

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΝ ΓΥΛΓ'

Διάκρισις φύσεως υπηρεσιών δι' εφαρμογήν διειρημένων καὶ πενταετοῦς παραγραφῆς

Εἰς τὴν διειρημένην παραγραφὴν τοῦ νόμου ΓΥΛΓ' ὑπόκεινται αἱ ἀξιώσεις τῶν παρεχόντων ἐργασίας ὑπηρετικῆς. — Αἱ ἀξιώσεις τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ὑπόκεινται εἰς τὴν πενταετῇ παραγραφῇ.

Κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, τὸ δικαίωμα δὲν ἔμπορεῖ ν' ἀσκηθῇ εἰς χρόνον ἀπεριόριστον. Κατὰ συνέπειαν τῆς ἀρχῆς αὐτῆς τὴν παραγραφὴν τῶν μισθοδοσιῶν τῶν ἐργαζομένων ρυθμίζει ὁ νόμος ΓΥΛΓ' «περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν». Κατὰ τὸ ἀρθρον 1 τοῦ νόμου αὐτοῦ εἰς διειρημένην παραγραφὴν ὑπόκεινται αἱ ἀξιώσεις. . . . 8) τῶν ἐν ἰδιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ διατελούντων διὰ τὴν μισθοδοσίαν καὶ ἀμοιβὴν ἢ ἄλλας ἀποδοχὰς, περιλαμβανομένων καὶ τῶν δαπανῶν, ὡσαύτως δὲ τῶν κυρίων, πρὸς οὓς παρέχονται αἱ ὑπηρεσίαι, διὰ τὰς ἀπέναντι τοιούτων ἀξιώσεων γενομένης προκαταβολῆς, 9) τῶν ἐν ταῖς βιοτεχνικαῖς ἐπιχειρήσεσιν ἐργατῶν, τεχνιτῶν, βοηθῶν, μαθητευομένων ἐργατῶν ἐργοστασίων, τῶν ἡμερομισθίων καὶ τῶν χειροτεχνῶν διὰ τὸν μισθὸν καὶ ἄλλας, ἀντὶ τοῦ μισθοῦ ἢ πρὸς συμπλήρωσιν αὐτοῦ, συμφωνηθείσας παροχὰς, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν δαπανῶν, ὡς καὶ αἱ ἀξιώσεις τῶν ἐργοδοτῶν διὰ τὰς ἀπέναντι τοιούτων ἀξιώσεων τῶν ἐργατῶν γενομένης προκαταβολῆς.

*Εἰς ἄλλου, κατὰ τὸ ἀρθρον 2 τοῦ νόμου ΓΥΛΓ', εἰς πενταετῇ παραγραφὴν ὑπόκεινται αἱ ἀξιώσεις, μετὰ τῶν ἄλλων, περὶ ὀφειλομένων προσόδων, μισθοδοσιῶν, συντάξεων καὶ πάσης ἄλλης περιοδικῆς ἐπαναλαμβανομένης παροχῆς. *Ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀκολουθοῦσα τὴν ἀποψιν προηγουμένων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε Α. Π. 244] 1941 τμ. Α'. Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 9, σελ. 261, Α. Π. 151] 1942, τμ. Β', Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 21, σελ. 658), δέ-

χεται ὅτι ἡ διειρημένη παραγραφὴ τοῦ ἀρθρου 1, ἐδάφ. 8 τοῦ νόμου ΓΥΛΓ' ἀφορᾷ ἀπαιτήσεις παρεχόντων ἐργασίας φύσεως οἷον ὑπηρετικῆς (οὕτω καὶ ἡ κατωτέρω Πρωτ. Ἀθηνῶν 41] 1943) καὶ οὐχὶ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, αἱ ἀπαιτήσεις τῶν ὁποίων ὑπόκεινται εἰς τὴν πενταετῇ παραγραφῇ (ἀντιθέτως Γ. Μπαλῆς, Θέμ. ΜΕ' σελ. 431, Γ. Καποδιστριας, Ἐργατ. Δικ. 235).

Παγιοῦται, ἐπομένως, ἡ νομολογία ἐπὶ τοῦ σημαντικοῦ τούτου ἐνδιαφέροντος ζητήματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου πρότερον ἐκράτουν διάφοροι ἀπόψεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἦτο ἐφαρμοστέα ἡ διειρημένη παραγραφὴ τῶν μισθῶν, χωρὶς νὰ ἔχη νομικὴν σημασίαν ἡ ὑπηρεσία, τὴν ὁποίαν προσφέρουν οἱ μισθωτοί, ἡ ἡλικία, τὸ φύλον τῶν, ὁ τρόπος τῆς πληρωμῆς, δι' ἡμερομισθίου ἢ ποσοστῶν (πρβλ. Α. Π. 353] 1930, Θέμ. ΜΒ', σελ. 130, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 333] 1935, Θέμ. ΜΖ', σελ. 711).

*Ἡ ἀποζημίωσις ὁμοῦ τοῦ ἀπολυομένου ἄνευ ἐμπροθέσου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πηγάζουσα ἐκ τοῦ νόμου 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως (ἢ ἐκ τοῦ νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως»), δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν βραχυπροθέσμον παραγραφὴν τοῦ νόμου ΓΥΛΓ', ἀλλ' εἰς τὴν συνήθη τοιαύτην τῶν 30 ἐτῶν, ἐν ᾧ περὶ οὗ δὲν πρόκειται περὶ μισθοῦ, ἀλλὰ περὶ ἀποζημιώσεως (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 625] 1936, Θέμ. ΜΖ', σελ. 860, Πρωτ. Ἀθηνῶν 5024] 1934, ΕΕΝ, β' σελ. 687 καὶ ἄλλαι).

*Ἡ παραγραφὴ τῶν μισθῶν ἀρχεῖται, κατὰ τὸν νόμον ΓΥΛΓ', ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἐγεννήθη ἡ ἀξίωσις. Ἄν π.χ. ἡ ἀξίωσις ἐγεννήθη τὸν Ὀκτώβριον, ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς θὰ ὑπολογισθῇ ἀπὸ τοῦ ἐπομένου Ἰανουαρίου. Ἄν ἔχῃ γίνῃ ἀγωγή, διακόπτεται ἡ παραγραφὴ καὶ ἀρχίζει πάλιν ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἐγένετο ἡ τελευταία διαδικαστικὴ πράξις (πρβλ. Ἐφετ. Ἀθηνῶν 2170] 1934).

*Ἀρείου Πάγου 14] 1943 τμ. Α'.

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Κ. Πουρναράς
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Μπάμιας, Μ. Πεσμαζόγλου

ἄλλων ἐντύπων, κατὰ τὰ εἰς τοὺς συστατικούς τοῦ Ὄργανισμοῦ τούτου νόμους λεπτομερῶς ἀναφερόμενα. Ἄν ὅμως οἱ ἀποτελοῦντες τὸ προσωπικὸν τοῦ Ὄργανισμοῦ τούτου δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς μισθωτοί, ὑπὸ τὴν ἄνω ἔννοιαν, ἢ ἂν μᾶλλον οὗτοι πρέπει νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς διατελοῦντες ἐν ὑπαλληλικῇ ἢ ὑπηρετικῇ σχέσει τοῦ δημοσίου δικαίου, δηλοῦνται διὰ μονομεροῦς πράξεως ὑποταγῆς τοῦ δημοσίου δικαίου ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου παρὰ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένων ἀρχῶν, τὸ Νομικὸν Συμβούλιον δὲν δύναται ν' ἀποφάνῃ πρὶν ἢ τεθῶσιν ὑπ' ὅψει του τὸ μὲν ὁ κατὰ τὸ ἀρθρον 4 τοῦ Α. Ν. 1644 τοῦ 1942 κανονισμὸς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας, τὸ δὲ αἱ πράξεις (ἀποφάσεις ἢ συμβάσεις) δυνάμει τῶν ὁποίων προσελήφθη τὸ ἐν λόγω προσωπικόν.

Ὁ Εἰσηγητὴς Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου
Α. Χατζηδάκης

Κατὰ τὸ ἐδάφιον 8 τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν ΓΥΛΓ' νόμου «εἰς διειρημένην παραγραφὴν ὑπόκεινται αἱ ἀξιώσεις τῶν ἐν ἰδιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ διατελούντων διὰ τὴν μισθοδοσίαν καὶ ἀμοιβὴν ἢ ἄλλας ἀποδοχὰς, περιλαμβανομένων καὶ τῶν δαπανῶν, ὡσαύτως δὲ τῶν κυρίων πρὸς οὓς παρέχονται αἱ ὑπηρεσίαι διὰ τὰς ἀπέναντι τοιούτων ἀξιώσεων γενομένης προκαταβολῆς». Ἐκ τῆς φραστικῆς διατυπώσεως τοῦ ἐδαφίου τούτου καὶ τῆς συμπαραβολῆς

αὐτοῦ πρὸς τὸ ἀμέσως ἐπόμενον ἐδάφιον 9, ὅπερ διαλαμβάνει εἰδικώτερον κατηγορίας προσώπων κατωτέρας στάθμης, ἔτι δὲ καὶ τοῦ ὅλου περιεχομένου τοῦ ἄρθρου 1, οὗ αἱ πλεῖσται τῶν διατάξεων ἀφορῶσιν ἀξιώσεις ἐκ τῶν ἀναγκῶν τοῦ καθ' ἡμέραν βίου, ὡς πρὸς ἃς δὲν εἶναι εὐχερὴς ἢ ἐπὶ μακρὸν χρόνον τήρησις τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων τοῦ ὑποστατοῦ αὐτῶν, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἐδαφίου 8 ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν μισθοδοτικῶν ἀξιώσεων τῶν παρεχόντων τὰς ὑπηρεσίας τῶν ἀπέναντι κυρίων, περιλαμβανόμενα οὕτω τοὺς παρέχοντας ἐργασίας φύσεως οἶονεῖ ὑπηρετικὰς καὶ οὐχὶ τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, τοὺς μὴ δυναμένους νὰ θεωρηθῶσιν ὡς παρέχοντας ὑπηρεσίας προσαρμοζομένας μὲ τὰς ἀνάγκας τοῦ καθ' ἡμέραν βίου. Ἐπομένως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις (Ἐφετ. Θεσσαλονίκης 70)1942), καθ' ἃ ἐκ τῆς τρίτης αἰτιολογίας τῆς δεικνύται, δεξαμένη τὰ ἐναντία καὶ ἐπικυρώσασα τὴν ἐκκληθεῖσαν, ἥτις ἀπέρριψε τὴν περὶ πληρωμῆς μισθῶν τοῦ εἰς τὴν ἰδιωτικὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἀναιρεσιβλήτων πρὸς διαχείρισιν τῆς περιουσίας τῶν, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν τριῶν χιλιάδων, διατελούντος ἀναιρεσεῖοντος, ὡς ἐμπύπτουσαν εἰς τὴν διετὴ παραγραφὴν τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 8 τῶν ΓΥΛΓ' νόμου, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διαλειφθεῖσας οὐσιαστικὰς διατάξεις, δι' ὃ καὶ κατέστησεν ἑαυτὴν ἀναιρετέαν κατὰ τὸ μέρος τοῦτο καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 807 παρ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν περὶ τούτου βάσιμον λόγον ἀναιρέσεως.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΜΙΣΘΩΝ ΥΠΗΡΕΤΙΚΩΝ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΤΑΣΙΟΥ

Ὑπαγωγή εἰς τὴν διετὴ παραγραφὴν τοῦ νόμου ΓΥΛΓ' τῶν ἀξιώσεων ὑπηρετῶν. Ἀναστολή παραγραφῶν ἐκ τοῦ δικαιοστασίου.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 41)1943
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδικὴς κ. Η. Καταρδῆς
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Φιλιππίδης, Α. Μαρχοπουλιώτης
Ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 1 § 8 τοῦ

νόμου ΓΥΛΓ' «περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν», ἐχοῦσης οὕτω «εἰς διετὴ παραγραφὴν ὑποκείνται αἱ ἀξιώσεις τῶν ἐν ἰδιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ διατελούντων διὰ τὴν μισθοδοσίαν καὶ ἀμοιβὴν ἢ ἄλλας ἀποδοχάς, περιλαμβανομένων καὶ τῶν δαπανῶν, ὡσαύτως δὲ τῶν κυρίων πρὸς οὓς παρέχονται αἱ ὑπηρεσίαι διὰ τὰς ἀπέναντι τοιούτων ἀξιώσεων προκαταβολάς», συνάγεται ἀριδὴλως, ὅτι εἰς τὴν διετὴ παραγραφὴν, τὴν ὑπὸ τοῦ ἄνω ἄρθρου θεσπιζομένην, ὑπόκεινται αἱ προκύπτουσαι διαφοραὶ περὶ τὰς ἀποδοχὰς μεταξὺ κυρίων καὶ ὑπηρετῶν, ἐν οἷς συγκαταλέγεται ἀσφαλῶς καὶ ὁ ἐνάγων (θυρωρός), ἀφοῦ καὶ ὁ ἴδιος διὰ τῆς ἀγωγῆς του συναριθμεῖ τὸν ἑαυτὸν του εἰς τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν (Α.Π. 244)1941, ΝΓ', σελ. 67). Τούτων δεδομένων, αἱ ἐκ τῶν ἐπιδίκων μηνιαίων ἀξιώσεων τοῦ ἔτους 1937 ὑπέκυψαν εἰς τὴν ἀνωτέρω διετὴ παραγραφὴν, διότι ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1938, ὅτε κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 4 τοῦ νόμου ΓΥΛΓ' ἤρξατο ἡ ἐν λόγῳ παραγραφὴ, μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1939 συνεπληρώθη πλήρης διετία, οὐχὶ δὲ καὶ αἱ μεταγενέστεραι ἐπιδικοὶ ἀξιώσεις, διότι οὐδὲ διὰ τὰς κατὰ τὸ ἔτος 1938 γεννηθείσας, ὧν ἡ παραγραφὴ ἤρξατο κατὰ τὸ ἄνω ἄρθρον ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1939 συνεπληρώθη διετία, καθ' ὅσον ἡ διετὴ παραγραφὴ τούτων, λήγουσα τῇ 31 Δεκεμβρίου 1940, ἀνεστάλη συνεπεῖα τοῦ ἰσχύοντος δικαιοστασίου ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου 1940 μέχρι τῆς 15 Σεπτεμβρίου 1942, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 31)31 Ὀκτωβρίου 1940 Β. Διατάγματος «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ ἀναγκ. νόμου 2160» περὶ ἀναστολῆς παραγραφῶν κλπ.» καὶ τῶν ἐπακολουθησάντων τοιούτων, ὁ δὲ διαδραμὼν χρόνος ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ δικαιοστασίου (15 Σεπτεμβρίου 1942) μέχρι τῆς 13 Ὀκτωβρίου 1942, ἡμέρας ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, δὲν συμπληροῖ τὸν τοιοῦτον ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου 1940 μέχρι 31 Δεκεμβρίου ἰδίου ἔτους, δι' οὗ ἄνευ τοῦ ἀνωτέρω δικαιοστασίου θὰ συνεπληροῦτο ἡ παραγραφὴ καὶ διὰ τὰς ἀξιώσεις τοῦ ἔτους 1938. Ἐπομένως, μετὰ τ' ἀνωτέρω, δεκτὴ ἐν μέρει ἀποβαίνει ἡ προβαλλομένη ἔνστασις περὶ παραγραφῆς τῶν ἐπιδίκων ἀξιώσεων ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ἀπορριπτέα δὲ κατὰ τὰ λοιπά.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΠΡΟΣΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΤΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Τελείωσις τῆς νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως καὶ χρόνος προσλήψεως τοῦ ἀντικαταστάτου

Προϋποθέσεις ἐπιτρέπτοῦ ἀπολύσεως μισθωτοῦ κατὰ τὸ ν.δ. 424)1941.—Συντέλειαι τῆς νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας μόνον ἀπὸ τῆς προσλήψεως τοῦ ἀντικαταστάτου.—Εὐλογος χρόνος προσλήψεως ἀντικαταστάτου.—Ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότη εἰς ἀπόδειξιν κύρους καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀφαίρεσις κερδηθέντων ἀλλαχοῦ.

Τὰ ζητήματα, πού πραγματεύεται ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις εἶναι ἀπὸ τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα τοῦ ν. δ. 424)1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000)1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας».

Κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ἐν λόγῳ ν. δ. ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπιτρέπεται δι' ἀκαταλληλότητα, ἀνεπάρκειαν ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν

τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως, ὅτι εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολυομένου θὰ προσληφθῇ ἄλλος μισθωτός, τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς.

Τὰ ζητήματα, πού προέκυψαν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν εἶναι α) πότε ὀφείλει νὰ γίνῃ ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ καὶ β) ἂν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπάρχῃ νομικῶς, παράγῃ, δηλαδή, τ' ἀποτελέσματά της ἀφ' ἧς δη-

λωθῇ αὕτη πρὸς τὸν μισθωτὸν ἢ ἀφ' ἧς προσλήφθῃ ἀντικαταστάτης (περὶ τούτων βλέπε διεξοδικήν ἀνάλυσιν **Α. Διτζεροπούλου**, 'Ε π ι θ. 'Ε ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τεύχος 17 σελ. 515 ἐπ. τεύχος 18, σελ. 547 ἐπ., **Κ. Δημάκη**, 'Ε π ι θ. 'Ε ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τεύχος 15 σελ. 468 ἐπ. τεύχος 25, σελ. 774 ἐπ.).

Ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν ἀποψιν οἱ μόνον ἀπὸ τῆς προσλήψεως τοῦ ἀντικαταστάτου, καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχει νόμιμος αἰτία (ἄρθρον 10 ν. δ. 424|1941) τελειοῦται νομικῶς ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Συνέπεια εἶναι ὅτι μέχρι τῆς προσλήψεως τοῦ ἀντικαταστάτου ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτὸς δικαιούται τῶν ἀποδοχῶν του, ἡ ἀντικατάστασις δὲ τοῦ μισθωτοῦ δὲν ὀφείλει νὰ γίνεται ὁποτεδήποτε, ἀλλ' ἐντὸς εὐλόγου, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ, χρόνου (περὶ αὐτοῦ βλέπε καὶ Πρωτ. Πειραιῶς 713|1942, 'Ε π ι θ. 'Ε ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τεύχος 22, σελ. 693).

Πρωτίστως ἡ αὕτη πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις τοποθετεῖ ὀρθῶς τὰ ζητήματα ἀποδείξεως, δεχομένη ὅτι ὁ ἐργοδότης βαρύνεται ν' ἀποδείξῃ τὸ νόμιμον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως τῆς ἐργασίας, ἀφοῦ ἀναμφιβόλως στοιχεῖον τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ καὶ τὸ δεδικαιοποιημένον καὶ καὶ ἐπομένως ἔγκυρον τῆς ἀπόλυσεως καὶ διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ συνιστᾷ ἐνστάσιν καταλυτικὴν τῆς ἀγωγῆς, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ ἀποδείξῃ ὁ ἐργοδότης κατὰ τὸ ἄρθρον 248 πολ. δικ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 679|1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Νάνος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Παπαπαῦλος, Γ. Τσαρμπόπουλος

Ὡς ἐκτίθενται ἐν τῇ ἀγωγῇ τὰ πραγματικά περιστατικά, ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1928 προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, δι' ἄοριστον χρόνον, ὡς χύτης εἰς τὸ χυτήριο τοῦ ἐργοστασίου της με ἀποδοχάς, αἵτινες κατὰ τὴν 20 Φεβρουαρίου 1942 ἀνῆρχοντο εἰς δραχμὰς 270 ἡμερησίως. Τὴν 20 Φεβρουαρίου 1942 ἀπελύθη οὗτος, κοινοποιηθείσης αὐτῷ τῆς ἀπὸ 17|2|1942 δηλώσεως, δι' ἧς ἀπέλυσε τοῦτον λόγῳ ἀκατάλληλότητος καὶ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς, ἐπιδιώκεται δὲ ὑπὸ τούτου, ὅπως ἀναγνωρισθῇ ἄκυρος ἡ γενομένη ἀπόλυσις, κατὰ παράβασιν τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424, ὡς καὶ ἡ πληρωμὴ τῶν ἀποδοχῶν του διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 20 Φεβρουαρίου 1942 μέχρις 20 Μαΐου 1942 ἐκ δραχμῶν 24.300 καὶ ἡ ἀποτίμησις τοῦ συσσιτίου του, οὗτινος ἐστερήθη κατὰ τὸ ὡς ἄνω χρονικὸν διάστημα.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ν. δ. 424 ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότης δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκατάλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ δι' ἀναρμόστον συμπεριφορὰν, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν τῆς μὴ ἀπολύσεως πέραν ὀρισμένου ποσοστοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν ἐνδὸς ἡμερολογιακοῦ ἔτους καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἀπολυομένων θὰ προσληφθῶσιν ἄλλοι μισθωτοὶ τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ με τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς. Ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος, ἐν ᾗ περιπτώσει δὲν συντρέχει μία τῶν προϋποθέσεων τούτων, ἢ ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῶν εἰς ἐκάστην ἀπαιτουμένων προϋποθέσεων, καὶ ἡ σύμβασις δὲν λύεται, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ ὥφισταμένη.

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ὄθεν ἀγωγή, ἐπιδιώκουσα, κατὰ

τὴν πρώτην αὐτῆς βάσιν, τὴν ἀναγνώρισιν ὡς ἄκυρου τῆς γενομένης ἀπολύσεως, ὡς γενομένης κατὰ παράβασιν τοῦ ρηθέντος ἀρθρου, καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν ἡμερομισθίων τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ 20 Φεβρουαρίου 1942 μέχρις 20 Μαΐου 1942, ὡς καὶ τὴν ἀξίαν τῶν συσσιτίων, ὧν ἐστερήθη ἐκ τῆς ἀπολύσεως, νόμῳ βάσιμος τυγχάνει καὶ ἐρευνητέα καθίσταται. Τὴν συνδρομὴν καὶ συνύπαρξιν τῶν προϋποθέσεων τούτων, τῆς ἐγκύρου, δηλονότι, καταγγελίας ὑποχρεοῦται νὰ προτείνῃ καὶ ἀποδείξῃ ὁ ἐργοδότης, διὰ νὰ καταστρέψῃ διὰ παντὸς τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος τὸ ἀπορρέον ἐκ τῆς μονιμότητος. Ἄν ὁ ἐργοδότης καταγγέλλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ ἂν ὑπάρχῃ ἡ νόμιμος αἰτία, μόνον ἀπὸ τῆς προσλήψεως τοῦ νέου μισθωτοῦ ὑπάρχει νόμιμος καταγγελία. Ἡ ἀντικατάστασις θὰ λάβῃ μὲν χώραν μετὰ τὴν καταγγελίαν, οὐχὶ ὁμως ὁποτεδήποτε, ἀλλ' ἐντὸς εὐλόγου προθεσμίας, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ. Διότι ἡ μετὰ παρέλευσιν πολλοῦ χρόνου ἀντικατάστασις θὰ προσέκρουε πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς διατάξεως ταύτης καὶ θὰ ἐπεχειρεῖτο με πρόθεσιν καταστρατηγήσεώς της. Ἐν προκειμένῳ ἡ ἑταιρία προτείνει, ὅτι ὁ ἐνάγων ἦτο ἀνεπαρκὴς καὶ ἀκατάλληλος διὰ τὴν ἐργασίαν, δι' ἣν προσελήφθη, ἐπιδείξας συνάμα καὶ ἀναρμόστον συμπεριφορὰν, ἀναφέρουσα διάφορα περιστατικά, ὅτινα, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἀληθεύοντα, θὰ συνίστων ἀνεπάρκειαν καὶ ἀκατάλληλότητα. Καὶ ὅτι, ἅμα τῇ δεδικαιολογημένῃ ἀπόλυσί του, ἐξήγησε τὴν πρόσληψιν ἑτέρου, ἀλλὰ μὴ δυναμένη ν' ἀνεύρῃ ἀπετάθη εἰς τὸ ὕπουργεῖον Ἐργασίας διὰ τοῦ ἀπὸ 23|2|42 ἐγγράφου της, ἀλλὰ δὲν κατωρθώθη ἡ ἀνεύρεσις τοιοῦτου, τέλος δὲ τὴν 27 Μαΐου 1942 ἀνεῦρε τοιοῦτον ἀντικαταστάτην, ὃν προσέλαβεν. Ἡ ἀντικατάστασις συνεπῶς ἔλαβε χώραν μετὰ παρέλευσιν τριμήνου. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἡ ἀντικατάστασις δὲν ἔλαβε χώραν ἐντὸς τῆς εὐλόγου προθεσμίας, πάντως, καὶ ἂν γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἐγένετο ἐντὸς τῆς εὐλόγου προθεσμίας, μέχρι τοῦ χρόνου τῆς προσλήψεως ἀντικαταστάτου (27|5|1942), ἡ γενομένη ἀπόλυσις ἦτο ἄκυρος, κατὰ τὰ ἡγουμένως ρηθέντα, καὶ νομίμως ὁ ἐνάγων ζητεῖ τοὺς μισθοὺς του μέχρι τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος.

Κατὰ τὰ ἡγουμένως ρηθέντα, ἡ σύμβασις ἐργασίας δὲν ἐλύθη, ἀλλὰ ἐξακολουθεῖ ὥφισταμένη μέχρι τῆς 27 Μαΐου 1942, δι' ὃ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐπιδιώκεται ἡ καταβολὴ τῶν ἡμερομισθίων διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη τοῦ ἀπόκρουσιν τῆς παροχῆς ἐργασίας. Ἡ ἐκ τῶν μισθῶν ἀπαίτησις κατὰ νόμον ἐκλείπει ἢ μειοῦται, ἐὰν δὲν ἐπῆλθεν εἰς τὸν μισθωτὸν ζημία, διότι ἐπορίσθη ἄλλωθεν τοὺς μισθοὺς κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον. Νομίμως ὅθεν ἡ ἐναγομένη προτείνει, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του ἐτράπη εἰς τὸ ἐμπόριον, ἐμπορευόμενος σιγάρα καὶ ἄλλα εἶδη καὶ ἐξ αὐτῶν ἐκέρδισε ποσὰ ἀνώτερα κατὰ πολὺ τῶν ἀποδοχῶν του. Δέον ὅθεν ὅπως βαρυνθῇ αὕτη καὶ ἀποδείξῃ διὰ παντὸς νομίμου μέσου καὶ διὰ μαρτύρων διὰ τὸ ἀνέφικτον τῆς κτήσεως ἐγγράφου τὰ οὐσιώδη γεγονότα τῆς ἐναστάσεως της.

Κατὰ τὸ ἰσχυὸν δίκαιον ἐκπίπτει ἐκ τῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ πᾶν ὅ,τι ἀσφαλῶς θὰ ἐκέρδιζεν, ἂν προσέφερεν ἀλλαχοῦ ἐπὶ μισθῷ τὰς ὑπηρεσίας του, τοῦθ' ὅπερ ὁμως δὲν ἐπραξεν ἐκ κακοβουλίας ἀποδεδειγμένης. Ἐν

προκειμένω ἡ ἐναγομένη ἰσχυρίζεται, ὅτι ἐκ δόλου δὲν προσέφερεν ἀλλαχοῦ τὰς ὑπηρεσίας του ἐξ ὁκνηρίας διὰ νὰ βλάβῃ ταύτην. Ἡ ἐνστάσις αὕτη τῆς ἐναγομένης (dolus generalis), ὡς ἐκτίθεται, ἀπορριπτέα κρίνεται καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, διότι δὲν ἐκθέτει ἐν τῇ ἐνστάσει οὔτε καὶ τίνες ὑπηρεσίαι ἐζητήθησαν παρ' αὐτοῦ παρ' ἄλλων ἐργοδοτῶν καὶ ἀντὶ τίνος ἀμοιβῆς καὶ εἰς τί συνίστατο ἡ κακοβουλία αὐτοῦ, ἀρνηθέντος νὰ παράσχη ταύτας (*Καποδίστρια*, Ἑργατ. Δικ. § 406).

Ἡ αἴτησις περὶ ἐπιδικάσεως τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου ἀπορριπτέα κρίνεται ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, διότι τοῦτο δὲν ἐδίδετο ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Ἑρυθροῦ Σταυροῦ καὶ οὐχὶ ὡς ἀντιμισθία.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΔΕΙΑ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΤΟ Ν. Δ. 424/1941

Ἀδυναμία ἐξακολούθησεως ἐργασιῶν.—Ἀκυρότης ἀπολύσεως μισθωτοῦ ἄνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.—Μεταγενεστέρᾳ ἐκδοσὶς ἀδείας καὶ ἐνέργεια αὐτῆς.

Ἡ πραγματικὴ ἀδυναμία ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμετάλλευσας πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν της οὔτε καταλύει αὐτὴ καθ' ἑαυτὴ τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν, οὔτε ἀναστέλλει τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως ἀποδοχῶν του. (Βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2723/1943, Ἑ.π.θ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β', τευχὸς 37, σελ. 174).

Διὰ νὰ λυθῇ ἐγκύρως ἡ ἐργασιακὴ σχέσις ἀπαιτεῖται ὡς προϋπόθεσις *sine qua non* ἡ προηγουμένη ἀδεια τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας (Βλέπε περὶ τοῦ διαδικαστικοῦ συστήματος, Ἑ.π.θ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α' τευχὸς 22, σελ. 689).

Ἡ διοικητικὴ ὁμως ἀδεια ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ δὲν δύναται, κατ' οὐδεμίαν διάταξιν νόμου, νὰ ἰσχυροποιήσῃ γενομένην ἤδη, ἀπ' εὐθείας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη, ἀπόλυσιν, καὶ μόνον ἀφ' ἧς ὁ ἐργοδότης δηλώσῃ εἰς τὸν μισθωτόν, μετὰ προηγουμένην ἀδειαν ἀπολύσεως, ὅτι καταγγέλλει τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἢ καταγγελλίᾳ ἐπιφέρει τὰ ἐννομα ὑποτελέσματα της, παύει δηλαδὴ ἢ ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν του ἀπαίτησις τοῦ μισθωτοῦ, ἐκτός ἐννοεῖται τῆς περιπτώσεως κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις περὶ ἀπολύσεως ἤθελεν ὀρίσῃ καὶ τὴν εἰδικὴν ἀποζημίωσιν τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων 60 ἡμερῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. δ. 424/1941.

Επὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ πραγματεύεται ἡ προεδρική ἀπόφασις, πού παρατίθεται κατωτέρω, καταλήγουσα εἰς τὴν μόνην ἐκ τοῦ νόμου συναγομένην ὀρθὴν λύσιν (Σύμφ. καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 10606/1942, Ἑ.π.θ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β', τευχὸς 35, σελ. 111).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2942/1943

Πρόεδρος Πρωτοδικῶν ὁ κ. **Ἡρ. Καρούσης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Χ. Καρζῆς, Α. Σκληρὸς

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις ἀντικείμενον ἔχει τὴν προσωρινὴν ἐπιδίκασιν τῷ αἰτοῦντι μέρους τῆς ἐν αὐτῇ ἐκτιθεμένης ἀπαιτήσεώς του κατὰ τῆς καθ' ἧς καὶ συμφώνως ταῖς διατάξεις τοῦ ἀναγκ. νόμου 2032.

Τόσον ἢ ἐν τῇ αἰτήσῃ ἐκτιθεμένη σύμβασις

ἐργασίας τοῦ αἰτοῦντος κατὰ τῆς καθ' ἧς ἢ αἰτησίς, ὅσον καὶ ἡ παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν του ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τῆς καθ' ἧς μέχρι τῆς 3 Δεκεμβρίου π. ἔ. καὶ ἡ κατ' αὐτὴν ἀπόλυσις τοῦτου, ἄνευ τηρήσεως ὑπὸ τῆς καθ' ἧς τῶν διατάξεων τοῦ ἁρθροῦ 9 τοῦ Ν. Δ. 424/1941, ἥτοι ἄνευ προηγουμένης ἀδείας τοῦ ἐπὶ τῆς Ἑργασίας Ὑπουργοῦ, οὐ μόνον ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς διεξαχθείσης διαδικασίας, ἀλλὰ καὶ δὲν ἡμφισβητήθη ὑπὸ τῆς καθ' ἧς. Ἰσχυρίσθη ὁμως, ὅτι ἡρνήθη ἀπὸ τῆς ἄνω ἀναφερομένης χρονολογίας ν' ἀποδεχθῇ τὴν προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τούτου καὶ τοῦ λοιποῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ της, διότι περιέστη εἰς πραγματικὴν ἀδυναμίαν πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεώς της καὶ δι' ἣν αἰτίαν ὑπέβαλε καὶ σχετικὴν αἴτησιν ἀπὸ τῆς 5 Φεβρουαρίου π. ἔ. πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἑργασίας, ἵνα βάσῃ τῶν διατάξεων τοῦ διαληφθέντος ἁρθροῦ 9 τοῦ Ν. Δ. 424 ἐγκριθῇ ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐν αὐτῇ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ καὶ ἀφ' ἧς τοῦτο ἀπελύθη. Ὁ τοιοῦτος ὁμως ἰσχυρισμὸς του, ἐφ' ὅσον διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ αἰτοῦντος δὲν ἐπικαλεῖται συνδρομὴν τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἁρθροῦ 10 τοῦ ὡς ἄνω Ν. Δ. εἶναι ἀλυσιτελής, ἀφοῦ τὸ μὲν ὑποστατὸν κατ' οὐσίαν τῆς πραγματικῆς ἀδυναμίας πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεώς της ὑπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τῆς καθ' ἧς ἐδάφ. 2 τοῦ ἄνω ἁρθροῦ 9 Ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς Ἑργασίας Ὑπουργοῦ, διὰ δὲ τὸ ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως τοῦ αἰτοῦντος ἀπαιτεῖτο, κατὰ τὸ ἐδάφ. 1 τοῦ αὐτοῦ ἁρθροῦ, νὰ προηγηθῇ ἡ ὑπουργικὴ ἀδεια, μὴ δυναμένης τοιαύτης ἀδείας νὰ ἰσχυροποιήσῃ ἐκ τῶν ὑστέρων γενομένης ἀπολύσεις, ἐξαιρετικῶς ἐπιτραπέντος τούτου ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 669/1941 καὶ διὰ τὰς ἐν αὐτῷ διαλαμβανόμενας περιπτώσεις (βλέπε *Διεξεροπούλου*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424, 15 σημ. 47). Κατὰ συνέπειαν, ἐφ' ὅσον τῆς ἀπολύσεως τοῦ αἰτοῦντος δὲν προηγήθη ὑπουργικὴ ἀδεια, ἡ ἀπόλυσις του εἶναι ἄκυρος καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἔχει νόμιμον καὶ βάσιμον ἀξίωσιν οὗτος ἰδίᾳ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ὧν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ ἐντεῦθεν ἀπεστερήθη, ἐὰν παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας του (ἡμερομισθία κλπ.), καὶ ὧν τὸ σύνολον, κατὰ τὰ ἐκ τῆς συζητήσεως δεδομένα, δὲν φαίνεται ἔλασσον τῶν δραχμῶν 100.000. Ἐναντι δὲ τῆς τοιαύτης ἀξιώσεώς του, διαπιστωθέντος καὶ κατεπειγόντος, ὡς ἐκ τῆς βεβαιώσεως καὶ μὴ ἀμφισβητήσεως ἀπορίας καὶ ἀνεργίας τοῦ αἰτοῦντος, ἐπιδικαστέον κρίνομεν τούτῳ προσωρινῶς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 50.000.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ Ν. Δ. 424/1941 ΕΝΝΟΙΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ

Χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἡθικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἐξάρτησις τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ τὸν ἐργοδότην.—Ἐπισημονικὸν προσωπικὸν (ἱατροί, χημικοί, ἀρχιτεκτονικοὶ κλπ.) ἐπιχειρήσεως.—Ἐννοία τῶν ὄρων «ἐπιχειρήσεως» ἢ «ἐκμετάλλευσος».

Τὸ ν. δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἁρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργί-

ας» ἔχει ὡς προϋπόθεσιν ἐφαρμογῆς ἀφ' ἑνὸς τὴν ὑπαρξίν μισθωτοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως.

Περὶ τῆς ἐννοίας τῶν οὐσιωδῶν αὐτῶν ὄρων, ἵνα χωρήσῃ ἡ ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ ν. δ. προστασία, πραγματεύεται ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη εἰρηνοδικειακὴ ἀπόφασις (διαδικασίας νόμου Γ' 204), ἔχουσα νὰ κρίνῃ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἂν ὁ ἱατρός νομικοῦ προσώπου δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς «μισθωτὸς» καὶ ἀφ' ἑτέρου ἂν τὸ περὶ οὗ πρόκειται νομικὸν πρόσωπον ἀσκήσῃ «ἐπιχειρήσιν» ἢ «ἐκμετάλλευσιν». (Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὄρου «μισθωτὸς» βλέπε καὶ ὑπ' ἀριθ. 2314) 1943 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἑργασίας «περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσταίον καὶ ἐτιδόμετος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν μηνὸς Φεβρουαρίου 1943. Ἐ. π. ἱ. θ. Ἐ. ρ. γ. α. τ. Δ. ι. κ. τόμος β' τεύχος 35 σελ. 121, ὑπ' ἀριθ. 4475) 20417) 1943 γνωμοδότησιν Νομικοῦ Συμβουλίου, ἀνωτέρω σελ. 204) καὶ περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ὄρων «ἐπιχειρήσις» ἢ «ἐκμετάλλευσις» βλέπε τὴν αὐτὴν, εἰς ἄνω, γνωμοδότησιν, Α. Λιτξεροπούλου. Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424) 1941, σελ. 15 ἐπ. Γ. Τρίμη, Ἡ ἐννοία τοῦ ἐργοδότη, τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως ἐν τῷ Ἑργατικῷ Δικαίῳ, 1941, σελ. 9 ἐπ. 17 ἐπ.)

Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν 221) 1943

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. Α. Κατσιάρης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Βεκοῆς, Χ. Πολιτᾶκος

Ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἐκθέτει, ὅτι ἐργάσθῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμεῖου Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὡς ὑπάλληλος ἱατρός τῶν ἐν Ἀθῆναις καὶ Πειραιεὶ ἐξωτερικῶν ἱατρειῶν του, ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1940 μέχρι τῆς 15 Νοεμβρίου 1942, ὅτε καὶ ἀπελύθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου, κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 424) 41, καὶ αἰτεῖται τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1942 ἐκ δραχμῶν 24.000. Τὸ ἐναγόμενον ἀμφισβητεῖ ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ὁ ἐνάγων ἱατρός εἶναι ὑπάλληλος, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 424) 41 ἐπεκτείνονται καὶ εἰς αὐτό, ὅπερ οὐδὲμίαν πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἔχει συγγένειαν. Ἐξεταστέον ὅθεν, ἐάν ὁ ἐνάγων ἱατρός, ὡς τοιοῦτος, θεωρεῖται ὑπάλληλος, καὶ ἐάν τὸ ἐναγόμενον Φιλόπτωχον Ταμεῖον Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἀποτελῇ ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν.

Κατὰ τὸ ὡς ἄνω διαληφθὲν Ν. Δ. 424) 41 τῆς προστασίας τούτου ἀπολαύει ὅστις ἔχει τὴν ἰδιότητα τοῦ μισθωτοῦ (ἄρθρα 9, 10, 13), ἥτοι τοῦ τοιοῦτου τοῦ συνδεομένου μετὰ τοῦ ἐργοδότη διὰ συμβάσεως ἐργασίας, τῆς ὁποίας χαρακτηριστικὸν γνώρισμα εἶναι ἡ ἀπὸ τοῦ ἐργοδότη ἠθικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἐξάρτησις τοῦ ἐργαζομένου. Ἡ ἐξάρτησις δὲ αὕτη ἔγκειται ἰδίᾳ ἐν τῇ ὑπαγωγῇ τοῦ ἐργαζομένου εἰς κε-

κανονισμένους ὁρους ἐργασίας κλπ. Τὸ γνώρισμα τοῦτο ἐφαρμόζεται καὶ διὰ τὸ ἐπιστημονικὸν ἐν γένει προσωπικὸν (ἱατροῦς, χημικοῦς, ἀρχιτέκτονας κλπ.) καὶ δὲν ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ αὕτη ἐπ' αὐτῶν ἐκ τῆς ἐν ἄλλῳ χρόνῳ, τουτέστι κατὰ τὰς ὑπολοίπους ὥρας, ἀσκήσεως ἐλευθερίου ἐπαγγέλματος. (Λιτξερόπουλος, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424) 41 σελ. 13, Γνωμ. Νομ. Συμβουλίου ὑπ' ἀριθ. 15433) 17904 τῆς 9) 11) 42, Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικαίου τόμ. Α', σελ. 941, ΑΠ. 15) 1935, Θέμ. ΜΣΤ' 499, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 414) 41, Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικαίου Α', σελ. 181). Κατὰ ταῦτα, ἐν ὅψει τῶν ἀνωτέρω, ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς ὡς μισθωτὸς ἱατρός παρὰ τοῦ ἐναγομένου, καθ' ὃ ὁμολογεῖται, καὶ ἐργαζόμενος ἀνὰ δῖωρον καθ' ἑκάστην ἡμέραν εἰς τὰ ἐξωτερικὰ τοῦ ἐναγομένου ἱατρεῖα, θεωρεῖται ὑπάλληλος, ἐφ' ᾧ καὶ πάντα τὰ ἀντίθετα ὑποστηριζόμενα κρίνονται ἀπορριπτέα ὡς μὴ νόμιμα.

Τὸ Ν. Δ. 424) 41, διὰ νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν δέον, ἐκτὸς τῶν ἄλλων στοιχείων, νὰ εἶναι τὸ νομικὸν πρόσωπον τὸ τελοῦν εἰς σχέσιν ἐργοδότη «ἐπιχειρήσις» ἢ ἐκμετάλλευσις. Καὶ ἐπιχειρήσις μὲν, καθ' ὃ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ διδάσκεται, ἐνομολογήθη δὲ καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων, εἶναι ἡ οἰκονομικὴ μονὰς ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐν πρόσωπον, μόνον ἢ ἐν συνεργασίᾳ, ἐπιδιώκει τὴν ἐπίτευξιν χρηματικοῦ κέρδους. Τοιοῦτο κέρδος δὲν ἐπιδιώκει τὸ ἐναγόμενον Φιλόπτωχον Ταμεῖον Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ ἐπομένως δὲν ἀποτελεῖ ἐπιχειρήσιν. Ἐκμετάλλευσις δὲ εἶναι ἡ ὁργάνωσις ἐκεῖνη ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐν πρόσωπον, μόνον ἢ μετ' ἄλλων προσώπων, τῇ βοηθείᾳ ὁλικῶν καὶ ἁϋλων μέσων ἐπιδιώκει οὐχὶ τὴν ἀπόκτησιν χρηματικοῦ κέρδους, ἀλλὰ συνεχῶς ὠρισμένους τεχνικοὺς παραγωγικοὺς σκοπούς. Εἰς τὰς τοιαύτας ἐκμεταλλεύσεις ὑπάγονται βεβαίως τὰ Νοσοκομεῖα, διότι ἐν αὐτοῖς ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰσπράττονται νοσήλεια, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὀφίσταται καὶ ὁ τεχνικὸς παραγωγικὸς σκοπός, διότι δὲν ἐκτελεῖται ἐν αὐτοῖς μόνον ἡ διάγνωσις τῆς ἀσθενείας, ἀλλὰ καὶ ἡ θεραπεία τοῦ ἀσθενοῦς διὰ τῆς παροχῆς φαρμάκων, εἰδικῆς τροφῆς, ηλεκτροθεραπείας κλπ. Τὸ ἐναγόμενον ὁμῶς Φιλ. Ταμεῖον Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἐν τῷ ἱατρικῷ του οὔτε ἔσοδα ἔχει, οὔτε φάρμακα χορηγεῖ, οὔτε τροφήν, ἀπλῶς ἐξετάζονται ἐν αὐτῷ οἱ ἄποροι ἀσθενεῖς δωρεάν, ὡς καὶ ἐκ τοῦ τίτλου αὐτοῦ δέικνυται. Ἡ ἐν αὐτῷ γενομένη διάγνωσις τῆς ἀσθενείας τῶν ἀπόρων δωρεάν εἶναι ἀπλῶς μία ἐπιστημονικὴ παρατήρησις καὶ δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς τεχνικὸς παραγωγικὸς σκοπός. Τούτων δεδομένων, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ Ν. Δ. 424) 41 ἐπὶ τοῦ ἐναγομένου, ὡς μὴ ἀποτελοῦντος τούτου ἐκμετάλλευσιν ἢ ἐπιχειρήσιν, καὶ δέον τούτῳ τῷ λόγῳ νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή ὡς ἀβάσιμος νόμος.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΚΤΑΣΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἐπέκτασις τῆς ἀπὸ 12) 8) 1936 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.
— Στοιχεῖον τῆς ἀπὸ 16) 9) 1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ ὑπαρξίς «ἐπιχειρήσεως».

Τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω αποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου συνίσταται εἰς τοῦτο: Ὅτι θεωρεῖ ὡς ἀπαραιτήτον στοιχεῖον δι' ἐφαρμογὴν τῆς ἀπὸ 16 Σε-

πτεμβρίου 1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν Ἀωνύμων Ἑταιριῶν, Ἐπιχειρήσεων καὶ ἰδιωτικῶν Γραφείων τὴν ὑπαρξίν ἐπιχειρήσεως.

Εἰς ἣν περίπτωσιν δὲν συνάγεται ἡ ἔννοια τῆς ἐπιχειρήσεως ἔχει ἐφαρμογὴν κατὰ τὸν ἀναγκ. νόμον 866]1937, ἐρμηνευτικὸν τοῦ ἀναγκ. νόμου 99]1936 «περὶ κυρώσεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» ἢ ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936 συλλογικῆς σύμβασις ἐργασίας, ἐπεκαθεῖσα ἐπὶ παντὸς ἐν γένει ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου (Βλέπε περὶ τοῦ κύκλου τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν συλλογικὴν ταύτην σύμβασιν 'Ε. π. ι. θ. 'Ε. ρ. γ. Δ. ι. κ. τόμος α', τεύχος 4, σελ. 107 εἰσαγωγικὸν σημείωμα).

Ἡ ἔννοια τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν ὀρίζεται ἐν τῷ 'Εργατικῷ Δικαίῳ, ἀλλὰ λαμβάνεται ἐκ τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης (Πρὸς ἀσχετικῶς γνωμοδότησιν Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, εἰσηγητῆς ὁ Πάρεδρος Α. Χατζηδάκης, ἀνωτέρω σελ. 204).

Ἀρείου Πάγου 14]1943 τμ Α'

Εἰσηγητῆς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Κ. Πουρναρεῶς
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Μπάμιας, Μ. Πεσμαζόγλου

Ἡ ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, ὡς ἐξ αὐτῆς σαφῶς προκύπτει, ἀφορᾷ τοὺς ὑπαλλήλους «τῶν πάσης φύσεως Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ ἰδιωτικῶν γραφείων καὶ ἐπιχειρήσεων», οὐχὶ δὲ τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, δι' οὓς ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ συλλογικὴ σύμβασις τῆς 12 Αὐγούστου 1936, ἥτις μετὰ τὸν ἀναγκ. νόμον 99]1936 καὶ τὸν αὐθεντικῶς ἐρμηνεύσαντα αὐτὸν τοιοῦτον 866]1937 ἐπεετέταθη ἐπὶ παντὸς ἐν γένει ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.

Τὸ δικάσαν 'Εφετεῖον (Θεσσαλονίκης 70]1942), ὡς δέικνυται ἐκ τῆς δευτέρας σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, δέχεται, ὅτι οἱ ἀναιρεσιβλητοὶ εἶχον προσλάβει τὸν ἐν ἄγοντα καὶ ἤδη ἀναιρεσεύοντα ὡς ὑπάλληλόν των, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν τριῶν χιλιάδων, διὰ τὴν εἰσπραξίν των μισθωμάτων των διαμερισμάτων καὶ γραφείων τῆς οἰκοδομῆς των καὶ ἐκτέλει ἐπισκευὴν ἐπὶ ταύτης ἀποφηνάμενον δὲ μετὰ ταῦτα, ὅτι οἱ ἀναιρεσιβλητοὶ δὲν ἀσκοῦσιν ἐπιχείρησιν, ὥστε ὁ ἀναιρεσιβλητὸς ὑπάλληλός των, ἐκτελὼν τὴν ἀνατεθεισάν αὐτῷ ὑπηρεσίαν, νὰ θεωρῇται ὑπάλληλος ἐπιχειρήσεως, ὑπαγόμενος εἰς τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικῆς συμβάσεως, οὐδεμίαν διάταξιν παρεβίβασεν, ἀλλὰ τοῦναντίον συνεμορφώθη πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς τῆς συμβάσεως ταύτης καὶ ὁ ἀντίθετος πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως ἀπορριπτέως.

ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΜΗ ΑΣΚΟΥΝΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΙΝ

Ἐφαρμογὴ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, Ἐπιχειρήσεων καὶ ἰδιωτικῶν Γραφείων.—Κριτήριον χαρακτηρισμοῦ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, μὴ ἀσκούντων διοικήσιν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 41]1943

Εἰσηγητῆς ὁ Πρωτοδίκης κ. Η. Κατσαρές
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Φιλιππίδης, Α. Μαρχοπουλιώτης

Τὰ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου (Δρομοκατείου Θεραπευτηρίου) ὑποστηριζόμενα, ὅτι ἡ ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ Γραφείων δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων

του, ὡς ὄντος νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ἀπορριπτέα κρίνονται, ὡς μὴ νόμιμα, διότι αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις, σκοποῦσαι τὴν προστασίαν παντὸς ὑπαλλήλου, ἐφαρμογὴν ἔχουσι καὶ ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, τῶν μὴ ἀσκούντων διοικήσιν, τοῦτέστι τῶν μὴ ἐχόντων ἄμεσον ἀποστολὴν τὴν ἐκπλήρωσιν πολιτειακοῦ σκοποῦ καὶ τῶν μὴ ἀποτελούντων μέρος τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Πολιτείας, οἷον εἶναι καὶ τὸ ἐναγόμενον Θεραπευτήριον, διότι ἡ βούλησις τοῦτου δὲν εἶναι ἀπόρροια ἐκ δηλώσεως δημοσίας ὑπηρεσίας, ἀλλ' ἰδιωτικῆς τοιαύτης, ὡς δέικνυται ἐκ τοῦ προσαγομένου προσωρινοῦ κανονισμοῦ τοῦ, βάσει τοῦ ὁποῦ καὶ λειτουργεῖ τοῦτο (Α. Π. 292]1939 Θέμ. Ν', σελ. 753), ὁ ἀνωτέρω δὲ χαρακτὴρ οὐδαμῶς μεταβάλλεται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ Πολιτεία ἐπεμβαίνει εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ προσωπικοῦ τοῦτου, διότι ἡ τοιαύτη ἐπέμβασις προδήλως δὲν μεταβάλλει τὴν πηγὴν τῆς ἀνωτέρω βουλήσεως τοῦ ἐναγομένου Θεραπευτηρίου.

ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ Η ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΣ

Ἀπλὴ ἐποπτεία ἐπὶ ἐργατῶν, ἄνευ τεχνικῶν γνώσεων, δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς ἐργασίαν ὑπαλληλικῆς φύσεως.—Μὴ ὑπαγωγή εἰς τὴν ἀπὸ 16]9]1937 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἀπὸ 16]9]1937 ἀφορᾷ τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, Ἐπιχειρήσεων καὶ ἰδιωτικῶν γραφείων.

Κατ' ἀνάγκην, ἐπομένως, διὰ νὰ ἐξευρεθῇ ἂν τὸ ἐργαζόμενον ἄτομον ὑπάγεται εἰς τὴν ἐν λόγω συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, πρέπει νὰ ἐκτιμηθῇ τὸ εἶδος τῆς ὑπηρεσίας, ποῦ παρέχει.

Κατὰ τὸν νόμον (ἀναγκ. νόμος 866]1937 «περὶ προσηκείας διατάξεων εἰς τὸν περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νόμον καὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τοῦ ὑπ' ἀριθ. 99]1936 ἀναγκ. νόμου») ὁ χαρακτηριζόμενος προσώπου τινὸς ὡς ὑπαλλήλου, ὑπηρετοῦ ἢ ἐργάτου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐν γένει γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ νόμου 1234 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ἀνεξαρτήτως τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη διδομένου χαρακτηρισμοῦ.

Ἐκτίμησιν παρεχομένης ὑπὸ ἐργαζομένου ὑπηρεσίας κάμνει ἡ παρastiθεμένη πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, διὰ νὰ κρίνῃ, ἂν ὑπάγεται εἰς τὴν ἐν λόγω συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν πάσης φύσεως Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἐπιχειρήσεων καὶ ἰδιωτικῶν γραφείων, ὑπὸ τὰ ἐκ τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ νόμου 1234 στοιχεῖα τῆς ὑπαλληλικῆς ιδιότητος, ἥτις συγκροτεῖται διὰ τῆς παροχῆς ἐργασίας ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτὴρα μὴ σωματικῆς.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7563]1942

Εἰσηγητῆς ὁ Πρωτοδίκης κ. Θ. Βλαχόπουλος

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ προσαγομένου ἀντιγράφου ἀγωγῆς, ὁ ἐνάγων ἐδίωκε δι' αὐτῆς, ὅπως, ἀναγνωριζομένης τῆς ὑπαλληλικῆς αὐτοῦ ιδιότητος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἐναγομένης, καθορισθῇ ὁ μισθὸς αὐτοῦ συμφώνως πρὸς τὴν ἀπὸ 16]9]1937 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ὑπαλ-

λήλων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων, καταβληθῶσι δὲ αὐτῷ, ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ὠρισμένα χρηματικά ποσά, σαφῶς εἰδικευόμενα.

Τὰ ἐπιχειρήματα, ἐφ' ὧν ἐβάσιζεν ὁ ἐνάγων τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν του, ἀνεπτύχθησαν λεπτομερέστερον εἰς τὰς κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν προτάσεις του. Ἐκ τῆς ἐκτιμῆσεως, ἐξ ἄλλου, τῶν ἐνδρόκων μαρτυρικῶν καταθέσεων προκύπτει, ὅτι ὁ ἐνάγων, ὡς ἐπιστάτης εἰς τμῆμα τοῦ ἐργοστασίου τῆς ἐναγομένης, ἀπλὴν ἐποπτεῖαν ἐπὶ τῶν ἐργατῶν ἐκέκτητο. Οὕτε τεχνικὰς γνώσεις ἀπῆτει ἢ τοιαύτη ἐργασία του, οὕτε καὶ ἐκέκτητο οὗτος τοιαύτας, ὥστε νὰ δύναιτο ν' ἀνταποκριθῇ εἰς ἐργασίαν ὑπαλληλικῆς φύσεως, ἥς τὸ προέχον εἶναι ἡ καταβολὴ πνευματικῶν δυνάμεων. Τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος ἡδύνατο νὰ ἐκτελέσῃ πᾶς οἰοσδήποτε ἐργάτης, ἔχων ἐλαχίστων ἡμερῶν προϋπηρεσίαν εἰς τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐναγομένης. Τοῦτο, ἄλλως τε, συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἐνάγων ἐπληρώνετο δι' ἡμερομισθίου καὶ οὐχὶ διὰ μισθοῦ κατὰ μῆνα. Ὁ ἐνάγων ἀντέτεινε βεβαίως, ὅτι αὐτὸ γέγνετο πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου. Ἀλλὰ τοῦτο οὐδαμῶθεν ἐπιμαρτυρεῖται. Ἀλλὰ καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ υποθέσῃ τις, ὅτι ἡ ἐναγομένη, χρησιμοποιοῦσα 800—900 ἐργάτας καὶ 50—60 ἐπιστάτας, διανοήσῃ νὰ καταστρατηγήσῃ τὸν νόμον μόνον διὰ τὸν ἐνάγοντα. Προφανὲς ὅθεν τυγχάνει, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἦτο ἐκ τῶν μηνιαίως ἀμειβομένων ὑπαλλήλων τῆς, ἀλλ' ἡμερομισθίος ἐργάτης αὐτῆς, πρὸς δὲ εἶχεν ἀνατεθῇ, προϊόντος τοῦ χρόνου, ἡ ἐργασία τοῦ ἐπιστάτου, ἥτις δῆμος καὶ καὶ πάλιν, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἐκτίθενται ἐν τῇ ἀγωγῇ, δὲν δύναται νὰ προσδῶσῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα τὴν ιδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, ὥστε νὰ θεωρηθῇ οὗτος ὡς ἀντλῶν δικαιώματα ἐκ τῆς μνημονευθείσης ἀνωτέρω συλλογικῆς συμβάσεως. Ἀναμφισβητήτως δὲ ὑπὸ τοιοῦτο πνεῦμα ἐρευνῶσι τὸ αὐτὸ ζήτημα καὶ αἱ προσαγόμεναι ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ὑπ' ἀριθ. 40|1939 ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκδικάσεως ἐνστάσεων τῶν ὑπαλλήλων πάσης φύσεως ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων, καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 77|1938 ἀνακοίνωσις τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων περὶ τῆς νομολογίας τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, δι' οὗ γίνεται δεκτόν, ὅτι οἱ ἐπιστάται κλωστήριων (ὡς καὶ τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐναγομένης) δὲν εἶναι ὑπάλληλοι καὶ δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ὡς ἄνω συλλογικὴν σύμβασιν. Δέον ἐπὶ τούτοις ἢ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν ν' ἀπορριφθῇ ὡς οὐσίᾳ ἄβάσιμος.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ

Προϋπόθεσις τοῦ δικαιώματος τῆς πολλαπλασιαστικῆς ἀποζημιώσεως, εἰς περίπτωσιν παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως, ἐργασίας ἢ λύσει τῆς συμβάσεως. — Δικαίωμα, ἄλλως, ἐπὶ μόνων τῶν αὐξήσεων τοῦ μισθοῦ.

Τὸ διόρισαν τὴν ἐπιστήμην καὶ νομολογίαν ζήτημα περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ δικαιώματος τῆς διπλασιαστικῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 περὶ υποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἢ πενταπλασιαστικῆς τοῦ β. δ. 16 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ

ἐπὶ τῶν ἐργατῶν κλπ. (ἀναλόγως τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ ἐργαζομένου), εἰς περίπτωσιν παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπανέρχεται πρὸς κρίσιν διὰ τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω ἐφετειακῆς ἀποφάσεως.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις συντάσσεται πρὸς τὴν ἀποψιν ὅτι διὰ τὴν νὰ τύχῃ ὁ μισθωτὸς τῆς πολλαπλασιαστικῆς ἀποζημιώσεως, εἶναι πάντως ἀπαραίτητος ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας (περὶ τοῦ ὅλου ζητήματος βλέπε διεξοδικὴν ἀνάλυσιν **Π. Μητσοπούλου**, Ἐ. π. ι. θ. Ἐ. ρ. γ. α. Δ. ι. κ. τόμος β', τεῦχος 33, σελ. 36 ἐπ.)

Παραπλησία πρὸς τὴν διάταξιν, τὴν σχετικὴν μὲ τὰς κυρώσεις, εἰς περίπτωσιν παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως, εἶναι καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ν. δ. 310|1941 «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.», κατὰ τὴν ὁποῖαν παράβασις ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐκ τῶν τοῦ νόμου αὐτοῦ, θεωρεῖται ἀδικαιολόγητος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεοῦσα τὸν ἐργοδότην, ἀσχετῶς τῶν ποινικῶν κυρώσεων, εἰς τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως διπλασιαστικῆς τῆς τῶν νόμων 2112 καὶ 4558 διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ πενταπλασιαστικῆς τῆς ὑπὸ τοῦ β. δ. τῆς 16 Ἰουλίου 1920 προβλεπομένης διὰ τοὺς τεχνίτας, ἐργάτας καὶ ὑπηρετάς.

Ἐπομένως ἐνέχει καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ἐφαρμογῆς καὶ τοῦ νόμου αὐτοῦ ἱκανὸν νομικὸν ἐνδιόφερον τὸ ζήτημα περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων, μολοντί ὑπὸ τὸ κρατοῦν νομοθετικὸν καθεστῶς τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἀπολύσεων καὶ ἐξασφαλίσεως ἐντεῦθεν τῆς θέσεως τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὸ ν. δ. 424|1941, τὰ δικαιώματα αὐτὰ πρὸς τοῦ μεγαλυτέρου συμφέροντος τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας, νὰ διατηρηθῇ εἰς τὴν θέσιν του, ἀντὶ τῆς ἀμφιβόλου σημερινῆς χρησιμοποίησης τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἀναγκ. νόμου 99|1936 καὶ ν. δ. 310|1941, ἔχουν περιέλθῃ εἰς σχετικὴν ἀρχήσιν.

Ἐφετείου Ἀθηνῶν 828|1942

Εἰσηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. **Ε. Παπανδρέου**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. **Μ. Κουρούπης, Α. Γαλάνης**

Ἀποζημιῶσιν ἐκ τοῦ νόμου 2112 (ἀπλὴν ἢ διπλὴν) δὲν δικαιούται ὁ ἐνάγων λαμβάνειν, ὡς ἐν τῇ ἀγωγῇ αἰτεῖται, καθ' ὅσον μετὰ τὴν ἰσχὺν τῆς πρώτης συλλογικῆς συμβάσεως καὶ τὴν μὴ συμμόρφωσιν τοῦ ἐργοδότη πρὸς ταύτην, δὲν ἀπεχώρησεν εὐθὺς ἀμέσως, λύων τὴν σύμβασιν, ἀλλ' ἐξηκολούθησε παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του ἐφ' ἱκανὸν χρόνον καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τῆς δευτέρας συλλογικῆς συμβάσεως (τῆς 16 Σεπτεμβρίου 1937).

Ἡ ἐπιδίωξις πολλαπλασιαστικῆς ἀποζημιώσεως τῆς τοῦ νόμου 2112 προϋποθέτει λύσιν ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἅμα τῇ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη μὴ συμμόρφωσιν πρὸς τὰς διατάξεις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἥτις (μὴ συμμόρφωσις) τότε καὶ μόνον θεωρεῖται ὡς ἀδικαιολόγητος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπιφέρουσα τὰς ἐν τῷ νόμῳ ἐπιζημιῶσις διὰ τὸν ἐφεσιβλητὸν συνεπείας. Ἐφ' ὅσον, ἐπομένως, ὁ ἐνάγων ἐξηκολούθησε παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του τῷ ἐργοδότη πολὺ μετὰ τὴν ἰσχὺν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, δὲν δικαιούται λαμβάνειν εἰμὴ τὰς ὑπ' αὐτῶν χορηγουμένας αὐξήσεις καὶ οὐδὲν πέραν τούτου (Α. Π. 340|1940, Θέμ. ΝΑ', σελ. 633, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1683|1939, Θέμ. ΝΑ', σελ. 45).

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΠΑΡΑΙΤΗΣΕΩΣ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΟΥΧρόνος παραγραφῆς τῶν μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν
υπαλλήλων.

Πενταετὴς ἡ παραγραφὴ τῶν μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν υπαλλήλων. — Ἀκυρὸς ἡ παραίτησις δικαιωμάτων ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. — Γενικὴ μορφομερὴς παραίτησις καὶ συνέπειαι.

Εἶναι ἀναμφίβολον, ὅτι εἰς τὸ Ἑργατικὸν Δίκαιον, ὡς ἄθροισμα κανόνων ποὺ ρυθμίζουν τὴν θέσιν τοῦ μισθωτοῦ ὡς ατόμου καὶ μέλους τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, δὲν ἀναγνωρίζεται τὸ κύρος παραίτησεως ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων του.

Καὶ ἂν ἀκόμη ἐλείπον θεταὶ διατάξεις, ποὺ ἀπαγγέλλουν ἀκυρότητα παραίτησεως ἀπὸ δικαιωμάτων, ποὺ εἰσάγουν οἱ σχετικοὶ νόμοι (πρὸβλ. ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων (ἄρθρ. 14), νόμον 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (ἄρθρ. 8), νόμον 4894 περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐκχωρήσεως καὶ κατασχέσεως τῶν ἡμερομισθίων ἐργατῶν κλπ. καὶ τῶν μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν υπαλλήλων κλπ. (ἄρθρ. 6), νόμον 16]21 Νοεμβρίου 1935 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (ἄρθρ. 3) κλπ., πάλιν ἐκ τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου συνάγεται, ὅτι ἡ παραίτησις ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων τῶν μισθωτῶν εἶναι ἄκυρος καὶ ἄνευ συνδρομῆς τῶν στοιχείων τῆς πλάνης, τοῦ δόλου ἢ τῆς βίας.

Ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, ποὺ παρατίθεται κατωτέρω, ἔχει νὰ κρίνῃ παραίτησιν μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων του ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. δ. 310]1941 «περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν, καὶ δέχεται, ὑπὸ τὸ ὄλον πνεῦμα τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου καὶ τὰς θετάς αὐτοῦ διατάξεις, ὅτι ἡ παραίτησις δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ καμμίαν εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ συνέπειαν (Πρὸβλ. καὶ Πρωτ. Ἀθηνῶν 3008]1942, Ἑπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 19, σελ. 592, ἐπὶ δικαιωμάτων ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Ε. Ὑδαῶν, Ἑπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 27, σελ. 846, ἐπὶ δικαιωμάτων ἐξ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν.δ. 310]1941, γενικώτερον δὲ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 758]1941, Ἑπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 2, σελ. 45, ἐπὶ δικαιωμάτων ἐφέδρου παλαίου πολέμου, Α.Π. 180]1941, Ἑπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 4, σελ. 105, ἐπὶ δικαιωμάτων ἐκ τοῦ νόμου 2112, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1364]1941, Ἑπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 7, σελ. 210, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1360]1941, Ἑπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 9, σελ. 264, ἐπὶ δικαιωμάτων ἐκ τοῦ νόμου 3514, Πρωτ. Ἀθηνῶν 9954]1941, Ἑπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 10, σελ. 302, ἐπὶ δικαιωμάτων ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας).

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποψιν περὶ πενταετοῦς παραγραφῆς τῶν μισθῶν ἰδιωτικῶν υπαλλήλων (βλέπε καὶ Α.Π. 14]1943, ἀνωτέρω σελ. 205).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 214]1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Κονιαβίτης
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Βερούης, Δ. Τανῆς

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, βάσιν ἔχουσα τὴν ἐπικαλούμενην καὶ ἀρκοῦντως καθοριζομένην ἀτο-

μικὴν σύμβασιν ἐργασίας, διώκει 1) τὰς ἐντεῦθεν ὀφειλομένας τῷ ἐνάγοντι (ὄντι ἐγγάμῳ μεθ' ἐνὸς τέκνου) ὑπὸ τῆς ἐργοδοτικῆς του ἐναγομένης ἀποδοχᾶς, ὡς αὐταὶ καθωρίσθησαν τόσον διὰ τῆς ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικῆς συμβάσεως τῶν ἰδιωτικῶν υπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως Ἀνωτάτων Ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων, ὅσον καὶ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 29983]1941, 50458]1941, 2988]1942, 6816]1942 καὶ 21621]1942 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας, ἐκδοθεισῶν εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ν.δ. 310 καὶ 783]1941 καὶ δημοσιευθεισῶν ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, 2) τὸ λόγῳ τῶν ἐορτῶν τοῦ Πάσχα 1942 χορηγηθέν, δυνάμει τῆς ὁμοίως, ὡς ἄνω, ἐκδοθείσης καὶ δημοσιευθείσης ὑπ' ἀριθ. 9850]1942 ἀποφάσεως τοῦ ἰδίου Ὑπουργοῦ ἐπίδομα, ὅπερ, ὅμως, συμφῶνως ταῖς διατάξεσι ταύταις, τυγχάνει ἐν προκειμένῳ περιοριστέον εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ συνόλου τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος, ἐφ' ὅσον, κατὰ τοὺς ἰσχυρισμούς του, ἡ ἐναγομένη ἠκολούθει τὸ σύστημα τῆς κατὰ μῆνα πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ καὶ ποσοστὰ ἐπὶ τῶν κερδῶν τῆς ἐναγομένης, ὀφειλόμενα τῷ ἐνάγοντι υπαλλήλῳ τῆς συνετελείας σχετικῆς μονομεροῦς ὑποσχέσεως ταύτης, διατυπώσεως ἐν τῷ καταστατικῷ τῆς καὶ γενομένης προδήλως ἀποδεκτικῆς παρ' ἐκείνου διὰ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἰδίας ἄνω ἀγωγῆς του. Ὅθεν σύννομος αὕτη εἶναι καὶ ἐξεταστέα κατὰ τὰ προεκτεθέντα κεφάλαιά της, ἀπορριπτέα δὲ κατὰ τὸ ἔτερον αἰτημὰ της περὶ καταβολῆς 13ου μισθοῦ, ὡς νόμῳ ἄβάσιμος, ἅτε οὐδεμιᾶς τοιαύτης διατάξεως ὑφισταμένης, οὐδὲ προτεινομένης ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος τῆς ὑπάρξεως συναφοῦς συμφωνίας ἢ ἐθίμου.

II. Ἡ ἐπίδικος ἐκ μισθῶν ἀπαίτησις τοῦ ἐνάγοντος ὑπόκειται εἰς τὴν πενταετὴ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου ΓΥΛΓ' 1909 παραγραφῇν (Α. Π. 244]1941, Ε. Α. 814 - 817]1941, Θέμ. ΝΓ' σελ. 67 καὶ 75), μὴ συμπληρωθεῖσαν μέχρι τῆς ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, δι' οἷανδὴποτε τῶν ἀξιουμένων περιδικῶν παροχῶν, ἢ δὲ ἀντιθετοῦ ἐνστάσεως τῆς ἐναγομένης ἀπορριπτέα ἐλέγχεται ὡς μὴ νόμιμος.

III. Ἡ ἐκατέρωθεν προτεινομένη καὶ συνομολογούμενη μεταγενεστέρα ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1941 μεταξὺ τῶν διαδίκων συμφωνία, δι' ἧς ἡ ἀρχικὴ ὑπαλληλικὴ σύμβασις τοῦ ἐνάγοντος μετετράπη ἀπὸ ἀορίστου χρόνου εἰς τοιαύτην ὁρισμένου χρόνου καὶ συνάμα καθωρίσθησαν αἱ μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ του εἰς ποσὸν ἑλαττον τοῦ διὰ τῶν προμνησθεισῶν συλλογικῆς συμβάσεως καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθοριζομένου, εἶναι, ὡς βασίμως ἐνίσταται ὁ ἐνάγων, ἀθέμιτος καὶ ἄκυρος, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Α.Ν. τῆς 16]21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ν.δ. 310]1941 καὶ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ νόμου 2112]1920, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 11 παρὰ γρ. 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 547]1937, καὶ γενικώτερον ὡς ἀντικειμένη εἰς κανόνας δημοσίας τάξεως, οἱ θεωροῦνται οἱ περιεχόμενοι ἐν ταῖς ἀνωτέρω συλλογικῇ συμβάσει καὶ ὑπουργικαῖς ἀποφάσεσι (Πρβλ. I. Καποδίστρια, Ἑρμηνεία Ἑργατικοῦ Δικαίου § § 8, 190, 209).

IV. Ἡ ἐνστάσις τῆς ἐναγομένης περὶ ἀποσβέσεως τοῦ ἀγωγικοῦ δικαιώματος, συνετελεῖ γενικῆς μονομεροῦς παραίτησεως τοῦ ἐνάγοντος, ἐκφρασθείσης διὰ τῆς ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1941 ἐπιστολῆς του πρὸς ἐκείνην, ἐν τῇ ὁποίᾳ οὗτος

δηλοῖ, ὅτι «οὐδεμίαν ἀξίωσιν ἢ ἀπαίτησιν ἔχει κατ' αὐτῆς δι' οἰανδήποτε αἰτίαν», οὕτως διατυπωμένη, ἀπορριπτέα ἀποβαίνει ὡς ἀόριστος καὶ νόμῳ ἀστήρικτος 1) Διότι ἡ τοιαύτη παρ- αίτησις, καὶ ἂν ἔτι ἀφ' ἐνὸς μὲν κριθῇ ὡς πε- ριλαμβανομένη εἰς τὰς μὴ κατονομαζομένας ἐπιδίκους ἀξιώσεις, ἀφ' ἐτέρου δὲ δὲν θεωρηθῇ ἄκυρος διὰ τοὺς αὐτοὺς ἐν τῇ ἡγουμένη σκέψει λόγους, ἔχρηξεν, ἵνα ἐπιφέρῃ λύσιν τῆς ἐνοχῆς, καὶ ἀποδοχῆς, οἷαν δὲν ἰσχυρίζεται ἡ ἐναγο- μένη (v. 21 Π. (46.3), v. 35, v. 100, v. 153 Π (50.17), πρβλ. Γεν. Ἀρχ. Οἰκονομίδου παρὰ γρ. 48 καὶ σημ. 9, Κρασοῦ, παρὰ γρ. 139), μὴ γενομένη δὲ ἐγκαίρως ἀποδεκτὴ λογίζεται ἀνακληθεῖσα διὰ τῆς ἐγέρσεως τῆς κρινομένης ἀγωγῆς, εἰς τρό- πον ὥστε ἡ ἀνάκλησις αὕτη ἐματαιώσῃ τὴν συν- τέλεισιν τῆς περὶ παραιτήσεως συμβάσεως καὶ 2) Διότι, ἐξ ἄλλου, ἡ αὕτη παρὰίτησις, ἀναφε- ρομένη εἰς κεκτημένον ἥδη δικαίωμα, ἀποτελεῖ κατ' οὐσίαν δωρεάν (N. 91 Π. (46.3), πρβλ. Γεν. Ἀρχ. Οἰκονομίδου παρὰ γρ. 48 σημ. 9, Α. Π. 227] 1907, Θέμ. ΙΘ', 186), διὰ τὸ κύρος τῆς ὁποίας ἀπητεῖτο ad solemnitatem, κατὰ τὸ ἄρθρον 45 τοῦ κώδικος περὶ τελῶν χαρτοσήμου, ἡ σὺντα- ξις συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, ὅπερ ὅμως δὲν ἐπικαλεῖται ἡ ἐναγομένη. Ἐντεῦθεν δὲ ἀδυ- νατεῖ τὸ Δικαστήριον, κατὰ τὸ ἄρθρον 266 τῆς Πολ. Δικ., νὰ ἐκτιμῇσιν καὶ ὡς ἐξώδικον ὁμολο- γῶσαν τὴν ἀνωτέρω ἐγγραφὴν δῆλωσιν τοῦ ἐνά- γοντος (Α. Π. 401] 1936, ΕΕΝ', δ', 129).

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΝ ΓΝΩΡΙΣΜΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΩΡΙΣΜΕΝΗΣ ΧΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

Συνομολόγησις ὀρισμένου ἐκ τῶν προτέρων χρόνου, εἰδὸς παρεχομένου ὑπηρεσιῶν καὶ σκοπὸς παροχῆς, ἀναγνωρίσιμος ἐκ μέρους ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων.

Ἡ διάκρισις τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς ὀρισμέ- νης ἢ ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας τοιαύτην ἔχει ἀ- ποφασιστικὴν σημασίαν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν πλεί- στων διατάξεων τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου (Οὕτω, προ- χεῖρως, νόμου 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγέλι- ας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀφορῶντος συμβάσεις ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας, νόμου 3514 περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως, ὡς ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τοῦ ἐργατοτε- χνικοῦ προσωπικοῦ διὰ τοῦ ἀναγκ. νόμου 547] 1937, εἰς τὸν ὅποιον ὑπάγονται συμβάσεις ἀορίστου χρο- νικῆς διαρκείας, ('Εφετ. Ἀθηνῶν 214] 1935, ΕΕΝ', β' σελ. 957), v. δ. 424] 1941 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000] 1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας, ὅπου ὑπάγονται, κατὰ τὴν κρατήσα- σιν ἀποψιν, συμβάσεις ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας (βλέπε σχετικῶς Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τό-μος Β', τεύχος 35, σελ. 107, ἐνθα νομολογία καὶ γνώμαι συγγραφέων).

Ἐπομένως ἐνέχουν ἰδιαίτερον νομικὸν ἐνδιαφέρον αἱ ἀπόψεις, ποὺ ἀναπτύσσονται εἰς τὴν παρατιθεμέ- νην κατωτέρω προεδρικὴν ἀπόφασιν, ἐν σχέσει μετ' τὸ διακριτικὸν γνώρισμα μιᾶς συμβάσεως ἐργασίας ὡς τοιαύτης ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις διαχωρίζει, βάσει τοῦ μόνου ὀρθοῦ κριτηρίου, τὴν σύμβασιν ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας ἀπὸ τῆς ἀορίστου τοιαύτης, ἃς οὖν δὲ ἰδι- αιτέρος προσοχῆς εἶναι, ὅτι δὲν φθάνει, κατ' αὐτὴν, εἰς σύμβασιν παροχῆς ὀρισμένου ἔργου νὰ προκύ- πτῃ ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς συμβάσεως ὁ ὀρισμένος χρό- νος τῆς διαρκείας αὐτῆς (ὅσον ἤθελε διαρκέσῃ τὸ ἔργον), ἀλλὰ πρέπει καὶ ὁ σκοπὸς αὐτὸς ν' ἀνα- γνωρ. ζεταί παρ' ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων.

Οὕτω ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ τὸ ἄρθρον 620 τοῦ Γερμ. ἀστ. κώδικος, ποὺ καθιερώνει τὴν σύμβασιν ἐργα- σίας ὡς σύμβασιν ὀρισμένου χρόνου, εἰς τὰς περι- πτώσεις ποὺ ὁ χρόνος τῆς συμβάσεως ἐργασίας προ- κύπτει ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς ἐργασίας, δὲν ἀρκοῦνται νὰ προσδιορίσουν ἀπολύτως τὸν χρόνον ἐκ τοῦ σκο- ποῦ, ἀλλὰ μόνον ἂν ὁ σκοπὸς αὐτὸς (I. o t m a r, ἐν Arbeitsvertrag I (1902) σελ. 525 σημ. 1) εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένος πρὸς τὸ μέσον (τῆς ἐργασί- ας) καὶ συνεπῶς ἀναγνωρίσιμον παρ' ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων.

Παρ' ἡμῶν ὁ Ἀστικὸς Κώδιξ (ἄρθρ. 669) χαρακτηρί- ζει ὡς σύμβασιν ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας ἐκείνην, κατὰ τὴν ὅποιαν ἡ διώρκεια οὔτε ὠρίσθη, οὔτε ἐκ τοῦ εἰδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς συνάγεται.

Ἐξ ἄλλου, ἐναπόκειται πάντοτε εἰς τὸν μισθωτὸν νὰ ἰσχυρισθῇ, εἰς ὅσας περιπτώσεις ὁ χρόνος τῆς διαρκείας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν δικαιολο- γεῖται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ὅτι ἐτέθη πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου (θετὴ διατάξις ὑπάρχει ἡ τοῦ ἀρθροῦ 8 τοῦ νόμου 2112, ἐφαρμο- ζομένη, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων νόμων), ὑποχρεοῦμένου τοῦ μισθω- τοῦ ν' ἀποδείξῃ τὰ περιστατικά, ποὺ συνιστοῦν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ (πρβλ. Ἐφετ. Ἀθη- νῶν 1997] 1931, Θέμ. ΜΓ', σελ. 830), τὴν καταδο- λίευσιν τοῦ νόμου.

Ὡς καταδολιεύσεις δὲ τοῦ νόμου νοεῖται πᾶσα πρᾶ- ξις, γενομένη ἐκουσίως πρὸς τὸν σκοπὸν ν' ἀπο- φευχθῇ ἡ ἐφαρμογὴ ἐνὸς νόμου δημοσίας τάξεως (βλέπε γενικώτερον Α. Τούση, Πρωτοδίκου, Πρά- ξεις in Fraudem legis καὶ Ἑργατικὸν Δίκαιον, Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 14, σελ. 420).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 24] 1943.

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Σταματιάδης.

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Μήλας, Δ. Βεζανῆς

Τὸ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὀρισμένου χρό- νου διαστέλλον αὐτὴν γνώρισμα ἀπὸ τῆς τοι- αύτης ἀορίστου χρόνου συνίσταται εἰς τὸ ὅτι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν δευτέραν, ὁ χρόνος καθ' ὃν μέλλει νὰ διαρκέσῃ αὕτη εἶναι ἐκ τῶν προ- τέρων καθωρισμένος ἢ ἥρτηται ἐκ περιστατι- κῶν, ὁ χρόνος τῆς ἐπελεύσεως τῶν ὁποίων εἶναι ἐκ τῶν προτέρων γνωστός, ἢ προκύπτει καὶ σιωπηρῶς, ὡς ἐκ τοῦ εἰδους τῆς παρεχομέ- νης ὑπηρεσίας, ἢ τέλος ἡ σύμβασις συνάπτεται πρὸς ἐκτέλεισιν ὀρισμένου ἔργου, ὅποτε ὁ σκο- πὸς παρίσταται ὡς εἰς ἀναπόσπαστον σύνδε- σμον πρὸς τὴν ἐργασίαν τελῶν, ἀναγνωρίζομέ- νου τούτου παρ' ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλο- μένων, τοῦ σκοποῦ δηλονότι ὄντος ἀμέσου παρ' αὐτοῖς (Staudinger Kommentar § 520 I).

ΕΡΓΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΝΟΜΟΣ ΓΩΟΔ' ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ

'Αναίρεσις κατ' ἀποφάσεως διαδικασίας νόμου ΓΩΟΔ' ἐπιτρέπεται μόνον, ἂν ὑπῆχθη εἰς τὴν διαδικασίαν διαφορά, μὴ ἐκ τοῦ νόμου ὑπαγομένη. — Ἀπαράδεκτος διὰ κακὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀστικοῦ ν. 50.000.

Μεταξὺ τῶν ἐνδίκων μέσων, πού καθιερώνει ὁ νόμος ΓΩΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν, ὡς ἐκωδικοποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1920 β.δ. καὶ ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως καὶ προσφάτως διὰ τοῦ ν.δ. 1544]42 ('Επιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 21, σελ. 671), εἶναι καὶ τὸ ἐνδίκον μέσον τῆς ἀναίρεσεως κατ' ἀποφάσεων, πού ἐκδίδονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἐν λόγῳ νόμου, ἀλλὰ μόνον ἂν αὗται ἐξεδόθησαν ἐπὶ ὑποθέσεων, μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην καὶ μόνον διὰ τὸν λόγον τοῦτον. Ἐπομένως, κατὰ τὸ σαφές γράμμα τοῦ νόμου, εἶναι ἀπαράδεκτος ἄλλος λόγος ἀναίρεσεως καὶ ἐκεῖνος διὰ κακὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, ὡς δέχεται καὶ ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐρχομένη μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 216]1942, ('Επιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 34, σελ. 90), καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν μάλιστα εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ ἀναίρεσις καὶ ὅταν πρόκειται περὶ ἀποφάσεως, ἡ ὁποία, ἐνῷ δὲν ἔπρεπε, δὲν ὑπῆγαγεν εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν διαφοράν, ὑπαγομένην ἀντιθέτως εἰς αὐτήν, ἂν δηλαδὴ ἀπερρίφθη ἡ ἀγωγή ὡς ἀπαράδεκτη, διότι ἐκρίθη, ὅτι δὲν ὑπῆγετο εἰς τὴν διαδικασίαν.

Περίπτωσις ἀναίρεσεως δύναται νὰ χωρήσῃ, ἂν ὡς ὡς ἐκ τοῦ εἰδους τῆς διαφορᾶς, μὴ προσερχομένης ἐκ παροχῆς ἐργασίας (ἄρθρ. 1 β.δ. 1 Αὐγούστου 1920), δὲν ὑπάρχει αὕτη εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΩΟΔ', καὶ μία τοιαύτη περίπτωσις εἶναι ἡ διαφορά ἐκ συμβάσεως ἔργου μὴ ὑπαγομένη εἰς αὐτήν (Α.Π. 159]1927, Θέμ. ΔΗ', σελ. 538). Ἄλλη περίπτωσις ἀναίρεσεως δύναται νὰ προκύβῃ, ἂν κατὰ παραβίαν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου ΓΩΟΔ', κατὰ τὸ ὁποῖον «πᾶσαι αἱ ἀπαιτηταὶ ἀξιώσεις δέον συγχρόνως νὰ εἰσάγονται, ἄλλως ἢ περὶ τούτων ἀγωγή, εἰσαγομένη κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην, ἀπορρίπτεται, δυναμένη νὰ εἰσαχθῇ, κατὰ τὴν κοινὴν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου διαδικασίαν», ὁ ἐνάγων δὲν ἤνωσεν εἰς τὸ αὐτὸ δικόγραφον ὅλας τὰς ἀπαιτητάς, κατὰ τὴν ἔγερσιν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικοῦ τῆς ἀγωγῆς, ἀξιώσεις (Α.Π. 209]1938 ΕΕΝ', σελ. 585, Α.Π. 135]1935, Δικαστικὴ, ἔτος 7ον, τεῦχος 31—33, σελ. 591).

Ἐν τοιαύτῃ μάλιστα περιπτώσει πρόκειται περὶ καθ' ὕλην ἀναρμοδιότητος, δύναται νὰ προταθῇ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης μέχρι τελεσιδίκου ἐκδικάσεως τῆς διαφορᾶς καὶ λαμβάνεται ὑπ' ὄψει καὶ αὐτεπαγγέλτως κατ' ἄρθρ. 25 πολιτ. δικονομίας (Α.Π. 209]1938).

Ἄλλο τὸ ζήτημα, ἥδη, ἂν, ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως, ὡς ἐσημειώσαμεν πλειστάκις, ἐπιβάλλεται νὰ εὐρυνθῇ ἡ καθ' ὕλην ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΩΟΔ', ὥστε νὰ περιληφθῇ εἰς αὐτὴν μεγαλύτερος κύκλος μισθωτῶν, ἐχόντων ἀνάγκην ἀπλῆς δικονομικῆς προστασίας, ἀφοῦ, ὑπὸ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου ΓΩΟΔ', πού ἐπιβάλλει τὴν ὑποχρεωτικὴν σφύρσιν τῶν ἀπαιτησέων τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἐν δικόγραφον ἀγωγῆς (μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν

50.000) καὶ ὑπὸ τὰς πολλὰς οὐσιαστικὰς διατάξεις, πού ἔχουν εἰσαχθῇ, μὲ ἀνάλογα δικαιώματα τῶν μισθωτῶν, καταλήγει νὰ γίνεταί ἡ ἐργατικὴ διαδικασία ἀφορήτως, κατὰ ποσόν, στενὴ.

Καθ' ἡμᾶς μία λύσις ὑπάρχει: Ν' αὐξηθῇ ἀκόμη τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 50.000, πού εἶναι τὸ ὅριον τῆς εἰρηνοδικειακῆς ἀρμοδιότητος μετὰ τὸ ν.δ. 1547]1942, εἰς ἀπεριόριστον ὅριον καὶ ἂν τοῦτο δὲν γίνῃ νὰ καταργηθῇ ἡ ἀναχρονιστικὴ αὕτη διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου ΓΩΟΔ' περὶ ὑποχρεωτικῆς σφύρσεως εἰς ἐν δικόγραφον ἀγωγῆς ὅλων τῶν ἀπαιτητῶν ἀξιώσεων, μὲ συνέπειαν νὰ εἶναι, ὡς εἰς τὴν πολιτ. Δικονομίαν, δικαίωμα καὶ ὄχι ὑποχρέωσις ἡ ἔνωσις τῶν ἀξιώσεων, ὅταν τοῦλάχιστον δὲν προέρχονται ἐκ τῆς αὐτῆς ἱστορικῆς καὶ νομικῆς αἰτίας. Ὁ φόβος ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐκτείνεται ἡ εἰρηνοδικειακὴ ἀρμοδιότης μέχρις ἀκαθορίστου ποσοῦ καὶ θὰ ὑπάρξῃ τυχὸν κίνδυνος ἐλαττωματικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ δικαίου, λόγῳ τῆς ἀπλότητος τῆς διαδικασίας, δὲν δικαιολογεῖται ὑπὸ τὴν σημερινὴν ἐπιστημονικὴν συγκρότησιν τοῦ κλάδου τῶν Εἰρηνοδικῶν καὶ τὴν προσεκτικὴν μέχρι τοῦδε ἐφαρμογὴν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, μὲ πλήρη κατανόησιν τῶν γενικῶν του ἀρχῶν.

Ἀρείου Πάγου 21]1943 τμ. Α'.

Εισηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ἡ. Παπαηλιού**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Λαζαρίμος, Ι. Καλπούζος

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν (542]1942) ἐξεδόθη ἐπὶ τῇ ἐφέσει τῆς ἡδὴ ἀναίρεσειούσης κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 450 τοῦ 1942 ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν ἐξαιρετικὴν διαδικασίαν τοῦ κωδικοποιημένου νόμου ΓΩΟΔ', ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4032 τοῦ 1939.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ διαληφθέντος ΓΩΟΔ' νόμου, ὡς οὗτος ἀντικατέστη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 4032, κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Εἰρηνοδικείου, τῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην ἐκδιδομένων, ἐπιτρέπεται ἔφεσις ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, οὗ ἡ ἀπόφασις εἶναι ὁριστικὴ καὶ τερματίζει τὴν διαφοράν, κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τῆς δευτέρας παραγράφου τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου αἰτήσις ἀναίρεσεως κατ' ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν ἐπιτρέπεται μόνον, ἔάν αὗται ἐξεδόθησαν ἐπὶ ὑποθέσεων μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην καὶ μόνον διὰ τὸν λόγον τοῦτον. Ἐπομένως οὐδενὸς τῶν ἐν τῇ αἰτήσει ἀναίρεσεως καὶ τῷ δικηγράφῳ τῶν προσθέτων ἐκτιθεμένων λόγων προσπατόντων τοιαύτην τινὰ πλημμέλειαν εἰς τὴν ἀναίρεσιβαλλομένην ἀπόφασιν, τῶν σχετικῶν αἰτιάσεων τῆς ἀναίρεσειούσης στρεφόμενων ἀποκλειστικῶς περὶ τὴν κακὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀστικοῦ νόμου καὶ ἐτέρας δικονομικὰς παραβάσεις, ἡ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσις εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀπαράδεκτος.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΠΑΡΟΧΑΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ
ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

(Ὁδηγία ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 40607 ἀπὸ 18/11/1942 ἀποφάσεως Ἐπιτρόπου Ἑργασίας).

Σημ. Ε. Ε. Α.—Διὰ τῆς ἐν λόγω ἀποφάσεως ἐπὶ ἡθον αἱ κατωτέρω τροποποιήσεις εἰς τὴν Νομοθεσίαν τοῦ Ἰδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων: Ἡ εἰσφορά τοῦ ἐργοδότη διὰ τὸν κλάδον ἀσθενείας ἠϋξήθη κατὰ 2 ο/ο ἐπὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς ἑκάστην μισθολογικὴν κλάσιν μέσου ἡμερησίου μισθοῦ. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ἰδρύματος στρογγυλεύονται εἰς ἀκεραίας δραχμὰς τὰ οὕτω προκύπτοντα ποσὰ εἰσφοράς τοῦ ἐργοδότη.

Τὰ ἐν ἄρθρῳ 8 τοῦ νόμου 6298 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη, ὀριζόμενα ἀνώτατα καὶ κατώτατα ὅρια τῶν μισθολογικῶν κλάσεων διπλασιάζονται ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1942, αὐξανόμενων ἀναλόγως καὶ τῶν εἰς ἑκάστην κλάσιν ἀντιστοιχοῦντων μέσου ἡμερησίου μισθοῦ εἰσφορῶν, ἐπιδόματος ἀσθενείας καὶ τῶν προσαυξήσεων τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου.

Αἱ καθ' ἑκάστην μισθολογικὴν περιόδον καταβαλλόμεναι εἰσφοραὶ στρογγυλεύονται εἰς ἀκεραίας δεκάδας, τῶν μὲν μονάδων ἀπὸ μία ἕως πέντε παραλειπομένων, τῶν δὲ πέντε καὶ ἄνω ἀναλογιζομένων ὡς ἀκεραίων δεκάδων.

Διαρκούσης τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως δύναται ὁ Ὑπουργὸς Ἑργασίας, κατὰ πρότασιν τοῦ Διοικητ. Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., ν' ἀποφασίζῃ ἑκάστοτε καὶ περαιτέρω αὐξήσιν τῶν ἀνωτάτων καὶ κατωτάτων ὀρίων τῶν μισθολογικῶν κλάσεων, τῶν ἡμερησίων μισθῶν εἰσφορῶν, ἐπιδόματος ἀσθενείας καὶ τῶν προσαυξήσεων τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ νόμου 6298.

Προκειμένου περὶ ἡσφαλισμένων, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιδότησις ἤρξατο πρὸ τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1942, ὁ ὑπολογισμὸς τῶν μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην καταβλητέων ἐπιδόματων γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διὰ τῆς παρούσης ὀριζομένων νέων μισθολογικῶν κλάσεων, μόνον ἐφ' ὅσον ὁ τοιοῦτος ὑπολογισμὸς εἶναι εὐνοϊκώτερος διὰ τὸν ἡσφαλισμένον. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἐξακολουθεῖ ἡ καταβολὴ τοῦ μέτρου τῆς ἡμερομηνίας ταύτης χορηγουμένου ἀνωτέρου ἐπιδόματος.

Διαρκούσης τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως καὶ ἐπὶ τρίμηνον μετ' αὐτὴν, ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 30, παράγρ. 4 τοῦ νόμου 6298 ἐπιδόματος λαμβάνεται ὁ μέσος ὅρος τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου, ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν ὁ παθὼν, ἐὰν ἐργάζετο κατὰ τὰς εἰκοσιν ἐργασίμους ἡμέρας, αἵτινες προηγούνται ἐκείνης, καθ' ἣν κατέστη ἀπαιτητὸν τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας ἢ ἀτυχήματος.

Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1943 καὶ διαρκούσης τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως καὶ ἐπὶ τρίμηνον μετ' αὐτὴν τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας ὀρίζεται εἰς 60 ο/ο τοῦ κατὰ τὰ ἄνω ἡμερησίου μισθοῦ, τοῦ δὲ ἀτυχήματος εἰς 75 ο/ο τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω μισθοῦ.

Ἐπομένως, κατὰ τὴν ἄνω ὑπ' ἀριθ. 40607/1942 ἀπόφασιν, ὁ πίναξ τοῦ ἄρθρου 30, παράγρ. 4, τοῦ νό-

μου 6298, δι' οὗ καθορίζεται τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος ἰσχύει, ἤδη, ὡς ἑξῆς:

Μισθολ. κλάσις	Μέσος ἡμ. μισθὸς	Ἐπίδομα ἀσθενείας	Ἐπίδομα ἀτυχήματος
I	200	120	150
II	360	220	270
III	600	360	450
IV	880	528	660
V	1200	720	900
VI	1520	912	1140
VII	1840	1104	1380
VIII	2200	1320	1650
IX	2640	1584	1980
X	3120	1872	2340
XI	3600	2160	2700
XII	4080	2448	3460
XIII	4560	2736	3420

Κατωτέρω διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25760/ἐγκ. 43 τοῦ Ἰδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων παρέχονται χρήσιμοι ἐρμηνευτικαὶ ὁδηγίαι ἐφαρμογῆς.

Σκόπιμον εἶναι ἐν τέλει νὰ σημειωθῇ, ὅτι διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἐπιδόματος πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ ἀξία τοῦ παρεχομένου ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως συσσιτίου, ὡς καὶ τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς, ποῦ ἐπεβλήθησαν διὰ τοῦ ν. δ. 2019/1942 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς» (Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β', τευχὸς 32, σελ. 19) καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Ἐπομένως ταῦτα πρέπει νὰ προσκρίνεται εἰς τὸ μέσον τεκμαρτὸν ἡμερομισθίου τοῦ ἡσφαλισμένου, ἀφαιρουμένου μόνον τοῦ ποσοῦ, καθ' ὃ συμμετέχει εἰς τὴν δαπάνην τοῦ συσσιτίου, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. δ. 2019/1942, ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν παρέχεται εἰς χρήμα.

Καὶ ἐπειδὴ τὸ συσσίτιον καὶ τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ἀποτελοῦν συμπληρωματικὰς παροχὰς τοῦ μισθοῦ, καταβαλλομένας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη καὶ διὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν οἱ μισθωτοὶ ἀπέχουσι τῆς ἐργασίας τῶν λόγω ἀσθενείας, τὸ καταβλητέον ἐπίδομα πρέπει νὰ μειοῦται, κατὰ τρόπον, ὥστε προσκρίνεται εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ συσσιτίου καὶ τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς (ὡς καὶ τὴν χορηγουμένην τυχὸν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη ἀντιμισθίαν) νὰ μὴ ὑπερβαίνει τὸν πρὸ τῆς ἀνικανότητος ἡμερησίον μισθὸν τοῦ ἡσφαλισμένου (Ἑγκ. Ἰδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων 2669/34 ἐγκ. 7/1943).

ΙΑΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Γενικὴ Διεύθυνσις

Ἀριθ. πρωτ. 25760/ἐγκ. 43

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 18ῃ Δεκεμβρίου 1942

Περὶ τοῦ τρόπου ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας, ἀτυχήματος, κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 40607/18/11/1942 ἀποφάσεως τοῦ Ἐπιτρόπου Ἑργασίας.

Πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.

II

Ἀὔξεις τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐπιδόματος

Ἡ παρ. 4 τῆς ἀποφάσεως ὀρίζει ὅτι «ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1943 διαρκούσης τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως καὶ ἐπὶ ἐν τρίμηνον μετ' αὐτὴν, ἐπίδομα ἀ-

σθενείας ορίζεται εις 60 ο)ο του μέσου ημερησίου μισθοῦ, τοῦ δὲ βοηθήματος εις 75 ο)ο του αὐτοῦ ὡς ἄνω μισθοῦ.

Ὡς γνωστόν, κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε ἰσχυοῦσας διατάξεις (ἄρθρ. 30 παρὰγρ. 4 τοῦ ν. 6298) τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας ἰσοῦται πρὸς τὰ 40 ο)ο του μέσου ημερησίου μισθοῦ τῆς μισθολογικῆς κλάσεως εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἡσφαλισμένος, προσδιορίζομένης ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ημερομισθίου τῶν τελευταίων εἴκοσι ἡμερῶν καθ' ὧς εἰργάσθη ὁ δικαιούχος πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀνικανότητος, τὸ δὲ ἐπίδομα ἀτυχήματος εἰς τὰ 60 ο)ο του αὐτοῦ ὡς ἄνω μέσου ημερησίου μισθοῦ. Τὰ ἀνωτέρω ποσοστὰ αὐξάνονται ἤδη ἀπὸ 1-143 τοῦ μὲν ἐπιδόματος ἀσθενείας ἀπὸ 40 εἰς 60 ο)ο, τοῦ δὲ ἐπιδόματος ἀτυχήματος ἀπὸ 60 εἰς 75 ο)ο.

III

Μέθοδος ἐξευρέσεως τοῦ μέσου ημερομισθίου

Λίαν σημαντικὴ εἶναι ἡ διὰ τῆς παραγρ. 3 τῆς κοινοποιουμένης ἀποφάσεως, εἰσυχθεῖσα καινοτομία ἐν τῇ ἐξευρέσει τοῦ μέσου ημερομισθίου τῶν τελευταίων εἴκοσι ἡμερῶν πρὸ τῆς ἀσθενείας ἢ τοῦ ἀτυχήματος, ὅπερ ἀποτελεῖ νέαν βάσιν διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς μισθολ. κλάσεως καὶ τοῦ καταβλητέου ἐπιδόματος.

Ἐνῶ δηλ. μέχρι τοῦδε ἐλαμβάνετο ὡς βάσις ὁ μέσος ὅρος τῶν πραγματικῶς καταβληθέντων κατὰ τὰς τελευταίας εἴκοσι ἡμέρας πρὸ τῆς ἀνικανότητος ημερομισθίων, ἤδη ορίζεται ὅτι ἀντὶ τοῦ μέσου ὅρου τῶν πραγματικῶν ημερομισθίων, θὰ λαμβάνεται ὡς βάσις ὁ μέσος ὅρος *«τοῦ τεκμαρτοῦ ημερομισθίου, ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν ὁ παθὼν ἐὰν εἰργάζετο κατὰ τὰς εἴκοσι ἐργασίμους ἡμέρας αἵτινες προηγούνται ἐκείνης, καθ' ἣν κατέστη ἀπαιτητὸν τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας ἢ ἀτυχήματος»*.

Εἰς ἐπεξήγησιν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως γνωρίζομεν ὑμῖν τὰ ἀκόλουθα.

Ἐν πρώτοις δέον νὰ διευκρινισθῇ ἡ ἔννοια τοῦ *«τεκμαρτοῦ ημερομισθίου»*. Ὡς τοιοῦτο νοεῖται τὸ ημερομισθίον ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν ὁ δικαιούχος, ἐὰν εἰργάζετο κατὰ τὰς ἡμέρας, αἵτινες προηγούνται ἐκείνης, καθ' ἣν καθίσταται ἀπαιτητὸν τὸ ἐπίδομα, λαμβανομένων ὑπ' ὄψει καὶ τῶν τυχόν ἐν τῇ μεταξὺ χορηγηθεισῶν αὐξήσεων τῶν μισθῶν τῆς ὑπαλληλικῆς κατηγορίας καὶ περιφερείας τοῦ ἡσφαλισμένου.

Ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῶν ἀνωτέρω σκοπὸς τῆς διατάξεως εἶναι ἡ ἐκάστοτε αὐτόματος, ἥτοι ἄνευ εἰδικῶν νομοθετικῶν μέτρων, ἀναπροσαρμογὴ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐπιδόματος πρὸς τὴν βαθμιαίαν ὑποτίμησιν τῆς δραχμῆς καὶ τὰς εἰς ἀντιστάθμισμα αὐτῆς χορηγουμένους αὐξήσεις τῶν μισθῶν. Συγκεκριμένως ἡ διάταξις σκοποῦν εἶναι νὰ εὐνοήσῃ δύο ἰδίᾳ κατηγορίας ἡσφαλισμένων.

α) Ἐκείνων τῶν ὁποίων ἡ ἐπιδότησις συνεχίζεται ἐπὶ μακρὸν ὁπωσδήποτε χρονικὸν διάστημα, εἰς τρόπον ὥστε μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινὸς νὰ ἀναποκρίνεται πλέον τὸ ποσὸν τοῦ εἰς τοὺς καταβαλλόμενου ἐπιδόματος ὅπερ ἐλάμβανεν ὁ ἡσφαλισμένος κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἤρξατο ἡ καταβολὴ τοῦ ἐπιδόματος, ημερομισθίου μὴ ἀναποκρινομένου πλέον εἰς τὸ συνεχὲς ὑψοῦμενον μισθολογικὸν ἐπίπεδον καί

β) Ἐκείνων, οἵτινες τὰ τελευταῖα τῶν εἴκοσι ἐπραγματοποίησαν εἰς παρωχημένον χρόνον, εἰς τρόπον ὥστε ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ ἐπιδόματος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὅρου τῶν ἐπιδόματων τούτων νὰ μὴ ἀναποκρίνεται πλέον εἰς τὸν τιμάρθρον τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐκδηλοῦται ἡ ἀνικανότης, δεδομένου ὅτι δὲν εἰργάζετο ὁ ἡσφαλισμένος κατὰ τὰς εἴκοσι

ἡμέρας πρὸ τῆς ἀνικανότητος καὶ ἐλάμβανεν ἡξημένον καὶ προσηρμοσμένον πρὸς τὸν τιμάρθρον ημερομισθίου καὶ ἀνάλογον πρὸς τοῦτο ἐπίδομα.

Πρὸς καλυτέραν κατανόησιν τῶν ἀνωτέρω παρεχόμεν ὑμῖν τὰ ἀκόλουθα παραδείγματα :

1. Ἐστὶ ὅτι ὁ Α ἡσφαλισμένος κατέστη ἀνίκανος συνεπεῖς ἐργατικῷ ἀτυχήματος, ἐπισυμβάντος τὴν 1ην Μαΐου 1941, καὶ ἔτυχεν ἔκτοτε ἐπιδόματος, ὑπολογισθέντος βάσει τοῦ ημερομισθίου τῶν 100 δραχ. ὅπερ ἐλάμβανε κατὰ μέσον ὅρον κατὰ τὰς εἴκοσι τελευταίας ἡμέρας πρὸ τοῦ ἀτυχήματος. Ὁ ὡς ἄνω ἡσφαλισμένος ἐξηκολούθησε λαμβάνων μέχρι τοῦδε τὸ ἐπίδομα τῆς IV μισθ. κλάσεως, τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸ μέσον ημερομισθίον τῶν 100 δραχ., ὅπερ ὁμῶς οὐδόλως ἀνταποκρίνεται πλέον πρὸς τὴν σημερινὴν ἀξίαν τῆς δραχμῆς καὶ τὰ σήμερον καταβαλλόμενα ημερομισθία. Ἐὰν πραγματικῶς οὗτος εἰργάζετο σήμερον, θὰ ἐλάμβανεν ημερομισθίον ποσὸν ἀνώτερον ἔστω δραχ. 2000, ἀνάλογον δὲ πρὸς τὸ ἡξημένον τοῦτο ημερομισθίον θὰ ἦτο καὶ τὸ ἐπίδομά του, ἐὰν ὀφίστατο σήμερον τὸ ἀτύχημα καὶ ἐπρόκειτο νὰ ἐπιδoteθῇ.

Πρὸς θεραπείαν τοῦ ἀτόπου τούτου ὠρίσθη διὰ τῆς παρ. 3 τῆς ἀποφάσεως, ὅτι τὸ ἐπίδομα θὰ υπολογίζεται ἐφεξῆς, βάσει τοῦ τεκμαρτοῦ ημερομισθίου, ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν ὁ δικαιούχος, ἐὰν εἰργάζετο κατὰ τὰς εἴκοσι τελευταίας ἡμέρας πρὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν καθίσταται τοῦτο ἀπαιτητὸν, ἥτοι μὲ βάσιν τὰς δραχ. 2000. Τυχόν δὲ μεταγενεστέρα αὐξήσεις καὶ τοῦ ημερομισθίου τῶν δραχ. 2000 θὰ συνεπάγεται καὶ ἀνάλογον αὐξήσιν τοῦ ἐπιδόματος.

2. Ἐστὶ ἐπίσης ἕτερος ἡσφαλισμένος, ὅστις, λόγῳ ἀνεργίας, διέκοψε τὴν ἐργασίαν του τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1942 καὶ ὅστις εἶχε λάβει κατὰ τὸ τελευταῖον εἰκοσαήμερον ἐργασίας διαρκούντος τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1942, ὡς μέσον ημερομισθίον δραχ. 400. Ἐὰν ὁ ἐν λόγω ἡσφαλισμένος ἤθελε καταστῇ σήμερον ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν, τὸ ἐπίδομά του δὲν θὰ υπολογισθῇ μὲ βάσιν τὸ μέσον ημερομισθίον τῶν 400 δραχμῶν, τὸ καταβληθὲν εἰς αὐτὸν κατὰ τὰς τελευταίας εἴκοσι ἡμέρας ἐργασίας του, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τεκμαρτοῦ ημερομισθίου, ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν ἐὰν εἰργάζετο κατὰ τὰς εἴκοσι ἡμέρας αἵτινες προηγούνται ἐκείνης τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀνικανότητος.

Δεδομένου δὲ ὅτι λόγω τῶν κατὰ τὸ 1942 μεσολαβησασῶν αὐξήσεων τῶν μισθῶν τὸ τεκμαρτὸν ημερομισθίον, ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν ἐὰν εἰργάζετο κατὰ τὰς 20 ἡμέρας πρὸ τῆς ἀνικανότητος, εἶναι κατὰ πολὺ ἀνώτερον τῶν δραχ. 400, ὡς ἔλαβεν ὡς μέσον ὅρον κατὰ τὰς τελευταίας 20 πραγματικὰς ἡμέρας ἐργασίας του ἐντὸς τοῦ Δεκεμβρίου 1941, ἔπεται ὅτι καὶ τὸ ἐπίδομά του θὰ εἶναι ἀντιστοιχῶς πολὺ ἀνώτερον ἐκείνου ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως διατάξεων τοῦ ἀρθροῦ 30 τοῦ Ν. 6298.

Διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ *«τεκμαρτοῦ ημερομισθίου»*, θὰ λαμβάνονται κυρίως ὡς βάσις τὰ κατώτατα ὄρια τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων, ἡξημένα κατὰ τὰς ἐν τῇ μεταξὺ γενομένας διὰ κρατικῶν πράξεων γενικὰς αὐξήσεις καὶ ἐν ἐλλείψει τοιούτων ἡ Κανονισμῶν καθορίζοντων τοὺς βασικοὺς μισθοὺς ἀπὸ ημερομισθίου ὅπερ καταβάλλεται εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς αὐτῆς ὑπαλληλικῆς κατηγορίας καὶ τοπικῆς περιφερείας τοῦ δικαιούχου.

Ὁ Πρόεδρος Δ. Σ.

Κ. Πουρναρᾶς

Ὁ Γεν. Διευθυντής

Χρ. Ἀγαλλόπουλος

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΚΑΝ.. ΔΙΑΤ. Περί τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1941 Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 29 Μαΐου 1940 Διατάγματος περὶ προστασίας ἀσθενείας καὶ γενικωτέρας τοιαύτης τῶν ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν» (1).

Διόρθωσις ἡμικρημένων

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 38 τῆς 22 Φεβρουαρίου 1943)

Εἰς τὸ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1942 Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1941 Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 29 Μαΐου 1940 Διατάγματος «περὶ προστασίας ἀσθενείας καὶ γενικωτέρας τοιαύτης τῶν ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν» δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 269 (τεύχος Α') τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1942 φύλλον τῆς Ἐφ. τῆς Κυβερνήσεως, διορθοῦται τὸ ἐδάφιον στ' τοῦ ἀρθροῦ μόνου εἰς τὸ ὁρθὸν ὡς κάτωθι :

«στ) Νὰ κέκτηται, μετὰ τὴν ὡς ἐργάτου θαλάσσης (Ε. Θ.) ἀπογραφὴν του, ναυτικὴν ὑπηρεσίαν τοῦλάχιστον ἴσην πρὸς τὰ τεσσαράκοντα ἑκατοστὰ (40 ο/ο) τοῦ διαδραμόντος χρόνου ἀπὸ τῆς ἀπογραφῆς του μέχρι τῆς 31 Ἰουλίου 1941, χρονολογίας ἰσχύος τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1941 Διατάγματος, ἐξ αὐτῆς δὲ δεκατετράμηνον τοῦλάχιστον διανυθεῖσαν κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν, μετρομένην ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς χρονολογίας ταύτης.

Εἰς τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω ναυτικὴν ὑπηρεσίαν συνυπολογίζεται καὶ ἡ τοῦ μεμονωμένου Ε. Θ. ἡ τοῦ ἔχοντος ναυτολογηθῆ ἐπὶ πλοίων ὑπὸ ξένην σημαίαν, ἐφ' ὅσον ἔχουσι καταβληθῆ εἰς τὸ Ν. Α. Τ. αἱ ἀντιστοιχοὶ εἰσφοραὶ, ὡς καὶ ὁ χρόνος καθ' ὃν ὁ ἐργάτης θαλάσσης διετέλεσεν εἰς τὰς τάξεις τοῦ κατὰ ξηρὰν, θάλασσαν, ἀέρα καὶ τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος Στρατοῦ ὡς ἐφεδρος».

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορ. Ναυτιλίας)

2195]1943. ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. Περί τοῦ ὑποχρεωτικοῦ τῆς ὑπηρεσίας τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων κλπ.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 50 τῆς 9 Μαρτίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 2 Μαΐου 1941 Ν. Δ. «περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν :

Ἀρθρον μόνον.—1. Ἡ Κυβέρνησις δύναται διὰ πράξεως αὐτῆς δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἐκάστοτε καὶ ὁσάκις ὑφίσταται ἡ πρὸς τοῦτο ἀνάγκη νὰ ἐπιτάσῃ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τὰς ὑπηρεσίας τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων καὶ Ὑπηρετῶν καὶ τῶν ὁμοίων τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου πρὸς συνέχισιν τῆς παρ' αὐτῶν παρεχομένης ὑπηρεσίας.

2. Οἱ μὴ συμμορφούμενοι πρὸς τὴν ὡς ἄνω πρᾶξιν, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἀπελαθῶσι διὰ

μόνης ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ, ἄνευ τηρήσεως οἰασθῆποτε διαδικασίας, λογίζονται αὐτοδικαίως ἀπολυθέντες, στερούμενοι ἅμα τοῦ πρὸς σύνταξιν δικαιώματος, τοῦ διαρρεῦσαντος ἐν ὑπηρεσίᾳ χρόνου μὴ λογιζομένου ὡς συνταξίμου ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει, ὡς καὶ πάσης ἄλλης τινὸς παροχῆς πηγαζούσης ἐκ τῆς ὑπαλληλικῆς τῶν ιδιότητος καὶ σχέσεως ἀφ' οἰουδήποτε Ταμεῖου.

3. Οἰκεῖος Ὑπουργὸς λογίζεται ὁ εἰς οὗ τὴν ἀρμοδιότητα ὑπάγεται ὁ μὴ συμμορφούμενος ὑπάλληλος, διὰ δὲ τοὺς τοιοῦτους τῶν Νομικῶν Προσώπων ὁ εἰς οὗ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὴν ἀρμοδιότητα ὑπάγεται ἐν γένει τοῦτο.

4. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος συντακτικῶς περιεχομένου καὶ χαρακτηριστοῦ ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 9 Μαρτίου 1943

2172]1943 ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. Περί τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1296)42 Ν. Διατάγματος περὶ συστάσεως συμβουλίου προσωπικοῦ παρὰ τῇ Ἐταιρίᾳ Σ.Π.Α.Π. καὶ ἐρμηνείας τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ Νόμου 3752) 1929.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 52 τῆς 11 Μαρτίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 Ν. Διατάγματος «περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων», ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν :

Ἀρθρον 1.—Τὸ ἀρθρον 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1296)42 Ν. Διατάγματος «περὶ συστάσεως Συμβουλίου Προσωπικοῦ παρὰ τῇ Ἐταιρίᾳ Σ.Π.Α.Π. καὶ ἐρμηνείας τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ Νόμου 3752)1929» (2) τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ κανονισμοῦ τούτου ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρων τοῦ ἀπὸ 11 Ἰανουαρίου 1933 Διατάγματος «περὶ κανονισμοῦ λειτουργίας Συμβουλίου Προσωπικοῦ», διευνημένου τοῦ Συμβουλίου ν' ἀποφασίζῃ ἐπὶ πάσης υποθέσεως ἀπορώσεως περιπτώσεως ἐπιβολῆς ποινῶν εἰς τὸ Προσωπικὸν τῆς Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας.

Ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἀρμοδιότητος ταύτης τὸ Συμβούλιον ἐφαρμόζει κατ' ἀναλογίαν τὰς ἀντιστοιχοὺς διατάξεις τῶν ἀρθρων 76 ἕως 120 τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας, ἐπεκτετινομένης τῆς ἰσχύος τῶν ἀνω διατάξεων καὶ εἰς τὸ Προσωπικὸν τῆς Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐταιρίας Σ.Π.Α.Π.

Προκειμένου περὶ προσγῶν καὶ μετατάξεων τοῦ ἀνωτέρω προσωπικοῦ, μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ, ἀρμόδιον καθίσταται τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐταιρίας, ὅπερ ἀποφασίζει καὶ ἐνεργεῖ ταύτας κατὰ τὴν ἐλευθέραν αὐτοῦ κρίσιν, μὴ δεσμευόμενον ἐξ οἰασθῆποτε καταστατικῆς ἢ ἄλλης τινὸς διατάξεως, τῶν διατάξεων τοῦ Διατάγματος τῆς 16—4—34 καταργουμένων ὡς πρὸς τὴν Ἐταιρίαν Σ.Π.Α.Π. ἀφ' ἧς ἰσχυσαν.

Ἀρθρον 2.—Αἱ μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1296)42 Νομοθετικοῦ Διατάγματος γενόμε-

(1) Ἐ π ι θ. Ἐ ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος Α', τεύχος 29, σελ. 926.

(2) Ἐ π ι θ. Ἐ ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τεύχος 18, σελ. 567.

ναί τυχόν παρά τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρίας Σ.Π.Α.Π. προαγαγαί ἢ μετατάξεις τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ αὐτῆς θεωροῦνται ὡς γενόμεναι συμφώνως πρὸς τὴν διὰ τοῦ προηγουμένου ἀρθροῦ διδομένην τῷ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ ἐξουσιοδότησιν καὶ εἶναι ἐγκυροὶ ἀπ' ἧς ἐνηργήθησαν.

Ἄρθρον 3.—1. Ἡ ἀληθὴς ἐννοία τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Α. Ν. 2378/1940 καὶ τῶν ἐν γένει σχετικῶν διατάξεων τούτου καὶ τοῦ Ν. Α. 557 τοῦ 1941 τῶν διαλαμβανουσῶν ὅτι ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν εἰς τὴν Ἑταιρίαν Σ.Π.Α.Π. ἀνηκόντων Σιδηροδρόμου, αὐτοκινήτων καὶ ἐν γένει παντὸς κινητοῦ καὶ ἀκινήτου ἀνατίθεται εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον καὶ ὅτι αὕτη θ' ἀσκήται ὑπ' αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρίας συμφώνως πρὸς τοὺς ἐν ἰσχύϊ νόμους καὶ κανονισμοὺς τοὺς διέποντας τὴν Ἑταιρίαν, εἶναι ὅτι ἅπασαι αἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκμεταλλεύσεως δημιουργούμεναι οἰασδήποτε φύσεως σχέσεις, συμβάσεις, δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις μεθ' οἰωνδήποτε, λογίζονται ἀπορρέοντα ἐκ τῆς ἐν ἐκκαθάρισί διατελούσης Ἑταιρίας, ἥτις καὶ μόνη ἐνάγει καὶ ἐνάγεται καὶ οὐχὶ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον.

2. Αἱ ἐκκρεσεὶς δίκαι ἐφ' ὧν δὲν ἐξεδόθησαν ἀμετάκλητον δικαστικὰ ἀποφάσεις συνεχίζονται ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἑταιρίας, αἱ κατ' αὐτῆς δὲ ἐγειρόμεναι ἀγωγαὶ καὶ αἰτήσεις περὶ λήψεως προφυλακτικῶν μέτρων, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκμεταλλεύσεως, δέον ἐπὶ ποινῇ ἀπαρδέκτου νὰ ἀνακοινώνωνται εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, εἰς ὃ ἐπίσης δέον ἐπὶ τῶν ἐκκρεμῶν ἀγωγῶν νὰ κοινοποιῇται ἐπὶ τῇ αὐτῇ ποινῇ πᾶσα κλήσις ἢ δικόγραφον τεῖνον πρὸς συνέχισιν τῆς δίκης.

Ἄρθρον 4.—Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Φεβρουαρίου 1943

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

7600]Α 61]1943. Ἀπόφ. Ὑφ)γοῦ Ἑργασίας
Περὶ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἀπὸ 15 Μαρτίου 1943 τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης μορφῆς καὶ φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει καὶ τιμολογίων ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἐργαζομένων εἰς ἔργα Ἀρχῶν κατοχῆς, ὡς καὶ Τσιμεντοβιομηχανίας, Σιδηροβιομηχανίας, Μεταλλείων καὶ Οἰκοδομικῶν καὶ Χωματοουργικῶν ἐργασιῶν.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]41 Ν. Δ]τος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]1941 ὁμοίου.

Ἀποφασίζομεν

Ἄρθρον 1.—1. Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 15]3]43 τὸ κατωθὶ τιμολόγιον ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ ἔργα Ἀρχῶν κατοχῆς ὡς καὶ τῆς Τσιμεντοβιομηχανίας, Σιδηροβιομηχανίας, Μεταλλείων καὶ Οἰκοδομικῶν καὶ Χωματοουργικῶν ἐργασιῶν, ὡς ἑξῆς.

Α. Διὰ τοὺς ἄρρενας.	Περ. I	Περ. II	Περ. III
(Δι' ὀκτώωρον ἐργασίαν)			
α) ἀρχιτεχνίτης, ἀρχιεργάτης (ἀνώτατος ὀδηγὸς ἐργατικοῦ καὶ τεχν. προσωπικοῦ)	3.240	2.880	2.700
β) βοηθὸς ἀρχιτεχνίτου, ἐργοδηγὸς τμήματος ἐργοστασί-			

ου, ὑπαρχηγὸς ἐργατικοῦ προσωπικοῦ	2.880	2.700	2.340
γ) ἐργοδηγός, ἐπιστάτης (ἀρχηγὸς ομάδας ἐργατῶν)	2.700	2.340	2.160
δ) εἰδικὸς τεχνίτης α'	2.340	2.088	1.800
β'	2.160	1.944	1.728
γ'	1.980	1.800	1.584
ε) ἀπλοῦς ἐργάτης πεπειρ.	1.800	1.620	1.440
στ) μὴ	1.620	1.440	1.332
ξ) μαθητευόμενοι καὶ νεαροὶ βοηθοὶ παντὸς εἶδους	720	648	576
Β. Διὰ τὰς θήλεις.			
(Δι' ὀκτώωρον ἐργασίαν)			
α) τεχνίτρια	1.332	1.188	1.044
β) βοηθός	1.008	900	792
γ) νεαρὰ μαθητευομένη	720	648	576

2. Τὸ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον τιμολόγιον ἰσχύει ὡς ἑξῆς.

Περιφέρεια I. Διὰ τὴν τέως Διοίκησιν Πρωτευούσης, ὡς Ἀθήνας, Πειραιᾶ, Φάληρον, Γλυφάδα, Ἀμπερούσιον, Κηφισσίαν, Ἀσπρόπυργον, Ἐλευσίνα, Σαλαμίνα, Μέγαρο, Μαρκόπουλον, Καλύβια, Κορωπί, Λαύριον, Σρύνιον καὶ Κρήτην (μόνον διὰ τοὺς εἰδικούς τεχνίτας).

Περιφέρεια II. Λοιπαὶ περιφέρειαι Νομῶν Ἀττικοβοιωτίας, Θεσσαλονίκης, Βόλου, Πάτρας, Κόρινθον, Λάρισαν, Λαμίαν καὶ Καλάμας.

Περιφέρεια III. Λοιπαὶ περιοχαὶ Ἑλλάδος μετὰ τῆς Κρήτης (ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ τιμολογ. 1).

Ἄρθρον 2.—1. Ἀπὸ 15]3]43 ἐπιβάλλομεν τὰ κατωθὶ κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης μορφῆς καὶ φύσεως ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, τῶν συνδεομένων μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου τῶν Βιομηχανικῶν, Ἐμπορικῶν, Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, κατὰ περιφέρειας, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, περὶ ὧν προβλέπει τὸ ὑπ' ἀριθ. 499]1941 Νομ. Δ]μα, ὡς καὶ τῶν ἐν τῇ παρούσῃ ἀποφάσει ἀναφερομένων κατωτέρω.

Α. Διὰ τοὺς ἄρρενας.	Περ. I	Περ. II	Περ. III
α) Διὰ τὸν ἀρχιτεχνίτην καὶ ἀρχιεργάτην	3.240	2.880	2.700
β) Διὰ τὸν βοηθὸν ἀρχιτεχνίτου, ἐργοδηγὸν τμήματος ἐργοστασίου	2.880	2.700	2.340
γ) Διὰ τὸν ἐργοδηγὸν	2.700	2.340	2.160
δ) Διὰ τὸν τεχνίτην τὸν ἔχοντα ἄνω τῶν 7 ἐτῶν ἐν συνόλῳ πραγματικὴν ἐργασίαν ἐν τῷ κλάδῳ	2.340	2.188	1.800
ε) Διὰ τὸν τεχνίτην τὸν ἔχοντα ἀπὸ 4—7 ἐτῶν ἐν συνόλῳ πραγματικὴν ἐργασίαν ἐν τῷ κλάδῳ	2.160	1.944	1.728
στ) Διὰ τὸν βοηθὸν τεχνίτου ἡλικίας ἄνω 16 ἐτῶν (16 συμπληρωμένον)	1.980	1.800	1.584
ζ) Διὰ τὸν ἀνεπίδικετον, ὡς καὶ τὸν βοηθὸν τεχνίτου (ἡλικίας μέχρι 16 ἐτῶν, 15ον συμπληρωμένον)	1.620	1.440	1.332
η) Διὰ τὸν μαθητευόμενον ἡλικίας μέχρι 15 ἐτῶν, (14ον συμπληρωμένον)	720	635	576

Β. Διὰ τὰς θήλεις.

α) Διὰ τὴν τεχνίτριαν τὴν ἔχουσαν ἄνω τῶν 3 ἐτῶν ἐν συνόλῳ πραγματικὴν ἐργασί-

αν ἐν τῷ κλάδῳ	1.332	1.188	1.044
β) Διὰ τὴν βοήθον, ὡς καὶ ἀνειδικευτοὶ ἐργάτριαι ἡλικίας ἄνω τῶν 16 ἐτῶν (16ον συμπληρωμένον)	1.008	900	792
γ) Διὰ τὴν ἀνειδικευτοὶ ἐργάτριαι ὡς καὶ τὴν μαθητευομένην ἡλικίας μέχρι 16 ἐτῶν (15ον συμπληρωμένον)	720	648	576

2. Τὸ ἀνωτέρω τιμολόγιον ἰσχύει διὰ τὰς περιφέρειας, ὡς ἐν τῇ παραγράφῳ 2 τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης ἀναφέρονται.

3. Διὰ τοὺς ἀμειβομένους κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ μονάδα παραγομένης ἐργασίας ἐργατοτεχνίτας, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, ἢ κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμοιβῇ ἀπὸ 15|3|43 δέον νὰ εἶναι τοιαύτη, ὥστε τὸ παραγματοποιούμενον παρ' αὐτῶν μέσον ἡμερομίσθιον τῶν ἐργασιῶν ἡμερῶν νὰ μὴ εἶναι κατώτερον τῶν ὑπὸ τῆς παραγράφου I τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐπιβαλλομένων κατὰ περιφέρειας κατωτάτων ὁρίων ἡμερομίσθιων.

4. Διὰ τοὺς ἀμειβομένους ἐπὶ μηνιαίῳ ἢ ἐβδομαδιαίῳ μισθῷ ἢ ἀνὰ 15θήμερον ἐργατοτεχνίτας, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, ἰσχύουν πάντα τὰ ὑπὸ τῶν προηγουμένων παραγράφων τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐπιβαλλόμενα κατὰ περιφέρειας κατώτατα ὅρια ἡμερομίσθιων, τῆς λαμβανομένης ἀμοιβῆς ἀνγομένης εἰς ἡμερομίσθιον.

Ἄρθρον 3.— 1. Τὰ μέχρι σήμερον καταβαλλόμενα ἡμερομίσθια, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτερα τῶν διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβαλλομένων κατωτάτων ὁρίων ἡμερομίσθιων, οὐδεμιᾶς αὐξήσεως τυγχάνουν.

Ἄρθρον 4.— 1. Ἐργατοτεχνίται, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, τῶν κατὰ τὴν παρούσαν ἀπόφασιν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, ἀμειβόμενοι κατ' ῥιζονήποτε τρόπον καὶ ὧν δὲν γίνεται οἰαδήποτε χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, θὰ λαμβάνουν ὡς ἀμοιβὴν τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1535|1943 ἀποφάσεως ἡμῶν (1) προβλεπόμενα κατὰ περιπτώσεις κατώτατα ὅρια ἡμερομίσθιων.

2. Προκειμένου περὶ ἐργατοτεχνιτῶν τῶν περὶ ὧν ἡ παρούσα ἀπόφασις ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, δι' οὓς ἰσχύει ἐκαστοτε ἀπόφασις ἡμῶν ἐπιβάλλουσα τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν, ἀλλὰ εἰς οὓς δὲν γίνεται χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, θὰ λαμβάνουν ἀπὸ 15|3|43 ὡς κατώτατα ὅρια ἡμερομίσθιων τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 39986|24—10—42 ἀποφάσεως ἡμῶν (2) καθορισθέντα κατὰ περιφέρειας καὶ εἰδικότητας κατώτατα ὅρια ἡμερομίσθιων καὶ δι' ὅσα ἡμερομίσθια ἐπιβάλλει ἡ ἀπόφασις τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

3. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον περιπτώσεις οἱ ἐν λόγῳ ἐργατοτεχνίται δὲν δικαιοῦνται τοῦ δι' ἀποφάσεως ἡμῶν ἐπιβληθέντος ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ συμπληρώματος αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον δὲν γίνεται ὅπωςδήποτε οἰαδήποτε χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν, δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη.

Ἄρθρον 5.— 1. Τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐξαιρεῖται τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος τῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ βαριετῆ, οἱ καπνεργάται, οἱ μυλεργάται, ἀρτεργάται, οἱ ὑποδηματεργάται, οἱ ἐργατοτεχνίται ἡμερησίου καὶ περιοδικοῦ τύπου, ὡς καὶ οἱ ἐργαζόμενοι

εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας ἐν γένει, περὶ ὧν προβλέπει τὸ ὑπ. ἀριθ. 499|1941 Νομ. Δ)μα (3).

2. Ἐπίσης τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐξαιροῦνται οἱ σεργιτόροι (περιποιηταὶ) τῶν ἐστιατορίων, οἰνομαγειρείων, καφενείων, γαλακτοπωλείων, ζαχαροπλαστείων, μπάρ, καφέ μπάρ, ξενοδοχείων ὑπνου, ὡς καὶ τῶν τούτοις συναφῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ἐφ' ὅσον ἀμειβόμενοι μόνον ἐπὶ ποσοστοῖς. Οἱ ἀνωτέρω, ἐφ' ὅσον ἀμειβόμενοι ἐπὶ μισθῷ ἢ ἡμερομίσθῳ ἢ μισθῷ καὶ ποσοστοῖς, θὰ τύχουν ἀπὸ 15|3|43 αὐξήσεως κατὰ 50 ο)ο μόνον ἐπὶ τοῦ μισθοῦ, τὰ δὲ ποσοστὰ θὰ παραμένουν ὡς ἔχουν. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ πάντα ἐργαζόμενον ἐργατοτεχνίτην πάσης φύσεως καὶ μορφῆς ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν τῶν ἐν τῇ παρούσῃ ἀπόφασιν ἀναφερομένων, τῶν ἀμειβομένων ἐπὶ ποσοστοῖς ἢ μισθῷ καὶ ποσοστοῖς.

Ἄρθρον 6.— Ἡ παρούσα ἀπόφασις ἰσχύει κατ' ἀπασαν τὴν χώραν.

Ἡ παρούσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Μαρτίου 1943

101238|1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἐργασίας.

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἑταιρίας Τελεφούνων.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310|1941 καὶ 783|1941 Νομοθ. Διαταγμάτων «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κ.τ.λ.» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499|1941 ὁμοίου.

Ἀποφασίζομεν

Ὅπως εἰς ἅπαν τὸ ὑπαλληλικόν, ὑπηρετικόν καὶ ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν τῆς Ἑταιρίας δι' ασύρματον τηλεγραφίαν Telefunken χορηγηθῇ ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1943 αὐξήσις ἐπὶ τῶν καθορισθεισῶν ἀποδοχῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 200570|5|11|1942 ἀποφάσεως ἡμῶν ὡς κατωθί:

Δι' ἀποδοχὰς μέχρι 35.000 δραχμῶν μηνιαίως αὐξήσις ἐξήκοντα τοῖς ἑκατὸν 60 ο)ο.

Διὰ 35.001 δραχμὰς μέχρι 36.000 αὐξήσις 59 ο)ο.

Διὰ 36.001 δραχμὰς μέχρι 37.000 αὐξήσις 58 ο)ο.

Καὶ οὕτω κατ' ἐξῆς μέχρι τῶν 54.000 δραχμῶν μηνιαίως εἰς ἃς ἀντιστοιχεῖ αὐξήσις 30 ο)ο καὶ ἥτις θὰ δοθῇ εἰς πάσας τὰς ἀποδοχὰς τὰς ἀνωτέρας τῶν 64.000 δραχμῶν.

Ἐπὶ πλέον ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω αὐξήσεων ὀρίζομεν πρόσθετον μηνιαῖον ἐπίδομα ἐκ δραχμῶν 15.000 (δέκα πέντε χιλιάδων) ἀνεξαρτήτως μισθοῦ.

Πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβαλλόμενας αὐξήσεις συμψηφίζεται πᾶσα τυχὸν οἰκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ἀπὸ 1-1-1943 καὶ ἐνεῦθεν αὐξήσις πέραν τῶν καθορισθεισῶν τοιούτων διὰ τῶν ἡμετέρων ἀποφάσεων δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499|1941 Ν. Δ.

Πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω χορηγίαι δίδονται ὑπὸ τύπον προσωρινοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας τοῦ βίου.

Ἡ παρούσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Φεβρουαρίου 1943

7523|1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας καὶ Ἐργασίας. **Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων.**

Πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ἑταιρίαν Ὑδάτων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμ.

(1) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τευχ. 34, σελ. 93.

(2) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχ. 37, σελ. 864.

(3) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχ. 6 σελ. 188.

499|1941 Ν. Διατάγματος «περί τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Ν. Διαταγμάτων», ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3639 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας.

Ἀποφασίζομεν

Ὅπως εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς ὑμετέρας Ἐταιρίας χορηγηθῇ ἀπὸ 1—2—43 αὐξήσεις ἐπὶ τῶν καθορισθεῶν ἀποδοχῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 43925 ἀπὸ 5—11—42 ἀποφάσεων ἡμῶν ὡς κάτωθι :

Διὰ ἀποδοχὰς μέχρι 35.000 δραχμῶν μηνιαίως αὐξήσεις ἐξήκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (60 οἰο).

Διὰ 35.001 δραχ. ἕως 36.000 αὐξήσεις 59 οἰο.

Διὰ 36.001 δραχ. ἕως 37.000 αὐξήσεις 58 οἰο.

Καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τῶν 64.000 δραχμῶν μηνιαίως, εἰς ἃς ἀντιστοιχεῖ αὐξήσεις 30 οἰο καὶ ἥτις θὰ δοθῇ εἰς πάσας τὰς ἀποδοχὰς τὰς ἀνωτέρας τῶν 64.000 δραχμῶν.

Ἐπὶ πλέον τῶν ὡς ἄνω αὐξήσεων ὀρίζομεν πρόσθετον μηνιαῖον ἐπίδομα ἐκ δραχμῶν 15.000 ἀνεξαρτήτως μισθοῦ.

Πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβαλλομένας αὐξήσεις συμψηφίζεται πᾶσα τυχὸν οἰκιοθελῶς χορηγηθεῖσα ἀπὸ 1—1—43 καὶ ἐντεῦθεν αὐξήσεις πέραν τῶν καθορισθεῶν τοιοῦτων διὰ τῶν ἡμετέρων ἀποφάσεων δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499|1941 Ν.Δ.

Πᾶσαι αἱ ὡς ἄνω χορηγία δίδονται ὑπὸ τύπον προσωρινῶ ἐπιδόματος ἀκριβείας τοῦ βίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Φεβρουαρίου 1943

3300|1943 Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς προσωπικοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀδείου Ἀθηνῶν.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019 Ν. Δ. «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς», γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος.

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐνὸς συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν ὑπηρετούντων παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ Ὀδεῖῳ Ἀθηνῶν ὡς ἑξῆς :

1) Διὰ τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 250 ἡμερησίως καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς 150 ἡμερησίως.

2) Διὰ τὸ προσωπικὸν γραφείων καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 500 ἡμερησίως καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 400 ἡμερησίως.

Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, ὡς καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς ταῦτα καθορίζονται διὰ τῆς παρούσης, ὑποχρεοῦνται τὰ ὡς ἄνω Ὀδεῖα νὰ καταβάλλωσι ἀναδρομικῶς εἰς τοὺς παρ' αὐτοῖς μισθωτοὺς, τὸ μὲν πρῶτον ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου 1942, τὸ δὲ δευτέρον ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1943.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Φεβρουαρίου 1943

6541|1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς προσωπικοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀδείου Ἀθηνῶν.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2019 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς», τὴν ὑπ' ἀριθ. 3 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος.

Ἀποφασίζομεν

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 3300 ἀπὸ 4—2—43 ἡμετέρα ἀπό-

φάσις περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν Ὀδείου Ἀθηνῶν (Ἑλληνικοῦ Ὀδείου καὶ Ἑθνικοῦ Ὀδείου) ἰσχύει ὡς ἔχει διὰ τὸν μῆνα Μάρτιον 1943 καὶ ἐφεξῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Μαρτίου 1943

42957) Α325|1942 Ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.

Περὶ συμπληρώσεως τῆς α' παραγράφου τοῦ 2ου ἄρθρου τῆς ἀποφάσεως 38871|15|10|42.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 219 τῆς 24 Δεκεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310|41 Ν. Δ. ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783|41 Ν. Δ.τος καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 38871|15—10—42 ἡμετέραν ἀπόφασιν (1), ἀποφασίζομεν :

α) Συμπληροῦντες τὴν α' παράγραφον τοῦ 2ου ἄρθρου τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως καθορίζομεν τὴν αὐτὴν ἐργοδοτικὴν εἰσφορὰν ἐκ δραχ. 150 καὶ ἐπὶ τῶν ζώντων εἰσερχομένων ἀμῶν καὶ ἐξαφῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ Διοικήσεως Πρωτευούσης ὑπὲρ τοῦ Λογισμοῦ ἀνεργίας ἐργατῶν ἐκδορέων Ἀθηνῶν.

β) εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀνωτέρω εἰσφορᾶς δὲν ὑποχρεοῦνται οἱ ἐργοδοτοὶ οἱ προορίζοντες τὰ ζῶα δι' ἀναπαραγωγὴν, ἐξακριβουμένου τούτου διὰ σχετικῶν πιστοποιητικῶν τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐπισιτισμοῦ.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεῖται ἀπὸ 20 Νοεμβρίου 1942.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Νοεμβρίου 1942.

4702|1943. Ἀπόφ. Προέδρου Κυβερνήσεως.
Περὶ αὐξήσεως κατὰ 100 οἰο τῶν συνολικῶν ἀποδοχῶν τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν τῇ Ἐπικρατείᾳ ἐκδιδομένων ἡμερησίων ἐφημερίδων, τῶν λαμβανομένων κατὰ τὴν 12 Ὀκτωβρίου 1942.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 2115|7 Φεβρουαρίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 791 τῆς 14—11—1941 Ν. Δ.τος «περὶ τιμῆς πωλήσεως ἐφημερίδων», ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 4470|11 ἡμετέραν ἀπόφασιν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἀποφασίζομεν.

Αὐξάνομεν τὰς συνολικὰς ἀποδοχὰς τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν τῇ Ἐπικρατείᾳ ἐκδιδομένων ἡμερησίων ἐφημερίδων ὡς καὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐνώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ Ξένου Τύπου, τὰς λαμβανομένας κατὰ τὴν 11ην Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ., κατὰ 100 οἰο καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας.

Ἐπίσης ὀρίζομεν ἀπὸ τοῦδε ὡς κατώτατον ὅριον συνολικῶν ἀποδοχῶν κατὰ μῆνα 1) τοῦ συντακτικοῦ προσωπικοῦ Ἀθηνῶν τὸ ποσὸν τῶν 70.000 δραχ., 2) τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ Ἀθηνῶν τὸ ποσὸν τῶν 45.000 δραχμῶν, ἐξαιρουμένων τῶν καθαριστριῶν καὶ 3) τὸ ποσὸν τῶν 55.000 δραχμῶν διὰ τὸ συντακτικὸν καὶ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης.

Ἡ ὡς ἄνω διδομένη αὐξήσις τῶν 100 οἰο χορηγεῖται αὐτοτελῶς καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν μέχρι σήμερον δοθεισῶν προσαυξήσεων ἐνεκὲν ἀκριβείας κόστους ζωῆς, διαφόρων ἐπιδόματων ἐξ οἵαδήποτε αἰτίας ἀ-

πορρεόντων, συμπεριλαμβανομένου και του επιδόματος ακριβείας ζωής (*).

54748]1943 'Απόφ. 'Υπουργού Οικονομικών Περί συντάξεων πολεμικών συνταξιούχων

*Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Ν. Δ. 1704)42, καὶ ἐν συνεχείᾳ τῶν ὑπ' ἀριθ. 15.203)20-1-43 καὶ 25.588)9-2-43 ἡμετέρων ἀποφάσεων.

Ἀποφασίζομεν

Α'.

1) Συνταξιούχοι ἀνὰ πρῶτον πολέμου καὶ θύματα πολέμου 1912-1922 καὶ 1940 41, κατέχοντες καὶ ἐμμίσθον Δημοσίαν θέσιν ἢ τοιαύτην Νομικοῦ προσώπου, ὡς καὶ οἱ λαμβάνοντες ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου σύνταξιν, χορηγίαν ἢ βοήθημα, δικαιούνται ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1942 ἐκτὸς τοῦ ἀναλογούντος ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τῆς θέσεως τῶν ἢ τῆς συντάξεως, χορηγίας καὶ βοηθήματος καὶ τοῦ κεκαλονισμένου ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς ἐπὶ τῆς πολεμικῆς συντάξεως αὐτῶν ὑπολογιζομένης εἰς τὸ ἀκέραιον.

2) Πολεμικοὶ συνταξιούχοι δικαιούμενοι κατὰ νόμον πλειόνων τῆς μιᾶς πολεμικῆς συντάξεως, δικαιούνται τοῦ κεκαλονισμένου ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου ἐπὶ μιᾶς ἐκάστης τῶν συντάξεων κεχωρισμένως εἰς τὸ ἀκέραιον, ἔστω καὶ ἂν αὗται ἀναγράφονται ἀθροιστικῶς εἰς τοὺς ἀποσταλέντας εἰς τὰ Δημόσια Ταμεία ἐξουσιοδοτικοὺς πίνακας.

Ἐπὶ παραδείγματι χήρα μήτηρ δικαιούχος δύο συντάξεων διὰ φρονεθέντας ἐν πολέμῳ δύο υἱοὺς τῆς στρατιώτας δικαιούνται βασικῶν συντάξεων 2000+2000 καὶ ἐπιδόματος ἀκριβείας ὑπολογιζομένου ἐπὶ μιᾶς ἐκάστης τῶν ἀνωτέρω συντάξεων, ἔστω καὶ ἂν ἀναγράφηται εἰς τοὺς ἐξουσιοδοτικοὺς πίνακας τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως ἀθροιστικῶς, ἦτοι 4.000 ὑπὸ ἰδιότητα Π. Ο. 2. Σ. (πατρικὴ οἰκογένεια δύο στρατιωτῶν).

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν περιπτώσεων 1 καὶ 2 ὡς πολεμικαὶ συντάξεις νοοῦνται αἱ ἀπονεμηθεῖσαι κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Νόμων 3122)1924 καὶ 2650)1940, ὡς ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, αἵτινες περιλαμβάνονται εἰς τοὺς ἀποσταλέντας εἰς τὰ Δημόσια Ταμεία ἐξουσιοδοτικοὺς πίνακας τῶν Γ. καὶ Δ'. Τμημάτων τῆς καθ' ἡμᾶς Διοικήσεως Συντάξεως (θύματα πολέμου, ἀνάπηροι πολέμου 1912-1922 καὶ 1940-41).

Πολεμικαὶ συντάξεις θεωροῦνται ἐπίσης καὶ αἱ συντάξεις αἱ χορηγοῦμεναι εἰς τὸς οἰκογενεῖας τῶν Ἀξιωματικῶν τῶν φρονεθέντων ἢ ἐξαφανισθέντων ἢ θανόντων εἰς τοὺς πρὸ τοῦ 1940-41 πολέμους καὶ εἰς τοὺς Ἀξιωματικοὺς τοὺς ὑπαχθέντας εἰς τὸ Ν. Δ. 2588 λόγω πολεμικοῦ τραύματος. Οἱ ἀνωτέρω δικαιούχοι περιλαμβάνονται εἰς τὰς καταστάσεις τῶν ἀποστράτων Ἀξιωματικῶν ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, τὰς ἀποσταλείσας ὑμῖν παρὰ τοῦ Α'. Τμήματος τῆς καθ' ἡμᾶς IV Διευθύνσεως. Εἰς τοὺς τούτους θὰ καταβάλληται ἐπίδομα ἀκριβείας εἰς ἀκέραιον ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν τυχόν λαμβανομένων συντάξεων. Ἐν περιπτώσει ἀμφιβολίας θὰ ἐρρατῇται ἡ καθ' ἡμᾶς IV Διοικήσεως ἀναφορικῶς δι' ἐκάστην περίπτωσιν.

3) Ἐὰν συνταξιούχος λαμβάνῃ σύνταξιν κατὰ συμμετοχὴν καὶ ἰδίαν τοιαύτην, τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας θὰ ὑπολογισθῇ ἐπὶ τοῦ ἀθροίσματος τοῦ ποσοῦ τῆς συμμετοχῆς, πλὴν ἂν πρόκειται περὶ πολεμικῆς συντάξεως, ὅποτε ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ περιπτώσεις 1 καὶ 2 τῆς παρούσης.

4) Οἱ λαμβάνοντες ἀποζημίωσιν κατὰ τὰς διατά-

ξεις τοῦ Ν. Δ. 581 τοῦ 1941 λόγω ἐξόδων παραστάσεως καὶ σύνταξιν ἢ χορηγίαν συγχρόνως, δικαιούνται ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου ἐπὶ τῆς συντάξεως ἢ χορηγίας εἰς τὸ ἀκέραιον, δεδομένου ὅτι τὰ ἐξόδα παραστάσεως, προσδιοριζόμενα κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ἀνωτέρω Νόμου εἰς ὠρισμένον ποσόν, οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχῃσι σχέσιν πρὸς τὴν καταβαλλομένην σύνταξιν ἢ ἀποδοχάς, ἥτις ἐν πάσῃ περιπτώσει δεόν νὰ πληρῶνεται μετὰ τοῦ ἀναλογούντος ἐπιδόματος ἀκριβείας εἰς τὸ ἀκέραιον.

5) Προκειμένου περὶ συνταξιούχων, λαμβανόντων δύο συντάξεις, ὧν τὰ ἐπιδόματα ἀκριβείας ὑπολογίζονται ἐπὶ τοῦ ἀθροίσματος τῶν δύο συντάξεων, τὸ ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας πληρῶνεται παρὰ τοῦ ἀρμοδίου ἐλεγκτοῦ τοῦ Ταμείου τοῦ καταβάλλοντος τὴν μείζονα σύνταξιν, χορηγίαν ἢ βοήθημα, καταλογιζόμενον εἰς τὸ οἰκείον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς μείζονος συντάξεως. Ἐπὶ παραδείγματι ὁ Α συνταξιούχος λαμβάνει ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου στρατιωτικὴν σύνταξιν δραχμῶν 4.000 καὶ βουλευτικὴν χορηγίαν ἐκ δραχμῶν 3.000. Ὁ ἐν λόγω συνταξιούχος δικαιούται ἐπιδόματος ἀκριβείας ἐπὶ ποσοῦ συντάξεως δραχ. 7.000 ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου π. ἐ., ὅπερ θὰ καταλογισθῇ ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου καὶ ἄρθρου τοῦ Προϋπολογισμοῦ εἰς ὃ καταλογίζεται ἡ βασικὴ σύνταξις τοῦ στρατιωτικοῦ συνταξιούχου. Εἰς τὴν οἰκείαν ἐξοφλητικὴν ἀποδείξιν τοῦ στρατιωτικοῦ συνταξιούχου καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστου οικονομικοῦ ἔτους θὰ προσαρτῇται σημεῖωμα τοῦ ἀρμοδίου Ταμείου, τοῦ πληρῶνοντος τὴν μικροτέραν βασικὴν σύνταξιν, εἰς ὃ θ' ἀναγράφηται ἡ κατηγορία τῆς συντάξεως καὶ τὸ ποσὸν αὐτῆς ὡς καὶ ὁ αὐξὼν ἀριθμὸς Μητρώου τοῦ συνταξιούχου, διὰ τὴν εὐχέρειαν τοῦ Ἑλέγχου τοῦ Ἑλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

Τὸ ποσὸν τῆς δευτέρας καὶ μικροτέρας συντάξεως θὰ σημειοῦται εἰς τὸ Εἰδικὸν Μητρῶον καὶ τὰς συνταξιοδοτικὰς καταστάσεις τοῦ πληρῶνοντος τὴν μείζονα σύνταξιν Δημοσίου Ταμείου, παρ' οὗ θὰ καταβάλληται κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐνιαῖον τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας ἐπὶ τοῦ ἀθροίσματος τῶν δύο συντάξεων.

Εἰς τὸ Εἰδικὸν Μητρῶον τοῦ Ταμείου τοῦ καταβάλλοντος τὴν μικροτέραν σύνταξιν ἀνεῖν ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου, ὡς καὶ τὰς συνταξιοδοτικὰς καταστάσεις καὶ τὰ συνταξιοδοτικὰ φυλλάδια τῶν δικαιούχων δύο συντάξεων θ' ἀναγραφῇ ὅτι ἡ σύνταξις καταβάλλεται ἀνεῖν ἐπιδόματος ἀκριβείας.

6) Προκειμένου περὶ συνταξιούχων λαμβανόντων δύο ἢ πλείονας συντάξεις, ἐφ' ὧν ὑπολογίζονται κατὰ τὰ ἀνωτέρω τὰ ἐπιδόματα ἀκριβείας ἐπὶ μιᾶς ἐκάστης τούτων κεχωρισμένως εἰς ἀκέραιον, τὰ σχετικὰ ἐπιδόματα ἀκριβείας καταβάλλονται παρὰ τῶν ἀρμοδίων Ταμείων, παρ' ὧν καταβάλλονται καὶ αἱ βασικαὶ συντάξεις, καταλογιζόμενα εἰς τὰ ἀντίστοιχα κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Β'

Οἱ ἐξαγορευθέντες κατὰ τὸ προηγούμενον φορολογικὸν ἔτος συνολικὴν φορολογητέαν καθαρὰν πραγματικὴν πρόσδοτον ἐξ ἀτομικῆς περιουσίας μέχρι 2-4.000.000 δικαιούνται τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 1506)42 ἐπιδόματων ἀκριβείας ὡς διευορφώθησαν διὰ μεταγενεστέρων ἀποφάσεων ἡμῶν ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1943. Διὰ τὴν ἐξέυρεσιν τούτων κατὰ τὰ ἀνωτέρω ποσοῦ δὲν ὑπολογίζονται τὰ ἐξ οἰουδήποτε Ταμείου καταβαλλόμενα εἰς τὸν δικαίον ποσὰ ἐκ μισθοῦ, συντάξεως χορηγίας, βοηθήματος ἢ μερίσματος.

Γ'

Οἱ περιορισμοὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 15203 τῆς 20-10-43 ἀποφάσεως ἡμῶν «Περί καθορισμοῦ τοῦ ἐπι-

(*) Βλέπε καὶ ὑπ' ἀριθ. 5353)1942 ἀπόφ. *Ε π. θ. *Ε ρ. γ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 36, σελ. 156.

δόματος ἀκριβείας βίου ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τῆς δευτέρας θέσεως ἢ συντάξεως, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν προκειμένου περὶ νομικῶν προσώπων, τὰ ὅποια οὐδεμιᾶς τυγχάνουσιν οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐκ τοῦ Δημοσίου Προϋπολογισμοῦ. Ἐν περιπτώσει προσφυγῆς εἰς ἐνίσχυσιν ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου παύει ἰσχύουσα ἡ παρῶσα ἐξαιρέσις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4ῃ Μαρτίου 1943

8900]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἐστιατορίων, ζυθοεστιατορίων, μπάρ, ταβερνῶν, οἰνομαγειρείων κ.λ.π.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει α) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Νομοθ. Διατάγματος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 783]1941 ὁμοίου καὶ β) τὴν ὑπ' ἀριθμ. 7600]13-3-43 ἀπόφασιν ἡμῶν.

Ἀποφασίζομεν

1. Συμπληροῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 7600]13-3-43 ἀπόφασιν ἡμῶν (1) ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 15-3-43 αὐξήσιν κατὰ 50 ο/ο ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὀρίων ἀμοιβῶν τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ κουζίνας καὶ μπουφέ, ἀνεξαρτήτως φύλου, τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν καταστημάτων, ἐπιχειρήσεων, ἐργαστηρίων ὡς καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει τῶν ἐστιατορίων, ζυθοεστιατορίων, μπάρ, ταβερνῶν, οἰνομαγειρείων, μαγειρείων, καφέ μπάρ, οὔζερί, κέντρων διασκεδάσεως, ζαχαροπλαστείων, καφενείων, γαλακτοπωλείων, μικτῶν καταστημάτων, λεσχῶν, σανατορίων, νοσοκομείων, κλινικῶν καὶ τῶν τοῦτοις συναφῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, τῶν ἐπιβληθέντων ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41960]11-11-42 (2) ἀποφάσεως ἡμῶν, κατὰ κατηγορίας ἐπιχειρήσεων καὶ εἰδικότητος ἐργαζομένων, ἰσχυουσῶν πασῶν τῶν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἀποφάσει δισλαμβάνομένων ὄρων.

2. Διασαφηνίζεται ὅτι κατόπιν τῆς παρούσης ἀποφάσεως θεωρεῖται ὡς μηδέποτε ἰσχύσασα ἡ ὑπ' ἀριθ. 7600]43 ἀπόφασις ἡμῶν καὶ εἰδικῶς διὰ τὰς ἐν τῇ παρούσῃ ἀποφάσει ἀναφερομένας κατηγορίας ἐργαζομένων καὶ ἐπιχειρήσεων, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν περιποιητῶν (σερβιτόρων) καὶ βοηθῶν αὐτῶν τῶν ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, δι' οὓς ἰσχύουν αἱ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 7600]43 ἀποφάσεως ἡμῶν.

3. Ἡ παρούσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν καὶ ἀπὸ 15-3-43.

Ἡ παρούσα δημοσιευθήτω εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Μαρτίου 1943.

1772]1943 Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ παροχῆς ἐπιδόματος ἀκριβείας εἰς Συν) χους καὶ Βοηθηματούχους τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἑργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 25 τῆς 11 Μαρτίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 408 Ν. Δ)τος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἑργατικῆς Νομοθεσίας», 2) πρότασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἑργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν (ἀριθ. πρωτ. 1548), ἀποφασίζομεν :

(1) Ἀνωτέρω σελ. 218.

(2) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 28, σελ. 894.

Ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1943 παρέχεται εἰς τοὺς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἑργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν νέον ἐπίδομα ἀκριβείας βίου ἐπὶ πλεόν τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 45722]41 καὶ 33540]42 ἀποφάσεων ἡμῶν καταβαλλομένου, ὀριζόμενον δι' ὅλους τοὺς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους ἴσον πρὸς τὴν βασικὴν σύνταξιν καὶ ἐπὶ πλεόν δραχμὰς τρεῖς χιλιάδας πεντακοσίας ἡδηημένων διὰ τοὺς ἐγγάμους συνταξιούχους τοὺς συντηροῦντας ἀνήλικα τέκνα κατὰ δραχμὰς χιλίας δι' ἕκαστον συντηρούμενον ἀνήλικον τέκνον.

Τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς καταβάλλεται καθ' ἃ χρονικὰ διαστήματα καὶ ἡ σύνταξις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰανουαρίου 1943

2568]1943 Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ διευκρινίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 46077 ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῆς Ἑργασίας.

(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 25 τῆς 11 Μαρτίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 3 παρ. 3 τοῦ Δ)τος τῆς 4—3—32 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας Φορ)κῶν Ἑργασιῶν».

2) Τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6]26—1—43 ἀναφορᾶς τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτοεφορτωτῶν Λιμένων Ἑλευσίνος ὑποβληθὲν ἡμῖν ὑπ' ἀριθ. 90]20—1—43 πρακτικὸν συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, ἀποφασίζομεν :

Διευκρινίζοντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 46077]18—12—942 ἡμετέραν ἀπόφασιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν υποχρέωσιν παροχῆς συστάτου καὶ εἰδῶν διατροφῆς εἰς τοὺς φορτοεφορτωτὰς Λιμένους Ἑλευσίνος, ἐκ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν ἐργοστασιῶν τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ ἀπὸ 4—11—42 πρακτικῷ τῆς Ε.Ρ.Φ.Α.Β., ὀρίζομεν ὅτι εἰς τὴν παροχὴν τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν υποχρεοῦνται οἱ περὶ ὧν πρόκειται ἐργοδοτὰς (ἐργοστάσια), ἀναλόγως τοῦ καθορισθέντος ἀριθμοῦ ἐργατῶν καὶ ἀσχέτως χρησιμοποίησεως ἢ μὴ τούτων, μὴ ἰσχυοῦσης διὰ τὴν περὶπτωσησιν ταύτην πάσης γενικῆς ἢ εἰδικῆς ἡμετέρας ἐν προκειμένῳ ἀποφάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰανουαρίου 1943

1667]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ προσαυξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν τοῦ προσωπικοῦ καφενείων, καφεζαχαροπλαστείων, καφεγαλακτοπωλείων, καφεζυθοπωλείων κ.λ.π.

(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 25 τῆς 11 Μαρτίου 1943).

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Νομοθ. Δ)τος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]41 ὁμοίου, ἀποφασίζομεν :

1) Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 1]8]42 τὰς ὑπὸ τῆς παραγ. 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 27988]1942 ἡμετέρας ἀποφάσεως (2) ὀριζόμενας προσαυξήσεις κατὰ 50 ο/ο ἐπὶ τῶν εἰς κοινὴν ἀμοιβῶν τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν καθ' ἅπασαν τὴν χώραν εὐρισκομένων καφενείων, καφεζαχαροπλαστείων, καφεγαλακτοπωλείων, καφεζυθοπωλείων, καὶ τῶν τοῦτοις συναφῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰανουαρίου 1943.

(3) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α' τεύχος 21, σελ. 674.

7378)1943. 'Απόφ. 'Υπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ 'Εργασίας.

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ τμήματος 'Υδρεύσεως τοῦ 'Οργανισμοῦ 'Υδρεύσεως καὶ 'Ηλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης.

'Εν συνεχείᾳ πρὸς τὴν ἀπὸ 23 π. μηνὸς ὑπ' ἀριθ. 5647 ἡμετέραν ἀπόφασιν περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν 'Ελλάδι 'Ηλεκτρικῶν 'Επιχειρήσεων ἐπεκτείνουμεν τὴν αὐξήσιν ταύτης καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ τμήματος 'Υδρεύσεως τοῦ 'Οργανισμοῦ 'Υδρεύσεως καὶ 'Ηλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἡμῶν.

Τοῦ λοιποῦ οἰαδήποτε ἀποφάσεις ἡμῶν περὶ μεταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν 'Ηλεκτρικῶν 'Επιχειρήσεων θὰ θεωρεῖται περιλαμβανούσα καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ τμήματος 'Υδρεύσεως τοῦ 'Οργανισμοῦ 'Υδρεύσεως καὶ 'Ηλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης. 'Η παρούσα δημοσιευθῆτω εἰς τὴν 'Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

'Εν Ἀθήναις τῇ 31 Μαρτίου 1943

47288]Α. 340]1943 'Απόφασιν 'Υφυπουργοῦ 'Εργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 43200]1943 ἀποφάσεως.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 26 τῆς 13 Μαρτίου 1943)

'Εχοντες ὑπ' ὄψει α) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Ν. Δ)ματος «περὶ αὐξήσεων τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7830]1941 ὁμοίου καὶ β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 43200 ἐ. ἐ. ἀπόφασιν ἡμῶν περὶ ἐπιβολῆς βασικῶν μισθῶν κλπ. τοῦ διδασκτικοῦ προσωπικοῦ τῶν 'Ωδείου Ἀθηνῶν—Πειραιῶς ἀποφασίζομεν :

Τροποποιῶντες καὶ συμπληροῦντες τὴν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 43200 ἐ. ἐ. ἀπόφασιν ἡμῶν, ἀντικαθιστῶμεν τὰς παραγράφους 6 καὶ 7 τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως διὰ τῶν ἐπομένων.

6) Τακτικὸς καθηγητῆς, τοῦ ὁποίου ἤθελε μειωθῇ μέχρι 30—11—43 ὁ ἐν τῇ παραγρ. 1 διὰ τὴν μισθολογικὴν του κλιμάκωσιν καθοριζόμενος ἀριθμὸς διδασκομένων μαθητῶν, μεταπίπτει μετὰ τὴν 30—11—43 εἰς τὸ ἀμέσως κατώτερον μισθολογικὸν κλιμάκιον. 'Εν ἣ δὲ περιπτώσει ὑπερβαίνει τὸν καθοριζόμενον ἀριθμὸν μαθητῶν τοῦ κλιμακίου εἰς ὃ ἀνήκει, θὰ λαμβάνῃ διὰ τοὺς ἐπὶ πλέον διδασκομένους μαθητὰς ποσοστὸν 60 ο) ἐπὶ τῶν πληρωτέων διδάκτρων, ἐφ' ὅσον ἀμειβεται ἐπὶ ποσοστοῖς, καὶ 50 ο) ἐφ' ὅσον ἀμειβεται ἐπὶ μισθῷ καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον διατηρεῖ αὐτοὺς.

Εἰς περίπτωσιν ὅμως καθ' ἣν μετὰ τὴν ἰσχύν τῆς παρούσης ἤθελε μειωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν, κάτω τοῦ ὑπὸ τῆς παραγράφου 1 τῆς παρούσης κλιμακίου, θὰ λαμβάνῃ ἐπὶ ἐν ἑξῶς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης τὸν καθοριζόμενον ὑπὸ τῆς παραγράφου 1 τῆς παρούσης βασικὸν μισθολογικὸν κλιμάκιον.

7) 'Εξαιροῦνται τῆς παγίας κατὰ μῆνα ἀμοιβῆς ἐκείνοι τῶν τακτικῶν καθηγητῶν οἵτινες προσελήφθησαν μετὰ τὸν Σεπτέμβριον 1940 καὶ δὲν ἐλάμβανον μέχρι 31)10)42 παγίαν κατὰ μῆνα ἀμοιβὴν ὡς καὶ οἱ κεκτημένοι τῆς ιδιότητος τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρετοῦσι εἰς 'Οργανισμὸν Δημοσίου Δικαίου.

Οἱ ἀνωτέρω θὰ λαμβάνουν ἀπὸ 1—11—42 ὡς ἀμοιβὴν ποσοστὸν 60 ο) ἐπὶ τῶν πληρωτέων διδάκτρων τῶν μαθητῶν.

2. 'Η παρούσα ἀπόφασιν ἰσχύει ἀπὸ 1—11—42

καὶ διὰ τοὺς τακτικὸς καθηγητὰς τοῦ 'Ωδείου Ἀθηνῶν, 'Εθνικοῦ 'Ωδείου, 'Ελληνικοῦ 'Ωδείου, καὶ 'Ωδείου Πειραιῶς, κατὰ τὰ λοιπὰ δὲ ἰσχύει ἡ ὑπ' ἀριθ. 43200 ἐ. ἐ. ἀπόφασιν ἡμῶν.

'Εν Ἀθήναις τῇ 4 'Ιανουαρίου 1943

1842]1943 'Απόφ. 'Υφυπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ ὀρισμοῦ τοῦ ἀντιτίμου τοῦ ἐνὸς συσσιτίου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν θυρῶν Πολυκατοικιῶν (1).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 26 τῆς 12 Μαρτίου 1943)

1092]1943 'Απόφ. 'Υφυπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ διπλασιασμοῦ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς τῶν συνταξιούχων τοῦ Ταμείου Συντάξεως Προνοίας 'Ηλεκτρικῆς 'Εταιρίας Μεταφορῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 26 τῆς 13 Μαρτίου 1943)

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 408 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς 'Εργατικῆς Νομοθεσίας», ἀποφασίζομεν.

Ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1942 τὸ κατὰ τὴν 30ην 'Οκτωβρίου 1942 καταβαλλόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς εἰς τοὺς Συνταξιούχους τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ 'Ηλεκτρικῆς 'Εταιρίας Μεταφορῶν διπλασιάζεται.

Εἰς τὸ ὡς ἄνω διπλασιαζόμενον ἐπίδομα προστίθεται καὶ νέον ἐπίδομα δι' ὅλους τοὺς συνταξιούχους ἴσον πρὸς τὸ ποσὸν τῆς βασικῆς συντάξεως τοῦ συνταξιούχου ἢ βοηθηματούχου, διὰ δὲ τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύνταξιν μέχρι δραχμῶν 4.000, ἐκτὸς τοῦ ἐπιδόματος τούτου, τοῦ ἴσου πρὸς τὸ ποσὸν τῆς βασικῆς συντάξεως, καὶ πρόσθετον ἐπίδομα ἐκ δραχμῶν 4.000 καὶ τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύνταξιν δραχμ. 5.001—10.000 ἐκ δραχμῶν 2.000, ἀνεξαργετῶς τῆς περιφερείας εἰς ἣν διαμένουν.

Τὰ ἀνωτέρω ἐπιδόματα ἐνοποιούμενα ἀποτελοῦσιν ἐν τῷ συνόλῳ τῶν τὸ ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1942 ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς τῶν συνταξιούχων ἢ βοηθηματούχων.

Ὅτι τὸ νέον ἐνιαίον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς μετὰ τῆς βασικῆς συντάξεως ἰσοῦται πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς μέχρι σήμερον καταβαλλομένης βασικῆς συντάξεως καὶ ἐπιδόματων ἀκριβείας ζωῆς ἐκάστου συνταξιούχου ἢ βοηθηματούχου κατὰ δραχμὰς 4.000 διὰ τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύνταξιν μέχρι 5.000 καὶ κατὰ δραχμὰς 2.000 διὰ τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύνταξιν ἀπὸ δραχμὰς 5.001—10.000.

Τὸ κατὰ τὸ ἀνωτέρω καθοριζόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας καταβάλλεται καθ' ἃ χρονικὰ διαστήματα καὶ ἡ σύνταξις.

'Η παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

'Εν Ἀθήναις τῇ 19 'Ιανουαρίου 1943.

775]Α. 345]1943. 'Απόφασιν 'Υφυπουργοῦ 'Εργασίας.

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 39986]42 ἀποφάσεως ἐπὶ Καπνοβιομηχανιῶν (2).

(1) 'Ε π ι θ. 'Ε ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος β', τευχὸς 34, σελ. 92. 'Ανεκλήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3601]1943 ἀποφ. 'Υφυπουργοῦ 'Εργασίας, 'Ε π ι θ. 'Ε ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος β', τευχὸς 35, σελ. 122.

(2) 'Ε π ι θ. 'Ε ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τευχὸς 34, σελ. 92.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΑΠΟΔΟΧΑΙ ΚΑΙ ΣΥΣΣΙΤΙΟΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

(Περιπτώσεις μὴ χρησιμοποίησεως ὑπηρεσιῶν)

Αἱ πραγματικαὶ καταστάσεις, πού ἀντιμετωπίζει μιά ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις, κατὰ τὴ σημερινὴ ἐποχὴ, στὴ λειτουργία της, εἶναι δυὸ εἰδῶν: Ἡ νὰ ἔχῃ ἀδυναμία ἐξακολουθήσεως ἐργασιῶν, ἀπὸ αἰτία, πού ἢ ἀφορμῇ τῶν περιτέλειαν νὰ ζητηθῇ στίς συνέπειες τοῦ σημερινοῦ πολέμου, ἢ περιορισμὸ τῶν ἐργασιῶν της.

Στὴν πρώτη περίπτωσι, τὸ γνωστὸ ν. δ. 424)1941 ἐμποδίζει τὴν ἀπόλυσι τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμετάλλευσεως καὶ μόνο μὲ ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας μὴρεῖ ἢ σύμβασις νὰ διαλυθῇ.

Στὴ δευτέρῃ περίπτωσι, πού εἶναι πιὸ ὁμαλὴ ἀπὸ τὴν πρώτη, ὁ περιορισμὸς τῶν ἐργασιῶν παρέχει στὴν ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσιν τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ τῆς Ἑργασίας νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

Αἱ μορφαὶ ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας εἶναι, σύμφωνα μὲ τὸν νόμο, τρεῖς: Νὰ μειωθῶν αἱ ὥραι τῆς ἡμερησίας ἐργασίας τῶν μισθωτῶν, νὰ ὁρισθῇ ἕνας κατώτατος ἀριθμὸς ἡμερομισθίων, πού πρέπει νὰ πραγματοποιοῦνται ἀπὸ τοὺς μισθωτοὺς, σὲ ὁρισμένη χρονικὴ περίοδο, νὰ γίνῃ ἐξ ἴσου κατανομή τῆς ἐργασίας σὲ ὅλους τοὺς μισθωτοὺς.

Πάντως, ὅταν ἐφαρμοσθῇ μὲ ὑπουργικὴ ἀπόφασιν τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, εἶναι ὑποχρεωμένη ἡ ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσιν νὰ πληρῶνῃ τοὺς μισθωτοὺς τὸ κατώτατο ὅριο μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, κ' ὅταν ἀκόμη δὲν χρησιμοποιοῖ τὰς ὑπηρεσίας τῶν μισθωτῶν, γιὰ ὅποιονδήποτε λόγον.

Γιὰ λόγους ὁμοῦς ἐπεικειᾶς ἢ τελευταία ὑπουργικὴ ἀπόφασιν, πού κανονίζει τὰ νέα ὑποχρεωτικὰ κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων ἀπὸ τῆς 15ης Μαρτίου ἔ. ἔ., κάμνει μίαν ἰδιαίτερη ρύθμισιν στὸ ζήτημα τῶν ὑποχρεωτικῶν ἡμερομισθίων σ' ἐπιχειρήσεις, πού ἔχει ἐφαρμοσθῇ ἢ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία.

Ἀφοῦ ἡ ἐπιχείρησις ἀντιμετωπίζει ζήτημα περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν της, μὲ ὅλα τὰ οἰκονομικὰ ἐπακόλουθα, κ' ἀφοῦ ὁ νόμος τὴν ὑποχρεώνει κ' ὅταν ἀκόμη εἶναι στὴν ἀνάγκη νὰ μὴ κάμνῃ χρῆσιν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, νὰ πληρῶνῃ ὅσα ἡμερομισθία κανονίζει ὡς ὑποχρεωτικὰ ἢ ὑπουργικὴ ἀπόφασιν, πού ἐπιβάλλει τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, φανερό εἶναι πῶς ὁ σκοπὸς πού ὠδήγησε στὴν ἰδιαίτερη ρύθμισιν τῶν ἡμερομισθίων, μὲ ὑποχρέωσι πληρωμῆς τῶν πρὸ τῆς τελευταίας ἀξίσεως ἡμερομισθίων (βλέπε τὰ κατώτερα ὅρια στὸ 27ον τεύχος Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ.), ἐγίνε γιὰ λόγους δικαιοσύνης.

Ἐκτὸς ὁμοῦς τῆς περιπτώσεως νὰ ἔχῃ ἐφαρμοσθῇ ἢ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, εἶναι καὶ ἡ περίπτωσις νὰ μὴ ἔχῃ ἐφαρμοσθῇ καὶ νὰ μὴ γίνεται χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, σ' ἐπιχείρησις ἢ ἐκμε-

τάλλευσιν, γιὰ αἰτία, πού εἶναι ἄσχετα μὲ τὴ θέλησιν τοῦ ἐργοδότη.

Ἡ περίπτωσις αὕτη εἶναι νὰ ὑπάρχῃ γενικὰ ἢ πραγματικὴ ἀδυναμία ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν, ὅταν φυσικὰ δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ ὠδηγήσῃ σὲ ἄδεια ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Πάλιν καὶ σ' αὕτη, πού εἶναι βαρυτέρα τῆς προηγούμενης περιπτώσεως, ἢ ὑπουργικὴ ἀπόφασιν κάμνει μίαν ἰδιαίτερη ρύθμισιν τῶν ἡμερομισθίων, μὲ τὰ μικρότερα ἡμερομισθία τῆς ὑπ' ἀριθ. 1535)1942 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (βλέπε Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τεύχος 34, σελ. 93).

Ἀπὸ τὴν τελευταία ὁμοῦς ὑπουργικὴ ἀπόφασιν προκύπτει κ' ἕνα ἄλλο σημαντικὸ γιὰ τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ σὲ παροχὴ συσσιτίου, ὅταν δὲν γίνεται χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἢ καθόλου ἢ μερικῶς ἀπὸ τὸν ἐργοδότη.

Στὰς περιπτώσεις αὐτάς, ὅταν τὰ πῆξια ὀφείλονται σὲ λόγους ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἢ παροχὴ τοῦ συσσιτίου, ἀκόμα καὶ σὲ ὅσες ἡμέρες ὀρίζει ἢ ὑπουργικὴ ἀπόφασιν ὑποχρεωτικὴς γι' ἀπασχόλησιν τοῦ μισθωτοῦ, μὲ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

X.

ΣΤΗΛΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Τὰ τεύχη ταχυδρομοῦνται ἐπὶ κινδύνῳ παραληπτῶν.

Ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας εἶναι ἀδύνατος ἢ ἀντικατάστασις.

Δ. Νικήταν, Ν. Βικελίδην, δικηγόρους, Θεσσαλονίκην, Στ. Βογιατζήν, Π. Κουλόπουλον, Π. Γεωργιάδην, δικηγόρους, Χαλκίδα, Ἀνδρ. Δ. Μάρκου, δικηγόρον, Πάτρας, Κ. Τζαβούλην, δικηγόρον, Λεβάδειαν, Ἰ. Μαμάκη, δικηγόρον, Βόλον, Γ. Δαγλαρίδην, Πρωτοδίκην, Τρίπολιν, Δ. Ἀποστολάκη, Καλάμας, Δ. Ζαχάριον, Σπηλιά, Ἑργατοῦπαλληλὶκὸν Κέντρον Αἰγίου, ἐπιταγαὶ δι' ἀνανέωσιν συνδρομῶν σας ἐλήφθησαν, σὰς ἀπεστείλαμεν δὲ τὰς σχετικὰς ἀποδείξεις.

Ἰ. Σαρρέαν, Θεσσαλονίκην. Ἐπιταγὴ ἐλήφθη. Σὰς ἐνεγράψαμεν συνδρομητὴν ἀπὸ 1-1-43 μέχρι 15-6-43, ἀπεστείλαμεν δὲ ἅπαντα τὰ τεύχη ὑπ' ἀριθ. 32—38, ὡς καὶ τὴν σχετικὴν ἀπόδειξιν.

Ἀλ. Σακελλαρόπουλον, δικηγόρον, Θεσσαλονίκην. Ἀπεστείλαμεν ζητηθέντα τεύχη.

Γρ. Τσίτσην καὶ Σίαν, Ἐδεσσαν. Ἐπιταγὴ ἐκ δραχμῶν 7.100 δι' ἀνανέωσιν συνδρομῆς σας κ.λ.π. ἐλήφθη. Ἀπεστείλαμεν μετὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 37 τεύχους καὶ τὰ ὑπ' ἀριθ. 28, 29, 30—31 τεύχη. Ὡς ἐγνωστοποιήσαμεν εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος, ἢ ἀποστολὴ τῶν τευχῶν ἀεροπορικῶς ἐπαυσε, καθ' ὅσον τὸ ταχυδρομεῖον δὲν ἀναλαμβάνει πλέον τὴν ἀεροπορικὴν ἀποστολὴν περιοδικῶν καὶ ἐντύπων, ἀλλὰ μόνον ἐπιστολῶν. Τὸ ἐκ δραχ. 150 ὑπόλοιπον κρατοῦμεν εἰς πίστωσίν σας.

Κ. Κουτουρίδην, πρωτοδίκην, Θήβας. Ἐπιταγὴ δι' ἐξόφλησιν 27—33 τευχῶν ἐλήφθη.

Μ. Τζαμτζήν, Θεσσαλονίκην. Ἀπεστείλαμεν καὶ πάλιν τὰ ὑπ' ἀριθ. 32 καὶ 33 τεύχη.

Τόποις: Ν. ΑΠΑΤΣΙΑΝ Μενάνδρου 4—Ἀθῆναι—Τηλ. 29-193

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 39

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1943

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΑΡΘΡΑ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

- 'Η απόζημίωσις τῶν νόμων 2112 καὶ 4558, ὑπὸ *Κ. Δημάκη*, δικηγόρου Σελ. 227
- 'Η ἐφαρμογὴ τοῦ ν. δ. 424/1941 καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ προσληφθέντων μισθωτῶν, ὑπὸ *Σωκρ. Βερεῆ*, δικηγόρου Σελ. 232
- 'Αδικαιολόγητος ἀπόλυσις ἐκπροσώπων ἐργοζομένων καὶ συνέπειαι (Παρατηρήσεις τινὲς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀναγκ. νόμου 694/1937, ὑπὸ *Ε. Κουβαριτάκη*, δικηγόρου Σελ. 234
- 'Η ἀσφαλιστικὴ προστασία τέκνων ἡσφαλισμένων (Παρατηρήσεις τινὲς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 35 § 1 στοιχ. β'. νόμου 6298), ὑπὸ *Δυσ. Ν. Εὐαγγελινίδου*, τοῦ 'Ιδρύματος Κοιν. 'Ασφαλίσεων. Σελ. 237
- Ν. Δ. 1799/1942 καὶ πλήρως κενῶν ὁργανικῶν θέσεων ὑπὸ τραυματῶν καὶ πολεμιστῶν τοῦ τελευταίου πολέμου, ὑπὸ *Α. Χατζηδάκη*, Παρέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους. Σελ. 239
- 'Η ἀνάγκη συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424/1941, ὑπὸ *Σωκρ. Σαράφη*, Δικηγόρου Σελ. 240
- 'Η ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὸ σημεινὸν δίκαιον (Στοιχεῖα 'Εργατικοῦ Δικαίου εἰς ἀπλὰς γραμμάς), ὑπὸ *Χ.* Σελ. 256

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

ΑΝΕΡΓΙΑ

- Προστασία ν. δ. 424/1941 καὶ ἀριθμὸς ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ : Περιορισμὸς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπολύσεως, ἀνεξαρτήτως τοῦ

ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ. — Ρύθμισις ὑπὸ τοῦ ν. δ. 424/1941 δύο θεμάτων, τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας τοῦ ἐργατοῦπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων καὶ τῆς ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως, ὑπὸ *Μ. Παντελῆ*, 'Εφέτου ('*Εφετ. 'Αθηνῶν* 34/1943). Σελ. 241

— Ν. Δ. 424/1941 καὶ συμβάσεις ὁρισμένης χρονικῆς διαρκείας : Μὴ ἐφαρμογὴ ἐπὶ συμβάσεων ὁρισμένης χρονικῆς διαρκείας. — Σκοπὸς τοῦ ν. δ. 424/1941, ὑπὸ *Κ. Σύρου*, Πρωτοδίκου (*Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν* 56/1943). Σελ. 242

— Ν. Δ. 424/1941 καὶ δικηγόροι νομικοὶ σύμβουλοι ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων : Χαρακτηρισμὸς τῆς σχέσεως δικηγόρου καὶ ἐπιχειρήσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας, μὴ ἀποκλειομένης ἐκ τοῦ Κώδικος περὶ δικηγόρων. — 'Υπαγωγὴ τῆς συμβάσεως εἰς ν. δ. 424/1941. — 'Απόδειξις περὶ μισθοῦ, ὑπὸ *Χ. Καθάρειου*, Πρωτοδίκου (*Πρωτοδ. 'Αθηνῶν* 3803/1942). Σελ. 243

— Δικαιοδοσία τῆς 'Επιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. δ. 424/1941 : Περιπτώσεις ἀπαιτουμένης διοικητικῆς ἐγκρίσεως τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας. — Καταγγελία ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ τῆς συμβάσεως ἐργασίας. — 'Απόψεις καὶ ἐπιχειρήματα, ('*Επιτροπῆς ἄρθρ. 9 ν. δ. 424/1941* ἀριθ. γνώμ. 288/1942). Σελ. 245

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Παράβασις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀποζημίωσις : Προϋπόθεσις τοῦ δικαίου (Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

Εἰς τὸ παρὸν τεῦχος : 'Η ὑπ' ἀριθ. 9800/1943 ἀπόφασις 'Υφυπουργοῦ 'Εργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου οὐροστίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν μηνὸς 'Απριλίου ἐ. ἔτους.

— Τὸ Ν. Δ. 2130/1943 περὶ ἀναστολῆς ἐξόδου ἐκ τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν 'Ανωτύμων 'Εταιριῶν.

— Τὰ ἐπιδόματα ἀκριβείας τοῦ βίου τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων ἀπὸ 1/7/1941 καὶ ἐφεξῆς.

— Τὸ Ν. Δ. 2235/1943 ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΤΑΣΙΟΥ

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 37, 38 καὶ τὸ παρὸν τεῦχος ἐταχυδρομήθησαν μόνον εἰς τοὺς κ. κ. συνδρομητάς, τοὺς ἀνανεώσαντας τὴν συνδρομὴν τοῦ νέου ἑξαμήνου ἀπὸ 15 Μαρτίου—1ης Σεπτεμβρίου 1943.

Αἱ ἀνανεώσεις τῶν συνδρομῶν συνεχίζονται εἰς τὰ γραφεῖά μας.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

Ἑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ προπληρωτέαι: Ἐξάμηνος Δρχ. 4000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζάς, Νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 7000

Ἑμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγούμενης σελίδος)

τὰς τῆς πολλαπλῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας. — Προϋπηρεσία ὑπαλλήλων Ἐπιτροπῆς ἀποκαταστάσεως Προσφύγων καὶ προσμέτρησις ὑπηρεσίας Ἑθνικῆς καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς, ὑπὸ **Β. Μπουροπούλου**, Ἐφέτου (*Ἐφετ. Ἀθηνῶν 321/1943*). Σελ. 247

— Προϋπηρεσία ὑπαλλήλου καὶ προϋποθέσεις ἀναγνωρίσεως: Ἀναγκαῖα διὰ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότη πρὸς παροχὴν ἠϋξημένου βάσει τῆς προϋπηρεσίας μισθοῦ τοῦ προσλαμβανομένου ὑπαλλήλου ἢ υπεύθυνος δῆλων περὶ τῆς προϋπηρεσίας του, συνοδευομένη ὑπὸ τῶν ἀπαραιτήτων πιστοποιητικῶν. — Μὴ ἀρκετὴ ἢ κατ' ἄλλον τρόπον γνῶσις ἢ μόνη ἢ υπεύθυνος δῆλωσις, ὑπὸ **Γ. Δουκάκη**, Ἐφέτου (*Ἐφετ. Ἀθηνῶν 18/1943*). 248

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΘΕΝΤΩΝ

— Ἐπιστράτευσις σιδηροδρομικῶν καὶ νόμος 3514: Θεώρησις τῆς κλήσεως τῶν σιδηροδρομικῶν ὡς ἐπιτάξεως τῶν ὑπηρεσιῶν των, μακρὰν τῆς ἐννοίας στρατιωτικῆς ἢ πολιτικῆς ἐπιστρατεύσεως. — Εἰδικὴ ρύθμισις τῆς μετὰ τρίτων συμβάσεως ἐργασίας διὰ τοῦ ν. δ. 1185/1942, εἰδικὴ ἀποζημιώσεις καὶ μὴ ἐφαρμογὴ ν. 3514, ὑπὸ **Κ. Σύρρου**, Πρωτοδίκου (*Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 58/1943*). Σελ. 249

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

— Εὐθὺνὴ δημοσίου καὶ νομικῶν προσώπων κατὰ νόμον 551: Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Ἀγορᾶς καὶ Διαχειρίσεως Καπνῶν. — Μὴ ἄσκησις ἐπιχειρήσεως φορτώσεως, ἐκφορτώσεως καὶ ἐναποθηκεύσεως, στοιχείου ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 551, ὑπὸ **Γ. Δαρδούγια**, Ἀρεοπαγίτου (*Ἀρείου Πάγου 22/1943*). Σελ. 250

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

— Ἐπιδόματα ἀκριβείας βίου ἀπὸ 1/7/1941 καὶ ἐφεξῆς (ἐγγραφον Ὑφυπουργίου Ἐργασίας 3525/1943). Σελ. 251

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

— Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τοῦ νόμου 6424/1934 «περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων κλπ.», Ν. Δ. 2137/1943. Σελ. 253

— Περὶ ἀναστολῆς ἐξόδου ἐκ τῆς ἐνεργεῖας ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ἀνωτάτων Ἐταιριῶν, Ν. Δ. 2130/1943. Σελ. 253

— Περὶ παρατάσεως τοῦ δικαιοστασίου, Ν. Δ. 2235/1943. Σελ. 253

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

— Περὶ τιμολογίου ἀμοιβῆς ἀπὸ 1/4/1948 τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ ταπητουργεῖα, 9405/1943. Σελ. 254

— Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 40803/42 ἀποφάσεως Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας (ἡθοποιῶν, σκηνοθετῶν κλπ.), 44392/1942. Σελ. 254

— Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 46701/1942 ἀποφάσεως Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας περὶ παροχῆς 15 ἡμερομισθίων ὡς δώρου, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐργαζομένους εἰς ἔργα Ἀρχῶν Κατοχῆς, 10378/1943. Σελ. 254

— Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συρσίτου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν μηνὸς Ἀπριλίου 1943, 9800/1943. Σελ. 254

ΔΙΑΦΟΡΑ

— Νέαι ἐκδόσεις. — Στήλη Συνδρομητῶν. — Ἀλληλογραφία. Σελ. 256

Π Ρ Ο Σ Ε Χ Ω Σ

Πλήρες ἀλφαβητικὸν εὐρετήριον τοῦ Α' τόμου. Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», θεωροῦσα ὡς ἀπολύτως ἀναγκαίαν τὴν εὐρετηρίαν τοῦ περιεχομένου της, ἀφθόνου εἰς ὕλην, κατέβαλε πᾶν τὸ καθ' ἑαυτὴν καὶ θὰ δώσῃ προσεχῶς εἰς τὴν δημοσιότητα καὶ χρῆσιν τῶν κ. κ. συνδρομητῶν της τὸ πρῶτον πλήρες ἀλφαβητικὸν εὐρετήριον τοῦ Α' τόμου της.

ΑΡΘΡΑ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Η ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ 2112 ΚΑΙ 4558

Τοῦ κ. Κ. ΔΗΜΑΚΗ, Δικηγόρου

§ 1. Θέσις τοῦ ζητήματος.

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 3, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558, ὠρίσθη, α) ὅτι, ἐὰν ὁ ἐργοδότης παραμελήσῃ τὴν ὑποχρέωσιν καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν ἀπολυόμενον ὑπάλληλον ἀποζημιώσιν ἴσην πρὸς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν, ἅς θὰ ἐλάμβανε κατὰ τὸν χρόνον πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία καὶ ὅστις χρόνος εἶναι τριάκοντα ἡμέραι δι' ὑπαλλήλους ὑπηρετήσαντας ὑπὲρ τοῦς δύο μῆνας καὶ μέχρις ἐνὸς ἔτους, ἐξήκοντα ἡμέραι δι' ὑπαλλήλους ὑπηρετήσαντας πλέον τοῦ ἔτους καὶ ὀλιγώτερον τῶν τεσσάρων ἐτῶν, τρεῖς μῆνες δι' ὑπαλλήλους ὑπηρετήσαντας πλέον τῶν τεσσάρων καὶ ὀλιγώτερον τῶν ἑξ ἐτῶν κ. λ. π. κ. λ. π. (βλέπ. προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν Β. Δ. 16118 'Ιουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112), καὶ β) ὅτι —μόνον διὰ τοὺς ὑπαλλήλους—, ἐὰν ὁ ἐργοδότης τηρήσῃ τὴν ἀνωτέρω προθεσμίαν, ὑποχρεοῦται μολοντοῦτο νὰ καταβάλλῃ τὸ 1/4 τῆς ἀνωτέρω ἀποζημιώσεως.

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 2112 ὠρίσθη, ἐξ ἄλλου, ὅτι καὶ ὁ ὑπάλληλος προτιθέμενος νὰ λύσῃ τὴν ὑπαλληλικὴν σύμβασιν ὑποχρεοῦται νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου τὸν ἐργοδότην του πρὸ χρόνου ἴσου πρὸς τὸ ἥμισυ ἐκείνου πρὸ τοῦ ὁποίου, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ὀφείλει ὁ ἐργοδότης νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν ὑπάλληλον· ἐὰν δὲ ἀμελήσῃ νὰ τηρήσῃ τὴν προθεσμίαν ταύτην ὁ μισθωτὸς ὀφείλει ἀποζημιῶσιν ἴσην πρὸς τὰς ἀποδοχὰς του, αἱ ὁποῖαι ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸν χρόνον τοῦτον καὶ ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς ἀποδοχὰς τριῶν μηνῶν.

Εἰς τὸν νομικὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότητος ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως —περὶ τῆς ἐκ μέρους τοῦ ὑπαλλήλου ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως οὐδεὶς ἐγένετο ἰδιαιτέρως λόγος— ἡ παρ' ἡμῖν θεωρία —καθ' ὅσον γνωρίζω— ἄφ' ἐνὸς μὲν ἐθεώρησε διάφορον κατὰ φύσιν τὴν ἀποζημιώσιν τοῦ ν. 4558 (τέταρτον) πρὸς τὴν τοῦ ν. 2112, ἄφ' ἑτέρου δὲ ἐδιχάσθη, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποζημιώσιν τοῦ ν. 2112, εἰς δύο ἀπόψεις: α) ὅτι ἡ ἀποζημιώσις τοῦ ν. 2112 εἶναι διαφέρον κατ' ἀποκοπὴν ὀριζόμενον καὶ β) ὅτι ἡ ἀποζημιώσις τοῦ ν. 2112 εἶναι παρεπομένη περιουσιακὴ ποινὴ, ἥτις ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἐργοδότην διὰ τὴν παράβασιν βασικῆς ὑποχρέωσιν νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν ὑπάλληλον πρὸ τῆς νομίμου προθεσμίας διὰ τὴν ἀπομά-

κρυσίν του (βλ. περὶ πάντων τούτων κατωτέρω § 5). Μολονότι ἀμφότεραι αἱ θεωρίαι ὁδηγοῦν εἰς τὰς αὐτὰς λύσεις ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστον προβλημάτων, ἐν τούτοις ἡ διαφωνία διδὲι ἀφορμὴν νὰ σκεφθῇ τις περὶ τῆς φύσεως τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ν. 2112 καὶ 4558.

§ 2. Γενικαὶ παρατηρήσεις

Τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 θὰ ἐπιτύχωμεν ἀσφαλέστερον, ἂν ἐρευνήσωμεν προηγουμένως τὰ ἐξῆς ζητήματα: πρῶτον: ποία ἡ θέσις ἐν τῷ νόμῳ 2112 τοῦ δικαιώματος πρὸς ἀποζημιώσιν, καὶ δεύτερον: ποία ἡ θέσις τῶν δικαιωμάτων τούτων εἰς τὸ καθόλου περιουσιακὸν δίκαιον. Ἀμφότερα ταῦτα θὰ ἐρμηνεύσωμεν, ὅσον ἐπιτρέπει ἡ ἔκτασις ἐνὸς σημειώματος.

1. Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 2112 ὠρίσθη ἡ προθεσμία, τὴν ὁποίαν, ἀναλόγως πρὸς τὰ ἔτη ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, ὑποχρεοῦται νὰ τηρήσῃ ὁ ἐργοδότης ἀπολύων τὸν ὑπάλληλον του. Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 ὠρίσθη, ὅτι, ἐὰν ὁ ἐργοδότης ἀμελήσῃ τὴν τήρησιν τῆς προθεσμίας, ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως. Ἐκ πρώτης ὁψεως λοιπὸν δύναται νὰ νομισθῇ τις, ὅτι διὰ τοῦ νόμου 2112 ἐδημιουργήθη κυρίως ἐν δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ: νὰ εἰδοποιήται πρὸ τῆς ἀπομακρύνσεώς του καὶ ὅτι ἐν προσβολῇ τοῦ δικαιώματος τούτου (μὴ τήρησις ὑπὸ τοῦ ἐργοδότητος τῆς προθεσμίας) τοῦτο μετασχηματίζεται εἰς ἀξίωσιν πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως. Ἄν τοῦτο συνέβαινε τῇ ἀληθείᾳ, τότε τὰ πράγματα θὰ ἦσαν ὁμαλά καὶ θὰ ἐπερίττευε οἰαδήποτε συζήτησις.

Παρατηρήθη ὅμως (ἀνωτέρω τεύχος 30—31 σελ. 934 § 1. 2) ὅτι ἂν εἶναι ἀληθές, ὅτι διὰ τοῦ νόμου 2112 ἐσκοπήθη ἡ δημιουργία ἐνὸς δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ νὰ εἰδοποιήται πρὸ χρόνου τινὸς διὰ τὴν μέλλουσαν λύσιν τῆς σχέσεως, ἵνα μὴ αἴφνης εὐρίσκεται ἄνευ ἐργασίας, εἶναι περισσότερο ἀληθές, ὅτι διὰ τοῦ νόμου τούτου ἱδρύετο ἐν νέον δικαίωμα τείνων εἰς ἀποζημιώσιν ποικίλλουσαν κατὰ τὴν ἔκτασιν τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας του. Πρόκειται συνεπῶς περὶ δύο δικαιωμάτων, ἐξ ὧν τὸ ἐν τείνει διὰ τῆς προειδοποιήσεως εἰς προστασίαν κατὰ τῆς ἀνεργίας, τὸ δὲ ἕτερον εἰς καταβολὴν ἐνὸς ποσοῦ ὑπὸ μορφήν ἀποζημιώσεως. Βεβαίως τὰ δικαιώματα ταῦτα δὲν εἶναι αὐτοτελῆ, ἀλλὰ—ἅς ἐπιτραπῇ ὁ νεολογισμὸς—συμφωνῇ. Δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως ἐντεῦθεν νὰ θεωροῦμεν τὸ δικαίωμα πρὸς ἀποζημιώσιν ὡς τι τὸ παρεπόμενον ἢ ὡς κύρωσιν διὰ τὴν προσβολὴν τοῦ δικαιώμα-

τος πρὸς εἰδοποίησιν. Ἀμφότερα τὰ δικαιώματα εὐρίσκονται ἐν ἰσοτιμίᾳ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ζεῦγμα, καὶ ὁ ἐργοδότης (ὀφειλέτης) εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ἔχει νὰ ἐκλέξη, ἂν θὰ ἀπολύσῃ ἀνευ προθεσμίας τὸν ὑπάλληλον, ὅτε θὰ ὀφείλῃ τὴν ἀποζημίωσιν, ἢ ἂν θὰ τὸν ἀπολύσῃ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς νομίμου προθεσμίας, ὅτε—κατὰ τὸν ν. 2112 πάντοτε—οὐδεμίαν ὀφείλει ἀποζημιώσιν.

2. Ὁ καθορισμὸς τῆς θέσεως τοῦ σπουδαζομένου δικαιώματος ἐκ τῶν νόμων 2112 καὶ 4558 σχετίζεται πρὸς τὸ γενικώτερον πρόβλημα τοῦ καθορισμοῦ τῶν ὁρίων μεταξύ τοῦ λεγομένου ἐργατικοῦ δικαίου καὶ τοῦ λοιποῦ περιουσιακοῦ δικαίου.

Θὰ ἡδυνάτο τις νὰ ὀρίσῃ τὸ λεγόμενον ἐργατικὸν δίκαιον ὡς τὸ σύνολον τῶν κανόνων, οἱ ὅποιοι ρυθμίζουν τὴν παρά τινος ἐπὶ ἰδίῳ ὀφέλει χρησιμοποιοῦσιν τῆς ἐργασίας ἄλλου (1). Ὁφείλει ὁμῶς ἀμέσως νὰ ὁμολογήσῃ τις, ὅτι ὁ ὀρισμὸς οὐδαμῶς ἀπηχεῖ τὸν βαθύτατα κοινωνικὸν χαρακτήρα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἀλλ' ἔχει κοπὴν εἰς τὸ πρότυπον τῶν ὁρισμῶν τῶν λοιπῶν κλάδων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ διὰ τοῦ Ρωμαϊκοῦ, ὅπερ ρυθμίζει σχέσεις ἀναπτυσσομένας μεταξύ ατόμου πρὸς ἄτομον καὶ μὴ δυναμένας νὰ νοθεύθῃ ἄλλως· διότι, διὰ νὰ προσδιορίσῃ τις κατ' οὐσίαν τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, πρέπει νὰ ἔξῃ ὑπ' ὅψει του τὰ ἐξῆς:

α) Ὅτι τὸ ἐργατικὸν δίκαιον προσδιορίζεται ἀπὸ τὸν δραματικὸν ἀγῶνα ἐπὶ τοῦ προϋόντος τῆς ἐργασίας μεταξύ μιᾶς τάξεως, ἢ ὁποῖα ἀξιοῖ νὰ κυριαρχῇ ἐπ' αὐτοῦ καὶ νὰ τὸ κατευθύνῃ μόνον ἐκεῖ ὅπου δύναται νὰ μετατραπῇ εἰς ἀτομικὸν κέρδος, καὶ μιᾶς ἄλλης, ἢ ὁποῖα, διαθέτουσα ὡς μόνον πηγὴν βιοπορισμοῦ τὴν ἐργατικὴν τῆς δύναμιν, ἀποκτᾷ ὁσημέραι συνειδησιν καὶ διὰ τὴν ἀληθὴ πηγὴν τῆς παραγωγῆς καὶ διὰ τὴν κοινωνικὴν ἀποστολὴν ταύτης. (2) Εἶναι λοιπὸν τὸ Ε. Δ. ὁ δείκτης καὶ ἡ σύνθεσις

(1) Ἐπὶ τοῦ ὁρισμοῦ τούτου σκόπιμον νὰ δοθοῦν οἱ ἀκόλουθοι ἐξηγήσεις: α) ὁ ὅρος «ἐργασία» εἰς τὴν μισθωτικὴν σχέσιν κατήντησε νὰ χρησιμοποιῇται ὑπὸ διαφόρους ἐννοίας. Οὕτω χρησιμοποιεῖται πολλάκις ὡς ταυτὸσημος μὲ τὸ παρὰ τοῦ ἐργοδότητος σκοπούμενον οἰκονομικὸν ἀποτελέσμα ἢ ἀκόμη μὲ τὴν παρὰ τοῦ ἐργοδότητος οἰκονομικὴν ὁργάνωσιν, ὅπου θὰ ἀπορροφηθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ, π. χ. σὲ προσλαμβάνων εἰς τὴν ἐργασίαν μου. Ὁ ὅρος «ἐργασία» χρησιμοποιεῖται ἐνταῦθα κατὰ κυριολεξίαν, ἥτοι ὡς ἀνάλωσις πνευματικῶν, ψυχικῶν καὶ σωματικῶν δυνάμεων εἰς παραγωγὴν οἰκονομικοῦ ἀποτελέσματος. β) Ἐχρησιμοποιήθη ὁ ὅρος «ὄφελος», ἀντὶ τοῦ ὅρου «κέρδος», διότι ὁ ὅρος «κέρδος» χρησιμοποιεῖται, διὰ νὰ δηλοῦται τὸ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς δαπάνης ἀπομένον, καὶ γ) παρελείφθη ἡ πρὸς τὸν μισθωτὸν διδομένη ἀμοιβή (μισθός). Ὁ μισθὸς ἀληθῶς ἀποτελεῖ συστατικὸν στοιχεῖον τῆς μισθωτικῆς σχέσεως, ἀλλὰ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον δὲν ἐξαντλεῖται εἰς τὰ ὅρια τῆς μισθωτικῆς σχέσεως, μολοντόν ταύτην κυρίως ρυθμίζει. Οὕτω ὑπάρχουν διατάξεις τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου (περὶ ὀκταώρου, ὑγιεινῆς κλπ.), αἵτινες ἐφαρμόζονται καὶ ἐκεῖ ὅπου γίνεται ἀνευ ἀμοιβῆς χρησιμοποιήσις ἀνθρωπίνης ἐργασίας, ὡς π. χ. εἰς τὰ καταναγκαστικῶς ἐκτελούμενα ἔργα, εἰς τὴν ἐργασίαν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ οἰκογενειάρχου κ.λ.π. κ.λ.π.

(2) Ὑπὸ συγγενὲς πρὸς τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα *Κασιμάτης* ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. σελ. 7 ἐπ.

αὐτοῦ τοῦ ἀγῶνος μεταξύ δύο κοινωνικῶν ἀντιρρόπων δυνάμεων. Ἡ παρατήρησις αὕτη μᾶς ὁδηγεῖ νὰ ἴδωμεν, ὅτι τὸ ἐργατικὸν δίκαιον εἶναι γέννημα τῶν τελευταίων αἰώνων, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐπετεύχθη ἡ ἐμπορευματικὴ (καπιταλιστικὴ) οἰκονομία. Ἡ χρονικὴ αὕτη ὁροθέτησις τοῦ Ε. Δ. δὲν ἱκανοποιεῖ καμμίαν στεῖραν ἱστοριοφιλικὴν διάθεσιν, ἀλλὰ μᾶς διευκολύνει νὰ ἴδωμεν, ὅτι τὸ Ε. Δ. εἶναι ἐντελῶς ξένον πρὸς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον, τὸ ὁποῖον ἀναρμόστως χρησιμοποιοῦμεν διὰ τὴν ἐρμηνείαν καὶ συμπλήρωσιν ἐκείνου. Προβλέπομεν, ὅτι θὰ ἀντιπαρατηρηθῇ, ὅτι καὶ εἰς μακρυνούς ἀπὸ ἡμῶν αἰῶνας ὑφίστατο ἡ ἐπ' ἀμοιβῇ χρησιμοποιοῦσιν ἐργατικῆς δυνάμεως ἐλευθέρων ἀνθρώπων καὶ ὅτι οἱ σχετικοὶ κανόνες τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου εἶναι φυσικὸν νὰ ἀποτελοῦν τὴν πρῶτην ὕλην τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Εἰς τοῦτο ὁμῶς πρέπει νὰ μὴ πλανηθῶμεν. Διότι, ὡς εἶναι ἀληθές, ὅτι ἀπὸ αἰώνων ὑπῆρχε ἐκμετάλλευσις ἀνθρωπίνης δυνάμεως, εἶναι ἐπίσης ἀληθές, ὅτι μόνον τῆς ἐμπορευματικῆς οἰκονομίας γνῶρισμα εἶναι ἡ ὑπαρξὶς στρατιᾶς ἐλευθέρων μισθοβίων, οἱ ὅποιοι δὲν διαθέτουν ἄλλο τι πλὴν τῆς ἐργατικῆς τῶν δυνάμεως, ἢ ὁποῖα ἀγοράζεται ὡς ἐμπόρευμα καὶ χρησιμοποιεῖται κυρίως διὰ τὴν παραγωγὴν ἐμπορευμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἀγοραστὴς τῆς ἐργατικῆς δυνάμεως ἐλπίζει κέρδος. Ὅτι δὲ τοῦτο εἶναι ἀληθές μαρτυρεῖται ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι τὸ Δίκαιον ἤρχισε νὰ δημιουργῇται, ἀφ' ὅτου τὸ ἐμπορευματικὸν κεφάλαιον ἔφερεν εἰς τὸ προσκήνιον τῆς ἱστορίας τὴν στρατιάν τῶν μισθοβίων. Ἀκόμη μαρτυρεῖται ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι παρ' ἡμῖν ἀρχίζον νὰ δημιουργοῦνται ἐργατικοὶ νόμοι, ἀφ' ὅτου ἤρχισε νὰ ἐκκολλάπτεται μία τοιαύτη οἰκονομία καὶ ἀκόμη ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι διὰ τοὺς ἐργάτας γῆς σχεδὸν δὲν ὑπάρχουν ἐργατικοὶ νόμοι, διότι ἡ ἀγροτικὴ μᾶς οἰκονομία δὲν προσέλαβεν ἀκόμη τὸν χαρακτήρα ἐπιχειρηματικῆς οἰκονομίας.

β. Ὅτι τὸ ἐργατικὸν δίκαιον θὰ ὑπάρχῃ, ὅσον θὰ ὑπάρχῃ καὶ τὸ ἀστικὸν δίκαιον καὶ ὡς διαλεκτικὴ ἀντίθεσις τούτου, ἐφ' ὅσον τὸ ἀστικὸν δίκαιον θὰ ἔξῃ ὡς ἀκρογωνιαίον λίθον τὸν θεσμὸν τῆς ἰδιοκτησίας. Ἐντεθεν ἐξάγεται, ὅτι τὸ Ε. Δ. εἰς τελευταίαν ἀνάλυσιν ἐπιτελεῖ ταύτην τὴν κοινωνικὴν λειτουργίαν: Νὰ καθιστᾷ νόμιμον μέχρις ἐνὸς ἐκάστοτε ὁρίου τὴν ἀντίστασιν τῆς τάξεως τῶν μισθοβίων εἰς τὴν τάσιν τῆς τάξεως τῶν ἐργοδοτῶν νὰ αὐξάνουν τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας καρπούμενην ὑπεραξίαν. Ὁ χαρακτήρ δὲ οὗτος τῆς ἀντιστάσεως ἢ τῆς ἀμύνης ὑφίσταται καὶ ἐκεῖ ὅπου ἡ πρόχειρος παρατήρησις σημειώνει κατακτήσεις τῶν μισθοβίων, διότι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην πρόκειται οὐχὶ περὶ κτήσεως δικαιωμάτων εἰς βάρος ἄλλης τάξεως, ἀλλὰ περὶ ἀνακτήσεως μέρους ἀπολεσθέντος δικαιώματος, περὶ ἐπιστροφῆς, θὰ ἐλέγομεν, μέρους τῆς ὑπεραξίας. Οὕτω δύναται νὰ ἐξηγηθῇ τὸ γεγονός ὅτι τὸ ἐργατικὸν δίκαιον εἶναι βαθύτατα ἀνθρωπιστικὸν καὶ ὅτι, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται κεφαλαιοκρατικὸν καθεστῶς, ὁ εὐεργετικὸς νόμος τῆς σήμερον μᾶς προδιαθέτει διὰ τὸν πλέον εὐεργετικὸν νόμον τῆς αὔριον.

Ἐγγίζει λοιπὸν τις εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος, ἂν ὀρίσῃ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ὡς τὴν νόμιμον βοήθειαν τὴν χορηγομένην ὑπὸ τοῦ κράτους εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν ἐν τῇ προσπάθειᾳ

της νά μειώση τὴν ὑπεραξίαν, τὴν ὁποίαν ἀπο-
κερδίζει ἡ τάξις τῶν ἐργοδοτῶν.

§ 3. Οἰκονομικὸς χαρακτηρισμὸς τῆς ἀποζη- μιώσεως τῶν ν. 2112 καὶ 4558.

Ἡδὴ βάσει τῶν ἀνωτέρω δυνάμεθα ἐγγύτε-
ρον νά ἐρευνήσωμεν τὴν φύσιν καὶ τὴν λει-
τουργίαν τῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τῶν ἀνωτέρω
νόμων.

Ὁ ν. 2112, ὥς καὶ οἱ λοιποὶ ἐργατικοὶ νό-
μοι, δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νά ἀποτελεῖ ἔκφρα-
σιν τοῦ αἰτήματος τῆς ἐργατικῆς τάξεως νά πε-
ριορίσῃ τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας τῆς ἀφαιρουμένην
ὑπεραξίαν. Ὁ νόμος οὗτος μάλιστα ἀποκτᾷ ἰδιαί-
τερον ἐνδιαφέρον διὰ τὸν ἐρευνητὴν ὅχι μόνον
διότι εἶναι ἐκ τῶν ὀλίγων πρώτων τῆς ἐργατι-
κῆς μας νομοθεσίας, ἀλλὰ κυρίως διότι ἐκφρά-
ζει κατὰ τρόπον ἀνάγλυφον τὸ αἶτημα τοῦτο.
Ἄλλ' ἄς ἰδωμεν καλλίτερον τὸν νόμον.

1. Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ν. 2112, ὥς τοῦτο
εἶχε προτοῦ τροποποιηθῇ ὑπὸ τοῦ ν. 4558, ὥρι-
ζετο ὅτι ἡ ὀφειλομένη εἰς τὸν ὑπάλληλον ἀπο-
ζημιώσις, ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως ἀνευ προ-
θεσμίας, θὰ ἀνῆρχετο εἰς τὸ ποσὸν τοῦ μισθοῦ
ἐνὸς μηνός, ἂν ὁ ὑπάλληλος εἶχε συμπληρώ-
σῃ διετὴ ὑπηρεσίαν, 2 μηνῶν, ἂν εἶχε 2-5 ἔ-
των ὑπηρεσίαν, 3 μηνῶν, ἂν εἶχε συμπληρώσει
5ετὴ ὑπηρεσίαν, καὶ τέλος ἐνὸς μηνός δι' ἕκα-
στον τῶν πέραν τῆς δεκαετίας ἐτῶν ὑπηρεσίας.
Τὸ ἐρώτημα, τὸ ὁποῖον γεννᾶται ἀμέσως, εἶναι
διατί ἡ λεγομένη προθεσμία καταγγελίας βαίνει
ἐπιμνημονομένη ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρε-
σίας. Βεβαίως τοῦτο δὲν γίνεται διὰ νά δυνη-
θῇ ὁ μισθωτὸς νά ἀνεύρῃ ἀλλαχοῦ ἐργασίαν,
διότι ὁ ἔχων μακρὰν προϋπηρεσίαν ἔχει πε-
ρισσότερας πιθανότητας νά ἀνεύρῃ ἐργασίαν,
λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ μακρὰ ὑπηρεσία τὸν ἔχει ἐφο-
διάσει μὲ μίαν ἐπαγγελματικὴν ἐξειδικεύσιν
καὶ τὸν ἔχει ἐφοδιάσει μὲ πιστοποιητικὸν ἱκα-
νότητος, τὴν ὁποίαν ἀποδεικνύει ἡ μακροχρό-
νιος ὑπηρεσία. Εἶναι προφανές, λοιπόν, ὅτι ἡ
προθεσμία τῆς καταγγελίας βαίνει ἐπιμνημονο-
μένη, μόνον διὰ νά αὐξήσῃ τὸ ποσὸν τῆς ἀπο-
ζημιώσεως Ἄλλ' ἤδη ἐρωτᾶται: Διατί ἡ ἀπο-
ζημιώσις θὰ αὐξάνεται ἀναλόγως πρὸς τὸν
χρόνον ὑπηρεσίας; Ἡ ἀπάντησις εἶναι ἡ ἀκό-
λουθος: ὁ ὑπάλληλος ὅπου ἐργάζεται καταλεί-
πει εἰς τὸν ἐργοδότην τοῦ ὑπεραξίαν, ἥτις βαί-
νει αὐξανομένη ὅσον διαρκεῖ ὁ χρόνος τῆς ἐρ-
γασίας. Ὅταν λοιπὸν αὐξάνει ἡ ἀποζημιώσις,
τοῦτο σημαίνει, ὅτι ἀναγνωρίζεται, ὅτι ὁ ὑπάλ-
ληλος, ὁ ὁποῖος δι' ἐργασίας σειρᾶς ἐτῶν προσ-
έφερε μείζονα ὑπεραξίαν, δικαιούται νά ζητήσῃ
ἐπιστροφὴν μεγαλυτέρου ποσοστοῦ ἐκ ταύτης.

2. Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ν. 4558, ὅπερ ἐτρο-
ποποίησε τὸ ἀρθρ. 1 τοῦ ν. 2112, ἠυξήθη ἡ προ-
θεσμία καταγγελίας ἐπίσης κατὰ τὸν λόγον
τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας. Εἶναι προφανές ὅτι ἡ
αὐξήσις τῆς προθεσμίας δὲν ἐσκόπει νά διευ-
κολύνῃ περισσότερο τὸν ὑπάλληλον εἰς τὴν
ἀνεύρεσιν νέας θέσεως, ἀλλὰ μόνον νά αὐξή-
σῃ τὴν ἀποζημιώσιν του. Τοῦτο σημαίνει ὅτι
ἀπὸ τοῦ ἔτους 1920, ὅτε ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὁ νό-
μος 2112, μέχρι τοῦ 1930, ὅτε ἐδημοσιεύθη ὁ ν.
4558, ὑπῆρξε νέον αἶτημα τῆς τάξεως τῶν ὑ-
παλλήλων, ὅπερ ἀπέληξεν εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς
ἀποζημιώσεως ἢ τὴν ἐπιστροφὴν μείζονος (*) πο-
στοῦ ὑπεραξίας.

(β) Σκόπιμον νά λεχθῇ ἐνταῦθα ὅτι διὰ τοῦ ἀρθροῦ
7 τοῦ π. ν. 1919 Ν)βμίου 1935 ἠυξήθη ἔτι πλέον ἡ

3. Ὁ ν. 2112, ὥς γνωστὸν, ἀφορᾷ ἐκ τῶν
μισθωτῶν μόνον τοὺς ὑπαλλήλους ἐν τῇ ἐν-
νοίᾳ τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ ν. 1234 (βλ. ἀρθρ. 11
τοῦ ν. 2112 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 7
τοῦ ν. 4558). Πρέπει εὐθὺς ἀμέσως νά ἐνθυμη-
θῶμεν, ὅτι καὶ ὁ ν. 1234 «περὶ θέσεως τῶν ἰδιω-
τικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως»
ἀρχικῶς ἐπροστάτευεν, ἐν περιπτώσει στρα-
τεύσεως, μόνον τοὺς ὑπαλλήλους. Γεννᾶται
λοιπὸν τὸ ἐρώτημα, διατί ἡ προστασία τοῦ ν.
1234 καὶ βραδύτερον ἡ προστασία τοῦ ν. 2112—
ὅπερ ἐνδιαφέρει ἐνταῦθα—ἀπενεμήθη ἀποκλει-
στικῶς κατ' ἀρχὴν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους;
Ἡ ἀπάντησις, ἀληθὴς ἐν τῇ ἀπλότητι τῆς,
εὐρίσκεται εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 7655/1918 ἐγκύ-
κλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Οἰκονομίας (βλ.
Ἑλλην. Ἐργατ. Νομ. Ἀντύπα σελ. 564) ὅπου λέ-
γεται ὅτι «ἀποκλείονται τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ
νόμου τούτου — 1234 — οἱ ἐργάται παντὸς εἴ-
δους, οἵτινες... εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ
ἥτιον *μὴ μόνιμα* στοιχεῖα τῶν ἐπιχειρή-
σεων, εἰς ἃς ἀπασχολοῦνται» δὲν ὑπάρχει συν-
επῶς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ ἐργοδοτοῦ τῶν ὁ
στενὸς ἐκείνος δεσμὸς ὁ συνδέων συνήθως τὸν
ἐμπορὸν ἢ ἐπιχειρηματὴν πρὸς τὸν κύριον καὶ
μόνιμον βοηθὸν του, τὸν ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον...». Ἡ
διάκρισις συνεπῶς ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν
καὶ ἡ διάφορος προστασία τῶν, διὰ νά κατα-
νοηθῇ, πρέπει νά ἐξηγηθῇ ἱστορικῶς. Οἱ ἐκ
τῶν μισθωτῶν ὑπάλληλοι ἐνεφάνιζον διαρκέ-
στερον ἢ οἱ ἐργάται πρὸς τὴν ἐπιχειρήσιν δε-
σμόν. Ὁ δεσμὸς ὅμως οὗτος εἰς τελευταίαν
ἀνάλυσιν σημαίνει, ὅτι ὑπὸ τὴν σχηματιζο-
μένην ἤδη ἐμπορευματικὴν οἰκονομίαν τοῦ
τόπου ἤρχισε νά γίνεται αἰσθητὴ ἡ δημι-
ουργία κεφαλαίου ἐκ τῆς ὑπεραξίας καὶ
ὅτι ἤρχισε νά ἐμφανίζεται ὁ δυνάμενος νά
ζητήσῃ μέρος ταύτης. Τοιοῦτος δὲ δὲν ἦτο
δυνατὸν παρὰ νά εἶναι ὁ ἐπὶ μακρὸν χρό-
νον καὶ οὐχὶ ὁ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἔργου τινὸς ἐρ-
γασθεὶς εἰς μίαν ἐπιχείρησιν. Οὕτω δύναται νά
ἐξηγηθῇ διατί βραδύτερον ἡ προστασία τοῦ ν.
1234 ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, οὐχὶ ὁ-
μως πάντων, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῶν ἐργατοτε-
χνιτῶν, δηλ. ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ὡς ἐκ τῆς ἐρ-
γασίας παραμένουν ἐπὶ μακρὸν εἰς μίαν ἐπι-
χείρησιν καὶ δύναται νά θεωρηθοῦν οὐχὶ ἀφη-
ρημένως, ἀλλὰ οἱ συγκεκριμένοι δημιουργοὶ
ὑπεραξίας.

4. Ἡ ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ σχεδίου τοῦ ν. 2112,
δικαιολογοῦσα τὸν ἀποκλεισμόν τῶν ἐργατῶν
τῆς προστασίας τοῦ ν. 2112, ἔλεγε «... εἰσάγε-
ται ὑποχρέωσις καταγγελίας μόνον ὡς πρὸς
τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, οὐχὶ δὲ καὶ ὡς
πρὸς τοὺς ἐργάτας ἢ τοὺς ὑπῆρέτας, δι' οὓς
θεωροῦμεν *πρόωρον* κᾶπως τὴν διὰ νόμου ἐ-
πέκτασιν τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως...». Εἰς ἀ-
πάντησιν καὶ ὑπὸ τὸ ἴδιον πνεῦμα ἡ ἀπὸ 19
Δεκεμβρίου 1919 ἐκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς
Ἐπιτροπῆς ἔλεγεν «... ἐν τούτοις νομίζει ὅτι
τινὲς τῶν παρ' ἡμῖν *βιομηχανιῶν* ταχύτατα θὰ

προθεσμία καταγγελίας, διὰ νά αὐξηθῇ τὸ ποσὸν τῆς
ἀποζημιώσεως. Ὁ νόμος οὗτος, μολοντοὶ δὲν ἰσχύει
—ἀνεσάλη ἡ ἰσχὺς του διὰ τῆς § 3 τοῦ ἀρθροῦ, μό-
νου τοῦ β. δ. 111 Μαΐου 1936 «περὶ ἀναστολῆς κλπ»,
—προδίδει σαφῶς τὴν ὑπὸ τοῦ νομοθέτου ἀκολου-
θουμένην τακτικὴν νά αὐξάνῃ τὸ ποσὸν τῆς ἀποζη-
μιώσεως διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς προθεσμίας τῆς κα-
ταγγελίας.

ᾧσι ἔθριμοι πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ὡς ἄνω διατάξεων». Τὰ ἔρμηνευτικά ταῦτα στοιχεῖα τοῦ ν. 2112 πείθουν, ὅτι ἡ προστασία τοῦ ν. 2112—μεταξὺ τῶν ὁποίων κυρίως ἡ ἀποζημίωσις—δὲν ἐνομοθετήθη ἐκ μόνης φιλανθρώπου τινὸς διαθέσεως τοῦ νομοθέτου, ἀλλ' ἐνομοθετήθη ὅταν ὑπῆρξε τὸ πρόσφορον ἔδαφος, δηλ. ὅταν ἤρχισεν ὑπάρχουσα ὀργανωμένη καπιταλιστικὴ οἰκονομία καὶ ἀντίστοιχος τάξις μισθοβίων. Βραδύτερον δὲ ἀκριβῶς διὰ τὸν ἴδιον λόγον ἤρχισεν ἐπεκτεινομένη ἡ προστασία τοῦ ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν καὶ δι' ἐπὶ ἐκείνων, κυρίως, οἱ ὅποιοι παρείχον τὰς ὑπηρεσίας τῶν εἰς βιομηχανικάς, βιοτεχνικάς, μεταλλευτικάς κλπ. ἐπιχειρήσεις (βλ. ἄρθρ. 3, ἄρθρ. 1 § 2 β. δ. 16|18 'Ιουλίου 1920) ἐκεῖ δηλ. ἔπου ὑφίσταται τὸ κλίμα τῆς κεφαλαιοκρατικῆς οἰκονομίας.

5. Ἡ § 1 τοῦ ἄρθρ. 6 ὁρίζει, ὅτι «ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότη, ὡπσοδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου». Κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην ὁ διάδοχος τῆς ἐπιχειρήσεως καταλαμβάνει τὴν θέσιν τοῦ δικαιιοπαρόχου τοῦ καὶ εἰς τὴν συγκεκριμένην ἐνοχικὴν σχέσιν μετὰ τοῦ ὑπαλλήλου γενόμενος δανειστής καὶ ὀφειλέτης ἐν αὐτῇ καί—τοῦτο ἐνδιαφέρει ἐκταῦθα—εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ἀποζημιώσεως. Ἡ ἐξήγησις τοῦ πράγματος συνίσταται εἰς τὸ ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως ἀναπτύσσεται διὰ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ βραδείας τινὸς ἀποταμιεύσεως, τῆς ὁποίας ἡ ἐπιστροφὴ βαρύνει τὴν ἐπιχειρήσιν, ἀδιαφόρου ὄντος ποῖος ὁ ἐκάστοτε κύριος ταύτης.

6. Ἡ § 2 τοῦ ἴδιου ἄρθρ. 6, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 4558, ὁρίζει, ὅτι «ὑπάλληλος, ἀπολυόμενος ἔνεκα διακοπῆς τῆς ἐργασίας λόγῳ πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' ὃν τυγχάνει ἡσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης, δικαιούται εἰς τὰ 2/3 τῆς ἀποζημιώσεως...». Ἡ διάταξις αὕτη ἐπιβεβαίωσιν τὴν ἀμέσως ἀνωτέρω (5) γενομένην παρατήρησιν. Ἡ ἀποζημίωσις, ὅσον καὶ ἂν ἀναφαίνεται μόνον ὅταν ὑπάρξῃ ἡ ἀπόλυσις, ἐν τούτοις ἡ σχετικὴ ἀπαίτησις ἀρχίζει δημιουργουμένη μετὰ τὴν πάροδον διημέρου ἐργασίας καὶ λανθανόντως βαίνει μεγαθυνομένη ὡς μετοχὴ ἐπὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὅστις ἔπραξε τὸ καθ' ἑαυτὸν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπιχειρήσεως. Παρίσταται ὅθεν, ὡς φυσικόν, ἡ ἀπώλεια τῆς ἀπαίτησεως, ὅταν ἀπόλλυται καὶ ἡ ἐπιχειρήσις καὶ ἐν συνεχείᾳ φυσικόν νὰ σώζεται μέρος ταύτης (2/3), ὅταν ἐσώθῃ κατὰ ἓν μέρος ἡ ἀξία τῆς ἐπιχειρήσεως διὰ τοῦ ποσοῦ ἀσφαλείας.

§ 4. Ἐνδεχόμεναι ἀντιρρήσεις.

Αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2112, αἱ πλείσται τῶν ὁποίων παρέχουν βάσιν διὰ τὸν ἀνωτέρω γενομένον οἰκονομικὸν προσδιορισμὸν τῆς ἐξ αὐτοῦ ἀποζημιώσεως, δύνανται ἐπίσης νὰ στηρίξουν ἀρκετὰς ἀντιρρήσεις. Σκόπιμον νὰ ἐρευνήσωμεν μερικὰς ἐξ αὐτῶν :

1. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 2112 ἡ ἐξ αὐτοῦ ἀποζημιώσις χορηγεῖται μόνον εἰς τοὺς ὑπαλλήλους ἀορίστου χρόνου. Διατὶ λοιπόν, ἂν ἀληθεύῃ, ὅτι ἡ ἀποζημιώσις αὕτη εἶναι ἐπιστρεφόμενη ὑπεραξία, νὰ μὴ δίδεται καὶ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους ὀρισμένου χρόνου, ἀφοῦ καὶ ἡ ἐργασία τούτων οὐδὲν ἦτον εἶναι πηγὴ ὑπεραξίας : Ἡ ἀπάντησις πρέπει νὰ ζητηθῇ εἰς τὸν

ἱστορικὸν λόγον, ὁ ὁποῖος ἐπέβαλε τὸν τύπον τῆς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου εἰς τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν. Παρετηρήθη ἄλλοτε (Ε.Ε.Δ. τεύχος 21, σελ. 652), ὅτι ἡ κεφαλαιοκρατικὴ ὁργάνωσις τῆς παραγωγῆς ἐπέβαλε τὸν τύπον τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως ἀορίστου διαρκείας καὶ ὅτι πρὸς μετριάσμον τῶν ἐντεῦθεν ἐπιζημιῶν συνεπειῶν διὰ τοὺς μισθωτοὺς τὰ προστατευτικὰ τούτων νομοθετήματα ἔχουν συνήθως ὑπ' ὄψει σύμβασιν ἀορίστου χρόνου. Μολονότι λοιπὸν *de lege ferenda* ἡ προστασία καὶ τῶν μισθωτῶν ὀρισμένου χρόνου εἶναι ἐπιδοκιμαστής, ἐν τούτοις ὁ ἀποκλεισμός τινος τῆς προστασίας τοῦ ν. 2112, ὀφειλόμενος εἰς καθαρῶς ἱστορικὴν αἰτίαν, δὲν δύναται νὰ κλονίσῃ τὴν διαπίστωσίν μας περὶ τοῦ ἀληθοῦς χαρακτῆρος τῆς ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀποζημιώσεως.

2. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 2112, ἂν ὁ μισθωτὸς ἀποχωρήσῃ τῆς ὑπηρεσίας, χωρὶς προηγουμένως νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν ἐργοδότην του, ὑποχρεοῦται νὰ τοῦ καταβάλῃ ἀποζημιώσιν δυνάμενην νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ ποσοῦ μισθῶν τριῶν μηνῶν. Εὐλόγως λοιπὸν δύναται νὰ ἀντιταχθῇ, ἀφοῦ ἐνδέχεται καὶ ὁ μισθωτὸς νὰ καταβάλῃ ἀποζημιώσιν εἰς τὸν ἐργοδότην, ὅτι ἡ ἀποζημιώσις τοῦ μισθωτοῦ δὲν δύναται νὰ θεμελιωθῇ εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀναπτυχθεῖσαν θεωρίαν. Ἡ ἐνδεχομένη αὕτη ἀντίρρησις, παρ' ὅλην τὴν λογικοφάνειαν, δὲν ἀντέχει εἰς βαθύτερον ἔλεγχον.

Ἡ εἰδοποίησις περὶ ἀποχωρήσεώς του, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλει πρὸ χρόνου τινὸς νὰ κάμῃ ὁ μισθωτὸς, μολονότι ἐσχεδιάσθη κατὰ τὸ πρότυπον τῆς καταγγελίας τοῦ ἐργοδότη, εἶναι ἐν τούτοις διάφορος ἐκείνης. Ἡ καταγγελία τοῦ ἐργοδότη ἐτέθη ὑπὸ μεγάλην προθεσμίαν μόνον διὰ νὰ αὐξηθῇ τὸ ποσὸν τῆς ὑπὸ τούτου ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως. Βραδύτερον ἠυξήθη ἡ προθεσμία διὰ τοῦ ν. 4558 πρὸς τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τῆς αὐξήσεως τῆς ἀποζημιώσεως. Ἀντιθέτως ἡ προθεσμία εἰς τὴν καταγγελίαν τοῦ μισθωτοῦ ὑπῆρξε μόνον ἀξίωσις τῆς καλῆς πίστεως νὰ εἰδοποιῇται πρὸ ἐλαχίστου χρόνου καὶ ὁ ἐργοδότης περὶ τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Ἀκόμη ἡ νομοθέτης ἀποζημιώσεως ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότη καὶ εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ εἶναι μία ἀνεδαφικὴ ἐκδήλωσις τῆς ἀρχῆς ὅτι ὁ νόμος πρέπει νὰ δίδεται οὐχὶ *in singulas personas*, ἀλλὰ γενικῶς καὶ ὑπὲρ πάντων, καὶ τὴν ὁποίαν ἀρχὴν ὁ σύγχρονος νομοθέτης ἐγκαταλείπει, διότι, περισσότερον ρεαλιστής, γνωρίζει ὅτι ἡ ἴση μεταχείρισις ἀνίσων δυνάμεων δὲν θεραπεύει. ἄλλα διατηρεῖ τὴν ἀνισότητα. Εἰς τὴν ἐρμηνείαν λοιπὸν τοῦ ν. 2112 πρέπει νὰ διαστέλλωμεν ἐκείνας τὰς διατάξεις, αἱ ὁποῖαι, ὡς ἐξαιρετικὸν δίκαιον, διασποῦν μίαν οὐτοπικὴν ἰσότητα, διὰ νὰ καταστήσουν ἱκανοὺς τοὺς οἰκονομικῶς ἀδυνάτους νὰ βασταῖσιν τὴν ἀληθὴ ἰσότητα, ἀπὸ ἐκείνας τὰς διατάξεις, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν ἀπλὴν ἐπανάληψιν τῆς ἀνωτέρω ἀρχῆς. Οὕτω ἡ μὲν διάταξις τῶν ἄρθρ. 1, καὶ 3 κ. λ. π., δι' ἣς ἰδρύεται τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἐκφράζουσι τὴν πραγματικὴν δύναμιν καὶ θέλησιν τοῦ νόμου, αἱ δὲ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 4 εἶναι θησιγενεῖς, διότι δι' αὐτῶν δὲν ἐσκόπει ὁ νομοθέτης νὰ ἰδρῇ δικαίωμα αὐτὸ ἐργοδότην ἄλλο πλεόν ἐκείνου, ὅπερ ἐκ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως καὶ καταχρήσεως δικαιώματος εἶχε κατὰ τοῦ ἄνευ εἰδοποιήσεως ἀποχωροῦντος μισθωτοῦ, ἀλλ' ἐσκόπει μόνον νὰ τηρήσῃ τὸ πρό-

σχημα της μέχρις ενός ὁρίου ἴσης μεταχειρίσεως ἔργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν.

3. Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112 λειτουργεῖ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν ἀπολύσεως. Δύναται ὅθεν νὰ ἀντιταχθῇ: Διατί ἀφοῦ εἶναι δημιουργημένη ἀπαίτησις ἐκ μόνης τῆς ἐργασίας, δὲν ὀφείλεται εἰς περίπτωσιν ἀποχωρήσεως τοῦ μισθωτοῦ;

Ἡ ἐνδεχομένη αὕτη ἀντίρρησης, μολονότι δὲν δύναται νὰ κλονίσῃ τὴν ἀλήθειαν τῆς ἀνωτέρω ἀπὸ οικονομικῆς πλευρᾶς θεωρήσεως τῆς ἀποζημιώσεως (5), ἐν τούτοις μᾶς ἐπιτρέπει νὰ παρατηρήσωμεν α) ὅτι ἡ ἀπαίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ν. 2112 ἔχει μὲν μόνην δικαιολόγησιν τὴν ἐργασίαν τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' ὅτι εἰσέρχεται εἰς τὴν ἔννομον σφαῖραν, ἥτοι καθίσταται δικαίωμα μόνον ὅταν ὑπάρξῃ ἀπόλυσις, διότι, ὡς ἐν ἀρχῇ ἐτονίσθη, τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως δὲν εἰσῆχθη ὡς αὐτοτελὲς δικαίωμα, ἀλλ' ἐκ κατασκευῆς συνεδέθη πρὸς τὸ ἕτερον δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ νὰ εἰδοποιῇται περὶ τῆς ἐπικειμένης ἀπολύσεώς του, καὶ β) ὅτι πρέπει νὰ βελτιωθῇ ὁ νόμος, ὥστε ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112 τοῦ ἰδίου ἢ ἄλλου ποσοῦ νὰ δίδεται καὶ εἰς τὸν ἀποχωροῦντα μισθωτὸν ἢ τὸν μὴ δυνάμενον λόγῳ γήρατος ἢ ἄλλης βλάβης νὰ ἐργασθῇ, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ἀποβιούontos μισθωτοῦ διαρκούσης τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως (4).

§ 5. Νομικὸς χαρακτήριςμός τῆς ἀποζημιώσεως.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἔχει ἀρκετὰ ἐξομαλυνθῇ τὸ ἔδαφος διὰ τὸν νομικὸν χαρακτήρισμόν τῆς «ἀποζημιώσεως» τοῦ ν. 2112.

1. Περὶ τοῦ νομικοῦ χαρακτήρισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 ἐδιδάχθησαν δύο θεωρίαι:

Α'. Κατὰ τὴν πρώτην (βλ. ἰδίως *Πολυγένης*, ἐν *Winds. Ένοχ. Κασσιάνη* Ε. Ε. Δ. τεύχος 5 σελ. 150 *Λιτσεόπουλου* παρεμπιπτόντως ἐν Θ. ΜΒ' σελ. 358, 361 στήλ. β') ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112 εἶναι ὄντως διαφέρον κατ' ἀποκοπὴν καὶ ἐκ τῶν προτέρων ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενον. Εἶναι ἀληθὲς καὶ ἔχει τονισθῇ (ἀντὶ ἄλλης Α.Π. 111937 Ε.Ε.Ν. τ. Δ' σελ. 323) ὅτι ἡ ἐρευνωμένη

ἀποζημίωσις οὐδὲν τῶν στοιχείων τῶν ἀπαιτούμενων διὰ τὴν ὑπαρξίν διαφέροντος κατὰ νομικὴν ἀκρίβειαν προϋποθέτει, ἀφοῦ, ἐκτὸς ἄλλων, διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς οὔτε τὸ στοιχεῖον τοῦ πταίσματος, οὔτε τὸ στοιχεῖον τῆς ζημίας ἀπαιτεῖται. Μολονότι ὅμως ἡ ἀπαίτησις δὲν ἔχει τὰ ἀπαιτούμενα γνωρίσματα ἀποζημιώσεως, ἐν τούτοις ἐξακολουθοῦν μέ τινας βεβαίους ἐνδοιασμοὺς καὶ ἡ θεωρία καὶ ἡ πρακτικὴ νὰ τὴν χειρίζονται ὡς διαφέρον. Τοῦτο ὀφείλεται κατὰ ἐν μέρος εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἴδιος δὲ νόμος ὀνομάζει τὴν σχετικὴν ἀπαίτησιν ἀποζημιώσιν, ἀλλὰ κυρίως ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ὁ χαρακτήριςμός ἐγγίζει κάπως τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων. Ὅταν δηλ. λέγομεν, ὅτι ἡ «ἀποζημίωσις» τοῦ ν. 2112 εἶναι ὄντως ἀποζημίωσις, μολονότι δὲν ἀκριβολογοῦμεν, ἐν τούτοις ὑποδηλοῦμεν, ὅτι διὰ ταύτης καλεῖται ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτὸς νὰ ἱκανοποιηθῇ διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς θέσεώς του εἰς μίαν ἐπιχειρήσιν, ἥτις θέσις ἀνεγνωρίζετο ὡς δικαίωμα εἰς τὴν οικονομικὴν ζωὴν, καίτοι ὑπὸ τὸν ν. 2112 δὲν ἦτο νομικὸς προστατεύσιμος.

Β. Κατὰ τὴν δευτέραν (*Καποδίστριας*, Ἑρμηνεία Ἑργατ. Δικαίου § 436.8, Ἑφετ. Ἀθηνῶν 65711934, Ε.Ε.Ν', α' 481 καὶ ἄλλαι) ἡ ἀπαίτησις τοῦ ν. 2112 εἶναι ἀστικὴ ποινὴ καταπίπτουσα εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότη, ὅστις παρέβη τὴν ὑποχρέωσίν του περὶ ἐμπροθέσμου καταγγελίας. Γίνεται ἀμέσως προφανές, ὅτι ἡ θεωρία αὕτη ὠρμήθη ἐκ τῆς ἀντιλήψεως, ὅτι μοναδικὴ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότη— ἄρα καὶ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ— εἶναι ἡ τήρησις τῆς προθεσμίας καταγγελίας καὶ ὅτι ἡ λεγομένη ἀποζημίωσις ἀποτελεῖ κύρωσιν τῆς ἀθετήσεως τῆς ὑποχρέωσεως ταύτης. Ἡ θεωρία αὕτη, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν προηγουμένην, εἶναι περισσότερον πλήρης εἰς τὴν συλλογιστικὴν τῆς, ἀλλὰ εὐρίσκειται μακρὰν τῆς οὐσίας τῶν πραγμάτων, διότι, ὡς ἐλέγχθη (ἀνωτ. § 2), τὸ δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν δὲν εἶναι τι τὸ δευτερεύον, ἀλλὰ τὸ κύριον δικαίωμα, ὅστις ἡ ὑπαρξὶς προϋποθέτει μόνον μὴ ἐμπρόθεσμον καταγγελίαν.

II. Καθ' ἡμᾶς ἡ λεγομένη ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112 εἶναι μίαν ἀπαίτησιν ἐκ τοῦ νόμου, ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ καὶ εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότη του, ἥτις προήλθεν ἐκ τῶν λόγων, τοὺς ὁποίους ἐξεθέσαμεν. Ἡ προσπάθεια νὰ οικονομίσωμεν τὴν λεγομένην ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112 ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ διαφέροντος ἢ τῆς ἀστικῆς ποινῆς μαρτυρεῖ, ὅτι προσδεχόμεθα τὴν νέαν ὕλην τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας διὰ τῶν γνωστῶν ἐννοιακῶν κατασκευῶν τοῦ Ρ. Δ. ὅπου κυριαρχεῖ ἡ ἰδέα τῆς αὐτονομίας τῆς βουλήσεως ὡς ἀμέσου ἢ ἐμμέσου πηγῆς τῶν ἐνοχῶν. Ὑπεστηρίχθη καὶ ἄλλοτε (βλ. Ἡ σύμβασις εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον Ε.Ε.Δ. τεύχος 7 σελ. 195 ἐπ.) ὅτι ἡ ἐλευθερία τῆς βουλήσεως εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ἔχει ἀξίαν μόνον—καὶ αὐτὴν ὁσημέραι περιοριζομένην ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἐργοδότη (βλ. π. χ. τὰς ἀναγκαστικὰς προσλήψεις μισθωτῶν) διὰ τὴν ἰδρυσιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ἥτις ἀμέσως μετὰ τοῦτο γεμίζει δι' ἐνοχῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουν πηγὴν οὐχὶ τὴν βούλησιν, ἀλλὰ τὸν νόμον (*obligationes ex lege*). Ἡ ἀποζημίωσις συνεπῶς τοῦ ν. 2112 ὀφείλεται οὐχὶ διότι ὁ ἐργοδότης προὔξενε πταίσματι τοῦ βλάβην τινὰ εἰς τὸν μισθωτὸν ἢ διότι διέπραξε ἀδίκημά τι καθ' οὗ ἔχει ἀπειληθῇ ἀστικὴ ποινὴ, ἀλλὰ μόνον διότι ὁ νόμος ἠθέλησε νὰ ἐφοδιά-

(4) Ἀκόμη ἐνδέχεται νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις τοῦ νόμου ἀποκλείει μίαν τοιαύτην θεώρησιν τῆς ἀποζημιώσεως, ἀφοῦ ἐν αὐτῇ κατηγορηματικῶς λέγεται, ὅτι «ἀφ' ἐνός εἶναι ἄδικον νὰ ρίπτεται ἀπροειδοποίητος εἰς τὸν δρόμον ὑπάλληλος ἔμπροσθέντος πολλὰκις ἐπ' ἀρκετὸν ὥρισμένην ἐπιχειρήσιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἶναι καὶ κοινωνικῶς ἐπικίνδυνον νὰ ἐγκαταλείπηται αἰφνιδίως ἄνευ ἐργασίας βιοπαλαίστης».

Ὁ σκοπὸς οὗτος τοῦ νόμου, κατὰ κόρον χρησιμοποιοῦμενος παρὰ τῶν ἐρμηνευτῶν καὶ τῆς νομολογίας, εἶναι πρὸδηλος, ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνος. Διὰ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως ἐπεξηγήθη κυρίως τὸ ἐν τῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ, δηλ. ἡ τήρησις τῆς προθεσμίας καταγγελίας. Ἡ δύναμις ὅμως τοῦ νόμου, ὡς ἀνωτέρω ἐλέγχθη, δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ἐξαντλουμένη μόνον εἰς τὸ δικαίωμα τοῦτο. Σκότικον λοιπὸν νὰ μὴ περιοριζόμεθα εἰς μόνην τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ὑποκαθιστῶντες ἐνίοτε μάλιστα ταύτην εἰς τὸ κείμενον τοῦ νόμου, ἀλλ' ὀφείλομεν γενικῶς νὰ ἀποβλέπωμεν εἰς τὰ οικονομικὰ καὶ κοινωνικὰ δεδομένα ὑπὸ τῶν ὁποίων ὥσθήθη ὁ νομοθέτης, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἠδυνήθη νὰ προσδιορίσῃ ταῦτα με ἐπιστημονικὴν ἀκρίβειαν ἢ ἡθελημένως—καὶ τοῦτο δὲν εἶναι στάσιον—τὰ ἀπειώπησε.

ση τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν διὰ μιᾶς νέας προστασίας ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῇ προϋποθέσεις.

III. Αἱ διδασχθεῖσαι περὶ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 4558 (τέταρτον) θεωροῦν συμφωνοῦν εἰς τὸ ὅτι αὕτη εἶναι διάφορος τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, ἀλλὰ περαιτέρω ἀφίστανται μεταξὺ τῶν εἰς τὸν παρ' ἐκάστης διδόμενον χαρακτηρισμόν⁽³⁾.

Ἡ κρατοῦσα αὕτη γνώμη, ἡ δεχομένη ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 4558 (τέταρτον) εἶναι διάφορος τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἀφοῦ ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112 λειτουργεῖ ὡς διαφέρων ἢ ὡς ἀστική ποινή, ἔπρεπε κατ' ἀνάγκην νὰ τακτοποιήσῃ δι' ἄλλων θεωρητικῶν κατασκευῶν τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 4558 (τέταρτον), ἣν ὥφειλεν ὁ ἐργοδότης νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν ὑπάλληλον, μολον- ὅτι συνεμορφώθη ἀπολύτως πρὸς τὸν νόμον ἢ

(5) Ὁ *Καποδίστριας* Ἑρμ. Ἑργ. Δικ. § 436 ἐπ. χαρακτηρίζει τὸ τέταρτον τοῦ ν. 4558 ὡς δῶρον, ὁ *Διζερόπουλος* Θ. ΝΒ' σελ. 358 στηλ. α' ἐν ἀρχῇ δέχεται, ὅτι ἔχει μικτὸν χαρακτήρα, ἥτοι ὅτι εἶναι ἀφ' ἐνὸς ἀποζημίωσις κατ' ἀποκοπὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένην καὶ ἀφ' ἑτέρου ὡς βοήθημα ὑπὸ τὸν τύπον ἀνταμοιβῆς διὰ τοὺς κόπους τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, ὁ *Κασιμάτης* Ε.Ε.Δ. σελ. 150 χαρακτηρίζει τὸ τέταρτον ὡς β' ἡθῆμα προνοίας, δέχεται ὅμως ὅτι μόνον τοῦτο κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἀποζημιωσιν τοῦ ν. 2112 δικαιολογεῖται οἰκονομικῶς ἀπὸ τὰς ἀφανεῖς ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότη ἐισφορὰς τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν ἐργασίαν του. Βλέπε ἀκόμη *Δημάκη* Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. 1940 I σελ. 366.

μᾶλλον ὥφειλε νὰ καταβάλλῃ ἀκριβῶς, διότι συνεμορφώθη πρὸς τὸν νόμον. Τολμῶμεν ἐν τούτοις νὰ ὑποστηρίξωμεν, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 4558 δὲν εἶναι διάφορος κατὰ τὴν φύσιν τῆς πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112.

Ἐλέχθη ἀνωτέρω (§ 2. 1), ὅτι διὰ τοῦ νόμου 2112 ἐπεβλήθησαν δύο προστασίαι (δικαιώματα) τοῦ μισθωτοῦ — προειδοποιήσις ἀποζημιώσεως — αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται εἰς ἀλληλεξάρτησιν, ἐφ' ὅσον εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν ἡδύνατο νὰ λειτουργήσῃ. Ὁ νόμος 4558 κατέστησεν ἐν μέρει αὐτοτελεῖ τὰ δικαιώματα ταῦτα καὶ ἐπέτρεψε τὴν ἐπὶ μέρους παράλληλον κίνησιν τῶν. Οὕτω μετὰ τοῦ δικαιώματος τῆς προειδοποιήσεως συντρέχει κατὰ ἐν μέρος (1/4). Πρέπει συνεπῶς νὰ παραδεχθῇ τις, ὅτι ὁ νόμος 4558 ἠῤῥησε τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως, ἐφώτισε τὴν λανθάνουσαν ὑπαρξίν τοῦτου εἰς τὸν ν. 2112 καὶ τοῦ ἔδωκε μερικὴν αὐτοτέλειαν. Πλέον τοῦτου οὐδαμῶς διαφέρει ὁ νόμος 4558 πρὸς τὸν ν. 2112 κατὰ τὴν σπουδαζομένην ἀποψίν, ἥτοι ἂν ἡ φύσις τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 4558 εἶναι διάφορος τῆς τοῦ ν. 2112.

Ἐν τέλει ὁ νομικὸς χαρακτηρισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 4558 (τέταρτον) πρέπει νὰ ζητηθῇ, ὡς ἀνωτέρω (I) ἐλέχθη, μακρὰν τῶν ἀπροσφόρων ἐννοιῶν τοῦ κοινοῦ δικαίου. Πρόκειται περὶ μιᾶς νέας obligatio ex lege, διὰ τῆς ὁποίας ἐπλουτίσθη ἡ ἐργασιακὴ σχέσις, ἀνεξαρτήτως τῆς θελήσεως τῶν ἐν τῇ συγκεκριμένῃ σχέσει προσώπων (ἐργοδότη-μισθωτοῦ).

Κ. ΔΗΜΑΚΗΣ, Δικηγόρος

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ 424/1941

ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΙΣΧΥΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣΛΗΦΘΕΝΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Τοῦ κ. ΣΩΚΡ. ΒΕΚΡΗ, Δικηγόρου

1. Ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 424/1941 ἐμφανίζεται τὸ ἐρώτημα, ἂν τὸ νομοθέτημα τοῦτο ἔχῃ ἐφαρμογὴν γενικῶς ἢ ἀφορᾷ μόνον τοὺς μέχρι τῆς δημοσιεύσεώς του ὑπηρετοῦντας μισθωτοὺς.

Τὸ ζήτημα ἔχει σπουδαιότητα ἐν πρακτικῇ σημασίᾳ, καθόσον ἐν τῇ γενικῇ τοῦ νόμου ἐφαρμογῇ οἱ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦτου προσληφθέντες μισθωτοὶ θὰ ἡδύνατο νὰ ἀπολυθοῦν ἐλευθέρως, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν πάντοτε τῆς τηρήσεως τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας νομοθετημάτων.

Τὸ αὐτὸ πρόβλημα, ὡς γνωστὸν, ἀνησχόλησε τὴν νομολογίαν διὰ τὴν προστασίαν τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν⁽¹⁾, πλὴν, μέχρι τῆς στιγ-

μῆς, καθόσον τοῦλάχιστον γνωρίζομεν, τὰ δικαστήρια δὲν ἡσχολήθησαν μὲ παρόμοιον σχετικὸν πρὸς τὸ Ν. Δ. 424/41 θέμα.

2. Κατὰ τὸ ἀρθρον 10 τοῦ Ν. Δ. 424 ἐτέθη ὡς προϋπόθεσις τοῦ ἐγκύρου τῆς ἀπολύσεως καὶ ἡ πρόσληψις εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολυομένου ἐτέρου μισθωτοῦ καὶ ἄνευ ἰδοποιήσεως καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς. Ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῶν διατάξεων τούτων ἐγεννήθη τὸ ζήτημα, ἂν ὁ οὕτω προσληφθεὶς προστατεύεται κατὰ μελλοντικῆς ἀπολύσεώς του ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ εἰδικότερον, ἂν δύναται νὰ ἀπολυθῇ ἐλευθέρως εἰς ἣν περίπτωσιν ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ἄκυρος ἐγένετο ἡ ἀπόλυσις τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἀντικατασταθέντος.

Ἀντιμετωπίζουσα ἡ ἐπιστήμη τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἐξεφράσθη ὑπὲρ τῆς προστασίας τοῦ οὕτω προσληφθέντος ἀντικαταστάτου. (Οὕτω κυρίως ὁ καθηγητὴς Α. *Διζερόπουλος*, Ἡ Καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424/1941, ἰδίως ἐν Ἐπιθεωρήσει Ἑργατικῶν Δικαίου α' τεύχος 18 σελ. 548 ἐπ. Κ. *Δημάκης* αὐτόθι τεύχος 15 σελ. 469 καὶ 480 μειοψηφία Νομικοῦ Συμβουλίου ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 55/1942 γνωμοδοτήσει του, αὐτόθι τεύχος 15 σελ. 453, πρβλ. Πρωτ. Πειραιῶς 713/1942 Ἐπιθεώρ. Ἑργ. Δικαίου τεύχος 22 σελ. 693). Οἱ ἀσχοληθέντες μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο συζητοῦν, παραγνωρίζοντες ὅτι προϋπό-

(1) Ἐν σχέσει μὲ τὴν προστασίαν τῶν οἰκιοθελῶς προσληφθέντων παλαιῶν πολεμιστῶν ἐθεωρήθη, κυρίως ὑπὸ τῶν Πρωτοδικειακῶν Ἐπιτροπῶν, ὅτι ὁ Α. Ν. 241 προστατεύει μόνον τοὺς ὑπηρετοῦντας κατὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ (17 Ὀκτωβρίου 1936). Τὸ Σ. Ε. ἀντιθέτως ἀπεφάνθη, ὅτι προστατεύονται οἱ ὑπηρετοῦντες κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1936 (Σ. Ε. 1017/1939, 681/1941). Τέλος ὁ Ἀρειὸς Πάγος (270/41) ἐτάχθη μὲ τὴν ἀποψίν τῶν ἐπιτροπῶν (πρβλ. περὶ ὧν τούτων Ἐπιθεώρησις Ἑργατικῶν Δικαίου τόμ. α' σελ. 306).

θεσις τῆς ὁρθῆς δι' ἐκεῖνο ἀπαιτήσεως εἶναι ἡ λύσις τοῦ ἀπασχολοῦντος ἡμᾶς ζητήματος. Ἐν πάσῃ ὁμῶς περιπτώσει τὰ ἐκεῖ ἀναπτυσσόμενα εἶναι χρήσιμα διὰ τὴν ἡμετέραν περίπτωσιν.

3. Ἐκάστη ἐρμηνεία, ὡς γνωστόν, ἐκ τοῦ νόμου διαπορεύεται. Τὸ Ν. Δ. 425)41 δὲν ἐκφράζεται ρητῶς. Ἡ ἐρμηνευτικὴ προσπάθεια, ἐπομένως, δεόν νὰ τείνῃ ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὴν διαπίστωσιν τοῦ ἐάν ἐμμέσως ὁ νόμος ἀποκρούῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ προσληφθέντων μισθωτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸ ἂν τοῦναντίον τὸ γράμμα τοῦ νόμου ἐπιτρέπῃ ἐμμέσως νὰ συναγάγωμεν, ὅτι οὗτος ἐφαρμόζεται καὶ ἐπ' αὐτῶν.

Εἰς τὸ Ν. Δ. 424)41 δὲν εὐρήται ἔνδειξις, ἀποκρούουσα τὴν γενικὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ. Τοῦναντίον τὸ κείμενόν του συνηγορεῖ μᾶλλον ὑπὲρ τοῦ ἀντιθέτου. Οὐσιώδεις διατάξεις ἐν προκειμένῳ εἶναι ἡ παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 9 καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 10. Ἀμφότεραι εἶναι εὐρύτατα διατυπωμένα. Ἡ πρώτη χρησιμοποιοῖ τὴν ἑκφρασιν περὶ ἀπολύσεως «π ρ ο σ ω π ι κ ο ὡ», ἡ δὲ δευτέρα ὁμιλεῖ «περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας». Ἡ φρασεολογία αὕτη προσαρμόζει διὰ τὴν γενικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου. Ἐάν τοῦτέστι ὁ νόμος ἐπρόκειτο νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεώς του προσληφθέντων καὶ ὑπηρετούντων μισθωτῶν, δὲν θὰ ἔχρησιμοποιοῦν τοσοῦτον εὐρείας ἐκφράσεις. Ἡ οὕτως ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἐμμέσως ὑποδηλουμένη γενικὴ τοῦ νόμου ἐφαρμογὴ δὲν ἀποκλείεται ἐκ τῆς χρησιμοποίησεως παρ' αὐτοῦ ἐκφράσεως «ὑπηρετούντων» (ἄρθ. 2-2, ἄρθρ. 9-2 Ν. Δ. 424), καθότι τοιοῦτοι «ὑπηρετοῦντες» εἶναι καὶ οἱ νεοπροσληφθέντες. Οὕτω βάσει τῶν ἀνωτέρω διαπιστώσεων καὶ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς γενικῆς ἐρμηνευτικῆς ἀρχῆς δεόν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἐφ' ὅσον ὁ νόμος δὲν διακρίνει, ἀλλ' ὁμιλεῖ γενικῶς, ἡ ἐφαρμογὴ του θὰ ἀφορᾷ πᾶσαν οἰανδήποτε ἐργασιακὴν σχέσιν εἴτε πρὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ δημιουργηθεῖσαν, εἴτε μετ' αὐτήν. Ἀλλ' ἡ ἐρμηνεία αὕτη δὲν θὰ ἦτο πλήρης καὶ ὁρθή, ἂν δὲν συνεβιβάζετο μετὰ τὰ πορίσματα τῆς λογικῆς ἐρμηνείας.

4. Ἐπιτρέψας τὴν ὑπὸ ὠρισμένας προϋποθέσεις ἀπόλυσιν τῶν μισθωτῶν ὁ νομοθέτης τοῦ Δ]τος 424 ἠθέλησε προφανῶς νὰ δημιουργήσῃ, ὡς ἐπανειλημμένως ἐτονίσθη, καθεστὼς νομιμότητος διὰ τοὺς μισθωτοὺς πρὸς καταπολέμῃσιν τῆς ἀνεργίας. Ἐπὶ τῆς ἐλευθέρως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καθώρισε σύστημα ἐξασφαλίζον εἰς τοὺς μισθωτοὺς μεγίστης καθηγορίας ἐργοδοτῶν τὰ ἐχέγγυα τῆς διατηρήσεως τῆς θέσεώς των. Ὁ σκοπὸς αὐτὸς τοῦ νομοθέτου, σκοπὸς δημοσίας τάξεως, δεόν ν' ἀφορᾷ πᾶσαν μισθωτικὴν σχέσιν. Τοῦτου δοθέντος θὰ πρέπει νὰ ἀφορᾷ καὶ τοὺς μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου προσληφθέντας μισθωτοὺς. Πράγματι ὁ λόγος, διὰ τὸν ὅποιον ἐθεσπίσθη τὸ Ν. Δ]μα 424, ὁ ἀγὼν κατὰ τῆς ἀνεργίας, δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου μισθωτοὺς εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, ἀλλὰ ἐπανλαμβάνει, προφανῶς, καὶ τὸν μετέπειτα προσληφθέντα μισθωτόν. Καὶ αὐτὸς ἀπολυόμενος θὰ ὑποστῇ τὰ ἐν τῇ ἀνεργίᾳ δεινὰ καὶ αὐτὸς θὰ ἐπαυξήσῃ τὴν κοινωνικὴν ἀσθένειαν τῆς ἀνεργίας, ἣν διὰ τοῦ ρηθέντος διατάγματος ἠθέλησε κατὰ τὸ μᾶλλον νὰ θεραπεύσῃ ὁ νομοθέτης.

Ἡ ἀντίρρησης ὅτι ἡ οὕτως παρεχομένη προστασία εἰς πάντα μισθωτὸν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως θὰ ἀποβῇ ἀντίθετος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, τοῦτέστι θὰ ἐξανγκάσῃ τὰς ἐπιχειρήσεις, ὥπως μὴ προσλαμβάνωσι νέους μισθωτοὺς, τοῦθ' ὅπερ θ' ἀπέβαινε κατὰ τῆς καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας, δὲν φαίνεται βάσιμος. Τὴν πρόσληψιν τῶν νέων μισθωτῶν ἐξαναγκάζουν αἱ ἀνάγκαι τοῦ ἐργοδότη πρὸς κίνησιν τῆς ἐπιχειρήσεώς του. Ἄν αὐταὶ εἶναι ἐπιτακτικαί, ὁ ἐργοδότης δὲν θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τοὺς περιορισμοὺς τῆς ἀπολύσεως τῶν προσλαμβανομένων μισθωτῶν, ἂν πάλιν εἶναι ἀνυπαρκτοί, τότε, καὶ ἂν ἀκόμη οὐδεμία εἰς τὸν μισθωτὸν παρέλχετο προστασία, οἱ ἐργοδοταὶ εἰς οὐδεμίαν νέαν πρόσληψιν θὰ προέβαινον. Ἀλλως τε ὁ νόμος δὲν καταδικάζει τὸν ἐργοδότην εἰς διαοκῇ χρησιμοποίησιν τοῦ νεοπροσληφθέντος μισθωτοῦ, ὡς ἄλλως τε καὶ τοῦ ὑπηρετοῦντος ἤδη. Ὑπάρχει ἡ ἀσφαλιστικὴ δικλείς τῆς ἐλαφρύνσεώς του εἴτε διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, εἴτε τῆς κατόπιν διοικητικῆς ἀδείας ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ.

Ἀλλὰ καὶ ἕτερόν τι ἔρχεται πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἐναντίων ἐκτιθεμένων. Ἡ σκέψις, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐθεμελιώθη ἡ μονιμότης τῶν ἐργαζομένων, συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ὁ μισθωτὸς, συνδεθεὶς διὰ τῆς προσλήψεώς του πρὸς ὠρισμένην ἐπιχείρησιν, μόνον ἐξαιρετικῶς ἀρμόζει ν' ἀπολύεται ἐξ αὐτῆς (ἴδε τὸν καθηγητὴν *Διτσερόπουλον* ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικαίου, τόμ. α', τεύχος 18, σελ. 548). Ἡ σκέψις αὕτη προσαρμόζεται καὶ ἐναντίον.

5. Περαιτέρω τονιστέα τὰ ἐξῆς:

Ὑπὲρ τῆς ἐναντίας λύσεως θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιηθῇ ἡ σκέψις ὅτι ὁ νομοθέτης ἀπέβλεπεν εἰς τὴν διατήρησιν τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσίν του ὑπαρχόντων καὶ δημιουργηθῶν ἡδὲ θέσεων τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ ἐπιχειρήσει (περὶ θέσεως πρβλ. *Α. Μπουρνιᾶν*, ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμ. α' τεύχος 23 σελ. 713, ἴδε ἐπίσης *Δημάκη* αὐτόθι σελ. 621) καὶ δὲν ἐσκόπει τὴν προστασίαν τῶν διὰ νέων προσλήψεων δημιουργηθησομένων τοιοῦτων. Τοῦτο ὁμῶς ἀντικρούεται ἐν τῷ ἄρθρ. 13—1 τοῦ Ν. Δ]τος, δι' οὗ ἀναδρομικῶς ἐθεωρήθησαν ἄκυροι καὶ ὑπῆχθησαν εἰς τὴν ρύθμισιν τοῦ νόμου αἱ ἀπὸ τῆς 1 Ἰουλίου 1941 μέχρι τῆς δημοσιεύσεώς του γενόμεναι καταγγελίαι, τοῦθ' ὅπερ δὲν θὰ συνέβαινεν, ἂν ὁ νομοθέτης ἐσκόπει τ' ἀνωτέρω. Ὅτε ὁ νόμος δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς οὕτω ἀπολυθέντας νὰ ἐπανέλθουν, προφανῶς ἔχει ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἐργοδότης πιθανόν νὰ προσέλαβεν ἑτέρους εἰς ἀντικατάστασιν, ἀλλ' ἐν τοῦτοις ἀδιαφορεῖ ἀποσκοπῶν προφανῶς εἰς τὸ νὰ περιλάβῃ ἐν τῇ προστασίᾳ του οὐχὶ τὰς ὑπαρχούσας θέσεις, ἀλλὰ καὶ σύμ바-σιν ἐργασίας, ὅπωςδῆποτε καὶ ὅποτεδῆποτε χρονικῶς συναφθεῖσαν.

Τέλος καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Ν. Δ]μα 424 ἔρχεται πρὸς συμπλήρωσιν καὶ τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 2000]1939 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» συνηγορεῖ ὅτι τοῦτο ἔχει γενικὴν ἐφαρμογὴν. Ἄν ἔδει νὰ περιορίσωμεν τὴν ἰσχὺν τοῦ διατάγματος ὡς πρὸς τὰς ἐγγυήσεις τὰς σχετικὰς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἐργαζομένων ἐπὶ μόνον τῶν μισθωτῶν ἐκείνων, οἵτινες ὑπῆρ-τουν κατὰ τὴν δημοσίευσίν του εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ εἰς ἐκμεταλλεύσεις, τότε, κατὰ τὴν αὐ-

τὴν λογικὴν, ἔδει νὰ εἰπωμεν, ὅτι τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας δὲν δύναται νὰ καθιερωθῇ εἰ μὴ μόνον διὰ τοὺς μισθωτοὺς τούτους καὶ περαιτέρω μόνον διὰ τὰς μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις.

6. Καταλήγομεν, ἐπομένως, εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ Ν. Δ/μα 424 τόσον ἐκ τῆς φύσεώς του, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ του, ἔχει ἐφαρμογὴν ἐφ' ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων. Οὕτω μόνον καὶ τὸν νομοθέτην ἱκανοποιούμεν, ἀλλὰ καὶ τὴν

πάσχουσαν καὶ πολυπληθῆ τάξιν τῶν ἐργαζομένων ἐξασφαλίζομεν διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ἐπ' αὐτῆς νομοθετήματος θεσπισαντος σύστημα ρυθμίσεως ἐργασίας, ὅπερ, καίτοι ὑπηρεοῦθη ἀπὸ ἐκτάκτους δυσχερεῖς περιστάσεις καὶ φαίνεται ἔχον χαρακτῆρα προσωρινότητος, ἐν τούτοις εἰς τὸ προσεχές μέλλον προβλέπεται, ὅτι θ' ἀποτελέσῃ μόνιμον κατάστασιν λόγῳ τῆς προφανοῦς σπουδαιότητός του.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Ι. ΒΕΚΡΗΣ

Δικηγόρος

ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ

(Παρατηρήσεις τινές ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ ἀναγκ. νόμου 694/1937)

Τοῦ κ. Ε. ΚΟΥΒΑΡΙΤΑΚΗ, Δικηγόρου

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 9 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. 694/37 «περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τῆς ἀσφαλιστικῆς νομοθεσίας» (Ἐφημ. Κυβερν. Α 194/37), ἐθεσπίσθη, ὅτι ἡσφαλισμένοι εἰς Ταμεῖα συντάξεως ἢ προνοίας καὶ ἐν γένει εἰς ὁργανισμοὺς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, τυγχάνοντες μέλη τῶν διοικητικῶν συμβουλίων ἢ ἐξελεγκτικῶν ἐπιτροπῶν παρὰ τοῖς ὁργανισμοῖς τούτοις, ὡς ἐκπρόσωποι τῶν ἐργαζομένων, καὶ ἀπολυόμενοι τῆς θέσεώς των, ἀνεῖν ἱκανῶς ἀποχρῶντος λόγου, κρινομένου παρὰ τοῦ δυνάμει τῆς αὐτῆς διατάξεως καταστάτος ἀρμοδίου πρὸς τοῦτο συμβουλίου κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως παρὰ τῶν ἐπιχειρήσεων παρ' αἷς ἐργάζονται ὡς ἐργάται ἢ ὑπάλληλοι ἐπ' ἀντιμισθίᾳ, διατηροῦσι καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσίν των τὴν ἰδιότητα τοῦ μέλους τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ἢ ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς μέχρι λήξεως τῆς θητείας των ἢ περατώσεως τοῦ ἐλέγχου. Περαιτέρω διὰ τῆς παρ. 2 τοῦ ἰδίου ἀρθροῦ ὠρίσθη, ὅτι οἱ οὕτως ἀπολυόμενοι μισθωτοὶ λαμβάνουν τὰς ὑπὸ τῶν οἰκείων καταστατικῶν διατάξεων τῶν Ταμείων Κοιν. Ἀσφαλίσεως, λόγῳ ἀπολύσεως ἐνεκα καταργήσεως θέσεως, προβλεπομένης παροχάς, τοῦ ἐργοδότη ὑποχρεομένου νὰ καταβάλλῃ προσθέτως εἰς αὐτοὺς ὡς ἀποζημιώσιν μηνιαίως «διὰ ζημίαν ἐπελήθουσιν ἐν τῇ ἐξυπηρεσίᾳ κοινωνικοῦ σκοποῦ», ποσόν, τὸ ὁποῖον, προστιθέμενον εἰς τὰς τυχόν λαμβανόμενας ἀσφαλιστικὰς παροχάς, συμπληρῶναι τὸ ποσὸν τῶν μηνιαίων ἀπολαυῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως, τοῦ ἐργοδότη ὑποχρεομένου νὰ καταβάλλῃ ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν μηνιαίων τούτων ἀπολαυῶν, εἰς ἣν περιπτώσιν οἱ οὕτω ἀπολυόμενοι δὲν δικαιοῦνται ἀσφαλιστικῆς περιοδικῆς παροχῆς. Ἡ τοιαύτη δὲ καταβολὴ συνεχίζεται ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη ἐπὶ χρονικὸν διάστημα ἴσον πρὸς τὸ ἥμισυ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας παρὰ τῷ ἀπολύσαντι ἐργοδότη, κατ' ἐλάχιστον ὅριον ὅμως ἐπὶ τρία ἔτη.

Αἱ ἐπόμενοι παράγραφοι τοῦ ἰδίου ἀρθροῦ περιλαμβάνουν διατάξεις ἐπεκτεινούσας τὴν προστασίαν τοῦ νόμου καὶ ἐπὶ ἄλλων συναφῶν περιπτώσεων ἀπολυομένων μισθωτῶν, ἰδίᾳ δὲ τῶν ἀνεῖν λόγου ἀπολυομένων μισθωτῶν, ἐντὸς διετίας ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας των, ὡς μελῶν διοικητικῶν συμβουλίων ἀσφαλιστικῶν ὁργανισμῶν ἢ ἀπὸ τῆς περατώσεως τοῦ διεξαγομένου ἐλέγχου. Περιλαμβάνουν ὡσαύτως διατάξεις περὶ τῶν ἀποκλεισμένων τῆς τοιαύτης προστασίας, τελευταίως δὲ τὴν διάταξιν ὅτι αἱ βάσεις τοῦ νόμου χορηγοῦμεναι ἀποζημιώσεις εἶναι ἀνεξάρτητοι τῶν ἐκ τοῦ Νόμου 2112 τούτου.

Αἱ ἀνωτέρω διαγραφόμεναι διατάξεις γεννοῦν

πλεῖστα ὅσα ζητήματα ἐν τῇ ἐφαρμογῇ, περὶ ὧν πραγματευόμεθα διὰ βραχέων ἐν τοῖς κατωτέρω.

1) Κατὰ βάσιν ἡ σκέψις τοῦ νομοθέτου νὰ κατοχυρῶσιν τοὺς ἀναλαμβάνοντας θέσεις εἰς διοικητικὰ συμβούλια ἢ ἐξελεγκτικὰς ἐπιτροπὰς ὁργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἀπὸ τὴν αὐθαίρεσιν τοῦ ἐργοδότη, μετὰ τοῦ ὁποῖου ἐνδεχομένως νὰ ἔλθουν εἰς σύγκρουσιν ἐν τῇ ἐνασχέσει τῶν καθηκόντων των, εἶναι λίαν ὀρθή. Διὰ τῆς κατοχυρώσεως ταύτης, οὐ μόνον ὁ τὴν τοιαύτην θέσιν ἀναλαμβάνων μισθωτὸς δὲν διατρέχει κίνδυνον νὰ ἀποβάλλῃ, ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ ὅλου ἔργου του ἐν τῷ ἀσφαλιστικῷ ὁργανισμῷ, προόρων τὴν τοιαύτην ἐν αὐτῷ ἰδιότητά του, δι' ἀπολύσεώς του ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη, ὅποτε θὰ ἐγεννᾶτο ζήτημα ἂν, μὴ ὧν πλέον μισθωτὸς, ἡδύνατο νὰ κατέχῃ ἐν τῷ ὁργανισμῷ τὴν θέσιν τοῦ ἐκπροσώπου τῶν ἐργαζομένων πρὸς τῆς λήξεως τῆς θητείας του, ἀλλὰ καὶ ἐπιτρέπει αὐτῷ τὴν μετὰ περισσοτέρου ζήλου ἐκτέλεσιν τῶν ἀνατιθεμένων αὐτῷ καθηκόντων, ἀνεῖν φόβου ἐπιζημιῶν συνεπειῶν δι' αὐτὸν ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας.

Ἡ τοιαύτη κατοχύρωσις τοῦ νόμου ἐπεκτείνεται ἐπὶ τῶν ἐχόντων τὰς ἀνωτέρω ἰδιότητας καὶ ἀπολυομένων διαρκουσῶν τούτων, ἢ ἐντὸς διετίας ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας των ὡς μελῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου ἢ περατώσεως τοῦ ἔργου των ἐν τῇ ἐξελεγκτικῇ ἐπιτροπῇ. Συνεπῶς μετὰ τὴν πάροδον τῆς διετίας ταύτης, ἡ ἀπόλυσις δὲν περιορίζεται ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων. Ὁ νομοθέτης ἔθηκεν, ὅθεν, χρονικὸν περιορισμὸν εἰς τὴν προστασίαν του, προφανῶς ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι ὁ χρόνος οὗτος εἶναι ἱκανὸς νὰ ἀπαμβλύῃ τὴν ἐνδεχομένην διάστασιν μεταξὺ ἐργοδότη καὶ μισθωτοῦ, μὴ θέλων ἄλλως τε νὰ καθιερώσῃ οἰαδήποτε φύσεως μονιμότητα τοῦ μισθωτοῦ, πρὸς ἣν ὁ νομοθέτης τῆς περιόδου ἐκείνης ἀπέβλεπε μετὰ σχετικῆς περιστάσεως.

Ἀλλὰ καὶ διαρκουσὶν τοῦ χρόνου τούτου ἡ ἀπόλυσις δὲν ἀπαγορεύεται ἀπολύτως, τῆς προστασίας ἐπεκτεινομένης ἐπὶ τῶν ἀνεῖν ἱκανῶς ἀποχρῶντος λόγου, ἀπολυομένων μισθωτῶν. Ποῖοι οἱ ἱκανῶς ἀποχρῶντες λόγοι οὗτοι δὲν διαγράφεται ἐν τῷ νόμῳ, οὐδὲ καὶ ἐνδεκτικῶς, ἐναπόκειται δὲ εἰς τὸν ἐλεγχον τοῦ ἀρμοδίου συμβουλίου ἢ ἐπ' αὐτοῦ κρίσις. Φανερόν ἐν τούτοις, ὅτι ἡ διὰ τῆς λέξεως «ικανῶς» ἐπίτασις τῶν λόγων ἀπολύσεως ἐν τῷ Νόμῳ προϋποθέτει παράπτωμα τοῦ μισθωτοῦ βαρεῖας φύσεως, ὅσον συνεχῆς μακρὰ ἀδικαιολόγητος ἀουσία, διάπραξις ποινικοῦ ἀδικήματος εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότη καὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ κλπ. Λόγοι ἀντικειμενικοί, ἀναγόμενοι, εἰς τὴν ἱκανότητα τῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς

διατήρησιν τοῦ ἔχοντος τὴν ἄνω ιδιότητα μισθωτοῦ, φρονούμεν ὅτι τότε μόνον δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅταν ἀφοροῦν μέγα σχετικῶς ποσοστὸν τῶν ἐργαζομένων παρὰ τῷ ἰδίῳ ἐργοδότη, πάντως δὲ οὐχὶ ἀποκλειστικῶς τὸν προστατευόμενον ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου, καίπερ ἡ δύνατο νὰ συναχθῇ ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς παρ. 4 τοῦ ἰδίου ἄρθρου, ὅτι ὁ νομοθέτης μόνον εἰς λόγους ἀναγομένους εἰς παραπτώματα τῶν ἐργαζομένων ἀπέβλεψεν.

2) Ἐντεῦθεν ἀνακύπτει τὸ ζήτημα, ποῖα ἡ σχέσις τῆς ὑπὲρ ὀρισμένης κατηγορίας μισθωτῶν προστασίας τοῦ ἀναλυομένου ἄρθρου, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν γενικωτέραν προστασίαν τοῦ Ν. Δ. 424/41 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α. Ν. 2000» καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὰς ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ διατάγματι ἐξαιρέσεις. Φρονούμεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ὅτι, ἐπιφυλακτομένων τῶν εἰδικῶν διατάξεων τοῦ ἀναλυομένου ἄρθρου, ὅταν παρίσταται ἀνάγκη ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 424 προκειμένου περὶ ὅπως δήποτε μεγάλου ἀριθμοῦ μισθωτῶν, ὁ προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ ἀναλυομένου ἄρθρου δὲν δύναται παρὰ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν τύχην τῶν συναδέλφων του. Διότι, ἄλλως, θὰ ἐτίθετο ζήτημα προνομιακῆς θέσεως τοῦ διεπομένου ὑπὸ τοῦ ἀναλυομένου ἄρθρου μισθωτοῦ, εἰς ἣν προφανῶς ὁ νομοθέτης δὲν ἀπέβλεψεν.

3) Περὶ τῶν λόγων ἀπολύσεως κρίνει τὸ συμβούλιον ἐκ τῶν ἐνόντων, ἐπὶ τῇ προσφυγῇ τοῦ ἐργοδότη τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ ἀκούσῃ τοὺς ἐνδιαφερομένους, οἱ ὅποιοι προφανῶς πρέπει νὰ κλητεύωνται. Ἀρμόδιον συμβούλιον εἶναι τὸ κατὰ τὴν παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 61 τοῦ νόμου 6298 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» τμήμα τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἐργασίας Συμβουλίου Κοιν. Ἀσφαλίσεων, ὅπερ κατὰ ταῦτα τυγχάνει ἀρμόδιον διὰ τὰς υποθέσεις ὁλοκλήρου τῆς χώρας. Ὁ νόμος λέγει, ὅτι τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἀποφασίζει ὁριστικῶς, αἱ δὲ ἀποφάσεις αὐτοῦ εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τοὺς ἐργοδотас καὶ τοὺς ἀπολυθέντας, ὑποκείμενοι μόνον εἰς τὸ ἐνδίκον μέσον τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας. Τὸ Συμβούλιον τοῦτο εἶναι συλλογικὸν διοικητικὸν ὄργανον (Συμβ. Ἐπικρ. 756/38) καὶ συνεπῶς δὲν εἶναι διοικητικὸν δικαστήριον. Ἡ δικαιοδοσία αὐτοῦ εἶναι αὐστηρῶς περιορισμένη, ὥς συνάγεται ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ νόμου, εἰς μόνην τὴν κρίσιν ἐπὶ τοῦ ἰκανῶς δεδικοιολογημένου ἢ ἀναιτίου τῆς ἀπολύσεως. Συνεπῶς τοῦτο δὲν τέμνει τὴν διαφοράν, οὐδὲ κἂν δικαιούται νὰ υπεισέλθῃ εἰς τὴν ἔρευναν τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων τοῦ νόμου. Δὲν προσκροῦει, ἄρα, εἰς συνταγματικὰς διατάξεις ἢ ἀνάθεσις τοῦ ἔργου τοῦτου εἰς τὸ Συμβούλιον.

Ἐφ' ὅσον τὸ δικαίωμα τῆς προσφυγῆς δίδεται καὶ εἰς τὸν ἀπολυθέντα μισθωτὸν, ἔπεται ὅτι δὲν εἶναι ἀπαραίτητον ἡ κρίσις τοῦ Συμβουλίου νὰ προηγηθῇ τῆς ἀπολύσεως, πρᾶγμα ὅπερ ἄλλωστε οὐδαμῶθεν ἐκ τοῦ νόμου συνάγεται. Ζήτημα γεννᾷ ἡ φύσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τούτου. Αὕτη, καθ' ὃ πρᾶξις διοικητικῶν ὀργάνων, δημιουργεῖ βεβαίως τὰς συνεπειὰς αὐτῆς ἅμα τῇ ἐκδόσει τῆς, μὴ ὑπαρχούσης ἐν τῷ νόμῳ διατάξεως περὶ κοινοποιήσεως. Ἀλλ' ἡ κρίσις ἐπὶ τοῦ δεδικοιολογημένου ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως εἶναι ἀποκλειστικὸν ἔργον τοῦ συμβουλίου, ἀφαιρέθεισά ἀπὸ τὰ τακτικά δικαστήρια, ἡ δὲ ἀπόφασις αὐτοῦ ἀποτελεῖ δεδικασμένον διὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα; Εὐρυτέρᾳ ἀνάλυσις τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων θὰ ὑπερέβαινε τὰ ὅρια τοῦ μικροῦ τούτου σημειώματος. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 2349/39 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν φαίνεται δεχομένη, ὅτι ἡ κρίσις ἐπὶ τοῦ προδικαστικοῦ τούτου ζητήματος ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ ἀνώτερον συλλογικὸν ὄργανον. Ἐκ τῆς ὅλης διατυπώσεως ἐν τούτοις τοῦ νόμου συνάγεται

μᾶλλον, ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν ἐσκόπει νὰ ἀφαιρέσῃ ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ἔρευναν τοῦ ζητήματος ἐκ τῆς δικαιοδοσίας τῶν τακτικῶν δικαστηρίων καὶ συνεπῶς δύναται τὸ δικαστήριον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἔρευναν τῶν λόγων ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἐάν ταῦτης δὲν ἐπελήφθῃ τὸ Συμβούλιον, ἡ εἰς τὸ ὅποιον προσφυγῇ, πρὸς λύσιν τοῦ προδικαστικοῦ τούτου ζητήματος, δὲν εἶναι, καθ' ἡμᾶς, ὑποχρεωτική, οὔτε ἀποκλειστική. Δὲν δημιουργεῖται συνεπῶς ζήτημα ἀπαρρέεξεως τῆς ἀγωγῆς τοῦ μισθωτοῦ, ἂν μὴ προηγήθῃ ἡ προσφυγὴ εἰς τὸ Συμβούλιον, ἢ ἂν τοῦτο δὲν ἐξήνεγκε κρίσιν ἐπὶ τοῦ προδικαστικοῦ ζητήματος. Ἀντιθέτως ὅμως ἡ ὑπερξίς τῆς κρίσεως τοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν λόγων τῆς ἀπολύσεως ἀποκλείει τὴν ἐκ νέου ἔρευναν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων, διότι, ἄλλως, δὲν θὰ εἶχε λόγον ὑπάρξεως ἡ ὅλη περὶ προσφυγῆς εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦτο διάταξις. Συνεπῶς ἡ ἐνδεχομένη νομίμως ἐκδεδομένη ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου, εἰς ὃ ἡκούσθησαν οἱ ἐνδιαφερόμενοι, ἀποτελεῖ δεδικασμένον διὰ τὸ ὑπ' αὐτῆς ἔρευνῆθὲν ζήτημα, διὰ τὰ κρίνοντα τὴν ὅλην διαφοράν δικαστήρια. Παρατηρετέον ὅτι ἡ διατύπωσις τοῦ νόμου ἐν προκειμένῳ εἶναι διάφορος τῆς διατυπώσεως τοῦ προβλεπόντος περὶ συστάσεως Πρωτοδικειακῶν Ἐπιτροπῶν ἐν τῇ νομοθεσίᾳ τῆς προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἄρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 244, ὅς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 771, ὅπου ρητῶς ἀναγράφεται ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ προστατευομένου γίνεται κατόπιν εἰδικῶς ἡτιολογημένης ἀποφάσεως, ἡ ὅποια εἶναι ὑποχρεωτική καὶ ἀνέκκλητος δι' ἀμφοτέρω τὰ μέρη καὶ τὰ δικαστήρια διὰ τὴν ἐπιδικασίαν τῆς ἀποζημιώσεως, ἐνῶ ἐν τῷ ἀπασχολοῦντι ἡμᾶς νόμῳ οὔτε διάταξις περὶ ὑποχρεωτικότητος τῆς ἀποφάσεως διὰ τὰ δικαστήρια ὑπάρχει, οὔτε καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ τῆς ἀπολύσεως. Συνεπῶς αἱ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τῆς περὶ προστασίας Ἐφεδρῶν Παλ. Πολεμιστῶν νομοθεσίας ἀναφύεσσι διχογνωμίαι, ἀναφορικῶς μὲ τὸ ζήτημα τῆς φύσεως τῆς ἀποφάσεως τῶν Πρωτοδικειακῶν Ἐπιτροπῶν, δὲν ἔχουν σχέσιν μὲ τὸ ἡμέτερον ζήτημα.

4) Ἐξεταστέον ἦδη ποῖα ἡ φύσις τῶν κατ' ἐφαρμογὴν τῆς παρ. 2 τοῦ ἀναλυομένου ἄρθρου ὀφειλομένων εἰς τὸν παρανόμως ἀπολυθέντα μισθωτὸν καταβολῶν. Ὁ νομοθέτης ἀφ' ἑνὸς μὲν χαρακτηρίζει τὴν ἀπόλυσιν ὡς ἐξομοιωμένην πρὸς τὴν συνεπείᾳ καταργήσεως θέσεως τοιαύτης, διὰ τὴν περιπτώσιν τῆς ἀπολήψεως ἀσφαλιστικῆς παροχῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑποχρεοῖ τὸν ἐργοδότην εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ποσοῦ τῆς ἐνδεχομένως καταβαλλομένης συντάξεως, μέχρι τοῦ ποσοῦ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐργαζομένου, ὃν ἐλάμβανεν οὗτος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως, ἢ, ἐάν δὲν δικαιούται ἀσφαλιστικῆς παροχῆς, εἰς τὴν καταβολὴν ὁλοκλήρου τοῦ ποσοῦ τῶν μηνιαίων ἀπολαυῶν τούτου. Συνεπῶς ὁ νόμος δὲν υπεισέρχεται εἰς τὸ ζήτημα τῆς συνταξιοδοτήσεως τοῦ ἀπολυθέντος, εἰμὴ μόνον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ὅτι ὑπάγει τὴν περίπτωσιν αὐτοῦ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀπολυομένων συνεπείᾳ καταργήσεως θέσεως, ὅποτε συνήθως χορηγεῖται συνταξιοδοτικαὶς ὑπὸ εὐνοϊκωτέρας διὰ τὸν μισθωτὸν προϋποθέσεις. Τὴν καταβολὴν, ἐξ ἄλλου, ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη καὶ χαρακτηρίζει ὁ νόμος ὡς «μηνιαίαν ἀποζημίωσιν, διὰ ζημίαν ἐπληθύνσαν ἐν τῇ ἐξυπηρετήσῃ κοινωφελοῦς σκοποῦ». Ἡ διάταξις περιέχει κάποιαν νομοθετικὴν πρωτοτυπίαν, ἀφ' ἑνὸς μὲν δίδει χορηγεῖ ἀποζημιώσιν οὐχὶ ἐφ' ἅπασι, ἀλλὰ περιοδικῶς, ἀφ' ἑτέρου δὲ δίδει προβαλεῖν εἰς τὸν ἀνώτερον χαρακτηρισμὸν τῆς αἰτιολογίας τῆς ἀποζημιώσεως, ἣν καταλογίζει εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότη. Ἡ τοιαύτη μηνιαία ἀποζημιώσις εἴτε εἶναι ἴση πρὸς τὸν μισθόν, ὃν ἐλάμβανεν ὁ ἀπολυθεὶς κατὰ τὸν χρό-

νον τῆς ἀπολύσεώς του, ἐὰν οὗτος δὲν δικαιούται συντάξεως, εἴτε συνίσταται εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῆς λαμβανομένης συντάξεως μέχρι τοῦ ποσοῦ τοῦ ἀνωτέρω μισθοῦ. Ὁ νομοθέτης, διατυπώσας οὕτω τὴν διάταξιν, προδήλως ἀπέβλεπεν εἰς παροχὴν περιοδικῆς ἀποζημιώσεως, ἱκανῆς νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς βασικὰς βιωτικὰς ἀνάγκας τοῦ μισθωτοῦ. Τὸ πρὸς ἀποζημιώσιν δικαίωμα γεννᾶται, κατὰ τὸν νόμον, ἅμα τῇ, ἄνευ τῶν προϋποθέσεων αὐτοῦ, καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, συνεπῶς ἔκτοτε ὁ ἀπολυθεὶς ἀποκτᾷ τοῦτο καὶ δύναται νὰ κατασφαλίσῃ αὐτὸ διὰ προφυλακτικῶν μέτρων. Ἡ τοιαύτη περιοδικὴ ἀποζημιώσις δὲν εἶναι μισθός, διότι δὲν δίδεται ὡς παροχὴ ἐξηρημένης ὑπηρεσίας, οὔτε εἶναι σύνταξις, συνεπῶς δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν φορολογίαν τοῦ κώδικος καθαρῶν προσόδων στ' κατηγορίας, ἐκχωρεῖται δὲ καὶ κατάσχεται. Τοῦ δικαιούχου παύσαντος νὰ συνδέεται μετὰ τοῦ ἐργοδότητος διὰ συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ ὁπωσδήποτε ὁ νόμος προϋποθέτει λύσιν αὐτῆς διὰ καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότητος, ἔπεται ἀνσχετικῶς ὅτι ὁ ἀπολυθεὶς δὲν παρακολουθεῖ οὐδὲ κατὰ πλάσμα τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐξέλιξιν ἐν τῇ υπαλληλικῇ ἱεραρχίᾳ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ συναδέλφων του, οὐδ' ὅτι ὁ διορῶν μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του χρόνος δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς χρόνος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ. Ὅθεν δὲν δικαιούται ὁ ἀπολυθεὶς ἐπαυξήσεως τῆς περιοδικῆς ἀποζημιώσεως, διὰ προσαρμογῆς καὶ μεταγενεστέρως συμπληρωσεως χρονικῶν ὁρίων διαγραφόμενων ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἢ κανονισμῶν, οὐδ' ὑπόκειται εἰς προαγωγὴν κατὰ μισθὸν ἢ βαθμὸν. Ὅτι ἀποκερδαίνει ὁ ἀπολυθεὶς ἐξ ἄλλης τυχόν ἐργασίας δὲν ἐπηρεάζει τὴν κατὰ τὸν νόμον ἀποζημίωσιν.

5) Ἀπορία γεννᾶται, ἂν ὁ ἀπολυθεὶς δικαιούται τῆς πλήρους ἀποζημιώσεως τοῦ ἀναλυομένου νόμου, ἂν δὲν εὐτυχῶς μὲν περιοδικῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν (συντάξεως) ἐκ τοῦ εἰς ὃν ὑπάγεται ὄργανισμοῦ, εὐτυχῶς ὅμως ἐφ' ἅπαξ τοιαύτης παρὰ Ταμείου Προνοίας. Ὁ νόμος προφανῶς ἀπέβλεπεν εἰς ἀσφαλιστικὰς παροχὰς κατὰ μῆνα, ἀφοῦ ἐθεώρησεν ἄσχετον τὴν κατὰ τὰς διατάξεις του καταβαλλομένην ἀποζημίωσιν ἐκείνης τοῦ νόμου 2112. Ἀλλως τε τοῦτο συνάγεται καὶ ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἐδ. 3 τῆς παρ. 2 τοῦ ἰδίου ἀρθροῦ 9 τοῦ νόμου, καθ' ἣν ἐὰν οἱ ἀπολυθόμενοι οὐδεμιᾶς δικαιονῶνται περὶ οὐδὲ τῆς παροχῆς, ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ αὐτοῖς ὡς ἀποζημιώσιν ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν μηνιαίων αὐτῶν ἀπολαυῶν. Οὐδ' ἡ ἐφ' ἅπαξ ἀσφαλιστικὴ χορηγία δύναται νὰ ὑπολογισθῇ πρὸς μείωσιν ὁπωσδήποτε τῆς καταβλητέας ἀποζημιώσεως.

6) Σπουδαῖον κενὸν καταλείπει ὁ νόμος ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἂν ἐπεκτείνεται ἡ προστασία αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ συμβάσει ὀρισμένου χρόνου ἐργαζομένων μισθωτῶν. Ὁ σκοπός, ἐν τοῦτοις, τοῦ νόμου ἄγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι καὶ τοῦτοις ἠθέλησεν νὰ περιλάβῃ εἰς τὴν προστασίαν του. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ περισσότερον σύμφωνοι πρὸς τὴν περὶ δικαίου ἀντίληψιν εὐρισκόμεθα, ἂν δεχθῶμεν ὅτι ἡ καταβλητέα κατὰ τὸν νόμον ἀποζημιώσις δὲν δύναται νὰ ἐξικνεῖται χρονικῶς πέραν τοῦ ὁρίου τῆς συμβάσεως ἐργασίας, διότι δὲν εἶναι παραδεκτὸν ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτὸς νὰ ἀποκερδαίνῃ μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του πλεόνα ἐκείνων, αἵτινα θὰ ἀπεκέρδαιναν ἐργαζόμενος.

7) Ἀπομένει πρὸς ἐρευναν τὸ ζήτημα, ἂν αἱ ἀνω-

τέρω βάσει τοῦ νόμου καταβαλλόμενα παρὰ τοῦ ἐργοδότητος μηνιαῖα παροχαὶ ὑπόκεινται εἰς τὰς ἐκαστοτε πρὸς παρακολούθησιν τῶν διακυμάνσεων τοῦ κόστους τῆς ζωῆς διαρρυθμίσεις, ὡς καθώρισεν τὸ Ν. Δ. 310/1941. Ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο εἶναι ἀδυστάτως καταφατικὴ. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ ἀναλυόμενος νόμος χαρακτηρίζει τὰς καταβολὰς ταύτας ὡς ἀποζημιώσεις, ἀλλὰ πρὸς προσδιορισμὸν τούτων ἀπέβλεπεν εἰς τὸν μισθὸν τοῦ χρόνου ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομένου, ὡς τοῦ ὁρίου ἐκείνου, ὅπερ εἶναι ἱκανὸν νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς στοιχειώδεις ἀνάγκας τοῦ μισθωτοῦ, ἐν τῷ χαρακτηρισμῷ τῆς παροχῆς ὡς ἀποζημιώσεως, οὐδέποτε ἀπέβλεπεν ὁ νομοθέτης εἰς τὰς συνεπείᾳ τῆς μεταβολῆς τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς προσρμογὰς, ἃς ἐθέσπισαν ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν οἱ νεώτεροι νόμοι. Ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς παροχῆς ὡς ἀποζημιώσεως ἐγένετο ἀποκλειστικῶς πρὸς διασάφησιν τοῦ γεγονότος ὅτι αὕτη, καίπερ περιοδική, δὲν ἀποτελεῖ μισθὸν καὶ συνεπῶς δὲν χορηγεῖ δικαίωμα τυχόν βελτιώσεως τοῦ μισθωτοῦ διὰ προαγωγῆς κατὰ βαθμὸν ἢ μισθόν. Ἀλλ' ἡ βασικὴ μορφή τῆς παροχῆς, ὡς ἀποσκοποῦσα εἰς τὴν κάλυψιν τῶν στοιχειωδῶν ἀναγκῶν τοῦ μισθωτοῦ δι' ἐξασφαλίσεως ἐπὶ τὸ ἐν τῷ νόμῳ καθοριζόμενον διάστημα, ἀποδοχῶν ἴσων πρὸς ἐκείνας τὰς ὁποίας ἐλάβανε κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως δὲν ἀλλοιοῦται διὰ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς παροχῆς ὡς ἀποζημιώσεως. Ὁ δὲ καθορισμὸς τοῦ ποσοῦ ταύτης ὡς ἴσου πρὸς τὸν μισθὸν τοῦ χρόνου τῆς ἀπολύσεως ἔχει προφανῶς τὴν ἔννοιαν τοῦ καθορισμοῦ τῆς μισθολογικῆς κατηγορίας καὶ οὐχὶ τοῦ καταβλητέου κατὰ τὸ ἀνάλογον χρονικὸν διάστημα μισθοῦ. Τὰς ἀπόψεις ταύτας ἐδέχθη κατὰ πλειοψηφίαν ἡ ὑπ' ἀριθ. 6846/1942 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία μάλιστα ἐπικαλεῖται προσφῶς πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς γνώμης ταύτης καὶ τὴν βασικὴν χαρακτηριστικὴν ἀρχὴν τῆς Ἑλληνικῆς νομοθεσίας, ἣν καθιέρωσε καὶ πρὸ τοῦ Ν. Δ. 310 ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ νόμου 6449 «περὶ μεταρρυθμίσεως δικαστικῶν ἀποφάσεων καταδικαζουσῶν εἰς καταβολὴν περιοδικῶν παροχῶν κλπ.». Ὁ νόμος οὗτος, κατὰ παρέκκλισιν τῶν αὐστηρῶν περὶ δεδικασμένου διατάξεων, χορηγεῖ μεταρρυθμιστικὴν ἀγωγὴν ἔνεκα οὐσιώδους μεταβολῆς τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐξεδόθη ὁριστικὴ δικαστικὴ ἀπόφασις, ἀφορῶσα τὴν εἰς τὸ μέλλον καταβολὴν περιοδικῶν παροχῶν, πηγαζουσῶν ἐκ τοῦ νόμου. Εἶναι φανερόν, ὅτι ἡ ἀνωτέρω ὑποστηριζομένη ἀποψις οὐ μόνον εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸ περὶ δικαίου αἰσθημα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν γενικῶς κρατήσαν ἐρμηνευτικὴν ἀρχήν, καθ' ἣν, προκειμένου περὶ διαφορῶν ἀναγομένων εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, δεόν νὰ γίνεται δεκτὴ πάντοτε ἐν ἀμφιβολῇ ἡ ὑπὲρ τοῦ ἐργαζομένου ἀποψις.

Ε. ΚΟΥΒΑΡΙΤΑΚΗΣ

Δικηγόρος

Εἰς τὸ ἐπόμενον: Ἐνδιαφέρουσα ἀρθρογραφία, νομολογία καὶ ἄλλη ὕλη Ἑργατικοῦ Δικαίου.

Μὲ τὴν τακτικὴν παρακολούθησιν τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἑργατικοῦ Δικαίου» προωθοῦνται οἱ σκοποὶ τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου καὶ κατατοπίζεται ὁ ἀναγνώστης ἐπὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ συνόλου τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων περιεχομένου του.

Η ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΕΚΝΩΝ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ

(Παρατηρήσεις τινές ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 35 § 1 στοιχ. β' νόμου 6298)

ΤΟΥ Κ. ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ Ν. ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΙΔΟΥ
τοῦ Ἰδρύματος τῶν Κοινῶν. Ἀσφαλίσεων

Ὁ Νόμος 6298 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἀριθμῶν ἐν ἄρθρῳ 35 τὰ πρόσωπα, ἅτινα ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ ἢ τῆς ἡσφαλισμένης ἢ συνταξιούχου δικαιούνται, ἐφ' ὅσον συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 40 παράγρ. I, συντάξεως ἐκ τοῦ Ἰδρύματος, ἀναγράφει ἐν τῇ παραγρ. 1 στοιχ. β' ὡς δικαιούχα πρόσωπα καὶ «τὰ νόμιμα τέκνα, τὰ νομιμοποιηθέντα καὶ υἱοθετηθέντα, ὧν ἡ υἱοθεσία ἔλαβε χώραν ἐν τοῦλάχιστον ἔτος πρὸ τοῦ θανάτου ἢ τῆς χορηγήσεως συντάξεως εἰς τὸν θετὸν πατέρα καὶ τὰ ὁποῖα δὲν λαμβάνουσιν ὁπωσδήποτε σύνταξιν ἐκ τοῦ Ἰδρύματος καὶ ἐπὶ θανάτου ἡσφαλισμένης ἢ συνταξιούχου καὶ τὰ νόθα αὐτῆς τέκνα»⁽¹⁾. Ἐκ τῆς τοιαύτης διατυπώσεως τοῦ νόμου συνάγεται, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ παράσῃ τὴν ἀσφαλιστικὴν προστασίαν τόσον εἰς τὰ νόμιμα τέκνα, πρὸς ἃ ἐξομοιοῦνται τὰ νομιμοποιηθέντα, ὅσον καὶ εἰς τὰ υἱοθετηθέντα καὶ τὰ νόθα τοιαῦτα⁽²⁾. Κατὰ ταῦτα, κατ' ἀρχήν, ἐφ' ὅσον συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 40 παρ. 1 τοῦ νόμου, τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα δικαιούνται ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ ἢ τῆς ἡσφαλισμένης τῆς κατὰ νόμον συντάξεως ἐκ τοῦ Ἰδρύματος:

Κατωτέρω προβαλόμεν εἰς σύντομον ἀνάλυσιν τῶν διὰ τὰ υἱοθετηθέντα καὶ νόθα τέκνα παρ' ἡμῖν κρατούντων.

Ἵνα τὰ υἱοθετηθέντα τέκνα δικαιωθοῦν συντάξεως ἐκ τοῦ Ἰδρύματος δέον, πλὴν τῆς ἐν ἄρθρῳ 40 παράγρ. 1 τοῦ νόμου ἀναγραφομένης βαρικής προϋποθέσεως (πραγματοποιήσεως 750 ἡμερομισθίων ἐν τῇ ἀσφαλίσει κλπ.), ἡ υἱοθεσία νὰ ἔλαβε χώραν ἐν τοῦλάχιστον ἔτος πρὸ τοῦ θανάτου ἢ τῆς χορηγήσεως συντάξεως εἰς τὸν θετὸν πατέρα. Δικαιολογητικὸς λόγος τῆς τοιαύτης διατάξεως τοῦ νόμου εἶναι ἡ κατὰ τὸ δυνατόν ἀποφυγὴ καταχρήσεων εἰς βάρος τοῦ Ἰδρύματος διὰ τῆς θεσπίσεως τοῦ ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος πρὸ τοῦ ὁποῖου δέον νὰ ἔλαβε χώραν ἡ υἱοθεσία.

Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ παρελχέτο ἔδαφος εἰς πλείστας ὅσας καταχρήσεις εἰς βάρος τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως, τῶν ἡσφαλισμένων ἐγγὺς τοῦ θανάτου τῶν υἱοθετούντων εἰκονικῶς πρόσωπα ἐπὶ μόνῳ σκοπῷ τῆς μετὰ θάνατον συνταξιοδοτήσεως τούτων ἐκ τοῦ Ἰδρύματος⁽³⁾.

Οὐδεμία διάκρισις γίνεται ἐν τῷ νόμῳ, ὅσον

ἀφορᾷ τὸ εἶδος τῆς λαβούσης χώραν υἱοθεσίας. Τὰ αὐτὰ ὄθεν, ἀπὸ ἀσφαλιστικῆς ἀπόψεως, ἀποτελέσματα ἐπέρχονται εἴτε πρόκειται περὶ πλήρους υἱοθεσίας, εἴτε περὶ ἀτελοῦς⁽⁴⁾ ἢ εἰσπολήσεως.

Καθ' οἷονδήποτε τρόπον καὶ ἐὰν ἔλαβε χώραν ἡ υἱοθεσία⁽⁵⁾, ὁ υἱοθετηθεὶς, ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ υἱοθετήσαντος αὐτὸν προσώπου, δικαιούται, συντρεχουσῶν καὶ τῶν λοιπῶν νομίμων προϋποθέσεων, ν' ἀπαιτήσῃ τὴν εἰς αὐτὸν χορήγησιν τῆς σχετικῆς συντάξεως.

Ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ ἢ τῆς συνταξιούχου τὰ υἱοθετηθέντα τέκνα δικαιούνται συντάξεως ἐκ τοῦ Ἰδρύματος, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν φρασεολογίαν τοῦ νομοθέτου, ἡ υἱοθεσία ἔλαβε χώραν ἐν τοῦλάχιστον ἔτος πρὸ τῆς χορηγήσεως συντάξεως εἰς τὸν θετὸν πατέρα⁽⁶⁾. Λαμβανομένου ὑπ' ὅψιν ὅτι, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ

μου. Ἡ τελεσίδικος ἀπόφασις ἐγγράφεται ἐντὸς μηνὸς εἰς τὰ ληξιαρχικά βιβλία, χωρὶς ἡ παράλειψις τῆς ἐγγραφῆς νὰ ἔχη ἐπιρροὴν τινα ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς κρίνομένης υἱοθεσίας, Ἐφ. Ἀθ. 606/1927 Θέμ. ΔΘ' 121. Ἡ φράσις τοῦ νόμου «ἡ υἱοθεσία νὰ ἔλαβε χώραν ἐν τοῦλάχιστον ἔτος πρὸ τοῦ θανάτου ἢ τῆς χορηγήσεως συντάξεως εἰς τὸν θετὸν πατέρα» ἐννοεῖ τὴν πρὸ ἔτους τοῦλάχιστον δημοσίευσιν τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, οὐδεμίαν δ' ἐπιρροὴν ἔχει ἐπὶ τῶν συνταξιοδοτικῶν δικαιωμάτων τοῦ θετοῦ τέκνου ἢ ἐντὸς τοῦ πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἡσφαλισμένου ἔτους ἐγγραφῇ εἰς τὰ οἰκεῖα ληξιαρχικά βιβλία τῆς τελεσίου δίκου ἀποφάσεως.

(4) Πλήρης υἱοθεσία ὑπάρχει, ὅταν ὁ υἱοθετούμενος ἐπέχει θέσιν κακίοντος πρὸς τὸν υἱοθετούντα, ἀτελής δὲ ὅταν ὁ φυσικὸς πατὴρ δίδει τὸν ὑπεξούσιον αὐτοῦ πρὸς υἱοθεσίαν εἰς ξένον πρόσωπον. Ἡ ἀτελής υἱοθεσία ἀποτελεῖ τὴν μᾶλλον διαδεδομένην ἐν τῇ πρακτικῇ μορφῇ τῆς υἱοθεσίας, Μομφ. Οἰκον. παρ. 149 ἐπ.

(5) «Υἱός... οὐ μόνον ἡ φύσις, ἀλλὰ καὶ αἱ υἱοθεσίαι ποιοῦσι. Τὸ ὄνομα δὲ τοῦτο γενικὸν διαιρεῖται εἰς δύο, ὧν τὸ μὲν καλεῖται υἱοθεσία, τὸ δὲ ἕτερον υἱοποίησις. Υἱοθετοῦνται μὲν οἱ ὑπεξούσιοι, υἱοποιούνται δὲ οἱ αὐτεξούσιοι» (παραγρ. 1 Εἰς. 1, 7).

(6) Ἐκ πρώτης ὁψεως θὰ ἠδύνατο τις νὰ συναγάγῃ, ὅτι συντάξεως ἐκ τοῦ Ἰδρύματος δικαιούνται μόνον τὰ ὑπὸ ἀνδρὸς υἱοθετηθέντα τέκνα καὶ οὐχὶ τὰ ὑπὸ γυναικός, ἀφοῦ ὁ νόμος οὐδόλως μνημονεύει τὰ τῆς γυναικὸς θετὰ τέκνα. Ἡ τοιαύτη λύσις, ὡς εἰκόξ, ἀντίκειται οὐ μόνον πρὸς βασικὸς τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀρχάς, ὅπερ ἀπονέμει εἰς τὰ θετὰ τὴν αὐτὴν σχεδὸν μεταχειρίσιν, ἣν παρέχει καὶ εἰς τὰ νόμιμα τέκνα (ἡ υἱοθεσία μιμεῖται τὴν φύσιν *naturam imitatur* παράγρ. 4, 5 Εἰς. I, II), ἀδιαφόρως ἐὰν ταῦτα υἱοθετήθησαν παρ' ἀνδρὸς ἢ γυναικός, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου 6298, ὅστις διὰ τῆς φρασεολογίας του οὐδόλως ἠθέλησε νὰ ἐξαίρῃ τῆς συνταξιοδοτήσεως τὰ ὑπὸ γυναικὸς υἱοθετηθέντα τέκνα καὶ νὰ εἰσαγάγῃ αὐτὸς διὰ πρώτην φορὰν ἐξαιρέσιν τῆς μεταξὺ τῶν ὑπὸ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς υἱοθετηθέντων τέκνων ὑφισταμένης ἀχρι τοῦδε νομικῆς ἰσότητος.

(1) Ἀγαλλ. «Αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις» 1936 σελ. 184.

(2) Διὰ τὴν λήψιν συντάξεως δὲν ἔχει σημασίαν, ἐὰν τὰ πρόσωπα ταῦτα τελοῦν ἐν ἀσφαλιστικῇ σχέσει πρὸς τὸ Ἰδρυμα, ἀρκεῖ νὰ μὴ κερδίζουσιν διὰ συστηματικῆς βιοποριστικῆς ἐργασίας ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ εἰσπλάσιον τοῦλάχιστον τῆς συντάξεως, Ἀγαλλ. ἐνθ' ἄνω.

(3) Παρ' ἡμῖν ἡ υἱοθεσία τελεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τῶν Πρωτοδικῶν, ἐνώπιον τοῦ ὁποῖου εἰσάγεται ἡ περὶ αὐτῆς αἰτήσις κατὰ τ' ἄρθρα 640 ἐπ. Πολ. Δικ. καὶ τοῦτο ἐξετάζει, ἐὰν συντρέχουσιν τὰ πρὸς υἱοθεσίαν ἀπαιτούμενα ὑπὸ τοῦ Ἀστικοῦ Νό-

κοινοῦ δικαίου, δύναται νὰ υἱοθετήσῃ οὐ μόνον ὁ ἀνὴρ, ἀλλὰ καὶ ἡ γυνὴ⁽⁷⁾, ἐγεννήθη ζήτημα κατὰ πόσον δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἡ ὡς ἄνω διάταξις, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ υἱοθεσία παρὰ συνταξιούχου καὶ ἀποβιώσας γυναικὸς ἔλαβε χώραν πρὸ τῆς παρόδου ἔτους ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὴν χορηγήσεως τῆς συντάξεως. Ἀκολουθοῦντες τὴν αὐστηρὰν γραμματικὴν ἐρμηνείαν θὰ ἔδει ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ νὰ χορηγήσωμεν σύνταξιν εἰς τὸ θετὸν τέκνον, ἔστω καὶ ἐὰν ἡ υἱοθεσία ἔλαβε χώραν πρὸ τῆς παρόδου ἔτους ἀπὸ τῆς εἰς τὴν θανούσαν θετὴν μητέρα χορηγήσεως συντάξεως. Ἡ τοιαύτη λύσις, ὡς εἶκος, δὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου. Ἡ διάταξις αὕτη, τε θεῖσα, ὡς ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν, πρὸς ἀποφυγὴν καταχρήσεων εἰς βάρος τοῦ Ἰδρύματος, δὲν θὰ ἐξεπλήρουν ἀρκούντως τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἐνομοθετήθη, ἐν ᾗ περιπτώσει δὲν ἐφηρμόζετο καὶ ἐπὶ υἱοθετήσεως γυναικὸς, τὰ δὲ θετὰ ταύτης τέκνα ἐτίθεντο εἰς κρείττονα μοῖραν τῶν τοιούτων υἱοθετήσαντος ἀνδρός⁽⁸⁾.

Κατὰ τὰς ἐν τῷ Ἀστικῷ Δικαίῳ ἰσχυοῦσας γενικὰς ἀρχὰς τὸ εἰς υἱοθεσίαν δοθὲν τέκνον διατηρεῖ πάντα τὰ ἐκ τῆς ιδιότητός του ὡς νομίμου τέκνου ἀπορρέοντα δικαιώματα ἐναντι τῶν φυσικῶν αὐτοῦ γονέων⁽⁹⁾, δυνάμενον, ἐφ' ὅσον συντρέχουν καὶ αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις, νὰ τύχῃ συντάξεως ἐκ τοῦ Ἰδρύματος, ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου φυσικοῦ αὐτοῦ γονέως⁽¹⁰⁾.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ν. 6298 (ἄρθρ. 35 παρ. 1 στοιχ. β') ἀπαιτοῦντος πρὸς συνταξιοδότησιν θετοῦ τέκνου τὴν μὴ λῆψιν παρ' αὐτοῦ ὁπωσδήποτε συντάξεως ἐκ τοῦ Ἰδρύματος⁽¹¹⁾, ἀναφαίνονται ἐν τῇ πράξει αἱ κάτωθι περιπτώσεις: α) υἱοθετηθὲν τέκνον λαμβάνει σύνταξιν ἐκ τοῦ Ἰδρύματος, λόγῳ θανάτου τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου φυσικοῦ αὐτοῦ γονέως. Ἐὰν ἀκολουθῶς ἀποβιώσῃ ὁ ἡσφαλισμένος ἢ συνταξιούχος θετὸς αὐτοῦ γονεὺς, τὸ δὲ τέκνον ἐξα-

κολουθεῖ λαμβάνον τὴν λόγῳ θανάτου τοῦ φυσικοῦ γονέως σύνταξιν, δὲν δικαιούται νὰ λάβῃ καὶ νέαν τοιαύτην λόγῳ θανάτου τοῦ θετοῦ γονέως, καθόσον πρὸς παροχὴν ταύτης δέον τὸ τέκνον νὰ μὴ λαμβάνῃ ὁπωσδήποτε σύνταξιν ἐκ τοῦ Ἰδρύματος. Δύναται ὁμοῦς ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἐὰν προτιμᾷ τὸ τέκνον, νὰ παραιτηθῇ⁽¹²⁾ τῆς συνταξιοδοτήσεως τοῦ λόγῳ θανάτου τοῦ φυσικοῦ αὐτοῦ γονέως καὶ νὰ λάβῃ ἀκολουθῶς σύνταξιν λόγῳ θανάτου τοῦ υἱοθετήσαντος αὐτὸν ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου, ὁπότε πληροῦται ἡ ὡς ἄνω ἐκτεθείσα προϋπόθεσις τοῦ νόμου πρὸς συνταξιοδότησιν τῶν υἱοθετηθέντων τέκνων.

β) Ὁ θετὸς γονεὺς προαποβιοῖ τοῦ φυσικοῦ. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ θετὸν τέκνον, μὴ λαμβάνον ὁπωσδήποτε σύνταξιν ἐκ τοῦ Ἰδρύματος⁽¹³⁾, δικαιούται εἰς λῆψιν τῆς λόγῳ θανάτου τοῦ θετοῦ γονέως συντάξεως. Ἐὰν ἀκολουθῶς, μετὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς ὡς ἄνω συντάξεως, ἀποβιώσῃ καὶ ὁ ἡσφαλισμένος ἢ συνταξιούχος φυσικὸς τοῦ τέκνου γονεὺς, τοῦτο δικαιούται νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ τὴν κατὰ νόμον σύνταξιν λόγῳ θανάτου τοῦ φυσικοῦ γονέως, καθόσον ἡ ἀπονομή ταύτης δὲν τελεῖ ὑπὸ τούτων περιορισμῶν ὅφ' οὓς τελεῖ ἡ εἰς τὰ θετὰ τέκνα ἀπονεμομένη σύνταξις. Ἐν τῇ περιπτώσει ὁμοῦς ἀναγνωρισθῇ ἡ νέα αὕτη, παύει πληρουμένη ἡ προϋπόθεσις τοῦ νόμου πρὸς συνταξιοδότησιν τοῦ θετοῦ τέκνου — μὴ λῆψις ὁπωσδήποτε συντάξεως ἐκ τοῦ Ἰδρύματος —, ὁ δὲ δικαιούχος στερεῖται ἔκτοτε τοῦ δικαιώματος πρὸς σύνταξιν λόγῳ θανάτου τοῦ θετοῦ αὐτοῦ γονέως, λαμβάνων ἔκτοτε τοιαύτην λόγῳ θανάτου τοῦ φυσικοῦ.

γ) Ἐὰν τὸ λόγῳ θανάτου τοῦ θετοῦ γονέως συνταξιοδοτούμενον τέκνον, ὄν τὸ ἴδιον ἄμεσος ἡσφαλισμένος ὡς ἄσκειν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐργασίαν ὑπαγομένην εἰς τὴν ἀσφάλισιν, κατέστη ἀνίκανον πρὸς ἐργασίαν λόγῳ ἀναπηρίας⁽¹⁴⁾ δικαιούται τῆς σχετικῆς συντάξεως. Ἡ ἀναγνώρισις ὁμοῦς ταύτης θέλει στερεῖσθαι τὸ δικαιούχον τέκνον τῆς ἤδη λαμβανόμενης συντάξεως λόγῳ θανάτου τοῦ θετοῦ γονέως, καθ' ὅσον ἔκτοτε παύει ὑφισταμένη ἡ ἐν ἄρθρῳ 35 παρ. 1 στοιχ. β' τοῦ νόμου ἀναγραφόμενη προϋπόθεσις πρὸς συνταξιοδότησιν τῶν υἱοθετηθέντων τέκνων⁽¹⁵⁾.

Ὁ Νόμος 6298 συγκαταλέγει μεταξὺ τῶν εἰς σύνταξιν δικαιουμένων προσώπων, ἐν περιπτώσει θανάτου ἡσφαλισμένης ἢ συνταξιούχου, τὰ νόθα⁽¹⁶⁾ αὐτῆς τέκνα, ἀδιαφόρως ἐὰν συνυπάρχουν καὶ τέκνα νόμιμα⁽¹⁷⁾. Ὡς εἶκος, δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ συνταξιοδοτήσεως τούτων λόγῳ ὀρφανίας ἐκ πατρός, καθ' ὅσον

(7) Νευρὰ 27 Λέοντος. Βασ. 33-1-51. Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ν. 5 Κ. 8. 48 καὶ παράγρ. 10 Εἰς. ἡ γυνὴ μόνον πρὸς παραμυθίαν τῶν ἀπολωμένων παιδῶν ἠδύνατο νὰ υἱοθετήσῃ. Ἀλλ' ὁ Λέων διὰ τῆς 27 Νευρᾶς αὐτοῦ ἀπένευμε τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τὰς γυναῖκας ἀνευ διακρίσεως. Καὶ αἱ παρθένοι (ν. 30 Π Ι. 7 ἐν Βασ. 33-1-26).

(8) Ὁ Ἀγαλλόπουλος, ἐνθ. ἀνωτ., λέγων ὅτι ἡ υἱοθεσία δέον νὰ ἔλαβε χώραν ἐν τοῦλάχιστον ἔτους πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἡσφαλισμένου πατρὸς ἢ τῆς χορηγήσεως συντάξεως εἰς τὸν θετὸν πατέρα, ἐννοεῖ, προφανῶς, ὅτι τ' αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἐν τῇ περιπτώσει τὸ τέκνον υἱοθετήθῃ παρὰ γυναικὸς, ἥτοι καὶ τότε δέον ἡ υἱοθεσία νὰ ἔλαβε χώραν ἐν τοῦλάχιστον ἔτους πρὸ τοῦ θανάτου τῆς υἱοθετήσεως ἢ τῆς χορηγήσεως συντάξεως εἰς ταύτην.

(9) Ε. Π. 60|1935 ΕΕΝ, τόμ. Β' 765. Κρασσά, Γεν. Δ. παράγρ. 25.

(10) ν. 6298 ἄρθρ. 35 παράγρ. 1.

(11) Ἀκατανόητα τὰ ὑπὸ τοῦ Μ. Τζατζάνη καὶ Κοιν. Ἀσφαλίσεις ἀλλαχοῦ καὶ ἐν Ἑλλάδι. Ἀθῆναι 1937, τόμ. ΙΙ παράγρ. 618 Γ' σελ. 386 σημ. 1 λεγόμενα, ὅτι προϋπόθεσις πρὸς συνταξιοδότησιν τῶν υἱοθετηθέντων τέκνων εἶναι ἡ μὴ λῆψις παρ' αὐτῶν συντάξεως γήρατος ἐκ τοῦ Ἰδρύματος, ἀφοῦ κατὰ κανόνα τὸ εἰς σύνταξιν δικαίωμα τῶν τέκνων λήγει ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 16ου ἔτους τῆς ἡλικίας (ν. 6298 ἄρθρ. 37 παράγρ. 4).

(12) Ἡ παραιτήσις αὕτη θέλει, ὡς εἶκος, λάβῃ χώραν ἐν τῇ περιπτώσει ἡ σύνταξις, ἣν τὸ υἱοθετηθὲν τέκνον μέλει νὰ λάβῃ ἐκ τοῦ Ἰδρύματος, λόγῳ θανάτου τοῦ θετοῦ γονέως, εἶναι ἀνωτέρα τῆς ἤδη χορηγουμένης λόγῳ θανάτου τοῦ φυσικοῦ.

(13) Ἡ περιοριστικὴ αὕτη διάταξις τοῦ νόμου ἀφορᾷ, ὡς εἶκος, μόνον τὰ υἱοθετηθέντα τέκνα.

(14) Ἀρθρὸν 33 παράγρ. 1 ν. 6298.

(15) Καὶ ἐνταῦθα, βεβαίως, ὁ δικαιούχος διατηρεῖ τὸ δικαίωμα παραιτήσεως, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη.

(16) <Πορνογέννητος ἐστὶν ὁ μὴ δυνάμενος δεῖξαι τὸν ἑαυτοῦ πατέρα> ἡ δυνάμενος μὲν, τοιοῦτον δὲ ὃν ἔχει οὐκ ἔξεστι ν. 23. Π. 1.5 Βασ. 46. 1. 49.

(17) Ἀγαλλ. σελ. 184 στοιχ. β'.

ταύτα στεροῦνται κατὰ νόμον τοιούτου. Ἐν διαφέρειν παρουσιάζει τὸ θέμα τοῦ τρόπου ὑπολογισμοῦ τῆς συντάξεως τῶν νόθων τέκνων.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἐδ. α' τῆς παρ. 4 ἄρθρου 35 ν. 6298 τὸ ποσὸν τῆς ἐτησίως συντάξεως τοῦ τέκνου θανόντος ἡσφαλισμένου ἢ ἡσφαλισμένης ὀρίζεται ἴσον πρὸς τὰ 20|100 τοῦ ποσοῦ τῆς ἐτησίως συντάξεως τοῦ θανόντος ἡσφαλισμένου γονέως τοῦ τέκνου. Κατὰ τὸ ἐδ. β' τῆς αὐτῆς παρ. 4 τὸ ὡς ἄνω ποσὸν τῆς ἐτησίως συντάξεως διπλασιάζεται, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ τέκνου ἀμφοτεροπλευρῶς ὀρφανοῦ. Ἡ γραμματικὴ ἐρμηνεία τῆς διατάξεως ταύτης ἀγείρει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ διπλασιασμός τοῦ ποσοστοῦ ἐπέρχεται ἐν ἡ περιπτώσει πρόκειται περὶ τέκνου ἀμφοτεροπλευρῶς ὀρφανοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ νόθου, ἐν περιπτώσει θανάτου τῆς μητρός, καθόσον τοῦτο οὐδέποτε δύναται νὰ καταστῇ ἀμφοτεροπλευρῶς ὀρφανόν, ὡς μὴ ἔχον κατὰ νόμον πατέρα. Πράγματι, ὡς ὀρφανὸς δὲν νοεῖται ὁ μηδέποτε σχῶν γεννήτορα, ἀλλ' ὁ ἐκ τοῦ θανάτου ἀπολέσας αὐτόν, τὸ δὲ νόθον τέκνον δὲν εἶναι ὀρφανὸν πατρός, ἀλλ' ἐκ τοῦ νόμου στερούμενον τοιούτου. Ἀμφιβολίας ὅθεν γεννᾷ ἡ γνώμη καθ' ἣν ὁ ὑπολογισμός τῆς εἰς τὸ νόθον τέκνον λόγῳ θανάτου τῆς μητρός αὐτοῦ ἀπονεμηθεῖσιν συντάξεως δέον νὰ γίνῃ βάσει τοῦ ἐδαφ. β' παρ. 4 ἄρθρ. 35 τοῦ Νόμου, ἐφ' ὅσον ἡ διάταξις ἔχει ὑπ' ὄψει τέκνον στερούμενον μὲν γονέων, ἀλλὰ σχόν ποτε τοιούτους (19).

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι μεταξὺ τῶν νόθων

(18) Τὸ Ἰδρυμα Κοινων. Ἀσφαλίσεων ἠκολούθησεν ἐν τῇ πρακτικῇ τὴν ἀντίθετον λύσιν, χορηγήσας

τέκνων συγκαταλέγονται καὶ τὰ ἐξ αἰμομιξίας (19) προερχόμενα, ἔπεται ὅτι καὶ ἐπ' αὐτῶν ἰσχύουν, ὡς πρὸς τὴν εἰς αὐτὰ ἀπονομὴν συντάξεως καὶ τὸν τρόπον ὑπολογισμοῦ ταύτης, τ' ἄνωτέρω ἐκτεθέντα διὰ τὰ νόθα τέκνα (20).

ΛΥΣΑΝΔΡΟΣ Ν. ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΙΔΗΣ

εἰς νόθον τέκνον σύνταξιν ἴσην πρὸς τὰ 40|100 τῆς συντάξεως τῆς θανούσης μητρός, μὲ τὴν αἰτιολογίαν ὅτι τοῦτο εὐρίσκεται εἰς τὴν αὐτὴν μοῖραν εἰς ἣν καὶ τὸ ἀμφοτεροπλευρῶς ὀρφανὸν τέκνον (Ἀριθ. 4742|13 — 3 — 41 ἐγγραφον τῆς Γεν. Δίσεως). Ἡ λύσις αὕτη πιθανῶς μὲν ἀπὸ ἀνθρωπιστικῆς ἀπόψεως νὰ εἶναι ἢ ἐνδείκνυμένη, δὲν δύναται ὅμως νὰ στηριχθῇ εἰς τὸν νόμον, ὅστις ὁμιλῶν περὶ ὀρφανῶν τέκνων ἔχει ὑπ' ὄψει τοῦ τοιαῦτα σχόντα μὲν γονεῖς, ἀλλὰ στερούμενα τοιούτων λόγῳ θανάτου ἢ ἀφανείας. Διὰ σχετικῆς προσθήκης εἰς τὴν μνησθεῖσαν διάταξιν θὰ ἡδύνατο νὰ λυθῇ τὸ προκείμενον ζήτημα.

(19) Νόμ. 68 Π. 23.2 Βασ. 28. 5. 34, Προχ. Νόμ. 39, 69 καὶ 72. Ἐκ τοῦ Ποιν. Νόμου (ἄρθρ. 281) προκύπτει ὅτι αἰμομικτικὰ τέκνα εἶναι τὰ ἐκ γάμου μεταξὺ ἀνιόντων καὶ κατιόντων ἢ ἀδελφῶν ἀμφιθαλῶν ἢ ἑτεροθαλῶν γεννηθέντα.

(20) Ἐν τῇ πρακτικῇ τοῦ Ι.Κ.Α. δὲν ἀνεφάνη μέχρι σήμερον περίπτωσις ἀπονομῆς συντάξεως εἰς αἰμομικτικὸν τέκνον. Καίτοι δὲ ὁ νόμος δὲν συγκαταλέγει ρητῶς μεταξὺ τῶν δικαιουμένων συντάξεως τέκνων τὴν κατηγορίαν ταύτην, ἐν τούτοις, ἐφ' ὅσον ταῦτα, κατὰ τὰς ἐν τῇ προηγ. σημ. παρατεθείσας διατάξεις, ἐξομοιοῦνται πρὸς τὰ νόθα, οὐδεὶς λόγος συντρέχει νὰ μὴ παρέχεται καὶ εἰς αὐτὰ ἡ ἀσφαλιστικὴ προστασία, ἣτις χορηγεῖται εἰς τὰ νόθα τέκνα.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Ν. Δ. 1799/1942 ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΣΙΣ ΚΕΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΥΠΟ ΤΡΑΥΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ ΤΟΥ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Τοῦ κ. Α. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ, Παρέδρου τοῦ Νομ. Συμβ. τοῦ Κράτους

Κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ν. δ. 1799|1942 (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 27, σελ. 860 ἐπ.) ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου πᾶσαι αἱ διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν ὑπαλλήλων κενούμεναι θέσεις ἐκ τῶν ὀργανικῶς προβλεπομένων τοιούτων ἐν ἐκαστῇ τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν ἢ τοιούτων Δημοσίου Δικαίου, Τραπεζῶν, Ἀωνύμων Ἑταιριῶν, συμπληροῦνται ὡς κατωτέρω: 1) Ἀπορροφᾶται ὁ ἐπὶ πλέον τῶν ὀργανικῶν θέσεων ἀριθμὸς τῶν ὑπαλλήλων (ἀνάπηροι — τραυματίαι — πολεμισταί), ὁ προσληφθεὶς συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ παρόντος νόμου. 2) Συμπληροῦνται αἱ κεναὶ ὀργανικαὶ θέσεις κατὰ 5|10 ὑπὸ τῶν τραυματιῶν καὶ πολεμιστῶν τοῦ τελευταίου πολέμου, εἴτε ἐφεδρικοὶ ἀξιωματικοί, εἴτε ὁπλίται εἶναι οὗτοι, τῶν ἐχόντων τὰ νόμιμα προσόντα. 3) Ἐκ τῶν ὑπολοίπων ὀργανικῶν θέσεων καλύπτεται τὸ 1|10 τούτων ὑπὸ τῶν θυμάτων πολέμου τῶν ἐχόντων τὰ νόμιμα προσόντα, τιθεμένης ὡς βάσεως τῆς προσλήψεως ἐνὸς προσώπου ἐξ ἐκάστης οἰκογενείας θυμάτων πολέμου εἰς δημοσίαν θέσιν ἢ Ὀργανισμὸν δημοσίου δικαίου, Ἀωνύμους Ἑταιρίας καὶ Τραπεζας, κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου ὀριζόμενα.

* Ἀντικείμενον τῆς προκείμενης γνωμοδοτήσεως τοῦ

Νομικοῦ Συμβουλίου εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ἐν λόγῳ νόμου περὶ τοῦ τρόπου τῆς πληρώσεως τῶν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων.

Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν (Δίσις Νομικῶν Ὑπηρεσιῶν). Ἀριθ. πρωτ. 6842|20857. Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαρτίου 1943.

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 13625 ἐ. ἐ. ὑμετέρου ἐγγράφου ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι τὸ Β'. Τμήμα τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ἀποτελεσθὲν ἐκ τῶν κ. κ. Α. Κουμάντου, Προέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, Δ. Ἀποστολάκη, Α. Παπαδημητροπούλου, Κ. Δημητρακάκη, Γ. Φραγκοῦλη, Τ. Κοντινασοπούλου, Νομικῶν Συμβούλων, Α. Χατζηδάκη, εισηγητοῦ, καὶ Κ. Περιφανάκη, Παρέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφάνθη ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ ὡς ἄνω ἐγγράφῳ ἐρωτήματος ὡμῶν ὁμοφώνως ὡς ἑξῆς.

Λογικῶς τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. Δ. 1799 τοῦ 1941 (Ε. Κ. 245), καθ' ὃ αἱ διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως ὑπαλλήλων κενούμεναι θέσεις πληροῦνται κατὰ τὰ 5|10 ὑπὸ τῶν τραυματιῶν καὶ πολεμιστῶν τοῦ τελευταίου πολέμου, προτιμωμένων τῶν ἐμφανισάντων τὴν καλυτέ-

ραν δρᾶσιν κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ λεπτομερέστερον ἀναφερόμενα, καὶ κατὰ τὸ 1/10 ὑπὸ τῶν θυμάτων πολέμου, πρέπει νὰ ἐξηγενηθῇ ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι ἡ ἐκ τῶν προσώπων τούτων πλήρωσις τῶν κενῶν θέσεων θὰ γίνῃ μόνον ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσιν ὑποψήφιοι ἔχοντες τὰ λοιπὰ νόμιμα προσόντα καὶ ἐπὶ πλέον τὰς ιδιότητας τοῦ τραυματίου, πολεμιστοῦ ἢ θύματος πολέμου καὶ ὅτι ἐπὶ πλέον, καθ' ὃν χρόνον πρόκειται νὰ πληρωθῶσιν αἱ κεναὶ θέσεις, οὗτοι ὑπέβαλον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον σχετικὰς αἰτήσεις μετὰ τῶν κατὰ νόμον ἀποδεικτικῶν τῆς ιδιότητός των ταύτης (ὡς τραυματίου, πολεμιστοῦ ἢ θύματος πολέμου) στοιχείων. Ἡ ἀντίθετος λύσις, ὅτι καὶ ἂν δὲν ὑπάρχωσι τοιοῦτοι ὑποψήφιοι ἢ οἱ ὑπάρχοντες δὲν ὑπέβαλον αἰτησὶν πρὸς τὴν ἐνεργήσαν τοὺς διορισμούς Ἀρχήν, ἢ Ἀρχὴ αὕτη οὐχ ἦτοον πρέπει νὰ παραφυλάττῃ τὰ 6/10 τῶν κενῶν θέσεων μὴ τυχὼν ἐμφανισθῶσιν εἰς τὸ μέλλον ὑπ' ψήφιοι κεκτημένοι τὰς ἐν ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. Δ. 1799 ιδιότητας, ἀγεί εἰς τὸ παράλογον συμπέρασμα ὅτι αἱ κεναὶ θέσεις θὰ ἔπρεπε νὰ μένωσι κεναὶ κατὰ τὰ 6/10 ἐπ' ἀόριστον χρονικὸν διάστημα, μέχρις οὗ οἱ κεκτημένοι τὰς ἐν ἄρθρῳ 5 ιδιότητας ὑποβάλλουν αἰτήσεις μετὰ τῶν προσηκόντων δικαιολογητικῶν ἢ, ἐνδεχομένως, νὰ μὴ πληρωθῶσι ποτέ, ἂν δὲν ὑπάρχωσι τραυματίαι ἢ πολεμισταὶ ἢ θύματα πολέμου, ἔχοντες τὰ λοιπὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς κενῆς θέσεως νόμιμα προσόντα. Τοιοῦτον αὐτοπὸν δὲ ἀποτέλεσμα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἡθελήσεν ὁ νόμος.

Ἐξ ἄλλου ὅμως οἱ κανόνες τῆς χρηστῆς καὶ εὐρύθμου διοικήσεως ἐπιβάλλουσιν ὅπως ἡ μέλλουσα νὰ ἐνεργήσῃ διορισμὸν Ἀρχή, ἂν δὲν ὑφίσταται παρ' αὐτῇ αἰτήσεις προσώπων ἐκ τῶν ἐν ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. Δ. 1799, μὴ προβῇ εἰς πλήρωσιν πασῶν τῶν κενῶν θέσεων, πρὶν ἢ ἐξαντλήσῃ πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως οἱ ἐνδιαφερόμενοι λάβωσι γνῶσιν τῆς ὑπάρξεως τῶν κενῶν θέσεων, ἵνα υποβάλλωσιν αὐτῇ αἰτήσεις μετὰ τῶν δικαιολογητικῶν. Καὶ σκόπιμον βεβαίως θὰ ἦτο ὅπως ἡ ἐκπλήρωσις τῆς μὴ ρητῆς ἐν τῷ νόμῳ θεσπιζομένης, ἀλλὰ συναγομένης ἐκ τῶν γενικῶν ἀρχῶν ὑποχρεώσεως ταύτης τῆς Διοικήσεως ρυθμισθῇ διὰ διαταγῶν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Ἀμύνης ἐκδιδόμενων κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. Δ. 1799. Ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ ἐκδοθῶσι τοιαῦται διαταγαὶ ἢ μέλλουσα νὰ προβῇ εἰς πλήρωσιν κενῶν θέσεων Ἀρχὴ δέον νὰ καλέσῃ τοὺς ἔχοντας τὰς ἐν ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. Δ. 1799 ιδιότητας ὅπως υποβάλλωσιν αὐτῇ αἰτήσεις μετὰ τῶν νομίμων ἀποδεικτικῶν τῆς ιδιότητός των ταύτης καὶ τάξῃ εἰς αὐτοὺς εὐλογον πρὸς τοῦτο, ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, προθεσμίαν, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ὁποίας θὰ δύναται νὰ προβῇ εἰς πλήρωσιν πασῶν τῶν κενῶν θέσεων, εἴτε κατὰ τὰς ἐν ἄρθρ. 5 τοῦ Ν. Δ. 1799 ἀναλογίας, ἂν ἔχουσιν ὑποβληθῇ αὐτῇ αἰτήσεις τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου ἐννοουμένων προσώπων, εἴτε καὶ μὴ τηροῦσα τὰς ἀναλογίας ταύτας, ἂν δὲν ἔχουσιν ὑποβληθῇ αὐτῇ τοιαῦται αἰτήσεις.

ὁ Εἰσηγητὴς

Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου
Α. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΑΝΑΡΜΟΣΤΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΑΠΟ ΑΠΟΨΕΩΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ Ν.Δ. 424/1941

Τοῦ κ. ΣΩΚΡ. ΣΑΡΑΦΗ, Δικηγόρου

Ὡς γνωστόν, τὸ ἀπαγορεύσαν τὰς ἀπολύσεις τῶν ἐργαζομένων Ν. Δ. 424]41 ἐπέτρεψεν εἰς τὸν ἐργοδότην

τὴν (ἄρθρ. 10) τὴν ἀπόλυσιν τῶν εἰς αὐτὸν ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, ἐφ' ὅσον ἡ διαγωγή τῶν τελευταίων εἶναι ἀνάρμοςτος.

Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν ὀρθότητα τῆς διατάξεως ταύτης. ὅταν πρὸ πάντων ἡ ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ κρίνεται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων δικαστικῶν ὀργάνων, αἵτινα εἰς ἕκαστην συγκεκριμένην περίπτωσιν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκατέρωθεν προσκομιζομένων στοιχείων ἀποφαίνονται, ἀπονέμοντα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πορισμάτων των τὸ δίκαιον.

Ἐνῶ ὅμως τὸ προορηθὲν Ν. Δ. 424]41 διαλαμβάνει καὶ πολὺ ὀρθῶς, διάταξιν, ἐπιτρέπουσαν τὴν ἀπόλυσιν δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν τοῦ ἐργαζομένου, ἐν τούτοις, παρὰ τὸ προσηγορευτικὸν διὰ τοὺς ἐργαζομένους πνεῦμά του, ἀγνοεῖ καὶ συνεπῶς δὲν ρυθμίζει τὴν ἀντίθετον περίπτωσιν: Τὴν ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν τοῦ ἐργοδότη.

Διότι ὅχι μόνον δὲν ἀποκλείεται, ἀλλὰ τοῦναντίον μάλιστα εἶναι συνηθέστατον τὸ φαινόμενον ἐργοδότην θέλοντος νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ δεσμευομένου ὑπὸ τῶν φιλεργατικῶν νόμων, δι' ὕβρεων καὶ γενικῶς διὰ συμπεριφορᾶς ἀναρμόστου, νὰ προσπαθῇ νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην του εἰς ἀποχώρησιν ἐκ τῆς ἐργασίας του.

Ἡ ἀτέλεια αὕτη τῆς νομοθεσίας μας καθιστᾷ ἰδίως εἰς τὰς μικρὰς ἐπιχειρήσεις, ὅπου ὁ ἐργοδότης εὐρίσκεται συνεχῶς εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην του, ὅχι μόνον μαρτυρικὴν τὴν ζωὴν τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλὰ καὶ νεκρὸν γράμμα τοὺς φιλεργατικούς νόμους, ἀφοῦ ὁ μισθωτὸς ἢ ἀναγκάζεται πρὸς τῆς καθημερινῆς ταπεινώσεως νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐργασίαν του ἢ, παρυσυρόμενος ὑπὸ δικαίας ὀργῆς, ἀναποδίδει τὰ ἴσα εἰς τὸν προϊστάμενόν του, ὅτε αὐτὸς ἔχει τὴν «ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν», χάρις εἰς τὴν ὁποίαν δύναται νὰ λύσῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον, φρονούμεν ὅτι ἔπρεπε νὰ διαρρυθμισθῇ κατὰ τρόπον ἐναρμονισμένον μὲ τὰς σημερινὰς τάσεις τῆς νομοθεσίας μας καὶ ἡ περίπτωσις τῆς ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς τοῦ ἐργοδότη.

Παρὰ ταῦτα, ὅμως, εἰς τὴν δικαιοπλαστικὴν ἐρμηνείαν τοῦ ν. δ. 424]1941 ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων ἀπόκειται νὰ φράξῃ τὴν θύραν καταστρατηγήσεως τῶν ὁρισμῶν του, ἐπεκτείνουσα τὴν ἐννοίαν τοῦ ὅρου «μονομερὲς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας» πρὸς, ὡς γνωστόν, ἐξισώνεται κατὰ τὸν νόμον (ἄρθρ. 7 νόμου 2112) μὲ ἀπόλυσιν, ἐφαρμοζομένου τοῦ κανόνος τούτου καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ν. δ. 424, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου, ὥστε νὰ προστατευθῇ ὁ μισθωτὸς ἀπὸ τῶν ἐπιζημιῶν ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας του ἀποτελεσμάτων μιᾶς, κατ' ἀντικειμενικὴν κρίσιν, «ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς» τοῦ ἐργοδότη.

Πρόδηλον εἶναι, ὅτι διὰ τῆς συμπεριφορᾶς, ποὺ δὲν προσιδιάζει εἰς τὴν φύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς συναλλάγματος ἀπὸ καλῆς πίστεως, ἐπέρχεται ἡθικὴ μείωσις τοῦ μισθωτοῦ καὶ κατὰ τῆς ἡθικῆς αὐτῆς μειώσεως ἔχει ὁ μισθωτὸς τὸ ἐκ τοῦ νόμου βοήθημα νὰ θεωρήσῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀπολυθέντα ἀδικαιολογῆτως, μὲ τὰς ἐκ τοῦ ν. δ. 424]1941 συνεπειάς.

ΣΩΚΡ. ΣΑΡΑΦΗΣ

Δικηγόρος

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ Ν. Δ. 424]1941 ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Ἐπιβολὴ μονιμότητος καὶ ἐνὸς μόνον μισθωτοῦ ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως

Περιορισμὸς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπολύσεως ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ. — Ρύθμις ὑπὸ τοῦ ν. δ. 424] 941 δύο θεμάτων, τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας τοῦ ἐργατεῦπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων καὶ τῆς ἀδίκου ολογήτου ἀπολύσεως.

Τὸ ν. δ. 424]1941 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» καθιέρωσε τὴν αἰτιώδη καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν μισθωτῶν, πού ὑπηρετοῦν εἰς ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, ἀνεξαρτήτως ἂν ἔχῃ ἐπιβληθῇ ἢ ὄχι τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

Εἶναι, ἐπομένως, εὐρυτέρα ἢ προστασία αὐτοῦ ἐκείνης τοῦ τροποποιηθέντος δι' αὐτοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939, ὁ ὁποῖος εἶχε μοναδικὴν προϋπόθεσιν ἐφαρμογῆς τὸν περιορισμὸν τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως.

Ὁ ἀναγκ. νόμος 2000]1939 ἐξησφάλισε τὸν μισθωτὸν διὰ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, μεθ' ἣν δὲν ἦτο ἐλευθέρα ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη ἀπόλυσις, ἐπιτερεομένη μόνον κατόπιν ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν του ἐνεργοῦντος δημοσίου ὀργάνου (ἀρθρ. 4 § 4).

Τὸ ν. δ. 424]1941 ἐσφαλίζει τὸν μισθωτὸν καὶ ἀνευ παρεμβολῆς τῆς Διοικήσεως δι' ἐπιβολῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἀπὸ τῆς ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως, διαγράφει δύο τρόπους ἀπολύσεως, ἀναλόγως τῆς αἰτίας πού δικαιολογεῖ αὐτήν: Ἐν περιπτώσει πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν μόνον κατόπιν ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (Βλέπε περὶ τοῦ δλου διαδικαστικοῦ συστήματος Ἐ. π. ι. θ. Ἐργ. γ. α. Δ. ι. κ., τόμος α', τεύχος 22, σελ. 689) καὶ ἐν περιπτώσει ἀποδεδειγμένης ἀνεπαρκείας, ἀκαταληκτικότητος ἢ ἀναριθμοῦ συμπεριφορᾶς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη, ὑπὸ τὰς βασικὰς προϋποθέσεις τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ μισθωτοῦ δι' ἄλλου τῆς αὐτῆς ἐιδικότητος καὶ μετὰ αὐτὰς ἀποδοχὰς καὶ τῆς μὴ ὑπερβάσεως τοῦ ποσοστοῦ 15 ο) τοῦ ὑπηρετούντος προσωπικοῦ (ἀρθρ. 9 καὶ 10 ν. δ. 424]1941). Ἀληθῶς ὁμως ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως προκύπτει, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424]1941 συνδέεται πρὸς τὸν ἀριθμὸν τοῦ διατηρουμένου ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως ἀριθμοῦ προσωπικοῦ, ὥστε ν' ἀποκλεισθῇ, φέρ' εἰπεῖν, ἡ ἐφαρμογὴ του ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, πού ἀπασχολοῦν ἓνα καὶ μόνον μισθωτὸν.

Οὕτως τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὡς θὰ ἦδύνατο ἐκ πρώτης ὄψεως νὰ ὑποτεθῇ, λόγῳ τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ ὅρου «ἐκ περιτροπῆς ἐργασία», ἐνῶ τὸ ὀρθότερον θὰ ἦτο νὰ ἐχρησιμοποιεῖτο ὁ ὅρος «μερικὴ ἀπασχόλησις» (βλέπε σύμφ. Ι. Ζάργαν, Ἀνεργία καὶ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, σελ. 239 ἐπ.) προϋποθέτει ἀριθμὸν προσωπικοῦ πέραν τοῦ ἐνός.

Ἐπομένως καὶ ἓνα μόνον μισθωτὸν, ἂν διατηρῇ ἢ ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, ὑπόκειται καὶ εἰς

ἐφαρμογὴν τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ ἀρθροῦ 6 τοῦ ν. δ. 424]1941, ἀφοῦ, ἄλλως, καὶ διὰ τῆς ἀπολύσεως καὶ τοῦ ἐνὸς μόνον μισθωτοῦ πολλαπλασιάζεται ἡ ἀνεργία, με συνέπειαν τὸ ἐξ αὐτῆς δεινὰ, πού ἐπῆλθεν ὁ νόμος νὰ ἀποσοβῇ.

Περὶ τῶν ζητημάτων αὐτῶν πραγματεύεται ἡ κατωτέρω ἐνδιαφέρουσα ἐφετειακὴ ἀπόφασις.

Ἐφετείου Ἀθηνῶν 34]1943

Εἰσηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. Μ. Παντελῆς

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Κατσούλης, Ι. Λέκκας

Ἡ ἀγωγή, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις (Πρωτ. Πειραιῶς 1230]1942), βάσιν ἔχει τὰ περιστατικά, ὅτι ὁ ἐνάγων καὶ ἦδη ἐκκαλὼν, προσληφθεὶς κατὰ τὸ ἔτος 1923 ἐπ' ἀόριστον χρόνον εἰς τὸ φαρμακεῖον τοῦ ἐναγομένου, ὡς διπλωματοῦχος βοηθὸς φαρμακοποιός, ἐπὶ μισθῷ, ὑπηρετήσῃ παρ' αὐτῷ συνεχῶς ἕκτοτε μέχρι τῆς 21 Μαρτίου 1942, ὅτε ἀπελύθη ὑπὸ τούτου, χωρὶς νὰ συντρέχουσιν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἀρθροῦ 9 ἢ 10 τοῦ ν. δ. 424]1941 καὶ ἐπομένως ἀκύρως, αἵτησιν δὲ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐναγομένου πρὸς καταβολὴν εἰς τὸν ἐνάγοντα τῶν ἀπὸ Μαρτίου μέχρι τέλους Ἰουνίου 1942 μισθῶν.

Τὸ ἐν λόγω ν. δ. ρυθμίζει δύο θέματα, ἀφ' ἐνὸς μὲν διὰ τῶν ἀρθρῶν 1—8, 11, 12 καὶ 14 τὸ τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας τοῦ ἐργατεῦπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, τροποποιεῖν αἱ συμπληροῦν ὡς πρὸς τοῦτο τὰς διατάξεις τοῦ τῶν πρώτων προβλέψαντος περὶ τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἀναγκ. νόμου 2000]1939, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῶν ἀρθρῶν 9 καὶ 10 τὸ τῆς ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν τῶν ἐν λόγω ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων περιορίζον τὸ δικαίωμα τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς τοιαύτην ἀπόλυσιν καὶ ἐπιτρέπον ταύτην μόνον ὑπὸ τὰς ἐν τοῖς ἀρθροῖς τούτοις ἀναγραφόμενας προϋποθέσεις. Αἱ διατάξεις δὲ τῶν ἀρθρῶν τούτων, δι' ὧν καθιεροῦνται μονιμότης τῶν ἐιρημένων μισθωτῶν, εἶναι ἐφαρμοστέαι ὡς πρὸς ἀπάσας τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὅσονδήποτε μικρὸν ἀριθμὸν μισθωτῶν καὶ ἂν ἀπασχολῶσιν αὐταί, μηδεμιᾶς περὶ τούτου διακρίσεως γινομένης ἐν τῷ νόμῳ. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ καὶ διὰ ὅτι αἱ διατάξεις αὗται ἀφορῶσι μόνον τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀπασχολοῦσι πλείονας τοῦ ἐνὸς μισθωτούς, τοῦτέστιν ἐκεῖνας, ὡς πρὸς ἃς εἶναι νοητὴ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, δὲν δύναται νὰ ὑπο-

στηριχθῇ ἐκ τοῦ λόγου καὶ μόνον ὅτι τὸ Διάταγμα, εἰς τὰ πλείστα τῶν ἄρθρων αὐτοῦ, περιέχει διατάξεις ἀφορώσας τὸ θέμα τῆς ἐν λόγῳ ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. Ἐὰν ὁ νομοθέτης εἴχεν εἰς τὸν νουν αὐτοῦ, ὅπως ἐξαίρεση τῆς καθιερουμένης ὑπ' αὐτοῦ μονιμότητος τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, τῶν ἀπασχολουσῶν μικρὸν ἀριθμὸν τοιούτων, δὲν φαίνεται πιθανὸν ὅτι δὲν θὰ ὥριζε τοῦτο ρητῶς καὶ ἐπὶ πλέον θὰ ἐξήρει μόνον τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, ἀπασχολούσας μόνον ἓνα μισθωτόν. Ἡ ὁρθότης τῆς ἐρμηνείας αὐτῆς ἐνὶ σχύεται καὶ ἐκ τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρου 10 § 1 τοῦ νομ. διατάγματος ἐκδοθείσης καὶ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 156 τῆς 8/9/42 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθείσης ὑπ' ἀριθ. 35061/30/8/41 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ. Ἐργασίας, δι' ἧς ὀρίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν δυναμένων ν' ἀπολυθῶσιν ἐτησίως μισθωτῶν ἐκάστης ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, βάσει τοῦ ὑπηρετοῦντος παρ' αὐτῇ προσωπικοῦ, καὶ ἥτις μεταξὺ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων τούτων περιλαμβάνει καὶ τὰς ἐξ αὐτῶν ἀπασχολούσας μόνον ἓνα μισθωτόν (ἄσχετον δὲ βεβαίως εἶναι πρὸς τὸ προκείμενον τὸ ζήτημα τοῦ κύρους τῆς ἀποφάσεως ταύτης, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς ἐπιτρέπεται καὶ εἰς τὰς ἀπασχολούσας οὐκ πλείονας τῶν ἐξ μισθωτοῦς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἀπόλυσις ἐνὸς μισθωτοῦ ἐτησίως, καθ' ὑπέρβασιν τοῦτέστι τοῦ ἐν ἄρθρῳ 10 § 1 ὀριζομένου ὡς ἀνωτάτου ὀρίου ἐτησίων ἀπολύσεων ποσοστοῦ 15 οἰο τῶν παρ' ἐκάστη ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει ὑπηρετούντων μισθωτῶν). Ὁθεν τὸ πρωτοβάθμιον δικαστήριον, ἀντιθέτως σκεφθὲν διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφασεῶς του καὶ ὑποχρεῶσαν τὸν ἐκκαλοῦντα ἐνάγοντα, ὅπως ἀποδείξῃ, πρὸς τοὺς ἄλλους, καὶ ὅτι ὁ ἐνάγομενος καὶ ἐφεσίβλητος, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπ' αὐτοῦ γενομένης ἀπολύσεως ἐκείνου, ἀπρηγόλει ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ φαρμακεῖου τοῦ πλείονας τοῦ ἐνὸς μισθωτοῦς, θεωρήσαν οὕτω τὴν συνδρομὴν τοῦ περιστάτικοῦ τούτου ὕπερ, κατ' αὐτό, περιέχεται ἐμμέσως ἐν τῇ ἀγωγῇ, ὡς ἀναγκαίαν κατὰ νόμον, πρὸς θεμελίωσιν τοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀξιουμένου δικαιώματος τοῦ ἐκκαλοῦντος, διέταξεν ἀποδείξιν περὶ περιστάτικοῦ μὴ ἔχοντος, καθ' ἐαυτό, οὐσιώδη κατὰ νόμον ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς ὑποθέσεως καὶ δέον, δεκτοῦ γενομένου τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 181 § 2 ἀριθ. 3 τῆς Πολ. Δικονομίας, ὡς τοῦτο μετερρυθμίσθη διὰ τοῦ νόμου ΓΩΖ', παραδεκτῶς προβαλλομένου σχετικοῦ μοναδικοῦ λόγου τῆς ἐφέσεως, ὡς βασιμῶς, νὰ μεταρρυθμισθῇ ἢ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἀπαλειφθῇ ἐκ τοῦ ἐπιβληθέντος τῷ ἐκκαλοῦντι ἐπὶ τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς του θέματος ἡ ἀφορώσα τὴν ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐναγομένου ἀπασχολήσιν εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν του πλείονων τοῦ ἐνὸς μισθωτῶν φράσις.

Ν. Δ. 424/1941 ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΩΡΙΣΜΕΝΗΣ ΧΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

Μὴ ἐφαρμογὴ ἐπὶ συμβάσεων ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας. — Σκοπὸς τοῦ ν. δ. 424/1941.

Σύμφωνος πρὸς τὴν κρατήσαν ἐν τῇ νομολογίᾳ (βλέπε Ἐπ. Ἰ. Ἐργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος

35, σελ. 107) ἀποψιν εἶναι ἡ τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως ὅτι τὸ ν. δ. 424/1941 δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν συμβάσεων ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας.

Ἀπομένει, ἐπομένως, νὰ διακριθῇ ἡ σύμβασις ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας ἀπὸ τῆς ἀορίστου τοιαύτης (βλέπε περὶ τοῦ διακριτικοῦ γνωρίσματος Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 24/1942, Ἐπ. Ἰ. Ἐργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 38, σελ. 213), ἵνα ἐκ τῆς διαρκείας ἐξαρηθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ν. δ. 424/1941, ὑπὸ τὴν γενικωτέραν πάντοτε ἀρχὴν, ὅτι ἡ ὠρισμένη χρονικὴ διάρκειά τῆς συμβάσεως δικαιολογεῖται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως καὶ δὲν ἐτέθη σκοπίμως πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου.

Κλασικὸν παράδειγμα τοιαύτης προθέσεως καταστρατήγησε δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅταν συμφωνῇται ὠρισμένη διάρκειά τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ διατηρεῖ, πρὸς αὐτὸ, ὁ ἐργοδότης τὸ δικαίωμα ν' ἀπολύῃ τὸν μισθωτὸν ὅποτεδήποτε καὶ πρὶν ἀκόμη παρέλθῃ ὁ συμφωνηθεὶς χρόνος διαρκείας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὁρισμένη διάρκειά συμβάσεώς τινος καὶ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη ν' ἀπολύῃ καὶ προηγουμένως τὸν ἐργάτην εἶναι ἔννοια ἀσυμβίβαστοι (πρβλ. Hucck — Nipperdey, Lehrbuh des Arbeitsrechts, I, 1931, σελ. 297).

Ὁ καθορισμὸς χρόνου ὠρισμένης διαρκείας τῆς συμβάσεως ἐργασίας προϋποθέτει ὑποχρεωτικὴν διατήρησιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας μέχρι τοῦ ἐκ τῶν προτέρων γνωστοῦ χρόνου λήξεώς της ἢ τοῦ προκύπτοντος ἐκ τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς φύσεως τῶν ὑπηρεσιῶν, μ' ἐφαρμογὴν πάντως τῶν διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, πὺν ρυθμίζουσιν τὰ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας καὶ πρὸ τοῦ πέρατος αὐτῆς.

Εἰς περίπτωσιν δυσφυλάξεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότη νὰ λύῃ μονομερῶς τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ πρὶν ἢ παρέλθῃ ὁ χρόνος τῆς διαρκείας αὐτῆς, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἡ δικαίωσις καὶ ἐπιδοκιμαστικὴ αἰτία λύσεως τῆς τοιαύτης συμβάσεως, εἶναι καταφανὴς ἡ πρόθεσις τοῦ ἐργοδότη πρὸς καταστρατήγησιν τῶν ἐξασφαλιστικῶν τοῦ μισθωτοῦ διατάξεων, πὺν ἐφαρμόζονται εἰς συμβάσεις ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας καὶ ἐγκαταλείπεται τοιούτοτρόπως ὁ μισθωτὸς καὶ εἰς τὴν ἔλλειψιν προστασίας τῆς συμβάσεως ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας, ἀφοῦ δὲν θὰ δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ ὅτι ἐκ τῆς προώρου λύσεως τῆς συμβάσεως ἐζημιώθῃ, κατὰ τὰ ἐν τῷ κοινῷ ἀστικῷ δικαίῳ κρατοῦντα.

Ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις, πὺν παρατίθεται κατωτέρω, ἀποδίδει, ὁρθῶς, ἰδιαίτεράν προσοχὴν εἰς τὸ ζήτημα, ἂν ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς συμβάσεως ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας προκύπτει ἀβίαστος ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας, πὺν παρέχεται.

Συμφωνεῖ οὕτω πρὸς τὴν ὁρθὴν ἀποψιν, ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς συμβάσεως μὲ ὠρισμένην χρονικὴν διάρκειαν πρέπει νὰ εἶναι παρ' ἀμφοτέρους τοῖς συμβαλλομένοις ἀναγνωρίσιμος (πρβλ. καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 24/1943, καὶ εἰσαγωγικὸν σημείωμα, Ἐπ. Ἰ. Ἐργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 38, σ. 213).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 56/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Σῦρρος
Δικῆροι οἱ κ.κ. Σ. Τριανταφύλλου, Ι. Ἀνδρουτσόπουλος

Ὡς πρὸς τὴν φύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας μεταξὺ τῶν διαδίκων, ὁρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη (Εἰρηνοδίκειου Ἀθηνῶν 34/1943) ἐξετίμησε τὰς διεξαχθείσας ἀποδείξεις. Κατ' αὐτάς, ὁ ἐκκαλὼν προσελήφθη ὡς φύλαξ ἀγροτικοῦ κτή-

ματος μέχρι τοῦ πέρατος τῆς συγκομιδῆς, μεθ' ἣν δὲν ὑπῆρχε λόγος συνεχίσεως τῶν ὑπηρεσιῶν του. Ἐβεβαιώθη, ἐπομένως, μίσθωσις ὑπηρεσιῶν ὀρισμένου χρόνου καὶ σαφὴς κατὰ τὴν κατάρτισιν αὐτῆς ὡς τοιαύτη γενομένη καὶ ἐκ τῆς φύσεως τῆς παρεσχετέας ἐργασίας ἀβιάστως προκύπτουσα. Ἐπὶ συμβάσεως ὅμως ἐργασίας ὀρισμένου χρόνου δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ νομοθετικὸν διάταγμα 424/1941. Οὐδαμῶθεν ἐξάγεται, τόσον ἐκ τοῦ κειμένου αὐτοῦ, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, ὅτι ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης τοσαύτην καὶ τοιαύτην ἐπέμβασιν εἰς τὴν θέλησιν καὶ τὴν αὐτοβουλίαν τῶν ατόμων, ὥστε ν' ἀνατρέψῃ ριζικῶς πᾶν ὅ,τι οὗτοι ἔλευν-θέρως καὶ ἐν γνώσει ἐπετέλεσαν καὶ ἐσκόπησαν, ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου ἀποστερῶν τοὺς συναλλαχθέντας ἀπὸ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀποτελεσμάτων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἠθέλησαν καὶ ἐδήλωσαν, καὶ τὰ ὁποῖα εἰς οὐδὲνα ἀντιβαίνουσι κανόνα, μεταβάλλων εἰς διηνεκὴ καὶ ἀναγκαστικὴν ἀλόγως σχέσιν θεληθεῖσαν πρόσκαιρον καὶ ὀρισμένου ἀποτελέσματος. Οὕτε σκοπὸς τοῦ νόμου εἶναι νὰ προστατεύσῃ τὴν ἐνδιόθετον μονομερῆ μεταβολὴν τῆς θαλήσεως τοῦ ἐνός τῶν μερῶν, ἥτις τυχὸν ἐπῆλθεν ὕστερον καὶ παρὰ τὰ ἀρχικῶς βουλευθέντα καὶ δηλωθέντα, ἄνευ δὲ συναινέσεως τοῦ ἐτέρου μέρους. Ὁρθῶς ὅθεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπερριψέ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος, διὰ τοὺς αὐτοὺς δὲ λόγους εἶναι ἀπορριπτέα καὶ ἡ ἔφεσις του.

Ν. Δ. 424/1941 ΚΑΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΝΟΜΙΚΟΙ ΣΥΜ-ΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

Χαρακτηρισμὸς τῆς σχέσεως δικηγόρου καὶ ἐπιχειρήσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας, μὴ ἀποκλειομένης ἐκ τοῦ Κώδικος περὶ δικηγόρων.— Ὑπαγωγὴ τῆς συμβάσεως εἰς ν. δ. 424/1941.— Ἀποδείξεις περὶ μισθοῦ.

Τὸ ζήτημα ἂν ὁ δικηγόρος ὁ ἐκμισθῶν τὰς νομικὰς του ὑπηρεσίας εἰς ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν θεωρεῖται ὡς συνδεόμενος μετὰ τοῦ ἐργοδότη διὰ συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ν. δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας», ἐπανερχεται πρὸς κρίσιν διὰ τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως.

*Ανιθέτως πρὸς τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 117/1942 ἀποφ. Α. Π. (Ἐ π ι θ. Ἐ ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τευχ. 19, σελ. 590 ἐπ.), τὸ Πρωτοδικεῖον θεωρεῖ τὴν σχέσιν τοῦ δικηγόρου, πού ἐκμισθώνει τὰς νομικὰς του ὑπηρεσίας εἰς ἐργοδότην, ὡς σχέσιν ἐργασίας, μὲ συνέπειαν ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424/1941.

*Ανεξαρτήτως τῶν ἐπὶ τῆς σχέσεως τοῦ δικηγόρου πρὸς ἐργοδότην ἀντιθέτων ἀποψέων τῆς νομολογίας (βλέπε εἰκόνα ἐν Ἐ π ι θ. Ἐ ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τευχ. 19, σελ. 590, Ἐ π ι θ. Ἐ ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος β', τευχ. 34, σελ. 87) καὶ τῆς ὁρθότητος αὐτῆς ἡ ἐκείνης τῆς ἐκδοχῆς, ἀπὸ ἀπόψεως ὑφίς τῆς νομικῆς σχέσεως, πού συνδέει τὸν δικηγόρον μετὰ τὸ ἐξυπηρετούμενον παρ' αὐτοῦ φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, τὸ σκοπιμότερον θὰ ἦτο νὰ ἐγίνετο εἰδικὴ νομοθετικὴ ρύθμις τῆς θέσεως τοῦ δικηγόρου ἐναντι τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τῶν ἐντεῦθεν δικαιωμάτων του ἐκ τῶν ἐργατικῶν νόμων, ἀφοῦ ὑπὸ τὴν κρατοῦσαν ἤδη σύγχυσιν καὶ συμπτωματι-

κὴν, ἄνευ συστήματος καὶ ἐνότητος, ἐφαρμογὴν ἄλλων καὶ μὴ ἐφαρμογὴν λοιπῶν, ἀγόμεθα εἰς παρὰδοξο ἀποτελέσματα.

Καὶ διὰ νὰ εἴμεθα σαφέστεροι, ὑπενθυμίζομεν τὰ ἐξῆς ὡς πρὸς τὴν προστασίαν τοῦ δικηγόρου, πού παρέχει τὰς νομικὰς του ὑπηρεσίας, ἐπὶ μισθῷ, εἰς ἐργοδότην.

Κατὰ τὸ ἀρθρον 10 τοῦ ν. δ. 1366/1942 οἱ νομικοὶ σύμβουλοι καὶ δικηγόροι τῶν Ὁργανισμῶν καὶ Νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἐξομοιοῦνται πρὸς τὸ ὑπαλληλικὸν αὐτῶν προσωπικὸν ὡς πρὸς τὰς ἀποδοχὰς των καὶ τὸν χρόνον τῆς καταβολῆς αὐτῶν (βλέπε καὶ Σ. Ε. 478/1942, Ἐ π ι θ. Ἐ ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τευχ. 28 σελ. 881).

*Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὰς ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, πού ἐξεδόθησαν, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. δ. 310/1941 «περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν» συμπεριλαμβάνονται εἰς τὰς ἐκάστοτε αὐξήσεις ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, τῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, καὶ οἱ δικηγόροι καὶ νομικοὶ σύμβουλοι τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν (βλέπε ἀντιπάσης ἄλλης καὶ τὴν πρόσφατον ὑπ' ἀριθ. 4520/1943, Ἐ π ι θ. Ἐ ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος β', τευχ. 36, σελ. 156).

*Ἀπὸ ἀπόψεως ἄρα ἀποδοχῶν οἱ δικηγόροι καὶ νομικοὶ σύμβουλοι ἀπολαμβάνουν τῆς προστασίας τοῦ νόμου πού ρυθμίζει τὰ δικαιώματα μισθωτῶν, προκειμένου δὲ περὶ ἐξασφαλίσεως τῆς θέσεώς των, πού εἶναι καὶ ἡ μεγαλύτερα ἀσφάλεια τῆς κατοχυρώσεως τῶν δικαιωμάτων των, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀποδοχὰς, ἐφ' ὅσον ἔλλειπει εἰδικὴ νομοθετικὴ ρύθμις, καθίσταται προβληματικὴ, ἂν μὴ ἀνεφάρμοστος, ὑπὸ τὴν κρατοῦσαν μᾶλλον ἀοψιν, ἡ νομοθετικὴ προστασία.

*Ὅχι μόνον, ἐπομένως, διὰ νὰ ἱκανοποιηθῇ τὸ αἶσθημα τοῦ δικαίου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐνότητα τῆς προστασίας καὶ τὴν ἀποφυγὴν τῶν συμπτωματικῶν μέτρων, ὡς εἶναι τὰ ἱσχύοντα σήμερον, ἐπιβάλλεται, τὸ ἐπαναλαμβάνομεν, ἡ εἰδικὴ νομοθετικὴ ρύθμις, ἐπὶ τῇ τέλει νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ θέσις τοῦ δικηγόρου ἀπὸ καταχρήσεων τῆς ἐλευθερίας νὰ ἀπομακρύνεται τῆς παρ' αὐτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν του.

Περαιτέρω ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, πού παρατίθεται κατωτέρω, θεωρεῖ, ὁρθῶς φυσικὰ εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τῆς καθιερώσεως τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας καὶ τῆς δι' αὐτοῦ ἀνασυστάσεως τῆς μισθωτικῆς σχέσεως, ὡς στοιχεῖον τῆς ἀγωγῆς πρὸς ἀπόληψιν τοῦ μισθοῦ τὴν προηγουμένην ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν του.

Τὸ στοιχεῖον αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητον καὶ διὰ τὴν ἀπόληψιν τοῦ μισθοῦ λόγῳ τῆς ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 13 τοῦ ν. δ. 424/1941 ἀκυρότητος τῶν καταγγελιῶν τῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1941 μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ν. δ. 424/1941 (βλέπε καὶ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 826/1942, Ἐ π ι θ. Ἐ ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος β', τευχ. 37, σελ. 172 ἐπ.) καὶ δὲν εἶναι, προκειμένου περὶ τοῦ δικαιώματος τῶν ἀποδοχῶν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1941 μέχρι τῆς δημοσίευσ-σεως τοῦ ν. δ. 424 (28 Αὐγούστου 1941), (βλέπε συμφώνους Α. Διτσερόπουλον, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 σελ. 147 ἐπ., Α. Φλωράκη, Ἐ π ι θ. Ἐ ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τευχ. 27, σελ. 850).

*Ἐφ' ὅσον ὅμως πρόκειται περὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ, διαρκούσης τῆς ἰσχύος τοῦ ν. δ. 424/1941 καὶ παρὰ τὰς ἐν αὐτῷ προϋποθέσεις, ὅποτε γεννᾶται ζήτημα ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως καὶ ἐντεῦθεν δικαίωμα τῶν ἀποδοχῶν του, δὲν εἶναι καὶ καθ' ἡμᾶς ἀπαραίτητον στοιχεῖον τῆς ἀγωγῆς περὶ μισθοῦ ἢ προηγουμένην ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ προσφορὰ τῶν

υπηρεσιών του, ή οποία, άλλως, θά ήτο ματαία μετά την διά καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας έκφραση της θέλησώς του εργοδότη ν' αποκρούση τας υπηρεσίας του μισθωτού.

Τέλος όρθως ή πρωτοδικειακή απόφασις δέν τάσσει αποδείξεις περί των αποδοχών του έναγοντος, άφοϋ αυτά ρυθμίζονται δι' ύπουργικών αποφάσεων, που έπέχουν ισχύν νόμου, ως περιέχουσai διατάξεις υποχρεωτικές, διά τήν παραβάν των όποιων όρίζεται και ποινή κατά των παραβατών (άρθρ. 7 ν. δ. 310]1941, πρβλ. και Πρωτ. Άθηνών 261]1943, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεϋχος 35, σελ. 107 έ.π.), ως δέν είνai άντικειμενον αποδείξεως και ό διά συλλογικών συμβάσεων εργασίας όριζόμενος μισθός, άφοϋ αί συλλογικαί συμβάσεις εργασίας, κυρωθείσαι διά νόμον, έπέχουσιν ισχύν νόμου (Πρβλ. Α. Π. 101]1941, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος α', τεϋχος 2 σελ. 39).

Πρωτοδικείου Άθηνών 3803]1942

Εισηγητής ό Πρωτοδίκης κ. Χ. Καθάριος.

Δικηγόροι οί κ. κ. Π. Καλδής, Γ. Χατζημάρκου

Κατά τά έν τώ δικογράφω της κρινόμενης άγωγής έκτιθέμενα, ό έναγων, ύπηρετών παρὰ τη έναγομένη Α. Ε. ως έμμισθος δικηγόρος αυτής και άπολυθείς κατά Φεβρουάριον του 1941, έπαναφέρθη έν τη ύπηρεσία δυνάμει της ύπ' αριθ. 8443 της 13ης Μαρτίου 1942 απόφασεως του 'Υπουργού 'Εργασίας, έκδοθείσης κατά τό άρθρον 1 του Νομ. Άτος 1085 της 3]4 Μαρτίου 1942 «περί συμπληρώσεως και αύθεντικής έρμηνείας ένίων διατάξεων του Νομ. Άτος 424 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του άρθρου 1 του 'Αναγκ. Νόμου 2000», δι' ής τό μέν καθιερώθη τό σύστημα της έκ περιτροπής εργασίας επί του έμμίσθου δικηγορικου προσωπικου της έναγομένης Τραπεζής, τό δέ περιελήφθη έν αύτῳ και ό από του Φεβρουαρίου 1941 άπολυθείς έναγων, όστις, καιτοι προσήνεγκε τās ύπηρεσίας του από της 19ης Μαρτίου 1942 πρὸς τήν έναγομένην, ήρήθη αυτη ν' άποδεχθῇ ταύτας και αίτείται ήδη άφ' ενός μέν τούς μισθούς του από 19 Μαρτίου μέχρι τέλους 'Απριλίου πρὸς δραχμάς 7900 καταβαλλομένας άνά 15ήνμερον, ήτοι δραχμάς 22112, άφ' έτέρου δέ ένα εισέτι μισθόν, ήτοι δραχμάς 7900 διά Πασχαλινόν έπίδομα, όπερ θά έλάμβανεν, εάν ή έναγομένη άπεδέχετο τās ύπηρεσίας του, ήτοι έν όλῳ δραχ. 30012.

Ούτω έχουσα, νόμω βάσιμος έστίν, έρειδομένη επί των έπικαλουμένων νόμων 1085]1942, 424]1942, 2000]1939 και της ύπ' αριθ. 8443]1942 ύπουργικής αποφάσεως, δι' όν καθιερούται ή άρχή κατά τήν όποιαν, εφαρμοζόμενου του συστήματος της έκ περιτροπής εργασίας επί των έπιχειρήσεων, δι' αποφάσεως του 'Υπουργού 'Εργασίας, οί εργοδότη εΐσιν υπόχρεοι οϋ μόνον ν' άνεχθώσιν άπαντας τούς υπαλλήλους αύτων κατά τό διά της αποφάσεως καθοριζόμενον σύστημα εργασίας, αλλά και τούς από ώρισμένου χρόνου άπολυθέντας νά έπαναπρολάβωσιν, ή μη συμμόρφωσις δέ ή ή άδικαιολόγητος άρνησις προς άποδοχήν των ύπηρεσιών των δημιουργεί και νόμιμον υποχρέωσιν πρὸς καταβολήν των μισθών των, καθ' όλον τόν χρόνον της άδικαιολογήτου μη άποδοχής των ύπηρεσιών πάντων των υπαλλήλων, ως και των τοιούτων των έπαναφερθέντων και προσενεγκόντων τās ύπηρεσίας των (νομ. 19 § 9 παν. δ. 19. 2. Dernburg, 'Ενοχ. § 112 σημ. 6).

Έκ του ότι κατά τόν κώδικα περί δικηγόρων (άρθρα 35, 55 και 56) τό λειτουργήμα του δικηγόρου εΐναι δημόσιον και ως έκ τούτου άσυμβίβαστον πρὸς πᾶσαν εργασία, θέτουςαν τόν δικηγόρον εΐς κατάστασιν έξαρτήσεως και ύποταγής πρὸς τόν εργοδότην,

και όπερ άσυμβίβαστον, κατά τήν όρθήν έννοιαν των άνω διατάξεων, όρθή τήν άνεξαρτησίαν και μόνον τού δικηγορικου λειτουργήματος, οϋδαμῶς έπεται ότι ό δικηγόρος καλύεται έκ των διατάξεων τούτων νά συνάψη σύμβασιν εργασίας πρὸς εργοδότην φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον πρὸς όν ν' άπολλοτριώση άντί μισθού τās έπιστημονικάς αύτου ικανότητας και θέση ταύτας έξ ολοκλήρου εΐς τήν διάθεσιν αύτου, έφ' όσον δέν θέτει έν έξαρτήσει και τήν άσκησιν του δικηγορικου λειτουργήματος, τούτέστι δέν ένεργεί κατ' έπιταγήν του εργοδότη. Έν τοιαύτη όμως περιπτώσει ό έκμισθών τās νομικάς του ύπηρεσίας δικηγόρος εύρίσκεται έν οικονομική μόνον έξαρτήσει μετά του εργοδότη, μηδαμῶς άσυμβίβαστον και άποκλειόμενη έκ των διατάξεων του κώδικος περί δικηγόρων, όποτε και ή σύμφωνια εΐναι ή της μισθώσεως ύπηρεσιών και διέπεται ύφ' όλων των διατάξεων του 'Εργατικού δικαίου (Καποδίστρια, 'Ερμ. 'Εργατ. δικαίου § 50, 'Εφ. Άθην 1314]1941 ('Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμ. 1ος σελ. 309). Κατ' άκολουθίαν τούτων ό ισχυρισμός της έναγομένης ότι τόσον οί νόμοι 2000]1939, 424]1941 και 1085]1942, όσον και ή εΐς έκτέλεσιν αύτης έκδοθείσα ύπ' αριθ. 8443]1942 ύπουργική απόφασις περί καθορισμού της έκ περιτροπής εργασίας επί του έμμίσθου δικηγορικου προσωπικου αύτης, δέν δύναται νά τύχωσιν εφαρμογής, διότι ή συνδεουσα αύτην μετά του έναγοντος σχέση δέν εΐναι ή της μισθώσεως ύπηρεσιών, άλλ' ή της έντολής, των δικηγόρων κωλυομένων έκ του κώδικος αύτων νά συνάψωσι σύμβασιν μισθώσεως ύπηρεσιών, εΐναι άπορριπτέος ως νόμω άβάσιμος.

Έφ' όσον ή ύπουργική απόφασις 8443 της 13 Μαρτίου 1942 έξεδόθη έντός της 15θς μέρου προθεσμίας του 3ου έδαφίου του άρθρου 1 του Ν. Άτος 1085 της 3]4 Μαρτίου 1942, οϋδεμία άνάγκη τηρήσεως της διαδικασίας του άρθρου 3 του Ν. Άτος 424]41 άητεϊτο, ως ή έναγομένη άβάσιμως ύποστηρίζει, διότι τό έδάφιον τουτο ρητῶς όρίζει ότι ώσαύτως δύναται δι' αποφάσεως του 'Υπουργού 'Εργασίας, έκδομένης έντός 15 ήμερών από της δημοσίευσως του παρόντος και άνευ τηρήσεως της διαδικασίας του άρθρου 3 του άνω Νομ. Άτος (424]41) νά εφαρμοζήται τό σύστημα της έκ περιτροπής εργασίας επί του προσωπικου των έπιχειρήσεων, οϋ ή άπόλυσις έλαβε χώραν πρὸ της 1ης 'Ιουνίου 1941.

Άνεξαρτήτως του ότι, μετά τά άνω λεχθέντα, ή ύπ' αριθ. 8443]1942 ύπουργική απόφασις έξεδόθη έντός της υπό των νόμων χορηγουμένης τῳ 'Υπουργῳ έξουσίας πρὸς εφαρμογήν της έκ περιτροπής εργασίας και επί του έμμίσθου δικηγορικου προσωπικου της έναγομένης και συνεπὸς δέν έχει αξίαν ή κατ' αύτης άσκηθείσα ένώπιον του Συμβουλίου της 'Επικρατίας προσφυγή, δι' ής προσβάλλεται αύτη ως παράνομος, ό ισχυρισμός της έναγομένης ότι δέον ν' αναβληθῇ ή προκειμένη δίχη μέχρις έκδόσεως αποφάσεως του Συμβουλίου 'Επικρατείας επί της άσκηθείσης άκυρώσεως εΐναι άπορριπτέος ως άναπόδεικτος, διότι πρόκειται περί ισχυρισμού άποδεικνυόμενου μόνον διά της προσαγωγής έγγραφου και συνεπὸς έδει κατά τό άρθρον 250 της Πολ. Δικονομίας νά άποδείξη τούτον προαποδεικτικῶς διά προσαγωγής αντιγράφου της σχετικής αίτήσεως άκυρώσεως μετά του άποδεικτικου της έπιδόσεως αύτης (Κετσικοπούλου, Πολ. Δικ. άρθρ. 250 § 21 και αύτότι σημειομένην νομολογίαν).

Ό ισχυρισμός της έναγομένης, ότι έκ παντός πασοϋ δικαιουμένου λαμβάνειν ό έναγων δέον νά έκπεσθῇ ή καταβληθείσα κατά Φεβρουάριον 1941 άποζημίωσις, ως και τά καταβληθέντα αύτῳ συνεπεία πράξεων του Προέδρου του Δικαστηρίου τούτου, εΐναι άπορριπτέος ως άόριστος και ένεκα τούτου άνεπίδεκτος δικαστικής έκτιμήσεως, διότι δέν καθορίζονται τά

παρ' αὐτῆς καταβληθέντα ποσὰ καὶ ὁ χρόνος τῆς καταβολῆς. Ἄλλως τε ὡς ἐνστάσις συμψηφισμοῦ εἶναι δεκτὴ καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν (*Μομφεράτου* ἐνοχ. § 232 σελ. 755).

Ἡ μὲν σύμβασις τῆς μισθώσεως καὶ ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἐνάγοντος παρὰ τῇ ἐναγομένῃ μέχρι τῆς 26 Φεβρουαρίου 1941, ὡς καὶ τὸ ὅτι οἱ μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ αὐτοῦ ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1937 καὶ ἐφεξῆς ἀνήρχοντο εἰς δραχμὰς 5900, ἀποδεικνύονται πλήρως ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος προσαγομένης καὶ ἐπικαλουμένης, νομίμως δὲ χαρτοσημασμένης διὰ πράξεως τοῦ Α' Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου Ἀθηνῶν, ἐπιστολῆς τῆς ἐναγομένης ἀπὸ 16 Μαΐου 1942. Οὕτω παρέλκει νὰ ταχθῇ περὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ιδιότητος ἀποδείξεις, καθὼς καὶ περὶ τοῦ ὅτι αἱ ἀποδοχαὶ κατὰ τὴν 1ην Μαρτίου καὶ ἐφεξῆς ἀνήρχοντο εἰς δραχμὰς 7900 καταβλητέας ἀνὰ δεκαπενθήμερον, διότι τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ Ν. Δ. 310/1941 καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθεισῶν ὑπ' ἀριθ. 2983/1941 καὶ 2988 τῆς 2/13 Φεβρ. 1942 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. Τὸ ζήτημα τῆς μειώσεως τοῦ μισθοῦ κατὰ 1/10 συμφώνως τῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει θέλει τὸ ρυθμίσει ἐν καιρῷ ἡ ὀριστικὴ ἀπόφασις.

Κατὰ τὰ λοιπὰ οἱ ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐναγομένης ἀρνησιν καὶ μόνον τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς συνιστῶσι, δέον νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐνάγων καὶ ἀποδείξῃ τὰ συνιστῶντα αὐτὴν πραγματικὰ περιστατικὰ καὶ δὴ 1) διὰ προσαγωγῆς κεκρωμένου ἀντιγράφου τῆς ὑπ' ἀριθ. 8443 τῆς 13 Μαρτίου 1942 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, νομίμως χαρτοσημασμένης, περὶ ἐπιβολῆς τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἐπὶ τοῦ δικηγορικοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐναγομένης (τοῦ ἤδη προσαγομένου μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὄψει ὡς ὄντος ἀχαρτοσημάντου) 2) ὅτι ἀπὸ τῆς 19ης Μαρτίου 1942 προσέφερε δὲς ὑπηρεσίας τοῦ πρὸς τὴν ἐναγομένην, ἥτις καὶ δὲν ἀπεδέχθη αὐτάς, δοθέντος ὅτι καὶ τὸ γεγονός τοῦτο εἶναι στοιχεῖον τῆς ἀγωγῆς, ἀφοῦ πρὸς ἀπόληψιν τοῦ μισθοῦ, ὄντος καταβλητέου *postnumerando*, δέον νὰ ἐξῇ παράσχη ὁ ἐκμισθωτὴς τὰς ὑπηρεσίας του (*Dernburg* Ἐνοχ. § 112 ἐδάφ. β', σύμφωνον καὶ ἄρθρον 7 Ν. Δ. 424/1941), χρώμενος πρὸς τοῦτο πᾶν νόμιμον ἀποδεικτικὸν μέσον καὶ μάρτυρας, ἐπιτρεπομένων κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου λόγῳ ἀδυναμίας κτήσεως ἐγγράφου παρὰ τῆς ἐναγομένης Α. Ε. καὶ 3) ὅτι μεταξὺ τῶν ἀποδοχῶν περιέχεται καὶ εἰς μισθὸς ἐκ δραχ. 7900, ὅστις χορηγεῖται κατὰ τὸ Πάσχα εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας ὑπαλλήλους ὡς Πασχαλινὸν ἐπίδομα. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ὅτι τοῦτο δέον νὰ ᾖ ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας, τῆς χορηγήσεως ὁλοκλήρου μηνιαίου μισθοῦ ὑπολογιζομένης δι' ὑπηρεσίαν ἔτους, δέον ν' ἀποτελέσῃ ζήτημα ἀνταποδείξεως ἐκ μέρους αὐτῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 251 τῆς Πολ. Δικονομίας.

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9 ΤΟΥ Ν.Δ. 424/1941

Περιπτώσεις ἀπαιτουμένης διοικητικῆς ἐγκρίσεως τῆς λύσεως συμβάσεως ἐργασίας.—Καταγγελία ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ τῆς συμβάσεως ἐργασίας.— Ἀπόψεις καὶ ἐπιχειρήματα.

Εἶναι τῶντοι νέαι αἱ ἀπόψεις, πού ἀναπτύσσονται εἰς τὴν παρατιθεμένην κατωτέρω γνωματεύσειν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἁρθρου 9 τοῦ ν. δ. 424/1941.

Συμπίεζονσα ἡ πλειοψηφία τῆς γνωματεύσεως τὸ γράμμα τοῦ νόμου, πού καθορίζει ἀρμοδιότητα τῆς Ἐπιτροπῆς μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις πραγματικῆς ἀδυναμίας τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν των καὶ

τῆς ἐντεῦθεν ἀνάγκης ἀπολύσεως ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ ἐργατοῦπαλληλικοῦ προσωπικοῦ, ἐπιλαμβάνεται μιᾶς ἀπλῆς ὑποθέσεως λύσεως συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ εἰδικῇ ἀποζημιώσει, συναινούντων ἀμφοτέρων τῶν ἐνδιαφερομένων, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ὁ νόμιμος λόγος τῆς ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν.

Ἀσφαλὸς ὅμως οὕτω ἀποφαινομένη, ὑπερβαίνει τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῆς καὶ οὕτε αἱ δικαιολογίαι τῆς τοιαύτης ὑπερβάσεως ἀπατελοῦν στήριγμα τῶν ἀποψέων τῆς.

Ἄν, ὡς ἐπεκράτησε μᾶλλον δικαστηριακῶς καὶ ἡ ἐπιστήμη ἐδέχθη (βλέπε *Διτζεροπούλου*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 § 15 καὶ νομολογίαν ἐν Ἐ. π. ἰ. θ. Ἐ. ρ. γ. α. τ. Δ. ι. κ. τόμος α', τεύχος 16 σελ. 495), ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι σχετικὴ, διὰ τῆς λήψεως ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἢ καὶ ἐκ συμβάσεως, τῶν ὁποίων δὲν ἀπαγορεύει ὁ νόμος 2112 (ἄρθρον 3 νόμον 2112) θεωρεῖται ὁ μισθωτὸς παραιτηθεὶς τοῦ δικαιώματος νὰ προσβάλλῃ τὴν ἀπόλυσιν του, κατὰ τὸ ν. δ. 424, ὡς ἄκυρον (Προβλ. Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 237/1942, Ἐ. π. ἰ. θ. Ἐ. ρ. γ. α. τ. Δ. ι. κ. τόμος α', τεύχος 19, σελ. 586).

Ἄν ἐξ ἄλλου ἡ ἀκυρότης εἶναι ἀπόλυτος, ὡς θὰ ἔπρεπε κατ' ἡμᾶς, διὰ τὴν πληρεστέραν ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν τοῦ ν. δ. 424, ἀπὸ κοινωνικῆς ἀποψέως θεωμένου, τότε κατ' οὐδὲν ἀποτρέπει τὴν ἀπόλυτον ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας ἢ ὑπὸ τῆς Διοικήσεως ἐγκρίσεως τῆς ἀπολύσεως, εἰς περιπτώσεις, ὡς ἡ προκειμένη, κατ' ἣν οὐδεμίαν ἐκ τοῦ νόμου ἔχει ἀρμοδιότητα.

Ἐπιτροπῆς ἁρθρ. 9 Ν.Δ. 424/1941

Ἀριθ. γνωμ. 288/1942

Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Ραγκούσης**, Σύμβ. τῆς Ἐπικρατείας
Μέλη οἱ κ. κ. **Π. Παυλάκης**, Γεν. Διευθυντῆς Ὑπουργείου Ἐργασίας, **Ν. Φωτιάς**, καθηγητῆς τῆς Ἀνωτ. Σχολῆς Ἐμπορικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν, **Α. Μελέγκοβιτς**, καθηγητῆς τοῦ Πολυτεχνείου, **Κ. Πρόκος**, ἐπιθεωρητῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, **Α. Μπαρδὰς**, ἀναπληρωτῆς τοῦ Προέδρου τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἑλλήνων Βιομηχάνων, **Ν. Καλύβας**, ἀνοπληρωτῆς τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Σ.Ε.Ε. Ε. Εὐαγγέλου, **Ν. Γεώργιος**.

Γνωματεύει, κατὰ πλειοψηφίαν, ὅτι ἐκ τοῦ γράμματος καὶ τοῦ ὅλου πνεύματος τοῦ ν. δ. 424, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν ἀναγκ. νόμον 2000 καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῶν, ὡς μέσον καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας, συνάγεται, ὅτι περιωρισθὴ μόνον ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπαχθεῖσα εἰς τὴν ἐγκρίσιν τῆς Διοικήσεως, ἢ ἐκ μέρους ὅμως αὐτοῦ τοῦ μισθωτοῦ καταγγελία ταύτης διὰ τῆς ἀποχωρήσεως αὐτοῦ οὕτε περιωρισθῇ, οὕτε ἀπλήρῃ τῇ ἐγκρίσειν ἵνα. Κατ' ἀκολουθίαν ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, κατ' ἣν ἡ μὲν αἰτοῦσα δὲν ἐπικαλεῖται ἀδυναμίαν ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς, ἢ δὲ κατ' ἥς ἡ αἰτία δις αὐτοπροσώπως ἐμφανισθεῖσα ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἐδήλωσεν, ὅτι ἐπιζητεῖ τὴν ἀποχώρησιν τῆς ἐπὶ τῇ συμφωνημένῃ ἐφ' ἧς ἀπᾶς οἰκονομικῇ χορηγήσει ἐκ μέρους τῆς αἰτούσης δραχ. 1.000.000, ἡ λύσις τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως ἡδύνατο καὶ ἄνευ ἐγκρίσεως τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἐπέλθῃ.

Οὕχ' ἦττον, δοθέντος ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας ἐν γένει ὡς δημοσίας τάξεως, τὸ ἔγκυρον τῆς ἀπὸ τῶν ἐξ αὐτῆς ἀπορρέοντων δικαιωμάτων παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ δύναται, ἐνδεχομένως, ν' ἀμφισβητηθῇ καὶ νὰ προκαλέσῃ δίκας καὶ διενέξεις περὶ ἀπαιτήσεως παραχῶν μετὰ τὴν

λύσιν της συμβάσεως εργασίας, εὐλογον συμφέρον έχει ὁ ἐργοδότης ν' ἀποταθῇ πρὸς τὴν ἐποπτεῖαν ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐργατικῶν νόμων ἀσχοῦσαν Διοίκησιν καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ περιβληθῇ, ὡς ἐκ περισσοῦ, διὰ τοῦ κύρους τῆς ἐγκρίσεώς της ἢ αἰτήσῃ τοῦ μισθωτοῦ γινομένη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ὅθεν αὐτῆς ἡ Ἐπιτροπὴ, ὡς ὄργανον τῆς Διοικήσεως, τεταγμένον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἐργατικῶν νόμων, δύναται ἐγκύρως νὰ ἐξετάσῃ τὴν προκειμένην αἴτησιν, καίτοι μὴ ἀφορῶσαν ἀπολύσιν μισθωτοῦ ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ περιορισμοὺς τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ ν.δ. 424 στενῶς ἐρμηνευομένου.

Κατὰ ταῦτα ἡ Ἐπιτροπὴ, σταθμίσασα ἀφ' ἐνὸς τὴν αἴτησιν τῆς αἰτούσης, ἀφ' ἐτέρου τὴν ἐπανειλημμένην ἐνώπιον αὐτῆς περὶ οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως δήλωσιν τῆς ὑπαλλήλου καὶ τὴν παράκλησιν αὐτῆς πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἐγκρίνῃ τὴν αἴτησιν τοῦ ἐργοδότη, δῆλωσιν καὶ παρακλήσιν, ὡς κρίνει αὐτοθρημῆτος καὶ ἀβιάστος, ἐκ τρίτου δὲ τὴν ἐξ ἐνὸς ἑκατομμυρίου οἰκονομικὴν προσφορὰν τῆς αἰτούσης πρὸς τὴν ἀποχωροῦσαν ὑπάλληλον, δι' ἧς αὕτη δύναται νὰ ἀναπροσαρμόσῃ, ἐνδεχομένως, τὴν ἐπαγγελματικὴν τῆς ζωὴν, ἢ ἄλλως νὰ προβλέψῃ εἰς τὰ καθ' ἑαυτὴν, γνωματεύει, ὅτι δέον νὰ ἐγκρίνῃ ἢ κρινομένη αἴτησιν περὶ λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως μεταξὺ τῆς αἰτούσης καὶ τῆς ὑπαλλήλου τῆς ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ὅρους.

Πρὸς τὰ ἀνωτέρω μειοψηφεῖ ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Ν. Φωτίης (Καθηγητῆς τῆς Ἀνωτ. Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν) διὰ τοὺς κάτωθι ἐκτιθεμένους λόγους:

Διότι φρονεῖ, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ οὐδεμίαν ἀπολύτως ἔχει ἐν προκειμένῳ ἀρμοδιότητα λήψεως ἀποφάσεως, καθότι ἐν τῷ σκεπτικῷ κακῶς ἐρμηνεύεται τὸ πνεῦμα τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424|1941, δι' ἧς ἐρμηνείας ἀνατρέπονται ἄρδην αὐταὶ αἱ βάσεις, ἐφ' ὧν ἐρείδεται ὁ σκοπὸς τοῦ ὡς ἄνω νομοθετήματος. Ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς ἀκροαματικῆς διαδικασίας προδῆλως διεπιστώθη, ὅτι ἡ ἐπιχειρήσις οὐδόλως τελεῖ εἰς ἀδυναμίαν ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς, γεγονὸς ὅπερ οὕτε καὶ ἐπεκαλέσθη ἡ ἐπιχειρήσις, ἐνῶ ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον ἐβεβεβιάθη παρ' ἀμφοτέρων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν, οὐδὲ πόρρωθεν δύναται νὰ ζητηθῇ ἀρμοδιότης τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς πρὸς γνωμοδότησιν περὶ ἀπολύσεως τοῦ ἐν λόγῳ μισθωτοῦ. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ, ἣν προφανῶς ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις υἱοθετεῖ, θὰ ἦγεν εἰς τὸ ἄκρως ἀντίθετον τοῦ ὑπὸ τοῦ τε γράμματος καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ ν. δ. 424|1941 ἐπιδιωκόμενον ἀποτελέσμα νὰ γνωμοδοτῇ ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἀρθροῦ τούτου ὑπὲρ ἀπολύσεων, εἴτε α) ὅπου οἰκονομικῶς ἀνθούσαι καὶ ἐν πλήρει λειτουργίᾳ τελοῦσαι ἐπιχειρήσεις (ὡς ἡ προκειμένη) προέρχονται εἰς συμβιβασμοὺς καὶ συμφωνίας μηδὲν στηριζομένας εἰς τὰς ἐν ἀρθρῳ 9 τοῦ ρηθέντος ν. δ. τιθεμένας προϋποθέσεις, ἀλλ' ἀπλῶς εἰς τὸ καθ' ὑπέρβασιν τῶν νομίμων ὁρίων πᾶσιν ἐπιχειρήσεσι μισθωτοὶ ὑποβάλλουν παράκλησιν (στοιχεῖον ἐφ' οὗ ὡσαύτως βασίζεται ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις), ἣν θὰ ὑποχρεοῦται ἡ ἡμετέρα Ἐπιτροπὴ νὰ κρίνῃ (κατὰ τὸ ἀνωτέρω σκεπτικόν), ἂν ἡ παράκλησις καὶ δήλωσις τοῦ μισθωτοῦ τυγχάνῃ «ἀβιάστος» καὶ «αὐθόρμητος», κριτήριον ξένον καὶ πρὸς τὸν νόμον καὶ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ. Ἐπὶ πλέον διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τῆς ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἀνέρεπε καὶ αὐτὴν τὴν βάσιν τῆς ἀκριβοῦς τοῦδε νομολογίας τῆς, καθ' ἣν καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις οἱ μισθωτοὶ ἐδέχθησαν καὶ παρεκάλεσαν ν' ἀποχωρήσουν, ἐπὶ ἀντικαταβολῇ τῆς ἀποζημιώσεώς των, ἠὺξήμενης, ἥτοι προσμετρομένης εἴτε εἰς σταθερὰς δαρχμάς, εἴτε εἰς

εἶδος καὶ ὁμῶς τοιαύτη ἀπόφασις, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὸ γράμμα τοῦ νόμου, μολοντί εἶχε διαπιστωθῇ πλήρης ἀναστολὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, δὲν ἐλήφθη, ἀλλ' ἡ σχετικὴ αἰτήσις ἀπερρίφθη. Ἀποτελεῖ ὁθεν ἐρμηνευτικὴν ἐκζητήσιν καὶ ἀνατροπὴν τῶν θεμελίων, ἐφ' ὧν βασίζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ ν. δ. 424|1941 τὸ νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπαγομένη εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς περίπτωσις, ὡς ἡ προκειμένη, λόγῳ τῆς προσφορᾶς ποσῶν δυσανάλογον πρὸς τὴν νόμιμον ἀποζημίωσιν ἐκ μέρους ἐπιχειρήσεως τελοῦσης ἐν πλήρει λειτουργίᾳ καὶ οἰκονομικῶς λίαν εὐρῶστου. Λίαν δὲ περίεργος παρουσιάζεται ἡ ἐπιχειρηματολογία τοῦ σκεπτικοῦ περὶ δῆθεν ἀνάγκης κατοχυρώσεως τῆς αἰτούσης ἐπιχειρήσεως ἐκ μέρους Ἐπιτροπῆς μηδεμίαν ἐκ τοῦ νόμου ἐχούσης ἀρμοδιότητα καὶ συνεπῶς ἱκανότητα παροχῆς τοιαύτης κατοχυρώσεως. Ὡσαύτως διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως, ἐκτὸς τῶν ρηθέντων, καταστρατηγείται, καθ' ἡμᾶς, αὐτὸς οὗτος ὁ σκοπὸς τοῦ ν. δ. 424|1941, ὅστις κατατείνει εἰς τὴν ἀποφυγὴν μεταβολῆς τῆς συνθέσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, ὅπου δὲν ὑφίσταται ἀδυναμία ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν των καὶ διὰ τοῦτο, ὅπου τοιαύτη δὲν ὑφίσταται, ἐπιτρέπει τὸ ν. δ. διὰ τοῦ ἀρθροῦ 10 τὴν ἄνω μεσολαβήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπολύσιν, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀντικαταστάσεως, πρᾶγμα ὅπερ καὶ ἐν προκειμένῳ ἔδει νὰ λάβῃ χώραν, ἐνῶ ἡ δὲ ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς ταύτης, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἀπαλλάσσει τὴν ἐπιχειρήσιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ ν. δ. 424 ρητῶς προδιαγεγραμμένης ὑποχρεώσεώς της ταύτης, καὶ τοῦτο καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς μὲν περιπτώσεις ἄλλων ἐπιχειρήσεων, μόλις δυναμένων νὰ παραινεῖν τὸν βίον των ὑπὸ μισθῶν δυσχερείας καὶ μὲ ἀνύπαρκτα καὶ γίγιστρα οἰκονομικὰ μέσα, ἐπιβάλλει τὴν διατήρησιν τοῦ προσωπικοῦ των, πρᾶγμα ὅπερ ἀσφαλῶς ὁ νομοθέτης τοῦ ν. δ. 424 ὅχι καὶ δὲν ἠθέλησεν, ἀλλ' οὕτε διενόηθη νὰ πράξῃ. Τέλος ξενίζει ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς διατυπώσεως καὶ ἄλλων περιέργων πραγμάτων, ἥτοι τῆς ἀδοχῆς τῆς αἰτήσεως, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τῆς συμφωνηθείσης μεταξὺ τῶν δύο ἐνδιαφερομένων μερῶν καὶ ἐρωτᾶται α) ποῦ ὁ νόμος ἐπιτρέπει ἔκδοσιν ἀποφάσεως ὑπὸ ὅρους καὶ δὴ τοιαύτης ὕψους; β) τί μέλλει νὰ συμβῇ, ἐὰν ἡ συμφωνία μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων δὲν τηρηθῇ; Ἡ ἀπόφασις αὕτη, ἡ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον ληφθεῖσα, ἰσχύει ἢ οὐ; Συγκεκριμένως δὲ τί θὰ γίνῃ, ἐὰν ἡ ἐπιχειρήσις, στηριζομένη εἰς τὴν ὡς ἄνω ἀπόφασιν ἀπολύσιν μὲν τὸν μισθωτόν, δὲν καταβάλλει ὁμῶς τὴν ὑπεσχημένην ἀποζημίωσιν, ἀλλὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένην; Πεῖα, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, προστασία παρέχεται ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς εἰς τὸν μισθωτόν; Δύναται τὸ Δικαστήριον νὰ στηριχθῇ εἰς αὐτὴν καὶ νὰ ἐπιδικάσῃ ὡς νόμιμον ἀποζημιώσιν τὴν τοῦ ἐνὸς ἑκατομμυρίου; Λίαν ἀμφίβολον. Εἶναι ὁμῶς κατοχυρωμένη ἡ ἐπιχειρήσις ὡς πρὸς τὸ νόμιμον τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ; Ἀσφαλῶς. Ὅτε ποῖος προστατεύεται ἐν προκειμένῳ καὶ ποῖος κατοχυροῦται; Ὁ μισθωτὸς ἢ ἡ ἐπιχειρήσις; Ἀσφαλῶς ἡ δευτέρα. Ἀλλ' αὐτὸς εἶναι ἄραγε ὁ σκοπὸς τοῦ ν. δ. 424|1941; Ἰδού εἰς ποῖα ἄτοπα ἄγει ἡ ὡς ἄνω περίεργος ἐρμηνευτικὴ τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. τούτου πορεία τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ σκεπτικοῦ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ

Προϋπόθεσις τοῦ δικαιώματος τῆς πολλαπλῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας.— Προϋπηρεσία ὑπαλλήλων Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων καὶ προσμέτρησις εἰς ὑπηρεσίαν Ἐθνικῆς καὶ Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν ποικίλων γνωμῶν καὶ ἀντιθέσεων τῆς θεωρίας καὶ νομολογίας, σχετικῶς μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ δικαιώματος τῆς πολλαπλᾶς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, ἐν περιπτώσει παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε σχετικῶς Π. Μητσόπουλον, Ἐπιθ. Ἐργ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 33, σελ. 36 ἐπ.) ἀξία ἰδιαίτερης προσοχῆς εἶναι ἡ ἀποψις τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω ἐφετειακῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία μόνη, καθ' ἡμᾶς, ἐκφράζει τὴν ἀλήθην ἔννοιαν τοῦ ἐν λόγῳ δικαιώματος.

Ἡ ἐφετειακὴ ἀπόφασις θεωρεῖ ὡς προϋπόθεσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ (οὕτω καὶ Α.Π. 240[1940, Θέμ. ΝΑ', σελ. 633 καὶ πλείστοι ἄλλων δικαστηρίων, παγίως δὲ αἱ Ἐφετειακαὶ, βλέπε καὶ πρόσφατον Ἐφετ. Ἀθηνῶν 828[42, Ἐπιθ. Ἐργ. Δ.κ. τόμος β' τεύχος 38, σελ. 211]). Ἀλλὰ τὸ ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τῆς ἐκδοχῆς τῆς ἐν λόγῳ ἐφετειακῆς ἀποφάσεως, τὸ στηρίζον τὴν ὀρθότητά αὐτῆς καὶ τεῖνον εἰς ἐξασφάλισιν τῶν οὐσιαστικῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἶναι ὅτι δὲν θεωρεῖ ἀπαραίτητον νὰ λυθῇ ἀμέσως μετὰ τὴν παράβασιν ἢ σύμβασιν ἐργασίας, ἀφοῦ, κατὰ τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ τῆς συγκεκριμένης περιπτώσεως, ἡ παράβασις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας συντελέσθη ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου 1940 καὶ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου κατὰ Ἰούλιον 1940.

Ἀντιθέτως πρὸς προηγουμένην Ἐφετείου Ἀθηνῶν (828[1942]), πού κατ' αὐτὴν πρέπει ὁ ὑπάλληλος ν' ἀποχωρήσῃ εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν μὴ συμμόρφωσιν τοῦ ἐργοδότη πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, διό νὰ δικαιωθῇ τοῦ διπλασίου τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, τὸ Ἐφετεῖον ἤδη φαίνεται δεχόμενον ὅτι ἡ ἀσκήσις τοῦ δικαιώματος τούτου δὲν ἐμποδίζεται ὑπὸ χρονικοῦ περιορισμοῦ καὶ μάλιστα ἀμέσως μετὰ τὴν πρώτην ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη παραβάσιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Κάθε ἄλλη ἀποψις καὶ μάλιστα ἐκείνη, καθ' ἣν ἡ ἀποζημιώσις συνδέεται πρὸς τὴν ἄμεσον λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ἐξυπηρετεῖ, καθ' ἡμᾶς, τὸν σκοπὸν τῆς διατάξεως, εἰσαχθείσης ὡς ἀπειλῆς κατὰ τοῦ ἐργοδότη, ὅτι, ἂν δὲν συμμορφωθῇ πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἔχει νὰ πληρῶσῃ πολλαπλάσιαν ἀποζημιώσιν, ὅταν ὁ μισθωτὸς θελήσῃ νὰ ἀποχωρήσῃ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του, θεωρῶν ὡς καταγγελλομένην ἀδικαιολογήτως τὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Ἡ ἐκδοχή ὅτι μόνη ἡ ἄμεσος, ἅμα τῇ παραβάσει, καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας δημιουργεῖ τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως, τείνει νὰ ἐμφυτεύσῃ εἰς τὸν νομοθέτην τὴν παράλογον σκέψιν ὅτι ἐνῷ εἰσῆγεν ἕνα θεσμόν τόσης εὐρύτητος, ὡς ὁ θεσμὸς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, μόνη ἡ πτώσις τῶν μισθωτῶν εἰς ἀνεργίαν, ἅμα τῇ πρώτῃ παραβάσει, ἦτο τὸ πλεον πρόσφορον μέσον ἐπιβολῆς τοῦ θεσμοῦ.

Ἀντιθέτως εἶναι σύμφωνον πρὸς τὴν λογικὴν νὰ

σκεφθῇ τις, ὅτι διὰ τῆς κατὰ τοῦ ἐργοδότη ἀπειλῆς τῆς ἀποζημιώσεως, ὅποταν ὁ μισθωτὸς ἤθελεν ἀσκήσῃ τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, θὰ ὑπεχώρει βραδέως ἴσως, ἀλλ' ἀσφαλῶς, κάθε τάσις τοῦ ἐργοδότη πρὸς περιγραφήν καὶ ἀρνήσιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐφετείου Ἀθηνῶν 321[1943

Εἰσηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. Β. Μπουρόπουλος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Ἀγραφιῶτης, Ν. Κωστόπουλος

Ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρον 35 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς ἐναγομένης Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος εἰς ὑπαλλήλους, ὑπηρετοῦντας εὐδοκίμως ἐπὶ τριετίαν εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν, χορηγεῖται προσαύξησις τοῦ μισθοῦ κατὰ 10 ο/ο ἢ 15 ο/ο, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ, ἀλλὰ διὰ νὰ χορηγηθῇ ἡ αὐξησις αὕτη, ἀπαιτεῖται τὸ ἰσοδύναμον νὰ κριθῇ ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ, μετὰ γνώμην τοῦ ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, ὅτι ἐκρίθη τὸ εὐδόκιμον ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ, μετὰ γνώμην τοῦ ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου, ἀλλ' ἀπλῶς ἐπικαλεῖται ἔγγραφον τῆς ἐναγομένης, δι' οὗ τῷ γνωρίζει, ὅτι τὸ Συμβούλιον ἐγνωμάτευσεν ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς του ὡς λογιστοῦ ταύτης, τοῦθ' ὅπερ ὁμολογεῖ αὕτη. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν σημαίνει τὸ εὐδόκιμον, ὡς ἐννοεῖ τὸ ἄνω ἄρθρον. Συνεπῶς δὲν δικαιούται τῆς προσαυξήσεως κατὰ 15 ο/ο καὶ δέον ν' ἀπορριφθῇ ἡ διὰ τῆς ἀγωγῆς αἰτουμένη προσαύξησις διὰ τούτους μῆνας Μάϊον, Ἰουνίον καὶ Ἰούλιον 1940 ἐκ δραχ. 1575

Ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν νόμων 4592[1930, 4857] 1930 καὶ τοῦ νόμου 5151[1931, τοῦ κυρώσαντος τὴν ἐπὶ τῆς συμβάσεως μεταξύ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, καὶ Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων τῆς 8 Ἀπριλίου 1931 σύμβασιν τὴν ὑπογραφεῖσιν μεταξύ τοῦ Ἑλλ. Δημοσίου, τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, δι' ἧς αὕτη ἀναλαμβάνει τὴν εἰσπραξίν τῶν πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων ὀφειλομένων χρεῶν, κυρωθεῖσαν ὑπὸ τῶν Α. Ν. 366 καὶ 1367, μετεβίβασθῃ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ τὸ προσωπικὸν αὐτῆς, κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα 6 καὶ 11 τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 16/9/1937, καθ' ἃ ὁ καθορισμὸς τοῦ μισθοῦ τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς πραγματικῆς ὑπηρεσίας τῆς παρ' ἣ ὑπηρετεῖ ἐπιχειρήσεως, προσαυξανόμενος καὶ κατὰ τὴν παρ' ἄλλῃ ἐπιχειρήσει πραγματικὴν ὑπηρεσίαν εἰς ὁμότιμα καθήκοντα ἀναδρομικῶς, προσμετράται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Τραπέζης καὶ ὁ χρόνος τῆς παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων πρὸς καθορισμὸν τοῦ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 29 Ἰουνίου 1937 ὀριζομένου μισθοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ ὑπηρεσία τοῦ μεταβιβασθέντος προσωπικοῦ εἶναι ὁμότιμος, ἀφορῶσα τὴν ρύθμισιν τῶν προσωπικῶν χρεῶν.

Συνεπῶς ὀρθῶς ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, ὅτι ἔδει νὰ τῷ προσμετρηθῇ εἰς τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας

πηρεσίας του παρά τῇ ἐναγομένῃ καὶ ὁ τῆς προϋπηρεσίας του παρά τῇ Ἐπιτροπῇ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων ἐκ 4 μηνῶν καὶ 14 ἡμερῶν, ἐφ' ὅσον ὁμολογεῖται ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ὁ χρόνος οὗτος τῆς προϋπηρεσίας του παρά τῇ ἄνω Ἐπιτροπῇ.

Ὡς ὁμολογεῖται παρά τῆς ἐναγομένης, ἥτις ὁμολογία, ὡς εἰδική, κατισχύει τῆς γενικῆς ἀρνήσεως, ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς τὴν 7ην Ἰουλίου 1931 καὶ ἀπεχώρησε ταύτης τὴν 11ην Ἰουλίου 1940. Κατὰ συνέπειαν ἡ ἐννεαετής ὑπηρεσία του παρά τῇ ἐναγομένῃ, προσμετρουμένης, συνδῶν τῇ ἀνωτέρω σκέψει, καὶ τῆς παρά τῇ Ἐπιτροπῇ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων προϋπηρεσίας του ἐκ 4 μηνῶν καὶ 14 ἡμερῶν, συνεπληρώθη τὴν 20 Φεβρουαρίου 1940, ὁπότε κατὰ τὸ ἀρθρ. 1 ἐδ. 2 τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς 29 Ἰουνίου 1937 ἔδει νὰ λαμβάνῃ μισθὸν ἐκ δραχμῶν 3800, ὡς ἔχων συμπληρώσει ἐννεατὴ ὑπηρεσίαν, ἥτοι ἔδει ν' αὐξηθῇ ὁ μηνιαίος μισθὸς του κατὰ 300 δραχμὰς ἀπὸ 20 Φεβρουαρίου 1940, μὴ καταβαλοῦσα δὲ ἡ ἐναγομένη, ὡς ἡ ἰδία ὁμολογεῖ, τῷ ἐνάγωντι τὸν οὕτω ἠϋξημένον μισθὸν ἀπὸ τῆς ἄνω ἡμερομηνίας, δὲν συνεμορφώθη πρὸς τὴν ἄνω συλλογικὴν σύμβασιν καὶ δέον κατὰ τὸ ἀρθρὸν 11 αὐτῆς νὰ θεωρηθῇ ἡ μὴ συμμόρφωσίς της ὡς ἀδικαιολογητὸς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς διπλάσιας ἀποζημιώσεως τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ὀριζομένης, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ἀπὸ 11 Ἰουλίου 1940 δηλώσεώς του διεμαρτυρήθη διὰ τὴν μὴ συμμόρφωσιν πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν καὶ ἀπεχώρησε τῆς ὑπηρεσίας, θεωρήσας ὡς ἀδικαιολογητῶς καταγγεληθεῖσαν τὴν σύμβασιν.

Οὐχὶ ὁρθῶς, ὁθεν, ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις (Πρωτ. Ἀθηνῶν 3559/1941), ἔκρινεν, ὅτι δὲν προσμετράται ἡ προϋπηρεσία τοῦ ἐνάγοντος παρά τῇ Ε. Α. Π. καὶ ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν, ὡς πρὸς τὴν αἰτουμένην διπλάσιαν ἀποζημιώσιν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ὀριζομένης, καὶ δέον νὰ γίνουν δεκτοὶ οἱ σχετικοὶ λόγοι τῆς ἐφέσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος, νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ ὡς πρὸς τὸ ἄνω αἴτημα καὶ νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη νὰ καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι 1) δραχ. 38.000 διὰ τὴν διπλάσιαν ἀποζημιώσιν τοῦ νόμου 2112 ἐκ μηνῶν πέντε, συμπῶνως τῷ ἀρθρῷ 1 τοῦ νόμου 4558, τῷ τροποποιησάντι τὸ ἀρθρὸν 1 τοῦ νόμου 2112 ὡς συμπληρώσαντι ὀκταετὴ ὑπηρεσίαν παρ' αὐτῇ πρὸς 3800 μηνιαίως καὶ 2) δραχμὰς 600 διὰ τὴν διαφορὰν τῶν καταβληθέντων μισθῶν τῶν μηνῶν Μαρτίου καὶ Ἀπριλίου 1940 ἀπὸ τοῦ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὀριζομένου.

Ἐκ τῆς κοινοποιηθείσης δηλώσεως ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος πρὸς τὴν ἐναγομένην τῆς 11 Ἰουλίου 1940, δι' ἧς διαμαρτύρεται οὗτος διὰ τὴν παράβασιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ δηλοῖ, ὅτι θεωρεῖ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὡς ἀδικαιολογητῶς καταγγεληθεῖσαν καὶ ἀποχωρεῖ τῆς ὑπηρεσίας, προκύπτει, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν παρητήρησεν τῆς ὑπηρεσίας, ἀλλ' ὅτι ἀπεχώρησε λόγῳ τῆς μὴ συμμορφώσεως τῆς ἐναγομένης πρὸς τὴν ἀνωτέρω συλλογικὴν σύμβασιν, καὶ ὡς ἐκ τούτου αὕτη ἀποτελεῖ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ὑπαιτιότητι της. Συνεπῶς δέον νὰ γίνῃ δεκτὸν καὶ τὸ ἕτερον αἴτημα τῆς ἀγωγῆς, δι' οὗ ζητεῖται νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀποχώρησις τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὡς

καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὑπαιτιότητι τῆς ἐναγομένης καὶ οὐχὶ ὡς παραίτησις.

ΠΡΟ'ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟ'ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΩΣ

Ζητήματα τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας Ἀνών. Ἐταιριῶν, Ἐπιχειρήσεων καὶ Γραφείων.

Ἀναγκαῖα διὰ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότη πρὸς παροχὴν ἠϋξημένου βάσει τῆς προϋπηρεσίας μισθοῦ τοῦ προσλαμβανομένου ὑπαλλήλου ἡ ὑπεύθυνος δὴλωσις περὶ τῆς προϋπηρεσίας του, συνοδευομένη ὑπὸ τῶν ἀπαραιτήτων πιστοποιητικῶν. — Μὴ ἀρκετὴ ἡ κατ' ἄλλον τρόπον γνώσις ἡ μόνη ἡ ὑπεύθυνος δὴλωσις.

Κατὰ τὸ ἀρθρὸν 6 τῆς ἀπὸ 16/9/1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ Ἀνωνύμων Ἐταιριῶν, Ἐπιχειρήσεων καὶ Ἰδιωτικῶν Γραφείων, ἡ προϋπηρεσία τῶν νεοπροσλαμβανομένων ὑπαλλήλων στηρίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ὑπεύθυνον αὐτῶν ἔγγραφον κατὰ τὴν πρόσληψιν δὴλωσιν, συνοδευομένην ὑπὸ τῶν ἀπαραιτήτων πιστοποιητικῶν αὐτῆς.

Ἡ διάταξις ἔχει φυσικὰ τὸν λόγον της εἰς τὸ ὅτι ἐπιδιώκεται δι' αὐτῆς ἡ ταυτόχρονος ἅμα τῇ προσλήψει τοῦ ὑπαλλήλου προσαρμογὴ τῶν ἀποδοχῶν του πρὸς τὰ διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τιθέμενα κατώτατα ὅρια μισθῶν, ἀφοῦ, ἄλλως, τὰ πάσης φύσεως συναλλάγματα κρίνονται βάσει τῆς καλῆς πίστεως πάντοτε καὶ τῶν ἀρχικῶς προσκομιζομένων ὑπ' ὅψει τῶν συμβαλλομένων στοιχείων. Ἐπρεπεν, ἐπομένως, νὰ τεθῇ ἡ διάταξις αὕτη, διὰ νὰ μὴ συμβαίνει ὥστε ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ μετὰ πάροδον χρόνου ἀπὸ τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας προσκομιζόμεναι εἰς τὸν ἐργοδότην πιστοποιητικὰ προϋπηρεσίας, ἱκανῆς κατὰ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν νὰ ἀναβιβάσῃ τὸ ποσὸν τοῦ μισθοῦ εἰς τὰ ὅρια ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ὀρίζει μὲν ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἀρχικῶς ὁ ἐργοδότης ὑπ' ὅψιν, ὅτι θὰ ἀνέλθῃ, ἴνα ἀναλόγως τῶν οἰκονομικῶν του προσέλθῃ εἰς τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἄλλο φυσικὰ εἶναι τὸ ζήτημα, ἂν δυσχερὲς ὁ ὑπάλληλος, ὁ ἔχων μακρὰν ὑπηρεσίαν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ κατάρτισιν συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ ὁ ἐργοδότης θὰ προεῖμα νὰ συμβληθῇ μεθ' ὑπαλλήλου μικρᾶς ὑπηρεσίας ἡ — καταστρατηγῶν τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας — νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν ὑπάλληλον νὰ μὴ ὑποβάλῃ οὐδὲν περὶ προϋπηρεσίας του πιστοποιητικόν.

Ταῦτα ἀπὸ κριτικῆς τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως. Ἐρμηνευτικῶς ὁμως, ὑπὸ τὴν διατύπωσιν τῆς διατάξεως, ὅτι «ἡ προϋπηρεσία νεοπροσλαμβανομένου ὑπαλλήλου (μετὰ τὴν ἰσχύιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας) στηρίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ὑπεύθυνον αὐτῶν, κατὰ τὴν πρόσληψιν δὴλωσιν, συνοδευομένην ὑπὸ τῶν ἀπαραιτήτων πιστοποιητικῶν», τὸ Ἐφετεῖον δέχεται, ὅτι μόνος τρόπος ἀναγνώσεως τῆς προϋπηρεσίας εἶναι ὁ δι' ὑπευθύνου δηλώσεως, συνοδευομένης ὑπὸ τῶν πιστοποιητικῶν (Οὕτω καὶ Α.Π. 143/1939, βλέπε γενικῶς περὶ τῶν πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας Ἀνωνύμων Ἐταιριῶν κλπ. Ἐφετ. Ἀθηνῶν 641/1941, Ἐ.π.θ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος α', τευχὸς 1, σελ. 11, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 233/1941, Ἐ.π.θ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος α', τευ-

χος 2, σελ. 40, 'Εφετ. 'Αθηνών 1951[1941, 486]1941, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμ. α', τευχ. 6, σελ. 170 (ἐπ.).

'Εφετείου 'Αθηνών 18]1943

Εισηγητής ο 'Εφέτης κ. Γ. Λουκάκης
Δικηγόροι οί κ. κ. Φ. Κωνσταντινίδης, Β. Βασιλόπουλος

Κατά την διάταξιν του άρθρου 6 ἐδ. 2 τῆς ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἀνωνύμων ἐταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων, κατατεθείσης παρὰ τῷ Εἰρηνοδίκῳ 'Αθηνῶν τὴν 15ην 'Οκτωβρίου 1937, ἔκτοτε ἰσχυοῦσης καὶ κυρωθείσης διὰ τοῦ άρθρου 10 τοῦ ἀναγκ. νόμου 1367 τοῦ 1938, ἡ προϋπηρεσία νεοπροσλαμβανομένων ὑπαλλήλων στηρίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ὑπεύθυνον αὐτῶν ἔγγραφον, κατὰ τὴν πρόσληψιν, δὴλωσιν, συνοδευομένην ὑπὸ τῶν ἀπαραιτήτων πιστοποιητικῶν αὐτῆς, κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἐδ. 8 τοῦ αὐτοῦ άρθρου πᾶς ὑπάλληλος καὶ ὑπῆρξεν, ὑπηρετῶν σήμερον παρ' ἐταιρία, ἐπιχειρήσει ἢ γραφείῳ, ὑποχρεοῦται ἐντὸς ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας νὰ προσκομίσῃ εἰς τὸν ἐργοδότην αὐτοῦ τὰ πιστοποιητικὰ προϋπηρεσίας του.

'Εκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ρητῶν τούτων διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἐκ τῆς συμβάσεως ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότητος πρὸς καταβολὴν τοῦ λόγῳ προϋπηρεσίας ἠϋξημένου μισθοῦ ὑπαλλήλου δημιουργεῖται μόνον διὰ τῆς ἐμπροθέσμου προσαγωγῆς τῶν περὶ τῆς προϋπηρεσίας πιστοποιητικῶν εἰς τὸν ἐργοδότην, μετὰ τῆς ὑπεύθυνου ἐγγράφου δηλώσεως τοῦ ὑπαλλήλου, συνοδευομένης ὑπὸ τῶν πιστοποιητικῶν τούτων, ἐξ ὧν ἐξαρτᾶ ἀποκλειστικῶς τὴν ἀναγνώρισιν τῆς προϋπηρεσίας, τὸ δὲ ἐδάφ. 8 διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένην περίπτωσηιν τάσκει ἑξαμηνίαν ἀνατρεπτικὴν προθεσμίαν προσαγωγῆς τούτων. 'Ορθῶς, κατ' ἀκολουθίαν, ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις (Πρωτ. 'Αθηνῶν 2059]1942) ἀπέρριψε τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν, ὡς πρὸς τὸ αἶτημα τῆς αὐξήσεως μισθοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ ἐνάγοντος ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, βάσει τῆς προϋπηρεσίας του εἰς ἄλλο κατὰστημα, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπέβαλεν οὗτος ἐμπροθέσμως εἰς τὴν ἐφεσβλητὸν καὶ ἐναγομένην ἐταιρίαν τὴν ὡς ἄνω ὑπεύθυνον ἔγγραφον δήλωσιν μετὰ τῶν πιστοποιητικῶν τῆς προϋπηρεσίας του, μὴ ἀρκούσης τῆς κατ' ἄλλον τρόπον γνώσεως ἢ ἀναγνώσεως τοῦ περιστατικοῦ τούτου ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, οὐδ' ἀρκεῖ ἡ ἀπλὴ ὑποβολὴ τοῦ πιστοποιητικοῦ προϋπηρεσίας εἰς τὴν ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων εἰς τὰς πρωτοδικούς προτάσεις του ὅτι προέβη, ἀλλ' ἡ ἐναγομένη ἠρνήθη τὴν παραδοχὴν του, ἐφ' ὅσον δὲν ἰσχυρίζεται, ὅτι ὑπέβαλε καὶ ἔγγραφον ὑπεύθυνον δηλώσιν περὶ τῆς προϋπηρεσίας ταύτης καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος ἐφέσεως εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΘΕΝΤΩΝ

ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΚΑΙ Ν. 3514

'Εφαρμογὴ νομ. διατ. 1185]1942

Θεώρησις τῆς κλήσεως τῶν σιδηροδρομικῶν ὡς ἐπιτάξεως τῶν ὑπηρεσιῶν των, μακρὰν τῆς ἐννοίας στρατιωτικῆς ἢ πολιτικῆς ἐπιστρατεύσεως. — Εἰδικὴ ρύθμις τῆς μετὰ τρίτων

συμβάσεως ἐργασίας διὰ τοῦ ν. δ. 1185]1942, εἰδικὴ ἀπεζημίωσις καὶ μὴ ἐφαρμογὴ ν. 3514.

Τὸ ὅτι ἡ προστασία τοῦ νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως» ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν πολιτικῶς στρατευομένων εὐρίσκει σύμφωνον τὴν νομολογίαν (Βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης 'Εφετ. 'Αθηνῶν 1025]1942, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος α', τευχ. 30-31, σελ. 944, ἐνθα καὶ παραπομπᾶι).

Τὸ ν. δ. 1185]1942 ('Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος α', τευχ. 15, σμ. 479), διαρκούσης τῆς ἐκ τοῦ παρόντος παγκοσμίου πολέμου καταστάσεως, ἐπιτρέπει εἰς τὸν ὑποεργὸν τῆς Συγκοινωνίας, ὅπως πρὸς ἀντιμετώπισιν σιδηροδρομικῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας καλῇ δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ ὀνομαστικῶς καὶ κατὰ κατηγορίας πρὸς ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας σιδηροδρομικοῦ τῶν ἐν τῷ ἄνω ν. δ. κατηγοριῶν. 'Υπὸ τὸ νομοθετικὸν τοῦτο καθεστὸς προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐπ' αὐτῶν ὁ νόμος 3514, ὥστε νὰ δικαιωθῶνται, παραλλήλως τῆς εἰδικῆς ἀποζημιώσεως, καὶ ἐπιβάλλεται κατὰ τὸ ν. δ. 1185]1942, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ άρθρου 5 τοῦ νόμου 3514 ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα.

Περὶ τοῦ ζητήματος, πραγματεύεται ἡ κατωτέρω παρτιθεμένη ἀπόφασις, καταλήγουσα εἰς τὴν ἐκδοχὴν, ὅτι δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰς ἐν λόγω περιπτώσεις ὁ νόμος 3514 (Οὕτω καὶ Εἰρηνοδικεῖον 'Αθηνῶν 593]1942, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος α', τευχ. 23, σελ. 726).

Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν 58]1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Σῦρρος
Δικηγόροι οί κ. κ. Σ. Τριανταφύλλου, Ι. Σακελλαρίου

Στρεφόμενη κατ' ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδίκου 'Αθηνῶν, δικάσαντος περὶ διαφορᾶς τῆς εἰδικῆς ἐκ τοῦ νόμου 3514 «περὶ θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως» διαδικασίας, νομίμως φέρονται πρὸς συζήτησιν καὶ ἐμπροθέσμως ἠσκήθη ἡ προκειμένη ἐφεσις.

'Ορθῶς ἀπεφάνητο ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις (Εἰρηνοδικεῖον 'Αθηνῶν 29]1943) ὅτι, προκειμένης ἐπιτάξεως τῶν ὑπὲρ εἰρηνοῦς τινος κατὰ τὸ ν. δ. 1185]1942, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ νόμος 3514, βάσει τοῦ ὁποίου ἠσκήθη ἡ ἀπορριφθεῖσα ἀγωγή τοῦ ἐκκαλοῦντος. 'Η ἐπιστρατεύσις, τὸσον ὑπὸ τὴν κυρίαν αὐτῆς ἐννοίαν τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα κλήσεως τοῦ πολίτου, ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς ἐννοίαν τῆς πολιτικῆς ἐπιστρατεύσεως, διὰ χρησιμοποίησιν αὐτοῦ εἰς ἄλλα ἔργα, προϋποθέτει πολεμικὴν κατάστασιν ἢ κινητοποίησιν τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης ἐν ὧσιν τοιαύτης, διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὸ ἄνω ν. δ. δὲν χρῆται τῷ μετ' αὐτὴν συντρέχοντι ὄρω τούτῳ, ἀλλὰ θεωρεῖ τὴν ὑπὸ τοῦ 'Υπουργοῦ Συγκοινωνίας κλήσιν σιδηροδρομικῶν τινων ὡς «ἐπιτάξιν» τῶν ὑπηρεσιῶν των, ἡτις οὐχὶ μόνον κατὰ κανόνα, ἀλλὰ καὶ εἰδικώτερον, διὰ τοῦ διατάγματος τούτου γίνεται ἐπὶ ἀναλόγῳ ἀποζημιώσει διὰ τὴν οὕτω παρασχετέαν ὑπηρεσίαν. Λόγῳ δὲ τοῦ ἀναγκαστικοῦ χαρακτῆρος τῆς τοιαύτης ἐπιτάξεως τὸ αὐτὸ νομοθ. διάταγμα ὁρίζει, ὅτι δι' αὐτῆς δὲν ἐπέρχεται λύσις τῆς ἐργατικῆς καὶ ὑπαλληλικῆς μετὰ τρίτου σχέσεως, ἀλλ' ἀναστολὴ ταύτης, εἰς τρόπον ὥστε ἡ μηδέποτε λυθεῖσα σχέση αὐτὴ νὰ ἐξακολουθῇ, συνεχιζομένη παρὰ τῇ τρίτῳ ἐργοδότη τούτῳ μετὰ τὴν παῦσιν τῆς κατ' ἐπιτάξιν παρεχομένης ἐργασίας. 'Εν προκειμένῳ ὅθεν δὲν συντρέχουσιν αἱ πραγματικαὶ καὶ νομικαὶ ἐκείναι προϋποθέσεις τῆς ὑπὸ τὴν ἄνω εὐρείαν ἐννοίαν σκοπητέας ἐπιστρατεύσεως, ἵνα ἔχωσιν ἐφαρμογὴν οἱ διατάξεις τοῦ νόμου 3514, ἀφοῦ ἡ διὰ τὸν νομοθ. διατάγματος 1185]1942 θεσπιζομένη ἀναστολὴ ἐπαρκῶς προστατεύει τὸν μισθωτὸν, ὥστε καὶ μετὰ τὴν

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΕΥΘΥΝΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΝ 551

“Όροι καὶ προϋποθέσεις ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει ἐργατικοῦ ἀτυχήματος.

Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Ἀγορᾶς καὶ Διαχειρίσεως Καπνῶν.—Μὴ ἄσκησις ἐπιχειρήσεως φορτώσεως, ἐκφορτώσεως καὶ ἐναποθηκεύσεως, στοιχείου ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 551.

Λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ὅτι ἐνῶ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη (Πρωτ. Θεσσαλονίκης 521|1942) δέχεται ὅτι τὸ παρ' ᾧ προσελήφθη ὁ ἀναιρεσιών νομικὸν πρόσωπον τῆς ἀρχικῶς ἐναγομένης καὶ δικαιοπαρόχου τοῦ Δημοσίου «Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀγορᾶς καὶ Διαχειρίσεως Καπνῶν» ὡς σχολὸν τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας του εἶχε, κατὰ τὸ ἴδρυτικὸν αὐτῆς Ν. Δ. 23|29 Σεπτεμβρίου 1931, τὴν ἀγοράν, ἐπεξεργασίαν καὶ ἐναποθήκευσιν τῶν εἰς χεῖρας τῶν καπνοπαραγωγῶν ἢ συνεταιρισμῶν αὐτῶν εὐρισκομένων καπνῶν παλαιῶν ἐσοδῶν, ἐν τούτοις, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ τοιαύτη ἐργασία τῆς ἐναποθηκεύσεως δὲν ἀπέβλεπεν εἰς ἀπόκτησιν ὑπ' αὐτῆς κέρδους, ἔκρινεν ὅτι δὲν ὑπέκειτο τὸ νομικὸν τοῦτο πρόσωπον δημοσίῳ δικαίῳ εἰς τὸν νόμον 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, παρ' ᾧ, ἐργαζόμενος ὡς νυκτοφύλαξ τῶν καπναποθηκῶν του, ἐπαθεν ἐκ φυματώσεως πνευμονικῆς ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος καὶ ἐπὶ τούτῳ τῷ λόγῳ κρίνει ἀπορριπτέαν τὴν ἀγωγὴν του. Οὕτω ὁμως κατέστησεν ἐαυτὴν ἀναιρετέαν, κατὰ προφανῶς ψευδῇ ἐρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 2 ἐδ. 2 τοῦ εἰρημένου νόμου 551, καθ' ὃ καὶ τὸ Δημόσιον καὶ πᾶν ἐν γένει νομικὸν πρόσωπον δημοσίῳ δικαίῳ, ἀπασχολοῦν ἀπ' εὐθείας ἐργάτας ἢ ὑπαλλήλους εἰς ἐργασίας ἐκ τῶν ἐδ. 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημιώσιν. Οὐδαμῶς, τοῦτέστιν, ἀπαιτεῖται, ὅπως αἱ ἐργασίαι καὶ ἐπιχειρήσεις, καθ' ὧς ἐπῆλθε τὸ ἀτύχημα εἰς τοὺς ἐν αὐταῖς χρησιμοποιοιμένους ὑπὸ τούτων ἐργάτας ἢ ὑπαλλήλους, φέρωσιν, ὡς πρὸς ταῦτα, χαρακτηριστὰ κερδοσκοπικῆς ἐπιχειρήσεως, ἀρκεῖ μόνον νὰ εἶναι αὗται ἐκ τῶν ἐν τῷ πρώτῳ ἐδαφίῳ διαλαμβανόμενων ἐργασιῶν.

“Ἀρείου Πάγου 22|1943 Τμ. Α'.

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Γ. Δαρδούγιας
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Τσίτουρας, Β. Παπαρηγόπουλος

Διὰ τῆς προσαλλομένης ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης μετ' ἀναψηλάφθιν, βάσει τῶν ὑπ' ἀριθ. 331 καὶ 664 τοῦ 1941 Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, τῆς ὑπ' ἀριθ. 2717|1938 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ἐκρίθη καταργητέα ἡ ἀπόφασις αὕτη καὶ ἀπορριπτέα ἡ τοῦ ἡδῆ ἀναιρεσειόντος ἑφείσις κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, δι' ἧς ἀπέρριψε τὴν ἔνδικον ἀγωγὴν, ἐβάσισε δὲ τὸ ὡς Ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον τὴν ὡς ἄνω κρίσιν του ἐπὶ τῆς ἐλλείψεως ἐν προκει-

μένῳ τῶν προϋποθέσεων καὶ ὄρων πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 551, ἀφ' ἐνός μὲν διότι τὸ διὰ τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 23|29 Σεπτεμβρίου 1931 συσταθὲν νομικὸν πρόσωπον δὲν ἦσκει ἐπιχειρήσιν ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ἐδαφ. 1 ἀναφερομένων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ὁ σκοπὸς αὐτοῦ δὲν ἦτο κερδοσκοπικός.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 ἐδαφ. 2 τοῦ νόμου 551, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουλίου 1920 β. διατάγ., εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου τούτου ἀποζημιώσιν, εἰς ἣν ὑποχρεοῦνται κατὰ τὸ 1 ἐδαφ. τοῦ ἄρθρ. 2 οἱ ἐργοδότες οἰκοδομῶν καὶ ἄλλων τεχνικῶν ἔργων καὶ οἱ κύριοι ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἀναφερομένων, ὑπόκειται καὶ τὸ Δημόσιον, ὡς καὶ πᾶν ἐν γένει νομικὸν πρόσωπον, ἀπασχολοῦν ἀπ' εὐθείας ἐργάτας ἢ ὑπαλλήλους εἰς τοιαύτας ἐργασίας ἢ ἐπιχειρήσεις ὥστε οὕτω προκύπτει ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς εἰρημένης διατάξεως, ὅτι, διὰ τὴν εὐθύναν τοῦ Δημοσίου καὶ λοιπῶν νομικῶν προσώπων πρὸς ἀποζημιώσιν δι' ἐργατικὰ ἀτυχήματα, ἀρκεῖ μόνον αἱ ἐργασίαι καὶ ἐπιχειρήσεις, καθ' ὧς ἐπῆλθε τὸ ἀτύχημα, νὰ ὦσιν ἐκ τῶν ἐν τῷ 1 ἐδαφ. τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 551 ἀναφερομένων καὶ νὰ συντρέχωσιν οἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ νόμου τούτου ὅροι.

Ἡ διὰ τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος τῆς 23|29 Σεπτεμβρίου 1931 συσταθεῖσα αὐτοτελὴς κρατικὴ ὕπηρεσία, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀγορᾶς καὶ Διαχειρίσεως Καπνῶν, πρὸς ἀγοράν, ἐπεξεργασίαν καὶ ἐναποθήκευσιν καπνοῦ κλπ., ἔχουσα τοιαύτην ἐκ τοῦ νόμου ἀποστολήν, δὲν δύναται νὰ κριθῇ κυρίᾳ «ἐπιχειρήσεως φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως ἢ ἀποθηκεύσεως», κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 551, ἅτε τῶν ἐργασιῶν τούτων ἐνεργουμένων παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς συμπτωματοῦς καὶ παρεμπιπτόντως διὰ τὴν πραγμάτωσιν σκοποῦ ξένου καὶ μὴ φέροντος μορφήν ἐπιχειρήσεως φορτώσεως, ἐκφορτώσεως καὶ ἀποθηκεύσεως, οἷαν ὁ νόμος ἀξιοῖ πρὸς ἴδρυσιν εὐθύνῃς τοῦ κυρίου τῆς τοιαύτης ἐπιχειρήσεως δι' ἐργατικὸν ἀτύχημα, οὕτω δὲ τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἀποφηνάμενον καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ταύτῃ, ἀπορρίψαν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσειόντος, ὡς μὴ ὑπέχοντος τοῦ νομικοῦ προσώπου εὐθύνῃν πρὸς ἀποζημιώσιν διὰ τὸ ἐπελθὼν ἐργατικὸν ἀτύχημα, ὁρθῶς τὰς διαληφθεῖσας διατάξεις τοῦ νόμου 551 καὶ τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 23|29 Σεπτεμβρίου 1931 ἡρμηνευσεν καὶ ἐφήρμοσεν, ἀρκοῦντος δὲ τοῦ ἐρείσματος τούτου αὐτοτελῶς πρὸς στήριξιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεως, μάταιον εἶναι νὰ ἐξετασθῇ καὶ συνεπῶς δέον ν' ἀπορριφθῇ ὁ προβαλλόμενος λόγος ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ἐτέρας ἐπαλλήλου αἰτιολογίας αὐτῆς, δι' ἧς ἐκρίθη ἀπορριπτέα ἡ ἀγωγή καὶ λόγῳ ἐλλείψεως κερδοσκοπικοῦ σκοποῦ παρὰ τῷ Δημοσίῳ, καθ' ὅσον αὕτη, καὶ ἐσφαλμένη ἂν ᾗ, δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ἀναιρέσιν.

λῆξιν τῆς ἐπιτάξεως νὰ συνεχίσῃ τὴν παρὰ τῷ ἐργοδότηι του ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ καὶ διαρκούσης τῆς ἐπιτάξεως νὰ λαμβάνῃ εὐλογον καὶ ἱκανὴν ἀποζημιώσιν, εὐεργετήματα τὰ ὅποια δὲν χέκτεται ὁ ἐπιστρατευόμενος καὶ τὰ ὅποια ἀκριβῶς ἠθέλησεν ὁ νόμος 5514 νὰ ἐξασφαλίσῃ τῷ τελευταίῳ τούτῳ, ὁρμώμενος ἐκ τῶν ἐν τῇ αἰτιολογίᾳ του ἐκθιθέων ἀναφερομένων λόγων κοινωνικῆς ἠθικῆς καὶ σχολιμότητος, οἷτινες πλήρως, ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, ἱκανοποιοῦνται ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ ἄνω νομ. διατάγματος. Ἀπορριπτέα, ὁθεν, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἑφείσις ὡς ἀβάσιμος.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΜΙΣΘΟΥ

ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ
ΒΙΟΥ ΑΠΟ 1/7/1941 ΚΑΙ ΕΦΕΞΗΣ

Σημ. Ε.Ε.Δ.—'Η χρησιμότης τοῦ παρατιθεμένου κατωτέρω ἐγγράφου τοῦ Ὑφυπουργείου Ἑργασίας, ὡς ἀντιλαμβάνονται οἱ ἐνδιαφερόμενοι, εἶναι προφανής. Περιέχονται εἰς αὐτὸ τὰ 1/7/1941, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. δ. 310/1941 «περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν» μέχρι καὶ τῆς ἀπὸ 1/2/1943 (τελευταίας κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν) ἐπιβληθέντα ἐπιδόματα ἀκριβείας τοῦ βίου εἰς ὑπαλλήλους ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασίων.

Σκόπιμον εἶναι νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὰ ἐν λόγῳ ἐπιδόματα ἀφοροῦν τοὺς μισθωτοὺς ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασίων γενικῶς εἰς τὰς Ἑπαρχίας.

Οἱ τῆς περιφερείας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης (Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Περιχώρων, Ἑλευσίνος) δικαιοῦνται τὰ αὐτὰ ἐπιδόματα, μὲ τὰς ἐξῆς ὁμῶς παραλλαγάς: α) Ἡ πληρωμὴ τοῦ μισθοῦ ἀνὰ 15θήμερον ἄρχεται ἀπὸ 10 Φεβρουαρίου 1942 (ἀριθ. ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας 2988/1942, Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 10, σελ. 319), ἀντὶ τῆς 1ης Μαρτίου 1943, ἀπ' ἧς ἄρχεται διὰ τὴν λοιπὴν χώραν ἡ 15θήμερος πληρωμὴ, β) Ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1942 δικαιοῦνται αὐξήσεως κατὰ 50 % ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν καὶ πρόσθετον σταθερὸν μηνιαίον ἐπίδομα ἀκριβείας ζῆς ἐκ δραχ. 4000 διὰ τοὺς ἐγγάμους καὶ δραχ. 3000 διὰ τοὺς ἀγámους (ἀριθ. ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας 21621/1942 (Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 17, σελ. 540).

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουν τὰ ἐν τῷ κατωτέρῳ ἐγγράφῳ περιεχόμενα καὶ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης.

Σκόπιμον ἐπίσης εἶναι νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὰ ἐν λόγῳ ἐπιδόματα ἀκριβείας τοῦ βίου δὲν ἀφοροῦν μέχρι τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1942 (ἐξαιρέσει τῆς πρώτης αὐξήσεως ἀπὸ 1/7/1941) τοὺς ὑπαλλήλους ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν.

Οἱ ἐν λόγῳ μισθωτοὶ δικαιοῦνται ἄλλων εἰδικῶς δι' αὐτοὺς αὐξήσεων (βλέπε σημεῖωμα Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 21, σελ. 676) καὶ μόνον ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1942 ἐνοποιεῖται ἡ ρύθμισις τῶν ἀποδοχῶν τῶν μετ' ἐκείνης διὰ τοὺς λοιποὺς ὑπαλλήλους.

Τέλος τὰ ἐν λόγῳ ἐπιδόματα εἶναι τὰ αὐτὰ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετίας τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν (βλέπε γενικώτερον εὐρετήριον Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐν Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β' τεῦχος 32, σελ. 30).

ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Γενικὴ Διεύθυνσις Ἑργασίας

Ἀριθ. πρωτ. 3525/53

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Μαρτίου 1943

Πρὸς τὸ

Ὑπουργεῖον Γεωργίας

Δοσιν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν καὶ Ἰδρυμάτων

Ε ν τ α ὗ θ α

Εἰς ἀπάντησιν ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1663/284 ὑμετέρας ἀναφορᾶς, δι' ἧς αἰτεῖτε τὰ χορηγηθέντα συνολικῶς ἐπιδόματα ἀκριβείας βίου εἰς τοὺς ὑπαλλή-

λους διὰ τὴν πόλιν Λαμίας, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν τὰ κάτωθι:

1) Ἐπὶ βασικοῦ μισθοῦ 750 δραχ. Ἀπὸ 1-7-41 αὖξ. 700 δραχ., ἥτοι δραχ. 1450 μηνιαίως.

Ἀπόφασις 29983/23-7-41 Φ.Ε.Κ. 127/25-7-41 Τ. Β'.

Ἀπὸ 1-11-41 μισθὸς ἀνὰ 20ήμερον ἡ αὖξησης 50 ο/ο, ἥτοι δραχ. 2.175 μηνιαίως.

Ἀπόφασις 50458/12-12-41 Φ.Ε.Κ. 217/13-12-41 Τ. Β'.

Ἀπὸ 1-3-42 μισθὸς ἀνὰ 15θήμερον ἡ αὖξησης 34 ο/ο, ἥτοι δραχ. 2915 μηνιαίως.

Ἀπόφ. 8267/12-3-42.

Ἀπὸ 1-6-42 αὖξησης 35 ο/ο καὶ ἐπίδομα δραχ. 2.000 μηνιαίως, ἥτοι δραχ. 6035 μηνιαίως.

Ἀπόφ. 20343/4-6-42 Φ.Ε.Κ. 78/12-6-42 Τ. Β'.

Ἀπὸ 1-9-42 αὖξησης 50 ο/ο ἐπὶ μισθοῦ καὶ ἐπιδόματος, ἥτοι δραχ. 9052 μηνιαίως.

Ἀπόφ. 28322/8-8-42 Φ.Ε.Κ. 138/17-8-42 Τ. Β'.

Ἀπὸ 15-10-42 αὖξησης 50 ο/ο ἐπὶ μισθοῦ καὶ ἐπιδόματος, ἥτοι δραχ. 13.578 μηνιαίως.

Ἀπόφ. 39985/24-10-42 Φ.Ε.Κ. 200/24-11-42 Τ. Β'.

Ἀπὸ 1-2-43 αὖξησης 60 ο/ο καὶ ἐπίδομα 15.000 δραχ. μηνιαίως, ἥτοι δραχ. 36725 μηνιαίως.

2) Ἐπὶ βασικοῦ μισθοῦ 1.000 μηνιαίως.

Ἀπὸ 1-7-41 αὖξησης 700 δραχ., ἥτοι δραχ. 1700 μηνιαίως.

Ἀπόφ. 29983/23-7-41 Φ.Ε.Κ. 127/25-7-41 Τ. Β'.

Ἀπὸ 1-11-41 μισθὸς ἀνὰ 20ήμερον ἡ αὖξησης 50 ο/ο, ἥτοι δραχ. 2550 μηνιαίως.

Ἀπόφ. 50458/12-12-41 Φ.Ε.Κ. 217/13-12-41 Τ. Β'.

Ἀπὸ 1-3-42 μισθὸς ἀνὰ 15θήμερον ἡ αὖξησης 34 ο/ο, ἥτοι δραχ. 3417 μηνιαίως.

Ἀπόφ. 8267/12-3-42.

Ἀπὸ 1-6-42 αὖξ. 35 ο/ο καὶ ἐπίδομα 2000 μην., ἥτοι δραχ. 6593 μηνιαίως.

Ἀπόφ. 20343/4-6-42 Φ.Ε.Κ. 78/12-6-42 Τ. Β'.

Ἀπὸ 1-9-42 αὖξ. 50 ο/ο ἐπὶ μισθοῦ καὶ ἐπιδόματος, ἥτοι δραχ. 9889 μηνιαίως.

Ἀπόφ. 28322/7-8-42 Φ.Ε.Κ. 138/19-8-42 Τ. Β'.

Ἀπὸ 15-10-42 αὖξησης 50 ο/ο ἐπὶ μισθοῦ καὶ ἐπιδόματος, ἥτοι δραχ. 14833 μηνιαίως.

Ἀπόφ. 39985/24-10-42 Φ.Ε.Κ. 200/24-11-42 Τ. Β'.

Ἀπὸ 1-2-43 αὖξ. 60 ο/ο καὶ ἐπίδομα 15000 μηνιαίως, ἥτοι δραχ. 38733 μηνιαίως.

3) Ἐπὶ βασικοῦ μισθοῦ 1200 δραχ.

Ἀπὸ 1-7-41 αὖξ. δραχ. 816, ἥτοι δραχ. 2016 μηνιαίως.

Ἀπὸ 1-11-41 μισθὸς ἀνὰ 20ήμερον ἡ αὖξ. 50 ο/ο, ἥτοι δραχ. 3024 μηνιαίως.

Ἀπὸ 1-3-42 μισθὸς ἀνὰ 15θήμερον ἡ αὖξ. 34 ο/ο, ἥτοι δραχ. 4.052 μηνιαίως.

Ἀπὸ 1-6-42 αὖξ. 35 ο/ο καὶ ἐπίδομα 2000 μην. ἥτοι δραχ. 7.469 μηνιαίως.

Ἀπὸ 1-9-42 αὖξ. 50 ο/ο ἐπὶ μισθοῦ καὶ ἐπιδόματος, ἥτοι δραχ. 11.203 μηνιαίως.

Ἀπὸ 15-10-42 αὖξ. 50 ο/ο ἐπὶ μισθοῦ καὶ ἐπιδόματος, ἥτοι δραχ. 16.804 μηνιαίως.

Ἀπὸ 1-2-43 αὖξ. 60 ο/ο καὶ ἐπίδομα δραχ. 15.000 μην., ἥτοι δραχ. 41886 μηνιαίως.

4) Ἐπὶ βασικοῦ μισθοῦ δραχ. 1500.

Ἀπὸ 1-7-41 αὖξ. δραχ. 975, ἥτοι δραχ. 2475 μηνιαίως.

*Από 1-11-41 μισθός ανά 20ήμερον ή αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 3.715 μηνιαίως.

*Από 1-3-42 μισθός ανά 15θήμερον ή αὔξ. 34ο), ἥτοι δρχ. 4.975 μηνιαίως.

*Από 1-6-42 αὔξ. 35ο) και επίδομα 2000, ἥτοι δρχ. 8616 μηνιαίως.

*Από 1-9-42 αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 12.924.

> 15-10-42 > 50ο), > > 19.386.

> 1-2-43 > 60ο), και επίδομα δρχ. 15.000, ἥτοι δραχμαί 46.018 μηνιαίως.

5) *Επί βασικού μισθοῦ δρχ. 2000.

*Από 1-7-41 αὔξ. 1280 δρχ., ἥτοι δρχ. 3200 μηνιαίως.

*Από 1-11-41 μισθός ανά 20ήμερον ή αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 4800 μηνιαίως.

*Από 1-3-42 μισθός ανά 15θήμερον ή αὔξ. 34ο), ἥτοι δρχ. 6432 μηνιαίως.

*Από 1-6-42 αὔξ. 35ο) και επίδ. 2000, ἥτοι δρχ. 10683.

*Από 1-9-42 > 50ο), ἥτοι δρχ. 16024.

*Από 15-10-42 > 50ο) > > 24.036.

> 1-2-43 > 60ο) και επίδομα δρχ. 15.000, ἥτοι δρχ. 53.458 μηνιαίως.

6) *Επί βασικού μισθοῦ δρχ. 2500.

*Από 1-7-41 αὔξ. 1375 μηνιαίως, ἥτοι δρχ. 3875.

*Από 1-11-41 μισθός ανά 20ήμερον ή αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 55813.

*Από 1-3-42 μισθός ανά 15θήμερον ή αὔξ. 34ο), ἥτοι δρχ. 7781 μηνιαίως.

*Από 1-6-42 αὔξ. 35ο) και επίδ. 2.000, ἥτοι δρχ. 12504.

*Από 1-9-42 αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 18756 μηνιαίως.

*Από 15-10-42 αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 28134 μηνιαίως.

*Από 1-2-43 αὔξ. 60ο) και επίδομα 15.000 δρχ. μηνιαίως, ἥτοι δρχ. 60.014 μηνιαίως.

7) *Επί βασικού μισθοῦ δρχ. 3.000.

*Από 1-7-41 αὔξ. 1.500 δρχ., ἥτοι δρχ. 4500 μηνιαίως.

*Από 1-11-41 20ήμερον ή αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 6750 μηνιαίως.

*Από 1-3-42 15θήμερον ή αὔξ. 34ο), ἥτοι δρχ. 9045 μηνιαίως.

*Από 1-6-42 αὔξ. 35ο) και επίδ. 2.000, ἥτοι δρχ. 14.211 μηνιαίως.

*Από 1-9-42 αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 21.316 μηνιαίως.

*Από 15-10-42 αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 31974.

8) *Επί βασικού μισθοῦ δρχ. 3500.

*Από 1-7-41 αὔξ. δρχ. 1575, ἥτοι δρχ. 5.075 μηνιαίως.

*Από 1-11-41 20ήμερον ή αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 7.613.

*Από 1-3-42 15θήμερον ή αὔξ. 34ο), ἥτοι δρχ. 10.201.

*Από 1-6-42 αὔξ. 35ο) και επίδομα 2000, ἥτοι δρχ. 13.771 μηνιαίως.

1-9-42 αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 23.656 μηνιαίως.

*Από 15-10-42 αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 35.484 μηνιαίως.

*Από 1-2-43 αὔξ. 55ο) και επίδομα δρχ. 15.000, ἥτοι δρχ. 70.000.

9) *Επί βασικού μισθοῦ δρχ. 4.000.

*Από 1-7-41 αὔξ. δρχ. 1600, ἥτοι δρχ. 5600 μηνιαίως.

*Από 1-11-41 20ήμερον ή αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 8400 μηνιαίως.

*Από 1-3-42 15θήμερον ή αὔξ. 34ο), ἥτοι δρχ. 10.920 μηνιαίως.

*Από 1-6-42 αὔξ. 35ο) και επίδομα 2.000, ἥτοι δρχ. 17.196 μηνιαίως.

*Από 1-9-42 αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 25.794 μηνιαίως.

*Από 15-10-42 αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 38.691 μηνιαίως.

*Από 1-2-43 αὔξ. 55ο) και επίδ. δρχ. 15.000, ἥτοι δρχ. 75.071 μηνιαίως.

10) *Επί βασικού μισθοῦ 4800 δρχ. μηνιαίως.

*Από 1-7-41 αὔξ. δρχ. 1800, ἥτοι δρχ. 6.600 μηνιαίως.

*Από 1-11-41 20ήμερον ή αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 9.900 μηνιαίως.

*Από 1-3-42 15θήμερον ή αὔξ. 34ο), ἥτοι δρχ. 13.266 μηνιαίως.

*Από 1-6-42 αὔξ. 35ο) και επίδ. 2.000 δρχ., ἥτοι δρχ. 19.909 μηνιαίως.

*Από 1-9-42 αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 29.863 μηνιαίως.

*Από 15-10-42 αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 44.794 μηνιαίως.

*Από 1-2-43 > 50ο) και επίδ. 15.000 δρχ., ἥτοι δρχ. 82.191 μηνιαίως.

11) *Επί βασικού μισθοῦ 5.600 δρχ.

*Από 1-7-41 αὔξ. δρχ. 2.000, ἥτοι δρχ. 7.600.

> 1-11-41 20ήμερον ή αὔξ. 50ο) δρχ. 11.400

> 1-3-42 15θήμερ. > 34ο) > 15.276

> 1-6-42 αὔξ. 35ο), και επίδ. 2000, ἥτοι δρχ. 22.623.

*Από 1-9-42 > 50ο), ἥτοι δρχ. 33.934.

> 15-10-42 αὔξ. 50ο) > > 50.901.

> 1-2-43 > 45ο) και επίδ. 15.000, ἥτοι δρχ. 88.806 μηνιαίως.

12) *Επί βασικού μισθοῦ δρχ. 6.400.

*Από 1-7-41 αὔξ. 2.100 δρχ., ἥτοι δρχ. 8.500.

> 1-11-41 20ήμερον ή αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 12.750.

*Από 1-3-42 15θήμερον ή αὔξ. 34ο), ἥτοι δρχ. 17.085.

*Από 1-6-42 αὔξ. 35ο) και επίδ. 2.000, ἥτοι δρχ. 25.065.

*Από 1-9-42 > 50ο), ἥτοι δρχ. 37.597.

> 15-10-42 αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 56.396

> 1-2-43 αὔξ. 35ο) και επίδ. 15.000, ἥτοι δρχ. 91.133 μηνιαίως.

13) *Επί βασικού μισθοῦ 7.000.

*Από 1-7-41 αὔξ. 2.200 μην., ἥτοι δρχ. 9.200.

*Από 1-11-41 20ήμερον ή αὔξ. 50ο) δρχ. 13.800.

> 1-3-42 15θήμερον > 34ο) > 18.492.

> 1-6-42 αὔξ. 35ο) και επίδ. 2.000, ἥτοι δρχ. 26.964.

*Από 1-9-42 > 50ο), ἥτοι δρχ. 40.446.

> 15-10-42 > 50ο), > > 60.669.

> 1-2-43 > 30ο) και επίδ. 15.000 δρχ., ἥτοι δρχ. 93.870 μηνιαίως.

14) *Επί βασικού μισθοῦ 8.000 δρχ.

*Από 1-7-41 αὔξ. 1.900 δρχ., ἥτοι δρχ. 9.900 μηνιαίως.

*Από 1-11-41 20ήμερον ή αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 14.850 μηνιαίως.

*Από 1-3-42 15θήμερον ή αὔξ. 34ο), ἥτοι δρχ. 19.899 μηνιαίως.

*Από 1-6-42 αὔξ. 35ο) και επίδ. 2.000, ἥτοι δρχ. 20.864 μηνιαίως.

*Από 1-9-42 αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ. 43.296 μην.

> 15-10-42 > 50ο), > > 64.944 μην.

> 1-2-43 > 30ο), και επίδ. 15.000 δρχ. ἥτοι δρχ. 99.327 μηνιαίως.

15) *Επί βασικού μισθοῦ 9.000 δρχ.

*Από 1-7-41 αὔξ. 1.700 δρχ., ἥτοι δρχ. 10.700 μηνιαίως.

*Από 1-11-41 20ήμερον ή αὔξ. 50ο), ἥτοι δρχ.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

2137/1943 ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινων του νόμου 6424/1934 «περί εργατικών ατυχημάτων κλπ.».

(Ε. Κ. τ. Α'. φ. 35 της 18 Φεβρουαρίου 1943)

Έχοντες υπ' όψει τὰς διατάξεις του υπ' αριθ. 1)1941 Νομοθετικού Διατάγματος «περί αρμοδιοτήτων της Κυβερνήσεως, των Υπουργών και άλλων διατάξεων», άπεφασίσαμεν και διατάσσομεν.

Άρθρον 1. Τό άρθρον 1 του νόμου 6424/1934 συμπληρουται ως ακολούθως.

Έξαιρετικώς δι' έργα εκτελούμενα άπολογιστικώς διά λογαριασμόν του Δημοσίου ή Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, βάσει συμβάσεων συνολοκληθεισών μετά την 1ην Ιουνίου 1941 και έφεξης συνολοκληθισομένων και έφ' όσον έν αύταις περιλαμβάνεται όρος, καθ' όν ή άποζημίωσις του εις τὰ εκτελούμενα έργα άπασχολουμένου προσωπικού λόγω εργατικού ατυχήματος καταβάλλεται υπό του Δημοσίου ή του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, επιτρέπεται ή εκ μέρους του Δημοσίου ανάληψις έναντι του άναδόχου των έργων της υποχρεώσεως προς άποζημίωσιν των κατά τας διατάξεις του άρθρου 1 του από 24 Ιουλίου 1929 Β. Διατάγματος δικαιουμένων προσώπων.

Άρθρον 2. Αί διατάξεις του άρθρου 2 του αυτού νόμου 6424/1934 ισχύουσι και διά τὰ άπολογιστικώς διά λογαισμόν του Δημοσίου ή Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου εκτελούμενα έργα, δι' ά ανέληφθη υποχρεώσις του Δημοσίου προς παροχήν άποζημιώσεως λόγω ατυχήματος έν τή εργασίᾳ άνευ παρεμβολής.

15.450 μηνιαίως.

Άπό 1—3—42 15θήμερον ή αύξ. 34 ο)ο, ήτοι δρχ. 20.703 μηνιαίως.

Άπό 1—6—42 αύξ. 35 ο)ο και επίδ. 2.000. ήτοι δρχ. 29.949 μηνιαίως.

Άπό 1—9—42 αύξ. 50 ο)ο, ήτοι δρχ. 44.923 μηνιαίως.

Άπό 15—10—42 αύξ. 50 ο)ο, ήτοι δρχ. 67.383 μηνιαίως.

Άπό 1—2—43 αύξ. 30 ο)ο και επίδ. 15.000 δρχ., ήτοι δρχ. 102.599 μηνιαίως.

16) Επί βασικού μισθοῦ 10.000 δρχ.

Άπό 1—7—41 αύξ. δρχ. 1600, ήτοι δρχ. 11.600 μηνιαίως.

Άπό 1—11—41 20ήμερον ή αύξ. 50 ο)ο, ήτοι δρχ. 17.400 μηνιαίως.

Άπό 1—3—42 15θήμερον ή αύξ. 34 ο)ο, ήτοι δρχ. 23.316 μηνιαίως.

Άπό 1—6—42 αύξ. 55 ο)ο, επίδ. 2.000, ήτοι δρχ. 33.477 μηνιαίως.

Άπό 1—9—42 αύξ. 50 ο)ο, ήτοι δρχ. 40.215 μηνιαίως.

Άπό 15—10—42 αύξ. 50 ο)ο, ήτοι δρχ. 75.322 μηνιαίως.

Άπό 1—2—43 αύξ. 30 ο)ο και επίδομα 15.000, ήτοι δρχ. 113.019 δρχ. μηνιαίως.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

λῆς τῆς ἀναδόχου καί μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Νόμου 6424/1934.

Άρθρον 3. Αί λόγω εργατικῶν ατυχημάτων άποζημιώσεις του έν τῷ άρθρῳ 1 του παρόντος προσωπικού καταβάλλονται άπ' ευθείας υπό του Δημοσίου ή του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, άνευ άναμίξεως του άναδόχου.

Άρθρον 4. Αί δαπάναι ιατρικῆς περιθάλψεως, τὰ φάρμακα καί τὰ έν γένει έξοδα νοσηλείας των κατά τὴν εργασίαν παθόντων έξ άτυχημάτων θὰ καταβάλλονται υπό του άναδόχου, εις βάρος τῆς αξίας των έργων, έφ' όσον δέν καταβάλλονται ταῦτα υπό του ατυχήσαντος.

Άρθρον 5. Αί τυχόν μέχρι σήμερα καταβληθεῖσαι άποζημιώσεις των εργατικῶν ατυχημάτων επισημαίνονται εις άπολογιστικῶς διά λογαριασμόν του Δημοσίου ή Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου εκτελούμενα έργα, ως καί αί τυχόν καταβληθεῖσαι δαπάναι δι' ιατρικὴν περιθάλψιν του ως άνω προσωπικού, έφ' όσον ταῦτα άνέλαβον τιαυτήν υποχρέωσιν θεωροῦνται νόμιμοι καί καλῶς γενόμενοι.

Έν Αθήναις τῇ 14 Οκτωβρίου 1942

2130/1943 ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. Περί αναστολῆς έξόδου εκ τῆς ενεργοῦ υπηρεσίας των υπαλλήλων των Άνωτύμων Έταιριών.

(Ε. Κ. τ. Α'. φ. 35 της 18 Φεβρουαρίου 1943)

Έχοντες υπ' όψει τὸ άρθρον 1 του υπ' αριθ. 1 Ν. Διατάγματος «περί των αρμοδιοτήτων της Κυβερνήσεως, των Υπουργών και άλλων διατάξεων», άποφασίσομεν και διατάσσομεν :

Άρθρον μόνον. 1. Αναστέλλεται μέχρις υπογραφῆς τῆς ειρήνης ή έξοδος εκ τῆς ενεργοῦ υπηρεσίας των υπαλλήλων των Άνωτύμων Έταιριών των καταλαμβανομένων υπό του όρίου ήλικίας από τῆς 31 Δεκεμβρίου 1942. Η άνωτέρω διάταξις έχει εφαρμογήν καί επί των υπαλλήλων των όποιων παρετάθη ή έξοδος εκ τῆς ενεργοῦ υπηρεσίας επί έν έτος δυνάμει του υπ' αριθ. 996/1942 Ν. Διατάγματος (1).

2. Οί υπάλληλοι, των όποιων άναστέλλεται ή έξοδος δυνάμει τῆς προηγουμένης παραγράφου, θεωροῦνται έφεξῆς ως υπεραριθμοί, τῆς παρ' αὐτῶν κατεχομένης μέχρι τουδε θέσεως δυνάμενης νά καταληφθῇ διά προαγωγῆς των υπηρετούντων υπαλλήλων του άμέσως κατωτέρου βαθμοῦ.

Έν Αθήναις τῇ 16 Ιανουαρίου 1943

2235/1943. ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. Περί παρατάσεως του Δικαιοσταςίου. (2)

(Ε. Κ. τ. α', φ. 74 της 31 Μαρτίου 1943)

Έχοντες υπ' όψει τὸ άρθρον 1 του υπ' αριθ. 1)1941 Νομ. Διατάγματος «περί αρμοδιοτήτων της Κυβερνήσεως, των Υπουργών και άλλων διατάξεων», άποφασίζομεν και διατάσσομεν :

Άρθρον 1. Η Ισχύς των διατάξεων των υπ' αριθ. 372 του 1941, 411 του 1941 καί 2047 του 1942 Νομ. Διαταγμάτων «περί δικαιοσταςίου» ή λήγουσα τήν 31 Μαρτίου 1943, παρατείνεται από ταῦτης μέχρι τέλους Ιουνίου 1943.

Άρθρον 2. Η διάταξις του άρθρου 15 του Νο-

(1) Ε. π. ι. θ. Ε. ρ. γ. α. τ. Δ. κ., τόμος α', τευχ. 11 σελ. 338.

(2) Πρὸς τῆς σειράς λόγῳ τοῦ ένδιαφερόντος αὐτοῦ.

μοθετικοῦ Διατάγματος 372 τοῦ 1941 καταργεῖται.

Ἄρθρον 3.—1. Ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινικῶν υποθέσεων ἡ ἐρήμην τῶν εἰς τὰς νήσους κατοικούντων ἢ διαμενόντων κατηγορουμένων συζήτησις ἐνώπιον τῶν ἐν τῇ Ἑπειρωτικῇ Ἑλλάδι δικαστηρίων μέχρι πέρατος τῆς διεθνoῦς ἐμπολέμου καταστάσεως. Ἀπαγορεύεται ἐπίσης καὶ ἡ καταδίκη τῶν λιπομαρτύρων, τῶν εἰς τὰς νήσους κατοικούντων ἢ διαμενόντων.

2. Κατὰ τῶν μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐκδοθεισῶν ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Ἑπειρωτικῇ Ἑλλάδι δικαστηρίων ἐρήμην καταδικαστικῶν αποφάσεων ὡς καὶ κατὰ λιπομαρτύρων τοιούτων, καὶ ἂν εἴτε κατέστησαν ἐκτελεσταί, ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς καταδικασθέντας, τοὺς εἰς τὰς νήσους κατοικούντας ἢ διαμενόντας, ἀνακοπὴ κατὰ τὰ ἐν τῇ Ποινικῇ Δικονομίᾳ ὥριον ἐντὸς προθεσμίας δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς διεθνoῦς ἐμπολέμου καταστάσεως. Μέχρι τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας ταύτης ἀναστέλλεται ἡ ἐκτέλεσις τῆς αποφάσεως. Ἐπὶ καταδικαστικῶν κατὰ λιπομαρτύρων αποφάσεων ἔχουσι προσέτι ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1, 2 καὶ 3 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2810 τοῦ 1941.

3 Ἐφ' ὅσον χρόνον ἀναστέλλεται κατὰ τὴν παρ. 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἡ ποινικὴ δίωξις ἀναστέλλεται καὶ ἡ πρόοδος τοῦ χρόνου τῆς παραγραφῆς τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως.

Ἄρθρον 4.—Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νομ. Διατάγματος ἄρχειται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 26 Μαρτίου 1943

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

9405]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ τιμολογίου ἀμοιβῆς ἀπὸ 1)4)1943 τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ ταπητουργεῖα

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Ν. Διατάγματος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κ.λ.π.» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]1941 ὁμοίου

Ἀποφασίζομεν

1. Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 1-4-1941 τὸ κάτωθι τιμολόγιον ἀμοιβῆς τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ Ταπητουργεῖα ἀδιακρίτως φύλου.

α) Διὰ τοὺς τάπητας τύπων «Μωρητά», «Μυστρά» (Σπάργα) «Δελφοί» καὶ παρεμφερεῖς τοιούτους δραχμαὶ διακόσιαι (200) κατὰ χιλιάδα κόμβων.

β) Διὰ τοὺς τάπητας ὄλων τῶν ἄλλων τύπων καὶ ποιότητων δραχμαὶ διακόσιαι τριάκοντα (230) κατὰ χιλιάδα κόμβων.

2. Τὸ ἀνωτέρω τιμολόγιον ἰσχύει διὰ τὰς Ἀθῆνας, Πειραιᾶ καὶ Περίχωρα.

Διὰ τὰς λοιπὰς πόλεις μειοῦται κατὰ 20 οἰο.

3) Αἱ ταπητουργικαὶ ἐπιχειρήσεις υποχρεοῦνται ὅπως παρέχωσιν εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἐργαζομένους ἐπαρκὴ ἐργασίαν, ὥστε διὰ τῆς κατὰ χιλιάδα κόμβων ἀμοιβῆς νὰ ἐπιτυγχάνωσι οὗτοι ἱκανοποιητικὸν ἡμερομίσθιον, ἀνάλογον πρὸς τὰς δυνατότητας ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἐργαζομένων.

4) Ἡ παροῦσα ἀπόφασις ἰσχύει δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ 1-4-1943.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 30 Μαρτίου 1943

44392)A 331]1942 Ἀπόφ. Ὑφυπ. Ἑργασίας
Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς
ὑπ' ἀριθ. 40803]42 ἡμετέρας ἀποφάσεως (1)
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 23 τῆς 20 Φεβρουαρίου 1943)

10378]A 96]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπ. Ἑργασίας
Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 46701]1942
ἀποφάσεως Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας περὶ πα-
ροχῆς 15 ἡμερομισθίων ὡς δώρου ὅσον ἀφορᾷ
τοὺς ἐργαζομένους εἰς ἔργα Ἀρχῶν Κατοχῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν α) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Ν. Διατάγματος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κ.λ.π.» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]1941 ὁμοίου καὶ β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 46701]42 ἀπόφασιν ἡμῶν

Ἀποφασίζομεν

Τροποποιούμεν τὴν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 46701]1942 ἀπόφασιν ἡμῶν (2) ὀρίζομεν ὅτι τὸ διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως ἐπιβληθὲν δῶρον ἐκ 15 πλήρων ἡμερομισθίων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἑτους προκειμένου περὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐργαζομένων εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας ἐν γένει ἐργαζομένων διὰ λογαριασμὸν τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς (ἀπολογιστικῶς, ἐργολαβικῶς κ.λ.π.), ὡς καὶ ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἀπασχολουμένων ἀπ' εὐθείας παρὰ τῶν Ἀρχῶν κατοχῆς, θέλει υπολογισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων τῶν ἐπιβληθέντων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 39984]42 (3) ἀποφάσεως ἡμῶν καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν καταβαλλομένων κατὰ τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 46701]42 ἀποφάσεως ἡμῶν χρονικὸν διάστημα.

2) Ἡ παροῦσα ἀπόφασις ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 6 Ἀπριλίου 1943

9800]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας.
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ
ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθω-
τῶν μηνὸς Ἀπριλίου 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019 (4) «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς», τὴν ὑπ' ἀριθ. 300 ἀπὸ 7 Ἰανουαρίου 1943 ἀπόφασιν ἡμῶν, τὴν ὑπ' ἀριθ. 4]1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ.

ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐνὸς συσσιτίου διὰ τὴν μῆνα Ἀπρίλιον 1943 διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, παρ' αἷς δὲν λειτουργεῖ συσσίτιον ὡς ἑξῆς :

α) Διὰ τὰς Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 15 καὶ ἄνω, δραχ. 700 ἡμερησίως.

β) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 6 καὶ μέχρι 14, δραχμὸς 600 ἡμερησίως.

γ) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὧν ὁ

(1) Πρόκειται περὶ τῶν ἀποδοχῶν ἡθροιστῶν σκηνοθετῶν κ.λ.π. Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 30, σελ. 156

(2) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 30—31, σελ. 957.

(3) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 27, σελ. 864, 30 σελ. 955.

(4) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 32, σελ. 19.

ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 1 καὶ μέχρι 5 δραχμῶν 500 ἡμερησίως.

II. Καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον βελτιώσεως τροφῆς διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1943 διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες δὲν παρέχουν συσσίτιον, ὡς ἑξῆς :

α) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 15 καὶ ἄνω, δραχμῶν 500 ἡμερησίως.

β) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 6 καὶ μέχρι 14 δραχμῶν 450 ἡμερησίως.

γ) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 1 καὶ μέχρι 5, δραχμῶν 400 ἡμερησίως.

III. Διὰ τοὺς μισθωτοὺς, οἵτινες ἐργάζονται εἰς ἐπιχειρήσεις καφενεῶν, γαλακτοπωλείων καὶ ζαχαροπλαστείων, τῶν ὁποίων ἡ ἀμοιβὴ κατὰ κύριον λόγον βασίζεται εἰς φιλοδομήματα καὶ παρ' ὧν δὲν λαμβάνουν συσσίτιον, καθορίζομεν τὴν ἀξίαν τοῦ ἐνὸς συσσιτίου εἰς δραχμῶν 300 ἡμερησίως καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς εἰς δραχμῶν ἐπίσης 300 ἡμερησίως. Οἱ ἄλλοι μισθωτοὶ τῶν ἐν λόγω ἐπιχειρήσεων ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τῶν παραγράφων I καὶ II τῆς παρούσης.

IV. α) Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες παρέχουν ἐν συσσίτιον ἡμερησίως, ὑποχρεοῦνται ὅπως καταβάλλουν μόνον τὸ ἐν τῇ παραγράφῳ II τῆς παρούσης καθοριζόμενον ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς.

β) Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες δὲν παρέχουν συσσίτιον εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λειτούργησιν συσσίτιον παρ' αὐταῖς ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς ταῦτα καθορίζονται ἐν ταῖς παραγράφῳ I καὶ II τῆς παρούσης.

γ) Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες παρέχουν δύο συσσίτια ἡμερησίως εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς ταῦτα καθορίζονται ἐν ταῖς παραγράφῳ I καὶ II τῆς παρούσης.

V.—Συσσίτιον καὶ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς δικαιοῦνται :

α) Οἱ μισθωτοί, οἵτινες ἀπασχολοῦνται καθ' οἷον δὴποτε τρόπον καὶ δι' ἃς μόνον ἡμέρας ἀπασχολοῦνται παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει.

Μισθωτοί, ἀπασχολούμενοι εἰς πλείονας τῆς μιᾶς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, δικαιοῦνται τῶν ἀνωτέρω παροχῶν μόνον παρὰ τοῦ ἐργοδότη παρ' ᾧ κατὰ κύριον λόγον ἀπασχολοῦνται.

β) Οἱ ἀσθενεῖς, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀσθενεία των.

γ) Οἱ ἐν κανονικῇ ἀδείᾳ τελούντες μισθωτοί, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀδεία των.

VI.—Τὸ συσσίτιον καὶ τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς θὰ παρέχεται μόνον διὰ τὰς ἡμέρας καθ' ἃς ἀπασχολοῦνται οἱ μισθωτοὶ παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει.

VII.—Εἰς τὰς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεις ὑπόκεινται αἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσχοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν παρὰ φυσικοῦ προσώπου (ἀτομικαί, ἀνώνυμοι, ὁμόρρυθμοι, ἑτερόρρυθμοι ἑταιρίαι), εἴτε παρὰ προσώπου ἰδιωτικοῦ ἢ Δημοσίου Δικαίου (Συνήμοι, δημοτικαὶ ἐκμεταλλεύσεις κ.λ.π.), εἴτε παρὰ τοῦ Δημοσίου (Κρατικοὶ Σιδηρόδρομοι, Ο.Α.Π. κ.λ.π.), εἴτε παρὰ Ὁργανισμῶν κοινῆς ὠφελείας, Νοσοκομεία, Φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα κ.λ.π.). Εἰς τὰς αὐτάς ὡς ἄνω ὑποχρεώσεις

ὑπόκεινται καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσχοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν διὰ λογισμὸν τοῦ Κράτους ἢ Νομικοῦ προσώπου ἢ κατόπιν παραχωρήσεως αὐτῶν.

VIII. Διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, τὸ ὁποῖον ἐκάστη ἐπιχείρησις ἢ ἐκμεταλλεύσις, ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῇ ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς, ὑπολογίζονται ἅπαντες (ἀθροιστικῶς) οἱ ὑπηρετοῦντες παρ' αὐτῇ μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τρόπου πληρωμῆς καὶ τόπου ἀπασχολήσεώς των (π.χ. Τράπεζαι, Ὑπ)ματα αὐτῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἢ ἄλλῃ πόλει).

IX. α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, ὡς καὶ τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς, ὑπόκεινται εἰς κράτησιν ὑπὲρ τοῦ I. Κ. Α. καὶ τῶν ἄλλων Ἀσφαλιστικῶν Ὁργανισμῶν.

β) Ἐφ' ὅσον τὸ συσσίτιον καταβάλλεται εἰς χρήμα, δὲν ὑπόκειται τοῦτο εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1 παραγράφῳ 1 τοῦ Ν. Δ. 2019 προβλεπομένην μέχρι 50 δραχμῶν κράτησιν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη.

X. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου μισθωτὸς περιλαμβάνονται ἅπαντα τὰ φυσικὰ πρόσωπα, αἵτινα παρέχουν εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ Νομικὸν πρόσωπον οἰασθῆναι φύσεως ἐξηρητημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς.

Ὡς ἀμοιβὴ θεωρεῖται πᾶσα παροχὴ χορηγούμενη εἰς τὸν μισθωτὸν (ἀμοιβὴ εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος, φιλοδομήματα κ.λ.π.), ἀνεξαρτήτως τρόπου καθορισμοῦ ταύτης (ἀμοιβὴ καθοριζομένη βάσει τῆς διαρκείας τῆς ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς—χρονικὴ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας—καὶ ἀμοιβὴ καθοριζομένη βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας, δηλονότι βάσει τοῦ ἐπιτευχθέντος ἀποτελέσματος, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρησιμοποιοῦθέντος πρὸς τοῦτο χρονικοῦ διαστήματος—ἀμοιβὴ κατ' ἀποκοπήν).

XI. Διὰ τὴν παροχὴν τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἀσχεῖ ἡ μορφή τῆς συμβάσεως τῆς ἐργασίας, τοὔτέστιν ἂν αὕτη εἶναι ὠρισμένης ἢ ἀόριστου διαρκείας, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ.

XII. Ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας, ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ ἐργοδότη, δὲν δίδει εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα λήψεως ὁλοκλήρου τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀλλὰ μόνον ποσοστοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὴν χρονικὴν διάρκειαν τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεώς του κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς ἐργασίας.

Ὑπὸ τὰς αὐτάς ὡς ἄνω προϋποθέσεις ὁ μισθωτός, ὁ ἀπασχοληθεὶς τὸ ἥμισυ ἢ καὶ ὀλιγώτερον τοῦ ἡμίσεος τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἡμερησίας ἐργασίας τῆς καθοριζομένης ὑπὸ τοῦ νόμου ἡ ἐθίμου ἢ δι' ἰδιαιτέρων συμβάσεων, δικαιοῦται μόνον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς. Εἰς περίπτωσιν δὲ καθ' ἣν ἀπασχολήθη πλέον τοῦ ἡμίσεος τῆς κατὰ τ' ἄνω καθοριζομένης χρονικῆς διαρκείας, δικαιοῦται ἐκτός τοῦ συσσιτίου καὶ ποσοστοῦ ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀναλογούντος πρὸς τὸν ἐπὶ πλέον χρόνον τῆς ἀπασχολήσεώς του. (1)

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἀπριλίου 1943.

(1) Ὑπερῶμιζομεν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅτι κατὰ τὸ ν. δ. 2019/1942 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς», πᾶσα διαφορά προκύπτουσα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐν λόγω ν. δ. ἐκδικάζεται κατὰ τὴν διαδικασία τοῦ νόμου Γ.Π.Ο.Δ., ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως (μέχρι δηλαδὴ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 50,000).

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

Η ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Τὸ νομοθετικὸν διάταγμα 424/1941, ξεκινῶντας ἀπὸ τὸν σκοπὸν νὰ καταπολεμήσῃ τὴν ἀνεργίαν, ἐμποδίζει τὴν ἀδικαιολόγητον ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ. Κάθε ἄλλος τρόπος ἀπολύσεως, ἐκτὸς ἐκείνου πού ὀρίζει τὸ νομοθετικὸν αὐτὸ διάταγμα, εἶναι παράνομος καὶ ἔχει ἀποτέλεσμα νὰ ἐξακολουθῇ νομικῶς νὰ ὑπάρχῃ ἡ σύμβασις ἐργασίας, μ' ἐπακόλουθον τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἀνεξαρτήτως ἂν δὲν ἔγινε, μὲ ὑπαίτιότητα φυσικὰ τοῦ ἐργοδότη, ἢ χρησιμοπολήσας τὸν ὑπηρεσίαν του.

Τὸ νομοθετικὸν ὅμως διάταγμα 424 δὲν κατήργησε τοὺς ἄλλους νόμους, πού παρῆχον ἀποζημιώσεις στὸν μισθωτό, σὲ περιπτώσιν ἀπροειδοποιήτου ἀπολύσεώς του, καθὼς ὁ νόμος 2112, ἢ σὲ περιπτώσιν ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως, καθὼς ὁ νόμος 3514, πού ἐνδιαφέρει τοὺς μισθωτοὺς πού ἐστρατεύθησαν.

Ἀντιθέτως οἱ νόμοι αὗτοι ἐξακολουθοῦν νὰ ἰσχύουν καί, κατὰ τὴν γνώμην τοῦλάχιστο τῶν δικαστηρίων, μὲ δικαιολογητικὸν ὅτι ἡ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως ἀπὸ τὸ ν.δ. 424 εἶναι σχετική, δικαίωμα μόνον τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἢ νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀποζημίωσιν, πού τοῦ παρέχουν οἱ ἀνωτέρω νόμοι 2112 καὶ 3514, ἢ νὰ θεωρήσῃ τὴν ἀπόλυσιν του ἀκυρὴν, κατὰ τὸ νομοθ. διάταγμα 424, καὶ νὰ ἐπιδιώξῃ τὰς ἀποδοχὰς του, μὲ βάσιν τὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Ἐχει δηλαδὴ ὁ μισθωτὸς τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς τῆς προστασίας τῶν ἀνωτέρω νόμων, καὶ σὲ περιπτώσιν ἀγωγῆς του μὲ βάσιν τὰ δικαιώματα τῶν νόμων 2112 καὶ 3514, ἀφοῦ ἡ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως, ἂν συνάγεται ἀπὸ τὸ ν. δ. 424, εἶναι σχετικὴ καὶ μόνον τὸν μισθωτὸ ἐνδιαφέρει, δὲν μπορεῖ ὁ ἐργοδότης νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι δὲν δικαιούται τὴν ἀποζημίωσιν τῶν νόμων 2112 καὶ 3514, γιὰ τὸ λόγον ὅτι ἡ ἀπόλυσιν τοῦ ἐμποδίζεται ἀπὸ τὸ ν.δ. 424.

Στὴν περίπτωσιν ὅμως πού θὰ λάβῃ ὁ μισθωτὸς τὴν ἀποζημίωσιν τῶν νόμων 2112 καὶ 3514, τὸ πρᾶγμα—κατὰ τὴν γνώμην πάντοτε τῶν δικαστηρίων—εἶναι διαφορετικόν. Ὁ ἐργοδότης ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀντιτάξῃ στὴν ἀγωγὴ τοῦ μισθωτοῦ, μὲ βάσιν τὸ ν.δ. 424, ὅτι, ἀφοῦ ἔλαβε τὴν ἀποζημίωσιν τῶν νόμων 2112 καὶ 3514, παρητήθη ἀπὸ τὸ δικαίωμα νὰ προσβάλλῃ τὴν ἀπόλυσιν του ὡς ἀκυρὴν, ἂν φυσικὰ ἔχῃ παραβιασθῇ τὸ ν. δ. 424, καὶ ἡ ἀγωγὴ τοῦ μισθωτοῦ, μὲ βάσιν τὸ διάταγμα αὐτό, δὲν μπορεῖ νὰ εὐδοκιμήσῃ.

Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι, γιὰ νὰ μπορῇ ὁ μισθωτὸς νὰ διαφυλάξῃ τὴν θέσιν του καὶ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὅταν διαλύεται ἀπὸ τὸν ἐργοδότην ἀδικαιολόγητα, χωρὶς νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὸ ν.δ. 424, ἐπιβάλλεται σ' αὐτὸν ν' ἀρνήται τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεων πού προβλέπονται γιὰ τὴ λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ νὰ ἐπιζητῇ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν δικαιωμάτων του ἀπὸ τὸ ν.δ. 424, μὲ μέσον τὴν ἀγωγὴν μισθοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότη.

Φυσικὰ, ἂν δὲν εὐδοκιμήσῃ ἡ ἀγωγὴ αὐτή, γιὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ἔχουν παραβιασθῇ οἱ ὅρισμοι τοῦ ν. δ. 424, ἔχει καθεὶ δικαίωμα νὰ ἐπιδιώξῃ τὰς ἀπο-

ζημιώσεις ἀπὸ τοὺς νόμους 2112 καὶ 3514, ἀφοῦ, ἄλλως τε, δὲν μπορεῖ ἐγκύτως νὰ γίνῃ παροίτησίς των, μὲ βάσιν ὅτι ἡ ἀκυρότης τῆς παραιτήσεως εἶναι στὴν περίπτωσιν αὐτὴ ἀπόλυτη.

X

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ν. Γ. Φωτιά, τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἰδιωτικῆς Οἰκονομικῆς ἐν τῇ Ἀνωτάτῃ Σχολῇ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν. **ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**. Ἀθῆναι, ἐκδότης Ἀργ. Παπαζήσης, Ἀκαδημίας 76, 1943.

Ἐρευνᾷ τὸ πρόβλημα τῶν ἀποθεματικῶν κεφαλαίων τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἰδίᾳ τῶν ἀνωνύμων ἐταιρειῶν, μετὰ τῆς διακρινούσης τὸν συγγραφέα καὶ ἄλλων πολλῶν οἰκονομικῶν μελετῶν ἐπιστημονικῆς συγκροτήσεως καὶ ἐπιμελείας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ παρέχεται ἀξία πολλοῦ λόγου συμβολῇ εἰς τὴν καθόλου γνώσιν τῶν σχετικῶν προβλημάτων, ἐνδιαφέρουσα τόσον τὸν κύκλον τῶν ἐπιχειρήσεων, ὅσον καὶ τὸ Κράτος διὰ τὴν ἀσκήσιν τῆς φορολογικῆς του πολιτικῆς.

ΣΤΗΛΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Δ. Καρπῆν, δικηγόρον, Πάτρας, **Γ. Πουλέαν**, δικηγόρον, Καλάμας.—Ἐπιταγὰ δι' ἀνανέωσιν συνδρομῶν σας ἀπὸ 15—3—43 μέχρι 1—9—43 ἐλήφθησαν. Ἀποστέλλομεν σχετικὰς ἀποδείξεις.

Ν. Βέτσον, Πάτρας.—Ἐπιταγὴ ἐλήφθη. Ἀπεστέλλομεν ὑπ' ἀριθ. 2, 3, 4, 5, 6 καὶ 7 τεύχη.

Ζ. Ζαζανίδην, δικηγόρον, Θεσσαλονίκην.—Ἐπιταγὴ δι' ὑπόλοιπον συνδρομῆς σας μέχρι 15 Ἀπριλίου 1943 ἐλήφθη. Ἀποστέλλομεν σχετικὴν ἀπόδειξιν. Διὰ τὸ ἀπὸ 1ης Μαΐου 1943 ἐξάμηνον δεῶν νὰ μᾶς ἐμβάσετε δραχμὰς 4.000.

Ν. Βικελίδην, δικηγόρον, Θεσσαλονίκην.—Τὸ ταχυδρομεῖον δὲν ἀναλαμβάνει πλέον τὴν ἀεροπορικὴν ἀποστολὴν περιοδικῶν καὶ ἐντύπων.

Μεταλλουργίαν «Ἀδελφοὶ Π. Πραπόπουλοι», Πάτρας. Ἐπιταγὴ ἐλήφθη. Ἀπεστέλλομεν 36ον τεύχος.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Συνδρομητὴν, Ἐνταῦθα.—Δὲν ἔχει εἰσαχθῇ τροποποιητικὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ νόμου 4558, σχετικῶς μὲ τὴν ἐννοίαν τοῦ ὅρου «βραχείας διαρκείας ἀσθένεια» τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ νόμου 2112 «περὶ υποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων».

Καθ' ἡμᾶς ἡ ἐν λόγω διάταξις δὲν ἐφαρμόζεται υποχρεωτικῶς μετὰ τὸ ν.δ. 424/1941, πού σπέβλεψεν εἰς εὐρύτεραν προστασίαν ἐκείνης τοῦ νόμου 2112. Ὁ μισθωτὸς δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἀσθένειάν του ὡς γεγονὸς ἀνωτέρας βίας, πού ἡμπόδισεν αὐτὸν νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του, ὅποτε δὲν εὐθύνεται τὸ καθ' ἑαυτὸν καὶ δὲν λαμβάνει ἀντιπαροχὴν.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 40

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
1 ΜΑΪΟΥ 1943

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΣ: 'Β ανάγκη των δικονομικῶν
ὕπερ των μισθωτῶν μεταρρυθμίσεων. Σελ. 259

ΑΡΘΡΑ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

- Αἱ ἐπιβαλλόμεναι δικονομικαὶ μεταρρυθμίσεις πρὸς ἐκδίκασιν των μεταξὺ μισθωτῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν, ὑπὸ Δ. Φλωράκη, Πρωτοδίκου, Προϊσταμένου τοῦ Εἰρηνοδικοῦ Ἀθηνῶν. Σελ. 260
- Βραχυπρόθεσμος παραγραφή μισθοδοσιῶν κατὰ νόμον ΓΥΛΓ' 1909 (ισθοδοσίαι, ἔννοια, διετής ἢ πενταετής παραγραφή, διάκρισις), ὑπὸ Φιλ. Δ. Ἀγγελῆ, δικηγόρου. Σελ. 262
- Ἐννοια τοῦ ὅρου «ἐπιχείρησις» εἰς τὸ Ἑργατικὸν Δίκαιον (Δικηγορικὰ καὶ συμβολαιογραφικὰ γραφεῖα, παροχή συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος ἀκριβείας τοῦ βίου), ὑπὸ Χρ. Οἰκονόμου, Ἀντεισαγγελέως Ἀρείου Πάγου. Σελ. 264
- Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112 καὶ ἡ παροχή συσσιτίου (Στοιχεῖα Ἑργατικοῦ Δικαίου εἰς ἀπλὰς γραμμὰς) ὑπὸ Χ. Σελ. 288

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Νόμος 2112 καὶ ἐγγυήσεις ἐξασφαλιστικαὶ ἐξ ἄλλων νόμων: Προϋπὸθεσις ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2112 τὸ ἀπεριόριστον δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.— Προσωπικὸν Φιλεκαπαιδευτικῆς Ἑταιρίας.— Ἀποκλεισμός ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2112, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόλυσις χωρεῖ κατὰ τὰς ἐπὶ των λοιπῶν ἐκπαιδευτικῶν των δημοσίων σχολῶν λειτουργῶν διατάξεις, ὑπὸ Γ. Σακέττο, Ἀρεοπαγίτου (Ἀρείου Πάγου 40/1943). Σελ. 265
- Νόμος 2112 καὶ κανονισμοὶ μετ' ὅριον ἡλικίας.— Μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ των ὅρων ἐργασίας καὶ συνέπειαι: Ἐξομοίωσις τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς των ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετ' ἀπόλυσιν.— Προηγουμένη ἐγγραφὸς εἰδοποιήσις τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.— Παραμονὴ ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ συνέπειαι.— Καθορισμός ὁρίου ἡλικίας καὶ χαρακτηρισμός τῆς συμβάσεως ὡς ὠρισμένης χρονικῆς διάρκειας, ὑπὸ Β. Μπουροπούλου, Ἐφέτου (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 321/1943). Σελ. 266

ΑΝΕΡΓΙΑ

- Ἀπόλυσις μισθωτοῦ ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας: Δὲν εἶναι ἀναγκαῖα, ἐν περιπτώσει καθιερώσεως τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἡ διὰ τῆς διοικητικῆς ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ.— Ἐκτίμησις ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ Κ. Σύρρου, Πρωτοδίκου [Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 64/1943]. Σελ. 267
- Ν. Δ. 424/1941 καὶ μονομερὴς μεταβολὴ των ὅρων ἐργασίας: Μετάθεσις τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἐκτίμησις αὐτῆς ὡς μονομεροῦς μεταβολῆς των ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας.— Συνέπειαι ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424/1941, ὑπὸ Κ. Σύρρου, Πρωτοδίκου [Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 55/1943]. Σελ. 268

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

- Χρόνος προσλήψεως καὶ μονιμότης παλαιῶν πολεμιστῶν: Ἡ προστασία τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936 ἐκτείνεται ἐπὶ των κατὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ (17 Ὀκτωβρίου 1936) ὑπηρετούντων καὶ οἰκιοθελῶς προσληφθέντων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ὑπὸ Δ. Μίχου, Ἐφέτου (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 138/1943). Σελ. 269
- (Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

Εἰς τὸ παρὸν τεύχος: Ἡ ὑπ' ἀριθ. 12300/1943 ἀπόφασις Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας περὶ καταβολῆς ἀποδοχῶν ὡς δώρου, ἐπ' εὐκαιρίᾳ των ἐορτῶν τοῦ Πάσχα, εἰς τοὺς μισθωτούς.
— Ἀλλαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν διαφόρων κατηγοριῶν.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΕΥΧΟΣ

ὡς καὶ τὰ ὑπ' ἀριθ. 37, 38, 39 μόνον εἰς τοὺς ἀνανεώσαντας τὴν συνδρομὴν τοῦ ἐξαμήνου ἀπὸ 15 Μαρτίου—1 Σεπτεμβρίου 1943.

Τὰ τεύχη εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν ὧων ἐγκαίρως ἤθελον ἀνανεώσει τὴν συνδρομὴν των.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

Ἑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ προπληρωτέαι: Ἐξάμηνος Δρχ. 4000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζάς, Νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 7000

Ἑμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγούμενης σελίδος)

- Ἀκυρότης ἀπολύσεως κατὰ ν. δ. 594]1941 καὶ συνέπειαι. — Μονιμότης καὶ ὅριον ἡλικίας παλαιῶν πολεμιστῶν: Προϋποθέσεις ἀκυρότητος ἀπολύσεων ἢ παραιτήσεων κατὰ τὸ ν. δ. 594]1941 καὶ ὅροι δικαιώματος ἀποδοχῶν. — Ἐκτασίς τῆς μονιμότητος μέχρι συμπληρώσεως τοῦ διὰ κανονιστικῶν διατάξεων ὀριζομένου ὁρίου ἡλικίας, ὑπὸ Ν. Κάτσα, Ἐφέτου (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 39]1943). Σελ. 270
- Δικαιοδοσία Δικαστηρίου καὶ Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς: Ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότη εἰς προσφυγὴν ἐνώπιον τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936 δι' ἀπόλυσιν ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ. — Ἀναρμοδιότης τοῦ Δικαστηρίου περὶ τῆς κρίσεως οὐσιαστικῶν λόγων ἀπολύσεως, ὑπὸ Γ. Δουκάκη, Ἐφέτου (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 187]1943). Σελ. 272
- Οἰκονομικὴ ἀνεπάρκεια ἐπιχειρήσεων καὶ ἀπόλυσις ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν: Πρόταξις τῶν μὴ παλαιῶν πολεμιστῶν ἐν τῇ σειρᾷ ἀπολύσεως. — Ἀνάγκη αἰτιολογίας τῆς διοικητικῆς πράξεως τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπὸ Α. Ραγκούση, Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας (Συμβ. Ἐπικρατείας 84]1943). Σελ. 273

ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

- Ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις ἐκπροσώπων ἐργαζομένων καὶ παροχαί: Ἐφαρμογὴ ἀναγκ. νόμου 694]1937. — Χαρακτὴρ τῆς δικαιουμένης παροχῆς. — Ὑπολογισμὸς καὶ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ν. δ. 310]1941 αὐξήσεων ἀποδοχῶν, ὑπὸ Χ. Κοντογιώργου Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 6846]1942). Σελ. 275

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

- Ζητήματα τῆς διαδικασίας τοῦ νόμου Γ'20Α'. Ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικοῦ καὶ κατ' ἔφεσιν Προέδρου: Μόνος λόγος ἀναιρέσεως, [ἂν ἡ διαφορά δὲν ὑπάρχει, ὡς ἐκ τοῦ εἰδους τοῦ ἀντικειμένου αὐτῆς, εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Εἰρηνοδικοῦ. — Ἀπαράδεκτος δι' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν τοῦ ἀστικῶν νόμου, ὑπὸ Μ. Μελισσηνοῦ, Ἀρεοπαγίτου (Ἀρείου Πάγου 46]1943). Σελ. 276
- Περιοδικαὶ παροχαί, ἔννοια καὶ ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικοῦ: Ὁ μισθὸς δὲν εἶναι περιοδικὴ παροχὴ, ἀλλ' ἀντάλλαγμα τῆς καταναλισκομένης ἀνθρωπίνης ἐνεργείας. — Ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'20Α', ὑπὸ Κ. Σύρρου, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 55]1943). Σελ. 277
- Διαφοραὶ μεταξὺ ἐργατῶν καὶ βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως: Ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικοῦ κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν, ἀσχέτως ποσοῦ, ὑπὸ Φ. Τόλια, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Πειραιῶς 273]1943). Σελ. 277

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Προϋποθέσεις ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως εἰς ὑπηρεσίας καὶ ἐπιχειρήσεις (Προστασία ἀναπήρων

καὶ πολεμιστῶν), 450255]1943 Διαταγὴ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης. Σελ. 279

- Ἐπίδομα ἀσθενείας ἡσφαλισμένων νοσηλευόμενων εἰς θεραπευτήρια (Θέματα Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως), 2294]1943 ἐγκύκλιος Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Σελ. 279

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

- Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων περὶ Λιμενικῶν Ταμείων καὶ περὶ Ο. Α. Π., Ν. Δ. 2168]1943. Σελ. 280
- Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 28]2]42 Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ Διατάγματος τῆς 27]9]40 περὶ συνδέσεως, ὁργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν συσταθέντων ἄχρι τοῦδε Γραφείων Ἐργασίας Λιμένων, ΚΑΝ. ΔΙΑΤ. Σελ. 281
- Περὶ ἰδρύσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κρεοπωλείων ΚΑΝ. ΔΙΑΤ. Σελ. 281
- Περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Α. Ν. 405]36 περὶ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ Ἀποζημιώσεως Ἀρτοποιῶν τῆς Ἑλλάδος, Ν. Δ. 2187]1943. Σελ. 282
- Περὶ τῶν ὑποβλητέων δικαιολογητικῶν ἐγγράφων διὰ τὸν κανονισμόν τῆς ἀπονεμητέας εἰς ἐξερχομένους τῆς ὑπηρεσίας δημοτικούς καὶ κοινοτικούς ὑπαλλήλους, ΚΑΝ. ΔΙΑΤ. Σελ. 282

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Περὶ καταβολῆς ἀποδοχῶν ὡς δώρου, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, εἰς πάντας τοὺς μισθωτοὺς, 12300]Α 115]1943 Σελ. 282
- Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 4520]1943 αποφάσεως Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας ὡς πρὸς τοὺς καθαριστὰς καὶ καθαριστρίας ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, 11340]1943. Σελ. 283
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Μάρτιον 1943, 9424]1943. Σελ. 283
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1943, 11596]1943. Σελ. 284
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν Θεατρικῶν Ἐπιχειρήσεων διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1943, 11592]1943. Σελ. 284
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν Ὁδίων Ἀθηνῶν διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1943, 11493]1943. Σελ. 284
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν κουρείων, κομμωτηρίων κλπ. διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1943, 11594]1943. Σελ. 284

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας Ὑποδηματεργατῶν (χειροποιήτων ὑποδημάτων). Σελ. 284

ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2ον ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 40

ΑΘΗΝΑΙ 1 ΜΑΪΟΥ 1943

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΣ

Ἡ ἀνάγκη τῶν δικονομικῶν ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν μεταρρυθμίσεων.

Οἱ λόγοι, πού δικαιοιοιοῦν νά μεταρρυθμισθῇ ἐπειγόντως τὸ δικονομικὸν σύστημα τῆς ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, ἀνεπτυχθῆσαν κατ' ἐπαύλῃ ἀπὸ τῶν σιγῶν μας, καὶ εἶναι, ἄλλως τε, εἰς ὅλους γνωστοί.

Ἄν τὰ οὐσιαστικά δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ εἰσάγονται, διὰ νὰ καλλιτερευθοῦν τὴν οἰκονομικὴν θέσιν του, ἀνάμεσα εἰς τὰς τῶσας ἀντιξοότητας τῆς σημερινῆς δυσκόλου καμπῆς τοῦ βίου, τὰ ἀπλᾶ, προσιτὰ εἰς τὸ πτωχὸν βαλάντιον τοῦ μισθωτοῦ, δικονομικὰ μέσα εἶναι ἐκεῖνα, πού θὰ δώσουν πραγματικὴν ἀξίαν εἰς τὰ δικαιώματά του καὶ θὰ τὸν κάμουν νὰ πιστεύσῃ, ὅτι οἱ νόμοι δὲν εἶναι ἀπλῇ συρροφῇ διατάξεων, ἀλλ' ἐννοοῦν πραγματικῶς νὰ ρυθμίσουν τὴν ἐν τῷ μέσῳ τῆς κοινωνικῆς ὁλότητος βίωσίν του.

Ὡς ἔχουν ἤδη τὰ δικονομικὰ πράγματα, εἶναι ἀδύνατον νὰ φθάσῃ ὁ μισθωτὸς ἐκεῖ ὅπου σκοπεῖν οἱ νόμοι, πού δι' αὐτὸν εἰσάγονται: Εἰς τὴν ταχείαν, τὴν ἄμεσον, ὡς θὰ ἐπεβάλλετο, ἱκανοποίησιν τῶν δικαιῶν του.

Τὸ φαινόμενον, ἐπὶ παραδείγματι, τοῦ μισθωτοῦ πού ἀπολύεται ἀκύρως ἀπὸ τὴν θέσιν του, μὲ συνέπειαν τὴν καθυστέρησιν τοῦ μόνου βιοποριστικοῦ του εἰσοδήματος, ὡς εἶναι ὁ μισθός, καὶ ὁδηγεῖται ἀπὸ τὸ ἰσχύον δικονομικὸν σύστημα εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν τοῦ Πρωτοδικείου, μὲ τέλη διαδικασίας πολλά, διὰ νὰ προχωρήσῃ βραδύτατα, ἐν τῷ μέσῳ τῶν αὐστηρῶν τυπικότητων τῆς πολιτικῆς δικονομίας ἀπὸ ἐνστάσεως εἰς ἐνστάσιν, ἀπὸ δικαστικῆς ἀποφάσεως εἰς ἄλλην ἀπόφασιν, καὶ νὰ φθάσῃ κάποτε εἰς τὸ τέλος τῆς δίκης, ὅταν ἐν τῷ μεταξύ ἔχει μείνῃ ἐν οἰκονομικῶν ναυγίων, εἶναι ἱκανὸν νὰ δώσῃ ἀνάγλυφον τὴν εἰκόνα ἐνὸς ἀσκόπου, ἐνὸς ἀλυσιτελοῦς δικονομικοῦ συστήματος, πού δὲν πρέπει περαιτέρω νὰ διατηρηθῇ.

Τί, ἀληθῶς, ἔχει νὰ ὠφελήσῃ τὸν μισθωτὸν ὅλον αὐτὸ τὸ προστατευτικὸν σύμπλεγμα τῶν οὐσιαστικῶν διατάξεων, ὅταν θὰ ἔρχεται ἡ συγκομιδὴ τῶν πραγματικῶν ἀποτελεσμάτων των μὲ τῶσας δυσχερείας, καὶ ἀργὰ τόσον, ὥστε ἐν τῷ μεταξύ νὰ ἔχει γ.ν.η. ἀλλόφρων ἐκ τῶν ἀπειρῶν τοῦ καθ' ἡμέραν βίου ἀναγκῶν;

Ποίαν ἀξίαν ἔχει ἡ καθιέρωσις μιᾶς ἀπλῆς διαδικασίας διὰ τὴν ἐκδικασίν των ἐργατικῶν διαφορῶν, τὸ ἀπέδειξεν ἤδη ἡ πρᾶξις κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προστατευτικοῦ τῶν ἐφέδρων νόμου 3514.

Αἱ διαφοραὶ ἐκ τοῦ νόμου αὐτοῦ, κατὰ τὴν παλαιότερον κρατοῦσαν ἀποψιν τῆς νομολογίας, ἐδικάζοντο κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν τοῦ Εἰρηνοδικοῦ. Αἱ συνέπειαι ἦσαν ἐκ τῶν προτέρων, λόγῳ τοῦ δικαστικοῦ μηχανισμοῦ, γνωσταί: Βραδύτης διαδικασίας, ἔξοδα πολλά, προδικαστικαὶ ἀποφάσεις, ὀριστικαὶ ἀποφάσεις, ἀνακοπαί, ἐφέσεις, καὶ φυσικά, ἂν ἡ νομολογία, μετὰ τὴν γνωστὴν γνωμο-

δότησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἀρείου Πάγου, δὲν ἐστρέφετο πρὸς τὴν ἀποψιν ὅτι οἱ ἐν λόγῳ διαφοραὶ, ὡς ἐκ τοῦ ἴδους των, πρέπει νὰ ἐκδικάζονται κατὰ τὴν ταχείαν διαδικασίαν τοῦ ἀρθρου 634 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, καὶ ἂν δὲν ἤρχετο καὶ ὁ νόμος 2672/1940 ν' ἀναθέσῃ, παραλλήλως, καὶ εἰς τὸν Εἰρηνοδικὴν τὴν σύνταξιν τῶν περὶ αὐτῶν ἀ.γ.ων, θὰ συνβαινε, ὥστε ἀκόμη καὶ τώρα, δύο ἐτη μετὰ τὸν πόλεμον, νὰ μὴ εἴχε γίνῃ ἐκκαθάρσις τῶν σχετικῶν δικῶν, μολοντί ἡ πτωχὴ οἰκογένεια τοῦ ἐφέδρου ἔπρεπε νὰ ζήσῃ μὲ τὰ ἐφεδρικά ἐπιδόματα τοῦ νόμου, πού δι' αὐτὸν φυσικά τὸν σκοπὸν ἐθεσπίθησαν.

Ἐν τούτοις δὲν ἔγιναν ἔτσι τὰ πράγματα, ὡς ἦτο μοθηματικῶς βέβαιον ὅτι θὰ γίνουν, ἂν δὲν ἐμεσολάβει ἡ ἀπλῇ, ἀσχετῶς ποσοῦ, διαδικασία τοῦ Εἰρηνοδικείου.

Ἀντιθέτως οἱ χιλιάδες τῶν δικῶν, πού ἀνεπτύχθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου διεκπεραιώθησαν ταχέως, αἱ οἰκογένειαι τῶν ἐφέδρων εὗρον μίαν πραγματικὴν νομικὴν προστασίαν, καὶ οἱ χιλιάδες τῶν ἀγωγῶν, πού συνετάχθησαν παραλλήλως ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικοῦ, ἤχθησαν ὅλαι ταχέως εἰς τὸν ἀντικειμενικὸν τῶν σκοπῶν, τόσον ταχέως, ὥστε ὀλίγον μετὰ τὸν πόλεμον νὰ περιέλθῃ ἡ διαδικασία τοῦ νόμου 3514 σχεδὸν εἰς ἀχρησίαν, ἐλλείψει δικῶν.

Αἱ δικονομικαὶ μεταρρυθμίσεις πρέπει λοιπὸν νὰ γίνουν, ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν, ταχέως. Κατὰ ποῖον τρόπον πρέπει νὰ γίνουν, ἀπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἀρμοδίων. Ἐχομεν, ὅμως, τὴν γνώμην ὅτι τὸ σχεδιάγραμμα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου κινεῖται τὸ δικονομικὸν σύστημα πού προτείνεται ὑπὸ τοῦ προϋσταμένου τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν Πρωτοδικοῦ κ. Α. Φλωράκη, καὶ δημοσιεύεται εἰς τὰς ἐπομένους στήλας τοῦ παρόντος τεύχους, εἶναι ἀξίον πολλῆς προσοχῆς, καὶ εἶναι ἱκανόν, πραγματοποιούμενον, νὰ ὠθήσῃ τὸ δικονομικὸν σύστημα ἐκεῖ ὅπου πρέπει: *Εἰς μίαν ἀληθινὴν προστασίαν τοῦ μισθωτοῦ.*

Ὁ κ. Α. Φλωράκης, ἀρμοδιώτατος, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του, προτείνει κυρίως τὴν ἀσχετῶς ποσοῦ δικαιοδοσίαν τοῦ Εἰρηνοδικείου ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, περιοριζομένου τοῦ Πρωτοδικείου νὰ κρίνῃ ἐπὶ τῶν ἀσχοιμένων ἐφέσεων.

Ἡ ἐγγύησις τοῦ Πρωτοδικείου, ἐφ' ὅσον μάλιστα προτείνεται τὸ ἐνδικὸν τῆς ἐφέσεως μέσον εὐρύτατα—ἄνω τῶν 30.000 δραχμῶν—εἶναι ἱκανή, ὡς ἐκ τῆς συνθέσεως αὐτοῦ ἐκ τριῶν δικαστῶν, ν' ἀμβλύνη κάθε, ἀβάσιμον ὅλως, καθ' ἡμᾶς, φόβον ὅτι ἡ διαπλάτυνσις τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικείου εἰς ἀπεριόριστον ὅριον ἡμπορεῖ, λόγῳ τοῦ μονομελοῦς τοῦ θεσμοῦ, νὰ ἀποβῇ βλαβερὰ διὰ τὴν καλὴν τοῦ δικαίου ἀπονομήν.

Ἐξ ἄλλου ἐπέρχεται καὶ ἡ ἐπιβαλλομένη ἐνότης τῆς νομολογίας κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἀφοῦ, ὡς ἔχουν ἤδη τὰ πράγματα, ἄλλαι λύσεις, εἰς πολλά, ἔχουν δοθῇ ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικείου ἢ τοῦ κατ' ἐφεσιν Προέδρου καὶ ἄλλαι λύσεις ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου, τακτικῶς δικάζοντος, ἢ τοῦ Προέδρου, ἐπὶ αἰτήσεων προσωρινῆς διατροφῆς, πρᾶγμα, πού φυσικά δὲν βοηθεῖ εἰς τὴν ἀντίληψιν περὶ τῆς σταθερότητος τοῦ δικαίου.

ΑΡΘΡΑ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

ΑΙ ΕΠΙΒΑΛΛΟΜΕΝΑΙ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΕΚΔΙΚΑΣΙΝ ΤΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

**Ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν ἀσχέτως ποσοῦ.—Ἐν-
δικο μέσα.—Καθιέρωσις μικρῶν ἐξόδων.**

Τοῦ κ. Λ. ΦΛΩΡΑΚΗ, Πρωτοδίκου
Προϊσταμένου τοῦ Εἰρηνοδικοῦ Ἀθηνῶν

Τὸ δικονομικὸν πρόβλημα τῆς ἐκδικάσεως τῶν ἐργα-
τικῶν διαφορῶν, κατὰ τὸν καλῦτερον δυνατόν τρό-
πον, ἔχει ἤδη τεθῆ πρὸς λύσιν.

Κατέστη, κατὰ κοινὴν διαπίστωσιν, ἐπείγουσα ἡ
ἀνάγκη ν' ἀπομακρυνθῶμεν ἀπὸ τὰ ἔως τώρα ἰσχύ-
οντα δικονομικὰ μέσα, ἐνδυναμώνοντες τὴν εἰδικὴν
ἐργατικὴν διαδικασίαν, κατὰ τρόπον ὥστε, μὲ μέσα
ἀπλὰ καὶ ἐφθηνά, νὰ φθάναμεν εἰς ἱκανοποίησιν
τῶν δικαίων τοῦ μισθωτοῦ, χωρὶς φυσικὰ κινδύ-
νους ἐλαττωματικῆς ἀπονομῆς τοῦ δικαίου.

Ἡ «**Επιθεώρησις Ἑργατικοῦ Δικαίου**» κατ' ἐπα-
γλήψιν ἠσχολήθη μὲ τὸ ὅλον πρόβλημα τῆς δι-
κονομικῆς προστασίας τοῦ μισθωτοῦ καὶ διηρημέ-
νευσεν τὴν πανταχόθεν ἀναγνωρίζομένην ἀνάγκην
ν' ἀπλοποιηθῇ τὸ ὅλον σύστημα τῆς ἐκδικάσεως
τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ
μισθωτοῦ καὶ γενικώτερον τῆς κοινωνικῆς ὁλότητος.
Θεωρεῖ ἤδη ἐαυτὴν εὐτυχὴ μὲ τὴν δημοσίευσιν ἀξίων
ταχείας νομοθετικῆς ἐπενδύσεως γνωμῶν τοῦ κ.
Λ. Φλωράκη, Πρωτοδίκου, προϊσταμένου τοῦ Εἰ-
ρηνοδικοῦ Ἀθηνῶν, δυνάμενον, ὡς ἐκ θέσεως
τοῦ καὶ τῆς ἀμέσου, ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ ἰσχύοντος
δικονομικοῦ συστήματος, ἀντιλήψεως τῶν ἀτελειῶν,
νὰ ἔχη ἔγκυρον γνῶμην.

Πράγματι αἱ δικονομικαὶ μεταρρυθμίσεις, ποὺ προ-
τείνονται καί, κατὰ τὰς πληροφορίες μας, υπερβλή-
θησαν ἀρμοδίως, εἶναι ἱκαναὶ νὰ δώσουν τὴν κα-
λυτέραν—διὰ τοὺς δυσκόλους τοῦλάχιστον σημερι-
νοὺς καιροὺς—λύσιν εἰς τὸ ὅλον, ἀτελές, βραδυκίνη-
τον καὶ πολυδάπανον δικονομικὸν σύστημα τῆς ἐκ-
δικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν.

Ὡς γνωστόν, ἡ ἐργατικὴ διαδικασία τοῦ νό-
μου Γ^οΟΔ' καθιερώθη μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἐξ-
ασφαλίσῃ εἰς τὸν ἀδύνατον οἰκονομικῶς μι-
σθωτὸν τὸ ἀπλοῦν καὶ ὀλιγοδάπανον δικονο-
μικὸν σύστημα, πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν προσ-
βαλλομένων δικαίων του. Θὰ ἦτο ἀληθῶς πα-
ράχορδον, ἔάν αἱ διαφοραὶ αὗται ὑπῆγοντο
εἰσέτι εἰς τὸν βραδυκίνητον καὶ ἐν τῷ μέσῳ
αὐστηρᾶς τυπικότητος λειτουργοῦντα μηχανι-
σμὸν τῆς Πολ. Δικονομίας. Ὁ σκοπὸς ὅμως
τοῦ νόμου τούτου δὲν ἐπετεύχθη πλήρως, ἀφ'
ἐνὸς μὲν λόγῳ τῶν ἐν αὐτῷ ἀτελειῶν, περὶ ὧν
κατωτέρω, ἀφ' ἑτέρου δὲ λόγῳ τοῦ περιο-
ρισμοῦ τοῦ ποσοῦ τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρη-
νοδικοῦ μέχρι μὲν τοῦ ν. δ. 1544 εἰς δραχμὰς
5000, ἔκτοτε δὲ εἰς δραχμὰς 50.000.

Ἡ ἐξέλιξις τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου διὰ τῆς
προσθήκης νέων κανόνων δικαίου, πρὸς μείζο-
να προστασίαν τῶν μισθωτῶν, ἐπολλαπλασία-
σεν, ὡς ἦτο ἐπόμενο, τὰς μεταξὺ τῶν ἐνδια-
φερομένων ἔριδας καὶ ἀναλόγως τὸν ἀριθμὸν
τῶν ὑπὸ τὴν δικαστικὴν κρίσιν ὑποβαλλομένων

διαφορῶν. Ἐξ ἄλλου, λόγῳ τῆς ἐκ τοῦ πολέ-
μου ἐπελθούσης ριζικῆς μεταβολῆς τῶν βιωτι-
κῶν συνθηκῶν καὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ κόστους
τῆς ζωῆς, ἐπεβλήθη ἡ γνωστὴ αὐξήσις τῶν ἡμε-
ρομισθίων, μισθῶν καὶ πάσης φύσεως ἀποζη-
μιώσεως τῶν μισθωτῶν, ὥστε αἱ ἐκ τῆς αἰτίας
ταύτης ἐκάστοτε ἀξιώσεις αὐτῶν νὰ υπερβαί-
νωσι, κατὰ κανόνα, τὰς 100.000 δραχμὰς. Ἀρ-
κεῖ νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1942
ἠυξήθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν μισθωτῶν διὰ πρά-
ξεων τῆς Διοικήσεως, κατὰ 150 ο)ο καὶ πλέον.
Συνεπῶς ἡ διαδικασία τοῦ νόμου Γ^οΟΔ', καὶ
μετὰ τὴν γενομένην αὐξήσιν τῆς ἀρμοδιότητος
τοῦ Εἰρηνοδικοῦ εἰς δραχμὰς 50.000, οὐδὲν
ἐξυπηρετεῖ τὸν μισθωτὸν, λαμβανομένου ὅπ'
ᾧςιν ὅτι, κατὰ κανόνα, ἡ ἀπαίτησις τοῦ ὑπερ-
βαίνει τὸ ποσὸν τοῦτο καὶ εἶναι ἠναγκασμένος
ἢ νὰ παραιτηθῇ τοῦ ἐπὶ πλέον ποσοῦ, ἢ νὰ κα-
ταφύγῃ εἰς τὴν πολυδάπανον διαδικασίαν ἐνώ-
πιον τοῦ Πρωτοδικοῦ.

Ἡ τυχὸν αὐξήσις ἐκ νέου τῆς ἀρμοδιότητος
δὲν νομιζομεν, ὅτι θὰ ἔλυε ριζικῶς τὸ ζήτημα
τοῦτο, διότι ὑπὸ τὰς σημερινὰς ἀσταθεῖς νομι-
σματικὰς καὶ βιωτικὰς συνθήκας εἶναι δύσκο-
λον νὰ προβλεφθῇ ὅποια θὰ εἶναι ἡ ἐξέλιξις
τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων καὶ μισθῶν, μέ-
χρι πέρατος τοῦ πολέμου, καὶ εἶναι ἐνδεχόμε-
νον μετ' οὗ πολὺ νὰ παραστῇ ἀνάγκη καὶ νέας
μεταρρυθμίσεως. Νομιζομεν, ὅτι δεόν νὰ κα-
θιερωθῇ ἡ ἀσχέτως ποσοῦ ἀρμοδιότης τοῦ Εἰ-
ρηνοδικοῦ, ὡς αὕτη καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1925
διὰ τοῦ ἀρθροῦ 2 παρ. 1 τοῦ ν. 3259 εἶχε κα-
θιερωθῇ, τροποποιουμένων ἀναλόγως καὶ τῶν
περὶ ἐκκλήτοῦ καὶ ἐκδικάσεως διατάξεων τοῦ
νόμου Γ^οΟΔ'.

Ὁ Εἰρηνοδίκης, ὡς γνωστόν, καὶ ἐπὶ ἄλλων
διαφορῶν δικάζει ἀσχέτως ποσοῦ, ἡ πείρα δὲ
ἀπέδειξεν ὅτι ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν σχετικῶν
νόμων καὶ ἰδίᾳ τῶν τοιούτων 551 «περὶ ἐργα-
τικῶν ἀτυχημάτων» καὶ 3514 «περὶ τῆς θέσεως
τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσεσι στρα-
τεύσεως» κατὰ πολὺ ἐξυπηρετήθη ἡ κοινωνία
καὶ ἰδίᾳ αἱ ἐργατικαὶ τάξεις διὰ τῆς ὁμοιομόρ-
φου καὶ ταχυτάτης ἐκδικάσεως τῶν διαφορῶν
αὐτῶν.

Ἐάν ἡ ἀνωτέρω γνώμη ἡμῶν δὲν ἤθελε γί-
ναι ἀποδεκτὴ, τότε ἐπιβάλλεται ἡ αὐθεντικὴ ἐρ-
μηνεία τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ν. Γ^οΟΔ', πρὸς ἄρ-
σιν τῆς ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ νομολογίᾳ γεν-
νηθείσης ἀμφισβητήσεως, ἔάν ὁ Εἰρηνοδίκης
εἶναι ἀρμόδιος ἢ οὐ νὰ δικάσῃ κατὰ τὴν δια-
δικασίαν ταύτην ἐπὶ ἀγωγῆς, ἥς τὸ ἀντικείμε-
νον, ἐκ περιοδικῆς παροχῆς προερχόμενον, δὲν
υπερβαίνει μὲν τὸ ποσὸν τῆς ἀρμοδιότητος, ἀμ-

φισβητείται όμως υπό του έναγομένου εργοδότη του το δικαίωμα του μισθωτού εξ ουδη γηγάζει ή κατά μέρος άπαίτησις, κρίνων και την ύπαρξιν του δικαιώματος παρεμπιπτόντως. Καί το μὲν Ειρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν εὐρίσκον ὡς ὀρθοτέσαν τήν γνώμην, ὅτι οὕτε ἐκ τοῦ νόμου Γ'ΟΔ', οὕτε καί ἐξ ἄλλης διατάξεως, δεσμεύεται νά κρίνῃ καί περί τοῦ δικαιώματος παρεμπιπτόντως, ἡκολούθησε καί ἀκολουθεῖ τήν γνώμην ταύτην, καθ' ὅσον, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, οὐδεμία σχεδόν ἐργατικῇ διαφορᾷ, ἰδίᾳ μετὰ τὸ ν.δ. 424, θά ἡδύνατο νά ἐκδικασθῇ ὑπὸ τοῦ Ειρηνοδίκου καί ὁ νόμος Γ'ΟΔ' θά περιέπιπτε, παρὰ τήν θέλησιν τοῦ νομοθέτου, εἰς πλήρη ἀχρησίαν, οἱ κατ' ἔφεσιν όμως δικάζοντες κ.κ. Πρόεδροι Πρωτοδικῶν διαφόρους ἐξήνεγκον γνώμας, ὥστε νά ἐπιβάλλεται ἡ νομοθετικὴ ρύθμισις καί τοῦ ζητήματος αὐτοῦ.

Ἐάν ἀντιθέτως ἤθελε προκριθῇ ἡ καθιέρωσις τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Ειρηνοδικείου ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ διαφορῶν ἀσχέτως ποσοῦ, ὡς εἶναι καὶ καλύτερα λύσις, τότε κρίνομεν σκόπιμον, ὅπως τὸ ἐκκλητὸν τῶν ἀποφάσεων ἐπιτρέπεται, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῶν ἐπιδικάζεται ποσὸν μείζον τῶν 30.000 δραχμῶν, αἱ δὲ ἐφέσεις ἀπευθύνονται ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου καί ἐκδικάζονται κατὰ τήν γνωστὴν διαδικασίαν τοῦ ἀπὸ 13/19 Σεπτεμβρίου 1925 ν. δ. «περὶ ἐκδικάσεως τῶν ἐκ συναλλαγματικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἢ μὴ γραμματίων εἰς διαταγὴν διαφορῶν». Ἐπίσης δέον νά καθιερωθῶσι καί ἐῖδικά τέλη ἐπὶ τῶν διαφορῶν διαδικαστικῶν ἐγγράφων καί μέχρι ποσοῦ, τὸ ὁποῖον θά δύνανται εὐχερῶς οἱ κατὰ κανόνα ἄποροι μισθωτοὶ νά καταβάλλωσι.

Καθ' ἡμᾶς αἱ ἐπιβαλλόμεναι, ἐκ τῶν πραγμάτων, δικονομικαὶ μεταρρυθμίσεις εἶναι αἱ ἐξῆς:

α') Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Διατάγματος τῆς 1ης Αὐγούστου 1920 «περὶ τροποποιήσεως εἰς ἐν ἐνιαυτὸν κείμενον τῶν διατάξεων τοῦ νόμου Γ'ΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξύ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ.», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, νά ἀντικατασταθῇ ὡς ἐξῆς: Αἱ διαφοραὶ αἱ ἀντικείμενον ἔχουσαι ἀξιώσεις περὶ πληρωμῆς ἡμερομισθίων ἢ μισθῶν ἢ ἄλλης ἀποζημιώσεως, ὀφειλομένης ἐκ παροχῆς ἐργασίας ἢ ἐκ τοῦ νόμου, ἀσχέτως ποσοῦ, δικάζονται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἐπομένων ἄρθρων.

β) Εἰς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω διατάγματος νά προστεθῇ πέμπτη παράγραφος, ἔχουσα ὡς ἐξῆς: Πλὴν τῆς, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἐκθέσεως τοῦ Ειρηνοδίκου κατατίθεται ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ δικόγραφον ἀγωγῆς, κάτωθι τοῦ ὁποίου διὰ πράξεως τοῦ Ειρηνοδίκου, ὁρίζεται, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἡ δικάσιμος.

γ) Τὸ ἄρθρον 6 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω διατάγματος ν' ἀντικατασταθῇ ὡς ἐξῆς: Ὁ ἐνάγων προκαταβάλλει διὰ κινητοῦ ἐνσήμου χάρτου, ἐπικολλωμένου ἐπὶ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐκθέσεως ἢ ἀγωγῆς, ἀπέναντι τῶν ἐξῶν τῆς δίκης, δρχ. 200, εἰς οὐδέν ἄλλο τέλος ἢ ἐνσημον τοῦ Δημοσίου, πλὴν ἀντιγραφῆς αὐτοῦ, ὑποκειμένης τῆς ἀγωγῆς.

δ) Τὸ ἄρθρον 7 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω διατάγματος ν' ἀντικατασταθῇ ὡς ἐξῆς: Αἱ κατὰ τήν διαδικασίαν ταύτην ἐπιδόσεις καὶ κλήσεις, πλὴν τῶν ὁριστικῶν ἀποφάσεων, γίνονται, κατὰ κανόνα, ἐπιμελεῖα τοῦ Δικαστηρίου, καθ' ὃν τύπον διενεργοῦνται αἱ ἐπιδόσεις καὶ κλήσεις ἐν ταῖς

ποινικαῖς δίκαις. Ὁ ἐπιδίδων ἐπιμελεῖα τοῦ Δικαστηρίου δικαιούται δι' ἐπίδοσιν ἐκάστου ἐγγράφου δρχ. 100.

Πάντα τὰ δικόγραφα, ἐκθέσεις, κλήσεις, ἀποδεικτικὰ ἐπιδόσεως γράφονται ἐφ' ἀπλοῦ χάρτου, πλὴν τῶν κατὰ τὸν α' καὶ β' βαθμὸν πρακτικῶν καὶ ἀποφάσεων, ὑποβαλλομένων εἰς τέλος δρχ. 50. Εἰς τὸ αὐτὸ τέλος ὑποβάλλονται τὰ ὑπὸ τῶν διαδίκων λαμβανόμενα ἀντίγραφα πρακτικῶν καὶ ἀντίγραφα καὶ ἀπόγραφα ἀποφάσεων.

ε) Τὸ ἄρθρον 17 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω διατάγματος, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, νά ἀντικατασταθῇ ὡς ἐξῆς: Πλὴν τῆς ἀνακοπῆς αἱ κατὰ τήν προκειμένην διαδικασίαν ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις ὑπόκεινται εἰς τὸ ἐνδίκον μέσον τῆς ἐφέσεως, ἐφ' ὅσον αὐταὶ ἐπιδικάζουσι ποσὸν μείζον τῶν δραχμῶν 30.000. Ἡ ἔφεσις, ἀσκουμένη ἐνώπιον τοῦ Γραμματέως τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀπόφασιν Ειρηνοδίκου, ἐντὸς προθεσμίας δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως, παρεκτεινομένης λόγῳ ἀποστάσεως κατὰ τὰ ἄρθρα 195 καὶ 196 τῆς Πολ. Δικονομίας, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 184 τῆς 18 Μαρτίου 1914, ἀπευθύνεται ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου, εἰς οὗ τὴν περιφέρειαν ἀπάγεται ὁ δικάσας Ειρηνοδικὴς, καὶ μόνον καθ' ὁριστικῆς ἀποφάσεως.

Ἡ ἔφεσις δικάζεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. δ. 13/19 Σεπτεμβρίου 1925 «περὶ ἐκδικάσεως τῶν ἐκ συναλλαγματικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἢ μὴ γραμματίων εἰς διαταγὴν διαφορῶν», καθ' ἡμέραν καὶ ὥραν ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ ὁρίζομένην, διὰ πράξεως τοῦ γραφομένης κάτωθι ἀντιγράφου τῆς κατατεθείσης ἐφέσεως, ἥς ἀντίγραφον μετὰ τῆς πράξεως κοινοποιούνται εἰς τὸν ἀντίδικον τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ὁ Πρόεδρος δὲν δύναται νά ὀρίσῃ προθεσμίαν συζητήσεως ἐλάσσονα τῶν 8 ἡμερῶν, οὔτε, ἀναλόνως τῆς ἀποστάσεως, μείζονα τῶν 15 ἡμερῶν. Ἐξέτασις μαρτύρων ἐπιτρέπεται ἐν τῇ ἐκκλητῇ δίκῃ.

Αἰτήσις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν ἐπιτρέπεται.

στ') Τὰ ἄρθρα 2 καὶ 18 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω διατάγματος νά καταργηθῶσι.

Ταῦτα ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀσχέτως ποσοῦ ἀρμοδιότητα τοῦ Ειρηνοδικείου διὰ τὴν ριζικωτέραν λύσιν τοῦ ὅλου προβλήματος. Ἄν τὰ πράγματα παραμείνουν, ὡς ἔχουν, ὡς μὴ ἔδει, καθ' ἡμᾶς, εἶναι ὁπωσδήποτε ἀναγκαῖαι αἱ κατωτέρω διατάξεις:

α') Ἡ ἀληθὴς ἐννοια τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ νόμου Γ'ΟΔ', ὡς κωδικοποιηθεῖς διὰ τοῦ ἀπὸ 1/14 Αὐγούστου 1920 Β. Δ. ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 10/13 Σεπτεμβρίου 1926 ν.δ. καὶ τοῦ κυρώσαντος τοῦτο ἀπὸ 13/Νβρίου 1927 Νομ. Διατάγματος κυρωθέντος καὶ τοῦτο ὑπὸ τοῦ νόμου 4032/1927, καὶ ὑπὸ τοῦ ν. δ. 1544/1942, εἶναι ὅτι πρὸς καθορισμὸν τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Ειρηνοδικείου λαμβάνεται πάντοτε ὑπ' ὄψιν τὸ διὰ τῆς ἀγωγῆς αἰτούμενον ποσόν, εἰς περίπτωσιν δὲ καθ' ἣν ἐν τῇ δίκῃ ἤθελον ἀναφανῇ ζητήματα ἀμφισβήτησεως τοῦ κυρίου δικαιώματος ἐξ οὗ γηγάζει ἡ κατὰ μέρος εἰσαχθεῖσα ἀπαιτητὴ ἀξίωσις, τὸ Ειρηνοδικεῖον ἀποφαίνεται περὶ αὐτῶν, πρὸς ἐπιδίκασιν ἢ ἀποδίκασιν τοῦ αἰτουμένου διὰ τῆς ἀγωγῆς ποσοῦ, παρεμπιπτόντως.

β) Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἀνωτέρω νό-

μου ν' αντικατασταθῇ ὡς ἐξῆς: Ὁ ἐνάγων ὑποχρεοῦται νὰ ἐνώσῃ ἐν τῷ αὐτῷ δικογράφῳ πάσας τὰς ἀπαιτητὰς ἀξιώσεις του, ἐφ' ὅσον ἐκάστη ἐξ αὐτῶν ἐξ ἄλλης αἰτίας δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς 50.000.

Ἐὰν τὰς εἰσαγάγῃ κεχωρισμένως, αἱ ἀγω-

γαὶ δὲν ἀπορρίπτονται, ἀλλ' αἱ ἐπ' αὐτῶν δαπάναι, πλὴν τῶν τῆς πρώτης, βαρύνουσι τὸν ἐνάγοντα.

Λ. ΦΛΩΡΑΚΗΣ, Πρωτοδίκης
Προϊστάμενος τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΝ ΓΥΛΓ' 1909

Μισθοδοσίαι.—Ἐννοια.—Διετής ἢ πενταετής παραγραφή.—Διάκρισις.

Τοῦ κ. ΦΙΛ. Δ. ΑΓΓΕΛΗ, Δικηγόρου παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ

Ι. Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ἀριθ. 8 τοῦ νόμου ΓΥΛΓ' τῆς 27/30 Νοεμβρίου 1909 «περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν» (Γεν. Κωδ. τ. Ζ' σελ. 802), ὁρίζεται ὅτι: «εἰς διετὴ παραγραφὴν ὑπόκεινται αἱ ἀξιώσεις... τῶν ἐν ἰδιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ διατελούντων διὰ τὴν μισθοδοσίαν καὶ ἀμοιβὴν ἢ ἄλλας ἀποδοχάς, περιλαμβανομένων καὶ τῶν δαπανῶν», κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου ΓΥΛΓ' 1909, ὁρίζεται ὅτι: «εἰς πενταετὴ παραγραφὴν ὑπόκεινται αἱ ἀξιώσεις... περὶ ὀφειλομένων προσόδων, μισθοδοσιῶν, συντάξεων, διατροφῶν καὶ πάσης ἄλλης περιοδικῆς ἐπαναλαμβανομένης παροχῆς».

Οὕτω ἀμφότεραι αἱ διατάξεις ὁμιλοῦσι περὶ «μισθοδοσιῶν», ἐξ ὅ καὶ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ αὐτῶν προὐκλήθη σύγχυσις.

Ἄλλοτε ἡ διαφορὰ, ἐν ἐκάστη τῶν διατάξεων τούτων, ἀνεζητήθη εἰς τὸ ἐλευθέριον ἢ βάνανσον τῆς παρασχεθείσης ὑπηρεσίας, δι' ἣν ἡ μισθοδοσία (Ροῦλὸς Γ. Περὶ παραγραφῆς, παράγρ. 56 σημ. 16 καὶ αὐτ. παραπ., ὁ αὐτὸς ἐν Θέμ. ΜΕ' σελ. 520, Κυριακόπουλος Ἡρ. ἐν Θέμ. ΝΓ' σελ. 268—269, Ἐφ. Ἀθην. 39/1924, Θέμ. ΛΕ' σ. 247, καὶ προσφάτως ἡ λίαν ἐπικριθεῖσα—Θέμ. ΝΓ' σ. 73, Ε.Ε.Ν. θ' σ. 129—Α.Π. 244/1941, ἐν Θέμ. ΝΓ' σελ. 67, πρὸς ἣν συνεφώνησεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 151/1942 β' τμ. Α.Π., ἐν Ε.Ε.Ν. θ' σελ. 284, ἔτι δὲ Α.Π. 14/1943 ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. II, 1943, σελ. 205). Ἀντιθ. Μπαλῆς Γ. ἐν Θέμ. ΜΕ' σελ. 430, Ἐφ. Π. 333/1935, Θέμ. ΜΖ' σ. 711, Α.Π. 39/1941, Ε.Ε.Ν. σ. 113, Ἐφ. Ἀθην. 1531/1939, Θέμ. ΝΒ' σ. 279. Πρβλ. καὶ Ἐφ. Ἀθην. 499/1939, Θέμ. Ν' σ. 650, ἀντίθετος δὲ πρὸς αὐτὴν ἡ Ἐφ. Ἀθην. 2366/1938, Θέμ. Ν' σ. 477, καὶ αὐτ. παρατ. Παπαδημητρίου Ι. Κ.), ἄλλοτε δὲ εἰς τὴν ἰδιότητα τῆς παρεχομένης ὑπηρεσίας—ἰδιωτικῆς ἢ μὴ—δι' ἣν καὶ αὐθις ἡ μισθοδοσία (Ἐφ. Αἰγ. 224/1934, Ε.Ε.Ν. β' σ. 228, Ἐφ. Ἀθην. 641/1924, Θέμ. ΛΣΤ' σ. 344, Ἐφ. Ἀθην. 1334/1929, Θέμ. ΜΑ' σ. 512, ἀντιθ. Ἐφ. Ἀθην. 224/1941, Θέμ. ΝΒ' σ. 342), καὶ ἄλλοτε, βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς διορθωτικῆς ἐρμηνείας (Πανδ. 27.1.13 παρ. 2), ἡ διάταξις αὕτη τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου ΓΥΛΓ' 1909 περὶ παραγραφῆς τῶν ἐκ μισθοδοσιῶν ἀξιώσεων ἐθεωρήθη κενὴ περιεχομένου (Ἐφ. Ἀθην. 813/1941, Θέμ. ΝΓ' σ. 72), καὶ ὡς μὴ γεγραμμένη (ἐν Ε.Ε.Ν. θ' σ. 129, καὶ Θηβαῖος Π. Ν. «Τὰ ἄρθρα 1 παρ. 8, 2, καὶ 10 τοῦ νόμου περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν», ἐν Ε.Ε.Ν. θ' σ. 149—160).

Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν, τῆς παροχῆς ἐλευθερίου, ἀνωτέρας ὑπηρεσίας, ἐγένετο δεκτὴ ἡ 5ετής παραγραφή, εἰς δὲ τὰς περιπτώσεις παροχῆς κατωτέρων, βαναύσων, ὑπηρεσιῶν ἢ 2ετής παραγραφῆς.

II. Οἰαδήποτε τῶν ἄνω δικαιολογιῶν διακρίσεως, δὲν εὐρίσκει ἔρεισμα, οὔτε ἐπὶ τῶν παρ' ἡμῖν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν τοῦ νόμου ΓΥΛΓ' 1909, οὔτε ἐκ τῶν πηγῶν ἐξ ὧν οὗτος ἐλήφθη.

Διότι αἱ διατάξεις τοῦ προρρηθέντος νόμου ΓΥΛΓ', ὡς ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ (ἢν βλ. ἐν Γεν. Κωδ. τ. Ζ' σελ. 802) προκύπτει, μετεφέρθησαν παρ' ἡμῖν, καθ' ὑπόδειγμα τῶν ἐν Γερμανίᾳ κρατούντων, καὶ δὴ ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν ἄρθρων 196 καὶ 197 τοῦ Γερμανικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἵνα ὁμῶς, φυσικά, ἰσχύσωσι παρ' ἡμῖν ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν κρατουσῶν λοιπῶν οὐσιαστικῶν διατάξεων τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου καὶ μετὰ τῶν μὴ καταργουμένων δι' αὐτοῦ ἐτέρων περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν διατάξεων.

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως δὲ ταύτης ἐξεταζομένης τῆς διακρίσεως τῶν περὶ παραγραφῶν «μισθοδοσιῶν» διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 ἀριθ. 8 καὶ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου ΓΥΛΓ' 1909 δὲν δύνανται νὰ ἔχῃ ἐπιρροὴν τινα οὔτε ἡ εἰς μεταφραστικὴν παρ' ἡμῖν ἀβλεψίαν ἀποδιδομένη ἀνακριβὴς μεταφορὰ παρ' ἡμῖν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ νόμου τούτου τοῦ ἐν τῷ ἄρθρῳ 197 τοῦ Γερμανικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὅρου «Besoldungen», διὰ τοῦ ὅρου «μισθοδοσίαι», ἀντὶ «ἀποδοχῶν δημοσίων υπαλλήλων» (Γνωμ. Μαριδῆκη Γ. ἐν Θέμ. ΝΓ' σ. 68—71 καὶ ἐν Ἐργ. Δικ. I (1942) σ. 23 ἐπ., Θηβαῖος Π. Ν. ἐν Ε.Ε.Ν. θ' σ. 149 ἐπ. II, II, IV), οὔτε ἡ ὑπὸ προσφάτου ἀποφάσεως τοῦ Ἀκυρωτικοῦ (Α. Π. 244/1941 ἐν Θέμ. ΝΓ' σ. 68, πρὸς ἣν συνεφώνησεν ἡ β' τμημ. Α. Π. 151/1942, ἐν Ἐργ. Δικ. I (1942) σ. 172, καὶ ὑπ' αὐτὴν παρατηρήσεις Καλδῆ Π. σελ. 172—175, ἔτι δὲ καὶ Α. Π. 14/1943 ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. II (1943) σελ. 205) διακρινόμενη διάφορος ἐν μέρει διατύπωσις τοῦ ἐδαφίου 8 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου ΓΥΛΓ' 1909 πρὸς τὴν ἐξ ἧς τοῦτο ἐλήφθη τοιαύτην τοῦ ἄρθρου 196 τοῦ Γερμανικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος—τοῦ μὲν παρ' ἡμῖν ὁμιλοῦντος περὶ «διατελούντων ἐν ἰδιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ» καὶ περὶ «κυρίων πρὸς οὓς παρέχονται αἱ ὑπηρεσίαι», τοῦ δ' ἄρθρου 196 τοῦ Γερμ. Ἀστ. Κώδικος ἀναφέροντος περὶ «τῶν ἐκατέρωθεν ἀξιώσεων τῶν ἐν ἰδιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ διατελούντων» καὶ τῶν «δικαιουμένων εἰς λήψιν τῶν ὑπηρεσιῶν»—ἐξ ἧς περιωρισμένης ταύτης διατυπώσεως συνάγει αὕτη καὶ σκοπὸν τοῦ νομοθέτου, ἐνισχυόμενον καὶ ἐκ τῆς μορφῆς τῶν τῶν ἄρθρου τούτου ἀξιώσεων, ὡς ἀφορωσὶν τὰς ἀνάγκας τοῦ καθ' ἡμέραν βίου, περὶ περιορισμοῦ τοῦ πεδίου ἐφαρμογῆς παρ' ἡμῖν τῆς διατάξεως, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ ἐν Γερμανίᾳ κρατοῦντα, μόνον μεταξὺ προσώπων ἐπὶ

των οποίων δύναται νὰ γίνῃ πράγματι ἡ διάκρισις παρεχόντων ὑπηρεσιῶν καὶ κυρίων πόδων παρέχονται αὐταί, καίτοι ἡ διάκρισις αὕτη κατηγορεῖται (βλ. *Σιμωνέτον* Σ. Γ. ἐν Θέμ. ΝΓ' σελ. 73 καὶ τὸν *Ἰδιον*, ἐν : 'Εντολὴ καὶ μίσθωσις ὑπηρεσιῶν ἢ ἔργου, 1937, παράγρ. 7 σελ. 48-77, *Θηβαῖον* Π. Ν. ἐν Ε.Ε.Ν. Θ' σελ. 157). ἔτι δὲ καὶ ὡς ἀναχρονιστικὴ, ἀν καὶ ἡ προρρηθεῖσα αὕτη διάταξις εἶναι, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης, νομοθετικὸν προῖδον κοινωνικῶν ἀντιλήψεων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος.

Ἐξ ἄλλου ἡ ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ νομοθέτου, διὰ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ νόμου ΓΥΛΓ' 1909, μεταφορὰ παρ' ἡμῖν τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 197 τοῦ Γερμ. Ἀστ. Κώδικος, ὡς αὕτη διευτρώθη παρ' ἡμῖν, καὶ ἐν γνώσει αὐτοῦ τελοῦντος τῆς διὰ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ νόμου ΧΛ' τοῦ ἔτους 1877 προϋφισταμένης ἐιδικῆς βραχυπροθέσμου παραγραφῆς τῶν ἐκ μισθῶν καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν κ.λ.π. διατάξεων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, διατηρηθείσης ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὸν νόμον ΓΥΛΓ' 1909 διὰ τοῦ ἀρθροῦ 10 αὐτοῦ, ἀφίνει, κατὰ τὸν κανόνα τῆς λογικῆς, νὰ ἐννοηθῇ, ὅτι παρ' ἡμῖν ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν εὐρυτέραν τὴν ἐφαρμογὴν (βλ. *Κυριακόπουλον* 'Ηρ. ἐν Θέμ. ΝΓ' σελ. 268α) τῆς διατάξεως ταύτης καὶ οὐχὶ περιορίζομένην μόνον εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, δι' οὓς εἶχε προγενεστέρως προβλέψει, τὴν δὲ τοιαύτην του νομοθετικὴν πρόβλεψιν διετήρησεν ἐν ἰσχύϊ δι' ἐιδικῆς διατάξεως, ἥτοι τῆς τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ ν. ΓΥΛΓ' 1909, καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νεωτέρου τούτου νομοθετήματος.

Ἡ ὑποστηριζομένη προσφάτως ἀποψις (*Θηβαῖος* Π. Ν. ἐν Ε.Ε.Ν. Θ' σ. 159), καθ' ἣν ἡ ὑπαρξίς ἐν τῷ νόμῳ ΓΥΛΓ' 1909 «περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν» τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 10 δὲν δύναται νὰ ἀφορᾷ τὴν ἐκ μισθῶν παραγραφὴν τῶν ἀπαιτήσεων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, δι' ἣν εἶχε προηγηθῇ τοῦ νόμου τούτου νομοθετικὴ ρύθμισις, «ἀλλ' εἶναι ἀπλὴ διατράνωσις, περιττὴ ἴσως, ἀπὸ στόματος τοῦ νομοθέτου τοῦ κοινῶς γνωστοῦ κανόνος : ὁ μερικὸς νόμος — ὁ Ἰόνιος, ὁ Κρητικὸς, ὁ Σαμιακὸς—προηγείται τοῦ καθολικοῦ—τοῦ Βυζαντινορρωμαϊκοῦ — καὶ τῶν νεωτέρων» καὶ ὅτι «καὶ ἂν ἄλλας παρέμενεν ἀμφιβολία τις, τὴν ἀμφιβολίαν ἦλθεν, ὀλίγον ἔπειτα, ἐν ἔτει 1911, νὰ διαλύσῃ αὕτη αὐτὴ ἡ νομοθεσία καὶ μάλιστα διὰ τοῦ ν. ΓΩΜΓ' τῆς 2 Δεκεμβρίου 1911, οὗτινος τὸ ἐδάφιον 2 τοῦ ἀρθροῦ μόνου ἐπεκτείνει τὴν ἰσχὺν τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ νόμου ΓΥΛΓ' καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ», ἀποτελεῖ πράγματι τὴν, μονομερῶς, ὀρθοτέραν δυνατὴν ἐρμηνευτικὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τοῦ ἀρθροῦ 10, ἀλλ' ἐκκινεῖ, ὡς ἐκ ληφθείσης ἤδη προϋποθέσεως τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου «μισθοδοσίαι» τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ν. ΓΥΛΓ', ὡς ἀφορώσης τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ἐνῶ, ἀκριβῶς, τὸ πρὸς λύσιν ζήτημα τοῦτο ὑπόκειται εἰς τὴν βάσανον τῆς ἐρεύνης, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀκριβῆ σημασίαν τῆς ἐννοίας αὐτοῦ. Συμβαδίζει δὲ τὰ μέγιστα, ὁμαλῶς, μετὰ τῆς λογικῆς ἐρμηνείας ἢ ὑπαρξίς τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ νόμου ΓΥΛΓ' ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ, μετὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 2 αὐτοῦ, ἐὰν ἡ τελευταία αὕτη θεωρηθῇ ὡς μὴ ρυθμίζουσα θέμα δι' ὃ προδιαλαβὼν νόμος ἔχει ρυθμίσει καὶ οἷον πράγματι δὲν ἦτο τὸ τῆς περιοδικῆς μισθοδοσίας τῶν ἰδιωτικῶν μισθωτῶν διὰ τὰς ἐκ μισθοδοσιῶν ἀπαιτήσεις τῶν.

Ἡ ἐν τοῖς ἀρθροῖς 1 ἀριθ. 8 καὶ ἀρθρ. 2 τοῦ ν. ΓΥΛΓ' 1909 «περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν» διάκρισις 2ετοῦς ἢ 5ετοῦς παραγραφῆς τῶν ἐν αὐτοῖς ἀξιώσεων, προκειμένου εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις περὶ ὀφειλομένων «μισθοδοσιῶν», ὑπὸ τὴν παράλληλον ἰσχὺν τῶν περὶ περιοδικῶν παροχῶν παρ' ἡμῖν ἰσχυόντων (Κωδ. 7. 39. 6 παρ. 7, Κωδ. 7. 39. 7, βασ. 23. 3. 74), εὐρίσκει ἔρεισμα καὶ πεδὶον λογικῆς ἐφαρμογῆς καὶ δὲν παρίσταται ἄσκοπος ἢ περιττὴ.

Ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 1 ἀριθ. 8, καθ' ἣν εἰς διετὴ παραγραφὴν ὑπόκεινται αἱ ἀξιώσεις «τῶν ἐν ἰδιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ διατελούντων, διὰ τὴν μισθοδοσίαν καὶ ἀμοιβὴν καὶ ἄλλας ἀποδοχάς, περιλαμβανομένων καὶ τῶν δαπανῶν», ἔχει ὑπ' ὄψει μισθοδοσίας, αἵτινες δὲν ἔχουσι τὸν χαρακτῆρα περιοδικῆς παροχῆς. Εἰς αὐτάς ὑπόκεινται ἀξιώσεις, χαρακτηριζόμεναι δι' ἐφ' ἅπαξ προσφορᾶς ὀρισμένου εἰδους ὑπηρεσιῶν—ἀσχέτως πρὸς τὸν χρόνον καθ' ὃν θὰ διαρκέσωσιν αὐταί—δι' αὐτάς δ' ἔχει συμφωνηθῇ ὀρισμένος μισθὸς καταβλητέος, εἴτε ἐφ' ἅπαξ, εἴτε τμηματικῶς καὶ κατὰ δόσεις. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, πρόκειται μὲν περὶ ἀξιώσεως μισθοδοσίας, ἀλλὰ μὴ ἐχούσης τὸν χαρακτῆρα περιοδικῆς παροχῆς.

Ἐξ ἐτέρου, ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ ν. ΓΥΛΓ' 1909, καθ' ἣν «εἰς πενταετὴ παραγραφὴν ὑπόκεινται αἱ ἀξιώσεις περὶ ὀφειλομένων προσόδων, μισθοδοσιῶν, συντάξεων, διατροφῶν καὶ πάσης ἄλλης περιοδικῆς ἐπαναλαμβανομένης παροχῆς», μεταφερθεῖσα παρ' ἡμῖν, ὡς ἤδη ἐλέγχθη, ἐκ τοῦ Γερμ. Ἀστ. Κώδικος, ὡς αὕτη διευτρώθη παρ' ἡμῖν—καὶ δὴ ἐφ' ὅσον οὐδαμοῦ ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει τοῦ ν. ΓΥΛΓ' 1909 ἀναφέρεται ὅτι ἐπὶ λέξει ἠελλήθη νὰ γίνῃ ἡ τοιαύτη αὕτης μεταφορὰ—προνοεῖ περὶ παροχῆς εἰδους ὑπηρεσιῶν, αἵτινες θὰ προσφέρωνται ἐπὶ ὀρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον, ἀντὶ καθωρισμένου καὶ καταβαλλομένου ἀνὰ ὀρισμένα χρονικὰ διαστήματα μισθοῦ—ὡς συμβαίνει διὰ τὸν ὑπάλληλον—οὕτω δὲ καὶ ἀφορᾷ αὐτοτελῇ ἀνὰ περιόδον χρόνον ἀξίωσιν, ἔχουσαν αὐτοτελῇ ὑπαρξίν καὶ ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένον περιεχόμενον (ἀντιθ. *Κυριακόπουλος* 'Ηρ. «Αἱ βραχυπροθέσμοι παραγραφὰι τοῦ ν. ΓΥΛΓ'» ἐν Θέμ. ΝΓ' σελ. 268α, 373-374). Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρόκειται περὶ περιοδικῆς παροχῆς μισθοδοσίας, κατὰ τὰ παρ' ἡμῖν ἰσχύοντα, ὑποκειμένης εἰς 5ετὴ παραγραφὴν.

III. Τοιοῦτοτρόπως διατυπῶνται τὰ περὶ περιοδικῆς παροχῆς κατὰ τὰς προμνησθείσας διατάξεις τῶν Πηγῶν (Κωδ. 7. 39. 6 παρ. 7, Κωδ. 7. 39. 7, Βασ. 50. 14. 8, Βασ. 23. 3. 74), τοιαύτη δ' ἐδόθη ἐρμηνεία εἰς τὰς διατάξεις ταύτας ὑπὸ προσφάτων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α. Π. 201]1941 (ἄλομ.) ἐν Θέμ. ΝΓ' σελ. 46 (καὶ ὑπ' αὐτὴν ἀγῶρ. Εἰσ. Ἀρ. Πάγου Α. *Μπουροπούλου*, Α. Π. 46]1942 Θέμ. ΝΓ' σελ. 300, Α. Π. 137]1941 Ε.Ε.Ν. ἡ' σ. 187, Α. Π. 569]1940 Ε.Ε.Ν. ἡ' σελ. 82, Α. Π. 133]1940 Ε.Ε.Ν. ζ' σ. 292, Α. Π. 67]1940 Ε.Ε.Ν. ζ' σελ. 201, πρὸς ἣν συνεφώνησε ἡ Α. Π. 221]1941, ἐν Ε.Ε.Ν. θ' σ. II, Α. Π. 372]1939 Ε.Ε.Ν. στ' σ. 617—ἐνθα περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ ν. ΓΥΛΓ' 1909 (ἀρθρ. 2),—Α. Π. 73]1939 Ε.Ε.Ν. στ' σ. 300, Α. Π. 410]1938 Ε.Ε.Ν. στ' σ. 23, Α. Π. 200]1938 Ε.Ε.Ν. ε' σελ. 581, Α. Π. 71]1937 Ε.Ε.Ν. δ' σελ. 329, καὶ παλαιότεραι : Α. Π. 36]1931. Θέμ. ΜΒ' σελ. 226, Α. Π. 59]1918 Θέμ. Α' σελ. 66, βλ. καὶ γνωμ. *Κ. Δεμερτζή*, *Κ. Τριανταφυλ-*

λοπούλου, 'Ηλ. 'Αναστασιάδη και Χρ. Πρότσικα, ἐν Θέμ. ΜΣΤ' σελ. 450, 'Εφ. 'Αθην. 2000]1934 ἐν Θέμ. ΜΣΤ' σελ. 470, ἔτι δὲ Εὐρετ. Νομολ. τόμ. 5, σελ. 94, ἀριθ. 719, καὶ Γεν. Εὐρετ. Νομολ. τόμ. 5, ἀριθ. 56, σελ. 443). Διὰ τῆς ἑρμηνείας ταύτης τῶν προμνησθεισῶν διατάξεων εἰς τοὺς ὑπὸ κρίσιν ὄρους τῶν «μισθοδοσιῶν» τῶν ἄρθρων 1 παράγρ. 8 καὶ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. ΓΥΛΓ' ἀνευρίσκεται πρᾶγματι ἔρεισμα τῆς διακρίσεως ἐν ἑκατέρᾳ τῶν περιπτώσεων αὐτῶν, δὲν παρίσταται δ' ὁ ἕλλην νομοθέτης ἀγνοῶν στοιχειώδη ἀλλαχού ἰσχύοντα, καθ' ὑπόδειγμα τῶν ὁποίων ἠθέλησε νὰ μεταφέρῃ ταῦτα καὶ παρ' ἡμῖν, καὶ μακρὰν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἄλλως τε λίαν χρησίμου τελεολογικῆς ἑρμηνείας, ἀποφεύγεται ὁ κίνδυνος τῆς «ἱστορικοφιλολογικῆς ἑρμηνείας», ἥτις συνιστᾷται ἐν προκειμένῳ (Θηβαῖος Π. Ν. ἐν Ε.Ε.Ν. θ' σελ. 160), καὶ ἡ ὁποία, κατὰ τὴν ριζοσπαστικὴν καὶ λίαν εὐθαρσῇ προοδευτικὴν γνώμην τῆς, ἐν τῇ ἐρευνῇ τῆς ἐπὶ τῶν προμνησθεισῶν διατάξεων, μὴ ἀνευρίσκουσα, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς, νόημα εἰς τὰ

ὑπὸ τοῦ νομοθέτου νενομοθετημένα, θεωρεῖ αὐτά, τῷ λόγῳ τούτῳ, ὡς μὴ γεγραμμένα.

Κατὰ ταῦτα, ὅθεν, ὡς κριτήριον τοῦ 5ετοῦς ἡ 2ετοῦς τῆς παραγραφῆς τῶν ἐκ «μισθοδοσιῶν» ἀξιώσεων, κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν ἰσχύον δίκαιον, δέον νὰ ἀναζητηθῇ τὸ περιοδικὸν ἢ μὴ τῆς μισθοδοσίας, ὑπὸ τὰς προεκτεθείσας ἐννοίας, καὶ διὰ μὲν τὰς πρώτας—τὰς περιοδικὰς «μισθοδοσίας»—δέον αὕτη, ἡ παραγραφὴ, νὰ θεωρηθῇ πενταετής, κατ' ἄρθρον 2 τοῦ ν. ΓΥΛΓ' 1909, διὰ δὲ τὰς δευτέρας—τὰς μισθοδοσίας τῶν ἀναγκῶν τοῦ καθ' ἡμέραν βίου, τὰς μὴ ἐχούσας τὸν χαρακτήρα περιοδικῆς παροχῆς, εἴτε δι' αὐτὰς ἔχει συμφωνηθῇ ὁρισμένους μισθός, καταβλητέος, εἴτε ἐφ' ἅπαξ, συνολικῶς, εἴτε τμηματικῶς καὶ κατὰ δόσεις—δέον ἡ παραγραφὴ νὰ θεωρηθῇ διετής, κατ' ἄρθρον 1 ἀριθ. 8 τοῦ αὐτοῦ νόμου ΓΥΛΓ' 1909 «περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν».

ΦΙΛ. Δ. ΑΓΓΕΛΗΣ

Δικηγόρος παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΟΡΟΥ "ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ", ΕΙΣ ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Δικηγορικὰ καὶ συμβολαιογραφικὰ γραφεῖα. — Παροχὴ συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου.

Τοῦ κ. ΧΡ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Ἀντεισαγγελέως Ἀρείου Πάγου

Κρίσιμον στοιχεῖον δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ ἐκ πλείστον ἐργατικῶν νόμων εἶναι νὰ ὑληρετῇ εἰς ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν. (Βλέπε προχείρως ν. δ. 424]1941, ν. δ. 2019]1942 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς» κλπ.).

Ἐπομένως ἐνέχει ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον ἡ ἐννοία τοῦ ὅρου «ἐπιχειρήσις», περὶ τῆς ὁποίας πραγματεύεται ἡ κατωτέρω ἐλίσημος γνωμοδότησις. (Βλέπε ἀκριβῶς περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου καὶ Α. Λιξεροπούλου, 'Η καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424]1941 § 6, Γ. Τρίμη, 'Η ἐννοία τοῦ ἐργοδότου, τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, 1941, σελ. 9 ἐπ., Α. Παπαδημητρώπουλον, 'Επιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 5, σελ. 151, Α. Χατζηδάκη, 'Επιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 36, σελ. 204).

Εἰσαγγελία Ἀρείου Πάγου Ἀριθ. γνωμοδοτήσεως 12 τῆς 10 Ἀπριλίου 1943.—Πρὸς τὸν Δικηγορικὸν Σύλλογον, Θεσσαλονίκην.

Ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 127 ἐ.ἔ. τηλεγραφικῆς ὑμῶν ἀναφορᾶς, ἡ γνώμη μου εἶναι αὕτη.

Α) Ἐπὶ τοῦ πρώτου ἐρωτήματος ὡς πρὸς τὸ μνηστὶον ἐπιδόμα ἀκριβείας: 'Η ὑπ' ἀριθ. 4520]1943 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθεῖσα νομίμως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Ν. Δ. 310 καὶ 783 τοῦ 1941, ρητῶς διαλαμβάνει ὅτι τοῦ ἐπιδόματος τούτου ἀκριβείας δικαιοῦνται καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῶν δικηγορικῶν γραφείων καὶ τῶν συμβολαιογραφείων.

Β) Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ἐρώτημα τῆς παροχῆς συσσιτίου πρὸς τοὺς αὐτοὺς ὑπαλλήλους: Τὸ ὑπ' ἀριθ. 2019]1942 Νομ. Διάταγμα ἐν ἄρθρ. 1 διαλαμβάνει ἐπὶ λέξεσιν: «Αἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὑποχρεοῦνται,

ὅπως ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος παρῶντος ἐν συσσίτιον εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἐργαζομένους κ.λ.π.». Οὐδαμῶς ὁμως ἐν τῷ ἰσχύοντι παρ' ἡμῖν δικαίῳ ὁρίζεται τί νοεῖται διὰ τοῦ ὅρου ἐπιχειρήσις ἢ ἐκμετάλλευσιν. Πάντως ἐν τῷ ἐργατικῷ ἰδίᾳ δικαίῳ ὁ ὅρος ἐπιχειρήσις λαμβάνεται ὑπὸ τὴν οἰκονομικὴν τοῦ ἐννοίαν. Δηλαδή ὡς ἐπιχειρήσις νοεῖται οἰκονομικὴ ὁργάνωσις διαθέτουσα τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα εἰς φύσιν, κεφάλαιον, ἐργασίαν ἰδίαν τοῦ ἐπιχειρηματίου ἢ καὶ ἐργασίαν ἄλλων προσώπων, κατὰ ποικίλην σύνθεσιν τῶν στοιχείων τούτων, μὲ προορισμὸν τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινού.

Ἐπομένως καὶ τὸ δικηγορικὸν γραφεῖον καὶ συμβολαιογραφεῖον, ἀπασχολοῦντα μισθωτοὺς, φέρουσιν ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς κατὰ τὰ ἄνω ὁρισθείσης ἐπιχειρήσεως. Ἐφ' ὅσον ὅθεν τὸ δικηγορικὸν γραφεῖον συνιστᾷ ἐπιχειρήσιν, θὰ ὑπαχθῇ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄνω Ν. Δ., ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι δυνάμει νόμου οἱ ἄσκοῦντες τὴν ἐπιχειρήσιν ταύτην ἔχουν τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου.

Ἐν προκειμένῳ δηλαδὴ δὲν πρέπει νὰ συμπλέκωνται καὶ συγχέωνται οἱ φορεῖς τῶν ἐπιχειρήσεων, οἱ ὅποιοι δι' αἰτίαν ἐγκαιμένην εἰς τὸν νόμον χαρακτηρίζονται ὡς δημόσιοι λειτουργοί, πρὸς τὴν ἐννοίαν τῶν οἰκονομικῶν μονάδων, αἵτινες φέρουσιν ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἐπιχειρήσεως, τῆς ἐννοίας ταύτης προσδιοριζομένης ὑπὸ τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης. Διότι ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ προαναφερθέντος Νομ. Διατάγματος ὑπόχρεοι δὲν εἶναι οἱ φορεῖς τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλὰ αἱ ἐπιχειρήσεις, αἵτινες ἔχουν ἰδίαν ὀντότητα καὶ αὐτοτελὴ νομικὴν ὑπαρξιν,

Ὁ Ἀντεισαγγελεὺς Ἀρείου Πάγου

ΧΡ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΝΟΜΟΣ 2112 ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΕΞ ΑΛΛΩΝ ΝΟΜΩΝ

Προϋπόθεσις εφαρμογῆς τοῦ νόμου 2112 τὸ ἀπεριόριστον δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Προσωπικὸν Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας.— Ἀποκλεισμὸς εφαρμογῆς τοῦ νόμου 2112, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόλυσις χωρεῖ κατὰ τὰς ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐκπαιδευτικῶν τῶν δημοσίων σχολείων λειτουργῶν διατάξεις.

Τὸ ἰδιαιτέρον ἐνδιαφέρον τῆς παραιτημένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου εἶναι εἰς τὸ ὅτι διαγράφει τὴν ἔκτασιν εφαρμογῆς τοῦ νόμου 2112]1920 «περὶ υποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν μισθωτῶν δὲν ὑφίστανται ἐπαρκεῖς περιορισμοί, προστατεύοντες αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀνεξέλεγκτου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη ἀπολύσεως.

Ὁ Ἀρειὸς Πάγος διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀπαφάσεώς του ἰστάται πρὸ τοῦ τρόπου τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὡς χρητηρίου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 2112, καὶ ἐρευνῶν τὰς παρεχόμενας ἐγγυήσεις ὡς πρὸς τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας εὐρίσκει, εἰς τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν περίπτωσιν, ὡς ἐπαρκεῖς, ὥστε ν' ἀποκλείουν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 2112 (Ὁὐτω καὶ τὸ ἄρθρον 9 νόμου 2112, ὡς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἁρθρου 6 νόμου 4558).

Ἀρείου Πάγου 40]1943, τμ. Α'.

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Ι. Σακέτας
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Γερακάκης, Π. Βενιόπουλος

Διὰ τοῦ ἀπὸ 24]29 Αὐγούστου 1923 Νομ. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως ἐκπαιδευτικῶν τινων νόμων» μετερρυθμίσθη ἡ διάταξις τοῦ δευτέρου μέρους τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ νόμου 381]1914, τοῦ κυρώσαντος καὶ τροποποιήσαντος τὸ ἀπὸ 26 Αὐγούστου]3 Σεπτεμβρίου 1914 Βασ. Διάταγμα «περὶ ἰδρύσεως διδασκαλείων», θεσπισθέντων ἐδικωτέρων ὁρισμῶν, ἀφορῶντων σὺν ἄλλοις καὶ τὴν ἀναιρεσιβλήτον Φιλεκπαιδευτικὴν Ἑταιρίαν. Καὶ διὰ μὲν τοῦ 1ου ἐδαφίου τῆς ἄνω διατάξεως καθωρίσθη, ὅτι τὸ μόνιμον προσωπικὸν τῶν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου συντηρουμένων σχολείων διορίζεται διὰ Β. Δ., ἔχον ὁρισμένα ἀντίστοιχα πρὸς τὸ προσωπικὸν τῶν δημοσίων σχολείων δικαιώματα καὶ υποχρεώσεις, διὰ δὲ τῶν ὑπ' ἀριθ. 2—3 ἐδαφίων προβλέπεται ἡ ἀπόλυσις τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν τῷ ἐδαφίῳ 1ῳ ἀναφερομένων σχολείων τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ὁριζομένου ὅτι αὕτη γίνεται μετὰ πρότασιν τῶν διοικούντων τὰ σχολεῖα ταῦτα συμβουλίων, κατὰ τὰ ἰσχύοντα καὶ διὰ τοὺς τῶν δημοσίων σχολείων ἐκπαιδευτικούς λειτουργούς, ἐκτελεστικὰ δὲ κατόπιν τῆς προτάσεως ταύτης καὶ ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως, ἐφ' ὅσον δὲν ἀνεκοινώθη ἐνέργειά τις τοῦ Ὑπουργείου, ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς περὶ ἀπολύσεως προτάσεως. Σαφῶς τούτέστι καθορίζεται, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῆς ἀναι-

ρεσιβλήτου, ἄνευ διακρίσεως μονίμου ἢ μὴ τοιούτου, γίνεται κατὰ τὰς διατυπώσεις τῶν ἐδαφ. 2—3, ἥτοι μόνον μετὰ πρότασιν τῶν διοικούντων τὰ σχολεῖα ταῦτα συμβουλίων καὶ ὑπὸ τὴν ἀσφαλίζουσαν τὸ προσωπικὸν τοῦτο προϋπόθεσιν τῆς συνδρομῆς νομίμου τινὸς περιπτώσεως ἀπολύσεως, ἐξ ἐκείνων αἵτινες ἀναφέρονται διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν τῶν δημοσίων σχολείων.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων πρὸς τὰς τοῦ νόμου 2112]1920 «περὶ υποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ νόμου 4558]1930, καθ' ὃς ἀπόλυσις ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, προσληφθέντος ἐπὶ χρόνον μὴ ὀρισμένον, δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν ἄνευ προηγουμένης καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, παρέπεται, ὅτι οἱ τελευταῖοι οὗτοι νόμοι, προϋποθέτοντες δικαίωμα λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπεριόριστον καὶ μὴ ἐξαρτώμενον ἐκ προϋποθέσεων κειμένων ἐκτὸς τῆς βουλήσεως τοῦ ἐργοδότη, τεθειμένων δὲ πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ὑπαλλήλου, δὲν δύναται νὰ τύχῃσιν ἐφαρμογῆς ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῆς ἀναιρεσιβλήτου, καθόσον τοῦτο, προστατευόμενον ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν διὰ τῶν ἐγγυήσεων, αἵτινες παρέχονται καὶ εἰς τοὺς δημοσίους ἐκπαιδευτικούς λειτουργούς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπαρξιν περιπτώσεως συνεπαγομένης κατὰ νόμον τὴν ἀπόλυσιν, δὲν δύναται νὰ ἐξομοιωθῇ ὡς πρὸς ταύτην μὲ ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους, ὧν ἡ ἀπόλυσις ἐπέρχεται, ὡς εἴρηται, ἄνευ ἄλλης τινὸς διατυπώσεως ἢ ἐξασφαλίσεως καὶ διὰ μόνης τῆς καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ νόμῳ καθοριζομένους λοιποὺς ὁρους χρηματικῆς ἱκανοποιήσεως τοῦ ἀπολυομένου.

Καθ' ἃ δεικνύται ἐκ τῆς δευτέρας αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ δικαστὴν ἐφετεῖον δὲν ἐδέετο, ὡς ἡ ἀναιρεσιβλήτου ἀβασίμως ὑποστηρίζει, ὅτι αὕτη ἀνῆκεν εἰς τὸ μόνιμον προσωπικὸν τῆς ἀναιρεσιβλήτου καὶ ὅτι ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης δὲν εἶχον, ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν τῆς, ἐφαρμογὴν οἱ νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἀλλὰ τούναντιον ἀπεφάνητο, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀδιαστίκτως, ἥτοι ἄνευ διακρίσεως μονίμου ἢ μὴ τοιούτου, διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος τῆς 24]29 Αὐγούστου 1923, αἵτινες, προστατεύουσαι ἀρκούντως τὸ προσωπικόν, καθ' ὃ ἀπαιτοῦσαι

διὰ τὴν ἀπόλυσιν τούτου τὴν συνδρομὴν τινος ἐκ τῶν οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων, ὅφ' ἃς κατὰ τοὺς κειμένους νόμους διατάσσεται ἡ ἀπόλυσις τῶν δημοσίων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, ἀποκλείουσιν ὡς πρὸς τούτους τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, περαιτέρω δὲ ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν τῆς δικαιοπαρόχου τῆς ἀναιρεσιούσης ἔχουσιν, ὡς δέχεται καὶ ὡς ἐκ ταύτης προκύπτει, μοναδικὴν βάσιν τὴν ἀπόλυσιν ταύτης ἐκ τῆς θέσεώς της ὡς διδασκαλίσσης καὶ ἐπιμελητρίας τοῦ ἐν Κερκύρᾳ παρθεναγωγείου τῆς συναρτισμένης, ἄνευ προκαταγγελίας τῆς συμβάσεως, καὶ μοναδικὸν αἴτιμα τὴν πληρωμὴν ἀποζημιώσεως κατὰ τοὺς νόμους 2112 καὶ 4558.

Οὕτω ἀποφηνάμενον τὸ ἐφετεῖον, ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν ἐσφαλε, μὴ λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρεσιούσης ὅτι αὕτη δὲν ἀνήκειν εἰς τὸ μόνιμον προσωπικὸν τῶν σχολείων τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἀφοῦ οὗτος καὶ ἀληθῆς ὑποτιθέμενος σὺδεμίαν ἡδύνατο νὰ ἀσκήσῃ οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐκβασιν τῆς δίκης, ἐφ' ὅσον, καθ' ἃ ἐλέγχθη, ἡ ἀπόλυσις καὶ τοῦ μὴ μόνιμου προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῆς ἀναιρεσιβλήτου διείπετο ὑπὸ τῶν αὐτῶν νομικῶν ὁρισμῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὀρθῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τοὺς προαναφερθέντας οὐσιαστικοὺς νόμους, οὐδένα δ' ἕτερον παρεβίασε, δι' ὃ οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες πρῶτος καὶ δεύτερος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέοι.

ΝΟΜΟΣ 2112 ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΜΕ ΟΡΙΟΝ ΗΛΙΚΙΑΣ

Μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὄρων ἐργασίας καὶ συνέπειαι.

Ἐξομοίωσις τῆς μονομερεῦς μεταβολῆς τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετ' ἀπέλυσιν.— Πρηνεγυμένη ἔγγραφος εἰδικοποιήσις τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.— Παραμεινὴ ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ συνέπειαι.— Καθορισμὸς ὁρίου ἡλικίας καὶ χαρακτηρισμὸς τῆς συμβάσεως ὡς ὀρισμένης χρονικῆς διάρκειας.

Ἡ ἐφετειακὴ ἀπόφασις, πού παρατίθεται κατωτέρω, ἀσχολεῖται ἐπὶ δύο ἐνδιαφερόντων ζητημάτων τοῦ νόμου 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων».

Τὸ πρῶτον εἶναι περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ νόμου 2112, πού ρυθμίζει τ' ἀποτελέσματα ἐκ τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Τὸ δεύτερον εἶναι περὶ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς ὁριστοῦ ἢ ὀρισμένης χρονικῆς διάρκειας —καὶ τοῦτο διὰ νὰ κριθῇ ἂν ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2112— εἰς τὰς περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας διὰ κανονισμοῦ ἔχει ὁρισθῇ ὄριον ἡλικίας τοῦ μισθωτοῦ, μέχρι τοῦ ὁποίου φθάνει ἡ ἐξακολούθησις τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ ἐφετειακὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ, ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ζήτημα, τὴν παλαιὰν ἀποψιν τῆς νομολογίας (βλέπε τὰς εἰς ἃς παραπέμπει ἀποφάσεις τοῦ Α.Π.) ὅτι ἐὰν παραμεινῇ ὁ μισθωτὸς νὰ ὑπηρετῇ, μετὰ τὴν μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη, θεωρεῖται, ὅτι συνήνεσεν εἰς τὴν τοιαύτην μεταβολὴν καὶ, ἐπομένως, δὲν δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112.

Ἐν τῷ μεταξύ, ὅμως, ἐμεσολάβησεν ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 11 τοῦ ἀναγκ. νόμου 547/1937, κατὰ τὴν ὁποίαν εἶναι ἄκυρος αὐτοδικαίως πᾶσα σύμβασις πρὸ ἢ μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν περιέχει ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν τῶν ἐκ τοῦ νόμου 2112 δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ ἢ δὲν εἶναι πλέον εὐνοϊκὴ διὰ τοῦτον.

Ὑπὸ τὴν ἀπαγγελλομένην «αὐτοδικαίως» ἄκυρότητα πάσης ἀντιθέτου συμβάσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἡ νεώτερά νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε Α.Π. 507/1938, 180/1941. Ἐ.π.θ. Ἐργ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 4, σελ. 105 ἐπ.) ἐθεμελίωσε τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἀκόμη παραμεινῇ νὰ ἐργάζεται μετὰ τὴν μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ τῆς ὁρθῆς καθ' ἡμᾶς ἀπό-

ψεως (βλέπε ἐπικρίσεις ὑπὸ Α. Μπουρνιά, Ἐ.π.θ. Ἐργ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 34, σελ. 68 ἐπ. καὶ αὐτόθι ἀναφερομένους), ὅτι ἡ νέα σύμβασις (τοῦ ἡλαττωμένου, γέρ' εἰπεῖν, μισθοῦ, κατὰ μίαν ἐκ τῶν μορφῶν τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας) δὲν εἶναι ἰσχυρὰ, κατὰ τοῦτο, ἵνα καταργήσῃ τὰ ἐκ τοῦ νόμου 2112 παραχθέντα ἤδη, διὰ τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ.

Περαιτέρω ἐπὶ τοῦ δευτέρου ζητήματος ἡ ἐφετειακὴ ἀπόφασις θεωρεῖ ὡς σύμβασιν ὀρισμένης χρονικῆς διάρκειας καὶ ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν διὰ κανονισμοῦ ἔχει ὁρισθῇ, ὄριον ἡλικίας δι' ἀποχώρησιν τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του.

Ἡ ἀποψις δὲν εἶναι νέα. Ἐχει ὑποστηρικτὴ ἐν τῇ νομολογίᾳ (βλέπε Α.Π. 87/1938, Θέμ. ΜΘ', σελ. 455, Προεδρὸν Πρωτ. Ἀθηνῶν 1511/1943 (ἐνθα καὶ παραπομπαί) Ἐ.π.θ. Ἐργ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 36 σελ. 142), παρ' ὅλον ὅτι —καὶ καθ' ἡμᾶς— φαίνεται ὀρθότερα ἡ ἀποψις ὅτι ὁ καθορισμὸς τοῦ ἔτους ἡλικίας δὲν ἔχει τὴν ἐννοίαν ὅτι καθίσταται ἡ σύμβασις ἐργασίας ὀρισμένης χρονικῆς διάρκειας, συνεπαγούσης τὴν ὑποχρεωτικὴν δι' ἀμφοτέρα τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἰσχύιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀπλῶς μόνον ἔχει τὴν ἐννοίαν ὅτι ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀτονεῖ ἡ σύμβασις ἐργασίας, εἴτε ὀρισμένου, εἴτε ἄοριστου χρόνου εἶναι αὕτη, ἀναλόγως τῶν ἐδικῶν ὄρων (βλέπε ἐνδιαφερούσας περὶ τοῦ θέματος γνώμας Δημάκη Ἐ.π.θ. Ἐργ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 21 σελ. 553 ἐπ.).

Θὰ ἦτο παράλογον νὰ ὑποτεθῇ π.χ. ὅτι ὁ νομοθέτης, ὡς ἐπράξεν εἰς ἐδικοὺς νόμους, π.χ. τὸν ἀναγκ. νόμον 301/1936 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τοῦ νόμου 5613/1932 «περὶ Συμβουλίων προσωπικοῦ παρὰ τοῖς Σιδηροδρόμοις Ἑλληνικοῦ Κράτους», κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἀπόλυσις τῶν συμπληρουμένων τῶν ὄρων ἡλικίας σιδηροδρομικῶν καὶ τροχιοδρομικῶν γίνεται κατὰ νόμον 2112,

είχεν ὑπ' ὄψει του νὰ παρεκλίνῃ τῆς ἀρχῆς ὅτι ὁ νόμος 2112 ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας καὶ νὰ θελήσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου καὶ ἐπὶ τῶν τεκμαιρομένων —κατὰ τὴν ἐπικρινόμενην ἀποψιν— συμβάσεων ὁρισμένης χρονικῆς διαρκείας ἐνεκα τοῦ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας, ἢ, νὰ εἰπώμεν μετὰ τὸ ν. δ. 2130]1942 «περὶ ἀναστολῆς ἐξόδου ἐκ τῆς ἐνεργοῦς ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ἀνωτέρων Ἐταιριῶν» (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 39, σελ. 253), κατὰ τὸ ὁποῖον ἀνεστάλη μέχρις ὑπογραφῆς τῆς εἰρήνης ἡ ἐξόδος ἐκ τῆς ἐνεργοῦς ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ἀνωτέρων Ἐταιριῶν, τῶν καταλαμβανομένων ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀπὸ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1942), ὅτι ἐξακολουθεῖ καὶ μετὰ τὸ ν. δ. 2130]1942 ἡ σύμβασις ὁρισμένης χρονικῆς διαρκείας, λόγῳ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας, νὰ εἶναι τοιαύτη, ἀφοῦ παρεμπιπτεῖ γεγονὸς μέλλον, ὁ χρόνος τῆς ἐπελεύσεως τοῦ ὁποίου (ἡ ὑπογραφὴ τῆς εἰρήνης) εἶναι ἄγνωστος. Οὕτε φαίνεται πιθανόν, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν νὰ ἐπέμβῃ κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ μεταβάλῃ τὴν φύσιν τῶν ἐλευθέρως συνολοκληθῆσιν συμβάσεων ἐργασίας ἀπὸ ὁρισμένης εἰς ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας, πρῶτον τὸ ὅποιον δὲν ἐξεδηλώθη νομοθετικῶς εἰς καμμίαν περίπτωσιν.

Ἡ φύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἀορίστου ἢ ὁρισμένης χρονικῆς διαρκείας, εἶναι ζήτημα ἀναγόμενον εἰς τοὺς εἰδικoὺς ὅρους ἐκάστης συμβάσεως, χωρὶς ἐπέμβασιν τοῦ νομοθέτου ἐπὶ τῆς αὐτονομίας τῆς θελήσεως τῶν συμβαλλομένων, καὶ εἶναι ἐντελὸς ἄλλο τὸ ζήτημα ἂν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προστατευτικῶν τῆς συμβάσεως ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας διατάξεων τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, τείνοντος εἰς ὅλα τὰ νομοθετήματά του πρὸς τοῦτο (νόμος 2112, νόμος 3514, νόμος 244]1936, ν. δ. 424]1941) ἐρευνῶνται, ἂν δικαιολογῇται ἐκ τῆς φύσεως τῶν ὑπηρεσιῶν ὁ καθορισμὸς ὁρισμένης χρονικῆς διαρκείας.

Εἶναι ἐπομένως —καθ' ἡμῶς πάντοτε— σύμβασιν ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας καὶ ἐκεῖνη κατὰ τὴν ὁποῖαν ὀρίζεται ὅριον ἡλικίας τῶν μισθωτῶν καὶ τὸ ἀπομείνον νὰ ἐξετασθῇ περαιτέρω ζήτημα εἶναι, ἂν ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου 2112, ἐφ' ὅσον διὰ κανονισμῶν παρέχεται μεγαλειτέρα ἢ ἴση πρὸς τὴν τοῦ νόμου προστασία (ἄρθρον 9 νόμου 2112, ὡς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 6 τοῦ νόμου 4558, πρβλ. σχετικῶς Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1511]1943, καὶ αὐτόθι ἀνοφερομένης Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 36, σελ. 142 ἐπ.). Τέλος καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀπόψεως, ποὺ ὑποστηρίζεται εἰς τὸ παρὸν σημείωμα, πρέπει νὰ προστεθοῦν καὶ τὰ ἑξῆς: Ἡ νομοθεσίς περὶ προστασίας ἐφ' ἧς παλαιῶν πολεμιστῶν ἀφορᾷ, κατὰ τὰ παγίως κρατήσαντα ἐν τῇ νομολογίᾳ, συμβάσεις ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης Συμβ. Ἐπικρατείας 61]1940).

Ἐξ ἄλλου διαγράφει ὁρισμένους λόγους ἀπολύσεως (ἀναγκ. νόμος 2]24 Ἰανουαρίου 1936) καὶ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἐγεννήθη τὸ ζήτημα, ἂν ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας τῶν ἐφ' ἧς παλαιῶν πολεμιστῶν ἀποτελῇ λόγον ἀπολύσεως αὐτῶν ἢ διαλύεται ἡ σχέσις ἐργασίας ὅσα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὁρίου ἡλικίας (βλέπε σχετικῶς εἰς παρὸν τεύχος, κατωτέρω σελ. 270).

Κανείς, ὅμως, δὲν ὑπεστήριξε καὶ οὔτε αἱ σχετικαὶ ἀπόψεις τῆς νομολογίας κατηνθύνθησαν ἐπὶ τοῦ ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ὁρισμένης χρονικῆς διαρκείας, ἵνα ἐκ τούτου τοῦ λόγου ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν (βλέπε σχετικῶς κατωτέρω, σελ. 271 ἀνοφερομένης Ἀρείου Πάγου καὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας).

Ἐφετείου Ἀθηνῶν 321]1943

Εἰσηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. Β. Μπουρόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Ἀγραφιῶτης, Ν. Κωστόπουλος

Ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ νόμου 2112, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4558, καθ' ὃ πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ὡς καταγγελία ταύτης, δι' ἣν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἀνω νόμου, συνέπεται, ὅτι ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ μὴ μεταβάλῃ μονομερῶς τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς βάρος τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλ' ὀφείλει νὰ εἰδοποιῇ προηγουμένως τοῦτον ἐγγράφως, κατὰ τὴν νόμιμον προθεσμίαν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, διὰ τὴν δυνήθῃ νὰ εὕρῃ ἐργασίαν ἄλλαχού, ἐὰν θελήσῃ ν' ἀποχωρήσῃ, ἄλλως θεωρεῖται ὁ ἐργοδότης ὡς ἀτάκτως καταγγέλλων τὴν σύμβασιν, τοῦθ' ὅπερ δίδει δικαίωμα εἰς τὸν ἐργαζόμενον ν' ἀπόσχῃ ἀμέσως τῆς ἐργασίας καὶ νὰ ἐναγάγῃ τὸν ἐργοδότην πρὸς πληρωμὴν τῆς ἀποζημιώσεως (Α. Π. 306]1934, 357]1935). Αἱ διατάξεις ὅμως αὗται ἀφορῶσι μόνον τὴν ἀορίστου χρόνου διαρκείας σύμβασιν, διότι ταύτην ρυθμίζει ὁ νόμος 2112 ἀρθρον 1, ἡ δὲ ἀορίστου χρόνου διαρκείας τοιαύτη ρυθμίζεται ὑπὸ τῶν περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν διατάξεων τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου. (Ἐργατικὸν Δίκαιον *Καποδίστρια* § 390). Σύμβασιν δ' ἐργασίας ὁρισμένου χρόνου διαρκείας θεωρεῖται καὶ ὅταν καθορίζεται ρητῶς ὁ χρόνος τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως, δι' ἀναφορὰς εἰς περιστατικόν, τοῦ ὁποῦ ὁ χρόνος τῆς ἐπελεύσεως εἶνε γνωστὸς ἐκ τῶν προτέρων, δηλαδὴ ὅταν ὀρίζεται ὅριον ἡλικίας, μέχρις οὗ θὰ διαρκῇ ἡ σύμβασιν (Ἐργατικὸν Δίκαιον *Καποδίστρια* § 72).

Ὡς ἐκτίθεται ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ ὁμολογεῖται ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς τῆν 7ην Ἰουλίου 1931 καὶ τὴν 1ην Μαΐου 1937 προήχθη εἰς ὑπολόγισθην μὲ μνησιαὸν μισθὸν δραχμῶν 3.500, ἥτοι ἡτο μόνιμος ὑπάλληλος τῆς Τραπεζῆς, ἥς ὁ κανονισμὸς ὀρίζει ὡς ἀνώτατον ὅριον ἡλικίας τὸ 65ον διὰ τοὺς διευθυντάς, τὸ 62ον διὰ τοὺς τμηματάρχας καὶ τὸ 60ον διὰ τὸ ὑπόλοιπον προσωπικόν. Ἐπομένως, ἐπὶ τῆς κρινόμενης ἀγωγῆς, ὡς πρὸς τὴν παράβασιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁρισμένου χρόνου διαρκείας, συνωδὰ τῇ προηγουμένῃ σκέψει, ἐφ' ὅσον εἶχεν ὀρισθῇ ἐκ τῶν προτέρων ὁ χρόνος τῆς ἀπολύσεως, δι' ἣν ζητεῖται ἀποζημιώσις κατὰ τὸν νόμον 2112, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ ἀνω διατάξεις. Οὐχὶ ὀρθῶς, ὅθεν, ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἔκρινε νόμῳ βάσιμον τὴν ἀγωγὴν, ὡς πρὸς τοῦτο, καὶ διέταξεν ἀποδείξεις καὶ δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἔφεσις τῆς ἐκκαλούσης Τραπεζῆς ὡς πρὸς ἅπαντας τοὺς λόγους καὶ ἐξαφανιζομένης τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ν' ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ ὡς πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

ΥΠΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Δὲν εἶναι ἀναγκαῖα, ἐν περιπτώσει καθιερώσεως τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἡ διὰ τῆς διοικητικῆς ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς

Εργασίας απόλυσις τοῦ μισθωτοῦ. — Ἐκτίμησις ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς τοῦ μισθωτοῦ.

Τὸ γνωστὸν ζήτημα ἂν, ἐφ' ὅσον ἔχει ἐφαρμοσθῇ εἰς ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἀπαιτῆται, μετὰ τὴν διὰ τοῦ ν. δ. 424]1941 τροποποίησιν καὶ συμπληρώσιν τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας», προηγουμένως ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424, ἐπανερχεται πρὸς κρίσιν διὰ τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις συντάσσεται καὶ αὐτὴ πρὸς τὴν γνώμην ἄλλων (βλέπε σχετικῶς Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 36 σελ. 140 καὶ Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 37, σελ. 174) ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀλλ' ἡ ἀπόλυσις διέπεται ὑπὸ τῶν ὁρισμῶν τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424 καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ προϋποθέσεις, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν μισθωτῶν, ποὺ ὑπηρετοῦν εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ἐνθα δὲν ἔχει ἐφαρμοσθῇ ἢ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία.

Δὲν βλέπομεν ὁμῶς τὸν πρακτικὸν λόγον τῆς διατάξεως τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424] 1941, ποὺ ὁρίζει τὰ ἑξῆς: Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, γενομένη καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ἀνωτέρω ποσοστοῦ ἀπολύσεων ἢ ἀνευ τηρήσεως τῶν προϋποθέσεων τῆς προηγουμένης παραγράφου (τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν ἀπολυομένων δι' ἄλλων μισθωτῶν τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς) εἶναι ἄκυρος, παρέχει δὲ προσέτι τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας, ὅπως τῇ αἰτήσῃ τῶν ἐνδιαφερομένων ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. Ἀφοῦ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, μὲ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν του, διατί, ἀνευ τοῦλάχιστον τοῦ ἀνταλλάγματος τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἀπολύσεως, ἀνευ ἁδείας τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, θὰ ἦτο συμφέρον εἰς τὸν μισθωτὸν νὰ αἰτησῇται τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ποὺ προϋποθέτει ἀνάλογον μείωσιν τοῦ ἐργατικοῦ του εἰσοδήματος; (ἀρθρον 6 ν. δ. 424]1941).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 64]1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδικῆς κ. Κ. Σύρρος
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Πάλλας, Ι. Μοναστηριώτης

Ἐκ τῶν πρὸ ἡμῶν βεβαιωθέντων προκύπτει, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος συνεπείᾳ τῆς ἀπὸ 10 Ὀκτωβρίου 1942 νομίμως κοινοποιηθείσης πρὸς αὐτὸν ἐξωδίκου καταγγελίας, προσαγομένης ὧδε καὶ διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ λόγους, συνιστῶντας ἀναρμόστον συμπεριφορὰν. Καὶ ὅτι μὲν ἐπληρώθησαν οἱ προαπαιτούμενοι ὅροι τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ νομοθ. διατάγματος 424]1941 ἐβεβαιώθη πρὸ ἡμῶν, διότι προέκυψεν ὅτι ἐγένετο νόμιμος ἀντικατάστασις τοῦ ἀπολυθέντος δι' ἄλλου, τῆς αὐτῆς εἰδικότητος ἐργάτου καὶ ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἡμερομισθίῳ, ἢ δὲ ἀπόλυσις δὲν ἐγένετο κατὰ παραβάσιν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῶν δυναμένων ν' ἀπολυθῶσιν. Ἐφ' ὅσον ὑφίσταται ἐν τοῖς πράγμασι καὶ δικαστικῶς βεβαιωτέα ἡ βεβαιωμένη ἀναρμόστος συμπεριφορὰ τοῦ ἀπολυομένου, δὲν ἀπαιτεῖται διὰ τὸ ἐγκυρον τῆς ἀπολύσεως καὶ προηγουμένη ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ὅταν, ὡς ἐν προκειμένῳ, εἰς τὰ καταστήματα, ὡς τὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἔχει ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας (πρβλ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 6746]1942 ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικαίου Β', 36, σελ. 140).

Εἰδικῶς δὲ ὡς πρὸς τὸν λόγον τῆς ἀπολύσεως

ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ περὶ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς τοῦ ἐφεσίβλητου αἰτίας τοῦ ἐκκαλοῦντος δὲν εἶναι ἀβάσιμος. Ὁ ἐφεσίβλητος ἀρτεργάτης ἤξιώσεν εἰς ἀπειλητικὸν ὕψος καὶ τοῖον ἐκβιαστικόν, ὅπως ὁ ἐργοδότης του παραδίδῃ ἡμερησίως, πλὴν τοῦ ἡμερομισθίου καὶ τοῦ ἄρτου, οὐ νομίμως ἐδικαιοῦτο, καὶ πέντε ἐπὶ πλέον ἄρτους, ἵνα πωλῇ τοὺς εἰς τὸ παράνομον ἐμπόριον καὶ καρποῦται τὸ ἀντίτιμον, εἰς ἣν ἀξίωσιν ὁ ἐργοδότης ἀντέταξεν ἀρνησιν καὶ μεθ' ἣν ὁ ἐφεσίβλητος ἤρξατο ἀποθρασυνόμενος, ἀπειλῶν, οὐδένα ὑπακούων καὶ συμπεριφερόμενος, ὡς ἐάν ἦτο συνεταῖρος τοῦ κατὰστήματος. Τὰ βεβαιωθέντα ταῦτα περιστάτικα συνιστῶσιν ἀναμφιβόλως, κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, καὶ ἀναρμόστον συμπεριφορὰν καὶ ἀκαταλληλότητα τοῦ ἐργάτου τούτου.

Ν. Δ. 424/1941 ΚΑΙ ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ὉΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μετάθεσις τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἐκτίμησις αὐτῆς ὡς μονομεροῦς μεταβολῆς τῶν ὁρῶν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. — Συνεπείᾳ ἀπὸ ἀπέφεως ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424]1941

Κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ νόμου (ἀρθρον 7 νόμου 2112 «περὶ υποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ἐφαρμοζόμενον ἀναλογικῶς καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν) ἡ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὁρῶν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐξισώνεται πρὸς ἀπόλυσιν.

Ἐξ ἄλλου ἡ ἐν λόγῳ διάταξις δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2112, ἀλλ' ἐφαρμόζεται, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομοθετικοῦ λόγου, καὶ ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ νόμου 3514, τοῦ ν. δ. 424]1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας». (Βλέπε σχετικῶς Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 19, σελ. 587 ἐπ.).

Πότε θεωρεῖται ἡ μεταβολὴ τῶν ὁρῶν τῆς ἐργασίας ὡς ἐπιζήμιος διὰ τὸν μισθωτὸν, ἐναπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, λαμβάνοντος ὑπ' ὄψιν ὅχι θεωρητικὰ καὶ ἀφηρημένα στοιχεῖα, ἀλλὰ τὰς εἰδικὰς, εἰς κάθε συγκεκριμένην περίπτωσιν, ὑφιστάμενας συνθήκας (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 324]1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 37, σελ. 177).

Τὰς εἰδικὰς καὶ συγκεκριμένας εἰς τὴν δικαζομένην περίπτωσιν συνθήκας ἐρευνᾷ καὶ ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις, διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. δ. 424]1941, προκειμένης μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὁρῶν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Τὸ ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν εἶναι, ὅτι θεᾶται καὶ ἐρευνᾷ τὴν μεταβολὴν τῶν ὁρῶν τῆς ἐργασίας ἐν ὄψει τῶν σημερινῶν συνθηκῶν τοῦ βίου, πράγμα τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ μίαν ἐπιβεβλημένην ἐλαστικότητα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἱκανοῦ νὰ προσαρμόζεται καὶ νὰ ἱκανοποιῇ τὰς ἀνάγκας τῆς βιώσεως.

Κατὰ τὸν νόμον δὲν φαίνεται ἀπαγορευόμενον τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη τοῦ μεταθέσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἀκόμη καὶ εἰς ἄλλην πόλιν, ἐκτὸς ἂν συνεφωνήθῃ ρητῶς, κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένος τόπος παροχῆς αὐτῆς (arg. ἐκ τοῦ ἀρθρου 5 τοῦ νόμου 4558 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2112», καθ' ὃς μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ θεωρεῖται, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ μεταθέσις τοῦ ὑπαλλήλου εἰς γραφεῖον λειτουργοῦν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποδέχεται τὴν με-

τάθεσιν ὁ μετατιθέμενος ὑπάλληλος).

Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη νομοθετικῶς ἐπεκυρώθη καὶ δι' ἀλλοιου νόμου (ἄρθρ. 4 ἀναγκ. νόμου 244|1936 «περὶ προστασίας παλαιῶν πολεμιστῶν», κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ ἐργοδότης ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, κατὰ τὴν κρίσιν του, εἰς τὸ κεντρικὸν ἢ εἰς ὑποκατάσταμά του (ὅσα παρεμφερῶς καὶ ἄρθρον 1 ἀναγκ. νόμου 771|1937, καθ' ὃ ἡ μετάθεσις τοῦ ὑπηρετοῦντος εἰς ὑποκατάσταμα τοῦ ἐξωτερικοῦ γίνεται μόνον τῇ συγκατάθεσει αὐτοῦ).

Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἔχει τὸν λόγον τῆς εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότη, νὰ διοικῇ τὴν ἐπιχειρήσιν του, προϋποθέτει ὁμοῦ καὶ ἀποφυγὴν τῆς ζημίας τοῦ μισθωτοῦ, διὰ τῆς παροχῆς εἰς αὐτὸν τῶν ὑλικῶν ἐκείνων μέσων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἱκανὰ νὰ ἀφαιρέσουν ἐκ τῆς πράξεως τὴν δυνατότητα τῆς ἐκτιμῆσεώς της ὡς μονομεροῦς ἐνεργείας, σκοποῦσης βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὄρων τῆς ἐργασίας.

Τοιαῦτα ὑλικά μέσα εἶναι τὰ συγκοινωνιακά ἔξοδα, ἡ παροχὴ οἰκήματος εἰς τὸν νέον τόπον τῆς ἐργασίας καὶ ἐν γένει ὅσα θὰ ἐπέτρεπον, ὥστε οὐσιαστικῶς νὰ μὴ μειωθῇ τὸ ἐργατικὸν εἰσόδημα τοῦ μισθωτοῦ, ἐν ὅσῳ καὶ ἡ μείωσις τῶν ἀποδοχῶν του, κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἐπερχομένη, ἀποτελεῖ μονομερεῖ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὄρων τῆς ἐργασίας.

Ἀνεξαρτήτως δὲ τούτων εἰς ἃς περιπτώσεις ἀσκεῖται τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη ἐκ κακοβουλίας, ἵνα ἐξαναγκάσῃ τὸν μισθωτὸν εἰς πρᾶγμιν, ἡ τοιαύτη ἐνέργεια, ἀντικειμένη εἰς τὴν γενικωτέραν ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ παρ' ἡμῶν δικαίου συναγομένην ἀρχήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπαγορεύεται ἡ ἐκ κακοβουλίας καὶ ἐπὶ τῇ μοναδικῇ σκοπῇ βλάβης ἄλλου ἐνᾶσκησις τῶν δικαιωμάτων (πρβλ. Α. Π. 207|1935 καὶ Διδάχου «Περὶ ἀστικοῦ ἀδικήματος», παρ. 43 καὶ αὐτόθι νομολογίαν), καθίσταται καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου παράνομος.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 55|1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Σῦρρος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Τριανταφύλλου, Ι. Μογγογιάννης

Ἐκ τοῦ ἐνώπιον ἡμῶν ἐπαχθέντος τῷ ἐφεσιβλή.

τῷ καὶ παρ' αὐτοῦ δοθέντος ὅρκου ἀπεδείχθη, ὅτι μέγα μέρος τοῦ ἐργοστασίου τῆς ἐκκαλούσης, εἰς ὃ εἰργάζετο ὁ ἐφεσιβλήτος ὡς ἐργοδηγός, δὲν ἐπετάχθη ὑπὸ τῶν γερμανικῶν Ἀρχῶν κατοχῆς, εἰς αὐτὸ δὲ ἐξακολουθοῦν ἐργαζόμενοι, ὡς καὶ πρότερον, καὶ ἄλλοι ἐργάται αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ ἐάν, ἐξ ἄλλου, ἐκ τοῦ λόγου τούτου εἶχεν ἐπέλθῃ μερικὴ ἢ ὀλικὴ ἀδυναμία τοῦ ἐργοδότη πρὸς ἐξακολουθήσιν τῶν ἐργασιῶν του, ὥστε ἐντεῦθεν νὰ γεννηθῇ ζήτημα ἀνάγκης μερικῆς ἢ ὀλικῆς ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ, τοῦτο ἔδει νὰ γίνῃ κατὰ συμβῶμα πρὸς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νομ. διατάγματος 424|1941, τοῦθ' ὅπερ, ἐν προκειμένῳ, δὲν ἐγένετο.

Προσέτι ἡ μετάθεσις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐκ τοῦ ἐν Ὑμητῷ ἐργοστασίου τῆς ἐκκαλούσης, ἐνθα ἐπὶ δεκαετίαν οὗτος εἰργάζετο συναπτῶς, εἰς ἄλλο αὐτῆς ἐργοστάσιον, ἀπέχον, κατὰ τὰ κατατεθέντα, δεκάδα ὁλῶν χιλιομέτρων τοῦ πρώτου, ἀποτελεῖ, ἀναμφιβόλως, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ὑπὸ τὰς σημερινὰς δὲ παγκοίνως γνωστὰς συνθήκας συγκοινωνίας, στεγασσεως καὶ διαβιώσεως, καὶ ἀφοῦ μάλιστα δὲν ἐπιθιναυολογήθη, ὅτι τοῦτο ἐγένετο ἐκ πραγματικῆς ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης, ἀθεραπεύτου ἄλλως, μονομερεῖ ἐπὶ τὰ χεῖρω μεταβολὴν τῶν ὄρων ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ, ἐξομοιουμένην πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Καὶ μόνον τὸ γεγονὸς ὅτι θὰ ἐξηναγκάζετο ὁ μισθωτὸς νὰ διανύσῃ πεζῇ, ἐλλείψει συγκοινωνίας προσφερομένης ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη ἢ προσιστῆς, ἄνευ δυσαναλόγου οἰκονομικῆς θυσίας τοῦ μισθωτοῦ, δεκάδα χιλιομέτρων πρὸς μετὰβασιν ἐν τῷ τόπῳ τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ ἴσῃν ἀποστασιν πρὸς ἐπιστροφὴν εἰς τὰ ἴδια, εἶναι ἱκανὸν νὰ παρὰσχῃ ἀνάγλυφον τὸν στοιχεῖον τῆς μονομεροῦς ταύτης ἐπιβλαβοῦς μεταβολῆς, καὶ ἐάν ἔτι παρεβλέπετο τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐπὶ δεκαετίαν παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν ἐν ὀρισμένῳ τῆς ἐργοδοτικῆς ἐργοστασίῳ ἀπετέλεσε πραγματικὸν ὅρον τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Αἱ πραγματικαὶ σχέσεις τοῦ βίου δὲν δύνανται νὰ σκοπῶνται καὶ νὰ κρίνωνται ἐκτὸς τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ὑφισταμένων συνθηκῶν καὶ μόνον βάσει ἀφρημένων ἐννοιῶν, ἐκτὸς τόπου καὶ χρόνου, νὰ καθορῶνται. Ἀβάσιμα ὅθεν ἐλέγχονται τὰ παράπονα τῆς ἐκκαλούσης, δι' ὃ καὶ δέον ν' ἀπορριφθῇ ἡ ὅλη ἐφεσις αὐτῆς.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΣ ΚΑΙ ΜΟΝΙΜΟΤΗΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Ἡ προστασία τοῦ ἀναγκ. νόμου 244|1936 ἐκτείνεται ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ (17 Ὀκτωβρίου 1936) ὑπηρετούντων καὶ οἰκειοθελῶς προσληφθέντων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν.

Ἐν ἀπὸ τὰ κρίσιμα στοιχεῖα τῆς μονιμότητος τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ (βλέπε περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου ἄρθρ. 1 ἀναγκ. νόμου 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν») εἶναι ὁ χρόνος προσλήψεως αὐτοῦ εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244|1936 ἐπιχειρήσεις, Ὁργανισμούς, Νομικὰ πρόσωπα.

Ὡς γνωστὸν ὁ ἀναγκ. νόμος 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 ὥριζεν ὡς χρόνον ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1936 (ἄρθρ. 89).

Ὁ ἀναγκ. νόμος 244|1936, τροποποιητικὸς καὶ συμπληρωματικὸς τοῦ ἀναγκ. νόμου 244|1936, ἐδημοσιεύθη τὴν 17 Ὀκτωβρίου 1936.

Ὑπὸ τὰ νομοθετικά αὐτὰ κείμενα προέκυψεν ἐν τῇ πράξει τὸ ζήτημα, ἂν οἱ οἰκειοθελῶς προσληφθέντες παλαιοὶ πολεμισταὶ προστατεύωνται μόνον ἐφ'

ὅσον ὑπηρετοῦν κατὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1936 (ἡμέραν ἰσχύος τοῦ ἀναγκ. νόμου 28|31 Ὀκτωβρίου 1935), ἢ ἡ προστασία ἐκτείνεται ἀκόμη περισσότερον καὶ εἰδικῶς ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἀναγκ. νόμου 244|1936 (17 Ὀκτωβρίου 1936) ὑπηρετούντων).

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ποῦ ἐνέχει οὐσιώδη σημασίαν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προστατευτικῶν ὑπὲρ τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν διατάξεων, ἀνεφύη διάστασις γνωμῶν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας θεωρεῖ ὡς στοιχεῖον τοῦ δικαιώματος τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ τὴν πρόσληψίν του καὶ ὑπηρεσίαν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναγκ. νόμου 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 (1ην Ἰανουαρίου 1936),

Κατὰ τὸν Ἀρειὸν Πάγον, ἀντιθέτως, προστατεύονται οἱ ἐφεδρικοὶ παλαιοὶ πολεμισταί, οἱ προσληφθέντες μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936 (17 Ὀκτωβρίου 1936). (Περὶ πάντων τούτων βλέπε ἐκτενέστερον Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 10, σελ. 305, ἔνθα καὶ ἀνάπτυξις τοῦ ὅλου ζητήματος μετὰ τῆς σχετικῆς νομολογίας).

Ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω ἐφετειακὴ ἀπόφασις συντάσσεται πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Ἀρειοῦ Πάγου, ἀφοῦ θεωρεῖ ὡς στοιχεῖον τοῦ δικαιοῦματος τοῦ ἐφεδρικοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ νὰ ὑπηρετεῖ οὗτος πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936, ἥτοι πρὸ τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1936.

Ἡ δευτέρα αὕτη ἐκδοχὴ ἔχει, ἀναμφιβόλως, ὑπὲρ αὐτῆς τὴν ὀρθότητα.

Τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936 δὲν διακρίνει τοὺς ἐφεδρικοὺς παλαιοὺς πολεμιστάς, ἀναλόγως τοῦ χρόνου προσλήψεως αὐτῶν, ἀλλ' ἀναγράφει ἀπλῶς «... ὑπηρετοῦντες...» ἐξ οὗ μάλιστα νὰ δύναται νὰ συναχθῇ καὶ ἡ ἀποψις ὅτι δὲν περιορίζεται ἡ ἐφαρμογὴ ἐπὶ μόνων τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936 ὑπηρετούντων, ἀλλὰ βαίνει ἔτι μακρότερον καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς λαχῆς του ὑπηρετούντων.

Ἐν τοσούτῳ ὅμως ἡ ἀποψις αὕτη δὲν ἐκρίθη, ἀπὸ τελεολογικῆς ἀπόψεως, ὡς ἡ συμφέρουσα γενικώτερον, ἀφοῦ ἐκλονίσθη ἡ ἐφαρμογὴ ἐκ τοῦ φόβου ὅτι ὁ ὑπόχρεως ἐκ τοῦ νόμου ἐργοδότης, πρὸ τῆς δεσμεύσεως ν' ἀπολύῃ ἐλευθέρως τὸν προσλαμβανόμενον ἐφεδρὸν παλαιὸν πολεμιστὴν, δὲν θὰ ἐλάττει εἰς πρόσληψιν αὐτοῦ, καὶ οὕτω θὰ ἐτίθεντο ἐν διωγμῷ, οὕτως εἰπεῖν, πρόσωπα, τὰ ὅποια ὁ νόμος, ὡς ἐκ τῶν ὑπηρεσιῶν των, ἤλθε νὰ προστατεύσῃ. (Βλέπε Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς Ἐφεδρῶν Παλαιῶν Πολεμιστῶν Πρωτ. Ἀθηνῶν 28]1937, ἔνθα καὶ μειοψηφία).

Ὅπως δὲ, ὡς ἐσημειώσαμεν καὶ ἄλλοτε, ἡ ὑφισταμένη δξύτης τῆς ἀντιθέσεως γνωμῶν μεταξὺ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ τοῦ Ἀρειοῦ Πάγου ἐπὶ τοῦ θεμελιώδους αὐτοῦ ζητήματος, θὰ ἔπρεπε ἤδη νὰ εἶχεν ἀρθρῇ νομοθετικῶς.

Ἡ ἀντίθεσις εἶναι τῷ ὄντι ἐπικίνδυνος καὶ βλαβερά, ὡς ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων, εἰς τὰ ὅποια ὀδηγεῖ, καὶ ἐξ ὧν δύναται νὰ σημειωθῶν τὰ ἑξῆς: Κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936, ὁ ἐργοποιοῦντος ὑπὸ τοῦ ἀναγκ. νόμου 77]1937, παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου ἐπάγεται, πλὴν ποινικῶν κυρώσεων (ἄρθρ. 29 ἀναγκ. νόμου 28]31 Ὀκτωβρίου 1935) καὶ ἀστικὰς τοιαύτας, ἥτοι τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τοῦ παρανόμως ἀπολυομένου ἐφεδρικοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ.

Διὰ νὰ χωρήσουν ὅμως αἱ ἀστικαὶ καὶ ποινικαὶ κατὰ τοῦ ἐργοδότου κυρώσεις, ἡ μᾶλλον πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐπιζημιῶν ἀποτελεσμάτων ἐκ μιᾶς παρανόμου ἀπολύσεως τοῦ ἐφεδρικοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ (τὸ παράνομον εἶναι εἰς τὴν ἀνευ ἀποφάσεως τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς ἀπόλυσιν), κρίσιμον εἶναι πάντοτε στοιχεῖον τοῦ νόμου ὁ χρόνος προσλήψεως τοῦ ἐφεδρικοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ.

Κατὰ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ὁ ἐργοδότης δὲν εἶναι παραβάτης τοῦ νόμου, εἰς τὰς περιπτώσεις ἀπολύσεως τῶν μετὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1936 προσληφθέντων οἰκιοθελῶς ἐφεδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν. Δὲν πρέπει, ἐπομένως, νὰ ὑπόκειται οὐτε εἰς ἀστικὰς, οὐτε εἰς ποινικὰς κυρώσεις.

Κατὰ τὸν Ἀρειὸν Πάγον, ὅμως, τὸ πρᾶγμα διαφέρει. Ἐφ' ὅσον ἡ προστασία ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936 ὑπηρετούντων, παραβαίνει φυσικὰ τὸν νόμον ὁ ἐργοδότης, προβαίνει μόνος καὶ ἀνευ παρεμβάσεως τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς εἰς ἀπόλυσιν.

Ἐξ ἄλλου, ἂν ὁ ἐργοδότης θελήσῃ νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὸν νόμον καὶ ἀναφερθῇ εἰς τὴν Πρωτοδικειακὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἀπόλυσιν εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ προσληφθέντος μεταξὺ τῆς 1ης Ἰανουαρίου καὶ 17 Ὀκτωβρίου 1936 ἐφεδρικοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἡ Ἐπιτροπὴ, συλλογικὸν ὄργανον διοικήσεως, τοῦ ὁποῦ αἱ πράξεις εἶναι προσβληταὶ ἐπὶ ἀκυρώσει ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (Συμβ. Ἐπικρατείας 288]1938 καὶ ἄλλα), συνεπῆς πρὸς τὴν νομολογίαν τοῦ ἐλέγχοντος τὰς πράξεις τῆς διοικητικοῦ δικαστηρίου, πρέπει ν' ἀποφαίνεται αὐτὴν ἀναρμοδίαν, ὅπως ἐπιληφθῇ τῆς ὑποθέσεως, ἀφοῦ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου —κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἀποψιν— δὲν ὑπῆχθη εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ νόμου, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀπόλυσιν.

Ἐν τῷ μεταξὺ, ἂν ὁ ἐφεδρὸς παλαιὸς πολεμιστὴς, ὁ γνώστης τῶν ἀντιθέσεων τῆς νομολογίας, θεωρῇ, ὡς ἐκ τοῦ νόμου ἔχει, ἄλλως τε, δικαίωμα, σκοπιμώτερον διὰ τὰ συμφέροντά του ν' ἀκολουθήσῃ τὴν ἐπιδίωξιν τῆς μισθοδοσίας του δι' ἀγωγῆς ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων (ἄρθρ. 10 ἀναγκ. νόμου 244]1936), τὰ Δικαστήρια, ἀκολουθοῦντα τὴν ἀποψιν τοῦ Ἀρειοῦ Πάγου, θὰ ἐπιδικάσουν τὸν μισθόν, ἀνεξαρκήτως, ἂν ὁ ἐργοδότης ἐπέτυχεν ἀντίθετον ἀπόφασιν τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, ἀφοῦ τὸ κύρος τῆς διοικητικῆς πράξεως εἶναι πάντοτε ἐντὸς τῆς ἐρεύνης τῶν κοινῶν Δικαστηρίων (πρβλ. Α.Π. 122]1937, Θέμ. ΜΗ' σελ. 690).

Ἴδου εἰς ποῖα ἐκ τῶν πολλῶν ἀτόπων ὀδηγεῖ τὸ ἄλυτον τοῦτο νομικὸν ζήτημα.

Ἐφετείου Ἀθηνῶν 138]1943

Εισηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. Δ. Μίχας

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Παπαδημητρίου, Γ. Γιομπρὲς

Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244 παλαιοὶ πολεμισταί, ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 2 αὐτοῦ ἐπιχειρήσεις, δὲν ἀπολύονται εἰμὴ μόνον διὰ τὰ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 παρ. 1 ἐδ. α—δ τοῦ ἀπὸ 23]24 Ἰανουαρίου 1936 ἀναγκ. νόμου ἀναφερομένων λόγων, ἡ διάταξις δὲ αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ (17 Ὀκτωβρίου 1935) ὑπηρετούντων παλαιῶν πολεμιστῶν, ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τῆς γραμματικῆς τοῦ προμνησθέντος ἀρθροῦ 7 ἐρμηνείας, ὅπως δὲ, καὶ ἂν ἔχωσι προσληφθῇ, εἴτε ἐκουσίως, εἴτε ἀναγκαστικῶς δι' ἀποφάσεων τῶν ἀρμοδίων Ἐπιτροπῶν, καθόσον τὸ ἀντίθετον δὲν συνάγεται ἐκ τῆς ἐρμηνείας τῶν διατάξεων περὶ προστασίας παλαιῶν πολεμιστῶν, ὅπερ, ἄλλως τε, θὰ ἦτο ἀντικρὺς πρὸς τὸν σκοπόν, ὃν ἐπιδιώκουσιν αἱ διατάξεις αὗται. Ὅθεν νόμιμος κατὰ πάντα τυγχάνει ἡ ἐνδίκος ἀγωγὴ, ὡς ὀρθῶς καὶ ἡ ἐκκαλουμένη (Πρωτ. Πειραιῶς 92]42) ἔκρινε, καὶ ἀπορριπτέος κρίνεται ὁ πρῶτος τῆς ἐφέσεως λόγος.

ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

ΚΑΤΑ Ν. Δ. 594/1941 ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ

Μονιμότης καὶ ὅριον ἡλικίας παλαιῶν πολεμιστῶν.—Προϋποθέσεις ἀκυρότητος ἀπολύσεων ἡ περαιτέρω κατὰ τὸ ν. δ. 594/1941 καὶ ὅριον δικαιοῦματος ἀποδοχῶν.—Ἐκτασις τῆς μονιμότητος μέχρι συμπληρώσεως τοῦ διὰ κανονιστικῶν διατάξεων ὀριζομένου ὁρίου ἡλικίας.

Ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη ἐφετειακὴ ἀπόφασις ἀσχα-

λείται περί της λύσεως δύο ενδιαφερόντων νομικῶν ζητημάτων α) ποία ἡ ἐννοία τῆς ἀκυρότητος τῶν ἀπολύσεων ἐφ' ἑδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν ἢ παλαιῶν τήσεων αὐτῶν κατὰ τὸ ἀπὸ 4ης Αὐγούστου 1936 μέχρις 29 Ἀπριλίου 1941 χρονικὴν διάστημα, ὡς ὥρισε περὶ αὐτοῦ τὸ ν. δ. 594/1941 «περὶ ἀπολύσεων ἐφ' ἑδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, γενομένων κατὰ τὴν ἀπὸ 4 Αὐγούστου 1936 ἕως τέλους Ἀπριλίου 1941 χρονικὴν περίοδον» (Ἐ.π.θ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 4 σελ. 123) καὶ β) ἂν, γενικότερον καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς εἰδικῆς διὰ τοῦ ἐν λόγῳ ν.δ. ρυθμίσεως, προκειμένου περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας, ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας τοῦ ἐφ' ἑδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν καταλβεῖ τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν, ἀνευ παρρησίας τῆς ἀρμοδίας Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ διάκρισις τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀκυρότητος ἀπολύσεως, κατὰ τὸ ν.δ. 591/1941, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως δικαιουμένων ἀποδοχῶν, τὴν ὁποίαν δέχεται ἡ ἐρετειακὴ ἀπόφασις ὡς ἐξαγορευμένην ἐκ τῶν ἐν τῷ ν.δ. ὄρων, εἶναι σύμφωνον ἐκείνης πού ἐλέγχθη καὶ ἡ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1018/1942 (Ἐ.π.θ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 30—31, σελ. 945).

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου νομικοῦ ζητήματος ἡ αὐτὴ ἀπόφασις δὲν ἀπομακρύνεται τῶν παγίων κράτους ἀπόψεων τῆς νομολογίας ὅτι ἡ προστασία τοῦ ἐφ' ἑδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν ἐκτείνεται μέχρι τοῦ ὑπὸ κανονιστικῶν διατάξεων τῆς Πολιτείας ὀριζομένου ὁρίου ἡλικίας διὰ τὴν ἀπόλυσιν ἢ ὑποχρεωτικὴν ἀποχώρησιν τοῦ ὡς ὑπαλλήλου. (Βλέπε Συμβ. Ἐπικρατείας 816/1938, Α. Π. (ὁλομ.) 519/1940, Θέμ. ΝΒ', σελ. 212, αἰρουσα τὴν μεταξὺ τοῦ α' καὶ β' τμήματος διαφωνίαν, ὡς πρὸς τὴν ἐννοίαν τῆς διατάξεως, Α. Π. 519/1939 α' τμήματος, Θέμ. ΝΑ' σελ. 177 καὶ Α. Π. 254/1940 β' τμήματος, Θέμ. ΝΑ', σελ. 606). Τὸ ζήτημα ἀποκτᾷ ἤδη μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον μετὰ τὸ πρῶτον διάταγμα 2130/1942 «περὶ ἀναστολῆς ἐξόδου ἐκ τῆς ἐνεργοῦς ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ἀνωτάτων Ἐταιριῶν» (Ἐ.π.θ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 39, σελ. 253).

Κατὰ τὸ ἐν λόγῳ ν. δ. ἀναστέλλεται μέχρις ὑπογραφῆς τῆς εἰρήνης ἡ ἐξοδος ἐκ τῆς ἐνεργοῦς ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ἀνωτάτων Ἐταιριῶν, τῶν καταλαμβανόμενων ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀπὸ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1942.

Ἐπομένως μέχρι τῆς ὑπογραφῆς τῆς εἰρήνης παρατείνεται ἡ προστασία τῶν ἐκ τῶν ὑπαλλήλων Ἀνωτάτων Ἐταιριῶν Ἐφ' ἑδρῶν Παλαιῶν Πολεμιστῶν, δυναμένων ν' ἀπολυθῶν μόνον κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς καὶ διὰ τοῦ ἐν τῷ νόμῳ (Ἀναγκ. νόμος 23/24 Ἰανουαρίου 1936) ἀναφερομένου λόγου.

Ἐφετείου Ἀθηνῶν 39/1943

Εισηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. Ν. Κάτελας

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Β. Βαχλιώτης, Γ. Ἀλεξιάδης

Ἐκ τῆς διατυπώσεως καὶ τῆς ἐννοίας τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. ὑπ' ἀριθ. 594/1941 προκύπτει, ὅτι ὁ Νομοθέτης, σκοπήσας εἰς τὴν ἄμεινον ἐπαναπρόσληψιν ἐφ' ἑδρῶν καὶ παλαιῶν πολεμιστῶν, ἀπολυθέντων ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν τῶν, πρὸς δε καὶ τοιοῦτων παρατηθέντων ἐντὸς ὠρισμένου χρονικοῦ διαστήματος, προσφυγόντων ἤδη εἰς τὰ δικαστήρια, ἐξ ἧς προσφυγῆς ὁ νόμος εἰκάζει τὴν ἀνάγκην, ἣν προέθετο νὰ ἱκανοποιήσῃ καὶ τὴν ἐκτασιν αὐτῆς, κηρύσσει ἐν ἄρθρῳ 1 § 1, κατὰ πλάσμα τοῦ νόμου, ἀκυρότητα τῶν ἐν λόγῳ ἀπολύσεων καὶ παραιτήσε-

ων, ἀνεξαρτήτως συνδρομῆς ἀκυρότητος ἐκ τῶν ποσίσχυουσῶν οἰκείων διατάξεων καὶ δικαστικῆς ἀναγνωρίσεως αὐτῆς, ὑπὸ μόνον τὸν ὅρον ἐκκρεμότητος σχετικῆς δίκης, ἐξαιρῶν εἰδικῶς τοῦ νόμου ἰδουμένου τοιοῦτου δικαιώματος τὰς ἐν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἀναφερομένας ἀπολύσεις. Συμφώνως πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ὁ Νομοθέτης ἐν ἄρθρ. 2 τοῦ νομοθετήματος διατάσσει τὴν ἄμεινον ἀνάκτησιν τῶν θέσεων τῶν ὑπαλλήλων οὓς εὐεργετῇ, τὴν ἐν τῷ παρόντι καὶ τῷ μέλλοντι αὐτονόητον ἄλλως τε συνέπειαν τῆς ἐξαγγελλομένης παρ' αὐτοῦ ἀκυρότητος καὶ ἐν συνεχείᾳ, προσδίδων εἰς τὴν δημιουργουμένην παρ' αὐτοῦ ἀκυρότητα ἀναδρομικὴν δύναμιν, καθιεροῦν πάλιν, καὶ ἀνεξαρτήτως ἐρείσματος ἐκ ποσίσχυουσῶν συναφῶν διατάξεων καὶ ἀναγνωρίσεως δικαστικῆς, καὶ ἀξιῶσιν ἀπολήψεως τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως μέχρι τῆς ἐπαναπροσλήψεως ἐνδιαμέσων ἀποδοχῶν τῶν ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετουμένων ὑπὸ ἕτερον διάφορον εἰδικὸν ὅρον, ἐκδόσεως ὑπὲρ τοιοῦτων ἀξιῶσεων προδικαστικῆς ἀποφάσεως καὶ χορηγῆσεως προσωρινῆς διατροφῆς, ὡς εἰδικῶς ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 2 καθορίζει.

Συνάγεται ἐκ τῶν διαληφθεῖσων διατάξεων σαφῶς, ὅτι ὁ ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 2 καθοριζόμενος εἰδικὸς ὅρος τάσσεται ὡς προϋπόθεσις μόνον πλάσσομένης ἐτέρας ἀξιῶσεως πρὸς ἀπόληψιν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως μέχρις ἀναπροσλήψεως ἀποδοχῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τῆς διατασσόμενης ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως ἢ παραιτήσεως.

Κατὰ ταῦτα δὲν εἶναι μὲν ὁρθὴ ἡ αἰτιολογία τῆς ἐκκαλουμένης ὑπ' ἀριθ. 32419/1942 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἀπορριψάσης τὴν ἀπὸ 12 Ἰανουαρίου 1942 ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τὸ βασικὸν αἶτημα τῆς ἀναγνωρίσεως ὡς ἀκύρου τῆς ἐπιδίκου ἀπολύσεως δι' ἔλλειψιν τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ ν. δ. 594 ὄρων τοῦ νόμου, παρὰ τοῦτο ὅμως ὁρθῶς ἡ ὡς ἄνω ἀγωγὴ ἀπερρίφθη ὁλοσχερῶς καὶ κατὰ τὸ διαληφθὲν βασικὸν αἶτημά της, διότι, ὡς βασίμως προβάλλεται, δὲν συνέτρεχεν ἐν προκειμένῳ οὔτε ὁ ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ ν. δ. ἀπαιτούμενος ὅρος τῆς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος τοῦ ν.δ. ἐκκρεμότητος δίκης περὶ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος. Πράγματι, ὡς δεικνύται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10639 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἀπορριψάσης τὴν ἀπὸ 29 Μαρτίου 1940 ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ ἀναγνωρίσεως ὡς ἀκύρου τῆς ἐπιδίκου ἀπολύσεως του, βάσει τῶν ποσίσχυουσῶν περὶ ἐφ' ἑδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν διατάξεων (ἄρθρ. 7 § 1 ἀναγκ. νόμου 244/1936 κλπ), ἡ ἀπόφασις αὕτη, διακρατοῦσα πρὸς ἐξέτασιν τὴν ἀγωγὴν μόνον καθ' ὅσον ἐστρηζέτο ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ κοινοῦ δικαίου, ἐδημοσιεύθη τὴν 29 Ἰουλίου 1940, ὡς δὲ προκύπτει ἐκ τῆς προσαγομένης ἀπὸ 30 Ὀκτωβρίου 1941 ἐφέσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἡ ἔφεσις αὕτη κατατεθεῖσα ἀρμοδίως ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου 1941, ἠσχέθη μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν. δ. 594/1941 (22 Ὀκτωβρίου 1941). Δὲν ὑπῆρχεν, ὅθεν, κατὰ τὴν δημοσίευσιν καὶ ἰσχὺν τοῦ ν. δ. ἐκκρεμῆς δίκη περὶ ἀκυρότητος τῆς ἐπιδίκου ἀπολύσεως βάσει τῶν ἐν ἰσχύϊ διατάξεων περὶ ἐφ' ἑδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, τῆς ἐπὶ τῇ ἀπὸ 29 Μαρτίου 1940 ἀγωγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος τοιαύτης δίκης κατηγορημένης οὕσης ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 10639/40 ἀποφάσεως καὶ ἀνεξαρτήτως κοινοποιήσεως ἢ τελεσιδικίας αὐτῆς

(Ευκλείδου), Πολ. Δικ. § 141 σημ. 1), συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 476 § 1 τῆς Πολ. Δικ.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ ἀναγκ. νόμου τῆς 28/31 Ὀκτωβρίου 1935 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ὀρίζοντος ὅτι τὸ ὑπὸ τῶν ὑποχρέων πρὸς πρόσληψιν παλαιῶν πολεμιστῶν ἀπαιτούμενον τυχόν, ὅσον ἀφορᾷ «μόνον» τὴν πρόσληψιν, προσὸν ἡλικίας δὲν ἰσχύει διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου ἐν γένει, εἴτε περὶ Δημοσίου πρόκειται, εἴτε περὶ Δήμων καὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, εἴτε καὶ περὶ ἐπιχειρήσεων, πρὸς τὸ ἄρθρον 7 § 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936, καὶ τὸ εἰς δ τοῦτο παραπέμπει ἄρθρον 1 ἐδ. α—δ τοῦ ἀπὸ 23/24 Ἰανουαρίου 1936 ἀναγκ. νόμου, προκύπτει, ὅτι διὰ τῶν τελευταίων τούτων διατάξεων, πρὸς προστασίαν ἀπὸ αὐθαιρέτων ἀπολύσεων ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν, προβλέπονται περιοριστικῶς περιπτώσεις καὶ διαδικασία ἀπολύσεως τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν μέχρι τῆς παρ' αὐτῶν συμπληρώσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ διέποντος τὸν παρ' ᾧ ὑπηρετῶν ἐργοδοτὴν ὀργανισμοῦ προβλεπομένου ἀνωτάτου ὁρίου ἡλικίας, μεθ' ἣν ὁ ἐργοδοτὴς ἐγκύρως λύει τὴν ὑπαλληλικὴν σχέσιν ἢ σύμβασιν ἐργασίας, ἀπολύων τὸν παλαιὸν πολεμιστὴν, ἀνεξαρτήτως συνδρομῆς ὅρου τινὸς καὶ ἄνευ παρεμβάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 § 2 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 771/1937 προβλεπομένης Ἐπιτροπῆς (Α. Π. 264/1940 ὁλομ. 549/40). Κατὰ ταῦτα ὁρθῶς ἢ ὑπ' ἀριθ. 10639/40 ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπέριψε τὴν ἀπὸ 29 Μαρτίου 1940 ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλουμένου κατὰ τὴν βάσιν τῆς περὶ ἀκυρότητος τῆς ἐπιδίκου ἀπολύσεως λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἐφεσιβλήτου καὶ τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων συμβάσεως, δυνάμει τῶν κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τούτου ἐν ἰσχύϊ διατάξεων περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, καὶ ἀπορριπτέος εἶναι ὡς ἀβάσιμος ὁ ἀντίθετος λόγος τοῦ ἐφετηρίου.

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότη εἰς προσφυγὴν ἐν ὀπίον τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936 δι' ἀπόλυσιν ἐφέδρου παλαιῶν πολεμιστοῦ. — Ἀναρμοδιότης τοῦ Δικαστηρίου περὶ τῆς κρίσεως οὐσιαστικῶν λόγων ἀπολύσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936 καὶ ἄρθρον 3 § 9 ἀναγκ. νόμου 771/1937 παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου αὐτοῦ ἐπάγεται τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τοῦ παρὰ νόμῳ ἀπολυμένου ἐφέδρου παλαιῶν πολεμιστοῦ.

Ἡ κρίσις περὶ τοῦ παρανόμου τῆς ἀπολύσεως, προκειμένου νὰ ἐπιδικασθῇ ἐκ μέρους τοῦ Δικαστηρίου ἢ μισθοδοσία, δὲν ἀφορᾷ τὴν οὐσίαν τῆς ἀπολύσεως, ἀλλὰ μόνον ἂν ἐχώρησεν ἡ ὁχὶ διὰ τὴν ἀπόλυσιν προηγουμένη ἀπόφασις τῆς ἀρμοδίας Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς (Πρωτ. Ἀθηνῶν 13648/1937, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 19888/1937, 498/1938 καὶ ἄλλαι).

Ἀποκλείεται, ἐπομένως, εἰς τὸ Δικαστήριον νὰ ἐξετά-

σῇ αὐτὸ τοὺς λόγους ἀπολύσεως, ἀφοῦ κατέστη διὰ τοῦ νόμου μόνον ἀρμόδιον τὸ διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν συντεθειμένον συλλογικὸν διοικητικὸν ὄργανον.

Ἡ μόνη ἐξουσία, ποὺ ἀναγνωρίζεται εἰς τὰ Δικαστήρια, κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἰσχυουσῶν τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου ἀρχῶν, εἶναι νὰ κρίνουν μόνον παρεμπιπτόντως, ἐπὶ διαφορῶν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἂν ἡ διοικητικὴ πράξις ἰσχύει, ἐὰν δηλαδὴ παρελείβῃσι νόμιμος διατυπώσεις, ἐξ οὗ συνιστάται παραβίασις νόμου, ποὺ ἐπιτάσσει τὴν τήρησίν της καὶ ἐνδιαφέρει τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ γενικῶς ἐὰν, κατὰ τὴν ἐκδοσὴν της, ἐτηρηθῇσαν αἱ οὐσιώδεις διατυπώσεις, κατὰ λόγον δυνατοῦ θεμελιώσεως διοικητικῆς ἀκυρότητος, κατ' ἄρθρον 47 § 2 τοῦ νόμου 3713 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας».

Ἡ οὐσιαστικὴ κρίσις τῶν λόγων ἀπολύσεως ἐφέδρου παλαιῶν πολεμιστοῦ περιορίζεται μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις ἀπολύσεως πρὸ τῆς συστάσεως τῶν Πρωτοδικειακῶν Ἐπιτροπῶν καὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ περὶ αὐτῶν κανονιστικοῦ διατάγματος (βλέπε ad hoc Α. Π. 209/1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β'. τεύχος 34, σελ. 86 ἐπ., Συμβ. Ἐπικρατείας 648/1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β'. τεύχος 36, σελ. 144).

Εἰς τὴν ἐφ' ἧς ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω ἐφετεριακὴ ἀπόφασις περιπίπτει ἡ ἐκκαλουμένη 1660/1942 τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν δέχεται, ὅτι οἱ ἐφεδροὶ παλαιοὶ πολεμισταὶ δὲν ἀπολύονται ἐμὴ διὰ τινὰ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 23/24/1/1936 ἀναγραφόμενων λόγων καὶ κατόπιν ἀποφάσεως τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936 Ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν ὑποχρεοῦται νὰ προσφύγῃ ὁ ἐργοδοτὴς, καὶ ὅτι ἐν μὴ προσφυγῇ τοῦ ἐργοδότη εἰς τὴν ὡς ἄνω Ἐπιτροπὴν καὶ αὐθαιρέτῳ ὑπ' αὐτοῦ ἀπολύσει τοῦ ἐφέδρου παλαιῶν πολεμιστοῦ δὲν ὑφίσταται ἀπαράδεκτον τῆς ἀγωγῆς τοῦ τελευταίου, ὅπως ἀποταθῇ εἰς τὰ Δικαστήρια καὶ ζητήσῃ καθυστερομένους μισθοὺς τοῦ ἐκ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, μὴ ὄντος, ὑπὸ διατάξεώς τινος νόμου, ὑποχρέου τοῦ ἐφέδρου παλαιῶν πολεμιστοῦ, ὅπως προσφύγῃ αὐτὸς εἰς τὴν ἄνω Ἐπιτροπὴν πρότερον, ἵνα ἀποφανθῇ τὸ παράνομον τῆς ἀπολύσεώς του.

Τὸ γεγονὸς φυσικὰ τῆς μὴ ἐκδόσεως προηγουμένης ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἀποκλείει τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐφέδρου παλαιῶν πολεμιστοῦ, ἀντιθέτως μάλιστα εἶναι αὐτὸ ἡ βάσις τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ πρὸς πληρωμὴν τῆς μισθοδοσίας του, ἀφοῦ εἰς τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἔγκειται τὸ παράνομον τῆς ἀπολύσεως, ποὺ εἶναι καὶ ὁ γενεσιουργὸς λόγος τῆς ἀποζημιώσεως (ἄρθρον 10 ἀναγκ. νόμου 244/1936, ἄρθρον 3 § 9 ἀναγκ. νόμου 771/1937).

Περαιτέρω ὅμως τὸ Πρωτοδικεῖον, ἐπὶ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐργοδότη ὅτι προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν, ἀκαταλληλότητα καὶ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν (ἄρθρ. 1 ἀναγκ. νόμου 23/24 Ἰανουαρίου 1936) ἀποφαίνεται, ἐσφαλμένως, ὡς καὶ τὸ Ἐφετεῖον ἀναγνωρίζει, ὅτι δὲν ἀποκλείεται ἡ κρίσις τῶν δικαστηρίων περὶ τοῦ δεδικαιοποιημένου ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως, εἰς ἣν περιπίπτει δὲν ἀπεφάνθη ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936, καὶ τάσσει σχετικὸν θέμα ἀποδείξεως.

Τὸ συμπέρασμα ἐπομένως εἶναι ἐκ τῆς ὁρθῆς ἐννοίας τῶν σχετικῶν διατάξεων, ὅτι ἀποκλείεται ὁποσδήποτε εἰς τὰ Δικαστήρια νὰ ἐρευνήσουν αὐτὰ τοὺς οὐσιαστικοὺς λόγους ἀπολύσεως, ἐὰν δὲ τυχὸν ἀποφασίσουν, ἡ ἀπόφασίς των εἶναι ἀκυρὸς κατὰ τοῦτο, ἀφοῦ ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν τάξιν (Πρβλ. Α. Π. 44/1934, ΕΕΝ, α', σελ. 88).

Ἐφετείου Ἀθηνῶν 187)1943

Εισηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. Γ. Λευκάκης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Παμπούκης, Ε. Κλεισιούνης

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθροῦ 1 ἐδάφ. 1 β τοῦ ἀναγκ. νόμου τῆς 23]24 Ἰανουαρίου 1936 «περὶ προστασίας ἐφένδρων παλαιῶν πολεμιστῶν» καὶ τοῦ ἀρθροῦ 7 ἐδ. 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244 τῆς 14]17 Ὀκτωβρίου 1936, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἀναγκ. νόμου 771 τῆς 30 Ἰουνίου]6 Σεπτεμβρίου 1937, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐφεδροὶ παλαιοὶ πολεμισταί, ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς ἐν ἀρθρῷ 2 τοῦ μνησθέντος ὑπ' ἀριθ. 244 ἀναγκ. νόμου ἐπιχειρήσεις, ὀργανισμοὺς καὶ νομικὰ ἐν γένει πρόσωπα, δὲν ἀπολύονται εἰμὴ δι' ὀρισμένους λόγους καὶ κατόπιν εἰδικῶς ἡτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς ἐν ἀρθρῷ 7 τοῦ νόμου τούτου ὀριζομένης Ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ προσφύγῃ καὶ ἥς αἱ ἀποφάσεις εἶναι ὑποχρεωτικαὶ καὶ ἀνέκκλητοι δι' ἀμφότερα τὰ μέρη, ἢ παράβασιν δὲ τῆς διατάξεως ταύτης συνεπάγεται, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 10 ἐδ. 1 τοῦ νόμου 244, τὴν ἀστικὴν εὐθύνην τοῦ ἐργοδότηος εἰς καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐφένδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, τῶν κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου ἀπολυομένων. Μὴ προσφυγόντος ὅθεν τοῦ ἐναγομένου καὶ ἤδη ἐφειβλήτου Πατριωτικοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως εἰς τὴν ἄνω Ἐπιτροπὴν, πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἤδη ἐκκαλοῦντος ἐφένδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ δι' ἀκαταλληλότητα, ἀνεπάρκειαν καὶ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν, ἀλλ' ἀπολύσαντος αὐτὸν αὐθαίρετως, ὁ ἐνάγων νομίμως διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἐπιδιώκει τὴν καταβολὴν τῶν ἀπὸ τῆς κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου γενομένης ἀπολύσεως τοῦ μισθῶν του καὶ οὐχὶ ὀρθῶς ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως (Πρωτ. Ἀθηνῶν 1660]1942), ὅτι δύναται, ἐκτὸς τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, καὶ τὸ δικαστήριον νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ δεδικοιολογημένου ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἐπεβλήθη ἡ σχετικὴ ἀπόδειξις εἰς τὸ ἐναγόμενον, ἥτοι περὶ πράγματος, μὴ ἔχοντος καθ' ἑαυτὸ οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς ὑποθέσεως, καὶ δέον, δεκτοῦ γενομένου ὡς βασίμου τοῦ πρώτου τῆς ἐφέσεως λόγου, νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη, ἀπαλειφομένου τοῦ σχετικοῦ θέματος ἀποδείξεως.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΕΦΕΔΡΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Πρόταξις τῶν μὴ παλαιῶν πολεμιστῶν ἐν τῇ σειρᾷ ἀπολύσεως.—Ἀνάγκη αἰτιολογίας τῆς διοικητικῆς πράξεως τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἐξῆς: Ἀνώνυμος Ἐταιρία, δι' αἰτήσεώς της πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐζήτησεν ὅπως τῇ ἐπιτροπῇ ἢ ἀπόλυσιν παρ' αὐτῇ ὑπηρετοῦντο, ὡς φύλακος, παλαιοῦ πολεμιστοῦ, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 30271]41 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, διὰ τῆς ὁποίας, λόγφ οἰκονομικῆς της

ἀδυναμίας, ἔγυχε, συμφώνως τῷ ν. δ. 424]41, τοῦ δικαιώματος ἀπολύσεως ποσοστοῦ 60 ο) ἐκ τοῦ προσωπικοῦ της.

Ἡ αἴτησις αὕτη ἀπερρίφθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14] 1942 ἀποφάσεως τῆς ἐν λόγω Ἐπιτροπῆς, ἡ ἀκύρωσις τῆς ὁποίας διώκεται ἡδὴ δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Ὡς λόγοι ἀκυρώσεως προβάλλονται α) ὅτι αἱ διατάξεις περὶ προστασίας τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν δὲν ἰσχύουσιν, ὡς αἰτίας κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ν. δ. 424, παρέχεται, ὡς ἐν προκειμένῳ, εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα μερικῆς ἢ ὀλικῆς ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ του β) ὅτι πάντως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τυγχάνει ἀναιτιολόγητος καὶ γ) ὅτι παρὰ τὸν νόμον αὕτη ἔκρινεν, ὅτι ὁ περιορισμὸς τῶν δαπανῶν τῆς προσφυγούσης ἔδει νὰ ἐπεδιώκετο ἄλλως ἢ δι' ἀπολύσεως τοῦ υπαλλήλου της.

Γὰ ζήτηματα, ποὺ προκύπτουν, εἶναι τὰ ἐξῆς 1) Ἐὰν ἡ αἰτήσις ἀσκήται ἐμπροθέσμως 2) Ἐὰν, προκειμένης ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ ν. δ. 424]41, ἰσχύουσιν αἱ περὶ προστασίας τῶν Παλ. Πολεμιστῶν εἰδικαὶ διατάξεις καί, ἐν καταφατικῇ περιπτώσει, ὑφίσταται στάδιον τι ἀρμοδιότητος τῶν Ἐπιτροπῶν Προστασίας Παλ. Πολεμιστῶν 3) Ἐὰν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις εἶναι ἡτιολογημένη 4) Ἐὰν ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλου προκύπτῃ πλάνη περὶ τὰ πραγματικὰ περιστατικά καὶ 5) Ἐὰν ὁ τρίτος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως δύναται νὰ θεμελιώσῃ ἀκύρωσιν τῆς ἀποφάσεως καὶ βασίμως ἀποδεικνυόμενος.

Ὡς γνωστόν, μετὰ τῶν λόγων ἀπολύσεως ἐφένδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, κατὰ τὴν εἰδικὴν περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίαν, εἶναι καὶ ὁ λόγος τῆς οἰκονομικῆς ἀνεπαρκειᾶς τῆς ἐπιχειρήσεως, ὅπως διατηρήσῃ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς υπαλλήλων ἢ υπαλλήλους καὶ υπηρέτας (ἀρθρον 1 ἐδάφ. δ' ἀναγκ. νόμου 23]24 Ἰανουαρίου 1936).

Ἐξ ἄλλων ὅμως καὶ κατὰ τὸ ἀρθρον 9 τοῦ ν. δ. 424] 1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 1, σελ. 21 ἐπ.) δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας δύναται νὰ ἐπιτρέπηται εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἀπόλυσιν ὀλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ ἐργατοῦπαλλήλικου προσωπικοῦ αὐτῶν, ἐφ' ὅσον διαπιστοῦται, ὅτι αὗται εὐρίσκονται εἰς πραγματικὴν ἀδυναμίαν πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν των. Καὶ κατὰ τὴν § 7 τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ 9 εἰς τὰς διατάξεις ταύτας ὑπάγονται καὶ οἱ μισθωτοί, οἵτινες δύναται εἰδικῶν διατάξεων τυγχάνουσι μείζονος προστασίας.

Κατὰ τὴν νομοθεσίαν περὶ ἐφένδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ὁ λόγος τῆς οἰκονομικῆς ἀνεπαρκειᾶς τῆς ἐπιχειρήσεως κρίνεται ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936.

Τὸ ζήτημα, ἐπομένως, εἶναι ἐὰν μετὰ τὸ ν. δ. 424] 1941 ἀπαιτῆται, διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐφένδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, προηγουμένως, εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς οἰκονομικῆς ἀνεπαρκειᾶς τῆς ἐπιχειρήσεως, ἄδεια τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς ἢ ἀρχῇ ἢ ἄδεια μόνον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, βάσει τῆς διατυπώσεως τοῦ νόμου ὅτι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 9 ὑπάγονται καὶ οἱ μισθωτοί, οἵτινες δύναται εἰδικῶν διατάξεων τυγχάνουσι μείζονος προστασίας.

Κατ' ἀρχὴν ὅτι καὶ αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ ν. δ. 424 ἀφοροῦν καὶ τοὺς ἐφένδρους παλαιούς πολεμιστάς, ἐφ' ὅσον αὐτοὶ κατὰ τὸν νόμον τυγχάνουν μείζονος προστασίας ἢ οἱ λοιποὶ μισθωτοί,

πού ηλθε τὸ ν.δ. 424 νὰ προστατεύσῃ ἀπὸ τοῦ δικαίωματος τοῦ ἐργοδότη νὰ λύῃ μονομερῶς καὶ ἀνεξέλεγκτως τὴν σύμβασιν ἐργασίας, εἶναι καὶ καθ' ἡμᾶς ἀναμφίβολον (βλέπε συμφώνου: **Α. Λιτξερπούλου**, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424|1941 § 12, **Α. Παπαδημητρόπουλον**, γνομ. Νομ. Συμβουλίου, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος α' τευχ. 8, σελ. 245, Ἐπιτροπῆς ἄρθρου 9 ν.δ. 424, γνομ. 253|1942, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμ. α', τευχος 25, σελ. 790).

Ἀκριβῶς μάλιστα ἡ διάταξις τῆς παραγρ. 7 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. δ. 424|1941 ἐτέθη, διὰ τὸ ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κανόνος τοῦ δικαίου ὅτι οἱ εἰδικοί νόμοι εἶναι ἐπικρατέστεροι τῶν γενικῶν. Περαιτέρω ὅμως ἀνακύπτουν καὶ ἄλλα τινὰ ζητήματα, ἡ ἀνάπτυξις τῶν ὁποίων καθίσταται σκόπιμος.

Ὁ νόμος περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πόλεμιστῶν ἐξαοτᾶ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἐκ τῆς ὑπάρξεως μὲν οἰκονομικῆς ἀνεπαρκείας τῆς ἐπιχειρήσεως, ὅπως διατηρήσῃ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ὑπάλληλον ἢ ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετίας, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁρίζει, ὅτι προτάσσονται καθ' ἄρμοδιότητα ἐν τῇ σειρᾷ ἀπολύσεως οἱ μὴ παλαιοὶ πολεμισταὶ ὑπάλληλοι.

Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. δ. 424|1941 δὲν κάμνει αὐτὴν τὴν διάκρισιν, προκειμένου περὶ ἀπολύσεως, κάμνει ὅμως τὴν διάκρισιν εἰς περιπτώσιν ἐπναλήψεως τῶν ἐργασιῶν, ὑποχρεῶν τὰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἐχορηγήθη ἄδεια ἀπολύσεως ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, νὰ προσλάβωσιν ὅλον τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας τῶν ἐργατοῦπαλληλικὸν προσωπικὸν ἐκ τῶν ἀπολυθέντων μισθωτῶν, προτιμωμένων κατὰ σειρὰν τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, τῶν ἐφέδρων τοῦ τελευταίου πολέμου καὶ τῶν ἐχόντων οἰκονομικὰς ὑποχρεώσεις. (Ἐξ αὐτῆς τῆς προτιμῆσεως τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν προκύπτει ἀναμφίβολος ἡ ὀρθότης τῆς ἀπόψεως ὅτι εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. δ. 424 ὑπάγονται καὶ οἱ ἐφεδροὶ παλαιοὶ πολεμισταί).

Ὁ ὅρος τῆς ἀρμοδιότητος, κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244|1936, ἔχει τὴν ἐννοίαν τῆς εἰδικότητος, ἀναλόγως τοῦ εἶδους τῆς παρεχομένης ἐργασίας καὶ ἀφορᾷ γενικῶς καὶ ὅχι τὰ καθ' ἑκάστα τμήματα ἢ κλάδους τῆς ἐπιχειρήσεως (Συμβ. Ἐπικρατείας 657|1940), ἡ δὲ κατάταξις τῶν ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ὑπαλλήλων ἐκτελούμενων ἐργασιῶν καθ' ἄρμοδιότητα ἐξαρτωμέναις ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως ὧν τῶν συντρέχοντων πραγματικῶν περιστατικῶν ἀποτελεῖ κρίσιν πραγματικῶν (Συμβ. Ἐπικρατείας 692|1940).

Ἐρωτᾶται, ἐπομένως, ἥδη: Θὰ τηρηθῇ ἡ πρόταξις ἀπολύσεως μὴ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, καθ' ἄρμοδιότητα καὶ προκειμένου νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. δ. 424;

Κατὰ τὴν ἄποψιν τῆς ἐπιστήμης (βλέπε **Α. Λιτξερπούλου**, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424|1941 § 13) ὀρθότερον φαίνεται ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀπολυτέων προσώπων παρέμεινεν εἰς τὸν ἐργοδότην καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀπόλυσιν μέρους τοῦ προσωπικοῦ, χωρὶς νὰ ἐνασχολῇται ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα τῶν ἀπολυτέων.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπομένει εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν νὰ προτάξῃ κατὰ τὴν σειρὰν ἀπολύσεως τοὺς μὴ ἐφέδρους παλαίους πολεμιστάς, κατὰ λόγον τῆς ἀρμοδιότητος ἐκάστου; Τὸ πρῶγμα εἶναι πολὺ ἀμφίβολον, ἀφοῦ ἡ πρόταξις τῆς ἀπολύσεως ἄλλων, πού ἐπικάσθη τὸ ἄρθρον 1 § 8' τοῦ ἀναγκ. νόμου 23|24 Ἰανουαρίου 1936, εἶναι τῆς δικαιοδοσίας τῆς

Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία, ἐκτιμῶσα τὰ πραγματικὰ ποιοτικά, δὲν φθάνει μέχρι τῆς ἀδείας τῆς ἀπολύσεως, ἀν βεβαιούται, ὅτι παραμένουν ἄλλοι τῆς αὐτῆς εἰδικότητος, μὲ ἐκείνην τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἐργαζόμενοι.

Ἀμφίβολον, ἐξ ἄλλου, φαίνεται καὶ τὸ ὅτι, ἀν ὁ ἐργοδότης, συνεπείᾳ ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, πρὸς ἀπόλυσιν μέρους τοῦ προσωπικοῦ του, ἀπολύσῃ τὸν ἐφεδρον παλαιὸν πολεμιστὴν, κατὰ παράβασιν τῆς σειρᾶς ἀρμοδιότητος τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 23|24 Ἰανουαρίου 1936, δικαιούται ὁ ἐφεδρος παλαιὸς πολεμιστὴς νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν Πρωτοδικειακὴν Ἐπιτροπὴν, μὲ σκοπὸν τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀπολύσεώς του, διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν προσετέχθησαν, κατὰ σειρὰν ἀρμοδιότητος, οἱ μὴ ὄντες ἐφεδροὶ παλαιοὶ πολεμισταί.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 34|1943

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Α. Ραγκούσης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Ὀλύμπιος, Ν. Μανιῆτης.

Ἡ ὑπὸ τῆς προσφευγούσης ἐπικαλουμένη ὑπ' ἀριθ. 30721 τῆς 9 Αὐγούστου 1941 ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἡ ἐπιτρέψασα ταύτη τὴν ἀπόλυσιν τοῦ 60 οἱ τοῦ προσωπικοῦ τῆς, εἶναι προγενεστέρα τῆς ἰσχύος τοῦ ν. δ. 424|1941 περὶ τροποποιήσεως κλπ. τοῦ ν. δ. 2000 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμῆσεως τῆς ἀνεργίας (Ἐφ. Κ. 290), δημοσιευθέντος τῇ 28 Αὐγούστου 1941, συνεπῶς, μὴ ὑφισταμένης οὐρογικῆς ἀδείας, δοθείσης βάσει καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος, ἀλυσιτελῆς ἀποβαίνει ἡ ἐξέτασις τοῦ πρώτου λόγου ἀκυρώσεως, καθ' ὃν παρεβιάσθη ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 § 8 τούτου, καθ' ἣν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ὑπάγονται καὶ οἱ μισθωτοί, οἵτινες δυνάμει εἰδικῶν διατάξεων τυγχάνουσι μείζονος προστασίας.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, καθ' ἃ ἐρμηνεύεται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τούτου, προκύπτει, ὅτι αὕτη στηρίζει τὸ διατακτικὸν αὐτῆς, περὶ μὴ ἀπολύσεως τοῦ παρεμβαίνοντος μισθωτοῦ, εἰς τὴν αἰτιολογίαν ὅτι «δὲν εἶναι περίπου οὔτε δίκαιον νὰ πληρῶσθαι οὗτος πρῶτος τὴν οἰκονομικὴν ἀνεπάρκειαν τῆς αἰτούσης ἐταιρίας, ἥτις ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτης πολυπληθεῖς προσωπικὸν ἐκ μὴ παλαιῶν πολεμιστῶν», ἐφαρμόζουσα οὕτω τὴν διάταξιν, ἣν καὶ ἀναφέρει, τοῦ ἄρθρου 1 παράγρ. 1 ἐδ. δ' τοῦ ἀπὸ 23|24 Ἰανουαρίου 1936 Α. Ν. περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν. Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη ὁρίζει, ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, δηλαδὴ ὁσάκις ἡ ἀπόλυσις τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ γίνεται δι' οἰκονομικὴν ἀνεπάρκειαν, «προτάσσονται καθ' ἄρμοδιότητα ἐν τῇ σειρᾷ ἀπολύσεως οἱ μὴ παλαιοὶ πολεμισταί», ἥτοι ἀπαιτεῖται, ὅπως οἱ ὑπηρετοῦντες καὶ παραμένοντες μὴ παλαιοὶ πολεμισταὶ εἶναι τῆς αὐτῆς ἀρμοδιότητος μὲ τὸν ὑπὸ ἀπόλυσιν παλαιὸν πολεμιστὴν, ἀλλὰ τὸ στοιχεῖον τοῦτο τοῦ νόμου παραλείπει ἐντελῶς νὰ ἐρευνήσῃ καὶ βεβαίωσῃ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὅρκουμένη εἰς ὅλως γενικὴν καὶ ἀόριστον αἰτιολογίαν, καίτοι, κατὰ τὸν νόμον τούτον, αἱ ἀποφάσεις αὐτῆς δέον νὰ εἶναι εἰδικῶς ἡτιολογημέναι. Οὕτως ὅμως ἔχουσα αὕτη, ἀναιτιολόγητος παρίσταται καὶ ἀκυρωτέα, ὡς ἐκ τούτου, ἐν τῷ συνόλῳ τῆς ἀποβαίνει, παρέλκει δέ, κατόπιν τούτου, ἡ ἐξέτασις τῶν λοιπῶν λόγων ἀκυρώσεως.

ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΑΙ

Έφαρμογή άναγκ. νόμου 694]1937.—Χαρακτήρ τής δικαιουμένης παροχής.—Υπολογισμός και τών επί τη βάσει του ν. δ. 310]1941 αύξήσεων άποδοχών.

Η παρατιθεμένη κατωτέρω πρωτοδικειακή απόφασις πραγματεύεται ενδιαφέρον θέμα του άναγκ. νόμου 694]1937 «περί αύθεντικής έρμηνείας, συμπληρώσεως και τροποποιήσεως διατάξεών τινων τής ασφαλιστικής νομοθεσίας» (Βλέπε σχετικές παρατηρήσεις Ε. Κουβαριτάκη, Έπιθ. Έργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 39, σελ. 234 έπ.).

Συμπληρωματικώς εις όσα επί τών ζητημάτων, που προκύπτουν εκ του έν λόγω νόμου άνεπύχθησαν άνωτέρω, σημειώνομεν και τό εξής: Το άρθρον 9 του άναγκ. νόμου 694]1937, παρέχον ηύξημένην προστασίαν εις ήσφαλισμένους, που είναι συγχρόνως και μέλη διοικητικών συμβουλίων ή εξέλεγκτικών έπιτροπών, άφορά εις μόνον τās περιπτώσεις, κατά τās όποιās πρόκειται περί μελών διοικητικών συμβουλίων ή εξέλεγκτικών έπιτροπών νομίμως διορισθέντων και όχι εις περιπτώσεις συμμετοχής εις έπιτροπās άλλας τών υπό τών καταστατικών προβλεπομένων, καθόσον αί διατάξεις τών νόμων 6298]1934 και 694]1937 σκοποῦσι τήν προστασίαν τών υπαλλήλων εκείνων, που δυνατόν, ως εκπρόσωποι τών εργαζομένων εις ώρισμένα διοικητικά συμβούλια ή εξέλεγκτικάς έπιτροπās, να έλθωσιν εις σύγκρουσιν πρός τούς εργοδότης (Συμβ. Έπικρατείας 664]1940).

Τό δικαίωμα του μισθωτού επί τών προβλεπομένων υπό τού άναγκ. νόμου 694]1937 παροχών δέν άναιρείται εκ του ότι τυχόν ούτος λαμβάνει άλλοθεν μισθόν (Πρωτ. Αθηνών 518]1939) ούτε τό Συμβούλιον τών Κοινωνικών Ασφαλίσεων κρίνει περί τής διαφοράς ύποχρεωτικώς διά τά Δικαστήρια, άλλ' απλώς έχει ή άπόφασις του γνωμοδοτικήν δύναμιν περί του δεδικοιολογημένου τής άπολύσεως (Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 7179]1938).

Τέλος ως λόγος που δικαιολογεί τήν άτόλυσιν, είναι και ή άμέλεια του μισθωτού κατά τήν εκτέλεσιν τής ύπηρεσίας του, ή άπουσία του εξ αύτης, ή νοθρότης του γενικώς, έφ' όσον δύναται κατά τās περιστάσεις, να ώθήσουν εις κίνδυνον τά συμφέροντα τών εργοδοτών και τών λοιπών εργαζομένων και να δημιουργούν γενικώς άνωμαλίας εις τήν έπιχείρησιν, διά τήν κανονικήν λειτουργίαν τής όποιās να επιβάλλεται ή άπόλυσις.

Πρωτοδικείου Αθηνών 6846]1942

Εισηγητής ό Πρωτοδίκης κ. Χ. Κοντονιδωργος
Δικηγόροι οι κ.κ. Ε. Κουβαριτάκης, Γ. Χατζημάρκου

Η δύνάτις να είπη, ότι εκ τής διατάξεως τής δευτέρας παραγράφου του άρθρου 9 του ύπ' αριθ. 694]1937 άναγκ. νόμου, καθ' ήν οι άπολυόμενοι υπό συνθήκας τοιαύτας, ώστε να θεωρούνται περιλαμβανόμενοι έν τή κατηγορία τή καθοριζομένη έν τή πρώτη παραγράφω του αυτού άρθρου, λαμβάνουσι τās άνηκούσας εις αυτούς ασφαλιστικάς παροχάς, του εργοδότη ύποχρεουμένου να καταβάλη προσθέτως εις αυτούς ως άποζημιώσιν μηνιαίως δια ζημίαν έπελθοῦσαν έν τή έξυπηρετήσει κοινω-

φελούς σκοπού, ποσόν, τό όποϊον, προστιθέμενον εις τυχόν λαμβανομένης ασφαλιστικάς παροχάς, συμπληρώνει τό ποσόν τών μηνιαίων άπολαυών κατά τόν χρόνον τής άπολύσεως, συνάγεται, ότι ή υπό τών εργοδοτών καταβλητέα, ως έξετέθη, παροχή δέν έχει τήν έννοιαν και τόν χαρακτήρα μισθοῦ ή συντάξεως, αλλά άποζημιώσεως, παροχής τουτέστι μη συγκεντρούσης τās προϋποθέσεις, ύφ' ός έπεβλήθησαν αί βάσεις του ν.δ. 310]1941 χορηγηθείσαι αύξήσεις άποδοχών.

Κατά τήν κρατήσανσαν όμως παρ' α τώ Δικαστηρίω γνώμην ή άληθής έννοια τών εκτεθεισών διατάξεων και ό πρόδηλος σκοπός αύτών είναι ή ύπέρ τών ύποκειμένων εις αύτάς έξασφάλις επί τώ νόμω καθοριζόμενον διάστημα άποδοχών, ίσων πρός εκείνας, τās όποιās θα έλάμβανον, άν κατά τό διάστημα εκείνο παρείχον τās ύπηρεσίας των, έν τή θέσει εκ τής όποιās απελύθησαν. Έν τή έρμηνεία δέ ταύτη, δέν ύπάρχει άντιθεσις πρός τόν μόνον, ως όμιλοῦντα περί διαφοράς έναντι του μισθοῦ, όστις κατεβάλλετο κατά τόν χρόνον τής άπολύσεως, διότι έν τώ πνεύματι και τώ σκοπώ τής όλης διατάξεως ό προσδιορισμός ούτος έχει προδήλως τόν σκοπόν καθορισμοῦ τής μισθολογικής κατηγορίας και οὐχι του καταβλητέου κατά τό άνάλογον χρονικόν διάστημα μισθοῦ. Υπέρ τής εκδοχής άλλως τε ταύτης και πρότερον συνηγόρει ή διάταξις του άρθρου 1 του νόμου 6429, ως διάταξις άποδίδουσα βασικήν χαρακτηρηστικήν άρχήν τής μετέπειτα τουλάχιστον Έλληνικής Νομοθεσίας, αλλά και τό ν. δ. 310]1941, δι' ού, εκ τής ανάγκης τής προστασίας τών συνεπεία τής μεταβολής τών οικονομικών συνθηκών πληγέντων εργαζομένων, έπεβλήθησαν ύποχρεώσεις ύπέρταται συμπεφωνημένων ήδη. Έπομένως αί βάσεις του ύπ' αριθ. 310]1941 ν.δ. «περί αύξήσεως τών άποδοχών τών μισθωτών κλπ» καθορισθείσαι και έπιβληθείσαι αύξήσεις επί τών άποδοχών τών πάσης φύσεως μισθωτών δέον να θεωρηθώσιν έπιβληθείσαι και διά τούς δικαιουμένους τής, ως έξετέθη, άποζημιώσεως και συνεπώς ή υπό κρίσιν άγωγή, έρειδομένη επί ισχυρισμών, καθ' ούς ή ένάγουσα άνεγνωρίσθη άμετακλήτως ως παρ' α τήν διάταξιν του άρθρου 9 § 1 του άναγκ. νόμου 694]1937 άπολυθείσα υπό τής έναγομένης, διώκουσα δέ τήν άναγνώρισιν ύποχρεώσεως τής έναγομένης πρός καταβολήν του εκάστοτε ποσοῦ, ύπερ έν σχέσει πρός τήν χορηγοῦμένην αὐτῷ σύνταξιν άπαιτείται διά τήν συμπλήρωσιν τών άποδοχών, αίτινες άνήκουσιν ήδη κατά τās βάσεις του ν. δ. 310]1941 εκδοθείσας ύπουργικάς αποφάσεις εις τόν βαθμόν δν είχεν αὐτή κατά τόν χρόνον τής άπολύσεως τής, περαιτέρω δέ τήν καταψήφισιν τής αὐτῆς έναγομένης εις πληρωμήν τή έναγούση 1) όφειλομένων αὐτῇ εκ του, ως είρηται, δικαί-

ΕΡΓΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ Γ^ΝΟΔ'.

'Αρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικοῦ καὶ κατ' ἔφεσιν Προέδρου

Μόνος λόγος ἀναιρέσεως ἂν ἡ διαφορὰ δὲν ὑπάγεται, ὡς ἐκ τοῦ εἴδους τοῦ ἀντικειμένου αὐτῆς, εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Εἰρηνοδικοῦ. — 'Απαράδεκτος δι' ἐσφαλμένην ἐρμηνείαν τοῦ ἀστικοῦ νόμου.

Ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ 'Αρείου Πάγου εἶναι ἡ τρίτη εἰς τὸ ἐγγὺς παρελθὸν ἐκδοθεῖσα (βλέπε καὶ Α. Π. 216]1942, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 84, σελ. 90, Α. Π. 21]1943, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 88, σελ. 214) καὶ πραγματευομένη περὶ τοῦ νομίμου λόγου ἀναιρέσεως κατ' ἀπομάσεως ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ^ΝΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν».

'Αρείου Πάγου 46]1943 τμ. Α'.

Εἰσηγητὴς ὁ 'Αρεοπαγίτης κ. Μ. Μελισσηνός
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Β. Βαλτινός, Ι. Καλπούζος

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Προέδρου τῶν ἐν 'Αθῆναις Πρωτοδικῶν(*), δικάσαντος ἐπὶ ἐφέσει τῆς ἤδη ἀναιρεσειούσης κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 449]1942 ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικοῦ 'Αθηνῶν, ἐξεδόθη, ὡς ἐκ ταύτης δεικνύται, κατὰ τὴν ἐξαιρετικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ^ΝΟΔ', ὡς οὗτος, κωδικοποιηθεὶς διὰ τοῦ ἀπὸ 1]14 Αὐγούστου 1920 Βασ. Διατάγματος, ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 10]13 Σεπτεμβρίου 1926 Νομ. Διατάγματος καὶ τοῦ κυρώσαντος τοῦτο ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 τοιούτου, κυρωθέντος καὶ τούτου ὑπὸ τοῦ νόμου 4032]1939.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὡς ἄνω νόμου Γ^ΝΟΔ', αἱ διαφοραὶ αἱ ἀντικείμενον ἔχουσαι ἀξιώσεις περὶ πληρωμῆς ἡμερομισθίων ἢ μισθῶν ἢ ἄλλης ἀποζημιώσεως, ὀφειλομένης ἐκ συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας, δικάζονται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἐπομένων ἄρθρων τοῦ νόμου τούτου, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 17 αἴτησις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν κατὰ

(*) Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν 541]1941, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 29, σελ. 914.

ώματός της διὰ τὸ ἀπὸ 1 'Ιουλίου 1941 μέχρι 30 Μαΐου 1942 χρονικὸν διάστημα δραχμῶν 22681 κατὰ τὸν αὐτόθι λεπτομερῆ πίνακα 2) δραχμῶν 2308 κατὰ 15ῃ ἡμέραν, ὡς διαφορᾶς, κατὰ τὰ ὡσαύτως αὐτόθι καθοριζόμενα, μεταξὺ τοῦ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ χρόνου τῆς ἀπολύσεως καταβλητέου, συμφώνως πρὸς τὰς ἰσχυρούσας διατάξεις, μισθοῦ καὶ τῆς παρεχομένης συντάξεως ἀπὸ 1 'Ιουνίου 1942 μέχρι 1 'Ιουλίου 1945, ὁπότε λήγει ἡ περὶ ἧς πρόκειται κυρία ἀξίωσις τῆς ἐναγοῦσης ταύτης, καὶ ἐφ' ὅσον ἰσχύουσιν αἱ βάσει τοῦ ν. δ. 1310]1941 χορηγηθεῖσαι αὐξήσεις, νόμιμος εἶναι.

τὴν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ὀριζομένην διαδικασίαν, ἐπιτρέπεται μόνον, ἐὰν αὐταὶ ἐξεδόθησαν ἐπὶ ὑποθέσεων μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην καὶ μόνον διὰ τὸν λόγον τοῦτον. Ὅθεν ἐκ τῶν ὑποβαλλομένων διὰ τῆς αἰτήσεως καὶ τοῦ προσθέτου δικογράφου λόγων ἀναιρέσεως εἶναι ἐξεταστέος μόνον ὁ πρῶτος τοῦ προσθέτου δικογράφου δι' οὗ πλήττεται ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἡμαρτημένως ἐκδοθεῖσα κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ^ΝΟΔ', ὡς ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ διαφορὰ δὲν ὑπῆγετο, ὡς ἐκ τοῦ εἴδους τοῦ ἀντικειμένου αὐτῆς, εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην, καὶ ὅστις, καθὼς ἀφορῶν εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν, παραδεκτῶς προβάλλεται κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ νόμου Γ^ΝΟΔ' καὶ τὸ ἄρθρον 811 παρὰ γρ. 2 τῆς Πολιτ. Δικονομίας, τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ 'Αρείου Πάγου, καὶ ἐὰν δὲν εἶχεν ὑποβληθῇ ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Προέδρου, οἱ δὲ λοιποί, ὡς ἀναγόμενοι πάντες εἰς ἐσφαλμένην ἐρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ 'Αστικοῦ νόμου, εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀπαράδεκτοι.

Ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως σαφῶς προκύπτει, ὁ δικάσας Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἐκτιμήσας τοὺς ἐκατέρωθεν ὑπὸ τῶν δίκων ὑποβληθέντας ἰσχυρισμοὺς καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν προσαχθέντα ἔγγραφα, ὡς καὶ τὰς καταθέσεις τῶν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικοῦ ἐξετασθέντων μαρτύρων, ἐδέξατο ὡς ἐξ αὐτῶν προκύπτει, ὅτι ἡ διὰ τῆς ἀπὸ 29 Φεβρουαρίου 1941 πράξεως τῆς ἀναιρεσειούσης χορηγηθεῖσα εἰς τοὺς ὑπαλλήλους αὐτῆς πρόσθετος ἀμοιβὴ ἀποτελεῖ συμπλήρωσιν τοῦ μισθοῦ αὐτῶν, γενομένην ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς προσαρμογῆς τοῦ ἀρχικοῦ τοιούτου πρὸς τὰς δημιουργηθείσας συντελεῖς τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως νέας συνθήκας συντηρήσεως καὶ διαβιώσεως αὐτῶν, ἐνισχύθη δὲ ἐν τῇ τοιαύτῃ κρίσει του, ὡς βεβαίον, καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ οὕτως ἠϋξημένου μισθοῦ ὑπελόγησεν ἡ ἀναιρεσεύουσα τὴν κατ' 'Ιούλιον 1941 γενομένην δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Νομ. Διατάγματος αὐξήσιν τοῦ μισθοῦ τῶν ὑπαλλήλων της.

Ἐπομένως κατ' ὀρθὴν μετὰ ταῦτα ἐρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς διαληφθείσης, διαδικαστικῆς φύσεως, διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου Γ^ΝΟΔ' προέβη εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1942 ἐφέσεως τῆς ἀναιρεσειούσης ἐναντίον τῆς ὑπ' ἀριθ. 449]1942 ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικοῦ, κατὰ τὴν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ὀριζομένην διαδικασίαν, καθ' ἣν καὶ ἡ ἐκκληθεῖσα ἀπόφασις εἶχεν ἐκδοθῇ, ἀφοῦ ἡ περὶ ἧς ἔκρινεν ἀπὸ 19 Αὐγούστου 1942 ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀφορᾷ, ὡς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέχεται καὶ ἐκ τῆς ἀγωγῆς ταύτης προκύ-

πτει, τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ περὶ πληρωμῆς τῆς κατὰ τὰ προμνησθέντα χορηγηθείσης ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς πρόσ-
θέτου ἀμοιβῆς, ὀφειλομένης καὶ αὐτῷ, καθὼς ὑπαλλήλῳ τῆς, ὃ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος ἐν τῷ προσθέτῳ δικογράφῳ λόγος εἶναι ἀπορριπτός, τὸ μὲν ὡς ἀπαράδεκτος, κατὰ τὸ ἀρθρον 810 παράγρ. 2 τῆς Πολ. Δικονομίας, καθὼς πλῆττων τὴν ὀρθότητα τῆς εἰς πράγματα ἀπλῶς ἀναγομένης κρίσεως τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας, τὸ δὲ ὡς ἀβάσιμος.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑΙ ΠΑΡΟΧΑΙ ΕΝΝΟΙΑ & ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟΥ

Ὁ μισθὸς δὲν εἶναι περιοδικὴ παροχή, ἀλλὰ ἀντάλλαγμα τῆς καταναλισκομένης ἀνθρωπίνης ἐνεργείας.—Ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου κατὰ τὴν διαδικασίαν νόμου Γ' 704'.

Τὸ θέμα ἂν ἐπὶ περιοδικῶν παροχῶν, εἰς περίπτωσιν ἀμφισβήτησεως τοῦ κυρίου δικαιώματος, ἐκ τοῦ ὁποίου πηγάζει ἡ κατὰ μέρος ἀπαίτησις, εἶναι τὸ Εἰρηνοδικεῖον ἀρμόδιον νὰ δικάσῃ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ' 704' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν» ἀπασχόλησεν εὐρῶς τὴν νομολογίαν.

Καρπὸς τῆς ἐρεύνης ἐπὶ τοῦ ζητήματος εἶναι ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω νεωτέρα προεδρική ἀπόφασις, δεχομένη τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Εἰρηνοδικείου, μὲ τὸ δικαιολογητικὸν ὅτι ὁ μισθὸς δὲν εἶναι περιοδικὴ παροχή (Βλέπε καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 619]1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 32, σελ. 17, προεδρεύοντος τοῦ Πρωτοδίκου κ. Κ. Σύρρου).

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ποῦ δὲν εἶναι μικρᾶς σημασίας, ἀλλ' ἀντιθέτως εἶναι, δύναται τις νὰ εἴπῃ, ἐν ἀπὸ τὰ κεφαλαιώδους σημασίας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν οὐσιαστικῶν νόμων ζητήματα, διθέντος ὅτι αἱ κυριότεραι καὶ συνθέστεραι ἤδη διαφοραὶ εἶναι αἱ ἐκ τοῦ ν. δ. 424]1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας», οἷον καὶ ἀναφαίνονται ζητήματα περιοδικῶν παροχῶν καὶ ἀμφισβήτησεως τοῦ κυρίου δικαιώματος αὐτῶν, ἐσημειώθησαν ἐν τῇ νομολογίᾳ διακυμάνσεις καὶ ἀντιθέσεις γνώμων (Βλέπε ὑπὲρ τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικείου Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 64]1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 15, σελ. 466, 579]1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 29, σελ. 924, 619]1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 32, σελ. 17, τὴν κατωτέρω παρατιθεμένην, καὶ κατὰ τῆς ἀρμοδιότητος, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1544]1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 15, σελ. 466, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 396]1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 23, σελ. 730).

Ἡ ὑπὲρ τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικείου ἀποψις εἶναι ἡ κρατήσασα, κατὰ τὴν νεωτέραν νομολογίαν, χωρὶς ὅμως ν' ἀποκλείεται καὶ στροφὴ αὐτῆς πρὸς τὴν ἀντίθετον ἐκδοχὴν, ἐνόσω τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶναι ἐκ τῶν μᾶλλον ἐν τῇ νομολογίᾳ στασιαζομένων.

Καθ' ὅς ἔχομεν πληροφορίας, τὸ ζήτημα ἔχει ἀχθῆ εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἀναμένεται ν' ἀκουσθῇ ἐπὶ τούτου ἡ γνώμη του.

Ὅπωσδήποτε ὁμως διὰ τὴν ἀποσαφήνισιν τοῦ ζητήματος μὲ βάσιν πάντοτε τὸ συμφέρον τοῦ μισθωτοῦ

καὶ τῆς κοινωνικῆς ὁλότητος, ποῦ ἐπιβάλλει νὰ εὐρυνθῇ καὶ ὄχι νὰ στενεύσῃ ὁ κύκλος τῶν διαφορῶν τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ' 704', ἐπιβάλλεται—τὸ σημειοῦμεν καὶ πάλιν—νὰ ληφθῇ ἐπειγόντως νομοθετικὴ φροντίς.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 55]1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Σύρρος
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Τριανταφύλλου, Ι. Μογγογιάννης

Ὁρθῶς καὶ νομίμως ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης ἐπελήφθη τῆς προκειμένης διαφορᾶς, ὑπαγομένης εἰς τὴν ἀρμοδιότητα αὐτοῦ, πάντα δὲ τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμα. Διότι ὁ μισθὸς δὲν εἶναι περιοδικὴ παροχή, ἀλλὰ τὸ ἐκάστοτε ἀντάλλαγμα τῆς συστοίχως ἐπίσης καταναλισκομένης ἀνθρωπίνης ἐνεργείας κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον δι' ὃν καὶ ὁ χρονικὸς μισθός, ὡς δὲν εἶναι περιοδικὴ παροχή τὸ μισθωμα πράγματος ἢ χρήσεως, καθόσον πλὴν τῆς κατ' ἰσόχρονα διαστήματα πληρωμῆς, οὐδὲν τὸ κοινὸν ἔχει ὁ μισθὸς πρὸς τὰς ἀληθεῖς καὶ γνησίας περιοδικὰς παροχὰς ἐν ζωῇ ἢ αἰτίᾳ θανάτου, εἰς ἃς τὸ ἀπαιτητὸν καὶ μόνον ἐξαρτάται ἐκ τῆς ἐπελεύσεως μόνον τοῦ ἐκ τῶν προτέρων ταχθέντος ἢ ὀρισμένου χρόνου (πρβλ. διὰ μακρῶν ἀπόφ. Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 619]1942 ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικαίου II, 32, σελ. 16—17).

ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΜΕΤΞΥ ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

Ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν ἀσχετῶς ποσοῦ

Ἡ ἀποψις τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης πρωτοδικακῆς ἀποφάσεως στηρίζεται εἰς τὸ ἀρθρον 490 παρ. 2 ἐδ. η' τῆς Πολιτ. Δικονομίας.

Ἐφ' ὅσον τὸ ἀρθρον τοῦτο ἀφορᾷ τὰς διαφορὰς, ποῦ πηγάζουν ἀσχετῶς ποσοῦ, ἐκ τοῦ συναλλάγματος ὑπηρεσίας μεταξὺ πρωτεργατῶν καὶ τῶν συνεργατῶν καὶ τῶν μαθητῶν αὐτῶν, ἐργολάβων βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τῶν ἐργατῶν αὐτῶν, κυρίων καὶ ὑπηρετῶν, ἀρμόδιον εἶναι τὸ Εἰρηνοδικεῖον, κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν.

Ποία ἤδη, ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως, σκοπιμότητος ἐξυπηρετεῖται διὰ τοῦ περὶ τέρπου αὐτοῦ δικονομικοῦ συστήματος ποῦ ὀρίζει κατὰ τὴν τακτικὴν μὲν διαδικασίαν τοῦ Εἰρηνοδικείου νὰ δύναται ὁ Εἰρηνοδίκης νὰ δικάσῃ διαφορὰς ἀσχετῶς ποσοῦ, ἐνῶ περιορίζεται κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν ἡ ἀρμοδιότης αὐτοῦ μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δρχ. 50.000 (ν. δ. 1544]1942) εἶναι, καθ' ἡμᾶς, δύσκολον νὰ ἐννοηθῇ.

Καὶ εἰς τὴν μίαν διαδικασίαν (τὴν τακτικὴν) καὶ εἰς τὴν ἄλλην (τοῦ νόμου Γ' 704'), ἡ κρίσις τοῦ Εἰρηνοδικείου δὲν νομίζομεν ὅτι ἔχει σχέσιν μὲ τὸ εἶδος τῆς διαδικασίας, οὔτε τὸ ὅτι αἱ μὲν ἐφέσεις κατ' ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικείου κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν ἀπευθύνονται ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου, ἐνῶ αἱ ἐφέσεις κατ' ἀποφάσεων κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ' 704' ἀπευθύνονται ἐνώπιον τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν εἶναι τῶς σπουδαιότητος ἐγγύησις, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ τὸ λαβρινθώδες αὐτὸ δικονομικὸν σύστημα τῆς ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν.

Ἐξ ἄλλου, ἂν ἡ ἐγγύησις τοῦ Πρωτοδικείου εἶναι ἀσφαλεστέρα τῆς ἐγγυήσεως τοῦ Προέδρου, ὡς φαί-

νεται νά εἶναι, ἀφοῦ ἡ κρίσις διανέμεται μεταξὺ περισσοτέρων τοῦ ἐνὸς δικυσιῶν, θὰ ἔπρεπε νά εἰσαχθῇ τὸν ἐνδίκον ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου μέσον τῆς ἐφέσεως γενικῶς ἐφ' ὅλων τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον φυσικὰ τῆς ἀσχετίας ποσοῦ ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικείου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ' 90Δ'.

Προκύπτει ὁμως καὶ ἐν ἄλλο ἐπακόλουθον τῆς ποιτικῆς τῶν διαδικασιῶν, πού σημειώνεται ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ὁρθῶς φυσικὰ ἐρμηνεύσεως τὸ ἰσχύον δικονομικὸν δίκαιον.

Ἡ διαδικασία τοῦ ἀρθροῦ 490 § 2 ἐδ. η' δὲν ἐπεκτείνεται ἐφ' ὅλων τῶν μισθωτῶν, ἀδιακρίτως τοῦ εἶδους τῶν ὑπηρεσιῶν, πού παρέχουν.

Ἀφορᾷ σχέσεις βαναυσότητων πρὸς τοὺς ὑποτεταμένους εἰς αὐτοὺς συνεργάτας ἢ μαθητευομένους, ἐργολάβων βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς ἐργάτας αὐτῶν, κυρίως πρὸς ὑπηρετάς.

Ἀποκλείεται νά ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ μισθωτῶν, πού παρέχουν ἀνωτέρας φύσεως ὑπηρεσίας, περιορίζεται μόνον εἰς τοὺς ἐργαζομένους διὰ τῶν χειρῶν καὶ τῶν σωματικῶν τῶν δυνάμεων (Οἶκον. Ἐγχειρ. § 154, 5, σημ. 12).

Ἐπομένως καὶ διὰ νά κριθῇ ἂν μία ἐργατικὴ διαφορά εἶναι ἐξ ἐκείνων πού ὑπάρχουν εἰς τὸ ἀρθρον 490 § 2 ἐδ. η' Πολιτ. Δικονομίας, πρέπει νά ἐρευνηθῇ καὶ τὸ εἶδος τῆς, πράγμα, πού ἂν δὲν εἶναι ἄσχοπον, ὑπὸ τὴν σημερινὴν διάθρωσιν τῆς ἐργασίας, ὁδηγεῖ καὶ εἰς ἐπικινδύνους «μελαδές».

Ἴδου καὶ ἄλλος λόγος, πού συνηγορεῖ νά τακτοποιηθοῦν κατ' ἀπλοὺν τρόπον ὅλα αὐτὰ τὰ δικονομικὰ ζητήματα, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν οὐσιαστικῶν νόμων.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 273]1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Φ. Τέλιας

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Μαρκάκης, Ν. Σουβλῆς

Ἡ ἀγωγή αὕτη, βάσιν ἔχουσα ὅτι ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς ὑπὸ τῆς ἐναγομένης καὶ ἐργαζόμενος εἰς τὸ ἐν Πειραιεὶ ἐργοστάσιόν της, ὡς ἐργάτης, ἀπὸ τοῦ Ν)βρίου 1922 συνεχῶς, ἀπελύθη κατὰ τὴν 19 Ν)βρίου 1942, χωρὶς νά προηγηθῇ περὶ τοῦτου ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ἄνευ προηγουμένης ἐγγράφου καταγγελίας τῆς ἀορίστου χρόνου μεταξὺ τῶν συμβάσεως ἐργασίας, δώκει κατὰ κυρίαν μὲν βάσιν τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐναγομένης εἰς καταβολὴν τῶ ἐνάγοντι τῶν μισθῶν καὶ ἐν γένει ἀποδοχῶν τοῦ ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς κατὰ τὰς συνδραζομένης διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 9 Ν. Δ. 424]1942 καὶ Ν. 19 παρ. 9 παρ. 10 Ν. 38 Π. (19.2) ἐπικουρικῶς δὲ τῆς κατὰ νόμον 2112, ἐν συνδ. πρὸς τὰ ἀρθρα 1, 3, καὶ 5 τοῦ Β. Δ. τῆς 16]18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 καὶ ἐπὶ ἐργατῶν κλπ.» ἀποζημιώσεως, ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχὰς δύο μηνῶν, ἥτοι τοῦ χρόνου πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νά καταγγελθῇ ἡ σύμβασις.

Κατ' ἀμφοτέρας τὰς βάσεις τῆς ἡ κρινομένης ἀγωγῆς στηρίζεται εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος ἐργάτου, ὡς ἰσχυρίζεται οὗτος, καὶ τῆς ἐναγομένης ἐργοδοτρίας του, οὗσης, καθ' ἃ ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ ταῖς προτάσεσι τοῦ ἐνάγοντος ὁμολογεῖται, βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως, ἐφ' ὅσον δὲ ὁ τε μισθός, ὅστις κατὰ τὴν κυρίαν βάσιν αἰτεῖται, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπικουρικῶς ζητούμενη ἀποζημιώσις ὑπερβαίνουν τὸ ποσὸν τῶν 50.000 δραχμῶν, ἀρμόδιον εἶναι, ὅπως ἐπιληφθῇ ταύτης τὸ Εἰρηνοδικεῖον Πειραιῶς κατὰ τὴν τακτικὴν καὶ οὐχὶ τὴν εἰδικὴν διαδι-

κασίαν τοῦ Γ' 90Δ νόμου, κατὰ τὰς συνδραζομένας διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 490 παρ. 2 ἐδ. η' τῆς Π. Δ. ἀρθρ. 1 τοῦ Γ' 90Δ, ὡς ἐτροποποιήθη δι' ἀρθρ. 5 Ν. Δ. 1544]1942 καὶ ἰσχύει ἤδη, ἀρθρ. 10 Ν. 2112 καὶ 11 Β. Δ. 16]18 Ἰουλίου 1920. Δέον συνεπῶς, δεκτικῆς γενομένης τῆς περὶ ἀναρμοδιότητος ἐνστάσεως, νά παραπεμφθῇ αὕτη εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Πειραιῶς κατ' ἀρθρ. 25 Π. Δ.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΝΟΜΟΥ Γ' 90Δ'

Ὑποχρεωτικὴ ἔνστασις ἀπαιτητῶν ἀξιώσεων εἰς ἐν δικηγράφον ἀγωγῆς.

Ἡ εἰρηνοδικειακὴ ἀπόφασιν, πού παρατίθεται κατωτέρω, δὲν ἀπομακρύνεται τῶν παγίων ἐπὶ τοῦ θέματος κρατοῦντων διὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἢ εἰς ἐν δικηγράφον ἀγωγῆς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν (νόμου Γ' 90Δ') σώφρεσις ὅλων τῶν ἀπαιτητῶν ἀξιώσεων τοῦ μισθωτοῦ (ἀρθρον 2 νόμου Γ' 90Δ') (οὕτω καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1544]1941. Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 15, σελ. 466).

Καθ' ἣν ἐποχὴν εἰσέχθη ἡ διάταξις (1911) δὲν ὑπῆρχε σχεδὸν κανεὶς οὐσιαστικὸς νόμος, ἐκ τοῦ ὁποίου νά δημιουργοῦνται δικαιώματα, δυνάμενα νά καταλήξουν εἰς διαφορὰς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ' 90Δ' ἢ μόνον οἱ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας διαφοραί.

Ἐκτοτε εἰσέχθησαν οὐσιαστικοὶ νόμοι, πού παρέμπουν τὰς ἐξ αὐτῶν διαφορὰς πρὸς ἐκδικασίαν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ' 90Δ' (ἀρθρ. 10 νόμου 2112, ἀρθρ. 11 β. δ. 16 Ἰουλίου 1920 περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀρθρ. 19 π. δ. 8]13 Ἀπριλίου 1932 (ἀμφισβητήσεις ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ, ἀρθρ. 3 ἀναγκ. νόμου 99]1936 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κλπ.), ἡ καὶ ἂν δὲν παρέμπουν, πάντως πρόκειται περὶ ἐργατικῆς διαφορᾶς, καὶ ἐπόμενον εἶναι ἡ διαδικασία τοῦ νόμου Γ' 90Δ' (καὶ λόγῳ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 2) νά μὴ εἶναι πλέον προσιτὴ εἰς τὸν μισθωτὸν, πού θὰ ἔχη νά ὑποβάλλῃ ὑπὸ τὴν δικαστικὴν βράσαν ὑποχρεωτικὰ τὸν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐκ τοῦ ἐνὸς νόμου, ἐκ τοῦ ἄλλου νόμου καὶ οὕτω καθεξῆς.

Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν 226]1943

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. Γ. Ξενταράκης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Ράλλης, Σ. Ἀγγιλιόπουλος

Κατ' ἀρθρ. 2 τοῦ νόμου Γ' 90Δ', ὡς οὕτως ἔχω δικαιοποίηθαι διὰ τοῦ ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1920 β.δ., παῖσαι αἱ ἀπαιτητοὶ περὶ πληρωμῆς μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων ἀξιώσεις δέον συγχρόνως νά εἰσάγονται. Ἄλλως ἢ περὶ τούτων ἀγωγή, εἰσαγομένη κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην, ἀπαρρίπτεται, δυνάμενη νά εἰσχωθῇ κατὰ τὴν κοινὴν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου διαδικασίαν.

Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ ἐκ τοῦ δικηγράφου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς δεικνύται, ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι διὰ τὰς μέχρι τῆς 12 Δεκεμβρίου 1942 ἀπαιτητὰς ἀξιώσεις του ἤγειρε τὴν ἀπὸ τῆς χρονολογίας ταύτης ἀγωγήν τὸν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, διὰ δὲ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς αἰτεῖται τὴν πληρωμὴν τῶν ἀπὸ 12 Δεκεμβρίου 1942 καὶ μέχρι τῆς 11 Ἰανουαρίου 1943, χρονολογίας συντάξεως τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἀπαιτητῶν ἀξιώσεων του, αἰτῶναι πρὸς τῆς 12 Δεκεμβρίου 1942 δὲν ἦσαν ἀπαιτητοὶ καὶ συνεπῶς δὲν ἠδύναντο νά περιληφθῶσιν ἐν τῷ δικηγράφῳ τῆς ἀγωγῆς ἐκείνης καὶ ἀπορριπτεῖται οὕτω τῷ λόγῳ ἢ περὶ ἀπορριπτεῖται τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἐνστάσεως τῆς ἐναγομένης (ὅρα παρεμφερῶς Προέδρου Πρωτ. Ἀθην. 639]1942).

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΣ

ΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

(Έφαρμογή τών ν. δ. 1799)1942 (*))

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ

Διοίσις 'Αναπήρων καί Θυματών πολέμου

Αριθ. Πρωτ. 450255 (Διαταγή). = = =

Έν συνεχείᾳ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 186956)17-12-42 διαταγὴν ἡμῶν περὶ συγκροτήσεως ἐπιτροπῆς πρὸς ἀποκατάστασιν πολεμιστῶν καὶ θυμάτων πολέμου εἰς ἐργασίαν γιωρίζω τὰ κάτωθι.

I. Ἡ ἐννοία τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ Ν. Δ. 1799)42 εἶναι ὅτι οἱ ἐφεδροὶ τραυματῆται πολεμιστῆ καὶ τὰ θύματα πολέμου προσλαμβάνονται ὑποχρεωτικῶς εἰς δημοσίας ἢ ἰδιωτικὰς ὑπηρεσίας ἢ ὁργανισμοὺς, ἐπιχειρήσεις καὶ Ἀνωμότους Ἐταιρίας, πρὸς πληρωσιν κενῶν ὁργανικῶν θέσεων κατὰ ποσοστὸν καὶ σειρὰν προτίμησεως, ὡς ἐν τῷ αὐτῷ ἀρθρῳ ἀναγράφεται καὶ ἐφ' ὅσον οἱ τραυματῆται καὶ πολεμιστῆ ἐμπίπτουσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος.

Συνεπῶς δὲν πρόκειται περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀμέσου προσλήψεως, ὡς ἐνομίσθη ὑπὸ πλείστον ἐνδιαφερομένων, ἀλλὰ περὶ τῆς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. 1799)42 καὶ μετέπειτα προστασίας τούτων κατὰ τὴν πρόσληψιν ὑπαλλήλων πρὸς πληρωσιν κενῶν θέσεων, ὁποῦ οἱ προσλαμβάνοντες ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου.

Έκ τούτων καταφαίνεται ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Ἀμύνης δὲν πρόκειται νὰ τοποθετήσῃ τούτους ὑποχρεωτικῶς εἰς θέσεις, ἀλλὰ ἀναλόγως τῶν συγκινητομένων στοιχείων νὰ ὑποδείκνῃ ἐκάστοτε τὰς τυχόν ὑπαρχούσας κενὰς θέσεις καὶ τοῦτο οὐχὶ ἀπολύτως, καθόσον καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας διὰ τοῦ Τμήματος Ἀνεργίας του ἐνεργεῖ κατὰ πρωτεύοντα ρόλον ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων.

Εἶναι ἀληθές ὅτι εἰς τὴν παράγραφον 5 τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ Νομοθ. Διατάγματος περιλαμβάνεται ὅτι θὰ τοποθετηθῶσιν ὑποχρεωτικῶς τραυματῆται καὶ πολεμιστῆ, ἀλλὰ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ προκύψωσι κενοὶ θέσεις ἐκ τοῦ ποσοστοῦ 3 ο)ο τῆς ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως τῶν ἀναπήρων· τοῦτο ὅμως πρὸς τὸ παρὸν καθίσταται ἀνεφικτόν, ἐφ' ὅσον δὲν ἀπερροφήθησαν οἱ ἀνάπηροι, ἀλλ' οὔτε εἶναι καὶ γνωστὸν πότε θ' ἀπορροφηθῶσιν.

II Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταφαίνεται σαφές καὶ τὸ ἔργον τῆς ὑπὸ τὸν Συν/ρχην Πεζικοῦ Δεδεν Χρ. συσταθείσης ἐπιτροπῆς, ἥτοι:

1) Ἐκδοσίς πιστοποιητικοῦ ὅτι ὁ τραυματίας ἢ ἐφ. πολεμιστῆς ἐμπίπτει εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ Ν. Δ. 1799)42, ὅπερ θὰ τῷ χρησιμεύσῃ ἐν καιρῷ διὰ τὴν κατὰ προτίμησιν πρόσληψίν του, ὡς ἐν τῷ ἀρθρῳ 5 τοῦ Ν. Δ. 1799)42 καθορίζεται.

Τὰ δικαιολογητικά διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ πιστοποιητικοῦ ἐμφαίνονται εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 318)14-11-42 Ἐγκύκλιον Διαταγὴν Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

2) Ἐκδοσίς πιστοποιητικῶν διὰ τὰ θύματα πολέμου.

Τὰ δικαιολογητικά διὰ τὴν ἐκδοσίς τῶν πιστοποιη-

τικῶν τούτων νὰ μοὶ εἰσηγηθῇ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς.

3) Καταρτισμός ὀνομαστικῶν πινάκων τῶν τυχόντων πιστοποιητικῶν κεχωρισμένως τραυματιῶν ἢ πολεμιστῶν (συνφώνως τῇ παραγράφῳ 2 τοῦ ἀρθροῦ 5) καὶ τῶν θυμάτων πολέμου.

Ἀντίγραφον τῶν πινάκων τούτων μεθ' ἐκάστην συγκέντρωσιν τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ κοινοποιῇ εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ἀναπήρων καὶ Θυματῶν Πολέμου (Τμήμα ΙΥ) τοῦ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργείου, ἥτις θὰ καταρτίσῃ οὕτω ἐν γενικῶν εὐρετηρίων τῶν τυχόντων πιστοποιητικῶν καὶ ὅπερ θὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν περαιτέρω καθοδήγησιν καὶ ἀποστολὴν εἰς κενὰς θέσεις τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ἀπαραιτήτως δέον ν' ἀναγράφονται τὰ γραμματικά προσόντα, τὸ πρότερον ἐπάγγελμα, ἡ εἰδικότης καὶ ἡ διεύθυνσις κατοικίας ἐνὸς ἐκάστου.

III. Βασεὶ τοῦ οὕτω πως καταρτισθησομένου γενικοῦ πίνακος ἐν τῇ Διεύθυνσει Ἀναπήρων θὰ ὑπάρχῃ ἡ εὐχέρεια τῆς ἀποστολῆς ἀνέργων εἰς διαφόρους κενὰς θέσεις ἢ τῇ αἰτίῃ τῶν ὑπηρεσιῶν, ὁργανισμῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ἢ τῇ αἰτίῃ τῶν ἐνδιαφερομένων, εἴτε εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθροῦ 4 μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀπορροφήσεως τῆς ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως τῶν ἀναπήρων καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ὑπόλοιπον ἐκ τοῦ ποσοστοῦ τῶν 3 ο)ο.

IV. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύει ἡ ὑπ' ἀριθ. 186956) 17-10-42 διαταγὴ ἡμῶν.

Υ. Ἡ ὑπὸ τὸν Συν/ρχην Πεζ. Δεδεν Χρ. Ἐπιτροπὴ θὰ φέρῃ τὸν τίτλον «Ἐπιτροπὴ ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ Ν. Δ. 1799)42», εἰς ταύτην δὲ θὰ ἀποτείνονται ἀπ' εὐθείας οἱ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν ἐκδοσίς πιστοποιητικοῦ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐδρεύει εἰς τὸ κτίριον τῆς Ἀνωτάτης Στρατιωτικῆς Διοικήσεως Ἀθηνῶν (τέως Α'. Σ. Στρατοῦ).

Ἀθῆναι τῇ 13 Φεβρουαρίου 1943

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΑ

ΙΑΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Γενική Διεύθυνσις

Αριθ. πρωτ. 2294

Έν Ἀθῆναις τῇ 29 Μαρτίου 1943

Πρὸς τὸ Περιφ. Ὑποκατάστημα Ι.Κ.Α.

Πειραιᾶ

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1564)15-2-43 ἀναφορᾶς σας, δι' ἧς ὑποβάλλεται ἡμῖν τὸ ἐρώτημα, ἐὰν εἰς τὴν περιπτώσιν ἀσθενῶν ἡσφαλισμένων νοσηλευομένων ἰδίαις αὐτῶν δαπάναις εἰς πάσης φύσεως θεραπευτήρια ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἢ παρ. 6 τοῦ ἀρθροῦ 30 τοῦ Ν. 6298, καθ' ἣν τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας διὰ τοὺς νοσηλευομένους εἰς πάσης φύσεως θεραπευτήρια μειοῦται ἀναλόγως κατὰ τὰ 2)3 ἢ 1)3, γνωρίζομεν ὑμῖν τ' ἀκόλουθα:

Συνφώνως τῷ ἀρθρῳ 30 § 6 τοῦ νόμου 6298, προκειμένου περὶ ἡσφαλισμένων νοσηλευομένων εἰς πάσης φύσεως θεραπευτήρια, τὸ ἐπίδομα μειοῦται κατὰ τὰ 2)3, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ἡσφαλισμένος βαρύνεται διὰ τῆς συντηρήσεως οἰκογενείας, ὁποῦ τοῦτο μειοῦται

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

2168]1943. ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. Περί τροποποιήσεως διατάξεων περί Λιμενικών Ταμείων και περί Ο.Λ.Π.

(Ε. Κ. τ. Α', φ. 54 τής 11ης Μαρτίου 1943)

Έχοντες υπ' όψει το άρθρον 1 του υπ' αριθ. 1 τής 30 'Απριλίου 2 Μαΐου 1941 Ν. Δ. «περί αρμοδιοτήτων της Κυβερνήσεως, των Υπουργών και άλλων διατάξεων», αποφασίζομεν και διατάσσομεν :

Άρθρον πρώτον. 1. Κατά την διάρκειαν του πολέμου και επί εν έτος μετά την λήξιν αυτού αναστέλλεται η διά του Ν. 4834]1930 και του Α.Ν. 2514]1940 θεοπισθείσα άπαλλαγή του λιγνίτου και των εξ αυτού προϊόντων από λιμενικού φόρου.

2. Ο υπό της παραγρ. 2 του άρθρου 11 του Ν. Δ. 1116]1942 έπιβληθείς περιορισμός των λιμενικών φορολογιών των υπερβαίνουσών το ποσοστόν 100 ο/ο του δημοτικού δασμολογίου δέν έχει εφαρμογήν επί των τοιούτων φορολογιών, αίτινες κατά την ισχύν του άνωτέρω νόμου ήσαν υπέγγυοι εις ασφάλειαν δανείων.

3. Το άρθρον 12 του Ν. Δ. υπ' αριθ. 1116]42 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Ν. Δ. 390]1931 κλπ.» αντικαθίσταται από 1ης 'Απριλίου 1943 ως εξής :

«Το υπέρ των Λιμενικών Ταμείων τέλος επί των έπιβατικών εισιτηρίων των θαλασσίων μεταφορικών

μέσων, ως και το υπέρ του Ταμείου Μηχανημάτων Λιμενικών έργων τοιοῦτο, καθορίζονται εις ποσοστά επί του αντίτιμου του εισιτηρίου του περιεχομένου εις τόν άσκούντα την έκμετάλλευσιν της μεταφορής ως εξής :

α) Υπέρ των Λιμενικών Ταμείων 3 ο/ο.

β) Υπέρ του Ταμείου Μηχανημάτων Λιμενικών έργων 2 ο/ο.

Τά τέλη ταῦτα, βαρύνοντα τόν έπιβάτην, συμβεβαιούνται και συνεισπράττονται μετά του Δημοσίου τέλους του έπιβαλλομένου επί των έπιβατικών εισιτηρίων, κατά τās ειδικάς περί βεβαιώσεως και εισπράξεως του δημοσίου τέλους διατάξεις, και παρά των αρμοδίων διά την βεβαίωσιν και εισπραξιν του τελευταίου τούτου υπηρεσιών ή όργάνων.

Τά ποσοστά ταῦτα, εισπραττόμενα ως άνωτέρω, θά κατατίθενται μετά του δημοσίου τέλους εις τό Δημόσιον Ταμείον, έκδιδομένου παρά τούτου του οικείου γραμματίου παραλαβής, μερίμνη ώσούτως του όποιου θά εισέρχονται εις τόν παρά τή Τραπέζην της Ελλάδος λογαριασμόν του οικείου Λιμενικού Ταμείου και του Ταμείου Μηχανημάτων Λιμενικών Έργων κατά τά κεκαנוισμένα.

4) Αί παντός είδους άποδοχαί και άποζημιώσεις του προσωπικού των Λιμενικών Ταμείων και του Ο.Λ.Π. δέν υπόκεινται εις κρατήσεις υπέρ του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων.

Άρθρον δεύτερον. Εις την παράγραφον 4 του άρθρου 58 του Διατάγματος 21 'Ιουλίου 1937 «περί

κατά τό 1]3. Σκοπός της διατάξεως ταύτης είναι ή περικοπή του έπιδόματος, καθόσον λόγω της φύσεως της νοσοκομειακής περιθαλψεως και του συνδέσμου της προς παροχάς τινος (τροφή κλπ.) μειούνται τά έξοδα συντηρήσεως του ήσφαλισμένου, προς αντιμετώπισιν των όποιών παρέχεται, ως ειχός, τό έπίδομα. Σημειωτέον ότι, του νόμου μή διακρίνοντος, είναι άδιάφορον, άν ό ήσφαλισμένος νοσηλεύεται δαπάναις του 'Ιδρύματος ή μή ή και δωρεάν έτι. Άλλως όμως έχει τό ζήτημα προκειμένου περί ήσφαλισμένων νοσηλευόμενων εις θεραπευτήρια ίδιαις αύτών δαπάναις. Φέροντες αυτοί οῦτοι τό βάρος της θεραπείας και συντηρήσεως των, έπιβαρύνονται, ως ειχός, με μεγαλύτερα έξοδα από τους λοιπούς νοσηλευόμενους εις θεραπευτήρια οὔχι ίδιαις αύτών δαπάναις ή κατ' οίκον και συνεπώς ελλείπει ένταῦθα ή ως άνω έκτεθείσα προϋπόθεσις, ήτις ήγαγε τόν νομοθέτην εις μείωσιν του έπιδόματος των έν γένει νοσηλευόμενων εις νοσοκομεία. Διά την κατηγορίαν όθεν των τοιούτων ήσφαλισμένων δέν έχει εφαρμογήν ή προμνησθείσα διάταξις της παρ. 6 του άρθρου 30 του νόμου. Καί συνεπώς δέον νά καταβάλληται εις αυτούς όλόκληρον τό έπίδομα άνευ των διά της ως άνω διατάξεως όριζομένων περικοπών.

Εξ άλλου δύναται να συμβή έν τή πράξει ήσφαλισμένοι νοσηλευθέντες έν θεραπευτηρίω ίδιαις αύτών δαπάναις, λαβόντες, κατά τά άνωτέρω, όλόκληρον τό κατά νόμον έπίδομα, νά αίτήσωνται, μετά την λήξιν του έπιδόματος, την παρά του 'Ιδρύματος πληρωμήν των κατά νόμον νοσηλείων, δι' ός ήμέρας οῦτοι έννοσηλεύθησαν έν τῷ θεραπευτηρίω. Καί εάν μέν, κατά την κρίσιν των αρμοδίων ασφαλιστικών όργάνων, δέν συντρέχουν αί νόμιμοι προϋποθέσεις καταβολής παρά του ασφαλιστικού φορέως των σχε-

τικών δαπανών (άρθρον 21 του Κ. Α.) νοσηλείας, ή δέ ύποβληθείσα περί του άντικειμένου τούτου αίτησις άπορριφθῇ, οὔδέν ζήτημα γεννᾶται διά τό ληφθέν ήδη έπίδομα, καθόσον ό ένδιαφερόμενος νοσηλευθείς ίδιαις δαπάναις δικαιούται άκεραίου του έπιδόματος. Εάν όμως τό 'Ιδρυμα κρίνη έαυτό, συμφώνως ταίς κειμέναις διατάξεσιν, ύποχρεον προς άπόδοσιν των δαπανών νοσηλείας του ήσφαλισμένου, τότε οῦτος νοσηλευθείς πλέον δαπάναις του Ι.Κ.Α. καλώς έλαβεν όλόκληρον τό ποσόν του έπιδόματος. Καθόσον έδει νά λάβη τούτο μειωμένο και συνεπώς ύποχρεούται, όπως έπιστρέψη εις τό 'Ιδρυμα τό επί πλέον ληφθέν ποσόν. Προς ικανοποίησιν της άπαιτήσεως του ταύτης τό 'Ιδρυμα έχει δικαίωμα νά συμπληρώσῃ κατ' αναλογίαν τό ποσόν, όπερ δικαιούται λαμβάνειν παρά του ήσφαλισμένου διά τό επί πλέον του νομίμου καταβληθέν έπίδομα, προς την άπαιτήσιν του αίτούντος προς λήψιν των έξόδων νοσηλείας, ύποχρεούμενον νά καταβάλῃ μόνον την βαρύνουσαν αυτό διάφοράν, έφ' όσον έννοεῖται έκ του διενεργηθέντος συμπληρισμού προκύπτει πιθητικόν ύπόλοιπον εις βάρος του 'Ιδρύματος.

Όσον άφορᾷ τόν τρόπον, καθ' όν θά ένεργηθῇ ό συμπληρισμός, γνωρίζομεν ύμιν ότι έν προκειμένω δέν έχει εφαρμογήν ή περί συμπληρισμού κατά δόσεις διάταξις του άρθρου 43 και 4 του νόμου (έφαρμοζομένη μόνον επί συμπληρισμού όφειλης προς τό 'Ιδρυμα προς περιοδικάς παροχάς) άλλα όλόκληρον τό όφειλόμενο ποσόν θά συμπληρίζεται προς την άπαιτήσιν του ήσφαλισμένου διά την έπιστροφήν των νοσηλείων, ως προκειμένου περί συμπληρισμού προς έφ' άπαξ άποζημιώσιν (άρθρον 20 του Κ. Α.).

Ο Πρόεδρος

Κ. ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ

Ο Γεν. Διευθυντής

Χ. ΑΓΑΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁργανισμοῦ τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ ΟΛΠ» προστίθενται τὰ ἑξῆς :

«Ἐπίσης διὰ τὴν καθ' ὑπέρβασιν τῶν κεκανονισμένων ὥρων ἐργασίας ἐκτέλεσιν ἐπείγουσων φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν ἐν ὑπαίθρῳ, εἰς τὰς Διμενικὰς ἀποθήκας, Σιταποθήκας, Μονίμους Δεξαμενὰς καὶ μηχανήματα, ἐπιτρέπεται ἡ σύστασις συνεργειῶν ἢ ὑπηρεσιῶν φυλακῆς (βάρδιας) ἐκ Διοικητικῶν ὑπαλλήλων τοῦ ΟΛΠ, ὧν ὁ ἀριθμὸς προτάσσει τοῦ Προέδρου ὁρίζεται διὰ πρᾶξιν τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας.

Ἡ πρόσθετος ἀποζημίωσις εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς παρούσης παραγράφου 4 ὁρίζεται εἰς τὸ 1)30 τοῦ μηνιαίου βασικοῦ μισθοῦ ἀνὰ πρόσθετον ὥραν ἐργασίας, τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης μὴ δυναμένη νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ κατὰ μῆνα τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 51 τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1937 Διατάγματος «περὶ ὀργανισμοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ΟΛΠ» βασικοὺς μισθοὺς ἀνεῦ προσαυξήσεως καὶ ἐπιδομάτων».

2) Αἱ διατάξεις τοῦ ἁρθροῦ 1 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1259]42 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἁρθροῦ 2 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1105 κλπ.» ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν τοῦ Ὁργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς.

3) Ἡ ἀληθὴς ἔννοια πάσης γενικῆς ἢ ἐιδικῆς διατάξεως ὁρίζουσας ὅτι αἱ ἀποφάσεις ἢ οἰσodήτοτε φύσεως πράξεις τῶν ὀργάνων τῆς Διοικήσεως τοῦ Ὁργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς, ὡς καὶ πάντων τῶν Νομικῶν Προσώπων τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας, ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐγκρίσιν ἢ ἀπόρριψιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, εἶναι ὅτι ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τῆς ἐγκρίσεως νοεῖται καὶ τὸ κατὰ διακριτικὴν ἐξουσίαν δικαίωμα τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς τροποποιήσεως ἢ μὴ ἐγκρίσεως τῶν ἀποφάσεων τῶν πράξεων τούτων.

Ἄρθρον τρίτον. Τὰ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Ἑρυθρὸν Σταυρὸν, τὴν ἀντιπροσωπείαν τοῦ Διεθνoῦς Κομιτάτου τοῦ Ἑρυθροῦ Σταυροῦ καὶ τὰς εἰς αὐτοὺς ὑπαγομένους ἐπαρχιακὰς Ὁργανώσεις ἢ Τμήματα, τὴν Ἑθνικὴν Ὁργάνωσιν Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης, τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Συσσιτίων καὶ τὰς εἰς αὐτὴν ὑπαγομένους Νομαρχιακὰς Ἐπιτροπὰς Συσσιτίων ἀνήκοντα ἢ διὰ λογαριασμὸν αὐτῶν κομιζόμενα εἶδη, ἀπαλλάσσονται παντὸς λιμενικοῦ φόρου ἢ τέλους. Διὰ τὰ παρὰ προμηθειῶν ὁμοῦ ἢ ἐργολάβων πρὸς παράδοσιν τοῖς ἀνωτέρω Νομικοῖς Προσώποις κομιζόμενα εἶδη ἢ ἀπαλλαγὴ αὕτη ἰσχύει μόνον ἐφ' ὅσον ρητῶς καὶ ἐγγράφως ἔχει συμφωνηθῇ.

Ἄρθρον τέταρτον. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 454]41 εἶναι ὅτι ὑπόκειται εἰς ἀναθεώρησιν πᾶσαι αἱ συμβάσεις αἱ συνολοποιηθεῖσαι μέχρι τέλους Ἀπριλίου 1941, ἀσέτως ἂν εἶχον λήξει ἢ μὴ κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Νομοθετικοῦ τούτου Διατάγματος, ὅτι ὡς χρόνος ἐνάρξεως τῆς ἀναθεωρήσεως καθορίζεται ἡ ἡμερομηνία ἀφ' ἧς λόγῳ τῶν πολεμικῶν γεγονότων μετεβλήθησαν αἱ συνθήκαι, ὅφ' ἃς συνωμολογήθη ἢ σύμβαισις, μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψει πρὸς συμφητισμὸν τυχόν κερδῶν ἢ ζημιῶν τῆς προηγουμένης περιόδου καὶ ὅτι ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἢ ἀπόφασις τῆς Διοικουσης Ἐπιτροπῆς ἢ Συμβουλίου τῶν Νομικῶν Προσώπων εἶναι ἀπορριπτικὴ δι' οἷον δῆποτε λόγον τῆς περὶ ἀναθεωρήσεως αἰτήσεως, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας δύναται, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου Δημοσίων Ἔργων, νὰ ἀποφασίξῃ μόνος περὶ τῆς ἀναθεωρήσεως καὶ τῶν ὄρων αὐτῆς.

Ἄρθρον πέμπτον. Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. Δ. 1851] 1942 καταργεῖται ἀφ' ἧς ἰσχυσεν, ἀπὸ τῆς χρονολογίας δὲ ταύτης εἰς τοὺς παρὰ τῷ Ὁργανισμῷ Λιμένος Πειραιῶς ἐν ἀποσπάσει Δημοσίους ὑπαλλήλους ἐξ ὑπηρεσιῶν ἐδρευουσῶν ἐν Ἀθήναις χορηγοῦνται

ὑπὸ τοῦ Ο.Λ.Π. τὰ ἐξοδα κινήσεως διὰ τῶν σιδηροδρόμων καὶ τροχιοδρόμων, καθοριζόμενα ἐκάστοτε δι' ἀποφάσεως τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ὁργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰανουαρίου 1943.

ΚΑΝ. ΔΙΑΤ. Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 28)2)42 Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἁρθροῦ 5 τοῦ Διατάγματος τῆς 27)9) 40 «περὶ συνθέσεως, ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν συσταθέντων ἄχρι τοῦδε Γραφείων Ἑργασίας Λιμένων».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 51 τῆς 11 Μαρτίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει :

1) Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 Νομοθ. Δ)τος τῆς 30—4—41 «περὶ ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν κλπ.», ὡς ἀντικαταστάθῃ ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 194 τῆς 17—6—41 Ν. Δ)τος.

2) Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ κωδικοποιουμένου τοῦ Νόμου 5167 καὶ 5944 Δ)τος τῆς 4—3—1932 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτῶν ἐργασιῶν», ὡς τοῦτο συνεπληρώθῃ ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 3 τοῦ Ἀναγν. Νόμου 2212)40, μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἑργασίας, καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 315)1942 σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἑργασίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσανεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον. Ἡ ὑπὸ τῆς 1ης παραγράφου τοῦ ἁρθροῦ 1 τοῦ Δ)τος τῆς 28—2—48 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἁρθροῦ 5 τοῦ Δ)τος τῆς 27—9—40 «περὶ συνθέσεως, ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν συσταθέντων ἄχρι τοῦδε Γραφείων Ἑργασίας Λιμένων» προβλεπομένη ἐιδικὴ ἐπαύξεισις τοῦ τιμολογίου φορτῶν διὰ τὰς δαπάνας λειτουργίας τῶν ἐν λόγῳ Γραφείων αὐξάνεται ἀπὸ εἰκοσιν εἰς τριακοσίας δραχμὰς κατὰ τόννον φορτοεκφορτωνομένου ἐμπορεύματος.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἑργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7ῃ Δεκεμβρίου 1942

ΚΑΝ. ΔΙΑΤ. Περὶ ἰδρύσεως Ταμείου Ἐπιχειρηματικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κρεοπωλείων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 56 τῆς 13 Μαρτίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Ν. Διατάγματος ὑπ' ἀριθ. 912 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1.— Συνιστᾶται Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κρεοπωλῶν», ἐδρεῖον ἐν Ἀθήναις καὶ ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἐλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας.

Ἄρθρον 2.— Σκοπὸς τοῦ Ταμείου εἶναι ἡ χορήγησις ἐφ' ἅπασι ἡ περιοδικῶν ἐπικουρικῶν παροχῶν εἰς τὰ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἄρθρον τοῦ παρόντος ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα, εἰς περιπτώσιν ἀναπηρίας, ἀτυχῆματος καὶ γήρατος, ὡς καὶ εἰς τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῶν ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ προστάτου αὐτῶν ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου.

Ἄρθρον 3.— Εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ παρόντος ὑπάγεται ὑποχρεωτικῶς δι' ἐπικουρικὴν ἀσφάλισιν τὸ παρὰ τῷ Ἰδρύματι τῶν Κοιν. Ἀσφαλίσεων κατὰ κυρίαν ἀσφάλισιν ἀσφαλιζόμενον προσωπικὸν τῶν κρεοπωλῶν τῆς περιφερείας τῆς τέως Διοικήσεως Πρω-

τευούσης καὶ Πειραιῶς. Ἡ ὑπὸ τοῦ Ταμείου παρεχομένη ἀσφάλις δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου νὰ ἐπεκταθῇ εἰς περιφέρειας καὶ ἄλλων πόλεων τῆς Ἑλλάδος.

Ἄρθρον 4.—Τὸ Ταμεῖον διοικεῖται ὑπὸ ἐταμελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀποτελουμένου α) ἐκ δύο ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑφυπουργείου Ἐργασίας, ἐξ ὧν ὁ εἰς ὁρίζεται Πρόεδρος, β) ἐξ ἑνὸς ἐκπροσώπου τῶν ἐργοδοτῶν ὑποδεικνυμένου ὑπὸ τῆς οἰκείας ὀργανώσεως αὐτῶν, γ) ἐκ τεσσάρων ἐκπροσώπων τῶν ἡσφαλισμένων ὑποδεικνυμένων ὑπὸ τῆς οἰκείας ὀργανώσεως αὐτῶν.

Ἀπαντᾷ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου μετ' ἰσαριθμὸν ἀναπληρωματικῶν διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας.

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστου ἔτους ἐκλέγεται μεταξὺ τῶν ὑπὸ στοιχείον γ' μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὁ Ἀντιπρόεδρος αὐτοῦ.

Χρέη Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀσχεῖ εἰς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑφυπουργείου Ἐργασίας διοριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 5.—Πόροι τοῦ Ταμείου εἶναι α) εἰσφορὰ τῶν ἡσφαλισμένων ὁριζομένη εἰς 3 ο) ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν, β) ἰσόποσος συνεισφορὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν, γ) οἱ τόκοι τῶν κεφαλαίων καὶ αἱ πάσης φύσεως πρόσδοσι ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Ταμείου, δ) πᾶσα πρόσδοσι προερχομένη ἐκ χαρακτηριστικῆς αἰτίας.

Ἄρθρον 6.—Ὁ δυνάμει τῶν διατάξεων τῆς ἀπὸ 24 Μαΐου 1939 Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας ὑφιστάμενος Εἰδικὸς Λογαριασμὸς Οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν ἐξερχομένων τοῦ ἐπαγγέλματος ὑπαλλήλων κρεοπωλείων Πειραιῶς καὶ Συνοικισμῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος συγχωνεύεται μετὰ τοῦ συνιστούμενου Ἐπικουρικοῦ Ταμείου. Οὕτω αἱ διατάξεις αἱ ἀφορῶσαι τοὺς πόρους αὐτοῦ καταργοῦνται καὶ ἡ περιουσία αὐτοῦ περιέρχεται εἰς τὸ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Κρεοπωλείων.

Ἄρθρον 7.—1) Διὰ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ὅπερ θέλει ἐγκριθῇ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἁρθρου 59 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τῆς ἀσφαλιστικῆς νομοθεσίας», θὰ ὁρισθῶν:

Ὁ τρόπος τῆς διοικήσεως καὶ αἱ δαπάναι αὐτῆς, ὡς καὶ ἡ ἐκπροσώπησις τοῦ Ταμείου, ὁ τρόπος εἰσπράξεως, διαχειρίσεως καὶ διαθέσεως τῶν πόρων καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως καὶ τοποθετήσεως ἐν γένει τῶν κεφαλαίων τοῦ Ταμείου, αἱ προϋποθέσεις, ὡς δέον νὰ πληροῦν τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν πρόσωπα διὰ νὰ τύχουν παροχῶν, τὸ ποσὸν τούτων, ὁ κύκλος τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ ἡσφαλισμένου προζώπων, ὁ τρόπος τῆς ἀσφαλιστικῆς ἀναγνωρίσεως τῆς προϋπηρεσίας τῶν ἡσφαλισμένων, τῆς καταβολῆς τῶν διὰ τὴν ἀναγνώρισιν αὐτῆς ποσῶν, ὡς καὶ οἱ ὑπόχρεοι τῆς καταβολῆς τούτων, καθὼς καὶ πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια ἀναγκαία διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ Ταμείου.

2) Πᾶσα τροποποίησις τοῦ Καταστατικοῦ ἢ ὀργανικῶν διατάξεων τοῦ περὶ οὗ ὁ νόμος Ταμείου θὰ ἐνεργῇ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἁρθρου 59 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 694/1937.

Ἄρθρον 8.—Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 20 Φεβρουαρίου 1943

2187/1943. ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. Περί τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Α. Ν. 405] 36 «περὶ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ Ἀποζημιώσεως Ἀρτοποιῶν τῆς Ἑλλάδος»

(Ε.Κ. τ. Α', φ. 57 τῆς 15 Μαρτίου 1943)

Ἄρθρον 1.

1. Ἡ παράγρ. 1 τοῦ ἁρθρου 7 Α.Ν. 405]36 «περὶ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ Ἀποζημιώσεως Ἀρτοποιῶν τῆς Ἑλλάδος» τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Πόροι τοῦ Ταμείου εἶναι εἰσφορὰ α) 50 λεπτῶν ἐφ' ἐκάστου χιλίου εἰσαγομένου ἄλλοδαποῦ σίτου, τοῦ ἐγχωρίου σίτου τοῦ συγκεντρουμένου ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς προστασίας ἐγχωρίου παραγωγῆς καὶ τοῦ ἐγχωρίου σίτου τοῦ προερχομένου ἐκ τῆς ἐλευθέρως ἀγορᾶς καὶ ἀλεθόμενου ὑπὸ τῶν ἀλευροβιομηχανῶν καὶ β) 65 λεπτῶν ἐπὶ ἐκάστου χιλιογράμμου εἰσαγομένων ἀλεύρων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Πρὸς τὸν σῖτον ἐξομοιοῦται καὶ πᾶν ἀλεθόμενον εἶδος δημητριακῶν καρπῶν καὶ χρησιμοποιούμενον εἰς τὴν παρασκευὴν τοῦ ἄρτου.

Τὰ ἀνωτέρω ποσὰ δύνανται ν' αὐξομοιωθῶσιν ἀναλόγως τῶν ἐκάστοτε κρατουσῶν συνθηκῶν δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ Ἐπισιτισμοῦ Ὑπουργοῦ μετὰ ἡτιολογημένην πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου.

Ποσοστὸν ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ Ταμείου διατίθεται διὰ τὴν χορήγησιν βοηθημάτων κατὰ τὰ εἰδικώτερον δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καθορισθέντος.

2. Αἱ πάσης φύσεως ὀφειλαὶ πρὸς τὸ Ταμεῖον εἰσπράττονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ εἰσπράξεως Δημοσίων ἐσόδων, βεβαιούμεναι ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐκδίδονται καὶ ἀπασαί αἱ πρὸς εἰσπραξίν ἀπαιτούμεναι πρᾶξεις.

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Διοικητ. Συμβουλίου, τὸν Ἀντιπρόεδρον αὐτοῦ καὶ τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου παρέχεται μηνιαία ἀποζημιώσις καθοριζομένη ἐκάστοτε δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ Ἐπισιτισμοῦ Ὑπουργοῦ μετὰ πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 3.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 19 Φεβρουαρίου 1943.

ΚΑΝ. ΔΙΑΤ. Περί τῶν ὑποβλητέων δικαιολογητικῶν ἐγγράφων διὰ τὸν κανονισμόν τῆς ἀπονεμητέας εἰς ἐξερχομένους τῆς ὑπηρεσίας δημοτικούς καὶ κοινοτικούς ὑπαλλήλους συντάξεως κλπ.

(Ε.Κ. τ. α', φ. 62 τῆς 20 Μαρτίου 1943)

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

12300]Α 115]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας

Περί καταβολῆς ἀποδοχῶν ὡς δώρου, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, εἰς πάντας τοὺς μισθωτοὺς.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]41 Νομ. Δ)τος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν

τῶν μισθωτῶν κλπ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]1941 ὁμοίου.

Ἀποφασίζομεν

1) Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα ἐπιβάλλομεν τὴν καταβολὴν δώρου εἰς πάντας τοὺς μισθωτοὺς τοὺς συνδεομένους μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου (μονίμους, ἐκτάκτους, ἐπὶ συμβάσει κλπ.), ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, τῶν Βιομηχανικῶν, Ἐμπορικῶν, Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ ἐργασίων ἐν γένει, ὡς ἑξῆς:

α) Διὰ τοὺς ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας, ἀνεξαρτήτως φύλου, ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ ἡμισυ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ μετὰ τοῦ σταθεροῦ ἐπιδόματος τῆς 1]2]43 καὶ β) διὰ τὰ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν ποσὸν ἴσον πρὸς (8) ὅκτι πλήρη ἡμερομίσθια.

2) Τὸ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον δῶρον θέλει καταβληθῇ τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1943 καὶ ἐφ' ὅσον οἱ δικαιούμενοι μισθωτοὶ κατὰ τὴν ἄνω ἡμερομηνίαν ἔχουν συμπληρώσει τοῦλάχιστον ἑνὸς μηνὸς ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἐργοδότη.

3) Ὡς ἡμερομίσθιον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης νοεῖται τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν ἀπολαυτῶν, ἃς ὁ μισθωτὸς ἔλαβεν ἢ ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν κατὰ τὴν 19 Ἀπριλίου 1943.

4) Προκειμένου περὶ μισθωτοῦ (ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρετοῦ) ἀμειβομένου κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατ' ἔραν ἢ κατ' ἐβδόμαδα, τὸ κατὰ τὴν παρούσαν ἀπόφασιν δῶρον θὰ ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὅρου ἀμοιβῆς πραγματοποιηθείσης κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς 20]4]43 μῆνα, προκειμένου δὲ περὶ ἐργατοτεχνικῶν ἀμειβομένων κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ μονάδα χρόνου ἢ ἐργασίας θὰ λάβουν τὸ κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου καὶ ἀναλόγως τῆς εἰδικότητός των, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7600]43 ἡμετέρας ἀποφάσεως (1) καθοριζομένων τοιούτων.

5) Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἰσχύει τυχὸν ἀπόφασις ἡμῶν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ διὰ τῆς παρούσης ἐπιβαλλομένου δώρου δὲν θέλει ὑπολογισθῇ τὸ ποσοστὸν μειώσεως τὸ ἐπιβληθὲν ὑπὸ τῆς καθιερούσης τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν ἀπόφασιν ἡμῶν. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, δὲν γίνεται οἰσθήποτε χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, τὸ κατὰ τὴν παρούσαν ἀπόφασιν δῶρον θέλει καταβληθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μισθοῦ, ὃν θὰ ἐδικαιοῦτο ὁ μισθωτὸς, ἐὰν προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του καὶ ὑπὸ καθεστῶς πλήρους ἀπασχολήσεως, ὑπολογιζομένων πᾶσιν τῶν μέχρι σήμερον δι' ἀποφάσεων ἡμῶν ἐπιβληθεισῶν αὐξήσεων τῶν ἐργαζομένων.

6) Εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης ὑπάγονται, λογιζόμενοι ὡς ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρεταί, καὶ οἱ ἐμμισθοὶ ἱατροί, νομικοὶ σύμβουλοι, θυρωροὶ πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, (ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ Ν. Δ)τος 1167), τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν, Νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων, Σανατορίων καὶ Νοσοκομείων. Δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης οἱ περιποιηταὶ (σερβιτόροι) καὶ βοηθοὶ αὐτῶν ἀμειβόμενοι μόνον ἐπὶ ποσοστοῖς, τὸ ὑπαλληλικὸν, ὑπηρετικὸν καὶ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ)τος 499]1941 καὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 5167 καὶ 5944 Νόμων, τὸ προσωπικὸν τῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ συγκροτημάτων, ὡς καὶ τὸ προσωπικὸν τὸ ἐργαζόμενον εἰς τὰ ἔργα τῶν Ἀρχῶν κατοχῆς.

7) Ἡ παρούσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν.

Ἡ παρούσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερ. τῆς Κυβ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17ῃ Ἀπριλίου 1943

11340]1943 Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 4520]1943 ἀποφάσεως Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς πρὸς τοὺς καθαριστὰς καὶ καθαριστριάς ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει α) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Νομοθ. Διατάγματος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κ.λ.π.», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]1941 ὁμοίου καὶ β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 4520]18—2—43 ἀπόφασιν ἡμῶν

Ἀποφασίζομεν

1. Κατ' ἐξαίρεσιν τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 4520]18—2—43 ἀποφάσεως ἡμῶν (2) καὶ εἰδικῶς διὰ τοὺς καθαριστὰς καὶ καθαριστριάς πᾶσιν τῶν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἀπόφασιν ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ἐπιβάλλομεν ὅπως τὸ ἐκ δραχμῶν 15.000 μηνιαίως πρόσθετον μηνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας, τὸ προβλεπόμενον ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως, θὰ καταβάλληται εἰς αὐτοὺς ἐφ' ὅσον οὗτοι προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των ἐπὶ νομίμῳ ἀμοιβῇ εἰς μίαν καὶ μόνον ἀποκλειστικῶς ἐπιχείρησιν.

Εἰς περίπτωσιν ὅπως καθ' ἣν οἱ ἐν λόγῳ μισθωτοὶ προσφέρουν ἀποδεδειγμένως ἐπ' ἀμοιβῇ τὰς ὑπηρεσίας των εἰς πλείονας τῆς μιᾶς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας τῶν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 4520]1943 ἀπόφασιν ἡμῶν ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, τὸ ἐκ δραχμῶν 15.000 πρόσθετον μηνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας θὰ καταβάλληται ἐξ ἴσου μεταξὺ τῶν ἀπασχολούντων τὸν μισθωτὸν ἐργοδοτῶν, κατανεμομένου τοῦτου ἐξ ἴσου μεταξὺ αὐτῶν.

2. Κατόπιν τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ εἰδικῶς διὰ τοὺς καθαριστὰς καὶ καθαριστριάς, τοὺς ἐργαζομένους κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰς πλείονας τῆς μιᾶς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας, θεωρεῖται ὡς μηδέποτε ἰσχύσασα ἡ διάταξις τῆς ὑπ' ἀριθ. 4520]43 ἀποφάσεως ἡμῶν περὶ καταβολῆς εἰς αὐτοὺς τοῦ ἐκ 15.000 δραχ. μηνιαίως προσθέτου μηνιαίου ἐπιδόματος ἀκριβείας τοῦ βίου. Ὅσοι ὅμως ἐκ τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν ἔτυχον μέχρι σήμερον τοῦ ἐν λόγῳ ἐπιδόματος, θεωροῦνται ὡς καλῶς λαβόντες τοῦτο, μὴ δικαιούμενοι τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν, ὅπως ζητήσωσι τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ, ἀπὸ 1—4—43 ὅμως ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ἀναλογούντος εἰς αὐτοὺς μεριδίου κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα.

3. Ἡ παρούσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν.

Ἡ παρούσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἀπριλίου 1943

9424]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας διὰ τὸν Μάρτιον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς παραγράφ. 11 καὶ 12 τῆς ὑπ' ὑπ' ἀριθ. 6170 ὑπὸ 1ης Μαρτίου ἐ. ἔ. κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ λειτουργίας συσσιτίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας» (3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 36]29]3]43 ἀναφορὰν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Συσσιτίων Ἐργατῶν καὶ Ὑπαλλήλων Καπνοβιομηχανίας, ἐν ἣ περιέχεται γνώμη αὐτῆς ὡς πρὸς τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς διὰ τὸν μῆνα Μάρτιον 1943

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Μάρτιον ἐ. ἔ. τὸ ἀν-

(2) Ἐπὶ τῇ Ἐφ. τ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 36, σελ. 156

(3) Ἐπὶ τῇ Ἐφ. τ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 37, σελ. 185.

τίμιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας εἰς δραχμὰς 350 ἡμερησίως.

Τὸ ποσὸν τοῦτο θέλει καταβληθῇ ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Συσσιτίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων Καπνοβιομηχανίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἀπριλίου 1943.

11596]1943 Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς παραγράφ. 11 καὶ 12 τῆς ὑπ' ἀριθ. 6170 ἀπὸ 1 Μαρτίου ἐ. ἐ. κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ λειτουργίας συσσιτίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας», τὴν ὑπ' ἀριθ. 7512(4)43 ἀναφορὰν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Συσσιτίων Ἐργατῶν καὶ Ὑπαλλήλων Καπνοβιομηχανίας, ἐν ᾗ περιέχεται γνώμη αὐτῆς ὡς πρὸς τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1943.

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον ἐ. ἐ. τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας εἰς δραχμὰς 400 ἡμερησίως.

Τὸ ποσὸν τοῦτο θέλει καταβληθῇ ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Συσσιτίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων Καπνοβιομηχανίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἀπριλίου 1943

11592]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν Θεατρικῶν Ἐπιχειρήσεων διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019 Ν. Δ., τὴν ὑπ' ἀριθ. 300 ἐ. ἐ. ἡμετέραν ἀπόφασιν, τὴν ὑπ' ἀριθ. 5 ἐ. ἐ. γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Νομ. Διατάγματος.

Ἀποφασίζομεν

Ὅπως ἡ ὑπ' ἀριθ. 3079 ἐ. ἐ. ἡμετέρα ἀπόφασις περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων⁽¹⁾ ἰσχύσῃ, ὡς ἔχει, καὶ διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1943.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἀπριλίου 1943

11493]1943 Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν Ὡδείων Ἀθηνῶν διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 330 ἐ. ἐ. ἡμετέραν ἀπόφασιν, τὴν ὑπ' ἀριθ. 5)1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ.)τος.

Ἀποφασίζομεν

Ὅπως ἡ ὑπ' ἀριθ. 3300(4)2)43 ἡμετέρα ἀπόφασις «περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν Ὡδείων

Ἀθηνῶν»⁽²⁾ ἰσχύσῃ, ὡς ἔχει, καὶ διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1943.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἀπριλίου 1943

11594]1943 Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν κουρείων, κομμωτηρίων κλπ. διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 300 ἐ. ἐ. ἡμετέραν ἀπόφασιν, τὴν ὑπ' ἀριθ. 5 ἐ. ἐ. γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ.)τος.

Ἀποφασίζομεν

Ὅπως ἡ ὑπ' ἀριθ. 5200(20)2)43 ἡμετέρα ἀπόφασις «περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν ἐργαζομένων εἰς ἐπιχειρήσεις Κουρείων, Κομμωτηρίων κλπ.»⁽³⁾ ἰσχύσῃ, ὡς ἔχει, καὶ διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1943.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἀπριλίου 1943.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συλλ. Σύμβασις Ἐργασίας Ὑποδηματεργατῶν.
(Χειροποιήτων ὑποδημάτων)

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 5ην Ἀπριλίου 1943 οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι κ. κ. Σταῦρος Πετρίδης, Πρόεδρος, καὶ Νικόλαος Ἐλευθεράτος Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ὀμοσπονδίας ὑποδηματοποιῶν τῆς Ἑλλάδος, Μενέλαος Μοσχολέτης Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Καταστηματαρχῶν ὑποδηματοποιῶν Ἀθηνῶν, Ἐλευθέριος Ρίτσος, Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Ἐργαλάβων ὑποδηματοποιῶν, Θεοφάνης Γαβαλάς Πρόεδρος Σωματείου Σανδαλοποιῶν καὶ Μονατεζήδων, Δημήτριος Χαλοῦλος Γενικὸς Γραμματεὺς ὑποδηματοπωλῶν καὶ Σανδαλοποιῶν Ἀθηνῶν, Ε. Τούντας Πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως μικροκαταστηματαρχῶν ὑποδηματοποιῶν καὶ Καραμπάτης κατασκευαστῆς Ἀθλητικῶν εἰδῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου Δημήτριος Κατσολίδης Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ε.Γ.Σ. Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος, Γ. Μπλίτης Πρόεδρος τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Ἀθηνῶν, Κων. Διαμαντόπουλος Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἐνώσεως ὑποδηματεργατῶν Ἀθηνῶν, ἅπαντες δεόντως ἐξουσιοδοτημένοι, ἀπεφασίσανεν τὴν ὑπογραφήν τῆς παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας, ἥτις τροποποιήσα καὶ συμπληροῦσα τὴν ἀπὸ 14 Μαρτίου 1940 (No καταθέσεως παρὰ τῷ Εἰρηνοδικοίῳ Ἀθηνῶν) Συλλογικῇ Σύμβασιν Ἐργασίας, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2)1941 ἀποφάσεως τῆς Α.Μ.Δ.Ε. Ἀθηνῶν, καθορίζει οὖρους ἔργασίας τῶν ὑποδηματεργατῶν χειροποιήτων ὑποδημάτων Ἀθηνῶν, ὡς κάτωθι:

Ἀρθρον 1ον.

Συμφωνεῖται ὅτι οἱ οὖροι τῆς παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας εἶναι ὑποχρεωτικοὶ διὰ πάντας τοὺς Καταστηματαρχὰς κατασκευαστὰς χειροποιήτων ὑποδημάτων Ἀθηνῶν, διὰ τοὺς Ἐργαλάβους ὑποδηματοποιούς Ἀθηνῶν, ὡς καὶ διὰ πάντα ἐν γένει ὑποδηματοποιῶν τῆς περιφερείας Ἀθηνῶν, ἐκ τῶν ἀνηκόντων εἰς τὰς ὑπογραψάσας τὴν παρούσαν Ὁργανώσεις.

Ἀρθρον 2ον.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι μέχρι τοῦδε, κατόπιν

(2) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 38, σελ. 220.

(3) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τεύχος 37, τόμος β', σελ. 185.

μακροχρονίου ἐθίμου, ἢ ἀμοιβῇ τῶν ὑποδηματεργα-
τῶν καταβάλλεται κατ' ἀποκοπὴν, κυμαινόμενη ἀνα-
λόγως τοῦ εἴδους καὶ τῆς ποιότητος τῶν κατασκευα-
ζομένων ὑποδημάτων, συμφωνεῖται ὅπως τὸ σύστημα
τοῦτο διατηρηθῇ ἐφεξῆς, καθοριζομένων κατ' ἀποκο-
πὴν ἀμοιβῶν (καλφαλικίων) δι' ἕκαστον εἶδος ὑποδη-
μάτων.

* Ἀρθρον 3ον.

ΑΝΔΡΙΚΑ, ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ἐκ δέρματος πολυτελοῦς
ἢ ὑφάσματος πολυτελοῦς. (Ἐξαιροῦνται μόνον τὰ ἐκ
βακέτας).

I. Πολυτελείας

Ἀνδρικά καὶ Γυναικεῖα πέτσινα, ἀπλᾶ καὶ κατρόκια	Δρ. 12,500
Δίσουλα ἀνδρικά ἐξώρραφα γκόλφ	> 14,500
Μονόσουλα ἀνδρικά ἐξώρραφα γκόλφ, ὑπο- χρεωτικῶς γαζί γύρω γύρω	> 13,500
Ἀνδρικά δίσουλα τακουνάτα	> 14,000
Μπότες Ἀξιοματικῶν ἀδιάβροχες μὲ φό- δρα τομάρια ἢ μὲ φόδρα πετσὶ	> 21,000
Μπότες Ἀξιοματικῶν λουστρινένιες	> 23,500
Μεταξωτὰ γυναικεῖα	> 15,000
Ἀνδρικά φιλαρένια ἢ δίπιαντα	> 21,000
Τυρολέξικα	> 15,000
Γυναικεῖα πέτσινα ἄνω τῶν 6 πόντων τᾶκων	> 13,500
Τρίσουλα ἀνδρικά τακουνάτα ἢ ἐξώρραφα	> 16,000
ΦΕΛΛΑ παντὸς τύπου καὶ ρυθμοῦ, ντυμέ- να ἢ μὴ	> 14,500

II. Κατηγορία Α' καὶ Κατηγορία ΑΒ'.

Ἀνδρικά καὶ Γυναικεῖα πέτσινα, ἀπλᾶ καὶ κατρόκια	> 9,500
Δίσουλα ἀνδρικά ἐξώρραφα γκόλφ	> 11,500
Μονόσουλα ἀνδρικά ἐξώρραφα γκόλφ, γαζί γύρω γύρω ὑποχρεωτικῶς	> 10,500
Ἀνδρικά δίσουλα τακουνάτα	> 11,000
Μπότες ἀξιοματικῶν ἀδιάβροχες μὲ φό- δρα τομάρια ἢ μὲ φόδρα πετσὶ	> 18,000
Μπότες ἀξιοματικῶν λουστρινένιες	> 21,500
Μεταξωτὰ γυναικεῖα ἢ λαμὲ	> 12,500
Ἀνδρικά φιλαρένια ἢ δίπιαντα	> 18,500
Γυναικεῖα πέτσινα ἄνω τῶν 6 πόντων τᾶκων	> 10,500
Τρίσουλα ἀνδρικά τακουνάτα καὶ ἐξώρραφα	> 13,000
ΦΕΛΛΑ παντὸς τύπου καὶ ρυθμοῦ ντυμέ- να ἢ μὴ	> 11,500

III. Κατηγορία Β'.

Ἀνδρικά καὶ γυναικεῖα πέτσινα, ἀπλᾶ καὶ κατρόκια	> 8,000
Δίσουλα ἀνδρικά ἐξώρραφα γκόλφ	> 10,000
Μονόσουλα ἀνδρικά γκόλφ, γαζί γύρω γύρω ὑποχρεωτικῶς	> 9,000
Δίσουλα ἀνδρικά τακουνάτα	> 9,500
Μεταξωτὰ γυναικεῖα ἢ λαμὲ	> 10,500
Γυναικεῖα πέτσινα ἄνω τῶν 6 πόντων τᾶ- κων	> 9,000
ΦΕΛΛΑ παντὸς τύπου καὶ ρυθμοῦ ντυμέ- να ἢ μὴ	> 10,000

IV. Κατηγορία Γ'.

Ἀνδρικά καὶ γυναικεῖα πέτσινα, ἀπλᾶ καὶ κατρόκια	> 7,000
Δίσουλα ἀνδρικά ἐξώρραφα γκόλφ	> 9,000
Μονόσουλα ἀνδρικά ἐξώρραφα, γκόλφ, ὑπο- χρεωτικῶς γαζί γύρω γύρω	> 8,000
Δίσουλα ἀνδρικά τακουνάτα	> 8,500
Μεταξωτὰ γυναικεῖα ἢ λαμὲ	> 10,000
Γυναικεῖα πέτσινα ἄνω τῶν 6 πόντων τᾶ- κων	> 8,000
Φελλὰ παντὸς τύπου καὶ ρυθμοῦ ντυμένα καὶ μὴ	> 9,000

V. Πέδιλα χωρὶς φόρτι καὶ σκληρό, κατρόκια
μὲ τακούνια μέχρι καὶ 6 πόντων ξύλοτάκων, σόλα
μὲ γλῶσσα, θὰ πληρώνονται:

Εἰς τὴν πολυτελείαν	δρ. 11,500
> Α' κατηγορίαν	> 8,500
> Β' κατηγορίαν	> 7,000
> Γ' κατηγορίαν	> 6,500

VI. Ὃταν τὰ ψίδια καὶ ἡ φτέρνα εἶναι πλεκτά
καὶ παραδίδονται εἰς τὸν κάλφα μονταρισμένα, θ' ἀ-
φαιρῶνται 800 δραχ. ἀπὸ τὰς ὡς ἄνω καὶ ἀποκο-
πὴν ἀμοιβάς.

VII. Εἰς τὴν κατηγορίαν πολυτελείας λαμβανο-
μένου ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ τεθεῖσαι κατ' ἀποκοπὴν ἀμοι-
βαὶ ἀντιστοιχοῦν δι' ὑποδήματα κατασκευαζόμενα
ἐπὶ παραγγελίᾳ, θὰ δύνανται νὰ κατασκευάζωνται καὶ
ἔτοιμα τοιαῦτα, μειωμένων τῶν ἀντιστοίχων κατ' ἀπο-
κοπὴν ἀμοιβῶν κατὰ 1.000 δραχμάς.

Ἐν ἀντιθέσει δὲ πρὸς τ' ἄνωτέρω εἰς τὰς κατη-
γορίας Α', Β' καὶ Γ' αἱ τεθεῖσαι κατ' ἀποκοπὴν
ἀμοιβαὶ ἀντιστοιχοῦν εἰς ὑποδήματα ἔτοιμα, δι' ὅ
διὰ τὰ κατασκευαζόμενα ἐπὶ παραγγελίᾳ θ' ἀξά-
νωνται αἱ ἀντίστοιχοι κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβαὶ κατὰ
δραχ. 1.000. Δὲν θεωροῦνται ὡς παραγγελίαι αἱ ἀλ-
λαγαὶ καὶ αἱ συμπληρώσεις μὲ μίαν ἢ δύο φάλτσες.

* Ἀρθρον 4ον

ΠΑΙΔΙΚΑ ἐκ δέρματος πολυτελοῦς ἢ ἐξ ὑφάσματος
(Ἐξαιροῦνται μόνον τὰ ἐκ βακέτας).

Α' Κατηγορία ὁ πόντος δραχμάς	130
Β' Κατηγορία > > >	110
Γ Κατηγορία > > >	100

Σημείωσις: Αἱ ἄνωτέρω τιμαὶ ἰσχύουν δι' οἰονδῇ-
ποτε Νο παιδικοῦ ὑποδήματος ἐκ τῶν ἀνωτέρω.

VIII. Ὡς ἀνώτατον ὄριον τᾶκων τῶν ὡς ἄνω παι-
δικῶν ὑποδημάτων καθορίζονται οἱ 2 1/2 πόντοι.

IX. Ἐφ' ὅσον θὰ κατασκευάζωνται ὑποδήματα μέ-
χρι τοῦ Νο 40 μὲ 3 1/2 πόντους τᾶκους, θὰ καταβάλ-
λωνται κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβαὶ ὡς ἐξῆς:

Κατηγορία Α'	8.000 δραχ. διὰ τὰ πέτσινα
Κατηγορία Β'	7.000 δραχ. διὰ τὰ πέτσινα
Κατηγορία Γ'	6.500 δραχμ. διὰ τὰ πέτσινα

X. Εἰς πᾶσας τὰς ἀνωτέρω τιμὰς παιδικῶν θὰ
προστιθεῖνται 500 δραχμ. διὰ πᾶν ζεῦγος ἐπὶ παραγ-
γελίᾳ κατασκευαζόμενον.

* Ἀρθρον 5ον

Υποδήματα βαρδουλοκραφωτὰ μὲ τὲνξ γάζωμα
στὴ μηχανή

Α'. Ἐξ ἀδιάβροχου δέρματος	
1) Ἀνδρικά	Δρ. 5,300
2) Γυναικεῖα καὶ κατρόκια	> 5,300
3) Πέδιλλα κατρόκια, τακούνια ντυμένα	> 4,000
4) Πέδιλλα κατρόκια, τακούνια βαμμένα	> 3,500
5) Φελλὰ παντὸς τύπου καὶ ρυθμοῦ ντυμέ- να ἢ μὴ	> 7,000
6) Παιδικὰ Νο 22-30	> 2,400
No 31-39	> 3,400

Β'. Ἐκ δέρματος προβιᾶς

1) Ἐφ' ὅσον τὰ φόρτια, οἱ μπομπέδες καὶ τὰ μποτ-
τίνια θὰ εἶναι ἐκ δέρματος, θὰ καταβάλλωνται αἱ
αὐταὶ ὡς ἄνω κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβαὶ, ἐφ' ὅσον ὁμοῦ
θὰ εἶναι ἐκ χάρτου ἢ χαρτονίου θὰ καταβάλλωνται
κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβαὶ ὡς ἐξῆς:

Προβιᾶς Ἀνδρικῆς	Δρ. 3,700
> Γυναικεῖες	> 4,100
> Γυναικεῖες κατρόκια	> 4,500
> Παιδικὰ Νο 22-30	> 2,200
> No 31-39	> 3,000

Τὰ ὑποδήματα ταῦτα θὰ ἐξομοιοῦνται ὡς πρὸς
τὴν σφράγισιν πρὸς τὰ τῆς Γ' κατηγορίας, προστι-
θεμένης τῆς λέξεως «σίντι-μπίτι» μόνον εἰς τὰ ἐξ

ἀδιαβρόχου καὶ «σίντι—μπίτι» Προβιές εἰς τὰ ἐκ προβιάς.

* Ἀρθρον 6ον

Μονὰ κολλητὰ ἢ γυριστὰ

Α' Σκαρπίνια

No 18—25	Δρ.	1.700
No 26	>	1.900
No 27	>	2.200

Β' Μποτάκια

No 18—25	Δρ.	2.000
No 26	>	2.200
No 27	>	2.500

Διὰ κάθε No ἄνω τῶν 27 τῶν δύο ὡς ἄνω εἰδῶν θὰ προστίθενται διακόσιαι δραχ. ἐπὶ πλέον.

* Ἀρθρον 7ον

Ρελιαστὰ (No 18—25)

Καστόρια λευκὰ ξυσμένα	Δρ.	800
Λουστρίνια, τελατίνια, προβιές, ξυσμένα	>	700
Καστόρια λευκὰ ἄξυστα	>	700
Λουστρίνια τελατίνια, προβιές, ἄξυστα	>	600

* Ἀρθρον 8ον

Παιδικὰ Μονόδιπλα, Προβιές φόρτια καὶ σκληρὰ χάρτινα, πάτωμα στὸ χέρι, γάζωμα στὴ μηχανή.
No 20—26 Δρ. 2.400

* Ἀρθρον 9ον

Παντόφλαι καὶ συναφή

Α' Πασούμια μονὰ, Μαλακὲς	Δρ.	1.500
Γαλλικὲς	>	1.800
Γαλλικομάλακες	>	1.600
Πασούμια κατσόκια	>	1.500
Πασούμια Λουκιέν	>	2.100
> Μεταξωτὰ	>	2.500
Γοβάκια Πολίτικα	>	1.700
> Γαλλικὰ	>	1.800
Παιδικὰ παντοφλάκια No 23—31	>	1.500
Γοβάκια ρούχινα	>	1.500
Β' Παντόφλες		
Παντόφλες με φελλὸ	Δρ.	1.300
> Μονές	>	1.000
Παντοφλοπάσουμα	>	800
Παντόφλες χωρικὲς τομαρένιες	>	1.500
Γόβα με γλῶσσα με φόρτι	>	1.000
Γαλλικὲς ὀρνάνι	>	2.000

Γ'. Αἱ τιμαὶ τοῦ παρόντος ἄρθρου ἰσχύουν διὰ καταστήματα Β' καὶ Γ' Κατηγορίας.

Ἐφ' ὅσον τὰ εἶδη αὐτὰ θὰ κατασκευάζονται ἢ θὰ πωλῶνται εἰς καταστήματα Κατηγορίας Α' ἢ Πολυτελείας, θὰ αὐξάνονται αἱ ὡς ἄνω τιμαὶ κατὰ 20% καὶ θὰ σφραγίζονται ὑποχρεωτικῶς δι' εἰδικῆς σφραγίδος, ἥς ὁ τύπος θέλει καθορισθῇ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

* Ἀρθρον 10ον

Α'. Ἀνδρικά καὶ Γυναικεῖα μόνον ἐκ δέρματος βακέτας

Ἀρβυλα κοινὰ με σκληρὰ No 39—45 Γ'.	>	6.000
Λάστιχα ἀτίφια No 39—45 (σκαρπίνια) Γ'.	>	6.000
Νταμαρίστια Γ'.	>	6.000
Ἀρβυλα παιδικὰ με σκληρὰ No 33—38	>	3.500
Μπότες ψηλὲς μονές	>	12.000
Μπότες ψηλὲς διπλῆς	>	13.000
> Μέτριες	>	10.000

Β'. Βακέτες παιδικὰ. Τὰ συνήθως παραγγελλόμενα ὑπὸ τῶν Κρατικῶν Προμηθειῶν διὰ ἰδρύματα, ἱματισθήκην κ.λπ.

No 23—28	Δρ.	2.000
No 29—31	>	2.500
No 32—38	>	3.000
No 39—41	>	3.500
No 42—46	>	5.000

* Ἀρθρον 11ον

Ἐπισκευαὶ ἐν γένει.

	Πολυτ.	Κατ. Α'.	Κατ. Β'.	Κατ. Γ'.
Σόλες μισὲς ἀνδρικές καὶ γυναικεῖες	3.000	2.500	2.000	2.000
Σόλες ὁλόκλ. ἀνδρική.	6.000	4.500	4.000	4.000
> > γυναικ.	5.000	3.500	3.000	3.000
Ψίδια ἀνδρ. καὶ γυν.	7.000	6.000	5.500	5.000
Ρεμόντες ἀξιοματικ.	17.000	15.000	12.000	12.000
ἄλλαγμα σόλες καὶ ταχ.	6.500	5.500	5.000	5.000
> γυναικ. τακούν.	3.000	2.500	2.500	2.000
Πτερνίτες ἀνδρικοί	1.500	1.200	1.000	1.000
> γυναικεῖοι	800	700	600	500

* Ἀρθρον 12

Ἀθλητικὰ εἶδη ἐκ δέρματος

Ὑποδήματα ἀθλητικὰ Α' κατηγορίας	Δρ.	4.000
> > Β'.	>	3.000
> > Γ'.	>	2.500
> ἀνωμάλου	>	2.300
> > διπλᾶ	>	3.000
> Γυμναστικῆς	>	1.500
> δίσοιλα ὀρειβασίας	>	9.000
> > διπλᾶ με ἐλ-		

βετικὴν ραφὴν > 10.000
> > τρισόλα σκί > 10.500

Μπότες κυνηγίου > 9.500

Ὑποδήματα ξιφασκίας > 3.000

> Ποδηλασίας > 3.000

> Μπάσκετ διπλᾶ > 3.000

> Ποδοσφαίρου Α' Κατηγορ. > 3.500

> > Β' > 3.000

> > Γ' > 2.500

Σκάρες εἰς ὑποδήματα > 1.000

> > > τετράγωνοι > 1.200

Σκάρες εἰς ὑποδήματα καὶ μισὲς σόλες > 1.500

Διὰ τὰ γενικὰ θ' αὐξάνονται αἱ κατ' ἀποκοπὴν ὁμοίαι κατὰ > 350

Διὰ τὰ ὑποδήματα ἀλμάτων με δύο καρφία θ' αὐξάνονται αἱ κατ' ἀποκοπὴν ὁμοίαι τῶν ἀθλητικῶν ὑποδημάτων κατὰ 300 δραχμάς.

Ποδόσφαιρα, Πετόσφαιρα καὶ Χειρόσφαιρα

Τεμάχια 18	>	3.000
> 13	>	2.000
> 12 No 5	>	1.300
> 12 > 4	>	1.000
> 12 > 3	>	900
> 12 > 1 καὶ 2	>	750

Σφαῖραι Πυγμαχίας ἀπισειδεῖς ἢ μετὰ λωρίων.

Α', μέγεθος	>	3.500
Β'.	>	3.000

Σφαῖραι Γουῶτερ Πόλο, κρυφὴ ραφὴ καὶ βαλβίδα > 3.500

Σφαῖραι Μπάσκετ

12 τεμάχια No 7	>	2.300
12 > No 6	>	1.800

Διὰ τὸ γέμισμα τῶν Μεντισιεινμπόλλ καὶ Μπάσκετ—Μπόλ θὰ καταβάλλονται 750 δραχμαὶ ἐπὶ πλέον.

* Ἀρθρον 13ον.

Καθορίζεται διὰ τοὺς Κάλφας καὶ διὰ τὸ διὰ στήμα τῆς ἐλαττώσεως τῆς ἐργασίας κατώτατον ὄριον ἡμερομισθίου 2500 δραχμαί, τῶν ἐργοδοτῶν ὑποχρεομένων ὅπως δίδουν εἰς τούτους τόσα ζεῦγη ὑποδημάτων, ὥστε νὰ πραγματοποιοῦν καθ' ἑκάστην καὶ συνεχῶς τὸ ἡμερομισθίον τοῦτο.

* Ἀρθρον 14ον.

Διὰ τοὺς Κόπτες, Μηχανικούς, Ψευλαριστρίδας κ.λπ. ἀπασχολουμένους εἰς τὴν προπαρασκευαστικὴν

εργασίαν τῶν ὑποδημάτων, καθορίζονται τὰ ἐν τοῖς ἐπομένοις ἄρθροις κατωτάτα ὅρια ἀμοιβῶν.

Ἄρθρον 15ον.

Ἀνδρικά, Γυναικεία, Παιδικὰ ἐκ δερματος πολυτελοῦς ἢ ὑφάσματος πολυτελοῦς (ἐξαιροῦνται μόνον τὰ ἐκ βακέτας).

Α'. Ἐφ' ὅσον ἀμείβονται κατ' ἀποκοπὴν

Ι) Ἀνδρικά, Γυναικεία φόντια (γαρνίρισμα)

Πολυτελείας, τὸ τεμάχιον	Δρ.	2.600
Κατηγορίας Α'.	>	1.500
> Β'.	>	1.200
> Γ'.	>	1.100

ΙΙ) Παιδικὰ φόντια (γαρνίρισμα)

Κατηγορίας Α', Νο 21—30	>	800
> Α', Νο 31—39	>	1.100
> Β', Νο 21—30	>	700
> Β', Νο 31—39	>	1.000
> Γ', Νο 21—30	>	500
> Γ', Νο 31—39	>	700

Β'. Ἐφ' ὅσον χρησιμοποιεῖται τὸ σύστημα τῆς κατὰ χρόνον ἀμοιβῆς καθορίζεται κατωτάτον ὅριον ἡμερομισθίου διὰ μὲν τοὺς ἄρρενας μηχανικοὺς δρχαμαὶ 6.000, διὰ δὲ τὰς θήλειαις 5.000.

Οἱ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ Μηχανικοὶ (ἄρρενες ἢ θήλειαι), ἀσκέτως ὑπάρξεως ἢ μὴ ἐργασίας, δὲν θὰ λαμβάνουν ἐβδομαδιαίως ὀλιγωτέρας τῶν 15.000. Ἐφ' ὅσον ὁ, ὡς συνεφωνήθη τὸ σύστημα τῆς ἐβδομαδιαίας ἀμοιβῆς ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ καθορίζεται κατωτάτον ὅριον 24.000 ἐβδομαδιαίως, ἀσκέτως ὑπάρξεως ἢ μὴ ἐργασίας.

Γ'. Τὰ τῆς παραγράφου Β' ἰσχύουν καὶ διὰ τοὺς κόπτας καὶ πετσοκόπτας.

Δ'. Αἱ ὡς ἄνω κατηγορίαι τῶν ἐργατῶν, ἐφ' ὅσον χρησιμοποιοῦνται ἔστω καὶ μίαν ὥραν μόνον, θὰ λαμβάνουν ὀλόκληρον τὸ ἡμερομισθίον.

Ε'. Διὰ τὰς τεχνιτικὰς ρεγουλαρίστριας καθορίζονται τὰ κατωθὶ κατωτάτα ὅρια ἡμερομισθίου.

Ρεγουλαρίστρια Κατηγορία Α'	Δρ.	3.500
> Β'	>	2.500

Αἱ μαθητευόμεναι ρεγουλαρίστρια θ' ἀμείβωνται κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀπὸ 10 Μαρτίου 1943 ὑπ' ἀριθ. 7600 Α'.61 ἀποφάσει τοῦ Ὑφυ. σουργού Ἐργασίας ὀριζόμενα.

ΣΤ'. Διὰ τοὺς μαθητευομένους καὶ βοηθοὺς κόπτας, πετσοκόπτας καὶ μηχανικοὺς, καθορίζονται κατωτάτα ὅρια ἡμερομισθίων ὡς ἑξῆς.

Αὐτὸς ἐτος μαθητείας	Δρ.	3.000
Βον >	>	3.500
Γον >	>	4.000
Δον >	>	5.000

Ἄρθρον 16ον

Ἀνδρικά, Παιδικὰ ἐκ Βακέτας

Μπότες μὲ φόδρες	Δρ.	1.300
Σκαρπίνια μὲ φόδρες	>	1.000
Μπότες κυνηγίου μὲ φουσούνα	>	3.000
Παιδικὰ ἐν γένει	>	500

Κατὰ τὰ ἄλλα ἰσχύουν οἱ ὅροι τοῦ 15ου ἁρθρου τῆς παρούσης.

Ἄρθρον 17ον

Φόντια Μονῶν καὶ Παντοφλῶν

Α'. Γαρνίρισμα

α) Ἐφ' ὅσον χρησιμοποιεῖται τὸ σύστημα τῆς κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβῆς.

Παντόφλες	Δρ.	250
Πασούμια	>	200
Μονόδιπλα	>	300

Παντόφλες ἀπὸ τομάρι > 180

Παντόφλες ἀπὸ τομάρι ἢ τσίτι ἢ κουβέρτες μὲ κομμάτια > 200

Β'. Ἐφ' ὅσον ὁμως χρησιμοποιεῖται τὸ σύστημα τῆς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἢ τῆς ἐβδομαδιαίας ἀμοιβῆς, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ θὰ ἰσχύουν τὰ τῆς παρ. Β' τοῦ ἁρθρου 15 τῆς παρούσης.

Ἄρθρον 18ον

Ἐφ' ὅσον τὸ γάζωμα τῆς σόλας θὰ ἐκτελῇται ὑπὸ τῆς μηχανῆς, οἱ καθορισθεῖσαι ἀντίστοιχοι κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβαί, διὰ τοὺς κάλφας, θὰ μειοῦνται ὡς ἀκολούθως :

- 1) **Ἀνδρικά** Πολυτελείας καὶ Α' κατηγορίας Δρ. 1000
Β' καὶ Γ' κατηγορίας > 600
 - 2) **Γυναικεία** Πολυτελείας καὶ Α' κατηγορίας > 800
Β' καὶ Γ' κατηγορίας > 500
 - 3) **Κατρώκια** Πολυτελείας καὶ Α' κατηγορίας > 600
Β' καὶ Γ' κατηγορίας > 400
 - 4) **Ἀθλητικά** δίσουλα ὀρειβάσις καὶ διπλᾶ
μὲ ἐλβετικὴ γραφὴ > 1.000
 - 5) **Παιδικὰ** Α) **Βακέτες** τὰ συνήθως παραγγελόμενα
ὑπὸ τῶν Κρατικῶν προμηθειῶν, δι' ἱ-
δρύματα, ἱματισθήκην κλπ. Δρ. 400
- Β) **Ἐκ δερματος πολυτελοῦς ἢ ἐξ ὑφάσματος**
Εἰς ἀπάσας τὰς κατηγορίας ἀπὸ Νο 22—30 Δρ. 400
ἀπὸ Νο 30 καὶ ἄνω > 600

Ἄρθρον 19ον

Ἀπασαὶ αἱ λοιπαὶ διατάξεις τῆς ἀπὸ 14 Μαρτίου 1940 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2/1941 Ἀποφάσεως τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀθηνῶν, ὡς καὶ τῶν τροποποιουσῶν καὶ συμπληρουσῶν τὰς ἀνωτέρω κατ' ἄρθρον 22 τῆς προμνησθείσης Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας ἀποφάσεων τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς, παραμένουσιν ἐν ἰσχύϊ, ἐφ' ὅσον δὲν τροποποιοῦνται ἢ δὲν καταργοῦνται διὰ τῆς παρούσης.

Ἄρθρον 20δν

Διὰ τὰς τυχόν ὑπαρχούσας συμβάσεις οἱ κατασκευασταὶ δικαιοῦνται νὰ ζητήσωσιν αὐξήσεις ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν ἀναλόγως μὲ τὰς καθορισθεῖσας διὰ τῆς παρούσης.

Πᾶσα ἀτομικὴ σύμβασις, ὑφισταμένη πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας, περιέχουσα διὰ τὸν μισθωτὸν εὐνοϊκωτέρους τῶν τῆς παρούσης ὁρους ἐργασίας, δὲν δύναται νὰ τροποποιηθῇ.

Ἄρθρον 21ον

Πᾶσα παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας θεωρεῖται ὡς ἀδικαιολόγητος καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεοῦσα τοὺς παραβάτας εἰς πενταπλασίαν ἀποζημίωσιν τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ὀριζομένης.

Ἡ παρῶσα συνετάγη εἰς τέσσαρα πρωτότυπα, ὑπογραφέντα ἀπὸ τὰς παρὰ τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς παρούσης ἀναφερομένων, ἐξ ὧν ἐν μὲν θὰ κατατεθῇ παρὰ τῇ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν καὶ ἀνά ἐν θὰ ληφθῇ παρὰ τῶν συμβαλλομένων μερῶν.

Ἄρθρον 22ον

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεῖται ἀπὸ 5ης Ἀπριλίου 1943 καὶ λήγει μετὰ τριμήνου ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Εἰρηνοδικεῖῳ Ἀθηνῶν καταθέσεώς της (*).

(*) Κατετέθη παρὰ τῇ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6890 τῆς 17 Ἀπριλίου 1943 πράξεως καταθέσεως.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

Η ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 2112 ΚΑΙ Η ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ

Καθώς είναι γνωστό, η αποζημίωσις του νόμου 2112, πού δικαιούται ο μισθωτός, όταν απολύεται απροειδοποίητα, δεν περιορίζεται μόνο στις αποδοχές σέ χρήμα, αλλά γενικώτερα υπολογίζεται με όλες τις τακτικές αποδοχές, πού είχε η δίκαιο του να έχη στο χρονικό διάστημα, πού έπρεπε προηγουμένως να γίνη ή καταγγελία της συμβάσεως εργασίας.

Ξέχωρα από τη νομολογία των Δικαστηρίων, πού έχει πάγια με την εφαρμογή του νόμου 2112 θεωρήσει τακτικές αποδοχές και τὸ μισθὸ σέ είδος, καθώς είναι ή παροχή τροφής ή δωματίου, όπου κατοικεί ο μισθωτός, με παραχώρησι από τὸν εργοδότη, σέ μερικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας συναντῶνται οί παροχές αυτές ως υποχρεωτικές γιὰ τὸν εργοδότη, (πρόχειρο παράδειγμα ή συλλογική σύμβασις εργασίας ύπαλλήλων παντοπωλείων, θυρωρῶν πολυκατοικιών κλπ.), ὥστε νὰ ἐπιβάλλωνται ὡς ὅρος μόνο της ἀτομικής συμβάσεως εργασίας, ἀλλά καί ἀμέσως ἀπὸ κανόνες τοῦ ἀντικειμενικοῦ δικαίου, καθώς είναι οί κανόνες τῶν συλλογικῶν συμβάσεων εργασίας.

Ἀκόμα καί σέ ειδικούς νόμους γιὰ ὠρισμένες κατηγορίες μισθωτῶν (πρόχειρο παράδειγμα ὁ νόμος 3756 τῶν ἀρτεργατῶν) ἔχουν θεσπισθῇ οί παροχές σέ είδος, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχη, κἂν ζήτημα ὅτι, κατὰ κανόνα, οί παροχές αυτές θεωροῦνται τακτικές ἀποδοχές τοῦ μισθωτοῦ.

Ἀπὸ τὴν ἀρχή αὐτή ξεκινῶντας ὁ νόμος υπολογίζει καί τις παροχές σέ είδος σὴν ἀποζημίωσι καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, ἀφοῦ γενικώτερος σκοπὸς του εἶναι νὰ δώσῃ, με *grosso modo* υπολογισμό, τὰ μέσα πού θὰ διευκολύνουν τὸν μισθωτὸν νὰ ἀντιμετώπισῃ, σὴν κρίσιμη ὥρα της ἀπολύσεώς του, τις βιωτικές ἀνάγκες.

Ὁ νόμος, σὴν περίπτωσι αὐτὴ της προνοίας του, δὲν θέλει νὰ ὑποστῇ πραγματικὴ ζημία ὁ μισθωτός. Εἶναι ἐνδεχόμενο μάλιστα νὰ μὴ μείνῃ οὔτε στιγμή, μετὰ τὴν ἀπολύσιν του ἀνεργός, ὅπως εἶναι ἐνδεχόμενο ν' ἀπασχοληθῇ σέ ἄλλη πιδ ἐπιχειρηθῇ εργασία ἢ καί ν' ἀπασχοληθῇ καί σὸν αὐτὸν εργοδότη, πρᾶγμα πού μπορεῖ, κατὰ κανόνα, νὰ συμβῇ σὴν μονομερῇ βλαπτικῇ μεταβολῇ τῶν ὁρῶν εργασίας.

Ἐν τούτοις ὅλα αὐτὰ δὲν ἐνδιαφέρουν νὰ ἐξεταστοῦν σχετικὰ με τὸ δικαίωμα της ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Ἀκόμα καί σὴν περίπτωσι τοῦ μισθωτοῦ πού ἀμείβεται με ποσοστά, πού δὲν εἶναι φυσικά ἀπὸ πρὶν ὠρισμένα, ἀλλ' ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν πορεία τῶν εργασιῶν της ἐπιχειρήσεως κ' ἀπὸ ἄλλες προϋποθέσεις, υπολογίζονται καί τὰ ποσοστά αὐτὰ σὴν ἀποζημίωσι τοῦ νόμου 2112, χωρὶς καί τότε νὰ ἐνδιαφέρῃ κἂν τὸ ὅτι εἶναι ἐνδεχόμενο, σὸ χρονικὸ διάστημα, πού θὰ ἔμενε ἀκόμα ὁ μισθωτός σὴν εργασία του, νὰ μὴ εἶχε ἢ ἐπιχειρήσῃς ἐνδεῖξῃ καμμιᾷ εργασίας, πού ν' ἀποδώσῃ ποσοστά.

Αὐτὸ φυσικά γίνεται καί γιὰ τὸ λόγο ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112 υπολογίζεται με βάσι τις ἀποδοχές πού εἶχε ἢ ἐδικαιοῦτο, πρὶν ἀπὸ τὴν κα-

ταγγελία, νὰ ἔχῃ ὁ μισθωτός.

ἔχοντας σὸ νοῦ ὅλα αὐτὰ τὰ δεδομένα, με τὴν ἔννοια τοῦ νόμου, καθὼς διαμορφώθηκε σωστὰ ἀπὸ τὴ θεωρία καί πρᾶξι, δὲν μπορεῖ νὰ γεννηθῇ ζήτημα ὅτι κ' ἡ παροχή τοῦ συσσιτίου, με τὸν πρόσφατο νόμο 2019/1942, γιὰ τὴν τόνωσι τῶν ἐργατικῶν δυνάμεων τοῦ μισθωτοῦ, υπολογίζεται κ' αὐτὴ σὴν ἀποζημίωσι τοῦ νόμου 2112.

Ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ἡ παροχή τοῦ συσσιτίου ἐπιβάλλεται μόνο σὴς περιπτώσεις της πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ, μ' ἐξαιρεσι της ἀδείας ἢ ἀσθενείας του, δὲν ἐμφανίζεται δυσκολία νὰ υπολογισθῇ, κατ' ἀρχήν, καί ἡ παροχή αὐτὴ σὴν ἀποζημίωσι τοῦ νόμου 2112, ἀλλὰ μόνο ζήτημα εἶνε ὁ μαθηματικὸς ὑπολογισμός, ν' ἀφαιρεθοῦν δηλαδὴ ὅσες ἡμέρες δὲν ἀπασχολήθη ὁ μισθωτός (Κυριακές κλπ.), ἀφοῦ, με τὴν ἀρχή πού κρατεῖ, ἡ ἀποζημίωσις υπολογίζεται με βάσι της ἀποδοχές, πού εἶχε καί ἐδικαιοῦτο, πρὶν ἀπὸ τὴν καταγγελία, νὰ ἔχῃ ὁ μισθωτός.

Ὁ μαθηματικὸς αὐτὸς ὑπολογισμός, ὡς συνέπεια της ἰδίας ἀρχῆς γιὰ τὸν υπολογισμὸ της ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, θὰ γίνη καί σὴν περίπτωσι της ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, με ἀδεία τοῦ Ὑπουργοῦ της Ἐργασίας, γιὰ οἰκονομικὴ ἀνεπάρκεια της ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως ἢ διατηρήσῃ σὴν ὑπηρεσία της ὁλόκληρο ἢ μέρος τοῦ προσωπικοῦ της.

Εἶναι σ' αὐτὲς τις περιπτώσεις ἐνδεχόμενο ἡ ἐπιχείρησις νὰ ἔχῃ, πρὶν δοθῇ ἡ ὑπουργικὴ ἀδεία, πού ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὸ ν. δ. 424 ὡς μόνος τρόπος ἐγκύρου ἀπολύσεως, σταματήσῃ τις ἐργασίες της, ὁπότε φυσικά, ἀφοῦ δὲν ἀπασχολεῖ τὸν μισθωτό, δὲν υποχρεώνεται καί σὴν παροχὴ συσσιτίου.

Μ' αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει, ὅτι δὲν θὰ υπολογισθῇ σὴν ἀποζημίωσι τοῦ νόμου 2112 καί ἡ παροχή τοῦ συσσιτίου, ἀπλῶς θὰ λογαριαστοῦν ὅσες ἡμέρες πραγματικὰ ἀπασχολήθη ὁ μισθωτός σὸ χρονικὸ διάστημα, πού ἔπρεπε προηγουμένως νὰ γίνη ἡ καταγγελία της συμβάσεως εργασίας, κ' ἀνάλογα θὰ υπολογισθῇ καί ἡ εἰδικὴ αὐτὴ παροχή, με τὴν προϋπόθεσι πάντως ὅτι τὸ χρονικὸ διάστημα πού ἔπρεπε νὰ γίνη ἡ καταγγελία της συμβάσεως εργασίας ἐπίπτεῖ μέσα σὸ χρονικὸ διάστημα, ἀφ' ὅτου ἄρχισε ἡ παροχή, κατὰ τὸ νόμο 2019/1942, ἀπὸ τις 20 Δεκεμβρίου 1942 τὸ ἀντίτιμο τοῦ συσσιτίου κ' ἀπὸ τὴν 1η Ἰανουαρίου 1943 τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως της τροφῆς τῶν μισθωτῶν.

X

ΣΤΗΛΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Δ. Νικήταν, δικηγόρον Θεσσαλονίκην. Ἐλάβομεν ἐπιστολήν σας. Ἀπεστείλαμε ταχυδρομικῶς τὰ ὑπ' ἀριθ. 4,5,6,7,8,9,10,11,14,15,16,17,18,19,20 καί 21 τεύχη.

Π. Ἀντισάν, δικηγόρον, Βόλον. Ἐλάβομεν ἀντίγραφα ἀποφάσεων, διὰ τὰ ὁποῖα σᾶς εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 34 τεῦχος τὸ ἀπεστείλαμεν ταχυδρομικῶς.

Γ. Μυλωνόπουλον, δικηγόρον, Θεσσαλονίκην. Ἐπιταγὴ δι' ἀνανέωσιν συνδρομῆς σας ἀπὸ 1ης Μαΐου 1943—15 Ὀκτωβρίου 1943 ἐλήφθη. Ἀποστέλλομεν σχετικὴν ἀπόδειξιν.

Γ. Τσάμην, δικηγόρον, Πάτρας. Ἐπιταγὴ δι' ὑπόλοιπον συνδρομῆς σας ἀπὸ 15-3-43 μέχρι 1-9-43 ἐλήφθη. Ἀποστέλλομεν σχετικὴν ἀπόδειξιν.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον}
ΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 41

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
15 ΜΑΪΟΥ 1943

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΣ : Αι εργατικά διαφοραί καὶ ἡ ζώη τοῦ μισθωτοῦ. — Μία διευκρίνισις. — Βλέβη-
ραι ἀσάφειαι. Σελ. 291

ΑΡΘΡΑ, ΜΕΛΕΤΑΙ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

- Μισθωτός, ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμετάλλευσις, ὑπὸ
'Ανδρέου Γ. Χατζηδάκη, Παρέδρου τοῦ Νομικοῦ
Συμβουλίου τοῦ Κράτους Σελ. 292
- Παροχαὶ ἐργοδοτῶν, πρὸς μισθωτοὺς ὑπὸ τύπον
δανείων, ὑπὸ 'Ηλία Σ. 'Ηλιοῦ, δικηγόρου. Σελ. 294

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑ- ΦΕΡΟΝΤΟΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

- Παροχαὶ εἰς τὸν μισθωτὸν ἐξ εὐμενείας καὶ
δικαιώμα διακοπῆς. Ὅροι ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἡ
διακοπὴ τῶν παροχῶν εἶναι παράνομος : 'Εφ' ὅ-
σον ὁ ἐργοδότης διετύλωσε τὸ δικαίωμα νὰ κα-
ταργήσῃ εἰδικὰς παροχάς, κατ' ἐλευθέραν του
θέλησιν, ἡ κατάργησις εἶναι νόμιμος μόνον ἂν
εἶναι γενικὴ δι' ὅλους τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ὑπη-
ρετούντας παρ' αὐτῷ. — Μὴ χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν
τοῦ μισθωτοῦ δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελή-
σεως τοῦ ἐργοδοτοῦ καὶ αὐξήσεις ἀποδοχῶν. —
'Υπαγωγὴ καὶ τῶν ἐφ' ἑδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν,
ὑπὸ *Ι. Γαϊτάνου*, Πρωτοδίκου (Πρωτ. 'Αθηνῶν
1903/1943) Σελ. 303

ΑΝΕΡΓΙΑ

- 'Ακυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας
κατὰ ν. δ. 424/1941. 'Επιλογὴ τῶν ἐκ τῶν
νόμων 2112 καὶ 3514 ἀποζημιώσεων καὶ συν-
έπειαι : Σχετικὴ ἀκυρότης. — Παραίτησις ἀπὸ
τῆς ἐκ τοῦ ν. δ. 424 προστασίας ἂν ὁ μισθωτός
ἐπελέξατο τὴν ἐκ τῶν νόμων 2112 καὶ 3514 ἀπο-
ζημιώσιν. — Θέσις τοῦ μισθωτοῦ ἐν περιπτώσει
στρατεύσεως. — 'Ακυρότης ἀπολύσεως ἀνσπήρου
κατὰ τὸ ν.δ. 424/1942 ἐν συνδυασμῷ πρὸς ν.δ. 1040

καὶ 1336/1942, ὑπὸ *Ι. Παπαγεωργοπούλου*, Πρω-
τοδίκου (Πρωτ. 'Αθηνῶν 1892/1943). Σελ. 304
— *Ν. Δ. 424/1941 καὶ ἔννοια ἐκμετάλλευσεως :*
Χαρακτηρισμὸς καὶ τῆς πολυκατοικίας τῆς ἐνοι-
κιαζομένης πρὸς στέγασιν γραφείων καὶ καταστη-
μάτων ὡς ἐκμεταλλεύσεως. — 'Υπαγωγὴ τῶν ὑπη-
ρετούντων μισθωτῶν εἰς τὸ ν. δ. 424/1941, ὑπὸ
Γ. Βαρσάμου, Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν (Προ-
έδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν 4292/1943). Σελ. 307
— 'Αναστολὴ ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως ὑπὸ σύστημα
ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. 'Υποχρέωσις ἐλαχίστου
ὁρίου ἀποδοχῶν καὶ ἔννοια προσφορᾶς ὑπηρε-
σιῶν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ : Μεταρρυθμίσεις τοῦ
ν. δ. 424/1941. — Τὸ στοιχεῖον τῆς προσφορᾶς τῶν
ὑπηρεσιῶν δὲν εἶναι ἀπαραίτητον, ἐν περιπτώσει
καθιερώσεως τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς
ἐργασίας εἰς ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν ἀργοῦ-
σαν. — Ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας,
ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις
τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ. — Κακόβουλος
ἄσκησις δικαιώματος τοῦ ἐργοδοτοῦ καὶ συνέ-
πειαι, ὑπὸ *Α. Κωστήρη*, Προέδρου Πρωτ. Βόλου
(Προέδρου Πρωτ. Βόλου 249/1943). Σελ. 308

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- 'Εκτασις ἐφαρμογῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐρ-
γασίας Ἀνωνύμων 'Εταιριῶν : Παροχαὶ οἰκογε-
νειακῶν ἐπιδόματων καὶ 13ου μισθοῦ : Προστα-
σία μόνον τοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων. — Ἡ
παροχὴ τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδόματων, ἂν δὲν
στηρίζεται εἰς ρητὴν ἢ σιωπηρὰν σύμβασιν, δὲν
ἀρροᾷ, κατὰ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, τὸ
ἐξωτερικὸν προσωπικόν, ὑπὸ *Κ. Παγώνη*, Πρω-
τοδίκου (Πρωτ. 'Αθηνῶν 1807/1943). Σελ. 310

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

- *Εἰδικαὶ διατάξεις ἀναγκ. νόμου 244/1936*
μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 : Ἀρμοδιότης τῆς Πρω-
(Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

Εἰς τὸ παρὸν τεῦχος : Ὁ νόμος 14/1943 «περὶ τρόπου καταβολῆς τῶν αὐξήσεων τῶν
θνητῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων».

— Ἡ ἐπ' ἀριθ. 14000/1943 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀντι-
τίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλ-
λέψεων διὰ τὸν μῆνα Μάιον 1943

— Ἄλλαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελ-
τιώσεως τροφῆς μισθωτῶν διαφόρων κατηγοριῶν.

ΥΠΟ ΕΚΤΥΠΩΣΙΝ ΤΟ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ Α' ΤΟΜΟΥ ΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

Ἑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ προπληρωταί: Ἐξάμηνος Δρχ. 4000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζας, Νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 7000

Ἑμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι **ΧΡΟΝΗ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγουμένης σελίδος)

τοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς νὰ κρίνῃ περὶ τῶν λόγων ἀπολύσεως ἐφάδρων παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ μετὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ν. δ. 424/1941, ὑπὸ **Σ. Σταματιάδου**, Πρωτοδίκου (*Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 53/1943*) Σελ. 311

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

- Διαδικασία νόμου Γ'ΟΔ' καὶ δικαστικὸν ἔνσημον νόμου Γ'ΟΗ': Ἀνάγκη καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνόμηου εἰς τὰς ἄνω τῶν 10.000 δραχμῶν ἀγωγὰς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΟΔ'. (Ἀντίπαλοι ἀπόψεις καὶ ἐπιχειρήματα), ὑπὸ **Ε. Παγοροπούλου**, Πρωτοδίκου (*Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 100/1943*). Σελ. 313

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

- Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νομ. Δ)τος 1167/1942 «περὶ τρόπου καταβολῆς τῶν αὐξήσεων τῶν θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων», ΝΟΜΟΣ 14/1943 Σελ. 314
- Περὶ συστάσεως Ταμείου Ἀσφαλίσεως Θυρωρῶν Πολυκατοικιῶν καὶ Μεγάρων, ΚΑΝ. ΔΙΑΤ. Σελ. 314
- Περὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ τοῦ Ταμείου Συντάξεως Μηχανικῶν καὶ Ἑργοληπτῶν Δημοσίων Ἑργων κειμένης Νομοθεσίας, Ν.Δ. 2194/1943. 315
- Περὶ παρατάσεως τῆς ἀπαγορεύσεως χορηγήσεως ἐπαγγελματικῶν ἀδειῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων, 2224/1943 Σελ. 315
- Περὶ συμπληρώσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 579/1941 καὶ 1153 τοῦ 1942 Νομ. Διαταγμάτων, ΝΟΜΟΣ 3/1942 Σελ. 315
- Περὶ μετατροπῆς τοῦ Ὑφυπουργείου Ἑργασίας εἰς Ὑπουργεῖον Ἑργασίας, ΝΟΜΟΣ 17/1943. 315
- Περὶ παρατάσεως ἰσχύος Ν. Δ. 1110/1942 «περὶ διαγραφῆς ὀφειλῶν πρὸς Ἀνωνύμους Ἑταιρίας κλπ.», ΝΟΜΟΣ 10/1943 Σελ. 316

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων διὰ τὸν μῆνα Μάιον 1943, 14000/1943 Σελ. 316
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ταξιθετῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, 12525/1943 Σελ. 317

- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τὸν μῆνα Μάιον 1943, 14319/1943 Σελ. 317
- Περὶ καθορισμοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Μάιον 1943, 14320/1943. Σελ. 318
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν τῶν Ὁδαιῶν Ἀθηνῶν διὰ τὸν μῆνα Μάιον 1943, 14321/1943 Σελ. 318
- Περὶ καταβολῆς εἰς προσωπικὸν ΑΕΡΕ ἀποδοχῶν 15 ἡμερῶν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν τοῦ Πάσχα 102136/1943 Σελ. 318
- Περὶ παροχῆς ἐκτάκτου βοηθήματος ὡς δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, εἰς προσωπικὸν ἀναδόχων ἡλ/μοῦ, 11857/1943 Σελ. 318
- Περὶ παροχῆς ἐκτάκτου βοηθήματος ὡς δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, εἰς προσωπικὸν Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, 11358/1943 Σελ. 318
- Περὶ καταβολῆς ἀποδοχῶν ὡς δώρου, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, εἰς προσωπικὸν Ἀωνύμου Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας, 132470/1943. 31
- Περὶ παροχῆς ἐκτάκτου βοηθήματος ὡς δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, εἰς προσωπικὸν Κ.Ε.Τ.Η.Θ., 11381/1943. Σελ. 31
- Περὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 38872/15/10/1942 ἀποφάσεως Ἐπιτρόπου Ἑργασίας, 42958/1942 Σελ. 31
- Περὶ παρατάσεως ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων μεταφορέων καυσίμων ὑλῶν Πειραιῶς, 45388/1942 Σελ. 31
- Περὶ χορηγήσεως τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας βίᾳ ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1942 εἰς συνταξιούχους κλ. τοῦ Ταμείου Συντάξεων Σιδηροδρόμων Βορείου τικῆς Ἑλλάδος, 331/1943 Σελ. 31
- Περὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 38106/Ε 65 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, 42547/1943 Σελ. 31
- Περὶ ἐγκρίσεως ἐνοποιήσεως τῶν χορηγηθέντων δανείων πρὸς τοὺς ἡσφαλισμένους Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων τοῦ Κράτους, 43236/1942. 31

ΔΙΑΦΟΡΑ

- Ὁ νέος Ὑψηγῆς τοῦ Ἀστικοῦ καὶ Ἑργατικοῦ Δικαίου Σελ. 31
- Στήλη συνδρομητῶν Σελ. 31

ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΤΤΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 20^{ον} ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 41

ΑΘΗΝΑΙ 15 ΜΑΪΟΥ 1943

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ

Αί εργατικάι διαφοραί καὶ ἡ ζωὴ τοῦ μισθωτοῦ

Νὰ ἐπανεέλθωμεν πάλιν ἐπὶ τῆς ἀνάγκης τῶν δικονομικῶν μεταρρυθμίσεων πού ἐτέθησαν ἤδη ὑπὸ τὴν κρίσιν τῶν ἀρμοδίων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν;

Ἀσφαλῶς τὸ πρᾶγμα, καίτοι ἔχει ἐξαντληθῇ ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἐπιχειρημάτων περὶ τῆς ἀνάγκης νὰ γίνουιν αἱ ἐπιβαλλόμεναι δικονομικαὶ μεταρρυθμίσεις, δὲν παύει νὰ ἔχῃ τὸ ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον του.

Αἱ ἀπόψεις, πού ἀνεπτύχθησαν εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος μας, εἶναι, κατὰ κάθε βάσανον, καὶ κατὰ κάθε γνώμην, πού βασίζεται εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῆς σημερινῆς πραγματικότητος, ὀρθαί.

Δὲν ἔχει κατὰ τίποτε νὰ παραβληθῇ ἡ ἀπονομή τοῦ δικαίου εἰς βάρος οὔτε τοῦ μισθωτοῦ, οὔτε τοῦ ἐργοδότη μετὰ τὸ δικονομικὸν σύστημα, πού προτείνεται, καὶ οὔτε ἡ διαδικασία τοῦ νόμου Γ^{ος}ΟΔ' λόγῳ τῆς ἀπλότητός της ἡμπορεῖ, καλῶς χειριζομένη, νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ὑπερβολὰς καὶ ἀκρότητας, τοσοῦτα μᾶλλον, καθόσον διασφαλίζεται ἡ καλὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Δικαίου μετὰ τὸ μέσον τῆς ἐφέσεως ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου, ὅπου καὶ ὑπὸ τὸ ἰσχύον ἤδη δικονομικὸν σύστημα ἐκδικάζονται αἱ ἄνω τῶν 50.000 δραχμῶν ἐργατικάι διαφοραί. Τὸ Πρωτοδικεῖον θ' ἀποφαίνεται, μετὰ πλήρη νομικὴν καὶ οὐσιαστικὴν ἐκτίμησιν τῶν συναχθέντων ἐνώπιόν του. Ἡ δυνατότης μάλιστα τῆς ἐξετάσεως μαρτύρων εἰς τὴν κατ' ἐφεσιν δίκην καθιστᾷ τὴν κρίσιν του ἀκόμη ἀσφαλεστέραν, ἀφοῦ θὰ δύναται ἀμέσως καὶ ἐκ προσωπικῆς ἀντιλήψεως νὰ κρίνῃ τὴν ἀξιοπιστίαν τῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων, πρᾶγμα πού δὲν ἡμπορεῖ νὰ ὑποστηριχθῇ ἀπολύτως, ὅτι ἐπιτυγχάνεται μετὰ τὸ σημερινὸν γνωστὸν δικονομικὸν σύστημα τῆς ἐξετάσεως τῶν μαρτύρων ἐνώπιον εισηγητοῦ.

Ἀπομένουν φυσικὰ τὰ νομικὰ ζητήματα, πού θὰ ἐμφανισθοῦν κατὰ τὴν δίκην, ἡ λύσις τῶν ὁποίων δὲν ἡμπορεῖ βεβαίως νὰ ἔχῃ σχέσιν μετὰ τὸ εἶδος τῆς διαδικασίας, ἀλλὰ συνδέεται πάντοτε πρὸς τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς τοῦ δικαστοῦ, πού δὲν ἐξαρκᾷ τὴν ἐπίδειξιν τῶν ἐκ τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον ἐκδικάζονται αἱ διαφοραί.

Μεγαλυτέρα μάλιστα ἐπιμέλεια καὶ προσοχὴ θὰ παρατηρηθῇ, ὅταν τὸ Πρωτοδικεῖον δὲν δικάζει, ὡς ἤδη, εἰς πρῶτον βαθμὸν, ἀλλ' εἰς δεύτερον, ὡς ἔχει παγχοῖνως διαπιστωθῇ, ὅτι ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν κατ' ἐφεσιν καταβάλλει κάθε προσπάθειαν ὀρθῆς ἀπονομῆς τοῦ δικαίου.

Ἄν ἤδη ἀντὶ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν, διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐφέσεων, προτείνεται τὸ Πρωτοδικεῖον, τὸ πρᾶγμα ἀπλοῦσταται ἔχει τὸν λόγον τοῦ εἰς τὸ ὅτι ἐπεκτείνεται εἰς ἀπεριόριστον ὅριον ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου, καὶ ὅχι μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 50.000 καὶ φυσικὰ ἡ ἀνάθεσις τῆς ἐκδικάσεως εἰς δεύτερον βαθμὸν τῶν ἀσχετῶς ποσοῦ

ὑποθέσεων, εἰς ἓνα μόνον δικαστὴν, μετὰ ὅλην τὴν δυνατὴν ἐπιμέλειαν, δὲν εἶναι ἐνδεδειγμένη.

Διὰ νὰ καταδειχθῇ τέλος ἡ ἀνάγκη τῶν δικονομικῶν μεταρρυθμίσεων σημειώνεται καὶ ἓνα μόνον ἀποτέλεσμα ἐκ τῆς πράξεως, πρᾶγμα πού δὲν ἡμπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι, ὅπως καὶ ἂν τὸ ἐξετάσωμεν, πρέπει ὁ μισθωτὸς νὰ διευκολύνεται εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν δικαίων του: Ἀπὸ τὸ ν. δ. 424)1941 ἐνεφανίσθησαν πολλαὶ παραβάσεις. Εἶναι τὸ νομοθέτημα τῆς τρεχοῦσης ὥρας. Ἐνεφανίσθησαν παραβάσεις εἰς βάρος μισθωτῶν ἐπιχειρησεως. Ἄλλοι ἐξ αὐτῶν προσέφυγον ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου, κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, λόγῳ ποσοῦ, καὶ ἤδη ἔχουν ἱκανοποιηθῇ. Ἀντιθέτως ἄλλοι, πού προσέφυγον εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον, ἀφοῦ ἡ ἀπαίτησις τῶν ἀνήρχετο εἰς πᾶσαν μεγαλειτέρον τῶν 50.000 δραχμῶν, ἀνάμεινον ἀκόμη τὴν ὀριστικὴν ἀπόφασιν, πού θὰ ἱκανοποιήσῃ τὰ προσβληθέντα δικάϊά του.

Μετὰ ἄλλους λόγους ἄλλοι ἡμποροῦν νὰ ζοῦν καὶ ἄλλοι ἀγωνίζονται νὰ ζήσουν εἰς τὸ μέλλον, ἂν ἐννοεῖται γίνῃ δυνατόν, οἰκονομικῶς δυστυχεῖς, νὰ διατηρηθοῦν ἤδη εἰς τὴν ζωὴν.

Συμπέρασμα: Αἱ δικονομικαὶ μεταρρυθμίσεις πρέπει νὰ γίνουιν, διότι εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνουιν.

Μία διευκρίνισις

Διευκρινίζεται, διὰ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ πράγματος ὅτι αἱ δημοσιευθεῖσαι εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος μας δικονομικαὶ μεταρρυθμίσεις εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ^{ος}ΟΔ', πού προτείνει ὁ Πρωτοδίκης κ. Α. Φλωράκης, προϊστάμενος τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, εἶναι ἓνα ἀπόσπασμα ἀναφορᾶς του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης, διὰ τὰ ὅλα γενικώτερα μέτρα, πού ἐπιβάλλεται νὰ ληφθοῦν ἐν σχέσει μετὰ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Εἰρηνοδικείου καὶ ὅχι μόνον διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων γενικῶς κοινῶν διαφορῶν, καὶ διὰ τὰς ὁποίας προτείνει ἴδια μέτρα.

Βλαβεραὶ ἀσάφειαι

Ἐνα ἀπὸ τὰ αἷτια, πού δυσκολεύουν τὴν καλὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων εἰς αἱ ἀναμφίβολα, ἡ ἀσάφεια καὶ κάποια προχειρολογία, πού χαρακτηρίζουν τὴν συνταξίν των.

Περίεργον εἶναι πῶς κάτω ἀπὸ τὴν τόσῃν ἀτμοσφαιρικὴν διαφάνειαν δὲν ἡμποροῦμεν νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὰς σαφεῖς, καταλλήλους, ἐκφράσεις, πού θὰ μᾶς ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὰ διφορούμενα.

Ἀνάμεσα εἰς τοὺς ἄλλους καὶ ὁ πρόσφατος νόμος διὰ τὸς θυρωροὺς πολυκατοικιῶν, πού δημοσιεύεται εἰς τὸ σημερινὸν τεῦχος. Κόπος πολὺς διὰ νὰ εὑρεθῇ ἡ ὀληθινὴ ἔννοιά του καὶ νὰ τακτοποιηθῇ ἡ ὑποχρέωσις τῶν δικηγόρων εἰς τὰς αὐξήσεις μισθοῦ καὶ εἰς τὴν παροχὴν συσσιτίου τῶν θυρωρῶν.

ΑΡΘΡΑ, ΜΕΛΕΤΑΙ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

ΜΙΣΘΩΤΟΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΙΣ

Τοῦ κ. ΑΝΔΡΕΟΥ Γ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ, Παρέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

1. Ἡ εἰς τὴν σελίδα 209 παρόντος τόμου δημοσιευθεῖσα Εἰρ. Ἀθ. 221/43 ἀφορᾷ περίπτωσιν ὑπαγωγῆς εἰς τὰς κατὰ τὸ Ν.Δ. 424 τοῦ 1941 ἐννοίας τοῦ μισθωτοῦ, τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Καὶ ὥς πρὸς μὲν τὴν ἔννοιαν τοῦ μισθωτοῦ ἐδόθη ἡ ὀρθὴ λύσις, καθ' ἣν καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν ἐν γένει προσωπικὸν δύναται νὰ ἔχη τὴν ἰδιότητα τοῦ μισθωτοῦ. Τὸ ζήτημα συνεζητήθη πάλιν εὐρύτατα τελευταίως ἐξ ἀφορμῆς τῶν Α.Π. 108 καὶ 117 τοῦ 1942⁽¹⁾.

2. Ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τῶν ἐννοιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως ἡ ἀπόφασις φαίνεται ὅτι ἀποδέχεται τοὺς ὑπὸ τοῦ Γ. Τρίμη διατυπωθέντας ὁρισμοὺς⁽²⁾, οἵτινες δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς κρατοῦντες⁽³⁾.

Κατὰ τούτους ἐκμετάλλευσις μὲν εἶναι ἡ ὁργάνωσις ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐν πρόσωπον μόνον ἢ ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἄλλων (μισθωτῶν) τῇ βοηθείᾳ ὑλικῶν καὶ ἀϋλῶν μέσων ἐπιδιώκει συνεχῶς ὠρισμένους τεχνικοὺς παραγωγικοὺς σκοποὺς.

Ἐπιχειρήσις δὲ εἶναι ἡ οἰκονομικὴ μονὰς (ἐκμετάλλευσις), ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐν πρόσωπον εἴτε μόνον, εἴτε ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἄλλων ἐπιδιώκει τὴν ἐπίτευξιν χρηματικοῦ πλεονάσματος (κέρδους)⁽⁴⁾.

Αἱ εἰς τοὺς ὁρισμοὺς τούτους ὅμως ἐπενε-

χθεῖσαι παρὰ τῆς ἀποφάσεως περαιτέρω μικραὶ τροποποιήσεις ὑπῆρξαν ἄρκεται διὰ νὰ καταστήσωσι τοὺς ὁρισμοὺς τῆς ἀποφάσεως τὸ μὲν ἀσαφεῖς, τὸ δὲ ἐσφαλμένους.

3. Πράγματι διὰ τῆς παραλείψεως ἐν τῷ ὁρισμῷ τῆς ἐπιχειρήσεως μετὰ τὰς λέξεις «οἰκονομικὴ μονὰς» τῆς ἐν παρενθέσει λέξεως (ἐκμετάλλευσις) ὁ ἐν τῇ ἀποφάσει ὁρισμὸς τῆς ἐπιχειρήσεως κατέστη ἀσαφής, ἀφοῦ ἐξηγεῖ τὸ ἀγνώστον διὰ τοῦ ἀγνώστου, δεδομένου ὅτι καὶ ὁ τεχνικὸς ὅρος «οἰκονομικὴ μονὰς» ἔχει ἀνάγκην περαιτέρω ἐξηγήσεως.

4. Ἡ ἀσάφεια αὕτη δὲν εἶναι ἀσχετος πρὸς τὸ ἐν τῷ ὁρισμῷ τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἕτερον οὐσιαστικώτερον λάθος.

Τὸ λεγόμενον πράγματι ἐν τῇ ἀποφάσει ὅτι ἡ ἐκμετάλλευσις ἐπιδιώκει οὐχὶ τὴν ἀπόκτησιν χρηματικοῦ κέρδους, ἀλλὰ συνεχῶς ὠρισμένους τεχνικοὺς παραγωγικοὺς σκοποὺς, εἶναι ἐσφαλμένον. Διότι ἐκ τῆς τοιαύτης διατυπώσεως προκύπτει ὅτι αἱ ἔννοιαι τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως εἶναι ἔννοιαι ἀποκλείουσαι ἀλλήλας, μὴ δυνάμεναι νὰ ἀφορῶσι συγχρόνως τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον, ἐνῶ τοῦτο ἀντίκειται εἰς αὐτὴν τὴν βάσιν τῶν ἀνωτέρω ὁρισμῶν, οἵτινες πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς κρατοῦντες παρ' ἡμῖν.

Κατὰ τούτους πράγματι καὶ ἡ ἐπιχειρήσις καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις εἶναι ὁργανώσις ἐργασίας (ἀνθρωπίνης ἐνεργείας) καὶ κεφαλαίου (ὕλι-

(1) *Γ. Καποδίστριας*, ἐν Θέμ. ΝΓ' 255, Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. Θ' 19/2, σελ. 240, Ἐφημ. Ἑλλ. Ἀλλοδ. Νομολ. 61, 1942 σελ. 223, *Φ. Ἀγγελῆς*, αὐτόθι σελ. 236, *Ν. Θηβαῖος*, Ἐργ. Δίκ. α' 232, *Μ. Παπαγεωργίου*, αὐτόθι 399.

(2) *Γ. Τρίμη*, Ἡ ἔννοια τοῦ ἐργοδότη, τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ 1941 καὶ ἐν Δικαστικῇ ἸΓ' 27, 54, 106, Ἐργατ. Δίκ. α' 121.

(3) Ἐπαναλαμβάνονται μὲ μικρὰς διορθώσεις ὑπὸ *Α. Λιτγερπούλου*, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424/1941, σελ. 15. Πρβλ. καὶ γνωμοδ. Νομ. Συμβ. 18079/11855 τοῦ 1941 Ε.Ε.Δ. α' 151 καὶ 4475/20417 τοῦ 1943 Ε.Ε.Δ. β' 204.

(4) Οἱ ὁρισμοὶ οὗτοι βάσιν ἔχουν τοὺς ὁρισμοὺς, οὓς ἀπεδέχθη ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Γερμανικοῦ δικαίου (οὓς βλ. ἐν *Hueck*, Deutsches Arbeitsrecht, 1938 § 10 σελ. 51, 53), οἵτινες σιτηρίζονται ἐπὶ τῶν πορισμάτων τῆς γερμανικῆς ἐπιστήμης τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἰδίᾳ δὲ τῆς ἐργασίας τοῦ *E. Jacobi*, Betrieb und Unternehmen als Rechtsbegriffe, 1926 (πρβλ. τὸν αὐτὸν ἐν Grundlehren des Arbeitsrechts, 1927 σελ. 286, *Hueck—Nipperdey*, Lehrbuch, I 1931, § 15 σημ. 20. *Hueck*, ἐνθ' ἀνωτ. *Mannsfeld*, die Ordnung der nationalen Arbeit, 1941 σελ. 28). Οἱ ἐν τῷ κειμένῳ ὁρισμοὶ διαφέρουν ὅμως τῶν γερμανικῶν προτύπων τῶν οὐσιωδῶς κατὰ τοῦτο, ὅτι ἐν αὐτοῖς περιωρίσθη ὁ ἀπώτερος σκοπός, ὃν δίδωκε ἡ ἐπιχειρήσις, εἰς τὴν ἐπίτευξιν κέρδους, ἐνῶ

ἐν Γερμανίᾳ διδάσκεται ὅτι ἀρκεῖ εἰς ἀπώτερος οἰκονομικὸς ἢ ἰδεολογικὸς σκοπός, ὑπὸ τὴν εὐρύτεραν τῆς λέξεως σημασίαν (τῆς ἱκανοποιήσεως μιᾶς ἀπώτερης ἀνάγκης τοῦ ἐπιχειρηματίου), ὁ σκοπὸς δὲ οὗτος συνήθως, ὅχι ὅμως καὶ πάντοτε, εἶναι ἡ ἐπίτευξις κέρδους. Τοῦτο δέχεται *Ἀγαλλόπουλος* (Ε.Ε.Δ. α' 389 ἐπὶ σημ. 6—7). Ὁ εὐρύτερος καθορισμὸς τῆς ἐννοίας τῆς ἐπιχειρήσεως ἔχει τὸ πλεονέκτημα ὅτι δὲν ἀποκλείει τὰς κατὰ τὸν καθιερωμένον τεχνικὸν ὅρον δημοσίας ἐπιχειρήσεις, οἵτινες κατὰ κανόνα δὲν δίδωκουν τὴν ἐπίτευξιν κέρδους (βλ. ἀντὶ ἄλλων *Σ. Ζολώτα*, Θεωρητικὴ Οἰκονομικὴ, 1942 σελ. 119, 248—250, πρβλ. καὶ ἀρθρ. 2 §§ 3 καὶ 4 Ν. Δ. 424). Ἐν τούτοις ἀποδέχομαι ἐν τῷ παρόντι σημειώματι τοὺς ὁρισμοὺς τούτους, ὥς ἐν τῷ κειμένῳ διατυπώθησαν, διότι κατ' ἀρχὴν μὲν νομίζω ὅτι, προκειμένων ὁρων ζωτικῆς διὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους σημασίας, κεφαλαιώδη σημασίαν ἔχει ἡ σταθερότης ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ αὐτῶν, ἐνῶ ἐξ ἄλλου ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. Δ. 424 (ὅπως καὶ τοῦ Ν. Δ. 2019 τοῦ 1942 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς») οἱ κρατοῦντες ὁρισμοὶ καὶ ἐπαρκῶς σαφεῖς εἶναι καὶ δὲν ἄγουν εἰς παράλογα ἢ ἀνεπιεικῆ ἀποτελέσματα, ὅταν ἐννοεῖται τύχωσιν ὀρθῆς ἐφαρμογῆς, ἀφοῦ καὶ αἱ δημόσιαι ἐπιχειρήσεις, εἰ καὶ μὴ ὑπαγόμεναι εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐπιχειρήσεων κατὰ τοὺς ἀνω ὁρισμοὺς, ὑπάγονται πάντως εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐκμεταλλεύσεων.

κῶν καὶ αὐτῶν ἀγαθῶν), δι' ὧν ἐπιδιώκεται συν-
εχῶς ὁρισμένος σκοπός. Καὶ εἰς μὲν τὴν ἐκ-
μετάλλευσιν σημασίαν ἔχει μόνον ὁ ἄμεσος
σκοπός, ὃν ἡ ὀργάνωσις ἐπιδιώκει, ἡ παραγωγή
ὁρισμένου ἔργου. ἐνῶ εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν ση-
μασίαν ἔχει μόνον ὁ ἀπώτερος σκοπός, ὅστις
εἶναι ἡ ἐπίτευξις κέρδους.

Καὶ εἰς τὰς πλείστας μὲν τῶν περιπτώσεων
ἀμφότεραι αἱ ἔννοιαι τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ
τῆς ἐπιχειρήσεως δύνανται ν' ἀφορῶσι συγχρό-
νως τὴν αὐτὴν ὀργανικὴν ἐνότητα, καθορίζου-
σαι δὺο διαφόρους πλευρὰς αὐτῆς. Ἐφ' ὅσον
δ' ὁ ἀπώτερος σκοπός τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν
δύνανται νὰ πραγματοποιηθῇ, ἂν δὲν ὑφίσταται
καὶ ἄμεσος παραγωγικὸς ταύτης σκοπός, εἶναι
προφανές ὅτι δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ἐπιχειρήσις,
ἥτις δὲν περιλαμβάνει μίαν τοῦλάχιστον ἐκμε-
τάλλευσιν (5).

5. Ὁ ἄμεσος σκοπός, ὁ «τεχνικὸς παραγω-
γικὸς σκοπός», ὅστις μόνον ἐξετάζεται ἂν ὑφί-
σταται ἐπὶ ἐκμεταλλεύσεως καὶ ὅστις ὑπάρχει
πάντοτε καὶ ἐπὶ ἐπιχειρήσεως, ὡς ἐρρήθη, εἶναι,
ὡς ἤδη παρὰ Τρίμην ἔχει σαφῶς ἐξηγηθῇ, ἡ πα-
ραγωγή ἔργου ὑπὸ τὴν εὐρυτέραν ἔννοιαν, πε-
ριλαμβάνουσαν τὴν δημιουργίαν ὑλικῶν καὶ
αὐτῶν (ὑπηρεσιῶν) ἀγαθῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν
ικανοποίησιν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν κατὰ τὴν
παγίως παραδεδεγμένην ἐν τῇ συγχρόνῳ οἰκο-
νομικῇ ἐπιστῇ ἀντίληψιν (6). Ἡ λέξις «τεχνι-
κός» παρενεβλήθη εἰς τὸν ὁρισμὸν τῆς ἐκμε-
ταλλεύσεως κατὰ μετάφρασιν τοῦ γερμανικοῦ
ὅρου «technischer Zweck» (7) ἢ «arbeitstechnischer

Zweck» (8), ὅστις χρησιμοποιεῖται διὰ νὰ δια-
κριθῇ ὁ ἄμεσος «τεχνικὸς» σκοπός τῆς ἐκμε-
ταλλεύσεως ἀπὸ τὸν ἀπώτερον «οἰκονομικὸν ἢ
καὶ ἰδεολογικὸν» σκοπὸν τῆς ἐπιχειρήσεως (9).
Παρ' ἡμῖν ὅμως ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ὅρου
τούτου, ὅπως ἄλλως τε καὶ τοῦ ἀτυχεστάτου
τοιούτου τῆς ἐκμεταλλεύσεως, εἰς δὲν ἀπεδόθη
τεχνικὴ ἔννοια ριζικῶς διάφορος τῆς κατὰ τὴν
συνήθη ὁμιλίαν τοιαύτης (10) παρὰ τὰς προσπα-
θείας καὶ τὰ παραδείγματα τοῦ Τρίμην ἐγένετο
ἀφορμὴ παρεξηγήσεως, ὡς καὶ ἐκ τῆς προκει-
μένης ἀποφάσεως προκύπτει (11).

6. Ἡ ἀπόφασις αὕτη πράγματι, ἐνῶ ὀρθῶς
θεωρεῖ ὅτι τὸ νοσοκομεῖον ἔχει ἄμεσον «τεχνι-
κὸν παραγωγικὸν σκοπὸν», τὴν θεραπείαν τῶν
ἀσθενῶν καὶ συνεπῶς εἶναι ἐκμετάλλευσις, ὅ-
λως ἐσφαλμένως θεωρεῖ ὅτι τὸ λατρεῖον, εἰς δὲ
ἐκτελεῖται μόνον ἡ διάγνωσις τῆς ἀσθενείας
ἀτόρων, δὲν εἶναι ἐκμετάλλευσις, διότι ἡ ἀπλή
διάγνωσις, ἥτις εἶναι μία ἐπιστημονικὴ παρα-
τήρησις, δὲν ἀποτελεῖ τεχνικὸν παραγωγικὸν
σκοπὸν.

Ἡ ἐγγυτέρα ἐξέτασις τῶν χαρακτηριστικῶν
τῆς διακρίσεως, ἣν ποιεῖται ἡ ἀπόφασις θὰ κα-
ταδείξῃ τὸ ἐντελὲς ἀδικαιολόγητον αὐτῆς.

7. Ἡ ἀπόφασις πιθανῶς ἐννοεῖ ὅτι, διὰ νὰ
ὑπάρξῃ «τεχνικὸς παραγωγικὸς σκοπός», δὲν
ἄρκει ἡ ἀπλή διανοητικὴ ἐργασία, ἀλλ' ἀπαι-
τεῖται αὕτη νὰ συνοδεύεται ὑπὸ κατὰ τὸ μᾶλ-
λον ἡ ἥττον σοβαρᾶς καὶ πολυπλόκου ὑλικῆς
ἐνεργείας. Τοιαύτην ἐνέργειαν ἀνευρίσκει ἡ
ἀπόφασις εἰς τὴν θεραπείαν, τὴν ἐκτελουμένην
εἰς τὸ νοσοκομεῖον διὰ τῆς παροχῆς φαρμάκων,
εἰδικῆς τροφῆς, ἡλεκτροθεραπείας κλπ., ὅχι ὅμως
καὶ εἰς τὴν μὴ ἀκολουθουμένην ὑπὸ θεραπευτι-
κῆς ἀγωγῆς διάγνωσιν «οὐσαν μίαν ἐπιστημο-
νικὴν παρατήρησιν».

Τοῦτο ὅμως εἶναι ἐσφαλμένον. Καὶ πρῶτον
μὲν καὶ ἡ ἀπλή διάγνωσις καὶ ἡ διὰ τῶν ἀπλου-
στέρων μέσων ἐκτελουμένη προϋποθέτει ἀπα-
ραιτήτως ὑλικὴν ἐνέργειαν, οἷα εἶναι τοῦλά-
χιστον ἡ ὑπὸ τοῦ λατροῦ ἐξέτασις τοῦ ἀσθε-
νοῦς καὶ ἡ ἐγγραφὸς ἡ ἔστω προφορικὴ ἀνα-
κοίνωσις τοῦ συμπεράσματος τῆς διαγνώσεως.
Ἐνῶ ἐξ ἄλλου τὸ πολυπλοκὸν ἢ μὴ τῆς ἐν τῇ
οἰκονομικῇ μονάδι πραγματοποιουμένης ὑλικῆς
ἐνεργείας (12) οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἄσκει διὰ τὸν
χαρακτηρισμὸν τῆς οἰκονομικῆς μονάδος ὡς
ἐκμεταλλεύσεως. Ἀρκεῖ, διὰ νὰ χωρήσῃ ὁ χω-
ρακτηρισμὸς οὗτος, ἡ παραγωγή ἀγαθῶν, ὑλι-
κῶν ἢ αὐτῶν, χρησίμων διὰ τὴν ἱκανοποίησιν
ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν. Τοιοῦτο δὲ ἀγαθὸν εἶναι

(5) Οὕτω **Τρίμης, Διτσερόπουλος**, ἐνθ' ἀνωτέρω,
Αγαλλόπουλος, ἐν Ε.Ε.Δ. α' 389 σημ. 6 ἐν τέλει καὶ
ἐν Γερμανίᾳ ἡ κρατούσα γνώμη, **Jacobi, Hueck-
Nipperdey, Hueck, Mannsfeld** ἐνθ' ἀνωτέρω
Kaskel, Arbeitsrecht, 1925 σελ. 240 σημ. 2 ἐν
τέλει. Ἡ μεμονωμένη ἀντίθετος γνώμη τοῦ **Dersch**
ἐν **Kaskel, Arbeitsrecht** 1932 σελ. 328 κείμενον
ἐπὶ σημ. 1, καθ' ἣν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐπιχειρήσις,
ἥτις δὲν εἶναι καὶ ἐκμετάλλευσις, ἣν γνώμην μνημο-
νεύει **Πόρτολος**, ἐν Ἐργ. Δικ. α' 410 σημ. 15, νομί-
ζω ὅτι δὲν ἤξιζε τὸν κόπον νὰ μνημονευθῇ, ἀφοῦ, ὡς
καὶ ὁ μνημονεύων αὐτὴν ὀρθῶς παρατηρεῖ, εἰς τὸ
ὑπὸ τοῦ **Dersch** φερόμενον παράδειγμα πλανοδίου ἐμ-
πόρου ἀσχοῦντος ἐπιχειρήσιν, ὅχι ὅμως καὶ ἐκμετάλ-
λευσιν, ἐφ' ὅσον δὲν ἀπασχολεῖ μισθωτοῦς, ὁ ὅρος
ἐπιχειρήσις λαμβάνεται ἐν τῇ ἐννοίᾳ, ἣν ἔχει εἰς τὴν
οἰκονομικὴν ἐπιστήμην, (ἥτις ἀδιαφορεῖ διὰ τὴν ὑπαρ-
ξιν μισθωτῶν), ἐνῶ ὁ ὅρος ἐκμετάλλευσις λαμβάνε-
ται ἐν τῇ ἐννοίᾳ, ἣν ἔχει εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον,
(ὅπερ δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς, ἂν δὲν ὑπάρχῃ
εἰς τοῦλάχιστον μισθωτός). Τὸ ἀκριβές εἶναι ὅτι ὁ
περὶ οὗ ὁ λόγος πλανόδιος ἄσκει καὶ ἐπιχειρήσιν
καὶ ἐκμετάλλευσιν, ἀφοῦ ὑπάρχει καὶ ὁ ἀπώτερος σκο-
πός τῆς ἐπιτεύξεως κέρδους καὶ ὁ ἄμεσος παραγωγι-
κὸς σκοπός τῆς πωλήσεως ἐμπροσθεν καὶ τῆς ἱκα-
νοποιήσεως οὕτω ἀνάγκης τῶν ἀγοραστῶν. Δὲν ἄσκει
ὅμως ὁ πλανόδιος οὗτος οὔτε ἐπιχειρήσιν, οὔτε ἐκμε-
τάλλευσιν, ἐνδιαφέρονσαν τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, ἐφ' ὅ-
σον δὲν ἀπασχολεῖ οὔτε ἓνα μισθωτόν.

(6) Πρβλ. **Σ. Ζολάτα**, Θεωρητικὴ Οἰκονομικὴ 1942
σελ. 238. **G. Cassel**, Theoretische Sozialökonomie,
1932 § 3 σελ. 16. **K. Zid**, Ἀρχαὶ Πολιτικῆς Οἰ-
κονομίας, μετάφρ. **Σ. Κορώνη**, 1923 σελ. 147. **E. Ja-
cobi**, Betrieb und Unternehmen σελ. 29.

(7) Τὸν ὅρον τοῦτον ἐχρησιμοποίησε πρῶτος, ἐφ'
ὅσον γνωρίζω, ὁ **E. Jacobi** ἐνθ' ἀνωτέρω, ἀπεδέχθη-
σαν δὲ μετ' αὐτὸν οἱ **Kaskel, Hueck - Nipperdey**,
Kaskel Dersch, Hueck, Mannsfeld ἐνθ' ἀνωτέρω,

(8) Τὸν ὅρον τοῦτον ἐχρησιμοποίησεν ἡ ἐπιτροπὴ
τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου τῆς ἀκαδημαίᾳ τοῦ Γερμανι-
κοῦ δικαίου καὶ **Mannsfeld** ἐνθ' ἀνωτ.

(9) Βλ. τοὺς αὐτοὺς συγγραφεῖς.

(10) Πρβλ. **Αγαλλόπουλος**, ἐν Ἐργ. Δικ. α' σελ.
41 σημ. 11. **Δ. Πόρτολος**, ἐνθ' ἀνωτέρω.

(11) Διὰ τὸν λόγον τοῦτον εἶναι δικαιολογημένη
ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ὅρου «τεχνικὸς παραγωγικὸς
σκοπός», οὗ δὲν εἶναι ἀμέσως ἀντιληπτὴ ἡ σημασία,
ὑπὸ τοῦ ἰσοδυνάμου «παραγωγή ἔργου», ὡς ἐγένετο
εἰς τὰς ἐν σημ. 3 γνωμοδοτήσεις. Ὁ ὅρος παραγωγή
ἔργου (opus) ἔχει τὸ πλεονέκτημα ὅτι εἶναι γνωστός
μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν εἰς τὸ ἰσχυρὸν ἁστικὸν δι-
καιον (**Windscheid** § 399 σημ. 6, **Dernburg** Pand.
II § 113 σημ. 1. Πανδ. 50, 16, 5 § 1).

(12) Καὶ πολλῶ μᾶλλον ἡ δημιουργία ὑλικῶν μό-
νον ἀγαθῶν, ὅπως ἐπίσης ἔχει ὑποστηρικθῇ.

ἡ ἐν τῷ Ιατρείῳ ἐκτελουμένη διάγνωσις, ἥτις Ικανοποιεῖ τὴν ἀνάγκην νὰ μάθῃ ὁ ἀσθενὴς τὴν ἀσθενείαν του, διὰ νὰ δυνήθῃ νὰ θεραπεύσῃ αὐτήν.

8. Πιθανὸν ὅμως εἶναι ἡ ἀπόφασις νὰ μὴ ἀπέβλεψεν εἰς τὸ πολὺπλοκὸν ἢ μὴ τῆς ἐν τῷ διαγνωστικῷ Ιατρείῳ πραγματοποιουμένης ὕλικῆς ἐνεργείας, ἀλλ' εἰς τὸ ὅτι ἡ διάγνωσις εἶναι μὲν ἀπαραίτητος διὰ νὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ θεραπεία, δὲν ἀρκεῖ ὅμως μόνῃ διὰ νὰ θεραπευθῇ ὁ ἀσθενὴς, πρέπει, διὰ νὰ συμβῇ τοῦτο, ἀπαιρητῶς νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ θεραπεία. Ἄν εἰς τοῦτο ἀπέβλεψεν ἡ ἀπόφασις, ἐδέχθη ἑμμέσως ὅτι διὰ νὰ ὑπάρχῃ «τεχνικὸς παραγωγικὸς σκοπὸς» πρέπει νὰ πρόκειται σκοπὸς Ικανός, ὅπως καθ' ἑαυτὸν θεραπεύσῃ πλήρως μίαν ἀνθρωπίνην ἀνάγκην, ἐνῶ τοιοῦτος σκοπὸς δὲν ὑπάρχει, ὅταν πρόκειται ἐνέργεια ἀποτελοῦσα τμήμα μόνον σειρᾶς ἐνεργειῶν, ὧν τὸ σύνολον (ἢ ἡ τελευταία μόνον) Ικανοποιεῖ μίαν ἀνθρωπίνην ἀνάγκην.

Ἄν ὅμως τοῦτο ἦτο ἀκριβές, θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῶσιν ὡς μὴ ἔχουσαι «τεχνικὸν παραγωγικὸν σκοπὸν» ὅλαι αἱ ἐργασίαι, ὧν τὰ προϊόντα δὲν εἶναι δεκτικὰ ἀμέσου καταναλώσεως, ἀλλ' ἔχουν ἀνάγκην περαιτέρω ἐπεξεργασίας, τοιαῦται δ' εἶναι ὑπὸ τὸν ἐν τῇ συγχρόνῳ ἐποχῇ κρατοῦντα μέγιστον κοινωνικὸν καταμερισμὸν τῶν ἔργων, ἡ μεγίστη πλειονότης τῶν σπουδαιωτέρων παραγωγικῶν ἐργασιῶν. Οὔτε ἡ ἐξαγωγή μεταλλεύματος, οὔτε ἡ ἐκκαμίνευσις αὐτοῦ, οὔτε ἡ κατασκευὴ ἡμιτελῶν προϊόντων, ἢ καὶ τελείων τοιούτων, ἐφ' ὅσον ταῦτα θὰ ἦσαν εἰς τὰ ἐργοστάσια ἀπρόσιτα εἰς τὸν καταναλωτήν, οὔτε ἡ μεταφορὰ αὐτῶν εἰς τὸν τόπον τῆς καταναλώσεως, ἀλλὰ μόνον ἡ πώλησις αὐτῶν εἰς τὰ καταστήματα λιανικῆς πωλήσεως θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ὅτι συνιστᾷ παραγωγικὸν σκοπὸν κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην. Συμπέρασμα, οὗ τὸ ἄτοπον εἶναι ἀφ' ἑαυτοῦ φανερόν.

9. Ἀλλὰ καὶ μόνον ἐκ τοῦ κειμένου, τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Ν. Δ. 424 δύναται τις νὰ ἀχθῇ εἰς τὴν ὀρθὴν λύσιν τοῦ προκειμένου ζητήματος.

Ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ Ν. Δ. τοῦτο ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν μικροτάτων ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, τῶν ἀπασχολουσῶν ἕνα μόνον μισθωτὸν (13), ληφθῇ δὲ

(13) Ἐφ. Ἀθ. 34|1943 Ε. Ε. Δ. β' 241. Σ. Γραβ' βάνης, Ε.Ε.Δ. α' 229.

ὕπ' ὄψει καὶ τὸ κεφαλαιῶδες τῆς σημασίας, ἢν ἔχει διὰ τοὺς μισθωτοὺς ἡ ὑπαγωγή των ἢ μὴ εἰς τὸ Ν. Δ. τοῦτο, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ δικαιολογηθῇ ἡ γνώμη ὅτι τὸ Ν.Δ. δὲν προστατεύει τοὺς μισθωτοὺς, τοὺς ἐργαζομένους εἰς μικρὸν Ιατρεῖον ἐν ᾧ ἐνεργεῖται μόνον διάγνωσις, ἐνῶ προστατεύει τοὺς ἐργαζομένους εἰς ἐπίσης μικρὸν Ιατρεῖον, ἐν ᾧ ἐνεργεῖται καὶ διάγνωσις καὶ θεραπεία; Μήπως δύναται νὰ τεθῇ ὡς κανὼν ὅτι οἱ τελευταῖοι οὔτοι ἐργάζονται περισσότερον ἢ ἀσχοῦσι σοβαρώτερα καθήκοντα; Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη τοῦτο συνέβαινε, θὰ ἦτο ἐπαρκὴς δικαιολογία τὸ κατὰ τινὰ βαθμίδα ὀλιγώτερον σοβαρὸν τῶν αὐτῶν κατὰ βάσιν καθηκόντων, ἢ τὸ κατὰ τι ὀλιγώτερον τῆς παρεχομένης ἐργασίας, διὰ νὰ χωρήσῃ ἀποκλεισμὸς ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. Δ. 424, ἀποκλεισμὸς, ὅστις ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας (αἵτινες ἀκριβὲς ἐπέβαλον τὴν νομοθέτησιν τοῦ Ν. Δ. τούτου) δύναται νὰ ἔχῃ ἐπύρροην ἐπ' αὐτῆς τῆς ζωῆς τοῦ μισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του;

Καὶ χωρὶς πολλὴν πολυπραγμοσύνην περὶ τὰς ἐννοίας τῆς ἐπιχειρήσεως, τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ τοῦ τεχνικοῦ παραγωγικοῦ σκοποῦ, μὲ μόνον ὁδηγὸν στοιχειῶδες περὶ δικαίου συναίσθημα (14) δύναται νὰ διαπιστωθῇ τὸ ἄδίκον καὶ ἀνεπιεικὲς τῆς ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως θεσπιζομένης διακρίσεως.

10. Τὸ συμπέρασμα τῶν ἀνωτέρω εἶναι, νομίζω, ὅτι καθ' ὅσον δὴποτε τρόπον καὶ ἂν ἐρευνηθῇ ἡ προκειμένη ἀπόφασις, τὸ συμπέρασμα τῆς ὥς πρὸς τὴν μὴ ὑπαγώγῃν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Φιλανθρωπικοῦ Ταμεῖου Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν εἰς τὸ Ν. Δ. 424 εἶναι ἐσφαλμένον.

Ἐνόμισα ὅτι ἔπρεπε τὸ ταχύτερον καὶ ἐν ποιᾷ τινι ἐκτάσει νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὸ ζήτημα, διότι ἡ προκειμένη ἀπόφασις εἶναι ἡ πρώτη, ἐφ' ὅσον γνωρίζω, ἡ ἐρευνήσασα μὲ ἀξιέπαινον βεβαίως ἐπιμέλειαν, ἀλλὰ μὲ μικρὰν ἐπιτυχίαν αὐτὸ, δὲν θὰ ἔπρεπε δ' αὕτη ν' ἀποτελέσῃ προηγούμενον διὰ τὴν καθιέρωσιν ἐσφαλμένης ἐπὶ τοῦ θέματος Νομολογίας.

ΑΝΔΡ. ΓΕΡ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ
Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ
Συμβουλίου τοῦ Κράτους

(14) Τὴν «δικαίου καὶ ἀδίκου αἴσθησιν» κατ' Ἀριστοτέλην, Πολιτικῶν Α. Ι. 11 p. 1253a 15.

ΠΑΡΟΧΑΙ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΠΡΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ ΥΠΟ ΤΥΠΟΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Τοῦ κ. ΗΛΙΑ Φ. ΗΛΙΟΥ Δικηγόρου ἐν Ἀθήναις

Ι. Εἵμεθα, ἀλήθεια, ἀνεξάντλητοι εἰς ἐπινοητικότητα οἱ Ἕλληνες νομικοί. Μήπως εἰς ἡμᾶς μεταξὺ τῶσων ἄλλων δὲν ὀφείλεται ὁ τύπος τῆς χρεωστικῆς ἀποδείξεως «ἔλαβον πρὸς φύλαξιν...» διὰ τῆς ὁποίας πρόσωπα φυσικά καὶ νομικά (καὶ Τράπεζαι ἀκόμη, πού κατ' ἐπάγγελμα φυλάσσουν ξένα χορήματα) μὴ στερούμενα θησαυροφυλακίου ἢ τοῦλάχιστον καλοῦ χαλυβδίνου χρηματοκιβωτίου, φέρονται ὡς δυσκολευόμενα νὰ διαφυλάξουν μικρὰ συνήθως χρηματικά ποσὰ καὶ διὰ τοῦτο τὰ ἐμπιστεύον·

ταί «πρὸς φύλαξιν» εἰς πρόσωπα, κατὰ κανόνα ὅλως ἀφερέγγυα; Ὅπως εἶναι γνωστὸν, μὲ τὸν ὡς ἄνω τύπον ἀποδείξεως ἀνεστήθη ἐκεῖνος ὁ παλαιὸς τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου θεσμός, πού εὐρίσκομεν τερατώδη ὅταν τὸν ἡκούομεν ἐξιστορούμενον ἀπὸ τὸν μακαρίτην Παπούλιαν, καὶ μὲ Ικανοποίησιν ἐν συνεχείᾳ ἐδιδασκόμεθα ὅτι ὁ θεσμὸς αὐτὸς ἀπὸ πολλοῦ ἔπαιον εἰς ἀχρηστίαν, ὁ θεσμὸς τοῦ *nexum se dare*, τῆς ἐνεχυράσεως δηλ. τοῦ ἰδίου σώματος, τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, πρὸς ἀσφάλειαν δανείου, καὶ

μάλιστα άνεστήθη με ηύξημένην δραστηκότητα εις βάρος του όφειλέτου, άφοϋ κατά μεν το Ρ.Δ. ή συνέπεια της μη έξοφλήσεως του δανείου ήτο άστική, ένϋ παρ' ήμιν, πλην της προσωπικής έλευθερίας ένεχυράζεται και ή τιμή και ύπόληψις του όφειλέτου, ύποκειμένου εις ποινικήν επί ύπεξαίρεσει δίωξιν.

Μήπως εις την έπινοητικότητα μας δέν όφειλεται και ό τύπος έπιστολής καθ' ήν «άναγνωρίζω ότι εις τό ύπογραφέν σήμερα μεταξϋ μας προσϋμφωνον άγοραπωλησίας, έκ γραφικής παραδρομής άνεγράφη ως συμφωνηθέν τό τίμημα τών 10 000.000 δραχμών, ένϋ πράγματι συνεφωνήθη τίμημα δραχμών 35.000.000» δι' οϋ, διασφαλίζομένου, κατά τούς κανόνας περί άσυμφωνήσαντος πωλητοϋ, εύχεραίνεται ή καταστρατήγησις τών φορολογικών νόμων και ζημιούται ή όλότης (1)

Τά δύο αϋτά ένδεικτικά παραδείγματα πολϋ άπέχουν άπό του νά έξαντλήσουν τόν μακρότατον, πράγματι, κατάλογον τών άξιοθαυμάσιων έπινοήσεων της Έλληνικής δικανικής τέχνης (δέν λέγω της νομικής έπιστήμης) και θά άπετέλει άληθής και πολϋτιμον ύπηρεσίαν πρὸς τόν έν τῷ μέλλοντι μελετητήν της ήθικης, πνευματικής, κοινωνικής και δικαιονομικής μας ζωής, ό καταρτισμός μιās κατά τό δυνατόν πλήρους συλλογής τών τεχνασμάτων, εις τά όποία έχει μέχρι σήμερα προσφύγει ή Έλληνική δικηγορία, πρὸς καταστρατήγησιν τών νομικών διατάξεων, άνά μέσον τών όποιών άκροβατεί.

II Άν κατηγορίζετο μία τοιαύτη συλλογή, τό μέρος τό άφορών εις έπινοήσεις σχετικές με τό εργατικόν δικαίον δέν θά ήτο τό ισχυρότερον άπ' όλα. Μία δέ, ή πλέον πρόσφατος έκ τών έπινοήσεων αϋτών, θά μάς άπασχολήση σήμερα δι' όλίγων.

Άπό πολλών μηνών ζῶμεν ύπό καθεστῶς παγίας καί σταθεράς μειώσεως της άγοραστικής αξίας του νομίσματος. Η κοινή πείρα μάς έδίδαξεν ότι οίονδήποτε χρηματικόν ποσόν, μη χρησιμοποιηθέν άμέσως, αϋτομάτως χάνει με την πάροδον κάθε ήμέρας μέρος της αξίας του, έφ' όσον παραμένει επενδεδυμένον εις δραχμάς. Έπενδύσεως δ' εις δραχμάς δύο είδη ύπάρχουν. Τό κομπόδεμα και ή χορήγησις δανείων. Υπό τās οικονομικάς αϋτάς συνθήκας δέν είναι άξιον άπορίας πῶς ήπραγματοποιήσις δανείου κατέστη τό δυσχερέστερον τών πραγμάτων. Άνθρωποι τελείως φερέγγυοι, προσφέροντες έμπράγματον άσφάλειαν πρωτίστης τάξεως, άδυνατοϋν νά έξεύρουν δάνειον καλϋπτον έστῶ και τό 1/20 της αξίας του εις ύποθήκην προσφε-

ρομένου, και δι' αϋτό ή άντιμετώπισις τών πλέον έπειγουσών έκτάκτων άναγκών, πού άνέκαθεν έγίνετο διά δανεισμοϋ, σήμεραν γίνεται μόνον διά πωλήσεως, και τά μεν άκίνητα άλλάσσουν κυρίους με ταχύτητα άνευ προηγουμένου, άνά πᾶν δέ βήμα εις τās όδους και πλατείας της πρωτεύουσας συναντῶμεν νέα καθ' ήμέραν καταστήματα μεταπωλήσεως οικιακῶν σκευῶν, έπίπλων, ταπήτων, ειδών ίματισμοϋ και κλινοστρωμνής κλπ. εις τιμάς μη υπερβαίνουσας τό ποσόν πού θά έλάμβανον ως δάνειον οί ιδιοκτῆται τών, ένεχυράζοντες ταϋτα, άν. ύπαρχούσης νομισματικής σταθερότητος, ήτο έφικτή ή λήψις δανείων έπ' ένεχύρῳ.

Ένῳ δέ οϋτως ή σύμβασις του δανείου τείνει νά έξαφανισθῇ άπό τās συναλλαγάς, άσύνηθες φαινόμενον ένεφανίσθη και πυκνούται όσημέραι. Αί έπιχειρήσεις και γενικά οί έργοδοτά παρέχουν βροχήν δανείων πρὸς τούς μισθωτούς. Καί όχι μόνον αί έπιχειρήσεις πού κύριον σκοπόν έχουν την διά δανεισμοϋ τοποθέτησιν τών ίδίων ή ξένων κεφαλαίων, αλλά και έκείνοι πού δέν έχουν, έκ του καταστατικῶ τών, δικαίωμα χορηγήσεως δανείων, ή δεσμεύονται υπό ρητῶν κανονιστικῶν διατάξεων νά χορηγοϋν δάνεια μόνον υπό ὠρισμένας προϋποθέσεις φερεγγυότητος και παροχής άσφαλείων. Τά δάνεια αϋτά χορηγοϋνται όχι μόνον πρὸς τούς τακτικούς ύπαλλήλους, αλλά και πρὸς ήμερομισθίους, έκτάκτους, εργάτας κλπ., δλως άφερεγγύους και πιθανῶτατά μέλλοντας μετά τινα χρόνον ν' άποχωρήσουν της εργασίας. Έπὶ πλέον τά δάνεια αϋτά δίδονται συχνά χωρίς νά ζητηθοϋν, δίδονται όμοιομόρφως πρὸς όλόκληρον τό προσωπικόν και δέν άποκρύπτεται πολλάκις ότι δέν πρόκειται ποτέ ν' άναζητηθοϋν, αλλά θά άποσβεσθοϋν έν καιρῷ εις βάρος της περιουσίας του δανειζόντος.

III. Τό φαινόμενον αϋτό είναι έκ πρώτης όψεως ύποπτον, όταν αναλογισθῇ κανείς τās αϊώνιους δυσχερείας και την άπροθυμίαν, όπου προσέκοπτεν εις τό παρελθόν κάθε αίτησις του μισθωτοϋ πρὸς τόν έργοδότην διά την χορήγησιν προκαταβολής ή δανείου έναντι μελλουσών άποδοχῶν, άπροθυμίαν πού ήγε συχνά εις τραγικάς καταστάσεις, ως λ. χ. όταν έκτακτῶν τι συμβάν, νόσος, λοχεία, άναπηρία, θάνατος οίκελου ή και απλῶς ή άνάγκη άγοράς ένός κοστούμιου επέβαλλον εις τόν μισθωτόν την έξοικονόμησιν ποσοϋ υπερβαίνοντος τās άποδοχάς του (1).

Πράγματι, πῶς νά έξηγηθῇ ή ὀψιμος προθυμία τών έργοδοτῶν, νά χορηγοϋν υπό τās σημερινάς συνθήκας της συνεχούς ύποτιμήσεως

(1) Φυσικά, εις την έπινόησιν του τελευταίου αϋτοϋ τύπου, δηλ. εις την χρησιμοποίησιν της γραφικής παραδρομής, έβοήθησε την γόνιμον φαντασίαν μας τό παράδειγμα αϋτης ταύτης της Πολιτείας, τοϋ, συχνότατα, έν τῇ άσκήσει της σπουδαιοτάτης τῶν λειτουργιῶν της, της νομοθετικής, άντί σαφῶς νά δηλώσῃ ότι τροποποιεῖ τόν δεινα νόμον, άναδημοσιεύει αϋτόν με τελείως παρηλλαγμένας τās κατ' οϋσίαν διατάξεις του, προφασίζομένη ότι «έκ παραδρομής» ή «έξ έσφαλμένου χειρογράφου» έδημοσιεύθη τό αρχικόν του νόμου κείμενον, έπιτυχάνει δ' οϋτω την άναδρομικήν ισχύν του νέου κειμένου και την έξ ύπαρχής αϋτόνησιν τών διατάξεων πού, περιεχόμεναι εις τό αρχικόν κείμενον, δέν περιελήφθησαν εις τό νέον.

(1) Η κατάσταση αϋτη, όφειλομένη εις την άφερεγγυότητα πού, μετά την σχεδόν άπόλυτον άπαγόρευσιν της κατασχέσεως και έξχωρήσεως τῶν άποδοχῶν άποτελεῖ την μοῖραν τῶν μισθωτῶν, ήγαγε συχνά τούς μελετητάς τῶν διαφόρων θεσμῶν δικαίου εις σκέψεις, μη τυχόν τό άκατάσχετον και άνεχώρητον αϋτό είναι δίκαιο μαχαίρι, στρεφόμενον πολλάκις έναντίον του μισθωτοϋ, ως στεροϋν αϋτόν της δυνατότητος νά πιστωθῇ, εις περιστάσεις καθ' ας είναι έκ της άνάγκης τῶν πραγμάτων έπιβεβλημένη ή προσφυγή εις πίστωσιν και μήπως δέν θά έπρεπε νά επεκταθοϋν αί εξαίρεσεις του άκατασχετοϋ και άνεχώρητου επί μέρους τῶν άποδοχῶν και εις τās άπαριθμηθείσας άνωτέρῳ ή άλλας άναλόγους περιπτώσεις.

τοῦ νομίματος, εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν δάνεια εἰς δραχμὰς πού, ἂν ὑποτεθῇ ὅτι θὰ τὰς εἰσπράξουν ποτὲ εἰς τὸ μέλλον, θὰ ἔχουν αὐταὶ ἡλαττωμένην ἀγοραστικὴν ἀξίαν;

Οἱ νομικοὶ τύποι εἶναι μόνον μορφαί, πού ἐκφράζουν κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον ἐσώτερας κοινωνικὰς καὶ οἰκονομικὰς σχέσεις. Δὲν θὰ μᾶς βοηθήσῃ ἐπομένως εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ ἀνωτέρω φαινομένου ἢ ἀντιμετώπισις τοῦ μόνον ἀπὸ τῆς νομικῆς του πλευρᾶς. Ἀνάγκη προηγουμένως νὰ ἐξετάσωμεν τί, κοινωνικῶς καὶ οἰκονομικῶς, ἐκφράζει ἡ σχέσις ἐργασίας καὶ διατὶ ἐπομένως, εἰς ὠρισμένην ἐποχὴν καὶ εἰς ὠρισμένον τόπον, παρουσιάζονται περιπτώσεις ἀθρόας χορηγήσεως δανείων παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς τοὺς μισθωτοὺς, ἐνῶ ἀκριβῶς, λόγῳ τῆς νομισματικῆς καταστάσεως, τείνει νὰ ἐξαφανισθῇ ἐκ τοῦ κύκλου τῶν συναλλαγῶν ἢ συνολόγησις δανείων. Μόνον δὲ μετὰ τὴν ἐξάντησιν τῆς μελέτης τοῦ φαινομένου ἀπὸ κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀπόψεως καὶ ἐν ὧσιν τῶν πορισμάτων ἐκ ταύτης, εἰς τὴν ἀπὸ στενῶς νομικῆς πλευρᾶς ἐξέτασιν θὰ ἀνήκῃ νὰ διαγνώσῃ καὶ νὰ κατατάξῃ τὰς παροχὰς ταύτας ὑπὸ γνωστὸν νομικὸν τύπον, καὶ ν' ἀποφανθῇ, ἂν εἶναι ὄντως, ὅπως τὰς ἀποκαλοῦμεν, δάνεια, ἢ ἄλλο τι.

IV. Ἐάν, ὅπως γίνεται δεκτόν, ἡ ἀξία οἰκονομικοῦ τινοῦ ἀγαθοῦ εἶναι ἴση πρὸς τὴν ἀποκρυσταλλωμένην εἰς αὐτὸ ἐργασίαν, τὸ κέρδος τοῦ ἐργοδότης συνίσταται εἰς τὴν διαφοράν μεταξὺ τοῦ μισθοῦ πού παρέχει εἰς τὸν μισθωτὸν καὶ τῆς ἀξίας τῆς ἐργασίας πού ὁ μισθωτὸς αὐτὸς προσέφερε. Ὅσον μεγαλύτερα ἡ διαφορά αὐτή, ὅσον μικρότερα αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ μισθωτοῦ, τόσον μεγαλύτερον τὸ κέρδος τοῦ ἐργοδότης. Ἰδεώδεις θὰ ἦσαν διὰ τὸν ἐργοδότην ὑπάλληλοι καὶ ἐργάται οὐδὲν μισθοδοτούμενοι⁽¹⁾. Ἡ ἀναπληροῦσα τὸν μισθωτὸν, χωρὶς νὰ στοιχίζῃ ὅσον αὐτὸς, μηχανή, ὑπ' αὐτὸ τὸ νόημα εἶναι εὐχαρίστως ἀποδεκτὴ ἀπὸ τὸν ἐργοδότην καὶ ὄχι ὡς μέσον ἀνακουφίσεως τοῦ συνόλου ἀπὸ τὸν βάρυν καὶ συχνὰ ἀποκτηνωτικὸν μόχθον τῆς χειρωνακτικῆς ἐργασίας. Ἐπομένως οἰκονομικὸς νόμος εἶναι τὸ νὰ ἐπιδιώκουν οἱ ἐργοδότες νὰ πληρώνουν ὅσον τὸ δυνατόν εὐθηνότερον τὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ παρεχομένην ἐργασίαν, εἴτε, μετὰ ἄλλα λόγια, νὰ τοῦ χορηγοῦν, ὅσον τὸ δυνατόν μικρότερον μερίδιον διὰ τὴν συμμετοχὴν του εἰς τὴν παραγωγὴν. Ὅπως δὲ ὁ νόμος αὐτὸς ἔχει ἓνα ὅριον. «Ὁ μισθὸς ἀνάγεται εἰς ἓν αὐστηρῶς ἐλάχιστον, ἀναγκαῖον διὰ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς ἓνα ἐργάτην νὰ ζήσῃ, αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του, ἢ κατὰ τρόπον γενικώτερον, διὰ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν ἐργατικὸν πληθυσμὸν νὰ διατη-

ρηθῇ καὶ νὰ διαβιῇ»⁽²⁾. Αὐτὸς εἶναι ὁ γνωστὸς ὀρειχάλκινος περὶ τῶν μισθῶν νόμος. Τὸ ὅριον αὐτὸ φυσικὰ δὲν καθορίζεται ἀπὸ ὁποιαδήποτε ἀνθρωπιστικὴν διάθεσιν τοῦ ἐργοδότης, ἐνδιαφερομένου ἐκ φιλάνθρωπίας διὰ τὴν διατήρησιν καὶ τὴν διαβίωσιν τοῦ ἐργατικοῦ πληθυσμοῦ, διότι οἱ οἰκονομικοὶ, ὅπως καὶ οἱ φυσικοὶ νόμοι εἶναι φυσικῶς ἀδιάφοροι, πέραν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Τὸ ὅριον ἐκεῖν καθορίζεται ἀπὸ αὐστηρῶς οἰκονομικὰ αἰτία «Πρέπει τῶνόντι ὁ ἐργάτης, ἢ ὁ δοῦλος ἀκόμη νὰ εὐρίσκῃ τὰ μέσα νὰ ζήσῃ, ἀφοῦ μίαν φορὰν τὸν χρειάζομεθα»⁽³⁾, ἀφοῦ δηλ. χωρὶς τὴν ἐργασίαν του δὲν ὑπάρχει ἀξία καὶ ἐπομένως δὲν ὑπάρχει κέρδος.

Ὁ οἰκονομικὸς αὐτὸς νόμος ἔχει, ὡς εἶναι εὐκόλον νὰ νοηθῇ, δύο ὅψεις. Ἡ μία ὅψις του εἶναι ὅτι ὁ ἐργοδότης τείνει νὰ μὴ δώσῃ εἰς τὸν μισθωτὸν, περισσότερα ἀπὸ ὅσα τοῦ εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητα διὰ νὰ συντηρηθῇ. Ἡ δευτέρα του δὲ ὅψις εἶναι ὅτι ὁ ἐργοδότης τείνει νὰ δώσῃ εἰς τὸν μισθωτὸν τοῦλάχιστον ὅσα τοῦ εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητα διὰ νὰ συντηρηθῇ, διότι τὸ κέρδος του προϋπόθεσιν ἔχει τὴν ὑπαρξίν μισθωτῆς ἐργασίας. Ἡ ἀπλούστερα, ὁ μισθωτὸς προσλαμβάνεται πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἀποδώσῃ ὠρισμένον ἔργον πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἐργοδότης, δὲν εἶναι δὲ φυσικῶς δυνατόν ν' ἀποδώσῃ τὸ ἔργον τοῦτο, ἂν δὲν τοῦ χορηγῇται ἓν κατώτατον ὅριον συντηρήσεως.

Ἀλλὰ καὶ ὅπως ἐξετέθη ἀνωτέρω καὶ ὅπως συνήθως διδάσκεται, ὁ ὀρειχάλκινος περὶ τῶν μισθῶν νόμος δὲν εἶναι πλήρης, διότι τὸ μέλημα τοῦ ἐργοδότης δὲν εἶναι νὰ συντηρηθῇ ὁ μισθωτὸς διὰ τῶν ἀποδοχῶν του. Τοῦ ἀρκεῖ νὰ συντηρηθῇ καθ' οἷονδήποτε τρόπον, δὲν κωλύεται ἐπομένως νὰ τοῦ παρᾶσχῃ ἀποδοχὰς καὶ κάτω τοῦ κατωτάτου ὁρίου συντηρήσεώς του, ἂν γνωρίζῃ ὅτι ὁ μισθωτὸς δι' ἄλλων πόρων θὰ συμπληρώσῃ τὸ κατώτατον αὐτὸ ὅριον. Ἔτσι, γενικώτατα μὲν, εἰς ὅλους τοὺς τόπους καὶ εἰς ὅλας τὰς ἐποχὰς, παρατηρεῖται παραβίασις τοῦ κατωτάτου ὁρίου συντηρήσεως εἰς τὴν μισθοδοσίαν ἀνηλίκων ἀφ' ἐνός, διότι ὁ ἐργοδότης ὑπολογίζει ὅτι τὸ ἐλλεῖπον θὰ συμπληρωθῇ ὑπὸ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀνηλίκου, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν μισθοδοσίαν τῶν γυναικῶν, κοινωνικῶς ὑποθαλασπόμενων νὰ συμπληρώσουν τὸ μεταξὺ τῶν ἀποδοχῶν τῶν καὶ τοῦ ἀναγκαζομένου διὰ τὴν συντήρησιν τῶν κατωτάτου ὁρίου χάσμα, διὰ συνεισφορὰς προσώπων τοῦ ἑτέρου φύλου, νομίμως ἢ παρανόμως μετ' αὐτῶν συνδεομένων. Εἰς τὰς δύο αὐτὰς περιπτώσεις ὁ ἐργοδότης δὲν διστάζει νὰ χορηγήσῃ ἀποδοχὰς κατωτέρας τοῦ ἐλάχιστου ὁρίου συντηρήσεως, διότι γνωρίζει ὅτι ὁ πατήρ, ἢ ὁ σύζυγος, ἢ ἄλλο τι πρόσωπον, θὰ συμμετάσχη εἰς τὰ γενικά ἐξόδα τῆς ἐπιχρησέως του. Εἰς ἐκτάκτους δὲ καὶ ὅπως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, ἢ παρέκκλισις αὐτῇ γενικεύεται καὶ ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀνηλίκων ἀρρένων μισθωτῶν. Ἔτσι εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως ἐποχὴν μας, ὅπου αἱ ἐπανηλθμῆναι ἀληθῶς αὐξήσεις τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν ἀδυνατοῦν νὰ προλάβουν τὴν αὐξήσιν τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, συντρεχόντων καὶ ἄλλων λό-

(1) Ἄλλο τὸ ζήτημα ὅτι διὰ τὴν συνολικὴν οἰκονομίαν ὁ μισθωτὸς δὲν πρέπει ν' ἀντιμετωπίζεται μόνον ὡς παραγωγὸς—ὅποτε συμφέρον βέβαια τῶν ἄλλων εἰς τὴν παραγωγὴν μετεχόντων εἶναι τὸ νὰ περιορίζεται τὸ μερίδιον τοῦ μισθωτοῦ καὶ νὰ ἐπαυξάνεται τὸ ἰδικόν των—ἀλλὰ καὶ ὡς καταναλωτής, ἢ μεῖωσις τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τοῦ ὁποίου ἐπιδρά ἐπὶ τῆς ζητήσεως τῶν ἐν γένει προσφερομένων ἀγαθῶν καὶ περιορίζει τὴν δυνατότητα παραγωγῆς καὶ κέρδους. Ἡ ἀντινομία αὕτη δημιουργεῖ φαῦλον κύκλον καὶ ἡ ἐξέτασις τῆς ἐξέρχεται τῶν ὁρίων τοῦ παρόντος.

(1) Καρόλου Ζιδ. Γενικαί Ἀρχαί Πολιτικῆς Οἰκονομίας, ἐκδ. Ἐλευθεροῦδάκη, σελ. 689.

(2) Ζιδ, αὐτόθι σελ. 690.

γαν. ὅπως τὸ γεγονός ὅτι ὄχι ὅλων τῶν ἐργοδοτῶν, ἀλλὰ μερικῶν ἐξ αὐτῶν μόνον, αἱ πρόσοδοι προσαρμύζονται ἀμέσως πρὸς τὰς δημιουργουμένας νέας συνθήκας καὶ αὐτὸ παρακωλύει τὴν διὰ γενικῶν μέτρων δικαίαν ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἀποδοχῶν, ἀφοῦ τότε, πλείστοι μὲν ἐργοδοταὶ θὰ δυνήθουν νὰ καταβάλουν τὰς νέας, ὕψηλās ἀποδοχάς, θὰ ὑπάρξουν ὅμως πιθανῶς καὶ ἄλλοι ποὺ θὰ ὑποκύψουν πρὸ τῆς ἐπιβαρύνσεως ταύτης, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργίαν ἀνεργίας, ὅπως ἐπίσης καὶ τὸ δευτέρον γεγονός, ὅτι ἡ Πολιτεία ἐν τῇ προσπάθειά νὰ διατηρήσῃ, ἐπισημῶς τοῦλάχιστον, τὰς τιμὰς βασικῶν τινῶν εἰδῶν εἰς προσιτὰ ἐπίπεδα, μετὰ φειδοῦς ἀποδέχεται τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν μισθῶν, συντρεχόντων λοιπὸν ὅλων αὐτῶν τῶν λόγων καὶ βοηθούντων τὴν τῶσιν τοῦ ἐργοδοτοῦ, ὅπως παράσχη εἰς τὸν μισθωτὸν τόσα μόνον, ὅσα, προστιθέμενα εἰς οἴουσι δῆποτε ἄλλους, ἐξ ἄλλων πηγῶν, πόρους τοῦ μισθωτοῦ, δύνανται νὰ τοῦ ἐξασφαλίσουν τὸ κατώτατον ὅριον συντηρήσεώς του, ἐγενικεύθῃ ἡ παρέκκλισις ἀπὸ τὸν ὀρειχαλκινόν περὶ μισθῶν νόμον καὶ κατέστη πλέον κοινὴ συνειδήσις εἰς ὅλους τοὺς μισθοβιῶτους ὅτι δὲν ἀρκεῖ ἡ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας τῶν διὰ νὰ τοὺς ἐξασφαλίσῃ ἔν, ὅσονδῆποτε ἄθλιον, κατώτατον ὅριον συντηρήσεώς των, ἀλλὰ πρέπει, διὰ τῆς ἐκποιήσεως οἰκιακῶν σκευῶν, ἐπίπλων, κοσμημάτων, κλινοσκεπασμάτων κτλ., νὰ δημιουργηθοῦν καὶ νέοι, ἔκτακτοι πόροι, συμπληροῦντες τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐργασίας των καὶ ἐπιτρέποντες τὴν συντήρησιν των εἰς τὰ ἔσχατα ὅρια τῆς λιτότητος καὶ τῆς στερήσεως.

Ἔτσι εἰς τὴν ἐποχὴν μας ἐγενικεύθῃ ὁ κῶν, ὅτι καὶ κάτω τοῦ κατώτατου ὁρίου συντηρήσεως τείνει νὰ ὑποβιβάζῃ ὁ ἐργοδότης τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον γνωρίζει ὅτι δι' ἄλλων οἰωνδῆποτε προσθέτων πόρων δύναται ὁ μισθωτὸς νὰ διατηρήσῃ τὴν ἱκανότητα πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν (1).

Ὅπωςδῆποτε ἡ παρέκκλισις αὕτη ἀπὸ τὸν περὶ μισθῶν ὀρειχαλκινόν νόμον, ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν μεταβάλλει οὐσ' ὡδὼς τὸ περιεχόμενόν του, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἔχει περιορισμένην ἔκτασιν καὶ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι δύναται ὁ μισθωτὸς ν' ἀντλήσῃ ἄλλοθεν τὴν μεταξὺ τῶν ἀποδοχῶν τῶν καὶ τοῦ κατώτατου ὁρίου συντηρήσεώς του διαφορὰν, καὶ ἀπὸ τὴν δευτέραν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ ζήτησις τῆς ἐργασίας ὑπολείπεται τῆς προσφερομένης τοιαύτης, ὥστε νὰ μὴ δύναται ὁ μισθωτὸς νὰ τοποθετήσῃ τὴν ἐργασίαν του ἐπ' ἐμφελέστερον Πάντως, ὅταν δὲν εἶναι ἐφικτὴ ἡ δι' ἄλλων πόρων συμπλήρωσις ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τῶν ἀποδοχῶν του μέχρι σημείου ἐπιτρέποντος τὴν στοιχειώδη συντήρησιν

(1) Πράγματι εἰς τὴν προσωπικὴν ἀντίληψιν τοῦ γράφοντος ὑπέπεσε τὸ ἀκόλουθον περιστατικόν. Μισθωτοί, πάλῃλοι μῖς τῶν μᾶλλον ἀκαχεύσων σήμερον βιομηχανιῶν, ἐξήτησαν, διὰ φιλοῦ διωβήματος, ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν των, αὐξήσιν τῶν ἀποδοχῶν των, μὴ ἐπαρκουσῶν, ὅπως διὰ πειστικωτάτου ὑπολογισμοῦ ἀπέδειξαν, οὔτε διὰ τοῦ 1/3 τῶν στοιχειωδῶν ἀναγκῶν των τὴν κάλυψιν. Ἡ δοθεῖσα ἀπάντησις εἶχε φωνογραφικῶς, ὡς ἐξῆς: «Καὶ ποῦς βγάξει σήμερον ὅσα τοῦ χρειάζονται; Ὅλοι πούλαμε καὶ ζοῦμε. Πουλῆστε, βρὲ παιδιὰ, τίποτε. Δὲν ἔχετε βέρρε; ραδιόφωνο; καμμιὰ κουβέρτα περισσεμένη; Πουλῆστε. Μπόρα εἶναι καὶ θὰ περάσῃ».

του, ὁ ἐργοδότης ἔχει συμφέρον νὰ τὸν διατηρήσῃ εἰς τὴν ζωὴν διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ καρπούμενος τὰς ὑπηρεσίας του καὶ ἔτσι, ἀφοῦ διεπιστώσαμεν τὰς πυρεκκλίσεις του, ἡμποροῦμεν νὰ δεχθῶμεν ὡς ἔχοντα ἐν γενικωτάταις γραμμαῖς ἐφαρμογὴν τὸν νόμον μὲ τὴν διτλήν ὅψιν ποὺ ἀνεπτύξαμεν ἀνωτέρω, δηλ. ὅτι ὁ ἐργοδότης τείνει νὰ μὴ δώσῃ εἰς τὸν μισθωτὸν περισσότερα ἀπὸ ὅσα τοῦ εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητα διὰ νὰ συντηρηθῇ, πάντως ὅμως θέλει νὰ τοῦ δώσῃ τόσα τοῦλάχιστον, ὅσα τοῦ εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητα διὰ νὰ συντηρηθῇ καὶ νὰ δύναται νὰ συνεχίσῃ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του.

Υ. Αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος ἀντικειμενικῶς καὶ ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων (ὑπὸ τὰς δεδομένας σχέσεις παραγωγῆς) ἀναγκαστικῶς ὑφιστάμενος νόμος, καλὸς ἢ κακὸς ἀδιάφορον. Ἐνέχει κάτι ἀπὸ τὴν ἀναγκαιότητα τῶν μαθηματικῶν ἢ φυσικῶν νόμων καὶ δὲν ἐξαρτᾶ τὴν ὑπαρξίν του ἀπὸ τὴν συναινεσιν ἢ τὴν ἐπιδόκιμασίαν μας. Ἀνάγεται εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ὄντος καὶ ὄχι τοῦ πρέποντος. Ἀπεναντίας οἱ ἐργατικοὶ νόμοι, οἱ κανόνες δικαίου ποὺ τίθενται ἐκάστοτε καὶ διέπουν τὴν σχέσιν τῆς ἐργασίας, δὲν περιέχουν οὐδὲν τὸ ἐξ ἀντικειμένου ἀναγκαῖον, καὶ ἀνάγονται εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ πρέποντος, ἀποτελοῦν δηλ. ἐπέμβασιν τῆς Πολιτείας ὀριζούσης πῶς πρέπει νὰ διεξάγεται ἐννόμως ἡ συναλλαγὴ αὕτη. Οἱ κανόνες οὗτοι ἀποσκοποῦν μόνον εἰς τὸ νὰ ἀμβλύνουν τὴν μεταξὺ τῶν συγκρουομένων συμφερόντων ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν ὑφισταμένην ὀξύτητα. Γύρω ὅμως ἀπὸ τοὺς νομικοὺς αὐτοὺς κανόνες συνεχίζεται ἡ σύγκρουσις, διεπομένη πάντοτε ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ ὀρειχαλκίνου περὶ μισθῶν νόμου, ἀπὸ τὴν προσπάθειαν τοῦ ἐργοδοτοῦ νὰ μὴ δώσῃ περισσότερα ἀπὸ τὰ ἀναγκαῖοντα διὰ τὴν στοιχειώδη συντήρησιν τοῦ μισθωτοῦ. Ὁ μὲν ἐργοδότης μηχανάται μυρίας καταστρατηγήσεις, ἂν οἱ νομικοὶ κανόνες ποὺ διέπουν τὴν σχέσιν τῆς ἐργασίας παρεμβάλουν προσκόμματα εἰς τὴν προσπάθειάν του αὐτήν. Ὁ μισθωτὸς ἀφ' ἑτέρου προσπαθεῖ νὰ ὀχυρωθῇ πίσω ἀπὸ τὰς τυχόν εὐμενεῖς διατάξεις των καὶ, διὰ νὰ τὰς καταστήσῃ προχώματα ἐπαρκῆ πρὸς κάλυψιν του, ἐπιχειρεῖ πολλάκις νὰ τοὺς δώσῃ ὅγκον μεγαλύτερον ἀπὸ ἐκεῖνον ποῦ, κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ νομοθέτου, εἶχον ἀρχικῶς. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συγκρούσεως ἐκφράζει τὴν ἀναλογίαν μεταξὺ τῶν ἐκ τέρθεν δυνάμεων, καὶ συχνὰ ὁ κανὼν δικαίου παραμορφώνεται, προσλαμβάνει ἔκτασιν μεγαλύτεραν ἢ μικροτέραν ἀπὸ ἐκείνην ποὺ ἀρχικῶς ὁ νομοθετὴς ἠθέλησεν, ἀναλόγως πρὸς τὴν ἔκβασιν τῆς μάχης ποῦ γύρω ἀπὸ κάθε κανόνα δικαίου διδεται καθημερινῶς ἀπὸ τὰς συγκρουομένας μεταξὺ των δυνάμεις. (2)

VI. Διεπιστώσαμεν ὅτι ὁ ἐργοδότης συμφέ-

(2) Ὑπὸ τὸ πνεῦμα αὐτὸ πρέπει ν' ἀντιμετωπίζονται, διὰ νὰ εἶναι κατανοηταί, αἱ μὲ τὴν πόροδον τοῦ χρόνου συστατικαί, διασταλτικαί ἢ ὁλοκληρωτικαί ἐγμνηταὶ καὶ ἐφαρμογαὶ τῶν διαφόρων κανόνων δικαίου. Πράγματι βλέπομεν συχνά, μὲ τὴν πύρεδον τῶν ἐτῶν καὶ τῶν δεκαετηρίδων, ὠριμένοι νομικοὶ κανόνες, χωρὶς νὰ τροποποιηθῶν καθόλου ἀπὸ τὸν νομοθέτην, νὰ ἐρμηνεύονται καὶ ἐφαρμόζονται κατὰ τρόπον ἐντελῶς ἰὸν καὶ ἀντιθετὸν πρὸς τὸν πρότερον χρόνον. Ἡ μεταβολὴ ἐπέρχεται βαθμιαίως. Πα-

ρον έχει νά δώσῃ εἰς τὸν μισθωτὸν τοῦλάχιστον τόσα, ὅσα τοῦ εἶναι ἐπαρκῆ δι' ἐν κατώτατον ὅριον συντηρήσεως. Τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον διδόμενα ἀποτελοῦν, ἀπὸ τῆς νομικῆς τοῦ ζητήματος πλευρᾶς, ἐν τῇ συμβάσει μισθώσεως ἐργασίας, τὸ μίσθωμα, τὸ ἀντάλλαγμα τῆς κατὰ τὸ παρὸν χρήσεως τῶν δυνάμεων καὶ ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ. Ἀποτελοῦν ἀντιπαροχὴν (καὶ αὐτὴν ἀκόμη ὄχι δικαίαν καὶ πλήρη, ἂν ὑποτεθῇ ὅτι εἰς τὰς ἀμφοτεροβαρεῖς συμβάσεις δίκαιον εἶναι νὰ ὑπάρχῃ ἰσότης μεταξὺ τῶν ἐκατέρωθεν παροχῶν, ἀφοῦ, ὅπως ἐξετέθη, μέρος τῆς ἀξίας τῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ παρεχομένης ἐργασίας παρακρατεῖται οὕτως ἢ ἄλλως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη καὶ ἀποτελεῖ τὸ κέρδος του). Πάντως δὲν ἔμπορεῖ νὰ γίνῃ λόγος

ρουσιάζεται, συνήθως, τὸ πρῶτον ὡς μειοψηφία εἰς ἀπόφασιν κατωτέρου δικαστηρίου, ἀργότερον ὡς πλειοψηφία, τῆς ὁποίας ὁμοῦ ἡ γνώμη κατ' ἐπαναλήψιν μεταρρυθμίζεται ἀπὸ τὰς δειτεροβάθμιας δικαστηρίων, δὲν ἀργεῖ ὁμοῦ νὰ κατακτήσῃ καὶ τὰ ἐφετεῖα καὶ ἀργότερα, μετὰ τινὰς διαφωνίας τῶν τμημάτων, νὰ ἐπιβληθῇ καὶ εἰς τὸ Ἀκυρωτικόν. Καὶ τότε ἐμφανίζεται ἡ νομικὴ ἐπιστήμη, εἰς δύο σχολὰς διαιρουμένη, διὰ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν μεταβολήν. Καὶ ἡ μὲν πρώτη σχολή, τῆς κατὰ γράμμα ἐξηγήσεως, ὥς εἴπωμεν, τῷ δικαίου, προσπαθεῖ μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἀνακαλῇ τὴν λέξιν, εἴνα «καί», εἴνα «πρὸς», ἢ νὰ ἀπομνησθῇ φράσεις ἀπὸ διάφορα χωρία τοῦ νόμου ἢ διαφόρων νόμων, νὰ τὰς συνδέσῃ μεταξὺ τῶν καὶ νὰ κατολήσῃ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁρθῶς ἐκμνησθεῖ τὸ γράμμα τοῦ νόμου ἢ νὰ νομολογίῃ, διὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ἡτο ἀρχὴν ἢ ἐννοίαν του, καὶ ἐσφαλμένως τὸν ἡρμηνεύσαν παλαιότερα τὰ δικαστήρια. Ἄν αἱ λέξεις καὶ αἱ φράσεις τοῦ νέου νόμου δὲν προσφέρουν ἐπαρκῆ βάσιν εἰς αὐτὴν τὴν προσπάθειαν, ἡ σχολὴ τῆς κατὰ γράμμα ἐξηγήσεως δὲν παραιτεῖται ταύτης. Προσφεύγει εἰς τοὺς Πανδέκτας (ἔστω καὶ ἂν πρόκειται περὶ νεωτέρου θεσμοῦ, σφύζοντος ἀπὸ ζῶν καὶ μὴ δυνάμενου νὰ ἔχῃ προβλεφθῇ ἀπὸ τοὺς Οὐλπιανούς καὶ τοὺς Μοδεστίνους). Πάντοτε εὐρίσκει κατὰλλήλῳ τινι λατινικῇ ῥῆσιν εἰς τοὺς Πανδέκτας ἢ μισοβάρβαρον εἰς τὰ Βασιλικά καὶ δύναται, μὲ τὴν προσθήκην παραπομπῶν τινων, νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ νέα νομολογία τηρεῖ τὸ γράμμα τοῦ νόμου. Ὡς γνωστὸν μὲ τοὺς Πανδέκτας δύναται νὰ ἀποδείξῃ κανεὶς ὅτι θέλει, συγχρόνως δὲ καὶ τὸ ἀντίθετόν του. Ἡ δευτέρα σχολή, ὥς τὴν ἀποκαλέσωμεν ἰδεαλιστικὴν, ἔχει τὴν εὐλικρίνειαν νὰ ἀποδεχθῇ ὅτι ἡ νέα νομολογία συγκρούεται πρὸς τὸ γράμμα τοῦ νόμου καὶ πρὸς τὴν ἀρχικὴν τοῦ νομοθέτου βούλησιν. Τὴν ὀνομάζει ἀλλοιωτικὴν ἢ contra legem ἐρμηνείαν, τῆς ἀναγνωρίζει ὁμοῦς δικαίωμα νὰ παρβαίνῃ ἐν γνώσει τὸν νόμον, ἀναγνωρίζει νομοθετικὰ δικαιώματα εἰς τὸν δικαστήν, ἢ, ἐπὶ τὸ ἡπιώτερον, ἀπονέμει εἰς τὴν νομολογίαν δικαιοπλαστικὴν δύναμιν καὶ τὴν θεωρεῖ νομιμοποιουμένην εἰς τοῦτο (ἐδῶ φαίνεται σαφῶς ὁ ἰδεαλισμός της) διότι κάποια θεία φώτισις ἀποκαλύπτει εἰς τὸν σημερινὸν δικαστήν, ὅτι ἡ δεῖνα διάταξις, ὅπως πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐτέθη, δὲν ἀνταποκρίνεται πλέον πρὸς τὸς ἀνάγκας τῶν συναλλαγῶν. Νομίζομεν ὅτι εἰς τὰς δύο αὐτὰς σχολὰς πρέπει ν' ἀντιταχθῇ ἡ ἀντίληψις, ὅτι γύρω ἀπὸ κάθε κανόνα δικαίου διεξάγεται συνεχὴς ἀγὼν μεταξὺ ἀντιτιθεμένων πρὸς ἀλλήλας δυνάμεων καὶ συμφερόντων, ἀπὸ δὲ τὴν ἀναλογίαν πού ἐκάστοτε ὑφίσταται μεταξὺ τῶν ἀντιμάχων δυνάμεων ἐξαρτᾶται ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει ἡ ἐκβασίς τῆς συγκρούσεως, δηλ. ἡ συσταλτικὴ, διασταλτικὴ ἢ ἀλλοιωτικὴ ἐρμηνεία καὶ ἐφαρμογὴ ἑνὸς κανόνος δικαίου.

καὶ νὰ νοηθῇ ὅτι ὅσα παρέχει ὁ ἐργοδότης πρὸς τὸν μισθωτὸν μὲ σκοπὸν νὰ ἐξασφαλισθῇ εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον ἐν κοινωνικῶς ἀναγκαίον κατώτατον ὅριον συντηρήσεως, δὲν δίδονται ὡς ἀντάλλαγμα τῶν κατὰ τὸ παρὸν ἀντιπαροχομένων ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ὑπηρεσιῶν. Ἄλλ' ἐπὶ τῷ σκοπῷ δανεισμοῦ καὶ συνωμολογήσεως ὑποχρεώσεως ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ὅπως ἀποδώσῃ τὸ πᾶν τῆς παροχῆς. Ἄφ' ἑτέρου διεπιστώσαμεν ὅτι, ὑπὸ τὰς δημιουργηθείσας σήμερον συνθήκας, τὸ γενικὸν ἐπίπεδον τῶν ἀποδοχῶν ὧν ἐν γένει τῶν μισθωτῶν ὑπολείπεται κατὰ πολὺ τῶν στοιχειωδερῶν ἀναγκῶν των. Καὶ ὅσον καὶ ἂν οἱ ἐργοδότες εὐχαρίστως ἐπωφελοῦνται τῆς προθυμίας τῶν μισθωτῶν νὰ καλύψουν μέρος τῶν ἀναγκῶν των διὰ τοῦ προέκτους τῆς ἐκποιήσεως σκευῶν, κοσμημάτων, ἐπιπλῶν κτλ., ἐν τούτοις ἀνάπαυσαν στιγμὴν διαπιστώνουν ὅτι ἡ συνεχὴς αὐξήσις τῶν εἰς τρέχον χρήμα ἀναγκῶν δὲν ἐπιδέχεται τὴν κάλυψιν τοῦ χάσματος ἀδυσπῶνως διὰ τοὺς ἐργοδότες. Βλέπουν τοὺς μισθωτοὺς φθίνοντας, μὴ ἀποδίδοντας ἔργον, καταλείποντας τὰ γραφεῖα καὶ τὰ ἐργοστάσια, ὄχι διότι καλυτέραν προσφορὰ τοὺς εἴλκυσεν, ἀλλὰ διότι δυσκολεύονται νὰ συρροῦν πεζοποροῦντες μέχρ' αὐτῶν, ἢ προτιμοῦν νὰ ἐξοικονομήσουν ἐπὶ μακρότερον τὰς δυνάμεις των, πού δὲν ἀναπληροῦνται, διὰ τῶν ἐκ τοῦ μισθοῦ ποριζομένων εἰδῶν, εἰς ὅσον βαθμὸν ἀναλίσκονται ἐν τῇ ἐργασίᾳ. Φθάνει, κάθε τόσο, ἡ στιγμὴ καθ' ἣν δὲν ἔχουν εἰς τὴν διάθεσίν των τόσων ἐργατικῶν δυνάμεων, ὅση εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεώς των, εἴτε λόγῳ ἀποχωρήσεως μισθωτῶν, εἴτε λόγῳ ἡλαττωμένης ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας των. Καὶ ὅταν διαπιστώσουν τοῦτο, συμφέρον πλέον ἔχουν νὰ παράσχουν μεγαλύτερον ἀντάλλαγμα εἰς τὴν παρεχομένην ἐργασίαν, ὥστε τοῦτο νὰ προσεγγίσῃ περισσότερο πρὸς τὸ κατώτατον ὅριον συντηρήσεως τοῦ μισθωτοῦ. Ἡ ἀπέφασις τῶν αὐτῶν εἶναι συνέπεια τοῦ ἀνωτέρω ἀνεπιτυχέντος οἰκονομικοῦ νόμου. Ἄφ' ἧς στιγμῆς ὁμοῦ ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις, πρόκειται νὰ παραγάγῃ ὠρισμένης νομικᾶς συνεπειας. Ἀπὸ τὴν μορφήν πού θὰ δοθῇ εἰς τὴν παροχὴν τοῦ ἐργοδότη ἐξαρτᾶται ἡ ἔκτασις τῶν συνεπειῶν αὐτῶν. Καὶ καλεῖται ὁ ἐπινοητικὸς νομικός νὰ δώσῃ εἰς τὴν ἀποφασισθεῖσαν παροχὴν τὴν πλέον συμφέρουσαν μορφήν. Ἐδῶ διαλάμπει καὶ πάλιν τὸ δαιμόνιον τοῦ Ἑλληνικοῦ νομικοῦ καὶ ἀνακαλύπτεται ἡ πλέον ἀνώδυνος διὰ τὸν ἐργοδότην ἐτικέτα, πού θὰ ἐπικολληθῇ εἰς τὴν ἀποφασισθεῖσαν παροχὴν. Ἡ παροχὴ αὕτη βαπτίζεται δάνειον τοῦ ἐργοδότη πρὸς τὸν μισθωτὸν καὶ πλῖπτουν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας βροχηδὸν ἐπ' αὐτῶν τὰ δάνεια, εἰς χρήμα καὶ εἰς τρόφιμα.

VII. Πράγματι ἡ παροχὴ αὕτη πού, ἀπὸ ἀπόψεως οἰκονομικῆς ἐπιστήμης, ὅπως πλατύτατα καὶ μὲ κλιδυρὸν νὰ γίνωμεν κουραστικοὶ ἀνεπιτύχαμεν, ἔχει ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ μισθοῦ καὶ οὐδὲν τὸ μὴ συνάδον πρὸς τὸν μισθὸν (δίδεται δηλ. εἰς τὸν μισθωτὸν ὡς ἐν κατώτατον ὅριον κοινωνικῶς ἀναγκαίον διὰ τὴν συντηρήσιν του) ἂν εὐθέως ἀπεκαλεῖτο αὐξήσις ἀποδοχῶν, θὰ ἔδιδεν ἀφορμὴν εἰς πλείους συγκρούσεις ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν ὑπὸ τῆς Πολιτείας τεθειμένων κανόνων πού διέπουν τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Ἐνας ἀπὸ τοὺς κανόνες αὐτοὺς εἶναι τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ νὰ μὴ

λάβη ἄργότερα ἀντιμισθίαν μικροτέραν ἀπὸ ἐκείνην ποῦ εἰς ὠρισμένην περίοδον τοῦ ἐδόθη. Ἡ χορηγηθεῖσα ἀπαξ αὐξήσις δημιουργεῖ διὰ τὸν μισθωτὸν δικαίωμα λήψεως καὶ εἰς τὸ μέλλον ἠδυνάμενων ἀποδοχῶν. Ἡ τυχὸν ἀρνήσις τοῦ ἐργοδότης χαρακτηρίζεται ὡς μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, βλαπτικὴ διὰ τὸν ἐργαζόμενον καὶ ἐξομοιοῦται πρὸς ἀπόλυσιν, μὲ ὅλας τὰς ἐπιζημίους συνεπειὰς εἴτε τῆς ἀποζημιώσεως, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν. 2112, εἴτε τῆς ἀκυρότητος, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν.δ. 424¹⁾. Ἄλλως, οὐσιαστικώτερος, κίνδυνος διὰ τὸν ἐργοδότην εἶναι ὁ ἐκ τῶν διατάξεων μερικῶν προσφάτων κανόνων δικαίου, τεθέντων κατὰ τὴν περίοδον τῆς νομισματικῆς ἀσταθείας καὶ διεπνόντων τὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν ἐν γένει, ὁ ἐξῆς: "Ὅτι ἐνῶ διὰ τῆς οἰκιοθελῶς χορηγουμένης αὐξήσεως μένει αὐτὸς ὁ ἴδιος κριτὴς τοῦ σημείου, ὅπου ἀρχίζει νὰ κάμπτεται ἡ ἀπόδοσις τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἔργον καὶ ἀπαιτεῖται ἡ ἐνίσχυσις του καὶ ἐπομένως θὰ ἐπεθῇ καὶ εἰς τὸ μέλλον νὰ ἀφεθῇ εἰς αὐτὸν ἡ κρίσις ἂν καὶ πότε πρέπει νὰ δοθῇ ἐκ νέου αὐξήσις, ἡ Πολιτεία, κατ' ἐπανάληψιν, θεσπίζουσα αὐξήσεις τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ὑπῆγαγεν εἰς αὐτάς καὶ ἐκείνας τὰς περιπτώσεις, ὅπου ὁ ἐργοδότης, προλαμβάνων τὸν γενικὸν καιὸνα δικαίου, παρέσχεεν ἤδη οἰκιοθελῶς αὐξήσιν. "Εἴσι καὶ ἡ πρόσφατος ὑπ' ἀριθ. 25606/1942²⁾ περὶ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων διὰ τῆς παρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 2 αὐτῆς ὁρίζει τὰ ἐξῆς:

«Ἀπὸ 1-7-1942 ἐπιβάλλομεν αὐξήσιν τῶν ὡς ἄνω καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων κατὰ 50οιο μὲν διὰ τοὺς ἄρρενας,

(1) Πρέπει ὅμως νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι αἱ αἰτήσεις ἀποδοχῶν ποῦ ἐξίδονται οἰκιοθελῶς ἀπὸ τοῦ ἐργοδότης, εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς νομισματικῆς σταθερότητος, εἶλον ὡς οἰκονομικὸν ἀποτέλεσμα τὴν παραγωγὴν τοῦ μισθωτοῦ, τὴν παροχὴν εἰς αὐτὸν τῆς εὐχερείας ν' ἀποκτῇ περισσότερα ἀγαθὰ εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ἐργασίας ποῦ παρέχει. Τούναντιον αἱ ὑπὸ καθιερωσὶς νομισματικῆς ἀσταθείας χορηγούμεναι αὐξήσεις (ὅσον ἐκείναι ποῦ διὰ πράξεως τῆς Πολιτείας ἡ οἰκιοθελῶς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότης χαρακτηρίζονται ὡς αὐξήσεις ἀποδοχῶν, ὅσον καὶ αἱ ὑπὸ τύπον δανείων παροχῶν) σκοπὸν ἔχουν νὰ περιορίσουν ἐν μέρει καὶ ἐντὸς ἐνὸς κατωτάτου ὁρίου, ἀπαραιτήτου διὰ τὴν συντήρησιν, τὴν ἐκ νομισματικῶν αἰτίων μείωσιν τῆς ἱκανότητος τοῦ μισθωτοῦ ν' ἀποκτήσῃ ὠρισμένα ἀγαθὰ εἰς ἀντάλλαγμα τῶν ὑπηρεσιῶν του. Ἐπομένως δὲν θὰ ἡδύνατο κανεὶς νὰ ἔχῃ ἀντίρρησην, ἂν, ἐπανερχομένης κάποτε τῆς νομισματικῆς σταθερότητος καὶ ἀποδεικνυμένου τυχὸν ὅτι τὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπὶλεδον τῶν ἀποδοχῶν ὑπερβαίνει οὐσιαστικῶς τὸ πρὸ τῆς νομισματικῆς ἀναστατώσεως καὶ μάλιστα ἐπιβαρύνει ὑπερμέτρως τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς, ὑπερβαίνει δηλ. τὴν ἀξίαν τῆς κοινωτικῆς ἀπαιτουμένης ἐργασίας, διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ αὐτοῦ ἀποτελέσματος, περιορίζοντες εἰς τὸ προσηκόν μέτρον αἱ ἐξοιδηθεῖσαι ἀποδοχαί, χωρὶς τοῦτο νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τοῦτο δὲ εἴτε διὰ νόμου εἰδικῶς, ποῦ ἐνδεχομένως θὰ προβλήσῃ τὰς ἐπὶ μέρους συνεπείας τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς νομισματικῆς σταθερότητος, εἴτε καὶ δι' ἐφαρμογῆς τῆς θεωρίας τῆς προϋποθέσεως (ἀρθρ. 388 νέου Ἀστικοῦ Κώδικος).

(2) Ἐπιθ. Ἐργατ. Λιχ. Α' σελ. 608.

κατὰ 25οιο δὲ διὰ τὰς θήλεις. Ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας ἐπιβάλλομεν αὐξήσιν 50οιο διὰ τοὺς ἄρρενας καὶ 25οιο διὰ τὰς θήλεις ἐπὶ τοῦ ἡμερομισθίου τῆς 30-6-1942, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι τυχὸν ἀνώτερον τῶν ὡς ἄνω ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1 καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων».

Δηλ. ἐπέβαλεν αὐξήσιν 50οιο καὶ δι' ἐκείνους ποῦ προηγουμένως παρέσχεον οἰκιοθελῶς αὐξήσιν ἀποδοχῶν. Γεγονὸς ποῦ ἔγινε δεκτὸν μὲ μεγάλην δυσφορίαν ἀπὸ τοῦ ἐργοδότης καὶ συνωδούθῃ μὲ τὴν κρίσιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ εἶναι κανεὶς καλός, γιατί ἡ καλωσύνη δημιουργεῖ ἐπιζημίους συνεπείας. Φυσικὰ τὸ πρᾶγμα ἔχει ἄλλως. Ὅπως ἀνεπτύχθη ἀνωτέρω, αἱ αὐξήσεις ποῦ οἰκιοθελῶς ἐδόθησαν δὲν ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν καλωσύνην, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀνάγκην καὶ τὸ συμφέρον τοῦ ἐργοδότης νὰ ἡμπορῇ ὁ μισθωτὸς ν' ἀποδώσῃ τὸ ἔργον διὰ τὸ ὁποῖον προσελήφθη, λαμβάνων πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ὅ,τι κατὰ κατώτατον ὅριον ἀπαιτεῖται διὰ νὰ συντηρηθῇ. Ἐνῶ τούναντιον ἡ ἐπέμβασις τῆς Πολιτείας, ποῦ ρόλον ἔχει, ὅπως ἐξηγήσαμεν, διὰ τῶν κανόνων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, νὰ ἀμβλύνη τὰς μεταξύ τῶν ἀντιμετώπων ἐκατέρωθεν συμφερόντων ὁξύτητας, νοητὸν εἶναι ὅτι εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις δύναται καὶ δικαιοῦται νὰ καθορίσῃ κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν ὑπερβαίνοντα κάπως τὸ μέτρον ποῦ ὁ ἐργοδότης θεωρεῖ ὡς ἐπαρκὲς διὰ τὴν ἐξασφάλισιν εἰς τὸν μισθωτὸν ἐνὸς ἐλαχίστου ὁρίου συντηρήσεως. Μένει ὁπωσδήποτε τὸ γεγονός ὅτι ἂν αἱ οἰκιοθελῶς χορηγούμεναι ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν αὐξήσεις χαρακτηρισθοῦν καὶ πιστευθῇ ὅτι εἶναι δάνεια, δὲν θὰ δύναται ἡ Πολιτεία, δι' ἀκρίβου—κατὰ τοὺς ἐργοδότης—ἐπεμβάσεώς της, νὰ ὑποχρεώσῃ νὰ παρέχωνται παγίως καὶ εἰς τὸ μέλλον καὶ μάλιστα ἠδυνάμεναι κατὰ νέον τι ποσοστὸν, ὅπως εἰς τὴν μνημονευθεῖσαν περίπτωσιν.

Ἄλλη περίπτωση, ὅπου μεγάλην σημασίαν θὰ ἔχῃ ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν περιπτώσεων ὁ λόγος παροχῶν ὡς δανείων, εἶναι ἡ περίπτωση τῆς κατὰ τὸν νόμον 2112 ἀποζημιώσεως τῶν μισθωτῶν κατὰ τὴν ἀπόλυσιν των. Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112 οὐδέποτε κατενοήθη, οὐδ' ἐκούσιως ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ τοῦ ἐργοδότης. Τὸ νὰ λαμβάνῃ ὁ μισθωτὸς ἀποδοχὰς εἰς ἀντάλλαγμα πράγματι παρεχομένων ὑπηρεσιῶν εἶναι ἐπὶ τέλους νοητόν. Ἀλλὰ τὸ νὰ ὑποχρεοῦμαι νὰ τοῦ καταβάλω στρογγυλὸν τι ποσὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἀκριβῶς ποῦ μοῦ ἔγινε ἀνεπιθύμητος καὶ θέλω νὰ τὸν ἀπμακρύνω τῆς ὑπηρεσίας μου, τὸ νὰ τοῦ καταβάλω τὸ ποσὸν τοῦτο ἄνευ ἀνταλλάγματός τινος, αὐτὸ δὲν τὸ ἐννοῶ, σκέπτεται ὁ ἐργοδότης. Καὶ πράγματι, ἀνεξαρτήτως τῶν ἄλλων λόγων, ποῦ ὑπηγόρευσαν τὴν καθιέρωσιν τῆς ἀποζημιώσεως ἐν ἀπολύσει, πιστεύομεν ὅτι ἀκριβῶς ἐπειδὴ τὴν παροχὴν οὐτὴν δὲν τὴν εὐρίσκει δεδικαιολογημένην ἢ ἐργοδοτικὴν συνειδήσει, ὁ θεσμὸς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 εὐνοεῖ τὴν σταθερότητα καὶ συνέχειαν τῶν ἀορίστου χρόνου συμβάσεων ἐργασίας, ἀποτελεῖ ἓνα, ἡλαττωμένης βέβαια δραστηριότητος, παράγοντα μονιμότητος, ἀφοῦ ὁ ἐργοδότης δὲν ἔχει συμφέρον τὸν χρησικὴν καὶ παρέχοντα ὠφέλιμον ἔργον μισθωτὸν νὰ τὸν ἀπολύσῃ δι' ἓνα καπρίσιον ἢ δι' ἓνα φύλλον πῆδημα, ὑπολογίζων ὅτι ἐκτὸς τῆς ἀνάγκης προσλήψεως ἀντικαταστάτου μὲ τὰς αὐτάς περίπου ἀποδοχὰς, θὰ ὑπερρεῖται

νά αποζημιώση μέ σημαντικόν τι ποσόν καί τόν ἀπομακρυνόμενον. Ἡ πληρωμή δὲ τῆς ἀποζημιώσεως αὐτῆς, γνωρίζομεν καλῶς ὅλοι οἱ δικηγόροι, ὅτι ὡς συχνότατα ἀνασχετικὸς φραγμὸς εἰς τὸν ἐργοδότην, ὁσάκις ἡ ἐπιθυμία τοῦ ν' ἀπολύσῃ μισθωτὸν τινὰ δὲν ὑπηρετοῦτο ἀπὸ σοβαρὰ αἰτία. Ἀποβλέπων λοιπὸν εἰς τὸν θεσμόν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 ὁ ἐργοδότης ὡς εἰς ἕνα ἐνοχλητικὸν καὶ δεσμευτικὸν τῆς ἐλευθερίας τοῦ κανόνα δικαίου, δύο τινὰ θὰ εἶχε νὰ κερδίῃ, ἂν αἱ παροχαὶ ποῦ δίδει εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοῦ ὑπὸ τὸ καθεστὸς τῆς νομισματικῆς ἀσταθείας δὲν ἐξακριβρίζοντο ὡς αὐξήσεις μισθῶν, ἀλλ' ὡς δαίεια. Πρῶτον, ἀρνητικῶς, ὅτι ὁ μισθωτὸς ποῦ δὲν θὰ ἐθεωρεῖτο ὡς λαμβάνων ἠδυσμένον μισθόν, δὲν θὰ εἶχε κατὰ συνέπειαν δικαίωμα εἰς ἠὺξημένην ἀποζημίωσιν, ἐν περιπτώσει ἀπολύσεώς του. Δηλ. δὲν θὰ περιορίζετο ἀκόμη περισσότερο ἢ ἐλευθερία τοῦ ἐργοδότη πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, λόγῳ τῆς αὐξήσεως τῆς ἀποζημιώσεως τοῦτου, ὑπολογιζομένης ἐπὶ τῇ βάσει νέου, ἠδυσμένου μισθοῦ. Δεύτερον, θετικῶς, ὅτι τὸναντίον θὰ ἠδύνατο αὐτὴ ἢ ἐλευθερία, ἀφοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως, ὁ ἐργοδότης θὰ εἶχε ν' ἀντιτάξῃ πρὸς συμψηφισμόν εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν του, κατὰ τὸν ν. 2112, τὴν ἐκ δανείου ἀνταπαίτησίν του καὶ ἐπομένως θὰ ἦτο ἐνδεχόμενον ἐν καιρῷ, εἴτε καταργουμένου τοῦ ν.δ. 424, εἴτε εὐρισκομένης προφάσεώς τινος ἐπιπτώσεως εἰς τὰς ἐξαιρετικὰς διατάξεις τοῦ ν. δ. τοῦτου, νὰ ἀπαλλάγῃ τοῦ περαιτέρω συμβατικοῦ δεσμοῦ μέ τὸν μισθωτὸν, χωρὶς νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ τοῦ καταβάλῃ τὴν ἀκατανόητον κατ' αὐτὸν καὶ ἀδικαιολόγητον ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112 ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει. Πράγματι, ὡς γνωστὸν, ἔχει κριθῇ ὅτι εἰς τὴν ἀποζημίωσιν αὐτὴν δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἀκατάσχετον καὶ ἀνεκχώρητον ποῦ ἰσχύει ἐπὶ μισθῶν καὶ εἶναι δυνατόν νὰ προταθοῦν πρὸς συμψηφισμόν αὐτῆς οἰαιδήποτε ἀνταπαίτησεις τοῦ ἐργοδότη.

Αὐταὶ εἶναι μερικαὶ μόνον, αἱ σημαντικώτεραι καὶ γενικώτεραι, συνέπειαι τοῦ χαρακτηρισμοῦ ὡς δανείων τῶν παροχῶν τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς τοὺς μισθωτοὺς, ποῦ σημειοῦνται αὐτὴν τὴν ἐποχὴν ἐπέκεινα τῶν συμβατικῶν ὑποχρεώσεων τῶν πρώτων. Εἰς τὰς συνέπειας αὐτὰς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ προστεθοῦν καὶ ἄλλαι, ὅπως ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως ποῦ ἀνήκει εἰς τὸν μισθωτὸν ἐν στερήσει τῆς ἀδείας τοῦ ἢ ἐν ἀδίκῃ βλάβῃ ποῦ τυχὸν θὰ τοῦ προσεγίνετο καὶ θὰ ἐβάρυνε τὸν ἐργοδότην του κτλ. Ἐν τελευταίᾳ δὲ ἀναλύσει, καίτοι τοῦτο δὲν μοῦ φαίνεται ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας νοητόν, θὰ ἦτο δυνατόν καὶ νομικῶς εὐσταθές, ἂν ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν παροχῶν αὐτῶν ὡς δανείων ἔμενεν ἀναμφισβήτητος, νὰ ἐπιδιώξῃ ὁ ἐργοδότης νὰ τὰ εἰσπράξῃ διὰ τμηματικῶν κρατήσεων ἀπὸ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ προσωπικοῦ του. Εἰς ὅσους δὲ ἀποκροῦν (καὶ πιστεύω ὅτι ὅλοι, καὶ πρῶτοι ἀπ' ὅλους οἱ ἐργοδότες, ἀποκροῦν τὸ ἐνδεχόμενον αὐτὸ) ἔχω ν' ἀντιτάξω ὅτι ἀκριβῶς ὁ ἀποκλεισμὸς τοῦ μαρτυρεῖ περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς ἀπόψεως, ὅτι αἱ παροχαὶ αὗται λέγονται, ἀλλὰ δὲν εἶναι δάνεια.

VIII. Ὑποστηρίζω πράγματι ὅτι αἱ ὑπὸ τύπον δανείων παροχαὶ τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς τοὺς μισθωτοὺς ποῦ συχνότατα ἐμφανίζονται ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας, ὅχι μόνον θεωροῦνται ἀπὸ τῆς

ἀπόψεως τῆς οἰκονομικῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς στενῶς νομικῆς, δὲν ἀποτελοῦν δάνεια, ἀλλὰ μέρος τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν. Καὶ ὅτι ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν ὡς δανείων εἶναι ἐπιόσης, γινομένη in fraudem legis, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν εἰς τὴν ἀμέσως προηγουμένην παράγραφον VII ἐκτεθεισῶν ἐννόμων συνεπειῶν τῆς ἀνεκδοιάστου ἀναγνωρίσεως τῶν παροχῶν αὐτῶν ὡς αὐξήσεων τῶν ἀποδοχῶν.

Εἶναι γνωστὸς ὁ καιὸν ὅτι κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τῶν συμβάσεων πρέπει νὰ ἀποβλέπωμεν εἰς τὴν διάνοιαν τῶν συμβαλλομένων καὶ ὅχι εἰς τὸ γράμμα τῆς συμβάσεως. Καὶ ὅταν ἀκόμη ἔγινε χρῆσις λέξεων ἀναμφισβήτητου σημασίας, πάλιν πρέπει ἡ ἀληθὴς τῶν συμβαλλομένων θέλησις νὰ ἐπικρατῇ (1). Δὲν γεννᾶται βεβαίως ζητήμα ὅτι εἰς τὰς συμβάσεις ποῦ ἐξετάζομεν γίνονται μνεία τοῦ ὅρου δάνειον. Ἄς ἀποβλέπωμεν ὅμως εἰς τὸ πνεῦμα τῶν συμβαλλομένων.

Εἰς τὴν προκεφαλαιοκρατικὴν περίοδον τὸ δάνειον, χαρακτηριζόμενον ὡς δωρεὰ χρήσεως, κατελέγετο ἀπὸ τοὺς Ρωμαῖστὰς μεταξὺ τῶν συμβάσεων εὐποιῶς, μαζί με τὴν κατὰ παράκλησιν δόσιν, τὸ χρησιδάνειον, τὴν ἐντολήν, τὴν παρακαταθήκην. Ἐξερίχθη ὅμως ὑπὸ τὸ καθεστὸς τῆς καπιταλιστικῆς οἰκονομίας, ὅπως ἄλλως τε ἐν πολλοῖς καὶ ἡ ἐντολὴ καὶ ἡ παρακαταθήκη, εἰς σύμβασιν, ὅπου ὁ δανειστὴς ἀποβλέπει ὅχι εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ δανειζομένου, ἀλλ' εἰς ἰδίους οἰκονομικοὺς σκοποὺς καὶ δι' αὐτὸς προσοδοφόρον τοποθέτησιν τοῦ κεφαλαίου του. Διὰ τὴν ἐπίτευξιν δὲ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, παρέχει δάνεια μόνον ὑπὸ τρεῖς προϋποθέσεις. Δύο ἀναγομέναις εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ κεφαλαίου (νομισματικὴ σταθερότης, ἢ πρόβλεψις περὶ ἐξοφλήσεως εἰς ὑγιὲς νόμισμα καὶ φερεγγυότης τοῦ ὀφειλέτου, ἢ ἐξασφάλισις δι' ἐμπραγμάτων ἢ προσωπικῶν ἐγγυήσεων) καὶ μίαν τρίτην, ἀναγομένην εἰς τὴν ἐπίτευξιν προσόδου (συνομολογήσις τόκου κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ὕψηλόν). Ἀναλόγως τῶν ἐκάστοτε περιστασέων εἶναι ἐνδεχόμενον ὁ δανειστὴς νὰ μὴ ἐνδιαφέρεται ἐξ ἰσοῦ διὰ τὴν ὑπαρξίν καὶ τῶν τριῶν αὐτῶν προϋποθέσεων συγχρόνως. Ἔτσι, ὁ διὰ δανεισμοῦ μέ εὐθηνότερον ἐπιτόκιον προμηθευόμενος τὸ χρήμα, ποῦ τοποθετεῖ κατόπιν εἰς ἄλλα δάνεια, δὲν ἐνδιαφέρεται τὸσον διὰ τὴν νομισματικὴν σταθερότητα, ἀφοῦ εἴτε ὑψωθῇ, εἴτε ἐκπέσῃ ἡ ἀξία τοῦ χρήματος, αὐτὰς θὰ εἰσπράξῃ ἀπὸ τοὺς ὀφειλέτας τοῦ ἴσον ποσὸν ὁμοειδῶν νομισμάτων πρὸς ἐκεῖνα ποῦ χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ εἰς τοὺς δανειστὰς του, τὸ δὲ κέρδος τοῦ συλίσταται εἰς τὴν διαφοράν μεταξὺ χρεωστικοῦ καὶ πιστωτικοῦ ἐπιτοκίου. Αὕτη εἶναι ἡ περίπτωσις τῶν Τραπεζῶν καταθέσεων, ἢ ὁμοειδῶν πιστωτικῶν ἰδρυμάτων. Δὲν ἀποκλείεται ἐπίσης ἡ μέριμνα διὰ τὴν φερεγγυότητα τοῦ ὀφειλέτου νὰ εἶναι ἡλαττωμένη, ἐν σχέσει πρὸς τὴν προσπάθειαν ἐξασφαλίσεως ὕψηλόν ἐπιτοκίου, ἰδίως εἰς τὰς περιπτώσεις τοκογλύφων ἐξ ἐπαγγέλματος, κατανεμόντων εἰς περισσότερας τῆς μῆς τοποθετήσεως τὸν κίνδυνον ἐκ τῆς ἀφερεγγυότητος ὀφειλέτου τινός. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν, λέγομεν συνήθως ὅτι ὁ ὕψιλος τόκος ἐμπεριέχει καὶ ἀσφάλιστρον τοῦ πιστωτοῦ κατὰ τῶν κινδύνων ἀφωλείας τοῦ κεφαλαίου ἐξ ἀφερεγγυότητος τοῦ ὀφειλέτου. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἐνδεχόμενα, ὅπου παραμερίζεται κάπως ἡ μία ἢ ἡ ἄλλη ἀπὸ τὰς

(1) Ἐφ. Ἀδ. 291/1929 Θεμ. Μ. 634.

τρεις προϋποθέσεις, εις τὰς ὁποίας κατὰ κανόνα ἀποβλέπει ὁ δανειστής κατὰ τὴν σύναψιν τοῦ δανείου, εἶναι νοητά. Ἐκεῖνο ποῦ δὲν εἶναι νοητόν, εἶναι ἡ ἀθρόα καὶ συστηματικὴ χορήγησης δανείων, χωρὶς νὰ συντρέχῃ καμμία ἀπὸ τὰς τρεῖς αὐτὰς προϋποθέσεις. Ἡ χορήγησης δανείων, εἰς ἐποχὴν ραγδαίας νομισματικῆς υποτιμήσεως, πρὸς πρόσωπα ἀφερέγγυα καὶ χωρὶς συνομολόγησιν τόκου, ἀποτελεῖ πλήρη ἀπόδειξιν ὅτι ὁ φερόμενος ὡς δανειστής δὲν ἔχει τὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ δανείσῃ. Ὅτι ἡ δηλούμενη βούλησις εἰς τὴν σύμβασιν εἶναι διάφορος τῆς ἀληθοῦς βουλήσεως τῶν συμβαλλομένων.

Εἰδικῶς ὡς πρὸς τὴν ἀφερέγγυότητα, πρέπει νὰ προστεθοῦν καὶ τὰ ἑξῆς, πηγάζοντα ἀπὸ τὸ ν. δ. 1171/1942 (1). Κατὰ τὸ διάταγμα τοῦ το ἐπιτρέπεται πρὸς ἐξόφλησιν δανείων ἢ πιστώσεων παρεχομένων ἀπὸ τοὺς ἐργοδότες ἢ ἐκχώρησις τὸ πολὺ τοῦ 1/4 τῆς ἀντιμισθίας τῶν μισθωτῶν. Ἀλλὰ συχνότατα ὁ ὅγκος τῶν δανείων καὶ πιστώσεων εἶναι ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἰσχνὰς ἀποδοχὰς τόσοον μέγας, ὥστε μόνον ἂν ὁ μισθωτὸς παραμείνῃ ἐπὶ μακρότατα ἔτη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανειστοῦ τοῦ εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ δάνειον. Ἐπὶ πλέον ἄλλη διάταξις τοῦ αὐτοῦ ν. δ. προβλέπει τὴν ἀπόσβεσιν μέρους τοῦ δανείου εἰς περιπτώσιν θανάτου τοῦ ὀφειλῆτου πρὸ τῆς ἐξοφλήσεως καὶ ἔτσι, πέραν τῶν ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου κανόνων, καθιστᾷ ἐπισημαστέραν τὴν εἰσπραξίν τοῦ δανείου. Τὸ ὅτι καὶ παρὰ τὰς διατάξεις αὐτάς, ποῦ καθιστοῦν προβληματικὴν τὴν εἰσπραξίν, οἱ ἐργοδότες παρέχουν πρόθυμα καὶ ἀφθονὰ δάνεια, μαρτυρεῖ ὅτι δὲν ἀποβλέπουν εἰς τὸ νὰ τὰ εἰσπράξουν, δὲν τὰ θεωροῦν ὡς δάνεια.

Ἀλλὰ καὶ ἔν ἐπιχείρημα ἀκόμη καθιστᾷ βέβαιον ὅτι δὲν ἔχει τὸ *animus*, τὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ δανείσῃ ὁ ἐργοδότης, ποῦ ὑπὸ τὰς ἐκτεθείσας σημερινὰς συνθήκας παρέχει εἰς τοὺς μισθωτοὺς τὴν, ἐκτὸς τῶν ἀποδοχῶν, καὶ ἄλλας εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος παροχὰς καὶ τὰς χαρακτηρίζει ὡς δάνεια. Ὅπως εἶναι πασιδῆλον, ὁ ἔχων ἀνάγκην δανείου προσφεύγει εἰς τὸν διαθέτοντα χρήματα καὶ ζητεῖ παρ' αὐτοῦ δάνειον. Τὸ νὰ ἐκκηρύσῃ ὅμως ὁ ἐργοδότης ὅτι εἰς καθὲ μισθωτόν του θὰ χορηγῇ ἐφ' ἅπαξ ἢ κατὰ περιόδους ποσὰ, διὰ μονομεροῦς ἐκ τῶν προτέρων γενικῆς κανονιστικῆς πράξεώς του καθωρισμένα, ὡς δάνεια, χωρὶς νὰ ἐρωτήσῃ τοὺςλάχιστον πρότερον, ἂν καθὲ μισθωτὸς θέλῃ νὰ δανεισθῇ, ἂν ἔχῃ ἀνάγκην δανείου καὶ ἂν ὁ καθένας ἔχῃ ἀνάγκην τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ ποῦ χορηγεῖται καὶ εἰς τοὺς ἄλλους συναδέλφους του, ἢ περισσοτέρου ἢ ὀλιγωτέρου, τὸ νὰ ἐντάσῃ τὴν παροχὴν αὐτὴν ποῦ ἀποκαλεῖ δάνειον, μῆσα εἰς τοὺς ἄλλους ὅρους καὶ τὰς ἄλλας ἐκ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀπορροῦσας ὑποχρεώσεις του (καταβολῆς μισθοῦ, ἀσφαλίσεως, παροχῆς ἀδείας, μὴ ἀπασχολήσεως πέραν ὁρισμένων ὥρων κτλ.) ἀποτελεῖ κατὰ τὴν ἀλήθειαν μαρτυρίαν περὶ τοῦ ὅτι ἡ παροχὴ αὐτὴ δὲν δίδεται ἐπὶ σκοπῷ δανεισμοῦ, ἀλλὰ, ὅπως κατωτέρω θὰ ἐκτεθῇ, ὡς ἀντάλλαγμα παρεχομένων ὑπηρεσιῶν.

Εἰς πλείστας εἰδικὰς περιπτώσεις μία πρόσθετος ἀπόδειξις περὶ τῆς ἐλλείψεως *animus* δανεισμοῦ προέρχεται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἐργοδοτικὴ ἐπιχείρησις δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ

παρέχῃ δάνεια ἢ δεσμεύεται ὑπὸ εἰδικῶν κατ' αὐτοὺς διατάξεων νὰ παρέχῃ τοιαῦτα ὑπὸ εἰδικὰς προϋποθέσεις ἀσφαλείας ἢ ἄλλας.

Πρέπει ἀκόμη νὰ προστεθῇ ὅτι εἰς πλείστας ἄλλας εἰδικὰς περιπτώσεις εἴτε ρητῶς, εἴτε ἐμμέσως, ἀλλὰ σαφῶς (ὅπως λ. χ. διὰ τῆς κατὰ περιόδους ἀνακοινώσεως ὅτι δάνεια ἀναγόμενα εἰς προηγούμενους μῆνας ἀπεσβέσθησαν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη) γίνεται δήλωσις πρὸς τοὺς μισθωτοὺς ὅτι τὸ ποσόν, ποῦ χαρακτηρίζεται ὡς δάνειον, ὁ ἐργοδότης δὲν ἔχει πρόθεσιν νὰ τὸ ἀναζητήσῃ, ἀλλὰ τὸ παρέχει πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ περιέλθῃ ὀριστικῶς εἰς τὸν μισθωτόν, διότι ἡ ἄλλη συμπεφωνημένη ἀντιμισθία τοῦ εἶναι ἀνεπαρκὴς διὰ τὴν διατροφὴν του.

Τὸ σύνολον τῶν περιστάσεων αὐτῶν μαρτυρεῖ, ὅτι, ἀνεξαρτήτως τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ ὅρου δάνειον, ἡ ὡς δάνειον χαρακτηριζομένη παροχὴ δίδεται ἀπὸ τὸν ἐργοδότην καὶ λαμβάνεται ἀπὸ τὸν μισθωτόν ὅχι ἐπὶ σκοπῷ ἐπιστροφῆς, ἀλλ' ὡς ἐκτέλεσις ὑποχρεώσεως τοῦ πρῶτου πρὸς τὸν δεύτερον, ἀπορρέουσα ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ δὴ ὡς πρόσθετον ἀντάλλαγμα τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν.

IX. Ἐπομένως ἔχομεν, ἐκ τῆς ἀποδείξεως ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ὅτι δὲν ὀφίστατο ἡ πρόθεσις, τὸ *animus*, τοῦ παρασχεῖν δάνειον, ἔλλειψιν βουλήσεως καθιστῶσαν ἀνυπαρκτον τὴν δανειακὴν σύμβασιν. Πρέπει δὲ νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ ἔλλειψις βουλήσεως πρὸς κατάρτισιν δανείου δὲν δημιουργεῖ ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότη ἀπαίτησιν ἀναλήψεως τῶν ὡς δάνειον δοθέντων ὡς ἄνευ αἰτίας (*condictio sine causa*), διότι ὑπὸ τὴν δηλωθεῖσαν βούλησιν ὑπάρχει καταπεπιστευμένη βούλησις καὶ αἰτία γνωστὴ εἰς ἀμφοτέρους τοὺς συμβαλλομένους καὶ θεμιτὴ, ἡ βούλησις τοῦ νὰ δοθῶν τὰ ποσὰ αὐτὰ ἀπὸ τὸν ἐργοδότην ὡς πρόσθετος ἀντιπαροχὴ τοῦ πρὸς τὸν ἐργάτην εἰς ἀντάλλαγμα τῶν ὑπηρεσιῶν, ποῦ ὁ τελευταῖος παρέχει. Ὡς ὑποθέσωμεν ὅμως ὅτι εἰς ἄλλην συγκεκριμένην περίπτωσιν δὲν δύναται ὁ μισθωτὸς νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἀνυπαρξίαν βουλήσεως πρὸς κατάρτισιν δανείου.

Ὁ ἐργοδότης θὰ ἰσχυρισθῇ, καθὼς συνέβη εἰς ἐπανειλημμένας ἐπὶ τοῦ θέματος δίκας, ὅτι γνωρίζων τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν του νὰ καλύψουν τὰς στοιχειώδεις ἀνάγκας τῶν, ἠθέλησε νὰ τοὺς διευκολύνῃ διὰ δανείων. Καὶ ἂν ὅμως δὲν τὸ ὁμολογήσῃ, αὐτὸ τουλάχιστον θὰ προκύψῃ ἀνενδοιάστως ἀπὸ τὴν εξέτασιν τῆς ὑποθέσεως. Ἀνενδοιάστως ἐπίσης θὰ προκύψῃ ὅτι τὰ δάνεια αὐτὰ δὲν τὰ ἔδωκεν ὁ ἐργοδότης κατανάλωσιν τὰ κεφάλαιά του καὶ τὴν περιουσίαν του, ἀλλ' αὐτὰ τὰ περισσεύματα ποῦ τοῦ ἄφηνεν ἡ ἐπιχείρησις, ὅπου ἀπασχολοῦσε τοὺς μισθωτοὺς του.

Νομίζω, ὅστερ' ἀπὸ τὴν ἐξαντλητικὴν ἀνάλυσιν τῶν περὶ μισθῶν οἰκονομικῶν νόμων ποῦ ἐπεχειρήσαμεν εἰς τὴν § IV, ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν θὰ ἔχωμεν τὸ ἑξῆς σχῆμα. Ἡ παρὰ τὴν ἐργασίαν, εἰς τὴν ὁποίαν συνῆραν ἐργοδοτὴς καὶ μισθωτοί, ἀπέδωσε λ. χ. 10. Αὐτὰ τὰ 10 πρέπει νὰ μοιρασθοῦν οἱ δύο αὐτοὶ παράγοντες. Ὁ ἐργοδότης ἔχει τὴν διάθεσιν νὰ δώσῃ εἰς τοὺς μισθωτοὺς ὅσον τὸ δυνατόν μικρότερον μερίδιον. Ἡ διάθεσις τοῦ ὅμως αὐτῇ ἔχει ὅριον, ὑπὸ τὰς συνήθεις συνθήκας, τὸ κατώτατον ὅριον, ποῦ ἐξαρκεῖ διὰ νὰ διατηρηθοῦν οἱ μισθωτοὶ εἰς τὴν ζωὴν. Ὡς ὑποθέσωμεν ὅτι τὸ ποσόν αὐτὸ εἶναι 6. Τώρα ὅμως, ἐπειδὴ ἡ ἀνα-

(1) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικαίου Α' 379.

γνώρισις ὅτι τὸ ποσὸν αὐτό, τὰ 6, εἶναι ὁλόκληρον ἀποδοχαί, θὰ τοῦ ἐπέβαλλεν, ἐξ αἰτίας τῆς ὑπαρχούσης ἐργατικῆς καὶ κοινωνικῆς νομοθεσίας, καὶ ἄλλα ἐνδεχόμενα βάρη (ἀνωτ. § VII), παρέχει πάλιν εἰς τοὺς μισθωτοὺς, καὶ πρέπει νὰ ζήσουν διὰ νὰ παράγουν καὶ δημιουργοῦν ἀξίαν καὶ ἐπομένως κέρδη, ὅσα τοὺς εἶναι κατὰ κατώτατον ὅριον ἀπαράτητα, δηλ. 6, ἀλλ' ἀπ' αὐτὰ μόνον τὰ 4 τὰ παρέχει ὡς μερίδιον διὰ τὴν σύμπραξιν τῶν εἰς τὴν παραγωγὴν, τὰ δὲ ἄλλα 2 ὡς δάνειον. Ἄς μὴ τοῦ ἀντιτάσσουν ὅτι τὸ δάνειον αὐτὸ τὸ παρέχει πρὸς ἀφερεγγυοὺς καὶ δὲν θὰ τὸ ἀναλάβῃ ποτέ, ἢ, ἂν τὸ ἀναλάβῃ, δὲν θὰ ἔχη ἰσοδύναμον οἰκονομικὴν ἀξίαν, λόγῳ ὑποτιμήσεως τοῦ νομίσματος. Ἀπὸ τὰς ἐμμέσους αὐτὰς ἐνδείξεις δὲν ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ συναγάγῃ πεποίησιν ὅτι τὰ ἔδωκε δι' ἄλλον σκοπὸν καὶ ὅχι ὡς δάνειον. Χρήματά του ἦσαν, δὲν εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ τὰ δώσῃ οὔτε ὡς ἀποδοχάς, διότι αἱ συμφωνηθεῖσαι, ἢ αἱ ἐξ ἀντικειμενικοῦ κανόνος δικαίου καθωρισμέναι κατὰ κατώτατον ὅριον ἦσαν πολὺ μικρότεραι, καὶ ἀφοῦ τὰ χρήματά του αὐτὰ τὰ ἔδωκεν ὡς δάνειον, ἡμπορεῖ νὰ τ' ἀναζητήσῃ, ἢ τοῦλάχιστον κανεὶς δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀξιώσῃ νὰ ἐξακολουθῇ τὴν χορήγησιν τῶν, ἢ νὰ τὰ συνυπολογίσῃ, μαζὺ μὲ τὰς ἀποδοχάς, εἰς περιπτώσιν ἀποζημιώσεως πού τὸ μέγεθος τῆς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ μέγεθος τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ.

Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἀκόμη, δὲν χωρεῖ καμμιὰ ἀμφιβολία ὅτι ὁ μισθωτός, πού δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ζήσῃ, ἂν δὲν ἐλάμβανε, πλεόν τῶν ἀποδοχῶν του, ὡς μερίδιον διὰ τὴν σύμπραξιν του εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ τὸ ποσὸν αὐτὸ πού ἐχαρακτηρίσθη ὡς δάνειον, εὐρίσκετο ὑπὸ ψυχολογικὴν βίαν καὶ ἦτο ἠναγκασμένος νὰ ἀποδεχθῇ καὶ νὰ συνομολογήσῃ ὅλα ὅσα ὁ ἐργοδότης τοῦ ὑπηγόρευε, ἀκόμη καὶ νὰ πάρῃ ἐκεῖνο πού ἐδικαιοῦτο, ὅχι ὡς μισθόν, ἀλλ' ὡς δάνειον. Καὶ ὅτι τὴν ἀνάγκην αὐτὴν καὶ τὴν ἀδυναμίαν ὁ ἐργοδότης καὶ τὴν ἐγνώριζε καὶ τὴν ἐξεμεταλλεύθη. Καὶ συνήψε πιστωτικὴν διακιοπραξίαν, ὑποχρεώσας τὸν μισθωτὸν του νὰ ὑποσχεθῇ ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ ἕνα μέρος ἀπ' ὅσα ἐλάμβανε, διότι παρείχε τὴν ἐργασίαν του, συνειργάζετο εἰς τὴν παραγωγὴν, καὶ μέρος πού ἂν δὲν τὸ ἐλάμβανε, αἱ ὑπόλοιποι ἀποδοχαί του δὲν θὰ ἤρκουν διὰ νὰ τὸν διατηρήσουν εἰς τὴν ζωὴν.

Εὐρισκόμεθα ἤδη μέσα εἰς τὴν περιοχὴν τῶν αἰσχροκερδῶν συμβάσεων, εἰς τὸ ἄρθρον 434 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου. Τὸ ἄρθρον αὐτὸ καὶ μόνον θὰ ἤρκει (1) διὰ νὰ χαρακτηρισθοῦν αἱ παροχαὶ αὐταὶ ἄκυροι ὡς δάνεια.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου, στηριζόμενοι α) εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ δικαίου ἀποδοκιμασίαν τῶν αἰσχροκερδῶν καὶ πλεονεκτικῶν συμβάσεων,

(1) Βλ. καὶ Α. Λιτξεροπούλου, ἡ νομολογία ὡς παράγων διαπλάσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, σελ. 205, ὅπου ὁ συγγραφεὺς παραδέχεται ὅτι ὅχι μόνον εἰς τὴν σύμβασιν τοῦ δανείου, ἀλλὰ καὶ εἰς πλείστας ἄλλας περιπτώσεις καὶ εἰδικῶς εἰς τὴν μίσθωσιν ὑπὲρ εἰδῶν, εἶναι δυνατὴ ἡ καταπλεονέκτησις καὶ αἰσχροκέρδεια τοῦ ν. ΓΩΛΖ'.

πού συνάπτονται μεταξὺ ἀνίσου οἰκονομικῆς δυνάμεως προσώπων, τὸ ἰσχυρότερον ἐκ τῶν ὁποίων γνωρίζει τὴν ἀδυναμίαν καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ ἄλλου καὶ τὴν ἐκμεταλλεύεται, στηριζόμενοι ἀκόμη β) εἰς τὰς συνταγματικὰς διατάξεις περὶ προστασίας τῆς ἐργασίας καὶ εἰς τὰς διατάξεις διεθνῶν συμβάσεων πού, κυρωθεῖσαι διὰ νόμου, ἔχουν ἰσχὺν ἐσωτερικοῦ δικαίου καὶ ἐγγυῶνται ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἀντάλλαγμα τῆς ἐργασίας του ἐν κατώτατον ὅριον ἀντιμισθίας ἐπαρκῆς διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ (minimum existence) γ) εἰς τὸν ἐκ τῆς ὑπάρξεως πλείστων ἀντικειμενικῶν κανόνων δικαίου ἐπὶ μέρους καθοριζόντων τὰ κατώτατα ὅρια ἀντιμισθίων ὠρισμένων κατηγοριῶν μισθωτῶν δυνάμενον νὰ συναχθῇ γενικὸν κανόνα, ὅτι εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν σημερινὴν περὶ δικαίου ἀντίληψιν, ἡ παροχὴ ἀντιμισθίας μὴ ἐξαρκούσης διὰ τὴν κἀ. λυψιν τῶν στοιχειωδῶν ἀναγκῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἢ, πρᾶγμα πού δὲν εἶναι παρὰ ἐπανάληψιν ταυτόσημος μὲ τὴν ἀνωτέρω φράσιν, διατυπωμένη ὅμως μὲ τὴν γλῶσσαν ὅχι τῆς νομικῆς, ἀλλὰ τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης, εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν σημερινὴν περὶ δικαίου ἀντίληψιν ὁ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη τοῦ στερηρισμὸς τόσο τοῦ μέρους ἀπὸ τὴν διὰ τῆς παραγωγῆς δημιουργηθεῖσαν ἀξίαν, ὥστε τὸ ἀπομένον εἰς τὸν μισθωτὸν μερίδιον νὰ μὴ ἐξαρκῇ διὰ νὰ τὸν συντηρήσῃ εἰς τὴν ζωὴν, πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἡ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ συνομολογήσις ὑποχρεώσεως νὰ ἐπιστρέψῃ λόγῳ δικαίου εἰς τὸν ἐργοδότην τοῦ μέρους τῶν εἰδῶν τοῦ ἔδωκε οὕτως διὰ νὰ δυνήθῃ νὰ διατηρηθῇ στοιχειωδῶς εἰς τὴν ζωὴν καθ' ἣν ἐποχὴν παρείχε τὰς ὑπηρεσίας του, εἶναι ἀπολύτως ἀντίθετος πρὸς τὰ χρηστὰ ἦθη καὶ ἡ παροχὴ αὐτὴ, καὶ ἂν ἠθελήθῃ δάνειον, δὲν εἶναι δάνειον, ἀλλὰ μέρος τῶν ἀποδοχῶν. Δὲν ἔχει δὲ καθόλου νὰ ἐξετασθῇ ἐν προκειμένῳ, ἂν ὁ ἐργοδότης διετέλει ἐν δόλῳ ἢ, ὅπως θὰ ἰσχυρισθῇ ἀσφαλῶς, ἀπὸ καλωσύνης προέβῃ εἰς τὴν παροχὴν δανείου. Εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτὸν τὴν πρόεπουσαν ἀπάντησιν δίδει ἡ ὑπ' ἀριθ. 558/1936 ἀπόφασις τοῦ Γερμανικοῦ Ἀκυρωτικοῦ (Δικαστικὴ 1936, σελ. 461) διὰ τῶν ἀκολούθων σκέψεων:

»ὅστις ἐν τῇ οἰκονομικῇ ζωῇ ἐνσυνειδήτως
»ἐκμεταλλεύεται τὴν δυσχερὴ θέσιν ἄλλου,
»διὰ νὰ κερπωθῇ ὑπέρμετρον κέρδος, δει-
»κνύει ποταπὴν ἰδιοτέλειαν καὶ πρέπει νὰ
»ἀποδοκιμασθῇ. Ἐναντίον ὅμως τῆς ὑγιoῦς
»ἀντιλήψεως ἐνεργεῖ καὶ ὅστις δολίως ἢ ἔκ
»βαρείας ἀμελείας ἀπέχει ἀπὸ τοῦ νὰ γνω-
»ρίσῃ ὅτι ὁ ἄλλος μόνον ἕνεκα τῆς δυσχεροῦς
»θέσεώς του δέχεται τοὺς βαρεῖς δι' αὐτὸν
»δρoυς. Τὸ μέτρον τῆς δυσαναλογίας εἶναι
»σπουδαία πηγὴ γνώσεως διὰ τὴν νοοτρο-
»πίαν ἐκείνου ὁ ὁποῖος ἀποκτᾷ τὰ ὠφελή-
»ματα. Δύναται νὰ εἶναι τόσο μεγάλη ἡ
»δυσαναλογία, ὥστε νὰ μᾶς ἀναγκάσῃ νὰ
»συμπεράνωμεν ἐνσυνειδήτῳ ἢ ἐκ βαρείας
»ἀμελείας ἐκμετάλλευσιν οἷουδήποτε πε-
»ριστατικοῦ δυσχεραίνοντος τὸν ἀντισυμ-
»βαλλόμενον.

ΗΛΙΑΣ Φ. ΗΛΙΟΥ
Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΠΑΡΟΧΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΙΣΘΩΤΟΝ ΕΞ ΕΥΜΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΔΙΑΚΟΠΗΣ

“Οροι υπό τούς όποιους ή διακοπή τών παροχών είναι παράνομος

Εφ’ όσον ό έργοδότης διεφύλαξε τώ δικαίωμα νά καταργήσῃ ειδικές παροχές, κκε’ έλευθερίαν του θέλῃσιν, ή κατάργησις είνχι νόμιμος μόνον α’ είνχι γενική δι’ όλους τούς; μισθωτούς τούς; ύπηρετούντας παρ’ αὐτῷ. — Μή χορήγῃς τών ύπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ δι’ αἰτίαν άνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ έργοδότης κχι αὐξήσεις αποδοχῶν.—Υπαγωγή κχι τών έφείδρων παλαιῶν πολεμιστῶν.

Τό θέμα, επί τοῦ όποίου ασχολεῖται ή κατωτέρω πρωτοδικειακή απόφασις, είνχι τώ αὐτῷ της Πρωτοδίκου Πρωτ. Αθηνῶν 541|1943 (Επιθ. Εργατ. Δικ. τόμος α’, τεῦχος 29, σελ. 914). Αντιθέτως πρὸς τήν έκδοχήν της προεδρικής αποφάσεως, πού εξέῃρησε τώ δικαίωμα της έργοδότης νά περικόψῃ οἰκιοθελῶς δοθέν πολειμικόν επίδομα εἰς τούς; ύπαλλήλους της έκ τοῦ άμεταβλήτου τῶν συνθηκῶν, υπό τās όποιās έπεβλήθη ή οἰκιοθελής αὐτή παροχή, ές οὗ καί δέν άναγνωρίζῃ άτόλυτον τήν άσκησιν τοῦ δικαίωματος της περικοπῆς τοῦ επίδοματος, παρ’ όλον ότι διεφύλαξεν εἰς έαυτήν τώ δικαίωμα τοῦτο, τώ Πρωτοδικεῖον δέν φθάνει ν’ άρνηθῇ τήν άτόλυτον άσκησιν τοῦ δικαίωματος τοῦ έργοδότης νά περικόψῃ τώ υπό τās συνθήκας αὐτάς δοθέν πολειμικόν επίδομα, άσχέτως της μεταβολῆς ή όχι τῶν συνθηκῶν, άρκεῖ μόνον νά μή εῃνεν ή περικοπή ὡς πρὸς τινες έκ τῶν ύπαλλήλων, όποτε αὕτη θά ήτο ὡς πρὸς αὐτούς παράνομος.

Περαιτέρω ή πρωτοδικειακή απόφασις πραγματεύεται καί άλλο ενδιαφέρον θέμα, τοῦ μή συνυπολογισμοῦ αὐξήσεων έκ τῶν εἰς έκτέλεσιν τοῦ ν. δ. 310|1941 «περί αὐξήσεως αποδοχῶν μισθωτῶν» έκδοθεισῶν ύπουργικῶν αποφάσεων, εἰς περίπτωσιν μή χρήσεως τῶν ύπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ δι’ αἰτίαν άνεξάρτητον της θελήσεως τοῦ έργοδότης (βλέπε καί τήν ύπ’ αριθ. 1535|1943 ειδικήν απόφ. Υφυπουργοῦ Εργασίας, Επιθ. Εργατ. Δικ. τόμος β’, τεῦχος 34, σελ. 93).

Τό ἰδιαίτερον ενδιαφέρον της έν λόγω πρωτοδικειακής αποφάσεως είνχι ή έκδοχή της, ὅτι ή διάταξις της ύπουργικῆς αποφάσεως περί τοῦ μή ύποχρεωτικοῦ τῶν αὐξήσεων, εἰς τήν περιπτώσιν της μή χρήσεως τῶν ύπηρεσιῶν έκ μέρους τοῦ έργοδότης, δι’ αἰτίαν άνεξάρτητον της θελήσεως του, άφορᾷ καί τήν κατηγορίαν τῶν έφείδρων παλαιῶν πολειμιστῶν, εφ’ όσον είνχι γενική καί δέν κάμνει εξαιρέσιν δι’ αὐτούς.

Η άποφαις τῷ ὄντι δέν συγκρούεται πρὸς διάταξιν τίνα έκ της κειμένης περί παλαιῶν πολειμιστῶν νομοθεσίας.

Κατά τήν (αῃθρ. 1 άναγκ. νόμου 771|1937) μέ άπόλυτον έξομοιοῦται καί πᾶσα μονομερῆς βλαπτική μεταβολή τῶν ὄρων της συμβάσεως εργασίας, βλάττουσα τόν ύπηρετούντα, όποτε ό έφεδρῶς παλαιός πολειμιστής έχει τώ δικαίωμα της άπολήψεως τῶν πλήρων αποδοχῶν του, αλλά φυσικά ή έννοια είνχι νά ύπάρχῃ μονομερῆς έκ μέρους τοῦ έργοδότης μεταβολή τῶν ὄρων της εργασίας καί τοιαύτη δέν ήμπορεῖ νά λογισθῇ ή έκ μέρους αὐτοῦ, κατ’ έφαρμογήν τῶν ν. δ. 310 έκδι-

δομένων αποφάσεων τοῦ Υφυπουργοῦ Εργασίας, πληρωμή ειδικῶν διά τās περιπτώσεις της μή χρήσεως τῶν ύπηρεσιῶν αποδοχῶν.

Δέν εἰαι, έτοιμένως, έσφαλμένη ή σχετική άποφαις, ὡς δέν είνχι καί έκείνη καθ’ ήν, ὅσάκις έκ τοῦ άναγκ. νόμου 2000|1939 καί τοῦ τροποποιητικοῦ αὐτοῦ ν. δ. 424|1941 περί λήψεως μέσων καταπολεμήσεως της άνεργίας εἰτιβάλλεται τώ σύστημα της έκ περικοπῆς εργασίας, εἰς τώ σύστημα τοῦτο καί τās έντεῦθεν συνεπείας της περικοπῆς άναλόγως τῶν αποδοχῶν τῶν μισθωτῶν ύτάλονται καί οἱ έφεδρῶι παλαιοί πολειμισταί, τῶν όποίων αἱ αποδοχαί δέν περικόπτονται μονομερῶς υπό τοῦ έργοδότης, αλλά κατ’ έπιταγήν τοῦ νόμου.

Πρωτοδικείου Αθηνῶν 1903|1943

Εισηγητής ό Πρωτοδίκης κ. Ι. Γαϊτάνος.

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Παπαβασιλείου, Β. Βαλτινός.

Διά της υπό κρίσιν άγωγῆς σκοπεῖται ή υπό της έναγομένης Ανωμόμου Εταιρίας πληρωμή εἰς τόν ένάγοντα ύπάλληλον αὐτης, διορισθέντα παρ’ αὐτῇ ὡς έφεδρῶν παλαιόν πολειμιστήν υπό τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Προστασίας Παλαιῶν Πολειμιστῶν, ὀρισμένου χρηματικοῦ ποσοῦ, άποτελοῦντος αποδοχῶς συνισταμένας έκ πολειμικοῦ επίδοματος, παρασχεθέντος οἰκιοθελῶς υπό της έναγομένης πρὸς πάντας τούς; ύπαλλήλους καί έξ αὐξήσεων χορηγηθεισῶν δι’ άποφάσεων τοῦ Υπουργοῦ Εργασίας, μή παρασχεθεισῶν δέ υπό της έναγομένης, ήτις άδικαιολογήτως καί παρὰ τόν νόμον κατήργησε τώ πολειμικόν επίδομα ὡς πρὸς πάντας τούς; ύπαλλήλους αὐτης, άλλως ὡς πρὸς τινες μόνον έξ αὐτῶν, έν οἷς καί ό ένάγων, καί δέν κατέβαλε τās ὀφειλομένας αὐξήσεις αποδοχῶν.

Καθ’ όσον άφορᾷ τώ πολειμικόν επίδομα, τοῦτο, καθ’ ὃ άποδεικνύεται έκ τῶν προσαγομένων παρ’ άμφοτέρων τῶν διαδίκων καί έπικαλουμένων έγκυκλίων της έναγομένης εταιρίας, ύπ’ αριθ. 110 της 1ης Φεβρουαρίου 1940 καί 4 της 29 Φεβρουαρίου 1941, χορηγήθη εἰς πάντας τούς; ύπαλλήλους αὐτης, καθ’ ὀρισμένην επί τῶν μισθῶν άναλογίαν, διά τόν λόγον τόν εἰς τās έγκυκλίους ταύτας άναφερόμενον, ήτις ένεκεν άκριβείας της ζωῆς, ὡς έκ τοῦ διεξαγομένου πολέμου. Όμως, έν συνεχείᾳ της περί παροχῆς τοῦ ὡς άνω επίδοματος αποφάσεως, διατυπῶνται εἰς τās αὐτάς έγκυκλίους ότι «ή διακριτική αὕτη εὐμένεια, της όποιᾶς ή ύπαρξις καί διατήρησις καί χρονική διάρκεια

ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς ἀρεσκείας καὶ τῆς ἀπολύτου ἐξουσίας τῆς ἐταιρίας, δὲν δύναται ἀπολύτως νὰ ἐρμηνευθῇ ὡς δημιουργοῦσα νομικὴν τινὰ ὑποχρέωσιν τῆς ἐταιρίας, ἐναντι ἐκείνων οἷτινες θὰ λάβουν, ἐνδεχομένως, τὸ ἀνωτέρω ἔκτακτον πολεμικὸν ἐπίδομα, ἀντιθέτως δὲ αἱ σχέσεις αὐτῶν μετὰ τῆς ἐταιρίας θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ διέπωνται ἀποκλειστικῶς ἐκ τῶν ἥδη ἐν ἰσχύϊ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, τῆς ἐταιρίας οὕσης ὑποχρέου μόνον διὰ τοὺς μισθοὺς, οὓς προβλέπουν αὐταί, καὶ δυναμένης, ἀνὰ πάσαν στιγμὴν, νὰ περικύβη ἐντελῶς τὸ ἀνωτέρω ἐπίδομα, χωρὶς τοῦτο νὰ δύναται νὰ ἐκκληθῇ ὡς μονομερὴς μεταβολή, εἴτε καθ' οἷονδήποτε τρόπον παραβίασις τῶν ὅρων τῶν ἐν ἰσχύϊ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας».

Ὅθεν, κατ' ἀπολύτως σαφὴ καὶ ἀνεπίδεκτον ἀμφισβήτησεως ἔννοιαν τῶν ὡς ἄνω ἐγκυκλίων, ὧν ἔλαβε γνῶσιν ὁ ἐνάγων, ὅστις δὲν ἀρνεῖται τὴν γνησιότητα τῆς κάτωθι τῶν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης προσαγομένων ἐγκυκλίων τεθειμένης ὑπογραφῆς του, ἡ ἐναγομένη Ἐταιρία τοῦτο μὲν ἀπέκλεισε τὴν ἐνσωμάτωσιν τοῦ ἐπιδόματος εἰς τὰς ἀποδοχάς, τοῦτο δὲ διεφύλαξε τὸ δικαίωμα τῆς καταργήσεως τοῦ ἐπιδόματος κατ' ἐλευθέραν αὐτῆς βούλησιν. Οὐχ ἦτο τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς ἐναγομένης ἐτέλει ὑπὸ τὸν αὐτονόητον περιορισμὸν, τὸν ἐκ τοῦ κειμένου τῶν ἐγκυκλίων ἀναντιρρήτως προκύπτοντα, ὅτι ἡ κατάργησις τοῦ ἐπιδόματος δὲν θὰ ἦτο ἐιδική, ἦτοι ὡς πρὸς τινὰς μόνον τῶν ὑπαλλήλων, ἀλλὰ γενική, ὡς πρὸς πάντας, ἀντίθετος δὲ ἐνέργεια τῆς ἐναγομένης θὰ ἀπετέλει προβολὴν δικαίωματος τῶν ὡς πρὸς οὓς θὰ κατηγορεῖτο τὸ ἐπίδομα. Κατὰ συνέπειαν τῶν ἀνωτέρω, ἐὰν μὲν ἡ ἐναγομένη κατήργησεν ὡς πρὸς πάντας τοὺς ὑπαλλήλους αὐτῆς τὸ ἐν λόγῳ ἐπίδομα, νομίμως ἐνήργησεν, ἀσκήσασα δίκαιον, ὅπερ ρητῶς διεφύλαξεν (Πρβλ. Ν. 55, 151 Πανδ. 50, 17), ἄλλως προσέβαλε δίκαιον, διὰ τὴν ἀνόρθωσιν τοῦ ὁποίου εἶναι αὕτη ὑπόχρεως. Δι' ὃ ἡ ἀπαίτησις τοῦ ἐνάγοντος παρίσταται ὡς νόμιμος μόνον κατὰ τὴν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθεμένην περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ κατάργησις τοῦ ἐπιδόματος ἦτο μερική, γενομένη δηλονότι οὐχὶ ὡς πρὸς πάντας τοὺς ὑπαλλήλους, περίπτωσιν ἀποδεικτέαν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος διὰ παντὸς νομίμου μέσου καὶ μαρτύρων, ἐπιτρεπομένων διὰ τὸ ἀνέφικτον ἐγγράφου ἀποδείξεως.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐτέραν ἀγωγικὴν ἀπαίτησιν, τὴν συνισταμένην εἰς τὴν παροχὴν τῶν ἠϋζημένων ἀποδοχῶν, κατὰ τὰς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερομένας ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἡ ἀπαίτησις αὕτη εἶναι νόμιμος, ἐξαρτωμένη ἐν σχέσει πρὸς τὸ χρηματικὸν ποσὸν τῶν αὐξήσεων τὸ μὲν ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ δικαστη-

ρίου ἀποδοχῆς τοῦ αἰτήματος περὶ πληρωμῆς τοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος, τὸ δὲ ἐκ τῆς ἀποδείξεως τῶν δικαιουμένων καὶ ληφθεισῶν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἀποδοχῶν, περὶ οὗ θέματος θέλει ταχθῇ τῷ ἐνάγοντι ἀπόδειξις κατὰ τὰ ἐδικώτερον ἐν τῇ ἐπομένῃ σκέψει ἐκτιθέμενα.

Ὅμως ἡ ἐναγομένη, ἐπικαλουμένη τὴν διὰ ταξιν τοῦ ἀρθρου 5 τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 2983 τῆς 2113 Φεβρουαρίου 1942 καὶ ὑπ' ἀριθ. 20343 τῆς 412 Ἰουνίου 1942, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ἀποφάσεων τούτων δὲν ἰσχύουν, ἐφ' ὅσον δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη δὲν γίνεται ὁπωσδήποτε οἰαδήποτε χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, προβάλλει τὸν καταλυτικὸν τῆς περὶ πληρωμῆς τῶν αὐξήσεων ἀγωνικῆς ἀπαιτήσεως ἰσχυρισμὸν, καθ' ὃν δὲν ἐγένετο χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος λόγῳ ὑποχρεωτικῆς ἀπραξίας αὐτῆς, ὁραιομένης εἰς τὴν ὑπὸ τῶν γερμνικῶν ἀρχῶν κατοχῆς ἐπίταξιν τῆς ἐν γένει ἐπιχειρήσεως. Τὸν αὐτοτελεῖ τοῦτον καὶ ἀμφισβητηθέντα ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἰσχυρισμὸν ὑπόχρεως εἶναι ν' ἀποδείξῃ ἡ ἐναγομένη διὰ παντὸς νομίμου μέσου καὶ διὰ μαρτύρων, ἐπιτρεπομένων διὰ τὸ ἀνέφικτον κτήσεως ἐγγράφου, δικαιουμένου τοῦ ἐνάγοντος εἰς ἀνταπόδειξιν τῶν παρ' αὐτοῦ ἐπικαλουμένων περιστάτικων, δι' ὧν ὑποστηρίζεται, ὅτι ἡ χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν του ἠδύνατο νὰ γίνῃ παρὰ τῆς ἐναγομένης. Ἡ ἐν τῷ θεματι τούτῳ ὑποστηριζομένη ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἀποψις ὅτι ἡ ὡς εἴρηται διάταξις τοῦ ἀρθρου 5 τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων δὲν περιλαμβάνει καὶ τοὺς ὑπαλλήλους παλαιοὺς πολεμιστάς, δὲν εἶναι ὀρθή, διότι ἡ διάταξις αὕτη, οὐδεμίαν ποιούμενη διάκρισιν, εἶναι γενική, δὲν ἀντιτίθεται δὲ εἰς τὰς διατάξεις τῆς περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας, τὰς ἀναφερομένας εἰς τὰς περιπτώσεις ἀπολύσεως, διότι διὰ ταύτης δὲν θίγεται ἡ εἰς τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας θέσις τῶν ὑπαλλήλων παλαιῶν πολεμιστῶν.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ἐταιρίας, καθ' ὃν δὲν δικαιούται ὁ ἐνάγων αὐξήσεων, ὡς μὴ παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του εἰς αὐτήν, ἀλλ' ἀπασχολούμενος εἰς ἐτέρας κερδοφόρους ἐργασίας εἶναι ἀπορριπτέος, ἀνεξαρτήτως τῆς πλήρους ἀοριστίας αὐτοῦ, ὡς μὴ νόμιμος, καθότι, ὁμολογούσης τῆς ἐναγομένης ὅτι ὁ ἐνάγων εἶναι ὑπάλληλος αὐτῆς καὶ ὅτι δὲν ἠρνήθη νὰ προσφέρῃ αὐτῇ τὰς ὑπηρεσίας του, ἄς τοῦναντίον αὕτη δὲν ἀπεδέχθη, ὑφίσταται ὑποχρέωσις αὐτῆς ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τῶν ἀναγκαστικῶν δικαίων διατάξεων τῆς περὶ ὑπαλλήλων παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας πρὸς παροχὴν τοῦ μισθοῦ, ἀδιαφόρως ἂν ὁ ὑπάλληλος ἐτέρωθεν προσεπορίσθῃ μισθὸν διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν του.

Α Ν Ε Ρ Γ Ι Α

ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ Ν. Δ. 424|1941

Ἐπιλογὴ τῶν ἐκ τῶν νόμων 2112 καὶ 3514 ἀποζημιώσεων καὶ συνέπειαι

Σχετικὴ ἀκυρότης. — Παραίτησις ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ ν. δ. 424 προστασίας, ἂν ὁ μισθωτὸς ἐπελέξατο τὴν ἐκ τῶν νόμων 2112 καὶ 3514 ἀποζημιώσιν. — Θέσις τοῦ μισθωτοῦ ἐν περιπτώσει στρατεύσεως. — Ἀκυρότης ἀπολύσεως ἀναπῆρου κατὰ ν. δ. 424|1942, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ν. δ. 1040 καὶ 1336|1942.

Ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, πού παραίτηται κατωτέρω, ἔχει νὰ κρίνῃ περίπτωσιν ἀκυρότητος καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ ν. δ. 424|

1941, ἀφοῦ προηγουμένως ὁ μισθωτὸς, κατ' ἐπιλογὴν τῶν δικαιωμάτων του, ἐπεξήτησε τὴν ἐκ τοῦ νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλ-

λήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως ἀποζημιώσιν, ἥτις καὶ ἐπεδικάσθη ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ὡς πρὸς τὸν νόμον 3514, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀνωτέρας βίας, τὴν ὁποίαν συνιστᾷ ἡ ἐν νοσοκομείῳ θεραπεία ἀσθενοῦς ἐφ' ἧς δέχεται, ὅτι ἡ μηνιαία προθεσμία τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ νόμου 3514 ὅπως δηλώσῃ ὁ στρατευθεὶς, μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του, ὅτι προτίθεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν παρὰ τῷ ἐργοδότη του ὑπηρεσίαν ἀναστέλλεται.

Παρά ταῦτα ὅμως, εἰδικὴν ρύθμισιν ἔκαμε τὸ ν. δ. 439[1941] (Ἐ. π. θ. Ἐ. ρ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 2, σελ. 61), κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἐν λόγῳ δήλωσις τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἀναστέλλεται ἐπ' ἀόριστον, ἀλλ' ὅσο χρόνον οἱ τραυματαῖα πολέμου, οἱ ἀσθενεῖ. ἔνεκα τῶν κακουχιῶν τοῦ πολέμου ἡ αἰχμαλωτὶς ἐφεδρικοὶ στρατιωτικοὶ τῆς ξηρᾶς, θαλάσσης, ἀέρος καὶ χωροφυλακῆς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι νὰ προβῶσιν εἰς τὴν ὡς ἄνω δήλωσιν πρὸς τὸν ἐργοδότην ἢ τὸν ἀντιπροσώπων του ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐν τῷ νοσοκομείῳ ἀποθερίας τῶν ἢ τῆς ἐπανόδου ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, ὁπότε ὀφείλουσι νὰ προσέλθωσιν πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας τῶν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δηλώσεώς των, δικαιούμενοι μέχρι τῆς ἀναλήψεως τῆς ἐργασίας εἰς ἀπόληψιν τοῦ ἐν ἀρθρῳ 5 τοῦ νόμου 3514 ὀριζομένου ποσοστοῦ μισθοδοσίας.

Ὡς πρὸς τὸ ν. δ. 424[1941] ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις συντάσσεται καὶ αὐτὴ πρὸς τὴν κρατήσασαν ἀποψιν τῆς θεωρίας καὶ νομολογίας (βλέπε Α. Διτζεροπούλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424[1941] § 15, Κ. Δημάκη, Ἐ. π. θ. Ἐ. ρ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 16, σελ. 491, Α. Μπουρνιδαν, Ἐ. π. θ. Ἐ. ρ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 20, σελ. 613, νομολογίαν ἐν Ἐ. π. θ. Ἐ. ρ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 16, σελ. 495), ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ν. δ. 424[1941] ἀκυρότης τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι σχετικὴ, τεταγμένη μόνον πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ μισθωτοῦ.

Κατὰ συνέπειαν τῆς ἀρχῆς αὐτῆς δὲν ἀποκλείεται εἰς τὸν μισθωτὸν νὰ κάμῃ ἐπιλογὴν τῶν ἐκ τῆς διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας δικαιωμάτων του καὶ νὰ ἐνασκήσῃ ὅσα δικαιώματα τοῦ παρέχουν ἄλλοι ἢ τὸ ν. δ. 424 νόμοι, ὡς ὁ νόμος 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως» ἢ ὁ νόμος 2112 «περὶ τῆς υποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ τὸ κατ' ἐπέκτασίν του καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν β. δ. 16 Ἰουλίου 1920.

Ἐν συνεχείᾳ διὰ τῆς ἀσκήσεως τῶν ἐκ τῶν ἄνω νόμων (2112, 3514) δικαιωμάτων του, ἐφ' ὅσον ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ ν. δ. 424 εἶναι σχετικὴ, θεωρεῖται ὁ μισθωτός, ὅτι πρηγρήθη τοῦ δικαιώματος νὰ προσβάλλῃ τὴν ἀπόλυσίν του τοῦ ἄκυρον, κατὰ τὸ ν. δ. 424, καὶ νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐξ αὐτοῦ προστασίαν (Οὕτω καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 9384[1942], Ἐ. π. θ. Ἐ. ρ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 25, σελ. 787, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 5845[1943], Ἐ. π. θ. Ἐ. ρ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 29, σελ. 919).

Ἐνῷ ὅμως ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις δέχεται ὡς ὀρθὴν τὴν κρατήσασαν αὐτὴν ἀποψιν περὶ τῆς ἐτιολογῆς τῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ συμπερίεκει τὸ ν. δ. 424[1941] πρὸς τὸ ν. δ. 1040[1942] «περὶ μέτρων προστασίας τῶν ἀναλήγων πολέμου ὁπλιτῶν ἐν γένει» (Ἐ. π. θ. Ἐ. ρ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 11, σελ. 338) καὶ τὸ ν. δ. 1336[1942] «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3514» (Ἐ. π. θ. Ἐ. ρ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 18, σελ. 572), ἵνα στηρίξῃ ἐπ' αὐτῶν τὴν δυνατό-

τητα, ἐν τῇ εἰδικῇ αὐτῇ περιπτώσει, τῆς προστασίας τοῦ ν. δ. 424[1941], παρὰ τὸ γεγονὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἀναπήρου λήψεως ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 3514.

Καθ' ἡμᾶς τὰ ἐν λόγῳ νομοθετήματα δὲν παρέχουν στηρίγματα τῆς ἐκδοχῆς, ποὺ ἀκολουθεῖ ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους: Τὸ πρῶτον ν. δ. 1040[1942] (ἀρθρ. 11), κατὰ τὸ ὁποῖον ὅσοι ἀνάπηροι πολέμου ὁπλιτῆς τυγχάνοντες δημόσιοι, δημοτικοὶ ἢ ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι ἀπελύθησαν τῆς θέσεώς των, διαρκούντες τοῦ πολέμου 1940—41 ἔεχον οἰονόηποτε λόγου, πλὴν κακῆς διαγωγῆς, ἐπανερχονται εἰς τὰς ἀς κατεῖχον θέσεις, χρησιμοποιοῦμενοι εἰς ἐργασίας ἀναλόγως τῆς σωματικῆς των ἱκανότητος καὶ ἡ τοιαύτη ἐπαναφορὰ των λογίζεται γενομένη ἀπὸ τῆς 1ης Μαΐου 1941 (βλέπε καὶ ἀρθρ. 7 τοῦ ν. δ. 1799[1942], Ἐ. π. θ. Ἐ. ρ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 27, σελ. 861, ἀντικαταστήσαν τὸ ἀρθρ. 11 τοῦ ν. δ. 1040[1942]), δὲν ἡμπορεῖ νὰ στηρίξῃ ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ ν. δ. 424[1941], τὸ ὁποῖον βασίζεται ἐπὶ ἄλλων δεδομένων καὶ ἄλλων προϋποθέσεων ἢ τὰ ν. δ. 1040 καὶ 1799[1942].

Διάφορον φυσικὰ θὰ ἦτο τὸ πρᾶγμα, ἂν ἐπρόκειτο ἀγωγὴ ἐκ τῶν ἐν λόγῳ εἰδικῶν νομοθετικῶν διαταγμάτων περὶ προστασίας τῶν ἀναπήρων, τὸ ὁποῖον ὡς εἰδικὸν ἐπικρατεῖ τοῦ γενικοῦ ν. δ. 424[1941]. Τὸ ν. δ. 1040[1942] καὶ τὸ τροποποιητικὸν αὐτοῦ ν. δ. 1799[1942] κηρύσσουσιν αὐτοδικαίως ἀναβιοῦσαν τὴν σχέσιν ἐργασίας τοῦ ἀναπήρου ἀπὸ 1ης Μαΐου 1941 ἄνευ ἄλλων ὁρῶν, ἡ δὲ ἀπόλυσις, καίτοι διὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ ἀρθροῦ 7 (προκειμένη περίπτωσις) τοῦ ν. δ. 1799[1942] δὲν ὀρίζεται διαδικασία, ὡς ἡ ὀριζομένη διὰ τὰς περιπτώσεις τῶν ἀρθρῶν 4 καὶ 5 τοῦ ν. δ. 1799[1942], χωρὶς ὅμως, καθ' ἡμᾶς, ν' ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ τῆς αὐτῆς διαδικασίας ἀπολύσεως, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομοθετικοῦ λόγου, γίνεται κατὰ τὰς εἰδικὰς διατάξεις τοῦ ν. δ. 1799[1942], ἐνῷ τὸ ν. δ. 424[1941] ἐξαρτᾷ τὴν ἀπόλυσιν ἐκ μόνης τῆς θαλήσεως τοῦ ἐργοδότη, μόνον ὅτι πρέπει νὰ συντρέχουσιν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἐγκυρίου τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, (ἀρθρ. 10 ν. δ. 424) καὶ μεταξὺ τῶν προϋποθέσεων εἶναι καὶ ἡ ἀντικατάστασις τοῦ μισθωτοῦ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ὀρίζεται εἰς τὸ ν. δ. 1799[1942].

Οὕτε, ἐξ ἄλλου, καὶ τὸ ν. δ. 1336[1942] (Ἐ. π. θ. Ἐ. ρ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 18 σελ. 572), ποὺ παρέτεινεν ἐπὶ ἑν ἔτος τὴν προθεσμίαν ἀπολύσεως τῶν στρατευθέντων κατὰ τὸν πόλεμον 1940—41, ἀναβιοῖ τὴν τυχὸν πρότερον γενομένην ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, καθιστῶν αὐτὴν ἄκυρον, ἄς ὑπολαμβάνει ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Συνεπεία τῆς παραβάσεως εἶναι μόνον ἡ ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ νόμου 3514 ἀποζημιώσις, τὴν ὁποίαν καὶ ἔλαβεν ἡδη, εἰς τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν περίπτωσιν, ὁ μισθωτός.

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1892[1943]

Εἰσηγητ. ὁ Πρωτοδίκης κ. Ι. Παπαγεωργόπουλος
Δικηγόροι κ. κ. Α. Τσάτσος, Σ. Θηβαῖος, Χ. Μυριάνθης

Κατὰ τὰ περιστατικὰ τῆς ἀγωγῆς οἱ ἑνεαγόμενοι, χαρτοβιομηχανοὶ ὄντες καὶ συστήσαντες ἑνωσὶν χαρτοβιομηχανῶν, προσέλαβον ὡς λογιστὴν τὸν ἐνάγοντα τὴν 16 Αὐγούστου 1937, ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ δρχ. 3000, ὑπηρετήσαντα ἕκτοτε παρ' αὐτοῖς συνεχῶς μέχρι τῆς 20 Αὐγούστου 1940, ὁπότε ὄντας, στρατευθεὶς καὶ προσβληθεὶς ὑπὸ χρυσοπαγμάτων κατὰ τὴν ἐκστρατείαν, ἐνσηλεύθη εἰς διάφορα στρατιωτικὰ νοσοκομεία ἀπὸ τῆς 20 Ἰανουαρίου 1941 μέχρι τῆς 7 Ὀκτωβρίου 1941, ἀφ' ἧς ἡμέρας καὶ ἐξελθὼν

οὗτος τὸν νοσοκομείου προσέφερε καὶ ἤδη προσφέρει τὰς ὑπηρεσίας του τοῖς ἐναγομένοις, οἵτινες καὶ ἀποποιούνται ταύτας, αἰτεῖται δὲ ὁ ἐνάγων οὗτος διὰ τῆς ἀγωγῆς, δυνάμει τῶν Νομ. Διατ. 424|1941, 1010|1912 καὶ 1336|1912 τὴν κατοβολὴν τῶν μισθῶν του ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1941 μέχρι τῆς ἀγωγῆς, ἠδὲ καὶ τῶν δυνάμει τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ μνημονευομένων ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ἀνερχομένων εἰς δρχ. 111 278.

Κατὰ τὸ ἀρθρον 1 τοῦ κωδικοποιηθέντος ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 8|13 Δεκεμβρίου 1928 Διατάγματος Νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ἡ ὑπὸ τὰ ἑλκα ὁρισθῆναι πρὸς κλήσεις παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρετοῦντος πλέον τῶν ἑξ μηνῶν εἰς οἰανδήποτε ἐπιχείρησιν, δὲν ἀποτελεῖ λόγον διελύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ, ὑποχρεοῦται ὁμοῦς ὁ ὑπάλληλος, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως του ἀφώσῃ πρὸς τὸν ἐργοδότην τὴν περὶ ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας πρόθεσιν του, τῆς μηνιαίας ταύτης προθεσμίας ἀναστελλομένης ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας, οἷα εἶναι καὶ ἡ κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως προσβολὴ τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ κυροπαθῶν καὶ ἡ πρὸς θεραπείαν ἐκ τῆς νόσου ταύτης νοσηλεία του εἰς στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον (Πρὸβλ. *Καποδίστρια*, Ἐρμ. μνητεία Ἐργατ. Δικ. παρ. 331). Κατὰ τὸ ἀρθρ. 10 τοῦ Ν.Δ. 424|1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ἀναγ. νόμου 2000|1939 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας», οἱ ἐργοδοταὶ, οἱ ἀκούοντες ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, δύνανται δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ δι' ἀνάγκησαν συμπεριφορὰν νὰ καταγγέλλωσιν τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀπολυομένου ὑπαλλήλου δι' ἄλλου μισθωτοῦ τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς, ἄλλως ἢ καταγγελία τῆς συμβάσεως εἶναι ἄκυρος, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ὁ προσφέρων τὰς ὑπηρεσίας του ἐκμισθωτὴς δικαιούται τὸν μισθὸν αὐτοῦ κατὰ τὰς συνδεδειασμένας διατάξεις τῶν νόμων 19 § 38 καὶ 55 παρ. 2 Π. (19.2) Βασιλ. 20. 1, 19 παρ. 7, 37 καὶ 55 παρ. 2 «ἐὰν νοτάριος ἐπὶ μισθῷ παραμείνη μοι καὶ πρὸ τοῦ χρόνου ἀποθάνω χρεωστικῶνται τὸν μισθὸν αὐτοῦ...» «ὁ μισθώσας τὰς ἰδίας ὑπηρεσίας καὶ μὴ ἐμποδίσας ἐργάζεσθαι τοῦ χρόνου παντὸς λαμβάνει τὸν μισθόν...» «ἐὰν χωρὶς αἰτίας καταλίπῃ τὸν ἀγρὸν ὁ μισθωτὴς πρὸ συμπληρώσεως τοῦ χρόνου, δίδωσιν ὅλον τοῦ χρόνου τὸν μισθόν...».

Τὰς διατάξεις ταύτας ὡς καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 29 933 καὶ 50458 ἔτους 1941 καὶ ὑπ' ἀριθ. 2988 καὶ 2167 τοῦ ἔτους 1942 ἀποφάσεις τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ ἔχῃ ὡς ἔρρισμα καὶ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ, ἀφοῦ, ὡς ἐρρήθη, ὁ ἐνάγων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας του ἐστρατεύθη, ἀτελῶς δ' ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ν.Δ. 424|1941, ἦτοι κατ' Ὀκτωβρίου 1941, προσενεγὼν ἅμα τῇ ἀπολύσει του τὰς ὑπηρεσίας του τοῖς ἐναγομένοις, δέον δ' αὖτε νὰ ἐρευνηθῇ κατ' οὐσίαν.

Ἐκ τῆς προσκομιζομένης ἐν ἀντιγράφῳ ὑ ὁ χρονολογίαν 8 Ἰανουαρίου 1942 ἀγωγῆς ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου Ἀθηνῶν τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τῶν ἐναγομένων, δι' ἧς δυνάμει τοῦ νόμου 3514 ἠτήσαστο ἐκείνους τὴν ὑπὸ τούτων καταβολὴν τῶν ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1940 μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1941 μισθῶν του, ἦτοι μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ μισθῶν ὀφειλομένων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς ἄνω ν. δ. 424|1941, ἐξεδόθη, καὶ ἔρριψεν ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἡ ἐν κεχωρημένῳ ἀντιγράφῳ προσκομιζομένη ὑπ' ἀριθ. 425|1942 ἀπόφασις, δεξαμένη δυνάμει τοῦ νόμου 3514 τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὴν σύμβασιν μισθώσεως ὑπηρεσίας, καὶ δὴ ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι

οἱ ὑπηρετοῦντες παρὰ τῇ ὑπὸ τῶν ἐναγομένων συσταθείῃ ἐνώτει (τράστ) ὑπάλληλοι καὶ ὁ ἐνάγων θεωροῦνται ὡς ὑπάλληλοι τῶν ἐναγομένων τούτων, ἀνεξαρτήτως τῆς διαλύσεως ἢ μὴ τῆς ἐνώσεως ταύτης καὶ ὅτι ὁ ἐνάγων, ἐξεληθὼν τοῦ νοσοκομείου κατ' Ὀκτωβρίον 1941, προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του τοῖς ἐναγομένοις. Ἡ ἀπόφασις αὕτη, ἐκδοθεῖσα κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀρθρου 6 τοῦ νόμου 3514, δι' οὗ ἰδρύεται προφανῶς εἰδικὴ δικαιοδοσία καὶ ἀρμοδιότης, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ταχυτέρας καὶ ἡττον δαπανηρᾶς ὀριστικῆς λύσεως τῶν τοιούτων διαφορῶν, καὶ τέμνουσα τελειωτικῶς τὴν διαφορὰν, δι' ἧς καὶ ὀριστικῇ καὶ τελεσίδικῳ οὐκ, παρήγαγε δεδικασμένον κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρων 273 παρ. 3 καὶ 274 Πολ. Δικ. περὶ τῆς κριθείσης καὶ ἡ ἡ αὐτῆς κρινομένης δικαιολογικῆς σχέσεως καὶ δὴ περὶ τοῦ γεγονότος προϋποθέσεως τοῦ ἡδὴ κρινομένου δικαίου ἀντιελούσης, ἦτοι ὅτι ὁ ἐνάγων καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν. δ. 424|1941 διστάζει ὑπάλληλος τῶν ἐναγομένων (Α. Π. 411|1938). Κατ' ἀκολουσίαν τούτων πάντα τὰ ὑπὸ τῶν ἐναγομένων προτεινόμενα, καθ' ἃ ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὡς ὑπάλληλος ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ἐνώσεως, διαλυθείσης πρὸ τῆς στρατεύσεως του, καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ των, καὶ ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας ἡ ὁ ὠρισμένου χρόνου καὶ δὴ διὰ τὸν μέχρι τῆς διαλύσεως τῆς ἐνώσεως ταύτης χρόνον, καταγγελλομένη νομίμως ἅμα τῇ διαλύσει αὐτῆς καὶ πρὸ τῆς στρατεύσεως τοῦ ἐνάγοντος, πρὸς δὲ ὅτι ὁ ἐνάγων οὗτος δὲν ἐξεδήλωσε τὴν πρόθεσιν του περὶ ἐπαναπροσλήψεως ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἐν τῇ μηνὸς ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν 7 Ὀκτωβρίου 1941 ἀπολύσεώς του ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ὡς τὸ ἀρθρον 1 τοῦ νόμου 3514 ὁρίζει, κρινονται ἀπορριπτικά.

Οἱ ἐναγομένοις ὑποστηρίζουσι διὰ τῶν προτάσεων τὸ νόμον ἀβάσιμον τῆς ἀγωγῆς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τῷ ἐνάγοντι, ἐπὶ προγενεστέρως ἀγωγῆς του, ἐτεδικάσθη, δυνάμει τοῦ νόμου 3514, συντεταγμένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποζημιώσεως.

Πράγματι, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐν τῇ ἡγηθείσῃ σκέψει μνημονευομένων ἀγωγῆς τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τῶν ἐναγομένων ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου Ἀθηνῶν καὶ τῆς ἐπὶ ταύτης ἐκδοθείσης κατ' ἔρριψιν ἀποφάσεως, ὁ ἐνάγων ἠτήσαστο δι' αὐτῆς τὴν ἐκ τοῦ νόμου 3514 ἀποζημίωσιν, ἥτις καὶ ἐτεδικάσθη αὐτῷ διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, μετὰ τῆς τοιαύτης δὲ ἀποζημιώσεως δὲν συντρέχει καὶ ἡ ἐκ τοῦ ὡς ἄνω Νομοθ. Διατ. 424|1941 προστασία, ἐρ' ὅσον ὁ ἀπολυθεὶς ὑπάλληλος, δικαιούμενος νὰ προτείνῃ τὴν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπελέξατο, καθ' ὃ εἶχε δικαίωμα, ἀντὶ τῆς τοῦ νόμου τούτου προστασίας, ἣν παρητήσαστο, τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου 3514 καθοριζομένην ἀποζημίωσιν. Καὶ ναι μὲν οἱ ἐργατικοὶ νόμοι εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ πᾶσι παραίτησις τοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ τῶν παρεχομένων αὐτῷ ὑπὸ τούτων δικαιωμάτων εἶναι ἀνίσχυρος (*Καποδίστρια*, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. παρ. 8), πλην ἡ ὑπὸ τοῦ ν. δ. 424|1941 θεσπισθεῖσα ἀκυρότης τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι σχετικὴ, τεταγμένη πρὸς τὸ συμφέρον καὶ μόνον τοῦ ὑπαλλήλου, ὅφ' οὗ καὶ μόνον δύναται νὰ προσταθῇ, καὶ οὐχὶ ἀπόλυτος, μηδ' ἐνδιαφέρουσα τὴν δημοσίαν τάξιν, ἀφοῦ ὁ νόμος οὗτος οὐδένα περιορισμὸν τίθησιν εἰς τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας ταύτης ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότην ἢ τοῦ ὑπαλλήλου, δυνάμεν νὰ τοῦ τελευταίου τούτου ἐλευθέρως ν' ἀποδεχθῇ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, παραιτούμενος τοῦ δικαιώματος τῆς προσβολῆς τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως (πρὸβλ. *Λιτσεροπούλου*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424|1941, παρ. 15).

Παρὰ ταῦτα, ὅμως, ἐν τῇ προκειμένη περιπτώσει καὶ μετὰ τὴν παροχὴν τῷ ἐνάγοντι τῆς ὡς ἄνω ἀποζημιώσεως δύναται οὗτος νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐκ

τοῦ ν.δ. 424/1941 προστασίαν, νόμος δὲ βάσιμος τυγχάνει ἡ ἀγωγή του διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους: Ἡ ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικοῦ Ἀθηνῶν ἀγωγή τοῦ ἐνάγοντος, ἡ ἀντικείμενον ἔχουσα τὴν τοῦ νόμου 3514 ἀποζημίωσιν, συνεζητήθη ἐνώπιον τοῦτου, ὡς διὰ τῆς προσκομιζομένης ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ ὑπ' ἀριθ. 126/1912 ἀποφάσεως του προκύπτει, τὴν 15 Ἰανουαρίου 1942, μετὰ τὴν συζήτησιν ὁμοῦ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ἐδημοσιεύθησαν τὸ μὲν τὸ νομ. διάταγμα 1010 τῆς 21 Ἰανουαρίου / 20 Φεβρουαρίου 1942, κατὰ τὸ ἀρθρον 11 τοῦ οὐτοῦ οἱ ἐκ τῶν ἀναπῆρων πολέμου ὀπλιτῶν ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, οἱ ἀπολυθέντες τῆς θέσεώς των διαρκούντος τοῦ πολέμου 1940—41 ἔνεκεν οἰοῦντοτε λόγου, πλὴν κακῆς διαγωγῆς, ἐπανερχονται εἰς τὰς αἰς κατεῖχον θέσεις, τῆς τοιαύτης ἐταναφορᾶς των λογιζομένης ὡς γενομένης τὴν 1ην Μαΐου 1941, τὸ δὲ τὸ ν.δ. 1336 τῆς 7 Μαρτίου/28 Μαΐου 1942, κατὰ τὸ ἀρθρον 1 τοῦ οὐτοῦ ἡ κατὰ τὸ ἀρθρον 4 τοῦ διὰ τοῦ ἀρθρου 11 τοῦ ἀναγκ. νόμου 547/1937 συμπληρωθέντος νόμου 3514 ὁριζομένη ἐνιαυσία προθεσμία ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως εἰς τὰς θέσεις των τῶν ἐταναλαβόντων τὴν ἐργασίαν των στρατευθέντων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων παρατείνεται ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἔτος δι' ἅπαντας τοὺς κατὰ τὸν πόλεμον 1940-1941 στρατευθέντας τοιοῦτους.

Ἐφ' ὅσον δὲ διὰ μὲν τοῦ πρώτου νόμου ἡ ἐνυρῶθησαν αἱ τοὺς ἀναπῆρους πολέμου ἀφορῶσαι καταγγελίαί τῆς συμβάσεως ἐργασίας, διὰ δὲ τοῦ δευτέρου νόμου παρετάθη ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἔτος ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἡ προκειμένη σύμβασις ἐργασίας, συντερχόντων τῶν ἐκτεθέντων εἰδικῶν λόγων τῶν δύο τούτων νόμων, τῶν καὶ στοιχεῖα τῆς ἀγωγῆς ἀποτελοῦντων, διέπεται πλέον ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ὡς ἄνω ν.δ. 424/1941, οὗτινος τὴν προστασίαν πλέον δύναται ὁ ἐνάγων νὰ ἐπικαλεσθῇ, προτείνων τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅποτε καὶ ὑποχρεοῦται βεβαίως, αἰτήσεως γινομένης, εἰς τὴν ἐπιστορῆν τῶν ληφθέντων. Ἡ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν ἀνωτέρω νόμων συνέχισις ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος τοῦ πρὸ τούτων ἀρξαμένου δικαστικοῦ ἀγῶνος ἐπὶ τῆς ὡς ἄνω ἀγωγῆς του οὐδεμίαν ἀσχεῖ ἐπιρροήν, οὐδὲ δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ, ὡς ἡ ἐναγομένη διατείνεται, ὡς παραίτησις τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου δικαιωμάτων του, ἀφοῦ τὸν ἀγῶνα τούτου καὶ ἔνεκεν ἐπὶ τῶν δαπανῶν, εἰς αἷς χάριν τούτου ὑπεβλήθη, ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ἐξακολουθῇ.

Μετὰ ταῦτα καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ὑπ' ἀριθ. 425/1942 ἀποφάσις τοῦ Προέδρου τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐδέξατο ὡς ἀποδεδειγμένην τὴν ἀγωγήν καὶ τὴν σύμβασιν μισθώσεως ὑπηρεσίας καὶ τὴν κατὰ τὸν ὡς ἄνω πόλεμον στρατεύσιν τοῦ ἐνάγοντος, συνομολογούμενην καὶ ὑπὸ τῶν ἐναγομένων, παραγαγούσα, ὡς ἐρρήθη, κατὰ τοῦτο δεικνυμένην, ὁ ἐνάγων ὑποχρεοῦται, ὅπως ἀποδείξῃ τὰ ἀμφισβητούμενα ὑπὸ τῶν ἐναγομένων περιστατικὰ τῆς ἀγωγῆς, ἥτοι καὶ τὴν ἰδιότητα αὐτοῦ ὡς ἀναπῆρου πολέμου καὶ τὴν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν ἀνωτέρω νόμων προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν του εἰς τοὺς ἐναγομένους, ἀμφοτέρω δὲ διὰ παντὸς νομίμου ἀποδεικνυμένου μέσου καὶ διὰ μαρτύρων, συνωδὰ τῷ ἀρθρῳ 304 ἀριθ. 2 Πολ. Δικ. διὰ τὴν ἀδυναμίαν πρὸς προλήθειαν ἐγγράφου ἀποδείξεως.

Ν. Δ. 424/1941 ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ

Χαρακτηρισμὸς καὶ τῆς πολυκατοικίας τῆς ἐνοικιαζομένης πρὸς στέγασιν γραφείων καὶ καταστημάτων ὡς ἐκμεταλλεύσεως. — Ὑπαγωγή τῶν ὑπηρετούντων μισθωτῶν εἰς τὸ νοση. βετικὸν διάταγμα 424/1941.

Ἡ ἐννοία τῶν ὄρων «ἐπιχειρήσεις» καὶ «ἐκμετάλλευ-

σεις», ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424/1941, ἐξακολουθεῖ νὰ ἀπασχολῇ τὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν (βλέπε ἀντὶ πάσης λεπτομερεστέραν ἀνάλυσιν **Α. Χατζηδάκη**, εἰς παρὸν τεύχος, σελ. 292, προσέτι **Χ. Οἰκονόμου**, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β' τεύχος 40, σελ. 264 καὶ αὐτόθι σημειουμένης παραπομπᾶς).

Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὄρου «ἐκμετάλλευσις» ἀσχολῶνται καὶ ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω προεδρική ἀπόφασις, ἔχουσα νὰ κρίνῃ περίπτωσιν ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424/1941 ἐπὶ μισθωτοῦ ἐργαζομένου εἰς πολυκατοικίαν, ἐνοικιαζομένην πρὸς στέγασιν γραφείων καὶ καταστημάτων, διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν ὁρθὴν ἐκδοχὴν ὅτι ἡ οὕτω ἐκμισθουμένη πολυκατοικία συνιστᾷ τὴν ἐννοίαν τῆς ἐκμεταλλεύσεως κατὰ τὸ ν.δ. 424/1941.

Ἡ οὐσότης τῆς ἐκδοχῆς αὐτῆς προκύπτει ἀναμφισβήτητος καὶ ἐκ τοῦ προσάτου νόμου 14/1943 (βλέπε κατωτέρω σελ. 314), διὸ τοῦ οὐτοῦ ρυθμίζονται αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν μεγάρων καὶ πολυκατοικιῶν καὶ τῶν ἐνοικιαστῶν αὐτῶν ἐκ τ. ὡ.δ. 310/1941 περὶ αὐτῆς ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν καὶ τοῦ ν.δ. 2019/1942 περὶ παραχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς, ἐναντι τῶν θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, ὑποχρεώσεις τοῦ ὑπάρχοντος μόνον ἐκ τοῦ ὅτι ἀποτελοῦν, κατὰ τὴν ἐννοίαν τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης, προσεπικυρωμένην καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου διὰ τοῦ ἐν λόγω εἰδικοῦ νόμου 14/1943 «ἐκμεταλλεύσεις».

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4292/1943

Πρόεδρος ὁ κ. Γ. Βαρσάμος.

Διηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Μπασακάκης, Μ. Παξιμάδης.

Ἡ κρινόμενη αἰτησις ἀντικείμενον ἔχει τὴν εἰς τὴν αἰτοῦσαν προσωρινὴν ἐπιδίκασιν ἐναντι τῶν ἐν αὐτῇ ἀπαιτήσεών της α) ἐκ διαφορᾶς μισθῶν της μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου 1942 καὶ β) τοιαύτης ὀφειλομένης ἐφεξῆς ἔνεκα τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς της ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ:

Ἐκ τῆς ἐνώπιόν μας διαδικασίας, τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων καὶ τῶν καταθέσεων τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων προέκυψεν, ὅτι ἡ αἰτοῦσα προσελήφθη ἐν ἔτει 1932 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ καθ' οὗ, ὡς καθαρίστρια τῶν κλιμάκων τῆς εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς ἀδελφούς του ἀνηκούσης μεγάλης πολυκατοικίας (ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου), ἥτις, ἀποτελουμένη ἐκ πολλῶν ὁρόφων καὶ διαμερισμάτων, ἐνοικιάζεται πρὸς στέγασιν γραφείων καὶ καταστημάτων, διετέλεσε δὲ ὡς τοιαύτη μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1942, ὅτε ἀπελύθη. Καὶ μέχρι μὲν τοῦ 1939 κατεβάλλετο ἡ ἀντιμισθία της ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ, μετὰ ταῦτα δὲ διὰ τοῦ μαρτύρου των καὶ θυρωροῦ, ἄλλα τὸ τοιοῦτο γεγονός οὐδεμίαν ἀσχεῖ ἐπιρροήν εἰς τὰς ἀξιώσεις της, διότι δὲν ἐβεβαιώθη ἐπαρκῶς, ὅτι ἐπῆλθεν ἡ λύσις τῆς ἀρχικῆς ἐννόμου σχέσεώς της πρὸς τὸν καθ' οὗ καὶ διὰ μετὰβολῆς ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότη.

Τούτων τεθέντων, ἡ αἰτοῦσα δικαιούται εἰς τὴν ἀντιμισθίαν της ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἀπολύσεώς της καὶ ἐφεξῆς, ὡς ἀπολυθεῖσα ἄνευ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἀπαιτούμενης κατ' ἀρθρον 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424/1941 ν.δ., ὅτε ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ πάσης ἐκμεταλλεύσεως ἡ ἐπιχειρήσεως. Ἀποτελεῖ δὲ καὶ ἡ ρηθῆσα πολυκατοικία τοῦ καθ' οὗ ἐκμεταλλεύσιν, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι ὡς τοιαύτη θεωρεῖται ὁ συνδυασμὸς κεφαλαίου καὶ ἐργασίας πρὸς παραγωγὴν οἰκονομικοῦ ἀποτελέσματος (**Α. Παπαδημητρίου**, ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικαίου 10 σελ. 151, **Γ. Τσίλη**, ἐν Ἐργατικῷ Δικαίῳ, τεύχος Α, σελ. 122, 130 ἐπ.).

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΥΠΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Υποχρέωσις ελαχίστου όριού όποδοχών και έννοια προσφοράς ύπηρεσιών υπό τοῦ μισθωτοῦ

Μεταρρυθμίσεις τοῦ ν. δ. 424/1941. — Τό στοιχείο τῆς προσφοράς τῶν ύπηρεσιῶν δέν εἶναι άπκαρίτητον, έν περιπτώσει καθιερώσεως τεῦ συστήματος τῆς έκ περιτροπῆς εργασίας εἰς ἐπιχειρήσεις ή έκμετάλλευσιν άργουσών. — Η άποχή τεῦ μισθωτοῦ έκ τῆς εργασίας, έν τοιαύτῃ περιπτώσει, δέν θεωρεῖται ώς λύσις τῆς συμβάσεως έκ μέρους αὐτοῦ — Κακόβουλος άσκησις δικαιώματος τοῦ εργοδότη καί συνέπειαι.

Κατά τό άρθρο 7 τοῦ ν. δ. 424/1941 «περί τροποποιήσεως τοῦ άρθρου 1 τοῦ άναγκ. νόμου 2000/1939 περί λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς άνεργίας» ἐπιχειρήσεις καί έκμεταλλεύσεις, εἰς τοῦ προσωπικοῦ τῶν όποίων καθιερώθη τό σύστημα τῆς έκ περιτροπῆς εργασίας, ύποχρεοῦνται, ότως καταβάλλωσιν εἰς τοῦς μισθωτοῦς τό έν τῇ άποτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Εργασίας καθοριζόμενον κτώτατον όριον μισθῶν καί ήμερομισθίων καί εἰς ήν άκόμη περίπτωσιν δέν χρησιμοποιοῦσι τός προσφερομένας ύπηρεσίας αὐτῶν δι' οἷονδή τούς λόγους.

Εξ άλλου, κατά τήν αὐτήν διάταξιν, αὐθαίρετος άποχή τῶν μισθωτῶν έκ τῆς εργασίας τῶν δέν παρέχει εἰς τοῦτους δικαίωμα λήψεως τῆς άντιμισθίας.

Πρόδῃλον εἶναι, ότι ή διάταξις, από τοῦ γενικότερου σκοποῦ τῆς, έποποθέσει τό βάρος τῆς συντηρήσεως τοῦ μισθωτοῦ, υπό τās σημερινάς δυσχερεῖς περιστάσεις, εἰς τόν εργοδότην, κατ' άπόκλινιν τῶν έν τῷ κοινῷ άσικῷ δικαίῳ κρατοῦ τῶν καί άκόμη τῶν έν τῷ εργατικῷ δικαίῳ, μέχρι τῆς εἰσαγωγῆς τῆς έν λόγῳ διατάξεως.

Εντός τῆς άρχῆς αὐτῆς κινεῖται τό άρθρο 7 τοῦ ν. δ. 424/1941, άδιαφοροῦν άν ό εργοδότης δέν δύναται καί έκ λόγων άνωτέρας βίας ν' άποδεχθῇ τās ύπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ.

Από τῆς ίδίας αὐτῆς άρχῆς εξεπορεύθη καί ό άναγκ. νόμος 2351/1940 «περί αὐθεντικῆς έρμηνείας τοῦ άρθρου 1, παράγρ. 2, τοῦ άναγκ. νόμου 2000 κλπ.», κατά τόν όποῖον οἱ εργοδότες ύποχρεοῦνται εἰς τήν καταβολήν τοῦ ελαχίστου όριού άποδοχῶν, τοῦ καθοριζομένου διά τῆς άποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Εργασίας. (Βλέπε σιμφεῖς σχολοῦς διατάξεις έν εἰσηγ. έκθέσει νόμου 2351/1940, καθ' ήν «ό εργοδότης, παρ' οἱ έφηρομόσθη ή έκ περιτροπῆς εργασία ύποχρεοῦται όποσοδήποτε εἰς καταβολήν τοῦ διά τῆς άποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ καθοριζόμενου ελαχίστου όριού άποδοχῶν τῶν ύπαγομένων εἰς τό σύστημα τῆς έκ περιτροπῆς εργασίας μισθωτῶν, πρὸς εξασφάλισιν εἰς αὐτοῦς ενός ελαχίστου όριού μισθοῦ, ίκανοῦ διά τήν αντιμετώπισιν τῶν στοιχειωδῶν αὐτῶν άναγκῶν, μέχρις οὔ παρέλθῃ ή σημερινή κρίσις καί επανέλθῃ ό οἰκονομικός βίος εἰς τήν κανονικήν του τροχιάν».

Τό γεγονός ότι ό νόμος (άρθρο 7) όμιλεῖ περί «προσφερομένων» έκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ύπηρεσιῶν, συμπλέκων τό δικαίωμα τοῦ ελαχίστου όρου άποδοχῶν πρὸς τήν μή αὐθαίρετον άποχήν τοῦ μισθωτοῦ έκ τῆς εργασίας, δέν δημιουργεῖ, άσφαλῶς, αντίθεσιν τίνα πρὸς τήν έννοιαν αὐτήν τοῦ νόμου, άλλ' άπλῶς ό νόμος άναχωρεῖ από τῆς προϋποθέσεως ότι ό μισθωτός έχει πάντοτε εἰς τήν διάθεσιν τοῦ εργοδότη τās ύπηρεσίας του, καί τās όλοίας, έφ' όσον άπαιτεῖται, κατά τās εἰδικάς περιστάσεις, έχει τό δικαίωμα ό εργοδότης νά χρησιμοποιοῇ, με κύρωσιν, εἰς αὐθαίρετον άποχήν τοῦ μισθωτοῦ από τῆς εργασίας, τήν μή λήψιν άποδοχῶν.

Κατ' οὐδεμίαν όμως περιπτώσιν ή αὐθαίρετος άποχή τοῦ μισθωτοῦ έκ τῆς εργασίας εἶναι ίκανή, αὐτή

μόνη, νά θεωρηθῇ ως λύσις τῆς συμβάσεως εργασίας έκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, άνευ άλλων τινῶν, άλλά μόνον δύναται ν' άποτελέσῃ άνάγκαστον συμπεριφορὰν τοῦ μισθωτοῦ, ποῦ εἶναι λόγος λύσεως τῆς συμβάσεως εργασίας (άρθρο 10 ν. δ. 424), υπό τήν προϋπόθεσιν πάντως νό συνερέξουν καί οἱ λοιποὶ όροι τῆς ἐγκύριου άτολύσεως (έντεκατάστας τοῦ μισθωτοῦ δι' άλλου τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καί με τās αὐτάς άποδοχάς).

Η προσδριχῇ άπόφασις, ποῦ παρατίθεται κατωτέρω, έρμηνεύει όρθότατα τήν έννοιαν τῶν σχετικῶν διατάξεων, με πλήρη κατανόησιν τοῦ κοινωνιστικοῦ πνεύματος αὐτῶν, έπιστηρίζουσα, άλλως, τήν όρθότητα τῆς έκδοχῆς τῆς καί εἰς τās περι καταχρήσεως δικαιωμάτων άρχάς τοῦ δικαίου.

Ληθῶς έν τῇ άσκήσει τῶν δικαιωμάτων ή κακίβουλία, ή σκληρότης, τό άπάνθρωπον δέν θάλπονται, οὔτε γίνονται άνεκτά (Γαῖου εἰσηγ. 1. 53, Α. Π. 207/1935 (πολύκροτος) Θέμ. ΔΣΓ', 988 καί σχόλια έν Ἀρχ. Ἰδιωτ. Δικ. Γ', σελ. 98 έπ.), άναμφιβόλως δέ άποτελεῖ σκληρότητα καί άτανθρωπίαν νά εξαναγκάζεται ό μισθωτός, άνευ άνάγκης τοῦ εργοδότη, εἰς τās περιπτώσεις τῆς πλήρους άναστολῆς τῶν εργασιῶν του, νά εμφανίζεσθαι εἰς τόν νεκρόν τόπον τῆς εργασίας δις τῆς ήμέρας, ως εἰς τήν συγκεκριμένην περίπτωσιν, επί τῆς όποίας ή έρευνα τῆς προσδριχῆς άποφάσεως, με άποτέλεσμα νά στερῇται τῆς δυνατότητος ν' άποκερδαίνει άλλοθεν τά πρὸς τό ζῆν άναγκαῖα.

Προέδρου Πρωτοδικῶν Βόλου 249/1943

Πρόεδρος ό κ. Α. Κωστήρης.

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Τ. Ἀντισῆς, Ι. Παπαδόπουλος, Χ. Μαργαρίτης, Π. Κρώνης, Α. Τσοῦφης.

Αἱ διατάξεις τοῦ Βυζαντινορρωμαϊκοῦ Δικαίου περί τοῦ τίς φέρει τόν κίνδυνον τῆς τυχαίας διακοπῆς τῶν εργασιῶν μιᾶς ἐπιχειρήσεως περί τήν καταβολήν τῶν μισθῶν τῶν παρ' αὐτῇ ἐπὶ συμβάσει άορίστου χρόνου έρναζομένων (Ν. 19 § 9,38 π. (19.2) Βασιλ. 19 § 8 37 (20.1), ως καί αἱ νεώτεροι περί τοῦ έν τοιαύτῃ περιπτώσει δικαιώματος τοῦ εργοδότη πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως υπό άορισμέναν προϋποθέσεις (Νόμος 2112 κλπ.), παρὰ τό φιλεργατικόν πνεῦμα τῶν, μετεργουμισθῆσαν δ' αὐτοῦ εἶτι φιλεργατικότερου νομοθετήματος τοῦ ἐπιβληθέντος πρὸς καταπολέμησιν τῆς έκ τῆς πολεμικῆς ἐγέρσεως τῆς χώρας μας δημιουργηθείσης άνεργίας τῶν εργαζομένων Ν. Δ. 424, δι' οἷς έτροποποιήθη τό άρθρο 1 τοῦ Α. Ν. 2000/39, κατ' άρθρο 7 τοῦ όποῖου θεσπίζεται, ότι αἱ ἐπιχειρήσεις ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν όποίων καθιερώθη τό σύστημα τῆς έκ περιτροπῆς εργασίας ύποχρεοῦνται εἰς καταβολήν τοῦ έν τῇ Ὑπουργικῇ άποφάσει καθοριζόμενου κατωτάτου όριού ήμερομισθίων καί εἰς ήν περίπτωσιν αὐτά δέν χρησιμοποιοῦσι τās προσφερομένας ύ-

πηρεσίας των δι' οἰονδήποτε λόγον, στερούμενοι τούτων μόνον ἐν αὐθαριέτῳ ἀποχῇ, καὶ περαιτέρω κατ' ἄρθρ. 9 καὶ 10 αὐτοῦ ὀρίζονται αἱ περιπτώσεις καὶ προϋποθέσεις ἐν συνδρομῇ μόνον τῶν ὁποίων οὗται καὶ κατόπιν ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δικαιούνται εἰς ἀπόλυσιν μισθοῦς ἢ τοῦ ὅλου τοῦ προσωπικοῦ τῶν, ἐπὶ παραβάσει τῶν ὁρίων καὶ εἰς ποινικὰς ἐτιμωρῶσεις ὑπόκεινται κατ' ἄρθρ. 14 αὐτοῦ. Διὰ τῆς φράσεως «προσφερομένης ὑπηρεσίας» εὐνόητον ἐστίν, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐννοεῖ προσφερομένης ὑπηρεσίας εἰς ἐργαζομένην ἐπιχείρησιν, διότι τότε καὶ μόνον εἶναι ἀναγκαῖα ἡ προσφορά τούτων πρὸς ἀπόληψιν ἡμερομισθίου, ἐν μὴ ἐργαζομένη δὲ καὶ διακοπῇ τὰς ἐργασίας τῆς ἐξ ἀδυναμίας ἀρκεῖ ἡ προσφορά τούτων νὰ ὑπῆρχε κατὰ τὸν χρόνον τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν, οὐχὶ δὲ καὶ μετέπειτα, καθ' ὅσον τότε τοιαύτη τις ἀνάγκη δὲν ὑφίσταται, ἀφοῦ ὁ ἐργάτης γνωρίζει, ὅτι καὶ προσφερομένη δὲν θὰ γίνῃ δεκτὴ λόγῳ τῆς ἀργίας τῆς ἐπιχειρήσεως, πλὴν ἂν ὁ ἐργαζόμενος ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του νὰ ἐπανολάβῃ τὰς διακοπείσας ἐργασίας, καλέσῃ τοῦτον νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του, ὅτε καὶ ἐν μὴ προσφορᾷ τῶν ἐκπίπτει τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπόληψιν μισθοῦ. Τὸ δὲν ἐδ. τοῦ ἄρθρου τούτου ἀποκρούει τὴν λήψιν ἀντιμισθίας παρὰ τοῦ μισθωτοῦ καθ' ἣν περίπτωσιν οὗτος αὐθαριέτως ἀπέχει τῆς ἐργασίας του προφανῶς εἰς ἐργαζομένην ἐπιχείρησιν, οὐχὶ εἰς μὴ ἐργαζομένην τοιαύτην, διότι τότε ἐργασία πρὸς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του δὲν ὑφίσταται, καθ' ἃ εἴρηται. Τούτων δοθέντων, ἂν ὁ ἐργοδότης μιᾶς μὴ ἐργαζομένης ἐπιχειρήσεως, λόγῳ πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐξακολουθήσας τῶν ἐργασιῶν τῆς, δηλοῖ εἰς τὸ ἐργατικὸν προσωπικὸν του, διὲν ἔχει ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν του λόγῳ ὀλικῆς ἀναστολῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς, ὑποχρεοῦται καὶ ἐπὶ τῇ μὴ χρησιμοποίησει τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν εἰς καταβολὴν τοῦ καθωρισμένου κατωτάτου ἡμερομισθίου τῶν ἐκ περιτροπῆς ἐργαζομένων, ἐφ' ὅσον εἶχεν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν του καθιερωθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, πληρουμένου οὕτω τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου τῆς ἐν τινι μέτρῳ ἐνισχύσεως καὶ διασώσεως τοῦ ἐμψύχου ὀλικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων ἐκ τῶν μαστιζουσῶν τὴν χώραν μὲς δεινῶν περιστάσεων. Ἄλλο δικαίωμα οὗτος, πλὴν τοῦ τῆς ἀπολύσεως, ὑπὸ τὰς ἐν τῷ Νόμῳ προϋποθέσεις καὶ ὅρους, καὶ διαλύσεως τῆς ἐν ἰσχύϊ παρὰ ταῦτα τελοῦσης μισθωτικῆς συμβάσεως μετὰ τοῦ προσωπικοῦ του, δὲν ἔχει καὶ ὀφείλει μέχρι τῆς ὥς ἄνω ἀπολύσεως νὰ καταβάλλῃ τοὺς μισθοὺς του. Οἷον δικαίωμα ὑποχρεώσεως τοῦ προσωπικοῦ πρὸς ἐμφάνισιν δις τῆς ἡμέρας καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀργίας τῆς ἐπιχειρήσεως του φρονοῦμεν, ὅτι οὐδαμῶθεν ρητῶς ἢ σιωπηρῶς τῷ ἀναγνωρίζεται. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἤθελε γίνῃ δεκτόν, ὅτι ὑφίστατο παρ' αὐτῷ τοιοῦτο τι δικαίωμα, μία τοιαύτη χρῆσις του, καὶ δὴ ἄνευ ἰδιαιτέρου τινὸς συμφέροντος τοῦ ἐργοδότη, ἔχουσα ὡς συνέπειαν τὴν πλείον τοῦ ἐργάτου καὶ τὴν κατὰθλιψιν αὐτοῦ, θὰ ἐπεδείκνυεν τὴν εἰς ἣν ἐκ τῆς ἀνεργίας περιέστη δεινὴν θέσιν του, θὰ ἦτο ἄδικος, σκληρὰ, ἀνεπιεικὴς καὶ θ' ἀντέκειτο εἰς τὴν καλὴν πίστιν, ἥτις δέον νὰ διέπῃ πᾶσαν συναλλακτικὴν σχέσιν, καὶ, ὡς κακόβουλος πλέον λογιζομένη καὶ μὴ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένη, οὐδὲν παράγει ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ του, βλαπτομένου ἐκ ταύτης, ἐννομον

ἀποτέλεσμα. Ἡ ἐν τῇ ἀσκήσει δὲ τοῦ δικαίου κακοβουλία, σκληρότης καὶ αὐστηρότης δὲν ἐάληπονται, οὔτε γίνονται ἀνεκτὰ (Εἰσηγ. παράγ. 2 (18) Ν. 9 Π. (8.1) Ν. 38 Π. (6.1) Νεαρά 63 κεφ. α', (Α. Π. 380)31 Ἐφ. Αἰγ. 8]32, Ἐφ. Ἀθ. 113]24, Π. Τοιτοεικῆς, ἐν Δικαιοσ. 1927 σελ. 60, ὅρα σχετικῶς τὴν Α. Π. 207]35), ἥτοι ἡ μισθωτικὴ σχέσις παραμένει ἐν ἰσχύϊ καὶ ἐν μὴ συμμορφώσει τοῦ ἐργάτου πρὸς τὴν αἰω ἐπιθυμίαν τοῦ ἐργοδότη οὐδομῶς οὗτος θεωρεῖται ἐκουσίως ἀποχωρήσας ἢ παραιτηθεὶς τῆς θέσεώς του καὶ τὸ πρὸς ἀπόληψιν τοῦ ἡμερομισθίου του δικαίωμα ἀμείωντον παραμένει. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀπὸ θεωρητικῆς ἀπόψεως καὶ ἐφαρμογῆς τῶν ἄνω φιλεργατικοῦ κειμένου διατάξεων, ἐξεταστέον ἐστίν, ἂν ἔχωσι ταῦτα καὶ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ὑποθέσει ἐφαρμογῇ.

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν πρωτοδικῶς καὶ ἐνώπιόν μας ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων ἐνώπιόν μας ἐκτεθέντων, τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων καὶ τῆς ὁλης συζητήσεως τῆς ἐνδίκου ἐφέσεως, κατὰ τὴν ἐξ ὅλων τῶν ἐκ τῶν ἐνόντων σχηματισθεῖσαν κρίσιν μας, ὀρκούντως ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα ἐταιρία, εἰς ἣν εἶχε καθιερωθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας τῶν παρ' αὐτῇ ἐργαζομένων, διακοπῶσα κατὰ Φεβρουάριον 1942 τὰς ἐργασίας τῆς, ἐκ πραγματικῆς ἀδυναμίας λόγῳ ἐλλείψεως πρώτων ὑλῶν συνεχίσσεως τῆς, ἐδήλωσεν εἰς τὸ ἐργαζόμενον προσωπικόν καὶ εἰς τὸν ἐφεσίβλητον, ὅτι τοῦ λοιποῦ δὲν ἔχει ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν του, ὅτι θὰ λαμβάνῃ τὸ ὠρισμένον ἡμερομισθίον του, μὲ ὑποχρέωσιν ὅμως τούτου ὅπως δις τῆς ἡμέρας προσέρχεται πρὸ μεσημβρίας καὶ μετὰ μεσημβρίας καὶ διδῇ παρὼν καὶ εἰτα ἀποχωρεῖ. Ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐτήρησε τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην τοῦ ἀντιδίκου του κατ' ἀρχήν, ἀλλ' εἰτα ἀσχοληθεὶς μὲ τὴν ἐξεύρεσιν πόρων ζωῆς, διότι τὸ γλίσχρον ἡμερομισθίον του (140 δραχ. περίπου μηνιαίως) δὲν ἐπῆρκει αὐτῷ, δὲν συνεμορφώθη πρὸς ταύτην, ἐξ οὗ λαβοῦσα ἀφορμὴν ἡ ἐκκαλοῦσα ἐθεώρησε τοῦτον ὡς ἐκουσίως ἀποχωρήσαντα καὶ παραιτηθέντα τῆς θέσεώς του ὡς ὑφ' αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐκοινοποίησε κατ' Αὐγουστον 1942 δῆλῶσιν περὶ ἀποδοχῆς τῆς παραιτήσεως παρ' αὐτῆς καὶ διέκοψε τὴν καταβολὴν αὐτῷ ἔκτοτε καὶ μέχρι τῆς κατ' αὐτῆς ἀγωγῆς του τῶν κεκανονισμένων καὶ διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλοῦμένη ἀγωγή διωκομένων ἡμερομισθίων του. Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰ πρόσθεν εἰρημένα, δεχόμεθα τοῦτο μὲν ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀργίας τῆς ἐπιχειρήσεώς τῆς ἔθεσε τὸ προσωπικόν τῆς ὑπὸ ἀόριστον, οὕτως εἰπεῖν, ἄδειαν, ἀφοῦ δὲν θὰ ἔκαμνε χρῆσιν τῶν ὑπηρεσιῶν του, θὰ κατέβαλλεν ὅμως τὸν μισθὸν του μειωμένον κατὰ τὰ κεκατονισμένα (οὕτω χαρακτηρίζεται ἡ κατάστασις αὕτη καὶ διὰ τοῦ Ν. Δ. τοῦ συμπληρωτικοῦ τοῦ 424 ὑπ' ἀριθ. 2140 τοῦ 1943, ἔστω καὶ ὑπὸ ἀλλοίως προϋποθέσεις), τοῦτο δὲ ὅτι ἡ εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ἐπιβληθεῖσα παρὰ τῆς ἐκκαλοῦσης ἄνω ὑποχρέωσις, καὶ ἂν ἔτι ἐν δικαιοματί ἐπεβλήθη πρᾶγμα ὅπερ οὐδαμῶθεν νομικῶς ἢ συμβατικῶς συνεπικουρεῖται, ἦτο ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας βιωτικὰς καὶ οἰκονομικὰς ἱκανῶς βλαπτικὴ δι' αὐτὸν λαμβάνοντα ἡλαττωμένον ἡμερομισθίον, καθόσον τὸ μὲν ἀπεστέρει αὐτὸν ὑπερβαλλόντως τῆς ἐλευθέρας διαθέσεως τῶν ὑπηρεσιῶν του πρὸς ἕτερον ἐργοδότην διὰ τὴν ἐκ τῆς ἀνεργίας του ἀνακούφισιν του καὶ δὴ

ἐπ' ὠφελείᾳ καὶ τῆς ἐκκαλούσης, ἀφοῦ αὕτη κατὰ νόμον θὰ εἶχε δικαίωμα νὰ συμψηφισθῇ τὰ ἐκ τῆς τοιαύτης ἐκμισθώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ πρὸς τοῦτον κέρδη πρὸς ὅτι ὠφείλε αὕτη νὰ τῷ καταβάλλῃ ἔναντι τῶν ἐκ περιτροπῆς ὑπηρεσιῶν του, ἐξ ἐτέρου τοῦ καταβαλλόμενου γλίσχρον ἡμερομίσθιον μόνον, τρίς τῆς ἑβδομάδος, δὲν ἀνταπεκρίετο οὔτε πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς ἐπιβληθείσης εἰς αὐτὸν ὑποχρεώσεως τῆς δις τῆς ἡμέρας παρουσιάσεώς του εἰς τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐκκαλούσης καὶ δὲν ἦτο συνεπὴς τούτοις ὑποχρεωτικὴ διὰ τοῦτον καὶ ἡ μὴ πρὸς ταύτην συμμόρφωσίς του οὐδαμῶς ἦγεν εἰς λύσιν τῆς μισθωτικῆς του συμβάσεως ὡς ἔκουσίως ἀποχωρήσαντος, ἄλλως παραιτηθέντος τῆς θέσεώς του, καὶ τὸ πρὸς καταβολὴν τῶν ἡμερομισθίων του δικαίωμα τοῦ ἀπρόσβλητον παρέμεινε καὶ ἐκ τῆς περὶ τοῦναντίου δηλώσεως τῆς ἐκκαλούσης πρὸς αὐτόν, ὡς ἰσοδυναμούσης πρὸς αὐθαίρετον ἀπόλυσιν, ἀφοῦ ταύτην ἐπηκολούθησεν ἡ διακοπὴ καταβολῆς τῆς μισθοδοσίας του, οὐδαμῶς ἐθίγη. Μόνον ἂν ἡ ἐκκαλοῦσα κατέβαλλεν εἰς τὸν ἀντίδικόν της πλήρεις τὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ μετὰ τῶν νομίμων αὐξήσεων κλπ., θὰ ἐδικαιοῦτο νὰ ἀξιώσῃ παρ' αὐτοῦ διηνεκὴ προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν του, οὐχὶ ὅμως ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει. Ἐκ τῆς ἐπὶ ἐξάμηνον περίπου ἀπὸ τῆς ἀνω δηλώσεως τῆς ἐκκαλούσης πρὸς τὸν ἀντίδικόν της ἀζητησίας παρ' αὐτοῦ τῶν κεκανονισμένων ἡμερομισθίων του καὶ τῆς μὴ κατὰ τήν τῆς διαμαρτυρίας του, εἰ καὶ τὸ ἀντίθετον μᾶλλον βεβαιοῦται ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν πρωτοδικῶς ἐξετασθέντων μαρτύρων, οὐδαμῶς συνάγεται καὶ δὴ τρανῶς, ὡς δεῖται κατὰ νόμον, παραίτησις ἀπὸ τούτων καὶ πρῶτες οἱ τούτου πρὸς ἔκουσιν λύσιν τῆς μισθωτικῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του συμβάσεως. Ἀκύρως, καθ' ἃ εἴρηται, ἀπολυθεὶς δικαιοῦται τῶν μετὰ ταῦτα μισθῶν του μέχρι τῆς ἐγκύρου καὶ νομίμου ἀπολύσεώς του καὶ ἄνευ παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του, πλὴν ἂν, ἐπαναλαμβανόμενων τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, καλούμενος οὗτος πρὸς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του δὲν παρουσιάζετο, ὅτε, ὡς αὐθαίρετως ἀποσχὼν τούτων λογιζόμενος, δὲν θὰ ἐδικαιοῦτο μισθὸν (ἄρθρ. 7, ἐδάφ. 2 Ν. Δ. 424). Παραίτησις, ἄλλως, αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ δικαίωματος τῆς προβολῆς τῆς ὡς ἀνω ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεώς του εἶναι δυνατὴ μόνον ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ Α. Ν. 547 (ἄρθρ. 11 παράγρ. 1, πρβλ. σχετικῶς καὶ *Δικτεροπούλου*, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424 σελ. 66 σημ. 62 καὶ § 8 α). Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐκκαλούσης ὅτι ἡ ἐμφάνισις τοῦ ἐργατικοῦ της προσωπικοῦ, ἐν ᾧ καὶ ὁ ἐφεσιβλήτος συγκατελέγετο, ἐξυπηρετεῖ τὸ οἰκονομικὸν συμφέρον, ὅπερ εἶχεν αὕτη νὰ γνωρίζῃ ἐπακριβῶς τὸν ἀριθμὸν τοῦ προσωπικοῦ της καὶ τὰς ἔναντι τούτου ὑποχρεώσεις της διὰ τὴν λογιστικὴν τάξιν καὶ οἰκονομικὴν πρόβλεψιν, δὲν κρίνεται παρ' ἡμῶν σοβαρός, οὐδὲ δικαιολογεῖ τὸ εἰς βάρος τοῦ ἀντιδίκου της καὶ τῶν λοιπῶν ἐργατῶν ληφθέν ἀνω μέτρον, ἀφοῦ αὕτη κατὰ τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν της ἐγνώριζε τὸν ἀριθμὸν τοῦ προσωπικοῦ της καὶ τὸ καταβλητέον εἰς τοῦτο ποσὸν καθ' ἑβδομάδα ἢ μῆνα, ἡ τυχὼν δὲ μετέπειτα οἰκονομικὴν μισθωτοῦ τινος ἀποχώρησις καὶ ἡ εἰς ἄλλον ἐργοδότην ἐκμισθωσις τῶν ὑπηρεσιῶν ἢ ἐπάγγελμα τροπὴ τοῦ οὐδαμῶς θὰ ἐπηρέαζε σοβαρῶς καὶ δὴ ἐπιβλαβῶς δι' αὐτήν τὰ οἰκονομι-

κά της καὶ τὰς προβλέψεις της. Ἠδύνατο, ἄλλως τε, δι' ἡπιωτέρου διὰ τὸ προσωπικόν της μέτρου νὰ ἐξελέγγῃ τοῦτο διὰ μιᾶς κατ' ἀραιὰ τοῦλάχιστον χρονικὰ διαστήματα προσκλήσεώς του καὶ οὐχὶ διὰ τῆς φορτικῆς καὶ ἀσυμφόρου διὰ τοὺς ἐργάτας της, καθ' ἃ εἴρηται, ἐπιβληθείσης ὑποχρεώσεως τῆς δις καθ' ἡμέραν παροῦσας τῶν. Τοιαύτην τινὰ ἐπέβαλε τὸ δικαίον καὶ ἡ ἰσότης, ἡ ἐπιείκεια καὶ ἡ καλὴ πίστις κατέναντι αὐτῶν συμπεριφορὰν καὶ μεγαλύτερον τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἐκκαλούσης ἐφεσιβλήτου ὑπὲρ τῆς ζωῆς καὶ εὐημερίας τοῦ προσωπικοῦ της, τοῦ ἐργάτου, τῆς ἀκμῆς καὶ τῆς οἰκονομικῆς εὐεξίας του. Ἡ παρὰ τῆς ἐκκαλούσης ἐμμέσως πῶς τὸ πρῶτον νῦν προβαλλομένη ἔνστασις περὶ συμψηφισμὸν τῶν αἰτουμένων παρὰ τὸν ἀντίδικον της ἀδουλεύτων ἡμερομισθίων πρὸς ὅσα οὗτος ἐκέρδισε ἄλλοθι, ὡς ὑποβάλλεται, ἄνευ καθορισμοῦ τούτεστι τοῦ ἐργοδότου πρὸς ὃν παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του, τοῦ εἰδους τῶν παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν, τοῦ μισθοῦ, ὃν ἐντεῦθεν οὗτος ἀπῆλause, δὲν κρίνεται νόμιμος καὶ ὡς ἀόριστος, ἄλλως ὡς ἀνεκκαθάριστος, ἀπορριπτέα ἀποβαίνει. Τ' ἀνωτέρω ταῦτα πάντα δεχθεὶς καὶ ὁ ἐκδούς τὴν ἐκκαλούμενην Εἰρηθὸν ὀδίκης, εἰ καὶ πῶς συνεπυγμένως, καὶ, μετ' ὀρθῆν ἐκτίμησιν τοῦ τῇ κρίσει του καθυποβληθέντος ἀνω πραγματικοῦ τῆς διαφοράς, ἀποδεξάμενος ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ἀγωγὴν, οὐδαμῶς ἤμαρτεν, ἀλλ' ὀρθῶς τὸν νόμον ἐφήρμοσε καὶ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου λοιπὰ παρὰ τὸν τῆς ἐκκαλούσης (2ος, 3ος καὶ 4ος λόγος τῆς κατ' αὐτῆς ἐφέσεως), ὡς ἀβάσιμα καὶ μὴ νόμιμα, ἀπορριπτέα κρίνονται, μεθ' ὃ καὶ ὁλόκληρος ἡ ἑιδικὸς ἐφesis ὡς μὴ νόμιμος (*).

(*) Ἐπικυροῖ τὴν Εἰρηνοδικεῖον Βόλου 44/1943, τὴν ὁποίαν, ἐνδιασέρονσαν καὶ αὐτὴν, λεπούμεθα, διότι δὲν ἠμποροῦμεν, ἐλλείψει χώρου, νὰ δημοσιεύσωμεν.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΚΤΑΣΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Παροχαὶ οἰκογεν. ἐπιδομάτων καὶ 13ου μισθοῦ

Προστασία μόνον τοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων.—Ἡ παρεχὴ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων, ἂν δὲν στηρίζεται εἰς ρητὴν ἢ σιωπηρὰν σύμβασιν, δὲν ἀφορεῖ κατὰ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, τὸ ἐξωτερικὸν προσωπικόν.

Ἡ παροχὴ οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἐπιβλήθη, παρ' ἡμῖν, τὸ πρῶτον κυρίως διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (βλέπε συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀπὸ 16/9/1937 τοῦ ὑπαλλήλικου καὶ ὑληρετικοῦ προσωπικοῦ Ἀνωτμῶν Ἑταιριῶν, Ἐπιχειρήσεων καὶ Γραφείων κλπ.).

Κατὰ θετὴν μάλιστα νομικὴν διάταξιν (ἄρθρ. 2 ν. δ. 310/1941 «περὶ συζητήσεων ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.») ἐχορηγήθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας ἡ ἐξουσία νὰ ἐπιβάλλῃ δι' ἀποφάσεών του ποσοστὸν κρατήσεων ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κατηγορίας τινὸς ἢ καὶ ὅλων τῶν μισθωτῶν τῆς χώρας πρὸς παροχὴν οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος εἰς τοὺς ἐκ τούτων ἐγγόμους. (Εἰς τὴν πράξιν δὲν ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπι-

βολῆς κρατήσεων διὰ τὸν ἐν λόγῳ σκοπόν).

Ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, πού παρατίθεται κατωτέρω, ἐφ' ὅσον ἡ παροχὴ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος στηρίζεται εἰς τὴν ἀπὸ 16[9]1937 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, δὲν ἀναγνωρίζει τοιοῦτο δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ, ὃ δὲν ὑπηρετῇ εἰς τὰ γραφεῖα τῶν ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεων. Κατὰ τοῦτο ἡ ἀποφασὶς ἀποφάσκει εἶναι οὐμφωνος πρὸς τὴν κρατήσαν ἤδη ἀποψιν τῆς νομολογίας (βλέπε τὸς εἰς δὲ παραπέμπει δικαστικὰς ἀποφάσεις), ὅτι ἡ ἐν λόγῳ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἀφορᾷ μόνον καὶ ἀποκλειστικῶς τοὺς εἰς τὰ γραφεῖα τῶν ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεων ἐργαζομένους, παρὰ τὸς πρώτας ἐπὶ τοῦ θέματος ἀντιθέσεις γνώμων.

Δὲν ἀποκλείεται, ὅμως, ὡς καὶ ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις δέχεται, ἡ ὑποχρέωσις τῆς παροχῆς οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος νὰ προκύπτῃ ἐκ ρητῆς ἢ σιωπηρᾶς μεταξὺ τοῦ ἐργοδότη καὶ τοῦ μισθωτοῦ συμβάσεως, ὡς εἴθισται εἰς τὰς χαρακτηριζομένους ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης συμβάσεις προσχωρήσεως *contractum d'adhesion*), αἱ ὁποῖαι διέπονται ὑπὸ τῶν αὐτῶν κανόνων κατὰ τὸ κῆρος, τὴν ἐρμηνείαν καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν λοιπῶν συμβάσεων (Planiol—Ripert—Esmein VI §§ 122 καὶ ἐπ., Ripert, *La règle morale dans les obligations* §§ 55—60).

Τὰ αὐτὰ πρέπει νὰ λεχθῶν καὶ διὰ τὴν παροχὴν τοῦ 13ου μισθοῦ, ἡ ὁποία ἐπ' ἐσχάτων κατέστη ὑποχρεωτικὴ καὶ ἐκ κανόνος δικαίου (βλέπε 51458[1941] ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 7, σελ. 223), ἐφ' ὅσον κατὰ συνήθειαν ἐχορηγεῖτο 13ος μισθὸς κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη πρὸ τῆς ἰσχύος τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1807[1943]

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Παγώνης

Δικηγόροι ὁ κ. Β. Χαλίδης, κ. Ε. Φρυδᾶ

Ὡς διατυπῶνται καὶ συνολικῶς ἐκτιμᾶται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ, διὰ ταύτης ὁ ἐνάγων, ὑπὸ τὴν ιδιότητά του ὡς ὑπαλλήλου τῆς ἐναγομένης Ἀνωνύμου Ἐταιρίας, διώκει τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐναγομένης πρὸς καταβολὴν αὐτῷ διὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ παρέσχε τὰς ἐν τῇ ἀγωγῇ ὑπηρεσίας του, φερούσας ἐν τῷ συνόλῳ τῶν χαρακτηρῶν ὑπαλληλικῶν τοιοῦτων, ἀφ' ἐνὸς μὲν τοῦ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως Ἀνωνύμων Ἐταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων χορηγηθέντος εἰς τὸ ἄρρεν προσωπικὸν ἐπιδόματος γάμου καὶ τέκνων, τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως τῆς ἐναγομένης στηριζομένης προσθέτως καὶ εἰς εἰδικωτέραν σύμβασιν ρητὴν, ἄλλως σιωπηρὰν τοιαύτην, ἀφ' ἑτέρου δὲ προσθέτου μηνιαίου μισθοῦ ὡς 13ου τοιοῦτου διὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἔτη, ἐμπίπτοντα εἰς τὸ μνημονευθὲν χρονικὸν διάστημα τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν, τῆς τελευταίας τοιαύτης ὑποχρεώσεως τῆς ἐναγομένης ἀπορροῦσης ἐπίσης κατὰ τὴν ἀγωγὴν ἐκ συμβάσεως μεταξὺ τῆς ἐν ᾧ ἐναγομένης καὶ τῶν ὑπαλλήλων της, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐνάγων.

Οὕτω γενικῶς ἐκτιμώμεν ἡ ἀγωγὴ, νόμῳ βάσει μὴ παρίσταται, καθ' ὅσον διώκει τὰς ἀνωτέρω προσθέτους παροχάς, βάσει συμβατικῆς πρὸς τοῦτο ὑποχρεώσεως τῆς ἐναγομένης, ρητῶς ἢ σιωπηρῶς ἀναληφθείσης (δρα *Καποδιστρια*, Ἐρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § 212 καὶ ἐπόμεν.), οὐχὶ ὅμως καὶ καθ' ὅσον διώκει τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος γάμου καὶ τέκνων ἀποκλειστικῶς βάσει τῆς μνημονευθείσης συλλογικῆς συμ-

βάσεως ἐργασίας, διότι, τοῦ ἐνάγοντος ὑπηρετοῦντος, κατὰ τὴν ἀγωγὴν, ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τῆς ἐναγομένης, ἡ ρηθείσα συλλογικὴ σύμβασις δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ ἐνάγοντος, ὡς ἐφαρμοζομένη αὕτη, ὡς ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τῆς ἐξάγεται, μόνον ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ, τῶν γραφείων τῶν ἐν Ἑλλάδι λειτουργουσῶν πάσης φύσεως ἀνωρύμων ἐταιριῶν κλπ. (Α.Π. 107[1941], Ἐφετ. Ἀθηνῶν 272[1941], Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. σελ. 39 καὶ 236 καὶ ἄλλαι), ἀπορριπτέα δὲ πάντα τὰ πρὸς τὴν παρούσαν σκέψιν ἀντίθετα.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΕΙΔΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΥ 244/1936

ΜΕΤΑ ΤΟ Ν.Δ. 424/1941

Ἀρμεδιότης τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς νὰ κρίνῃ περὶ τῶν λόγων ἀπελύσεως ἐφείδρων παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ μετὰ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. δ. 424[1941].

Ἰκανῶς ἐνδιαφέροντα ζητήματα τῆς προστασίας τῶν ἐφείδρων παλαιῶν πολεμιστῶν πραγματεύεται ἡ κατωτέρω προεδρικὴ (κατ' ἔφεσιν) ἀπόφασις.

Τὸ πρῶτον ἀνάγεται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Δικαστηρίου καὶ τῆς εἰδικῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν, ἀποφαινομένης ὁρθῶς τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως ὅτι μόνῃ ἀρμοδίᾳ νὰ κρίνῃ περὶ τῶν οὐσιαστικῶν λόγων ἀπολύσεως ἐφείδρου παλαιῶν πολεμιστοῦ εἶναι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244[1936] συνεστημένη Ἐπιτροπὴ (Οὕτω καὶ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 187[1943], Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 40, σελ. 272, ἐνθα καὶ ἀνάπτυξις τοῦ ὅλου ζητήματος.).

Τὸ δεύτερον νομικὸν ζήτημα εἶναι, ἂν μετὰ τὸ ν.δ. 424[1941] «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000[1939] «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας», ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀπολύσεως ἐφείδρου παλαιῶν πολεμιστοῦ, ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 10 αὐτοῦ (ἀνάρμοστος συμπεριφορᾶ, ἀκαταληλότης καὶ ἀνεπαρκεία τοῦ μισθωτοῦ), δύναται μόνος ὁ ἐργοδότης νὰ προβῇ ἐγκύρως εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἀπαιτῆται πάντως ἀπόφασις τῆς εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν.

Ἡ λύσις, εἰς τὴν ὁποίαν ἄγεται ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις, εἶναι ἀσφαλὲς ὁρθή.

Το ν.δ. 424[1941] εἶναι νομοθέτημα γενικῆς ἐφαρμογῆς καὶ ἀφορᾷ πάντας τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων. Ἐξ ἄλλου ὁ ἐφεδρὸς παλαιὸς πολεμιστὴς—κατὰ τὸ πρῶτον τοῦ ν.δ. 424 δίκαιον—ἀπολύεται καθ' ὅρισμα ἐκ τῶν ἐκπαιδευμένων λόγων (ἀναγκ. νόμος 23[24] Ἰανουαρίου 1936), πού συμπίπτουν μὲ ἐκείνους τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν.δ. 424[1941].

Ἀπολαμβάνει δηλαδὴ ὁ ἐφεδρὸς παλαιὸς πολεμιστὴς εἰδικὴν προστασίαν, δι' εἰδικὸν νόμον, καὶ κατὰ τὸν κανόνα τοῦ δικαίου «lex posterior generalis non derogat legi priori speciali» δὲν παύει νὰ ἐξακολουθῇ ὑφισταμένη ἡ εἰδικὴ αὕτη προστασία.

Ἐκ τοῦ δεδομένου μάλιστα ὅτι ἐμφαντικῶς τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν.δ. 424[1941], πού ἐπιτρέπει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐγκατεστημένου παλαιῶν πολεμιστοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, μετ' ἀδεῖαν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας πρὸς ἐξα-

κολούθησιν τῶν ἐργιστῶν τῶν, ὁρίζει, ὅτι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου (ἄρθρον 9 μόνον) ὑπάγονται καὶ οἱ μισθωτοί, αἵτινες δυνάμει ἐιδικῶν διατάξεων τυγχάνουσιν μείζονος προστασίας καὶ ὡς ἐκ τούτου συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον 9 οἱ ἐφεδρὸι παλαιοὶ πολεμισταὶ (βλέπε ἐκτενέστερον 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 40, σελ. 273). πρέπει νὰ συνάγεται ἄβιστος τὸ συμπέρασμα, ὅτι διὰ τοῦ ν.δ. 424]1941 δὲν ἐσκοπήθη ἡ καταργητὴ ἡ εἰδικὴ προστασία τοῦ ἐφεδρῶν παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἐκτὸς φυσικὰ τῆς περιπτώσεως τῆς οἰκονομικῆς ἀνεπαρκείας (ἄρθρ. 9 ν.δ. 424).

Ἐν ἄλλοις λόγοις, ἡ ἀκαταλληλότης, ἀνεπάρκεις ἢ ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ τοῦ ἐφεδρῶν παλαιοῦ πολεμιστοῦ, δὲν ἠμπορεῖ νὰ καταστήσῃ ἔγκυρον τὴν ἀπόλυσίν του, ἂν δὲν ἀποφανθῇ προηγουμένως περὶ αὐτῆς ἡ ἀρμοδία Πρωτοδικειακὴ Ἐπιτροπὴ, ἔστω καὶ ἂν ἀπὸ ἀλόγως ἐφαρμογῆς τοῦ ν.δ. 424]1941 δύναται νὰ ἰσχυροποιηθῇ ἡ ἀπόλυσις.

Περὶ τῶν ἄλλων, ἄλλως τε, νὰ ἐρευνηθῇ τὸ ἔγκυρον κατὰ τὸ ν.δ. 424]1941 τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐφεδρῶν παλαιοῦ πολεμιστοῦ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ ἐπὶ ἀγωγῆς αὐτοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου 244]1936, ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως του ὡς ἐφεδρῶν παλαιοῦ πολεμιστοῦ δὲν ἐχώρησεν ἡ ἐκ τοῦ νόμου προηγουμένη ἀπόφασις τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὸ μόνον ζήτημα πὺν ἀνακύπτει εἶναι, ἂν εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἐφεδρὸς παλαιὸς πολεμιστὴς προτιμῇ τὴν ἐκ τοῦ ν.δ. 424]1941 προστασίαν, καὶ κριθῇ κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ διαγραφομένην διαδικασίαν τὸ ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως του κατὰ τὸ ν.δ. 424]1941, ἢμπορεῖ νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ τὴν ἐκ τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936 ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως του.

Ἐφ' ὅσον ὁμως, ὡς ἐπεκράτησεν, ἡ ἀκυρότης εἶναι σχετικὴ, διὰ τῆς ἐπιλογῆς τῆς ἐκ τοῦ ν.δ. 424]1941 προστασίας δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι παρητήθη τῆς ἐκ τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936 εἰδικῆς προστασίας.

Εἰς τοῦτο δὲν ἀντίκειται τὸ ἄρθρον 27 τοῦ ἀναγκ. νόμου 28]31 'Οκτωβρίου 1935, κατὰ τὸ ὁποῖον καθ' ἐ συμβιβασμὸς μεταξὺ παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρέων πρὸς παραίτησιν ἐκ τῶν δικαιωμάτων τιῦ ἐν λόγῳ νόμου εἶναι ἄκυρος, ἀφοῦ ἄλληλ' εἶναι ἡ ἐννοία τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως (βλέπε 'Εφετ. 'Αθηνῶν 758]1941, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος α', τεύχος 2, σελ. 45).

Τὸ συμπέρασμα εἶναι, ὅτι ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀπολύσεως ἐφεδρῶν παλαιοῦ πολεμιστοῦ διὰ λόγους τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν.δ. 424]1941, πὺν συμπέτουν μὲ ἐκείνους τοῦ ἀναγκ. νόμου 23]24 'Ιανουαρίου 1936 περὶ προστασίας ἐφεδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐπιβάλλεται—καθ' ἡμᾶς—εἰς τὸν ἐργοδότην ἢ προηγουμένη προσφυγὴ εἰς τὴν ἀρμοδίαν Πρωτοδικειακὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἂν αὕτη ἐπιτρέψῃ τὴν ἀπόλυσιν, ὁποῦ εἶναι ἔγκυρος ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936, ὁφείλει καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ν.δ. 424]1941 νὰ προβῇ εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολυομένου δι' ἄλλον μισθωτοῦ τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς, διὰ νὰ καταστήσῃ τὴν ἀπόλυσιν ἔγκυρον, ἐν ὧσιν ὅτι ἰσχύουν παράλληλοι διὰ τὸν μισθωτὸν παλαιὸν πολεμιστὴν προστασίαι.

Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν 53]1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδικὴς κ. Σ. Σταματιάδης
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Παρσακευόπουλος, Σ. Σαμαρτζῆς

Ὡς δεικνύται ἐκ τοῦ δικηγράφου τῆς ἀγωγῆς, ὁ

ἐφεσιβλητὴς ἐνάγων, παλαιὸς πολεμιστὴς, κατὰ τὴν μὴ ἀρμολογηθεῖσαν παρὰ τῆς ἐκκαλούσης ἐναγομένης τοιαύτης ιδιότητά του, ἥτις οὕτω παρίσταται εἰς αὐτὴν γνωστὴ, προσελήφθη παρὰ τῆς δευτέρας, ἀφ' ἱκανοῦ χρόνου, παρέχων ὁμως ἀνελλιπῶς τὰς ὑπηρεσίας του ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ δραχ. 18.750 κατὰ 15θήμερον ἀπελύθη παρ' ἐκείνης ἀπὸ 1 Δεβρίου 1942, ὁποῦ ἡ τελευταία ἐπ' αὐτῇ δεχομένη τὰς ὑπηρεσίας του, Μὲ τοιαύτην ἱστορικὴν βάσιν ὁ ἤδη ἐφεσιβλητὴς, ἐζήτησε τὴν κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Α. Ν. 244]1936 καὶ ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν ἀνωτέρω χρόνον ἀρνήσεως τῆς μισθωτικῆς ὅπως ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας του πληρωμὴν τῆς μισθοδοσίας, ἡ δὲ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐπεδίκασεν αὐτῷ τὸ οἰκτὴν.

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ συνόλου τῶν Α. Ν. 244]1936 καὶ 771]1937, ἡ ἀπ' εὐθείας ἐκ μέρους τοῦ ὑποχρέου ἐργοδότη ἀπόλυσις τοῦ ἐφεδρῶν παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἀνευ δηλονότι τῆς παρεμβάσεως τοῦ συνεστημένου διὰ τῶν νόμων τούτων ἀρμοδίου συλλογικοῦ ὄργανου, ἔχει ὡς συνέλειαν σὺν τῇ ποινικῇ κυρώσει (α. ν. 28]31 'Οκτωβρίου 1935), τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς πληρωμὴν τῆς μισθοδοσίας του (ἄρθρον 10 α. ν. 244]1936, § 9 α. ν. 71]1937). Ἄν ὑπάρχῃ λόγος ἀπολύσεως, ὅστις ἀληθεύων θὰ ὡδήγει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς ἀπολύσεως, δὲν ἐρινύεται παρὰ τῶν Δικαστηρίων, ἐκρούσης μόνον τῆς ἐλλείψης ὡς ἀποφάσεως τῆς πρωτοδικειακῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις καὶ ἀποελεῖ τὸ διὰ τῶν ἀνωτέρω ἀναγκ. νόμων συνεστημένον συλλογικὸν ὄργανον, χορηγουμένου ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ὑπὲρ τοῦ οὕτως ἀκύρως ἀπολυθέντος ἐφεδρῶν παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἀγωγῆς μὲν πρὸς πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ του (ἄρθρον 1 α. ν. 771]1937), δικαίωματος δὲ προσφυγῆς ἐνώπιον τῆς πρωτοδικειακῆς ἐπιτροπῆς, δι' ἀκύρωσιν δὲ οὐσιαστικοῦς λόγους τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως. Εἰς ταῦτα κατὰ τὴν κρίσιν μας δὲν ἀντίκειται τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Ν. Δ. 424]1941, διότι τοῦτο ρυθμίζει γενικῶς τὸ ζήτημα τῆς ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων δὲν ἠγνόησε νὰ καταργήσῃ εἰδικὰς διατάξεις, προκειμένου περὶ προστατευομένων μισθωτῶν ὥρισμένων κατηγοριῶν, ὡς οἱ παλαιοὶ πολεμισταὶ, δεδομένον, ὅτι ὅπου ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ περιλάβῃ ἐν τῇ γενικωτέρᾳ μερίμνῃ του καὶ τοῦ οὗ, ὡς ἐν ἄρθρῳ 9 § 8 τοῦ ν.δ. 424]11, ὥρισε τοῦτο ρητῶς, (contra ὑπὸ τινος προϋποθέσεις Διτσερόπουλος § 24 Α. σ. 102, 'Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424]1941).

Τούτων ὅθεν δοθέντων ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὁρθῶς μὲν ἤχηται εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς ἀγωγῆς, ἐπὶ τῇ ἐσφαλμένῃ ὁμως αἰτιολογίᾳ, ὅτι δεδικαιολογημένη ὑπῆρξεν ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχὴ τοῦ ἐφεσιβλητοῦ ἐνάγοντος, ὡς ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι οὗτο διετέλει ἐπ' αἰδείας, προφορικῶς μάλιστα ληφθεῖση, γεγονός, ὅπερ κατὰ τὴν κρίσιν μας δὲν ἀπεδείχθη, λαμβανομένου ὑπ' ὧσιν ὅτι αἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν διαδίδων ἦσαν ἐπὶ ισοσθέντος τεταμέναι, ὥστε νὰ μὴ δικαιολογῆται οὐδὲ τὸ παράπαν προφορικὴ χορήγησις ἀδείας, εἰμὴ μόνον ἔγγραφος τοιαύτη.

Κατὰ ταῦτα παρέλκει ἡ ἐρευνα τῶν λόγων ἐφέσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὴν γενομένην ἐκτίμησιν τοῦ προσβληθέντος λόγου ἀπολύσεως τοῦ ἐφεσιβλητοῦ, τῆς περὶ τούτου κρίσεως δικαιολογούσης ἢ μὴ τὴν ἀπόλυσιν, ἀνατεθειμένης εἰς τὸ διὰ τῶν α. ν. 244]1936 καὶ 771]1937 συνεστημένον συλλογικὸν ὄργανον, ἥτοι τὴν πρωτοδικειακὴν ἐπιτροπὴν, ἡ ἀπόφασις τῆς ὁποίας ἐν προκειμένῳ ἐλλείπει, καθιστῶσα οὕτω ἀπαιτητὴν τὴν ἀντιμισθίαν τοῦ ἐφεσιβλητοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ.

ΕΡΓΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΝΟΜΟΥ Γ^ΩΟΔ' ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΝ ΕΝΣΗΜΟΝ ΝΟΜΟΥ Γ^ΩΟΗ'

Ἀνάγκη καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου εἰς τὰς ἄνω τῶν 10.000 δραχμῶν ἄγωγὰς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ^ΩΟΔ'.—Ἀντίπαλοι ἀπόψεις καὶ ἐπιχειρήματα.

Ἡ διὰ τοῦ ν. δ. 1544/1942 ἐπέκτασις τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικοῦ πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ^ΩΟΔ', μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 50.000 ἐνεφάνισε τὸ ζήτημα, ἂν διὰ τὰς ἄνω τῶν 10.000 δραχμῶν ἄγωγὰς ἀπαιτῆται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 § 1 τοῦ νόμου Γ^ΩΟΗ' τοῦ 1912 καταβολὴ δικαστικοῦ ἐνσήμου.

Ἡ προεδρική, κατ' ἐφесιν, ἀπόφασις, ποὺ παρατίθεται κατωτέρω, ἀποφαίνεται ὑπὲρ τῆς ἐκδοχῆς ὅτι αἱ σχετικαὶ ἄγωγαὶ δὲν ἀπαλλάσσονται τῆς καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου (βλέπε ἐν τούτοις Δ. Φλωράκη, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 24, σελ. 746, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 608/1942] 1943, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β' τεύχος 35 σελ. 119).

Καθ' ἡμᾶς ὁρθότερα φαίνεται ἡ ἐκδοχὴ ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται καταβολὴ δικαστικοῦ ἐνσήμου καὶ τοῦτο διότι ἐκ τοῦ ὅλου πνεύματος καὶ σκοποῦ τῆς διαδικασίας τοῦ νόμου Γ^ΩΟΔ', ποὺ τείνει εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ὀλιγοδαπάνου περαιώσεως τῶν σχετικῶν δικῶν, μὲ εἰδικὰ ἐξόδια, ἐσκοπήθη νὰ περιορισθῇ ἡ φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις τοῦ μισθωτοῦ εἰς μέτρον δυνάμενον νὰ εἶναι προσιτὸν εἰς τὰ οἰκονομικά του.

Τὸ δικαστικὸν ἐνσημον τοῦ νόμου Γ^ΩΟΗ' δὲν εἶναι τέλος χαρτοσήμου, ἀλλ' εἶναι αἷχeton καὶ διάφορον αὐτοῦ (ἐγκ. Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν 397/1933), θεωρηθὲν ὡς εἰδικὸν τέλος διὰ τὴν παροχὴν τῆς δικαστικῆς προστασίας.

Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ δικαστικὴ προστασία, ποὺ παρέχεται εἰς τὸν ἐργάτην ἐμφορεῖται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἐντὸς τῶν ὁρῶν τῶν οἰκονομικῶν μέσων του δυναμικότητος του, ἀφοῦ μάλιστα διὰ τοῦ νόμου Γ^ΩΟΔ' διὰ τὸν λόγον αὐτὸν καθιερώθησαν καὶ εἰδικὰ τέλη χαρτοσήμου, μικρότερα ἢ εἰς τὰς κοινὰς διαφοράς, τὸ ἐπιχειρήμα ὅτι δὲν καθιερώθη πλήρης ἀτέλεια—ὡς σκέπτεται ἡ προεδρική ἀπόφασις, διὰ νὰ συναγάγῃ τὸ συμπέρασμα ὅτι νοεῖται ὡς ὑφισταμένη ἡ ὑποχρέωσις τῆς καταβολῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου—δὲν στηρίζει τὴν ἀποψίν της, ἀλλ' ἐνισχύει μᾶλλον τὴν ἀντίθετον ἀποψίν.

Ἐὰς μὴ λησμονῆται, ἄλλως τε, ὅτι ὁ σύγχρονος νομοθέτης τείνει πάντοτε εἰς τοὺς ἐργατικούς νόμους νὰ λαμβάνῃ τὰ ἐπιβαλλόμενα, λόγῳ τῆς ὑψῆς τῶν δικαιοματίων τοῦ μισθωτοῦ, φορολογικὰ μέτρα, καθιερωτὰ καὶ πλήρη ἀτέλειαν (πρβλ. ἀναγκ. νόμον 2672/1940 «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων τῶν περὶ ἐφεδρικών ἐπιδομάτων τῶν στρατευομένων μισθωτῶν ἐν γένει κειμένων διατάξεων») ἢ καὶ μικρὰ εἰδικὰ τέλη, ὡς εἰς τὸν νόμον 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, διὰ τὰς ἄγωγὰς ἐκ τοῦ ὁποίου δὲν ἀπαιτεῖται ἐπίσης καταβολὴ δικαστικοῦ ἐνσήμου.

Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 100/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Παγορόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Βολονάσης, Ε. Καζάνης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου Γ^ΩΟΗ' περὶ δικαστικοῦ ἐνσήμου, ὁσάκις ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου τῆς

ἄγωγῆς εἶναι ἀνωτέρα τῶν δραχμῶν 10.000 ἐπιβάλλεται τέλος, καταβαλλόμενον κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 7 τοῦ νόμου τούτου, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 7 ἐδ. 1 τοῦ Ν. Δ. 1544/1942 «περὶ τροποποιήσεως δικονομικῶν τινῶν διατάξεων» ἐπὶ ἄγωγῆς ὑποκειμένης εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου Γ^ΩΟΗ' ὁ ἐνάγων, παραλείπων τὴν καταβολὴν τοῦ ὀφειλομένου τέλους, λογίζεται ἐρήμην δικασθεὶς. Εἰς τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω τέλος ὑποκρίνεται καὶ αἱ ἄγωγαὶ διὰ μισθοῦς ἢ ἡμερομισθία ἐργατῶν αἱ ἐδικαζόμεναι ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου Γ^ΩΟΔ', ὡς ἐκωδικοποιήθη, καθ' ὅτι διὰ τοῦ Νόμου τούτου δὲν καθιερώθη ἀτέλεια κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς ἐκδίκασεως τῶν ἄνω διαφορῶν, τοῦναντίον ὁ ἐνάγων προκαταβάλλει ἐναντὶ τῶν ἐξόδων (ἄρθρ. 6), τὰ ὑπὸ τῶν διαδίκων λαμβανόμενα ἀντίγραφα ὑπόκεινται εἰς τέλος (ἄρθρον 7), ἡ ἀπόφασις τοῦ Προέδρου ὑπόκειται εἰς τέλος 50 δραχμῶν (ἄρθρον 17) καὶ διὰ τὴν ἐκδοσιν ἀπογράφου ἀπαιτεῖται ἡ καταβολὴ τέλους (ἄρθρον 18). Καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 1544/1942 δὲν ἐγεννᾶτο ζήτημα πληρωμῆς δικαστικοῦ ἐνσήμου διὰ τὰς ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου Γ^ΩΟΔ' διαφορὰς λόγῳ ποσοῦ, μετὰ τὴν ἰσχὺν ὅμως τοῦ ἄνω Ν.Δ. διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὁποίου ὁ Εἰρηνοδικὴς κατέστη ἀρμόδιος νὰ δικάσῃ τὰς διαφορὰς ταύτας μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 50.000 δραχμῶν, ἄγωγαί, ὧν ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου αὐτῶν ὑπερβαίνει τὰς 10.000, ὑποκρίνεται εἰς τὴν καταβολὴν δικαστικοῦ ἐνσήμου, καθ' ὅτι, ὡς προερρέθη, οὔτε ἀτέλεια καθιερώθη κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἄγωγῶν αὐτῶν, οὔτε ἄλλος λόγος ἀπαλλαγῆς ἐκ τοῦ τέλους τοῦ δικαστικοῦ ἐνσήμου, ἐὰν δὲ ὁ νομοθέτης ἤθελε μετὰ τὸ Ν. Δ. 1544/1942 ν' ἀπαλλάξῃ τοὺς ἐνάγοντας ἐργάτας τοῦ τέλους τούτου, εἰς τὸ αὐτὸ Διάταγμα δι' οὗ ἐπεξετάθη ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικοῦ διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἄγωγῶν μέχρι 50.000 θὰ συμπεριελάμβανε περὶ τούτου διατάξιν, δεδομένου μάλιστα ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ Ν. Δ. 1544/1942 περιελήφθησαν διατάξεις ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ τέλους, ὡς ἐπὶ ἀναγνωριστικῶν ἄγωγῶν, καὶ ἐν ἄρθρῳ 7 περιέλαβε διατάξιν καθ' ἣν ἡ μὴ καταβολὴ ἐνσήμου ἐπιφέρει τὴν ἐρημοδικίαν τοῦ ἐνάγοντος. Ἐν προκειμένῳ διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἄγωγῆς ὁ ἐνάγων ἐξητήσατο τὴν καταβολὴν καθυστερουμένων ἡμερομισθίων ἐκ δραχμῶν (46.700). Ἡ ἄγωγὴ αὕτη ὑπέκειτο εἰς τέλος δικαστικοῦ ἐνσήμου, γεγονὸς ὅπερ αὐτεπαγγέλτως ὥφειλε νὰ ἐξιστάσῃ ὁ δικάσας Εἰρηνοδικὴς, καὶ παρὰ ταῦτα ἐδέχθη τὴν ἄγωγην διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ἐνῷ δὲν εἶχε καταβληθῇ τὸ κατὰ νόμον τέλος δικαστικοῦ ἐνσήμου, δι' ὃ καὶ ἀνακλητέα κατέστη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ἥτις καὶ δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ὡς βάσιμος, ἀνακληθῇ δὲ καὶ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐκδικασθῇ δὲ παρ' ἡμῶν ἡ προκειμένη ὑπόθεσις, δικαζόμενον ἐρήμην τοῦ ἐνάγοντος, ὡς ἐκ τῆς μὴ καταβολῆς τοῦ δικαστικοῦ ἐνσήμου (ἄρθρον 7 Ν. Δ. 1544/1942), ἀπορριπτομένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἄγωγῆς, ὡς ἐκ τῆς ἐρημοδικίας τοῦ ἐνάγοντος (ἄρθρον 15 Νόμου Γ^ΩΟΔ', ὡς ἐκωδικοποιήθη).

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

14/1943 ΝΟΜΟΣ. Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Νομ. Δ)τος 1167) 1942 «περί τρόπου καταβολής των αὐξήσεων των θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων». (1)

(Ε. Κ. τ. Α'. 101 τῆς 19 Ἀπριλίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1.— Αἱ δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 310)1941 καὶ 783)1941 Ν. Διαταγμάτων ἐπιβληθεῖσαι καὶ τυχόν ἐπιβληθισόμεναι αὐξήσεις τῶν ἀποδοχῶν τῶν θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων βαρύνουσι τοὺς τε ἰδιοκτητὰς καὶ ἐνοικιαστὰς.

Ἄρθρον 2.— Ἡ δυνάμει τοῦ ἁρθροῦ 1 ἐπιβαλλομένη ἐπιβάρυνσις κατανέμεται ὡς ἀκολουθῶς : Ὁ βασικὸς μισθὸς ὁ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς μισθώσεως (2), καθοριζόμενος βαρύνει ἐξ ὁλοκλήρου τοὺς ἰδιοκτητὰς τῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων. Ἀπασαὶ αἱ ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1941 καὶ ἐντεύθεν ἐπιβληθεῖσαι ἢ ἐπιβληθισόμεναι αὐξήσεις βαρύνουσι τὸ σύνολον τῶν τε ἰδιοκτητῶν καὶ ἐνοικιαστῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, τοῦ ἀριθμοῦ τούτου λαμβανομένων ἀθροιστικῶς καὶ κατανεμομένων κατὰ κεφαλὴς μεταξὺ αὐτῶν, ἀνεξαφτήτως ἀριθμοῦ δωματίων κατεχομένου διαμερίσματος, ὡς καὶ μελῶν οἰκογενείας αὐτῶν.

Ἄρθρον 3.— Εἰς τὰς διὰ τῶν προηγουμένων ἁρθρῶν καθοριζόμενας ἐπιβαρύνσεις δὲν ὑπάγονται εἴτε δημόσιοι καὶ ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, οἱ δικηγόροι, ὡς καὶ οἱ πάσης κατηγορίας συνταξιούχοι, οἵτινες ἐξαιροῦνται τούτων, καὶ δι' οὗς ἐξακολουθοῦσι ἰσχύοντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 1 τοῦ Ν. Δ. 1167)42 καθοριζόμενα, τῆς ἀναλογίας αὐτοῖς προσθέντος ἐπιβαρύνσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἐπιπιπτούσης ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἰδιοκτητῶν καὶ ἐνοικιαστῶν.

Ἄρθρον 4.— Εἰς τὰς ἐπιβαρύνσεις τὰς καθοριζόμενας ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019)42 Ν. Δ. «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς» ὅσον ἀφορᾷ τοὺς θυρωροὺς πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, ὑπόκεινται πλὴν τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ αὐτῶν, ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις καὶ ἀναλογίας τὰς ἐν τῷ ἁρθρῷ 2 παράγρ. 3 τοῦ παρόντος ἀναφερομένας.

Ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἁρθροῦ ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 2019) 42 Ν. Δ.

Ἄρθρον 5.— Διὰ τοὺς παραβάτας τοῦ παρόντος νόμου ἰσχύουν αἱ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310)41 Ν. Δ. προβλεπόμεναι κυρώσεις, τῶν ἐνοικιαστῶν ὑποκειμένων καὶ εἰς ἔξωσιν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΒΧΗ', ὡς ἐροποποιήθη, «περὶ ἐξώσεως δυστροπῶν τῶν μισθωτῶν».

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἀπριλίου 1943

(1) Πρὸ τῆς σειρᾶς λόγῳ τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ, βλέπε ν. δ' 1167)1942 Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α' τεύχος 15, σελ. 473.

(2) Προφανῶς θέλει νὰ εἴπῃ «συμβάσεως» ἀντὶ «μισθώσεως». Ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ τὸ μόνον τυπογραφικὸν λάθος τοῦ νόμου.

ΚΑΝ. ΔΙΑΤ. Περί συστάσεως Ταμείου Ἀσφαλίσεως Θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων.

(Ε. Κ. τ. α'. φ. 62 τῆς 20 Μαρτίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 912 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας» ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1.— 1. Συνιστᾶται Νομικὸν Πρόσῳπον Δημοσίου Δικαίου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Θυρωρῶν Πολυκατοικιῶν καὶ Μεγάρων», ἐδρεῖον ἐν Ἀθήναις καὶ ὑπαγόμενον ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑφυπουργείου Ἐργασίας.

2. Σκοπὸς τοῦ Ταμείου εἶναι ἡ χορήγησις ἐφ' ὅπαζ ἡ περιοδικῶν παροχῶν εἰς τὰ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἄρθρον τοῦ παρόντος ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα, εἰς περίπτωσιν ἀναπηρίας, ἀτυχήματος ἢ γήρατος, ὡς καὶ εἰς τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῶν, εἰς περίπτωσιν θανάτου τοῦ προστάτου αὐτῶν, ἡτταλισμένου ἢ συνταξιούχου.

Ἄρθρον 2.

1. Εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο ἀσφαλιζονται ὑποχρεωτικῶς ἅπαντες οἱ νομίμως ἀσκοῦντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ θυρωροῦ πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων εἰς τὰς περιφερείας τῶν Πρωτοδικείων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Θεσσαλονίκης—Πατρῶν—Βόλου.

2. Διὰ πράξεων τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδιδομένων μετὰ πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου καὶ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, δύνανται νὰ ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου τούτου καὶ οἱ νομίμως ἀσκοῦντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ θυρωροῦ πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων εἰς περιφερείας καὶ ἄλλων Πρωτοδικείων.

Ἄρθρον 3.

Πόροι τοῦ Ταμείου εἶναι :

α.) Εἰσφορὰ τῶν ἡσφαλισμένων, ὀριζομένη εἰς 3 ο)ο τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν.

β.) Ἰσόποσος εἰσφορὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν.

γ.) Οἱ τόκοι τῶν κεφαλαίων καὶ ἐν γένει πᾶσα πρόσοδος προερχομένη ἐκ χαριστικῆς αἰτίας.

δ.) Ἐφ' ὅπαζ εἰσφορὰ καταβαλλομένη παρ' ἐκάστου ἡτταλισμένου κατὰ τὴν ἐγγραφήν του εἰς τὸ Ταμεῖον ἐκ δραχμῶν 2.000.

Ἄρθρον 4.

Τὸ Ταμεῖον διοικεῖται ὑπὸ ἑξαμελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀποτελουμένου ἐκ :

α) Δύο ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑφυπουργείου Ἐργασίας, ἐξ ὧν ὁ εἰς ὀρίζεται ὡς Πρόεδρος.

β) Ἐνὸς ἐκπροσώπου τῶν ἐργοδοτῶν, ὑποδεικνυμένου ὑπὸ τῆς οἰκείας ὁργανώσεως αὐτῶν.

γ) Τριῶν ἐκπροσώπων τῶν ἡσφαλισμένων, ὑποδεικνυμένων ὑπὸ τῆς οἰκείας ὁργανώσεως αὐτῶν.

Ἀπαντὰ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, μετ' ἰσαριθμῶν ἀναπληρωματικῶν, διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας.

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστου ἔτους ἐκλέγεται μεταξὺ τῶν ὑπὸ στοιχ. γ' μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὁ Ἀντιπρόεδρος αὐτοῦ.

Χρὴν Γραμματέας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐκτελεεῖ εἰς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑφυπουργείου Ἐργασίας, διοριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 5.

1. Διὰ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου, ὅπερ θέλει ἐγ-

κριθῇ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου τῆς 11ης Νοεμβρίου 1935, «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθῃ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», θέλουσιν ὀρισθῇ :

α) Ἡ ἀρμοδιότης καὶ ὁ τρόπος ἀσκήσεως τῶν καθηκόντων τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου.

β) Ὁ τρόπος τῆς ἐν γένει ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Ταμείου.

γ) Αἱ ἀσφαλιστικαὶ παροχαὶ πρὸς τοὺς ἡσφαλισμένους καὶ τοὺς ἐκ τούτων ἔλκοντας δικαιώματα.

δ) Ὁ τρόπος εἰσπράξεως καὶ διαχειρίσεως τῶν πόρων τοῦ Ταμείου.

ε) Αἱ προϋποθέσεις, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ πληρῶσιν οἱ ἡσφαλισμένοι καὶ εἰ ἐξ αὐτῶν ἔλκοντες δικαιώματα, ἵνα τύχωσιν ἀσφαλιστικῶν παρηχῶν.

στ) Ὁ τρόπος ἀναγνωρίσεως προϋπηρεσίας τῶν ἡσφαλισμένων.

ζ) Ὁ τρόπος ἐκπροσωπήσεως τοῦ Ταμείου καὶ τέλος.

η) Ὁ τρόπος ἐλέγχου καὶ ἐν γένει πᾶσα ἄλλη λειτουργία ἀναγκαία διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ Ταμείου.

2. Πᾶσα τροποποίησις τῶν καταστατικῶν ἢ ὀργανωτικῶν διατάξεων τοῦ περὶ οὗ ὁ πρῶν Νόμος Ταμείου θὰ ἐνεργῇται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου τῆς 11ης Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθῃ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου ὑπ' ἀριθ. 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

* Ἄρθρον 6.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχειται ἀπ' τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 20 Φεβρουαρίου 1943.

2194)1943. ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ.—Περὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ τοῦ Ταμείου Συντάξεως Μηχανικῶν καὶ Ἐργοληπτῶν δημοσίων ἔργων κειμένης Νομοθεσίας.

(Ε. Κ. τ. Α'. φ. 53 τῆς 11 Μαρτίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 30 Ἀπριλίου 2 Μαΐου 1941 «περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων», ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν.

* Ἄρθρον μόνον.

Εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2326)1940 Α. Νόμου «περὶ Ταμείου Συντάξεων Μηχανικῶν καὶ Ἐργοληπτῶν Δημοσίων ἔργων» προστίθεται ἰδίᾳ παράγραφος ὑπ' ἀριθ. 6 ἔχουσα οὕτω :

«Ὡσαύτως μετέχουσι τοῦ Ταμείου ὑποχρεωτικῶς οἱ πτυχιούχοι τῶν προσηρημένων εἰς τὸ Ἐθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον Σχολῶν Ὑπομηχανικῶν (τέως Ἐργοδηγῶν, Γεωμετρῶν καὶ Ἐργοδηγῶν Μηχανουργῶν) συμπεριλαμβανομένων ἀπάντων τῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως τῶν σχολῶν τούτων πτυχιούχων ἐργοδηγῶν.

Ὁ χρόνος ὑπηρεσίας τῶν ὡς ἄνω ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ταμείου (Σεπτέμβριος 1934) καὶ ἐφεξῆς θεωρεῖται αὐτοδικαίως συντάξιμος, ὃ δὲ τοιοῦτος ἀπὸ τῆς λήψεως τοῦ πτυχίου μέχρι τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ταμείου προσμετρεῖται μόνον ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων, ὑποβαλλομένη ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προ

θεσμίας ἐνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Εἰς τοὺς μετόχους τῆς ἄνω κατηγορίας ἐφαρμόζονται ἀναλόγως πᾶσαι αἱ διατάξεις τῆς κειμένης περὶ τοῦ Ταμείου Νομοθεσίας, τῆς ἀφορώσεως τοὺς μετόχους μέλη τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου, συμπεριλαμβανομένων τῶν εἰσφορῶν, ὡς καὶ τοῦ ἀντιτίμου ἐξαγορᾶς τῆς προϋπηρεσίας τῶν.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 22 Ἰανουαρίου 1943

2224)1943. ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ.—Περὶ παρατάσεως τῆς ἀπαγορεύσεως χορηγήσεως ἐπαγγελματικῶν ἀδειῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων.

(Ε. Κ. τ. Α'. φ. 67 τῆς 27 Μαρτίου 1943).

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 30 Ἀπριλίου 2 Μαΐου 1941 «περὶ ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως κλπ.», ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν.

* Ἄρθρον μόνον.

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 1000)1937 «περὶ περιορισμοῦ χορηγήσεως ἐπαγγελματικῶν ἀδειῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων» προβλεπομένη ἀπαγόρευσις χορηγήσεως ἐπαγγελματικῶν ἀδειῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων καὶ ἀδειῶν ἐκγυμναστῶν παρατείνεται μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1943.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 29 Ἰανουαρίου 1943.

3)1943. ΝΟΜΟΣ.— Περὶ συμπληρώσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 579)1941 καὶ 1153 τοῦ 1942 Νομ. Διαταγμάτων.

(Ε. Κ. τ. Α'. φ. 82 τῆς 9 Ἀπριλίου 1943).

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν :

* Ἄρθρον μόνον.

1. Ὡσαύτως κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Δ. 579 τοῦ 1941, ὡς τοῦτο ἡρμηνεύθῃ ὑπὸ τοῦ Α. Δ. 1153)1942, διορίζονται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργῶν μέλη Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν πάσης φύσεως Σωματείων, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίων ἢ Ἰδιωτικῶν Δικαίου, τὰ οὗτοι διοριζόμενα, ἀνεξαρτήτως τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων τῶν οἰκείων καταστατικῶν, καθίστανται αὐτοδικαίως ἐνεργὰ ἢ τακτικὰ μέλη τῶν εἰς τὴν διοίκησιν τῶν ὁποίων διωρίσθησαν Νομικῶν Προσώπων ἐπὶ τῇ καταβολῇ τῶν διὰ τὴν παρελθούσαν τριετίαν συνδρομῶν.

2. Εἰς τὰ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Νομ. Διατ. 579)1941 καὶ 1153)42 διορισθέντα ἢ διοριζόμενα Διοικητικὰ Συμβούλια μετατίθεται ἢ τυχὸν κατὰ τὸ οἰκεῖον καταστατικὸν ἀνήκουσα εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῶν μελῶν ἀρμοδιότης τῆς ἐκλογῆς νέων τακτικῶν ἢ ἐνεργῶν μελῶν τοῦ Σωματείου.

3. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος συντακτικοῦ καὶ νομοθετικοῦ χαρακτήρος καὶ περιεχομένου ἄρχειται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 8 Ἀπριλίου 1943

17)1943. ΝΟΜΟΣ.— Περὶ μετατροπῆς τοῦ Ὑφυπουργείου Ἐργασίας εἰς Ὑπουργεῖον Ἐργασίας.

(Ε. Κ. τ. Α'. φ. 97 τῆς 17 Ἀπριλίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν

Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Τὸ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1996]1942 Ν. Δ. «περὶ μετατροπῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας εἰς Ὑφυπουργεῖον Ἑργασίας» μετατραπὲν Ὑπουργεῖον Ἑργασίας, μετατρέπεται καὶ αὐτὴ εἰς Ὑφυπουργεῖον Ἑργασίας, λειτουργοῦν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 46]1936 Ἀναγκ. Νόμου, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 330]1936 Ἀναγκ. Νόμου καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 671]1941 Ν. Διατάγματος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἄρχει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἀπριλίου 1943.

10]1943 ΝΟΜΟΣ. — Περὶ παρατάσεως ἰσχύος Ν. Δ. 1110]42 «περὶ διαγραφῆς ὀφειλῶν πρὸς Ἀωνόμους Ἑταιρίας κλπ.». (1).

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 95 τῆς 17 Ἀπριλίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

1. Ἐπιτρέπεται εἰς τὰς πάσης φύσεως Ἀωνόμους Ἑταιρίας ἢ διαγραφῇ καὶ ἀδόξασιν μετ' ἀπόφασιν τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει πάσης φύσεως δανείων, βοηθημάτων καὶ ἐν γένει ἐνισχύσεων πρὸς ὑταλλήλους, τεχνίτας καὶ ἐργάτας, χορηγηθέντων καὶ μετὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1941 καὶ εἰς βάρος τῶν χρησέων τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῶν ἀποφάσεων τῶν οἰκείων Διοικητικῶν Συμβουλίων.

Αἱ Ἀωνόμοι Ἑταιρίαι, ὡς καὶ οἱ ὀφειλέται μισθωτοὶ ἀπαλλάσσονται ὁλοχρεῶς διὰ τὰ ὡς ἄνω διαγραφόμενα ἵπσά παντὸς οἰουδήποτε τέλους, φόρου καὶ κρατήσεων ὑπὲρ τρίτου.

2. Ὅμοιος ἀπαλλάσσονται παντὸς τέλους καὶ φόρου τὰ καθ' ὑπερβάσιν τῶν ἐκ τῆς ἰσχύος τῆς Ἑργατικῆς Νομοθεσίας ὑποχρεώσεων αὐτῶν χορηγηθέντα ἢ χορηγούμενα παρ' Ἀωνόμων Ἑταιριῶν, λόγφ τῶν ἐξαιρετικῶν περιστάσεων, πάσης φύσεως βοηθήματα καὶ παροχαὶ εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἄρχει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἀπριλίου 1943.

(1) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 13 σελ. 412.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

14000]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας Περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμον συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων διὰ τὸν μῆνα Μάϊον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς», τὴν ὑπ' ἀριθ. 300 ἀπὸ 7 Ἰανουαρίου 1943 ἀπόφασιν ἡμῶν, τὴν ὑπ' ἀριθ. 6]43 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐνὸς συσσιτίου διὰ τὸν μῆνα Μάϊον 1943 διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ

ἐκμεταλλεύσεις παρ' αἷς δὲν λειτουργεῖ συσσίτιον, ὡς ἑξῆς :

α) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 15 καὶ ἄνω δραχ. 700 ἡμερησίως.

β) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 6 καὶ μέχρι 14 δραχ. 600 ἡμερησίως.

γ) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 1 καὶ μέχρι 5 δραχ. 500 ἡμερησίως.

II. Καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον βελτιώσεως τροφῆς διὰ τὸν μῆνα Μάϊον 1943 διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις αἰτίνες δὲν παρέχουν συσσίτιον, ὡς ἑξῆς :

α) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 15 καὶ ἄνω δραχ. 500 ἡμερησίως.

β) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 6 καὶ μέχρι 14 δραχ. 450 ἡμερησίως.

γ) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 1 καὶ μέχρι 5 δραχ. 400 ἡμερησίως.

III. Διὰ τοὺς μισθωτοὺς οἵτινες ἐργάζονται εἰς ἐπιχειρήσεις καφενείων, γαλακτοπωλείων καὶ ζαχαροπλαστείων, τῶν ὁποίων ἡ ἀμοιβὴ κατὰ κύριον λόγον βασίζεται εἰς φιλοδομήματα καὶ παρ' ὧν δὲν λαμβάνουν συσσίτιον, καθορίζομεν τὴν ἀξίαν τοῦ ἐνὸς συσσιτίου εἰς δραχ. 30 ἡμερησίως καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς εἰς δραχ. ἐπίσης 300 ἡμερησίως. Οἱ ἄλλοι μισθωτοὶ τῶν ἐν λόγω ἐπιχειρήσεων ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τῶν παραγράφων I καὶ II τῆς παρούσης.

IV. Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν θυρωρῶν μεγάρων καὶ πολυκατοικιῶν, ὡς ταῦτα καθορίζονται διὰ τῶν παραγράφων I καὶ II τῆς παρούσης, βαρύνουσι τὸ σύνολον τῶν τε ἰδιοκτητῶν καὶ ἐνοικιαστῶν τῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, τοῦ ἀριθμοῦ τούτων λαμβανομένων ἀθροιστικῶς καὶ κατανεμημένων κατὰ κεφαλὰς μετὰξὺ αὐτῶν, ἀνεξαρήτως ἀριθμοῦ δωματίων, κατεχομένου διαμερίσματος, ὡς καὶ μελῶν οἰκογενείας αὐτῶν.

V. α) Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἰτίνες παρέχουν ἐν συσσίτιον ἡμερησίως, ὡς ταῦτα καθορίζονται, ὅπως καταβάλλουν μόνον τὸ ἐν τῇ παραγράφῳ II τῆς παρούσης καθοριζόμενον ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς.

β) Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἰτίνες, δὲν παρέχουν συσσίτιον εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολούμενους μισθωτοὺς, καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λειτουργήσῃ συσσίτιον παρ' αὐταῖς, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς ταῦτα καθορίζονται ἐν ταῖς παραγράφῳ I καὶ II τῆς παρούσης.

γ) Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις αἰτίνες παρέχουν δύο συσσίτια ἡμερησίως εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολούμενους μισθωτοὺς, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς ταῦτα καθορίζονται ἐν ταῖς παραγράφῳ I καὶ II τῆς παρούσης.

VI. Συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιοῦνται :

α) Οἱ μισθωτοὶ οἵτινες ἀσχολοῦνται καθ' οἶον-δήποτε τρόπον καὶ δι' ὅς μόνον ἡμέρας ἀπασχολοῦνται παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει.

Μισθωτοὶ ἀπασχολούμενοι εἰς πλείονας τῆς μιᾶς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, δικαιοῦνται τῶν ἀνωτέρω παροχῶν μόνον παρὰ τοῦ ἐργοδότη παρ' ᾧ κατὰ κύριον λόγον ἀπασχολοῦνται.

β) Οἱ ἀσθενεῖς ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀσθενεία των.
 γ) Οἱ ἐν κανονικῇ ἀδείᾳ τελούντες μισθωτοί, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀδεία των.

VII.— Τὸ συσσίτιον καὶ τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς θὰ παρέχεται μόνον διὰ τὰς ἡμέρας καθ' ἃς ἀπασχολοῦνται οἱ μισθωτοὶ παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει.

VIII.— Εἰς τὰς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεις ὑπόκεινται οἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις αἰτίνες ἀσχοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφῇ παρὰ φυσικοῦ προσώπου (ἀτομικαί, ἀνώνυμοι, ὁμόρρυθμοι, ἑτερόρρυθμοι εταίριαι), εἴτε παρὰ προσώπου ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου (Συν/γομοί, Δημοτικά/ Ε/κμεταλλεύσεις κλπ.) εἴτε παρὰ τοῦ Δημοσίου (Κρατοὶς Σ/μοί, Ο.Α.Π. κλπ.) εἴτε παρὰ ὀργανισμῶν κοινῆς ὠφελείας (Νοσημεῖα, Φιλ/κα Ἰδρύματα κλπ.). Εἰς τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω ὑποχρεώσεις ὑπόκεινται καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἰτίνες ἀσχοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφῇ διὰ λογαριασμόν τοῦ Κράτους ἢ Νομικοῦ Προσώπου ἢ κατόπιν παραχωρήσεως αὐτῶν.

IX. Διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, τὸ ὁποῖον ἐκάστη ἐπιχειρήσις ἢ ἐκμεταλλεύσις ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῇ ἀπασχολουμένους μισθωτούς, ὑπολογίζονται ἅπαντες (ἀθροιστικῶς) οἱ ὑπηρετοῦντες παρ' αὐτῇ μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τρόπου πληρωμῆς καὶ τόπου ἀπασχολήσεώς των, (π.χ. Τράπεζαι—Υ/ματα αὐτῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἢ ἄλλῃ πόλει).

X.— α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, ὡς καὶ τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς, ὑπόκεινται εἰς κράτησιν ὑπὲρ τοῦ Ι. Κ. Α. καὶ τῶν ἄλλων ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν.

β) Ἐφ' ὅσον τὸ συσσίτιον καταβάλλεται εἰς χρήμα, δὲν ὑπόκειται τοῖτο εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 1 παρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 2019 προβλεπομένην μέχρι 50 δραχμῶν κράτησιν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη.

XI.— Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου μισθωτὸς περιλαμβάνονται ἅπαντα τὰ φυσικὰ πρόσωπα, αἵτινα παρέχουν εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἰασδήποτε φύσεως ἐξηρητημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς.

Ὡς ἀμοιβὴ θεωρεῖται πᾶσα παροχὴ χορηγούμενη εἰς τὸν μισθωτὴν (ἀμοιβὴ εἰς χρήμα ἢ εἰς οὐσίαν, φιλοδωρήματα κλπ.) ἀνεξαρτήτως τρόπου καθορισμοῦ ταύτης (ἀμοιβὴ καθοριζομένη βάσει τῆς διαρκείας τῆς ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς—χρονικὴ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας—καὶ ἀμοιβὴ καθοριζομένη βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας, δηλονότι βάσει τοῦ ἐπιτευχθέντος ἀποτελέσματος, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρησιμοποιοῦθέντος πρὸς τοῦτο χρονικοῦ διαστήματος—ἀμοιβὴ κατ' ἀποκοπὴν).

XII. Διὰ τὴν παροχὴν τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἀσχεῖ ἡ μορφή τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τοῦτέστιν, ἂν αὕτη εἶναι ὠρισμένης ἢ ἀόριστου διαρκείας, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ.

XIII. Ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας ἀνευ ἐγκρίσεως τοῦ ἐργοδότη, δὲν δίδει εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα λήψεως ὀλοκλήρου τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀλλὰ μόνον ποσοστοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὴν χρονικὴν διάρκειαν τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεώς του, κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς ἐργασίας του.

Ὑπὸ τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω προϋποθέσεις, ὁ μισθωτός, ὁ ἀπασχοληθεὶς τὸ ἥμισυ ἢ καὶ ὀλιγώτερον τοῦ ἡμίσεως τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἡμερησίας ἐργασίας, τῆς καθοριζομένης ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ ἐθίμου ἢ δι' ἰδιαιτέρων συμβάσεων, δικαιούται μόνον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ ἐπιδόματος

βελτιώσεως τροφῆς. Εἰς περιπτώσιν δὲ καθ' ἣν ἀπασχολήθη πλέον τοῦ ἡμίσεως τῆς κατὰ τ' ἄνω καθοριζομένης χρονικῆς διαρκείας δικαιοῦται, ἐκτὸς τοῦ συσσιτίου καὶ ποσοστοῦ ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀναλογούντος πρὸς τὸν ἐπὶ πλέον χρόνον τῆς ἀπασχολήσεώς του.

XIV. Διευθύνται ἡ μέλη Διοικητικῶν Συμβουλίων Ἀν. Ἐταιριῶν ἢ Νομικῶν Προσώπων, Δήμαρχοι, Πρόεδροι Κοινοτήτων, ὡς καὶ πᾶς ἐργοδότης, ὑποχρεοῖται πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Δ. 2019, καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδιδόμενων Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, παραβαίνοντες τὰς διατάξεις αὐτοῦ καὶ τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων, τιμωροῦνται διὰ χρηματικῆς ποινῆς 500 ἕως 5.000 δρχ. ἡ διὰ φυλακίσεως ἀπὸ 5 μέχρι 10 ἡμερῶν. Ἐν ὑποτροπῇ ἐπιβάλλονται ἀμφοτέραι αἱ ποιναί, ἐν ἐπανειλημμένῃ δὲ ὑποτροπῇ ἐπιβάλλεται φυλάκισις μέχρι τριῶν μηνῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ δέκα χιλιάδων μέχρι πενήντα χιλιάδων δραχμῶν. Ἐκτὸς τῆς ποινῆς ταύτης ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς ἀνωτέρω πρόσθετος ποινὴ δραχμῶν δέκα ἡμερησίως δι' ἕκαστον μισθωτὸν.

Τὴν ποινικὴν δίωξιν ἀσχεῖ ὁ παρὰ Πλημμελειοδικαίς, Εἰσαγγελεὺς, κατόπιν καταγγελίας τῶν ὀργάνων τοῦ Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, τῶν Γραφείων Ἐλέσεως Ἐργασίας, τῆς οἰκείας Ἐπαγγελματικῆς Ὀργανώσεως ἢ καὶ παντὸς ἔχοντος ἐννομον συμφέρον.

Ἀποδεικνυμένης διὰ τῶν συνημμένων τῇ μηνύσει ἐγγράφων τῆς παραβάσεως, αὕτη εἰσάγεται δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως εἰς τὸ ἀρμόδιον Πλημμελειοδικεῖον.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 5 Μαΐου 1943

12525]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ταξιδετῶν θεατρῶν καὶ κινηματογράφων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 6 ἐ. ἑ. γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος, τὴν ὑπ' ἀριθ. 300 ἐ. ἑ. ἡμετέραν ἀπόφασιν.

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 5 ἡμερησίως τὸ ἀντίτιμον συσσιτίου καὶ εἰς δραχμὰς ἐπίσης 5 ἡμερησίως τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ταξιδετῶν τῶν θεατρικῶν καὶ κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς περιφερείας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου ἐ. ἑ. καὶ ἐνετίθεν.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 5 Μαΐου 1943

14319]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τὸν μῆνα Μάϊον 1943.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρων 1 καὶ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 6]943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ., τὴν ὑπ' ἀριθ. 300 ἐ. ἑ. ἡμετέραν ἀπόφασιν.

Ἀποφασίζομεν

Ὅπως ἡ ὑπ' ἀριθ. 3079 ἐ. ἑ. ἡμετέρα ἀπόφασις περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν

των θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων» (1) ἰσχύσῃ ὡς ἔχει καὶ διὰ τὸν μῆνα Μάϊον ἐ. ἔ.

Ἡ παρούσα δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων, ὧν ἡ ἀντιμισθία συνίσταται εἰς φιλοδοξήματα, τῆς περιφερείας τῆς τέως διοικήσεως Πρωτευούσης, τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τούτου καθοριζομένου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12525 ἐ. ἔ. ἡμετέρας ἀποφάσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 5 Μαΐου 1943

14320]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Μάϊον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2019, τὰς διατάξεις τῶν παραγράφων 11 καὶ 12 τῆς ὑπ' ἀριθ. 6170]1-3-43 κοιτῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἑργασίας καὶ Οἰκονομικῶν «περὶ λειτουργίας συσσιτίου ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας», τὴν ὑπ' ἀριθ. 150]4-3-43 ἀναφορὰν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς συσσιτίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας, ἐν ᾗ περιέχεται γνώμη αὐτῆς ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Μάϊον ἐ. ἔ.

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Μάϊον ἐ. ἔ. τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας εἰς δραχ. 400 ἡμερησίως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 5 Μαΐου 1943

14321]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν τῶν Ὡδείων Ἀθηνῶν διὰ τὸν μῆνα Μάϊον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 300 ἐ. ἔ. ἡμετέραν ἀπόφασιν, τὴν ὑπ' ἀριθ. 6]43 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019.

Ἀποφασίζομεν

Ὅπως ἡ ὑπ' ἀριθ. 3300]1]2]43 ἡμετέρα ἀπόφασις «περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν Ὡδείων Ἀθηνῶν» (2) ἰσχύσῃ ὡς ἔχει καὶ διὰ τὸν μῆνα Μάϊον ἐ. ἔ.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 5 Μαΐου 1943

102136]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἑργασίας καὶ Συγκοινωνίας.

Περὶ καταβολῆς εἰς προσωπικὸν ΑΕΡΕ ἀποδοχῶν 15 ἡμερῶν ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν τοῦ Πάσχα.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310]1941 καὶ 783]1941 Νομοθ. Διαταγμάτων «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499]1941 ὁμοίου.

Ἀποφασίζομεν

Ὅπως εἰς ἅπαν τὸ ὑπαλληλικόν, ὑπηρετικόν, ἐργατοτεχνικόν μισθωτὸν ἢ ἡμερομισθίον προσωπικὸν τῆς Ἀνωτάτης Ἑλληνικῆς Ραδιοφωνικῆς Ἑταιρίας.

(1) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμ. β', τευχ. 37, σελ. 185.

(2) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος β', τευχ. 88 σελ. 220.

χορηγηθῇ ἐφ' ἅπας διὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα τὸ ποσὸν τῶν καταβαλλομένων ἤδη αὐτῷ πάσης φύσεως ἀποδοχῶν δέκα πέντε (15) ἐργασίμων ἡμερῶν.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἑφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 30 Ἀπριλίου 1943

11357]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας
Περὶ παροχῆς ἐκτάκτου βοηθήματος ὡς δώρου, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, εἰς προσωπικὸν ἀναδόχων ἡλίσμου.

Πρὸς ἅπαντας τοὺς ἀναδόχους ἡλεκτρισμοῦ

Διὰ τὰς ἐπικειμένους ἑορτὰς τοῦ Πάσχα καὶ πρὸς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ προσωπικοῦ ὑμῶν, λόγῳ τῶν δυσχερῶν σημερινῶν βιωτικῶν συνθηκῶν, κρίνεται σκόπιμον, ὅπως τὸ ἐκάστοτε παρεχόμενον ἐκτακτὸν βοήθημα ὡς δῶρον καθορισθῇ ἐφέτος εἰς τὸ ἡμισυ τῶν μηνιαίων αὐτοῦ ἀποδοχῶν (μισθός, ἐπίδομα ἀκριβείας τοῦ βίου, προσουξήσεις καὶ ἐπίδομα ἀγάμων καὶ ἐγγάμων) εἰς ἅπαν τὸ παρ' ὑμῖν ὑπηρετοῦν προσωπικόν (μόνιμον, ἐκτακτὸν, ἐπὶ συμβάσει κ.λ.π.), πλὴν τοῦ ἐκτάκτου ἡμερομισθίου προσωπικοῦ, εἰς τὸ ὅποιον θὰ χορηγηθῇ ὡς δῶρον ποσὸν ἴσον πρὸς ὅκτῳ ἡμερομισθίῳ (σύνολον ἀποδοχῶν ὅκτῳ ἐργασίμων ἡμερῶν).

Τὴν ἐκ τοῦ ἀνωτέρω δώρου προκύψουσαν δαπάνην ἐγκρίνομεν, ὅπως ὑπολογίσῃτε εἰς τὸν παράγοντα «Π» τοῦ τύπου τῆς τιμῆς τοῦ ρεύματος.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 20 Ἀπριλίου 1943

11358]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας
Περὶ παροχῆς ἐκτάκτου βοηθήματος ὡς δώρου, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, εἰς προσωπικὸν Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς.

Πρὸς τὴν Ἡλεκτρ. Ἑταιρίαν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς.

Ἐνταῦθα

Διὰ τὰς ἐπικειμένους ἑορτὰς τοῦ Πάσχα καὶ πρὸς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ προσωπικοῦ ὑμῶν, λόγῳ τῶν δυσχερῶν σημερινῶν βιωτικῶν συνθηκῶν, κρίνεται σκόπιμον, ὅπως τὸ ἐκάστοτε παρεχόμενον ἐκτακτὸν βοήθημα ὡς δῶρον καθορισθῇ ἐφέτος εἰς τὸ ἡμισυ τῶν μηνιαίων αὐτοῦ ἀποδοχῶν (μισθός, ἐπίδομα ἀκριβείας τοῦ βίου, προσουξήσεις καὶ ἐπίδομα ἀγάμων καὶ ἐγγάμων, εἰς ἅπαν τὸ παρ' ἡμῖν ὑπηρετοῦν προσωπικόν) μόνιμον, ἐκτακτὸν, ἐπὶ συμβάσει κ.λ.π.), πλὴν τοῦ ἐκτάκτου ἡμερομισθίου προσωπικοῦ, εἰς τὸ ὅποιον θὰ χορηγηθῇ ὡς δῶρον ποσὸν ἴσον πρὸς ὅκτῳ ἡμερομισθίῳ (σύνολον ἀποδοχῶν ὅκτῳ ἐργασίμων ἡμερῶν).

Διὰ τοὺς μόνιμους ἡμερομισθίους ὑπαλλήλους, τῶν ὁποίων τὸ ἡμερομισθίον συνάγεται ἐκ τῆς μηνιαίας αὐτῶν ἀντιμισθίας, διαιρουμένης διὰ 25, θὰ δοθῇ, συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω, τὸ ἡμισυ τῆς μηνιαίας αὐτῶν ἀντιμισθίας καὶ ὄχι 15 ἡμερομισθία.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 20 Ἀπριλίου 1943

132470]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας

Περὶ καταβολῆς ἀποδοχῶν ὡς δώρου, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, εἰς προσωπικὸν Ἀνωτάτου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας.

Οἱ Ὑπουργοὶ Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας ἔχοντες

ὕπ' ὅψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 499]41 Νομ. Διαταγμάτων.

Ἀποφασίζομεν

Ἐγκρίνομεν τὴν εἰς ἅπαν τὸ προσωπικόν, ὑπαλλήλικόν, ἐργατοτεχνικόν καὶ λοιπὸν τοιοῦτο, τῆς Ἑλλ. Ἑταιρίας καὶ αὐτοῦ τῶν ἀποδοχῶν ἐνὸς δεκαπενθήμερου ἢ ἀποδοχῶν ἀθροίσματος δέκα πέντε ἐργασίμων ἡμερῶν, προκειμένου περὶ ἡμερομισθίου προσωπικοῦ, ὡς δώρου ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τοῦ Πάσχα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἀπριλίου 1943

11381]1943. Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας

Περὶ παρεχῆς ἐντάκτου βοηθήματος ὡς δώρου ἐπ' αἰρίᾳ τῶν ἐορτῶν τοῦ Πάσχα, εἰς προσωπικὸν Κ.Ε.Τ.Η.Θ.

Πρὸς τὴν Κ.Ε.Τ.Η.Θ.

Θεσσαλονίκη

Διὰ τὰς ἐπικειμένους ἐορτὰς τοῦ Πάσχα καὶ πρὸς οικονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ προσωπικοῦ ὑμῶν, λόγῳ τῶν δυσχερῶν σημερινῶν συνθηκῶν, κρίνεται σκόπιμον, ὅπως τὸ ἐκάστοτε παρεχόμενον ἐκτακτὸν βοήθημα ὡς δῶρον καθορισθῇ ἐφέτος εἰς τὸ ἥμισυ τῶν μηνιαίων αὐτοῦ ἀποδοχῶν (μισθός, ἀκριβείας ἐπίδομα τοῦ βίου, προσαυξήσεις καὶ ἐπίδομα ἀγάμων καὶ ἐγγάμων) εἰς ἅπαν τὸ παρ' ὑμῖν ὑπηρετοῦν προσωπικόν (μόνιμον, ἐκτακτὸν, ἐπὶ συμβάσει κλπ.), πλὴν τοῦ ἐκτάκτου ἡμερομισθίου προσωπικοῦ, εἰς τὸ ὅποιον θὰ χορηγηθῇ ὡς δῶρον ποσὸν ἴσον πρὸς ὅκτω ἡμερομισθία (σύνολον ἀποδοχῶν ὅκτω ἐργασίμων ἡμερῶν).

Διὰ τοὺς μονίμους ἡμερομισθίους ὑπαλλήλους, τῶν ὁποίων τὸ ἡμερομισθίον συνάγεται ἐκ τῆς μηνιαίας αὐτῶν ἀντιμισθίας διαιρουμένης διὰ 25, θὰ δοθῇ συμφῶνως πρὸς τὸ ἀνωτέρω τὸ ἥμισυ τῆς μηνιαίας αὐτῶν ἀντιμισθίας καὶ ὄχι 15 ἡμερομισθία.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἀπριλίου 1943

42958]A 324]1942 Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 38872]15]10]42 ἀποφάσεως Ἐπιτρόπου Ἑργασίας.

(Ε.Κ.τ.Β', φ. 18 τῆς 12 Φεβρουαρίου 1943)

Ἐχόντες ὑπ' ὅψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]41 Ν.Δ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]41 Ν.Δ., καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 38872]15]10]42 ἡμετέραν ἀπόφασιν ἀποφασίζομεν:

Συμπληροῦντες τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν, ἐπεκτείνομεν τὴν καταβολὴν τῆς ἐργοδοτικῆς εισφορᾶς καὶ ἐφ' ἐκάστου ἀκατεργάστου νοποῦ δέρματος μικρῶν ἢ μεγάλων ζώων, εἰσερχομένων ἐν τῇ περιφερείᾳ Διοικήσεως Πρωτευούσης, ὡς αὕτη καθορίζεται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 38872]42 ἡμετέρᾳ ἀποφάσει.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεται ἀπὸ 20]11]42.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Νοεμβρίου 1942

45388]1942. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων μεταφορέων καυσίμων ὑλῶν Πειραιῶς.

(Ε.Κ.τ.Β', φ. 19 τῆς 13 Φεβρουαρίου 1943)

Ἐχόντες ὑπ' ὅψει τὴν παρ. 3 τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Α.Ν. 866]1937 «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νόμον κλπ.», ὡς καὶ τὴν παρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ Α.Ν. 1367]1938 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς

περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νομοθεσίας», ἀποφασίζομεν:

Ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21334]18]6]42 ἡμετέρας ἀποφάσεως παρατείνομεν ἐπὶ ἐν εἰσέτι ἐξάμηνον τὴν προθεσμίαν ἰσχύος τῆς ἀπὸ 8]3]37 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μεταφορέων καυσίμων ὑλῶν Πειραιῶς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Δεκεμβρίου 1942

331]Ε]10]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας Περὶ χορηγήσεως τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1942 εἰς συνταξιούχους κλπ. τοῦ Ταμείου Συντάξεων Σιδηροδρόμων Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος.

(Ε.Κ.τ.Β', φ. 19 τῆς 13 Φεβρουαρίου 1943)

Ἐχόντες ὑπ' ὅψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 308 Ν.Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἑργατικῆς Νομοθεσίας», ἀποφασίζομεν:

Συμπληροῦμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 42432]Ε. 560 ἐ. ἔ. ἀπόφασιν ἡμῶν καὶ ἐγκρ. νομ. ὅπως τὸ διὰ τῆς ἀνω ἀποφάσεως χορηγηθῇ ἐπίδομα ἀκριβείας βίου εἰς τοὺς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος χορηγηθῇ ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1942.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰανουαρίου 1943

42547]5. 284]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας Περὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 38106]Ε-638 Ὑπευργικῆς ἀποφάσεως.

(Ε.Κ.τ.Β', φ. 19 τῆς 13 Φεβρουαρίου 1943)

Συμπληροῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 38016]Ε. 638 ἀπόφασιν ἡμῶν, ὡς πρὸς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Γαλλο-Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων, ἀποφασίζομεν:

Οἱ ἐν Ἀλεξανδρουπόλει διαμένοντες συνταξιούχοι τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Γαλλο-Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων θεωροῦνται ὑπαγόμενοι εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν, διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ χορηγηθισομένου αὐτοῖς ἐπιδόματος ἀκριβείας κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 38016]Ε. 638 ἀποφάσεως ἡμῶν καθοριζόμενα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰανουαρίου 1943

43236]1942. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας Περὶ ἐγκρίσεως ἐνοποιήσεως τῶν χορηγηθέντων δανείων πρὸς τοὺς ἡσφαλισμένους Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων τοῦ Κράτους.

(Ε.Κ.τ.Β', φ. 22 τῆς 20 Φεβρουαρίου 1943)

Ἐχόντες ὑπ' ὅψει 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Ν.Δ. 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 745 ἐ. ἔ. ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων τοῦ Κράτους, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν ἐνοποίησιν τῶν μέχρι τοῦδε χορηγηθέντων πρὸς τοὺς ἡσφαλισμένους τοῦ ὡς ἀνω Ταμείου δανείων πάσης φύσεως καὶ τὴν ἐξόφλησιν τούτων εἰς ἐξήκοντα (60) μηνιαίας τοκοχρεωλυτικὰς δόσεις, τῆς πρώτης δόσεως ἀρχομένης ἀπὸ τῆς ἐνοποιήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Δεκεμβρίου 1942

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΥ

Ο ΝΕΟΣ ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἡ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 6ης Μαΐου ἐ. ἐ. ἐξέλεξε παμψηφεί ὡς ὑφηγητὴν ἐν τῇ νεοσυσταθείσῃ ἔδρᾳ τοῦ ἀστικοῦ καὶ ἐργατικοῦ δικαίου τὸν δικηγόρον κ. Ἰωάννην Καποδίστριαν.

Διὰ τῆς ἐκλογῆς αὐτῆς ἡ Νομικὴ Σχολὴ ἀμείβει τὴν μακροχρόνιον, ἐπιμελὴ καὶ σπουδαίαν ἐπίδοσιν τοῦ κ. Καποδίστρια εἰς τὸν νέον ἐπιστημονικὸν κλάδον τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, τοῦ ὁποίου οὗτος ὑπῆρξεν ἀληθῶς ὁ κυριώτερος δημιουργὸς διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Πρὸ ἐνδεκαετίας ὁ κ. Καποδίστριας ἐνεφανίσθη διὰ μιᾶς διατριβῆς του εἰς τὴν «Θέμιδα» σχολιάζων ἀποφασίαν τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, ἀσχολουμένην μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἀναμισθώσεως ἐργασίας. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀσκηθείσης κριτικῆς ὑπῆρξεν ἡ ἀναίρεσις τῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, τοῦ ὁποίου τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον Τμήμα συνεφώνησαν κατὰ γράμμα πρὸς τὴν παρὰ τοῦ σχολιαστοῦ ὑποδειχθεῖσαν λύσιν.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος (1933) ὁ κ. Καποδίστριας ἐνεφανίσθη ὡς συγγραφεὺς μὲ τὴν μονογραφίαν του «Περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας», διὰ τῆς ἧς αἰτίας ἐτακτοποιήθησαν τὰ τοῦ νέου ἐν τῷ ἑλληνικῷ δικαίῳ θεσμοῦ τῆς καταγγελίας τόσον ἐπιτυχῶς, ὥστε μετὰ ἐν μόλις ἔτος τὰ Ἐφετεία Ἀθηνῶν καὶ Πατρῶν ἐπεκαλοῦντο ρητῶς τὴν μονογραφίαν ταύτην εἰς τὰς ἀποφάσεις των.

Τῷ 1937 ὁ κ. Καποδίστριας ἐξέδωκεν εἰς σύγγραμμα ἐκ 520 σελίδων τὴν περίφημον «Ἐρμηνείαν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου», περίφημον διὰ τὴν ἀσύγκριτον ἐπιτυχίαν τὴν ὅποιαν ἔσχε τὸ βιβλίον τοῦτο, καὶ διὰ τὴν ἐπιρροήν, τὴν ὅποιαν ἤσκησε πρὸς διωμόρφωσιν τῆς παρ' ἡμῖν θεωρίας καὶ πράξεως τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Διότι τὸ βιβλίον τοῦτο ἀπετέλει τὴν πρώτην ἐν Ἑλλάδι συστηματικὴν ἐπιστημονικὴν ἐπεξεργασίαν τῆς λαβυρινθώδους ἑλληνικῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἐντὸς δὲ ὀλίγου χρόνου διηύθυνεν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων μας ἐπὶ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Τῷ 1938 ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἐβράβευσε τὸ βιβλίον τοῦτο, ὡς τὸ ἀρίστον αὐτοτελὲς νομικὸν σύγγραμμα τῆς τριετίας 1936—1938, ἀργότερον δὲ ὁ Εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Μπουρόπουλος τὸ ἐπεκαλεῖτο ἐνώπιον τῆς Ὀλομελείας τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου μας, ὁ Ἀντεισαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Κιουσόπουλος τὸ ἐπεκαλεῖτο εἰς γνωμοδοτήσεις του, ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Κυριακόπουλος τὸ ἐχαρακτήριζεν, ἐν ἄρθρῳ του εἰς τὴν «Θέμιδα», ὡς «πολύτιμον βοήθημα διὰ τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἰσχύοντος ἐν Ἑλλάδι ἐργατικοῦ δικαίου», ὁ Ἀντεισαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Ἀποστολόπουλος τὸ ἀνέφερεν εἰς τὸ σύγγραμμά του «Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν», ὁ καθηγητὴς κ. Λιτξερόπουλος τὸ ἐτίμα διὰ τῆς προσχῆς του εἰς τὰ ἐπὶ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου συγγράμματα του καὶ ὁ τέως Ἀρεοπαγίτης κ. Κιτσιόπουλος,

εἰς τὸν δ' τόμον τῆς «Πολιτικῆς Δικονομίας του ἑχαράκτηριζε τὰς ἐργασίας τοῦ κ. Καποδίστρια ὡς «πολύτιμα συγγράμματα, ἐν οἷς λεπτομερέστατα ἐξετάζεται καὶ ὀρθῶς λύεται πᾶν σχετικὸν πρὸς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ζήτημα».

Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ κ. Καποδίστριας, συμπληρῶν τὰς ἐπὶ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου σπουδὰς του εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Βερολίνου, ἀνεκηρύσσεται τῷ 1938 διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου τούτου, βραβευθείσης τῆς διδακτορικῆς διατριβῆς του «Ὁ χρονικὸς καθορισμὸς τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως», ἧτις ἐπῆνέθη ζωηρῶς ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ τῆς ἐπιστημονικῆς κριτικῆς.

Ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα συνέγραψε τὸ τελευταῖον ἔργον τοῦ «Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας καὶ τὸ δίκαιον τῶν σωματείων», τὸ ὁποῖον καὶ ὑπέβλεν ὡς διατριβὴν ἐπὶ ὑφηγείᾳ. Συγχρόνως ἐδημοσίευσεν πληθῶραν σχολίων ἐπὶ ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἐφετείων καὶ ἄρθρα, ἐμφανίζοντα τὴν γνωστὴν τοῖς πᾶσιν ἰδιοφυίαν τοῦ συγγραφέως περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν πρωτοτύπων καὶ ἐνδιαφερόντων θεμάτων, ἀπαράμιλλον σαφήνειαν περὶ τὴν ἐκθεσὶν τῶν διανοημάτων καὶ ἐπαγωγὸν ταξινομήσιν τῆς ὕλης, ὥστε ἡ μελέτη τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου νὰ καθίσταται εἰς πάντας εὐχερὴς.

Ἡ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου, διὰ τῆς παμψηφεί ἐκλογῆς τοῦ νέου ὑφηγητοῦ τῆς, ἀνταπεκρίθη ἀληθῶς πρὸς τὸν δημόσιον αἰσθημα, τοῦ ὁποίου τὴν ἱκανοποίησιν διερμηνεύει ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς καὶ ἡ «Ἐπιθεώρησις τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου», συγκαίρως θερμοῦς τὸν ἐκλεκτὸν καὶ πολύτιμον συνεργάτην τῆς.

ΣΤΗΛΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Γρηγ. Τσίτσην καὶ Σίαν.—Ἐδessaν.—Ἐλάβομεν ἐπιταγὴν σας δι' ἀποστολὴν τευχῶν ἐλὶ συστάσει. Ἀπεστείλαμεν τὰ ὑπ' ἀριθ. 36 καὶ 40 τεύχη.

Χρ. Σταμάτην, δικηγόρον, Θεσσαλονίκην.—Ἐλάβομεν ἐπιταγὴν σας. Ἀπεστείλαμεν καὶ πάλιν ὑπ' ἀριθ. 37 τεύχος, ὡς καὶ σχετικὴν ἀπόδειξιν συνδρομῆς.

Δ. Μωραϊτόπουλον, δικηγόρον, Βόλον.—Ἐπιταγὴ σας δι' ὑπόλοιπον συνδρομῆς σας ἐξισμῆνον 15—3—43 μέχρι 1—9—43 ἐλήφθη. Ἀποστέλλομεν σχετικὴν ἀπόδειξιν.

Εὐάγ. Δημητρακόπουλον, δικηγόρον καὶ **Σ. Παλιγγίνην** ἐπόπτην ἐργασίας, Καλάμας.—Ἐπιταγὴ δι' ὑπόλοιπον συνδρομῆς σας ἐλήφθησαν. Ἀποστέλλομεν σχετικὴς ἀποδείξεις.

Ζαφ. Ζαζανίδην, δικηγόρον, Θεσσαλονίκην.—Ἐπιταγὴ δι' ἀνανέωσιν συνδρομῆς σας ἀπὸ 1 Μαΐου 1943 μέχρι 15 Ὀκτωβρίου 1943 ἐλήφθη. Ἀποστέλλομεν ἀπόδειξιν.

Μαρ. Χασαπογιάννην, Πρωτοδίκην, Θεσσαλονίκην.—Ἐπιταγὴ ἐλήφθη. Σὰς ἐνεγράψαμεν συνδρομὴν διὰ δύο ἐξάμηνια (15—10—42 μέχρι 1—4—43 καὶ 15—4—43 μέχρι 1—10—43, ἀπεστείλαμεν δὲ ταχυδρομικῶς ἅπαντα τὰ ἐκδοθέντα μέχρι τοῦδε τεύχη ὑπ' ἀριθ. 27—40.

Παῦλον Γεωργιάδην, βιομήχανον, Χαλκίδα.—Ἀπεστείλαμεν ὑπ' ἀριθ. 38, 39, καὶ 40 τεύχη. Ἡ καθυστέρησις ὀφείλεται εἰς ἐσφαλμένην διεύθυνσιν.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 42

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1943

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ: Μετά την απόφασιν τοῦ Ἀ. ρείου Πάγου. — Ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἐφένδρων. — Νομικὴ ἐπιστήμη καὶ δημοτικὴ γλῶσσα. Σελ. 323

ΑΡΘΡΑ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

- Ἡ οἰκονομικὴ ὄψις τοῦ ν. δ. 424/1941, ὑπὸ *Σωτηρίου Ι. Ἀγαπητῆς*, Ὑφηγητοῦ τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν. Σελ. 324
- Ἐννοια τοῦ ὅρου «ἐπιχειρήσεις» εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, ὑπὸ *Α. Παπαδημητροπούλου*, Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους. Σελ. 327
- Ἀπόλυσις μισθωτοῦ ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὑπὸ *Φραγκίσκου Α. Κοντουφᾶ*, δικηγόρου. Σελ. 328
- Ἡ ἐννοια τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ *Παύλου Ι. Παπαπαύλου*, δικηγόρου. Σελ. 329
- Ἡ παροχὴ παρὰ τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐξόδων κηδείας, ὑπὸ *Λυσάνδρου Ν. Εὐαγγελινίδου*, τοῦ Ἰδρύματος Κοινων. Ἀσφαλίσεων. Σελ. 330
- Ἐπίδομα ἀκριβείας ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου (γνωμοδότησις), ὑπὸ *Α.*

- Παπαδημητροπούλου*, Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους. Σελ. 332
- Ἀπόλυσις μισθωτῶν ἐπιτάκτων ἐπιχειρήσεων (Σχόλια δικαστικῶν ἀποφάσεων) ὑπὸ *Ἡλίας Φ. Ἡλιοῦ*, δικηγόρου. Σελ. 333
- Ἡ προθεσμία προειδοποιήσεως τοῦ ὑπαλλήλου κατὰ ν. 2112, ὑπὸ *Χ.* Σελ. 352

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ**ΑΝΕΡΓΙΑ**

- Ἐπιτάξεις ἐπιχειρήσεων ὑπὸ Ἀρχῶν Κατοχῆς καὶ ν.δ. 424/1941: Θεμεταὶ κατὰ τὸ διεθνὲς δημόσιον δίκαιον αἱ στρατιωτικαὶ ἐπιτάξεις παρὰ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς. — Ἀπόλυσις μισθωτοῦ διὰ πρᾶξεως τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς δὲν ἀκυροῦται ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941, ὑπὸ *Γ. Ζαργᾶ* Πρωτοδίκου, (Πρωτ. Ἀθηνῶν 855/1943), ὑπὸ *Φ. Τόλια*, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 527—528/1943), ὑπὸ *Χρ. Σιδεράτου*, Προέδρου Πρωτοδικῶν (Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 590/1943), ὑπὸ *Ι. Χρησιάνη*, Εἰρηνοδίκου (Εἰρηνοδίκου)

(Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

ΤΑ ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ ΤΟΥ Α' ΤΟΜΟΥ ΜΑΣ

Ἐξετυπώθη καὶ κυκλοφορεῖ τὸ πρῶτον τυπογραφικὸν 16σέλιδον τῶν εὐρετηρίων τοῦ α' τόμου τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» τῶν ἐτῶν 1941 καὶ 1942.

Τὰ εὐρετήρια συντάχθησαν μετὰ πάσης ἐπιμελείας, ὥστε νὰ εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητα καὶ χρήσιμα διὰ τὴν εὐχερῆ ἀνέυρεσιν τῆς πλειοῦς ὕλης τοῦ κλείσαντος ἤδη πρώτου τόμου τῶν ἐτῶν 1941 καὶ 1942.

Ἐντὸς τοῦ ἐρχομένου δεκαπενθημέρου θὰ κυκλοφορήσῃ τὸ δεῦτερον τυπογραφικὸν 16σέλιδον καὶ πιθανῶς καὶ τὸ τρίτον καὶ τελευταῖον, ὡς ὑπολογίζεται.

Αἱ περιστάσεις καὶ λόγῳ τῆς μικρᾶς, ἀναλόγως τῶν δαπανῶν τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου», συνδρομῆς δὲν μᾶς ἐπέτρεψαν, ὥς θὰ ἠθέλαμεν, τὴν ἀποφυγὴν τῆς ἐπιβαρύνσεως τῶν κ. κ. συνδρομητῶν διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῶν εὐρετηρίων.

Περιορίσθημεν ὁμῶς νὰ ὀρίσωμεν τὴν ἀξίαν τῶν εὐρετηρίων αὐστηρότατα εἰς τὸ κόστος τῆς ἐκτυπώσεώς των, ἐν ᾧ πάντοτε τῆς ἀρχῆς ὅτι ἡ προσπάθεια τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν ἐννοίαν ἐπιχειρήσεως, ἀλλ' ἀποτελεῖ μίαν ἰδεολογικὴν ἐκφάνσιν τῆς ἐξυπηρητήσεως τῶν σκοπῶν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Κατὰ ταῦτα τὸ κυκλοφοροῦν ἤδη πρῶτον τυπογραφικὸν 16σέλιδον παραδίδεται εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἀπὸ τοῦδε εἰς τὰ γραφεῖα μας ἀντὶ δραχ. 300.

Οἱ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν παρακαλοῦνται, διὰ τὴν ἀσφαλῆ παραλαβὴν, νὰ ἐμβάσωσι, διὰ ταχυδρομικῆς πάντοτε ἐπιταγῆς, σὺν τῇ ἀξίᾳ τοῦ κυκλοφοροῦντος ἤδη εὐρετηρίου, καὶ δραχ. 100 διὰ τὴν ἐπὶ συστάσει ἀποστολὴν.

Ὁ περιορισμένος ἀριθμὸς τῶν ἐκδοθέντων ἀντιτύπων καὶ αἱ περιστάσεις, πού διερχόμεθα, δὲν μᾶς ἐπιτρέπουν ν' ἀναλάβωμεν τὸν κίνδυνον τῆς ἀπωλείας των καὶ συνεπῶς τῆς ἀντικαταστάσεως.

Εἰς τὸ ἐπομένον ἐνδιαφέρονσα ἀρθρογραφία καὶ νομολογία.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνός

Ἑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ προπληρωτέαι: Ἐξάμηνος Δρχ. 4000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζάς, Νομικά πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 7000

Ἑμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγούμενης σελίδος)

- Πειραιῶς 44/1943* Σελ. 335
- *Ν. Δ. 424/1941 καὶ συμβάσεις ὁρισμένης χρονικῆς διαρκείας*: Οἱ περιορισμοὶ τῆς ἀπολύσεως ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 ἀφορῶσι μόνον συμβάσεις ὁριστοῦ χρονικῆς διαρκείας.—Καθορισμὸς τοῦ χρόνου πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου καὶ συνέπεια ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς συμβάσεως ὡς ὁριστοῦ χρονικῆς διαρκείας.—Ἐπαγωγὴ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἰς τὸ ν. δ. 424/1941, ὑπὸ *Ε. Μαλλοῦ-χου*, Πρωτοδίκου (*Πρωτ. Ἀθηνῶν 2076/1943*) Σελ. 339
- *Ἄκυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ ὑποχρέωσις προσφορᾶς ὑπηρεσιῶν*: Δὲν εἶναι ἀναγκαῖα, εἰς περίπτωσιν ἄκυρου, κατὰ τὸ ν. δ. 424/1941, ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὡς στοιχείου τοῦ δικαιώματος ἀποδοχῶν ἢ προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν του.—Ἐν τῇ ἀπολύσει ἐνυπάρχει ἡ δήλωσις βουλήσεως τοῦ ἐργοδότη περὶ μὴ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν, ὑπὸ *Γ. Σηνταράκου*, Εἰρηνοδίκου (*Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν 751/1943*) Σελ. 340

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- *Ἑσωτερικαὶ διακρίσεις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ προσαρμογὴ ἀποδοχῶν. Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐρμηνεῖα ὅρων*: Καθορισμὸς τῶν ὑποχρεωτικῶν κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν τραπεζιτικῶν ἰδρυμάτων, ἄνευ μεταβολῆς, κατὰ τὰ λοιπὰ, τῶν ὁρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ἐργασία προσωπικοῦ καὶ κανονισμὸς ἀποδοχῶν.—Προσωρινὴ ἀναπλήρωσις προσώπου παρέχοντος ἄλλην ὑπηρεσίαν δὲν δημιουργεῖ δικαίωμα ἀναπληρωτοῦ ἐπὶ μεγαλύτερων ἀποδοχῶν ἐκείνου, ὑπὸ *Π. Κερασιώτου*, Ἀρεοπαγίτου (*Ἀρείου Πάγου 61/1943*) Σελ. 340
- *Αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ὡς κανόνες ἀναγκαστικοῦ δικαίου*: Ἰσορροπία τῶν συμφερόντων.—Ἰσχύς τῶν ὁρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς κανόνων δικαίου ἀναγκαστικοῦ περιεχομένου.—Ἀνεπίτρεπτον παραιτήσεως.—Ἀυτεπάγγελτος ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ ἐφαρμογὴ, μετὰ πρότασιν κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης.—Ἐξαιρέσεις, ὑπὸ *Κ. Σούρλου* Ἐφέτου (*Ἐφετ. Ἀθηνῶν 487/1943*) Σελ. 341

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- *Ἐξαιρέσεις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 ἀπὸ τοῦ ἀκατασχέτου τῶν μισθῶν*: Ἡ ἀποζημιώσις τοῦ νόμου 2112 δὲν ἐμπίπτει εἰς τὰς ἀπαγορεύσεις τῆς κατασχέσεως, ἐκχωρήσεως καὶ συμψηφισμοῦ τῶν ἡμερομισθίων καὶ μισθῶν.—Χαρακτηρισμὸς τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὑπὸ *Κ. Κονιαβίτου*, Πρωτοδίκου (*Πρωτ. Ἀθηνῶν 201/1943*) Σελ. 343

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

- *Ἄκυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου*: Ζητήματα τῆς διαδικασίας τοῦ νόμου Γ^οΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως ἐργατικῶν διαφορῶν.—Μὴ ὑπαγωγὴ τῆς διαφορᾶς εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ^οΟΔ', ἐφ' ὅσον ἀμφισβητεῖται τὸ ἄκυρον καὶ παράνομον τῆς ἀπολύσεως, καὶ συνεπῶς ὑπόκειται διαφορὰ ἀπροσδιορίστου ἀξίας. Ἐκδίκασις κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν, ὑπὸ *Χ. Δινάρδου* Ἀρεοπαγίτου (*Ἀρείου Πάγου 84/1943*) Σελ. 344
- *Διαφοραὶ μεταξὺ τεχνιτῶν καὶ βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως*, ὑπὸ *Δ. Φλωράκη*, Πρωτοδίκου, Προϊσταμένου τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν (*Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν 135/1943*) Σελ. 344

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ, ΕΡΜΗ- ΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- *Παροχὴ ἱατρικῆς περίθαλψης εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους*, 22/1943 ἐγκ. Ἰδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων Σελ. 345

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

- *Περὶ ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Δημοσίων ὑπηρεσιῶν κατὰ τῆς ἀσθενείας*, ΝΟΜΟΣ 95/1943 Σελ. 347
- *Περὶ προσόντων καὶ δοκιμασίας ἐπικουρῶν θερμομαστῶν καὶ μηχανοδηγῶν αἰμαμαζῶν τῶν Σ.Ε.Κ., ΚΑΝ. ΔΙΑΤ.* Σελ. 347
- *Περὶ ἰδρύσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοῦφαντουργίας*, ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. 2238/1943 Σελ. 348

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- *Περὶ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων καπνεργατῶν ἀπὸ 1ης Μαΐου 1943*, 1678/1943 Σελ. 349
- *Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν κουρείων καὶ κομμωτηρίων διὰ τὸν μῆνα Μάιον 1943*, 15818/1943 Σελ. 350
- *Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν κουρείων, κομμωτηρίων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Προαστείων διὰ τὸν μῆνα Μάιον 1943*, 14865/1943 Σελ. 350
- *Περὶ διευκρινίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 1535/1943 ἀποφάσεως Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας*, 16261/1943 Σελ. 350
- *Περὶ καθορισμοῦ κομίστρων μεταφορῶν δι' αὐτοκινήτων*, 11614/1943 Σελ. 351
- *Περὶ αὐξήσεως μηνιαίας εἰσφορᾶς μισθωτῶν πρὸς ἐνίσχυσιν Ἐργατοῦπαλληλικῶν Ὄργανισμῶν*, 16320/1943 Σελ. 351
- *Περὶ καθορισμοῦ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων μυλεργατῶν*, 17090/1943 Σελ. 351
- *Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικῶ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων*, 953/1943 Σελ. 351

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΣ

Μετά την απόφασιν του 'Αρείου Πάγου

Εἰς τὸ τελευταῖον αὐτὸ δεκαπενθήμερον παρενέπεσε μία ἐξόχως σημαντικὴ, διὰ τὰ πρακτικὰ ἀποτελέσματα της, ἀπόφασιν τοῦ 'Αρείου Πάγου, ἡ 84/1943, ποὺ δημοσιεύεται εἰς τὸ παρὸν τεύχος.

Ἀφορᾷ τὸ γνωστὸν θέμα τῆς ἀνομοιότητος τοῦ Εἰρηνοδικείου, πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ' 304'.

Δὲν εἶναι φυσικὰ τῆς παρούσης στήλης νὰ σχολιασθῇ ἡ λύσις, ποὺ προεκρίθη ἀπὸ τὸν 'Αρειὸν Πάγον, στερεὰ προσηλωμένον εἰς τὰ νομοθετικὰ χεῖμενα.

Ἐκεῖνο, ποὺ ἐνδιαφέρει κατὰ τὴν ὥραν αὐτὴν, εἶναι τὸ πρακτικὸν ἀποτέλεσμα ν' ἀποστερηθῇ ὁ μισθωτὸς τῶν δικονομικῶν μέσων, ποὺ ἐπιβάλλονται ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν δικαιωμάτων του καὶ τῆς οἰκονομικῆς θέσεώς του.

Ἡ «**Επιθεώρησις 'Εργατικοῦ Δικαίου**», διερμηνεύουσα τὸ κοινὸν αἰσθημα, ἀποτείνεται εἰς τὸν νομοθέτην καὶ θέλει νὰ πιστεύῃ, ὅτι ταχύτερα θὰ ἐκδηλωθῇ ἡ ἐπέμβασίς του, ὥστε νὰ λυθοῦν νομοθετικῶς ὅλα αὐτὰ τὰ δικονομικὰ ζητήματα, ποὺ ἐνεφανίσθησαν εἰς τὴν πράξιν, πρὸς τὸ συμφέρον πάντοτε τοῦ μισθωτοῦ, ποὺ δὲν ἔμπορεῖ, κατὰ πᾶσαν γνώμην, νὰ ἐμπλέκεται, οἰκονομικῶς δυστυχῆς, εἰς τὸν πολυποικίλον μηχανισμόν τῆς τακτικῆς διαδικασίας τοῦ Πρωτοδικείου.

Ἡ πρόσφατος ἀπόφασιν τοῦ 'Αρείου Πάγου ἐνεφάνισεν ἤδη δεύτατον τὸ πρόβλημα τῆς δικονομικῆς προστασίας τοῦ μισθωτοῦ, ποὺ ἔχει τεθῇ ὑπὸ λύσιν, καὶ ὅτι αὐτὴν τὴν ὥραν προέχει εἶναι ἡ ταχύτερα, ἡ ἁμεσος, κατὰ τὸ δυνατόν, νομοθετικὴ ρύθμισις.

Τὸ συμφέρον τοῦ μισθωτοῦ καὶ κατὰ συνάρτησιν τὸ συμφέρον τῆς κοινωνικῆς ὁλότητος δικαιολογεῖ κάθε σπουδὴν.

Ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἐφένδρων

Καθὼς εἶναι γνωστόν, τὸ ν. δ. 1336/1942 παρέτεινε τὴν προθεσμίαν υποχρεωτικῆς διατηρήσεως εἰς τὰς θέσεις των τῶν ἐφένδρων τοῦ πολέμου 1940—41 ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἔτος, ὥστε ἡ προστασία νὰ ἐκτείνεται ἐπὶ δύο ἔτη ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας των.

Τὸ ἐν λόγω ν. δ. παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας νὰ παρατείνῃ τὴν προθεσμίαν καὶ περαιτέρω ἐπὶ δύο εἰσέτι ἔξάμηνα, δι' ἀποφάσεώς του δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Καθόσον γνωρίζομεν σχετικὴ ἀπόφασιν ἐξεδόθη καὶ ἀπεστάλη πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀνεξαρτήτως τῶν ἀντιλήψεων, ποὺ ἐκράτησαν, ὁσον ἀφορᾷ τὴν ἀνάγκην τῆς χρήσεως ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας τοῦ δικαιώματός του ἐκ τοῦ νόμου νὰ παρατείνῃ τὴν προθεσμίαν, ἐκεῖνο ποὺ καθ'

ἡμᾶς ἐπιβάλλεται, παραλλήλως, εἶναι νὰ ρυθμισθῇ ἡ ἐκ τοῦ νόμου 3514 ἀποζημίωσις τοῦ ἐφένδρου ποὺ ἀπολύεται ἀδικαιολογήτως, με ἀποδοχὰς συγχρόνους τῆς ἀπολύσεως.

Ἄλλως δὲν ἀποτελεῖ φυσικὰ ἀξίαν λόγου προστασίαν ἡ παροχὴ εἰς τὸν ἐφένδρον ἀποζημιώσεως ἐκ προπολεμικῶν ἀποδοχῶν ἐξ μηνῶν, ποὺ δὲν εἶναι σήμερον, κατὰ μέσον ὅρον, οὔτε τὸ 1/5 τῶν σημερινῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ.

Θὰ χρειασθῇ βεβαίως νὰ γίνῃ σχετικὸς νόμος. Ἀς γίνῃ λοιπὸν ὁ νόμος τὸ ταχύτερον.

Νομικὴ ἐπιστήμη καὶ δημοτικὴ γλῶσσα

Ἡ καθιέρωσις τῆς δημοτικῆς καὶ εἰς τὴν νομικὴν ἐπιστήμην, εἴτε τὸ θέλομεν, εἴτε ὄχι, θὰ γίνῃ εἰς τὸ μέλλον ὁπωσδήποτε, κάτω ἀπὸ τὴν πίεσιν τοῦ δημοσίου αἰσθημάτος καὶ τῶν ἰδεολογικῶν ρευμάτων τῆς ἐποχῆς ποὺ ἔρχεται, με ἔντονον χαρακτηριστικὸν τὴν δημιουργίαν νέων ἀξιών.

Ἡ δημοτικὴ γλῶσσα, τὸ θαυμάσιον αὐτὸ γλωσσικὸν ὄργανον, ποὺ ὑπῆρξεν ἱκανὸν ν' ἀναβιβάσῃ τὸ λαϊκὸν αἶσθημα κατὰ τοὺς νεωτέρους καιροὺς, με τὴν καλὴν χρησιμοποίησιν εἰς τὴν λογοτεχνίαν, δὲν ἔμπορεῖ σοβαρῶς νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι εἶναι ἀκατάλληλον νὰ ἐκφράσῃ τὰ διανοήματα τῆς νομικῆς ἐπιστήμης.

Ἀντιθέτως μάλιστα ἡ νομικὴ ἐπιστήμη, ποὺ ἔχει στενὴν σχέσιν με τὴν κοινωνικὴν ζωὴν, ἀφοῦ ἐπεξεργάζεται τὸ δίκαιον, ποὺ κανονίζει τὴν βίωσιν τῶν κοινωνικῶν μελῶν, εἶναι ἀναμφιβόλως ἓνας τομεὺς, ὅπου ἡ δημοτικὴ γλῶσσα, τὸ ἐκφραστικὸν αὐτὸ ὄργανον τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου σχεδόν, ἔμπορεῖ καὶ πρέπει νὰ μᾶς δώσῃ ὠρίμους καρπούς: Νὰ μάθῃ ὁ κόσμος, ὡς κοινωνικὸν σύνολον ποὺ διαλογίζεται καὶ ἐπιβάλλει αὐτὸς τὴν θέλησιν τοῦ νόμου, ὅτι ἡ νομικὴ ἐπιστήμη εἶναι ἀληθινὰ ἓνας παλμὸς τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, τὸ θετὸν δίκαιον, δὲν εἶναι σύμπλεγμα ἀκατανόητων διὰ τὴν μάζαν τοῦ λαοῦ ἐκφράσεων, νὰ γίνῃ τὸ δίκαιον, καθὼς πρέπει, ἀληθινὸν κτῆμα τοῦ λαοῦ.

Δὲν ἔμπορεῖ, ἐπομένως, νὰ μᾶς ἀφήσῃ ἀδιαφόρους ἡ πρόσφατος, κίνησις νομικῶν ν' ἀρχίσῃ ἡ ἀνάλογος προσπάθεια, ὡς προετοιμασία τῆς αὐριανῆς γενικῆς στροφῆς τῆς νομικῆς ἐπιστήμης πρὸς τὸ νέον γλωσσικὸν τοῦ ὄργανον, νέον δι' αὐτὴν, ἐνῶ θὰ ἔπρεπε, κατὰ τὴν ἀντίληψίν μας, νὰ εἶχε ἀπὸ καιροῦ καὶ ἀπὸ τὴν νομικὴν ἐπιστήμην χρησιμοποιοιθῇ.

Ἡ «**Επιθεώρησις 'Εργατικοῦ Δικαίου**» ὄργανον αὐτὴ ἐνὸς δικαίου, ποὺ ἐπηρεάζουν βαθύτατα αἱ ἐξελίξεις, φρονεῖ, ὅτι δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐμποδίσῃ, τὸ καθ' ἑαυτήν, νὰ ἐκδηλωθῇ καὶ εἰς τὰς στήλας τῆς ἡ ἐν λόγω προσπάθεια.

Ἀφήνῃ εἰς τοὺς συνεργάτας της, ποὺ τὴν τιμοῦν με τὴν πολύτιμον συνεργασίαν των, ἐλευθερίαν νὰ χρησιμοποιοῦσιν τὸ ἀνάλογον γλωσσικὸν ὄργανον, ἀπηλλαγμένον φυσικὰ—εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς χρησιμοποίησεως τῆς δημοτικῆς γλώσσης—τῶν ἀκροτήτων ἐκείνων, ποὺ ὄχι μόνον ἀντιβαίνουν εἰς τὴν ἐννοίαν τῆς ὀρθτῆς δημοτικῆς γλώσσης, ἀλλὰ καὶ δὲν εἶναι ἀπὸ τὸ δημόσιον αἶσθημα ἀνεκτά.

ΑΡΘΡΑ. ΜΕΛΕΤΑΙ. ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΟΨΙΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ. ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ 424/1941

Τοῦ κ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ Ι. ΑΓΑΠΗΤΙΔΗ, Ὑφηγητοῦ
τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας εἰς τὸ Πανεπ. Ἀθηνῶν

1. Ὁ πόλεμος ἐπηρεάζει τὴν ἀπασχόλησιν καὶ τὴν ἀμοιβὴν τῶν μισθωτῶν κατ' ἀνόμοιον τρόπον εἰς τὰ διάφορα Κράτη (!). Εἰς τὰς χώρας, αἱ ὁποῖαι εἶναι πλούσιαι εἰς πρῶτας ὑλας καὶ κεφάλαια, ὁ ἐκ τῆς προπαρασκευῆς καὶ τῆς διεξαγωγῆς τοῦ πολέμου προκαλούμενος παραγωγικὸς ὀργασμὸς καὶ ἰδίᾳ ὁ βιομηχανικὸς ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αὐξήσιν τῆς ζητήσεως ἐργατικῶν χειρῶν καὶ τὴν ὑψώσιν τῆς στάθμης τῶν μισθῶν. Εἰς τὴν ὑψημένην ζήτησιν ἐργατικῆς δυνάμεως ἀπαντᾷ λόγω τῆς ἐπιστρατεύσεως ἡλαττωμένη τῆς συνήθους προσφορά, καὶ ἔνεκα τούτου ἀνέρχεται τὸ ἐπιπλέον τῆς ἀμοιβῆς ὅχι μόνον ὀνομαστικῶς, ἀλλὰ πραγματικῶς. Ἀντιθέτως, εἰς τὰ Κράτη, ὅπου ὁ φυσικὸς πλοῦτος εἶναι περιωρισμένος καὶ ἡ κίνησις τῶν κεφαλαίων δυσμενής, αἱ πολεμικαὶ ἀνωμαλῖαι (ἀπαγορεύσεις ἐξαγωγῆς ὑλῶν, ἀποκλεισμοὶ ἐμπολέμων, συγκοινωνιακαὶ δυσχέρειαι κλπ.) μειώνουν τὴν παραγωγικὴν δραστηριότητα ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ ὅγκου τῆς ἀπασχολήσεως καὶ τῆς πραγματικῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας. Εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν χωρῶν ὑπάγεται ἀναμφιβόλως ἡ Ἑλλάς.

2. Ἡ ἐλληνικὴ οἰκονομία ἡσθάνθη τὸν ἀντίκτυπον τοῦ πολέμου ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ἐκρήξεώς του μακρὰν τῶν ἐδαφῶν τῆς χώρας. Ἡ προεξοφληθεῖσα μείωσις τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν, λόγω τῶν μικρῶν ἀποθεμάτων εἰς ὑλας (πρώτας, βοηθητικὰς καὶ κινητηρίους), ὥθησε πολλὰς βιομηχανίας εἰς ἀθρόας ἀπολύσεις ἐργατοτεχνιτῶν. Τὸ Κράτος ἀνεγνώρισε δεόντως τὰς πραγματικὰς δυσχερείας τῶν ἐπιχειρήσεων, προβλέψαν ὅτι καὶ ὅσαι βιομηχαναὶ ἢ ἄλλαι οἰκονομικαὶ μονάδες διέθετον ἐπαρκεστέρως ὑλας ἢ εἶχον σταθερότερον κύκλον ἐργασιῶν, θάττον ἢ βράδιον θὰ ἠναγκάζοντο εἰς λήψιν ὁμοίων μέτρων. Ἐπενέβη λοιπὸν ἀμέσως καὶ διὰ τοῦ Α. Ν. 2000/1939 εἰσήγαγε τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, διατάξαν καὶ τὴν ἐπαναφορὰν τῶν ἀπολυθέντων. Τὸ σύστημα τοῦτο, ἐφαρμοζόμενον κατόπιν ἐιδικῆς διοικητικῆς ἀδείας, συνίσταται εἰς τὴν διανομὴν τοῦ ἀπομένοντος ὅγκου ἐργασίας μεταξὺ ὄλων τῶν μισθωτῶν τῆς οἰκονομικῆς μονάδος. Ἡ περιωρισμένη ποσότης ἐργασίας ἀντὶ τῆς ἀπασχολῆς πλήρως μικρὸν σχετικῶς ἀριθμὸν προσώπων—τμήμα τοῦ προσωπικοῦ—ἐθεωρήθη κοινωνικῶς σκοπιμώτερον νὰ κατανέμεται καὶ νὰ τροφοδοτῇ τὸ σύνολον τοῦ προσωπικοῦ, ἐκάστου μισθωτοῦ ἀπασχολουμένου ἐπὶ βραχύτερον χρόνον (ὀλιγωτέρας ὥρας καθ' ἡμέραν ἢ ὀλιγωτέρας ἡμέ-

ρας καθ' ἑβδομάδα). Δὲν ἐπεβαρύνθησαν ὁμῶς ὑλικῶς αἱ ἐπιχειρήσεις, διότι ὠρίσθη, ὅτι εἰς τὴν περικοπὴν τοῦ χρόνου ἐργασίας ἀντιστοιχεῖ ἀνάλογος περικοπὴ τῆς ἀμοιβῆς. Τὸ βάρος συνεπῶς ἐπέπεσεν εἰς τὴν τάξιν τῶν μισθωτῶν, ἀφοῦ ὁ νόμος δὲν ἐξασφάλιζε συνολικὸν ἐργατικὸν εἰσόδημα ἀνώτερον κατ' ἀρχὴν ἐκείνου, τὸ ὁποῖον θὰ ἐλαμβάνετο ἄνευ τῆς εἰδικῆς νομοθετικῆς ρυθμίσεως. Ἡ γενίκευσις τῆς μερικῆς ἀπασχολήσεως ὠφέλησε μὲν ἐκείνους, οἵτινες θὰ ἀπελύοντο, ἀλλ' ἐζημίωσεν ὅσους θὰ εἶχον, ἄνευ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος, πλήρη ἀπασχόλησιν. Ἐθεσπίσθη οὐσιαστικῶς ἡ ὑποχρεωτικὴ καὶ διευθυνομένη ἀλληλεγγύη τῶν μισθωτῶν (!).

Τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα 424/1941, τὸ ὁποῖον ἐτροποποίησε τὸν Α. Ν. 2000/1939, διετήρησε μὲν τὴν δυνατότητα ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἀλλ' ἠκολούθησε κατὰ βάσιν (ἄρθρον 9) ἀντίθετον ἀρχήν. Δὲν μεριμνᾷ ὑπὲρ μιᾶς ὁμάδος μισθωτῶν ἐπὶ ζημίᾳ ἄλλης, ἀλλ' ἐπεκτείνει τὴν προστασίαν του εἰς τὸ σύνολον τῶν μισθωτῶν καὶ μεταφέρει τὰ βάρη εἰς τὴν ἐπιχείρησιν. Ἀντὶ νὰ νομιμοποιῇ τὴν μείωσιν τοῦ συνολικοῦ εἰσοδήματος τῶν μισθωτῶν, ζητεῖ νὰ τὴν ἀποτρέψῃ καὶ, ἀντὶ νὰ προστρέχῃ εἰς τὴν ἐργατικὴν ἀλληλεγγύην, ἀποτείνεται εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀλληλεγγύην, ὑποχρεοῦν τὰς ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον δύνανται, νὰ μισθοδοτοῦν τὸ προσωπικὸν των, ἀσχετῶς ἀπασχολήσεως.

3. Τὸν νομοθέτην (ἀμφοτέρων τῶν νόμων) ἐνδιαφέρει ἡ οἰκονομικὴ μονάς—ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις (!)—ὑπὸ τὴν ἀντικειμενικὴν τῆς ὄψιν. Αἱ μεταβολαὶ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐπιχειρηματίου, τὰς ὁποίας προκαλοῦν ἡ καθολικὴ καὶ ἡ εἰδικὴ διαδοχὴ ἢ αἱ περιπλοκαί, τὰς ὁποίας δημιουργοῦν αἱ συγχωνεύσεις, αἱ διακλαδώσεις καὶ αἱ μετατροπαὶ (ἐταιρικοὶ τύποι κλπ.) δὲν ἀσκοῦν ἐπηρεασμὸν τινα. Ἀρκεῖ ἡ ὑπόστασις τοῦ συγκεκριμένου οἰκονομικοῦ συγκροτήματος, διὰ νὰ συναχθῇ ἡ ὑπαρξίς τῆς οἰκονομικῆς μονάδος. Μόνον δὲ μετὰ τὴν διαπίστωσιν ταύτην θὰ ἐρευνηθῇ τὸ πρόσωπον τοῦ ἐπιχειρηματίου, ὅστις διὰ τῆς ἀναλήψεως τῆς ἐπιχειρήσεως ὑπέχει καὶ τὰς ἐκ τῶν ἐργατικῶν νόμων ὑποχρεώσεις.

Διὰ τοῦ Ν. Δ. 424/1941 ἄρθρ. 9 θεσπίζεται

(1) Ἐπὶ τῶν διαταραχῶν, τὰς ὁποίας προκαλεῖ ὁ πόλεμος εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς ἐργασίας, βλέπε Σ. Ἀγαπητιδῆ: Ἡ ἐπίδρασις τοῦ πολέμου ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, εἰς Ἐπιθεώρησιν Κοινωνικῆς καὶ Δημοσίας Οἰκονομικῆς, 1940 τεύχος 1ον σελ. 92—96.

(2) Ἀνάλυσιν τοῦ Α. Ν. 2000/1939 καὶ τῶν κοινωνικοοικονομικῶν του συνεπειῶν περιλαμβάνει ὁ Γ. Ζάβρας εἰς τὸ ἔργον του, Ἀνεργία καὶ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία. Ἀθῆναι 1940 σ. 225—313.

(3) Ἐπὶ τῆς διακρίσεως ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως ὅρα Γ. Τρέμη: Ἡ ἐννοία τοῦ ἐργοδότη, τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ. Ἀθῆναι 1931 σ. 18.

ὕποχρέωσις διατηρήσεως τοῦ προσωπικοῦ καὶ μόνον ἂν ἀποδειχθῇ ἀρμοδίως ἀδυναμία συνεχίσεως τῶν ἐργασιῶν δύναται νὰ χορηγηθῇ ἀδεία ἀπολύσεως (ὅπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ μετὰ σύμφωνον γνώμην ἐιδικῆς Ἐπιτροπῆς) ὁλοκλήρου ἢ τμήματος τοῦ ἐργατοῦπαλληλικοῦ προσωπικοῦ. Ἐνδιαφέρει ὅθεν νὰ ἴδωμεν ποία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς σχετικῆς διατάξεως τοῦ νόμου.

4. Ἡ ἀδυναμία, τὴν ὁποίαν καλεῖται ἡ διοικήσις νὰ κρίνῃ, πρέπει νὰ εἶναι πραγματική (*). Δὲν ἀρκεῖται δηλ. ὁ νόμος εἰς τὴν ὑποκειμενικὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἐπιχειρηματιοῦ. Ἐὰν οὗτος φρονεῖ, ἔστω καὶ καλῶς τῇ πίστει, ὅτι εἶναι διὰ λόγους ἀτομικοῦς, οἰκονομικοῦς κλπ. συμφερότερον νὰ διαλύσῃ τὴν ἐπιχειρήσιν του ἢ νὰ διακόψῃ τὴν λειτουργίαν της ἢ νὰ μειώσῃ τὸν ρυθμὸν τῶν ἐργασιῶν της, ἀπολύων ὁλόκληρον τὸ πρόσωπικόν του ἢ μέρος αὐτοῦ, δὲν δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο κατὰ βούλησιν. Βεβαίως ἡ διοίκησις δὲν δύναται νὰ τὸν ὑποχρεώσῃ θετικῶς εἰς τὴν συνέχισιν τῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεώς του, ἀλλὰ δικαιούται, ἐκτιμῶσα τὰς ἀντικειμενικὰς δυνατότητας, νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν αὐτάς καὶ νὰ ἀρνήθῃ τὴν ὑπαρξίν «πραγματικῆς ἀδυναμίας». Ἀφῆρθέη οὕτω ἀπὸ τὸν ἡγέτην τῆς οἰκονομίας—τὸ ἄτομον—σημαντικὸν ποσοστὸν τῆς ἐλευθερίας του, ἀφοῦ ἐξωτερικὸς παράγων—τὸ Κράτος—τὸν ἀποστερεῖ τοῦ δικαιώματος τῆς ὑποκειμενικῆς ἐκτίμησης τῶν πραγματικῶν δεδομένων διὰ τὴν ἐπιχειρηματικὴν του δράσιν. Δὲν ὑπεχρεώθη ἐν τούτοις καὶ θετικῶς εἰς τὴν συνέχισιν ὀρισμένου εἰδους ἢ ὀρισμένου ρυθμοῦ παραγωγικῆς δραστηριότητος. Ἄν καὶ τοῦτο συνέβαινεν ἡ ὑπόστασις τοῦ ἀτόμου ὡς οἰκονομικοῦ ἡγέτου θὰ ἦτο ἔτι μᾶλλον μειωμένη. Εἰς τὴν πραγματικότητα ὅμως, διὰ τῆς θεσπιζομένης ὑποχρεώσεως τῆς διατηρήσεως ἀμειβομένου προσωπικοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκτιμήσεων τῆς διοικήσεως ὡς πρὸς τὰς δυνατότητας τῆς οἰκονομικῆς μονάδος, ἐμμέσως ἀναγκάζεται ὁ ἐπιχειρηματίας εἰς τὴν συνέχισιν τῆς παραγωγικῆς του δραστηριότητος (*).

5. Ἐτι περαιτέρω, ἡ διοίκησις κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν πραγματικῶν δυνατοτήτων δικαιούται νὰ στηρίχῃ καὶ εἰς τὰς ἱκανότητας παραγωγῆς, τὰς ὁποίας ἐμφανίζει ἡ κρινομένη οἰκονομικὴ μονάς. Οὕτω, ἐὰν λόγῳ ἑλλείψεως τῶν συνήθων ὑλῶν παρακωλύεται ἡ παραγωγή τῆς ἐπιχειρήσεως, εἶναι ὅμως ἐφικτὴ ἡ χρησιμοποίησις ἐτέρων ὑλῶν πρὸς παρασκευὴν ὑποκαταστάτων ἢ ἄλλων εἰδῶν, δυναμένων νὰ ἀπορροφηθοῦν ὑπὸ τῆς καταναλώσεως, ἢ στᾶθ-μῖσις τῶν δυνατοτήτων πρέπει νὰ ἐκταθῇ μέχρι καὶ τοῦ σημείου τούτου καὶ ἡ διοίκησις νὰ προ-

βάλλῃ ἄρνησιν χορηγήσεως ἀδείας πρὸς ἀπόλυσιν (*). Καὶ ἐνταῦθα, ὅπως καὶ εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν, εἶναι προφανές, ὅτι δὲν θὰ διαταχθῇ ἡ θέσις εἰς λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως μὲ τὸν κριθέντα ὡς ἀρμόζοντα εἰς τὰς περιστάσεις προσανατολισμόν. Ἀπλῶς ἡ εὐχέρεια τῆς προσαρμογῆς βαρύνει διὰ τὴν μὴ χορήγησιν τῆς αἰτουμένης ἀδείας πρὸς ἀπόλυσιν λόγῳ ἑλλείψεως τῶν συνήθων πρώτων καὶ κινητηρίων ὑλῶν.

6. Ἡ ἀδυναμία πρέπει νὰ κριθῇ ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὅλην σύνθεσιν καὶ ἐξέλξιν τῆς οἰκονομικῆς μονάδος. Ἡ ὕφαισις τῶν ἐργασιῶν ἢ καὶ ἡ διακοπὴ τῶν εἰς ἕνα ὀρισμένον τόπον—ἐπὶ ἐπιχειρήσεων ἐκτεινομένων εἰς πλείονα σημεία—ἢ εἰς ὀρισμένον παραγωγικὸν τομέα—ἐπὶ καθέτου ἢ ὀριζοντίου ὁργανώσεως—ἢ ἐπὶ χρονικόν τι διάστημα δὲν ἀρκεῖ διὰ τὴν παροχὴν ἀδείας πρὸς ἀπόλυσιν. Οὕτω, ἐὰν ὑποκαταστήματι τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκλονίσθῃ ἡ διέκοψις τὰς ἐργασίας του ἢ ἐὰν ὀρισμένος κλάδος αὐτῆς ὑπέστη κρίσιν, δὲν θὰ παρασχεθῇ ἡ ἀδεία πρὸς ἀπόλυσιν οὐδὲ τμήματος τοῦ προσωπικοῦ, ἂν κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ ἐπιχείρησις ἐμφανίζῃ εὐρωστίαν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει παρέχεται μόνον δυνατότης μεταθέσεως ἢ μετατάξεως τῶν παραμεινάντων ἄνευ ἀπασχολήσεως μισθωτῶν. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἡ ὕφαισις ἢ ἡ κρίσις ἐπῆλθεν εἰς τὸ ὅλον συγκρότημα τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ διεκόπη πλήρως ἡ λειτουργία της, ἢ διοικήσις, πρὶν ἢ ἀποφανθῇ, δέον νὰ ἐρευνήσῃ τὰ αἷτια τῆς διακοπῆς, τὴν πιθανολογουμένην διάρκειαν καὶ τὰ πραγματικὰ δεδομένα διὰ τὴν μελλοντικὴν παραγωγικὴν δραστηριότητα. Ἡ προσωρινὴ διακοπὴ πάντως δὲν δικαιολογεῖ μόνον τὴν παροχὴν ἀδείας πρὸς ἀπόλυσιν. Τέλος καὶ ἐπὶ διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπαιτεῖται ἡ ἀδεία τῆς διοικήσεως διὰ τὴν ἀπόλυσιν (*). Ὁ ἐπιχειρηματίας, ὡς καὶ πᾶς ἰδιοκτήτης, τείνει σήμερον νὰ θεωρῇται ὅτι ἄσκει ἐξουσίαν πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ συνόλου (κοινωνικὸν λειτουργήμα) καὶ ὡς ἐκ τούτου, ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ συνόλου, τὸ Κράτος, δικαιούται νὰ ἐλέγῃ καὶ νὰ κατευθύνῃ τὴν ἄσκησιν της (*).

7. Διὰ τὴν χορήγησιν ἀδείας πρὸς ἀπόλυσιν ὁ νόμος εἶναι πλέον αὐστηρὸς ἢ ὅσον ἐκ πρώτης ὀψεως φαίνεται. Ὡς συνάγεται ἐκ τῆς δοθείσης ἐπισήμου ἐρμηνείας, δὲν ἀρκεῖ διὰ τὴν παροχὴν τῆς ἀδείας ἡ πραγματικὴ ἀδυναμία πρὸς ἐξακολουθήσιν τῆς λειτουργίας τῆς οἰκονομικῆς μονάδος. Ἐξετάζονται ὅχι μόνον αἱ παραγωγικαὶ δυνατότητες τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλὰ καὶ ἡ συναλλακτικὴ αὐτῆς ἱκανότης

(3) Ἰδὲ αἰτιολογικὸν γνωμοδοτήσεως Ἐπιτροπῆς ἄρθρου 9 ὑπ' ἀριθμ. 12]1941 εἰς Ἐπιθ. Ἐργατικὸν Δίκαιον 1942 σ. 299. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἔχει διαμορφώσει διὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς πραγματικῆς νομολογίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἐστηρίχθησαν καὶ νεώτεροι νόμοι, ὡς τὸ Ν. Δ. 1085]1942 καὶ τὸ Ν. Δ. 2140]1943.

Ἡ Ἐπιτροπὴ, διὰ τὴν ἀποφανθῇ, ἔρευνᾷ ποικίλα στοιχεῖα ἀφορῶντα τὴν πορείαν τῶν ἐργασιῶν, τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τὴν ἀπασχόλησιν τοῦ προσωπικοῦ (ἄρθρ. 5 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθμ. 35291]1941).

(4) Ἰδὲ *Διτσερόπουλον* ἐνθ' ἄνωτ. σ. 42 καὶ Πρ. Ἀθ. 785]1942 (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. σ. 881) Πρ. Ἀθ. 5119]1942 (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. σ. 920).

(5) Ἰδὲ *Ἀ. Σβάλλου*: Ἡ ἰδιοκτησία κατὰ τὰ συντάγματα τῆς τελευταίας εἰκοσαετίας (1919—1939) εἰς Ἀρχεῖον Ἰδιωτικοῦ Δικαίου 1942 σ. 12.

(1) Ἐπὶ τῆς νομικῆς φύσεως τῆς «πραγματικῆς ἀδυναμίας» βλέπε *Α. Διτσεροπούλου*: Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424]1941. Ἀθῆναι 1942 σ. 28 κ. ε. Ἡ ἀδυναμία δύναται νὰ προέρχεται ἐκ λόγων φυσικῶν (π. χ. πυρκαϊά), νομικῶν (ἀπαγόρευσις λειτουργίας, ἐπίταξις), οἰκονομικῶν (ἐκμηδένισις περιουσίας) ἢ τεχνικῶν (ἀθεράπευτος βλάβη μηχανῶν, ἑλλείψεις ὑλῶν ἢ κινητηρίου δυνάμεως). Ἰδὲ *Χ. Ἀγαλλόπουλον* εἰς «Ἐργατικὸν Δίκαιον» 1, σ. 61 σημ. 41.

(2) Ὅρα καὶ *Σ. Ἀγαπητίδης*: Αἱ ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν νέαι ἐγγυήσεις τοῦ Ν. Δ. 424]1941, εἰς «Ἐργατικὸν Δίκαιον» 1, σ. 94.

καὶ τέλος ἡ οἰκονομικὴ αὐτῆς εὐχέρεια.⁽¹⁾ Δὲν φθάνει π. χ. ἡ διαπίστωσις τῆς στασιμότητος τῶν ἐργασιῶν μιᾶς βιομηχανίας, ἀλλ' ἐρευνᾶται ἡ ἐμπορικὴ αὐτῆς θέσις (ὑπάρξεις ἐτοίμων προϊόντων) καὶ ἡ περιουσιακὴ αὐτῆς θέσις (μέγεθος καὶ σύνθεσις περιουσίας). Αὐτὸ εἶναι τὸ ἀληθὲς νόημα τῆς «πραγματικῆς ἀδυναμίας» τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. Δ. 424/1941, ὡς διεσαφηνίσαι τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ν. Δ. 1085/1942, τὸ ὁποῖον ἀναγράφει ὅτι «διὰ τοῦ ὅρου πραγματικῆς ἀδυναμίας δηλοῦται οὐ μόνον ἡ ἔλλειψις πρώτων ἢ βοηθητικῶν καὶ δυναμικῶν ὑλῶν ἢ κινητηρίων δυνάμεως πρὸς διεξαγωγὴν τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἔλλειψις διαθεσίμων ἐνδιαμέσων ἢ ἐτοίμων προϊόντων ἢ ἐμπορευμάτων πρὸς ἐξακολουθήσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς καὶ ταῦτα ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν οἰκονομικὴν εὐχέρειαν αὐτῆς τὴν προκύπτουσιν ἐκ τῶν περιουσιακῶν τῆς στοιχείων καὶ τῶν ἐν γένει διαθεσίμων αὐτῆς ρευστῶν ἢ ρευστοποιησίμων κεφαλαίων».

Τὸ πνεῦμα, ὅθεν, τοῦ νόμου εἶναι νὰ ἐξετασθῶν ὄχι μόνον αἱ πραγματικαὶ δυνατότητες πρὸς ἐξακολουθήσιν τῆς παραγωγικῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλὰ καὶ αἱ πραγματικαὶ δυνατότητες πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν τρεχουσῶν ὑποχρεώσεων, ἐν αἷς καὶ ἡ καταβολὴ τῶν μισθῶν τὸν ζητούμενον ν' ἀπολυθῇ προσωπικοῦ, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ἀπειληθῇ ἡ εὐστάθεια τῆς ἐπιχειρήσεως⁽²⁾.

Κατὰ τὴν ἔρευναν τῶν οἰκονομικῶν δεδομένων τῆς ἐπιχειρήσεως θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ σημερινὴ ἀξία καὶ ρευστότης τῶν περιουσιακῶν στοιχείων καὶ δὲν θὰ ἐξετασθῶν καὶ οἱ λόγοι τῆς τυχόν ἐπελθούσης μεγάλης μεταβολῆς. Οὕτω, ἂν ὠρισμένα στοιχεῖα, ὡς τὰ χρεώγραφα ἢ τὰ ἔτοιμα προϊόντα, λόγω τῆς ὑποτιμῆσεως τοῦ νομίσματος ἢ τῆς σπάνιότητος τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὑπερτιμῆθῃσαν ὑπερβολικῶς, θὰ ἀποτελέσουν εὐμενὴ βᾶσιν ὑπολογισμοῦ διὰ τοὺς μισθωτοὺς. Τοῦτο ἀποκτᾷ ἰδιαιτέραν σημασίαν, ἂν σκεφθῶμεν, ὅτι ὁ ρυθμὸς τῆς ἀνόδου τῶν μισθῶν εἶναι αἰσθητῶς βραδύτερος τοῦ ρυθμοῦ ἀνατιμῆσεως τῶν ἀγαθῶν, γηγονὸς ὅπερ σημαίνει ἠδὲξημένην δυνατότητα τῆς ἐπιχειρήσεως διὰ τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν.

8. Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων προκύπτει, ὅτι ὁ ἔλθον νομοθέτης, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του νὰ προστατεύσῃ τὸ ἔμψυχον ὕλικόν τῶν ἐπιχειρήσεων, προέβη εἰς τὴν λήψιν ριζικῶν μέτρων, ἥτοι:

α) ὑπεχρέωσεν ἐμμέσως τὰς ἐπιχειρήσεις εἰς τὴν πάσῃ θυσίᾳ ἐξακολουθήσιν τῆς λειτουργίας των, ἔστω καὶ διὰ προσαρμογῆς των πρὸς τὰς διαμορφωθείσας νέας συνθήκας. Εἰς τὴν δύσκολον πολεμικὴν ἐποχὴν ἐθεωρήθη, ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον οἱ φορεῖς τῶν οἰκονομικῶν μονάδων νὰ μὴ καταβάλλουν τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς προσπαθείας των διὰ τὴν αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν ἀπασχόλησιν τοῦ προσωπικοῦ των.

β) Ἐπεβάρυνε τὰς ἐπιχειρήσεις μὲ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ προσωπικοῦ των καὶ ὅταν ἀκόμη, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἡ δυνατότης συνεχίσεως τῆς λειτουργίας των, ἔχουν διαθέσιμα ἱκανὰ νὰ παράσχουν σχετικὴν ἱκανοποίησιν εἰς ἐκεί-

νους, οἱ ὁποῖοι εὐρέθησαν ἔχοντες συνδεδεμένην τὴν τύχην των μετ' αὐτῶν. Ἐκρίθη δηλ. ὅτι ἡ προηγηθεῖσα τῆς προστασίας συμβολὴ τῶν μισθῶν εἰς τὴν παραγωγὴν θεμελιώνει δικαίωματα ἐναντὶ τῆς οἰκονομικῆς μονάδος, ἥτις καὶ διὰ λόγους πατριωτικῆς ἀλληλεγγύης ἐπιβάλλεται νὰ συνεισφέρῃ τὸ κατὰ δύναμιν διὰ τὴν διατήρησιν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἐμψύχου ὕλικου τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς.

Εἰς τὴν πρώτῃν περίπτωσιν ἡ ἐπιχειρήσις ὑπεχρεώθη νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν ἐργασίαν καὶ ἐμμέσως τὴν παραγωγὴν. Τὸ ἰδιωτικοοικονομικὸν κριτήριον ἐβυσιάσθη ἐναντὶ τοῦ κοινωνικοῦ⁽³⁾ ἐπ' ὠφελείᾳ καὶ τοῦ ἐθνικοοικονομικοῦ. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἡ ἐπιχειρήσις ὑπεχρεώθη νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν ἐργασίαν εἰς βάρος ἐνδεχομένως καὶ τῆς μελλούσης παραγωγῆς, ἀφοῦ εἶναι πιθανὸν ἡ ἐφαρμογὴ τῶν νομοθετικῶν διατάξεων νὰ μειώσῃ τὰς μελλοντικὰς παραγωγικὰς ἱκανότητας τῆς οἰκονομικῆς μονάδος⁽⁴⁾. Συνεπῶς ἐκεῖ τὸ ἰδιωτικοοικονομικὸν κριτήριον ὑποχωρεῖ μόνον πρὸ τοῦ κοινωνικοῦ, οὐσιαστικῶς ὅμως καὶ πρὸ τοῦ ἐθνικοοικονομικοῦ. Ἡ διαφορά ἐν τῇ ἐξυπηρετήσῃ τῶν συμφερόντων τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι, ἐνῶ εἰς τὴν πρώτῃν περίπτωσιν ἀντιμετωπίζεται ἡ σημερινὴ παραγωγή, εἰς τὴν δευτέραν ἀποσκοπεῖται ἡ διαφύλαξις σώου τοῦ ἐμψύχου συντελεστοῦ διὰ τὸ μέλλον τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς. Τὸ γεγονός ὅτι διὰ τὴν διαφύλαξιν ταύτην θυσιάζεται μῆμα τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τῆς μονάδος δὲν ἐκμηδενίζει τὴν ἐθνικοοικονομικὴν ὠφέλειαν ἐκ τῆς διατηρήσεως τοῦ ἀνθρωπίνου συντελεστοῦ, διότι ἡ ἐργασία καὶ παραγωγικῶς ὑπερέχει τοῦ κεφαλαίου.

Ἐλήφθη ὅμως παραλλήλως μέριμνα νὰ μὴ καταχράται τῆς προστασίας τοῦ νόμου ὁ μισθωτός. Οὕτω, διὰ νὰ συνεχισθῇ ἡ μισθοδοσία μισθωτοῦ ἀργούσης ἐπιχειρήσεως, ἀπαιτεῖται ἅφ' ἑνὸς νὰ μὴ ἀπασχολῆται ἄλλαχοῦ καὶ ἅφ' ἑτέρου νὰ εἶναι πρόθυμος ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν εἰς ἀνάληψιν ἐργασίας. Ἐπὶ πλέον ἐπετρέπη ἡ μερίμνη τοῦ ἐργοδότη διὰ τοῦ Ν. Δ. 2140/1943 ἐξεύρεσις ἀναλόγου ἐργασίας εἰς τὸν ἄνευ ἀπασχολήσεως ἀναλόγου ἐργασίας εἰς τὸν δὲν δικαιούται ἀζημίως νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἀνάληψιν τῆς. Ἡ ἐπικράτησις δηλ. τοῦ κοινωνικοῦ κριτηρίου ἐκρίθη, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὀδηγῇ εἰς τὸ νὰ υποθάλπεται ἡ ὀκνηρία ἐπὶ βλάβῃ ἀτομικῇ καὶ γενικῇ.

9. Ἡ συνέχισις τῆς μισθοδοσίας τοῦ πλεονάζοντος προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεως λειτουργούσης μερικῶς συντελεῖ κατ' ἀνάγκην εἰς τὴν αὐξήσιν τοῦ κατὰ μονάδα κόστους τῆς παραγωγῆς. Ἐρωτᾶται ὅμως ποῖος εἶναι ὁ ὕφιστάμενος τὴν ἐπιβάρυνσιν. Ἐκ πρώτης ὄψεως θὰ ἡδύνατο νὰ ἀπαντήσῃ τις, ὅτι τὴν ἐπιβάρυνσιν φέρει ἡ κατανάλωσις, δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν σημερινὴν περίοδον διάφοροι λόγοι (σπάνις ἀ-

(3) Ἰδε Ἀπόφ. Συμβ. Ἐπικρ. 391/1942 εἰς «Ἐργατικὸν Δίκαιον» 1, σ. 391.

(4) Διὰ τοῦτο τινὲς ἐπρότειναν τὴν ἐπιβάρυνσιν ὄχι μόνον τοῦ παραγωγικοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ στασιμῶν κεφαλαίων (ἀκινήτων) δια τὴν ἐνίσχυσιν τῶν μὴ ἀπασχολουμένων μισθωτῶν. Ὁρα Κ. Πάλλη «Ἐργατικὸν Δίκαιον» 1, σ. 154. Ἄλλως βεβαίως θὰ ἐτίθεντο τὰ ζητήματα, ἐὰν παρ' ἡμῶν ἐλειτουργεῖ ἀσφάλις κατὰ τῆς ἀνεργίας.

(1) Ὁρα Ν. Φωτιάδ «Ἐργατικὸν Δίκαιον» 1, σ. 394.

(2) Βλ. ὑπ' ἀριθ. 3 γνωμοδότησιν ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 9 Ν. Δ. 424 ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. σ. 298.

γαθῶν, πληθωρισμός, ψυχολογικά αίτια) δίδουν τὴν ὑπεροχὴν εἰς τὸν πωλητὴν καὶ κατὰ συνέπειαν ἐπιτρέπουσιν εἰς τὸν παραγωγὸν ἢ τὸν ἔμπορον νὰ ἐπιρρίψῃ καὶ τὰ ἐκ τῶν ἐργατικῶν νόμων βάρη καθ' ὅλοκληρίαν εἰς τὸν καταναλωτὴν. Βαθυτέρα ὁμῶς παρατήρησις ὁδηγεῖ εἰς τὴν σκέψιν ὅτι ὁ ἐπιχειρηματίας, πληρωτὴς de jure τῶν βαρῶν τοῦ Ν. Δ. 424/1941, ὑφίσταται καὶ τελικῶς (de facto) αὐτά. Πράγματι, κατὰ τὴν ἀνώμαλον σημερινὴν περίοδον ἡ λόγῳ τῶν δυσχερειῶν μειωμένη προσφορά, ἀφήνουσα ἀνικανοποίητον τμήμα, μικρὸν ἢ σημαντικόν, τῆς καταναλώσεως, συντελεῖ εἰς τὸ νὰ διαμορφωθῇ αἱ τιμαὶ συμφῶνως μᾶλλον πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τῶν σχέσεων τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως (νόμος προσφορᾶς καὶ ζητήσεως) (1), ἐνῶ εἰς κανονικὰς ἐποχὰς τὴν κίνησιν τῶν τιμῶν ρυθμίζουν κατὰ βάσιν τὰ ἔξοδα παραγωγῆς (νόμος ὀριακῶν ἐξόδων). Ὡς ἐκ τούτου οἱ κάτοχοι τῶν ἀγαθῶν κατορθώνουν νὰ ἐπιβάλλουν εἰς τὴν ἀγορὰν τὸ ἀνώτατον ὅριον τοῦ ἐπιπέδου τιμῆς, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ καταβάλλῃ ἡ ἐνεργὸς ζήτησις. Ἡ τιμὴ αὕτη δὲν ὑφίσταται κατ' ἀρχὴν πρόσθετον ὑψωτικὸν ἐπηρεασμὸν ἐκ τῆς θεσπίσεως βαρῶν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον τὰ βάρη τοῦ Ν. Δ. 424 ἐπιπίπτουν κατὰ κανόνα ἐπὶ τῶν ἐπιχειρηματιῶν.

Οἱ ἐπιχειρηματίαι, καταβάλλοντες, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, τὰς διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ μὴ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ δαπάνας, ὑφίστανται αὐτὰς ὡς ἐπιβάρυνσιν ἐξ ἀμέσου φορολογίας. Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ διὰ τοὺς κυρίους τῶν ἐν πλήρει ἀργίᾳ εὐρισκομένων ἐπιχειρήσεων. Ἡ διαφορά μεταξὺ τῶν δύο κατηγοριῶν συνίσταται εἰς τὸ ὅτι διὰ μὲν τὰς λειτουργούσας οικονομικὰς μονάδας τὰ βάρη τοῦ Ν. Δ. 424/1941 ἰσοδυναμοῦν μᾶλλον πρὸς φορολογίαν ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος (ἐκτάκτων κερδῶν), ἐνῶ διὰ τὰς μὴ λειτουργούσας πρὸς φορολογίαν ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου (ὑπερτιμῆματος).

Ἡ ἐκ τοῦ Ν. Δ. 424 ἐπερχομένη ἐπιβάρυνσις

(1) Ἰδὲ Σ. Ἀγαπητιδῆ: Αἱ διατιμήσεις εἰς τὴν σύγχρονον οἰκονομίαν, 1942 σ. 33—34.

τοῦ κόστους τῶν προϊόντων λειτουργούσης μερικῶς ἐπιχειρήσεως δὲν πρέπει νὰ νομοιοθῇ, ὅτι συντελεῖ καὶ εἰς ἀνύψωσιν τῆς συμμετοχῆς τῶν ἐργατικῶν ἐπὶ τοῦ κόστους πέραν τῆς προπολεμικῆς ἀναλογίας. Ὄντως, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἀνατίμησις τῶν ὑλῶν εἶναι σημαντικῶς ὑπερτέρα (πολλαπλασία) τῆς ἀνόδου τῆς στάθμης τῶν μισθῶν (ἀνελθόντων μόνον εἰς τὸ 35πλάσιον περίπου τῶν προπολεμικῶν κατὰ μέσον ὄρον), γίνεται ἀντιληπτόν, ὅτι καὶ ἂν ἔτι τὸ ἥμισυ ἢ καὶ τὰ δύο τρίτα τοῦ προσωπικοῦ μισθοδοτεῖται, *χωρὶς νὰ ἀπασχολῇται*, πάλιν ἡ συμμετοχὴ τοῦ ἐμψύχου συντελεστοῦ εἰς τὰς δαπάνας παραγωγῆς ὑπολείπεται αἰσθητῶς τῆς προπολεμικῆς ἀναλογίας.

10. Οἱ ἐπιχειρηματίαι ἔχουν ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ προσωπικοῦ τῶν μίαν μόνον εὐχέρειαν ἀνευ τῆς μεσολαβήσεως τῆς διοικήσεως. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. Δ. 424/1941 ὁ ἐργοδότης δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ ἐν τμήμα τῶν μισθωτῶν του (τὰ 15ο) δι' ὀρισμένους λόγους ἐγκειμένους εἰς τὸ πρόσωπόν των καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς προσλήψεως ἰσαριθμῶν ἀντικαταστατῶν τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀπολαύς. Ἡ εὐχέρεια αὕτη παρέχει τὴν δυνατότητα νὰ ἐφοδιασθῇ ἡ ἐπιχείρησις διὰ προσωπικοῦ καλλιτέρας ποιότητος εἴτε ὡς πρὸς τὰς ἐπαγγελματικὰς ἱκανότητας, εἴτε ὡς πρὸς τὰς ἄλλας προσωπικὰς ἰδιότητας (ἡθος, εὐπεθία κλπ.). Τοιοῦτοτρόπως, ἀνευ αὐξήσεως κατ' ἀρχὴν τῆς διὰ μισθοῦς δαπάνης, καθίσταται ἐφικτὴ ἡ εὐρυθμοτέρα λειτουργία τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἡ βελτίωσις τῆς παραγωγῆς ποσοτικῶς ἢ ποιοτικῶς. Χωρὶς νὰ θίγεται τὸ συνολικὸν ἐργατικὸν εἰσόδημα—γίνεται μόνον μεταβολὴ ἐν τῇ κατανομῇ του—ὁ ἐργοδότης ἐνισχύει τὴν ἐπιχείρησιν του. Τὸ ἰδιωτικὸν οἰκονομικὸν συμφέρον καὶ τὸ πρὸς αὐτὸ συμβαδίζον ἐθνικοοικονομικὸν ἐπιβάλλουν τὴν θυσίαν τοῦ συμφέροντος ἐνὸς τμήματος μισθωτῶν ἀκαταλλήλων, ἐπ' ὧφελειά ἄλλων κρινομένων ὡς καταλληλοτέρων.

Σ. ΑΓΑΠΗΤΙΔΗΣ

ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΟΡΟΥ "ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ", ΕΙΣ ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Τὰ Δικηγορικὰ καὶ Συμβολαιογραφικὰ Γραφεῖα δὲν συνιστοῦν ἐπιχειρήσιν

Τοῦ κ. Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ Νομ. Συμβούλου τοῦ Κράτους

Οὐδαμοῦ ἐν τῷ νόμῳ ὁρίζεται τί νοεῖται διὰ τοῦ ὅρου ἐπιχειρήσις ἢ ἐκμετάλλευσις, δι' ὃ πρὸς καθορισμὸν τῆς ἐννοίας τῶν ὁρῶν αὐτῶν, τῶν ὁποίων γίνεται χρῆσις ἐν τῷ Ἑργατικῷ Δικαίῳ, προσφεύγομεν εἰς τὰ ἐν τῇ οἰκονομικῇ ἐπιστήμῃ διδασκόμενα, καθ' ἃ ἐπιχειρήσις εἶναι ἡ οἰκονομικὴ μονάδα, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐν πρόσωπον εἴτε μόνον, εἴτε ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἄλλων τοιοῦτων, τῇ βοηθείᾳ ὑλικῶν μέσων ἐπιδιώκει τὴν ἐπίτευξιν κέρδους (Γ. Τρίμης—Α. Λιξερόπουλος).

Οὕτω ἡ ἐμφάνισις τῆς ἐπιχειρήσεως ὡς ἰδιαιτέρας ἐκδηλώσεως τῆς οἰκονομικῆς δράσεως, συνδέεται πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἀνταλλακτικῆς οἰκονομίας καὶ τὴν μετάβασιν αὐτῆς ἀπὸ τῆς παραγωγῆς, τῆς προοριζομένης δι' ὀρισμένον καταναλωτὴν, εἰς τὴν παραγωγὴν τὴν προ-

οριζομένην διὰ τὴν ἀγορὰν, δηλαδὴ τοὺς ἀγνώστους καταναλωτὰς (Π. Ζήσης, Αἱ σύγχρονοι οἰκονομικαὶ ὁργανώσεις καὶ ἡ Ζωλόγος, Θεωρητικὴ οἰκονομική). Ὅθεν ἡ ἐπιχειρήσις ἀντιτίθεται πρὸς τὴν χειροτεχνίαν, καὶ ὁ χειροτέχνης πρὸς τὸν ἐπιχειρηματίαν, διότι ἐνῶ ὁ χειροτέχνης παράγει μόνον κατὰ παραγγελίαν τοῦ καταναλωτοῦ, ὁ ἐπιχειρηματίας παράγει ἀνεξαρτήτως παραγγελίας διὰ τὴν ἀγορὰν ἐν γένει. Εἶναι ὁμῶς φανερόν, ὅτι ἡ διὰ τὴν ἀγορὰν παραγωγή τοῦ ἐπιχειρηματίου, δεδομένου ὅτι αὕτη δὲν γίνεται κατόπιν παραγγελίας, ἐνέχει δι' αὐτὸν κίνδυνον, διότι δὲν εἶναι βέβαιον, ὅτι τὸ προϊόν τῆς ἐπιχειρήσεώς του θὰ καταναλωθῇ. Ἐντεῦθεν προκύπτει, ὅτι ἕτερον οὐσιώδες γνώρισμα τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐκτὸς τοῦ κέρδους, εἶναι ὅτι αὕτη ἐνέχει πάντοτε καὶ τὸ στοιχεῖον

του κινδύνου, δηλαδή του ένδεχομένου της πραγματοποίησεως ζημιών ή και της όλοσχε-
ροϋς απώλειας τών κεφαλαίων της (δρα Γ.
Τρέλην).

Κατά ταύτα δέν θεωρούνται υπό της οικονομικής έπιστήμης ως έπιχειρηματίαι εκείνοι, οι όποιοι κατά παραγγελίαν κατασκευάζουν προϊόντα, διότι δέν διατρέχουν τόν κίνδυνον νά μείνουν ταύτα αδιάθετα και ούτω ζημιωθούν. Μεταξύ αὐτῶν είναι οι δικηγόροι και οι συμβολαιογράφοι, οι όποιοι συντάσσουν συμβόλαια και προτάσεις ούχι δι' άγνώστους πελάτας,

άλλα κατά παραγγελίαν, και ούτω δέν αντιμετώπιζουν τόν κίνδυνον της ζημίας μήπως τό προϊόν της εργασίας των μένη αδιάθετον.

Επομένως τά δικηγορικά γραφεία και τά συμβολαιογραφικά δέν συνιστοϋν έπιχειρήσιν (*).

Ο Μομικός Σύμβουλος του Κράτους
ΑΛΕΚΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

(*) Σημ. Ε.Ε.Δ. Αντίθετος ή έν Έπιθ. Έργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 40, σελ. 264 γνωμοδότησις του Άντεισαγγελέως Άρείου Πάγου Χρ. Οικονόμου.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΥΠΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(Έπί του ζητήματος άν άπαιτῆται διοικητική άδεια άπολύσεως)

Του κ. ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ Α. ΚΟΥΤΟΥΦΑ, Δικηγόρου

Έν σχέσει προς την έφαρμογήν τών διατάξεων του άρθρου 10 παρ. 1 και 2 του Ν. Δ. 424, καθ' ός, και υπό τās έν αὐταῖς προϋποθέσεις, έπιτρέπεται ή άπόλυσις του μισθωτου, δι' άνεπαρκείαν, άκαταλληλότητα και άνάρμοστον συμπεριφοράν, ύπεστηρίχθη (Διτξεροπούλου, 'Η καταγγελία συμβάσεως εργασίας μετά τό Ν. Δ. 424/41 παρ. 4 σημ. 4α, Κ. Δημάκης, Έπιθ. Έργατ. Δικ. τεύχ. 18/42, σελ. 554), ότι αὐται δέν εφαρμόζονται επί έπιχειρήσεων ή έκμεταλλεύσεων, εις ός έχει καθιερωθή τό σύστημα της εκ περιτροπής εργασίας, άπαιτουμένης προς τουτο και άδείας του Υπουργου Έργασίας, συμφώνως τη Ισχυούση, παραλλήλως προς τό Ν. Δ. 424, διατάξει του άρθρου 1 παρ. 4 του Α. Ν. 2000/39 περί άνεργίας κλπ. 'Η έκδοχή δ' αὐτή έστηρίχθη κυρίως εις την διάταξιν του άρθρου 10 παρ. 3 του Ν. Δ. 424, καθ' ήν καταγγελία συμβάσεως εργασίας γενομένη καθ' ύπερβασιν του άνωτέρω ποσοστου άπολύσεων κλπ. είναι άκυρος και παρέχει προσέτι τό δικαίωμα εις τόν Υπουργόν Έργασίας, όπως, τη αιτήσῃ τών ένδιαφερομένων ή και αὐτεπαγγέλτως, εφαρμόσῃ τό σύστημα της εκ περιτροπής εργασίας. Τήν έν λόγω δέ έκδοχήν έδέχθη κατ' έφεσιν επί εργατικών διαφορών ή 626/42 προεδρική άπόφασις, (Έπιθ. Έργατ. Δικ., τεύχος 32/43, σελ. 11) και έτεραι προεδρική άποφάσεις, έπιδικάσαι προσωρινήν διατροφήν. Έξ αντιθέτου, όμως, έξεδόθη ή υπ' αριθμ. 6746/42 άπόφ. του Πρωτοδ. Άθηνών (Έπιθ. Έργατ. Δικ., τεύχος 36/43, σελ. 140), ήτις έδέχθη, ότι ή άνωτέρω διάταξις του άρθρου 10 παρ. 1 και 2 του Ν. Δ. 424 τυγχάνει γενικώς εφαρμοστέα εις πάσας έπιχειρήσεως ή έκμεταλλεύσεως, είτε τελούσης, είτε μή, υπό τό καθεστώς του συστήματος της εκ περιτροπής εργασίας, καθ' όσον αὐτή οϋδεμίαν ποιείται διάκρισιν, οϋδέ εκ του συνόλου του ειρημένου Ν. Δ)τος εξάγεται τό έναντίον, ή δέ άνωτέρω διάταξις του άρθρου 1 παρ. 4 του Α. Ν. 2.000 δέν έχει έφαρμογήν επί τών περιπτώσεων του άρθρου 10 παρ. 1 και 2 του Ν. Δ. 424, ως αντιτιθεμένη εις τās διατάξεις ταύτας και έντεϋθεν καταργηθείσα υπό τούτων. Τήν έκδοχήν ταύτην άπεδέχθησαν και αι άρτι δημοσιευθείσαι 2098, 2099, 2827, 2830 και 2831 έ. έ. άποφάσεις του Πρωτοδικείου Άθηνών και ούτω επαγιάθη

ή ύπερ της έκδοχής ταύτης νομολογία του Πρωτοδικείου Άθηνών, ήτις έκδοχή άναμφιβόλως είναι και ή όρθή, δεδομένου, ότι τό Ν. Δ. 424, έν αντιθέσει προς τόν Α. Ν. 2000, εισήγαγε νέον σύστημα γενικωτέρας προστασίας τών μισθωτών, δι' οϋ ή εργασιακή σχέσις κατέστη γενικώς μόνιμος και άκατάλυτος, εξαίρειει μόνον τών υπό τούτου εισαγομένων ειδικών περιπτώσεων άπολύσεως τών μισθωτών, έν αις και αι του άρθρου 10 παρ. 1 και 2 αὐτου, στίντες, προδήλως, κατά την όλην οικονομίαν και την όρθήν έννοιαν και τόν σκοπόν τών διατάξεων αὐτου, δέν δύνανται ή νά ωσι γενικώς εφαρμοστέαι επί πάσης έπιχειρήσεως, είτε τελούσης, είτε μή, υπό τό σύστημα της εκ περιτροπής εργασίας. Τούτων ούτως έχόντων, ή υπό της αντιθέτου έκδοχής έπικαλουμένη διάταξις του άρθρου 10 παρ. 3 του Ν. Δ. 424 οϋδέν ύπερ ταύτης παρέχει στήριγμα, καθόσον αὐτή, έν οϋδεμιᾳ προφανώς άλληλουχία τελούσα προς πάσας τάς λοιπάς διατάξεις αὐτου, στερείται παντός νοήματος και σκοπου, άφοϋ, άκύρου οϋσης της άπολύσεως του μισθωτου, κατά τό Ν. Δ. 424, έν μη τηρήσει τών προϋποθέσεων αὐτου, και έντεϋθεν δικαιουμένου τουτο, όπως, θεωρών έαυτόν μή άπολυθέντα και προσφερόμενος εις την εκτέλεσιν της ύπηρεσίας του, αξιή πάσας τās άποδοχάς της πλήρους εργασίας του, οϋδεις φρονούμεν δύναται νά γίνη λόγος περι έφαρμογής του συστήματος της εκ περιτροπής εργασίας, κατά την ειρημένην διάταξιν, καθ' ή τελείως αντιτιθεμένης εις τά συμφέροντα του μισθωτου, του εργαζομένου υπό καθεστώς πλήρους εργασίας, διότι τοιαύτη τυχόν έφαρμογή αὐτης θα ειχεν ως συνέπειαν την μείωσιν τών δικαιωμάτων και συνεπώς τών δικαιουμένων έν γένει άποδοχών της πλήρους εργασίας, οϋ μόνον του άκύρως άπολυθέντος μισθωτου, αλλά και τών μη άπολυθέντων τοιούτων, πράγμα όπερ, προδήλως, οϋδαμώς ήθέλησεν ό νομοθέτης.

Τό προκείμενον θέμα έχει Ικανόν θεωρητικόν και πρακτικόν ένδιαφέρον, ώστε νά δικαιολογῆται μία άνασκόπησις του, έν όψει τών μέχρι τουδε νομολογηθέντων.

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ Α. ΚΟΥΤΟΥΦΑΣ

Δικηγόρος

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Του κ. ΠΑΥΛΟΥ Ι. ΠΑΠΑΠΑΥΛΟΥ, Δικηγόρου

Τὸ στοιχείον τῆς ἐξαρτήσεως εἰς τὴν σύμβασιν παροχῆς ἐλευθέρων ἐργασιῶν ὡς διακριτικὸν γνώρισμα τοῦ ἐργαζομένου εἶναι δημιουργημα τοῦ νεωτέρου ἐργατικοῦ δικαίου καὶ δὲν δυνάμεθα διὰ τὴν ἐννοιολογικὴν ἔρευναν τοῦ στοιχείου τούτου νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὰς πηγὰς τοῦ βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου, δεδομένου ὅτι ἡ παροχὴ ἐπ' ἀνταλλάγματι ἐλευθέρων ἐργασιῶν ἦτο σχεδὸν ἄγνωστος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, λόγῳ πληθώρας τῶν δούλων, οἱ ὁποῖοι ἐξεμισθοῦντο παρὰ τῶν κυρίων τῶν ἀναγκαστικῶς ὡς πρᾶγμα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν βαναυσωτέχνων ἐργασιῶν, δι' αὐτὸν δὲ τὸν λόγον παρατηρεῖται εἰς τὸ βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον καὶ ἑλλειψὶς διατάξεων διὰ τὴν προστασίαν τῆς ἐπ' ἀνταλλάγματι παροχῆς ἐλευθέρων ἐργασιῶν. Τὸ φαινόμενον τοῦτο δικαιολογεῖται καὶ ἐκ τῶν κοινωνικῶν ἀντιλήψεων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καθ' ἃς οἱ ἐλεύθεροι ἐθεώρουν ὡς μὴ τιμητικὸν τὴν παροχὴν ἐργασιῶν ἐπ' ἀνταλλάγματι. Ἀπ' ἐναντίας πλουσιωτάτας διατάξεις εὐρίσκωμεν ἐν τῷ βυζαντινορρωμαϊκῷ δικαίῳ διὰ τὴν ρύθμισιν τῆς ἀνευ ἀνταλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν, τῆς λεγομένης ἐντολῆς.

Κατὰ τὰς συγχρόνους ὁμῶς ὑγιεστερας κοινωνικὰς ἀντιλήψεις περὶ τῆς ἐργασίας ὁ ἐργαζόμενος θεωρεῖται τὸ παραγωγικότερον καὶ ὑγιέστερον στοιχείον τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, καὶ ἡ ἐντεῦθεν ἀναπτυχθεῖσα μέριμνα τῆς πολιτείας διὰ τὴν προστασίαν του εἶναι σοβαροτάτη, τείνουσα εἰς τὴν ἀπόλυτον ρύθμισιν τῆς ἐργασίας παρ' αὐτῆς ὡς ἀναγομένης εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, ἐνδιαφέρουσα ἀμέσως τὴν Πολιτείαν καὶ τὸ κοινωνικὸν σύνολον καὶ ὡς ἐκ τούτου εὐρισκομένης ἤδη ἔξω τῶν ὁρίων τῆς ἀπολύτου ἀσκήσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαιώματος ἐν τῇ συμβάσει παροχῆς ἐργασίας ἐπ' ἀνταλλάγματι, ἐκεῖ ὅπου προσβάλλεται ἡ προστασία τοῦ ἐργαζομένου.

Ἀπὸ ἰκανοῦ χρόνου ἡ ἐλληνικὴ νομολογία ἤρχισε νὰ ἐρευνᾷ τὴν ἐννοιαν τοῦ στοιχείου τῆς ἐξαρτήσεως εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, πλεῖσται ἀποφάσεις διὰ τὴν ἐφαρμογὴν διαφόρων ἐργατικῶν νόμων θεωροῦσιν ὡς ἀπαραίτητον στοιχείον ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ὅχι μόνον τὴν παροχὴν ἐργασίας ἐπ' ἀνταλλάγματι, ἀλλὰ καὶ τὴν παροχὴν ἐξηρητημένης ἐργασίας, χωρὶς ὁμῶς νὰ μᾶς δίδουν καὶ τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα τὰ θεμελιούντα ἐννοιολογικῶς τὴν ἐκτασιν τῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἐργαζομένου ἐναντι τοῦ ἐργοδότης του. Γνωρίζομεν, δυστυχῶς, ὅτι ἡ ἐννοία τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἐργαζομένου, ἀπὸ τοκος κυρίως τῆς οἰκονομικῆς του ἐξαρτήσεως, εἶναι λανθασμένη, ἐξαρτωμένη ἀπὸ πολλὰ αἷτια, ἀνεξάρτητα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τῆς θελήσεώς του καὶ ἄτινα, ἀποτελοῦντα θεμελιώδεις κοινωνικὸν ζήτητα, δὲν δύνανται νὰ καταστῶσιν ἀντικείμενον ἐρεύνης εἰς τὰς παρούσας συντόμους παρατηρήσεις μας.

Ἐχομεν τὴν γνώμην, ὅτι αἱ πρῶται δικαστικαὶ μᾶς ἀποφάσεις ὡς ἐννοίαν ἐξηρητημένης ἐργασίας θεωροῦσι τὴν ἐργασίαν ἐκείνην, ἥτις εἰς τὰς οὐσιώδεις αὐτῆς κατευθύνσεις διευθύνεται καὶ καθοδηγεῖται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότης ὑπὸ ἰδίαν αὐτοῦ εὐθύνην, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ὠρι-

σμένας ὑποχρεώσεις κυρίως ἠθικὰς τοῦ ἐργαζομένου πρὸς τὸν ἐργοδότην του καὶ ἀντιστρόφως τοῦ ἐργοδότης πρὸς τὸν ἐργαζόμενον, ὡς ἀναγκαῖαι προϋποθέσεις διὰ τὴν ὁμαλὴν διεξαγωγὴν τῆς συνεργασίας τῶν ἐν τῇ ἐκτελουμένῃ ἐργασίᾳ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς ἄλλας ἐργασίας, καθ' ἃς δὲν μισθώνονται αἱ πνευματικαὶ καὶ σωματικαὶ δυνάμεις τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας, ὅπως π. χ. ἐπὶ ἐργολαβίας, καθ' ἣν δὲν δύναται νὰ νοηθῇ, ὅτι ὁ ὑπὸ τοιοῦτους ὅρους ἐργαζόμενος εὐρίσκεται εἰς σχέσιν συμβάσεως ἐξηρητημένης ἐργασίας μετὰ τοῦ ἐργοδότης του ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἐννοιαν.

Ἡ ὁρθὴ ἐννοία τῆς ἐξηρητημένης ἐργασίας εἰς τὸ ἐλληνικὸν ἐργατικὸν δίκαιον νομίζω, ὅτι δέον ν' ἀπαρτίζεται ἐκ δύο κυρίως προϋποθέσεων 1) ὅτι ἡ ἐργασία τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὰς οὐσιώδεις αὐτῆς κατευθύνσεις διευθύνεται καὶ καθοδηγεῖται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότης ὑπὸ ἰδίαν αὐτοῦ εὐθύνην καὶ 2) ὅτι λόγῳ τῆς ἀμέσου ἢ ἐμμέσου συνεργασίας καὶ ἐπαφῆς ἐργαζομένου καὶ ἐργοδότης ὕφισταται ἐκατέρωθεν ἠθικαὶ καὶ νομικαὶ ὑποχρεώσεις, ποικίλλουσαι ἀναλόγως τῆς ἠθικῆς ὑποστάσεως τοῦ ἀτόμου, αἰτίνες ὅχι μόνον δὲν θέτουσιν εἰς κατὰστασιν ὑποταγῆς τὸν ἐργαζόμενον ἐναντι τοῦ ἐργοδότης του, ἀλλ' εἶναι αἱ ἀναγκαῖαι προϋποθέσεις διὰ τὴν πρόοδον παντὸς ἐργαζομένου εἴτε ὡς ἐργάτου, εἴτε ὡς ἐπιστήμονος, τόσον ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ὅσον καὶ ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

Ἡ πρώτη ἀπόφασις τοῦ Ἀκυρωτικοῦ μας, ἡ καθορίζουσα τὰ στοιχεῖα, τῇ συνδρομῇ τῶν ὁρίων θεμελιούται ἡ ἐννοία τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὸ ἐλληνικὸν ἐργατικὸν δίκαιον, εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθ. 117/42 ἀπόφασις του, ἐπικυροῦσα τὴν ὑπ' ἀριθ. 215/42 ἀπόφασιν τοῦ Ἐφ. Ἀθηνῶν. Κατὰ τὰς σκέψεις τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων ὁ διατελὼν ἐν συμβάσει ἐργασίας μετὰ τοῦ ἐργοδότης του ὑπάλ-ληλος καθίσταται ἄβουλον ὄργανον αὐτοῦ, ἀποξενούμενος πάσης πρωτοβουλίας, κατευθυνόμενος ὑπ' αὐτοῦ, ὡς εὐρισκόμενος εἰς σχέσιν ἀμέσου ἐξαρτήσεως καὶ ὑποταγῆς πρὸς τὸν ἐργοδότην του II, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἰδιότης αὕτη προσήκει εἰς ὠρισμένας κατηγορίας ἐργαζομένων, μὴ δυνάμενη νὰ συντρέξῃ καὶ εἰς τοὺς εὐρισκομένους ἐν συμβάσει ἐργασίας ἐπιστήμονας ἐπὶ τῇ παροχῇ τῶν ἐπιστημονικῶν τῶν ἐφοδίων ἐπ' ἀνταλλάγματι.

Ἡ ἀνωτέρω σκέψις, κομισθεῖσα ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς, ὅπου καὶ ἐκεῖ ἐπιμόνως πολεμᾶται, μὲ ἀρκετὴν μάλιστα παρανόησιν ὡς πρὸς τὴν ἐκτασιν τῆς ἐννοίας τῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἐργαζομένου καὶ διὰ τὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ κρατοῦντα, ἀναμφιβόλως δὲν δύναται νὰ εὕρῃ γόνιμον ἔδαφος εἰς τὴν φιλελευθέραν ἐλληνικὴν σκέψιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐγνωσμένην πνευματικὴν ἱκανότητα τοῦ Ἑλλήνος ἐργαζομένου.

Ἐὰν πράγματι ὁ ἐργαζόμενος, κατὰ τὰς σκέψεις τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων, εὐρίσκετο εἰς τοιαύτην λυπηρὰν προσωπικὴν κατὰστασιν ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἐργασίας του, δὲν θὰ ἀπέιχε πολὺ, κατὰ τὴν γνώμην μας, ἀπὸ τοῦ νὰ θεμε-

λίωση την έννοιαν της ἀκαταλληλότητός του, κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ Ν.Δ. 424/41, ὅπου πειρῶνται νὰ ἐρμηνεύσωσιν ὡς πρὸς τὸ στοχεῖον τῆς ἐξηρητημένης ἐργασίας αἱ εἰρη- μέναι ἀποφάσεις.

Τὸ Δίκαιον ἐνὸς λαοῦ δὲν δημιουργεῖται καὶ ἐρμηνεύεται ἀπὸ γραπτὰς μόνον διατάξεις, δυ- ναμένας μάλιστα νὰ κομίζωνται καὶ ἀβασανί-

στως ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς, ἀλλὰ δημιουργεῖται ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τοῦ λαοῦ τοῦ, ἀπὸ τὸ σύγ- χρονον ἐπικρατοῦν κοινὸν αἶσθημα, καὶ κυρίως ἐρμηνεύεται ἀπὸ τὰ ἔθνη καὶ κοινωνικὰ αἴ- τια, ἅτινα ἐπροκάλεσαν τὴν ἐκδοσιν τοῦ νόμου.

ΠΑΥΛΟΣ ΙΩ. ΠΑΠΑΠΑΥΛΟΣ

Δικηγόρος

Η ΠΑΡΟΧΗ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΚΗΔΕΙΑΣ

(Ἐρμηνεία τοῦ ἀρθρου 29 νόμου 6298 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων)

Τοῦ κ. ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ Ν. ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΙΔΟΥ,
τοῦ Ἰδρύματος τῶν Κοινῶν. Ἀσφαλίσεων

Ἐν περιπτώσει θανάτου ἡσφαλισμένου ἢ συντα- ξιούχου, οὐχὶ δὲ καὶ μέλους οἰκογενείας, τὸ Ἰδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καταβάλλει εἰς τὰ ἐν τῷ ἀρθρῳ 39 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας ὀριζόμενα πρόσωπα βοήθημα ἐξόδων κηδείας (ἀρθρον 29 ν. 6298). Ἡ παροχὴ αὕτη δὲν ἔχει βεβαίως τὴν κοινωνι- κὴν σημασίαν, ἣν κέκτηνται ἄλλαι τινὲς ὑπὸ τοῦ ἡ- σφαλιστικοῦ φορέως χορηγοῦμεναι παροχαί, καὶ αἰ- τινες ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν τὰ μέγιστα τὴν κοινωνίαν ἐνδιαφέρουσιν ἀποκατάστασιν τῆς πληγείσης ἐπαγ- γελματικῆς ἱκανότητος τοῦ ἡσφαλισμένου, πλὴν ὅμως τυγχάνει καὶ αὕτη ὑψίστης σημασίας, καθόσον συν- τελεῖ εἰς τὴν κατὰ τὸ δυνατόν ἀνακούφισιν τῆς εἰς τὸ πένθος καὶ τὴν δυστυχίαν βυθισθείσης οἰκογενείας τοῦ θανόντος ἡσφαλισμένου⁽¹⁾.

Ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἀρθρου 29 τοῦ νόμου προκύπτει, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε τὴν εἰς τὰ δι- καιοῦχα πρόσωπα καταβολὴν τῶν ἐξόδων κηδείας μόνον ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ ἀμέσου ἡσφαλι- σμένου ἢ συνταξιούχου, οὐχὶ δὲ καὶ μέλους τῆς οἰκο- γενείας αὐτοῦ⁽²⁾, ὅτι δὲ πρὸς πραγματοποιήσιν τῆς παροχῆς ταύτης τυγχάνει τελείως ἀδιάφορος ἡ προ- καλέσασα τὸν θάνατον τοῦ συνταξιούχου ἢ ἡσφαλι- σμένου αἰτία⁽³⁾.

Λόγω τῆς γενικότητος μεθ' ἧς ὁμιλεῖ ὁ νόμος, ἀδιαφορῶν δια τὴν αἰτίαν ἐξ ἧς προήλθεν ὁ θάνατος, ὑπεστηρίχθη⁽⁴⁾, ὅτι τὰ ἐξόδα κηδείας δέον νὰ παρα- σκευθῶν, ἔστω καὶ ἐὰν ὁ θάνατος τοῦ ἀμέσου ἡσφα- λισμένου ἢ συνταξιούχου ὁδεύεται εἰς ὑπαίτιον πρῶ- ξιν τοῦ δικαιούχου. Ἡ τοιαύτη λύσις πιθανῶς μὲν νὰ στηρίζεται εἰς τὸ γράμμα τοῦ νόμου, μὴ διασελ- λόντος μεταξὺ τῶν αἰτιῶν τῶν προκαλεσάντων τὸν θάνατον, πλὴν ὅμως εὐρίσκεται εἰς ὁξείαν ἀντίθεσιν πρὸς τὸ αἶσθημα τοῦ δικαίου καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ νο-

μοθέτου, ὅστις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἠθέλησε τὴν εἰς τὸν πρόξενον τοῦ θανάτου τοῦ ἡσφαλισμένου καταβο- λὴν παροχῆς, ἣτις ὡς κύριον σκοπὸν ἔχει τὴν ἀνα- κούφισιν τῆς εἰς τὸ πένθος βυθισθείσης οἰκογενείας τοῦ θανόντος⁽⁵⁾.

Τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος κηδείας εἶναι πάγιον, ἀνερχόμενον σήμερον εἰς δρχμὸς 10.000, ἀσχετῶς τῆς μισθολογικῆς κλάσεως εἰς ἣν ἀνήκεν ὁ ἡσφαλι- σμένος καὶ τῆς διαρκείας τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως⁽⁶⁾.

Ζήτημα γεννᾶται κατὰ πόσον πρὸς πραγματοποίη- σιν τῆς παροχῆς ἀρκεῖ ὁ θάνατος τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου ἢ προσαπαιτεῖται καὶ κηδεὶα τοῦτου, δηλ. ἐνταφιασμός. Ἀκολουθοῦντες τὴν αὐστηράν γραμματικὴν ἐρμηνείαν τοῦ νόμου θὰ ἔδει νὰ δεχθῶ- μεν, ὅτι, ἵνα χωρήσῃ ἡ περὶ αὐτοῦ ὁ λόγος παροχῆς, δέον πλὴν τοῦ θανάτου νὰ λάβῃ χώραν καὶ κηδεὶα τοῦ θανόντος. Οὕτω τοῦλάχιστον προκύπτει ἐκ τοῦ γράμ- ματος τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρου 29 τοῦ νόμου, ἐν- συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀρθρον 39 τοῦ Καν. Ἀσθενείας, ἐνθα γίνεται λόγος περὶ «κηδείας» καὶ «ἐξόδων κη- δείας»⁽⁷⁾. Κατ' ἀκολουθίαν θὰ ἔδει νὰ σιερηθῶσι τῶν ἐξόδων κηδείας οἱ οἰκεῖοι τοῦ θανόντος ἐν πο- λέμῳ ἢ πνιγέντῳ καὶ οὕτως τὸ πῦμα δὲν ἀνευρέ- θη, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἔλαβε χώραν «κηδεὶα» τοῦ ἡσφαλισμένου καὶ ἐὰν μὲν ὁ νόμος πρὸς λήψιν τῶν ἐξόδων κηδείας παρὰ τῶν συγγενῶν ἐθετεν ὡς προῦ- πόθεσιν τὴν ὑπ' αὐτῶν ἐπιμέλειαν τῆς κηδείας καὶ τὴν συνεπείᾳ ταύτης οἰκονομικὴν τῶν ἐπιβάρυνσιν, οὐδε- μία ἀντίρρησης εἰς αὐτὴν ὑπῆρχεν ὑπὲρ ἀποδοχῆς τῆς γνώ- μης ταύτης. Ἐρ' ὅσον ὅμως πρὸς χορήγησιν τῆς περὶ αὐτοῦ ὁ λόγος παροχῆς εἰς τὰ ἐν ἀρθρῳ 39 τοῦ Καν. Ἀσθενείας ὀριζόμενα μέλη τῆς οἰκογενείας, εἶναι

(5) Ἡ ἀντίθεσις πρὸς τὸ αἶσθημα τοῦ δικαίου, ἣν προ- καλεῖ ἡ ἀποδοχὴ τῆς γνώμης ταύτης, καταφαίνεται ἰδίως ὁσῶς δικαιούχος πρὸς λήψιν τῶν ἐξόδων κηδείας εἶναι αὐτός οὗτος ὁ φανεὶς τοῦ ἡσφαλισμένου.

(6) Ἀπόφ. Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας ἀριθ. 24.836/10-7-42, δι' ἧς ἐπεροποιοῦνται ἐν προκειμένῳ τὸ ἀρθρον 29 τοῦ νόμου, πρὸς ἀρχικῶς ὥριζε τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 1.250. Ἐκκρεμῇ ἐλ- σέτι ὑπὸ ἔγκρισιν νέα αὔξησις τοῦ ποσοῦ, ὅπου οὕτω μέλλει ν' ἀνέλθῃ εἰς δρχ. 30.000.

Αἱ πλείους τῶν ξένων νομοθεσιῶν διάφορον ἀκολουθοῦσι σύστημα ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ τοῦ καταβλη- τέου ἐπιδόματος. Οὕτω εἰς τὴν Ἰταλίαν τοῦτο ὀρίζεται εἰς τὸ 30πλάσιον τῆς ἀντιμισθίας βάσεως, εἰς τὴν Τσεχοσλοβα- κίαν εἰς τὸ 90πλάσιον, εἰς τὴν Βουλγαρίαν εἰς τὸ 50πλάσιον, εἰς τὴν Ρωσίαν εἰς 20-45 ρούβλια ἀναλόγως τοῦ τόπου. Νομοθεσίαι τινὲς παρέχουν βοήθημα κηδείας καὶ διὰ τὸν θάνατον παλαιῶν ἡσφαλισμένων, ἐφ' ὅσον ἐπέρχεται ἐντός ὁρισμένης περιόδου μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἀσφαλίσεως (Γερ- μανία), Τζατζάνης παρὰφ. 504 σελ. 238 σημ. 1.

(7) Τὴν γνώμην ταύτην ἀσπάζεται καὶ ὁ Ἀγαλλόπου- λος «Αἱ Κοινῶν. Ἀσφαλίσεις» Ἀθῆναι 1938 παρ. 31 σελ. 169 in fine ἀπαίτων πλὴν τοῦ θανάτου καὶ τὴν κηδευσιν τοῦ ἡσφαλισμένου, ἥτοι τὸν ἐνταφιασμὸν αὐτοῦ.

(1) Κατὰ τὴν φρασεολογίαν τοῦ Μ. Τζατζάνη «Αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις ἀλλοχοῦ καὶ ἐν Ἑλλάδι» Ἀθῆναι 1937 παρὰφ. 607 σελ. 368 «τὰ ἐξόδα κηδείας δημιουργοῦν μέγα ρῆγμα εἰς τὸν ἀναιμικὸν ἤδη ἐργατικὸν προϋπολογι- σμὸν καὶ ἐπανέξουσιν τὴν θλίψιν καὶ τὴν δυστυχίαν» τῆς ἀπορραϊζομένης οἰκογενείας.

(2) Ὁ ἡμέτερος νόμος ὑστερεῖ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ πα- σὼν σχεδὸν τὸν ξένων ἀσφαλιστικῶν νομοθεσιῶν, αἵτινες ἀναγνωρίζουν τὴν παροχὴν ἐξόδων κηδείας καὶ ἐν περιπτώ- σει θανάτου μέλους τῆς οἰκογενείας τοῦ ἡσφαλισμένου. Οὕ- τω ἡ ἐν προκειμένῳ παρ' ἡμῶν παρεχόμενη προστασία δὲν κρίνεται ἱκανοποιητικὴ, Μ. Τζατζάνη «Αἱ Κοιν. Ἀσφαλ. κλπ.» παρὰφ. 607 σελ. 368.

(3) Συνεπὸς καὶ ἐὰν ὁ θάνατος προήλθεν ἐξ οἰκείας βου- λήσεως τοῦ ἡσφαλισμένου (αὐτοκτονίας) οἱ κατὰ νόμον δι- καιούχοι θὰ λάβουν τὰ σχετικὰ «ἐξόδα κηδείας» Hahn — Kühne, Handbuch der Krankenversicherung παρὰφ. 201 ἐδάφ. 1.

(4) Ι. Τ. Παλαιολόγος «Τὸ πταῖσμα τοῦ ἡσφαλι- σμένου ἐν τῇ πραγματικῇ τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως» Ἀθῆναι 1939 σελ. 20 παρὰφ. 2.

αδιάφορον ἐὰν ταῦτα ἐπεμελήθησαν πράγματι τῆς κηδείας (ἀσχετὸς ἐὰν ταῦτα συνήθως προνοοῦν διὰ τὴν κηδεῖαν τοῦ συγγενεῶς των), ἔπεται ὅτι, προκειμένου περὶ καταβολῆς τῶν ἐξόδων εἰς τὰ ἐν ἄρθρῳ 39 τοῦ Κ.Α. μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ θανόντος, τυγχάνει ἐπουσιώδης τὸ ζήτημα τῆς ἐρυμένης τοῦ ἐὰν ἔλαβε χώραν κηδεῖα ἢ ὄχι, αὐτοῦ, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἢ παροχῇ πραγματοποιεῖται ὑπὸ μόνην τὴν προϋποθέσιν ἀφ' ἑνὸς μὲν τῆς βεβαιώσεως ἱατροῦ περὶ τοῦ θανάτου τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς μετὰ τοῦ θανόντος οὐμβιώσεως τῶν δικαιούχων μελῶν οἰκογενείας (1).

* Ἀλλὰς βεβαίως ἔχει τὸ ζήτημα προκειμένου περὶ καταβολῆς ἐξόδων εἰς τρίτον λόγῳ ἐλλείψεως μελῶν οἰκογενείας δικαιουμένων τούτων. Λαμβανομένου ὑπ' ὧσιν ὅτι, κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 29 τοῦ νόμου, ἵνα, ἐν ἐλλείψει δικαιούχων μελῶν οἰκογενείας, πραγματοποιηθῇ ἢ περὶ οὗ ὁ λόγος παροχῇ εἰς τρίτον πρόσωπον, δεόν τοῦτο νὰ ἐπεμελήθῃ τῆς κηδείας τοῦ θανόντος ἡσφαλισμένου, ἔπεται ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ πιστοποίησις τοῦ θανάτου—ὡς συμβαίνει ὅταν ὡς δικαιούχῳ παρουσιάζονται οἱ συγγενεῖς τοῦ ἀποβιώσαντος—ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ἀποδείξις, ὅτι ὁ αἰτῶν τρίτος ἐπεμελήθη τῆς κηδείας τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου, ἐν ἄλλοις λόγοις ὅτι ἔλαβε χώραν κηδεῖα (2). Ἐν ἀντιθέτῳ περιπτώσει δὲν βλάσκειν διὰ ποῖον λόγον δεόν ν' ἀπαιτήσωμεν τὴν τέλεσιν κηδείας τοῦ θανόντος ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου, ἐφ' ὅσον ἡ καταβολὴ τῆς περὶ οὗ ὁ λόγος παροχῆς εἰς τὸ δικαιούχον μέλος οἰκογενείας θὰ γίνῃ εἴτε ἐπεμελήθη τοῦτο τῆς κηδείας, εἴτε ὄχι. Ἀλλὰ καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 νόμου 6298 καθ' ἣν «παντα τὰ κατὰ τὸν παρόντα νόμον δικαιώματα, τὰ ἔχοντα προϋπόθεσιν τὸν θάνατον, γεννῶνται καὶ ἐπὶ ἀφανείας» συνηγορεῖ ἀπολύτως ὑπὲρ ἀποδοχῆς τῆς ἡμετέρας γνώμης. Ὅντως, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν προμνησθεῖσαν διάταξιν τοῦ νόμου οὐδεμία ἀμφιβολία γεννᾶται, ὅτι ἐν περιπτώσει κηρύξεως ὡς ἀπάν-

του ἡσφαλισμένου τινὸς τὰ κατὰ νόμον δικαιούχα πρόσωπα ἀποκτείνων ἀξίωσιν κατὰ τοῦ Ἰδρύματος πρὸς λῆψιν τῶν κατ' ἄρθρον 29 τοῦ νόμου ἐξόδων κηδείας. Λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὧσιν ὅτι οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ γίνῃ περὶ κηδείας τοῦ εἰς ἀφάνειαν κηρυχθέντος προσώπου, ἔπεται ὅτι ἡ καταβολὴ τῆς περὶ οὗ ὁ λόγος παροχῆς οὐδόλως ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς τέλεσεως κηδείας τοῦ ἡσφαλισμένου (3).

Τὸ ἄρθρον 39 τοῦ Κ.Α., εἰς ὃ ῥητῶς παραπέμπει τὸ ἄρθρον 29 τοῦ νόμου 6298, ὁρίζει ὡς δικαιούχα πρόσωπα πρὸς λῆψιν τῶν ἐξόδων κηδείας, ἐν περιπτώσει θανάτου ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου, τὸν ἢ τὴν σύζυγον ἢ ἐλλείψει τοιούτου τὰ τέκνα ἢ ἐλλείψει τοιούτων τοὺς γονεῖς τοῦ θανόντος ἢ τοὺς ἀδελφούς ἢ τοὺς ἐγγόνους αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου συνεβίουν μετ' αὐτοῦ ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτων τὸν ἐπιμεληθέντα, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἰδρύματος, τῆς κηδείας τοῦ ἡσφαλισμένου. Κατὰ συνέπειαν πρὸς λῆψιν τῶν ἐξόδων κηδείας ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω συγγενῶν τοῦ ἀποθανόντος δὲν εἶναι ἀναγκαῖα ἡ ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ νόμου (ἀπορία καὶ ἀναπηρία τοῦ συζύγου καὶ πατρὸς τοῦ θανόντος, συντήρησις κατὰ κύριον λόγον ὑπὸ τοῦ θανόντος κλπ.), ὅπερ ἔχει μὲν ἐφαρμογὴν, κατὰ τὴν ρητὴν τούτου διατύπωσιν ἐφ' ὧν τῶν διατάξεων τοῦ Ι' κεφαλαίου, εἰς ὃ περιλαμβάνονται καὶ τὰ ἐξόδα κηδείας, πλὴν ὅμως, ἐφ' ὅσον εἰδικὴ διάταξις τοῦ νόμου προβλέπει, διὰ παραπομπῆς εἰς τὸ ἄρθρον 39 τοῦ Καν. Ἀσθενείας, περὶ τῶν δικαιουμένων προσώπων καὶ τῶν προϋποθέσεων πρὸς λῆψιν τῆς περὶ οὗ ὁ λόγος παροχῆς, δὲν ἐξετάζεται, ἐὰν ἐν προκειμένῳ πληροῦνται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ νόμου, καὶ αἰτίως κατ' ἀκολούθιον ἐφαρμόζονται ἐφ' ὧν τῶν διατάξεων τοῦ Ι' κεφαλαίου, πλὴν τῶν ἀναγομένων εἰς τὰ ἐξόδα κηδείας. Κατὰ ταῦτα τὸ μόνον ἐξεταστὲον προκειμένου περὶ καταβολῆς ἐξόδων κηδείας εἰς τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 39 τοῦ Κ.Α. μέλη οἰκογενείας τοῦ θανόντος, εἶναι τὸ κατὰ πόσον ταῦτα συνεβίουν μετ' αὐτοῦ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου (4).

Κατὰ τὴν σαφῆ διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ Κ.Α. τὰ ἐξόδα κηδείας καταβάλλονται εἰς τὸν τρίτον δὲν ἐπιμεληθέντα ταύτης, ἐφ' ὅσον ἐλλείπουν τὰ ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ κατονομαζόμενα ὡς δικαιούχα μέλη οἰκογενείας. Ἡ σαφὴς διατύπωσις τῆς διατάξεως ταύτης οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν καταλείπει, ὅτι ὁ τρίτος ὁ ἐπιμεληθεὶς τῆς κηδείας οὐδὲν δικαιούται λαμβάνειν ἐκ τοῦ Ἰδρύματος, ἐν ᾗ περιπτώσει ὑπάρχει συγγενὴς τις ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ Κ.Α. ἀναφερομένων, ἔστω καὶ ἐὰν οὗτος δὲν ἐπεμελήθη τῆς κηδείας τοῦ ἡσφαλισμένου (5), καθόσον ὑποκτεῖται τῷ θανάτῳ τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου ἀξίωσιν κατὰ τοῦ Ἰδρύματος πρὸς λῆψιν τῆς περὶ

(1) Τὸ Ἰδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων φαίνεται ὅτι ἡρξισεν ἐν τῇ πράξει ἐγκαταλείπον τὴν γνώμην ὅτι πρὸς παροχὴν τῶν ἐξόδων κηδείας εἰς τοὺς συγγενεῖς τοῦ θανόντος τυγχάνει ἀναγκαῖα ἡ κηδεῖα τούτου. Οὕτω τοῦλάχιστον ἐξάγεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25/12 ἐγκυκλίου τῆς Γεν. Διορ. 25/12 ὅτι ἡ ὕψιμα ἐνετάλη εἰς καταβολὴν ἐξόδων κηδείας εἰς συγγενεῖς ἡσφαλισμένου πνιγνόντος ἐν ναυαγίῳ καὶ οὕτως τὸ πῶμα δὲν ἀνευρέθη.

(2) Ἀλλὰ καὶ ὁ διὰ τὴν κηδεῖαν δαπανήσας τρίτος δὲν δικαιούται νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ Ἰδρύματος πλεόν τοῦ ἐν ἄρθρῳ 29 τοῦ νόμου, ὡς ἐτροποποιήθη ὁρίζοντο πάλιν ποσοῦ, ἔστω καὶ ἐὰν ἡ δαπάνη, εἰς ἣν ὑπεβλήθη, ὑπερβαίνει κατὰ ποσὸν τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος παρεχόμενον βοηθῆμα κηδείας. Εἰς ἀπόδοσιν λογαριασμοῦ ἢ ἐπιστροφῆν τοῦ πλεονάσαντος; Ὑποστηρίζεται ὅτι δὲν ὑφίσταται τοιαυτὴ υποχρέωσις τοῦ τρίτου πρὸς λογοδοσίαν (Σύμφωνος δὲ Ἀγαλλόπουλος, ἐνθ' ἀνωτ.). Οἱ δικαιολογητικοὶ λόγοι οἱ συνηγορούντες ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης δὲν ἀρκοῦν ἵνα ἐξουδετερώσωσι τὰ τῆς ἀντιθέτου γνώμης ἐπιχειρήματα. Ὅντως εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι διὰ τὴν πραγματοποιήσιν τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν δὲν ἐρευνᾶται ἐν ἐκάστῃ περιπτώσει ἐὰν ἐπῆλθε πράγματι ζημία, τοῦτο ὅμως, ἀποτελοῦν βασικὴν ἀρχὴν τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἀφορᾷ τὴν ἀσφαλιστικὴν περιπτώσειν ἧς συνέπεια εἶναι ἡ κατὰ κοινὴν πεῖραν ἐπιβλαβὴς διατάραξις τῆς ἐπὶ τῆς ἐργατικῆς προσόδου βασικομένης οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ ἡσφαλισμένου προσώπου, δὲν δύναται δὲ νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι τὸ αὐτὸ ἱσχύει καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ἡ πραγματοποιήσις τῆς παροχῆς γίνεται εἰς ἕξον πρόσωπον, ὡς συμβαίνει ὁσάκις ὡς δικαιούχος πρὸς λῆψιν τῶν ἐξόδων παρουσιάζεται ὁ, ἐν ἐλλείψει δικαιουμένων συγγενῶν, ἐπιμεληθεὶς τῆς κηδείας τρίτος. Λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὧσιν ὅτι ἡ καταβολὴ τῆς παροχῆς πρὸς τὸν τρίτον δὲν γίνεται πρὸς παραμυθίαν, ὡς συμβαίνει ἐὰν τὰ ἐξόδα καταβληθῶν εἰς συγγενεῖς τοῦ θανόντος, ἀλλ' ἵνα καλύψουν τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην δαπάνην ὑπὲρ τοῦ ἡσφαλισμένου, ἔπεται ὅτι τὸ ἐπὶ πλεόν ληφθὲν ποσὸν παραμένει εἰς χεῖρας τοῦ τρίτου ἀνευ κτίσεως, τὸ δὲ Ἰδρυμα δεῖ ἐναντίον τὸν ἀπαίτησιν πρὸς ἐπιστροφήν τοῦ πλεονάσαντος, βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς *condictio sine causa*.

(3) Ἐν τῇ πρακτικῇ τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων δὲν ἀνεφάνη εἰσέτι περιπτώσις ἀκονομῆς ἐξόδων κηδείας εἰς τοὺς συγγενεῖς ἡσφαλισμένου κηρυχθέντος εἰς ἀφάνειαν, καὶ τοῦτο διότι δὲν ἔχει εἰσέτι τακτοποιηθῇ τὸ ζήτημα τῆς διαδικασίας τῆς κηρύξεως ἀφανείας, συμφώνως πρὸς τὴν παρ. 2 ἄρθρ. 10 τοῦ νόμου, ὡς μὴ λειτουργήσας τοῦ πρωτοβαθμίου ἀσφαλ. Διοικητηρίου, μόνον ἀποδοῦν ὅπως κηρύξῃ εἰς ἀφάνειαν τὸν ἐξαφανισθέντα ἡσφαλισμένον ἢ συνταξιούχον. Δεδομένου ὅμως ὅτι ἐσχάτως ἐζητήθη ἡ παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐγκρίσις τροποποιήσεως, καθ' ἣν ἐν περιπτώσει ἀφανείας δὲν καταβάλλονται ἐξόδα κηδείας, ἔπεται ὅτι μέχρι τῆς ἐγκρίσεως ἐξακολουθεῖ ἐξουσία πλήρη ἱσχύει ἡ ἀνατέρο μνημονευθεῖσα διάταξις τῆς παρ. 1 ἄρθρ. 10 ν. 6298 καὶ ὅτι συνεπὸς οἱ κατὰ νόμον δικαιούχοι δύνανται νὰ λάβουν παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐξόδα κηδείας διὰ τὸν ἀφαντὸν ἡσφαλισμένον ἢ συνταξιούχον συγγενὴ των.

(4) Αἱ περὶ πλασματικῆς συμβιώσεως διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Κ.Α. ἐφαρμόζονται καὶ ἐν προκειμένῳ. Οὕτω καὶ ἡ 19650/31—7—41 διαταγὴ τῆς Γ. Διορ.

(5) «... ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτων εἰς τὸν ἐπιμεληθέντα...» ἄρθρον 39 τοῦ Κ. Ἀσθενείας.

οὗ ὁ λόγος παροχής, ἣν μάλιστα καὶ πρὸ τῆς κηδείας δικαιούται νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ παρὰ τοῦ Ἰδρύματος (1). Κατ' ἀκολουθίαν αἱ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25)42 ἐγκυκλίου τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ ΙΚΑ παρασχεθεῖσαι ὁδηγίαι πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα, καὶ δι' ἧς ὁρίζεται ὅτι ἐὰν τὰ μὲν μέλη οἰκογενείας τοῦ θανόντος δὲν ἐπεμελήθησαν τῆς κηδείας, τρίτος τις δὲ ἐπεμελήθη ταύτης, οὗτος ἀποκτᾷ ἀξίωσιν κατὰ τοῦ Ἰδρύματος πρὸς λήψιν τῶν κατὰ νόμον ἐξόδων, ἡ δὲ γένεσις ἀξιώσεως τῶν ὑπαρχόντων συγγενῶν παρακωλύεται ὑπὸ τῆς γενέσεως τῆς ἀξιώσεως τοῦ τρίτου, δὲν στηρίζεται εἰς τὴν προμηθεύσαν διάταξιν τοῦ νόμου. Ὄντως, κατ' αὐτὴν, ὁ ἐπιμεληθεὶς τῆς κηδείας τρίτος παρίσταται ὡς δικαιούχος μόνον ἐν ἐλλείψει συγγενοῦς δικαιουμένου τῶν ἐξόδων, τῆς «ἐλλείψεως» ἔχουσας τὴν αὐτὴν βαρύντητα, ἣν καὶ ἡ παρ' αὐτοῦ ἐπιμέλεια τῆς κηδείας τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ διὰ τὴν κηδεῖαν δαπανήσας τρίτος οὐδεμίαν ἀξίωσιν ἔχει κατὰ τοῦ Ἰδρύματος πρὸς χορήγησιν εἰς αὐτὸν τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει πρὸς ὅσον ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 39 τοῦ Κ. Α. ἀναφερομένων.

Διὰ τὰ τυχόν τὰ δικαιούχα πρόσωπα τῶν κατὰ νόμον ἐξόδων κηδείας, δέον ὁ ἐξ οὗ ἔλκουσι τὸ δικαίωμα θανόντων νὰ διετέλει ἡσφαλισμένος παρὰ τῷ Ἰδρύματι διὰ τὸν κλάδον ἀσθενείας, ἐφ' ὅσον ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ νόμου ἀποτελεῖ μέρος τῶν εἰς χορῆμα παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας. Ζήτημα ἐγεννήθη ἐν τῇ πράξει κατὰ πόσον

(1) Ἀριθ. 1608)18—2—38 διαταγὴ τῆς Γενικῆς Δ/σεως πρὸς τὸ Ὑποκατάστημα Θεσσαλονίκης.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Τοῦ κ. Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ, Νομ. Συμβούλου τοῦ Κράτους

Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν (Δ/νσις Νομικῶν Ὑπηρεσιῶν). Ἀριθ. πρωτ. 8808)21870. Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1943.

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἑργασίας

Ἀποκρινόμενοι εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 7354/Ε. 346 ἐ. ἐ. ὑμέτερον ἔγγραφο, δι' οὗ ἐρωτώμεθα, ἐὰν οἱ ἔχοντες πλήρη βαθμολογικὴν καὶ μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς ἕνα τῶν βαθμῶν τῆς διοικητικῆς ἱεραρχίας τῶν τακτικῶν δημοσίων ὑπαλλήλων τακτικὸ ὑπάλληλος τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. Α' ἢ τῆς παραγρ. Β' τοῦ ἄρθρου 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 168422/3—10—42 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἔχουσαν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ὁμοψήφως ἀπεδέξατο τὴν εἰσήγησίν μας, ἔχουσαν οὕτω:

Ἐφ' ὅσον οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Ι.Κ.Α. δυνάμει τοῦ ἄρθρου 19 παρ. 13 τοῦ Ν. 6298 καὶ τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ ὑπαλληλικοῦ Κανονισμοῦ, ἔχουσιν πλὴν τῆς βαθμολογικῆς ἀντιστοιχίας καὶ μισθολογικὴν τοιαύτην πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ὑπάγονται εἰς τὴν Α' κατηγορίαν, ἐξισούμενοι πλήρως ὡς πρὸς τὸ ἐπίδομα πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη προκύπτει ἐναργῶς ἐκ τῆς παραθέσεως τῶν κάτωθι νομοθετικῶν διαταγμάτων. α) ἐκ τοῦ ν. δ. 610 «περὶ πληρωμῆς ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων ἐν γένει ὑπαλλήλων καὶ τῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου», καθ' ὅ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργόν, ὅπως δι' ἀποφάσεώς του καθορίσῃ ἐκάστοτε τὰ χρονικὰ ὅρια

δικαιούνται ἐξόδων κηδείας τὰ μέλη οἰκογενείας θανόντος ἡσφαλισμένου, ὅστις, κατ' ἀκολουθίαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ νόμου 6298, διετέλει ἡσφαλισμένος παρὰ τῷ Ἰδρύματι μερικῶς διὰ τὸν κλάδον τῆς ἀσθενείας (π. χ. μόνον διὰ τὴν περίπτωσιν ἀτυχήματος) (2).

Ἐφ' ὅσον ὁ θάνατος τοῦ ἡσφαλισμένου ὠφείλετο εἰς ἀτύχημα, οὐδεμία ἀμφιβολία γεννᾶται, ὅτι τὰ δικαιούχα πρόσωπα δικαιούνται εἰς λήψιν τῶν ἐξόδων κηδείας. ἐφ' ὅσον ὁ θάνατος τοῦ ἡσφαλισμένου προήλθεν ἐξ ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως, δι' ἣν αὐτοὶ ὑπῆγτο ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἰδρύματος. Δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ αὐτὸ ἐν ἡ περιπτώσει ὁ θάνατος ὠφείλετο οὐχὶ εἰς ἀτύχημα, ἀλλ' εἰς κοινήν νόσον, καθόσον ἐν προκειμένῳ ἡ ἐπέλευσις τοῦ θανάτου ἔχει ὡς αἰτίαν ἀσφαλιστικὴν περίπτωσιν δι' ἣν ὁ θανὼν δὲν διετέλει ἡσφαλισμένος παρὰ τῷ Ἰδρύματι. Κατὰ ταῦτα τὸ ζήτημα τῆς καταβολῆς ἐξόδων κηδείας, διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ θανάτου ἡσφαλισμένου μερικῶς δι' ἀσθενείαν παρὰ τῷ Ἰδρύματι λύεται διὰ τῆς ἐκάστοτε ἐρευνῆς τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως, ἥς συνέπεια εἶναι ἡ ἐπέλευσις τοῦ θανάτου, ἥτοι τὸ Ἰδρυμα δέον ν' ἀρνηθῇ τὴν παροχὴν ἐξόδων κηδείας, ἐφ' ὅσον ὁ θάνατος ὠφείλετο εἰς ἀσφαλιστικὴν περίπτωσιν, δι' ἣν ὁ θανὼν δὲν διετέλει ἡσφαλισμένος (π. χ. εἰς ἀτύχημα, ἐνῷ ὁ θανὼν ἦτο ἡσφαλισμένος διὰ κοινήν νόσον).

ΔΥΣΑΝΔΡΟΣ Ν. ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΙΔΗΣ

(2) Ἐπὶ σχετικῆς αἰτήσεως ἡσφαλισμένου ὑπαλλήλου τῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων, ἡ Γενικὴ Διευθύνσις διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 25147)42 ἐγγράφου τῆς παρέσχεν εἰς τὸ Ὑποκατάστημα ὁδηγίαν, ὑπὸ τὸ πνεῦμα ὑφ' ὃ ἀνωτέρω λύεται τὸ προκείμενον ζήτημα.

καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων, ὡς καὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου κλπ. β) ἐκ τοῦ ν. δ. 1505/42, καθ' ὃ προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ἐχόντων πλήρη βαθμολογικὴν ἢ μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς ἕνα τῶν βαθμῶν τῆς διοικητικῆς ἱεραρχίας τῶν τακτικῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ὡς ἐπίδομα ἀκριβείας βίου παρέχεται τὸ διὰ τῆς αὐτῆς παραγρ. καθοριζόμενον κατὰ βαθμὸν ἢ μισθὸν καὶ κατὰ τὰς εἰς περιφέρειας ἐν αἷς ὑπηρετοῦσι διακρίσεις καὶ γ) ἐκ τοῦ ν. δ. 1704/42 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ ν. δ. 610/41» καθ' ὃ αἱ διατάξεις τοῦ ν. δ. 610 «περὶ τρόπου πληρωμῆς τῶν ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων ἐν γένει ὑπαλλήλων καὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου», ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τὸν καθορισμὸν ἐπιδομάτων ἀκριβείας βίου. Βάσει ὅθεν τῶν ἀνωτέρω ν. δ. ἀφ' ἐνὸς μὲν παρῆσθέη εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως δι' ἀποφάσεώς του καθορίσῃ ἐκάστοτε τὰ χρονικὰ ὅρια καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν καὶ τῶν ἐπιδομάτων ἀκριβείας βίου, τόσον διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ὅσον καὶ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τοῦ ν. δ. 1505/42 ἐχορηγήθη ἑκτακτὸν ἐπίδομα καὶ εἰς τοὺς πολιτικούς ὑπαλλήλους τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου κλπ. μὲ τὰς ἐν τῷ νομοθετικῷ αὐτῷ διατάγματι διακρίσεις, ἐὰν τοτέστιν οἱ ὑπάλληλοι τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἔχωσι πλήρη

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 346)

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΠΙΤΑΚΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

(Ἀπ' ἀφορμῇ τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων, ποὺ δημοσιεύονται στὸ παρὸν τεύχος)

Τοῦ κ. ΗΛΙΑ Φ. ΗΛΙΟΥ, Δικηγόρου

1. Κοινὸ συμπέρασμα ὅλων τῶν ἀποφάσεων ποὺ δημοσιεύονται στὸ παρὸν τεύχος (σ. 335 ἐπ.): Οἱ ἐπίτακτες ἐπιχειρήσεις ἀπολύουν ἔγκυρα τὸ προσωπικὸ των, ἂν διαταχθοῦν ἀπὸ τὴν Ἀρχὴν ποὺ τὶς ἔχει ἐπιτάξει. Ἡ λύση αὐτὴ εἶναι ὀρθή, χωρὶς κανένα δισταγμὸ. Δὲν δικαιολογεῖται ὅμως ἀπ' ὅλες τὶς ἀποφάσεις μὲ τὸν ἴδιον τρόπο.

Εἰδικώτερα ἡ 528/43 Προέδρου Πρωτοδικῶν Πειραιῶς διατυπώνει ἀμφιβολίες, ἂν μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς σύμβαση ἐργασίας ἡ σχέση μεταξὺ ἐπίτακτης ἐπιχειρήσεως καὶ μισθωτοῦ. Φρονεῖ μᾶλλον πὼς ἡ ἐπιχείρηση αὐτὴ εἶναι ἕνας ἀπλὸς μεσολαβητής, ἕνας ἐπιστάτης τῶν ἐργασιῶν τῆς στρατ. Ἀρχῆς. Ἐπισημειωτικὰ σκέπτεται πὼς κι' ἂν ὑποθέσουμε, ὅτι ὑφίσταται σύμβαση ἐργασίας, ἡ σύμβαση αὐτὴ περιέχει σιωπηρὰ τὴν προϋπόθεση πὼς ἡ στρατ. Ἀρχὴ θὰ ἐγκρίνῃ νὰ διατηρηθῇ ὁ μισθωτὸς στὴν ἐργασία. Καὶ τὴν στρατ. Ἀρχὴν βαρύνουν τελικὰ οἱ ἀποδοχὲς τοῦ μισθωτοῦ. Ἀλλὰ τότε, δὲν ὑπάρχει συμβατικὸς δεσμὸς μὲ ἐπιχείρηση ἢ ἐκμετάλλευση, καὶ δὲν ἔχει ἐφαρμογὴ τὸ Ν. Δ. 424.

Ἡ αἰτιολογία αὐτὴ, στὴ συγκεκριμένη περίπτωσιν τῆς ἀπολύσεως, ὁδηγεῖ στ' ὀρθὸ συμπέρασμα. Γιὰ νὰ δοῦμε ὅμως, ἂν αὐτὴ καθ' ἑαυτὴ εἶναι σωστὴ, πρέπει νὰ τὴ γενικεύσουμε καὶ νὰ τὴν φτάσουμε ὡς τὶς ἀκρότατες συνέπειές της. Καὶ ἰδοὺ ποιὲς εἶναι.

α) ἡ ἐπιχείρηση δὲν πληρῶνει τοὺς δουλευμένους μισθοὺς τοῦ ὑπαλλήλου της. Ὁ ὑπάλληλος, σύμφωνα μὲ τὴν ἀποψη πὼς δὲν ὑπάρχει σύμβαση ἐργασίας ἀνάμεσα σ' αὐτὸν καὶ στὴν ἐπιχείρηση, δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ τῆς κάνῃ ἀγωγή.

β) ἡ ἐπιχείρηση, χωρὶς ν' ἀπολύσῃ τὸ μισθωτό, δὲν τοῦ δίνει τὸ δῶρο τοῦ Ν. Ἐτους ἢ τοῦ Πάσχα. Δὲν μπορεῖ νὰ ἐναχθῇ γι' αὐτό.

γ) ἡ ἐπιχείρηση δὲν ἐπικολλᾷ τὰ ἔνσημα τοῦ ΙΚΑ στὸ βιβλιᾶριο ἀσφαλίσεως τοῦ μισθωτοῦ. Κάνει πολλὰ καλὰ, καὶ δὲν παραβιάζει κανένα νόμο, κτλ. κτλ.

Πρὶν ἀκόμα ἀναπτυχθοῦν οἱ θεωρητικοὶ λόγοι, ποὺ ἀποκλείουν τὴν ἀποψη τῆς ἀνυπαρξίας συμβατικῆς σχέσεως μεταξὺ τῆς ἐπίτακτης ἐπιχειρήσεως καὶ τοῦ μισθωτοῦ, δοκιμάζοντας ἀπλῶς νὰ τὴν ἐφαρμόσουμε καὶ σ' ἄλλες περιπτώσεις, καταλήξαμε σὲ ἄτοπο καὶ μποροῦμε νὰ συμπεράνουμε ἀπὸ τώρα, ὅτι ἡ αἰτιολογία αὐτὴ δὲν εἶναι ὀρθή.

II. Γιατὶ ὅμως χρησιμοποιοῦνται; Ἰσως θὰ μᾶς βοηθῇ ν' ἀπαντήσουμε στὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἕνας συλλογισμὸς, ποὺ διατυπώνεται σὲ μιὰν ἄλλη ἀπὸ τὶς παρακάτω ἀποφάσεις, στὴν 44/1943 Εἰρηνοδ. Πειραιῶς. Πράγματι ἡ ἀπόφαση αὐτὴ, ἀνάμεσα σὲ ἄλλα πολὺ ὀρθὰ, ἀποφαίνεται γενικώτατα, ὅτι ἡ ἐπίταξη ἀφαιρεῖ τὸ ἀντικείμενο ποὺ ἐπιτάσσεται ἀπὸ τὴν ἐξουσία

τοῦ κυρίου του, κι' αὐτὸς μένει πᾶ ἕνα ἀπλὸ ὄργανο τῆς βουλήσεως τῆς Ἀρχῆς ποὺ ἐπέβαλε τὴν ἐπίταξη.

Ἄς θεωρήσουμε καλύτερα τὴν πράξη τῆς ἐπιτάξεως, πρὶν βιασθοῦμε νὰ τῆς δώσουμε νομικὸ χαρακτηρισμὸ καὶ νὰ βγάλουμε συμπεράσματα. Ἰσως θ' ἀποδειχθῇ πὼς—κάτω ἀπὸ τὸν γενικὸ ὅρο ὑπάρχει τόση ποικιλία πράξεων τῆς ἐξουσίας, ποὺ ἀσκεῖ ὁ στρατὸς κατοχῆς, ὥστε νὰ μὴ μποροῦμε νὰ τῆς δώσουμε ἐνιαῖο τύπο καὶ νὰ τὴν ὑπαγάγουμε σὲ ὁμοιόμορφες λύσεις, ἀλλοιῶς κινδυνεύουμε ν' ἀκολουθήσουμε τὴν μέθοδο τοῦ Προκρούστη. Ἡ ἐπίταξη, δέχεται ἡ δευτέρη αὐτὴ ἀπόφαση, δικαιολογητικὸ λόγο ἔχει τὶς ἀμεσες καὶ ἐπιτακτικὲς ἀνάγκες τοῦ στρατιωτικοῦ σώματος κατοχῆς, κι' ἀναγνωρίζεται ἀπὸ διεθνεῖς συμβάσεις τὸ δικαίωμα τοῦ ἐμπολέμου ν' ἀποκτήσῃ ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ κατεχομένου ἐδάφους τὰ μέσα ποὺ θὰ τοῦ ἐπιτρέψουν ν' ἀνταποκριθῇ στὶς ἀνάγκες του. Πολὺ σωστὰ. Μὲ τὴν ἐπίταξη ἀποκτᾷ ὁ στρατὸς κατ' ὁχῆς μέσα γιὰ ν' ἀντιμετωπίσῃ τὶς ἀνάγκες του. Μὰ εἶναι τόση ἡ ποικιλία τῶν μέσων αὐτῶν, ὥστε ἀπὸ τὴν πράξη τῆς ἐπιτάξεως προκύπτει ἄλλη τόση ποικιλία ἐννόμων σχέσεων καὶ κανόνων, ποὺ πρέπει νὰ ἐφαρμοσθοῦν, καὶ δὲν ἀκριβολογοῦμε δεχόμενοι γενικὰ πὼς τὸ ἀντικείμενο τῆς ἐπιτάξεως ἀφαιρεῖται ἐντελῶς ἀπὸ τὴν ἐξουσία τοῦ κυρίου του.

Ὁ στρατὸς κατοχῆς χρειάζεται α) ἀγαθὰ ποὺ μὲ τὴν χρησιμοποίησίν των καταναλίσκονται. Λ. χ. τρόφιμα καὶ ἄλλα προϊόντα γῆς ἢ τέχνης. Στὴν περίπτωσιν αὐτὴ ἡ ἐπίταξη παρουσιάζει ἀναλογίαν μὲ τὴν ἀναγκαστὴν ἀπαλλοτριώσιν καὶ μὲ τὴν ἀγοραπωλησίαν. β) Ἄλλη περίπτωση: Χρειάζεται ἀγαθὰ ποὺ ἱκανοποιοῦν τὶς ἀνάγκες του, χωρὶς νὰ καταναλίσκονται. Καταλύματα γιὰ τοὺς στρατιῶτες, κτίρια γιὰ τὶς διάφορες ὑπηρεσίες, γῆπεδα γιὰ ἀεροδρόμια, κι' ἀκόμα, ἐνδεχόμενα, ἐργοστάσια ὁλόκληρα, ἀπ' ὅπου ἀπομακρύνει ὁλότελα τοὺς ἐπιχειρηματίες ἰδιοκτῆτες των καὶ ἀσκεῖ τὴν παραγωγή μὲ προσωπικὸ εἴτε στρατευμένο, εἴτε, ὑπὸ ὁποιουδήποτε κρίνει ὅρους, ἐλεύθερα προσλαμβανόμενο. Ἐπίταξη εἶναι κι' αὕτη. Παρουσιάζει ὅμως ἀναλογίαν μὲ τὴν μίσθωσιν. γ) Τρίτη περίπτωση: Ἐλὸς χρειάζεται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ σύνολο ἢ μεγάλο μέρος τῆς μελλούσης παραγωγῆς, δηλ. νὰ προμηθευθῇ τὰ εἶδη ποὺ δὲν ἔχουν παραχθῇ ἀκόμα, ἀλλὰ μποροῦν, σύμφωνα μὲ τὶς δυνατότητες τῆς ἐγχώριας βιομηχανίας, νὰ παραγῶνται κατὰ ἕνα ὀρισμένο ρυθμὸ. Ἡ, ἀκόμη, ἀπὸ τὴ βιομηχανία αὐτὴ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀποκλειστικὴ ἐξυπηρέτησίν του, νὰ μονοπωλήσῃ τὶς ὑπηρεσίες της γιὰ τὴ μετουσίωση (φατοῦρα) πρώτων ὕλων ποὺ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ στρατὸς κατοχῆς παρέχει ἢ γιὰ τὴν ἐπισκευή

όπλων, πλοίων, όχημάτων κτλ. πού αυτός ό ίδιος διαθέτει. Καί έδώ έχουμε έπίταξη, αλλά ούτε αναγκαστή άπαλλοτρίωση, ούτε μίσθωση. Δέν μπορούμε λοιπόν νά γενικεύουμε καί νά δίνουμε σ' όλες τις περιπτώσεις, πού άπαριθμήθηκαν, τις ίδιες πάντοτε λύσεις.

III. "Ας θεωρήσουμε ειδικότερα την τρίτη από τις περιπτώσεις πού άπαριθμήσαμε. "Ο στρατός κατοχής άποβλέπει στό νά έξασφαλίση τά μελλοντικά προϊόντα ή τις μελλοντικές ύπηρεσίες μιās ώρισμένης, ζωτικής γι' αυτόν, βιομηχανίας, χωρίς ν' άπομακρύνη από τό έργοστάσιο τό βιομήχανο (άλλοιώς θά είχαμε την έπίταξη τής β' μορφής, την παραπλήσια πρός τή μίσθωση). Καί έδώ έχουμε μιάν άπειρη ποικιλία ύποπεριπτώσεων, άνάλογη μέ τις έκάστοτε ανάγκες του στρατού κατοχής. Στό ένα έργοστάσιο περιρίζεται νά δηλωθή πώς όλα τά προϊόντα του (ή ώρισμένο ποσοστό των) θεωρούνται έπιταγμένα από τή στιγμή πού θά παραχθούν. "Αφήνει όμως άπόλυτη πρωτοβουλία στόν έργοστασιάρχη γιά τήν πρόσληψη καί τήν άπόλυση προσωπικού, καθώς καί γιά τόν αριθμό του. "Αλλού καθορίζει ό στρατός κατοχής τόν αριθμό του προσωπικού. "Αλλού διατάσσει ό ίδιος τήν πρόσληψη ή τήν άπόλυση. Τέλος, τό ουσίωδες, γιά τό χαρακτηρισμό τής έπίτακτης βιομηχανίας ως έπιχειρήσεως ή έκμεταλλεύσεως, αφήνει πάντα στόν έπιχειρηματία ένα βιομηχανικό κέρδος, είτε ύπολογίζοντας ένα ποσοστό κέρδους, κοντά σ' άλλα έξοδα παραγωγής, κατά τόν καθορισμό τής τιμής των προϊόντων του έργοστασίου, είτε, άν δέν πρόκειται γιά προϊόντα, αλλά γιά ύπηρεσίες μετασκευής (όπως στήν περίπτωση τής α' από τις παραπάνω άποφάσεις), πληρώνονται άπολογιστικά ένα τόσο στα έκάτο, πάνω στα ήμερομίσθια του προσωπικού.

"Αμα συγκρίνουμε την ποικιλία των ύποπεριπτώσεων αυτών, πρός τις γνώριμες μορφές των συμβάσεων του ιδιωτικού δικαίου, θά δούμε πώς, όπως στήν α' περίπτωση ή έπίταξη παρουσιάζει άναλογίες μέ τήν άγοραπωλήσι καί στή β' μέ τή μίσθωση, οι διάφορες ύποποικιλίες τής γ' περιπτώσεως είναι τελείως άνάλογες μέ τις έμπορικές συμβάσεις, πού ελεύθερα συνομολογούν οι βιομηχανίες, είτε γιά τή μονοπωλιακή προμήθεια των προϊόντων των σέ ώρισμένους μεγάλους καταναλωτές, είτε γιά τήν άνάληψη τής εργασίας μεταποίησεως (φατούρας) σέ βιομηχανοποιημένα προϊόντα, πρώτων ύλών, πού παρέχονται από τους πελάτες των. Καί άπομένει ιδιαίτερο γνώρισμα τής έπίτάξεως σ' όλες τις μορφές της μόνο πώς ό κύριος του έπίτακτου είδους δέν έχει τό δικαίωμα ν' άρνθής τήν συνομολόγηση τής συμφωνίας, ή, άκριβέστερα, ή σχέση δέν καταρτίζεται μέ τήν σύμπτωση δύο βουλήσεων, δέν είναι σύμβαση, αλλά πηγή έχει μοναχά τήν έξουσία έπιταγής, πού άναγνωρίζεται από τό διεθνές δίκαιο στό στρατό κατοχής, όπως άναγνωρίζεται καί στήν Πολιτεία από τό Δημόσιο δίκαιο.

IV. "Από εκεί καί πέρα όμως ό έργοστασιάρχης πού του έχει άφεθή ή διεύθυνση του έργοστασίου του καί πού μοναχά είναι ύποχρεωμένος τά προϊόντα του ή τις δυνατότητες μετουσιώσεως πρώτων ύλών (ή ειδικότερα τις δυνατότητες έπισκευής ή κατασκευής όπλων, πλοίων, όχημάτων, έπίπλων κτλ.) νά τις διαθέτη άπο-

κλειστικά γιά τις ανάγκες του στρατού κατοχής, δέν παύει νά προσλαμβάνη γιά τήν πραγματοποίηση των οικονομικών αυτών σκοπών τό προσωπικό πού του χρειάζεται, νά χρησιμοποιή τις ύπηρεσίες του, νά του πληρώνη μισθό καί νά εισπράττη από τό στρατό κατοχής όχι μοναχά τά έξοδά του, αλλά καί κέρδος, ύπερξία. Δέν άποκλείεται νά προσλαμβάνη πρόσωπα πού έπιβάλλουν οι "Αρχές κατοχής ή, όπως δέχονται οι παραπάνω άποφάσεις, ν' άπολύη πρόσωπα σύμφωνα μέ τις διαταγές των ίδιων "Αρχών. "Εν τούτοις δέν χωρεί καμμιάν άμφιβολία πώς μέ τό προσωπικό του τόν συνδέει μιάν σχέση συμβατική, καί άλίστα ή σύμβαση εργασίας καί τίποτ' άλλο. "Η διαστολή πού κάνει ή δεύτερη από τις άποφάσεις, πώς τάχα ό εργοδότης συνδέεται μέ σύμβαση εργασίας μόνο μέ τό προσωπικό πού βρισκότανε στήν ύπηρεσία του πριν από τήν έπίταξη (άλλά βρίσκεται σέ άδυναμία νά έκπληρώση τις συμβατικές του ύποχρεώσεις πρός αυτό) καί δέν συνδέεται μέ τό προσωπικό, πού προσέλαβε μετά τήν έπίταξη, δέν ανταποκρίνεται πρός τά δεδομένα τής ουσίας. Τό ότι τελειωτικά βαρύνουν τις "Αρχές κατοχής τά ήμερομίσθια (όπως δέχεται ή α' άπόφαση) δέν δημιουργεί καί νομικό δεσμό ανάμεσα σ' αυτές καί στους μισθωτούς τής έπίτακτης έπιχειρήσεως, ώστε νά δικαιολογήσουμε τήν μη έφαρμογή του ν.δ. 424, μέ τή σκέψη πώς οι "Αρχές κατοχής δέν άποτελούν ούτε έπιχείρηση, ούτε έκμετάλλευση. Κατά τήν ίδια σκέψη θάπρεπε νά πούμε πώς καί τό έργοστάσιο, πού άνέλαβε τή συμβατική ύποχρέωση νά παραγάγη ώρισμένα προϊόντα ή τό σύνολο των προϊόντων του γιά τόν δείνα ιδιώτη, δέν ύποχρεούται νά τηρήση τους όρους του ν. δ. 424, γιατί τά ήμερομίσθια τελικά βαρύνουν τόν ιδιώτη εκείνον, πού μπορεί κάλλιστα νά μην είναι κύριος μιās έπιχειρήσεως ή έκμεταλλεύσεως. (Π.χ. βιβλιοδέτειο πού άνέλαβε τήν βιβλιοδέτηση των τόμων μιās ιδιωτικής ή δημόσιας βιβλιοθήκης). "Ετσι προσθέτουμε μιάν δεύτερη προϋπόθεση γιά τήν έφαρμογή του ν. δ. 424, προϋπόθεση πού δέν τή θέλησε ό νομοθέτης. Πρέπει όχι μόνο ό εργοδότης νά διευθύνη έπιχείρηση ή έκμετάλλευση, αλλά καί εκείνος γιά τόν όποιον προορίζονται τά προϊόντα ή οι ύπηρεσίες καί τόν όποιο τελικά θά βαρύνουν τά ήμερομίσθια.

Τέλος πρέπει νά μη μείνη άπαρατήρητη μιάν άλλη διαπίστωση τής πρώτης από τις παραπάνω άποφάσεις. Πώς ό εργοδότης δέν κερδοσκοπεί πάνω στήν εργασία των μισθωτών του, γιατί δέν πληρώνεται κατ' άποκοπήν ή κατά μονάδα, παρά άνεξάρτητα από τήν ποσότητα ή ποιότητά της, παίρνοντας από τή γερμανική ύπηρεσία ένα ποσοστό πάνω στό σύνολο των ήμερομισθίων. "Αν ή σκέψη αυτή σκοπύ έχει νά στηρίξη ένα συμπέρασμα, πώς ή εργασία του εργοδότη έπαψε ν' άποτελή έπιχείρηση ή έκμετάλλευση, πρόδηλα είναι όλότελα σφαλερή, γιατί δέν έχει καμμιάν σημασία άπολύτως, άν τό κέρδος του ό εργοδότης τό παίρνει ένσωματώνοντας τό στήν τιμή μονάδος των προϊόντων του ή προσθέτοντας ένα ποσοστό στό σύνολο των έξόδων τής εργασίας ή σέ τμήμα μόνον (λ. χ. στό σύνολο των ήμερομισθίων). "Αλλοιώς θά καταλήγαμε νά δεχτούμε πώς οι εργασίες των εργολάβων, πού έκτελούν άπολογιστικά τις εργασίες των, δέν άποτελούν έπιχείρηση είτε έκμετάλλευση, δέν άποβλέ-

πουν σὲ πραγματοποίηση οικονομικοῦ ἀποτελέσματος, χρησιμοποιώντας ὡς μέσο τὴν ἐργασία τρίτων, τῶν μισθωτῶν, ἢ, κατὰ τὴ φρασολογία τῆς πρώτης ἀποφάσεως «δὲν κερδοσκοποῦν ἐπὶ τῆς ἐργασίας τῶν παρ' αὐτοῖς ἐργαζομένων».

γ. Δὲν μένει λοιπὸν ἀμφιβολία πὼς καὶ οἱ ἐργάτες τῶν ἐργοστασίων, ποὺ ὑπὸ τὴ μορφῇ αὐτῇ ἔχουν ἐπιταχθῇ ἀπὸ τὸ Στρατὸ κατοχῆς (ὄχι ὑπὸ τὴ μορφῇ τῆς μισθώσεως μὲ πλήρη ἀπομάκρυνση τοῦ ἐπιχειρηματία), συνδέονται καὶ σύμβαση ἐργασίας πρὸς ἐργοστασιάρχας καὶ ὄχι πρὸς τὶς Ἀρχές κατοχῆς, δηλ. πρὸς πρόσωπα ποὺ εἶναι κύριοι ἐπιχειρήσεων. Ἀλλὰ τότε; Μήπως εἶναι ὑποχρεωμένοι οἱ ἐργοδότες, κ' ὅταν ἀκόμα ἡ ἀπόλυση τοῦ μισθωτοῦ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἐκτέλεση διαταγῆς τῆς Ἀρχῆς, ποὺ ἐνήργησε τὴν ἐπίταξη, νὰ ἐξακολουθοῦν τὴ μισθολογία τοῦ προσωπικοῦ τῶν; Μήπως ἡ ἀπόλυση αὐτῇ εἶναι ἄκυρη κ' ἔχει ἐφαρμογὴ τὸ ν. δ. 424;

Τὸ ν. δ. αὐτὸ δὲν ἐφαρμόζεται στὴν περίπτωση αὐτῇ ὄχι γιατί τάχα δὲν ὑπάρχει σύμβαση ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ μὲ ἐκμετάλλευση ἢ ἐπιχείρηση, ἢ γιατί ὁ ἐργοδότης βρίσκεται σὲ ἀνάγκη ἀδυναμία νὰ ἐκπληρώσῃ τὶς ὑποχρεώσεις του, ἀλλ' ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο γιατί ἀποτελεῖ κανὼνα δικαίου ὑποδεέστερο τῶν γενικῶν διατάξεων, ποὺ ἐκδίδει ἡ Διοίκηση τῶν Στρ. Δυνάμεων κατοχῆς, πάνω σὲ θέματα ἐπιτάξεως καὶ γενικὰ σὲ θέματα ἀναγόμενα στοὺς σκοποὺς ἢ στὴν ἀσφάλεια τοῦ στρατοῦ κατοχῆς (βλ. ἀπόφ. 44/1943 Εἰρηνοδ. Πειραιῶς, σκέψη 3 καὶ 4 καὶ παραπομπές του στὶς διατάξεις τῆς Συμβάσεως τῆς Χάγης καὶ στὸ Σεφεριάδης. Ἀκόμα βλ. Bluntschli Dr. intern No 545). Γιατὶ ἡ νομοθεσία μιᾶς χώρας, ποὺ ἔχει καταληφθῇ, ἰσχύει μονάχα ὅσο δὲν καταργοῦνται ἢ ἀναστέλλονται ὠρισμένες διατάξεις τῆς ἀπὸ τὸ Κράτος, ποὺ ἔχει καταλάβει τὴ χώρα αὐτή, καὶ δὲν ὑπάρχει καὶ ἀνυπέρβλητο ἐμπόδιο γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς. Κριτήριον γιὰ τὴν ὑπαρξὴ τοῦ ἐμποδίου αὐτοῦ ἀποτελοῦν οἱ σκοποὶ τῆς καταλήψεως καὶ ἡ εὐδόωση τῆς στρατιωτικῆς ἐπιχειρήσεως, σύμφωνα μὲ τὴ γνώμη τῆς στρατιωτικῆς Ἀρχῆς.

Στὶς ἴδιες ὁρθές σκέψεις, ποὺ κάνει ἡ 44/1943 Εἰρηνοδ. Πειραιῶς, καταλήγουν κ' οἱ ἄλλες δύο παραπάνω ἀποφάσεις, ἡ 855/1943 Πρωτοδ. Ἀθηνῶν καὶ ἡ 590/1943 Προέδρ. Πρωτ. Πειραιῶς. Καὶ τὸ γενικὸ συμπέρασμα, σὲ μιὰ σα-

φῇ καὶ συνοπτικῇ διστύπωση, εἶναι τὸ ἑξῆς:

Οἱ Ἀρχές κατοχῆς ἔχουν δικαίωμα νὰ προβαίνουν σ' ἐπιτάξεις. Ἐπίσης νὰ τροποποιοῦν γιὰ ἐξαιρετικοὺς λόγους ἀσφαλείας τὸ ἐγγώριο δίκαιο. Τέλος νὰ κηρύσσουν ἀνεφάρμοστον ἕνα ὠρισμένο κανὼνα τοῦ ἐντοπίου δικαίου, ἂν, κατὰ τὴν κρίση τῶν, ὑπάρχει ἀπόλυτο κώλυμα γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ του.

Πράξεις τῶν Ἀρχῶν κατοχῆς, ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴν ἐνάσκηση τῶν τριῶν αὐτῶν δικαιωμάτων τῶν, ἀναγνωρίζονται ἀπὸ τὸ Διεθνὲς Δίκαιο καὶ ἀποτελοῦν κανόνες δικαίου, τυπικὰ ἐπικρατέστερους ἀπὸ τὴν ἐγγώρια νομοθεσία.

Στὶς παραπάνω περιπτώσεις οἱ Ἀρχές κατοχῆς δὲν ἐτροποποίησαν μὲ γενικὸ κανὼνα δικαίου τὴν ἐγγώρια νομοθεσία (Ν.Δ. 424). Σχετικὰ ὅμως μὲ τὶς ἐπίτακτες ἐπιχειρήσεις, ἀσχοῦν σὲ ὠρισμένες περιπτώσεις τὸ δικαίωμα τῆς ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν (παρὰ τὴν ἐγγώρια νομοθεσία). Ἡ ἀσκηση τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ ἀναγνωρίζεται ἀπὸ τὸ Διεθνὲς Δίκαιο, εἴτε θεωρηθῇ σὰν παρεπόμενον τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιτάξεως (ἀφοῦ ἔχουν δικαίωμα νὰ ἐπιτάσσουν χωρὶς νὰ δεσμεύονται ἀπὸ τὴν ἐγγώρια νομοθεσία—μέσα στὸ δικαίωμα αὐτὸ περιέχεται, σὰν παρεπόμενον, νὰ καθορίζουν τοὺς ὅρους τῆς ἐπιτάξεως, δίνοντας σ' αὐτοὺς τὴν ἰσχύ κανόνος δικαίου—) εἴτε σὰν κατάργηση, σ' ἐξαιρετικὲς περιπτώσεις, τοῦ ἐγγωρίου κανόνος δικαίου γιὰ λόγους ἀσφαλείας, εἴτε σὰν περίπτωσις ἀπολύτου κωλύματος, ποὺ δικαιολογεῖ νὰ κηρυχθῇ ἀνεφάρμοστο τὸ ἐγγώριο δίκαιο.

Στὶς εἰδικὲς λοιπὸν περιπτώσεις, ποὺ οἱ Ἀρχές κατοχῆς ἀσχοῦν αὐτὸ τὸ δικαίωμα, βρισκόμαστε μπρὸς σὲ δύο συγκρουομένους κανόνες δικαίου. Ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς, ὁ ἐγγώριος, ἔχει ὑποδεέστερη τυπικὴ δύναμη. Ἐξαφανίζεται, μπρὸς τὸν τυπικὰ ἐπικρατέστερο. Δὲν ὑπάρχει. Κι' ἔτσι θ' ἀκριβολογοῦσαμε περισσότερο, δεχόμενοι ὅτι στὶς περιπτώσεις αὐτὲς δὲν εἶναι κατὰ τὸ νόμο βάσιμες οἱ ἀξιώσεις ποὺ προβάλλονται μὲ βάση τοὺς ἐγγωρίους νόμους ὅτι δηλ. δὲν ὑπάρχουν ὑποχρεώσεις ποὺ πηγάζουν ἀπὸ τὸ Ν. Δ. 424, παρὰ ὅτι ἡ ἐπίταξη ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀνάγκη ἀδυναμία τοῦ ἐργοδότη νὰ ἐκπληρώσῃ τὶς ὑποχρεώσεις του, ὅπως σκέπτεται ἡ κατὰ τ' ἄλλα τόσο ὁρθὴ καὶ πλήρης 44/1943 Εἰρηνοδ. Πειραιῶς.

ΗΛΙΑΣ Φ. ΗΛΙΟΥ
Δικηγόρος

Α Ν Θ Ρ Γ Ι Α

ΕΠΙΤΑΞΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΠΟ ΑΡΧΩΝ ΚΑΤΟΧΗΣ ΚΑΙ Ν. Δ. 424/1941

Περιπτώσεις ἀπολύσεως μισθωτῶν καὶ συνέπειαι ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς ν. δ. 424/1941

Θεμιταί, κατὰ τὸ διεθνὲς δημόσιον δίκαιον, αἱ στρατιωτικαὶ ἐπιτάξεις παρὰ τῶν Ἀρχῶν κατοχῆς. — Ἀπόλυσις μισθωτοῦ διὰ πράξεως τῶν Ἀρχῶν κατοχῆς δὲν ἀκυροῦται ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941.

Τὸ ἐνδιαφέρον τῆς παρατιθεμένης πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως καὶ ἐκείνων, ποὺ ἀκολουθοῦν ἀμέσως κατωτέρω, εἶναι εὐνόητον.

Τὸ θέμα εἶναι ποία ἡ τύχη τῶν συμβάσεων ἐργασίας τῶν μισθωτῶν, ποὺ προσλαμβάνονται εἰς ἐπίτακτον

ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν κατοχῆς ἐπιχείρησιν καὶ ἀπολύονται διὰ διαταγῆς τῶν αὐτῶν Ἀρχῶν, σχετικῶς μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων κα-

ταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» (Βλέπε σχόλια 'Ηλία Φ. 'Ηλιοῦ, ἀνωτέρω σελ. 333).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 855/1943

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Γ. Ζαρκλάς.

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Μαγγογιάννης, Α. Μαυρωνᾶς.

Ι. Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 10 § 3 τοῦ Ν. Δ. 424/941 «καταγγελλία συμβάσεως ἐργασίας γενομένη ἀνευ τῆρσεως τῶν προϋποθέσεων τῆς § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου εἶναι ἄκυρος», κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἄνω Ν. Δ. «αἱ ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλλωσιν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τὸ ἐν τῇ ἀπεφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας καθοριζόμενον κατώτατον ὅριον μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ εἰς ἣν ἀκόμη περιπίπτωσιν δὲν ἐχρησιμοποίησαν τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας αὐτῶν δι' οἷονδήποτε λόγον».

Βάσει τῶν ἄνω ἢ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ, εἰς ἣν ἐκτίθεται, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τὰ ἀνθρακωρυχεῖα τῆς ἐναγομένης, ὡς τεχνίτης ξυλοδέτης, τὴν 1-8-40, ἐργασθεὶς συνεχῶς μέχρι 18-1-42, ὅτε καὶ ἀπελύθη ἀδικαιολογήτως, κατὰ παράβασιν τοῦ Ν. Δ. 424/1941, δώκουσα τὴν καταψήφισιν τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν καταβολὴν τῷ ἐνάγοντι χρηματικοῦ ποσοῦ δραχμῶν 217.500, ἀντιστοιχοῦντος εἰς τοὺς μισθοὺς αὐτοῦ καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ συσσιτίου τοῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεώς του μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, εὐσταθεῖ νόμῳ, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν ἄνω μνησθεισῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 7 καὶ 10 § 3 τοῦ Ν. Δ. 424/1941, τύποις ὅθεν δεκτὴ καὶ ἐξεταστέα οὐσίᾳ τυγχάνει.

II. Νομίμως αἰτεῖται διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς α) ἡ προσωπικὴ κράτησις τοῦ νομίμου ἐκπροσώπου τῆς ἐναγομένης, βάσει τοῦ ἄρθρου 1000 § 2 Πολ. Δικ. καὶ τοῦ ἄρθρου 32 Ποιν. Νόμου, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρον 14 τοῦ Ν. Δ. 424/1941 ἡ παράβασις παρὰ τοῦ ἐργοδότη τοῦ διὰ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 424/1941 ἀποτελεῖ ποινικὸν ἀδίκημα, καὶ β) ἡ προσωρινὴ ἐκτέλεσις τῆς ἐκδοθησομένης ἀποφάσεως, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρον 188 § 2 Πολ. Δικ., ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 2407/1940, τὸ Δικαστήριον δύναται, αἰτήσῃ τοῦ νικῶντος διαδίκου, νὰ κηρύξῃ τὴν ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστέαν ἐπὶ ἀπαιτήσεων περὶ πληρωμῆς ἐργατικῶν μισθῶν ἢ στηριζομένων ἐπὶ διατάξεων περὶ καταγγελίας συμβάσεων ἐργασίας, ὡς ἐν προκειμένῳ.

III. Ὁ σεβασμὸς τῆς ἰδιωτικῆς περιουσίας τῶν στρατιωτικῶς καταλαμβανομένων Χωρῶν θεωρεῖται μὲν ὡς δόγμα τοῦ διεθνοῦς δημοσίου δικαίου, βασιζόμενος ἐπὶ τῆς διακηρύξεως τοῦ Rousseau, καθ' ἣν ὁ πόλεμος διεξάγεται οὐχὶ μεταξὺ τῶν ἰδιωτῶν, ἀλλὰ τῶν ὀργανωμένων δυνάμεων τῶν ἐμπολέμων Πολιτειῶν, πλην ὁ κανὼν οὗτος ἔχει καὶ σπουδαιότητας ἐξαιρέσεις, αἵτινες καὶ θεωροῦνται θεμιταί, ἐφ' ὅσον ἔχουσιν ὡς βάσιν τὰς ἀμέσους καὶ ἀναποφεύκτους ἀνάγκας τοῦ κατέχοντος στρατοῦ, τοιαύτη δ' ἐξαιρέσις εἶναι καὶ αἱ στρατιωτικαὶ ἐπιτάξεις, δι' ὧν λαμβάνονται μέτρα διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ στρατοῦ, καὶ δι' ὧν ἐπιτάξεων δύνανται ν' ἀπαιτήσωσι παρὰ τῶν κατοίκων τῶν χωρῶν ἔνθα διαμένουσι τὰ ἀναγκαῖα εἶδη πρὸς διατήρησίν των, ἥτοι τροφάς, μέσα θερμάνσεως, κατοικίαν, μέσα μεταφορᾶς, χρήσιν κλιβάνων, ἀλευρομύλων καὶ τὰ τοῦτοις ἀνάλογα (Σεφεριάδου, Διεθνὲς Δίκαιον, τόμος Β' § 564, 565).

Βάσει τῶν ἄνω, ἐφ' ὅσον τὸ ὡς ἄνω μεταλλεῖον τῆς ἐναγομένης ἐπετάχθη ὡς ἐπιχειρήσις ἐν ἐνεργείᾳ παρὰ τῶν Ἱταλικῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς, διὰ τὰς ἀνάγκας θερμάνσεως καὶ κινητηρίου δυνάμεως μέσων μεταφορᾶς τοῦ στρατοῦ κατοχῆς, αἵτινες στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ καὶ διευθύνουσι τὰς ἐπιτασσόμενας ἐπιχειρήσεις, καὶ ἐφ' ὅσον, ὡς πιστοῦται ἐκ τοῦ παρὰ τῆς ἐναγομένης προσαγομένου καὶ ἐπικαλουμένου ὑπ' ἀριθ. 6912 τῆς 4 Αὐγούστου 1942 ἐγγράφου τῆς Ἱταλικῆς Ἐπιμελητείας, δεικνύται, ὅτι ὁ ἥδη ἐνάγων ἀπελύθη τὸν Ἰανουάριον 1942 παρὰ τῶν Ἱταλικῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς, ὡς ὑποκινητὴς ἀπεργίας ἐν τῷ μεταλλεῖῳ, καὶ οὐχὶ παρὰ τῆς ἐναγομένης, αἱ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424 Ν.Δ. διατάξεις, ἐφ' ὧν ἐρείδεται, ὡς ἐρρέθη, ἢ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ, δὲν δύναται νὰ ἔχωσιν ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν, τοσοῦτ' μᾶλλον καθόσον ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος δὲν ἐγένετο διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης, ἀλλὰ διὰ πράξεως τοῦ στρατοῦ κατοχῆς, αἵτινες Ἀρχαί, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τῆς δηλώσεως τῶν Βρυξελλῶν τοῦ 1874, τὸ ἄρθρον 44 τῆς δηλώσεως τῆς Ὁξφόρδης καὶ τὸ ἄρθρον 43 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ 1899 καὶ 1907 «ὀφείλουσι νὰ εὐλαβῶνται τοὺς ἰσχύοντας ἐν τῇ καταληφθείσῃ χώρᾳ ἀστικοὺς καὶ ἐμπορικοὺς νόμους, πλην κωλύματος ἀπολύτου» (Σεφεριάδου § 571 καὶ ἐπὶ σελ. 393 κλπ.).

Τούτων δ' ἐνεκεν ἀπορριπτέα ἐλέγχεται, διὰ τοὺς ἄνω λόγους, ἢ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ.

Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 527—528/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Φ. Τόλιας

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Τζαναβάρας, Φιλ. Ἀγγελῆς

Διὰ τῆς κρινομένης αἰτήσεως ἐπιδιώκεται, ὅπως κατ' ἄρθρ. 634 Α Πολ. Δικ. (Α. Ν. 2032/1939) ἐπιδικάσωμεν τῷ αἰτοῦντι μέρος ἀπαιτήσεως, ἣν κατὰ τῆς καθ' ἣς ἔχει, ὡς ἀπολυσάσης αὐτὸν τῆς ὑπηρεσίας τῆς, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. Δ. 424/1941.

Ἐκ τῶν προσαγομένων ὑπὸ τῆς καθ' ἣς ἐγγράφων καὶ δὴ ἐν μεταφράσει διαταγῶν πρὸς αὐτὴν τῆς Τεχνικῆς Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Γερμανικοῦ Πολ. Ναυτικοῦ, τῆς ἐν Πειραιεὶ ἔδρευσης, καὶ τῆς λοιπῆς ἐν γένει ἐνώπιον ἡμῶν συζητήσεως, προκύπτει, ὅτι ὁ αἰτῶν ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐναγομένης, καθ' ὃν χρόνον τοῦτο ἐτέλει ὑπὸ ἐπίταξιν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Γερμανικοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ, ὅτι ἡ ἐναγομένη σύμφωνά μὲ τὸς ὅρους ὅφ' οὓς λειτουργοῦν αἱ διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ ἐν γένει ἐπιτεταγμέναι βιομηχανία καὶ ἐργοστάσια, δὲν ἔχει αὐτοβουλίαν, οὔτε περὶ τὴν πρόσληψιν, οὔτε περὶ τὴν ἀπόλυσιν τῶν παρ' αὐτῇ ἐργαζομένων ἐργατῶν, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσλαμβανομένων καὶ ἀπολυομένων ἐργατῶν καθοριζομένων ἐκάστοτε ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς Τεχνικῆς ὑπηρεσίας, ἥτις καθορίζει τὸ ποσὸν τοῦ ἡμερομισθοῦ τούτων, δ καὶ αὐτὴ καταβάλλει, βάσει ὀνομαστικῶν καταστάσεων, ὑπὸ τῆς καθ' ἣς συντασσομένων, αὕτη χορηγοῦσα αὐτοῖς συσσίτιον, τὸ εἰς εἶδος ποσὸν τοῦ ὁποῦ αὕτη καθορίζει, ἀσκοῦσα πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν ἐπ' αὐτῶν κλπ. Ἡ καθ' ἣς, μὴ κερδοσκοποῦσα ἐπὶ τῆς ἐργασίας τῶν εἰς τὸ ἐργοστάσιόν της ἐργαζομένων, ὡς μὴ πληρωνομένη

κατ' ἀποκοπήν ἢ κατὰ μονάδα διὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἐκτελούμενας ἐργασίας, ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τῆς ποσότητος καὶ ποιότητος αὐτῆς λαμβάνουσα ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς Στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν δεδουλευμένων ἡμερομισθίων, ὡς ἀποζημιώσιν διὰ τὴν φθορὰν τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς, χρῆσιν ἐν γένει αὐτῶν καὶ κάλυψιν γενικῶν τῆς ἐξόδων καὶ μὴ ἔχουσα, ὡς ἐρρέθη. τὸ δικαίωμα νὰ προσλαμβάνῃ ἢ διατηρῇ τὸ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἀναγκαιοῦν ἐργατικὸν προσωπικόν, ἀλλὰ τοιοῦτο κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἐπιταξάσης ἀρχῆς, ἀπαραιτήτως ἀρκοῦν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐργασιῶν, ἃς αὕτη ἐκτελεῖ ἐν τῷ ἐργοστασίῳ, ὑπόχρεως οὕσα νὰ ἀπολύῃ ἀπροφασίστως ἐργάτας, οὓς κρίνει ἀπολυτέους ἢ ὑπηρεσία αὕτη, λίαν ἀμφίβολον ἂν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς διατελοῦσα ἐν συμβάσει ἐργασίας πρὸς τοὺς ἐργάτας, οὓς κατ' ἐντολὴν τῆς ἐπιταξάσης Ἀρχῆς προσλαμβάνει, οἷον ὡς διαμεσολαβῶν μεταξὺ αὐτῆς καὶ ἐκείνων, ἐπιστάτης τῶν ἐργασιῶν τῆς. Βάσει τῶν περιστατικῶν τούτων, καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὅσιν ὅτι ὁ αἰτῶν ἀπελύθη κατὰ διαταγὴν τῆς μνησθείσης Τεχνικῆς Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Γερμανικοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ, λίαν ἀμφίβολος παρίσταται ἀξιῶσιν τοῦ πρὸς πληρωμὴν ἡμερομισθίων διὰ τὸν μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του χρόνον βάσει τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ Ν. Δ. 424/1941, τὸ ὁποῖον ἂν κριθῇ, ὡς ἐνδείκνυται, ὅτι ὁ αἰτῶν δὲν διατελεῖ ἐν συμβάσει ἐργασίας μὲ τὴν καθ' ἥς, ἀλλὰ μὲ τὴν ρηθεῖσαν Γερμανικὴν ὑπηρεσίαν, προδήλως δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν. Καί, παρὰ ταῦτα, ἂν ἤθελεν ὑποτεθῆναι, ὅτι ὑφίσταται σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ αἰτούντος καὶ καθ' ἥς, ἡ σύμβασις αὕτη τελεῖ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς ὑπηρεσίας ἐγκρίσεως τῆς διατηρήσεως τοῦ ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ἢ ὑπηρεσίᾳ καὶ τελικῶς βαρύνει ἢ καταβολὴ τῶν ἡμερομισθίων του, καὶ ἥτις δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κύκλου τῶν προσώπων ἐκείνων (ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων), ἅτινα ἀφορᾷ τὸ ἀρθρ. 9 τοῦ 424/1941 Ν. Δ. Οὕτω ἀμφιβόλου βασιμότητος ἐμφανιζομένης τῆς ἀξιῶσεως τοῦ ἐνάγοντος δὲν δύναται νὰ ἐπιδικασθῇ αὐτῷ μέρος ἐκ ταύτης καὶ συνεπῶς ἢ τοῦτο ἀποσκοποῦσα αἴτησις τοῦ ἀπορριπτέα, τούτου μὴ καταδικαζομένου εἰς τὴν δικαστικὴν δαπάνην, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται ἀμφιβολία περὶ τοῦ βασιμοῦ τῆς ἀξιῶσεώς του.

Προέδρου Πρωτοδικῶν Πειραιῶς 590/1943

Πρόεδρος ὁ κ. Χρ. Σιδεράτος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ἀναστ. Τζαβάρας, Φιλ. Ἀγγελῆς

Ἐκ τῶν ἐνώπιόν μας ἐκτεθέντων, τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων καὶ τῶν καταθέσεων τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων, προέκυψε, κατ' ἀναμφισβήτητον τρόπον, ὅτι ἡ ἐπιχειρήσις τῆς καθ' ἥς εὐρίσκεται ἐν ὁλοκληρωτικῇ ἐπιτάξει (ἐργοστασίῳ καὶ προσωπικῷ) ὑπὸ τῆς Τεχνικῆς Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Γερμανικοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ καὶ ὅτι ὁ αἰτῶν προσελήφθη καὶ ἀπελύθη ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως, κατ' ἐντολὴν ὁμοῦ τῆς ἐπιταξάσης Ἀρχῆς. Τούτου δοθέντος καὶ δεδομένου ὅτι εἰς ἐπιτάκτους ἐπιχειρήσεις ἰσχύουσι, κατὰ τὰ διεθνή νόμιμα, αἱ ἐκδιδόμεναι διαταγαὶ τῶν δυνάμεων κατοχῆς, καθ' ὅσον, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἔχουσι βάσιν ἀμέσους καὶ ἀναποφεύκτους ἀνάγκας τοῦ στρατοῦ κατοχῆς, ἢ

ἀπόλυσιν τοῦ αἰτούντος γενομένη, ὡς καὶ ἡ πρόσληψις αὐτοῦ, κατ' ἐντολὴν τῆς διαληφθείσης Γερμανικῆς Στρατιωτικῆς Ἀρχῆς, δὲν εἶναι ἄκυρος καὶ δὲν ἰδρύει διὰ τὸν αἰτούντα, μὴ διατελέσαντα ἐν συμβάσει ἐργασίας μετὰ τῆς καθ' ἥς, δικαίωμα ἐκ τοῦ ν. δ. 424. οὐδὲ νόμιμον ἀξιῶσιν ἐπὶ τοῦ δώρου, ὅπερ δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, μὴ ἰσχυουσῶν ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, διετάχθη νὰ χορηγηθῇ εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἐν αὐταῖς διαλαμβανομένων ἐπιχειρήσεων, καὶ δέον ν' ἀπορριφθῇ ἡ αἴτησις.

Εἰρηνοδίκου Πειραιῶς 44/1943

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. Ι. Χρηστάκης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Ράλλης, Φ. Ἀγγελῆς

1. Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἀντικείμενον ἔχουσα τὴν καταψήφισιν τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν πληρωμὴν τῷ ἐνάγοντι τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ τῶν δραχμῶν πεντήκοντα χιλιάδων (50.000), εἰς ὃ ποσὸν νομίμως περιορίζονται (Α.Π. 246/1933 Θέμ. ΜΔ' 513) αἱ ἐν αὐτῇ ἀπαιτήσεις τοῦ ἐνάγοντος περὶ πληρωμῆς ἡμερομισθίων, ἀντιτίμου συσσιτίου, καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτος, παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν ἐναγομένην, ἀπελύθη ὑπ' αὐτῆς, μὴ ἀποδεχομένης ἐφείξῃ τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας του, ἀρμοδίως φέρεται ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Νόμου Γ' 304/1911 θεσπιζομένην διαδικασίαν (ἀρθρ. 1 κωδ. ν. Γ' 304/1911, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 5 Ν. Δ. 1544/1942, ἀρθρ. 3 Ν. Δ. 2019/1942) καὶ νόμῳ ἐρείδομένη κατὰ τε τὴν περὶ ἡμερομισθίων ἀπαιτήσιν (ἀρθρ. 9, 10 τοῦ Ν. Δ. 424/1941, ν. 19 §§ 9, 10, ν. 38 Π. (19.2) καὶ τὰς τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς (ἀρθρ. 1, 2 τοῦ Ν. Δ. 2019/1942), τύποις δεκτῇ καθίσταται, ὡς φέρουσα καὶ πάντα τὰ στοιχεῖα τῆς ἐκθέσεως (ἀρθρ. 5 Ν. Γ' 304/1911, ἀρθρ. 133 Πολ. Δικον.) καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν.

2. Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνώπιον ἡμῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων, νομίμως καὶ προσηκόντως ἐκτιμωμένων καθ' ἑαυτὰς καὶ πρὸς ἀλλήλας καὶ συνεκτιμωμένων πρὸς τὰ προσαγόμενα ἔγγραφα, ὡς τεκμήρια δυνάμενα νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὅσιν, ἐβεβαιώθη ἀρκούντως, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ὅτι τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐναγομένης, ἐν ᾧ αὕτη ἦσκε ἐπιχειρήσιν μηχανουργεῖου καὶ λεβητοποιείου, ἐπετάχθη ὑπὸ τοῦ ἐντεταλμένου τοῦ Ναυπηγείου Ἀλγαιῶ τοῦ Γερμανικοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ διὰ τῆς ἀπὸ 4 Σεπτεμβρίου 1941 διαταγῆς του. Ἐκτοτε καὶ μέχρι σήμερον ἐξακολούθητικῶς ἡ λειτουργία τοῦ ἐργοστασίου τούτου ἐγένετο κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς καὶ τὰς ὁδηγίας τῆς ἐπιταξάσης Ἀρχῆς. Τοιοῦτοι ὁρισμοὶ καὶ ὁδηγαί, ἀφορῶντες τὰ τῆς ἐργασίας (ἡμερομισθία καὶ τοὺς ἐν γένει θροῦς τῆς ἐργασίας) ἐξεδόθησαν ὑπ' αὐτῆς τὴν 9ην Μαΐου 1942, τὴν 25 Ἰουνίου 1942, τὴν 13 Ἰανουαρίου 1943, τὴν 27 Ἰανουαρίου 1943 καὶ τὴν 13 Φεβρουαρίου 1943, ἀπευθύνονται δὲ εἰς τὰ ὑπὸ ἐπίταξιν ἐργοστάσια καὶ ἀναφέρονται καὶ εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας αὐτῶν ἢ τοὺς κυρίους τῶν ἐν αὐτοῖς διεξαγομένων ἐπιχειρήσεων, εἰς τοὺς ὁποίους καθιεροῦνται καὶ διατάξεις (ποινικαὶ καὶ πειθαρχικαί), διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς μὴ συμμορφώσεώς των. Ὑπ' αὐτάς τὰς συνθήκας τῆς ἐργασίας προσελήφθη καὶ ὁ ἐνάγων κατὰ μῆνα Ἰούνιον 1942 καὶ ἀψηχο-

λείτο εις τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐναγομένης ὡς λεβητοποῖός, ἀντὶ ὠρομισθίου καὶ παροχῆς συσσιτίου, καθοριζομένων ὑπὸ τῆς ἐπιταξάσης Ἀρχῆς (βλ. τὸ ἀπὸ 25 Ἰουνίου 1942 ἔγγραφον). Τὸ ὠρομισθιον τοῦτο κατεβάλλετο ὅπ' εὐθείας παρ' αὐτῆς. βάσει τῶν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης καταρτιζομένων καὶ ὑποβαλλομένων αὐτῇ καταστάσεων, ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῶν ὁρίων κατεβάλλετο ποσοστὸν τι ὑπ' αὐτῆς εἰς τὴν ἐναγομένην, καθοριζόμενον μονομερῶς ὑπὸ τῆς ἐπιταξάσης Ἀρχῆς, ὅπερ ἀπετέλει καὶ τὴν ἀποζημιώσιν αὐτῆς διὰ τὴν παροχὴν τῆς χρήσεως τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς τῆς ὀργανώσεως. Οὕτω παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του ὁ ἐνάγων μέχρι τῆς 20 Ἰανουαρίου 1943, ὅτε δι' ἑλλειψιν ἐργασίας, τῇ διαταγῇ τῆς ἐπιταξάσης Ἀρχῆς (βλ. ἀπὸ 13 Ἰανουαρίου 1943 καὶ ἀπὸ 3 Μαΐου 1943 ἔγγραφα) ἀπελύθη μετ' ἄλλων ἐν συνόλῳ 203 ἐργατῶν.

3. Κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου (πρβλ. 1164—1178 συμβάσεως Χάγης ἄρθρ. 43, *Σεφεριάδου* Διεθνὲς Δίκαιον §§ 571 καὶ ἐπ. σελ. 393) ἡ ἐν τῇ καταληφθείσῃ ὑπὸ τοῦ ἐνὸς τῶν ἐμπολέμων κρατῶν χώρα προϋφισταμένη νομοθεσία παραμένει ἐν ἰσχύϊ· πλην ἐάν τι ἤθελε καταργηθῇ ἢ ἀνασταλῇ ὑπὸ τοῦ καταλαμβάνοντος κράτους διὰ νόμου ἢ ἄλλης τινὸς ἐγκύρου πράξεως, μὴ ἄρκουσάν πρὸς τοῦτο τῶν διατάξεων τοῦ διοικητοῦ τοῦ κατέχοντος στρατοῦ (Α. Π. 161/1930 Θέμ. ΜΑ' 669). Ἐξαιρέσιν ἀποτελεῖ τὸ ἀνυπερβλήτον κώλυμα εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προϋφισταμένης νομοθεσίας, πότε δὲ ὑπάρχει τοιοῦτο κρίνει ἐκάστοτε ἡ ἐγκαθιδρυομένη ἀρχή, μάλιστα δὲ ἡ στρατιωτικὴ, ἀποβλέπουσα κυρίως εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς καταλήψεως καὶ τὴν εὐόδωσιν τῆς στρατιωτικῆς ἐπιχειρήσεως. Ἐπίσης ἐξαιρέσεις τῆς ἀνωτέρω ἀρχῆς ὑφίσταται, ὅταν οἱ ὀλικοί ὅροι τῆς ἐφαρμογῆς τοπικοῦ τινος ὁρισμοῦ ἐκλείπωσι, λόγῳ τῆς στρατιωτικῆς Ἀρχῆς (Α. Π. 231/1919 Θέμ. Λ' 580).

4. Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1907 κανονισμοῦ περὶ τῶν νόμων καὶ ἐθίμων τοῦ κατὰ ξηρὰν πολέμου τῆς Β' ἐν Χάγῃ Συνδιασκεψέως τῆς εἰρήνης (15 Ἰουνίου—18 Ὀκτωβρίου 1907) τὸ ἐμπόλεμον κράτος δύναται νομίμως νὰ ἀποκτήσῃ ἐκ μέρους τῶν κατοίκων τοῦ καταληφθέντος ἐδάφους τὰ μέσα, ὅπως δυνηθῇ τοῦτο καὶ ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τῶν ἀναγκῶν τῶν στρατευμάτων κατοχῆς, προβαίνον εἰς ἐπιτάξεις, αἱ ὁποῖαι τὸν δικαιολογητικὸν λόγον ἔχουσιν εἰς τὰς ἀμέσους ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας τοῦ στρατιωτικοῦ σώματος κατοχῆς, ἥτοι στήριζονται ἐπὶ τοῦ δικαίου τῆς ἀνάγκης. Αἱ ἐπιτάξεις ὅμως αὗται διενεργοῦνται κατόπιν ρητῆς ἐγκριτικῆς διαταγῆς τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ στρατιωτικοῦ σώματος, ὅπερ κατέλαβεν ἐχθρικὴν περιοχὴν, παρὰ τῶν ἀξιωματικῶν ἐκείνων, εἰς οὓς παρέσχεν εἰδικὴν πρὸς τοῦτο πληρεξουσιότητα. Ἡ δὲ πρὸς ἐπιτάξιν διαταγὴ συντάσσεται ἐγγράφως καὶ καθορίζεται ἐπακριβῶς τὸ εἶδος, ὅστις ζητεῖται ἡ παροχὴ καὶ φέρει ὑπεύθυνον ὑπογραφήν διὰ τὴν οὕτω διαταχθεῖσαν ἐπιτάξιν.

5. Ἡ ἐπιτάξις αὕτη, ὡς ἐν τῇ ἡγουμένη σκέψει ἐγένετο δεκτόν, ἀποτελοῦσα πρᾶξιν τῶν στρατιωτικῶν Ἀρχῶν κατοχῆς πρὸς πληρῶσιν τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν καὶ ὑποχρέωσιν κατὰ τὰ διεθνή νόμιμα τοῦ ἐπιτασσομένου, δὲν δύναται νὰ ἐξομοιωθῇ πρὸς παρεμφερεῖς σχέσεις, ἀλλὰ, ὡς καὶ κατὰ τὸ ἐσωτερικὸν δημόσιον δίκαιον,

ἀποτελεῖ ἰδιόρρυθμον σχέσιν (Ἐφ. Ἀθ. 906/1924 Θέμ. ΛΖ' 121, Δ.Ν. Ἐπιτ. 19/1926 Θέμ. ΛΗ' 409), οὕτω καὶ ἐν προκειμένῳ χαρακτηρίζεται αὕτη ὡς σχέσις ἰδιότυπος, ἀφαιρουσα τὸ ἐπιτασσομένον ἀντικείμενον ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τοῦ κυρίου, ὡς εἶναι ἡ παρὰ τινος ἀσκουμένη ἐπιχειρήσις ἢ ἐκμετάλλευσις, ὥστε ὁ δι' ἴδιον λογαριασμόν καὶ ὑπ' εὐθύνῃν του διατηρῶν καὶ διευθύνων ταύτην νὰ παραμένῃ ἐφέξως, καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ἐπιτάξεως, ἀπλοῦν ὄργανον τῆς βουλῆσεως τῆς ἐπιταξάσης Ἀρχῆς.

6. Ἐκ τῆς διὰ τῆς τοιαύτης ἐπιτάξεως δημιουργουμένης σχέσεως ἐπέρχεται ἀναίτιως ἀδυναμία πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων, αἰτίνες ἀπορρέουσιν ἐκ τῆς μεταξὺ τοῦ ἐργοδότη καὶ τῶν μισθωτῶν συμβάσεως, διαρκούσα ἐφ' ὅσον χρόνον διαρκεῖ ἡ ἐπιτάξις, καθ' ὃν καὶ ἀναστελλονται τ' ἀποτελέσματα αὐτῆς, τοῦτο δὲ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς πρὸ τῆς ἐπιτάξεως προσληφθέντας καὶ παρέχοντας τὰς ὑπηρεσίας τῶν, διότι ἡ σχέσις καὶ τὰ ἐκ ταύτης ἀποτελέσματα τῶν μετὰ τὴν ἐπιτάξιν προσληφθέντων μισθωτῶν ρυθμίζονται σύμφωνα πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς τῆς ἐπιταξάσης Ἀρχῆς, ἐφ' ὅσον νομίμως ἔχουσιν ἐκδοθῇ τοιοῦτοι, ἄλλως κρίνονται ταῦτα κατὰ τὴν ἐγχώριον νομοθεσίαν.

7. Ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4 διατάξεως τοῦ Ἀνωτάτου Διοικητοῦ Κατοχῆς, καταχωρουμένης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 2 φύλλῳ τοῦ «Υπηρεσιακοῦ φύλλου» διατάξεων διὰ τὸ καταληφθὲν Ἑλληνικὸν «Ἐδαφος», δι' ἧς ὁρίζεται, ἐν μὲν τῇ α' παραγράφῳ «ἀποδεικνύεται εἰς τοῦτο ὅτι κατὰ τὴν στρατιωτικὴν κατοχὴν θὰ ἐκδίδωνται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων στρατιωτικῶν διατάξεις καὶ ὁρισμοὶ μὲ νομικὸν κύρος», ἐν δὲ τῇ β' παραγράφῳ «οἱ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν Στρατιωτικῶν Διοικητῶν ἐκδοθέντες ὁρισμοὶ τοῦ δικαίου ὑπερέχουν τῶν ἐντοπίων ὁρισμῶν, ἄλλως τε οἱ ἐντόπιοι νόμοι διαμένουν ἐν ἰσχύϊ, καθόσον δὲν ἀντιλέγουν εἰς τοὺς σκοποὺς κατοχῆς» καὶ ἐν τῇ γ' παραγράφῳ «ἀπείθεια κατὰ τῶν ὁρισμῶν, οἱ ὁποῖοι ἐξεδόθησαν ὑπὸ τῶν Γερμανικῶν Στρατιωτικῶν Διοικητῶν δὲν δύναται νὰ συγχωρηθῇ μὲ ἀγνοίαν ἢ μὲ τὴν ὑπόδειξιν εἰς τοὺς ἐντοπίους νόμους», προκύπτει, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Νομοθεσία καταργεῖται καθ' ὃ μέρος ἀναφέρεται ἡ ἀνωτέρω ἐγκυρὸς πρᾶξις τῆς Στρατιωτικῆς Γερμανικῆς Ἀρχῆς καὶ οἱ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς ἐκδοθέντες ὁρισμοὶ τῶν Γερμανῶν Στρατιωτικῶν Διοικητῶν, οἳ ἐν προκειμένῳ εἶναι καὶ αἱ ἐν τῇ σκέψει ἀναφερόμεναι διαταγαὶ τοῦ ἐντεταλμένου τῶν Ναυπηγείων Αἰγαίου τοῦ Γερμανικοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ, αἱ ὁποῖαι, ἀναφερόμεναι εἰς τὰς σχέσεις τῶν παρὰ τοῖς ἐπιτεταγμένοις ἐργοστασίοις ἀπασχολουμένων μισθωτῶν καὶ καθορίζουσιν τὸν ἀριθμὸν τῶν προσλαμβανομένων ἐργατῶν, τὸ ἡμερομισθιον καὶ συσσιτιον αὐτῶν, τοὺς ὅρους ἐργασίας, ὡς καὶ τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν, περιέχουσιν ὁρισμοὺς δικαίου, οἱ ὁποῖοι ὑπερέχουν τῶν ἐντοπίων ὁρισμῶν, οἳ ἐῖναι ἐν προκειμένῳ αἱ διατάξεις τῶν Ν. Δ. 424/1941 καὶ Ν.Δ. 2019/1942.

8. Κατὰ ταῦτα ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς κατὰ τὰ ἐν τῇ β' σκέψει δεκτὰ γενόμενα καὶ ἀπασχολούμενος ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τῆς ἐναγομένης, ἐπιτεταγμένῳ νομίμως παρὰ τοῦ Γερμανοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ, ἀπολυθεὶς δὲ διαρκούσης τῆς ἐπιτάξεως, δὲν προστατεύεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 424/1941 καὶ 2019-1942, καθόσον ἐκ τῆς τοιαύτης παροχῆς τῆς ἐρ[ρ]

γασίας του δὲν δημιουργεῖται σχέσις αὐτοῦ μετὰ τῆς ἐναγομένης, ἀλλὰ μετὰ τῆς ἐπιταξάσης τὸ ἐργοστάσιον αὐτῆς Γερμανικῆς Στρατιωτικῆς Ἀρχῆς, δι' ἣν ὅμως δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ ἀνωτέρω διαλαμβανόμεναι διατάξεις. Συνεπῶς τούτοις ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ, κατὰ τὸν περὶ τούτου νόμιμον καὶ ὡς βάσιμον δεκτὸν γενόμενον ἰσχυρισμὸν τῆς ἐναγομένης, ἐπὶ

ἀναληθῶν προϋποθέσεων ἐρειδομένη, ἀβάσιμος τυγχάνει καὶ ἀπορριπτέα.

9. Συντρέχει περίπτωσις συμψηφισμοῦ τῶν δικαστικῶν ἐξόδων, λόγῳ τοῦ ἀμφιβόλου τῆς ἰσχύος τῶν νομικῶν διατάξεων καὶ τῆς ὁρθῆς ἐρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς αὐτῶν (ἄρθρ. 221 παρ. 2 Πολ. Δικ.).

ΝΟΜ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ 424/1941 ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΩΡΙΣΜΕΝΗΣ ΧΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

Οἱ περιορισμοὶ τῆς ἀπολύσεως ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 ἀφερῶσι μένον συμβάσεις ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας. — Καθορισμὸς τοῦ χρόνου πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου καὶ συνεπεία ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς συμβάσεως ὡς ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας. — Ὑπαγωγή ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἰς τὸ ν. δ. 424.

Ἀφ' ἧς ἐνεφανίσθη εἰς τὴν προᾶξιν τὸ ζήτημα, ἂν αἱ συμβάσεις ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας ὑπάγωνται εἰς τὸ ν. δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» παγία ὑπῆρξεν ἡ ἀποψις τῆς νομολογίας ὅτι οἱ περιορισμοὶ τῆς ἀπολύσεως, πού εἰσήγε τὸ ν. δ. 424/1941 δὲν ἀφορῶσι τὰς συμβάσεις ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας. (Ὁὕτω σύμφ. Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 261/1943, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 35, σελ. 107. Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 24/1943, ἐμμέσως, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 38, σελ. 213. Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 56/1943, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β' τεύχος 39, σελ. 242, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4169/1943 ἀδημοσίευτος).

Πρὸς τὴν ἐκδοχὴν αὐτὴν συντάσσεται καὶ ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη Πρωτοδικεϊακὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία προσθέτει ἐν ἀκόμῃ ὑπὲρ τῆς ὀρθότητος τῆς τοιαύτης ἐκδοχῆς προκύπτων ἐκ τοῦ νόμου ἐπιχείρημα, τὸ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, περὶ τοῦ ὁποίου τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. δ. 424/1941, ἐν περιπτώσει ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας πρὸς ἀπόλυσιν ὁλοκλήρως ἢ μέρους τοῦ ἐργατοῦπαλλήλου προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως διὰ λόγους πραγματικῆς ἀδυναμίας πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς.

Ἡ ἀποζημιώσις τοῦ νόμου 2112 παρέχεται, ὡς γνωστὸν, μόνον εἰς τοὺς μισθωτοὺς, πού ὑπηρετοῦν κατόπιν συμβάσεως ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας, καὶ εἶναι ἐντελῶς ἀπίθανον νὰ πιστευθῇ, ὅτι τὸ ν. δ. 424/1941 ὁμιλοῦν περὶ τοιαύτης ἀποζημιώσεως παρεξέκλινε τῆς βασικῆς αὐτῆς ἀρχῆς τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐθέσπισε τὴν δυνατότητα τῆς παροχῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ εἰς τὰς συμβάσεις ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας.

Περαιτέρω ὅμως εἶναι, ὡς ὁμῶς περὶ αὐτοῦ ἀποφαίνεται ἡ πρωτοδικεϊακὴ ἀπόφασις, ζήτημα ἀποδείξεως, ἂν ἡ σύμβασις ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας κατηγορηθῇ ἀβίαστος καὶ προκύπτει ἐκ τῆς φύσεως καὶ τοῦ σκοποῦ τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν ἢ συνωμολογήθη πρὸς καταδολίευσιν τοῦ νόμου. (Βλέπε σημεῖωμα Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 38, σελ. 213).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2076/1943

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδικῆς κ. Ε. Μαλοῦχος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Βενάρδος, Κ. Ἀδαμόπουλος

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424, ἐφ' οὗ θεμελιούται ἡ ἀγωγή, ἰδίᾳ τῆς ἐν ἄρθρῳ 9 δυνητικῆς ἐπιβολῆς εἰς τοὺς ἐργοδό-

τας τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν εἰς τοὺς ἀπολυομένους μισθωτοὺς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημιώσεως καὶ τῆς ἐν ἄρθρῳ 10 ἐπιτρεπομένης, ὑπὸ ὠρισμένης προϋποθέσεως, καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ἀπαγορεύσις τῆς ἀπολύσεως ἀφορᾷ μόνον τοὺς ἐπ' ἀόριστον χρόνον προσληφθέντας ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους, διότι μόνον ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τούτων χωρεῖ ἀποζημιώσις διὰ λύσιν τῆς συμβάσεως, ἄνευ προηγουμένης καταγγελίας, ἢ ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόλυσις αὐτῶν μετὰ προηγουμένην καταγγελίαν. Ἐν ἐναντίᾳ ἐκδοχῇ δὲν θὰ ἐπετρέπετο ἡ ἀπόλυσις ἐργάτου, προσληφθέντος δι' ἐκτέλεσιν ὠρισμένης μεταφορᾶς ἢ δι' ἐργασίαν μιᾶς μόνον ὥρας, ὅπερ προφανῶς δὲν ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης, ἡ τοιαύτη δὲ βούλησις αὐτοῦ προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 13 § 2, ἐδάφ. ε', δι' οὗ ρητῶς ὠρίσθη, ὅτι αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου ἀπολύσεις τῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου ἢ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὠρισμένου ἔργου συνδεομένων μισθωτῶν δὲν εἶναι ἄκυροι. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅθεν τῆς ἐναγομένης ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη διὰ μίαν μόνον διευτὴν, λήξασαν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς του, οὐσιώδῃ ἀσκεῖ ἐν προκειμένῳ ἐπιρροὴν καὶ τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα.

Ἐκ τοῦ ἀντιτασσομένου κατὰ τῆς ἀγωγῆς καὶ προαποδεικτικῶς προσαγομένου πρακτικοῦ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Μετόχων τῆς ἐναγομένης τῆς 27ης Ἀπριλίου 1942 πλήρως ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης διὰ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς λειτουργίας τοῦ ἐργοστασίου τῆς, παρακολούθησιν τῆς καλῆς ἐκτελέσεως τῶν διδομένων ἐντολῶν, τοῦ ἐλέγχου παραγωγῆς, ἐπὶ διετεῖ θητεία, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς 1ης Αὐγούστου 1940 καὶ ἀντιμισθία δραχ. 4000 μηνιαίως καὶ προσθέτῳ ἀμοιβῇ 2% ἐπὶ τοῦ καθαροῦ προϊόντος τῶν ἐκ πωλήσεων εἰσπράξεων τῆς ἐταιρίας. Ἀποδεικνυομένης ὅθεν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας, ὑπόχρεως ὁ ἐνάγων ν' ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ὅτι ὁ καθορισμὸς τῆς διαρκείας, μὴ δικαιολογούμενος ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἐτέθη σκοπίμως πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως διατάξεων τοῦ νόμου, διότι, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, τῆς συμβάσεως λογιζομένης ὡς ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ ἐν τῇ ἡγουμένη σκέψει διατάξεις περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἀπολύσεως. Ἡ ἀπόδειξις τοῦ γεγονότος τούτου,

γενομένου πρὸς περιγραφὴν νόμου δημοσίας τάξεως, γενήσεται καὶ διὰ μαρτύρων, ἐπιτρεπομένων δι' ἄδυναμίαν κτήσεως ἔγγράφου. Ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον, συμπίπτοντα μὲ τὴν λήξιν τῆς ἀνωτέρω, διετίας, καὶ ἡ μὴ ἀποδοχὴ τῶν ἔκτοτε προσφερομένων ὑπηρεσιῶν του δὲν ἀμφισβητοῦνται.

ΑΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΙΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Δὲν εἶναι ἀναγκαῖα, εἰς περίπτωσιν ἀκύρου, κατὰ τὸ ν. δ. 424/1941 ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὡς στοιχείου τοῦ δικαιώματος ἀποδοχῶν ἢ προσφορά τῶν ὑπηρεσιῶν του.—Ἐν τῇ ἀπολύσει ἐνυπαρχὲι ἡ δήλωσις βουλήσεως τοῦ ἐργοδότηου περὶ μὴ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν.

Ἡ ἀπαίτησις τοῦ μισθωτοῦ, ὅταν ἀκύρως ἀπολύεται, κατὰ παράβασιν τοῦ ν. δ. 424/1941, νὰ πληρωθῇ τὸς ἀποδοχὰς του, ἀσφαλῶς δὲν συνδέεται πρὸς τὴν ποχρῶσιν του ν' ἀποδείξῃ, ὅτι μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του καὶ δὲν ἔγιναν αὐτὰ ἀποδεκτὰ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότηου.

Ὁ ἐργοδότης, ἀπολύων τὸν μισθωτὸν ἀκύρως, εὐρίσκειται ἐν πταίσματι καὶ ὀφείλει, ἄνευ ἄλλου, νὰ ὑποστῇ τὰς συνεπείας τοῦ πταίσματός του, πολλῶ μᾶλλον ἀφοῦ κατὰ τὰ κείμενα ὀφείλει τὸν μισθὸν καὶ ἂν ἄνευ ὑπαιτιότητος του ἄδυνατῇ νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας (ν. 19 § § 9 καὶ 10, ν. 38 πανδ. 19.2, ν. 4 πανδ. 1.22, Α. Π. 324/1900 καὶ 299/1930, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 684/1926, Θέμ. ΔΗ', σελ. 326, Α. Διζερόπουλος - Μιχ. Δένδιας, ἐν Θέμ. ΝΒ', σελ. 48). Τὸ στοιχεῖον τῆς προσφοράς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἀπαραίτητον μόνον ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀκύρου ἀπολύσεως κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1941 μέχρι τῆς 28ης Αὐγούστου 1941 (δημοσιεύσεως τοῦ ν. δ. 424/1941) καὶ τοῦτο ὅχι διὰ τὸ δικαίωμα ἀποδοχῶν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1941 μέχρι τῆς 28 Αὐγούστου 1941, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει, ἀνεξαρτήτως προσφοράς ὑπηρεσιῶν (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 826/1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 37, σελ. 173), ἀλλὰ διὰ τὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου (ν. δ. 424/1941) καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχὰς, ἀφοῦ κατ' ἄρθρ. 13 τοῦ ν. δ. 424, ἡ ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1941 καὶ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν. δ. 424 καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρος καὶ ὑπάγεται, τῇ αἰτίσει τοῦ ἐνδιαφερομένου (μισθωτοῦ προφανῶς), εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἐν λόγῳ νομοθετήματος.

Σχετικὸν ζήτημα προσημαίνεται, μετὰ περισσῆς ἐπιμελείας, ἡ κατωτέρω εἰρηνοδικειακὴ ἀπόφασις (διαδικασίας νόμου Γ' 70Δ').

Εἰρηνοδικεῖου Ἀθηνῶν 751]1943

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. Γ. Ξηνταράκος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Σαράφης, Γ. Χρυσανθόπουλος.

Ὁ ἤδη προβαλλόμενος τὸ πρῶτον ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἔλυσε τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὡς μὴ προσεληθοῦσα ἵνα ἐργασθῇ, ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς ἀβάσιμος, καθόσον ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἰσχυρίζεται, ὅτι ἐπανεληγμένης προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας τῆς εἰς τὴν ἐναγομένην καὶ δὲν ἀπεδέχθη αὐτὴ ταύτας, εἰς τὸν ἐκμισθώσαντα τὰς ἑαυτοῦ ὑπηρεσίας ὀφείλεται ὁ συμπεφωνημένος μισθός, ἔάν μὴ προῆλθεν ἐξ αὐτοῦ, ὅπως μὴ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του, διατηρῶν τὴν περὶ τούτου

ἀπαίτησίν του καὶ ὁπόταν ὁ μισθωτὴς ἀρνεῖται αὐθαίρετως καὶ ἐκ λόγου ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ κειμένου δὲν δύναται νὰ δεχθῇ ταύτας, συνφθὰ τοῖς νόμοις 19 § § 9, 10, ν. 38 Πανδ. (19.2) καὶ 4 Πανδ. (1.22), ἐν τῇ ἀπολύσει δὲ τοῦ μισθώσαντος τὰς ὑπηρεσίας ἔνεστι καταφανὴς ἡ δῆλωσις βουλήσεως περὶ μὴ ἀποδοχῆς τῶν περαιτέρω ὑπηρεσιῶν τούτου. Συνεπῶς οὐδαμῶς ἀπαιτεῖται διὰ τὴν στήριξιν τῆς περὶ πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ ἀξιώσεως νὰ προσφέρεται ὁ ἀπολυθεὶς νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἀφοῦ διὰ τῆς ἀπολύσεως εἶναι ἤδη ἐκπεφρασμένη ἡ θέλησις τῆς ἀποκρούσεως αὐτῶν, δὲν ἰσχυρίζεται δὲ ἡ ἐναγομένη, οὐδὲ ἐκ τῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὅτι μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐκάλεσε τὴν ἐναγομένην, ὅπως προσέλθῃ νὰ ἐργασθῇ καὶ αὕτη δὲν προσήλθεν (Α. Π. 268/1939, Θέμ. Ν', σελ. 744, Α. Π. 299/1930, Θέμ. ΜΒ', σελ. 44).

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τραπεζιτικῶν
ὕπαλλήλων καὶ ἐρμηνεία ὄρων

Καθορισμὸς τῶν ὑπεχρεωτικῶν κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν τραπεζικῶν ἰδρυμάτων, ἄνευ μεταβολῆς, κατὰ τὰ λοιπὰ, τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας—Ἐργασία προσωπικοῦ καὶ κανονισμὸς ἀποδοχῶν.—Προσωρινὴ ἀναπλήρωσις προσώπου παρέχοντος ἄλλην ὑπηρεσίαν δὲν δημιουργεῖ δικαίωμα ἀναπληρωτοῦ ἐπὶ μεγαλυτέρων ἀποδοχῶν ἐκείνου.

Ὡς γνωστόν, αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας καθορίζουν τοὺς ὄρους, πού πρέπει νὰ περιλαμβάνουν αἱ ἀτομικαὶ συμβάσεις ἐργασίας τῶν μισθωτῶν ἐν γένει (ἄρθρ. 1 ἀναγκ. νόμου 16/21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας»).

Μισθωτὸς λογίζεται ὁ παρέχων εἰς ἐργοδότην ἐφ' ὠρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον ἐξηρητημένην ἐργασίαν σωματικὴν ἢ πνευματικὴν ἀντὶ ἀμοιβῆς, ὑπολογιζομένης εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει χρονικῆς διαρκείας, εἴτε κατ' ἀναλογίαν τῆς παρεχομένης ἐργασίας, κατὰ μονάδα, κατ' ἀποκοπὴν ἢ ἐπὶ ποσοστοῖς (Πρβλ. ἄρθρ. 1 § 2 ἀναγκ. νόμου 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» 9800/1943 ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀναγκ. νόμου 2019/1942 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς». Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 39, σελ. 254).

Ἐξ ἄλλου ὅμως εἶναι νομικῶς ἀναγκαῖον ν' ἀποχωρίζεται ἐκ τῆς γενικῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου «μισθωτός» ἡ ἐννοία τοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρετοῦ ἢ ἐργάτου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν κατ' ἕκαστα συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, πού ρυθμίζουν ἰδιαιτέρως τοὺς ὄρους ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν ἢ ἐργατῶν.

Πρὸς τοῦτο, κατὰ τὸν νόμον (ἄρθρον 1 § 2 ἀναγκ. νόμου 866/1937 «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νόμον καὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τοῦ ὑπ' ἀριθ. 99/1936

ἀναγκ. νόμου) ὁ χαρακτηρισμὸς προσώπου τινὸς ὡς ὑπαλλήλου, ὑπηρετοῦ ἢ ἐργάτου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐν γένει γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ νόμου 1234 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ἀνεξαρτήτως τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη διδομένου χαρακτηρισμοῦ.

Ἐπομένως εἶναι νομικῶς ἀδιάφορον ἂν ὁ ἐργοδότης εἴτε πρὸς λογιστικὴν εὐκολίαν, εἴτε πρὸς καταστρατήγησιν τῶν κανονιστικῶν ὄρων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐξακτινύσῃ τὸν μισθωτὸν ὡς ὑπηρετὴν ἢ ἐργάτην, ἐφ' εἶναι, ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας ποὺ παρέχει, ὑπάλληλος, ἀρκεῖ ὅτι κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ νόμου 1234 δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ὑπάλληλος.

Ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν διασπάται ἀπὸ τὸ ὅτι ὀρισμέναι συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας καὶ μετὰξὺ αὐτῶν ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τῶν τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων ρυθμίζουν εἰδικώτερον, κατ' ἐσωτερικὰς διακρίσεις, τὰς ἀποδοχὰς τῶν «ὑπαλλήλων», «εἰσπρακτόρων», ἐνῶ ἀπὸ ἀπόψεως γνωρισμάτων τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ νόμου 1234 καὶ οἱ τελευταῖοι οὗτοι θεωροῦνται ὑπαλλήλοι.

Τὸ προέχον εἶναι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν νὰ ἐξετασθῇ τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας, ποὺ παρέχεται πρᾶγματι ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, καὶ ἀναλόγως νὰ προσαρμολογῶν οἱ ἀποδοχαὶ του, ἀνεξαρτήτως πάντοτε τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη διδομένου χαρακτηρισμοῦ.

Συνεπῶς ἂν ὁ «εἰσπράκτωρ» κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἐργοδότη χρησιμοποιεῖται εἰς ὑπηρεσίαν «ὑπαλλήλου» ἀσφαλῶς δικαιουται, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νὰ ἐρευνᾶται μόνον τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας ποὺ παρέχεται, ἀποδοχῶν ὑπαλλήλου. (Σχετικῇ καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 37547/1937 ἐγκύβλιος Ὑφυπουργεῖου Ἐργασίας, *Τοιμ-πούκη*, Κώδιξ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας σελ. 95 ἐπ.).

Ἄν ἡ ἀντίθετος ἐκδοχὴ ἦτο ἡ ὀρθότερα, τίποτε δὲν θὰ ἡμποδίζε τὸν ἐργοδότην νὰ προσλαμβάνῃ τὸν μισθωτὸν ὑπὸ τὸν χαρακτηρισμὸν του ὡς ὑπηρετοῦ καὶ νὰ τῷ ἀναθέτῃ ἐργασίαν ὑπαλληλικήν, ἀμείβων αὐτὸν μὲ ἀποδοχὰς ὑπηρετοῦ.

Ὁ Ἄρειος Πάγος ἀντιθέτως, μὲ τὴν ἀπόφασίν του, ποὺ παρατίθεται κατωτέρω, φαίνεται ἀποδίδων τὸ μεγαλύτερον βάρος τοῦ νομικοῦ ἐνδιαφέροντος εἰς τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας, διὰ τὴν ὁποίαν κάθε προσώπων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, καὶ ἀποδίδει μικροτέραν σημασίαν εἰς τὴν πράγματι ὑπ' αὐτοῦ ἀνατεθειμένην ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη ἐργασίαν.

Ἄρειος Πάγος 61/1943, τμ. Α'.

Εἰσηγητὴς ὁ Ἄρεοπαγίτης κ. Π. Κερασιώτης. Δικηγόροι δ. κ. Ε. Ἀνδρουτσόπουλος, Α. Δασκαλόπουλος.

Ἐκ τῆς ἀπὸ 29 Ἰουνίου 1937 συλλογικῆς συμ-

βάσεως, δι' ἧς ἐτέθησαν κανόνες ρυθμίζοντες τὰς ἀποδοχὰς τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι Τραπεζῶν, τραπεζιτικῶν ἰδρυμάτων καὶ ὑποκαταστημάτων αὐτῶν κατὰ τὰς ἐν αὐτῇ διακρίσεις, ὀρίζουσας ἐπὶ λέξει ἐν ἀρθρῷ 1ῳ ὅτι «τὰ κατώτερα ὅρια μηνιαίων ἀποδοχῶν κατὰ τὴν πρόσληψιν καὶ κατὰ τὰς διαδοχικὰς χρονικὰς περιόδους τῆς ὑπηρεσίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν καὶ τραπεζιτικῶν ὀργανισμῶν, ἅτινα ὑποχρεωτικῶς αὐταὶ θέλουσι καταβάλλει, ὀρίζονται, ὡς ἑπεται...», προκύπτει σαφῶς, ὅτι ἡ συλλογικὴ αὕτη σύμβασις οὐδὲν μετέβαλε κατὰ τὰ λοιπὰ τοὺς ὄρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰξὺ τῶν τραπεζιτικῶν ἰδρυμάτων καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν, περιορισθεῖσα ἀπλῶς νὰ καθορίσῃ κατὰ τρόπον ὑποχρεωτικὸν τὰ κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τούτου καὶ ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπέβλεψεν εἰς τὸν χρόνον καθ' ὃν ἕκαστος ὑπάλληλος προσελήφθη καὶ εἰς τὰς μετέπειτα διαδοχικὰς περιόδους τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ, ἐξ οὗ ἑπεται, κατὰ τρόπον σαφῆ, ὅτι πρὸς κανονισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τούτου ὑπ' ὅψει ἐλήφθη ἡ ἐργασία δι' ἣν ἕκαστος πρόσωπον προσελήφθη ἀναλόγως τῶν προσόντων αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν προσωρινῶς ἐτάχθη νὰ ἐκτελῇ ὑπὸ τῆς ἐργοδοτρίας Τραπεζῆς, ἔνεκα λόγων ἀφορῶντων τὴν ἐσωτερικὴν τῆς ὑπηρεσίας, οἷα ἐστὶ προσωρινὴ ἀναπλήρωσις ὑπαλλήλου κωλυομένου καὶ ἄλλα παρόμοια.

Κατ' ἀκολουθίαν, ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τῆς προβαλλομένης ἀποφάσεως διὰ τῆς 3ης αἰτιολογίας αὐτῆς, ἀναφερομένης ὡς πρὸς τοῦτο καὶ εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου, ὅτι ἐκ τῆς διεξαχθείσης ἀποδείξεως προέκυψεν, ὅτι ὁ ἀναιρεσιβλήτος προσελήφθη ἀρχικῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Τραπεζῆς ὡς εἰσπράκτωρ, τὸ γεγονός ὅτι οὗτος κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς εἰρημένης συλλογικῆς συμβάσεως ἐξετέλει ὑπηρεσίαν λογιστοῦ οὐδεμίαν δύναται ν' ἀσκήσῃ ἐπιρροήν, διότι, κατὰ τὰ εἰρημένα, θὰ ληφθῇ ὑπ' ὅψιν οὐχὶ ἡ ὑπηρεσία, ἣν ἐξετέλει, ἀλλ' ἐκείνη δι' ἣν προσελήφθη καὶ ἔνεκα τούτου τὸ Ἐφετεῖον, ἀποφηνάμενον ἀντιθέτως, ὅτι πρὸς καθορισμὸν τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ρηθείσης συλλογικῆς συμβάσεως θὰ ληφθῇ ὑπ' ὅψιν ἡ ὑπηρεσία τοῦ ὑπαλλήλου λογιστοῦ, ἣν οὗτος ἐξετέλει κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καὶ οὐχὶ ἡ ὑπηρεσία τοῦ εἰσπράκτορος εἰς ἣν οὗτος ἦτο διωρισμένος, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν εἰρημένην συλλογικὴν σύμβασιν, καταστήσαν ἀναρτεῖαν τὴν ἀπόφασίν του, συμφῶνως πρὸς τὸ ἀρθρον 807 παρ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας.

ΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἰσορρόπησις τῶν συμφερόντων.—Ἰσχύς τῶν ὄρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς κανόνων δικαίου ἀναγκαστικῶς περιεχομένου.—Ἀνεπίτρεπτον παραιτήσεως.—Αὐτεπάγγελτος ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ ἐφαρμογὴ, μετὰ πρότασιν κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης.—Ἐξαιρέσεις.

Πολλὰ καὶ θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς, ἐνδιαφέρουσα ἢ κατωτέρω παρατιθεμένη ἀπόφασιν τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν. Ἐργάτης, παθὼν σωματικὴν βλάβην ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἐκ παίσματος τοῦ ἐργοδότη, ἐνήγαγε τοῦτον ζητῶν ἀποζημίωσιν, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀκουσίου. Ἡ

ἀποζημίωσις συνίσταται ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν μισθῶν, τοὺς ὁποίους θ' ἀπελάμβανεν ὁ παθὼν μελλόντικῶς, ἂν μὴ ὑφίστατο τὸ αὐτὸν αὐτὸν. Πρὸς καθορισμὸν τῶν ποσῶν τῶν μισθῶν τούτων, τὸ Ἐφετεῖον κρίνει ὀρθῶς ὅτι δεόν νὰ ληφθῶν ὑπ' ὅψιν τὰ ἐλάχιστα ὅρια ἀποδοχῶν, τὰ καθοριζόμενα διὰ τὸν

παθόντα έργατην υπό της οικείας συλλογικής συμβάσεως εργασίας.

Από της άφετηρίας ταύτης έκκινούσα ή απόφασις έξετάζει έν πρώτοις, λίαν έπιτυχώς, την όλην φύσιν των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, καταλήγουσα εις τό όρθόν συμπέρασμα ότι οι κανονιστικοί όροι των συλλογικών συμβάσεων εργασίας είναι κανόνες δικαίου δημοσίας τάξεως, τους οποίους, ως κοιούτους, ό δικαστής όφείλει νά εφαρμόζη και έξ έπαγγέλματος, εάν δε άγνοή την ύπαρξιν ή τό περιεχόμενον αυτών, όφείλει νά προβή και εις σχετικήν έρευναν και διαπίστωσιν. Προς τόν σκοπόν τούτον τό 'Εφετεϊόν, διά της κατωτέρω απόφασεώς του, διατάσσει απόδειξιν περί της νομίμου ύπόρξεως και τού περιεχομένου των κανονιστικών όρων της συλλογικής συμβάσεως εργασίας, κατ' αναλογίαν προς την διάταξιν του άρθρου 245 έδ. 3 πολ. δικ., μη όν υπόχρεον νά περιηρισθ ή εις τό παρά τω διαδίδαν προσκομιζόμενον αποδεικτικόν ύλικόν, αλλά δικαιούμενον να έδραιώσ η και δι' Ιδίας έρευνης τό πόρισμά του περί της ύπαρξεως και της έκτάσεως ισχύος ώρισμένης συλλογικής συμβάσεως εργασίας. ('Ιδε όμως και την από 7 Νοεμβρίου 1934 απόφασιν του 'Εργατικού 'Ακυρωτικού της Γερμανίας, έν 'Επιθ. 'Εργατ. Δικαίου τευχ. 24 σελ. 755 έπ.).

Τό 'Εφετεϊόν διατυπώνει περαιτέρω την σκέψιν ότι έφ' όσον ό κανονιστικός όρος των συλλογικών συμβάσεων εργασίας φέρει χαρακτηριστή κανόνος αντίκειμενικόν δικαίον, ή επίκλησις αυτού υπό του διαδίδαν δύναται νά γίνη και κατά την δευτέραν της υποθέσεως συζήτησιν. Πράγματι, οι διάδικοι ουδόλως υποχρεούνται νά προτείνουν τους κανονιστικούς όρους της συλλογικής συμβάσεως εργασίας μέχρι της πρώτης, τό βραδυτέρον, έπ' άκροατηρίου συζητήσεως, κατ' άρθρον 160 πολ. δικ., διότι ή διάταξις του άρθρου τούτου άφορξή μόνον την επίκλησιν πραγματικών περιστάσεων, ουχι δε και κανόνων δικαίου (*Ι. Καποδίστρια*, 'Η συλλογική σύμβασις εργασίας § 111). 'Αλλά τό πραγματικό περιστατικό, τό συνιστώντα την ιστορικήν βάση της άγωγής, δέον βεβαίως νά προτείνωνται μέχρι της πρώτης συζητήσεως.

'Η σπουδαιότερα όμως σκέψις της κατωτέρω απόφασεως είναι εκείνη, διά της οποίας τό 'Εφετεϊόν, λαμβάνον υπ' όψει τόν αναγκαστικόν χαρακτηριστή του περί έλαχίστου όρίου άποδοχών κανονιστικού όρου της συλλογικής συμβάσεως εργασίας, από του όποιου δέν έπιτρέπεται παραίτησις του εργαζομένου, καταλήγει εις τό συμπέρασμα, ότι, εάν ό παθών άτύχημα έργατης ζητή πρός άποζημίωσιν ποσόν μικρότερον του μισθού, όστις όρίζεται ως έλάχιστον όριον υπό της συλλογικής συμβάσεως εργασίας, ό δικαστής της ουσίας όφείλει νά επιδικάσ η τό έλάχιστον τουτο όριον—δηλαδή ποσόν—μείζον του διά της άγωγής αίτηθέντος—έστω και άν τό μείζον τουτο ποσόν έζητήθη διά των προτάσεων κατά την δευτέραν της υποθέσεως συζήτησιν.

'Εφετεϊού 'Αθηνών 487]1943

Εισηγητής ό 'Εφέτης κ. Κ. Σούρλος

Δικηγόροι οι κ. κ. Π. Τραυλός, Ι. Παπαδάς

'Η χρησιμοποίησις του μισθωτού ουχι άπλώς ως όργάνου άποδόσεως εργασίας μόνον, αλλά και ως φορέως δικαιωμάτων, και ό εξαναγκασμός εργοδότου και μισθωτού νά συναλλάσσωνται έντός όρίων, τά όποια αί κρατούσαι οικονομικά και κοινωνικά συνθήκαι διαγράφουσιν, έπενεργεί ως άνασχετικός φραγμός των

τάσεων του εργοδότου μέν νά υποδουλώσ η τόν μισθωτόν και τούτου δε νά έκμηδένισ η τόν εργοδότην και συντελεί ούτω εις την κοινωνικήν άρμονίαν, στοιχείον πρωταρχικόν διά την επί τά πρόσω έξέλειν της Πολιτείας. 'Ωστε αυτή και διά τό συμφέρον των κατ' Ιδίαν άτομων ώρισμένης τάξεως, αλλά και διά την ευημερίαν του συνόλου, όφείλει νά συγκρατή την Ισορροπίαν μεταξύ του εργοδότου και μισθωτού.

Πλην ό υπό της νομοθετικής έξουσίας έκ των προτέρων καθορισμός των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων, έν πάση λεπτομερεία, των πάσης φύσεως μισθωτών και εργοδοτών καθίσταται φύσει δύσκολος. 'Αλλά και έπιτυχανόμενος δυσπροσάρμοστος προς τάς μελλοντικές έξελξεις. Διά τουτο έθεωρήθη σκόπιμον, όπως έξουσιοδοτηθώσι και έκτελέσωσι τό έργον τουτο άλλα όργανα. Ούτω διά του άναγκ. νόμου 16]21 Νοεμβρίου 1935 παρεσχέθη τό δικαίωμα, όπως εις ή πλείονες εργοδόται ή μία ή πλείονες εργοδοτικά όργανώσεις άφ' ένός και άφ' έτέρου μία ή πλείονες όργανώσεις μισθωτών καταρτίζωσι συλλογικήν σύμβασιν, διά της οποίας νά καθορίζωνται οι όροι τους όποιους πρέπει νά περιλαμβάνωσιν αί συμβάσεις εργασίας, αί όποϊαι συνάπτονται έν ειδικώ έπαγγέλματι έν ώρισμένη περιφέρειά υπό των όπωσδήποτε άποδεξαμένων την συλλογικήν σύμβασιν, είτε μεταξύ των, είτε μετά τρίτων (άρθρ. 1). Διά δε του άναγκ. νόμου 866/1936 ώρίσθη, ότι αί περί κατωτάτου όριου του μισθού συλλογικά συμβάσεις, αίτινες έκυρώθησαν υπό του άναγκ. νόμου 99/1936, ισχύουσιν επί πάντων, άσχετως του άν άνήκουν ή ού εις έπαγγελματικήν όργανώσιν (άρθρ. 2).

'Εκ των διατάξεων τούτων, έν συνδυασμώ προς τάς διατάξεις των άρθρων 2, 3, 4, 6 έδάφ. τελευταίον, άρθρ. 8 του Α. Ν. 16]21 Νοεμβρίου 1935, άρθρ. 1 και 2 του Α. Ν. 99]1936, του άρθρ. 16 του Α. Ν. 547/1936 και του άρθρου 1 του Α. Ν. 1367/1937, προκύπτει, ότι οι όροι, οι όποιοι έπιτάσσονται διά των συλλογικών συμβάσεων, ότι πρέπει νά περιλαμβάνωνται υποχρεωτικώς έν ταίς μερικωτέραις συμβάσεσιν εργασίας, έχουσιν ισχύον κανόνων δικαίου. Παρ' όλον ότι δε τίθενται, όπως διασφαλίσωσι τάς υποχρεώσεις και τά δικαιώματα ώρισμένης τάξεως μισθωτών και εργοδοτών, είναι άναγκαστικού περιεχομένου και ούτε παραίτησις, ούτε άζήμιος παράβασις αυτών χωρεί, ήτοι έχουσι την δύναμιν κανόνων σχετικής δημοσίας τάξεως. 'Ωστε, έν επιδικία, ό δικαστής υποχρεούται νά εφαρμόσ η αυτούς έξ έπαγγέλματος. Διά τόν λόγον όμως ότι ή δημοσίευσις αυτών δέν γίνεται διά της 'Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, υποχρεωτικοί μέσου γνωστοποίησεως των νόμων, αλλά διά καταθέσεως αυτών εις τό Ειρηνοδικείον, ό δικαστής μόνον, όταν γνωρίζ η τάς συμβάσεις, υποχρεούται νά εφαρμόζη έξ έπαγγέλματος (περί πάντων τούτων ίδε *Ι. Καποδίστρια*, 'Η συλλογική σύμβασις εργασίας § 105 κ.έ. και Ιδία § 103, Α. Π. 107]1941, 'Επιθεώρησις 'Εργατικού Δικαίου Ι, σελ. 39, Α. Π. 1/1942 έν 'Επιθεώρησει Κοινωνικής Πολιτικής και Νομοθεσίας Ι σελ. 156, ένθα και παρατηρήσεις *Γ. Κασμάτη, Γ. Πορτόλου*; 'Η ρύθμις της εργασίας διά συλλογικών συμβάσεων εργασίας, σελ. 32 έπ., *Γ. Κασμάτη*, 'Η συλλογική σύμβασις εργασίας ως θεσμός του συγχρόνου δικαίου, σελ. 127, *Κίμ. Σούρλα*, Αί άτο-

μιστικά και κοινωνικά αντιλήψεις κλπ., σελ. 112).

Τούτου ἕνεκα, ἐξαίρει τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας περὶ κατωτάτου ὁρίου μισθοῦ, αἱ ὁποῖαι ἔχουσι γενικὴν ἰσχύν, ἐπιβλή-

θεῖσαν διὰ τοῦ νόμου 99/1936, καὶ τοὺς ὁποίους ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ ὁ δικαστής, ἡ ὑπαρξίς τῶν λοιπῶν δέον νὰ προτείνηται, τῆς προτάσεως δυνάμενης νὰ γίνῃ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΞΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 2112 ΑΠΟ ΤΟΥ ΑΚΑΤΑΣΧΕΤΟΥ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΝ

Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112 δὲν ἐμπίπτει εἰς τὰς ἀπαγορεύσεις τῆς κατασχέσεως, ἐκχωρήσεως καὶ συμψηφισμοῦ τῶν ἡμερομισθίων καὶ μισθῶν.—Χαρακτηρισμὸς τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλου.

Ὁ νόμος 4694/1930 «περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐκχωρήσεως καὶ κατασχέσεως τῶν ἡμερομισθίων ἐργατῶν κλπ. καὶ τῶν μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων κλπ.» ἀπαγορεύει τὴν ἐκχώρησιν καὶ κατάσχεσιν τῶν ἡμερομισθίων καὶ καθὼς γενικῶς ἀντιμισθίας τῶν ἐργατῶν, χειροτεχνῶν καὶ ὑπηρετῶν, καθὼς καὶ τῶν μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.

Διάσπασις τοῦ κανονοῦ αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰς ἐξῆς ἀναλογίας ἐπέρχεται εἰς τὰς περιπτώσεις α) τῆς ἐκχωρήσεως εἰς ἐπαγγελματίας τοῦ $\frac{1}{8}$ τοῦ μισθοῦ ἢ γενικῶς τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατῶν, χειροτεχνῶν, ὑπηρετῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, διὰ προμήθειαν εἰδῶν ἱματισμοῦ, ὑποδήσεως, τροφῆς ἢ ἱατρικῆς περιθάλψεως, β) τῆς κατασχέσεως μέχρι τοῦ $\frac{1}{4}$ τῶν ἀποδοχῶν καὶ συνταξέων τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων δι' ἀπαίτησιν διατροφῆς συζύγου, τέκνων καὶ γυνέων γ) τῆς ἐκχωρήσεως τοῦ $\frac{1}{4}$ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατῶν, χειροτεχνῶν, ὑπηρετῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διὰ δάνεια ἢ πιστώσεις, ποὺ πορεύονται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη (ν. δ. 1171/1942, Ἐ. π. ι. θ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 12 σελ. 379).

Ἐκχώρησις μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων, κατάσχεσις καὶ συνεπῶς καὶ συμψηφισμὸς (πρβλ. *Μομφεράτος*, Ἐνοχ. § 244, σμ. 4), γενομένη κατὰ παράβασιν τῶν νομικῶν αὐτῶν διατάξεων, εἶναι ἀνίσχυρος καὶ ἀκυρὸς, κατὰ τὴν ἀπόλυτον ἀκυρότητα τοῦ νόμου (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 2116/1936, Θέμ. ΜΗ', σελ. 388, Προξενικὸν Δικαστηρίον Ἀλεξανδρείας 45/1936, Θέμ. ΜΖ', σελ. 363, ὁ Ἀρειὸς Πάγος ἀπέφυγε νὰ ταχθῇ ὑπὲρ τῆς ἀπολύτου ἢ σχετικῆς ἀκυρότητος, βλέπε Α. Π. 373/1938, Θέμ. Ν', σελ. 30, ἐνθα «...ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ ἀκυρότης εἶναι σχετικὴ ἢ ἀπόλυτος...»).

Προκειμένου, ὁμοῦ, περὶ τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας» ἀποζημιώσεως, κατ' αὐτῆς ἐπιτρέπεται ἐκχώρησις, κατάσχεσις ἢ συμψηφισμὸς ἄνευ ἐξαίρεσεων.

Ἡ ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ νόμου 2112 δὲν εἶναι μισθός, ἀλλὰ μία ἐκ τοῦ νόμου ἀπαίτησις (βλέπε ἀνάλυσιν τοῦ νομικοῦ χαρακτήρισμοῦ τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διδασθέντων καὶ νομολογίας, *Κ. Δημάκη*, Ἐ. π. ι. θ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 39, σελ. 231 ἐπ.), καὶ ἐπομένως δὲν ὑποκειται εἰς τοὺς περιορισμοὺς τῆς κατασχέσεως, ἐκχωρήσεως ἢ συμψηφισμοῦ, ὡς τὰ ἡμερομισθία καὶ μισθοὶ τοῦ νόμου 4694, κατὰ τὴν πύγαν ἀποπνίγῃ τῆς νομολογίας, καὶ τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ καὶ ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω πρωτοδικεῖα ἀποφασίς (βλέπε καὶ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 916/1936, 409/1934, Θέμ. ΜΕ', σελ. 594, ὡς πρὸς τὴν ἀποζημιώσιν ἐκ τοῦ νόμου 2112, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1312/1941, ὡς πρὸς τὴν ἐκ τοῦ νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλή-

λων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως» ἀποζημιώσιν, Ἐ. π. ι. θ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 8, σελ. 241), Βάσει τῆς αὐτῆς ἀρχῆς καὶ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112 ἐκ παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι δυνατόν νὰ ἐκχωρηθῇ, κατασχεθῇ ἢ συμψηφισθῇ καὶ ἡ ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ ν. δ. 310/1941 «περὶ αὐξήσεων ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν», εἰς περιπτώσιν παραβάσεως τοῦ ἐν λόγῳ νομοθετήματος.

Περαιτέρω τὸ ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἐν λόγῳ πρωτοδικεΐας ἀποφάσεως δεκτὸν γενόμενον ὅτι ὁ ὁδηγὸς αὐτοκινήτου θεωρεῖται ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος δὲν ἀπομακρύνεται τῆς γενικῆς γνώμης τῆς νομολογίας (βλέπε καὶ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 173/1932, Δικαστικὴ 1932, σελ. 732, γνομ. Εἰσαγγελίας Ἀρείου Πάγου 9 Μαρτίου 1934).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 201/1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Κονιαβίτης
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ε. Γεωργιλῆς, Α. Καλοβιδούρης.

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή ἐρείδεται ἐπὶ τῆς ἐπικαλουμένης ἀορίστου χρόνου μισθώσεως ὑπηρεσιῶν τοῦ καὶ διώκει τὴν καταψήφισιν τῆς ἐργοδοτικῆς τοῦ ἐναγομένης εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν πληρωμῇ 1) καθυστερουμένης ἀντιμισθίας τοῦ καὶ 2) ἀποζημιώσεως τοῦ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2112, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4558/1930, αἵτινες ἔχουσιν ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν, δοθέντος ὅτι, ὡς ἐκτίθεται ἐν τῷ ἀγωγικῷ ἐγγράφῳ, καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν βεβαίως τῆς ἐπαληθεύσεως των, τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος γεγονότα ὡς ὁδηγοῦ αὐτοκινήτων καὶ μηχανοτεχνίτου, οὗτος συγκεντροῖ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ νόμου 1234/1918 (πρβλ. *Γω. Καποδίστρια*, Ἐρμην. Ἐργατ. Δικαίου § 300), ὅθεν ἡ ἀγωγή αὕτη, σύννομός ἐστι καὶ ἐρευνητέα, τὰ δ' ἐναντία ἀπορριπτέα.

Νόμος εὐσταθὴς καὶ ἐξεταστέα παρίσταται ἡ ἐνστάσις τῆς ἐναγομένης, περὶ ὁλοσχεροῦς ἐξοφλήσεως τῆς διωκομένης ἄνω ἀντιμισθίας τοῦ ἐνάγοντος διὰ τῆς ἰσχυριζομένης προκαταβολῆς αὐτῷ δραχμῶν 3000. ἐξ ὧν τῇ ἐπεστράφησαν, ὡς ἡ ἰδία ὁμολογεῖ, δρχ. 500. Ἀλλὰ καὶ εἰς συμψηφισμὸν τῆς ζητουμένης ἄνω ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημιώσεως, μὴ ἐμπίπτουσας εἰς τὰς ἀπαγορεύσεις τοῦ νόμου 4694/1930 (πρβλ. *Γω. Καποδίστρια*, Ἐρμην. Ἐργατ. Δικ. § 286), παραδεκτικῶς καὶ νομίμως προτείνεται ἡ αὕτη προκαταβολή, τὴν ὅποیان ἀμφισβητουμένην ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ἡ ἐναγομένη.

ΕΡΓΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΟΥ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟΥ

Ζητήματα της διαδικασίας του νόμου Γ'ΟΔ' περί έκδικάσεως εργατικών διαφορών

Μη υπανωγή της διαφορᾶς εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΟΔ', ἐφ' ὅσον ἀμφισβητεῖται τὸ ἄκυρον καὶ πρᾶνον τῆς ἀπολύσεως, καὶ συνεπῶς ὑπόκειται διαφορὰ ἀπροσδιορίστου ἀξίας.
Ἐκδίκασις κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν.

Ἀρείου Πάγου 84]1943, τμ. Α'.

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Χ. Λινάρδος.

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Νικολόπουλος, Δ. Χατζημιχάλης

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ κωδικοποιημένου διὰ τοῦ β. δ. τῆς 1/14 Αὐγούστου 1920 Νόμου Γ'ΟΔ' τῆς 31 Δεκεμβρίου 1911 «περὶ έκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν περὶ πληρωμῆς εργατικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου διαγραφομένην διαδικασίαν καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου, συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἀρθροῦ 3, Εἰρηνοδικεῖον δικάζονται αἱ διαφοραὶ αἱ ἀντικείμενον ἔχουσαι ἀξιώσεις περὶ πληρωμῆς ἡμερομισθίων ἢ μισθῶν ἢ ἄλλης ἀποζημιώσεως, ὀφειλομένης ἐκ παροχῆς εργασίας, αἱ μὴ ὑπερβαίνουσαι τὰς δραχμὰς 5000 κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 17 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου αἰτήσις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν ἐπιτρέπεται μόνον, ἐὰν αὗται ἐξεδόθησαν ἐπὶ ὑποθέσεων μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην καὶ μόνον διὰ τὸν λόγον τοῦτον.

Ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς δέκνυται, διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ζητεῖται ἡ τῆς ἀναιρεσειούσης, ὡς ἐργοδοτίδος, ὑποχρέωσις εἰς πληρωμὴν τῶ ἀναιρεσιβλήτῳ παρέχοντι τὴν ἐργασίαν του τῇ πρώτῃ χρηματικῷ ποσοῦ ἐκ δραχμῶν 3288, λόγῳ καταβλητέων αὐτῷ μισθῶν ἐκ μέρους τῆς ἀναιρεσειούσης προβάσεως παρὰ τὸν νόμον (ἀρθρον 19 τοῦ Νομ. Διατάγματος 424/1941) εἰς ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐκ τῆς θέσεως του τὴν 2 Μαρτίου 1942 καὶ ἀποκρουσάσης τὴν παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐν τοῖς τυπογραφικοῖς καταστήμασιν αὐτῆς προσφορὰν παροχῆς ἐργασίας κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἑβδομάδος (ἀπὸ 8—14 Μαρτίου 1942). Οὕτω διατυπωμένη ἡ ἀγωγή τοῦ ἀναιρεσιβλήτου δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν παρὰ τοῦ προμνηθέντος νόμου διαγραφομένην διαδικασίαν, διότι, ὡς καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν δέχεται, βάσις καὶ προϋπόθεσις τῆς ὀφειλομένης τῶ ἀναιρεσιβλήτῳ ἀποζημιώσεως εἶναι τὸ ἄκυρον καὶ παρὰνομον τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ ὃ στρέφεται ἡ διαφωνία τῶν διαδίκων, συνολογούντων μόνον τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἥτοι πρόκειται περὶ διαφορᾶς ἀπροσδιορίστου ἀξίας, ἥτις, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν κοινῶν διατάξεων τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἰσχυρῶς κατὰ τὰ λοιπά, συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἀρθροῦ 20 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ὑπάγεται εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν, ἐφ' ὅσον πρὸς τῇ πληρωμῇ τῶν μισθῶν ἐπιδικάζεται καὶ ἡ ἀναγκαστικὴ τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως, ἥτοι ἀντικείμενον μὴ ἔχοντος ὀρισμένην ἀξίαν. Ὅθεν ἡ προσ-

βαλλομένη ἀπόφασις (1), κρίνασα ὡς ἐκ ταύτης ἐμφαίνεται, ὅτι ἡ προμνησθεῖσα ἀγωγή ὑπάγεται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ πρόσθεν νόμου διαγραφομένην διαδικασίαν, ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε τὴν προπαρατεθεῖσαν διαδικοστικὴς φύσεως διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ νόμου Γ'ΟΔ' καὶ ἀναιρετέα καθίσταται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 17 τοῦ νόμου τούτου, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον ἀναιρέσεως.

(1) Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 619/1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 32, σελ. 16.

ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΕΧΝΙΤΩΝ
ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

Ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις, πού παρατίθεται κατωτέρω, μὲ τὴν ἐπιβαλλομένην εἰς τὰ ὑφιστάμενα νομοθετικὰ κείμενα προσήλωσιν διαχωρίζει τὸ εἶδος τῶν διαφορῶν, πού ὑπάγονται εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν τοῦ Πρωτοδικείου καὶ ἐκείνων εἰς τὴν τακτικὴν τοῦ Εἰρηνοδικείου, μὲ κριτήριον τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας, πού παρέχεται ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε σχετικὴν Πρωτ. Περικοὶς 273]1943, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 40, σελ. 277).

Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν 135]1943

Προϊστάμενος Πρωτοδίκης κ. Α. Φλωράκης.
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαράνης, Σ. Καραχάλιος.

Κατὰ τὸ διὰ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2032 ἀναγκ. νόμου προστεθὲν ἀρθρο. 634 Α § 2 τῆς Πολ. Δικ. ὁ Εἰρηνοδίκης εἶναι ἀρμοδὸς πρὸς προσωρινὴν ἐπιδίκασιν μέρους τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀρμόδιος καὶ διὰ τὴν κυρίαν ἀπαίτησιν. Ἐν προκειμένῳ, καθ' ὃ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσῃ ἐκτίθεται καὶ ἐκ τῆς ἐν γένει διαδικασίας προέκυψε, ὁ αἰτῶν προσεληφθὴν παρὰ τοῦ καθ' οὗ, διατηροῦντος ἐργαστάσιον σαπωνποιίας, ὡς τεχνίτης, παρέχων κυρίως τεχνικὴν ὑπηρεσίαν, προαπαιτοῦσαν εἰδικὰς γνώσεις καὶ ἐμπειρίαν, ἐν τοιαύτῃ ὁμως περιπτώσει ἀρμόδιον πρὸς έκδίκασιν τῆς κυρίας ἀπαίτησεως αὐτοῦ, προερχομένης ἐξ ἡμερομισθίων καὶ ἄλλων ἐκ τοῦ νόμου ἀποζημιώσεως καὶ ὑπερβαίνουσας τὰς 50.000 δραχ. τυγχάνει τὸ Πρωτοδικεῖον καὶ οὐχὶ τὸ Εἰρηνοδικεῖον, ὅπερ κατὰ τὸ ἀρθρο. 490 § 2 ἐδ. ἡ τυγχάνει ἀρμόδιον ἐπὶ διαφορῶν μεταξὺ ἐργολᾶβων βιομηχανικῆς τινος ἐπιχειρήσεως καὶ τῶν ἐργατῶν αὐτῶν, τοῦτέστι τῶν διὰ τῆς βοηθείας τῶν χειρῶν καὶ τῶν σωματικῶν αὐτῶν δυνάμεων ἐργαζομένων (Οἰκ. Διβ. § 154 σημ. 12, Ἐγκλ. § 280 σημ. 6, Ἐφ. Ἀθ. 1993]31 ἐν Πολ. Δικ. Κιτοικ. σελ. 4182). Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω δέον νὰ κηρυχθῶμεν ἀναρμόδιοι πρὸς έκδίκασιν τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, κατὰ τὴν βάσιμον περὶ τούτου ἔνστασιν τοῦ καθ' οὗ.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΠΑΡΟΧΗ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ
ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ

ΙΑΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ

*Αριθ. Πρωτ. 7559]352

*Εγκύκλιος 22

*Εν *Αθήναις τῇ 22 Μαΐου 1943

Περὶ τρόπου παροχῆς ἱατρικῆς περιθάλψεως
εἰς τοὺς Δημοσίους Ὑπαλλήλους κ.λ.π.

Πρὸς ἅπαντα τὰ ὑποκαταστήματα ΙΚΑ

Γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κατόπιν τῆς κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 22.5.43 ληφθείσης ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ., τὸ Ἰδρυμα ἀνέλαβε τὴν ἱατρικὴν περιθάλψιν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ πολιτικῶν συνταξιούχων, ὡς καὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας των.

Ἐν συνεχείᾳ παρέχομεν ὑμῖν ὁδηγίας διὰ τὴν ὁργάνωσιν τῆς περιθάλψεως.

Ι. Πρόσωπα δικαιούμενα τῆς ἱατρικῆς περιθάλψεως.

Τῆς ἱατρικῆς περιθάλψεως δικαιοῦνται :

α) Οἱ ἐν ἐνεργείᾳ τακτικοὶ ἔμμισθοι δημόσιοι πολιτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρετῶν, οἵτινες δὲν ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἰδρυματος διὰ τὸν κλάδον ἀσθενείας.

β) Οἱ πολιτικοὶ συνταξιούχοι.

γ) Τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας των. Ὡς εἰκὸς διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ κύκλου τῶν προσώπων, ἅτινα θὰ τυγχάνουν τῆς ἱατρικῆς περιθάλψεως ὡς μέλη τῆς οἰκογενείας τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων, δὲν θὰ τύχουν ἐφαρμογῆς αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ ν. 6298, ἀλλ' αἱ ἐιδικαὶ διατάξεις αἱ ρυθμίζουσαι τὴν κατάστασιν τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων. Οὕτω, προκειμένου περὶ ἐγγάμων Δημ. Ὑπαλλήλων, μέλη τῆς οἰκογενείας των θὰ θεωροῦνται : 1) Ἡ σύζυγος ἢ δὲ σύζυγος, 2) Τὰ ἄρρενα τέκνα μέχρι τῆς ἐνηλικιώσεως. 3) Τὰ θήλεα, ἐφ' ὅσον εἶναι ἄγαμα καὶ μέχρι τῆς ἐνηλικιώσεως των. Προκειμένου περὶ ἀγάμων Δημ. Ὑπαλλήλων, μέλη τῆς οἰκογενείας των εἶναι : 1) Ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ, ἐφ' ὅσον συντηροῦνται ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου καὶ συμβιοῦν μετ' αὐτοῦ, 2) Οἱ ἄρρενες ἀδελφοὶ μέχρι τῆς ἐνηλικιώσεως καὶ αἱ θήλειαι ἀδελφαί, ἐφ' ὅσον εἶναι ἄγαμοι καὶ μέχρι τῆς ἐνηλικιώσεως των.

Ἡ ἰδιότης τοῦ τε δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ τῶν μελῶν οἰκογενείας του θ' ἀποδεικνύεται διὰ βεβαιώσεως τῆς προϊσταμένης ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου, δι' ἐπιδείξεως τῆς ταυτότητος, τῶν δὲ πολιτικῶν συνταξιούχων καὶ τῶν μελῶν οἰκογενείας των δι' ἐπιδείξεως τοῦ φυλλαδίου συντάξεως καὶ τῆς ταυτότητός των.

ΙΙ. Διαδικασία χορηγήσεως ἱατρικῆς περιθάλψεως.

Βιβλιάρια ἀσθενείας δὲν θὰ ἐκδοθῶσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἢ δὲ διαδικασίᾳ, κατὰ τὴν ὅποιαν θὰ παρέχεται ἡ ἱατρικὴ περίθαλψις, εἶναι ἡ ἀκόλουθος :

Α) Προκειμένου περὶ περιπατητικῶν ἀσθενῶν, οὗτοι θὰ προσέρχωνται εἰς τὸ Διοικητι-

κὸν Γραφεῖον τοῦ κατὰ τόπον ἀρμοδίου ἱατροῦ, ὅπερ, ἀφοῦ βεβαιωθῇ περὶ τῆς ταυτότητος τῶν ἀσθενῶν, θὰ ἐκδίδῃ παραπεμπτικὸν πρὸς τὸ ἀρμόδιον τμήμα τοῦ ἱατροῦ. Ἀκολούθως οἱ ἀσθενεῖς θὰ προσέρχωνται εἰς τὸ ἀρμόδιον ἱατρικὸν τμήμα πρὸς ἐξέτασιν, ἐπὶ τῇ ἐπιδείξει τοῦ παραπεμπτικοῦ, ὅπερ καὶ θὰ κρατῆται παρὰ τοῦ τμήματος.

Τόσον οἱ Δημ. Ὑπάλληλοι καὶ οἱ πολιτικοὶ συνταξιούχοι, ὅσον καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας των, δύνανται νὰ προσέρχωνται πρὸς ἐξέτασιν εἰς τὰ κατὰ τόπους ἱατρεῖα καθ' ὅλας τὰς ὥρας τῆς λειτουργίας τῶν ἱατρείων. Ἰνα ὅμως παρασχεθῇ πᾶσα δυνατὴ διευκόλυνσις εἰς τοὺς πρὸς ἐξέτασιν προσερχομένους Δημ. Ὑπαλλήλους κλπ. ὠρίσθη, ὅτι καθ' ὅρισμένας ὥρας, κεκατοννχιόμενας ὑπὸ τῆς οἰκείας Ὑγειον. Ὑπηρεσίας ἐκάστου Ὑποκαταστήματος, οἱ Δημ. Ὑπάλληλοι καὶ συνταξιούχοι, ὡς καὶ μέλη οἰκογενείας των, θὰ πρὸςτιμῶνται τῶν λοιπῶν ἡσφαλισμένων μας. Κατὰ τὰς λοιπὰς ὥρας ἡ ἐξέτασις τῶν Δημ. Ὑπαλλήλων καὶ συνταξιούχων θὰ γίνηται κατὰ σειρὰν προτεραιότητος μὲ τοὺς λοιποὺς ἡσφαλισμένους.

Β) Περιπατητικοὶ ἀσθενεῖς κατοικοῦντες εἰς ἀπομακρυσμένα σημεῖα τῆς πόλεως, δι' οὓς ἀπεφασίσθη, ὅπως γίνωνται δεκτοὶ εἰς τὰ ἰδιωτικά ἱατρεῖα τῶν πρὸς τοῦτο εἰδικῶς ὀρισθέντων ἱατρῶν, θὰ τυγχάνουν τῆς ἱατρικῆς περιθάλψεως ἐπὶ τῇ ἐπιδείξει εἰς τὸν δὲν ἐπισκέπτονται ἱατρὸν τῆς τε ὡς ἄνω βεβαιώσεως τῆς προϊσταμένης τοῦ ὑπαλλήλου ὑπηρεσίας ἢ τοῦ φυλλαδίου συντάξεως καὶ τοῦ δελτίου ταυτότητος. Ὁ ἱατρός ἐλέγχων καταλλήλως τὰ ὡς ἄνω στοιχεῖα θὰ προβαίνει εἰς τὴν σχετικὴν ἐξέτασιν τοῦ ἀσθενοῦς.

Αἱ ὧραι, καθ' ἃς οἱ ὡς ἄνω ἱατροὶ ὑποχρεοῦνται, ὅπως δέχωνται εἰς τὰ ἰδιωτικά των ἱατρεῖα τοὺς Δημ. Ὑπαλλήλους, συνταξιούχους καὶ μέλη οἰκογενείας των καθορισθήσονται δι' ἀποφάσεως τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας ἐκάστου Ὑποκαταστήματος. Οἱ ἱατροὶ οὗτοι θὰ θεωρῶνται ἀπεστασμένοι ἀπὸ τὰ ἱατρεῖα εἰς ἃ ἀνήκουν καὶ θὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν Δοσιν Ὑγειον. Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑποκαταστήματος εἰς δὲ ἀνήκουσιν.

Ἡ ἀρμόδια ὑπηρεσία ἐκάστου Ὑπ/τος δέον νὰ μεριμνήσῃ, ὅπως ὀρισθῶσι καὶ οἱ ἱατροὶ γυναικολόγοι διαμέοντες εἰς ἀπομακρυσμένας συνοικίας, ὅπως δέχωνται εἰς τὰ ἰδιά των ἱατρεῖα Δημοσίων Ὑπαλλήλους, συνταξιούχους, μέλη τῆς οἰκογενείας των καὶ λοιποὺς ἡσφαλισμένους διὰ περιπτώσεως τῆς εἰδικότητος των.

Γ) Προκειμένου περὶ κλινῆρων ἀσθενῶν, οἱ ἐνδιαφερόμενοι δέον νὰ εἰδοποιοῦν τὸν ἀρμόδιον κατ' οἶκον ἱατρὸν, ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸν ἀσθενούντα οἶκον, προσκομίζοντας καὶ τὰ, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἀποδεικτικά τῆς ταυτότητος στοιχεῖα. Τὰ διὰ τοὺς λοιποὺς ἡσφαλισμένους μας ἰσχύοντα ἐν προκειμένῳ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκδοσὶν παραπεμπτικοῦ καὶ τὴν κατάστασιν τούτου παρὰ τοῦ ἱατροῦ εἰς τὴν ἀρμόδιαν ὑπηρεσίαν, ἐφαρμόζονται καὶ ἐνταῦθα.

Ἡ ὑπηρεσία ἐκάστου Ὑπ/τος δέον νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν κατὰ τόπους ἱατρείων διὰ παραπεμπτικοῦ ἰδίου χρώματος, ἅτινα θὰ χρησιμοποιοῦνται μόνον διὰ τοὺς Δη-

μοσίους Υπαλλήλους ή τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τούτων. Σημειωτέον ὅτι Ιατρικῆς περιθάλψεως δικαιούνται ὅχι μόνον οἱ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ ὀργανικῶς τοποθετημένοι Δημ. Υπαλλήλοι, ἀλλὰ καὶ ἀπεσπασμένοι ἐξ ἄλλων περιφερειῶν ὡς καὶ οἱ ἐπ' ἀδείᾳ διατρίβοντες εἰς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ.

III. Ἐκτασίς τῆς παρεχομένης περιθάλψεως.

Αἱ εἰς τοὺς Δημ. Υπαλλήλους, συνταξιούχους καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τούτων χορηγούμεναι παρὰ τοῦ Ἰδρύματος παροχαὶ ἀσθενείας, περιλαμβάνουσι μόνον τὴν ἐν τοῖς Ιατροείοις τοῦ Ἰδρύματος ἢ κατ' οἶκον τοῦ ἀσθενοῦς ἢ ἐν τοῖς ἰδιωτικοῖς Ιατροείοις τῶν πρὸς τοῦτο ὀρισθέντων Ιατρῶν παροχὴν τῆς Θεούσης Ιατρικῆς περιθάλψεως. Ἐπομένως δὲν παρέχεται παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς αὐτοὺς οὔτε φαρμακευτικὴ περίθαλψις, οὔτε πρόσθετος τοιαύτη, οὔτε νοσοκομεικὴ ἢ σανατοριακὴ περίθαλψις. Σημειωτέον ὅτι ἡ εἰς τοὺς Δημ. Υπαλλήλους καὶ τὰ μέλη οἰκογενείας τῶν παρεχομένη Ιατρικὴ περίθαλψις περιλαμβάνει καὶ τὰς κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ιατροῦ ἀναγκαίας πρὸς διαπίστωσιν τῆς ἀσθενείας παρακλινικὰς ἐξετάσεις (ἐξετάσεις οὖρων, μικροσκοπικαὶ καὶ μικροβιολογικαὶ ἐξετάσεις, ἀκτινογραφίαι, ἀκτινοσκοπήσεις). Ἐκ τούτων αἱ μὲν ἐξετάσεις οὖρων θὰ ἐνεργοῦνται διὰ τὸ Ὑπολμα Ἀθηνῶν εἰς τὰ μικροβιολογικὰ ἐργαστήρια τοῦ Ἰδρύματος, αἱ ἀκτινοσκοπήσεις εἰς τὰ ἐργαστήρια τῆς Α' Χειρουργικῆς καὶ Β' Παθολογικῆς Κλινικῆς, αἱ δὲ ἀκτινογραφίαι εἰς τὰ ἐργαστήρια τῆς ὁδοῦ Φερρών. Αἱ παρακλινικαὶ ἐξετάσεις θὰ ἐνεργοῦνται βάσει τοῦ παρ' ἀρμοδίου Ιατροῦ ἐκδιδομένου παραπεμπτικοῦ πρὸς παρακλινικὴν ἐξέτασιν, ἄνευ θεωρήσεως τούτου ὑπὸ τὸ ἀρμοδίον ἐλεγκτοῦ Ιατροῦ.

Πρὸς ταχεῖαν ἐκτέλεσιν τῶν διατασσομένων μικροβιολογικῶν ἐξετάσεων, τὰ ὡς ἄνω ἐργαστήρια θὰ λειτουργοῦν καὶ τὸ ἀπόγευμα. Ἡ ἀρμοδία ὑπηρεσία ἐκάστου Ὑπολτος δέον νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν κατὰ τόπους Ιατρειῶν καὶ τῶν ἀρμοδίων Ιατρῶν διὰ παραπεμπτικοῦ πρὸς παρακλινικὴν ἐξέτασιν ἰδίου χρώματος (τοῦ αὐτοῦ μὲ τὰ ὡς ἄνω παραπεμπτικὰ πρὸς Ιατρικὴν ἐξέτασιν).

Ἡ ὑπηρεσία ἡ ἐνεργοῦσα τὰς παρακλινικὰς ἐξετάσεις τῶν Δημ. Υπαλλήλων, συνταξιούχων ἢ τῶν μελῶν οἰκογενείας τούτων, θὰ συντάσῃ πῖνακα τῶν διὰ τὰ πρόσωπα ταῦτα ἐνεργηθεισῶν παρακλινικῶν ἐξετάσεων, περιλαμβάνοντα τὸ ὄνοματεπώνυμον τοῦ ὑποστάντος τὴν ἐξέτασιν, ἔαν πρόκειται μερὶ Δημ. Υπαλλήλου ἢ συνταξιούχου ἢ μέλους οἰκογενείας τούτου καὶ τὸ ὄνοματεπώνυμον τοῦ Ιατροῦ τοῦ παραγγέλλοντος τὴν ἐξέτασιν. Ὁ πῖναξ οὗτος θὰ ὑποβάλληται εἰς τὴν Δ/σιν Ὑγείων. Ὑπηρεσίας ἐκάστου Ὑποκαταστήματος.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ παρακλινικαὶ ἐξετάσεις διὰ τοὺς ἡσφαλισμένους μας ἐκτελοῦνται νῦν παρὰ τοῦ Ἰδρύματος, ἄνευ οἰασθήποτε συμμετοχῆς αὐτῶν (καταργηθείσης τῆς εἰς σταθερὰ ποσὰ ὀριζομένης συμμετοχῆς), ἔπεται ὅτι αἱ διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, συνταξιούχους ἢ τὰ μέλη οἰκογενείας τούτων ἀναγκαῖαι παρακλινικαὶ ἐξετάσεις θὰ γίνωνται ἄνευ οἰασθήποτε συμμετοχῆς αὐτῶν.

IV. Ἐκδόσεις συνταγῶν.

Ὡς ἄνωτέρω ἐγνωρίσαμεν ἡ εἰς τοὺς Δημ. Υπαλλήλους κλπ. παρεχομένη περίθαλψις δὲν περιλαμβάνει καὶ τὴν φαρμακευτικὴν τοιαύτην.

Κατὰ συνέπειαν οὗτοι δὲν δικαιούνται φαρμάκων παρὰ τοῦ Ἰδρύματος, ὡς οἱ λοιποὶ ἡσφαλισμένοι, αἱ δὲ παρὰ τῶν Ιατρῶν ἡμῶν χορηγούμεναι εἰς αὐτοὺς συνταγαὶ δὲν θὰ ἐκτελῶνται παρὰ τῶν μεθ' ὧν συμβεβλημένων φαρμακείων διὰ λ/σμὸν τοῦ Ἰδρύματος καὶ μετὰ τῆς ὀριζομένης ὑπὸ τῆς σχετικῆς συμβάσεως ἐκπτώσεως, ἀλλ' ἔχουν τὸν χαρακτήρα συνταγῆς ἐκδιδομένης ὑπὸ ἰδίου Ιατροῦ καὶ εἰς πρόσωπον μὴ ἡσφαλισμένον.

Κατὰ συνέπειαν ἡ ἀρμοδία ὑπηρεσία ἐκάστου Ὑπ/τος δέον, ὅπως πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως ἐκ μέρους τῶν Φαρμακοποιῶν, μεριμνήσῃ διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν κατὰ τόπους Ιατρειῶν, ὅσον καὶ τῶν πρὸς παροχὴν Ιατρικῆς περιθάλψεως εἰς τοὺς Δημ. Υπαλλήλους κατ' οἶκον ἢ ἐν τοῖς ἰδίοις Ιατροείοις ἐντεταλμένων Ιατρῶν διὰ συνταγῶν ἰδίου τύπου (τοῦ αὐτοῦ χρώματος μὲ τὰ ὡς ἄνω παραπεμπτικά).

Ὡσαύτως αἱ οἰκεῖται ὧν ὑπηρεσίαι δέον νὰ μεριμνήσωσιν, ὅπως τὰ μεθ' ὧν συμβεβλημένα φαρμακεῖα λάβωσι γνῶσιν τῆς τοιαύτης διαφορᾶς, τῆς ὑπαρχούσης μεταξὺ τῶν συνταγῶν τῶν ἐκδιδομένων παρὰ τοῦ Ἰδρύματος διὰ τοὺς ἡσφαλισμένους καὶ τῶν τοιούτων διὰ τοὺς Δημ. Υπαλλήλους ἢ τὰ μέλη οἰκογενείας αὐτῶν. Ὡς εἰκόσ, αἱ συνταγαὶ αὗται δὲν θὰ θεωροῦνται πρὸ τῆς ἐκτελέσεως παρὰ τοῦ Ιατροῦ, ὁ δὲ ἐκδίδων Ιατρός δὲν ὑποχρεοῦται ν' ἀκολουθῇ τὸ διὰ τοὺς λοιποὺς ἡσφαλισμένους τηρητέον συνταγολόγιον τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἡ Ὑγείων. Ὑπηρεσία ἐκάστου Ὑποκ/τος δέον νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν στατιστικῶν στοιχείων κινήσεως τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων ὡς καὶ τῶν μελῶν οἰκογενείας αὐτῶν. Ὁ Πρόεδρος Δ. Σ. Ὁ Γεν. Διευθυντής

Σ. ΜΑΥΡΟΣ

ΧΡ. ΑΓΑΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ ΥΠΑΛ. ΝΟΜ. ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜ. ΔΙΚΑΙΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 332)

Βαθμολογικὴν ἡμισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς ἓνα τῶν βαθμῶν τῆς διοικητικῆς ἱεραρχίας τῶν τακτικῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας βίου ἐξισοῦται πρὸς τὸ ἐπίδομα τὸ παρεχόμενον εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ἔαν ὅμως πρόκειται περὶ ὑπαλλήλων μὴ ἔχόντων βαθμολογικὴν ἡμισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς δημοσίους ὑπαλλήλους, τότε τὸ ἐπίδομα προσαυξάνεται κατὰ διάφορον κλιμάκιον.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ προσωπικὸν τοῦ Ι.Κ.Α. ἔχει πλήρη βαθμολογικὴν καὶ μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, θὰ λάβῃ τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας, ὅπερ λαμβάνουσι καὶ οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι.

Τὴν ἐκδοχὴν ταύτην οὐδὲ τὸ παράπαν δύνανται νὰ διαταρᾶξῃ ἡ ὑπ' ἀριθ. 168.422 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἡ ὁποία, ἐκδοθεῖσα εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ μόνου ἀρθροῦ τοῦ Ν. Δ. 1704/42, ἔδει νὰ περιορισθῇ μόνον εἰς τὸ νὰ καθορίσῃ τὰ χρονικὰ ὅρια καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν καὶ ἐπιδομάτων ἀκριβείας, καὶ οὐχὶ εἰς τὸ νὰ εὐρύνῃ ἢ νὰ περιορίσῃ τὸν κύκλον τῶν προσώπων τῶν δικαιουμένων κατὰ τὸ ν. δ. 1505/42 ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου.

Κατὰ ταῦτα οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. Α τοῦ ἀρθροῦ 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 168422/3-10-1942 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ Εἰσηγητὴς Νομικὸς Σύμβουλος
Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

95]1943 ΝΟΜΟΣ.—Περί ασφάλισέως του προσωπικού των Δημοσίων υπηρεσιών κατά της άσθενείας (*).

(Ε. Κ. τ. Α' σ. 134 της 15 Μαΐου 1943)

Έχοντες υπ' όψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον.

1. Ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς διὰ τὴν περίπτωσιν ἄσθενείας καὶ μητρότητας πάντες οἱ ἔχοντες τὴν ιδιότητα τῶν δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετιῶν, ἀνεξαρτήτως βαθμοῦ καὶ κατηγορίας, οἱ πάσης κατηγορίας πολιτικοὶ συνταξιούχοι, ὡς καὶ τὰ κατὰ τὴν νομοθεσίαν «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» μέλη τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν μέχρι τῆς ἐνηλικιώσεως.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξαιροῦνται ὅσοι καὶ ἐφ' ὅσον βάσει ἰσχυουσῶν ἐιδικῶν διατάξεων εἶναι ἡσφαλισμένοι.

2. Ἡ ἱατρικὴ ἀντίληψις κατ' οἶκον καὶ ἐν ἰατρείοις παρέχεται ἐναντι τῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους χορηγηθησομένων ἐνισχύσεων διὰ τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, διὰ τῶν Κρατικῶν Ἰατρείων καὶ διὰ τῶν ὁποσδήποτε ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐπιχορηγούμενων Νοσηλευτικῶν Ἰδρυμάτων παρὰ τοῖς ὁποίοις λειτουργοῦν ἰατρεία.

Τὰ πρόσωπα τῆς παραγράφου 1 δύνανται νὰ προσφεύγουν, ἐκτός τῶν ἀνωτέρω, ἀπ' εὐθείας, εἰς φροντίδας ἱατροῦ τῆς ἐκλογῆς τῶν, ὁ ὁποῖος ὑποχρεοῦται ἐφ' ὅσον καλεῖται νὰ παράσχη τὰς ὑπηρεσίας του ἐπ' ἀμοιβῇ καταβαλλομένη ὑπὸ τοῦ καλοῦντος, ὁριζομένη δὲ εἰς τὸ 1)3 (ἐν τρίτον) τοῦ κατωτέρου ὁρίου τῆς ἐπίσημου διατιμῆσεως.

3. Ἡ φαρμακευτικὴ ἀντίληψις παρέχεται δαπάναις τοῦ Κράτους, εἴτε δι' ἐπὶ τούτῳ συνιστωμένων εἰς τὰ μεγάλα ἀστικά κέντρα φαρμακείων, εἴτε μέσῳ τῶν λειτουργούντων τοιούτων κρατικῶν ἢ μὴ.

4. Πλήρης νοσοκομειακὴ περίθαλψις παρέχεται κατὰ τοὺς ὅρους Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑργασίας, Ἐθνικῆς Προνοίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὑπὸ τῶν νοσηλευτικῶν Ἰδρυμάτων τοῦ ἁρθρου 2 τοῦ Ν. Διατάγματος, 289]1941, ὑπὸ τῶν νοσοκομειακῶν ἰδρυμάτων τῶν ὁποσδήποτε ἐπιχορηγούμενων παρὰ τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν τοιούτων.

5. Ἐν περιπτώσει ἀδικαιολογήτου ἀρνήσεως χορηγήσεως τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητας, ἐκτός τῆς τυχόν συντρεχούσης περιπτώσεως ποινικῆς διώξεως, οἱ μὲν ἱατροὶ τιμωροῦνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργ. Ἐθν. Προνοίας, μετὰ γνώμην Συμβουλίου συνιστωμένου κατὰ τὰ δύο τρίτα ἐξ ἱατρῶν καὶ λειτουργούντος παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐθνικῆς Προνοίας, διὰ προστίμου μέχρι τοῦ δεκαπλασίου τοῦ ποσοῦ ἀμοιβῆς τοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τῆς ἐπίσημου διατιμῆσεως διὰ τὴν ἐφ' ἧς ἡ παράλειψις περιπτώσιν, οἱ δὲ Διευθύνται τῶν Νοσηλευτικῶν καὶ Ὑγειονομικῶν Ἰδρυμάτων διὰ προστίμου ἐπιβαλλομένου, κατὰ τὴν προηγουμένην διαδικασίαν, μέχρι ποσοῦ ἴσου πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἑνὸς μηνός.

6. Αἱ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Νόμου

ἀπαιτούμεναι δαπάναις βαρύνουν τοὺς πόρους τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας.

7. Πᾶσα διάταξις ἀναγκαία πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ παρόντος διὰ τὴν λυσιτελεῖν πραγμάτων τῶν σκοπῶν αὐτοῦ θεσπίζεται διὰ Διαταγμάτων προκαλουμένων ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐθνικῆς Προνοίας καὶ Ἑργασίας.

8. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Μαΐου 1943

ΚΑΝ. ΔΙΑΤ.—Περί προσόντων καὶ δοκιμασίας ἐπικούρων θερμαστῶν καὶ μηχανοδηγῶν ἀτμαμαξῶν τῶν Σ.Ε.Κ.

(Ε. Κ. τ. Α', φ. 63 της 22 Μαρτίου 1943)

Έχοντες υπ' όψει τὰς διατάξεις τοῦ υπ' ἀριθ. 1 Νομοθ. Διατάγματος τῆς 30 Ἀπριλίου 1911 «περὶ ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ υπ' ἀριθ. 194 Νομοθετικοῦ Διατάγματος, καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθρου 26 τοῦ νόμου ΓΦΜΒ' τῆς 20 Ἰανουαρίου 1910 «περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Ὑπηρεσίας Δημοσίων Ἑργῶν», τοῦ ἁρθρου 20 τοῦ νόμου 276 τῆς 9 Ἰουνίου 1914 «περὶ ἰδρύσεως Ὑπουργείου Συγκοινωνίας», ἐτι δὲ καὶ τὸ ἀπὸ 5 Ὀκτωβρίου 1931 Διάταγμα «περὶ προσόντων καὶ δοκιμασίας τῶν θερμαστῶν καὶ μηχανοδηγῶν τῶν Σιδηροδρόμων καὶ Τροχιοδρόμων», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1.—Ἐν περιπτώσει ἀθρόων καὶ ἐντατικῶν σιδηροδρομικῶν μεταφορῶν ὁ ὁριθμὸς τῶν ἐλλειπόντων μηχανοδηγῶν τῶν Σ.Ε.Κ. δύνανται νὰ συμπληροῦνται δι' ἐπικούρων τοιούτων, καταρτιζομένων ὡς κάτωθι :

Οἱ παρὰ τοῖς Σ.Ε.Κ. ὑπηρετοῦντες θερμασταὶ μετὰ συμπλήρωσιν ἑνεαμήνου ὑπηρεσίας θερμαστοῦ ὑποχρεοῦνται νὰ μαθητεύσωσιν ὡς μηχανοδηγοὶ ἐπὶ 30 ἡμέρας, ἐξ ὧν νὰ ὀδηγήσωσιν ἐπὶ 20 ἡμέρας αὐτοπροσώπως ἀμαξοστοιχίας, ἀφοῦ προηγουμένως ἐπιδειχθῶσιν αὐτοῖς παρ' εἰδικῶ ὑπαλλήλου τὰ τεμάχια τοῦ μηχανισμοῦ τῶν ἀτμαμαξῶν καὶ ἡ λειτουργία τῶν τροχοπέδων. Μετὰ τὴν μαθήτευσιν ταύτην οἱ ἀνωτέρω ὑποβάλλονται εἰς ἐξετάσεις ὑπὸ τῆς ἐν τῷ κατωτέρῳ ἁρθρῳ 3 ὁριζομένης Ἐπιτροπῆς, περιοριζομένης εἰς τὴν πρακτικὴν δοκιμασίαν, τὴν ὁριζομένην ἐν ἁρθρῳ 9 ἐδάφ. 2ον παρ. β' καὶ γ' τοῦ ἀπὸ 5 Ὀκτωβρίου 1931 Διατάγματος «περὶ τῶν προσόντων καὶ δοκιμασίας τῶν θερμαστῶν καὶ μηχανοδηγῶν τῶν σιδηροδρόμων καὶ τροχιοδρόμων». Οἱ κρινόμενοι ἱκανοὶ μετ' ὁμόφωνον γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς ὀνομάζονται «ἐπικούροι μηχανοδηγοί», καὶ δύνανται νὰ ἐπιτραπῇ αὐτοῖς νὰ ὀδηγῶσιν ἀμαξοστοιχίας ἔργων, ἐλιγμῶν καὶ ἐμπορικῶν, ὡς καὶ στρατιωτικῆς φύσεως τοιούτας, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ.

Τὰ ὄνματα τῶν ὡς ἀνω καταρτιζομένων ἐπικούρων μηχανοδηγῶν καταχωροῦνται εἰς εἰδικὸν μητρῶν τηρούμενον παρὰ τῇ Διευθύνσει Ἐλέξεως τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Σιδηροδρόμων τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας.

Οὗτοι ὅταν ἔχωσι σειρὰν ὅπως ὑποστῶσιν ἐξετά-

(*) Πρὸ τῆς σειρᾶς, λόγῳ τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ.

σεις, διὰ νὰ καταλάβωσι θέσιν τακτικού μηχανοδηγού των Σ.Ε.Κ., δέον νὰ διέλθωσι τὰ υπόλοιπα στάδια μαθητείας καὶ ἐκπαιδεύσεως καὶ νὰ υποστοῦν τὰς προβλεπομένας δοκιμασίας ὑπὸ τοῦ Διατάγματος τῆς 5 Ὀκτωβρίου 1931, πρὸς ἀποκτήσιν τοῦ κεκανονισμένου διπλώματος μηχανοδηγοῦ καὶ ἀδείας ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἀμαμαξῶν πῶν ἐν τῷ Κράτει σιδηροδρόμων.

Ἄρθρον 2.—Ἐν περιπτώσει ἀθρόων καὶ ἐντατικῶν σιδηροδρομικῶν μεταφορῶν ὁ ὁρίθμος τῶν ἐλλειπόντων θερμοαστῶν τῶν ΣΕΚ συμπληροῦται δι' ἐπικουρῶν θερμοαστῶν καταρτιζομένων ἐκ τεχνιτῶν ἢ ἐργατῶν τῶν ΣΕΚ ἢ ἄλλων σιδηροδρομικῶν κατόπιν ἐιδικῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτῶν παρὰ τοῖς ΣΕΚ.

Οἱ υποψήφιοι ἐπικουροὶ θερμοασταὶ δέον νὰ ἔχωσι τὰ ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 3 τοῦ παρόντος καθοριζόμενα προσόντα καὶ δύνανται νὰ προέρχωνται :

1) ἐκ πτυχιούχων μέσης ἢ κατωτέρας τεχνικῆς Σχολῆς ἢ ἐσωτερικοῦ σχολείου σιδηροδρομικῆς ἐπιχειρήσεως.

2) ἐκ τεχνιτῶν τῶν ΣΕΚ ἢ ἄλλων Σιδηροδρομικῶν Ἐπιχειρήσεων ἢ βοηθῶν αὐτῶν.

3) ἐξ ἐργατῶν τῶν ΣΕΚ ἢ ἄλλων Σιδηροδρομικῶν Ἐπιχειρήσεων ἢ βοηθῶν αὐτῶν.

4) ἐξ ἀντλητῶν τῶν ΣΕΚ ἢ ἄλλων Σιδηροδρομικῶν Ἐπιχειρήσεων ἢ βοηθῶν αὐτῶν.

Τέλος οἱ ἐλλείποντες θερμοασταὶ μέχρι τοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ θὰ κατατάσσωνται ἐκ τῶν ἐχόντων κατάλληλον σωματικὴν διάπλασιν καὶ ὑγείαν διὰ τὰ καθήκοντα τοῦ θερμοαστοῦ.

Ἄρθρον 3.—Ἡ ἡλικία τῶν υποψηφίων ἐπικουρῶν θερμοαστῶν δέον νὰ εἶναι οὐχὶ μικροτέρα τῶν 19 καὶ οὐχὶ μεγαλυτέρα τῶν 35 ἐτῶν, νὰ κέκτηνται δὲ οὗτοι καὶ πάντα τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα πρὸς ἀποκτήσιν τῆς ιδιότητος τοῦ σιδηροδρομικοῦ ὑπαλλήλου.

Ἡ κατάστασις ὑγείας τῶν ἀνωτέρω υποψηφίων θὰ ἐξετάζεται ἀπὸ σιδηροδρομικῆς ἀπόψεως συμφῶνως τοῖς κεκανονισμένοις παρὰ τοῖς ΣΕΚ.

Ἀπαραίτητοι γραμματικαὶ γνώσεις εἶναι αἱ τῆς Διεύθυνσεως Δημοτικοῦ Σχολείου τοῦλάχιστον.

Ἡ βεβαίωσις τῶν ἀναφερομένων προσόντων καὶ ἡ ἐπιλογή τῶν προσερχομένων θὰ γίνηται ὑπὸ μικτῶν ἐπιτροπῶν ἐξ ἐνὸς Μηχανικοῦ Ἐλξεως τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας καὶ δύο Μηχανικῶν Ἐλξεως τῶν ΣΕΚ κατόπιν αἰτήσεως τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν ΣΕΚ.

Ἄρθρον 4.—Οἱ υποψήφιοι ἐπικουροὶ θερμοασταὶ μετὰ δέμηνον τοῦλάχιστον ἐκπαιδεύσιν καὶ μαθητείαν παρὰ τοῖς ΣΕΚ καὶ ἀφοῦ ἐπιδειχθῶσιν αὐτοῖς παρ' ἐιδικοῦ ὑπαλλήλου τὰ τεμάχια τοῦ λήβητος τῶν ἀμαμαξῶν ὑποβάλλονται εἰς ἐξετάσεις ἐνώπιον τῆς ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἁρθροῦ 3 καθοριζομένης Ἐπιτροπῆς, αἱ ὁποῖαι περιορίζονται εἰς τὴν πρακτικὴν δοκιμασίαν τὴν ὁριζομένην ἐν ἁρθρῷ 4 ἐδάφ. 2ον τοῦ ἀπὸ 5 Ὀκτωβρίου 1931 Διατάγματος «περὶ τῶν προσόντων καὶ δοκιμασίας τῶν θερμοαστῶν καὶ Μηχανοδηγῶν τῶν Σιδηροδρόμων καὶ Τροχιοδρόμων».

Οἱ κρινόμενοι ἱκανοὶ μετ' ὁμόφωνον γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς ὀνομάζονται «ἐπικουροὶ θερμοασταὶ» καὶ δύνανται νὰ ἐπιτραπῇ αὐτοῖς νὰ ἐκτελῶσιν ὑπεύθυνον ὑπηρεσίαν θερμοαστοῦ ἐπὶ τῶν ἀμαξοστοιχιῶν ἔργων, ἑλιγμῶν καὶ ἐμπορικῶν, ὡς καὶ στρατιωτικῆς φύσεως τοιούτων κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 5.—Παρὰ τῇ Διευθύνσει Ἐλξεως τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας τηρεῖται εἰδικὸν Μητρώον τῶν ὀνομασθέντων «ἐπικουρῶν θερμοαστῶν».

Οἱ διὰ τοῦ παρόντος διατάγματος ὀνομαζόμενοι

ἐπικουροὶ θερμοασταὶ, ἐὰν ἐπιθυμῶσι νὰ ἀποκτήσωσι τὸ δίπλωμα διὰ νὰ καταλάβωσι θέσιν τακτικού θερμοαστοῦ, δέον νὰ διέλθωσι τὰ υπόλοιπα στάδια μαθητείας καὶ ἐκπαιδεύσεως καὶ νὰ υποστοῦν τὰς προβλεπομένας δοκιμασίας ὑπὸ τοῦ Διατάγματος τῆς 5/10/31, κατόπιν τῆς ἐπιτυχοῦς διεξαγωγῆς τῶν ὁποίων θὰ δύνανται νὰ ἀποκτήσωσι τὸ κεκανονισμένον δίπλωμα θερμοαστοῦ καὶ νὰ ἐξασκῶσι τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἀμαμαξῶν τῶν ἐν τῷ Κράτει Σιδηροδρόμων.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Μαρτίου 1913.

2238/1943. ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ.—Περὶ ἰδρύσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοῦφαντουργίας.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 79 τῆς 6 Ἀπριλίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 νομ. διατάγματος περὶ ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων ἀπεφασίσμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.—Συνιστᾶται Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοῦφαντουργίας», ἔδρουν ἐν Ἀθήναις καὶ ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἐλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ἄρθρον 2.—Σκοπὸς τοῦ Ταμείου εἶναι ἡ χορήγησις ἐφ' ἅπαξ ἡ περιοδικῶν παροχῶν εἰς τὰ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἄρθρον τοῦ παρόντος ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα εἰς περίπτωσιν ἀτυχήματος, ἀναπηρίας καὶ γήρατος, ὡς καὶ εἰς τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῶν ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ προστάτου αὐτῶν ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου.

Ἄρθρον 3.—Εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ παρόντος ὑπάγεται ὑποχρεωτικῶς τὸ ἐργατοτεχνικὸν καὶ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῶν πάσης φύσεως Κλωστοῦφαντουργικῶν—Βιοτεχνικῶν ἢ Βιομηχανικῶν Ἐπιχειρήσεων.

Ἄρθρον 4.—Τὸ Ταμεῖον διοικεῖται ὑπὸ 7 μελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀποτελουμένου :

α) Ἐκ δύο ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐξ ὧν ὁ εἰς ὁρίζεται ὡς Πρόεδρος.

β) Ἐκ τριῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἡσφαλισμένων καὶ

γ) Ἐκ δύο ἀντιπροσώπων ὧν ἐργοδοτῶν Κλωστοῦφαντουργῶν.

Χρὴν Γραμματέως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἐκτελεῖ εἰς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ἀπαντα τὰ μέλη τοῦ Διοικ. Συμβουλίου καὶ ὁ Γραμματεὺς αὐτοῦ μετ' ἰσαριθμῶν ἀναπληρωματικῶν διορίζονται διὰ πρῶξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Τὰ μέλη τοῦ Διοικ. Συμβουλίου εἰς τὴν πρώτην Συνεδρίασιν αὐτοῦ ἐκάστου ἔτους ἐκλέγει ἐκ τῶν ὑπὸ στοιχεῖον β' μελῶν αὐτοῦ τὴν Ἀντιπρόεδρον.

Ἄρθρον 5.—Πόροι τοῦ Ταμείου εἶναι :

α) Μηνιαία εἰσφορὰ τῶν ἡσφαλισμένων ὁριζομένη εἰς 3 ο/ο ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν των.

β) Ἰσόποσος εἰσφορὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν.

γ) Εἰσφορὰ δραχμῶν πέντε (5) ἐπὶ ἐκάστου χιλιογράμμου παραγομένου βαμβακεροῦ νήματος ὑπὸ τῶν Κλωστοῦφαντουργείων καταβαλλομένη ὑπὸ τοῦ Βιομηχανίου.

δ) Εἰσφορὰ δραχμῶν δέκα πέντε (15) ἐπὶ ἐκάστου χιλιογράμμου παραγομένου μαλλίνου νήματος ὑπὸ τῶν κλωστοῦφαντουργείων, καταβαλλομένη ὑπὸ τοῦ βιομηχανίου.

ε) Εἰσφορὰ δραχμῶν 30 ἐπὶ ἐκάστου χιλιογράμμου

παραγομένου υπό τῶν κλωστοῦφαντουργείων μεταξω-
τῶν νημάτων, καταβαλλομένης ὑπὸ τοῦ Βιομηχάνου.

στ) Εἰσφορὰ δρ. 10 ἐπὶ ἐκάστου χιλιογράμμου
εἰσαγομένου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ βαμβακεροῦ νήματος
καταβαλλομένη ὑπὸ τοῦ εἰσαγωγέως.

ζ) Εἰσφορὰ δραχμῶν εἴκοσι πέντε (25) ἐπὶ ἐκά-
στου χιλιογράμμου εἰσαγομένου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ
μαλλίνου νήματος, καταβαλλομένη ὑπὸ τοῦ εἰσαγω-
γέως.

η) Εἰσφορὰ δραχμῶν τεσσαράκοντα (40) ἐπὶ ἐκά-
στου χιλιογράμμου εἰσαγομένου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ
μεταξοῦ νήματος, καταβαλλομένη ὑπὸ τοῦ εἰσα-
γωγέως.

θ) Αἱ τακτικαὶ πρόσοδοι τῆς περιουσίας τοῦ Τα-
μείου καὶ

ι) Πᾶσα πρόσοδος προερχομένη ἐκ χαριστικῆς
αἰτίας.

Ἐκ τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχεῖα γ, δ, ε,
στ, ζ καὶ η εἰσφορῶν τὸ 1)3 περιέχεται καὶ ἀποτε-
λεῖ πόρον τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 834 ἐγ-
γυητικοῦ Κεφαλαίου Ὁργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀ-
σφαλίσεως, ἀποδίδεται δὲ ὑπὸ τοῦ εἰσπράττοντος
ταύτας Ταμείου εἰς τὸ Ἑγγυητικὸν Κεφάλαιον, κατὰ
τὰ ἐν ἀρθρῷ 1 τοῦ Ν. Δ. 864 ὁριζώμενα.

Ἄρθρον 6.—Ἐξ μῆνας ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ πα-
ρόντος εἰς οὐδένα Βιοτέχνην ἢ Βιομήχανον Κλωστο-
ῦφαντουργίας ἐπιτρέπεται ν' ἀπασχολῇ εἰς τὴν ἐπι-
χείρησιν αὐτοῦ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν, ἐφ' ὅσον
δὲν εἶναι ἐφωδιασμένον διὰ βιβλιαρίου ἀσφαλίσεως
τοῦ διὰ τοῦ παρόντος Ν. Διατάγματος συνιστωμένου
Ταμείου.

Κύριοι, διευθύνται, διαχειρίζονται ἢ ἐπιτετραμμένοι
ἐπιχειρήσεων Κλωστοῦφαντουργίας ὑποχρεοῦνται νὰ
συμμορφῶνται πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ παρόντος καὶ
τῶν ἐκδοθησομένων κανονισμῶν, τιμωροῦνται ἐν ἀρ-
νήσει ἢ ἐν περιπτώσει ἐκ προθέσεως παροχῆς ψευ-
δῶν πληροφοριῶν ὡς πρὸς τ' ἀπασχολούμενα παρ'
αὐταῖς πρόσωπα ἢ παρακολύσεως ἐφαρμογῆς τοῦ πα-
ρόντος διὰ χρηματικῆς ποινῆς ἀπὸ δέκα χιλιάδων
μέχρι πεντακοντίων χιλιάδων δραχμῶν ἢ διὰ φυλακί-
σεως μέχρι δύο μηνῶν. Αἱ σχετικαὶ μηνύσεις ὑπο-
βάλλονται παρὰ τῶν ἡσφαλισμένων τοῦ Ταμείου ἢ
τοῦ ταμείου, τῆς οἰκείας ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς ἢ τῶν
ὀργάνων, εἰς ἃ ἤθελεν ἀνατεθῇ ὁ ἐλέγχος τῶν περὶ
ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν Κλωστοῦ-
φαντουργίας, δικάζονται δὲ αὐταὶ δι' ἀπ' εὐθείας
κλήσεως.

Αἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω ποιναί, ἐν περιπτώσει ὑπο-
τροπῆς, ἐπιβάλλονται ἀμφότεραι καὶ διπλασιάζονται.

Οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Ταμείου, ὡς καὶ τὰ τυχόν ὀρι-
σθησόμενα διὰ τὸν ἐλεγχον τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐπι-
κουρικῆς ἀσφαλίσεως τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ
Κλωστοῦφαντουργίας δημόσια ὄργανα, ἔχουσι δικαί-
ωμα ἐλευθέρως εἰσόδου εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις Κλωστο-
ῦφαντουργίας διὰ τὸν ἐλεγχον τῶν ἐν αὐταῖς ἐργαζο-
μένων ὑποχρεωτικῶς ἡσφαλισμένων.

Ἄρθρον 7.—Διὰ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ὅπερ
θέλει ἐγκριθῇ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀρθροῦ 59
τοῦ Α.Ν. τῆς 11ης Νοεμβρίου 1935, ὡς τοῦτο αὐθεν-
τικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Α.Ν. 694]
1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας, συμπληρώσεως
καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῶν τῆς ἀσφαλιστι-
κῆς Νομοθεσίας», θὰ ὁρισθῶν :

α) Ἡ ἀρμοδιότης καὶ ὁ χρόνος τῆς ἀσκήσεως
τῶν καθηκόντων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

β) Ὁ τρόπος τῆς ἐν γένει ὀργανώσεως τῆς λει-
τουργίας τοῦ Ταμείου.

γ) Αἱ ἀσφαλιστικαὶ παροχαὶ πρὸς τοὺς ἡσφαλι-
σμένους καὶ τοὺς ἐκ τούτων ἔλκοντας δικαιώματα,

ἵνα τύχωσιν ἐν γένει ἀσφαλιστικῶν παροχῶν.

δ) Ὁ τρόπος τῆς ἐξακριβώσεως τῶν προϋποθέ-
σεων τούτων.

ε) Ὁ τρόπος τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς προϋπηρεσίας
τῆς ἐξαγορᾶς ταύτης καὶ οἱ ὑπόχρεοι τῆς καταβολῆς
τῶν ποσῶν τῆς ἐξαγορᾶς.

στ) Ὁ τρόπος τοῦ ὑποχρεωτικοῦ ἐφοδιασμοῦ τῶν
ἡσφαλισμένων διὰ βιβλιαρίων ταυτότητος καὶ τῆς
διαγραφῆς αὐτῶν, ὁ τύπος τοῦ βιβλιαρίου τούτου, τὰ
τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐλέγχου ὡς πρὸς τὸ ἐργαζόμενον
εἰς Κλωστοῦφαντουργικὰς ἐπιχειρήσεις ἐργατοτεχνι-
κὸν προσωπικὸν καὶ ἐν γένει πᾶσα λεπτομέρεια τῆς
λειτουργίας τοῦ Ταμείου.

2. Πᾶσα τροποποίησις τοῦ Καταστατικοῦ ἢ ὀρ-
γανικῶν διατάξεων τοῦ περὶ οὗ ὁ παρὼν Νόμος Τα-
μείου θὰ ἐνεργῇται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀρ-
θροῦ 59 τοῦ Α.Ν. τῆς 11ης Νοεμβρίου «περὶ ὀρ-
γανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐ-
θεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Α.Ν.
694]1937.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημο-
σιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνή-
σεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Μαρτίου 1943

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

16781 Α 162]1943 Ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργασίας

Περὶ κατωτάτων ὀρίων ἡμερομισθίων καπνερ-
γατῶν ἀπὸ 1ης Μαΐου 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ/ματος
310/41 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ 783/41
ὁμοίου

Ἀποφασίζομεν

Ἄρθρον 1ον.—Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 1ης Μαΐου 1943
τὰ κάτωθι ἡμερομίσθια τῶν Καπνεργατῶν πάντων
τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ Κέντρων ἐπεξεργασίας Καπνοῦ.

Α' Κλασικῆς ἐπεξεργασίας.

	Κατώτ.	Ἀνώτ.	Μέσος ὅρος
Ἀνδρῶν	1722	2026	1850—1933
Γυναικῶν	963		
Στιβαδόρων	1850	2265	1991--2033

Β' Τόγκας.

Ἀνδρῶν ξεφυλλιστῶν	20 %	1637
	50 %	1671
	30 %	1715

	Κατώτ.	Ἀνώτ.	Μέσος ὅρος
Ἀνδρῶν πατητῶν	1750	2013	1933
Γυναικῶν	963		
Ἀρχιεργατῶν καὶ Ἀρχιστιβαδόρων			2825
Βοηθοὶ Ἀρχιστιβαδόρων			2484

2) Εἰς τὰ ὡς ἄνω ἡμερομίσθια περιλαμβάνεται
καὶ ἡ φθορὰ ἐνδυμάτων.

3) Ἡ ἀνωτέρω ἡμερομίσθια ἰσχύουν καὶ διὰ τοὺς
προσλαμβανομένους ἐλευθέρους Καπνεργάτας καὶ Κα-
πνεργατρίδας.

Ἄρθρον 2ον.— Τὰ ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἀρθροῦ

ήμερομίσθια θέλουσι καταβληθῇ ἀνεξαρτήτως Κέντρου Ἐπεξεργασίας Καπνοῦ (Μεγάλου ἢ Μικροῦ).

Ἀρθρον 3ον.— Ἐπὶ τῶν ὡς ἀνωτέρω καθορισθέντων ἡμερομισθίων ἐπιβάλλομεν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας (1ης Μαΐου 1943) αὐξήσιν (40ο)ο τεσσαράκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Ἀρθρον 4ον.— Ἡ παρούσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν ἀπὸ 15/5/1943.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Μαΐου 1943

15818/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν κορυφῶν καὶ κομμωτηρίων διὰ τὸν μῆνα Μάϊον 1943

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 6/43 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ./τος, τὴν ὑπ' ἀριθ. 300 ἐ. ἐ. ἡμετέραν ἀπόφασιν.

Ἀποφασίζομεν

Ὅπως ἡ ὑπ' ἀριθ. 5200 ἀπὸ 20/2/43 ἡμετέρα ἀπόφασιν περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν κορυφῶν καὶ κομμωτηρίων (1) ἰσχύσῃ καὶ διὰ τὸν μῆνα Μάϊον ἐ. ἐ.

Ἡ παρούσα δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων κορυφῶν καὶ κομμωτηρίων τῶν περιφερειῶν Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Προαστείων, τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν αὐτῶν καθοριζομένου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14865 ἐ. ἐ. ἀποφάσεως ἡμῶν

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Μαΐου 1943

14865/1943.— Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν κορυφῶν, κομμωτηρίων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Προαστείων διὰ τὸν μῆνα Μάϊον.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ἀπὸ 8 Μαΐου ἐ. ἐ. γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ., τὴν ὑπ' ἀριθ. 300 ἐ. ἐ. ἡμετέραν ἀπόφασιν.

Ἀποφασίζομεν

1.— Διὰ τὸν μῆνα Μάϊον 1943 καθορίζομεν, ὡς κατωτέρω, τὸ κατώτατον ὄριον ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν κορυφῶν—κομμωτηρίων τῶν περιφερειῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Προαστείων.

α) Ἀντίτιμον συσσιτίου δραχμαὶ 300 ἡμερησίως.
β) Ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς 300 δραχ. ἡμερησίως.

II.— 1. Ἀπὸ τῆς 17 Μαΐου 1943 τὸ ἡμερησίως εἰσπραττομένον ὑπ' ἐκάστης τῶν ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεων ποσὸν ἐκ τοῦ ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 27 ἀπὸ 26—3—43 (ἀριθ. πρωτ. 22.714) ἀγορανομικῆς διατάξεως προβλεπομένου κουβέρ. θὰ διανέμεται ἐξ ἴσου μεταξὺ ἀπάντων τῶν μισθωτῶν καὶ τῶν βοηθῶν αὐτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων κορυφῶν—κομμωτηρίων, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἀπαιτιῶν, ὡς κατωτέρω, ἐξόδων αὐτῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀν τὸ ἀναλογεῖν εἰς ἕνα ἕκαστον αὐτῶν ποσὸν ὑπερβαίνῃ τὸ ἀντίτιμον

τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς ταῦτα καθορίζονται ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ.

2. Ἐφ' ἐκάστου εἰσπραττομένου κουβέρ. θὰ ἀφαιρῇται δι' ἐξόδα τῆς ἐπιχειρήσεως (πλυστικά πετσετῶν καὶ καταβολὴ ὀφειλομένου ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἀπὸ 20—12—42 καὶ ἐντεῦθεν) ποσὸν ἐκ δραχ. 70, ἐφ' ὅσον τὸ κουβέρ. θὰ εἶναι δραχ. 100, ἐκ δραχμῶν δὲ 20 ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου 1943, ὁπότε τὸ κουβέρ. θὰ εἶναι δραχ. 50. Τὸ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων συγκεντρούμενον ἡμερησίως ποσὸν θὰ διανέμεται, ὡς ἀνωτέρω καθωρίσθη, μεταξὺ ἀπάντων τῶν μισθωτῶν καὶ τῶν βοηθῶν αὐτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων.

III. Ἐφ' ὅσον τὸ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον διανεμόμενον ποσὸν καλύπτει ἢ καὶ ὑπερβαίνει τὸ συνολικὸν ποσὸν, ὅπερ ἀπαιτεῖται διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς (δραχ. 600 ἡμερησίως εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν μισθωτῶν καὶ τῶν βοηθῶν αὐτῶν) εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων, αὗται δὲν ὑποχρεοῦνται ἐπὶ πλέον εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου κλπ., ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἀπαιτούμενου ποσοῦ τοῦτο ποσὸν εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν τὸ ἀνωτέρω εἰσπραττόμενον ποσὸν μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων δὲν ἐξαρκεῖ διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ποσοῦ τῶν ἐξακοσίων δραχμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Μαΐου 1943

16261/1943 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ διευκρινίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 1535/1943 ἀποφάσεως Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει : α) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310/1941 Νομοθ. Δ/τος «περὶ αὐξήσεων τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, κλπ.» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783/1941 ὁμοίου καὶ β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1535/1943 ἀπόφασιν ἡμῶν

Ἀποφασίζομεν

1. Διευκρινίζοντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 1535/1943 ἀπόφασιν ἡμῶν (1), ὀρίζομεν ὅτι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, εἰς ἃς περιπτώσεις Βιομηχανική, Ἐμπορική, Ἐπαγγελματική, Βιοτεχνική ἐπιχειρήσεις ἢ ἐργασία ἐν γένει, διέκοψε τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν παρ' αὐτῇ ἐργαζομένων μισθωτῶν (ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν, ἐργατοτεχνιτῶν κλπ.) τῶν συνδεομένων μετ' αὐτῆς διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, λόγῳ ἐπιτάξεως αὐτῆς παρὰ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς, νοεῖται ὅτι ἡ τοιαύτη παύσις τῆς χρήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν ὀφείλεται εἰς αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη καὶ κατὰ συνῆθειαν διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦτο τῆς οὐκ ἐπιταχθείσης ἐπιχειρήσεως ἢ ἐργασίας ἐν γένει ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 1535/1943 ἀποφάσεως ἡμῶν.

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ καθ' ἣν περιπτώσιν μέρος τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως ἢ ἐργασίας ἐν γένει ἤθελεν ἐπιταχθῇ καὶ διὰ τὸ εἰς τὸ μέρος τοῦτο ὑπηρετοῦν πρότερον προσωπικόν.

2. Ὅπου ἔχει ἐφαρμοσθῇ ἢ ἐκ περιτροπῆς ἐφαρμογὴν ἔχουσι καθ' ἁπάσας τὰς περιπτώσεις τῆς παρούσης ἀποφάσεως αἱ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 4888/1943 ἀποφάσεως ἡμῶν (2).

3. Ἀπασαὶ οἱ λοιποὶ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ.

(1) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τευχ. 34, σελ. 88.

(2) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τευχ. 36, σελ. 157.

1535/43 αποφάσεως ἡμῶν ἰσχύουσιν ὡς ἔχουσι.

4. Ἡ παρούσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν.
Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἑφημερίδος
τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 17ῃ Μαΐου 1943

11614/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας
**Περὶ καθορισμοῦ κομίστρων μεταφορῶν δι'
αὐτοκινήτων.**

Ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 38577 π. ἑ. ἡμετέρας
ἀποφάσεως καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ
ἄρθρου 19 τοῦ ἀπὸ 16—2—40 Β. Δ. «περὶ κωδικο-
ποιήσεως τῶν Α. Ν. 646/37 καὶ 1197/39 κ.λ.π.» ὡς
καὶ τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου Αὐτοκινήτων διατυ-
πωθεῖσαν εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 77/21—4—43 πρᾶξιν
αὐτοῦ

Ἀποφασίζομεν

1) Καθορίζομεν τὰ κόμιστρα τῶν μέσῳ πρακτο-
ρειῶν ἐνεργουμένων ὑπεραστικῶν ἐπιβατικῶν μετα-
φορῶν διὰ λεωφορείων καὶ φορητῶν αὐτοκινήτων
α) τῶν κινουμένων διὰ πάσης ὑγρᾶς καυσίμου ὕλης
πλὴν βενζίνης εἰς δραχ. 145 ἀνὰ χιλιόμετρον ἐπι-
βάτην καὶ 1,25 ἀνὰ χιλιόμετρον χιλιόγραμμα. β)
τῶν κινουμένων δι' ἀεριογόνου εἰς δραχ. 105 ἀνὰ
χιλιόμετρον ἐπιβάτην καὶ 1,00 δραχ. ἀνὰ χιλιόμε-
τρον χιλιόγραμμα.

2) Καθορίζομεν ἐπίσης τὰ κόμιστρα τῶν μέσῳ
πρακτορειῶν ἐνεργουμένων ὑπεραστικῶν μεταφορῶν
ἐμπορευμάτων διὰ φορητῶν καὶ λεωφορείων αὐτο-
κινήτων τῶν κινουμένων δι' ἀεριογόνου εἰς δραχ.
1000 ἀνὰ χιλιόμετρον τόννον.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω κόμιστρα περιλαμβάνονται 1) ἡ
κράτησις 40)ο ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων ὑπὲρ τοῦ ὁργανι-
σμοῦ Ἑλέγχου τῶν δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνιῶν
2) ἡ κράτησις 50)ο ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων ὑπὲρ τοῦ Τα-
μείου Συντάξεων Αὐτοκινήτιστῶν καὶ 3) 10)ο ἐπὶ
τῶν εἰσπράξεων τὸ δικαίωμα τοῦ πράκτορος.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 22—4—43.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 22 Ἀπριλίου 1943

16320/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
**Περὶ αὐξήσεως μηνιαίας εἰσφορᾶς μισθωτῶν
πρὸς ἐνίσχυσιν Ἑργατοῦπαλληλικῶν Ὀρ-
γανισμῶν.**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. Δ. 1876/
1942 «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ Ἑπαγγελματικῶν
Ὀργανώσεων καὶ ἄλλων τινῶν ἐργατικῶν νόμων»,
ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1883/1943 πρότασιν τῆς Ἑθν.
Συννομοσπονδίας Ἑργατῶν Ἑλλάδος

Ἀποφασίζομεν

1. Τὴν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41787/1942 ἡμετέρας
ἀποφάσεως ὀριζομένην 300/δραχμον μηνιαίαν εἰσφο-
ρὰν ἐκάστου μισθωτοῦ τῆς χώρας πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν
Ἑργατοῦπαλληλικῶν Ὀργανισμῶν τῆς Ἑλλάδος, αὐ-
ξάνομεν ἀπὸ 1/6/43 εἰς δραχμὰς τετρακοσίας (400).

Ἡ διὰ τῆς παρούσης ἐπιβαλλομένη 100δραχμος
αὐξήσις θέλει διατίθεται ἀποκλειστικῶς εἰς ἐνίσχυ-
σιν τῆς Ἑθν. Συνιδίας Ἑργατῶν Ἑλλάδος, τοῦ πο-
σοστοῦ οὐτινος δικαιούνται οἱ λοιποὶ Ὀργανισμοὶ
ἐπὶ τῆς νέας μηνιαίας εἰσφορᾶς ἐκάστου μισθωτοῦ
παραμένοντος ὡς ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ὑπ' ἀριθ. 41787/
1942 ἡμετέρᾳ ἀποφάσει ὀρίζεται.

2. Τροποποιήσας τὴν ὑπ' ἀριθ. 10089/Ε 478
(Φ.Ε.Κ. 54 Τ. β') ὀρίζομεν, ὅτι ἐπὶ τῶν ἀπὸ 1/7/43

καταβαλλομένων ἢ μεταφερομένων ποσῶν, κατὰ τὰ ἐν
τῇ ἀποφάσει ταύτῃ ὀριζόμενα, εἰς τὴν Ἑθν. Τράπε-
ζαν τῆς Ἑλλάδος ἐκ μηνιαίων εἰσφορῶν ὑπὲρ τῆς
Ἑθν. Συνιδίας Ἑργατῶν, ποσοστὸν ἴσον πρὸς τὰ 3/20
θὰ μεταφέρεται ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς ταύτης εἰς πίστω-
σιν τοῦ παρὰ τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι αὐτῆς λογα-
ριασμοῦ «Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐκπαιδευτῶν καὶ
Ὑπαλλήλων Ἑργατικῶν Ἑπαγγελματικῶν Ὀργανώ-
σεων».

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἑφημερίδος
τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 18 Μαΐου 1943

17090/1943 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
**Περὶ καθορισμοῦ κατωτάτων ἡμερομ-
ισμίων μυλεργατῶν.**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ.
310/1941 Ν. Δ. «περὶ αὐξήσεων τῶν ἀποδοχῶν τῶν
μισθωτῶν κλπ.» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις
τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783/41 ὁμοίου,

Ἀποφασίζομεν

1. Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 1—6—43 τὰ διὰ τοῦ ἄρθρου
2 τῆς ὑπ' ἀρ. 7600/1943 ἀποφάσεως ἡμῶν καθορι-
σθέντα κατώτατα ὄρια ἡμερομισθίων κατὰ εἰδικότη-
τας φύλου καὶ περιφερείας καὶ ἐπὶ τῶν καθ' ἅπασαν
τὴν Χώραν ἐργαζομένων μυλεργατῶν.

2. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν τὰ μέχρι 31—5—43
καταβαλλόμενα εἰς τοὺς μυλεργάτας ἡμερομισθία εἴ-
ναι ἀνώτερα τῶν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7600/43 (ἄρθρον
2) ἀποφάσεως ἡμῶν καθορισθέντα κατ. ὄρια ἡμερο-
μισθίων, ταῦτα δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν.

3. Ἡ παρούσα ἰσχύει ἀπὸ 1—6—43 καὶ καθ' ἅ-
πασαν τὴν Χώραν.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἑφημερίδος
τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 24 Μαΐου 1943

953/Π.1/1943. Ἀπόφ. Ἐπιτρόπου Τύπου
**Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ συντακτικοῦ,
ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν
ἡμερησίων ἐφημερίδων κλπ.**

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 58 τῆς 10 Μαΐου 1943)

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΘΥΝΣΙΣ ΤΥΠΟΥ & ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5
τοῦ ὑπ' ἀριθ. 791/14—11—41 ν. δ. «Περὶ τιμῆς πω-
λήσεως ἐφημερίδων», τὸ ὑπ' ἀριθ. 1999/42 ν. δ.,
τὴν ὑπ' ἀριθ. 24163 2/6 ἀπόφασιν τοῦ Προέδρου τῆς
Κυβερνήσεως, τὴν ὑπ' ἀριθ. 5247/Α ἀπόφασιν τοῦ ἱ-
δίου περὶ ἐκατονταδράχμων τιμῆς πωλήσεως τῶν ἐφη-
μερίδων, ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5353/14—12—42 ἡμε-
τέραν ἀπόφασιν περὶ αὐξήσεως κατὰ 30)ο τῶν ἀπο-
δοχῶν ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἐπὶ πλέον τὰς συνολικὰς ἀποδοχὰς τοῦ
Συντακτικοῦ, Ὑπαλληλικοῦ καὶ Ἑργατικοῦ προσωπι-
κοῦ τῶν ἐν τῇ Ἐπικρατείᾳ ἐκδιδομένων ἡμερησίων
Ἑφημερίδων ὡς καὶ τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἑνώσεως
Ἑλληνικοῦ καὶ Ξένου Τύπου τὰς λαμβανόμενας κατὰ
τὴν 15ην Ἰανουαρίου κατὰ 36)ο, καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς
ἡμερομηνίας.

Ἡ ὡς ἄνω αὐξήσις τῶν 36)ο χορηγεῖται αὐτοτε-
λῶς καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν μέχρι σήμερον δοθεισῶν
προσαυξήσεων ἐνεκὲν ἀκριβείας κόστους ζωῆς, διαφό-
ρων ἐπιδομάτων ἐξ οἷσδήποτε αἰτίας ἀπορρεόντων,
συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας
ζωῆς.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 19 Μαρτίου 1943.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

Η ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΝ 2112

Μολονότι τὸ ν.δ. 424]1941, τὸ πῶς κοινωνικὸ αὐτὸ νομοθέτημα τῆς συγχρόνου ἐποχῆς, ἀπαγορεύει τὶς ἀδικαιολόγητες ἀπολύσεις τῶν μισθωτῶν, πού ἐπιτρέπονται μόνον με ὠρισμένες προϋποθέσεις τοῦ νόμου, ἔφερε τὸ ἀποτέλεσμα, ὥστε νὰ ξεθωριάσει κάπως τὸ γενικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ νόμο 2112, ὅμως ἔχουν μείνει ἀρκετεῖς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς του, ὥστε νὰ δικαιολογῆται ἡ ἐρευνα σὲ σχετικὰ ζητήματα, πού προκύπτουν ἀπὸ τὸ νόμο αὐτό.

Καθὼς ἔχει ἀναπτυχθεῖ σὲ προηγούμενα σημειώματά μας, ὁ νόμος 2112, πού ἐπιβάλλει τὴν ὑποχρεωτικὴν εἰδοποίησιν τοῦ μισθωτοῦ πρὶν ἀπὸ τὴν ἀπόλυσίν του, δὲν ἔχει καταργηθεῖ ἀπὸ τὸ ν.δ. 424]1941, οὔτε ἦταν δυνατό νὰ καταργηθεῖ, ἀφοῦ τὸ ν.δ. 424 ἔχει σκοποὺς διαφοροτικοὺς ἐκείνων, πού ἔχει ὁ νόμος 2112.

Ἄν ἡ ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ εἶναι σύμφωνη με ὅσα ὁρίζει τὸ ν.δ. 424]1941, ἐξακολουθεῖ ὁ ἐργοδότης νὰ ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν ἀπὸ τὸν νόμο 2112 νὰ καταγγεῖλῃ τὴ σύμβασιν ἐργασίας με τὴν προθεσμίαν, πού ἐπιβάλλει ὁ τελευταῖος αὐτὸς νόμος, μάλιστα εἰδικὴ διάταξις τοῦ ν.δ. 424]1941 κανονίζει τὴν ὑποχρέωσιν ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2112, ὅταν ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ δικαιολογεῖται γιὰ λόγους πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως, με ἄδεια πάντως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας.

Ἀπὸ τὴν ἀποψὶ λοιπὸν αὕτῃ ἔχει πάντοτε ἐνδιαφέρον ἡ ἐρευνα πῶς ὑπολογίζεται ἡ προθεσμία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας με τὸ νόμο 2112.

Καθὼς εἶναι γνωστὸν, ἡ προθεσμία καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας με τὸ νόμο 2112 εἶναι ἀνάλογη με τὸ χρόνον ὑπηρεσίας τοῦ ἰδιωτικοῦ υπαλλήλου.

Ἄν ὁ υπάλληλος ἔχει ὑπηρεσία (ἀνώτερη πάντως τῶν δύο μηνῶν) μέχρις ἐνὸς ἔτους, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρέπει νὰ γίνῃ πρὶν ἀπὸ ἓνα μῆνα. Ἄν ἔχει ὑπηρεσία μεγαλύτερη τοῦ ἔτους καὶ μικρότερη τῶν τεσσάρων ἐτῶν πρὶν ἀπὸ δύο μῆνες. Ἄν μεγαλύτερη τῶν τεσσάρων ἐτῶν καὶ μικρότερη τῶν ἐξῆς πρὶν ἀπὸ τρεῖς μῆνες. Ἄν μεγαλύτερη τῶν ἐξῆς ἐτῶν καὶ μικρότερη τῶν ὀκτῶ πρὶν ἀπὸ τέσσερις μῆνες. Ἄν μεγαλύτερη τῶν ὀκτῶ ἐτῶν καὶ μικρότερη τῶν δέκα πρὶν ἀπὸ πέντε μῆνες. Καὶ τέλος γιὰ ὅσους ἔχουν συμπληρώσει δεκαετὴ ὑπηρεσία, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρέπει νὰ γίνῃ πρὶν ἀπὸ ἔξη μῆνες καὶ γιὰ κάθε ἔτος ὑπηρεσίας, πέραν ἀπὸ τὰ δέκα ἐτη, προσθέτουμε ἓνα μῆνα σὺν τοῖς ἔξι μῆνες, μέχρις ὅτου συμπληρωθῶν δύο ἐτη.

Γιὰ νὰ ὑπολογίσουμε ὅμως, σύμφωνα με τὸ νόμο, τὶς προθεσμίες, δὲν πρέπει νὰ δοῦμε πόση ὑπηρεσία θὰ ἔχει ὁ υπάλληλος μέχρι τοῦ χρόνου πού πρέπει ν' ἀπολυθεῖ, ἀλλ' ἀπλούστατα θὰ λογαριάσουμε πόση ὑπηρεσία ἔχει ὁ υπάλληλος μέχρι τῆς ἡμέρας, πού θὰ γίνῃ ἡ τακτικὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ τὴν ὑπηρεσίαν αὕτῃ θὰ ἔχουμε ὡς βάσιν,

γιὰ νὰ ὑπολογίσουμε τὴν νόμιμη προθεσμίαν.

Ἄν μ' ἄλλα λόγια, ὁ υπάλληλος πρέπει νὰ εἰδοποιηθεῖ σήμερον γιὰ τὴν ἀπόλυσίν του, δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ ὑπολογίσουμε τὸ χρόνο τῆς ὑπηρεσίας του ἀναδρομικὰ ἀπὸ σήμερον καὶ νὰ δώσουμε τὴ νόμιμη προθεσμίαν, ἀνάλογα με τὸ χρόνο ὑπηρεσίας, πού θὰ ἐξακριβωθεῖ. Καὶ εἶναι ἐντελὼς γιὰ τὸ νόμο ἀδιάφορο, ἂν ὁ υπάλληλος θὰ ἐξακολουθήσει νὰ ἐργάζεται ἀκόμη, συμπληρώνοντας τὸ χρόνο τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ κι' ἀπὸ τὸ νόμο κι' ἀπὸ τὴν ὁρτὴ ἐρμηνεία του, ἐπικυρωμένη καὶ με ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, προκύπτει ὅτι ὁ χρόνος ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ ὑπολογίζεται κατὰ τὴ στιγμὴ τῆς τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὄχι τῆς ἀπολύσεως.

Συνέπεια τῆς παραλείψεως τῆς τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ μισθωτοῦ με ὅσες ἀποδοχῆς εἶχε κατὰ τὸ χρόνο πού ἔπρεπε πρὶν ἀπὸ τὴν ἀπόλυσιν νὰ γίνῃ ἡ προειδοποίησις.

Ἔτσι τοῦλάχιστο ἔχει ἐρμηνευθεῖ τὸ σχετικὸν κείμενον τοῦ νόμου ἀπὸ τὴ νομολογίαν καὶ εἶναι ἄλλο τὸ ζήτημα ἂν, καθὼς ἀναπτύξαμε καὶ σὲ ἄλλο σημείωμα, με τὴ διάδοχον τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν σὺν τελευταίους αὐτοὺς καιροὺς, ἀντιβαίνει στὸ αἴσθημα τοῦ δικαίου νὰ μὴ ὑπολογίζεται ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112 με βάσιν τὶς ἀποδοχῆς τοῦ χρόνου τῆς ἀπολύσεως.

Ὅπως δὲποτε, ἂν παραμεληθεῖ ἡ προθεσμία προειδοποιήσεως, ὁ μισθωτὸς δικαιούται ἀποζημιώσεως ἀπὸ τὴν ἐπομένη τῆς ἀπολύσεώς του, χωρὶς νὰ ἔχει καμμίαν σημασίαν, ἂν πληρώνεται μηνσίαν. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ πού ὁ ἐργοδότης θὰ καταγγεῖλῃ τὴ σύμβασιν ἐργασίας ἀπροειδοποίητα, παύει ἡ σύμβασις νὰ ὑπάρχει νομικῶς καὶ ὁ μισθωτὸς ἔχει ἀξιώσεις α) τῆς πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ του μέχρι τῆς ἡμέρας αὐτῆς (ἀδιαφόρως ἂν πληρώνεται με τὸ μῆνα) καὶ β) τῆς πληρωμῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112.

X

ΣΤΗΛΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ἰωάν. Κατεχάκη Χανιά.—Ὑπόλοιπον διὰ συνδρομὴν σας ἀπὸ 15—3—43 μέχρι 1—9—43 ἐλήφθη. Ἀποστέλλομεν ἀποδείξιν.

Ν. Βέτσον Πάτρας.—Ἐπιταγὴ δι' ἀνανέωσιν συνδρομῆς σας ἀπὸ 1 Μαΐου 1943 μέχρι 15 Ὀκτωβρίου 1943 ἐλήφθη. Ἀπεστέλλομεν ἐπιστολήν.

Ἐριοβιμηναν Ναούσης Λαυραῖ — Κώρτος Α. Ε.—Ἐπιταγὴ δι' ὑπόλοιπον συνδρομῆς ἐλήφθη.

Ὑφαντουργικὴν Τρικάλων, Τρίκαλα.—Ἐπιταγὴ διὰ συνδρομὴν σας ἀπὸ 1—1—1943 μέχρι 15—6—1943 ἐλήφθη. Ἀπεστέλλομεν τεύχη.

Νικ. Καπλανίδην δικηγόρον, Πάτρας.—Ἐπιταγὴ ἐλήφθη. Σὺν ἐνεργάφωμεν συνδρομητὴν δι' ἓν ἐξάμηνον ἀπὸ 1—1—1943 μέχρι 15—6—1943, ἀπεστέλλομεν δὲ τὰ ἐκδοθέντα τεύχη.

Σύνδεσμον Ἐργατῶν Βιομηχανίας Ναούσης. Νάουσας καὶ **Ἡλ. Παλαστερίου** δικηγόρον, Θεσσαλονίκην.—Ἐπιταγὰ δι' ὑπόλοιπον συνδρομῆς σας ἐλήφθησαν.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 43

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1943

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΑΡΘΡΑ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

- 'Επιτάξεις διεθνείς και τύχη των συμβάσεων εργασίας, υπό Φίλιππου Δ. 'Αγγελή, δικηγόρου Σελ. 355
- 'Ο υπολογισμός της αποζημίωσης του νόμου 2112, υπό Κλέωνος Δ. Νάσλα, δικηγόρου. Σελ. 359
- Προαναγοί και αποδοχοί υπαλλήλων κατά ν. δ. 1799/1942, υπό Η. Κώτσαλου, δικηγόρου. Σελ. 365
- Προσωπικόν Δήμων και Κοινοτήτων και εισφ. ρά υπέρ της 'Εθνικής Συνομοσπονδίας 'Εργατών 'Ελλάδος, υπό Α. Παπαδημητρουπόλου, Νομικού Συμβούλου του Κράτους Σελ. 366
- Προϋποθέσεις προαγωγής αναπήρων πολέμου κατά ν. δ. 1799/1942, υπό Α. Χατζηδάκη, Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Σελ. 366
- 'Η αρμοδιότης του Ειρηνοδικείου κατά την εργατικήν διαδικασίαν (Σέψεις και συμπεράσματα εκ της νομολογίας), υπό 'Ηλία Φ. 'Ηλιού, δικηγόρου Σελ. 367
- 'Η ανάκλησις καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, υπό Χ. Σελ. 384

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΝΕΡΓΙΑ

- Διοικητική άδεια απόλυσεως προσωπικού επιχειρήσεων και εκμεταλλεύσεων. 'Υποχρεωτική σειρά απόλυσεως μισθωτών και συνέπειαι έν περιπτώσει παραβάσεως: Κανών εκ του ν. δ. 424/1941, έν περιπτώσει απόλυσεως προσωπικού

επιχειρήσεων, έννεκα αδυναμίας εξακολουθήσεως εργασιών, ή απόλυσις τελευταίων των εφέδρων παλαιών πολεμιστών, πρό αυτών των εφέδρων του τελευταίου πολέμου και πρό τούτων των έχόντων οικογενειακάς υποχρεώσεις μισθωτών. Συνέπειαι της παραβάσεως της σειράς ή ακυρότης της απόλυσεως. — Παραίτησις από της προστασίας του ν. δ. 424 άνίσχυρος. — 'Αποζημιώσεις νόμου 2112 και υποχρεώσεις επιστροφής, υπό Δ. Πάντελου. Πρωτοδίκου (Πρωτ. 'Αθην. 2114/1943). Σελ. 369

— Προκή ιδιωτικών υπηρεσιών υπό δημοσίου υπαλλήλου και κύρος συμβάσεως εργασίας. Θεώρησις της συμβάσεως από απόψεως εφαρμογής ν. δ. 424/1941 και νόμου 2112: Μή αντίθετος εις διάταξιν νόμου ή παροχή υπηρεσιών υπό δημοσίου υπαλλήλου, εις έκτέλεσιν ιδιωτικής συμβάσεως εργασίας, ούδ' άκυρότης αυτής. — 'Αποκλεισμός όμως της εκ του ν. δ. 424/1941 και του νόμου 2112 προστασίας, υπό Κ. Κουνουρέη, Πρωτοδ. (Πρωτ. 'Αθηνών 2471/1943). Σελ. 371

— 'Αρχαι του ν. δ. 424/1941, ως νομοθετήματος καταπολεμήσεως της ανεργίας: Μή καθιέρωσις άσφαλ σεως του μισθωτού κατά της ανεργίας έν τῷ προσώπῳ του εργοδότη, αλλά μετρον προστασίας, συνδεομενον με αυτήν την ετιχείρησιν και λειτουργίαν της. — 'Επίταξις μερική της επιχειρήσεως και συνέπειαι. — Δικαίωμα του άκύρους άπολυμένου και επί του συσσιτίου ως τακτικής άποδοχής, υπό Κ. Σύρρου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. (Συνέχεια εις την επομένην σελίδα)

ΟΡΟΙ ΝΕΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

'Η νέα από σήμερον, κατά 50 % και πλέον, αύξησις των εργατικών ήμερομισθίων και ή γενομένη αύξησις της άξίας του χάρτου μά: έπιβάλλει νά διαρρυθμίσωμεν τας συνδρομάς ως έξης:

Διά τὰ φυσικά πρόσωπα, έξάμηνος δραχ. 6000.
Διά τας 'Εταιρίας, Τραπεζας, Νομικά πρόσωπα, έξάμηνος δραχ. 10.000.

'Η άξία κάθε τεύχους όρίζεται εις δραχ. 500 και άναλόγως, κατά νόμον, διερρυθμίσθησαν αί συνδρομαί.

ΕΞΕΤΥΠΩΘΗ & ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

Τό δεύτερον 16σέλιδον του πλήρους άλφαβητικού εύρετηριου του Α' τόμου μας των έτών 1941 και 1942 και παραδίδεται εις τὰ γραφεία μας άντί της αύτης, παρά τας τελευταίας αύξήσεις, τιμής των δραχ. 300.

Οί εκ των επαρχιών παρακαλούνται νά έμβάσω η διά ταχυδρομικής έπιταγής και δραχ. 100 διά την επί συστάσει, άσφαλή, παραλαβήν.

'Υπό έκτύπωσιν τό τρίτον τυπογραφικόν του άλφαβητικού εύρετηριου.

Εις τό παρόν τεύχος: 'Ο υπ' αριθ. 171/1943 τροποποιητικός νόμος φόρου καθαράς προσόδου μισθωτών υπηρεσιών.

— Αί υπ' αριθ. 20000/1943 και 19450/1943 αποφάσεις 'Υπουργού 'Εργασίας περί αύξήσεως άποδοχών υπαλληλικού, υπηρετικού και εργατοτεχνικού προσωπικού.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

ὑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ προπληρωτέαι: Ἐξάμηνος Δρχ. 6000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζάς, Νομικά πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 10000

Ἐμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγουμένης σελίδος)

δρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 95]1943) . . . Σελ. 372

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- *Κριτήριον διακρίσεως συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ συμβάσεως παραγγελίας*: Στοιχεῖον τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ προσωπικὴ ἐξάρτησις τοῦ μισθωτοῦ. — Ἀντιθέτως στοιχεῖον τῆς συμβάσεως παραγγελίας ἢ οἰκονομικὴ σχέσις. — Διακριτικὰ γενικώτερον γνωρίσματα τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπὸ Γ. Κατάνη, Προέδρου Πρωτοδικῶν (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 5394]1943), ὑπὸ Α. Τούση, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 117]1941) . . . Σελ. 373

ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ

- Ἀκυρότης παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ παροχῆς συσσιτίου: Ἀναγκαστικὴ παροχὴ καὶ ἀνεπίτρεπτον παραιτήσεως. — Γενικωτέρα ἀρχὴ τῆς ἐργατικῆς Νομοθεσίας ὡς δημοσίας τάξεως, μὴ ἐπιτρέπουσας παραιτήσιν τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν ἐξ αὐτῆς δικαιωμάτων, ὑπὸ Γ. Δασκαλοπούλου Εἰρηνοδίκου (Εἰρην. Ἀθηνῶν 935]1943). Σελ. 375

ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

- *Καταγγελία συμβάσεως πλοίαρχου καὶ ἐφαρμογὴ νόμου 2112*. Νομικὴ φύσις τῆς σχέσεως πλοίαρχου καὶ πλοιοκτῆτου καὶ ὑπαγωγὴ εἰς ἐμπορικὸν νόμον: Μὴ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου 2112, ἐφ' ὅσον ὁ πλοίαρχος δὲν ἐξομοιοῦται πρὸς ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον κατὰ τὸ ἀρθρ. 10 τοῦ νόμου 1234. — Ἐπιρροὴ ἐλλείψεως ναυτολογίου ἐπὶ τῆς σχέσεως. — Ἀποζημιώσεις ναυτικοῦ, ὑπὸ Σ. Ἀλεξάνδρη, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 2087]1943). . . . Σελ. 375

ΠΟΙΝΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ

- Κλοπὴ πραγμάτων ἄνευ ἀγοραίας ἀξίας. — Δολία ὑποβολὴ μηνύσεως, πρὸς ἀπόλυσιν ἐργάτου ἄνευ

ἀποζημιώσεως, καὶ συνέπειαι, ὑπὸ Α. Κανακάρη, Πταισματοδίκου (Πταισματοδικεῖον Ἀθηνῶν 1235]1943). . . . Σελ. 377

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ

- Περὶ προαγωγῆς ὑπαλλήλων πολεμιστῶν 1940—1941, Ἐγκ. Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης 142386]1943. . . . Σελ. 378

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

- Περὶ ἀναστολῆς φορολογιῶν τινῶν καὶ διαρρυθμίσεως διατάξεων τινῶν τῆς ἀμέσου φορολογίας 171]1943, ΝΟΜΟΣ. . . . Σελ. 379

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Περὶ καθορισμοῦ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν τσιμεντοβιομηχανίας, σιδηροβιομηχανίας, μεταλλείων, οἰκοδομικῶν, χωματουργικῶν ἐργασιῶν, ἐργαζομένων εἰς ἔργα Ἀρχῶν Κατοχῆς καὶ ἐργατοτεχνιτῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, 19450]1943 . . . Σελ. 379
- Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, συνδεομένου διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου 20000]1943.Σ. 380
- Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ ἐφημερίδων καὶ ὑπαλλήλων Ἐνώσεως Ἑλληνικοῦ καὶ Ξένου Τύπου, 1715]1943 . . . Σελ. 381
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1943, 18405]1943 . . . Σελ. 381

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Προσωπικοῦ Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετριῶν Κινηματογράφων καὶ Θεάτρων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Πελοποννησίων . . . Σελ. 382

Τὰ ἀλφαριθμητικὰ εὐρετήρια τοῦ Α' τόμου μας τῶν ἐτῶν 1941 καὶ 1942, ἀποτελοῦν, κατὰ γενικὴν διαπίστωσιν, μίαν ἀληθινὴν ἐπιτυχίαν.

Ἀντικατοπτρίζουν μίαν ἐργώδη, πλουσίαν εἰς καρπούς, προσπάθειαν τῆς <Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου> νὰ ἐξυπηρετῇ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, καὶ καθιστοῦν εὐχερῆ καὶ ἄμεσον τὴν καθοδήγησιν τῶν ἐνδιαφερομένων εἰς ἀνεύρεσιν τῆς πλουσίας νομολογιακῆς, νομοθετικῆς καὶ ἄλλης ὕλης.

Τὸ μέρος ἰδίᾳ, ποὺ ἀφορᾷ τὰ ποικίλα νομοθετικὰ μέτρα καὶ ὑπουργικὰς ἀποφάσεις περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν κλπ., δὲν θὰ εἶναι τὸ ὀλιγώτερον χρήσιμον.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 20^{ον} ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 43

ΑΘΗΝΑΙ 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1943

ΑΡΘΡΑ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

ΕΠΙΤΑΞΕΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΤΥΧΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τοῦ κ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ Δ. ΑΓΓΕΛΗ, Δικηγόρου

1.—Ἡ ἐπίταξις, ἀπὸ ἀπόψεως ἐσωτερικοῦ παρ' ἡμῖν δικαίου (νόμου 4442/1929 κώδ. «περὶ στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν εἰσφορῶν καὶ ναυλώσεων» ἐν Γεν. Κωδ. 13, σελ. 956), συνίσταται εἰς τὴν λόγῳ ἀφεύκτου καὶ ἐπιτακτικῆς κρατικῆς ἀνάγκης, ὑπὸ ὁρισμένας προϋποθέσεις, ἀφαίρεσιν τῆς ἰδιοκτησίας ἢ τῆς χρήσεως κινητοῦ ἢ ἀκινήτου, ἢ καὶ τὴν υποχρεωτικὴν παροχὴν ὑπηρεσιῶν (Haugioy M. Σύστημα Διοικ. Δικαίου, μετὰφρ. Τσουπλάκιδου Δ.—Παπαχατζῆ Γ. 1937, τόμ. II, σελ. 576 ἐπ., Berthélemy H. Διοικ. Δίκ. μετ. Στασινοπούλου Μ. 1941, τόμ. II, σελ. 128—132. Σαριπόλου Ν. Ν. Συντ. Δίκ. τόμ. III, σελ. 160 σημ. I καὶ αὐτόθι παραφ. Gruet P. Requisitions militaires et civiles, σελ. 336. ἐνθα καὶ νομολ. Ginisty L. Les requisitions civiles, militaires σελ. 13).

Διὰ τῆς ἐπίταξεως ταύτης μεταξὺ ἐπιτάσσοντος κράτους καὶ τοῦ καθ' οὗ ἡ ἐπίταξις δὲν συνιστᾶται σύμβασις ἰδιωτικοῦ δικαίου, διότι, ἀπὸ ἀπόψεως μὲν πολιτείας ἀποτελεῖ αὕτη πρᾶξιν δημοσίας ἐξουσίας, συνδεομένην μὲ τὴν ἄμυναν τῆς χώρας καὶ ἀναλογίαν ἔχουσα μὲ τὴν προσωπικὴν υποχρέωσιν τῆς στρατεῦσεως (Χατζῆκος Μ. Θέμ. ΚΕ' (1914) σ. 1—7 καὶ Θέμ. ΝΔ' σελ. 707, Τσιβανόπουλος Δ. ἐν Θέμ. ΚΕ' σελ. 17—23, Γνωμ. Ρακτιβάν—Τσιτσεκλή, Δικαιοσ. (1926) δ' σελ. 270, 'Εφ. 'Αθηνῶν 1831/1933 Θέμ. ΜΕ' σελ. 454, Πρωτ. Πειρ. 621/1942 Δικαστ. 14, σελ. 134, Πρ. Πρωτ. 'Αθην. 445/1942, Ε.Ε.Δ. II σελ. 816—817), ἀπὸ ἀπόψεως δὲ καθ' οὗ αὕτη ἐπιβάλλεται, ἀποτελεῖ, ἡ ἐπίταξις, δημόσιον βάρος, υποχρέωσιν τοῦ ατόμου πρὸς συνδρομὴν τῆς πολιτείας.

Ἀπὸ ἀπόψεως ἀποτελεσμάτων, διάφοροι, νομολογιακῶς, παρ' ἡμῖν γινῶμαι ἐξηνέχθησαν. Ἄλλοτε ἡ ἐπίταξις, περιοριζομένη εἰς τὴν χρῆσιν, ἐθεωρήθη ὡς ἀναγκαστικὴ μίσθωσις (Α. Π. 61/1914. Θέμ. ΚΕ' σελ. 193, Πρωτ. 'Αθην. 2845/1918. Θέμ. Λ' σελ. 359, 'Εφ. 'Αθην. 760/1927, Θέμ. ΛΘ' σελ. 315, Πρωτ. 'Αθην. 835/1943, Ε.Ε.Δ. II σελ. 181), ἄλλοτε μίσθωσις, βάσει διατάξεων θετικοῦ δικαίου (Α. Π. 138/1928, Θέμ. ΛΘ' σ. 546, Α. Π. 256/1929 Θέμ. Μ' σ. 830, Α. Π. 282/1932, Θέμ. ΜΓ' σελ. 695, Α. Π. 2/1932, Θέμ. ΜΓ' σελ. 113, 'Εφ. 'Αθην. 1960/1934, Θέμ. ΜΣΤ' σελ. 403, 'Εφ. Αἰγ. 14/1930 Δικαστ. Β' II, 256, Α. Π. 161/1931 Θέμ. ΜΒ' σελ. 482, Α. Π. 313/1931 Θέμ. ΜΒ' σελ. 759, Α. Π. 398/1932 Δικαστ. Δ' σελ. 723 κ. ἄ.), ἄλλοτε δὲ καθιστᾶ τὸ ἐπιταχθέν πρᾶγμα ἐκτὸς συναλλαγῆς ('Εφ. 'Αθην. 708/1924 Δικαιοσ. Γ' σελ. 344), ἄλλοτε δὲ δικαιολογεῖ

ἀναστολὴν ἐκτελέσεως συμβατικῆς υποχρεώσεως ('Εφ. 'Αθην. 995/1926 Θέμ. ΛΗ' σελ. 451, Ρακτιβάν (1927) Δικαιοσ. Β' σελ. 178, πρβλ. καὶ παρεμφ. Α. Π. 377/1927, Θέμ. ΛΘ' σελ. 11) καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἐπίταξις ἐθεωρήθη ὡς γεγονός προκαλοῦν ἀνάιτιον ἀδυναμίαν ἐκπληρώσεως τῶν συμβατικῶν υποχρεώσεων λόγῳ «ἀνωτέρας βίας» ('Εφ. 'Αθην. 823/1924 Θέμ. ΛΣΤ' σελ. 570, Πρωτ. 'Αθην. 2146/1941 Δικαστ. ΙΓ' σελ. 224, 'Εφ. 'Αθην. 459/1942 Θέμ. ΝΔ' σελ. 46, Πρ. Πρωτ. 'Αθην. 936/1941, Ε.Ε.Δ. II σελ. 52, Πρ. Πρωτ. 'Αθην. 662/1941, Θέμ. ΝΓ', σελ. 189, Πρ. Πρωτ. 'Αθην. 445/1942, Ε.Ε.Δ. I, σελ. 816—817), ἀλλὰ καὶ ὅτι δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀλλαγὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότη (Πρ. Πρωτ. 'Αθην. 122/1942 Ε.Ε.Δ. I, σελ. 854) ἐν συμβάσει μισθώσεως ὑπηρεσιῶν.

Ἐν τούτοις, παρὰ τὸ ἀμφοτεροβαρὲς καὶ συμβατικὸν τῆς μισθώσεως παροχῆς ὑπηρεσιῶν (Βασ. 52-1-2, Πανδ. 44.7 2 πρ. «τῆς ἐξ ἐκατέστων μερῶν ἐκ συναινέσεως συμφωνίας ἐστὶ πρᾶσις, ἀγορασίᾳ, μίσθωσις καὶ ἐκμίσθωσις, ἐντολή». Ἀρμεν. 3.8.2, Βασ. 20 1-1. Πανδ. 19-2-1. «μίσθωσις ὑπὸ τὴν κατὰ συναινέσιν ἀγωγὴν ἀνάγεται, ὥσπερ ἡ πρᾶσις καὶ ἡ ἀγορασίᾳ, εἰκόμας γὰρ ἀλλήλῃς». Α.Π. 96/1912, Ε.Ε.Ν.Θ' σελ. 212, Α.Π. 249/1941, Ε.Ε.Δ. I σελ. 312, Α. Π. 547/1939 Ε.Ε.Ν. ζ' σελ. 35, πρβλ. καὶ Α. Π. 421/1940 Ε.Ε.Ν. ζ' σελ. 567, Α. Π. 498/1938 Ε.Ε.Ν. στ' σελ. 157, Α. Π. 249/1941 Θέμ. ΝΓ' σελ. 136 καὶ αὐτ. παρατ. Σιμωνέτου, Καποδίστρια, ἐπίσης Σιμωνέτος Γ. Ἐντολὴ καὶ μίσθωσις, 1937 παράγρ. 3 σημ. 1 σελ. 23 αὐτ. Θέμ. ΝΔ' σελ. 2 σημ. 1, σελ. 4 καὶ αὐτ. σημ. 16, Α. Π. 97/1942, Θέμ. ΝΓ' σελ. 323 Α. Π. 590/1939 Θέμ. ΝΑ' σελ. 186, Α. Π. 249/1941 Ε.Ε.Δ. I σελ. 312) ἐπὶ ἐπιταχθείσης ἐπιχειρήσεως ἐγένετο δεκτὸν εἰς τὸ παρελθόν (Α. Π. 244/1921 Θέμ. ΛΒ' σελ. 262) ὅτι ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὑπεύθυνος ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 551 «περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων» ὁ ἐργοδότης ἐπιταχθείσης ἐπιχειρήσεως καὶ μετὰ τὴν τοιαύτην ἐπίταξιν, καίτοι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὕφισταμένος μεταξὺ τῶν, μετὰ τὴν ἐπίταξιν καὶ ἐφ' ὅσον αὕτη διαρκεῖ, οὐδεὶς ἐν ἐνεργείᾳ ἐνοχικὸς δεσμὸς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας παροχῆς ὑπηρεσιῶν. Ἡ ἐξ ἀπροβλέπτων καὶ μὴ δυναμένων νὰ ἀποκρουσθῶσιν ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης δυνάμεως λόγων ἀνωτέρας βίας, (Πανδ. 30.2.24 παρ. 3 καὶ 4 Πανδ. 18.6.5 παράγρ. 4 καὶ 18 πρ., Πανδ. 17.2.52 παράγρ. 2, Ἀρμεν. 2.11.21, εἰδικώτερον δὲ ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, Ἀγαλλόπουλος Χρ. Ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐν περιπτώ-

σει αδυναμίας παροχής, ἐν Ἐργ. Δικ. I σελ. 52 σημ. 32 καὶ αὐτ. παραπομπάς, σελ. 60 σημ. 40 διὰ τὰ ἐν Ἀλλοδαπῇ, Ράλλης, Κ., ἐν Ἐργ. Δικ. I (1942) σελ. 153—154 καὶ αὐτόθι παραπ., Μπόμπορας Ἀθαν. «Ἐπιδράσεις τῶν γεγονότων ἀνωτέρας βίας ἐπὶ τῶν μισθώσεων ὑπηρεσιῶν» ἐν Δικαστ. 13, σελ. 105) ἀναστολὴ τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεώσεων τῶν μερῶν, ὑπερσχύουσα τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 2000 τῆς 2) 2 Ὀκτωβρίου 1939 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» (Φ.Ε.Κ. α' 419). (Γνωμ. Εἰσ. Α.Π. 14) 1941, Ε.Ε.Ν. η' σελ. 269), ὑπέστη ριζικὴν μεταβολὴν διὰ τῶν διὰ τοῦ Ν. Δ. 424 τῆς 25) 28 Αὐγούστου 1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου I τοῦ Α. Ν. 2000) 1939 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» (Φ.Ε.Κ. α' 290) γενομένων προσθηκῶν καὶ τροποποιήσεων εἰς τὸν νόμον τοῦτον. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν δὲ ταύτην τῆς ἀνωτέρας βίας θεωρουμένη καὶ ἡ ἐπιτάξις ἐπιχειρήσεως, ἐν τούτοις κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. δ. 424) 1941 τούτου δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ἐν αὐτῇ ἐργοδότην τῶν ἐναντι τῶν μισθωτῶν του ὑποχρεώσεων, ὡς συνέβαινε μὲ τὸ προϊσχύον αὐτοῦ δίκαιον Διέξοδον ὁμῶς ὁ καθ' οὗ ἡ τριακτὴ ἐπιτάξις ἐργοδότην κέκτηται τὴν διὰ τηρήσεως τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. δ. 424) 1941, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐπίτευξιν ἀδείας ἀπολύσεως ὁλοκληρου ἡ μέρους τοῦ ἐργατοῦπαλληλικοῦ προσωπικοῦ του καὶ ἐφ' ὅσον διαπιστοῦται, ὅτι ἡ ἐπιχειρήσις αὕτη εὐρίσκεται εἰς «πραγματικὴν ἀδυναμίαν» πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν της, ὡς ὁμῶς ὁ ὅρος οὗτος ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ 1085 τῆς 17 Δεκεμβρίου 1941) 4 Μαρτίου 1942 (Φ.Ε.Κ. α' 45), δι' οὗ «δηλοῦται οὐ μόνον ἡ ἐλλείψει πρῶτων βοηθητικῶν καὶ δυναμικῶν ὕλων ἡ κινητηρίου δυνάμεως πρὸς διεξαγωγὴν τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἑλλειψὶς διαθεσίμων ἐνδιστάμενων ἡ ἐτοιμῶν προϊόντων ἡ ἐμπορευμάτων πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν της, καὶ ταῦτα ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν οἰκονομικὴν εὐχέρειαν αὐτῆς, τὴν προκύπτουσαν ἐκ τῶν περιουσιακῶν της στοιχείων καὶ τῶν ἐν γένει διαθεσίμων αὐτῆς ρευστῶν ἡ ρευστοποιησίων κεφαλαίων» (Σ. Ε. (ὅλομ.) 294) 1942 Ε.Ε.Ν. θ' σελ. 135, Σ. Ε. 319) 1942 Ἐργ. Δικ. I σελ. 391 καὶ αὐτ. ἀντίθ. σχ. Ν. Γ. Φωτ. 1, σελ. 392—397, Σ. Ε. 608) 1942 Ε.Ε.Δ. II, σ. 80).

Ἡ δι' αὐθεντικῆς ἐρμηνείας διατύπωσις αὕτη τοῦ ὅρου τῆς «πραγματικῆς ἀδυναμίας» περιλαμβάνει τὰ κατευθυντήρια σημεῖα πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς οἰκονομικῆς δυναμικότητος τῆς ἐπιχειρήσεως, καὶ δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι, ἀνεύρεσις αὐτῶν. πᾶς λόγος ἀνωτέρας βίας, ὡς ἡ ἐπιτάξις τῆς ἐπιχειρήσεως, δὲν δύναται αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν καὶ μόνος νὰ συνεπάγεται τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιτάκτου ἐπιχειρήσεως, ὅπως αἰτήσονται καὶ ἐπιτύχη τὴν κατὰ τὴν προμνησθεῖσαν διαδικασίαν ἀπόλυσιν μέρους ἡ τοῦ ὅλου ἐκ τοῦ ἐργατοῦπαλληλικοῦ προσωπικοῦ της. ὡς ἐλλειπούσης ἀπαραιτήτου, κατὰ νόμον (ἄρθρ. 9 ἀριθ. 1 ν. δ. 424) 1941, ἄρθρ. 2 ν. δ. 1085) 1942), προϋποθέσεως. Δέον ὁμῶς νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424/1941 προστασία τῶν μισθωτῶν ἀπὸ τῶν ἀπολύσεων, ἀφορᾷ τοὺς ἐπ' ἀόριστον χρόνον ὑπηρετούντας, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς δι' ὠρισμένον χρόνον προσληφθέντας ἢ πρὸς ἐκτέλεσιν ὠρισμένου ἔργου. Τοῦτο καταφαίνεται ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἄρχι-

κοῦ Α. Ν. 2000) 1939, ὃν συνεπλήρωσε καὶ ἐτροποίησε τὸ ν. δ. 424) 1941 καὶ δὴ ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ (ἦν βλ. ἐν Κῶδ. Ν. Δικαστ. 1939 σελ. 765), ἐπιδιώκοντος τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας, δι' ὁμαδικῶν ἀπολύσεων, ἔνεκα τῶν παρεμπεισόντων γεγονότων. Τοιαύτην, ἄλλως τε, προστασίαν ὑπὲρ μόνον τῶν ἐπ' ἀόριστον χρόνον ὑπηρετούντων καὶ ἀπολυομένων προέβλεψαν καὶ ἕτεραι νομικαὶ διατάξεις (βλ. ἄρθρ. 1 νόμου 2112 τῆς 11) 18 Μαρτίου 1920, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ἄρθρ. 2 β. δ. 16) 18 Ἰουλίου 1920, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν καὶ τῶν κατ' οἶκον προσλαμβανομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων), αἰτινες καὶ δὲν ἐκρίθησαν ἐπαρκεῖς λόγῳ τῶν ἐκτάκτων καὶ ἐξαιρετικῶν περιστάσεων, δι' ὧς καὶ προεκλήθη ἡ δημιουργία τοῦ Α. Ν. 2000) 1939, ὡς οὗτος συνεπλήρωθη καὶ ἐτροποιοήθη, ὑπὸ τοῦ ν. δ. 424) 1941. Ἀλλὰ καὶ ἐκ κατ' ἰδίαν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424) 1941 τούτου (ἄρθρ. 9, ἀριθ. 4, ἄρθρ. 10 ἀριθ. 2, 3, ἄρθρ. 13 ἀριθ. 1), δι' ὧν προβλέπονται ἀποζημιώσεις κατὰ τὸν ν. 2112, ἐφαρμοζόμενον μόνον ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀόριστου χρόνου, καὶ ἐπιστροφῇ καταβληθεῖσιν τοιοῦτων ἀποζημιώσεων, προκύπτει τοῦτο, ἰδίᾳ ὁμῶς ὁ εἰδικὸς περιορισμὸς τῆς γενικότητος τῆς κατ' ἄρθρ. 13 ἀριθ. 1 ἀναδρομικῆς ἀκυρότητος τῶν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1941 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ (28 Αὐγ. 1941) γενομένων καταγγελιῶν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, διὰ τῆς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ 13 ἀριθ. 2ε μνείας, ὅτι ἐξαιροῦνται τῶν διατάξεων αὐτοῦ «οἱ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου ἢ δι' ἐκτέλεσιν ὠρισμένου ἔργου συνδεόμενοι μισθωτοί», σαφῶς καταδεικνύει τὴν πρόθεσιν τοῦ νομοθέτου περὶ προστασίας καὶ ἐφεξῆς τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, μόνον τῶν ἐπ' ἀόριστον χρόνον ὑπηρετούντων μισθωτῶν (Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 56) 1943 Ε.Ε.Δ. II σελ. 242, Πρωτ. Ἀθην. 261) 1943 Ε.Ε.Δ. II σελ. 107, Εἰρ. Ἀθην. 665) 1942 Ε.Ε.Δ. II σελ. 11, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 1538) 1941 Ε.Ε.Δ. I σελ. 365, ἐπίσης αὐτόθι σελ. 455, Δημάκης Κ., Ε.Ε.Δ. I σελ. 654, Ἐπιτρ. ἄρθρ. 9 ν. δ. 424/1941 ὑπ' ἀριθ. 259) 1942 ἐν Ε.Ε.Δ. I σελ. 790, ἀντίθ. Α. ἱ. τ. ζ. ρ. ο. π. ο. λ. ο. Α. Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941, παρ. 7, Μεταξᾶς Κ., Συμβάσεις ὠρισμένης χρονικῆς διάρκειας καὶ ν. δ. 424/1941, Ε.Ε.Δ. I σελ. 742).

II. — Ἡ ἐπιτάξις (requisition, Inanspruchnahme, Zwangslieferung), ἀπὸ ἀπόψεως Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου, συνδέεται μετὰ τῆς ἐκ τῆς «occupatio bellica» δημιουργουμένης πραγματικῆς καὶ νομικῆς καταστάσεως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς κατεχομένης χώρας, δι' ὃ καὶ διακρίνεται αὕτη ἀπὸ τῆς ὑπὸ νόμων ἐσωτερικοῦ δικαίου ἐπιβαλλομένης ἐπιτάξεως (Ferra n d G Des requisitions en matière de Droit International public 1917, σελ. 12. G a r n e r, Contributions, requisitions, and compulsory service in occupied territories, ἐν Am. Journ. of int. law. 1911 σελ. 64 ἐπ. O D e v a u x J. ἐν Droit International, 1935, σελ. 473 ἀποκαλεῖ αὐτάς «requisitions internationales». Πρβλ. ἐπίσης: S a b o u r o u x, Des requisitions militaires en pays ennemi, 1907, H ö l k e n, Die Okkupationsarmee und das Recht im besetzten Gebiete, 1917, G r e g o r y, Contributions and requisitions in war 1915, καὶ περὶ νεωτέρων ζητημάτων, T i r a r d P. La France sur le Rhin. Douze années d'occupation rhénane 1930 H u g u e t, L'occupation rhénane et le droit des gens, ἐν Rev. Gen. d. Droit

Intern. Public, 1924 σελ. 554, Φιλαρέρτου Γ. Κατάληψις Πολεμική, 1912, σελ. 27, 'Εφ. 'Αθην. 223|1926 Θέμ. ΑΖ' σελ. 617, 'Εφ. 'Αθην. 465|1915, Θέμ. ΚΖ' σελ. 499).

Διὰ τῆς πολεμικῆς καταλήψεως χώρας τινός, τὸ μὲν ἀναγνωρίζεται (Σπυρόπουλος 'Ιω. Δημ. Διεθν. Δίκ. 1940, σελ. 398, 399, Σεφεριάδης Στ. Δημ. Διεθν. Δίκ. τ. II, σελ. 364, Balladore Pallieri G. La Guerra, 1935, σελ. 325, 328, 329, 334-336, Devaux G. Dr. Intern. 1935, σελ. 472 Le Fur L. Dr. Int. Publ. 1931, ἀριθ. 915, σελ. 509 Bry G. Dr. Int. Publ. 1910 ἀρ. 472 σελ. 559) ὅτι δὲν ἀπόλλουσιν αὕτη τὴν κυριαρχίαν τῆς, ἀλλ' ἀπλῶς ἡ ἄσκησις αὐτῆς προσωρινῶς μεταβιβάζεται εἰς τὴν κατέχουσαν αὐτὴν δύναμιν, μέχρι τῆς συνάψεως ὁριστικῆς συνθήκης εἰρήνης, τὸ δὲ ὅτι κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, τῆς στρατιωτικῆς κατοχῆς, ἐξακολουθοῦσιν ἰσχύοντες οἱ ἐσωτερικοὶ δικαίωμοι νόμοι τῆς κατεχομένης χώρας (Balladore Pallieri G. op. cit. σελ. 341, 344, 346, Σεφεριάδης Στ. Δημ. Διεθν. Δίκ. τ. II ἀριθ. 570-572, Χοϊδᾶς Γ. ἐν Θέμ. ΑΔ' σελ. 308, 'Εφ. Θ. 185|1931 Δικαστ. 3, 11, 325, 'Εφ. 'Αθην. 1045|1930 Δικαστ. 3, II, 193, 'Εφ. Θρ. 35|1931 Θέμ. ΜΙ' σελ. 42, 'Εφ. Θρ. 6|1930 Θέμ. ΜΑ' σελ. 417, 'Εφ. 'Αθην. 2-|1928, Θέμ. ΑΘ' σελ. 428, 'Εφ. 'Αθ. 223|1926, Θέμ. ΑΖ' σελ. 617, 'Εφ. Θ. 39|1914, Θέμ. ΚΣΤ' σελ. 131, Πρωτ. Μυτ. 575|1914, Θέμ. ΚΣΓ' σελ. 31, Α. Π. 231|1919 Θέμ. Α' σελ. 580, Α. Π. 130|1899 Θέμ. Ι' σελ. 519, Α. Π. 167|1928 Θέμ. ΑΘ' σελ. 627, 'Εφ. 'Αδρ. 112|1921 Θέμ. ΑΒ' σελ. 552) «ἐξαιρέσει ἀπολύτου κωλύματος» (sauf empêchement absolu) (ἄρθρ. 43 τοῦ ἀπὸ 18 'Οκτωβρίου 1907 Διεθνoῦς Κανονισμοῦ τῆς Συμβάσεως τῆς Χάγης «περὶ τῶν νόμων καὶ ἐθίμων τοῦ κατὰ ξηρὰν πολέμου»). Ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἀναγνωρίζεται, ἀπὸ ἀπόψεως διεθνoῦς δικαίου, τὸ δικαίωμα τοῦ κατέχοντος ὅπως πρὸς πληρώσιν ἐπιτακτικῶν ἀμέσων ἀναγκῶν τοῦ ἐπιβάλλῃ ἐπιτάξεις ἐπὶ κινήτων, ἀκινήτων, τῆς χρήσεως αὐτῶν, ὑπηρεσιῶν κλπ. πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ στρατοῦ κατοχῆς καὶ ἀναλόγως τῆς οἰκονομικῆς ἀντοχῆς τῆς κατεχομένης χώρας (Σπυρόπουλος 'Ιω. Δημ. Διεθν. Δίκ. 1940, σελ. 400 καὶ αὐτ. σημ. 3 παραπ. σελ. 401, σημ. I καὶ αὐτόθ. παραπ., Σεφεριάδης Στ. Δημ. Διεθν. Δίκ. τόμ. II, 1928, σελ. 380 ἐπ., Balladore Pallieri G. La Guerra, 1935 σελ. 347 ἐπὶ μ. πρβλ. καὶ Anzilotti D. Dr. Intern. 1929, σελ. 508 Le Fur L. Dr. Int. Publ. 1931, σελ. 511, Bry G. Dr. Int. Publ. 1910 ἀριθ. 481).

Μάλιστα δὲ παλαιότερον ὑπεστηρίζετο ἡ γνώμη (Loening ἐν Revue de Dr. Int. et de Legislation comparée, 1872 σελ. 645, ἔτι δὲ καὶ μετὰ τινος ἀντιθέσεως, Bluntschli ἐν Dr. International codifié, ἀριθ. 653, 655, Férand-Giraud, Occupation Militaire, 1881 παράρ. 48, Pillet, Les lois actuelles de la Guerre, 1910, σελ. 143) ὅτι διὰ τὰς τοιαύτας ἐπιτάξεις τοῦ στρατοῦ κατοχῆς ἀπηλλάσσετο οὗτος πάσης ὑποχρέσεως ἀποζημιώσεως. Ἡ δὲ διὰ τοῦ ἄρθρου 52 τοῦ ρηθέντος ἀπὸ 18 'Οκτωβρίου 1907 κανονισμοῦ τῆς Χάγης ἀναγνωρίζεται ἡ ὑποχρέωσις διὰ τὸν ἐπιτάσσοντα καταβολῆς ἀποζημιώσεως, εἰ δυνατόν, τοῖς μετρητοῖς, εἰς τὸν ἐκ τοιαύτης ἐπιτάξεως ζημιωθέντα ἰδιώτην, ἄλλως χορηγήσεως αὐτῷ ἀποδείξεως (: «Les prestations en nature seront, au-

tant que possible, payées au comptant; sinon, elles seront constatées par des reçus et le paiement des sommes dues sera effectué le plus tôt possible»), ἡ δ' ἐν περιπτώσει μὴ ἀμέσου καταβολῆς ἀξιώσις τοῦ ἐκ τοιαύτης ἐπιτάξεως ζημιωθέντος ἰδιώτου ἀφορᾷ τὴν ἐπιχώριον Κυβέρνησιν, καθ' ἣς καὶ προβάλλεται (Férand, ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 211, 247 ἐπ. ὡς καὶ σελ. 47, 48 καὶ αὐτ. σημ. 1 παραπ. σελ. 49 ἐπ., Balladore Pallieri, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 351-352, Bry G., Dr. Int. Publ. ἀριθ. 482, σελ. 572, 'Εφ. 'Αθην. 850|1924 Θέμ. ΑΣΤ' σελ. 616, Πρ. Πρωτ. 'Αθην. 445|1942 ΕΕΛ I, σελ. 816).

Δι' ὃ παρ' ἡμῖν καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐλδικοὶ πρόκεινται τελευταίως νόμοι, ὡς τὸ Ν.Δ. 124 τῆς 2|3 'Ιουνίου 1941 (Φ.Ε.Κ. α' 183) «περὶ ἀποζημιώσεως τῶν πρὸς στέγασιν τῶν Γερμανικῶν καὶ Ἰταλικῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς διατεθέντων ἀκινήτων» (ἄρθρ. 1 καὶ 3), Ν.Δ. 298 τῆς 19|22 'Ιουλίου 1941 (Φ.Ε.Κ. α' 243) «περὶ διενεργείας προμηθειῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς», ὡς τοῦτο συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 565 τῆς 2|10 'Οκτωβρίου 1941 (Φ.Ε.Κ. α' 336) καὶ Ν.Δ. 1192 τῆς 24 Μαρτίου 1941 'Απριλίου 1942 (Φ.Ε.Κ. α' 79) Ν.Δ. 668 τῆς 2 'Οκτωβρίου 1941 (Φ.Ε.Κ. α' 393) «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ διοικήσεως τῶν Δημοσίων Κτημάτων νομοθεσίας καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων» ὡς καὶ τὴν βάσει ταύτης ὑπ' ἀριθ. Δ. 11980 τῆς 20 Νοεμβρίου 1941 (Φ.Ε.Κ. β' 213) ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν «περὶ ὁρισμοῦ διατάξεων ἐν σχέσει πρὸς τὰ χρησιμοποιούμενα ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς ἀκίνητα», Ν.Δ. 1370 τῆς 16 'Απριλίου 1942 (Φ.Ε.Κ. α' 135) «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ διαχειρίσεως τῶν δημοσίων κτημάτων καὶ στεγασεως τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν κειμένης νομοθεσίας» (ἰδίᾳ ἄρθρ. 1 ἀριθ. 1, 3) Ν.Δ. 1569 τῆς 16 'Απριλίου 1942 Ἀυγoῦστου 1942 (Φ.Ε.Κ. α' 193) «περὶ ἐπιτάξεως αὐτοκινήτων πρὸς ἐξυπηρέτησιν μεταφορικῶν ἀναγκῶν τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς», (ἰδίᾳ ἀριθ. 2 ἄρθρου μόνου αὐτοῦ), Ν.Δ. 1686 τῆς 12 'Ιουλίου 1942 Ἀυγoῦστου 1942 (Φ.Ε.Κ. α' 218), «περὶ ἐκκαταρτίσεως τῶν δαπανῶν τῶν ἐνεργουμένων προμηθειῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς», Ν.Δ. 1934 τῆς 11 'Ιουλίου 1942 'Οκτωβρίου 1942 (Φ.Ε.Κ. α' 277) «περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς ἐξευρέσεως στέγης διὰ τὰς Ἀρχὰς Κατοχῆς Πρωτεύουσας» (καὶ ἰδίᾳ ἄρθρ. 6, 8 αὐτοῦ), Ν.Δ. 1931 τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1942 23 Νοεμβρίου 1942 (Φ.Ε.Κ. α' 297) «περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἀκινήτων πρὸς ἐπέκτασιν τοῦ ἀεροδρομίου Χασανίου», πρὸς πραγματοποιήσιν τῆς ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς ζητήσεως ἢ ζητηθησομένης ἐπέκτασεως τοῦ εἰς θέσιν «Χασάνι» τῶν Ἀθηνῶν ἀεροδρομίου καὶ τῆς διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπιτρεπομένης ἀπαλλοτριώσεως (ἄρθρ. 1-33) καὶ Ν.Δ. 2123 τῆς 11 Δεκεμβρίου 1942 9 Φεβρουαρίου 1943 (Φ.Ε.Κ. α' 30) «περὶ τῶν δαπανῶν ἐπισκευῶν τῶν χρησιμοποιούμενων ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς ἀκινήτων».

III. Ὁ διὰ τοῦ ἄρθρου 43 τοῦ «κανονισμοῦ τῶν νόμων καὶ ἐθίμων τοῦ κατὰ ξηρὰν πολέμου» τῆς ἀπὸ 18 'Οκτωβρίου 1907 διεθνoῦς Συμβάσεως τῆς Χάγης θετεῖμενος κανὼν, τοῦ ὑπὸ τοῦ κατέχοντος στρατοῦ σεβασμοῦ τῶν ἰσχυόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ χώρᾳ νόμων, ὑφίσταται ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι οὗτοι δὲν ἀντιβαίνουν εἰς τὴν ἀσφάλειαν, τοὺς σκοποὺς καὶ τὰς ἐν

γένοι πολεμικάς επιχειρήσεις τοῦ στρατοῦ τῆς κατοχῆς (Balladore Pallieri G. La Guerra, 1935 σελ. 341—346, καὶ δὴ πρβλ. ἐν σελ. 344: «... non si tratta già... di una abrogazione da parte dell' occupante di leggi dell' occupato... ma di emanazione da parte dello Stato occupante di disposizioni contrarie, quanto al loro contenuto, a quelle che per la stessa materia aveva emanato lo Stato invaso; e quelle che hanno valore ed efficacia sono queste nuove norme dell' occupante non perchè esse abbiano abrogato le antecedenti, ma perchè lo Stato occupante ha la forza di imporre a prevalenza delle altre, e perchè inoltre lo Stato occupante agisce nei limiti della propria competenza, onde lo Stato occupato deve consentire che per quelle materie l' efficacia delle proprie disposizioni resti sospesa e siano invece quelle altre applicabili», Συμβ. Ἐπικρ (ὄλομ.) 98/1942 ΕΕΔ Ι σελ. 534. ΑΠ 161/1930 Θέμ. ΜΑ' σελ. 669, Ἐφ. Θ. 10/1914, Θέμ. ΚΕ' 332), ἄλλως ὑπερισχύουσιν αὐτῶν αἱ προσηκόντως δημοσιεύμεναι δηλοποιήσεις τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν στρατευμάτων Κατοχῆς.

IV. Παρ' ἡμῖν, εἰδικώτερον, ἐν προκειμένῳ, ἰσχύει ἡ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 2 τοῦ «Υπηρεσιακοῦ Φύλλου Διατάξεων διὰ τὸ καταληφθὲν Ἑλληνικὸν Ἐδαφός» «Verordnungsblatt für das besetzte Griechische Gebiet» (βλ. ἐν Δικαστ. 13 τευχ. Ἀπρ.—Μαΐου 1941 ἐξῶφ.) δημοσιευομένη «Γνωστοποιήσις» τοῦ Ἀνωτάτου Διοικητοῦ τοῦ Στρατοῦ Κατοχῆς τῆς Ἑλλάδος, δι' ἧς ὁρίζεται ὅτι: «κατὰ τὴν στρατιωτικὴν κατοχὴν θὰ ἐκδίδωνται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων στρατιωτικῶν διατάξεων καὶ ὁρισμοὶ μὲ νομικὸν κύρος» («...währen der militärischen Besetzung von den zuständigen militärischen Befehlshabern Verordnungen und Anordnungen mit Gesetzeskraft erlassen werden») καὶ ὅτι οἱ τοιοῦτοι «ὁρισμοὶ τοῦ δικαίου ὑπερέχουν τῶν ἐντοπίων ὁρισμῶν» («Die von den deutschen militärischen Befehlshabern erlassenen Rechtsvorschriften haben den Vorrang vor den landeseigenen Vorschriften») καὶ ὅτι «οἱ ἐντόπιοι νόμοι διαμένουν ἐν ἰσχύϊ, καθ' ὅσον δὲν ἀντιλέγουν εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς κατοχῆς» («... bleiben die Landesgesetze in Kraft, soweit sie nicht den Zwecken der Besetzung widersprechen»).

Κατ' ἀκολουθίαν τούτων, εἶναι προφανές, ὅτι, ὅπου, ἐν ἐκάστη εἰδικῇ περιπτώσει, ὑφίστανται ἐκδεδομένοι παρὰ τῶν ἀρμοδίων στρατιωτικῶν διοικητῶν τῶν στρατευμάτων Κατοχῆς διαταγαὶ μὲ νομικὸν περιεχόμενον, αὗται ὑπερισχύουσι τοῦ τυχόν ἀντιθέτου ὁρίζοντος ἐσωτερικοῦ δικαίου. Ἡ ἀρχὴ δ' αὕτη τυγχάνει ἀναμφισβητήτου ἐφαρμογῆς ἐν ὁλοσχερῶς ἐπιτάκτῳ ἐπιχειρήσει ὑπὸ τῶν στρατευμάτων Κατοχῆς, ἐργαζομένη διὰ τοὺς πολεμικοὺς σκοποὺς τοῦ κατέχοντος ἢ τὰς ἀνάγκας καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν στρατευμάτων Κατοχῆς. Ἐν τοιαύτῃ οὕτως ἐπιτάκτῳ ἐπιχειρήσει δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ διατάξεις τῶν ν. δ. 424/1941 καὶ 109/1942, ἀλλ' οἱ εἰδικοί νομικοὶ ὁρισμοὶ τοῦ ἀρμοδίου στρατιωτικοῦ διοικητοῦ τῶν στρατευμάτων Κατοχῆς, παρ' οὗ καὶ ἐπετάχθη αὕτη, (Πρωτ. Ἀθην. 855/1942 ΕΕΔ, II σελ. 336, Πρ. Πρωτ. Πειρ. 527, 528, 590/1943, ΕΕΔ, II σελ. 336, Εἰρ. Πειρ. 44/1943 ΕΕΔ, II σελ. 337).

Ἀλλως, βεβαίως, θέλει ἔχει τὸ ζήτημα προκειμένου περὶ μὴ ὁλοσχεροῦς ἐπιτάξεως (Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 1094/1941, ΕΕΔ, I σελ. 265, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 1365/1941, ΕΕΔ, I σελ. 209).

V.—Πρόχειρος καὶ σύντομος ἐπισκόπησις ἐπὶ τῆς παρ' ἡμῖν προσφάτου ἐπὶ τοῦ ὧς ἄνω ἐξεταζομένου θέματος νομολογίας, ἐμφανίζει αὐτὴν, ὡς μὴ ὠφείλεν, ἐν συγχύσει, ἀμφιταλαντεύσει καὶ ἀμφιβολίᾳ: Ἡ ὑπ' ἀριθ. 855/1943 Πρωτ. Ἀθην. (Εἰσηγ. Γ. Ζαρλᾶς) (ΕΕΔ, II, σελ. 336) ἀπόφασις δέχεται μὲν ἔγκυρον τὴν διάλυσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐγένετο τῇ διαταγῇ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς, καὶ οὐχὶ ὑπὸ τῆς ἐπιτάκτου ἐπιχειρήσεως, ἀλλ' ὅμως δὲν διακρίνει, ἐὰν πρόκειται περὶ ὁλοσχεροῦς ἢ μὴ ἐπιτάξεως τῆς τοιαύτης ἐπιχειρήσεως, ἢ δ' ἀπόλυσις ἀφεώρα μισθωτῶν ἐργαζομένων παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει πρὸ τῆς ἐπιβολῆς τῆς ἐπιτάξεως καὶ ἀπολυθέντα, ἐν πάσῃ περιπτώσει, διὰ λόγον ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς καὶ ἀκαταλληλότητος, δυνάμενον νὰ ἀναγνωρισθῇ ὡς τοιοῦτον καὶ ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἐσωτερικοῦ δικαίου ν. δ. 424/1941 (ἄρθρον 10 ἀριθ. 1).

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1567/1941 Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν (Χ. Ἀποστολὸπουλος), (ΕΕΔ, I σελ. 401) ἀπόφασις δέχεται τὸ ἄκρως ἀντιθετον, ἥτοι ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, καίτοι γενομένην ἐν ἐπιτάκτῳ ὑπὸ τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς ἐπιχειρήσει καὶ συντελεσθεῖσαν κατὰ διαταγὴν τοῦ ἐποπτεύοντος τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν αὐτῇ ἐργασιῶν ἀξιοματικοῦ τοῦ Στρατοῦ Κατοχῆς. Ἐπὶ ἀναλόγου θέματος, ἀποδέχεται ὁμοίως ἀκυρότητα τῆς γενομένης ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ ἐπιχειρήσεως ἔνεκεν ἐπιτάξεως αὐτῆς παρὰ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς, ἢ ὑπ' ἀριθ. 2723/1943 Πρ. Πρωτ. Ἀθην. (Γ. Βαρσάμου), (ΕΕΔ, II σ. 175) ἀπόφασις, ἀλλὰ δέον νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ἐν τῇ ὑπ' αὐτῆς ἐξεταζομένη περιπτώσει δὲν καταφαίνεται οὔτε τὸ ὁλοκληρωτικὸν τῆς τοιαύτης ἐπιτάξεως, οὔτε ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ κατόπιν διαταγῆς τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς. Ἐν τῇ ἀποφάσει μάλιστα ταύτῃ παρερμηνεύεται καὶ ὁ σκοπὸς καὶ ἡ ὁρθὴ ἐννοία τῶν διατάξεων τοῦ εἰδικοῦ ν. δ. 1767/1942 (ΦΕΚ α' 237), προβλέποντος περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς ἀπολύσεως τῶν κατὰ τὸν χρόνον ἐπιτάξεως εἰς ἐπιτάκτους παρὰ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς ἐπιχειρήσεις «ἐστιάτοριων καὶ ζυθεστιάτοριων» ἐργαζομένων μισθωτῶν, καὶ αἰτίας ἐπιχειρήσεως αὐταί, ἐκ τοῦ λόγου τούτου, διέκοψαν τὴν λειτουργίαν των. Ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἀποψιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἐκ τοῦ ν. δ. τούτου προσεπικυροῦται ἡ ὁρθὴ ἐκδοχὴ, ὅτι ἡ ὁλοσχερὴς ἐπιτάξις τῆς ἐπιχειρήσεως ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς, καὶ διὰ τοῦς παρ' αὐτῇ ἐργαζομένους κατὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς μισθωτοῦς, δὲν διαλύει, ἀλλ' ἀπλῶς ἀναστέλλει τὴν σύμβασιν ἐργασίας των καὶ ἀπαλλάσσει ἅμα τὸν ἐργοδότην τῆς καταβολῆς μισθοῦ (ἄρθρ. 1 ἀριθ. 1 ν. δ. 1767/1942). Ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ δ' ἐξαιρετικῆς διατάξεως, δι' ἧς ἐπιτρέπεται εἰς τὸν τοιοῦτον ἐργοδότην ἡ ἐπὶ ἀποζημιώσει διάλυσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, οὔτε ὁ γενικὸς κανὼν περὶ ἀναστολῆς αὐτῆς καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων της δύναται νὰ ἀνατραπῇ, οὔτε ἐκ τῆς ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἐρμηνείας τῶν διατάξεων αὐτοῦ ἐπιτρέπεται νὰ ἀναζητηθῇ ἐρμηνευτικὸν ἔρεισμα δι' ἐτέρας περιπτώσεις, ἄλλων μισθωτῶν, ἄλλοιων ἐπιχειρήσεων.

Αἱ ὑπ' ἀριθ. 386, 387, 388, 389, 390 καὶ 391/43 Πρ. Πρωτ. Πειρ. (ἀδμη.) (Λ. Ροζάκης) ἀποφάσεις, διστάσασαι, ἀδικαιολογητῶς, παρέπεμψαν τὰς σχετικὰς πρὸς τὸ ὑπὸ ἔρευναν θέμα

υποθέσεις εις τὸ ἀκροατήριον. Ἐξ ἐτέρου, αἱ ὑπ' ἀριθ. 527 καὶ 528|1943 Πρ. Πρωτ. Πειρ. (ΕΕΔ, II, σελ. 336) (Φ. Τ ό λ ι α ς), καὶ 590|1943 Πρ. Πρωτ. Πειρ. (ΕΕΔ, II, σελ. 337), (Χ ρ. Σ ι δ ε ρ ᾱ τ ο ς), ὁρθῶς μὲν ἔκρινον κατ' ἀποτέλεσμα, ἀλλ' αἱ μὲν δύο πρῶται, πλήρεις, ὡς μὴ ὠφειλεν, ἀμφιβολίων, ἡ δὲ τρίτη, καίτοι ρητὴ καὶ σαφὴς εἰς τὰς σκέψεις τῆς, περιλαμβάνει ὡς προϋπόθεσιν τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως μισθωτοῦ ἐν ἐπιτάκτῳ παρὰ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς ἐπιχειρήσει, καὶ ἀνυπαρξίαν συμβάσεως ἐργασίας μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς ὑπὸ ἐπίταξιν ἐπιχειρήσεως, προϋπόθεσιν ἥτις, οὐχὶ ὁρθῶς, περιορίζει τὰς περιπτώσεις τοῦ καὶ ὑπ' αὐτῆς τεθειμένου ὁρθοῦ κανόνος, εἰς τοὺς ἀπὸ τῆς ἐπιβολῆς τῆς ἐπιτάξεως καὶ ἐφεξῆς προσληφθέντας μισθωτοὺς.

Κατὰ τὸν ὁρθότερον τρόπον κρίνει ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος ἡ ὑπ' ἀριθ. 44|1943 Εἰρ. Πειρ. (ΕΕΔ, II, σελ. 337) (Ι. Χ ρ ι σ τ ᾱ κ η ς) ἀπόφασις, ἐφαρμοζούσα τὸ μὲν τὰς ἀνωτέρω προεκτεθεῖ-

σας νομικὰς διατάξεις τοῦ δημοσίου διεθνοῦς δικαίου, ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὸ παρ' ἡμῖν ἰσχύον ἐσωτερικὸν δίκαιον καὶ τὴν ἔκτακτον κατάστασιν τῆς ξένης Στρατιωτικῆς Κατοχῆς, αἰτία πολέμου, τὸ δέ, δεχομένη, διὰ τοῦς πρὸ τῆς ἐπιτάξεως ἐργαζομένου παρὰ τῇ ἐπιτάχθεισῃ διὰ πράξεων τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς μισθωτοῦς, «ἀναστολήν», καὶ οὐχὶ «λύσιν» τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς ἐπιτάξεως ταύτης, καὶ καθ' ὅσον χρόνον θέλει αὕτη διαρκεῖ. Οὕτω καὶ τὸ ὑφιστάμενον θετικὸν δίκαιον ἱκανοποιεῖται ἐπὶ τοσοῦτον γενικοῦ ζητήματος, καί, πρακτικῶς, κατορθοῦται ἡ προσπάσις διὰ τῶν ὑφισταμένων, ἢ μελλόντων νὰ ἰσχύσωσι, φιλεργασιακῶν κανόνων τοῦ ἐσωτερικοῦ δικαίου, τῶν διὰ τῆς ὁλοσχεροῦς παρὰ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς ἐπιτάξεως καταληφθέντων ἐν τῇ ἐπιχειρήσει μισθωτῶν, διὰ τὸν μετὰ τὴν λήξιν ἢ ἄρσιν τῆς ἐπιτάξεως ταύτης χρόνον.

ΦΙΛ. Δ. ΑΓΓΕΛΗΣ

Ο ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 2112

Τοῦ κ. ΚΛΕΩΝΟΣ Δ. ΝΑΣΛΑ, Δικηγόρου

Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112, ἐμφανισθεῖσα ἐν αὐτῷ ὡς κύρωσις κατὰ τοῦ παραμελοῦντος τὴν νομιμοπρόθεσμον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργοδότη (1), συνίσταται, κατὰ τὰ ἐν ἀρθρῷ 3 αὐτοῦ ὀριζόμενα, εἰς τὴν καταβολὴν τῷ ἀπολυομένῳ ὑπαλλήλῳ ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν, ἃς θὰ ἐλάμβανεν οὗτος κατὰ τὸν χρόνον πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία.

Εὐθὺς ὅμως ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου ἐξεδηλώθησαν ἀντιγνώμμαι ὡς πρὸς τὸν τρόπον ὑπολογισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως ἢ εἰδικώτερον ὡς πρὸς τὸν χρόνον, ὅστις δέον νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψει διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀπολυομένου. Εἶδομεν δὲ τὰ δικαστήρια ἀμφιρρέποντα καὶ τάλαντευόμενα, ὅτε μὲν νὰ λαμβάνωσιν ὡς βάσιν τοῦ σχετικοῦ ὑπολογισμοῦ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ πρὸ τῆς ἀπολύσεως χρόνου, ὅτε δὲ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, ἐνῶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις ἐδέχοντο, ὅτι δέον νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὰς κατὰ τὴν ἀπόλυσιν λαμβανόμενας ἀποδοχὰς.

Ἰσως ὑπὸ τὸ κράτος τῶν συνθηκῶν τῆς προπολεμικῆς περιόδου ἢ τοιαύτη διαφωνία νὰ ἐστερεῖτο γενικωτέρας πρακτικῆς σπουδαιότητος, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ τυχὸν ἐμφανιζομένη διαφορά μεταξὺ τῶν πρὸ, τῶν κατὰ, καὶ τῶν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἀποδοχῶν ἦτο συνήθως ἐλαχίστη, πλὴν σπανίων, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, περιπτώσεων ὑπαλλήλων ἀπολυομένων μετὰ πολυετὴ ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότη. Σήμερον ὅμως, ὅτε ἡ ἀλματώδης ὑποτίμησις τῆς ἀνταλλακτικῆς ἀξίας τοῦ νομισμάτος τῆς χώρας καὶ ἡ ἀντιστροφή ἀχαλίνωτος ὕψους τοῦ τιμαρίθμου τῆς ζωῆς ἐπέβαλον καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ἐπιβάλλουν τὴν δι' ἀλληλοδιαδόχων ὑπουργικῶν

ἀποφάσεων ἀλλεπάλληλον αὐξήσιν τῶν μισθῶν κατὰ σημαντικὰ ποσοστά, ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μηνὸς εἰς τὸν ἄλλον, τὸ ζήτημα ἀπέκτησεν ἀναμφιβόλως μέγιστον ἐνδιαφέρον, οὐ ἔνεκεν ἢ μέχρι σήμερον παραμεληθεῖσα μελέτη αὐτοῦ καθίσταται ἐπιβεβλημένη. Τοσοῦτῳ δὲ μᾶλλον, καθ' ὅσον μὲ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἔκδοσιν τῆς γνωστῆς ὑπ' ἀριθ. 386/1937 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, προκρίναντος τὴν ἀποψιν τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ πρὸ τῆς ἀπολύσεως χρόνου, τοῦτο τείνει νὰ θεωρηθῇ, ἀντιρρήσεως μὴ ἀκουσθείσης, ὡς ὀριστικῶς καὶ τελεῖως πλέον λελυμένον (2).

Ἐχὼν τις τὸ ὅψει του τὴν ἐπὶ μίαν δεκαπενταετίαν διακύμανσιν τῆς νομολογίας ἐν τῇ ἐφαρμογῇ καὶ ἐρμηνείᾳ τῆς προεκτεθείσης διατάξεως, δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ἀντικρύσῃ μετὰ πολλῆς ἐπιφυλάξεως τὴν ἀποφθεγματικὴν τρόπον τινὰ ὄψιμον κρίσιν τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου, καθ' ἣν ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς προκύπτει, ὅτι διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως δέον νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ πρὸ τῆς ἀπολύσεως χρόνου. Σκόπιμον ὅθεν πρὸ παντὸς ἄλλου νομίζομεν τὴν ἐν ἀδραΐς γραμμαΐς σκιαγραφίαν τῆς πορείας, ἣν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ νόμου διέγραψεν ἡ δικαστηριακὴ πρακτικὴ, διδομένης ἅμα οὕτω γενικῆς τινος εἰκόνας τῶν ἐκδηλωθεισῶν γνωμῶν καὶ ἀπόψεων, ἥτις θέλει μᾶς ὑποβυθίσῃ εἰς τὴν σπουδὴν μιᾶς ἐκάστης ἐξ αὐτῶν.

Ἐκ τῶν πρώτων ὁ Ἀρείος Πάγος, ὅτε ὀλίγον μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου 2112 ἐκλήθη νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ζητήματος, ὡς βάσιν διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς καταβλητέας ἐν τῇ δικαζομένῃ υποθέσει ἀποζημιώσεως ἔλαβε τὰς ἀποδοχὰς τοῦ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν χρόνου. Καὶ τοῦτο ἄνευ

(1) Ἐνταῦθα περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη καὶ μόνον ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως γίνεται λόγος, ἐφ' ὅσον ἄλλως τε αἱ περὶ τῆς ἀντιστοίχου ὑποχρεώσεως τῶν ὑπαλλήλων διατάξεις παραμένουν κατ' ἀπαράβατον σχεδὸν κανόνα ἀνεφάρμοστοι ἐν τῇ πράξει.

(2) Α.Π. 323|1938 Θ. ΜΔ' σ. 613, Ε.Α. 520/1939, Ε.Ε.Ν. στ' 228, Πρωτ. Αθ. 3324|1941 Ἐργ. Δ. Ι σ. 420, 5231|1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Ι σ. 429, 5274|1942 Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. ΙΙ σ. 72 καὶ γνωμοδότησιν νομικοῦ συμβούλου Α. Παπαδημητρίου ο.π.ό.υ. Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Ι σ. 520.

ιδιαιτέρας τινός αιτιολογίας, θεωρήσας φαίνεται τότε ότι εκ της ίδιας ταύτης διατάξεως προέκυπτε σαφώς τὸ ἀντιθέτον τῶν ὧσων τελευταίως ἐδέχθη (*). Πρέπει δὲ νὰ πιστεῦσιν τις, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦλάχιστον τῶν εἰς τὸν νομικὸν τύπον δημοσιευθεισῶν ἀποφάσεων, ὅτι ἡ ἀντίληψις αὕτη ὑπῆρξεν ἢ μᾶλλον κρατήσασα κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου (**).

Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως ἡ νομολογία ἤρξατο ἀποσπασμένη ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀπὸ τῆς ἀντιλήψεως ταύτης, μέχρις οὗ τελικῶς ἀπεμακρύνθη σχεδὸν ὁλοκληρωτικῶς ἀπ' αὐτῆς. Εἰς τοῦτο συνετέλεσε κυρίως τὸ γεγονός ὅτι ἡ πρώτη ἐκείνη ἀντίληψις εἶχεν ἐδραιωθῇ ἐπὶ σαθρᾶς βάσεως. Εἰδικώτερον τὰ δικαστήρια ἡτιολόγησαν τὴν λύσιν ταύτην, δεχθέντα ὅτι κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 εἰσαχθὲν παρ' ἡμῖν σύστημα ἢ ἄνευ ἐμπροθέσμου καταγγελίας ἀπολύσεις δὲν ἐπιφέρει τὴν ἄμεσον λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις παρὰ ταῦτα δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐξακολουθοῦσα μέχρι συμπληρώσεως τοῦ νομίμου χρόνου τῆς καταγγελίας, ἥς ἀπλῶς τὴν θέσιν ἐπέχει ἡ ἀπόλυσις. Καὶ ὅτι συνεπῶς, συνεχιζομένης οὕτω καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ὀφείλονται οἱ μέχρι τῆς λήξεως αὐτῆς μισθοὶ ὡς ἀποζημιώσεις (**).

Καθ' ὅμως ἥτο φυσικὸν συντόμως ἀνεγνωρίσθαι, ὅτι ἡ τοιαύτη θεωρία δὲν ἀνταπεκρίνεται πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ ἡμετέρου νόμου, εἰλημμένου, ὡς γνωστὸν, ἐκ τῆς ἰταλικῆς νομοθεσίας, ἐνθα μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν πρώτων διαταγμῶν ὁμοφώνως ὑποστηρίζεται ἡ ἄμεσος ἐνέργεια τῆς ἄνευ τακτικῆς καταγγελίας ἀπολύσεως (*), εἰς τρόπον ὥστε αὕτη δὲν κατέστη δυνατόν νὰ ἐπικρατήσῃ, δεόντως μάλιστα βραδύτερον πολεμηθεῖσα (*). Οὕτω ἡ ἀποψις περὶ ὑπολογισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως βάσει τῶν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἀποδοχῶν, ἀποστερηθεῖσα τοῦ μοναδικοῦ ἐρείσματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶχεν ἐμπεδωθῇ ὑπὸ τῶν ἀποφάσεων τῶν δικαστηρίων καὶ θεωρηθεῖσα ὡς συνυφασμένη πρὸς αὐτό, ἤρξατο ἐγκαταλειπομένη, ἄνευ περαιτέρω ἐρεῦνης, ὡς πεπλανημένη. Πρὶν δὲ ἢ

συμπληρωθῇ δεκαετία ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ νόμου, τινὰ τῶν δικαστηρίων, ἀπομακρυνόμενα τῆς ἀρχικῶς δοθείσης ἐρμηνείας, ἤχθησαν εἰς τὴν ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον ἀποψιν, δεχόμενα ὅτι ἡ ἐν τῷ νόμῳ ἐκφρασις «... κατὰ τὸν χρόνον πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία» ὑποδηλοῖ τὸ προηγούμενον τῆς ἀπολύσεως χρονικὸν διάστημα καὶ ὅτι συνεπῶς ἡ ἀποζημίωσις ἀντιπροσωπεύει τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀπολυθέντος κατὰ τὸ παρεμπύπτον χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν θὰ ἔδει νὰ εἶχε γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως (**).

Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅμως ἡ νέα αὕτη λύσις δὲν ἐφάνη ἱκανοποιοῦσα γενικῶς καὶ ἀπολύτως τὴν δικαστηριακὴν πρακτικὴν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἀνωτέρω δύο διόισταμένων ἀπόψεων καὶ τῆς εἰς τοὺς κόλπους τῆς διεξαγομένης διεκυστίνδος, ἄλλαι ἀποφάσεις ἤρχισαν ὑπολογίζουσαι τὴν ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν, ὅς ἐλάμβανεν ὁ ὑπάλληλος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως (*). Εἶναι δὲ ἴσως κοινὸν μυστικόν, ὅτι ἡ μέση αὕτη λύσις, ἦν, εὐκαιρίας τυχούσης, καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος υἱοθέτησεν (**), ἡκολουθήθη ἔκτοτε εὐρύτατα ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει, ἄνευ οἰασθῆναι αἰτιολογίας πάντοτε, ἀλλὰ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὡς ἀπῆλθισ καὶ ἐκδήλωσις τῆς διαχύτου κοινῆς ἀντιλήψεως ὅτι ὁ τελευταίως λαμβανόμενος μισθὸς ἀποτελεῖ τὴν ἐνδεικνυομένην μονάδα ὑπολογισμοῦ τῆς καταβλητέας ἀποζημιώσεως, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἡ ἀξιουμένη ἀποζημίωσις ὑπελογίζεται ἐν τῇ ἀγωγῇ βάσει τῶν κατὰ τὸν τελευταῖον μῆνα καταβληθεισῶν ἀποδοχῶν, χωρὶς νὰ ἀντιτίθεται κατὰ κανόνα εἰς τὸν τοιοῦτον ὑπολογισμόν ὁ ἐναγόμενος ἐργοδότης.

Οὕτω ἐπὶ τινὰ χρόνον ἡ νομολογία, παραπαίονσα μεταξὺ τῶν τριῶν ἄνω ἀπόψεων, ἐφήρμοζε πότε τὴν μίαν καὶ πότε τὴν ἄλλην ἐξ αὐτῶν (**), μέχρις οὗ ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπιληφθεὶς ἐκ τρίτου τοῦ ζητήματος διὰ τῆς προμνησθείσης ἀποφάσεώς του (**), ἀπέκρουσεν ἐκεῖνα ἀκριβῶς ὑπὲρ τῶν ὁποίων εἶχε κατὰ καιροὺς ταχθῇ καὶ ἐνεστερνίσθῃ τὴν ἀποψιν τῶν πρὸ τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν. Ἐκτοτε δὲ τὰ δικαστήρια, πειθαρχοῦντα εἰς τὴν νομολογίαν, ἦν καὶ διὰ μεταγενεστέρων ἀποφάσεων τοῦ ἐπαγίωσεν ὁ Ἄρειος Πάγος, ἀποφεύγουν ἐπιμελῶς νὰ ἀντιμετωπίσουν ἐκ νέου τὸ ζήτημα, παρὰ τὴν δευτέραν μορφήν, ἣν προσέδωκεν εἰς αὐτὸ ἡ μεταπολεμικὴ πραγματικότης. Ἐπ' ἐσχάτων ὅμως ἡ ὑπ' ἀριθ. 39/1943 ἀπόφασις τοῦ Πρωτο-

(3) Α.Π. 234/1923 Θ. ΛΕ' σ. 97.

(4) Ε.Α. 404/1924 Θ. ΛΣΤ' σ. 201, ἀγόρευσις Εἰσαγγελέως Ἀρείου Πάγου Θ. ΛΣΤ' σ. 433, Ε.Α. 989/1929 Θ. ΜΑ' σ. 139, Ε.Α. 241/1933 Θ. ΜΕ' 403, Πρωτ. Ἀθην. 5024/1933 καὶ ἰδίᾳ τὴν πρώτην ἀέψιν τῆς Ε.Α. 1289/1933 Θ. ΜΕ' σ. 343.

(5) Τὴν τοιαύτην θεωρίαν περὶ ἄμεσου ἢ πραγματικῆς λεγομένης ἐργασίας τῶν προθεσμιῶν καταγγελίας καὶ ἀναγκαστικῆς παρατάσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας μέχρι συμπληρώσεως αὐτῶν, ἥτις ἔσχε πλήρη ἀπῆλθιν ἐν τῷ Γερμανικῷ δικαίῳ, υἱοθετεῖ καὶ ὁ ἡμέτερος Ἀστικὸς Κώδις (ἀρθρ. 669), οὗτινος ὁμοῦ τὸ πεδίων ἐφαρμογῆς θὰ περιορίζεται εἰς τὰς περιπτώσεις ἐργασιακῶν σχέσεων, μὴ συνθημιζομένων εἰδικῶς ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας. Ἴδε σχετικῶς ἔκθεσιν εἰσηγητοῦ ἐν Σχεδίῳ Ἑνοχικοῦ Δικαίου σ. 229.

(6) Barassi, Il diritto del lavoro II σελ. 432.

(7) Καποδίστρια, Ἔρμ. Ἐργατικοῦ Δικαίου § 433 ἐπ. Α.Π. 67/1927 Θ. ΛΗ' σ. 355, Α.Π. 84/1931, Θ. ΜΒ' σ. 321, Α.Π. 399/1932 Θ. ΜΔ' σ. 11, Α.Π. 251/1934 Ε.Ε.Ν. α' σελ. 611, Ε.Α. 31/1924 Θ. ΛΕ' σ. 245, Ε.Α. 663/1924 Θ. ΛΣΤ' σ. 376. Ἴδε ἐν τούτοις δὲ τὰς Ε.Α. 1997/1931 Θ. ΜΓ' σ. 830, Ε.Α. 128-/1933 Θ. ΜΕ' σ. 343, Ε.Π. 241/1933 Θ. ΜΕ' σ. 403, Ε.Α. 173/1932 Δικαστικὴ δ' 732, Ε.Α. 1469/1933, Α.Π. 370/1933 Θ. ΜΔ' σ. 706.

(8) Ε.Θ. 18/1927 Θ. ΛΗ' 696, Ε.Α. 211/1930 Θ. ΜΑ' σ. 843, Ε.Α. 975/1933 Θ. ΜΕ' σ. 163, Ε.Α. 2142/1936/ Α.Π. 386/1937, Ε.Ε.Ν. ε' 58.

(9) Ε.Α. 1476/1929 Θ. ΜΑ' 531, Ε.Α. 1567/1932 Θ. ΜΔ' 707, Ε.Θ. νίκης 170/1934 Θ. ΜΕ' 606, Ε.Α. 657/1934 Ε.Ε.Ν. α' 481, Πρωτ. Ἀλεξ. 257/1933 Θ. ΜΔ' 695, Πρωτ. Δελφ. 175/1938 Ε.Ε.Ν. στ' 230, Ε.Α. 137/1934 Ε.Ε.Ν. α' 209, Ἴδε σχετικῶς καὶ Καποδίστρια, Περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας § 51, ὅστις ἐπικροτῶν τότε τὴν λύσιν ταύτην ὡς πρακτικῶς προσφορωτέραν φαίνεται λησμονήσας αὐτὴν βραδύτερον.

(10) Α.Π. 1567/1932 Θ. ΜΔ' 707.

(11) Ἴδε ἀποφάσεις τῶν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 4, 3 καὶ 9 σημειώσεων.

(12) Ε.Ε.Ν. ε' σελ. 58.

δικαίου Ἀθηνῶν (13) ἀπετόλμησε νὰ ἐξέλθῃ πρώτη τῆς πεπατημένης καί, ὑποβοηθουμένη ἀπὸ σχετικὴν προσφορὰν τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότη, ὑπολογίζει τὴν ἀποζημίωσιν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τελευταίου μισθοῦ τοῦ ἀπολυθέντος. Ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅθεν διὰ τὰ δικαστήρια δὲν θὰ ἐδίσταζον νὰ ἀντιμετωπίσουν ἐκ νέου τὸ ζήτημα καὶ νὰ ἀντιταχθοῦν, ἐνδεχομένως, εἰς τὰ μέχρι σήμερον παραδεδεγμένα, ἂν ταῦτα ἦθελον ἀποδειχθῇ πεπλανημένα, παραθέτομεν κατωτέρω σκέψεις τινὰς ἐπὶ μιᾷ ἐκάστης τῶν προεκτεθεισῶν ἀπόψεων.

1

Ὁ νόμος 2112 ἐν ὅψει τῶν κινδύνων, οὓς μὴ αἰφνιδια ἀπόλυσιν δύναται νὰ συνεπάγεται διὰ πάντα ἀπολυόμενον μισθωτὸν, κινδυνεύοντα νὰ ἀπομείνῃ ἄνευ πόρου ζωῆς μέχρις ἐξευρέσεως ἄλλης ἐργασίας, ὥς καὶ τῆς ἐντεῦθεν δυναμένης νὰ προέλθῃ κοινωνικῆς διαταραχῆς, ἔταξε, κατ' ἀντιγραφὴν τῶν ἀλλαχοῦ καθιερωθέντων, τὸν πρῶτον φραγμὸν εἰς τὸ μέχρι τότε ἀχαλίνωτον δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη νὰ ἀπολύῃ ἄνευθύνως ἂν ἅσων στιγμὴν καὶ κατ' ἴδαν αὐθαιρεσίαν τοὺς παρ' αὐτῷ ἐργαζομένους. Οὕτω ἐπεβλήθη εἰς τοὺς ἐργοδότης ἡ ὑποχρέωσις νὰ προειδοποιῶσι τὸν ὑπάλληλον περὶ τῆς ἐπικείμενης ἀπολύσεως του πρὸ ὠρισμένου χρονικοῦ διαστήματος, ποικιλοῦντος, ἀναλόγως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας, καθ' ὃ δέον νὰ ἐξακολουθήσῃ οὗτος παραμένων εἰς τὴν θέσιν του ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς, ὥς καὶ πρότερον, ὅρους. Ἐπειδὴ ὅμως συχνότατα ἡ ἀφορμὴ τῆς ἀπολύσεως ἢ αἱ διενέξεις, ἃς προκαλεῖ αὕτη, καθιστοῦν ἀδύνατον τὴν περαιτέρω παραμονὴν τοῦ ὑπαλλήλου εἰς τὴν θέσιν του, ὃ ἡμέτερος νόμος δὲν ἀπέκλεισεν εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα νὰ προβαίῃ, ἂν προτιμᾷ, εἰς ἄμεσον λύσιν τῆς συμβάσεως καὶ ἀποπομπὴν τοῦ μισθωτοῦ ἄνευ τῆς τηρήσεως οὐδεμιᾶς προθεσμίας (14), ἐπὶ τῇ καταβολῇ ὅμως τότε πρὸς αὐτὸν τῶν μισθῶν τοῦ χρόνου τῆς νομίμου καταγγελίας, ὥστε, σὺν τοῖς ἄλλοις, νὰ δυνηθῇ οὗτος νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς ἀνάγκας τῆς διατροφῆς του κατὰ τὸ διάστημα, ὅπερ κατὰ τεκμήριον θέλει διαρρεῦσαι, μέχρις ὅτου ἐξεύρῃ ἄλλην ἐργασίαν (15).

Κατὰ ταῦτα ὃ λαμβάνων τὴν ἀπόφασιν νὰ

(13) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. II σελ. 176.

(14) Ἡ πρακτικὴ μάλιστα ἀπέδειξεν, ὅτι οἱ ἐργοδότης προτιμοῦν, ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ, νὰ ἐκτεθοῦν εἰς μίαν προσωρινὴν μείωσιν τῶν ἐργατικῶν χειρῶν ἢ νὰ διατηρήσουν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των μισθωτὸν τοῦ ὁποῦ καταγγέλλῃ ἢ σύμβαισις (Planiol Rippert Traite pratique 1932 XI No 858).

(15) Τοῦτο ἀποτελεῖ βεβαίως τὸν κυριώτερον ἂν ὅχι ἀποκλειστικὸν σκοπὸν, ὃν ἐπεδίωκεν ἡ χορήγησις ἀποζημιώσεως διὰ τὴν παραμέλησιν τῶν προθεσμιῶν προηγουμένων κατὰ τὴν ἀρχικὴν ἐμφάνισιν τούτων ὑπὸ τύπον ἐθίμου ἢ ἐπιτοπίων συνθηκῶν. Ἀσφαλὼς ὅμως ὁ σκοπὸς τῆς παρ' ἡμῖν καθιερωθείσης διὰ τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως δὲν ἐξαντελεῖται εἰς τὰ περιορισμένα ἐκεῖνα ὅρια. Ἡ διαστολὴ τῶν προθεσμιῶν καταγγελίας πέραν τοῦ δέοντος καὶ αἱ ἀντιστοιχῶς ἐνισχυμένα ἀποζημιώσεις τοῦ ἡμετέρου νόμου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας πείθουν, ὅτι αὕτη δὲν ἀποτελεῖ μόνον ἀντίκρουσμα τῆς ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς προειδοποιήσεως ἐνδεχομένης ζημίας τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ ἐνέχει συνάμα τὴν ἐννοίαν τῆς λεγομένης ἀποζημιώσεως ἀρχαιοῦτος περὶ ἧς ἴδε ἐν Βαγασσὶ ἐνθ' ἄνωτέρω 1936 II σελ. 442. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς εἰ-

ἀπολύση ὑπάλληλον τινὰ ἐργοδότης ἔχει νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ δύο τινῶν : Ἡ νὰ προειδοποιήσῃ τοῦτον, ὅτι μετὰ τὴν πάροδον τοῦ κατὰ νόμον χρονικοῦ διαστήματος θὰ λύεται ἡ μεταξὺ των σύμβαισις, ἢ νὰ τὸν ἀπολύσῃ ἁμέσως καταβάλλων αὐτῷ τὴν κατὰ τὸ ὑπ' ὅψιν ἄρθρον 3 ἀποζημίωσιν (16).

Κατὰ τὴν ἀντίληψιν, ἣν καὶ ἡ νομολογία ἀκολουθεῖ ἤδη, διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης δέον νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὰς πρὸ τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχὰς τοῦ ὑπαλλήλου, προφανῶς διότι πιστεύεται, ὅτι ὁ χρόνος πρὸ τοῦ ὁποῦ ἐδεῖ νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία, περὶ τοῦ ὁποῦ ὁμιλεῖ ὁ νόμος, εἶναι τὸ πρὸ τῆς ἀπολύσεως χρονικὸν διάστημα πρὸ τοῦ ὁποῦ ἐδεῖ νὰ εἴχῃ γίνῃ ἡ καταγγελία συμφώνως τῷ νόμῳ.

Δέον ὅμως εὐθὺς ἁμέσως νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ἡ φαινομενικῶς ἴσως ἀπλή αὕτη ἐξήγησις δὲν ἀνταποκρίνεται κατὰ βάσιν πρὸς τὴν ἄνωτέρω ἀναλυομένην ἐννοιολογικὴν θεμελίωσιν αὐτοῦ καὶ ἀντιτίθεται πρὸς τὴν λογικὴν ἐξέλιξιν τῶν πραγμάτων, κατὰ τὴν ὁποίαν, εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἁμέσου καὶ ἀπροειδοποιήτου ἀπολύσεως, ἡ καταγγελία ὄχι μόνον δὲν ἔδει, ἀλλ' οὔτε καὶ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπραγματοποιεῖτο εἰς χρόνον προγενέστερον τῆς ἀπολύσεως. Διότι, ἐφ' ὅσον ὁ λαβὼν τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀπολύσῃ τὸν ὑπάλληλον ἐργοδότης προϋτίμησε, ποιούμενος χρῆσιν τοῦ κατὰ τὰ προρρηθέντα νομίμου ἐκλεκτικοῦ αὐτοῦ δικαιώματος, νὰ προβῇ ἁμέσως εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὑπαλλήλου, δὲν δύναμεθα νὰ λέγωμεν, ὅτι ἡ καταγγελία ἔδει νὰ εἴχῃ γίνῃ προηγουμένως, ἥτοι εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης δὲν εἴχε διανοηθῇ κἂν νὰ ἀπολύσῃ τὸν ὑπάλληλον. Βεβαίως δὲν ἀποκλείεται ὁ ἐργοδότης, καίτοι λαβὼν τὴν ἀπόφασιν τῆς ἀπολύσεως, νὰ μὴ προβαίῃ οὔτε εἰς ἄμεσον λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, οὔτε εἰς τακτικὴν καταγγελίαν αὐτῆς, ἀλλὰ νὰ ἀναμένῃ εὐθεώτερον χρόνον (ἐξευρέσεως π.χ. ἀντικαταστάτου ἢ τὴν περιόδον τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν), διὰ νὰ ἀποπέμψῃ τότε ἄνευ προειδοποιήσεως τινὸς τὸν ὑπάλληλον, ὅποτε ἀναντιρρήτως καὶ ἡ καταγγελία θὰ ἦτο ἐφικτὸν νὰ ἐγίνετο πρὸ

σηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ τροποποιητικοῦ νόμου 4558, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐξηγεῖται ἡ προσπάθεια τῆς ἐναρμονίσεως τοῦ παρ' ἡμῖν ὑφισταμένου συστήματος τοῦ ἐννοιαίου τῆς ἀποζημιώσεως πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσαν τάσιν τῆς ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀποζημιώσεως τοῦ ἀπολυομένου, ἀναλόγως τῶν ἐτῶν τῆς ὑπηρεσίας του καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς περὶ καταγγελίας ὑποχρεώσεως. Ἡ δὲ καθιέρωσις τοῦ λεγομένου τετάρτου τῆς ἀποζημιώσεως καταδεικνύει ἔτι ἀσφαλέστερον, ὅτι ἀντίστοιχος παροχὴ ἐμπεριέχεται εἰς τὴν λόγῳ ἀτάκτου καταγγελίας καταβλητέαν ἀποζημίωσιν καὶ ὅτι διὰ τοῦ ν. 4558 ἐπεδιώχθη, ὅπως ἀπολαμβάνῃ ταύτης ὁ ὑπάλληλος, ἔστω καὶ νομιμοπροθέσμως ἀπολυόμενος. (Τὴν ἀποψιν αὐτὴν ἀνέπτυξεν ἡδη πρὸ ἡμῶν ὁ Κ. Δημάκης, τὰς γνώμας τοῦ ὁποῦ ἴδε ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. II σελ. 227).

(16) Περὶ τοῦ τοιοῦτου δικαιώματος ἐπιλογῆς τοῦ ἐργοδότη συνφωνοὶ παρίστανται ἅπαντες οἱ παρ' ἡμῖν ἐρμηνευταί, ὥς καὶ ἡ νομολογία (Διτξερὸπουλος, Ἡ καταγγελία τῆς συμβ. ἐργασίας κλπ. σελ. 127, ὃ ἴδιος ἐν Θέμειδι ΝΒ' σ. 364, Κ. Δημάκης ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. II σ. 228, Καποδίστριας ἐν Ἐρμ. Ἐργατ. Δικαίου σελ. 430 Ε.Π. 96/1935 Θ. ΜΣΤ' σ. 973 Ε.Α. 1106/1942 Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. II σ. 84.

της ἀπολύσεως. Μία τοιαύτη ὁμως ὑστερόβουλος, θὰ ἠδύνατο νὰ λεχθῇ, τακτική, δι' ἣς ἐν δεδομένη στιγμή ἀνατρέπεται ἡ κανονικὴ πορεία τῶν πραγμάτων, δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς ἀληθοῦς θελήσεως τοῦ νομοθέτου, ὅστις εἰς τὴν διατύπωσιν βεβαίως τῶν σχετικῶν διατάξεων ἤχθη ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένης φυσικῆς ἐκτυλίξεως τῶν γεγονότων καὶ ὅχι ἐπὶ τῇ βάσει ἐνδεχομένης ἀναστροφῆς τῶν, ἣν πιθανώτατα δὲν εἶχεν ἐν νῷ. Νομίζομεν συνεπῶς, ὅτι ἡ ἀποκρουομένη ἀποψις χωλαίνει ἀπ' αὐτῆς ταύτης τῆς βάσεως ἀφ' ἣς ἐκκινᾷ καὶ ὅτι τὸ ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ νόμου ἀντλούμενον ὑπὲρ αὐτῆς ἐπιχείρημα — τὸ μοναδικὸν ὅπερ μέχρι τοῦδε ἠκούσθη — δὲν παρίσταται καὶ τόσον ἀκλόνητον (17).

Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη προχωρήσωμεν εἰς ἐγυτέραν ἔρευναν τῶν κειμένων διατάξεων, οὐδαμοῦ θ' ἀνεύρωμεν ἴχνος τῆς ἐνδεχομένης προθέσεως τοῦ νομοθέτου, ὅπως κατὰ μίμησιν ξένων προτύπων βασίῃ τὸν ὑπολογισμόν τῆς ἀποζημιώσεως ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν τοῦ ὑπαλλήλου. Δὲν παρέλκει δὲ νὰ σημειωθῇ ὅτι αἱ νομοθεσίαι ἐκεῖναι, αἵτινες κατὰ παρέκκλισιν μᾶλλον ἀπὸ τοῦ γενικοῦ κανόνος ἀπέβλεψαν πρὸς τὰς ἀποδοχὰς συγκεκριμένου τινὸς πρὸ τῆς ἀπολύσεως χρόνου (18), ἐξεφράσθησαν μὲ ἰδιαιτέρως ἐπιμελημένην σαφήνειαν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ θεωρηθῇ βέβαιον, ὅτι ἂν ὁ ἡμέτερος νόμος ἤθελε πράγματι νὰ ἀκολουθήσῃ ἐν παρόμοιον σύστημα, θὰ ἐξεφράζετο κάπως κατηγορηματικώτερον. Τούναντιον ὅμως, τόσον ἐκ τῆς διατυπώσεως αὐτοῦ τούτου τοῦ ἀρθροῦ 3, ὅσον καὶ τῆς ἐν γένει οικονομίας τῶν περὶ καταγγελίας διατάξεων, προκύπτει, ὅτι ὁ νομοθέτης οὐδόπως ἀπέβλεψε πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ πρὸ τῆς ἀπολύσεως χρόνου.

Ἡ ἐν τῷ σταθμιζομένῳ ἀρθρῳ 3 «κφρασίς... τῶν ἀποδοχῶν ἅς θὰ ἐλάμβανεν» (ὁ ἀπολυθεὶς) εἶναι πλέον ἢ ἐνδεικτικὴ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν εἶχεν ἐν νῷ τὰς πρὸ τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχὰς. Διότι, ἂν τοῦτο συνέβαινεν, ὁ νομοθέτης θὰ ὥμιλει περὶ τῶν ἀποδοχῶν ἅς ἐλάμβαν ὁ ἀπολυθεὶς ἢ τοῦλάχιστον περὶ ἐκείνων, ἅς ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ θὰ ἐπρόκειτο περὶ ἀποδοχῶν ἀναγομένων εἰς προγενέστερον χρόνον, τὰς ὅποιας ἔχει λάβῃ ἤδη οὗτος.

Τοῦτ' αὐτὸ συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἀντιστοίχου ἀρθροῦ 5 τοῦ β. διατάγματος τῆς 16 Ἰουλίου 1920, ὅπερ, ἐπαναλαβὸν τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ ν. 2112, ὥρισε περαιτέρω, ὅτι διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τῶν κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένων ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν ὡς ἡμερήσιος μισθοῦ θεωρεῖται τὸ εἰς μίαν ἡμέραν ἀντιστοιχοῦν κατὰ

(17) Ἡ νομολογία, μὴ ἀνευρίσκουσα οὐδὲν θετικὸν ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς ἀπόψεώς της, περιορίσθη εἰς τὸ νὰ ἀποκλείσῃ τὰ ἑτέρας δύο τοιαύτας διὰ μιᾶς προχείρου ἐπιχειρηματολογίας περὶ ἧς κατωτέρω.

(18) Οὗτω ἐν Ἀργεντινῇ διὰ τοῦ ν. 11729/1934 ὡς βάσις τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως καθωρίσθη ὁ μέσος ὅρος τῶν ἀποδοχῶν τῶν πέντε τελευταίων ἐτῶν, ἐν δὲ τῇ Χιλῇ (κατὰ τὸν Κώδικα Ἑργασίας τοῦ 1931 ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν. 5405/1934) ὁ μέσος ὅρος τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἑξ τελευταίων πρὸ τῆς ἀπολύσεως μηνῶν. Ἴδε σχετ. ἐν Revue Internationale du Travail 1937 σ. 567.

μέσον ὅρον ποσὸν ἀμοιβῆς, ἣν ἐλάβεν ὁ ἀπολυθεὶς κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τριάκοντα ἐργασίμων ἡμερῶν πρὸ τῆς ἀπολύσεως. Ἐκ τῆς τοιαύτης προσθήκης καταφαίνεται τὸ μὲν, ὅτι ἐκεῖ ἔνθα ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν αἱ ἀποδοχαὶ ὠρισμένου πρὸ τῆς ἀπολύσεως χρόνου, καθώρισε τοῦτο μὲ ἀπόλυτον σαφήνειαν, τὸ δὲ ὅτι ἡ συγκεκριμένη ἐκείνη περίπτωσις ἀπετέλει ἐξαιρέσιν, δικαιολογούμενην ἐκ τῆς ἐλλείψεως σταθεροῦ μισθοῦ, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ γενικῶς καθιερούμενα, ἔνθα γνωστῆς καὶ παγίας οὔσης κατὰ κανόνα τῆς μισθοδοσίας τοῦ ὑπαλλήλου, δὲν ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ ἀναζητηθῇ ἡ βάσις τῆς ἀποζημιώσεως εἰς προγενέστερον τῆς ἀπολύσεως χρόνον.

Τέλος ἡ ἀποδοχὴ τῆς γνώμης, ἣν ἀκολουθεῖ ἡ νομολογία, θὰ ἦγεν εἰς τὸ ἄτοπον, ὅτι προκειμένου περὶ ἀπροειδοποίητου ἀπολύσεως ὑπαλλήλου, ὅστις λόγῳ προεπελθούσης ἀδυναμίας παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του (π. χ. βραχείας διαρκείας ἀσθένειας) δὲν ἐμισθοδοτεῖτο κατὰ τὴν τελευταίαν πρὸ τῆς ἀπολύσεως χρονικὴν περίοδον, οὗτος δὲν θὰ ἐδικαιοῦτο οὐδεμίαν ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα, ὅπερ κατὰ τὴν ἀντίληψιν ταύτην δέον νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν, δὲν ἐδικαιοῦτο, οὔτε ἐλάμβανε μισθὸν (19). Προφανῶς ὅμως τοιοῦτο τι δὲν ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης, ὅστις τούναντιον περιώρισεν εἰς τὸ ἐλάχιστον τὰς περιπτώσεις ἀπαλλαγῆς τοῦ ἐργοδότη ἐκ τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως.

II

Περαιτέρω ὁ Ἀρειὸς Πάγος, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς γνώμης του, ἀπέκλεισε τὴν ἀποψιν περὶ ὑπολογισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν χρονικοῦ διαστήματος ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι εἶναι ἀδύνατον τὴν ἐλάμβανε μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ὁ ὑπάλληλος, ἀφοῦ αἱ ἀποδοχαὶ αὐτοῦ ὑπόκεινται εἰς μεταβολὴν (μειώσιν ἢ αὐξήσιν).

Δὲν θεωροῦμεν ὅμως τὸ ἐπιχείρημα ἄρκετὰ πειστικόν, ὥστε νὰ παρίσταται αὐτὸ καὶ μόνον ἱκανὸν νὰ ἀποκλείσῃ μίαν τοιαύτην ἐρμηνείαν. Πρῶτον διότι δὲν νομίζομεν, ὅτι εἶναι τόσον ἀδύνατον ποῖος θὰ ἦτο ὁ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν μισθὸς καὶ ἰδίᾳ προκειμένου περὶ μισθωτῶν διὰ παγίου μηνιαίου μισθοῦ ἀμειβομένων — ὅπερ καὶ κατὰ κανόνα συμβαίνει ἐπὶ ὑπαλλήλων — δοθέντος ὅτι ἀφ' ἐνὸς μὲν μειώσις τῶν ἀποδοχῶν τῶν δύναται νὰ λάβῃ χώραν ὡς ἰσοδυναμοῦσα πρὸς ἀπόλυσιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ πᾶσα ἐνδεχομένη αὐξήσις ἐπιβαλλομένη — ὑπὸ ὁμαλῆς συνθήκας — ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἐσωτερικοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι ἐκ τῶν προτέρων γνωστῇ. Ἐπὶ δὲ τῶν κατὰ μονάδα ἐργασίας (salaire à la tâche) ἢ διὰ ποσοστῶν, φιλοδορημάτων κλπ. ἀμειβομένων, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ γενικῶς διδασκόμενα καὶ τὰ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων νομολογηθέντα, διὰ τὸν ὑπολογισμόν τῆς ἀποζημιώσεως λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν οὐχὶ ἡ ἐν δεδομένη χρονικῇ περιόδῳ ἐπι-

(19) Ἐνταῦθα πρόκειται ἰδίᾳ περὶ περιπτώσεων ἀδυναμίας παροχῆς ἀναγομένων εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ καλουμένου κινδύνου τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἄλλως κινδύνου λειτουργίας (Betriebsrisiks) περὶ οὗ ἴδε Α. Γαζή, Ἡ μὴ ἐκπλήρωσις τῆς ἐνοχικῆς συμβάσεως 1940 σ. 145 ἐπ., Χ. Ἀγαλλοπούλου, Ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας παροχῆς ἐν Ἑργατ. Δικ. Ι σελ. 37 ἐπ.

τυγχανομένη ἀμοιβή (ἥτις ἐνδέχεται νὰ αὐξο-
μειοῦται κατὰ περιόδους) ἀλλ' ὁ μέσος ὅρος
τῆς ἐτησίας τοιαύτης⁽²⁰⁾.

Δεύτερον διότι, καὶ ἂν ἀκόμη εἴς τινας περι-
πτώσεις ἀνέκυπτε πραγματικὴ δυσχέρεια διὰ
τὸν προϋπολογισμὸν τῶν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν
ἀποδοχῶν, δὲν πιστεύομεν, ὅτι ἔλαβε ταύτας
ὕπ' ὄψιν ὁ ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὰς περὶ μισθώ-
σεως ὑπηρεσιῶν ἐναντι ὀρισμένου χρηματικοῦ
μισθοῦ αὐστηρὰς ρωμαϊκὰς διατάξεις νομοθέ-
της τοῦ νόμου 2112 καὶ δι' εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν
τὰ ὅρια τῆς ἐννοίας τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου,
ὡς προσφέροντος ἐργασίαν κατὰ κύριον χαρα-
κτῆρα μὴ σωματικὴν, ἦσαν κατὰ πολὺ στενώ-
τερα τῶν σημερινῶν. Ἀλλως τε ἡ αὕτη ἀκρι-
βὴς δυσχέρεια ἐμφανίζεται καὶ εἰς πλείστας
ἄλλας περιπτώσεις θεμάτων τοῦ ἐργατικοῦ δι-
καίου, χωρὶς οὐδέποτε διὰ τὸν λόγον τοῦτον
νὰ ζητηθῇ ἄλλη ἐρμηνεία. Οὕτω, προκειμένου
περὶ ἀκύρου ἀπολύσεως παλαιῶν πολεμιστῶν
ἢ ἥδη γενικῶς κατὰ τὸ ν. δ. 424, ὅποτε δ' ὁ ὑ-
πάλληλος ἐξακολουθεῖ νὰ δικαιούται τοῦ μι-
σθοῦ, δὲν θὰ ἐλάμβανεν, ἂν πράγματι εἰργάζετο,
ἢ εἰς περιπτώσεις ἀπολύσεως ὑπαλλήλων μετὰ
προηγούμενην μὲν καταγγελίαν, ἀλλὰ πρὸ τῆς
συμπληρώσεως ὁλοκλήρου τοῦ χρόνου ταύτης,
ὅποτε γίνεται δεκτόν, ὅτι ὀφείλονται οἱ μέχρι
πέρας τοῦ χρόνου τούτου μισθοί.

Οὕτε ἐξ ἄλλου τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἀπὸ τῆς
ἀπολύσεως καὶ ἐφεξῆς δὲν ὑφίσταται σύμβασ-
σις⁽²¹⁾, δύναται νὰ κλονίσῃ τὴν ἐνδεχομένην ὀρ-
θότητα τῆς περὶ τῆς πρόκειται ἥδη ἀπόψεως,
δοθέντος ὅτι ὁ νόμος ὁμιλεῖ περὶ τῶν ἀποδο-
χῶν ὡς θὰ ἐλάμβανεν ὁ ὑπάλληλος, τοῦτο
δὲ ἀκριβὴς προϋποθέτει τὴν ἀνυπαρξίαν συμ-
βάσεως. Ἡ τοιαύτη γνώμη ὀφείλεται προφανῶς
εἰς σύγκρισιν τοῦ ζητήματος πρὸς τὸ τῆς ἀμέ-
σου ἢ μὴ ἐνεργείας τῶν προθεσμιῶν τῆς κα-
ταγγελίας, περὶ τῆς ὁποίας ἐγένετο ἥδη νύξις
ἀνωτέρω. Εἶναι δὲ ἴσως περιττὸν νὰ τονισθῇ
ἰδιαιτέρως, ὅτι τὸ γεγονός ὅτι πράγματι ἡ σύμ-
βασις λυεταί ἀμέσως ἅμα τῇ ἀτάκτῳ καταγγε-
λίᾳ, οὐδόλως ἀποκλείει τὸ ἐνδεχόμενον τοῦ
ὑπολογισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως βάσει τῶν ἀ-
ποδοχῶν τοῦ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν χρονικοῦ δια-
στήματος, καθ' ὃ θὰ ἐξηκολούθει αὕτη ἰσχύ-
ουσα, ἂν εἴχε λάβει χώραν τακτικὴ καταγγε-
λίᾳ. Οὐδεὶς δ' ἀσφαλῶς θὰ ἐξενίζετο, ἂν ὁ νο-
μοθέτης, προκρίνων τὸν τοιοῦτον προσδιορισμὸν,
ἐφαίνετο λέγων πρὸς τὸν ἐργοδότην: ἂν δὲν
θέλῃς νὰ καταγγείλῃς κανονικῶς τὴν σύμβασιν
καὶ νὰ διατηρήσῃς τὸν ὑπάλληλον ἐπὶ 5 π. χ.
μῆνας, τότε ὀφείλεις νὰ τῷ καταβάλλῃς λόγῳ
ἀποζημιώσεως τοὺς μισθοὺς, οὓς ἄλλως θὰ τῷ
κατέβαλλες κατὰ τὸ διάστημα τῶν 5 τούτων μῆ-
νων. Ἡ λύσις αὕτη, ἄλλως, τε, εἶναι ἐκείνη ἥτις
ἔχει ἀνέκαθεν ἐδραιωθῇ ἐν Γαλλίᾳ, ἐνθα γενι-
κῶς ἀναγνωρίζεται τὸ ἄμεσον ἀποτέλεσμα τῆς
ἀτάκτου καταγγελίας⁽²²⁾, εἰσῆχθη δὲ νομοθετι-

κῶς ἐν Βελγίῳ διὰ τῆς ἀπονομῆς λόγῳ ἀποζη-
μιώσεως εἰς τὸν ἀπολυθέντα πασῶν τῶν μέχρι
λήξεως τῆς προθεσμίας τῆς νομίμου καταγγε-
λίας παροχῶν, δὲν οὗτος ἀπελάμβανε διαρκού-
σης τῆς συμβάσεως, ὡς ἂν αὕτη ἐσυνεχίζετο
κανονικῶς⁽²³⁾.

Παρά ταῦτα ἡ γραμματικὴ ἐρμηνεία τοῦ νό-
μου δὲν φαίνεται συνηγοροῦσα ὑπὲρ τῆς γνώ-
μης δι' ἣν ὁ ἡμέτερος νομοθέτης υἱοθέτησε τὴν
λύσιν ταύτην. Ἡ διατύπωσις τοῦ ἀρθρου 3, ὀρι-
ζόντος τὴν ἀποζημιώσιν ἴσην πρὸς τὰς ἀποδο-
χὰς τοῦ χρόνου πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ
ἡ καταγγελία, δὲν εἶναι δυνατόν εἰμὴ νὰ κατα-
λείπῃ πλείστας ἀμφιβολίας περὶ τοῦ ἂν πράγ-
ματι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ ἀναφερθῇ εἰς τὰς
ἀποδοχὰς τοῦ χρόνου, μετὰ τὴν πάροδον τοῦ
ὁποίου ἔδει νὰ ἀπελύετο ὁ ὑπάλληλος.

III

Ἀπομένει ἤδη νὰ ἐρευνηθῇ μήπως ἡ ἀλή-
θεια κεῖται εἰς τὸ μέσον τῶν προεξετασθεισῶν
ἀντιθέσεων, μήπως δηλονότι ἡ ἀποψις περὶ ὁ-
ποιοῦ τῆς ἀποζημιώσεως βάσει τῶν κατὰ
τὴν ἀπόλυσιν ἀποδοχῶν εἶναι ἐκείνη ἥτις ἀπο-
δίδει τὴν ἀληθῆ ἐννοίαν τοῦ νόμου.

Ἡ ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημιώσις, οὕσα,
καθ' ἣ ἥδη ἐσημειώθη, διφυῆς, προσέλαβε διὰ
τὴν εὐχέρειαν τοῦ ὑπολογισμοῦ καὶ τῆς ἀπο-
δείξεως τὸν χαρακτῆρα μιᾶς κατ' ἀποκοπὴν ἀ-
ποζημιώσεως, παρεχομένης ἀνεξαρτήτως τοῦ
ποσῶν ἐν ἐκάστη συγκριμένῃ περιπτώσει ζη-
μίαν ὑφίσταται ὁ ἀπολυθεὶς, ὡς καὶ τοῦ ἂν ἀ-
κόμη ὁ ἐργοδότης ἀπεκόμισε διὰ τῆς συνδρο-
μῆς αὐτοῦ κέρδη καὶ ποῖα⁽²⁴⁾, κατὰ τὰ γενικῶς
σχεδὸν διεθνῶς παραδεδεγμένα. Οὕτω ἐν τῇ
ἀναζητήσει εὐχρηστοῦ ἐμπειρικοῦ μέτρου δυνα-
μένου νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς εἰς πᾶσαν περίπτω-
σιν ἀπολύσεως ἔχει γενικῶς ἀναγνωρισθῇ, ὅτι
τὴν βάσιν τοῦ ἐνδεικνυομένου ἐμπειρικοῦ ὑπο-
λογισμοῦ δεόν νὰ ἀποτελέσῃ ὁ ὑπὸ τοῦ ὑπαλ-
λήλου λαμβανόμενος μισθός, συνδυαζόμενος
πρὸς τὰ ἐτὶ ὑπηρεσίας αὐτοῦ, ὥστε νὰ τυγ-
χάνῃ μείζονος ἀποζημιώσεως ὁ ἐπὶ μακρότερον
χρόνον ὑπηρετήσας, ἀφοῦ ἐκ τοῦ λόγου τούτου
μεγαλυτέρα ὑπῆρξεν ἡ συμβολή. ἦν οὗτος προσ-
έφερον εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν⁽²⁵⁾. Βεβαίως με-
ταξὺ τῶν διαφόρων νομοθεσιῶν ἐμφανίζονται
διαφοραὶ τινες εἰς τὰς λεπτομερείας, καθ' ἃ δὲ
ἥδη ἀνωτέρω ἐδόθη ἀφορμὴ νὰ σημειωθῇ, τινὲς

(23) Ἀρθρ. 15 τοῦ νόμου τῆς 7ης Αὐγούστου 1922.
Ἴδε σχετικῶς ἐν Rev. Intern. du Travail. 1937 No
5 σ. 711 ἐπ.

(24) Βεβαίως ὁ ὅρος ἀποζημιώσις δὲν λαμβάνε-
ται ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἐν τῷ ἀστικῷ δικαίῳ διδο-
μένην αὐτῷ ἐννοίαν. Ὑπὸ ἀνάλογον πνεῦμα X. Ἀ-
γαλλόπουλος, ἐν Ἐπιθ. Κοινων. καὶ Δημοσίαις
Οἰκονομικῆς 1938 σ. 10, ὅστις ὁμως τὴν δικαιο-
λογητικὴν βάσιν τῆς ἀποζημιώσεως τοποθετεῖ ἀνεπι-
τῶς εἰς τὸς περὶ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου ὁρχάς.
Contra Kαποδίστριας, ἐνθ. ἀν. § 436, ὅστις
χαρακτηρίζει τὴν ἀποζημιώσιν ὡς ποινήν.

(25) Ἡ λύσις αὕτη ἠκολούθηθη ὑφ' ὧν ὅλων σχε-
δὸν τῶν νομοθεσιῶν, αἵτινες προέβησαν εἰς τὴν ἐπι-
βολὴν ἀναλόγων μέτρων, λαμβάνεται δὲ ὑπ' ὄψιν καὶ
εἰς τὰς χάρας ἐκεῖνας ἐνθα ἡ ἀποζημιώσις προσδιο-
ρίζεται εἴτε ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν (Γαλλία), εἴτε ὑπὸ τῶν
συλλογικῶν συμβάσεων ἢ καὶ μόνον τῶν ἐσωτερικῶν
ὁργανισμῶν τῶν ἐπιχειρήσεων (Ἀγγλία, Ἡνωμένοι
Πολιτεῖαι).

(20) Ἀγαλλόπουλος, Αἱ κοινωνικαὶ ἀσφα-
λίσεις 1936 σ. 89, Καποδίστριας, Ἐρμην. Ἐργ.
Δικαίου § 232. Τῆς λύσεως ταύτης δυναμένης
νὰ στηριχθῇ καὶ δι' ἀναλόγου ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρ-
θρου 5 τοῦ Β. Δ. τῆς 17[6]1920.

(21) Καποδίστριας, Ἐρμην. Ἐργ. Δικ. σ.
441—442.

(22) Planiol Rippert ἐνθ' ἀν. XI No 863 C o-
lin—Capitant cours elem. de dr. civ. fr. ἐκδ.
4η II σελ. 600.

ἐξ αὐτῶν ἀπέβλεψαν εἰς τὰς πρὸ τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχάς, ἐνῶ ὑπῆρξαν ἄλλαι, κατὰ τὰς ἀποδοχάς ἡ ἀποζημιώσεις ὑπολογίζεται βάσει τῶν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἀποδοχῶν. "Ας προστεθῇ ἐνταῦθα, ὅτι εἰς τὸ πλευρὸν τούτων ὑπάρχουσιν ἄλλαι νομοθεσίαι, μετὰ τῶν ὁποίων θὰ ἔδει νὰ συγκαταλέξωμεν καὶ τὴν Ἰταλικήν—ἥτις εἶναι περὶ τὸν βεβαίως νὰ ἐπαναλαμβάνεται, ὅτι ἀπετέλεσε τὸ πρότυπον τοῦ ἡμετέρου νόμου—κατὰ τὰς ἀποδοχάς ὡς βάσεις τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως λαμβάνονται αἱ τελευταῖαι ἀποδοχαὶ τοῦ ἀπολυομένου⁽²⁶⁾ "Αξιίζει δὲ νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ ἐλληνικὴ νομοθεσία κατατάσσεται μετὰ τῶν τελευταίων τούτων⁽²⁷⁾.

Πράγματι νομιζομεν, ὅτι θὰ ἥρκει καὶ μόνον τὸ γεγονός, ὅτι οὐδὲν θετικὸν στοιχεῖον ἀνευρίσκεται ἐν τῷ νόμῳ ἐκ τοῦ ὁποίου νὰ συνάγεται, ὅτι δέον νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὰς ἀποδοχάς ἄλλου τινὸς συγκεκριμένου χρονικοῦ διαστήματος, διὰ νὰ πεισθῇ τις ὅτι ὄντως τὸ ὡς ἄνω τελευταῖον σύστημα καθιερώθη καὶ παρ' ἡμῖν, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν βεβαίως ὅτι δὲν θὰ ἀντιτίθεται εἰς τοῦτο ἡ διατύπωσις τοῦ νόμου. Πολλῶ μᾶλλον ὅθεν ἂν, καθ' ἃ ἡμεῖς πιστεύομεν, καὶ ἡ διατύπωσις ἐναρμονίζεται πρὸς μίαν τοιαύτην ἐκδοχὴν.

Ὁ νόμος 2112, προσδιορίσας πρῶτον τὰς προθεσμίας τῆς καταγγελίας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου κατὰ τὸν ἐν ἄρθρῳ I διαγραφόμενον πίνακα καὶ καθορίσας εἴτα τὴν ἐν περιπτώσει παραμελήσεώς των ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν εἰς ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν, ἃς θὰ ἐλάμβανεν ὁ ἀπολυθεὶς κατὰ τὸν χρόνον πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία, δὲν ἀναφέρεται οὔτε εἰς τὰς πρὸ τῆς ἀπολύσεως, οὔτε εἰς τὰς μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἀποδοχάς. Καθ' ἡμᾶς ἐκεῖνο, ὅπερ κυρίως καὶ κατὰ βάσιν διὰ τῆς τοιαύτης ἐκφράσεως ἐσκόπει νὰ δηλώσῃ ὁ νομοθέτης, εἶναι ὅτι ἡ ἀποζημιώσεις δέον νὰ προσδιορίζεται διὰ παραπομπῆς εἰς τὸν ἐν ἄρθρῳ I πίνακα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου. Ἀντὶ δηλονότι νὰ ὀρίσῃ, ὅτι παραμελουμένης τῆς νομιμοπροθέμου καταγγελίας ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ ἀποζημιώσιν ἴσην πρὸς τὰς ἀποδοχάς α) ἐνὸς μηνὸς δι' ὑπαλλήλους μὴ συμπληρώσαντας δύο ἐτῶν ὑπηρεσίαν β) δύο μηνῶν δι' ὑπαλλήλους συμπληρώσαντας κ.ο.κ., ἐπαναλαμβάνων οὕτω τὸν πίνακα τοῦ ἄρθρου I, προϋτίμησε, διὰ νὰ ἐκφρασθῇ συντομώτερον, νὰ καθορίσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν, αἵτινες δέον νὰ καταβάλλονται ἐκάστοτε ὡς ἀποζημιώσεις, δι' ἀπλῆς παραπομπῆς εἰς τὸν πίνακα τοῦτον.

Κατὰ ταῦτα διὰ τῆς ἐν τῷ νόμῳ ἐκφράσεως δέον νὰ νοήσωμεν τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν ὁ ὑπάλληλος κατὰ τὸ ἀφ' ἧρ μένον ἐκεῖνο διάστημα τοῦ χρόνου πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία, καὶ ὅχι τὰς ἀποδοχάς συγκεκριμένου τινὸς χρονικοῦ διαστήματος.

Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν δὲ ταύτην ἀναμφιλέκτως ὡς ἀποδοχάς τοῦ ὑπαλλήλου ἐννοεῖ ὁ νόμος ἐ-

κείνας, ἃς οὗτος ἐλάμβανε κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀπολύσεως, καὶ αἵτινες ἀποτελοῦν τὸ ἀσφαλέστερον δεδομένον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου δίκαιον καὶ λογικὸν εἶναι νὰ ρυθμίζεται τὸ ποσὸν τῆς ἐκάστοτε καταβλητέας ἀποζημιώσεως. Διότι ἡ τελευταία μισθοδοσία τοῦ ὑπαλλήλου δίδει ὅχι μόνον τὸ μέτρον τῆς ἀποδοτικότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀντιστοίχου συνεπὼς συμβολῆς τοῦ εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, ἀλλὰ καὶ ἀντικατοπτρίζει τὴν ἔκτασιν τῶν ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης διαμορφουμένων ἀναγκῶν τοῦ ὑπαλλήλου καὶ τὸ ἐν γένει ἐπίπεδον διαβιώσεώς του, ἅτινα καὶ ταῦτα δέον νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως, σκοποῦσης, σὺν τοῖς ἄλλοις, ν' ἀντισταθμίσῃ τὴν ἀπόλειαν τοῦ μισθοῦ κατὰ τὸ διάστημα, ὅπερ θέλει διανύσῃ οὗτος, κατὰ τεκμήριον ἀνεργος, μέχρις ἐξευρέσεως ἄλλης ἐργασίας. Ὡς ἐκ τούτου εἶναι λογικώτερον νὰ δεχθῇ τις, ὅτι ὁ νομοθέτης, ἀναφερόμενος εἰς τὸ χρονικὸν σημεῖον τῆς ἀπολύσεως, ἀπέβλεψεν εἰς τὰς ἀποδοχάς, ἃς κατ' αὐτὸ ἐλάμβανεν ὁ ὑπάλληλος⁽²⁸⁾ καὶ ὅχι εἰς ἐκεῖνας δι' ὧν ἡμῖν βετο κατὰ τὸ προηγούμενον ταύτης ἐξάμηνον, ἔτος ἡ διετίαν. Ἀκριβῶς δὲ εἰς τὸ γεγονός ὅτι τοῦτο ἦτο καὶ τὸ φυσικώτερον, δέον νὰ ἀποδοθῇ ἡ ἑλλειψὶς ρητοῦ ἐν τῷ νόμῳ προσδιορισμοῦ, ὅστις ἄλλως θὰ ἦτο ἀπαράιτος.

Νομίζομεν, συνεπῶς, ὅτι καὶ ἡ προκειμένη τρίτη ἀποψὶς ὅχι μόνον δὲν κεῖται ἐκτὸς τοῦ πλαισίου τῆς ξηρᾶς ἐρμηνείας τῶν λέξεων, ὡς δέχεται ἡ νομολογία, ἀλλὰ καὶ συμπορεύεται ἀπολύτως πρὸς τὴν ὅλην ἀρχιτεκτονικὴν τοῦ νόμου καὶ τὴν ἐν γένει οἰκονομίαν τῶν περὶ καταγγελίας διατάξεων. Δὲν θὰ παρεῖλκε δὲ νὰ προστεθῇ, ὅτι αὕτη εἶναι προτιμητέα τῶν ἄλλων ἀπὸ ἀπόψεως εὐχερείας ἀποδείξεως, ἐφ' ὅσον περιορίζει τὸ πεδὶον ἀμφισβητήσεως εἰς τὰς ἀποδοχάς ἐνὸς καὶ μόνου μηνός, τοῦ τελευταίου.

Γέλος ὑπὲρ τῆς ἰδίας ταύτης ἀπόψεως θὰ ἡδυνάτο τις νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Ἀν. νόμου τῆς 19 Νοεμβρίου 1935 ἐπιχειρηθεῖσαν αὐθεντικὴν ἐρμηνείαν, κατὰ τὴν ὅποια ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 2112 εἶναι, ὅτι διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς καταβλητέας ἀποζημιώσεως λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ μισθὸς τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς ἀπολύσεως μηνός, προκειμένου δὲ περὶ αὐξομειομένων παροχῶν ὁ κατὰ μῆνα μέσος ὅρος τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς ἀπολύσεως ἔτους⁽²⁹⁾.

* *

Πάντως, ὅπωςδήποτε καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα καὶ εἰς οἰανδήποτε κρίσιν καὶ ἂν ἤθελε καταλήξῃ τις, δέον ἀνεπιφυλάκτως νὰ ἀναγνωρισθῇ τοῦτο : Ὅτι ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ σύμφωνον πρὸς τὸν σκοπὸν τῶν νόμου καὶ ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς δικαιοσύνης τὸ νὰ ἀποζημιώνεται ὁ ἀπολυόμενος ὑπάλληλος ἐπὶ τῇ βάσει ἐνὸς πολεμικοῦ ἢ ἡμιπολεμικοῦ μισθοῦ, οὐδὲν

(28) Οὕτω ἐπὶ ἀναλόγου περιπτώσεως 928[9777]1] 1943. Γνωμοδότησις Νομικοῦ Συμβουλίου (εἰσηγητὴς Α. Χατζηδάκης) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. II, σ. 139.

(29) Τὸ ἄρθρον τοῦτο συμπεριελήφθη ὡς γνωστὸν μετὰ τὴν ἐκκίνησην τῶν ὁποίων ἡ ἰσχὺς ἀνεστάλη ἀρχικῶς μὲν προσωρινῶς διὰ τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 25 Ἰανουαρίου 1936, εἴτα δὲ ἐπ' ἀόριστον διὰ τοῦ ἀπὸ 1[5]1936 Ἀν. νόμου.

(26) π. χ. ἐν Αὐστρίᾳ καὶ Γιουγκοσλαβίᾳ περὶ τῆς νομοθεσίας τῶν ὁποίων ἴδε ἐν Οἰκονομικῇ Ἐπετηρίδι τῆς Ἑλλάδος 1932 σ. 597 ἐπ.

(27) R. Int. du Travail Vo XXXV No 6 Ἰούλιος 1937 σ. 845.

σχεδόν αντιπροσωπεύοντος έναντι τῶν σημερινῶν ἀναγκῶν, τὰς ὁποίας ὑποτίθεται, ὅτι πρόκειται νὰ ἐξυπηρετήσῃ ἡ χορήγησις τῆς ἀποζημιώσεως. Ἀσφαλῶς δὲ οὐδενὸς τὴν ἀντίληψιν θὰ διαφεύγῃ τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἐμμονὴ τῆς νομολογίας εἰς μίαν τοιαύτην γνώμην, ἥτις, καθ' ἡμᾶς, οὐδὲν ἄλλο ἔχει ὑπὲρ αὐτῆς, εἰμὴ ὅτι περιεβλήθη τὸ ἔνδυμα τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου, καταλήγει εἰς ἐκμηδένισιν ἑνὸς ἐκ τῶν βασικωτέρων δικαιωμάτων ὁλοκλήρου τάξεως ἀποχειροβιῶτων.

Ἄλλ' ἄς ἐπιτραπῇ εἰς ἡμᾶς τοῦλάχιστον νὰ πιστεύωμεν, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν, εἰμὴ νὰ δοθῇ τέρμα εἰς τὸ ἄχαρες θέαμα τῶν μοιρολατρικῶς κυπτουσῶν κεφαλῶν καὶ τῆς ἀναμασήσεως τῶν ἀποφθεγμάτων μιᾶς ἀβασανίστου ἐπιχειρηματολογίας. Δὲν εἶναι μόνον ἔργον τῆς ἐρμηνείας,

ἀλλὰ καὶ καθήκον τῶν καλουμένων νὰ ἐφαρμόσωσι τὸν νόμον, νὰ ἐναρμονίσωσι τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ πρὸς τὴν σημερινὴν πραγματικότητα, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἀνταποκρίνεται, κατὰ τὸ δυνατόν, πρὸς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν ⁽³⁰⁾.

ΚΛΕΩΝ Δ. ΝΑΣΛΑΣ

Δικηγόρος

(30) Ἡ σημασία ἣν ἔχει ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου ἐν σχέσει πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ περιεχομένου τοῦ νόμου, ἐξασθενεῖ ἐπὶ τοσούτων, ἐφ' ὅσον ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου ἀπομακρύνεται τῆς δημιουργίας αὐτοῦ. Ἡ πάροδος τοῦ χρόνου καὶ ἡ μεταβολὴ τῶν συνθηκῶν καὶ ἀντιλήψεων δύνανται νὰ ὁδηγήσουν εἰς μετατροπὴν τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου (Regelsberger, Γεν. Ἀρχαί I σ. 169).

ΠΡΟΑΓΩΓΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΧΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΤΑ Ν. Δ. 1799/1942

(Ζητήματα τῆς νεοπολεμιστικῆς νομοθεσίας καὶ ἐρμηνευτικαὶ λύσεις)

Ἐξ ἀφορμῆς ἐμπεριστατωμένου ἄρθρου τοῦ συναδέλφου κ. Δ. Μπάτση δημοσιευθέντος εἰς σελ. 136 τοῦ τεύχους 38 τῆς «Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικαίου», σχετικοῦ μὲ τὴν νέαν νομοθεσίαν προστασίας Ἐφέδρων τοῦ πολέμου 1940—41, παρατηροῦμεν, ὅτι δὲν ἐγένετο ἐν αὐτῷ μνεία, οὔτε ἀνελύθη τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Νόμου 1799/42 (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τεύχος 27, σελ. 860), δι' οὗ ἀντικατεστάθη τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Ν. Δ. 1040, εἰς τὸ σημεῖον τῶν ἐπερχομένων αὐξήσεων κατὰ βαθμὸν καὶ μισθόν, τὸ ὁποῖον δὲν παρέχει μικρὰς δυσχερείας κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν του.

1.—Κατὰ τὸ ὡς εἴρηται ἄρθρον 7, οἱ ἀνάπυροι πολέμου, τραυματαῖα καὶ ἐφεδρὸν ἀξιωματικοὶ ἢ ὀπλίται πολεμισταὶ τοῦ πολέμου 1940/41, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ παρόντος, τυγχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάλλῃλοι εἰς Δημοσίας, Δημοτικὰς ἢ Κοινοτικὰς ὑπηρεσίας ἢ ὑπάλληλοι εἰς Ὁργανισμοὺς Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου ἐν γένει, ὕφισταμένους κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος, προάγονται κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον τοῦ ὃν κέκτηνται νῦν βαθμὸν, πρὸς πληρῶσιν κενῶν θέσεων ὁργανικῶν, καὶ ἂν ἔτι δὲν ἔχωσι συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον, ἐφ' ὅσον κέκτινται τὰ λοιπὰ, κατὰ κειμένας σήμερον διατάξεις, ἀπαιτούμενα προσόντα προκύπτοντα ἐκ τῶν ἐκθέσεων ὑπηρεσιακῆς ἱκανότητος αὐτῶν καὶ μετὰ σύμφωνον περὶ τῆς ἱκανότητος αὐτῶν πρὸς προαγωγὴν γνώμην τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων, ὅπου προβλέπονται τοιαῦτα.

2.—Ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, δὲν προβλέπεται ὁργανικὴ θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς ὑπὸ τούτων κατεχομένης, χορηγεῖται, ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις, ὁ μισθὸς τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς διαβαθμίσεως αὐτῶν ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ. Μὴ ὕφισταμένης τοιαύτης διαβαθμίσεως χορηγεῖται ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ λαμβανομένου παρ' αὐτοῦ μισθοῦ καὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀμέσως κατωτέρου βαθμοῦ.

Εἰς τοὺς ὁπωσδήποτε μὴ προαγομένους, ἐλλείψει προσόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ,

Τοῦ κ. ΗΡΑΚΛΗ ΚΩΤΣΑΛΟΥ, Δικηγόρου

χορηγεῖται ἐπίδομα ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ 15 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Ἐρωτᾶται: ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ εἰς Ὁργανισμοὺς Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, ὁργανισμὸς θέσεων οὔτε διαβαθμίσις ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ, τί θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει διὰ τὴν αὐξήσιν; Θὰ δοθῇ, λέγει ὁ νόμος, ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ λαμβανομένου παρ' αὐτοῦ καὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου (κατωτέρου, λέγει ὁ νόμος, ἐσφαλμένως) βαθμοῦ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ὁργανικὴ θέσις ἢ διαβαθμίσις ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ, ποῖον τὸ κριτήριον τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ; Μήπως εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θὰ πρέπει νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τ' ἀνώτερα μισθολογικὰ κλιμάκια τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάγεται τὸ νομικὸν πρόσωπον τοῦ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, ἐφ' ὅσον ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἀποτελεῖ τὸν καταστατικὸν χάρτην ἐκάστου ἐπαγγέλματος, δημιουργεῖ κανόνα δικαίου ἀναγκαστικοῦ τύπου δημοσίας τάξεως (Ἀναστασιάδης, Ἐμπ. Δίκ. σελ. 58) καὶ καθορίζει κατὰ τρόπον γενικόν, ἀπρόσωπον, ὑποχρεωτικόν, τοὺς ὅρους εἰς τοὺς ὁποίους δέον νὰ προσαρμῶζονται αἱ ἀτομικαὶ ἐργασιακαὶ σχέσεις, (Καποδίστρια, Ἡ Συλλ. Σύμβασις Ἐργασίας, σελ. 108), ἐξομοιοῦται δὲ πρὸς οὐσιαστικὸν νόμον (Α. Π. 107/1941 Θέμ. ΝΒ' σελ. 431); Ἡ λύσις αὕτη, λίαν πρόχειρος, ἐλκυστικὴ καὶ ἐξοικονομοῦσα τὴν περίστασιν ἀπο τελεολογικῆς ἀπόψεως, δὲν προκύπτει ἐκ τῆς ἐν γένει διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου, ὅπερ οὕτω διατυπωθὲν προϋποθέτει ἀπαραιτήτως τὴν ὑπαρξιν ἡ κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας ἢ ὁργανισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου, βάσει τοῦ ὁποίου καὶ σταδιοδρομεῖ τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν αὐτοῦ.

Συνεπῶς, ἂν δὲν ὑπάρχῃ κανονισμὸς ἢ ὁργανισμὸς ἱεραρχικῆς διοικητικῆς διαβαθμίσεως, δὲν θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ν. δ. 1799/42, τοῦτο ὅμως εἶναι ἄδικον καὶ ἀνεπιεικές, προσκρούει δὲ εἰς τὸ ὅλον πνεῦμα τοῦ νόμου.

Ὅρθως λοιπὸν ἐπικρίνεται ἀπὸ νομοτεχνικῆς ἀπόψεως τὸ ν. δ. 1799/42 ἐν τῇ μνησθείσῃ διατριβῇ καὶ ἰδίᾳ ἐν σελίδι 137 τῆς «Ἐπιθεωρή-

σεως 'Εργατικού Δικαίου».

'Επίσης, λέγει ο νόμος, επίδομα επί του αρχικού μισθοῦ 15 ο/ο χορηγείται εἰς τοὺς ὁπωσδήποτε μὴ προαγομένους, ἑλλείψει προσόντων ἐν τῇ κατεχομένῃ ὑπηρεσίᾳ, ὅπερ σημαίνει, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἀναφέρεται μᾶλλον εἰς τὸ Δημόσιον ἢ εἰς 'Οργανισμοὺς Δημοσίου ἢ 'Ιδιω-

τικοῦ Δικαίου, οἱ ὅποιοι ὅμως διέπονται ὑπὸ 'Οργανισμῶν ἢ Κανονισμῶν ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας, διότι μόνον ἐν ὑπάρξει κανονισμῶν ἀπαιτοῦνται καὶ ὀρισμένα πρὸς προαγωγὴν προσόντα.

ΗΡΑΚΛΗΣ ΚΩΤΣΑΛΟΣ
Διηγνητὸς ἐν Ἀθήναις

ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΘΝ. ΣΥΝΟΜ. ΕΡΓΑΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τοῦ κ. Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ, Νομ. Συμβ. τοῦ Κράτους

'Υπουργεῖον Οἰκονομικῶν (Δ)σις Νομικῶν 'Υπηρεσιῶν). Ἀριθ. πρωτ. 8363/21029. Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Μαΐου 1943.

Πρὸς τὸ 'Υπουργεῖον Ἑργασίας

'Αποκρινόμενοι εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 3289 ἐ. ἔ. ὑμέτερον ἔγγραφον, δι' οὗ ἐρωτῶμεθα, ἐὰν οἱ Δήμοι καὶ αἱ Κοινότητες ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ὑπὲρ τῆς Ἑθνικῆς Συνομοσπονδίας εἰσφοράς τοῦ Ν. Δ. 1876/42 καὶ τῆς εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθείσης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ὁμοψήφως ἀπεδέξατο τὴν εἰσήγησίν μας ἔχουσας οὕ-

τω: 'Ὡς κατ' ἐπανάληψιν ἐγνωμάτευσεν τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἐν τῇ διατάξει τοῦ Ν. Δ. 1876/42 δὲν ἐμπίπτουν οἱ ὑπάλληλοι τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, οἱ συνδεόμενοι πρὸς αὐτοὺς διὰ μονομεροῦς πράξεως διοικήσεως, ἀλλὰ μόνον οἱ μισθωτοὶ οἱ συνδεόμενοι πρὸς τοὺς Δήμους καὶ τὰς Κοινότητας διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθότι μόνον αὐτοὶ ὑπάγονται εἰς ἐργατικὰς ἐπαγγελματικὰς ὁργανώσεις, πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ὁποίων ἐπιβάλλεται ἡ εἰσφορά καὶ οὐχὶ οἱ διοικητικοὶ ὑπάλληλοι, οἱ ὅποιοι εἶναι ξένοι πρὸς τὰς ἐργατικὰς ἐπαγγελματικὰς ὁργανώσεις.

Ὁ Εἰσηγητὴς Νομικὸς Σύμβουλος
Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΟ'ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΛΠ. ΚΑΤΑ Ν. Δ. 1799/1942

Τοῦ κ. Α. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ, Παρέδρου τοῦ Νομ. Συμβ. τοῦ Κράτους

Τὰ ζητήματα, πού προκύπτουν ἐκ τοῦ ν. δ. 1799/1942, σχετικὰ μὲ τὴν προστασίαν τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν, τραυματιῶν, ἐφέδρων πολεμιστῶν ὑπαλλήλων δημοσίων, δημοτικῶν ἢ κοινοτικῶν Ὑπηρεσιῶν, Ὁργανισμῶν δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων (Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος Α', τεύχος 27 σελ. 860) βοηθούσης καὶ τῆς ἀσαφοῦς νομοτεχνικῆς του κατασκευῆς, δὲν εἶναι ὀλίγα.

Ἐν ἐκ τῶν ζητημάτων θίγει ἡ ἐνδιαφέρουσα κατωτέρω γνωμοδότησις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀνωτέρω ὁ δικηγόρος Η. Κώτσαλος.

'Υπουργεῖον Οἰκονομικῶν. (Δ)σις Νομικῶν Ὑπηρεσιῶν). Ἀριθ. πρωτ. 12322/21519. Ἐν Ἀθήναις, Μαΐος 1943.

Πρὸς τὸ 'Υπουργεῖον Γεωργίας

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 33142 ἐ. ἔ. ὑμετέρου ἔγγραφου ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι τὸ Β' Τμήμα τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου ἀπεφάνθη ὁμοφώνως ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ ἔγγραφῳ ὑμῶν τούτῳ ἐκτιθεμένου ἐρωτήματος ὡς ἑξῆς:

Προϋποθέσεις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ Ν. Δ. 1799 τοῦ 1942 (Ε.Κ. 245) ἐπὶ δημοσίου ὑπαλλήλου εἶναι, πλὴν ἄλλων, μὴ ἐνδιαφερουσῶν τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, καὶ αἱ ἑξῆς:

α) Νὰ εἶχε κατὰ τὴν ἑναρξιν τοῦ πολέμου (28-10-1940) ὁ περὶ οὗ πρόκειται τὴν ιδιότητα τοῦ δημο-

σίου ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρετοῦ οἰουδήποτε εἶδους (τακτικοῦ, ἐκτάκτου, ἐπὶ συμβάσει κ.λ.π.), μὴ ἀρκοῦντος τοῦ ὅτι οὗτος εἶχε ποτὲ εἰς ἀπώτερον χρόνον τὴν ιδιότητα ταύτην. Τοῦτο προκύπτει σαφέστατα ἐκ τῆς φράσεως τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἀρθρου τούτου: "... τυχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάλληλοι εἰς δημοσίας θέσεις...".

β) Νὰ εἶχεν ὁ περὶ οὗ πρόκειται τὴν ιδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρετοῦ τοῦ κατέχοντος ὀρισμένην ὁργανικὴν θέσιν ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ καὶ ὀρισμένον βαθμὸν ἐν τῇ ὑπαλληλικῇ ἱεραρχίᾳ κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 1799, ἤτοι τὴν 1-7-1942 (ἀρθρον 11 Ν. Δ.), διότι οὕτω θὰ εἶναι δυνατόν νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἡ διάταξις τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ Ν. Δ. καθ' ἣν οἱ περὶ ὧν πρόκειται προάγονται "... εἰς τὸν ἀμέσως ἀνωτέρω τοῦ ὅν κέκηνται νῦν βαθμὸν πρὸς πληρώσιν κενῶν ὁργανικῶν θέσεων...".

Κατὰ τὰ εἰς τὸ ὡς ἄνω ἔγγραφον ὑμῶν ἐκτιθέμενα, οὐδενὸς τῶν προϋποθέσεων τούτων συντρέχει διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ ἐν τῷ ἔγγραφῳ τούτῳ ἀναφερομένου ὑπαλλήλου, τὸ μὲν διότι οὗτος δὲν εἶχε τὴν ιδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρετοῦ τὴν 28-10-1940, ἀφοῦ εἶχεν ἀπολυθῇ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας ἀπὸ τῆς 21-10-1938, τὸ δὲ διότι οὗτος δὲν εἶχε τὴν ιδιότητα τοῦ τακτικοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου τοῦ κατέχοντος ὁργανικὴν θέσιν καὶ ὀρισμένον βαθμὸν τὴν 1-7-42, ἀφοῦ οὗτος μέχρι τῆς 27-10-1942 εἶχε τὴν ιδιότητα τοῦ ἐκτάκτου ἐπὶ θητεία ὑπαλλήλου.

Ὁ Εἰσηγητὴς Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου
Α. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ

Η ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΝ

(Ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 84/1943 ἀποφ. Ἀρείου Πάγου, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. Β', σελ. 344)

Τοῦ κ. ΗΛΙΑ Φ. ΗΛΙΟΥ, Δικηγόρου

Ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν ἀπὸ 30 ἡδὴ ἔτων νὰ ἡμπορῇ ὁ μισθωτὸς καὶ ἐπιδιώκῃ κατὰ τὴν εὐθηνὴν καὶ ταχεῖαν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ' 304¹ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀπαιτήσεών του ἐκ μισθῶν, ἡμερομισθίων ἢ ἄλλων ἀποζημιώσεων, ὀφειλομένων ἐκ παροχῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἡ ἀξίωσις δὲν ὑπερβαίνει ἐν ὀρισμένον ὄριον, ἥδη τὰς 50.000 δραχμῶν.

Αὐτὸ τὸ ἠθέλησε καθαρὰ καὶ ἑστέρα. Εἴτε ἐδέχετο, ὅτι ὁ μισθὸς κλπ. δὲν εἶναι, εἴτε ἐδέχετο, ὅτι εἶναι περιοδικὴ παροχή. Ἄν ἐπίστευεν, ὅτι εἶναι περιοδικὴ παροχή, θέτων τὸν ν. Γ' 304¹, ἠθέλησεν ἡ ἀξίωσις ἐκ περιοδικῆς παροχῆς, ἡ συμποσούμενη ἐκαστοτε ἐντὸς τοῦ ὁρίου τῶν 50.000 δρχ. νὰ ἐπιδιώκεται κατὰ τὴν ὡς ἄνω διαδικασίαν. Δὲν τοῦ ἦτο δὲ ἀδύνατον νὰ προβλέψῃ, ὅτι δυνάμει τῆς δικονομίας μας, ἀλλὰ καὶ τῆς δικαστικῆς καὶ δικηγορικῆς πρακτικῆς τῆς ἀπὸ αἰῶνος κρατούσης, ὁ ἐναγομένος, ἐκτὸς τῶν τυχόν ἐιδικῶν ἀντιρροήσεων, τῶν στρεφόμενων περὶ τὸ μέγεθος τῆς ἀξιώσεως ἢ τὴν γενομένην ἡδὴ ἐξόφλησιν αὐτῆς, θ' ἀνιέτασσε καὶ γενικὴν ἀρνήσιν—διότι δὲν ὑπῆρξεν ἕως τώρα, ἐπὶ αἰῶνα, κατὰ τὴν δικονομίαν μας, παραδειγμα ὑπερασπίσεως ἐναγομένου μὴ περιεχούσης τὴν γενικὴν ἀρνήσιν τῆς ἀγωγῆς—ἡ δὲ γενικὴ ἀρνήσις, ἀμφισβητοῦσα τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἢ τὸ κύρος αὐτῆς θὰ ἐξήρτα τὴν ἐπιδίκασιν τοῦ αἰτήματος τῆς ἀγωγῆς ἐκ τῆς ἐρεύνης, ἂν ὑφίστατο σύμβασις περὶ περιοδικῆς παροχῆς, δηλ. σύμβασις ἀπροσδιορίστου ἀξίας. Τὸ ἤξευρε λοιπὸν αὐτὸ ὁ νομοθέτης καὶ τὸ ἠθέλησεν. Ὅμως ὑπ' ἀριθ. 84/1943 ἀποφ. Ἀρείου Πάγου (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. Β' σελ. 344), πρὸς τὴν ὁποίαν ἐντονώτατα διαφωνοῦμεν, ἀδιαφοροῦσα διὰ τὴν κοινωνικὴν ἀνάγκην, σταματᾷ πρῶτον εἰς τὴν διακρίνουσιν ὅτι χωρὶς ἄλλο οἱ μισθοὶ εἶναι περιοδικαὶ παροχαὶ (μὰ—ἂν εἶναι—τὰς περιοδικὰς αὐτὰς παροχὰς προέβλεπεν ὁ νομοθέτης τοῦ Γ' 304¹) καὶ κατόπιν, ἀδιαφοροῦσα διὰ τὴν ἀναμφίβολον τοῦ νομοθέτου θέλησιν, λέγει: Ἀμφισβητούμενης τῆς συμβάσεως, ἡ διαφορά γίνεται ἀπροσδιορίστου ἀξίας, ἐκ τούτου δὲ καθίσταται ἀρμόδιον τὸ Πρωτοδικεῖον κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν, διὰ τὴν δικάσῃ αἰτησὶν ἐμπίπτουσιν εἰς τὰ ὅρια τοῦ ν. Γ' 304¹.

Ἐν τούτοις, διὰ ν' ἀποφραχθοῦν τὰ κοινωνικά δεινὰ, ποῦ συνεπάγεται ἡ λύσις αὐτῆς, προσεφέρθησαν τρεῖς λύσεις, μία ριζοσπαστικωτάτη, δευτέρα μετριοπαθεστέρα καὶ τρίτη παρ' ἡμῶν νῦν προτεινομένη, ἄκρως διαλλακτικὴ. Ἡ μία ἀπ' αὐτὰς θὰ ἐπρεπε νὰ μαλάξῃ κάπως τὸν ψυχρὸν καὶ ἀδιάφορον διὰ τὴν κοινωνικὴν πραγματικότητα δικαστὴν τοῦ fiat justitia et pereat mundus.

Α. Ριζοσπαστικωτάτη ἡ ἀναιρεθεῖσα 619/1942 Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν⁽¹⁾ ἐπιχειρεῖ νὰ κτυπήσῃ τὸ κακὸν εἰς τὴν ρίζαν του. Δημιουργεῖ μίαν λαμπράν, ὅσον καὶ πειστικὴν, θεωρίαν, καθ' ἣν ἡ περίπτωσις τῶν μισθῶν ἐν γένει δὲν ἐμπίπτει κἀν εἰς τὴν ἐννοίαν τῆς περιοδικῆς παροχῆς. Ἡ θεωρία αὕτη,

διὰ τὸ καινοφανές τῆς καταδικάζεται χωρὶς διατυπώσεις.

Β. Ἀλλὰ προσφέρεται καὶ ἄλλη λύσις, μετριοπαθεστέρα καὶ τελείως γνώριμος εἰς τὴν νομολογίαν μας, παγίως δὲ εἰς ἄλλας περιπτώσεις ὑπὸ τοῦ Ἀκυρωτικοῦ γενομένη δεκτὴ. Αὐτοῖς αὐτονόητος, καθ' ἣν ἡ ἀρμόδιότης ἐξαριθμεῖται ἀπὸ τὸ διὰ τῆς ἀγωγῆς αἰτούμενον ποσόν, ἐὰν δ' ἡ ἀπαιτησις προϋπόθῃσιν ἔχει τὴν ὑπαρξίν ἄλλου δικαιώματος, ὑπαγομένου εἰς ἄλλην ἀρμόδιότητα, δύναται μολοντούτο ὁ ἐκ τοῦ αἰτητικοῦ τῆς ἀγωγῆς καθιστάμενος ἀρμόδιος δικαστὴς νὰ ἐρευνήσῃ παρεμπιπτόντως (examine) τὴν ὑπαρξίν τοῦ δικαιώματος ἐκείνου, χωρὶς φυσικὰ ν' ἀποφανθῇ ἐπ' αὐτοῦ μετὰ δυνάμεως δεδικασμένου (pronuntiare). Ὅπως ἀκριβῶς τι πολιτικὰ δικαστήρια παρεμπιπτόντως δύναται νὰ ἐξετάσουν τὴν νομιμότητα διοικητικῆς πράξεως, ἂν καὶ ἀρμόδιον διὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς εἶναι τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας. Τὴν ἀποψιν αὐτὴν, γνώριμ.ν εἰς τὸ Ἀκυρωτικόν μας, ὑποστηρίζει μὲ ὅλον τὸ κύρος του ὁ καθηγητὴς τῆς Πολ. Δικονομίας κ. Γ. Ράμος⁽²⁾. Εἰς τὴν ἀποψιν αὐτὴν στηρίζεται καὶ ἡ 579/1942 Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν⁽³⁾, ἡ ὁποία ἀποδεικνύει συνάμα, ὅτι ἂν τοῦτο δὲν ἐγίνετο δεκτόν, ἀντὶ τοῦ προνομίου ποῦ ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης τοῦ Γ' 304¹ νόμου ν' ἀπονεύμῃ εἰς τὸν μισθωτὸν, τοῦ παρέχεται ἐξ ἐναντίας ἡ βεβαιότης, ὅτι αὐτὸς τοῦλάχιστον θ' ἀπορριφθῇ δι' ἀναρμοδιότητα ἢ ἀγωγῇ του, ἂν μὲν εἰσαχθῇ κατὰ τὸν ν. Γ' 304¹, διότι ὁ ἐργοδότης θ' ἀμφισβητήσῃ τὸ κύρος τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἂν δ' ἀπ' εὐθείας εἰσαχθῇ ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου, διότι θὰ ἰσχυρισθῇ τοῦναντιον, ὅτι μὴ ἀμφισβητούμενον τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως, ἀναρμοδίως εἰσάγεται ἡ διαφορά κατὰ τὴν τακτικὴν καὶ ὄχι κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ' 304¹ καὶ ἔτσι ἐξαρθᾷ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διαδικασίας αὐτῆς ἀπὸ τὴν αὐθαίρετον θέλησιν τοῦ ἐργοδότη. Τὴν ἰδίαν γνώμην μὲ πειστικότητα καὶ λίαν σθεναρὰ ἐπιχειρήματα ὑποστηρίζει καὶ διατριβὴ τοῦ συναδέλφου κ. Σ. Σπεντάκη⁽⁴⁾.

Θὰ ὑπέθετε κανεὶς ὅτι, ἀτοστέρων τὴν ριζοσπαστικωτέραν πρῶτην θεωρίαν, ὁ Ἀρειος Πάγος θὰ ἀπεδέχετο τὴν δευτέραν ταύτην. Κοὶ διατὶ ὅχι; Μήπως παγίως δὲν ἐνομολόγησεν ἕως τώρα, ὅτι καλῶς ἐπιλαμβάνονται τοῦ παρεμπιπτόντος ἀναρμοδία ὡς πρὸς αὐτό, ἀλλ' ἀρμόδια ὡς πρὸς τὴν κυρίαν αἰτησὶν δικαστήρια, ἀπλῶς δὲ μόνον ἡ περὶ τοῦ παρεμπιπτόντος κρίσις τῶν δὲν δημιουργεῖ δεδικασμένον; Οὐὖν προχείρως (διότι σωρεῖα ὁμοίων ἀποφάσεων ὑπάρχει) μνημονεύομεν τὴν 114/1938 ἀπόφασίν του⁽⁵⁾, ἐρευνώσαν τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ εἰρηνοδίκης, ἀρμόδιος διὰ νὰ ἐπιδιώκῃ ἀποζημιώσιν λόγῳ βλάβης καὶ καταστροφῆς δένδρων, ἐγκύρως ἠρευνήσῃ τὸ παρεμπιπτόντως προκύψαν ζήτημα κυριότητος, χωρὶς

(2) Ἐργατ. Δίκαιον σελ. 33 ἐπ.

(3) ΕΕΔ Α' 924 Προεδρεύων δ. κ. Ι. Γεωργακόπουλος.

(4) ΕΕΔ Α' 716 ἐπ.

(5) ΕΕΝ γ' 699.

(1) ΕΕΔ Β' 16. Προεδρεύων δ. κ. Κ. Σπυρογ.

ὡς πρὸς αὐτὸ ἡ ἀπόφασίς του, ὡς ἀναρμοδίου, νὰ ἀποτελεῖ δεδικασμένον. Ἐν τούτοις, οὕτε τὴν γνώριμον αὐτὴν λύσιν δὲν ἐνεθυμήθη, προκειμένου περὶ ζητήματος ἀφορῶντος αὐτὴν τὴν ἐθνικὴν μας ὑπόστασιν καὶ τὴν κοινωνικὴν μας θεμελίωσιν.

Γ. Πρὸ τῆς ἀκομψίας αὐτῆς θὰ ἐτόλμων νὰ εἰσηγηθῶ μίαν ἀκόμη διαλλακτικώτεραν λύσιν, ὅχι διότι ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς δευτέρας ἐκ τῶν δύο ἀνωτέρω λύσεων. ἡ παραδοχὴ τῆς ὁποίας θὰ καθίστα περιττὸν τὸν πόλεμον διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς ριζοσπαστικώτερης πρώτης, ἐπίσης νομίζω, ὀρθῆς, ἀλλὰ μόνον διὰ νὰ παράσχω εὐκαιρίαν ἐγκαταλείψως τῆς ἀντικοινωνικῆς λύσεως εἰς τὴν κατέληξεν ὁ Ἄρειος Πάγος.

Ἡ κακοβουλὸς ἀσκηθεὶς δικαιοματίων πρὸς βλάβην τοῦ ἀντιδίκου δὲν θάλαπται ὑπὸ τοῦ δικαίου. *Dolus omnia corrumpit*. Καὶ ἂν ἀκόμη ἐδεχόμεθα, ὅτι τὸ παρεμπιπτον καθορίζει τὴν ἀρμοδιότητα, ὅταν προδήλως ἐκ δόλου ὁ παραβάς τὸν ἀναμφισβητήτων ἐννοίας ν. 424 ἰσχυρίζεται, ὅτι ἐγκύρως ἀπέλυσε τὸν μισθωτὸν του, διὰ νὰ τὸν καταπονήσῃ ἐν μακρᾷ καὶ δαπανηρᾷ διαδικασίᾳ, δὲν πρέπει ν' ἀποβάλλεται; Καὶ ἡ κακοβουλία του πρέπει τάχα νὰ ἐπιβραβεύεται διὰ τῆς ἐπιτυχίας τῆς παρεκκύσεως τῆς δίκης;

Εἰς μάτην ὅλαι αἱ λύσεις αὐταί. Αἱ δὲ συνέπειαί τῆς παρὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου υἱοθετηθείσης λύσεως εἶναι κατὰδηλοι.

Νόμον προστατευτικὸν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἐβάπτισεν ὁ νομοθέτης τὸν ν. 424[1941]. Διεπίστωσε δι' αὐτοῦ ὁξυτάτην ἐμφάνισιν τῆς ἀνεργίας καὶ δι' ἐκτάκτων καὶ ἐξαιρετικῶν μέσων ἠθέλησε νὰ τὴν περιορίσῃ. Τοῦλάχιστον οἱ ἔχοντες ἐργασίαν δὲν ἐπρόκειτο κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ νομοθέτου νὰ πυκνώσουν τὰς φάλαγγας τῶν ἐκ τοῦ περιορισμοῦ τῶν πηγῶν τῆς παραγωγῆς, λόγῳ τῆς κατστάσεως, δημιουργηθέντων ἀνέργων.

Διεπίστωσεν ὁ νομοθέτης, ὅτι ὁ ἀπολύμενος μισθωτός, ὁ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ποριζόμενος ἐκ τῆς πωλήσεως τῆς ἐργατικῆς του δυνάμεως, δὲν θὰ εὕρισκεν ἀμέσως, ἢ ἰσως καθόλου, ἐργασίαν. Ἀλλὰ πῶς θὰ ἐπέζη, ἂν παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τῶν ἀπολύσεων, δὲν ἀπέλυεν ὁ ἐργοδότης του; Εἰσπράττων ταχέως καὶ ὀλιγοδαπάνως τοὺς μισθοὺς του, πού λόγῳ τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως ἐξηκολούθουν νὰ τρέχουν, ἀπὸ τὸν ἐργοδότην του, κατὰ τὴν ὑφισταμένην διαδικασίαν τοῦ Γ'ΟΔ' νόμου. Κάθε ἄλλη προστασία, καὶ μάλιστα ἡ προσφυγὴ εἰς τὴν τακτικὴν τοῦ Πρωτοδικείου διαδικασίαν, δὲν εἶναι προστασία τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὸν νόμον 424, ἀλλὰ τοῦ ἐργοδότη κατὰ τοῦ νόμου 424. Ὁ μισθωτός πού κατὰ τὴν διαπίστωσιν τοῦ νομοθέτου κινδυνεύει νὰ μείνῃ ἀνεργός, ἂν ἀπολυθῇ, θὰ ἔχῃ ἀποθάνῃ ἐκ πείνης, πρὶν τοῦ ἐπιδικάσῃ μετὰ 1—2 ἔτη τὸ Πρωτοδικεῖον τὴν ἀξίωσίν του. Πάντως θὰ ἔχῃ δαπανήσῃ ἐν τῷ μεταξὺ περισσότερα ἀπὸ τὰς 50.000 δραχμὰς τοῦ ὅριου τοῦ Γ'ΟΔ' νόμου. Ὅταν εἰσπράξῃ τὴν ἀξίωσίν του, λόγῳ τῆς προΐουσης ἐκπτώσεως τῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς, θὰ δύναται ν' ἀγοράσῃ τὸ 10ο τῶν ἀγαθῶν, πού θὰ ἀπέκτα, ἂν ἐγκαίρως τὴν εἰσέπραττε. Πρὸ τῶν κινδύνων αὐτῶν, πού διὰ τὸν μισθοβίωτον ἀποτελοῦν ἀληθὴν συμφορὰν, θὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ἐργοδότη. Θὰ δεχθῇ ἕνα οἰονδήποτε καθ' ὑπαγόρευσιν συμβιβασμὸν καὶ θὰ γίνῃ ἐκεῖνο πού ἠθέλησε ν' ἀποτρέψῃ ὁ θεμελιώδης ν. 424: Θὰ γίνῃ ἀνεργός.

Δὲν ἰσχυρίζομαι, ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν δικαιοῦται νὰ σφάλῃ. Ἀνθρωποὶ τὸν ἀποτελοῦν καὶ δὲν διεξεδίχσαν ποτὲ τὸ ἀλάθητον. Ἐκεῖνο πού με ἐπλήρωσεν ἀπογοητεύσεως, εἶναι τὸ γνωστὸν ὅτι Εἰρηνοδίκαι καὶ Προέδροι, τέως δεχόμενοι τὴν διαδι-

κασίαν τοῦ ν. Γ'ΟΔ', ἀφ' ἧς ἡ ἀνωτέρω ὑπόθεσις εἰσήχθη εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, ἀνέστειλαν τὴν ἐκδοσὴν ἀποφάσεων, μόλις δ' ἐδημοσιεύθη ἡ σχολιαζομένη ἀπόφασις, ἐτοιμάζονται ν' ἀπορρίψουν ἀθρόως τὰς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Γ'ΟΔ' ἀγωγάς. Ἡ τακτικὴ αὐτὴ ὁμως τῶν δικαστῶν τῆς οὐσίας εἶναι βλαπτικώτατη διὰ τὴν κοινωνίαν, χωρὶς νὰ ἔχῃ ὑπὲρ ἐαυτῆς τὸ ἐλαφρυντικὸν πού ὁ Ἄρειος Πάγος ἔχει, ὅτι δηλ. οὕτω φρονοῦν περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου. Τούναντίον, ἐπανειλημμένως τ' ἀντιθετὰ ἀποφηνάμενοι, ἀπέδειξαν, ὅτι ἡ γνώμη των, ὡς νομικῶν, διίσταται πρὸς τὴν τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ὁφείλαν λοιπὸν καὶ ὀφείλον, καὶ θερμὰ τοὺς ἀπευθύνεται πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην ὑπόδειξις, νὰ ἐξακολουθήσουν κρίνοντες κατὰ τὴν νομικὴν των πεποίθησιν, διότι μόνον οὕτω πράττοντες εἶναι δυνατόν νὰ παράσχουν εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπανελεθῇ ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἂν ὅντως πεισθῇ, ὅτι ἐσφαλε, ἐνῶ διὰ τῆς τακτικῆς των ἀποστεροῦν τὸ Ἀνώτατόν μας Δικαστήριον τοῦ στοιχειώδους δικαιοῦματος, ὅπερ εὐρύτατα μέχρι σήμερον εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἡσχισε, τοῦ νὰ μεταβάλῃ νομολογίαν. Οὐδεμία διάταξις ὑποχρεώνει τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας νὰ κρίνουν περὶ τοῦ νομικοῦ μέρους τῶν ὑποθέσεων, ὡς συνέβη νὰ κρίνῃ ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπὶ παρομοίας ὑποθέσεως, δὲν εἶναι δὲ σπάνια αἱ περιπτώσεις καθ' ἃς τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, ἐπιμύονως λύοντα ζήτημα τι κατ' ἀντίθετον πρὸς τὸν Ἄρειον Πάγον τρόπον, τοῦ ἔδωσαν ἀφορμὴν νὰ σκεφθῇ ἐκ νέου καὶ νὰ ἐπανελεθῇ ἐπὶ τῆς γνώμης του. Ὅχι μόνον δὲ οὐδεμία διάταξις δὲν τοὺς ὑποχρεώνει νὰ σκεφθοῦν ἐπὶ τίνος νομικοῦ ζητήματος, ὡς ἐσκέφθη ὁ Ἄρειος Πάγος, ἀλλὰ τούναντίον ρητὴ διάταξις τοὺς ἐπιβάλλει νὰ κρίνουν κατὰ τὴν ἰδίαν ἐαυτῶν καὶ ὄχι κατὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου πεποίθησιν. Ἄς μὴ τοὺς καθιστᾷ δὲ διστακτικούς ἢ σκέψις ὅτι οὕτω πράττοντες ἀποτρέπουν τὴν ταλαιπωρίαν τῶν εἰς αὐτοὺς προσφευγόντων, τὴν μέλλουσιν νὰ ἐπέλθῃ ἐκ τῆς ἀναιρέσεως τῆς ἀποφάσεως των ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, διότι πάντοτε μένει ἡ ἐλπίς, ὅτι θὰ ἐπανελεθῇ οὗτος ἐπὶ τῶν ἀντιλήψεων πού περιέχει ἡ σχολιαζομένη ἀπόφασις καὶ θὰ τὰς μεταβάλῃ (*).

ΗΛΙΑΣ Φ. ΗΛΙΟΥ
Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

(*) Σημ. Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. Εἰς ὅσα σημειωνοῦνται ἀνωτέρω ὑπὸ τοῦ συνεργάτου μας κ. Η. Ἡλίου δὲν εἶναι ἀσκοπον νὰ προστεθοῦν καὶ τὰ ἑξῆς: Ὁ Ἄρειος Πάγος μετὰ τὴν σχολιαζομένην ἀπόφασιν του φαίνεται δεχόμενος ὅτι βάσις καὶ προϋπόθεσις τῆς ὀφειλομένης ἀποκρίσεως τοῦ μισθωτοῦ εἶναι τὸ ἀκυρὸν καὶ παράνομον τῆς ἀπολύσεως του.

Ἐν τούτοις μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 7[1937] ἀπόφασιν του (Ε. Ε. Ν', δ' σελ. 329) ὁ Ἄρειος Πάγος, προκειμένου νὰ κρίνῃ περὶ τῶν παραγραφῶν ἀποζημιώσεως μισθωτοῦ, πού ἀπελύθη ἀδικαιολογητῶς, πρὸ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου συμβάσεως ἐργασίας, ἔχει ἀποφανθῇ τὰ ἑξῆς: Δὲν παύει (ἡ ἀγωγή) νὰ ἔχῃ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐκ τοῦ συναλλαγματος τῆς μισθώσεως τοιαύτης καὶ ἱστορικῆς καὶ νομικῆς βάσιν τὴν ἐννομον ταύτην σχέσιν, οὐδὲ ἀντικείμενον ἔχει ἀπαίτησιν, ἧς ἡ παραγωγικὴ αἰτία εἶναι ἄλλη ἐκτός αὐτῆς, ἐφ' ὅσον εἰς αὐτὸ τὸ γεγονός τῆς ἀπομακρύνσεώς του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀδικαιολογητῶς, δὲν θεμελιούται ἀξίωσις, ἥτις νὰ μὴ εἶναι ἀμέσως συνέπεια τῆς συμβάσεως, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο τὸ δυνατόν αὐτῆς παρσχετέον καὶ ὀφειλόμενον.

Ἐπομένως, ἀφοῦ δὲν ἀμφισβητεῖται ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἐκ τῆς ὁποίας πηγάζει ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὸ ν. δ. 424[1941], καὶ ἀφοῦ κατὰ τὴν ἐν λόγω 7[1937] ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰς τὸ γεγονός τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ μισθωτοῦ δὲν θεμελιούται ἀξίωσις, δὲν βλέπομεν τὸν λόγον διατῆ ἥδη ὁ Ἄρειος Πάγος ἀποφαίνεται ὅτι βάσις καὶ προϋπόθεσις τοῦ δικαιοῦματος τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἀκέρως κατὰ τὸ ν. δ. 424[1941] ἀπολυμένου μισθωτοῦ εἶναι τὸ ἀκυρὸν καὶ παράνομον τῆς ἀπολύσεως του.

Ὅπως δὲ καὶ τὸ ζήτημα ἔχει ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν δικονομικὴν προστασίαν τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἐκεῖ πού κατέληξαν τὰ πράγματα μόνον ἡ ταχυτάτη νομοθετικὴ ρύθμισις ἐπιβάλλεται.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΔΕΙΑ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

Υποχρεωτική σειρά ἀπολύσεως μισθωτῶν καὶ συνέπειαι ἐν περιπτώσει παραβάσεως

Κανὼν ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941, ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων, ἔνεκα ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως ἐργασιῶν, ἢ ἀπόλυσις τελευταίων τῶν ἐφεδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, πρὸ αὐτῶν τῶν ἐφεδρῶν τοῦ τελευταίου πολέμου καὶ πρὸ τούτων τῶν ἔχοντων οἰκογεν. ὑποχρεώσεις μισθωτῶν.—Συνέπειαι τῆς παραβάσεως τῆς σειρᾶς ἢ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως.—Δεδικασμένον.

Παραίτησις ἀπὸ τῆς προστασίας τοῦ ν. δ. 424 ἀνίσχυρος.—Ἀποζημίωσις νόμου 2112 καὶ ὑποχρέωσις ἐπιστροφῆς.

Ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, πὺν παρατίθεται κατωτέρω, χειρίζεται ἐν ἀπὸ τὰ πλέον ἐνδιαφέροντα ζητήματα τοῦ ν. δ. 424/1941 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας>.

Τὸ πρῶτον εἶναι, ἂν ὁσάκις ἐπιχειρήσις ἢ ἐκμετάλλευσις περιέρχεται εἰς πραγματικὴν ἀδυναμίαν συνεχίσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς (ἀρθρ. 9 ν. δ. 424/1941) καὶ ἐκ τοῦ λόγου αὐτοῦ ἐπιτυχάνει ἀδειαν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ τῆς, ὁφείλει ν' ἀκολουθῇ κατὰ τὴν σειράν ἀπολύσεως ὠρισμένους περιορισμούς, δηλαδὴ ν' ἀπολύωνται τελευταῖως οἱ ἐφεδροὶ παλαιοὶ πολεμισταί, προτελευταῖοι οἱ ἐφεδροὶ τοῦ τελευταίου πολέμου καὶ πρὸ αὐτῶν οἱ ἔχοντες οἰκογενειακὰς ὑποχρεώσεις.

Καθ' ὅσον γνωρίζομεν, εἶναι ἡ πρώτη δικαστικὴ ἀπόφασις, πὺν ἀσχολεῖται μὲ τὸ ἐξόχως ἐνδιαφέρον αὐτὸ νομικὸν θέμα, ἐξ αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς λύσεως τοῦ ὁποίου ἀπορρέουν μεγάλῃς ἐκτάσεως συνέπειαι.

Ἐσημείωσαμεν ἀνωτέρω (Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 40, σελ. 273), ὅτι κατὰ τὴν ὁρθὴν γνώμην τῆς ἐπιστήμης καὶ νομολογίας (βλέπε οὐτό-θι παραπομπάς) εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ ν. δ. 424/1941, προκειμένου περὶ ἀπολύσεως προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων διὰ πραγματικὴν ἀδυναμίαν συνεχίσεως τῶν ἐργασιῶν τῶν, ὑπάγονται καὶ οἱ ἐφεδροὶ παλαιοὶ πολεμισταί, οἱ ἐφεδροὶ τοῦ τελευταίου πολέμου, οἱ δι' εἰδικῶν ἐν γένει διατάξεων προστατευόμενοι μισθωτοί.

Ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις δὲν ἀπομακρύνεται τῆς ἀρχῆς αὐτῆς, ἐρμηνεύουσα ὁμως τὴν διάταξιν τῆς παραγρ. 6 τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ ν. δ. 424/1941, πὺν ὀρίζει τὴν ὑποχρέωσιν ἐπαναπροσλήψεως τῶν κατόπιν ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας ἀπολυθέντων, ἐν περιπτώσει ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν, κατὰ τὴν αὐτοῦ σειράν, διακρίνει τὴν προστασίαν τῶν εἰς τὴν διάταξιν αὐτὴν προσώπων, κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον, καὶ ὁσάκις ἀπολύεται μέρος τοῦ προσωπικοῦ.

Περαιτέρω ἐξ ἴσου ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ ἄποψις τῆς αὐτῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ὅτι εἶναι ἀνίσχυρος κάθε παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 προστασίας.

Ἐπομένως, καὶ ἂν ὁ μισθωτὸς ἔλαβε τὴν ἐκ τοῦ νόμου 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας

τῆς συμβάσεως ἐργασίας» ἀποζημίωσιν—κατὰ τὴν ἀποψιν πάντοτε τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως—δὲν ἴμπορεῖ νὰ συναχθῇ παραίτησις ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 προστασίας.

Ἡ ἄποψις αὕτη εἶναι, κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον νομολογηθέντα (βλέπε περὶ τοῦ ὅλου ζητήματος Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 41, σελ. 304), νέα καὶ τὸ πρῶτον ἤδη ἀντιμετωπίζεται, κατὰ διάφορον τρόπον, ὑπὸ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2114/1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Δ. Πάντελος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Παπαπαῦλος, Ι. Χριστόπουλος

Ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἰσχυρίζεται, ὅτι, τῇ αἰτήσῃ τῆς ἐναγομένης, ἐκδοθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 1839/24/1/1942 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας καὶ ἐπιτραπέισης διὰ ταύτης, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ ν. δ. 424/41, τῆς ἀπολύσεως ὁλοκλήρου τοῦ προσωπικοῦ τῆς, δι' ἀδυναμίαν πρὸς συνέχισιν τῶν ἐργασιῶν τῆς, αὕτη δὲν ἀπέλυσε ὁλοκλήρως τὸ οὐτινος τῇ ἐπετράπη ἢ ἀπόλυσις προσωπικόν τῆς, τὸ ἀποτελούμενον ἐκ 45 περίπου ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, ἀλλ' ἀπέλυσε τὴν 1 Φεβρουαρίου 1942 μόνον 6 ἐξ αὐτῶν, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ τοῦτον, ὄντα ἐφεδρὸν παλαιὸν πολεμιστὴν καὶ προσληφθέντα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης ἀπὸ τῆς 10ης Ὀκτωβρίου 1937, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 50/24/9/37 ἀποφάσεως Κεντρικοῦ Συμβουλίου Προνοίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν Ὑπουργείου Ἑργασίας, εἰς θέσιν κλητῆρος, μὲ τὰς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀποδοχὰς του, ἄλλως ὅτι τὴν 1 Μαρτίου 1942 ἐκ τῶν 6 τούτων ἀπολυθέντων ἐπαναπροσέλαβε δύο κλητῆρας, ἐκτελοῦντας ὑπηρεσίαν εἰσπράκτορος, μὴ τυγχάνοντας παλαιούς πολεμιστάς, δὲ ἐπαναπροσέλαβε δὲ τοῦτον, παρὰ τὴν πρὸς τοῦτο γενομένην ὁχλήσιν του πρὸς τὴν ἐναγομένην. Βάσει τῶν περιστατικῶν τούτων καὶ ἰσχυριζόμενος ὅτι τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως μέρους τοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεως τινος δι' ἀδυναμίαν συνεχίσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς, ἀπολυομένων τελευταίων, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἐδ. 6 τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ ν. δ. 424/41, εἶναι ἀκυρὸς ἢ ὡς ἄνω ἀπόλυσις του, ἄλλως ὅτι, προτιμωμένων, κατὰ τὴν ἰδίαν διά-

ταξιν των παλαιων πολεμιστων, κατὰ την ἐπαναπρόσληψιν τοῦ προσωπικοῦ, εἰς περίπτωσιν ἐπαναλήψεως των εργασιων τῆς ἐπιχειρήσεως, ὑφίσταται ὑποχρέωσις τῆς ἐναγομένης πρὸς ἐπαναπρόσληψιν του, αἰτεῖται ἀφ' ἐνός μὲν ν' ἀναγνωρισθῇ μὴ λυθείσα καὶ συνεχιζομένη ἢ σύμβασις ἐργασίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη νὰ τῷ καταβάλῃ τοὺς ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του, 1 Φεβρουαρίου 1942 καὶ μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου 1942, μισθοῦς του ἐκ δραχ. 80.000 μηνιαίως καὶ ἐν ὅλῳ 960.000.

Διὰ των διατάξεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. δ. 424, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. δ. 1085[1942], ὀρίζεται, ὅτι μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς διὰ τούτου ἰδρυομένης Ἐπιτροπῆς, γνωμοδοτούσης ἐντὸς τῆς ὀριζομένης προθεσμίας, εἰς περίπτωσιν δὲ ἀπράκτου παρελεύσεως ταύτης καὶ ἀνεῦ γνώμης τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας νὰ ἐπιτρέπεται εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἀπόλυσις ὁλοκληρου ἢ μέρους τοῦ ἐργατοῦπαλληλικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ἐφ' ὅσον διαπιστῶνται, ὅτι αὐτὰ εὐρίσκονται εἰς πραγματικὴν ἀδυναμίαν πρὸς ἐξακολούθησιν των εργασιων των, κατὰ δὲ τὴν παράγραφον 8 τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου «ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, εἰς ἃς ἐχορηγήθη, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἀδεια ἀπολύσεως ὁλοκληρου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ὑποχρεοῦνται, ἐν περιπτώσει ἐπαναλήψεως των εργασιων των, νὰ προσλάβωσιν ἅπαν τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των ἐργατοῦπαλληλικὸν προσωπικὸν ἐκ των ἀπολυθέντων μισθωτῶν, προτιμωμένων κατὰ σειρὰν των ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, των ἐφέδρων τοῦ τελευταίου πολέμου καὶ των ἐχόντων οἰκογενειακὰς ὑποχρεώσεις».

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως, δι' ἧς, καθὼς καὶ διὰ τοῦ συνόλου των διατάξεων τοῦ ἄνω ν. δ. 424 σκοπεῖται ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας προστασία των εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὑπηρετουτων μισθωτῶν, ἡ ἰδιαιτέρα δὲ καὶ μεῖζον προστασία των αὐτόθι ὀριζομένων κατηγοριῶν αὐτῶν, εἶναι, ὅτι διὰ ταύτης, ἐχούσης ἔννοιαν εὐρυτέραν τοῦ γράμματος αὐτῆς, τίθεται ὁ κανὼν, συμπῶνως πρὸς τὸν ὅποιον, εἰς ἣν περιπίπτωσιν δι' ἀδυναμίαν ὁλικῆς συνεχίσεως των εργασιων τῆς ἐπιχειρήσεως περιέρχεται εἰς ἀνεργίαν μέρος τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, ἐπιβάλλεται καὶ θεσπίζεται κατὰ νόμον, ἕνεκα λόγου συντρέχοντος ἐν τῷ προσώπῳ μισθωτῶν τινων, ὅπως οὗτοι καταστῶσιν ἀνεργοὶ τελευταῖοι, παρεχομένης οὕτω αὐτοῖς μεζζονος προστασίας κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ καθισταμένων ἀνέργων τελευταίων μὲν των ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, πρὸ τούτων των ἐφέδρων τοῦ τελευταίου πολέμου καὶ πρὸ τούτων των ἐχόντων οἰκογενειακὰς ὑποχρεώσεις μισθωτῶν τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, ἥτοι ἡ διὰ των λέξεων τοῦ νόμου ὀρισθείσα σειρά προτιμώσεως των μισθωτῶν τούτων, κατὰ τὴν συνθησετέραν περίπτωσιν τῆς ἐπαναπροσλήψεως μέρους τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, νοεῖται κατὰ νόμον ἐφαρμοζομένη ἀντιστρόφως καὶ κατὰ τὴν ἀπόλυσιν μέρους τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, ἐπὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἐπετράπη ἢ ἀπόλυσις μέρους τοῦ προσωπικοῦ, ἐφ' ἧς δὲν ἐξεφράσθη κατὰ τοῦτο ρητῶς ὁ νόμος, διότι διὰ τούτου καθορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ των κατὰ εἰδικωτέρας κατηγορίας, ἕνεκα ἀδυναμίας συνεχίσεως των

ἐργασιων τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀπολυτέων μισθωτῶν, δύναται νὰ ὀρισθῇ ἄλλως διὰ τῆς περὶ τὴν ἀπολύσεως μέρους τοῦ προσωπικοῦ ὑπουργικῆς ἀδείας, καθὼς ἐπίσης νοεῖται ἐφαρμοζομένη καὶ ἐπὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν, παρὰ τὴν ἐπιτραπείαν ἀπόλυσιν ὁλοκληρου τοῦ προσωπικοῦ, ἀπελύθη μέρος αὐτοῦ, διατηρουμένου τοῦ ὑπολοίπου, των ὑπηρεσούντων των ὁρίων καὶ παρίσταται οὕτω ἡ ἐπιχειρήσις ἔχουσα ἀνάγκην, καὶ ἐφ' ἧς περιπτώσεως, ὅλως ἀσυνήθους, δὲν ἐξεφράσθη ρητῶς ὁ νόμος.

Ἐκ τῆς τοιαύτης ἔννοιας τῆς εἰρημένης διατάξεως ἔπεται, ὅτι εἰς περίπτωσιν ἀπολύσεως ὑπὸ ἐπιχειρήσεως τινος ἢ ἐκμεταλλεύσεως μέρους τοῦ προσωπικοῦ τῆς δι' ἀδυναμίαν συνεχίσεως των εργασιων τῆς, δύναται ὑπουργικῆς ἀδείας, ἀδιαφόρως ἂν δι' ὁλοκληρον ἢ μέρος τούτου ἐχορηγήθῃ αὐτῇ, ὑποχρεοῦται ἡ ἐπιχειρήσις, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἄνω εἰρημένης διατάξεως, ὅπως ἀπολύσῃ τελευταίους τοὺς παλαιούς πολεμιστάς, ἀπαγορευομένης οὕτω, ὡς ἀντικειμένης εἰς τὴν ὡς ἄνω ἔννοιαν τοῦ νόμου, τῆς πρὸ παντός ἄλλου μισθωτοῦ ἀπολύσεως των, πᾶσα δὲ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀπόλυσις, ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις ταύτας, γενομένη κατὰ παράβασιν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως, εἶναι, κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτῆς, καὶ συμπῶνως πρὸς τὸν ἐν τῷ νόμῳ 5 Κ (1.14) κανόνα ἄκυρος (Windch. I § 70, Διεύθυν. 1941). Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424[1941] § 13 καὶ 15).

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἔπεται, ὅτι εἶναι νόμιμος ἡ ἀγωγή ὡς πρὸς τὴν κυρίαν βᾶσιν αὐτῆς καὶ νομίμως αἰτεῖται ὁ ἐνάγων, ὅπως, κηρυσσομένης ὡς οὐδέποτε λυθείσης τῆς μεταξὺ τούτου καὶ τῆς ἐναγομένης συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀκύρου τῆς ἀπολύσεώς του, ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῷ τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ των ἀπὸ ταύτης καὶ ἐφεξῆς μισθῶν του, ὡς ἐπίσης εἶναι νόμιμος καὶ ὡς πρὸς τὴν δευτέραν καὶ ἐπικουρικὴν βᾶσιν αὐτῆς, βᾶσει τῆς ὁποίας αἰτεῖται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔκτοτε ὑφισταμένη ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἥτοι συνεπτγμένως, πλην ἀρκούντως ὀρισμένως, αἰτεῖται νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη εἰς κατάρτισιν συμβάσεως ἐπαναπροσλήψεως αὐτοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς, διὰ τὸ ἀπὸ 1 Μαρτίου 1942 καὶ ἐφεξῆς χρονικὸν διάστημα, ἀφ' ἧς ἐγένετο ἡ πρὸς ταύτην ὄχλησις αὐτοῦ, ὑποχρεομένης ἐπίσης ταύτης εἰς τὴν καταβολὴν των μισθῶν του.

Τῆς ἐξουσίας πρὸς ἀπόφασιν περὶ τῆς ὑπάρξεως ἀδυναμίας δι' ἐξακολούθησιν των εργασιων ἐπιχειρήσεως τινος ἀπονεμηθείσης, κατὰ νόμον, καὶ ἀνηκούσης εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας, ἀποφασίζοντα κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς ἄνω διατάξεως ὀριζομένην διαδικασίαν, καὶ ὑπὸ τὰς αὐτόθι καθοριζομένας προϋποθέσεις, ἔπεται ὅτι στεροῦνται ἐννόμου ἀξίας, ὡς ἐκφεύγοντες τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου, οἱ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐνάγοντος ὅτι δὲν ὑφίσταται πράγματι ἀδυναμία συνεχίσεως των εργασιων τῆς ἐναγομένης.

Ὡς δεικνύται ἐκ τῆς ἀπὸ 17 Φεβρουαρίου 1942 ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικοῦ Ἀθηνῶν προτέρας ἀγωγῆς τοῦ ἐνάγοντος, δι' ἧς ἠτήσατο οὗτος τὴν παρὰ τῆς ἐναγομένης καταβολὴν τοῦ ἐκ δραχμῶν 3300 διὰ τὸ ἀπὸ 9—28 Φεβρουαρίου 1942 διάστημα μισθοῦ του καὶ τῆς ἐπὶ τούτου ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 169[42] ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικοῦ, ἡ ἀγωγή αὕτη ἐστηρίζετο ἐπὶ τῆς μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος καὶ τῆς ἐναγομένης συμ-

βάσεως εργασίας και της ακυρότητας της απόλυσεως του ενάγοντος, ως γενομένης κατά παράβασιν των διατάξεων του Ν. Δ. 424, ήτοι κατά παράβασιν της διά των διατάξεων αυτού θεσπιζομένης κατ' αρχήν απαγορεύσεως της απόλυσεως των εις τὰς επιχειρήσεις ή έκμεταλλεύσεις απασχολουμένων μισθωτών και της ούτω καθιερουμένης μονιμότητος αυτού, άπερρίφθη δέ διά της απόφάσεως ταύτης ή άγωγή εκείνη, επί τῷ βασίμῳ άποδειχθέντι Ισχυρισμῷ της έναγομένης ότι κατοπιν της ως άνω ύπουργικής άδειας έγένετο, και νόμιμος συνεπώς ήτο ή απόλυσις του, χωρίς νά καταστῶσιν άντικειμενον έρεύνης έν τή δική εκείνη οί ήδη στηρίζοντες την άκυρότητα της απόλυσεως του ως άνω Ισχυρισμοί του. Κατά συνέπειαν, έκτός του ότι τὸ δικάσαν Είρηνοδικεῖον θά ήτο καθ' ύλην άναρμόδιον ν' άποφασίσῃ επί του παρεμπιπτόντως ύπ' αυτού κριθέντος ζητήματος της νομιμότητος της απόλυσεως του ενάγοντος, έν τούτο εισηγέτο ένώπιόν του ως κύριον άντικείμενον δίκης (Α.Π. 114]36, Θέμ. ΜΖ' 568), έν προκειμένῳ δέν ύφίσταται ούτε ταυτότης των παραγωγικῶν της άξιώσεως του ενάγοντος πραγματικῶν γεγονότων, άφοῦ ή επίδικος άξιώσις στηρίζεται επί της μετά την άνω ύπουργικήν άπόφασιν διατηρήσεως ύπό της έναγομένης μέρους του προσωπικοῦ της, άλλως της έπαναπροσλήψεως τινῶν έκ των άπολυθέντων και της κατά την έπαναπρόσληψιν μη προτιμήσεως του, ως παλαιού πολέμιστου κλπ., ήτοι στηρίζεται επί διαφόρου ή ή προτέρα άγωγή Ιστορικής και νομικής βάσεως, ούτε δέ ταυτότης άντικειμένου ύφίσταται έν ὅλῳ, ήτοι δέν ύφίσταται ή κατά

τὸ άρθρον 274 Π.Δ. ταυτότης διαφορᾶς. Εἶναι ὅθεν άβάσιμος και άπορριπτέα ή περί δεδικασμένου ένστασις της έναγομένης, βάσιμος ὁμῶς έν μέρος, άλλά μόνον διά τὸν άπό 9—28 Φεβρουαρίου 1942 άξιούμενον διά της προτέρας, άπορριφθείσης, άγωγής μισθὸν του ενάγοντος, δι' ὃν και μόνον, ύφισταμένης ταυτότητος διαφορᾶς και άρμοδίως έπιληφθέντος του δικάσαντος Είρηνοδικείου, συντρέχουσιν οί ὅροι του δεδικασμένου.

Οί διά των διατάξεων του Ν.Δ. 424 θεσπισθέντες περιορισμοί περί την καταγγελίαν της σύμβάσεως εργασίας και ή κατά παράβασιν των διατάξεων τούτων άκυρότης έτέθησαν έκ λόγων γενικότερου κοινωνικοῦ συμφέροντος, ήτοι διά την κατά της άνεργίας και των έξ αυτής έπακολούθων προστασίαν των εις τὰς επιχειρήσεις ή έκμεταλλεύσεις απασχολουμένων μισθωτών, έντεῦθεν έπεται, ότι πάσα παραίτησις του μισθωτοῦ άπό της έκ των διατάξεων τούτων προστασίας εἶναι έν τή έννοία τούτων άνίσχυρος. Ὁ Ισχυρισμός ὅθεν της έναγομένης ότι ὁ ενάγων, λαβὼν την νόμιμον ένεκα της καταγγελίας της μετά τούτου συμβάσεως εργασίας άποζημίωσίν του και πλέον ταύτης, ύέγραψε την προσαγομένην έξοφλητικὴν άπόδειξιν, δι' ής και παρητήθη πάσης σχετικής άξιώσεως του, εἶναι νόμῳ άβάσιμος και δέν έπηρεάζει τὸ έκ της τυχόν άκυρότητος της απόλυσεως του δικάιωμα αυτού πρὸς απόδληψιν των μισθῶν του, του έν τή έξοφλητικῇ άποδείξει άναφερομένου ως ληφθέντος ποσοῦ ὀφειλομένου, έν τιαούτη περιπτώσει, ύπό του ενάγοντος ως άνευ νομίμου αἰτίας κατεχομένου ύπ' αὐτοῦ.

ΠΑΡΟΧΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΚΑΙ ΚΥΡΟΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Θεώρησις της συμβάσεως άπό άπόψεως έφαρμογής ν. δ. 424/1941 και νόμου 2112

Μή άντίθετος εις διάταξιν νόμου ή παροχή ύπηρεσιῶν ύπό δημοσίου υπαλλήλου, εις έκτέλεσιν Ιδιωτικῆς συμβάσεως εργασίας, εὐδὲ άκυρότης αὐτῆς.—'Απεκλεισμός ὅμως της έκ του ν. δ. 424/1941 και του νόμου 2112 προστασίας.

Ἀσφαλῶς ή σύμβασις εργασίας, πού συνάπτει δημόσιος υπάλληλος μετά έργοδότην πρὸς παροχὴν ύπηρεσιῶν Ιδιωτικῆς φύσεως, εἶναι ως σύμβασις εργασίας Ισχυρά και έγκυρος, άνεξαρτήτως άν κατά του δημοσίου υπαλλήλου ύπό των σχετικῶν περί καταστασεως του νόμων επιβάλλονται πειθαρχικαί ποιναί. (Οὕτω και ξένη νομολογία, 'Επιθ. 'Εργατ. Δ. ι. κ. τόμος α', τεῦχος 11, σελ. 328, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 16288/1942, 'Επιθ. 'Εργατ. Δ. ι. κ. τόμος β', τεῦχος 35, σελ. 114).

Εἶναι ὁμως ἄλλο τὸ ζήτημα, άν προκειμένου νά έφυσρυσθῇ τὸ ν. δ. 424/1941 «περί λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως της άνεργίας» ή ὁ νόμος 2112 «περί ύποχρεωτικῆς καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας» ή σύμβασις εργασίας του δημοσίου υπαλλήλου πρὸς Ιδιώτην δέν ήμπορεῖ νά ύπαχθῇ εις την προστασίαν των άνωτέρω εργατικῶν νόμων, ως ὁρθῶς, έν ὅψει του γράμματος και του πνεύματος των έν λόγω νομικῶν διατάξεων, άποφαίνεται ή ένδιαφέρουσα παρατιθεμένη κατωτέρω πρωτοδικειακή άπόφασις.

Τὸ ν. δ. 424/1941 ὁμιλεῖ περί μισθωτῶν, πού ύπηρετοῦν εις επιχειρήσεις και έκμεταλλεύσεις.

Ὑπό την έννοιαν δέ του μισθωτοῦ (παροχή εις έργο-

δότην έξηρητημένης εργασίας σωματικῆς ή πνευματικῆς άντι άμοιβῆς (περβλ. άρθρ. 1 άναγκ. νόμου 16]20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν εργασίας») μισθωτὸς λογίζεται και έν τή έκτέλεσει της μετά έργοδότην συμβάσεως εργασίας ὁ δημόσιος υπάλληλος, χωρίς ὅμως έξ αὐτοῦ νά συνάγεται ότι, λόγω της τιαούτης Ιδιότητος του και μόνης, δύναται νά συναχθῇ, ότι ύάγεται εις την προστασίαν του ν. δ. 424/1941 μετὸς σαφεῖς κατά της καταπολεμήσεως της άνεργίας σκοπούς.

Ἀποφασιστικὸν έπιχείρημα ὑπὲρ της ὁρθότητος της έκδοχῆς εἶναι, ότι και αὐταί άκόμη οί μισθωτοί, πού άπελύθησαν κατά τὸ άπό 1ης Ἰουλίου 1941 και μέχρι της δημοσιεύσεως του ν. δ. 424/1941 (28 Αὐγούστου 1941) χρονικὸν διάστημα και έτερον, δύναται νόμων, επιδόματος άνεργίας, δέν ύπάγονται εις την άκυρότητα των καταγγελιῶν της συμβάσεως εργασίας (άρθρ. 13 § 2, έδ. στ' ν. δ. 424/1941).

Περαιτέρω ὁ νόμος 2112 δέν εφαρμόζεται, διότι ως στοιχείον έφαρμογῆς του άπαιτεῖ νά εἶναι τις «Ιδιωτικὸς κατά κύριον έπάγγελμα υπάλληλος»,

ιδιότης πού δὲν συμπίπτει μὲ τὴν ιδιότητα τοῦ δημοσίου υπαλλήλου.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2471/1943
Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Κουνουγέρης
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Φ. Πλυτᾶς, Κ. Μπακόλας

Διὰ τῆς ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι, δημοσίος ὢν υπάλληλος, προήλθεν εἰς τὴν μετὰ τῆς πρώτης τῶν ἐναγομένων ἐτερορρυθμίου ἐταιρίας συναφιν ιδιωτικῆς συμβάσεως ἐργασίας, δυνάμει τῆς ὁποίας προσελήφθη τὴν 24 Ἰουνίου 1942 ὡς υπάλληλος αὐτῆς δι' ἀόριστον χρόνον, προσφέροντας τὰς ὑπηρεσίας του ὡς λογιστῆς ἐπὶ πεντάμηνον καθ' ἑκάστην καὶ δὴ ἀπὸ τῆς 3ης μέχρι τῆς 8ης μ. μ. ὥρας, ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ, ἀρχικῶς μὲν συμφωνηθέντος εἰς δραχμὰς ἐν ὅλῳ 29.000, μεταγενεστέρως δὲ διαδοχικῶς αὐξηθέντος δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 28322/42 καὶ 39985/42 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατὰ τὰ ἐν αὐταῖς καθοριζόμενα, καὶ οἷοι προσέφερος τὰς τοιαύτας ὑπηρεσίας του εἰς τὴν ἐναγομένην μέχρι τῆς 14 Ἰανουαρίου 1943, ὅποτε καὶ ἀπελύθη ὑπὸ ταύτης, ζητεῖ δὲ νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη νὰ τῷ καταβάλλῃ 1) τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ποσὸν δι' ὀφειλόμενον ὑπόλοιπον δεδουλευμένων μισθῶν του 2) τοὺς μισθοὺς του ἀπὸ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀπολύσεώς του καὶ ἐφεξῆς, δεδομένου ὅτι ἡ καταγγελία τῆς υπαλληλικῆς συμβάσεως, γενομένη κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424, εἶναι ἄκυρος καὶ 3) ἐπικουρικῶς τὴν ἐκ τῶν νόμων 2112 καὶ 4558 ἀποζημιώσιν του διὰ τὴν ἀπροιδοποίητον καταγγελίαν τῆς υπαλληλικῆς συμβάσεως. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ νόμῳ βάσιν, εἶναι ὡς πρὸς τὸ πρῶτον αἴτημα αὐτῆς, ὡς τοιαύτη, ἀπορρέουσα ἐκ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν καὶ διώκουσα τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ μισθωτοῦ πρὸς καταβολὴν τοῦ συμφωνημένου μισθοῦ. Τὸ γεγονός ὅτι ὁ ἐνάγων εἶναι κατὰ κύριον ἐπάγγελμα δημοσίος υπάλληλος, οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως, διότι ἡ ἐν σχέσει ιδιωτικῆς συμβάσεως ἐργασίας παροχὴ ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τοῦ κατ' ἐπάγγελμα δημοσίου υπαλλήλου δὲν ἀντιβαίνει εἰς διατάξιν τινὰ τοῦ νόμου, οὐδὲ εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη καὶ τὴν δημοσίαν τάξιν, πειθαρχικῶς μόνον κυρώσεις κατ' αὐτοῦ, ὡς τοιοῦτου, δυνάμενη, ἐνδεχομένως καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις, νὰ ἐπισύρῃ.

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον καὶ τρίτον αἴτημα τῆς ἀγωγῆς παρατηρητέα τὰ ἐξῆς: Ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ιδιωτικῶν υπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 4558, παρεχομένη προστασία ἀφορᾷ τὰ πρόσωπα τὰ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενα

ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς υπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ιδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως, δὲν ἐκτείνεται δὲ ἐπὶ προσώπων, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἕτερον κύριον ἐπάγγελμα, δευτερευόντως δὲ καὶ παρέργως παρέχουν ἐργασίαν τινὰ, ὡς προκειμένου περὶ δημοσίου υπαλλήλου ἐργαζομένου εἰς κατάστημα ἢ γραφεῖον καὶ κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του, οἷος ὁ ἐνάγων (ἄρθρ. 11 ν. 2112, ἄρθρ. 10 ν. 1234, *Καποδίστρια* Ἑρμηνεία Ἑργατικοῦ Δικαίου § 303, Α.Π. 177/1937, Θέμ. ΜΗ', σελ. 766, Ε.Α. 940/1934, Θέμ. ΜΕ', σελ. 715). Τὸ ν. δ. 424 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμητικῆς ἀνεργίας», δι' οὗ κατὰ κανὸνα ἀπηγορεύθη ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν μισθωτῶν τῶν ἀπασχολουμένων εἰς παντὸς εἶδους ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, ἐπιτραπέσια μόνον εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καὶ ὑπὸ ὠρισμένας προϋποθέσεις (ἄρθρ. 9 καὶ 10), ὁμιλοῦν γενικῶς περὶ μισθωτῶν, δὲν δίδει ὁρισμὸν τῆς ἐννοίας τοῦ ιδιωτικοῦ υπαλλήλου, ἐξ οὗ εὐλόγως δύναται νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ νομοθέτης εἶχεν ὑπ' ὄψει του καὶ ἐνέμειναν εἰς τὴν ὑπὸ τῆς ἰσχυροῦς ἡδὴ προστατευτικῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ὁρισθεῖσαν, ὡς ἄνω, ἐννοίαν τοῦ ιδιωτικοῦ υπαλλήλου. Ὡς δὲ συνάγεται ἐκ τοῦ πνεύματος, τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ἐν γένει οἰκονομίας τοῦ νόμου, ἀποβλέποντος εἰς τὴν ἀποτροπὴν τοῦ ἐνδεχομένου τῆς δημιουργίας πλήθους ἀνέργων, ἐκ τοῦ λόγῳ τῶν πολεμικῶν συνθηκῶν περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων καὶ τῶν συνεπείᾳ τοῦτου ἐπικειμένων ἀθρόων ἀπολύσεων ἐργαζομένων, ἡ ἐν αὐτῷ παρεχομένη προστασία δὲν ἀφορᾷ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα δευτερευόντως καὶ παρέργως παρέχουν τὰς ὑπηρεσίας των, ἐν σχέσει ιδιωτικῆς συμβάσεως, ἔχουν ὅμως ἐτέραν κυρίαν ἀπασχόλησιν, ἐξ ἧς προσπορίζονται τὰ μέσα τῆς συντηρήσεώς των, διότι ταῦτα καὶ ἀπολυόμενα δὲν πρόκειται νὰ παραμείνουν ἄνευ ἐργασίας. Τὰ πρόσωπα ταῦτα, κατέχοντα θέσεις, εἰς ἃς θὰ ἠδύνατο ν' ἀπασχοληθοῦν ιδιωτικοὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα υπάλληλοι, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῇ, ὅτι προστάτευσονται ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς βάρος τῶν τελευταίων τούτων, οὗς ἀκριβῶς ὁ νόμος ἠθέλησε νὰ εὐνοήσῃ. Συμφώνως πρὸς τὰς σκέψεις ταύτας, ὁ ἐνάγων, δημοσίος ὢν υπάλληλος, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα καὶ δευτερευόντως ἀσχολούμενος εἰς ὑπηρεσίαν ιδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως, δὲν ἀπολαμβάνει τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 καὶ ν. δ. 424 παρεχομένης προστασίας εἰς τοὺς κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ιδιωτικούς υπαλλήλους, καὶ δέον τὰ ἐπὶ ἀντιθέτου προϋποθέσεως ἐρειδόμενα δεύτερον καὶ τρίτον τῆς ἀγωγῆς του αἰτήματα ν' ἀπορριφθῶσιν ὡς νόμῳ ἀβάσιμα.

ΑΡΧΑΙ ΤΟΥ Ν. Δ. 424/1941 ΩΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Μὴ καθιέρωσις ἀσφαλίσεως τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐργοδότη, ἀλλὰ μέτρον προστασίας συνδεόμενον πρὸς αὐτὴν τὴν ἐπιχείρησιν καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς. — Ἐπίταξις μερικὴ τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ συνέπειαι. — Δικαίωμα τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου καὶ ἐπὶ τοῦ συσσιτίου ὡς τακτικῆς ἀποδοχῆς.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 95/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Σῦρρος
Δικηγ. οἱ κ. κ. Ι. Μογγογιάννης, Γ. Χρυσανθόπουλος

Εἶναι ἀληθές, ὅτι διὰ τῆς διατάξεως τοῦ Νομ. Διατάγματος 424/1941 καὶ τῶν ἰσχυουσῶν πρεγενεστέρων τούτου οὐδόλως ἐσκοπήθη ἡ μεταβολὴ τοῦ ἐργοδότη εἰς ἀσφαλιστὴν ἀνεργίας τῶν ἰδίων του υπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, ὁρμώμενον ἐν προσωποπαγεῖ μετ' αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ μετὰ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐξαρτήσῃ. Τοιοῦτον σκοπὸν, πολλῶν δὲ ἦτον τοιοῦτο προβληματικῆς δρα-

στηριότητος ἀποτελεσμα, δὲν προσέθεντο διὰ παρομοίων μέτρων οὐδ' αἱ ριζοσπαστικώτεραι τῶν νομοθεσιῶν. Ὁ σκοπὸς οὗτος θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιδιωχθῇ καὶ ἐπιτευχθῇ δι' ἄλλων εἰδικωτέρων μέτρων, ἐγγυμένων καὶ εὐρύτητα καὶ δυνατότητα καὶ μονιμότητα καὶ ἀποτελεσματικότητα τῶν πρὸς τοῦτο εἰδικῶν Ταμείων ἢ συνδυσμῶν. Ἐνῶ ἡ ἀπόδοσις τοιαύτης τελεολογίας εἰς τὸ νομοθέτημα τοῦτο, οὐ μόνον θὰ προὔπεθετε παρὰ τῷ νομοθετῇ συνάρθρωσιν θεωρίας καὶ πράξεως, οἰκονομικῶς καὶ κοινωνικῶς ξένων πρὸς τὰς κατ' ἀνάγκην ἀποδοτέας αὐτῷ κρατούσας ἀντιλή-

φεις, ὧν εἶναι φορεὺς ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς καθιερω-
κυίας τάξεως ἐξ ἧς διαπνέεται, ἀλλὰ καὶ θὰ ὑπετό-
πιζεν ὑποσώλοιπον, ἂν μὴ ὑπόμωρον, ἐν τῷ πλαισίῳ
τούτῳ ἐχθρότητα κατὰ τοῦ ἐργοδότη, ἄνευ δὲ ἀπο-
λεσματοῦ ἐν ταύτῳ ὠφελείας διὰ τὸν ἐργαζόμενον,
ἀφοῦ ἐκείνον μὲν θὰ κατέστρεφεν οἰκονομικῶς μέχρι
πλήρους ἐξαντλήσεως, τοῦτον δὲ οὐδὲ ὅπως θὰ ἔσωζε
κατὰ κανόνα, εἰμὴ προσκαίρως ὅπως καὶ μέχρις ὁλο-
σχεροῦς μετ' ἐκείνου συγκαταναλώσεως τῆς περιου-
σίας τοῦ ἐργοδότη, ἧς ὁ ἐργαζόμενος θὰ καθίστα-
το συγκαταναλωτὴς διὰ νομοθετικῆς εἰς αὐτὴν πλα-
γίας ἐγκαταστάσεως καὶ ἀμοιβαίας ὑποζεύξεως. Τοι-
αύτη ἀρχὴ δὲν διέπει τὸ νομοθέτημα, ἀφοῦ σαφὴς
ἐνδείξεις περὶ τῆς προθέσεώς του εἶναι ἢ ἐν κατα-
στάσει οἰκονομικῆς κρίσεως ἐπιπτώσεις τῶν συνεπειῶν
ταύτης κατὰ τῆς οἰκονομικῆς ἀσθενεστεράς τάξεως,
οἷα εἶναι ἢ καθιέρωσις τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας,
δι' ἧς ὁ μὲν ἐργοδότης παραμένει σχεδὸν ἀθίκτος,
ἐπέρχεται δὲ φαλκιδεύσις τοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας εἰσο-
δήματος τοῦ μισθωτοῦ, μὲ μόνον τὴν πρόνοιαν ἵνα
αὕτη κατανεμηθῇ ἰσομερῶς εἰς μετέωρα ἢ ἐλάσσονα
ὁμάδα ἐργαζομένων. Δὲν καθιερροῦται λοιπὸν ἀσφά-
λισις τῶν ἐργαζομένων διὰ τοῦ νομοθετήματος τοῦ
τοῦ ἐν τῷ προσώπῳ καὶ τῇ περιουσίᾳ τοῦ ἐργοδότη,
ἀλλὰ, ἐλλείψει ἢ λόγῳ μὴ προσφυγῆς εἰς ἄλλας ἀλλα-
χοῦ κειμένης καὶ ζητητέας λύσεις, εἰσάγεται μέτρον
προστασίας κατὰ τῆς ἀνεργίας, ἐν συζυγίᾳ τιθέμενον
πρὸς αὐτὴν ταύτην τὴν ἐπιχειρήσιν καὶ τὴν λειτουρ-
γίαν ἢ μὴ ταύτης, διὰ τοῦτον δὲ τὸν λόγον σκοπεῖ-
ται αὕτη καὶ οὐχὶ ὁ ἐργοδότης προσωπικῶς καὶ τί-
θεται ὡς προϋπόθεσις τῆς προστασίας ταύτης ἢ προη-
γουμένη ἐρευνα τοῦ ζητήματος τῆς πραγματικῆς ἀδυ-
ναμίας ἢ δυνατότητος πρὸς ὀλικὴν ἢ μερικὴν ἐξακο-
λούθησιν τῶν ἐργασιῶν. Ἐν τῇ προκειμένῃ ὁμως ὑ-
ποθέσει ὁμολογεῖται ὑπὸ τῆς ἐκκαλοῦσης, ὅτι μέρος
μόνον τῆς ἐπιχειρήσεώς της ἐπετάχθη ὑπὸ τῶν γερω-
μικῶν Ἀρχῶν κατοχῆς, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐξακολουθεῖ
λειτουροῦν. Οὐδεμίαν ὅθεν πρακτικὴν ἀξίαν ἔχει ἢ

ἐρευνα τοῦ ζητήματος, ἂν ἡ ἐπίταξις ἀποτελῇ ἀντι-
κειμενικὴν ἐξ ἀνωτέρας βίας ἀδυναμίαν παροχῆς, ἂν
καὶ ἐπὶ ταύτης ἀπαιτῆται ἢ οὐ ἀπόφασις τῆς κατὰ
τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. δ. 424/1941 Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ
Ὑπουργοῦ, ἂν ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀποτελῇ ἀποκλει-
στικὴν ἢ μὴ διαδικασίαν βεβαιώσεως τοῦ γεγονότος
τῆς ἐπιτάξεως, ὡς περιστατικῶς ἀνωτέρας βίας, καὶ
ἀδυναμίας παροχῆς καὶ ἂν αὕτη συνεπῶς εἶναι ἢ οὐ
δεσμευτικὴ διὰ τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν, ἐλλείψει ρη-
τῆς περὶ τούτου διατάξεως, ὡς ὅταν πρόκειται περὶ
παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἀφοῦ πρόκειται ἀποδεδειγμένως
περὶ ἐπιχειρήσεως λειτουργούσης ἐν τῷ συνόλῳ αὐ-
τῆς, ἔστω καὶ κατὰ περιορισμὸν τῆς ἐκτάσεως τῶν
ἐργασιῶν της ἐξ οἰουδήποτε λόγου, εἰς ἣν περιπτώ-
σιν ἀναμφιβόλως ἐπιβάλλεται ἡ διαδικασία τοῦ ἀνω-
τέρου ἁρθρου 9 πρὸς ἔγκυρον ἀπόλυσιν τοῦ μισθω-
τοῦ. Ὁρθῶς ὅθεν ἐκρίνεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις,
καλῶς δὲ καὶ ἐξετίμησε τὰ ἐκ τῶν ἀποδείξεων προ-
κύψαντα καὶ καθυπέβαλε ταῦτα ὑπὸ τοὺς οἰκείους
νομικοὺς ὁρισμούς, ἀβασίμως δὲ παραπονεῖται κατὰ
τοῦτο ἡ ἐκκαλοῦσα διὰ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου ἐν
τῷ ἐφετηρίῳ λόγων ἐφέσεώς της.

Ὁ ἀκύρως ἀπολυθεὶς, οὗ ἄνευ πταίσματος τοῦ δὲν
γίνονται δεκταὶ αἱ προσφερόμεναι ὑπηρεσίαι του, ἔ-
χει νόμιμον δικαίωμα νὰ ἀξιώσῃ πᾶν ὅ,τι θὰ ἐλάμ-
βανεν, ἂν μὴ ἐπύρχειτο τὸ γεγονός τὸ διαταράξαν τὴν
ἐργατικὴν ἢ ὑπαλληλικὴν σχέσιν. Κατὰ τὴν παρ. 6
τῆς ὑπ' ἀριθμ. 6340/1943 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ
Ἐργασίας, τὸ συσσίτιον ἢ ἡ ἀξία τούτου δὲν παρέ-
χεται εἰς τοὺς ἐπ' ἀδείᾳ τελοῦντας μισθωτοὺς ἢ τοὺς
οἰκιοθελῶς ἀποχωρήσαντας, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τοὺς ἄ-
νευ πταίσματος τῶν μὴ γενομένων δεκτοὺς ἐν τῇ ὑ-
πηρεσίᾳ των, ὅτε ὀφείλεται αὐτοῖς τό τε ἡδύμενον
ἡμερομίσθιον, ὃ θὰ ἐλάμβανον, καὶ πᾶσα ἄλλη πρόσ-
θετος εἰς εἶδος ἢ χρημὰ παροχὴ, περιλαμβανομένη
εἰς τὴν ἐννοίαν τῶν ἀποδοχῶν των. Ἀβάσιμοι εἶναι
ὅθεν καὶ ὁ τρίτος καὶ τέταρτος λόγος τῆς ἐφέσεως.

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΡΙΤΗΡΙΟΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΣ

Στοιχείον τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ προσωπικῆς ἐξάρτησις τοῦ μισθωτοῦ.—Ἀντιθέτως στοι-
χείον τῆς συμβάσεως παραγγελίας ἢ οἰκονομικῆς σχέσεως.— Διακριτικὰ γενικώτερον γνωρί-
σματα τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι ὁ χαρακτηρισμὸς μιᾶς συμβάσεως
ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ συνόλου τῶν
πραγματικῶν στοιχείων, πού τὴν ἀπαρτίζουν, ὅχι
δὲ μόνον κατὰ τὰς γενικὰς περὶ ἐρμηνείας τῶν συμ-
βάσεων διατάξεις, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν εἰδικὴν διά-
ταξιν (ν. 20 § 5 Πανδ. (10. 2) ἐξετάζεται εἰς κάθε
σύμβασιν ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ τῆς ἐπὶ τῆς ἐργασίας
πρακτοῦντων, ἀσχετῶς πρὸς τοὺς ὅρους πού ἐχρη-
σιμοποίησαν.

Ἐπομένως, προκειμένου νὰ διαχωρισθῇ μία σύμβα-
σις εἰς σύμβασιν ἐργασίας ἢ ἄλλην, δὲν ὀφείλο-
μεν ν' ἀποβλέψωμεν εἰς τὰς λέξεις, ἀλλὰ θὰ χρη-
σιμοποιήσωμεν τὸ μοναδικόν, κατὰ τὴν ἐπιστήμην
(Capitant et Guche, Précis de législation in-
dustrielle, ἐκδ. 1936 § 641, ἐπίσης Γαλλικοῦ Ἀ-
κρωτικοῦ 7/1931) κριτήριον τῆς προσωπικῆς ἐξα-
ρτήσεως τοῦ δικαιοπρακτοῦντος ἀτόμου, διὰ νὰ κα-
ταλήξωμεν εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῆς συμβάσεως ὡς
συμβάσεως ἐργασίας.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ προσώπου, πού ἀναλαμβάνει
ν' ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν ἐπιχειρήσιν, ὑπάρχει ἢ
ἐξάρτησις, τὸ χαρακτηριστικὸν στοιχείον τῆς συμ-

βάσεως ἐργασίας; Ἐὰν τὸ στοιχείον αὐτὸ ὑπάρχῃ
πρόκειται καθαρὰ σύμβασις ἐργασίας.

Κατὰ τὴν ἡμετέραν νομολογίαν ἢ χρησιμοποίησις εἰς
συμβόλαιον τῆς φράσεως ὅτι ἀντιτίθεται εἰς τὸν
ὑπάλληλον ἢ «μερικὴ ἀντιπροσωπεΐα» δὲν ἀλλοιώνει
τὸν νομικὸν χαρακτηρισμόν. Εἰς τὴν ὑπηρε-
σίαν, ἄλλως τε, πού παρέχει ὁ ἰδιωτικὸς ὑπάλλη-
λος ἐμπορικῆς ἢ ἄλλης ἐπιχειρήσεως, ὑπάρχει καὶ
σχέσις ἐντολῆς, χωρὶς καθόλου νὰ μεταβάλλεται ὁ
χαρακτηρισμὸς τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως (Ἐφετ.
Θράκης 18/1924, Θέμ. ΔΗ', σελ. 696).

Δὲν εἶναι ἐμπορικὸς ἀντιπρόσωπος, ἀλλ' ἐμπορικὸς
ὑπάλληλος ἐκεῖνος, πού κατὰ τὴν σύμβασιν δὲν
ἡμπορεῖ ν' ἀσχολῇται εἰς ἄλλας ἐργασίας, οὔτε
ν' ἀναλαμβάνῃ ἄλλην ἀντιπροσωπεΐαν καὶ εἰς τὸν
ὅποιον διὰ τῆς συμβάσεως τοποθετοῦνται περιορι-
σμοί, πού ἀποστεροῦν κάθε πρωτοβουλίαν του,
ὥστε νὰ γίνεταί ἀπλῶς ἐκτελεστὴς τῶν διαταγῶν
τοῦ ἐμπόρου (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1540/1937, Θέμ.
ΜΗ', σελ. 529).

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἀσχολοῦνται, μετὰ πολλῆς ἐπιμε-

λείας, αἱ κατωτέρω παρατιθέμεναι δικαστικαὶ ἀποφάσεις.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 5394]1943

Πρόεδρος Πρωτοδικῶν ὁ κ. Γ. Κατάνης.

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Πλατυμέσης, Β. Ζαχαράκης

Ἡ κρινομένη αἴτησις, ἐπιδιώκουσα ὥπως ἐπιδικάσωμεν τῷ αἰτοῦντι, ἔναντι τῆς ἀπαιτήσεως του κατὰ τῆς καθ' ἥς ἡ αἴτησις Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, μέρους ταύτης προσωρινῶς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι, καίτοι τυγχάνει ὑπάλληλος καὶ ἡ τοιαύτη ιδιότης του ἀνεγνωρίσθη διὰ θετικῶν πράξεων τῆς τελευταίας, ἀρνεῖται αὕτη νὰ καταβάλλῃ τὰς ὀφειλομένας αὐξήσεις, ἐπιδόματα, δεκτὴ ἐστὶ πρὸς συζήτησιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 634α τῆς πολιτικῆς δικονομίας καὶ ὡς τοιαύτη ἐξεταστέα τυγχάνει.

Διὰ νὰ κριθῇ τὸ νόμιμον τῆς προκειμένης αἰτήσεως, δέον νὰ λυθῇ ἡ ὕφισταμένη ἔρις μεταξὺ τοῦ αἰτοῦντος καὶ τῆς καθ' ἥς, ὥς πρὸς τὴν ιδιότητα αὐτοῦ ἔναντι τῆς τελευταίας σχετικῶς μὲ τὴν προσφερομένην ἐργασίαν, τοῦ μὲν υποστηρίζοντος ὅτι ἡ σύμβασις ἡ διέπουσα τὴν μεταξὺ των σχέσιν ἐμπέπει εἰς τὸ πλασίον τῆς προστασίας τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, διότι οὕτως τυγχάνει ὑπάλληλος τῆς, τῆς δὲ ἀντιτιθεμένης εἰς τοῦτο καὶ διατεινομένης ὅτι ὁ αἰτῶν ἦτο ἐμπορικὸς ἀντιπρόσωπος (πλασιέ), ἀσχολούμενος με τὴν διάθεσιν τῶν εἰδῶν τοῦ ἐμπορίου τῆς, λαμβάνων μόνον πεισοστόν ἐπὶ τῶν ἐπιτυγχανομένων ὑπ' αὐτοῦ διαθέσεων καὶ οὐχὶ πάγιον μισθόν.

Κατὰ τὴν κρατοῦσαν ἔννοιαν περὶ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, σύμφωνα πρὸς τὰς τεθειμένας παρ' ἡμῖν διατάξεις τοῦ νόμου, δέον νὰ θεωρηθῇ πᾶσα σύμβασις δι' ἥς ὁ ἐργαζόμενος εἰσέρχεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐργοδότη, παρέχων ἐξηρητημένην ἐργασίαν ἀντὶ ἀμοιβῆς καὶ εἰς ἣν ἐργασίαν περιλαμβάνεται τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐργοδότη νὰ διδῇ διαταγὰς, ἐξ ἄλλου δὲ ἡ ἀντιστοιχία ὑποχρέωσις τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν ἐργαζομένου ν' ἀκολουθῇ τὰς διδομένας αὐτῷ ὁδηγίας ἐκείνου, ὑπὸ τοὺς ἐν τῇ συμβάσει καὶ τῷ νόμῳ ἀναφερομένους περιορισμούς, μάλιστα δὲ ἡ ἐκτέτασις τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότη καὶ τῆς ἀντιστοίχου ὑποχρέωσος τοῦ ἐργαζομένου δύνανται νὰ εἶναι διάφοροι κατὰ τὰς περιστάσεις (Α. Π. 117]41, Θέμ. ΝΓ', σελ. 255).

Τῆς συμβάσεως τῶν ὑπηρεσιῶν διάφορος ἐστὶν ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 91 καὶ ἐπόμε. τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου σύμβασις τῆς παραγγελίας, καθ' ἣν ὁ παραγγελιοδόχος (πλασιέ) ἐνεργεῖ εἴτε ἰδίῳ ὀνόματι, εἴτε ὑπὸ ἐταιρικὸν ὄνομα διὰ λογαριασμόν παραγγελίας τινός, μὴ ἐξαρτώμενος ὅμως ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐξαρτήσεως. Αἱ μεταξὺ παραγγελέως καὶ παραγγελιοδόχου σχέσεις, μὴ προβλεπόμεναι εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἰσχύοντος ἀστικοῦ δικαίου, ἐφαρμοζομένων τῶν κανόνων τῆς ἐντολῆς, καὶ ἐν τῇ σχέσει ταύτῃ ὁ παραγγελιοδόχος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, εὐρισκόμενος εἰς οἰκονομικὴν σχέσιν ἢ καὶ ἀπλῶς εἰς οἰκονομικὴν ἐξάρτησιν. Ὡς ἐκ τούτου δέον, καθ' ἡμᾶς, νὰ ἐρευνηθῇ ἐκάστη εἰδικὴ περίπτωσις ἐργασιακῆς σχέσεως ἢ συμβάσεως, διὰ νὰ κριθῇ τὸ ζήτημα τῶν παρεχομένων ὑπὸ τινος ὑπηρεσιῶν, ὡς καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν, ὁ τρόπος καὶ ἡ ὕφισταμένη σχέσις, διὰ νὰ κριθῇ

ἂν πρόκειται περὶ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, τελοῦντος ἐν ἐξαρτήσει, ἢ ἐμπορικοῦ ἀντιπροσώπου, συνδεομένου μετὰ τοῦ παραγγελέως, ἀλλὰ προσφέροντος ἀνεξαρτήτους ὑπηρεσίας.

Ἐκ τῶν προσκομισθέντων ἡμῖν ἐγγράφων καὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἐνώπιον ἡμῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας, ἀρκοῦντως, καθ' ἡμᾶς, ἐπιθανολογήθη, ὅτι ἡ διέπουσα τὸν αἰτοῦντα καὶ τὴν καθ' ἥς ἡ αἴτησις ἔννομος σχέσις εἶναι ἡ τῆς μισθώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν ἐντὸς τοῦ πλασίου τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, διότι εἰς αὐτὸν εἶχεν ἀνατεθῇ, ἐκτὸς τῶν καθηκόντων τῆς πωλήσεως εἰδῶν ἐμπορίου τῆς καθ' ἥς, ἡ ἐπισκευὴ καὶ ὁ ἐλεγχος τῶν πωληθεισῶν ραπτομηχανῶν, ἡ παρακολούθησις τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν ὀφειλετῶν τῆς ἑταιρίας ἄτινα πάντα καὶ ἰδίᾳ τελευταίως ἐνήργει ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῆς καθ' ἥς, ὡς πρὸς τὸν χρόνον, τρόπον καὶ τόπον διεξαγωγῆς, μὴ δικαιούμενος νὰ ἐνεργῇ αὐτοβούλως καὶ κατὰ παράβαν τῶν δοθεισῶν ὑπὸ τῆς καθ' ἥς ὁδηγίων, ὑποκείμενος, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, εἰς πειθαρχικὴν τιμωρίαν.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ ἀντιμισθία τοῦ διὰ πάσας τὰς παρεχομένας ὑπηρεσίας του καθωρίσθη ἐπὶ ποσοτοῖς ἐπὶ τοῦ τιμῆματος τῶν παρ' αὐτοῦ πωλουμένων ραπτομηχανῶν, πλὴν ὁ τοιοῦτος καθορισμὸς τῆς πληρωμῆς ἀντιμισθίας δὲν μεταβάλλει τὸν χαρακτήρα τῆς σχέσεως τοῦ αἰτοῦντος ἀπὸ μισθωτοῦ εἰς παραγγελιοδόχον ἢ πράκτορα πωλήσεως ραπτομηχανῶν, ἐφ' ὅσον τὸν χαρακτήρα ἐκατέρας τῶν σχέσεων, κατὰ τὰ προειρημένα, δὲν δίδει ἡ οἰκονομικὴ σχέσις, ὁμοιάζουσα ἐνίοτε πρὸς ἐξάρτησιν, ἀλλ' ἡ προσωπικὴ ἢ νομικὴ ἐξάρτησις, ἐν αἷς κύριον χαρακτηριστικὸν εἶναι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη νὰ διευθύνῃ τὴν ἐργασίαν του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐργαζομένου καὶ ἡ ἀντιστοιχία ὑποχρέωσις τούτου πρὸς ὑπακοήν, στοιχεῖα, ἄτινα, καθ' ἡμᾶς, ὕφίστανται ἐν προκειμένῳ καὶ δίδουσιν ἐκ τούτου τὴν ιδιότητα τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸν αἰτοῦντα.

Εἰς ἐπίρρωσιν τῶν ἄνω προσάγεται καὶ ἡ ὑπαγωγή τοῦ αἰτοῦντος εἰς τὸ Ἰδρυμα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ ἡ ἀπάλλαγξή του ἐκ τοῦ φόρου ἐπιτηδεύματος ὡς παραγγελιοδόχου (πλασιέ), κατὰ τὸ προσηγόμενον ἐγγράφον τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ἀπορριπτέως ὅθεν, καθ' ἡμᾶς, τυγχάνει ὁ σχετικὸς ἰσχυρισμὸς τῆς καθ' ἥς ὅτι ἡ προκειμένη αἴτησις δὲν εἶναι βάσιμος κατ' οὐσίαν.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 117]1941

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Α. Τούσης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Β. Ζαχαράκης, Ι. Κοκορόπουλος

Ὁμολογουμένως πρόκειται περὶ πολυπλόκου μηχανισμοῦ λειτουργίας τῆς ἐναγομένης ἐπιχειρήσεως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶναι ρευστὰ τὰ ὅρια μεταξὺ ἐλευθέρων μεσολαβητῶν πρὸς διάθεσιν τῶν εἰδῶν ἐμπορίου καὶ βιομηχανίας τῆς ἐναγομένης καὶ ὑπαλλήλου αὐτῆς.

Κατὰ τὴν σήμερον κρατοῦσαν ἀντίληψιν περὶ τοῦ συναλλάγματος τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, σύμφωνα πρὸς τὸν νόμον ὡς τοιοῦτο πρέπει νὰ νοήσωμεν πᾶσαν σύμβασιν διὰ τῆς ὁποίας πρόσωπόν τι θέτει εἰς τὴν διάθεσιν ἐτέρου προσώπου τὴν ἐπαγγελματικὴν του δραστηριότητα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐργάζεται ὑπὸ τὴν διευθύνσιν του πρὸς ὄφελος τοῦ ἐργοδότη ἀντὶ ἀμοιβῆς (est une convention par la-

quelle une personne met son activité professionnelle à la disposition d'une autre personne de manière à travailler sous la direction de celle-ci et à son profit, moyennant une rémunération appelée salaire. 1de καὶ **Planiol-Ripert**, Traité pratique de droit civil français, XI 1912, § 467. **Montessori**, Riv. di dir. comm. 1938 σελ. 491 ἐπ.).

Ἐκάστη ὁμῶς περίπτωσις σχέσεως συνεργασίας μεταξύ ἐργοδότη καὶ ἀπασχολουμένου εἰς τὴν ἐπιχείρησιν εἶναι ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν, χωρὶς νὰ δύνανται νὰ τεθῶσι λεπτομερῆ διακριτικὰ γνωρίσματα τῆς ὑπηρετικῆς ἐν γένει σχέσεως.

Ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν τεθέντων ἐγγράφων καὶ τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων προέκυψεν, ὅτι ὁ ἐνάγων ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐναγομένης τὴν ἐπαγγελματικὴν αὐτοῦ δραστηριότητα, ἀντὶ προμηθείας ἐπὶ τῶν διατιθεμένων εἰδῶν, ἐκ τῶν προτέρων ἐπακριβῶς καθοριζομένης καὶ μὴ δυναμένης, κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν, νὰ μεταβληθῇ, ἔτι δὲ ἀνέλαβε καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν συμφερόντων τῆς, τῆς δρᾶσεώς του μὴ ἐξικνουμένης εἰς τὴν διάθεσιν τῶν εἰδῶν τῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν παρακολούθησιν τῶν συμφερόντων τῆς, ὡς, ἐπὶ παραδείγματι, τῆς παρακολούθησεως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν ὀφειλειτῶν ἀγοραστῶν ἢ μισθωτῶν ραπτομηχανῶν τῆς ἐναγομένης.

Ἐπὶ πλέον, παρ' ὅλον ὅτι δὲν γίνεται μνεῖα ἐν τοῖς ἐγγράφοις, ὁ ἐνάγων ὑπέκειτο εἰς τὴν πειθαρχίαν καὶ ἱεραρχίαν τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐναγομένης ἐπιχειρήσεως, ἀπασχολεῖτο, ὡς καὶ οἱ ὑπάλληλοι αὐτῆς, οἱ ἐργαζόμενοι ἐν τοῖς γραφείοις κατ' ὠρισμένον ἥσσονα βεβαίως χρόνον, ἐξετέλει δὲ διαφόρους ἐργασίας αὐτῆς, ὡς ἐπισκευὰς ραπτομηχανῶν ἢ ἐπισκέψεις πρὸς διαπιστώσιν καλῆς λειτουργίας παρὰ τοῖς μισθωταῖς αὐτῶν. Ὅτι πάντα τὸν χρόνον αὐτοῦ διέθετεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης, πρὸς ὄφελος καὶ ταύτης, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἐν τοῖς ἐγγράφοις παρεχομένη ἐλευθερία ἀλλαγῇ ἐργασίας νὰ καταντῇ τύπος κενός καὶ ἀνευ ἀξίας.

ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ

ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΠΑΡΑΙΤΗΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΑΠΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ

Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν 935/1943

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. Γ. Δασκαλόπουλος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Χ. Καρζῆς, Χ. Κατσαρός.

Ἐκ τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, τῶν ἐκατέρωθεν ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων, τῆς ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ μέρους τῆς ἀγωγῆς ὁμολογίας τοῦ ἐναγομένου, ἀπεδείχθη ἅψ' ἐνός μὲν ἢ ὑπαρξίς τῆς ὑπὸ τοῦ ὡς ἀνωτέρου Ν. Δ/τος προβλεπομένης ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἅψ' ἐτέρου δὲ ἢ μὴ καταβολῇ τῷ ἐναγοντι παρὰ τοῦ ἐναγομένου τοῦ διὰ τοῦ ἰδίου Δ/τος παρεχομένου τοῖς μισθωτοῖς ἐπιδόματος βελ-

τιώσεως τροφῆς, κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ χρονικὸν διάστημα. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι τοιαύτην ἔσχε συμφωνίαν μετὰ τοῦ ἐνάγοντος ἐργάτου κατὰ τὴν πρόσληψίν του ἐν τῇ ἐπιχειρήσει του κρίνεται παντὶ ἀπαράδεκτος καὶ νόμῳ ἀβάσιμος. Ἡ πρὸς παροχὴν τόσον συσσιτίου, ὅσον καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότη, ἀπορρέουσα ἐξ ὑψίστης κοινωνικῆς σκοπιμότητος λόγων, ὅπως διασωθῇ εἰς τὰς δυσχερεῖς ἃς ἡ χώρα διέρχεται στιγμὰς τὸ ἐμφυχον ὕλικόν τῶν ἐπιχειρήσεων, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ οὐσιῶδες κῦτταρον τῆς οἰκονομικῆς, ἐθνικῆς καὶ φυλετικῆς ἡμῶν ὑποστάσεως (ἴδε ὑπ' ἀριθμ. 4000 ἐ. ἐ. ἐγκύκλιον Ὑπ. Ἐργασίας ἐν Ἐ.π. Ἐργατ. Δίκ. τ. 36, σελ. 150), ἐπιβάλλεται ἐκ τοῦ νόμου ἀναγκαστικῶς, ἠπειλουμένων διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 αὐτοῦ ποινικῶν κυρώσεων κατὰ τοῦ παραβάτου τῶν διατάξεων του. Ἐγένετο δεκτὸν ἐν τε τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ νομολογίᾳ (**Καποδίστρια**, Ἐργ. Δίκ. § 8, Α.Π. 43/34, Ε.Ε.Ν. α' σ. 86, Ε.Α. 500/1941, Ἐ.π. Ἐργατ. Δίκ. 1941 σ. 12, Ε.Α. 938/1934, Θ. ΜΣΤ 215 κλπ.), ὅτι ἡ ἐργατικὴ νομοθεσία, ὡς σκοποῦσα τὴν προστασίαν τῆς ἀσθενεστεράς οἰκονομικῆς τάξεως τῶν ἐργαζομένων, εἶναι δημοσίας τάξεως ἀναγκαστικὸν δικαίον (jus cogens) καὶ ὡς τοιαύτη κηρύσσει ἀπολύτως ἄκυρον πᾶσαν πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς ἀντικειμένης δῆλωσιν ἰδιωτικῆς βουλήσεως, ἣτις ἄκυρότης καὶ αὐτεπαγγέλτως ἐξετάζεται. Ὡς ἐκ τούτου, μὴ ἰσχύοντος τοῦ ἀξιώματος, κατ' ὃ οὐδεὶς δύναται νὰ προσβάλῃ τὰς ἰδίαις αὐτοῦ πράξεις (Ε.Α. 1175/1933 Δικαστικὴ ΣΤ' 145), εἶναι ἄκυρος πᾶσα παραίτησις τοῦ ἐργαζομένου ὀλικῶς ἢ μερικῶς ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ἀπορρέοντων αὐτῷ ὠφελήματων, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὸν νόμον, τεκμαιρομένης τῆς ὑπάρξεως παρὰ τῷ ἐργαζομένῳ ψυχολογικοῦ φόβου ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη, λόγῳ τῆς ἀπειλουμένης περιλεψέως του εἰς ἀνεργίαν, ἀπόρροια τῆς οἰκονομικῆς ὑπεροχῆς τοῦ δευτέρου ἐναντὶ τοῦ πρώτου.

Ἐν προκειμένῳ, ὅθεν, καὶ ἂν ὑπῆρξε τοιαύτη ῥητὴ παραίτησις τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ τοῦ διὰ τοῦ Ν.Δ. 2019 «περὶ παροχῆς συσσιτίου» παρεχομένου αὐτῷ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, περὶ ἧς οὐδόλως ἐκ τῆς διαδικασίας πειθόμεθα, αὕτη τυγχάνει, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἄκυρος, κατ' ὅσον τὸ ἀνωτέρω δικαίωμα του, προσερχόμενον ἐκ νομικῶν διατάξεων ἀναγκαστικοῦ δικαίου καὶ δημοσίας τάξεως, δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀντικείμενον αὐτοβούλου ἰδιωτικῆς ἀπαλλοτριώσεως.

Περαιτέρω ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι παρῆγε τῷ ἐνάγοντι ἠϋξημένον μεσημβρινὸν συσσίτιον, οὕτως ὥστε ἐν σὺν τῷ νὰ περιέχεται καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος αἰτούμενον ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς, ἀντικρὺς ἐρχόμενος πρὸς τὸν προγενέστερον τοῦ ἰδίου ἰσχυρισμόν, οὐδαμῶς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς διαδικασίας ὡς ἀληθινή, ἀλλ' ἀντιθέτως ὅτι, καὶ ἂν παρῆχεν ἠϋξημένον ἐνίοτε συσσίτιον, παρεκράτει ἀπὸ τοὺς ἐργάτας τὴν εἰς χρῆμα διαφοράν.

ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΥ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΟΜΟΥ 2112

Νομικὴ φύσις τῆς σχέσεως πλοιάρχου καὶ πλοιοκτῆτου κατ' ὑπαγωγήν εἰς ἐμπορικὸν νόμον

Μὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ν. 2112, ἐφ' ὅσον ὁ πλοίαρχος δὲν ἐξομοιοῦται πρὸς ἰδιωτ. ὑπάλληλον κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234. — Ἐπιρροή ἐλλείψεως ναυτολογίου ἐπὶ τῆς σχέσεως. — Ἀποζημίωσις ναυτικοῦ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2087/1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Ἀλεξανδρῆς

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Ρεμοῦνδος, Ι. Φινινῆς

Ἡ μίσθωσις ὑπηρεσιῶν πλοιάρχου καὶ τῶν λοι-

πῶν ἀποτελούντων τὸ πλήρωμα ἐμπορικοῦ πλοίου προσώπων διέπεται ἐξ εἰδικῶν κανόνων τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος καὶ ἐν συνεχείᾳ τοιαύτων ληφθέντων ἰδιαιτέρων νομοθετικῶν μέτρων δημοσίας τάξεως,

ἀποσκοπούντων τὴν προστασίαν τῶν ἀσκούντων τὸ ναυτικὸν ἐπάγγελμα ὑπὸ τὰς ἰδιαίτερας συνθήκας τῆς ναυτικῆς ζωῆς, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συμφέροντος εὐρυθμίαν τῶν ναυτικῶν ἐπιχειρήσεων. Προκειμένου ὅθεν περὶ ἀπολύσεώς του ἐκ τῆς θέσεως τοῦ πλοίαρχου ἐμπορικοῦ πλοίου, ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ μεταξὺ τῶν ὡς ἄνω κανόνων τοῦ ναυτικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 288 ἐμπορικοῦ νόμου, δι' ἧς ὀρίζεται, κατ' ἐξαίρεσιν, ὅτι ὁ πλοιοκτήτης δύναται ν' ἀπολύσῃ τὸν πλοίαρχον, δὲν ὀφείλει δὲ ἀποζημιώσιν, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἐγγράφος περὶ τούτου συμφωνία.

Ἡ ἐξαιρετικὴ αὕτη διατάξις, τεθεῖσα ἐκ τοῦ δικαιολογητικοῦ λόγου ὅτι τὸ ἔργον τοῦ πλοίαρχου, ἔχοντος τὴν τεχνικὴν διεύθυνσιν τοῦ πλοίου καὶ ἀντιπροσωπεύοντος τὸν πλοιοκτήτην ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων του εἶναι ἔργον ὑψίστης ἐμπιστοσύνης, διότι ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἡ τύχη τοῦ πλοίου, τοῦ πληρώματος, τοῦ φορτίου καὶ τῶν ἐπιβατῶν, καὶ συνεπάγεται βαρεῖας εὐθύνας διὰ τὸν πλοιοκτήτην, εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ ἐπικρατεστέρα τῆς γενικῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ νόμου 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ἀνήκοντος εἰς τὸ κοινὸν ἐργατικὸν δίκαιον, δὲν δύναται δὲ νὰ θεωρηθῇ οὕτῃ ὡς ἀντικειμένη εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ κρατοῦντος ἐργατικοῦ δικαίου, ὡς ἐκ τοῦ νομοθετικοῦ λόγου καὶ τῆς σκοπιμότητος, ἐφ' ὧν ῥεθίζεται ἡ ὡς ἄνω ἐξαίρεσις, καὶ ἀπὸ τῶν ὁποίων δὲν ἀπεμακρύνθη εἰσέτι ὁ νομοθέτης ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας (Ἐφ. Ἀθ. 408/1938 Ἀναστ. Ἐμπορ. Β' § 307 σημ. 83). Ἡ θέσις τοῦ πλοίαρχου, μὴ δυναμένη νὰ ἐξομοιωθῇ πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἀρθρον 10 τοῦ νόμου 1234 ἰδιότητα ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, καταλαμβάνεται παρὰ προσώπου ἔχοντος εἰδικὰ προσόντα καὶ διέπεται, ὡς ἐλέχθη, ἐκ διατάξεων τοῦ ναυτικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἐξ ὧν τινες ὀρίζουσιν τὴν ἐν ναυτολογίᾳ ἐγγραφήν τῶν ἐπὶ τοῦ πλοίου ὑπηρετούντων μισθωτῶν (πλοίαρχου καὶ προσώπων πληρώματος), ὡς καὶ τῶν ὄρων τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως (ἀρθρ. 337 Ἐμπορ. νόμου, ἀρθρον 81 τοῦ ἀπὸ 16/30 Δεκεμβρίου 1928 Δ)τος «περὶ κωδικοποιήσεως νόμων ναυτικοῦ ἀπομαχικοῦ Ταμείου»), ἡ τοιαύτη ὁμοῦ ἐγγραφή δὲν ἀποτελεῖ συστατικὸν τύπον τῆς συμβάσεως μισθώσεως, ἀλλ' ἀποσκοπεῖ τὴν ἀπόδειξιν τῶν μισθωτικῶν ὄρων, ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρ. 337—367 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου. Συνεπῶς δὲν μεταβάλλεται ὁ ἰδιάζων χαρακτὴρ τῆς μεταξὺ πλοιοκτήτου καὶ πλοίαρχου συμβάσεως μισθώσεως, ἂν ὁ πλοίαρχος προσελήφθῃ ἐπὶ πλοίου μὴ τηρούντος ναυτολόγιον. Ἀβασίμος ὅθεν κρίνεται ἡ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ὑποστηριζομένη ἐκδοχή, ὅτι συντρέχει ἐν προκειμένῳ περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2112/1920 ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ πλοῖον, οὕτως τὴν διεύθυνσιν εἶχεν ἀναλάβῃ οὗτος, δὲν ἦτο ἐφωδιασμένον διὰ ναυτολογίου.

Κατὰ τὴν ἐτέραν βᾶσιν τῆς ἀγωγῆς ἡ ἐναγομένη ἐταιρία ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 155.000 διὰ γενόμενα ἔξοδα τροφῆς τούτου κατὰ τὴν διάρκειαν ταξειδίου, συμφώνως πρὸς εἰδικὸν ὄρον τῆς συμβάσεως μισθώσεως, δι' οὗ καθωρίσθησαν ὡς ἀντιμισθία καὶ αἱ ἀναγκαῖαι πρὸς τροφήν τοῦ ἐνάγοντος δαπάναι, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκτὸς τοῦ λιμένος Πειραιῶς ὑπηρεσίας του. Ἡ πρὸς τροφὴν ἀντιμισθία, ἀποτελοῦσα ἀναγκαῖον κατὰ νόμον προαυξημα τοῦ μισθοῦ τῶν προσώπων συγκροτημένου πληρώματος (νόμος 4005/1929, ἀρθρ. 362 Ἐμπορ. νόμου), νομίμως ἐπιδίδωκεται παρὰ τοῦ μὴ ἐγγραφέντος ἐν ναυτολογίᾳ ἐνάγοντος, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἐπικαλουμένης παρ' αὐτοῦ εἰδικῆς συμφωνίας διὰ

τῆς ἐκ τῆς μισθώσεως ἀγωγῆς, ἥτις δέον νὰ ἐξετασθῇ κατ' οὐσίαν.

Ἡ ἐναγομένη, ἀποκρούουσα τὴν ἀγωγήν, προτείνει γεγονότα κατ' ἃ ὁ ἐνάγων ὑπηρετήσε μὲν ὡς πλοίαρχος ἐπὶ τοῦ πετρελαιοκινήτου αὐτῆς πλοίου, δὲν συνωμολογήθη ὁμοῦ διὰ τῆς συμβάσεως μισθώσεως καὶ ἡ ἐπιδίκως προσθίσει ἀντιμισθία, καὶ περαιτέρω ὅτι κατέβαλεν εἰς τὸν ἐνάγοντα τὸ ποσὸν τῶν δραχμ. 62.000, ἥτοι δραχμὰς 1000 ἡμερησίως, αἵτινες ἀπετέλουν συνήθη ἐμπορικὴν ἀντιμισθίαν πρὸς τροφήν ἐκάστου προσώπου πληρώματος ἐμπορικοῦ πλοίου, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιδιωκομένης ἀντιμισθίας. Ταῦτα συνιστῶσιν ἀδιαίρετον ὁμολογίαν, ὑπὸ τὴν ὠφέλιμον διὰ τὴν ὁμολογοῦσαν προσθήκην γεγονότων, ἀρνητικῶν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς, ὡς καὶ ἐτέρων, ἀποτελούντων ἐνστάσιν διὰ τὴν ἀγωγήν μόνον χρησιμεύουσιν, ὡς περιέχουσιν ἐξοφλήσιν τῆς ἐπιδίκου ἀπαιτήσεως, ὑπόχρεως ὅθεν ὁ ἐνάγων ν' ἀποδείξῃ ἄλλως τὴν σύμβασιν μισθώσεως ὑπὸ τὸν μισθωτικὸν ὅρον περὶ δαπανῶν τροφῆς τοῦ ἐνάγοντος, ὡς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτίθεται, ἐτέρωθεν δὲ ἡ ἐναγομένη ὑποχρεοῦται ν' ἀποδείξῃ τὴν ἐνστάσιν ἐξοφλήσεως, ἥτις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποδεδειγμένη ἐκ τοῦ ἐπικαλουμένου καὶ προσαγομένου παρὰ τῆς ἐναγομένης ἀντιγράφου ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου, ὡς μὴ φέροντος τοῦ ἀντιγράφου τούτου ἐπίσημον βεβαίωσιν ὅτι τὸ πρωτότυπον εἶναι γεγραμμένον ἐπὶ τοῦ νομίμου χάρτου (ἀρθρ. 64 Κώδικος περὶ τελῶν χαρτοσήμου).

Κατὰ τὸ ἀρθρον 337 ἐμπορικοῦ νόμου οἱ ὅροι τῆς μισθώσεως τοῦ πλοίαρχου καὶ τῶν προσώπων τοῦ πληρώματος ἀποδεικνύονται διὰ τοῦ ναυτολογίου, καὶ μόνον ἐὰν δὲν συνετάχθῃ τοιοῦτο ἢ ἐὰν τις τοῦ πληρώματος προσελήφθῃ μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ναυτολογίου καὶ δὲν περιελήφθῃ ἐν αὐτῷ ἐπιτρέπεται ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις. Ἰσχυριζόμενον τοῦ ἐνάγοντος, ὅτι δὲν ἦτο ἐγγεγραμμένος ἐν ναυτολογίᾳ, καθὼς μὴ τηρουμένου τοιοῦτου εἰς τὸ πλοῖον τῆς ἐναγομένης, ἀνήκον εἰς τὴν κατηγορίαν τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἀρθρ. 61 τοῦ ἀπὸ 16/30 Δεκεμβρίου 1926 Διατάγματος «περὶ κώδικος τοῦ νόμου περὶ ναυτικοῦ ἀπομαχικοῦ Ταμείου», ἐπιτροπεύον κρίνεται καὶ τὸ ἐμμάρτυρον μέσον πρὸς ἀπόδειξιν τῆς συμβάσεως μισθώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, ὑπὸ τὴν ὡς ἄνω προϋπόθεσιν τῆς μὴ ἐγγραφῆς τούτου ἐν ναυτολογίᾳ, ἀποδεικτέον καὶ διὰ μαρτύρων, λόγῳ τοῦ ἀνεφίχτου κτήσεως ἐγγράφου ἀποδείξεως, ὡς ἐπίσης δέον νὰ ἐπιτραπῶσι μάρτυρες πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ποσοῦ τῶν δαπανῶν τροφῆς τοῦ ἐνάγοντος, δι' ἀδυναμίαν ὑπάρξεως ἐγγράφου ἀποδείξεως καὶ ἕνεκα τῆς ἐμπορικότητος τῆς διαφορᾶς ἐναντι τῆς ἐναγομένης ἀωνύμου ἐταιρίας.

Κατὰ τὸ ἀρθρον 3 τοῦ περὶ ἀρμοδιότητος τῶν ἐμποροδικίων νόμου πράξεις, ἀφορῶσαι μισθώσεως ὑπηρεσιῶν ναυτικῶν ἐπὶ ἐμπορικῶν πλοίων, εἶναι ἐμπορικά, συνεπῶς ἡ ἐξοφλήσις ἀντιμισθίας πλοίαρχου, ὡς ἐκλήρωσις υποχρεώσεως ἐκ συμβάσεως μισθώσεως πρὸς ὑπηρεσίαν ἐπὶ ἐμπορικοῦ πλοίου, εἶναι πρᾶξις ἀμφιφερῶς ἐμπορικῇ (Ἀναστ. Ἐμπορ. § 31, Ἐφετ. Ἀθ. 512/1926, Θέμ. ΑΗ' 201). Ὅθεν καὶ ἡ βαρύνουσα τὴν ἐναγομένην ἀπόδειξις ἐπὶ τῆς προταθείσης ἐνστάσεως ἐξοφλήσεως δέον, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, νὰ διεαχθῇ καὶ διὰ μαρτύρων.

Εἰς τὸ ἐπόμενον

Ἐνδιαφέρουσα νομοθετικὴ καὶ νομολογιακὴ ὕλη. Παρακολουθεῖται ἀνελλιπῶς τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου» διὰ τὴν συστηματικὴν μελέτην τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

ΠΟΙΝΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ

Κλοπή πραγμάτων άνευ άγοραίας άξίας.—Δολία ύποβολή μηνύσεως, προς άπόλυσιν εργάτου άνευ άποζημιώσεως, και συνέπεται.

Να σχολιάσωμεν την δικαστικήν απόφασιν που παρτίθεται κατωτέρω; "Από κριτικής νομικής εις την κυριαρχικήν εξουσίαν του ποινικού δικαστού είναι να κρίνη όσα από την διαδικασίαν προκύπτουν.

Περαιτέρω όμως, από κοινωνιολογικής άπόψεως, είναι να πληρή την ψυχήν κάθε προηγμένου άτόμου μία βαθυτάτη μελαγχολία ενώπιον έκδηλώσεων, ως έκείναι, που εμφανίζει, με άνάγλυπον τρόπον, ή τολμηρά και εις άσύνητες ρεαλιστικόν τρόπον έκφραζόμενη δικαστική απόφασις.

Παρήγορον όμως είναι, ότι ή δικαιούσνη, ως άνωτέρα έννοια και έκφανσις του κατά πάσαν γνώμην και άνάγκην πρόποντος, άρνείται μετά του φυσικωτέρου, εις τοιαύτην θέσιν εύρισκομένη, άποτροποπιασμού να γίνη θεραπεινίς ταπεινών, της κοινής πράγματι περιφρονήσεως, επιδιώξεων.

"Αλλά—καθ' ήμās—τό πλέον παρήγορον είναι, ότι οδύνατον να φαντασθί κανείς, ότι παρομοιαί έκδηλώσεις κοινωνικών άντιλήψεων, ως αί άχθεΐσαι ενώπιον της έδρας του δικαστηρίου, είναι εις την πραγματικότητα συχνάί. "Αλλως θα έπρεπε να γίνη βαθυτέρα άκόμη, βαθυτάτη, ή μελαγχολία παντός τιμίου άνθρώπου.

Πταισματοδικείου "Αθηνών 1235]1943

Πταισματοδίκης ό κ. Α. Κανακάρης

"Ο εργάτης, τό πολύτιμον και δημιουργικόν αυτό στοιχείον της κοινωνίας, εις παλαιότεραν εποχήν ουδέμιαν ύπόστασιν είχεν, ήνάλλωνε μόνον τās εργατικές του δυνάμεις, έμόχθει, κερδαίνων έλάχιστα, έξ εργασίας ύπερμέτρου, και έν τέλει απέθνησκε πρώτως έν τω άγώνι της εργασίας, χωρίς κανείς να ένδιαφερθί περί της τύχης του, άδιάφορον άν εις την έθνικήν κυψέλην αυτός είχε δώση όλον τό μέλι της παραγωγικής του ικανότητος. Διά την έξύψωσιν του βιωτικού επιπέδου των εργάτων μόνον κατά τά τελευταία έτη, υπό την πίεσιν των συνθηκών, έλήφθη μέριμνα από όλα τά Κράτη και διεμορφώθη έν νέον δίκαιον, τό Κοινωνικόν Δίκαιον, κατόπιν κατανοήσεως ότι οι εργάται και οι υπάλληλοι, με την εργασίαν των την χειρωνακτικήν ή διανοητικήν, στηρίζουν την οικονομικήν ζωήν έκάστης χώρας και πρέπει να είναι ισότιμοι με τās λοιπās κοινωνικάς τάξεις. "Η μισθωτική εργασία δέν είχε πλέον έμπόρευμα ύποκείμενον εις τās διακυμάνσεις της προσφοράς και της ζητήσεως. Τό σύστημα των συλλογικών συμβάσεων έπροστάττει την μισθωτικήν εργασίαν και απέδωσεν εις αυτήν την αληθή της άξίαν ως κοινωνικού λειτουργήματος.

"Εργάτης, βαφεύς, ό κατηγορούμενος εις την ύπηρεσίαν της μηνυτριας ύφαντουργικής εταιρίας. Δέκα έξ συναπτά έτη την ύπηρετήσε με τον ίδρωτα του μετώπου του. Κατά τό διάστημα τουτο έβλεπε τούς διοικούντας την εταιρίαν να άπολαμβάνουν όλων των άγαθών της γής και να κληροδοτούν και εις τά τέκνα των τά πλούσια άγαθά έκ του άνεξαντλήτου θαλασσίτου των. Δέν έφθόνησε τά άγαθά των, ουδέ πο-

νηρά τις σκέψις ποτέ έν τη διανοία του εισέχωρσε. Είργαζετο τιμίως, πράγμα τό όποιον ουδ' ή μηνυτρια εταιρία ήμφισβήτησε, χωρίς τό παράπαν καθ' όλον τό διάστημα τουτο, να διαστρεβλωθί τό ήθος και ό χαρακτήρ του, συνεισφέρον τό άπαντον των δυνάμεών του εις την εταιρίαν, ή ανάπτυξις των έργασιών της οποίας ώφείλετο και εις την συμβολήν αυτού ως μισθωτού, καθ' όσον τουλάχιστον μέρος όφείλεται γενικώτερον ή πρόοδος των βιομηχανικών έργασιών εις τούς άφανείς, τούς πωλούντας την εργατικήν των δύναμιν, μισθωτούς. Αυτή άλλως τε, ή επί δέκα έξ συνεχή έτη διατήρησις του κατηγορουμένου εις την ύπηρεσίαν της μηνυτριας εταιρίας, όταν δέν ύπήρχε νομοθετικός περιορισμός διά την άπομάκρυνσιν του, καταμαρτυρεί, κατ' άσφαλές κριτήριον, ότι πράγματι ύπήρξεν έκ χαρακτήρος τίμιος και έρνατικός.

Τό άδίκημα δι' ό κατεμηνύθη ό κατηγορούμενος έτελέσθη τούς πρώτους μήνας του έτους 1942. "Ητο ή εποχή κατά την οποίαν τό πρόβλημα της ζωής ήτο τό καθημερινόν δράμα της έλληνικής οικογενείας. "Εποχή κατά την οποίαν δύο τάξεις κυρίως, ή μεσαία άστική και ή εργατική, περιλαμβάνουσai τά υγιέστερα και ήθικώτερα στοιχεία, τά αποτελούντα τά θεμέλια της έλληνικής κοινωνίας, έπάλαιον κατά της άθλιότητος, της στερήσεως, άνευ πόρων έπαρκών, άβοήθητοι, διά να κατορθώσουν να επιζήσουν. Σεμνοί και σιωπηλοί ήρωες της εργασίας οι άνήκοντες εις τās τάξεις ταύτας, εργάται, υπάλληλοι, έπιστήμονες, μικροεπαγγελματίαι, ήγωνίζοντο τον άγώνα τον τίμιον, βαδίζοντες την οδόν της άρετής, κρατούντες ύψηλά την σημαίαν της ήθικής και της αξιοπρεπείας. "Ο άγών όμως ήτο σκληρός, άνοικτίρμων και δυσανάλογος προς τά οικονομικά των όπλα. Την οικονομικήν ζωήν της χώρας έρρύθμιζε, κατά την εποχήν ταύτην, έν μέρος μεγαλοβιομηχάνων, έμπόρων, επιχειρηματιών, παραγωγών, χρηματιστών, οίτινες συγκεντρώσαντες τό μεγαλύτερον μέρος των άγαθών της χώρας εις χείρας των και άδιαφορούσας διά την ζωήν των λοιπών "Ελλήνων, έθισαύριζον, δαπανώντες παραφρόνως τόν άνόμως κτηθέντα πλούτον των. "Απαθείς πρό της ένσκηψάσης δυστυχίας, άτάραχοι πρό των κρουγών των άνά πāν βήμα άποπονησκόντων, άνάλογητοι πρό των μακαβρίων θεαμάτων των διερχομένων δημοτικών νεκροφόρων πλήρων, ουχί κυνών, άλλ' ανθρωπίνων υπάρξεων, έκ πείνης τελευτησάντων, ήδονίζοντο εις τό να διπλασιάζουν έν άρχή, να δεκαπλασιάζουν και να έκαιονταπλασιάζουν κατόπιν και να πολλαπλασιάζουν μετ' όλίγον διάστημα τās τιμάς των κρύφα έκ των άποθηκών των έξερχομένων έφοδίων της ζωής. "Η εργατική και υπάλληλική τάξις, μη έχουσα άλλους πόρους ζωής, ουδ' άλλο έφόδιον, πλήν της εργασίας, ή άμοιβή της οποίας όμως δέν ήτο άνάλογος προς την αύξησιν του τιμαριθμού, έθερίζετο από τό δρέπανον του θανάτου ή έπλήττετο από την φυματίωσιν.

Εις την άπελπιστικήν ταύτην θέσιν της έποχής έκείνης εύρέθη και ό κατηγορούμενος. "Η δυστυχία και ή άπόγνωσις έμάστιζε την οικογένειάν του. Τό ήμερομίσθιον του δέν έπάρκει ούτε διά την αγοράν όλίγων φύλλων κράμβης. "Ηθικός, εύθυς από χαρακτήρος, τίμιος έπάλας, δαυτδ αυτός κατά των Γολιάθ της εποχής «έμπόρων της μαύρης αγοράς». "Η πάλη όμως ήτο

άνισος καὶ μέρος τῶν κίωνων τῶν στηριζόντων τὰ θεμέλια τοῦ οἴκου του κατέπεσε. Πρώτη ἡ μήτηρ του καὶ ὁ γυναικάδελφός του μετ' ὀλίγον ὑπέκυψαν, μὴ δυνάμενοι νὰ ἀνθέξωσιν εἰς τὴν μαστίχουσαν τὴν οἰκονόγειαν στυγνὴν πείναν. Στενοὶ συγγενεῖς τοῦ κατηγορουμένου οἱ ἀποβιώσαντες, προσφιλεῖς δι' αὐτὸν ὑπάρξεις, ἔπρεπε νὰ τιμηθοῦν διὰ τοῦ καθιερωμένου πένθους αὐτοῦ καὶ τῆς συζύγου του. Πτωχός, οἰκονομικῶς καὶ ψυχικῶς συντετριμμένος οὗτος, παρέλαβεν ἐκ τῆς οἰκίας του τὸ μοναδικὸν φόρεμα τῆς συζύγου του καὶ μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας του εἰς τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐργοδοτίας, τὸ ἐνεβάπτισεν εἰς τὰ ἀχρηστα πλέον διὰ τὴν ἑταιρίαν μέλανα ὕδατα τοῦ βαφείου (ἀπόνερα) διὰ νὰ ἀλλαγῇ ὁ χρωματισμός του εἰς χρῶμα πένθους. Διὰ τῆς πράξεώς του ταύτης, χαρακτηριοθείσης ὡς κλοπῆς, λόγω ἀφαιρέσεως τῆς διαλελυμένης εἰς τὰ ὕδατα βαφῆς, ἐζημιώσεν τὴν μηνύτριαν ἑταιρίαν κατὰ ποσὸν ἑλᾶσσαν τῶν πεντακοσίων δραχμῶν καὶ κατεμνήθη παρ' αὐτῆς.

Καὶ ἐξεταστέον ἤδη ὑπέστη θετικὴν ζημίαν ἡ μηνύτρια ἑταιρία ἐκ τῆς ἐμβαπτίσεως τοῦ φορέματος τοῦ ἐργάτου τῆς εἰς τὰ ἀχρηστα ὕδατα τοῦ βαφείου καὶ εἶναι ἀντικείμενον ἀξίας ταῦτα; Ἐκ τοῦ λόγου τούτου ὑπέβαλε τὴν μήνυσιν ἡ ἄλλα εἶναι τὰ αἷτια τῆς καταμνήσεως, φερόσης τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς κλοπῆς, δι' ἑνα ἐργάτην ἐπὶ δέκα ἔξ ἑτημίᾳ καὶ εὐσυνειδήτως ἐργασθέντα; Κατὰ τὸν ἠθικὸν νόμον δὲν εἶχεν ὑποχρέωσιν ἡ ἐργοδοτία, ἔαν παραδεχθῶμεν, ὅτι τὰ ὕδατα ταῦτα ἔχουσιν ἀγοραίαν ἀξίαν, ἔναντι τοῦ μόχθου τοῦ μισθωτοῦ τῆς, ἀς συμμετάσχη εἰς τὴν ἐλαχίστην δαπάνην τοῦ πένθους του; Ἡ διαδικασία ἀπέδειξεν, ὅτι οἱ λόγοι τῆς ὑποβολῆς τῆς παρούσης δὲν εἶναι ἠθικοί. Αἱ ἐργασίαι τῆς ἑταιρίας, ἐλλείπει πρώτων ὧλων λόγω τοῦ πολέμου, εἶχον ἐλαττωθῇ μὲ τῶσιν πλήρους διακοπῆς. Τὸ ἐργατοῦπαλῆλικὸν προσωπικὸν τῆς ὅμως ἦτο ὑπόχρεως αὕτη, κατὰ τοὺς κειμένους νόμους, νὰ τὸ διατηρήσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς, καταβάλλουσα εἰς αὐτὸ τὰ ὑποχρεωτικά ἐκ τοῦ νόμου ἡμερομίσθια, ὡς στοιχειωδιστάτου μέσου αὐτοσυντηρήσεως τῶν, χωρὶς ἄλλως τε ἡ ὑποχρεωτικὴ αὕτη ἐκ τοῦ νόμου παροχὴ κατ' οὐδὲν νὰ τὴν ἐζημιώσεν, δεδομένου ὅτι ἡ ἀύξησις τῆς τιμῆς τῶν ἐν ταῖς ἀποθήκαις τῆς ἐμπορευμάτων ἦτο ταύτη, ὥστε νὰ μὴ ἐλαττώσῃ τὸ ἐνεργητικόν της. Παρὰ ταῦτα ἡ ἀπόκτησις μεζζονος πλούτου, ἀντὶ νὰ ὤθησῃ τὴν μηνύτριαν ἑταιρίαν εἰς ἀνθρωπιστικωτέρας ἀποφάσεις διὰ τὸ ἐργατοῦπαλῆλικὸν προσωπικὸν τῆς, ἐκ τῆς ἐργασίας τοῦ οἰοῦντο ἐδμημιουργηθῇ ὁ πλοῦτος της, τὴν ὤθησεν ἀντιθέτως εἰς τὴν σκέψιν νὰ ἐξεύρῃ ἀποχρῶντα νόμιμον λόγον διὰ τὴν ἀπόλυσιν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τοῦ μεγαλυτέρου μέρους τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῆς καὶ ἰδιαίτερος ἐκείνων, οἵτινες, ὡς ἐκ τῆς πολυετοῦς ὑπηρεσίας τῶν, ἐλάμβανον ἀνώτερα τῶν λοιπῶν ἡμερομίσθια. Ὡς νόμιμος λόγος, δυνάμενος νὰ ἀγάγῃ εἰς ἀζήμιον διὰ τὴν ἑταιρίαν ἀπόλυσιν, προεβλήθη ὑπ' αὐτῆς ὁ τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ Β. Δ. τῆς 16ης Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν», καθ' ὃ δυνάται νὰ καταγγελθῇ ἄνευ προθεσμίας ἡ σύμβασις, ἔαν ἐναντιον τοῦ ἐργάτου ὑπεβλήθῃ μῆνυσις δι' ἀξιοποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐκτελέσει

τῆς ἐργασίας ἡ ἀπηγγέλη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον χαρακτήρα τοῦλάχιστον πλημμελήματος».

Κατὰ τὸν ἡμέτερον ποινικὸν νόμον, ἀντικείμενον τῆς κλοπῆς εἶναι κινήτὰ ἐνσώματα πράγματα, τὰ ὁποῖα ἐν γνώσει λαμβάνει εἰς τὴν κατοχήν του ὁ κλέπτης, αὐτογνώμονως καὶ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἔχοντος δικαίωμα ἰδιοκτητήμονος, ἵνα τὰ ἔχη παρὰ νόμους εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν του. Ὁ Ποινικὸς Νόμος, διαβαθμίζων τὴν κλοπὴν καὶ τὴν ὑπεξαίρεσιν ἀναλόγως τῆς ἀγοραίας ἀξίας τῶν κλοπιμαίων (ἄρθρ. 379), ἀποδέχεται τὴν ἀρχὴν ὅτι ἀντικείμενον τῆς κλοπῆς ἡ τῆς ὑπεξαίρεσεως δύναται νὰ εἶναι πρᾶγμα ἔχον ἐν αὐτῷ ἀγοραίαν ἀξίαν. Ἐκ τῆς διαδικασίας ὅμως ἀπεδείχθη, ὅτι τὰ μετὰ τὴν βαφὴν χυνόμενα ἐκτὸς τοῦ βαφείου ὕδατα (ἀπόνερα) οὐδεμίαν ἀγοραίαν ἀξίαν ἔχουσι καὶ συνεπῶς δὲν δύναται νὰ ὦσιν ἀντικείμενον κλοπῆς.

Κατόπιν τούτου ἐμβαπτίζοντες καὶ ἡμεῖς τὴν γραφίδα εἰς ἀνεξίτηλον μελάνην ἀπαντῶμεν εἰς τὴν μηνύτριαν ὑφαντουργικὴν ἑταιρίαν, ὅτι δὲν εἶναι ἐνοχος κλοπῆς ὁ κατηγορούμενος, ἀλλ' ἐνοχος ἐν προκειμένῳ ὑπῆρξεν ἡ βούλησίς της, ἐκ δόλου καὶ ἐν γνώσει τῆς ἀθωότητος τοῦ κατηγορουμένου, ὑποβαλοῦσης τὴν παρούσαν μήνυσιν, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀπολύσεως τούτου ἄνευ ἀποζημιώσεως, συντρέχει δὲ ἡ περίπτωσις πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου ΓΨΜΓ' (3743) περὶ καταψήφσεως τῶν δικαστικῶν ἐξόδων εἰς τὴν ἐγκαλοῦσαν ἑταιρίαν καὶ δεόν νὰ καταδικασθῇ αὕτη εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς δικαστικῆς δαπάνης τῆς παρούσης.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

ΠΕΡΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ 1940 - 41 (*)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΙΙ

Ἀριθ. Πρωτ. 142.386

Κατεπίγειον

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω ὑμῖν, ὅτι ὑπάλληλοι διαφόρων Δημοσίων, Δημοτικῶν ὑπηρεσιῶν, ὁργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου καὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ὑποβάλλουσι ὑπομνήματα, δι' ὧν ἀναφέρουσιν, ὅτι αἱ προϊστάμεναι τῶν ἀνωτέρω ὑπηρεσιῶν, μὴ ἐφαρμοζούσαι εἰσέτι τὰ ἄρθρα 7 καὶ 9 Ν. 1799[42], δὲν ἐνήγγισαν προαγωγὰς τῶν δικαιούχων ὡς ἀνωτέρω ὑπαλλήλων πολεμιστῶν 1940-41 τῶν χομισάντων εἰδικὸν πιστοποιητικὸν τῆς Ἐπιτροπῆς ἡμῶν ἐλέγχου τῶν στοιχείων ἐκάστου.

Ἐπειδὴ λόγοι ἐθνικοί, τοὺς οἰοῦντο δύνασθαι νὰ ἐκμιμήσῃτε, ἐπιβάλλουσι τὴν ἄμεσον ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Δ. τούτου, παρακαλοῦμεν, ὅπως, εὐαγεστούμενοι, διατάξῃτε τὰς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας καὶ καταρτίσωσι τοὺς σχετικούς πίνακας διὰ τὴν ἄμεσον ἐκ μέρους ὑμῶν ἐνέργειαν τῶν προαγωγῶν πρὸς κατάπausιν τῶν δικαιῶν παρὰ πόνων τῶν δικαιούχων πολεμιστῶν 1940-1941.

Ἐάν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑφίσταται ἀνάγκη διασαφισεῶς τινος, παρακαλῶ, ὅπως ἀποτανθῇτε ἡμῖν διὰ τὴν παροχὴν οἰασθῆποτε πληροφορίας.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 4 Μαΐου 1943

Ἐντολῇ Ὑπουργοῦ

Ὁ Ἐπιθεωρητής

Χ. ΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ

(*) Ἐκοινοποιήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας πρὸς ἅπαντας τοὺς Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1912[43] ἐγκυκλίου του.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

1711/1943 ΝΟΜΟΣ.—Περὶ ἀναστολῆς φορολογιῶν τινῶν καὶ διαρρυθμίσεως διατάξεων τινῶν τῆς ἀμέσου φορολογίας(*).
(Ε. Κ. τ. Α' φ. 151 τῆς 27 Μαΐου 1943).

*Έχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσμεν καὶ διστάσομεν:

Ἄρθρον 4.—1. Ἡ βεβαίωσις καὶ εἰσπραξις τοῦ ἐπὶ τῶν ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1943 καὶ ἐφεξῆς κτωμένων ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν ἀναλογούντος φόρου καθαρῶν προσόδων ΣΤ' Κατηγορίας ἀναστέλλεται.

2. Προκειμένου περὶ τῶν ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν τῶν κτηθεισῶν ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1942 ἕως 31 Μαρτίου 1943, ἐξαιροῦνται τοῦ φόρου καθαρῶν προσόδων ΣΤ' Κατηγορίας καὶ τοῦ συνθετικοῦ φόρου τὰ εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἢ συνταξιούχους χορηγηθέντα πάσης φύσεως ἐπιδόματα ἀκριβεῖς ζωῆς εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος, εἴτε ταῦτα ἐχορηγήθησαν βάσει τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων 310, 610 καὶ 783, εἴτε ἐδόθησαν οἰκιοθελῶς παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν.

*Επὶ μισθωτῶν προσληφθέντων μετὰ τὸν Ἰούνιον 1941, τῶν ὁποίων αἱ ἀποδοχαὶ καθωρίσθησαν ἄνευ διακρίσεως βασικοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου καὶ ἐπιδομάτων ἀκριβεῖας βίου, ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἀμοιβῶν αὐτῶν τῶν κτηθεισῶν ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1942 μέχρι 31 Μαρτίου 1943 ὑπόκειται εἰς φόρον καθαρῶν προσόδων ΣΤ' Κατηγορίας καὶ τὸν συνθετικὸν φόρον, ἐφ' ὅσον συντρέχει περίπτωσις, ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ ἓν δέκατον τῶν εἰς χρῆμα ἀμοιβῶν τῶν, τῶν υπολοίπων θεωρουμένων ὡς ἐπιδομάτων ἀκριβεῖας ζωῆς καὶ ἐξαιρουμένων τῆς φορολογίας.

3. Ἐπὶ ἐργοδοτῶν ὑποκειμένων εἰς τὸν φόρον καθαρῶν προσόδων Δ' Κατηγορίας τὰ ἀπαλλασσόμενα τοῦ φόρου καθαρῶν προσόδων ΣΤ' κατηγορίας πάσης φύσεως ἐπιδόματα θεωροῦνται ὡς γενικὰ ἔξοδα τῆς ἐπιχειρήσεως. ἐκπιπόμενα ἐκ τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων αὐτῆς πρὸς ἐξέυρεσιν τοῦ καθαροῦ φορολογητέου κέρδους κατὰ τὴν Δ' Κατηγορίαν καὶ τὴν φορολογίαν ἐπὶ τῶν ἐκτάκτων κερδῶν.

4. Ὁ κατὰ τὸ Ν. Διάταγμα ὑπ' ἀριθ. 276/1941 πρόσθετος φόρος ἐπὶ τῶν ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν καταργεῖται, μὴ ἐφαρμοζόμενος ἐπὶ τῶν ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1942 ἐφεξῆς κτηθεισῶν ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν.

*Εν Ἀθήναις τῇ 27 Μαΐου 1943

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

19450/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ καθορισμοῦ κατωτάτων ὀρίων ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν τσιμεντοβιομηχανίας, σιδηροβιομηχανίας, μεταλλείων, οἰκοδομικῶν, χωματοφυγικῶν ἐργασιῶν, ἐργαζομένων εἰς ἔργα Ἀρχῶν Κατοχῆς καὶ ἐργατοτεχνιτῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν.

*Έχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ.

310/1941 Ν. Δ]τος «περὶ αὐξήσεων τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783/41 ὁμοίου.

*Αποφασίζομεν

Ἄρθρον 1ον.—1. Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 15/6/43 τὸ κατωθὶ τιμολόγιον ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἐργαζομένων εἰς τὴν Τσιμεντοβιομηχανίαν, Σιδηροβιομηχανίαν, Μεταλλεία, Οἰκοδομικὰς καὶ Χωματοφυγικὰς ἐργασίας, ὡς καὶ τῶν ἐργαζομένων εἰς ἔργα διὰ λογαριασμὸν Ἀρχῶν Κατοχῆς μέσῳ ἐργολάβων (ἀπολογιστικῶς ἢ ἐργολαβικῶς κλπ.) ἢ διὰ τῶν Ε.Π.Α.Κ., ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἀμειβομένων ἀπ' εὐθείας παρὰ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς.

Α) Διὰ τοὺς ἄρρενας (δι' ὁ- Περὶ φέρεια
κτάωρον ἐργασίαν) I II III

α) Ἀρχιτεχνίτας, ἀρχιτεχνί- 4.860 4.320 4.050
τας (ἀνωτ. ὁδηγὸς ἐργατοτεχνι-
κοῦ προσωπικοῦ)

β) Βοηθὸς ἀρχιτεχνίτου, ἐρ- 4.320 4.050 3.510
γοδιγὸς τμήματος ἐργοστασίου,
ὑπαρχηγὸς ἐργατ. προσωπικοῦ

γ) Ἐπιστάτης (ἐργατοτεχνίτης) 4.050 3.510 3.240

δ) Εἰδικὸς τεχνίτης α' 3.510 3.132 2.700

β' 3.240 2.916 2.592

γ' 2.970 2.700 2.376

ε) Ἀπλοῦς ἐργάτης πεπειραμ. 2.700 2.430 2.160

στ) > > μὴ > 2.430 2.160 1.998

ζ) Μαθητευόμενοι καὶ νεαροὶ 1.080 972 864

βοηθοὶ παντὸς εἶδους
Β) Διὰ τὰς θήλεις (δι' ὁκτάω-
ρον ἐργασίαν)

α) Τεχνίτρια 1.998 1.782 1.566

β) Βοηθὸς 1.512 1.350 1.188

γ) Νεαρά μαθητευομένη 1.080 972 864

2.—Τὸ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον τιμολόγιον ἰσχύει ὡς ἑξῆς:

Περὶ φέρεια I. Διὰ τὴν τέως Διοίκησιν Προτεκτούσης, ὡς Ἀθήνας, Πειραιᾶ, Φάληρον, Γλυφάδα, Ἀμαρουσίον, Κηφισίαν, Ἀσπρόπυργον, Ἐλευσίνα, Σαλαμίνα, Μέγαρα, Μαρκόπουλον, Καλύβια, Κορωπί, Λαύριον, Σούνιον καὶ Κρήτην (μόνον διὰ τοὺς εἰδικούς τεχνίτας).

Περὶ φέρεια II. Λοιπαὶ περιφέρειαι Νομοῦ Ἀττικοβοιωτίας, πόλεις Θεσσαλονίκης, Βόλου, Πατρῶν, Κορινθίας, Λαρίσης, Λομλαὶ καὶ Καλαμών.

Περὶ φέρεια III. Λοιπαὶ περιοχαὶ Ἑλλάδος μετὰ τῆς Κρήτης (ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ τιμολογίου I).

Ἄρθρον 2ον.—1. Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 15/6/43 τὰ κατωθὶ κατωτάτα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως καὶ μορφῆς ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, τῶν συνδεομένων μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου τῶν βιομηχανικῶν, ἐμπορικῶν, ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, κατὰ περιφέρειας, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, περὶ ὧν προβλέπει τὸ ὑπ' ἀριθ. 499/1941 Ν. Δ]μα καὶ ὁ ὑπ' ἀριθ. 177/43 Νόμος, ὡς καὶ τῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ ἀποφάσει ἀναφερομένων κατωτέρω (ἄρθρον 5).

Α) Διὰ τοὺς ἄρρενας Περὶ φέρεια I II III

α) Διὰ τὸν ἀρχιτεχνίτην καὶ 4.860 4.320 4.050
ἀρχιτεχνίτην

(*) Πρὸ τῆς σειρᾶς λόγῳ τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ.

β) Διὰ τὸν βοηθὸν ἀρχιτεχνίτου, ὡς καὶ τὸν ἐργοδηγὸν τμήματος ἐργοστασίου 4.320 4.050 3.510

γ) Διὰ τὸν ἐπιστάτην (ἐργατο-τεχνίτην) 4.050 3.510 3.240

δ) Διὰ τὸν τεχνίτην τὸν ἔχοντα ἄνω τῶν 7 ἐτῶν ἐν συνόλῳ πραγματικὴν ἐργασίαν ἐν τῷ κλάδῳ 3.510 3.282 2.700

ε) Διὰ τὸν τεχνίτην τὸν ἔχοντα ἀπὸ 4—7 ἐτῶν ἐν συνόλῳ πραγματικὴν ἐργασίαν ἐν τῷ κλάδῳ 3.240 2.916 2.592

στ) Διὰ τὸν βοηθὸν τεχνίτου ἡλικίας ἄνω τῶν 16 ἐτῶν (16ον συμπληρωμένον) 2.970 2.700 2.376

ζ) Διὰ τὸν βοηθὸν τεχνίτου ἡλικίας μέχρι 16 ἐτῶν (15ον συμπληρωμένον) ὡς καὶ τὸν ἀνειδίκευτον ἀνεξαρτήτως ἡλικίας 2.430 2.160 1.998

η) Διὰ τὸν μαθητευόμενον ἡλικίας μέχρι 15 ἐτῶν (16ον συμπληρωμένον) 1.080 952 864

Β) Διὰ τὰς θήλεις

α) Διὰ τὴν τεχνίτριαν τὴν ἔχουσαν ἄνω τῶν 3 ἐτῶν ἐν συνόλῳ πραγματικὴν ἐργασίαν ἐν τῷ κλάδῳ 1.998 1.782 1.566

β) Διὰ τὴν ἀνειδίκευτον ἐργάτριαν ἡλικίας ἄνω τῶν 16 ἐτῶν (16ον συμπληρωμένον) ὡς καὶ τὴν βοηθὸν τεχνιτρίας ἀνεξαρτήτως ἡλικίας 1.512 1.350 1.188

γ) Διὰ τὴν ἀνειδίκευτον ἐργάτριαν, ὡς καὶ μαθητευομένην ἡλικίας μέχρι 16 ἐτῶν (15ον συμπληρωμένον) 1.080 972 864

2. Τὸ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον τιμολόγιον κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἰσχύει διὰ τὰς περιφερείας, ὡς ἐν τῇ παραγράφῳ 2 τοῦ ἄρθρου 1, τῆς παρουσῆς ἀναφέρονται.

3. Διὰ τοὺς ἀμειβομένους κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ μονάδα παραγομένης ἐργασίας ἐργατοτεχνίτας, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος ἢ κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμοιβῇ, ἀπὸ 15|6|43, δέον νὰ εἶναι τοιαύτη, ὥστε τὸ πραγματοποιούμενον παρ' αὐτῶν μέσον ἡμερομισθίων τῶν ἐργασιμῶν ἡμερῶν νὰ μὴ εἶναι κατώτερον τῶν ὑπὸ τῆς παρ. 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐπιβαλλομένων κατὰ περιφερείας κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων.

4. Διὰ τοὺς ἀμειβομένους ἐπὶ μηνιαίῳ ἢ ἐβδομαδιαίῳ μισθῷ ἢ ἀνὰ 15|θ|ἡμέρον ἐργατοτεχνίτας, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, ἰσχύουν πάντες τὰ ὑπὸ τῶν προηγουμένων παραγράφων τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐπιβαλλόμενα κατὰ περιφερείας κατωτάτα ὅρια ἡμερομισθίων, τῆς λαμβανομένης ἀμοιβῆς ἀναγομένης εἰς ἡμερομισθίων.

* Ἄρθρον 3ον.—Τὰ μέχρι σήμερον καταβαλλόμενα ἡμερομισθία, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτερα τῶν διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβαλλομένων, κατὰ περιφερείας καὶ εἰδικότητας κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων, οὐδεμίαν ἀξίσεως τυγχάνουν.

* Ἄρθρον 4ον.—1. Ἐργατοτεχνίται, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος τῶν κατὰ τὴν παρούσαν ἀποφασιν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, ἀμειβομένοι κατ' οἰονδήποτε τρόπον καὶ ὧν δὲν γίνεται οἰαδήποτε χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, θὰ λαμβάνουν ὡς ἀμοιβὴν τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1535|43

ἀποφάσεως ἡμῶν (1) προβλεπόμενα κατὰ περιπτώσεις κατωτάτα ὅρια ἡμερομισθίων.

2. Προκειμένου περὶ ἐργατοτεχνιτῶν, τῶν περὶ ὧν ἡ παρούσα ἀπόφασις ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, δι' οὓς ἰσχύει ἐκάστοτε ἀπόφασις ἡμῶν ἐπιβάλλουσα τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν καὶ ὧν δὲν γίνεται οἰαδήποτε χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, θὰ λαμβάνουν ἀπὸ 15|6|43 ὡς κατωτάτα ὅρια ἡμερομισθίων τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 39986|1942 ἀποφάσεως ἡμῶν (2) καθορισθέντα κατὰ περιφερείας, φύλον καὶ εἰδικότητος κατωτάτα ὅρια ἡμερομισθίων καὶ δι' ὅσα ἡμερομισθία ἐπιβάλλει ἡ ἀπόφασις τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

3. Εἰς ἀμφοτέρους τὰς κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον περιπτώσεις οἱ ἐν λόγῳ ἐργατοτεχνίται δὲν δικαιούνται τοῦ δι' ἀποφάσεων ἡμῶν ἐπιβαλλομένου ἐκάστοτε ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ βελτιώσεως αὐτοῦ καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον δὲν γίνεται οἰαδήποτε χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη.

* Ἄρθρον 5ον.—1. Τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐξαιρεῖται τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, τῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ βαριετέ, οἱ ὑποδηματοεργάται, ἀρτεργάται, οἱ ἐργατοτεχνίται ἡμεροσίου καὶ περιοδικοῦ τύπου, περὶ ὧν προβλέπει ὁ ὑπ' ἀριθ. 177|1943 Νόμος, τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν μόνον κουζίνας καὶ μπαφέ, οἱ περιποιεῖται καὶ οἱ βοηθοὶ αὐτῶν, τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν καταστημάτων, ἐπιχειρήσεων, ἐργασιῶν καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει κατηγορίας ἐστιατορίων, ζυθιατορίων, μπάρ, ταβερνῶν, μαγειρείων, οἰνομαγειρείων, καφέ-μπάρ, οὐζερί, κέντρων διασκεδάσεως, ζαχαροπλαστείων, καφενείων, γαλακτοπωλείων, μικτῶν καταστημάτων, λεσχῶν, σανατορίων, νοσοκομείων, κλινικῶν καὶ τῶν τοῖς συναφῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ὡς καὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας ἐν γένει περὶ ὧν προβλέπει τὸ ὑπ' ἀριθ. 499|41 Νομ. Δίμ.α.

* Ἄρθρ. 6ον.—Ἡ παρούσα ἀπόφασις ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν καὶ ἀπὸ 15|6|1943.

* Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

* Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἰουνίου 1943

20000|1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. **Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ὑπαλληλικῶν καὶ ὑπηρετικῶν προσωπικῶν συνδεομένου διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.**

* Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310|1941 Ν. Δ. περὶ αὐξήσεων τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθοῦντων κ.λπ. ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783|1941 ὁμοίου

* Ἀποφασίζομεν

1. Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 15-6-1943 αὐξήσιν κατὰ 50 ο|ο ἐπὶ τῶν συνολικῶν εἰς χρῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν καταβαλλομένων τὴν 31-5-1943 παντὸς τοῦ ὑπαλληλικῶν καὶ ὑπηρετικῶν προσωπικῶν (μονίμου, ἐκτάκτου, ἐπὶ συμβάσει κ.λπ.) ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος παντὸς ἐν τῇ χώρᾳ φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου, συνδεομένου ὡς ἐργοδότη μετὰ τοῦ ἄνω προσωπικοῦ διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐξαιρουμένου μόνον τοῦ ὑπαλληλικῶν καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, περὶ οὗ προβλέπει τὸ ὑπ' ἀριθ. 499|1941 Ν. Δ. καὶ ὁ ὑπ' ἀριθ. 177|1943 νόμος, ὡς καὶ τοῦ ὑπαλληλικῶν καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν τραπεζῶν.

2. Κατὰ τὸ αὐτὸ ποσοστὸν αὐξήσεως 50 ο|ο καὶ ἀπὸ 15-6-1943 προσαυξάνομεν καὶ τὸ πρόσθετον μη-

(1) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 34, σελ. 93.

(2) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ., τόμος α', τεύχος 27, σελ. 864.

νιαίων επίδομα εκ δραχμών 15.000 το επιβληθέν δια τής υπ' αριθ. 4520]1943 απόφασως ήμων (').

3. Ως αποδοχή δια την εξαρμυγήν της παρούσης απόφασως θεωρείται πάσα εις χυτήν άμοιβήν, ήν έλαβεν ο μισθωτός ή έδικοιούτο λαμβανειν δια τον μήνα Μάιον έ. έ., εξαίρεισει μόνον των ποσοστών επί τοις εκατόν επί της τιμής, είσπράξεων ή άξιας του άντιτίμου του δυναμει του υπ' αριθ. 2019]43 Ν. Δ. χορηγούμενου σπουσίου και βελτιώσεως αύτου.

4. Προκειμένου περί ήμερομισθίων υπολλήλων και ύπηρετών και έν γένει τοιούτων άμειβομένων κατ' άποκοπήν, καθ' ώραν, καθ' έβδομάδα ή κατά δεκαπενθήμερον, ή άνωτέρω κατά 50 ο/ο προσάυξησις θά καταβληθί ή επί της κατά μονάδα χυρόν ή έργασίας άμοιβής. Εκτός των άνωτέρω τί μισθωτοί ούτοι θα τύχωσι της αύξήσεως κατά 50 ο/ο και επί του εκ 15.000 προσθέτου επίδοματος άκριβείας βίου.

5. Προκειμένου περί ύπαλλήλων και ύπηρετών, έφ' ών έχει επιβληθί δι' άποφάσεων ήμων το σύστημα της εκ περιτροπής έργασίας, ή κατά 50 ο/ο προσάυξεις θά ύπολογισθί έφ' όλοκληρου του μισθού συμπεριλαμβανομένου και του προσθέτου μηνιαίου επίδοματος άκριβείας της ζωής, το δε ούτω προκύπτον ποσόν θέλει μειωθί κατά το ύπό της καθιερούσης την εκ περιτροπής έργα ίαν άποφάσεως ήμων όριζόμενον ποσοστόν και άνεξαρτήτως άν γίνετα ή ού χρήσις των ύπηρεσιών του μισθωτού έστω και δι' αίτια άνεξάρτητον της θελήσεως του εργοδότη.

6. Υπάλληλοι ή ύπηρεταί των έν τή παραγράφω 1 της παρούσης έπιχειρήσεων και έργασίων έν γένει ύπαγόμενοι εις τās διατάξεις της παρούσης απόφασως, θεωρούνται πάντες ών τά κατώτατα όρια άποδοχών ρυθμίζονται ύπό των μέχρι σήμεραν ίσχυουσών συλλογικών συμβάσεων έργασίας ή άποφάσεων Έπιτροπών Διαιτησίας (ώς π. χ. Έθνικής 12-8-1936, ύπαλλήλων Άνωρύμων Έτοιριών κλπ., Άσφαλιστικών Έταιριών, Έμπορούπαλλήλων κλπ.). Ω αύτως εις τās διατάξεις της παρούσης άποφάσεως ύπάγονται και οι έμμισθοί Ιατροί, δικηγόροι και Νομικοί Σύμβουλοι, οι ύπάλληλοι και ύπηρεταί των Ξενοδοχείων Υπνου, οι όδηγοί πάσης μορφής και φύσεως αυτοκινήτων, οι διπλωματούχοι πρακτικοί μηχανικοί οι άσκούντες έπίβλεψιν μηχανολογικής εγκαταστάσεως, οι πτυχιούχοι μηχανοήγγοι έφ' όσον άντικαθίστουν τς διπλωματούχους πρακτικούς μηχανικούς έν τή ύπευθύη έπίβλεψι μηχανολογικών εγκαταστάσεων και έπιτρέπει τοϋτο ή ίσχύουσα περί αυτών νομοθεσία, οι ύπάλληλοι και ύπηρεταί των συμβαλλαιογραφικών και δικηγορικών γραφείων, οι θυρωροί Πολυκατοικιών και Μεγάρων ώς και το ύπαλληλικόν και ύπηρετικόν προσωπικόν των ιδιωτικών κλινικών, σανατορίων και νοσοκομείων.

7. Δέν ύπάγονται εις τās διατάξεις της παρούσης άποφάσεως οι έργαζόμενοι εις έπιχειρήσεις και έργασίας έν γένει, περί ών προβλέπει το υπ' αριθ. 499] 1941 Ν. Δ., το ύπαλληλικόν και ύπηρετικόν προσωπικόν των Τραπεζών, οι ήθοποιοί και μουσικοί θεάτρων και θεαμάτων γενικώς, οι ύπάλληλοι και ύπηρεταί έπιχειρήσεων και έργασίων έν γένει περί ών προβλέπει ο υπ' αριθμόν 177]1943 νόμος, ώς και το οικιακόν ύπηρετικόν προσωπικόν.

8. Προς τās δια της παρούσης άποφάσεως έπιβαλλομένης αύξήσεως συμψηφίζεται πάσα τυχόν οικιοθελώς χορηγηθείσα αύξησης από 15-5-1943 και ούχι έξ έφαρμογής έκδοθειών τυχόν άποφάσεων ήμων, συλλογικών συμβάσεων έργασίας και άποφάσεων Έπιτροπών Διαιτησίας.

9. Προς το διά της παρούσης άποφάσεως έπιβαλλόμενον ποσοστόν αύξήσεων προσαυξάνονται από 15/

6/1943 και τά ήδη έν ίσχύϊ προσηυξημένα κατώτατα όρια μισθών, τά προβλεπόμενα ύπό των μέχρι σήμεραν ίσχυουσών συλλογικών συμβάσεων έργασίας, άποφάσεων Έπιτροπών Διαιτησίας και άποφάσεων ήμων.

10. Η παρούσα ίσχύει καθ' άπασιν την χώραν και από 15-6-1943.

Η παρούσα δημοσιευθήτω διά της Έφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Έν Αθήναις τή 15 Ιουνίου 1943

1715]1943.—'Απόφ. Έπιτρόπου Τύπου.

Περί αύξήσεως άποδοχών συντακτικού, ύπαλληλικού και έργατικού προσωπικού έφημερίδων και ύπαλληλων Ένώσεως Έλληνικού και Ξένου Τύπου.

Έχοντες υπ' όψει το άρθρον 1999]42 Ν. Δ., την υπ' αριθ. 24163]2]6 άπόφα εν του Προέδρου της Κυβερνήσεως ώς και το άρθρον 3 παρ. 2 του υπ' αριθ. 177]43 Νόμου

Αποφασίζομεν

Αυξάνομεν τās συνολικάς άποδοχάς του συντακτικού, ύπαλληλικού και έργατικού προσωπικού των ήμερησίων έφημερίδων Αθηνών από της 23ης Μαΐου έ. έ. κατά 45 ο/ο, τās τοιαύτας του ως άνω προσωπικού των ήμερησίων έφημερίδων Θεσσαλονίκης κατά 40 ο/ο, του δε ως άνω προσωπικού των λοιπών έν τή Έπικρατείā έκδιδόμενων ήμερησίων έφημερίδων κατά 30 ο/ο.

Τās συνολικάς άποδοχάς των ύπαλλήλων της Ένώσεως Έλληνικού και Ξένου Τύπου Α. Ε., τās καταβαλλόμενας την 1ην Μαΐου έ. έ. αυξάνομεν κατά 50 ο/ο από 7ης Μαΐου έ. έ. έφ' όσον ή τιμή των έφημερίδων ηύξήθη εις δραχμάς εκατόν πενήκοντα (150) και των περιοδικών εις δραχμάς τριακυσίας (300) και κατά 10 ο/ο επί πλέον συφώνως τω από 2 Ιουνίου έγγράφω της Α. Ε. Έλληνικού και Ξένου Τύπου. Απο δε της 23ης Μαΐου έ. έ. τās ούτω αύξηθείσας συνολικάς άποδοχάς των αυξάνομεν εκ έου κατά 16 ο/ο είσέτι, έφ' όσον ηύξήθη ή τιμή των έφημερίδων εις δραχμάς διακυσίας (200). Τās συνολικάς άποδοχάς του προσωπικού του Αθηνόικου Πρακτορείου αυξάνομεν από 23ης Μαΐου έ. έ. κατά 45 ο/ο.

Δημοσιευθήτω διά της Έφημ. της Κυβερνήσεως.

Έν Αθήναις τή 3 Ιουνίου 1943

18405]1943. 'Απόφ. Υπουργού Έργασίας.

Περί καθορισμού άντιτίμου επίδοματος βελτιώσεως τροφής των εργατών και ύπαλλήλων καπνοβιομηχανίας διά τον μήνα Ιουνιον 1943.

Έχοντες υπ' όψει τās διατάξεις του Ν. Δ. 2019, τās παραγρ. 11 και 12 της υπ' αριθ. 6170]1-3-43 κοινής άποφάσεως των Υπουργών Έργασίας και Οικονομικών «περί λειτουργίας συσσιτίων εργατών και ύπαλλήλων κα νοβι μηχανίας», την υπ' αριθ. 378]244 από 29-5-43 άναφοράν της Κεντρικής Έπιτροπής συσσιτίων εργατών και ύπαλλήλων καπνοβιομηχανίας έν ή παρέχεται γνώμη αύτης ώς προς το άντίτιμον του επίδοματος βελτιώσεως τροφής διά τον μήνα Ιούνιον 1943 των μισθωτών καπνοβιομηχανίας.

Αποφασίζομεν

Καθορίζομεν διά τον μήνα Ιούνιον έ. έ. το άντίτιμον του επίδοματος βελτιώσεως τροφής των εργατών και ύπαλλήλων καπνοβιομηχανίας εις δραχ. 450 ήμερησίως. Το ποσόν τοιτο θέλει καταβληθί ύπό της Κεντρικής Έπιτροπής Συσσιτίων εργατών και ύπαλλήλων καπνοβιομηχανίας.

Έν Αθήναις τή 5 Ιουνίου 1943.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συλλογική Σύμβασις Ἑργασίας προσωπικοῦ ταξιθετῶν καὶ Γαξιθετριῶν κινηματογράφων καὶ θεάτρων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περικύρων.

Ἐν Ἀθῆναις σήμερον τῇ 19ῃ Ἀπριλίου 1943 ἐν τῷ Ὑφυπουργεῖῳ Ἑργασίας, παρουσίᾳ τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας κ. Κ. Πουρναρά, τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ Ἑργασίας κ. Π. Παυλάκη, τοῦ Διευθυντοῦ Ὀργανισμῶν, Διαιτησίας καὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων κ. Γ. Παπαδημητρίου, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι κ.κ. Γ. Χέλμης Πρόεδρος Πανελληνίου Ἐνώσεως Διευθυντῶν Ἐλευθέρου Θεάτρου, Κ. Μουσουρής, Κ. Θεοδωρίδης, Κ. Χαμαράκης, Κατερ. Ἀνδρεάδης, Α. Μακρίδης, μέλη τῆς Πανελληνίου Ἐνώσεως Διευθυντῶν Ἐλευθέρου Θεάτρου, Ἀγγελος Μαυρόπουλος ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεάτρου Παπαϊωάννου, Δ. Γιαννόπουλος Πρόεδρος τῆς Πανελληνίου Ἐνώσεως Κινηματογραφιστῶν, Γ. Γεωργόπουλος ὡς μέλη τῆς Πανελληνίου Ἐνώσεως Κινηματογραφιστῶν ἀπ' ἑνός, καὶ ἀπ' ἑτέρου Χ. Χαρισιάδης Γραμματεὺς Ε.Σ.Ε.Ε., Γεώργιος Μπλίτης Πρόεδρος Ε.Κ.Α., Κ. Παπαδόπουλος καὶ Ν. Μυζήθης Πρόεδρος καὶ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Σωματείου Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετριῶν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς, ἀπεφασίσαν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἑργασίας, δι' ἧς καθορίζονται οἱ ὅροι ἐργασίας καὶ αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ ταξιθετῶν καὶ ταξιθετριῶν τῶν Κινηματογραφικῶν, Σινεᾶ καὶ Θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς καὶ Περικύρων.

Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ταξιθετῶν καὶ ταξιθετριῶν καθορίζονται ὡς ἑξῆς:

1) Εἰς ἃς Ἐπιχειρήσεις καταβάλλεται μηνιαίος μισθός, τοῦ ζητήματος τούτου ἀφιεμένου εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότη, ὁρίζεται ὡς τοιοῦτος κατ' ἐλάχιστον ὅμιον ὁ ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως τῆς 12/8/36 ὁριζόμενος, ὡς οὗτος ἰσχύει προσηυξημένος διὰ τῶν ἐκάστοτε ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. Ἡ εἰσπραξὶς φιλοδωρήματος εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἀπαγορεύεται.

2) Εἰς ἃς Ἐπιχειρήσεις δὲν καταβάλλεται μηνιαίος μισθος, καθιεροῦνται ἡ ἐλευθέρᾳ εἰσπραξὶς τοῦ προαιρετικοῦ φιλοδωρήματος παρὰ τῶν θεατῶν.

3) α) Ἀπασαί αἱ Κινηματογραφικαί, Σινεᾶ καὶ Θεατρικαὶ Ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται ἐφεξῆς νὰ ἀπασχολῶσι Ταξιθέτας καὶ Ταξιθετριάς ἐφωδιασμένους διὰ βιβλιαρίων προὔπηρεσίας. Ὁμοίως οὐδεὶς Ταξιθετῆς ἢ Ταξιθετρία δικαιούται νὰ ἐργασθῇ ἄνευ βιβλιαρίου.

β) Κατὰ παρέκκλισιν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως δύναται παρ' ἐκάστη τῶν χειμερινῶν Κινηματογραφικῶν πρώτης προβολῆς Ἀθηνῶν νὰ ἀπασχολοῦνται δύο Ταξιθετῆς ἢ Ταξιθετρία ἄνευ βιβλιαρίου προὔπηρεσίας. Εἰς ἅπαντας τοὺς λοιποὺς Κινηματογράφους Ἀθηνῶν-Πειραιῶς, χειμερινούς καὶ θερινούς, τοὺς ἀπασχολοῦντας ἄνω τῶν πέντε (5) Ταξιθετῶν ἢ Ταξιθετριῶν, δύναται νὰ ἀπασχολῆται εἰς Ταξιθέτης ἢ Ταξιθετρία ἄνευ βιβλιαρίου. Εἰς ἕκαστον θέατρον ἐπίσης ἐπιτρέπεται ἡ ἀπασχόλησις ἐνὸς Ταξιθετοῦ ἄνευ βιβλιαρίου προὔπηρεσίας, ἐφ' ὅσον τοῦτο χρησιμοποιοῖ ἄνω τῶν 5 Ταξιθετῶν.

γ) Τὰ ὡς ἄνω βιβλιάρια ἐκδοθέντα δυνάμει τῶν 1/10/38 καὶ 15/4/40 Συλλογικῶν Συμβάσεων τυγχάνουσιν ἐγκυρὰ δι' ἕκαστον ἔτος, ἐφ' ὅσον θεωρηθῶσιν ὑπὸ τῆς ἐν τῷ ἀρθρῳ 4 τῆς παρούσης προβλεπομένης Ἐπιτροπῆς καὶ ἡτις θεώρησις δέον νὰ γίνῃται ἐντὸς τῶν

μηνῶν Ἀπριλίου καὶ Μαΐου ἐκάστου ἔτους.

δ) Δικαίωμα ἀναθεωρήσεως τοῦ βιβλιαρίου ὁρτῶς καθορίζεται, ὅτι κέκτηνται οἱ ἀποδεδειγμένως κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνήκοντες εἰς τὸν κλάδον τῶν Ταξιθετῶν, πιστοποιουμένου τούτου ἐκ παραλλήλου καὶ ὑπὸ τῆς διοικήσεως τῆς Ὀργανώσεως Ταξιθετῶν.

ε) Ἐκαστὴ Κινηματογραφικὴ, Σινεᾶ καὶ Θεατρικὴ Ἐπιχειρήσις ὑποχρεοῦται κατὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ προσωπικοῦ νὰ ἐλέγξη τὸ ἐγκυρον τοῦ βιβλιαρίου, συμφώνως τῇ παραγράφῳ γ' τοῦ παρόντος.

ζ) Οἱ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Δ[τ]ος 1799/42 τοποθετούμενοι εἰς ἐπιχειρήσεις ἐμιοθθοὶ Ταξιθετῆς δύνανται ν' ἀπασχολῶνται ἄνευ βιβλιαρίου προὔπηρεσίας.

4) α) Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὧρων τῆς παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως καὶ πρὸς ἐπίλυσιν πάσης διαφορᾶς προκύπτουσης μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ προσωπικοῦ συνιστᾶται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας πενταμελὲς Ἐπιτροπὴ, ἀποτελούμενη ἐξ ἐνὸς ὑπαλλήλου τῆς Διευθύνσεως Ὀργανισμῶν, Διαιτησίας καὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων, ἐνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Πανελληνίου Ἐνώσεως Κινηματογραφιστῶν, ἐνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Πανελληνίου Ἐνώσεως Διευθυντῶν Ἐλευθέρου Θεάτρου, ἐνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Ε.Σ.Ε.Ε. καὶ ἐνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Σωματείου Ταξιθετῶν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς.

β) Δι' ἀποφάσεων τῆς ἀνωτέρω ἐπιτροπῆς κανονισθῶσιν αἱ διοικητικαὶ καὶ διαχειριστικαὶ λεπτομέρειαι αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν λειτουργίαν ταύτης.

γ) Ἡ ὡς ἄνω Ἐπιτροπὴ εὐρίσκειται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων 3 τοῦλάχιστον ἐκ τῶν μελῶν.

5) α) Τὸ προσωπικὸν Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετριῶν τῶν Κινηματογραφικῶν ὑποχρεοῦται κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον νὰ προσέρχεται τὸ ἡμῖς ἐκ περιτροπῆς τρεῖς ὥρας πρὸ τῆς ἐνάρεξως τῆς προβολῆς καὶ νὰ ἐπιμελῇται τοῦ καθαρισμοῦ τῆς αἰθούσης, καταβάλλον πρὸς τοῦτο πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν εὐπρεπεσίαν ἐμφάνισιν αὐτῆς. Ὁμοίως μίαν ὥραν πρὸ τῆς ἐνάρεξως τῆς προβολῆς ὑποχρεοῦται ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῶν Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετριῶν νὰ προσέρχεται.

β) Ἀνεξαρτήτως τῶν ὡς ἄνω ὁριζομένων ὧρων ἐργασίας ἐκάστη ἐπιχείρησις δύναται νὰ ἀπασχολῇ ἕνα ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ταξιθετῶν ἐκ περιτροπῆς ἀπὸ τῆς 10ης π.μ., ὅστις θὰ ἐπιμελῇται τῆς ἐξωτερικῆς ἐμφάνισεως τοῦ χώρου ἐργασίας.

γ) Κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον ὑποχρεοῦται τὸ προσωπικὸν νὰ προσέρχεται δύο ὥρας πρὸ τῆς ἐνάρεξως τῆς προβολῆς.

6) Καθορίζεται ὅτι εἰς ἃς Κινηματογραφικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ Σινεᾶ ἡ ἐργασία ὑπερβαίνει τὸ ὥρον ἡμερησίως, καθιεροῦνται ἐνδιαμέσως ὡριαία διακοπὴ ἐκ περιτροπῆς εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετριῶν.

7) Ἀπαν τὸ προσωπικὸν τῶν Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετριῶν τῶν Κινηματογραφικῶν, θερινῶν καὶ χειμερινῶν, ὑποχρεοῦται νὰ παραμένῃ μέχρι τοῦ πρώτου κανονικοῦ διαλείμματος τῆς τελευταίας παραστάσεως, ὅτε, ἀναχωροῦντων τῶν ὑπολοίπων, θὰ παραμένῃ ἡ καθωρισμένη ὁμάς ἐκ περιτροπῆς, ἡτις δὲν δύναται νὰ ἀποτελῇται ἀπὸ περισσοτέρους τοῦ ἐνὸς τετάρτου τοῦ συνόλου τῶν ἀπασχολουμένων.

8) α) Τὸ προσωπικὸν τῶν Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετριῶν τῶν Θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων ὑποχρεοῦται νὰ προσέρχεται ἐκ περιτροπῆς τὸ ἡμῖς δύο ὥρας διὰ τὴν προεργασίαν ἐν τῇ αἰθούσῃ (καθαρισμὸς αἰθούσης κλπ.) καὶ ἐὰν μὲν αὗται καθαρισθῶσι πρὸ μεσημβρίας, ἐπαφιεμένου τούτου εἰς τὴν βούλησιν τοῦ

ἐργοδότην, θὰ προσέρχωνται 10—12, προκειμένου δὲ μετὰ μεσημβρίαν θὰ προσέρχωνται δύο ὥρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς παραστάσεως.

β) Εἰς αἷς θεατρικὰς ἐπιχειρήσεις καθορισθῇ μετμεσημβρινή προεργασία, θὰ ὑποχρεοῦται εἰς ἐκ περιτροπῆς ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ταξιθετῶν νὰ προσέρχεται πρὸ μεσημβρίας 10—1 διὰ τὰς ἐκτάκτους ἀναγκὰς τῆς ἐπιχειρήσεως.

γ) Ἄπαν τὸ προσωπικὸν Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετριῶν τῶν Θεάτρων ὑποχρεοῦται νὰ προσέρχεται μίαν ὥραν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς παραστάσεως, θὰ παραμῆνῃ δὲ μέχρι τοῦ τελευταίου διαλειμματος, ὅτε, ἀναχωρούντων τῶν ὑπολοίπων, θὰ ἀναλαμβάνῃ ἡ καθωρισμένη ὁμάς, ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ ἡμίσεος τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ταξιθετῶν.

δ) Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν τεσσάρων τελευταίων δοκιμῶν διὰ τὴν ἀναβίβασιν νέου ἔργου καθορίζεται, ὅπως ἐκ περιτροπῆς, ἀνεξαρτήτως τῶν ὥς ἄνω καθοριζομένων, παρעוריס-ώνται δύο ἐκ τῶν Ταξιθετῶν ἢ Ταξιθετριῶν ἐν τῷ Θεάτρῳ διὰ τὴν διεκπεραίωσιν πάσης τυχόν παρουσιασθησομένης ἐργασίας ἀφορώσης τὸ Θεάτρον.

9) Ἡ ἐργασία τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετριῶν τῶν κινηματογράφων καὶ Θεάτρων συνίσταται εἰς τὸ ξεσκόνισμα τοῦ χώρου ἐργασίας, τῶν καθισμάτων, τὸν καθαρισμὸν τῶν ὑλοπινάκων, καὶ εἰς τὴν καθοδήγησιν τῶν θεατῶν εἰς τὰς θέσεις τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς προβολῆς καὶ τοῦ διαλειμματος.

* Ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς ἡ ἐπιφόρτισις τοῦ ἄνω προσωπικοῦ διὰ πάσης ἄλλης προσθέτου ἐργασίας, οὐδεμίαν ἐχούσης ἔχασιν μὲ τὸ ἐπάγγελμά του, ὡς ἐπίσης καὶ πᾶσα ἐργασία ἐκτὸς τοῦ χώρου τοῦ Κινηματογράφου, π. χ. μεταφορὰ ἐπιπλῶν, σκηνικῶν κλπ. Εἰδικῶς διὰ τοὺς ἐμίσθους Ταξιθέτας ἐπιτρέπεται ἡ ἀνάθεσις ἐργασιῶν συναφῶν πρὸς τὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως.

10) Τὸ προσωπικὸν τῶν Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετριῶν τῶν Κινηματογράφων καὶ Θεάτρων ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιμελῆται τῆς σχολῆς καὶ τῆς ἐν γένει ἐμφανισεῶς του, ἐφαρμοζόν πάντας τοὺς ὁρους τῆς καθαρότητος.

* Ἐπίσης ἐκάστη ἐπιχειρήσις ὑποχρεοῦται νὰ διαθέτῃ εἰδικὸν ὥρον χρησιμοποιοῦμενον δι' ἱματιοθήκην τοῦ προσωπικοῦ.

11) Ἀπαγορεύεται ἡ διανομὴ τῶν φέϊ—βολῶν ἐκτὸς τοῦ χώρου τῶν κινηματογράφων ὑπὸ τῶν Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετριῶν, ἀνατιθεμένης ταύτης εἰς εἰδικὸν διανομεῖς.

12) α) Συμφωνεῖται, ὅπως ὁ τρόπος τῆς διανομῆς τῶν ἀπολαυῶν (καινὸν Ταμεῖον ἢ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία δι' ἴδιον λογαριασμὸν) μετὰ τοῦ προσωπικοῦ Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετριῶν ἐν ἐκάστῃ Κινηματογραφικῇ ἐπιχειρήσει ρυθμίζεται ὑποχρεωτικῶς δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ἣτις ἐπιλαμβάνεται αὐτεπαγγέλτως ἢ ἐπὶ αἰτήσῃ ἐργοδότην ἢ προσωπικόν.

β) Εἰς αἷς κεντρικὰς ἐπιχειρήσεις δὲν λειτουργεῖ τὸ σύστημα τοῦ κοινου Ταμείου, πρὸς ἐπικράτησιν πνεύματος ἰσότητος καὶ δικαιοσύνης, καθιεροῦται ὑποχρεωτικῶς ἡ ἡμερησία ἐκ περιτροπῆς ἀλλαγῇ τῶν διαφόρων τμημάτων τῶν καθισμάτων (πόστια).

13) Ἡ δαπάνη τῶν ἐκτυπωτικῶν τοῦ προγράμματος, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι ἀπλό, δηλ. ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐμπορικῆς διαφημίσεως, θὰ ἐπιβαρύνῃ τοὺς Ταξιθέτας καὶ Ταξιθετρίδας, εἰς περιπτώσιν δὲ ἀναγραφῆς ἐπὶ τοῦ προγράμματος ἐμπορικῆς διαφημίσεως, τοῦτο θὰ χρηρηγῇ εἰς τὸ προσωπικὸν ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως, εἰς τὴν τοῦλάχιστον κατὰ τὸ ἐν τρίτον κατωτέρως ἐκείνης, ἣτις θὰ ἐστοίχιζεν, ἐὰν οἱ ἴδιοι ἐπρομηθεύοντο τὰ αὐτὰ προγράμματα.

14) Δι' οἰανδήποτε διαφορὰν, προκύπτουσιν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας μετὰ τοῦ προσωπικοῦ, οἱ ἐνδιαφερόμενοι θὰ προσφεύγουν εἰς τὴν Διεύθυνσιν τῆς ἐπιχειρήσεως διὰ τὴν ἐπίλυσιν ταύτης.

15) α) Διὰ πᾶσαν παράβασιν ἢ ποράπτωμα ἐκ μέρους τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετριῶν ἐπιβάλλονται αἱ κάτωθι πειθαρχικαὶ πιναι αὐτ' εὐθείας ὑπὸ τῶν Διευθύνσεων τῶν ἐπιχειρήσεων. Εἰς τοὺς ὑποπεσόντας εἰς παράπτωμα γίνεται κατ' ἀρχὴν ἐπίπληξις καὶ ἐν ὑποτροπῇ ἐπιβάλλεται πρόστιμον κατ' ἀνώτατον ὅριον μέχρι τοῦ ἡμίσεος τῆς τιμῆς τοῦ εἰπηθίου τῆς πλατείας, πλὴν τῶν ἐμίσθων, δι' οὓς καθορίζεται μέχρι δρχ. 500.

β) Εἰς περιπτώσιν βαρυτέρου παραπτώματος αἱ Διευθύνσεις τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν Κινηματογράφων καὶ Θεάτρων δύνανται νὰ ἐπιβάλλωσι ποινὴν ἀργίας μέχρι μιᾶς ἡμέρας, ὑποχρεούμενοι ἅμα νὰ ἀναφέρωσι ταύτην εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου 4 τῆς παρουσίας πρὸς ἐπικύρωσιν. Ἐν περιπτώσει ἀκυρώσεως τῆς ποινῆς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, καθορίζεται ὑπὸ ταύτης τὸ ποσὸν τῶν ἀπολεσθειῶν ἀποδοχῶν, αἱ ὑποχρεοῦται ἡ ἐπιχειρήσις νὰ καταβάλλῃ.

γ) Τὸ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς καθοριζόμενον ποσὸν δὲν δύναται νὰ ἀμφισβητηθῇ, καταβάλλεται δὲ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότην ἐντὸς 48 ὥρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως. Ἡ μὴ συμμόρφωσις τοῦτου θεωρεῖται ἀδικαιολόγητος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους του.

δ) Διὰ παραπτώματα σοβαρότερης μορφῆς συνεπαγόμενα τὴν ἐπιβολὴν αὐστηρῶν κυρώσεων, π. χ. ἀπερπῆς συμπεριφορᾶς ἐντὸς τῆς αἰθούσης, λήψις φιλοδομημάτων ἐκ μέρους τῶν ἐμίσθων κλπ., ἡ Διεύθυνσις τῆς ἐπιχειρήσεως ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιβάλλῃ ἀμέσως ἀναφορὰν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου 4 τῆς παρουσίας, ἣτις ἐπιλαμβάνομένη τῆς ἐξετάσεως ἀποφαίνεται διὰ πᾶσαν ἄλλην ἀνωτέραν ποινὴν (ἀργία, ἀφαίρεσις ἐπαγγελματικῆς ταυτότητος κλπ.).

* Ἡ ἐπιτροπὴ δύναται νὰ ἐπιληφθῇ καὶ αὐτεπαγγέλτως ἐπὶ καταγγελλομένων, ἀποφασίζῃ δὲ ἀνεκκλήτως καὶ κατ' ἀπόλυτον κρίσιν τῆς.

ε) Ἡ πλέον τῆς μιᾶς ἡμέρας ἐπιβλή ἀργίας, ὡς ἡ παράγραφος β' τοῦ παρόντος, ἐπιβάλλεται μόνον ὑπὸ τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 προβλεπομένης Ἐπιτροπῆς.

Παράβασις τῆς ὡς ἄνω παραγράφου συνεπάγεται τὴν καταβολὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότην τῶν ἀπολεσθειῶν ἀποδοχῶν.

16) α) Τὰ ἀτομικὰ συμβόλαια ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετριῶν Κινηματογράφων, Σινεᾶ καὶ Θεάτρων θεωροῦνται ὠρισμένης χρονικῆς διάρκειας, ὧν ἡ λήξις συμπίπτει μὲ τὸ τέλος τῆς ἐποχῆς (σαϊζόν).

β) Εἰς περιπτώσιν, καθ' ἣν ἐπιχειρήσις δὲν πρόκειται νὰ συνεχίσῃ τὰς ἐργασίας καὶ κατὰ τὴν συνεχόμενῃν περιόδον (σαϊζόν), ἥτοι ἀπὸ χειμερινῆς εἰς θερινὴν καὶ ἀπὸ θερινῆς εἰς χειμερινὴν, ὑποχρεοῦται αὕτη, ὅπως πρὸ 20 ἡμερῶν πρὸ τῆς λήξεως τῆς περιόδου εἰδοποιῇ ἐγγράφως τὸ προσωπικὸν τῶν Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετριῶν διὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἄλλως θὰ θεωρητῇ ὅτι αὕτη παρετάθη καὶ διὰ τὴν ἐπερχομένην χρονικὴν περίοδον [σαϊζόν].

17) Αἱ χρονικαὶ περίοδοι καθορίζονται ἡ μὲν χειμερινὴ ἀπὸ τὸ 2ον 10ῆμερον τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ λήγει τὸ 3ον 10ῆμερον τοῦ μηνὸς Μαΐου τοῦ ἐπομένου ἔτους, ἡ δὲ θερινὴ ἀρχεται μετὰ τὴν λήξιν τῆς χειμερινῆς καὶ λήγει τὸ 1ον 15θῆμερον τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους.

18) Ἐὰν κατὰ τὴν διάρκειαν ἐκάστης τῶν ὡς ἄνω περιόδων ἀργήσῃ τὸ Κινηματοθέατρον, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀργίας ταύτης ἡ Ἐπιχειρήσις οὐδε-

μὴν ὑποχρέωσιν ὑπέχει ἔναντι τοῦ διὰ φιλοδομήματος ἀμειβομένου προσωπικοῦ Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετῶν, ὑποχρεοῦται ὡς καὶ ἐπὶ ἀναπροσλάβῃ τούτους, ἐπαναρχίζουσα ἐντὸς τῆς αὐτῆς περιόδου τὰς ἐργασίας τῆς.

19) Καθορίζεται ἐφεξῆς ἡμερησία ἐβδομαδιαία ἀνάπαυσις ἐκ περιτροπῆς εἰς τὸ προσωπικὸν Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετῶν τῶν Κινηματογράφων, Σινεμά καὶ Θεάτρων.

20) Ἐκάστη κινηματογραφικὴ καὶ θεατρικὴ ἐπιχειρήσις πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἀνερπίας ὑποχρεοῦται νὰ ἀπασχολῇ ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῆς ἀριθμὸν Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετῶν ἀνάλογον τῶν ἀναγκῶν αὐτῆς, τῆς ἀνάγκης κρινομένης παρὰ τοῦ ἐργοδότη.

21) Γὰ κρατικὰ θέατρα, ἐφ' ὅσον διέπονται ὑπὸ ἰδίων Ὁργανισμῶν, π. οβλεπόντων εὐμενεστέρους ὁρους τῶν καθοριζομένων διὰ τῆς παρουσίας Συλλογικῆς Συμβάσεως, ἐξαιροῦνται τῶν ἄνω διατάξεων.

22) Ἀπασα αἱ διατάξεις τῆς παρουσίας Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετῶν τοῦ μὴ ἐμφωδιασμένου διὰ βιβλιαρίου προϋπηρεσίας.

23) Ἡ παρῶσα Συλλογικὴ Σύμβασις ἰσχύει διὰ τὰς Ἀθήνας, Πειραιᾶ καὶ Περίχωρα.

24) α) Ἀνεξαρτήτως τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 547] 37 Α.Ν. προβλεπομένων ποινικῶν κυρώσεων, πᾶσα παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρουσίας Συλλογικῆς Συμβάσεως θεωρεῖται ἀδικαιολόγητος καταγγέλλια συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεοῦσα τοὺς παραβάτας εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 3 Α. Ν. 99]36, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 86]37, προβλεπομένων ἀστικῶν κυρώσεων.

β) Ἐπὶ πλέον τῶν ὡς ἄνω προβλεπομένων ποινικῶν καὶ ἀστικῶν κυρώσεων, διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς κατὰ παράβασιν τοῦ παρόντος ἀπασχολήσεως προσωπικοῦ ἄνευ β. βιβλιαρίου προϋπηρεσίας, δεόντως τεθεωρημένου παρὰ τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς, ἢ Ἐπιχειρήσεως ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν πρὸς τὸ Σωματεῖον Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετῶν, ὡς ποινικῆς ρήτρας, ποσὸν κατὰ μῆνα διπλασίου τοῦ μισθοῦ, ὃν λαμβάνει, ἢ ἐπὶ ἀμίσθου, ὃν θὰ ἐδικαιεῖτο, ἐάν ἦτο ἔμμισθος ὁ προσληφθεὶς Ταξιθέτης. Τὰ ποσὰ ταῦτα διανέμονται μεταξὺ τῶν ἀνέργων μελῶν τοῦ Σωματείου ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 4.

25) Αἱ διατάξεις τῆς ἀπὸ 15]4/40 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας (περὶ....) παύουν ἰσχύουσai, πλὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθροῦ 3, ὧν ἡ ἰσχὺς ἀναστέλλεται.

26) Ἡ παρῶσα Συλλογικὴ Σύμβασις συντάγῃ εἰς τέσσαρα πρωτότυπα, ὑπογραφέντα ἅπαντα παρὰ τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς παρουσίας ἀναφερομένων, ἐξ ὧν τὸ ἐν μὲν θὰ κατατεθῇ παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικοῦ Ἀθηνῶν, ἀνὰ ἐν δὲ θὰ ληφθῇ παρὰ τῶν συμβαλλομένων καὶ ἐν θὰ παραμείνῃ εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ὁργανισμῶν, Διαιτησίας καὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων τοῦ Ὑφυπουργείου Ἐργασίας(1).

(1) Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικοῦ Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7102 ἀπὸ 20 Ἀπριλίου 1943 πράξεις καταθέσεως.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

Η ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη νὰ καταγγεῖλῃ τὴ σύμβασιν ἐργασίας ἦταν πρὶν ἀπὸ τὸ πασίγνωστο ν.δ. 42.] 941 ἀνεμπόδιστο, μ' ἐξαιρεσι μόνον ὁρισμένων περιπτώσεων, καθὼς π. χ. τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, μὲ τὸ εἰδικὸν προνόμιον νὰ μὴ ἀπολύωνται ἀπὸ τὸν ἐργοδότη ἀδικοιολόγητα.

Πρὶν ἀπὸ τὸ ν. δ. 424]1941, πού ἐπικαίρα, μὲ τὴς ἀνώμαλες συνθήκας τῆς ζωῆς, ἦρθε νὰ περιορίσῃ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη ν' ἀπολύῃ τὸν μισθωτὸ, χωρὶς δ' ἀκρισι τῆς αἰτίας, ὁ νόμος 2112 ὑποχρέωνε τὸν ἐργοδότη μόνον σὲ μίαν, ἀνάλογον μετὰ τὸ χρόνον ὑπηρεσίας καὶ τὴν ιδιότητα τοῦ μισθωτοῦ, ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, προειδοποιήσῃ.

Τὸ ν. δ. 424]1941, καθὼς ἔχουμε σημειώσῃ καὶ ἄλλοτε, δὲν κατήργησε τὴν ὑποχρέωσιν προειδοποιήσεως τοῦ νόμου 2112. Σὲ κάθε περίπτωσιν, εἴτε ἡ ἀπόλυσις δικαιολογεῖται ἀπὸ τὸ ν. δ. 424, εἴτε ὄχι, ἐξακολουθεῖ νὰ ἐφαρμόζεται ὁ νόμος 2112, καὶ μόνον ἀπὸ τὸν μισθωτὸ ἐξαρτᾶται, σὲ ὅσας περιπτώσεις εἶναι κατὰ τὸ ν. δ. 424]1941 ἄκυρη ἡ ἀπόλυσις του, νὰ ἐπιδώξῃ αὐτὸ ἢ ἐκεῖνο τὸ δικαίωμά του : τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112 ἢ τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως, μὲ συνέπειαν τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν του.

Ὅπως δὲ ποτε, ἀπὸ τὴν ἀποψὶ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2112, πού ἐνδιέφερε πῶς πολὺ τὸ σημερινὸν σημειώμας μας, ἂν ὁ ἐργοδότης καταγγεῖλῃ ἀπροειδοποίητα τὴν σύμβασιν ἐργασίας, δὲ σημαίνει πῶς ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρη, ἐπειδὴ παραμελήθηκε ἀπὸ τὸν ἐργοδότη ἡ νόμιμη προειδοποίησις.

Τόσας ἐκτάσεις συνέπειας δὲν ὑπάρχουν ἀπὸ τὸ νόμον 2112. Ἀπλῶς μόνον ὑποχρεώνεται ὁ ἐργοδότης νὰ πληρώσῃ τὴν ἀνάλογον ἀποζημίωσιν, μὲ γενικώτερον ἀποτέλεσμα τὴν ὅπως δὲ ποτε διάλυσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀφ' ὅτου γίνῃ ἡ ἀτακτὴ ἀπὸ τὸν ἐργοδότη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀκόμη ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, γὰρ νὰ φέρῃ τ' ἀποτελέσματά της, τὴν διάλυσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἔχει ὁρισμένον νόμιμον τύπον. Μπορεῖ νὰ γίνῃ ἐγγράφως ἢ καὶ προφορικῶς, καὶ εἴνε ἄλλο τὸ ζήτημα, ἂν ὁ νόμος 2112, καὶ μόνον ἀπὸ τὴν ἀποψὶ τοῦ δικαίωματος τῆς ἀποζημιώσεως, ἐπιβάλλει νὰ γίνεταί γιὰ τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους ἐγγράφως.

Ἐξ ἄλλου, ἂν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας γίνῃ ἀπὸ τὸν ἐργοδότη ἀπροειδοποίητα, δὲν μπορεῖ ν' ἀνακληθῇ ἀπ' αὐτόν, ἀλλὰ δημιουργεῖ ἀμέσως τ' ἀποτελέσματά της καὶ μόνον ἀπὸ τὸν μισθωτὸν ἐξαρτᾶται νὰ συναινέσῃ στὴν ἀνάκλησιν καὶ ν' ἀφανιστοῦν ἔτσι τ' ἀποτελέσματά της, μὲ συνέπειαν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ αὐτὴ φυσικὰ ἀρχὴ κρατεῖ καὶ στὶς περιπτώσεις τῆς τακτικῆς, μὲ προθεσμίαν, καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ εἶναι πάλιν δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ νὰ δεχθῇ ἢ ὄχι τὴν διάλυσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας μὲ τὸ τέλος τῆς προθεσμίας, ἂν ὁ ἐργοδότης θελήσῃ νὰ συνεχιστῇ ἡ σύμβασιν ἐργασίας. X.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ΟΝ}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 44

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1943

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΑΡΘΡΑ, ΖΗΤΗΜΑΤΑ, ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

- Η αρμοδιότης τοῦ Ειρηνοδικοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν (Παρατηρήσεις μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 84]1943 ἀπόφ. Ἀγρίου Πάγου), ὑπὸ **Δ. Φλωράκη**, Πρωτοδίκου, Προϊσταμένου τοῦ Ειρηνοδικοῦ Ἀθηνῶν. Σελ. 387
- Προαγωγή ὑπαλλήλων κατὰ τὰ ν. δ. 194]1941 καὶ 1799]1942. — Ὑπολογισμὸς αὐξήσεων εἰς ἐπίδομα μισθοῦ κατὰ ν. δ. 1799]1942, ὑπὸ **Α. Παπαδημητροπούλου**, Νομ. Συμβ. τοῦ Κράτους. Σελ. 388
- Ἐκ περιτροπῆς ἐργασία καὶ ἀποδοχαὶ μισθωτῶν, ὑπὸ **Δημοσθένους Γ. Δόγκα**, δικηγόρου. Σελ. 389
- Τὸ δικαίωμα τῆς ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ **Χ.** Σελ. 416

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

ΑΝΕΡΓΙΑ

- Προστασία καὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν. δ. 424]1941 προσληφθέντων μισθωτῶν : Ὑπαγωγή εἰς τοὺς περιορισμοὺς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν. δ. 424]1941 συναφθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας. — Μὴ προϋπὸθεσις τῆς προστασίας τοῦ ν. δ. 424]1941 ἢ συμπλήρωσις διμήνου ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ. — Κρίσις περὶ ἀκαταλληλότητος μισθωτοῦ, ὑπὸ **Φ. Τόλια**, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 189]1943). Σελ. 394
- Ἀπόλυσις μισθωτοῦ ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας : Προϋποθέσεις ἐγκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ κατ' ἄρθρ. 10 ν. δ. 424. — Δὲν εἶναι ἀναγκαῖα, ἐν περιπτώσει ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἡ προηγουμένη ἀδεία τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατὰ τὸν ἀναγκ. νόμον 2000]1939. — Κατάγωγη τῆς σχετικῆς διατάξεως διὰ τοῦ ν. δ. 424, ὑπὸ **Π. Ζαφειροπούλου**, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 2098]1943). Σελ. 395

- **Ν. Δ. 424]1941 καὶ ἔννοια ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως** : Χαρακτηρισμὸς καὶ τῆς πολυκατοικίας ὡς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως. — Διάκρισις τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπὸ τῆς ἐκμεταλλεύσεως. — Ὑπαγωγή εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ν. δ. 424]1941 καὶ τοῦ θυρωροῦ πολυκατοικίας, ὡς ἀποτελούσης ἐκμετάλλευσιν, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ὄρου, ὑπὸ **Δ. Πάντελου**, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 2453]1943). Σελ. 397
- Συμβάσεις δι' ἐκτέλεσιν ὠρισμένου ἔργου καὶ ν. δ. 424]1941 : Μὴ ἐφαρμογὴ ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας δι' ἐκτέλεσιν ὠρισμένου ἔργου. — Μὴ ἀναγκαῖα, ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν, δι' ἀπόλυσιν ἢ προηγουμένη εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας προσφυγὴ τῆς ἐπιχειρήσεως (Ἐπιτροπῆς ἄρθρον 9 ν. δ. 424]1941). Σελ. 397

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ ΚΑΙ ΣΥΣΣΙΤΙΟΝ

- Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις κατὰ τὸ ν. δ. 2019]1942 : Χαρακτηρισμὸς καὶ τῆς ἐν μέρει ἰδιοκατοικουμένης καὶ τῆς ἐν μέρει ἐκμισθουμένης πολυκατοικίας ὡς ἐκμεταλλεύσεως πρὸς παροχὴν συσσιτίου εἰς τὸν θυρωρὸν, ὑπὸ **Δ. Φλωράκη**, Πρωτοδίκου (Εἰσηγ. Ἀθηνῶν 1193]1943). Σελ. 398
- Ἄκυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ παροχὴ συσσιτίου : Προϋποθέσεις τῆς παροχῆς ἢ ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ, πλὴν ὅμως, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης ὑπαιτιῶς ἀρνεῖται τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, δικαιούται, ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ, καὶ τῆς παροχῆς συσσιτίου, ὑπὸ **Π. Κριθαρά**, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 6762]1943). Σελ. 398
- Ἀποδοχαὶ μισθωτῶν ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. Σχέσις τοῦ ν. δ. 310]1941 καὶ 424]1941 πρὸς ἄλληλα : Ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρον 7 (Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

ΤΟ ΤΡΙΤΟΝ 16 ΣΕΛΙΔΙΟΝ ΤΩΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΩΝ ΤΟΥ Α' ΤΟΜΟΥ ΜΑΣ

ἔξετυπώθη καὶ κυκλοφορεῖ. Μετὰ τὸ τρίτον αὐτὸ 16σέλιδον ἀπεπερατώθη τὸ ἀλφαβητικὸν εὐρετήριο νομολογίας. Ὑπολείπονται, εἰς δύο 16σέλιδα, τὸ ἀριθμητικὸν εὐρετήριο δικαστικῶν ἀποφάσεων, τὸ ἀλφαβητικὸν καὶ ἀριθμητικὸν εὐρετήριο διαταγμάτων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ ἐγκρίσεων. Στοιχειοθετεῖται ἡ ὑπολειπομένη ὕλη τῶν εὐρετηρίων μας.

Εἰς τὸ παρὸν τεῦχος : Αἱ τελευταῖαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν διαφόρων κατηγοριῶν ἐργαζομένων καὶ συσσιτίου μισθωτῶν διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1943.
— Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

Υπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ προπληρωτέαι: Ἐξάμηνος Δρχ. 6000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζάς, Νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 10000

Ἐμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγουμένης σελίδος)

τοῦ ν. δ. 424/1941 τὰ ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει περὶ ἐπιβολῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἡμερομίσθια θεωροῦνται ὡς πραγματοποιηθέντα, δικαιοῦνται οἱ μισθωτοὶ τῶν αὐξήσεων ἀποδοχῶν, ὑπὸ **Χ. Ρομπόκου**, Προέδρου Πρωτοδικ. (Προέδρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 6666/43). Σελ. 399

Υποχρεώσεις τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς πληρωμὴν τῶν αὐξήσεων ἀποδοχῶν. — Μὴ κατίσχυσις τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 310/1941 καὶ τῶν ὑπουργικῶν, εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, ἀποφάσεων τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424/1941. — Ἐννοία ἀπασχολήσεως μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν συσσιτίου, ὑπὸ **Γ. Κατάνη**, Προέδρου Πρωτοδικῶν (Προέδρου Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 7383/1943). Σελ. 400

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Ἐκτασις προστασίας τῶν οἰκιοθελῶς προσληφθέντων ἐκ τοῦ χρόνου προσλήψεως: Ἡ προστασία ἐκτείνεται ἐπὶ μόνων τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἀναγκ. νόμου τῆς 28/31 Ὀκτωβρίου 1935 ὑπηρετούμεν, ὑπὸ **Ε. Γρηγορίου**, Παρέδρου Συμβουλίου Ἐπικρατείας (Συμβ. Ἐπικρατείας 157/1943) (Ἀντίθεσις ἀπόψεων Συμβουλίου Ἐπικρατείας πρὸς τὰς τοῦ Ἀρείου Πάγου). Σελ. 401

Παράνομος ἀπόλυσις παλαιοῦ πολεμιστοῦ ὑπὸ τὸ ν. δ. 424/1941 καὶ ἀναγκ. νόμου 244/1936: Παροχαὶ εἰς εἶδος καὶ συσσίτιον μισθωτοῦ. — Δικαίωμα περιορισμοῦ ἢ διακοπῆς. — Πότε ἡ χορήγησις τῶν εἰδῶν ἐπὶ πληρωμῇ μεταβάλλει τὸν υποχρεωτικὸν χαρακτῆρα τῶν παροχῶν. — Ἀκύρωσις συμβάσεως ἐκ παραβάσεως εἰδικῶν ὁρισμῶν τοῦ νόμου. — Κρίσις τοῦ Δικαστοῦ περὶ ἀκατολληλότητος κατὰ τὸ ν. δ. 424/1941. Ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότη εἰς προσφυγὴν ἐνώπιον τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπὸ **Ι. Παπαγρηγορίου**, Πρωτοδικου (Πρωτ. Πειραιῶς 250/1943). Σελ. 402

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

Χαρακτηρισμὸς τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἰδρυμάτων ὡς νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου: Ταμείον Συντάξεως Πρωτοδικικοῦ Γραφεῶν Ἑθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ὁσούνη διοίκησιν. — Προσβληταὶ αἱ πράξεις ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας. — Ἐμμισθος ὑπηρεσία ὑπὸ ἔννοιαν δικαίωματος συντάξεως, ὑπὸ **Δ. Μουρίκη**, Παρέδρου Συμβουλίου Ἐπικρατείας (Συμβ. Ἐπικρατείας 113/1943). Σελ. 405

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ἀσκήσις δικαίωματος μισθωτοῦ περὶ ἐπιδίκαστος προσωρινῆς διατροφῆς: Ὑποβολὴ αἰτήσεως καὶ ἐπιδίκασις ἰδίας ἐκάστοτε προσωρινῆς διατροφῆς, ἐφ' ὅσον ὑλόκειται αὐτοτελὴς ἀπαίτησις τοῦ μισθωτοῦ, ἀίχετος πρὸς τὴν προηγουμένην, ἐναντι τῆς ὁποίας ἐπεδικάσθη προσωρινὴ διατροφή. — Αἰταιτήσεις τοῦ ν. δ. 424/1941, ὑπὸ **Ε. Τσακωνοπούλου**, Προέδρου Πρωτ. (Προέδρου

Πρωτ. Ἀθηνῶν 6905/1943). Σελ. 406

Ἀμφισβήτησις τοῦ δικαίωματος τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἀρμόδιότης τοῦ Εἰρηνοδίκου: Κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ2ΟΔ' τοῦ Εἰρηνοδίκου εἶναι ἀρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, κρίνον τὸ ἀμφισβητούμενον δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ παρεμπιπτόντως, ὑπὸ **Δ. Κατσιάρα**, Εἰρηνοδίκου (Εἰρην. Ἀθηνῶν 1183/1943). Σελ. 406

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Προαγωγαὶ καὶ ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλων πολεμιστῶν, (Ἐφαρμογὴ ἀρθρῶν 7 καὶ 9 τοῦ ν. δ. 1799/1942). Ἐγκύκλ. Ὑπουργείου Ἐργασίας 17812/43. Σελ. 407

Φορολογία καθαρᾶς προσόδου ἐξ ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν, ἐγκύκλ. Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν 9685/64/1943. Σελ. 407

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Περὶ κατωτάτων ὁρίων ἀμοιβῶν ἐργατοτεχνιτῶν κουζίνας καὶ μπουφέ ἐστιατορίων, ζυθοεστιατορίων κλπ. ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943, 20040/1943. Σελ. 408

Περὶ διευκρινίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 12300/1943 ἀποφάσεως ὡς πρὸς τοὺς ἐργαζομένους παρ' Ἀρχαῖς Κατοχῆς, 16503/1943. Σελ. 411

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 20000/1943 ἀποφάσεως, 20630/1943. Σελ. 411

Περὶ χορηγήσεως εἰδῶν ἐνδύσεως καὶ ὑποδύσεως εἰς προσωπικὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων ἡλεκτροφωτισμοῦ, 17557/1943. Σελ. 411

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἡλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων, 16430/1943. Σελ. 411

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἀνωτάτου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας, 147882/1943. Σελ. 412

Περὶ προσθέτου ἐπιδόματος προσωπικοῦ καπνοβιομηχανίας, 20693/1943. Σελ. 412

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 ἀποδοχῶν προσωπικοῦ κρατικῆς ἐκμεταλλεύσεως τροχιοδρόμων καὶ ἡλεκτροφωτισμοῦ Θεσσαλονίκης, 18301/1943. Σελ. 412

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν — Πειραιῶς, 18302/1943. Σελ. 412

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἀνωτάτου Ἑλληνικῆς Ραδιοφωνικῆς Ἑταιρίας, 157301/1943. Σελ. 412

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἑταιρίας Τηλεφώνων, 10127/1943. Σελ. 413

Περὶ καθορισμοῦ ἀπὸ 1 Μαΐου 1943 τιμαριθμικοῦ συντελεστοῦ ἀπολαύων προσωπικοῦ ΣΕΚ, 16741/1943. Σελ. 413

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1 Μαΐου 1943 ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ΣΕΚ, 14949/1943. Σελ. 413

Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν διὰ τὸν μήνα Ἰούνιον 1943, 19400/1943. Σελ. 413

κλπ. κλπ.

ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 20^{ον} ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 44

ΑΘΗΝΑΙ 1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1943

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΝ

Παρατηρήσεις μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 84/1943 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου (Ἐπιθ. Ἔργατ. Δικ. Β', σ. 344)

Τοῦ κ. Λ. ΦΛΩΡΑΚΗ, Πρωτοδίκου Προϊσταμένου Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν

Εἶναι γνωστὴ ἡ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ νομολογίᾳ γεννηθεῖσα διχογνωμία περὶ τὴν ἐφαρμογὴν ἢ μὴ τῆς διαδικασίας τοῦ ν. ΓΘΟΔ' ἐπὶ περιοδικῶν παροχῶν ἀορίστου διαρκείας, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν διὰ τῆς ἀγωγῆς δὲν ἐπιζητεῖται ἡ ἀναγνώρισις τοῦ βασικοῦ δικαιώματος, ἀλλ' ὁ ἐναγόμενος, κατ' ἔνστασιν, ἀμφισβητεῖ αὐτό, ἐὰν δηλαδὴ ὁ Εἰρηνοδίκης ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δύναται νὰ ἐξετάσῃ παρεμπιπτόντως καὶ τὴν ὑπαρξίν ἢ μὴ τοῦ ἀμφισβητηθέντος δικαιώματος.

Ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου συζήτησις ἐπεξετάθη ἔτι περισσότερον μετὰ τὸ ν. δ. 424, ὅτε ὅλαι σχεδὸν αἱ ἐκ τοῦ νόμου τούτου προερχόμεναι ἀπαιτήσεις τῶν μισθωτῶν εἶναι περιοδικαὶ παροχαὶ ἀορίστου διαρκείας, μὲ βάσιν τὴν σύμβασιν μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, τὰ ἐκατέρωθεν δὲ διὰ διατριβῶν καὶ δικαστικῶν ἀποφάσεων διατυπωθέντα ἐπιχειρήματα (1), ἐξήντησαν τὸ θέμα καὶ ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν κατωτέρων δικαστηρίων ἐκράτησε μᾶλλον ἢ ὀρθὴ γνώμη ὑπὲρ τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικείου, ἡ ἐσχάτως ὁμῶς δημοσιευθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 84/43 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπ' ἀνέφερε τοῦτο πρὸς συζήτησιν (2).

Καθ' ἡμᾶς τὸ ἐπίμαχον θέμα δὲν θίγεται διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, διότι, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς δευτέρας σκέψεως αὐτῆς καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ φράσεως «ἐφ' ὅσον πρὸς τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν ἐπιδιώκεται καὶ ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως, ἥτοι ἀντικειμένου μὴ ἔχοντος ὁρισμένην ἀξίαν», δι' αὐτῆς ἐξετάζεται ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου ἐν τῇ περιπτώσει καθ' ἣν κατάγεται εἰς τὴν δίκην διὰ τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ τοῦτο τὸ δικαίωμα, καὶ οὐχὶ ἡ ἀρμοδιότης αὐτοῦ, εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ ἐναγόμενος ἐργοδότης, κατ' ἔνστασιν, ἀμφισβητεῖ τὴν ὑπαρξίν τοῦ δικαιώματος.

Κατ' ἀκολουθίαν καὶ μετὰ τὴν ἀπόφασιν

(1) Ὑπὲρ τῆς ἀρμοδιότητος *Ράμμος*, Ἔργ. Δίκ. τευχ. Α—Β σελ. 35, Πρ. Πρ. Ἀθ. 64/41 Ἐπιθ. Ἔργατ. Δικ. τόμ. Α', σελ. 467, 579/42 ἐνθ. ἀν. σελ. 924, 619/42 ἐνθ. ἀν. τόμ. Β' σελ. 16, *Στέλ. Σπεντοῦνης* ἐνθ. ἀν. τόμ. Α' σελ. 716, *Η.* *Ἡλιοῦ* ἐνθ. ἀν. τόμ. Β' σελ. 367. Κατ' αὐτῆς *Ι.* *Ἀποστολόπουλος* ὁ Πρ. Πρωτ. § 230, Πρ. Πρ. Ἀθ. 1544/41 Ἐπιθ. Ἔργατ. Δικ. τόμ. Α' σελ. 467, 396/42 ἐνθ. ἀν. σελ. 730.

(2) *Ηλ.* *Ἡλιοῦ* ἐνθ. ἀν. ἐν σημ. 1.

ταύτην τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ διχογνωμία ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη, ὡς δὲ πληροφοροῦμεθα καὶ ἡ νομοπαρασκευαστικὴ Ἐπιτροπὴ πρὸς ἣν ἤχθη τὸ ζήτημα πρὸς νομοθετικὴν ρύθμισιν συνεπεῖα ὑπομνήματός μας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης (*), ἐν ὅψει καὶ τῆς ὡς ἂν ἀποφάσεως, ἔκρινεν ὅτι δὲν ὑφίσταται τοιαύτη ἀνάγκη, διότι ὁ Εἰρηνοδίκης, ἀναντιρρήτως, ἔχει τοιοῦτο δικαίωμα, ἥτοι νὰ κρίνῃ παρεμπιπτόντως περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ δικαιώματος, ἐφ' ὅσον δὲν ζητεῖται διὰ τῆς ἀγωγῆς καὶ ἡ ἀναγνώρισις τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ.

Ἡ γνώμη αὕτη τῆς νομοπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς, ἥς ἡ σύνθεσις τυγχάνει γνωστῇ, δέον ν' ἀποτελέσῃ ἐν ἐπὶ πλέον ἐπιχείρημα εἰς τὰ ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικείου τοιαῦτα, εἰς τὰ ὁποῖα δύναται νὰ προστεθῶσι καὶ τὰ κατωτέρω. ἄτινα, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, δὲν ἔχουν θλιγῇ εἰσέτι, προερχόμενα ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου ΓΘΟΔ'.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τοῦ νόμου τούτου ὁ Εἰρηνοδίκης καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως ἡ ὑπόθεσις περατωθῇ, κατὰ τὸ δυνατόν, ἐν μίᾳ καὶ τῇ αὐτῇ συνεδριάσει, *μὴ δεσμευόμενος ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων*, ἀλλ' ἀκολουθῶν ἐκάστοτε τὴν ὁδὸν δι' ἣς νομίζει, ὅτι ἀσφαλέστερον, *ταχύτερον* καὶ *ὀλιγοδαπανώτερον* δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας. Ἰδίᾳ ὁ Εἰρηνοδίκης δύναται κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ νὰ ἐπιτρέψῃ μάρτυρας καὶ ἂν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς ὑπερβαῖν τὰς πεντήκοντα δραχμὰς (3) κλπ...

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ Εἰρηνοδίκης κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένων διαφορῶν δὲν δεσμεύεται ὑπὸ δικονομικῶν τύπων, ἐν οἷς καὶ οἱ περὶ ἀρμοδιότητος τοιοῦτοι (εἰς τὴν δευτέραν παράγραφον τοῦ ἐν λόγῳ ἁρθροῦ ἐνδεικτικῶς μόνον ἀναφέρεται ποῖους δικονομικοὺς τύπους δύναται νὰ παρίδῃ), ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν βεβαίως ὅτι τὸ διὰ τῆς ἀγωγῆς αἰτούμενον ποσὸν δὲν ὑπερβαίνει τὴν ἐν τῷ ἁρθρῳ 1 ὁριζομένην ποσότητα. Βεβαίως εἰς τὸ ἄρθρον 20 τοῦ αὐτοῦ νόμου, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ ἀντίθετος

(*) Σημ. Ἐπιθ. Ἔργατ. Δικ. Ἀπόσπασμα τοῦ ἐν λόγῳ ὑπομνήματος ἐδημοσιεύθη ἐν Ἐπιθ. Ἔργατ. Δικ. τόμος Β', τευχὸς 40 σελ. 260.

(3) Ἡδὴ μετὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. δ. 1544 τὰς 10.000.

γνώμη στηρίζεται, διὰ τὰ ἐπικαλεσθῆ περαιτέρω τοὺς αὐστηροὺς δικονομικοὺς τύπους, διαλαμβάνεται, ὅτι κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσιν αἱ κοιναὶ δικονομικαὶ διατάξεις, ἐφ' ὅσον ὁμως δὲν προσκρούουσιν εἰς τὸν ἐν λόγῳ νόμον καὶ ἐφ' ὅσον δύνανται νὰ συναρμολογηθῶσι πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένης διαδικασίας. Καὶ ἐρωτᾶται: Κατὰ ποῖον τρόπον ὁ Εἰρηνοδίκης θὰ περαιώσῃ τὴν ὑπόθεσιν ἐν τῇ αὐτῇ συνεδριάσει καὶ ποῖαν ὁδὸν θὰ ἀκολουθήσῃ, διὰ τὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνέυρεσιν τῆς ἀληθείας κατὰ τὸν «ἀσφαλέστερον, ταχύτερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον τρόπον», ὡς ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης, ὅταν ἐπὶ τῇ ἀμφισβήτησει τοῦ βασικοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἢ καὶ ἀνευ αὐτῆς, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 491 τῆς Πολ. Δικ. ἐπὶ τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδίκου δὲν χωρεῖ σιωπῆρὰ παρέκτασις, εἰναι ὑποχρεωμένους οὐχὶ ἀπλῶς ν' ἀναβάλῃ εἰς ἄλλην συνεδρίαν τὴν ἐκδοσιν τῆς ἀποφάσεώς του, ἀλλὰ νὰ παραπέμψῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὰ ἄρθρα 618 κ. ἐπ. τῆς Πολ. Δικ.; Καὶ δὲν θὰ ἔπρεπε, ἐν τοι-

αύτῃ περιπτώσει, ὁ νόμος Γ' 704' ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς ἐκδόσεώς του (31 Δεκεμβρίου 1911) νὰ τεθῇ ἐν ἀχρησίᾳ σχεδόν, ἀφοῦ πάντοτε μὲν βάσις τῆς κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἐγειρομένης ἀγωγῆς εἶναι ἡ μεταξὺ μισθωτοῦ καὶ ἐργοδότης σύμβασις ἐργασίας, κατὰ κανόνα δὲ τὸ ἐξ αὐτῆς δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἀπροσδιορίστου ἀξίας;

Ἐν συμπεράσματι, καὶ μετὰ τὴν γνώμην τῆς νομοπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐκρίθη περὶ τῆς ἡ νομοθετικῆς ρύθμισις τοῦ ζητήματος, δὲν νομίζομεν, ὑπὸ τὰς παρούσας μάλιστα συνθήκας, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ μισθωτός, εἴπερ ποτε καὶ ἄλλοτε, ἔχει ἀνάγκην καὶ ταχυτέρας ἐτι διαδικασίας ἀπὸ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου Γ' 704' προβλεπομένην, ὅτι πρέπει νὰ παρεμβάλλωνται προσκόμματα εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐν λόγῳ διαφορῶν διὰ προσφυγῆς εἰς δικονομικοὺς τύπους, οἱ ὅποιοι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, δύνανται ν' ἀποφευχθῶσι δυνάμει τῶν ἄρθρ. 12 καὶ 20 τοῦ ρηθέντος νόμου.

Λ. ΦΛΩΡΑΚΗΣ, Πρωτοδίκης

ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

I. ΠΡΟΑΓΩΓΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ Ν.Δ. 194/1941 ΚΑΙ 1799/1942

II. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΥΞΗΣΕΩΝ ΕΙΣ ΕΠΙΔΟΜΑ ΜΙΣΘΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ Ν.Δ. 1799/1942

Τοῦ κ. Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ Νομ. Συμβούλου τοῦ Κράτους

I. Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν (Δ/νσις Νομικῶν Ὑπηρεσιῶν). Ἀριθ. πρωτ. 3336/20152/1943.

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας

Ἀποκρινόμενοι εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2458 ἐ. ἐ. ὑμέτερον ἔγγραφον, δι' οὗ ἐρωτώμεθα, ἐάν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς μόνης ὑπαρχούσης κενῆς θέσεως Ἐπόπτου Ἐργασίας, δι' ἣν ἐξεδόθησαν δύο Διατάγματα, τὸ μὲν ἀπὸ 10 Δεκεμβρίου 1942, βάσει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 194 ν. δ., ὅπερ ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 252 τ. Γ' τῆς 15/2/43 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τὸ δὲ ἀπὸ 21/12/42, βάσει τοῦ ν. δ. 1799/42, γεννᾶται ἤδη τὸ ζήτημα ποῖα ἐκ τῶν δύο ὡς ἄνω διατάξεων θὰ κατισχύσῃ, ἢ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 194 ἢ ἡ ἑτέρα τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1799 ν. δ., ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι τὸ Νομικὸν Συμβούλιον, ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ Α. Κουμάντου καὶ τῶν Συμβούλων Στ. Μεσημέρη, Α. Παπαδημητροπούλου, Κ. Δημητρακάκη, Τ. Κοντονασοπούλου, Γ. Φραγκούλη καὶ τῶν Παρέδρων Α. Παμπούκα, Α. Χατζηδάκη καὶ Δ. Μαγγιῶρου κατὰ πλειοψηφίαν, ἐγνωμάτευσεν ὡς ἀκολουθῶν: Καὶ μετὰ τὸ ν. δ. 1799, ἄρθρ. 7, συντακτικοῦ χαρακτήρος, δι' οὗ ὀρίζεται, ὅτι οἱ ἀνάπληροι πολέμου, τραυματῆαι καὶ ἑφεδροὶ ἀξιωματικοὶ ἢ ὀπλίται πολέμισται τοῦ πολέμου 1940—1941, τυγχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάλληλοι εἰς δημοσίας θέσεις κλπ., προάγονται, κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν, εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον τοῦ ὃν κέκτηνται νῦν βαθμόν, πρὸς πλήρῳσιν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων, καὶ ἂν ἐτι δὲν ἔχωσι συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰ λοιπὰ, κατὰ τὰς κειμένας σήμερον διατάξεις,

ἀπαιτούμενα προσόντα, καὶ μετὰ συμφωνῶν περὶ τῆς ἱκανότητος αὐτῶν πρὸς προαγωγὴν γνώμην τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων, ὅπου προβλέπονται τοιαῦτα, ἐξακολουθοῦν καὶ μετὰ τὸ, ὡς ἐρρέθη, ν. δ. νὰ ἐφαρμόζωνται ἐκ παραλλήλου καὶ αἱ διατάξεις τοῦ ν. δ. 194/41, συντακτικοῦ χαρακτήρος καὶ περιεχομένου, οὐτινος ἡ ἰσχὺς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 παρετάθη ἐπὶ ἐν ἔτος εἰσέτι διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2034 ν. δ., χωρὶς νὰ θεωρῶνται αἱ διατάξεις τοῦ ν. δ. 194/41, ὅτι ἀντιτίθενται πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ν. δ. 1799/42. Καθότι τὸ μὲν ν. δ. 1799/42 προβλέπει προαγωγὰς, ἐνεργουμένας βάσει τῶν κοινῶν περὶ προαγωγῶν διατάξεων, ὅτε οἱ ἑφεδροὶ τοῦ πολέμου 1940—41 προτιμῶνται τῶν ἄλλων ὑποψηφίων, ἐάν κέκτηνται τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα, κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ν. δ. 1799/42, ἐνῶ τὸ ν. δ. 194/41 ἐξουσιοδοτεῖ τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἐν προκειμένῳ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργόν, ὅπως πρὸς πραγματοποιήσιν οἰκονομικῶν καὶ ἀναδιοργανώσιν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Κράτους, κλπ. καὶ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, προϋποθέσεις ἔχουσαι κυβερνητικὸν χαρακτῆρα καὶ ὡς τοιαῦτα διαφεύγουσαι τὸν δικαστικὸν ἔλεγχον, προβαλὶν ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς διὰ διαταγμάτων εἰς προαγωγὰς, ἀνευ δεσμεύσεως συντακτικῶν καὶ νομοθετικῶν διατάξεων, τοῦτέστι κατὰ παρέκκλινσιν τῶν περὶ προαγωγῶν κειμένων διατάξεων. Ὅθεν ὑπάρχουσιν ἐν ἰσχύϊ δύο τρόποι προαγωγῶν, ὁ εἰς βάσει τοῦ ν. δ. 194/41 καὶ ὁ ἕτερος βάσει τῶν κοινῶν περὶ προαγωγῶν διατάξεων, ὁ δὲ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς ἔχει τὴν εὐχέρειαν νὰ ἐνεργήσῃ τὰς προαγωγὰς ἢ βάσει τοῦ ν. δ. 194/41 ἢ βάσει τῶν κειμένων περὶ προαγωγῶν διατάξεων, ὁπότε καὶ μόνον δεόν νὰ τύχωσιν ἐφαρ-

μογής αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. δ. 1799/42.

Κατὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον τὸ περὶ προαγωγῆς τοῦ Π. Μ. διάταγμα ἐξεδόθη βάσει τοῦ ν. δ. 194/41 εἶναι ἔγκυρον καὶ ἰσχυρὸν, καίτοι ἐπρωτιμῆθη τοῦ Μ. Μ. ἔχοντος τὰ προσόντα τοῦ ἐφέδρου ἀξιωματικοῦ τοῦ πολέμου 1940—41, ὅποτε καὶ μόνον θὰ ἔδει νὰ προτιμηθῇ ὁ Μ. Μ., ἐὰν ἡ προαγωγὴ τοῦ Π. Μ. ἐγένετο βάσει τῶν κοινῶν περὶ προαγωγῶν διατάξεων.

Οἱ μειοψηφούντες Σύμβουλοι Σ. Μεσημέρης καὶ Τ. Κοντονασόπουλος, πρὸς οὓς συνεφώνησαν καὶ οἱ Πάρεδροι Α. Χατζηδάκης καὶ Δ. Μαγγιῶρος ἐξήνεγκον, ὅτι, προκειμένης προαγωγῆς πρὸς πλήρωσιν κενῆς ὀργανικῆς θέσεως, ἐν ἣ ἡ μάλιστα δὲν τίθεται σαφῶς, κατὰ τὸ ἐκτιθέμενον ἐν τῷ ἐρωτήματι, ζήτημα ἐπιτεύξεως οἰκονομίας καὶ ἀναδιοργανώσεως τῆς ὑπηρεσίας, ἐφαρμοστέα εἶναι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1040/1942 ν. δ., ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1799/1942 ν. δ., καθόσον αὕτη, ὡς μεταγενεστέρᾳ τῆς τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 194/1941 ν. δ., ἀλλὰ καὶ ὡς εἰδική, καθὼς ἀφορῶσα τὴν προστασίαν ὀρισμένης μόνον κατηγορίας ὑπαλλήλων, εἶναι ἐπικρατεστέρα, ἀφοῦ μάλιστα περιέχεται καὶ αὕτη ἐν ν. δ. συντακτικοῦ περιεχομένου, ὡς καὶ ἡ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 194/1941 τοιοῦτου. Ἡ ἐφαρμογὴ δ' ἐξ ἄλλου τῆς ἐν λόγω διατάξεως, ἔχουσα ὡς μόνην συνέπειαν τὸν περιορισμὸν τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 194/1941 ν. δ. παρεχομένης εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐξουσίας, ὡς καὶ μεταξὺ τῶν δικαιουμένων προαγωγῆς περιλαμβάνονται καὶ οἱ ἀνάπηροι ἢ πολεμισταί, δικαιούμενοι, κατ' ἀπόλυτον προτίμωσιν, προαγωγῆς, εἶναι καὶ ἡ μᾶλλον σύμφωνος πρὸς τὴν ἔννοιαν καὶ τὸν σκοπὸν τῆς διατάξεως ταύτης.

Ὁ Εἰσηγητὴς Νομ. Σύμβουλος τοῦ Κράτους
Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

II. Ὑπουργεῖον Ἑθν. Οἰκονομίας.
Ἀριθ. πρωτ. 1827. Ἐν Ἀθήναις τῇ 24ῃ Μαΐου 1943. Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἑργασίας.

Ἀποκρινόμενοι εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 12272 ἐ. ἔ. ἡμέτερον ἔγγραφον, δι' οὗ ἐρωτώμεθα περὶ τῆς ἐννοίας καὶ τοῦ περιεχομένου τῆς διατάξεως τοῦ β' ἐδαφ. τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Ν. Δ. 1799/42 «περὶ μέτρων προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὀπλιτῶν ἐν γένει καὶ ἄλλων διατάξεων», περὶ τοῦ ἀν' δηλαδὴ τὸ κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην χορηγούμενον ἐπίδομα 15 οἰο θὰ ὑπολογισθῇ ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ προσαυξανομένου συνολικῶς καὶ κατὰ πάσας τὰς μεταγενεστέρως χορηγηθείσας, συνεπείᾳ τῆς ἐκ τοῦ πολέμου καταστάσεως, αὐξήσεις κίχ' ἐπιδόματα ἢ ἀν' τὸ ποσὸν τοῦτο τοῦ ἐπιδόματος θὰ μεῖνῃ πάγιον καὶ ἀνευ αὐξήσεως τινος, ἔχουσαν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὡς ἀκολούθως τὴν γνώμην μας :

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης τὸ ἐπίδομα 15 οἰο θὰ ὑπολογισθῇ ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ προσαυξανομένου συνολικῶς καὶ κατὰ πάσας τὰς μεταγενεστέρως χορηγηθείσας αὐξήσεις, συνεπείᾳ τῆς ἐκ τοῦ πολέμου καταστάσεως. Ἐὰν ὁ νομοθέτης ἤθελε τὸ ἀντίθετον, θὰ μετεχειρίζετο τὸν ὅρον «ὀργανικὸς μισθός», ὁ ὁποῖος καὶ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 79140/27 ἐγκύκλιον τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου περιλαμβάνει

τὸν μισθὸν τῆς ὀργανικῆς θέσεως προσηυξημένον μόνον λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, ὃν ὅμως ὅρον ὁ νομοθέτης ἀπέφυγεν, ὁ δὲ ὅρος «ἀρχικὸς» δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ «ὀργανικὸς».

Ἐκτὸς τούτων ἡ ἐκδοχὴ αὕτη συνεπικουρεῖται καὶ ἐκ τοῦ α' ἐδαφ. τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. Δ. 1799/42, ὅπου, ὡς καὶ δὲν προβλέπεται ὀργανικὴ θέσις ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς ὑπὸ τῶν ἐφέδρων κατεχομένης, χορηγεῖται εἰς αὐτοὺς ὁ μισθὸς τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ τῆς διαβαθμίσεως τῶν ἐν τῇ διοικητικῇ ἱεραρχίᾳ, ἐὰν ὅμως δὲν ὑφίσταται τοιαύτη διαβάθμισις χορηγεῖται ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ λαμβανομένου παρ' αὐτοῦ μισθοῦ καὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ταύτας παρατηροῦμεν, ὅτι ὁ νομοθέτης ἀπέβλεψεν εἰς τὸν μισθόν, ὡς οὗτος διεμορφώθη κατόπιν τῶν παρεχομένων ἐπιδόματων καὶ προσαυξήσεων, διὰ τὴν ἐπομένως θὰ παρεξέκκλινε ἀπὸ τὴν ἀρχὴν αὐτὴν καὶ θὰ ἤθελεν, ὅπως εἰς τοὺς μὴ προαγομένους ἐλλείψει προσόντων χορηγῆται τὸ ἐπίδομα 15 οἰο ἐπὶ τοῦ ὀργανικοῦ μισθοῦ; Τοιαύτη ἐκδοχὴ θὰ ἦτο ἀνεπιεικής. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἡ διάταξις αὕτη ἀποβλέπει εἰς τὴν σημερινὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐφέδρων κλπ. καὶ ἀν' ἀφίνῃ ἀμφιβολίαν τινὰ, δέον φιλαγάθως νὰ ἐρμηνευθῇ. Κατὰ ταῦτα ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι τὸ ἐπίδομα 15 οἰο θὰ ὑπολογισθῇ ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ προσηυξημένου.

Ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους
Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΧΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Τοῦ κ. ΔΗΜ. Γ. ΔΟΓΚΑ, Δικηγόρου

Ἐξ ἀφορμῆς τῶν ὑπ' ἀριθ. 6666 καὶ 7383/1943 προεδρικῶν ἀποφάσεων (κατωτέρω σελ. 399 καὶ ἐπ.) θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ ν' ἀναπτύξωμεν ἀπόψεις τινὰς ἐπὶ τῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἐρευνοῦν αἱ ἐν λόγω δικαστικαὶ ἀποφάσεις.

Κατὰ τὸ ἔτος 1939, ἐπειδὴ παρατηρήθη τάσις τῶν ἐργοδοτῶν, ὅπως ἀπολύωσι τοὺς ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους τῶν, ἐγένετο ὁ Ἀναγκαστικὸς Νόμος 2000, ὅστις ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ του καθορίζει τὸν σκοπὸν τῶν καὶ τὰ μέσα πρὸς ἐπίτευξιν αὐτοῦ, ἀναφέροντι ὅτι «πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐκ τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων προκαλουμένης ἀνεργίας δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας κλπ. ... νὰ καθιερωθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας».

Περαιτέρω δὲ ἐκ τοῦ ὅτι ἐν τῇ παραγράφῳ 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καθορίζεται, ὅτι «ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία δύναται νὰ συνίσταται εἴτε εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν ὥρων ἡμερησίας ἐργασίας τῶν μισθωτῶν, εἴτε εἰς τὸν καθορισμὸν ἀνωτάτου ἀριθμοῦ ἡμερομισθίων, ἅτινα θὰ δύναται νὰ πραγματοποιῇ ἕκαστος μισθωτὸς καθ' ἑβδομάδα ἢ κατὰ μήνα κλπ.» καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἐν παραγράφῳ 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἐκτίθεται, ὅτι «ἂν ἢ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας ἤθελε καθιερωθῇ τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν καὶ ἐφ' ὅσον αὕτη ἐξακολουθεῖ ἐφαρμοζομένη, οἱ ἐργοδοταὶ δὲν δύνανται νὰ καταγ-

γέλλωσι τὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν παρ' αὐτοῖς ἀπασχολουμένων μισθωτῶν ἀνευ εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κλπ., προκύπτει καὶ ἀποδεικνύεται, κατὰ σαφῆ τρόπον, ὅτι οἱ μισθωτοὶ ἐκείνιοι διὰ τοὺς ὁποίους εἶχε καθιερωθῇ νομίμως τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, δι' ὅσας ἡμέρας ὥρισεν ἡ σχετικὴ ἀπόφασις, ὅπως ἐργάζονται, θεωροῦνται πραγματοποιοῦντες τὰ ἰσαρίθμα ἡμερομίσθια καὶ ἀπασχολουμένοι δι' αὐτὰ εἰτε ἐργασθῶσιν, εἴτε μὴ, καὶ ἐπομένως δικαιοῦνται τοῦ κατωτάτου ὁρίου τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργαζομένων, τοῦτέστι τῶν ἀπασχολουμένων. Μετὰ ταῦτα εἰς συμπλήρωσιν τοῦ νόμου τούτου ἐπηκολούθησε τὸ Ν.Δ. 424/41, τὸ ὁποῖον ἀφοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 1 ἀναφέρει ὅτι «πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἐκ τῆς ἀπολύσεως μισθωτῶν ἀνεργίας δύναται κατόπιν οἰκτιρήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων μισθωτῶν νὰ καθιερωθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας», περαιτέρω διὰ τῆς 2 παρ. 2. τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 2 λέγει, ὅτι «τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ τῇ αἰτήσῃ τῶν ἐπιχειρήσεων, εἰς ἣν περιπτώσιν ἀδυνατοῦσιν αὗται ν' ἀπασχολῶσι τὸ σύνολον τῶν μισθωτῶν κατ' ὅλας τὰς ἐργασίμους ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος».

Εἰς βεβαίωσιν καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τούτων κατὰ δὲλον, ὅτι αἱ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθορισθεῖσαι ἡμέραι διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς καθιερούσης τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας εἶναι ἡμέραι διὰ τὰς ὁποίας ὑποχρεῖται ὁπωσδήποτε ὁ ἐργοδότης νὰ ἀπασχολῇ τοὺς ἐργάτας του καὶ νὰ τοῖς καταβάλλῃ τὸ ἀνάλογον ἡμερομίσθιον τῶν ἀπασχολουμένων, ἐφ' ὅσον ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νομοθ. Διατάγματος ἐκδοθεῖσα σχετικὴ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ δὲν ἦρθη, δι' αὐτῆς δὲ ὁ ἀρμόδιος πρὸς τοῦτο Ὑπουργὸς ἐν τῇ ἀρμοδιότητι του, ἔλκων ἐκ τοῦ Νομοθ. Διατάγματος τὸ δικαίωμα, ἔκρινε καὶ ἀπεφάνθη, ὅτι ὀφείλει ὁ ἐργοδότης διὰ τὸν α ἢ β ἀριθμὸν ἡμερῶν ν' ἀπασχολῇ τὸν ἐργάτην του, δημιουργουμένου οὕτω ἐκ διατάξεων τοῦ νόμου τοῦ χαρακτηρισμοῦ «ὡς ἀπασχολουμένου» δι' ἐκείνον τὸν ἐργάτην δι' ὃν ἰσχύει ἀπόφασις ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, κἂν μὴ ὁ ἐργοδότης του ἐξ οἰαδήποτε αἰτίας δὲν τὸν ἀπασχολῇ».

Εἰς ἄρσιν δὲ πάσης περὶ τὴν τοιαύτην βούλησιν τοῦ Νομοθέτου ἀμφιβολίας οὗτος ρητῶς πλέον καὶ κατηγορηματικῶς διὰ τοῦ 7ου ἄρθρου τοῦ ἐν λόγῳ διατάγματος 424/41 ἐπιτάσσει, ὅτι «αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὁποίων καθιερώθη κατὰ τὴν ἀνωτέρω διαδικασίαν τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλλωσιν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τὸ ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθοριζόμενον κατώτατον ὅριον μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ εἰς ἣν ἀκόμη περιπτώσιν δὲν χρησιμοποιοῦσι τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας αὐτῶν δι' οἰονδήποτε λόγον».

Κατὰ συνέπειαν ἐν οὐδέμιᾳ περιπτώσει, ἰσχυρῶς ἀποφάσεως καθιερούσης τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, εἶναι δυνατόν νὰ ἀπαλλαγῇ ὁ ἐργοδότης τῆς καταβολῆς τῆς ἀντιμισθίας τῶν καθορισθέντων ἡμερομισθίων καὶ εἰς ἣν εἰσέτι περιπίπτει δὲν χρησιμοποιοῖ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ ἐξ οἰαδήποτε αἰτίας ἢ λόγου, μηδὲ ἐὰν οὗτοι εὐρηναί ἐν ἀνωτέρῳ βίᾳ.

Περὶ τούτου καὶ τὸ γράμμα τοῦ νόμου εἶναι ρητὸν καὶ ἡ περὶ τούτου ἐρμηνεία καὶ νομολογία εἶναι σύμφωνος (ἐπίσημος γνωμοδότησις Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους 46/41 ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικαίου, τευχὸς 3 σελίς 88, ὑπ' ἀριθ. 10606/42 ἀπόφ. Προέδρ. Πρωτοδ. Ἀποστολοπούλου, ἐνθ' ἀνωτέρω, τευχὸς 35, σελ. 110, ὑπ' ἀριθ. 9384/42 ἀπόφ. Προέδρ. Πρωτοδ. Γεωργίου, ἐνθ' ἀνωτέρω τευχὸς 25, σελ. 787, ὁμοίως Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικαίου τευχὸς 4, σελίς 103 κλπ.).

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, μετὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 15881/42, 25606/42 καὶ 39986/42 (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικαίου τευχὸς 16 σελίς 510, τευχὸς 19 σελίς 608, τευχ. 27 σελ. 864) ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ὧν ὑψήθησαν τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν, ἀφοῦ ἐν μὲν τῷ 4ῳ ἄρθρῳ τῆς 15881/42 ὑπάρχει διάταξις κατ' ἣν ἡ δι' αὐτῆς διδομένη αὔξησης «χορηγεῖται εἰς ἕκαστον πραγματοποιοῦντα ἡμερομίσθιον», ἐν δὲ τῷ 5ῳ ἄρθρῳ 2 ἀριθ. 3 τῆς 25606/42 καὶ 3ῳ ἄρθρῳ 2 ἀριθ. 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 39986/42 ἐπαναλαμβάνεται διάταξις κατ' ἣν «αἱ αὔξεις εἶναι προαιρετικαί, ἐφ' ὅσον δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότην δὲν γίνεται οἰαδήποτε ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ» καὶ μετὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 1535/43, 4888/43, 7600/43 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀνακύπτουσι τὰ ἑξῆς ζητήματα:

Ζήτημα πρῶτον: Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 15881/42, τοῦ ἄρθρου 2 ἀριθ. 8 τῆς ὑπ' ἀριθ. 25606/42 καὶ τοῦ ἄρθρου 2 ἀριθ. 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 39986/42 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς καὶ αἱ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 1535 τῆς 19/1/43 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐτέθησαν, ἵνα ἀφορῶσι καὶ ἐκείνους ἐκ τῶν ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν δι' οὓς ἔχει ἐφαρμοσθῇ δι' ἀποφάσεώς του, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 424/41, τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας εἰς τὰς ἐργοδοτίας τῶν ἐπιχειρήσεων, ἡ μόνον ἐκείνους δι' οὓς δὲν ἐφαρμόσθη τοιοῦτο σύστημα, ἢ καὶ τὰς μὲν καὶ τὰς δέ;

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου προσήκει ἡ ἐξῆς λύσις: Αἱ ρηθεῖσαι διατάξεις τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων δὲν ἐτέθησαν, ἵνα ἀφορῶσι τοὺς ἐργάτας, διὰ τοὺς ὁποίους ἔχει καθιερωθῇ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, καὶ διὰ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξεδότη ἡ καθιερούσα τὸ ἐν λόγῳ σύστημα ὑποσυγκρικτὰ ἀπόφασις, διότι οὕτοι, εἴτε ἀπασχολοῦνται ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν των, εἴτε «δὲν γίνεται χρῆσις τῆς προσφερομένης ὑπηρεσίας αὐτῶν δι' οἷον δὲ ἢ ποτε λόγον» (ἄρθρ. 7 Ν. Δ. 424), θεωροῦνται κατὰ τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ἰδρυόμενον νόμιμον ἀμάχητον τεκμήριον «ὡς ἀπασχολουμένοι», ὡς ἐργάται τῶν ὁποίων γίνεται χρῆσις τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν των, «κἂν μὴ γίνεται δι' οἷον δὲ ἢ ποτε λόγον». Δὲν εἶναι ἐπομένως δυνατόν, οὔτε ἐπιτετραμένον εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας, διαρκούσης τῆς ἰσχύος τῆς ἀποφάσεως τοῦ δι' ἧς καθιερώθη ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία νομίμως, δι' ἐτέρας ἀποφάσεώς του, νὰ διακρίνῃ τοὺς δι' οὓς ἰσχύει ἡ ἐν λόγῳ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία εἰς ἐργάτας ὧν γίνεται χρῆσις τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν των, καὶ εἰς ἐργάτας, ὧν δὲν γίνεται χρῆσις αὐτῶν διὰ λόγον τινά, καὶ διὰ τοὺς μὲν ἐξ αὐτῶν νὰ ὀρίξῃ, ὅτι θὰ καταβάλληται ἡμερομίσθιον μεγαλύτερον τοῦ καταβαλλομένου εἰς τοὺς δέ, διότι ἀφοῦ ρητῶς ἐν τῷ 5ῳ ἄρθρῳ τοῦ Ν. Δ. 424 ἐκτίθεται, ὅτι «οἱ ἐργοδοταὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὁποίων καθιερώθη ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλωσιν τὸ ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθοριζόμενον κατώτατον ὅριον μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ εἰς ἣν ἀκόμη περιπτώσιν δὲν χρησιμοποιοῦσι τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας αὐτῶν δι' οἷον δὲ ἢ ποτε λόγον», ἥτοι δὲν ὀρίζεται, ὅτι διάφορον κατώτατον ὅριον μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων θὰ καταβάλληται εἰς τοὺς ὧν γίνεται χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν των, ἀπὸ ἐκείνους ὧν δὲν γίνεται χρῆσις τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν, ἀλλ' ἀντιθέτως ρητῶς ὀρίζεται, ὅτι «τὸ καθοριζόμενον κατώτατον ὅριον—τοῦτέστιν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ—θὰ καταβάλληται καὶ εἰς ἣν ἀκόμη περιπτώσιν δὲν χρησιμοποιοῦσι κλπ», τοιαύτη διάκρισις εἰς ἀπασχολουμένους καὶ μὴ ἀπασχολουμένους δὲν ἐπιτρέπεται. Κατὰ συνέπειαν πάντες οἱ ἐφ' ὧν ἐφαρμόσθη τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας δικαιοῦνται τοῦ αὐτοῦ ἐκά-

ποτε καθοριζόμενου κατωτάτου ὁρίου μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, τῶν ἐν ταῖς ρηθείσαις ὑπουργικαῖς ἀποφάσεσιν ἐπιμάχων διατάξεων μὴ ἀφορῶσιν τὰς ἐφ' ὧν ἰσχύει σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

Περὶ τούτου εἶναι σύμφωνος καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 14727/17726/1942 γνωμοδότησις τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, ὅπερ διοικήτως ἐγνωμοδότησεν, ὅτι ἐφαρμοσθέντος δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατὰ τὸ Ν. Δ. 424/41, συστήματος ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας «τὰ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθιερούμενα ἡμερομίσθια θεωροῦνται ὡς πραγματικὰ τοιαῦτα, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἐκτελοῦνται ταῦτα ἐλλείψει ἐργασιῶν...».

Πράγματι ἀντίθετος ἐρμηνεία, μετὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Ν. Διατάγματος 424, δὲν χωρεῖ, διότι ἄλλως θὰ καθίσταντο ἀκατανόητοι αἱ διατάξεις τοῦ διατάγματος τούτου καὶ θὰ διηπόρει τις περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν.

Ὅντως ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ διατάγματος προκύπτει, ἀφ' ἐνδὸς ὅτι διὰ τῶν διατάξεων τοῦ θου ἄρθρου αὐτοῦ καθιεροῦνται γενικῶς ἡ μονιμότης τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν εἰς τὰς θέσεις τὰς ὁποίας κατέχουν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις παρ' αἷς ἐργάζονται, μὴ ἐπιτρεπομένης ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ τῆς ἀπόλυσός των ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη τοῦτον, εἰμὴ μόνον κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, λαμβανομένης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἐν λόγῳ θου ἄρθρου, οὕτως ὥστε ἡ προστασία τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς θέσεις των νὰ εἶναι πλήρης καὶ ἀπρόσβλητος ἀπὸ τὴν ἐνδεχομένην κακοβουλίαν τοῦ ἐργοδότη των, εἴτε ἔχει καθιερωθῇ, εἴτε μὴ, τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὡς ρητῶς καθορίζεται εἰς τὴν παράγραφον 7 τοῦ ἰδίου ἄρθρου 9, ἀφ' ἑτέρου ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται τὸ δικαίωμα τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ καθιερώσεως δι' ἀποφάσεώς του, ἐκδιδομένης κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρων 1—6 τοῦ ρηθέντος διατάγματος, τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, εἰς τινὰς ἐπιχειρήσεις.

Τίς ὅθεν ὁ λόγος δι' ὃν ἐτέθησαν, ἵνα συνυπάρχωσιν ἀμφοτέραι αὐταὶ αἱ διατάξεις;

Εἶναι φανερόν, ὅτι διὰ νὰ συνυπάρχωσιν αἱ διατάξεις αὗται πρέπει νὰ ὑφίσταται ποιά τις διαφορὰ εἰς τὴν παρεχόμενην δι' ἐκάστης τούτων προστασίαν, ἀφοῦ διὰ καθιέρωσιν τῆς μονιμότητος τῶν μισθωτῶν ἥκει μόνον τὸ 9ον ἄρθρον τοῦ διατάγματος τούτου καθ' ὃ ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόλυσις.

Ἡ διαφορὰ ὅθεν ἔγκειται εἰς ἄλλο σημεῖον, προφανῶς δὲ εἰς τὸ μέτρον τῶν ἀποδοχῶν, ὧν δικαιούνται οἱ μισθωτοὶ ἐφ' ἐκάστης τῶν περιπτώσεων τῶν ἄρθρων τούτων.

Ἐὰν μετὰ προσοχῆς διεξέλθωμεν τὰς διατάξεις τοῦ διατάγματος 424, θὰ διαπιστώσωμεν, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ μισθωτοὶ διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἰσχύει ἀπόφασις καθιερούσα τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν δικαιούνται 6 ἡμερομισθίων ἐβδομαδιαίως, εἴτε ἀπασχολοῦνται εἴτε δὲν ἀπασχολοῦνται, ἔστω καὶ ἂν ἡ μὴ ἀπασχολήσις των προέρχεται ἐκ λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη.

Διὰ νὰ κατοχυρώσῃ λοιπὸν τοὺς ἐργοδότης τοῦτους ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς ἡμερομισθίων ἐξ ἰσου ὑψηλῶν κατὰ τὴν περιπτώσιν τῆς ἀπασχολήσεως καὶ μὴ ἀπασχολήσεως τῶν μισθωτῶν των, καθιερώθη διὰ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, δι' ὧν ἐδόθησαν αὐξήσεις, ἡ ὁρχὴ διακρίσεως τῶν μισθωτῶν εἰς ἀπασχολομένους καὶ μὴ ἀπασχολομένους, διότι, ὁμολογουμένως, δὲν θὰ ἦτο δίκαιον καὶ εἰς τοὺς μὲν καὶ εἰς τοὺς δὲ νὰ καταβάλληται ἴσον ἡμερομίσθιον διὰ τὰς 6 ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος.

Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ὅμως εἰς τὰς ὁποίας ἔχει ἐφαρμοσθῇ ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία καὶ ἔχουν ἐλαττωθῇ αἱ ἐργασίαι ἡμέραι εἰς 4 ἢ εἰς 3 ἢ εἰς 2

ἐβδομαδιαίως, εἶναι δυνατόν βασίμως νὰ ὑποστηρίχῃ ἡ ἀποψις, ὅτι οἱ παρ' αὐτῇ ἐργάται δὲν ἀρκεῖ ὅτι ἀμείβονται δι' ὀλιγοτέρας ἡμέρας ἐβδομαδιαίως, ἀλλὰ θὰ πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ ἀπολαμβάνωσι μόνον τοῦ μειωμένου ἡμερομισθίου τῶν μὴ ἀπασχολουμένων, ἐὰν συμπέσῃ δι' οἰονδήποτε λόγον νὰ μὴ ἀπασχολῶνται;

Τοιαύτῃ σκέψις θὰ ἦγεν εἰς μεγίστην ἀνισότητα ἱκανοποίησεως τῶν ἐργατῶν, ἀφοῦ οἱ μὲν, μὴ προστατευθέντες δι' ἀποφάσεως καθιερώσεως τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν, ἂν καὶ μὴ ἀπασχολούμενοι, θὰ ἀπελάμβανον 6 ἡμερομισθίων ἐβδομαδιαίως, ἐνῷ οἱ ἄλλοι θὰ ἀπελάμβανον 4 ἢ 3 ἢ 2 μόνον ἡμερομισθίων ἐβδομαδιαίως καὶ τούτων δὲ μικροτέρων, ὅπερ ἄτοπον, ὅπερ ἄδικον, καὶ ἀδύνατον νὰ ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης.

Ἐνταῦθα λοιπὸν εἶναι ἡ ἰδρυμένη διὰ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 424/41 διαφορὰ μεταξὺ μισθωτῶν, ἐφ' ὧν ἔχει ἐφαρμοσθῇ ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, οἵτινες λαμβάνουσι μὲν διὰ ἀποτέλεσμα ἀριθμὸν ἡμερῶν ἀποδοχάς, ἀλλ' αὐταὶ εἶναι τοῦλάχιστον τὰ κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων, ἅτινα λαμβάνουν οἱ ἀπασχολούμενοι, θεωρούμενοι, πλάσματι τοῦ νόμου, καὶ οὗτοι ὡς ἀπασχολούμενοι, «καὶ εἰς τὴν ἀκόμῃ περιπτώσιν δὲν χρησιμοποιοῦσι τὰς ὑπηρεσίας των οἱ ἐργοδότης των δι' οἰονδήποτε λόγον» (ἄρθρ. 7 Ν. 424) ἀπὸ ἐκείνους, ἐφ' ὧν δὲν ἔχει ἐφαρμοσθῇ τοιοῦτο σύστημα, οἵτινες ἀμείβονται μὲν δι' ἑξ ἡμέρας ἐβδομαδιαίως καὶ καθ' ἣν εἰσέτι περιπτώσιν δὲν ἀπασχολοῦνται, ἀλλ' ὅμως, μὴ ὑπαρχούσης ἐν τῇ διατάγματι 424 διατάξεως ἐπιτασσούσης δι' αὐτοὺς τὸ μέγεθος τῆς ἀμοιβῆς των, δύναται ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεώς του νὰ καθορίσῃ μικρότερα ἡμερομίσθια διὰ τὴν περιπτώσιν ταύτην, τῆς μὴ ἀπασχολήσεως των.

Τὸ ἐξ ἀντιδιαστολῆς συμπέρασμα, ὅπερ ἐκπηγάζει ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. Δ. 424 δι' οὗ ὁ νομοθέτης μόνον διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρησῶν ἐφ' ὧν ἐφηρμόσθη τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ὁμιλεῖ, σαφέστατα ἀποδεικνύει τὴν βιὺλησιν τοῦ νομοθέτου ὅπως διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀμοιβῆς αὐτῶν μὴ γίνεται διάκρισις μεταξὺ ἀπασχολουμένων καὶ μὴ ἀπασχολουμένων, θεωρουμένων πάντων ὡς ἀπασχολουμένων, ἐνῷ ἀντιθέτως διὰ τὰς ἄλλας, ἐφ' ὧν δὲν ἰσχύει ἀπόφασις καθιερούσα τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, δὲν ὑπάρχει δέσμευσις καὶ δύναται ἐλευθέρως ὁ Ὑπουργὸς, καθορίζων τὰ ἡμερομίσθια, νὰ διακρίνῃ διὰ τὸ μέγεθος αὐτῶν εἰς ἀπασχολουμένους καὶ μὴ ἀπασχολουμένους τοὺς μισθωτοὺς.

Στολχεῖον ὑποβοηθήσεως εἰς τὴν ὀρθήν, δικαίαν καὶ λογικὴν ταύτην ἐρμηνείαν εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθ. 1535 τῆς 19.1.43 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ., τεύχος 34, σελ. 93) διὰ τῆς ὁποίας καθορίζονται ἡλαττωμένοι αἱ ἀμοιβαὶ τῶν μισθωτῶν τῶν ὑπηρεσιῶν, τῶν ὁποίων δὲν γίνεται χρῆσις δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον, ὡς προκύπτει ἐξ αὐτῆς, δὲν ἐξεδόθη βάσει τῶν διατάξεων τοῦ διατάγματος 424/41, διὰ νὰ δύναται νὰ ἀνακαλέσῃ καὶ καταργήσῃ ὅλας συλλήβδην τὰς πρὸ αὐτῆς ἐκδοθείσας ἀποφάσεις, βάσει τοῦ ρηθέντος διατάγματος, τὰς καθιερούσας ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, ἥτοι μειωμένον ἀριθμὸν ἡμερομισθίων, ἵνα δικαιολογῇται ἡ διάταξις τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 1 αὐτῆς καθ' ἣν «εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου τὸ δικαιούμενον ποσὸν ἡμερομισθίου ἀντιστοιχεῖ εἰς ἑξ ὑποχρεωτικὰ ἡμερομίσθια ἐβδομαδιαίως», προφανῶς δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἐπιχειρησῶν ἐκείνων, ἐφ' ὧν ἐπεβλήθη καὶ ἐξακολουθεῖ ἰσχύον καὶ μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1535 ὡς ἴσως ἀπόφασιν τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἀφοῦ

δι' αὐτὰς δὲν εἶναι ἐξ τὰ ὑποχρεωτικὰ ἡμερομίσθια ἐβδομαδιαίως, ἀλλ' ὀλιγώτερα, τοῦτέστι 5 ἢ 4 ἢ 3 ἢ 2, ὅσα ἐν τῇ μηδέποτε καταργηθείσῃ ἀποφάσει τῇ καθιερωσίᾳ τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν καθορίζονται, ἀλλ' ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπιχειρήσεων ἐπὶ τῶν ὁποίων, δεδομένου ὅτι δὲν ἔχει ἐφαρμοσθῇ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, τὰ ἡμερομίσθια εἶναι ἐξ καὶ διὰ τὰ ἐξ ταῦτα ἡμερομίσθια θὰ καταβάλληται μειωμένον ἡμερομίσθιον.

Ὅτι δὲ ἡ ἐν λόγῳ 1535/43 ἀπόφασις δὲν ἐγένετο, ἵνα ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων ἐφ' ὧν ἔχει καθιερωθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, προκύπτει καὶ ἐκ τῆς εὐθύς μετ' αὐτὴν ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 4888/τῆς 18/2/43 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (Ἐπιθ. Ἔργατ. Δικαίου, τεύχος 36-σελ. 157), ἥτις διέλαβε περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ περὶ τῆς ὁποίας ἀποφάσεως ἐκθέτομεν κατωτέρω τὰς ἀπόψεις μας.

Ζήτημα δεύτερον : Ἐὰν ὁμῶς ὑποτεθῇ ὅτι ἡ βούλησις τοῦ ἐκδόντος τὰς ἐν λόγῳ ἀνωτέρω ἀποφάσεις Ὑπουργοῦ ἦτο, ὅπως αὐταὶ καὶ κατὰ τὰς ρηθείσας συζητούμενας διατάξεις αὐτῶν ἐφαρμοδίζονται ἐπὶ πάντων τῶν ἐργατῶν, ἦτοι καὶ τῶν ἐφ' ὧν νομίμως καθιερώθη καὶ τελεῖ ἐν ἰσχύϊ καὶ τῶν ἐφ' ὧν δὲν καθιερώθη σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, αἱ διατάξεις αὐταὶ τῶν ἀποφάσεων τούτων νομίμως ἐτέθησαν, καθ' ὅσον ἀφορῶσι τοὺς ἐργατοτεχνίτας δι' οὓς ἰσχύει σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας καὶ νομίμως δύνανται νὰ ρυθμίσωσι τὰς ἐξ ἡμερομισθίων οἰκονομικὰς σχέσεις αὐτῶν μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν των; Ὑποθέτομεν, ὅτι δὲν ἦτο τοιαύτη ἡ πρόθεσις τοῦ ἐκδόντος αὐτάς Ὑπουργοῦ δι' ὅσους ἀνωτέρω ἐκτίθενται λόγους, ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἦτο τοιαύτη, δὲν θὰ ἦτο νόμιμος, μετὰ τὸ 7ον ἀρθρον τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ τὸ ὑπ' αὐτοῦ δημιουργηθὲν νόμιμον ἀμάχητον τεκμήριον καθ' ὃ ὁπωσδήποτε θεωρεῖται «ἀπασχολούμενος» καὶ δικαιοῦμενος τῶν αὐτῶν ἀπολαυῶν, εἴτε ἀπασχολεῖται, εἴτε μὴ, ὃ δι' ὃν ἰσχύει ἀπόφασις καθιεροῦσα τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν μισθωτός.

Δικαίωμα τοῦ Ὑπουργοῦ εἶναι νὰ ἄρῃ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 424/41 δι' ἡτις ἐπιλογημένης ἀποφάσεώς του, μετὰ προηγουμένην σύμφωνον γνωματεύσιν τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς τοῦ Συμβουλίου Ἀνεργίας, κατὰ τὸ ἀρθρον 3 καὶ 4 καὶ ἀριθμὸν 3 τοῦ ἀρθρου 6, τὴν ἀπόφασίν του δι' ἧς καθιερώθη τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὅποτε αὐτομάτως οἱ μισθωτοὶ παύουν τελοῦντες ὑπὸ τὴν εἰδικὴν προστασίαν τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ ἐν λόγῳ διατάγματος, τοῦ λοιποῦ δὲ ὑπάγονται εἰς τὴν γενικὴν προστασίαν τοῦ 9ου ἀρθρου αὐτοῦ, ὅποτε εἶναι δυνατόν νὰ διαιρῶνται καὶ διακρίνονται διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἀπολαυῶν των εἰς ἀπασχολούμενους καὶ μὴ ἀπασχολούμενους, εἰς οὓς ὁμοῦ καταβάλλεται ὁπωσδήποτε κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ὑποχρεωτικῶς ἡμερομίσθιον δι' ἐξ ἡμέρας ἐβδομαδιαίως. Ἐφ' ὅσον ὁμοῦ δὲν ἦρθη, κατὰ τὸν ρηθέντα νόμιμον τρόπον, ἡ ἀπόφασις ἡ καθιερούσα τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, οὐδεὶς δύναιτο νὰ καταργήσῃ ἢ νὰ μειώσῃ ἢ καὶ νὰ μεταβάλῃ τὰ ἐξ αὐτῆς καὶ τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ Ν. Δ. 424 πηγάζοντα δικαιώματα τῶν μισθωτῶν, οὔτε βεβαίως ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, δεδομένου ὅτι οὐδαμῶθεν ἀρνεῖται τὸ τοιοῦτο δικαίωμα.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ ἐν λόγῳ ὑπ' ἀριθ. 15881/25606, 39986/42 ἀποφάσεις δὲν ἐλήφθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἀνακλήσεως πασῶν τῶν ὑφισταμένων ἀποφάσεων, δι' ὧν καθιερώθη εἰς πάσας τὰς ἐπιχειρήσεις τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἀλλὰ, καὶ ἐὰν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἐλήφθησαν, δὲν εἶναι κατὰ τοῦτο ἰσχυραὶ, διότι οὔτε ἐτηρήθη ἡ διὰ τὴν λήψιν τοιούτων ἀποφάσεων διαδικασία τῶν ἀρθρων 3 καὶ 4 καὶ ἀριθ. 3 τοῦ ἀρθρου 6 τοῦ Ν. Δ. 424, οὔτε κἂν ἀναφέρεται, ὅτι βάσει τῶν

διατάξεων αὐτοῦ καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ δοθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ἐλήφθησαν καὶ ἐξεδόθησαν οὗτοι. Ἀντιθέτως δὲ ἀναφέρεται, ὅτι αὐταὶ ἐβασίσθησαν ἐπὶ τῶν διατάξεων μόνον τοῦ Ν. Δ. 310/41, ὅπερ ὁμοῦ δὲν προβλέπει τὴν ρύθμισιν τῶν ἀνωτέρω ζητημάτων.

Ζήτημα τρίτον : Ἐκ τούτων λοιπὸν ἀναγκαῖα παρίσταται ἡ ἐξέτασις τῆς ἰσχύος καὶ τῆς μεταξὺ των σχέσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 310/41 πρὸς τὰς τοῦ διατάγματος 424/41 καὶ διὰ τοῦ 7ου ἀρθρου αὐτοῦ. Ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἐρευνα τῆς ἐννοίας τῆς ἐν τῷ ἀρθρῳ 1 παρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 310/41 ὑπαρχούσης φράσεως «κατώτατον ὄριον ἀποδοχῶν», ἥτις φράσις ἐπαναλαμβάνεται εἰς ἀπάσας τὰς μέχρι τούδε ὑπουργικὰς ἀποφάσεις περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν καὶ εἰς τὸ ἀρθρον 7 τοῦ Ν. Δ. 424.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου τῶν ζητημάτων τούτων, ἐφ' ὅσον θὰ τηρηθῶσιν οἱ παρ' ἡμῖν ἰσχύοντες γενικοὶ κανόνες περὶ τῆς ὀρθτῆς ἐρμηνείας τῶν νόμων ἐν γένει, θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν α) ὅτι τὸ Ν. Δ. 424/41 εἶναι νεώτερον τοῦ Ν. Δ. 310/41 καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ διατάξεις τοῦ τελευταίου τούτου, ὡς παλαιότερου, ὑποχωροῦσι πρὸ τῶν διατάξεων τοῦ πρώτου, ἐφ' ὅσον καὶ καθ' ὅσον συγκροτοῦνται ἡ διαφοροτρόποι περὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος ἀσχολοῦνται καὶ β') ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθρου 1 παρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 310, βάσει τοῦ ὁποίου «ἐπιτρέπεται ὅπως δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθορίζεται καὶ ἐπιβάλλεται ποσὸν ἡ ποσοστὸν αὐξήσεων ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἐκάστοτε ἢ τῶν καθοριζομένων διὰ τῶν ἐν ἰσχύϊ συλλογικῶν συμβάσεων καὶ διαιτησιῶν κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν» καὶ τῆς παρ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἀρθρου 1 καθ' ἣν «τὰ κατὰ τ' ἀνωτέρω ποσὰ ἢ ποσοστὰ αὐξήσεως δύνανται νὰ ᾖσιν ἐνιαῖα ἢ νὰ κλιμακῶνται καὶ νὰ ἀφορῶσι τὸ σύνολον ἢ μέρος τῶν μισθωτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐκμεταλλεύσεων...» οὕσαι γενικαὶ δὲν δύνανται νὰ κατισχύσωσι τῆς εἰδικῆς καὶ νεωτέρας διατάξεως τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ Ν. Δ. 424, ἥτις εἰδικῶς διέλαβε διὰ πάντας ἀδιακρίτως τοὺς μισθωτούς, ἐφ' ὧν ἔχει ἐφαρμοσθῇ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὅτι θὰ τοῖς καταβάλληται «τὸ καθοριζόμενον κατώτατον ὄριον μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ εἰς τὴν ἀκόμῃ περιπτώσιν δὲν χρησιμοποιοῦσι τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας αὐτῶν δι' οἰονδήποτε λόγον», περιορίσασα οὕτω τὴν ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 310/41 δοθείσαν τῷ Ὑπουργῷ ἐξουσιοδότησιν περὶ αὐξήσεως ὑπ' αὐτοῦ δι' ἀποφάσεώς του τῶν ἀποδοχῶν «...τοῦ συνόλου ἢ μέρους τῶν μισθωτῶν...» κατὰ τοῦτο, ὅτι δὲν δύναται πλέον οὗτος, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ μισθωτῶν ἐφ' ὧν καθιερώθη καὶ ἰσχύει τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, νὰ καθορίξῃ διάφορον κατώτατον ὄριον μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων διὰ τοὺς ἀπασχολούμενους ἐξ αὐτῶν, ἀπὸ ἐκείνους, οἵτινες δὲν ἀπασχολοῦνται, ἔστω ἐκ λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη των, διότι αἱ αὐταὶ ἀποδοχαὶ καταβάλλονται ὑποχρεωτικῶς εἰς πάντας τοὺς μισθωτούς τούτους «καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν δὲν χρησιμοποιοῦσι τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας των δι' οἰονδήποτε λόγον», ἀφοῦ ὁ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας καθορισθεὶς κατώτατος ἀριθμὸς ἡμερομισθίων καθωρίσθη, ἵνα πραγματοποιηθῇ ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, θεωρεῖται δὲ κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τῶν ἀρθρων 1—8 τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ τὸν φανερόν σκοπὸν αὐτῶν καὶ τὴν βούλησιν τοῦ νομοθέτου ὅτι πραγματοποιεῖται, διότι ἄλλως θὰ καθίστατο, ὡς ἐλέχθη, ἀκατανόητον διατὶ νὰ θεσμοθετηθῇ ὁλόκληρος ἡ διὰ τῶν ἀρθρων τούτων εἰδικὴ αὕτη διαδικασία, ἀφοῦ δι' αὐτῆς οὐδὲν ἰδιαίτερον θὰ ἐπετυγχάνετο.

Ζήτημα τέταρτον : Προκειμένου νὰ ἐξετάσωμεν

τὴν νομικὴν ἰδιότητα τῆς ὑπ' ἀριθ. 4888 τῆς 18/2/43 ('Επιθ. Ἐργατ. Δικ., τευχ. 36 σελ. 157) ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς καθορίζει ὁ ἐν λόγῳ Ὑπουργὸς ὅτι «εἰς ὅσας ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις κλπ. ἐφηρμοσθῇ δι' ἀποφάσεως του τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας τὰ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ταύτης καθιερούμενα ἡμερομίσθια δέον νὰ καταβάλλονται ἡϋξημένα βάσει πασῶν τῶν ἐκδοθεισῶν μέχρι σήμερον ἡ ἐκδοθησομένων ἀποφάσεων (τοῦ Ὑπουργοῦ), μὴ ἰσχυουσῶν διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην τῶν περιοριστικῶν διατάξεων τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων ἡμῶν (τοῦ Ὑπουργοῦ) περὶ προαιρετικοῦ τῶν αὐξήσεων εἰς περίπτωσιν μὴ χρήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ», καὶ τὴν ὑπ' αὐτῆς τιθεμένην ἡμερομηνίαν (15 Φεβρουαρίου 1943) ὡς χρόνον ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς, ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν τὰ ἑξῆς:

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις οὐδὲν νεώτερον δικαίωμα ἐδημιούργησεν ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν, ἐφ' ὧν ἰσχύει σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, διότι πάντες οὗτοι, καθ' ἃ ἀνωτέρω ἐξετέθησαν, ἔχουσι τὰ ἐκ τῶν ἀρθρῶν 1—8 τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ τῆς βάσει τούτων ἐκδοθείσης ἀποφάσεως τῆς καθιερύουσας τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας πηγάζοντα δικαιώματά των, ἐν οἷς καὶ τὸ τοῦ νὰ τοῖς καταβάλλονται πάντοτε ἡϋξημένα τὰ ἡμερομίσθιά των, βάσει πασῶν τῶν ἐκδοθεισῶν καὶ ἐκδοθησομένων ἀποφάσεων, ἀπεριορίστας καὶ ἄνευ διακρίσεως τῶν ἐν λόγῳ μισθωτῶν εἰς ἀπασχολουμένους καὶ μὴ ἀπασχολουμένους.

Κατὰ συνέπειαν μόνον ἐρμηνευτικὴ ἰδιότης δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ἐφ' ὅσον καὶ καθ' ὅσον δὲν παραβάλλονται δι' αὐτῆς τὰ ἐκ τοῦ Ν. Δ. 424 τῶν περὶ τῶν αὐτῶν μισθωτῶν δικαιώματα.

Καθ' ὅσον ὁμως αὕτη διὰ τῆς θέσεως ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἐπιχειρεῖται, ὅπως μετατεθῶσιν εἰς χρόνον μεταγενέστερον, ἥτοι τὴν 15 Φεβρουαρίου 1943, τὰ χρονικά ὅρια τῆς ἐνάρξεως τῶν νομικῶν ἀποτελεσμάτων τῶν διατάξεων, τῶν ἀρθρῶν 1—8 καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ ἀρθρ. 7 τοῦ Ν. Δ. 424, εἶναι μὴ νόμιμος καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς σημασίας, δεδομένου ὅτι δὲν δύναται ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας, ἄνευ νομοθετικῆς ἐξουσιοδότησεως, νὰ μεταφέρῃ τὰ χρονικά ταῦτα ὅρια παρὰ τὰς κειμένας διατάξεις, δι' ἀποφάσεώς του, μὴ νομίμων, ὡς ἡ ἐν λόγῳ ὑπ' ἀριθ. 4888/43, ἣτις, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, δὲν ἐβασίσθη καὶ ἐπὶ τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν αὐτῶν 3, 4 καὶ 6 προβλεπομένην διαδικασίαν, ἵνα μεταβάλλῃ τὰς ἀποφάσεις του, δι' ὧν εἶχε καθιερωθῇ καὶ ἐξηκολούθει νὰ ἰσχύῃ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, κατὰ τὸ χρονικὸν ὅριον τῆς ἰσχύος αὐτῶν, ἀλλ' ἐξεδόθη βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 310/41, ὅπερ οὐνόμαζεν τῷ παρέχει τοιαύτην ἐλευθερίαν ἢ ἐξουσιοδότησιν.

Ζήτημα πέμπτον: Ἐκ πάντων τῶν ἀνωτέρω δεδομένων καὶ ὁρθῶν συλλογισμῶν ἐκκινούντες, παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 4 ἀριθ. 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 7600 τῆς 13 Μαρτίου 1943 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, βασιζομένης καὶ αὐτῆς ἐπὶ μόνον τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310/41 Ν. Διατάγματος, δι' ἧς καθορίζεται, ὅτι «προκειμένου περὶ ἐργατοτεχνιτῶν... δι' οὓς ἰσχύει ἐκάστοτε ἀπόφασις ἡμῶν ἐπιβάλλουσα τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν, ἀλλ' εἰς οὓς δὲν γίνεται χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, θὰ λαμβάνουν ἀπὸ 15/3/43 ὡς κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 39986/24/10/42 ἀποφάσεως ἡμῶν καθορισθέντα κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων δι' ὅσα ἡμερομίσθια ἐπιβάλλει ἡ ἀπόφασις τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας», ἐνῷ προκειμένου περὶ τῶν ἀπασχολουμένων ἐκ τούτων καθορίζεται μεγαλύτερον κατώτατον ὅριον

ἡμερομισθίων, διὰ τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 αὐτῆς, εἶναι μὴ νόμιμος, ἐφ' ὅσον καὶ διὰ τούτων ἐπιχειρεῖται ἡ διάκρισις τῶν ἐφ' ὧν ἔχει ἐφαρμοσθῇ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας εἰς ἀπασχολουμένους καὶ μὴ ἀπασχολουμένους καὶ ἡ ἀλλοία δι' ἑκάστον τούτων ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀμοιβῆς.

Ἐξ ἄλλου εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο παρατηρεῖται, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ διάταξις τῆς ὑπ' ἀριθ. 7600/43 ἀποφάσεως περὶ διακρίσεως τῶν μισθωτῶν εἰς ἀπασχολουμένους καὶ μὴ ἀπασχολουμένους καθορήθη σιωπηρῶς διὰ τῆς 2ας παραγράφου τῆς ὑπ' ἀριθ. 16261 τῆς 17 Μαΐου 1943 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ('Επιθ. Ἐργ. Δικαίου τόμος Β' σελ. 350), δι' ἧς θεσπίζεται, ὅτι ὅπου ἔχει ἐφαρμοσθῇ ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία ἔχουσιν ἐφαρμογὴν... αἱ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 4888/43 ἀποφάσεως ἡμῶν, δεδομένου ὅτι ἡ μὲν ἐπίταξις τῆς ἐπιχειρήσεως ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς, λόγος ὧν μὴ χρήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν μισθωτῶν ἐκ λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, ἔχει τεθῇ ἐν τῇ ἀπόφασιν ταύτῃ ἐνδεικτικῶς, καὶ ἐπομένως αἱ διατάξεις τῆς ἀποφάσεως ταύτης (16261/43) δὲν ἀποκλείουσι εἰς ἄλλας ὁμοίας πρὸς τὴν ὑπ' αὐτῆς προβλεπομένης περιπτώσεις, ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 4888/43 ἀπόφασις, ἥτις τοιοῦτο τρόπον ἐπανερχεται πάλιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, κατόπιν τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω καταργήσεως τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρ. 4 ἀριθ. 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 7600/43 ἀποφάσεως, καθορίζει ὅτι «τὰ καθιερούμενα ἡμερομίσθια δέον νὰ καταβάλλονται ἡϋξημένα βάσει πασῶν τῶν ἐκδοθεισῶν ἢ ἐκδοθησομένων ἀποφάσεων, μὴ ἰσχυουσῶν διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην τῶν περιοριστικῶν διατάξεων τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων ἡμῶν περὶ προαιρετικοῦ τῶν αὐξήσεων εἰς περίπτωσιν μὴ χρήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ» καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ἐξεταζομένου τοῦ ζητήματος τὰ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7600/43 δοθέντα κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους δέον ὅπως καταβάλλονται καὶ εἰς τοὺς μὴ ἀπασχολουμένους ἐκ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν δι' οὓς ἔχει καθιερωθῇ τὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

Αἱ ἀπόψεις, ποὺ ἀνεπτύχθησαν ἀνωτέρω, ἀφορῶσιν ἐν ἀπὸ τὰ θεμελιώδους σημασίας θέματα ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν. Ἡ διεξοδικὴ ἀνάπτυξις τῶν σχετικῶν ζητημάτων ἐπεβάλλετο, δεδομένου ὅτι πάντοτε διὰ τὸν μισθωτὸν αἱ ἀποδοχαὶ του ἐκ τῆς παροχῆς ἐργασίας ἀποτελοῦν, κατὰ κανόνα, τὸ μόνον οἰκονομικὸν μέσον πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν βιωτικῶν συνθηκῶν, ἰδιαιτέρως δὲ ὑπὸ τὰς σημερινὰς δυσχερεῖς συνθήκας, ἐν ὧν τῶν ὁποίων ἡ Πολιτεία, διὰ τῶν γνωστῶν νομοθετικῶν μέτρων, ἐθέσπισεν ἀπαγορεύσεις, περιορισμοὺς καὶ ὑποχρεώσεις τῶν ἐργοδοτῶν, μὲ ἐκδηλον τὸν σκοπὸν τῆς διασώσεως τοῦ ἐμψύχου ὕλικου τῶν ἐπιχειρήσεων, κατὰ τὰς δεινὰς περιστάσεις, αἱ ἡ χώρα διέρχεται (βλέπε πολὺκροτον ἀπόφ. Συμβ. Ἐπικρατείας 294/1942, 'Επιθ. Ἐργατ. Δικ., τευχ. 17, σελ. 527).

Ὁ σκοπὸς τῆς ἰδιαιτέρας προστασίας τῶν ἀνισχύρων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν συγχρόνων δεινῶν βιωτικῶν συνθηκῶν μισθωτῶν ὑπηγόρευσε τὴν ἐισαγωγὴν τοῦ Ν. Δ. 424 (πρβλ. ἄνω ἀπόφασιν Σ.Ε.) καὶ βεβαίως δὲν θὰ ἐξεπληροῦτο ὁ σκοπὸς του, ἂν τὸ ἐλάχιστον ὅριον ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἠννοεῖτο ἄνευ τῶν αὐξήσεων.

Ἐπομένως καὶ ἀπὸ τελεολογικῆς ἀπόψεως ἐρμηνευόμεναι αἱ ἐν λόγῳ σχετικαὶ διατάξεις δὲν ἄγουν εἰμὴ εἰς τὰ ἐξαχθέντα συμπεράσματα.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Γ. ΔΟΓΚΑΣ

Δικηγόρος

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΙΣΧΥΝ ΤΟΥ Ν. Δ. 424/1941 ΠΡΟΣΛΗΦΘΕΝΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Μη συμπλήρωσις χρόνου διμήνου υπηρεσίας του μισθωτού δι' εφαρμογήν του ν. δ. 424/1941

*Υπαγωγή εις τούς περιερισμούς καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας και τών μετά την ισχύν του ν. δ. 424/1941 συναφθεισών συμβάσεων εργασίας.— Μη προϋπέθεσις της προστασίας του ν. δ. 424/1941 ή συμπλήρωσις διμήνου υπηρεσίας του μισθωτού.— Κρίσις περί ἀκαταλληλότητος.

Δύο κυρίως είναι τὰ ζητήματα, πού ἀπασχολοῦν τὴν κατωτέρω παρατιθεμένην προεδρικήν ἀπόφασιν, ἱκανῶς ἐνδιαφέροντα ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» α) ἂν ἡ ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 προστασία ἀφορᾷ καὶ τούς μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ προσληφθέντας μισθωτοὺς ἢ μόνον τούς ὑπηρετοῦντας κατὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ καὶ β) ἂν προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς του εἶναι νὰ συνεπλήρωσεν ὁ μισθωτὸς διμήνον χρόνον ὑπηρεσίας παρὰ τῷ ἐργοδότη.

Ἡ ἐν λόγω προεδρική ἀπόφασις, δι' ὁρθῆς συλλογιστικῆς, ἀγεται εἰς ὁρθὴν λύσιν ἀμφοτέρων τῶν νομικῶν τούτων ζητημάτων. Πράγματι τὸ ν. δ. 424/1941, ὡς μέτρον καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας, δὲν ἐσκόπησε νὰ προστατεύσῃ μόνον τούς ὑπηρετοῦντας κατὰ τὴν δημοσίευσιν του μισθωτοὺς, ἀλλ' ἀπέβλεψε γενικώτερον εἰς τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας, εἰς τὴν ἀποφυγὴν δηλαδὴ μιᾶς ἀνωμάλου καταστάσεως τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας, πού θὰ προέκυπτε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος του διὰ τῆς θέσεως ὅποσδήποτε εἰς ἀνεργίαν τῶν μισθωτῶν. (Οὕτω καὶ Σ. Βενεῆς, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 39, σελ. 232).

*Ἐξ ἄλλου ὁ χρόνος ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει δὲν ἐνδιαφέρει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. δ. 424/1941, ὥστε ν' ἀποκλεισθῶν τῆς προστασίας αὐτοῦ οἱ μισθωτοί, πού δὲν συνεπλήρωσαν χρόνον διμήνου υπηρεσίας, ὡς εἶναι ἢ προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ τοῦ κατ' ἐπέκτασιν τοῦ β. δ. τῆς 16 Ἰουλίου 1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν» (ἀρθρ. 1 νόμου 2112, ὡς ἀντικεινὸς τῆς ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 1 νόμου 4558, ἀρθρ. 2 β. δ. 16 Ἰουλίου 1920).

Κατὰ τοῦτο τὸ ν. δ. 424/1941 δὲν συσχετίζεται μετὰ τοῦ νόμου 2112/1920, ἐκατέρου τούτων ἐκκινουντος ἀπὸ διαφορητικοῦ σκοποῦ. Καὶ εἶναι ἄλλο τὸ ζήτημα ἂν, ἐφ' ὅσον συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ν. δ. 424/1941 διὰ τὸ ἐγκυρον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἐν λόγω ν.δ., εἶναι ἐγκυρος ἡ διάλυσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, προκειμένου νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος 2112 πρὸς ν' ἀποβλέψωμεν, ἂν συντρέχῃσι καὶ αἱ προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς αὐτοῦ, μετὰ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ἡ συμπλήρωσις διμήνου υπηρεσίας παρὰ τῷ ἐργοδότη.

*Ἐπιφυλάσσεται πάντως ἡ περίπτωσις τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, κατόπιν ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐρ-

γασίας (ἀρθρ. 9 ν. δ. 424/1941) ἐνεκα πραγματικῆς ἀδυναμίας πρὸς ἐξακολουθήσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, ὅποτε διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δύναται νὰ ἐπιβάλλεται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἡ ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112, ὡς οὗτος μεταγενεσιτέρως ἐτροποποιήθη, ὀριζομένης ἀποζημιώσεως καὶ εἰς ἃς περιπτώσεις συντρέχει λόγος ἀπαλλαγῆς τούτων βάσει τῶν κειμένων νόμων (ἀρθρ. 9 § 4 ν. δ. 424/1941).

Τὸ ἐν λόγω ὅμως δικαίωμα τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατὰ τὴν ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν ἀφορᾷ εἰδικὴν περίπτωσιν καὶ δὲν ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ ν. δ. 424/1941 καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη, μεθ' ἣν, ἐφ' ὅσον εἶναι ἐγκυρος, ἀπαιτεῖται πάντως, διὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος 2112, συμπλήρωσις ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ διμήνου υπηρεσίας.

Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 189/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Φ. Τόλιας
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Λιούμπης, Α. Γαλάνης

Νομίμως φέρεται εἰς συζήτησιν ἡ κρινομένη ἔφεσις κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 56/1943 ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικοῦ Πειραιῶς, τακτικῶς δὲ καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα τύποις δεκτῇ καὶ οὐσίᾳ ἐξεταστέᾳ, ὡς καταβληθέντος τοῦ νομίμου προστίμου.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 424/1941 δὲν προκύπτει, ὅτι αἱ ὑπ' αὐτοῦ θεσπιζόμεναι διατάξεις, αἱ περιορίζουσαι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη νὰ καταγγέλλῃ κατὰ βούλησιν τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἀφορῶσι τούς ὑπαλλήλους ἢ ἐργάτας τούς συνδεομένους μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν τῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας συναφθείσης πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος τούτου. Ἀντιθέτως ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ἀποβλέποντος εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἐν μεγάλῃ κλίμακι ἀνεργίας, τῆς προκληθείσης συνεπείᾳ τῶν πολεμικῶν γεγονότων καὶ τῶν κατ' ἀκολουθίαν αὐτῶν διαμορφωθείσων οἰκονομικῶν καὶ βιομηχανικῶν συνθηκῶν, καταφαίνεται, ὅτι αἱ διατάξεις αὐτοῦ, αἱ περιορίζουσαι τὴν ἐλευθερίαν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἐφαρμόζονται ἀναμφιβόλως καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχύν του συναφθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας. Ἀπορριπτέος συνεπὶς ὁ λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν δὲν ἐτύγχανεν ἐφαρμογῆς ἐν προκειμένῳ τὸ ὑπὸ τοῦ δικάσαντος Εἰρηνοδικοῦ ἐφαρμοσθὲν ὑπ' ἀριθ. 424/1941 Ν. Δ., ὡς τοῦ ἐφεσιβλήτου προσληφθέντος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκαλοῦσης μετὰ τὴν ἰσχύν

του. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐριστοῦ ζητήματος περὶ τοῦ ἂν τὸ Ν. Δ. 424/1941 ἔχη ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου (πρβλ. περὶ τοῦτου Διτξερπούλου «Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424/1941» § 7 ἐφεξῆς) ἐκ τῆς περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίας δὲν προέκυψεν, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις ἐργασίας ἦτο ὠρισμένου χρόνου, τῆς ἐκκαλοῦσης μὴ κἂν σαφῶς ἰσχυρισθείσης τὸ τοιοῦτο ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Εἰρηνοδίκου, ὅπου ἁορίστως ἰσχυρίσθη, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος προσελήθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς προσωρινῶς, ἀντιθέτως δ' ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἀνατεθείσης αὐτῇ ὑπηρεσίας προκύπτοντος ὅτι δι' ἁορίστον χρόνον προσελήθη. Ἀπορριπτέος συνεπῶς ὁ ἐναντίος δεύτερος λόγος ἐφέσεως.

Ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως τοῦ Ν. Δ. 424/1941 προκύπτει, ὅτι προστατεύονται κατ' αὐτὸ μόνον ὑπάλληλοι ἢ ἐργάται συμπληρώσαντες δῖμηνον ὑπηρεσίαν παρὰ τῇ ἀπολύσαντι ἐργοδότη, ὥς διὰ τῶν προτάσεων τῆς ἀβασίμως ὑποστηρίζει ἡ ἐκκαλούσα.

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων τῆς ἐκκαλοῦσης, μὴ ἐξετασθέντων τοιούτων ὑπὸ τοῦ ἐφεσίβλητου, σαφῶς καὶ κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν προκύπτει, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ εὐθυνόμενος δι' ἀμέλειαν περὶ τὴν φύλαξιν τοῦ σχοινίου, ὅπερ εὕρισκόμενον ἐπὶ τῆς ἐσχάρας ἐκλάπη, καὶ τοῦτο διότι ναι μὲν καὶ οὗτος ὥς νυκτοφύλαξ κατὰ τὴν νύκτα τῆς κλοπῆς εὕρισκετο εἰς τὸν ᾠδον τῶν ναυπηγείων τῆς ἐκκαλοῦσης, πλὴν ὁμῶς εἰδικῶς τῷ εἶχεν ἀνατεθῆ ἡ φύλαξις ποσότητος λαμαρινῶν εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς ἐσχάρας τῶν ναυπηγείων, εἰς ἣν ἦτο τὸ κλαπέν σχοινίον, καὶ πρὸς ἣν δὲν ἦτο ὑπόχρεως νὰ ἔξη ἐστραμμένην τὴν προσοχὴν του, ἐφ' ὅσον εἰδικὸς νυκτοφύλαξ ἦτο τοποθετημένος ἐπὶ τῆς ἐσχάρας καὶ ἕτεροι δύο ἐγγύτερον αὐτοῦ καὶ δι' αἷς ἐξ αὐτῶν ἐπὶ πλοίου ἀνελκυομένου ἐπὶ τῆς ἐσχάρας. Σαφῶς εὐθύνῃν τοῦ ἐφεσίβλητου αὐτοῖ οὗτοι οἱ μάρτυρες τῆς ἐκκαλοῦσης δὲν ἀποδίδουσιν αὐτῷ. Κατ' ἀκολουθίαν καὶ διὰ τὰς λοιπὰς ἐν τῇ ἐκκαλουμένῃ ἀποφάσει του λεπτομερεῖς σκέψεις εἰς ἃς ὡς ἀπολύτως ὀρθὰς καὶ συμφῶνους πρὸς τὰ ἐκ τῆς διαδικασίας προκύψαντα περιστατικά, καὶ ἡμεῖς ἀναφερόμεθα, ὀρθῶς ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης ἔκρινεν, ὅτι δὲν συνέτρεχον ἐν προκειμένῳ αἱ προϋποθέσεις, ὅφ' ἃς, κατ' ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. Δ. 424/1941, ἄνευ ἀποφάσεως περὶ τοῦτου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἡδυνάτο ἡ ἐκκαλοῦσα νὰ καταγγεῖλῃ ἀζημίως τὴν μὲ τὸν ἐφεσίβλητον σύμβασιν ἐργασίας καὶ ὑπεχρέωσεν αὐτὴν εἰς καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας του, ὥς ἀκύρου οὐσίας τῆς ἀπολύσεως, διότι, ὀφισταμένης οὕτω τῆς συμβάσεως, εἶναι ὑπόχρεως εἰς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ κατὰ νόμον 19 § 9 § 10 Ν. 38 Π (19.2). Ἀπορριπτέος συνεπῶς ὁ ἐναντίος λόγος ἐφέσεως καὶ ἡ ἐφεσις αὕτη ὥς μὴ περιέχουσα ἑτέραν αἰτίασιν κατὰ τῆς ἐκκαλουμένης.

κατ' ἄρθρ. 10 ν. δ. 424. — Δὲν εἶναι ἀναγκαῖα, ἐν περιπτώσει ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῇ ἐργασίας, ἡ προηγουμένη ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατὰ τὸν ἀναγκ. νόμον 2000/1939 — Κατάργησις τῆς σχετικῆς διατάξεως διὰ τοῦ ν. δ. 424.

Καὶ ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, κατὰ πλειοψηφίαν, συντάσσεται καὶ αὕτη πρὸς τὴν ἀποψιν ὅτι, ἐν περιπτώσει ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῇ ἐργασίας δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατὰ τὸν ἀναγκ. νόμον 2000/1939 καὶ τὸ τροποποιητικὸν καὶ συμπληρωματικὸν αὐτοῦ ν. δ. 424/1941, προκειμένου ν' ἀπολυθῇ ὁ μισθωτὸς διὰ λόγον τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424/1941, δὲν ἀπαιτεῖται προηγουμένως ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (βλέπε καὶ Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 40, σελ. 268).

Τείνει, ἐπομένως, νὰ γαγιοποιηθῇ ἡ ἀποψις τῆς νομολογίας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἀντιθέτως πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς θεωρίας διδασθέντα (Διτξερπούλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 § 4 σημ. 4α, Κ. Δημάκης, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 18 σελ. 554).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2098/1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Π. Ζαφειρόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ο. Σκουτερόπουλος, Φ. Κουτουφᾶς

Ὁ ἐναγόμενος προβάλλει κατὰ τῆς ἀγωγῆς, ὡς πρὸς τὰς διωκομένας ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1942 καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχὰς τῆς ἐναγούσης, τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι ἐπὶ 94 ἐργαζομένους εἰς τὴν ἐπιχείρησιν του μισθωτῶν ἡ ἐνάγουσα μετὰ δώδεκα ἄλλων ἐργατριῶν ἀπελύθη παρ' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἄνω χρονολογίας δι' ἀκαταλληλότητα, ἀνεπάρκειαν καὶ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν, τοῦτέστι διότι, ἀσχολούμενη εἰς τὰς κουβαριστροφὰς τοῦ ἐργοστασίου του, πρὸς κατασκευὴν κουβαριστῶν, καὶ λαμβάνουσα, ἐκτὸς τοῦ κανονικοῦ ἡμερομισθίου τῆς, καὶ ἑκτακτὸν πρόσθετον ἀμοιβήν, ἀνερχομένην εἰς δραχμὰς 300—400 ἡμερησίως, κατὰ λόγον τῆς μείζονος τῆς συνήθους ἀποδόσεως ἀριθμοῦ κουβαριστῶν ἡμερησίως, παρήγαγε, διὰ καταλλήλου ρυθμίσεως τῶν χειριζομένων παρ' αὐτῆς μηχανῶν, παρὰ τὴν θέλησιν του καὶ τὰς δοθείσας παρ' αὐτοῦ διαταγὰς, δολίως ἱκανὸν ἀριθμὸν κουβαριστῶν διὰ κλωστής μήκους 160—170 ὕαρθων, ἀντὶ τοῦ διατεταγμένου μήκους 200 ὕαρθων, οὕτως ὥστε ἐπετύγχανεν ἡμερησίως παραγωγὴν μείζονος ἀριθμοῦ κουβαριστῶν, ἐπὶ τῷ δολίῳ σκοπῷ ἐπαυξήσεως τῆς ὡς ἄνω προσθέτου ἀμοιβῆς τῆς, ἐκθέτουσα οὕτω τὸν ἐναγόμενον ἠθικῶς καὶ εἰς ἀποζημιώσεις ἐναντὶ τοῦ Δημοσίου, μεθ' οὗ ὁ ἐναγόμενος εἶχε συμβληθῇ διὰ παραγωγὴν καὶ παράδοσιν κουβαριστῶν πεπληρωμένων διὰ κλωστής μήκους 200 ὕαρθων.

Περαιτέρω ὁ ἐναγόμενος ἐπικαλεῖται, ὅτι ἡ οὕτω ἀπολυθεῖσα ἐνάγουσα ἀντικατεστάθη διὰ τῆς προσλήψεως ἐτέρας ἐργατρίδας τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς.

Ὁ ἄνω ἰσχυρισμὸς, ἐν πληρότητι διατυπούμενος, ἀποτελεῖ καταλυτικὴν τῆς ἀγωγῆς ἐνστάσιν, θεμελιουμένην ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἀναγκ. νόμου 424/1941, διότι οἱ ἐν τῷ ἰσχυρισμῷ τοῦ ἐναγομένου ἀναφερόμενοι λόγοι ἀπολύσεως, ἀληθεῖς ὑποτιθέμενοι, ἀποτελοῦσι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἀνάρμοστον τῆς ἐναγομένης συμπεριφορὰν, καθ' ὃ ἀσυμβίβαστον

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

ΥΠΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀπόψεις περὶ τοῦ ἀναγκαίου ἢ μὴ ὑπουργικῆς ἰδέας πρὸς ἀπόλυσιν κατ' ἄρθρ. 10 ν. δ. 424

Προϋποθέσεις ἐγκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ

πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργάζεσθαι ἐντίμως καὶ εὐσυνειδήτως ὑπὲρ τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τοῦ ἐκτελεῖν εὐσυνειδήτως τὰς νομίμους, ἠθικὰς καὶ ἐγκειμένας εἰς τὴν φύσιν τῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ διαταγὰς καὶ ὁδηγίας τοῦ ἐργοδότη καὶ τοῦ μὴ προβαίνειν ἐκ προθέσεως εἰς ἐνεργείας βλαπτικὰς ὑλικὰς ἢ ἠθικὰς διὰ τὴν ἐπιχείρησιν. Ἀμφισβητούμενος ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος ἀποδεικτέος παρὰ τοῦ ἐναγομένου καὶ διὰ μαρτύρων διὰ τὸ ἀνέφικτον κτήσεως ἐγγράφου, λόγῳ τῶν ἀποδεικτέων.

Κατὰ τοῦ ἄνω ἰσχυρισμοῦ ἡ ἐνάγουσα ἀντιπροβάλλει, ὅτι εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ ἐναγομένου εἰς ἣν αὐτὴ εἰργάζετο καὶ ἐξ ἧς ἀπελύθη, κατὰ τὴν ἀγωγὴν, εἶχεν ἐφαρμοσθῇ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 5124/1941 ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας, τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου 1941, ἐξακολουθοῦν ὑφιστάμενον καὶ κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ διάστημα, καὶ κατὰ συνέπειαν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἔδει νὰ ζητηθῇ προηγουμένως διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 4 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας».

Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος, ἡ δ' ὑπότις εἰπεῖν ὅτι νόμῳ βάσιμος τυγχάνει, ἐπάγων, ἐν ἀληθείᾳ του, τὸ ἀκυρον τῆς ἀπολύσεως τῆς ἐναγούσης, καὶ ἂν συνέτρεχον ἀκόμη οἱ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἰσχυριζόμενοι λόγοι ἐκ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424/1941, ἐφ' ὅσον οὗτος δὲν ἐπικαλεῖται, ὅτι προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐναγούσης καὶ μετὰ εἰδικὴν ἀδειαν τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας, διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους: Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 4 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939, ἀφ' ἧς καθιερώθη ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία καὶ ἐφ' ὅσον αὕτη ἐξακολουθεῖ, οἱ ἐργοδότες δὲν δύνανται νὰ καταγγέλλωσι τὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν εἰς τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν συμπεριληφθέντων μισθωτῶν, ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας. Τὴν εἰδικὴν ταύτην διάταξιν οὐδόλως κατήργησε τὸ ν. δ. 424/1941, εἴτε ρητῶς, εἴτε σιωπηρῶς. Τὰ ν. δ. 424 διὰ τῶν ἁρθρῶν 1—8, 11, 12, 14 αὐτοῦ ἐν πρώτοις τροποποιεῖ καὶ συμπληροῖ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὥς τοῦτο εἶχε ρυθμισθῇ ὑπὸ τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939. Εἰς τὰς τοιαύτας ὅμως τροποποιήσεις δὲν συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ § 4 τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939, ὥς τοῦτο προδήλως συνάγεται ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς πασῶν τῶν διατάξεων ἀμφοτέρων τῶν νόμων. Τὸ ν. δ. 424/1941 περαιτέρω διὰ τῶν ἁρθρῶν 9 καὶ 10 αὐτοῦ ρυθμίζει γενικῶς ἐπὶ πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων τὰ τῆς ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ, τὸ μὲν ἄρθρον 9 λόγῳ ἀδυναμίας συνεχίσεως τῶν ἐργασιῶν, τὸ δὲ ἄρθρον 10 ἔνεκεν ἀνεπαρκείας, ἀκαταλληλότητος ἢ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς τῶν μισθωτῶν.

Ὡς δεικνύται ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἁρθρῶν τούτων 9 καὶ 10 καὶ τῆς ἀντιπαραβολῆς του πρὸς ἄλληλα καὶ πρὸς πᾶσας τὰς λοιπὰς διατάξεις τοῦ ν. δ. 424 καὶ τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000, ὥς ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν, τὸ μὲν ἄρθρον 9 ἐφαρμόζεται ἐπὶ πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, ἀνεξαρτήτως ἂν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐφηρμόσθη ἢ μὴ ἢ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία (§ 7 τοῦ ἁρθρου 9), τὸ δὲ ἄρθρον 10 μόνον ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων ἐφ' ὧν ἐφηρμόσθη τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. Τοῦτο κατα-

φαίνεται ἐκ τοῦ ὅτι ἐν ἁρθρῳ 9 § 7 ὁ νομοθέτης ὥρισε ρητῶς ἐφαρμογὴν τοῦ ἁρθρου καὶ ἐπὶ τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, τοῦθ' ὅπερ δὲν ἐπραξεν ἐν ἁρθρῳ 10. οὐχὶ δὲ ἀσκόπως, καθόσον εἶναι διάφοροι ὅλως οἱ ὅροι καὶ αἱ αἰτίαι καὶ αἱ προϋποθέσεις τῆς ἐφαρμογῆς ἐκάστου τῶν ἁρθρῶν τούτων. Ὑπὲρ τῆς ἐκδοχῆς ταύτης συνηγορεῖ καὶ ἡ § 3 τοῦ ἁρθρου 10, καθ' ἣν ἐν παραβάσει ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη τῶν §§ 1 καὶ 2 τοῦ αὐτοῦ ἁρθρου, δύνανται ὁ Ὑφυπουργὸς Ἑργασίας, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως, νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν τοῦ παραβάτου ἐργοδότη, ἐκτὸς τῶν ἀπειλούμενων ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 11 τοῦ ν. δ. 424 κυρώσεων, δυνάμενος νὰ συμπεριλάβῃ (ἄρθρ. 5 § 2 ν. δ. 424/1941) εἰς τὴν οὕτω ἐφαρμοσθησομένην ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν καὶ τοὺς ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1941 καὶ ἐφεξῆς ἀπολυθέντας μισθωτούς. Ταῦτα οὐδὲν ἄλλο σημαίνουν, εἰμὶ ὅτι ἐφαρμοζομένης, ἢ ὅπερ τὸ αὐτό, ἐχούσης πρότερον ἐφαρμοσθῇ τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, τὸ ἐκ τοῦ ἁρθρου 10 τοῦ ἀναγκ. νόμου 424/1941 δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη ἐμπίπτει (ἐφ' ὅσον διαρκεῖ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας) καὶ εἰς τοὺς εἰδικωτέρους περιορισμοὺς τῶν διατάξεων τῶν διεπουσῶν τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὑπὸ τὸ σύστημα τοῦτο καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ εἰς τὴν διάταξιν τῆς § 4 τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939, τὴν μὴ καταργηθεῖσαν, ὥς ἐρρήθη ἀνωτέρω, καὶ καθ' ἣν ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἀπόλυσιν μισθωτοῦ προηγουμένως εἰδικὴ ἀδεία τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας. Ἐν συμπεράσματι: εἰς ἃς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἔχει ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἀπόλυσιν μισθωτοῦ δὲν ἐπιτρέπεται, εἰμὶ ἀφ' ἐνὸς συντρέχοντων τῶν ὄρων καὶ προϋποθέσεων τοῦ ἁρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424/1941 καὶ ἀφ' ἐτέρου ἐκδόσεως προηγουμένως εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας (δρα *Διτξεροπούλου*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941, σελ. 10, 103 καὶ 105, σημ. 4η καὶ 90ῃ, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 626/1942 καὶ 1221/1943, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τεύχη 18, 20, 32, σελ. 554, 624, 11 κλπ.).

Μ' ὅλα ταῦτα κατὰ τὴν κρατήσαν παρὰ τῷ Δικαστηρίῳ τούτῳ γνώμην ὁ ἄνω ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγούσης περὶ ἐλλείψεως εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἀπορριπτέας τυγχάνει, ὥς νόμῳ ἀβάσιμος, καθόσον κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ν. δ. 424/1941 ὁ ἐργοδότης δύναται, συντρέχοντων τῶν ὄρων καὶ προϋποθέσεων τοῦ ἁρθρου τούτου, ν' ἀπολύσῃ μέχρι 15 ο/ο τοὺς παρ' αὐτῷ ἐργαζομένους μισθωτούς, ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας, καὶ ἂν ἔτι ἢ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμετάλλευσιν διατελῇ ὑπὸ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, τῆς § 4 τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 καταργηθείσης διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424/1941 καὶ δὴ τοῦ ἁρθρου 10 αὐτοῦ, ὥς ἀντιτιθεμένης πρὸς τὰς τελευταίας ταύτας εἰδικὰς διατάξεις, αἵτινες ὥρισαν ἐξαντλητικῶς καὶ περιοριστικῶς τοὺς ὄρους καὶ τὰς προϋποθέσεις ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν ἐν γένει, ἀνεξαρτήτως ἐφαρμογῆς ἢ μὴ τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας (δρα καὶ Πρωτ. Ἀθηνῶν 6748/1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τεύχος 36, σελ. 140 κλπ.).

Ν. Δ. 424/1941 ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ

Χαρακτηρισμός και της πολυκατοικίας ως επιχείρησης ή εκμεταλλεύσεως. — Διάκρισις της επιχείρησης από της εκμεταλλεύσεως. — Υπαγωγή εις την προστασίαν του ν. δ. 424/1941 και του θυρωρού πολυκατοικίας, ως αποτελούσης εκμετάλλευσιν, υπό την έννοιαν του όρου.

Από απόψεως εφαρμογής του ν. δ. 424/1941 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του άρθρου 1 του άναγκ. νόμου 2000/1939 περί λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως της άνεργίας» και γενικώτερον πλείστον εργατικών νόμων, θεωρητικώς και πρακτικώς ενδιαφέρουσα είναι ή έννοια των όρων «επιχείρησις» και «εκμετάλλευσις».

Η πρωτοδικειακή απόφασις, πού παρατίθεται κατωτέρω, δίδει, εις γενικώς γραμμάς, την έννοιαν των σχετικών όρων και προχωρούσα από της έννοιας τούτων άποφαίνεται, ότι και ή πολυκατοικία, πού εκμισθούται, άποτελεί επιχείρησιν, άλλως εκμετάλλευσιν, υπαγομένην εις τὸ ν. δ. 424/1941. (Ούτω και Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 4292/1943, 'Ε π ι θ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 41, σελ. 307, Προϊσταμένου Ειρηνοδίκειου Αθηνών Πρωτοδίκου Δ. Φλωράκη 1193/1943, κατωτέρω σελ. 398. Βλέπε γενικώτερον περί της έννοιας των όρων «επιχείρησις» και «εκμετάλλευσις» διατριβήν Α. Χατζηδάκη, 'Ε π ι θ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 41, σελ. 292, Α. Διζεροπούλου, 'Η καταγγελία της συμβάσεως εργασίας μετά τὸ ν. δ. 424/1941, σελ. 15 έπ., γνωμ. Νομικού Συμβουλίου (Α. Παπαδημητρόπουλος), 'Ε π ι θ. 'Εργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 5, σελ. 151, τὸν αὐτοῦ, 'Ε π ι θ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 42, σελ. 327, γνωμ. 'Αντεισαγγελείας Αρείου Πάγου Χρ. Οικονόμου, 'Ε π ι θ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχ. 40, σελ. 264).

Ειδικώτερον περί τοῦ ζητήματος ἂν ή πολυκατοικία άποτελή επιχείρησιν ή εκμετάλλευσιν, υπό την άνωτέρω έννοιαν τοῦ όρου, ή άποψις της θεωρίας και νομολογίας προσεπικυροῦται ως όρθή, διά την συγκεκριμένην αὐτήν περίπτωσιν, και εκ τοῦ ὑπ' αριθ. 14/1943 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως τοῦ ν.δ. 1167/1942 «περί τρόπου καταβολής των αὐξήσεων των θυρωρών πολυκατοικιών και μεγάρων» νόμου ('Ε π ι θ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 41, σελ. 314), πού διαχωρίζει τάς ὑποχρεώσεις ιδιοκτητῶν και ένοικιαστῶν πρὸς παροχήν συσσιτίου των θυρωρών, ὑποχρεώσεις, πού πηγάζουν μόνον ἐφ' όσον κατά τὸ ν. δ. 2019/1942 «περί παροχῆς συσσιτίου εις τοὺς μισθωτοὺς ('Ε π ι θ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 32, σελ. 19) ὑπάρχει επιχείρησις ή εκμετάλλευσις, ως όρθῶς σκέπτεται και ή 1193/1943 τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Ειρηνοδικείου Αθηνών Πρωτοδίκου Δ. Φλωράκη (βλέπε κατωτέρω σελ. 398), έχουσα νά κρίνη ὑποχρεωσιν παροχῆς συσσιτίου εις θυρωρὸν πολυκατοικίας.

Πρωτοδικείου Αθηνών 2453/1943

Εισηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. Δ. Πάντελος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Στοφόρος, Π. Νέζος

Ο ένάγων ισχυρίζεται, ότι προσληφθείς και ὑπηρετῶν ως θυρωρός της πολυκατοικίας τοῦ έναγομένου από τοῦ 1938, ἐπὶ τῷ ὑπὸ της σχετικῆς συλλογικῆς συμβάσεως καθωρισμένῳ κατ' Αὔγουστον 1939 μισθῷ του εκ δραχμῶν

2800 μηνιαίως, ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ έναγομένου παρανόμως κατ' Οκτώβριον 1942, αἰτεῖται δέ, πλὴν της διαφορᾶς μεταξύ τοῦ καταβληθέντος μέχρι της ἀπολύσεώς του και καταβλητέου μισθοῦ του, και τοὺς ἀπὸ της ἀκύρου, κατὰ τοὺς Ισχυρισμούς του, ἀπολύσεώς του και μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου 1942 μισθοῦ του, εκ δραχμῶν ἐν ὅλῳ 201,030.

Ὡς προκύπτει εκ τοῦ άρθρ. 9 ν. δ. 424/41, ἀπαγορεύεται, ἄνευ της συνδρομῆς τῶν ἐν αὐτῷ καθοριζομένων προϋποθέσεων, ή ἀπόλυσις τῶν παρὰ ταῖς επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεσιν ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, κατὰ δέ την έννοιαν τοῦ νόμου επιχείρησις και εκμετάλλευσις εἶναι ὁργανώσις κεφαλαίου και εργασίας πρὸς παραγωγήν οικονομικοῦ ἀποτελέσματος, και ἂν μὲν σκοπὸς της τοιαύτης ὁργανώσεως κεφαλαίου και εργασίας και τοῦ ἐπιδιωκόμενου οικονομικοῦ ἀποτελέσματος εἶναι τὸ κέρδος, τότε ὑπάρχει επιχείρησις, ἂν δέ ἁπλῶς ή παραγωγή τοῦ ἀποτελέσματος, τότε ὑπάρχει εκμετάλλευσις.

Εἰς την τοιαύτην προστασίαν τῶν μισθωτῶν, τῶν ὑπὸ την ἄνω εὐρυτάτην έννοιαν τοῦ όρου επιχειρήσεων και εκμεταλλεύσεων, περιλαμβάνεται και ὁ ὑπὸ τοῦ Ιδιοκτήτου πολυκατοικίας, δυνάμει συμβάσεως εργασίας, προσλαμβανόμενος θυρωρός, ὅστις δὲν εἶναι οικιακὸς ὑπηρετης, αλλά μισθωτὸς επιχειρήσεως, άλλως εκμεταλλεύσεως ὑπὸ την ἄνω έννοιαν. Νόμιμος εἶναι, κατὰ ταῦτα, ή άγωγή τοῦ ἐνάγοντος και ἀρκούντως ὠρισμένη, ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ ἄνω άρθρου 9, ὑποχρεως ὅθεν ὁ ένάγων ν' ἀποδείξη τὰ εκ τῶν στηριζόντων ταύτην γεγονότων ἀμφισβητούμενα τοιαῦτα και διὰ μαρτύρων διὰ τὸ ἀνέφικτον κτήσεως έγγραφου.

Νόμιμος ή περί διαπραχθεισῶν ἐν τη πολυκατοικία κλοπῶν και ἀκαταλληλότητος τοῦ ἐνάγοντος ένστασις τοῦ έναγομένου, Ισχυριζόμενος ἐτι ότι προσέλαβεν ἔτερον θυρωρὸν μετὰ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς, διότι, ἀληθοῦς ταύτης ἀποδεικνυμένης, εἶναι νόμιμος ή ἀπόλυσις του κατὰ τὸ άρθρον 10 τοῦ ν. δ. 424, ὑποχρεως ὅθεν ὁ έναγόμενος ν' ἀποδείξη την ένστασίν του ταύτην και διὰ μαρτύρων, διά τὸ ἀνέφικτον κτήσεως έγγραφου.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΔΙ' ΕΚΤΕΛΕΣΙΝ

ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ Ν. Δ. 424/1941

Μή εφαρμογή ἐπὶ συμβάσεων εργασίας δι' εκτέλεσιν ὠρισμένου έργου. — Μή ἀναγκαια, ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας ἐξαικολουθήσεως τῶν εργασιῶν, δι' ἀπόλυσιν προσωπικοῦ ή προηγούμενη εις τὸν Ὑπουργὸν Εργασίας προσφυγή της επιχειρήσεως.

Διὰ της κατωτέρω παρατιθεμένης γνωματεύσεως της παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Εργασίας Ἐπιτροπῆς τοῦ άρθρου 9 τοῦ ν. δ. 424/41, ἀρμοδίας νά κρίνη ἐπὶ περιπτώσεων ἀπολύσεως ὁλοκληροῦ ή μέρους τοῦ εργατοῦπαλληλικοῦ προσωπικοῦ επιχειρήσεως ή εκμεταλλεύσεως, λόγω πραγματικῆς ἀδυναμίας πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν εργασιῶν της, ὑιοθετεῖται ή σύμφωνος της κρατησάσης νομολογίας τῶν Δικαστηρίων (βλέπε ἀντὶ πάσης άλλης Πρωτ. Αθηνών 2076/1943, 'Ε π ι θ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 42, σελ. 339 και αὐτόθι εἰσαγωγικὸν σημείωμα) γνώμη, ότι τὸ ν.δ. 424/1941 δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ

τῶν συμβάσεων ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας ἢ δι' ἐκτέλεσιν ὠρισμένου ἔργου.

Ἐπιτροπῆς ἄρθρου 9 ν. δ. 424]1941

Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Ραγκούσης**, Σύμβ. Ἐπικρατ. Μέλη οἱ κ. κ. **Π. Παυλάκης**, Γεν. Διευθυντῆς Ὑπουργείου Ἑργασίας, **Ν. Φωτιάς**, καθηγητῆς τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκον. καὶ Ἐμπορ. Ἐπιστημῶν, **Ἀλ. Μελέγκοβιτς**, καθηγητῆς τοῦ Πολυτεχνείου, **Κ. Πρόκος**, ἐπιθεωρητῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, **Ἀλ. Μπάρδας**, ἀναπληρωτῆς τοῦ Προέδρου τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων, **Διγιορτωίτης**, ἀναπληρωτῆς τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς ΕΣΣΕ.

Ἀριθ. 327]1943

Γνωματεύει, ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσις, διότι ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου καὶ τῆς ἀκροαματικῆς διαδικασίας προέκυψε, κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅτι πρόκειται περὶ συμβάσεως ὠρισμένου ἔργου, τοῦτέστι τῆς κατασκευῆς συγκροτήματος κτιρίων ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ Ἐλευσίνος, ἐν τῷ αὐτῷ δὲ περιπτώσει οἱ προσληφθέντες μισθωτοὶ δὲν προσελήφθησαν, ἵνα ὀργανικῶς συνδεθῶσι μὲ τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ αἰτοῦντος, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ μόνον ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ὠρισμένου τούτου ἔργου, οὗτινος περατωθέντος ἐπῆλθεν αὐτοδικαίως λύσις τῆς συμβάσεως, ἅμα τῇ περατώσει τοῦ ἔργου τούτου, δι' ὃ, ὡς ἐκ περισσοῦ, ζητεῖται ἡ ἀδεια τῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις ὅμως, ἐν πάσῃ περιπτώσει, πειθομένη ὅτι μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου τούτου ἔπαυσεν ἡ λειτουργία τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ αἰτοῦντος καὶ ὅτι ὡς νεαρά ἐργολαβικὴ ἐπιχείρησις δὲν ἔχει οἰκονομικὴν ἀντοχὴν καὶ συνεπῶς δὲν δύναται ν' ἀνθέξῃ εἰς τὴν πληρωμὴν μισθοδοσίας μὴ ἐργαζομένου προσωπικοῦ, κρίνει, ὅτι συντρέχει νόμιμος περίπτωσις ἀποδοχῆς τῆς αἰτήσεως.

Εἰς τοὺς ἀπολυθησομένους θὰ καταβληθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη οὗτος μεταγενεστέρως, ὀριζομένη ἀποζημίωσις.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ ΚΑΙ ΣΥΣΣΙΤΙΟΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ Ν. Δ. 2019/1942

Χαρακτηρισμὸς καὶ τῆς ἐν μέρει ἰδιοκατοικουμένης καὶ ἐν μέρει ἐκμισθουμένης πολυκατοικίας ὡς ἐκμεταλλεύσεως πρὸς παροχὴν συσσιτίου εἰς τὸν θυρωρὸν.

Τὸ νομικὸν ζήτημα, ποῦ ἀπασχολεῖ τὴν παρατιθεμένην κατωτέρω δικαστικὴν ἀπόφασιν, εἶναι ἂν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν ὄρων «ἐπιχειρήσεις» καὶ «ἐκμεταλλεύσεις» (βλέπε σχετικῶς καὶ ἀνωτέρω σελ. 396) δύναται νὰ ὑπαχθῇ καὶ ἡ πολυκατοικία ποῦ ἐν μέρει ἰδιοκατοικεῖται καὶ ἐν μέρει ἐκμισθοῦται, ἀπὸ ἀπόψεως εἰδικῶς ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 2019]1942 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς» (βλέπε καὶ Πρωτ. Ἀθηνῶν 2453]1943 ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ν.δ. 424]1941, ἀνωτέρω σελ. 396)

Καὶ ἂν ἀκόμη ἡδύνατο, ὡς μὴ ὤφειλε, νὰ γεννηθῇ, ζήτημα, ὅτι δὲν πληροῦνται ἐν προκειμένῳ οἱ ὅροι τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, πάντως ὡς προσφωδῶς σκέπτεται ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις, ἰσχύοντος τοῦ εἰδικοῦ ὑπ' ἀριθ. 14]1943 νόμου (Ἐ-

πιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β' τεύχος 41, σελ. 314), προσεπικυροῦται καὶ νομοθετικῶς ὡς ὁρθὴ ἡ ἀποψις ὅτι αἱ πολυκατοικίαι ἀποτελοῦν ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, ἐφ' ὅσον διαρρυθμίζει ὁ εἰδικὸς οὗτος νόμος 14]1943 τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ ἐνοικιαστῶν διὰ τὰς αὐτῆς τῶν ἀποδοχῶν τῶν θυρωρῶν καὶ τὴν παροχὴν συσσιτίου, ποῦ προϋποθέτει ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν (ἄρθρ. 1 ν. δ. 2019]1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β' τεύχος 32, σελ. 19).

Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν 1193]1943

Προϊστάμενος ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Φλωράκης**

Ἡ ἐκδικαζομένη ἀγωγή, διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἐνάγων, θυρωρὸς πολυκατοικίας τῶν ἐναγομένων, ζητεῖ νὰ ὑποχρεωθῶσιν οὗτοι καὶ τῷ πληρῶσιν τὸ καθωρισμένον ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου μετὰ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς διὰ τὸ ἐν αὐτῇ χρονικὸν διάστημα, νόμιμος εἶναι, βάσιν ἔχουσα τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 14]1943 νόμου. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν ἐναγομένων ὅτι δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς τὰς ἀνω παροχάς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ πολυκατοικία των, ἐν μέρει ἰδιοκατοικουμένη καὶ ἐν μέρει ἐκμισθουμένη, δὲν ἀποτελεῖ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, διὰ νὰ ὑπάρχῃ κατὰ τὸ ν. δ. 2019 ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν τῶν ἐν λόγῳ παροχῶν, ἀπορριπτέος τυγχάνει, διότι αἱ πολυκατοικίαι, ὡς ἀποτελοῦσαι ὀργανῶσιν κεφαλαίου καὶ ἐργασίας πρὸς ἐπίτευξιν ὠρισμένου ἔργου (οἰκονομικοῦ ἀποτελέσματος (Α. Χατζηδάκης, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τεύχος 41 σελ. 292, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4292, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 307) εἶναι ἐκμεταλλεύσεις, ὁ τοιοῦτος δὲ χαρακτηρισμὸς αὐτῆς δὲν αἰρεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ πολυκατοικίαι ἰδιοκατοικοῦνται ἐν μέρει ὑπὸ τῶν συνιδιοκτητῶν. Ἐν τῇ προκειμένῳ μάλιστα περιπτώσει ἡ τοιαύτη λύσις ἐνισχύεται καὶ ἐκ τοῦ ἀρθρου 4 τοῦ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 14 νόμου, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ νομοθέτης, ἔχων ὑπ' ὄψει του ὅτι αἱ πολυκατοικίαι ἀποτελοῦν ἐκμεταλλεύσεις, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ν. δ. 2019, καὶ συνεπῶς οἱ παρ' αὐταῖς μισθωτοὶ θυρωροὶ δικαιοῦνται τῶν δι' αὐτῶν καθοριζομένων παροχῶν, καθώρισεν ἀπλῶς τὰς ὑποχρεώσεις εἰς τὰς ἐν λόγῳ παροχάς καὶ τὸν τρόπον καταβολῆς αὐτῶν.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω καὶ συνομολογούντων τῶν ἐναγομένων τὴν ιδιότητα τοῦ ἐνάγοντος ὡς θυρωροῦ τῆς πολυκατοικίας των καὶ τὰ λοιπὰ πραγματικὰ περιστατικά τῆς ἀγωγῆς, τοῦ δὲ ἐνάγοντος ὅτι εἰς τὴν πολυκατοικίαν ὑπάρχουν καὶ τέσσαρες ἐνοικιασταί, δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἐν μέρει ἡ ἀγωγή, ἥτοι κατὰ τὸ ἀναλογοῦν εἰς ἕκαστον τῶν ἐναγομένων μερίδιον, συνυπολογιζομένων εἰς τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν καὶ τῶν τεσσάρων μὴ ἐναγομένων ἐνοικιαστῶν, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν συνδεδεγμένων διατάξεων τῶν ἀρθρων 2 καὶ 4 τοῦ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 14 νόμου, ἥτοι διὰ ποσὸν 10384,60 δι' ἕκαστον τῶν ἐναγομένων.

ΑΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ

Προϋποθέσεις τῆς παροχῆς ἢ ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ, πλην ὅμως, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης ὑπαίτιως ἀρνεῖται τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρε-

σιών του μισθωτού, δικαιούται, εκτός του μισθού, και της παροχής συσσιτίου.

* Η άκυρος απόλυσις μισθωτού αποτελεί πταίσμα του εργοδότη, με συνέπειαν την πληρωμήν των αποδοχών του (ν. 19 §§ 9 και 10 ν. 38 πανδ. 19. 2, ν. 4 πανδ. 1. 22, Α.Π. 299[1930 και πλείστοι άλλοι. Είς την έννοιαν των αποδοχών του μισθωτού είναι, ασφαλώς, και η παροχή συσσιτίου, που επιβάλλει το ν. 8. 2019[1942].

* Από τούτου εκκινούσα ή κατωτέρω προεδρική απόφασις επιδικάζει αντίτιμον συσσιτίου και επίδομα βελτιώσεως τροφής εις μισθωτών επεδρον παλαιόν πολεμιστήν, μη άπασχοληθέντα εις εργοδότην, ένεκα της άκυρου απόλύσεώς του, άφου προφανώς ο εργοδότης διατελεί έν πταίσματι και όφείλει να άνορθώσει κάθε ζημίαν του μισθωτού, συνεπώς και την ζημίαν της στερήσεως της παροχής συσσιτίου, την όποιαν θα είχεν, άν δέν έμεσολαβεί ή άκυρος απόλυσίς του (παρεμφερώς και Προϊσταμένου Ειρηνοδίκειου Αθηνών Πρωτοδίκου Δ. Φλωράκη, Έπιθ. Έργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 36, σελ. 146).

* Η έννοια της μη άπασχολήσεως του μισθωτού, ίνα στερηται της παροχής του συσσιτίου, είναι να όφείλεται αυτή εις αίτιαν άνεξάρτητον της θελήσεως του εργοδότη (βλέπε άντι πάσης άλλης 7600[1943 άπόφ. Υπουργού Έργασίας Έπιθ. Έργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 38, σελ. 318), πολλώ μάλλον όταν ή απόλυσίς του μισθωτού επέρχεται ως συνέπεια ύπαιτιότητος του εργοδότη.

Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 6762[1943
Προεδρεύων ο Πρωτοδίκης κ. Π. Κριθαράς
Δικηγόροι οι κ. κ. Σ. Σπετσάκης, Σ. Γραββάνης

* Ως προέκυψεν εκ των προσαχθέντων έγγραφων και των εκατέρωθεν άναπτυχθέντων, ο αίτων, έχων την ιδιότητα του έφέδρου παλαιού πολεμιστού και τυγχάνων τεχνικός υπάλληλος, άπελύθη εκ της εργασίας του, χωρίς να χορηγηθή ή κατά νόμον άδεια της άρμοδιότητας Άρχης. Υποβληθείσης κατόπιν σχετικής αίτήσεως ή Έπιτροπή δέν επέτρεψε την απόλυσιν του αίτούντος, όστις, κατόπιν τούτου, επαναπροσελήφθη κατά τέλη του παρελθόντος μηνός. Κατά την τιοαύτην επαναπρόσληψιν οι καθ' ών κατέβαλον εις τόν αίτούντα τούς μισθούς του, τούς αναλογούντας εις τό χρονικόν διάστημα από της απόλύσεώς του, ούχι όμως και τό επίδομα συσσιτίου, ως και τό επίδομα βελτιώσεως τροφής, επί τη αίτιολογία ότι ταύτα παρέχονται μόνον εις τό προσωπικόν τό παρέχον πράγματι την υπηρεσίαν του, ούχι δέ εις εκείνους, όστινες λαμβάνουν μέν μισθόν, δέν εργάζονται όμως δι' οιονδήποτε λόγον. Ο Ισχυρισμός όμως ούτος των καθ' ών δέν είναι νόμιμος, διότι διάταξις της παραγρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 8. 2019 και αί όμοίως διατυπώσεως τιοαύται των έπακολουθησασών ύπουργικών αποφάσεων, καθ' ός τό συσσίτιον παρέχεται μόνον διά τας ημέρας καθ' ός άπασχολούνται οι μισθωτοί παρά τη έπιχειρήσει ή εκμεταλλεύσει, προβλέπουν μόνον τας περιπτώσεις καθ' ός λόγω της έφαρμογής του συστήματος της εκ περιτροπής εργασίας δέν εργάζονται καθ' όλας τας ημέρας οι μισθωτοί (ίδε εισηγητικήν έκθεσιν του άνω νόμου εις Έπιθ. Έργατ. Δικαίου, τεύχος 34, σελ. 95) ή και άποχήν εκ της εργασίας λόγω κανονικής άδειας. Είς περίπτωσιν όμως καθ' ήν ο μισθωτός προσφέρει τας εργασίας του, ως έν προκειμένω, εις ημέρας καθ' ός δικαιούται

και ύποχρεούται να παρέχη ταύτας, ο εργοδότης όμως ύπαιτίως άρνείται αύτάς, ο μισθωτός δικαιούται να λάβη όχι μόνον τόν μισθόν του, αλλά και πάσας τας άπολαύσας, αί όποίαι άκολουθούν αυτόν, άρα και τό συσσίτιον και τό επίδομα βελτιώσεως τροφής. Αντίθετος έκδοχή θα ήδύνατο να επιφέρη καταστρατήγησιν του άνω Ν.Δ., άφου θα ήδύνατο ο εργοδότης, εις ός περιστάσεις θα τό εύρισκε συμφέρον, να άποποιήσιν την εργασίαν των μισθωτών, καταβάλλων αυτοίς μόνον τόν μισθόν.

ΑΠΟΔΟΧΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΥΠΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σχέσις των ν.δ. 310[41 και 424[41 προς άλλα

* Έφ' όσον κατά τό άρθρ. 7 του ν. 8. 424/1941 τά έν τη ύπουργική άπεφάσει περί έπιβολής του συστήματος της εκ περιτροπής εργασίας ήμερομίσθια θεωρούνται ως πραγματοποιηθέντα, δικαιούνται οι μισθωτοί των αύξήσεων αποδοχών.

Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 6666[1943

Πρόεδρος Πρωτοδικών ο κ. Χ. Ρομπόκης
Δικηγόροι οι κ.κ. Δ. Δόγκας, Ν. Σταματόπουλος

Διά των άρθρων 2, 3 και επόμενα του Ν. Δ. 424 του 1941, κατά τροποποίησιν και συμπλήρωσιν του άρθρ. 1 Άν. Νόμου 2000/39 «περί λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως της άνεργίας», καθορίζονται αί προϋποθέσεις και όροι της καθιερώσεως και έφαρμογής του συστήματος της εκ περιτροπής εργασίας εις παντός είδους έπιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις, επί του προσωπικού των όποιων καθιερώθη, κατά την άνωτέρω διαδικασίαν, τό σύστημα της εκ περιτροπής εργασίας, αίτινες ύποχρεούνται όπως καταβάλλωσιν εις τούς μισθωτούς τό έν τη άποφάσει του Υπουργού Έργασίας καθοριζόμενον κατώτατον όριον μισθών και ήμερομισθίων «και εις ήν άκόμη περίπτωσιν δέν χρησιμοποιούσι τας προσφερομένας ύπηρεσίας αύτών δι' οιονδήποτε λόγον». Έν έδαφω δέ 2ω του αυτού άρθρου όρίζεται ότι «αυθαίρετος άποχή των μισθωτών εκ της εργασίας των δέν παρέχει εις τούτους τό δικαίωμα λήψεως άντιμισθίας».

Σαφώς όθεν εκ των συνδυαζομένων ως άνω διατάξεων προκύπτει, ότι έπιβληθέντος του συστήματος της εκ περιτροπής εργασίας επί του προσωπικού (ύπαλληλικού, εργατοτεχνικού) ώρισμένης έπιχειρήσεως, όφείλει αύτη καθ' όλον τόν χρόνον της διάρκειας του έν λόγω συστήματος να καταβάλλη εις τό υπό τιοιουτό σύστημα διατελούν προσωπικόν της την άντιμισθίαν του, κατά λόγον του καθοριζόμενου διά της ύπουργικής άποφάσεως κατωτάτου όριου μισθών ή ήμερομισθίων, άτινα κατά ρητήν έπιταγήν του Νόμου θεωρούνται ως έκτελεσθέντα (πραγμάτιοποιηθέντα) παρά του μισθωτού «και εις ήν εισέτι περίπτωσιν ή εργοδότρια έπιχειρήσις έξ οιονδήποτε λόγου δέν χρησιμοποιεί τας προσφερομένας υπό του μισθωτού ύπηρεσίας». Η έν τη ως άνω διαληφθείση διατάξει φράσις «... τό καθοριζόμενον έν τη άποφάσει του Υπουργού κατωτάτον όριον μισθών και ήμερομισθίων» δέον να νοηθή και έρμηνευθή έν λογικω είρμω και συνεκτικω δεσμω προς τό όλον περιεχόμενον της διατάξεως και δέν προσ-

ήκει, παρερμηνευομένης ταύτης καὶ παραβλεπομένου τελείως τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, νὰ δοθῇ αὐτῇ ἡ ἔννοια, ὅτι, ἐπιβληθείσης τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἡ οἰκεία ἐπιχειρήσις ὀφείλει νὰ καταβάλῃ εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῆς μόνον τὰ βασικά, πρὸ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἀνευ χορηγηθεισῶν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν πάσης φύσεως ἐκμεταλλεύσεως ἢ ἐπιχειρήσεως αὐξήσεων ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν, διότι διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς ἐκδοχῆς ταύτης οὐδὲν ἄλλο παρέπεται εἰμὴ ἢ εἰς τὸν ἐξ αἰτίας θάνατον καταδίκη τῶν μισθωτῶν τῶν προσφερόντων τὰς ὑπηρεσίας τῶν εἰς ἐπιχειρήσεις ἐφ' ὧν ἐφηρμόσθη ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία. Ἐντελὸς ἄρα διαφορετικῇ εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ἄνω φράσεως ἐν ὧν ἐρευνημένης πρὸς τὴν ὅλην διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ Ν. Δ. 424, δι' ἧς προδήλως νοεῖται, ὅτι διὰ τῆς ἐπιβαλοῦσης τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθορίζονται ἀπλῶς τὰ κατωτάτα ὅρια τῶν πραγματοποιουμένων, διαρκούντος τοῦ ἐπιβαλλομένου συστήματος, ἡμερομισθίων παρ' ἐκάστου τῶν μισθωτῶν τῆς οἰκείας ἐπιχειρήσεως, χωρὶς οὕτε πόρρωθεν ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ Νομοθέτου νὰ ὑπάρχῃ πρόθεσις προσθέτου ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ, ὅπως, ἐν τοιαύτῃ ἀποφάσει ἐπιβολῆς τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ρυθμίζῃ καὶ ζητήματα κατωτάτου ὅριου ἀντιμισθίας καὶ λοιπῶν ἀποδοχῶν καὶ ἐπιδομάτων τῶν ὑποβαλλομένων εἰς τὸ ἄνω σύστημα μισθωτῶν, οἵτινες ἀναμφισβητήτως δικαιούνται τῶν δυνάμει τοῦ Ν. Δ. 310 καὶ τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐπιβληθεισῶν ἐκαστοτε μέχρι σήμερον αὐξήσεων ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν, κατὰ λόγον πάντως τῶν «πραγματοποιουμένων», κατὰ τὴν πρόσθεν ἐν τῷ Νόμῳ (Ν. Δ. 424) ἔννοιαν, ἡμερομισθίων.

Ἐντεῦθεν ἔπεται, ὅτι ὑπουργικῇ τυχὸν ἀποφασί, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Δ. 424 (ἀρθρ. 2-7), ἐκδοθεῖσα πέραν τῶν ἐν ταῖς ἄνω διατάξεσι διαγεγραμμένων ὁρίων καὶ θεμάτων, εἶναι ἄκυρος καὶ οὐδὲν ἔννομον παράγει ἀποτέλεσμα.

Κατ' ἀκολουθίαν νόμιμος εἶναι ἡ κρινομένη αἴτησις περὶ προσωρινῆς ἐπιδικάσεως τῇ αἰτοῦσῃ μέρους τῆς ἀπαιτήσεως, ἣν ἔχει αὕτη κατὰ τῆς καθ' ἧς ἐργοδοτίας της, ἥτις, ἀφ' ὅτου ἐν τῇ ἐπιχειρήσει της (ἐργοστάσιον κλωστοῦφαντουργίας), ἐπεβλήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 46607]41 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν αὐτῆς διὰ καθιερώσεως 4 ἡμερομισθίων ἑβδομαδιαίως, ἀπεστέρησε τὴν αἰτοῦσαν ἐργάτριαν αὐτῆς ἐν τῇ ἄνω ἐπιχειρήσει τῶν ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν της χορηγηθεισῶν, διὰ τῶν ἐν τῇ αἰτήσεϊ ἀναφερομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αὐξήσεων.

Ὑποχρέωσις τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς πληρωμὴν τῶν αὐξήσεων ἀποδοχῶν.—Μὴ κατίσχυσις τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 310/1941 καὶ τῶν ὑπουργικῶν, εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, ἀποφάσεων τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424/1941.—Ἐννοια ἀπασχολήσεως μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν συσσιτίου.

Πρόεδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 7383]1943

Πρόεδρος Πρωτοδικῶν ὁ κ. Γ. Κατάνης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Δόγκας, Ν. Σταματοπούλος

Ἡ κρινομένη αἴτησις, ἐπιδιώκουσα νὰ ἐπι-

δικασθῇ εἰς τὴν αἰτοῦσαν μέρος τῆς ἀπαιτήσεως της ἐκ μισθῶν της καὶ συσσιτίου, στηρίζεται εἰς τὸ ἀρθρ. 634 Α τῆς πολ. δικ. καὶ ὡς τοιαύτη δεκτὴ τυγχάνει πρὸς ἔρευναν.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρ. 2 καὶ ἐπόμε. τοῦ 424]41 ν. δ., ὡς τοῦτο συνεπληρώθη καὶ ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1085]42 ὁμοίου διατάγματος, εἰς ἃς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις καθιερώθη ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἐπεβλήθη διὰ τοῦ ἀρθρ. 7 τοῦ ἄνω διατάγματος ἡ ὑποχρέωσις, ὅπως καταβάλλωσιν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τὸ ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ καθοριζόμενον κατωτάτον ὅριον μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ εἰς ἣν περιπτώσιν δὲν χρησιμοποιοῦσι τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας αὐτῶν δι' οἰονδήποτε λόγον. Ἐν τῷ ἄνω ἀρθρῷ σαφῶς διατυπῶνται ἡ ὑποχρέωσις πρὸς πληρωμὴν τοῦ κατωτάτου ὁρίου μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν αἱ ἀναφερόμεναι ἐπιχειρήσεις δὲν χρησιμοποιοῦσι τὰς προσφερομένας ὑπὸ τῶν μισθῶν ὑπηρεσίας. Ὡς ἐκ τούτου ὀφείλονται ὁπωσδήποτε ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει αἱ θεσπισθεῖσαι αὐξήσεις διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 1559, 15.888, 23.606 καὶ 39.986 τοῦ 1942 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μέχρι τοῦ καθοριζομένου ὡς κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου (ἥτοι δρχ. 144, 562, 888 κ.λπ.) Μετὰ τὴν ἰσχύιν τοῦ ἄνω 424 ν. δ. αἱ ἐκδοθεῖσαι βάσει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 ν. δ. ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, ἐν αἷς καὶ αἱ διατάξεις τοῦ τελευταίου τούτου νόμου, δὲν κατισχύουν διὰ τὴν περίπτωσιν ἀντιθέσεως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424]1941 ν. δ., καθ' ὃ νεωτέρου καὶ ρυθμιζόντος ἐιδικῶς τὸ ζήτημα τῆς ἀμοιβῆς τῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων δι' ἃς καθιερώθη τὸ ἄνω σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. Αἱ ἐπικαλούμεναι ὑπὸ τῆς καθ' ἧς ὑπ' ἀριθ. 4688 καὶ 7600 τείνουσι νὰ ἄρῳσι τὴν ὑφισταμένην ἀμφοιβήτησιν, οὐδαμῶς δύνανται, κατὰ τὰς προειρημένας, δύνανται νὰ κατισχύσωσι τῶν διατάξεων τοῦ 424]41 ν. δ., ὅταν εὐρίσκωνται ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς τελευταίας.

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐξετασθέντων μαρτύρων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἀρκούντως ἐβεβαιώθη, καθ' ἡμᾶς, ὅτι ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τῆς καθ' ἧς καθιερώθη τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἥτοι 4 ἡμερομισθία διὰ τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν, ἀντὶ τῶν 6, συγχρόνως δὲ ἐπεβλήθη εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐργοστασίου, ὅπερ δὲν ἐλειτούργει, ἵνα καθ' ἐκάστην τῶν ἄνω ἡμερῶν μεταβάλῃ κατὰ τὴν 10-12 πρῶνὴν καὶ σημειοῖ τὴν ἐμφάνισίν του, διότι, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, περιεκόπτετο τὸ ἡμερομισθίον, καί, ἐάν μάλιστα ἡ μὴ ἐμφάνισις ἐγένετο ἐξακολουθητικῶς, ἀπελύοντο οἱ μὴ μεταβαίνοντες κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον μισθωτοὶ ὡς παραιτούμενοι ἐμπράκτως. Ἡ καθ' ἐκάστην προσέλευσις τῶν ἐργατριῶν, καθ' ἡμᾶς, ἀποτελεῖ ἀπασχόλησιν, διότι δὲν ἐννοοῦμεν ποίαν ἄλλην ἔννοιαν ἔχει ἡ ἐπιβληθεῖσα ἄνω ὑποχρέωσις εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν ὑπὸ τῆς καθ' ἧς, ὅπως προσέρχεται κατὰ τὰς καθορισθείσας ὥρας, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι τὸ ἐργοστάσιόν της δὲν εἶναι ἐν λειτουργίᾳ. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς καθ' ἧς ὅτι δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἀξιουμένων αὐξήσεων καὶ τοῦ ὑπὸ 2019]42 Ν. Δ. χορηγηθέντος συσσιτίου καὶ βελτιώσεως τροφῆς εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐργοστασίου της εἶναι ἀπορριπτέος.

τάξεων προβλεπούσης περί των οικειοθελώς μετά την ισχύν του άναγκ. νόμου της 28/31 'Οκτωβρίου 1935 προσληφθέντων, έπεται, ότι επί των τελευταίων τούτων δέν έκτείνεται ή έν άρθρ 7 του άναγκ. νόμου 244 θεσπιζόμενη προστασία, ως πρός την άπόλυσιν αὐτών.

Έν προκειμένω, ό Ν. Π., ύπηρετών ως ταμίας παρά τη καταργηθείση 201η Μικτή Κοινή Διευθύνσει Αυτοκινήτων και έν συνεχεία παρά τη αίτούση 1η Μικτή Κοινή Διευθύνσει Αυτοκινήτων 'Αρκαδίας, προσελήφθη οικειοθελώς, ως όμολογεί έν τη άπό 17 Δεκεμβρίου 1941 αίτήσει αὐτοῦ πρός την Έπιτροπήν Παλαιών Πολεμιστών Πρωτοδικείου Τριπόλεως, κατά τό έτος

1937, ήτοι μετά την 1ην 'Ιανουαρίου 1936, και ως έκ τούτου δέν περιλαμβάνεται εις τάς έν τη ήγουμένη σκέψει διαλαμβανόμενας κατηγορίας προστατευόμενας προσώπων ένώπιον της Έπιτροπής του άρθρου 7 του άναγκ. νόμου 244. Έπομένως ή Έπιτροπή Πρωτοδικείου Τριπόλεως, δεξαμένη την άπό 17 Δεκεμβρίου 1941 αίτησιν αὐτοῦ και άκυρώσασα την άπόλυσιν του άπό της θέσεώς του παρά τη 1η Μικτή Κοινή Διευθύνσει Αυτοκινήτων 'Αρκαδίας, υπερέβη την έαυτής έξουσίαν και άκυρώτέαν την προσβαλλομένην άπόφασίν της, κατά τόν βάσιμον περί τούτου πρόσθετον λόγον άκυρώσεως, κατέστησε.

ΠΑΡΑΝΟΜΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΠΑΛΑΙΟΥ ΠΟΛΕΜΙΣΤΟΥ ΥΠΟ ΤΟ Ν. Δ. 424/1941 ΚΑΙ Α. Ν. 244/1936

Παροχαί εις είδος, επί πληρωμή μέρους της άξίας, και προϋποθέσεις ύποχρεωτικού αὐτών

Προστασία έκ του ν. δ. 424/1941 και άναγκ. νόμου 244/1936.—Παροχαί εις είδες και συσσίτιον μισθωτοῦ.—Δικαίωμα περιορισμοῦ ή διακοπής.—Πότε ή χορήγησις των ειδών, επί πληρωμή, μεταβάλλει τόν ύποχρεωτικόν χαρακτήρα των παροχών.—Ακύρωσις συμβάσεως έκ παραβίασεως ειδικών όρισμών του νόμου.—Κρίσις του Δικαστοῦ περί άκαταλληλότητος, κατά ν. δ. 424/1941.—Υποχρέωσις του εργοδότη εις προσφυγήν ένώπιον της Πρωτοδικειακής Έπιτροπής.

Ένδιαφέροντα νομικά ζητήματα έκ του ν.δ. 424/1941 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του άρθρου 1 του άναγκ. νόμου 2000/1939 περί λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως της άνεργίας», έν συνδυασμῳ πρός τόν άναγκ. νόμον 244/1936 περί προστασίας εφέδρων παλαιών πολεμιστών, χειρίζεται και επίλυει ή κατώτερω πρωτοδικειακή άτόφασις.

Έν πρώτοις δέχεται, όρθως έρμηνεύουσα τά ύφιστάμενα νομοθετικά κείμενα, ότι προκειμένου περί άπολύσεως εφέδρου παλαιού πολεμιστοῦ και μετά τό ν. δ. 424/1941 (έξαιρέσει β-βαίως της περιπτώσεως άπολύσεως διά πραγματικὴν άδυναμίαν του άρθρου 9 του ν. δ. 424) πρέπει άπαραιτήτως νά άποφανθῇ διά τό έγκυρόν της άπολύσεως, άπό άπόψεως του ειδικού άναγκ. νόμου 244/1936 ή άρμοδία του άρθρου 7 του άναγκ. νόμου 244/1936 Πρωτοδικειακή Έπιτροπή. (Οῦτω και Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνών 53/1943, 'Ε π ι θ. 'Ε ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος β', τεῦχος 41, σελ. 311.

Ός πρός τό νομικόν ζήτημα περί του άναγκαίου, διά την ύποχρέωσιν της καταβολής της μισθοδοσίας του παρανόμως άπολυομένου εφέδρου παλαιού πολεμιστοῦ (άρθρ. 10 άναγκ. νόμου 244/1936), της γνωστοποιήσεως εις τόν εργοδότην πρό της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας της ιδιότητος του μισθωτοῦ ως εφέδρου παλαιού πολεμιστοῦ, ή έν λόγω πρωτοδικειακή άπόφασις άκολουθεῖ την παγίως κρατοῦσαν άποψιν της νομολογίας των Δικαστηρίων, ότι άπαραίτητος προϋπόθεσις είναι νά έχη προηγουμένως ό εφεδρος παλαιός πολεμιστής γνωστοποιήσῃ την τοιαύτην του ιδιότητα εις τόν εργοδότην. (Οῦτω και Πρωτ. 'Αθηνών 13304/1940, 'Ε π ι θ. 'Ε ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α' τεῦχος 13, σελ. 404, 6800/1941, 'Ε π ι θ. 'Ε ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τεῦχος 17, σελ. 534. Έφετ. 'Αθηνών 482/1942, 'Ε π ι θ. 'Ε ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος β', τεῦχος 37, σελ. 179, αντίθετος ή Συμβ. 'Επικρατείας 318/1941, 'Ε π ι θ. 'Ε ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τεῦχος 25, σελ. 791, καθ' ήν «ό νόμος δέν άπαιτεῖ, ίνα χωρήσῃ ή κατά τάς διατάξεις αὐτοῦ προστασία, την ύπό του εφέδρου παλαιού πολεμιστοῦ γνωστοποιήσιν της τοιαύτης ιδιότητός του πρός τόν

εργοδότην», προφανώς, όμως, ύπό την έννοιαν της άκυρώσεως της παρανόμου άπολύσεως και όχι διά την επιδίκασιν της μισθοδοσίας του εφέδρου παλαιού πολεμιστοῦ, διά την όποιαν—παρά τάς δυναμένας νά ύποστηριχθοῦν αντίθετους άπόψεις—τά τακτικά δικαστήρια θεωροῦν ως στοιχείον της άγωγής την γνωστοποίησιν της ιδιότητος του εφέδρου παλαιού πολεμιστοῦ.

Περαιτέρω ή έν λόγω πρωτοδικειακή άπόφασις, καινοτομοῦσα ως πρός αὐτόν, δέχεται, ότι, μετά την παρανόμον καταγγελίαν έκ μέρους του εργοδότη της συμβάσεως εφέδρου παλαιού πολεμιστοῦ, ύπό την προϋπόθεσιν πάντως της γνώσεως της ιδιότητός του, δέν είναι δυνατή οὔτε έκ μέρους του εργοδότη προσφυγή εις την Πρωτοδικειακήν Έπιτροπήν του άρθρου 7 του άναγκ. νόμου 244/1936, οὔτε έκ μέρους του μισθωτοῦ δι' άκύρωσιν της παρανόμου άπολύσεως.

Η άποψις αὕτη είναι νέα και αντίθετος πρός τά έν τη πρακτικῇ κρατοῦντα, κατά τά όποια και ό εργοδότης έχει τό δικαίωμα της προσφυγής έκ των υστέρων εις την Έπιτροπήν και ό μισθωτός, παραλλήλως πρός τό δικαίωμα άγωγής περί καταβολής της μισθοδοσίας του.

Άλλως, εφ' όσον γίνεται ήδη δεκτόν, ότι στοιχείον της άγωγής είναι ή γνώσις της ιδιότητος του εφέδρου παλαιού πολεμιστοῦ έκ μέρους του εργοδότη, θα συνέβαινον τά ακόλουθα επίζημια διά την εφαρμογήν του νόμου άποτελέσματα: Καλῶς θα άπέλυεν ό εργοδότης τόν εφεδρον παλαιόν πολεμιστήν και εκείνος, μή έχων γνωστοποιήσει την ιδιότητά του, δέν θα έστερείτο μόνον των άποδοχών του, ένεκα της άπολύσεως, αλλά και διά παντός της προστασίας του νόμου, άποκλειόμενος του δικαιώματος νά προσφύγῃ αὐτός εις την Έπιτροπήν δι' άκύρωσιν της άπολύσεώς του και άπό ταύτης τοδλάχιστον της πληρωμής της μισθοδοσίας του, έρμηνεία, ή όποία οδηγεί εις παράλογα άποτελέσματα.

Τό σφάλμα της έκδοχῆς αὐτῆς καταφαίνεται, άλλως τε, και έκ του άρθρου 1 του άναγκ. νόμου 771/1937 «περί τροποποιήσεως κλπ. της περί προστασίας έ-

φέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας», ὅπου γίνεται λόγος περὶ αἰτήσεως πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν, δι' ἧς ζητεῖται ἡ ἀπόλυσις ἡ ἢ ἡ ἀκύρωσις τῆς παρανόμως γενομένης ἀπολύσεως, καὶ φυσικὰ τὴν ἀκύρωσιν δὲν ἔχει συμφέρον νὰ ἐπιδιώξῃ ὁ ἐργοδότης.

Περαιτέρω ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ ἀποψις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως περὶ τῶν δικαιουμένων ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, εἰς περίπτωσιν παρανόμου ἀπολύσεως, παροχῶν.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 250/1943.

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Παπαγρηγόριου**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Φιλιππίδης, Γ. Σακελλαράκης

I. Τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν εἶναι ἀπεριόριστον μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941, ὥς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ. Καθιερώθη ποιά τις μονιμότης τῶν ἐργαζομένων καὶ δὲν δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ προβῇ εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως. Ἐὰν δὲν συντρέχῃ περίπτωσις τις τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος, εἰς δὲ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 § 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936, οὗτος δὲν ἀπολύεται, εἰμὴ μόνον διὰ τινὰ τῶν ἐν ἄρθροισι 1 καὶ 2 ἐδάφ. α' τοῦ ἀπὸ 23/24 Ἰανουαρίου 1936 ἀναγκ. νόμου ἀναφερομένων λόγων ἀπολύσεως καὶ κατόπιν εἰδικῶς ἡτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἄρθρου προβλεπομένης Ἐπιτροπῆς. Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, γενομένη ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῶν προϋποθέσεων τούτων, προσκρούει ἐπὶ τῆς μονιμότητος, εἶναι ἄκυρος καὶ οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχῃ συνέπειαν, ἡ δὲ σύμβασις ἐργασίας ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται. Ἡ ὑπὸ κρίσιν ὄθεν ἀγωγή, διώκουσα τὴν καταδίκην τῆς ἐναγομένης ἐταίριας εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ εἶναι ἄκυρος, βάσει τοῦ νομ. διατάγματος 424 καὶ κατὰ τὰς περὶ προστασίας τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν διατάξεις, ἄλλως τὴν καταδίκην αὐτῆς εἰς τὴν πληρωμὴν ἀποζημιώσεως, διότι ἀπελύθη ἄνευ προηγουμένης καὶ ἐμπροθέσμου, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112, καταγγελίας, εἶναι νόμιμος.

II. Νομίμως αἰτεῖται ἡ καταβολὴ μισθῶν, ὡς οὗτοι ἠδξήθησαν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, δυνάμει τῶν ν. δ. 310/1941 καὶ 783/1941 «περὶ αὐξήσεων ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν», καὶ ἂν ἔτι διατελῇ ἡ ἐναγομένη ὑπὸ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὡς διατείνεται διὰ τῶν προταξέντων τοῦ ὁ ἐνάγων. Ὁ μισθὸς δύναται νὰ συνίσταται ὄχι μόνον εἰς χρήμα ἀλλὰ καὶ εἰς εἶδος, ἐὰν ὅμως δὲν ἤθελε συμφωνηθῇ νὰ καταβάλληται ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς εἶδος, ἀλλὰ παρέχεται ὅμως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη δι' οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἐργαζομένου καὶ πρόσθετος παροχή, εἴτε εἰς χρήμα, εἴτε εἰς εἶδος, τότε ἡ τοιαύτη παροχή, καίτοι δὲν ἀποτελεῖ μισθόν, ὑποχρεωτικῶς καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, ἐὰν αὕτη ἐδόθη ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα καὶ ἐν συνειδήσει ἀσκήσεως δικαίου, ἡ δὲ ἄρνησις τοῦ ἐργοδότη πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑποχρεώσεώς του ταύτης ἀποτελεῖ μονομερῆ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ παροχὴ συσσιτίου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη πρὸ μὲν τοῦ ν. δ. 2019/1942 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς» ἄνευ συμφωνίας δὲν ἀποτελεῖ μὲν μισθόν, ἀλλ' ἀποτελεῖ πρόσθετον

παροχὴν ὑποχρεωτικὴν διὰ τὸν ἐργοδότην, ἐὰν συντρέχωσιν αἱ ἀνωτέρω προϋποθέσεις, μετὰ τὸ ν. δ. 2019 ὅμως ἡ παροχὴ συσσιτίου εἶναι ὑποχρεωτικὴ εἰς τὰς πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, καθωρίσθη δὲ τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐνὸς συσσιτίου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1016/1943 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως διὰ τὸ ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου 1942 μέχρι τέλους Ἰανουαρίου 1943 χρονικὸν διάστημα, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργαζομένων. Κατ' ἀκολουθίαν, τὸ αἷτημα τοῦ ἐνάγοντος περὶ πληρωμῆς εἰς αὐτόν, ἐκτὸς τοῦ εἰς χρήμα μισθοῦ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, καὶ τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου, εἶναι νόμιμον, ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις, καὶ ἐφ' ὅσον ἤθελε κριθῇ βάσιμος ἡ ἀγωγή. Δέον ὄθεν, ὅπως ὑποχρεωθῇ οὗτος εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ἐργατικοῦ ἐθίμου περὶ παροχῆς συσσιτίου, τῆς ἀξίας αὐτοῦ ἀπὸ τῆς καταγγελίας μέχρι τῆς ὑπάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ν. δ. 2019, ὡς καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ ἐπιχειρῇ τῆς ἐναγομένης διὰ τὸ μετὰ τὸ νομοθετικὸν τοῦτο διάταγμα χρονικὸν διάστημα καὶ διὰ μαρτύρων δι' ἀδυναμίαν ἐγγράφου ἀποδείξεως.

III. Ὁ ἐνάγων, πλὴν τῶν ἀνωτέρω, αἰτεῖται καὶ τὴν καταδίκην τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῷ 60 ὁκάδων χαρουπομέλιτος κατὰ μῆνα ἢ τὴν ἀξίαν αὐτῶν, ὅπερ χαρουπόμελι ἐχορήγει ἡ ἐναγομένη ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου ἢ Μαΐου 1942 ὁμοιομόρφως καὶ ἄνευ διακοπῆς εἰς ἅπαντας, πρὸς βελτίωσιν τῶν ἀνεπαρκῶν εἰς χρήμα ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων παρ' αὐτῇ. Ἡ ἐναγομένη διατείνεται, ὅτι τοῦτο κατεβάλλετο, χωρὶς ν' ἀποτελῇ μισθόν ἢ ὅρον συμβάσεως ἢ ὑποχρέωσιν τῆς ὁπωσδήποτε, ἀλλ' ἐχορηγεῖτο ἐπὶ πληρωμῇ καὶ ὑπῆρχεν ἀπόφασις τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου περὶ περιορισμοῦ ἢ διακοπῆς τῆς πωλήσεως ταύτης. Ἐὰν ἤθελεν ἀποδείξῃ, ὅτι ἐχορηγεῖτο ἀπὸ τῆς ἀνοξείως 1942 εἰς ἅπαντας ἀνεξαιρέτως, τότε καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὴν ἐναγομένην ἡ πρόσθετος αὕτη παροχὴ, κατὰ τ' ἀνωτέρω. Τὸ γεγονός ὅτι ἐπεφύλαξεν εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα πρὸς περιορισμὸν ἢ διακοπὴν τῆς χορηγίας τῆς προσθέτου ταύτης παροχῆς, δὲν μεταβάλλει τὸν χαρακτήρα ὡς τοιαύτης, δεδομένου μάλιστα ὅτι, ἐὰν ἰσχυρίζεται, ὅτι ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος ἤσκησε τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἡ ἄσκησις αὐτοῦ, ὑπὸ τὰς δεινὰς συνθήκας, ὅφ' ὅς διέρχεται ἡ πατρίς ἡμῶν. θὰ ὑπερέβαινε προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ὑπὸ τῆς καλῆς πίστεως καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ κοινωικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαίωματος, διότι σήμερον προέχει ἡ διάσωσις τοῦ ἐμψύχου ὕλικου τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἡ χορήγησις ὅμως ἐπὶ πληρωμῇ, τότε μόνον μεταβάλλει τὸν χαρακτήρα τῆς ὑποχρεωτικῆς προσθέτου παροχῆς, ὅταν καταβάλληται ἡ ἀξία αὐτῆς, ἣν ἔχει εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγοράν, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν καταβάλληται ἡ ἀξία αὐτῆς, ἣν ἔχει διὰ τὸν παρέχοντα ἐργοδότην, διότι τότε καὶ μόνον ἀπολαμβάνει κέρδη ὁ ἐργαζόμενος ἐκ τοῦ εἰς εἶδος μισθοῦ του καὶ ἡ συμμετοχὴ αὐτοῦ εἰς τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς ἔχει μᾶλλον συμβολικὸν χαρακτήρα, ὡς συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῆς συμμετοχῆς τῶν ἐργαζομένων εἰς τὸ συσσίτιον διὰ καταβολῆς 50 δραχμῶν ἡμερησίως. Ὑπόχρεως, ὄθεν, καθίσταται ὁ ἐνάγων, πρὸς ἀπόδειξιν τῶν θεμελιούντων τὴν βάσιν τοῦ ὡς ἄνω ἰσχυρισμοῦ του καὶ διὰ μαρτύρων, δι' ἀδυναμίαν ἐγγράφου ἀποδεί-

ξέως, λόγω της ψυχολογικής και κοινωνικής σχέσεως, εις ἣν εὐρίσκετο ὁ ἐργαζόμενος ἕναν τι τοῦ ἐργοδότη καὶ λόγω τῆς ἐμπορικῆς ιδιότητος τῆς ἐναγομένης, οὐσης ἀνωνύμου εταιρίας.

IV. Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 63 τοῦ ἀπὸ 30 Ἰουνίου | 13 Ἰουλίου 1931 «περί κωδικοποιήσεως διατάξεων ἀφορῶσαν τὴν ἀστυνομίαν πόλεων», οὐδεὶς δύναται νὰ μισθώσῃ νυκτοφύλακα ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ ἀστυνομικοῦ διευθυντοῦ, ἡ παράβασις δὲ συνεπάγεται τὴν ποινικὴν δίκωξιν τοῦ τε νυκτοφύλακος καὶ τοῦ ἐργοδότη. Δεδομένου ὅθεν ὅτι ὁ νόμος ἀρκεῖται εἰς τὴν ποινικὴν δίκωξιν, δὲν ἔπεται, ὅτι προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τῶν ὡς ἄνω ἐργατικῶν νόμων εἶναι ἡ ἀδεία ἐγκρίσεως διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ νυκτοφύλακος τοῦ ἀστυνομικοῦ διευθυντοῦ. Ὁ νυκτοφύλαξ, παρέχων τὴν ἐξηρητημένην ἐργασίαν εἰς τὸν ἐργοδότην, δικαιούται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν προστασίαν τῶν ἐργατικῶν νόμων, κατὰ τὴν ὁρθὴν δὲ ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης δὲν εἶναι ἄκυρος ἡ σύμβασις ἐξηρητημένης ἐργασίας ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς ὡς ἄνω ἀδείας, οὔτε δὲ ἡ ἐργασιακὴ σχέσις εἶναι ἀθέμιτος ἐκ τοῦ λόγου τῆς ποινικῆς δίκωξως, οὔτε ὑπάρχει τι τὸ προσβάλλον τὴν ἠθικὴν ἢ ἀντιτιθέμενον πρὸς τὰ χρηστὰ ἦθη καὶ τὴν δημοσίαν τάξιν. Κατ' ἀκολουθίαν ἀπορριπτέα κρίνεται ἡ περὶ τοῦ ἐναντίου σχετικῆς ἐν γομένης ἐνστάσεως.

V. Τὴν συνδρομὴν καὶ συνύπαρξιν τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424 | 1941 πρὸς ἔγκυρον καταγγελίαν ὑποχρεοῦται νὰ προτείνῃ καὶ ἀποδείξῃ ὁ ἐργοδότης, ὅστις κρίνεται μὲν περὶ τῆς ἀνεπαρκείας ἢ ἀκατάλληλότητος, ἡ κρίσις του ὅμως ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ δικαστοῦ, διὰ νὰ καταστρέψῃ διὰ παντός τὸ τοῦ ἐνάγοντος δικαίωμα, τὸ ἀπορέον ἐκ τῆς μονιμότητος. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἐναγομένη εταιρία προτείνει, ὅτι ὁ ἐνάγων ἦτο ἀνεπαρκὴς καὶ ἀκατάλληλος ὡς νυκτοφύλαξ καὶ ὅτι μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του προσέλαβεν ἄλλον, εἰς ἀντικατάστασίν του, μὲ μισθὸν δραχμῶν 25066 μηνιαίως. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος εἶναι νόμιμος καὶ ὠρισμένος, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἀναφέρῃ, ὅτι ἡ κλοπὴ, ἡ διαπραχθεῖσα εἰς βάρος τῆς ἐναγομένης, ἔλαβε χώραν κατὰ τὰς ὥρας τῆς φρουρήσεως τοῦ ἐργοστασίου (βάρδιας) ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, στοιχεῖον ὅπερ θέλει προσαχθῇ διὰ τῶν ἀποδείξεων, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως, ὅτι ἤθελεν ἀποδείχθῃ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ὅτι ὁ μισθὸς του δὲν ἀνῆρχετο κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως εἰς δραχμὰς 36.000, ὡς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφέρεται, ἀλλ' εἰς δραχμὰς 25066, διότι τότε, κατὰ τὴν ὡς ἄνω διάταξιν, ὁ ἀντικαταστάτης δέον νὰ προσληφθῇ με τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς. Κατὰ συνέπειαν δέον ὅπως ταχθῶσιν αἱ δέουσαι ἀποδείξεις εἰς τὴν ἐναγομένην, πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἐνστάσεως τῆς ταύτης διὰ παντός ἀποδεικτικοῦ μέσου καὶ μαρτύρων, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἀποδεικτέων θεμάτων.

VI. Ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424 ἀπορέουσα ἐνστάσις αὕτη θὰ ἔχῃ ἔννομον ἐπιρροήν, ἂν δὲν ἤθελεν ἀποδείχθῃ, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπολαμβάνει τῶν προνομίων τῆς τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας. Διὰ νὰ εἶναι ἄκυρος ἡ ἀπόλυσις, ἄνευ ειδικῆς ἀποφάσεως τῆς κατὰ νόμον Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, δέον ὁ ἐργοδότης νὰ ἔλαβε γνώσιν ἐγκαίρως τῆς ιδιότητος ταύτης. Ἡ ἑλλείψις τῆς γνωστοποιήσεως ἔχει ὡς συνέπειαν, ὅτι ὁ ἐργοδότης

καλῶς ἀπολύει τὸν ἐργαζόμενον, μὴ λαμβάνων ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις περὶ προστασίας τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἡ δὲ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἀποκάλυψις τῆς ιδιότητος του, βάσει τῆς ὁποίας ἀξιοῖ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 10 § 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244 «καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας του» δὲν ἀσκεῖ ἐπιρροήν τινα. Κατ' ἀκολουθίαν νομίμως ἐκτίθεται ἐν τῇ ἀγωγῇ, ὅτι ὁ ἐνάγων τὴν ιδιότητά του ὡς ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἐγνωστοποίησε πρὸς τῆς ἀπολύσεως εἰς τὴν ἐναγομένην ἀπὸ τοῦ 1937 καὶ ὅτι ἡ ἐναγομένη κατακρατεῖ τὰ ἐν λόγω ἔγγραφα καὶ δέον νὰ ὑποχρεωθῇ πρὸς προσαγωγὴν τοῦ φύλου μητρώου του τῆς οἰκείας Στρατιωτικῆς Ἀρχῆς, πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ γεγονότος τῆς γνωστοποιήσεως καὶ διὰ μαρτύρων, δι' οὓς λόγους ἐκτίθεται ἀνωτέρω.

VII. Ἡ ἄνευ προηγουμένης ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, ὁ δὲ ἐργοδότης δὲν δύναται ν' ἀποκρούσῃ τὴν ἀγωγὴν διὰ τῆς ἀποδείξεως τῆς ὑπάρξεως νομίμου λόγου ἀπολύσεως, διότι περὶ τούτου ἀρμοδία νὰ κρίνῃ εἶναι ἡ Ἐπιτροπὴ. Οὐτεῖναι δυνατόν ἡ μεταγενεστέρως προσφυγὴ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν οὔτε ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη, διότι ἡ καταγγελία, ὑπὸ τὴν αἴρεσιν τῆς ἐγκρίσεως, ἀντίκειται εἰς τὸν δικαιοπρακτικὸν σκοπὸν αὐτῆς ὡς μονομεροῦς δηλώσεως, γνωστοποιητέας εἰς τὸν ἐργαζόμενον, ἥτις καὶ δέον νὰ εἶναι ὀριστικὴ καὶ ρητὴ, οὔτε καὶ ἐκ μέρους τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ πρὸς ἀκύρωσιν τῆς ἀπολύσεως, ὡς πλημμελῶς ἔχει τὸ γράμμα τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 ἀναγκ. νόμου 244 καὶ 1 ἀναγκ. νόμου 771 (Δῶλος, Α.Ι.Δ. 1937, 172 ἐπὶ. Α.Π. 607 | 1939, ὁλομέλεια, Θέμ. ΝΑ', 216, ἀντίθετος φαίνεται ἡ Συμβ. Ἐπικρατείας 544 | 1938, Δικαστικὴ 1937, 181). Κατ' ἀκολουθίαν οἱ ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐναγομένης περὶ τοῦ δедикаιολογημένου τῆς ἀπολύσεως καὶ περὶ τοῦ δὲν προσέφυγεν ὁ ἐνάγων εἰς τὴν Πρωτοδικειακὴν Ἐπιτροπὴν, εἶναι ἀπορριπτέοι.

VIII. Ἡ διάταξις τῶν ἄρθρων 7 καὶ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244 | 1936 ὁμιλεῖ γενικῶς περὶ ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, δὲν δύναται συνεπῶς νὰ γίνῃ οὐδεμίαν διάκρισις μεταξὺ τοιούτων προσληφθέντων ἀναγκαστικῶς καὶ οἰκιοθελῶς, οὔτε νὰ διακριθῶσιν οἱ οἰκιοθελῶς ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς προσλήψεως τῶν (Α.Π. 270 | 1941, 41 | 1942, Πάλλης, Ἐργατικὸν Δίκαιον 1942, 113 καὶ ἐ.π.). Ὁ ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου ὅθεν ἐρειδόμενος ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ἀπορριπτέος κρίνεται.

IX. Ὁ ἐνάγων διατείνεται, ὅτι ἡ ἐπιχείρησις τῆς ἐναγομένης διατελεῖ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας καὶ ὅτι ἔδει συνεπῶς διὰ τὴν ἀπόλυσίν του νὰ ἐξεδίετο καὶ ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τῆς νομιμότητος, ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος δέον νὰ ἀπορριφθῇ, διότι ἀποτελεῖ ἀπαράδεκτον μεταβολὴν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς.

X. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ ἐναγομένη διὰ τῶν ἰσχυρισμῶν τῆς προβάλλει ἡτιολογημένην ἄρνησιν τῆς ἀγωγῆς. Δέον, ὅθεν, ὅπως ὁ ἐνάγων ἀποδείξῃ τὰ θεμελιούντα τὴν ἀγωγὴν του οὐσιώδη καὶ ἀμφισβητούμενα πραγματικὰ περιστατικὰ διὰ παντός ἀποδεικτικοῦ μέσου καὶ μαρτύρων, λόγω τῆς ἐμπορικότητος τῆς διαφορᾶς ὡς πρὸς τὴν ἐναγομένην, οὐσαν ἀνώνυμον εταιρίαν. Δὲν

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΩΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ταμείον Συντάξεως Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἑθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἀσχοῦν διοίκησιν. — Προσβληταὶ αἱ πράξεις ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας. — Ἐμμισθος ὑπηρεσία ὑπὸ τὴν ἔννοιαν δικαιώματος συντάξεως.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 113/1943

Εισηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. Δ. Μευρίκης
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Τσάτσος, Σ. Μεσημέρης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1495/1938 ἀναγκ. νόμου οἱ φορεῖς τῆς κοινωνικῆς ἀσφάλσεως λογίζονται νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἀφ' ἧς καὶ ἐφ' ὅσον ἡ παρ' αὐτῶν διενέργεια τῆς ἀσφάλσεως γίνεται πρὸς πραγμάτων κανόνων τῆς ἐννόμου τάξεως, οἵτινες διατάσσουσιν εἰς τοὺς φορεῖς τούτους ὀρισμένην ἀσφαλιστικὴν ὑπὲρ ὀρισμένων προσώπων, τὰ ὁποῖα ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλειν ὑποχρεωτικῶς. Τὰ ὑπὸ τῆς διατάξεως δὲ ταύτης ἀναχθέντα εἰς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἀσφαλιστικά ἱδρύματα καταλέγονται, ἀναμφισβητήτως, μεταξὺ τῶν ἀσκούντων διοίκησιν τοιούτων, δοθέντος ὅτι ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλεις ἔχει ἥδη καθαρῶς δημόσιον καὶ οὐχὶ ἰδιωτικὸν χαρακτήρα καὶ ὅτι ἐν τῇ ὅλῃ σέσει τῆς ἀσφάλσεως προτάσσεται καὶ ἐξυπηρετεῖται κυρίως τὸ δημόσιον συμφέρον. Διὰ τὸν λόγον δὲ τοῦτον καὶ ἀνετέθη, δι' ἐπανειλημμένων νομοθετημάτων, εἰς τὴν διοίκησιν ἡ πρωτοβουλία καὶ ἡ ρύθμισις τῆς ἀσφάλσεως, ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἐπιβολὴ ἐνιαίων ὅρων μὲ ἐξαναγκαστικὸν χαρακτήρα διὰ τε τὸν ἐργοδότην καὶ τοὺς ἡσυχασμένους (πρβλ. ἄρθρ. 4 § 8 νόμου 5376/1932). Δοθέντος δ' ἐν προκειμένῳ ὅτι τὸ καθ' ὃ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσις Ταμείου Συντάξεως προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν Ἑθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος πληροῖ τὰς ἐν τῇ ἀνωτέρῳ παρατεθείῃ διατάξει τοῦ ἄρθρου 3 § 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1495/1938 ἀναγκ. νόμου προϋποθέσεις περὶ χαρακτηρισμοῦ ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς περιλαμβανόμενον, κατὰ τ' ἀνωτέρω, καὶ μεταξὺ τῶν διοίκησιν ἀσκούντων νομικῶν προσώπων, ὧν αἱ πράξεις ὑπόκεινται εἰς τὸν ἀκυρωτικὸν ἔλεγχον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, κατὰ τὸν νόμον 3713.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 22 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ

ἰσχυρίζεται δὲ ἡ ἐναγομένη, ὅτι προέβη εἰς τὴν καταγγελίαν κατόπιν νομίμου καὶ ἐμπροθέσμου προαιδοποιήσεως τοῦ ἐνάγοντος, ἥτις ὑποχρεώσεις συμπορεύεται μὲ τὰς διατάξεις τῶν ὡς ἀνω νόμων, οὐχὶ δὲ πᾶσα ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς προμηνύσεως ἢ ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ μόνον ἡ ἀποτελοῦσα παράπτωμα ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 5 § 1 νόμου 2112 ἢ ἐν ἄρθρῳ 6 § 2 τοῦ ἀπὸ 16 Ἰουλίου 1920 β. δ.

Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἑθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 5 καὶ ἀπὸ 13 Μαρτίου 1942 διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας τῶν Ταμείων Συντάξεως κλπ.» διὰ τοὺς ἡσυχασμένους τοῦ Ταμείου, τοὺς ἔχοντας προηγουμένην ἐμμισθον ὑπηρεσίαν, δι' ἣν δὲν ἔτυχον συντάξεως παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ Δημοσίῳ ἢ παρὰ Νομικῷ Πρωσώπῳ Δημοσίου Δικαίου ἢ παρ' Ἀνωνύμῳ Ἑταιρίᾳ ἢ Τραπεζῇ, ἡ προϋπηρεσία τῶν αὐτῶν προσαυξάνει τὸν παρὰ τῆς Τραπεζῆς συντάξιμον αὐτοῦ χρόνον...». Κατὰ τὴν ἀληθῆ δὲ ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης, ὡς ἐμμισθος ὑπηρεσία, παρέχουσα δικαίωμα πρὸς προσαύξησιν τοῦ συντάξιμου παρὰ τῇ Τραπεζῇ χρόνου, νοεῖται ἡ παρὰ προσώπου, κεκτημένου τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα, διανυθεῖσα ὑπηρεσία εἰς ἐμμισθους, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των, θέσις παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ Δημοσίῳ, Αὐτονόμῳ Ὁργανισμῷ Δημοσίου Δικαίου, Τραπεζῇ ἢ Ἀνωνύμῳ Ἑταιρίᾳ, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τυχὸν παρασχεθείσας ὑπηρεσίας εἰς θέσεις μὴ οὖσας, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των, ἐμμισθους, ἀλλὰ τιμητικὰς ἢ ἐπὶ ἀποζημιώσει καὶ οὐχὶ μισθῷ (ὡς παρὰ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ Τραπεζῆς, Ἀνωνύμῳ Ἑταιρίᾳ), οἵτινες δὲν προσδίδουσιν εἰς τοὺς κατέχοντας αὐτὰς τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου. Δοθέντος δὲ ἐν προκειμένῳ, ὅτι ὁ αἰτῶν, κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1920, ὑπῆρτε παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ Δημοσίῳ εἰς ὑπαλληλικὴν θέσιν, οὐσης, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἐμμισθοῦ, οἶον τὴν τοῦ γραφέως παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Δικαιοσύνης καὶ ὅτι ἡ ἐκ τῆς θέσεώς του ταύτης ἀπόλυσις κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1920 ἠκυρώθη μεταγενεστέρως διὰ τοῦ ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1922 ν. διατάγματος «περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ διακανονισμοῦ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν», συνεπεία τοῦ ὁποῦ ἐπανῆλθεν αὐτοδικαίως εἰς τὴν ἣν κατεῖχε θέσιν, τοῦ χρόνου καθ' ὃν διετέλεσεν ἐκτὸς ὑπηρεσίας λογισθέντος ὡς χρόνου ὑπηρεσίας διὰ τε τὴν προαγωγὴν, αὐξησιν μισθοδοσίας καὶ σύνταξιν, ἀκύρως διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δὲν προσμετρήθη εἰς τὸν συντάξιμον παρὰ τῇ Τραπεζῇ χρόνον τοῦ αἰτοῦντος ἅπασα ἢ κατὰ τ' ἀνωτέρω προϋπηρεσία του παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ Δημοσίῳ.

Κατὰ ταῦτα ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις παρίσταται νόμῳ βάσιμος καὶ ἀκυρωτέα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις.

ΕΡΓΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΣΚΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΠΙΔΙΚΑΣΕΩΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

Υποβολή αιτήσεως και επίδικασις ιδίας εκάστοτε προσωρινής διατροφής, ἐφ' ὅσον ὑπόκειται αὐτοτελὴς ἀπαιτήσις τοῦ μισθωτοῦ, ἀσχετος πρὸς τὴν προηγουμένην, ἐναντι τῆς ὁποίας ἐπεδικάσθη προσωρινὴ διατροφή. — Ἀπαιτήσεις τοῦ ν. δ. 424) 1941.

Τὸ πρακτικὸν ἐνδιαφέρον τῆς ἀπόψεως, ποὺ υἱοθετεῖ ὡς ὀρθὴν ἢ κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀρθρου 634 Πολιτ. Δικ., εἶναι πράγματι σημαντικόν. Διευκολύνεται οὕτω ὁ μισθωτὸς εἰς ἐπιδίωξιν τῆς ἐπιδικασέως προσωρινῆς διατροφῆς, εἰς ὅσας περιπτώσεις ὑπόκεινται ἀπαιτήσεις ἐκ παρανόμου ἀπολύσεώς του δι' ἕκαστον μῆνα, μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 50.000 καὶ τὸ μεγάλης πρακτικῆς σημασίας ἀποτέλεσμα αὐτὸ ἐπέρχεται διὰ τῆς προεδρικῆς διαδικασίας, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξεδηλώθη νομοθετικῶς, παρὰ τὴν ἀνάγκην, ἢ αὐτῆς τοῦ δυναμένου νὰ ἐπιδικασθῇ ὑπὸ τοῦ Προέδρου ποσοῦ, ὡς κατ' ἐπανάληψιν διπιστωθῇ.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 6905] 1948

Πρόεδρος ὁ κ. Ε. Τσακωνόπουλος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Χ. Μιχαλόπουλος, Ε. Κουβαριτάκης

Ὁ αἰτῶν, διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεώς του, δίδωκει νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ καθ' ἧς ἐταιρία, εἰς τὴν διὰ συμβάσεως ἐργασίας εἶχε προσληφθῇ ὡς ἐπισκευαστὴς καὶ συντηρητὴς τῶν ὑδραυλικῶν τῆς ἐγκαταστάσεων, δι' ἄοριστον χρόνον, καὶ ἐξ ἧς ὑπηρεσίας παρανόμως ἀπελύθη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ καταβάλῃ αὐτῷ προσωρινῶς, ἐναντι τῆς τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου 1943 ἀντιμισθίας του, τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 50.000, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἀναγκ. νόμου 2032. Εἰς προγενέστερον χρόνον δι' ἀπαιτήσεις προγενεστέρας τῆς ἀξιουμένης ἡδὴ, αἰτίνας ἐγεννήθησαν ἐκ τῆς αὐτῆς ἐννόμου σχέσεως, εἶχεν ἐπιδικασθῇ τῷ αἰτοῦντι τὸ ποσὸν τῶν 50.000 δραχμῶν προσωρινῶς, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ αὐτοῦ νόμου 2032 καὶ ἡγέρθη ἐντὸς τοῦ ἀνωτέρω χρονικοῦ διαστήματος ἡ ἀγωγή, ἥτις δὲν συμπεριελάμβανε καὶ τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀξίωσιν, ἔχουσαν αὐτοτελὴ νομικὴν ὑπαρξιν καὶ δυναμένην νὰ ἐπιδιωχθῇ διὰ χωριστῆς ἀγωγῆς. Νομίμως, ὅθεν, αἰτεῖται ὁ αἰτῶν τὴν ἐπιδίκασιν μέρους τῆς ὡς εἴρηται παροχῆς, ἥτις, καίτοι ἀνακύπτει ἐκ τῆς αὐτῆς ἐννόμου σχέσεως, ἐν τούτοις, λόγῳ τῆς αὐτοτελείας τῆς, δὲν ἀποκλείει τὴν ἐκ νέου ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναγκ. νόμου 2032) 1939, ὅπερ συνάδει πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, τῶν ἀντιθέτων ἰσχυρισμῶν ἀπορριπτομένων ὡς ἀβάσιμων.

ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟΥ

Κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ' 204' τὸ Εἰρηνοδικεῖον εἶναι ἀρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, κρίνον τὸ ἀμφισβ.

τούμενον δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ παρεμπιπτόντως. — Ἀναρμοδιότης μένον ἂν εἰσαγῇται πρὸς ἐκδίκασιν αὐτὸ τῷτο τὸ κύριον δικαίωμα.

Εἰρηνοδικεῖου Ἀθηνῶν 1183] 1943

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. Α. Κατσιάρας

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Μογγολιάννης, Γ. Χρυσανθόπουλος

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι κατὰ τινὰ γνώμην τὰ δι' ὀρισμένον χρόνον καὶ ποσὸν αἰτούμενα ἡμερομίσθια διὰ παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν, μὴ γενομένην ἀποδεκτὴν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, δὲν ἔχουσι τὸν χαρακτῆρα περιοδικῆς ἢ διαδοχικῆς ἢ κατὰ δόσεις παροχῆς, πηγαζούσης ἀκ. δικαιώματος ἢ ἀξιώσεως ἀμφισβητούμενης κατὰ τὴν ὑπαρξίν των καὶ ἀπροσδιορίστου ἀξίας, ἐφ' ὅσον, ὡς ἐν τῇ ἀγωγῇ σαφὲς ἐκτίθεται, ταῦτα ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὰς ἐν αὐτῇ ὀριζομένης ἡμέρας ἐργασίας ὧν ἀποτελοῦσι τὸ συμπεφωνημένον καὶ καταβλητέον ἀντάλλαγμα, τὸ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀνταλλάγματος δικαίωμα εἶναι ὀρισμένης ἀξίας (Προέδρ. Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν 619] 1942), (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τεύχος 32, σελ. 16), προκειμένου περὶ περιοδικῶν ἀποδοχῶν ἢ ἀρμοδιότης κρίνεται ἐκ τοῦ αἰτουμένου διὰ τῆς ἀγωγῆς ποσοῦ (Προέδρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 64] 1941. Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ., τεύχ. 15, σελ. 467, 579/1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ., τεύχος 29, σελ. 924, ἀντίθετος Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1544/1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ., τεύχος 15, σελ. 467), ἐὰν δὲ κατ' ἐνστάσιν ἀμφισβητῇται τὸ δικαίωμα ἐξ οὗ πηγάζει ἡ ἀξίωσις περὶ πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ἀγωγῆς δὲν ἐπιδιώκεται πρὸς τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν καὶ ἀναγνώρισις τοῦ ἀκύρου τῆς ἀπολύσεως, τὸ Δικαστήριον δὲν καθίσταται ἀναρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῆς διαφορᾶς, διότι δὲν εἰσαγεται πρὸς ἐκδίκασιν ἐνώπιον αὐτοῦ αὐτὸ τοῦτο τὸ δικαίωμα τῆς διαφορᾶς, ὥστε νὰ καθίσταται τοῦτο ἐπίδικον, ἀλλὰ δύναται νὰ ἐξετάσῃ αὐτὸ παρεμπιπτόντως, χάριν τοῦ ἀντικειμένου τῆς κυρίως δίκης, διότι, ἄλλως, θὰ καθίστατο ἔωλος ἢ ἥκιστα χρήσιμος ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Δικαστηρίου κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην, ματαιουμένη ἢ παρεμποδιζομένη διὰ τῆς ἀμφισβητήσεως τοῦ δικαιώματος, τῆς περὶ αὐτοῦ ἀποφασέως τοῦ μὴ ἀποτελούσης δεδικασμένου, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, τὸ δικαίωμα δὲν εἶναι ἐπίδικον, τὸ δὲ δικαστήριον τοῦτο δὲν εἶναι ἀρμόδιον νὰ κρίνῃ περὶ αὐτοῦ (Γ. Ράμμος), Ἐργατικὸν Δίκαιον, τεύχ. Α'—Β', σελ. 35 Α.Π. 84] 1943; Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ., τεύχος 42, σελ. 344). Κατὰ ταῦτα, ἐν ὅψει τῶν ἀνωτέρω, ἡ ἐνστάσις τῆς ἐναγομένης περὶ ἀναρμοδιότητος τοῦ Δικαστηρίου πρὸς ἐκδίκασιν τῆς προκειμένης διαφορᾶς, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ' 204', κρίνεται ἀπορριπτέα ὡς νόμῳ ἀβάσιμος (*).

(*) Περὶ τοῦ δλου ζητήματος καὶ μετὰ τὴν Α.Π. 84] 1943 (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 42, σελ. 344) βλέπε ἀνωτέρω, σελ. 398 Α. Φλωράκη, Πρωτοδικου, Προϊσταμένου τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΑ

ΠΡΟΔΩΓΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΧΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Έφκρμογή άρθρων 7 και 9 του ν. δ. 1799/1942⁽¹⁾

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αριθ. πρωτ. 17812

Έν Αθήναις τη 29 Μαΐου 1943

Πρὸς τὴν Ἀνώνυμον Ἑταιρίαν Ἀσφαλειῶν Π.
Ἐνταῦθα

Ἐξ ἀφορμῆς υποβληθείσης ἡμῖν αἰτήσεως ὑπηρετούντος παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ ὑμῶν ὑπαλλήλου, ἔχοντος τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 καὶ 9 τοῦ Νομ. Διατάγματος 1799/42 «περὶ μέτρων προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου, ὀπλιτῶν κλπ.» προσόντα, γνωρίζομεν ὑμῖν τὰ ἑξῆς:

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὡς ἄνω Ν. Διατάγματος (προαγωγή ὑπαλλήλου πολέμου τοῦ ἢ χορήγησις αὐτῷ ἀνωτέρου μισθοῦ, συγκεντρούντος τὰ ἐν τῷ νόμῳ προσόντα) ἀναγκαῖα προϋποθέσεις εἶναι ἡ ὑπαρξίς διατάξεων καθορίζουσιν τὰ τῆς διαβαθμίσεως καὶ ἐξελιξέως τοῦ προσωπικοῦ, ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας καὶ τῶν προσόντων ἐν συγκεκριμένῃ ἐπιχειρήσει, ἧτις δέον νὰ λειτούργη, ὑπὸ μορφῇ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, ὡς, προφανῶς, εἶχεν ὁπ' ὅψιν ὁ Νομοθέτης, ἀναφέρων, καίτοι μὴ κυριολεκτῶν, «Ὁργανισμοὺς ἰδιωτικοῦ Δικαίου».

Αἱ διαχωριστικαὶ αὐταὶ τῶν βαθμίδων τῶν ὑπαλλήλων διακρίσεις ἀναφέρονται εἰτε εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθόν, ὅτε συντρέχει ὁμοῦ μετὰ τῆς βαθμολογικῆς καὶ μισθοδοτικῆς ἐξελιξέως καὶ αὐξήσεως τῆς ὑπηρεσιακῆς ἀρμοδιότητος, εἰτε εἰς τὸν μισθὸν μόνον, ὅτε αὐξάνουν αἱ ἀποδοχαὶ ἀνεῖς ἐτέρας μεταβολῆς τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ ὑπαλλήλου καὶ δύνανται νὰ περιέχωνται εἰτε εἰς ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας, συνομολογουμένην κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἰτε ἐν ἐσωτερικῷ κανονισμῷ ὑπηρεσίας, οὗτινος τεκμαίρεται ἀποδοχὴ ἐκ μέρους τοῦ προσλαμβανομένου ὑπαλλήλου ἢ τέλος ἐν συλλογικῇ συμβάσει ἐργασίας, νομίμως καταρτιζομένη καὶ καθορίζουσα τοὺς ὅρους, οὓς δέον νὰ περιλάβῃ ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐν ὧρισμένῳ ἐπαγγέλματι καὶ ἧς οἱ ὅροι εἶναι ἐπικρατέστεροι πάσης ἄλλης μὴ εὐμενέστερας συμφωνίας.

Διὰ τὰς ἀσφαλιστικὰς ἑταιρίας τοιαύτη συλλογικὴ σύμβασις, ὡς γνωστὸν, ὑπεγράφη καὶ εὐρίσκειται ἐν ἐφαρμογῇ ἡ ἀπὸ 23 Δεκεμβρίου 1937, ἐν ᾗ καθορίζονται τὰ διαχωριστικὰ στάδια τῶν μισθολογικῶν ἐξελιξεων, ἅτινα κατὰ διαδοχικὰς χρονικὰς περιόδους (ἄρθρ. Σ τῆς συλλ. συμβάσεως) θὰ ἐφαρμόζωνται διὰ τὴν μισθολογικὴν προαγωγὴν τοῦ ὑπαλλήλικου προσωπικοῦ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιριῶν.

Περαιτέρω ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει ὁρί-

ζονται ἀναλυτικῶς, ἀναλόγως δὲ τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας, αἱ μισθολογικαὶ αὐταὶ ἐξελιξεις, ἀποτελοῦσαι μισθολογικὴν προαγωγὴν, μηδεμιᾶς περὶ τοῦ κύρους αὐτῶν γεννηθείσης μέχρι σήμερον ἀμφιβολίας.

Ἐλλείπει, κατὰ ταῦτα, ἐτέρας εὐμενεστερας διατάξεως εἴτε ἐν ἀτομικῇ συμβάσει, εἴτε ἐν κανονισμῷ, ἐφαρμογὴν ἔχουν, διὰ τὴν κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 7 ἐδάφ. 2 τοῦ Ν. Διατάγματος 1799/42 χορήγησιν μισθοῦ τῆς ἀνωτέρας βαθμίδος, τὰ μισθολογικὰ κλιμάκια τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως καὶ παρακαλοῦμεν, ὅπως, βάσει τούτων, τακτοποιηθῇ ἡ ὑπόθεσις τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ὑπαλλήλου ὑμῶν, χορηγουμένου αὐτῷ τοῦ μισθοῦ τῆς ἀνωτέρας διαδοχικῆς μισθολογικῆς κλάσεως, ἀνεξαρτήτως συμπληρώσεως χρόνου ἐν τῇ ᾗ τελεῖ βαθμίδι σήμερον.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἑργασίας

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΘΑΡΑΣ ΠΡΟΣΟΔΟΥ
ΕΞ ΑΜΟΙΒΩΝ ΕΚ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

(Ὁδηγία ἐφαρμογῆς τοῦ ὑπ' ἀριθ. 171/1943 νόμου «περὶ ἀναστολῆς φορολογιῶν τινῶν καὶ διαρρυθμίσεως διατάξεων τινῶν τῆς ἀμέσου φορολογίας») ⁽²⁾.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Αριθ. πρωτ. Π. 9685/ἐγκ. 64

Έν Αθήναις τη 27 Μαΐου 1943

Πρὸς τοὺς κ. κ. Οἰκον. Ἐφόρους τοῦ Κράτους

Φόρος καθαρᾶς προσόδου ΣΤ' κατηγορίας (ἐπὶ τῶν ἀμοιβῶν ἐν μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν)

16. Καὶ ἡ φορολογία αὕτη ἀναστέλλεται ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1943, ἥτοι ἐπὶ τῶν ἀμοιβῶν, αἱ ὁποῖαι κτῶνται ἀπὸ τῆς χρονολογίας ταύτης καὶ ἐφεξῆς.

Ἐκ παραλλήλου πρὸς τοῦτο ρυθμίζονται καὶ πάντα τὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἀνακύπτουν διὰ τὴν φορολογίαν τῶν ἀμοιβῶν, αἱ ὁποῖαι ἐκτέθησαν ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1942 ἕως 31 Μαρτίου 1943, καὶ αἱ ὁποῖαι δέον νὰ δηλωθῶσι κατὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1943-44.

Ἐν πρώτοις ἐξαιροῦνται τοῦ φόρου τὰ πάσης φύσεως ἐπιδόματα ἀκριβείας ζωῆς τῆς περιόδου ταύτης εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος, εἰτε ταῦτα ἐχορηγήθησαν ἐπὶ τῇ βάσει σχετικῶν νομοθετημάτων καὶ τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτῶν ἐκδοθεισῶν Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, εἰτε ἐδόθησαν οἰκιοθελῶς ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων. Δηλαδή εἰς τὸν φόρον θὰ ὑπαχθῇ μόνον ὁ προπολεμικός μισθὸς ἢ ἡμερομίσθιον τῶν ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν.

Ἐτέρα διάταξις ὀρίζει, ὅτι ἐπὶ νεοπροσληφθέντων ὑπαλλήλων, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ἐγένετο διάκρισις βασικῶν ἀποδοχῶν καὶ ἐπιδωμάτων ἀκριβείας βίου, ὑπόκειται εἰς τὸν φό-

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 416)

(1) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 27, σελ. 860. Σχετικῶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος, πού ἐρευνᾶται εἰς τὸ ἐν λόγω ἔγγραφο τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας, βλέπε καὶ Ἡ. Κώσταλου, δικηγόρου, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 43, σελ. 365.

(2) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 43, σ. 379.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

20040] A210[1943. 'Απόφ. 'Υπ)γοῦ 'Εργασίας

Περὶ κατωτάτων ἀπὸ 15 'Ιουνίου 1943 ὁρίων ἀμοιβῶν ἐργατοτεχνιτῶν κουζίνας καὶ μπουφὲ ἐστιατορίων, ζυθσεστιατορίων κλπ.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Ν. Δ]γματος «περὶ ἀυξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]41 ὁμοίου.

Ἀποφασίζομεν

Ἀπὸ 15—6—43 ἐπιβάλλομεν τὰ ἐν τοῖς ἐπομένοις ἀρθροῖς ὁριζόμενα κατώτατα ὅρια ἀμοιβῶν (μισθῶν, ἡμερομισθίων, κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβῆς κλπ.) πάντων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν κουζίνας καὶ μπουφέ, ἀνεξαρτήτως φύλου, τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν καταστημάτων, ἐπιχειρήσεων, ἐργαστηρίων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει κατηγορίας Ἐστιατορίων, Ζυθσεστιατορίων, Μπάρ, Ταβερνῶν, Οἶνομαγειρείων, Μαγειρείων, Καφέ—Μπάρ, Οὐζερί, Κέντρων διασκέδασης, Ζαχαροπλαστείων, Καφενείων, Γαλακτοπωλείων, Μικτῶν Καταστημάτων, Λεσχῶν, Σανατορίων, Νοσοκομείων, Κλινικῶν καὶ τῶν τούτοις συναφῶν.

Ἀρθρον 1ον

Ἐστιατόρια, Ζυθσεστιατόρια, Ταβέρναι, Κέντρα Διασκέδασης, Καμπαρέ.

1) Πολυτελείας.

Μάγειρος Α'.	146.250	μηνιαίως
» ΒΑ'.	108.000	»
» ΒΒ'.	87.750	»
» Γ'.	72.000	»
Τηγανιέρης	69.750	»
Σκαριέρης	68.625	»
Λατζέρης	49.500	»
Μπάρμαν	90.000	»
Βοηθός	69.750	»
Καθαριστής	45.000	»
Πιατῆς ἡλικίας ἄνω τῶν 20 ἐτῶν	27.000	»
» » κάτω 20 »	20.250	»
Μαχαιροπηρουᾶς ἡλικ. ἄνω 20 ἐτῶν	24.750	»
» » κάτω 20 »	20.250	»
Ποτηριέρης ἡλικίας ἄνω 20 ἐτῶν	31.500	»
» » κάτω 20 »	24.750	»
Παγκέρης ἡλικίας ἄνω 20 ἐτῶν	50.625	»
» » κάτω 20 »	31.500	»
Μπουραριέρης	83.250	»
Βοηθός	45.000	»
Κάπελας ἡλικίας ἄνω 20 ἐτῶν	36.000	»
» » κάτω 20 »	29.250	»

2) Α' Κατηγορίας.

Μάγειρος Α'.	117.000	»
» ΒΑ'.	87.750	»
» ΒΒ'.	83.250	»
Τηγανιέρης	67.500	»
Σκαριέρης	67.500	»
Λατζέρης	45.000	»
Καθαριστής	45.000	»
Πιατῆς ἡλικίας ἄνω 20 ἐτῶν	22.500	»
» » κάτω 20 »	20.250	»
Μαχαιροπηρουᾶς ἡλ. ἄνω 20 ἐτῶν	22.500	»
» » κάτω 20 »	20.250	»
Ποτηριέρης ἡλικίας ἄνω 20 ἐτῶν	31.500	»
» » κάτω 20 »	24.750	»

Κάπελας ἡλ. ἄνω 20 ἐτῶν	33.750	μηνιαίως
» » κάτω 20 »	27.000	»
Μπουραριέρης	79.875	»
Βοηθός	45.000	»

3) Β' Κατηγορίας.

Μάγειρος Α'.	90.000	»
» Β'.	87.750	»
» Γ'.	69.750	»
Λατζέρης	45.000	»
Πιατῆς ἡλ. ἄνω 20 ἐτῶν	24.750	»
Ποτηριέρης ἡλικίας ἄνω 20 ἐτῶν	31.500	»
» » κάτω 20 ἐτῶν	24.750	»
Κάπελας ἡλικίας ἄνω 20 ἐτῶν	25.875	»
» » κάτω 20 ἐτῶν	22.500	»
Παγκέρης ἡλικίας ἄνω 20 ἐτῶν	47.250	»
» » κάτω 20 ἐτῶν	27.000	»

4) Εἰς πάντας τοὺς ἀνωτέρω μισθωτοὺς παρέχεται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ πλέον τῆς εἰς χρῆμα ἀμοιβῆς καὶ τροφή.

*Ἀρθρον 2ον.

Οἶνομαγειρεῖα καὶ Μαγειρεῖα.

1) Γ' Κατηγορίας.

Μάγειρος Α'.	63.000	μηνιαίως
» Β'.	52.875	»
Λατζέρης	24.750	»
Πιατῆς ἡλικίας ἄνω 20 ἐτῶν	24.750	»
» » κάτω 20 ἐτῶν	20.250	»
Μαχαιροπηρουᾶς ἡλικ. ἄνω 20 ἐτῶν	24.750	»
» » κάτω 20 »	20.250	»
Ποτηριέρης ἡλικίας ἄνω 20 ἐτῶν	31.500	»
» » κάτω 20 ἐτῶν	24.750	»
Κάπελας ἡλικίας ἄνω 20 ἐτῶν	25.875	»
» » κάτω 20 ἐτῶν	22.500	»
Παγκέρης ἡλικίας ἄνω 20 ἐτῶν	47.250	»
» » κάτω 20 ἐτῶν	27.000	»

2) Δ' Κατηγορίας.

Μάγειρος Α'.	49.500	»
» Β'.	38.250	»
Λατζέρης	42.750	»
Πατσαιτζῆς Α'.	90.000	»
» Β'.	63.000	»
Ντονερτζῆς	94.500	»
Ψησιῆς	94.500	»
Πατσαιτζῆς	67.250	»

3) Εἰς πάντας τοὺς ἀνωτέρω μισθωτοὺς θὰ παρέχεται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ πλέον τῆς εἰς χρῆμα ἀμοιβῆς καὶ τροφή.

*Ἀρθρον 3ον

Μπάρ καὶ Καφέ—Μπάρ

1) Πολυτελείας.

Μάγειρος Α'.	90.000	μηνιαίως
» Β'.	87.750	»
» Γ'.	69.750	»
Λατζέρης	45.000	»
Πιατῆς ἡλ. ἄνω τῶν 20 ἐτῶν	24.750	»
» » κάτω 20 ἐτῶν	20.250	»
Μαχαιροπηρουᾶς ἡλ. ἄνω 20 ἐτῶν	24.750	»
» » κάτω 20 »	20.250	»
Ποτηριέρης ἡλ. ἄνω 20 ἐτῶν	31.500	»
» » κάτω 20 »	24.750	»
Παγκέρης ἡλ. ἄνω 20 ἐτῶν	50.625	»
» » κάτω 20 »	31.500	»
Κάπελας ἡλ. ἄνω 20 ἐτῶν	36.000	»
» » κάτω 20 »	29.250	»
Μπουραριέρης	83.250	»

Βοηθός	45.000	μηνιαίως
Μπάρμαν	90.000	"
Βοηθός	60.750	"

2) Α' Κατηγορίας.

Μάγειρος Α'	90.000	"
" Β'	87.750	"
" Γ'	69.750	"

Λατζέρης	45.000	"
----------	--------	---

Πιατάς ηλικίας άνω των 20 έτων	24.750	"
--------------------------------	--------	---

" " κάτω 20 "	20.250	"
---------------	--------	---

Μαχαιροπηρουνας ήλ. άνω 20 έτων	24.750	"
---------------------------------	--------	---

" " κάτω 20 "	20.250	"
---------------	--------	---

Ποτηριέρης ήλ. άνω 20 έτων	31.500	"
----------------------------	--------	---

" " κάτω 20 "	24.750	"
---------------	--------	---

Παγκιέρης ήλ. άνω 20 έτων	47.250	"
---------------------------	--------	---

" " κάτω 20 "	27.000	"
---------------	--------	---

Κάπελας ηλικίας άνω 20 έτων	33.750	"
-----------------------------	--------	---

" " κάτω 20 "	27.000	"
---------------	--------	---

Μπυραριέρης	79.875	"
-------------	--------	---

Βοηθός	45.000	"
--------	--------	---

3) Β' και Γ' κατηγορίας

Μάγειρος Α'	90.000	"
-------------	--------	---

" Β'	87.750	"
------	--------	---

" Γ'	69.750	"
------	--------	---

Λατζέρης	45.000	"
----------	--------	---

Πιατάς ηλικίας άνω των 20 έτων	24.750	"
--------------------------------	--------	---

" " κάτω των 20 "	20.250	"
-------------------	--------	---

Μαχαιροπηρουνας ήλ. άνω 20 έτων	24.750	"
---------------------------------	--------	---

" " κάτω 20 "	20.250	"
---------------	--------	---

Ποτηριέρης ήλ. άνω 20 έτων	31.500	"
----------------------------	--------	---

" " κάτω 20 "	24.750	"
---------------	--------	---

Κάπελας ήλ. άνω των 20 έτων	25.875	"
-----------------------------	--------	---

" " κάτω 20 "	22.500	"
---------------	--------	---

Παγκιέρης ήλ. άνω 20 έτων	47.250	"
---------------------------	--------	---

" " κάτω 20 "	27.000	"
---------------	--------	---

Είς πάντας τούς άνωτέρω μισθωτούς παρέχεται υποχρεωτικώς επί πλέον της είς χρήμα άμοιβής και τροφή.

"Αρθρον 4ον

Ούζερί, Γαλακτοπωλεία, Χορτοφαγία, Μικτά, Σχολαί, Έκπαιδευτήρια

1) Α' Κατηγορίας.

Μάγειρος Α'	90.000	μηνιαίως
-------------	--------	----------

" Β'	87.750	"
------	--------	---

" Γ'	50.625	"
------	--------	---

Λατζέρης	27.000	"
----------	--------	---

Πιατάς ήλ. άνω 20 έτων	24.750	"
------------------------	--------	---

" " κάτω 20 "	20.250	"
---------------	--------	---

Μαχαιροπηρουνας ήλ. άνω 20 έτων	24.750	"
---------------------------------	--------	---

" " κάτω 20 "	20.250	"
---------------	--------	---

Ποτηριέρης ήλ. άνω 20 έτων	31.500	"
----------------------------	--------	---

" " κάτω 20 έτων	24.750	"
------------------	--------	---

Παγκιέρης ήλ. άνω 20 έτων	47.250	"
---------------------------	--------	---

" " κάτω 20 "	27.000	"
---------------	--------	---

Κάπελας ηλικίας άνω των 20 έτων	33.750	"
---------------------------------	--------	---

" " κάτω των 20 έτων	27.000	"
----------------------	--------	---

Μπυραριέρης	79.875	"
-------------	--------	---

Βοηθός	45.000	"
--------	--------	---

2) Β' και Γ' Κατηγορίας.

Μάγειρος Α'	90.000	"
-------------	--------	---

" Β'	87.750	"
------	--------	---

" Γ'	47.250	"
------	--------	---

Λατζέρης	45.000	"
----------	--------	---

Πιατάς ηλικίας άνω των 20 έτων	24.750	"
--------------------------------	--------	---

" " κάτω 20 "	20.250	"
---------------	--------	---

Μαχαιροπηρουνας ήλ. άνω 20 έτων	24.750	"
---------------------------------	--------	---

" " κάτω 20 "	20.250	"
---------------	--------	---

Ποτηριέρης ηλικίας άνω 20 έτων	31.500	"
--------------------------------	--------	---

" " κάτω 20 έτων	24.750	"
------------------	--------	---

Κάπελας ηλικίας άνω 20 έτων	24.750	"
-----------------------------	--------	---

" " κάτω 20 έτων	22.500	"
------------------	--------	---

Παγκιέρης ηλικίας άνω 20 έτων	47.250	"
-------------------------------	--------	---

" " κάτω 20 έτων	27.000	"
------------------	--------	---

3) Είς πάντας τούς άνωτέρω μισθωτούς παρέχεται υποχρεωτικώς, επί πλέον της είς χρήμα άμοιβής, και τροφή.

"Αρθρον 5ον.

Έστιατέρια λειτουργούντα έντός Ξενοδοχείων Υπνου.

Οί εργατοτεχνίται Κουζίνας και Μπουφέ των περιών το παρόν άρθρον επιχειρήσεων, έφ' όσον δέν μετέχουν είς τα υπό των κειμένων Νόμων επιβαλλόμενα ποσοστά θά λαμβάνουν ως κατώτατον όριον άμοιβής τα υπό του άρθρου 1 της παρούσης απόφασως διά τα έστιατέρια επιβαλλόμενα τοιαύτα, αναλόγως της κατηγορίας είς ήν άνήκει το Ξενοδοχείον "Υπνου.

Είς πάντας τούς άνωτέρω μισθωτούς παρέχεται υποχρεωτικώς, επί πλέον της είς χρήμα άμοιβής και τροφή.

"Αρθρον 6ον.

Έστιατέρια έντός Παντοπωλείων και Ζαχαροπλαστείων.

1) Ταύτα κατατάσσονται είς τα κατώτατα όρια αποδοχών της αναλόγου κατηγορίας έστιατορίων, συμφώνως προς την κατάταξιν της Αγορανομικής Υπηρεσίας, εξαίρουμένων μόνον των καταστημάτων α) Τσίτα και Γερακάκη και β) Πικαντίλλου, διά τα όποια επιβάλλομεν τα κάτωθι κατώτατα όρια.

Μάγειρος Α'	130.500	μηνιαίως
-------------	---------	----------

" ΒΑ'	99.000	"
-------	--------	---

" ΒΒ'	79.875	"
-------	--------	---

Τηγανιέρης	69.750	"
------------	--------	---

Σκουριέρης	69.750	"
------------	--------	---

Λατζέρης	49.500	"
----------	--------	---

Καθαριστής	47.250	"
------------	--------	---

Πιατάς ήλ. άνω 20 έτων	25.875	"
------------------------	--------	---

" " κάτω 20 "	22.500	"
---------------	--------	---

Μαχαιροπηρουνας ήλ. άνω 20 έτων	24.750	"
---------------------------------	--------	---

" " κάτω 20 "	22.500	"
---------------	--------	---

2) Είς πάντας τούς άνωτέρω μισθωτούς παρέχεται υποχρεωτικώς, πλην της είς χρήμα άμοιβής, και τροφή.

"Αρθρον 7ον

Έστιατέρια λειτουργούντα έντός Σανατορίων, Αναρρωτηρίων, Ξενώνων, Νοσοκομείων, Ιδιωτικών Κλινικών και Λεσχών.

1) Ταύτα κατατάσσονται είς τα κατώτατα όρια αποδοχών των έστιατορίων Α' κατηγορίας, εξαίρεσει των Σανατορίων α) Μελισσίων, Πεντέλης, Παπαδημητρίου, άτινα κατατάσσονται είς την κατηγορίαν των έστιατορίων πολυτελείας της παρούσης και β) των Σανατορίων αναρρωτηρίων, ξενώνων, Νοσοκομείων και ιδιωτ. Κλινικών, των διατηρούντων κάτω των 40 κλινών, άτινα κατατάσσονται είς την κατηγορίαν των έστιατορίων Β' κατηγορίας της παρούσης.

2) Είς πάντας τούς μισθωτούς των περιών το παρόν άρθρον καταστημάτων παρέχεται υποχρεωτικώς, πλην της είς χρήμα άμοιβής, και τροφή.

"Αρθρον 8ον

Ζαχαροπλαστεία, Γαλακτοζαχαροπλαστεία και Αναψυκτήρια

1) Πολυτελείας

Μάστορας Α'	2.925	ήμερησίως
-------------	-------	-----------

Βοηθός Α'	2.250	"
-----------	-------	---

" Β'	2.025	"
------	-------	---

Μαθητευόμενος ηλικίας μέχρις 20 έτων και ύπηρεσίαν μέχρι ενός έτους δρχ. 1012 ήμερησίως.

Μαθητευόμενος ηλικίας μέχρις 20 έτων και ύπηρεσίαν 1—3 έτων δρχ. 1350 ήμερησίως. Μπουφετζήδες δρχ. 49.500 μηνιαίως.

2) Α' Κατηγορίας.

Μάστορας	2.482	ήμερησ.
----------	-------	---------

Βοηθός Α'	2.025	"
-----------	-------	---

" Β'	1.300	"
------	-------	---

Μαθητευόμενος ηλικίας μέχρι 20 ετών και υπηρεσίαν μέχρις ενός έτους δρχ. 900 ημερησίως.

Μαθητευόμενος ηλικίας μέχρι 20 ετών και υπηρεσίαν 1—3 ετών δρχ. 1230 ημερησίως. Μπουφειτζήδες δρχ. 40.500 μηνιαίως.

3) Β' Κατηγορίας.

Μάστορας	2.025	ημερησ.
Βοηθός Α'.	1.800	»
» Β'.	1.462	»

Μαθητευόμενος ηλικίας 20 ετών και υπηρεσίαν μέχρις 1 έτους δρχ. 900 ημερησίως.

Μαθητευόμενος ηλικίας 20 ετών και υπηρεσίαν 1—3 ετών δρχ. 1012 ημερησίως.

4) Διά τὸ Βοηθητικὸν προσωπικὸν Κουζίνας—Μπουφὲ (ποτηριέρης, παγκέρης, κάπελας κλπ. ἀνεξαρτήτως φύλου) τῶν ἀνωτέρω καταστημάτων, ἀνεξαρτήτως κατηγορίας καταστήματος, ἰσχύουν τὰ κατωτάτα ὅρια ἀποδοχῶν.

α) ηλικίας μέχρι 20 ετών (20ὸν συμπληρωμένον) δρχ. 900 ημερησίως.

β) ηλικίας ἀνω τῶν 20 ετών δρχ. 1.230 ημερησίως.

5) Εἰς πάντας τοὺς μισθωτοὺς, περὶ ὧν τὸ παρὸν ἄρθρον, παρέχεται ὑποχρεωτικῶς ἐκτὸς τῆς εἰς χρῆμα ἀμοιβῆς καὶ τροφῆς.

6) Τὰ ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ἐπιβαλλόμενα κατωτάτα ὅρια ἀμοιβῶν ἰσχύουν μόνον διὰ τοὺς ἐπαγγελματίας καὶ βιοτέχνους ὑπαρξαπολαστικῆς τοὺς ἐγγεγραμμένους εἰς τὸ Ἐπαγγελματικόν, Βιοτεχνικόν καὶ Ἐμπορικόν Ἐπιμελητήριον.

Προκειμένου ὁμως περὶ βιομηχανιῶν ἢ ἐργοστασίων ὑπαρξαπολαστικῆς, ἐγγεγραμμένους εἰς τὸ Βιομηχανικόν Ἐπιμελητήριον, ἰσχύουν αἱ διατάξεις τῶν μέχρι σήμερον ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων ἡμῶν ἐπιβολῆς κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων καὶ αὐξήσεων ἐργατοτεχνιτῶν Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασίων ἐν γένει.

Ἄρθρον 9ον

Γαλακτοπωλεία ἄμιγῃ (γαλατάδικα ἀνεξαρτήτως κατηγορίας καταστήματος).

1) Διὰ τοὺς ἀμειβομένους μόνον ἐπὶ μισθῷ.

α) Διανομεῖς καὶ μετακομιστὰς γάλακτος ηλικίας 14—17 ετών (συμπληρωμένον τὸ 17ον)	45.000	μηνιαίως
ηλικίας 18—20 ετών (συμπληρωμένον τὸ 20ὸν)	51.750	»
ηλικίας 21 ετών καὶ ἄνω	54.000	»

β) Εἰδικοί τεχνῖται (ἀσχολούμενοι εἰς τὸ βράσιμον, συντήρησιν καὶ ἐπεξεργασίαν τοῦ γάλακτος, τὴν κατασκευὴν γιανούρης, ριζόγαλου, κρέμας καὶ ἄλλων σχετικῶν εἰδῶν).

ηλικίας μέχρι 20 ετών	
20ὸν (συμπληρωμένον)	51.750
ηλικίας 21 ετών καὶ ἄνω	63.000

2) Διὰ τοὺς ἀμειβομένους κατὰ τὸ μικτὸν σύστημα (ἥτοι μισθὸν, τροφὴν ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως κλπ.).

α) Διανομεῖς καὶ μετακομιστὰς γάλακτος ηλικίας 14—17 ετών (17ον συμπληρωμένον)	22.500	μηνιαίως
ἡλικίας 18—20 ετών (20ὸν συμπληρωμένον)	27.000	μηνιαίως
» 21 ετών καὶ ἄνω	40.500	»

β) Εἰδικοί τεχνῖται (ἀσχολούμενοι εἰς τὸ βράσιμον), συντήρησιν καὶ ἐπεξεργασίαν τοῦ γάλακτος, τὴν κατασκευὴν γιανούρης, ριζόγαλου, κρέμας καὶ ἄλλων σχετικῶν εἰδῶν).

ἡλικίας μέχρι 20 ετών (20ὸν συμπληρωμένον) δρχ. 40.500 μηνιαίως.

ἡλικίας 21 ετών καὶ ἄνω δρχ. 45.000 μηνιαίως.

3) Μετακομιστὰς γάλακτος διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης θεωροῦνται οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τὴν μεταφορὰν αὐτοῦ, ἐκ τῶν τόπων παραγωγῆς τοῦ γάλακτος μέχρι τῶν ἀνωτέρω καταστημάτων τῶν ἐργο-

δοτῶν καὶ τὴν μεταφορὰν αὐτοῦ ἐκ τῶν καταστημάτων εἰς τοὺς καταναλωτὰς.

4) Γαλακτοπωλεία καὶ ἀποθήκαι γάλακτος, αἵτινα ἐπεξεργάζονται ἄνω τῶν 400 ὄκ. γάλακτος, ὡς καὶ αἱ βιομηχανίαι ἐπεξεργασίας γάλακτος (π.χ. Ἐταιρία Ε. Β. Γ. Α. κλπ.) λογίζονται ὡς γαλακτοκομικαὶ ἐπιχειρήσεις, οἱ δὲ ἐργατοτεχνῖται αὐτῶν ὑπάγονται εἰς πάσας τὰς αὐξήσεις καὶ κατωτάτα ὅρια τὰ ἐπιβληθέντα διὰ τῶν μέχρι σήμερον ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων ἡμῶν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασίων ἐν γένει.

Ἄρθρον 10ον

Καφφενεῖα, καφφεζαχαροπλαστεία καὶ καφφεζυθοζαχαροπλαστεία

1) Α' Κατηγορίας (Συνοικιακά).

Ταμπῆς	Δρχ. 49.500	μηνιαίως
Ποτηριέρης ἡλ. μέχρι 20 ετών	» 36.625	»
» ἄνω τῶν 20	» 42.750	»

2) Β' καὶ Γ' Κατηγορίας (Συνοικιακά).

Ταμπῆς	Δρχ. 45.000	μηνιαίως
Ποτηριέρης ἡλ. μέχρι 20 ετών	» 31.000	»
» ἄνω τῶν 20	» 42.750	»

3) Προκειμένου περὶ τῆς κατηγορίας τοῦ Ταμπῆ τῶν Κεντρικῶν καταστημάτων τῆς πόλεως Ἀθηνῶν τῶν χαρακτηριζομένων ὡς τοιούτων ὑπὸ τῆς ἀπὸ 18—8—38 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν Καφφενείων Ἀθηνῶν, τὰ κατωτάτα ὅρια ἀποδοχῶν καθορίζονται ὡς ἑξῆς:

Καταστήματα Α' Κατηγορίας	Δρχ. 61.875	μηνιαίως
» Β' καὶ Γ' »	» 45.000	»

4) Διὰ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν κουζίνας ἰσχύουν τὰ κατωτάτα ὅρια τῶν συνοικιακῶν κατὰ κατηγορίας καταστημάτων.

5) Διὰ τοὺς ἐργαζομένους εἰς Καφφενεῖα λειτουργοῦντα ἐντὸς γραφείων καὶ μεγάρων ἰσχύουν τὰ κατωτάτα ὅρια ἀποδοχῶν τῶν συνοικιακῶν Καταστημάτων Α' Κατηγορίας.

Ἄρθρον 11ον

Ἡ κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα διάκρισις τῶν περὶ ὧν ἡ παρούσα ἀπόφασις καταστημάτων καὶ ἐπιχειρήσεων ἰσχύει ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπὸ τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς ἢ Ἀγορανομικῆς υπηρεσίας καθοριζομένης ἀναλόγου κατατάξεως.

Ἄρθρον 12ον

Τὰ ὑπὸ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβαλλόμενα κατωτάτα ὅρια ἀποδοχῶν ἰσχύουν διὰ τὴν περιφέρειαν τῆς τῆς Διοικήσεως Πρωτευούσης, ἥτοι διὰ τὰς Ἀθήνας, Πειραιᾶ, Φάληρον, Γλυφάδα, Ἀμαρουσίον, Κηφισσίαν, Ἀσπρόπυργον, Ἐλευσίνα, Σαλαμίνα, Μεγάρα, Μαρκόπουλον, Καλύβια, Κορωπί, Λαύριον, Σούνιον.

Διὰ τὰς λοιπὰς περιφερείας τοῦ Νομοῦ Ἀττικοβοιωτίας καὶ τὰς πόλεις Θεσπλίκης, Βόλον, Πάτρας, Κόρινθον, Λάρισαν, Λαρίαν καὶ Καλάμας, τὰ ὑπὸ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβαλλόμενα κατωτάτα ὅρια ἰσχύουν μειωμένα κατὰ 10 ο), διὰ δὲ τὰς λοιπὰς περιφερείας τῆς χώρας κατὰ 15 ο).

Ἄρθρον 13ον

Τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν πάντων τῶν καταστημάτων, ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασίων ἐν γένει, περὶ ὧν ἡ παρούσα ἀπόφασις ἡμῶν (ὡς λογιστῆς, γραφεὺς, ἀποθηκάριος, πωλητής, μαρκαδόρος, ταμίας κλπ.) ἀνεξαρτήτως φύλου ὑπάγονται εἰς πάσας τὰς μέχρι σήμερον ἐκδοθείσας ἀποφάσεις ἡμῶν περὶ βιοτεχνικῶν καταστημάτων καὶ ἐπιχειρήσεων.

Ἄρθρον 14ον

1.—Διὰ τοὺς σερβιτόρους πάντων τῶν ὑπὸ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καταστημάτων καὶ ἐπιχειρήσεων τοὺς ἀμειβομένους ἐπὶ μισθῷ ἢ μισθῷ καὶ ποσοτοῖς, ἢ μισθῷ, τροφῇ καὶ ποσοτοῖς ἢ μισθῷ καὶ

τροφῇ ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 15-6-43 αὐξῆσιν 50 ο)ο ἐπὶ τοῦ εἰς χρῆμα μισθοῦ μόνον.

2.—Οἱ σερβιτόροι πάντων τῶν ὑπὸ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καταστημάτων, ἀμειβόμενοι μόνον ἐπὶ ποσοστοῖς ἢ τροφῇ καὶ ποσοστοῖς, οὐδεμιᾶς αὐξήσεως τυγχάνουν.

Ἄρθρον 15ον

Ἡ παροῦσα ἀπόφασις ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν καὶ ἀπὸ 15-6-43.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουνίου 1943

16503]Α. 159]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ διευκρινίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 12300]1943 ἀποφάσεως ὡς πρὸς τοὺς ἐργαζόμενους παρ' Ἀρχαῖς Κατοχῆς.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει α) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]41 Νομ. Διατάγματος «περὶ αὐξήσεων τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κ.λ.π.», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]1941 ὁμοίου, β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 12300]1943 ἀπόφασιν ἡμῶν καὶ γ) τὸ ἀπὸ 18]5]1943 ἔγγραφον ταῦ Στρατιωτικοῦ Ἐπιμελητοῦ παρὰ τῷ Διοικητῇ Ν. Ἑλλάδος.

Ἀποφασίζομεν

Διευκρινίζοντες τὴν παράγραφον 6 τῆς ὑπ' ἀριθ. 12300]1943 ἀποφάσεως ἡμῶν (1) ὀρίζομεν, ὅτι τοῦ διὰ ταύτης ἐπιβληθέντος δώρου ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τοῦ Πάσχα 1943 ἐξαίρουνται μόνον οἱ ἐργαζόμενοι ἀπ' εὐθείας παρὰ ταῖς Ἀρχαῖς Κατοχῆς καὶ πληρωνόμενοι παρ' αὐτῶν. Ἀντιθέτως οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ἔργα καὶ ὑπηρεσίας τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς καὶ ἀμειβόμενοι εἴτε παρ' ἐργολάβων, εἴτε παρὰ τῆς Κρατικῆς Ὑπηρεσίας (Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, Ε.Π.Α.Κ.), διακαίονται τοῦ διὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 12300]1943 ἀποφάσεως ἡμῶν ἐπιβληθέντος δώρου.

Ἡ παροῦσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Μαΐου 1943

20630]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 20000]1943 ἀποφάσεως.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει α) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Νομ. Διατάγματος «περὶ αὐξήσεων τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κ.λ.π.», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]1941 ὁμοίου καὶ β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 20000]1943 ἀπόφασιν ἡμῶν

Ἀποφασίζομεν

Τροποποιῶντες καὶ συμπληροῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 20.000]1943 ἀπόφασιν ἡμῶν (2) ὀρίζομεν, ὅτι ἡ διὰ ταύτης ἐπιβαλλομένη οὐξήσις κατὰ 50 ο)ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μηνὸς Μαΐου ἐ. ἐ. ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 150.000 μηνιαίως.

Ἡ παροῦσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουνίου 1943

(1) Ἐπὶ θ. Ἐργατ. Δικ. τόμος Β', τευχὸς 40 σελ. 282.

(2) Ἐπὶ θ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τευχὸς 43, σελ. 390. Ἀφορᾷ τὰς αὐξήσεις ἀποδοχῶν ὑπαλληλικῶν καὶ ὑπηρετικῶν προσωπικῶν ἀπὸ 15 Ἰουνίου ἐ.ἐ.

Εἰς τὸ δημοσιευθὲν κείμενον τῆς ὑπ' ἀριθ. 20000]1943 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ εἰς τὸ 7ον ἄρθρον αὐτῆς (περὶ τῶν μὴ ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τῆς μισθωτῶν) μετὰ τὴν φράσιν «... οἱ ἡθροιστοὶ καὶ μυστικοὶ θεάτρων καὶ θεαμάτων γενικῶς...» νὰ προστεθῇ ἡ φράσις «οἱ χειρίζονται καὶ βοηθοὶ κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων...».

17557/1943. Ἐγγραφον Ὑπουργείου Συγκοινωνίας

Περὶ χορηγήσεως εἰδῶν ἐνδύσεως καὶ ὑποδήσεως εἰς προσωπικὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων ἠλεκτροφωτισμοῦ.

Πρὸς

1) Ἀπάσας τὰς ἠλεκτρικὰς ἐπιχειρήσεις

2) Ἀπαντας τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητας ἠλεκτροφωτιζομένων πόλεων.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν ὑπομνήματα προσωπικοῦ διαφόρων ἠλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ αἰτήσεις τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων περὶ ἐπενδύσεως, ὑποδήσεως κ.λ.π. τοῦ ἐργαζομένου προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων ἠλεκτροφωτισμοῦ

Ἐγκρίνομεν

α) ὅπως χορηγηθῶσιν ὑποδήματα εἰς ἅπαν τὸ προσωπικόν, ἐνδυμασίαι δὲ ἐργασίας (φόρμαι) ἢ ὕψασμα κατὰλληλον δι' ὑποκάμισα ἢ ἐσώρουχα, ἀναλόγως τῆς ἐργασίας ἐκάστου (τεχνίται ἢ ὑπάλληλοι), ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ἡ σχετικὴ δαπάνη μὴ ὑπερβῇ κατὰ μέσον ὅρον τὸ ποσὸν τῶν διακοσίων χιλιάδων δραχμῶν (200.000) ἀνὰ ἄτομον.

Ἡ προμήθεια τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν θέλει γίνεαι κατόπιν μειοδοτικῆς δημοπρασίας.

β) Ἐγκρίνομεν τὴν χορήγησιν σάπωνος εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν καὶ εἰς ποσότητα 600 γραμμαρίων ἀνὰ ἐργαζόμενον.

Ἡ ἐν παραγρ. α δαπάνη θέλει ἐπιβαρύνει τὴν τιμὴν τοῦ ρεύματος καὶ θὰ κατανεμηθῇ εἰς χρονικὸν διάστημα ἕξ (6) μηνῶν, ἐφ' ὅσον ἡ προκύπτουσα ἐπιβάρυνσις ἀντιστοιχεῖ εἰς ποσοστὸν οὐχὶ μείζον τοῦ 20 ο)ο τῆς τιμῆς τοῦ ρεύματος τοῦ τελευταίου μηνὸς ὑπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς.

Ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν τὸ ποσοστὸν τοῦτο εἶναι ἀνώτερον τοῦ 20 ο)ο, ἡ σχετικὴ δαπάνη θὰ κατανεμηθῇ εἰς χρονικὸν διάστημα μεγαλύτερον τῶν ἕξ μηνῶν καὶ μέχρι τὸ πολὺ 12 μηνῶν.

Ἡ δὲ ἐν παραγρ. β δαπάνη θὰ ἐπιβαρύνῃ κατὰ μῆνα τὴν τιμὴν τοῦ ρεύματος διὰ συνυπολογισμοῦ ταύτης κατὰ τὸν καθορισμὸν τῆς μεταβλητῆς Π τοῦ οἰκείου τύπου πωλήσεως τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰουνίου 1943

16430]1943 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἐργασίας.

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἠλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499]41 Ν.Δ. «περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Νομοθ. Διατάγματος».

Ἀποφασίζομεν

Εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἠλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων (ὑπαλληλικόν, ἐργατικόν, μόνιμον, προσωρινόν, ἔκτακτον ἐπὶ συμβάσει καὶ ἐν γένει ὑφ' οἰανδήποτε μορφῇ ἢ ὑπαλληλικὴν σχέσιν προσφέρον τὰς ὑπηρεσίας του) χορηγοῦμεν ἀπὸ 15ης Ἰουνίου ἐ. ἐ. αὐξῆσιν 50 ο)ο ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων τὴν 31 Μαΐου ἐ. ἐ. συνολικῶν ἀπολαυῶν του. (Τὰ συσσίτια δὲν θεωροῦνται ἀπολαυαί).

Προκειμένου περὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὁργανισμοῦ Ὑδρεύσεως καὶ ἠλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης ἡ αὐτὴ ὡς ἄνω αὐξήσις ἐπιβάλλεται δι' ἅπαν τὸ προσωπικὸν τὸ ὑπηρετοῦν τὸσον εἰς τὸ τμήμα ἠλεκτροφωτισμοῦ, ὅσον καὶ τοῦ Ὑδρεύσεως τοῦ Ὁργανισμοῦ τούτου.

Πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης χορηγουμένης αὐξήσεις συμψηφίζεται πᾶσα τοιαύτη οἰκιοθελῶς χορη-

γηθείσα προγενεστέρας. Ἡ ὥς ἄνω χορηγία δίδεται ὑπὸ τύπον προσωρινῆς ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰουνίου 1943

147882]512]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἐταιρίας.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 783]1941 Νομ. Διαταγμάτων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499]1941 ὁμοίου, ὡς καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 103731]16]6]42, 103738]6]7]42, 174203]20]7]42, 174230]7]9]42 καὶ 104726]25]2]43 κοινὰς ἀποφάσεις ἡμῶν.

Ἀποφασίζομεν

Εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἐταιρίας χορηγεῖται αὐξήσις 50ο/ο ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν 31—5—1943 καταβαλλομένων συνολικῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεῖται ἀπὸ 15]6]1943

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰουνίου 1943

20693]Α 214]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθέτου ἐπιδόματος προσωπικοῦ καπνοβιομηχανίας.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει α) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Νομοθ. Δίτος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]1941 ὁμοίου καὶ β) τὸ ὑπ' ἀριθ. 9560]17—6—43 ἔγγραφο τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

Ἀποφασίζομεν

1.—Διὰ τὸ ἐργατοῦπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ λειτουργουσῶν Καπνοβιομηχανιῶν, ἀνεξορτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 17]6]43 διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως δὲ τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 9535 ἔ. ἑ. ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν διὰ τὰς λοιπὰς περιφερείας τῆς χώρας, προσθετοῦν ἐπιδόμα διὰ τὴν προμήθειαν ἐκ μέρους τῶν μισθωτῶν γάλακτος, ἴσον πρὸς 100 ο/ο ἐπὶ τῶν λαμβανόμενων ἢ δικαιουμένων εἰς χρῆμα ἀποδοχῶν, ἥτοι διὰ μὲν τοὺς ἐργατοτεχνίτας 100 ο/ο ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων τῶν ἐπιβληθέντων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19450 ἔ. ἑ. ἀποφάσεως ἡμῶν, διὰ δὲ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετας 100 ο/ο ἐπὶ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν, ὡς αὐταὶ διευορφώθησαν κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 20000 ἔ. ἑ. ἀποφάσεως ἡμῶν, μὴ ὑπολογιζομένου δι' ἀμφοτέρως τὰς ὡς ἄνω κατηγορίας τῶν μισθωτῶν τοῦ ἀντιτίμου συστατοῦ καὶ βελτιώσεως αὐτοῦ.

2.—Τὸ διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβαλλόμενον ὄφρυν θὰ καταβάλληται ἐπὶ πλέον τῶν ἐκάστοτε δικαιουμένων ἀποδοχῶν καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καθ' ὃν καταβάλλονται καὶ αἱ λοιπαὶ ἀποδοχαί.

3.—Ἡ παροῦσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν. Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουνίου 1943

18301]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Κρατικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ Θεσ/νίκης.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 493/41 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Νομ. Διαταγμάτων».

Ἀποφασίζομεν

Εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς Κρατικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ Θεσ/νίκης (ὑπαλληλικόν, ἐργατικόν, μόνιμον, ἔκτακτον, ἐπὶ συμβάσει καὶ ἐν γένει ὑφ' οἰανδήποτε μορφῇ ἢ ὑπαλληλικὴν σχέσιν προσφέρων τὰς ὑπηρεσίας του) χορηγοῦμεν ἀπὸ 15ης Ἰουνίου ἔ. ἑ. αὐξήσιν 50ο/ο ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων τὴν 31ην Μαΐου ἔ. ἑ. συνολικῶν ἀπολαυῶν (τὰ συστάδια δὲ θεωροῦνται ἀπολαυαί).

Πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης χορηγουμένης αὐξήσεις συμψηφίζεται πᾶσα τοιαύτη οἰκιοθελῶς χορηγούμενη προγενεστέρας.

Ἡ ὥς ἄνω χορηγία δίδεται ὑπὸ τύπον προσωρινῆς ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἰουνίου 1943

18302]1943 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἐργασίας.

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἐταιρίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499]1941 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Νομ. Διαταγμάτων».

Ἀποφασίζομεν

Εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἐταιρίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς (ὑπαλληλικόν, ἐργατικόν, μόνιμον, προσωρινόν, ἔκτακτον, ἐπὶ συμβάσει καὶ ἐν γένει ὑφ' οἰανδήποτε μορφῇ ἢ ὑπαλληλικὴν σχέσιν προσφέρων τὰς ὑπηρεσίας του) χορηγοῦμεν ἀπὸ 15ης Ἰουνίου ἔ. ἑ. αὐξήσιν 50ο/ο ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων τὴν 31ην Μαΐου ἔ. ἑ. ἀπολαυῶν του.

Πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης χορηγουμένης αὐξήσεις συμψηφίζεται πᾶσα τοιαύτη οἰκιοθελῶς χορηγούμενη προγενεστέρας.

Ἡ ὥς ἄνω χορηγία δίδεται ὑπὸ τύπον προσωρινῆς ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰουνίου 1943

157301]397]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ραδιοφωνικῆς Ἐταιρίας.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθ. 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499]1941 Ν. Δίτος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310]41 καὶ 354]41 Ν. Διαταγμάτων».

Ἀποφασίζομεν

1) Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 15]6]1943 αὐξήσιν κατὰ 50ο/ο ἐπὶ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐν γένει ὑπαλληλικοῦ, ὑπηρετικοῦ καὶ ἐργατοτεχνικοῦ μισθωτοῦ τε καὶ

ήμερομισθίου προσωπικού της Ἀωνόμου Ἑλληνικῆς Ραδιοφωνικῆς Ἑταιρίας

II) Κατὰ τὸ αὐτὸ ποσοστὸν 50 ο/ο καὶ ἀπὸ τῆς ἄνω ἡμερομηνίας προσαυξάνομεν τὰ ἐπιβληθέντα, δυνάμει προγενεστέρων ἡμετέρων ἀποφάσεων, πάσης φύσεως ἐπιδόματα ἀκριβείας βίου.

III) Πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβαλλομένας αὐξήσεις συμψηφίζεται πᾶσα τυχὸν οἰκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ἀπὸ 15/5/43 καὶ ἐντεῦθεν αὐξήσεις, οὐχὶ δὲ καὶ ἐξ ἐφαρμογῆς ἡμετέρων ἀποφάσεων, συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.

Ἡ ὡς ἄνω αὐξήσεις δίδεται ὑπὸ τύπον προσωρινοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰουνίου 1943

101277/693/1943 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας.

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἑταιρίας Τελεφούνκνεν.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499/1941 Ν.Δ)τος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310/41 καὶ 354/41 Ν. Διαταγμάτων»

Ἀποφασίζομεν

1. Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 15/6/1943 αὐξήσιν κατὰ 50 ο/ο ἐπὶ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐν γένει ὑπαλληλικοῦ, ὑπηρετικοῦ καὶ ἐργατοτεχνικοῦ, μισθωτοῦ τε καὶ ἡμερομισθίου, προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας δι' ἀσύρματον τηλεγραφίαν Τελεφούνκνεν.

2. Κατὰ τὸ αὐτὸ ποσοστὸν 50 ο/ο καὶ ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας προσαυξάνομεν τὰ ἐπιβληθέντα δυνάμει προγενεστέρων ἡμετέρων ἀποφάσεων πάσης φύσεως ἐπιδόματα ἀκριβείας βίου.

III. Πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβαλλομένας αὐξήσεις συμψηφίζεται πᾶσα τυχὸν οἰκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ἀπὸ 1/5/43 καὶ ἐντεῦθεν αὐξήσεις, οὐχὶ δὲ καὶ ἐξ ἐφαρμογῆς ἡμετέρων ἀποφάσεων, συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.

Ἡ ὡς ἄνω αὐξήσεις δίδεται ὑπὸ τύπον προσωρινοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας τοῦ βίου.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰουνίου 1943

14949/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας.

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Μαΐου 1943 ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ΣΕΚ.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499/41 Ν. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Ν. Δ.

Ἀποφασίζομεν

Ὅπως διὰ τὸ ὅπωςδήποτε ὑπηρετοῦν παρὰ τοῖς Σ.Ε.Κ. προσωπικὸν χορηγηθῇ ἀπὸ 1ης Μαΐου 1943 αὐξήσεις ἀκριβείας καὶ κινδύνων ἐπὶ τῶν καθορισθεισῶν ἀποδοχῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3639/18—2—1943 ἀποφάσεως ἡμῶν, ἐρμηνευθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 9450/6—4—43 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας, ὡς κάτωθι, ἀναλόγως τῆς ἑδρας αὐτοῦ.

Ἐ δ ο α

Συνηροδο- μικὸν Δίκτυον	Περὶ αὐτῶν Ἀθῆναι Χαλκίς Αἰμία	Σταθμοὶ Ἀχαρνῶν Λαμία	Λόδια Σταθμοὶ Στρυμόνα Πλαταμῶν	Πλαταμῶν Πλατὺ Μακρῶν Δίκτυον	Θεσσαλο- νίκη
Σ.Ε.Κ.	50 ο/ο	25 ο/ο	25 ο/ο	0 ο/ο	25 ο/ο

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Μαΐου 1943

16741/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀπὸ 1 Μαΐου 1943 τιμαριθμικοῦ συντελεστοῦ ἀπολαυῶν προσωπικοῦ ΣΕΚ.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499/41 Ν. Δ)τος «περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Ν. Δ.» καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14949 ἀπὸ 28/5/43 κοινῆς ἡμῶν ἀποφάσεως, καθορίζομεν

Ἀπὸ 1ης Μαΐου 1943 τιμαριθμικὸν συντελεστὴν δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῶν ΣΕΚ πεντακόσια εἰκοσι πέντε (ἀριθ. 525) ἀντὶ τοῦ μέχρι σήμερον ἰσχύοντος 350.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰουνίου 1943

13849/1943 Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 14949/1943 ἀποφάσεως.

Οἱ Ὑπουργοὶ Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας τροποποιοῦμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 14949/38—5—43 ἀπόφασιν ἡμῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ποσοστὸν περιοχῆς Μακεδονικοῦ Δικτύου Πλατέας καὶ Πλαταμῶνος ἀπὸ 0 ο/ο εἰς 25 ο/ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἰουνίου 1943

19400/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Α. 2019 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς», τὴν ὑπ' ἀριθ. 8/43 γνωμάντευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ)τος.

Ἀποφασίζομεν

I.—Καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐνὸς συσσιτίου διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1943 διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις παρ' αἷς δὲν λειτουργεῖ συσσίτιον ὡς ἑξῆς :

α) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 15 καὶ ἄνω δοχ. 900 ἡμερησίως.

β) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 6 καὶ μέχρι 14, δοχ. 800 ἡμερησίως.

γ) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 1 καὶ μέχρι 5, δοχ. 750 ἡμερησίως.

II.—Καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον βελτιώσεως τροφῆς διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1943 διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις αἰτινες δὲν παρέχουν συσσίτιον ὡς ἑξῆς :

α) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὧν ὁ

ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 15 καὶ ἄνω δοχ. 700 ἡμερησίως.

β) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 6 καὶ μέχρι 14, δοχ. 600 ἡμερησίως.

γ) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 1 καὶ μέχρι 5, δοχ. 550 ἡμερησίως.

III. Διὰ τοὺς μισθωτοὺς, οἵτινες ἐργάζονται εἰς ἐπιχειρήσεις καφενείων, γαλακτοπωλείων καὶ ζαχαροπλαστείων, τῶν ὁποίων ἡ ἀμοιβὴ κατὰ κύριον λόγον βασίζεται εἰς φιλοδωρήματα καὶ παρ' ὧν δὲν λαμβάνουν συσσίτιον, καθορίζομεν τὴν ἀξίαν τοῦ ἐνὸς συσσιτίου εἰς δοχ. 450 ἡμερησίως καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς εἰς δοχ. ἐπίσης 450 ἡμερησίως. Οἱ ἄλλοι μισθωτοὶ τῶν ἐν λόγω ἐπιχειρήσεων ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τῶν παραγράφων I καὶ II τῆς παρούσης.

IV. Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν θυρωρῶν μεγάρων καὶ πολυκατοικιῶν, ὡς ταῦτα καθορίζονται διὰ τῶν παραγράφων I καὶ II τῆς παρούσης, βαρύνουσι τὸ σύνολον τῶν ἐν ἰδιοκτησίᾳ καὶ ἐνοικιασίων τῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, τοῦ ἀριθμοῦ τούτων λαμβανομένου ἀθροιστικῶς καὶ κατανεμομένου κατὰ κεφαλὰς μετὰ τῶν ἀντῶν, ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ δωματίων, κατεχομένου διαμερισματος, ὡς καὶ μελῶν οἰκογενείας αὐτῶν.

V. α) Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες παρέχουν ἐν συσσίτιον ἡμερησίως, ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλλουν μόνον τὸ ἐν τῇ παραγράφῳ II τῆς παρούσης καθοριζόμενον ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς.

β) Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες δὲν παρέχουν συσσίτιον εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολούμενους μισθωτοὺς καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δημιουργήσουν συσσίτιον παρ' αὐταῖς, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς ταῦτα καθορίζονται ἐν ταῖς παραγράφῳ I καὶ II τῆς παρούσης.

γ) Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες παρέχουν δύο συσσίτια ἡμερησίως εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολούμενους μισθωτοὺς, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς αὗται καθορίζονται ἐν ταῖς παραγράφῳ I καὶ II τῆς παρούσης.

VI. Συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιοῦνται:

α) Οἱ μισθωτοὶ, οἵτινες ἀσχολοῦνται καθ' οἷονδήποτε τρόπον καὶ δι' ἃς μόνον ἡμέρας ἀπασχολοῦνται παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει.

Μισθωτοὶ ἀπασχολούμενοι εἰς πλείονας τῆς μιᾶς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, δικαιοῦνται τῶν ἀνωτέρω παροχῶν μόνον παρὰ τοῦ ἐργοδότηου παρ' ᾧ κατὰ κύριον λόγον ἀπασχολοῦνται.

β) Οἱ ἀσθενεῖς, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀσθένειά των.

γ) Οἱ ἐν κανονικῇ ἀδείᾳ τελοῦντες μισθωτοὶ, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀδεία των.

VII.—Τὸ συσσίτιον καὶ τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς θὰ παρέχεται μόνον διὰ τὰς ἡμέρας καθ' ἃς ἀπασχολοῦνται οἱ μισθωτοὶ παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει.

VIII.—Εἰς τὰς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεις ὑπόκεινται αἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσχοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν παρὰ φυσικοῦ προσώπου (ἀτομικαί, ἀνώνυμοι, ὁμόρρυθμοι, ἑτερόρρυθμοι ἐταιρίαι), εἴτε παρὰ προσώπου ἰδιωτικοῦ ἢ Δημοσίου Δικαίου (Συν/σμοί, Δημοτικαὶ ἐκμεταλλεύσεις κλπ.), εἴτε παρὰ τοῦ Δημοσίου (Κρατικοὶ Σ/σμοὶ Ο.Α.Π. κλπ) εἴτε παρὰ ὁργανισμῶν κοινῆς ὠφελείας (Νοσ/μεῖα, Φιλ/κὰ Ἰδρύματα κλπ.). Εἰς

τὰς αὐτάς ὡς ἄνω ὑποχρεώσεις ὑπόκεινται καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσχοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν διὰ λογισμὸν τοῦ Κράτους ἢ Νομικοῦ προσώπου ἢ κατόπιν παραχωρήσεως αὐτῶν.

IX.—Διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, τὸ ὅποῖον ἐκάστη ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῇ ἀπασχολούμενους μισθωτοὺς, ὑπολογίζονται ἅπαντες (ἀθροιστικῶς) οἱ ὑπηρετοῦντες παρ' αὐτῇ μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τρόπου πληρωμῆς καὶ τόπου ἀπασχολήσεώς των (π.χ. Τράπεζαι, Ὑ/μπατα αὐτῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἢ ἄλλῃ πόλει).

X.—α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου ὡς καὶ τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑπόκεινται εἰς κράτησιν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τῶν ἄλλων ἀσφαλιστικῶν ὁργανισμῶν.

β) Ἐφ' ὅσον τὸ συσσίτιον καταβάλλεται εἰς χρήμα δὲν ὑπόκειται τούτο εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1 παραγρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 2019 προβλεπομένην μέχρι 50 δοχ. κράτησιν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη.

XI.—Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου μισθωτὸς περιλαμβάνονται ἅπαντα τὰ φυσικὰ πρόσωπα, αἵτινα παρέχουν εἰς ἔκτρον φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων, οἷσδήποτε φύσεως ἐξηρητημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς.

Ὡς ἀμοιβὴ θεωρεῖται πᾶσα παροχὴ χρησιμομένη εἰς τὸν μισθωτὸν (ἀμοιβὴ εἰς χρήμα ἢ εἶδος, φιλοδωρήματα κλπ.) ἀνεξαρτήτως τρόπου καθορισμοῦ ταύτης (ἀμοιβὴ καθοριζομένη βάσει τῆς διαρκείας τῆς ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς—χρονικὴ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας—καὶ ἀμοιβὴ καθοριζομένη, βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας, δηλονότι βάσει τοῦ ἐπιτευχθέντος ἀποτελέσματος, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρησιμοποιηθέντος πρὸς τούτο χρονικοῦ διαστήματος—ἀμοιβὴ κατ' ἀποκοπὴν).

XII. Διὰ τὴν παροχὴν τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἀσκει ἡ μορφή τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τοιούστιν, ἂν οὗτι εἶναι ὠρισμένης ἢ ἀόριστου διαρκείας ὡς ἐπίσης καὶ ἡ χρονικὴ διάρκειά τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ.

XIII. Ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας, ἀνεῦ ἐγκρίσεως τοῦ ἐργοδότη, δὲν δίδει εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα λήψεως ὁλοκληρου τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀλλὰ μόνον ποσοστοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὴν χρονικὴν διάρκειαν τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεώς του, κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς ἐργασίας του.

Ὑπὸ τὰς αὐτάς ὡς ἄνω προϋποθέσεις ὁ μισθωτὸς, ὁ ἀπασχοληθεὶς τὸ ἥμισυ ἢ καὶ ὀλιγώτερον τοῦ ἡμίσεως τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἡμερησίας ἐργασίας, τῆς καθοριζομένης ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ ἐθίμου ἢ δι' ἰδιαιτέρων συμβάσεων, δικαιοῦται μόνον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς. Εἰς περίπτωσιν δὲ καθ' ἣν ἀπασχολήθη πλέον τοῦ ἡμίσεως τῆς κατὰ τ' ἄνω καθοριζομένης χρονικῆς διαρκείας δικαιούται, ἐκτὸς τοῦ συσσιτίου, καὶ ποσοστοῦ ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀναλογούντος πρὸς τὸν ἐπὶ πλέον χρόνον τῆς ἀπασχολήσεώς του.

XIV. Διευθύνται ἡ μέλη Διοικητικῶν Συμβουλίων Ἀν. Ἐταιρειῶν ἢ Νομικῶν Προσώπων, Δήμαρχοι, Πρόεδροι Κοινοτήτων, ὡς καὶ πᾶς ἐργοδότης, ὑποχρεοῖται πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Δ. 2019, καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδιδομένων Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, παραβαίνοντες τὰς διατάξεις αὐτοῦ καὶ τῶν ἐν λόγω ἀποφάσεων τιμωροῦνται διὰ χρηματικῆς ποινῆς 500 ἕως 5.000 δοχ. ἢ διὰ φυλακίσεως ἀπὸ 5 μέχρι 10 ἡμερῶν. Ἐν ὑποτροπῇ ἐπιβάλλονται ἀμφοτέραι αἱ ποιναί, ἐν ἐπανειλημνῇ δὲ ὑποτροπῇ ἐπιβάλλεται φυλάκισις μέχρι τριῶν μηνῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ δέκα χιλιάδων μέχρι πενήντα χιλιάδων δραχμῶν.

Ἐκτός τῆς ποινῆς ταύτης, ἐπιβάλλεται εἰς τοῦ ἀνωτέρω πρόσθετος ποινὴ δραχμῶν δέκα ἡμερησίως δι' ἑκάστον μισθωτόν.

Τὴν ποινικὴν δώξιν ἀσκεῖ ὁ παρὰ Πλημμελειοδικαίαις Εἰσαγγελεὺς κατόπιν καταγγελίας τῶν ὁργάνων τοῦ σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἑργασίας, τῶν Γραφείων Ἑυρέσεως Ἑργασίας, τῆς οἰκείας Ἑπαγγελματικῆς Ὁργανώσεως ἢ καὶ παντὸς ἔχοντος ἔννομον συμφέρον.

Ἀποδεικνυομένης διὰ τῶν συνημμένων τῇ μηνύσει ἑγγράφων τῆς παραβάσεως, αὕτη εἰσάγεται δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως εἰς τὸ ἀρμόδιον Πλημμελειοδικεῖον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουνίου 1943

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συλλογικὴ σύμβασις ἑργασίας

περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου ἐφ' ἅπαξ καὶ δι' ὥρι-
σμένον σκοπὸν προαιρετικοῦ βοηθήματος εἰς τοὺς
ὑπαλλήλους Ἑμπορικῶν καταστημάτων.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 31ην Μαΐου 1943, ἡμέραν Δευ-
τέραν, ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἑργασίας, κατόπιν συμβι-
βαστικῆς προτάσεως τῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου,
τῇ παρουσίᾳ τοῦ Διευθυντοῦ Ὁργανισμῶν καὶ Διαι-
τησίας κ. Ἰωάννου Παπαδημητρίου, οἱ κάτωθι
ὑπογεγραμμένοι κ. κ. Δημήτριος Βασιλόπουλος, Πρόε-
δρος καὶ Πέτρος Τριανταφύλλου, Γεν. Γραμματεὺς
τοῦ Ἑμπορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, Δημ. Κούμας, Ἀν-
τιπρόεδρος, Σταμ. Ἀναστασιάδης, Γεν. Γραμματεὺς
καὶ Ἑμμ. Μόσχας, Σύμβουλος τοῦ Ἑμπορ. Συλ-
λόγου Πειραιῶς ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου οἱ κ. κ. Ἀ-
πόστολος Γιοκορέτσας, Πρόεδρος καὶ Ἀργύριος Καμ-
πουρόπουλος, Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Συλλόγου Ἑμπο-
ροῦπαλλήλων Ἀθηνῶν καὶ οἱ κ. κ. Π. Μάλιος, Πρόε-
δρος καὶ Α. Ἀνδραβιδιώτης, Γεν. Γραμματεὺς τοῦ
Συλλόγου Ἑμποροῦπαλλήλων Πειραιῶς καὶ Κων.
Παλαμιδῆς, Γραμματεὺς τῆς Ἐθνικῆς Γραμματείας
Ἰδιωτικῶν Ὑπαλλήλων, ἀπεφάσισαν τὴν ὑπογραφεὴν
τῆς παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἑργασίας,
δι' ἧς καθορίζονται τὰ κάτωθι:

Εἰς πάντας τοὺς ἡδὴ ἀπὸ ἐξομῆνου ἐν ὑπηρεσίᾳ
τελοῦντας ὑπαλλήλους τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων
πωλήσεως, τῶν ὁποίων ἡ μισθοδοσία καθορίζεται
ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως τῆς 12/8/36
τῶν Ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, τῆς 10/7/1937 τῶν ὑπαλ-
λήλων Ἑμπορικῶν καταστημάτων καὶ τῆς 27/8/1938
τῶν Ταμιῶν, βοηθητικοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ
καταστημάτων κλπ. οἱ ἐργοδοταὶ ὑποχρεοῦνται ὅπως
χορηγήσωσι ἐφ' ἅπαξ διὰ τὴν ἀγορὰν εἰδῶν ρουχι-
σμοῦ καὶ ὑποδήσεως τῶν μελῶν τῶν οἰκογενειῶν τῶν
ἐκτακτῶν καὶ ὅλων ἄσχετον πρὸς τὸν μισθὸν τῶν πο-
σόν, ὡς προαιρετικὸν βοήθημα, κατὰ τὰς κάτωθι
διακρίσεις, τρόπον καὶ προϋποθέσεις:

1.—Εἰς τοὺς ἐκ τῶν ὡς ἄνω δικαιουμένων ὑπαλ-
λήλων προσληφθέντας πρὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1941
καὶ λαμβάνοντας προπολεμικῶς μισθὸν

α) Ἀρρενας

ἀπὸ 500—1800 θὰ χορηγηθῇ τὸ ποσὸν δρ. 100.000	
» 1801—2500 » » » 180.000	
» 2501—4000 » » » 220.000	
» 4001—5000 » » » 260.000	
» 5001—6000 » » » 280.000	
» 6001 καὶ ἄνω » » » 300.000	

β) Θήλειαι

ἀπὸ 500—1800 θὰ χορηγηθῇ τὸ ποσὸν δρ. 100.000	
» 1800 καὶ ἄνω » » » 150.000	

γ) Εἰς τοὺς μετὰ τὴν 1ην Ἀπριλίου 1941 προσ-
ληφθέντας θὰ χορηγηθῇ τὸ ἥμισυ τῶν ὡς ἄνω πο-
σόν, τοῦ ἡδὴ καταβαλλομένου μισθοῦ τῶν ἀναγομέ-

νου διὰ τὴν ἐξέυρεσιν τοῦ καταβλητέου ποσοῦ εἰς
προπολεμικὸν τοιοῦτον.

2.—Τὸ ποσὸν τοῦτο, λόγῳ δυσχερείας συγχρόνου
ἐξοικονομήσεως ρευστοῦ χρήματος εἰς μεγάλας πο-
σότητες, θὰ καταβληθῇ ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν εἰς τοὺς
δικαιουμένους ὑπαλλήλους τῶν εἰς τέσσαρας μηνιαίας
δόσεις καὶ συγκεκριμένως εἰς τὸ τέλος ἐκάστου τῶν
μηνῶν Μαΐου ἢ πρώτῃ, Ἰουνίου ἢ δευτέρᾳ, Ἰουλίου
ἢ τρίτῃ καὶ Αὐγούστου ἢ τετάρτῃ.

3.—Ἡ χορήγησις τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ δὲν εἶναι
ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ἐργοδότην ἐν περιπτώσει ὀλι-
κῆς ἐπιτάξεως καὶ μὴ λειτουργίας τοῦ καταστήματός
του. Ἐν περιπτώσει μερικῆς τοιαύτης θὰ χορηγῇται
τὸ ἥμισυ τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ.

4.—Ρητὸς συνομολογεῖται, ὅτι τὸ ἐφ' ἅπαξ καὶ πρὸς
πλήρωσιν ὅλως ἐξαιρετικῆς τῶν ὑπαλλήλων ἀνάγκης
διδόμενον ὡς ἀνωτέρω ἑκτακτὸν προαιρετικὸν χρηματι-
κὸν βοήθημα, δὲν χορηγεῖται ὡς ἀντιπαροχὴ τῶν ὑπ'
αὐτῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν καὶ ὅτι συνεπῶς
οὐδεμίαν τοῦτο μὲ τὸν μισθὸν ἔχον σχέσιν, καθὼ μὴ
ἀποτελοῦν ἀμοιβήν, κατ' οὐδένα λόγον δύναται νὰ
συνυπολογισθῇ μετ' αὐτοῦ ὡς βάσις ἐν περιπτώσει
τυχόν μελλοντικῆς ἐπιβολῆς ὑπὸ τοῦ Κράτους αὐξή-
σεως μισθῶν, ἡ δὲ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου σύμπτω-
σις γνωμὸν ἀπετέλεσε τὴν βάσιν καὶ προϋποθέσιν
τῆς συντάξεως τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως.

5.—Ὑπάλληλος, λαμβάνων παρὰ τοῦ ἐργοδότη
του καθ' οἷονδήποτε τρόπον ἢ σύστημα προαιρετι-
κὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν πέραν τοῦ διὰ τῆς ἀπὸ
18/2/43 ὑπ' ἀριθ. 4520/1943 Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως
διαμορφωθέντος μισθοῦ, δὲν δικαιούται τοῦ ὡς ἄνω
προαιρετικοῦ βοηθήματος.

6.—Ἐργοδοταὶ τυχόν χορηγήσαντες εἰς τοὺς ὡς
ἄνω δικαιουμένους ὑπαλλήλους τῶν, εἰδικῶς κατὰ
τὸν μῆνα Μάϊον ἑ. ἑ. δάνεια, δικαιούνται νὰ συμψη-
φίσωσι ταῦτα εἰς τὰ διὰ τῆς παρούσης χορηγούμενα
ποσά.

7.—Ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως ἢ ἀποχωρήσεως
ὑπαλλήλου, οὗτος δὲν δικαιούται τῆς καταβολῆς τῶν
ἐφεξῆς δόσεων.

8.—Ὑπάλληλος, διατελὼν εἰς ἀόριστον ἄδειαν,
δὲν δικαιούται τοῦ ἀνωτέρω προαιρετικοῦ βοηθήμα-
τος, ὁ δὲ τυχόν ἀπερχόμενος εἰς τοιαύτην, δὲν δι-
καιούται τῶν ὑπολειπομένων δόσεων.

9.—Ἡ παρούσα συλλογικὴ σύμβασις ἰσχύει ἀπὸ
1ης Μαΐου 1943 καὶ κατὰ τὰς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ.

10.—Πᾶσα παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις πρὸς
τὰς διατάξεις τῆς παρούσης τιμωρεῖται διὰ τῶν ὑπὸ
τοῦ Νόμου 547/1937, ὡς ἐκποποιοιήθη μεταγενεστέ-
ρας προβλεπομένων ποινικῶν κυρώσεων.

11.—Ἡ παρούσα συλλογικὴ σύμβασις συνετάγη
εἰς ἑξ' πρωτότυπα, ὑπογραφέντα ἅπαντα ὑπὸ τῶν ἐν
ἀρχῇ τῆς παρούσης ἀναφερομένων, ἑξ' ὧν ἐν κατετέ-
θη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν,
ἐν κατετέθη παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἑργασίας, Ὑπη-
ρεσίᾳ Διαιτησίας καὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων, καὶ τὰ
τέσσαρα ἐλήφθησαν ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων ἀνὰ ἑν(*).

(* Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου
Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10717 τῆς 10 Ἰουνίου 1943 πρά-
ξεως καταθέσεως καὶ ἐκηρύχθη ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰς Εἰρη-
νοδικεαῖας περιφέρειας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς διὰ τῆς ὑπ'
ἀριθ. 19747/Α 208 τῆς 16 Ἰουνίου 1943 ἀποφάσεως Ὑπουρ-
γοῦ Ἑργασίας.

ΑΙ ΑΜΟΙΒΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΟΤΕΧΝΙΤΩΝ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ

Εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 20040/1943 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ
Ἑργασίας καὶ εἰς τὸ 1ον ἀθροῖον, παράγραφος β) Β κατηγο-
ρίας, μετὰ τὴν φράσιν πιατὰς ἡλικίας ἄνω τῶν 20 ἐτῶν δέον
νὰ προστεθοῦν:

Πιατὰς ἡλικίας κάτω τῶν 20 ἐτῶν	δρχ. 20.250 μηνιαίως
Μαχαροπηρουνάς ἡλ. ἄνω τῶν 20 ἐτῶν	» 24.750 »
» κάτω » » »	» 20.250 »

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Ἀπὸ τὴν τακτικὴ παροχὴ τῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ ἔρχεται σὰν φυσικὸ ἀποτέλεσμα ἡ καταπόνησίς του, με συνέπεια τὴν ἀνάγκη μιᾶς ἀδείας ἀναπαύσεως. Ἀπὸ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ξεκινώντας ὁ νόμος δημιούργησε τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ γιὰ μιάν, δεκαπενθήμερη, στὸ χρονικὸ διάστημα ἐνὸς ἔτους, κανονικὴ ἀδεια με πλήρεις ἀποδοχές, μόνο πού, αὐτῶς, σύμφωνα με τὰς διατάξεις, πού ἔχουν ἔως τώρα νομοθετηθῇ, τὸ δικαίωμα αὐτὸ δὲν εἶναι γενικὸ, καθὼς θάπρεπε νὰ ἦταν, καὶ δὲν ἀφορᾷ ὅλους τοὺς μισθωτοὺς, ὅπουδῆποτε κι' ἂν ὑπηρετοῦν καὶ ὁποιανδήποτε ἰδιότητα κι' ἂν ἔχουν (ὑπάλληλοι, ἐργάτες, τεχνίτες ἢ ὑπηρετές). Τὴν ἀνισότητα αὕτη τὴν παραμέρισε ὁ Ἀστικὸς Κώδιξ (ἄρθρ. 666), δημιουργώντας τὸ δικαίωμα τῆς κανονικῆς ἀδείας ὅλων τῶν μισθωτῶν, ἀλλὰ, καθὼς εἶναι γνωστὸ, ὁ Ἀστικὸς Κώδιξ ἔχει ἀνασταλῇ κι' ἀναγκαῖα θὰ θεωρηθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἀδείας με βάσι τὰ νομοθετικὰ κείμενα, πού ἰσχύουν σήμερον.

Δικαίωμα λοιπὸν ἀδείας ἔχει, ἐκτὸς ἂν ἔχη ἄλλοιως συμφωνηθῇ με εἰδικὴ συλλογικὴ σύμβασιν ἐργασίας, ὁ ὑπάλληλος, πού ὑπηρετεῖ ἀπὸ ἓνα ἔτος περισσότερο, σὲ κατὰστήματα, πού λειτουργεῖ σὲ πόλιν με πληθυσμὸ ἄνω τῶν 10.000 κατοίκων κι' ἀπασχολεῖ προσωπικὸ ἄνω τῶν δύο ὑπαλλήλων. Δικαίωμα ἐπίσης ἀδείας ἔχει καθεὺς ὑπάλληλος κι' ὑπηρετῆς Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ, Τραπεζίτης, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρει ὁ ἀριθμὸς τοῦ προσωπικοῦ, πού ἀπασχολεῖται σ' αὐτές, καὶ ὁ ὑπάλληλος κι' ὑπηρετῆς Γραφείου, με τὴν προϋπόθεσιν ὅμως τὸ Γραφεῖο νὰ λειτουργεῖ σὲ πόλιν ἄνω τῶν 10.000 κατοίκων καὶ ν' ἀπασχολῇ προσωπικὸ ἄνω τῶν δύο ὑπαλλήλων. Ἡ ἀδεια εἶναι κανονικὴ, 15θήμερη, καὶ καθὼς σημεῖωσάμε συνοδεύεται με πλήρεις ἀποδοχὰς τοῦ μισθωτοῦ.

Σύμφωνα με τὸ νόμο, ἡ ἀδεια πρέπει νὰ ζητεῖται ἀπὸ τὸν ἐργοδότη ὅχι σύγχρονα ἀπὸ ὅλους τοὺς μισθωτοὺς, ἀλλὰ κατὰ περιτροπὴ καὶ σ' ἐποχὴ, πού ἡ χορηγήσεως τῆς δὲ μπορεῖ νὰ φέρῃ δυσχέρεια στὴν ὁμαλὴ λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως. Αὐτὸ φυσικὰ τὸ ἀφήνει ὁ νόμος στὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότη, με βάσιν τὸ δικαίωμα πού ἀναγνωρίζει σ' αὐτὸν νὰ διοικῇ τὴν ἐπιχείρησίν του καὶ νὰ κατευθύνῃ τὴν λειτουργίαν τῆς κατὰ τὸν τρόπο πού θεωρεῖ πιδὸ σύμφωνα σὰν συμφέροντα τῆς ἐπιχειρήσεώς του, ἀλλὰ δὲν ἀναγνωρίζει στὸν ἐργοδότη καὶ τὸ δικαίωμα νὰ παρατείνῃ τὴν χορήγησιν τῆς κανονικῆς ἀδείας στὸν μισθωτὸ σὲ χρονικὸ διάστημα μεγαλύτερο ἀπὸ ἓνα τρίμηνο. Σ' αὐτὸ τὸ τρίμηνο χρονικὸ διάστημα τοποθετεῖ ὁ νόμος τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότη νὰ χορηγήσῃ ὅπουδῆποτε τὴν κανονικὴν ἀδεια σὲ καθεὺς μισθωτὸ, πού ὑπηρετεῖ σ' αὐτὸν κι' ἔχει δικαίωμα ἀδείας, με τὸ δικαιολογητικὸ λόγο ὅτι τὸ χρονικὸ αὐτὸ ὄριο εἶναι ἀρκετὸ νὰ ἐξομαλυνθῇ καθεὺς δυσχέρεια στὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἡ ἀρνήσις τοῦ ἐργοδότη νὰ χορηγήσῃ στὸν μισθωτὸ τὴν δικαιουμένην ἀδεια ἔχει νομικὰς συνέπειας α) νὰ θεωρηθῇ ἀπὸ τὸν μισθωτὸ ὅτι ὁ ἐργοδότης καταγγέλλει ἀπροειδοποίητα τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ στὴν περίπτωσιν αὕτη νὰ δικαιωθῇ ἀποζημιώσει

διπλάσια ἐκείνης πού ὁρίζει ὁ νόμος 2112, ὅσαςκις ὁ μισθωτὸς ἀπολύεται ἀπὸ τὸν ἐργοδότη ἀπροειδοποίητα καὶ β) νὰ τιμωρηθῇ ποινικῶς ὁ ἐργοδότης με πρόστιμο (200—2000 δραχμῶν) καὶ με κράτησιν μέχρι 30 ἡμερῶν ἢ καὶ με τὶς δύο αὐτὲς ποινές, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ποινικοῦ δικαστοῦ. Ἄν ὁ ἐργοδότης ἔχη, τιμωρηθῇ δύο φορές, τιμωρεῖται με πρόστιμο 500—5000 δραχμῶν ἢ με κράτησιν 5—30 ἡμερῶν ἢ καὶ με τὶς δύο αὐτὲς ποινές.

Τὸ πρῶτο δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ, νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἡ σύμβασιν ἐργασίας καταγγέλλεται ἀπροειδοποίητα, με συνέπεια τὴν εἰδικὴ ἀποζημιώσει τοῦ νόμου, στὴ σημερινὴ ἐποχὴ τῆς μονιμοποίησης τοῦ μισθωτοῦ, μετὰ τὸ ν. δ. 424, δὲν εἶναι φυσικὰ ὅτι ὁ μισθωτὸς θὰ ἐπιζητήσῃ ἀπέναντι μιᾶς ἀποζημιώσεως, πού δὲν πρόκειται, με τὴν ὑποτίμησιν τοῦ νομίσματος, νὰ τὸν βοηθήσῃ οἰκονομικά. Οὕτε ἡ περιπέτεια νὰ ἐπιτύχῃ ἄλλη θέσιν εἶναι ἐκείνη, πού θὰ ὠδήσῃ τὸν μισθωτὸ σὲ χρῆσιν τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ, πού σὲ ὁμαλὲς περιστάσεις ἔχει θεσπισθῇ. Μένουν ἄρα μόνο οἱ ποινικὲς κυρώσεις, ὡς ἓνα ἐξαναγκαστικὸ τοῦ ἐργοδότη μετὰ γιὰ τὴν χορήγησιν τῆς κανονικῆς ἀδείας. X.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΘΑΡΑΣ ΠΡΟΣΟΔΟΥ ΕΞ ΑΜΟΙΒΩΝ ΕΚ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

(συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 407)

ρον Στ' Κατηγορίας καὶ τὸν συνθετικὸν φόρον ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ δέκατον τοῦ συνόλου τῶν εἰς χρήμα μόνον ἀμοιβῶν τῶν, αἱ ὁποῖαι ἐκτῇθησαν ἐντὸς τῆς ρηθείσεως περιόδου ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1942 ἕως 31 Μαρτίου 1943.

Αὐτονόητον τυγχάνει, ὅτι κατ' ἐπέκτασιν τὸ σύστημα τοῦτο διαχωρισμοῦ βασικῶν ἀποδοχῶν καὶ ἐπιδομάτων ἀκριβείας θὰ ἰσχύσῃ καὶ ἐπὶ ὑπαλλήλων προσληφθέντων μὲν πρὸ τοῦ Ἰουνίου 1941, οἱ ὁποῖοι ὅμως ἀμείβονται ἐπὶ ποσοστοῖς, καὶ διὰ τοὺς ὁποίους, ὡς εἶναι φανερόν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ ὁ διαχωρισμὸς κατ' ἄλλον τρόπον.

Τέλος, καταργεῖται ὁ πρόσθετος φόρος βάσει προοδευτικῶν συντελεστῶν, ὅστις ἐπεβλήθη διὰ τοῦ ν. διατάγματος ὑπ' ἀριθ. 276]1941 καὶ ὁρίζεται ὅτι οὗτος δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν ἀμοιβῶν, αἱ ὁποῖαι ἐκτῇθησαν ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1941 καὶ ἐφεξῆς.

17. Συναφὴς πρὸς τὴν περὶ τῆς πρόκειται φορολογίαν Στ' Κατηγορίας εἶναι καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ νομοθ. διατάγματος ὑπ' ἀριθ. 2228]1943, ἡ ὁποία ὁρίζει, ὅτι αἱ πρόσθετοι ἀμοιβῶν τῶν μισθωτῶν, αἱ ὑποκειμένοι κατ' ἀρχὴν εἰς τὴν φορολογίαν ταύτην, αἱ ὁποῖαι ἐκτῇθησαν ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1942 καὶ ἐφεξῆς, φορολογοῦνται αὐτοτελῶς καὶ μόνον με τὸν βασικὸν συντελεστὴν τῆς § 1 τοῦ ἀρθροῦ 22 τοῦ Κώδικος. Ἦτοι αἱ πρόσθετοι αὐταὶ ἀμοιβῶν δὲν συσχετίζονται με τὰς κανονικὰς ἀποδοχὰς τοῦ μισθωτοῦ, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἐπ' αὐτῶν δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν οἱ προοδευτικοὶ συντελεσταὶ τῆς § 2 τοῦ προμνησθέντος ἀρθροῦ 24. Διὰ τὰς ἀμοιβὰς ὅμως ταύτας δὲν προβλέπεται ἀπαλλαγὴ καὶ ἀπὸ τὸν συνθετικὸν φόρον, ὡς συμβαίνει προκειμένου περὶ τῶν ἐπιδομάτων ἀκριβείας ζωῆς. Συνεπῶς αὐταὶ θὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὸν συνθετικὸν φόρον.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 45

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
15 ΙΟΥΛΙΟΥ 1943

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΣ : Στενόχωρος βραδύτης — Δικαιοπλαστική νομολογία Σελ. 419

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

- Ν. Δ. 424/1941 και μισθωτοί επιτάκτων επιχειρήσεων. (Νομική φύσις επιτάξεως. — Έκτασις εφαρμογής ν. δ. 424/1941. — Ποιοι μισθωτοί προστατεύονται. — Συμβάσεις ωρισμένης χρονικής διάρκειας και συμβάσεις μετά το ν. δ. 424/1941), υπό Γ. Μπαλή, Καθηγητού του Αστικού Διαικού εν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν καὶ Γ. Α. Ἀντωνιάδου, Δικηγόρου παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ Σελ. 420
- Ουσιώδης μεταβολή συνθηκῶν καὶ ἀρμοδιότης Προέδρου Πρωτοδικῶν (Θεώρησις καὶ προϋποθέσεις τῶν νόμων 6439/1935 καὶ 2032/1939), τοῦ κ. Ἀγγ. Μποντοπούλου, Εἰσαγγελεως Ἀρείου Πάγου Σελ. 425
- Ἑννοια μισθωτοῦ ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα αὐξήσεως ἀποδοχῶν κατὰ Ν. Δ. 310/ 941 (Περιπτώσεις συνάψεως συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπὸ δημοσίῳ ὑπαλλήλῳ), ὑπὸ Κ. Δημητρακάκη, Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους Σελ. 426
- Συμβάσεις ἐργασίας ὁρισμένου χρόνου καὶ Ν. Δ. 421/ 941, ὑπὸ Βασ. Γ. Βιτοατέῃ Σελ. 427
- Ἡ παραγραφή τῆς ἀσφαλιστικῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ Δυσάνδρου Ν. Εὐαγγελινίδου, τοῦ Ἰδρύματος Κοινων. Ἀσφαλίσεων Σελ. 430
- Μισθοδοσία θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ ὑποχρεώσεις ἰδιοκτητῶν καὶ ἐνοικιαστῶν, ὑπὸ Χ Σελ. 448

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΕΡΓΙΑ

- Ἀποχή μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας καὶ Ν. Δ. 424/1941 : Παράνομος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας. — Δικαίωμα ἀπο-

- δοχῶν. — Ἀταιτητὸν ἀποδοχῶν καὶ ἀσκήσις ἀγωγῆς. — Ἐπιρροή ἀπογῆς μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, λόγῳ ἀσθενείας, ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424/1941. — Ἑννοια τῶν ὄρων «ἀνεργαία», «ἀκαταλλήλότης», «ἀνάρμοστος συμπεριφορά» τοῦ μισθωτοῦ. — Συνεχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας αὐθαίρετος ἀπουσία τοῦ μισθωτοῦ ἀποτελεῖ ἀνάρμοστον συμπεριφορᾶν. — Βάρος ἀποδείξεως κύρους καταγγελίας, ὑπὸ Θ. Βλάχοπούλου, Πρωτοδικίου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 2962/1943) Σελ. 433
- Χρόνος ἀσθενείας μισθωτοῦ καὶ Ν. Δ. 424/41 : Ἀποχή τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας, καὶ ἂν ὑπερβαίῃ τὰ νομιμα ὄρια, δὲν καταλύει αὐτὴ καθ' ἑαυτὴ τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν. — Παράνομος ἀσθενείας μισθωτοῦ μόνον λόγος καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ περιορισμοῦς ἀρθροῦ 10 Ν. Δ. 424/1941, ὑπὸ Κ. Καμούτη, Πρ. ἐδρου Πρωτοδικῶν (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 5382/1943) Σελ. 436
- Ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐφαρμογὴ Ν. Δ. 424/1941 : Ἐργασία ἀνηλίκων καὶ συνέπειαι : Ἐφ' ὅσον ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία ἀνηλίκων, ἐγκύρως ἀπολύονται οὗτοι, ἀνεὺ τῶν περιορισμῶν τοῦ Ν. Δ. 424/1941, ὑπὸ Σ. Σταματιάδου, Πρωτοδικίου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 128/1943) Σελ. 437

ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ

- Προϋποθέσεις παροχῆς συσσιτίου. Ὑπόχρεοι ἐργοδότης καὶ ἐκδίκασις σχετικῶν διαφορῶν : Ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ'. — Στοιχεῖον τῆς υποχρεώσεως παροχῆς συσσιτίου ἡ ὑπαρξίς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως. — Ἡ ὑπὸ Δήμου ἐπιμέλεια κινδυνολογίας τῆς πόλεως δὲν συνιστᾷ ἐπιχεί- (Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

Εἰς τὸ παρὸν τεῦχος : Ἡ ὑπ' ἀριθ. 23200/1943 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων διὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 1943. — Ἄλλαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις περὶ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν κατηγοριῶν ἐργαζομένων. — Ἡ ὑπ' ἀριθ. 7933/1943 ὑπουργικὴ ἀπόφασις περὶ παρατάσεως προθεσμίας διατηρήσεως εἰς τὰς θέσεις τῶν τῶν ἐφέδρων.

ΕΞΕΤΥΠΩΘΗ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟΝ 16 ΣΕΛΙΔΟΝ ΤΩΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΩΝ ΤΟΥ Α' ΤΟΜΟΥ ΜΑΣ
Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ ἐκ τῶν Ἐπαρχιῶν νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν τῶν, ὅτι τὸ Ταχυδρομεῖον ἔπαυσε, πρὸς τὸ παρὸν, ν' ἀναλαμβάνῃ τὴν ἐπὶ συστάσει ἀποστολῇ ἐντύπων.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

Ὑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ προπληρωτέαι: Ἐξάμηνος Δρχ. 6000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζάς, Νομικά πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 10000

Ἐμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγουμένης σελίδος)

ρησιν ἢ ἐκμετάλλουσιν, ὑπὸ Φ. Τόλια, Πρωτοδικου (Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 221/1943) Σελ. 437

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

- Περὶ παραμονῆς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν συμπληρωσάντων τὰ ὅρια ἡλικίας σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων κατὰ τὴν ἐμπόλεμον περίοδον, 149/1943 Νόμος Σελ. 439
- Περὶ τρόπου καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν κλπ. 249/1943 Νόμος Σελ. 439

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας περὶ ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως εἰς τὰς θέσεις τῶν τῶν ἐπαναλαβόντων τὴν ἐργασίαν τῶν στρατευθέντων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων 7933/43. Σελ. 440
- Περὶ χορηγήσεως μνημείου σταθεροῦ πολιμικοῦ ἐπιδόματος εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Τραπεζῶν, 141309/1943 Σελ. 440
- Περὶ αὐξήσεως εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ εἰδικοῦ λολαρισμοῦ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ὑπαλλήλων βουστασίων, 8639/1943 Σελ. 441
- Περὶ ἐπαυξήσεως τιμολογίων μεταφορικῶν νηπῶν δερμάτων βυρσοδεψῶν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς 6126/1943. Σελ. 441
- Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἁκριβείας βίου εἰς τὸ προσωπικὸν θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμός» 6074/1943. Σελ. 441
- Περὶ κρατήσεως 10 ο/ο ἐπὶ τῶν παγίων ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχοῦπαλλήλων ὕψους διὰ τὰς οἰκογενείας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιταχθέντων ξενοδοχείων, 9162/1943 Σελ. 441
- Περὶ διευκρινίσεως ὑπ' ἀριθ. 28321/42 ἀποφάσεως, 44196/1943 Σελ. 442
- Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ., 17833/1943 Σελ. 442
- Περὶ συντελεστοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν εἰς τὰ δίκτινα ΣΠΑΠ, ΣΒΔΕ, ΣΠΚ, ΕΗΣ καὶ ΗΕΜ 19518/1943 Σελ. 442

- Περὶ τροποποιήσεως ἡμερομηνίας ἐνάργεως ἰσχύος ὑπ' ἀριθ. 147882/1943 ἀποφάσεως, 157814/1943 Σελ. 443
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν ἐνίων νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων διὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 1943, 93808/1943 Σελ. 443
- Περὶ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων καὶ ἐν γένει ἰδιωτικῶν κλινικῶν, 23300/1943 Σελ. 443
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων διὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 1943, 23200/1943 Σελ. 443
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος τροφῆς μισθωτῶν κουρείων-κομμωτηρίων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς-Προαστείων, 21979/1943 Σελ. 445
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν κουρείων-κομμωτηρίων, 21976/1943 Σελ. 445
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1943, 21978/1943 Σελ. 445
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν Ἑλληνικοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν καὶ Ὁδείου Ἀθηνῶν διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1943, 21977/1943 Σελ. 445
- Περὶ ἀντιτίμου συσσιτίου ταξιθετῶν θεάσεων καὶ κινηματογράφων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς-Προαστείων διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1943, 21980/1943. Σελ. 446
- Περὶ τροποποιήσεως ὑπ' ἀριθ. 6170/1943 ἀποφάσεως περὶ συσσιτίου ἐργατῶν καπνοβιομηχανίας 17837/1943 Σελ. 446
- Περὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 39984/42 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, 2011/Α 14/1943. Σελ. 447
- Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1943, 1873/Π/1943. Σελ. 447
- Περὶ τροποποιήσεως συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν ἀκατεργάστων δερμάτων, 12414/1943. Σελ. 447

ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΥ

Θὰ κυκλοφορήσῃ καὶ τὸ πέμπτον καὶ τελευταῖον 16σέλιδον τῶν ἀλφαβητικῶν εὔρετηρίων τοῦ Α' τόμου μας.

Ἔτσι μὲ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν πολυσελίδων ἀλφαβητικῶν εὔρετηρίων ὁλοκληρώνεται ἡ χρησιμότης τοῦ τόμου μας.

Δι' ὅσους ἐκ τῶν κ. κ. συνδρομητῶν ἐπιθυμοῦν νὰ βιβλιοδετηθῇ ὁ τόμος, θὰ γνωστοποιήσωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον τοὺς ὅρους τῶν βιβλιοδετείων μας.

ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟΝ

Ἀρθρογραφία καὶ νομολογία ἐπὶ ἐνδιαφερόντων θεμάτων τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2ον ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 45

ΑΘΗΝΑΙ 15 ΙΟΥΛΙΟΥ 1943

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ

Στενόχωρος βραδύτης

Τὸ δράμα τοῦ μισθωτοῦ, πού ζητεῖ ἐναγώνως τὴν δικαιομένην ἀπὸ ἡθικὴν ἀνάγκην, λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς θέσεώς του, δικονομικὴν προστασίαν, συνεχίζεται. Θεαταί, συμπάσχοντες μετ' αὐτοῦ, οἱ νομικοὶ καὶ ὅσοι ἐξ ἐπαγγέλματος ἔχουν ταχθῇ συμπαράσταται, ἀδυνατοῦν, μαζί με τὸν μισθωτόν, νὰ ἐξηγήσουν τὴν βραδύτητα τῆς νομοθετικῆς ἐπεμβάσεως.

Ἔστω ὅτι τὸ ἰσχύον δικονομικὸν σύστημα τῆς ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, διὰ τῆς περιπλοκῆς τῶν πλείστων εἰς τὸ βραδυκίνητον σύστημα τῆς τακτικῆς διαδικασίας, εἶναι τόσον τέλειον, ὥστε νὰ φοβούμεθα, ὡς διὰ νὰ θίξωμεν καμμίαν ἱερὰν θεότητα, νὰ τὸ ἀλλάξωμεν, ἐνῶ ἐπὶ τέλους τὰ πάντα ὑπόκεινται εἰς τὸν νόμον τῆς ἀλλαγῆς.

Ὁ περιορισμὸς ὅμως τοῦλάχιστον τῶν 50 χιλιάδων δραχμῶν εἰς τὰς διαφοράς τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικοῦ ἀνέκει καὶ αὐτὸς εἰς τὸν κύκλον τῶν ἱερῶν αὐτῶν πραγμάτων, πού δὲν πρέπει, ἀπὸ σεβασμὸν πρὸς τὰ καθέστηκυῖα, νὰ τηγῇ.

Ἐσκοπήθη ἀπὸ τὸ ν. δ. 1544 τῆς 3 Ἰουλίου 1943 νὰ ἐξυπηρετηθῇ ὁ μισθωτὸς διὰ τῆς διαδικασίας τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 50.000, ἀπὸ τοῦ ἀσημάντου διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ποσοῦ τῶν δραχμῶν 5000. Δὲν θέλομεν φυσικὰ νὰ εἰπώμεν, ὅτι διὰ τὸν μισθωτόν ἐιδικῶς δὲν ἔγινε τότε κατὰ γενναϊότερον, μία οὐσιαστικωτέρα προστασία, ἀφοῦ τὸ ὄριον τῆς εἰρηνοδικειακῆς ἀρμοδιότητος ἐν γένει, ἐπὶ ὅλων τῶν διαφορῶν, ἀνεβιβάσθη εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 50.000 καὶ βεβαίως δὲν ἐπρόκειτο νὰ μείνῃ μετὰ τὸ ὄριον τῶν 5000 δραχμῶν ἡ ἐργατικὴ διαδικασία τοῦ Εἰρηνοδικείου.

Ἔστω ὅμως ὅτι ἡ ἐπέκτασις τοῦ ποσοῦ εἰς δραχ. 50.000 ἐξυπηρετεῖ τότε τὸν μισθωτόν. Περαιτέρω ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1942 ἔχουν ἐπιβληθῇ, μετὰ ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, αὐξήσεις ὑπαλληλικῶν μισθῶν κατὰ 200 ο/ο—καὶ περισσότερον—μέχρι τῆς προσφάτου ἀπὸ 15 Ἰουνίου ἐ. ἔ., ἀνάλογοι δὲ τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων, ὥστε νὰ εἶναι, ὑπὸ τὸ μισθολογικὸν ἥδη καθεστὼς καὶ τὴν νομισματικὴν κατάστασιν, ἕξιον ἀπορίας ὅτι ὑπάρχει ἀκόμη ἐν δράσει ἐργατικὴ διαδικασία, μετὰ σκοπὸν τὴν ἐξυπηρετήσιν τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐάν εἰς ταῦτα προστεθῇ καὶ ἡ τυπολατρικὴ ἀποψις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐν σχέσει μετὰ τὸ γνωστὸν ζήτημα τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικείου, ὅσας ἀμφισβητεῖται τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ, ἀποψις, πού συναντᾷ τὴν ἀντιδρασιν τῆς κοινωνικῆς σκοπιμότητος, νὰ διατηρηθῇ ὁ μισθωτὸς ὀρθῶς εἰς τὴν ζῶν, κατὰ τὰς

σημερινὰς δεινὰς περιστάσεις, ἡ ἐργατικὴ διαδικασία τοῦ Εἰρηνοδικείου καταντᾷ ν' ἀπομένῃ ἕνας νεκρὸς τύπος, ὑπενθυμίζων ὅτι ἐφευρέθη εἰς ὁμαλὰς περιστάσεις, διὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν μισθωτόν εἰς ὁμαλοὺς καιροὺς καὶ ὄχι κατὰ τὰς σημερινὰς ἀνωμάλους ἡμέρας, καθ' ἃς, εὐτυχῶν, ὡς ὅλοι μας, δὲν ἔχει, φαίνεται, ἀνάγκην τῆς προστασίας τοῦ νόμου.

Ἄς κλείσῃ λοιπὸν, διὰ ταχίστης νομοθετικῆς ἐπεμβάσεως, ἡ αὐλαία τοῦ δράματος τοῦ μισθωτοῦ. Συνεχίζεται, πρὸς μεγάλην στενωχρίαν τῶν θεατῶν.

Δικαιοπλαστικὴ νομολογία.

Καρπὸς τῆς καθημερινῆς ἐνασχολήσεως τῶν δικαστηρίων μετὰ τὴν ἐρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, μετὰ ἀξίειναιον πνεῦμα ἀληθινῆς κατανοήσεως τῶν σκοπῶν του, εἶναι νομολογία δικαιοπλαστικὴ, ἀξία εἰς τὸ σύνολόν της νὰ τιμήσῃ τοὺς δικαστάς.

Δὲν εἶναι μακράν ἡ ἐποχὴ πού τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, ἀκαταστάλακτον, ἀχειραγώγητον, παρέβαιεν ἀνάμεσα εἰς τὴν ἀγνοίαν τῶν ἀρχῶν του, εἰς τὸ κακῶς ἐννοούμενον πνεῦμα δικαστικῆς συντηρητικότητος, πού τὸ κάτω-κάτω δὲν ἀπαντᾷται εἰς τοὺς νέους θεσμούς, καὶ ἀκόμη εἰς τὴν παρεξήγησιν ὅτι ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ βλέπῃ καὶ νὰ ἐρμηνεύῃ τὴν διάταξιν ὡς ρυθμιστρίαν περιουσιακῶν ἀπλῶς σχέσεων καὶ ὄχι, ὡς πράγματι εἶναι, δημιουργικὴν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων τοῦ βιοπαλαίοντος ἀνθρώπου.

Μετὰ αὐτὸ δὲν θέλομεν φυσικὰ νὰ εἰπώμεν, ὅτι ὁ δικαστὴς κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου δικαιούται καὶ ὀφείλει νὰ κοινωνιολογῇ. Ἄν αὐτὸ ἦτο ἀληθές, θὰ εἴχομεν αὐτὰς ἡ ἐκεῖνας τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις, ἀναλόγως τῶν συντηρητικῶν ἢ ριζοσπαστικῶν ἀντιλήψεων του. Καὶ τὸ πρᾶγμα θὰ ἀπέβαιεν ἐξαιρετικὰ ἐπικίνδυνον, εἰς βάρος τὸ ὀλιγώτερον τῆς σταθερότητος τοῦ δικαίου.

Ἄλλὰ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον δὲν εἶναι ἀπλῶς μία συρραφὴ νομικῶν διατάξεων, μετὰ ἀπουσίαν τοῦ κοινωνιστικοῦ πνεύματος. Καὶ εἴτε τὸ θέλομεν, εἴτε ὄχι, αὐτὸ τὸ κοινωνιστικὸν πνεῦμα ὑφάρπει εἰς κάθε διάταξιν.

Διὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ λοιπὸν ἀλαθῆτως τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ συλλάβωμεν τὸν κοινωνικὸν σκοπὸν του, νὰ τὸν ἐννοήσωμεν, νὰ προχωρήσωμεν ἀκόμη καὶ πέραν τοῦ γράμματος τοῦ νόμου, ἐκεῖ πού ὁ νομοθέτης δὲν ἠμπόρεσε, μετὰ φραστικὴν ἐπιτυχίαν, νὰ ἐκφρασθῇ. Δείγμα δικαιοπλαστικῆς νομολογίας, ἄξιον ἐξάρασεως, εἶναι, μεταξὺ τῶν πολλῶν ἄλλων, καὶ ἡ δημοσιευομένη εἰς ἄλλας στήλας τοῦ παρόντος τεύχους ὑπ' ἀριθ. 2962 ἐ. ἔ. πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις. Τὸ αἶσθημα ἀληθινῆς ἱκανοποιήσεως, πού κατέχει τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικῶν Δικαίων», εἶναι ἀσφαλὲς καὶ τοῦ ἀναγνώστου τὸ αἶσθημα.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Ν. Δ. 424/1941 ΚΑΙ ΜΙΣΘΩΤΟΙ ΕΠΙΤΑΚΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Νομική φύσις επιτάξεως.—Εκτασίς εφαρμογής ν.δ. 424) 941.—Ποιοί μισθωτοί προστατεύονται. Συμβάσεις ωρισμένης χρονικής διάρκειας κλι συμβάσεις μετά το ν.δ. 424)1941.

ΤΩΝ κ. κ. Γ. ΜΠΑΛΗ, Καθηγητοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν καὶ Γ. Α. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ, δ κηγόρου παρ Ἀρείῳ Πάτω

Ἐτέθησαν εἰς ἡμᾶς τὰ κάτωθι ἐρωτήματα :

- 1) Ἐργάται, προσληφθέντες παρ' ἐργοστασίων, διαρκούσης ἐπιτάξεως, δύναται ἐγκύρως ν' ἀπολυθῶσι τῆς ἐργασίας, ἄνευ τῆς διαδικασίας κλπ. τοῦ Ν. Δ. 424/1941 κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τῆς γερμανικῆς ὑπηρεσίας περὶ ἐλαττώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργατῶν ;
- 2) Ἐργάται, προσληφθέντες παρὰ τῶν αὐτῶν ἐργοστασίων, διαρκούσης τῆς ἐν λόγῳ ἐπιτάξεως, δύναται ἐγκύρως ν' ἀπολυθῶσι τῆς ἐργασίας ἄνευ τῆς διαδικασίας τοῦ Ν. Δ. 424/1941, ὡσάκις ἡ μειώσις τῆς ἐργασίας ἐκάστου ἐργοστασίου ἀπῆται τοῦτο καὶ ἄνευ ρητῆς διαταγῆς τῆς γερμανικῆς ὑπηρεσίας περὶ ἐλαττώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργατῶν ;
- 3) Ἐργάται, προσληφθέντες παρὰ τῶν αὐτῶν ἐργοστασίων, διαρκούσης τῆς ἐν λόγῳ ἐπιτάξεως, δύναται ἐγκύρως ν' ἀπολυθῶσι κατὰ τὴν ἄρσιν τῆς ἐπιτάξεως καὶ τὴν λήξιν τῶν ἐργασιῶν, αἱ ἀνέθετεν ἡ γερμανικὴ ὑπηρεσία ;
- 4) Ἐργάται, προσληφθέντες παρὰ τῶν αὐτῶν ἐργοστασίων πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπιτάξεως, δύναται ἐγκύρως ν' ἀπολυθῶσι τῆς ἐργασίας, διαρκούσης τῆς ἐπιτάξεως, κατὰ τοὺς γενομένους περιορισμοὺς τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ ἢ κατὰ τὴν ἄρσιν τῆς ἐπιτάξεως ;

Ἡ γνώμη ἡμῶν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ζητημάτων εἶναι ἡ ἀκόλουθος :

α) Εἰς τὰς ὅπ' ὤψει ἡμῶν τεθείσας διαταγὰς ἐπιτάξεως δὲν ὑπάρχει ἡ λέξις «ἐπίταξις» κατὰ τὴν κυριολεκτικὴν αὐτῆς σημασίαν (Beschlagnahme—Réquisition), ἀλλ' ἐχρησιμοποιήθησαν ἄλλαι ἐκφράσεις καὶ λέξεις.

«Dieser Betrieb ist für Deutsche Kriegsmarine in Anspruchgenommen...» ἢ «Dieser Betrieb ist mit Aufträgen für die Deutsche Kriegsmarine beschäftigt».

Ὁὕτω δὲ θὰ ἠδύνατο πρὸς στιγμὴν νὰ νομισθῇ, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἐπιτάξεως, ἀλλὰ περὶ ἄλλης τινὸς σχέσεως. Πλὴν αἱ λοιπαὶ διαταγαὶ πρὸς τὰ ἐργοστάσια, δι' ὧν ρυθμίζεται ἡ ἐργασία ἐν ταῖς λεπτομερείαις, ὀρίζονται κανονισμοὶ πειθαρχίας καὶ ἀπειλοῦνται βαρεῖσι κυρώσεσι, εἰς περίπτωσιν παραβάσεως τῶν ἐν λόγῳ διαταγῶν (ἐγκλεισμός τῶν ἐργοστασιαρχῶν καὶ ἐργατῶν εἰς στρατόπεδα συγκεντρώσεως, παραπομπὴ αὐτῶν ἐνώπιον στρατοδικείου κλπ.), γενικώτερον δὲ ἡ ἐπιτακτικὴ μορφή, ἥτις διέπει τὸ σύνολον τῶν διαταγῶν τούτων, δι' ὧν καὶ μόνον ρυθμίζονται αἱ σχέσεις τῆς γερμανικῆς ὑπηρεσίας μετὰ τῶν ἐργοστασίων, ἀγχι ἡμᾶς εἰς τὸ ἀδιάσπαστον συμπέρασμα, ὅτι τὰ ἔγγραφα ταῦτα, οἷα δὴποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ λεκτικὴ αὐτῶν διατύ-

πωσις, ἀποτελοῦσι κατ' οὐσίαν διαταγὰς περὶ ἐπιτάξεως. Ἐτέρωθεν οὔτε αἱ γερμανικαί, οὔτε αἱ ἰταλικαὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ ἐτήρησαν γενικῶς ἐνιαῖον τύπον καὶ τὰς αὐτὰς λέξεις κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐπιτάξεων. Ὁὕτω οἱ Γερμανοὶ εἰς παρουσίᾳ ἐπιτάξεως ὅτε χρησιμοποιοῦσι τὸ ρῆμα beschlagnehmen, ὅτε belegen, ὅτε in anspruch nehmen, ὅτε requisiren, οἱ δὲ ἰταλοὶ ὅτε occupare, ὅτε requisire, ἐξ ὧ συνάγεται, ὅτι καὶ παρ' αὐτῶν τῶν ἐνεργούντων τὰς ἐπιτάξεις δὲν προσδίδεται σημασία εἰς τὰς λέξεις, ἀλλ' εἰς τὴν οὐσίαν, δεδομένου ὅτι κατὰ πάσας τὰς ἄνω περιπτώσεις αἱ αὐταὶ συνέπειαι ἐπέρχονται, ἥτοι αἱ συνέπειαι τῆς ἐπιτοξέως. Δέον ἐπίσης νὰ σημειωθῇ ὅτι εἰς τὰς ἐντύπους πινακίδας, τὰς ἀναρτωμένας ἐπὶ οἰκοδομῶν κλπ. παρὰ τῶν Γερμ. καὶ ἰταλικῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς, εἰς ἃς ἀναγράφεται ὅτι πράγματι εἶναι ὑπὸ ἐπίταξιν καὶ χρησιμοποιοῦνται αἱ διάφοροι ὡς ἄνω ἐκφράσεις, τὸ εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν κείμενον ἀναφέρει τὴν λέξιν «ἐπιτεταγμένον», τὸ δὲ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, παρ' οὗ πληρῶνονται αἱ ἐπιτάξεις κατὰ τὸ Ν Δ 424/41, καταβάλλει τὰς αὐτὰς ἀποζημιώσεις, οἷα δὴποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ λεκτικὴ διατύπωσις τῆς καταλήψεως ἀκινήτου τινός. Ρητέον τέλος ἐπίσης ὅτι εἶναι λίαν σὺνηθες τὸ φαινόμενον τῆς ἀταξίας περὶ τὸν τύπον καὶ τὴν μορφήν τῶν ἐν στρατιωτικῶς κατεχομέναις χώραις ἐπιβαλλομένων ἐπιτάξεων. (Ἰδε P. Fauchille, Droit international τόμ. II No 217/1).

Ἡ ἐπίταξις εἶναι ἰδιόρρυθμος πράξις τῆς ἐξουσίας, δι' ἧς αὕτη ἐπιβάλλει τὴν πρὸς ὠρισμένον σκοπὸν παροχὴν εἰσφορᾶς ὅχι μόνον πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐργασίας ὠρισμένων ἀτόμων (βλ. καὶ παρ' ἡμῖν Νόμον 4442 περὶ στρατιωτικῶν εἰσφορῶν ἀρθρ. 74 καὶ ἐπόμεν. «περὶ ἐπιτάξεως ἐργοστασίων», ἀρθρ. 91 καὶ ἐπόμεν., «περὶ ἐπιτάξεως σιδηροδρόμων» ἀρθρ. 90, «περὶ ἐπιτάξεως μηχανημάτων μετὰ τοῦ προσωπικοῦ των», ἀρθρ. 190 καὶ ἐπόμεν. «περὶ ναυτικῶν εἰσφορῶν», Α. Ν. 1984/1939 «περὶ πολιτικῆς ἐπιστρατεύσεως τῆς χώρας» ἀρθρ. 5, καθ' ὃ διαταχθεῖσιν πολιτικῆς ἐπιστρατεύσεως αἱ βιομηχανικαὶ καὶ πάσης φύσεως ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις, δύναται νὰ ὑποχρεῶνται, ὅπως θέτωσιν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Κράτους τὰς ἐγκαταστάσεις των, τὸ προσωπικόν των κ.τ.λ.), ὃ κύκλος δὲ τῶν ἀντικειμένων τῆς ἐπιτάξεως εἶτε ὑπὸ τὴν στενὴν μορφήν στενῆς ἐπιτάξεως, εἶτε ὑπὸ τὴν εὐρυτέραν μορφήν τῆς «πολιτικῆς ἐπιστρατεύσεως», ὁσημέραι εὐρύνεται, ἐφ' ὅσον αἱ ἀνάγκαι τοῦ Κράτους καθίστανται περισσότεραι κατὰ τὰς ἐκάστοτε ἐμφανιζομένας περιπτώσεις. (Ἰδε ἀγό-

ρευσιν εισαγγέλ. Ἀρ. Πάγου Μ. Χατζάκου ἐν Θέμ. ΚΕ' σελ. 1).

Οἱ νόμοι ὁρίζουσι συνήθως τὰ ἀρμόδια ὄργανα ἐπιβολῆς ἐπιτάξεων, ὡς καὶ τὸν τύπον τῶν σχετικῶν πράξεων, τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι βεβαίως τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς ἐπιτάξεως καὶ δὴ ὁσάκις αὕτη λαμβάνει χώραν, ὅφ' ἧς περιπτώσεις ἐνηργήθησαν αἱ ὑπὸ κρίσιν, ἀλλὰ πρὸς διὰ γνώσιν ἂν ὑφίσταται πράξις ἐπιτάξεως, ὅ' ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἔννοιαν τῆς πράξεως, ἢ τοῦ ἐγγράφου, δι' ὃν ἐπεβλήθη καὶ θὰ ἀναζητήσωμεν, ἐάν ὑφίσταται τὸ στοιχείον τοῦ ἐξαναγκασμοῦ καὶ ἂν τὸ ἐργοστάσιον, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τοιαύτη πράξις, εἶναι ἐλευθέρον ν' ἀρνηθῇ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διδομένην ἐπιταγὴν. Ἐπὶ τοῦ σημείου δὲ τούτου ἀναμφιβόλως εἶναι, ὅτι ἐν προκειμένῳ ὑπῆρχεν ἐξαναγκαστικὴ ἐπιταγὴ, καθ' ἣς δὲν ἐχώρει ἀντίρρησης. Ἐνεκεν τούτων συνάγομεν, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἀναγκαστικῆς εἰσφορᾶς τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ τῆς ἐργασίας τῶν ἐν λόγῳ ἐργοστασίων χάριν τῶν πολεμικῶν δυνάμεων τοῦ κατέχοντος τὴν χώραν στρατοῦ.

Ἡ νομιμότης τῆς τοιαύτης ἐπιτάξεως δὲν ἐνδιαφέρει ἀμέσως τὸ ὑπὸ μελέτην θέμα, διότι ἐφ' ὅσον οἱ καθ' ὃν ἡ ἐπιταγὴ δὲν ἠδύνατο ν' ἀρνηθῶσι τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διδομένων ἐντολῶν, ἀναγκαῖον εἶναι νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ὑφίσταντο ἐπαρκῶς τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα, βάσει τῶν ὁποίων θὰ δοθῇ λύσις εἰς τὰ τεθέντα ζητήματα. Ἐπὶ πλεον καὶ ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως ὁρθῶς ἐπεβλήθησαν αἱ ἐπιτάξεις αὗται, διότι, κατὰ τὸ διεθνὲς δίκαιον, αἱ πράξεις ἐπιτάξεως τοῦ κατέχοντος τὴν χώραν στρατοῦ, βασιζόμεναι ἐπὶ τῶν ἐπιτακτικῶν στρατιωτικῶν ἀναγκῶν, εἶναι νόμιμοι, ὡς τοῦτο ἀνεγνωρίσθη τὸσον ὑπὸ τῆς θεωρίας, ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν διεθνῶν συμβάσεων, καὶ δύνανται νὰ ἐπιβάλλωνται ἐπὶ παντός ἀντικειμένου, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἐξυμπερεῖ τὸν στρατὸν κατοχῆς. (ἄρθρ. 10 καὶ ἐπόμε. Δηλώσεως τῶν Βρυξελλῶν 1874, ἄρθρον 52 καὶ ἐπόμε. τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Χάγης 1899 καὶ 1907 καὶ ἄρθρον 56 καὶ ἐπόμε. τοῦ Ἐγγειριδίου Ὁξφόρδης 1880. F a u c h i l l e, ἐνθ' ἄνωτ. Νο 1209, I. Σπουροπούλου. Δημόσ. Διεθνές, ἔκδ. 1940 § 38 σελ. 401).

Κατὰ τὰς ἐπιτάξεις ταύτας ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία τοῦ Γερμανικοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ δι' ἐγκυκλίων καὶ ἄλλων γενικῶν διαταγῶν αὐτῆς καθόριζεν ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τοὺς ὅρους τῆς ἐργασίας, διὰ πάντα τὰ κατ' ἐπιταγὴν τῆς ἐργαζόμενα ἐργοστάσια. Μὴ λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς Ἑλληνικῆς Νομοθεσίας, ἡ ρηθεῖσα Ὑπηρεσία ὥριζεν ἐκάστοτε τὰς ὥρας ἐργασίας τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ, διὰ τὰς σπουδᾶς ὡς ἐκτελῆται ἐργασία καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἐξαιρετέας ἡμέρας, ὥριζεν ἐπίσης τὰ ὠρομίσθια, παρεῖχε καὶ ἐρρυθμιζε τὸν συστάσιον καὶ τὸν τρόπον παροχῆς καὶ διανομῆς αὐτοῦ, ἐπέβαλλε τὴν πειθαρχίαν ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ἀπηγόρευε τὰς ἀπεργίας, προσδίδωριζεν ἐκάστοτε τὸν αἰθερὸν τῶν ἐργατῶν ἐκάστοτε ἐργοστασίῳ, ἀξιοῦσα πολλάκις μείωσιν αὐτοῦ, ἔθετε προθεσμίας ἀποπερατώσεως τῶν ἐργασιῶν, προσδιδόριζε κυριαρχικῶς ἐκάστοτε τὸ δοτέον ἀντάλλαγμα εἰς τὰ ἐργοστάσια διὰ τὴν ἐκτελουμένην ἐργασίαν, ρυθμίζουσα τοῦτο βάσει ποσοστοῦ παρ' αὐτῆς κυριαρχικῶς ὁριζομένου, ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ἡμερησίων, ἐπέβαλλε τὰς κυρώσεις ἐν περιπτώσει παραβάσεως τῶν ἐντολῶν τῆς τῶσον κατὰ τῶν

ἐργατῶν, ὅσον καὶ κατὰ τῶν ἐργοστασιαρχῶν (π.χ. βλ. τὰς ἀπὸ 25/6/42, 5/9/42 κλπ.), ἤλεγχε δι' ἐντεταλμένων τῆς τὰς ἐργασίας καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τῆς, ἀπηγόρευε κατηγορηματικῶς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐλληνικῶν νόμων ἐπὶ τῶν παρ' αὐτῆς ἐκτελουμένων ἐργασιῶν καὶ ἐν γένει διὰ σαφῶν διαταγῶν αὐτῆς ἐξεδήλωσεν, ὅτι εἰς τὰς ἐργασίας ταύτας ἦσκει τὸ κυριαρχικὸν δίκαιωμα, τὸ ὁποῖον τὸ Διεθνὲς Δίκαιον ἀναγνωρίζει εἰς τὸν κατέχοντα μίαν χώραν ἐχθρὸν στράτον, ὅπως θέτῃ κανόνας δικαίου, ἀναγομένους καὶ ἀποβλέποντας εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τῆς στρατιωτικῆς κατοχῆς, μεταξὺ τῶν ὁποίων βεβαίως εἶναι καὶ ἡ συντήρησις τῶν πολεμικῶν δυνάμεων τοῦ στρατοῦ κατοχῆς, ὅταν ἐπεδίδωκεν αἱ ἐν λόγῳ ἐργασίαι τῶν ἐργοστασίων Πειραιῶς. Ἡ ἀρχὴ δὲ αὕτη περὶ θέσεως κανόνων δικαίου παρὰ τοῦ Στρατοῦ Κατοχῆς ἔχει ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ τῶν κανονισμῶν τῆς Χάγης 1899 καὶ 1907, τῆς Δηλώσεως τῶν Βρυξελλῶν τοῦ 1874, τοῦ Ἐγγειριδίου τῆς Ὁξφόρδης περὶ τῶν νόμων τοῦ κατὰ ξηρὰν πολέμου 1880 καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 2 ἀπὸ 9 Ἀπριλίου 1911 Verordnungsblatt δημοσιευθεῖσα διαταγὴ τοῦ Ἀνωτάτου Γερμανοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ τῆς Κατεχομένης Ἑλλάδος κατὰ τὴν ὁποίαν «... διαρκούσης τῆς στρατιωτικῆς κατοχῆς θὰ ἐκδίδωνται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων στρατιωτικῶν διατάξεις καὶ ὁρισμοὶ μὲ κύρος νόμου... Αἱ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν Στρατιωτικῶν Διοικητῶν ἐκδιδόμεναι διατάξεις δικαίου ὑπερισχύουσιν τῶν Ἑλληνικῶν κανόνων δικαίου. Κατὰ τὰ λοιπὰ οἱ Ἑλληνικοὶ νόμοι» παραμένοντες ἰσχυροί, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντιτίθενται εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς κατοχῆς» εἶναι σύμφωνοι πρὸς τοὺς κανόνας τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου καὶ εἰς τὰς ἀνωτέρω διεθνεῖς συμβάσεις εἰς ἃς ἔχει προσχωρήσει καὶ ἡ Ἑλλάς (βλ. P. F a u c h i l l e, Τόμ. 2, ἔκδ. 1921, Νο 1164 καὶ ἐπόμε. I. Σπουροπούλου. Δημόσ. Διεθνές, ἔκδ. 1940 σελ. 398 καὶ ἐπόμε., M. N y s, L'occupation de guerre pag. 69 88. A. V. Verdross, Völkerrecht 1937 σελ. 302).

Κατὰ ταῦτα ὁ ἔλλην δικαστής, ἐξετάζων, ὡς δικαιούται καὶ ὀφείλει νὰ πράξῃ (N y s, ἐνθ' ἄνωτ.) τοιαύτας διαταγὰς θέλει ἀναγνωρίσει, ὅτι αὗται εἶναι νόμιμοι καὶ ὑποχρεωτικοὶ δι' αὐτὸν ἐφ' ὅσον, ὡς προεῖρηται, κείνται ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου. (βλ. ἀγόρευσιν ἀντείσταγ. Ἀρ. Πάγου Χοῖδᾶ ἐν Θέμ. ΑΔ σελ. 308).

Ἡ ὑπὸ τοιούτους ὁρους ἐκτελουμένη ἐν τοῖς ἐπιτάκτοις ἐργοστασίοις ἐργασία δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τοὺς συνήθεις κανόνας τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ὅσον ἀφορᾷ τὸσον τὰς σχέσεις τοῦ ἐργοστασιαρχοῦ καὶ τῆς Γερμαν. Στρατιωτ. Ὑπηρεσίας, ὅσον καὶ τὰς σχέσεις ἐργοστασιαρχοῦ καὶ ἐργάτου.

Διότι ὁ ἐργοστασιαρχὸς, ὅπωςδήποτε καὶ ἂν ἀποκαλῆται εἰς τινὰ ἐγγραφα τῶν Γερμανικῶν Ἀρχῶν (ἐργολήπτης, ἐντεταλμένος κλπ.), δὲν εἶναι οὔτε ἐργολάβος, οὔτε ὁ συνήθεος ἐπιχειρηματίας βιομήχανος, πρὸς ὃν διδεται ἐντολὴ ἐκτελέσεως ἔργου τινός, ρυθμιζομένης τῆς ἀμοιβῆς κατ' ἓνα τῶν πολλῶν γνωστῶν τρόπων, ἀλλὰ εἶναι ὁ ἐκπροσωπῶν μίαν ἐν ἐνεργείᾳ ἐπιχειρήσιν λαμβανομένην ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς ὡς οἰκονομικὴν ὀργάνωσιν, συμπεριλαμβανούσαν τὰς τε ἐγκαταστάσεις, τὸ προσωπικόν—εἰς ὃ πρωτίστως ἐνυπάρχει καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ διοικῶν τὸ ἐργοστάσιον—καὶ τὰς

λοιπὰς δυνατότητας τοῦ ἐργοστασίου, ἥτις ἐπιχειρήσεις διὰ τῆς διαταγῆς τῆς στρατιωτικῶς κατεχούσης δυνάμεως, ἐτέθη εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ στρατοῦ κατοχῆς πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ σκοποῦ του. Ὑφίστανται ἴσως ἐξωτερικαὶ τινες ὁμοιότητες πρὸς τὴν ἐργολαβίαν ἢ ἄλλας παρεμφερεῖς σχέσεις, πλὴν ἐλλείπει ἐν προκειμένῳ τὸ κύριον καὶ ἀναγκαῖον στοιχεῖον τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως τοῦ ἐργοστασιάρχου. Ὅστις διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἐπιτάξεως δὲν εἶναι συμβαλλόμενος, ἀλλ' ἐν ἀπλοῦν στοιχείῳ τοῦ ἐπιταχθέντος συγκροτήματος, ὑπόχρεως νὰ ἐξακολουθήσῃ προσφέρων καὶ αὐτὸς ἀτομικῶς τὰς ὑπηρεσίας του. Ἐλλείποντος τοῦ στοιχείου τῆς ἐλευθερίας βουλήσεως τοῦ ἐργοστασιάρχου καὶ δι' ὅχι μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀρχικὴν πράξιν, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτὰς ἐπὶ τὰς λεπτομερείας τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας, θὰ ἦτο ἀστοχος πᾶσα προσπάθεια ὑπαγωγῆς τῆς σχέσεως ταύτης εἰς τοὺς κανόνας τοῦ ἀτομικοῦ δικαίου, διότι ἡ ἐπίταξις ἀποτελεῖ ἰδιότυπον σχέσιον, ἥτις, ἀφαιρουσα παντελῶς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπιτάξεως ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τοῦ κυρίου καὶ ἀποτελοῦσα πράξιν τῆς δημοσίας ἐξουσίας (ἐνταῦθα δὲ τοῦ διὰ τῆς ἰσχύος τῶν ὃπλων κατέχοντος στρατοῦ), δὲν δύναται νὰ ἐξομοιωθῇ πρὸς παρεμφερεῖς σχέσεις τοῦ δικαίου. (Βλ. ad hoc Δικαστηρίου Ναυτικῶν Ἐπιτάξεων, Εἰσηγητοῦ Προέδρου Ἀρεοπαγ. Μ. Ἀγαθονίκου 19126 Θέμ. ΛΗ' 309).

Οὐδὲ δύναται βεβαίως νὰ μεταβάλῃ τὴν ἀνωτέρω γνῶμην τὸ γεγονός δι' ἡ ἐπιτάξεως ἀρχὴ κατέβαλλεν εἰς τὰ ἐργοστάσια ποσοστὸν ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων, ἵνα δι' αὐτοῦ καλύπτωσι τὰ ἐξοδα αὐτῶν, τὰς ἀποσβέσεις, φθοράς καὶ κέρδους, καθόσον κατὰ πᾶσαν ἐπίταξιν τὸσον ὑπὸ τῆς πολιτείας ἐνεργουμένην, ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ κατέχοντος στρατοῦ διατασσομένην, ὑφίσταται νόμιμος καὶ ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως ὑποχρέωσις τοῦ ἐπιτάσσοντος πρὸς καταβολὴν τῆς δεοῦσης ἀποζημιώσεως. Τὸ ὑπὸ τῆς Στρατιωτικῆς Ἀρχῆς καταβαλλόμενον ὡς ἄνω ποσοστὸν οὐδὲν ἄλλο βεβαίως ἀποτελεῖ ἢ μίαν ἀποζημιώσιν διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργοστασίου παρεχομένην ἐργασίαν (βλ. P. Fauchille, ἐνθ' ἄν. Νο. 1216). Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τὸ τυχὸν γεγονός δι' αὐτὴν τινὰ ἐργοστάσια ἡ ἐπίταξις αὕτη ἀπέβη οἰκονομικῶς εἰς ὄφελος αὐτῶν δὲν μεταβάλλει τὸν νομικὸν χαρακτήρα τῆς ἐπιτάξεως ὡς ἐξαναγκαστῆς σχέσεως.

Αἱ σχέσεις ἐπίσης μεταξὺ ἐργοστασιάρχου καὶ ἐργάτου δὲν εἶναι κατὰ τὸν νόμον σχέσεις ἐκμισθώσεως ἐργασίας τοῦ τελευταίου πρὸς τὸν πρῶτον, καθ' ὅσον καὶ ἐξ αὐτῶν ἐλλείπει πλήρως ἡ ἐλευθερία τῆς συνάλλαγης, δεδομένου δι' αὐτὴν τὴν πρὸς τὰς διαταγὰς τῆς Γερμανικῆς Ὑπηρεσίας ὁ ἐργοστασιάρχης προσλαμβάνει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐργάτην, ὁσάκις δοθῇ αὐτῷ ἐντολὴ πρὸς ὠρισμένην ἐργασίαν καὶ ἀπολύει αὐτόν, ὅταν ἡ ἐργασία περαιωθῇ ἢ ὅταν διαταχθῇ πρὸς τοῦτο παρὰ τῆς Γερμανικῆς Ὑπηρεσίας, ἐχούσης ταύτης ἄμεσον συμφέρον, ὅπως μὴ διατηρῶνται ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἐργάται πλείονες τῶν ὅσων ἀναγκαιοῦν, ἐφ' ὅσον ἡ ὑπηρεσία αὕτη πληρῶναι ἐξ ἰδίων τῆς τὰ ἡμερομίσθια καὶ ποσοστὸν ἐπ' αὐτῶν πρὸς τὸν ἐργοστασιάρχην.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω συνάγομεν, ὅτι ὁ κατ' οὐσίαν καὶ κατὰ νόμον ἐργοδότης ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει εἶναι ἡ Γερμαν. Ὑπηρεσία, τοῦ ἐργοστασιάρχου ἔχοντος θέσιν ἐν-

διαμέσου προσώπου, ἐπιμελητοῦ τῶν ὑποθέσεων τῆς ὑπηρεσίας ταύτης, ἐνεργοῦντος κατόπιν ὠρισμένης ἐπιτακτικῆς ἐντολῆς, χάριν τῆς ἐντολίδος του Γερμαν. Ὑπηρεσίας, ἥτις, ὡς προείρηται, ρυθμίζει συνάμα καὶ πᾶσας τὰς λεπτομερείας τῆς ἐργασίας.

Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐκ τῆς ἐπιτάξεως καὶ μόνης δημιουργουμένη ἰδιορρυθμία τῶν σχέσεων Γερμαν. Ὑπηρεσίας, ἐργοστασιάρχου καὶ ἐργάτου καθίσταται ἐπὶ μᾶλλον ὀξυτέρα ἐκ τοῦ γεγονότος δι' ἡ ἐπιτάξεως ἀρχῇ, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, ἔχει συνάμα τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδίδῃ διατάξεις ἐχούσας ἰσχὺν νόμου καὶ δι' ἡ ἐπηυξημένην δύναμιν, ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἐγγωρίους νόμους, διὰ δὲ τῶν διαταγῶν αὐτῶν ρυθμίζει πάντα τὰ σχετικὰ μετὰ τὴν ἐργασίαν.

Χωροῦντες περαιτέρω εἰς ἐξέτασιν τῆς θέσεως τοῦ ἐργοστασιάρχου, ἀπὸ ἀπόψεως ἀστικοῦ δικαίου (ἐφ' ὅσον βεβαίως μᾶς ἐπιτρέπει τοῦτο τὸ ἐντελὲς ἰδιορρυθμον τῶν σχέσεων) χαρακτηρίζομεν τὸν ἐργοστασιάρχην ὡς ἀπλοῦν «ἐντολοδόχον» [καὶ ὅχι «προεστώτα»] τῶν ἐργασιῶν τῆς Γερμαν. Στρατιωτ. Ὑπηρεσίας, ἐντολοδόχον ὅμως οὐχὶ δυνάμει *συμβατικῆς* ἐντολῆς, ἀλλὰ δυνάμει ἐπιτάξεως.

Ἡ ἰδιότης τοῦ πράκτορος ἢ προεστώτος δημιουργεῖται ἐκ τῆς ἐκ μέρους τούτου ἀναλήψεως τῆς διευθύνσεως πασῶν ἢ κλάδου μόνον τῶν ὑποθέσεων ἄλλου καθ' ἣν διεύθυνσιν ὁ προεστώς ἔχει ἐκ τε τῆς συμβάσεως καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων εὐρὺν κύκλον δράσεως ἐντὸς βεβαίως τῆς φύσεως τῆς ἀναθεμένης αὐτῷ ὑποθέσεως. Ἀντιθέτως ὁ ἐντολοδόχος δρᾷ ἐντὸς περιορισμένου κύκλου καὶ συμφώνως πάντοτε πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ ἐντολέως διδομένας ἐντολάς.

Ἡ διάγνωσις ἐν ἐκάστη συγκεκριμένη περιπτώσει, ἐάν πρόκειται ζήτημα ἐντολῆς ἢ προστάσεως, εἶναι ζήτημα ἐξαρτώμενον ἐκ τῶν ὑπαρχόντων στοιχείων (βλ. Ἀρ. Πάγ. 17911936 Ε.Ε.Ν. γ', σελ. 781).

Οὕτω ἐξετάζοντες τὰς προκειμένας περιπτώσεις, βάσει τῶν ἀνωτέρω στοιχείων, ἀγόμεθα εἰς τὸ συμπέρασμα, περὶ οὗ ἀνωτέρω, δι' ἡ ὁφίσταται ὡς ἐντολῆς καὶ ἡν ὁ ἐντολοδόχος δὲν εὐθύνεται διὰ τὰς πράξεις, ὅς ἐνήργησε διὰ λογισμὸν καὶ ἐντολὴν τοῦ ἐντολέως. Οὐδεμία πράγματι ἀμφιβολία ἐπιτρέπεται περὶ τοῦ δι' οἱ ἐκάστοτε προσλαμβανόμενοι ἐργάται θὰ εἰργάζοντο ἀποκλειστικῶς διὰ τὰς ὑποθέσεις τῆς Γερμαν. Στρατιωτ. Ὑπηρεσίας, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ὁποίων ὑπῆγετο ἀμέσως ὁλόκληρος ἡ σχετικὴ ἐργασία, ὅταν μάλιστα καὶ αὐτὰ ταῦτα τὰ ἀτομικὰ βιβλιάρια τῶν ἐργατῶν ἔφερον τὸ σῆμα τῶν Γερμαν. Στρατιωτικῶν Ὑπηρεσιῶν W. Ἐκ τούτου ἀμέσως ἔπεται, δι' αἱ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας συνέπειαι δὲν βαρύνουσιν ἀμέσως τὸν ἐργοστασιάρχην. Οὕτω λοιπόν, ἐφ' ὅσον ἡ Γερμαν. Στρατιωτ. Ὑπηρεσία ἐδίδεν ἐντολὴν νὰ καταβάλλωνται μετὰ χρέωσιν τῆς τὰ παρ' αὐτῆς ὀριζόμενα ὠρομίσθια εἰς τὸν παρ' αὐτῆς ἐπίσης κατηγορηματικῶς ὀριζόμενον ἢ ἐκ τῶν πραγμάτων ἐνδεικνυόμενον ἀριθμὸν ἐργατῶν, ὁ ἐργοστασιάρχης, καταβάλλων ταῦτα, δὲν ἐδραμεύει δι' αὐτὸν πλείονας ὑποχρεώσεις ἐναντι τοῦ ἐργάτου καὶ δὲν ὑπεῖχεν ἐναντι τοῦ ἐργάτου ὑποχρεώσεις διὰ πράξεις, ὅς ἐνήργει συμφώνως πρὸς τὰς ἐντολάς τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, οἷαι ἦσαν αἱ ἐκάστοτε ἀπολύσεις τῶν ὑπεραριθμῶν ἐργατῶν.

Γενικώτερον δέ, λαμβανομένης υπ' όψει τής όλης ταύτης ύπό έπίταξιν εργασίας και τών όρων τής έκτελέσεως αúτης, δέον νά συμπεράνωμεν, ότι ό εργοστασιάρχης, άπολύων εργάτην προσληφθέντα διαρκούσης τής τοιαύτης έπίταξεως, δέν ύπεχρεούτο νά συμμορφωθί πρός τās διατάξεις τών σχετικών ελληνικών νόμων και ειδικώτερον τοú Ν. Δ. 424/1941, άλλ' ώφειλε νά έκτελέσῃ τās παρὰ τής έντολίδος του Γερμαν. Υπηρεσίας διδομένας αúτῳ δια τας.

Β) Πρός εξάντλησιν τής μελέτης τοú θέματος έρευνητέον είναι περαιτέρω, έάν και άσχετως πρός τ' άνωτέρω άναπτυχθέντα περί έπίταξεως έχουν έν προκειμένῳ εφαρμογήν αί διατάξεις τοú Ν. Δ. 424/1941, ως τοúτο συνεπληρώθη και ήρμηνεύθη διά τοú Ν. Δ. 669/1941) και τοú Ν. Δ. 1085/1942, περί μή άπολύσεως εργατών άνευ τής έν τῷ διατάγματι εκείνῳ διαδικασίας.

1). Τό ρηθέν Ν. Δ. 424/1941 είναι τροποποιητικόν τοú Α. Ν. 2000, ως τοúτο σαφώς όρίζεται έν τῷ πρώτῳ αúτου άρθρῳ. Περαιτέρω τοúτο διαλαμβάνει τόν δικαιολογητικόν λόγον τοú νόμου όστις είναι «ή άντιμετώπισις τής έκ τής άπολύσεως μισθωτῶν ύπηρετούντων εις παντός είδους έπιχειρήσεις και έκμεταλλεύσεις δημιουργουμένης άνεργίας...» 'Αλλά και ό βασιικός νόμος 2000/1939 περιέχει και οúτος έν τῷ σώματι αúτου και έν άρχῇ τοú 1ου άρθρου τόν δικαιολογητικόν λόγον και σκοπόν τοú Νόμου όστις είναι: «'Η άποφυγή τής έκ τοú περιορισμοú τών εργασιών τών έπιχειρήσεων και έκμεταλλεύσεων νύ προκάλουμένης άνεργίας». Κατά τήν έρμηνείαν όθεν τοú Ν. Δ. 424/41 επάναγκες είναι νά έχωμεν πάντοτε υπ' όψει δύο τινά. 1) ότι διά τών άνωτέρω νόμων δέν εισάγονται μόνιμοι και σταθεροί κανόνες δικαίου, άλλὰ σκοπεύεται δι' αúτων ή θεραπεία άναγκών δημιουργηθεισών συνεπεία τής άνωμάλου καταστάσεως και ότι ό Νομοθέτης άλλως θέλει διευθετήσει τὰ ζητήματα ταύτα, εúθυσ δέν μεταβληθοúν οί όροι τής εργασίας και 2) ότι κύριος σκοπός τοú νόμου είναι ή συντήρησις τών εις τās έκμεταλλεύσεις και έπιχειρήσεις εργαζομένων έργων, οúτως, άν τυχόν ήθελον άπολυθί, θά καθίστατο άδύνατον νά εξεύρωσιν άλλην εργασίαν κατά τήν άνώμαλον και άτυχῇ ταύτην περίοδον.

Πρό τής δημοσιεύσεως τοú Ν. Δ. 424/41, ότε ίσχυε μόνον ό Α. Ν. 2000/1939, αί διατάξεις τοú τελευταίου τοúτο ήρμηνεύθησαν λίαν όρθῶς υπό τήν έννοιαν ότι τότε μόνον έχουσιν εφαρμογήν, όταν παρὰ τινι έπιχειρήσει ύφίσταται ποσότης τής εργασίας, έστω και μικρά, άλλ' ότι δέν έχουσιν εφαρμογήν έπί τών περιπτώσεων τής παντελούς άδυναμίας πρός εργασίαν έπιχειρήσεώς τινος. (Συμβ. 'Επικρ. 48/1941, 76/1942, 294/1942). 'Η πολεμική όμως περίοδος και ή έπακολουθήσασα στρατιωτική κατοχή τής χώρας επέτεινον εις τοιοúτον βαθμόν τήν έκ τής άνεργίας άνωμαλίαν, ώστε ό Νομοθέτης ήναγκάσθη νά προβίῃ εις νέα μέτρα προλήψεως τής έπίταξεως τής άπειληθείσης όγκώδους άνεργίας. Προεβλέπετο μετά βεβαιότητος ότι κατά τών περιόδων τής στρατιωτικής κατοχής έν έκ τών κακών ήθελον εισθαι άσφαλώς ή έλλειψις εργασίας, έφ' όσον άφ' ένός μὲν αί συναλλαγαι μετά τοú έξωτερικού διεκόπησαν άποτόμως, άφ' έτέρου δέ ή χώρα δέν θά ήδύνα-

το άκωλύτως νά εξακολουθήσῃ τόν συνήθη αúτης οικονομικόν βίον, όστις βασικῶς εξαρθροúται εις τοιαύτας περιστάσεις. Μεγάλαι και μικραι έπιχειρήσεις και έκμεταλλεύσεις ήθελον περιορίσει άμέσως σημαντικῶς τās εργασίας αúτων, λίαν δέ συντόμως αί πλείσται τοúτων ήθελον άναστέλλει παντελῶς τās εργασίας τών, ένεκα άδυναμίας εξευρέσεως πρώτων ύλιν, έλλείψεως κινητηρίου δυνάμεως, έλλείψεως καταλλήλων καταναλωτῶν, άδυναμίας μεταφορῶν κ.λ. Αί συνεπεία τών άνωτέρω άπολύσεις μισθωτῶν ήθελον εξαπολύσει φοβερόν κύμα άνεργίας εις τήν χώραν, δι' οú θά ένετεινέτο ή και έκ τών άλλων συνθηκῶν ύφισταμένη ήδη άνωμαλία. 'Η δέ άνεργία αúτη συνεχῶς θά επετεινέτο, δοθέντος ότι ή γενική ανά τήν χώραν έλλειψις εργασίας και ή άδυναμία μετακινήσεων θά καθίστων άδύνατον τήν εις άλλας άσχολίας άπορρόφησιν τοú άνέργου πληθυσμοú. Ορθολογιστική τις και άμεσος θεραπεία τοú άπειλουμένου κακού δέν ύφίστατο άλλῃ ή ή διά νόμον κατά τὸ δυνατόν συγκράτησις τής ύφισταμένης καταστάσεως, τής Πολιτείας άναλαβούσης όπως δι' ώρισμένου αúτης συλλογικοú όργάνου θέση υπό τόν έλεγχον αúτης τās άπολύσεις τών μισθωτῶν, ας άπολύσεις δέν επέτρεψε ή μόνον όσάκις ήθελε κριθί έπιβεβλημένον τοúτο ένεκα πραγματικῆς άδυναμίας εξακολουθήσεως τών εργασιών έπιχειρήσεώς τινος και κατόπιν αποφάσεως τής έν άρθρῳ 9 τοú Ν. Δ. 424/41 'Επιτροπῆς. Διά τοú Ν. Δ. 1085/1942, τοú συμπληρώσαντος και έρμηνεύσαντος τὸ άρθρον 9 Ν. Δ. 424/41, ή πραγματική άδυναμία εξακολουθήσεως τών εργασιών έπιχειρήσεώς τινος καθωρίσθη κατά τοιοúτον τρόπον, ώστε νά παρέχεται σαφώς ή έννοια, ότι αί έπιχειρήσεις, και έν ή έτι περιπτώσει ήδυνάτου παντελῶς νά εργασθώσιν, ώφειλον νά διατηρήσωσι τὸ προσωπικόν αúτων, εξακολουθοúσαι μισθοδοτοúσαι αúτὸ και χρησιμοποιοúσαι πρός τοúτο πάντα τὰ ρευστά και ρευστοποιήσιμα περιουσιακά αúτων στοιχεία. 'Εθεωρήθησαν δηλονότι οί μισθωτοί τών έπιχειρήσεων ως μέλη μιᾶς οικογενείας, ήτις, έν έποχῇ δυστυχίας, εξαντλεί τὰ περιουσιακά αúτης άποθέματα πρός συντήρησιν τών μελῶν αúτης, άτίνα, άλλως, εις καλλιτέρας έποχάς, συνέβαλον εις τήν οικονομικήν αúτης ύπόστασιν και δρᾶσιν (Συμβ. 'Επικρ. 294/42, 319/42), 346/42. Χρονικόν όριον τής άδυναμίας τών άπολύσεων ώρισεν ό νόμος διά τής αναδρομικής διατάξεως τοú άρθρου 13 αúτου τήν 1ην 'Ιουλίου 1941, άκυρώσας πάσας τās έκτοτε μέχρι τής δημοσιεύσεως άπολύσεις.

Τὸ νομοθετικόν τοúτο μέτρον ήτο κατάλληλον νά άμβλύνη κατά τι τὸ κακόν τής άνεργίας, προλαμβάνον τās άθρόας άπολύσεις, πλήν ή γενική ανά τήν χώραν άπραξία τών παλαιῶν έπιχειρήσεων, δηλ. τών μέχρι τής δημοσιεύσεως τοú Νόμου λειτουργουσών, θά ήγεν άναγκαίως σὺν τῷ χρόνῳ εις τήν ανάγκην τής άπολύσεως τών μισθωτῶν, διότι οúδεμία ή πάντως έλάχισται έπιχειρήσεις θά ήδύναντο, παραμένουσai έν άπραξίᾳ, νά συντηρῶσιν έπί μακρόν τοὺς μισθωτοὺς αúτων, καθ' όσον τὰ διαθέσιμα ρευστά και ρευστοποιήσιμα αúτων θά εξηντλοúντο μοιραίως κάποτε, όπότε και αúτη ή κατά τὸ άρθρον 9 τοú Ν. Δ. 424/41 'Επιτροπῆ θά ήτο ήναγκασμένη νά συναινέσῃ εις άπόλυσιν τών μισθωτῶν τής οúτω εξαντληθείσης έπιχειρήσεως.

Ριζικωτέρα λύσις τοῦ κακοῦ τῆς ἀνεργίας θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναζητηθῇ μόνον εἰς τὴν πιθανότητα τῆς δημιουργίας ἐργασίας νέας, τοῦτο δὲ εἶτε διὰ τῆς ἐξευρέσεως τρόπου ἐπαναλήψεως ἢ καὶ ἐπαυξήσεως τῶν ἐργασιῶν τῶν παλαιῶν ἐπιχειρήσεων, εἶτε διὰ τῆς δημιουργίας νέων ἐργασιῶν, εἶτε διὰ τῆς συμμορφώσεως καὶ τοῦ προσανατολισμοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων πρὸς τὰς ἐκ τῆς στρατιωτικῆς κατοχῆς διαπλασθείσας συνθήκας. Ἐάν τοῦτο ἤθελε ἐπιτευχθῇ, θὰ ἠδύνατο οἱ ἀνεργοὶ νὰ ἐξεύρωσιν ἐργασίαν, ἔστω καὶ προσωρινῶς εἰς τοιαύτας ἀνανεούμενας, ἐπαυξανόμενας ἢ καὶ νέας ἐπιχειρήσεις, εἰς ταύτας δὲ θὰ κατέφευγον πρὸς εὐρεσίαν ἐργασίας ὅχι μόνον οἱ μονίμως ζῶντες ὡς μισθωτοί, ἀλλὰ καὶ διάφοροὶ ἐλεύθεροὶ μικροεπαγγελματίαι. οἷτινες, ἐπίσης συνεπείᾳ τῆς γενικῆς ἀπραξίας, παραμένουσιν ἀνεργοὶ καὶ διὰ τοὺς ὁποίους ἡ Πολιτεία ἐνδιαφέρεται ἐξ ἴσου ὅσον καὶ διὰ τοὺς μισθωτοὺς.

Τοιαύτην ὁμως δημιουργίαν νέων ἐργασιῶν, αἵτινες ὡς ἐκ τῆς ρευστότητος τῆς ὁλῆς διακινῶσεως τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον εἶναι ἀναγκαίως πρόσκαιροί, ἤθελε καταστήσει ἀδύνατον ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. Δ. 424/1941 κατὰ τρόπον ἀπόλυτον, ἥτοι διὰ τῆς ἀδυναμίας ἀπολύσεως μισθωτῶν προσλαμβανομένων καὶ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Δ. τούτου, καθ' ὅσον οἰοσδήποτε ἐπιχειρηματίας ἤθελεν ἀποφύγει πᾶσαν ὀργάνωσιν νέας ἐπιχειρήσεως καὶ πᾶσαν ἀνανέωσιν ἢ ἐπαύξησιν τῆς νεκρωθείσης παλαιᾶς ἐπιχειρήσεώς του, ἐάν εἶχεν ὑπ' ὄψει τοῦ ὅτι, περατουμένης ἡ διακοπτομένης ταύτης, θὰ ἦτο ἀδύνατος ἡ ἀπόλυσις τῶν προσλαμβανομένων μισθωτῶν. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Νόμος οὗτος, τοῦ ὁποίου ὁ σκοπὸς διακηρύσσεται, ὅτι εἶναι ἡ καταπολέμησις τῆς ἀνεργίας, θὰ ἐγένετο πρόξενος τῆς ἀπραξίας ἢ πάντως τοῦ διαταγμοῦ πρὸς διοργάνωσιν ἐργασιῶν, δι' ὧν καὶ μόνων, ἔστω καὶ προσκαίρων, θὰ παρείχετο θεραπεία θετικὴ εἰς τὸ κακὸν τῆς ἀνεργίας.

Κατὰ συνέπειαν τὸ Ν. Δ. 424/41 ἀπηγόρευσε τὰς ἀπολύσεις τῶν κατὰ τὴν 1ην Ἰουλίου 1941 εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἐργαζομένων μισθωτῶν, οὗς καὶ μόνον ἀφορᾷ, διὰ δὲ τοὺς μετὰ τὴν ἰσχύν του προσληφθέντας (28 Αὐγούστου 1941) ἐφαρμογὴν ἔχουσιν οἱ λοιποὶ νόμοι περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Παραπλήσιον θέμα, ἀφορῶν τὴν προστασίαν τῆς ἐργασίας τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν Ν. Δ. 244/36 κ.λ., ἐλύθη ὑπὸ τῆς νομολογίας τοῦ Συμβουλ. τῆς Ἐπικρατείας, τὸ ὁποῖον διὰ σειρᾶς ἀποφάσεων αὐτοῦ (806/39, 437/40, 759/40, 671/40, 435/40, 26/42, 126/42) ἡρμήνευσε τοὺς σχετικοὺς νόμους. ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι αἱ περιοριστικαὶ διατάξεις τῆς ἀπολύσεως μισθωτῶν παλαιῶν πολεμιστῶν ἐφαρμόζονται μόνον (1ον) ἐπὶ τῶν προσλαμβανομένων ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων ἀναγκαστικῶς κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Α. Ν. 244/1936 καὶ (2ον) ἐπὶ τῶν δυνάμει διατάξεων προγενεστέρων παρομοίων νόμων προσληφθέντων παλαιῶν πολεμιστῶν, οἷτινες ἐξηκολούθουν ὑπηρετοῦντες μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Α. Ν. 244/1936. Ἀντιθέτως ὁμῶς αἱ διατάξεις περὶ μὴ ἀπολύσεως δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ παλαιῶν πολεμιστῶν, οἷτινες εἶχον προσληφθῇ οἰκιοθελῶς καὶ μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ρηθέντος νόμου. Εἰς τὴν ἔρμηνειαν ταύτην δὲν συνεφώνησεν ὁ Ἀρειος Πά-

γος, ὅστις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 270/1941 ἀποφάσεως τοῦ ἔκρινεν, ὅτι πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ παλαιοὶ πολεμιστὰς δὲν ἠδύνατο ν' ἀπολυθῶσιν ἀνευ τῆς ἐκ τοῦ Α. Ν. 244/1936 διαδικασίας, ἔστω καὶ ἂν εἶχον προσληφθῇ οἰκιοθελῶς καὶ μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου.

Πιστεύομεν, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας γενομένη ἐρμηνεία εἶναι ἡ ὀρθότερα, συμφερότερα καὶ δι' αὐτοὺς τούτους τοὺς μισθωτοὺς καὶ ἡ πλέον σύμφωνος πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ Νόμου, δεδομένου ὅτι, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ὁ παλαιὸς πολεμιστής, ὁ διὰ τῆς ἐκμισθώσεως τῆς ἐργασίας τοῦ ἀποζῶν, ἤθελε καταστήθῃ πρόσωπον ἀνεπιθύμητον εἰς πᾶσαν ἐπιχειρήσιν, οἰαδήποτε ἄλλα προσόντα ἱκανότητος καὶ ἂν εἶχε, οὕτω δὲ ὁ νόμος περὶ προστασίας αὐτοῦ θὰ κατέληγεν εἰς νόμον περὶ μειώσεως τοῦ ἐν τῇ σφαίρᾳ τοῦ συναγωνισμοῦ τῆς ἐργασίας ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

Κατὰ μέλζονα δὲ λόγον κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Ν. Δ. 424/41, καθ' ὃ ὁ κύκλος τῶν προσώπων, οὗς ἀφορᾷ, εἶναι πολὺ εὐρύτερος, περιλαμβάνων πάντας τοὺς μισθωτοὺς καὶ συνεπῶς μέγα μέρος τῆς κοινωνίας καὶ τὸ ὁποῖον Ν. Δ. ἐπιδρᾷ συνάμα ἐπὶ τῆς ἐργασίας, ἀμέσως, δέον ν' ἀκολουθήσωμεν μέθοδον ἐρμηνείας σύμφωνον πρὸς τοὺς κρατοῦντας ἐπὶ τοιοῦτων ἐδικῶν ἐργατικῶν νόμων κανόνας, καθ' οὗς ἀποβλέπομεν πάντοτε εἰς τὴν ὠφέλειαν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου καὶ ὅχι εἰς τὸ γράμμα τοῦ νόμου. Ἡ εὐμένεια, ἥτις δέον νὰ ἐκδηλοῦται πρὸς τὸν μισθωτὸν, δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀχθῇ πέραν τῆς ἀνωτέρω θεμελιώδους ἀρχῆς. Ἡ στενῶς καὶ μονομερῶς ἐκδηλουμένη εὐμένεια αὕτη ἐνδέχεται πολλάκις ν' ἀνατρέψῃ αὐτὸν τοῦτον τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου καὶ νὰ στρέψῃ αὐτὸν ἐναντίον τόσοις τῆς κοινωνίας, ὅσον καὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐργάτου, καὶ ἔνεκα τούτου καθίσταται ἀποκρουστέα. Ἐπὶ πλέον τοιαύτη ἐρμηνεία, στερουμένη βασικῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ διεπομένη ἐκ τῶν περιστάσεων, ἀγεί εἰς ἐκμηδένισιν τοῦ ἐργατικοῦ Δικαίου ὡς περιέχοντος κανόνας γενικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ ἀφαιρεῖ ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἱκανότητα τῆς ὁμαλῆς ρυθμίσεως τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ζωῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ (*Ide Regelsberg, § 361 ἐδ. 2 ὡς καὶ τὴν νεωτέραν ἀντίληψιν περὶ δικαίωματος ἐν ἄρθρ. 281 Νέου Ἀστ. Κώδικος, βλ. καὶ 25 Κῶδ. (1.3 «οὐδεὶς λόγος δικαίου ἢ ἐπικείας ἀνέχεται τὰ λυσιτελῶς πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἀνθρώπων εἰσαγόμενα, ἡμεῖς δι' ἀκάμπτου ἐρμηνείας ἐπὶ βλάβῃ αὐτῶν νὰ ἐπεκτείνωμεν εἰς αὐστηρότητα»). Οὕτω λοιπὸν ὁ μέχρι τῆς 1ης Ἰουλίου 1941 εὐρεθεὶς ἐν τινὶ ἐπιχειρήσει μισθωτὸς θεωρεῖται νόμῳ ὡς ἐν τῶν κεφαλαίων τῆς ἐπιχειρήσεως, ἥτις κατὰ τὰς δυστυχεῖς ἡμέρας δὲν θὰ τὸν ἐγκαταλείψῃ, ἐκτός ἀπολύτου πραγματικῆς ἀδυναμίας. Ὁ μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 424/41 προσληφθεὶς οὐδένα πραγματικὸν δεσμόν ἔχει μὲ τὴν κατὰ τὴν 28/8/41 ἡμέραν δημοσιεύσεως Ν. Δ. 424/41 ὑφισταμένην ἐπιχειρήσιν καὶ δέον νὰ εἶναι εὐτυχὴς αὐτός τε καὶ τὸ σύνολον τῆς ἐργαζομένης κοινωνίας, ἐάν θὰ εὐρίσκη ἔστω καὶ προσκαίρως ἐργασίαν.

2. Ἐν ἄρθρῳ 13ῳ τοῦ Ν. Δ. 424/41 ὁρίζεται, ὅτι «αἱ ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1941 καὶ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ καταγγελίαί τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυροι καὶ δύνανται τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου». Περαιτέρω ὁ

νόμος δρίζει ἐν § 2 «ἐξαίρουνται τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου... οἱ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου ἢ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὠρισμένου ἔργου συνδεόμενοι μισθωτοί».

Ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἀφορᾷ συμβάσεις ἐργασίας γενομένας ἐν χρόνῳ μεταγενεστέρω τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 424/41, ἀλλ' ἀφορᾷ συμβάσεις ἐργασίας ὠρισμένης μὲν χρονικῆς διαρκείας ὅποτεδήποτε συναφθείσας, καταγγελλείσας δὲ κατὰ τὸ μεσόχρονον διάστημα ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1941 μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 424/41. Ἐρωτᾶται οὖτως: τί θὰ ἰσχύσῃ διὰ συμβάσεις ὠρισμένης διάρκειας, ἐὰν αὗται πρόκειται νὰ καταγγελλῶσι μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 424/41.

Ἐνταῦθα θὰ διακρίνωμεν ἐκείνας, αἵτινες συνωμολογήθησαν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 424/41 ἀπὸ ἐκείνων, αἵτινες συνωμολογήθησαν μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὰς πρώτας, συμφώνως πρὸς τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας λόγους, δεχόμεθα ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἀπόλυσις ἄνευ τῆς διαδικασίας τοῦ Ν. Δ. 424/41, ἔστω καὶ ἂν ἔληξεν ἡ συνωμολογηθεῖσα διάρκεια, ὡς πρὸς δὲ τὰς δευτέρας δεχόμεθα, ὅτι δὲν ὑφίσταται περιορισμός τις, δι' οὗς λόγους ἐξεθέσαμεν καὶ ἐπὶ τῶν ἄνευ χρονικῆς διαρκείας συμβάσεων καὶ μὲ τὸν ἐπιπροσθετον ἀκόμη λόγον ὅτι ἐπ' αὐτῶν ὁ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ν. Δ. 424/41 συναλλαγείς μισθωτός, διὰ τῆς συμφωνηθείσης προθεσμίας, ἐδήλωσε σαφῶς, ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἐργασθῇ πέραν τῆς λήξεως αὐτῆς, παραιτηθεὶς τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄνω Ν. Δ. παρασχεθέντος αὐτῷ εὐεργετήματος. Ἡ δὲ τοιαύτη παραίτησις, ἀβίαστος οὔσα, νόμιμος καὶ ἔγκυρος τυγχάνει, οὐδεμιᾶς διατάξεως τοῦ Νόμου ἀπαγορευούσης ταύτην (βλ. συναφῶς καὶ Συμβ. Ἐπ. 473/1942, 61/1940) ἐφ' ὅσον βεβαίως δὲν ἐγένετο πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ Νόμου. Ἐγένετο δεκτὸν ὅτι συμβάσεις ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας εἶναι καὶ ἐκεῖναι καθ' ἃς ἡ διάρκεια δὲν ὠρίσθῃ μὲν κατηγορηματικῶς ἐν τῇ συμβάσει, πλὴν ἡ διάρκεια αὕτη προκύπτει ἐμφανῶς εἰς τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ὡς ἐκ τοῦ εἰδούς τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν καὶ ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας. ὅτι θὰ λήξῃ ἐντὸς ὠρισμένου τινὸς χρονικοῦ διαστήματος.

Ἐὰν ὅθεν οἱ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐργοστασιάρχαι προσελάμβανον ἐργάτας πρὸς τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τῆς ἐκτελέσεως ἐπιτεταγμένης ὑπὸ τῶν Γερμ. Ἀρχῶν ὑπηρεσίας καὶ ἀνατιθεμένης εἰς αὐτοὺς, πρόδηλον καθίσταται, ὅτι, ἐφ' ὅσον αἱ ἐργασίαι αὗται, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν, ἦσαν προσωριναὶ ἀπασχολήσεις τῶν ἐν Πειραιεὶ μηχανουργῶν, ὅτι ἀντικείμενον εἶχον τὴν ἐκτέλεσιν ὠρισμένων ἔργων καὶ ὅτι βεβαίως θὰ ἔληγον ἐντὸς τοῦ κατὰ κοινὴν πεῖραν ἀπαιτουμένου χρονικοῦ διαστήματος, αἱ συμβάσεις ἐργασίας ἦσαν ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας ἢ εἶχον ἀντικείμενον τὴν ἐκτέλεσιν ὠρισμένου ἔργου καὶ συνεπῶς καὶ διὰ τὸν ἐπιπροσθετον τοῦτον λόγον δὲν εἶχον ἐπ' αὐτῶν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 424/41.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους ἀπαντῶμεν ἐπὶ τῶν ἄνω ἐρωτημάτων ὡς ἑξῆς:

Ἐπὶ τοῦ I: Ἐργάται προσληφθέντες ὑπὸ τῶν ἐργοστασίων, διαρκούσης τῆς ἐπιτάξεως πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Γερμ. Ὑπηρεσίας, δύνανται εἰς ἐκτέλεσιν ρητῶν διαταγῶν τῆς Γερμανικῆς ταύτης Ὑπηρεσίας ν' ἀπολυθῶσιν ἄνευ τῆς διαδικασίας τοῦ Ν. Δ. 424/41. Κατὰ μερίζονα λόγον οἱ αὐτοὶ

ἐργάται ἀπολύονται ἄνευ τῶν περιορισμῶν τοῦ ρηθέντος Ν. Δ., ἐὰν προσελήφθησαν εἰς τὴν ἐργασίαν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. τούτου καὶ δὴ ὅταν ἔλαβε χώραν σύμβασις ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας.

Ἐπὶ τοῦ II: Ἐργάται προσληφθέντες παρὰ τῶν ἐργοστασίων, διαρκούσης τῆς ἐπιτάξεως καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Γερμ. Ὑπηρεσίας, δύνανται ν' ἀπολυθῶσι τῆς ἐργασίας ἄνευ τῶν περιορισμῶν τοῦ Ν. Δ. 424/41 καὶ ἄνευ ρητῆς ἐντολῆς τῆς Γερμ. Ὑπηρεσίας, ὁσάκις ἡ περαιώσεις τοῦ ἔργου, ὅπερ εἶχεν ἀνατεθῇ εἰς τὸ ἐργοστάσιον, ἐπιβάλλει τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν.

Κατὰ μερίζονα λόγον οἱ αὐτοὶ ἐργάται ἀπολύονται ἄνευ τῶν περιορισμῶν τοῦ ρηθέντος Ν. Δ., ἐὰν ἡ πρόσληψις τῶν ἐγένετο ἐν χρόνῳ μεταγενεστέρω τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 424/41 καὶ δὴ ὅταν ἔλαβε χώραν σύμβασις ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας.

Ἐπὶ τοῦ III ὁμοίως ὡς ἐπὶ τοῦ II.

Ἐπὶ τοῦ IV: Ἐπὶ ἐργατῶν προσληφθέντων πρὸ τῆς ἐπιβολῆς τῆς ἐπιτάξεως ἰσχύουσι τὰ κάτωθι: 1) Ἐὰν ἡ πρόσληψις τῶν ἐγένετο πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 424/41 οὗτοι ἀπολύονται μόνον ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τοῦ Ν. Δ. 424/41, ἔστω καὶ ἂν ἡ ἀπόλυσις τῶν γίνεται κατόπιν διαταγῆς τῆς Γερμανικῆς Ὑπηρεσίας, τοῦ ἐργοστασιάρχου ὑποχρεομένου ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ μισθοδοτῇ αὐτοὺς ἐξ ἰδίων του. 2) Ἐὰν ἡ πρόσληψις ἐγένετο μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 424/41, ἐπιτρέπεται ἀπόλυσις ἄνευ τῶν περιορισμῶν τοῦ Ν. Δ. τούτου.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 28 Μαΐου 1943

Οἱ γνωμοδοτοῦντες

Γ. ΜΠΑΛΗΣ

Καθηγητῆς Ἀστικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Παν/μίῳ Ἀθηνῶν

Γ. Α. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ

Δικηγόρος παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ (Εἰσηγητῆς)

ΟΥΣΙΩΔΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ

Θεώρησις καὶ προϋποθέσεις τῶν νόμων
6439/1935 καὶ 2032/1939.

Τοῦ κ. ΑΓΓ. ΜΠΟΥΡΟΥΛΟΥ, Εἰσαγγελέως Ἀρείου Πάγου

Εἰσαγγελία Ἀρείου Πάγου, ἀριθ. γνῶμ. 20 τῆς 21 Ἰουνίου 1943, Δικηγορικὸν Σύλλογον Ἀθηνῶν.

Ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ ὑ' ἀριθ 699 ἐ. ε. ἐγγράφῳ σας ὑποβαλλομένου μοι ἐρωτήματος ἡ γνώμη μου εἶναι αὕτη:

Οἱ νόμοι 6439 τοῦ 1935 καὶ 2032 τοῦ 1939 ἔχουσι διάφορον ἐκάτερος περιεχόμενον ὁ μὲν πρῶτος, προϋπὸθεσιν ἔχων τὴν ὑπαρξιν ὁριστικῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἀφορώσης τὴν εἰς τὸ μέλλον καταβυλὴν περιοδικῶν παροχῶν πηγαζουσῶν ἐκ τοῦ νόμου, ἐπιτρέπει τὴν δι' ἀγωγῆς ἐπιδιωξιν τῆς μεταρρυθμίσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἐπὶ τῷ τέλει ἀναπροσαρμογῆς τοῦ ἐπιδικασθέντος ποσοῦ πρὸς τὴν ἐκ τῆς οὐσιώδους μεταβολῆς τῶν συνθηκῶν προκύψασαν νέαν κατάστασιν ἢ μεταβολῆς τῆς διαρκείας τῆς παροχῆς καὶ παρέχει συγχρόνως εἰς τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν τὴν ἐξουσίαν νὰ λάβῃ προσωρινὰ μέτρα κατὰ

τὴν ἐν τοῖς ἄρθροις 634 ἐπ. τῆς Πολιτ. Δικονομίας διαδικασίαν, δηλαδή νὰ καθορίσῃ προσωρινῶς εἴτε τὴν διάρκειαν τῶν παροχῶν, εἴτε τὸ ποσὸν τῶν ἀπὸ τῆς ἐγγύσεως τῆς ἀνωτέρω ἀγωγῆς καταβλητέων περιοδικῶν παροχῶν ἢ καὶ μέρος τοῦ ποσοῦ τούτων, εἰς οὐδέναν ὡς πρὸς τοῦτο ὑποκαίμενος περιορισμόν. Ὁ δὲ δεῦτερος ἀνωγχ. νόμος 2032 τοῦ 1939, προϋπόθεσιν ἔχων τὴν μὴ ἰὼ ὀριστικὴν ἐπιδίκασιν τῆς ἀπαιτήσεως, ἀναφερόμενος δὲ προδήλως εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἁρθροῦ 634 παράγρ. 1 τῆς Πολιτ. Δικονομίας καὶ οἰσὼν τὰς προκρινάσας περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς ἀμφισβητήσεις, ἐπέτρεψε τὴν ὑπὸ τοῦ Πρόεδρου τῶν Πρωτοδικῶν προσωρινὴν ἐπιδίκασιν τῆς ἀπαιτήσεως εἰς μόναν τὰς ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ προστεθέντι νέῳ ἁρθρῷ 634 τῆς Πολιτ. Δικονομίας περιοριστικῶς ἀπαριθμουμένας περιπτώσεις. Ἐκ τούτων εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. α, β καὶ δ' ὥρισε τὸ δυνάμενον νὰ ἐπιδικασθῇ προσωρινῶς ποσόν. Εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν τοῦ ἁρθροῦ 634 Α τὸ ἐπιδικαστέον ποσὸν ἀφῆκεν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικάσαντος Προέδρου, ὡς ἔπραξε καὶ ὁ νόμος 6439 τοῦ 1935, ὅστις δὲν κατηργήθη ὑπὸ τοῦ ἀνωγχ. νόμου 2032 οὔτε ρητῶς, οὔτε σιωπηρῶς, αἰτε διάφορον, ὡς εἰρηται, ρυθμίζον θέμα. (Ὅρα *Ι. Ἀποστολοπούλου*, «ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν» τόμος β', παράγρ. 115 in fine). Οὕτως ἐὰν ἀπαιτησις οἰασθῇ ποτε περιοδικῆς παροχῆς, πηγαζούσης ἐκ τοῦ νόμου (ὡς ἐκ θανατεώσεως ἢ τραυματισμοῦ προσώπου τινὸς ἢ διατροφῆς ἐκ τοῦ νομοῦ) ἔχει ἤδη ἐπιδικασθῇ δι' ὀριστικῆς, τελεωδικῆς, ἀποφάσεως δύνανται ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν νὰ ἀναπροσαρμόσῃ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τὸ ποσὸν ἐκάστης περιοδικῆς παροχῆς, εἰς οὐδέναν ὡς πρὸς τοῦτο ὑποκαίμενος περιορισμόν.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς Ἀρείου Πάγου

ΑΓΓ. ΜΠΟΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΝΝΟΙΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΑΤΑ Ν. Δ. 310/1941

*Περιπτώσεις συνάψεως συμβάσεως ἐργασίας
ιδιωτικοῦ δικαίου ὑπὸ δημοσίου ὑπαλλήλου.*

Τοῦ κ. Κ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΑΚΗ, Νομ. Συμβ. τοῦ Κράτους

Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν (Δ/σις Νομικῶν Ὑπηρεσιῶν) Ἀριθ. Πρωτ. 14839/18563.
Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουνίου 1943. Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας.

Ἐχομεν τὴν τιμὴν, σὺν τῇ ἐπιστροφῇ τῶν σχετικῶν, νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι τὸ Νομικὸν Συμβούλιον, Τμήμα Β', ἀπαρτισθὲν ἀπὸ τὸν Πρόεδρον αὐτοῦ Α. Κουμάντον, τοὺς Νομικοὺς Συμβούλους Δ. Ἀποστολάκην, Σ. Μεσημέρη, Α. Παπαδημητρώπουλον, Χρ. Στεφανόπουλον, Τρ. Κοντονασόπουλον, Γ. Φραγκούλην καὶ Α. Παμπουχάν, κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ, γενομένην τὴν 10 Ἰουνίου 1943, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Γραμματέως Ε. Παπαδάτου, ἐγνωμάτευσεν ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος, περὶ οὗ τὸ ὑπ' ἀριθ. 16164 ἔ. ἔ. ὑμέτερον ὁμοφώνως, ὡς ἀκολούθως :

Ι. Κατ' ἐπιταγὴν τοῦ ἁρθρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 310 τοῦ 1941, πρὸς παρακολούθησιν τῶν διακυμάνσεων τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, ἐπετράπη εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας, ὅπως δι' ἀποφάσεώς του, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καθορίσῃ καὶ ἐπιβάλλῃ ποσὸν ἢ ποσοστὸν αὐξήσεως ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἐκάστοτε εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτοὺς

ἀποδοχῶν, τὰ ποσὰ δὲ ἢ ποσοστὰ ταῦτα τῆς αὐξήσεως δύνανται νὰ ἀφορῶσι τὸ σύνολον ἢ μέρος τῶν μισθωτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐκμεταλλεύσεων ἢ ἐπιχειρήσεων, ἀνεξαρτήτως ἂν ἢ ἄσκησις τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως γίνεται παρ' ἰδιωτῶν ἢ προσώπου δημοσίου δικαίου ἢ τοῦ Δημοσίου ἢ Ὁργανισμοῦ κοινῆς ὠφελείας ἢ Φιλανθρωπικῶν τοιούτων, καὶ οἱ αὐξήσεις αὗται δύνανται νὰ ἀφορῶσι τοὺς μισθωτοὺς οἵτινες παρέχουσι τὰς ὑπηρεσίας των εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες λειτουργοῦσι κατὰ παραχώρησιν ἢ μὴ τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν πάσης φύσεως νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν οὕτως ὡς ἄνω θεωρηθέντων οἱ δυνάμενοι νὰ ἀξιώσωνται καὶ συνεπῶς νὰ τύχουσι τῶν καθοριζομένων ἐκάστοτε ποσῶν ἢ ποσοστῶν αὐξήσεων ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἀποδοχῶν εἶναι οἱ πάσης φύσεως μισθωτοί, τοιοῦτοι δὲ εἶναι οἱ παρ' ἔχοντες δυνάμει συμβάσεων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐπὶ ἀμοιβῇ ἐξηρητημένην ἐργασίαν. Εἰς σύναψιν τοιούτων συμβάσεων μετὰ νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ δικαίου δύνανται νὰ προέλθωσι καὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ νὰ λαμβάνωσι τὸν διὰ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν των καθοριζόμενον μισθόν, διότι δὲν ὑπάρχει σαφὴς διάταξις νόμου ἀπαγορεύουσα τὴν σύναψιν τοιούτων συμβάσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου, οἱ αὗται διὰ τοὺς δικαστικούς, βουλευτὰς κλπ. καὶ ὁ κανὼν εἶναι τὸ συμβιβαστὸν τῆς ὑπὸ τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου καταλήψεως καὶ ἐτέρας δημοσίας θέσεως ἢ ἰδιωτικῆς τοιαύτης, μόνον δὲ διὰ τὴν λῆψιν τῶν ἀποδοχῶν ὑφίσταται ἡ διάταξις τοῦ ἁρθρ. 30 τοῦ ΣΙΒ'. Νόμου, ἣτις ὀρίζει ὅτι ὁ ὑπάλληλος λαμβάνει μόνον τὸν μισθὸν τὸν τῆς μᾶλλον μισθοδοτουμένης καὶ δύνανται νὰ λαμβάνῃ καὶ ἐπιμισθίον διὰ τὰς προσθέτους ὑπηρεσίας, ὅποταν καὶ ὅπως ὁ νόμος τὸ ἐπιτρέπει. Τὸ ἐκ τῶν πραγματῶν δυνάμενον νὰ ὑπάρξῃ ἀσυμβιβαστον, περὶ οὗ κρίνει ἡ προϊσταμένη ἀρχὴ τοῦ Δημοσίου ὑπαλλήλου, δὲν δύνανται νὰ ὑπάρξῃ, ὅταν ἐν τῇ οὐσίᾳ δὲν ὑφίσταται τοιοῦτο καὶ ὅταν ὁ δημόσιος ὑπάλληλος προέρχεται εἰς τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μετ' ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Ἐπισιτισμοῦ καὶ μετ' αὐτὴν ἀνέλαβον τὴν τοιαύτην ἐργασίαν. Ὅθεν μετὰ ταῦτα νομίμως καὶ ἐγκύρως διωρίσθησαν, μετ' ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Ἐπισιτισμοῦ, Κυβερνητικοὶ Ἐπίτροποι παρὰ τῷ Κ.Ο.Σ.Κ.Ε. δημόσιοι ὑπάλληλοι, οἵτινες παρὰ τὴν τοιαύτην ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, συνδέονται μετὰ τούτων ἐν σχέσει πρὸς τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν των καὶ τὴν δι' αὐτὴν λῆψιν ἀμοιβῆς διὰ συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

ΙΙ. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἐκτιθεμένων, καθ' ὅτι οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι οἱ διορισθέντες ὡς Κυβερνητικοὶ Ἐπίτροποι παρὰ τῷ Κ.Ο.Σ.Κ.Ε. συνδέονται μετὰ τούτου διὰ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν των καὶ τὴν δι' αὐτὴν λῆψιν τῆς ἀμοιβῆς διὰ συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, παρέπεται, ὅτι οὗτοι λογίζονται ὡς μισθωτοὶ κατὰ τὴν ἐννοιαν τοῦ Ν. Δ. 310 τοῦ 1941, καὶ ὡς τοιοῦτοι οὗτοι δικαιούνται τῶν δυνάμει ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπιβαλλομένων αὐξήσεων ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἀφοῦ καὶ δι' αὐτοὺς, ὄντας κατὰ τὰ ἐκτεθέντα κατὰ τὴν ἐννοιαν τοῦ Ν. Δ. 310 τοῦ 1941 μισθωτοὺς ἔναντι τοῦ Κ.Ο.Σ.Κ.Ε., οἱ εἶναι καὶ οἱ ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, συντρέχει ὁ αὐτὸς λόγος ὁ προκαλέσας τὸν καθ' ὁρισμὸν καὶ ἐπιβολὴν ποσῶν ἢ ποσοστῶν αὐξήσεων ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν, οἷος εἶναι ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν ἀποδοχῶν πρὸς τὰς ἐκάστοτε οἰκονομικὰς συνθήκας καὶ ἡ εἰς τοὺς μισθωτοὺς διὰ τοῦ τρόπου τούτου παροχὴ τῶν μέσων συντηρήσεως. Μετὰ ταῦτα οἱ δημό-

σιοι οἱ δυνάμει ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Ἐπισιτισμοῦ διορισθέντες παρὰ τῷ Κ.Ο.Σ.Κ.Ε. Κυβερνητικοὶ Ἐπιτροποὶ δικαιοῦνται τῶν δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας ἐπι-

βαλλομένων ἀξήσεων ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἰδιω-
τικῶν ὑπαλλήλων.

Ὁ Εἰσηγητὴς Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους
Κ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΑΚΗΣ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΚΑΙ Ν. Δ. 424)1941

Τοῦ κ. ΒΑΣ. Γ. ΒΙΤΣΑΞΗ

Ἡ ἐξέλιξις τοῦ φιλεργατικῆς πνεύματος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πάντοτε ἐμφερεῖται ὁ ἕλλην νομοθέτης, ἐσημείωσε τὸ κορύφωμά της κατὰ τὸ 1941 καὶ λόγῳ τῶν γενικωτέρων συνθηκῶν, ὅφ' ἃς σήμερον τελεῖ ἡ Ἑλλάς, ἀλλὰ καὶ λόγῳ εὐρυτέρας κοινωνικῆς πολιτικῆς.

Διὰ τοῦ Νομ. Διατ. 424)1941 ἅπαντες οἱ μισθωτοὶ (1) τίθενται ἔναντι τοῦ ἐργοδότη εἰς μονιμότητα, ἐφ' ὅσον ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ εἰμὴ μόνον κατόπιν ὠρισμένων ἐν τῷ νόμῳ προϋποθέσεων.

Ἡ ἐρμηνεῖα ἐνωρὶς συνήντησε δυσκολίας ὥς πρὸς τὸν κύκλον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ρηθέντος νομοθετικοῦ διατάγματος, διχασθεῖσα εἰς δύο ἀπόψεις, τῆς μίαν δεχομένης ὅτι τὸ Ν. Δ. 424 ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου, τῆς ἄλλης ἀντιθέτως πρεσβευούσης ὅτι τὸ νομοθετικὸν τοῦτο διατάγμα δέον νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἐπὶ πάσης συμβάσεως ἐργασίας.

Ὁ διχασμὸς οὗτος εἶναι, τοῦλάχιστον, ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ νόμου, δεδικοιολογημένος, διότι οὐδαμῶς τὸ Ν. Δ. 424 διασαφηνίζει τὸ ζήτημα, καίτοι ἐνδείξεις ἀπλῶς ὑπάρχουν, ὅταν π.χ. μεταχειρίζεται τὰς γενικὰς ἐκφράσεις «ἀπόλυσις προσωπικοῦ», «καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας» (2) ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου ἐγγύτερον πρὸς τὴν δευτέραν ἀποψιν εὐρίσκειται.

Ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος ἔχει ἀρκετὰ ἐπεκταθῇ, ὥστε ἡ ἐπανάληψις τῶν ἐκατέρωθεν επιχειρημάτων θὰ καθίστατο διὰ τὸν ἀναγνώστην ἀνιάρα.

Τοῦτο μόνον ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι θὰ ἦτο τοῦλάχιστον περίεργον, ἂν ὄχι παράλογον, ἂν ἠθέλομεν δεχθῇ, ὅτι ἂφ' ἐνὸς μὲν ὁ νομοθέτης κατοχυρώνει τὴν θέσιν τοῦ μισθωτοῦ μετὰ διατάξεις λανθαστατικὰς καὶ ἀπομακρύνει, ὅσον τὸ δυνατόν, τὸν κίνδυνον τῆς ἀναιρεσίας τοῦ ἐργοδότη, ἂφ' ἑτέρου δὲ δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον, δικαίωμα διαφεύγον πάντα ἔλεγχον, διὰ τῆς συνολογῆσεως, κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβά-

σεως ἐργασίας, ρήτρας περὶ ὠρισμένου χρόνου διαρκείας, νὰ παραλύῃ πᾶσαν ἐφαρμογὴν τοῦ εὐεργετικοῦ τούτου διὰ τοὺς μισθωτοὺς διατάγματος. Μετὰ ἄλλους λόγους θὰ ἐξηγοῦτο ἂν πολὺτως ἀπὸ τὸν ἐργοδότην νὰ καθορίσῃ αὐτὸς πλέον πότε θὰ ἐφαρμόζεται τὸ Ν. Δ. 424.

Κατὰ τῆς ἀπόψεως ταύτης θὰ ἠδύναντο δύο ἐπιχειρήματα νὰ προταχθοῦν ὑπὸ τῶν ἀντιδοξούντων. Ἰὸ πρῶτον βασίζεται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς *fraus legis*, τὸ δεύτερον ἐπὶ τοῦ δόγματος τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως. Θὰ ἐξετάσωμεν ἕν ἕκαστον τούτων χωριστά.

Ὁ κίνδυνος, τὸν ὁποῖον πρὸ ὀλίγου ἐν τῷ κειμένῳ ἐσημείωσαμεν, θὰ ἠδύναντο νὰ παρακαμφθῇ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀρχῶν περὶ καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου. Ἄν δηλαδὴ ὁ ἐργοδότης ἠθελε κάμῃ κακὴν χρῆσιν τοῦ δικαιώματός του ἐπὶ ζημίᾳ τῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ, ὁ τελευταῖος οὗτος θὰ ἠδύναντο, ἐπικαλούμενος καταστρατήγησιν τοῦ νόμου, νὰ ζητήσῃ, ὅπως καὶ ἐπὶ τῆς συμβάσεως ταύτης ἐφαρμοσθῇ τὸ Ν. Δ. 424: *Fraus enim legis fit, ubi, quod fieri noluit, fieri autem non vetuit, id fit: et quod distat a sententia; hoc distat fraus ab eo quod contra legem fit* (3). Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἠδύναντο νὰ ὑποστηρίχθῃ, ὅτι ἐπέρχεται μίᾳ χιλάρωσις τῆς δεύτης τῆς βασικῆς ἀπόψεως, καὶ ἴσως-ἴσως ὅτι διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ συμπίπτουν ὡς πρὸς τὰ πρακτικὰ τῶν ἀποτελέσματα ὡς δύο ἀπόψεις, ἀφοῦ, ὡς γνωστόν, καὶ ἡ ἑτέρα γνώμη δὲν ἐμμένει εἰς τὰ ἄκρα, ἀλλὰ δέχεται καὶ αὕτη μετρίασμον τῆς ἀρχικῆς βασικῆς ἰδέας (4).

Τὰ πράγματα ὁμως δὲν ἔχουν οὕτω. Τὰς δύο ἀπόψεις χωρίζει πάντοτε οὐχὶ μόνον θεωρητικὴ, ἀλλὰ καὶ πρακτικὴ διαφορά.

Ἡ πρακτικὴ διαφορὰ ἔγκειται εἰς τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὴν μίαν περίπτωσιν τὸ τεκμήριον θὰ εἶναι κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ κατὰ τὴν ἀποψιν ταύτην μόνον αἱ ἀόριστοι χρόνοι συμβάσεις ἐργασίας προστατεύονται καὶ ἐπομένως αὐτὸς ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδείξῃ τὴν *fraus legis*. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἀντιθέτως τὸ τεκμήριον θὰ εἶναι ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ, τοῦ ἐργοδότη ὑποχρεομένου νὰ ἀποδείξῃ ὅτι συντρέχουν αἱ περιπτώσεις ἐκεῖναι — τὰς ὁποίας κατωτέρω θὰ σημειώσωμεν — οὕτως ὥστε ἡ συγκεκριμένη σύμβασις ἐργασίας νὰ τεθῇ ἔξω τῆς προστασίας τοῦ Ν.Δ. 424.

Κατὰ ταῦτα, πάλιν δὲν παρακάμπτεται τὸ

(1) Βλ. τεχνικὴν τοῦ ὅρου σημασίαν ἀρθ. 10 καὶ ἀρθ. 11 Ν. Δ. 424.

(2) Πρβλ. ἀρθ. 9 § 1, ὡς καὶ ἀρθ. 10 τοῦ ρηθέντος διατάγματος. Τὰ ἐν τῷ κειμένῳ ἐπιχειρήματα, καθὼς καὶ ἡ *a contrario* ἐρμηνεία τῆς ε' περιπτώσεως τοῦ ἀρθ. 13 ὡδήσαν, τὴν θεωρίαν κυρίως, πρὸς ἀποδοχὴν τῆς τελευταίας γνώμης (Βλέπε *Διτσερόπουλον*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424)1941, Ἀθῆναι 1943 § 7 σελ. 17, ὡς ἐπίσης Κ. Μεταξάν, Συμβάσεις ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας καὶ Ν. Δ. 424 ἐν Ἐπιθ. Ἑργατικοῦ Δικαίου, τόμος Α', σελ. 742.

(3) *Mulp. Dig.* 1, 3, 29 ὡς καὶ 1, 3, 30 *Βασιλ.* 2, 1, 39, σύγκρινε ἐπίσης νόμ. 29 *D h.t.*, *Dig.* 2, 14, 7 § 7, *Cod.* 1, 14, 5. Πρβλ. *Betti*, *Istituzioni di diritto Romano*, 1942, § 57 σελ. 129.

(4) Πρβλ. *Διτσερόπουλον*, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 20.

ἔρώτημα πῶς εἶναι δυνατόν εὐεργετικὸς νόμος πρὸς τοὺς μισθωτοὺς νὰ ἐρμηνευθῇ οὕτως ὥστε νὰ καταστήθῃ δυσμενὴς πρὸς αὐτοὺς. Ἐρώτημα ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξεκίνησεν ἡ παρούσα ἔρευνα.

Τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα, τὸ ἐκ τοῦ δόγμα-
τος τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως ἐκπηγάζον,
συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ὁ συννομολογήσας σύμβα-
σιν ὁρισμένου χρόνου μισθωτὸς παρητήθη τῶν
ἐκ τοῦ Ν.Δ. 424 δικαιωμάτων του, ἄρα ἡθελη-
μένως ἐξῆλθε τῆς παρεχομένης αὐτῷ προστα-
σίας. Ἡ τοιαύτη ὁμῶς ἀποψις παραγνῶριζει
οὐχὶ μόνον τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ ἐργατικοῦ
δικαίου⁽⁵⁾, ἀλλὰ καὶ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ τοιού-
του—τὸ ὁποῖον εἰς ὁρισμένας περιπτώσεις—
περιπτώσεις, αἵτινες ἀποτελοῦν κανὸνα σχεδὸν
ἄνευ ἐξαιρέσεως εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον—
προστατεύει τὸ ἄτομον καὶ κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ
του ἀκόμη πληττον με ἀκυρότητα τὴν παραί-
τησιν τοῦ ἀπὸ ὁρισμένου δικαιώματος, τὸ ὁ-
ποῖον τοῦ ἐχορηγήθη ἀπὸ τὸ δίκαιον.

Ἡ ἐλευθερία τῆς βουλήσεως, ἡ παντοδυνα-
μία τῆς συμβάσεως ἔχει σχεδὸν ἐξαφανισθῇ
ἀπὸ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, τὸ ὁποῖον καθημε-
ρινῶς, με βῆμα σταθερὸν, ἀπομακρύνεται ἀπὸ
τὴν σφαῖραν τοῦ *jus privatum*, τείνον πρὸς τὸ
jus publicum⁽⁶⁾.

Οὕτε ἐπομένως τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐπιχείρη-
μα ἔχει θέσιν εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Ν. Δ. 424.

(5) Τὴν τοιαύτην παραίτησιν ἀπὸ τοῦ δικαιώμα-
τός του ἰδίως σιωπηρῶς, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον γενο-
μένην, βλέπει με ὑποπτον ὀφθαλμὸν τὸ ἐργ. δίκαιον,
τὸ ὁποῖον προσαθεῖ με κάθε τρόπον νὰ ἐμποδίσῃ
τὸν ἐργοδότην νὰ χρησιμοποίησιν τὴν ὑπεροχὴν του,
οὕτως ὥστε νὰ καταπατήσῃ τὰ δικαιώματα τοῦ μι-
σθωτοῦ, Hueck - Nipperdey: Lehrbuch
des Arbeitsrechts (1931) § 23 σελ. 115: es soll
verhindert werden, dass der Arbeitgeber seine
Überlegenheit ausnutzt um die günstigen Vor-
schriften für den Arbeitnehmer zu beseitigen. "Ο-
σον ἀφορᾷ εἰς τὸ δόγμα τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλή-
σεως εἶναι γνωστὸς ὁ χαρακτήρισμός τοῦ Charles
Gide διὰ τὸ ἐργατικὸν συμβόλαιον ὡς «καθαρὰ
γελυγογραφία», ὡς ἐπίσης τοῦ Potthoff: Wesen
und Ziele des Arbeitsrechtes (1922) ὡς σχέσεως βίαις
«Gewaltverhältniss», πρβλ. ἐπίσης Φωτῆλα: Κοι-
νωνικὴ Πολιτικὴ σελ. 266, ὡς καὶ Barassi il
diritto del lavoro τόμ. 1ος, 1935 § 135 σελ. 353.

(6) Ἐχρησιμοποίησα ἐπίτηδες τὸν λατινικὸν ὄρον
jus publicum, ὅστις εἶναι κατὰ τοῦτο πληρέστερος
τοῦ ὄρου δημοσίον δίκαιον, διότι περιλαμβάνει πλὴν
τῶν κανόνων τοῦ δημοσίου δικαίου, ὡς ἐννοούμεν
τούτους σήμερον καὶ ὡς ἀποδίδονται ὑπὸ τοῦ Οὐλ-
πιανοῦ εἰς τὸν Πανδέκτην (I, 1 1 § 2), καὶ τοὺς κα-
νόνας δημοσίας τάξεως, ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅτι οὗτοι ἀπο-
τελοῦν ἀναγκαστικὸν δίκαιον, χωρὶς νὰ ἐκφεύγουν
ἀπὸ τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (Παπινια-
νὸς εἰς τὸν Πανδέκτην 2.14.38): *privatorum
pactis mutari non potest*. Πρβλ. σχετικῶς Betti:
ἐνθ' ἄν. σελ. 29, 30 ὡς καὶ παλαιότερον τὸν Bon-
fante Istituzioni 1925 § 4. Εἰδικῶς με τὸ θέμα ἀ-
σχοληθέντις: S. Romano, La distinzione fra-
ius publicum e jus privatum εἰς τὰ «Studi Ro-
mano» tom. IV Ali men a Osservazioni sulla dis-
tinzione del diritto publico e privato, 1931. Πλου-
σίαν βιβλιογραφίαν παραθέτει ὁ Betti ἐνθ' ἄν-
ωτ. § 17 ὑπ. 1 καὶ 3 Παρ' ἡμῖν ἐσχάτως Ἀγαλλό-
πουλος, Ἡ δημοσιοποίησις τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου
ἐν Ἐπιθ. Κοινῶν. Πολιτικῆς καὶ Νομ. 1942, σελ.
274, ὑποσ. 10.

Δέον λοιπόν, λόγῳ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέν-
των λόγων, νὰ γίνῃ κατ' ἀρχὴν δεκτόν, ὅτι τὸ
ὑπὸ ἔρευναν Ν. Δ. ἐκτείνεται ἐπὶ πάσης συμ-
βάσεως ὁρισμένης ἢ ἀορίστου χρονικῆς διαρ-
κείας, ἐφ' ὅσον ἄλλως τε καὶ τὸ γράμμα τοῦ
νόμου εὐμενὲς(?) πρὸς τὴν τοιαύτην ἀποψιν
καθίσταται.

Ἡ ἀντίθετος ἀποψις ὁμῶς, ἀκολουθουμένη
περισσότερον ὑπὸ τῆς νομολογίας⁽⁸⁾ καὶ ὀλι-
γώτερον ὑπὸ τῆς θεωρίας⁽⁹⁾, ἐκτὸς τοῦ κατ'
ἀναλογίαν ἐπιχειρήματος τῆς ε' περιπτώσεως
τοῦ ἀρθρου 13, τὸ ὁποῖον ἡ ἀντίθετος ἀποψις
χρησιμοποιεῖ a contrario, φαίνεται νὰ ὀδηγῇ-
ται ἐρμηνευτικῶς ἀπὸ μίαν σκέψιν, ἡ ὁποία εἶ-
ναι ἀξία πάσης προσοχῆς.

Ἡ ἐπικράτησις δηλονότι τῆς ἐν τῷ κειμέ-
νῳ ἀπόψεως ἤθελε καταλήξει εἰς μίαν πλήρη
ἐξομοίωσιν τῶν δύο τύπων συμβάσεως ἐργα-
σίας, διότι πλέον κατ' οὐδὲν⁽¹⁰⁾ σχεδὸν θὰ δι-
έφερεν ἡ μία ἀπὸ τὴν ἄλλην.

Ἀλλὰ τοῦτο ἤθελεν ἐπιφέρει διαταραχὴν
τινα, ὡς θέλομεν κατωτέρω δεῖξῃ, εἰς τὸν συν-
αλλακτικὸν βίον.

Ὡς συμβάσεις ὁρισμένης χρονικῆς διαρκεί-
ας νοοῦνται κατὰ πρόσφατον ἀπόφασιν τοῦ
Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν⁽¹¹⁾ ἐκεῖναι εἰς
ἃς «ὁ χρόνος κατ' ὃν μέλλουν νὰ διαρκέσουν
εἶναι ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένος, ἡρτηται
ἐκ περιστάτικῶν, ὁ χρόνος τῆς ἐπελεύσεως τῶν
ὁποίων εἶναι ἐκ τῶν προτέρων γνωστός, ἡ προ-
κύπτει καὶ σιωπηρῶς, ὡς ἐκ τοῦ εἰδους τῆς πα-
ρεχομένης ὑπηρεσίας, ἡ τέλος ἡ σύμβασις συν-
ἄπτεται πρὸς ἐκτέλεσιν ὁρισμένου ἔργου, ὅπῳ-
τε ὁ σκοπὸς παρίσταται ὡς εἰς ἀναπόσπαστον
σύνδεσμον πρὸς τὴν ἐργασίαν τελῶν, ἀναγνωρι-
ζομένου τούτου παρ' ἀμφοτέρων τῶν συμβαλ-
λομένων, τοῦ σκοποῦ δηλονότι ὄντος ἀμέσου
παρ' αὐτοῖς». ⁽¹²⁾

Κατὰ ταῦτα αἱ συμβάσεις ἐργασίας ὁρισμέ-
νης χρονικῆς διαρκείας δύνανται νὰ διαιρεθοῦν
εἰς δύο γενικωτέρας κατηγορίας.

1η κατηγορία: Συμβάσεις ἐν αἷς ὁ χρόνος
συμφωνεῖται ἄνευ ἄλλου τινός, ἡ λύσις τῶν
ὁποίων ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐπέλευσιν τῆς συμ-
βατικῆς χρονολογίας. **2α κατηγορία:** Συμβά-
σεις τῶν ὁποίων τὴν διάρκειαν καθορίζει κατ'
οὐσίαν τὸ εἶδος τῆς παρεχομένης ὑπηρεσίας ἢ
ὁ σκοπὸς αὐτῆς, ἀδιαφόρως ἂν καὶ ῥητῶς συμ-

(7) Πρβλ. ὑπ. 2 τῆς παρούσης.

(8) Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 261/1943 Ἐπιθ. Ἐργατ.
Δικαίου, τόμος 2ος, σελ. 107. Εἰρην. Ἀθηνῶν 665/
1942, τόμος 2ος, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 11 κ. ἄ.

(9) *Τοιμπαυόνης*, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικαίου, τόμος
1ος, σελ. 455.

(10) Οὐχὶ κυριολεκτικῶς, διότι θὰ ὑπάρχῃ πάντο-
τε ἡ διαφορὰ ἡ παρὰ *Διττεροπούλου*, ἐνθ. ἄνωτ. § 8
ἐν τέλει σημειουμένη, οὐχὶ μεγάλης σημασίας ὁμῶς.

(11) Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 24/1943 Ἐπιθ. Ἐργατ.
Δικαίου, τόμος 2ος, σελ. 213.

(12) Ἡ κατὰ τὴν ἀπλουστεράν διατύπωσιν τῆς §
620 τοῦ Γερμανικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἣν ἠκολούθη-
σε καὶ ὁ ἡμέτερος Α. Κώδις ἐν ἀρθρῳ 669 «σύμβα-
σις ἐργασίας ὁρισμένης χρονικῆς διαρκείας, εἶναι
ἐκείνη ἣς ἡ διάρκεια εἴτε ὁρίσθη, εἴτε ἐκ τοῦ εἰδους
καὶ τοῦ σκοποῦ συνάγεται», πρβλ. *Staudinger's
Kommentar* § 620 ὡς καὶ *Reichsgericht-
s r a t e Kommentar* § 620, ὡς ἐπίσης *Καποδίστρια*,
Ἡ καιαγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁρισμένου
καὶ ἀορίστου χρόνου, σελ. 7 καὶ 8.

φωνείται ὁ ὠρισμένος αὐτὸς χρόνος ἢ ὄχι.

Ἐκ τῆς παρατηρήσεως ταύτης συνάγονται δύο πορίσματα. α) ὅτι αἱ συμβάσεις πρώτης κατηγορίας δύνανται νὰ ἐκλείψουν καὶ νὰ ὑπαχθῶν ἐπὶ τὸ Ν. Δ. 424, ἀνευ οὐδεμιᾶς ἀνωμαλίας, δεδομένου ὅτι ἡ συνομολόγησις τῆς διαλυτικῆς προθεσμίας ἐν αὐταῖς οὐδεμίαν ἀντικειμενικὴν σκοπιμότητα ἐξυπηρετεῖ, μὴ οὕσα συνδεδεμένη πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ἐξαρτωμένη καθαρῶς ἀπὸ τὴν αὐθαίρετον βούλησιν τοῦ ἐργοδότης ἢ τοῦλάχιστον ἐξυπηρετοῦσα ἀποκλειστικῶς συμφέροντα τοῦ τελευταίου τούτου εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ⁽¹³⁾ τὴν προστασίαν τῶν ὁποίων, ὡς γνωστὸν, δὲν στέργει τὸ ἐργατικὸν δίκαιον β) ὅτι αἱ συμβάσεις τῆς δευτέρας κατηγορίας παρῶς αἰσίου ὄλως ἀντίθετον περιεχόμενον, τῆς περὶ χρόνου ρήτηρας αὐτομάτως πηγαζούσης ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ εἵδους ἢ τοῦ σκοποῦ τῆς συμβάσεως.

Ἄν τὰς συμβάσεις τῆς πρώτης κατηγορίας ἐδημιούργησεν ἡ αὐθαίρεσις τοῦ ἐργοδότης, τὰς συμβάσεις τῆς δευτέρας κατηγορίας ἐδημιούργησεν ἡ ζῶη καὶ δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ στρέψωμεν διὰ τῆς ἐρμηνείας τὸ ρεῦμα τοῦ δικαίου κατὰ τῆς δικαιοπλαστικῆς δυνάμεως τοῦ συναλλακτικοῦ βίου.

Ἄν ἡ ζῶη, ἔχουσα ἀπόλυτον ἀνάγκην τῶν δύο τούτων τύπων συμβάσεως ἐργασίας, ἐδημιούργησεν αὐτοὺς ἀπὸ παλαιοτάτων χρόνων, ἀσφαλῶς δὲν εἶναι τὸ θετικὸν δίκαιον, τὸ ὁποῖον θὰ δυνήθῃ νὰ σταθῇ ἀντιμέτωπον εἰς τὸν διαφορισμὸν αὐτόν⁽¹⁴⁾.

Ἰσως τὸ ἄτοπον τοῦτο ἤθελε νὰ παρακάμψῃ ὁ Δημάκης⁽¹⁵⁾, ὅταν ἐδέχετο, ὅτι μόνον αἱ συμβάσεις δευτέρας κατηγορίας δέον νὰ χαρακτηρισθῶν ὡς συμβάσεις ὠρισμένου χρόνου. Ἡ ἀποφῆς ὅμως αὕτη εἶναι ὑπερβολικὴ καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ τὴν κάμωμεν δεκτὴν—καίτοι θὰ ἐξυπηρετεῖ τὰ πράγματα—διότι στερεῖται, ἐν τῇ παρουσίᾳ τῆς διατυπώσεως, παντὸς νομικοῦ ἐρείσματος.

(13) Δὲν πρέπει αἱ ἀνωτέρω σχέσεις μου νὰ θεωρηθῶν, ὅτι στηρίζονται ἐνδομῶχος εἰς τὴν *fraus legis* ἥτις, ἄλλως τε, βασικὴν προϋπόθεσιν ἔχει τὴν παραδοχὴν τῆς ἀπόψεως ὅτι τὸ Ν. Δ. 424 προστατεύει μόνον τὰς συμβάσεις ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου. Ἡ ἐν τῷ κειμένῳ ἀποφῆς καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς διαφοροποίησις τῶν τύπων συμβάσεων ἐργασίας βασιζέται εἰς τὴν κοινωνικὴν καὶ οἰκονομικὴν σκοπιμότητα ἐκάστου τύπου ἐξ αὐτῶν.

(14) Ὡραιότητα ἀποδίδει τὴν σχέσιν ταύτην μεταξὺ θετικοῦ καὶ ζώντος δικαίου ὁ Παῦλος εἰς τὸν Πανδέκτην 50 17. 1 *Regula est, quae rem, quae est breviter enarrat, non ut ex regula jus sumatur sed ex jure quod est, regula fiat. Per regulam igitur brevis rerum narratio traditur, ut ait Sabinus, quasi causae coniectio est, quae simul cum in alieno vitata est perdit officium suum.* Πρβλ. καὶ J. Hering, *Geist des Röm. Rechtes*, 1924, 1 μέρος § 3 σελ. 33 ὡς ἐπίσης τοῦ αὐτοῦ Schers und Ernst in *der juris pruden.*, 1924, σελ. 287—288, ὡς καὶ ὕψος. 11 ἐν σελ. 324 ἐπ.

(15) Ἐπιθ. Ἔργατ. Δικαίου τόμος Α'. σελ. 653· μίαν τοιαύτην εὐχὴν φαίνεται νὰ διατυπώσῃ καὶ ὁ Barassi, *diritto del lavoro* τόμ. 1 § 138 σελ. 355: *Dato lo sfavore che circonda l'apposizione del termine si capisce che questo deve essere determinato da cause particolari che logiustificchino.*

Τὸ μειονέκτημα τοῦτο, τῆς ἀνωτέρω ἐν τῷ κειμένῳ ἀναπτυχθείσης ἀπόψεως, ὅτι δηλ. πᾶσα σύμβασις ἐργασίας—τηρουμένων τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἀρθροῦ 10 προστατεύεται, διείδεν ἐκ τῶν ὁπαδῶν τῆς ἀπόψεως ταύτης ὁ καθηγητῆς Διτξερόπουλος, ὅστις καὶ προσεπάθησε νὰ ἄρῃ τὰ ἐμπόδια, ἅτινα δημιουργοῦνται ἐκ τῆς ἀκραιφνοῦς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῆς θεωρίας αὐτῆς.

Πράγματι ἐν σελ. 20 τῆς ἐργασίας του (βλ. ἀνωτέρω) γράφει: Ὡς τοιαύτας συμβάσεις (δηλαδὴ ὠρισμένης χρονικῆς διάρκειας, προστατευόμενας ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 424), ὀφείλομεν νὰ νοσῶμεν μόνον ἐκεῖνας, διὰ τῶν ὁποίων ὁ μισθωτὸς ἀπασχολεῖται εἰς ἔργον συνδεδεμένον ὁπωσδήποτε ὀργανικῶς μετὰ τὴν ἐπιχειρήσιν, δηλαδὴ ἀποτελοῦν συμβολὴν συνεχῆ καὶ χρησιμὸν εἰς τὴν κανονικὴν τῆς πορείαν.

Εἶναι προφανές, ὅτι ὁ συγγραφεὺς εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο παραδέχεται δύο τινὰ: α) ὅτι ἡ ἀποφῆς αὕτη ἔχει ἀνάγκην συστολῆς, ὥστε νὰ καταρθῶσιν νὰ γίνῃ πρακτικῶς ἐφαρμοσίμος β) ὅτι ποιά τις διάκρισις, βασιζομένη περισσότερον εἰς τὴν ἐνδοτέραν σχέσιν μεταξὺ ἐργοδότη καὶ ἐργάτου καὶ ὀλιγώτερον εἰς τὴν τυπικὴν μορφήν, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἡ σύμβασις κατὰ τὴν κατάρτισίν της, εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν ὀρθὴν λύσιν τοῦ ἐρωτήματος.

Ἡ ἀποφῆς αὕτη—καθ' ἡμᾶς—δὲν ἱκανοποιεῖ ἐντελῶς, διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν, λόγῳ τῆς στενῆς ἐκφράσεως τοῦ συγγραφέως, μένουν ἔξω τῆς προστασίας τοῦ Ν. Δ. 424 ὠρισμένοι συμβάσεις, αἵτινες εἶναι ἀπολύτως προστατεύσιμοι, ἀφ' ἑτέρου διότι ἀναζητεῖ τὸ κριτήριον τοῦ διαφορισμοῦ ἐκεῖ ὅπου εἶναι πιθανὸν νὰ ὑπάρχουν καὶ οὐχὶ ἐκεῖ ἐνθα πράγματι ὑπάρχουν.

Τὸ κριτήριον τοῦ διαφορισμοῦ τῶν συμβάσεων ἐργασίας εἰς προστατευτέας καὶ μὴ τὸ εἶδει αὐτὸς οὗτος ὁ συναλλακτικὸς βίος, ὁ ὁποῖος διὰ μίαν κατηγορίαν (β' κατηγορίαν) συμβάσεων ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου, ἐκεῖνας δηλονότι αἱ ὁποῖαι ἐνέχουν ἐν ἑαυταῖς ὡς σιωπηρὰν προϋπόθεσιν, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαίαν τοιαύτην, τὴν περὶ χρόνου ρήτηραν, δὲν ἀνέχεται τὴν ἐξομοίωσιν τῶν ἀπὸ ἀπόψεως τοῦλάχιστον λύσεως αὐτῶν πρὸς τὰς τοῦ ἀορίστου χρόνου.

Βεβαίως ὅταν τὸ ἔργον μετὰ τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖται ὁ μισθωτὸς συνδέεται κατὰ τρόπον ὀργανικὸν μετὰ τὴν ἐπιχείρησιν καὶ ἀποτελεῖ σταθερὰν συμβολὴν εἰς τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως (Διτξερόπουλος, ἐνθ' ἀνωτέρω) *συνήθως* καὶ *πιθανῶς* δὲν ὑπάρχει ἐσωτερικὸς λόγος, διὰ νὰ συνομολογηθῇ διαλυτικὴ προθεσμία ἐν τῇ συμβάσει. Ἀλλὰ δὲν συμβαίνει πάντοτε οὕτω.

Ἄς ἔλθωμεν εἰς τὸ κατωτέρω παράδειγμα: Εἰς ἐργοδότης προσλαμβάνει ἕνα ὑπάλληλον, διὰ νὰ ἀντικαταστήσῃ ἄλλον, ὅστις εὐρίσκεται εἰς ἐξάμηνον ἀδειαν, συνομολογεῖται δὲ ὅπως ἡ ἰσχὺς τῆς συμβάσεως τερματισθῇ μετὰ ἐξάμηνον⁽¹⁶⁾.

Ἐρωτᾶται, ἂν ἡ σύμβασις αὕτη εἶναι προστατευτέα. Κατὰ τὸν καθηγητὴν Διτξερόπουλον, ὅστις ἀποβλέπει κυρίως εἰς τὴν σύνδεσιν τοῦ

(16) Συγκεκριμένως τὸ παράδειγμα τοῦτο ἔχει ὑπ' ὄψει τοῦ ὁ Barassi, ἐνθ' ἀνωτ. § 138 σελ. 358, ὅταν ὁμιλεῖ περὶ δεδαικτολογημένης ἐπερωτήσεως προθεσμίας ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας.

έργου (17) πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν καὶ ἐπειδὴ τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι συνδεδεμένον ὀργανικῶς κλπ. μὲ ταύτην, δεόν νὰ εἰπωμεν, ὅτι ὁ μισθωτὸς αὐτὸς θὰ τύχη τῆς προστασίας τοῦ Ν. Δ. 424.

Ἀντιθέτως δεόν καθ' ἡμᾶς νὰ μείνῃ ἔξω τῆς προστασίας αὐτῆς, διότι ἡ συνομολόγησις τῆς προθεσμίας ἐν τῇ προκειμένῃ συμβάσει δὲν ἐξυπηρετεῖ τὴν αὐθαίρεσιν τοῦ ἐργοδότη, ἀλλ' εὐρίσκεται ἀναποσπᾶστος συνδεδεμένη μὲ τὴν φύσιν τῆς ἐργασίας, ἀποτελοῦσα δὲ ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει καὶ τὴν ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν αὐτῆς.

Ἄλλως τε, ἂν ἐδεχόμεθα, ὅτι ὁ ἐργοδότης διὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ταύτης ἐργασίας θὰ ἐπικαλεσθῇ μόνον τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 424, ἴσως νὰ μὴ προέβαινε κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο εἰς πρόσληψιν ὑπαλλήλου καὶ κατὰ τοῦτο ἡ συναλλαγή θὰ εὕρισκε δυσχερείας, αἱ ὁποῖαι ὅμως οὐδεμίαν σκοπιμότητα θὰ ἐξυπηρετοῦν.

Ἡ ἀποφῆς αὕτη ὅμως καταλήγει καὶ εἰς ἄλλο ἄτοπον. Πράγματι ὁ συγγραφεὺς ἐπάγει ἐν σελ. 21 ὅτι: ὁ τοιοῦτος ἐργαζόμενος (ὁ ὀργανικῶς συνδεδεμένος κτλ.) θὰ δικαιούται νὰ ἀξιῶσθαι, ὅπως τοῦ παρέχεται πρὸς ἐκτέλεσιν ἡ ἐκάστοτε ἰδίᾳ φύσεως ἐργασία, ὑπὸ τοῦς αὐ-

(17) Ὅχι ὅμως καὶ εἰς τὰ παραδείγματα τὰ ὁποῖα φέρει. Ἐκεῖ φαίνεται νὰ ἔχη ὑπ' ὄψει τὸν σύνδεσμον τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ

Η ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Τοῦ κ. ΛΥΣ. Ν. ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΙΔΟΥ τοῦ Ἱδρ. Κοινων. Ἀσφαλίσεων

Ὁ παρὰ τῷ Ἱδρύματι τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἡσφαλισμένος κέκτηται κατὰ νόμον ἀξίωσιν κατὰ τοῦ ασφαλιστικοῦ φορέως πρὸς χορήγησιν εἰς αὐτὸν τῶν σχετικῶν παροχῶν, ἐφ' ὅσον συντρέχουν αἱ πρὸς τοῦτο καθ' ἑκάστα ὀριζόμεναι εἰδικαὶ προϋποθέσεις, δυνάμενος πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ δικαιώματός του καὶ ἐφ' ὅσον προσβάλλεται αὐτοῦ, νὰ προσφύγῃ ἐνώπιον τῶν διοικητικῶν ασφαλιστικῶν δικαστηρίων, αἰτούμενος ὅπως ἀναγνωρισθῇ τὸ δικαίωμα του καὶ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος ασφαλιστικὸς φορεὺς εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐκ τῆς ὑφισταμένης μεταξύ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἡσφαλισμένου νομικῆς σχέσεως ἀπορροεουσῶν ὑποχρεώσεών του. Τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου, ὅθεν, παρασχεθῇ εἰς τὸν ἡσφαλισμένον δικαίωμα πρὸς λήψιν τῶν ασφαλιστικῶν παροχῶν, ὃν ἐξωπλισμένον δι' ἀγωγῆς, προσβαλλόμενον, δύναται ν' ἀποκατασταθῇ, ὁ δὲ δικαιούχος νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ Ἱδρύματος τὰς σχετικὰς ασφαλιστικὰς παροχάς. Ὁ νομοθέτης, παρασχὼν εἰς τὸν ἡσφαλισμένον ἀγώγιμον δικαίωμα κατὰ τοῦ Ἱδρύματος, ἦτο φυσικὸν νὰ μὴ λησμονήσῃ, ὅτι αἱ ασφαλιστικαὶ ἀξιώσεις, ὡς συνδεόμεναι πρὸς αὐτὴν ταύτην τὴν ὕλειαν καὶ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἱκανότητα τοῦ ἡσφαλισμένου, δεόν πρὸς τὸ συμφέρον οὐ μόνον τούτου, ἀλλὰ καὶ τῆς κοινωνίας, νὰ ἐκκαθαρίζωνται ταχέως, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἐκ διαφόρων αἰτίων πληγεῖσα ἐργατικὴ ἱκανότης τοῦ ἡσφαλισμένου νὰ δυνηθῇ συντόμως νὰ

τοῦς, ὡς καὶ πρὶν ὅρους, ἔστω καὶ ἂν ἦτο ὀρισμένος ὁ χρόνος τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἦτο ὀρισμένον τὸ ἀνατεθὲν ἔργον.

Θὰ ἦτο ὅμως κάπως ὑπερβολικὸν καὶ μακρὰν πάσης δικαιολογίας νὰ ὑποχρεώσωμεν τὸν ἐργοδότην νὰ παρέχῃ ἰδίᾳ φύσεως ἐργασίαν εἰς τὸν μισθωτόν, ὅταν οὗτος προσελήφθῃ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὀρισμένου ἔργου καὶ τὸ ἔργον ἐπερατώσῃ.

Ἐν τέλει, ἀνακεφαλαιοῦντες, συνοψίζομεν τὰς ἐν τῇ παρούσῃ ἐκτεθείσας ἀπόψεις μας.

1) Τὸ Ν. Δ. 424 προστατεύει πᾶσαν σύμβασιν ἐργασίας κατ' ἀρχήν. ἐφ' ὅσον πληροῦνται βεβαίως οἱ ὅροι τοῦ ἀρθροῦ 10.

2) Ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπιβάλλεται ἐξαίρεσις (18) δι' ἐκείνας τὰς συμβάσεις, αἱ ὁποῖαι, λόγῳ τῆς φύσεώς των, εὐρίσκονται ἀναποσπᾶστος συνδεδεμέναι πρὸς ὀρισμένον χρόνον (π.χ. πρόσληψις διὰ τὸν θερισμόν) ἡ ἡ συνομολόγησις τοῦ ὀρισμένου χρόνου ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν, ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπιβαλλομένην, κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Β. Γ. ΒΙΤΣΑΞΗΣ

(18) Δὲν παραγνωρίζομεν τὸ γεγονός, ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ ἐξαίρεσις —δυσχερέματα μὲν, πάντως ὅμως οὐχὶ ἀδυνάτως—δύναται εἰς χεῖρας κακοπίστων ἐργοδοτῶν νὰ γίνῃ ὄργανον καταπατήσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ. Τότε μοιραίως ἀνακύπτει ἀκραία ἡ ἐφαρμογὴ τῆς *fraus legis*, μὴ ὑπαρχούσης οἰασθῆναιτε ἄλλης διεξόδου.

ἀποκατασταθῇ, ἀφ' ἑτέρου δ' ὅτι τὸ Ἱδρυμα, συναλλασσόμενον μετὰ χιλιάδων ἡσφαλισμένων, δὲν δύναται νὰ κρατῇ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐκκρεμεῖς λογαριασμοὺς, οἵτινες θὰ ἀπέβαινον εἰς βάρος τῆς ἐν γένει λειτουργίας τοῦ Ἱδρύματος (1). Λαμβανομένου ὑπ' ὄψει καὶ τοῦ δυσχεροῦς τῆς ἀποδείξεως ὀρισμένων γεγονότων, εἰς ᾧ ὀφείλεται ἡ ἐπέλευσις τῆς ασφαλιστικῆς περιπτώσεως (2), δικαιολογεῖται πλήρως ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 46 τοῦ νόμου 6298, δι' ἧς ὠρίσθη, ὅτι αἱ ασφαλιστικαὶ ἀξιώσεις ὑπόκεινται εἰς σύντομον παραγραφὴν.

Κατὰ τὰς ἰσχυρούσας γενικὰς περὶ τῆς παραγραφῆς ἀρχάς, ἡ παραγραφὴ δὲν ἀποσβέννυσι τὴν ἀπαίτησιν, ἀλλ' ἀπλῶς κωλύει τὴν πληρωμὴν αὐτῆς (3). Τὸ δικαστήριον, ὅθεν, τὸ κρίνον

(1) Χρ. Ν. Ἀγαλλοπούλου «Αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις» Ἀθῆναι 1936 σελ. 138, στοιχ. β'.

(2) Κ. Ρόκα «Τὸ ασφαλιστήριον τῆς ζωῆς», Ἀθῆναι 1936 παρ. 16 σελ. 34 in fine.

(3) Ὅρα ἐκθέσιν τῶν ἐν προκειμένῳ ἀντιθέτων γνωμῶν ἐν Regelsberger's Pand. II παρ. 186, ἐνθα καὶ τὸ ὑπὸ σημ. 3 σχόλιον τοῦ μεταφραστοῦ, Windscheid παρ. 106 σημ. 1, Γνωμοδότησις Πράτσια ἐν Θεμίδι ΔΣΤ' 62]3, Krügl I σελ. 402, Unterholzner I παρ. 138 RGE II NR 44 σελ. 182, Cass 6 Μαρτίου 1901, Soc. des Depots et comptes courants D 1903, I. 52. Art.

ἐπὶ προσφυγῆς τοῦ ἡσφαλισμένου, ὀφείλει ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀπαίτησιν, μόνον δὲ ὁ ἀσφαλιστικός φορεὺς δύναται νὰ προτείνῃ, ὅτι ἡ ἐν προκειμένῳ ἀπαίτησις ὑπέκυψεν εἰς τὸν τῆς παραγραφῆς χρόνον. Ὁ δικαστὴς δύναται μὲν νὰ ἐλέγξῃ, ἂν νομίμως ὁ ἐνιστάμενος ἐπικαλῆται τὴν λόγῳ παραγραφῆς ἔκπτωσιν, πλὴν ὅμως ἄνευ τῆς ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου προτάσεως τῆς ἐνστάσεως δὲν δύναται, διαπιστῶν τὸ βάσιμον τῆς ἀξιώσεως, ν' ἀπαλλόξῃ αὐτεπαγγέλτως τὸν ὀφειλέτην τῆς πληρωμῆς, λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ χρόνου παραγραφῆς. Καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν, ὅθεν, τοῦ χρόνου τῆς παραγραφῆς ἡ ἀσφαλιστικὴ ἀξίωσις ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη μὲν, ἀλλὰ καταργήσιμος (*).

Ὁ νόμος 6298 ὑπάγει εἰς διάφορον χρόνον παραγραφῆς τὴν ἀξίωσιν τοῦ ἡσφαλισμένου πρὸς λῆψιν τῶν παροχῶν ἀσθενείας ἀπὸ τὴν τοιαύτην πρὸς λῆψιν συντάξεως ἢ ἐφ' ἧς ἀποζημιώσεως, θεσπίσας μείζονα χρόνον ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει, καὶ τοῦτο λόγῳ τῆς ἐξαιρετικῆς σημασίας ἣν ἔχει διὰ τὸν ἡσφαλισμένον ἡ πρὸς συνταξιοδότησιν ἀξίωσις του, ἥτις, παραγραφομένη εἰς βραχύτατον χρόνον, οὐδόλως θὰ ἐξυπηρετῇ τὸν κοινωνικοπολιτικὸν σκοπὸν τοῦ Ἰδρύματος, θ' ἀπεστέρει δὲ τὸν ἡσφαλισμένον τοῦ μοναδικοῦ συνήθως πόρου συντηρήσεως αὐτοῦ.

Παροχαὶ ἀσθενείας

Διὰ τὴν παραγραφὴν τῶν εἰς εἶδος παροχῶν ἀσθενείας οὐδὲν ὀρίζεται ἐν τῷ νόμῳ καὶ τοῦτο, διότι αὐταὶ δέον νὰ ζητῶνται εὐθύς ὡς ὑφίσταται ἡ σχετικὴ ἀνάγκη, μετὰ τὴν ἐκλειψιν τῆς ὁποίας τὸ Ἰδρυμα δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν χορήγησιν τούτων εἰς τὸν ἀμελήσαντα ἢ μὴ δυνηθέντα νὰ λάβῃ ταύτας ἡσφαλισμένον (*). Κα-

h u r, separation des pounvoirs σελ. 188 ἀρ. 1 καὶ οἱ ἐνάντιοι Sintenis I παρ. 19 σημ. 61 καὶ Thon σελ. 68.

(4) Ὁ Ἀ γ α λ λ ὀ π ο υ λ ο ς, ἐνθ' ἄνωτ., διαφωνεῖ μὲ τὴν ἐν τῷ κειμένῳ γνώμην, δεχόμενος ὅτι ἐν προκειμένῳ ἡ παραγραφὴ δὲν δημιουργεῖ ἀπλῶς ἐνστάσιν, ἀλλ' ἐνεργεῖ ἀποσβεστικῶς καὶ εἶναι ἐξεταστέα αὐτεπαγγέλτως. Ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας γνώμης, πλὴν τῶν ἄλλων, καὶ ὁ Berthelemy «Διοικητικὸν Δίκαιον» II μετὰφρ. Μ. Σ τ α σ ι ν ο π ο ὐ λ ο υ, σελ. 235. Πρὸβλ. καὶ τὸ αὐτόθι ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 3 ὑπόσημειώσει σχολίον τοῦ μεταφραστοῦ.

(5) Ὁ Ἀ γ α λ λ ὀ π ο υ λ ο ς, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 139. Ὁ ἰδιότυπος χαρακτὴρ τῆς ἀσφαλ. ἀξιώσεως σαφῶς καταφαίνεται καὶ ἐν προκειμένῳ. Κατ' ἀρχὴν ὁ ἡσφαλισμένος ἔχει κατὰ τοῦ Ἰδρύματος ἀγώγιμον ἀξίωσιν πρὸς λῆψιν τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, ἐν αἷς καὶ τῶν εἰς εἶδος παροχῶν ἀσθενείας. Ἡ ἀξίωσις ὅμως πρὸς λῆψιν τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος παροχῶν διατηρεῖ πλήρῃ τὴν ἰσχύν της, ἐφ' ὅσον ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη ἢ προκαλέσασα ταύτην ἀνάγκη, ἐξαφινιζομένη εὐθύς ὡς ἐκλειψῇ ἡ τελευταία. Ἐὰν ἐκ πταίσματος τῆς ὑπηρεσίας δὲν δυνηθῇ νὰ λάβῃ ὁ ἡσφαλισμένος τὰς σχετικὰς εἰς εἶδος παροχὰς ἀσθενείας; Ἀποβλέποντες εἰς τὸν σκοπὸν, ὃν ἐπιδιώκει ἡ πραγματοποίησις τῆς περὶ οὗ ὁ λόγος παροχῆς, δέον νὰ δεχθῶμεν, ὅτι, παρὰ ταῦτα, οὐδεμίαν ἀξίωσιν ἔχει ὁ ἡσφαλισμένος πρὸς λῆψιν τῆς παροχῆς μετὰ τὴν ἐκλειψιν τῆς σχετικῆς ἀνάγκης, δικαιούμενος εἰς ἀποζημίωσιν, ἐφ' ὅσον ἀποδείξῃ, ὅτι πταίσματι τοῦ Ἰδρύματος ἐξημιώθη.

τὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 46 παρ. 1 τοῦ νόμου 6298 «πᾶσαι αἱ εἰς χρῆμα παροχαὶ τῆς ἀσφαλίσεως ἀσθενείας παραγράφονται μετὰ ἑξήμισιν, ἀφ' ἧς κατέστησαν ἀπαιτητα» δηλ. οὐ μόνον ἐπηλήθευσαν αἱ προϋποθέσεις, ἀλλὰ καὶ συνεπληρώθησαν αἱ προθεσμιαί, ἀφ' ὧν κατὰ νόμον εἶναι εἰσπρακτέαι.

1) *Ἐπίδομα ἀσθενείας*: Ἡ ἀξίωσις πρὸς λῆψιν τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας θεωρεῖται παραγραφεῖσα μετὰ ἑξήμισιν ἀπὸ τῆς ἑκτῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ἀνηγγέλθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἰδρύματος ἡ ἐπελθοῦσα εἰς τὸν ἡσφαλισμένον ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν (ἀρθρον 46 παρ. 1, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀρθρον 30 παρ. 3 νόμου 6298). Ἐπὶ ἐκάστῳ ἡμερησίου ἐπιδόματος, ὡς αὐτοτελοῦς παροχῆς, δέον ὅπως ὑπολογίζεται ἴδιος χρόνος παραγραφῆς, ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἔδει νὰ εἰσπραχθῇ, καὶ συμπληρούμενος ἅμα τῇ λήξει τῆς 180ῆς ἡμέρας. Τὰ ἐν τῷ ἀστικῷ δικαίῳ κρατοῦντα, ὅσον ἀφορᾷ τὴν διακοπὴν ἢ ἀναστολὴν τῆς παραγραφῆς, ἰσχύουν καὶ ἐν προκειμένῳ, λόγῳ ἐλλείψεως εἰδικῶν διατάξεων ἐν τῇ ἀσφαλιστικῇ νομοθεσίᾳ.

Πολλὰκις ἡ ἀρμοδιὰ τοῦ Ἰδρύματος ὑπηρεσία ἀπασχολήθη μὲ τὸ ζήτημα, ἐὰν ἡ ἀπλή ὑποβολὴ αἰτήσεως παρὰ τοῦ ἐνδιαφερομένου πρὸς λῆψιν τῶν παροχῶν ἀσθενείας, μὴ συνοδευομένη ὑπὸ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, ἢ ἔστω καὶ ἡ προφορικῶς γενομένη ὀχλησις διακόπτει τὴν παραγραφὴν. Ἐπὶ τοῦ ἐπιμάχου τούτου θέματος, ὅπερ λόγῳ τῆς σπουδαιότητός του προσλαμβάνει ἐξαιρετικὴν σημασίαν, νομίζομεν, ὅτι ἡ προσήκουσα λύσις εἶναι ἡ ἀκόλουθος:

Κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 6 παρ. 1, 2 τοῦ Καν. Ἀσφαλ. Ἀρμοδιότητος ἡ αἰτήσις περὶ πραγματοποίησεως παροχῆς τινος τοῦ κλάδου ἀσθενείας οἰασδήποτε μορφῆς ὑποβάλλεται ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 46 τοῦ νόμου 6298 ὀριζομένου χρόνου «μετὰ πάντων τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν». Ἐκ τοῦ σαφοῦς γράμματος τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει, ὅτι ἵνα ἡ ὑποβαλλομένη αἰτήσις ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ἔξη τὰς κατὰ νόμον συνεπείας, δέον ὅπως συνοδεύηται ὑπὸ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, μὴ ἀρκοῦσα αὕτη μόνη νὰ κινήσῃ τὴν ἀσφαλιστικὴν μηχανὴν καὶ νὰ διακόψῃ τὴν τυχὸν ἤδη ἀρξαμένην νὰ τρέχῃ παραγραφὴν τῆς ἀξιώσεως. Οὕτω, ἐὰν ἡ τρέχουσα ἔμνηνος παραγραφὴ ἀνεστάλῃ τὸν 5ον μῆνα ἐπὶ τρίμηνον, διὰ τινὰ τῶν ὑπὸ τοῦ κοινῶ δικαιού ἀναγνωριζομένων λόγων ἀναστολῆς (*), μετὰ δὲ τὴν ἐξαφάνισιν τῆς προκαλεσάσης τὴν ἀναστολὴν αἰτίας, ἥτοι μετὰ 6μηνον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς γενέσεως τῆς ἀξιώσεως, ὁ ἡσφαλισμένος ὑπεβαλεν αἰτήσιν, συνοδευομένην ὑπὸ πάντων τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, ἡ αἰτήσις αὕτη διακόπτει τὴν παραγραφὴν, καθόσον ὁ νομοθέτης οὐδόλως ἠθέλησεν, ὅπως ὁρίσῃ ἐξάμηνον, διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 6 παρ. 2 τοῦ Καν. Ἀσφ. Ἀρμοδ., πρὸς ὑποβολὴν τῆς ὑπὸ πάντων τῶν δικαιολογητικῶν συνοδευομένης αἰτήσεως, διάφορον τοῦ 6μήνου χρόνου παραγραφῆς τοῦ ἀρθροῦ 46 παρ. 1 τοῦ νόμου 6298,

(6) Ἀνηγότης, ἀνωτέρα βία, γενικὴ ἐπιστροφάτευσις, πόλεμος. Βλέπε περὶ ἀναστολῆς τῆς παραγραφῆς Γ. Ροῦλοῦ, «Περὶ ἀποσβεστικῆς παραγραφῆς τῶν ἀξιώσεων κλπ.» 1931 παράγρ. 66 ἐπ.

ήτοι νά ὀρίσῃ ἀποκλειστικῇν προθεσμίαν πρὸς ὑποβολὴν τῆς σχετικῆς αἰτήσεως, ἀνεξάρτητον τοῦ χρόνου παραγραφῆς τοῦ ἰσχύοντος διὰ τὴν ἀξιωσίν πρὸς λήψιν τῶν παροχῶν ἀσθενείας.

Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θά κατελήγομεν εἰς τὸ ἄτοπον ν' ἀρνηθῶμεν εἰς τὸν ἡσφαλισμένον τὴν χορήγησιν τῶν παροχῶν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι παρήλθεν ἐξαμηνὸν ἀνεῦ ὑποβολῆς τῆς μετὰ πάντων τῶν δικαιολογητικῶν συνοδευομένης αἰτήσεως (ἄρθρον 6 παρ. 2 Κ. Α. Α.), καίτοι ἡ τρέχουσα παραγραφή τοῦ ἁρθρου 46 παρ. 1 τοῦ νόμου ἀνεστάλη, ἐφ' ὅσον ἡ ἀποκλειστικὴ προθεσμία οὕτε ἀναστέλλεται, οὕτε διακόπτεται. (7) Τὸ τοιοῦτον ὅμως ἀπάδει πρὸς αὐτὸ τοῦτο τὸ δίκαιον. Ὅντως ἡ διακοπὴ ἢ ἀναστολὴ τῆς παραγραφῆς ἔχουν ὡς δικαιολογητικὸν λόγον τὸ ὅτι ὁ καθ' οὗ, ἐκ λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του, δὲν ἡδυνήθη νά ἐνασκήσῃ ἐνκαίρως τὴν ἀξιωσίν του. Πῶς λοιπὸν νά δεχθῶμεν, ὅτι δέον ὁ ἡσφαλισμένος νά στερηθῇ τῶν παροχῶν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ὑπέβαλεν ἐντὸς ἐξαμήνου τὴν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ πάντων τῶν δικαιολογητικῶν, καίτοι δεχόμεθα, ὅτι οὗτος εὗρίσκετο ἐν ἀδυναμίᾳ νά ἐνασκήσῃ τὴν ἀξιωσίν του, δι' ὃν λόγον ἀνεστάλη ἢ διεκόπη ἡ ἐξαμηνος παραγραφή τοῦ ἁρθρου 46 παρ. 1 τοῦ νόμου;

Κατὰ ταῦτα ὁ νομοθέτης διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἁρθρου 6 παρ. 2 τοῦ Καν. Ἀσφαλ. Ἀρμ. δὲν ἐσκόπει τὸν καθορισμὸν νέου ἐξαμήνου χρόνου (ἀποκλειστικῆς προθεσμίας), διαφόρου τοῦ χρόνου παραγραφῆς τοῦ ἁρθρου 46 παρ. 1 τοῦ ν., ἀλλ' ἀπλῶς ἠθέλησε νά ὀρίσῃ, ὅτι ἡ σχετικὴ πρὸς λήψιν τῶν παροχῶν ἀσθενείας αἰτήσις δέον νά ὑποβάλληται ἐντὸς τοῦ ἑξαμήνου χρόνου παραγραφῆς τοῦ ἁρθρου 46 παρ. 1 τοῦ νόμου, συνοδευομένη ὑπὸ πάντων τῶν ἀπαιτούμενων δικαιολογητικῶν (8) (9).

Κατὰ συνέπειαν, πρὸς διακοπὴν τῆς παραγραφῆς τῆς ἀξιώσεως, πρὸς λήψιν τῶν παροχῶν ἀσθενείας, δὲν ἀρκεῖ ἡ ἀπλὴ ὑποβολὴ αἰτήσεως, ἐὰν δὲν συνοδεύηται ὑπὸ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν.

Δύνανται νά συμβῇ ἐν τῇ πράξει ἡ ἀρμοδιὰ τοῦ Ἰδρύματος ὑπηρεσίᾳ νά μὴ ἐπιληφθῇ τῆς προσηκόντως ὑποβληθείσης αἰτήσεως (π. χ. λόγῳ ἀμελείας τοῦ ἀρμοδίου ὑπαλλήλου) ἐπὶ τὸσον χρόνον, ὥστε νά συμπληρωθῇ ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενος χρόνος παραγραφῆς, χωρὶς κατὰ τὸ διαρρεῦσαν διάστημα νά λάβῃ χώραν ὁχλήσις τις ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δέον νά δεχθῶμεν, ὅτι παρὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς αἰτήσεως καὶ τὴν ὥς ἐκ τούτου διακοπὴν τῆς παραγραφῆς, τὸ Ἰδρυμα δ. καιοῦ-

ται ν' ἀρνηθῇ τὴν χορήγησιν τῆς σχετικῆς παροχῆς, ἐφόσον συνεπληρώθη, ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως, ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενος πρὸς παραγραφὴν χρόνος, καθόσον καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχει ὁ αὐτὸς λόγος, ὁ δικαιολογῶν τὸν θεσμὸν τῆς παραγραφῆς τῆς ἀξιώσεως, ἥτοι ἡ ἀμέλεια τοῦ ἐνδιαφερομένου πρὸς ἐνάσκησιν τῶν δικαιωμάτων του, ὅστις, ὑποβαλὼν τὴν αἴτησιν, δὲν εἶναι θεμιτὸν νά ἐφησυχάζῃ, ἐπὶ τόσον χρόνον, ὥστε νά καταφαίνεται ἀδιαφορία τούτου περὶ τὴν ἱκανοποίησιν τῆς ἀξιώσεώς του.

2) *Ἐξόδα κηδείας*: (9) Ταῦτα, ὡς ἀποτελοῦντα μέρος τῶν εἰς χρῆμα παροχῶν ἀσθενείας, παραγράφονται μετὰ ἕξ μῆνας ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐπληθύνθησαν ἅπασαι αἱ προϋποθέσεις αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τὴν γένεσιν τῆς ἀξιώσεως, ἥτοι ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου. (10) Ζήτημα ἐγεννήθη, ἐὰν αἱ προϋποθέσεις αὗται ἐξαντλῶνται ἐν τῇ ἐπαληθεύσει τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως τοῦ θανάτου τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου, μὴ ἐρευνωμένου ἐὰν οἱ κατὰ νόμον δικαιούχοι πρὸς λήψιν τῶν ἐξόδων κηδείας ἐγγυριζοῦν τὴν θάνατον τοῦ ἐξ οὗ ἔλκουσι τὸ δικαίωμα ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου. Τὸ θέμα παρουσιάζει ἱκανὴν πρακτικὴν σημασίαν εἰς τὰς περιπτώσεις θανάτων ἡσφαλισμένων ἐπισυμβάντων ἐν τῷ μετῴκῳ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τελευταίου πολέμου καὶ κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 67724)40 Ὑπουργ. ἀποφάσεως (11), δι' ἧς ἐξομώθησαν τὰ πολεμικὰ πρὸς τὰ ἐργατικὰ ἀτυχήματα, λαμβανομένου ὑπ' ὅψιν ὅτι πολλάκις οἱ δικαιούχοι πρὸς λήψιν τῶν ἐξόδων κηδείας συγγενεῖς τοῦ ἀποβιώσαντος (ἄρθρον 39 τοῦ Καν. Ἀσθ.) ἔλαβον γνῶσιν τοῦ ἐπισυμβάντος θανάτου μετὰ τὴν πάροδον ἐξαμήνου ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πραγματοποιήσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως. Οὕτω ἐὰν δεχθῶμεν, ὅτι ἐν προκειμένῳ ἡ ἀγνοία τοῦ δικαιούχου οὐδέμιαν συνέπειαν δύναται νά ἔχῃ ἐπὶ τοῦ χρόνου τῆς παραγραφῆς δέον ν' ἀρνηθῶμεν τὴν εἰς αὐτοὺς καταβολὴν τῶν ἐξόδων μετὰ παρέλευσιν ἐξαμήνου ἀπὸ τοῦ θανάτου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ σχετικὴ ἀξιωσις ἐπέκυψεν ἤδη εἰς τὴν ἀπροσβεστικὴν παραγραφὴν.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον)

ΛΥΣΑΝΔΡΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΙΔΗΣ

(9) Περὶ τῆς ἀξιώσεως καὶ τῶν προϋποθέσεων πρὸς λήψιν ἐξόδων κηδείας ὅρα τὴν ἡμετέραν μελέτην ἐν Ε.Ε.Δ. τόμ. Β', τευχ. 42 σελ. 330.

(10) Ἐὰν ἡ ἀξιωσις πρὸς λήψιν τῶν ἐξόδων κηδείας ἔχῃ ὡς αἰτίαν τὴν ὑπὸ τοῦ πρωτοβαθμίου ἀσφαλ. δικαστηρίου κήρυξιν ὡς ἀφάντου τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου, ἡ παραγραφή ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεως τῆς βεβαίωσης τὴν ἀφάνειαν ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου, ἀδιαφόρως ἐὰν ἐκκρεμῇ ἢ μὴ ἡ κατὰ νομὸν 292 τοῦ 1914 διαδικασία (ν. 6298 ἁρθ. 10 παρ. 2).

(11) Περὶ τῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθμ. 67724)40 Ὑπ. ἀποφ. προκυπτόντων ζητημάτων βλέπε τὰς παρατηρήσεις τοῦ Ι. Τ. Παλαιολόγου «Ἡ ἀπὸ ἀσφαλιστικῆς ἀπόψεως ἐξομώσις τῶν πολεμικῶν ἀτυχημάτων πρὸς ἀτυχήματα ἐργασίας» ἐν Ε.Ε.Δ. τόμ. ΙΙ τευχ. 34 σελ. 75.

(7) Regelsberger, pand. II παρ. 126. Bekker, παρ. 38, Beil III. Ἐν ταύτοις ὅρα *Μαρ.δάκη* ἐν Δικαιοσύνῃ 1926 σελ. 283.

(8) Ὁ Ἀγγαλόπουλος ἐ.θ. ἀνωτ. σελ. 141 φαίνεται δεχόμενος τὴν ἀντιθετον γνώμην, καίτοι δὲν ἐκφράζεται σαφῶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος.

(8α) Ἡ Γ.Δ. ΙΚΑ, ἀκολουθοῦσα προφανῶς τὴν ἀντιθετον τῆς ἐν τῷ κειμένῳ γνώμην, παρεσχεν ἐπανειλημμένως ὁδηγίᾳ πρὸς τὰ ὑποκαταστήματα, δι' ὧν δέγεται, ὅτι διὰ τοῦ ἁρθρου 6 παρ. 2 τοῦ Κ.Α.Α. θεσπίσθη ἀποκλειστικὴ προθεσμία διάφορος τοῦ χρόνου παραγραφῆς τοῦ ἁρθρου 46 παρ. 1 τοῦ νόμου. Οὕτω αἱ ὑπ' ἀριθ. 29334)1-10-39, 35739/8-12-39, 6503/7-3-40 διαταγαὶ τῆς Γεν. Δ/σεως.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΠΟΧΗ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΟΓΩ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ Ν.Δ. 424/1941

Μόνοι περιπτώσεις απόλυσεως μισθωτού μετά το ν. δ. 424 καὶ συνέπειαι

Παράνομος καταγγελία της συμβάσεως εργασίας.— Δικαίωμα αποδοχών.— Απαιτητὸν ἀποδοχῶν καὶ ἀσκῆσις ἀγωγῆς.— Ἐπιρροή ἀποχῆς μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, λόγῳ ἀσθενείας, ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941.— Ἐννεμία τῶν ὅρων «ἀνεπάρκεια», «ἀκαταλληλότης», «ἀνάρμοστος συμπεριφορά» τοῦ μισθωτοῦ.— Συνεχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας αὐθαίρετος ἀπουσία τοῦ μισθωτοῦ ἀποτελεῖ ἀνάρμοστον συμπεριφοράν.— Βάρος ἀποδείξεως κύρους καταγγελίας.

Τὸ ἐνδιαφέρον τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ποῦ παρατίθεται κατωτέρω, εἶναι τῷ ὄντι ἐξαιρετικόν. Ζητήματα τοῦ ν. δ. 424/1941, τοῦ πλέον ἐνδιαφέροντος νομοθετήματος τῆς τρεχοῦσης ὥρας, ἀναλύονται καὶ ἄγονται εἰς ὀρθάς, μὲ πλήρη κατανόησιν τῶν σκοπῶν τοῦ ἐν λόγω νομοθετήματος, λύσεις, καὶ ὄχι ὀλιγώτερον ἐνδιαφέρουσα τῶν ἄλλων εἶναι ἡ ἀποψὶς τῆς αὐτῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως ὅτι μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως ἄρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἐπιδρῷ καταλυτικῶς ἐπὶ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ ἢ διατάξεις τοῦ ἁρθρου 5 ἐδάφ. 3 τοῦ νόμου 2112/1920 «περὶ υποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» (βλέπε καὶ παρεμφερὲς ἄρθρον 8 τοῦ β. δ. 16 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν κλπ.»), προκειμένης ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του λόγῳ ἀσθενείας. Ἡ ἀσθένεια θὰ κριθῇ ἂν ἀποτελῇ, εἰς καθὲς συγκεκριμένην περίπτωσιν, λόγον ἀκαταλληλότητος τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ν. δ. 424/1941. (Βλέπε σχετικῶς καὶ *Α. Διζεροπούλου*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 § 22, *Ζ. Κανναβᾶ*, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 37, σελ 164, πρβλ. καὶ κατωτέρω Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 5382/1943).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2962/1943

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Θ. Βλαχόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Σπετοάκης, Σ. Γραββάνης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 10 ἐδάφ. 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424/1941 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» πᾶσα καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, γενομένη κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ἀνωτέρω διατάγματος, εἶναι ἄκυρος. Ἐκ τούτου ἔπεται, ὅτι ὁ μισθωτός, τοῦ ὁποῖου κατηγγέλητῃ παρανόμως ἡ ἀτομικὴ ἐργατικὴ σύμβασις, ἐξακολουθεῖ κατὰ νόμον νὰ τελῇ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ἐργοδότη καὶ δικαιούται, ἐφ' ὅσον βεβαίως παρέχει τὴν δυνατότητα τῆς χρήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν του (*Α. Διζεροπούλου*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941, *Α. Φλωράκη*, Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀποδοχαί, ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ., ἔτος 2ον, σελ. 244 καὶ σχόλιον) ν' ἀξιώσῃ τὴν ἀνάληψιν

τῶν ἀποδοχῶν του ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς τοιαύτης προσφορᾶς τῆς ἐργασίας του, ὄντος τοῦ ἐργοδότη ὑποχρέου εἰς τὴν καταβολὴν τούτων, συμφῶνως πρὸς τὰς ἐτι καὶ νῦν ἰσχύουσας ρωμαϊκὰς διατάξεις (Ν. 19 § 9 καὶ 10 Πανδ. 19.2, Ν. 38 Πανδ. 19.2, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν νόμον 55 § 2 Πανδ. (19.2), ἀναλόγως τῶν ὑφισταμένων συμφωνιών, μετὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας ἢ τῆς δυνατότητος τῆς χρησιμοποίησεως ταύτης ἢ κατὰ τὴν λήξιν τοῦ συμφωνημένου χρόνου (Pic, *Traité élémentaire de législation industrielle*, ἐκδ. 1931 § 940, Vincent, *La dissolution du contrat de travail*, ἐκδ. 1935 σελ. 380, Baudry-Lacantinerie, *Précis de droit civil* ἐκδ. 1913 § 899. Κατὰ ταῦτα νομίμως διὰ τοῦ πρώτου αἰτήματος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ζητεῖ ὁ ἐνάγων τὴν λήψιν τῶν μισθῶν του διὰ τὸ ἀπὸ 15 Μαρτίου 1942 καὶ ἐφεξῆς διάστημα, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνων, οἱ ὁποῖοι τυγχάνουν ἤδη δεδοσμένοι μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἐκδικάσεως τῆς ὑπὸ συζήτησιν ἀγωγῆς, παραδεκτικῶς ἐν τούτῳ βελτιουμένης, οὐχὶ δὲ νομίμως ἀξιοῦνται καὶ αἱ κανονικαὶ μηνιαίως μέχρι τῆς ἐπαναπροσλήψεως τοῦ ἀποδοχαί του, καθ' ὅσον, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τὰς προδιαληφθείσας ρωμαϊκὰς διατάξεις τυγχάνουν αὐταὶ καταβλητέαι μετὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας ἢ τὴν παροχὴν τῆς δυνατότητος πρὸς χρησιμοποίησιν ταύτης, πλὴν ἀντιθέτου συμφωνίας, δὲν εἶναι, κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑπὸ συζήτησιν ἀγωγῆς, ἀπαιτηταί. (Α. Π. 201/1941 ὁλομ. Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ., ἔτος 1ον σελ 144). Καὶ διὰ μὲν τὸ ἀπὸ 15 Μαρτίου 1942 μέχρι 13 Ἰουνίου 1942 χρονικὸν διάστημα ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται τὴν ὑπαρξίν αδείας καὶ ἐπομένως αἱ ἀντίστοιχοι ἀποδοχαί του θὰ κριθῶσι, κατ' ἀρχήν, ἐκ τῆς ἀποδείξεως τῆς ὑπάρξεως τοιαύτης αδείας, δευτερευόντως ὁμῶς, καὶ ἂν τυχὸν δὲν προσαγάγῃ ὁ ἐνάγων ἐπαρκεῖς περὶ αὐτοῦ ἀποδείξεις, τὸ ζήτημα τῶν ἀποδοχῶν τοῦ χρόνου τούτου θὰ κριθῇ ἐκ τῆς διαπιστώσεως τῆς ἀσθενείας, ἐκ τῆς ὁποίας ἔπασχε καὶ ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας δεδικοιολογημένως ἀπέσχε τῆς ἐργασίας του, συμφῶνως, ἄλλως τε, καὶ πρὸς τὰς ἀμέσως κατωτέρω διαλαμβανομένας σκέψεις, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς ἐκτεθείσας ἤδη διατάξεις τοῦ ν. δ. 424/1941, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζονται καὶ αἱ μετὰ τὴν 13 Ἰουνίου 1942 ἀξιώσεις του.

Ἐκ τοῦ ἁρθρου 5 ἐδάφ. 3 τοῦ νόμου 2112/1920 «περὶ υποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ἡ

σχύοντος καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Β. Δ. τῆς 16 'Ιουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν» καὶ ὀρίζοντος ὅτι ἀποχὴ ὑπαλλήλου ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν, προσηκόντως ἀποδεδειγμένην, ἢ προκειμένου περὶ γυναικὸς εἰς λοχείαν, δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ, προκύπτει ὅτι ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται νὰ θεωρήσῃ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ὑπαλλήλου ἢ τοῦ ἐργάτου, ἐφ' ὅσον αὕτη ὀφείλεται εἰς νόσον βραχείας διαρκείας ἢ εἰς λοχείαν, ὡς λόγον λύσεως τῆς ἀτομικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου (Ε. Α. 146/1933, Ε. Ε. Ν. ἔτος Α', σελ. 212) καὶ νὰ προβῇ εἰς μονομερῆ καταγγελίαν εἰς βάρος τοῦ ἀπουσιάζοντος, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν ἐκ τοῦ νόμου 2112/1920 ὑποχρεώσεων τοῦ (Ε. Α. 1106/1942, 'Εργατ. Δίκαιον, ἔτος 1ον σελ. 420). «Ἰνα δὲ ἐκλείψῃ ἐντελῶς πᾶσα ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀοριστίαν τοῦ ὅρου «βραχεῖα ἀσθένεια» (*maladie courte*), ἦτις, ἀναλόγως τῶν περιπτώσεων, κατέληγεν, ὅτε μὲν εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότη, ὅτε δὲ εἰς βάρος τοῦ ἐργαζομένου (Πρωτ. 'Αθ. 99/1941 Προεδρική, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. ἔτος 1ον σελ. 48), διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 4558/1930 καθωρρίσθη ὅτι ὡς βραχείας διαρκείας ἀσθένεια ἐρμηνεύεται ἡ διαρκοῦσα ἓνα μῆνα δι' ὑπαλλήλους ὑπηρετοῦντας μέχρι τεσσάρων ἐτῶν, τρεῖς μῆνας δι' ὑπαλλήλους ὑπηρετοῦντας πλέον τῶν τεσσάρων ἐτῶν, ὅχι ὅμως καὶ πέραν τῶν δέκα ἐτῶν, τέσσαρας μῆνας δι' ὑπαλλήλους ὑπηρετοῦντας πλέον τῶν δέκα ἐτῶν, ὅχι ὅμως καὶ πλέον τῶν δεκαπέντε ἐτῶν καὶ ἑξ μῆνας διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐπὶ χρόνον ἀνώτερον τῶν 15 ἐτῶν. Ἀντιθέτως ὁ νόμος, κατ' ἀσυγχώρητον παράλειψιν, δὲν ἀναφέρει τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ δικαιολογεῖται ἡ λόγῳ τῆς λοχείας ἀπουσία τῆς ἐργαζομένης γυναικὸς καὶ ἡ συνεπεία ταύτης ἐπερχομένη ἀναστολὴ τῆς ἰσχύος τῆς ἀτομικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως, παρὰ τὰ ἀλλὰχου πρὸς ἐπαρκῆ προστασίαν τῆς ἐν λοχείᾳ γυναικὸς νομοθετηθέντα (P ic, *Traité élémentaire de législation industrielle*, ἔκδ. 1931 § 800 ἐπ. § 1190 ἐπ.). Ἐπομένως νομίμως ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι ἀπουσίασεν ἐκ τῆς ἐργασίας του ἀπὸ τῆς 15 Μαρτίου 1942 μέχρι τῆς 15 'Ιουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἦτοι ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς μῆνας, λόγῳ παθήσεως τῶν ὀφθαλμῶν του, ὀφειλομένης εἰς χρόνίαν δηλητηρίασιν τοῦ ὀργανισμοῦ του, ἐξ ἀναθυμιάσεων τοῦ ἐν τῷ τυπογραφεῖῳ τῶν ἐναγομένων ἀντιμονίου, ἐφ' ὅσον, ὡς ἱστορεῖ ἐν τῇ ἀγωγῇ, ἐργάζεται ἤδη παρ' αὐτῇ ἀπὸ ἐπταετίας καὶ πλέον. Ἀλλὰ καὶ ἂν εἶχεν ἀπουσιάσει πέραν τοῦ νομίμου ὁρίου, οἱ ἐναγόμενοι δὲν δύνανται σήμερον, μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941, νὰ καταγγείλῃσι μονομερῶς τὴν μετ' αὐτοῦ ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας, διότι εἴτε περὶ βραχείας, εἴτε περὶ μακρᾶς ἀσθενείας πρόκειται νῦν. ὁ ἐργοδότης, δεσμευόμενος ἐφεξῆς ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941, μόνον κατὰ τὰς διατάξεις τούτου δύναται νὰ καταγγείλῃ τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας. Πράγματι τὸ ἄνω νομοθετικὸν διάταγμα δὲν γνωρίζει εἰμὴ δύο μόνον περιπτώσεις νομίμου καταγγελίας, τὴν τοῦ ἄρθρου 9, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. δ. 1085/1942, ἦτοι ὡσάκις δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ 'Εργασίας διαπιστοῦται ἀδυναμία τῆς ἐπιχειρή-

σεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς, τηρουμένης πρὸς τοῦτο ὀρισμένης διαδικασίας, καὶ τὴν τοῦ ἄρθρου 10, ἦτοι ὡσάκις διαπιστοῦται ἀποδεδειγμένως ἀνεπάρκεια ἢ ἀκαταλληλότης τῶν ἐργαζομένων πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ ἀνάγκη σπαστικῶς συμπεριφορᾶς τούτου, προϋποτιθεμένου τὸ μὲν ὅτι αἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους καταγγελίαι δὲν ὑπερέβησαν τὰ 15 οἱ τῶν ὑπηρετούντων μισθωτῶν, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει τοὺς διακοσίους, τὸ δὲ ὅτι προσελήφθη ἀντικαταστάτης τοῦ ἀπολυθέντος. Συνεπῶς, ἂν δὲν συντρέχῃ ἡ περίπτωσις τοῦ ἄρθρου 9, ἢ ἀποχὴ τοῦ ἐργαζομένου πέραν τῶν ἐκτεθέντων ἀνωτέρω νομίμων ὁρίων, δὲν παρέχει ἀφ' ἑαυτῆς εἰς τὸν ἐργοδότην δικαίωμα μονομεροῦς καὶ ἄνευ συνεπειῶν καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς συνέβαινε πρότερον ἐπὶ τῆς ἀτομικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, ἀλλ' ἐμπίπτει εἰς τὴν ἔρευναν τῶν λόγων τοῦ ἄρθρου 10 καὶ βάσει τούτων πρέπει νὰ ἐξετασθῇ, ἂν λόγῳ τῆς ἀσθενείας του καὶ τῆς ἐντεῦθεν ἀποχῆς του, κατέστη ὁ ἐργαζόμενος ἀνίκανος ἢ ἀκατάλληλος πρὸς παροχὴν τῶν ἀς παρῆχε μέχρι τοῦδε ὑπηρεσιῶν. Ἡ λύσις αὕτη, ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424/1941, πρέπει νὰ κριθῇ ὡς ὀρθότερα, οὐ μόνον διότι ἀκολουθεῖ φιλεργατικὰς καὶ ἀνθρωπιστικὰς ἀπόψεις, ἀλλὰ καὶ διότι εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸν ὅλον μηχανισμόν τοῦ ὡς ἄνω νομοθετικοῦ διατάγματος καὶ τοὺς σκοποὺς τοὺς ὁποίους ἐπιδιώκει, τῆς καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας, ἣτις προέκυψεν ἐκ τῶν δυσχερῶν οἰκονομικῶν τῆς πολεμικῆς περιόδου, τὴν ὅποیان διερχόμεθα, καὶ ἣτις περισσότερον παντὸς δύνανται νὰ πληξῇ τὸν ἀσθενῆ ἐργάτην (Α. Διτσεροπούλου, 'Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 § 22, Ζ. Κανναβά, 'Απόλυσις τοῦ ἀσθενήσαντος μισθωτοῦ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν. δ. 424/1941 ἐν 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. ἔτος 2ον, σελ. 164' διὰ τὸ πρὸ τοῦ ν. δ. 424/1941 δίκαιον βλ. Σ. Παυλοπούλου, 'Αποχὴ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας, Δικαστική, ε', σελ. 339, Ι. Καποδίστρια, 'Ερμηνεία 'Εργατικοῦ Δικαίου § 324, 325. Διὰ τὰ ἐν Γαλλίᾳ κρατοῦντα ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἂν ἡ ἀποχὴ λόγῳ ἀσθενείας παρέχῃ δικαίωμα δεδικαιολογημένης καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως εἰς βάρος τοῦ ἐργαζομένου βλ. Vincent, *La dissolution du contrat de travail*, ἔκδ. 1935 σελ. 481). Ἐπὶ πλέον ὅμως νομίμως ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, ὅτι συνεπεία τῆς ἱστορηθείσης παθήσεώς του ἔλαβε παρὰ τῶν ἐναγομένων ἢ παρὰ τῶν ἐν τῷ ἄνω γραφεῖῳ προϊσταμένων του ἄδειαν ἀορίστου διαρκείας πρὸς θεωρασίαν. Τὰ παρὰ τῶν ἐναγομένων προτεινόμενα ἐν προκειμένῳ ὅτι τοιαύτη ἄδεια οὐδέποτε ἐδόθη, ἀλλ' ὁ ἐνάγων ἐγκατέλειπεν αὐθαιρέτως τὴν ἐργασίαν του, ἄρνησιν τῆς ἀγωγῆς ἀποτελοῦσιν. Ἐξ ἄλλου τὸ περιστάτικόν, ὅπερ ἐπικαλοῦνται, ὅτι ὁ ἐνάγων καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ἀπουσίας του διηύθυνεν ἴδιον αὐτοῦ ἐστιατόριον, κείμενον πλησίον τοῦ τυπογραφείου, τυγχάνει ἀλυσιστελὲς ὡς πρὸς ὅτι ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς ἀδείας, διότι ἡ δύνατο ὁ ἐργαζόμενος νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸν χρόνον τῆς ἀδείας του, καθ' ὃν τρόπον ἠθέλην, ὡς πρὸς ὅ,τι δὲ ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς λόγῳ ἀσθενείας ἀποχῆς, ἄρνησιν τούτου ἡτιολογημένην ἀποτελεῖ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ν. δ. 424/1941 οἱ ἐρ-

γοδότης, οί άσκοϋντες επιχείρησιν ή έκμετάλλευσιν, δύνανται δι' άποδεδειγμένην ανεπάρκειαν ή άκαταλληλότητα περί την έκτέλεσιν της έργασίας ή δι' ανάρμοστον συμπεριφοράν νά προβαίνωσιν εις την καταγγελίαν της συμβάσεως έργασίας, κατά την διάρκειαν ενός ήμερολογιακού έτους 15 οιο των παρ' αυτοίς ύπηρετούντων μισθωτών, τοϋ συνόλου των άπολύσεων μη ύπερβαίνοντος, καθ' έκαστον ήμερολογιακόν έτος, τούς διακοσούς μισθωτούς, προϋποτιθεμένου βεβαίως ότι εις αντικατάστασιν των άπολυομένων θά προσληφθώσιν έτεροι μισθωτοί της αϋτης ειδικότητας και μέ τας αϋτάς άποδοχάς, άλλως πάσα καταγγελία, γενομένη κατά παράβασιν των ανωτέρω προϋποθέσεων, είναι άκυρος. Έρειδόμενοι επί των διατάξεων τούτων διατείνονται οί έναγόμενοι, ότι κατήγγειλαν την μετά τοϋ έναγοντος ατομικήν έργατικήν σύμβασιν λόγω ανεπαρκείας ή άκαταλληλότητας τούτου πρὸς έκτέλεσιν της έργασίας του, έτι δέ και λόγω αναρμόστου συμπεριφοράς του. Την ανεπάρκειαν ή άκαταλληλότητα τοϋ έναγοντος στηρίζουν εις τὸ γεγονός της συνεχούς έκ της έργασίας άπουσίας του. 'Αλλά τὸ περιστατικόν τοϋτο οϋτε ανεπάρκειαν, οϋτε άκαταλληλότητα δύναται νά ιδρῷσθι. 'Ανεπάρκεια τοϋ μισθωτοϋ είναι ή έλλειψις των δια την θέσιν του επαγγελματικῶν ικανοτήτων (Α. Διτξεροπούλου, 'Η καταγγελία της συμβάσεως έργασίας μετά τὸ Ν. Δ. 424/1941 § 25, Vincent, La dissolution du contrat de travail, έκδ. 1935 σελ. 481 έπ.), ένῳ άφ' έτέρου ή άκαταλληλότης είναι έννοια εύρεία, περιλαμβάνουσα και την ανεπάρκειαν, συνισταμένη κυρίως εις τὸ γεγονός ότι ὁ έργαζόμενος, καιτοι παρέχει τας δια την έμπιστευθεϊσαν αϋτῷ έργασίαν επαγγελματικῆς ικανότητας, δέν κρίνεται κατάλληλος δι' αϋτήν, κυρίως λόγω μειονεκτημάτων, έκτός της έργασίας κειμένων, οϊον της ήθικης του ύποστάσεως, της τυχόν κρατούσης έξαιρετικῆς καταστάσεως πραγμάτων (π. χ. έλλειψεως συγκοινωνίας κλπ.). 'Η άπουσία ὅθεν τοϋ έργαζομένου, αϋτοτελῶς λαμβανόμενη, οϋτε ὡς ανεπάρκεια, οϋτε ὡς άκαταλληλότης τούτου δύναται νά νοηθῇ, και ὅταν έτι είναι αϋθαίρετος. 'Εξ άλλου οί έναγόμενοι οϋδαμῶς στηρίζουν την ανεπάρκειαν τοϋ έναγοντος και επί της ίστορουμένης παρ' αϋτοϋ παθήσεως των ὀφθαλμών του, ὁπότε θά ήτο έξεταστέον τὸ ζήτημα, άν ή πάθησίς του αϋτη είχε καταστήσει αϋτόν άνίκανον πρὸς έργασίαν. 'Εξ άλλου, ὡς πρὸς την ανάρμοστον συμπεριφοράν τοϋ έναγοντος, ήτις έρείδεται επί της ύπαιτιότητος αϋτοϋ (Α. Διτξεροπούλου, 'Η καταγγελία της συμβάσεως έργασίας μετά τὸ ν. δ. 424/1941 § 25, Vincent, La dissolution du contrat de travail, έκδ. 1935 σελ. 485 έπ.) οί έναγόμενοι αναφέρουν τὰ εξής περιστατικά α) ότι ὁ ένάγων άπουσίαζεν αϋθαίρετως έκ της έργασίας του. Πράγματι ή αϋθαίρετος άπουσία, ὡς συνεχόμενη πρὸς την ὀκνηρίαν τοϋ έργάτου έν τῇ έκτελέσει της έργασίας του, έφ' ὅσον εκείθεν έχει την αίτίαν της, αποτελεί περίπτωσην αναρμόστου συμπεριφοράς, δι' ὃν λόγον, άλλως τε, άπετέλει πρότερον και λόγον άπροθέσμου και άζημίου καταγγελίας της ατομικής έργατικῆς συμβάσεως (Pic, Traité élémentaire de législation industrielle, έκδ. 1931 νο 1191, Vincent, La dissolution du contrat de travail, έκδ. 1935, σελ. 481 έπ.). 'Αλλ' ή τοιαύτη άπουσία του δέν χρονολογεΐται από τὰ τέλη τοϋ έτους 1941, ὡς

ισχυρίζονται οί έναγόμενοι. Διότι, ὡς ὁμολογοϋσιν οἱ τοι, κατόπιν της από 20/1/42 έξωδίκου προσκλήσεως των, ὁ ένάγων έπανήλθεν εις την έργασίαν του. 'Επομένως δια την μέχρι της στιγμῆς έκείνης άπουσίαν του ὀφίσταται περίπτωσης συγγνώμης τούτων, άποκλειούσης τὸ ένδεχόμενον έπικλήσεως τοϋ γεγονότος τούτου, διότι, άλλως, πὰς έργαζόμενος, έπανερχόμενος ὑπὸ ταιαύτας συνθήκας εις την έργασίαν του, θά έτέλει ὑπὸ την δαμόκλειον σπάθην της έπικλήσεως μεταγενεστέρως παρὰ τοϋ έργοδότη προάξεως του άντισυμβατικής, της ὁποίας τὸ ανάρμοστον εϋλόγως έθεῶρει καλυφθέν δια της συνεχίσεως της έργασίας του (Α. Διτξεροπούλου, 'Η καταγγελία της συμβάσεως έργασίας μετά τὸ ν. δ. 424/1941 § 25). 'Επομένως δια τὸν μετέπειτα χρόνον, μη καθοριζόμενον άλλως τε και σαφῶς ὑπὸ των έναγομένων, προκύπτει τὸ ζήτημα, άν ή αϋθαίρετος άπουσία τοϋ έναγοντος άποτελῇ ανάρμοστον συμπεριφοράν, καθ' ής, άλλως τε, βάλλει οϋτος δια των έκτεθέντων έν τῇ άμέσως ανωτέρω παραγράφῳ περιστατικῶν, ότι δηλαδή τὸ μέν έτέλει έν άδεία, τὸ δέ ότι έδικαιοϋτο τοιαύτης άδείας λόγω της παθήσεως των ὀφθαλμῶν του, β) ότι ὁ ένάγων, κατά τὸν χρόνον της άπουσίας του, διετήρει έν 'Αθήναις και παραπλεύρως των γραφείων και τυπογραφείων των έναγομένων ζυθεσιατόριον, ένθα προσέφερε παντός είδους έδέσματα εις τας σημερινὰς δυσθεωρήτους τιμάς και έκ τοϋ ὁποίου ήκούοντο τὰ άσματα των θαμώνων. 'Αλλά και τὰ περιστατικά ταϋτα δέν θεμελιοϋν ανάρμοστον συμπεριφοράν έναντι των έναγομένων. 'Η έργασία τοϋ ανθρώπου, έφ' ὅσον είναι τιμή, δι' οϋδένα άποτελεῖ ανάρμοστον συμπεριφοράν.

"Ωστε, και άν δεχθῇ τις ὡς αληθῆ τὰ προτεινόμενα περιστατικά, δέν δύναται νά χαρακτηρίσῃ νόμιμον τὸν ανωτέρω ισχυρισμὸν των έναγομένων. Θά διέφερε βεβαίως τὸ ζήτημα, άν οί έναγόμενοι διετείνοντο, ότι και ὁ ένάγων έμεθύσκετο και συνδισκέδαζε μετά των θαμώνων τοϋ έστιατορίου του, αλλά και εις την περίπτωσην αϋτήν μετά δυσκολίας θά ήδύναντό τις νά εἴπῃ, ότι πρόκειται περί αναρμόστου συμπεριφοράς, λαμβανομένου ὕπ' ὄψιν ότι ὁ ένάγων τυγχάνει άπλοῦς λινοτύπης ὕπηρετῶν εις τὰ τυπογραφεία των έναγομένων και δέν είναι δυνατόν νά ὕποστηριχθῇ, ότι ή τυχὸν μέθη του δέν ένηρμονιζέτο πρὸς την θέσιν του. "Ωστε έκ τοϋ περί αναρμόστου συμπεριφοράς ισχυρισμοϋ παραμένει μόνον πρὸς άπόδειξιν τὸ ζήτημα της αϋθαιρέτου, άπουσίας τοϋ έναγοντος, δια τὸ ὁποῖον και τάσσειται κατωτέρω τὸ οίκεϊον θέμα άποδείξεως, προϋποτιθεμένου βεβαίως ότι οί έναγόμενοι θά άποδείξωσι προσέτι, τὸ μέν ότι πρὸς αντικατάστασιν τοϋ έναγοντος προσέλαβον, επί ταῖς αϋταῖς άποδοχαῖς, τὸν ὁμοίως ειδικότητος λινοτύπην Ι. Π., τὸ δέ ότι κατά τὸ ήμερολογιακόν έτος από 1ης 'Ιουλίου 1941 μέχρι 1ης 'Ιουλίου 1942 δέν ἀπελύθησαν πέραν των 15 οιο μισθωτών της επιχειρήσεως των έναγομένων ή ότι αἱ άπολύσεις δέν ὕπερέβησαν τούς διακοσίους μισθωτούς. 'Η άπόδειξις των τριῶν τούτων περιστατικῶν α) ανεπαρκείας, άκαταλληλότητος ή αναρμόστου συμπεριφοράς β) προσλήψεως αντικαταστάτου της αϋτης ειδικότητος και μέ τας αϋτάς άποδοχάς και γ) μη ὕπερβάσεως έντός τοϋ αϋτοϋ ήμερολογιακού έτους, δια των άπολύσεων, τοϋ 15 οιο των μισθωτών ή των διακοσίων έν συν-

ὄλῳ, προσήκει εἰς τὸν ἐπικαλούμενον τὸ κύρος τῆς γενομένης, κατὰ τὸ Ν. Δ. 424]1941, καταγγέλλας, ἐν προκειμένῳ δ' εἰς τοὺς ἐναγομένους, διότι καὶ αἱ τρεῖς ἀνωτέρω προϋποθέσεις, εἴτε θετικῶς, εἴτε ἀρνητικῶς διατυπώνονται, (Glasson, Πολ. Δικ. μετάφρασ. Γ. Ράμμος, τόμος 3ος, σελ. 364 ἐπ.) ἀποτελοῦσι κατὰ τὸν νόμον ἐνιαῖον ὅλον, μόνον δ' ἂν ὀφίστανται ἅπασι εἰναι ἔγκυρος ἡ καταγγελία τῆς ἀτομικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως, καὶ ἐπομένως ὁ μαχόμενος ὑπὲρ τοῦ κύρους αὐτῆς καὶ δι' αὐτῆς ματαιώσεων τὰ δικαιώματα, ἅτινα ὁ ἀντίδικος ἀρύεται ἐκ τοῦ Ν. Δ. 424]1941, ὀφείλει καὶ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ὑπαρξίν των. Καὶ περὶ μὲν τῶν δύο πρώτων προϋποθέσεων δὲν δύναται νὰ προκύψῃ ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ τίς δέον νὰ φέρῃ τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς τρίτης προϋποθέσεως ὀρθοτέρα τυγχάνει ἡ ἐκδοχὴ ὅτι ὁ μαχόμενος ὑπὲρ τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας—καὶ τοιοῦτος εἶναι ὁ ἐργοδότης—ὀφείλει νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι κατὰ τὸ αὐτὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος δὲν προέβη εἰς καταγγελίας ὑπερβαίνουσας τὰ 15 οὐ τῶν παρ' αὐτῷ μισθωτῶν ἢ τοὺς διακοσμοὺς ἐν συνόλῳ. Ἡ ἀρνητικὴ διατύπωσις τῆς προϋποθέσεως ταύτης ἐν τῷ νόμῳ δὲν δύναται νὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ἀντίθετον ἐκδοχὴν, καθόσον ὁ φέρων τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως ὑποχρεοῦται ἐνίοτε νὰ ἀποδείξῃ καὶ ἀρνητικὰ περιστατικά, ἐφόσον ταῦτα ἀπαιτοῦνται κατὰ νόμον πρὸς θεμελίωσιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ του (Γ. Ράμμος ἐν Glasson, τόμος 3ος, σελ. 364 ἐπ.). Ἐξ ἄλλου θὰ ἦτο καταφανὲς ἀντίθετον πρὸς τὰ γενικά ἀξιώματα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἂν ὑπερχεοῖτο ὁ ἀπολυθεὶς ἐργαζόμενος νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι αἱ γενόμεναι κατὰ τὸ αὐτὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος καταγγελίαι, ἐκ μέρους τοῦ αὐτοῦ ἐργοδότη, ὑπερέβησαν τὸ 15 οὐ τῶν μισθωτῶν ἢ ἐν συνόλῳ τοὺς διακοσμοὺς μισθωτοῦς, ὅποτε, μὴ ἐπιτυχανούσης τῆς τοιαύτης ἀποδείξεως, ἦτις ἄλλως τε καὶ εἶναι δυσχερεστάτη διὰ τὸν ἐργαζόμενον, θὰ κατελήγομεν εἰς τὸ ἀτοπον, συμφώνως καὶ πρὸς τὸν ὅλον μηχανισμόν τῆς ἀποδείξεως τῆς ἡμετέρας Πολιτικῆς Δικονομίας, νὰ ἐδεχόμεθα ὡς ἔγκυρον τὴν καταγγελίαν, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν προσεκόμισεν ὁ ἐργοδότης ἐπαρκεῖς ἀποδείξεις διὰ τὴν ἀνεπάρκειαν, ἀκαταλληλότητα ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν τοῦ ἀπολυθέντος ἢ περὶ τοῦ ἀντικαταστάτου (Πρωτ. Ἀθ. 5248] 1942 Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. ἔτος 2ον, σελ. 921).

ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ Ν. Δ. 424/41

Ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας καὶ ἂν ὑπερβαῖνῃ τὰ νόμιμα ὅρια, δὲν καταλύει, αὐτὴ καθ' ἑαυτή, τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν.— Παράταξις ἀσθενείας μισθωτοῦ μόνον λόγῳ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ περιορισμοῦς ἄρθρου 10 ν.δ. 424.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 5382]1943

Πρόεδρος Πρωτοδικῶν ὁ κ. Κ. Καρούτσας

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Β. Χριστόπουλος, Β. Χρυσόχοῦ

Ἐβεβαιώθη καὶ συνωμολογήθη, ὅτι εὐθὺς ἄς ὁ αἰτῶν κατέστη ὑγιής, ἐσπευσε καὶ διὰ τὴν 10ην Νοεμβρίου 1941, ἵνα συνεχίσῃ τὴν καταναγκαστικῶς διακοπείσαν ἐργασίαν τὸν παρὰ τῇ καθ' ἡς, πλὴν ὁμοῦ αὐτῇ διὰ τῶν ἐκπροσώπων τῆς ἀπέκρουσε καὶ ἀποκρούει

ἐκτοτε τὴν προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν του. Ἡ καθ' ἡς, πρὸς δικαιολογίαν τῆς ἀποκρούσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ αἰτοῦντος, ἀντέταξεν, ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ ἀσθένεια του ὑπερέβη τὰ νόμιμα χρονικά ὅρια, ἤτοι τὸν μῆνα, δεδομένου ὅτι οὗτος δὲν εἶχε κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀσθενείας του ὑπηρεσίαν παρ' αὐτῷ ὑπὲρ τὰ τέσσαρα ἔτη, δέον νὰ θεωρηθῇ, ὅτι, ἡ σύμβασις ἐργασίας καταγγέλληται καὶ ἐλύθη ἐκ μέρους τοῦ αἰτοῦντος, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112 (ἄρθρ. 5 § 3 ὡς συμπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558) καὶ ὅτι ἡ τοιαύτη καταγγελία, ἐφ' ὅσον συνέπεσε πρὸς τῆς 28ης Αὐγούστου 1941, καθ' ἣν ἤρξατο ἡ ἰσχὺς τοῦ ν. δ. 424, τυγχάνει ἔγκυρος, ἐξαιρηθεῖσα διὰ τῆς παραγρ. 2 ἐδάφ. γ' τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ἄνω ν. δ. τῆς ὑπὸ τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου τούτου θεσπιζομένης ἀναιρομικῆς ἀκυρότητος τῶν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου καὶ μέχρι τῆς 28ης Αὐγούστου γενομένων καταγγελιῶν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀληθὲς μὲν, κατὰ τὴν κρατήσαν καὶ ἐρμηνευτικῶς καὶ νομολογιακῶς ἐκδοχὴν, ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 παρ. 3 τοῦ νόμου 2112, ἡ λόγῳ ἀσθενείας πέραν τῶν νομίμων ὁρίων ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του θεωρεῖται ὡς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ (Καποδίστρια, Ἐρμην. Ἐργατ. Δικ. § 325, Ε. Α. 211]1930, ΜΑ', σελ. 843, ἀντίθετος Ἀγαλλόπουλος, ἐν Ἐργατ. Δικαίῳ, ἔτος 1ον, σελ. 64 καὶ ἐπ.). Ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἐκδοχὴ δὲν δύναται νὰ ὑποστηρικθῇ καὶ μετὰ τὸ ν. δ. 424, διότι, ἐφ' ὅσον διὰ τούτου, λόγῳ τοῦ γενικωτέρου σκοποῦ του, ἦτοι τῆς καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς δεινῶν, καθιεροῦται, κατ' ἀρχὴν, μονιμότης τῶν ἐργαζομένων, τῶν συνδεομένων διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, καὶ ἡ ἀπόλυσις τούτων ἐπιτρέπεται μόνον ἢ κατόπιν προηγούμενης ὑπουργικῆς ἀδείας (ἄρθρον 9) ἢ ἐν ὑπάρξει λόγων ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 10 διαλαμβανομένων, μετὰ τῶν ὁποίων προφανῶς δύναται νὰ ὑπαχθῇ καὶ παρατεταμένη ἀσθένεια τοῦ μισθωτοῦ, δέον νὰ γίνῃ δεκτὴν, ὡς συμφωνοῦν πρὸς τὸν ἄνω σκοπὸν τοῦ ὡς ἄνω ν. δ. καὶ τὸ διέπον ἐν τῷ συνόλῳ τὰς διατάξεις αὐτοῦ φιλεργατικὸν πνεῦμα, ὅτι διὰ τὴν περίπτωσιν ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ καὶ ὑπερβάσεως κατ' αὐτὴν τῶν ὑπὸ τῆς διαληφθείσης διατάξεως τοῦ νόμου 2112 προβλεπόμενων χρονικῶν ὁρίων, δὲν ἐπέρχεται καταγγελία καὶ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, τελούντος κατ' ἀρχὴν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τοῦ ν. δ., ἀλλὰ δικαιούται μόνον ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ ταύτην κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 10 καὶ ὑπὸ τούτοις λοιποῖς ἐν αὐτῷ περιοριστικοῦς ὅροις τῆς 2ας καὶ 3ης παραγράφου τούτου (βλέπε καὶ Αιτεζοπούλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν.δ. 424 παρ. 5 καὶ 22β'). Μετὰ τὰ ἀνωτέρω, μολοντὶ ἡ ἀσθένεια τοῦ αἰτοῦντος ὑπερέβη τὰ νόμιμα ὅρια πρὸς τῆς 28ης Αὐγούστου, συμπληρωθέντος ἐνὸς μηνὸς αὐτῆς τὴν 20 Αὐγούστου 1941, κατὰ τὰ ἐκ τῆς συζητήσεως δεδομένα, ἡ ὑπὸ κρίσιν περίπτωσις θέλει κριθῇ ὑπὸ τὸ κράτος τῶν φιλεργατικῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424, ὅπερ ἀναγγέλλων ἐν ἄρθρῳ 13 παρ. 1 ἀκυρότητα κατ' ἀρχὴν ἁπασῶν τῶν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου καὶ μέχρι τῆς δημοσιεύσεώς του (28 Αὐγούστου 1941) γενομένων καταγγελιῶν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἰς ἣν ἐμπίπτει καὶ ἡ ὡς καταγγελία ἀπὸ μέρους τοῦ αἰτοῦντος θεωρουμένη, κατὰ τὰ διαληφθέντα, ἀποχὴ του ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας ὑπὲρ τὸν μῆνα, ἐξαιρεῖ τῶν διατάξεων τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου τὰς ἐν παραγράφῳ 2 τούτου περιπτώσεις ἀναφερομένας ἀπᾶσας, πλὴν τῆς ὑπὸ στοιχ. ε' περιπτώσεως, εἰς ἔγκυρους ἀπολύσεις, λαβούσας χώραν πρὸς τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἄνω Ν.δ. Ἐφ' ὅσον δὲ ἐν προκειμένῳ δὲν ἐχώρησεν ἀπὸ μέρους τῆς καθ'

ἥς ἀπόλυσις τοῦ αἰτοῦντος, ἥτοι δήλωσις αὐτῆς πρὸς τοῦτο πρὸ τῆς 28ης Αὐγούστου 1941, ὅτι παύει νὰ τὸν θεωρῇ ἀνήκοντα εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν της, λόγῳ τῆς ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὄρια παρατάσεως τῆς ἀσθενείας του, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ λυθεῖσα ἀπὸ μέρους τοῦ αἰτοῦντος ἡ σύμβασις τῆς ἐργασίας (βλ. καὶ *Λιξεροπούλου*, ἐνθ' ἄνωτ. παρ. 34, στοιχ. Β', παρατήρησις 2α) καὶ κατὰ συνέπειαν, ἐφ' ὅσον ἀποκρούονται ἀδικαιολογήτως οὕτω αἱ προσφερόμεναι ὑπηρεσίαι του, δικαιούται οὕτως ἐκτετε τὸν ἀποδοχῶν του, ὧν συνεπεία τούτου ἀποστερεῖται.

ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤ. 424]1941

Ἔργασία ἀνηλίκων καὶ συνέπειαι

Ἐφ' ὅσον ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία ἀνηλίκων, ἐγκύρως ἀπολύονται οὗτοι ἄνευ τῶν περιορισμῶν τοῦ Ν. Δ. 424]1941.

Κατὰ τὸν νόμον ΔΚΘ']1912 καὶ τὸν νόμον 2271]1920 «περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς διεθνοῦς συνδιασκέψεως τῆς ἐργασίας τῆς Οὐασινγκτῶνος περὶ καθορισμοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡλικίας τῶν ἀνηλίκων εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐργασίας» ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις ἀνηλίκων κάτω τῶν 14 ἐτῶν εἰς ὠρισμένας ἐργασίας.

Ὑπὸ τὰ ὑφιστάμενα νομοθετικά κείμενα τὸ πραγματευόμενον ὑπὸ τῆς κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως ζήτημα εἶναι, ἂν ἡμπορῇ νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ν. δ. 424]1941 εἰς τὰς περιπτώσεις τοιούτων, ἀπαγορευμένων ὑπὸ τοῦ νόμου, συμβάσεων ἐργασίας, ἂν, μὲ ἄλλους λόγους, ἐγκύρως ὁ ἐργοδότης ἀπολύῃ ἀνήλικον, προσληφθέντα κατὰ παράβασιν τῶν ὁρισμῶν τοῦ νόμου, καὶ ἄνευ τῶν περιορισμῶν τοῦ ν. δ. 424]1941. (Πρβλ. γενικώτερον *Α. Χατζηδάκη* Ἀκυρότης τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ νόμος 2112. Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος Α', τεῦχος 26, σελ. 806 ἐπ.).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 128]1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Σταματιάδης
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Σαράφης, Κ. Φωτόπουλος

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἐφεσις κατὰ τῆς ἐν αὐτῇ σημειουμένης ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδίκου Ἀθηνῶν, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΘΟΔ', νομίμως φέρεται πρὸς συζήτησιν, ἐμπροθέσμως δ' ἀσκηθεῖσα εἶναι τύποις δεκτὴ καὶ δέον ὅπως ἐρευνηθῇ περαιτέρω κατ' οὐσίαν, ἐφ' ὅσον κατεβλήθη καὶ τὸ διὰ τὴν ἀσκήσιν αὐτῆς ὀριζόμενον κατὰ νόμον πρόστιμον ἐφέσεως.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς καθόλου ἐργατικῆς νομοθεσίας, οἱ ἐν αὐτῇ ἀπαντώντες κανόνες δικαίου φέρουν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τὸν χαρακτήρα ἀναγκαστικῶν διατάξεων, οὗ ἔνεκα οἱ ἐνδιαφερόμενοι δὲν δύναται νὰ κανονίσωσι δι' ἀμοιβαίας συναινέσεως, κατὰ διάφορον τρόπον, τὰ δι' αὐτῶν ρυθμιζόμενα ζητήματα. Ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν τελευταίων σαφῆς καταφαίνεται ἡ πρόθεσις τοῦ νομοθέτου ὅχι μόνον νὰ ἐνισχύσῃ τὸν ἐργάτην εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἀγῶνα του πρὸς τὸν ἐργοδότην, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπιφέρῃ κυρίως μίαν οἰκονομικὴν ἰσορροπίαν, ἥς ἀποτέλεσμα ἔσται ἡ πρόοδος καὶ ἡ εὐημερία ὅλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων τῆς χώρας, ἰδίως

δὲ τῆς πάντοτε περισσότερον πασχούσης ἐργατικῆς τάξεως, ἥς ἡ καταστροφὴ εἶναι φυσικὸν νὰ προκαλέσῃ εὐρυτέραν κοινωνικὴν διαταραχήν. Ἡ τοιαύτη ὁμῶς μέριμνα τῶν κατὰ τόπους νομοθεσιῶν ἐκδηλοῦται οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ πεδίου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ παντὸς ἄλλου, ὅπερ κρίνεται ἐκάστοτε ὡς δεδομένον εἰδικῆς προστασίας, λόγῳ τῆς μείζονος σπουδαιότητός του, τοῦ νομοθέτου πολλὰκις ἐπιλαμβάνομένου καὶ ρυθμίζοντος, καθ' ὃν αὐτὸς προκρίνει τρόπον, καὶ ζητήματα ἀκόμη, ἐξ ὧν ἡρτῆται ἡ πρὸς ἀπόδοσιν δυναμικότης τοῦ ἐργάτου, λαμβάνοντος δὲ ἐκάστοτε μέτρα διασφαλίσεως οὐ μόνον τοῦ τρόπου, καθ' ὃν δέον νὰ παρέχωνται αἱ ὑπηρεσίαι, ἀλλὰ καὶ εἰδικώτερον ρυθμίζοντος τὸν χρόνον, ἐξ οὗ δέον ὅπως ἀρξῶνται παρεχόμεναι αὐταί. Εἰς ἐκ τῶν νόμων τούτων καὶ ὁ 2271]1920 «περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς διεθνοῦς συνδιασκέψεως τῆς ἐργασίας τῆς Οὐασινγκτῶνος περὶ καθορισμοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡλικίας τῶν ἀνηλίκων εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐργασίας», ἥτις καὶ ἐν ἄρθρῳ 2 αὐτῆς ὁρίζει, ὅτι ἀνήλικα κάτω τῶν 14 ἐτῶν δὲν δύναται ν' ἀπασχολῶνται ἢ ἐργάζωνται εἰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις δημοσίας ἢ ἰδιωτικὰς κλπ. (πρβλ. καὶ ν. ΔΚΘ']24]1-7]2]1912, ὡς τὸ ἄρθρον 1 αὐτοῦ ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 2271]1920, ὡς καὶ τοῦ Ν. 4211]19]25 Ἰουλίου 1929). Κατὰ τὴν κρίσιν μας, ἐπαρκῶς ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα προσληφθεῖσα κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου, ἀποτελούσης ἐπιχειρήσιν ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἐδάφ. α' τῆς κυρωθείσης διὰ τοῦ Ν. 2271]1920 διεθνοῦς συμβάσεως ἀναφερομένων, κατ' ἀκολουθίαν συμβάσεως ἐργασίας ὁριστοῦ χρόνου, ἀπελύθη παρὰ ταύτην, βεβαιουμένου ἐν συνεχείᾳ ὅτι αὕτη ἦγε ἡλικίαν ἐλάσσονα τῶν 14 ἐτῶν. Νομίμως ἐχώρησεν ἡ τοιαύτη ἀπόλυσις παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου ἐπιχειρήσεως, ἐγκύρως καταγγεῖλας τὴν μεταξὺ αὐτῆς καὶ ἐκεῖνης καταρτισθεῖσαν σύμβασιν ἐργασίας, ἄκυρον ἀπολύτως, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἡγηθείσῃ σκέψει ἐκτιθέμενα, τῆς ἀκυρότητος ταύτης, ὡς ἐκ τοῦ χαρακτήρος τοῦ ἄρθρου 2 τῆς προμνημονευθείσης διεθνοῦς συμβάσεως, ὅς ἀναγομένου εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, δυναμένης νὰ προβληθῇ παρὰ παντὸς ἔχοντος ἔννομον συμφέρον, πολὺ δὲ περισσότερον τῆς ἐφεσιβλήτου, ἥτις καὶ ποινικῶς θὰ ἦτο ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει διωκτέα (ἄρθρ. 18 Ν. ΔΚΘ'] 1913), παρὰ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου περὶ ὧν οἱ συναφεῖς δύο λόγοι ἐφέσεως, οἵτινες οὕτω κρίνονται ἀπορριπτέοι ὡς μὴ νόμῳ βάσιμοι.

ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ

ΠΡΟ'ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ

Ὑπόχρεοι ἐργοδότηι καὶ ἐκδικασίς σχετικῶν διαφορῶν.

Ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΘΟΔ'.—Στοιχεῖον τῆς ὑποχρεώσεως παροχῆς συσσιτίου ἢ ὑπαρξίς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως.—Ἡ ὑπὸ Δήμου ἐπιμέλεια καθαρσιότητος τῆς πόλεως δὲν συνιστᾷ ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν.

Ἡ προεδρική, κατ' ἐφεσιν, παρατιθεμένη κατωτέρω ἀπόφασις, ἔχουσα νὰ κρίνῃ τὸ γνωστὸν ζήτημα τῆς

ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικοῦ, εἰς περίπτωσιν ἀμφισβήτησεως τοῦ βασικεῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε ἀντὶ παντός ἄλλου Δ. Φλωράκη, 'Επιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 44, σελ. 387) ἀποφαίνεται, ὅτι, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ χρηματικῶν διαφορῶν ἐκ τοῦ ν. δ. 2019/1942 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς» ('Επιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 32, σελ. 19), αὐταὶ εἰσάγονται ἀνεξαρτήτως ποσοῦ εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΟΔ'.

Ἡ ἀποψὶς τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως δὲν εὗρισκει στήριγμα εἰς τὸν νόμον καὶ ἡ συλλογιστικὴ τῆς εἶναι ἐσφαλμένη. Ἐκ τοῦ ὅτι ὁ νόμος (ἄρθρ. 3 ν. δ. 2019/1942) ὁρίζει, ὅτι αἱ ἐκ τοῦ νομοθετικοῦ αὐτοῦ διατάγματος προκύπτουσαι χρηματικαὶ διαφοραὶ ἐκδικάζονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου Γ'ΟΔ', κατὰ περιττὴν διατύπωσιν, ἀφοῦ ὁποσδήποτε εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν τοῦ ἁρθροῦ 1 τοῦ νόμου Γ'ΟΔ' (ἁξίως περὶ πληρωμῆς ἡμερομισθίων ἢ μισθῶν ἢ ἄλλης ἀποσπόμενης ὀφειλομένης ἐκ παροχῆς ἐργασίας) θὰ ὑπῆγετο καὶ ἡ προκύπτουσα ἐκ τοῦ νόμου περὶ παροχῆς συσσιτίου χρηματικὴ διαφορά, δὲν σημαίνει, ὅτι ἡννοήθη νὰ ἐκδικάζονται αἱ διαφοραὶ αὗται ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΟΔ', ὡς ὑπολαμβάνει ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις.

Διότι, ἐν συνεχείᾳ ὁρίζεται (ἄρθρ. 3 ν. δ. 2019/1942) ὅτι «...ἐκδικάζονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου Γ'ΟΔ', ὡς οὗτος μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη».

Τοῦτο οὐδὲν ἄλλο σημαίνει, εἰμὴ ὅτι ἐσκοπήθη νὰ ἐκδικάζονται αἱ σχετικαὶ διαφοραὶ μέχρι τοῦ ὁρίου, ποῦ ἐπιτρέπει ὁ νόμος Γ'ΟΔ', ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, μέχρι τοῦ ποσοῦ δηλαδὴ τῶν δραχ. 50.000 μετὰ τὸ ν. δ. 1544/1941, ἐτροποποιητικὸν τοῦ ἁρθροῦ 1 τοῦ νόμου Γ'ΟΔ'.

Ἀνάλογος εἶναι καὶ ἡ διατύπωσις τοῦ ἁρθροῦ 10 τοῦ νόμου 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν παλλήλων» καὶ τοῦ ἁρθροῦ 11 τοῦ β. δ. τῆς 16 'Ιουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν κλπ.» καὶ ὑπὸ τὰς διατάξεις αὐτὰς ἐνομολογήθη, ὅτι καὶ αἱ διαφοραὶ, ποῦ προκύπτουν ἐκ τῶν ἀνωτέρω νόμων, ἐκδικάζονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΟΔ' μέχρι τοῦ ποσοῦ, ποῦ ὁρίζουν οἱ μεταγενέστεροι τροποποιητικοὶ τοῦ νόμου Γ'ΟΔ' νόμοι (βλέπε Α. Π. 145/1921 Θέμ. ΑΒ', σελ. 550, 183/1921, Θέμ. ΑΓ', σελ. 3, γνwm. Εἰσαγγ. Ἀρείου Πάγου Γ. Π. Χοῖδᾶ, Θέμ. ΜΑ', σελ. 93).

Ἐπομένως τὸ ἐπιχείρημα τῆς εἰδικῆς διὰ τοῦ ν. δ. 2019/1942 ρυθμίσεως τοῦ τρόπου ἐκδικάσεως τῶν διαφορῶν, ποῦ προκύπτουν, ἐνῶ δὲν ὑπῆρχε νομοθετικὸς λόγος δι' αὐτὸ, διὰ νὰ συναχθῇ ἐξ αὐτοῦ πρόθεσις τοῦ νομοθέτου νὰ ἐκδικάζονται αἱ σχετικαὶ διαφοραὶ ἀνεξαρτήτως ποσοῦ—καὶ ὅχι μέχρι τῶν 50.000 δραχμῶν—δὲν στηρίζει τὴν ἐν λόγῳ ἀποψιν, ὡς δὲν ἐκδικάζονται αἱ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας διαφοραὶ, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΟΔ' ἀσχετῶς ποσοῦ, διὰ τὸν λόγον ὅτι καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀναγκ. νόμου 99/1936 «περὶ κυρώσεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας»—ὡς ἐκ περισσοῦ καὶ αὐτόθι—ὁρίσθη ὅτι «πᾶσα διαφορά περὶ τὴν ἐφαρμογὴν δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου Γ'ΟΔ', ἀναλόγως ἐφαρμοζομένων», ὡς ἐκ περισσοῦ, ἀφοῦ θὰ ἡδύνατο, ἀνευ εἰδικῆς ρυθμίσεως, νὰ ἐκδικάζονται αἱ σχετικαὶ διαφοραὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΟΔ', ὡς διαφοραὶ ἐκ τῶν ἐν ἁρθρῳ 1 αὐτοῦ ὁριζομένων.

Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 221/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Φ. Τόλιας
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Καλογέρου, Γ. Χρόνης

Νομίμως φέρεται πρὸς συζήτησιν ἡ κρίνομένη ἔφεσις κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 82/1943 ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικοῦ Πειραιῶς, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Γ'ΟΔ' νόμου, τακτικῶς δὲ καὶ ἐμπροσθεσμως ἀσκηθεῖσα, τύποις δεκτὴ καὶ οὐσίᾳ ἐξεταστέα, καταβληθέντος τοῦ νομίμου προστίμου.

Διὰ τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκάλουμένη ἀπόφασις, ζητεῖται νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐκκαλῶν Δῆμος Πειραιῶς νὰ καταβάλλῃ τῷ ἐνάγοντι, ὑπηρετοῦντι παρ' αὐτῷ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καθαριότητος, τὸ κατὰ τὸ Ν. Δ. 2019 τοῦ 1942 καταβλητέον εἰς χρήμα κλπ. συσσίτιον, διὰ τὸν ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου 1942 καὶ μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς χρόνον, ἀνερχόμενον εἰς δραχμὰς 72.700, δὲ πᾶσόν περιωρίσθη διὰ τὴν κατ' ἄρθρ. 1 τοῦ Γ'ΟΔ' νόμου, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. Δ. 1544/1942, ἀρμοδιότητά, εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 50.000, ὡς δὲ προκύπτει ἐκ τοῦ ταυταριθμοῦ τῇ ἐκκαλουμένῃ πρακτικῇ, ὁ ἐκκαλῶν Δῆμος, ἀμφισβητήσας ὅτι ὑποχρεοῦται εἰς πληρωμὴν συσσιτίου, ὡς μὴ ὑπαγόμενος εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν προσώπων, εἰς ἃ ἐπιβάλλεται διὰ τοῦ Ν. Δ. 2019/1942 ἡ ὑποχρέωσις πρὸς παροχὴν συσσιτίου τοῖς παρ' αὐτοῖς ἐργαζομένοις, ἐπρόβαλεν ἔνστασιν ἀναρμοδιότητος τοῦ δικάσαντος Εἰρηνοδικοῦ, δικάσαντος κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Γ'ΟΔ' νόμου, νὰ ἐπιληφθῇ καὶ δικάσῃ τὴν διαφορὰν ταύτην, ἣν ἔνστασις προβάλλει ἤδη καὶ ὡς λόγον ἐφέσεως.

Ναὶ μὲν, ὅταν ἀμφισβητήται τὸ δικαίωμα, τὸ ἀποτελοῦν βάσιν καὶ προϋπόθεσιν τῆς ἐπιδίκου ἀπαιτήσεως, τοῦτο δὲ εἶναι ἀπροσδιορίστου ἀξίας, δὲν εἶναι ἀρμόδιος νὰ ἐπιληφθῇ καὶ δικάσῃ ὁ Εἰρηνοδίκης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Γ'ΟΔ' νόμου, ἔστω καὶ ἂν ἡ ἐπιδίκου ἀπαιτήσις εἶναι μικρότερα τῶν 50.000 δρχ. (Α.Π. 84/1943, Εὐκλ. § 248 σημ. 4 § 281 σημ. 2), ἐν προκειμένῳ ὅμως ὁ Εἰρηνοδίκης ἀρμοδίως ἐπελήφθη, καίτοι ἀμφισβητουμένου τοῦ δικαιώματος, καθ' ὅσον κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἁρθρ. 3 τοῦ Ν. Δ. 2019/1942 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς» αἱ ἐκ τοῦ Ν. Δ. τούτου προκύπτουσαι χρηματικαὶ διαφοραὶ ἐκδικάζονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου Γ'ΟΔ', ὡς οὗτος μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, τῆς διατάξεως ταύτης, καθ' ἡμᾶς, ἐχούσης τὴν ἔννοιαν ὅτι εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην ὑπάγονται αἱ ἐκ τοῦ Ν. Δ. 2019 διαφοραὶ, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, εἰς δ' ἀγόμεθα ἐκ τοῦ ὅτι, ἂν ἀποδοθῇ αὕτῃ ἡ ἔννοια, ὅτι ὑπάγονται εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην αἱ ἐκ τοῦ Ν. Δ. 2019 διαφοραὶ ὑπὸ τὰς ἐν τῷ ἁρθρῳ 1 τοῦ νόμου Γ'ΟΔ' διακρίσεις ἐκ τοῦ ποσοῦ, ἡ διάταξις αὕτη θὰ ἦτο περιττὸν νὰ θεσπισθῇ, ἐφ' ὅσον αἱ διαφοραὶ αὗται, ἀντικείμενον ἔχουσιν παροχὴν ἐργοδότην ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ὀφειλομένην, ἦτοι προσάξημα τοῦ ἐκ τῆς συμβάσεως ταύτης μισθοῦ, ὁποσδήποτε κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην ἦσαν δικαστέαι, ἐφ' ὅσον τὸ ἀντικείμενον τῶν θὰ ἦτο κατώτερον τῶν 50.000 δραχμῶν, μὴ συντρέχοντος λόγου τινὸς νὰ ὁρισθῇ τοῦτο ἐκ νέου. Ἀπορριπτέως συνεπῶς ὁ λόγος οὗτος ἐφέσεως ὡς μὴ βάσιμος.

Προϋποθέσεις τῆς κατ' ἄρθρον 1 τοῦ Ν. Δ. 2019 παροχῆς ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν τοῖς παρ' αὐτοῖς ἀπασχολουμένοις μισθωτοῖς συσσιτίου εἰ-

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

149]1943 ΝΟΜΟΣ.—Περὶ παραμονῆς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν συμπληρωσάντων τὰ ὅρια ἡλικίας σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων κατὰ τὴν ἐμπόλεμον περίοδον.

(Ε. Κ. τ. Α'. φ. 145 τῆς 25 Μαΐου 1943)

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.—1. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως καὶ ἕξ μηνος μετὰ τὴν ὑπογραφήν τῆς ὁριστικῆς εἰρήνης ἀναστέλλονται αἱ περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀποχωρήσεως διατάξεις τῶν συμπληρούντων τὰ ὅρια ἡλικίας ἡσφαλισμένων τῶν ἐν Ἑλλάδι Σιδηροδρομικῶν Ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον οὗτοι δι' αἰτήσεως αὐτῶν δὲν ἐξήτησαν ἐγγράφως ν' ἀποχωρήσουν ἅμα τῇ συμπληρώσει τῶν ὁρίων τῆς ἡλικίας ἣ ἔχουσιν ἤδη ἀποχωρήσει οἰκείᾳ βουλήσει.

2. Οἱ μὴ ἀποχωροῦντες ἐκ τῆς ὑπηρεσίας σιδηροδρομικοὶ κατὰ τὸ ὥς ἄνω διάστημα δὲν ἀπόλλουσι τὰ ὑπὸ τῶν οἰκείων καταστατικῶν τῶν ἀσφαλιστικῶν ὁργανισμῶν ὁριζώμενα δικαιώματα τῆς ἀπολήψεως βοηθήματος. Τὸ βοηθῆμα τοῦτο καθορίζεται συμφώνως πρὸς τὰς ἰσχυοῦσας κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὁριστικῆς ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας διατάξεις.

3. Οἱ σπαραμένοντες ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν Σιδηροδρομικῶν Ἐπιχειρήσεων μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας τίθενται ἐκτὸς ὁργανικῶν θέσεων, τῶν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων τοιούτων συμπληρουμένων διὰ προαγωγῶν κατὰ τὰς κρατούσας διατάξεις.

Οἱ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως

ναί, ὅπως οἱ τοὶ ἀσκῶσιν ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλουσιν. Ὁ Δῆμος, ἐπιμελούμενος τὴν καθαριότητα τῆς οὐ τὴν Διοικήσιν τοῦ πόλεως ἢ περιτοχῆς, καθ' ἣν ἔχει ὑποχρέωσιν ἕκ τε τοῦ ΔΝΖ' Νόμου καὶ ἐκ τοῦ ἐιδικοῦ Ν. Δ. ὑπ' ἀριθμ. 1154[42, πρὸς πρόληψιν ἐπιδημικῶν νόσων καὶ διὰ τὴν πρέπουσαν ἐμφάνισιν συγχρόνου πόλεως, οὐδ' εἰς οἰκονομικὰ κέρδη ἀποβλέπει, ὥστε νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἀσκεῖ ἐπιχείρησιν, ἀλλ' οὐδὲ εἰς ἐπιδιώξιν τεχνικῶν παραγωγικῶν σκοπῶν, ὥστε νὰ θεωρηθῇ ἀσκῶν ἐκμετάλλουσιν κατὰ τὴν ἐννοίαν τὴν ἀποδιδομένην εἰς τοὺς ὅρους «ἐπιχείρησις» «ἐκμετάλλουσιν» (Διτξεροπούλου, Ἡ καταγγελλία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424[1942 § 6), ἀσκῶν ἀπλῶς λειτουργίαν τῆς εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῆς πολιτείας διαπεπιστευμένης τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως. Κατ' ἀκολουθίαν, καὶ ἐφ' ὅσον ὁ ἐφεσίβλητος μισθωτὸς τοῦ Δήμου Πειραιῶς ὑπηρετεῖ εἰς τὴν παρ' αὐτῷ λειτουργοῦσαν ὑπηρεσίαν καθαριότητος, ὡς ἐν τῇ ἀγωγῇ τοῦ ὁμολογεῖ, δὲν δικαιούται τοῦ κατὰ τὸ Ν. Δ. 2019[1942 παρεχομένου τοῖς μισθωτοῖς συσσιτίου, τοιοῦτο δὲ ἐπιδιώκουσα ἢ ἀγωγή τοῦ ἀπορριπτὰ ἔδει νὰ κριθῇ ὑπὸ τοῦ δικασαντος Εἰρηνοδίκου, ὅστις ἀντιθέτως δεξάμενος αὐτὴν ὡς νόμιμον καὶ βάσιμον, ἡμαρτε καὶ ἐξαφανιστέαν κατέστησε τὴν ἑαυτοῦ ἀπόφασιν, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον λόγον τῆς κρινομένης ἐφέσεως, ἥτις συνεπῶς δέον ὅπως γίνῃ δεκτὴ.

ἔχοντες σειράν προαγωγῆς καὶ μὴ προαχθέντες λόγῳ παραμονῆς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν συμπληρωσάντων τὰ ὅρια ἡλικίας θεωροῦνται διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ συνταξίμου μισθοῦ ὡς ἀπολαμβάνοντες τὸν μισθὸν τῆς θέσεως εἰς τὴν ὁποίαν θὰ προήγοντο, ἐὰν ἀπεχώρουν οἱ συμπληρώσαντες τὰ ὅρια ἡλικίας καὶ ὑποχρεοῦνται εἰς καταβολὴν τῆς τε ἰδίας καὶ τῆς διαφοράς τῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν τῆς ἀνωτέρας θέσεως εἰς ἣν θὰ προήγοντο.

4. Οἱ δικαιოდόχοι ἡσφαλισμένου παραμείναντος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν ἐπιχειρήσεων μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ὁρίων ἡλικίας οὐδὲν δικαίωμα αὐτῶν παρεχόμενον ὑπὸ τῶν οἰκείων ἀσφαλιστικῶν ὁργανισμῶν ἀπόλλουσι.

Ἄρθρο 2. Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 38348[1942 ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας προστεθεῖσα διάταξις εἰς τὸ ἄρθρον 24 τοῦ καταστατικοῦ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρομῶν Ἑλληνικοῦ Κράτους καταργεῖται.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 22 Μαΐου 1943

249]1943 ΝΟΜΟΣ.—Περὶ τρόπου καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν κλπ. (*)

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 175 τῆς 16 Ἰουνίου 1943)

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.—1. Παρέχεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν τὸ δικαίωμα, ὅπως δι' ἀποφάσεών του κανονίξῃ περιοδικῶς τὰς ἀπολαύς καὶ ἐκτάκτους ἐν γένει παροχὰς ἢ δάνεια πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐργαζομένων Τραπεζῶν, ἀναλόγως τῶν ἐκάστοτε δημιουργουμένων συνθηκῶν καὶ ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἐμπόλεμος κατάστασις.

Διὰ τῶν ἀποφάσεων ταύτων, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δύναται νὰ καθορίζονται διάφορα ποσοστὰ τῶν αὐξήσεων ἢ ἐκτάκτων παροχῶν δι' ἕκαστον ἐπαρχιακὸν Τραπεζικὸν Κέντρον, ἀναλόγως τῶν τοπικῶν συνθηκῶν.

2. Τὰ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος νόμου χορηγούμενα ἐπιδόματα, περιοδικὰ ἢ ἐκτακτοὶ παροχαί, εἰς οὐδεμίαν κράτησιν ὑπάγονται ὑπὲρ ἀσφαλιστικῶν ὁργανισμῶν.

Ἄρθρον 2.—1. Πρὸς κάλυψιν κατὰ τὸ μέγιστον δυνατόν ποσοστὸν τῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου παρεχομένων ἐνδοδοτικῶν βελτιώσεων τοῦ Προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι Τραπεζῶν (πλὴν τῶν Τραπεζῶν Ἑλλάδος, Ἐθνικῆς καὶ Ἀγροτικῆς) ἰδρύεται Ταμεῖον Τραπεζικῆς Ἀλληλεγγύης, ἀποτελοῦν ἴδιον Νομικὸν Πρόσωπον.

2. Ἡ Ἐνωσις τῶν Τραπεζῶν διὰ συμβάσεως ἢ ἀποφάσεως αὐτῆς ὑπεβαλλομένης εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, τὸ βραδύτερον ἐντὸς δεκαπενθήμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, θέλει καθορίσει τὰ τῆς Διοικήσεως, Διαχειρίσεως καὶ ἐν γένει τοῦ τρόπου λειτουργίας τοῦ Ταμεῖου τούτου καὶ τῆς διαθέσεως τῶν κεφαλαίων αὐτοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν ἀπαιτουμένων συμπληρωματικῶν πό-

(*) Πρὸ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγῳ τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ.

ρων, πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ δι' ὃν συνεστήθη.

Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς κατὰ τὸ προηγουμένον ἐδάφιον δεκαπενθήμερου προθεσμίας ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν θέλει κανονίσει δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ τὰ τῆς διοικήσεως, διαχειρίσεως, λειτουργίας τῶν συμπληρωματικῶν πόρων καὶ διανομῆς τῶν κεφαλαίων τοῦ συνιστωμένου Ταμείου.

3. Ταμίας τοῦ Ταμείου Τραπεζιτικῆς Ἀλληλεγγύης ὁρίζεται ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, παρὰ τῇ ὁποίᾳ θὰ κατατίθενται τὰ χρηματικὰ αὐτοῦ κεφάλαια.

4. Βασικὸς πόρος τοῦ Ταμείου Τραπεζιτικῆς Ἀλληλεγγύης ὁρίζεται ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1935/1942 Νομοθετικοῦ Διατάγματος εἰσπρατιμένη προμήθεια, ὁριζομένη ἐφεξῆς εἰς 2 οἷο καὶ εἰσπρατιμένη ἐπὶ πασῶν τῶν τραπεζιτικῶν δικαιοπραξιῶν καὶ συναλλαγῶν ἄνευ ἐξαιρέσεως. Ἡ προμήθεια αὕτη ἀπαλλάσσεται παντὸς φόρου.

Πᾶσαι αἱ Τράπεζαι ὑποχρεοῦνται νὰ τηρῶσιν εἰδικὸν λογαριασμὸν τῶν εἰσπρατιμένων κατὰ τὸ προηγουμένον ἐδάφιον προμηθειῶν καὶ νὰ καταθέτωσι τὰ εἰσπρατιόμενα ποσὰ κατὰ δεκαήμερον εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἀναδρομικῶς ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1943.

Ἄρθρον 3.—1. Τὸ αὐτόματον ὑπερτίμημα τῶν πωλουμένων ἀκινήτων τῶν ἀνηκόντων κατὰ κυριότητα εἰς τὰς Τραπεζάς, ὅσον καὶ τὸ ἐκ πωλήσεως χρεωγράφων αὐτῶν τοιοῦτον, ἐφ' ὅσον χρησιμοποιῶνται πρὸς τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τῆς καλύψεως τῶν ἐκτάκτων ἐκ τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως δαπανῶν (μισθοδοσίαι, συσσίτια, δάνεια οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως) ἐξαιρεῖται τῆς αὐτοτελοῦς φορολογίας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰσχυόντων νόμων (φορολογία αὐτομάτου ὑπερτιμήματος διὰ τὰ ἀκίνητα, φορολογία κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Κώδικος φορολογίας κληρονομίας προσόδων διὰ τὰ χρεώγραφα, θεωρούμενον ὡς ἀποτελοῦν σύνηθες ἔσοδον τῆς Δ' κατηγορίας τοῦ Κ.Φ.Κ.Π.).

Ἡ διάταξις αὕτη ἰσχύει ἀπὸ τοῦ διαχειριστικοῦ ἔτους 1942.

2. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἐπιτρέπεται νὰ ρυθμίζεται πᾶν ζήτημα ἀναφύμενον κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν, νὰ δημιουργῶνται πόροι διὰ τὸ ἰδρυόμενον Ταμεῖον Ἀλληλεγγύης Τραπεζῶν ἀξιομενῶν τῶν προμηθειῶν, ἐπιτοκίων κλπ. τῶν Τραπεζῶν καὶ καθορίζεται ὁ χρόνος τῆς καταβολῆς μετὰ τῶν Τραπεζῶν τῶν πόρων τοῦ Ταμείου καὶ ἐν γένει κανονίζεται πᾶσα λεπτομέρεια ἀναγκαιοῦσα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου.

3. Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰουνίου 1943.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

7933/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας Περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας περὶ ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως εἰς τὰς θέσεις τῶν ἐπαναλαβόντων τὴν ἐργασίαν τῶν στρατευθέντων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 98 τῆς 23 Ἰουνίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1336 Νομ. Δ/γματος, «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 3514», μετὰ πρότασιν τοῦ Συμβουλίου Ἑργασίας, ὑποβληθείσαν διὰ

τῆς ὑπ' ἀριθ. 671 ἐ. ἐ. ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου τούτου ἀποφασίζομεν.

Παρατείνομεν ἀπὸ τῆς λήξεως αὐτῆς ἐπὶ ἐν εἰσέτι ἐξάμηνον τὴν ἐν τῷ Νόμῳ 3514, ἀρθρ. 4, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 11 τοῦ Ἀν. Νόμου 547/1937 καὶ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Νομ. Διατάγματος 1336/1942, ὁριζομένην ἐνιαυσίαν προθεσμίαν περὶ ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως εἰς τὰς θέσεις τῶν ἐπαναλαβόντων τὴν ἐργασίαν τῶν στρατευθέντων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, τεχνιτῶν, ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν τῶν κατὰ τὸν πόλεμον 1940—41 στρατευθέντων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Μαΐου 1943

141309/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν Περὶ χορηγήσεως μηνιαίου σταθεροῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Τραπεζῶν.

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 93 τῆς 17 Ἰουνίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 249/43 Νόμου «περὶ τρόπου καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων Τραπεζῶν κλπ.», ἀποφασίζομεν:

1) Εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐργαζομένων Τραπεζῶν, ἐκτὸς τῶν Τραπεζῶν τῆς Ἑλλάδος, Ἐθνικῆς, Ἀγροτικῆς καὶ Κτηματικῆς μόνον διὰ τὸ προσωπικὸν αὐτῆς τὸ ἐξομοιούμενον ὡς πρὸς τὰς ἐν γένει ἀπολαύς μὲ τὸ προσωπικὸν τῆς Ἐθνικῆς, χορηγεῖται ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 ἑξακτον ἰσχυρὸν μηνιαῖον πολεμικὸν ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς πέραν τῶν κεχορηγημένων προσαυξήσεων μισθῶν δυνάμει ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας μέχρι καὶ τοῦ Φεβρουαρίου 1943, ὡς κάτωθι.

Τὸ μηνιαῖον ἑξακτον σταθερὸν πολεμικὸν ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς καθορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατωτέρω κλιμακίου, ἀναλόγως τῶν προπολεμικῶν συνολικῶν μηνιαίων ἀπολαύων.

Δρχ.	Προπολεμικαὶ μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ (Ἰούνιος 1941)		Ἑξακτον σταθερὸν πολεμικὸν ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς	
	Μέχρι	Δρχ.	Μέχρι	Δρχ.
2001	>	3000	>	90.000
3001	>	4000	>	100.000
4001	>	5000	>	105.000
5001	>	6000	>	110.000
6001	>	7000	>	110.000
7001	>	8000	>	115.000
8001	>	9000	>	120.000
9001	>	10000	>	120.000
10001	>	11000	>	125.000
11001	>	12000	>	130.000
12001	>	13000	>	130.000
13001	>	14000	>	130.000
14001	>	15000	>	130.000

Πέραν τῶν δραχμῶν 15.000 τὸ ἑξακτον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς παραμένει δραχ. 130.000.

Διὰ τὰς καθαριστρίδας ἀντὶ τοῦ ἀνωτέρω ἐκτάκτου ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς διπλασιάζεται τὸ ἤδη εἰς χρήμα χορηγούμενον συσσίτιον, καθοριζόμενον αὐτοῦ εἰς δραχμὰς 2400 ἡμερησίως.

2) Ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀπολαύων, ὡς αὗται διαμορφοῦνται διὰ τῶν προηγουμένων παραγράφων (βασικὸς προπολεμικὸς μισθός, προσαυξήσεις ἀκριβείας ζωῆς χορηγηθείσαι δυνάμει ἀποφάσεων Ὑπουργείου Ἑργασίας—ἐκτὸς συσσιτίου—ἑξακτον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς χορηγούμενον διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως), χορηγεῖται προσαυξήσις εἰς τοὺς ἐγγάμους ἀρρενας ὑπαλλήλους ὑπολογιζομένη εἰς 10 οἷο δι' ἑκάστον ἐπιδιδόμενον τέκνον καὶ μέχρι τριῶν τοιοῦτων

«κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως τῶν Ὑπαλλήλων Τραπεζῶν καὶ Τραπεζιτικῶν Ὁργανισμῶν».

3) Πρὸς τὰ διὰ τῆς παρούσης χορηγούμενα ἔκτακτον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς καὶ ἐπιδόματα τέκνων συμψηφίζεται αὐτοματικῶς τὸ δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019] 942 Ν. Δ. χορηγηθέν ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 καὶ ἐφεξῆς χορηγούμενον συσσεύεται ἢ ἀντίτιμον συσσεύεται, ὡς καθορίζεται ἐκάστοτε ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας πρὸς τοῦτο Ἐπιτροπῆς, καὶ πᾶσα ἄλλη περιουτικὴ παροχὴ οἰκιοθελῶς χορηγηθεῖσα ἢ χορηγούμενη εἴτε εἰς χρῆμα εἴτε εἰς εἶδη, εἴτε ὑπὸ τύπον δανείου ἢ προκαταβολῆς πρὸς ἀγροὺς τροφίμων.

4) Ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 περιορίζεται ἡ κράτησις ἔναντι ἰσωνδήποτε δανειῶν ἢ προκαταβολῶν εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος χορηγηθέντων ὑπὸ τῶν Τραπεζῶν εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν καὶ ὑφισταμένων κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς παρούσης ἀποφάσεως εἰς 1 οἶον ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν, ὡς αὐταὶ καθορίζονται διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως. Ἡ παρούσα διάταξις δὲν ἀφορᾷ τὰ δάνεια τὰ συνολοποιηθέντα ἐπὶ ἐμπραγμάτων ἀσφαλείᾳ.

5) Ἀπασαὶ αἱ Τράπεζαι ὑποχρεοῦνται ὅπως κατὰσκευάσων ἐν εἰς ἕκαστον ὑπάλληλον, κλητῆρα καὶ ὑπηρετὴν ἀνὰ μίαν ἐνδυμασίαν (demi saison) καὶ χορηγήσων ἐν ζεῦγος ὑποδημάτων, ἐφ' ὅσον αὐτοβούλως μέχρι σήμερον δὲν ἐχορηγήθησαν τοιαῦτα. Εἰς περίπτωσιν ἀδυναμίας κατασκευῆς τῶν ἀνωτέρω αἱ Τράπεζαι ὑποχρεοῦνται ὅπως καταβάλωσιν εἰς ἕκαστον δραχμὰς διακοσίας χιλιάδας (200.000) δι' ἐνδυμασίαν καὶ δραχμὰς ἑκατὸν πενήκοντα χιλιάδας (150.000) δι' ἐν ζεῦγος ὑποδημάτων.

Οἰκοθεν νοεῖται, ὅτι αἱ Τράπεζαι ἀπαλλάσσονται τῆς ὑποχρέωσιν χορηγήσεως ἄλλης στολῆς εἰς κλητῆρας καὶ τὸ ὑπηρετικὸν αὐτῶν προσωπικόν, ἐὰν καὶ ἐὰν ὅσον τοιαύτην ὑποχρέωσιν εἶχον διὰ τὸ παρελθόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουνίου 1943

8639]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας Περὶ αὐξήσεως εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ εἰδικοῦ λογαριασμοῦ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ὑπαλλήλων βουστασίων.

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 58 τῆς 10 Μαΐου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ Νομ. Δ/τος 311/1941, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Νομ. Δ/τος 783/1941 καὶ 2) σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς (λογισμοῦ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως Βουστασίων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 13] 20]3/43 συνεδριάσιν αὐτῆς, ἀποφασίζομεν:

Τὴν ὑπὸ τῆς ἀπὸ 10]11/41 συλλογικῆς συμβάσεως κεκανονισμένην ἐργοδοτικὴν καὶ ἐργατικὴν εἰσφορὰν ὑπὲρ τοῦ λογαριασμοῦ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ὑπαλλήλων Βουστασίων Α.Π.Π. ἐπαυξήνομεν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1943, τὴν μὲν ἐργοδοτικὴν εἰς τὸ εἰκοσάπλάσιον, τὴν δὲ ἐργατικὴν εἰς τὸ δεκαπλάσιον μηνιαίως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Μαρτίου 1943

6126]Σ 82]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπ. Ἐργασίας Περὶ ἐπαυξήσεως τιμολογίου μεταφορικῶν νωπῶν δερμάτων βυρσοδεψῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς.

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 57 τῆς 10 Μαΐου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει 1) τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Διατάγματος 310/41, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. Δ. 783/41, 2) τὴν ἀπὸ 30]10/41 συλλογ. σύμβασιν ἐργασίας

μεταφορικῶν νωπῶν δερμάτων Βυρσοδεψῶν Ἀθηνῶν Πειραιῶς ἀποφασίζομεν.

α) Μικρῶν ζώων ἐν γένει ἕκ τῶν Σφαγείων Ἀθηνῶν εἰς Καλλιθέαν. Ἀγ. Ἰωάννην Ταύρου, Ροῦφ, τὸ τεμάχιον δρχ. 150. Εἰς Μοσχάτον (μέχρι Κηφισοῦ) Προφ. Δανιὴλ τὸ τεμάχιον δρχ. 200. Εἰς Λιόσια, Πατήσια, τὸ τεμάχιον δρχ. 200. Εἰς Πειραιᾶ, Κοκκινιά, Ρέντην πέραν Κηφισοῦ τὸ τεμάχιον δρχ. 200.

β) Μικρῶν ζώων ἐν γένει ἕκ τῶν Σφαγείων Πειραιῶς.

Εἰς Πειραιᾶ, Κοκκινιά, Ρέντην τὸ τεμ. δρχ. 150.

Εἰς Ἀθήνας μέχρι Μοσχάτου τὸ τεμ. δρχ. 150.

Εἰς Ἀθήνας μέχρι Προφ. Δανιὴλ τὸ τεμ. δρχ. 200.

Εἰς Ἀθήνας μέχρι Λιόσια τὸ τεμ. δρχ. 300.

Διὰ τὴν παραλαβὴν, ζύγισιν καὶ φούρτωσιν τῶν δερμάτων μεγάλων ζώων (βοῶν, βουβάλων, μόσχων) καθορίζεται κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβὴ κατὰ τεμάχιον δρχ. 500.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1943.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Μαρτίου 1943.

6074]Α.53]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπ. Ἐργασίας Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου εἰς τὸ διοικητικὸν καὶ λοιπὸν προσωπικὸν τοῦ Θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμός».

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 57 τῆς 10 Μαΐου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310]41 καὶ 783]41 Νομ. Διαταγμάτων, ἀποφασίζομεν.

1) Ἀπὸ 1/11/42 ἐπιβάλλομεν τὴν χορήγησιν καὶ εἰς τὸ Διοικητικὸν καὶ λοιπὸν προσωπικὸν τοῦ ἐν Ἀθήναις θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμός» τοῦ οἰκιοθελῶς χορηγηθέντος εἰς τὸ λοιπὸν προσωπικόν, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 41/1942 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Θεραπευτηρίου, ἐπιδόματος ἀκριβείας τοῦ βίου καὶ κατὰ τὰ ἐν τῇ ἐν λόγω ἀποφάσει τοῦ Συμβουλίου ὀριζόμενα κλιμάκια.

2) Ἡ παρούσα ἰσχύει ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1942.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Μαρτίου 1943.

9162]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας Περὶ τῆς κρατήσεως 10 ο/ο ἐπὶ τῶν πηγίων ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχοῦντων καλλήλων ὑπνου διὰ τὰς οἰκονομικὰς τῶν προσωπικοῦ τῶν ἐπιταχθέντων ξενοδοχείων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 60 τῆς 13 Μαΐου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310 Ν. Δ. «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.», ἀποφασίζομεν:

Ἐπιβάλλομεν κράτησιν ἰσὴν μὲ 10 ο/ο ἐπὶ τῶν παγίων ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχείων ὑπνου ἐν γένει, ὡς αὐταὶ καθωρίσθησαν καὶ προσηυξήθησαν διὰ τῶν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1943 καὶ ἐντεῦθεν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 13 τοῦ Ἀν. Νόμου 394/1936 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4520 τῆς 18 Φεβρουαρίου ἡμετέρας ἀποφάσεως πρὸς καταβολὴν οἰκογενειακῶν ἐπιδόματων εἰς τὸ προσωπικόν τῶν ἐπιτάκτων ξενοδοχείων, τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ὁποίου δὲν γίνεται χρῆσις ἄνευ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ.

Ἡ ἀνωτέρω κράτησις θέλει διενεργηθῇ ὑπὸ τῶν ξενοδοχῶν ἐπὶ τῇ καταβολῇ παρ' αὐτῶν τοῦ μισθοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῶν καὶ θὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ξενοδοχοῦ καλλήλων πρὸς διαχείρισιν καὶ κατανομήν εἰς τοὺς κατὰ τὰ ἀνωτέρω διακιοῦσους.

Τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος, ὁμοῦ μετὰ τῶν καταβαλλομένων τοιοῦτων ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω Ταμεῖου, δὲν

δύναται νά υπερβῇ τὰ 3)4 τῶν ἀποδοχῶν διὰ τοὺς ἐκ τῶν ξενοδοχοῦπαλλήλων ἔχοντας πλέον τῶν 10 ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν ξενοδοχείοις καὶ τὸ 1)2 διὰ τοὺς ἔχοντας ἐνὸς ἕως δέκα ἐτῶν ὑπηρεσίαν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Μαρτίου 1943.

44196]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ διευκρινίσεως ὑπ' ἀριθ. 28321]42 ἀποφά-
σεως.

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 87 τῆς 11 Ἰουνίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις α) τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310/1941 Νομοθ. Δ/τος περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783/1941 ὁμοίου καὶ β) τῆς ὑπ' ἀριθμ. 28321]10-8-42 ἀτόφ. ἡμῶν «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν κλωστοῦφαντουργίας, φανελλοποιίας καὶ καλτισοποιίας»

Ἀποφασίζομεν

1) Συμπληροῦντες τὴν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 28321/10-8-42 ἀπόφασιν ἡμῶν (1) ὀρίζομεν ὅπως ἡ κατὰ 50 ο/ο προσαύξησις ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἡμερησίων ἀποδοχῶν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, τῶν ἐργαζομένων εἰς βιομηχανικὰ ἐργοστάσια κλωστὶ ὑφαντουργίας, φανελλοποιίας καὶ καλτισοποιίας καταβάλλεται ἀπὸ 10-8-42 ἐπὶ τῶν πραγματοποιομένων ὥρομισιθίων ἐντὸς τῶν ὥρων ἀπὸ 7ης ἐσπερινῆς μέχρι τῆς 3ης πρωϊνῆς τοιαύτης.

2) Ἡ παροῦσα ἰσχύει ἀπὸ 10-8-42 καὶ μόνον διὰ τὴν περιφέρειαν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἀπριλίου 1943

17833]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ.

Ἐν συνεχείᾳ τῶν ὑπ' ἀριθ. 14949]28-5-43 καὶ 13849]1-6-43 ἡμετέρων ἀποφάσεων (2)

Καθορίζομεν

Ὅπως ἀπὸ 15ης Ἰουνίου 1943 αὐξηθῇ τὸ ἐν ταύταις ποσοστὸν, οὕτως ὥστε τοῦτο νά γίνῃ ἀπανταχοῦ τοῦ δικτύου 75 ο/ο.

Οὕτω τὸ ποσοστὸν ἐκεῖ ὅπου ἦτο 50 ο/ο θὰ αὐξηθῇ κατὰ 25 ο/ο καὶ ἐκεῖ ὅπου ἦτο 25 ο/ο κατὰ 50 ο/ο.

Αἱ ἐν γένει αὗται αὐξήσεις ἐπεκτείνονται κατὰ τὸν κατωτέρω Ι πίνακα ἀπὸ 1ης Μαΐου 1943 εἰς τὰ ἐν τούτῳ ἀναφερόμενα δίκτυα καὶ κατὰ τὰ ἐκεῖ ἀναγραφόμενα ποσοστά.

Τὰ δίκτυα ταῦτα τυγχάνουσι τῆς ὡς ἄνω μετατροπῆς εἰς 75 ο/ο καὶ δὴ πάλιν ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943.

Ἐκ τῆς αὐξήσεως ταύτης 75 ο/ο, θεωρουμένης ὡς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ ἐπιδοματος ἀκριβείας καὶ κινδύνου 25 ο/ο καὶ τοιαύτης 50 ο/ο, ἡ τελευταία αὕτη δὲν δύναται νά υπερβῇ τὰς 150.000 δραχ. μηνιαίως.

Διὰ τὰ δίκτυα τοῦ πίνακος ΙΙ τὸ ποσοστὸν ἀκόμη παραμένει 50 ο/ο ἀπὸ 1ης Μαΐου 1943.

Ἐπίσης καθορίζεται ὡς ἐλάχιστον ὄριον μηνιαίων χορηγήσεων εἰς τρόφιμα τοῦ προσωπικοῦ τῶν σιδηρῶν δικτύων ΣΕΚ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῷ κατωτέρω πίνακι Ι ἀναγραφομένων δικτύων τὸ ἀντίτιμον τῶν δραχ. 45.000, ὅπερ εἰς περιπτώσιν μὴ χορηγήσεως τροφίμων θὰ διδῆται εἰς χρήμα εἰς τὸ σύνολον ἢ ἐν τῷ ὑπολοίπῳ εἰς περιπτώσιν χορηγήσεως μερικῆς καὶ δὴ ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943.

Ἐπίσης τὰ εἰς χρήμα ἢ εἶδος χορηγούμενα συσ-

τίτια δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 300]7)1)43 ἐγκυκλίου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, διπλασιαζονται, πάλιν διὰ τὰ ἐν πίνακι Ι δίκτυα καὶ τοὺς ΣΕΚ πάλιν ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας.

ΠΙΝΑΞ Ι

Δίκτυον Σιδηρῶν	Ἔδρα	Λοιπὸν δίκτυον
ΣΠΑΠ	Ἀθῆναι—Πειραιεὺς Κόρινθος	
	50 ο/ο	40 ο/ο

Σιδηρὸς Πύργου-Κατακόλου 40 ο/ο

Σιδηροί Θεσσαλίας Δι' ἅπαν τὸ ἀνὰ τὸ δίκτυον προσωπικὸν καὶ ἀδιακρίτως ἕως αὐξήσεως 25 ο/ο. Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς διοικήσεως τοὺς ἔχοντας ἔδραν τὰς Ἀθῆνας καὶ τὸν Πειραιᾶ αὐξ. 50 ο/ο

Σιδηροί Βορδυτικῆς Ἑλλάδος ὡς ἄνω διὰ τοὺς Θεσσαλίας

ΠΙΝΑΞ ΙΙ

Ἑλλήν. Ἡλεκτρ. Σιδηροί 50 ο/ο

Ἡλεκτρ. Ἐταιρ. Μεταφορῶν 50 ο/ο
Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουνίου 1943

19518]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἐργασίας

Περὶ συντελεστοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν εἰς τὰ δίκτυα ΣΠΑΠ, ΣΒΔΕ, ΣΠΚ, ΕΗΣ καὶ ΗΕΜ.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499]41 Ν. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Ν.Δ.» καὶ ἐν συνεχείᾳ τῶν ὑπ' ἀριθ. 14949]28-5-43, 15730]1-6-43, 17833]21-6-43

Ἀποφασίζομεν

1ον) Ὅπως ἐπεκταθῇ ὁ ἰσχύων ἤδη εἰς τοὺς ΣΕΚ ἀπὸ 1ης Μαΐου 1943, κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 16741 ἀπὸ 12-6-43 ἀποφάσεώς μας (3), συντελεστῆς δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν πεντακόσια εἰκοσι πέντε (ἀριθ. 525) καὶ εἰς τὰ δίκτυα τῶν ΣΠΑΠ, ΣΘ, ΣΒΔΕ, ΣΠΚ, ΕΗΣ καὶ ΗΕΜ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας (1ης Μαΐου 1943). Ἡ αὐξήσις αὕτη ἀντιστοιχεῖ εἰς τὴν αὐξήσιν κατὰ 50 ο/ο τοῦ μέχρι 1ης Μαΐου 1943 ἰσχύοντος συντελεστοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν, ὅστις ἦτο 350.

2) Ὅπως δι' ἅπαντα τὰ δίκτυα τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων (ΣΕΚ, ΣΠΑΠ, ΣΘ, ΣΒΔΕ, ΣΠΚ) αὐξηθῇ ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1943 ὁ συντελεστῆς δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν κατὰ 25 ο/ο ἀκόμη ἐπὶ τοῦ ἰσχύοντος μέχρι τῆς 1ης Μαΐου ἐ. ἔ. (ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐχορηγήθη ἡδη αὐξήσις 50 ο/ο), τοὔτέστι: $350 \times (50 + 25) = 615$ περίπου (ἑξακόσια δέκα πέντε).

Ἡ αὐξήσις αὕτη ἀντιστοιχεῖ εἰς τὴν γενομένην μόνον διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων αὐξήσιν τῶν ἀποδοχῶν του κατὰ 25 ο/ο ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943.

Αἱ ἀνωτέρω αὐξήσεις παρακολουθοῦν τὰς τελευταῖον χορηγηθείσας αὐξήσεις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ ὑπὸ τύπον προσωρινῶ ἐπιδοματος ἀκριβείας τοῦ βίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουνίου 1943

(1) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 23, σελ. 736.

(2) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχ. 44, σελ. 413.

(3) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχ. 44, σελ. 413.

157814]1943. 'Απόφ. 'Υπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ 'Εργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως ἡμερομηνίας ἐνάρξεως ἰσχύος ὑπ' ἀριθ. 147882]1943 ἀποφάσεως.

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 499/1941 Νομοθ. Διαταγμάτων.

*'Αποφασίζομεν

Τροποποιῦμεν ἡμετέραν ὑπ' ἀριθ. 147882]512 10-6-43 ἀπόφασιν (1) ὡς πρὸς τὴν ἡμερομηνίαν ἐνάρξεως ἰσχύος αὐτῆς, ἣν ὀρίζομεν τὴν 1ην 'Ιουνίου ἐ. ε., ἀντὶ τῆς 15 ἰδίου.

Δημοσιευθῆτω διὰ τῆς 'Εφημ. τῆς Κυβερνήσεως.

*'Εν 'Αθήναις τῇ 3ῃ 'Ιουλίου 1943

23308]1943 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν ἐνίων νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων διὰ τὸν μῆνα 'Ιούλιον 1943.

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 9]43 γνωμάτευσιν τῆς 'Επιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος.

*'Αποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα 'Ιούλιον 1943 τὸ ἀντίτιμον συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων 1) Θεραπευτῆριον ὁ 'Ευαγγελισμός, 2) Νοσοκομεῖον 'Ερυθροῦ Στανου, 3) 'Ασκληπιεῖον Βούλας, 4) Μαιευτήριον Μαρίκας 'Ηλιάδου, 5) Δρομοκαίτειον Ψυχιατρείου, 6) 'Αντικαρκινικὸν 'Ινστιτούτον καὶ 7) Νοσοκομεῖον Παιδῶν ὡς ἑξῆς: 'Αντίτιμον συσσιτίου δρχ. 1100 ἡμερησίως, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δρχ. 900 ἡμερησίως.

Τὸ διὰ τῆς παρούσης καθοριζόμενον ποσὸν ἀντίτιμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς θὰ καταβάλληται ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἰδρυμάτων εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ τυχόν παρεχομένου εἰς αὐτὸ ἡμερησίως συσσιτίου εἰς εἶδος, δοθέντος ὅτι ἡ παρεχόμενη εἰς αὐτὸ μεσημβρινὴ καὶ βραδυνὴ τροφὴ συνιστᾷ μέρος τοῦ μισθοῦ του.

*'Εν 'Αθήναις τῇ 8ῃ 'Ιουλίου 1943

23300]A226]1933 'Απόφ. 'Υπ(γ)οῦ 'Εργασίας

Περὶ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων καὶ ἐν γένει ἰδιωτικῶν κλινικῶν.

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]41 Ν. Δ. περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 783]41 ὁμοίου

*'Αποφασίζομεν

'Επιβάλλομεν, ὅπως εἰς τὸ πάσης κατηγορίας ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων καὶ ἐν γένει ἰδιωτικῶν Κλινικῶν (τακτικόν, ἔκτακτον, μόνιμον, ἐπὶ συμβάσει καὶ ἡμερομίσθιον), τὸ συνδεόμενον μετὰ τοῦ ἐργοδότητος αὐτοῦ διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, τῶν ἐδρευόντων ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς τέως διοικήσεως Πρωτευούσης, τὸ ὑπηρετοῦν τουλάχιστον ἀπὸ 1ης 'Ιουνίου 1943, χορηγηθῇ, ἐπὶ πλέον τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 20.000]43 ἡμετέρας ἀποφάσεως (2) χορηγηθείσης αὐξή-

σεως, ἐφ' ἧσδε χρηματικὸν βοήθημα διὰ τὴν ἀγορὰν εἰδῶν ρουνισμοῦ καὶ ὑποδήσεως ἔκτακτον καὶ ὅλως ἄσχετον πρὸς τὸν μισθὸν του, ποσὸν ἐκ 300.000 δραχμῶν διὰ τοὺς ἄρρενας ὑπαλλήλους καὶ 270.000 διὰ τὰς θήλεις ὑπαλλήλους, ὡς ἀκολουθῶς:

α) 'Εκτακτος οἰκονομικῆς ἐνίσχυσις, διὰ δαπάνης ἐνδύσεως καὶ ὑποδήσεως, τὸ ποσὸν τῆς ἐκτάκτου ταύτης οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως ἐκ δραχμῶν 225.000 δι' ἕκαστον ἄρρενα ὑπάλληλον καὶ ἐκ δραχμῶν 195.000 δι' ἕκαστον θήλην ὑπάλληλον.

β) Δάνειον 75.000 μέσῳ συνεταρισμοῦ. Τοῦ δανείου τούτου θὰ δικαιωθῶσιν οἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω ὑπάλληλοι τῶν νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων καὶ ἰδιωτικῶν κλινικῶν ἐν γένει, ἐφ' ὅσον εἴτε ὡς μεμονωμένα ἄτομα, εἴτε ὡς συνεταρισμοὶ αὐτῶν, τῶν ὁποίων τυγχάνουσι μέλη, δὲν ἔτυχον ἀπὸ 1ης 'Ιανουαρίου 1943 ἐνισχύσεως, ὑπερβινοῦσης κατὰ συνεταῖρον τὸ ποσὸν τῶν 75.000, ἐν ἣ δὲ περιπτώσει ἡ ἐνίσχυσις αὕτη ἦτο ἐλάσσων τῶν δραχμῶν 75.000, οὗτοι δικαιουῖνται τοῦ μέχρι τοῦ ποσοῦ τούτου διαφορᾶς.

Οἱ ἐν λόγῳ ὑπάλληλοι θὰ λάβωσι τὸ δάνειον τοῦτο ἀπὸ τὰ νοσηλευτικὰ ἰδρύματα καὶ ἰδιωτικὰς κλινικὰς ἐν γένει, παρ' αἷς ὑπηρετοῦσι καὶ παρ' αἷς μισθοδοτοῦνται.

Τὸ ἐν λόγῳ δάνειον θὰ καταβληθῇ εἰς τοὺς δικαιούχους ὑπαλλήλους διὰ τοῦ προμηθευτικοῦ συνεταρισμοῦ τῶν εἰς δ' ἀνήκουσι Νοσηλευτικῶν 'Ιδρυμάτων ἢ 'Ιδιωτικῶν ἐν γένει Κλινικῶν πρὸς δὲν θέλει παραχθεῖν τὸ διὰ τὸ δάνειον τοῦτο ἀντίστοιχον ποσὸν παρὰ τοῦ βαρύνοντος τοῦτο νοσηλευτικοῦ 'Ιδρύματος ἢ 'Ιδιωτικῆς Κλινικῆς.

'Εὰν πρόκειται περὶ προμηθευτικῶν συνεταρισμῶν, τυχόντων ἐνδεχομένως παρὰ τοῦ 'Ιδρύματος οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐλάσσονος τῶν δραχμῶν 75.000, ἡ ὑποχρέωσις τούτου συνίσταται μόνον εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ μέχρι τῆς συμπληρώσεως ποσοῦ τῶν δραχμῶν 75.000 δι' ἕκαστον δικαιούχον ὑπάλληλον ὑπολειπομένου ποσοῦ

'Εν ἣ περιπτώσει δὲν ὑφίσταται προμηθευτικὸς συνεταρισμὸς τοῦ προσωπικοῦ τῶν νοσηλευτικῶν 'Ιδρυμάτων ἢ τῶν 'Ιδιωτικῶν Κλινικῶν ἐν γένει, τὸ κατὰ τὸ ἀνωτέρω δάνειον θὰ καταβληθῇ ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις ἀπ' εὐθείας ὑπ' αὐτῶν εἰς τὸ δικαιούμενον προσωπικόν.

*'Η παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

*'Εν 'Αθήναις τῇ 8 'Ιουλίου 1943

23200]1943 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων διὰ τὸν μῆνα 'Ιούλιον 1943.

*'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτούς», τὰς ὑπ' ἀριθ. 9]43 καὶ 10]43 γνωματεύσεις τῆς 'Επιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ)τος.

*'Αποφασίζομεν

I. Καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐνὸς συσσιτίου διὰ τὸν μῆνα 'Ιούλιον 1943 διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, παρ' αἷς δὲν λειτουργεῖ συσσίτιον, ὡς ἑξῆς:

α) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 15 καὶ ἄνω 1100 δρ. ἡμερησίως.

β) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 6 καὶ μέχρι 14 δρχ. 1000 ἡμερησίως.

(1) 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τευχ. 44, σελ. 412. Πρόκειται περὶ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ 'Ανθ. Τηλεφ. 'Εταιρίας.

(2) 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τευχ. 43 σελ. 380 ἐπ.

γ) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 1 καὶ μέχρι 5 δραχ. 1000 ἡμερησίως.

II. Καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον βελτιώσεως τροφῆς διὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 1943 διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες δὲν παρέχουν συσσίτιον, ὡς ἑξῆς:

α) διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 15 καὶ ἄνω δραχ. 900 ἡμερησίως.

β) διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 6 καὶ μέχρι 14 δραχ. 800 ἡμερησίως.

γ) διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 1 καὶ μέχρι 5 δραχ. 700 ἡμερησίως.

III. Διὰ τοὺς μισθωτοὺς, οἵτινες ἐργάζονται εἰς ἐπιχειρήσεις καφφενείων, γαλακτοπωλείων καὶ ζαχαροπλαστείων, τῶν ὁποίων ἡ ἀμοιβὴ κατὰ κύριον λόγον βασίζεται εἰς φιλοδωρήματα καὶ παρ' ὧν δὲν λαμβάνουν συσσίτιον, καθορίζομεν τὴν ἀξίαν τοῦ ἐνὸς συσσιτίου εἰς δραχ. 600 ἡμερησίως καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς εἰς δραχ. ἐπίσης 600 ἡμερησίως.

Οἱ ἄλλοι μισθωτοὶ τῶν ἐν λόγω ἐπιχειρήσεων ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τῶν παραγράφων I καὶ II τῆς παρούσης.

IV. Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν θυγῶν μεγάρων καὶ πολυκατοικιῶν, ὡς ταῦτα καθορίζονται διὰ τῶν παραγράφων I καὶ II τῆς παρούσης, βαρύνονται τὸ σύνολον τῶν τε ἰδιοκτητῶν καὶ ἐνοικιαστῶν τῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, τοῦ ἀριθμοῦ τούτων λαμβανομένου ἀθροιστικῶς καὶ κατανεμομένου κατὰ κεφαλὰς μεταξὺ αὐτῶν, ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ δωματίων, κατεχομένου διαμερίσματος, ὡς καὶ μελῶν οἰκογενείας αὐτῶν.

V.—α) Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες παρέχουν ἐν συσσίτιον ἡμερησίως, ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβῶντων μόνον τὸ ἐν τῇ παραγράφῃ II τῆς παρούσης καθοριζόμενον ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς.

β) Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες δὲν παρέχουν συσσίτιον εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολούμενους μισθωτοὺς καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λειτουργήσῃ συσσίτιον παρ' αὐταῖς, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς ταῦτα καθορίζονται ἐν ταῖς παραγράφῃς I καὶ II τῆς παρούσης.

γ) Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες παρέχουν δύο συσσίτια εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολούμενους μισθωτοὺς, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς ταῦτα καθορίζονται ἐν ταῖς παραγράφῃς I καὶ II τῆς παρούσης.

VI. Συσσίτιον καὶ ἐπίδομα τροφῆς δικαιοῦνται:

α) Οἱ μισθωτοί, οἵτινες ἀπασχολοῦνται καθ' οἷον δῆποτε τρόπον καὶ δι' ὧς μόνον ἡμέρας ἀπασχολοῦνται παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει.

Μισθωτοί, ἀπασχολούμενοι εἰς πλείονας τῆς μιᾶς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, δικαιοῦνται τῶν ἀνωτέρω παροχῶν μόνον παρὰ τοῦ ἐργοδότητος παρ' ὃ κατὰ κύριον λόγον ἀπασχολοῦνται.

β) Οἱ ἐν κανονικῇ ἀδείᾳ τελοῦντες μισθωτοί, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀδεία τῶν.

γ) Οἱ ἀπθνεύει κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας τῶν, ὡς αὕτη καθορίζεται κατωτέρω, ἀναλόγως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας τῶν.

Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν μέχρι δύο ἐτῶν 1 μῆνα, 2—4 ἐτῶν 2 μῆνας, 4—6 ἐτῶν 3 μῆνας, 6—8 ἐτῶν 4 μῆνας, 8—10 ἐτῶν 5 μῆνας καὶ 10 ἐτῶν καὶ ἄνω 6 μῆνας.

Διὰ τοὺς ἐργάτας τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν μέχρι 2 μηνῶν 6 ἡμέρας, 2—4 μηνῶν 12 ἡμέρας, 4—6 μηνῶν 18 ἡμέρας, 6—8 μηνῶν 24 ἡμέρας, 8—10 μηνῶν 30 ἡμέρας, 10—12 μηνῶν 36 ἡμέρας. Διὰ τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν ἄνω τοῦ ἐτοῦς προστίθενται 15 ἡμέραι δι' ἕκαστον ἔτος.

δ) Οἱ ἐν ἀναγκαστικῇ ἀδείᾳ τελοῦντες μισθωτοί.

VII.—Τὸ συσσίτιον καὶ τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς θὰ παρέχεται μόνον διὰ τὰς ἡμέρας καθ' ὧς ἀπασχολοῦνται οἱ μισθωτοὶ παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει.

VIII. Εἰς τὰς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεις ὑπόκεινται αἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσχοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφῇ παρὰ φυσικοῦ προσώπου (ἀτομικαί, ἀνώνυμοι, ὁμόρρυθμοι, ἑτερόρρυθμοι εἰσαιρίαι) εἴτε παρὰ προσώπου ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου (Συνισμοί, δημοτικαὶ ἐκμεταλλεύσεις κλπ.), εἴτε παρὰ τοῦ δημοσίου (Κρατικοὶ συνισμοί, Ο. Α. Π. κλπ.), εἴτε παρὰ ὀργανισμῶν κοινῆς ὠφελείας (Νοσοκομεία, Φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα κλπ.). Εἰς τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω ὑποχρεώσεις ὑπόκεινται καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσχοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφῇ διὰ λογισμὸν τοῦ Κράτους ἢ Νομικοῦ Προσώπου ἢ κατόπιν παραχωρήσεως αὐτῶν.

IX. Διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, τὸ ὅτιον ἐκάστη ἐπιχειρήσις ἢ ἐκμεταλλεύσις ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῇ ἀπασχολούμενους μισθωτοὺς, ὑπολογίζονται ἅπαντες (ἀθροιστικῶς) οἱ ὑπηρετοῦντες παρ' αὐτῇ μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τρόπου πληρωμῆς καὶ τόπου ἀπασχολήσεώς των (π. χ. Τράπεζαι, Ὑποκ)τα αὐτῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἢ ἄλλῃ πόλει).

X. α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, ὡς καὶ τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς, ὑπόκειται εἰς κράτησιν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τῶν ἄλλων ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν.

β) Ἐφ' ὅσον τὸ συσσίτιον καταβάλλεται εἰς χρημα, δὲν ὑπόκειται τοῦτο εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1, παράγραφος 1 τοῦ Ν. Α. 2019 προβλεπομένην μέχρι 50 δραχμῶν κράτησιν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότητος.

XI. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου μισθωτοὺς περιλαμβάνονται ἅπαντα τὰ φυσικά πρόσωπα, αἵτινα παρέχουν εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἰασθήποτε φύσεως ἐξηρητημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς.

Ὡς ἀμοιβὴ θεωρεῖται πᾶσα παροχὴ χορηγούμενη εἰς τὸν μισθωτὸν (ἀμοιβὴ εἰς χρημῇ ἢ εἰς εἶδος, φιλοδοχήματα κλπ.), ἀνεξαρτήτως τρόπου καθορισμοῦ ταύτης (ἀμοιβὴ καθοριζομένη βάσει διαρκείας τῆς ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς—χρονικὴ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας—καὶ ἀμοιβὴ καθοριζομένη βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας, δηλονότι βάσει τοῦ ἐπιτελεθέντος ἀποτελέσματος, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρησιμοποιοθέντος πρὸς τοῦτο χρονικοῦ διαστήματος—ἀμοιβὴ κατ' ἀποκοπὴν).

XII. Διὰ τὴν παροχὴν τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς οὐδεμίαν ἐπιτροπὴν ἀσκεῖ ἡ μορφή τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τοὔτεστιν ἂν αὕτη εἶναι ὀρισμένη ἢ ἀόριστον διάρκειας, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ.

XIII. Ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ἐργοδότητος δὲν δίδει εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα λήψεως ὁλοκλήρου τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀλλὰ μόνον ποσοστοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὴν χρονικὴν διάρκειαν τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεώς του, κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς ἐργασίας του.

Ὑπὸ τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω προϋποθέσεις ὁ μισθω-

τός, ὁ ἀπασχοληθεὶς τὸ ἥμισυ ἢ καὶ ὀλιγώτερον τοῦ ἡμίσεως τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἡμερησίας ἐργασίας τῆς καθοριζομένης ὑπὸ τοῦ νομοῦ ἢ ἐθίμου ἢ δι' ἰδιαίτερων συμβάσεων, δικαιούται μόνον τοῦ μισθοῦ τοῦ συσσιτίου, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς. Εἰς περίπτωσιν δὲ κατ' ἡν ἀπασχολήθη πλέον τοῦ ἡμίσεως τῆς κατὰ τὰ ἄνω καθοριζομένης χρονικῆς διαρκείας δικαιούται ἐκτός τοῦ συσσιτίου καὶ ποσοτοῦ ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀναλογουντος πρὸς τὸν ἐπὶ πλέον χρόνον τῆς ἀπασχολήσεώς του.

XIV. Διευθύνται ἡ μέλη διοικητικῶν συμβουλίων ἀνωτάτων ἐταιριῶν ἢ νομικῶν προσώπων. Δήμαρχοι, Πρόεδροι Κοινοτήτων, ὡς καὶ πᾶς ἐργοδοτὴς, ὑπόχρεοι πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Δ. 2019 καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδιδόμενων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, παραβαίνοντες τὰς διατάξεις αὐτοῦ καὶ τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων τιμωροῦνται διὰ χρηματικῆς ποινῆς 500 - 5.000 δραχ. ἢ διὰ φυλάξεως ἀπὸ 5 μέχρι 10 ἡμερῶν. Ἐν ὑποτροπῇ ἐπιβάλλονται ἀμφοτέραι οἱ ποιναί, ἐν ἐπανειλημμένῃ δὲ ὑποτροπῇ ἐπιβάλλεται φυλάξις μέχρι τριῶν μηνῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ 10.000 μέχρι 50.000 δραχ. Ἐκτός τῆς ποινῆς ταύτης ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς ἀνωτέρω πρόσθετος ποινὴ δραχμῶν 10 ἡμερησίως δι' ἑκάστον μισθωτόν.

Τὴν ποινικὴν δίωξιν ἀσκεῖ ὁ παρὰ πλημμελειοδίκαις Εἰσαγγελεὺς, κατόπιν καταγγελίας τῶν ὀργάνων τοῦ Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, τῶν Γραφείων Ἐνθέτου Ἐργασίας, τῆς οἰκτικῆς ἐπιμεληματικῆς ὁργανώσεως ἢ καὶ παντὸς ἔχοντος ἐννομον συμφέρον. Ἀποδεικνυομένης διὰ τῶν συνημμένων τῇ μηνύσει ἐγγράφων τῆς παραβάσεως, αὕτη εἰσάγεται δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως εἰς τὸ ἄρμόδιον Πλημμελειοδικεῖον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰουλίου 1943

21979]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν κουρείων—κομμωτηρίων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Προαστείων.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς παραγράφους 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 8]1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος, τὴν ὑπ' ἀριθ. 300 ἐ. ἔ. ἡμετέραν ἀπόφασιν

Ἀποφασίζομεν

Ὅπως ἡ ὑπ' ἀριθ. 14865 ἀπὸ 14]5]43 ἡμετέρα ἀπόφασις (1) περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν κουρείων—κομμωτηρίων τῶν περιφερειῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Προαστείων ἰσχύσῃ, ὡς ἔχει, καὶ κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον ἐ. ἔ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουνίου 1943

21976]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν κουρείων—κομμωτηρίων.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 8]1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος.

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1943 τὸ ἀντίτιμον συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τρο-

φῆς τῶν μισθωτῶν κουρείων—κομμωτηρίων ὡς ἑξῆς :

Ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 400 ἡμερησίως, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 400 ἡμερησίως.

Ἡ παρούσα δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων κουρείων—κομμωτηρίων τῶν περιφερειῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Προαστείων, τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τούτων καθοριζομένου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21979 ἡμετέρας ἀποφάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουνίου 1943

21978]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1943.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 8]1943 γνωμάτευσιν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διεύσεως.

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων ὡς ἑξῆς :

1) Τῶν μισθωτῶν ὧν ἡ μηνιαία ἀντιμισθία ἀνέρχεται μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 100.000 δραχ. ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 400 ἡμερησίως, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 400 ἡμερησίως.

2) Τῶν μισθωτῶν ὧν ἡ μηνιαία ἀντιμισθία ἀνέρχεται ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν 101.000 δραχ. μέχρι 150.000 δραχ. ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 300 ἡμερησίως, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 300 ἡμερησίως.

3) Τῶν μισθωτῶν ὧν ἡ μηνιαία ἀντιμισθία ἀνέρχεται ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν 151.000 δραχ. μέχρι 200.000 δραχ. ἀντίτιμον συσσιτίου 250 δραχ. ἡμερησίως, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 250 ἡμερησίως.

4) Τῶν μισθωτῶν ὧν ἡ μηνιαία ἀντιμισθία ἀνέρχεται ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν 201.000 δραχ. καὶ ἄνω ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 100 ἡμερησίως, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς 100 δραχ. ἡμερησίως.

Ἡ παρούσα δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων οὐδ' ἡ ἀντιμισθία συνίσταται εἰς φιλοδοξήματα τῆς περιφερείας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Προαστείων, τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τούτου καθοριζομένου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12525 ἐ. ἔ. ἡμετέρας ἀποφάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουνίου 1943

21977]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν Ἑλληνικοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν καὶ Ὠδείου Ἀθηνῶν διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1943.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 8]1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος.

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν, τῶν ὑπηρετούντων παρὰ τῷ

Ἑλληνικῇ Ὠδείῳ Ἀθηνῶν καὶ τῇ Ὠδείῳ Ἀθηνῶν ὡς ἑξῆς:

1) Διὰ τὸ διδασκτικὸν προσωπικὸν ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 350 ἡμερησίως, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 250 ἡμερησίως

2) Διὰ τὸ προσωπικὸν γραφείων καὶ τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 600 ἡμερησίως, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 500 ἡμερησίως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουνίου 1943

21980]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ ἀντίτιμου συσσιτίου ταξιθετῶν θεάτρων
καὶ κινηματογράφων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—
Προαστείων διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1943.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 8]43 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ ν. δ., τὴν ὑπ' ἀριθ. 300 ἐ. ἑ. ἡμετέρων ἀποφάσεων

Ἀποφασίζομεν

Ὅπως ἡ ὑπ' ἀριθ. 12525 ἀπὸ 5]5]43 ἡμετέρα ἀπόφασις (*) περὶ ἀντίτιμου συσσιτίου τῶν ταξιθετῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων τῆς πευτιφερείας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Προαστείων ἰσχύσῃ ὡς ἔχει καὶ κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον ἐ. ἑ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουνίου 1943

17837]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἑργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως ὑπ' ἀριθ. 6170]1943 ἀποφάσεως περὶ συσσιτίων ἐργατῶν καπνοβιομηχανίας.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019]1943 Ν. Δ., τὴν παράγραφον ΣΤ' τῆς ὑπ' ἀριθ. 16555 π. ἑ. ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη διὰ τῆς παραγρ. 6 τῆς ὑπ' ἀριθ. Μ. Ι. ἐ. ὁμοίως ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ

Ἀποφασίζομεν

Τροποποιούμεν, συμπληροῦντες, ὡς κατωτέρω, τὴν ὑπ' ἀριθ. 6170 ἀπὸ 1]3]43 ἡμετέρων ἀποφάσεων, ὡς συμπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη αὕτη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9814 ἀπὸ 6]4]43 ἡμετέρας τοιαύτης.

Ι. Ἐκάστη Καπνοβιομηχανία δύναται νὰ ζητήσῃ καὶ ἐφ' ὅσον πρὸς τοῦτο συμφωνεῖ καὶ τὸ προσωπικὸν αὐτῆς μετὰ ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ὑπεύθυνον ἐκπλήρωσιν τῶν ἀπὸ τοῦ Ν. Δ. 2019]1942 ἀπορροεουσῶν ἐναντι τοῦ προσωπικοῦ τῆς ὑποχρεώσεων τῆς, ἄνευ μεσολαβήσεως ἐλλέγχου καὶ ἐποπτείας τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Συσσιτίων, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ ἀποδεχθῇ καὶ θὰ παράσχῃ ἀξιοχρεῶν ἐγγύησιν τακτικῆς ἀποδόσεως κατὰ μῆνα εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Συσσιτίων τῶν κάτωθι ποσῶν κατὰ χιλιόγραμμον παραγομένων σιγαρέτων (ἐσωτερικῆς, ἑξωτερικῆς καταναλώσεως καὶ τῶν διὰ λογαρισμὸν τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς παραγομένων σιγαρέτων) κατὰ τὴν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένην διαίκασίαν.

α) Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Συσσιτίων καθορίζει, βάσει τῶν ἀ κατέχει στοιχείων, τὸν μέσον ἀριθμὸν τῶν παρ' αὐτῆς εἰς εἶδος σιτιζομένων ἐργατῶν κατὰ μῆνα καὶ τὴν συνολικὴν δυναμικότητα, ὑπολογιζομένην βάσει τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων τῶν Καπνοβιομηχανιῶν εἰς ἃς ἀνήκουσιν οἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω σιτιζόμενοι ἐργάται καὶ λοιπὸν προσωπικόν.

(*) Ἐπ. θ. Ἐργ. Δ. κ. τόμ. β', τευχ. 41, σελ. 317.

β) Βάσει τῶν ὡς ἄνω στοιχείων καθορίζει τὸν μέσον ἀριθμὸν χιλιόγραμμων σιγαρέτων κλπ., αἵτινα παράγει κατὰ μέσον ὄρον ἑκαστος ἐργάτης μηνιαίως.

γ) Ἡ Καπνοβιομηχανία, εἰς τὴν παρέχεται ἡ βάση τῆς παρούσης αὐτοτελείας, θὰ ἀποδῇ εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Συσσιτίων δραχμὰς ἐβδομήκοντα πέντε κατὰ ἑξ ἑχθὲν ἐκ τοῦ Καπνεργοστασίου χιλιόγραμμον σιγαρέτων, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν ἐκάστοτε μῆνα ἐξαγωγῆς τῆς ὑπολείπεται τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω προκύπτοντος μέσου ὄρου παραγωγῆς καὶ μ' ἄχρι συμπληρώσεως τούτου. Ἐν περιπτώσει ὑπερβάσεως τοῦ μέσου τούτου ὄρου παραγωγῆς θὰ ἀποδίδῃ ἡ τοιαύτη Καπνοβιομηχανία ὑπὲρ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Συσσιτίων, καθ' ὅμοιον τρόπον, ἀφ' ἑνὸς μὲν δραχμὰς ἐβδομήκοντα πέντε κατὰ ἑξ ἑχθὲν χιλιόγραμμον σιγαρέτων κλπ. μέχρι συμπληρώσεως τοῦ μέσου ὄρου παραγωγῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ διακοσίας πενήκοντα δραχμὰς κατὰ ἑξ ἑχθὲν χιλιόγραμμον σιγαρέτων κλπ., πέραν τοῦ μέσου τούτου ὄρου παραγωγῆς.

δ) Ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τῶν ὑπὲρ τῶν συσσιτίων εἰσφορῶν (πεντακοσίων καὶ τριακοσίων δραχμῶν κατὰ χιλιόγραμμον) θὰ μεταβάλλωνται ἀναλόγως, δι' ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἑργασίας, αἱ βάσεις τῆς παρούσης καταβολῆς πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν συσσιτίων.

ε) Καπνοβιομηχανία, ὅπασ τυχούσα κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀδείας αὐτοτελείας, δὲν δύναται, εἴτε αὕτη, εἴτε τὸ εἰς ταύτην ἀναγκαζοῦν προσωπικόν, νὰ ἐπαναζητήσῃ τὴν ἐκ νέου εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Συσσιτίων ὑπαγωγὴν τῆς, ἐξαιρέσει τῆς περιπτώσεως μὴ ἀποδοχῆς τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον μεταβολῆς.

στ) Πᾶσα καθυστέρησις ἀποδόσεως εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Συσσιτίων ὑπὸ τῆς τυχούσης αὐτοτελείας καπνοβιομηχανίας, πέραν τοῦ ἐνὸς πενθήμερου, βεβαιουμένη δι' ἐκθέσεως τοῦ οἰκείου Ἐφόρου Καπνοῦ, εἰσπράττεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων.

ζ) Καπνοβιομηχανία, τυχούσα τῆς δυνάμεως τῆς παρούσης αὐτοτελείας, παύει καταβάλλουσα τὰς δι' ἐρ τῶν καπνοβιομηχανικῶν συσσιτίων εἰσφοράς τῆς, ἐξαιρέσει τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6170 ἐ. ἑ. ἡμετέρας ἀποφάσεως καθορισθείσης εἰσφορᾶς ἐκ δραχμῶν 15 ὑπὲρ τοῦ Ταμεῖου Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ.

η) Αἱ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 6170 ἐ. ἑ. ἡμετέρας ἀποφάσεως συσταθεῖσαι Ὑποεπιτροπαὶ Συσσιτίων ἐξακολουθοῦν ὑφιστάμεναι, δι' ἀποφάσεως δὲ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας θέλουσι καθορισθῇ εἰδικώτερον τὰ τῆς ἀρμοδιότητος αὐτῶν.

II. Μεσημβρινοῦ συσσιτίου, ἐξαιρέσει τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, δικαιοῦνται καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῶν Ἐφοριῶν Καπνοῦ, οἱ ἐργαζόμενοι εἰς πόλεις εἰς ἃς ἐδρεύουσιν Ἐφορίαι Καπνοῦ, ὑπὸ τῶν ὁποίων παρέχεται συσσίτιον εἰς εἶδος.

III. Αἱ Καπνοβιομηχανίαι Θεσφονίας ὑπάγονται ἀφ' ἧς ἐφηρμόσθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 6170 ἐ. ἑ. ἡμετέρα ἀπόφασις εἰς τὴν παράγραφον 4 τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως, διατηρουμένων τῶν παρ' αὐταῖς Ὑποεπιτροπῶν Συσσιτίων, αἵτινες συνεστήθησαν δυνάμει τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, εἰς ἃς καὶ ἀνατίθεται ἡ διεξαγωγὴ τῆς ὅλης ἐργασίας.

IV. Τὰ ἐξ ὅσα παρασκευῆς συσσιτίου εἰς καπνεργοστάσια, τὰ ὁποῖα ἐξυπηρετοῦν μίαν καπνοβιομηχανίαν, βαρύνουν τὴν καπνοβιομηχανίαν, ἐξαιρέσει τῆς καυσίμου ὕλης, τὴν προμήθειαν τῆς ὁποίας διενεργεῖ ἡ ἀρμοδιὰ Ὑποεπιτροπῆ Συσσιτίων.

V. Δι' ἀποφάσεως τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Συσσιτίων δύναται νὰ αὐξάνεται ἡ ἀντιμισθία τοῦ Γραμ-

ματέως της Κεντρικής 'Επιτροπής Συσσιτίων. 'Ωσαύτως ἡ Κεντρικὴ 'Επιτροπὴ δύναται νὰ χρησιμοποιῇ διὰ τὴν ἐξ-πληρέσειν τῶν ἀναγκῶν αὐτῆς τὸ προσωπικὸν τοῦ Τμήτου 'Εξόδου καὶ 'Επιουρικῆς 'Ασφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ, ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ ὁρίσμενῃ ὑπ' αὐτῆς.

VI. Δι' ἀποφάσεως τῆς Κεντρικῆς 'Επιτροπῆς Συσσιτίων δύναται νὰ μεταφέρωνται, ἄνευ ἄλλης τινὸς διαδικασίας, χρηματικὰ ποσὰ κατατεθειμένα ἐπ' ὀνοματίων τῶν 'Υποεπιτροπῶν Συσσιτίων εἰς τὸν παρὰ τῇ Τραπεζῇ τῆς 'Ελλάδος τηρούμενον λογισμὸν τῆς Κεντρικῆς 'Επιτροπῆς Συσσιτίων.

VII. 'Η προμήθεια διαφορῶν εἰδῶν, ἀναγκασιούτων εἰς τὸ συσσίτιον, δύναται νὰ γίνῃ δι' ἀντιπληρώσεως, κατὰ τὰ εἰδικώτερον δι' ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὁρισθησόμενα.

VIII. Τῆς ὑπὸ τῆς παραγράφου 6 τῆς ὑπ' ἀριθ. 9814 ἀπὸ 6 'Απριλίου 1943 ἀποφάσεως ἡμῶν περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 6170 ὁμοίας ἀποφάσεως προβλεπομένης 'Επιτροπῆς ἐλέγχου τῶν διαχειριστικῶν καὶ λοιπῶν στοιχείων τῶν τε Κεντρικῶν 'Επιτροπῶν — Πολιτῶν καὶ Νέων — καὶ τῶν κατὰ 'Εφορίαν Καπνοῦ 'Υποεπιτροπῶν Συσσιτίων, μετέχει ὡς γραμματεὺς αὐτῆς εἰς ὑπάλληλος τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας, ἀρμοδιότητος τῆς Διευθύνσεως 'Εργασίας, ὁρίζομενος δι' ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας. 'Η ἀποζημίωσις τοῦ Γραμματέως εἶναι ἡ αὐτὴ μετὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν μελῶν τῆς 'Επιτροπῆς.

IX. Τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τῆς παραγράφου 8 τῆς ὑπ' ἀριθ. 6170 ἀπὸ 1/3/43 ἡμετέρας ἀποφάσεως καταργεῖται καὶ ἀντὶ τοῦτου ὁρίζεται, ὅτι πᾶσαι αἱ προμήθειαι τῆς τε Κεντρικῆς 'Επιτροπῆς καὶ τῶν 'Υποεπιτροπῶν Συσσιτίων ἀποκείνται εἰς τέλη κλίμακος τιμολογίου, ἀπαλλασσόμεναι πάσης ἄλλης κρατήσεως.

'Εν Ἀθῆναις τῇ 29 Μαΐου 1943

2011]Α.14]1943. 'Απόφ. 'Υφ)γοῦ 'Εργασίας
Περὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 39984/42 'Υ-
πουργικῆς ἀποφάσεως.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 26 τῆς 13 Μαρτίου 1943)

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]41 Ν. Δ)τος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]41 ὁμοίου, ὡς καὶ τὴν ἀπὸ 22]1]43 σχετικὴν ἀναφορὰν τοῦ παρὰ τῇ «ΕΠΑΚ» 'Αθηνῶν ἀπεσπασμένου 'Επόπου 'Εργασίας Τ. Παπανικολάου, ἀποφασίζομεν

Συμπληροῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 39984/42 ἡμετέραν ἀπόφασιν (1) καθορίζομεν τὸ ἡμερομίσθιον τῶν κατωτέρω ἐργαζομένων εἰς ὑπηρεσίας καὶ ἐργασίας τῶν 'Αρχῶν Κατοχῆς ἐν τῇ περιφερείᾳ 'Αθηνῶν-Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ὡς ἑπείτα :

1) Καθαριστριῶν, Πλυντριῶν κλπ. ἐργατριῶν, ἡμερομίσθιον ὀκτώρων δραχ. 672—720. 2) Φοροτεκφορετωτῶν καὶ λοιπῶν βαρέως ἐργαζομένων ἡμερομίσθιον δραχ. 1080—1200 3) Κηπουρῶν ἡμερομίσθιον 1440—1560, 4) 'Εποπτεριῶν, 'Επιστατεριῶν καὶ Οἰκονόμων (Γυναικῶν) ἡμερομίσθιον δραχ. 1296—1512.

'Εν Ἀθῆναις τῇ 23 'Ιανουαρίου 1943

(1) 'Επ. θ. 'Εργατ. Δ. κ. τόμος α', τεύχ. 27, σελ. 865.

1873]II]1943 'Απόφ. 'Επιτρόπου Τύπου

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἡμερησίων ἐφημεριδῶν 'Αθηνῶν ἀπὸ 1ης 'Ιουνίου 1943.

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ὑπ' ἀριθ. 1999]42 Ν. Δ., τὴν ὑπ' ἀριθ. 24163 Σ]6 ἀπόφασιν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὡς καὶ τὸ ἀρθρ. 3 παρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 177]43 Νόμου.

'Αποφασίζομεν

Αὐξάνομεν τὰς κατ' 'Απρίλιον ε. ε. συνολικὰς ἀποδοχὰς τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἡμερησίων ἐφημεριδῶν 'Αθηνῶν ἀπὸ 1ης 'Ιουνίου 1943 κατὰ 20 ο) ἐπὶ πλέον τῆς δοθείσης αὐξήσεως ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀποδοχῶν, βίσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1715]II]2]6]43 ἡμετέρας ἀποφάσεως (2), δεδομένου ὅτι ὁ μέσος ὁρος τῆς συνολικῆς κυκλοφορίας τῶν ἡμερησίων ἐφημεριδῶν 'Αθηνῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δεκαπενθημέρου 1—15 'Ιουνίου ε. ε. ὑπεβῆναι τὰ 80 ο) τῆς κατ' 'Απρίλιον ε. ε. κυκλοφορίας τῶν, συμφώνως πρὸς τὴν παρ' ἡμῖν κατατεθειμένην ἔγγραφον συμφωνίαν μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων.

Αἱ τυχόν χορηγηθεῖσαι οἰκιοθελῶς αὐξήσεις ὑπὸ τῶν ἐφημεριδῶν μετὰ τὴν τελευταίαν συνολικὴν αὐξήσιν τῶν 36 ο) κατὰ τὸν 'Ιανουάριον ε. ε. συμψηφίζονται εἰς τὴν ἀνωτέρω χορηγομένην τοιαύτην.

Δημοσιευθῆτω διὰ τῆς 'Εφημ. τῆς Κυβερνήσεως.

'Εν Ἀθῆναις τῇ 16η 'Ιουνίου 1943

12414) Σ. 164]1943. 'Απόφ. 'Υφυπουργοῦ
'Εργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως συμβάσεως ἐργασίας ἐργα-
τῶν ἀκατεργαστῶν δερμάτων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 69 τῆς 24 Μαΐου 1943)

'Εχοντες ὑπ' ὄψει.

α) Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 813]41 Ν. Δ)τος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]41 ὁμοίου, ὡς καὶ τὴν ἀπὸ 1—9—1940 Συλλ. Σύμβασιν 'Εργασίας ἐργατῶν ἀκατεργαστῶν δερμάτων καὶ
γ) τὴν ἀπὸ 5—8—32 Συλλογ. Σύμβασιν 'Εργασίας μεταφορᾶς νωπῶν δερμάτων 'Αθηνῶν—Πειραιῶς, ἀποφασίζομεν.

Τροποποιῶντες τὸ ἀρθρον 5 τῆς 1—9—194 Συλλογικῆς Συμβάσεως 'Εργασίας ἐργατῶν ἀκατεργαστῶν δερμάτων καθορίζομεν τιμολόγιον διὰ τὰς μεταφορὰς νωπῶν δερμάτων μεγάλων ζώων, βοῶν, βουβάλων καὶ μῖσων κατ' ὅκω ὡς κατωθί :

α) 'Εκ τῶν σφαγείων 'Αθηνῶν εἰς Ταῦρον δραχ. 20, εἰς Ροῦφ, Μοσχάτον καὶ Καλλιθεαν δραχ. 25, εἰς Προφήτην Δανιὴλ 30, εἰς Λιόσια καὶ Πατήσια δραχ. 50, εἰς Πειραιᾶ, Κοκκινιά καὶ Ρέντην δραχ. 40.

β) 'Εκ τῶν Σφαγείων Πειραιῶς εἰς Πειραιᾶ δραχ. 25, εἰς Ταῦρον δραχ. 40, εἰς Ροῦφ δραχ. 50, εἰς Προφήτην Δανιὴλ δραχ. 60, εἰς Λιόσια, Πατήσια δραχ. 80.

Τὸ αὐτὸ ὡς ἀνω τιμολόγιον μεταφορικῶν ἰσχύει καὶ διὰ τὰς μεταφορὰς νωπῶν δερμάτων μεγάλων ζώων (βοῶν καὶ βουβάλων) ἐκ τῶν Κεντρικῶν ἀγορῶν 'Αθηνῶν-Πειραιῶς.

'Η ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεταὶ ἀπὸ 15 'Απριλίου 1942.

'Εν Ἀθῆναις τῇ 17 'Απριλίου 1943

(2) 'Επ. θ. 'Εργατ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 43, σελ. 381.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ ΘΥΡΩΡΩΝ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΟΙΚΙΑΣΤΩΝ

Τ' άλλεπάλληλα νομοθετικά μέτρα (ν. δ. 1167/42, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τεύχος 15, σελ. 473, νόμος 14/1943, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τεύχος 41, σελ. 314, νόμος 170/1943 [ένοικιοστάσιο]) δημιούργησαν μια περιπλοκή στο ζήτημα των υποχρεώσεων των ιδιοκτητών κι' ένοικιαστών πολυκατοικιών και μεγάρων για τη μισθοδοσία των θυρωρών και σκόπιμη είναι μια πρόχειρη ανάλυσις, για να καθοδηγηθούν οι ένδιαφερόμενοι.

Το ν. δ. 1167/1942 επιβάρυνε τους ιδιοκτήτες κι' ένοικιαστές των πολυκατοικιών και μεγάρων, για τις αυξήσεις των αποδοχών των θυρωρών—κατά τη φορά του—«κατ' έσομόν». Το νόημα της διατάξεως αυτής ήταν να επιβαρύνουν οι μισές αυξήσεις τον ιδιοκτήτη κι' οι άλλες μισές τους ένοικιαστές (βλέπε γνωμοδότηση Νομικού Συμβούλου του Κράτους Α. Παπαδημητρουπούλου, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος Α', τεύχος 24, σελ. 745). Από τη νομική αυτή άρχη ξεφυγε ο τροποποιητικός και συμπληρωματικός του ν. δ. 1167 νόμος 14. Σύμφωνα με τον νέο αυτό νόμο όλες αι αυξήσεις των αποδοχών των θυρωρών, που έγιναν από την 1 'Ιουλίου 1941 και πρόκειται μελλοντικά να γίνουν, επιβαρύνουν τους ιδιοκτήτες και ένοικιαστές, ανάλογα με τον αριθμό των, χωρίς να έχη σημασία ο αριθμός των δωματίων, που κατέχουν οι ένοικιαστές ή ο αριθμός των μελών της οικογενείας των. 'Ετσι με τη νέα αυτή διάταξη του νόμου οι αυξήσεις των αποδοχών του θυρωρού επιβαρύνουν, με ίσο μερίδιο, και τον ιδιοκτήτη και τους ένοικιαστές, με μόνη εξαίρεσι των δημοσίων, ιδιωτικών υπαλλήλων, δικηγόρων και των κάθε κατηγορίας συνταξιούχων. Σύμφωνα με την ευεργετική αυτή διάταξη οι ένοικιαστές της κατηγορίας αυτής δεν επιβαρύνονται, με ανάλογο μερίδιο σε όλες τις αυξήσεις των αποδοχών του θυρωρού, άλλ' επιβάλλεται ή επιβαρύνει μόνο στις μισές αυξήσεις, καθώς ήταν πριν από το νόμο 14/1943 ή άρχη του ν. δ. 1167/1942 για όλους τους ένοικιαστές. 'Οτι ύστερα από τον υπολογισμό αυτόν μένει, για να πληρωθί ο θυρωρός, επιβαρύνει τον ιδιοκτήτη και τους άλλους ένοικιαστές, που δεν έχουν την ιδιότητα του δημοσίου, ιδιωτικού υπαλλήλου, δικηγόρου ή συνταξιούχου. Το πράγμα όμως θέλει, για να έννοηθί καλύτερα, μιάν άλλη ανάλυσις. 'Αν, για παράδειγμα, οι αυξήσεις των αποδοχών του θυρωρού—μόνο οι αυξήσεις, ο βασικός μισθός της ατομικής και συλλογικής συμβάσεως εργασίας επιβαρύνει τον ιδιοκτήτη—είναι δραχ. 80.000, κι' ο αριθμός των ιδιοκτητών κι' ένοικιαστών είναι οκτώ (χωρίς στους ένοικιαστές να υπάρχουν δημοσίοι, ιδιωτικοί υπάλληλοι, δικηγόροι, συνταξιούχοι), ο καθένας απ' αυτούς επιβαρύνεται κάθε μήνα με δραχ. 10.000 (80.000 : 8). 'Αν όμως στους οκτώ αυτούς υπάρχη ένας δικηγόρος ή ένας δημοσίος κλπ. υπάλληλος, καθένας από τους ένοικιαστές αυτούς επιβαρύνεται με δραχ. 5714,20 (αυξήσεις δραχ. 40.000 : 7) και με το υπόλοιπο ποσόν των δραχ. 4285,80, που μένει για να συμπληρωθί ή άν-

λογία των 10.000 δραχμών, επιβαρύνεται ο ιδιοκτήτης κι' οι άλλοι ένοικιαστές, με ίσο ο καθένας ποσοστό.

Στο μεταξύ όμως μεσολάβησε ο νόμος 170/1943, τροποποιητικός και συμπληρωματικός του ένοικιοστασίου. 'Ο νόμος αυτός, παραγνωρίζοντας την ειδική ρύθμιση του νόμου 14/1943, κανόνισε, κατ' άλλο τρόπο, τις υποχρεώσεις των ιδιοκτητών κι' ένοικιαστών. 'Ο τρόπος αυτός ερχόταν σε σύγκρουσι μ' εκείνον του νόμου 14/1943, αφού με το άρθρο 5 § 2 ώρισε πως οι αυξήσεις της μισθοδοσίας των θυρωρών, μετά την 1 'Ιουλίου 1942, επιβαρύνουν, με ίσο μερίδιο, όλους τους ένοικιαστές και τον ιδιοκτήτη—άν κατοική στην πολυκατοικία—ανάλογα με το ένοίκιο, που πληρώνει ο ένοικιαστής κι' εκείνο, που αναλογεί στον ιδιοκτήτη, χωρίς διάκρισι αν ο ένοικιαστής έχη την ιδιότητα του δικηγόρου, δημοσίου υπαλλήλου κλπ.

'Αλλ' η διάταξι αυτή του ένοικιοστασίου, που προκαλούσε μιάν περιπλοκή στο ζήτημα, κατηγορήθηκε από 23 'Ιουνίου 1943 με τον νομο 283/1943 ('Εφ. Κυβ. Α' τεύχος, φύλλ. 183), τροποποιητικό και συμπληρωματικό τ. η ένοικιοστασί-υ, κι' έτσι απόμεινε να ισχύη ο ειδικός νόμος 14/1943. Συμμετοχή των ένοικιαστών στις επιβαρύνσεις της μισθοδοσίας των θυρωρών επιβάλλεται από το νόμο 14/1943 μόνο για τις αυξήσεις των αποδοχών, που έγιναν από την 1 'Ιουλίου 1941. 'Ο βασικός μισθός της συλλογικής ή ατομικής συμβάσεως εργασίας επιβαρύνει τον ιδιοκτήτη. Συμμετοχή έλλοις των ένοικιαστών και ιδιοκτητών, χωρίς διάκρισι της ιδιότητός των, επιβάλλεται από το νόμο 14/1943 για το αντίτιμο συσσιτίου και το έπιδόμα βελτισίσεως τροφής του θυρωρού, που είναι ίσοποσα των άλλων μισθωτών.

Τέλος οι σχετικές αυξήσεις των αποδοχών των θυρωρών από την 1ην 'Ιουλίου 1941 έχουν δρινηθί ως εξής: 'Ο βασικός μισθός κανονίζεται από τη συλλογική σύμβασις εργασίας της 31ης Δεκεμβρίου 1938 (άρθρ. κατωθέσεως στο Ειρηνοδικείο 127/1939). Σ' αυτόν προσθέτουμε τις αυξήσεις της 299-3/1941 υπουργικής αποφάσεως ('Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τεύχος 1, σελ. 24). Το ποσόν αυτό αυξάνεται από την 1ην Μαΐου 1942 κατά 50 ο)ο με την 15576/1942 υπουργική απόφασι ('Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τεύχος 16, σελ. 510), από την 1ην 'Ιουλίου 1942 κατά 50 ο)ο με την 216-2/1942 υπουργική απόφασι ('Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τεύχος 17, σελ. 542, από την 1 'Ιουλίου 1942 έπίσης παρέχεται έπιδόμα κάθε μήνα δραχ. 3500 με την 25533/1942 υπουργ. απόφασι ('Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τεύχος 19 σελ. 607), από την 1ην Σεπτεμβρίου 1942 αυξάνονται κατά 50 ο)ο με την 31982/1942 υπουργ. απόφασι ('Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τεύχος 26, σελ. 833), από την 15 'Οκτωβρίου 1942 κατά 50 ο)ο με την 39985/1942 υπουργ. απόφασι ('Επιθ. 'Εργατ. Δικ. 27, σελ. 863), από την 1ην Φεβρουαρίου 1943 με την 4520/1943 υπουργ. απόφασι ('Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τεύχος 36 σελ. 156) κατά την κλίμακα, που όρίζειαι σ' αυτή και με μηνιαίο έπιδόμα δραχ. 15.000, κι' από την 15 'Ιουνίου 1943 κατά 50 ο)ο με την 20.000/1943 υπουργ. απόφασι ('Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τεύχος 43, σελ. 350).

X.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Σελ. 392 στ. β', στίχ. 16 αντί «έπί του πρώτου των ζητημάτων τούτων» γράφε «έπί του ζητήματος τούτου».

Σελ. 393 στήλη α', στίχ. 34 παραλείπεται ή λέξις «αυτή».

Σελ. 393 στήλη α', στίχ. 44 μετά τας λέξεις «Ν. Δ. 424 και...» γράφε «δεν έξεδόθη...».

Τόποις: Ν. ΑΠΑΤΣΙΔΗ Μενάνδρου 4—'Αθήναι—Τηλ. 29-193

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 46

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1943

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΑΡΘΡΑ—ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ—ΖΗΤΗΜΑΤΑ

- Περιορισμός του ποσού και άμφισβήτησις βασικού δικαιώματος (Ζητήματα της διαδικασίας του νόμου Γ^{ος}Δ' 1911), υπό Φιλίππου Δ. 'Αγγελή, δικηγόρου Σελ. 451
- "Ακυρος απόλυσις μισθωτού και επιδίκασις προσωπικής διατροφής (δικαιοδοσία Πρόιου Πρωτοδικών κατ' άρθρ. 634 Α έδ. 4 Πολ. Δικ.), υπό 'Ορέστ. Κ. Σκουτεροπούλου, δικηγόρου, Σελ. 452
- Πορίσματα επί της νομοθεσίας περί εφέδρων παλαιών πολεμιστών, υπό Παύλου Ι. Παπαπαύλου, δικηγόρου Σελ. 455
- Η παραγραφή της ασφαλιστικής αξιώσεως του μισθωτού, υπό Λυσάνδρου Ν. Εύαγγελίδου, του 'Ιδρύματος Κοινων. Ασφαλίσεων Σελ. 459
- Ζητήματα εκ του Ν. Δ. 1799/1942, υπό Κώστα Ρασσά, δικηγόρου Σελ. 479
- Και πάλιν το άρθρον 7 του Ν. Δ. 1799/1942, υπό 'Ηρακλ. Κώσταλον, δικηγόρου Σελ. 479
- Νομική έπιστήμη και δημοτική γλώσσα, υπό Γ. Κορρέ Σελ. 480

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Ζητήματα εκ της εφαρμογής συλλογικών συμβάσεων εργασίας : Συλλογική σύμβασις εργασίας ύπαλληλικού και υπηρετικού προσωπικού 'Ανωμόμων 'Εταιριών, επιχειρήσεων και ιδιωτικών γραφείων.—'Εφαρμογή και επί των εξωτερικών υπαλλήλων.—Δικαίωμα οικογενειακών επιδομάτων.—Μη υποχρέωσις μισθωτού πρὸς γνωστοποίησιν οικογενειακής καταστάσεως.—Στοιχεία υπαλληλικής

ιδιότητος και τρόπος πληρωμῆς αποδοχών.—Προϋπόθεσις δικαιώματος αποζημιώσεως ἐν περιπτώσει παραβάσεως συλλογικής συμβάσεως εργασίας.—'Οχι ή λύσις της συμβάσεως εργασίας, υπό Θ. Βλγγοπούλου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. 'Αθηνών 2962/1943) Σελ. 463

ΑΝΕΡΓΙΑ

- 'Εννοια άκαταλληλότητος μισθωτού κατὰ ν. δ. 424/1941. Συμβάσει ώρισμένης χρονική διαρκείας ή δι' εκτέλεσιν ώρισμένου έργου : Μη υπαγωγή των συμβάσεων ώρισμένης χρονικής διαρκείας ή έργου εις τὸ ν. δ. 424/1941.—'Ερρευνα της άκαταλληλότητος του μισθωτού ἐν σχέσει μόνον διὰ τὴν εργασίαν δι' ἣν προσηλήφθη, υπό Κ. Σύρου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. 'Αθηνών 2575/1943) Σελ. 467
- 'Εργοδοταί υπόχρεοι κατὰ τὸ ν. δ. 424/1941. 'Εννοια δρων ἐπιχειρήσεως και ἐκμεταλλεύσεως : Προϋπόθεσις εφαρμογῆς του ν. δ. 424/1941 ή ύπαρξις ἐπιχειρήσεως ή ἐκμεταλλεύσεως.—'Εννοια των δρων.—'Υπαγωγή και των νομικών προσώπων και Δημοσίου εις τούτους περιορισμούς ν. δ. 424/1941, ἐφ' όσον άσχετὰι ἐπιχειρήσεις ή ἐκμεταλλεύσεις, υπό Α. Φραγκούλη, Είρηνοδίκου (Είρην. Βόλου 35/1943) Σελ. 468

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

- Ν. Δ. 310/1941 περί αύξήσεως αποδοχών και διάκρισις ιδιότητος μισθωτών : Στοιχεία υπαλληλικής ιδιότητος μισθωτού.—Τεχνική εξέδικευσις.—'Επιρροή της πληρωμῆς δι' ήμερομισθίου (Συνέχεια εις τὴν ἐπομένην σελίδα)

Εις τὸ παρὸν τεύχος : Νεώτεραι ύπουργικαί αποφάσεις περί καθορισμοῦ αντιτίμου νοσηρίου και επιδόματος βελτιώσεως τροφῆς διαφόρων κατηγοριών εργαζομένων και αύξήσεως αποδοχών.

ΕΞΕΤΥΠΩΘΗ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΩΝ ΤΟΥ Α' ΤΟΜΟΥ

'Απεπερατώθη οὕτω μία εργασία ἐξ 74 σελίδων, άπολύτως χρήσιμος, λόγω της πληρότητός της, εις τὴν εύχερῇ αύρεσιν της πλουσίας νομολογιακής, νομοθετικής και άλλης ύλης της «'Επιθεωρήσεως Εργατικῆς Δικαίᾶς».

Πρὸς διευκόλυνσιν των κ. κ. συνδρομητῶν τὰ βιβλιοδετεία μας αναλαμβάνουν τὴν βιβλιοδέτησιν του τόμου με τὰς ακόλουθως περιορισμέναις, τιμας :

Πανόδετον Δραχ. 6.000

Με δέρμα πανί > 14.000

'Η παράδοσις του υπό βιβλιοδέτησιν τόμου γίνεται εις τὰ γραφεία μας.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθῆναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

Ἑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ προπληρωτέαι: Ἐξάμηνος Δρχ. 6000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζάς, Νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 10000

Ἐμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγούμενης σελίδος)

ἐπὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ιδιότητος, ὑπὸ Σ. Ἀλεξανδρῆ, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 3913/1943) Σελ. 469

- **Παράβασις ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν καὶ συνέπειαι:** Προϋποθέσεις τοῦ δικαιώματος πολλαπλασιασῆς ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἐν περ πτώσει παραβάσεως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. δ. 310/1941, ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας. — Στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ιδιότητος μισθωτοῦ καὶ τρόπος πληρωμῆς ἀποδοχῶν. — Δεδικασμένον ἐκ ποινικῆς ἀποφάσεως. — Ὑπολογισμὸς δικαιουμένης ἀποζημιώσεως κατὰ νόμον 2112, ὑπὸ Γ. Δαβαροῦκα, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 2828/1943). Σελ. 470

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

- **Ἀτυχήματα ἐργατῶν θαλάσσης ἐκ πολεμικῆς ἐνεργείας.** Ὁφειλόμενα ἀπζημιώσεις καὶ ὑπόχρεσις ἐκ τοῦ νόμου πρὸς πληρωμὴν: Περιπτώσεις ἐφαρμογῆς νόμου 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καὶ νόμου 2116/1939. — Δικαιοδοσία Ἀσφαλιστικοῦ Ὁργανισμοῦ καὶ τακτικῶν δικαστηρίων, ὑπὸ Σ. Κοκιοῦση, Εἰρηνοδίκου (Εἰρην. Ἀθηνῶν 40/1943) Σελ. 472

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

- **Ἀκύρως ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ ἐπιδίκασις προσωρινῆς διατροφῆς:** Παραδεκτὴ καὶ δευτέρα αἰτίας ἐνώπιον τοῦ Προέδρου δι' ἐπιδίκασιν προσωρινῆς διατροφῆς καὶ ἄνω τῶν δραχ. 50.000, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ περιοδικῶν παροχῶν, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ αὐθιγὰ ἐνοχικὸν δικαίωμα, ὑπὸ Γ. Ἀθανασοῦλη, Προέδρου Πρωτ. (Πρωτ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 6921/1943). Σελ. 473
- **Contra:** Ἀδύνατος ἡ ἐπιδίκασις ποσοῦ μείζονος τῶν δραχ. 50.000, ἐφ' ὅσον αἱ ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπαλύσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπαιτήσεις ἀποτελοῦσι τὴν αὐτὴν ἀπαιτήσιν, ὑπὸ Δ. Πάντελου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 6365/1943). Σελ. 474
- **Διαδικασία νόμου Γ'ΟΔ:** Ὑποχρεωτικὴ εἰσαγωγή ἀπαιτητῶν ἀξιώσεων δι' ἐνὸς δικογράφου. — Χρόνος καταβολῆς τοῦ μισθοῦ καὶ ἀντίθετος συμφωνία, συνήθεια ἢ ἔθιμον, ὑπὸ Γ. Δασκαλοπούλου, Εἰρηνοδίκου (Εἰρην. Ἀθηνῶν 991/1943) Σελ. 474

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

- **Περὶ διατάξεων τινῶν ἀφορῶν τὸ προσωπικὸν τῶν δημοσίων καὶ δημοικῶν νοσοκομείων καὶ τῶν κοινοφελῶν νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων, Νόμος 291/1943 Σελ. 475**

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- **Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἐργασιῶν ἐν γένει, 1535/1943 Σελ. 475**
- **Περὶ ἐγκρίσεως καταβολῆς ἐπιδόματος εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Ραδιοφωνικῆς Ἑταιρίας, 1811/1943 Σελ. 475**
- **Περὶ ἐφαρμογῆς τῶν περὶ αὐξήσεων ἀποφάσεων τῶν ἡμερομισθίων καὶ μισθῶν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις**

- οὐ καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἐφημερίσθη ἡ ἐκ περικοπῆς ἐργασία, 4888/1943 Σελ. 475**
- **Περὶ ἐπιβολῆς τιμολογίου ἀμοιβῆς τῶν ἐργαζομένων εἰς ταπητουργεῖα, 9405/1943. Σελ. 475**
- **Περὶ καταβολῆς εἰς προσωπικὸν Ἑταιρίας Τελεφούνκεν ἀποδοχῶν 15 ἡμερῶν, 101256/43. Σελ. 475**
- **Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 3639/1943 ἀποφάσεως ἐπὶ προσωπικοῦ Ἑταιρίας Τελεφούνκεν, 101238/1943 Σελ. 475**
- **Περὶ τρόπου καταβολῆς προσθέτου ἐπιδόματος εἰς καθαριστὰς κλπ., 11340/1943 Σελ. 476**
- **Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Τηλ φ. Ἑταιρίας, 104726/1943 Σελ. 476**
- **Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 46701/1942 ἀποφάσεως, 10378/1943 Σελ. 476**
- **Περὶ χορηγήσεως οὐξήσεως εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν — Πειραιῶς, 5648/1943 Σελ. 476**
- **Περὶ αὐξήσεως τῆς μηνισίας εἰσφορᾶς ἐκαστοῦ μισθωτοῦ τῆς χώρας, 16320/1943 Σελ. 476**
- **Περὶ διευκρινίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 28321/12 ἀποφάσεως, 44196/1943 Σελ. 476**
- **Περὶ ἐπιβολῆς ἀπὸ 1ης Μαΐου 1943 ἡμερομισθίων τῶν καπνεργατῶν, 16781/1943 Σελ. 476**
- **Περὶ διευκρινίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 12800/43 ἀποφάσεως, 16503/1943 Σελ. 476**
- **Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ ἔργα Ἀρχῶν Κατοχῆς, 7600/1943 Σελ. 476**
- **Περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 1535/1943 ἀποφάσεως εἰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις ἐπιταχθείσας, 16261/1943 Σελ. 476**
- **Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν κοινῶν — κομμωτηρίων διὰ τὸν μῆνα Ἰουλίου 1943, 23260/1943 Σελ. 476**
- **Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν Ἑλληνικοῦ Ὁδείου καὶ Ὁδείου Ἀθηνῶν διὰ τὸν μῆνα Ἰουλίου 1943, 23769/1943 Σελ. 476**
- **Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν ἐνίων νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων διὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 1943, 23811/1943 Σελ. 476**
- **Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον, 23870/1943. Σελ. 477**
- **Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 1943, 24450/1943 Σελ. 477**
- **Περὶ κατωτάτων ὁρίων ἀμοιβῶν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1943 ἐργατοτεχνιτῶν μηχανοποιήτων ὑποδημάτων, 23339/1943 Σελ. 477**
- **Περὶ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 καπνεργατῶν τῶν ἐν τῇ Χώρα κέντρων ἐπεξεργασίας καπνοῦ, 23741/1943 Σελ. 478**
- **Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 τιμολογίου ἀμοιβῆς ἐργαζομένων εἰς ταπητουργεῖα, 24976/1943 Σελ. 478**
- **Περὶ τροποποιήσεως κανονισμοῦ ἀσθενείας τοῦ Ι. Κ. Α., 346/1943 Σελ. 478**

ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2ον ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 46

ΑΘΗΝΑΙ 1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1943

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΟΣΟΥ ΚΑΙ ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΙΣ ΒΑΣΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Ζητήματα της διαδικασίας του νόμου ΓΨΟΔ/1911

Του κ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ Δ. ΑΓΓΕΛΗ. Δικηγόρου παρ' Αρείω Πάγω

Ἡ πρὸς τὸ συμφέρον ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων (Γ' Ἀποστολόπουλος, ὁ Πρόεδρος κλπ. Ι, σελ. 218) θεσπισθεῖσα εἰδικὴ διαδικασία τοῦ ν. ΓΨΟΔ/1911 διὰ τὰς ἐν αὐτῷ (ἄρθρ. 1 ν. ΓΨΟΔ/1911, ὡς τοῦτο ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ν. 5588/1932) προβλεπομένας ἀξιώσεις, δὲν χωρεῖ, ἐὰν τὸ σύνολον τῶν ἐξ αὐτῶν ἀπαιτητῶν ταιούτων, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκθέσεως τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐνάγοντος, ὑπερβαῖν τὰς δραχμὰς 50.000 (ἄρθρ. 1 κωδ. ΓΨΟΔ/Διατ. 1ης Αὐγ. 1920, ἄρθρ. 5 ν. δ. 1544 τῆς 3/28 Ἰουλίου 1942 «περὶ τροποποιήσεως δικονομικῶν τινῶν διατάξεων» (ΦΕΚ α' 189)).

Εἶναι δ' ὑπόχρεως ὁ ἐνάγων ἐν τῇ διαδικασίᾳ ταύτῃ, ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ νόμου τούτου (ΓΨΟΔ/1911), νὰ εἰσαγάγῃ συγχρόνως ἀπάσας τὰς μέχρι τῆς ἀγωγῆς του ἀπαιτήσεις του, ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ἀναφερομένων, διότι «ἄλλως ἢ περὶ τούτων ἀγωγή, εἰσαγομένη κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην—ἐνν. τοῦ ν. ΓΨΟΔ/1911—ἀπορρίπτεται, δυναμένη νὰ εἰσαχθῇ κατὰ τὴν κοινὴν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικοῦ διαδικασίαν».

Ὡστε ἡ κατὰ παράβασιν τῆς διατάξεως ταύτης εἰσαχθεῖσα ἀγωγή κηρύσσεται ἀπαράδεκτος, ἀνεῦ ἀπωλείας τοῦ οὐσιαστικοῦ δικαιώματος (Γ' Ἀποστολόπουλος, Ὁ Πρόεδρος κλπ. Ι, σελ. 217, Γ' Καποδιστριας, Ἐργ. Δικ. 1937, σελ. 466). Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐν τῇ διαδικασίᾳ ταύτῃ τοῦ ν. ΓΨΟΔ/1911 ἐνάγων, καίτοι κεκτημένος ἀπαιτητὰς ἀξιώσεις μεῖζονας τοῦ ὡς εἴρηται καθοριζομένου ὁρίου τῶν δραχμ. 50.000, περιορίσῃ αὐτάς εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο, παραιτούμενος παντὸς ἐπὶ πλέον τυχόν ποσοῦ, νομίμως ὑποβάλλει τὴν διαφορὰν του εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην, ἀφοῦ τὸ οὐσιαστικὸν δικαίωμά του περιορίζεται τοῦ λοιποῦ εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου καθοριζόμενον ἀνώτατον ὅριον.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, εἴτε ἀμφισβητούμενου, εἴτε μὴ, τοῦ δικαιώματος ἐξ οὗ πηγάζει ἡ ἐνδίκος ἀξιουμένη παροχή, αὕτη νομίμως ἐξετάζεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ/1911 (Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 579—600/1942 ΕΕΔ Ι, 424, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 396/1942 ΕΕΔ Ι, 730 καὶ αὐτ. παραπ. Ι, σελ. 685, 687 ΙΙΙ, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 406/1939 ΕΕΔ, Ι, 466, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 64/1941 ΕΕΔ, Ι, 467, Εἰρ. Πειρ. 44/1943 ΕΕΔ, ΙΙ, 335, Ράμμος Γ. «Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ λόγῳ ποσοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διαδικασίας τοῦ ν. ΓΨΟΔ/1911 ἰδίᾳ ἐπὶ πεοιοδικῶν παροχῶν», ἐν Ἐργ. Δικ. Ι (1942), σελ. 33—36, πρβλ. καὶ Γαλλ. Ἀκυρ. 27 Ἀπρ. 1922, Trib. Απ. gouléme, 13 Αὐγ. 1906, ἐν Glasson—Tis-

sier—Morel, μετάφρ. Ράμμου Γ, τόμ. ΙΙ, σελ. 127 σημ. 1, Garsonnet—Bru, ἐκδ. 3, τόμ. VI, σελ. 96 Γεωργόπουλος Ἀλ. Περί ἀρμοδιότητος Εἰρηνοδικῶν § 63, Ἀποστολόπουλος Ι, Ὁ Πρόεδρος κλπ. Ι, σελ. 217, Οἰκ. Διβ. Πολ. Δικ. ΙΙ, σελ. 246, 247).

Ἐν ἀμφισβήτησι τοῦ βασικοῦ δικαιώματος ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ ἀπαίτησις, τοῦτο δέον νὰ ἐξετάζηται παρεμπιπτόντως ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικοῦ. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ θὰ ἦγεν εἰς κατάργησιν τοῦ ἐπιδιωχθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου (ΓΨΟΔ/1911) σκοποῦ τῆς ταχύτητος ἐκδικάσεως τῶν ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένων ἐργασιακῶν διαφορῶν, μακρὰν παρελκυστικῶν ἐνστάσεων, θὰ ἦτο δὲ καὶ τελείως ἀσύμφωνος πρὸς τὴν διὰ τοῦ ἀρθροῦ 12 αὐτοῦ χορηγουμένην εὐρείαν δικαιοδοσίαν εἰς τὸν δικαστὴν, ἀπαγγέλλοντος ρητῶς ὅτι οὗτος «δὲν δεσμεύεται ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων», ἀλλ' ὅτι «ἀκολουθεῖ ἐκάστοτε τὴν ὁδὸν δι' ἣς νομίζει ὅτι ἀσφαλίστερον, ταχύτερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον» δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας (Πρβλ. καὶ Δ. Φλωράκη ἐν ΕΕΔ, ΙΙ, 387—388).

Ἐξ ἄλλου γενικώτερον, τὸ δικαίωμα ἐρεῦνης παρὰ τοῦ Εἰρηνοδικοῦ, ὄντος δικαστοῦ περιορισμένης καθ' ὕλην ἀρμοδιότητος (ἄρθρ. 490 Πολ. Δικ.) τῶν προδικαστικῶν ζητημάτων, δι' ἃ καθ' ὕλην εἶναι ἀναριόδιος, τῶν ἀναφεομένων ὅμως κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδίκασιν διαφορῶν δι' ἃς εἶναι ἀρμόδιος, καίτοι παλαιότερον ἡρνήθησαν τοῦτο εἰς αὐτὸν (Οἰκον. Διβ. § 151 σημ. 5, Ποταμιὰς, Πολ. Δικ. § 1059, Γεωργ. π., Ἀρμόδ. Εἰρηνοδ. § 102—104 καὶ αὐτ. παραπ. εἰς νομολογίαν), ἐν τούτοις ἐπεκράτησε νὰ ἀναννωισθῇ, προφανῶς ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς πρακτικῆς σκοπιμότητος, τὸ δικαίωμα εἰς αὐτὸν καὶ τὰ προδικαστικὰ καὶ παρεμπιπτόντα ταῦτα νὰ ἐξετάζη, κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν εἰς αὐτὸν ὑποκειμένων διαφορῶν (Εὐκλείδ., § 282 σημ. 1, § 280 σημ. 1α, Ράμμος Γ, ἐν Glasson—Tissier—Morel, τόμ. ΙΙ, σελ. 78 σημ. 4α, Α.Π. 114/1936, ΕΕΝ, γ' 629, Α.Π. 117/1929 Θέμ. Μ' 571, Α.Π. 226/25 Θέμ. ΑΖ' 34, Α.Π. 115/1924 Θέμ. ΛΕ' 545, Α.Π. 99/1924 Θέμ. ΛΕ' 484, Α.Π. 248/1923 Θέμ. ΛΕ' 130, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 579/1942 ΕΕΔ, ΙΙ, 924, Εἰρην. Ἀθην. 1183/1943 ΕΕΔ, ΙΙ, 406, κ. ἀ. βλ. καὶ Ἠλιού Η, ἐν ΕΕΔ, ΙΙ, σελ. 367, 368).

Τελευταίως δ' εἰδικώτερον, προκειμένου περὶ ἀπαιτήσεως ἐκ μισθῶν, ἐπιδιωκομένης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου τούτου ΓΨΟΔ/1911, καὶ ἵνα παρακαμφθῇ ἡ ἐξέτασις τοῦ ζητήματος τῆς ἀρμοδιότητος ἢ μὴ τοῦ Εἰρηνοδικοῦ, ὡς ἐξετά-

ζη τὸ κύρος τῆς δι' ἐνστάσεως προσβαλλομένης συμβάσεως ἐργασίας, ἐξ ἧς προγάζεται ἡ τοιαύτη ἀπαίτησις, γίνεται δεκτὸν (Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 619/1942, Ε.Ε.Δ. II, 16, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 55/1943, Ε.Ε.Δ. II, 277, ὅτι οὗτος, ὁ μισθός, δὲν συνιστᾷ περιοδικὴν παροχὴν ἀλλ' ὅτι, λόγω τῆς φύσεως αὐτοῦ, «κατατίθεται κατὰ συνθήκην καὶ ἐκ πρακτικῆς τοῦ βίου ἀνάγκης, συμμετρούμενος ἐν τῇ ἐκτελέσει του» καὶ θεωρεῖται οὕτω ὡς ἀποτελεῖν «τὸ κατὰ ποσὸν ὀρισμένον καὶ χρονικὸν ἰσάκιον, τὸ ἀντιστάθμισμα καὶ τὸ ἀντίτιμον τῆς ἡδὴ κατὰ τὸν δοθέντα χρόνον ἀναλωθείσης ὀρισμένης ἀνθρωπίνης ἐνεργείας».

Ἡ ἀποφῆς αὕτη εἶναι εἰδικὴ καὶ περιορισμένης ἐφαρμογῆς, καὶ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐξουσιοδοτήσασα τὴν ἀπαραίτητον καὶ βασικὴν κατεύθυνσιν τῆς ἀναγνώρισεως εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην τοῦ δικαιώματος τῆς ἐξετάσεως ὡς παρεμπιπτοντος (ἄρθρ. 225-228 Πολ. Δικ.) παντὸς ἀναφυσμένου ζητήματος κατὰ τὴν ἐκδίκασιν πάσης διαφορᾶς, ὑποκειμένης αὐτῇ ἐκ τοῦ ν.

ΓΝΟΔ' 1911, καὶ διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. δ. 1544/1942, ὀριζόμενον κατ' ἀνώτατον ὄριον ποσόν.

Ὡστε νόμιμος ἡ παραίτησις τοῦ ἐπὶ πλέον τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδίκου ποσοῦ, διὰ τὴν ἀσκήσιν καὶ ὑπαγωγὴν ἐνώπιον αὐτοῦ τῆς πρὸς ἐκδίκασιν ἐπὶ τῶν προαναφερθεισῶν διαφορῶν ἀξιώσεως, νόμιμος δὲ (ἀντίθ. Α. Π. 84/1943, Ε.Ε.Δ. II, 344, Γ. Ἀποστολόπουλος, Ὁ Πρόεδρος κλπ. I, σελ. 218 καὶ αὐτ. σημ. 10 παραπ. εἰς Οἰκ. Δ.β. § 231 σημ. 7, Ἐφ. Ἀθην. 1412/1911 Θέμ. ΚΔ' 267, Α.Π. 313/1914 Θέμ. ΚΔΤ' 140, Α.Π. 140/1921 Θέμ. ΛΒ' 547, Π. Ἀθην. 346/1928 Θέμ. Μ' 42, ἐτι δὲ Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 1544/1941, Ε.Ε.Δ. I, 467, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 396/1942, Ε.Ε.Δ. II, 730) καὶ ἡ ὑπαγωγή αὐτῆς ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Εἰρηνοδίκου, καίτοι ἀμφισβητούμενου τοῦ κυρίου δικαιώματος.

ΦΙΛ. Δ. ΑΓΓΕΛΗΣ

ΑΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΔΙΚΑΣΙΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

Δικαιοδοσία Προέδρου Πρωτοδικῶν κατ' ἄρθρ. 634 Α ἐδ. 4 Πολ. Δικ.

Τοῦ κ. ΟΡΕΣΤ. Κ. ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΥ, Δικηγόρου

I. Ἡ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. δ. 424/41 γενομένη ἀπόλυσις τυγχάνει, κατὰ τὴν κρατήσαν γνώμην, σχετικῶς ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ ἀκύρος (Α. Διζεροπούλου «Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως κλπ» παρ. 15 σελ. 55 ὑπὲρ τῆς ἀπολύτου ἀκυρότητος ἐκ λόγων γενικωτέρου συμφέροντος Πρωτ. Ἀθ. 2114/43 Ε.Ε.Δ. β' σελ. 369), συνεπείᾳ δὲ τῆς τοιαύτης ἀκύρου ἀπολύσεως ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ θεωρεῖται συνεχιζομένη καὶ ἐπομένως ἐξακολουθοῦν ὑφιστάμεναι αἱ ἐκ ταύτης ἀπορρέουσαι ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα, ὁ δὲ μισθωτός, προσφέρων τὰς ὑπηρεσίας του καὶ ἀποκρούμενος παρὰ τοῦ ἐργοδότη, δικαιούται ν' ἀξιώσῃ πάσας τὰς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποδοχὰς του, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ν. 19 παρ. 9 Π. (19.2), Β. 20. 1. 19 καὶ ν. 38 παρ. Π. (19.2) Β. 20. 1. 37 Windsch. Πολυγ., Ἐνοχ. παρ. 401 σημ. 7) περὶ ἀδικαιολογήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὀρισμένου χρόνου πρὸ τῆς παρελεύσεως αὐτοῦ, ἀναλόγως ἐφαρμοζομένας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν ν. 55 παρ. Π. (19.2) (Α. Διζεροπούλου, ἔ. ἀ. παρ. 16 στοιχ. Α σελ. 57/8), ἐν αἷς καὶ τὸ συσσίτιον αὐτοῦ, λόγω τῆς ὑπαιτιότητι τοῦ ἐργοδότη μὴ ἀπασχολήσεως αὐτοῦ (Προέδρ. Πρωτ. Ἀθ. 25/1943 Ε.Ε.Δ. β' 372/3, 4794/1943, 5498 5500/1943) εἴτε εἰς χρῆμα συνίστανται αὗται, εἴτε εἰς εἶδος, εἴτε εἰς ποσοστὰ κλπ. ἐπὶ τῶν κερδῶν τῆς ἐπιχειρήσεως κλπ.

II. Κατὰ τὰ κρατήσαντα ἐν τῇ νομολογίᾳ περιοδικαὶ παροχαί, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ν. 7 παρ. 6 Κ. (7.39) ν. 8 παρ. 6 Β. (50. 14), εἰσὶν αἱ ἐκ τῶν προτέρων προσδιωρισμένον ἔχουσαι τὸ περιεχόμενον καὶ καθ' ὀρισμένα χρονικά διαστήματα κανονικῶς ἐπαναλαμβανόμεναι, οὕτως ὥστε διὰ τὴν γέννησιν καὶ λήξιν ἐκάστης τούτων νὰ μὴ προσαπαιτῆται νὰ ἐπέλθῃ ἄλλο τι ἐφεξῆς, πλὴν τῆς παρόδου τοῦ ἀναγκαίου χρόνου τοῦ τεταγμένου ὑπὸ τῆς βουλήσεως τῶν μερῶν ἢ τοῦ νόμου (Α.Π. 569/1940 Θ.

ΝΒ' 218, Α.Π. 201/1941 Ὁλ. Θ. ΝΓ' σελ. 46/7 Ἀπὸ τῆς γνώμης ταύτης ἀποκλίνουσιν ὁ παρ. Α. Π. Εἰσαγγελεὺς Α. Μπουρόπουλος (ἀγόρευσις κατὰ τὴν συζήτησιν ἐφ' ἧς ἡ ἀνωτέρω 201/41 ἀπόφ. Ὁλομ. Θ. ΝΓ' 46) καὶ ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ Α.Π. Η. Κυριακόπουλος Θ. ΝΓ' σελ. 268 καὶ 372/3), ὑποστηρίζοντες ὅτι περιοδικαὶ παροχαὶ εἰσὶν αἱ παροχαί, αἵτινες ἐπαναλαμβάνονται καθ' ὀρισμένα χρονικά διαστήματα, ὧν ὅμως τὸ περιεχόμενον δὲν εἶναι ἐκ τῶν προτέρων ὀρισμένον. Διάφορον ἐν μέρει ὀρισμὸν δίδει ὁ Κ. Σούρλας, «Μεταρρυθμιστικὴ ἀγωγή ἐπὶ περιοδικῶν παροχῶν» παρ. 5 Ε.Ε.Ν. β' σελ. 1011, ὅπου καὶ ἀλλοδαπὴ φιλολογία ἐν σημ. 6).

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω κριτηρίων ἐκρίθη, ὅτι ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς καταβολὴν τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπορίστου χρόνου ἀποδοχῶν του τόσον ἐφ' ὅσον παρέχει τὰς ὑπηρεσίας του (Α.Π. 67/1940 Θ. ΝΑ' 342), ὅσον καὶ ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει αὐτοῦ ἐνέχει τὸν χαρακτηριστὴρα περιοδικῆς παροχῆς (Α.Π. 84/1943 Ε.Ε.Δ. β' 344 ἐμμέσως).

III. Φρονοῦμεν ὅτι ἡ γνώμη αὕτη δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένη ἀντιρρήσεων, ὡς ἀγούσα εἰς συμπεράσματα οὐχὶ καθ' ὅλα σύμφωνα πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν παραδεγμένα.

Ἐπὶ περιοδικῶν παροχῶν τυγχάνει ἐπιτροπή, κατ' ἐξάφρῃν τοῦ ἐν ἄρθρ. I τῆς Πολ. Δικ. θεμελιώδους ἀξιώματος τοῦ ἀπαιτητοῦ τῶν ἐπὶ δικαστηρίου ἀξιούμενων δικαιωμάτων, ἡ ἐπιδίκασις παροχῶν μετὰ τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς καὶ τὴν ἀ' ἐπ' ἀκροατηρίῳ συζήτησιν αὐτῆς ἀπαιτητῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς ὅτι πρὸς γέννησιν αὐτῶν δὲν ἀπαιτεῖται εἰμὴ ἡ πάροδος τοῦ διὰ τῆς βουλήσεως τῶν μερῶν ἢ τοῦ νόμου τεταγμένου χρόνου (Κ. Σούρλας ἔ. ἀ. παρ. 1 Ε.Ε.Ν. β' 913, Εὐκλ. Πολ. Δικ. παρ. 160 ἐν τέλει σημ. 3).

Τῆς ἀρχῆς ταύτης, τηρουμένης ἐπὶ τῆς ἀπασχολούσης ἡμᾶς περιπτώσεως, θὰ ἔδει ἀπαραίτητως νὰ θεωρηθῇ ἐπιτρεπτὴ ἡ ἐπιδίκασις τῶν

μετά την Έγερσιν τῆς ἀγωγῆς ἢ ἔστω μετὰ τὴν α' ἐπ' ἀκροατηρίῳ συζητήσιν (καθ' ἣν κατὰ τὴν κρατήσασαν γνώμην ἐπιτρέπονται βελτιώσεις τῶν προτάσεων καὶ αἰτημάτων τῆς ἀγωγῆς, ἀρθρ. 158 Πολ. Δικ. Οἰκ. Δ.β. (παρ. 104 σημ. 11) ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπαιτητῶν ἀποδοχῶν. Τοῦτο καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ἀνησχόλησεν ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν δικαστηρίων παλαιότερον μὲν τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν, ὅπερ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1588/1891 ἀποφάσεώς του (Θ. Γ' σελ. 25/6) ἀπεφάνετο ἀπορριπτέαν τοιοῦτο αἷτημα ἔχουσιν ἀγωγῇ, «καθ' ὅσον δὲν πρόκειται δικαίωμα κεκτημένον καὶ μόνον ἀπὸ προθεσμίας ἐξαρτώμενον ἀλλὰ περὶ δικαίωματος οὐ ἡ γέννησις ἡρτηται ἐκ τῆς ἐν τῷ μέλλοντι παροχῆς τῆς ἐργασίας, ἥτοι ἐκ πράξεως, ἥτις δύναται νὰ καταστῇ ἀδύνατος», προσφάτως δὲ τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ὅπερ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2962/1943 ἀποφάσεώς του (ΕΕΔ β' 433) ἀπεφάνετο ἀνεπίτρεπτον τὴν ἐπιδίκασιν τῶν μετὰ τὴν α' ἐπ' ἀκροατηρίῳ συζητήσιν ἀπαιτητῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποδοχῶν ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει τοῦ μισθωτοῦ, καθ' ὅσον «κατὰ τὰς Ῥωμαϊκὰς διατάξεις τυγχάνουν αἰται καταβλητέαι μετὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας ἢ τὴν παροχὴν τῆς δυνατότητος πρὸς χρησιμοποίησιν ταύτης, πλην ἀντιθέτου συμφωνίας».

Πράγματι ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς καταβολὴν τῶν μὴ ἀπαιτητῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποδοχῶν δὲν δύναται νὰ ὑποστηρίχῃ, ὅτι ἡρτηται μόνον ἐκ τῆς παρόδου τοῦ τεταγμένου χρόνου, διότι πλην τῆς προσφοράς τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἥτις δὲν εἶναι ἀπαραίτητος, ὅταν δηλώσῃ αὐτῷ ὁ ἐργοδότης, ὅτι θέλει ἀποκροῦσαι αὐτὰς προσφερομένας (Α. Π. 268/1939 Θ. Ν' 744/5 Contra Κ. Ι. Πατακητριού, σχόλιον ἐν Θ. ΝΔ' σελ. 250, ἀπαιτῶν ὅπως καὶ μετὰ τὴν περὶ ἀπολύσεως δήλωσιν τοῦ ἐργοδότης ὁ μισθωτὸς θέτῃ εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ τὰς ὑπηρεσίας του) ἀπαιτεῖται καὶ ἡ συνδρομὴ πλειστῶν θετικῶν καὶ ἀρνητικῶν προϋποθέσεων (λ. χ. ὑγεία καὶ ἱκανότης πρὸς ἐργασίαν τοῦ μισθωτοῦ, μὴ ἀπασχόλησις αὐτοῦ ἀλλαχοῦ ἀντὶ ἰσῶν τοῦλάχιστον ἀποδοχῶν κλπ.), ἥτις καθιστᾷ τὴν τοιαύτην ἀξίωσιν ἐξαρτωμένην ἀπὸ πλειστον αἰρέσεων.

Γενόμενης δεκτικῆς τῆς ἀπόψεως τοῦ δυνατοῦ τῆς ἐπιδικάσεως τῶν μετὰ τὴν Έγερσιν τῆς ἀγωγῆς ἢ τὴν α' ἐπ' ἀκροατηρίῳ συζητήσιν αὐτῆς ἀπαιτητῶν ἀποδοχῶν, θὰ ἐξηναγκάζομεν τὸν μισθωτὸν λόγῳ τῆς συχνοτάτης μεταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν καὶ ἐν ἐποχῇ νομισματικῆς σταθερότητος (λ. χ. αὐξήσεις λόγῳ προαγωγῆς, συμπληρώσεως χρόνου προϋπηρεσίας, λόγῳ ἐπιδόματος γάμου, γεννήσεως τέκνου κλπ.) νὰ προσφεύγῃ ἐπανεπιμείνων εἰς τὴν μεταρρυθμιστικὴν ἀγωγὴν, γεγονὸς ὅπερ τυγχάνει ἀσύμφορον διὰ τὸν μισθωτὸν, ἐξωθοῦμενον οὕτω εἰς πολυπλόκους δίκας, αἰτινες γεννῶσι πλεῖστα δυσχερῆ τὴν λύσιν δικονομικὰ καὶ οὐσιαστικὰ ζητήματα, ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὸν χρόνον ἐγέρσεως τῆς μεταρρυθμιστικῆς ἀγωγῆς (περὶ ὧν ἰδὲ Κ. Σούγλα, ἔ. ἀ. παρ. 8 Ε. Ε. Ν. γ' 10314) Ταῦτα πάντα ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θέλει ταχθῇ τις μετὰ τὴν γνώμην ὅτι ἡ διὰ τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ν. 6439/1935 «περὶ μεταρρυθμίσεως δικαστικῶν ἀποφάσεων κλπ. (Κ. Θ. 1935 σελ. 22) καθιερωμένη θεμελιώδης ἀρχὴ τυγχάνει ἐφαρμοστέα καὶ πέραν τῶν διὰ τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένων περιπτώσεων (Κ. Σούγλας, ἔ. ἀ. παρ. 3 ΕΕΝ β' 973), παρὰ τὴν

διατύπωσιν τοῦ ἀρθρ. 1 ἐδ. 1 τοῦ νόμου τούτου ὅτι «ἀρθ. 1.—1. Ἐνεκα οὐσιώδους μεταβολῆς τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐξεδόθη ὁριστικὴ δικαστικὴ ἀπόφασις, ἀφορῶσα τὴν εἰς τὸ μέλλον καταβολὴν περιοδικῶν παροχῶν *πληγνυμένων ἐκ τοῦ νόμου κλπ.*» (ἰδὲ Ἐφ. Ἀθ. 992/1942 Θ. ΝΔ' σελ. 232/3 δεχομένην ἐφαρμοστέον τὸν ν. 6439/35 καὶ ἐπὶ τοῦ διὰ συμβιβασμοῦ λόγῳ τραυματισμοῦ καθορισμοῦ τοῦ μεγέθους τῆς ἀποζημιώσεως ὑπὸ τύπον περιοδικῶν παροχῶν καὶ ἀντίθετον σχόλιον Κ. Φουρκιώτη αὐτόθι). Ἐν συνεχείᾳ θὰ ἔδει ἐπίσης νὰ θεωρήσωμεν ἐπιτρεπτὴν τὴν παρὰ τοῦ Προέδρου κατὰ τοὺς ὁρους καὶ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀ. ν. 2032/39 προσωρινὴν ἐπιδίκασιν ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ ἔναντι μὴτῶ ἀπαιτητῶν ἀπαιτήσεων, ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπορρεουσῶν ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει αὐτοῦ, ἥτις μετὰ τὴν φημολογουμένως ὡς προσεχῆ καταργησιν τοῦ ἐν. ἐδ. 4 τοῦ ἀρθρ. 634 Α τῆς Πολ. Δικ. ἀριθμητικοῦ περιορισμοῦ τῶν 50.000 δραχμῶν θὰ τυγχάνῃ εὐχερῆς ἄνευ οἰουδήποτε κωλύματος.

Κατὰ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς πρὸς καταβολὴν τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποδοχῶν ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει αὐτοῦ ὡς περιοδικῆς παροχῆς ἀντετάχῃ ἢ ὑπ' ἀριθ. 619/1942 προεδρικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ β' 16, ἀναιρεθεῖσα διὰ τῆς 86/1943 ἀποφάσεως τοῦ Α. Π.), διὰ ζωηρῶν ἐπιχειρημάτων ἀντιτιθεμένων κατὰ τῆς ἀντιλήψεως ὅτι αἱ τοιαῦται ἀποδοχαὶ ἀπορρεοῦσιν ὡς περιοδικαὶ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς αὐτοτελοῦς ἐννόμου σχέσεως.

ΙΥ. Ἡ παραδοχὴ τῆς γνώμης ὅτι ἡ ἀνωτέρω ἀξίωσις δὲν ἔχει τὸν χαρακτήρα περιοδικῆς παροχῆς, πλην τοῦ ὅτι ὁδηγεῖ εἰς τὴν ὁρθὴν λύσιν τοῦ πολυθυλήτου ζητήματος τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδίκου πρὸς ἐκδίκασιν τῶν σχετικῶν ἀγωγῶν, φρονούμεν, ὅτι ἐπίσης βοηθεῖ σημαντικῶς τὴν ὁρθὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἐδ. 4 τοῦ ἀρθρ. 634 Α τῆς Πολ. Δικ. (ἀ. ν. 2032/1934).

Ὅταν πρὸς θεράπειαν ἐπικατακτικῶν κοινωνικῶν ἀνανκῶν οἱ Πρόεδροι Πρωτοδικῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀρθρου 634 Πολ. Δικ., εὐρέως ἐρμηνευομένου, προέβησαν εἰς τὴν προσωρινὴν ἐπιδίκασιν ὠρισμένων ἀπαιτήσεων εἰς λίαν κατεπειγούσας περιπτώσεις, τοῦτο δ' ἐξηκολούθησε καὶ μετὰ τὴν περίφημον ὑπ' ἀριθ. 463/37 ἀπόφασιν τοῦ Α. Π. (ΕΕΝ δ' 863), ἥτις ἐπὶ τῇ βάσει κυρίως τοῦ ἀρθρου 626 τῆς Πολ. Δικ. ἐθεώρησεν ἀνεπίτρεπτον τὴν τοιαύτην προσωρινὴν ἐπιδίκασιν καὶ ἀκύρους τὰς σχετικὰς ἀποφάσεις, κατέστη φανερόν, ὅτι παρὶστατο ἄμεσος ἀνάγκη νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος. Πρὸς τοῦτο συνέστη νομοπαρασκευαστικὴ ἐπιτροπὴ, ἥτις ἐξεπόννησε σχέδιον νόμου (ἰδὲ τοῦτο μετὰ αἰτιολ. ἐκθ. ἐν ΕΕΝ στ' σελ. 483), ὅπερ ὑποστάν ἑλαχίστας τροποποιήσεις κατέστη ὁ ὑπ' ἀριθ. 2032/1939 ἀ. ν. (Κ. Θ. 1939 σελ. 764 μετὰ αἰτιολόγ. ἐκθ. Ὑπουργοῦ), δι' οὗ κατὰ προσθήκην ἀρθρῶν τινῶν ἐν τῇ Πολ. Δικονομίᾳ εἰσάγεται καὶ παρ' ἡμῖν τὸ σύστημα τῆς προσωρινῆς ἐπιδικασίας ὠρισμένων ἀπαιτήσεων εἰς κατεπειγούσας περιπτώσεις (ἀπορία δικαιοῦχος). Πρὸς περιστολὴν τῆς οὕτω ἀπονεμομένης δικαιοδοσίας τὸσον ἐν τῷ σχεδίῳ τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅσον καὶ ἐν τῷ νόμῳ, εὐρηται διάταξις καθορίζουσα τὸ μὲν τὸ ποσοστὸν, τὸ δὲ τὸ ποσόν (δρχ. 50.000) τῆς ὅλης ἀπαιτήσεως, πέραν τοῦ ὁποίου τυγχάνει ἀνεπίτρεπτος ἡ προσωρινὴ ἐπιδικασίς. Οὕτω ἐν μὲν τῷ σχεδίῳ τῆς Ἐπιτροπῆς περιέχεται διάταξις (ἐδ. 3 ἀρθρ. 634Α)

έχουσα ούτω: «Τὸ προσωρινῶς ἐπιδικάζομενον ποσὸν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν τῷ συνόλῳ τὰ 2/3 τῆς ἀπαιτήσεως. οὐδὲ τὰς δραχμὰς πεντήκοντα χιλιάδας (50.000)», ὁ δὲ ἀ.ν. 2032/39 ἐν ἐδ. 4 τοῦ ἀρθροῦ 634 Α ὁρίζει «Εἰς τὰς περιπτώσεις α, β καὶ δ τῆς παραγράφου 1 τὸ προσωρινῶς ἐπιδικάζομενον ποσὸν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν τῷ συνόλῳ τὸ 1/2 τῆς ἀπαιτήσεως, οὐδὲ τὰς δραχμὰς πεντήκοντα χιλιάδας (50.000)».

Ὑπὸ τὸ κράτος τῆς διατάξεως ταύτης ἀνέκυψε τὸ ἐρώτημα, ἐὰν ἐπιδικασθέντος προσωρινῶς κατὰ τὴν διαδικασίαν καὶ τὰς προϋποθέσεις τοῦ νόμου τούτου ποσοῦ δρχ. 50.000, ἐναντι ἀπαιτήσεων ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀπορρέουσιν λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ (κατὰ παράβασιν λ.χ. τοῦ ν.δ. 421/41), ἐγερθείσης ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου τῆς σχετικῆς ἀγωγῆς πρὸς ὁριστικὴν ἐπιδίκασιν τῆς ὅλης ἀπαιτήσεως, δύναται ὁ Πρόεδρος τῇ αἰτήσῃ τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἐπιδικάσῃ προσωρινῶς ἐκ νέου ἐναντι τῶν μετὰ τὴν ἔγερσιν τῆς ἀνωτέρω ἀγωγῆς ἢ ἔστω τὴν α' ἐπ' ἀκροατηρίᾳ συζητήσιν αὐτῆς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁριστοῦ χρόνου ἀξιώσεων τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ ἐν σελ. 473 τοῦ παρόντος δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 6921/43 προεδρικὴ ἀπόφασις (Πρόεδρος κ. *Ι. Ἀθανασίου* πρὸς ἦν ὅμοιαι κατὰ τὸ σκεπτικὸν αἰ ὑπ' ἀριθ. 6922, 6923 καὶ 6924) κρίνασα περίπτωσιν προσωρινῆς ἐπιδικάσεως ἀξιώσεων ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως κατὰ τὸ ν.δ. 424/41, δίδει τὴν καταφατικὴν ἀπάντησιν, ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως ἀκύρου τοῦ μισθωτοῦ ἢ πρὸς καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ ἀξιώσεώς του ἔγκειται εἰς περιοδικὸς παροχάς, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ αὐθόπαρκτον ἐνοχικὸν δικαίωμα, ὁ δὲ ἐν ἐδ. 4 τοῦ ἀρθροῦ 634 Α τῆς Πολ. Δικ. περιορισμὸς τῶν δρχ. 50.000 δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ ὅλον δικαίωμα ἐξ οὗ ἀπορρέουσιν αἱ περιοδικαὶ παροχαί. ἀλλ' εἰς ἐκάστην ἐξ αὐτῶν, εἰς τὴν ὅσην ὥστε εἶναι ἀνεπιτρέπτος ἡ πέραν τῶν 50.000 δραχ. προσωρινῇ ἐπιδίκασις ἐναντι τῆς αὐτῆς περιοδικῆς παροχῆς καὶ οὐχὶ ὅποτε τὸ ποσὸν τοῦτο ἐπιδικάσθῃ ἐναντι ἐτέρας περιοδικῆς παροχῆς.

Ἀντιθέτως ἡ ἐν σελ. 474 τοῦ παρόντος δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 6365/43 προεδρικὴ ἀπόφασις, κρίνασα ἐπὶ ὁμοίας περιπτώσεως (προεδρεύων κ. *Δ. Πάνελος*, πρὸς ἦν ὅμοιαι κατὰ τὸ σκεπτικὸν αἰ ὑπ' ἀρ. 6366 6367 καὶ 6368) θεωρεῖ ἀνεπιτρέπτον τὴν αἰτηθεῖσαν προσωρινὴν ἐπιδίκασιν, ἐφ' ὅσον πᾶσαι αἱ περιοδικαὶ παροχαὶ ἀποτελοῦσι μίαν ἀπαίτησιν, ὡς ἀπορρέουσαι ἐκ τῆς αὐτῆς ἐννόμου σχέσεως, τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἣτις συνεχίζεται λόγῳ τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Τὸ αὐτὸ ζήτημα ἀπασχόλησε, πλὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 6965/1943 προεδρικῆς ἀποφάσεως (Πρ. Ἀθ. 6905/1943 ΕΕΔ β' 406, ἣτις ἐτάχθη ὑπὲρ τῆς ἐπιδικάσεως), καὶ τὴν ἐν Θ. ΝΔ' σ. 248 δημοσιευομένην ἀπόφασιν τοῦ αὐτοῦ Προέδρου (κ. *Ι. Ἀθανασίου*), ἔχουσαν τὸ αὐτὸ σκεπτικὸν πρὸς τὴν 6921/43, πλὴν τοῦ ἀπὸ τελεολογικῆς ἐρμηνείας ἐπιχειρήματος.

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης δημοσιεύονται παρὰ πόδας δύο σχόλια, τὸ μὲν σύμφωνον πρὸς τὴν δι' αὐτῆς ὑποστηριζομένην γνώμην (παρὰ τοῦ συναδέλφου κ. *Γ. Β. βαρέτου*), τὸ δὲ πρὸς τῆς συντάξεως τῆς «Θέμιδος» (συναδέλφου κ. *Κ. Ι. Παπαδημητρίου*) ἀντίθετον πρὸς αὐτήν.

Ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ σχολίῳ ἡ ἀντίθε-

τος ἀποψὶς στηρίζεται α) εἰς τὴν λεκτικὴν διατύπωσιν τοῦ ἐδ. 4 τοῦ ἀρθροῦ 634 Α τῆς Πολ. Δικ. «τὸ προσωρινῶς ἐπιδικάζομενον ποσὸν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν τῷ συνόλῳ τὸ 1/2 τῆς πιθανολογουμένης ἀπαιτήσεως, μηδὲ τὰς 50.000» καὶ β) εἰς τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἡ παραδοχὴ τοῦ ἐπιτρεπτοῦ τῆς ἐπιδικάσεως θὰ ἀπέλθῃ ἐκ καταθλιπτικῆς τοῦ ὀφειλέτου (ἐργοδότη) μεταχειρίσιν, ἀφοῦ ὁ μὲν ἀντίδικος θὰ ἠδύνατο νὰ ἐγείρῃ καὶ μίαν ἀνωγὴν διὰ μισθοῦ καὶ μίαν αἰτήσιν προσωρινῆς διατροφῆς διὰ δρχ. 50.000, ὁ δὲ ὀφειλέτης θὰ ὑπεχρεοῖτο νὰ καταβάλῃ διὰ προεδρικῶν ἀποφάσεων κατὰ μῆνα δρχ. 50.000 εἰς τὸν δανειστὴν του, ὁπότε θὰ ἀπέβαινε πλέον ἄνευ ἀντικειμένου ὁ κύριος δικαστικός ἀγών, ἀφοῦ τοῦλάχιστον τὸ ἡμισυ μέρος τῆς ἀξιώσεως τοῦ δικαιούχου θὰ κατηναλίσκετο διὰ τῶν προεδρικῶν ἀποφάσεων.

Φρονοῦμεν ὅτι τὰ παρατιθέμενα ἐπιχειρήματα δὲν εἶναι ἀκαταμάχτητα.

Τὸ πρῶτον τούτων, αὐστηρῶς τυπικόν, καίτοι ἐκ πρώτης ὄψεως δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἀποφασιστικόν, δὲν τυγχάνει τοιοῦτο.

Καίτοι οὐδὲν ἀναφέρεται περὶ τῆς τοιαύτης διατυπώσεως ἐν τε τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐκ τῆς ὅλης οἰκονομίας τοῦ νόμου δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι αἱ λέξεις «ἐν συνόλῳ» ἐτέθησαν ἵνα τονισθῇ, ὅτι ἐν τῷ περιορισμῷ τῶν 50.000 δρχ. δέον νὰ συνυπολογίζονται πᾶσαι αἱ ἐκ τῆς αὐτῆς ἱστορικῆς καὶ νομικῆς αἰτίας ἀπορρέουσαι ἀξιώσεις καὶ ἐὰν εἰσέτι ἀποτελοῦνται ἐκ πλειόνων ἐιδικωτέρων κατηγοριῶν (λ.χ. τραυματισθέντος τινὸς τὸ προσωρινῶς ἐπιδικαστέον αὐτῷ ποσὸν δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερον τῶν 50.000 δρχ. ἐν συνόλῳ, συνυπολογιζομένων τῶν ἐξ ὁδῶν θεραπείας καὶ ἀναρρώσεως, ὡς καὶ τῆς λόγῳ ἀπωλείας ἢ μειώσεως τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος ἀποζημιώσεως) καὶ οὐχὶ ὅτι ἀναγκαστικῶς ἐσκοπήθη ὁ συνυπολογισμὸς πάντων τῶν προσωρινῶς ἐπιδικάζομένων πυσῶν καὶ ἐὰν εἰσέτι πρόκειται περὶ διαδοχικῶν περιοδικῶν παροχῶν.

Ἡ τελευταία αὕτη ἐκδοχὴ ἀποκρούεται καὶ ἐκ τῆς παραβολῆς τοῦ σχεδίου ἐν σχέσει πρὸς τὸ κείμενον τοῦ νόμου. Ἐν τῷ σχεδίῳ τῆς Ἐπιτροπῆς περιέχεται ἡ αὐτὴ διατύπωσις «ἐν συνόλῳ», καίτοι δι' αὐτοῦ δὲν ἐξηροῦντο τοῦ ἀριθμητικοῦ περιορισμοῦ τῶν δρχ. 50.000 αἱ ἐκ διατροφῆς περιοδικαὶ παροχαὶ (πρβλ. ἀνωτέρω ἐν παρ. IV κείμενον σχεδίου καὶ νόμου). Θὰ ἔδει λοιπὸν, ἀκολουθοῦντες τὴν γνώμην ταύτην, νὰ θεωρήσωμεν τὴν Ἐπιτροπὴν ὡς ἀποβλέψασαν ὅπως κατὰ τὴν προσωρινὴν ἐπιδίκασιν διατροφῆς τὸ προσωρινῶς ἐπιδικάζομενον ποσὸν μὴ ὑπερβαίῃ ἐν συνόλῳ τὰς δρχ. 50.000, ὅπερ ἐμφανίζει τὴν Ἐπιτροπὴν σημαντικῶς περιορίζουσαν τὴν πρὸ τοῦ νόμου τούτου δικαιοδοσίαν τοῦ Προέδρου πρὸς ἐπιδίκασιν διατροφῆς ἐκ τοῦ νόμου, ἣν ἥσκει οὕτως ἄνευ οὐδένος περιορισμοῦ, ἐνῷ σκοπὸς αὐτῆς ἐπιδι-καζόμενος διὰ τοῦ ἐκπονηθέντος παρ' αὐτῆς σχεδίου νόμου ὑπῆρξεν ἡ διεύρυνσις καὶ οὐχὶ ὁ περιορισμὸς τῆς προεδρικῆς δικαιοδοσίας.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου παρατηροῦμεν τὰ ἀκόλουθα:

Ἡ τυχὸν καταθλιπτικὴ θέσις τοῦ ὀφειλέτου (ἐργοδότη) δὲν δημιουργεῖται ὡς ἐκ τῆς παραδοχῆς τῆς παρ' ἡμῶν ὑποστηριζομένης ἀπόψεως, ἀλλ' ὡς ἐκ τοῦ ἀνεπιτρέπτος τῆς κατὰ τὴν κυρίαρχαν δίκην ἐπιδικάσεως τῶν μετὰ τὴν α' ἐπ' ἀκροα-

τηρίω συζητήσιν απαιτητῶν ἀποδοχῶν, ὅπερ ὁ κ. *Κ. Ι. Παπαδημητρίου* θεωρεῖ ἐπιτρεπτόν ἄνευ οἰουδήποτε ἐνδοιασμοῦ, καίτοι ἀπαιτεῖ καὶ μετὰ ρητὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη τοῦ πρὸς τὸν μισθωτὸν δῆλωσιν περὶ ἀπολύσεως τὴν παρ' αὐτοῦ προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν. Ἡ ἀδυναμία τοῦ μισθωτοῦ ν' ἀξιώσῃ διὰ μιᾶς ἀγωγῆς πάσας τὰς ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως του μέχρι τῆς ἐπαναπροσλήψεώς του (ἢ κατ' ἄλλον τρόπον μεταβολῆς τῶν πραγμάτων) ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποδοχὰς του ἐξαναγκάζει αὐτὸν νὰ ἐγείρῃ ἀνὰ μίαν ἀγωγὴν κατὰ μικρὰ χρονικὰ διαστήματα. Δεκτοῦ γενομένου τοῦ ἐφικτοῦ τῆς τοιαύτης ἐπιδικάσεως, ὡς καὶ τῆς προσωρινῆς παρὰ τοῦ Προέδρου ἐπιδικάσεως μὴπω ἀπαιτητῶν ἀποδοχῶν, θὰ εἶχεν ἀσφαλῶς ἀξίαν τὸ δεύτερον τῶν ἐπιχειρημάτων τούτων, καίτοι δικαίωμα καὶ οὐχὶ ὑποχρέωσιν ἔχει ὁ δικαιοῦχος περιοδικῆς παροχῆς νὰ ἀξιώσῃ διὰ κοινῆς ἀγωγῆς καὶ τὰς μὴπω ἀπαιτητάς παροχὰς. Καταργουμένου τοῦ ἐν ἐδ. 4 τοῦ 634Α περιορισμοῦ τῶν δρχ. 50.000 ἢ ἔστω αὐξανομένου τυχόν τούτου, θὰ δύναιτο, κατὰ τὴν ἀποκρουσμένην γνώμην, ὁ Πρόεδρος νὰ ἐπιδικάζῃ μέχρι τοῦ ἡμίσεος τῶν πιθανολογουμένων καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἀπαιτητῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπαιτήσεων τοῦ μισθωτοῦ, ὅποτε καὶ πάλιν ἐμφανίζεται ὁ κίνδυνος, ὃν ὁ κ. *Κ. Ι. Παπαδημητρίου* διαβλέπει μόνον εἰς τὴν παρ' ἡμῶν ὑποστηριζομένην γνώμην, ἀπορριπτομένης τῆς κυρίας ἀγωγῆς τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἔξῃ καταβληθῇ αὐτῷ ἀχρεωστήτως παρὰ τοῦ ἐργοδότη τοῦ ἡμῖς τῆς ἀβασίμως ἀξιωματικῆς παρ' αὐτοῦ ἀπαιτήσεως. Τὸν τοιοῦτον κίνδυνον μόνον ἢ ἐνδελεχῆς παρὰ τῶν κ. κ. Προέδρων διαχειρίσις τῆς παρασχεθείσης αὐτοῖς δικαιοδοσίας περιορίζει κατὰ τὸ δυνατόν.

V. 'Εφ' ὅσον δεχθῇ τις τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ ἀνωτέρω ἀξίωσις δὲν ἔχει τὸν χαρακτήρα περιοδικῆς παροχῆς, ἡ ἐρμηνεία τοῦ ἀρθροῦ 634Α ἐδ. 4 τῆς Πολ. Δικ. σημαντικῶς ἀπλοποιεῖται, διότι, τοῦτου δοθέντος, οὐδεὶς νομικὸς δεσμὸς συνδέει τὰς καθ' ἕκαστον ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποδοχὰς τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἐπομένως δύναιτο ὁ Πρόεδρος, ἐπιδικάσας προσωρινῶς ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ ἔναντι τῶν μέχρι χρονικοῦ τινος σημείου ἀξιώσεων αὐτοῦ δρχ. 50.000, νὰ ἐπιδικάσῃ προσωρινῶς αὐτῷ καὶ ἔτερον ποσὸν μέχρι 50.000 δρχ., ἔναντι ὁμοίων μεταγενεστέρων ἀξιώσεων αὐτοῦ, οὐδόλως δεσμευόμενος ἐκ τῆς διαληφθείσης διατάξεως, ἥτις προφανῶς ἀφορᾷ τὰς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐγέρσεως τῆς σχετικῆς κυρίας ἀγωγῆς ἢ τὴν βραδύτερον τῆς α' ἐπ' ἀκροατηρίῳ συζητήσεως αὐτῆς ἀπαιτητάς ἀξιώσεις, καὶ οὐχὶ τὰς μετὰ τὰ χρονικὰ ταῦτα σημεία ἀπαιτητάς, αἵτινες προστατεύονται δι' ἑτέρας αὐτοτελοῦς ἀγωγῆς μὴ ἀχθείσης, μηδὲ δυναμένης νὰ ἀχθῇ ἐν τῇ αὐτῇ δίκῃ.

VI. Οἰανδήποτε τῶν ἀνωτέρω ἀπόψεων καὶ

ἂν ἀκολουθήσῃ τις περὶ τοῦ χαρακτήρισμοῦ ἢ μὴ τῶν ἀνωτέρω ἀξιώσεων ὡς περιοδικῶν παροχῶν, θέλει ἀσφαλῶς καταλήξῃ, ἀκολουθῶν καὶ αὐτὴν τὴν τυπικολόγον γραμματικὴν ἐρμηνείαν, ἄνευ ἀνάγκης προσφυγῆς εἰς τὰ φωτεινὰ πορίσματα τῆς τελεολογικῆς σχολῆς, εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ ἐπιτρεπτοῦ ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ὅρους τῆς προσωρινῆς ἐπιδικάσεως πέραν τοῦ ἐκ δρχ. 50.000 ἀριθμητικοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἐδ. 4 τοῦ ἀρθρ. 634Α τῆς Πολ. Δικονομίας.

Πλὴν καὶ ἂν οὐδὲν θεωρητικὸν ἢ λογικὸν ἐπιχειρημα διέθετέ τις πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀπόψεως ταύτης, ἡ παραδοχὴ αὐτῆς καὶ πάλιν ἐπεβάλλετο, διότι ἄλλως νομοθέτημα, ὅλον ὁ ἀ. ν. 2 [32]1939, ἀληθὲς τέκνον τῆς παρ' ἡμῖν δικαστικῆς πρακτικῆς καὶ τῆς ἀνάγκης θεραπείας ὑψίστων κοινωνικῶν ἀναγκῶν, θὰ παρέμενε ξένον πρὸς τὴν σημερινήν, πραγματικότητα καὶ ἀνίκανον νὰ προσφέρῃ καὶ τὴν ἐλαχίστην οικονομικὴν βοήθειαν εἰς τὸν ἀπολακτιζόμενον παρὰ τοῦ ἐργοδότη μισθωτόν. Τοιαύτη ἐρμηνεία θὰ ἐσήμαινε κατάργησιν τοῦ νόμου εἰς μίαν τῶν συνηθεστέρων σήμερον περιπτώσεων ἐφαρμογῆς του καὶ ἄρνησιν πάσης προστασίας εἰς τὸν ἀπολυόμενον μισθωτόν.

Τὸ ἀντιτιθέμενον τυχὸν ἐπιχειρημα ὅτι ὁ νομοθέτης καὶ μόνον δικαιούται, τροποποιῶν τὴν διάταξιν, νὰ διευρύνῃ τὴν προεδρικὴν ἀρμοδιότητα, μόνον ὁ ξένος πρὸς τὴν σημερινήν πραγματικότητα δύναιτο νὰ προβάλῃ, ὁ ἀγνοῶν τὴν τύχην τοῦ πολυθρυσλήτου ζητήματος τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδίκου πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐκ τοῦ ν. δ. 424/41 διαφορῶν καὶ λησμονῶν ὅτι ὁ νομοθέτης, παρὰ τὴν τεραστίαν ὑποτίμησιν τῆς δραχμῆς, ἐμένει, ἐπὶ διετίαν σιγῶν, εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν 50.000 δρχ. τοῦ ἐδ. 4 τοῦ ἀρθρ. 634 Α, ἀγοραστικῆς δυνάμεως κατὰ πολὺ κατωτέρας τοῦ προπολεμικοῦ 510 δρχ. ἡμ. Ἀλλ' ὅμως ὑπόκειται μία τῶν σπανίων περιπτώσεων καθ' ὅς ἐπιβάλλεται καὶ αὐτὴ ἡ *contra legem* ἐρμηνεία.

VII. 'Ελπίζομεν ὅτι τὰς ἀνωτέρω προχειρῶς χαραχθείσας γραμμάς, δι' ὧν ἀκροθιγῶς ἐρευνᾶται ζήτημα τοσαύτης θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς σημασίας, θέλουσι ἀκολουθήσει φωτεινὰ μελέται, ἵνα οὕτω πλουτισθῇ ἡ παρ' ἡμῶν ἀσθενῶς ὑποστηριζομένη ἄποψις δι' ἰσχυρῶν ἐπιχειρημάτων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ πεισθῇ ἡ νομολογία, ὅπως ἀκολουθήσῃ, ἔνευ διαφωνίας, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε κατὰ πλειοψηφίαν ἠκολούθησε. τὴν ὁρθὴν καθ' ἡμᾶς ὁδὸν καὶ μὴ ἀποκηρύξῃ τὸ πνευματικὸν αὐτῆς τέκνον, ἥτοι τὸν ἀ. ν. 2032] 1939 διὰ τῆς στενῆς ἐρμηνείας τοῦ ἐδ. 4 τοῦ ἀρθρ. 634 Α τῆς Πολ. Δικ., ἀποστεροῦσα οὕτω τοὺς μισθωτοὺς τῆς δικαστικῆς προστασίας κατὰ τὰς σημερινὰς δεινὰς ἐθνικὰς καὶ οικονομικὰς περιστάσεις ἃς διερχόμεθα.

ΟΡΕΣΤΗΣ Κ. ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
Δικηγόρος

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΕΙΣ

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΕΡΙ ΕΦΕΔΡΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Τοῦ κ. ΠΑΥΛΟΥ ΠΑΠΑΠΑΥΛΟΥ, Δικηγόρου

Ἡ νομοθεσία περὶ 'Εφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν, ἀποβλέπουσα ὅπως προστατεύῃ ἔτι περισσότερον ἐκ τῆς τάξεως τῶν μισθωτῶν ἐκείνους ἐξ αὐ-

τῶν οἱ ὅποιοι ὑπέστησαν μεγάλας θυσίας χάριν τῆς πατρίδος, περιεχει διατάξεις κατ' ἐξουχὴν δημοσίας τάξεως, ἀποτελεῖ δὲ τὴν πλέον χαρακτηριστικὴν ἐκ-

δήλωσιν της πολιτείας εις την αναγκαστικήν ὑπ' αὐ-
της ριθμισιν της συμβάσεως εργασίας χαριν τοῦ γε-
νικωτέρου συμφέροντος. Οἱ σπουδαιότεροι ἰσμοί, ὅ-
τινες συθμίζουσιν τὰς σχέσεις μετὰ Ἐφεδρῶν Παλ.
Πό. ἐμιπτῶν καὶ ἐργοδότη, εἶναι ὁ Ἀναγκ. Νόμος
της 28/31 Ὀκτωβρίου 1935 «περὶ προστασία Ἐφε-
δρῶν Παλ. Πολεμιστῶν», ὁ Ἀναγκ. Νόμος 244/1936
«περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ καταρ-
τῆς διατάξεων τοῦ ἀπὸ 28/31 Ὀκτωβρίου 1935
Ἀν. Νόμου», ὁ ἀναγκ. Νόμος της 23/24 Ἰανουαρίου
1936 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 28/31 Ὀκτω-
βρίου 1935 Ἀναγκ. Νόμου» καὶ ὁ ἀναγκ. νόμος
771/1937 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως
της περὶ προστασίας Ἐφεδρῶν Παλ. Πολεμιστῶν
Ν. μεθεσίας καὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας ἐνίων διατά-
ξεων αὐτῆς».

Πλείους οὐσιώδεις διατάξεις τῶν ἀνωτέρω νομο-
θετημάτων ὑπῆρξαν ἀφοριστὴ σφοδρὰ διαμάχης της
νομολογίας τῶν δι' αὐτοὺς μας. Ἐξ αὐτῶν ἅλλαι
ἡρμηνεύθησαν καὶ ἐτεκράτησαν παγίως, κατα τὴν
δυστυχῶς ὑποστηρικθῆσαν ὀρχικῶς ἀποψιν, ἅλλαι ἐξα-
κολουθοῦσι νὰ ἐφαρμοζονται ἐσφαλμένως καὶ ἅλλαι
ἐξακολουθοῦν νὰ ἐρμηνεύονται ποικιλοτρόπως ὑπὸ
τῶν δικαστηρίων μας.

Διὰ τοῦ παρόντος συντόμου σημειώματός μας θὰ
ἀνακαταστήσωμεν τὰ συμπεράσματα της νομολογίας
μας ἐπὶ τῶν οὐσιωδιστέων διατάξεων της ἐν λόγῳ
νομοθεσίας, σχολιάζοντες ἐκ τῶν ἐνόμων τὸς ὁρθὰς
καὶ μὴ ὁρθὰς ἀποφάσεις.

1) *Ἀρθρον 1 Α. Ν. της 28/31 Ὀκτω-
βρίου 1935.*—Ἡ ἰδιότης τοῦ Ἐφεδρῶν Παλ. Πολε-
μιστοῦ ἀποδεικνύεται διὰ φύλλον μητρώου, ἐκδιδο-
μένου ὑπὸ της οἰκείας στρατιωτικῆς ἀρχῆς, ἔχει δέ
τις τὴν ἰδιότητα ταύτην, ἴσὺν ἐμπλήρη εἰς τινὰ τῶν
διατάξεων τοῦ εἰρημένου ἄρθρου. Δια τοὺς προερχο-
μένους ἐκ τοῦ Ναυτικοῦ ἡ ὁρθὴ ἐννοία τοῦ ἄρθρου
10 παρ. 2 τοῦ Α. Ν. 244/36, πρὸς τὴν ἐλ-
λος της παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 28/31 Ὀκτω-
βρίου 1935 Α. Ν., εἶναι ὅτι καὶ οἱ εἰς τὸ Ναυτικὸν
ὑπηρετήσαντες Ἐφ. Π. Π., ἐξομοιοῦνται ἀπολύτως
μὲ τοὺς ὑπηρετήσαντας ἐν τῇ ξηρᾷ καὶ δὲν θὰ ἐδι-
καιολογεῖτο τοιαύτη διάκρισις ἐν τῷ νόμῳ μετὰ τῶν
ὑπηρετησάντων εἰς τὴν ξηρὰν καὶ τῶν ὑπηρετη-
σάντων ἐν τῷ Ναυτικῷ. Συνελπὼς Ἐφ. Π. Π. θεω-
ρεῖται ὁ ἐκ τοῦ Ναυτικοῦ προερχόμενος καὶ ἂν δὲν
ἔχῃ συμπληρώσει τετραετὴ συνολικὴν ὑπηρεσίαν ἐν
τῷ Ναυτικῷ, ἀλλ' ἔχει συμπληρώσει καὶ διετὴ τοιαύ-
την ὑπηρεσίαν, ἐκ τῶν ὅπου ὅμως ἐννέα μῆνας
ἐπὶ πλοίου εὐρισκομένου ἐν τῇ ζώνῃ τῶν πολεμικῶν
ἐπιχειρήσεων (Βλέπε συμφώνους πρὸς τὸ ζήτημα
τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 687/1941 ἀπόφασιν τοῦ Ἐφετείου
Ἀθηνῶν, ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 22/1943 ἀπόφασιν
της Πρωτοδικείας τῆς Ἐπιτροπῆς Πρωτ. Ἀθηνῶν.
Ὑποχρεοῦται ὁ Ἐφ. Π. Π. πρὸς τὴν ἀπολύσεώς
του νὰ ἔχῃ γνωστοποιήσει τὴν ἰδιότητά του εἰς τὸν
ἐργοδότην του;

Τὸ ζήτημα αὐτὸ ἔχει πολὺ ἀπασχολήσει τὴν νο-
μολογίαν μας, μὲ ἀρκετὰς ἀντιφατικὰς ἀποφάσεις
διὰ τὴν παγίωσιν της ὁρθῆς λύσεως. Τελευταίως κα-
τὰ πλειοψηφίαν (Πρωτ. Ἀθηνῶν 13304/1940 Ἐπιθ.
Ἐργατ. Δικ. τόμος α', σελ. 404, 6800/1941, Ἐπιθ.
Ἐργατ. Δικ. τόμος α', σελ. 534), ἡ νομολογία ἀπο-
κλίνει μᾶλλον εἰς τὴν ἀποψιν, ὅτι ὀφείλει ὁ Ἐφ. Π.
Π. νὰ ἔχῃ γνωστοποιήσει τὴν ἰδιότητά του εἰς τὸν
ἐργοδότην του πρὸ της ἀπολύσεως καὶ ἐπὶ τῇ ἀντι-
θέτῳ ἐνστάσει τοῦ ἐργοδότη τοῦ ἐπὶ τὸ ἀνάλογον
θέμα ἀποδείξεω εἰς βάρος τοῦ Ἐφ. Π. Π. χωρὶς καὶ νὰ
αιτιολογητῇ πλήρως ἡ ἐν λόγῳ ὑποχρέωσις τοῦ Ἐφ.
Π. Π. Νομιζομεν, ὅτι ἡ ἀποψις οὕτῃ, ἢν κατὰ πλειο-
ψηφίαν ἥδη δέχεται ἡ νομολογία μας, δὲν εἶναι ὀρ-
θή. Κατ' ἀρχὴν οὐδεμία διάταξις νόμου ὑποχρεώνει

τὸν Ἐφ. Π. Π., ἐπὶ τῇ προόψει ἀπολύσεώς του, νὰ
ἔχῃ ἐκ τῶν προτέρων γνωστοποιήσει εἰς τὸν ἐργοδό-
την του τὴν ἰδιότητά του ὡς Ἐφ. Π. Π., δεδομένου
μάλιστα ὅτι ὁ ἐργαζόμενος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ
γνωρῇ πότε θὰ ἀπολυθῇ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη του.
Ἡ κα ἀγγελία της συμβάσεως εργασίας εἶναι μόνον
μερὲς ἡ ἐργασία τοῦ ἐργοδότη ἀνευ συμπράξεως τοῦ
ἐργαζομένου καὶ συνεπὶς ἐκείνης φέει καὶ πλήρη
τὴν εἰσφύνην διὰ τυχὸν ἀκυρότητα αὐτῆς. Ὁ ἐργοδό-
της ὅστις καὶ φέρει τὴν εὐθύην τῶν συνεπειῶν της
μονομερούς καταγγελίας, ὀφείλει πρὸ της ἀπολύσεως,
ἐπιδεικνύων ἐπιμέλειαν συνετοῦ ἀνθρώπου, νὰ καλέσῃ
τὸν προσοπτικὸν του, διὰ νὰ τοῦ γνωστοποιήσῃ τὰς τυ-
χὸν ἰδιότηας τοῦ Ἐφ. Π. Π., πολυτέκνον κλπ., εἰς
παράλειψιν δὲ τοῦ Ἐφ. Π. Π. νὰ τῷ γνωστοποιήσῃ
τὴν ἰδιότητά του, τότε, εἰς τυχὸν μετέπειτα ἀπολυ-
σίν του καὶ μετὰ ταῦτα γνωστοποιήσιν της ἰδιότητός
του, θὰ ἦδεν το νομίμως ὁ ἐργοδότης νὰ ἀντιτάξῃ
κατ' αὐτοῦ τὴν ἐνστάσιν τοῦ δόλου διὰ τὴν μὴ γνω-
στοποίησιν ἐγκαιρῶς της ἰδιότητός του ὡς Ἐφ. Π.
Π., ἀλλ' ἡ ἐκ τῶν προτέρων ὑποχρέωσις τοῦ Ἐφ. Π.
Π., της γνωστοποιήσεως της ἰδιότητός του καὶ μάλ-
ιστα ἀνευ σχετικῆς προσηλύσεως τοῦ ἐργοδότη, ἐξ
οὐδεμιᾶς διατάξεως νόμου συνάγεται, ἡ δὲ διὰ τῶν
ἀποφάσεων διατασσομένη ἀπόδειξις, ἐὰν ὁ Ἐφ. Π.
Π. ἐγνωστοποιήσῃ τὴν ἰδιότητά του πρὸ της ἀπολύ-
σεώς του, εἶναι ἀσκοπος, διδουσα λαβρὴν εἰς τοὺς
ἐργοδότες, διὰ στρεφ. δικῶν ἐνστάσεων, νὰ παρελκύ-
ουν τὸν δικαστικὸν ἀγῶνα, δεδομένου μάλιστα ὅτι ἐν
τῇ πρῶξί ἡ ἰδιότης τοῦ Ἐφ. Παλ. Πολεμιστοῦ συνή-
θως γνωστοποιεῖται ὑπ' αὐτοῦ προφορικῶς καὶ ἀνε-
πιστήμως πρὸς τὸν ἐργοδότην του καὶ οὐχί, ὡς ἔδει,
διὰ δι' αὐτοῦ κλητήρος, πρὸς ἀποσπῆν ἐξήδων, καὶ
συνεπὶς ἡ σχετικὴ περὶ τοῦτο ἀπόδειξις καθίσταται
δι' αὐτὸν μᾶλλον δυσχερὴς, ὅταν μάλιστα διατυχῶς,
ὡς συνήθως συμβαίνει, ὁ ἐργοδότης κακοβούλως,
πρὸς παρελκυσίν τοῦ δικαστικοῦ ἀγῶνος, ἀρνεῖται τὴν
τοιαύτην προφορικὴν γνωστοποίησιν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 18112/1939 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδι-
κείου Ἀθηνῶν συμμερίζεται ἐμμέσως τὰς ἀνωτέρω
ἀπόψεις, δεχομένη ὅτι δύναται ὁ Ἐφ. Π. Π. νὰ γνωστο-
ποιήσῃ εἰς τὸν ἐργοδότην του τὴν ἰδιότητά του, ἔστω
καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, ἐνὶς ὅμως εὐλόγου προθε-
σμίας.

2) *Ἀρθρον 27 Α. Ν. της 28/31 Ὀκτωβρίου
1935.*—Κατὰ τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον «πᾶς συμβιβασμὸς
γενόμενος μετὰ Ἐφ. Παλ. Π. καὶ τῶν ἐκ τοῦ Νό-
μου τούτου ὑποχρέων, πρὸς παρ' αὐτοῦ ἐκ τῶν δι-
καιωμάτων τοῦ παρόντος θεωρεῖται ἀκυρτος».

Κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ κοινοῦ δικαίου πᾶσαι
αἱ ἐνοχαὶ καὶ συνεπῶς καὶ αἱ ἐκ μισθώσεως ὑπηρε-
σίας τοιαῦται λύονται καὶ συμβάσεις, δέον ὅμως ἡ
τοιαύτη σύμβασις διὰ τὸ κῆρος αὐτῆς νὰ εἶναι ἀπλη-
ραγμένη τῶν ἐλαττωμάτων της βίας, της πλάνης, τοῦ
δόλου. Ἡ ἐννοία ὅμως τοῦ ἀνωτέρου ἄρθρου εἶναι,
ὅτι τὸν τοιοῦτον συμβιβασμὸν τοῦ κοινοῦ δικαίου
θεωρεῖ ὡς ἀκυρον καὶ διὰ τὸν Ἐφ. Π. Π., τοῦτέστι
μόνον ἐὰν φέρῃ οὕτως τὰ στοιχεῖα της βίας, της πλάν-
ης, τοῦ δόλου ἢ τοῦ ψυχολογικοῦ ἐξαναγκασμοῦ;

Ἡ πρώτη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν,
ἐκδοθεῖσα ἐπὶ σχετικοῦ θέματος, ἐδέχθη, μειωπη-
φούντος τοῦ εισηγητοῦ της, ὅτι διὰ τὴν ἀκύρωσιν
τοῦ συμβιβασμοῦ δέον νὰ συνερέχωνται τὰ στοιχεῖα τοῦ
κοινοῦ δικαίου, ἀτέρριψε δὲ τὴν σχετικὴν ἀγωγὴν
ἀκυρώσεως τοῦ συμβιβασμοῦ δι' ἐλλείψιν τῶν στοι-
χείων τοῦ δόλου, πλάνης κλπ. Το ἐφεξῆς Ἀθηνῶν
ἐπεκύρυσεν τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν μὲ ἰσχυρὴν μειο-
ψηφίαν, καὶ τέλος ὁ Ἀρειὸς Πάγος διὰ της ὑπ'
ἀριθ. 211/1940 (Θεμ. ΝΑ', σελ. 527) ἀποφάσεως
ἀνῆρσε τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν, ἡκολούθησε καὶ ἡ
ὑπ' ἀριθ. 192/41 (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', σελ.

143) απόφασίς του διὰ τῶν ὁποίων ἡκολουθήθη πλέον παγίως ἢ ὁρθῇ ἐρμηνεία τοῦ εἰρημένου ἄρθρου, καθ' ἣν πᾶσα παροίστησις ἐκ τοῦ δικαιώματος τοῦ 'Εφ. Π. Π. εἶναι ἄυρος, ἀρκεῖ μόνον νὰ εἶναι ἀπότοκος συμβιβασμοῦ, ἀνεξαρτήτως ἂν φέρῃ ἢ μὴ οὕτως τὰ στοιχεία τοῦ κοινοῦ δικαίου διὰ τὴν ἀκυρότητα αὐτοῦ. Ἡ δοθεῖσα αὕτη λύσις εἶναι ἀπολύτως σύμφωνος τόσον πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου, ὅσον καὶ πρὸς τὴν πρακτικὴν. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει δὲν ὑπῆρχε καὶ ἀνάγκη νὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸ κείμενον τοιαύτη διάταξις, ἐφ' ὅσον, ἐὰν ὁ νομοθέτης ὁ ἐνδοίει τὸν συμβιβασμὸν τοῦ κοινοῦ δικαίου, θὰ ἠδύνατο οὕτως νὰ ἀκυρωθῇ, ἐὰν ἔφερε τὰ στοιχεία τοῦ δόλου κλπ., ὡς καθεὶς τοιοῦτος συμβιβασμὸς τοῦ κοινοῦ δικαίου, καὶ ἂνεν ἰδιαίτερας μνείας εἰς τὴν νομοθεσίαν περὶ 'Εφ. Π. Π.

Ἡ διάταξις αὕτη συμπεριελήφθη εἰς τὸ κείμενον ἀριθμῶς διὰ νὰ προστατεύσῃ εἰς περισσότερον τὸν 'Εφ. Π. Π. ἐκ τῆς περικυκλοῦντος ἐκμετάλλευσός του τῆς ἀνάγκης του ὑπὸ ἐργοδότη. Δὲν εἶναι ὀλίγα τὰ παραδείγματα, καθ' ἃ οὕτως, εὐρισκόμενος πρὸ μιᾶς κατεπειγουσῆς χρηματικῆς ἀνάγκης, εἴτε περιπλεκομένος εἰς τὸν ἐντεχον ψυχολογικὸν ἐξαναγκασμὸν τοῦ ἐργοδότη, ἀναγκάζεται νὰ παραιτηθῇ ἐκ τῆς θέσεώς του, ἀφοῦ λάβῃ παρὰ τοῦ ἐργοδότη του χρηματικὴν τινα ἀποζημίωσιν, δίκην ἀμοιβῆς διὰ τὴν ἀποδοχὴν τῶν συνήθως ὑπόπταιν προτάσεων τοῦ ἐργοδότη. Δὲν θὰ παρέλθῃ ἀρκετὸς χρόνος, πού ὁ παραιτηθεὶς 'Εφ. Π. Π., τὸ μὲν λόγῳ τῆς ἀνεργίας του, τὸ δὲ λόγῳ τῆς ἐλλείψεως τῶν στοιχειωδῶν πόρων ζωῆς, θὰ περιέλθῃ εἰς οἰκονομικὸν καὶ ἡθικὸν ἀδιέξοδον. Ἀλλως τε καὶ ἐξ ὅλων τῶν διατάξεων τοῦ 'Εργατικοῦ Δικαίου συνάγεται, ὅτι ἡ νομοθετικὴ αὐτοῦ βλῆ ἀνάγεται εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον, ἀπαγορεύον πᾶσαν διὰ συμφωνίας μεταξὺ ἐργαζομένου καὶ ἐργοδότη καταρῆσιν ἢ ὁπωσδήποτε μείωσιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου (βλέπε παρ' ἡμῶν πλείστας διατάξεις, ἀρθ. 8 Ν. 2112 ἀρθ. II ἀναγκ. Νόμου 547/47, ἀρθ. 10 β.δ 16-7 1920 «περὶ ἐπικρατείας τοῦ Ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν κλπ.» Βεβαίως δὲν ἔπεται ἐκ τούτου, ὅτι δὲν δύναται ὁ 'Εφ. Π. Π. νὰ παραιτηθῇ ἐγκύρως ὁποτεδήποτε θελήσῃ τῆς θέσεώς του, ἐφ' ὅσον μάλιστα ἡ νομοθεσία περὶ 'Εφ. Π. Π. οὐδὲν θεσπίζει περιορισμὸν ὡς πρὸς τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, συνεπείᾳ οἰκιοθελοῦς παραίτησεως τοῦ 'Εφ. Π. Π., ἀλλ' ἡ τοιαύτη παραίτησις, διὰ νὰ ἔχῃ νόμιμον κύρος, δεῖν νὰ εἶναι αὐθόρμητος καὶ νὰ μὴ εἶναι ἀπότοκος συμβιβασμοῦ μετὰ τοῦ ἐργοδότη.

3) **Ἀρθρον 2 Α. Ν. 244/1936** — Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου τούτου αἱ ἀναγκαστικαὶ τοποθετήσεις τῶν 'Εφ. Π. Π. εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ὁργανισμοὺς κλπ. ὑπολογίζονται βάσει τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων κλπ. Οὕτω ἐπὶ προσωπικοῦ ἀνωτέρου τῶν 15 ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν καὶ κατωτέρου τῶν 30 τοποθετεῖται εἰς 'Εφ. Π. Π. καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ἐγεννήθη ζήτημα ἐν τῇ νομολογίᾳ μας, ἐὰν δεόν νὰ ὑπολογίζηται ὁ ἀριθμὸς τοῦ προσωπικοῦ καὶ εἰς περιπτώσιν ἀπολύσεως τοῦ 'Εφ. Π. Π., δηλαδὴ συγκεκριμένως ὁ 'Εφ. Π. Π. προστατεύεται ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ νομοθεσίας καὶ ἂν ὑπηρετῇ εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τῆς ὁποίας τὸ προσωπικὸν εἶναι κάτω τῶν 15; Αἱ περισσότεραι ἐκ τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων ἀκολουθοῦν τὴν ἐσφαλμένην ἐκδοχὴν ὅτι καὶ διὰ τὸ κύρος τῆς ἀπολύσεως τοῦ 'Εφ. Π. Π. δεόν νὰ ὑπολογίζηται τὸ προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως (βλέπε ἐπὶ τῆς ἀπάνσεως ταύτης τὰς ὑπ' ἀριθ. 951/1938 καὶ 809/1938 ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς 'Επικρατείας, τὴν ὑπ' ἀριθ. 1020/1940 Συμβουλίου τῆς 'Επικρατείας, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμ. α', σελ. 177, 180/1941, τόμος α', σελ. 308, τὴν

ὑπ. ἀριθ. 1080/1941 'Εφετ. 'Αθηνῶν, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμ. α', σελ. 461, τὴν ὑπ' ἀριθ. 18/1940 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοδικειακῆς 'Επιτροπῆς Λαρίσης, καὶ ἄλλας πολλὰς. Ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου ἡπόψεως ἀπεφάνθησαν αἱ ὑπ' ἀριθ. 866/1938 καὶ 28/1939 ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς 'Επικρατείας, ἡ ὑπ' ἀριθ. 8184/1940 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου 'Αθηνῶν, ὡς καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 746/1938 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου 'Ηρακλείου, λίαν ἐπιτυχῶς λύουσα τὸ ζήτημα).

Εἶναι προφανές, ὅτι ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐτέθη μόνον διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀναγκαστικῆς τοποθετήσεως τῶν 'Εφ. Π. Π., ἵνα δὲ αἱ ἐπιχειρήσεις μὴ ἐπιβαρύνωνται ὑπερμέως διὰ τῆς ἀθρόως τοποθετήσεως εἰς αὐτάς ἀναγκαστικῶς 'Εφ. Π. Π. ἐτέθη ὁ περιορισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὡς σχετικῶν τεκμηρίων τῆς οικονομικῆς δυναμικότητός των διὰ τὴν ἀναγκαστικὴν τοποθέτησιν εἰς αὐτάς καὶ ἀριθμοῦ τινος 'Εφ. Π. Π., οὐδαμῶς ὅμως ἔχει τὴν ἐννοίαν ἡ διάταξις αὕτη, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπηρεάζει καὶ τὴν προστασίαν τοῦ οἰκιοθελωδῶς ὑπηρετοῦντος εἰς αὐτὴν 'Εφ. Π. Π., ἔτι καὶ ἂν ἀποτελῇ οὗτος τὸ μοναδικὸν προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως. Ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἄρθρου καθοριζόμενον μισθολόγιον τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετούμενων 'Εφ. Π. Π., τούτω προσαρμύζεται ἀτολύτως καὶ πρὸς τῆς ἰσχυρούσας συλλογικὰς συμβάσεις, εἴτε οὗτοι προσελήφθησαν ἀναγκαστικῶς, εἴτε προσελήφθησαν οἰκιοθελωδῶς (βλέπε σχετικῶς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 25 τῆς 10-6-40 γνωμοδότησιν τοῦ Εἰσαγγελέως 'Αρείου Πάγου ἐν Δικαστικῇ, τόμος 12, σελ. 460).

4) **Ἀρθρον 7 Α. Ν. 244/1936** — Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου τούτου 'Εφ. Π. Π., ὑπηρετοῦντες εἰς ἐπιχειρήσεις κλπ., δὲν ἀπολύονται εἰμὴ μόνον διὰ τοῦ ἐν τῷ νόμῳ καθοριζομένου λόγου ἀπολύσεως καὶ κατόπιν εἰδικῶς ἡτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς 'Επιτροπῆς. Ἡ διάταξις αὕτη, ἡ πλέον οὐσιωδωτέρα τῆς προστασίας τοῦ 'Εφ. Π. Π., πλείστα ζητήματα ἐγέννησεν ἐν τῇ νομολογίᾳ, ἐξακολουθεῖ δὲ νὰ εἶναι τὸ ἀντικείμενον διαμαρτυρίας ἰδίᾳ μεταξὺ 'Αρείου Πάγου καὶ Συμβουλίου 'Επικρατείας.

Τὸ ἔτος 1938, ἐὰν ἐνθυμούμεθα καλῶς, ἐξεδόθη ἡ πρώτη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου 'Αθηνῶν, ἡ ὁποία ἐχαρὰκίρησε τὴν συσταθεῖσαν 'Επιτροπὴν τοῦ ἄρθ. 7 τοῦ Α. Ν. 244/36 ὡς ἀντικείμενον εἰς τὴν μὴ ἀνασταλαῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, ἐπηκολούθησαν καὶ ἄλλαι τινὲς ἀποφάσεις κατωτέρων δικαστηρίων, αἵτινες ὅμως συντόμως ἐπέσαν ἀπὸ τὴν ἀντίθετον παγίαν νομολογίαν τῶν 'Εφετῶν μας καὶ 'Αρείου Πάγου. Κατὰ τὴν κρατήσαν παγίαν ἀποψιν ἡ σύστασις τῶν Πρωτοδικειακῶν 'Επιτροπῶν δὲν ἀντιτίθεται πρὸς τὸ ἄρθ. 91 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, καθ' ὃ ἀπαγορεύεται ἡ σύστασις δικαστικῶν ἐπιτροπῶν καὶ ἐκτάκτων δικαστηρίων, καθόσον διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἐσχευήθη νὰ ἀπαγορευθῇ δικαστικαὶ ἐπιτροπαὶ καὶ ἐκτάκτα δικαστήρια σύγκροτούμενα ἐκάστοτε προσακίρως πρὸς ἐκδίκασιν μιᾶς ἢ πλείονων διαφορῶν γεγεννημένων ἡδὴ καὶ ὁρισμένων καὶ ὧν ἐπιτροπῶν καὶ δικαστηρίων ἡ δικαιοδοσία, ἐκ τῶν ὑστέρων ἰδρυομένη, ἐκπνέει μετὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν δι' αὐτὴν ἐγένετο ἡ σύστασις αὐτῶν ὑποθέσεων. Ἐνῶ περὶ τοιούτων 'Επιτροπῶν, περὶ ὧν προνοεῖ ἡ Νομοθεσία περὶ 'Εφ. Π. Π., δὲν πρόκειται (βλέπε σχετικῶς τὴν ὑπ' ἀριθ. 647/1938 ἀπόφ. 'Εφετ. Θεσσαλ. (Θεμ. Ν. σελ. 254), τὴν ὑπ' ἀριθ. 607/1939 ἀπόφασιν Α.Π. (Θεμ. Ν.Α. σελ. 216), τὴν ὑπ' ἀριθ. Α. Π. 37/42 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμ. α' σελ. 425) καὶ ἄλλας πολλὰς).

Ἐτερον ζήτημα, πού προέκυψεν, εἶναι, ἐὰν εἰς τὴν προστασίαν τῆς διατάξεως ταύτης περιλαμβάνωνται

μόνον οι υπηρετούντες ως υπάλληλοι και υπηρετεί η συμπεριλαμβανόμενοι και οι υπηρετούντες ως εργατοτεχνίται. Μέχρι της έκδοσεως της υπ' αριθ. 26/1939 αποφάσεως του Συμβουλίου της 'Επικρατείας υπήρξε σχεδόν παγία η νομολογία, ότι εις την έν λόγω προστασίαν δέ συμπεριλαμβάνονται και οι υπηρετούντες 'Εφ. Π. Π. ως εργατοτεχνίται.

Η ανωτέρω πρώτη απόφασις, έξ όσων έχομεν υπ' όψει, έδεχθη, ότι της ίδιας προστασίας απολαμβάνει και τό εργατοτεχνικόν προσολικόν των επιχειρήσεων κλπ., έφ' όσον άπασχολείται μονίμως και πληροί οργανικώς ανάγκας της επιχειρήσεως. 'Επηκολούθησαν και άλλαι αποφάσεις διαφόρων δικαστηρίων, αίτινες κατά πλειοψηφίαν έδέχθησαν την άποψιν ταύτην (βλέπε και την υπ' αριθ. 687/1940 άπόφασιν του 'Εφετείου 'Αθηνών' αντίθετως έκρινεν ή υπ' αριθ. 1082/1940 άπόφασις του ίδιου 'Εφετείου, Δικαστική, τόμος 12ος σελ. 352).

Η κρατήσασα άποψις είναι απολύτως όρθή και σύμφωνος πρός τό πνεύμα του νομοθέτου. Θά ήτο όντως πολύ άδίκον να έξαιρεθούν της προστασίας οι υπηρετούντες 'Εφ. Π. Π. ως εργατοτεχνίται, ένφ' πλείστοι έξ αυτών έχουσιν άφιερώσει τά παραγωγικά τερα έτη της ζωής των εις την έπιχειρήσιν, πληρώσαντες και πληρούντες ούτω ζωτικώς ανάγκας της επιχειρήσεως.

Αλλά εκείνο, τό όποιον έδίχασε τελείως την νομολογίαν μας, είναι τό ζήτημα εάν έν τη έννοία της λέξεως «υπηρετούντες» συμπεριλαμβάνονται και οι 'Εφ. Π. Π., οι υπηρετούντες οικειοθελώς μέχρι της δημοσιεύσεως του Α. Ν. 244/36 (17 'Οκτωβρίου 1936) ή οι υπηρετούντες μέχρι της Ισχύος τ.υ Α. Ν. της 28/31 'Οκτωβρίου 1935 (1 'Ιανουαρίου 1936), ή τέλος συμπεριλαμβάνονται και οι προσληφθέντες και προσλαμβανόμενοι οικειοθελώς μετά την Ισχύν του Α. Ν. 244/36, άνεξαργήτως χρόνου προσλήψεως. Είναι γνωστή, έν προκειμένω ίδια, ή χαρακτηριστική αντίθεσις των άπόψεων μεταξύ 'Αρείου Πάγου και Συμβουλίου 'Επικρατείας.

Αί πλείστοι των δικαστικών μας αποφάσεων μάλλον παγώς δέχονται, ότι έν τη έννοία της λέξεως «υπηρετούντες» συμπεριλαμβάνονται και οι 'Εφ. Π. Π. οι υπηρετούντες οικειοθελώς μέχρι της δημοσιεύσεως του Α. Ν. 244/ 6 (17 'Οκ/βρίου 1936) (Πρωτ. 'Αθηνών 4297/10 και 4353/43 άδμ., 'Εφ. 'Αθηνών 687/40, 'Αρ. Πάγου 23/41, Ο μ. ΝΒ' σελ. 271, 'Αρ. Πάγου 270/41, Θέμ. ΝΓ' σελ. 241), ένφ' αντίθετως τό Συμβούλιον 'Επικρατείας δέχεται, ότι προστατεύονται οι 'Εφ. Π. Π. οι οικειοθελώς υπηρετούντες μόνον μέχρι της ήμέρας της Ισχύος του Α. Ν. της 28/31 'Οκτωβρίου 1935 «περί προστασίας 'Εφ. Π. Π.» (1 'Ιανουαρίου 1936) (βλέπε την υπ' αριθ. 1053/1939 άπόφασιν Συμβουλίου 'Επικρατείας, Δικαστική, τόμος 12ος, σελ. 21 και άλλας πολλάς). Χαρακτηριστικά είναι αι υπ' αρ. θ. 840/38 και 746/38 άποφάσεις του Πρωτοδικείου 'Ηρακλείου, ή υπ' αριθ. 2046/38 άπόφασις του Πρωτοδικείου 'Αθηνών, ως και ή υπ' αριθ. 615/38 άπόφασις Προέδρου Πρωτοδικών 'Αθηνών, έξ όσων έχομεν υπ' όψει, αίτινες, παρά την κρατούσαν σχεδόν παγίαν, ως άνωτέρω, άποψιν, έδέχθησαν την αντίθετον και όρθήν καθ' ήμας λύσιν, ότι και οι οικειοθελώς προσληφθέντες 'Εφ. Π. Π. προστατεύονται, άνεξαργήτως χρόνου προσλήψεως των, και άν ακόμη προσελήφθησαν μετά την Ισχύν του Α. Ν. 244/36. Κυρίως έκ του σκοπού εις τόν όποιον απέβλεπεν ό νόμος συνάγεται, ότι ή χρονική έννοια της λέξεως «υπηρετούντες» του άρθ. 7 είναι εύρεια και δέν άναφέρεται μόνον εις τόν χρόνον της δημοσιεύσεως του Νόμου, αλλά άναφέρεται και εις τάς σχέσεις μισθώσεως υπηρεσιών, αι όποiai ήθελν γεννηθή και μετά την δημοσίευσιν του Νόμου.

Ούδεμία διάκρισις γίνεται περί του τρόπου της προσλήψεως του 'Εφ. Π. Π., συνεπώς τοιαύτη διάκρισις του χρόνου της προσλήψεως μεταξύ του οικειοθελώς προσλαμβανομένου και του άναγκαστικώς τοποθετούμενου 'Εφ. Π. Π. είναι προφανώς αντίθετος πρός τό πνεύμα και τους σκοπούς του Νόμου. 'Ο 'Αρείος Πάγος διά της ανωτέρω υπ' αριθ. 270/41 αποφάσεώς του έπροχώρησε αρκετά πρός την άποψιν αυτήν, άρησε δέ μίαν έλπίδα, ότι εις νεωτέρας αποφάσεις του, πλέον σαφώς και χωρίς κανένα διοταγισμόν θά συμπεριλάβη εις την προστασίαν του άρθ. 7 του Α. Ν. 244/36 και άπαντας τους οικειοθελώς προσληφθέντες 'Εφ. Π. Π., άνεξαργήτως χρόνου προσλήψεως των, και άν ακόμη προσελήφθησαν ή και ή ή προσλαμβανόμενοι μετά την Ισχύν του Α. Ν. 244. Τό Συμβούλιον 'Επικρατείας όμως και διά πολλών νεωτέρων αποφάσεών του (βλέπε άπόφ. Συμβουλίου 'Επικρατείας 650/41, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. α' σελ. 268, 126/42, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. α' σελ. 665, 157/43, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. β', σελ. 401) εξακολουθεί να δέχεται αντίθετως διά παγίας νομολογίας του, ότι οι οικειοθελώς υπηρετούντες 'Εφ. Π. Π. προστατεύονται μόνον εάν προσελήφθησαν μέχρι της ήμέρας της Ισχύος του Α. Ν. της 28/31 'Οκ/βρίου 1935, ήτοι μέχρι της 1 'Ιανουαρίου 1936. Η αντίθεσις των ανωτάτων δικαστηρίων μας, ως πρός τό χρονικόν διάστημα της οικειοθελούς προσλήψεως του 'Εφ. Π. Π. διά την έντεϋθεν προστασίαν του, είναι προφανώς σοβαρωτάτη, δημιουργούσα και έν τη πρακτική άνοπέριβλητα ζητήματα τόσον διά την τάξιν των 'Εφ. Π. Π., όσον και διά τους εργοδότης των. 'Ας έλλίσωμεν ότι τό δημιουργηθέν χάσμα θά καλυφθή είτε παρά των ίδιων ανωτάτων δικαστηρίων μας, είτε τη έπεμβάσει της νομοθετικής εξουσίας, δεδομένου μάλιστα ότι πρόκειται περί έρμηνείας και εφαρμογής νομοθεσίας ένδιαφερούσης μέγαν αριθμόν προσώπων, άτινα έξόχους υπηρεσίας προσέφερον εις την πολιτείαν και τό κοινωνικόν σύνολον.

5) 'Αρθρον 1 Α. Ν. 771/1937. — Κατά διάταξιν του άρθρου τούτου αι άποφάσεις της 'Επιτροπής είναι υποχρεωτικά και άνέκκλητοι δι' άμφότερα τά μέρη και τά δικαστήρια διά την επίδικασιν της κατά τό άρθ. 10 παρ. 1 άποζημιώσεως.

Ζήτημα προκύπτει έκ της διατάξεως ταύτης είναι εάν αι άποφάσεις τών έν λόγω 'Επιτροπών αποτελοϋν δεδικασμένον και διά τά δικαστήρια και μέχρι ποίου σημείου φθάνει τό δεδικασμένον.

'Εφ' όσον έκρίθη παγίως υπό της νομολογίας μας, ότι ή σύστασις των έν λόγω 'Επιτροπών δέν αντίκειται εις τό Σύνταγμα, ούτομάνως έλύθη και τό ζήτημα, ότι αι άποφάσεις αυτών είναι υποχρεωτικά και διά τά δικαστήρια, μόνον άπασχόλησε την νομολογίαν μας και εξακολουθεί να την άπασχολή ή έκτασις της υποχρεωτικότητας των άποφάσεων των Πρωτοδικειακών 'Επιτροπών. 'Ο νόμος ρητικώς ύπήγαγεν εις την άρμοδιότητα των 'Επιτροπών να κρίνωσι μόνον εάν συντρέχωσιν οι έν τω νόμω καθοριζόμενοι λόγοι απολύσεως του 'Εφ. Π. Π., συνεπώς μόνον ή κρίσις της 'Επιτροπής περί ύπάρξεως ή μη των έν τω νόμω άναφερομένων λόγων απολύσεως όποτελεί δεδικασμένον και διά τά πολιτικά δικαστήρια, ένφ' ή κρίσις της 'Επιτροπής εάν συντρέχωσιν ή μη τά στοιχεία τά θεμελιούντα την ιδιότητα του 'Εφ. Π. Π. ή ή κρίσις της π. χ. περί ύπάρξεως οικειοθελούς παραιτήσεως και ούχι απολύσεως του 'Εφ. Π. Π. δέν δύναται, κατά την έννοιαν του νόμου, να αποτελέσθ δεδικασμένον και διά τά πολιτικά δικαστήρια, έφ' όσον τά γεγονότα ταύτα δέν υπήχθησαν διά νόμου εις την άρμοδιότητα της 'Επιτροπής (βλέπε σχετικώς επί του θέματος τάς υπ' αριθ. 5187/1941 και 4226/43 ά-

δημοσ. αποφάσεις του Πρωτοδικείου 'Αθηνών). 'Εκ τούτου έτεναι, ότι τὰ πολιτικά δικαστήρια δέν είναι αρμόδια νά έπιληρθοῦν τῆς κρίσεως, εάν συντρέχουσιν ἤ μή οἱ λόγοι ἀτολύσεως τοῦ 'Εφ. Π. Π., ἐφ' ὅσον ἡ κρίσις περὶ τοῦ παρινόμου τῆς ἀτολύσεως, προκειμένου νά ἐπιδικασθῇ ἐκ μέρους τοῦ δικαστηρίου ἡ μισθοδοσία, δέν ἀφορᾷ τήν οὐσίαν τῆς ἀπολύσεως, ἀλλά μόνον ἂν ἐχώρησεν ἡ δχι διὰ τήν ἀπολυτὴν προηγουμένη ἀτόφσεις τῆς ἀρμοδίας 'Επιτροπῆς. 'Αποκλείεται επομένως εἰς τὸ δικαστήριον νά ἐξετάσῃ αὐτὸ τοὺς λόγους, ἀτολύσεως, ἀφοῦ κατέστη διὰ νόμου ἀρμόδιον τὸ διὰ τὸν σκοτὸν αὐτὸν συντεθειμένον συλλογικὸν διοικητικὸν ὄργανον.

Κατ' ἄλλην διάταξιν τοῦ λίαν ἀριθροῦ πᾶσα διάταξις προγενεστέρου νόμου ὀρίζουσα ἄλλως τὰ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν Π. Πολ. ἐν περιττώσει ἀτολύσεως καταργεῖται, πλὴν τῶν διατάξεων τῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφαρμοζομένων καὶ διὰ τοὺς κατὰ τὴν ἀνωτέρω διαδικασία ἀπολυμένους ἐφέδρους. 'Η διάταξις αὕτη ἐδίχασε τὴν νομιλογίαν μας ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἐάν μετὰ ταύτην ἐξικλοθῇ νά ἰσχύρ το ἐδάφ. 2 τοῦ νόμου ἀρθροῦ τοῦ Ν 5532/34, καθ' ὃ καὶ μὴ τοποθετηθέντες ὑπὸ 'Επιτροπῶν Προνοίας 'Εφ.Π.Π. δικαιούνται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Νόμου 2112 δι-

πλασιαζομένης. Αἱ ὑπ' ἀριθ. 1178/1938 καὶ 520/39 ἀποφάσεις τοῦ 'Εφετείου 'Αθηνῶν δέχονται, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη περὶ διπλασιασμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως δέν ἰσχύει, ἀντιθέτως ἔκρινεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 204/938 ἀπόφαις τοῦ Πρωτοδικείου 'Αθηνῶν. Κατὰ τὴν κοινήσασαν δὲναι παγίαν νομιλογίαν τοῦ 'Αρείου Πάγου ὁ Ν. 5532/32 δέν κατηργήθη, ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ τελευταίου ἀρθροῦ τοῦ ἀπο 28 'Οκτωβρίου 1935 Α. Ν. ὠρίσθη, ὅτι πᾶσαι αἱ ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας εὔμε. έστεροι ὑπὲρ τῶν 'Εφ. Π. Π. διατάξεις διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ, οὐκαὶ δὲ δέν κατηργήθησαν ὑπὸ τῶν νεωτέρων νόμων 244/36 καὶ 77/37, ἀντιθέτως μάλιστα εἰς τὸ πρῶτον ἀρθρον τοῦ τελευταίου τούτου νόμου καθωρίσθη, ὅτι πᾶσα διάταξις προγενετέρου νόμου ὀρίζουσα ἄλλως τὰ τῆς ἀποζημιώσεως καταργεῖται, πλὴν τῶν διατάξεων τῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφαρμοζομένων καὶ διὰ τοὺς κατὰ τὴν διαδικασία τοῦ Ν 244/36 ἀπολυμένους 'Εφ.Π.Π. (Βλέπε συμφῶνους σχετικῶς τὰς ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 25/1/1939, Θέμ. Ν', σελ. 705 καὶ Α.Π. 559/1940, Θέμ. ΝΒ', σελ. 214 ἀποφάσεις, ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5187/1941 ἀπόφαις τοῦ Πρωτοδικείου 'Αθηνῶν.

ΠΑΥΛΟΣ Ι. ΠΑΠΑΠΑΥΛΟΣ
Δικηγόρος

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ

Η ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ (*)

ΤΟΥ Κ. ΛΥΣ. Ν. ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΙΔΟΥ ΤΟΥ 'Ιδρ. Κοινων. 'Ασφαλίσεων

Κατὰ τὰς ἐν τῷ ἀστικῷ δικαίῳ ἰσχυρούσας γενικὰς ἀρχάς, αἵτινες, ἐλλείψει θετικῶν διατάξεων, ἐφαρμόζονται καὶ παρ' ἡμῖν, ἡ ἄγνοια τοῦ δικαιούχου περὶ τῆς ἀξιώσεως τοῦ δέν κωλύει κατ' ἀρχὴν τὴν ἐναρξιν τῆς παραγραφῆς (13). 'Η ἀρχὴ δὲ αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν μὴ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν καὶ προθεσμιῶν, δέν ἐφαρμόζεται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν βραχυπροθέσμων, εἰς ἃς ἡ ἄγνοια τοῦ δικαιούχου κωλύει τὴν ἐναρξιν τῆς παραγραφῆς (14). Λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἀξίωσις πρὸς λήψιν τῶν ἐξόδων κηδείας ἀνήκει εἰς τὰς βραχυπροθέσμου παραγραφὰς, ἔπεται ὅτι ἡ ἄγνοια τοῦ δικαιούχου τυγχάνει κατ' ἀρχὴν ἐρευνήτεια, κωλύουσα τὴν ἐναρξιν τῆς παραγραφῆς (14).

3. **Παροχαὶ μητρότητος.** Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 26 παρ. 2 καὶ 31 τοῦ νόμου 6298, εἰς περιπτώσιν τοκετοῦ ἡσφαλισμένης ἡ συνταξιούχου, παρέχεται ἀφ' ἐνός μὲν μαιευτικῆ καὶ ἐν ἀνάγκῃ ἰατρικῇ ἀντίληψις μετὰ τῶν

ἀναγκαίων φαρμάκων καὶ συνήθων θεραπευτικῶν μέσων ἢ ἐφ' ἅπαξ χρηματικὸν βοήθημα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡμερήσιον ἐπίδομα κυοφορίας (δι' ὅσας ἡμέρας ἡ ἡσφαλισμένη ἀπέχει τῆς ἐργασίας τῆς μέχρις ἐξ ἐβδομάδων πρὸ τοῦ τοκετοῦ) λοχείας (δι' ὅσας ἡμέρας μέχρις ἐξ ἐβδομάδων μετὰ τὸν τοκετὸν ἀπέχει τῆς ἐργασίας τῆς) καὶ θηλάσεως (ἐπὶ ἐξήκοντα ἡμέρας μετὰ τὴν λήξιν τοῦ ἐπιδόματος λοχείας).

α) **Βοήθημα τοκετοῦ.** 'Η παραγραφὴ τῆς ἀξιώσεως πρὸς λήψιν τοῦ βοηθήματος τοκετοῦ δέον νά θεωρηθῇ ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἔλαβε χώραν τὸ γενεσιουργὸν γεγονός τῆς ἀξιώσεως, ἥτοι ὁ τοκετός, καὶ λήγουσα ἅμα τῇ παρόδῳ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν συμπληροῦται ἡμερολογιακὸν ἐξάμηνον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ τοκετοῦ, ἀσχετῶς ἐάν ἡ τελευταία ἡμέρα συμπίπτῃ μὲ Κυριακὴν ἢ καθιερωμένην ἡμέραν ἀργίας, καθ' ὅσον, κατὰ τὴν κρατήσασαν γνώμην μόνον ἐπὶ τῶν δικονομικῶν προθεσμιῶν ἀναβάλλεται ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ λήξις διὰ τὴν ἐπομένην ἡμέραν (15).

β) **'Επιδόματα κυοφορίας, λοχείας καὶ θηλάσεως.** Γὰ ἐπιδόματα ταῦτα καταβάλλονται συμφῶνως τῷ ἀρθρῳ 36 τοῦ Καν. 'Ασθενείας, καθ' ἐβδομάδα καὶ εἰς τὸ τέλος αὐτῆς. 'Επομένως ἡ ἀξίωσις τῆς ἡσφαλισμένης ἐπὶ τὴν παροχὴν τῶν ἀνω ἐπιδόματων ἀρχεται εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ἐβδομάδος καὶ διὰ τὸ ποσὸν τῶν ἡμερησίων ἐπιδόματων τῆς παρελθούσης

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 430 παρόντος τόμου καὶ τέλους.

(13) Regelsberger Pand. II παρ. 184 σελ. 359, Windscheid, παρ. 109 σημ. 8, Saigny III σελ. 407.

(14) 'Αφοῦ δὲ γινώ... τρέχουσιν οἱ 83 μῆνες Ν. 15 παρ. 4 Π (43.24) Α. Π. 404/1878 'Εφ. 'Αθ. 2046/1903 Θέμ. ΙΕ', 408.

(15) Κακῶς, συνεπῶς, τὸ ΙΚΑ ἔκρινεν ὡς ἀποβεσμένην τὴν ἀξίωσιν πρὸς λήψιν τῶν ἐξόδων κηδείας, καίτοι ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ δικαιούχος ἡ νόμιμη ἐπ' ἐλευσίαν τοῦ θανάτου τοῦ ἡσφαλισμένου συγγενοῦς του (ἀριθ. 21696/28—8—41 διαταγὴ τῆς Γεν. Δ/σεως).

(15) Regelsberger, Pand. II παρ. 125 ἀριθ. 2 Πολ. Δικ. ἀρθρα 193 ἀρ. 2 καὶ 200 ἐδάφ. 2 Ποιν. Δικ. § 72. Πρὸβλ. νόμος περὶ συναλλαγματικῶν ἀρθρ. 41 in Fin. καὶ 92 in Fin. Contra 'Αγαλλόπουλος, ἐνθ' ἀνω.

ἐβδομάδος. Ἡ παραγραφή ἄρα τῆς ἀξιώσεως τῆς ἡσφαλισμένης ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς τελευταίας ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, καθ' ἣν κατέστη ἀπαιτητὸν τὸ πρὸς καταβολὴν αὐτῇ τῶν ἡμερησίων ἐπιδομάτων τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος δικαίωμα. Συνεπῶς διὰ τὸ ποσὸν τῶν ἡμερησίων ἐπιδομάτων ἐκάστης πρὸ τοῦ τοκετοῦ ἐβδομάδος, προκειμένου περὶ ἐπιδομάτων κυοφορίας, μετὰ τὸν τοκετὸν δέ, προκειμένου περὶ ἐπιδομάτων λοχείας καὶ θηλάσεως, δεόν νὰ ὑπολογίζεται ἰδίᾳ παραγραφή, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς τελευταίας ἐβδομάδος ἡμέρας καὶ λήγουσα μετὰ ἀρόδον 3 μηνῶν ἀπὸ ταύτης.

II

Παρεχαί συντάξεων

Ὁ νόμος 6298 ἐν ἀρθρῷ 46 παράγρ. 2 ὁρίζει ὅτι «τὸ δικαίωμα εἰς σύνταξιν ἢ εἰς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσιν παραγράφεται μετὰ παρέλευσιν ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς γενέσεώς του» διὰ δὲ τῆς παραγρ. 3 τοῦ αὐτοῦ ἀρθρου ὅτι «ἀπαιτηταὶ συντάξεις μὴ εἰσπραχθεῖσαι ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν κατέστησαν ἀπαιτηταὶ παραγράφονται». Οὕτω σαφῶς ὁ νόμος διαστέλλει ἐν προκειμένῳ τὴν παραγραφὴν τοῦ δικαιώματος πρὸς λήψιν συντάξεως ἢ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως ἀπὸ τὴν τοιαύτην τοῦ ἀγνώρισθέντος τοιούτου πρὸς λήψιν τῶν *περιοδικῶν παροχῶν* συντάξεως ἢ τοῦ ἀγνώρισθέντος δικαιώματος πρὸς παροχὴν ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως.

Κατὰ τὰς ἰσχυρούσας γενικὰς περὶ παραγραφῆς τῶν περιοδικῶν παροχῶν ἀρχάς, ἐπὶ ἐνοχικῶν σχέσεων παραγουσῶν διαδοχικὰς κατὰ δόσεις παροχὰς (*Rentenobligationen*). ἡ παραγραφὴ τῶν παροχῶν τούτων ἀρχεται ἀπὸ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐπὶ ἐκάστης ἐξ αὐτῶν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς κατέστη ἀπαιτητὸν, χωρούσης ἰδίας παραγραφῆς, δι' ἐκάστην ληξιπρόθεσμον καθισταμένην δόσιν (16). Ἡ παραγραφὴ ὅμως αὕτη οὐδόλως ἐπηρεάζει καὶ τὸ τὰς περιοδικὰς παροχὰς παράγον *δικαίωμα*, ὅπερ ὡς γενεσιουργὸς αἰτία αὐτῶν ὑφίσταται καὶ μένει ἀκέραιον, ἐφ' ὅσον δὲν παρεγράφη αὐτὸ τοῦτο (17). Ἄλλως βεβαίως ἔχει τὸ ζήτημα ἐν περιπτώσει παραγραφῆς τοῦ δικαιώματος ἐξ οὗ αἱ μερικαὶ διαδοχικαὶ δόσεις πηγάζουσιν. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν δύνανται νὰ ζητηθῶσιν αὗται, καθόσον «ἀτοπον ἐστὶ τῆς πρωτοτύπου

ἀγωγῆς ἀναιρεθείσης περὶ τόκων καὶ καρπῶν φιλονικεῖν (18)».

α) *Σύνταξις ἀναπηρίας καὶ θανάτου*. Κατὰ τὴν προμνησθεῖσαν διάταξιν τῆς παραγρ. 2 ἀρθρου 46 τοῦ νόμου τὸ δικαίωμα εἰς σύνταξιν ἢ εἰς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσιν παραγράφεται μετὰ παρέλευσιν ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς γενέσεώς του, δηλαδή τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀναπηρίας ἢ τοῦ θανάτου (19). (19α) Ἐν περιπτώσει ἀναπηρίας ὀφειλομένης εἰς ἀσθένειαν ἢ ἀτύχημα, κατὰ τὴν διάταξιν τῆς παραγρ. 2 ἀρθρου 37 τοῦ Νόμου, τὸ εἰς σύνταξιν δικαίωμα ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἔπαυσε τὸ ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας δικαίωμα. Ἀκολουθοῦντες τὰς σκέψεις τὰς ἐν τῇ ὑποσημειώσει 4 ἐκτιθεμένας δεόν νὰ δεχθῶμεν, ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἡ παραγραφὴ τῆς ἀξιώσεως ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως καὶ οὐχὶ ἐφ' ἣς ἔπαυσε τὸ ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας δικαίωμα, καθόσον ἔκτοτε θεωρεῖται γεννηθεῖσα ἡ ἀξίωσις πρὸς λήψιν συντάξεως, ἡ καταβολὴ τῆς ὁποίας ἀπλῶς

(18) Ν. 6 πρ. Κ (4.32) Ἐφ. Αθ. 42/1918 Θέμ. Α' 10

(19) Ἀγαλλ. «Αἱ Κοιν. Ασφαλίσεις» 1936 σελ. 139.

Προφανῶς οὐδεμίαν ἐφαρμογὴν δύναται νὰ ἔχη ἐν προκειμένῳ ἡ διάταξις τῆς παραγρ. 1 ἀρθρου 37 τοῦ νόμου 6298, ἥτις ὁμιλεῖ «περὶ ἐνάρξεως καὶ λήξεως τοῦ δικαιώματος συντάξεως». Ἡ κακὴ διατύπωσις τοῦ ἀρθροῦ τούτου δύναται νὰ ἀγάγῃ εἰς παρερμηνείαν. Οὕτω θὰ ἡδυνάτο τις νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι, τοῦ νόμου ὁρίζοντος ὅτι τὸ εἰς σύνταξιν ἀναπηρίας καὶ γήρατος δικαίωμα ἀρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ ἐπομένου ἐκείνου καθ' ὃν ὑπεβλήθη αἰτήσις περὶ ἀπονομῆς συντάξεως, ἡ παραγραφὴ ἀρχεται τρέχουσα ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου ἀφοῦ, κατὰ τὴν ἐν λόγῳ διάταξιν, ἔκτοτε θεωρεῖται γεγεννημένον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος δικαίωμα. Ἡ τοιαύτη σκέψις ὅμως θὰ ἦγεν εἰς περιεργὰ συμπεράσματα. Ὅντως θὰ ἦτο παράλογον νὰ δεχθῇ τις, ὅτι τὸ δικαίωμα εἰς σύνταξιν θεωρεῖται γεγεννημένον τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς τοῦ ἐπομένου ἐκείνου καθ' ὃν ὑπεβλήθη ἡ σχετικὴ αἰτήσις καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως, καθόσον ἐν ἐναντίῳ περιπτώσει θὰ ἔδει ν' ἀπορρίψωμεν τὴν αἰτήσιν ἡσφαλισμένου, ὅτι εἰς ὑπέβαλε ταύτην πρὸ τῆς ἐλεύσεως τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ ἐπομένου ἐκείνου καθ' ὃν ἐπισυνέβη ἡ ἀσφαλιστικὴ περίπτωσις (ἀναπηρία), ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτος δὲν κέκτηται δικαίωμα πρὸς συνταξιοδότησιν. Κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ἐφ' ὅσον δεχθῇ τις, ὅτι δὲν ὑφίσταται δικαίωμα πρὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως, θὰ κατέληγεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ γίνη περὶ παραγραφῆς τῆς ἀξιώσεως πρὸς συνταξιοδότησιν, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει τὸ καθ' οὗ ἐνεργεῖ ἀποσβεστικῶς ἡ παραγραφὴ, ἥτοι ἡ σχετικὴ ἀξίωσις. Ἀλλ' οὕτω θὰ κατελήγομεν κατ' οὐσίαν εἰς τὸ ἀπαράγραπτον τῆς ἀξιώσεως! Ἡ μᾶλλον ἀβίαστος λύσις θὰ ἦτο νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ὁ νόμος διὰ τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἀρθρου 37 ἠθέλησε νὰ καθορίσῃ τὰ χρονικὰ ὅρια ἐνάρξεως καὶ λήξεως τοῦ δικαιώματος πρὸς λήψιν συντάξεως καὶ οὐχὶ τὸν χρόνον *γενέσεως* τοῦ δικαιώματος.

(19α) Ὁ Ἀγαλλόπουλος, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 141, λέγει ὅτι «ἐφ' ὅσον δὲν ὑπεβλήθη ἐγκαίρως ἡ δι' ἀπονομὴν τῆς συντάξεως αἰτήσις δὲν γεννᾶται καὶ ἡ ἀξίωσις». Ὁ αὐτὸς ἐν σελ. 139 δέχεται, ὅτι ἡ παραγραφὴ ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀναπηρίας ἢ τοῦ θανάτου. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον, κατ' αὐτόν, πρὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως δὲν γεννᾶται ἀξίωσις, τότε τί παραγράφεται;

(16) Ν. 26 Κ. (4.32) *Οἰκονομίδου*, Στοιχ. I παράγρ. 66 σημ. 10 Windscheid παράγρ. 107 σημ. 8-9, Ἐφ. Αθ. 150/1917 Θέμ. ΚΗ' 407, Ἐφ. Αθ. 5110/1919 Θέμ. ΛΑ' 241.

(17) Ἐφ. Αθ. 2038/1901 Θέμ. ΙΓ' 490, Α. Π. 58/1901 Θέμ. ΙΒ' 389, Savigny V σελ. 312, Wachter παράγρ. 118 σημ. 16, *Παπαρηγόπουλος* παράγρ. 490, Σ. *Εὐκλείδης*, Γ. *Φιλάρτος*, Γ. *Μαυρομαρῆς* ἐν γνομ. Ν. Πανδ. Η' 405. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ οἱ τ' ἀντίθετα φρονοῦντες, οἵτινες δεχονται, ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ κύριον πρὸς τοιαύτας παροχὰς δικαίωμα ἀρχίζει παραγραφόμενον εὐθὺς ὡς παραλήφθῃ ἡ καταβολὴ μιᾶς περιοδικῆς παροχῆς *Regelsbeiger*, Pand II παράγρ. 183-4, *Πράτοινας* αὐτόθι ἐν ὑποσ. 6, *Καλλιγᾶς* παράγρ. 291, Π. *Θηβαῖος* ἐν Ν. Πανδ. Η' 406, Α. Π. 184/1897 Θέμ. Η' 628 καὶ σχόλιον Θέμ. ΙΒ' 390.

ἀναβάλλεται μέχρι παύσεως τῆς ἐπιδοτήσεως.

Ἡ ἀπλή ὑποβολή αἰτήσεως πρὸς συνταξιοδότησιν τοῦ ἐνδιαφερομένου διακόπτει τὴν τρέχουσαν παραγραφὴν. Συνεπεία δὲμος τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ Καν. Ἀσφαλ. Ἀρμοδιότητος, δέον νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἵνα ἔχη τὴν δύναμιν ταύτην ἡ ὑποβαλλομένη αἴτησις, δέον νὰ συνταχθῇ ἐγγράφως. Οὕτω τοῦλάχιστον ἐξάγεται ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς προμνησθείσης διατάξεως, ὁρίζουσας ὅτι «ἡ αἴτησις δέον νὰ συντάσσεται κλπ.». Ἀντιθέτως ἡ διακοπὴ τῆς παραγραφῆς ἐπέρχεται, ἔστω καὶ ἐάν ἡ αἴτησις δὲν συνοδεύεται ὑπὸ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ὑποβολὴν αἰτήσεως πρὸς λῆψιν τῶν παροχῶν ἀσθενείας, ἥτις κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 6 παράγρ. 2 τοῦ Καν. Ἀσφαλ. Ἀρμοδιότητος δέον νὰ συνοδεύηται ὑπὸ πάντων τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν⁽²⁰⁾.

Ὁ κανὼν *agere non valenti non currit praescriptio* ἐφαρμόζεται καὶ προκειμένου περὶ ἀναστολῆς τῆς παραγραφῆς τῆς ἀσφαλιστικῆς ἀξιώσεως⁽²¹⁾. Ζήτημα γεννᾶται κατὰ πόσον δέον νὰ δεχθῶμεν ὡς ἀνασταλείσαν τὴν τρέχουσαν παραγραφὴν τῆς ἀξιώσεως πρὸς λῆψιν συντάξεως λόγῳ θανάτου τοῦ ἡσφαλισμένου συζύγου, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν εἰς ἐτέραν δίκην (π.χ. συνεπεία ἀγωγῆς περὶ διατροφῆς κατὰ τοῦ ἐκλιπόντος συζύγου), ἐκκρεμῇ οὖσαν, προσεβλήθη τὸ ἔγκυρον τοῦ γάμου.

Ὁ κανὼν *agere non valenti non currit praescriptio* ὁρθὸν εἶναι νὰ δεχθῶμεν, ὅτι δὲν περιορίζεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὰ θέματα τοῦ νόμου⁽²²⁾, ἀλλ' ἐφαρμογὴν ἔχει εἰς πᾶσαν περίπτωσιν καθ' ἣν καθίσταται ἀδύνατος ἡ ἀσκήσις τῆς ἀξιώσεως καὶ δι' οὐ μόνον ἐκ πραγματικῶν κωλύματων (*vis maior* κλπ.), ἀλλὰ καὶ ἐκ νομικοῦ κωλύματος, ἐφ' ὅσον λόγῳ τῆς

ὑπάρξεως τοῦτου καθίσταται ἀδύνατος ἡ ἐν-ἀσκήσις τῆς ἀξιώσεως. Τοιοῦτο κώλυμα δέον νὰ δεχθῶμεν ὡς ὑφιστάμενον καὶ ἐπὶ προδικαστικῶν ζητημάτων παρ' ἄλλου δικαστηρίου λυτέων καὶ ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν τῆς ἐτέρας δίκης ἀποτελούντων, ὡς ἐν προκειμένῳ, καθ' ὅσον, κατὰ τοὺς περὶ συντάξεων νόμους, τὸ ζήτημα τοῦ κύρους τοῦ γάμου εἶναι ἀναγκαίᾳ προϋπόθεσις τῆς συνταξιοδοτήσεως τοῦ αἰτούντος. Σημειωτέον ὅτι ἡ ἐκκρεμῆς δίκη δὲν εἶναι ἀναγκαῖον οὔτε τὸ ὑπὸ παραγραφὴν χρέος νὰ ἀφορᾷ, οὔτε μεταξὺ τοῦ αἰτούντος καὶ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως νὰ διεξάγεται, ἀρκεῖ νὰ ἀφορᾷ ζήτημα ὅπερ ἀποτελεῖ ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν τοῦ πρὸς συνταξιοδότησιν δικαιώματος⁽²³⁾.

β) *Σύνταξις γήρατος* : Ἡ ἀξίωσις πρὸς λῆψιν συντάξεως γήρατος δὲν παραγράφεται.

Τὸ τοιοῦτο δέον νὰ μὴ θεωρηθῇ, ὅτι ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν τοῦ ἰσχύοντος κανόνος περὶ τοῦ γενικῆς παραγραφῆς τῶν ἀσφαλιστικῶν ἀξιώσεων, καθ' ὅσον ἡ μὴ ἀπόσβεσις τῆς ἀξιώσεως ὀφείλεται ἐν προκειμένῳ εἰς τὸ ὅτι διαρκούσης τῆς οὐσιαστικῆς ἰσχύος τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ἐφ' ὅσον συνεπληρώθη παρὰ τοῦ ἡσφαλισμένου τὸ ἐλάχιστον ὄριον ἡλικίας, συντρέχουσιν δὲ καὶ αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἀρθροῦ 34 § 1 ν. 6298, ἡ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀξίωσις γεννᾶται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νέα, τοῦ ἡσφαλισμένου δικαιουμένου μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ νομίμου ὁρίου ἡλικίας νὰ αἰτησῇται ὁποτεδήποτε τὴν ἀπονομὴν συντάξεως λόγῳ γήρατος⁽²⁴⁾.

γ) *Ἐφ' ἁπαξ ἀποζημίωσις* : Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 46 παράγρ. 2 τοῦ Νόμου 6298 τὸ δικαίωμα εἰς ἐφ' ἁπαξ ἀποζημίωσιν παρα-

(23) *Contra* Α. Π. 104/1923 Θέμ. ΔΑ' 418 καθ' ἣν ἡ ἐκκρεμῆς δίκη δέον νὰ εἶναι περὶ τοῦ αὐτοῦ τοῦ δι' ὃ ἦν ἔλατο τρέχουσα ἡ παραγραφὴ τῆς ἀξιώσεως.

(24) Windscheid παράγρ. 106, *Der nburg* I παράγρ. 145. Ἀλ' ὡς παριστᾷ τὰ πράγματα ὁ *Αγαλλόπουλος*, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 121 στοιχ. α' καὶ 139 στοιχ. β'. Ἐκ τῶν παρ' αὐτοῦ λεγομένων φαίνεται ὑποστηριζόμενον τὸ ὅτι ἡ μὴ ἐφαρμογὴ τῆς παραγραφῆς ἐπὶ τῆς ἀξιώσεως πρὸς λῆψιν συντάξεως γήρατος ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀξίωσις καθ' ἣς νὰ ἐνεργήσῃ ἡ παραγραφὴ καὶ κατὰ συνεπείαν ὅτι ἡ ἀπαιτήσις πρὸς λῆψιν συντάξεως γήρατος ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν τοῦ ἰσχύοντος κανόνος περὶ τοῦ πυρογραφίου τῆς ἀσφαλιστικῆς ἀξιώσεως. Δὲν νομίζομεν, ὅτι ἡ σχετικὴ ἀξίωσις δὲν θεωρεῖται γεννηθεῖσα ὅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ νομίμου ὁρίου ἡλικίας. Ἡ ἀποψὶς αὕτη δὲν φαίνεται εὐρίσκουσα ἐρείσμα οὐδ' εἰς τὸ γεγονός ὅτι δέον νὰ διατηρῇται ἡ οὐσιαστικὴ ἰσχὺς τῆς ἀσφαλίσεως μέχρι τῆς αἰτήσεως τῆς συντάξεως. Ἡ παρ' ἡμῶν ὑποστηριχθεῖσα γνώμη δὲν ἀφίσταται ἄλλως τε τῆς ὑπὸ τοῦ *Αγαλλοπούλου*, ὁρθῶς τεθειμένης, προϋποθέσεως τῆς διατηρήσεως τῆς οὐσιαστικῆς ἰσχύος τῆς ἀσφαλίσεως μέχρι τῆς αἰτήσεως πρὸς σύνταξιν καὶ οὐχὶ μόνον κατὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ἀφοῦ δεχόμεθα ὅτι ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν γεννᾶται *νέα ἀξίωσις* καὶ συνεπῶς δέον κατὰ τὸν χρόνον τῆς γενέσεώς της νὰ ἐξακολουθῇ διατηρουμένη ἡ οὐσιαστικὴ ἰσχὺς τῆς ἀσφαλίσεως. Ἡ ἀποψὶς αὕτη εἶναι μᾶλλον σύμφωνος πρὸς τὰ ἐν γένει περὶ παραγραφῆς τῆς ἀξιώσεως ἐν τῷ κοινῷ δικαίῳ κρατοῦντα (πρβλ. ν. 1 παράγρ. 1 Κ. 740 καὶ ν. 6 Κωδ. 3.39. Windscheid μετ. *Αργυροῦ* I σελ. 720).

(20) Ἡ κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 6 παρ. 2 τοῦ Καν. Ἀσφ. Ἀρμοδιότητος καὶ ἐπὶ τῇ αἰτήσεως πρὸς συνταξιοδότησιν, δὲν νομίζομεν, ὅτι ἐνδείκνυται ἐν προκειμένῳ καὶ τοῦτο λόγῳ τῆς σοβαρότητος τῆς ἀξιώσεως πρὸς παροχὴν συντάξεως, ἥτις θὰ ἦτο ἀνεπιεικὲς νὰ θεωρηθῇ παραγραφθεῖσα ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ αἰτῶν δὲν ἦδ' ἐνηθὴ νὰ συγκατερώσῃ καὶ συνυποβάλλῃ ἐντός τῆς ὁρισμένης προθεσμίας τὰ σχετικὰ δικαιολογητικά, καὶ μάλιστα ἐντός τόσον συντόμου προθεσμίας, οὔα ἡ τοῦ ἀρθροῦ 46 παράγρ. 2 τοῦ νόμου 6298, ἥτις σημειωτέον εἶναι ἡ συντομωτέρα σχεδὸν ἐκ πασῶν τῶν ὑπὸ τῶν ξένων νομοθεσιῶν ὁριζομένων. Καλῶς συνεπῶς τὸ Ι.Κ.Α. ἡτέσται παρὰ τοῦ εἰς οὗ τὴν ἐποπτεῖαν ὑπάγεται Ὑπουργείου, ὅπως οὕξηθῃ ὁ χρόνος παραγραφῆς τῆς ἀξιώσεως πρὸς λῆψιν συντάξεως ἢ ἐφ' ἁπαξ ἀποζημιώσεως, ὅστις οὕτω μέλλει ν' ἀνέλθῃ εἰς τριετίαν.

(21) *Argum.* Α.Π. 423/1893 Θέμ. Δ' 611.

(22) Α. Χ. ἀνελικότητος, ἐνοικοδομησεως ὕλης, διαρκούσης τῆς ἀπογραφῆς καὶ τῆς πρὸς διώκεσιν προθεσμίας, ἀκαταμαχῆτον πραγματικῶν κωλύματις, ἐπιδημίας, ἐπιδημίας τοῦ ἐχθροῦ. Ν. 3 Κ (739) *Windscheid* παράγρ. 109 Ἐφ. Ἀθ. 183/1922 Θέμ. ΔΓ' 429 Ἐφ. Ἀθ. 146/1920 Θέμ. ΔΑ' 402 (καὶ μειοψηφία ἐπικαλουμένη *Οίκον*. παράγρ. 66 σημ. 14 καὶ *Καλλιγὰ* παράγρ. 309 καθ' ἣν αἱ περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἐφορμάζεται ὁ κανὼν *agere non valenti* κ.λ.π. εἶναι περιοριστικαὶ καὶ δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἐπέκτασις αὐτῶν κατ' ἀναλογίαν εἰς ἄλλα θέματα. Πρωτ. Ἀθηνῶν 3269/1915).

γράφεται μετὰ παρέλευσιν ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς γενέσεώς του. Δοθέντος ὅτι ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεις καταβάλλεται μόνον ἐν περιπτώσει ἀναπηρίας τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ θανάτου τούτου, καὶ ἐφ' ὅσον δὲν πληροῦνται αἱ προϋποθέσεις τοῦ νόμου πρὸς χορήγησιν συντάξεως, ἔπεται ὅτι ἡ παραγραφή τῆς ἀξιώσεως πρὸς λῆψιν ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως, δέον νὰ θεωρηθῇ ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀναπηρίας ἢ τοῦ θανάτου, καθ' ὅσον ἔκτοτε θεωρεῖται γεγεννημένη ἡ ἀξίωσις (actio nata) πρὸς λῆψιν τῆς περὶ οὗ ὁ λόγος παροχής, καὶ συμπληρουμένη ἅμα τῇ παρόδῳ ὁλοκλήρου τῆς τελευταίας ἡμέρας.

Ἐὰν ὑπάρχωσι πλείονα δικαιούμενα πρόσωπα (π. χ. τέκνα, ἔγγονοι, προγονοί, γονεῖς) ἡ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεις καταβάλλεται μεταξὺ αὐτῶν κατ' ἰσομοίριαν (ἄρθρον 36 παράγρ. 4 ν. 6298). Τὰ πρόσωπα ταῦτα παρίστανται ὡς δικαιούχοι *jure proprio* καὶ οὐχὶ ὡς κληρονόμοι τοῦ θανόντος ἡσφαλισμένου (25). τὸ δικαίωμα ἐκάστου τούτων εἶναι αὐτοτελές, ἡ δὲ μεταξὺ τούτων καὶ τοῦ ασφαλιστικοῦ φορέως ἐνοχὴ φέρουσα τὰ χαρακτηριστικά τῆς συμμετρικῆς ἐνοχῆς πλειόνων (26) δὲν εἶναι ἀλληλέγγυος ἐνοχῆς (27).

Κατὰ συνέπειαν διὰ τὴν ἀξίωσιν ἐκάστου δικαιούχου πρὸς λῆψιν τῆς ἀναλογούσης ἐφ' ἅταξ ἀποζημιώσεως χωρεῖ ἰδία παραγραφή, ἡ δὲ παρ' ἑνὸς τούτων ἐπελθοῦσα διακοπὴ τῆς παραγραφῆς δὲν ἐνεργεῖ καὶ ὑπὲρ τῶν λοιπῶν. Ὡσαύτως τὸ ὑπὲρ ἐνὸς τῶν προσώπων τούτων μεσαλαβῆσαν ἀνασταλτικὸν τῆς παραγραφῆς γεγονὸς δὲν ἀναστέλλει καὶ τὰς λοιπὰς παραγραφάς, αἵτινες ἐξακολουθοῦσι τρέχουσαι, ἐφ' ὅσον δὲν λάβῃ χώραν γεγονὸς ἀναστέλλον τὰς τρεχούσας παραγραφάς τῶν ἀξιώσεων τῶν λοιπῶν προσώπων (28).

(25) Βεβαίως, κατ' ἀρχήν, *δικαιούχος* τῆς πρὸς παροχὴν ἀξιώσεως κατὰ τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ὁ ἄμεσος ἡσφαλισμένος, ἥτοι τὸ πρόσωπον ὅπερ ὑλήθη εἰς τὴν ἀσφάλειαν τοῦ νόμου 6298 ὡς παρέχον ἐξυπηρετην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντὶ ἀμοιβῆς καὶ ἐφ' ὅσον ἡ παρεχόμενη ἐργασία δὲν ἐμπλῖνται εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου. Τοῦτ' αὐτὸ λεκτέον καὶ ὁσάκις ἡ πραγματοποιήσις τῆς ασφαλιστικῆς περιπτώσεως συντελεῖται οὐχὶ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀμέσου ἡσφαλισμένου, ἀλλ' εἰς ἕτερον πρόσωπον συνδόμενον συγγενικῶς μετ' αὐτοῦ (π. χ. ἀσθένεια τῆς συζύγου) καὶ αἱ σχετικαὶ ἀσφαλιστικαὶ παροχαὶ χορηγοῦνται οὐχὶ εἰς αὐτόν, ἀλλ' εἰς τὸ ἕτερον πρόσωπον. Ὁ καιὼν ὅμως οὗτος δὲν εἶναι ἀνεξαίρετος. Οὕτω ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ ἀμέσου ἡσφαλισμένου, οἱ δικαιούχοι πρὸς λῆψιν τῶν ἐξόδων κηδείας παρίστανται ὡς τοιοῦτοι ἰδίῳ δικαίῳ καὶ οὐχὶ κληρονομικῷ τοιοῦτῳ Ὡσαύτως αὐτοὶ εἰς πρὸς συνταξιοδόησιν δικαίωμα αποκτῶσιν οἱ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἡσφαλισμένου δικαίῳ τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ νόμου. Ἀλλὰ καὶ ἡ περίπτωσις τοῦ ἄρθρου 31 § 3 ἀποτελεῖ ἐξαιρέσιν τοῦ ὡς ἄνω ἰσχύος κανόνα.

(26) Ἐφ. Αἲ. 1600/1894, Α. Π. 2/1867, 89/1899.

(27) Ὅθεν δὲν δύναται ἐν τῶν προσώπων τούτων νὰ ἀπαιτήσῃ ὁλόκληρον τὴν ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσιν παρὰ τοῦ Ἰδρύματος, οὔτε τὸ Ἰδρυμα ἀπολλασσεται ἀπέναντι τῶν λοιπῶν, καταβῶν ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως εἰς ἑν τῶν προσώπων τούτων.

(28) Μόνον αἱ πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἡσφαλισμένου γεννηθεῖσαι διὰ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀλλὰ μὴπω ἐκ-

καὶ ταῦτα μὲν ὅσον ἀφορᾷ τὴν παραγραφὴν τοῦ μὴπω ἀναγνωρισθέντος δικαιώματος πρὸς λῆψιν ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως. Τί ἰσχύει ὁμως διὰ τὴν παραγραφὴν τῆς ἀναγνωρισθείσης ἀξιώσεως πρὸς λῆψιν ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως; Ὁ Νόμος 6298 δὲν ὁμιλεῖ ρητῶς ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἐρευνητέον ὅθεν τυγχάνει, ἐὰν δέον νὰ ἰσχύσῃ ἐν προκειμένῳ ἡ κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 46 παράγρ. 3 τοῦ νόμου 6298, θεσπιζούσης ἐνιαύσιον παραγραφὴν διὰ τὰς μὴ εἰσπραχθείσας ἀπαιτητάς συντάξεις, ἢ ἡ διατάξις τῆς παραγρ. 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἥτις τάσσει πενταετὴ παραγραφὴν «διὰ πάσαν ἄλλην οἰανδήποτε κατὰ τοῦ Ἰδρύματος ἀπαιτήσιν».

Καθ' ἡμᾶς ὀρθότερον εἶναι νὰ ἐφηρμοσθῇ ἀναλόγως ἐν προκειμένῳ ἡ διατάξις τῆς παραγράφου 3 ἄρθρου 46 (29), καθ' ὅσον ναὶ μὲν αὕτη ὁμιλεῖ ρητῶς μόνον περὶ τῆς παραγραφῆς τῆς ἀναγνωρισθείσης συντάξεως, πλὴν ὁμως ἐκ τοῦ γενικοῦ πνεύματος, ὅπερ διέπει τὰς σχετικὰς διατάξεις τῆς ασφαλιστικῆς νομοθεσίας, συναγεται, ὅτι ἡ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσις, μὴ οὕσα ἢ κεφαλαιοποιημένη τις σύνταξις, ἀκολουθεῖ, ἐνθα δὲν ὀρίζεται ἄλλως, τὰς ἰσχυοῦσας περὶ συντάξεων διατάξεις, διεπομένη ὑπὸ τοῦ πνεύματος ὅφ' οὗ καὶ αὗται διέπονται. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου δὲν βλέπομεν διὰ τίνα λόγον ἡ ἀναγνωρισθεῖσα ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσις νὰ πλεονεκτῇ εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ἀπὸ ἀπόψεως χρόνου παραγραφῆς, τῶν λοιπῶν ασφαλιστικῶν ἀξιώσεων, καὶ δὴ αὐτοῦ τούτου τοῦ δικαιώματος εἰς σύνταξιν, ὅπερ, παρὰ τὴν ἐξαιρετικὴν του διὰ τὸν δικαιούχον σημασίαν, παραγράφεται μετὰ παρέλευσιν ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς γενέσεώς του. Ἀλλὰ καὶ ἡ γνώμη ἡ ὑπάγουσα τὴν ἐν λόγῳ ἀξίωσιν εἰς τὴν πενταετὴ παραγραφὴν τῆς παραγρ. 5 δὲν στερεῖται γενικῶς βάσεων (30).

ΛΥΣΑΝΔΡΟΣ Ν. ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΙΔΗΣ

πληρωθεῖσαι ἀξιώσεις ἀκολουθοῦν τοὺς κανόνας τῆς κληρονομικῆς διαδοχῆς. Δύνανται ὁμως αἱ σχετικαὶ παροχαὶ νὰ κατοβληθῶσι παρὰ τοῦ Ἰδρύματος κατὰ σειράν εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου (ἄρθρ. 42 παραγρ. 7) ὀριζόμενα πρόσωπα. Ἀλλ' αἱ ἀξιώσεις δι' αὐτὰς οὐδέμια ὑπεβλήθη ὑπὸ τοῦ θανόντος δικαιούχου ἡσφαλισμένου αἰτήσεις πρὸς ἀναγνώρισιν ἀποσβέννυνται διὰ τοῦ θανάτου του.

(29) Ἀπαιτῆται συντάξεις μὴ εἰσπραχθεῖσαι ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν κατέστησαν ἀπαιτηταὶ παραγράφονται.

(30) Οὕτω ἀκολουθοῦντες τὴν αὐστηρὰν γοαμματικὴν ἐρμηνείαν δέον νὰ ἐφαρμόσωμεν ἐνταῦθα τὴν πενταετὴ παραγραφὴν. Ἀλλὰ καὶ ἡ φιλάγαθος ὑπὲρ τοῦ ἡσφαλισμένου ἐρμηνεία ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης ἀποκλίνει. Σύμφωνας διὰ τὴν πενταετὴ παραγραφὴν καὶ ὁ *Ἀγαλλόπουλος*, ἐνθ' ἄνωτ. παράγρ. 28. Ἐν πάσῃ περιπτώσει νομίζομεν, ὅτι τὸ ζήτημα καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἐλύετο νομοθετικῶς, ὀριζομένου τοῦ χρόνου παραγραφῆς εἰς τὸ διπλάσιον τοῦ ἰσχύοντος διὰ τὴν παραγραφὴν τῶν ἀπαιτητῶν συντάξεων, ἥτοι εἰς διετίαν. Ἡ θεσθεῖσα αὕτη διατάξις νομίζομεν, ὅτι τυγχάνει ἢ μᾶλλον ἐνδείκνυται μετὰ τὴν ἐγκρίσιν τῆς αἰτηθείσης τροποποιήσεως περὶ ἀδείξεως τοῦ χρόνου παραγραφῆς τοῦ μὴπω ἀναγνωρισθέντος δικαιώματος εἰς σύνταξιν ἢ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσιν εἰς τριετίαν.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Προϋποθέσεις του δικαιώματος του μισθωτού ἐπὶ τῆς ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει παραβάσεως

Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ Ἀνωτάτων Ἐταιριῶν, ἐπιχειρήσεων καὶ ἰδιωτικῶν γραφείων. — Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπαλλήλων. — Δικαίωμα οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων. — Μὴ ὑποχρέωσις μισθωτοῦ πρὸς γνωστοποιεῖν οἰκογενειακῆς καταστάσεως. — Στὸ χεῖρ ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος καὶ τρόπος πληρωμῆς ἀποδοχῶν. — Παραγραφή οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων. — Προϋποθέσεις δικαιώματος ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. — Ὅχι ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Τὸ ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, ποὺ παρατίθεται κατωτέρω, εἶναι τὸ πνεῦμα ἀντιστάσεως κατὰ τῶν ἀποφσεων ποὺ ἐπεκράτησαν ἤδη νομολογιακῶς ἐπὶ θεμελιωδῶν ζητημάτων τοῦ δικαίου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἐξ αἰτίας μιᾶς ἄσφατος διατυπώσεως τοῦ κειμένου τῆς ἀπὸ 16/9/1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἀνωτάτων Ἐταιριῶν κλπ. προέκυψαν ἀμφισβητήσεις ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως ἐφαρμογῆς τῆς ἐν λόγῳ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, μὲ κατεῦθυναὶ τῆς νομολογίας πρὸς τὴν ἄποψιν ὅτι ἐφαρμόζεται ἐπὶ μόνων τῶν ὑπαλλήλων γραφείων τῶν ἀναφερομένων ἐν αὐτῇ ἐπιχειρήσεων (βλέπε τὰς εἰς ἀ. παραπέμπει ἡ παρατιθεμένη δικαστικὰ ἀποφάσεις).

Ὡς σκέπτεται ὁμοῦ διὰ πειστικῶν ἐπιχειρημάτων ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, δὲν φαίνεται νὰ ὑπῆρξεν εἰς τὴν διάνοιν τῶν συμβαλλομένων, ποὺ προήλθον εἰς τὴν ὑπογραφήν τῆς ἐν λόγῳ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, πρόθεσις τοιαύτης διακρίσεως ἐφαρμογῆς ἐπὶ ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν ὑπαλλήλων.

Περαιτέρω ἡ ἄποψις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ὅτι δὲν εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἐν περιπτώσει παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ προηγούμενη λύσις ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐρχεται καὶ αὐτὴ εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰ νομολογιακῶς κρατοῦντα, κατὰ τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖται ὁλοσὸς ἢ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε Α. Π. 310/1910, ΕΝ, ζ', σελ. 465, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 233/1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχ. 6, σελ. 171, 107/1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχ. 7, σελ. 205, 1226/1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχ. 13, σελ. 397, 828/1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τευχ. 38, σελ. 211, 321/1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τευχ. 39, σελ. 217). Βλέπε ἐπίσης περὶ τοῦ ὅλου ζητήματος Π. Μητσοπούλου. Ἡ πολλαπλὴ ἐκ συμβάσεως ἀποζημιώσις εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τευχ. 33, σελ. 36 ἐπ.).

Τέλος ἐνδιαφέρουσα εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ὅτι κοιτῆριον τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ δὲν εἶναι ὁ τρόπος τῆς πληρωμῆς τῶν ἀποδοχῶν του, ὥστε ν' ἀποκλεισθῶν τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων οἱ ἡμερομίσθιοι, ἂν κατὰ τὰ λοιπὰ συγκεντρῶνουν τὰ προσόντα τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ νόμου 1234, παρέχουν δηλαδὴ ἐργασίαν ἀποκλειετὶς ὡς ἡ κατὰ κύριον χαρακτὴρ μὴ σωματικὴν (βλέπε σχετικῶς καὶ κατωτέρω Πρωτ. Ἀθηνῶν 2828/1943).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 2962/1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Θ. Βλαχόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Σπεντάκης, Σ. Γραββάνης

Παρὰ τὴν φερομένην ὡς κρατήσαν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ νομολογίᾳ γνώμην (Α. Π. 107/1941 Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ., ἔτος 1ον, σελ. 39, Ε. Α. 272/1941 Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ., ἔτος 1ον, σελ. 236, Πρωτ. Ἀθ. 73/1942 Ἐργατικὸν Δίκαιον, ἔτος 1ον, σελ. 191, Πρωτ. Ἀθ. 74/6/1942 Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. ἔτος 2ον, σελ. 146), εἰς τὰς διατάξεις καὶ ὅρους τῆς ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἀνωτάτων ἐταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων ὑπάγεται ἅπαν τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν τοιούτων ἐνώσεων καὶ κέντρων ἀναπτύξεως τῆς ἐμπορικῆς δραστηριότητος, χωρὶς νὰ κρίνεται σκόπιμος ἡ διάκρισις μεταξὺ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ προσωπικοῦ, ταύτης νοοῦσης τὸν διαχωρισμὸν μεταξὺ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν γραφείων καὶ ἐκτὸς γραφείων.

Τὰ ἐπιχειρήματα ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη ἡ ἀντίθετος ἐκδοχὴ εἰσὶ τὰ ἑξῆς: 1) Εἰς τὸ θεωρηθὲν ὡς ἀνεπίδεκτον διαφόρου ἐρμηνείας προοίμιον τῆς ἀνωτέρω συλλογικῆς συμβάσεως, καθ' ὃ ἐν αὐτῇ «τίθενται κανόνες ρυθμίζοντες τὸς ἀποδοχὰς τοῦ τε ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων τῶν ἐν Ἑλλάδι λειτουργουσῶν πάσης φύσεως ἀνωτάτων ἐταιριῶν, ἰδιωτικῶν γραφείων, ἐπιχειρήσεων ἐν γένει κλπ». Ἐν τούτοις ἡ φράσις αὕτη εἶναι ἐπίδεκτικὴ ἀντιθέτου ἐρμηνείας, περισσότερο εἰς τὰ πράγματα καὶ προσαρμοζομένης α) Διότι ἡ φράσις αὕτη «τῶν γραφείων» οὔτε εἰς τὴν ἐπικεφαλίδά τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὑπάρχει, οὔτε καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἀρθρα αὐτῆς, ἐνθα γίνεται μεία τοῦ προσωπικοῦ τῶν τοιούτων κέντρων δραστηριότητος. Οὕτω ἐν ἀρθρῳ 1 αὐτῆς γίνεται μνεα μόνον περὶ τοῦ προσωπικοῦ «τῶν πάσης φύσεως ἀνωτάτων ἐταιριῶν», χωρὶς νὰ ἀναφῆται ἂν πρόκειται περὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων, ὅτερ θὰ ἦτο ἀναγκαῖον, ἂν τοῦτο καὶ μόνον ἀφεώρα ἡ συλλογικὴ σύμβασις. Τὸ αὐτὸ ἐν ἀ. θρῳ 2, ἐνθα γίνεται λόγος περὶ μεταθέσεων τοῦ προσωπικοῦ γενικῶς. Τὸ αὐτὸ καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ διατάξει τοῦ ἀρθροῦ 6 αὐτῆς, καθ' ὃ «πᾶς ὑπάλληλος ἡ ὑπηρετικὴς ὑπηρετὼν σήμερον παρ' ἐταιρίᾳ, ἐπιχειρήσει ἡ γραφεῖον...», χωρὶς νὰ γίνεται μνεα, ἂν οὔτεος δεόν νὰ ὑπηρετῇ εἰς τὸ γραφεῖον τῆς ἐταιρίας. Κατὰ μείζονα

λόγον το αὐτὸ πόρισμα συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἀρθρου 9 β) Διότι ἡ φράσις αὕτη, ὡς καὶ ἐκ τῆς ὅλης διατυπώσεως τῆς ἀνωτέρω συλλογικῆς συμβάσεως προκύπτει, προσετέθη ἐν τῷ προοίμῳ ἐκ παραδρομῆς, χωρὶς οὐτε εἰς τὸν γρῦν, οὔτε εἰς τὴν πρόθεσιν τῶν ὑπογραψάντων ταύτην νὰ ὑφίσταται. Ἐὰν τοῦτο ἐσκόπει ὁ συντάκτης τῆς αα) θὰ ἐνεθυμεῖτο νὰ τὴν ἀναφύη ἔστω καὶ μίαν φορὰν ἀκόμη εἰς τὰς ἐπομενὰς διατάξεις, καθόσον πολλὰκις τοῦ ἐδόθη τοιαύτη εὐκαιρία, ββ) Θὰ τὴν ἐνεθυμεῖτο τοῦλάχιστον εἰς τὴν μετὰ ἓνα μῆνα ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 52612/19—10—37 ὑπουργικὴν ἐγκύκλιον (βλ. ταύτην ἐν *Ι. Παπαδήμητροπούλου*, Πανδέκτης τοῦ δικαίου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, τόμος 1ος, σελ. 77), καθ' ἣν «ἡ σύμβασις αὕτη, γενικωτάτης κατὰ τὸς ἐν αὐτῇ διατάξεις ἐφαρμογῆς, θὰ ἰσχύσῃ ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν πάσης ἐν γένει ἐπιχειρήσεως, ὑπ' οἷανδήποτε μορφήν καὶ ἂν ἀσκήσῃται αὕτη, καὶ τῶν ἰδιωτικῶν γραφείων ἐν γένει». Καὶ ἐν οὕτῃ δὲν γίνονται μνεῖα περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν γραφείων τῶν ἐπιχειρήσεων 2) Εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ἡ παρούσα συλλογικὴ σύμβασις μετὰ τῆς προηγηθείσης ταύτης ἀπὸ 29ης Ἰουνίου 1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων Τραπεζῶν καὶ Τραπεζιτικῶν Ὁργανισμῶν καὶ μετὰ τῆς εἰς ὀλουθηθείσης ταύτης ἀπὸ 23 Δεκεμβρίου 1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιριῶν ἀποτελοῦσι τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς μερίμνης τοῦ Κράτους περὶ πάντων τῶν εἰς γράφειά ἐργαζομένων ὑπαλλήλων. Ἐν τούτοις καὶ τὸ ἐπιχειρήμα τοῦτο ἀνατρέπεται. Ὅτι τὸ Κράτος διὰ τῶν ἀνωτέρω συλλογικῶν συμβάσεων, ὡς καὶ διὰ τῆς ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936 Ἑθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἠθέλησε νὰ ὁλοκληρώσῃ τὴν κοινωνικὴν του μέριμναν ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων, εἶναι βεβαίως ἐξωφθαλμον. Οὐδαμῶς ὁμως καὶ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως ἐστὶ τῶν διατάξεων τούτων συνάγεται, ὅτι ἡ μέριμνα αὕτη ἀγέωρα μόνον τοὺς εἰς γράφειά ἐργαζομένους ὑπαλλήλους. Ἀπεναντίας καταφανὲς εἶναι ἡ θέλησις τοῦ Κράτους, ὅπως προστατεύῃ πάντας τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἀνωτέρω οικονομικῶν δραστηριοτήτων, ἀναλόγως τῆς προσφερομένης ἐργασίας των. Μάλιστα τὸ γεγονός, ὅτι, ἐνῷ εἰς τὰς λοιπὰς συμβάσεις γίνεται μνεῖα μόνον περὶ ὑπαλλήλων, ἐνῷ εἰς τὴν κρινομένην περὶ ὑπαλλήλων γραφείων, καθιστοῦν καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου τὴν φράσιν ταύτην ἀτυχῆ. 3) Εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρου 7 τῆς αὐτῆς συλλογικῆς συμβάσεως, καθ' ἣν «ὑπάλληλοι, εἰσπράκτορες κλπ., ταξιδευόντες ἐκτὸς ἔδρας δι' ἐργασίαν τοῦ γραφείου των, λαμβάνουν πλὴν τῶν ὁδοιπορικῶν κλπ.», ἐνῷ κατὰ τὴν ἀμέσως ἐπακολουθοῦσαν διάταξιν δὲν δικαιοῦνται ὁδοιπορικῶν οἱ πλοσιεῖ, Ἄλλ' ἐν πρώτοις οἱ ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι δὲν ἔχουν νομικῶς ἔδραν. Ἐπομένως ἡ ἀνωτέρω διάταξις, ὀρίζουσα «ταξιδευόντες ἐκτὸς ἔδρας» νοεῖ προφανῶς ἐκτὸς ἔδρας τῆς ἐπιχειρήσεως. Τοῦτο ὁμως δύναται νὰ συμβῇ διὰ πάντα ὑπάλληλον ταύτης, ὑπηρετοῦντα εἰς γράφειον ἢ μὴ. Ἐπίσης ἡ φράσις «δι' ὑπηρεσίαν τοῦ γραφείου του» καίτοι περιττὴ, δὲν θέλει τιποτε ἄλλο, παρὰ τὸ αὐτονόητον, διὰ τὸ νὰ δικαιῶνται ὁ ὑπάλληλος ὁδοιπορικῶν, πρέπει νὰ ἐταξιδεύσῃ δι' ἐργασίαν τῆς ἐπιχειρήσεώς του. Διότι ἄλλως ἐρωτᾶται: ἔάν πρὸκειται περὶ ὑπαλλήλου γραφείου, μὴ ταξιδευόντος δι' ὑπόθεσιν τοῦ γραφείου του, ἀλλὰ δι' ὑπόθεσιν ἐτέρου γραφείου τῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως, καίτοι ἐντολῆς ταύτης, δὲν δικαιῶνται οὕτως ὁδοιπορικῶν; Ἐὰν ἀπαντήσωμεν ὅχι, θὰ εἰμεθα ἐκτὸς τῶν πραγμάτων, ἀσυνεπεῖς πρὸς τὴν κρατοῦσαν γνώμην περὶ προστασίας μόνον τοῦ ὑπαλλήλου γραφείου καὶ ἀδικοὶ πρὸς τὸν ὑπάλληλον. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, κατὰ τρόπον ἀνανέηρτον, ὅτι εἰς

τὴν προκειμένην συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ὑπάγονται πάντες οἱ φέροντες κατὰ νόμον τὰ στοιχεῖα τοῦ ὑπαλλήλου (περὶ ὧν ἀμέσως κατωτέρω, ἀνεξαρτήτως ἂν πρὸκειται περὶ ὑπαλλήλου γραφείου ἢ ἐκτὸς γραφείου. Εἰς τὰ ἀνωτέρω συνεπικουροῦν ἀβιάστως τὰ σαφῆ καὶ ἀναμφισβήτητα ἀρθρα 3 καὶ 9 τῆς περὶ τῆς προκειμένης συλλογικῆς συμβάσεως, ἀλλὰ καὶ τὸ πόρισμα τὸ συναγόμενον ἐκ τῶν ἐκτεθέντων ἐπιχειρημάτων, ὅτι πᾶσα ἀντίθετος λύσις θὰ ἦτο παράλογος καὶ ἀδίκος. Παράλογος, διότι θὰ ἐγέννα πλείστας, μὴ ἑναρμονιζομένας πρὸς τὴν ἀνωτέρω συλλογικὴν σύμβασιν, ἀμφισβητήσεις, καθόσον θὰ εἶχομεν, αἰφνης, δακτυλογράφους ἐνὶς γραφείου προστατευομένους καὶ δακτυλογράφους ἐκτὸς γραφείου (π. χ. εἰς ἐργοστάσιον), μὴ προστατευομένους, ἀποθηκαίους εἰς γράφειον, μὴ προσφέροντας ἰσως ὑπηρεσίαν, προστατευομένους, καὶ ἀποθηκαίους εἰς ἀποθήκην, μὴ προστατευομένους κλπ. Ἀδίκος δέ, διότι προκειμένου περὶ τῶν αὐτῶν ὑπαλλήλων, ἢ ὑπηρετῶν ὧν ἐπιχειρήσῃς τινος ἢ ἀνωτέρου ἑταιρείας ἐν γένει, οἱ μὲν, διότι εὐρίσκονται εἰς τὸ γράφειον τῆς ἐπιχειρήσεως θὰ θεωροῦνται προστατευτοί, οἱ δὲ διότι εὐρίσκονται πολλάκις καὶ κατὰ τύχην π. χ. εἰς τὸ ἐργοστάσιον, τὴν ἀποθήκην ἢ τὸ κατάστημα, ὡς ἐπὶ πᾶσι, ἀρχιεργάται κλπ. θὰ ἐθεωροῦντο μὴ προστατευτοί, ἐνῷ ἄλλοι ἦτο καὶ ἔδει νὰ ἦτο ἡ σκέψις τῶν ὑπογραψάντων τὴν ρηθείσαν συλλογικὴν σύμβασιν (σχόλιον Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ., ἔτος 1ον, σελ. 355). Ἐπιμένει ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν ἐναγομένων, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν προστατεύεται ὑπὸ τῆς ρηθείσης συλλογικῆς συμβάσεως, αἶε μὴ ὧν ὑπάλληλος τῶν γραφείων τῆς ἐπιχειρήσεώς των, ἀλλὰ τῆς ἐξωτερικῆς υπηρεσίας αὐτῆς ἐλέγχεται μὴ νόμιμος καὶ ἀπορριπτεός.

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς παραγράφου 4 τῆς ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἀνωτέρων ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων πάντες οἱ ὁπωσδήποτε διδόμενοι ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης (συλλογικῆς συμβάσεως) καὶ ἐφεξῆς μισθοὶ τοῦ ἀρενῶς προσωπικοῦ προσαυξάνονται δι' ἐπιδόματος γάμου καὶ τέκνων, ἀνεξαρτήτως πόλεως ἐν ᾗ ὑπηρετεῖ ὁ δικαιοῦχος, συνισταμένου διὰ μὲν τὴν σύζυγον εἰς δρχ. διακοσίας μηνιαίως, δι' ἕκαστον δὲ μέχρι τριῶν τέκνων εἰς δρχ. ἑκατὸν μηνιαίως. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, καθιερουσὶν τὸν διαχωρισμὸν μεταξὺ τοῦ μισθοῦ ὡς ἀντιπροσώχης καὶ τοῦ λεγομένου κοινωνικοῦ μισθοῦ (βλ. *N i p p e r d e y*, Τὰ οἰκογενειακά ἐπιδόματα τῶν ἐργαζομένων, μετὰφρασις ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ., ἔτος 1ον, σελ. 453) *Ι. Καπαδιστρία*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας § 146, σελ. 368), δι' οὗ ἐσκόπηθη ἡ ἐν τινι μέτρῳ προστασία τῆς νηπιακῆς καὶ ἐφηβικῆς ἡλικίας, διὰ τῆς παροχῆς εἰδικοῦ ἐπιδόματος εἰς οἰκογενεῖας στερουμένας οἰκονομικῶν πόρων, οἷοι εἶναι, κατὰ τεκμήριον, αἱ ἐργατικά, γενικώτερον δὲ καὶ ἡ τῶν οἰκογενειῶν τούτων ὁρθοπόδησις καὶ εὐημερία (*P i c*, *Traité élémentaire de législation industrielle*, ἐκδ. 1931, § 1456, σελ. 106, ἐπ.) νομίμως δίδωκε ὁ ἐνάγων, ὡς ἀνήκων εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῶν ἐναγομένων καὶ ὑπαγόμενων ὡς ἐκ τούτου εἰς τὴν ἀνωτέρω συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, τὴν ἀπόληψιν τῶν τοιούτων ἐπιδωμάτων ἀπὸ τῆς καταρτίσεως ταύτης, ἐφ' ὅσον ἐκτοτε εὐρίσκειτο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐναγομένων (*Σ. Ἀμερικάνου*, τὰ οἰκογενειακά ἐπιδόματα κλπ. Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ., ἔτος 1ον, σελ. 293 καὶ σελ. 326) ἦτοι διὰ μὲν τὴν σύζυγόν του δρχ. διακοσίας μηνιαίως, δι' ἕκαστον δὲ τῶν τριῶν τέκνων του ἀνὰ ἑκατὸν δρχ. μηνιαίως.

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ὅρου τῆς ρηθείσης συλλογικῆς συμβάσεως δὲν προκύπτει, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου ἐπὶ τῶν ἐπιδωμάτων συζύγου καὶ τέκνων

ήρτηται ἐκ προηγουμένης, παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, γνωστοποίησεως τῆς οἰκογενειακῆς του καταστάσεως εἰς τὸν ἐργοδότην (Ε. Α. 695/1941 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. ἔτος 1ον, σελ. 170, Contra Πρωτ. 'Αθ. 224/1942 'Επιθ. 'Εργ. Δικ., ἔτος 1ον, σελ. 532, Πρωτ. 'Αθ. 29/1942 Προεδρική, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. ἔτος 2ον, σελ. 852). Τοιαύτη γνωστοποίησις οὐ μόνον δὲν ἀναφέρεται ρητῶς ἐν τῇ ρηθείᾳ συλλογικῇ συμβάσει, ὥς τοῦτο λαμβάνει χώραν προκειμένου περὶ τῶν πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας, διὰ τὰ ὁποῖα ἐν ἀρθρ. 6 αὐτῆς ὁρίζεται ρητῶς, ὅτι ὁ ἐργαζόμενος ὀφείλει νὰ τὰ παραγγεῖλῃ καὶ δι' ἐντὸς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας (Ε. Α. 641/1941 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. ἔτος 1ον, σελ. 11), ἀλλ' εἶναι καὶ ἀντιθέτος πρὸς τὸ ὅλον πνεῦμα τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἥτις, ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, κινεῖται ἀπὸ τὴν σκέψιν ὅτι ὁ ἐργαζόμενος, λόγῳ τῆς μειονεκτικῆς θέσεώς του ἐναντι τοῦ ἐργοδοτοῦ, μετὰ δυσχερείας θὰ προσεκόμιζε στοιχεῖα, ἀφορῶντα τὴν αὐξάνειν τῶν ἀποδοχῶν του, ἐνῶ ἐξ ἄλλου ὁ ἐργοδότης, λόγῳ τῆς τοιαύτης ιδιότητός του, ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς τὰς οἰκογενειακὰς συνθήκας τοῦ παρ' αὐτῷ ἐργαζομένου καὶ νὰ μὴ τηρῇ στάσιν ἀγνοίας καὶ ἀπιστίας (Σ' *Αμερικάνου*, Τὰ οἰκογενειακά ἐπιδόματα κλπ. 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. ἔτος 1ον, σελ. 298 ἐπ.). 'Επομένως οὐχὶ νομίμως ἰσχυρίζονται οἱ ἐναγόμενοι, ὅτι οὐδέποτε ὁ ἐνάγων ἐγνωστοποίησεν εἰς αὐτοὺς ἢ εἰς τὸν δικαιοπάροχον τῆς ἐπιχειρήσεως τῶν τὰ περιστατικά τῆς οἰκογενειακῆς του καταστάσεως καὶ ὅτι τὰ ἀξιούμενα ἐπιδόματα ὀφείλονται ἀπὸ τῆς τοιαύτης γνωστοποιήσεως. 'Αντιθέτως εἶναι ἀρκετόν, ὅτι ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι τόσον ὁ δικαιοπάροχος τῶν ἐναγόμενων, ὅσον καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, ἦσαν ἐν γνώσει τῆς οἰκογενειακῆς του καταστάσεως ἐξ ἐτέρων περιστατικῶν, διότι, διὰ νὰ θεμελιωθῇ ἡ προκειμένη ἀξιῶσις του, ἀρκεῖ, κατὰ τὰς διαληφθείσας διατάξεις, καὶ μόνη ἡ τοιαύτη γνώσις τοῦ ἐργοδοτοῦ, εἰς οἁδήποτε περιστατικὸν καὶ ἂν ὀφείλεται αὕτη (π. χ. εἰς τὴν μακροχρόνιον παρ' αὐτῷ ὑπηρεσίαν τοῦ ἐργαζομένου, εἰς ὑφιστάμενον οἰκογενειακὸν σύνδεσμον, εἰς τὸ γεγονὸς τῆς τηρήσεως ἀτομικοῦ δι' ἑκάστον ὑπάλληλον φακέλλου, ἐκ τοῦ βιβλιαρίου κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων κλπ.).

Ἐκ τῶν ἀρθρ. 3 καὶ 9 τῆς ρηθείσης ἡδὴ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προκύπτει, ὅτι εἰς τὰς ἐνυεργετικὰς διατάξεις ταύτης ὑπάρχει πᾶν πρόσωπον φέρον τὴν ιδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, ἥς αἱ προϋποθέσεις καθορίζονται ἐν ἀρθρ. 10 τοῦ Νόμου 1234/1918 «περὶ θέσεως τῶν ιδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρεφένσεως» καὶ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 866/1937 ἀναγκαστικοῦ νόμου «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νόμον κλπ.» (Ε. Α. 1193/1942, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. ἔτος 1ον, σελ. 729). Κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας, ἀνεξαρχήτως τοῦ διδομένου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότητος χαρακτηρισμοῦ, ὑπαλλήλος, ὑπαγόμενος εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἐκαστοτε συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον ὅπερ παρέχει ἐπ' ἀνταλλάγματι ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ χειρωνακτικὴν (Πρωτ. 'Αθ. 256/1942 Προεδρική, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. ἔτος 1ον, σελ. 729), κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐν ἰδιωτικῷ καταστήματι, γραφεῖν ἢ ἐπιχειρήσει (Ι. *Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου § 296 ἐπ.). Τὸ προέχον ὅθεν στοιχεῖον διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τινὸς ὡς ὑπαλλήλου δὲν εἶναι ἡ κατεβολὴ τοῦ μισθοῦ καθ' ἡμέραν ἢ κατὰ μῆνα, ἥτις δυνατόν νὰ εἶναι συμπρωματικὴ καὶ τυχαία ἢ νὰ ἐγίνετο πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου, ἀλλ' ἡ φύσις τῆς παρεχομένης παρ' αὐτοῦ ἐργασίας (Μ. *Παπαγεωργίου*, Ἐπιρροή τῆς ἀμοιβῆς δι' ἡμερομισθίου ἐπὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ιδιότητος τοῦ ἐργαζομένου 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. ἔτος 1ον, σελ. 181), ἥτις δέον νὰ εἶ-

ναι ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ χειρωνακτικῇ, ἥτοι ὁ ἐργαζόμενος νὰ καταβάλλῃ κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτης κυρίως πνευματικὰς δυνάμεις, χωρὶς νὰ ἀποκλειθῇται καὶ ἡ καταβολή, ἐκ μέρους τούτου, σωματικῶν δυνάμεων, ἀρκεῖ καὶ εἰς ταύτας νὰ προέχῃ τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον. Κατὰ τὰ ἱστορούμενα ἐν τῇ ἀγωγῇ περιστάτικα, ὁ ἐνάγων ὑπηρετεῖ ὡς λινοτύπης εἰς τὰ τυπογραφεῖα τῶν ἐναγόμενων. Ἡ ἐργασία τοῦ λινοτύπου, ὄντος τεχνικοῦ ὑπαλλήλου, ἀπαιτεῖ ἰδιαίτεραν τεχνικὴν κατάρτισιν καὶ ἱκανὴν θεωρητικὴν μόρφωσιν, διότι οὗτος ἐργάζεται ἐν τῇ λινοτυπικῇ μηχανῇ βάσει τῶν παραδιδόμενων αὐτῷ χειρογράφων, ἥτοι ἀντιγράφει οἷονε ταῦτα ἐπὶ τοῦ ρευστοῦ μολύβδου, ὁ ὁποῖος ἀποσπᾶται εἰς στίχους αὐτοτελεῖς. Διὰ τὴν ἀρτίαν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ταύτης ἀπαιτεῖται ὅθεν τελεία γνώσις τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, τῆς ὀρθογραφίας τῆς, τῆς συντάξεώς της καὶ γενικωτέρα τις ἐγκυκλοπαιδικὴ μόρφωσις (Ι. *Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου § 300 σὴμ. 7, Πρωτ. 'Αθ. 109/1941 Προεδρική, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. ἔτος 1ον, σελ. 531, Πρωτ. 'Αθ. 1765/1941 Προεδρική, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. ἔτος 1ον, σελ. 52). Ἐπομένως καὶ ὁ ἐνάγων, ἐφ' ὅσον ἀποδείχθῃ, ὅτι ἤσκει τὴν ἐργασίαν τοῦ λινοτύπου, τυγχάνει ὑπαλλήλος, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ὑπαγόμενος εἰς τὴν ἣν ἐπικαλεῖται συλλογικὴν σύμβασιν καὶ ἀπορριπτεῖ τὰ ἐναντία. Ἄλλως τε ἐπικουρικῶς ἐπικαλεῖται οὗτος ὅτι ὁ χαρακτηρισμὸς αὐτοῦ ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο ὑπὸ τῶν ἐναγόμενων πρὸς καταστρατήγησιν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 2 τοῦ νόμου ΓΥΛΓ/1909 «περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν» εἰς πενταετὴ παραγραφὴν ὑπόκεινται, μετοξὺ τῶν ἄλλων, «καὶ αἱ ἀξιῶσεις περὶ ὀφειλόμενων προσόδων, μισθοδοσιῶν, συντάξεων, διατροφῶν καὶ πάσης ἄλλης περιοδικῶς ἐπαναλαμβανομένης παροχῆς».

Ὡς περιοδικὴ δὲ παροχὴ, ὑποκειμένη εἰς τὴν ὡς ἄνω παραγραφὴν, νοεῖται, κατὰ τοὺς ν. 7 § 6 Κώδ. 739 Ν. 5 Βασιλ. 50,14 Ν. 11 Βασ. 344, πᾶσα παροχὴ ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένη κατὰ τὸ περιεχόμενον, ἐπαναλαμβανομένη δὲ καθ' ὠρισμένα χρονικά διαστήματα καὶ μὴ τελοῦσα, ὡς πρὸς τὴν γένεσιν τῆς, ὑπὸ αἵρεσιν τινα (Α. Π. 46/1942, Θέμις ΝΓ', σελ. 300, Α. Π. 221/1942, 'Εργατ. Δικ. ἔτος 1ον, σελ. 172 καὶ σχόλιον, Πρωτ. 'Αθ. 2417/1942, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. ἔτος 1ον, σελ. 627 βλ. ὡς πρὸς τὴν ἐννοίαν τοῦ ὡς ἄνω ἀρθρ. Contra Γ. *Μαριδάκη*, Ἡ ἐννοία τοῦ ὅρου μισθοδοσία κλπ. Ἑργατικὸν Δίκαιον ἔτος 1ον, σελ. 28). Ὡς προκύπτει δ' ἐκ τῆς ρηθείσης ἀνωτέρω συλλογικῆς συμβάσεως, τὰ ἀξιούμενα διὰ τῆς ὑπὸ συζήτησιν ἀγωγῆς οἰκογενειακά ἐπιδόματα φέρουν καταδήλως τὸν χαρακτῆρα περιοδικῆς παροχῆς, ὅφ' ἣν ἐννοίαν ἐξετέθη αὕτη ἀνωτέρω, ὑποκειμένης εἰς πενταετὴ καὶ οὐχὶ διετὴ παραγραφὴν, ὡς οὐχὶ νομίμως ἰσχυρίζονται οἱ ἐναγόμενοι, ὁφειλόμενοι ἐπὶ τοῦ ἀρθρ. 1 ἐδ. 8 τοῦ αὐτοῦ μνημονευθέντος νόμου ΓΥΛΓ' καὶ ἀπορριπτεῖ τὰ ἐναντία.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. II τῆς ρηθείσης ἡδὴ συλλογικῆς συμβάσεως «πᾶσα παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρουσῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἀδικαιολόγητος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεοῦσα τοὺς παραβάτας εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ὁρίζουμένην, ἀναλόγως τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἐργαζομένων ὡς ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, διπλασίαν ἀποζημίωσιν δι' ὑπαλλήλους καὶ πενταπλασίαν διὰ τοὺς ἐργάτας». Ἡ διάταξις οὕτῃ ἀντιγράφει, ὑπὸ τινὰς ἀσημάντους φραστικὰς ἀλλοιωσεις, τὴν ὁμοίαν τοῦ ἀρθρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 99/1936 ἀναγκαστικοῦ νόμου «περὶ κυρώσεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας».

ας, ισχύουσαν αρχικῶς μόνον ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ συμβάσεων (Κ. Ράλλης, ἐν Ἑργατικῷ Δικαίῳ, ἔτος Ιον, σελ. 195 ἐπ.). Ἐπομένως τὰ διδασχθέντα ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως ἰσχύουν καὶ ἐν προκειμένῳ. Παρὰ τὴν φερομένην ὡς κρατήσανσαν ἀντίθετον ἀποψιν, καθ' ἣν ἵνα ζητηθῇ δικαστικῶς ἡ διπλάσια ἢ πενταπλάσια, ἀναλόγως τοῦ χαρακτηρησμοῦ τοῦ ἐργαζομένου ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, ἀποζημιώσεις τοῦ Ν. 2112, συνεπείᾳ παραβάσεως οἰουδήποτε ὅρου τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ἀρκεῖ ἡ ἀπλή, ἐκ μέρους τοῦ ἐργυδίου, παράβασις, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ὅπως, συνεπείᾳ ταύτης, ἀποχωρήσῃ ὁ ἐργαζόμενος τῆς ἐργασίας τοῦ (Α. Π. 340/1940 Ε.Ε.Ν. ἔτος Ζ' σελ. 465, Ε.Α. 1693/1939, Θέμις ΝΑ' σελ. 356, Ε.Α. 1683/1939, Θέμις ΝΑ' σελ. 45, Ε.Α. 1226/1941, Θέμις ΝΓ' σελ. 167, Ε. Αἰγ. 17/1941, Θέμις ΝΓ' σελ. 177, Ε.Α. 414/1941 Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. ἔτος Ιον, σελ. 171, Ε.Α. 107/1941 Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. ἔτος Ιον, 205 *Κασιμάτης* ἐν Θέμ. ΝΑ' σελ. 92 καὶ ἐν Ε.Ε.Ν. ἔτος Ζ' σελ. 50 καὶ ἔτος ΣΤ' σελ. 339 καὶ 548, Κ. Ράλλης ἐν Ἑργατικῷ Δικαίῳ ἔτος Ιον, σελ. 193 ἐπ.), ἐν τούτοις, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἡ ἀληθὴς ἐννοία ἀμφοτέρων τῶν διατάξεων τούτων, ἐφ' ὧν ἐρεῖδεται τὸ τελευταῖον αἴτημα τῆς ὑπὸ συζήτησιν ἀγωγῆς, εἶναι ὅτι δι' αὐτῶν δημιουργεῖται ἐν τῷ ἑλληνικῷ ἐργατικῷ δικαίῳ ἰδιόζουσα περιπτώσις ἀστικῆς ποινῆς, καταπιεστούσης εἰς βάρος τοῦ παραβάτου τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος τῆς παραβάσεως, χωρὶς νὰ ἀταιτῆται, ὅπως ἐκεῖνος, ἐναντίον τοῦ ὁποίου γίνεται ἡ παράβασις, ἀποχωρήσῃ τῆς ἐργασίας, λύων τὴν ἀτομικὴν ἐργατικὴν σύμβασιν (Πρωτ. Αθ. 3063/1942 Ἑργατικὸν Δίκαιον ἔτος Ιον, σελ. 192 καὶ *Ι. Καποδιστριας*, Θέμις ΝΑ' σελ. 45, 188, 633 ἐπ.). Ἡ οὐσία καὶ ἡ φύσις τῆς ἀστικῆς αὐτῆς ποινῆς, ἡ ὁποία ἄλλως τε καὶ δὲν παρεκκλίνει τοῦ συστήματος τῶν ἐν τῷ ἀστικῷ ρωμαϊκῷ δικαίῳ ἀστικῶν ποινῶν καὶ τῆς μεταγενεστέρως διαμορφωθείσης ἐννοίας τούτων, δὲν πρέπει νὰ ἐρευνᾶται ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς περὶ ἀποζημιώσεως διατάξεις, ὧν ἡ φύσις εἶναι ἐντελῶς διάφορος. Ἰσως δ' ἡ τοιαύτη συσχέτισις ὠδήγησεν εἰς τὴν ἐκτεθειάναν ἀνωτέρω ἐπικράτησιν τῆς μὴ υἱοθετουμένης ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ἐκδοχῆς. Πρωτῶς ἐν ἀρθρ. 2 τοῦ Α. Ν. 99 διαλαμβάνεται, ὅτι ἡ παράβασις τῶν διατάξεων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἀπλῶς ὡς ἀδικαιολόγητος καταγγελία, οὐχὶ ὅμως ὅτι εἶναι καὶ καταγγελία τῆς ἀτομικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως. Θεωρεῖται δ' ὡς ἀδικαιολόγητος καταγγελία, ἥτοι ὡς καταγγελία τὴν ὅποιαν τὸ δίκαιον δὲν δύναται νὰ υἱοθετήσῃ, διότι δὲν ὑπάρχει εὐλογος πρὸς τοιοῦτο ἀφορμὴ καὶ διότι ἡ παράβασις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως δὲν εἶναι εὐλογος ἀφορμὴ. Καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ὅθεν οὐσίας ὁρθῶς αἱ ἐκάστοτε συλλογικαὶ συμβάσεις, περιλαμβάνουσαι τὸν ὅρον τοῦ Α. Ν. 99, λεγουν ὅτι ἡ παράβασις τῶν διατάξεων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως θεωρεῖται ὡς ἀδικαιολόγητος καταγγελία. Ἡ παραπομπὴ ὅμως εἰς τὴν μορφήν τῆς ἀδικαιολογήτου καταγγελίας, ἥτις εἶναι διάφορος τῆς ἀπροειδοποίητου καταγγελίας τοῦ Ν. 2112 (βλ. Κ. Ράλλην, ἐν Ἑργατικῷ Δικαίῳ ἔτος Ιον, σελ. 198 ἐπ.) δὲν ἔγινε δι' ἄλλον τινὰ λόγον, εἰμὴ μόνον διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν συνεπειῶν, αἵτινες θὰ βαρύνουν τὸν παραβάτην τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Τὸ ἐπιχείρημα τῆς κρατησάσης ἐκδοχῆς, καθ' ἣν πρόκειται περὶ πλήρους ἐξομωσέως τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 πρὸς τὴν συνεπειαν τοῦ Α. Ν. 99 καὶ τῶν ἐκάστοτε συλλογικῶν συμβάσεων ἀνατρέπεται καὶ ἐξ ἄλλης ἀντιπαράβολῆς τῶν κειμένων τῶν δύο τούτων νόμων, τὸ δ' ἕτερον ὅτι πρόκειται περὶ ἀποζημιώσεως, ἥτις καλύπτει τὴν ζημίαν, ἣν ὑφίσταται ὁ ἐργαζόμενος, διότι, μὴ στέργων εἰς τὴν υἱοθέτησιν τῆς

παραβάσεως τῆς συλλογ. συμβάσεως, καὶ ἔνεκα τούτου ἐγκαταλείπων τὴν ἐργασίαν τοῦ, ἀπόλλυται τὴν θέσιν τοῦ καὶ τὰς ἐκ ταύτης ὠφελείας, δύναται εὐλόγως νὰ ἀνατραπῇ διὰ τῆς ἀντιπαρατηρήσεως, ὅτι ἐν τούτοις ἡ τοιαύτη κατάστασις δυνατόν οὐ μόνον νὰ μὴ βλάπτῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ ὠφελῇ τὸν ἐργαζόμενον, εὐρίσκοντα τυχὸν ἄλλοχού ἐνδοικωτέρους ὁρους ἐργασίας, ἐνῷ τὸ τρίτον ὅτι ἡ παράβασις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι βλαπτικὴ μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὁρων τῆς ἀτομικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως, ἐν ᾗ κατὰ τὸ ἀρθρ. 3 τοῦ βιοσικῆς περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀναγκαστικὸν νόμου τῆς 16/21 Νοεμβρίου 1935 περιέχονται αὐτομάτως οἱ ὅροι τῆς ἐκάστοτε οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως, καὶ ὅτι δὲν νὰ ἰσχύωσι καὶ ἐν προκειμένῳ τὰ ὑποστηριχθέντα ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ Ν. 2112, δὲν τυγχάνει λυσιτελεῖς, διότι ἡ ἐννοία τῆς μονομερούς βλαπτικῆς μεταβολῆς ἥτο γνωστὴ ἤδη εἰς τὸν νομοθέτην τοῦ δικαίου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ, ἂν τοιοῦτο τὸ ἐπεθύμει νὰ εἴπῃ, θὰ τὸ ἔλεγε ὀρθῶς καὶ σαφῶς. Τὸ σπουδαιότερον ὅμως ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς υἱοθετουμένης ἐκδοχῆς, καθ' ἣν διὰ τῶν ρηθεισῶν ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης παραγράφου διατάξεων ἐσκοπήθη ἡ δημοσιονομία ἐν τῷ ἑλληνικῷ ἐργατικῷ δικαίῳ ἀστικῆς ποινῆς ἰδιόζουσης μορφῆς, ἀκριβῶς ἵνα καταστῇ πραγματοποιήσιμον ἐν τῇ πρακτικῇ τὸ δίκαιον τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, εὐρηται, ἀνεξαρτήτως τῶν ἀνωτέρω ἐπιχειρημάτων τῆς μιάς ἢ τῆς ἄλλης γνώμης, ἐν τῇ φιλεργατικῇ τοῦ νομοθέτου βουλήσει καὶ τῷ ἐπιδιωκόμενῳ παρ' αὐτοῦ σκοπῷ. Βούλησις τοῦ νομοθέτου ἦτο ἡ προστασία τοῦ ἐργαζομένου ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου διὰ τῆς καθιερώσεως εἰς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις τῶν διατάξεων ἐκείνων (π. χ. ἐλαχίστου ὁρίου μισθοδοσίας, χρονικῶν ὁρῶν ἢ ἄλλων ὁρων ἐργασίας), τὰς ὁποίας ὁ ἐργαζόμενος ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ μόνος κατὰ τὴν σύναψιν τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀκριβῶς διότι ἦτο ὁ οἰκονομικὸς ἀσθενέστερος. Σκοπὸς δὲ τοῦ νομοθέτου ἦτο ἡ διὰ τῶν διατάξεων τούτων ἀπαρχὴ πραγματοποίησεως τῆς βουλήσεώς του, διὰ τῆς ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπιτεύξεως τῶν ἐπιδιωκόμενων μεταρρυθμίσεων, αἵτινες, ἄλλως τε, ἀποτελοῦν καὶ ἐπιδιώξιν τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς αὐτοῦ. Ὅθεν, ὁ ἐργατὴς ἢ ὑπάλληλος, προστατευόμενος διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ὀπλίζεται δι' ἐνὸς δραστηικοῦ ὅπλου, ἐναντι τοῦ ἐργοδότη. Δικαιοῦται νὰ ἀξιῶσθαι ἀπὸ τὸν ἐργοδότην νὰ ἐκτελέσῃ τοὺς ὁρους τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ὡς ἐὰν οὗτοι συνεφωνήθησαν, οἷοι, κατὰ τὰ ρηθέντα ἀνωτέρω, ἀποτελοῦν οὗτοι ὁρῶς καὶ τῆς ἀτομικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν συμμορφῶται, ἡ ἀστικὴ ποινὴ τοῦ νόμου καὶ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως θὰ καταπέσῃ εἰς βάρος τοῦ, δικαιοῦται δὲ νὰ ἀξιῶσθαι ταύτην οὐ μόνον ὁ ἐργαζόμενος, τοῦ ὁποίου τὰ δίκαια πλήττονται, ἀλλὰ καὶ ἡ σωματειακὴ ὁργάνωσις εἰς τὴν ὁποίαν οὗτος ἀνήκει, ἥτις ἔχει μάλιστα καὶ αὐτοτελὴ δικαιώματα. Μόνον οὕτω σκεπτόμενοι δυνάμεθα νὰ ἐδραιώσωμεν τὸ κράτος τῆς πιστῆς ἐφαρμογῆς τοῦ δικαίου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ δεσμευθῇ ὁ ἐργοδότης εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ τοιούτου ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, τοῦ ὁποίου δύναται νὰ καταγγεῖλῃ τὴν ἀτομικὴν ἐργατικὴν σύμβασιν βάσει τοῦ Ν. 2112 θὰ ἦτο κατὰ βάσιν ἀντιεργατικὴ ἡ λύσις καθ' ἣν ὁ μὲν ἐργαζόμενος, διὰ νὰ ἐκβιάσθῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, πρέπει νὰ ἀποχωρήσῃ τῆς ἐργασίας, ὥστε νὰ καταπέσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ ἡ κύρωσις τοῦ νόμου (τοῦτο δὲ καθίσταται καταφάσκιστον, ὅταν δὲν παραβιάζεται ἡ συλλογικὴ σύμβασις διὰ τῆς καταβολῆς ἡλατιωμένου μισθοῦ, ὅτε δύναται νὰ ζητηθῇ τὸ ἐλλείπον καὶ νὰ ἱκανοποιηθῇ τυπικῶς ὁ ἐργαζόμενος, ἀλλὰ παραβιάζονται ἕτεροι ὅροι αὐτῆς,

ὄρωντες μὴ χρηματικά ζητήματα, π.χ. ὅροι τοῦ τρόπου παροχῆς τῆς ἐργασίας), ἐνῷ ὁ ἐργοδότης δικαιούται νὰ παραβιάσῃ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν, ἄνευ συνεπειῶν δι' αὐτόν, ἀφοῦ ὁ μὲν ἐργαζόμενος, σχεπτόμενος ὅτι πρέπει νὰ ἀποχωρήσῃ, δὲν τὸ δίδωκε, τὸ δὲ σωματεῖον τοῦ, διὰ τὰ διώξῃ τὸν ἐργοδότην, πέπει νὰ στηρίξῃ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐπὶ τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ ἐργαζομένου, ἐκτός ἂν ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἡ κρατοῦσα γνώμη δεχθῇ, ὅτι ἡ ἀγωγή τοῦ σωματείου εὐδοταθεῖ καὶ ἄνευ τοιαύτης ἀποχωρήσεως. Ταῦτα δὲ πάντα ἐρευνῶνται ἄνευ συσχετίσεως πρὸς τὸ Ν. Δ. 424/1941, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὅπου οὐ ὁ ἐργαζόμενος, εἰς περίπτωσιν παραβιάσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως θὰ εὐρεθῇ καὶ θὰ εὐρ σκῆται εἰς τὸ ἀδιέξοδον ἢ νὰ ἐμμεῖνῃ εἰς τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν ἐργασίας, δίδωκον ἐκάστοτε τὰς ἀπολαύς τοῦ ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, χωρὶς νὰ δύναται νὰ διώξῃ τὴν ἀστικὴν κύρωσιν, ἰδίᾳ ὅταν παραβιάζωνται ἐτεροὶ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καὶ οὐχὶ οἱ ἀφο-

ρῶντες τὸ κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου, ἢ νὰ ἀποχωρήσῃ τῆς ἐργασίας, δίδωκον τὴν ἀστικὴν ποινὴν ἢ καὶ τὴν ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀποζημιώσιν, στερούμενος οὖτω τοῦ τεραστίου μέσου προστασίας τοῦ ἐργαζομένου, τὸ ὅποιον διὰ τοῦ Ν. Δ. 424/1941 υἱοθέτησεν ὁ σύγχρονος ἐργατικὸς νομοθέτης. Ἐπομένως, συμφῶνως πρὸς τὰς ἐκτεθείσας σκέψεις, νομίμως ζητεῖται, διὰ τῆς ὑπὸ συζήτησιν ἀγωγῆς, ἡ διπλάσια τοῦ Ν. 2112 ἀποζημιώσις, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι παρεβιάσθη ὑπὸ τῶν ἐναγομένων ἢ ρηθείσα ἤδη συλλογικὴ σύμβασις, συνεπείᾳ τῆς μὴ κατοβολῆς τῶν ἀξιουμένων οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων, τὰ ὅποια ὀφείλον κατ' αὐτὴν νὰ καταβάλλωσιν οἱ ἐναγόμενοι, τοῦτο δ' ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκδοχῆς, ἂν πρέπει νὰ ἀποχωρήσῃ ἢ μὴ τῆς ἐργασίας ὁ ἐνάγων, δεδομένου ὅτι τὸ αἶτημα τοῦτο ἀσχετῆται καὶ ἐπικουρικῶς, ἥτοι καὶ δι' ἡν περίπτωσιν ἤθελε χρῆθῃ, ὅτι δὲν ἐκτείνεται καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἡ προστασία τοῦ Ν. Δ. 424/1941, δι' οὗς λόγους ἐξετέθη ἀνωτέρω.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΕΝΝΟΙΑ ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ Ν. Δ. 424/1941

Συμβάσεις ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας ἢ δι' ἐκτέλεισιν ὀρισμένου ἔργου

Μὴ ὑπαγωγή τῶν συμβάσεων ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας ἢ ἔργου εἰς τὸ ν. δ. 424/1941. — Ἐρευνᾶ τῆς ἀκαταλληλότητος τοῦ μισθωτοῦ ἐν σχέσει μόνον μετὰ τὴν ἐργασίαν δι' ἣν προσελήφθη.

Μὲ τὸν προφανῆ σκοπὸν νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ πειθαρχία ἐν τῇ ἐργασίᾳ τὸ ν. δ. 424/1941 ἀναγνωρίζει ὡς λόγον ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ τὴν ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεισιν τῆς ἐργασίας τοῦ ἢ ἀνάγκαστον συμπεριφοράν, ὑπὸ τὸν ὅρον πάντως ν' ἀντικατασταθῇ ὁ μισθωτὸς δι' ἄλλου τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδύχας καὶ νὰ μὴ γίνῃ ὑπέρβασις τοῦ 15 οἱ 0 τοῦ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ ἐνὶ ὁδῷ ἡμερολογιακοῦ ἔτους (ἄρθρ. 10 ν. δ. 424/1941).

Ἡ ἀποδείξις τῶν προϋποθέσεων αὐτῶν διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας βαρύνει τὸν ἐργοδότην. (Βλέπε ἀντὶ ἄλλων Πρωτ. Πειραιῶς 713/1943, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 4, σελ. 692 ἐπ., Πρωτ. Ἀθηνῶν 679/1943, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 22, σελ. 206 ἐπ., Πρωτ. Ἀθηνῶν 2962/1943, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 43, σελ. 433).

Ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, πού παρατίθεται κατωτέρω, δὲν ἀπομακρύνεται τῆς ἀνωτέρω ἀρχῆς τοῦ νόμου, τοποθετοῦσα τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως εἰς τὸν ἐργοδότην, μὲ θεώρησιν τῆς ἐννοίας τῆς ἀκαταλληλότητος τοῦ μισθωτοῦ περὶ τὴν ἐκτέλεισιν τῆς ἐργασίας τοῦ, ἀποφαινομένη ὁρθῶς ὅτι ἡ ἀκαταλληλότης πρέπει νὰ ἐρευνηθῇ ἐν σχέσει μὲ τὴν ὑπηρεσίαν, πού ἔχει ἀνατεθῇ εἰς τὸν μισθωτόν, εἰς ἐκτέλεισιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ ἀποψὶς αὕτη δὲν ἔχει στήριγμα μόνον εἰς τὸ ὅτι ὁ μισθωτὸς εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἐκτελέσῃ τὸν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας συμφωνηθέν, ἀναλόγως τῶν ἐπαγγελματικῶν τοῦ ἱκανοτήτων, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν ἐκ τοῦ νόμου (ἄρθρ. 10 ν. δ. 424/1941) ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότην νὰ προσλάβῃ εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ μισθωτοῦ ἄλλον τῆς αὐτῆς εἰδικότητος, πρᾶγμα τὸ ὅποιον σημαίνει, δὲ ἔσχατῃ τῇ ἢ προστασία τοῦ μισθωτοῦ ὑφ' ἣν εἰδικότητα προσελήφθη. (Βλέπε γενικώτερον περὶ τῆς ἐννοίας τῶν σχετικῶν ὄρων τοῦ νόμου περὶ ἀκαταλληλότη-

τος κλπ. Λιτσεροπούλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 § 25, εὑρετήρια Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', ἐν λέξ. «ἀνεργία», Πρωτ. Ἀθηνῶν 2962/1943, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 45, σελ. 433).

Περαιτέρω ἡ ἀποψὶς τῆς αὐτῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως περὶ μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424/1941 ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὀρισμένου χρόνου ἢ δι' ὀρισμένον ἔργον εἶναι συμφωνοῦς πρὸς τὰ νομολογιακῶς κρατοῦντα (Βλέπε Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 42, σελ. 339, ἐνθα ἀνασκόπησις τῆς νομολογίας, Ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 9 ν. δ. 424/1941, 327/1943, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 44, σελ. 398).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 2575/1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Σῦρρες
Δικηγόροι οἱ κ. Α. Χαϊτηγεωργίου, Σ. Κούστας

Νόμος βάσιμος εἶναι ἡ ἀγωγή, στηριζομένη εἰς τὰς περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν διατάξεις καὶ δίδουσα τὴν πρὸς τὸν ἐνάγοντα καταβολὴν τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ μισθῶν, οὐδὲ θὰ ἐλάμβανεν οὗτος, ἂν μὴ ἀκύρως καὶ παρανόμως ἀπελύετο τῆς ὑπηρεσίας, δι' ἣν ἐπ' ἀόριστον χρόνον προσελήφθη καὶ ἐπὶ τῷ ἐν τῇ ἀγωγῇ μισθῷ. Πάντα τὰ κατὰ νόμον ἀπαιτούμενα πραγματικὰ περιστατικὰ καὶ νομικὰ στοιχεῖα πρὸς θεμελίωσιν τῆς ἀγωγῆς σαφῶς καὶ ὀρισμένως ἐκτίθενται ἐν αὐτῇ. Τὸ ἀκύρον τῆς ἀπολύσεως συνίσταται εἰς τὸ γεγονός ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπελύθη κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νομοθ. διατάγματος 424/1941, ἀπαγγέλλοντος τὴν ἀκυρότητα ταύτην, ἐὰν ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο ἄνευ τῆς τηρήσεως ἢ τῆς ὑπάρξεως τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον διαγορευομένων προϋποθέσεων. Ὑπὸ τῆς ἀκυρότητος τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν πλήττεται ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ τοῦ προσληφθέντος δι' ὀρισμένον χρό-

νον ἢ δι' ὠρισμένον ἔργον, μεταξὺ τῶν ὁποίων συμβάσεων παροχῆς ὑπηρεσιῶν περιλαμβάνονται οὐ μόνον αἱ δι' ὠρισμένον προκαθορισθέντα χρόνον συνολογηθεῖσαι, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖναι αἰτίνας ἐξομοιοῦνται πρὸς αὐτάς ἐκ τοῦ ὅτι τὸ εἶδος τῶν παρασχετέων ὑπηρεσιῶν ἐξυπακούει οἰκοθεν τὴν παῦσιν τούτων μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἔργου, δι' ὃ ἡ πρόσληψις ἢ ἐκ τοῦ ὅτι τὸ πέρας τούτων συνεπάγεται τὴν παῦσιν τῆς ἐργασίας κατὰ τὸν εἰς τὴν φύσιν ταύτης ἐγκείμενον αὐτονοήτως ἢ δηλωθέντα σκοπὸν τῶν συμβληθέντων. Διὰ τοῦ Ν. διατάγματος τούτου δὲν ἡθελήθη προφανῶς τοιαύτη ἀνατροπὴ τῆς δυνατότητος τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἰδιωτικῆς αὐτοβουλίας, ὥστε καὶ παρὰ τὰ ὑπὸ τῶν συμβληθέντων ἐλευθέρως καὶ ἐν γνώσει θεληθέντα, ὁ νόμος νὰ μεταβάλλῃ εἰς διηνεκὴ ἢ ἀόριστον χρόνον τὰ ἀποτελέσματα τοῦ μεταξὺ ἐργοδότη καὶ μισθωτοῦ δεσμοῦ, καίτοι ἄλλοι ἡθέλησαν ταῦτα οἱ συμβαλλόμενοι. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅθεν τῆς ἐναγομένης ἐταιρίας ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη δι' ὠρισμένον χρόνον ἢ ἔργον ἀπλὴν τῆς ἀγωγῆς ἀποτελεῖ ἄρνησιν, ἀνταποδείξας ἀντικείμενον οὖσαν, ἀφοῦ ἀντιθέτως ὁ ἐνάγων ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἰσχυρίζεται σύμβασιν ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ἧς καὶ μόνῃς ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ρηθὲν 10 ἄρθρ. Δέον ἄρα νὰ ταχθῇ ἀπόδειξις εἰς βάρος τοῦ ἐνάγοντος περὶ πάντων τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ του, διεξακτέα διὰ παντός ἀποδεικτικοῦ μέσου καὶ διὰ μαρτύρων, οἵτινες δέον νὰ ἐπιτραπῶσι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τόσον λόγῳ τῆς φύσεως τῶν ἀποδεικτέων, μὴ ὄντων δεκτικῶν ἐγγράφου ἀποδείξεως, καὶ τῆς μὴ ἀμφισβητουμένης ἐμπορικῆς ἰδιότητος τῆς ἐναγομένης καὶ τῆς ἐμπορικότητος τῆς διαφορᾶς, ὡς πρὸς ταύτην, ὅσον καὶ ἐκ τῆς ὁμολογουμένης προσλήψεως τοῦ ἐνάγοντος, δυναμένης νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως, ὡς πρὸς κύρια τῆς ἀγωγῆς στοιχεῖα. Ἀληθῶς, ἐὰν ὁ ὑπάλληλος εἶναι ἀκατάλληλος, δύναται ν' ἀπολυθῇ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, ἄνευ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ἄνω νομ. διατάγματος συνεπειῶν, ἐὰν ὁμῶς ἡ ἀκαταλληλότης αὕτη εἶναι ἀποδειχθῇ καὶ ἐὰν πληρωθῶσι προσέτι καὶ αἱ λοιπαὶ τοῦ ἁρθρου τούτου προϋποθέσεις. Ἀδεῖα τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δὲν ἀπαιτεῖται, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 10 συναπαιτούμεναι. Ὁ περὶ ἀκαταλληλότητος ὅθεν τοῦ ἐνάγοντος ἐπιβοηθητικὸς ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης θὰ ἦτο νόμῳ βάσιμος καὶ θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποτελέσῃ καταλυτικὴν κατὰ τῆς ἀγωγῆς ἔνστασιν, προσηκόντως ἐξεταστέαν, ἐὰν διευτυποῦτο μὲ τὰ νόμιμα δι' αὐτὴν οὐσιαστικὰ προκαπιτούμενα. Διότι ἡ ἀκαταλληλότης αὕτη εἶναι σκοπητέα ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐργασίαν δι' ἣν ὁ μισθωτὸς προσελήφθη καὶ οὐχὶ δι' ἄλλην τινά, καὶ δι' οἱανδήποτε καὶ ἀορίστως ἐκφραζομένην, ἢν ἄλλην ἢ οἱανδήποτε ἐργασίαν δὲν ὑποχρεοῦται ὁ μισθωτὸς νὰ γνωρίζῃ καὶ κατέχη καταλληλότητα ὡς πρὸς ταύτην, ἀφοῦ αὕτη κεῖται ἐκτός τῆς σφαιρας ἐντός τῆς ὁποίας συνετελέσθη ἡ μισθωτικὴ σύμβασις. Λέγουσα ὅθεν ἡ ἐναγομένη, καὶ δι' ἀορίστως, ὅτι ὁ ἐνάγων ἦτο ἀκατάλληλος δι' ἄλλην ἐργασίαν καὶ μὴ προσδιορίζουσα τὰ συγκεκριμένα στοιχεῖα τῆς ἀκαταλληλότητος ταύτης, οὐ μόνον ἰσχυρισμὸν νομικῆς σημασίας ἐστερημένον προβάλλει, ἀλλὰ καὶ μὴ ἐνέχοντα τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 552 τῆς Πολ. Δικον. στοιχεῖα.

ΕΡΓΟΔΟΤΑΙ ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟ Ν. Δ. 424]1941

Ἑννοια ὄρων «ἐπιχειρήσεις» καὶ «ἐκμετάλλευσις».

Προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424]1941 ἡ ὑπαρξίς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως.— Ἑννοια τῶν ὄρων.— Ὑπαγωγή καὶ τῶν νομικῶν προσώπων καὶ τοῦ Δημοσίου εἰς τοὺς περιορισμοὺς ν. δ. 424]1941, ἐφ' ὅσον ἀρκεῖται ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις.

Εἰρηνοδικεῖου Βόλου 35]1943

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. Α. Φραγκοῦλης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Ντάσιος, Ν. Παπαγεωργίου

Ἡ ὑπὸ κρίαν ἀγωγή, ἐπιδιώκουσα, κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ περιστατικά, τὴν πληρωμὴν τῷ ἐνάγοντι μισθωτῷ τῆς ἀντιμισθίας αὐτοῦ ἔνεκα χωρησάσης ἀκύρου καταγγελίας τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς ἐναγομένης ὑφισταμένης συμβάσεως ἐργασίας, ἀορίστου χρόνου, ἐρειδόμενη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθρου 10 ν. δ. 424]1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ α. ν. 20 0]1939 κλπ., νόμῳ βάσιμος παρίσταται καὶ ἐρευνητέα οὐσία ἀποβαίνει.

Ἰνα χωρήσῃ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ ἁρθρ. 10 ν. δ. 424]41 δέον, σὺν ταῖς ἄλλαις προϋποθέσεσιν, ὁ ἐργοδότης νὰ ἀσκῇ ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν. Ἡ ἐναγομένη Α'. Ἐφορία Λαϊκῶν Συσσιτίων Βόλου, νομικὸν πρόσωπον, ἀποκρούουσα τὴν ἀγωγήν δι' ἰσχυρίζεται, ὅτι αἱ τοῦ προδιαληφθέντος νόμου διατάξεις δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐναντι ταύτης, ὡς μὴ ἀσκοῦσης ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, προκειμένου περὶ ἰδρύματος κοινωφελῆ καὶ φιλανθρωπικὸν ἔχοντος σκοπὸν, ἐτι δὲ ὅτι, κατὰ τὴν ἐπιδίωξιν τοῦ σκοποῦ του, ἡ διοίκησις του διέπεται ὑπὸ κανονισμοῦ καὶ οἰκονομικῶν περιορισμῶν, μὴ ἐπιτρεπόντων τὴν πρόσληψιν μισθωτῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, οἷος ὁ ἐνάγων ἀποθηκάριος. Κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης ὁμῶς καὶ τῶν ἐργατικῶν, νόμων παραδεκτὴν γενομένην ἔννοian τοῦ οἰκονομικοῦ ὅρου «ἐκμετάλλευσις», ὑπάρχει τοιαύτη, ὅταν εἴτε παρ' ἐνὸς ἢ πλειόνων φυσικῶν προσώπων, εἴτε ὑπὸ νομικοῦ προσώπου ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου ἀπασχολούντων μισθωτοὺς, τῇ βοήθειᾳ οἰκονομικῶν ἀγαθῶν ἐν γένει, ἐπιδιώκεται οἰκονομικὸς τεχνικοπαραγωγικὸς σκοπός, χωρὶς καὶ ἐπιδίωξις κέρδους, ἐπιδίωξις, ἥτις δέον νὰ ἐνυπάρχῃ κυρίως εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις. Τὸ τοιοῦτον ἔργον (ἐκμετάλλευσις) οὐ μόνον ὑπὸ τῶν ἄνωτέρω προσώπων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου δύναται ν' ἀσκῇται, ὅταν τοῦτο ὁργανῶνῃ τοιοῦτου σκοποῦ ἔργον (δημόσια νοσοκομεῖα, κρατικὰ ἐργαστάσια πυρομαχικῶν, ἀρτοποιίον, ἱματισμὸς στρατοῦ κλπ.) ἀπασχολεῖ δὲ μισθωτῶν προσωπικόν, ἔχει δὲ καὶ κατ' αὐτοῦ ἐφαρμογὴν, καθὼς καὶ τῶν ἄλλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου (Κοινότης κλπ.), ὁ νόμος οὗτος καὶ διὰ τὸ, ὡς ἐλέχθη, μισθωτικὸν προσωπικόν, πλην τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, κοινοτικῶν κ. ἄ. (βλ. Διεξοποῦλον, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424]1941 § 6, I. Ζάρα, Ἀνεργία καὶ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, Κεφ. II σελ. 242-252, Ἰρωτ. Ἀθηνῶν 5248]42. Γνωμ. Ἐπιτροπῆς ἁρθρου 9 ν. δ. 424]41 ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ., σελ. 921, 989]42).

Ἐπομένως ταῦτοις, ἐφ' ὅσον τὸ ἐναγόμενον

νομικὸν πρόσωπον ἐπιδιώκει διὰ τοῦ ὀργανωμένου οἰκονομικοῦ τοῦ ἔργου, τῆς προμηθείας εἰδῶν διατροφῆς, παρασκευῆς καὶ παροχῆς συσσιτίων πρὸς μεγάλην ὁμάδα συσσιτούντων πολιτῶν, χρηματοδοτούμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας, διὰ δωρεῶν καὶ ὑποχρεωτικῆς εἰς χρῆμα εἰσφορᾶς τῶν συσσιτούντων, χωρὶς βεβαίως νὰ ἐπιδιώκη κέρδος, ἀσκεῖ ἐκμετάλλευσιν, ἔχει καὶ ἔναντι τούτου ἐφαρμογὴν τὸ ν. δ. 424/41, ἐφ' ὅσον καὶ προσωπικὸν μισθωτῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν ἀπασχολεῖ πράγματι, ἀδιαφόρως ἂν τὴν πρόσληψιν τοῦ προσωπικοῦ τούτου δὲν προβλέπη ρητῶς ὁ ἐσωτερικὸς αὐτοῦ κανονισμός, ἀπαγόρευσις ἥτις δὲν ἀφορᾷ τὸ κύρος τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως τῶν ἐργαζομένων παρ' αὐτῷ, εἰμὴ μόνον τὴν Διοίκησιν τούτου, ἥτις μόνη θέλει μεριμνήσει ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸ ἀνακύπτον διοικητικὸν ζήτημα. Ἀπορριπτέα ὁθεν κρίνονται τὰ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἀντιλεγόμενα, ὡς μὴ βᾶσιμα.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

Ν. 310/1941 ΠΕΡΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ιδιότητος μισθωτοῦ. — Τεχνικὴ ἐξειδίκευσις. — Ἐπιρροὴ τῆς πληρωμῆς δι' ἡμερομισθίου ἐπὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ιδιότητος.

Τὸ ν. δ. 310/1941 «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.» (Ἐ.π.θ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 1, σελ. 19) ἀφορᾷ πάντας τοὺς μισθωτοὺς ἐκμεταλλεύσεων καὶ ἐπιχειρήσεων.

Ἡ ἐννοία τοῦ μισθωτοῦ εἶναι εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον σαφῶς καθωρισμένη (πρβλ. ἀρθρον 1 ἀναγκ. νόμου 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας», καθ' ὃ μισθωτὸς λογίζεται ὁ παρέχων εἰς ἐργοδοτὴν ἐφ' ὧρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον ἐξερτημένην ἐργασίαν σωματικὴν ἢ πνευματικὴν ἀντὶ ἀμοιβῆς, ὑπολογιζομένης εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει τῆς χρονικῆς διαρκείας, εἴτε κατ' ἀναλογίαν τῆς παρεχομένης ἐργασίας κατὰ μονάδα, κατ' ἀποκοπὴν ἢ ἐπὶ ποσοστοῖς, πρβλ. ἐπίσης καὶ § XI ὑπ' ἀριθ. 23200/1943 ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ., Ἐ.π.θ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 45, σελ. 443 ἐλ., γνομ. Νομικοῦ Συμβουλίου (εἰσнг. Πάρεδρος Κ. Περιφανάκης, Ἐ.π.θ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος α', σελ. 145, Ἐ.π.θ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος α', σελ. 941, γνομ. Νομικοῦ Συμβουλίου (εἰσнг. Σύμβουλος Κ. Δημητρακάκης, Ἐ.π.θ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 45, σελ. 426).

Ἐπομένως, κατ' ἀρχήν, δὲν προκύπτουν ζητήματα περὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ ν. δ. 310/1941 κατὰ πρόσωπα ἐργαζομένων, προκύπτει ὁμως ἡ ἀνάγκη τοῦ διαχωρισμοῦ τῶν μισθωτῶν εἰς ὑπαλλήλους, ὑπηρετὰς ἢ ἐργάτας καὶ τεχνίτας, προκειμένου νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν.δ. 310/1941 ἐκδοθεῖσαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ πράξει ρυθμίζονται αἱ αὐξήσεις τῶν ἀποδοχῶν ἀναλόγως τῆς ιδιότητος τοῦ μισθωτοῦ (ὑπαλλήλου κλπ.), δι' ἰδιαίτερον ἐκάστοτε ἀποφάσεων.

Ἡ πρωτοδικεῖα ἀπόφασις, πού παρατίθεται κατωτέρω, ἔχει νὰ κρίνῃ περίπτωσιν ἐφαρμογῆς ἐπὶ μισθωτοῦ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ καί, ἐν ἐλλείψει ρητῆς διατάξεως τοῦ ν. δ. 310/1941 περὶ τῆς

ἐννοίας τοῦ ὑπαλλήλου, ἐφαρμόζει τὸ ἀρθρον 10 τοῦ νόμου 1234, βάσει τοῦ ὁποίου διαχωρίζεται γενικώτερον ἢ ὑπαλληλικὴ ιδιότης.

Ἀξίον σημειώσεως εἶναι, διὰ τὴν ἐν λόγῳ πρωτοδικεῖα ἀπόφασιν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ διατυπουμένων περὶ τοῦ εἶδους τῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν βεβαίως ὅτι θέλουν ἀποδείχθῃ, χωρεῖ ἀμέσως εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου (Ὁῦτω καὶ Α. Π. 68/1942, Ἐ.π.θ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 17, σελ. 529, βλέπε περὶ τῆς ἐννοίας, καὶ τῶν στοιχείων τῆς ὑπαλληλικῆς ιδιότητος γενικώτερον εὑρετήρια Ἐ.π.θ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος α', ἐν λέξ. «ὑπάλληλοι ιδιωτικοί»).

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιρροὴν τῆς πληρωμῆς δι' ἡμερομισθίου ἐπὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ιδιότητος, ἐν ὧσιν τῆς ἀντιθέσεως γνωμῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἐξ αἰτίας μιᾶς ἀσαφοῦς διατυπώσεως τοῦ νόμου (ἀρθρ. 10 νόμου 1234 καὶ ἀρθρ. 7 νόμου 4558) ὁδηγοῦσιν εἰς τὴν δυσχέρειαν τῆς ἀποδείξεως ἕκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ὅτι ἡ πληρωμὴ δι' ἡμερομισθίου ἐγίνετο πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου, ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως ἐπιβάλλεται ἡ ἐκκαθάρισις τοῦ ζητήματος (βλέπε σχετικῶς καὶ ἀνωτέρω Πρωτ. Ἀθηνῶν 2962/1943 καὶ κατωτέρω Πρωτ. Ἀθηνῶν 2828/1943).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 3913/1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Ἀλεξανδρῆς
Δικηγόροι ὁ κ. Β. Χαλιδῆς καὶ ἡ δ/νις Ε. Φρυδά

Κατὰ τὰ διατυπούμενα εἰς τὴν ἀγωγὴν γεγονότα, ὁ ἐνάγων, ἐργαζόμενος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1917 εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν τῆς ἐναγομένης, προήχθη τὴν 20 Ἰανουαρίου 1940 εἰς προϊστάμενον τοῦ τμήματος τόνων καλυκοποιίας, ἔκτοτε δὲ διευθύνει ὁμάδα πεντηκόντα περίπου ἐργατῶν (τορνευτῶν) ἀσχολουμένων εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν διαφόρων ἐργαλείων κατασκευῆς καλὺκων, ἥτοι ἐπιθεωρεῖ καὶ ἐλέγχει τὴν καλὴν λειτουργίαν τῶν μηχανημάτων τοῦ τμήματος του, ὡς καὶ τὴν ἐργασίαν τῶν τεχνιτῶν, ἥτις διεξάγεται βάσει σχεδίων, εἰς τὴν προμελέτην καὶ ἐπεξήγησιν τῶν ὁποίων πρὸς τοὺς ὑφισταμένους τοῦ τεχνίτας ἀσχολεῖται ὁ ἐνάγων, φέρων εὐθύνας περὶ τῆς ἐκτελουμένης ἐργασίας, προβαίνει οὗτος, ἐν περιπτώσει βλάβης ἐξαρτήματος μηχανημάτων τοῦ τμήματος του, εἰς ἐκπόνησιν σχεδίων τοῦ ἀναγκαίου μὲντος μηχανήματος, τὸ ὁποῖον σχέδιον ἀποστέλλει εἰς τὸ οἰκεῖον γραφεῖον μετὰ σχετικῆς παραγγελίας πρὸς ἐκτέλεσιν, ἐπίσης ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ προϊσταμένου ὁ ἐνάγων συμπληροῖ δελτία παραλαβῆς ἐργαλείων, διατηρεῖ βιβλία παραγωγῆς προϊόντων, βιβλίον παραλαβῆς παραγγελιῶν, ὡς καὶ βιβλίον ἐσωτερικῶν παραγγελιῶν. Ἡ τοιαύτη ὑπηρεσία τοῦ ἐνάγοντος, ὡς προϊσταμένου τμήματος τεχνιτῶν, συνισταμένη εἰς καθοδήγησιν τῶν ὑπ' αὐτὸν ἐργαζομένων τεχνιτῶν ἐν τῇ ἐκτέλει τῆς ἐργασίας των, τὸν ἔλεγχον τῆς ἐκτελουμένης ἐργασίας, παραγγελίας μηχανημάτων, τήρησιν βιβλίων παραγωγῆς καὶ παραγγελιῶν, δι' ἣν ἀπαιτεῖται καὶ γραφικὴ ἀσχολία, δὲν δύναται νὰ ἐκτελεθῇ ὑπὸ τεχνίτου ἔχοντος ἀπλῶς πρακτικὰς γνώσεις, ἀλλ' εἶναι ἀναγκαῖα διὰ ταύτην τελεία τεχνικῶς ἐξειδίκευσις, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ὁποίας περιλαμβανόνται οὐχὶ μόνον γνώσεις τεχνίτου, ἀλλὰ ἐμπειρία καὶ γραμματικὰς γνώσεις, ἥτοι προέχει καταβολὴ πνευματικῶν δυνάμεων ἐν τῇ ἀνωτέρω ἐργασίᾳ τοῦ ἐνάγοντος, ἥτις συνε-

πῶς, κατὰ κύριον γνώρισμα, δὲν εἶναι σωματική. Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310/1941 Νομ. Διατ. «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν» καὶ τῶν βάσει τοῦ νόμου τούτου ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αἱ αὐξήσεις ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἀποδοχῶν, αἵτινες παρέχονται κατὰ παρακολούθησιν τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, ἀφορῶσι τοὺς ἐργαζομένους εἰς παντὸς εἶδους ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν μισθωτοὺς καὶ οὐχὶ μόνον τοὺς περιλαμβανομένους εἰς μισθολογικὰς κατατάξεις, γενομένης διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Ὅθεν, ἡ διάκρισις τῶν μισθωτῶν εἰς ὑπαλλήλους, ὑπηρέτας ἢ ἐργάτας, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρων διατάξεων περὶ αὐξήσεων ἀποδοχῶν, γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γενικωτέρας φύσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου διατάξεων τοῦ ἀρθρ. 1 παρ. 2 τοῦ νόμου 866/1937 περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νόμον», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀρθρ. 10 τοῦ νόμου 1234/1918, καθ' ὃ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτήρα μὴ σωματικὴν, ὥς δὲ συνάγεται ἐκ τῶν περαιτέρω, πρὸς διασάφισιν τῆς ἐννοίας τοῦ ὁρισμοῦ τούτου, διατάξεων τοῦ ἰδίου ἀρθρου, καὶ τῆς γενομένης προσθήκης διὰ τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ νόμου 4558/1930, κατὰ τὴν ὁποίαν, ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ὑπαλλήλου ὡς ἡμερομισθίου εἶναι ἀνευ ἀποτελέσματος, ἀν' ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν (βλ. εἰσηγ. ἐκθεσιν διατάξεως ταύτης), ὁ τρόπος πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ καθ' ἡμέραν ἢ καὶ κατὰ βραχύτερα τοῦ μηνὸς χρονικὰ διαστήματα, εἴτε πρὸς λογιστικὴν εὐκολίαν, εἴτε πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου, δὲν ἐπηρεάζει τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα τοῦ μισθωτοῦ. Δὲν ἀσκεῖ ἐπίσης ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ προσώπου τινὸς ὡς ὑπαλλήλου τὸ γεγονὸς ὅτι τυχὸν παρέχεται παρὰ τούτου ἡ ὑπηρεσία ἀλλαχοῦ καὶ οὐχὶ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας προέχει μᾶλλον τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον, ἐφ' ὃ ἐρείδεται κυρίως ἡ ὑπαλληλικὴ ἰδιότης κατὰ τὴν ἐννοιαν τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ νόμου 1234, εἶναι ἀσχετον δὲ πρὸς τὴν ὑπαλληλικὴν ἐν γένει ἰδιότητα τῶν μισθωτῶν, εἰς ἣν ἀποβλέπουσιν αἱ διατάξεις περὶ παροχῆς αὐξήσεων τῶν ἀποδοχῶν, τὸ εἰδικὸν μισθολόγιον τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὰ γραφεῖα προσωπικοῦ, περὶ οὗ προνοεῖ ἡ ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας. Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐναγομένη ἐταιρία, ἀμφισβητοῦσα τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα τοῦ ἐνάγοντος, ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ πληρωμὴ τῆς ἀντιμισθίας τούτου γίνεται κατὰ σύστημα ἡμερομισθίου καὶ οὐχὶ κατὰ μηνιαίας δόσεις, ἥτοι ὅτι ὁδὸς φέρει χαρακτῆρα ἡμερομισθίου ἐργατοτεχνίτου, ἐναντι ὅμως τῆς προτάσεως ταύτης ὁ ἐνάγων ἀντιτάσσει, ὅτι ἡ καθ' ἐβδομάδα πληρωμὴ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνεργεῖται παρὰ τῆς ἐναγομένης, πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου, τὸ γεγονὸς δὲ τοῦτο δολίως περιγραφῆς τοῦ νόμου, μετὰ τὸν διδόμενον ὑπὸ τῆς ἐναγομένης χαρακτηρισμὸν τοῦ ἐνάγοντος ὡς ἡμερομισθίου, εἶναι ἀντικείμενον ἀποδείξεως εἰς βάρος τοῦ ἐπικαλουμένου τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα διαδίκου.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ

Προϋποθέσεις τοῦ δικαιώματος πολλαπλασιασμοῦ ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἐν περιπτώσει παραβάσεως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. δ. 310/1941, ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας. — Στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος μισθωτοῦ καὶ τρόπος πληρωμῆς ἀποδοχῶν. — Δεδικασμένον ἐκ ποινικῆς ἀποφάσεως. — Ὑπολογισμὸς δικαιουμένης ἀποζημιώσεως κατὰ νόμον 2112.

Μεταξὺ τῶν θεμάτων, ποὺ πραγματεύεται ἡ κατωτέρω πρωτοδικεῖα ἀπόφασις, εἶναι καὶ ἐκεῖνο ἀν' προϋποθέσεις τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἐν περιπτώσει παραβάσεως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. δ. 310/1941 (ἀρθρ. 7 ν. δ. 310/1941, Ἐ.π.θ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 1, σελ. 19) εἶναι ἡ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἀνωτέρω Πρωτ. Ἀθηνῶν 2962/1943, ἔχουσιν νὰ κρίνῃ ἐπὶ ἀποζημιώσεως ἐκ παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, βάσει τῆς παρεμφεροῦς διατάξεως τοῦ ἀναγκ. νόμου 99/1936 «περὶ κυρώσεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ἡ παραιτημένη πρωτοδικεῖα ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν ἀποψιν, ὅτι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἡ προηγουμένη λύσις τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Τὸ χαρακτηριστικὸν ὅμως τῆς ἐκδοχῆς, ποὺ ἀκολουθεῖ ἡ πρωτοδικεῖα ἀπόφασις, συμφώνου κατὰ βάσιν πρὸς τὰ νομολογιακῶς κρατήσαντα, εἶναι ὅτι ἐκτείνει τὴν ἀπῆλψιν τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἐντὸς εὐλόγου χρόνου (βλέπε σχετικῶς καὶ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 331/1942, Ἐ.π.θ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 39, σελ. 247 καὶ αὐτοῦθι σημείωμά μας).

Ἀνεξαρτήτως, ἐν πάσῃ περιπτώσει, τῆς ὀρθότητος αὐτῆς ἡ ἐκείνης τῆς ἐκδοχῆς, εἶναι καθ' ἡμᾶς, ἀπὸ νομοθετικῆς ἀτόφους, ἀτυχῆς ἡ κατ' ἐπανάληψιν καὶ εἰς τὸ ν. δ. 310/1941 «περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν» εἰσαγωγὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἀναγκ. νόμου 99/1936 «περὶ κυρώσεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», χωρὶς ἀποσαφήνισιν τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ νόμου, περὶ τῆς ὁποίας δεύεται ἡ ἡ εἰχὼν ἀναφανῆ ἀντιθέσεις γνωμῶν.

Περαιτέρω ἡ πρωτοδικεῖα ἐν λόγῳ ἀπόφασις συμφωνεῖ κατὰ βάσιν πρὸς τὴν ἀποψιν τῆς ἀνωτέρω παραιτημένης ὅτι ὁ τρόπος τῆς πληρωμῆς τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἐπηρεάζει τὴν ὑπαλληλικὴν τοῦ ἰδιότητα.

Τέλος ὅσον ἀφορᾷ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς δικαιουμένης ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ἀποζημιώσεως κατὰ τὸν νόμον 2112, ἡ αὐτὴ πρωτοδικεῖα ἀπόφασις δὲν ἀπομακρύνεται τῶν νομολογηθέντων, καθ' ὧν ὅμως δύνανται νὰ προβληθοῦν ἰκαναὶ περὶ τῆς οὐθότης αὐτῶν ἀντιρρήσεις (βλέπε Κ. Νάσλα, Ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, Ἐ.π.θ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμ. β', τεύχ. 43, σ. 359 ἐπ.).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 2828/1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Ι. Δαβαρεύκας
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Σπεντάκης, Ι. Γκίκας

Διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1936 προσελήφθη

ὕπὸ τοῦ ἐναγομένου ὡς τυπογράφος—λινοτύ-
πης καὶ ὡς τοιοῦτος εἰργάζετο ἔκτοτε εἰς τὰ
τυπογραφικὰ καταστήματα ἐνταῦθα ἐκδιδόμε-
νης ἔφημερίδος ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ δρχ. 4500,
ἀπὸ διετίας δὲ ἔνεκεν τῆς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου,
πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς καταστρατηγήσεως ἔργα
τικῶν νόμων, δι' ἀλλαγῆς τοῦ συστήματος μι-
σθοδοσίας, ἀντὶ ἡμερομισθίου δρχ. 1924. *Ὅτι ὁ
ἐναγόμενος δὲν συνεμορφώθη πρὸς τὰς διατά-
ξεις τοῦ ν. δ. 310]1941 «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀπο-
δοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.» καὶ τὰς πρὸς ἐκτέ-
λεσιν αὐτοῦ ἐκδοθείσας καὶ νομίμως δημοσιευ-
θείσας ὑπ' ἀριθ. 21621)42 καὶ 25606)42 ἀποφάσεις
τοῦ ἐπὶ τῆς Ἑργασίας Ὑπουργοῦ, μὴ κατα-
βαλὼν τῷ ἐνάγοντι τὰς δι' αὐτῶν ἐπιβληθείσας
αὐξήσεις τῶν ἀποδοχῶν του, δι' ὃν λόγον ὁ
ὑπ' αὐτοῦ προστηθεὶς οἰκονομικὸς διευθυντὴς
καὶ διαχειριστὴς τῆς ἔφημερίδος κατεδικάσθη
τελεσιδικῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5327)42 ἀποφάσε-
ως τοῦ μονομελοῦς ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδι-
κείου εἰς φυλάκισιν καὶ χρηματικὴν ποινὴν. *Ὅτι
ὁ ἐναγόμενος ὅχι μόνον δὲν προέβη εἰς τὴν ρη-
θεῖσαν αὐξήσιν, ἀλλὰ καὶ προέβη τὴν 21
Σεπτεμβρίου 1942 εἰς τὴν ἀτακτον καὶ ἀδικαιο-
λόγητον ἀπόλυσιν αὐτοῦ. Αἰτεῖται, ὡς ἐκ τού-
του, τὴν εἰς βάρος τοῦ ἐναγομένου καταψηφι-
σιν ἀποζημιώσεως διπλασίας τῆς τοῦ νόμου
2112, καθὼς ὑπαλλήλου, ἐπικουρικῶς δὲ πεντα-
πλασίας, ἐν περιπτώσει χαρακτηρισμοῦ του ὡς
ἐργάτου.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 § 3 τοῦ ν.
δ. 310 «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μι-
σθωτῶν», ὁμοίαν τῶν τοῦ ἀναγκ. νόμου 99]1936
καὶ τοῦ ἄρθρου 14 τῆς διὰ τοῦ ἀναγκ. νόμου
866 κυρωθείσης ἀπὸ 16]9]1937 συλλογικῆς συμ-
βάσεως, ἡ παράβασις τῶν δυνάμει τοῦ ἄρθρου
1 αὐτοῦ ἐκδιδόμενων ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουρ-
γοῦ τῆς Ἑργασίας, ἀνεξαρτήτως τῶν κατὰ τὸ
ἄρθρον 7 § 1 ποινικῶν κυρώσεων, θεωρεῖται
ἀδικαιολόγητος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐρ-
γασίας, ὑποχρεοῦσα τὸν ἐργοδότην εἰς τὴν
καταβολὴν ἀποζημιώσεως διπλασίας τῆς τοῦ
νόμου 2112 καὶ 4558 διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ
πενταπλασίας τῆς ὑπὸ τοῦ β. δ. τῆς 16]7]1920
προβλεπομένης διὰ τοὺς τεχνίτας, ἐργάτας
κλπ. *Ἦνα ὅμως ὁ μισθωτὸς τυχὴν τοιαύτης πολ-
λαπλασίας ἀποζημιώσεως δέον, ὡς νομολογια-
κῶς πλέον ἐγένετο δεκτόν, νὰ ἐπέλθῃ λύσις ἐκ
μέρους τοῦ τῆς συμβάσεως ἐργασίας. *Ἐάν ὁ-
μως ὁ μισθωτὸς ἐξακολουθήσῃ παρέχων τὰς
ὕπηρεσίας του, μὴ θεωρῶν τὴν παρὰ τοῦ ἐρ-
γοδότη παραβάσιν τῶν περὶ ὧν πρόκειται
Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὡς ἀδικαιολόγητον
καταγγελίαν τῶν ὄρων τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως
ἐργασίας καὶ ἑαυτὸν ζημιούμενον, δὲν δικαιοῦ-
ται, παραμένων εἰς τὴν ἐργασίαν, νὰ ζητήσῃ
πολλαπλασίαν ἀποζημίωσιν. Τοιαύτη ὁμῶς πα-
ραμονή, στεροῦσα τὸν μισθωτὸν τῆς πολλα-
πλασίας ἀποζημιώσεως, δὲν δύναται γὰρ θεω-
ρηθῆ ἢ ἐπὶ τινὰ εὐλογον χρόνον ἐξακολουθή-
σις τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἀπαιτου-
μένη, κατὰ τὰς ἐκάστοτε περιπτώσεις, πρὸς
ἐκδήλωσιν τῆς βουλήσεως τοῦ ἐργοδότη, ὅταν
μάλιστα, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας, δὲν
ἔρχεται οὗτος εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ μισθωτοῦ,
εἰμὴ διὰ τοῦ προστεταμένου ὑπαλλήλου του,
καταβολῆς ἢ μὴ τῶν ἐπιβληθεισῶν αὐξήσεων.
Τοιοῦτος δὲ εὐλογος χρόνος, ἐντὸς τοῦ ὁποῦ
ἐδικαιούτο ὁ ἐνάγων νὰ θεωρήσῃ τὴν ἐκ μέρους
τοῦ ἐναγομένου παράβασιν τῆς ὡς ἄνω ἀποφά-
σεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας, ὕφιστατο

ἐν προκειμένῳ κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ σημειού-
μενον χρονικὸν διάστημα, ὅτε ὡς ἰσχυρίζεται
ὁ ἐνάγων, εἰς ἀπάντησιν αἰτήσεώς του παρο-
χῆς τῶν αὐξήσεων τούτων, ὁ ἐναγόμενος δι' ἀ-
τάκτου καὶ ἀδικαιολογήτου καταγγελίας ἀπέ-
λυσε τοῦτον ἐκ κακοβουλίας, πρὸς τὸν σκοπὸν
τῆς μὴ καταβολῆς αὐτῷ τῶν τοιούτων αὐξή-
σεων, καὶ παρέχει τῷ ἐνάγοντι δικαίωμα τοιαύ-
της ἀποζημιώσεως, διότι ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος,
ἀληθὴς ὑποτιθέμενος, διττῶς ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς
προκειμένης ὑποθέσεως, ἀφ' ἐνὸς μὲν διότι ἀπο-
δεικνύει τὴν ἐν τῇ ἀπολύσει τοῦ ἐνάγοντος
διαφαινομένην κακοβουλίαν τοῦ ἐναγομένου,
ἥτις καὶ μόνη δίδει δικαίωμα πολλαπλασίας
ἀποζημιώσεως (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 107/1941, Ἐπιθ.
Ἑργατ. Δικ. 225), ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι καταφα-
ίνεται ἡ πρὸς λήψιν τῶν χορηγηθεισῶν αὐξήσεων
ἔντονος ἐκδήλωσις ἐντὸς εὐλόγου χρονικοῦ
διαστήματος τῆς βουλήσεως τοῦ ἐνάγοντος
πρὸς λήψιν τῶν αὐξήσεων καὶ διαμαρτυριῶν
αὐτοῦ διὰ τὴν μὴ καταβολήν, ἥτις δὲν κατέστη
δυνατὸν νὰ ἐκδηλωθῇ ἐν τέλει ὡς ἀποχώρησις,
λόγῳ τῆς ἀπομακρύνσεως του ὑπὸ τοῦ ἐναγο-
μένου.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου 4558, τροπο-
ποιήσαντος τὸ ἄρθρον 11 τοῦ νόμου 2112, ἰδιω-
τικὸς ὑπάλληλος, κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ, θεω-
ρεῖται ὁ συμπληρῶν τὰ γνωρίσματα τοῦ ἄρθρ.
10 τοῦ νόμου 1234, καθ' ὃ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος
εἶναι πᾶν πρόσωπον κατὰ κύριον ἐπάγγελμα
ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν
ὕπηρεσιν. *Ὁ χαρακτηρισμὸς δὲ τοῦ ὑπαλλή-
λου ὡς ἡμερομισθίου εἶναι ἄνευ ἀποτελέσμα-
τος, ἂν ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ
δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Συνε-
πῶς ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἐργά-
του ἢ ὑπαλλήλου ἐξαρτᾶται οὐχὶ ἐκ τοῦ τρό-
που πληρωμῆς του, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται
ὁ ἐναγόμενος, ἀλλ' ἐκ τῆς φύσεως τῆς ὑπ' αὐ-
τοῦ παρεχομένης ὑπηρεσίας ὡς πνευματικῆς ἢ
σωματικῆς (Α. Π. 68]1942, Θέμ. ΝΓ', 312), χωρὶς
νὰ ἐξετάζηται ἐν ἐκάστη περιπτώσει καὶ ἂν ἢ
καθ' ἡμερομίσθιον πληρωμὴ γίνεται πρὸς πε-
ριγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς
τὴν ἀλήθειαν. *Ἐν προκειμένῳ, ὁ ἐνάγων ἐν τῷ
δικογραφημάτων τῆς ἀγωγῆς του, μετὰ παραδε-
κτὴν βελτίωσιν αὐτῆς, ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ παρ'
αὐτοῦ ὡς τυπογράφου λινοτύπου προσφερομέ-
νη ἐργασία ἦτο κατὰ κύριον χαρακτῆρα πνευ-
ματικὴ, συνισταμένη εἰς τὴν διόρθωσιν τῶ
πρῶ-
τον καὶ ὕστερον στοιχειοθέτησιν καὶ λινοτύπη-
σιν τῶν ἀνορθογραφικῶν ἢ ἀσυντάκτων, ἐνδε-
χομένως, χειρογράφων τῶν συντάκτων τῆς ἔ-
φημερίδος. Τούτων ἀληθῶς ὑποτιθεμένων, ὁ
ἐνάγων, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, δέον
νὰ ἀναγνωρισθῇ ὡς τεχνικὸς ὑπάλληλος, δο-
θέντος ὅτι οἱ στοιχειοθέται-λινοτύποι ἐν γένει
δὲν παρέχουσι χειρωνακτικὰς ἐργασίας, ὡς
ἐκ τοῦ εἴδους τῆς παρεχομένης ὑπηρεσίας καθ'
ἣν ἀπαιτεῖται γνώσις ὀρθογραφίας καὶ ἐμπει-
ρία καὶ ἐγκυκλοπαιδικὴ ὁπωσδήποτε μόρφωσις
καὶ ἱκανότης περὶ τὸ γράφειν, καὶ οὐχὶ ἐργά-
της, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἐναγόμενος, τῆς ἐργασίας
τῶν οὔσης κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματι-
κῆς, ἀφοῦ, ἄλλως τε, ρητῶς ἰσχυρίζεται ὁ ἐνά-
γων, ὅτι πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου μετετρά-
πη ὁ κατὰ μῆνα μισθὸς του εἰς ἡμερομίσθιον.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τῆς Πολ. Δικ., ἀποφασ-
θέντος ἅπαξ τοῦ προδικαστικοῦ ζητήματος
παρὰ τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου, δὲν δύναται
πλέον τὸ ἄλλο δικαστήριον, εἴτε πολιτικόν,

εἴτε ποινικόν, νά ἐπιχειρήσῃ τήν ἐξέτασιν τοῦ αὐτοῦ ζητήματος. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ἐξάγεται, ὅτι πᾶσα ἀπόφασις τοῦ ἀρμοδίου ποινικοῦ δικαστηρίου περὶ τῆς ὑφ' ὥρισμένου προσώπου ἐκτελέσεως ἀδικήματός τινος παράγει δεδικασμένον καὶ ἐν τῇ πολιτικῇ δίκῃ, οἷον ἀποτελεῖ ἐν προκείμενῳ ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος προσαγομένη καὶ ἐπικαλουμένη ὑπ' ἀριθ. 5227/1942 ἀπόφασις τοῦ μονομελοῦς ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδικείου, τελεσιδικὸς ἀφ' ἐαυτῆς μὲν οὐσα, οὐχὶ δὲ καὶ ἀμετάκλητος, ἐφ' ὅσον τὸ τιμωρηθὲν ἀδικήμα τῆς παραβάσεως τῶν συνεπειᾶς τοῦ ν. δ. 310/4941 ἐκδοθεισῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, οὐ μόνον κατὰ τοῦ ὑπὸ ταύτης καταδικασθέντος ὡς οἰκονομικοῦ διευθυντοῦ καὶ διαχειριστοῦ τῆς ἐνταῦθα ἐκδιδόμενης ἐφημερίδος, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦ ἐναγομένου, μὴ ἀμφισβητοῦντος, ἄλλως τε, τὴν σχέσιν προσθήσεως μετὰ τοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ καταδικασθέντος καὶ ἀποδεικνυομένης ἐπὶ πλῆον, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, ἂν αὕτη κατέστη ἀμετάκλητος (Α.Π. 93]21, Θέμ. ΑΒ', 387, Ἐφ.

Ἀθ. 1272/27, Θέμ. ΑΘ', 394, 1093/28, Θέμ. Μ', 325 καὶ 1618/29, Θέμ. ΜΑ', 616). Ὅθεν, μὴ ὑπάρχοντος δεδικασμένου ὡς πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τοιαύτην παράβασιν, δέον. ἀρνούμενου τοῦ ἐναγομένου τὴν ἐνδίκον ἀγωγὴν, νά ὑποχρεωθῇ ὁ ἐνάγων εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ἀξιουμένου δικαιώματός του καὶ διὰ μαρτύρων, συγχωρουμένων τὸ μὲν λόγῳ τῆς ἐμπορικότητος τῆς διαφορᾶς διὰ τὸν ἐναγόμενον, τὸ δὲ λόγῳ τῆς φύσεως τῶν ἀποδεικτέων γεγονότων.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 2112 πρὸς καθορισμὸν τῆς ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ τούτου προβλεπομένης ἀποζημιώσεως δέον νά λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν αἱ τακτικαὶ ἀποδοχαὶ τοῦ ὑπαλλήλου, ἅς ἔλαβε πράγματι οὗτος ἢ ἐδικαιοῦτο νά λάβῃ κατὰ τὸν χρόνον πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει, νά γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως, οὐχὶ δὲ κατὰ τὸν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν χρόνον, καθ' ὃν εἶναι ἀδύνατον τί θὰ ἐλάμβανεν οὗτος (Α.Π. 323]38, Θέμ. ΜΘ', 613, 386]37, Θέμ. ΜΘ', 143). Συνεπῶς τὸ αἴτημα τῆς ἀγωγῆς περὶ ὑπολογισμοῦ ἐν ταῖς ἀποδοχαῖς αὐτοῦ καὶ τῆς αὐξήσεως τῆς ἐπακολουθησάσης μετὰ μῆνα τὴν ἀπόλυσίν του τυγχάνει ἀπορριπτέον.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΕΚ ΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ὁφειλόμενα ἀποζημιώσεις καὶ ὑπόχρεοι ἐκ τοῦ νόμου πρὸς πληρωμὴν

Περιπτώσεις ἐφαρμογῆς νόμου 551 περὶ ἐργατικῶν ατυχημάτων καὶ νόμου 2116]1939.— Δικαιοδοσία Ἀσφαλιστικοῦ Ὁργανισμοῦ καὶ τακτικῶν δικαστηρίων.

Εἰρηνοδικεῖο Ἀθηνῶν 40]1943

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. Σ. Κεκιούσης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Ἀραβανόπουλος, Σ. Φωτόπουλος

Βάσις τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς, κατὰ τὴν γενομένην ἐκτίμησιν τοῦ περιεχομένου ταύτης, ἐκ τε τοῦ ἱστορικοῦ καὶ αἰτιητικοῦ συναγομένην, τυγχάνει ἡ καταψήφισις τοῦ ἐναγομένου πρὸς πληρωμὴν τοῖς ἐνάγουσι δι' ὑπολειφθεῖσαν ἀποζημιώσιν των, βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἁρθροῦ 14 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2116 ἔτους 1939, ὁραχμῶν 168 150. συνεπεία τοῦ κατὰ τὴν 8ην Σεπτεμβρίου 1940 ἐκ πολεμικῆς ἐνεργείας ἐπισυμβάντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐξ ἀφορμῆς ταύτης θανάτου τοῦ υἱοῦ των καὶ δι' ἐκ τῆς προσκρούσεως ἐπὶ τῆς μαγνητικῆς νάρκης ἐπιτάκτου παρὰ τοῦ δημοσίου ἀεροπλοίου κατὰ τὸν ἀπὸ Πειραιᾶ εἰς Κατάκωλον πλοῦν, ὅτε ἐπέβαινε καὶ ὑπηρετεῖ ὁ παθὼν ὡς ἐργάτης θαλάσσης. Οὕτω ὅμως ἐκτιθεμένη ἡ ἐνδίκος ἀγωγὴ δὲν χαίρει βασιμότητος, εἰριδομένη ἐπὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἁρθροῦ 14 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2116/1939, οὐδὲ καὶ ὑπέχει ἐκ τῆς νομικῆς ταύτης αἰτίας τὸ Δημοσίον εὐθύνην πρὸς ἀποζημιώσιν, ἐφ' ὅσον, ὡς διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς συνομολογεῖται, τὸ ατύχημα ἐπισυμβῆναι τὴν 8ην Σεπτεμβρίου 1940, ἥτοι μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2116 (1ης. Μαρτίου 1940), ὁπότε ἡ περαιτέρω εὐθύνη του πρὸς ἀποζημιώσιν διέπεται καὶ καθορίζεται ἀποκλειστικῶς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουλίου ἔτους 1920 Βασ. Δίτος «περὶ κωδικοποιήσεως

τῶν Νόμων περὶ εὐθύνης τῶν ἐξ ατυχημάτων ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων», ὡς τοῦτο μεταγενεστέρως ἐτροποιοήθη καὶ ἤδη συμπληρωθὲν ἰσχύει, ἀλλὰ τὴν ἐκ τοῦ Νόμου τούτου ὀφειλομένην ἀποζημιώσιν βάσει τοῦ ἁρθροῦ 3 παρ. 5, ὡς ἐτροποιοήθη ὑπὸ τοῦ Νόμου 4705 ἔτους 1930, ἦν οἱ ἐνάγοντες, ἔλαβον παρὰ τοῦ Δημοσίου, καθ' ὃ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ καὶ προτάσει συνομολογεῖται. Κατ' ἀκολουθίαν καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς ταύτης οὐδὲν δικαιοῦνται ἤδη οὗτοι λαμβάνειν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἁρθροῦ 2 παρ. 1 ἐδαφ. γ' τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2171]1940 θεσπίζεται, ὅτι αἱ ὀφειλόμενα ἀποζημιώσεις δι' ατυχήματα ἐπισυμβάντα ἐκ πολεμικῆς ἐνεργείας καθορίζονται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2116, πλὴν διὰ τοῦ ἁρθροῦ 7 παρ. 1 ἐδαφ. β' τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2355]1940, ἐρμηνεύσαντος τὴν μνησθεῖσαν ἄνω διάταξιν τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2171, προκύπτει σαφῶς καὶ ρητῶς, ὡς καὶ ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει ἀναφέρεται, ὅτι μόνον διὰ τὰ ἐκ πολεμικῶν κινδύνων ατυχήματα ἐπισυμβάντα ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1939 μέχρι τῆς 1ης Μαρτίου 1940 (ἡμέρας ἐναρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2116 βάσει τοῦ ἀπὸ 9 Φεβρουαρίου 1940 Β. Δ/τος) αἱ ὀφειλόμενα ἀποζημιώσεις καθορίζονται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθροῦ 14 τοῦ τελευταίου τούτου Νόμου (2116). Ὅτι τοὐναντίον διὰ τὰ ἐκ πολεμικῆς ἐνεργείας ατυχήματα διὰ ἐπισυμβάντα μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου 2116 (1 Μαρτίου 1940) καὶ ἐντεῦθεν, οὐδεμίαν νύξιν ὑπὸ τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2355 γίνεται, καὶ τοῦτο προδήλως διότι ὁ Νομοθέτης ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου 2116 εἶχεν ὑπ' ὄψει του τὰς ὑπὸ τοῦ

συσταθέντος διὰ τοῦ Νόμου τούτου ἀσφαλιστικοῦ Ὁργανισμοῦ ὀφειλομένης ἀποζημιώσεις εἰς πληρώματα (ἐμπορικῶν ἐλληνικῶν πλοίων) συνεπεία ἐφαρμογῆς τῶν ἀρθρῶν 12 καὶ 13. Τοῦναντίον προκειμένου περὶ ἀτυχημάτων πληρώματος ἐμπορικῶν Ἑλληνικῶν πλοίων, περιορίζοντων τοὺς πλόας τῶν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ καὶ μὴ ὑπαγωγῆς τῶν εἰς ἀσφάλειαν, συνεπεία μὴ ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως ὑπὸ στοιχείον β' τῆς παρ. 2 τοῦ ἀρθρ. 13 Νόμου 2116, ὡς ἐν προκειμένῳ, τὴν εὐθύνην πρὸς καταβολὴν τῶν ὀφειλομένων ἐκ τῶν ἀτυχημάτων τούτων ἀποζημιώσεων τοῦ πληρώματος ὑπέχει ὁ πλοιοκτήτης ἢ προκειμένου περὶ ἐπιτάκτου, ὡς ἤδη, αὐτὸ τοῦτο τὸ Δημόσιον, ἀλλὰ ἡ ἐντεῦθεν εὐθύνη του καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἀποζημιώσεως καθορίζεται βάσει τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 551, ὡς οὗτος μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη καὶ συμπληρωθεὶς ἤδη ἰσχύει. Ἡ ἐκδοχὴ αὐτῇ ἐνίσχυεται καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρ. 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2771/1940 δι' οὗ δρίζεται, ὅτι προκειμένου περὶ πληρωμάτων θεωρουμένων αὐτοδικαίως ἠσφαλισμένων παρὰ τῷ Ὁργανισμῷ, συνεπεία ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως ὑπὸ στοιχείον β' τῆς § 2 τοῦ ἀρθρ. 13 Νόμου 2116, ἡ ἐν περιπτώσει θανάτου κλπ. ὀφειλομένη ἀσφαλιστικὴ ἀποζημιώσις καθορίζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουλίου 1920 Β. Δ)τος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημιώσεων τῶν ἐξ ἀτυχήματος παθόντων ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, τοσοῦτω δὲ μᾶλλον ἤδη, ἐνθα πρόκειται περὶ ἀτυχήματος ἐπισυμβάντος εἰς πλῆρωμα μὴ ἠσφαλισμένον, ἀναντιρρήτως ἡ ὀφειλομένη ἀποζημιώσις καθορίζεται καὶ αὕτη κατὰ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἀπὸ 24 Ἰουλίου 1920 Βασ. Δ)τος, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἀρμόδια πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἀποζημιώσεων τούτων εἶναι ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει, ἥτοι τῆς ἀσφάλσεως

τοῦ πληρώματος, ὁ ἀσφαλιστικὸς Ὁργανισμός, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει τῆς μὴ ἀσφάλσεως, τὰ τακτικὰ Δικαστήρια, τὴν δικαιοδοσίαν δὲ τούτων δὲν ἐπηρεάζει τὸ γεγονός ὅτι τὸ ἐφ' οὗ ὑπέρτεται ὁ παθὼν ἀτιμόπλοιοις ἢ ἐπιτεταγμένοις παρὰ τοῦ Δημοσίου καθ' ὅν χρόνον ἐπισυνέβη τὸ ἀτύχημα, οὐδὲ καὶ καθίστανται ἐντεῦθεν ἀρμόδια τὰ ἱδρυόμενα βάσει τοῦ ἀπὸ 16/24/1926 Ν. Δ)τος «περὶ στρατιωτικῶν εἰσφορῶν καὶ ναυλώσεων» διοικητικὰ Δικαστήρια, διότι ἡ δικαιοδοσία τούτων, κατὰ τὰ συνδυασμένα ἀρθρα 195, 200, 215, 217, ἐκτείνεται ρητῶς ἐπὶ μόνῃς τῆς παροχῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἐκ τῆς ναυτικῆς ἐπιτάξεως ἀπαιτήσεων, ἥτοι πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν πραγματικῶν ζημιῶν, αἵτινες ἐπῆλθον εἰς τοὺς κυρίους τῶν ἐπιταχθέντων πραγμάτων ἔνεκα φθορᾶς τούτων ἐξ ἀσυνήθους χρήσεως ἢ ὀλικῆς καταστροφῆς ἢ ἀπωλείας κλπ., ἐνῶ ὡς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ πληρώματος ἐξ ἀτυχημάτων οὐδὲν ἀναφέρεται. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ἐνίσχυεται καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθρ. 2 παρ. 1 στοιχείον θ', ἀρθρ. 4 παρ. 1 καὶ ἀρθρ. 8 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω περὶ εἰσφορῶν κώδικος, ἅτινα ὁμιλοῦσι περὶ ἀποζημιώσεων ἐπιταχθέντων ἀντικειμένων, ὧν καὶ μόνων ἀπαιτήσεων βάσει τοῦ ἀρθρ. 17 τοῦ Κώδικος ἀποκλείεται ἡ ἐπιδιώξις ἐνώπιον τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων, καὶ τοῦτο προδήλως, ὡς καὶ ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει ἀναφέρεται, ἐκ φόβου διαιωνίσεως καὶ ἐκδικάσεως τῶν υποθέσεων τούτων μετὰ μακρὸν χρόνον ἀπὸ τῆς ἐνεργείας τῆς ἐπιτάξεως, ἥς συνέπεια εἶναι ἡ ἥττον ἀκριβὴς ἐκτίμησις καὶ ἀντίθεσις πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀμέσου ἀποζημιώσεως ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ τε Δημοσίου καὶ δικαιούχων, δι' ὃ καὶ τὰ ἐναντία ἀπὸ μέρους τοῦ Δημοσίου περὶ καθ' ὕλην ἀναρμοδιότητος ἀπορριπτέα κρίνονται. Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων καὶ βάσει τῶν ἡγουμένων σκέψεών μας ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος καὶ μὴ νόμιμος κρίνεται ἡ ἐνδίκος ἀγωγή.

ΕΡΓΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΔΙΚΑΣΙΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

Ἀντιθέσεις γνώμῶν ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως δικαιοδοσίας τοῦ Προέδρου

Ἄκυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ κατὰ τὸ ν. δ. 424] 1941. — Παράδεκτὴ καὶ δευτέρᾳ αἰτησίᾳ ἐνώπιον τοῦ Προέδρου δι' ἐπιδίκασιν προσωρινῆς διατροφῆς καὶ ἄνω τῶν δραχ. 50.000, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ περιοδικῶν παροχῶν, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ αὐθυπόστατον ἐνοχικὸν δικαίωμα.

Ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις, πού ἀκολουθεῖ κατωτέρω, πραγματεύεται τὸ πολλαπλῶς ἐνδιαφέρον, ἀπὸ θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς ἀπόψεως, θέμα τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Προέδρου δι' ἐπιδίκασιν προσωρινῆς διατροφῆς τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ νόμον 2032/1939.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἀναγνωρίζει καὶ αὕτη (βλέπε σύμφωνον Προέδρου Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 6905/1943, Πρόεδρος ὁ κ. Ε. Τοῦκασιόπουλος, Ἐ. π. ἱ. θ. Ἐργατ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 44, σελ. 406) τὸ δικαίωμα τοῦ Προέδρου δι' ἐπιδίκασιν προσωρινῆς διατροφῆς τοῦ μισθωτοῦ καὶ διὰ δευτέρας αἰτή-

σεως, ἔστω καὶ ἂν πρότερον εἶχεν ἐπιδικασθῇ ποσὸν δραχ. 50.000· βλέπε ἐν τούτοις ἀντίθετον ἀμέσως παρατιθεμένην κατωτέρω Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 6365/1943 καὶ ἐπὶ τοῦ ὅλου ζητήματος Ο. Σκουτεροπούλου, ἀνωτέρω σελ. 452).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 6921/1943

Πρόεδρος ὁ κ. Ἱ. Ἀθανασούλης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Σκουτερόπουλος, Μ. Πεσμαζόγλου

1. Ἡ αἰτοῦσα, ὑψηροτέσσα ὡς ἐργάτρια παρὰ τῷ καθ' οὗ, ἀπελύθη τῆς θέσεως τῆς ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἀρθρ. 9 Ν. Δ. 424, ἤσκησε μετὰ τοῦτο ἀγωγὴν, ἀντικείμενον ἔχουσαν τὰ μέχρι τῆς 20 Φεβρουαρίου 1943 ἡμερομηνίας τῆς καὶ μέρος οὗτων, ἐκ δραχμῶν 45.000, τῇ ἐπεδικασθῇ προσωρινῶς διὰ προεκδοθείσης ἀποφάσεώς μας.

Ἡδὴ διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ἐπιδιώκεται νὰ ἐπιδικασθῇ αὕτη προσωρινῶς μέρος (ἐκ δραχ.

50.000) της απαιτήσεώς της τοῦ ἀπὸ 21 Φεβρουαρίου μέχρις 8ης Μαΐου 1943 χρόνου.

2. Ἡ ἀξίωσις ἐγκτείνεται ἐν προκειμένῳ εἰς περιοδικὸς παροχὰς, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ αὐθιγὸς παροχὴν ἐνοχικὸν δικαίωμα (Windscheid παρ. 252). Ὁ νόμος 2032/39 δὲν ἐπιφέρει τροποποιήσιν τινα ὡς πρὸς τὴν παραδεδεγμένην νομικὴν αὐτοτέλειαν τῶν ἐπὶ μέρους παροχῶν, δι' ὃ καὶ ἐνεκεν τῆς 4ης παρ. τοῦ ἀρθροῦ 1 αὐτοῦ καθ' ἣν τὸ ἐπιδικαζόμενον ποσὸν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τὸ 1/2 τῆς πιθανολογούμενης ἀπαιτήσεως οὐδὲ τὰς δραχμ. 50.000, δὲν δύναται ν' ἀποκλεισθῇ ὡς νόμῳ ἀπαράδεκτος δευτέρα αἰτήσις τοῦ δικαιοῦχου, ἐπιδιώκουσα νὰ ἐπιδικασθῇ μέρος ἐτέρας ληξίπροθέσμου περιοδικῆς παροχῆς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐπιδικασθῇ ἡδη ποσὸν δραχμῶν 50.000 ἐξ ἄλλης τοιαύτης. Στενὴ ἐρμηνεία, προσδίδουσα εἰς τὸ κείμενον τοῦτο ἔννοίαν ὅτι διὰ τῆς ἐν αὐτῷ φράσεως «τὸ ἡμῖς τῆς πιθανολογούμενης ἀπαιτήσεως» καὶ ὁσάκις πρόκειται ἀξίωσις περιοδικῶν παροχῶν δὲν νοεῖται ἐκάστη περιοδικὴ παροχή, ἀλλὰ τὸ ὅλον δικαίωμα, δὲν ἐνδείκνυται ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ νόμου, ἀλλ' οὕτε καὶ ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ, ἅτε μὴ ἐξυπηρετοῦσα τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, δεδομένου ὅτι ὁ νόμος (ὡς καὶ ἡ αἰτιολογικὴ ἐκθεσις ῥητῶς ἀναφέρει) ἤλθε νὰ υἱοθετήσῃ παγιωθεῖσαν τακτικὴν τῆς προσωρινῆς ἐπιδικάσεως εἰς ἣν προέβαινον οἱ Πρόεδροι τῶν Πρωτοδικῶν, εὐρύνοντες, λόγω ἀναποφεύκτου τῶν πραγμάτων ἀνάγκης, τὰ ὅρια τῆς δικαιοδοσίας των, ἐπιδικάζοντες ἀπεριορίστως πᾶν ἀναγκαῖον ἐν ἐκάστῃ περιπτώσει ποσόν, καὶ οὐχὶ νὰ καταστείλῃ ἐν γενικότητι ἢ ἐν περιπτώσει τὴν τάσιν ταύτην, τοῦθ' ὅπερ θὰ συνεπήγετο ἀντίθετος τῆς ὡς ἄνω δεκτικῆς γενομένης ἐρμηνεία, διότι θὰ περιορίζε τὴν ἐπιδίκασιν εἰς ποσὸν μηδαμὸν καὶ τόσον ἀνεπαρκὲς πρὸς πληρωσιν τῶν πλόν στοιχειωδῶν καὶ ἐπείγουσων ἀναγκῶν τοῦ δικαιοῦχου καὶ δι' ἐλάχιστον χρόνον, ὥστε ν' ἀποτελῇ ἐν τῇ πραγματικότητι ἄρνησιν τῆς θεραπείας αὐτῶν. Ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσις εἶναι νόμῳ παραδεκτὴ.

3. Καὶ νῦν συντρέχουσιν οἱ καὶ πρότερον ὡς τοιοῦτοι κριθέντες ὁροι, ἥτοι βάσιμον ἀπαιτήσεως, ἀπορία καὶ ἔλλειψις ἐργασίας τῆς αἰτούσης καὶ ἀνάγκη αὐτῆς νὰ ἐπιδικασθῇ μέρος τῆς ἀπαιτήσεως, ὅθεν δεκτὴ κατ' οὐσίαν κρίνεται ἡ αἰτήσις δι' ἐπιδικαστέον ποσὸν δραχμῶν 50.000, ὑπερδιπλασίον τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ ἡ ἀπαιτήσις, καθ' ἃ βεβαίονται ἐκ τῆς προσαγομένης προεκδοθείσης ἀποφάσεως καὶ τῆς συζητήσεως.

Contra. Ἀδύνατος ἡ ἐπιδίκασις ποσοῦ μείζονος τῶν 50.000, ἐφ' ὅσον αἱ ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπαιτήσεις ἀποτελοῦσι τὴν αὐτὴν ἀπαιτήσιν.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 6365/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Δ. Πάντελος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ο. Σκουτερόπουλος, Μ. Περμαζόγλου

Ἐκ τῆς γενομένης συζητήσεως καὶ τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων καὶ δι' ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2484/1943 ἀποφάσεώς μας, βεβαιουμένης τῆς ἐν τῇ αἰτήσῃ ἀπαιτήσεως τῆς αἰτούσης, ἐπιδικασθέντος δὲ ταύτῃ προσωρινῶς διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεώς μας τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 45.000, δέον λόγω τοῦ κατεπείγοντος καὶ τῆς ἀπορίας τῆς αἰτούσης νὰ ἐπιδικασθῇ ταύτῃ ἐπίσης τὸ ὑπόλοιπον μέχρι τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ἀν. Νόμου 2032/39, κατ' ἀνάγκαν ὁρίον, δύνα μένου προσωρινῶς νὰ ἐπιδικασθῇ ποσοῦ τῶν 50.000, ἥτοι δραχ. 5.000, δὲν δύναται δὲ νὰ ἐπιδικασθῇ

μείζον ποσόν, ἀφοῦ ἡ τε διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεώς μας προσωρινῶς ἐπιδικασθεῖσα καὶ ἡ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσῃ ἀπαιτήσις, ἀφορῶσα μισθὸν καὶ ἀποδοχὰς ἀπλῶς μεταγενεστέρου χρόνου, ἀπορρέουσιν ἀμφοτέραι ἐκ τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως τῆς αἰτούσης καὶ τῆς συνεχίσεως τῆς ἰσχύος τῆς αὐτῆς συμβάσεως ἐργασίας ἥτοι ἐκ τῶν αὐτῶν παραγωγικῶν γεγονότων, ἀποτελοῦσι τὴν οὐτὴν ἀπαιτήσιν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄνω νόμου, κρίνομεν ὅθεν δεκτὴν τὴν αἰτήσιν ἐν μέρει κατὰ τὰ ἐν τῷ διατακτικῷ (Ἀποστ. Τ. Β. 3121).

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΝΟΜΟΥ ΓΩΔ

Ὑποχρεωτικὴ εἰσαγωγή ἀπαιτητῶν ἀξιώσεων δι' ἐνὸς δικηγράφου.—Χρένος καταβολῆς τοῦ μισθοῦ καὶ ἀντιθέτος συμφωνία, συνήθεια ἢ ἔθιμον.

Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν 991/1943

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. Γ. Δασκαλόπουλος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Χ. Κατσικόπουλος, Χ. Μυριάνθης

Κατὰ τὰς ἐπὶ μισθώσεως πράγματος ἰσχυοῦσας διατάξεις τοῦ Ρωμ. Δικαιου, ἐφαρμοζομένης κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ μισθώσεως ὑπηρεσίας (Ε. Α. 1223/1900, ὁ ΙΒ' 267, Ε. Α. 299/1902, ὁ ΙΓ' 60, Ι. Καποδίστριας 1933, ὁ ΜΔ' 180) ὁ μισθὸς ἐν ἀμφιβολίᾳ καταβάλλεται Post numerado, τοῦτέστι μετὰ τὴν λήξιν τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως (Ἐνοχ. Dernburg §. 182 ἐδ. IV β), ἐφ' ὅσον δὲν συμφωνήσῃ ἀντίθετος, κατὰ δὲ τοὺς Ν. 24 § 2, Ν. 55 § 2 Π 15.2, 38 Π (19.2) Βασ. Κ. 37 «ὁ μισθωσάμενος τὰς ἰδίας ὑπηρεσίας καὶ μὴ ἐμποδίσας ἐργάζεσθαι τοῦ χρόνου παντὸς λαμβάνει τὸν μισθόν». (Ἐφ. Ἀθ. 553/1907, ὁ ΙΘ' 175, Α. Π. 282 (1907) ὁ ΙΘ' 218). Συνεπῶς τότε μόνον ὁ μισθὸς εἶναι ἀπαιτητὸς μετὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀντίθετος διάταξις, συμφωνία ἢ ἔθιμον (Ἰδε ἀρθρ. 8 § III 2 δ' προσχεδίον Ν. περὶ συμβάσεως ἐργασίας τοῦ 1913 ἐν Ἐ. π. ι. θ. Ἐρ γ α τ. Δ. ι. κ. τ. 28 σ. 872).

Ἐκ τῆς ἐν γένει ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων, καὶ ἰδία ἐκ τῆς ἐπὶ τούτῳ ὁμολογίας τοῦ ἐνάγοντος προέκυψεν, ὅτι ἡ ἐναγομένη ἐταιρία ἀνέκαθεν, δι' ἀπὸ μακροῦ χρόνου καθιερωθεῖσης συνηθείας καὶ ἔθιμου, καταβάλλει τοῖς ὑπαλλήλοις τῆς, οἷος καὶ ὁ ἐνάγων, τοὺς κατὰ δεκαπενθήμερον μισθοὺς των εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστου δεκαπενθήμερου προκαταβολικῶς καὶ εἰδικώτερον τοῦ μὲν πρώτου τὴν ἡγν ἐκάστου μηνός, τοῦ δὲ δευτέρου τὴν 22αν ἰδίῳ μηνός, δημιουργηθέντος οὕτω ὑπὲρ τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐνάγων, δυνάμει τῆς ἀνωτέρω συνηθείας καὶ ἔθιμου, δικαιώματος ἀπολήψεως προκαταβολικῶς τῶν μισθῶν των, καθ' ὅσον ἐναντία ἐκδοχὴ ἤθελε χορηγήσῃ τῇ ἐναγομένῃ ἐταιρίᾳ τὸ δικαίωμα μετατροπῆς τοῦ χρόνου πληρωμῆς τοῦ πολυαρίθμου προσωπικοῦ τῆς πρὸς μέγιστον ὄφελος ταύτης καὶ βλάβην αὐτοῦ.

Δεκτοῦ ὅθεν γενομένου τοῦ ἀπαιτητοῦ τῶν ἀπὸ 15-30 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. μισθῶν τοῦ ἐνάγοντος τὴν 22αν Ἀπριλίου ἐ. ἔ., ἥτοι γεγεννημένη κατὰ τὴν κατὰθεσιν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἢ ἐκ τούτου ἀξίωσις, ὑφισταμένου οὕτω τοῦ κατὰ τὸ ἀρθρ. 2 τοῦ ν. ΓΩΔ ἀπαράδεκτου (Κιτσικόπουλος, Πολ. Δικ. ἀρθρ. 490 § 1275).

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

291]1943 ΝΟΜΟΣ. — Περί διατάξεων τινών αφορωσών τὸ προσωπικὸν τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν νοσοκομείων καὶ τῶν κοινωφελῶν νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων.

(Ε. Κ. τ. Α', φ. 186 τῆς 25 'Ιουνίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 'Απριλίου ἐ. ἔ. Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.—1. Ὑπάλληλοι, τεχνῖται καὶ ὑπηρεταὶ νοσοκομείων, δημοσίων καὶ δημοτικῶν καὶ κοινωφελῶν νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων, οἰουδήποτε κλάδου (ιατρικοῦ, νοσηλευτικοῦ, διοικητικοῦ, τεχνικοῦ, ὑπηρετικοῦ κλπ.), πάσης κατηγορίας, τάξεως καὶ βαθμοῦ, ὑφ' οἷανδήποτε ιδιότητα καὶ σχέσιν ἐργαζόμενοι καὶ ὑπηρετοῦντες ἐν αὐτοῖς, μετασχόντες ὅπωςδήποτε κηρυχθείσης ὁμαδικῆς ἀπεργίας, ἢ ὅπωςδήποτε συνεργήσαντες εἰς αὐτήν ἢ εὐνοήσαντες ταύτην, ἢ ἀπέχοντες πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν τῆς ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων τῶν, ἀπολύονται τῆς ὑπηρεσίας δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου διοικητικοῦ ἢ τοῦ πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, ἄνευ ἄλλης τινὸς διαδικασίας καὶ διατυπώσεως, καταργουμένης πάσης οἰασδῆποτε, εἴτε γενικῆς, εἴτε ειδικῆς, ἀντιθέτου διατάξεως οἰουδήποτε νόμου, καὶ δι' τῶν νόμων «περὶ προστασίας τῶν ἐφεδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν», τῶν ἐργατικῶν νόμων κλπ.

2. Οἱ ἐγκαλούμενοι ἐπὶ τοιαύτῃ πράξει καλοῦνται εἰς ἀπολογία ἐγγυοφον διὰ γενικῆς προσκλήσεως, τοιχοκολλουμένης ἐν τοῖς γραφείοις τῶν νοσοκομείων καὶ τῶν νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων.

3. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων περὶ ἀπολύσεως οὐδὲν ἀνεξαρτήτως ἐνδίκου μέσον ἐπιτρέπεται, οὐδὲ προσφυγὴ εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, οὔτε ἄγωγὴ περὶ ἀποζημιώσεως ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων.

4. Οἱ ἐπὶ τοιαύτῃ αἰτίᾳ ἀπολύμενοι δὲν δύνανται νὰ διορισθῶσιν εἰς οὐδὲν ἐκ τῶν ἐν τῇ παραγράφῃ 1ῃ νοσοκομείων καὶ νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων, εἰς οὐδεμίαν θέσιν ἢ ὑπηρεσίαν ἐν αὐτοῖς.

Ἄρθρον 2.—1. Ἐπὶ τῶν ἐν τῇ προηγουμένῳ ἄρθρῳ νοσοκομείων καὶ νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων δὲν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τῶν νόμων περὶ προστασίας ἐφεδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν ἢ οἰασδῆποτε κατηγορίας ἄλλων προσώπων τῶν ἐργατικῶν καὶ οἰωνδήποτε ἄλλων νόμων, δι' ὧν ἐπιβάλλεται ἢ ὑποχρεωτικὴ πρόσληψις εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν προσώπων ὁρισμένων κατηγοριῶν, ἢ τάσσονται περιορισμοὶ εἰς τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν.

2. Τὸ προσωπικὸν τῶν νοσοκομείων καὶ τῶν νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων τούτων παντὸς κλάδου πάσης κατηγορίας καὶ τάξεως καὶ παντὸς βαθμοῦ ἀπολύεται τῆς ὑπηρεσίας δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου διοικητικοῦ συμβουλίου, καταβαλλομένης τῆς κατὰ τοὺς νόμους περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως.

3. Καὶ ἐπὶ τῶν ἀπολύσεων τούτων ἰσχύουσι τὰ ἐν παραγράφῃ 3ῃ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 3. Οἱ κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα ἀπολύμενοι τῆς ὑπηρεσίας ἀρνούμενοι νὰ ἐγκαταλεί-

ψωσι τὸ νοσοκομεῖον ἢ τὸ νοσηλευτικὸν ἱδρυμα παρ' ὧ ὑπηρετοῦν τιμωροῦνται διὰ φυλακίσεως ἐνὸς μέ-
χρι τριῶν μηνῶν. Ἀποβάλλονται δὲ βιαίως ὑπὸ τῆς
ἀστυνομικῆς ἀρχῆς ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τῆς διοικήσεως
ἢ διευθύνσεως τοῦ νοσοκομείου ἢ τοῦ νοσηλευτικοῦ
ἰδρυματος.

Ἄρθρον 4. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος συντακτικοῦ
χαρακτήρος νόμου ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως
αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδῃ τῆς Κυβερνήσεως. Αἱ δὲ δι-
ατάξεις τοῦ 1ου ἄρθρου περὶ ἀπολύσεως τῶν ἀπερ-
γούντων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν δύνανται νὰ ἐφαρ-
μοσθῶσιν ἀποφάσει τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ ἐπὶ
τῶν μετασχόντων τῆς κηρυχθείσης τῇ 21 'Ιουνίου ἐ.
ἔ. ἀπεργίας.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 25 'Ιουνίου 1943.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

1535/1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων καὶ
ὑπηρετῶν βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἐρ-
γασίῶν ἐν γένει (1).

(Ε. Κ. τ. Β', 44 τῆς 6 'Απριλίου 1943)

118108]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοι-
νωνίας καὶ Ἐργασίας.

Περὶ ἐγκρίσεως καταβολῆς ἐπιδόματος εἰς τὸ
προσωπικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Ραδιοφωνικῆς
Ἑταιρίας.

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 38 τῆς 6 'Απριλίου 1943)

4888]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ ἐφαρμογῆς τῶν περὶ αὐξήσεων ἀποφά-
σεων τῶν ἡμερομισθίων καὶ μισθῶν εἰς ὅς
ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἐφημέροισι ἢ
ἐκ περιτροπῆς ἐργασίᾳ (2).

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 57 τῆς 10 Μαΐου 1943)

9405]Α[86]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπ. Ἐργασίας.

Περὶ ἐπιβολῆς τιμολογίου ἀμοιβῆς τῶν ἐργα-
ζομένων εἰς ταπητουργεῖα (3).

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 69 τῆς 10 Μαΐου 1943)

101256]576]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοι-
νωνίας καὶ Ἐργασίας.

Περὶ καταβολῆς εἰς προσωπικὸν Ἑταιρίας Τελε-
φεφῶνικην ἀποδοχῶν 15 ἡμερῶν (4).

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 75 τῆς 29 Μαΐου 1943)

101238]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοι-
νωνίας καὶ Ἐργασίας.

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 3639/18/2/43 ἀ-
ποφάσεως ἐπὶ προσωπικοῦ Ἑταιρίας Τελε-
φεφῶνικην (5).

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 75 τῆς 29 Μαΐου 1943)

(1) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 34, σελ. 98.
Πρόκειται περὶ ἀμοιβῶν μισθωτῶν, τῶν ὑπηρετῶν τῶν ὁ-
ποίων δὲν γίνεται χορήγισ δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελή-
σεως τοῦ ἐργοδότη.

(2) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 36, σελ. 157.

(3) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 39, σελ. 254.

(4) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 38, σελ. 219.

(5) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 38, σελ. 219.

11340]1943. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ τρόπου καταβολῆς προσθέτου ἐπιδόμα-
ματος εἰς καθυστερούμενα κλπ.⁽¹⁾
(Ε. Κ. τ. Β', φ. 76 τῆς 29 Μαΐου 1943)

104726]177]1943. 'Απόφ. 'Υπουργῶν Συγ-
κοινωνίας καὶ 'Εργασίας
Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Τηλεφ.
'Εταιρίας⁽²⁾.
(Ε. Κ. τ. Β', φ. 77 τῆς 29 Μαΐου 1943)

10378]Α]96]1943 'Απόφ. 'Υπουργ. 'Εργασίας
Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 46701/42 ἀπο-
φάσεως⁽³⁾.
(Ε. Κ. τ. Β', φ. 81 τῆς 1 'Ιουνίου 1943)

5648]1943 'Απόφ. 'Υπουργῶν Συγκοινων-
ίας καὶ 'Εργασίας.
Περὶ χορηγήσεως αὐξήσεως εἰς ἅπαν τὸ προ-
σωπικὸν τῆς 'Ηλεκτρικῆς 'Εταιρίας 'Αθηνῶν
— Πειραιῶς⁽⁴⁾.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 85 τῆς 9 'Ιουνίου 1943)

16320]1943 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.
Περὶ αὐξήσεως τῆς μηνιαίας εἰσφορᾶς ἐκάστου
μισθωτοῦ τῆς χώρας⁽⁵⁾.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 78 τῆς 29 Μαΐου 1943)

44196]1943 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.
Περὶ διευκρινίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 23321/42 ἀπο-
φάσεως⁽⁶⁾.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 87 τῆς 11 'Ιουνίου 1943)

16781]1943 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.
Περὶ ἐπιβολῆς ἀπὸ 1ης Μαΐου 1943 ἡμερομι-
σθίων τῶν κληρονομημάτων⁽⁷⁾.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 87 τῆς 11 'Ιουνίου 1943)

16503 Α]159]1943 'Απόφ. 'Υπουργ. 'Εργασίας
Περὶ διευκρινίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 12300/43 ἀπο-
φάσεως⁽⁸⁾.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 89 τῆς 12 'Ιουνίου 1943)

7600]1943 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.
Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνι-
τῶν ἐργαζομένων εἰς ἔργα 'Αρχῶν Κατοχῆς
κλπ.⁽⁹⁾.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 90 τῆς 12 'Ιουνίου 1943)

16261]1943 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.
Περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 1535/1943 ἀποφά-
σεως εἰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις ἐπιταχθει-
σας⁽¹⁰⁾.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 91 τῆς 16 'Ιουνίου 1943)

23260]1943. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπι-
δόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν
κουρείων—κομμωτηρίων διὰ τὸν μῆνα 'Ιού-
λιον 1943.

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1
καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 10/43 γνωμάτευ-
σιν τῆς 'Επιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δίτος
'Αποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα 'Ιούλιον 1943 τὸ ἀν-
τίτιμον συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς
τῶν μισθωτῶν κουρείων—κομμωτηρίων ὡς ἑξῆς:

'Αντίτιμον συσσιτίου δραχ. 500 ἡμερησίως, ἀντί-
τιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 500 ἡμε-
ρησίως.

Τὸ ἀντίτιμον συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελ-
τιώσεως τροφῆς, ὡς ταῦτα καθορίζομεν διὰ τῆς πα-
ρουσῆς, ὑποχρεοῦνται αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις νὰ
καταβάλλουν εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολουμένους
μισθωτοὺς.

'Εν 'Αθῆναις τῇ 12 'Ιουλίου 1943

23769]1943. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπι-
δόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν
'Ελληνικοῦ 'Ωδείου καὶ 'Ωδείου 'Αθηνῶν
διὰ τὸν μῆνα 'Ιούλιον 1943.

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1
καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 9/43 γνωμάτευ-
σιν τῆς 'Επιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δίτος
'Αποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα 'Ιούλιον 1943 τὸ ἀντί-
τιμον τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως
τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν ὑπηρετούντων παρὰ τῷ
'Ελληνικῷ 'Ωδίῳ καὶ 'Ωδίῳ 'Αθηνῶν ὡς ἑξῆς:

1) Διὰ τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν ἀντίτιμον συσ-
σιτίου δραχ. 650 ἡμερησίως, ἀντίτιμον βελτιώσεως
τροφῆς δραχ. 450 ἡμερησίως.

2) Διὰ τὸ προσωπικὸν γραφείων καὶ τὸ ὑπηρετι-
κὸν προσωπικὸν ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 900 ἡμε-
ρησίως, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δρα-
χ. 700 ἡμερησίως.

'Εν 'Αθῆναις τῇ 12 'Ιουλίου 1943

23811]1943. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπι-
δόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν
ἐνὶν νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων διὰ τὸν μῆ-
να 'Ιούλιον 1943.

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1
καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 9/43 γνωμάτευ-
σιν τῆς 'Επιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δίτος
'Αποφασίζομεν

Συμπληροῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 23308/3]7/43 ἡμετέ-
ραν ἀπόφασιν⁽¹⁾, καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον συσσι-
τίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μι-
σθωτῶν τῶν νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων 1) Κλινικῆς
'Οφθαλμιατρείου 'Αθηνῶν, 2) τοῦ Νοσοκομείου θυ-
μάτων Πολέμου ἢ «'Αγία 'Ελένη», 3) Κλινικῆς 'Από-
ρων Παίδων 'Αγλαίας Π. Κυριακοῦ καὶ 4) Νοσοκο-
μείου Παίδων ἢ «'Αγία Σοφία», διὰ τὸν μῆνα 'Ιού-
λιον ἐ. ἔ. εἰς δραχ. 2.000 ἡμερησίως.

Τὸ διὰ τῆς παρούσης καθορίζομενον ποσὸν ἀντι-

(1) 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 40, σελ. 283.

(2) 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 37, σελ. 187.

(3) 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 39, σελ. 254.

(4) 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 36, σελ. 158.

(5) 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 42, σελ. 351.

Πρόκειται περὶ τῆς μηνιαίας εἰσφορᾶς πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν

'Εργατοῦπαλληλικῶν 'Οργανώσεων.

(6) 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 45, σελ. 442.

Πρόκειται περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν κλω-

στοῦφαντουργίας κλπ.

(7) 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 42, σελ. 349.

(8) 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 44, σελ. 411.

(9) 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 38, σελ. 218.

(10) 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 42, σελ. 350.

(1) 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 45 σελ. 443.

τίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς θὰ καταβάλληται ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἰδρυμάτων εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ τυχόν παρεχομένου εἰς αὐτὸ ἡμερησίως συσσιτίου εἰς εἶδος, δοθέντος ὅτι ἡ παρεχομένη εἰς αὐτὸ μεσημβρινή καὶ βραδυνή τροφή συνιστᾷ μέρος τοῦ μισθοῦ των.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 12 Ἰουλίου 1943

23870]1943 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.

Περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν παράγραφον 12 τῆς ὑπ' ἀριθ. 6170/1-3-43 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἑργασίας καὶ Οἰκονομικῶν «περὶ λειτουργίας συσσιτίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας», τὴν ὑπ' ἀριθ. 9/1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 588 ἀπὸ 10 Ἰουλίου ἐ. ε. ἀναφορὰν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς συσσιτίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας, ἐν ἣ περιέχεται γνώμη αὐτῆς ὡς πρὸς τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς διὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον ἐ. ε. τῶν μισθωτῶν καπνοβιομηχανίας.

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας εἰς δραχ. 700 ἡμερησίως. Τὸ ποσὸν τοῦτο θέλει καταβληθῇ ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Συσσιτίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 17 Ἰουλίου 1943

24450]1943 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.

Περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 9/1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ.τος.

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων ὡς ἑξῆς:

1) Τῶν μισθωτῶν ὧν ἡ μηνιαία ἀντιμισθία ἀνέρχεται μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 100.000 δραχ. ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 800 ἡμερησίως, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 700 ἡμερησίως.

2) Τῶν μισθωτῶν ὧν ἡ μηνιαία ἀντιμισθία ἀνέρχεται ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν 101.000—150.000 δραχ. ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 800 ἡμερησίως, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 600 ἡμερησίως.

3) Τῶν μισθωτῶν ὧν ἡ μηνιαία ἀντιμισθία ἀνέρχεται ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν 151.000—200.000 δραχ. ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 500 ἡμερησίως, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 500 ἡμερησίως.

4) Τῶν μισθωτῶν ὧν ἡ μηνιαία ἀντιμισθία ἀνέρχεται ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν 201.000 δραχ. καὶ ἄνω, ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 300 ἡμερησίως, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 800 ἡμερησίως.

5) Τῶν μισθωτῶν τῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων τῶν περιφερειῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Προαστεί-

ων ὧν ἡ ἀντιμισθία συνίσταται εἰς φιλοδωρήματα, ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 5 ἡμερησίως, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 5 ἡμερησίως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 17 Ἰουλίου 1943

23339]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ κατωτάτων ὁρίων ἀμοιβῶν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1943 ἐργατοτεχνιτῶν μηχανοποιήτων ὑποδημάτων.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Ν. Δ.τος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]1941 ὁμοίου

Ἀποφασίζομεν

Ἀπὸ 1-7-43 ἐπιβάλλομεν τὰ ἐν τοῖς ἐπομένοις ἀρθροῖς ὁριζόμενα κατώτατα ὅρια ἀμοιβῶν (καταβαλῶν, ἡμερομισθίων κλπ.) πάντων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν μηχανοποιήτων ὑποδημάτων.

Ἀρθρον 1ον

Α' Γυναίκεα ἔτοιμα.

ἀπλὰ ξύλινα, ἀμοιβὴ κατὰ ζεύγος (καλφαλ.) δρ.	7.000
Κατρόκια > > > >	7.200
Πέτσινα κάτω τῶν 6 πόντων > > >	7.200
> ἄνω τῶν 6 πόντων > > >	8.050
Μεταξωτὰ γυναικεῖα ἢ λαμὲ > > >	8.800
Πέδιλα ἄνευ γλώσσης κοινὰ (προβιές) μέχρως 6 πόντους τὰς κατρόκια > >	6.650
Κατρόκια ξώροφα τυρολέξικα > > >	7.900
Τὰ φιλετάκια γύρω-γύρω στικς πάντες > > >	400
καὶ μῆλο στὸ μῆλο > > >	200

Τὰ ὡς ἄνω εἶδη κατασκευαζόμενα κατὰ παραγγελίαν θὰ πληρώνονται ἐπὶ πλέον κατὰ ζεύγος δραχ. 650

Β' Φελλὰ ἔτοιμα

Κινέζικα ἀμοιβὴ κατὰ ζεύγος (καλφαλίκι) δρ.	10.200
Ἀεροδυναμικά > > >	9.800
Γύρω-γύρω ντυμένα > > >	11.500
Μῆλο σὲ μῆλο > > >	10.200
Τριτάκουνα > > >	8.900
Τσοκαροειδῆ > > >	11.100
Γδυτὰ ὁλόκληρα > > >	10.200
> μὲ γέφυρες > > >	12.500
Ρόδες τροχοφόρων > > >	8.400
Γδυτὰ μισὰ > > >	9.500

Τὰ ὡς ἄνω εἶδη κατασκευαζόμενα ἐπὶ παραγγελίᾳ θὰ πληρώνονται ἐπὶ πλέον κατὰ ζεύγος δραχ. 1.600

Γ. Ἐπισκευαί

Διὰ τὰς ἐπισκευὰς τῶν ἀνωτέρω κατονομασθέντων εἰδῶν παρέχεται αὐξήσις 50 ο/ο ἐπὶ τῶν σήμερον καταβαλλομένων κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβῶν.

Ἀρθρον 2ον

1. Ἀπασαι γενικῶς αἱ ἀμοιβαὶ διὰ τοὺς εἰς τὴν προπαρασκευαστικὴν ἐργασίαν τῶν ὑποδημάτων καὶ κατασκευὴν φοντιῶν γενικῶς ἀπασχολουμένους μηχανικοὺς καὶ κορδελιάστας καθορίζονται ὡς ἀκολουθῶς.

Α'. Ἐφ' ὅσον χρησιμοποιεῖται τὸ σύστημα τῆς κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβῆς κατὰ ζεύγος (καλφαλίκι) δρ. 1.550.

Β'. Ἐφ' ὅσον χρησιμοποιεῖται τὸ σύστημα τῆς δι' ἡμερομισθίου τοιαύτης καθορίζεται κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου δραχ. 9.000.

Γ'. Ἐφ' ὅσον χρησιμοποιεῖται τὸ σύστημα τῆς ἐβδομαδιαίας ἀμοιβῆς, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ καθορίζεται κατώτατον ὅριον δραχ. 36.000 ἐβδομαδιαίως, ἀσκέτως ὑπάρξεως ἢ μὴ ἐργασίας.

Πᾶσαι οἱ ἐν ἀρθρῷ 2 Α. Β. Γ. ἀνωτέρω διατάξεις ἰσχύουσιν ὡσαύτως καὶ διὰ τοὺς κόπτας καὶ πετοκόπτας.

2. Κατ' ἐξαίρεσιν τῶν ἀνωτέρω αἱ εἰς τοὺς μηχανοποιή-

χανικούς, τούς εργαζομένους εἰς μηχανὰς ΜΠΛΑΚ, χορηγοῦμεναι κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἀμοιβῆς αὐξάνονται κατὰ 50 ο/ο.

Ἄρθρον 3ον

Καθορίζεται διὰ τούς τεχνίτας (κάλφας) κόπτας, πετσοκόπτας, μηχανικούς, ρεγουρλιαστές κλπ. ἐργατοτεχνικὸν προσοδικόν, ὃ κατ' ἀποκοπὴν ἀμειβόμενον, καὶ διὰ τὸ διάστημα τῆς ἐλαττώσεως τῆς ἐργασίας κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς παρούσης, δρχ. 3.750, τῶν ἐργοδοτῶν ὑποχρεομένων ὅπως δίδουν εἰς τούτους ἀνάλογον ἐργασίαν, ὥστε νὰ πραγματοποιοῦν κατ' ἐκάστην καὶ συνεχῶς τὸ ἡμερομίσθιον τοῦτο.

Ἄρθρον 4ον

Ἀπασαὶ αἱ λοιπαὶ διατάξεις τῶν οἰκείων Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας καὶ ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας παραμένουσι ἐν ἰσχύϊ, ἐφ' ὅσον δὲν τροποποιῶνται διὰ τῆς παρούσης.

Ἄρθρον 5ον

1. Ἀπασαὶ αἱ ὑπὸ τῆς παρούσης καθοριζόμεναι ἀμοιβαὶ νοοῦνται ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιβαρύνσεως δι' ὑλικά κατασκευῆς ὑποδημάτων.

2. Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης ἰσχύουν διὰ τὰς περιφερείας Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀπὸ 1-7-43.

Ἡ παρῶσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 8 Ἰουλίου 1943

23741]A241]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ

Ἐργασίας

Περὶ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 καπνεργατῶν τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ κέντρων ἐπεξεργασίας καπνοῦ.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ/τος 310] 1941, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ 783]41 ὁμοίου

Ἀποφασίζομεν

Ἄρθρον 1.—Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 15]6]43 κατ' ὅλην τὴν ἐργασίαν τῶν καπνεργατῶν πάντων τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ Κέντρων ἐπεξεργασίας Καπνοῦ.

α) Κλασσικῆς ἐπεξεργασίας

Κατώτατ. ἀνώτατ. Μ. ὅρος

Ἀνδρῶν 3.616 4.254 3.885—4059

Γυναικῶν 2.022

Στιβαδόρων 3.825 4.756 4.180—4269

β) Τόγκας

Ἀνδρῶν ξεφυλλιστῶν 20ο]ο 3.438

50ο]ο 3.508

30ο]ο 3.601

Ἀνδρῶν πατητῶν 3.675 4.227 4.059

Γυναικῶν 2.022

Ἀρχιεργάται καὶ Ἀρχιστιβαδόροι 5.932

Βοηθοὶ Ἀρχιστιβαδόροι 5.217

2) Εἰς τὰ ὡς ἄνω ἡμερομίσθια περιλαμβάνεται καὶ ἡ φθορὰ ἐνδυμάτων.

3) Τὰ ἀνωτέρω ἡμερομίσθια ἰσχύουν καὶ διὰ τούς προσλαμβανομένους ἐλευθέρους καπνεργάτας καὶ καπνεργατρίδας.

Ἄρθρον 2.—Τὰ ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἁρθρου ἡμερομίσθια θέλουσι καταβληθῇ ἀνεξαρτήτως Κέντρου ἐπεξεργασίας Καπνοῦ (μεγάλου ἢ μικροῦ).

Ἄρθρον 3.—Ἡ παρῶσα ἰσχύει κατ' ἅπασαν τὴν χώραν ἀπὸ 15]6]43, μὴ ἰσχύουσας τῆς ὑπ' ἀριθ. 19450]11]6]43 ἀποφάσεως (*).

Ἡ παρῶσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 12 Ἰουλίου 1943

24975]A251]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας
Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943 τιμολογίου ἀμοιβῆς ἐργαζομένων εἰς ταπητουργεῖα.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Ν. Διατάγματος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]1941 ὁμοίου

Ἀποφασίζομεν

1. Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 15-6-43 οὕξησιν 100 ο/ο ἐπὶ τοῦ τιμολογίου ἀμοιβῆς τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ ταπητουργεῖα, τοῦ καθοριζομένου ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9405]1943 ἀποφάσεως (*).

2. Αἱ ταπητουργικαὶ ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως παρέχουσιν εἰς τούς παρ' αὐταῖς ἐργαζομένους ἐπαρκῆ ἐργασίαν, ὥστε διὰ τῆς κατὰ χιλιάδα κόμβων ἀμοιβῆς νὰ ἐπιτυγχάνωσιν οὗτοι ἱκανοποιητικὸν ἡμερομίσθιον, ἀνάλογον πρὸς τὰς δυνατότητας ἐνδὸς ἐκάστου τῶν ἐργαζομένων.

3. Ἡ παρῶσα ἀπόφασις ἰσχύει δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ 15-6-43.

Ἡ παρῶσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 21 Ἰουνίου 1943

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ

Ἀριθ. 346]Σ. 5.]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως κανονισμοῦ ἀσθενείας τοῦ Ι. Κ. Α.

(Ἐ. Κ. τ. Β' φ. 31 τῆς 14 Μαρτίου 1943

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει 1) Τὸ ἄρθρον 59 παράγρ. 1 τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Ν)βρίου 1935 «περὶ Ὁργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ Α. Ν. ὑπ' ἀριθ. 694] 1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας». 2) Πρότασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων, ὑποβληθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25118 ἀναφορᾶς αὐτῆς. 3) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοιν. Ἀσφαλίσεως (Ἀριθ. Πρωτ. 397 Συν. 58—4]1 43).

Ἀποφασίζομεν.

Ἡ παράγραφος 4 τοῦ ἁρθρου 22 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τοῦ Ἰδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«4. Ἡ ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος διδομένη ἐγκρίσις πρὸς νοσηλείαν ἀσθενοῦς ἐν Νοσοκομείῳ ἰσχύει δι' ὅρισμα χρόνον, δυνάμενον νὰ παραταθῇ κατὰ τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας τοῦ ἀσθενοῦς μέχρι δύο καὶ ἡμίσεος ἐν συνόλῳ ἐτῶν διὰ τὴν αὐτὴν ἀσθένειαν. Αἱ παρατάσεις νοσηλείας μέχρι μὲν ἑξ μηνῶν ἐν συνόλῳ χορηγοῦνται ὑπὸ τῆς Ὑγειον. Ὑπηρεσίας μετὰ γνώμην τοῦ θεράποντος ἰατροῦ, πέραν τοῦ ἑξαμήνου ὑπὸ τῆς ΤΔΕ μετὰ γνώμην τῆς δευτεροβαθμίου Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ πέραν τοῦ ἑτους ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου μετὰ γνώμην τοῦ Ε.Υ.Σ. καὶ τῆς οἰκείας δευτεροβαθμίου Ὑγειον. Ἐπιτροπῆς.

Ἡ ἰσχύς τῆς παρούσης διατάξεως ἀνατρέχει ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1942.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 11 Ἰανουαρίου 1943

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ
"ΕΠΙΘ. ΕΡΓΑΤ. ΔΙΚΑΙΟΥ,"

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ Ν. Δ. 1799/1942

Κύριε Διευθυντά,

Είς τὸ ὑπ' ἀριθ. 36 τευχὸς τῆς «*Επιθεωρήσεως Ἑργατικοῦ Δικαίου*», ἔχει δημοσιευθῇ μία μελέτη τοῦ δικηγόρου κ. Πολ. Μητισοπούλου ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ Ν. Δ. 1799/42 περὶ προστασίας τῶν ἀναπήρων καὶ ἡ ἀνάγκη συμπληρώσεως τῶν διατάξεων του». Ὁ κ. Μητισόπουλος μετὰ θαυμαστῆς ἐμβριθείας καὶ πλήρους κατανοήσεως τοῦ θέματος προτείνει τὴν ἀνάγκην τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 1799/42. Ἐν συνεχείᾳ πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὧσων ὁ ἀγαπητὸς συνάδελφος κ. Μητισόπουλος ἐξέθεσεν, ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν τὰ ἐξῆς ἀφορῶντα τὴν 3ην παράγραφον τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ὡς ἄνω Ν. Διατάγματος:

Τὸ Ν. Δ. 1799/42 εἰς τὴν 1ην παράγραφον τοῦ ἀρθροῦ 7, τὸ ὁποῖον ἀντικαθιστᾷ τὸ ἀρθρον 11 τοῦ Ν. Δ. 1040/42 λέγει ὅτι «οἱ ἀνάπηροι πολέμου, τραυματῖαι καὶ ἑφεδροὶ ἀξιωματικοὶ ἢ ὀπλίται πολεμιστῆρι τοῦ πολέμου 1940-41 καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ παρόντος, τυγχάνοντες πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάλληλοι εἰς δημοσίας, δημοτικὰς ἢ κοινοτικὰς ὑπηρεσίας ἢ ὑπάλληλοι εἰς Ὁργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου..... παράγονται κατ' ἀπόλυτον προτίμησιν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον τοῦ ὃν κέκτηνται νῦν βαθμοῦ, πρὸς πλήρωσιν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων καὶ ἂν εἴ δὲν ἔχωσι συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰ λοιπὰ κατὰ τὸς κειμένους σήμερον διατάξεις ἀπαιτούμενα προσόντα, προκύπτουν ἐκ τῶν ἐκθέσεων ὑπηρεσιακῆς ἱκανότητος αὐτῶν καὶ μετὰ συμφωνον περὶ τῆς ἱκανότητος αὐτῶν πρὸς προαγωγὴν γνῶμην τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων, ὅπου προβλέπονται τοιαῦται». Καὶ ἡ παράγραφος 3η τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ λέγει: «Οἱ κατὰ ἡ μετὰ τὸν πόλεμον προαχθέντες τιμητικῶς, λόγῳ συμμετοχῆς εἰς τὸν πόλεμον, τραυματισμοῦ ἢ ἰδιαίτερας τινὸς προξέως, πρωτοβουλίας τῶν προϊσταμένων ὑπηρεσιῶν αὐτῶν, δὲν θὰ ὑπολογισθῶσι διὰ νέαν προαγωγὴν βάσει τοῦ παρόντος, ὡς ἐκπληρωθέντος τοῦ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένου σκοποῦ ἡθικῆς ἀμοιβῆς ἐν γένει τῶν πολεμιστῶν».

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων δύο παραγράφων καταφαίνεται ἡ ἀδικία καὶ τὸ ἐξῆς παράδοξον: Ἄς υποθέσωμεν, ὅτι ὑπάλληλος Τραπεζίτης τινὸς προήχθη κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1940 παρὰ τῆς ὑπηρεσίας του τιμητικῶς εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν τοῦ τότε ὑπ' αὐτοῦ κατεχομένου, ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶς ληφθέντος μέτρου διὰ τὴν κατηγορίαν αὐτὴν τῶν ὑπαλλήλων. Ὁ ὑπάλληλος οὗτος συμμετέσχε τοῦ ἐλληνοϊταλικοῦ πολέμου καὶ ἐτραυματίσθη. Οἱ παρὰ τῇ Τραπεζῇ συνάδελφοι τῆς σειρᾶς του προήχθησαν εἰς τὸν αὐτὸν μετ' αὐτοῦ βαθμὸν βραδύτερον, ἤτοι μετὰ 7 μῆνας, οἱτε συνεπλήρωσαν τὸν προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ Ὁργανισμοῦ χρόνον προαγωγῆς.

Εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ ὡς ἄνω ἀρθροῦ 7 Ν.Δ. 1799/42, ἐφ' ὅσον τις κέχρηται τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. ἀπαιτούμενα προσόντα (ἤτοι τραυματῖαι καὶ ἑφεδροὶ πολεμιστῆρι τοῦ πολέμου 1940-41) διακαίονται νέας προαγωγῆς ἀπὸ τοῦ κατεχομένου νῦν βαθμοῦ των, ἐνῷ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀνωτέρου ὑπαλλήλου (τραυματίου καὶ τιμητικῶς προαχθέντος), καίτοι ὁ βαθμὸς του εἶναι κοινὸς μετ' αὐτῶν, δὲν χωρεῖ προαγωγή ἐξ αἰτίας τῆς ἐξαιρέσεως τῆς 3ης παραγράφου τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ εἰρημένου Ν. Δ. Κα-

τόπιν ὅθεν τῆς ὡς ἄνω ἐξαιρέσεως προκύπτει ἡ ἐξῆς ἀνισότης ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς συμπολεμιστὰς συναδέλφους του: Αὐτὸς μὲν θὰ παραμείνῃ εἰς τὸν σημερινὸν του βαθμὸν, ὃν τιμητικῶς ἔλαβεν, ἀλλὰ καὶ κανονικῶς ἐπίσης θὰ εἴχε, συνεπείᾳ συμπληρώσεως, ἤτοι μετὰ 7 μῆνας, τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ Ὁργανισμοῦ χρόνου, ἐκεῖνοι δὲ θὰ προαχθῶσιν, ὑπερέχοντες αὐτοῦ κατὰ ἓνα βαθμὸν.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ εὐεργέτημα τῆς Τραπεζίης ἡδὲν τῷ παρέχει οὐ μόνον ἡθικὴν ἀμοιβήν, ἀλλὰ τοῦναντίον τὸν θέτει, κατόπιν τῆς ἐν λόγῳ ἐξαιρέσεως τοῦ Ν. Δ., εἰς μειονεκτικὴν εἰς θέσιν, τουτέστι κατὰ ἓνα βαθμὸν κατώτερον ἐτέρων συμπολεμιστῶν συναδέλφων του μὴ τραυματιῶν, πρᾶγμα προφανῶς ἀντιτιθέμενον καὶ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ εὐεργετικοῦ μέτρου τῆς Τραπεζίης, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐννοιαν τοῦ Ν.Δ., ἀποβλέποντος ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν, κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον ἡθικὴν ἀμοιβήν τῶν πολεμιστῶν.

Ἐπειδὴ εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν τῶν ὑπαλλήλων εὐρίσκονται πολλοὶ τοιοῦτοι ἰδιόκτοιοι, θὰ ἦτο σκόπιμον, ὅπως τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον προβῇ, εἰς τὴν τροποποίησιν τῆς 3ης παραγράφου τοῦ ἀρθροῦ 7 Ν. Δ. 1799/42, θεωπιζομένου ὅτι «ἐφ' ὅσον οἱ ἀνάπηροι, τραυματῖαι κλπ., οἱ πρωτοβουλίας τῶν ὑπηρεσιῶν των τιμητικῶς προαχθέντες, ἐν τῷ μεταξὺ καὶ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. 1799/42, συνεπλήρωσαν τὸν ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας των ἀπαιτούμενον χρόνον πρὸς κανονικὴν προαγωγὴν εἰς τὸν βαθμὸν εἰς ὃν τιμητικῶς προήχθησαν, συμπεριλαμβανόμενοι τὰς εὐεργετικὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ., εἴτε διὰ τὴν προαγωγὴν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν εἴτε διὰ τὴν λήψιν χρηματικῶν ἐνισχύσεων». Ἀλλὰ καὶ ἄλλος τρόπος ἐξ ἰσοῦ ἐξυτηρητικὸς διὰ τὴν ἀνω κατηγορίαν τῶν ὑπαλλήλων δύναται νὰ γίνῃ, ἁπλῶς διὰ τῆς χορηγίσεως τοῦ δικαιώματος εἰς τὴν τάξιν οὗ τὴν τὸν ὑπαλλήλων νὰ παραιτῶνται τοῦ χορηγηθέντος εἰς αὐτοὺς εὐεργετήματος τῆς τιμητικῆς προαγωγῆς των καὶ νὰ διέπωνται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 1799/42.

ΚΩΣΤΑΣ ΡΑΣΣΙΑΣ

Δικηγόρος

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ 7 ΤΟΥ Ν. Δ. 1799/1942

Ἐν τῇ «*Επιθεωρήσει Ἑργατικοῦ Δικαίου*», 3 τευχ. 44, τόμος Β', σελίς 407, καταχωρεῖται τὸ ὑπ' ἀριθ. 17812 τῆς 29/5/43 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας πρὸς τὴν Ἀνώνυμ. Ἑταιρίαν Π., συμφῶνως πρὸς τὸ ὁποῖον, ἐν ἐλλείψει κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας καὶ ἱεραρχικῆς ἐξελίξεως τῶν ὑπαλλήλων ἐν τινι Ὁργανισμῷ, θὰ χορηγηθῇ, κατὰ τὴν διδομένην ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἐρμηνείαν, ὁ μισθὸς τῆς ἀνωτέρας διαδοχικῆς μισθολογικῆς κλάσεως τῆς οἰκείας Συλλογικῆς Συμβάσεως. Δηλαδή εἰς τοὺς ὑπαλλήλους, τοὺς συγκεντρούμεντας τὰ στοιχεῖα τῶν ἀρθροῦ 7 καὶ 9 τοῦ ν. 1799, καὶ ὑπαγομένους, φερ' εἰπεῖν, εἰς τὴν ἀπὸ 16)9)37 Συλλογικὴν Σύμβασιν, θὰ δοθῇ αὐξήσις τοῦ μισθοῦ κατὰ τὰς διακρίσεις τῆς εἰρημένης Συλλογικῆς Συμβάσεως, καθ' ἣν ὁ λαμβάνων π. χ. βασικὸν μισθὸν δρχ. 2300 θὰ λάβῃ 2500 ἤτοι περίπου 9)0) αὐξήσιν, ὁ λαμβάνων π. χ. βασικὸν δρχ. 2500 θὰ λάβῃ 3000, ἤτοι περίπου 12)0) αὐξήσιν, ὁ λαμβάνων π. χ. βασικὸν μισθὸν δρχ. 3000 θὰ λάβῃ 3600, ἤτοι 20)0) αὐξήσιν, ὁ λαμβάνων π. χ. βασικὸν μισθὸν δρχ. 3600 θὰ λάβῃ 4100 ἤτοι περίπου 14)0) αὐξήσιν, ὁ λαμβάνων π. χ. βασικὸν μισθὸν δρχ. 4100 θὰ λάβῃ 4650 ἤτοι περίπου 12)0) αὐξήσιν, ὁ λαμβά-

νων π. χ. βασικών μισθόν δρχ. 4650 θά λάβη 4750, ήτοι περίπου 0,2 οιο αύξησιν.

Αλλά ποία ή οικονομική βελτίωσις του νεοπολεμιστοῦ, του λαμβάνοντος μισθόν βασικών 4.650, όταν κατ' εφαρμογήν της Σ. Συμβάσεως δικαιούται αύξήσεως μόνον δρχ. 100, ήτοι ποσοστού 0,2 οιο;

Της αύξήσεως εκ δρχ. 100 μόνον μηνιαίως θά δικαιούνται ὡσούτως και οι λαμβίνοντες μισθόν ἄνω των 4750 μέχρι μισθοῦ 7.000. Οι λαμβάνοντες δὲ μισθόν βασικών ἄνω των 7.000 οὐδεμιᾶς θά τύχουν αύξήσεως, διότι δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ μνησθείσῃ Συλλογικῇ Συμβάσει ἄνωτερον των 7.000 δρχ. μισθολογικόν κλιμάκιον.

Ἐπομένως ή προστασία των νεοπολεμιστῶν κατὰ τὴν ὑπὸ του Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐρμηνείαν, κατ' ἣν οι λαμβάνοντες βασικών μισθόν ἀπὸ 4.650 ἕως 7.000, θά λαβουν αύξησιν μόνον δρχ. 100, οι δὲ λαμβάνοντες βασικὸν μισθὸν ἄνωτερον των 7.000, δὲν θά τύχουν αύξήσεως, εἶναι σικώδης διὰ τοὺς μὲν και ἀνυπαρκτος διὰ τοὺς δὲ. Ἀντὶ δὲ νὰ δίδωνται τοιαῦται ἐρμηνευτικαὶ λύσεις, μὴ ἐξυπηρετοῦσαι τὸν σκοπὸν του νόμου, διότι πλημμελῶς ἢ ἀνεπαρκῶς ἐξεφρασθῇ ὁ νομοθέτης, εἶναι ἀπειροὺς καλλίτερον και εὐκολώτερον νὰ συμπληρωθῇ ή τροποποιηθῇ ὁ νόμος.

ΗΡΑΚΛΗΣ ΚΩΤΣΑΛΟΣ
Δικηγόρος

ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Πρὸς

τὴν «*Επιθεώρηση Ἐργατικοῦ Δικαίου*»

Σχετικὰ μετὰ τὴν ἀποψη πού ὑποστηρίζετε στὸ τεῦχος σας τῆς 1-6 43, γιὰ τὴν ἀνάγκη νὰ καθιερωθῇ ἡ δημοτικὴ γλῶσσα στὴ Νομικὴ Ἐπιστήμῃ, μετὰ τὴν εὐκαιρία τῆς σχετικῆς προσπάθειας μερικῶν προοδευτικῶν νομικῶν, θά μπορούσαν νὰ τονισθοῦν και τὰ ἑξῆς:

I. Ἡ δουλειά, μιὰ και θ' ἀρχίσῃ, πρέπει νὰ ξεκινήσῃ ἀπὸ καλὴ ἀφετηρία. Θέλω νὰ πῶ, νὰ γράψουμε τὴν ἀληθινὴ δημοτικὴ γλῶσσα. Γιατὶ θά πέσουμε σὲ κακὸ δρόμο ἂν, ἐνῶ ἔχουμε ὅλη τὴ θέληση και τὴν πίστη, ζητήσουμε νὰ δεχθοῦμε ἐπεικειὲς και «αἰσθητικοί» (γιὰ τὴ λέξη τοῦτε κοίτα παρακάτω) και μπλέξουμε μετὰ τὴ νεοδημοτικὴ ἢ μᾶλλον μετὰ τὴ νεοκαθαρεύουσα. Κακὸ τοῦτο, ὅσο κι' ἡ καθαρεύουσα. Τέτοια γλῶσσα προσπάθησαν νὰ γράψουν οι πῶς πολλοί—συντηρητικοί σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο, ὅπως και σὲ πολλὰ τοὺς ἄλλα—λογотέχνες τῆς μεσοπολεμικῆς γενεᾶς. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ ἀκαταστασία στὸ τυπικὸ και στὴ σύνταξη, ἡ ἀκαλαισθησία του ὅρου. Και τὸ πῶς σοβαρὸ και γενικώτερο: Ἡ στροφὴ πρὸς τὰ πίσω. Ἐνῶ και γιὰ τὴ λογοτεχνία και γιὰ τὴ Νομικὴ Ἐπιστήμῃ και γιὰ κάθε λογῆς Ἐπιστήμῃ και τέχνῃ ὑπάρχει μιὰ και μόνῃ, ἡ ἀληθινὴ δημοτικὴ. Ἡ γλῶσσα πού μιλάει και πού νοιώθει ὁ λαός. Κι' εἶναι αὕτη, ἡ γλῶσσα των δημοτικῶν τραγουδιῶν—πού εἶναι ἀνεληρέσαστῃ ἀπὸ κάθε λογιωτατισμὸ—και των κλασσικῶν λογοτεχνικῶν κείμενων των μαχητῶν του δημοτικισμοῦ (Σολωμός, Παλαμάς, Μαρβίλης, Θεοτόκης, Πάλλης, Ἐφταλιώτης, Μαλακάσης κλπ.). Αὕτη τὴ δημοτικὴ γλῶσσα πρέπει νὰ συντηρίσουν νὰ γράφουν οι Νομικοί.

II. Δὲν πρέπει νὰ σκοτισθοῦμε καθόλου μετὰ τὸ «πρόβλημα τῆς ὀρολογίας». Τέτοιο πρόβλημα δὲν ὑπάρχει. Οι ὁροι θά παραμείνουν. Ὅπως παραμένει

και μιὰ ξενικὴ λέξη πού ἔχει καθιερωθῇ. Αὕτη εἶναι ἡ ἐπίσημη ἀποψη του δημοτικισμοῦ (Ψυχάκης). Αὐτὸ συμβαίνει σ' ὅλες τῖς γλῶσσες (κοίτα λέξεις ἑλληνικῆς στὴν ὀρολογία τῆς φιλοσοφίας κλπ. σὲς ξένες γλῶσσες), και γενικώτερα θά παραμείνουν ὅλες οι ἐπιστημονικῆς λέξεις, εἴτε τῆς ἀρχαίας, εἴτε τῆς καθαρεύουσας, εἴτε ξενικῆς. Ἀλλά—και ἐδῶ εἶναι ὅλη ἡ βάση—θα ὑποταχθοῦν στὸ τυπικὸ και στὴ σύνταξη τῆς δημοτικῆς. Δημοτικὴ γλῶσσα αὐτὸ θά πῇ: τυπικὸ και σύνταξη.

Μιὰ λέξη πού δὲν τὴν ξαίρει ὁ λαός και τὴ μάθει, γίνεται ἀμέσως δημοτικὴ, ὅταν ὑποταχθῇ στὸ τυπικὸ και στὴ σύνταξη. Ἡ «ἐνσταση», λοιπόν, θά μείνῃ. Ἀλλὰ θά ποῦμε «τῆς ἐνστάσεως». Στὸ σημεῖο αὐτὸ βρίσκεται ἡ διαφορὰ. Κι' ἡ διαστρέβλωση πού ἔχει ὑποστῇ τὸ γλωσσικὸ αἰσθημα του λαοῦ των μεγαλοπόλεων ἀπὸ τὴν καθαρεύουσα και τὴν ἀναρχημένη μικτὴ των μορφωμένων και «των αἰθουσῶν» σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ὁφείλεται. Πόσους ἔχουμε ἀκούσει νὰ λέγουν «τὴν δεσποινίς» και «τὴν ἐφημερὶς» και «τὴν ὁδός», «ἔχω μιὰ ὑπόθεσι ἐγκρημῆς» κλπ. Κι' οι μορφωμένοι πάλι λένε «ὑπέγραψε σὲ παρακαλῶ». Θέλουν νὰ εἰποῦν *ὑπόγραψε*. Και στὸ στρατὸ φωνάζει ὁ φαντάρος «δεκανεὺ ἀντεκατέστησον»!

III. Ὑποστηρίχθηκε ἀπὸ τοὺς νεοκαθαρευουσιάνους και τοῦτο: πὼς ἡ καθαρὴ δημοτικὴ σὲ πολλὰ τῆς σημεία εἶναι (ἀνταισθητικὴ). Κι' ἴσως και ὅποιος διαβάσει αὐτὰ πού γράφω και θυμῇ τὸ «τῆς ἐνστάσεως» πού σημειῶνω παραπάνω, μπορεῖ νὰ συμφωνήσῃ μετὰ τοὺς νεοκαθαρευουσιάνους. Δὲν του γίνω ἀδικο. Χρόνια τώρα ἀπὸ μικροὶ ἀκούμε σὲς σπουδές μας «τῆς ἐνστάσεως» και τῆς «ἐνστάσεως». Μὰς κακοφαίνεται, λοιπόν, τῆς «ἐνστάσεως», γιατί ἐστὶ ἔχει συντηθῇ τὸ αὐτὸ. Κι' ἡ συνήθεια εἶναι δεύτερη φύση. Καὶ ξεπερνάει τὴν αἰσθητικὴ ἀποψη. Γιατὶ στὴν οὐσία εἶναι πολὺ πῶς αἰσθητικὸ τὸ «τῆς ἐνστάσεως» ἀπὸ τὸ ἄλλῃ, τὸ «τῆς ἐνστάσεως», φέρνει μέσα του (μεταξὺ θέματος και κατάληξης) μιὰ χασμωδία τελείως ἀνταισθητικὴ.

Ὁ λαός ὅμως πού μιλάει τὴ γλῶσσα του κι' εἶναι ὁ νομοθέτης τῆς γραμματικῆς τῆς, εἶναι πῶς πολὺ αἰσθητικὸς ἀπὸ τοὺς «αἰσθητικούς» κι' ὅποιος ἀμφιβάλλει, ἂν κοιτάξῃ τὰ δημοτικά του τραγούδια. Κι' αἰσθητικὴ εἶναι ἡ δημοτικὴ κι' ἔχει και τὸ χάρισμα τῆς σαφηνείας πού δὲν τῷχει ἡ καθαρεύουσα, ἡ νεκρὴ και πρὸ πάντων τεχνητὴ γλῶσσα.

Τὸ τί τραβᾶν ἀπὸ τὴν ἀπάθεια τῆς καθαρεύουσας εἶναι μόνον σὲ θέσῃ νὰ τὸ ξαίρουν οι νομικοί. Γιατὶ αὐτοὶ ξαίρουν τὸ τί τραβᾶν προσπαθώντας νὰ βγάλουν τὸ νόημα ἀπὸ τὸς και τότες ἀσφαρῆς νομικῆς διατάξεις. Κι' φταίει σχεδὸν πάντοτε ἡ καθαρεύουσα. Γιατὶ σαφηνεῖται θά πῇ ταῦτα ὁρῆτα σ' ἐφῆς και ἐκφρασης. Μὰ πὼς ὅμως ἡ ἐκφραση θ' ἀνταποκριθῇ στὴ σκέψη, ὅταν μεταξὺ τους μπᾶν μιὰ τεχνητὴ γλῶσσα; Γι' αὐτὸ και τὰ καλύτερα νομικὰ συγγράμματα χάνουν μετὰ τὴν καθαρεύουσα (θὰ προσπαθῶ νὰ σᾶς στείλω μεταφρασμένο ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὸ Ἐνοχικὸ του Τριανταφυλλόπουλου γιὰ νὰ δῆτε τὴ διαφορὰ).

Τὰ ὅσα σᾶς γράφω, ἔχω τὴ γνώμη πὼς πρέπει νὰ ἀτσαχολοῦν κάθε ἄνθρωπο τῆς Νομικῆς Ἐπιστήμης, τῆς ἐξαιρετικῆς κοινωνικῆς ἐπιστήμης. Γι' αὐτὸ, ἂν θέλετε, τὰ δημοσιεύετε.

Με τιμὴ

Γ. Α. ΚΟΡΕΣ
ὁπάλληλος του Ι.Κ.Α.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 47

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1943

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΡΘΡΑ—ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ—ΣΧΟΛΙΑ

- 'Η δοκιμαστική υπηρεσία του μισθωτού, υπό Κ. *Ι. Δημάκη*, δικηγόρου Σελ. 483
- Ν. Δ. 424/1941 και μισθωτοί επιτάκτων επιχειρήσεων. Έκφραση και επί των μετά την ισχύον του προσληφθέντων ('Επί μιᾶς γνωμοδότησεως), υπό *Ἡλία Φ. Ἡλίου*, δικηγόρου Σελ. 490
- Χρόνος συνάψεως συμβάσεως ἐργασίας και ἐξαμηνίαν Ν.Δ. 424/1941, υπό *Β. Γ. Β. Τσαξή*, Σελ. 494
- 'Η ἔκτασις ἐξαμηνίαν ἐπὶ τῶν λήμων τῶν Ν. Δ. 424/1941 καὶ 2019/42, υπό *Γεωργίου Η. Χρόνη*, δικηγόρου. Σελ. 498
- Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 831/943 ἀποφ. Πρωτοδικείου Πειραιῶς, υπό *Α. Ι. Μπουρνιά*, δικηγόρου Σελ. 502

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΕΡΓΙΑ

- Ν. Δ. 424/1941 καὶ ἐπιρροή ἀσθενείας μισθωτοῦ ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας: Ἀποχή μισθωτοῦ λόγω ἀσθενείας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικά ὅρια.—Δημιουργία μόνον δικαιώματος ἀπρo-ειδοποίητου λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ μὴ λύσεως αὐτῆς ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος τῆς ἀσθενείας.—'Επιρροή ἀσθενείας μισθωτοῦ ἐπὶ τοῦ ν. δ. 424/1941.—Πρὸς τὴν ἐνστάσιν τοῦ ἐγ-υρου τῆς καταγγελίας ἢ ἀντικατάστασις τοῦ μισθωτοῦ δ' ἄλλου τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς.— Μὴ ἀναγκαία ἡ προσφορὰ τῶν υπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ ἐν περιπτώσει ἀτολήσεως.— Συμψηφισμός τῶν ἀλλαχού κερδηθέντων, υπό *Δ. Πατελου*, Πρωτοδικου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 4349/1943). Σελ. 500
- Κακοβουλία μισθωτοῦ πρὸς ἐξαναγκασμόν εἰς ἀπόλυσιν καὶ συνέπειαι: Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.—'Υποχρέωσις ἐργοδότη, ὅπως ἀποδεξῇ τὴν συνδρομὴν τῶν προϋποθέσεων τοῦ

ἄρθρου 10 ν. δ. 424, ἵνα θεωρηθῇ ἔγκυρος ἡ καταγγελία.— Οἱ εἰσθελεῖς ἀποχωρησις τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἔγκυρος.— Ἀνάμυστος συμπεριφορὰ μισθωτοῦ, μὲ τὴν κοινόβουλιν πρόθεσιν ἐξ νηγκασμοῦ τοῦ ἔργου ὅπου εἰς ἀτόλυσιν του, ἀποτελεῖ κατάχρησιν τοῦ δικαιώματός του καὶ σωτηριὰν παρoίτησιν του ἀπὸ τῆς ἐργασίας, υπό *Ι. Παπαγιαννοπούλου*, Πρωτοδικου (Πρωτ. Πειραιῶς 831/1943). Σελ. 502

— Ἀκέρως ἀπόλυσιν μισθωτοῦ καὶ βροδότης ἀσθένειας δικαιώματος ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941. Ἐκτίμησις πυρραϊτικῆς καὶ ἀντίθεσις πρὸς τὴν καλὴν πίστιν: Μὴ ἀσκήσις καὶ ἐπὶ ἔτος τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ δὲν σημαίνει πυρραϊκὴν καὶ ἀποδοχὴν τῆς ἀπoλύσεως.— Απόχρευσιν τῆς ἀξιώσεως ἐκ τῆς ἐνστάσεως τοῦ δόλου καὶ ἀτόλυσιν ἐκ τῆς καλῆς πίστεως, υπό *Κ. Δαλιάνη*, Πρωτοδικου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 4471/1943). Σελ. 504

ΠΑΡΟΧΗ ΣΙΤΙΟΥ

- Ν. Δ. 9/42 καὶ μισθωτοὶ Δήμων. Ἐννοία ὄρων χειρῆς καὶ ἐκμετάλλευσιν: Προϋποθέσις παροχῆς εἰς τοὺς μισθωτοὺς συσσιτίου.—'Υπηρεσία καθοριότητος Δήμου καὶ ἔννοια ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως, υπό *Α. Δέκκα*, Πρωτοδικου (Πρωτ. Πειραιῶς 1295/1943, *Ι. Χρησάκη*, Εἰρηνοδίκου (Εἰρην. Πειραιῶς 150/1943). Σελ. 504

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

- Περί συστάσεως Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου ὑπὸ τὸν τίτλιν «Γαμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἡλεκτροτεχνιῶν Ἑλλάδος», Καν. Διάτ. Σελ. 506
 - Περί συστάσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑποδηματεργατῶν Ἀθηνῶν Πειραιῶς, Καν. Διάτ. Σελ. 506
- (Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

Εἰς τὸ παρὸν τεύχος: Ἡ ὑπ' ἀριθ. 28800/1943 ἀπόφαισις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστιον 1943 — Ἡ ὑπ' ἀριθ. 27071/1943 ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ παρατάσεως τῆς διαρκείας τῆς ἀπὸ 31/5/43 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ περὶ χορηγήσεως ἐκ νέου βοηθήματος εἰς ὑπαλλήλους ἐμπορικῶν καὶ καταστημάτων.

— Ἡ ὑπ' ἀριθ. 23873/1943 ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ ἐκτάκτιον ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ὑπαλλήλων καὶ κλητῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων.

— Ἡ ὑπ' ἀριθ. 20719/1943 ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ ἐξαιρέσεως παλαιῶν πολεμιστῶν ἀπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1535/1943 ἀποφάσεως (περὶ ἀποδοχῶν εἰς μὴ χρῆσιν ὑπηρεσιῶν).

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Έκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

Υπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ προπληρωτέαι: Ἐξάμηνος Δρχ. 6000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζὰς, Νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 10000

Ἐμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγούμενης σελίδος)

- Περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν ἀφροσῶν τὴν ἀσφάλειν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Α.Ε.Τ.Ε., Νόμος 34/1943 Σελ. 506
- Περὶ αἰθουσιασῶν τῶν οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων τοῦ Ν. Δ. 219/41 κατὰ λόνον καὶ τῆς οἰογενειακῆς καταστάσεως ἢ τῆς ἀπορίας τῶν δικαιουμένων καὶ περὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν ναυτεργατικῶν ὁργανώσεων, Νόμος 104/1943. Σελ. 506
- Περὶ ἰδρυσῶς Ταμείου Ἑτικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Δομικῶν καὶ Σουλουργικῶν Ἐργασιῶν, Καν. Διάτ. Σελ. 506
- Περὶ διορισμοῦ ἀνέργων ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καὶ ὁκλητῶν Θράκης, Κρήτης, Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, ἑξωτερικοῦ καὶ νήσων καὶ ρυθμίσεως ἐτέρων ζητημάτων τῆς σχετικῆς ὑπηρεσίας, Νόμος 231/1943. Σελ. 506
- Περὶ τρόπου καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν κλπ., Νόμος 249/1943 (διόρθωσις ἡμαρτημένων) Σελ. 507

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Περὶ ὁμοιβῆς ἐργατοτεχνιτῶν σιδηροβιομηχανίας διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν, 26477/1943. Σελ. 507
- Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1/7/43 τιμολογίου κατωτάτων ὁρίων ὁμοιβῆς ὑποδηματεργατῶν, 23203/Α 225/1943. Σελ. 507
- Περὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 23300/1943 ἀποφάσεως περὶ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων καὶ ἐν γένει ἰδιωτικῶν κλινικῶν 2691/Α 263/1943. Σελ. 508
- Περὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 23300/1943 ἀποφάσεως περὶ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων καὶ ἐν γένει ἰδιωτικῶν κλινικῶν, 26562/Α 258/1943. Σ. 508
- Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν τῇ Ἀπικρατείᾳ ἐκδιδομένων περιοδικῶν, 1844/Π/1943. Σελ. 508
- Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατοῦ προσωπικοῦ ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν, 1873/Π/1943. Σελ. 508

- Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν, 1714/Π/1943 Σελ. 508
- Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης, 2101/Π/1943. Σελ. 509
- Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Πρακτορείου, 2076/Π/43. Σελ. 509
- Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν Ἀθήναις ἀνταποκριτῶν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων κατὰ 35 ο.ο., 2279/Π/1943 Σελ. 509
- Περὶ παρατάσεως τῆς διαρκείας τῆς ἀπὸ 31/3/43 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ περὶ χορηγήσεως ἐκ νέου βοήθηματος εἰς τοὺς ὑπαλλήλους ἐμπορικῶν καταστημάτων, 27071/1943 Σελ. 509
- Περὶ ἐκτάκτου ἐφ' ἅτῃς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ὑπαλλήλων καὶ κλητῶν ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων, 23873/1943. Σελ. 509
- Περὶ ἐξαιρέσεως παλαιῶν πολεμιστῶν ἀπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1535/43 ἀποφάσεως, 20719 Π. 291/1943 Σελ. 510
- Περὶ κηρύξεως ὑποχρεωτικῆς διὰ τὰς Εἰρηνοδικεικὰς πρυφερείας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς συλλογικῆς συμβάσεως ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων, 19747/Α 208/1943 Σελ. 510
- Περὶ ἀνακλήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 24450/1943 ἀποφάσεως περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδοματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 23200/1943 ἀποφάσεως, 24889/1943 Σελ. 510
- Περὶ συμπληρωματικῆς ἐνισχύσεως προσωπικοῦ Νοσηλευτικῶν Ἰδρυμάτων, 27386/Α 270/43 Σελ. 510

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας Λαχανοκηπουρῶν Ἀθηνῶν Πειραιῶς—Περὶχώρων Σελ. 510
- Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ὑπαλλήλων βουστασιῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περὶχώρων Σελ. 511

ΔΙΑΦΟΡΑ

- Νέαι ἐκδόσεις Σελ. 511

ΤΑ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΑ ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ ΤΟΥ Α' ΤΟΜΟΥ ΜΑΣ

Ὡς ἀνηγγείλαμεν ἤδη εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος, ἀπεπερατώθη ἡ ἐκδοσις τῶν ἐξ 74 σελίδων ἀλφαβητικῶν εὐρετηρίων τοῦ Α' τόμου τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου». Ἡ παραλαβὴ γίνεται εἰς τὰ γραφεῖα μας, ἐπὶ καταβολῇ τοῦ ἀντιτίμου ἐκ δραχ. 1500 καὶ διὰ τὰ πέντε τυπογραφικὰ 16 τέλεια. Οἱ ἐκ τῶν Ἑταιριῶν κ. κ. Συδρομεταὶ παρακαλοῦνται νὰ ἐμβάσωσι διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς δραχ. 200 ἐπὶ πλέον διὰ ταχυδρομικὰ ἐξοδα.

ΑΡΘΡΑ - ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

Η ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Τοῦ κ. Κ. Ι. ΔΗΜΑΚΗ, Δικηγόρου

Ἡ 1346/41 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (βλ. Θέμ. ΝΒ', σελ. 239) εἶναι ἡ πρώτη—ἴσως κ' ἡ μόνη—ποῦ ἀσχολήθηκε μετὰ τὴν «σύμβασιν ἐργασίας ἐπὶ δοκιμῇ» καὶ τὴν ἐχαρακτήρισεν ὡς τὴν σύμβασιν «κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἐργοδότης προσλαμβάνει τὸν ἐργαζόμενον ἐπὶ σκοπῷ νὰ δοκιμάσῃ τὰς ἐπαγγελματικὰς ἱκανότητας αὐτοῦ καὶ ἂν μὲν ἀποδείχῃ κατέχων ταύτας νὰ συνάψῃ μετ' αὐτοῦ ὁριστικὴν σύμβασιν, ἂν δὲ ἀποδείχῃ μὴ κατέχων ταύτας νὰ μὴ τὸν προσλάβῃ». Ἀπ' τὴν ἀπόφασιν λοιπὸν μὴς δίνεται, ὅτι ὁ χρόνος τῆς δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας βρίσκεται ἔξω ἀπ' τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἀφοῦ ἀκριβῶς ἀπὸ τὴν πετυχημένη ἢ ὄχι δοκιμὴν θὰ κριθῇ, ἂν θὰ ὑπάρξῃ ἢ δὲ θὰ ὑπάρξῃ σύμβασις ἐργασίας.

Τὸ νομικὸν χαρακτῆρα τῆς δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ ἐρεῦνησε ὁ *Ι. Καποδιστριας* σὲ πρόφορτον μελέτην του: «Ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐπὶ δοκιμῇ» (ἀνατύπ. ἀπὸ τῆς Ἑπιθεώρησης Κοινων. καὶ Πολιτ. Νομοθεσίας, 1942 τευχ. Γ', σελ. 330—344). Ὁ συγγραφέας, μετὰ τὴν γνωστὴν του ἐπιμέλειαν, ἐπεξεργάζεται τὸ θέμα ἐξ ὅλου τοῦ τοῦ πλάτους. Διδάσκει (!): α) «Ὅτι «ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐπὶ δοκιμῇ» τοῦ μισθωτοῦ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν αἵρεσιν ἐπιδοκιμασίας (ἢ ἀποδοκιμασίας) τοῦ ἐργοδότη, ποῦ τὴν συναντοῦμε ἄλλοτε ὡς ἀναβλητικὴν (si placuerit) καὶ ἄλλοτε ὡς διαλυτικὴν (si displicuerit). β) «Ὅτι ἡ αἵρεσις αὕτη εἶναι ἡ ἴδια μετὰ τὴν αἵρεσιν, ποῦ ὑπάρχει στὴν ἀγοραπωλησίαν μετὰ δοκιμῇ καὶ λειτούργει ὅπως κ' ἐκεῖνη, ὅσο βέβαιον δὲν προσκρούει σὲ εἰδικὰς διατάξεις ἢ στὸ γενικώτερον πνεῦμα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. γ) «Ὅτι ἡ δοκιμαστικὴ ὑπηρεσία βρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὴν σύμβασιν ἐργασίας» εἶναι ὅμως ἐνδεχόμενον (ἂν ἢ ἀναβλητικὴ αἵρεσις δοκιμῆς πληρωθῇ—πρόσληψις μισθωτοῦ ἢ ἡ διαλυτικὴ αἵρεσις δοκιμῆς μεταιωθῇ—διατήρησις τοῦ μισθωτοῦ στὴν ὑπηρεσίαν) ἢ σύμβασις ἐργασίας νὰ περιλάβῃ καὶ τὸν χρόνον τῆς δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας. Καὶ δ) «Ὅτι τὸ ν. δ. 424/41 δὲν προστατεύει τοὺς μισθωτοὺς κατὰ τὸν χρόνον τῆς δοκιμαστικῆς τούτης ὑπηρεσίας».

Νομολογία λοιπὸν καὶ θεωρία, στὴν πρώτην τοὺς ἐμφάνισεν, συμφωνοῦν ἐν βασικῷ σημείῳ: ὅτι ἡ δοκιμαστικὴ ὑπηρεσία εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ χρησιμεύει μόνον ὡς εἰσαγωγικὸν ἢ προπαρασκευαστικὸν στάδιον. Μιὰ τέτοια θεώρησις ὅμως, ποῦ ἀρνιέται

ὅτι ὑπάρχει σύμβασις ἐργασίας κατὰ τὸν χρόνον τῆς δοκιμῆς, μπορεῖ νὰ μᾶς ἀναγκάσῃ νὰ ἀρνηθούμε, ὅτι γεννιοῦνται δικαίωμα καὶ ὑποχρεώσεις στὸ διάστημα αὐτό, ἀνάμεσα σὸν ἐργοδότη καὶ τὸν ἐξεσζόμενον μισθωτό, εἴτε σταθερῶς στὴν αὐστηρὴ ἀποψιν, πῶς ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἡ πηγὴ τῶν σχετικῶν ἐνοχῶν, εἴτε στὴν ἐπιεικέστερην ἀποψιν, πῶς ὁ νόμος εἶναι πηγὴ τῶν ἐνοχῶν κ' ἡ σύμβασις ἀπλῆ προϋπόθεσις. Βέβαιον δὲ θὰ ᾔκαθεν οἱ πλάνιοι δρόμοι καὶ κάποιες ἀρχές, ποῦ θὰ μᾶς ὁδηγήσουν νὰ παρακάμψουμε τὰ ἄτοπα καὶ νὰ δώσουμε σὲ κάθε συγκεκριμένον πρόβλημα μιὰ λύσιν σύμφωνα μετὰ τὸ γενικώτερον πνεῦμα τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου. Τέτοιαις λύσεσι ὅμως δὲ μποροῦν νὰ ἔχουν μετὰ τὸν ἐκείνην τὴν βαθέστερην συνέχισιν, ποῦ ὁργανώνεται σὲ μιὰ ἐπιστημονικὴ μέθοδον. Εἶναι ἀναγκαστικὰ κομμένες στὸ πρόβλημα ποῦ ἀφοροῦν, δὲ γίνονται γενικώτερες πεποιθήσεις καὶ ἀφετηρίαι γι' ἄλλας λύσεις, ἀλλὰ φέτουν ἐναντὶ ἄλλων ἐμπειρισμῶν καὶ ἐξχνιοῦνται μαζὶ μετὰ τὸ πρόβλημα ποῦ τὶς προκάλεσε.

Αὐτὰ καὶ ἰδιαίτερα τὸ γεγονός, ὅτι μετὰ τὸ ν. δ. 424/41 καθημερινὸν εἶναι τὸ ἐρώτημα, ἂν προστατεύεται ὁ μισθωτός, ποῦ ἀπολύεται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δοκιμῆς του, μᾶς κάνουν νὰ πιστεύουμε, ὅτι τὸ θέμα ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ εὐρύτερην συζήτησιν.

§ 1. Οἱ διατάξεις «περὶ δοκιμῆς» στὸ Ἑργατικὸν Δίκαιον.

1. Γὰρ τὴν δοκιμὴν τοῦ μισθωτοῦ κάνουν λόγο οἱ διατάξεις τοῦ ἀρθ. 2, § 3 καὶ 3α τοῦ β. δ. 14/18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 καὶ ἐπὶ ἐργατῶν κλπ». Ἡ πρώτη διάταξις ὁρίζει, ὅτι «ἡ ὑποχρέωσις τῆς καταγγελίας γενικῶς ἀρκεῖται μετὰ παρέλευσιν δμήνου ἀπὸ τῆς ἐναόφσεως τῆς ἐργασίας, συνυπολογιζομένου τοῦ τυχόν συμφωνηθέντος χρόνου δοκιμασίας». Ἡ δευτέρη διάταξις (ἀρθ. 3α) ἐπίσης ὁρίζει, ὅτι «ἡ προθεσμία... τῆς καταγγελίας ὁρίζεται... ἔάν ἡ σύμβασις ἐργασίας διήρκεσε συνολικῶς ὑπὲρ τοῦ δωδεκάημου, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ κατὰ τὸ 2, § 3 δμήνου καὶ τοῦ τυχόν χρόνου μαθητείας ἢ δοκιμασίας... 8 ἡμέρας κλπ. κλπ». Εἶναι φανερό πῶς αὗται οἱ διατάξεις δὲν εἶχαν σκοπὸ νὰ ρυθμίσουν τὸ ζήτημα τῆς δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας. Ἀντίθετα μάλιστα χρησιμοποιοῦν τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ἐργασίας ὡς νὰ τὸ εἶχαν ἤδη ρυθμίσει ἄλλαι διατάξεις. Τὸ μόνον λοιπὸν ποῦ μᾶς δίνεται ἀπὸ τὴς παραπάνω διατάξεις εἶναι πῶς ἡ δοκιμαστικὴ ἐργασία δὲν ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸ ἰσχύον

(1) Σημειώνουμε δασα μέρη σχετίζονται μετὰ τὸ θέμα μας.

δικαίο, ἀλλὰ ρητὰ ἐπιτρέπεται (βλέπε καὶ ΙΙΙ).

II. Ἐχει ὑποστηρίχτει (*Καποδίστριας*, Ἑρμ. Ἑρν. Δικ., σελ. 83 418 ὅπου καὶ ξεῖο συγγραφεὶς) ὅτι μιὰ ἔμμεση ρύθμιση, τουλάχιστο κατὰ ἕνα μέρος τῆς δοκιμῆς τοῦ μισθωτοῦ, κλείνει τὸ ἀρθρ. 1 τοῦ ν. 2112, ὅπου λέγεται, ὅτι «ἡ ἀπόλυσις ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὅστις προσεληφθὲν ἐπὶ χρόνῳ μὴ ὠρισμένῳ ἐφ' ὅσον δ' ἡορκεσεν ὑπὲρ τοῦς δυο μῆνας, δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν ἄνευ κλπ. κλπ.». Ὑποστηρίχθηκε δηλαδή, ὅτι τὸ δίμηνο τοῦ ἀρθρου αὐτοῦ εἶναι ὁ χρόνος δοκιμῆς τοῦ ὑπαλλήλου πού προσλαμβάνεται κι ὅτι μετὰ τὴν πάροδο τοῦ διμήνου, ἂν διατηρηθῇ στὴ θέση του, ἔχουμε τελειωμένη σύμβαση ἐργασίας. Ἔτσι θεωρήθηκε, ὅτι μετὰ τὴν διάταξη αὐτὴ ρυθμίστηκε ἕνα ἀποφασιστικὸ σημεῖο τῆς δοκιμῆς τοῦ μισθωτοῦ: τὸ μέγιστο τοῦ χρόνου διαρκείας τῆς Μολονότι ἡ ἀποψη αὐτὴ πείθει, σὲ πρώτῃ ἐξέταση. Ἐν τούτοις δυσκοινοῦμαστε νὰ τὴ δεχτοῦμε γιὰ τοὺς ἐξῆς λόγους:

1. Τὸ ἀρθρ. 3 α τοῦ β. 8/τος 1920 περὶ ἐπεκτάσεως κλπ., ὁρίζει, ὅτι «ἐὰν ἡ σύμβασις διήρκεσε συνολικῶς ὑπὲρ τὸ δωδεκάμηνον, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ κατὰ τὸ ἀρθρ. 2, § 3 διμήνου καὶ τοῦ τυχόν χρόνου μαθητείας ἢ δοκιμῆς, ἡ καταγγελία γίνεται κλπ. κλπ.». Ἡ διάταξη αὐτὴ διαστέλλει ἀποφασιστικὰ τὸ δίμηνο ἀπὸ τὸν χρόνον δοκιμῆς. Εἶναι φανερὸ πῶς, ἂν τὸ δίμηνο ἦταν ὁ χρόνος δοκιμῆς, ὁ νόμος δὲ θὰ ξεχωρίζε ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά τὸ δίμηνο κι ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸν χρόνον δοκιμῆς.

Μὲ τὸ ἴδιο πνεῦμα εἶναι διατυπωμένη κ' ἡ παρ. 3 τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ ἴδιου 8/τος, ὅπου λέγεται, ὅτι «ἡ ὑποχρέωσις καταγγελίας γενικῶς ἀρχεται μετὰ παρέλευσιν διμήνου, *συνυπολογιζομένου* τοῦ τυχόν συμφωνηθέντος χρόνου δοκιμῆς». Εἶναι ἐπίσης κ' ἐδῶ φανερὸ πῶς ὁ νόμος θεωρεῖ τὸν χρόνον δοκιμῆς ἐντελῶς ξένον πρὸς τὸ δίμηνο, ἀφοῦ διατάσσεται, ὅτι στὸ δίμηνο πρέπει νὰ ὑπολογίζεται καὶ ὁ χρόνος δοκιμῆς, ἂν βέβαια ὑπάρχῃ χρόνος δοκιμῆς.

2. Ἡ διάταξη τοῦ ἀρθρ. 1 τοῦ ν. 2112, πού σύμφωνα μ' αὐτὴ μετὰ δίμηνη ὑπηρεσία ὁ ὑπάλληλος προστατεύεται ἀπὸ τὸν νόμον (2112), βρίσκειται σχεδὸν πανομοιότυπη στὸ ἀρθρ. 2, § 3 τοῦ β. 8. 10/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, ὅπου λέγεται ἐπίσης ὅτι ἡ ὑποχρέωσις καταγγελίας ἀρχεται μετὰ παρέλευσιν *διμήνου* κ.λ.π.. Πρέπει ἀμέσως νὰ λάβουμε ὑπ' ὄψιν α) ὅτι ἡ προστασία πού χορηγήθηκε στοὺς ἐργάτες, κατὰ μίμησιν τῆς προστασίας τοῦ ὑπαλλήλου, εἶναι ὁποτιπῶδης σχετικὰ μ' αὐτὴ, ἀφοῦ, ἐκτὸς ἀπὸ ἄλλα, ἡ λεγόμενη προθεσμία καταγγελίας εἶναι πολὺ μικρὴ κ' ἡ ἀποζημίωση πού καταβάλλεται μετὰ τὴν ἀπόλυση περιορίζεται σ' ἐλάχιστα ἡμερομίσθια (ἀρθρ. 3) καὶ β) ὅτι ἡ διάκριση ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων στηρίζεται στὸ ἀρθρ. 10 τοῦ ν. 1234 τοῦ 19 8 «περὶ θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», πού σύμφωνα μ' αὐτὸ ἐργάτης εἶναι ὁ μισθωτὸς πού παρέχει ὑπηρεσία πρὸ παντὸς σωματικῆς κ' ὑπάλληλος ὁ μισθωτὸς πού παρέχει ὑπηρεσία πρὸ παντὸς ὅχι σωματικῆς. Ἄν σκεφθῇ κανεὶς μάλιστα πῶς στὰ 1918 (τότε δημοσιεύτηκε ὁ νόμος 1234) ἡ μικρὴ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξη τῆς χώρας μας δὲν εἶχε δημιουργήσει τὸ σημερινὸ εἰδικευμένο ἐργατοεὐτεχνίτη, καταλήγει στὸ συμπέρασμα, ὅτι ἐργάτης τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ ν. 1234 εἶναι ὁ μισθωτὸς πού χρησιμοποιεῖται σ' ἐργασία, πού

δὲν ἀπαιτεῖ ἰδιαίτερες, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ μυϊκὴ δύναμη γνώσεις καὶ ἱκανότητες.

Προβάλλει λοιπὸν ἀμέσως τὸ ἐρώτημα: Γιατί τὸ δίμηνο τοῦ 1920, πού δίνει σὲ μικρογραφία τὴν προστασία τῶν ὑπαλλήλων στοὺς ἐργάτες, νὰ ὀξιώνῃ κι ἀπ' αὐτοὺς τὸν ἴδιον χρόνον δίμηνο-δοκιμαστικῆς ἐργασίας; Τὸ ἐρώτημα μάλιστα μᾶς ρίχνει σὲ δισταγμὸ, ὅταν σκεφτοῦμε, ὅτι γιὰ τὴν ἱκανότητα τοῦ ὑπαλλήλου εἶναι δυσκολώτερο νὰ βεβαιωθῇ ὁ ἐργοδότης καὶ χρειάζεται περισσότερος χρόνος γιὰ νὰ δοκιμασθῇ ἢ ἐμπιστοσύνη του (2).

3. Τὸ δίμηνο τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ 2112 (καὶ 2 τοῦ ν. 8 1920) εἶναι μιὰ ὅχι τὴν προϋποθέσεις πού ὁρίζει ὁ νόμος γιὰ τὴν ὑπαρξὴ τῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ (προειδοποίηση-ἀποζημίωση). Ἄν τὸ δίμηνο αὐτὸ κάνει κι ἄλλη λειτουργία, δηλαδή ἂν, ὅπως ὑποστηρίζεται, καθορίζει καὶ τὸ ἀνώτατον χρονικὸ διάστημα δοκιμῆς τοῦ μισθωτοῦ, τότε πρέπει ἡ πετυχημένη ἢ ὄχι δοκιμὴ τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἔχῃ ἐπίδραση στὴν ἀποζημίωσή του. Ἄν- κάνουμε μιὰ ὑπόθεση-ὁ ἐργοδότης γνωρίζῃ ἀπὸ ἄλλοτε τὸ μισθωτὸ καὶ τὸν προσλάβῃ μετὰ ρητὴ συμφωνία ὁπότε δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη καμιάς δοκιμῆς, ἢ ἂν ὁ ἐργοδότης δηλώσῃ μετὰ δέκα ἡμέρες πῶς εἶναι ἀπόλυτα ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὸ μισθωτὸ καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἄλλῃ δοκιμῆς, τὸν ἀπολύσῃ ὅμως, παρ' ὅλα αὐτὰ προτοῦ περάσῃ τὸ δίμηνο, τότε πρέπει νὰ ποῦμε ὅτι ὀφείλεται ἀποζημίωση, ἀφοῦ δὲν ὑπῆρξε ἀνάγκη νὰ γίνῃ δοκιμὴ, ἢ ἡ δοκιμὴ πού ἔγινε τελείωσε μετὰ ἐπιτυχία τοῦ μισθωτοῦ νωρίτερα ἀπὸ τὸ δίμηνο. Αὐτὸ ὅμως δὲ μπορεῖ, ὅπως τουλάχιστο ἔχει ὁ νόμος, νὰ ὑποστηρίχτῃ (3). Ἡ ὑπόθεση πού κάναμε, βέβαια δὲ θὰ ἔχῃ ἀξία, ἂν δεχτοῦμε πῶς πρέπει σ' ὅλο τὸ δίμηνο νὰ δοκιμάζεται ὁ μισθωτός. Ἔστω κ' ἂν δὲ θέλησε τὴν δοκιμὴ ὁ ἐργοδότης ἢ ὁ μισθωτὸς κριθεῖ κατὰλληλος νωρίτερα ἀπὸ τὸ δίμηνο. Κανένας ὅμως δὲ μπορεῖ νὰ ὑποστηρίξῃ μιὰ τέτοια μάταιη δοκιμὴ. Εἴμαστε ὑποχρεωμένοι λοιπὸν νὰ δεχτοῦμε πῶς τὸ δίμηνο τοῦ ν. 2112 (καὶ τοῦ β. 8 1920) εἶναι μιὰ ἄλλη προϋπόθεση γιὰ τὴν προστασία πού δίνουν αὐτοὶ οἱ νόμοι στὸν μισθωτὸ (καταγγελία, ἀποζημίωση) κι ὅτι δὲν κλείνει καμιά λειτουργία δοκιμῆς τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ ἡ δοκιμὴ δὲν παρυσιάζει καμιά ἐπίδραση πᾶνω στὰ βασικὰ δικαιώματα τῶν νόμων αὐτῶν.

4. Ὁ ν. 2112 (καὶ τὸ β. 8. 1920) ἀπὸ τὴν ἴδια του τὴ λειτουργία, ὅπως θὰ δοῦμε παρακάτω (§ 4), κάνει περιττὴ κάθε δοκιμὴ τοῦ μισθωτοῦ. Στὰ νομοθετήματα αὐτὰ βλέπει κανεὶς δύο βασικὰ κατευθύνσεις. Κατὰ τὴν πρώτῃ ὁ ἐργοδότης, ὅταν ἀπολύτῃ τὸ μισθωτὸ, εἶτε δικαιολογημένα, εἶτε ἀδικαιολόγητα — ἐξαιροῦνται οἱ περιπτώσεις τοῦ ἀρθρου 5 καὶ τοῦ ἀρθρου 6 —, ὀφείλει ἀποζημίωση. Κατὰ τὴν δεύτερη (αὐτὴ μᾶς ἐνδιαφέρει ἐδῶ), ὁ μισθωτός, ὅσοδήποτε χρόνον κι ἂν ἐργασθῇ σ' ἕναν ἐργοδότη, δὲν ἀπόχτᾷ κανένα δικαίωμα μονιμότητος ἢ ἄλλης

(2) Ἐδῶ ἂς θυμηθοῦμε πῶς ἡ 765/1918 ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπ. Ἑθνικῆς Οἰκονομίας, γιὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ ν. 1234 μόνο στοὺς ὑπαλλήλους, ἔλεγε πῶς «ὁ ἐπιχειρηματίας... ἔσχεν ἐν τῇ προσώπῳ τοῦ ὑπαλλήλου του πολὺ τιμὸν βοηθὸν καὶ συνεργάτη».

(3) Βλ. ὁμοῦ: *Καποδίστριας*, Ἑρμηνεία Ἑργατ. Δικαίου 1940.

προστασίας, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημίωσής του, ἀλλὰ ὁ ἐργοδότης του ἔχει πλήρη ἐλευθερία νὰ τὸν ἀπολύσῃ, χωρὶς νὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀπόλυση. Ἡ δοκιμὴ λοιπὸν δὲν ἔχει κανένα νόημα, ἀφοῦ ἀπ' αὐτὴ οὔτε ὁ μισθωτὸς ἐλπίζει καμιά ἰδιαίτερη ὠφέλεια, οὔτε ὁ ἐργοδότης αὐθαίνει τὴν ἐξουσία του νὰ ἀπολύῃ τὸ μισθωτό.

III. Τὸ ἰσχύον λοιπὸν δίκαιο μᾶς ἀναγκάζει νὰ δεχτοῦμε:

1. Ὅτι δὲν ὑπάρχει καμιά διάταξη νόμου ποὺ νὰ ὀρίξῃ, πῶς τὸ ἀνώτατο χρονικὸ ὄριο τῆς δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας εἶναι τὸ διμῆνο.

2. Ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐπίσης καμιά διάταξη ποὺ νὰ ὀρίξῃ, πῶς ἔστω κι ἂν δὲ γίνῃ καμιά ἰδιαίτερη συμφωνία, ἐν τούτοις οἱ δύο πρῶτοι μῆνες ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ θεωροῦνται μῆνες δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας.

3. Ἀπ' τὴ διάταξη τοῦ ἄρθρου 2, § 3 τοῦ β.δ. 1920 (βλ. καὶ ἄρθρ 3α), ὅπου λέγεται ὅτι «ἡ ὑποχρέωσις καταγγελίας... ἄρχεται μετὰ παρέλευσιν διμήνου... συνυπολογιζομένου τοῦ τυχόν συμφωνηθέντος χρόνου δοκιμασίας», μᾶς δίνεται ἔξοδος νὰ ὑποστηρίξουμε: α) ὅτι γιὰ νὰ ὑπάρξῃ δοκιμὴ τοῦ μισθωτοῦ πρέπει νὰ γίνῃ ἰδιαίτερη συμφωνία μετὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐργοδότη· β) ὅτι δὲν εἶναι ἀπαραίτητο νὰ γίνῃ ἡ συμφωνία δοκιμῆς· καὶ γ) ὅτι ὁ χρόνος δοκιμῆς καθορίζεται ἐλεύθερα ἀπὸ τὸν δόξαν συμβαλλομένων (βλ. καὶ § 4). Τὰ τελευταῖα αὐτὰ μᾶς δίνουνται ἀπὸ τὴ φράση «συνυπολογιζομένου τοῦ τυχόν», ποὺ σημαίνει ὅτι μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ (ἢ νὰ μὴ ὑπάρχῃ) δοκιμὴ καὶ μάλιστα ἀκαθορίστης διάρκειας.

4. Τὸ διμῆνο τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 2112 εἶναι προτιμότερο, ἀντὶ νὰ νομιζοῦμε—ὅπως θὰ τὸ ἤθελε μιά τελεολογικὴ ἐρμηνεία—πῶς ὑπηρετεῖ κανένα ἰδιαίτερο σκοπὸ (δοκιμὴ τοῦ μισθωτοῦ) νὰ τὸ ἀντιμετωπίσουμε σὰν ἓνα ἀπλὸ στοιχεῖο, ποὺ ἐκφράζει τὸν οἰκονομικὸ χαρακτῆρα τῆς ἀποζημίωσης τοῦ ν. 2112 (βλέπε ἄρθρο μου Ε.Ε.Δ. τεύχος 39 σελ. 227).

Ὁ μισθωτὸς δηλαδή μόνον μετὰ δύο μῆνες ὑπηρεσίας—εἴτε δοκιμάζεται εἴτε ὄχι—, σύμφωνα μὲ τὴ θέληση τοῦ νομοθέτη ἔπρεπε νὰ προστατευτῇ (ἐμπρόθεσμη καταγγελία, ἀποζημίωση), γιατί θεωρήθηκε, ὅτι μόνον ἀφοῦ περάσῃ ἓνα ἐλάχιστο χρονικὸ διάστημα (διμῆνοι, ἢ σχέση ἐργασίας ἀρχίζει νὰ ὑφαίνῃ ἐκείνον τὸν ἀφανῆ δεσμό μετὰ τῆς τοῦ μισθωτοῦ καὶ τῆς ἐπιχείρησής, ποὺ στὴν οἰκονομικὴ γλῶσσα λέγεται «καταλειπομένη ὑπεράξια» καὶ μπορεῖ νὰ στηρίξῃ ὅλες τὶς ἐνοχῆς τῶν ἐργατικῶν νόμων (καὶ τοῦ ν. 2112) ποὺ γεμίζουν τὴν ἐργασιακὴ σχέση.

§ 2. Μορφὴ τῆς δοκιμῆς.

Ἀφοῦ πιά δεχτήκαμε πῶς, γιὰ νὰ ὑπάρξῃ δοκιμὴ τοῦ μισθωτοῦ ἀπαιτεῖται σχετικὴ σύμβαση, ὀφείλουμε νὰ ἐρευνήσουμε τὴ σύμβαση αὐτὴ καὶ κατὰ τὸ εἶδος τῆς καὶ κατὰ τὴ λειτουργία τῆς.

I. Ἡ ὀνομασία «σύμβασις ἐργασίας ἐπὶ δοκιμῇ» μᾶς φέρνει στὸ νοῦ τὴν «ἀγοραπωλησίαν ἐπὶ δοκιμῇ». Ἐκεῖ ὁ ἀγοραστὴς διατηρεῖ τὸ δικαίωμα νὰ θεωρῇ τὸ πρᾶγμα ἀγορασμένο, ἂν ἀπὸ τὴ δοκιμὴ τοῦ ἀρέσῃ (ἀναβλητικὴ αἵρεσις)· ἢ νὰ διαλύσῃ τὴ σύμβαση (ὕπαναχώρησις) καὶ νὰ θεωρῇ πῶς ποτὲ δὲν ἀγοράστηκε τὸ πρᾶγμα, ἂν ἀπὸ τὴ δοκιμὴ δὲν τοῦ ἀρέσῃ (διαλυτικὴ αἵρεσις). Θὰ μπορούσε λοιπὸν νὰ πάρῃ κανεὶς

γιὰ πρότυπο τὴν ἀγοραπωλησίαν μὲ δοκιμὴ καὶ νὰ ρίξῃ στὸ μηχανισμό τῆς τῆς δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ. Ἔτσι ἡ σύμβαση ἐργασίας μὲ δοκιμὴ θὰ ἔπαιρνε τοὺς ἐξῆς δύο τύπους: Ὁ ἐργοδότης, ἂν ἔμενε εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴ δοκιμαστικὴ ἐργασία τοῦ μισθωτοῦ, θὰ τὸν διατηροῦσε στὴν ὑπηρεσία του κ' ἡ σύμβασις ἐργασίας θ' ἄρχιζε ὄχι μόνον ἀπὸ τὸ χρόνον τῆς ἐπιδοκιμασίας, ἀλλὰ κι ἀπὸ τὸ χρόνον τῆς πρόσληψης (ἀναβλητικὴ αἵρεσις). Ἄν ὅμως ὁ ἐργοδότης δὲν ἔμενε εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴ δοκιμὴ, τότε θ' ἀπομάκρυνε τὸ μισθωτό κ' ἡ πρόσληψις θὰ ἦταν σὰ νὰ μὴ ἔγινε ποτέ (διαλυτικὴ αἵρεσις). Ὅφειλουμε ὅμως νὰ διαφωνήσουμε ἀμέσως γιὰ μιὰ τέτοια μεταφορὰ τῶν διατάξεων τῆς ἀγοραπωλησίας μὲ δοκιμὴ στὴ σύμβαση ἐργασίας.

I. Ἀπὸ γενικώτερη ἀποψη, δὲν ἐπιτοίεπται στὸ ἀπέραντο ἡ ἀπαγωγικὴ ἐξέλιξις μιᾶς νομικῆς κατασκευῆς, εἴτε τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, εἴτε τοῦ δικαίου ἄλλης ἐποχῆς. Οἱ νομικὲς ἐννοίαι δὲν εἶναι μαθηματικὲς ἐννοίαι, γιὰ νὰ μπορούν νὰ ἐξελισσονται ἀπερίοστα καὶ νὰ ἔχουν ἀπὸ κατασκευὴ τους, ὅπ' ἐκεῖνες, τὴ δύναμιν νὰ ἐπαληθεύονται. Οἱ νομικὲς ἐννοίαι βαρύνονται ἀπὸ τὴν ὕλη τοῦ κοινωνικοῦ φαινομένου, ποὺ ἀποκρούει μιὰ ἀφαιρετικὴ ἐπεξεργασία, ὅταν πάη ν' ἀπονεκρώσῃ τὴ δύναμιν ζωῆς αὐτοῦ τοῦ φαινομένου. Τὰ λέμε αὐτά, γιατί ἡ νομικὴ ἐπιστῆμη, ὅταν δὲν περιορίστηκε στὴν ἐρμηνεία τῶν χωρίων, παράλαβε τὶς κατασκευὲς τοῦ ρώμ. δικαίου καὶ προσπάθει μὲ μιὰ μέθοδο ἀπαγωγῆς νὰ τὶς ἐξελίξῃ μέχρι τῆς ἐποχῆς μας, σὰ νὰ ἦσαν ὀξιώματα μαθηματικά καὶ ἀναπαύεται γιὰ τὴ λογικὴ πληρότητά τους, χωρὶς ν' ἀνησυχῇ ἂν ἓνα λογικὸ ἀποτέλεσμα φτάνῃ νὰ εἶναι ἀνοησιὰ τῆς ἴδιας τῆς ζωῆς. Δὲν ἀρνιόμαστε βέβαια, πῶς μπορούν νὰ συγκροτηθοῦν ἐννοίαι καὶ νὰ διατυπωθοῦν ἀκόμη καὶ ὀξιώματα ἀρχῆς στὴν ἐρευνα τῶν νομικῶν φαινομένων. Ποτέ ὅμως αὐτὲς δὲ μπορούν (δὲν πρέπει) νὰ ἀποσπαστοῦν ἀπὸ τὴν κοινωνικὴ ὕλη ποὺ συστηματοποιοῦν, μιὰ ὕλη φευγαλέα στὴν ἐξέλιξί τῆς, καὶ νὰ μετεωριστοῦν στὸ κενό, ἔξω ἀπὸ τόπο καὶ χρόνον. Γι' αὐτὸ κ' ἡ νομικὴ γνώση, ὅσο κι ἂν ἔχῃ τὴ σιγουριά τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσης, πάντα εἶναι ποτισμένη ἀπὸ τὴν ἀγωνία πῶς ἡ συγκεκριμένη ὁλότητα εἶναι πλευρικὴ, περιορισμένη καὶ σχετικὴ· καὶ πρέπει νὰ στηριχτῇ ἀκόμη—ὅπως καὶ στὴν τέχνη—στὶς ἀνεξιχνίαστες δυνάμεις μιᾶς πίστης.

2. Πέρα ὅμως ἀπὸ τὶς γενικὲς αὐτὲς παρατηρήσεις, πιστεύουμε πῶς καὶ ἀπὸ στενὴ νομικὴ ἀποψη δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μεταφέρουμε τὶς διατάξεις τῆς ἀγοραπωλησίας μὲ δοκιμὴ ὅταν μάλιστα ἡ αἵρεσις λειτούργει σὰ διαλυτικὴ, στὴ σύμβαση ἐργασίας μὲ δοκιμὴ. Ἡ διαλυτικὴ αἵρεσις: si displacuerit (ἀναβλητικὴ: si placuerit), βρίσκεται στὶς πηγὲς σὲ θέματα μόνον ἀγοραπωλησίας⁽⁴⁾. Ἐκεῖ ἡ διαλυτικὴ αἵρεσις (συμφωνία, ὕπαναχώρησις), ὅταν πληρωθῇ, λειτουργεῖ ex tunc καὶ μάλιστα, ἂν ὑπάρχῃ ἀμφβολία μ' ἐμπράγματὴ δύναμη. Ἄν λοιπὸν προσκολληθούμε αὐτοῦσια τὴ διαλυτικὴ αἵρεσις στὴ σύμβαση ἐργασίας, τότε ἡ πλήρωσή τῆς θὰ ἐνεργεῖ ex tunc, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ θεωρεῖται πῶς ποτὲ

(4) Βλ. ν. 4 Εἰς. (3.23), 20 § 1 Π. (19.5), 6 Π. (18.5)=6 Β. (19.), ν. 3. Π. (18.1)=3. Β. (19.1) «καὶ περὶ πράσεως ὑπὸ αἵρεσιν ἀναλυομένης, ὥστερ εἰ εἴπω, εἰ ἀπαρέσει μοι».

δὲν ὑπῆρξε σύμβαση ἐργασίας. (4) Στὶς διαρκεῖς ἐνοχές ὅμως (μισθωσις, ἐντολή, ἐταιρία) ἡ διαλυτικὴ αἵρεσις ἀπαρέσκειας δὲ μπορεῖ νὰ λειτουργήσῃ καὶ σύμφωνο ὑπαναχώρησις· δηλ. δὲ μπορεῖ, ἂν πληρωθῇ νὰ ἀνατρέψῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς δικαιοπραξίας, πού ἔχουνε στὸ μεταξύ ἐπέλθει (βλ. κυρίως *Τριανταφυλλόπουλο*, Εἰρηγ. Ἐκθεσ. σκεδ. Ἐνοχ. Δικ. σελ. 195, 196, 233). Στὶς ἐνοχές αὐτές (διαρκεῖς) ἡ αἵρεσις ἀπαρέσκειας, ὅταν πληρωθῇ, λειτουργεῖ σὰν ὑπαναχώρησις γιὰ τὸ μέλλον ἢ καλύτερα σὰν καταγγελία τῆς σχέσης.

Ἡ παρατήρησις αὕτη μᾶς εὐκολύνει νὰ δοῦμε καὶ κατὰ ἄλλο ἀκόμη, ὅτι ἡ αἵρεσις ἀπαρέσκειας σὲ διαρκὴ ἐνοχή, κι ὅταν ἀκόμα ἡ πληρωσὴ τῆς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴ γυμνὴ θέληση τοῦ δανειστή (μισθωτοῦ, ἐντολέως, ἐταίρου), δὲν τοῦ προσθέτει καμιά καινούργια δύναμη νὰ λύσῃ (καταγγεῖλῃ) τὴν ἐνοχὴ αὕτη. Θὰ ἦσαν περὶ τὸ δηλαδὴ τὸ πρόσωπο πού βρίσκεται ἐν ἐνοχικῇ σχέσει διαρκείας νὰ φυλάξῃ, μὲ πρόσθετο σύμφωνο ὑπαναχώρησις (διαλυτικῆς αἵρεσις), τὸ δικαίωμα νὰ καταγγεῖλῃ τὴν ἐνοχικὴν σχέσιν. ἄφοῦ στὶς διαρκεῖς ἐνοχές εἶναι αὐτονόητο καὶ ἀνεμπόδιστο (8-9) τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας.

II Εἶναι σκόπιμο λοιπὸν νὰ πάψουμε στὴν σποιδὴ τῆς σύμβασης ἐργασίας μὲ δοκιμὴ ν' ἀναζητοῦμε πρότυπα (φόρμες) στὶς πηγές. Καλύτερα ν' ἀποταθοῦμε ἀπ' εὐθείας στὴ συνολακτικὴ ζωὴ κι ἀφοῦ πάρουμε ἀπὸ κεῖ τὴν πρώτη ὕλη νὰ προσπαθήσουμε νὰ τὴν ἐπεξεργαστοῦμε στὰ πλαίσια τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, μεχρὶ πού νὰ φτάσουμε σὲ μιὰν ἐννοιακὴ κατασκευὴ πού νὰ στηρίζεται στοὺς νόμους καὶ νὰ ἐξυπηρετῇ τὶς συναλλαγές.

Νομίζουμε πὼς μέσα στὴν ἀπέραντη ποικιλία τῶν μορφῶν μὲ τὶς ὁποῖες μπορεῖ νὰ παρουσιαστῇ ἡ σύμβαση ἐργασίας μὲ δοκιμὴ θὰ προσανατολιστοῦμε μὲ μιὰ σχετικὴ ἀσφάλεια, ἂν ξεχωρίσουμε τὴν περίπτωσιν πού γίνεται χρησιμοποίησις (ἐκμετάλλευσιν) τῆς δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, ἀπὸ τὴν περίπτωσιν πού νίενται δοκιμὴ τοῦ μισθωτοῦ γιὰ νὰ ἐξακριβωθοῦν οἱ ἰκατότητες του, χωρὶς ὅμως ἡ δοκιμὴ νὰ εἶναι ταυτόχρονα καὶ χρησιμοποίησις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ. Στὴν πρώτη περίπτωσιν ὁ ἐργαζόμενος ἔχει ἀπαιτῶνται τὴν ἐργατικὴν του δύναμιν στὸν ἐργοδότη πού τὴ χρησιμοποιεῖ, ἔχει γίνεαι δηλοδὴ, καθὼς λέμε στὴ γλῶσσα τῶν νόμων, *μισθωτός* κι ἀπὸ τὴ δοκιμὴ ὑπολείπεται νὰ κριθῇ ἂν θὰ *συνέχισῃ* ἢ θὰ πάψῃ νὰ εἶναι μισθω-

τός· ἐνῶ, στὴ δευτέρῃ περίπτωσιν, ὁ ἐργαζόμενος δὲν ἔχει ἀπαλλοτριώσει ἀκόμα τὴν ἐργατικὴν του δύναμιν, εἶναι δηλαδὴ *ὑποψήφιος* μισθωτός· ἡ δοκιμὴ τείνει ἀκριβῶς σὲ τοῦτο: νὰ κριθῇ ἂν εἶναι κατὰλληλος νὰ *προσληφθῇ* στὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐργοδότη (δηλ. νὰ γίνῃ μισθωτός) ἢ *νὰ μὴ προσληφθῇ* (5).

III Ἡ τοποθέτησιν μᾶς αὕτη μπροστὰ στὴν ποικιλίαν τῶν μορφῶν πού παίρνει ἡ συμφωνία δοκιμῆς. ἂν καὶ εἶναι ἐλεύθερη καθὲς τοποθέτησις, ἀρκεῖ ν' ἀνοίγῃ μιὰν ὁσοὶ δυνατόν μεγαλύτερη ὀπτικὴ γωνία καὶ νὰ ὁδηγῇ σὲ μιὰν ἐπιστημονικὴ κατὰταξιν τῶν φαινομένων, ἐν τούτοις καὶ ἀπ' ἀρχῆς ἔχει μιὰ δικαιολόγησι.

1. Ὅταν γίνεαι δοκιμὴ τοῦ ὑποψήφιου μισθωτοῦ, χωρὶς νὰ γίνεαι ἐκμετάλλευσιν τῶν ὑπηρεσιῶν του (π. χ. δίνει ἐξετάσεις γιὰ τὶς γνώσεις ἢ τὶς ἱκανότητές του ἢ ἐλέγχεται ἡ ἐμφάνισις του), τότε τὰ μέρη — ἐργοδότης, ἐργάτης — ἀπ' τὴ δοκιμὴ ἐξαρτοῦν τὴν πρόσληψιν τοῦ ἐργαζομένου, δηλοδὴ τὴν σύναψιν σύμβασης ἐργασίας. Ὅταν ὅμως ἡ δοκιμὴ τοῦ ἐργαζομένου γίνεαι μέσα στὴν χρησιμοποίησιν τῶν ὑπηρεσιῶν γιὰ ἕνα χρονικὸ διάστημα, τότε τὰ μέρη — ἐργοδότης, ἐργάτης — ἀπ' τὴ δοκιμὴ ἐξαρτοῦν ὅχι τὴν πρόσληψιν, γιὰτὶ ἔχει πειὰ προσληφθεῖ ὁ ἐργαζόμενος — μισθωτός, ἀλλὰ τὴ διατήρησιν του στὴν ὑπηρεσίαν ἢ καλύτερα τὴ συνέχισιν τῆς σύμβασης. Στὴν πρώτη δηλ. περίπτωση τὸ ἐξαρτώμενο ἀπ' τὴ δοκιμὴ εἶναι ἡ *σύναψιν* τῆς σύμβασης, ἐνῶ στὴ δευτέρῃ περίπτωση ἡ *συνέχισιν* ἢ ἡ διάρκειά (6) τῆς καταρτισμένης σύμβασης.

2 Στὴ διαστολὴ ἀνάμεσα στὶς δύο μορφές δοκιμῆς τοῦ μισθωτοῦ ὁδηγηθήκαμε ἀκόμη κι ἀπὸ τὴν ἀντίληψιν, πὼς τὸ ἐργατικὸν δικαίον εἶναι τὸ δικαίον πού προστατεύει τὴν ἀνθρώπιν ἐργασία, ὅταν χρησιμοποιεῖται στὴν παραγωγὴ ἀγαθῶν πού περιέρχονται στὴν κυριότητα ἄλλου. Εἰμαστε ὑποχρεωμένοι λοιπὸν, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὰ μερικώτερα πορίσματα ὅπου μᾶς ὁδηγεῖ αὕτη ἡ ἐκείνη ἡ ἀντίληψιν γιὰ τὸ χαρακτῆρα τῆς σύμβασης ἐργασίας μὲ δοκιμὴ, νὰ φυλοξοῦμε τὸν παραπάνω διαχωρισμόν, γιὰτὶ τὸ ἐργατικὸν δικαίον ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ ἐφαρμόζεται ὅπου γίνεαι χρησιμοποίησις ἐκμετάλλευσιν) ἀπὸ τὸν ἕνα τῆς ἐργατικῆς δύναμιν τοῦ ἄλλου (10).

(8) Στὴν *πρώτη* περίπτωσιν, ἡ δοκιμὴ τοῦ μισθωτοῦ διατυπώνεται συνήθως μὲ τὸ ὁκλόουθον σχῆμα: «Σὲ προσλαμβάνω κι ἂν ἀποδεχθῇς καλὸς (ἀξιος, κατὰλληλος, ἱκανὸς κλπ.), θὰ σὲ κρατήσω στὴ δουλειά μου» ἢ «Σὲ προσλαμβάνω, ἀλλ' ἂν δὲν ἀποδεχθῇς καλὸς, θὰ σὲ ἀπὸλύω». Στὴ *δευτέρῃ* περιπτώσιν, ἡ δοκιμὴ τοῦ ὑποψήφιου μισθωτοῦ διατυπώνεται συνήθως ὡς ἐξῆς: «Να σὲ δῶ κι ἂν μοῦ κάνῃς σὲ προσλαμβάνω» ἢ «Σὲ προσλαμβάνω, ἐκτὸς ἂν δῶ πὼς δὲ μου κάνῃς».

(9) Μπορεῖ β βραία καὶ στὴν *πρώτη* περίπτωσιν νὰ ἔῃ συμφωνηθεῖ πὼς ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐπιτυχίαν στὴ δοκιμὴν θὰ κλεισθῇ σύμβασις μᾶς ὁρισμένης διάρκειας. Λέγεται ἕνα βιωσιμὴ π. χ. «Ἄν πετύχῃς στὴ δοκιμὴ, σὲ προσλαμβάνω γιὰ ἕνα χρόνον». καὶ στὴν περιπτώσιν αὕτη, ἀπὸ τὴ δοκιμὴ ἐξαρτᾶται ἡ ἀνάγκη τῆς σύμψεσης ἐργασίας. Ἡ διάρκεια πού προβλέπεται εἰς ἕνα ὅρος τῆς σύμβασης, πού ἐπιδιωκοῦν τὰ μέρη.

(10). Εἶναι γνωστὴ ἡ διαφωνία στὸ ζήτημα, ἂν τὸ ἐργατικὸν δικαίον ἐφαρμόζεται μόνον ὅπου ὑπάρχει σύμβασις ἐργασίας ἢ ἂν ἐφαρμόζεται ὅπου ὑπάρ-

(5) Βλ. *Καποδίστρια*, Ἡ σύμβασις ἐργ. ἐπὶ δοκ. § V β:

(6) Τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας μπορεῖ νὰ περιουσιᾷ, π. χ. νὰ μὴ γίνῃ καταγγελία γιὰ ἕνα χρόνον κλπ. Στὶς περιπτώσεις αὗτες τὸ σύμφωνο ὑπαναχώρησις (διαλυτικὴ αἵρεσις) ἀποκτὶ νόημα, γιὰτὶ ἐπιτελεῖται, χωρὶς εὐθύνη ἀποζημίωσης τῇ λύσει τῆς σχέσης. Ἠλοδὴ καὶ πάλι ἡ διόλυσις προσβαίνει σὲν ἀσκήσιν δικαιώματος ἀπὸ τὴν ἴδιαν τὴν ἐννοιακὴν σχέση, ἀλλὰ τὸ πρόσθετο σύμφωνο ὑπαναχώρησις παραλύει τοὺς περιορισμούς πού εἶχανε μπεῖ στὴν ἀσκῆσιν αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος.

(7) Ἡ καταγγελία σὰν ἀνεμπόδιστο δικαίωμα διατηρεῖ ὅν ἀρχικὸ τῆς χροιστικῆς στὴν ἐταιρία καὶ τὴν ἐντολή, ἐνῶ στὴ μίσθωσιν ἔχει ριζικὰ ἀλλοιωθεῖ (βλ. π. χ. ἐννοικιοσύνη, ν. δ. 424|41 κ.λ.π.).

§ 3. Ἡ δοκιμὴ τοῦ ὑπεψήφιου μισθωτοῦ.

Ἡ νομικὴ σπουδὴ τῆς δοκιμῆς τοῦ ὑποψήφιου μισθωτοῦ εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἀκολουθῇ τὴς ποικίλες μορφὰς ποὺ μὲ αὐτὲς ἐμφανίζεται αὐτὴ στὴ συναλλαγὴ. Ξεχωρίζουμε τὶς πρὸ συνηθισμένες :

1. Ὑπάρχουν περιπτώσεις ποὺ ὁ ἐργάτης ἢ ὁ ὑπάλληλος ποὺ ζητᾷ ἐργασία, θέτει κάτω ἀπὸ ἓνα ἀνάλογο μὲ τὴν περίστασιν ἔλεγχον (δοκιμὴ) τὶς ἱκανότητές του, χωρὶς νὰ ἔχη ἀκόμη κλείσει καμιά σύμβαση ἐργασίας. Ἡ σύμβαση προβλέπεται κ' εἶναι τὸ ποθητὸν τέρας αὐτῆς τῆς δοκιμῆς. Π.χ. ἓνας βιολιστὴς δίνει ἐξετάσεις τῆς τέχνης του ἢ ἓνας λογιστὴς δίνει ἐξετάσεις τῶν θεωρητικῶν του γνώσεων καὶ ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα θὰ κριθῇ ἂν θὰ καταλήξῃ σὲ σύμβαση μὲ τὸν ἐργοδότη. Στὶς περιπτώσεις αὐτὲς παρατηροῦμε τὰ ἀκόλουθα :

1. Ἡ δοκιμὴ, δηλαδὴ ἡ ἐξακριβώσιμος τῶν ἱκανοτήτων τοῦ ἐργαζομένου, ἀποτελεῖ ἓνα μέρος ἀπὸ τὶς διαπραγματεύσεις πρὶν συνήθως προηγούντων τῶν συμβάσεων. Μετὰ τὴ δοκιμὴ τὰ μέρη εἶναι ἐλεύθερα νὰ κλείσουν συμφωνία ἢ νὰ μὴ κλείσουν, χωρὶς στὴ δεύτερη περίπτωσιν νὰ εὐθύνεται ὁ ἓνας ἀπέναντι τοῦ ἄλλου.

2. Ἡ ἔλλειψη εὐθύνης γιὰ τὴν περίπτωσιν ποὺ ἡ δοκιμὴ (διαπραγματεύσεις) δὲν καταλήγει σὲ σύμβαση δὲ σημαίνει πῶς τὰ μέρη εἶναι ἐλεύθερα νὰ ὑπερβοῦν χωρὶς ζημίαν καὶ αὐτὰ τὰ ὅρια τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἡθῶν. Ἀντίθετα μάλιστα δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ξεχνοῦμε πῶς ἡ δοκιμὴ καὶ στὴν περίπτωσιν αὐτὴ κινεῖται ἐπάνω στὶς δικαιοπρακτικὰ θελήσεις τῶν μερῶν, ποὺ πρέπει νὰ εἶναι σπουδαῖες καὶ ἀπαλλαγμένες ἀπὸ ἐλαττώματα μέχρι τοῦ σημείου τουλάχιστον ὥστε ὕστερα ἀπὸ τὴ δοκιμὴ νὰ εἶναι ἐξασφαλισμένη ἡ συγκρότησί τους σὲ σύμβαση. Ἄν, γιὰ νὰ φέρουμε μερικὰ παραδείγματα, ὁ ἓνας δημιουργῇ στὸν ἄλλον τὴν πεποίθησιν πῶς θὰ καταρτιζόταν ἡ σύμβαση, ἐνῶ δὲν εἶχε στὰ σοβαρὰ τέτοιο σκοπὸ (π.χ. στ' ἀστεία προκαλοῦσε δοκιμὴς ὑποψηφίων μισθωτῶν) ἢ δὲ μπορούσε νὰ καταρτίσῃ σύμβαση (π.χ. δὲν εἶχε σὴν ἐκπρόσωπος τῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ἐξουσίαν νὰ προσλαμβάνῃ ὑπαλλήλους κλπ.), ὑποχρεώνεται ν' ἀποκαταστήσῃ αὐτὸν τὴ ζημίαν ποὺ ἔπαθε, γιατί ἐδῶς ἐστὶν ἡ ἀνίσχυρη δικαιοπρακτικὴ πρότασις. Ἡ ἀποζημίωσις αὐτὴ βάζει τὰ πράγματα στὴ θέσιν ποὺ θὰ ἦσαν ἂν δὲν ὑπῆρχε ἡ ἀνίσχυρη πρότασις ποὺ προκάλεσε τὴ ζημίαν. Τέλος, ἡ ζημία αὐτὴ ἄλλοτε παρουσιάζεται σὰ θετικὴ (π.χ. ὁ ὑποψήφιος μισθωτὸς ἔκαμε ἔξοδα ταξιδιοῦ) καὶ ἄλλοτε σὴν ἀποθετικὴ (π.χ. ἔχασε εὐκαιρίαν ἄλλης θέσεως) (βλ. *Τριανταφυλλόπουλος*, Ἐνοχ. ἐκδ. β' σελ. 162-163, *Ν. Θηβαῖο*, Περὶ ἀρνητικοῦ κ.λ.π., *Μιχοδάκης*, Εἰσ. ἐκθ. στὸ σχέδιο. Γεν. Ἀρχ. 216-218, Α. Π. 223 Θ. ΚΑ', σελ. 453).

II. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλες περιπτώσεις ὅπου κλείνεται μιά συμφωνία, ἀλλὰ τὰ μέρη τὴν ἐξαρτοῦν ἀπὸ τὴ δοκιμὴ τοῦ μισθωτοῦ. Π.χ. «σὲ παίρνω στὴ δουλειά μου, ἂν ἀπὸ τὴ δοκι-

μὴ (ἢ ἐξετάσεις) δῶ πῶς μοῦ κάνεις» ἢ «σὲ παίρνω, ἐκτός ἂν ἀπὸ τὴ δοκιμὴ δῶ πῶς δὲ μοῦ κάνεις». Στὶς περιπτώσεις αὐτὲς παρατηροῦμε τὰ ἑξῆς :

1. Ἐδῶ τὰ μέρη ἔχουν κλείσει τὴ συμφωνία ἐργασίας, ἀλλὰ τὴν ἐξαρτοῦν ἀπὸ τὴν αἵρεσιν (ἀναβλητικὴ ἢ διαλυτικὴ) δοκιμῆς τοῦ μισθωτοῦ.

2. Γιὰ νὰ προσδιορίσουμε τὴν ἐνέργειαν τῆς αἵρεσιν αὐτῆς καὶ στὶς τρεῖς καταστάσεις ποὺ ἡ αἵρεσις εἶναι δυνατὴ νὰ ἐξελιχθῇ (ἢ αἵρεσις εἶναι μετέωρη, πληροῦται, ματαῖται), πρέπει πρὸ παντὸς νὰ ἐξακριβώσουμε μὲ ἀσφάλεια ἐκεῖνὸ τὸ περιστατικόν, ποὺ ἡ βούλησις τῶν συμβαλλομένων ἔθεσε σὴν αἵρεσιν (βλ. ν. 19. πρ. Π 351, *Οἶκον μίση* Γεν. Ἀρχ. § 37 σημ. 1, *Regelsberger* — *Μιχοδάκης* — *Πράσινα* § 154 I). Στὴ συγκεκριμένη λοιπὸν περίπτωσιν μπορεῖ :

α. Ἡ κρίσις γιὰ τὴν καταλληλότητα ἢ ὄχι τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἔχη ἀφεθεῖ σὴν ἀνεξέλεγκτη θέλησιν τοῦ ἐργοδότη. Τότε ἡ πλήρωσις ἢ ἡ ματαίωσις τῆς αἵρεσιν (ἐπιδοκιμασία, ἀποδοκιμασία) προβαίνει ἀπὸ μόνη τὴ γυμνὴ θέλησιν (1) τοῦ ἐργοδότη.

β. Ἡ κρίσις γιὰ τὴν καταλληλότητα ἢ ὄχι τοῦ μισθωτοῦ ν' ἀνήκῃ σὲ τρίτον πρόσωπον (π.χ. ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ) Στὴν περίπτωσιν αὐτὴ δὲν ἔχουν ἐξουσιαστικὴ αἵρεσις, γὰρ ὁ τρίτος δὲν ἔχει τὴ θέσιν τοῦ ἐργοδότη, ἀλλὰ κρίνει σὴν ἀναθὸς ἄνθρωπος. Στὸ σχηματισμὸ τῆς ἀπέφασις γιὰ τὴν καταλληλότητα ἢ ὄχι θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ ὄχι ἀφρονημένα τὴν ἱκανότητα ἢ ὄχι τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ τὴν ἱκανότητά του μὲ τὴν πρόβλεψιν χρησιμοποίησιν τοῦ μισθωτοῦ στὴ συγκεκριμένη ὑπηρεσία.

§ 4. Ἡ δοκιμὴ τοῦ μισθωτοῦ.

I. Ἡ δοκιμὴ αὐτὴ, ποὺ παρέχει μεγαλύτερη ἀσφάλεια στὸν ἐργοδότη, γιατί μέσα στὴ δουλειά ἀποκαλύπτονται ὁλόκληρα οἱ πρόφορες γιὰ τὴν ἐπιχειρήσιν ἱκανότητες τοῦ μισθωτοῦ, διαφέρει, ὅπως εἴπαμε (παραπ § 2 II), ἀπὸ τὴν πρώτην κατὰ τοῦτο: ἀπὸ τὴν πρώτην μορφὴν δοκιμῆς ἐξαρτᾶται ἂν θὰ προσληθῇ ἢ ὄχι ὁ ὑποψήφιος μισθωτὸς (κατάρτιση σύμβασης), ἐνῶ ἀπὸ τῆς δευτέρας μορφῆς δοκιμῆς ἐξαρτᾶται ἂν θὰ διατηρηθῇ στὴν ὑπηρεσίαν ὁ μισθωτὸς (διάρκεια τῆς σύμβασης). Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ δοκιμὴ ἐπιδραῖ στὴ διάρκεια τῆς σύμβασης, πρέπει ἀναγκαστικὰ ἡ σπουδὴ τῆς νὰ γίνῃ μέσα στὰ εἶδη

(II) Ἡ ἐξουσιαστικὴ αὐτὴ αἵρεσις εἶναι ἰσχυρὴ, γιατί ἀναφέρεται σὲ σύμβαση ποὺ ἔχει σκοπὸ τὴν ἐναλλαγὴ παροχῶν. Οἱ νόμοι πρὶν ὁρίζουν πῶς ἡ ἐξουσιαστικὴ αἵρεσις si velit, διὰ ἀφρογὰ τὸν ὄφειλέτη, κάνει ἀκύρην τὴν πράξιν (ν. 108 § 1 II, 45. 1=105 B. 43. 1 «οὐκ ἐρρωται ὁμολογία τῆς β' ὑλήσεως ἡ γινόμενη τοῦ ἐπερωτημένου», 17 II, 45. 1=16 B. 43. 1, 46 § 2 B. 45. 1=43 B. 43. 1), μιλοῦν πάντοτε γιὰ ἐτεροβαρὴ δικαιιοποιεῖν. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε πῶς στὴν ἀμφοτεροβαρὴ σύμβαση ὁ κάθε συμβαλλόμενος συγκεντρώνει στὸ πρόσωπον τοῦ τὴν ιδιότητα τοῦ δανειστέου καὶ τοῦ ὀφειλέτη. Ἡ χαλάρωσις λοιπὸν ποὺ φέρνει ἡ ἐξουσιαστικὴ αἵρεσις «ἂν θέλῃ» σὴν ὑποχρέωσιν τοῦ συμβαλλομένου δὲν ἐπηρεάζει καὶ τὸ δικαίωμα του, γιατί, ὅσο καὶ ἂν τὸ δικαίωμα κ' ἡ ὑποχρέωσις τοῦ κάθε συμβαλλομένου εἶναι ὁμορριζες ἐπὶ ἀντιθέτως, δὲν παύουν νὰ ἔχουν καὶ αὐτοπαράξιν (βλ. *Windscheid* Γεν. Ἀρχ. § 931, *Τριανταφυλλόπουλος* Ε.Ε.Ν. β', σελ. 311).

χεὶ σχέση ἐργασίας (βλ. *Καποδίστρια*, Σὺλλ. Σύμβ. Ἐργ., σελ. 220 σημ. I, Ἡ σύμβασις ἐπὶ δοκιμῇ, Ἐπιθ. Κοιν. καὶ Πολ. Ν.μ., σελ. 318, *Διευρρόπουλος* Ε.Ε.Δ. τόμ. α', σελ. 518 σημ. 4, *Πατρονικόλα*, Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. 1911 σελ. 144, *Χατζηδόνη*, Ἀκυρότητες τῆς συμβάσεως Ε.Ε.Δ. τόμ. α' σελ. 806, *Δημάκη*, Ἡ σύμβασις εἰς τὸ Ἐργ. Δίκαιον Ε.Ε.Δ. τόμ. α', σελ. 195).

της μισθωτικής σύμβασης πού έχουν σχέση με τη διάρκεια της ιδιορριζμένης, άδριστης διάρκειας, μονιμότητα).

11. Προτού όμως άρχίσουμε την έρευνά μας, σκόπιμο νά ξεκαθαριστούν όρισμένα ένδιάμεσα ζητήματα :

1. Για νά θεωρηθῇ μιὰ ύπηρεσία σά δοκιμαστική, πρέπει νά ύπάρχη *συμφωνία* δοκιμής. "Όταν όμως μιλάμε για συμφωνία δοκιμής, δέν έννοούμε καμιά αύ άρκη συμφωνία, άφού, όπως είναι φανερό, ή δοκιμή δέν είναι αυτοσκοπός, άλλ' έννοούμε ότι ή 'δοκιμή' άποτελεί συμφωνημένο όρο της κύριας σύμβασης έργασίας. Έτσι, μέσα στη συμφωνία π. χ. «σέ προσλαμβάνω δοκιμαστικά», βλέπουμε την πραγματική συμφωνία «σέ προσλαμβάνω κι άν εύδοκιμήσης, θά σέ κρατήσω».

2. Η δοκιμαστική ύπηρεσία ύπονοεί κάποιο χρόνο δοκιμής, άφού όμως στο νόμο δέν ύπάρχει διάταξη πού νά όρίζει τά χρονικά όρια της δοκιμής. οι συμβαλλόμενοι είναι ελεύθεροι νά όρίσουν τη διάρκεια της. Έννοείται ότι, άν με τη μεγάλη διάρκεια δοκιμής ύπάρχη πρόθεση νά καταστρατηγηθῇ διά αξη νόμου, τότε θά ισχύσουν οι γενικές διατάξεις του νόμου 3 Κ. (23)(12). "Ο δικαστής θά όηγηθῇ για νά κρίνη άν ύπάρχη πρόθεση καταστρατήγησης, άπό τό χρόνο διάρκειας της σύμβασης έργασίας, άπό τό είδος της έργασίας(13) κλπ. Με τόν ίδιο τρόπο θά μπορέση νά κρίνη πόσος πρέπει νά είναι ό χρόνος δοκιμής. άν συμφωνήσανε μέν τά μέρη δοκιμαστική ύπηρεσία, αλλά παραλείψανε νά όρίσουν και τη διάρκεια της

3. "Ο όρος της δοκιμής του μισθωτού λειτουργεί στην περίπτωση πού έρευνάμε σαν αίρεση στη σύμβαση έργασίας. Για νά έξακριβώσουμε τη δύναμη της αίρεσης, είναι άνάγκη πρό πάντος ν' άναζητήσουμε στη δήλωση των μερών τό αίρέσιμο περιστατικό(14):

α. Η αίρεση της δοκιμής συμβαίνει νά τίθεται σαν αίρεση επίδοκιμασίας ή άποδοκιμασίας (placuerit ή displacuerit) του έργοδότη. Στην περίπτωση αύτή, άν κ' ή άρέσκεια του έργοδότη άποτελῇ τό περιεχόμενο της αίρεσης, έν τούτοις δέν έπιτρέπεται νά περάση τά όρια της άγοθής κρίσης και της καλής πίστης. Στο συμπέρασμα αυτό μάς οδηγεί ή άρχή, ότι ή άσκηση μιās έξουσίας δέν είναι άνεκτό νά περνάη τά όρια της καλής πίστης (15), άλλ' α' ή αντίληψη πώς σέ όρισμένες μορφές σύμβασης (όρισμένου χρόνου, μονιμότητας ή αίρεση λειτουργεί και για περιορισμό του δικαιώματος του έργοδότη ν' άπολύη τό μισθωτό.

β. Η αίρεση της δοκιμής μπορεί νά έχη σαν περιεχόμενο την κρίση τρίτου προσώπου για την αξία του μισθωτού (π. χ. συμβουλίου). Τοτό συμβαίνει συνήθως στις περιπτώσεις όπου ή δοκιμαστική ύπηρεσία ύπάρχει έλπίδα νά καταλήξη σέ μονιμότητα ή σέ μακροϋ χρόνου σύμβαση. Η αίρεση, στην περίπτωση αύτή, δέν

είναι έξουσιαστική, άφού ό τρίτος δέν είναι ύποκατάστατος του έργοδότη.

III. Τώρα έχει γίνει όμαλότερο τό έδαφος για νά σπουδάσουμε την αίρεση δοκιμής σέ κάθε μια μορφή σύμβασης έργασίας (άοριστου χρόνου, όρισμένου, μονιμότητα).

Α. Στη σύμβαση *άοριστου χρόνου* ή παρεμβολή αίρεσης δοκιμής του μισθωτού (π. χ. «σέ προσλαμβάνω και θά σέ κρατήσω, άν άποδείχῃς καλός» ή «σέ προσλαμβάνω, έκτός άν άποδείχῃς άκατάλληλος») ποιά δύναμη έχει; Η αίρεση, στην περίπτωση αύτή, δέν έπηρεάζει ούτε την ύπαρξη ούτε την λειτουργία της σύμβασης. Η σύμβαση έχει καταρτιστεί και στο στάδιο της δοκιμαστικής έργασίας γεννιούνται κ' ίκανοποιούνται τά δικαιώματα κ' οι ύποχρεώσεις κι άπό τά δύο μέρη. Η αίρεση άναφέρεται στη διάρκεια της μισθωτικής σχέσης κι όρίζει την αίτια (άποδοκιμασία) του τερματισμού της. Μ' άλλα λόγια, ή αίρεση δοκιμής κι όταν έχη άκόμη περιεχόμενο τη γυνή θ-ληση του έργοδότη (si placuerit—si displacuerit) περιορίζει τό δικαίωμα άπαναχώρησης άπό τη μισθωτική σχέση, άφού ή άκαταλληλότητα του μισθωτού, πού άπόδείξε ή δοκιμή, άποτελεί δικαιολόγηση της καταγγελίας (άποδοκιμασίας) του έργοδότη.

Είναι όμως γνωστό πώς με τό ν. 2112 ό έργοδότης ύπρει νά προβαίη στην καταγγελία της σύμβασης άοριστου χρόνου, χωρίς νά είναι ύποχρεωμένος νά δικαιολογήση την καταγγελία. Συνεπώς ό έργοδότης, είτε εύδοκίησε είτε όχι ό μισθωτός, κατά τό στάδιο της δοκιμαστικής έργασίας, μπορεί ελεύθερα νά τόν άπολύση. "Ο χρόνος δοκιμής λοιπόν στη σύμβαση άοριστου χρόνου δέν έχει νόημα, άφού μάλιστα ή κατασκευή της σύμβασης άοριστου χρόνου βόλσεται νά έξυπηρετή ριζικώτερα τό συμφέρον του έργοδότη: βάζει—μπορεί νά πῇ κανείς—τό μισθωτό σέ διαρκή δοκιμή (16).

Β. Στη σύμβαση *όρισμένου χρόνου* ή αίρεση δοκιμής (π. χ. «σέ προσλαμβάνω κι άν άποδείχῃς καλός θά σέ κρατήσω 2 χρόνια» ή «σέ προσλαμβάνω για 2 χρόνια, έκτός άν δώ πώς δέν είσαι καλός») ποιά δύναμη έχει; Για νά βρούμε τό όριο έξουσίας πού ή αίρεση αύτή άσφαλίζει στον έργοδότη, πρέπει, στη συγκεκριμένη περίπτωση, νά έρευνήσουμε, άν σαν περιεχόμενο της μπῆκε ή θέλησή του ή ή κρίση τρίτου (§ 3, II 2). Όπωςδήποτε και στην περίπτωση άκόμη πού θεμελιο της αίρεσης είναι ή άρέσκεια του έργοδότη, νομίζω πώς ή έξουσία του πρέπει νά όριστῇ άνάμεσα σέ δυό σημεία: α) "Ο έργοδότης άν άποδοκιμάση τό μισθωτό, μπορεί νά τόν άπολύση, χωρίς νά είναι ύποχρεωμένος ν' άποδείξη την άκαταλληλότητα του μισθωτού. Στο συμπέρασμα αυτό φτάνουμε, γιατί και στη χωρίς αίρεση σύμβαση όρισμένου χρόνου μπορεί ό έργοδότης ν' άπολύση τό μισθωτό γι' άκαταλληλότητα (17). Θά ήταν λοιπόν μάταιη ή πρόσθετη έξουσία πού τό άσφαλίζει ή αίρεση δοκιμής, άν παρά την ύπαρξή της ύποχρεούται ό έργοδότης νά έπι-

(12) Βλ. Τούση, Πράξεις in fraudem legis και Έργ. Δικ., ΕΕΔ, τόμ. α', σελ. 42.

(13) "Από τό β. δ. 1920 (α' φρ. 2 § 3, § α') φαίνεται ότι ό χρόνος δοκιμής έργατών διαρκεί λίγες μέρες.

(14) Βλ. παραπάνω II 2.

(15) Βλ. Regelsberger - Μαρτιδάκη - Πράτσια, Γεν. Άρχ. § 153 I στο τέλος.

(16) Αυτός είναι ό λόγος για τόν όποιο ύποστηρίξαμε (§ 1, II 4) πώς τό δίμηνο του άρθρ. 1 του ν. 2112 δέ μπορεί άπ' την ό-η ικανομία του νόμου νά θεωρηθῇ δίμηνο δοκιμαστικής ύπηρεσίας.

(17) Βλ. Καποδιστρια, Έργ. Δικ. § 397 σημ. β και τις εκεί παραπομπές.

καλεσθή κι αποδείξει ακαταλληλότητα. β) 'Ο εργοδότης όφείλει τὸ δικαίωμα τῆς υπαναχώρησης νά τὸ ἀσκῇ μέ ἐπιείκεια καί στά ὅρια τῆς καλῆς πίστῆς (18).

Γ Στὴ σύμβαση *μονιμότητας* ἡ αἵρεση δοκιμῆς (π. χ. «ἐν εὐδοκίμῃ, θά μονιμοποιηθῇ» κ.λ.π.) ποιά ἀξία ἔχει; Πρέπει προκαταβολικά νά σημειωθῇ πὼς ἡ μονιμότητα εἶναι μιὰ ἐξελιγμένη μορφή τῆς σύμβασης ἀορίστου χρόνου καί διαφέρει ἀπ' αὐτὴ κατὰ τοῦτο: στὴ σύμβαση ἀορίστου χρόνου τὸ δικαίωμα τοῦ εργοδότη νά λύσῃ τὴ σύμβαση εἶναι ἀπεριόριστο, ἐνῶ στὴ σύμβαση μονιμότητας τὸ δικαίωμα τοῦ εργοδότη νά λύσῃ τὴ σύμβαση ἔχει περὶ οριστὸν μόνο σὲ ὁρισμένους λόγους (βλ. Κ. Δ1-μάκη. Ε.Ε.Δ. τόμ. α', σελ. 653, ὅπου καί ἀντίθετες ἀπόψεις).

Ἡ αἵρεση δοκιμῆς λοιπὸν στὴν περίπτωσή μας λειτουργεῖ ὡς ἐξῆς (19): α) 'Όσο ἡ αἵρεση εἶναι μετέωρη, ἡ σύμβαση ἐργασίας εἶναι ἀορίστου χρόνου. β) 'Όταν ἡ αἵρεση πληρωθῇ, τότε ἡ ἀορίστου χρόνου σύμβαση μετασχηματίζεται σὲ μονιμότητα. Καί γ) 'Όταν ἡ αἵρεση ματαιωθῇ, δὲν ἐπέρχεται ἡ μονιμότητα, ἀλλ' ἡ σύμβαση ἐξακολουθεῖ νά παραμένῃ ἀορίστου χρόνου, δηλ. ὁ εργοδότης μπορεῖ νά λύσῃ, χωρὶς περιορισμό τὴ σύμβαση. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουν ὅλα ὅσα ἐγράφηκαν παραπάνω (I, II).

IV. 'Απ' ὅλ' αὐτὰ συμπεραίνουμε:

α) 'Ότι κατὰ τὴ διάρκεια τῆς δοκιμῆς ὑπάρχει σύμβαση ἐργασίας.

β) 'Ότι ἡ συμφωνία (ὅρος) δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ ἀποτελεῖ μέρος τῆς σύμβασης ἐργασίας καί συγκεκριμένα ἀποτελεῖ ἀντικαταστάτη ἐργασίας. Καί

γ) 'Ότι ἡ αἵρεση δὲν ἀναφέρεται στὴν ὑπαρξὴ τῆς σύμβασης ἐργασίας, ἀλλὰ στὴ διατήρησιν τῆς σύμβασης καί μετὰ τὴ δοκιμὴ.

§ 5. 'Η δοκιμὴ τοῦ μισθωτοῦ καί τὸ ν.δ. 424/41.

I. Τὸ ν.δ. 424/41 «περὶ τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τοῦ ἀ. ν. 2000/39 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» ὅρισε πὼς οἱ μισθωτοὶ ποὺ ἐργάζονται ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις (ἄρθρ. I) δὲν ἀπολύονται, παρὰ μόνο ὅταν ὑπάρξουν οἱ προϋποθέσεις καί τηρηθοῦν οἱ διατυπώσεις τῶν ἄρθρων 9 καί 10. Ἐρωτᾶται: Ἡ προστασία τῶν ἄρθρων αὐτῶν ἀφορᾷ τὸ μισθωτὸ κατὰ τὸ στάδιο τῆς δοκιμῆς του;

II. Γιὰ ν' ἀπαντήσουμε στὸ ἐρώτημα, πρέπει νά διακρίνουμε τίς διαφορὰς μορφῆς τῆς σύμβασης ἐργασίας (ἀορίστου χρόνου, ὁρισμένου, μονιμότητας) μέ τὴν αἵρεση τῆς δοκιμῆς.

1. Στὴ σύμβαση *ἀορίστου χρόνου*, ἂν ὁ μισθωτὸς ἀπολυθῇ, γιατί ὁ εργοδότης δὲν ἔμεινε ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὴ δοκιμαστικὴ ὑπηρεσία, νομίζω πὼς ἔχει ἐφαρμογὴ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ν.δ. 424/41 (20). Τὴν ἀποψὲ μας στηρίζουν οἱ ἐξῆς σκέψεις:

(18) Εἶναι περιττό, νομίζω, νά σημειωθῇ ἰδιαίτερα πὼς, ὅταν ἡ αἵρεση ἀναφέρεται στὴ χρῆσιν τρίτου, τότε ὑπάρχει φανερός περιορισμός τοῦ δικαιώματος γιὰ υπαναχώρησιν (κα. ἀγγελία).

(19) Σπουδάζουμε γιὰ συντομία μόνο τὴν ἀναβλητικὴν αἵρεση.

(20) Ἡ προστασία τοῦ ἄρθρ. 9 περιλαμβάνει καί τὸ μισθωτὸ ποὺ βρίσκεται σὲ δοκιμὴ. Στὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ ὁ εργοδότης δὲν ἀπολύει τὸ μισθωτὸ

α. Τὸ ἄρθρ. 10 ἐπιτρέπει τὴν ἀπόλυση στὴν περίπτωσιν ἀκαταλληλότητας ἢ ἀνικανότητος τοῦ μισθωτοῦ. Νομίζω λοιπὸν πὼς μέσα στὰ πλαίσια τῆς ἀκαταλληλότητας ἢ τῆς ἀνικανότητος ὁ δικαστής, ποῦ — πρέπει νά σημειωθῇ — θά ἐρευνήσῃ ἂν ὑπάρχουν τὰ προσόντα τοῦ μισθωτοῦ ὅχι ἀφηρημένα, ἀλλὰ γιὰ τὴ συγκεκριμένη ἐργασία, μπορεῖ νά κινηθῇ μέ κάθε ἄνεση καί νά κρίνῃ ἂν πέτυχε ἢ ὅχι τὴ δοκιμὴν τοῦ ὁ μισθωτός (21). 'Όσο παρατηρηθῇ πὼς μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν στὴ δοκιμὴν τοῦ ὁ μισθωτός θά παραμείνῃ μισθωτός ἀορίστου χρόνου καί θά προστατεύεται ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 10. Ἄν λοιπὸν τὴν προστασίαν αὐτὴν τὴ δώσουμε στὸ μισθωτὸ κι ὅταν ἀκόμη διαρκεῖ ἡ δοκιμὴ, τότε τί ἀπομένει ἀπὸ τὴν πρόσθετη ἐξουσία ποὺ ἡ αἵρεση δοκιμῆς ἐπιφυλάσσει στὸν εργοδότη; Τὸ ἐπιχειρήματα κι ἂν ἡ ἀξία τοῦ περιορίζεται μόνο στὴν περίπτωσιν ποὺ ἡ αἵρεση δοκιμῆς ἔχει θεθεῖ σὰ γήϊνα ἐξουσιαστικὴ αἵρεση (si velit) — δὲ συμβιβάζεται μέ τὴν ὅλη οἰκονομία τοῦ ν.δ. 424/41 γιὰ τοὺς ἐξῆς λόγους:

β. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόλυση μέ τὴν προϋπόθεσιν πὼς τὴ θέση ἐκείνου τοῦ ἀπολύθηκε, εἰς τὴν καταλάβῃ ἄλλος μισθωτός (ἀντικαταστάτης). Κι ὅπως ἔχει παρατηρηθῇ (Δ. Τζερόπουλος, Ε.Ε.Δ. τευχ. 22 σελ. 683, Δημ. ἀκ. κ. Ε.Ε.Δ. τευχ. 25, σελ. 778 § 5 Μπουρνιάς, Ε.Ε.Δ. τευχ. 23, σελ. 713), ἡ διάταξις γιὰ τὸν ἀντικαταστάτη ἐφώτισε τὴν ἀποψὲ πὼς ἡ «θέση» τοῦ μισθωτοῦ στὴν ἐπιχείρησιν, ἐνῶ εἶναι δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ, τὸ δικαίωμα ὅμως αὐτὸ προστατεύεται κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε ταυτόχρονα νά ὑπηρετῇ μιὰ δολόκληρη τάξιν (τῶν μισθωτῶν), ποὺ ἔχει συμφέρον νά διατηρηθοῦν σὲ κάθε ἐπιχείρησιν οἱ «θέσεις» τῶν μισθωτῶν ποὺ ὑπῆρχαν πρὶν ἀπὸ τὸ νόμο ἢ δημιουργήθηκαν ὕστερ' ἀπ' αὐτόν. 'Ο εργοδότης λοιπὸν ποὺ πῆρε ἓνα μισθωτό, δημιουργήσας τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ μιὰ «θέση». Τὸ γεγονός ὅτι τὸν πῆρε μέ τὴν αἵρεση τῆς δοκιμῆς δὲν ἔχει ἄλλ' ἀξία, παρὰ μόνο ὅτι θέλῃ νά ἐξακριβώσῃ τὴν ἱκανότητα τοῦ συγκεκριμένου μισθωτοῦ. Ἡ «θέση» ὅμως στὴν ἐπιχείρησιν, ἀκόμη κι ἂν ἀποτύχῃ στὴ δοκιμὴν τοῦ ὁ μισθωτός, πρέπει νά μείνῃ ἀνοιχτὴ γι' ἄλλο μισθωτό, ἀφοῦ ἡ συγκεκριμένη σήμερὰ κοινωνικὴ ἀποσιολῇ τῆς ἐπιχείρησης εἶναι ἡ καταπολέμησις τῆς ἀνεργίας. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι δυνατό νά ἐλεγχθῇ, παρὰ

μισθωτὸ γιὰτὶ ἀπότυχε στὴ δοκιμὴ, ἀλλὰ τὸν ἀπολύει μὲ τὸ ἄλλο (ἡλόκληρο ἢ μέρος) προσωπικόν, γιατί ἡ ἐπιχείρησις βρίσκεται σὲ ἀληθινὴ ἀνυμία νά συνεχίσῃ τίς ἐργασίας της. Ἐννοεῖται πὼς, γιὰ νά κρίνουμε ἂν ἔχῃ ἐφαρμογὴ τὸ ἄρθρ. 9 στὴ συγκεκριμένη περίπτωσιν, πρέπει ἡ σύμβασις ἐργασίας νά μὴ εἶναι ὁρισμένου χρόνου (βλ. πρὸ κεῖμενο § 5, 2). Ἀκόμα γιὰ τὴν προστασίαν τῆς § 4 πρέπει νά ἔχῃ συμπληρώσει διμνην ὁ μισθωτός, ἐνῶ γιὰ τὴν προστασίαν τῆς § 5 δὲν ἔχει καμιά ἀξία ὁ χρόνος ὑπηρεσίας (βλ. Δημάκη Ε.Ε.Δ. Δ' τόμ. α', σελ. 556. Ἀντικαταστάτης Δ. Τζερόπουλος: «Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, § 5 17-23).

(21) Ἡ ἀποψὲ αὐτὴ θά μπορούσε νά δανειστῇ ἐπιχειρήματα κι ἀπὸ τὴ διδασκαλία τοῦ Δ. Τζερόπουλου (βλ. Ε.Ε.Δ. τόμος α', σελ. 517, 518), σύμφωνα μέ τὴν ὁποία κάθε συμφωνία (κα. αἵρεσις), ποὺ εἶναι νά περιορίσῃ τὴν προστασίαν τοῦ ν. δ. 424, εἶναι ἄκυρη.

μόνο με τις ένγυφσεις του άρθρου 10 (23).

2. Στη σύμβαση *δρισμένου χρόνου*, αν ο μισθωτός απολυθεί γιατί ο εργοδότης δεν ξμεινε ίκανο πο ημένος, νομίζω πώς δεν έχει εφαρμογή τὸ ν. δ. 424]41. Τὴν ἀποψή μας στηρίζουνε οἱ ἐξῆς σκέψεις :

α. Ἡ δοκιμαστικὴ ὑπηρεσία. ὅταν ἔχει συμφωνηθεῖ σὰν αἵρεση στὴ σύμβαση δρισμένου χρόνου (μ' αὐτὴ τὴ μορφή ἐρευνουόμε τὴν δοκιμὴ τοῦ μισθωτοῦ), δὲν ἀποτελεῖ κανένα ἰδιαίτερο εἰσαγωγικὸ στάδιο ὕστερ' ἀπ' τὸ ὁποῖο θ' ἀκολουθήσῃ ἡ σύμβαση γιὰ δρισμένο χρόνο. Ἀντίθετα, ἡ σύμβαση ἐργασίας ἔχει κλειστεῖ κ' ἔχει καθοριστεῖ ὁ χρόνος διαρκείας τῆς κι ἀπὸ τὴν τύχη τῆς αἵρεσης δοκιμῆς πλήρωση, μεταίωση), ὑπολείπεται μόνο νὰ βεβαιωθοῦμε, ἂν θὰ τρέξῃ ἢ ὄχι ὁλόκληρος ὁ συμφωνημένος χρόνος. Ἡ ἐφαρμογὴ ἢ ὄχι λοιπὸν τοῦ ν. δ. 424] 41 εἰς ἐξαρτηθεῖ ἀπὸ τὸ εἶδος τῆς σύμβασης ἐργασίας (δρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου) κι ὄχι ἀπὸ τὴ διάρκεια τῆς δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας, ποὺ μπορεῖ νὰ παρουσιάσῃ ἀόριστη διάρκεια, ὅταν τὰ μέρη ἄφῃσαν νὰ καθοριστεῖ, ὁ χρόνος δοκιμῆς ἀπὸ τὴν κοινὴ πείρα καὶ τὶς συναλλακτικὰς συνήθειες. Ὅταν λοιπὸν δεχτοῦμε πὼς τὸ ν. δ. 424 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴ στὶς

(22) Ὁ *Καποδίστριας*, ἀνωτ. Κεφ. V, ὑποσημειώνει πὼς δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ν. δ. 424 στὴ περίοδο τῆς δοκιμῆς, γιὰ τὸ λόγο πὼς γιὰ νὰ ἐφαρμοστεῖ τὸ ἀρθ. 10 (ἢ 9) χρειάζεται καταγγελία. Καὶ ἡ ἀποδοκιμασία ἀπὸ μέρους τοῦ εργοδότη, συνεχίζει, δὲν εἶναι οὔτε καταγγελία, οὔτε ἀπόλυση, ἀλλ' ἀντροπή (μὲ ἀναδρομικὴ δύναμη) τῆς σύμβασης ἐργασίας. Ἀς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ διωφωνήσω : Ἡ πλήρωση τῆς διαλυτικῆς (ἢ μεταίωση τῆς ἀνοβλητικῆς αἵρεσης, ποὺ μῆκε σὲ δικτὴ ἐνοχὴ (μίσθωση, ἑταιρία κλπ) δὲ λειτουργεῖ *ex tunc*, ἀλλ' *ex nunc*, δηλ. δὲν λειτουργεῖ σὰν ὑπαναχώρηση, ἀλλὰ σὰν καταγγελία (βλ. *Τοιανταφυλλόπουλος*, Εἰς. Ἐκθ. Ἐνοχ. Δικ., σελ. 195, Windscheid - *Πολυγ.* Ἐνοχ. § 402).

συμβάσεις δρισμένου χρόνου (23), εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ δεχτοῦμε πὼς δὲν ἔχει ἐφαρμογὴ καὶ στὴν περίπτωση ποὺ ἐρευνουόμε.

β Τὴν ἀποψη αὐτὴ ἐνισχύει καὶ μιὰ ἄλλη σκέψη : Ἀν ἡ δοκιμὴ τελειώσῃ μ' ἐπιτυχία τοῦ μισθωτοῦ, τότε θὰ εἶναι, χωρὶς καμιά πιὰ ἀβεβαιότητα μισθωτὸς δρισμένου χρόνου. Αὐτὸ ὅμως σημαίνει πὼς δὲ θὰ ἔχῃ τὴν προστασία τοῦ ν. δ. 424. Ὅα ἦταν λοιπὸν ἀνακόλουθο νὰ ποῦμε πὼς τὸ ν. δ. 424 ἔχει ἐφαρμογὴ κατὰ τὸ χρόνο τῆς δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας, ἐνῶ δὲ θὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴ ὕστερ' ἀπ' αὐτὴ Ἀκόμη θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ παρατηρήσῃ ὅτι, ἂν δεχτοῦμε πὼς κατὰ τὴ διάρκεια τῆς δοκιμῆς ἔχει ἐφαρμογὴ τὸ ν. δ. 424, δηλ. πὼς ὁ μισθωτὸς εἶναι πιὰ μόνιμος, τότε δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ περιμένουμε τὴν κρίση τῆς αἵρεσης (πλήρωση, μεταίωση), γιατί στὴν καλύτερη γι' αὐτὸν ἐξέλιξη (δηλ. ἂν ἡ δοκιμὴ πετύχῃ) θὰ γίνῃ χειρότερη ἢ ἐπ' αὐτὴν τοῦ ἀφοῦ ἀπὸ μόνιμος θὰ γίνῃ μισθωτὸς δρισμένου χρόνου.

3. Στὴ σύμβαση *μονιμότητας*, ἂν ὁ εργοδότης ἀπολύσῃ τὸ μισθωτὸ γιατί δὲν εὐδοκίμησε, ἔχει ἐφαρμογὴ τὸ ν. δ. 424]41. Ἡ μονιμότητα, ὅπως εἴπαμε, εἶναι σύμβαση ἀορίστου χρόνου. Ἀν λοιπὸν ἀπολυθεῖ ὁ μισθωτὸς κατὰ τὸ στάδιο τῆς δοκιμῆς τοῦ, τότε τὸ ἔγκυρο τῆς ἀπόλυσής τοῦ θὰ κριθῇ κατὰ τὸ ν. δ. 424. Ἀν ὅμως ἀπολυθεῖ ἀφοῦ ἔγινε μόνιμος, τότε ἡ ἀπόλυσή τοῦ θὰ κριθῇ καὶ πάλι ἀπὸ τὸ ν. δ. 424, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχουν εὐνοϊκότερες γιὰ τὸ μισθωτὸ διατάξεις στὴ σύμβαση μονιμότητας (βλ. *Λιτσερόπουλος* : Ἡ καταγγελία συμβάσεως κ.λπ., σελ. 23, *Δημάκης*, Ε.Ε.Δ. τόμ. α', σελ. 655, 656). Καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ βρίσκεται ἡ διαφορὰ ἀνάμεσα στὸν ὑποψήφιο μόνιμο καὶ τὸ μόνιμο μισθωτό.

Κ. ΔΗΜΑΚΗΣ, Δικηγόρος

(23) Γιὰ τὸ δεῖ τὸ ν. δ. 424]41 δὲν ἐφαρμόζεται στὶς συμβάσεις δρισμένου χρόνου, βλ. *Δημάκης*, Ε.Ε.Δ. τ. α' σελ. 651, *Ἀγγελή* Ε.Ε.Δ. τ. β' σελ. 356, ὅπου καὶ νομολογία, *Τοιανταφυλλόπουλος* Ε.Ε.Δ. τ. 15, σελ. 455 Ἀντίθετοι *Λιτσερόπουλος*, Ἡ καταγγελία κλπ. § 7, *Μεταξᾶς* Ε.Ε.Δ. τόμ. α', σελ. 742.

Ν. Δ. 424]1941 ΚΑΙ ΜΙΣΘΩΤΟΙ ΕΠΙΤΑΚΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΙΣΧΥΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣΛΗΦΘΕΝΤΩΝ

(Ἐπὶ μιᾷ γνωμοδοτήσεως)

Τοῦ κ. ΗΛΙΑ Φ. ΗΛΙΟΥ, Δικηγόρου

§ 1. Οἱ νομομαθεῖς κ. κ. Γ. *Μπαλῆς*, καθηγὴ τῆς τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ Γ. *Ἀντωνιάδης* διὰ τῆς ἀπὸ 28 Μαΐου 1943 γνωμοδοτήσεως των (1), προκληθείσης πρὸς χρῆσιν τῆς Ἐνώσεως Σιδηροβιομηχανῶν, ἀπεφάνθησαν, εἰδικῶς καὶ περιοριστικῶς ὁμιλοῦντες περὶ *ἐργατῶν* καὶ ὄχι περὶ ὑπαλλήλων ἐπιτάκτων ἐργοστασίων, ὅτι δὲν δεσμεύονται οἱ ἐργοστασιαρχαὶ εἰς τὴν τήρησιν τῶν κανόνων τοῦ Ν. Δ. 424 διὰ τέσσαρας λόγους :

α) Διότι ὑφίστανται ἀντίθετοι κανόνες δικαίου, τεθέντες ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς καὶ ἐπικρατέστεροι τοῦ ἡμεδικοῦ νόμου.

β) Διότι, ἄλλως, δὲν ὑφίσταται σύμβασις ἐρ-

γασίας μεταξύ ἐπιτάκτου ἐργοστασίου καὶ ἐργάτου.

γ) Διότι, ἄλλως, τὸ Ν. Δ. 424]1941 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ προσλαμβανομένων μισθωτῶν.

δ) Διότι, ἄλλως, οἱ εἰς τὰ ὑπὸ ἐπίταξιν ἐργοστάσια προσληφθέντες *ἐργάται* δεόν νὰ θεωρηθῶν ὡς τελούντες ἐν συμβάσει ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου.

Τὸ κύρος τῶν ὑπογραφόντων τὴν γνωμοδοτησὶν ἐπιβάλλει τὴν προσεκτικὴν ἐξέτασιν καὶ, ὅπου αὕτη σφάλλει, τὴν αὐστηρὰν ἀνασκευὴν τῆς διότι περιέχει δύο θεωρήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι ὅλως ἐσφαλμένα καὶ δύνανται νὰ ὀδηγήσουν εἰς ἡμαρτημένας λύσεις, ἂν καὶ προκειμένου μόνον περὶ τῶν ἐργατῶν, ὄχι δὲ καὶ

τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἐπιτάκτων ἐπιχειρήσεων ἢ ἀναμφισβήτητος ὁρθότητος τοῦ 1ου καὶ 4ου τῶν ἐπιχειρημάτων τῆς γνωμοδοτήσεως ἀρκεῖ. διὰ τὰ δικαιολογήσῃ τὰ πορίσματα, εἰς τὰ ὁποῖα κατέληξεν αὕτη.

2. Ἐάν ὑπάρχουν κανόνες δικαίου, τεθέντες ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς καὶ ἀντίθετοι πρὸς τοὺς ἡμεδαπούς, ἀναγόμενοι δὲ εἰς θέματα σχετικὰ μὲ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τῶν στρατευμάτων Κατοχῆς, χωρὶς ἄλλο, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Διεθνῶν Συμβάσεων καὶ τὰ διεθνῇ θέσμιμα, οἱ κανόνες ἐκεῖνοι εἶναι ἐπικρατέστεροι τῶν ἡμεδαπῶν. Αὐτὸ ἔσπευσε μεταξὺ τῶν πρώτων καὶ ὁ γράφων νὰ ὑποστηρίξῃ⁽²⁾. Τὸ αὐτὸ ἀνέπτυξε διὰ δύο ἀρτίων μελετημάτων τοῦ ὁ κ. Φ. Ἀγγελῆς⁽³⁾ καὶ παγίως νομολογεῖται τοῦτο διὰ σειρὰς προσφάτων ἀποφάσεων⁽⁴⁾. Εἶναι ἐπομένως ἀποδεικτέα ἐκάστοτε ἡ ὑπαρξὶς κανόνων δικαίου, τεθέντων ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς καὶ ἀποκλειόντων τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἡμεδαπῶν. Ὅντως ἡ γνωμοδότησις *Μπαλῆ* Ἀνωκοδότου ἔχει ὑπ' ὄψει τῆς τοῦς τεθέντας κανόνας καὶ διὰ τὰς ἀπὸ 13-1-43 περὶ καθορισμοῦ ἀριθμοῦ ἐργατῶν καὶ ἀπολύσεως τῶν πλεοναζόντων καὶ ἀπὸ 27-1-43 περὶ τοῦ ἀνισχύρου τῶν ἐλληνικῶν νόμων εἰς τὰς περιπτώσεις χρηματικῶν ἀποζημιώσεων ἐργατῶν διαταγὰς, αἱ ὁποῖαι, ἀφορῶσαι *περιοριστικῶς* τοὺς ἐργάτας, προδήλως θέτουν κανόνας δικαίου ἐπικρατεστέρους πρὸς τοὺς ἀντιθέτους αὐτῶν κανόνας τοῦ Ν. Δ. 424. Κατὰ τὸ πρῶτον λοιπὸν αὐτῆς ἐπιχείρημα εἶναι ἀκλόνητος καὶ ἀκαταμάχητος ἡ γνωμοδότησις καὶ ἡρεκεῖ τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο καὶ μόνον, διὰ τὰ καταστήσῃ νομίμους τὰς ἀπολύσεις τῶν ἐργατῶν ἐπὶ τῇ ἄρσει τῆς ἐπιτάξεως.

Ἀλλὰ καὶ τὸ τέταρτον ἐπιχείρημα τῆς γνωμοδοτήσεως, καθ' ὃ οἱ ἐργάται, οἱ ἐκάστοτε διὰ τὴν ἐκτέλεσιν συγκεκρ. μένης παραγγελίας τῶν Ἀρχῶν προσλαμβάνόμενοι, δεόν νὰ θεωρηθοῦν, ὅτι τελοῦν ἐν συμβάσει ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου, καίτοι μὴ ὀρισθέντος ῥητῶς, ἀλλὰ προκύπτοντος ἐμφανῶς ὡς ἐκ τοῦ εἰδους τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν καὶ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας, καὶ ὅτι ἐπομένως δὲν προστατεύονται ἀπὸ τὸ ΝΔ 424, ὅπως δὲν θὰ ἐπροστατεύοντο οἱ διὰ τὴν ἀνέγερσιν ὠρισμένης οἰκοδομῆς προσλαμβάνόμενοι κτίται κτλ. μᾶς φαίνεται ἐπίσης ἀνεπίδεκτον ἀμφισβήτησεως καὶ θὰ ἡρεκεῖ ἐπίσης αὐτὸ καὶ μόνον, αὐτοτελῶς λαμβανόμενον, νὰ καταστήσῃ νομίμους τὰς ἀπολύσεις τῶν ἐργατῶν.

3. Ἀμφότερα τὰ ἐπιχειρήματα αὐτὰ δὲν ἔχουν καμμίαν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἐπιτάκτων ἐπιχειρήσεων. Τὸ πρῶτον, διότι δὲν ἐτέθη ποτὲ κανὼν δικαίου παρὰ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς, ἀφορῶν τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἀντίθετος πρὸς τοὺς ἡμεδαπούς, ὥστε νὰ καταστήσῃ τοὺς ἀνισχύρους καὶ ἀνερεγγήτους.

Οἱ τεθέντες κανόνες, οἱ ἐν τῇ γνωμοδοτήσει μνημονευόμενοι, ἀφοροῦν ἀποκλειστικῶς τὴν ἀπόλυσιν ἐργατῶν καὶ τὸ ἀνίσχυρον, εἰς τὴν περιπτώσιν ταύτην, τῶν ἐλληνικῶν νόμων. Οὐδεμία σύγκρισις εἶναι δυνατὴ μεταξὺ ἐργά-

του καὶ ὑπαλλήλου. Ἀλλὰ καὶ ἐάν τις ἤθελε νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι οἱ κανόνες αὐτοὶ εἶναι κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμοστέοι καὶ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὅτι ἡ Γερμ. Ὑπηρεσία, χρησιμοποιοῦσα τὴν λέξιν «ἐργάται», ἤθελε νὰ σημάνη δι' αὐτῆς πάντας τοὺς μισθωτοὺς, ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας ἀνεξαιρέτως, ἐπομένως ἡ λέξις ἐργάται δὲν πρέπει νὰ ἐρμηνευθῇ περιοριστικῶς, ἀλλὰ κατ' ἀναλογίαν νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους. Ἐχομεν σαφῇ μαρτυρίαν, ὅτι δὲν ἦτο τοιαύτη ἡ προθεσις τῶν Γερμ. Ἀρχῶν, αἵτινες ἔθεσαν τοὺς ἀνωτέρω κατονομασθέντας κανόνας. Πράγματι, πλὴν τῶν κανόνων αὐτῶν, ὑφίσταται καὶ ἄλλη τις διαταγὴ τῶν Γερμ. Ἀρχῶν, περιέχουσα καὶ αὐτὴ γενικὰς κανονιστικὰς διατάξεις καὶ ἐπομένως, διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, ἀποτελοῦσα κανόνα δικαίου ἐπικρατέστερον τοῦ ἡμεδαποῦ, ἢ ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1941.

Ἡ διαταγὴ αὕτη καθορίζει, ὅτι τὸ Γερμανικὸν Ναυτικὸν χρεοῦται μόνον μὲ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν, οἵτινες ἀπασχολοῦνται ἀμέσως μὲ τὴν ἐργασίαν ὅλα δὲ τὰ ὑπόλοιπα ἔξοδα καὶ συγκεκριμένως οἱ μισθοὶ τῶν μηχανικῶν, τῶν λογιστῶν, τῶν καθ' ὅρισιν, τῶν κλητέρων, τῶν ἀγοραστῶν ὕλικῶν κλπ., δηλαδὴ τῶν ὑπαλλήλων, καταβάλλονται ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως, καλυπτόμενα ἀπὸ τὸ ποσοστὸν κερδῶν τοῦ ἐργοστασίου. Ἐκ τῆς διαταγῆς αὐτῆς προκύπτει ἄφ' ἑνὸς μὲν, ὅτι ἡ ἐκδίδουσα τοὺς κανόνας τοῦτους δικαίω Γερμ. Στρατ. Ἀρχῇ ἔχει σαφῶς ὑπ' ὄψει τῆς τὴν διακρίσιν μεταξὺ ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν καὶ δὲν χρησιμοποιεῖ εἰς τὴν τύχην τὸν ὅρον ἐργάται, ἀντὶ τοῦ εὐρυτέρου μισθωτοῦ. Ἀφ' ἑτέρου ἐκ τῆς ἰδίας διαταγῆς διασαφηνίζεται διατὶ οἱ τεθέντες ὡς ἄνω κανόνες, οἱ ἀποκλείοντες τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἡμεδαποῦ δικαίου εἰς τὰς περιπτώσεις ἀπολύσεως καὶ ἀποζημιώσεως, ἐτέθησαν μόνον διὰ τοὺς ἐργάτας. Διότι μόνον τὰ ἐργατικά ἡμερομίσθια ἐβάρυνον τὴν ἐπιτάξασαν ἀρχὴν καὶ δι' αὐτὰ ἐνδιεφέρετο νὰ μὴ ἔχουν ἐφαρμογὴν οἱ ἐλληνικοὶ νόμοι, καθ' ὃ σημείον, ἀποκλείοντες τὰς ἀπολύσεις ἢ ἐπιβάλλοντες ἀποζημιώσεις ἐχορήγουν εἰς τοὺς ἐργάτας ὠρισμένας παροχὰς, ἄνευ ἀντιπαροχῆς τῆς ἐργασίας τῶν ὡς ἀνταλλάγματα.

Ἐπομένως ἔχομεν ἀποδεδειγμένον, ὅτι δὲν ἐτέθη διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἐπιτάκτων ἐπιχειρήσεων κανὼν τις δικαίου παρὰ τοῦ Στρατοῦ Κατοχῆς ἀντιπολιτευόμενος τὸν ἡμεδαπὸν νόμον καὶ κατισχύων αὐτοῦ. Τοῦτο δέχεται, ἄλλως τε, καὶ ἡ γνωμοδότησις, ὁμιλοῦσα μόνον περὶ ἐργατῶν καὶ δικαιολογούσα τὰς ἀπόψεις τῆς: Α) ἐκ τοῦ ὅτι οἱ ἐργάται προσλαμβάνονται μόνον ὅταν δοθῇ εἰς τὸν ἐργοστασιάρχην ἐντολὴ πρὸς ἐκτέλεσιν ὠρισμένου ἔργου, πρᾶγμα μὴ ἱσχύον διὰ τοὺς ὑπαλλήλους, οἱ ὁποῖοι προσελήφθησαν διὰ τὴν διοικητικὴν πλασιῶσιν τῶν ἐπιχειρήσεων, τήρησιν λογιστικῶν βιβλίων, ταμείων ἀποθήκης κλπ. καὶ ἀνεξαρτήτως ἐκτελουμένου ἔργου ἐξ ἐπιτάξεως ἢ μὴ Β) ἐκ τοῦ ὅτι οἱ ἐργάται ἀπολύονται, ὅταν ἡ ἐργασία περαιωθῇ, ἐνῶ ἡ φύσις τῆς ἐργασίας τοῦ ὑπαλλήλου μιᾶς μεγάλης ἐπιχειρήσεως ἐχούσης μόνιμα ἐργοστάσια, μηχανήματα, ἐγκαταστάσεις, παρεχούσης ὑπηρεσίας πρωτίτης ἀνάγκης καὶ εἰς τὴν τοπικὴν οἰκονομίαν, διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ὁποίας καὶ ἀρχικῶς ἰδρύθη, προϋπάρχουσα τῆς κατοχῆς καὶ τῆς ἐπιτάξεως, εἶναι διαρκῆς καὶ δὲν γνωρίζει πέρας ἄλλο, πλὴν

(2) ΕΕΔ. Β' 333.

(3) ΕΕΔ. Β' 35, Ε. Ε. Ν. 137.

(4) Πρωτ. ΑΘ 855/1943. Προέδρ. Πρ. Πειρ. 527, 528, 590/1943, Εἰρηνοδ. Πειρ. 44/1943 ΕΕΔ. Β' 335 ἔπ.

τῆς διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως. Γ) ἐκ τοῦ ὅτι ἀπολύονται οἱ ἐργάται, διὰν διαταχθῇ ἡ ἐπιχείρησις παρὰ τῆς Γερμανικῆς Ὑπηρεσίας. ἔχουσις ἄμεσον συμφέρον νὰ μὴ διατηρῶνται ἐν τῇ ἐργασίᾳ πλείον τῶν ἀναγκασιούτων ἐργατῶν, ἀφοῦ αὐτὴ πληρῶναι ἐξ ἰδίων τῆς τὰ ἡμεροῦς θ.α καὶ ποσοσιὰ ἐπ' αὐτῶν εἰς τὸν ἐργοστασιάρχην. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἱσχύει ἐπὶ ὑπαλλήλων δινομένης τῆς ἑνὸς τῶν πρῶτων παρ' ἡμῶν παρῶσιζομένης ἀπὸ 31/12/41 γενικῆς διαταγῆς τῆς περιεχούσης κανόνας δικαίου καὶ καταλονιζούσης τοὺς μισθοὺς τῶν ὑπαλλήλων εἰς βάρος τῶν ἐπιχειρήσεων.

Ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα λοιπὸν τῆς γνωμοδοτήσεως ἀρμόζοντα μόνον ἐπὶ ἐργατῶν καὶ τὸ συμπέρασμα τῆς, ἄλλως, δέχεται τὸ ν.δ. 424 ὡς ἀνίσχυρον εἰς τὴν περίπτωσιν ἀπολύσεως ἐργατῶν καὶ μόνον.

Ἀλλ' οὕτε καὶ τὸ ἐπιχείρημα περὶ συμβάσεως ἐργασίας ὀρισμένου χρόνου, τὸ τόσον ἐβστοχον διὰ τοὺς ἐργάτας, ἀρμόζει εἰς τοὺς ὑπαλλήλους, ἀφοῦ τοῦαντιόν, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγου ἀνεπτύξαμεν, οἱ ὑπάλληλοι δὲν προσελήφθησαν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργου ὀρισμένου, ἀλλὰ διὰ τὴν διοικητικὴν πλαισίωσιν μονιμοῦ καὶ μεγάλης ἐπιχειρήσεως, ἥτοι δι' ἔργον ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ διαρκῆς καὶ ἀορίστου χρόνου.

4. Ἀφοῦ λοιπὸν δὲν ὑπάρχει κανὼν δικαίου, τεθεὶς ἀπὸ τὸν Στρατὸν Κατοχῆς καὶ ἀποκλειῶν, εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀπολύσεως τῶν ὑπαλλήλων ἐπιτάκτων ἐπιχειρήσεων, τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἡμεδαπῆς νομοθεσίας, προδήλως προέβη νὰ ἐφαρμοσθῇ αὕτη. Κατὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὁμοῦ φαίνονται στρεφόμενα τὰ ἄλλα δύο ἐπιχειρήματα τῆς γνωμοδοτήσεως, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπολύτως σφαλερά, τὸ δὲ δεύτερον ἐξ αὐτῶν, τὸ θεώρημα περὶ μὴ ὑπάγωγης εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ν.δ. 424 τῶν μετ' αὐτὸ προσληφθέντων μισθωτῶν ἔχει τὸσον εὐρὸν πεδίων ἐφαρμογῆς, ὥστε, ἂν τυχὸν ἐγίνετο, ἔστω καὶ ἀπὸ μειονότητά τινα δικαστηρίων, ἀποδεκτόν, θὰ παρέλκεν εἰς διαρκῶς αὐξανομένην κλίμακα τὸ κοινωνικῆς σημασίας νομοθέτημα τοῦτο, τὸ ριζοσπαστικώτερον, νομίζω, καὶ ἀποτελεσματικώτερον ἀπὸ ὁλόκληρον τὴν ἐργατικὴν μας νομοθεσίαν. Δι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται ἡ ἄμεσος ἀνασκευὴ τῶν δύο ἐπιχειρημάτων αὐτῶν.

Τὸ ἓν ἐκ τῶν ἐσφαλμένων θεωρημάτων τῆς γνωμοδοτήσεως *Μπαϊῆ*—*Ἀντωνιάδου* εἶναι, ὅτι ἐν ἐπιτάξει τοῦ ἐργοστασίου αἱ σχέσεις μεταξὺ ἐργοστασιάρχου καὶ ἐργάτου (δὲν γίνεται μνεῖα περὶ τῆς σχέσεως τῶν ὑπαλλήλων) δὲν εἶναι κατὰ ὅμον σχέσεις ἐκμισθώσεως ἐργασίας, καθ' ὅσον ἐξ αὐτῶν ἐλλείπει πλήρης ἡ ἐλευθερία τῆς συναλλαγῆς, δεδομένου ὅτι συμφῶνως πρὸς τὰς διαταγὰς τῆς Γερμανικῆς ὑπηρεσίας ὁ ἐργοστασιάρχης προσλαμβάνει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐργατῆν, ὁσάκις δοθῇ ἐντολὴ αὐτῷ πρὸς ὀρισμένην ἐργασίαν καὶ ἀπολύει αὐτόν, διὰν ἡ ἐργασία περαιωθῇ ἢ διὰν διαταχθῇ παρὰ τῆς Γερμανικῆς Ὑπηρεσίας, ἐπομένως δὲν εἶναι παρὰ ἐνδιάμεσον πρόσωπον, ἐπιμελητὴς τῶν ὑποθέσεων τῆς ὑπηρεσίας ταύτης καὶ ὄχι μισθωτὴς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐργάτου.

Ἐδῶ προδήλως οἱ γνωμοδοτοῦντες ἀφήνουν κατα μέρος τὴν ὀρθὴν παρατήρησιν καὶ γνῶσιν τῶν πραγμάτων, τὴν διάγνωσιν τῆς οὐσίας, τὴν ἀπαραιτήσιον εἰς κάθε νομικόν, ὅστις μόνον, ἂν καλῶς διαπιστώσῃ τὰ πράγματα, δύναται ὁρ-

θῶς ν' ἀποφανθῇ καὶ περὶ τοῦ νομικοῦ κανόνος εἰς ὃν ἡ συγκεκριμένη περίπτωσις ὑπάγεται. Δέχονται ὅτι ἐν τῇ σχέσει ἐργοστασιάρχου-ἐργάτου λείπει ἡ ἐλευθερία τῆς συναλλαγῆς, ἡ ὁποία θὰ συνεκρότε τὴν ἔκνοιαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Αὐτὸ εἶναι ἔξω τῶν πραγμάτων καὶ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ὑποστηριχθῇ μόνον ἂν ὁ ἐργοστασιάρχης εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιτάσσῃ ἢ ἐπιστρατεύῃ ἐργάτας ἢ τέλους ἂν, δίκην Βελγ. Γκέκα, ἡδύνατο νὰ τοὺς ἀρπάξῃ ἀπὸ τὸν λαμόν καὶ νὰ τοὺς προσάγῃ βιαίως διὰ νὰ ἐργασθῶν. Τὰ πράγματα ὁμοῦς ἔχουν ἄλλως.

Ἀληθὲς διὰν ἐλάμβανεν ὁ ἐργοστασιάρχης παραγγελίαν τινα, ἀνεζήτει ἐργάτας, οἷτινες, μόνον ἂν ἤθελον, τῇ ἐλευθερᾷ συναινέσει τῶν, συνεβάλλοντο μὲ τὸν ἐργοστασιάρχην καὶ ἐργάζοντο παρ' αὐτῷ, μισθοδοτούμενοι παρ' αὐτοῦ, ὅστις ἐλάμβανε τοὺς μισθοὺς, πλέον τοῦ κέρδους του, ἀπὸ τὰς Γερμανικὰς Ἀρχάς, ὡς θὰ ἐλάμβανε καὶ ἀπὸ οἰονδήποτε πελάτην, καθ' οἷονδήποτε τρόπον ὑπολογισμοῦ, ἂν δὲν ἦτο ἐπιτεταγμένος, τὸ ποσὸν ὅπερ ἀποτελεῖ τὰ ἐργατικά καὶ τὸ κέρδος του. Ἐὰν κατὰ τὴν συνομολογήσιν τῆς συμβάσεως ὁ ἐργατὴς ἀπεδέχετο ν' ἀποτελέσουν ὅρους ταύτης διάφοροι γενικαὶ κανονιστικαὶ διατάξεις (οἷον περὶ ὥρων ἐργασίας, μισθοῦ, μὴ ἀπεργίας κτλ., περιεχόμενοι εἰς κανόνας δικαίου τεθειμένους ὑπὸ τῶν Γερμανῶν), τοῦτο δὲν ἀναιρεῖ τὴν φύσιν τῆς σχέσεως ἐργοστασιάρχου-ἐργάτου ὡς συμβατικῆς, ἀλλ' ἀποτελεῖ περίπτωσιν συμβάσεως προσχωρήσεως (*contrat d'adhésion*), καθ' ἣν τὸ ἓν τῶν συμβαλλομένων μερῶν μονομερῶς καθορίζει τοὺς ὅρους ὅφ' οὓς δέχεται νὰ συμβληθῇ, τὸ δ' ἕτερον, μὴ ἔχον περιθώριον διαπραγματεύσεων, ἢ ἀποδέχεται, προσχωρεῖ ἢ ὅθεν συμβάλλεται. Τοιαῦται συμβάσεις προσχωρήσεως πολυπληθεῖς ὑπάρχουν (ἀγορὰ εἰσιτηρίου τράμ, ἡ θεάτρον, ἡ σιδηροδρόμου, διατετιμημένον ἐκ τῶν προτέρων, σύνδεσις τηλεφωνικῆς, ἡλεκτρικῆς, ἀεριοφωτός κτλ.), ἐξαιρετικῶς δὲ πολλὰ εἰς τὰς μεγάλας ἐπιχειρήσεις ἐν τῇ συμβάσει μισθώσεως ἐργασίας, διότι αἱ μεγάλα ἐπιχειρήσεις διατυπώνουν ἐν κανονισμῷ τοὺς ὅρους τῆς ἐργασίας καὶ δὲν προέρχονται εἰς διαπραγματεύσεις κατ' ἰδίαν μὲ ἕκαστον μισθωτόν. Ἐτέρωθεν, ὅπως ὅλαι αἱ ἐλευθέρως συναπτόμεναι συμβάσεις ἐργασίας (εἰς μὴ ἐπιτάκτους ἐπιχειρήσεις) περιέχουν μεταξὺ τῶν ὄρων τῶν καὶ ὀρισμένους πηγάζοντας ἐκ γενικῶν κανονιστικῶν διατάξεων καὶ δὲ κανόνων δικαίου τεθειμένων ὑπὸ τῆς Πολιτείας (οἷον περὶ ὥρων ἐργασίας, περὶ κατωτάτου ὁρίου ἀποδοχῶν κατὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις κτλ.) χωρὶς ἐκ τούτοις ν' ἀναιρηθῇ ἡ ἰδιότης τῶν ὡς συμβάσεων, οὕτω καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν μας, ἡ ἀποδοχὴ ἐκ μέρους τοῦ ἐργάτου τῶν ὑπὸ τῶν γερμανικῶν Ἀρχῶν τεθειμένων γενικῶν κανονιστικῶν διατάξεων ὡς ὄρων τῆς συμβάσεως δὲν ἀναιρεῖ τὸν χαρακτῆρα τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας, διότι ὁ μισθωτὸς ἦτο ἐλεύθερος καὶ νὰ μὴ συμβληθῇ παντάπασιν, νὰ μὴ ἀναλάβῃ ἐργασίαν, ἂν δὲν ἀπεδέχετο τοὺς ὅρους αὐτοὺς, ἐπομένως ἡ ἰσχύς τῶν ὄρων αὐτῶν πηγὴν ἔχει ὄχι τὴν ἀσκῶσιν ἐξουσίας ἐπιταγῆς ἐκ μέρους τῶν Γερμ. Στρατ. Ἀρχῶν ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, ἀλλὰ τὴν συμβατικῶς δηλωθεῖσαν βούλησιν τῶν δι' ἀποδοχῆς ὅπως ἐργασθῶν ὑπὸ τοὺς ὅρους αὐτοὺς.

Ἀλλὰ διὰ τῆς εἰς ἀτοπὸν ἀπαγωγῆς θὰ καταδειχθῇ ἔτι μᾶλλον ἀβάσιμος ἡ ἐν τῇ γνω-

μοδοτήσει ἀποψιν περί ἀνυπαρξίας συμβάσεως ἐργασίας. Ἄς ὑποθέσωμεν, ὅτι ἐβδομάδα τινὰ ὁ ἐργοδότης, καίτοι εἰσπράξας τοὺς μισθοὺς ἀπὸ τὴν Γερμ. Ὑπηρεσίαν ἢ καὶ ἀνεξαοτήτως τούτου ἢ ὁκόμη καὶ διότι ἡ Γερμ. Ὑπηρεσία ἤρνεϊτο τυχόν νὰ τῆς πληρώσῃ, δὲν ἐπλήρωσε τοὺς μισθωτοὺς τῆς. Εἶχον οὗτοι ἢ δὲν εἶχον κατ' αὐτῆς ἀγωγήν πρὸς πληρωμὴν τῶν μισθῶν καὶ δὴ βάσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας; Προδήλως ναί. Πῶς λοιπὸν δὲν ὑπάρχει σύμβασις ἐργασίας μεταξύ των; (5).

5. Ἀλλὰ λέγει ἡ γνωμοδότησις, ὅτι οὐδὲ κατὰ τὸν ἡμεδαπὸν νόμον προστατεύονται οἱ ὑπάλληλοι, ἀφοῦ κατ' αὐτὴν τὸ ν. δ. 424 δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς μετὰ τὴν δημοσίευσίν του προσληφθέντας. Ἡ αὐτὴ ἀντίρρησης καθ' ὑπεβλήθη προσφάτως εἰς τὰ δικαστήρια, ἀτινὰ ὁμῶς ἐνομολόγησαν, ὅτι τὸ ν. δ. 424 προστατεύει ἀδιακρίτως τοὺς πρὸ ἢ μετ' αὐτὸ προσληφθέντας (6). Καί πρᾶγματι ὁ σκοπὸς τοῦ ν. δ. 424 δὲν εἶναι ἡ λήψις ἐκτάκτων μόνων μέτρων (ὡς φρονεῖ ἡ γνωμοδότησις) ἀλλὰ καὶ ἡ εἰσαγωγή μονίμων καὶ σταθερῶν κανόνων δικαίου, ἀφοῦ συμπληρῶναι τὸν Α. Ν. 2000, νόμον οὐχὶ ἐκτάκτου χαρακτήρος, ἀλλὰ πηγίως ἰσχύοντα. Καὶ ὅντως, ὅταν μία ἐπιχειρήσις, ὡς ἐκ τῆς ἐκτάσεως τῆς εἶναι φυσικὸν νὰ ἀπασχολῇ τὸν δεῖνα ἀριθμὸν μισθωτῶν, τῆς παρέχεται δὲ ὑπὸ τοῦ νόμου ἡ εὐχέρεια ἀπασχολῆς ἀπὸ τοὺς παρειαφύρυσαντες ἀκαταλλήλους ἢ ἀνικάνους τοιούτους, ὡς καὶ ἀπολύσεως, ἐν οὐσιώδῃ οἰκονομικῇ χειροτερεῖσει τῆς, τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη νὰ κρατῇ συνεχῶς τὸ προσωπικὸν του ὑπὸ τὴν δαμόκλειον σπάθην τῆς ἐνδεχομένης ἀπολύσεως καὶ ἀντικαταστάσεως, εἶναι δικαίωμα ἀντικοινωνικόν, ὡς στεροῦν τὴν μεγίστην καὶ παραγωγικωτάτην τάξιν τοῦ ἔθνους, τὴν τῶν μισθωτῶν, ἀπὸ πᾶν αἴσθημα ἀσφαλείας καὶ διατηροῦν αὐτὴν εἰς ἀβεβαιοτητα διαρκῇ περὶ τῆς αὖθις, δὲν χωρεῖ δ' ἀμφιβολία ὅτι τὸ σύστημα τοῦ Ν. 424 ἡμπορεῖ νὰ τροποποιηθῇ σὺν τῷ χρόνῳ, ἀλλ' ὅπως δὴ ποτε ἀποτελεῖ καὶ μέλει ν' ἀποτελέσῃ πᾶν, καταστατικὸν τρόπον τινὰ θεμελιώδες δικαίωμα τῆς τάξεως τῶν ἐργαζομένων. Τοῦτο προκύπτει καὶ ἐκ ρητῆς διατυπώσεως τοῦ ν. δ. 424 ἥς ὑπαρχούσης ἀποκλείεται καθὲ ἀλλῇ ἐρμηνείᾳ διαστρεβλωτική. Τὸ σημεῖον αὐτὸ διέγνωσεν ἡ γνωμοδότησις, ὡς μαρτυροῦν ἐναντίον τῆς, δι' ἣ καὶ συνιστᾷ τὴν ἐρμηνείαν οὐχὶ κατὰ τὸ γράμμα, ἀλλὰ κατὰ τὸ πνεῦμα. Διὰ σειρᾶς δὲ συλλογισμῶν κάθε ἄλλο παρὰ πειστικῶν προσπαθεῖ νὰ διανύσῃ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου καὶ ἰδίως ν' ἀποδείξῃ, ὅτι εἰς τοὺς ἐργαζομένους δὲν συμφέρει (καὶ πρόκειται νὰ εἶναι βλαβερὰ) ἡ προστασία τῶν προσληφθέντων μετὰ τὸ ν. δ. 424.

Καὶ ὁμῶς ἡ μονιμότης τοῦ ἐργαζομένου, παρέχουσα αὐτῷ ψυχικὴν ἡρεμίαν καὶ ἀσφάλειαν διὰ τὸ μέλλον, συντελεῖ εἰς τὴν κοινωνικὴν ἡρεμίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν αὖθις τῆς ἀποδοτικότητος τοῦ μισθωτοῦ, δι' αὐτὸ ἀκριβῶς αἱ μεγαλύτεραι ἐπιχειρήσεις ἐν Ἑλλάδι, λ.χ. αἱ μεγάλαι τράπεζαι, ἡ Ἡλεκτρικὴ, Τηλεφωνικὴ καὶ Σιδηροδρομικαὶ ἐταιρίαι καὶ ἐπιχειρήσεις ἔχουν προβῇ καὶ πρὸ τοῦ ν. δ. 424/1941, ἀνευ νομοθετικοῦ

καταναγκασμοῦ, εἰς τὴν διὰ κανονισμῶν μονιμοποίησιν τοῦ προσωπικοῦ των. Εἶναι ἐπομένως ἀντίθετος πρὸς τὸ συμφέρον τῆς θλότητος ὅχι μόνον ἀπὸ ἀπόψεως κοινωνικῆς εὐρυθμίας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως οἰκονομικῶν ἀποτελεσμάτων (αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητος), ἡ ἀξίωσις ὅπως τὸ ν. δ. 424 θεωρηθῇ μεταβατικόν, καὶ προστατεύον μόνον τοὺς κατὰ τὴν δημοσίευσίν του ὑπηρετοῦντας.

Δὲν εἶναι δ' εὐστοχος ἡ κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογὴ τῶν ἐπὶ παλαιοῦν πολεμιστῶν κρατησάντων ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Σ. Τ. Ε. (ἀντιθ-τως πρὸς τὴν τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων) διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους:

Ὑπὸ τὸ πρὸ τοῦ ν. 424 καθεστὼς ὁ ἐργοδότης ἐπέσειε συχνὰ τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ὅπερ κατὰ κανόνα εἶχε πρὸς ἄσκησιν πίεσεως καὶ ἐκβάσεως τῶν μισθωτῶν εἰς παροχὴν ὑπηρεσιῶν ὑπὸ ὄρους βαρυτέρους τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἢ ἐκ τοῦ νόμου καθοριζομένων. Δὲν ἦτο δέ, λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως, εὐκόλως εἰς τὸν κινδυνεύοντα νὰ χάσῃ τὴν θέσιν του μισθωτόν, νὰ μὴ ὑποκύψῃ εἰς τὰς ἀξιώσεις ἐκείνων. Ἀλλ' ἡ ὑπαρξίς παρ' ἐκάστῳ ἐργοδότη καὶ τινος ἀριθμοῦ μισθωτῶν παλαιοῦν πολεμιστῶν, διὰ μονιμότητος προστατευομένων, καθίστα τούτους ἀτρότους ἀπὸ ἀδίκους ἀξιώσεις καὶ πιέσεις τοῦ ἐργοδότη, διότι ἥρκει νὰ ἐκτελοῦν τὰ κατὰ νόμον καὶ κατὰ τὴν σύμβασιν καθήκοντά των, διὰ νὰ μὴ διναται νὰ τοὺς ἀπολύσῃ ὁ ἐργοδότης των. Ἐπομένως εἰς τὰ ὅμματα τούτου οἱ παλαιοὶ πολεμιστὰι ὑπάλληλοι ἐθεωροῦντο μειονεκτοῦντες ἐναντί τῶν μὴ παλαιοῦν πολεμιστῶν, τῶν δεκτικῶν πάσης πίεσεως καὶ ἀδίκου ἐκμεταλλεύσεως, καὶ ὅντως ἡ ἰδιότης των ὑπῆρξε συχνάκις μοιραία δι' αὐτοὺς, διότι προετίμει ὁ ἐργοδότης νὰ προσλάβῃ τοὺς μὴ προστατευομένους ὑπὸ τῆς παλαιοπολεμιστικῆς νομοθεσίας. Πλὴν, γενικευθείσης εἰς πάντας τοὺς μισθωτοὺς τῆς προστασίας διὰ τοῦ ν. 424, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ νοηθῇ πῶς ἡ προστασία αὕτη θὰ στραφῇ εἰς βάρος των κατὰ τὴν ἐπιχειρηματολογίαν τῆς γνωμοδοτήσεως.

Ἄν ὁμῶς οἱ σεβαστοὶ νομομαθεῖς ποῦ ὑπογράφουν τὴν γνωμοδότησιν, ὑποσημειώσιν ὅτι ἡ προστασία ἐν γένει κατὰ τῆς ἀνεργίας εἶναι μέτρον παροδικόν καὶ ἐκτακτὸν θελοῦν νὰ διερμηνεύσουν τὴν ἀποψιν ὅτι, πλὴν τῶν ἄλλων, πρέπει οἱ ἐργοδότης νὰ ἔχουν ἔσσει τὸ δικαίωμα τῆς ἀνευ λόγου, κατ' αὐθαίρετον κρίσιν των, ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν (ἰδίως τὸ δικαίωμα τῆς διὰ δεδικοιολογημένην αἰτίαν, εἴτε εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ ἐγκειμένην, εἴτε εἰς τὰ οἰκονομικὰ τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀπολύσεως, τὸ ἔχουν πάντως καὶ κατὰ τὸ ν. δ. 424 καὶ ὅτι ἡ παρέκκλισις ἀπὸ τὸν ὅζοντα τῆς θεωρίας laisser faire κανόνα αὐτὸν μόνον ὡς προσωρινὸν καὶ πολεμικῆς ἀνάγκης μέτρον εἶναι ἀνεκτὴ, ὅς μοι ἐπιτραπῇ νὰ φρονῶ, ὅτι αἱ γνώμαι των εἶναι νοσταλγία καὶ ἀπήχησις τῆς ἀτομικιστικῆς περὶ δικαίου ἀντιλήψεως των, ὡς Ρωμαιοῖσι, ἀντιλήψεως ποῦ ἔχει ἀνεπιστρέπτι ξεπερασθῇ, διότι ἡ ἀνευ ἐννόμου συμφέροντος ἄσκησις τῶν δικαιωμάτων ἀποδοκιμάζεται ἀπὸ τὴν σύγχρονον ἀντίληψιν, διότι ἡ ὑπαρξίς ἐννόμου συμφέροντος (ἀνικανότητος, ἀκαταλληλότητος, ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς τοῦ μισθωτοῦ ἢ οἰκονομικῆς ἀδυναμίας τῆς ἐπιχειρήσεως) παρέχει δικαίωμα καταγγελίας, πᾶσα δ' ἄλλη καταγγελία θεωρεῖται κατὰ τεκ-

(5) Π.ρ. Πρωτοδ. Π.ρ. 189/1943 ΕΕΔ Β' 394.

(6) Βλ. σχετικῶς Ἡ. Ἡλίου, ἐν ΕΕΔ Β' 335 ὡς καὶ Φ. Ἀγγελῆ, αὐτόθι 355.

μήριον ἐκ τοῦ νόμου ἄδικος, ὥς μὴ βασιζομένη εἰς συμφέρον προστατευόμενον ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ εἶναι βλαβερὰ καὶ εἰς τὸν μισθωτὸν καὶ εἰς τὴν κοινωλίαν, δὲν πρόκειται δὲ ἀσφαλῶς ποτὲ νὰ ἐπαναδοθῇ τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τὸν ἐργοδότην. Καὶ ἤδη, ὥς ἔχει ἡ σχετικὴ νομοθεσία, ὑπάρχει ἀνισότης μετὰ τὸν ἐργοδότην καὶ μισθωτοῦ. Ἡ ἐπιχειρήσις ἀποτελεῖ τὸ μέσον δι' οὗ πορίζονται τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐργοδότης καὶ μισθωτὸς. Ὁ πρῶτος τὰ ἐνδεχομένας καὶ συνήθως μεγάλα κέρδη· του (συγκείμενα ἀπὸ τὴν μὴ πληρωνομένην εἰς τὸν μισθωτὸν ἀξίαν· μέρους τῆς ἐργασίας του), οἱ δὲ μισθωτοὶ τὸν γλίσχρον μισθὸν τῶν.

Ὅταν ὁ κοινὸς αὐτὸς τροφοδότης, ἡ ἐπιχειρήσις, κινδυνεύει κατ' ἐλάχιστον ἀπὸ ἀκαταληλότητα ἢ ἀνεπάρκειαν τοῦ μισθοῦ, ὁ ἐργοδότης ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀποτρέψῃ τὸν κίνδυνον. Ποῦ δμως τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ, τοῦ ἐπίσης ἔχοντος ἔννομον πρὸς διατήρησιν

τῆς ἀποτελούσης βάσιν τοῦ βιοπορισμοῦ τοῦ ἐπιχειρήσεως συμφέρον, νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Πολιτείαν τὴν ἐν τῇ διευθύνσει τῆς ἐπιχειρήσεως ἀντικατάστασιν ἢ ἐπιτήρησιν τοῦ ἐνδεχομένου ἀκαταλήλου ἢ ἀνικάνου ἐργοδότη, τοῦ κακοῦ διαχειριστοῦ, τοῦ κερδοσκοποῦντος ἀλόγως καὶ διακυβεύοντος τὰ συμφέροντα ἐπιχειρήσεως ἐξ ἧς δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἡ ἰδική του ἀλλὰ καὶ τῶν μισθωτῶν τοῦ ἢ ὑπαρξίς; Ἐμπιστεύεται ἐν προκειμένῳ ὁ νόμος εἰς τὴν ἐκ τοῦ μεγέθους τοῦ ἰδίου συμφέροντος τεκμαιρομένην ἐπιμέλειαν τοῦ ἐργοδότη. Ὡστε καὶ μετὰ τὸ ν. δ. 424 ἡ πλοστιγὴ τῆς ἐννόμου προστασίας κλίνει αἰσθητότατα ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότη, ὅστις ἀξίων περαιτέρω ἐπέκτασιν τῆς ἐξουσίας του καὶ δικαιώματα ἀντικοινωνικά, ἀντιστρατεύεται πρὸς τὰς ὑγιεῖς περὶ δικαίου ἀντιλήψεις.

ΗΛΙΑΣ Φ. ΗΛΙΟΥ

Δικηγόρος

ΧΡΟΝΟΣ ΣΥΝΑΨΕΩΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΕΦΑΡΜΟΓΗ Ν. Δ. 424) 1941

Τοῦ κ. ΒΑΣ. Γ. ΒΙΤΣΑΞΗ

Ἐνῶ ἡ θεωρία καὶ ἡ νομολογία προσπαθεῖ νὰ δώσῃ μίαν σταθεράν λύσιν εἰς τὸ ἐρώτημα ἂν τὸ Ν. Δ. 424 ἐπεκτείνεται ἐπὶ πάσης συμβάσεως ἐργασίας ἀδ ἀφ' ὧς τύπου, ἢ ὅχι, ἀνεπίτρυχτη τρίτη ἀποψις (1), ἐγκαταλείπουσα τὰς μέχρι τοῦδε ἐστιγμονικάς διαφωνίας, χωροῦσα εἰς νέαν ἐρμηνευτικὴν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος.

Κατὰ ταύτην δέον νὰ γίνῃ διάκρισις οὐχὶ πλέον μετὰ τὴν συμβάσεων ὠρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἀλλὰ μετὰ τὴν τοιούτων συναφθεισῶν πρὸ ἢ μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 424 (28 Αὐγούστου 1941)

Αἱ πρῶται ἐξ αὐτῶν κηρύσσονται ἀπολύτως προστατεύσιμοι ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς τελευταίας, αἵτινες—ἀδιαφόρως τύπου, ἐπαναλαμβάνομεν—τίθενται ἔξω τῆς προστασίας τοῦ ρηθέντος διατάγματος. Αὗται δύνανται ἐλευθέρως νὰ καταγγέλλωνται, ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅτι ὁ ἐργοδότης διὰ τὴν διάλυσιν τοιαύτης συμβάσεως δέον ἀπλῶς νὰ συμμορφοῦται πρὸς τοὺς λοιποὺς—κατὰ πολὺ ἐλαφροτέρους—ἰσχύοντας νόμους περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (2)

Ἡ τοιαύτη ἀποψις παρουσιάζει τὸ ζήτημα, μετὰ τὸ ὁποῖον εἴχομεν ἀσχοληθῇ εἰς προηγούμενον τεύχος (3), ὑπὸ διάφορον φωτισμόν, οὕτως ὥστε ἡ παρούσα νὰ ἀποτελῇ ἀναγκαῖον συμπλήρωμα τῶν ἐκεῖ ἐκτεθεισῶν σχετικῶν ἀποψεῶν μας.

Τὰ ἐπιχειρήματα τῆς ἀνωτέρω ἀπόψεως δὲν ἀντλοῦνται ἐκ τοῦ νόμου ἀπ' ἐθέλειας, τὸ γράμμα τοῦ ὁποῦ ἄλλως τε οὐδ' εὐμενὲς πρὸς τὴν τοιαύτην ἀποψιν καθίσταται. Καὶ εἶναι ἀλη-

θὲς μὲν, ὅτι ὁ νομοθέτης οὐδόλως ἐξεφράσθη, ἂν αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ ὑπόκεινται ἢ ὅχι εἰς χρονικὸν περιορισμόν ὥς πρὸς τὴν ἐφεξῆς ἐφαρμογὴν του, ἀλλὰ ἡ σημειωθείσα ἑλλειψις—ρητῆς ἐπιταγῆς τοῦ νόμου—δὲν θὰ ἤδυνάτο νὰ δικαιολογήσῃ ἄπεψιν, συμφώνως τῇ ὁποίᾳ ἡ διὰ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένη ρύθμισις περιορίζεται ἐπὶ σχέσεων δημιουργηθεισῶν ἐντὸς ὠρισμένων χρονικῶν ὁρίων, διότι ἡ τοιαύτη ἀποψις, ἂν ἤθελεν ἐμφανισθῇ ὥς ἐκ τοῦ γράμματος ἢ τοῦ πνεύματος τοῦ νόμου πηγάζουσα, θὰ παρεγνώριζεν αὐτὴν τὴν φύσιν τοῦ κανόνος δικαίου τοῦ ἐν τῷ νόμῳ ἐνσαρκουμένου, ὅστις, πλὴν ὠρισμένων ἐξαιρέσεων—περὶ ὧν ἐνταῦθα δὲν πρόκειται—, λόγῳ τῆς φύσεως ἀκριβῶς αὐτοῦ ὥς ρανονικοῦ τρόπου ρυθμίσεως τῶν σχέσεων δικαίου ἐν τῇ κοινωνικῇ ζωῇ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς περιοριζόμενος ἐντὸς χρονικῶν ὁρίων, ἐφ' ὅσον κατ' ἀρχὴν (4) πᾶς νόμος ἐκτείνεται καὶ ρυθμίζει πᾶσαν σχέσιν ἀναγομένην εἰς τὴν ὕλην, τὴν ὁποίαν οὕτως ἐρρυθμίσεν ἀπὸ τῆς ἰσχύος του καὶ ἐφεξῆς (5).

Μία ἀντίθετος ἀποψις μόνον ὥς διορθωτικὴ τοῦ νόμου θὰ ἤδυνάτο νὰ γίνῃ δεκτὴ, ἂν καὶ ἐφ' ὅσον σπουδαῖοι λόγοι τὴν ἐπιβάλλουν, ὥς εἰ-

(4) Εἰς ἀντιθέτους περιπτώσεις π. χ. περιορισμοῦ ἰσχύος ἐπὶ σχέσεων συναφθεισῶν ἐντὸς ὠρισμένων χρονικῶν ὁρίων ἢ ἀναδομικῆς ἐφαρμογῆς του ἐπὶ γεγονότων παύσας ἐπιβάλλεται, ὅπως τοῦτο δηλοῦται διὰ ρητῆς ἐπιταγῆς τοῦ νομοθέτου (πρὸς βλ. ἀριθ. 13 Ν. Δ. 424) 1941). Ἐξαιρῶνται βεβαίως αἱ περιπτώσεις κατ' αἵ φάσεις τοῦ νόμου ἐπιβάλλει τὴν τοιαύτην ἐξαιρείσιν (βλέπε προχείρως Regelsberger - *Μαριδάκη* - *Πράξεις*, Γεν. Ἀρχαὶ Ι σελ. 240 α').

(5) Οὕτως, ἄλλως τε ἠννόησαν καὶ τὸ περιεχόμενον τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ οἱ *Διζερρόπουλος* Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424 (1942) σελ. 8, ὥς καὶ ἐν *Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικαίου τόμος Α'*, σελ. 515, *Ἀγαπητίδης*, ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 97. Ἡ δὲ ἔχουν ἐκφέρει σύμφωνον γνώμην μετὰ τὴν ἐν τῇ παρούσῃ ἐργασίᾳ ἀναφερθεῖσάν ἀποψιν καὶ οἱ *Διαρόπουλος* Ἐπιτροπὴ τοῦ Ν. Δ. 424) 1941 ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς δημο-

(1) Γνωμοδότησις Γ. *Μπαλῆ* καὶ Γ. *Ἀντωνιάδου*, ἐν *Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου* τόμος 2ος σελ. 420 ἐπ.

(2) Βασικὸς νόμος 2112, ὡς ἐρροποποιήθη. Ἡ καὶ νὰ εἴη δυσχερεῖας ὥς πρὸς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, λόγῳ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2000/1939, πρὸς βλ. *Ἀγαπητίδου*, Αἱ ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν νέαι ἐγγυήσεις τοῦ Ν. Δ. 424 ἐν *Ἐπιθ. Κοινωνικῆς Πολιτικῆς* καὶ *Νομοθεσίας* 1942 σελ. 92.

(3) Β. *Βιτοατζῆ*, Συμβάσεις ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου ἐν *Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου* τόμος 2ος σελ. 427 ἐπ.

ναι ἢ ἀπόδειξις ὅτι διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, ὡς ἔχει, θά φθάσωμεν εἰς ἀντιθετά ἀποτελέσματα ἐκείνων, τὰ ὅποια εἶχε κατὰ νοῦν ὁ νομοθέτης νὰ ἐπιτύχῃ διὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ θεσπισθεισῶν διατάξεων (*)

Ὡς δ' ὁρθωτικὴν δὲ ἐρμηνείαν φαίνεται νὰ νοοῦν αὐτὴν καὶ οἱ γνωμοδοτοῦντες Γ. Μολῆς καὶ Γ. Ἀνωγιάνης (ἐνθ. ἀνωτ.), ὡς τοιαυτὴν δέ, θέλομεν τὴν ἐξέτασαι καὶ ἡμεῖς Ἡ ὁποῖα αὕτη ἐκκινεῖ ἀπὸ δύο βασικὰς προϋποθέσεις (7) α) ὅτι δ' αὐτοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2100/1939 καὶ Ν. Δ. 424/941 δὲν εἰσάγονται μόνιμοι καὶ σταθεροὶ κανόνες δικαίου, ἀλλὰ σκοπεῖται δι' αὐτὴν ἡ θεραπεία τῶν ἀναγκῶν δημιουργηθεισῶν συνεπείᾳ τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως, καὶ ὅτι ὁ νομοθέτης ἄλλως θέλει διευθετῆσαι τὰ ζητήματα ταῦτα, εὐθύς ὡς μεταβληθοῦν οἱ ὅροι τῆς ἐργασίας καὶ β) ὅτι κύριος σκοπὸς τοῦ νόμου εἶναι ἡ συντήρησις εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἐργαζομένων μισθωτῶν, οἵτινες, ἀπολούμενοι ὑπὸ τὰς δυσχερεῖς οἰκονομικὰς τῆς σήμερον συνθήκας, θὰ εὐρίσκοντο πρὸ ἀνυπερβλήτων ἐμποδίων διὰ τὴν ἐξέυρεσιν ἄλλης ἐργασίας.

Καὶ ὡς πρὸς τὴν πρώτην προϋπόθεσιν, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐν τῇ ὅλῃ του διαρρυθμίσει τὸ νομοθέτημα ἐμφανίζει δυσκαμψίαν τινά (*), ἥτις, δυναμένη ὑπὸ τὰς παρούσας ἀνωμάλους

σιεύσεως του συμβάσεων, ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικαίου, τόμος Α', σελ. 195 ἐπ., ὡς καὶ Βερνῆς, Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχύον του προσληφθέντων μισθωτῶν ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου, τόμος Β', σελ. 232 ἐπ., Πυβλ. παρ' αὐτῷ καὶ συμπληρωματικὰ ἐπιχειρήματα κατὰ τῆς ἀπόψεως ταύτης.

(6) Δικαίεται ὁ ἐρμηνευτὴς νὰ διορθώσῃ τὸν νόμον; Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ τί θὰ νοηθῇ ὡς διορθώσις τοῦ νόμου. Ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τελεολογικῆς ἐρμηνείας διορθώσις τοῦ τυπολογικοῦ περιεχομένου τοῦ νόμου δὲν ἀποτελεῖ *contra legem* ἐρμηνείαν, διότι τὸ τυπολογικὸν τοῦτο περιεχόμενον, τὸ προφανῶς ἀντιτιθέμενον πρὸς τὸ τελεολογικὸν νόημα τοῦ νόμου, δὲν εἶναι νόημα δικαίου, πυβλ. Τσάτσου, Τὸ πρόβλημα τῆς ἐρμηνείας τοῦ Δικαίου (1932, σελ. 177, 178, ὡς καὶ 265 ἐπ. Ἡ διορθώσις τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου (ἡ μόνη δυναμένη νὰ ἀναγνωρισθῇ ὡς *contra legem* ἐρμηνεία) δὲν εἶναι ἔργον τοῦ ἐρμηνευτοῦ, περὶ τοῦτου κυριολεκτικῶς κρίνει ὁ νομοθέτης. Πυβλ. ὁμοῦ καὶ Windscheid-Kipp. Pandekten § 22 Ὡς ἐπίσης Eneccerus Kipp-Wolf: Lehrbuch des bürgerlichen Rechts (1909) § 51, 52. Ἡ τοιαύτη ἐρμηνεία δέον νὰ χρησιμοποιηθῇ μετὰ προσοχῆς, τὸ δὲ *argumentum ad absurdum* εἰς τὸ ὅλῳ βασίζεται ἢ ἐν τῷ κειμένῳ ἐρμηνευμένη ἀποψι; δέον τότε μόνον νὰ καθοδηγῇ τὴν ἐρμηνείαν, ἀφοῦ πρῶτον διαπιστωθῇ, ὅτι πραγματικῶς πᾶσα διαφορικὴ λύσις καταλήγει εἰς ἄτοπα ἀποτελέσματα. Κατὰ τὰ ἄλλα ἡ λεγομένη διορθωτικὴ ἐρμηνεία δύναται νὰ ἀποδώσῃ καὶ εἰς τὴν θεωρίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐπίσεως, πλουσίως, καρτοῦς. Πυβλ. διὰ τὸ ἀρχ. Ρ. μαϊκὸν δικαίων Jhering Geist des Röm. Rechts (1923) II § 44 ἐπὶ τοῦ θεματοῦ, πυβλ. καὶ Οἰκονομίδην, Γεν. Ἀρχαί σελ. 50 ὑπ. 15 ἐν τέλει.

(7) Εἰρημέ η γνωμοδότησις, ἐνθ' ἀνωτέρω σελ. 423.

(8) Τὴν δυσκαμψίαν ταύτην ἀναγνωρίζου καὶ οἱ Διτσερόπουλος, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 20 σημ. 12 σελ. 99 σημ. 88 καὶ σελ. 170 σημ. 143 καὶ Ἀγαπητῆς, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 99 σημ. 2, ὅστις μάλιστα ἐκφράζει ἐν τῷ κειμένῳ εὐχὴν, ὅπως διὰ καταλλήλου νομολο-

περιστάσεις νὰ δικαιολογηθῇ, δυσκόλως συμβιβάζεται μετὰ καθεστῶ. ὁμαλῆς οἰκονομίας, δέον νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι εἰς τὸ Ν. Δ. 424 δὲν βλέπομεν μόνον ἓνα νομοθετικὸν μέτρον μετὰ τὸν περιωρισμένον σκοπὸν τῆς συγκρατήσεως τῆς ὑφισταμένης καταστάσεως, ἀλλὰ καὶ ἓνα ἀξιόλογον νομοθετικὸν πυρῆνα, ὅστις, παρερχομένης τῆς ἐν τῇ ὅλῃ Εὐρώπῃ λόγῳ τῶν πολεμικῶν γεγονότων, ἐνσκηψάσης οἰκονομικῆς θυέλλης, καταλλήλως ἀναπιυσσόμενος, θὰ δύναται νὰ ἀποτελέσῃ μίαν βάσιν διὰ νέα ἐξασφαλιστικὰ μέτρα τῶν ἐργαζομένων, ἐν τῷ πλαίσῳ τῆς ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀκολουθουμένης κοινωνικῆς πολιτικῆς (*).

Ὡς πρὸς τὴν δευτέραν προϋπόθεσιν δέον νὰ τονισθῇ ἐνταῦθα, ὅτι παραλλήλως πρὸς τοὺς ἡ ἡ ὑπηρετοῦντας μισθωτοὺς δι' οὗς κυρίως ἐξασπίζεται τὸ Ν. Δ. 422, δέον νὰ τῶν προστασίας πάντες οἱ μισθωτοί, ἐν τῇ ἐκείνῃ τῶν ἀσθρων 10 καὶ 11 οἵτινες ὡ καὶ οἱ πρῶτοι, ἀν ἡθελον ἀπολυθῇ, θὰ ἐδυσκολευόντο ὁμοίως, ὅπως ἐξέυρουν ἄλλην ἐργασίαν⁽¹⁰⁾ (11).

Ἡδη δὲ ἐρχόμεθα εἰς τὸ πρῶτον ἐπιχειρήμα, διὰ τοῦ ὁποῖου ζητεῖ ἡ ἀνωτέρω ἀποψις νὰ θέσῃ τοὺς τελευταίους τούτους ἔξω τῆς προ-

γιακῆς καὶ νομ. θετικῆς διαπλάσεως καταστῇ τὸ Ν. Δ. 424 καταλλήλῳ διὰ παγίαν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος, οὕτως ὥστε ἡ μισθωτοὶ νὰ ἀπο τήρουν δικαίωμα ἐπὶ τῆς θέσεώς των. Ὅσον ἐμμελῶς ὁμοῦ εἰς τὸ ὑπὸ στοιχ. γ' ἐπιχειρήμα τοῦ συγ. ρυθμῶς, δὲν συμφωνοῦμεν, διότι ἡ ἐκεῖ σημειουμένη δυσκαμψία τοῦ νομοθετήματος ἀποφεύγεται διὰ τοῦ διαφορισμοῦ τῶν τύπων συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἀνεπιύσαμεν αὐτοὺς ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου, τόμος 2ος, σελ. 430 ἐν τέλει. Εἰδικῶς διὰ τὴν πρόσληψιν ὑπὸ δικαίῳ καὶ ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῆς τοῦ Ν. Δ. 424, πυβλ. ἐπίσης σύμφωνον Καποδίστριαν, Ἡ Σύμβασις ἐργασίας ἐπὶ δοκιμῇ ἐν Ἐπιθ. Κοινῶν. Πολιτ. καὶ Νομοθεσίας 1912 σελ. 313.

(9) Τὸ ζήτημα τῆς οὐσιαστικῆς προστασίας τῶν μισθωτῶν, διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως μιᾶς σχετικῆς μονιμότητος ἐπὶ τῆς θέσεώς των, προβάλλει διαρκῶς ἐντονώτερον εἰς τὸν ὀρίζοντα τῶν ἐργατικῶν ἐπιδιωξεων. Μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς τυπικῆς προστασίας (πυβλ. συγκριτικὴν νομοθεσίαν ἐν Revue Internationale du travail τόμος XXXV (1937) No 4 σελ. 506, No 5 σελ. 711, No 6 σελ. 845). Ἡ οὐσιαστικὴ τὴν αὐτὴ καθίσταται ἀναγκαία λόγῳ τῶν νεωτέρων ἀντιλήψεων περὶ ἐξηρητμένης ἐργασίας. Κατόπιν τῶν σχετικῶν ἀντιρρήσεων αἱ προσέβαλλεν ἡ ἰστω. οἰκονομικῇ, ἡ ἰταλικῇ νομολογίᾳ (Commiss. centrale impiego privato 31/12/1924 ἐν Giurispr. di lavoro 1925, 1-5) μνημονομένη ἐν Barassi diritto del Lavoro I σελ. 389 σημ. 12 ἐδέχθη, οὐχὶ ὁμοῦς ἀντιδικαυμάνσεων, ὅτι ἡ σταθερότης τῆς θέσεως συμπεριλαμβάνει μόνον μὲ τὸ δημόσιον δίκαιον. Ὁ Barassi, ἐνθ' ἀνωτ. εὐρίσκει τὴν ἀποψιν αὐτὴν ὑπερβολικῇ. Τὸ ζήτημα τῆς σταθερότης τῆς θέσεως τῶν μισθωτῶν εἶχε τεθῇ καὶ παρ' ἡμῖν προπολεμικῶς (δρ. Ἀγαλλόπουλον ἐν Ἐπιθ. Κοιν. καὶ Δημ. Οἰκονομικῆς (1938) σελ. 19). Ἡ ἐν τῷ κειμένῳ κρινόμε ἡ ἀποψις, πλην τῶν λοιπῶν κατ' αὐτῆς περαιτέρω ἀναπιυχθησομένων ἐπιχειρημάτων, ἔχει καὶ τοῦτο, ὅτι δηλ. σκεπτεῖ τοῦ Ν. Δ. 424 προοπτικὴν μελλοντικῆς ἐφαρμογῆς καὶ διαπλάσεως, ἐφ' ὅσον τὸ ἀποσπράζει, δαχομένη τοῦτο ὡς ἀπλοῦν μέτρον κατὰ τῆς ὑφισταμένης μέχει τῆς ἐκδόσεως τῶν καταστάσεως.

(10) Ἡ προστασία τῶν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 424 ὑπηρετούντων μισθωτῶν ἀπο-

στασίας τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος διατάγματος.

Εἰς ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2000/1939 ὡς κριτήριον τῆς ἀνακατανομῆς τῆς ἐργασίας ἔχε τεθῆ ἡ ἐλάττωσις τῶν ἐργασιῶν—ὕποκειμενικὸν κριτήριον—, τίθεται νῦν ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 424/1941 ἀντικειμενικὸν τοιοῦτο, ἥτοι πα τελὴς ἀδυναμία πρὸς ἐξακολουθήσιν τῶν ἐργασιῶν. Ἡ ἐννοία τῆς παντελοῦς ταύτης ἀδυναμίας αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ Ν. Δ. 1083/1942 ὡς περιλτμβάνουσα οὐχὶ μόνον τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ ἐπιχειρήσις ἢ ἐκμετάλλευσις ἀδυνατεῖ νὰ συνεχίσῃ τὴν παραγωγικὴν πρὸς τὰ πρόσω οἰκονομικὴν πορείαν τῆς, ἀλλὰ ἐφ' ὅσον ἡ ὅλη οἰκονομικὴ εὐχέρεια τῆς ἐπιχειρήσεως, ἢ προκύπτουσα ἐκ τῶν περιουσιακῶν αὐτῆς στοιχείων καὶ τῶν ἐν γενεὶ διαθεσίμων ρευστῶν ἢ ρευστοποιησίμων κεφαλαίων τῆς ἐπιχειρήσεως καθιστᾷ πρόδηλον τὴν ἀδυναμίαν ταύτην⁽¹²⁾.

Κατὰ τὴν ἀποψιν τῆς ἀνωτέρω γνωμοδοτήσεως ἐθεωρήθησαν οἱ μισθωτοὶ τῶν ἐπιχειρήσεων ὡς μέλη μιᾶς οἰκονομείας, ἥτις ἐν ἐποχῇ δυστυχίας ἐξαντλεῖ τὰ περιουσιακὰ αὐτῆς ἀποθέματα, πρὸς συντήρησιν τῶν μελῶν αὐτῆς, ἅτινα ἄλλως, εἰς καλλιτέρας ἐποχὰς, συνέβαλλον εἰς τὴν οἰκονομικὴν αὐτῆς ὑπόστασιν καὶ δράσιν, οὕτως ὥστε οἱ μεταγενέστερον προσλαμβάνόμενοι, ὡς μὴ ἔχοντες οὐδέναν σύνδεσμον πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἱστορίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, θὰ ἔδει νὰ μὴ δύνανται νὰ ἀξιώσουν, ὅπως καὶ ὑπὲρ αὐτῶν καταναλώσῃ αὕτη τὰ ὑπάρχοντα κεφάλαιά τῆς, μὲ τὰ ὅποια, ἄλλως τε, οὐδὲν τοὺς συνδέει⁽¹³⁾.

Γὰρ ἐπιχειρήματα ὅπως τοῦτο, εἰς ζητεῖ νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα, βασιζόμενον οὐχὶ εἰς διάκρισιν τινα τοῦ νόμου—ἀνύπαρκτον ἄλλως τε—ἀλλὰ χωροῦν εἰς βαθυτέρον ἀνάλυσιν τοῦ ὑπολαμβανομένου σκοποῦ τοῦ νομοθέτου, καὶ ἐκ τούτου εἰς δικαιολογίαν τῆς λύσεως, ἀφῆνει ἀνευ ἀπαντήσεως τὸ ἐρώτημα διατί ἔπαγε νὰ τεθῇ ὡς σταθμὸς ἡ 28 Ἀυγούστου τοῦ 1911 ἢ καὶ εἰς ὀρισμέναις περιπτώσεσι ἡ 1η Ἰουλίου τοῦ 1941 καὶ κατὰ τί αἱ ἡμερομηνίαι αὗται ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἱστορίαν τῶν σχέσεων κεφαλαίου καὶ μισθωτοῦ;

Μήπως ὁ νόμος δημιουργεῖ ἀμάχητον τεκμήριον, ὅτι οἱ μέχρι τῶν ἡμερομηνιῶν τούτων—ἀναλόγως τῶν περιστάσεων—ἀπασχολούμενοι ἐν τινὶ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει ἔχουν συμβάλῃ εἰς τὴν δράσιν καὶ οἰκονομικὴν ἐδραίωσιν τῆς ἐπιχειρήσεως;

Τὴν δημιουργίαν τοῦ δμαχῆτου τούτου τεκμηρίου καθιστᾷ λίαν δυσχερὴ ἡ ἀπόλυτος ἐπὶ τοῦ προκειμένου σιωπὴ τοῦ νόμου. Παρ' ὅλα

τελεῖ τὴν occasio legis καὶ οὐχὶ τὴν ratio αὐτοῦ. Ἡ προστασία τῶν πρώτων δὲν ἀποτελεῖ ἢ λόγον ὥστε νὰ προσαγευθοῦν καὶ οἱ λοιποὶ.

(11) Τοῦτο φαίνεται νὰ ἔχη ὑπ' ὄψει του καὶ ὁ Διζερρόπουλος, ἐνθ' ἄνωτε. σελ. 119 σημ. 108α ὑπὸ στοιχ. β'.

(12) Πρβλ. Συμβ. Ἐπικρατείας 294/1942, ὡς καὶ 319/ 943, ἴδε ὅπως καὶ Φωτ. ἀν. Πρωτοεργήσεις ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως ἐν Ἐπιθ. ὡ ἡσεί Κοιν. Πολιτικῆς καὶ Νομοθεσίας 1942 σελ. 392 ἐπ., πρβλ. Διζερρόπουλον, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως κλπ. σελ. 28 ἐπ., ὡς καὶ Ἀγαλλόπουλον, εἰς «Ἐργατικὸν Δίκαιον» 1. σελ. 61 σημ. 41.

(13) Εἰρημένη γνωμοδότησις, ἐνθ' ἄνωτέρω, σελ. 424 ἐν τέλει.

ταῦτα ὅμως ἀκολουθῶν τις τὴν ἐλευθέραν ἐρμηνείαν, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποδεχθῇ καὶ τοῦτο, ἂν τοῦλάχιστον ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, ὡς τὸν ἐννοεῖ ἡ ὡς ἀνω ἀποψις—ὅτι δηλ. τὸ Ν. Δ. 424 τείνει νὰ προστατεύσῃ μόνον ἐκείνους οἵτινες ἔχουν δικαιώματα, οὐ ὡς εἰπεῖν, ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου, συντελεσαντες διὰ τῆς ἐργασίας τῶν εἰς τὴν ἐπαύξησίν του—ἐπέβριλλε τοιαύτην λύσιν. Ἀλλὰ οὐδὲ τοῦτο συμβαίνει.

Ἄν πράγματι ὡς γινώμενα τῆς ἐορηνείας θέσωμεν τὴν ἀνωτέρω ἀποψιν, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποκλείσωμεν τῆς προστασίας καὶ τοὺς *δλιγον* πρὸς τῆς 28ης Ἀυγούστου 1941 προσληφέντας μισθωτοὺς, οἵτινες θὰ ἔδει νὰ μὴ ἀπολαμβάνουν τῶν εὐεργετημάτων τοῦ Ν. Δ. 424 διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ λόγου τοῦ ἰσχύοντος γενικῶς δὲ τοὺς μετὰ ταῦτα προσλαμβανομένους. Ἀλλ' οὕτω τὸ τεκμήριον μεταβάλλεται εἰς μαχητὸν, τὰ δὲ πράγματα περιπλέκονται εἰς τὸ ἔπακρον, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τί δικαιολογεῖ τὴν ἀπόλυτον ἔκφρασιν τῆς ἀπόψεως ταύτης;

Ἐρχόμεθα ἤδη εἰς τὸ δεύτερον καὶ κύριον ἐπιχείρημα τῆς ἐν τῇ εἰρημένῃ γνωμοδοτήσῃ ἐκτεθείσης ἀπόψεως.

Κυρίως εἰπεῖν, ἄλλως τε, εἶναι τὸ μόνον τῆς γνώμης ταύτης, τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθεισῶν ἀποψέων ἀποτελουσῶν ἀπλῶς προεισαγωγικὰς σκέψεις διὰ τὴν θεωρητικὴν τοποθέτησιν τοῦ ἐπιχειρήματος τούτου.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι εἰς περιόδους οἰκονομικῆς ὑφέσεως, ἐνθα πολλάκις ἐντόνως παρουσιάζονται τὰ ἐργατικά ζητήματα ὑπὸ μορφήν ἀνεργίας, ἀνάγκη παρίσταται, ὅπως τὸ Κράτος διὰ διαφόρων μέτρων συστηματικῶς ἐπιδιώξῃ ἀφ' ἐνός μὲν τὴν συγκράτησιν τοῦ ὀλισθηματοῦ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ἀφ' ἐτέρου δέ, κατὰ τὸ δυνατόν, παράσχῃ πᾶσαν ἀρωγὴν εἰς κάθε τὰς ἀναζωονομήσεως τῆς οἰκονομίας. Οὕτω ἡ ἄρσις τῶν ἐμποδίων εἰς τὴν εἰσαγωγὴν πρώτων ὑλῶν, ὡς ἐπίσης ἡ ἀπασχόλησις τῶν ἐλευθερουμένων ἐργατικῶν δυνάμεων ὑπὸ τοῦ Κράτους εἰς γενικά παραγωγικά ἔργα, ἀποτελεῖ ἐνεργητικὴν καὶ ριζικὴν ἀμυναν κατὰ τοῦ κακοῦ τῆς ἀνεργίας. Ἐνθ' ἡ θέσις τῶν νόμων ὡς ὁ 2000/1939 καὶ τὸ Ν. Δ. 424/1941, ἐμφανίζουν τὴν ἀμυναν τοῦ ὠργανωμένου κοινωνικοῦ συνόλου ὑπὸ παθητικὴν μορφήν⁽¹⁴⁾.

Τὸ Κράτος, ὅθεν, εἰς τὰς παρούσας δυσχερεῖς περιστάσεις, θὰ ἔδει νὰ ἄρῃ μᾶλλον τὰ ἐμπόδια, τὰ ὅποια ἐμφανίζονται εἰς τὴν δημιουργίαν νέων ἐργασιῶν, ἐπαύξησιν ἢ ἀναζωογόνησιν τῶν παλαιῶν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ὑπὸ ἔρευναν ἀποψιν τὴν τοιαύτην δημιουργίαν νέων ἐργασιῶν, οἵτινες, ὡς ἐκ τῆς ρευστότητος τῆς ὅλης διαρθρώσεως τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, εἶναι ἀναγκαιῶς πρόσκαιροι, ἤθελε κατασιτήσῃ ἀδύνατον ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. Δ. 424 κατὰ τρόπον ἀπόλυτον, ἥτοι διὰ τῆς ἀδυναμίας ἀπολύσεων μισθωτῶν προσλαμβανομένων καὶ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ διατάγματος τούτου, καθ' ὅσον οἰοσδήποτε ἐπιχειρηματίας ἤθελεν ἀποφύγῃ

(14) Οὕτω Ζολώτος, Προβλήματα ἐργασίας καὶ Κεφαλαίου εἰς περίοδον οἰκονομικῶν ἀνωμαλιῶν ἐν Ἐπιθ. Κοινωνικῆς καὶ Δημοσίας Οἰκονομικῆς 1940, τευχὸς Α' σελ. 5 ἐπ., ὡσαύτως Ἀγαπη-Ἰδης, Ἐπίδρασις τοῦ πολέμου ἐπὶ τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, ἐν Ἐπιθ. Κοιν. καὶ Δημοσίας Οἰκονομικῆς 1940, τευχὸς Α', σελ. 95, πρβλ. καὶ Ἰ. Πέντον, Τὰ οἷτια καὶ αἱ διακυμάνσεις τῆς ἀνεργίας ἐν Ἑλλάδι (1934) σελ. 9.

πᾶσαν ὀργάνωσιν νέας ἐπιχειρήσεως καὶ πᾶσαν ἀνανέωσιν ἢ ἐπαύξεισιν τῆς νεκρωθείσης παλαιᾶς, ἐὰν εἴχεν ὑπ' ὄψει του, ὅτι, περατομένης ἢ διακοπτομένης τῆς παλαιᾶς, θὰ ἦτο ἀδύνατος ἡ ἀπόλυσις τῶν προσλαμβανομένων μισθωτῶν. Τοιοῦτοτρόπως ὁ νόμος οὗτος, τοῦ ὁποίου ὁ σκοπὸς διακηρύσσεται, ὅτι εἶναι ἡ καταπολέμησις τῆς ἀνεργίας, θὰ ἐγίνετο πρόξενος τῆς ἀπραξίας ἢ πάντως τοῦ δισταγμοῦ πρὸς διοργάνωσιν ἐργασιῶν δι' ὧν καὶ μόνον ἔστω καὶ προσκαίρως, θὰ παρείχετο θεραπεία θετική εἰς τὸ κακὸν τῆς ἀνεργίας.

Τὸ ἀνωτέρω ἐπιχειρήμα θέτει τὰ πράγματα ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν οικονομικῶν νόμων τῆς ἐξαρτήσεως τῆς ζητήσεως ἐκ τῶν ὄρων τῆς προσφορᾶς, ἀποφαινόμενον ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ προσφορὰ ἐμφανίζεται ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐργασίας μὲ ὄρους δυσβαστάκτους⁽¹⁵⁾, ἐπόμενον εἶναι, ὅπως ἡ ζήτησις ἐμφανίσῃ τοῦλάχιστον μίαν ἀποθάρρυνσιν. πράγμα τὸ ὁποῖον δέον νὰ ἀποφευχθῇ, ὡς ἀνωτέρω ἀνεπτύχθη.

Καὶ εἶναι μὲν τὸ ἀνωτέρω πόρισμα ἀληθές, ἐξ ἰσοῦ ὅμως ἀληθές εἶναι, ὅτι οἱ ἐκ τούτου πηγάζοντες φόβοι δὲν εἶναι τόσον σοβαροί, ὥστε νὰ δικαιολογοῦν μίαν *contra legem* ἐρμηνείαν.

Πρὸ παντὸς ἄλλου παρατηρητέον, ὅτι ἡ ἀπόλυτος ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. Δ. 424 θὰ ἔχη καὶ ἄλλον οικονομικὸν ἀντίκτυπον, αὐτὴν τὴν φορὰν ὅμως ἐπὶ τῆς προσφορᾶς, καὶ μὲ τάσεις μειωτικές.

Ἄν πρ.δ. εἰς ἐποχὰς κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἐργατικὸς μισθὸς εἶναι χαμηλὸς ἢ γενικῶς ὁ ὅροι ὑπὸ τοὺς ὁποίους ζητεῖται ἡ ἐργασία εἶναι ἐλάχιστα ἐξασφαλιστικοὶ διὰ τὸν ἐργαζόμενον, παρατηρεῖται πρόσθετος προσφορὰ ἐργασίας ἰδίως γυναικῶν, εἴτε διὰ νὰ συμπληρώσουν τὸ χαμηλὸν ἐκ τῆς ἐργασίας εἰσοδήμα τῆς οἰκογενείας⁽¹⁶⁾, εἴτε διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ ἀντιμετωπίσουν ἐνδεχομένην ἀπόλυσιν ἐνὸς ἐκ τῶν λοιπῶν μελῶν, ἢ τις, ὑπὸ καθεστῶς οικονομικῆς δυσπραγίας, θὰ ἀπέβαινε τὰς περισσοτέρας φορὰς ἀθεράπευτος. ἡ παγίωσις τῆς θέσεως τοῦ ἐργαζομένου καὶ γενικῶς ἡ βελτίωσις τῶν ὄρων ὑπὸ τοὺς ὁποίους ζητεῖται ἡ ἐργασία, μεταξὺ τῶν ὁποίων, ὡς προηγουμένως ἀνεφέραμεν, ἡ τιμὴ ἀποτελεῖ ἐξέχοντα, οὐχὶ ὅμως καὶ μοναδικὸν παράγοντα τῆς βελτιώσεως ταύτης, δὲν εἶναι δυνατόν εὐεὶ νὰ ἐπιδράσῃ *πρωτικῶς* ἐπὶ τῆς προσφορᾶς⁽¹⁷⁾. ἦτοι νὰ ἔχωμεν μείωσιν τῆς ἀνεργίας. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. Δ. 424[1941], ὡς ἡμεῖς τὴν ἐννοοῦμεν, ἐμφανίζει πλεονεκτικῆμα διὰ τὴν ὀλὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν, διότι οἱ ἐπιχειρηματίαι θὰ βλέπουν τοὺς ἑαυτοὺς τῶν ἠναγκασμένων νὰ ἐξακολουθήσουν πάσῃ θυσίᾳ τὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἔστω καὶ διὰ προσαρμογῆς τῆς πρὸς τὰς νέας συνθήκας, οὕτως ὥστε κατὰ τὴν δύσκολον αὐτὴν ἐποχὴν αἱ καθ' ἑκάστα ἐπιχειρήσεις νὰ ἀναγκασθοῦν νὰ καταβάλλουν τὸ ἀνώτατον ὄριον τῆς προσπαθείας τῶν διὰ τὴν αὐξήσιν τῆς πα-

ραγωγῆς καὶ τὴν ἀπασχόλησιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν⁽¹⁸⁾.

Ἀλλὰ καὶ καθαρῶς ἀπὸ τῆς ἀπόψεως μόνον τῆς ἐπιδράσεως ἐπὶ τῆς ζητήσεως, ὅπως ἐμφανίζεται τὸ ζήτημα, ἐν τῇ εἰρημένῃ γνωμοδοτήσει, οἱ φόβοι περὶ ἀποθαρρύνσεως τῶν ἐργοδοτῶν, εἰς σημεῖον ὥστε ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου νὰ ἔχωμεν νέαν πηγὴν ἀνεργίας, ἐλέγχονται ὑπερβολικοί.

Ἀπὸ τὰς δύο μοναδικὰς περιπτώσεις, αἱ ἔχων ὑπ' ὄψει τοῦ ὁ ἐργοδότης θὰ ἐδίσταζε νὰ ὀργανώσῃ νέαν ἢ ἀναζωογονήσῃ παλαιὰν ἐπιχείρησιν, ἦτοι περίπτωσιν *περατώσεως* ἢ τυχὸν περίπτωσιν *διακοπῆς* τῶν ἐργασιῶν, μόνον ἡ μία, καὶ αὕτη εἰς ὀλίγας μόνον περιπτώσεις, πιθανῶς νὰ ἐδικαιολογήσῃ ἓνα τοιοῦτον φόβον. Ἄς ἐξετάσωμεν ἐκάστην περίπτωσιν χωριστά. Ἡ περίπτωσις *περατώσεως* τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως προϋποθέτει, ὅτι ἡ ἐπιχειρήσις ἔχει συσταθῇ διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν ἐνὸς γενικωτέρου ἔργου, οὕτως ὥστε ἡ περάτωσις τούτου νὰ ἄγῃ μοιραίως καὶ εἰς περάτωσιν καὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἀλλὰ εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτάς, εἴτε ἤθελε ρητῶς συμφωνηθῇ ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, εἴτε ὅχι, ἔχομεν σύμβασιν ὠρισμένου χρόνου⁽¹⁹⁾ καὶ δὴ μὴ προστατεύσιμον ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 424[1941], καθόσον ἡ προθεσμία δὲν εἶναι ἀπότοκος τῆς αὐθαιρεσίας τοῦ ἐργοδότη, ἀλλὰ πηγάζει ἀπὸ τὴν φύσιν καὶ τὸν σκοπὸν τῆς συγκεκριμένης συμβάσεως ἐργασίας⁽²⁰⁾.

Ἡ περίπτωσις *διακοπῆς* τῶν ἐργασιῶν σημαίνει ἀπρόβλεπτον οικονομικὴν δυσπραγίαν, ἔνεκα τῆς ὁποίας ἡ ἐπιχειρήσις ἀναγκάζεται νὰ διακόψῃ τὰς ἐργασίας τῆς. Ἀλλὰ, ὡς καὶ ἡ ὑπὸ ἔρευναν ἀποψις παραδέχεται, αἱ νέαι ἐπιχειρήσεις, αἵτινες δημιουργοῦνται ὑπὸ τὴν παροῦσαν ρευστότητα τῆς οἰκονομίας, φυσικῶς καὶ ἀναγκαίως εἶναι. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, πρόσκαιροι, διότι ἡ δημιουργία μεγάλων ἐπιχειρήσεων, μὲ ὀγκώδη κεφάλαια, προϋποθέτει μίαν σταθεράν προοπτικὴν οἰκονομίας, τῆς ὁποίας στεροῦνται σήμερον οἱ ἐπιχειρηματίαι καὶ συνεπῶς διστάζουν νὰ προβοῦν εἰς παγιοποίησιν μεγάλων κεφαλαίων.

Ἄλλ' οὕτω ἡ περίπτωσις διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν θὰ συμπίπτῃ σχεδόν, λόγῳ ἀκριβῶς τοῦ περιορισμένου τῶν χρησιμοποιουμένων κεφαλαίων, μὲ πραγματικὴν ἀδυναμίαν συνεχίσεως⁽²¹⁾ καὶ οὕτω ἡ ἀπόλυσις θὰ ἐπέρχεται καὶ πάλιν συμφωνῶς τῇ διαδικασίᾳ τοῦ Ν. Δ. 424.

Ἀπομένει μόνη ἡ περίπτωσις, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν δὲν θὰ συμπίπτῃ μὲ πραγματικὴν ἀδυναμίαν συνεχίσεως. Ἡ περίπτωσις αὕτη προϋποθέτει, ὅτι ἡ ἐπιχειρήσις διαθέτει ἀκόμη κεφάλαια, οὕτως ὥστε νὰ εἶναι

(18) Οὕτω Ἀγαπητῆδος, Ἡ οἰκονομικὴ ὁψις τοῦ Ν.Δ. 424[1941], ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου τόμ. Β' σελ. 326.

(19) Οὕτως ἀπεφῆνατο καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 61[1940] ἀπόφασις Συμβ. Ἐπιθ., ὅτι οἱ ὑπὸ τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀπὸ 5 Μαΐου 1925 Συμβάσεως μετὰ τοῦ Δημοσίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ Ν. 5226[1931] περὶ διαχειρίσεως καὶ ρευστοποιήσεως τῆς περιουσίας τῶν ἐν Ἐλλάδι ἀνταλλαξιμῶν, προσληφθέντες ὑπάλληλοι θεωροῦνται προσληφθέντες ἐπὶ συμβάσει ὠρισμένου χρόνου, ἦτοι μέχρι περατώσεως τῆς τιοαύτης ἐργασίας.

(20) Β. Βιτσαξῆς, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 430 ἐν τέλει.

(21) Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ Ν. Δ. 1085[1942].

(15) Ἐπιδράσιν ἐπὶ τῆς ζητήσεως ἐργασίας δὲν ἔχει μόνον ἡ τιμὴ (*ceteris paribus*), ἀλλὰ γενικώτερον οἱ ὅροι ὑπὸ τοὺς ὁποίους αὕτη προσφ. γεται, μετὰ τῶν ὁποίων βεβαίως ἐξέχουσιν θέσιν ἔχει ἡ τιμὴ.

(16) Πρβλ. Πίντων, ἐνθ' ἀνωτ. σελίς 51.

(17) Ζολώτας, Θεωρητικὴ Οἰκονομικὴ (1942) σ. 453.

ήναγκασμένη να μισθοδοτηῖ τοὺς παρ' αὐτῇ πρότερον ἐργαζομένους μισθωτοὺς μέχρις ἐξαντλήσεως τῶν κεφαλαίων τούτων. Ἡ περίπτωσις αὕτη ὅμως εἶναι, ὡς ἀνεφέραμεν, μάλλον σπανία.

Καὶ ἐρωτᾶται ἥδη: Ἀρκεῖ ἡ τελευταία αὕτη περίπτωσις, διὰ τὴν δικαιολογήσῃ τὸν φόβον, ὅτι ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου θὰ προέλθῃ ἀνεργία; Νομίζομεν ὅχι. Διότι αἱ οὕτω δυνάμεναι ἐπιχειρήσεις εἶναι φυσικῶς ὀλίγαι, ἡ δὲ ἀγορὰ ἐργασίας δύναται, ἐν ἀνάγκῃ, νὰ στερηθῇ τῆς ζητήσεως τῆς προερχομένης ἐκ τοιοῦτων ἐργοδοτῶν, χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ ἀντίκτυπόν τινα.

Ἐρχόμεθα ἥδη εἰς ἓν μερικώτερον ζήτημα, ἥτοι τὴν τύχην εἰδικῶς τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου, ὡς τοῦτο ἀντιμετωπίζεται ἐν τῇ εἰρημένῃ γνωμοδοτήσει.

Τὸ ζήτημα λύεται καὶ πάλιν διὰ τῆς διακρίσεως εἰς συμβάσεις συναφθείσας πρὸ ἢ μετὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 424. Αἱ πρῶται εἶναι προστατευταί, ἔστω καὶ ἂν ἔληξεν ἡ προθεσμία⁽²²⁾, αἱ τελευταῖαι οὐχί. Εἰδικῶς διὰ τὰς συμβάσεις ὠρισμένου χρόνου ἡ ἀνωτέρω ἀποψὶς πρεσβεύει, ὅτι, καὶ ἂν ἀκόρη δεχθῶμεν, ὅτι καὶ αἱ μετὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 424 συναφθεῖσαι συμβάσεις προστατεύονται, πάντως αἱ συμβάσεις ὠρισμένου χρόνου δὲν δύνανται νὰ ὑπαχθῶν εἰς αὐτό, λογῶ ἀκρῶς τῆς ἐμφιλοχωρησάσης ἐγκύρου παραιτήσεως ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν εὐεργετημάτων τοῦ Ν. Δ. 424 διὰ συνομολογήσεως προθεσμίας.

Τὸ ἐπιχειρήμα δὲν εἶναι νέον, ἔχομεν δὲ ἥδη ἀσχοληθῇ μὲ τοῦτο⁽²³⁾. Συμπληρωματικῶς ἐν

(22) Τὸ ζήτημα δὲν δύναται νὰ λυθῇ ἄνευ περειαγῶς διακρίσεως, ὅρα *Βιτωαῖήν* ἐνθ' ἄνω.

(23) *Βιτωαῖης*, αὐτόθι ὑποσ. 5. Τὴν ἀπὸ τὴν ταύτην παραβλέπει καὶ ἡ 2570/1913 Πρωτ. Ἀθηνῶν, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β' σελ. 468, ἄνευ περαιτέρω αἰτιολογίας ὅμως. Τὴν ἐκ τῶν προτέρων παραιτησὶν ἀποκρούει καὶ ὁ *Λιτξερόπουλος* ἐνθ' ἄνω. § 2. Σύμφωνος *Κανναβάς*, Ἀπολυσὶς μισθωτοῦ παρὰ τὸν Α. Ν. 2000 καὶ Ν. Δ. 424 ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου, τόμ. α', σελ. 358.

ταῦθα δέον νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι δέον νὰ γλῆν διακρίσις μετοξὺ παραιτήσεως ἐκ τῆς μονιμότητος τοῦ Ν. Δ. 424 γενομένης προκαταβολικῶς, ἥτις δέον, ἐν πάσῃ περιπτώσει, νὰ εἶναι ἄνευ νομικοῦ ἀποτελέσματος, καὶ παραιτήσεως γενομένης μετὰ, ἥτις κατ' ἀρχὴν⁽²⁴⁾ δέον νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἔγκυρος⁽²⁵⁾. Ὁ μισθωτός, δυνάμενος ἄνευ οὐδενὸς κωλύματος νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν θέσιν του, καταγγέλλων τὴν σύμβασιν ἐργασίας, δύναται a fortiori νὰ παρατηρήσῃ τῆς προστάσεως τοῦ Ν. Δ. 424 Ἐνταῦθα δὲν διατρέχει τὸν κίνδυνον, εὐοισκόμενος εἰς ἄμεσον οἰκονομικὴν ἀνάγκην, νὰ παραιτηθῇ δικαιωμάτων του, ὡς ἐπὶ τῆς πρώτης περιπτώσεως.

ΒΑΣ. Γ. ΒΙΤΣΑΞΗΣ

(24) Κατ' ἀρχὴν λέγομεν, διότι δυνατόν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν νὰ ἐξαναγκασθῇ ὑπὸ τοῦ ἐργοῦτου, διὰ καταπιεστικῶν μέτρων, εἰς παραιτησιν. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν δέον νὰ χαρακτηρίσωμεν τὴν παραιτησιν, κατόπιν ἐκτιμήσεως τῶν πραγματικῶν περιστάτικων, ὡς ἄκυρον. Μεταγενεστέραν δὲ παραιτησιν ἔκρινεν ὡς ἔγκυρον ἡ ὑπὸ τῆς ἀνω ἀπόψεως ἐτικληθεῖσα Συμβ. Ἐπιθ. 473/1942. Ἡ Πρωτ. Ἀθην. 7382/1942, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου, τόμ. β', σελ. 83, ἔκρινε μεταγενεστέραν τοιαύτην παραιτησιν ὑπαλλήλου ὡς ἔγκυρον, διότι τὰ προτιθέμενα στοιχεῖα δὲν ἀπετέλουν τὴν, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἀστικῷ δικαίῳ διδασκόμενα, ψυχολογικὴν βίαν. Ἡ ὑπάλληλος ἰσχυρίσθη, ὅτι ἐξηναγασθῇ νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων της ἐκ τοῦ Ν. Δ. 424 ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν ὅτι θὰ ἡκυροῦτο ἡ σύμβασις ἐργασίας, παύσασα ἕκ τινος νομικοῦ ἐλαττώματος. Εὐρίσκειται τὴν ἀποψιν ἐσφαλμένην, διότι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται μὲν περὶ βίας, ἀλλὰ εἶναι φανερόν, ὅτι ἄνευ τῆς πίεσεως ἡ ὑπάλληλος δὲν θὰ προέβριεν εἰς παραιτησιν, ἡ πίσις δὲ δέον νὰ νοηθῇ ἐν εὐρυτέρᾳ μορφῇ ἀπὸ τὴν vis compulsiva, εἰς τὰς παρομοίας περιπτώσεις, δεδομένης οὗσης καὶ τῆς ὅλης ἰδιουρρυθμίας τῆς ὑφῆς τοῦ ἐργατικοῦ δικαιώματος. (Πρβλ. καὶ *Μπουρνιᾶν*, Ἀκυρότης συμφωνιῶν κατὰ τὸ αὐθ. 8 τοῦ Νόμου 2112 ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου, τόμ. β', σελ. 68, ὡς καὶ σελ. 69 σημ. 11 καὶ τοὺς παρ' αὐτῷ).

(25) Οὕτω καὶ *Λιτξερόπουλος*, ἐνθ' ἄνω. § 5α σημ. 16 καὶ οἱ παρ' αὐτῷ.

Η ΕΚΤΑΣΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΤΩΝ Ν. Δ. 424)41 ΚΑΙ 2019)42

Τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Η. ΧΡΟΝΗ, Δικηγόρου

Δύο εἶναι αἱ ἀπαραίτητοι προϋποθέσεις, αἵτινες δέον νὰ συνπάρχουν, διὰ νὰ ὑπαχθῶσιν οἱ μισθωτοὶ τῶν Δήμων εἰς τὰς προστατευτικὰς διατάξεις τῶν Ν. Δ. 424 καὶ 2019.

I. Ἡ συνδέουσα τὸν μισθωτὸν μετὰ τοῦ ἐργοδότη τοῦ τοῦ Δήμου σχέσηις νὰ εἴαι ἰδιωτικοῦ δικαίου.

II. Ὁ Δήμος νὰ ἐνεργῇ ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν.

1) Οἱ Δήμοι ἐν τῇ προσλήψει τοῦ προσωπικοῦ τῶν δὲν ρυθμίζουνσι πάντοτε τὴν σύμβασιν ἐργασίας κυριαρχικῶς δικαίῳματι, συνηθέστατα ἢ συνδέουσα τὸν μισθωτὸν μετὰ τοῦ Δήμου σχέσηις εἶναι ἰδιωτικὸν χαρακτῆρος, ὁπότε τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ὡς ἴσα πρὸς ἄλληλα, συνάπτουσι καὶ ρυθμίζουνσι τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώ-

σει ἐλλείπει μονομερὲς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη τοῦ Δήμου διοικητικὴ ἐνέργεια. Οὕτω τὰ δικαστήρια ἐδεχθῆσαν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου 2112 ἐπὶ τῶν Δήμων (Α. Π. 160/1936 ΕΕΝ γ' 735, ἡ αἰρέσασα τὴν 237/35 ἀπόφασιν τοῦ Εἰρηνοδικοῦ Θεσσαλονίκης, ἡν τελευταίαν ταύτην ὅρα μετὰ σχολίων ἐν *Καποδίστρια*, Ἐρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου σελ. 312 σημ. 7, Α. Π. 292/1939 ΕΕΝ ς' 509, Α. Π. 128/1940 ΕΕΝ ς' 255).

Κατὰ συνέπειαν, ἂν ἡ σχέσηις εἴναι ἰδιωτικοῦ χαρακτῆρος, ὅτε εἶναι ζήτημα πραγματικόν, πληροῦται ἡ πρώτη προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀνω νομῶν, τοῦναντίον, ἂν ἡ σχέσηις εἴναι δημοσίου δικαίου, ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ τούτων, ἄνευ ἐρεῶνης διὰ τὴν ὑπαρξιν τῆς δευτέρας προϋποθέσεως.

(Λεπτομερῇ διάκρισιν μετὰ ὑπηρεσιῶν δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ χαρὰ κτήρος ποιεῖται ὁ *Μ. Σιασινόπουλος*, ἐν διατριβῇ του «Δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ Μισθωτοί», Ἐργατικὸν Δίκαιον 1942 Γ—Δ, σελ. 345, ἑξαιτίας τοῦ θέματος κατὰ τὰ ἰσχύοντα ἐνταῦθα καὶ ἐν Γερμανίᾳ μὲ παράθεσιν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπιτροπῆς).

2) Ἡ ὑπαρξὶς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως ἀποτελεῖ τὴν δευτέραν προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν Ν.Δ. 424 καὶ 4019.

Ὁ Δῆμος, ὡς οἰκονομικὴ μονάς, δύναται νὰ ὀργανώσῃ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις. Οὕτω ἡ παραγωγή καὶ παροχὴ φωταερίου ἢ ηλεκτρικοῦ ρεύματος, ἐνεργοῦμε αἱ ὑπὸ τῶν Δήμων, συνιστῶσιν ἐπιχειρήσεις, ἐνῶ ἡ συντηθεῖσα περίπτωσις τῆς οἰκονομικῆς ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ νήμου εἶναι ἢ ἐκμεταλλεύσεις. Ὡς ἐκμετάλλευσις θεωρεῖται «πᾶσα ἐν γένει ὀργανωμένη ἐργασία καὶ οὐχὶ συμπτωματικῶς ἐκτελουμένη, ἥτις συσχετίζεται ἐργασίας καὶ κεφαλαίου καὶ ἀποβλέπει ἐπίτευξιν ὀρισμένου παραγωγικοῦ ἀποτελέσματος (Ν. Φωτιάς, Σύστημα ἰδιωτικῆς οἰκονομικῆς, Ἀθῆναι 1938 σελ. 34 καὶ 55, Γ. Τελίης, Ἡ ἐννοία τοῦ ἐργοῦ τοῦ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἐργατικῇ Νομοθεσίᾳ, Ἐργατικὸν Δίκαιον 1942 Α-Β 121, Α. Χατζηδάκης, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. β' 292).

Ἐκ τῶν φορέων ὄθεν τῶν ἐκμεταλλεύσεων δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν ταύτας εἰς δημοσίας ἢ ἰδιωτικές, ἐκ τῆς ἐξωτερικεύσεως δὲ τῆς δράσεως τῶν εἰς ποριστικὰ καὶ ἐξισωτικὰ. Αἱ ἐξισωτικαὶ ἐκμεταλλεύσεις δὲν ἐπιδιώκουσιν ἐπίτευξιν πλεονάσματος, ἀλλὰ μόνον κάλυψιν τῶν δαπανῶν, ὡς τοιαυτὰ δὲ ἐμφανίζονται πάντοτε αἱ δημοσὶαι ἐκμεταλλεύσεις. Τὸ τελευταῖον τοῦτο συμβαίνει εἰς τοὺς Δήμους καὶ τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Ὁ Δῆμος ἐκ τῶν προτέρων ὑπὸ τὴν μορφήν ἰδιωκοῦ φόρου εἰσπράττει παρὰ τῶν δημοτῶν τὰς δαπάνας ὀρισμένων ἐκμεταλλεύσεων. Οὕτω ἡ ἐκμετάλλευσις καθαριότητος καὶ ἀποκομιδῆς ἀπορριμμάτων καλύπτει τὰς δαπάνας τῆς διὰ τοῦ δημοτικοῦ φοροῦ καθαριότητος καὶ ἀποκομιδῆς ἀπορριμμάτων. Τ' ἀφορῶντα τὴν ὑγίαν τῶν δημοτῶν, ὡς ἡ σύστασις ὑγειονομικῶν συνεργειῶν παρὰ τοῦ Δήμου, δι' ἐιδικῶν ἐργασιῶν φόρου, ἐπὶ βληθέντος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ἀντιμετώπισαν τὰς δαπάνας τῶν εἰς τὸν Δῆμον Πειραιῶς. Οὐχὶ σπανίως ἡ κάλυψις τῶν δαπανῶν τῆς ἐκμεταλλεύσεως γίνεται οὐχὶ ἐκ τῶν ποσῶν δι' ἐπιβλήτης φοροῦ, ἀλλ' ἐϋθύ, ὡς ὁ δήμος θὰ κέρη γράσιν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἐκμεταλλεύσεως, ὑποδιωτὴν ἐκκείων τῶν βόθρων εἰσπράττειται παρὰ τῶν δημοτῶν μικρὰ ἡμοιβή, ὡσούτως τὴν εἰσῶδον εἰς Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον εἰσπράττειται νοσήλεια, ἀναλογως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ ἀσθενοῦς.

Ὡς κατεδείχθη, δὲν εἶναι τὸ κέρδος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει τὴν ἐκμετάλλευσιν, ἀλλ' ἡ ὀργανωμένη ἐργασία, ἡ συνδυάζουσα τὴν ἐργασίαν καὶ τὸ κεφάλαιον πρὸς παραγωγικοὺς σκοποὺς. Οἱ ἐπιδιωκόμενοι παραγωγικοὶ σκοποὶ δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ εἶναι ὑλικά ἀγαθὰ, δύναται νὰ ᾖ καὶ αὐτὰ ἢ καὶ ἡ προσφορά ὑπηρεσιῶν πρὸς τρίτους. Ὁ παραγωγικὸς σκοπὸς τοῦ Φιλανθρωπικοῦ Νοσοκομεῖου εἶναι ἡ παροχὴ ὑπηρεσιῶν εἰς τοὺς ἀσθενεῖς. (Γ. Τελίης, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 132 καὶ 133).

Ἡ ἐρευνα τῆς λειτουργίας παρὰ τοῖς Δήμοις ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως ἔχει σήμερον ἰδιαίτερον πρακτικὴν σπουδαιότητα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐν ἐπιχειρήσει διαταγμάτων, τοῦ Ν. Δ. 31/41 καὶ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, οἵτινες ἐξεδόθησαν καὶ ἐκδίδονται πρὸς ἐκτέλεσιν τούτων.

Ἡ δοθεῖσα ἐπὶ τῶν ἐρευνωμένων θεμάτων λύσις ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων ὑπῆρξεν ἀνεπιτυχής. Οὕτω αἱ

Προέδρο. Πρωτ. Πειρ., 221/1943, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. β', 438, προεδρεύων Φ. Τελίης καὶ αἱ Προέδρο. Πρωτ. Πειρ., 1295, 1296 καὶ 1297/43, (προεδρεύων Α. Δέκκας) δὲν ἐδέχθησαν τὴν ὑπαρξὶν ἐκμεταλλεύσεως διὰ τὴν ὑπηρεσίαν καθαριότητος τοῦ Δήμου. Ἀντιθέτως εἶχεν ἀποφανθῇ διὰ τῆς 150/43 τὸ Εἰρηνοδικεῖον Πειραιῶς (Εἰρηνοδικῆς Γ. Χρηστάκης), οὗτινος ἡ ἀπόφασις ἐξηφανίσθη κατ' ἐφεσιν ὑπὸ τῆς πρώτης τῶν ἀνωτέρω προεδρικῶν ἀποφάσεων.

Εἰς τὸ ἀμέσως πρόσφατον παρελθὸν ὁ Ἄρειος Πάγος ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ Νόμου 551, ὅπου ἀπαιτεῖται ὡσαύτως ὑπαρξὶς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, ἐτέδειξεν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν ὅρων τούτων τελείαν γνῶσιν τῶν κανόνων, οἵτινες δέον νὰ διέπουν τὴν ἐρημίαν τῶν ἐργατικῶν νόμων. Συγκεκριμένως ἡ Α. Π. 159/1934 Ε.Ε.Ν. α' 391, ἐρευνῶσα τὸ αὐτὸ θέμα μὲ τὴν ἀνωτέρω προεδρικὴν ἀπόφασιν, διὰ τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὴν προστασίαν τοῦ νόμου 551 ἐργατοῦ καθαριότητος παθόντος ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, δὲν ἐδίστασε νὰ δεχθῇ καὶ ἐξέχθη, ὅτι ὁ Δῆμος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν συσφῶν πρὸς τὴν καθαριότητα ἐργασιῶν ἐνέργει ἐπιχειρήσιν μεταφορᾶς, παρὰ τὴν ἐλλείψιν τοῦ στοιχείου τῆς κερδισκοπίας. Αἱ Α. Π. 124/1936 Ε.Ε.Ν. γ' 622 καὶ 169/1937 Ε.Ε.Ν. δ' 438 ἐχώρησαν τὴν προστασίαν τοῦ Ν. 551 εἰς δημοτικὸν φανοκόρον. Αἱ Α. Π. 140/1935 Ε.Ε.Ν. β' 855 (ἀναιρέσαντα τὴν Πρωτ. Σύρου 9/34) καὶ 150/1936 Ε.Ε.Ν. γ' 693 ἐφήρμοσαν τὸν νόμον 551 εἰς ἐργάτην συνεργείου μυοκτονίας καὶ κωνοποκτονίας, ἡ Α. Π. 216/1938 Ε.Ε.Ν. ε' 589 ἐπροσέταξε κατὰ τὸν Νόμον 551 παθόντα ὑπάλληλον δημοτικοῦ γκαράζ.

Ἐκ τῆς παραθέσεως τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου, μεστῶν φιλεργατικοῦ πνεύματος, ἀποδεικνύεται, ὅτι τὸ Ἀνώτατον Δικαστήριόν μας, ἀσχοληθὲν ἤδη κατὰ τὸ παρελθὸν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ νόμου 551 μὲ τὴν ὑπαρξὶν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως παρὰ τοῖς Δήμοις, ἔδωκεν ἤδη τὴν κατευθυντήριον γραμμὴν, αἱ δὲ ἀποφάσεις αὗται, μεγάλης κοινωνικῆς σημασίας, δὲν πρέπει τόσον εὐκόλως νὰ λησμονῶνται.

Ταῦτα ἐθεωρήσαμεν σκόπιμον ν' ἀναφέρωμεν, διὰ νὰ τοποθετήσωμεν τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν τῶν, νῦν, ὅτε ἡ νομολογία δὲν ἔχει παγιωτηθῇ, ἵνα μὴ αἱ σημεῖον προεδρικαὶ ἀποφάσεις ἀποτελέσουν τὴν ἀφετηρίαν τοῦ ἐσφαλμένου χαρακτηρισμοῦ τῶν ὅρων «ἐπιχειρήσεις» καὶ «ἐκμετάλλευσις» ἐν σχέσει μὲ τοὺς Δήμους καὶ τὰ Νομικὰ πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ἀπὸ τὸν ὀρθὸν χαρακτηρισμὸν τῶν ὁποίων ἐξαρτῶνται σπουδαιότατα πρακτικὰ ἀποτελέσματα.

Πειραιεύς

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΗΛ. ΧΡΟΝΗΣ

Δικηγόρος

ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟΝ

Μετὰ τῶν ἄλλων ἐνδιαφέρουσα μελέτη τοῦ κ. Ἀνδρέου Γ. Χατζηδάκη, Παρέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους: Περιοχὴ οἰκισθελῶς χορηγηθέντος πολεμικοῦ ἐπιδόματος.

—Νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἄλλων Δικαστηρίων ἐπὶ ἐνδιαφερόντων θεμάτων Ἐργατικοῦ Δικαίου.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΝΕΡΓΙΑ

Ν. Δ. 424/1941 ΚΑΙ ΕΠΙΡΡΟΗ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια σχετικής διατάξεως νόμου 2112 καί ισχύς μετά τὸ ν. δ. 424/1941

Ἀποχή μισθωτοῦ λόγω ἀσθενείας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικά ὅρια.—Δημιουργία μόνον δικαιομάτος ἀπρεσβυτοποιήτου λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ μὴ λύσις αὐτῆς ἐκ μόνου τοῦ γεγενοῦς τῆς ἀσθενείας.—Ἐπιρροή ἀσθενείας μισθωτοῦ ἐπὶ τοῦ ν. δ. 424/1941.—Πρεσβυτοθεσίας τοῦ ἐγκύρου τῆς καταγγελίας ἡ ἀντικαταστάσις τοῦ μισθωτοῦ δι' ἄλλου τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς.—Μὴ ἀναγκαῖα ἡ προσφερὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως.—Συμφητισμὸς τῶν ἀλλοτρίων κερδθέντων.

Αἱ ἀπόψεις ποὺ ἀναπτύσσονται ὑπὸ τῆς παραιτημένης πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, σχετικῶς μὲ τὴν θέσιν τοῦ ἀποσχόντος ἐκ τῆς ἐργασίας του, λόγω ἀσθενείας, μισθωτοῦ, ἐναντί τοῦ ν.δ. 424/1941, δὲν ἀπομακρύνονται, κατὰ τὸ ἀποτελέσμα των, τῶν ἀποψέων, ποὺ υἱοθέτησαν προηγουμέναι δικαστικαὶ ἀποφάσεις (Β. ἐπε Πρωτ. Ἀθηνῶν 2962/1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 45, σελ. 433, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 5382/1943, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 436).

Τὰ ἐπιχειρήματα, ποὺ χρησιμοποιοῖ ἡ ἐν λόγω δικαστικὴ ἀπόφασις, στηρίζουν ἀκλονήτως τὴν υἱοθετουμένην παρ' αὐτῆς αἰτιψιν.

Πράγματι ὁ νόμος 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ τὸ κατ' ἐπέκτασίν του β.δ. 16 Ἰουλίου 1920 ρυθμίζουν εἰδικῶς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως, χωρὶς νὰ δύναται νὰ συναχθῇ συναχτισμὸς τῶν διατάξεων αὐτοῦ, ποὺ ἀποσκοποῦν νὰ ρυθμίσουν ἴδιον θέμα, πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ν.δ. 424/1941, νομοθετήματος γενικωτέρων σκοπῶν.

Ὁ νόμος 2112/1920 (ἄρθρ. 5) καὶ τὸ β.δ. 16 Ἰουλίου 1920 (ἄρθρ. 6) παρέχει ἐπίσης τὴν δυνατότητα τῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότης ἀζημίωτης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐν περιπτώσει ὑποβολῆς μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξίονον πρᾶξιν διοπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, καὶ ἐν τοῦτοις, καὶ ἐὰν συντεταται τῆς ἀρχῆς τοῦ ν. δ. 424/1941, ἔχει γινεῖ νομολογιακῶς ὁρθῶς δεκτόν, ὅτι μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 δὲν ἰσχύει αὐτός καθ' ἑαυτοῦ ὁ λόγος οὗτος, ἵνα δημιουργήσῃ ἐγκυρον, ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424, καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ θὰ χρηθῇ μόνον ὡς λόγος ἀκαλλήλουτος ἡ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ ν.δ. 424/1941 (Βλέπε Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 9231/1942, Ἐπιθ. Ἐργ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 28, σελ. 884).

Ἐξ ἄλλου καὶ προκειμένης ἀκόμη συμβάσεως ὀρισμένης χρονικῆς διάρκειας, διὰ τὴν πρόωρον λύσιν τῆς ὁποίας ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρξῃ δικαία καὶ ἐπιδοκιμαστικὴ αἰτία εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ, ἔγκειμένη εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἡ ἀνικανότης τοῦ μισθωτοῦ νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του, ἐνεκα μακρᾶς ἀσθενείας, δυσαναλόγου πρὸς τὸν χρόνον τῆς συμβάσεως ἐργασίας, θεωρεῖται ὡς δεδικαιολογημένη αἰτία λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, χωρὶς νὰ ἔχῃ υποχρεωτικῶς ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ ἀρθρου 5 τοῦ νόμου 2112 (Βλέπε Ἐφετ. Ἀθηνῶν 146/1934, ΕΕΝ' α', σελ. 212).

Ἀς μὴ λησμονῆται, ἄλλως τε, ὅτι τὸ ν.δ. 424/1941, λόγω τοῦ γενικωτέρου σκοποῦ του, ἀπέβλεπεν εἰς τὴν θέσιν τοῦ μισθωτοῦ, ἡ πλήρωσις τῆς ὁποίας δι' ἄλλου ἀντικαταστάτου ἐνδιαφέρει τὰ σκοπούμενα δι' αὐτοῦ ἀποτελέσματα τῆς καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας.

Πρωτοδικεῖο Ἀθηνῶν 4349/1943

Εἰσηγητῆς ὁ Πρωτοδίκης κ. Δ. Πάντελος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Σταυρόπουλος, Ζ. Χρυσόχοῦ

Ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται διὰ τῆς ἀγωγῆς του, ὅτι, προσληφθεὶς δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ὑπαλλήλος παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει τῆς ἐναγομένης, εἰργάσθη παρ' αὐτῇ ἀπὸ τῆς 7 Ὀκτωβρίου 1937 μέχρι τῆς 20 Ἰουλίου 1941, ἥτοι ἐπὶ χρονικὸν διάστημα ἑλαττον τῆς τετραετίας, ὅτι τὴν 20 Ἰουλίου 1941, συνεπεία τυχαίου γεγενοῦς καὶ λόγω τῆς ἀπὸ λειτουργοῦ αὐτοκινήτου πτώσεως του τραυματισθεὶς ἠϊθνησεν ἐκ τῶν τραυμάτων του τούτων καὶ περιετθὼν εἰς ἀδυναμίαν, ὅπως προσέλθῃ καὶ παρασχῇ τὴν ἐργασίαν του παρὰ τῇ ἐναγομένῃ, ἀπέσχεον ἐκ ταύτης κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1941 καὶ μέχρις 7 Νοεμβρίου 1941, ὅτε, προσελθόντος τούτου νὰ ἐπαναλάβῃ ταύτην, ἡ ἐναγομένη ἠρνήθη νὰ δεχθῇ αὐτόν, ἐν τέλει δὲ ἐρήλωσεν εἰς τοῦτον, ὅτι τὸν θεωρεῖ ἀτολυθέντα, λόγω τῆς ἐνεκα ἀσθενείας του ὑπὲρ τὸν νόμιμον χρονικὸν ὄριον παραταθείσης ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας του, αἰτεῖται δὲ ὁ ἐνάγων, βῦσει τῶν περιστατικῶν τούτων, καὶ ὑποστηρίζων τὴν ἰσχὺν καὶ μὴ λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦς ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1941, διὰ δὲ τῶν προτάσεων του τοῦς ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1941 καὶ μέχρι τῆς ἀγωγῆς μισθῶν του ἐκ δρχ. 383.331.

Κατὰ μὲν τὰ ἀρθρα 1 καὶ 3 τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 4558/39, ἀτόλυσος ἰδιωτικὸς ὑπαλλήλου, προσληφθέντος ἐπὶ χρόνῳ μὴ ὀρισμένῳ, ἐφ' ὅσον οὗτος διήρκεσεν ὑπὲρ τοῦς δύο μῆνας, δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀνευ προηγουμένης ἐγγράφου καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, κατὰ τὰ αὐτόθι εἰδικώτερον ὀρίζοντα, παραμελουμένης δὲ τῆς πρὸς καταγγελίαν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως ὑποχρεώσεώς του ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νὰ καταβῇ τὴν ἐν τῷ νόμῳ ὀριζομένην ἀποζημίωσιν, διὰ δὲ τοῦ ἀρθρου 5 τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «ἀπόλυσις ἀνευ προειδοποιήσεως», ἀρὸν διὰ τῶν ἐναγίων 1 καὶ 2 αὐτοῦ θεωρεῖται τὸ δυνατόν τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότης καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἀνευ τηρήσεως προθεσμίας εἰς περίπτωσιν ὑποβολῆς μηνύσεως κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου, δι' ἀξίονον πρᾶξιν κλπ., ὀρίζεται περαιτέρω διὰ τοῦ ἐδαφίου 3 αὐτοῦ, ὡς συνεπληρώθη

διὰ τοῦ νόμου 4558]30, ὅτι ἀποχὴ ὑπαλλήλου ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς προσηκόντως ἀντιδεδειγμένην καὶ βραχείαν σχιτιῶς διαρκείας ἀσθένειαν, ἥς τὰ ἀνάγκαια χρονικὰ ὅρια καθορισθῇσαν ἀναλόγως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου, δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει, ὅτι ἐπὶ ἀποχῆς τοῦ ὑπαλλήλου δι' ἀσθένειαν μὴ παρὰθεῖσαν πέραν τοῦ ἀνωτάτου χρονικοῦ ὁρίου τοῦ νόμου, ἀφοῦ δὲν θεωρεῖται αὕτη ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ, ἰσχύει ὁ ἐν τοῖς ἀνω ἄρθροις 1 καὶ 3 περὶ προηγουμένης ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη ἐγγράφου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἄλλως ἀποζημιώσεως, κανὼν, ὑποχρεομένου τοῦ ἐργοδότη ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἐν μὴ ἐμπροθέσμῳ κατ' ἀγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ὑπ' αὐτοῦ, εἰς τὴν καταβολὴν τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως, ἐξ οὗ ἐπεται, ὅτι, κατὰ τὴν ἐννοιαν τῆς ἐξηκτέρας διατάξεως τοῦ ἐδαφίου 3 τοῦ ἁρθροῦ 5, ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου περιπτώσεως τῆς ἀποχῆς τοῦ ὑπαλλήλου δι' ἀσθένειαν παρὰθεῖσαν ὑπὲρ τὸ ἀνωτάτου χρονικὸν ὅριον τοῦ νόμου, μὴ ὑφισταμένης ἔνεκα τῆς δι' αἰτίας, ἐγκειμένης εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ὑπαλλήλου, ἀποχῆς τούτου ἀπὸ τῆς ἐργασίας, τῆς περὶ προηγουμένης καταγγελίας ὑποχρέσεως τοῦ ἐργ. δότη, δύναται αὗτος νὰ καταγγεῖλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινὸς καὶ χωρὶς συνεπὶς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς καταβολῆς ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἐδαφ. 1 τοῦ ἁρθροῦ 3. Ἰέραν τούτου ὁμως δὲν προκύπτει ἐκ τῆς ἀνω διατάξεως καὶ δὴ σαφῶς, ὅτι ἐπὶ τῆς δι' ἀσθένειαν, παρὰθεῖσαν ὑπὲρ τὸ χρονικὸν ὅριον τοῦ νόμου, ἀποχῆς τοῦ ὑπαλλήλου, ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐπέρχεται ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος τούτου, θεωρουμένης ὡς λυομένης ὑπὸ τοῦ ἀσθενήσαντος ὑπαλλήλου, οἶον· κατὰ νομικὸν πλάσμα καὶ κατ' ἀπόκλιον τῶν ἐπὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν ἀορίστου χρόνου ἰσχυουσῶν διατάξεων, καθ' ὅς δύναται μὲν ἑ-άτερος τῶν συμβαλλομένων ὁποτεδήποτε νὰ λύσῃ αὐτὴν, δηλῶν ὅμως, εἴτε ρητῶς, εἴτε σιωπηρῶς, τὴν περὶ τούτου βουλήσιν του (Α.Π. 175]39 Ε.Ν. 39, σ. 425), ἀφοῦ οὕτε τοιαύτῃ ἀπόκλιςις συνάγεται ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς ἀνω διατάξεως, διατυπωθείσης, ὡς ἔχει διατυπωθῇ, ὅπως ἐκφράσῃ τὴν ὡς ἀνω ἐννοιαν, οὔτε προκύπτει νὰ δημιουργηθῇ ὑπ' αὐτῆς τοιοῦτο νομικὸν πλάσμα, συνδόν μετ' ἐξ ἀδυναμίας, λόγῳ τῆς ἀσθενείας του, ἀκούσιν ἀποχῆν τοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ τῆς ἐργασίας του βούλησιν του περὶ λύσεως ὑπ' αὐτοῦ τῆς συμβάσεως (Διεξερροπούλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424]1941 παρ. 5, 22 Β καὶ 34 Β, contra Καποδίστριας, παρ. 225).

Ἐκ τούτων ἐπεται, ὅτι συνεπὶ τῆς ἀποχῆς τοῦ ὑπαλλήλου δι' ἀσθένειαν του, παρὰθεῖσαν ὑπὲρ τὸ χρονικὸν ὅριον τοῦ νόμου, χρηγεῖται μὲν εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα τῆς ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας καταγγελίας τῆς συμβάσεως, δὲν λυεῖται ὁμως ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος τῆς ὑπὲρ τὸ χρονικὸν ὅριον τοῦ νόμου ἀποχῆς τοῦ ἀσθενήσαντος ὑπαλλήλου ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἥτις, παρὰ τὸ ἀνυπόχρεον εἶναι τοῦ ἐργοδότη πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τῆς ἀποχῆς, ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται μέχρι τῆς διὰ τῆς ἐναντίας δηλώσεως βουλήσεως τοῦ ἐργοδότη λύσεως αὐτῆς.

Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ἀκολουθεῖται καὶ ἐπικυροῦται καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἁρθρῶν 9, 10 καὶ 13 τοῦ ν. δ. 424, δι' ὧν, ρυθμιζομένης τῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπαγομένων δὲ εἰς τὰς διατάξεις ταύτας καὶ τῶν ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1941 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου γενομένων ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν καταγγελιῶν, ἐξαιρουμένων ἐν ἐδ. γ' τοῦ ἁρθρ. 13 τῆς ἀναδρομικῆς ταύτης ἀκρότητος οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 8 νόμου 2112, ὡς

συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἀπολυθέντες, ἦτοι καὶ οἱ ἀπολυθέντες δι' ἀπ' αὐτὴν ἐκ τῆς ἐργασίας, ἔνεκα ἀσθενείας, παρὰθεῖσης ὑπὲρ τὸ χρονικὸν ὅριον τοῦ νόμου, ἐξ αὐτῆς, ὅτι καὶ ὑπὸ τῆς διατάξεως ταύτης ἡνωθήθῃ τῆς ἀπαιτουμένη ἡ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη καταγγελία τῆς συμβάσεως, ἀφοῦ ἡ λύσις αὐτῆς ἐθεωρήθη ὡς ἐκ μέρους τούτου ἐπερχομένη.

Τούτων οὕτως ἐχόντων καὶ ἀφοῦ ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι παρὰθεῖσης τῆς ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1941 ἀρξαμένης ἀσθενείας αὐτοῦ, ἔχοντος τότε ὀλιγωτέρων τῶν 4 ἐτῶν ὑπηρεσίαν, ὑπὲρ τὸν μῆνα, ἦτοι μέχρι τῆς 7 Νοεμβρίου 1941, παρουσιάσθη ἀμέσως μετὰ τὴν θεραπείαν του εἰς τὴν ἐναγομένην καὶ προσέφερε τὴν ἐργασίαν του, ἀποκρουθεῖσαν ὑπὸ ταύτης, ἰσχυρισθείσης λύσιν τῆς συμβάσεως λόγῳ τῆς ἀπουσίας του, μὴ ἐπικυλομένης ὁμως ἡδὴ λύσιν αὐτῆς, λόγῳ δηλώσεως τῆς βουλήσεως τῆς, γενομένης πρὸ τῆς χρονολογίας ταύτης (7 Νοεμβρίου 1941), ἐντεῦθεν καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἀποδείξεως τῆς ἀμφισβητουμένης παρὰθέσεως τῆς ἀσθενείας τοῦ ἐνάγοντος μέχρι τῆς 7 Νοεμβρίου 1941, ἐπεται ὅτι ἡ σύμβασις θεωρεῖται λυθεῖσα διὰ καταγγελίας ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης, γενομένης τὴν 7 Νοεμβρίου 1941, ἦτοι μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν.δ. 424, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ὁποίου καὶ ἐρευνᾶται κατωτέρω τὸ κύρος καὶ ἡ νομιμότης αὐτῆς.

Κατὰ τὴν ἐννοιαν τῆς ἀνω διατάξεως τοῦ ἐδ. 3 τοῦ ἁρθροῦ 5 νόμου 2112 ἀσθένεια νοεῖται οὐ μόνον ἡ εἰς ὀργανικὴν πάθσιν τοῦ ὑπαλλήλου ὀφειλομένη, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκ βλαβείας ἐξωτερικῆς ἐπενεργείας, οἷον τραύματος, προσερχομένη, τοιοῦτης διακρίσεως μὴ στηριζομένης οὔτε εἰς τὸ γράμμα οὔτε εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου, σκοποῦντος νὰ ρυθμίῃ τὴν περιπτώσιν τῆς ἀπὸ τῆς ἐργασίας τοῦ ἀποχῆς τοῦ ὑπαλλήλου, τῆς ὀφειλομένης εἰς ἀδυναμίαν του ἔνεκα βλάβης τῆς ὑγείας του, ὅθενδήποτε προσερχομένης, εἴτω καὶ ἂν ὀφείλεται εἰς οὐχὶ βαρεῖαν ὁμως ἀμέλειαν του. Ἀβάσιμα ὅθεν τὸ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἐκατέρωθεν προτεινόμενον, ἄλλως τε ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης περὶ ἀμελείας τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὴν πτώσιν ἐκ τοῦ αὐτοκινήτου, ἂν ἦθελεν ὑποτεθῇ, ὅτι ἀποτελεῖ ἐνστάσιν, ὅπως ἀορίστως προτείνεται, μὴ καθοριζομένων ὁρισμῶς καὶ θετικῶς, ἀλλ' ὑποθετικῶς τῶν συνιστῶντων ταύτην πραγματικῶν περιστατικῶν.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων καὶ δὴ τῶν ἁρθρῶν 9 καὶ 10 τοῦ ν. δ. 424 τῆς 28 Αὐγούστου 1941 προκύπτει, ὅτι θεσπίζεται διὰ τούτων ὁ κανὼν τῆς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἀπαγορεύσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη καταγγελίας τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν δυνάμει ταύτης ἀορίστου χρόνου παρὰ ταῖς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, κατ' ἐξαιρέσιν δὲ τοῦ κανόνος τούτου θεωρεῖται δεδικαιολογημένη καὶ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἐργοδότην ἡ καταγγελία εἰς τὰς αὐτῶν ὁριζομένους περιπτώσεις καὶ ὑπὸ τὰς αὐτῶν διαγραφόμενας προϋποθέσεις, ἐν αἷς, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἁρθροῦ 10, καὶ δι' ἀποδεδειγμένην ἀκαταλληλότητα ἢ ἀνεπάρκειαν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας ἢ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν, καὶ ὑπὸ τὴν προϋποθέσιν ὅτι εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολυθέντος θὰ προσληφθῇ ἕτερος τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μετὰ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς· ὅρα ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος γενομένη, ὡς ἀνω, ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἀνω διατάξεων, θὰ εἶναι ἄκυρος, συμφῶνως πρὸς τὸν ἐκ τούτου συναγόμενον, ὡς ἀνω, κανόνα, ἐκτὸς ἂν ἡ ἐναγομένη ἦθελε προτείνει, κατ' ἐνστάσιν, λόγον τινά, ἔνεκα τοῦ ὁποίου κατὰ τὸ ἄρθρον 10, εἶναι δεδικαιολογημένη καὶ ἐγκυρὸς ἡ καταγγελία τῆς μετὰ τοῦ ἐνάγοντος συμβάσεως ἐργασίας, ἦτοι ἀνεπάρκειαν, ἀκα-

ταλληλότητα και ἀντικατάστασιν κλπ.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424, σκοπῇ τανύτος τὴν οὐ μόνον διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἀπολύσεων δι' ὠρίσμένους λόγους, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν οὕτω ἀπολυομένων περισταλὴν τῆς ἀνεργίας, προκύπτει, ὅτι, καὶ ἂν ἤθελεν ὑποτεθῆ, ὅτι μετὰ τὴν ἰσχύϊν αὐτοῦ ἡ περίπτωσις ἀπορριπτοῦ τοῦ ἀπολύσι· τοῦ ἀρθρου 5 τοῦ νόμου 2112 καὶ δὴ τοῦ ἐδ. 3 ἰσχύει ὡς αὐτοτελὴς λόγος ἐγκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἥτοι ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν οὗτος συνιστᾷ ἀκαταλληλότητα ἢ ἀνεπάρκειαν τοῦ μισθωτοῦ, τοῦτ' ὅτι ὅμως δὲν προκύπτει, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπ' αὐτῆς, διὰ τὸ ἐγκύρου τῆς καταγγελίας, νὰ προβάλλῃται προσέτι καὶ ἡ ἀντικατάστασις τοῦ οὕτω δι' ἀπογὴν ἐνκα ἀσθενεῖας, ὑπὲρ τὸ νόμιμον χρονικὸν ὄριον παραταθείσης, τοῦ ἀπολυθέντος, διότι, ἐν ἐναντία ἐκδοχῇ, θα καθιερούτο εἰς βάρος τῶν μισθωτῶν τῆς κατηγορίας ταύτης, ἡ οἱ τῶν ἐκεῖ ἀσθενεία ἀπολυομένων, διάκρισις οὐ μόνον ἀντιτιθεμένη εἰς τὸν σκόπον καὶ τὴν ἐννοίαν τοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ οὐδεμίαν λογικὴν βάσιν ἔχουσα. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης, καθ' ὃν ἡ λόγῳ τῆς ἀσθενείας τοῦ ἀπουσίας τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὸ ἀτὶ 20 Ἰουλίου—7 Νοεμβρίου 1941 χρονικὸν διάστημα ἀποτελεῖ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ, ἀβάσιμος ὢν, κατὰ τὰ εἰς τὰς προηγουμένας αἰτιολογίας ἐκτεθέντα, εἶναι ἐπίσης ἀπορριπτὴς ὡς ἀόριστος, ἂν ἤθελεν ὑποτεθῆ ὡς ἰσχυρισμὸς ἀκαταλληλότητος ἢ ἀνεπάρκειας τοῦ ἐνάγοντος, διότι οὐδόπως προτείνεται ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ὅτι εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐνάγοντος προσέλαβεν ἕτερον τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ὅτι μόνον ἐπὶ δύο μῆνας διήρκεσεν ἡ ἀσθένεια τοῦ ἐνάγοντος, ἐπὶ 1 1/2 δὲ τοῦλάχιστον μῆνα, ἀποθεραπευθεὶς, αὐθαίρετως ἀπουσίασεν ἐκ τῆς ἐργασίας του, συνιστῶν σιωπηρὰν ἐκουσίαν, προγενεστέραν τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ, λύσιν τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος, ἥτοι ἀνυπαρξίαν ἀπολύσεως τοῦ ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης, ἀποτελεῖ ἄρνησιν τῆς ἀγωγῆς, στηριζομένης ἐπὶ τῆς μέχρι τῆς ἐμφανιστέως του τῆν 7 Νοεμβρίου 1941 συνεχίσεως τῆς ἀσθενείας του, ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τῆς ὅτι μετὰ τὴν 7 Νοεμβρίου 1941 οὐδόπως πλέον ὁ ἐνάγων προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του, εἶναι ἄνευ ἐννόμου ἀξίας, διότι μετὰ τὴν ἐμφάνισίν του τὴν 7[11]1941 καὶ προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος καὶ τὴν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης συνομολογουμένην ἀπόκρουσιν αὐτῶν οὐδόπως ἀπρτεῖτο, πρὸς στήριξιν τῆς ἀξιώσεώς του, νὰ ἐξακολουθῇ οὗτος προσφέρειν αὐτὰς (Α. Π. 268[39], Δικ. 40 σελ. 129, 299[30], Θέμ. ΜΒ', 44. 324] 900 Θέμ. ΙΒ', 146).

Ἡ ἐνστάσις τῆς ἐναγομένης ὅτι ὁ ἐνάγων, ἀσχοληθεὶς μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του, εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ πώλῃσιν ἐπὶ κέρδει διαφόρων τροφίμων, ἀπεκόμισεν ἐκ τῆς ἐργασίας του τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ποσόν, μὴ ζημιωθεὶς, νόμιμος εἶναι (Α. Π. 368[36] ΕΕΝ, δ', σελ. 94), ὑπόχρεως ὅθεν αὕτη ν' ἀποδείξῃ τὴν ἐνστάσιν τῆς ταύτης, ἐπιτρεπομένων καὶ μαρτύρων διὰ τὸ ἀνέφικτον κτήσεως ἐγγράφου.

ΚΑΚΟΒΟΥΛΙΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΠΡΟΣ ΕΞΑΝΑΓΚΑΣΜΟΝ ΕΙΣ ΑΠΟΛΥΣΙΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.— Ὑποχρέωσις ἐργοδότη, ὅπως ἀποδείξῃ τὴν συνδρομὴν τῶν πρεβυθεσέων τοῦ ἀρθρου 10 ν. δ. 424, ἵνα θεωρηθῇ ἐγκυρὸς ἡ καταγγελία.— Οἱ

κειοθελῆς ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἐγκυρὸς.— Ἀναρμόστος συμπεριφορὰ μισθωτοῦ, μὲ τὴν κακοβουλίαν πρεβύσιν ἐξανγκισμεῦ τοῦ ἐργοδότη εἰς ἀπολυσίν του, ἀποτελεῖ κατάχρησιν τοῦ δικαίου καὶ τῶν καὶ σιωπηρὰν παραίτησιν τοῦ ἀπὸ τῆς ἐργασίας.

Παρατηρήσεις.— Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις ἐπιλαμβάνεται ἐνδιαφερόντων πρὸς βλημάτων ἀπορροήτων ἐκ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁρθῶς δὲ τοποθετεῖ τὸν μὲν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐναγομένου περὶ ἐκπινοθελοῦς ἀποχωρήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἀπαλλασσοῦσης τὸν ἐργοδότην παντὸς περιορισμοῦ ὡς ἀνησιν τῆς βίας τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐργαζομένου, ἣν ἀποτελεῖ ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη του ἄκυρος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὸν δὲ ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐναγομένου περὶ ἀνεπάρκειας, ἀκαταλληλότητος καὶ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς τοῦ ἐνάγοντος καὶ συνδρομῆς τῶν λοιπῶν ὄρων τοῦ ἀρθρου 10 ν. δ. 424 ὡς νόμιμον ἐστάσιν τοῦ ἐναγομένου, παρακωλύουσιν τὴν γένεσιν τοῦ δικαίου καὶ τῶν ἐνάγοντος.

Ἡ πρῶτος περὶ τῆς ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης τῇ εἰσηγήσει διακεκριμένου δικαστοῦ τῆς γείτονος, εἶναι, ὅτι ἀποδέχεται τὴν ἀνάγκαστον συμπεριφορὰν τοῦ ἐνάγοντος, τὴν ἐπὶ τῇ κακοβουλίᾳ προσθέσει τοῦ ἐξανγκισμοῦ τοῦ ἐργοδότη εἰς ἀπόλυσιν ἐπιδεικνυμένην, ὡς συνιστῶσαν κατάχρησιν δικαίου καὶ ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου καὶ σιωπηρὰν παραίτησιν τοῦ ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ὡς αἰρουσιν δὲ τὴν προστασίαν τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ παρεχουσιν ἐπομένως τὴν δυνατότητα τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ ἐργαζομένου, γὰρ νὰ τηρηθῶν αἱ διατυπώσεις τοῦ ἀρθρου 10.

Καὶ ἡ μὲν παρατεταμένη ἀδικαιολόγητος ἀπουσία, ἀσχετῶς πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἀποδιδόμενην πρόθεσιν του, δύναται ν' ἀποτελέσῃ σιωπηρὰν παραίτησιν τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ἀλλ' ἀπείθεια, ἐπανεπιλημμένα ἀποκρίσεις καὶ τὰ τοιαῦτα γεγονότα δὲν συνιστῶσιν εἰμὴ ἀνάγκαστον συμπεριφορὰν, ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα τοῦ ἐργαζομένου, ὡς σιωπηρὰ δὲ παραίτησις οὕτως αὐτὰ καθ' αὐτὰ δύναται νὰ ἐρμηνευθῶσιν, ἀφοῦ ὁ μισθωτὸς παραμένει ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, οὕτε ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐκτεθείαν κακοβουλίαν πρόθεσιν, ἀφοῦ καὶ αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐξαφάνῃ τὸ ἀπὸ τῶν γεγονότων τῆς παρεκκλίσεως τοῦ ἐργαζομένου ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του (ἔστω καὶ πλημμελῶς ἐκτελούμενη). ἡ δὲ πρόθεσις του δὲν εἶναι νὰ παραιτηθῇ ἀπ' αὐτῆς, ἀλλὰ νὰ ἐξαπαγγέλῃ τὸν ἐργοδότην εἰς καταγγελίαν.

Ἐρευνητέον ὅμως ἂν τὰ τελευταῖα αὐτὰ γεγονότα, συνδυαζόμενα πρὸς τὴν κακοβουλίαν τοῦ ἐργαζομένου, συνιστῶσι κατάχρησιν δικαίου καὶ αἰρουσιν τὴν προστασίαν τοῦ Ν. Δ. 424.

Ἡ κατάχρησις δικαίου καὶ, δηλαδή ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐκ μέρους τοῦ δικαίου ὁσέως τοῦ δικαίου καὶ τῶν ἐκ κακοβουλίας (ἰσχυρὴ στενὴ θεωρία) ἢ κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν κοινωνικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ (νεωτέρη εὐεὶα θεωρία), ἐμφανισθῇ ὡς ἀντιδικαίως πρὸς τὴν ἀκαμπτὸν ρωμαϊκὴν ἀρχὴν *qui suo jure utitur neminem facit injuriam*, ἀποσκοποῦσα νὰ χαλιναγωγῇ τὴν χρῆσιν δικαίων, ἣν τὸ θετικὸν δίκαιον κατέλιπεν ἐλευθέραν καὶ ἀπεριορίστον (ἡ πάντως πρὸς τὴν κατεῦθεναν πρὸς τὴν ὁποίαν τὴν κατέλιπεν ἐλευθέραν, ἂν πρὸς ὁρισμένους μόνον κατευθύνσεις δὲν ἐτέθη περιορισμός). Τὸ δίκαιον αἶρει τὴν ἀρωγὴν του καὶ ἀποκλείει τὴν πραγματώσιν τοῦ δικαίου ἐν τῇ συγκεκριμένῃ καταχρηστικῇ αὐτοῦ κατευθύνσει (ἐνῶ ἡ πραγματώσις διὰ ἐπὶ ἡρετοῦ ἄνευ τῆς θεωρίας περὶ καταχρήσεως δικαίου καὶ τῶν).

ἐὰν δὲ ἡσκήθη ἤδη κατὰ τοιοῦτον καταχρηστικὸν τρόπον, ὁ δικαιοῦχος ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν. Ἐν ἄλλοις λόγοις, πάσας τὰς συνεπείας, τὰς ἐν τῷ ἔξω εὐκρίῳ κόσμῳ μεταβιβάς, αἷτιες προκαλοῦνται ἀπὸ τὴν καταχρηστικὴν ἀσκήσιν τοῦ δικαίωματος, τὸ δίκαιον ἀρνεῖται νὰ τὰς πραγματοποιήσῃ, τυχὸν δὲ πραγματοποιηθείσας τὰς ἀντρέπει.

Ὅταν ὁμως τὸ θετικὸν δίκαιον περιορίσῃ τὴν ἀσκήσιν τοῦ χορηγούμενου δικαίωματος ἐντὸς ὁρισμένων ὁρίων, ἢ ὑπέρβασιν αὐτῶν δὲν συνιστᾷ κατάχρησιν δικαίωματος, ἀλλὰ παντελὴ ἔλλειψιν τοιοῦτου. Ὁ ψιλὸς κύριος, ἐρ' ὅσον ὑφίσταται ἐπικαρπία, δὲν θὰ δυνήτῃ νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ πρᾶγμα ἀπὸ τὸν ἐπικαρπωτὴν ὅχι διότι τοῦτο θ' ἀπτελέει κατάχρησιν τοῦ δικαίωματος του, ἀλλὰ διότι δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ τὸ ἀφαιρέσῃ κατὰ τὸ ὅλον σύστημα τοῦ θετικοῦ δικαίου. Ὁ μισθωτὸς, ὁ ἀπολύων τῆς μονιμότητος τοῦ Ν. Δ. 424, δὲν θὰ παραμείνῃ ἐν τῇ θέσει του, ἐφ' ὅσον συμπεριφέρεται ἀναρμοστως, ὅχι διότι τοῦτο ἀποτελεῖ κατάχρησιν τοῦ δικαίωματος του, ἀλλὰ διότι, κατὰ τὸ ἰσχύον δίκαιον, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παραμείνῃ, ἀσχετῶς πάσης κακιοβούλου προθέσεώς του.

Ὁ δὲ περιορισμὸς, ὁ τισσομένης ὑπὸ τοῦ θετικοῦ δικαίου, θὰ ἐφαρμοσθῇ, ὡς διαμ. φροῦται ὑπ' αὐτοῦ. Ἐν πρᾶγμα δὲ, διὰ νὰ εἶναι ἔγκυρος ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἀναρμοστίως συμπεριφερομένου μισθωτοῦ, πρέπει νὰ συντρέχουν καὶ αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις τοῦ ἀρθ. 10. Καὶ ἡ κατάχρησις τοῦ δικαίωματος, ἄλλως τε, στερεῖ τὸν δικαιοῦχον τῆς δυνατότητος τῆς πραγματώσεως αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν σημαίνει, ὅτι ἀπαλλάσσει καὶ τὸ ἕτερον μέρος ὑποχρεώσεων του, μὴ θιγόμενων ἢ ἐπιβαρυνόμενων ἐκ τῆς καταχρήσεως τοῦ δικαίωματος τοῦ δικαιοῦχου, καὶ μάλιστα, ὡς ἐν προκειμένῳ, ὅταν αἱ τοιαῦται ὑποχρεώσεις δὲν ἀποβλέπουσι μόνον εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ δικαιοῦχου, ἀλλ' εἰς γενικώτερον σκοπὸν δημοσίας τάξεως καὶ ἡ παροβίασίς των κολάζεται καὶ ποινικῶς. Ἐὰν παραλείψῃ ὁ ἐργοδότης νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὸ ἀρθ. 10—μὴ πρόσληψις ἀντικαταστάτου, ὑπέρβασις ὁρίων ἀπολύσεως ἢ ὑποχρεώσεως του πρὸς πληρωμὴν μισθῶν δὲν θὰ ὀφείλεται πλεῖον εἰς τὴν ἀνάμωστον συμπεριφορὰν τοῦ μισθωτοῦ, ἔστω καὶ μὲ κακόβουλον προθέσιν ἐπιδειχθείσαν, ἀλλ' εἰς ἰδιὸν του πεισμα, ὅπερ, παρεμβλήθῃ, διέκοψε τὴν αἰτιώδη συνάφειαν μεταξὺ τῆς ἀναρμοστοῦ συμπεριφορᾶς (ἢ ἔστω, καὶ τῆς καταχρήσεως δικαίωματος, ὡς θέλει ἡ ἀπόφασις) καὶ τῆς ὑποχρεώσεώς του πρὸς πληρωμὴν.

Ἄν το Ν. Δ. 424 δὲν προέβλεπεν ἀτόλυσιν δι' ἀνάμωστον συμπεριφορὰν, ἢ ἐπιδειχθείσα τοιαύτη καὶ δὴ μὲ τὴν εἰρημένην κακόβουλον προθέσιν θ' ἀπτελέει κατάχρησιν δικαίωματος. Καὶ μὲ τὴν σημερινὴν μορφήν τῆς νομοθεσίας μας κατάχρησιν δικαίωματος θ' ἀποτελεῖ ἡ ἀνιερμοστος συμπεριφορὰ τοῦ ἐργαζομένου μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ ἐξαναγκασμοῦ τοῦ ἐργοδότη εἰς ἄμεσον ἀτόλυσιν, ἵνα οὗτος (ὁ μισθωτὸς) ἀποκομίσῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐργοδότης θ' ἀπαλλαγῇ καὶ τῶν ὑποχρεώσεών του ἐκ τοῦ Ν. Δ. 424, ἐὰν συνεροφώθῃ καὶ διότι ἀκριβῶς συνεροφώθῃ πρὸς τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθ. 10 Ν. Δ. 424, καὶ τῶν ὑποχρεώσεών του ἐκ τοῦ Ν. 2112, τοῦτων ὁμως λόγῳ τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τῶν ἀντιστοίχων δικαιομάτων τοῦ μισθωτοῦ. Ἐτι περαιτέρω: θὰ πρόκειται περὶ κατάχρησιν δικαίωματος, ἐὰν ὁ ἐργαζόμενος ἐπιδεικνύῃ κακόβουλως τὴν ἀνάμωστον συμπεριφορὰν, διότι γνωρίζει, ὅτι ὁ ἐργοδότης του εὐμίσκεται ἐν ἀδυναμίᾳ, ὅπως πληρώσῃ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθ. 10 Ν. Δ. 424, καὶ οὕτως πλεον τὸ δικαίωμά του ἐπὶ τὴν θέσιν του καθί-

σταται ἀνεξέλεγκτον. Τοιαύτη δὲ ἀδυναμία δύναται νὰ ὑπάρξῃ διὰ τὸν ἐργοδότην, λ. χ. ἐὰν ἐξήντησεν ἡ ἡ τὸ ἀνώτατον ὄριον ἀπολύσεως. Τότε ἡ κατάχρησις αὐτὴ στερεῖ τὸν μισθωτὸν τῶν δικαιωμάτων του καὶ ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς τηρήσεως τοῦ ὅρου ἐκείνου τοῦ ἀρθ. 10, ὅστις θίγεται καὶ ἐπιβαρύνεται ἐκ τῆς κακόβουλου προθέσεως τοῦ ἐργαζομένου.

Εἰς τὴν περίπτωσιν μας ὁμως τοιαῦται εἰδικώτεραι προθέσεις δὲν ὀρίζονται, οὔτε αἰνέται νὰ ἐγένετο ἐπὶ κλήσις τοιοῦτων. Ἀναμισθητῆτος λοιπὸν ἡ ἀπύλλαγῃ τοῦ ἐργοδότη ἀπὸ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθ. 10 Ν. Δ. 424 παρίσταται ἀδικαιολόγητος. Σημειωτέον δ' ὅτι οὔτε γενικώτερα ἐπὶ κλήσις δόλου (fraus omnia corrumpit) δύναται ν' ἀποτρέψῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὅρων τοῦ ἀρθ. 10, διότι πάλιν, ἐν μὴ συμμορφώσει τοῦ ἐργοδότη πρὸς τοὺς ὅρους αὐτοῦ, ἡ αἰτιώδης συνάφεια μεταξὺ δόλου καὶ ζημίας διακόπτεται, ὥστε παρίσταται δυσχερὴς ἡ ἀνιερσις τοιαύτης ὀφειλομένης εἰς ἐκεῖνον.

Ἐσφαλε κατὰ τὸ σημεῖον αὐτὸ ἡ ἀπόφασις. Ἐπικίνδυνον δὲ διέξοδον ἤνοιξε πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ ἀρθ. 10 Ν. Δ. 424. Ἡ τήρησις ἐπιτακτικῶν καὶ συγκεκριμένων τοῦ νόμου διατυπώσεων ἀποτρέπεται μὲ τὴν ρευστὴν μαρτυρικὴν ἀπόδειξιν προθέσεων, αἷτινες θιγούσι μὲν τὸ δικαίωμα τῆς μονιμότητος καὶ παριστῶσιν σὺν ἀντιθετὸν πρὸς τὸν κοινωνικὸν του σκοπὸν (δι' ὃ καὶ ἂν ἀκόμη ὁ νόμος δὲν ἔδιδε διέξοδον, ἢ θεωρία τῆς καταχρήσεως θὰ ἐκαλεῖτο νὰ δώσῃ), ἀλλ' οὐδόλως θιγούσι καὶ ἐμποδίζουσι τὴν πραγματικὴν τῶν ἐπιτακτικῶν ὅρων τοῦ ἀρθ. 10.

Α. Ι. Μπουργιᾶς Δικηγόρος

Πρωτοδικεῖο Πειραιῶς 831/1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδικὴς κ. Ι. Παπαγεργίου

Τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν εἶναι ἀπεριόριστον καὶ ἀναιτιῶδες μετὰ τὸ Ν. Δ. 424. Διὰ τοῦ νομοθετήματος τοῦτου καθιερώθη ποία τις μονιμότης τῶν ἐργαζομένων, ἡ δὲ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, γενομένη ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῶν ἀναγραφέντων ἐν αὐτῷ προϋποθέσεων, προσκρούουσα ἐπὶ τῆς τοιαύτης μονιμότητος, εἶναι ἄκυρος καὶ οὐδεμίαν ἐννοίαν ἐνέργειαν δύναται νὰ ἔχῃ, ἢ δὲ σύμβασις ἐργασίας ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται. Ἡ ὑπὸ κρίσιν ὄθεν ἀγωγὴ, διώκουσα τὴν καταδίχην τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ εἶναι ἄκυρος, βάσει τοῦ ὡς ἄνω Ν. Δ., εἶναι νόμιμος.

Τὴν συνδρομὴν καὶ συνύπαρξιν τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἀρθ. 10 τοῦ νομοθετικοῦ τοῦτου διατάγματος πρὸς ἔγκυρον καταγγελίαν ὑποχρεῖται νὰ προτείνῃ καὶ ἀποδείξῃ ὁ ἐργοδότης, ὅστις κρίνει μὲν περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν προϋποθέσεων τούτων, ἢ κρίσις του ὁμως ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ δικαστοῦ, διὰ νὰ καταστρέψῃ διὰ παντὸς τὸ τοῦ ἐνάγοντος δικαίωμα, τὸ ἀπορρέον ἐκ τῆς μονιμότητος. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐναγόμενος προτείνει, ὅτι ὁ ἐνάγων ἦτο ἀνεπαρκὴς καὶ ἀκατάλληλος ὡς λογιστὴς ὑπάλληλος του καὶ ὅτι ἡ συμπεριφορὰ του ἦτο ἀνάμωστος καὶ προσέλαβεν ἄλλον, ὡς ἀντικαταστάτην, μὲ ἡδυνάμενος μάλιστα ἀποδοχάς. Ἡ ἐνστάσις οὕτη εἶναι νόμιμος. Δέον, ὅπως ὑποχρεώθῃ ὁ ἐναγόμενος νὰ ἀποδείξῃ τὰ συνιστάμενα ταύτην οὐσιώδη πραγματικὰ περιστατικά, αἷτινα, καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, αὐτὰ καθ' ἑαυτά, ἐμπίπτουσιν εἰς τὴν ἐννοίαν τῶν ὡς ἄνω ἀκαθορίστου περιεχομένου ἐννοιών, διὰ παντὸς ἀποδεικτικῶς μέσου καὶ μαρτύρων, δι' ἀδυναμίαν ἐγγράφου ἀποδείξεως.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ὅτι οἰκειοθελῶς ἀπεχώρησεν ὁ ἐνάγων, ἀποτελεῖ ἄνησιν τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἰσχυρισμοῦ τῆς καταγγελίας τῆς συμβίσεως ἐργασίας. Περιπέτοις ὁμοῦ διατινέται ὁ ἐναγομένος, ὅτι καὶ αἱ παραινέσεις καὶ αἱ κατ' ἐναντίον αὐτοῦ ἀδικαιολόγητοι ἀπουσίαι τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῆς ἐργασίας, αἱ συνιστῶσαι ὡς ἄνω τὴν ἀνεπάρευσαν, ἀκαταλληλότητα καὶ ἀνάγκησαν συμπεριφορὰν αὐτοῦ, ἐγένοντο ἐπὶ τῇ κακοβουλίᾳ προθέσει νὰ ἐξαναγκάσῃ τοῦτον εἰς ἀπόλυσιν. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος εἶναι νόμιμος, διότι ἡ ἀσκησης τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐνάγοντος, νὰ θεωρήσῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὑφισταμένην καὶ νὰ ἀξίῃ τοὺς μισθοὺς του μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, ὑπερβαίνει προφανῶς τὰ ὅρια, τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως καὶ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, ὅταν πιεσθῇ ἐκ προθέσεως τὰς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῶν χρηστῶν ἡθῶν ὑποχρεώσεις καὶ συμπεριφέρῃ κατὰ τρόπον ἀπάδοντα πρὸς τὴν φύσιν τῆς συμβάσεως. Τὸ δίκαιον δὲν δύναται νὰ θέσῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς μονιμότητος τοιοῦτην ἐγωϊστικὴν ἀντίληψιν τοῦ ἐργαζομένου, διότι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ μονιμότης θὰ ἀπετέλει καταδυνάστευσιν τοῦ ἐργοδότη καὶ κατάχρησιν τοῦ ἐκ ταύτης ἀπορρέοντος δικαιώματος τοῦ ἐργαζομένου. Ἡ ἀπόλυσιν λοιπὸν τοῦ ἐργαζομένου, τοῦ παραιτούμενου κατὰ τοιοῦτον τρόπον τὰς συμβατικὰς καὶ ἡθικὰς ὑποχρεώσεις του ἐναντὶ τοῦ ἐργοδότη, εἶναι νόμιμος καὶ ἂν δὲν συντρέχουσιν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ν. δ. 424, διότι ἡ κακοβουλία καὶ ἀπάδουσα πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως ἀντισυμβατικὴ διαγωγή τοῦ ἐργαζομένου ἐνέχει τὴν σιωπηρὰν παραιτήσιν αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας (Καποδίστριας, Ἑρμηνεία τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου § § 418, 419. Διτσερόπουλος, ἐν Θερμ. ΝΒ' 360 καὶ Καταγγελία κλπ. § 29). Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ κακοβουλία καὶ κατάχρησις δικαιώματος δὲν ἀποτελοῦν αὐτοτελῶς πραγματικὸν γεγονός, καθιστάμενον ἀντικείμενον ἀποδείξεως (Regelsberger, § 54 III. Θεράπου. Ἡ μακαρία, σελ. 33 καὶ 110. Μιχαλάκης, Τὸ ἀντικείμενον τῆς δικ. ἀποδείξεως, σελ. 72, 121), πλὴν ὁμοῦς ὁ ἐναγομένος εἶναι ὑποχρεωμένος, ὅπως ἀποδείξῃ, ἐκτὸς τῶν ὡς ἄνω γεγονότων, αἰτιὰ συνιστῶσαι τὴν ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424 ἐνστασιν, ὡρισμένα γεγονότα καὶ περιστατικά καὶ διὰ μαρτύρων δι' ἀδυναμίαν ἐγγράφου ἀποδείξεως, ἐξ ὧν νὰ φαίνεται ὁ σκοπὸς τοῦ ἐνάγοντος πρὸς ἐξαναγκασμὸν τοῦ ἐναγομένου πρὸς ἀπόλυσιν, τὰ ὅποια θέλουσιν ὑποστῇ ἀξιολογικὴν κρίσιν ἐκ μέρους τοῦ δικαστοῦ, διὰ τὴν ἀποφανθῇ, ἂν ταῦτα ἀποτελοῦν κακοβουλον προθέσιν ἢ ἀντίκεινται εἰς τὴν καλὴν πίστιν.

ΑΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΒΡΑΔΥΤΗΣ ΑΣΚΗΣΕΩΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΕΚ ΤΟΥ Ν.Δ. 424/1941

Ἐκτίμησης παραιτήσεως καὶ ἀντίθεσις πρὸς τὴν καλὴν πίστιν

Μὴ ἀσκησης καὶ ἐπὶ ἔτος τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ δὲν σημαίνει παραιτήσιν καὶ ἀποδοχὴν τῆς ἀπολύσεως. — Ἀποκρούσεις τῆς ἀξιώσεως ἐκ τῆς ἐνστάσεως τοῦ δόλου καὶ ἀπάσεως ἐκ τῆς καλῆς πίστεως.

Τὸ θέμα, περὶ τοῦ ὁποίου πραγματεύεται ἡ παραιτημένη πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, εἶναι τῇ ὄντι ἐνδιαφέρον. Ἄν εἰς περίπτωσιν ἀπολύσεως μισθωτοῦ, παρὰ τὸ ν. δ. 424/1941, καὶ μὴ ἀσκήσεως ἐπὶ χρόνον τοῦ δικαιώματός του νὰ ἐπιδιώξῃ δικαστι-

κῶς τὰς ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως συνετείας, δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι πινητήθη τοῦ δικαιώματος του (βλέπε παρεμφερῶς καὶ Πρωτ. Ἀθ. ὠν 1021/1941, Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α'. τεύχος 4, σελ. 113) ἢ ἄλλως ἡ ἀξίωσις του ἀποβάλλεται διὰ τῆς ἐνστάσεως τοῦ δόλου.

Αἱ σκέψεις τῆς ἐν λόγω δικαστικῆς ἀποφάσεως περιορίζονται νὰ ἐμνηνεύσωσι τὴν παραιτήσιν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου, ἐν καθ' ἡμᾶς, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὁρθοῦ συμπεράσματος εἰς τὸ ὁποῖον καταλήγει, θὰ ἤρκει, νὰ στηριχθῇ τὴν ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ τὸ ὅτι ἡ παραιτήσις — καὶ ἀποδεικνυμένη — εἶναι ἀκύρος ἐκ τῶν ἀταγορευτικῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424/1941 (βλέπε σχετικῶς καὶ Διτσερόπουλον, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424 § 8α).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4471/1943

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Δαλιάνης
Δικηγοροὶ οἱ κ. κ. Ι. Καποδίστριας, Ι. Σιδιηρόπουλος

Ἐκ μόνου τοῦ περιστατικοῦ, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐπὶ ἔτος περὶπου αὐτὸ τῆς παρὰ νόμου ἀπολύσεως του μετὰ τῆς ἐγέρσεως τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἀφῆκεν ἀνεξάσκητον τὸ δι' αὐτῆς ἐπιδιωκόμενον δικαίωμά του, δὲν δύναται νὰ συμπερινηθῇ, ὅτι παρητήθη αὐτοῦ διὰ σιωπῆς ἀποδοχῆς τῆς ἀπολύσεως του, ἢ οἱ ἐναγομένοι δὲν ἐπικαλοῦνται ὀρθὴν παραιτήσιν ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος, ἥτις πρέπει τριπλῶς ν' ἀποδεικνύεται [ν. 34 § 2 πανδ. (31)] καὶ ἐν ἀμφιβολίᾳ στενῶς νὰ ἐμνηνεύται [ν. 21 κώδ. (4.29)] καὶ ἡ τὴν ἐναντίαν ἐκδοχὴν ὑποστηρίζουσα σχετικὴ ἐνστασις τῶν ἐναγομένων ἀπορριπτεῖται ἐλεγχεται, ὡς μὴ βάσιμος (Οἰκονομίδου, Γενικαὶ Ἀρχαὶ § 48 σημ. 2).

Κατ' οὐδεμίαν διατάξιν τοῦ παρ' ἡμῖν ἰσχύοντος ἀστικοῦ δικαίου ἐκ μόνου τοῦ περιστατικοῦ, ὅτι ἐπὶ μακρὸν ἀφῆκεν ἀνεξάσκητον τὸ δικαίωμά του, ἀποκρούεται ἐκ τῆς ἐνστάσεως τοῦ δόλου ἢ ἐξακολούθησιν τοῦτο, ὡς ἐπερχομένης ἀποσβέσεως ἐκ τῆς καλῆς πίστεως, πλὴν τῆς περιπτώσεως τῶν ν. 26 πανδ. (223), ν. 54 πανδ. (241), ν. 17 § 1 πανδ. (241), κατ' ἣν, κατ' ἐξαιρέσιν, εἰκάζεται παραιτήσις τοῦ δικαιώματος, περὶ ἣς ὁμοῦς ἐν προκειμένῳ δὲν πρόκειται, καὶ ἡ τὴν ἐναντίαν ἐκδοχὴν ὑποστηρίζουσα σχετικὴ ἐνστασις τῶν ἐναγομένων ἀπορριπτεῖται κρίνεται ὡς ἀβάσιμος.

ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ

Ν.Δ. 2019/42 ΚΑΙ ΜΙΣΘΩΤΟΙ ΔΗΜΩΝ

Ἐννοια δρων «ἐπιχειρήσεις» & «ἐκμετάλλευσες»

Πρεϋποθέσεις παραχῆς εἰς τοὺς μισθωτοὺς συσσιτίου. — Ὑπηρεσία καθυριότητος Δήμου καὶ ἔννοια ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως.

Στοιχεῖον τῆς ὑποχρεώσεως ἐργοδότη (φυσικοῦ ἢ ἢ νομικοῦ προσώπου) πρὸς παροχὴν συσσιτίου εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους παρ' αὐτοῦ μισθωτοὺς, εἶναι κατὰ τὸ ν. δ. 2019/1942 «περὶ παραχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς» (Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β'. τεύχος 32, σελ. 19) ν' ἀσκήσῃ οὗτος ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, ἐκτὸς φυσικὰ τῆς προϋποθέσεως νὰ συνδέεται ὁ μισθωτὸς μετὰ τοῦ ἐργοδότη τοῦ διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Αἱ παραιτημέναι δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἐρευνῶσι τὸ ζήτημα, ἂν καὶ ὁ Δήμος ὑπόκειται εἰς τὴν ἐν λόγω ὑποχρέωσιν, καταλήγουσαι εἰς ἀντίθετους λύσεις (βλέπε σχετικῶς καὶ Προέδρου Πρωτ. Πει-

ορίσας 221/1943, 'Επιθ. 'Εργατ. Δίκ. τόμος β', τόμος 45, σελ. 437 έπ., διά της όποιας έξηφανίσθη ή παρρησιόφμενή κατοίεω Ειρηνοδικείου Πειραιώς 150/1943, και παρ' του δλου ζητήματος σχετικάς παρατηρήσεις Γ. Η. Χρόνη, δικηγόρου, άνωτέρω σελ. 498).

Προέδρου Πρωτ. Πειραιώς 1295/1943

Προεδρεύων ό Πρωτοδίκης κ. Α. Λεκάκας

Δικηγόροι οί κ. κ. Γ. 'Αρκουδάκης, Χ. Σταμάτουζας

Νομίμως φέρεται πρὸς συζήτησιν ή υπό κρίσιν αίτηση, διωκουσα όπως έπιδικασθῇ τῷ αίτούντι μέρος της έκ του νόμου 2019/42 απαιτήσεως συσσιτίου, ήν έχει κατά του καθ' ύδ Δήμου Πειραιώς, παρ' ὃ εγγράζεται έπί ήμερομισθίῳ ὡς ὀδηγός αὐτοκινήτου άποκομιδῆς άπορριμμάτων.

Κατά τὸ άρθρον 1 του Ν. Δ. 2019/1942 εἰς τήν παροχήν συσσιτίου πρὸς τοὺς παρ' αὐτοῖς ἐργαζομένους μισθωτοὺς ὑποχρεοῦνται αἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὡς προκύπτει δὲ ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ περιεχομένου τοῦ νόμου ὁ ὅρος «ἐπιχειρήσεις» λαμβάνεται προφανῶς ὑπὸ τὴν οικονομικὴν αὐτοῦ σημασίαν, τοῦτέστι τῆς ὀργανώσεως καταφαλαίου καὶ ἐργασίας, πρὸς ἐνέργειαν ὠρισμένου εἶδους πράξεων, μὴ σκοπὸν κερδοσκοτικόν, καθόσον τὸ ἐν τὴν μὴ οικονομικὴν σημασίαν ὁ ὅρος οὗτος ἔχει τὴν αὐτὴν ἐννοίαν μὲ τὸν ὅρον «πράξεις», ἥτοι «ἐπιχειρήσεις» σημαίνει ἀπλῶς πλᾶν, ἣν προφανῶς σημασίαν, ὡς ἀνωτέρω ἐπιτίθεται, δὲν ἠθέλησε ν' ἀποδώσῃ τὸ νομοθετικὸν εἰς τὸν παρ' οὗτοῦ χρησιμοποιοῦμενον ὅρον τῆς «ἐπιχειρήσεως» (βλ. 'Αναστ. 'Εμπορ., Διτ'κοσποῦλου, 'Η καταγγελία συμβ. ἐργ. μετὰ τὸ ν. 423/42). Κατὰ ταῦτα ὁ Δήμος, ἔκτελλων ἐργασίαν άποκομιδῆς άπορριμμάτων, ἐπιμελεῖται τῆς καθαριότητος τῆς πόλεως, καθ' ἣν ἔχει ὑποχρέωσιν ἐκ τοῦ ν. ΔΝΖ καὶ ἐκ τοῦ Ν. Δ. 1154/42, πρὸς πρόληψιν ἐπιδημικῶν νόσων, ἀσκῶν ἀπλῶς λειτουργίαν τῇ εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῆς πολιτείας διαπεπιστευμένης τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, καὶ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀσκεῖ ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν. ὡς ἀπατεῖ τὸ ἀνωτέρω νομοθετικὸν διάταγμα, ὁρίζον ἐν παραγράφῳ γ' ὅτι «εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ὑπόκεινται οἱ ἐκμεταλλεύσεις καὶ ἐπιχειρήσεις, αἵτινες ἀσκοῦνται παρὰ φυσικῶν προσώπων ἢ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ ὑπὸ προσώπων Δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου...», ἅτε μὴ ἀποβλέπων εἰς οικονομικὰ κέρδη, καὶ δὲν ἔχει συνεπῶς οὗτος τὴν ὑπὸ τοῦ ἄνω ὑπ' ἀριθ. 2019/42 ν. δ. ἐπιβαλλομένην εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὑποχρέωσιν παροχῆς συσσιτίου πρὸς τὸν αἰτούντα. ὅστις, ὡς ὁ ἰδιος ἐν τῇ αἰτήσει τοῦ ὁμολογῇ, ἐργάζεται ὡς ὀδηγός αὐτοκινήτου άποκομιδῆς άπορριμμάτων. Μὴ ὑφισταμένης ἐπομένως τῆς ἐκ τοῦ ἄνω Ν. Δ. απαιτήσεως τοῦ αίτούντος, ἡ οὕτως αὐτοῦ περὶ προσωρινῆς ἐπιδικασσεως λόγω διατροφῆς μέρους τῆς τριαύτης απαιτήσεως κρίνεται άπορριπτέα ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

Ειρηνοδικείου Πειραιώς 150/1943

Ειρηνοδίκης ὁ κ. Ι. Χρηστάκης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Χρόνης, Π. Παπαλέκας

'Εκ τῆς διατάξεως τοῦ άρθρου 1 παρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 2019 τῆς 11/20 Ἀβριίου 1942, ὁρίζοντος ἐν μὲν τῷ ἔδ. 4 «αἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος καὶ μέχρι πέρας τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως, παρέχουσιν ἐν συσσίτιον εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἐργαζομένους μισθωτοὺς», ἐν δὲ τῷ ἔδαφίῳ 8 «εἰς τὴν ὑπο-

χρέωσιν ταύτην ὑπόκεινται αἱ ἐκμεταλλεύσεις καὶ ἐπιχειρήσεις, αἵτινες ἀσκοῦνται παρὰ φυσικῶν προσώπων ἢ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ ὑπὸ προσώπου δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἢ παρὰ Ὁργανισμῶν κοινῆς ὠφελείας», συνάγεται σαφῶς, ὅτι προκειμένου περὶ νομικοῦ προσώπου, τοῦ ὁποίου ὁ σκοπὸς δὲν εἶναι κερδοσκοπικός, οἷον νομικὸν πρόσωπον εἶναι καὶ ὁ Δήμος (Α. Π. 159/1934 Ε.Ε.Ν. α. 391) ὑπόκειται καὶ τοῦτο εἰς τὴν ὑποχρέωσιν παροχῆς συσσιτίου, ὅταν χρησιμοποιῇ ἀπ' εὐθείας μισθωτοὺς εἰς ἐργασίας, αἵτινες, ἐὰν ἐνηργούντο παρ' ἰδιώτου, θὰ ἔφερον τὸν χαρακτῆρα ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως καὶ συνδέεται μετ' αὐτῶν δια σχέσεως, ἥτις ν' ἀνήκῃ εἰς τὴν σαφῆραν δικαιοπραξίαν ἰδιωτικοῦ δικαίου. Γῆς ὑποχρέωσιν δὲ ταύτης οὐδαμῶς ἀπαλλάσσεται ὁ ἐναγόμενος Δήμος ἐκ τῆς παρ' αὐτοῦ ἐπικαλουμένης διατάξεως τοῦ άρθρου 9 τοῦ Ν. Δ. 1154 τῆς 23/31/3)42 «περὶ ἐξαιρητικῶν τινῶν διατάξεων διὰ τὴν καθαριότητα καὶ ὑγιεινὴν ἐν τῇ περιοχῇ τῶν Δήμων Ἀθηναίων καὶ Πειραιῶς», ὁρίζοντος ὅτι οἱ Δήμοι Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς δύνανται, πλὴν τῶν ἀμοιβῶν, νὰ παρέχουσιν καὶ συσσίτιον εἰς τὸ προσωπικὸν τὸ ἀσכולούμενον εἰς τὰς λειτουργίας τῆς καθαριότητος, διότι ἡ διάταξις αὕτη, μετὰ τὸ διαληφθὲν ἀνωτέρω Ν. Δ. 2019/42, καθιερῶν ὑποχρεωτικῶς τὴν παροχὴν συσσιτίου, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐξαιρετικὴ, ὥστε νὰ μὴ εἴῃ ἐφαρμογὴν τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οὗς ἀφουρᾷ αὕτη, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἀπέβαλεν αὕτη τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐξαιρετικῆς διατάξεως καὶ ἀντὶ εὐεργεσίας, τὴν ὁποίαν, ὡς διατυπῶνται αὕτη, παρέχει, θὰ ἀπολήξῃ εἰς τὴν δυσμένειαν, δι' ὃ ἐν προκειμένῳ προτιμᾶται ἡ ἀνωτέρω ἐρρηγεία, ὡς ἐπιεικεστέρα, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἐννοίαν τῆς διατάξεως τοῦ Ν. 18 Π (1.3) «φιλαγάθως δεῖ τοῖς νόμοις ἐρμηνεύειν» καὶ τὰ ἐναντία άπορριπτέα.

Ἐκ τῆς ἐνώπιον ἡμῶν διεξαχθείσης άποδεικτικῆς ἐν γένει διαδικασίας προέκυψεν, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου Δήμου ὡς ἐργάτης, ἀπασχολούμενος διὰ τὴν καθαριότητα τῆς πόλεως Πειραιῶς. Πρὸς ἐπίτευξιν δὲ τοῦ σκοποῦ ταύτης ὑφίσταται παρὰ τῷ ἐναγομένῳ ἰδιαιτέρα ὑπηρεσία, ἥτις διὰ τῆς ἀπασχολήσεως τῶν πρὸς τοῦτο προσλαμβανομένων ἐργατῶν, οἵτινες ὑπερβαίνουνσι κατ' ἀριθμὸν τοὺς 15, ἐπιμελεῖται τὰ τῆς καθαριότητος τῆς πόλεως. Οὗς ὁ ἐνάγων παρέιχε τὰς ὑπηρεσίας του κατὰ τὴν 20 Δεκεμβρίου 1942, χρονολογίαν δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. 2019/ 942, καὶ ἐφεξῆς, ἐξακολουθητικῶς καθ' ὅλον τὸ ἐνδίκον χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ ὁ ἐναγόμενος δὲν παρέιχε συσσίτιον εἰς τὸν ἐνάγοντα, καὶ μὴ λειτουργούντος τοιούτου παρὰ τῇ ὑπηρεσίᾳ του. Τοῦτων δὲ οὕτως ἐχόντων, ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἀσκεῖ ἐκμετάλλευσιν, οἷαν ἀποτελεῖ ἡ ὑπηρεσία καθαριότητος τῆς πόλεως, καίτοι διὰ ταύτης δὲν ἐπιδιώκεται κέρδος, διότι τοῦτο, προέχον ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, ἀποτελεῖ τὸ διακριτικὸν γνώρισμα ταύτης ἀπὸ τῆς ἐκμεταλλεύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὁμως, ὑπάρχοντος τοῦτο, προσοδίδεται ἡ ἰδιότης τῆς ἐπιχειρήσεως (Α. Π. 159/34 Ε.Ε.Ν. α. 391 Γ. Τρίλης, 'Εργατ. Δίκ. Ι σ. 130). Συνεπῶς τούτοις ἐπὶ χρέως ἔστιν ὁ ἐναγόμενος εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος τροφῆς, τὰ ὁποῖα, καθοριζόμενα δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1018/43 ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας εἰς δραχ. 1200 ἡμερησίως, ἀνέρχονται διὰ τὸ ἐνδίκον χρονικὸν διάστημα εἰς ποσὸν μείζον τοῦ διὰ τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς αἰτουμένου, δι' ὃ καὶ μόνον δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ αὕτη καὶ ὡς κατ' οὐσίαν βάσιμος.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΚΑΝ. ΔΙΑΤ.— Περί συστάσεως Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου υπό τὸν τίτλον «Ταμείον Ἐπικουρικής Ἀσφαλίσεως Ἡλεκτροτεχνιτῶν Ἑλλάδος».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 84 τῆς 13 Ἀπριλίου 1943)

ΚΑΝ. ΔΙΑΤ.— Περί συστάσεως Ταμείου Ἐπικουρικής Ἀσφαλίσεως Ὑποδηματεργατῶν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 98 τῆς 19 Ἀπριλίου 1943)

34]1943.—ΝΟΜΟΣ. Περί τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν ἀφορώσων τὴν ἀσφάλισιν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Α.Ε.Τ.Ε.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 113 τῆς 30 Ἀπριλίου 1943)

104]1943.—ΝΟΜΟΣ. Περί καθορισμοῦ τῶν οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων τοῦ Ν. Δ. 249] 41 κατὰ λόγον καὶ τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως ἢ τῆς ἀπορίας τῶν δικαιουμένων καὶ περὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν ναυτεργατικῶν ὁργανώσεων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 135 τῆς 15 Μαΐου 1943)

ΚΑΝ. ΔΙΑΤ.— Περί ἰδρύσεως Ταμείου Ἐπικουρ. Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Δομικῶν καὶ Ξυλουργικῶν Ἐργασιῶν.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 139 τῆς 18 Μαΐου 1943)

230]1943.—ΝΟΜΟΣ. Περί διορισμοῦ ἀνέργων ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καὶ δπλιτῶν Θράκης, Κρήτης, Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, ἐξωτερικοῦ καὶ νήσων καὶ ρυθμίσεως ἐτέρων ζητημάτων τῆς σχετικῆς ὑπηρεσίας.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 166 τῆς 5 Ἰουνίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7ης Ἀπριλίου 1943 Διᾶγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

1) Ἀνεργοὶ ἐφεδρὶ ἀξιωματικοί, ἀνθυπασισταὶ καὶ δπλίται τοῦ Στρατοῦ, τοῦ Ναυτικοῦ, τῆς Ἀεροπορίας καὶ τῆς Χωροφυλακῆς, μετασχόντες τοῦ πολέμου 1940—41 καὶ καταγόμενοι ἐκ τῶν περιφερειῶν Δυτ. Θράκης, Ἀνατ. Μακεδονίας, Βορείου Ἡπείρου, Κρήτης, Νήσων καὶ Ἐξωτερικοῦ, οἱ μονίμως διαμένοντες πρὸ τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1940 εἰς τὰς ὡς ἄνω περιφέρειας ἢ καταγόμενοι μὲν ἐξ ἄλλων περιφερειῶν, ἀλλὰ μονίμως ἐγκατεστημένοι εἰς τὰς περιφέρειας ταύτας ἀπὸ ἐνὸς τοῦλάχιστον ἔτους πρὸ τῆς 28]10]10, ἀδυνατοῦντες δὲ ἐξ ἀντικειμενικῶν λόγων κατ' ἀκολουθίαν τῶν πολέμικων γεγονότων νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰς ἐστίας των, προσλαμβάνονται ὑποχρεωτικῶς

ὡς ἔκτακτον προσωρινὸν ὑπαλλήλικόν, ὑπηρετικὸν ἢ ἐργατικὸν ἐν γένει προσωπικὸν παρὰ ταῖς Ὑπηρεσίαις τοῦ Δημοσίου, τῶν Δήμων, Κοινοτήτων, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ τῶν Ἄνω ὤμων Ἑταιριῶν, ἀνεξαρτήτως ὁρ. ἀνικῶν θέσεων καὶ τὰ κατωτέρω εἰδικώτερον ὁριζόμενα. Κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας τῶν κατὰ τὰ ἄνω προσλαμβανομένων, διατηροῦνται κεναὶ ἰ. ἀριθμοὶ ὁργανικαὶ θέσεις τῶν εἰς αὐτὰς διατίθενται οὗτοι ὑπηρεσίας, αἵτινες κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις πληροῦνται διὰ διορισμοῦ.

2) Ἡ πρόσληψις τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον προσώπων γίνεται καὶ ἡ ἀπόφασίς τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, προκειμένου περὶ ἡμοσίων ἢ δημοτικῶν Ὑπηρεσιῶν ἢ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, προκειμένου δὲ περὶ τῶν λοιπῶν περιπτώσεων κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως Αἱ τοιαῦται ἀποφάσεις ἐκδίδονται ἐπὶ τῇ βίσει τῶν οὐσιαστικῶν προσόντων αὐτῶν, ἥτοι τοῦ ἐν τῷ στρατῷ βυθμοῦ, τῆς μετωπικῆς τῶν ὑπηρεσίας, τοῦ πτυχίου σπουδῶν καὶ τῆς τυχόν προϋπηρεσίας των.

Αἱ κατὰ τὰ ἄνω ἀποφάσεις ἐκδίδονται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τῆς παρ' οὗτῷ ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τηρουμένων στοιχείων διὰ τοὺς διαμένοντας εἰς τὴν περιοχὴν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, διὰ τοὺς λοιποὺς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω στοιχείων, παρεχομένων ὑπὸ τῶν Γεν. Διοικητῶν ἢ Νομαρχῶν.

Ἄρθρον 2.

1) Οἱ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον προσλαμβανόμενοι δικαιοῦνται τῆς κατ'ὼθι ἀντιμισθίας:

α) Ἀξιωματικοὶ καὶ Ἀνθυπασισταὶ κεκτημένοι πτυχίον ἀνωτέρων σπουδῶν ἀποδοχῶν γραμματέως β' τάξεως.

β) Ὀπλίται κεκτημένοι πτυχίον ἀνωτέρων σπουδῶν ἢ ἀξιωματικοὶ καὶ Ἀνθυπασισταὶ κεκτημένοι ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ μὴ κεκτημένοι τοιοῦτο ἀλλ' ἔχοντες βετιήν πραγματικὴν ὑπηρεσίαν Ἀξιωματικοῦ ἢ Ἀνθυπασιστοῦ ἀποδοχῶν ἀκολουθού.

γ) Ἀξιωματικοὶ καὶ Ἀνθυπασισταὶ μὴ κεκτημένοι ἀπολυτήριον Γυμνασίου, μὴδὲ βετιήν πραγματικὴν ὑπηρεσίαν Ἀξιωματικοῦ ἢ Ἀνθυπασιστοῦ, καὶ Ὀπλίται κεκτημένοι ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἀποδοχῶν Γραφῶς β'.

δ) Ὀπλίται μὴ κεκτημένοι ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἀποδοχῶν κλητῆρος α'.

2) Οἱ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ἔχοντες μετωπικὴν ὑπηρεσίαν πιστοποιουμένην συμφώνως τῷ Νόμῳ 1799]42 δικαιοῦνται ἀντιμισθίας τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου κατὰ περίπτωσιν βαθμοῦ.

Ἄρθρον 3.

1) Οἱ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1 παράγρ. 1 τοῦ παρόντος Νόμου προσλαμβανόμενοι τοποθετοῦνται ὑπὸ τῶν οἰκείων Ὑπηρεσιῶν ἀναλόγως τῶν ὑπηρεσιακῶν αὐτῶν ἀναγκῶν.

2) Οἱ οὕτω προσλαμβανόμενοι ὑπέχουσι πάσας τὰς σχετικὰς περὶ μονίμων ὑπαλλήλων εὐθύνas.

Ἄρθρον 4.

1) Τὰ δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 1152]42, 2071/43 καὶ ἄλλων τυχόν Ν.Δ. πάσης φύσεως καταβαλλόμενα χρηματικὰ βοηθήματα παύουσι χορηγοῦμενα εἰς τοὺς προσληφθησόμενους κατὰ τὸν παρόντα Νόμον, ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των.

Ἄρθρον 5.

1) Μετὰ παρέλευσιν τριμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου παύει ἡ χορήγησις οἰοῦντις ἐπι-

δόματος εις εκείνους οίτινες δὲν ἤθελον ὑποβάλλῃ ἐντὶς ἀναιρετικῆς προθυμίας 45 ἡμερῶν ἐπίσης ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου εἰς τὰς ἀρμοδίας κατὰ τ' ἀνωτέρω διὰ τὴν πρόσληψιν τῶν Ἀρχῶς οἰτησὶν περὶ προσλήψεως τῶν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν.

Ἄρθρον 6

Πορὰ τῇ ἐπηρεσίᾳ τοῦ Ν. Δ. 2204]43 συνιστάται Γνωμοδοτικὸν Συμβούλιον, τὰ τῆς συνθέσεως, ἀρμοδιότητος καὶ λειτουργίας τοῦ ὁποιοῦ καθορισθῶσιν δι' ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τούτου δικαιούνται κατὰ συνεδριάσιν καὶ μέχρι πέντε συνεδριάσεων κατὰ μῆνα ἀμοιβῆς ὀριζομένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 7

1) Κυροῦνται ἔχουσαι ἰσχὺν Νόμων ἀφ' ἧς ἐξεδόθησαν.

α) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1042]30—3—43 ἀπόφασις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως περὶ συνταξέως Γενικοῦ Μητρώου τῶν ἐκ Κρήτης ἐφέδρων τοῦ πολέμου 1940—41 ἐπεκτεινομένη καὶ ἐπὶ τῶν ἐξ Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, Δ. Θράκης, Β. Ἡλείου, Νήσων, ὡς καὶ τῶν ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ ἐφέδρων καὶ προσφύγων.

β) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1044]1—4—43 ἀπόφασις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως «περὶ συστάσεως Γραφείου ἢ Τμήματος ἐξευρέσεως ἐργασίας εἰς ἐφέδρους».

Ἄρθρον 8

1) Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου προσλαμβανόμενοι ἀπολύονται ἀποφάσει τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ προκειμένου περὶ Δημοσίων ἢ Δημοτικῶν Ὑπηρεσιῶν ἢ Νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου, προκειμένου δὲ περὶ τῶν λοιπῶν περιπτώσεων κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, εὐθὺς ὡς εἶναι δυνατὴ ἡ ἐλευθέρᾳ ἐπάνοδος εἰς τὰς ἐστίας τῶν, τῆς ἀκριβοῦς χρονολογίας καθοριζομένης διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Εἰς τούτους καταβαλλοῦνται δύο μηνῶν ἀποδοχαί, δικαιούνται δὲ ἐπαιοδου εἰς τὰς ἐστίας τῶν μεριμνῇ καὶ δαπάναις τοῦ Δημοσίου.

Ἄρθρον 9

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου δὲν ἰσχύουν διὰ τοὺς ἐφεδρὺς Διτ. Θράκης καὶ Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, οἵτινες ἀποστρατευθέντες ἀποδεδειγμένως ἐπανήλθον εἰς τὰς ἐστίας τῶν ἢ ἐπιστρατευθέντες παρέμειναν εἰς τὰς περιφερείας ταύτας διαρκούσης τῆς ἐμπυλόμενης καταστάσεως.

Ἄρθρον 10

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κανονισθῶσιν τὰ τῶν δ' αὖτεν πρόσληψιν, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ παρόντος Νόμου, ἀπαιτητικῶν δικαιολογητικῶν, τὰ τοῦ καθυρισμοῦ καὶ τῆς χορηγήσεως τῶν ἀπαιτουμένων πιστώσεων, τὰ τῆς ἀρμοδιότητος ἐν γένει τῶν Γεν. Διοικητικῶν ἢ Νομαρχικῶν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος καὶ πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια ἀναγκαία διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Μαΐου 1943

249]1943 ΝΟΜΟΣ.— Περὶ τρόπου καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν κλπ. (1)

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 198 τῆς 6 Ἰουλίου 1943)

Διόρθωσις ἡμαρτημένη

Διορθοῦται ὁ ὑπ' ἀριθ. 249]15]6]13 νόμος «περὶ

(1) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 45, σελ. 439.

καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν κλπ.», δημοσιευθεὶς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 175 (τεύχος Α') τῆς 16 Ἰουνίου 1943, ὡς κάτωθι:

Εἰς τὸ ἄρθρον 2 παράγρ. 4, στίχος 4, ἀντὶ «2%» εἰς τὸ ὁρθὸν «2%₀₀». Εἰς τὸ ἄρθρον 3 παράγρ. 2 στίχοι 3, 4, μετὰ τὴν φράσιν «νά ρυθμίζεται πᾶν ζήτημα ἀναφύομενον κατὰ τὴν ἐφημερίαν», προστίθενται αἱ λέξεις «τοῦ παρόντος νόμου».

Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

26477]A256]1943. Ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργασίας. Περὶ ἀμοιβῆς ἐργατοτεχνιτῶν σιδηροβιομηχανίας διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310]41 καὶ 783]41 Νομοθ. Διαταγμάτων «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κ.λ.π.»

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν, ὅπως ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν σιδηροβιομηχανίας διὰ τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας τῶν, τὰς περιλαμβανομένης μετὰ τῆς 7ης ἐσπερινῆς καὶ τῆς 8ης πρωινῆς, καταβαλλεται ἡξημένη κατὰ ποσοστὸν 50 ο)ο, τῆς τοιαύτης αὐξήσεως ὑπολογιζομένης ἐπὶ τῆς ἐκάστοτε δι' ἡμετέρων ἀποφάσεων καθοριζομένης ἀμοιβῆς τῶν μισθωτῶν τούτων καὶ ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ μονοβάρυδας.

Ἡ παρούσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἀρχεῖται ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Αὐγούστου 1943

23203]A225]1943. Ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργασίας. Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1]7]43 τιμολογίου κατωτάτων ὁρίων ἀμοιβῆς ὑπεδηματεργατῶν.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Ν. Διατάγματος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]1941 ὁμοίου.

Ἀποφασίζομεν

1. Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 1—7—43 οὕτως ἐν 50 ο)ο ἐπὶ τοῦ τιμολογίου κατωτάτων ὁρίων ἀμοιβῆς (καρφολίγια, ἡμερομισθία κλπ.) τῶν ὑποδηματεργατῶν χειροποιήτων ὑποδημάτων, τοῦ καθορισθέντος διὰ τῆς ἀπὸ 5—4 43 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἐργασίας (2), κατατεθείσης παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικοῦ Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6890]1943 πράξεως καταθέσεως.

Τὰ ἄνω προκύπτοντα κατώτατα ὅρια ἀμοιβῆς τῶν ὑποδηματεργατῶν χειροποιήτων καθορίζομεν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας ὡς ὑποχρεωτικὰ κατώτατα ὅρια διὰ τὰς περιφερείας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Προαστείων.

2. Ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας ἐπιβαλλομεν αὐξήσιν κατὰ 50 ο)ο ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων ἀμοιβῆς τῶν ὑποδηματεργατῶν χειροποιήτων καὶ μηχανοποιήτων, ἰσχυόντων καθ' ἑαυτὰς τὰς λοιπὰς περιφερείας τῆς Χώρας, πλὴν τῆς τῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Προαστείων.

Ἡ παρούσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰουλίου 1943

(2) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 40, σελ. 284.

26910]Α 263]1943. 'Απόφ. 'Υπ. 'Εργασίας
Περὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 23300]1943
ἀποφάσεως περὶ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνι-
σχύσεως προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἰδρυμά-
των καὶ ἐν γενεῇ ἰδιωτικῶν κλινικῶν.

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ.
310/1941 Ν. Διατάγματος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδο-
χῶν τῶν μισθωτῶν», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατά-
ξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783/41 ὁμοίου

'Αποφασίζομεν

Συμπληροῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 23300/43 ἡμετέραν
ἀπόφασιν (1) ἐπιβάλλομεν, ὥτως ἡ ἐκτακτος οἰκονο-
μικὴ ἐνίσχυσις, ἡ ἐπιβληθεῖσα εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν
καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν νοσηλευτικῶν ἰδρυ-
μάτων, χορηγηθῇ καὶ εἰς ἅπαν τὸ ἐμμοισθον ἐργατο-
τεχνικὸν προσωπικὸν αὐτῶν, ὡς καὶ τὸ τακτικὸν ἡμε-
ρομίσθιον τούτων.

'Η παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς 'Εφημερίδος
τῆς Κυβερνήσεως.

'Εν Ἀθῆναις τῇ 4 Αὐγούστου 1943

26562]Α 258]1943. 'Απόφ. 'Υπ. 'Εργασίας
Περὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 23300]1943
ἀποφάσεως περὶ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνι-
σχύσεως προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἰδρυμά-
των καὶ ἐν γενεῇ ἰδιωτικῶν κλινικῶν.

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ.
310/41 τοῦ Νομ. Διατάγματος «περὶ αὐξήσεως τῶν
ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς
διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783/41 ὁμοίου

'Αποφασίζομεν

'Εξαίρουντες τῆς ὑπ' ἀριθ. 23300]Α 226 ἡμετέρας
ἀποφάσεως (2) τὸ μέρος καὶ θήλυ προσωπικὸν τῶν
ἰδιωτικῶν κλινικῶν, καθορίζομεν δι' αὐτὸ (ἐφ' ὅσον
ἦτο ἐν ὑπηρεσίᾳ ἀπὸ 1-6-43 μέχρις 8-7-43 κατ'
ἐλάχιστον ὅριον) ἐφ' ἧς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν ἐκ
δραχμῶν 30.000, καταβλητέαν εἰς δύο ἰσας δόσεις
τὴν 31-7-43 καὶ 31-8-43. 'Η τοιαύτη ἐνίσχυσις
θέλει καταβληθῇ εἰς τὸ δικαιούμενον προσωπικὸν
ἀπ' εὐθείας παρὰ τῶν ὑποχρέων ἐργοδοτῶν.

'Η παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς 'Εφημερίδος
τῆς Κυβερνήσεως.

'Εν Ἀθῆναις τῇ 2 Αὐγούστου 1943

1844]ΙΙ]1943. 'Απόφ. Προέδρου Κυβ[σεως
Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ
τῶν ἐν τῇ 'Επικρατείᾳ ἐκδιδόμενων περιο-
δικῶν.

(Ε. Κ. τ. β' φ. 104 τῆς 5 'Ιουλίου 1943)

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ὑπ' ἀριθ. 1999]42 Ν. Δ., τὴν
ὑπ' ἀριθ. 24163]2]6 ἀπόφασιν τοῦ Προέδρου τῆς
Κυβερνήσεως, ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 3 παρ. 2 τοῦ ὑπ'
ἀριθ. 177]43 Νόμου, ἀποφασίζομεν.

Χορηγοῦμεν αὐξήσιν κατὰ 50 οἰο ἐπὶ τῶν συνολι-
κῶν ἀποδοχῶν τοῦ συντακτικοῦ καὶ ὑπαλληλικοῦ
προσωπικοῦ τῶν ἐν τῇ 'Επικρατείᾳ ἐκδιδόμενων πε-
ριοδικῶν φιλολογικῆς καὶ ποιικιλῆς ὕλης, τῶν λαμβά-
νομένων τὴν 1ην Μαΐου ἐ.ε. καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμε-
ρομηνίας.

Αὐξάνομεν ἐκ νέου κατὰ 50 οἰο εἰσέτι τὰς ἀποδο-
χὰς τοῦ αὐτοῦ προσωπικοῦ τῶν ὡς ἄνω περιοδικῶν,
τὰς λαμβανόμενας τὴν 1ην Μαΐου ἐ.ε. καὶ ἀπὸ τῆς 14ης
'Ιουνίου ἐ.ε.

Τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐργατῶν τύπου τῶν ὡς ἄνω

περιοδικῶν ρυθμίζουσιν αἱ ἀποφάσεις οἱ ἀφορῶσαι τὸ
προσωπικὸν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων καὶ ἀπὸ 1ης
'Ιουνίου ἐ.ε.

Τὰς συνολικὰς ἀποδοχὰς τῶν ὑπαλλήλων τῆς 'Ε-
ταιρίας 'Ελληνικοῦ καὶ Ξένου Τύπου Α. Ε., τὰς κα-
ταβαλλόμενας τὴν 14ην 'Ιουνίου ἐ.ε., αὐξάνομεν κατὰ
163]4]ο καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας, ἐφ' ὅσον
ἡ τιμὴ τῶν περιοδικῶν ἠϋξήθη εἰς δραχμὰς τετρα-
κοσίας (400)

'Εν Ἀθῆναις τῇ 15 'Ιουνίου 1943

1873]ΙΙ]1943. 'Απόφ. Προέδρου Κυβ[σεως
Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ συντακτικοῦ,
ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ
ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν.

(Ε. Κ. τ. β' φ. 104 τῆς 5 'Ιουλίου 1943)

Διὰ ταυταριθμίου ἀποφάσεως τῆς Διευθύνσεως
Τύπου παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ καὶ βάσει τοῦ 1999]
1942 Ν. Διατάγματος, τῆς ὑπ' ἀριθ. 24163]2]ο ἀπο-
φάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὡς καὶ τοῦ
ἀρθρου 3 παρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 177]1943 Νόμου, ἐχο-
ρηγήθη αὐξήσις ἐπὶ τῶν συνολικῶν ἀποδοχῶν τοῦ
συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ
τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν, τῶν λαμβανόμε-
νων κατ' 'Απρίλιον ἐ.ε. ἀπὸ 1ης 'Ιουνίου ἐ.ε. κατὰ 20]ο
ἐπὶ πλέον τῆς δοθείσης αὐξήσεως ἐπὶ τῶν αὐτῶν
ἀποδοχῶν, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1715]2]6-1943 ἀπο-
φάσεως Διευθύνσεως Τύπου(4), δεδομένου ὅτι ὁ μέ-
σος ὅρος τῆς συνολικῆς κυκλοφορίας τῶν ἡμερησίων
ἐφημερίδων Ἀθηνῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 15θ-
μέρου 1-15 'Ιουνίου ἐ.ε. ὑπερέβη τὰ 80]ο τῆς
κατ' 'Απρίλιον ἐ.ε. κυκλοφορίας τῶν, συμφῶνως
πρὸς τὴν παρὰ τῇ Διευθύνσει Τύπου κατατεθειμένην
συμφωνίαν μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων.

Αἱ τυχόν χορηγηθεῖσαι οἰκιοθελαὶ αὐξήσεις
ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων μετὰ τὴν τελευταίαν συνολικὴν
αὐξήσιν τῶν 36]ο κατὰ τὸν 'Ιανουάριον ἐ.ε. συμ-
ψηφίζονται εἰς τὴν ἀνωτέρω χορηγοῦμένην τοιαύτην.

'Εν Ἀθῆναις τῇ 16 'Ιουνίου 1943

1714]ΙΙ]1943]. 'Απόφ. Προέδρου Κυβ[σεως
Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ
τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν.

(Ε. Κ. τ. β' φ. 104 τῆς 5 'Ιουλίου 1943)

Δι' ἀποφάσεως τῆς Διευθύνσεως Τύπου παρὰ τῷ
Πρωθυπουργῷ καὶ βάσει τοῦ 1999]42 Ν. Δ., τῆς ὑπ'
ἀριθ. 24164]2]6 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυ-
βερνήσεως, ὡς καὶ τοῦ ἀρθρου 3 παρὰ 2 τοῦ ὑπ'
ἀριθ. 177]43 Νόμου, ἐχορηγήθη αὐξήσις ἐπὶ τῶν
συνολικῶν ἀποδοχῶν τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ
καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἡμερησίων ἐφημερί-
δων Ἀθηνῶν καὶ ἀπὸ 23 Μαΐου 1943 κατὰ 45]ο
ἐπὶ τῶν αὐτῶν τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ τῶν ἡμερη-
σίων ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης καὶ ἐν τῇ 'Επικρα-
τείᾳ ἐκδιδόμενων ἡμερησίων ἐφημερίδων κατὰ 30]ο.

Επὶ τῶν συνολικῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων
τῆς 'Ενώσεως 'Ελληνικοῦ καὶ Ξένου Τύπου Α. Ε.,
τῶν καταβαλλομένων τὴν 1ην Μαΐου ἐ.ε., ἐχορηγή-
θη αὐξήσις 50]ο ἀπὸ 7ης Μαΐου ἐ.ε., ἐφ' ὅσον ἡ
τιμὴ τῶν ἐφημερίδων ἠϋξήθη εἰς δραχμὰς ἐκατὸν
πεντήκοντα (150) καὶ τῶν περιοδικῶν εἰς δραχμὰς
τριακοσίας (300) καὶ 10]ο ἐπὶ πλέον συμφῶνως πρὸς
τὸ ἀπὸ 2 'Ιουνίου ἐγγράφον τῆς Α. Ε. 'Ελληνικοῦ
καὶ Ξένου Τύπου.

'Απὸ δὲ τῆς 23ης Μαΐου ἐ.ε. ἐπὶ τῶν οὕτω αὐξή-

(1) 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 45, σελ. 448.

(2) 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 45, σελ. 448.

(3) 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 43, σελ. 381.

θεισῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐχορηγήθη αὐξήσεως ἐκ νέου κατὰ 16 ο/ο εἰσέει ἐφ' ὅσον ἠρξήθη ἡ τιμὴ τῶν ἐφημερίδων εἰς δραχμὰς δίακοσίας (200). ἐν τῶν συνολικῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Πρακτορείου ἐχορηγήθη αὐξήσεως ἀπὸ 28 Μαΐου ἐ. ἐ. 45 ο/ο.
Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰουνίου 1943.

2101|II|1943. Ἀπόφ. Προέδρου Κυβ[σεως]
Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ συντακτι-
κοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπι-
κοῦ τῶν ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης.

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 110 τῆς 10 Ἰουλίου 1943)

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2101|11 τῆς 1ης Ἰουλίου ἐ. ἐ. ἀποφάσεως τῆς Διευθύνσεως Τύπου παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ καὶ βάσει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1999|13 Ν. Δ., τῆς ὑπ' ἀριθ. 24163|Σ. 6 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὡς καὶ τοῦ ἀρθροῦ 3 παρὰ γρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 177|43 Νόμου, ἐχορηγήθη αὐξήσεως κατὰ 25 ο/ο ἐπὶ τῶν συνολικῶν ἀποδοχῶν τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης, τῶν λαμβανομένων κατ' Ἀπρίλιον ἐ. ἐ. καὶ ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1943.

Αἱ τυχόν χορηγηθεῖσαι οἰκιοθελεῖς αὐξήσεις ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω ἐφημερίδων μετὰ τὴν τελευταίαν συνολικὴν αὐξήσιν τῶν 36 ο/ο κατ' Ἰανουάριον ἐ. ἐ. συμπηφίζονται εἰς τὴν ἀνωτέρω χορηγουμένην τοιαύτην.
Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἰουλίου 1943

2076|II|1943. Ἀπόφ. Προέδρ. Κυβερνήσεως
Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Πρακτορείου.

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 110 τῆς 10 Ἰουλίου 1943)

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2076|11 τῆς 19 Ἰουνίου 1943 ἀποφάσεως τῆς Διευθύνσεως Τύπου παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ καὶ βάσει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1999|13 Ν. Διατάγματος, τῆς ὑπ' ἀριθ. 24163|Σ. 6 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ ἀρθροῦ 3 παρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 177|1943 Νόμου, ὡς καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1873|16-6-1943 προγενεσιέρας ἀποφάσεως τῆς ἰδίας Διευθύνσεως, ἐχορηγήθη αὐξήσεως ἐπὶ τῶν κατ' Ἀπρίλιον 1943 ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Πρακτορείου ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1943 κατὰ 20 ο/ο ἐπὶ πλέον τῆς δοθείσης αὐξήσεως ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀποδοχῶν βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1715|2-6-1943 ἀποφάσεως τῆς ἰδίας Διευθύνσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Ἰουλίου 1943

2279|II|1943. Ἀπόφ. Προέδρ. Κυβερνήσεως
Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν Ἀθή-
ναις ἀνταποκριτῶν τῶν ἡμερησίων ἐφημε-
ρίδων κατὰ 35 ο/ο.

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 121 τῆς 27 Ἰουλίου 1943)

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2279|11 τῆς 12 Ἰουλίου ἐ. ἐ. ἀποφάσεως τῆς Διευθύνσεως Τύπου παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ καὶ βάσει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1999|42 Ν. Δ., τῆς ὑπ' ἀριθ. 24163|Σ. 6 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, καὶ τοῦ ἀρθροῦ 3 παρὰ γρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 177|43 Νόμου, ἐχορηγήθη αὐξήσεως κατὰ 35 ο/ο ἐπὶ τῶν συνολικῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν Ἀθήναις ἀνταποκριτῶν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων τῶν ἐπαρχιῶν — πλην τῆς Θεσσαλονίκης — τῶν λαμβανομένων κατ' Ἀπρίλιον ἐ. ἐ. καὶ ἀπὸ 1ης Ἰουλίου ἐ. ἐ.

Ἡ ὡς ἄνω αὐξήσεως ἐχορηγήθη οὐτοτελῶς καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν μέχρι σήμερον δοθεισῶν αὐξήσεων εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων τῶν

ἐπαρχιῶν, διότι οἱ ἐν Ἀθήναις εὐρισκόμενοι ἀνταποκριταὶ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων τῶν ἐπαρχιῶν δέον ὅπως παρακολουθοῦν τὰς παρεχομένας εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων αὐξήσεις.
Δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰουλίου 1943

27071|A264|1943. Ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργασίας
Περὶ παρατάσεως τῆς διαρκείας τῆς ἀπὸ 31|5|43 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασιᾶς καὶ περὶ χορηγήσεως ἐκ νέου βοηθήματος εἰς τοὺς ὑπαλλήλους ἐμπορικῶν καταστημάτων.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ἀν. Νόμου ὑπ' ἀριθ. 866|1937 «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν «περὶ συλλ. συμβάσεων κ.λ.π.» νόμον, τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310|1941 Νομ. Διατάγματος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κ.λ.π.», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783|41 ὁμοίου

Ἀποφασίζομεν

Παρατείνοντες τὴν διάρκειαν ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς 31-5-43 «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου ἐφ' ἅταξ καὶ δι' ὠρισμένον σκοπὸν προαιρετικοῦ βοηθήματος εἰς τοὺς ὑπαλλήλους ἐμπορικῶν καταστημάτων» (1) (κατετέθη Εἰλην. Ἀθηνῶν 10717|10-6-43, ἐκηρύχθη ὑποχρεωτικὴ δι' ὑπ' ἀριθ. 19747|16-6-43 ἀποφάσεως) ἐπιβάλλομεν τὴν ἐκ δευτέρου καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς, περὶ τῶν ἡ ἀνωτέρω συλλ. συμβάσεων ἐργασίας ὅρους, χορήγησιν τοῦ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος ἠδυνάμενον κατὰ 100 %, τῶν σχετικῶν δόσεων καταβλητέων εἰς τὸ τέλος τῶν μηνῶν Σεπτεμβρίου, Ὀκτωβρίου, Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Αὐγούστου 1943

23873|E328|1943. Ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργασίας
Περὶ ἐκτάκτου ἐφ' ἅπαξ οικονομικῆς ἐνίσχυ-
σεως ὑπαλλήλων καὶ κλητῶν ἀσφαλιστι-
κῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310|1941 Νομ. Διατάγματος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κ.λ.π.», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783|41 ὁμοίου, ὡς καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς κοινῆς συνεδριάσεως τῆς 3|7|1943 τῶν ἀσφαλιστικῶν σωματείων, ἐν ᾗ ἀπεφασίσθη ἡ οἰκιοθελεὶς χορήγησις ἐκτάκτου ἐνίσχυσεως εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων,

Ἀποφασίζομεν

Ἐπικυροῦντες τὰς σχετικὰς ἀποφάσεις τῶν σωματείων καθορίζομεν τὰ ἑξῆς:

1. Ἐπιβάλλομεν τὴν χορήγησιν εἰς ἅπαντας τοὺς σήμερον ὑπηρετοῦντας ὑπαλλήλους καὶ κλητῆρας τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων ἐκτάκτου ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως, βάσει τοῦ βασικοῦ ὑπὸν μισθοῦ, ὡς ἑξῆς:

Ἐπὶ βασικοῦ μισθοῦ μέχρι 800 ἑκτακτος ἐνίσχυσις 100.000 δραχ.

Ἐπὶ βασικοῦ μισθοῦ 1.801 μέχρι 3.000 ἑκτακτος ἐνίσχυσις 160.000 δραχ.

Ἐπὶ βασικοῦ μισθοῦ 3.001 καὶ ἄνω ἑκτακτος ἐνίσχυσις 200.000 δραχ.

2. Ἡ ἀνωτέρω ἑκτακτος ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις χαρακτηρίζεται ὡς ἀόριστος πρὸς τὰς τακτικὰς ἀπολύσεις τῶν δικαιουμένων ταύτην καὶ δὲν δύ-

ναται νά συνυπολογισθῇ μετ' αὐτῶν ἐν τῷ ὑπολογισμῷ μελλοντικῶν τυχόν αὐξήσεων, οὐδὲ ν' ἀποτελέσῃ παγίαν ἀπολαύσιν.

3. Ὡς βασικός μισθός, βάσει τοῦ ὁποίου θὰ καθορισθῇ ἡ ἐν παρ 1 τῆς παρούσης ἐκτακτὸς ἐφ' ἅπαξ ἐνίσχυσις, νοεῖται διαζευκτικῶς ὁ μεγαλύτερος τῶν κάτωθι μισθῶν:

α) Ὁ λαμβανόμενος τὴν 30/6/41.

β) Τὸ κατώτατον ὄριον, ὅπερ ὁ μισθωτὸς δικαιούται δυνάμει τῶν συλλ. συμβάσεων ἐργασίας.

γ) Ἡ ἄνευ αὐξήσεων μισθοδοσία, ἡ ἀντιστοιχοῦσα εἰς τὸν σήμερον καταβαλλόμενον μισθόν, τὸν ἡδη μένον δυνάμει τῶν Ν.Δ. 310/1941 καὶ 783/1941.

4. Ἡ παρούσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Αὐγούστου 1943

20719/Π291/1943 Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας
Περὶ ἐξαιρέσεως παλαιῶν πολεμιστῶν ἀπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1535/43 ἀποφάσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 120 τῆς 24 Ἰουλίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310/41 καὶ 783/41 Νομοθετικῶν Διαταγμάτων «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν» ἀποφασίζομεν:

Προκειμένου περὶ Παλαιῶν Πολεμιστῶν, τοποθετηθέντων δι' ἀποφάσεων ἡμῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς περὶ Παλαιῶν Πολεμιστῶν κειμένης νομοθεσίας, εἰς ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις, ὁργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου κλπ., δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 1535/43 ἡμετέρας ἀποφάσεως⁽¹⁾, ὥς καὶ αἱ διατάξεις τῶν λοιπῶν ἀποφάσεων ἡμῶν περὶ προαιρετικότητος τῶν αὐξήσεων ἐν περιπτώσει μὴ χρήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη.

Κατὰ ταῦτα οἱ περὶ ὧν ἡ παρούσα μισθωτοί, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἀποφάσεως, δικαιούται νά λαμβάνουν τὰς ἀποδοχὰς αὐτῶν ἡδη ἡμετέρας, βάσει τῶν σχετικῶν περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν ἀποφάσεων ἡμῶν, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐκπτώσεως, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀπασχολήσεως ἢ μὴ αὐτῶν.

Ἡ ἰσχύς τῆς παρούσης ἀρχεῖται ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1943.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουλίου 1943

19747) Α208/1943 Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας
Περὶ κηρύξεως ὑποχρεωτικῆς διὰ τὰς εἰρηνοδικειακὰς περιφερείας Ἀθηνῶν-Πειραιῶς συλλογικῆς συμβάσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 108 τῆς 8 Ἰουλίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 8 παρ. 2 τοῦ ἀπὸ 16 11 1935 Ἀναγκ. Νόμου «περὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας», ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ὑποχρεωτικὴν διὰ τὰς Εἰρηνοδικειακὰς περιφερείας Ἀθηνῶν-Πειραιῶς τὴν ἀπὸ 31 Μαΐου 1943 ὑπογραφείσαν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου ἐφ' ἅπαξ καὶ δι' ὀρισμένον ἀκοπὸν προαιρετικοῦ βοηθήματος εἰς τοὺς ὑπαλλήλους Ἐμπορικῶν Καταστημάτων»,⁽²⁾ κατατεθεισάν παρὰ τῷ γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10717/10-6 43 πράξεως κατὰθέσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουνίου 1943.

24889/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ ἀνακλήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 24150/1943 ἀποφάσεως περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 23200/1943 ἀποφάσεως.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2019, γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. τοῦ

Ἀποφασίζομεν

Ἀνακαλοῦμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 2445/17/7/43 ἡμετέραν ἀπόφασιν⁽³⁾, ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων, ὧν ἡ ἀντιμισθία βασιζέται εἰς τὰ φιλοδωρήματα, διὰ τοὺς ἀνωτέρω μισθωτοὺς καὶ δ' αὖ τὸν μῆνα Ἰουλίου ἐ. ε. θέλει ἰσχύσει ἡ ὑπ' ἀριθ. 23200/8/7/43 ἡμετέρα ἀπόφασις⁽⁴⁾.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἰουλίου 1943

27386/Α270/43. Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας
Περὶ συμπληρωματικῆς ἐνίσχύσεως προσωπικοῦ Νοσηλευτικῶν Ἰδρυμάτων.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει 1) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310/1941 Ν.Δ. «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783/41 νόμου, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 23300/1943 ἡμετέραν ἀπόφασιν, ὡς αὕτη συνεπληρώθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 26910/43 ὁμοίας

Ἀποφασίζομεν

Ἐπιβάλλομεν, ὅπως εἰς τὸ πάσης κατηγορίας ἄρρεν ὑπαλλήλικόν, ὑπηρετικόν καὶ ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν τῶν Νοσηλευτικῶν Ἰδρυμάτων, τὸ συνδεόμενον μετὰ τοῦ ἐργοδότη αὐτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, τῶν ἐδρευόντων ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Διοικήσεως Πρωτευούσης, πρὸς ἐξίσωσιν τῶν ἐκτάκτων οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων, χορηγηθῇ συμπληρωματικὴ ἐνίσχυσις ἐκ δαρχμῶν 45.000, διὰ δαπάνας ἐνδύσεως καὶ ὑποδήσεως καὶ δανείου συνεταιρισμῶν. Πᾶσαι αἱ λοιπαὶ διατάξεις τῶν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 23300⁽⁵⁾ καὶ 26910⁽⁶⁾ ἀποφάσεων ἰσχύουν καὶ ἐνταῖθα.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Αὐγούστου 1943

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συλλογικὴ Σύμβασις Ἐργασίας Λαχανοκηπευτῶν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς-Περιχώρων.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 30 Ἰουλίου 1943 ἔτους ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἐργασίας καὶ παρουσίᾳ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ἐργασίας Π. Παυλάκη, τοῦ Διευθυντοῦ Ὀργανισμῶν Διαιτησίας καὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας Ι. Παπαδημητροπούλου, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι 1) Α. Γιαννακούλοπούλου, Ἀστυνόμος Διοικήσεως ΙΗ' Ἀστυνομικοῦ Τμήματος, Ν. Καλύβας, Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, Ἀνδρέας Βερυκοκάκης καὶ Νικό-

(3) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 46, σελ. 477.

(4) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 45, σελ. 443.

(5) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 45, σελ. 443.

(6) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. παρὸν τεύχος, σελ. 808.

(1) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 34, σελ. 33.

(2) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 44, σελ. 415.

λαος Γιαμόπουλος, αντιπρόσωποι τοῦ Συνεταιρισμοῦ Λαχανοκηπουρῶν Ἀττικῆς καὶ Χο Σταματίου, Πρόεδρος Σωματείου Ἐργατῶν καὶ Ἐργατριῶν Λαχανοκήπων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀπεφάσισαν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἔργασις ἔργατῶν καὶ ἔργατριῶν λαχανοκήπων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, δι' ἧς συμφωνοῦνται τὰ ἑξῆς :

Καθορίζονται κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων εἰς τοὺς ἔργατας καὶ ἔργατριάς λαχανοκήπων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἅτινα ν' ἀντεπεξέρχονται, κατὰ τὸ δυνατόν, εἰς τὰς σημερινὰς βιωτικὰς ἀνάγκας τῶν ἐργαζομένων, ὡς καὶ διὰ τὴν προμήθειαν εἰδῶν ἱματισμοῦ, ὡς ἑξῆς :

1) Δι' ἁτανίας ἀνεξαιρέτως τοὺς ἄρρενας ἔργατας καθορίζεται κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου δραχμῶν ἑπτὰ χιλιάδων (7000).

2) Διὰ τοὺς λαμβάνοντας σήμερον ἡμερομισθίον δραχμῶν ἑξὶ χιλιάδων (6'00) καὶ ἄνω θὰ λαμβάνουν ἀπὸ τῆς 19ης Ἰουλίου 1943 καὶ ἐφεξῆς τὸ ὡς ἄνω ἡμερομισθίον, ἠδηγούμενον κατὰ δύο χιλιάδας (2000) δρχ.

3) Διὰ τὰς θήλειες ἔργατριάς καθορίζεται ἀπὸ σήμερον κατώτατον ἡμερομισθίον δραχμῶν τεσσάρων χιλιάδων (4000).

4) Εἰς τὰ ἀνωτέρω κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων δὲν συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ ἡμερήσιον ἀντίτιμον τοῦ συστεινίου.

5) Ἡ ἀπὸ 12/9/40 συλλογικὴ σύμβασις ἔργασις ἔργατῶν καὶ ἔργατριῶν λαχανοκήπων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ὡς καὶ ἡ ἀπὸ 1/11/41 ὁμοία, ἰσχύουσιν ὡς ἔχουν, κατὰ πάντας τοὺς λοιποὺς ὅρους αὐτῶν.

Ἡ παρούσα συλλογικὴ σύμβασις συνετάγη εἰς τέσσαρα πρωτότυπα, ὑπογραφέντα παρὰ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ἐργασίας, τοῦ Διευθυντοῦ Ὀργανισμῶν, Διαιτησίας καὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν συμβαλλομένων, ἑξ ὧν ἓν μὲν θὰ κατατεθῇ παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν⁽¹⁾, δύο θὰ ληφθοῦν ἀνὰ ἓν παρὰ τῶν συμβαλλομένων καὶ ἓν θὰ παραμείνῃ παρὰ τῇ Διευθύνσει Ὀργανισμῶν, Διαιτησίας καὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας.

Συλλογικὴ σύμβασις ἔργασις ὑπαλλήλων βουστασιῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 31ην Ἰουλίου 1943 ἔτους, παρουσίᾳ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ Ἐργασίας Π. Παυλάκη καὶ τοῦ Διευθυντοῦ Ὀργανισμῶν, Διαιτησίας καὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ι. Παπαδημητροπούλου, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι Ν. Καλύβας, Γεν. Γραμματεὺς τῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος, Ἀνδρέας Βερυκοκάκης, Πρόεδρος Συνεταιρισμοῦ Βουστασιαρχῶν Ἀγίου Ἰωάννου Ρέντη, Ν. Γιαμόπουλος, Πρόεδρος Βουστασιαρχῶν Ἀγίου Σάββα, Ἀριστ. Τσιτούρης, Πρόεδρος Συνεταιρισμοῦ Βουστασιαρχῶν Διοικητικῆς Πρωτευούσης, Κ. Μιμικόπουλος, Πρόεδρος Σωματείου Βουστασιαρχῶν, Θεοφ.

Λάμπρου, Πρόεδρος Συνισμοῦ Ἀττικῆς καὶ Γ. Φωλιάς, Πρόεδρος ὑπαλλήλων βουστασιῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περιχώρων, ἀπεφάσισαν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἔργασις ὑπαλλήλων βουστασιῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, δι' ἧς συμφωνοῦνται τὰ κάτωθι :

Διαπιστωθέντος ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων μερῶν ὅτι οἱ ἤδη καταβαλλόμενοι μισθοὶ δὲν ἀντεπεξέρχονται ἄφ' ἑνὸς εἰς τὰς σημερινὰς βιωτικὰς ἀνάγκας τῶν ἐργαζομένων καὶ ἄφ' ἑτέρου λόγῳ τῆς φθορᾶς τῶν ἐνδυμάτων καὶ ὑποδημάτων, ἣν ὑφίστανται οἱ εἰς τὰ βουστασία ἐργαζόμενοι ὑπάλληλοι, καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀντικατάστασις ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας εἶναι σχεδὸν ἀδύνατος, ἀποφασίζεται, ὅπως :

1) Δόγῳ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων λόγων χορηγηθῇ πρὶ τῶν ἤδη καταβαλλομένων μισθῶν αὐξήσις 70 οιο.

2) Ὁμοίως ἀποφασίζεται, ὅπως χορηγῶνται ὑπὸ τῶν βουστασιαρχῶν εἰς τοὺς ὑπ' αὐτοὺς ἐργαζομένους ἀνὰ ἕκαστον ἔτος α) δύο φόρμες, β) ἓν ζευγὸς ἀρβυλῶν καὶ γ) μία μαλλίνη φανέλλα ἢ τὸ ἀντίτιμον ταύτης, ὑπολογιζομένου εἰς δραχμὰς πενήτην χιλιάδας (50.000), ἅτινα παραμένουσιν ἰδιοκτησίᾳ τοῦ σταύλου.

3) Τὰ ἀνωτέρω εἶδη ὑποχρεοῦνται οἱ ἐργοδοταί, ὅπως χορηγῶσι ταῦτα ἀπαραιτήτως κατὰ τὸ διάστημα τοῦ μηνὸς Αὐγούστου ἑκάστου ἔτους.

4) Ἡ ἀπὸ 23/9/40 συλλογικὴ σύμβασις, ὡς καὶ ἡ ἀπὸ 10/11/41 ὁμοία τῶν ὑπαλλήλων βουστασιῶν, ἰσχύουν, ὡς ἔχουν, κατὰ πάντας τοὺς λοιποὺς ὅρους αὐτῶν.

5) Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἔργασις ἄρχει ἀπὸ τῆς 1ης Αὐγούστου ἔ. ἔ.

6) Ἡ παρούσα συλλογικὴ σύμβασις συνετάγη εἰς τέσσαρα πρωτότυπα, ὑπογραφέντα παρὰ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ Ἐργασίας, τοῦ Διευτοῦ Ὀργανισμῶν, Διαιτησίας καὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν συμβαλλομένων, ἑξ ὧν ἓν μὲν θὰ κατατεθῇ παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν⁽¹⁾, δύο θὰ ληφθοῦν ἀνὰ ἓν παρὰ τῶν συμβαλλομένων καὶ ἓν θὰ παραμείνῃ παρὰ τῇ Διευθύνσει Ὀργανισμῶν, Διαιτησίας καὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων.

(1) Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 16085 τῆς 7 Αὐγούστου 1943 πράξεως καταθέσεως.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Βασίλ. Παντ. Βασιλείου, δικηγόρου. Ἡ νομικὴ φύσις τῆς ὑπὸ ἐνοικιοστασίᾳ μισθώσεως. Ἀθήναι, 1943.

Ἐρευνᾶται ὁ νομικὸς χαρακτὴρ τῆς ὑπὸ ἐνοικιοστασίᾳ μισθώσεως ὑπὸ τὴν σύγχρονον τᾶσιν δημοσιοποιήσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ λύονται ζητήματα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐνοικιοστασίου, εἰς μίαν εὐδύνοπτον, χρήσιμον μελέτην.

(1) Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 15088 τῆς 7 Αὐγούστου 1943 πράξεως καταθέσεως.

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΝΤΙΤΙΜΟΥ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙΑ ΤΩΝ ΑΥΓΟΥΣΤΩΝ 1943

28800]1943. 'Απόφ. 'Υπουργ. 'Εργασίας.

Έχοντας υπ' όψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Διατάγματος 2019 περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς, τὴν δὲ ἀριθ. 11/1943 γνομάτευσιν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. Ἀποφασίζομεν :

1. Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου 1943 ὡς κατωτέρω τὸ ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων κατὰ κατηγορίας ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐταῖς ἀπασχολούμενων.

2. Ἀντίτιμον μεσημβρινῶ συσσιτίου: Τὸ ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου τῶν μισθωτῶν οἵτινες ἐργάζονται εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὁρίζομεν εἰς δραχ. 1200 ἡμερησίως ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐταῖς ἐργαζομένων μισθωτῶν.

3. Ἀντίτιμον βελτιώσεως ἐπιδόματος τροφῆς. Τὸ ἐπιδόμα βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν καθορίζομεν ὡς κατωτέρω κατὰ κατηγορίας ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἐργαζομένων. α) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 15 καὶ ἄνω δραχ. 800 ἡμερησίως. β) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 6 καὶ μέχρι 14 δραχ. 600 ἡμερησίως. γ) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 1 καὶ μέχρι 5 δραχ. 400 ἡμερησίως.

4. Ἀντίτιμον οἰκονομικοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς.—Τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν οἵτινες ἐργάζονται εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὁρίζομεν εἰς δραχ. 2.000 ἡμερησίως ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐταῖς ἐργαζομένων μισθωτῶν.

Τὸ οἰκονομικὸν ἐπιδόμα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις νὰ καταβάλλωσι εἰς χρήμα ἀνεξαρτήτως ἀν μὲν οἱ μισθοὶ παρέχουν εἰς τοὺς μισθωτοὺς οὗτον ὑπὸ οἰκονομικῇ μορφῇ οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν (εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος) διὰ τὴν διατροφήν τῶν οἰκονομικῶν τῶν.

5. Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις αἵτινες παρέχουν εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς μισθωτοὺς ἐν συστάσει παρεσκευασμένον ἡμερησίως ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν α) τοῦ ἐν τῇ παρ. 3 τῆς παρούσης καθοριζομένου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ β) τοῦ ἐν τῇ παρ. 4 τῆς παρούσης καθοριζομένου ἀντίτιμου οἰκονομικοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς. Ἡ τοῖ: Σύνολον α' κατηγορίας (15 καὶ ἄνω μισθωτοί) δραχ. 2.400 ἡμερησίως, β' κατηγορίας (6—14 μισθωτοί) δραχ. 2.600 ἡμερησίως καὶ γ' κατηγορίας (1—5 μισθωτοί) δραχ. 2.400 ἡμερησίως.

6. Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις αἵτινες παρέχουν ἡμερησίως δύο συστάσι παρεσκευασμένα εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολούμενους μισθωτοὺς ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν μόνον τοῦ ἐν τῇ παραγράφῳ 4 τῆς παρούσης καθοριζομένου οἰκονομικοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἀνεξαρτήτως εἰς δραχ. 2000 δι' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας δι' ἀπάσας τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐταῖς ἐργαζομένων μισθωτῶν.

7. Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις αἵτινες δὲν παρέχουν συστάσει παρεσκευασμένον ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν α) τοῦ ἐν τῇ παραγράφῳ 2 τῆς παρούσης καθοριζομένου ἀντίτιμου μεσημβρινῶ συσσιτίου β) τοῦ ἐν παρ. 3 τῆς παρούσης καθοριζομένου ἀντίτιμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ γ) τοῦ ἐν παρ. 4 τῆς παρούσης καθοριζομένου οἰκονομικοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἡ τοῖ: Σύνολον α' κατηγορίας (15 καὶ ἄνω μισθωτοί) δραχ. 4000 ἡμερησίως, β' κατηγορίας (6—14 μισθωτοί) δραχ. 3800 ἡμερησίως καὶ γ' κατηγορίας (1—5 μισθωτοί) δραχ. 3600 ἡμερησίως.

8. Συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιούνται:

α) Οἱ μισθωτοὶ οἵτινες ἀπασχολοῦνται καθ' οἰκονομικῇ μορφῇ καὶ δι' αἱ μόνον μίσθους ἀπασχολοῦνται παρὰ τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως. Μισθωτοὶ ἀπασχολούμενοι εἰς πλείονας τῆς μίαις ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις δικαιούνται τῶν ἀνωτέρω παροχῶν μόνον παρὰ τοῦ ἐργοδότη παρ' ὃ κατὰ κύριον λόγον ἀπασχολοῦνται.

β) Οἱ ἐν κανονικῇ ἀδείᾳ τελούντες μισθωτοὶ ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀδεία τῶν.

γ) Οἱ ἀσθενεῖς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας τῶν ὧν αὐτὴ καθορίζεται κατωτέρω ἀναλόγως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας τῶν.

Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν μέχρι δύο ἐτῶν 1 μῆνα, 2—4 ἐτῶν 2 μῆνας, 4—6 ἐτῶν 3 μῆνας, 6—8 ἐτῶν 4 μῆνας, 8—10 ἐτῶν 5 μῆνας καὶ 10 ἐτῶν καὶ ἄνω 6 μῆνας.

Διὰ τοὺς ἐργάτας τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν μέχρι 2 μηνῶν 6 ἡμέρας, 2—4 μηνῶν 12 ἡμέρας, 4—6 μηνῶν 18 ἡμέρας, 6—8 μηνῶν 24 ἡμέρας, 8—10 μηνῶν 30 ἡμέρας, 10—12 μηνῶν 36 ἡμέρας. Διὰ τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν ἄνω τοῦ ἔτους προστίθενται 15 ἡμέραι δι' ἑκάστον ἐτος.

δ) Οἱ ἐν ἀναρρωτικῇ ἀδείᾳ τελούντες μισθωτοί.

9. Τὸ συσσίτιον καὶ τὸ ἐπιδόμα βελτιώσεως τροφῆς ὑὰ παροχῇ μόνον διὰ τὰς ἡμέρας καθ' αἷς ἀπασχολοῦνται οἱ μισθωτοὶ παρὰ τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως.

10. Εἰς τὰς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεις ὑπόκεινται αἱ πάσης

φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσχοῦνται ὑπὸ οἰκονομικῇ μορφῇ παρὰ φυσικῇ προσδοκίᾳ (ἀτομικαί, ἀνώνυμοι, ὑπόδητοι, ἐτερορρυθμοὶ ἔται ἰαί) εἰς πρὸς προσώπου ἰδιωτικῇ ἢ δημοσίᾳ δικαίᾳ (συ.ισμοί, Δημοτικαὶ καὶ ἐκμεταλλεύσεις κ.λ.π.) εἰς παρὰ τὸν Δημοσίον (Κοιτῆς καὶ Σ.ισμοί. Ο.Α.Π. κ.λ.π.) εἰς παρὰ ὀργανισμῶν κοινῆς ὁφελείας (Νοσοκομεία, Φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα κ.λ.π.). Εἰς τὰς αὐτάς ὡς ἂν ὑποχρεώσεως ὑπείκεινται καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις αἵτινες ἀσχοῦνται ὑπὸ οἰκονομικῇ μορφῇ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους ἢ νομικοῦ προσώπου ἢ κατόπιν παραχωρήσεως αὐτῶν.

11. Διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀντίτιμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, τὸ ὅποιν ἐκάστη ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῇ ἀπασχολούμενους μισθωτοὺς ὑπολογίζονται ἅπαντες (ἀθροιστικῶς) οἱ ὑπηρετούντες παρ' αὐτῇ μισθωτοὶ ἀνεξαρτήτως τῶν τῶν πληρωμῶν καὶ τῶν ἀπασχολήσεως τῶν (π.χ. Γράτεια, ὑλματα αὐτῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἢ ἄλλῃ πολέι).

12. Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἐπιδόμα βελτιώσεως τροφῆς πλὴν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως συσσιτίου ὑπόκεινται εἰς κρά πρην ὑλέρ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τῶν ἄλλων ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν.

13. Ὁσον τὸ συσσίτιον καταβάλλεται εἰς χρήμα δὲν ὑπόκειται τοῦτο εἰς τὴν ὑλέρ τοῦ ἀρθροῦ 1 παρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 2019 προβλεπομένην μέτρον 50 δραχ. κρητίζον ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη.

14. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου μισθωτοὺς περιλαμβάνονται ἅπαντα τὰ φυσικὰ πρόσωπα, ἅτινα παρέχουν εἰς ἔ.τρον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἰαδήποτε φύσεως ἐξερτημένην ἐργασίαν ἐνὸντι ἀμοιβῆς.

15. Ἐς ἀμοιβῇ θεωρεῖται πᾶσα παροχὴ χορηγομένη εἰς τὸν μισθωτὸν (ἀμοιβῇ εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος, φιλοδοχοῦματα κ.λ.π.), ἀνεξαρτήτως τοῦ τοῦ καθορισμοῦ ταύτης (ἀμοιβῇ καθοριζομένη βάσει τῆς διαρκείας τῆς ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς—χρονικὴ ἀμοιβῇ ἐκ τῆς ἐργασίας—καὶ ἀμοιβῇ καθοριζομένη βάσει τοῦ ἐκτελεσθέντος ἀποτελέσματος ἀνεξαρτήτως τοῦ χρησιμοποιοῦμένου πρὸς τοῦτο χρονικοῦ διαστήματος—ἀμοιβῇ κατ' ἀποκοπήν).

16. Διὰ τὴν παρῶν τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἄσκει ἡ μορφή τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦτέστι ἂν αὐτὴ εἴναι ὁρισμένης ἢ ἀόριστου διάρκειας, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ.

17. Ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας ἀνεῦ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ἐργοδότη δὲν δίδει εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα λήψεως ὀλοκλήρου τοῦ ἀντίτιμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ὡς καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀλλὰ μόνον ποσοστὸν αὐτῶν ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὴν κανονικὴν διάρκειαν τῆς προϋγκμητικῆς ἀπασχολήσεως του, κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς ἐργασίας του.

18. Ὑπὸ τὰς αὐτὰς ὡς ἂν προϋποθέσεις ὁ μισθωτὸς, ὁ ἀπασχοληθεὶς τοῦ ἡμῶν ἢ καὶ ὀλιγώτερον τοῦ ἡμῶν τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἡμερησίας ἐργασίας τῆς καθοριζομένης ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ ἐθίμου ἢ δι' ἰδιαιτέρων συμβάσεων, δικαιούται μόνον τοῦ μεσημβρινῶ συσσιτίου καὶ τοῦ ἡμῶν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς οὐδὲ καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς. Εἰς τὴν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν ἀπασχοληθῇ πλέον τοῦ ἡμῶν τῆς κατὰ τὰ ἂν καθοριζομένης χρονικῆς διαρκείας δικαιούται ἐκτός τοῦ συσσιτίου καὶ ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀναλόγως τῶν πρὸς τὸν ἐπὶ πλέον χρόνον ἀπασχολήσεως του.

19. Διευθύνται ἡ μέλη διοικητικῶν συμβουλίων ἀνώνυμων ἐταίρων ἢ νομικῶν προσώπων, Δημαρχοί, Πρόεδροι Κοινοτήτων ὡς καὶ πᾶς ἐργοδότης ὑπόχρεως πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Δ.τος 2019 καὶ τῶν εἰς ἐκτελεσιν αὐτοῦ ἐκδιδόμενων Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, παραβαίνοντες τὰς διατάξεις αὐτοῦ καὶ τῶν ἐν λογῷ ἀποφάσεων τιμωροῦνται διὰ χρηματικῆς ποινῆς 500—5000 δραχ. ἡ διὰ φυλακίσεως ἀπὸ 5—10 ἡμερῶν. Ἐν ὑποτροπῇ ἐπιβάλλονται ἀμφότεραι αἱ ποιναί, ἐν ἐπανεπιλημνῇ δὲ ὑποτροπῇ ἐπιβάλλεται φυλακίσις μέχρι 3 μηνῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ 10.000 μέχρι 50.000 δραχ. Τὴν ποινικὴν διώξιν ἄσκει ὁ παρὰ Πλημμελειοδικαίς Εἰσαγγελεὺς κατὰ τὴν καταγγελίαν τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, τῶν Γραμμῶν Εὐρύσεως Ἐργασίας, τῆς οἰκείας ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως ἢ καὶ παντὸς ἔχοντος ἐννομον συμφέρον.

20. Ἀποδεικνυμένην διὰ τῶν συνημμένων τῇ μνημῆσι ἐγγράφων εἰς τὰς παραβάσεις αὐτῆς εἰσάγεται δι' ἀπευθείας κλήσεως εἰς τὸ ἀρμόδιον Πλημμελειοδικεῖον.

21. Ἡ παρούσα δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀντίτιμου τοῦ συσσιτίου, τοῦ ἀντίτιμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν κατωτέρω κατηγοριῶν:

Τὸν μισθωτὸν καφετερίων, ζαχαροπλαστείων καὶ γαλακτοπωλείων ὧν ἡ ἀντιμεταβολὴ κατὰ κύριον λόγον βασίζεται εἰς τὰ φιλοδοχοῦματα, τῶν μισθωτῶν κουρείων—κομμωτηρίων, τῶν μισθωτῶν τῶν Ὁδίων Ἀθηνῶν, τῶν μισθωτῶν τῶν Παιδικῶν ἐπιχειρήσεων, τῶν ταξιδιωτῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων, τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 16 Αὐγούστου 1943

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 48

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1943

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΣ: Πρὸς τὸ τοῖτον ἔτος. — Στενόχωρος νομοθετῆ-ῆ ἀτραξία. — Ἡ προσωρινὴ διατροφή τοῦ μισθωτοῦ Σελ. 515

ΑΡΘΡΑ — ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ — ΖΗΤΗΜΑΤΑ

- Περικοπή οἰκιοθελῶς χορηγηθέντος πολεμικοῦ ἐπιδόματος, ὑπὸ *Ἀνδρέου Γ. Χατζηδάκη*, Παρέδρου Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους. Σελ. 516
- Ἡ γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς, ὑπὸ *Β. Κ. Χαλιδῆ*, Δικηγόρου. Σελ. 523
- Ἡ πρὸς αἰτία τῶν οἰκιοθελῶς προσληφθέντων πηλ. πλεμιστῶν, ὑπὸ *Γ. Δέλε*, Δικηγόρου. Σελ. 525
- Προϋποθέσεις εἰσφορᾶς μισθωτῶν ὑπὲρ τῆς Ε.Σ. Ε.Ε., ὑπὸ *Α. Παπαδημητρίου*, Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους. Σελ. 528
- Ὑπολογισμὸς προσαυξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν μετὰ συμπληρωσιν ἑτῶν ὑπηρεσίας, *Ὑπουργείου Ἑργασίας*. Σελ. 528
- Ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ συμψηφισμὸς κέρδους, ὑπὸ *Χ.* Σελ. 544

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΕΡΓΙΑ

- *Δόλυνσις ἐπιχειρήσεως καὶ τύχη συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ.* Πρὸς ὑποθέσεις κύρους καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν.Δ. 424/1941: Ἀναγκαίᾳ πάντοτε καὶ ἐν περιπτώσει διαύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἡ προσηγομένη δι' ἀπολύσειν τοῦ προσωπικοῦ ἀδεία τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, ὑπὸ *Σ. Ἀλεξανδρῆ*, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 4459/1943). Σελ. 529
- *Ν.Δ. 424/1941 καὶ ἀνώνυμον συνάλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν:* Ἐφαρμογὴ ἐπὶ πάσης συμβάσεως, ἀδιαφόρως ἂν ἐμφανίζεται ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς μισθώσεως ἢ τοῦ ἀνωνύμου συναλλάγματος, ὑπὸ *Ε. Μιλούρου*, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 2521/1943). Σελ. 529
- *Ἐννοια ὅρων «ἐπιχειρήσεως», «ἐκμετάλλευσιν» καὶ «μισθώσεως».* — Ἐκτασις ἐφαρμογῆς ν.δ. 424/1941 καὶ 2019/1942 καὶ ἐπὶ μισθωτῶν συμβολαιογραφείων: Παράνομος ἀπὸ υἱος — Ὑποχρέωσις πληρωμῆς ἀποδοχῶν ἐκ τοῦ ν.δ. 424/1941. — Διάκρισις τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπὸ τῆς ἐκμετάλλευσιν — Τὰ συμβολαιογραφικὰ γραφεῖα συνιστοῦν ἐκμετάλλευσιν καὶ ὑποκείναι εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῶν Ν.Δ. 424/1941 καὶ 2019/1942, ὑπὸ *Σ. Ἀλεξανδρῆ*, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 3912/1943). Σελ. 530
- *Μονομερὲς μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως ἐργασίας καὶ ν.δ. 424/1941:* Ἐξομοίωσις τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας πρὸς ἀπίλυσιν καὶ δι' ἐφαρμογὴν ν.δ. 424/1941. Ἀκυροτης. — Μετάθεσις εἰς ἄλλην πόλιν καὶ ἀδικαιολόγητος καθυστέρησις ἀποδοχῶν μισθωτοῦ — Ἐκτιμῆσις ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας. — Ἀπαιτητὸν ἀξιώσεως μέχρι τῆς α' ἐτ' ἀκροατηρίου συζητήσεως. — Ἀποταγή, ὑπὸ *Χ. Ἀποστολοπούλου*, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 3577/1943) Σελ. 530
- *Χρόνις συνάψεως συμβάσεως ἐργασίας καὶ ν.δ. 424/1941:* Ἀπαγόρευσις ἀπολύσεως μόνον τῶν κατὰ τὴν 1ην Ἰουλίου 1941 ὑπηρετούντων μισθωτῶν. — Ὑπαγωγή εἰς τὸν νόμον 2112 τῶν μετὰ τὸ ν.δ. 424/1941 προσλαβανομένων μισθωτῶν, ὑπὸ (Συνεχεῖα εἰς τὴν ἐπομένην σελίδῳ)

Εἰς τὸ πρὸν τεῦχος: Ὁ ὑπ' ἀριθ. 522/1943 Νόμος περὶ συστάσεως Ἀνωτάτου Συμβουλίου συντονισμοῦ μισθῶν καὶ ἀποδοχῶν πάντων τῶν ἐργαζομένων. — Ἡ ἀπὸ 1ης Αὐγούστου ἐ.ξ. συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας περὶ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐισχύσεως ὑπαλληλικῶν καὶ ὑπηρετικῶν προσωπικοῦ τῶν Βιομηχανικῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ Ἀνωρύμων Ἐταιριῶν. — Ἡ ὑπ' ἀριθ. 29120/1943 ἀπόφασις περὶ καθορισμοῦ νέων ἀπὸ 1ης Αὐγούστου ἐ.ξ. κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν. — Ἡ ὑπ' ἀριθ. 29505/1943 ἀπόφασις περὶ αὐξήσεων ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΤΟΥ ΕΞ ΕΜΗΝΟΥ (15 Μαρτίου — 1 Σεβρίου 1943) ΕΛΗΞΑΝ

[Βλέπε ἐνδιαφέρονσαν γνωστοποιήσιν εἰς ἐπομένην σελίδῳ]

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Εκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

Ὑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ προπληρωτέαι: Τρίμηνος Δρχ. 6000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζὰς, Νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 10000

Ἐμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγουμένης σελίδος)

Π. Κόντ, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 25/1943). Σελ. 532

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

— Παράνομος ἀπόλυσις καὶ συνέπειαι ἐκ τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936. — Ἀφαίρεσις ἀλλαχοῦ κερδηθέντων: Ἐφαρμογὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀστικού δικαίου περὶ ἀφαιρέσεως τῶν ἀλλαχοῦ κερδηθέντων καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις παρανόμου ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν. — Χρόνος προτάσεως τῆς ἐνστάσεως, ὑπὸ Γ. Πετρίτη, Ἀρεοπαγίτου. (Ἀρείου Πάγου 113/1943). Σελ. 534

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

— Ἀκυρὸς ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ ἐπιδίκασις προσωρινῆς διατροφῆς: Δικαίωμα Προέδρου κατ' ἀρθρ. 634 Α Πολ. Δικ. δι' ἐπιδίκασιν ἐκ νέου μέρους τῶν ὀφειλομένων μισθῶν, ἐὰν εἶναι μεταγενέστεροι ἐκείνων, ἐναντί τῶν ὁποίων ἐπιδικάσθη ὁρχικῶς μέρος, ὑπὸ Κ. Κονδᾶκη Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 7845/1943). Σελ. 534

— Ὁ περιορισμὸς τῶν 50.000 δραχμῶν ἀφορᾷ τὴν λήψιν προσωρινοῦ μέρους παρὰ τοῦ Προέδρου καὶ δὲν ἐκτείνεται οὐδὲς καὶ διὰ τὸ δικαστήριον, δυνάμενον νὰ ἐπιδικάσῃ τὸ ἀναγκαῖον ποσόν, ὑπὸ Σ. Ἀλεξανδρῆ, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 3912/1943). Σελ. 535

— Ἀκυρὸς ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ ἀρμοδιότης Εἰρηνοδίκου: Ὁ Εἰρηνοδίκης εἶναι ἀρμοδιὸς δι' ἐκδίκασιν διαφορῶν ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1911 κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ 30 Δ' μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 50.000. — Ἀπαράδεκτος στενὴ ἐρμηνεία φιλεργατικού νόμου, ὑπὸ Π. Μακρυγιάννη Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 99/1943). Σελ. 535

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΓΙΡΑ

— Περί συστάσεως Ἀνατάτου Συμβουλίου συντονισμοῦ μισθῶν καὶ ἀποδοχῶν πάντων τῶν ἐργαζομένων, 522/1943 Νόμος Σελ. 536

— Περί τροποποιήσεως τῶν περὶ διαφέροντος ἰσχυουσῶν διατάξεων, 277/1943 Νόμος Σελ. 536

— Περί διατάξεων τινῶν ἀφορῶν τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου, 313/1943 Νόμος. Σελ. 536

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

— Περί ἐπιβολῆς τιμολογίου ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν, 19450/1943 Σελ. 536

— Περί καθορισμοῦ νέων ἀπὸ 1ης Αὐγούστου ἐ.ε. κατωτάτων ὀρίων ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, 29120/Α 284/1943. Σελ. 537

— Περί αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 κατὰ 60 ο/ο τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, 29505/1943. Σελ. 538

— Περί αὐξήσεως κατὰ 50 ο/ο τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν τῆς Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ραδιοφωνικῆς Ἑταιρίας, 157301/397/1943 Σελ. 538

— Περί αὐξήσεως κατὰ 50 ο/ο τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν Ἑταιρίας Τελεφούνηκεν, 101277/693/1943 Σελ. 539

— Περί αὐξήσεως κατὰ 50 ο/ο εἰς ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους, 20000/Α 207/1943 Σελ. 539

— Περί ἐπιβολῆς κατωτάτων ὀρίων ἀμοιβῶν μισθῶν, ἡμερομισθίων, κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβῆς κλπ. εἰς πάντας τοὺς ἐργατοτεχνίτας κουζίνας κλπ. 20040/Α 210/1943 Σελ. 539

— Περί τροποποιήσεως ἡμερομηνίας ἐνάρξεως ἰσχύος ὑπ' ἀριθ. 147882/512/1943 ἀποφάσεως, 157814/625/1943 Σελ. 539

— Περί αὐξήσεως κατὰ 50 ο/ο εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας, 147882/512/1943 Σελ. 539

— Περί αὐξήσεως τῆς μηνιαίας εἰσφορᾶς ἐκάστου μισθωτοῦ τῆς χώρας, 16320/1943 Σελ. 539

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

— Περί ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Βιομηχανικῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ Ἀνώνμων Ἑταιρειῶν. Σελ. 543
Κ. Α. Π.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Μὲ τὸ παρὸν τεῦχος λήγουν αἱ συνδρομαὶ τοῦ τετάρτου ἑξαμήνου (ἀπὸ 15 Μαρτίου—1 Σεπτεμβρίου 1943).

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταὶ μας νὰ ἐπιμεληθῶσι διὰ τὴν ἔγκαιρον ἀνανέωσιν τῶν νέων συνδρομῶν, πού ὠρίσθησαν ἤδη ὡς ἑξῆς:

Διὰ τὰ φυσικὰ πρόσωπα τρίμηνος δραχ. 6.000

Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζὰς, Νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει > 10.000

Ἡ τιμὴ κάθε τεύχους, ἀνεξαρτήτως χρονολογίας ἐκδόσεως, ὠρίσθη εἰς δραχ. 10.00.

Τὴν νέαν αὐτὴν διαρρυθμίσιν τῶν συνδρομῶν ἐπέβαλον αἱ πρόσφατοι καὶ ἀναδρομικῶς ἀπὸ 1ης Αὐγούστου ἐ.ε. αὐξήσεις τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων, τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, αὐξήσεως τοῦ χάρτου, τῶν λοιπῶν τυπογραφικῶν ἐξόδων — εἰς τὸ διπλάσιον ἠυξήθη ἤδη ἡ τιμὴ καὶ τῶν καθημερινῶν ἐφημερίδων — καὶ ἀπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀντιμετωπίσεως καὶ τῶν νέων δαπανῶν, πού μᾶς ἐπεβάρυνον ἀναδρομικῶς μάλιστα ἀπὸ 1ης Αὐγούστου ἐ.ε., χωρὶς νὰ ἐπιβαρυνθοῦν οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, δὲν ἤμπορε νὰ ἐκφυγῇ καὶ ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικῶν Δικαίου».

Ἀποτεινόμεθα πρὸς τοὺς κ. κ. Συνδρομητάς μας καὶ τοὺς παρακαλοῦμεν νὰ ἐνισχύσωσι τὸ ἔργον μας, καταβάλλοντες ἐγκαιρῶς τὰς νέας συνδρομάς.

Ἐν ὅψει ὅτι ἡ κατὰστασις δὲν ἐπιτρέπει ἀνοικτούς λογαριασμούς, τὸ ἐπόμενον τεῦχος τῆς 15ης Σεπτεμβρίου ἐ.ε. θὰ ταχυδρομηθῇ μόνον εἰς τοὺς ἀνανεώσαντας ἐν τῷ μεταξύ τὴν συνδρομὴν τῶν.

Διὰ κάθε πληροφορίαν τηλεφωνήσατε εἰς τὰ γραφεῖα μας, 81010.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον} ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 48

Α' ΗΝΑΙ 1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1943

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ

Πρὸς τὸ τρίτον ἔτος

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἑργατικοῦ Δικαίου» μὲ τὸ παρὸν τεῦχος συμπληρώνει τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἐκδόσεώς της. Ἐνεφανίσθη εἰς τὸ προσκήνιον τῆς ἐπιστημονικῆς ζωῆς πρὸ δύο ἔτων ἡ ἡ. ὑπὸ συνθήκας τόσον ἀνομιᾶς, καὶ ἀφιερῶθη μὲ τὸν ἔνθερον ζήλον τῶν ἀνωνυτῶν εἰς ἓνα καὶ μόνον σκοτόν: Τὴν θεωρητικὴν ἐπεξεργασίαν καὶ τὴν συστηματικὴν παρακολούθησιν τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ μάλλον ἐνδιαφέροντος ἡ ἡ. ἐποχὴν μας Ἑργατικοῦ Δικαίου. Διὰ τὴν πραγματικὴν δὲ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ ἐκρειάσθη καὶ χρειάζεται πάντοτε νὰ καταβληθῇ πολλὸς μόχθος, πολλὴ ἐργασία, ἀδιάκοπος προσπάθεια.

Ἰσταμένη πρὸς στιγμὴν ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἑργατικοῦ Δικαίου» πρὸ τῆς ἀδιακόπου κατὰ τὰ πρῶτα δύο ἔτη τῆς δημοσίας ζωῆς της προσηθείας τοῦ μὲ νὰ περιαιτολογήσῃ καὶ νὰ εἴπῃ, οἱ δὲν τῆς ἀπέλειψεν ἡ ἐργατικότης καὶ ἡ συνέπεια πρὸς ὅ,τι ἔδωσεν ὡς πραγματοποιήσιμον ὑπόσχεσιν εἰς τὸ εὐρύτατον ἡ. ἀναγνωστικὸν κοινόν της.

Ἐν τούτοις, παρ' ὅλον τὸν ἰδικόν της ζήλον νὰ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου, ἀνάλογα μὲ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεών της, πρέπει τῶρα πλεῖν, ὅτε τὸ ἔργον της, κατὰ κοινὴν ἀνανώρισιν, ἔχει ἐπιτύχῃ, νὰ δομολογηθῇ, ὅτι εἰς τὴν ἐπιτυγίαν του τοῦ μέγιστον μέρος δφεύεται εἰς τὴν πρόθυμον, τὴν ἰδεολογικὴν διὰ τὴν ἐπιστήμην συνεργασίαν τοῦ δικαστικοῦ καὶ νομικοῦ κόσμου τῆς χώρας, ἀξίαν νὰ ἀποσάσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην μας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην ὅλων—καὶ εἶναι οἱ πλεῖστοι—ὅσοι ἐνδιαφέρονται νὰ ἀνδρωθῇ καὶ νὰ ζήσῃ, μὲ παλαιὸς κοινωνικῆς δικαιοσύνης, τὸ νέον καὶ ἐνδιαφέρον Ἑργατικὸν Δίκαιον.

Προχωροῦμεν ἡ. πρὸς τὸ τρίτον ἔτος. Μὲ πολλὰ παλασιασμένην ἡ. τὴν πίστιν μας, μὲ βαρυτέρως ἡ. τὴν ἀποχρώσεις, ἐπικαλούμεθα τὴν συνδρομὴν ὅλων τῶν δυναμένων νὰ μᾶς βοηθήσωσιν, ὥστε οἱ σκοποὶ τῆς «Ἐπιθεώρησεως Ἑργατικοῦ Δικαίου» ἀδιακόπως νὰ πραγματοποιῶνται, μὲ μόνον κέρδος τὴν ἡ. τὴν ἰκανοποίησιν, πού παρέχουν οἱ ἰδεολογικοὶ ἀγῶνες.

Στενὸχωρος νομοθετικὴ ἀπραξία

Αἱ νέαι πάλιν αὐξήσεις τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν μᾶς ἐμβάλλουν εἰς σκέψιν πολλήν. Ὅχι φυσικὰ διότι οἱ βιοπολαῖοντες μισθωτοὶ δὲν ἔπρεπε, ὑπὸ τὴν σκληρὰν τῶν οικονομικῶν συνθηκῶν πραγματικότητα, νὰ τυχόν μᾶς καλύτερας οικονομικῆς μεταχειρίσεως. Ἀλλὰ εἶναι τὰ αἰτία τοῦ σκεπτικισμοῦ μας: Ἡ νομοθετικὴ ἀπραξία ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τῆς δικονομικῆς προστασίας τοῦ μισθωτοῦ. Κυνεῖς συνδυασμὸς τῶν οὐσιαστικῶν διατάξεων, πού εἰσάγονται διὰ τὸν μισθωτόν, πρὸς τὴν ἀνάγκην νὰ ὑπάρχουν τὰ ἀπλὰ δικονομικὰ μέσα, πού θὰ καταστήσουν ἀπρόσκοπον τὴν ἐφαρμογὴν.

Οἱ ρωμαντικοὶ τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς, μαζί μὲ πολλὰ ἄλλα πράγματα, θὰ ἐνθυμοῦνται ἴσως, μὲ τὴν ἀνάγκην τῶν γυναικῶν αὐτῶν, ὅτι κάποτε εἰς τοὺς παλαιὸς χρόνους, ὅταν ἡ ζωὴ δὲν εἶχε τὴν σημερινὴν πρωτοφανῆ σκληρότητα, ὑπῆρχε μίαν λεγομένη ἐργατικὴ δικαστὴς τ. ὁ Εἰρηνοδίκειος, μὲ μέσα ἀπλὰ καὶ εὐθηνά, διὰ τὴν δικονομικὴν προστασίαν τοῦ μισθωτοῦ. Ὅπου ἡ. τὸ ἔργον νὰ εὐρίσκη μίαν πύλινον, γνοῖς πολυτέλειαν ἐφαν. σέως, βοήθ. ιαν. Ὅπου νὰ αἰσθάνεται τὴν παρουσίαν τῆς Πολιτείας βοηθούσης αὐτόν: ἰς τὴν ἰκανοποίησιν τοῦ δικαίου του.

Τὴν δικαστὴν αὐτὴν τὴν ἐνθυμούμεθα ἡ. καὶ ἡμεῖς. Ἡ σκοπιμότης της δὲν ἡ. τὴν ἰκανοποίησιν ποτὲ ἀπὸ καὶ ἓνα καὶ τὸ ἔργον πὺ ἐπετέλεσεν ἡ. τὸ πρῶτον εἰς ἓνα ἔργον κοινωνικόν. Αὐτὴ ἡ ἐπὶ 30 καὶ πλεόν ἔτη λειτουργοῦσα τῆς καὶ ἔχει—αὐτὴ ἀντὶ πάντων ἄλλων—νὰ εἴτῃ διὰ τὴν σκοπιμότητα τοῦ θεσμοῦ. Καὶ ἐν τούτοις, ἀ. τὴν εἰς τὰς σημειωτὰς δεινὰς περιστάσεις νὰ ἐνισχυθῶν αἱ δυνατότητες πού ἔχει, θὰ νὰ προστατευθῇ ὁ μισθωτός, ἔχει τόσον ἐξασθενησθ, ὥστε νὰ κατανατῇ σχεδὸν μίαν ἀνάμνησιν ἀπὸ τὴν παλαιὰν ἐποχὴν.

Εἶχεν ἡ. τὴν γίνῃ καὶ πίν, λήν, τοῦ ἀσημάντου ὀρίου της τῶν δραχ. 50.000, σχεδὸν ἀχρηστὸς εἰς τὴν μισθωτόν. Αἱ νέαι αὐξήσεις τῶν ἀποδοχῶν καὶ ὁ διπλασιασμὸς τοῦ ἀντικειμένου τοῦ συστατικῶν κατέστησαν πένον αἰσθητὴν τὴν θλίβεράν αὐτόχρομα διὰ τὴν δικονομικὴν προστασίαν τοῦ μισθωτοῦ πραγματικότητα. Ἐτσι ὁ μισθωτός, ἂν εὐρεθῇ εἰς τὴν π. τὴν τύχην νὰ ζητήσῃ τὴν δικαστικὴν προστασίαν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν οὐσιαστικῶν ὑπῆρ. αὐτοῦ μέτρων, θὰ ἀνέλθῃ ἀναγκαστικῶς οἰμάρσων, κατὰκοπος ἀπὸ τὸν μόχθον, ταλαιπωρημένος οἰκονομικῶς, ἰὸν ἀνηφορικὸν δρόμον τῆς τακτικῆς διαδικασίας, διὰ νὰ περιμένῃ μαζί μὲ τοὺς ἐμπόρους, τοὺς μεταπράτας, τοὺς βιομηχάνους, πότε θὰ τελεώσῃ καὶ ἡ ἰδικὴ του δίκη, μαζί μὲ τὰς ἐμπορικὰς δίκας ἐκείνων.

Ἄς μὴ γίνῃ λοιπὸν τίποτε. Ἄς μείνουν τὰ πράγματα ἀκόμη, ὡς ἔχουν. Εἶναι ἀληθινὰ τόσον ὥροτα καὶ κοινωνικῶς ὠφέλιμα, ὥστε νὰ μὴ χρειάζεται τίποτε ν' ἀλλάξῃ.

Ἡ προσωρινὴ διατροφή τοῦ μισθωτοῦ

Ἀποτέλεσμα τῆς νομοθετικῆς ἀπροξίας εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς δικονομικῆς προστασίας τοῦ μισθωτοῦ εἶναι—ἄλλη ἀντίθεσις πρὸς τὸ κοινὸν συναίσθημα τοῦ δικαίου—καὶ ἡ διατήρησις ἀκόμη τοῦ περιορισμοῦ τῶν δραχ. 50.000 εἰς τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 631 τῆς Πολιτ. Δικομίας δικας περὶ ἐτιδικασσεως προσωρινῶς ἔναντι τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ, λόγῳ προσωρινῆς διατροφῆς.

Ἡ προεδρικὴ νομολογία προσπαθεῖ, κατανοοῦσα καὶ τὰς δυσκόλους στιγμὰς τοῦ βίου, νὰ εὐρύνη τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Προέδρου τοῦλάχιστον μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 50.000 διὰ κάθε αὐτοτελῆ ἀπαιτήσιν τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941.

Ἀλλ' εἶναι βέβαιον, ὅτι καὶ ἡ λύσις αὐτὴ δὲν ἡ. πορεῖ σοβαρῶς νὰ θεραπεύσῃ τὴν κοινωνικὴν ἀνομίαν. Ἄς καταργηθῇ λοιπὸν ὁ περιορισμὸς, διὰ νὰ συνδεθῇ τοῦλάχιστον ὁ νόμος πρὸς τὴν ζώην.

ΑΓΘΡΑ, ΜΕΛΕΤΑΙ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΚΟΠΗ ΟΙΚΕΙΟΘΕΛΩΣ ΧΟΡΗΓΗΘΕΝΤΟΣ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ

Του κ. Α. Γ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ, Παρέδρου του Νομ. Συμβουλίου του Κράτους

I.

ΑΙ αποφάσεις Προέδρ. Πρ. 'Αθ. 541/43 (ΕΕΔ. 1, 914) και Πρ 'Αθ. 1903/43 (ΕΕΔ. 2, 303) εξέτασαν την περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐργοδότης, ἀφοῦ ἐχορήγησεν «ἐκ διακριτικῆς εὐμενείας» πολεμικὸν ἐπίδομα εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ ἐργαζομένους, λόγῳ τῆς ἐκ τοῦ πολέμου ἀκρίβειας τοῦ βίου, ἐπιφυλάξας ἑαυτῷ ρητῶς τὸ ἀπόλυτον δικαίωμα τῆς διακοπῆς ἢ περικοπῆς τοῦ ἐπιδόματος τούτου ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν «χωρὶς τοῦτο νὰ δύναται νὰ ἐκκληφθῇ ὡς μονομερὴς μεταβολή. εἴτε καθ' οἰονδήποτε τρόπον παραβίασις τῶν ὄρων τῶν ἐν ἰσχυρῇ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», εἴτα διέκοψε τὴν παροχὴν τοῦ ἐπιδόματος τούτου ὅχι γενικῶς δι' ἅπαντας τοὺς παρ' αὐτῷ ἐργαζομένους, ἀλλὰ μόνον τοὺς ἐξ αὐτῶν ἀνήκοντας εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν.

Ἀμφότεραι αἱ αποφάσεις αὗται ἀντελήφθησαν τὸ ἀδικον τῆς ἐνεργείας ταύτης τοῦ ἐργοδότη καὶ ἐπροστάτευσαν τοὺς ἐκ τῆς ἐνεργείας ταύτης πληγέντας ἐφέδρους παλαιούς πολεμιστάς. Καὶ ἡ μὲν Πρ. 'Αθ. 1904/43 ἐκρίνεν, ὅτι ἀδικαιολόγητος εἶναι, μὲ συνέπειαν νὰ γεννῇ δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ἐργοδότη, ἡ διακοπὴ τοῦ ἐπιδόματος, μόνον ἂν δὲν ἐχώρησε πρὸς πάντας τοὺς παρὰ τῷ προκειμένῳ ἐργοδότη ἐργαζομένους. Ἐνῷ ἡ Προέδρ. Πρ. 'Αθ. 541/42 περαιτέρω βαλνύουσα, ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἀδικαιολόγητος ὑπὸ τὴν ὥς ἄνω ἔννοϊαν, εἶναι ἡ διακοπὴ τοῦ ἐπιδόματος, καὶ ὅταν γίνεται ἐναντι πάντων τῶν ἐργαζομένων, ἐφ' ὅσον συνεχίζονται αἱ δυσμενεῖς συνθήκαι αἱ ἐπιβαλοῦσαι τὴν χορήγησιν τοῦ ἐπιδόματος.

Παρ' ἀμφότερων τῶν αποφάσεων κατεβλήθη ἀξιώματος προσπάθεια πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς ἐπιεικοῦς καὶ δικαίας λύσεως τῶν ἐνώπιόν των ἀχθεισῶν διαφορῶν. Τὴν νομικὴν θεμελίωσιν ὁμῶς τῶν αποφάσεων τούτων θεωρῶ ἀνεπαρκῆ καὶ κατὰ βάσιν ἐσφαλμένην. Ἐν τῷ παρόντι σημειώματι θὰ προσπαθῶ ν' ἀποδείξω ποῖα ἡ ὁρθὴ λύσις τοῦ ζητήματος καὶ ἡ προσήκουσα νομικὴ θεμελίωσις αὐτῆς.

II

1. Αἱ προκείμεναι αποφάσεις θεωροῦν ὡς ἀναμφίβολον, ὅτι ἡ κατὰ τὴν χορήγησιν τοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος δὴλως τοῦ ἐργοδότη περὶ ἐλευθέρως ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν διακοπῆς αὐτοῦ, ἦν ἀπεδέχθησαν οἱ μισθωτοί, καὶ ἡ οὕτω συντελεσθεῖσα συμφωνία ὑπῆρξε νόμιμος, καθὼς μὴ προσκρούουσα εἰς οὐδέναν ἀπαγορευτικὸν κανόνα. Τοῦτο ὁμῶς εἶναι ἐσφαλμένον, διότι ἡ συμφωνία αὕτη ἀντίκειται εἰς σαφεῖς ρητὰς διατάξεις ἀναγκαστικοῦ δικαίου.

Πράγματι, προκειμένης σχέσεως ἐργασίας διεπομένης ἀπὸ τὴν περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίαν, ἥτις νομοθεσία ἐν τῷ συνόλῳ τῆς ἀποτελεῖ ἀναμφίβλως

ἀναγκαστικὸν δίκαιον, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της (1) ἀλλὰ καὶ ὡς ἐκ τῶν ἀρθρ. 27 καὶ 29 τοῦ Α. Ν. τῆς 28/31-10-1935 καὶ 3 § 6 τοῦ Α. Ν. 771 τοῦ 1937 προκύπτει (2), ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐργοδότη ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τῶν ὄρων τῆς ἐργασίας περιορίζεται σημαντικῶς καὶ ὑπὸ ἄλλων διατάξεων τῆς νομοθεσίας ταύτης καὶ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 7 § 2 ἐδ. 5 τοῦ Α. Ν. 244 τοῦ 1936, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ 3 αρθρ. 1 τοῦ Α. Ν. 771 τοῦ 1937, καθ' ὃ μὲ ἀπόλυσιν ἐξομοιοῦται καὶ πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας βλάπτουσα τὸν ὑπηρετοῦντα.

Ἡ διάταξις αὕτη ἀποτελεῖ ἐπανάληψιν τῆς τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 2112 τοῦ 1920, καθ' ἣν πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὄρων τῆς ὑπάλληλῆς συμβάσεως βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον θεωρεῖται ὡς καταγγεῖλια ταύτης. Ἀφορμὴ πρὸς νομοθέτησιν τῶν διατάξεων τούτων ἀσφαλῶς ὑπῆρξεν ἡ σκέψις ὅτι ὁ ἐργοδότης εὐκόλως θὰ ἠδύνατο νὰ καταστοατηγῇ τοὺς σχετικοὺς νόμους, μὴ ἀπολύων τοὺς ἐργαζομένους, ἀλλὰ μετοβάλλων μόνον τοὺς ὄρους τῆς ἐργασίας κατὰ τρόπον τόσον δυσμενῆ διὰ τὸν ἐργαζόμενον, ὥστε ν' ἀναγκάσῃ τοῦτον ν' ἀποχωρήσῃ (3).

Δὲν πρέπει ὁμῶς ἐκ τούτου νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ἡ ἐνέργεια τῶν διατάξεων τούτων περιορίζεται εἰς τὴν ἀποτροπὴν τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη καταστρατηγῆσεως τῶν νόμων, εἰς οὓς αἱ διατάξεις αὗται ἀνήκουσι. Πράγματι, ὡς παρετηρήθη καὶ ἀπεδείχθη ἤδη καὶ παρ' ἡμῖν, ἡ διάταξις τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ Α. Ν. 2112, καὶ ἂν δὲν εἴχε διατυπωθῇ ρητῶς, θὰ συνήγετο ἀναγκαίως ἐκ τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ ἰσχύοντος ἐνοχικοῦ δικαίου, ὥστε τὸ ἀρθρον τοῦτο, χωρὶς νὰ προσθέσῃ τι νέον, κατέστησεν ἀπλῶς σαφέστατα τὰ ἤδη σαφῆ (4).

Τὰ αὐτὰ ἰσχύουν καὶ διὰ τὸ ἀρθρ. 7 τοῦ Α. Ν. 244. Διότι ἡ σχέσις ἐργασίας παλ., πολ., ἡ ἀναγκαστικῶς ἰδρυομένη δι' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸ ἀρθρ. 3 τοῦ Α. Ν. 244 συμβουλίου προνοίας παλ., πολ., ἐξομοιοῦται ὡς πρὸς τὰς συνεπείας τῆς κατὰ πάντα πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας, τὴν ἰδρυομένην διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἐλευθέρως καταρτιζομένης, πλὴν μόνον τοῦ ὅτι διὰ τὴν

(1) Πρβλ. Α. Παπαδημητρίου, ΕΕΝ ε' 234.

(2) Α. Π. 192/41 Θ. ΝΓ' 42, 211/40 Θ. ΝΑ' 527.

(3) Οὕτω Κ. Παπαπᾶνος, Δικαίον Β' (1920) σελ. 257 ἐπ., 260.

(4) Κ. Δημάκης, 'Αρχ. Ἰδ. Δικ. Ζ' (1940) 363-364, πρβλ. καὶ Χ. Ἀγαλλόπουλον, 'Αρχ. Ἰδ. Δικ. Θ' (1942) 147, Molitor, die Kündigung, 1935, σελ. 36, 37 σημ. 5, Hueck (Nipperdey), Lehrbuch I, 1931 § 59, IV, 4 σελ. 353 σημ. 10, ὅπου περαιτέρω παραπομπαί.

λύσιν αὐτῆς ἀπαιτοῦνται πλείονες διατυπώσεις (5). Καὶ ἐπὶ τῆς σχέσεως ἐργασίας παλ. πολ. συνεπῶς θὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον καὶ καθ' ὃ μέρος αὐταὶ δὲν εἶναι ἀσυμβίβαστοι, εἴτε πρὸς τὰς καθ' ἑκάστον διατάξεις τῆς περὶ προστασίας ἐφ. παλ. πολ. νομοθεσίας, εἴτε πρὸς τὸ ἐν γένει πνεῦμα αὐτῆς.

Οὕτω, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης μεταβάλλει μονομερῶς τοὺς ἀρχικῶς καθορισθέντας ὅρους τῆς ἐργασίας τοῦ ἐφ. παλ. πολ. α) ἂν μὲν χωρὶς νὰ δηλώσῃ ἄλλο τι, εἴτε δὲν ἐκπληροῖ ἐπακριβῶς τὰς ὑποχρεώσεις του (λ.χ. δὲν καταβάλλει ὁλόκληρον τὸν μισθόν, εἴτε δὲν ἀποδέχεται τὰς προσφερόμενας ὑπηρεσίας, ἀξίων ἑλλας βαρυτέρας) παραβαίνει τὰς ὑποχρεώσεις του τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τῆς συνδεούσης αὐτὸν πρὸς τὸν παλ. πολ. σχέσεως καὶ διδίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον νὰ ἐπιδιώξῃ δικαστικῶς τὴν ἐκπλήρωσιν τούτων ἢ τὸ διαφέρον, ὅ,τι δηλαδὴ θὰ ἠδύνατο ν' ἀξιώσῃ οὗτος, ἂν ἀπελύετο κατὰ παράβασιν τοῦ Α.Ν. 244 κατὰ τὸ ἀρθρ. 10 § 1 τοῦ Νόμου τούτου. β) ἂν δὲ ὁ ἐργοδότης κατὰ τὴν μεταβολὴν ταύτην δηλώσῃ ρητῶς, ὅτι θεωρεῖ καταργημένην τὴν παλαιὰν σχέσιν ἐργασίας καὶ προτείνει τὴν ἰδρυσιν νέας ὑπὸ νέους ὅρους, ἢ ἐνέργειά του αὕτη οὐδὲν ἄλλο σημαίνει ἢ ἀπόλυσιν (=καταργήσιν τῆς παλαιᾶς σχέσεως), ἥτις ὥμως δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ χωρὶς τὰς ἐπιζημιώσεις διὰ τὸν ἐργοδότην. κατὰ τὸ ἀρθρ. 10 τοῦ Α.Ν. 244, συνεπείας, εἰμὴ ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τὰς ὁριζούμενας εἰς τὸν νόμον τοῦτον (6).

Καὶ ἀληθὺς μὲν ἡ ρητὴ διατύπωσις ἀμφοτέρων τῶν ὡς ἄνω ἀρθρῶν 7 ὑπῆρξε λίαν σκόπιμος, ἀφοῦ οὕτω ἤοθησαν πολλὰι δυνάμεναι νὰ γεννηθῶσιν ἀμφισβητήσεις (7). Ἡ διαπίστωσις ὅμως τοῦ ὅτι τὰ ἀρθρα ταῦτα ἀποτελοῦν ἀναγκασίαν συνέπειαν καὶ ἀπλήρη ἀποσαφήνισιν τῶν λοιπῶν διατάξεων τῶν νόμων, εἰς οὓς τὰ ἀρθρα ταῦτα ἀνήκουσι, καθιστᾷ ἀσφαλέςτερον καὶ προφανέστερον τὸ καὶ ἐκ μόνου τοῦ γράμματος τῶν ἀρθρῶν τούτων προκύπτειν συμπέρασμα, ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν σχετικῶν νόμων ἀσφαλισμένη μονιμότης τῶν ἐργαζομένων συνίσταται ὅχι μόνον εἰς τὴν μονιμότητα τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μονιμότητα τῶν εὐνοϊκῶν διὰ τὸν ἐργαζόμενον ὄρων, ὅφ' οὓς ἡ ἐργασία παρέχεται, ὅτι δηλαδὴ οἱ νόμοι οὗτοι ἀσφαλίζουν τὸ ἀμετάβλητον τῶν εὐνοϊκῶν ὄρων τῆς ἐργασίας, καθ' ὃν ἀκριβῶς τρόπον καὶ τὴν μονιμότητα αὐτῆς, περισσότερο οἱ νόμοι περὶ προστασίας τῶν ἐφ. παλ. πολ. (καὶ τὸ Ν.Δ. 424, 3λ. κατωτέρω ὑπὸ III, ὀλιγώτερον ὁ Ν. 2112 κατωτέρω ὑπὸ IV) (8).

Περαιτέρω συνέπειαι τοῦ ὅτι τὰ ἀρθρα 7 τοῦ

(5) Πρὸβλ. Πρ. Ἀθ. 4211/39. ΕΦΝ στ', 588/589 καὶ τὰς λοιπὰς παρὰ Α. Χατζηδάκη ΕΕΔ α' 811 σημ. 30, ἐν τέλει παραπομπάς, καὶ προσέτι Δ. Πόρτολουν, Ἡ σύμβασις μαθητείας 1942 σελ. 19 σημ. 7.

(6) Πρὸβλ. Molitor, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 185 σημ. 28, ὅπου καὶ παραπομπὴ εἰς τὴν παγίαν σύμφωνον γερμανικὴν Ν.μολογίαν.

(7) Τὰς ἐν Γερμανίᾳ γεννηθείσας ἀμφισβητήσεις βλ. παρὰ Hueck Nipperdey, ἐνθ' ἄνωτ.

(8) Ἡ ἀντίθετος γνώμη τοῦ Χ. Ἀγαλλοπούλου, ἐνθ' ἄνωτ. 168, δὲν ἐπὶ πρόστασις τοῦ Νόμου ἀρθρ. 7 Α.Ν. 244) δὲν δύναται νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς ἐξασφαλίσεως ἀμεταβλήτων τῶν ὄρων τῆς συμ-

Ν. 2112 καὶ Α. Ν. 244 ἀποτελοῦσιν ἀναγκασίαν ἀπόρροιν τῶν λοιπῶν διατάξεων τῶν νόμων τούτων εἶναι τὸ μὲν ὅτι καὶ αἱ διατάξεις τῶν ὁσίων τούτων εἶναι διατάξεις ἀναγκαστικοῦ δικαίου, ὅπως ἀκριβῶς καὶ αἱ λοιπαὶ διατάξεις τῶν νόμων τούτων, τὸ δὲ ὅτι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀρθρ. 7 εἶναι ὅλως ἀδιάφορα τὰ ἐλατήρια, ἐξ ὧν ὀρμηθεὶς ὁ ἐργοδότης προέβη εἰς τὴν βλαπτικὴν μεταβολήν, ὅπως ἀκριβῶς ἀδιάφορα εἶναι τὰ ἐλατήρια ταῦτα διὰ τὰς συνεπείας τῆς παρὰ τοὺς νόμους τούτους γενομένης ἀπεκλύσεως. Καὶ ἡ κακοβουλία τοῦ ἐργοδότη καὶ ὁ σκοπὸς αὐτοῦ, ὅπως ἀναγκάσῃ τὸν ἐργαζόμενον εἰς παραίτησιν, οὐδόλως συνιστᾷ προϋποθέσεις τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀρθρῶν τούτων (9).

2. Πάντως πρὸς τὴν μονιμότητα τῶν εὐνοϊκῶν ὄρων, ὅφ' οὓς ἡ ἐργασία παρέχεται δὲν εἶναι ἀσυμβίβαστος ἡ ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ἐπιβαλλομένη ἀναγνώρισις εἰς τὸν ἐργοδότην τοῦ δικαιώματος πρὸς διεύθυνσιν τῆς ἐργασίας τῶν παρ' αὐτῷ ἐργαζομένων. Ἡ διακρίσις μεταξὺ θεμιτῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τούτου καὶ ἀπαγορευομένης βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὄρων τῆς ἐργασίας δὲν εἶναι πάντοτε εὐχερής. Περὶ ταύτης, ἐν ἀμφισβητήσει, θὰ κρίνῃ ὁ δικαστὴς τῆς οὐσίας, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν ὅχι βεβαίως τὰς ὑποκειμενικὰς, αὐθαίρετους ἐκαστοτε διαθεσεις καὶ ἰδιοτροπίας τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλὰ τὰς εἰδικὰς συνθήκας ἐκάστης συγκεκριμένης περιπτώσεως, ἐν αἷς καὶ αἱ εἰδικαὶ προσωπικαὶ ἢ οἰκογενειακοὶ περιστάσεις, ὅφ' ἃς διατελεῖ ὁ ἐργαζόμενος καὶ οἱ ὅροι τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δι' ὧν εἶναι δυνατόν νὰ περιορισθῇ ἡ ἀσκῆσις τοῦ δικαιώματος διεύθυνσεως. Πάντα ταῦτα θὰ ἐκτιμήσῃ ὁ δικαστὴς ὅχι ὡς ἰδιότροπος ὑπάλληλος ἢ αὐταρχικὸς ἐργοδότης, ἀλλ' ὡς ψυχραίμως, ἀντικειμενικῶς, ὀρθῶς σκεπτόμενος κριτὴς (10). Ἐνταῦθα πρέπει νὰ τονισθῇ, ὅτι τὰ ἀλλαχοῦ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου διδασκόμενα καὶ νομολογούμενα δὲν πρέπει νὰ γίνωνται ἀσυζητητὴ δεκτὰ παρ' ἡμῖν καὶ ἰδίως διὰ τὰς ἀνάγκας πρὸς τὴν τοῦ ἀρθρῶν 7 τοῦ Ν. 2112 δὲν ἰσχύει οὔτε ἐν Γερμανίᾳ, οὔτε ἐν Ἰταλίᾳ, οὔτε ἐν Γαλλίᾳ (11), ἔπειτα διότι πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ὅτι συνήθως αἱ παρ' ἡμῖν συνήκαι, ὅφ' ἃς παρέχεται ἡ ἐργασία, εἶναι διαφοροὶ τῶν ἀλλαχοῦ κρατουσῶν, εἰδικώτερον δὲ ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ διδασκόμενα,

βάσεως, χωρὶς νὰ δικαιολογῆται ἀπὸ χαμίαν τελεολογικῆς φύσεως σκέψιν, ἀντίκειται εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ καὶ ἐν σελ. 146—147 ἐκτεθειμένας θεωρητικὰς κατασκευὰς καὶ τὸ ἐν σελ. 147 ὁρθὸν τοῦτων συμπέρασμα καθ' ὃ «οἰανδήποτε μορφήν καὶ ἂν δεχθῶμεν ἡ μεταβολὴ ἐνεργεῖ ὡς γνησίᾳ καταγεγελία, παραγεῖ πάντα αὐτῆς τὰ ἔννομα ἀποτελέσματα».

(9) Οὕτω Α. Λιττζερόπουλος, Ἡ καταγεγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ Ν. Δ. 421/41, § 28 σημ. 111 σελ. 126 § 36, Β σελ. 150—152. Χ. Ἀγαλλοπούλος, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 152 σημ. 2. Ἀντιθέτως ἡ ἑφ. Ἀθ. 1299/37, Θ. ΜΗ' 792, χωρὶς οὐσιαστικὴν ἐτιολογίαν.

(10) Περιπτώσεις ὁρθῆς κρίσεως ἐκ τῆς προσφάτου νομολογίας: Προέδρ. Πρ. Ἀθ. 181/42, ΕΕΔ α' 588, 225/42, ΕΕΔ α' 589, 324/42, ΕΕΔ β' 177, 55/43, ΕΕΔ β' 269.

(11) Πληροφορίας συγκριτικοῦ δικαίου βλ. παρὰ Χ. Ἀγαλλοπούλου, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 145 σημ. 3.

διότι ἐκεῖ ὡς θεμελιώδεις ἔννοιαι διέπουν τὴν σχέσιν ἐργασίας θεωροῦνται αἱ ἀρχαὶ τῆς ἡγεσίας καὶ τῆς ἱεραρχίας (Führerprinzip, principio di gerarchia, ⁽¹²⁾), αἱ ἀρχαὶ δὲ αὐταὶ ἀσφαλῶς δὲν ἰσχύουσι παρ' ἡμῖν. Παρὰ ταῦτα βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ παρ' ἀλλοδαπῶν συγγραφῶν καὶ δικαστηρίων ἔρευνα, ὅταν γίνεται, ὅπως συχνὰ συμβαίνει, μὲ λεπτήν καὶ λογικῶς συνεπὴ νορικὴν σκέψιν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς εὐρὺ κοινωνικὸν πνεῦμα, δύναται νὰ βοηθήσῃ σημαντικῶς καὶ παρ' ἡμῖν εἰς τὴν λύσιν ζητημάτων ἐμφανιζόντων ὁμοιότητα πρὸς τὰ ἀλλοχού ἐξετασθέντα ⁽¹³⁾.

3. Ἐν πάσῃ περιπτώσει βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ καθ' οἷονδήποτε τρόπον καὶ ὑφ' οἷονδήποτε τύπον ἐπιβαλλομένη εἰς τὸν ἐργαζόμενον μείωσις τῶν πρὸς αὐτὸν παροχῶν τοῦ ἐργοδότη ἀποτελεῖ βλαπτικὴν διὰ τὸν ἐργαζόμενον μεταβολὴν τῶν ὄρων τῆς ἐργασίας ⁽¹⁴⁾. Τοῦτο συμβαίνει καὶ ὅταν ἐλαττώνονται αἱ πρόσθετοι ἀποδοχαὶ τοῦ μισθωτοῦ, αἱ διδόμεναι πέραν τοῦ κυρίως ἢ κανονικοῦ καλουμένου μισθοῦ, ἀφοῦ καὶ αἱ ἀποδοχαὶ αὐταί, ὅπως δὴ ποτε καὶ ἂν ἀποκαλῶνται, εἶναι μισθός, δηλαδὴ παροχὴ χορηγούμενῃ συνεπείᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ρητῶς ἢ καὶ σιωπηρῶς συμφωνηθέντος ὁρου αὐτῆς) καὶ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτῆς εἰς ἀντάλλαγμα τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ ⁽¹⁵⁾. Μόνον αἱ πρόσθετοι ἔκτακτοι ἀποδοχαὶ, αἱ ἀποτελοῦσαι ἀποζημίωσιν διὰ τὰς ἐπὶ πλέον δαπάνας, εἰς ἃς ὑπάλληλός τις ὑποβάλλεται κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὀρισμένης ὑπηρεσίας, δύνανται νὰ περικοπῶσι, χωρὶς τοῦτο νὰ θεωρηθῇ βλαπτικὴ μεταβολή, ὅταν ἡ περικοπὴ εἴναι συνέπεια τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ τῆς δαπανηρᾶς ταύτης ὑπηρεσίας ⁽¹⁶⁾.

Κατὰ ταῦτα πᾶσα ἐλάττωσις τῶν πρὸς τὸν ἐργαζόμενον παλ. πολ. πάσης φύσεως ἀποδοχῶν (πλὴν τῶν ἐκτάκτων ὑπὸ τὴν ὥς ἄνω ἔννοιαν), ἐξομοιούμενῃ κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 § 2 ἐδ. 5 τοῦ Α. Ν. 244 (ἄρθρ. 1 Α. Ν. 771 πρὸς ἀπόλυσιν, ἔχει ὡς συνέπειαν πλὴν τῆς ποινικῆς διώξεως τοῦ ἐργοδότη κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 § 6 τοῦ Α. Ν. 771 καὶ τὸ ἄρθρ. 29 τοῦ Α. Ν. τῆς 28/31 10-1935 τὴν συνέχισιν τῆς καταβολῆς πρὸς τὸν παλ. πολ. ὀλοκλήρων τῶν πρὸ τῆς μειώσεως ἀποδοχῶν του, κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 § 1 τοῦ Α. Ν. 244. κατὰ συνέπειαν, πᾶσα συμφωνία, δι' ἣς τμήμα τῶν ἀποδοχῶν τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, χαρα-

κτηρίζεται ὡς δυνάμενον ἐλευθέρως νὰ περικοπῇ παρὰ τοῦ ἐργοδότη «χωρὶς τοῦτο νὰ δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς μονομερὴς μεταβολή», ἀποτελεῖ συμφωνίαν, δι' ἣς ὁ παλ. πολ. παραιτεῖται ἐκ τῶν προτέρων τοῦ εἰς διάταξιν ἀναγκαστικοῦ δικαίου στηριζομένου δικαιώματός του, ὅπως αἱ ἄπαξ καθορισθεῖσαι παροχαὶ τοῦ ἐργοδότη πρὸς αὐτὸν μὴ μειωθῶσιν, ἀποτελεῖ συμφωνίαν δηλαδὴ ἀντικειμένην εἰς διάταξιν ἀναγκαστικοῦ δικαίου καὶ ὡς τοιαύτην ἄκυρον ⁽¹⁷⁾.

4. Ἡ συμφωνία αὕτη εἶναι ἄκυρος, ὅχι μόνον ὅταν συμφωνῇται αὐτοτελῶς κατὰ τρόπον ἀσχετον πρὸς τὴν συμφωνίαν περὶ χορηγήσεως ὀρισμένου μισθοῦ, ἢ ὀρισμένης οὐξήσεως μισθοῦ, ἀλλὰ καὶ ὅταν συνομολογῇται συγχρόνως πρὸς τὴν τελευταίαν ταύτην συμφωνίαν. Κατὰ τῆς ἐκδοχῆς ταύτης θὰ ἡδύνατο ν' ἀντιταχθῇ, ὅτι, ὅταν ὁ ἐργοδότης εἴναι ἐλεύθερος ἐν δεδομένη περιστάσει νὰ χορηγήσῃ ἢ νὰ μὴ χορηγήσῃ αὐξήσιν μισθοῦ ἢ ἄλλο πλεονέκτημα εἰς τὸν ἐργαζόμενον, εἶναι, κατὰ μείζονα λόγον, ἐλεύθερος κατὰ τὴν χορήγησιν τοῦ πλεονεκτήματος τούτου νὰ τάξῃ οἴονδήποτε ὅρους, ἐν οἷς καὶ τὸν τοῦ ἐλευθέρως ἀνακλητοῦ τοῦ οἰκιοθελῶς παρ' αὐτοῦ χορηγηθέντος πλεονεκτήματος. Ἀληθῶς ὁμως μὲ τὸ ἐπιχειρῆμα τοῦτο θὰ ἡχρηστεύοντο ἐξ ὀλοκλήρου αἱ ἀνωτέρω παρατεθεῖσαι διατάξεις ἀναγκαστικοῦ δικαίου, ἀφοῦ πᾶς ἐπωφελῆς διὰ τὸν ἐργαζόμενον ὅρος τῆς ἐργασίας θὰ ἡδύνατο νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς «ἐκ διακριτικῆς εὐμενείας» παρὰ τοῦ ἐργοδότη παραχωρηθεῖς καὶ ἐλευθέρως ἀνακλητός. Ἡ ἐφαρμογὴ οὕτω τῆς ὥς ἄνω ἀναγκαστικοῦ δικαίου διατάξεως θὰ ἐπαφίετο εἰς τὴν «διακριτικὴν εὐμένειαν» καὶ ἐξουσίαν τοῦ ἐργοδότη, ὅπερ ἄτοπον.

(17) Α.Π. 192/41, Θ. ΝΓ' 42, 211/40, Θ. ΝΑ' 527. Ι. Καποδίστριας, ἐνθ' ἄνω § 390 σελ. 377 i f. Ε. Ὑδραῖος, ΕΕΔ α' 656, πρβλ. Ι. Καποδίστριαν αὐτόθι § 8 σελ. 12 σημ. 1 καὶ τὴν αὐτόθι νομολογίαν, Β. Οἰκονομίδου, Στοιχεῖα Ι § 4 σημ. 14.

Ἐν τῷ χειμῶνι τονίζεται τὸ ἄκυρον τῆς ἐκ τῶν προτέρων τοιαύτης συμφωνίας, διότι τοῦτο ἐνδιαφέρει ἐν προκειμένῳ, δὲν πρέπει ὁμως ἐκ τούτου νὰ συναχθῇ α *contrario* τοῦ ἔγκυρου τῆς ἐκ τῶν ὑστέρων τοιαύτης συμφωνίας. Ὅτι καὶ ἡ τελευταία αὕτη συμφωνία εἶναι ἄκυρος δέχεται παγίως ἡ Νομολογία: Α.Π. 180/41, Θ. ΝΒ' 456, 338/39, Θ. Ν' 794, 507/38, Θ. Ν' 323, Πρ. Αθ. 6745/42, Ε.Δ. α' 423. Ἡ Νομολογία αὕτη ἐπεκρῆθη μὲ ἀδικοαλογήτων, νομίζω, σφοδρότητα παρὰ Χ. Ἀγαλλοπούλου, ἐνθ' ἄνω, σελ. 157 ἀριθ. 7, Ι. Καποδίστριας Θ. ΝΑ' 48, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις σελ. 285 σημ. 1, ΕΕΔ β' 101 σημ. 11 καὶ ἰδίᾳ Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. Θ' 272 ἀριθ. 76, Α. Διτσεροπούλου, ἐνθ' ἄνω, σελ. 62 σημ. 56. Τὸ ζήτημα δὲν δύναται ἤδη νὰ ἐξετασθῇ ἐν πλάτει, πρέπει νὰ σημειωθῇ μόνον, ὅτι τὰ πορὰ τοῦ Χ. Ἀγαλλοπούλου ἐκτιθέμενα ἀπὸ τελεολογικῆς ἀπόψεως ἐπιχειρήματα δὲν εἶναι ἀπροσμάχητα. Πρβλ. Κ. Ράλλην, ΕΔ. 1, 210 σημ. 4, Ε. Ὑδραῖον, ΕΕΔ. α' 656, ΕΕΔ. α' 259, πρὸ παντός δὲ Δ. Πόρτολον ἐνθ' ἄνω, σελ. 192 σημ. 172. Βλ. ἀκόμη καὶ τὴν ἐπιφύλαξιν Ι. Καποδίστριας Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. Θ. σελ. 276 ἀριθ. 76 ἐν τέλει, τὸν αὐτὸν αὐτόθι σελ. 236 ἀριθ. 5 καὶ τὸν αὐτὸν, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις § 141 σελ. 261, στ', ζ' σελ. 262 σημ. 2, Χ. Φραγκίσταν, ΕΕΝ. γ' 98, Σ. Ἀμερικάνον ΕΕΔ. α' 165 § 2 σημ. 3-7.

(12) Βλ. τὰ διάφορα Comment. ἐπὶ τοῦ ΑΟΓ ἐπὶ τῇ § 2 καὶ F. Pergolosi, Il contratto individuale di lavoro 1942 § 22 σελ. 97.

(13) Οὕτω λ. χ. αἱ ἐπιμελείαι Ι. Καποδίστριας δημοσιευθεῖσαι ἐν ΕΕΔ α' 601-603 ἀποφάσεις τοῦ γεφυρικοῦ ἐργατικοῦ Ἀκυρωτικοῦ διδουσι λύσεις, αἱ ἵνες δύνανται ἀριστῶς νὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς καὶ παρ' ἡμῖν.

(14) Π. 180/41, Θ. ΝΒ' 456, 338/39, Θ. Ν' 794, 507/38 Θ. Ν' 323, 357/31, Θ. ΜΣΤ' 138, 306/34, Θ. ΜΕ' 817, 89/31, Θ. ΜΒ' 321, 272/30, Θ. ΜΑ' 209 κ. ἄ. Ι. Καποδίστριας, Ἑρμηνεῖα Ἑργ. Δικ. § 390 σελ. 375 σημ. 1.

(15) Ι. Καποδίστριας, ἐνθ' ἄνω § 212, Φ. Κωνσταντινίδης, Ε.Δ. 1, 372, Γ. Μαύρος, Ε.Δ. 2, 11, 21, Ε. Αθ. 53/40, Δίκη ΙΒ' (1940) 567, Πρ. Αθ. 450/29 (ἀδικοαλογία) Πρεδρ. Πρ. Αθ. 111-114/43, Ε.Δ. 2, 11, 17, 202/43, Ε.Δ. 2, 11, 29.

(16) Α. Π. 204/38, Θ. ΜΘ' 650, Πρβλ. R.A.G. τῆς 7-5-1932, ΕΕΔ α' 603.

Τὸ ἀληθὲς εἶναι, ἄλλως τε, ὅτι συνήθως οὐδεὶς εὐνοϊκὸς διὰ τὸν ἐργαζόμενον ὅρος τῆς ἐργασίας ἀποτελεῖ αὐθόρμητον χαριστικήν εὐνοιαν τοῦ ἐργοδότη πρὸς τὸν ἐργαζόμενον, ἀλλ' ἐπιβάλλεται ἐκ τῆς ἀνάγκης τῶν πραγμάτων⁽¹⁸⁾.

Εἰδικώτερον εἰς τὰς ὑπὸ τῶν προκειμένων ἀποφάσεων ἐξετασθείσας περιπτώσεις ἦτο δεδομένον, ὡς ἐκ τῶν αἰτιολογιῶν τῶν ἀποφάσεων τούτων προκύπτει, ὅτι ἡ χορήγησις τοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος εἶχεν ἐπιβληθῇ ἐκ τῆς ἀνάγκης τῶν πραγμάτων, διότι δηλαδὴ λόγῳ τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἐργαζομένων εἰδὼν οὗτοι δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ζήσουν, ἂν δὲν παρείχετο εἰς αὐτοὺς τὸ πολεμικὸν ἐπίδομα, ὃ ἐργοδότης συνεπῶς κατὰ τὴν χορήγησιν τοῦ ἐπιδόματος τούτου τὸ ἴδιον πρὸ παντὸς συμφέρον ἐθεράπευσεν, ἀφοῦ ὁ ἀγωνιῶν διὰ νὰ συγκρατηθῇ εἰς τὴν ζωὴν μισθω-

(18) Πρὸβλ. τὴν ἐξαίρετον σχετικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Η. 'Η λ ο ῦ ἐν Ε.Ε.Δ. β' 296 ἐπ., εἰς ἣν θὰ ἡδυνάτο τις νὰ παρατηρήσῃ μόνον τὴν ἄκραν προσηλωσιν εἰς τὸν σιδηροῦν περὶ μισθῶν νόμον τοῦ Lassalle, θεωρούμενον ὡς ὑφιστάμενον κατ' ἀνάγκην, ὡς ἐνέχοντα κάτι ἄπὸ τὴν ἀναγκαιότητα τῶν φυσικῶν ἢ μαθηματικῶν νόμων. Πράγματι ἡ περὶ μισθῶν θεωρία τοῦ Ricardo, ἣν υιοθέτησεν ὁ Lassalle, ἀναπτύξας καὶ ἐκθέσας αὐτὴν ἐπὶ τὸ ὑπερβολικώτερον καὶ δημοσκοπικώτερον, δὲν θεωρεῖται ἐν τῇ οἰκονομικῇ ἐπιστῇ ὡς ἀναμφιβόλου ἰσχύος (βλ. σχετικῶς: Σ. Ζ ο λ ῶ τ α, Θεωρητικὴ Οἰκονομική, 1912, σελ. 154, 461—462, 468—469. Κ. Ζ ἰ δ, Γεν. Ἀρχ. Πολ. Οἰκονομίας, μετάφρ. Σ. Κορῶν η, 1923, σελ. 689—690. G. Cassel, Theoretische Sozialökonomie, 1931 § 83 σελ. 278 ἐπ.). Κυρίως εἰς ἀντίκρουσιν τῆς θεωρίας ταύτης προτείνεται, ὅτι ἡ κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα παρατηρηθεῖσα εἰς τὰς χώρας τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ αὐξήσις τόσον τῶν χρηματικῶν ὅσον καὶ τῶν πραγματικῶν μισθῶν διετέθη εἰς ὑψώσιν τοῦ ἐπιπέδου τῆς ζωῆς τῆς ἐγγατικῆς τάξεως καὶ ὅχι εἰς αὐξήσιν τοῦ πληθυσμοῦ, ἥτις κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ Lassalle θὰ ἐπέφερον αὐτομάτως μείωσιν τῶν μισθῶν. Καὶ ὅχι μόνον τὰ ἔτη τῆς εὐτυχίας, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς δυστυχίας, ὅπως ἐκεῖνα πού διανύομεν ἤδη, διοχετεύουν τὴν ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν τοῦ σιδηροῦ νόμου. Ὁ αὐτὸς μελετητὴς πράγματι ἀπέδειξε παραστατικῶς, ὅτι ἀπὸ διετίας σχεδὸν τὸ σύνθημα εἶναι νὰ καλύπτῃ ὁ μισθὸς μέρος μόνον καὶ συχνὰ μικρὸν τοῦ ἐλαχίστου ποσοῦ τοῦ ἀναγκαίου διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ ἐργαζομένου (τὸ *existens minimum*), τὸ ὅλως ἀσύνθημα δέ, γεννῶν τὸν φθόνον τῶν λοιπῶν ἐργαζομένων, τὸ νὰ καλύπτεται πλήρως τὸ ἐλάχιστον τοῦτο ποσόν. Ὁμότερον εἶναι νὰ γίνεταί λόγος περὶ τάσεως ὑφισταμένης ὑπὸ ὥρισμένην μορφήν οἰκονομικῆς ὀργανώσεως καὶ δὴ τὴν ἄκρατον ἀτομιστικὴν, ὅπως ὁ μισθὸς τῶν μὴ εἰδικευμένων ἐργαζομένων προσεγγίζει πρὸς τὸ *existens minimum*, τάσεως τῆς ἣ πραγματικοποίησις ἐμποδίζεται ἐπιτυχῶς πρὸς ὄφελος τῶν ἐργαζομένων ὑπὸ τῆς ὁμαδικῆς ἐνεργείας τούτων, ὑπὸ τῆς παρεμβάσεως τοῦ Κράτους καὶ ὑπὸ πολλῶν ἄλλων αἰτίων, ἀλλὰ καὶ ἐνίοτε πρὸς ζημίαν τῶν ἐργαζομένων, ὅταν συντρέξωμεν ἐξαιρετικῶς δυσμενεῖς δι' αὐτοὺς περιστάσεις. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ προκειμένη μελέτη ἀποτελεῖ σοβαρώτατην συμβολὴν διὰ τὴν διάγνωσιν τῆς πραγματικῆς καταστάσεως τῆς διεπούσης ἤδη τὸν μισθὸν τῶν ἐργαζομένων. Ζωηρὰν καὶ πιστὴν εἰκόνα τῆς καταστάσεως ταύτης δίδει καὶ ἡ Πταισμ. Ἀθ. 1235/43 (Α. Κανακάκης) Ε.Ε.Δ. β' 377.

τὸς δὲν εἶναι βεβαίως εἰς θέσιν νὰ προσφέρῃ χρῆσιν μὲν τινὰ ὑπηρεσίαν (πρὸβλ. καὶ τὰς ὁρθὰς σχετικὰς σκέψεις τῆς Προέδρ. Πρ. Ἀθ. 541/42).

Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως τούτου, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἐν δεδομένη περιπτώσει, ἔστω καὶ ἐκ καθαρῶς ἠθικῶν ἐλατηρίων ὁρμώμενος ὁ ἐργοδότης, ἐβελτίωσε τὴν θέσιν τῶν παρ' αὐτῷ ἐργαζομένων, ὁ Νόμος διὰ διατάξεώς του ἀναγκαστικοῦ δικαίου (τῆς τοῦ ἀρθρ. 7 § 2 ἐδ. 5 Α. Ν. 244—ἀρθρ. 1 Α. Ν. 771) ἐπέβαλεν, ὅπως ἡ βελτίωσις αὕτη εἶναι μόνιμος, δυναμένη νὰ ἀρτῇ μόνον ὑπὸ τοῦς ὑπὸ τῶν νόμων τούτων ὀριζομένους ὅρους καὶ προϋποθέσεις. Τὴν ὑπὸ διατάξεων δὲ ἀναγκαστικοῦ δικαίου ἐπιβαλλομένην σταθερότητα τῆς ἀπαξ ἐπελθούσης βελτιώσεως ταύτης βεβαίως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ματαιώσῃ ἐκ τῶν προτέρων (καὶ κατὰ τὴν κρατοῦσαν γνώμην οὐδὲ ἐκ τῶν ὑστέρων), ἡ ἑλπίσις οὕτε τοῦ ἐργοδότη μόνον, οὔτε καὶ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν.

Τέλος δὲν νομίζω, ὅτι εὐσταθεῖ τὸ ἐσχάτως προταθὲν κατὰ τῆς ἐνταῦθα ὑποστηριζομένης λύσεως ἐπιχείρημα, ὅτι διὰ τῆς λύσεως ταύτης ἡ θέσις τῶν ἐργαζομένων θὰ χειροτερεύσῃ, ἀφοῦ ὁ ἐργοδότης γνωρίζων ὅτι, ὅταν ἀπὸ χορηγήσῃ ἐπίδομα τι καὶ παρὰ πᾶσαν ἀντίθετον συμφωνίαν, θὰ δεσμεύεται ὡς πρὸς τὴν χορήγησιν τούτου ἑσσεῖ, οὐδέποτε θὰ χορηγήσῃ ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας τοιοῦτο ἐπίδομα^(18α).

Εἰς ἀντίκρουσιν τοῦ ἐπιχειρήματος τούτου πρέπει καὶ πάλιν νὰ τονισθῇ πρὸ παντὸς μὲν ὅτι κατὰ κανόνα ἡ βελτίωσις τῆς θέσεως τῶν ἐργαζομένων ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἐργοδότην ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ καταστήθῃ δυνατὴ ἡ συνέχισις τῆς κερδοφόρου ἐπιχειρήσεώς του, ἡ ἀνάγκη δὲ αὕτη ἀσφαλῶς θὰ ὑπερισχύσῃ τοῦ φόβου τῆς μελλοντικῆς ζημίας τοῦ ἐργοδότη ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένης μονιμότητος τῆς βελτιώσεως ταύτης. Ἐνῶ εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ βελτίωσις τῆς θέσεως τῶν ἐργαζομένων ἐγένετο ἐκ καθαρῶς ἠθικῶν, φιλανθρωπικῶν ἐλατηρίων, πρέπει νὰ υποθέσῃ τις, ὅτι ὁ τοιαῦτα αἰσθήματα ἔχων ἐργοδότης δὲν θὰ ἐμποδισθῇ νὰ πραγματοποιήσῃ αὐτὰ ἐκ τοῦ δυσπαρέστου συναισθήματος ὅτι θὰ ὑποβληθῇ οὕτω ἐκουσίως εἰς μόνιμον ἐκ τοῦ νόμου δέσμευσιν, ἀφοῦ ἡ ἀνωτέρα ἠθικὴ ἀνάγκη, ἥτις ἐπιβάλλει εἰς αὐτὸν οἰκονομικὰς θυσίας, ἵνα ἴδῃ μειουμένην τὴν ἀθλιότητα τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτωμένων συνανθρώπων του, θὰ ὑπερισχύσῃ βεβαίως τοῦ κατωτέρου ἠθικῶς συναισθήματος τοῦ φόβου τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας ἢ μᾶλλον τῆς αὐθαιρέσις του ἐν τῇ συμπεριφορᾷ του ἐναντι τῶν παρ' αὐτῷ ἐργαζομένων.

5. Ἀξία ἰδιαίτερας συζητήσεως εἶναι ἡ ἀντίθετος γνώμη τοῦ Χ. Ἀγαλλοποῦλου⁽¹⁹⁾, καθ' ἣν προϋποθέσις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθρ. 7 τοῦ Ν. 2112 (καὶ συνεπῶς καὶ τοῦ ἀρθρ. 7 Α. Ν. 244) εἶναι τὸ νὰ μὴ παρέχεται ἐκ τῆς συμβάσεως εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα, ὅπως τροποποιήσῃ μονομερῶς τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον διὰ τὸν ἐργαζόμενον, ἀρκεῖ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην νὰ μὴ ἀσκήσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο καταχρηστικῶς, δηλαδὴ ἐκ κακοβουλίας, ἀνευ συμφέροντος καὶ μόνον μὲ τὸν σκοπὸν τῆς βλάβης.

Ἡ ἀναγνώρισις ὁμῶς εἰς τὸν ἐργοδότην τοῦ

(18α) Οὕτω Γ. Μαυρὸς ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 23.

(19) Ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 151.

ἐκ τῆς συμβάσεως δικαιώματος τούτου ἀντίκειται εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ Ν. 2112, καθὼς καὶ τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ Α.Ν. 244, ὡς διατάξεων ἀναγκαστικοῦ δικαίου. ἥς συνέπεια εἶναι τὸ ἀρθρ. 8 τοῦ Ν. 2112, καθὼς καὶ τῶν ἀρθρ. 27 καὶ 29 τοῦ Α.Ν. τῆς 2831—10—1935 καὶ ἡ ἐκ τούτων συνάγομένη ἀρχή, ὅτι πᾶσα σύμβασις, περιορίζουσα τὰ ἐκ τῶν προκειμένων ἀναγκαστικοῦ δικαίου διατάξεων δικαιώματα τῶν ἐργαζομένων ἢ ἀγούσα εἰς οὐρανὴν ποτε καταβολέουσιν τῶν διατάξεων τούτων, εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀνωτέρω ἀνεπτύχθη. Τὰ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης του ταύτης παρατιθέμενα παρὰ τοῦ Χ. Ἀγαλλοπούλου παραδείγματα εἰς οὐδὲν ὠφελοῦσι. Διότι τὸ μὲν ἔγκυρον τῆς ἐκ τῶν προτέρων συμφωνίας περὶ τοῦ δυνατό τοῦ μεταθέσεως εἰς τὴν ἡμεδαπὴν ⁽²⁰⁾ προκύπτει σαφῶς ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 7 § 2 τοῦ Ν. 2112 (ἀρθρ. 5 Ν. 4558 τοῦ 1930, πρβλ. καὶ αἰτιολογικὴν ἐκθεσιν Ν. 4558) ⁽²¹⁾, ὡς ἐπίσης καὶ ἐκ τοῦ ἀρθρ. 7 § 2 ἐδ. 6 τοῦ Α.Ν. 244 (ἀρθρ. 1 Α.Ν. 771). Ὁ δὲ ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ⁽²²⁾ περιεχόμενος τυχὸν ὅρος, δι' οὗ παρέχεται εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα ἐπιβολῆς πειθαρχικῶν ποινῶν, δὲν ἀποτελεῖ σύμβασιν δι' ἧς ἐκ τῶν προτέρων παρέχεται εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα πρὸς μονομερῇ μετοβολῇ τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας, ἀφοῦ ἡ ἐπιβολὴ τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς δὲν θίγει τοὺς ὅρους τῆς ἐργασίας ἀλλ' ἀποτελεῖ, κατὰ τὴν ὁρθοτέαν γνώμην, συμφωνίαν περὶ συμβατικῆς ποινῆς λόγῳ μὴ ἐκπληρώσεως ἢ μὴ προσηκούσης ἐκπληρώσεως τῆς ἐνοχῆς τοῦ ἐργαζομένου (ποινικὴν ρήτηραν) ⁽²³⁾. Τὸ θεμιτὸν τῆς τοιαύτης ρήτηρας προκύπτει διὰ μὲν τοὺς ἐργάτας καὶ τεχνίτας ἐπὶ κέρδει ἐπιχειρήσεων πάσης μορφῆς ρητῶς ἐκ τοῦ Νόμου, τοῦ ἀρθρ. 3 ἐδ. 1 στοιχ. β' τοῦ Β. Δ. τῆς 27/7 21/8—1920 «περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἐνιαῖον κείμενον νόμου τῶν Ν. 185 καὶ 2193 καὶ πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων κλπ.» (ἀρθρ. 3 Ν. ΔΛ' τοῦ 1912), ἐν τῇ αὐτῇ διατάξει, καθὼς καὶ ἐν τοῖς ἀρθρ. 7—9 τοῦ Β. Δ. τῆς 14/20—9—1912 «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ Ν. ΔΛ'» ὁρίζονται καὶ αἱ προϋποθέσεις, ὑφ' ἧς οὐνομολογεῖται ἐγκύρως τοιαύτη ποινικὴ ρήτηρα. Ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν μισθωτῶν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἔγκυρος τοιαύτη ποινικὴ ρήτηρα, ἐφ' ὅσον οἱ ὅροι αὐτῆς δὲν ἀντίκεινται εἰς διάταξιν τινὰ ἀναγκαστικοῦ δικαίου (ὅπως

λ.χ. τὰς τοῦ Ν. 4694 τοῦ 1930 «περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐκχώρησεως, κατασχέσεως τῶν μισθῶν κλπ.» ἢ εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη. Εἰς τὴν περὶ τούτου κρίσιν τοῦ ὁ δικαστῆς ἀσφαλῶς θὰ ὀδηγηθῇ ἀπὸ τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τοῦ Ν. ΔΛ' καὶ τοῦ ἐκτελεστικοῦ αὐτοῦ Διατάγματος, Αὐτονόητον δ' εἶναι, ὅτι εἰς τὰ Δικαστήρια ἀνήκει καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς κρίσεως τοῦ ἐργοδότη τοῦ τρίτου, εἰς ὃν διὰ τῆς συμβάσεως ἀνετέθη ὁ καθορισμὸς τοῦ πραγματικοῦ γεγονότος (πειθαρχικοῦ παραπτώματος), ἐξ οὗ κατὰ τὴν σύμβασιν ἀπορρέουσιν ὠρισμένοι ἔνομοι συνέπειαι (ἢ πειθαρχικὴ ποινὴ) ⁽²⁴⁾,

6. Συνέπεια τῆς ἀντιθέσεως πρὸς διατάξεις ἀναγκαστικοῦ δικαίου τοῦ ὅρου, δι' οὗ συμφωνήθη τὸ ἐλευθέρως ἀνακλητὸν ὠρισμένου ἐπιδόματος εἶναι μόνον ἡ ἀκυρότης τοῦ ὅρου τούτου, ὅστις πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἀνύπαρκτος καὶ μὴ ὢν ⁽²⁵⁾, ὅχι ὅμως καὶ ἡ ἀκυρότης ὁλοκλήρου τῆς συμφωνίας, δυνάμει τῆς ὁποίας ἐχορηγήθη τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐπίδομα, τοῦτο δὲ καὶ ἂν ἀκόμη εἶναι βέβαιον, ὅτι τὰ μέρη δὲν θὰ συνωμολόγουν ποσῶς τὴν συμφωνίαν ταύτην ἀνευ τοῦ ἀκύρου μέρους αὐτῆς. Πρέπει δηλαδὴ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην νὰ τύχη κατὰ γράμμα ἐφαρμογῆς ἡ εἰς τὴν διάταξιν Πανδ. 45, 1, 1 § 5 στήριζομένη ἀρχὴ «utile per inutile non vitiatur», χωρὶς τὸν κατὰ τὴν κρατοῦσαν γνώμην περιορισμὸν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ αὐτῆς ⁽²⁶⁾.

Τὴν λύσιν ταύτην ἐπιβάλλει τὸ πνεῦμα καὶ ὁ σκοπὸς τῶν ὡς ἄνω ἀναγκαστικοῦ δικαίου προστατευτικῶν τῶν ἐργαζομένων νόμων, ὅπως ἡ θέσις τούτων βελτιωθῇ. Ἄν τὸ ἀντίθετον ἐγίνετο δεκτόν, θὰ ἐματαιοῦτο εὐχερῶς ὁ σκοπὸς οὗτος. ἀφοῦ ὁ ἐργαζόμενος, ἐπικαλούμενος τὴν ἀκυρότητα ὠρισμένου ὅρου τῆς συμβάσεως λόγῳ ἀντιθέσεως τοῦ πρὸς τοὺς ὡς ἄνω νόμους, θὰ διέτρεχε τὸν κίνδυνον, θεωρουμένης ἀκύρου ὁλοκλήρου τῆς συμβάσεως, νὰ εὐρεθῇ εἰς θεοὶν χειροτέραν ἐκείνης, εἰς ἣν θὰ εὐρίσκειτο, ἂν δὲν ὑπῆρχον οἱ προστατευτικοί

(20) Ὅχι τὸ ὅτι πᾶσα μετάθεσις εἰς τὴν ἡμεδαπὴν δὲν συνιστᾷ βλαπτικὴν μετοβολήν. Πρβλ. Συμβ. Ἐπικρ. 381/41. Ε.Ε.Ν. α' 176, 307/41, Ε.Ε.Δ. α' 242.

(21) Ἐν Κώλ. Θέμ. 1930 σελ. 19 καὶ παρὰ Χ. Ἀγαλλοπούλου ἐ.θ. ἀνω. 153 σημ. 1. Οὕτω καὶ Ε. Κρ. 239/36 Θ.Μ.Η. 153, πρβλ. Πρ. Πρ. Ἀθ. 390/42, Ε.Ε.Δ. α' 627.

(22) Διατυπωμένη συνήθως εἰς τοὺς ἐσωτερικοὺς κανονισμοὺς τῆς ἐπιχειρήσεως, Χ. Ἀγαλλοπούλου ἐ.θ. ἀνω. 141 σημ. 1, 2. I Καποδιστρια, Ἐργατικαὶ Ἐγγ. Δ.κ. § 102, § 452 σελ. 460 σημ. 6, Α.Π. 360/35 Θ. ΜΖ. 301, 253/35, Ε.Ε.Ν. γ' 171 Πρ. Ἀθ. 769/34, Ε.Ε.Ν. β' 191, 80/29 (μὴ δημοσιευμένη).

(23) Dernburg Διοβουνιώτη, Ἐνοχ. § 46 Windscheid § 285, πρβλ. Titze, das Kaufmännische Hifspersonal ἐν Ehtenberg, Handb. des ges. Handelsrechts, 1918 σελ. 663 σ. μ. β. Dersch (—Kaskel) σ. 206, Hueck (Nipperdey) I § 37 σελ. 191 σημ. 1—3 καὶ τὰς αὐτοῖσι περὶ τὴν παραπομπὰς.

(24) Α.Π. 87/38, Θ. ΜΘ' 455/7, Ε. ΑΘ. 103/41, Ε.Ε.Δ. α' 310, Π. Ἀθ. 769/34, Ε.Ε.Ν. β' 191 πρβλ. Van Wetter Μοίρα, Ἐνοχ. § 372 σημ. 21, Dernburg Διοβουνιώτη Ἐνοχ. § 15, 4, Windscheid Πολυγένης Ἐνοχ. § 254 σημ. 5, § 314, 1, Συμβουλ. Ἐπικρ. 54/29 i. f. Θ. Μ. 786/787. Ἀντιθέτως ὅπως ἐσφαλμένως ἡ Ἐ. Ἀθ. 488/41, Ε.Ε.Δ. α' 698 ἐθεώρησεν, ὅτι δὲν ἦν δυνατό νὰ ἐλέγξῃ τὴν οὐσιαστικὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου Διευθύνσεως τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος περὶ τῆς διατάξεως πειθαρχικοῦ παραπτώματος παρ' ὑπαλλήλου τῆς Τραπεζῆς τούτης καὶ περὶ τῆς προσηκούσης εἰς τὸ δόσιον τὸν παράπτωμα πειθαρχικῆς ποινῆς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τοῦτο θ' ἀπέτελε ἀνάμειν εἰς τὴν ἐργατικὴν Διοίκησιν, ἐφ' οὗτε ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, οὗτε τὸ Συμβούλιον Διευθύνσεως αὐτῆς ἀποτελοῦσι Διοικήσιν (ἡμοσίαις ὑπηρεσίαις ὑπὸ διοικητικὴν ἀποκέντρωσιν ἢ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἀσχοῦντα διοικητικῇ) εἰς τὰς πρὸς ὑπαλλήλους τῆς σχέσεις αὐτῆς, οὗτε καὶ αἱ διαφοραὶ μεταξὺ τῆς Τραπεζῆς καὶ τοῦ προσώπου αὐτῆς τοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτοῦ οὐ δικαίου μετ' αὐτῆς συνδεδεμένοι εἶναι διοικητικαὶ διαφοραί.

(25) Β. Οἰκονομίδου Στοιχεῖα § 43 σημ. 1 Α. Κρασσά, Γεν. διδ. § 175 σημ. 1, 3.

(26) Βλ. Α. Χατζηδάκην, Ε.Ε.Δ. α' 808 σημ. 14.

τῶν ἐργαζομένων νόμοι, ὅτε ἄτοπον⁽²⁷⁾

Ἡ προκειμένη περίπτωση εἶναι πολλήν ἀναλογίαν πρὸς τὴν τῆς ἀγοραπωλησίας εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης παρ' ἰδιώτου πρὸς ἰδίαν χρῆσιν ἐπὶ τιμῇ ὑπερβαίνουσῃ τὴν ἰσχύουσαν διατίμησιν. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι δὲν εἶναι ἄκυρος ὁλόκληρος ἡ σύμβασις, ἀλλ' ὅτι μόνον τὸ τίμημα πρέπει νὰ ὑποβασθῇ εἰς τὸ νόμιμον μέτρον, ἀφοῦ ἡ ἀκύρωσις τῆς συμβάσεως ἐξ ὁλοκληρίου θὰ ἀντέκειτο προφανῶς εἰς τὸν σκοπὸν τῶν δημοσίας τάξεως νόμων τῶν ἐπιβαλόντων τὰς διατιμήσεις, ὅστις εἶναι ἡ διευκόλυνσις τῆς ὑπὸ τοῦ κοινού προμηθείας εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης εἰς προσίτας τιμὰς⁽²⁸⁾.

7. Κατὰ ταῦτα εἰς τὰς προκειμένας περιπτώσεις πρέπει νὰ τεθῇ ὡς βάσις, ὅτι ἐγκύρως ἐχορηγήθη τὸ πολεμικὸν ἐπίδομα εἰς τοὺς ἐργαζομένους ἐφ. παλ. πολ. καὶ μόνον ἡ προσθήκη τοῦ ὅρου τοῦ ἐλευθέρως ἀνακλητοῦ τοῦ ἐπιδόματος τούτου ὑπῆρξεν ἄνευ ἐννόμου συννεπίας. Τούτου τεθέντος ἡ μονομερὴς παρὰ τοῦ ἐργοδότη ἐλάττωσις ἢ ἡ περικοπὴ τοῦ ἐπιδόματος τούτου ἐξισοῦται πρὸς ἀπόλυσιν κατὰ τὸ ἀρθρ. 7 § 2 ἐδ. 5 Α. Ν. 244, ἀρθρ. 1 Α. Ν. 771, ἐφ' ὅσον δ' ἡ ἐλάττωσις ἢ ἡ περικοπὴ αὐταὶ ἐγένοντο, χωρὶς νὰ τηρηθῶσιν αἱ εἰς τὸ ἀρθρ. 7 τοῦ Α. Ν. 244, ἀρθρ. 1 Α. Ν. 771 ἀναφερόμεναι διατυπώσεις, αὐταὶ κατὰ τὸ ἀρθρ. 11 § 1 τοῦ Α. Ν. 244 ἔσχον ὡς συνέπειαν τὴν γεννήσιν ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότη πρὸς συνένεσιν τῆς καταβολῆς εἰς τὸν ἐφ. παλ. πολ. ὁλοκληρίου τοῦ μισθοῦ, περιλαμβανομένου καὶ τοῦ περικυπέντος ἢ ἐλαττωθέντος πολεμικοῦ ἐπιδόματος. Εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ἐξεταζομένων ἐνταῖθα ἀποφάσεων συνεπὲς κριθείσας περιπτώσεις θὰ ἔπρεπεν, ἄνευ ἐρεῦνης ἐτέρου τινὸς ζητήματος, νὰ γίνωσι δεκταὶ αἱ τοιοῦτο αἴτημα ἔχουσαι ἀγωγαὶ τῶν ἐφ. παλ. πολ. Καὶ ἀληθῶς μὲν κατὰ τῶν ἀγωγῶν τούτων ὁ ἐργοδότης θὰ ἠδύνατο ν' ἀντιτάξῃ, ὅτι ἡ περικοπὴ τοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος δικαιολογεῖται ἐκ τῆς ἐπελθούσης σταθερᾶς βελτιώσεως τῶν ἐν γένει οἰκονομικῶν συνθηκῶν, συνεπὲς τῆς ὁποίας τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐργαζομένου, περιλαμβανομένου καὶ τοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος, θὰ ὑπερέβαινε προφανῶς τὸ προσήκον μέτρον, ὡς τοιοῦτου δυναμένου νὰ ληθῇ ὑπ' ὄψει τοῦ ὑπὸ τὰς ὁμαλὰς προπολεμικὰς συνθήκας ἐπιπέδου ἀποδοχῶν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πράγματι ἡ

περικοπὴ τοῦ διὰ τὴν ἔκτακτον ἀκρίβειαν τῆς ζωῆς χορηγηθέντος πολεμικοῦ ἐπιδόματος δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ χαρακτηρηθῇ ὡς βλάβη τοιαύτην ἐνταῖθα ὡς ἔχει ἡδη παρατηρηθῇ⁽²⁹⁾. Δὲν εἶχε προταθῇ ὁμοίως εἰς τὰς προκειμένας περιπτώσεις ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος καὶ εὐλόγως, διότι, ἂν προϋτείνετο, θὰ ἔπρεπε βεβαίως νὰ ἀπορριφθῇ ἀμεσῶς ὡς πασιδῆλως ἀναληθὴς (ἀρθρ. 244, 245 ἐδ. 5, 246 Πολ. Δικον.).

8. Εἰς τὸ ὡς ἄνω συμπέρασμα κατέληξα κατ' οὐλοῖαν καὶ ἡ Προέδρ. Πρ. 'Αθ. 541142. Ἡ ἐσφαλμένη ὁμῶς βάσις, ὅτι κατ' ἀρχὴν ἡτο ἐγκυρὸς ὁ ὅρος τοῦ ἀνακλητοῦ τοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος, ἦν ἔθεσεν ἡ ἀπόφασις αὕτη, ἡν ἀγκασεν αὐτὴν διὰ τὰς δικαιολογίᾳς τὸ ὁρθὸν συμπέρασμα τῆς, νὰ ἐπεκταθῇ εἰς μακράν ἐκθεσιν μὴ ἀσυνεχῆ νομικῆς ὁρθότητος ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει μὴ γενομένων παρ' ἡμῶν ἀδόμη δεκτῶν, ἐν τοιαύτῃ εὐρύτητι, θεωρῶν περὶ δικαίου μισθοῦ φέροντος χαλαρὰ διατροφήν, περὶ προϋποθέσεως καὶ περὶ καταχρήσεως δικαιώματος ὑφισταμένης καὶ χωρὶς κακοβουλίας (δόλον) τοῦ ἀσκοῦντος τὸ δικαίωμα εἰς τρόπον ὥστε αἱ αἰτιολογίαι αὐτῆς, παρὰ τὴν δεξιότητά καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ συντάκτου τῆς ἀποφάσεως, ἰὰ ἀφήνωσιν ἀνικανοποίητον τὸν νομικὸν μελετητὴν αὐτῆς.

Λεπτομερὴς ἀντικρούσεις ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον τῶν θεωριῶν τούτων ἐκφεύγει τοῦ περιορισμένου σκοποῦ τοῦ παρόντος σημειώματος. Ἀρκεῖ ἡδη νὰ τονισθῇ γενικώτατα, ὡς ἄλλως τε ἐγένετο ἡδη παρ' ἡμῶν ἐπὶ ἄλλῃ εὐκαιρίᾳ⁽³⁰⁾ ὅτι αἱ καλούμεναι γενικαὶ ρῆτραι (καλὴ πίστις, χρηστὰ ἦθρ, κατάχρησις δικαιώματος, δημόσιον συμφέρον κλπ.) παρέχουσιν μὲν εἰς τὸν δικαστὴν τὴν εὐχέρειαν ν' ἀπονείμῃ ἐν συγκεκριμένῃ περιπτώσει τὸ κατ' οὐσίαν δίκαιον καὶ ἱκανοποιήσῃ τὸ ὕγιεν περὶ δικαίου συναίσθημα τοῦ λαοῦ. Ἰδίᾳ δταν πρόκειται ἐφαρμογὴ δικαίου ἀπρηχαιώμενου ἢ ὁπωσδήποτε μὴ ἀνταποκρινομένου πρὸς τὴν ἡδη ἐπικρατούσαν κοσμοθεωρίαν⁽³¹⁾, ἡ εὐρεῖα ὁμῶς χρησιμοποιοῦσιν τῶν γενικῶν ρητρῶν ἔχει ὡς συνέπειαν ἀβεβαιότητα δικαίου καὶ ἐλάττωσιν, μέχρις ἐκμηδενίσεως, τῆς πρὸς οὐσιαστικὴν αἰτιολόγησιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ ὑποχρεώσεως τοῦ δικαστοῦ ἐπὶ κινδύνῳ σοβαρῇ καταχρήσεως τῆς δυνάμεώς του, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι πᾶσα αὐθαίρεσις τοῦ δικαστοῦ δύναται νὰ καλυφθῇ εὐχερῶς ὑπὸ μιᾶς γενικῆς ρήτρας. Τὸ ὁρθον εἶναι, ὅτι τῶν γενικῶν ρητρῶν πρέπει νὰ γίνεταί χρῆσις ἴσχυρὰ μετὰ πάσης δυνατῆς φειδοῦς, μόνον δταν οὐδεὶς ἄλλος τρόπος ὑπάρχει, διὰ νὰ αἰτιολογηθῇ ἡ οὐσιαστικὴ ἀπονομὴ τοῦ δικαίου⁽³²⁾. Τοιαύτη ὁμῶς περιπτώσις δὲν εἶναι ἡ προκειμένη, ἀφοῦ ρηταὶ διατάξεις νεωτέρων νόμων, ἀπρὸς τῶν τὰς κρατούσας περὶ δικαίου ἀντιλήψεις, παρέ-

(27) Βλ. Α. Χατζηδάκην ἐνθ' ἄνωτ. σημ. 14, 32 καὶ τὰς οὐδόθι παραπομπὰς καὶ προσέτι: Barassi, Diritto del lavoro I 1935 No 50 σελ. 113 RGR. Komm. zum B.G.B. I, 1934 § 139 i. A. von Tuhf Allg. T. 11² 1918 σελ. 38—39 σημ. 100α, RAG τῆς 3—7—1929, 631/28, Bensch. Sml. 6, 449, RGZ, 146, 18 σελ. 118.

(28) Μερλ. Κ. Κανκᾶν, Θέμ. ΚΗ' 255. Κ. Δαμπρινόπουλον, Θέμ. ΑΒ' 349, Πρ. Γυθ. 26/24, Θ. ΑΣΤ' 158. Ε. 'Αθ. 3216/34, Θ. ΜΣΓ' 649. Κ. Τριανταφυλλόπουλον, ἐν σχεδῷ κωδ. ἐνοχ. δικαίου σελ. 3 ἀριθ. 4. Ennecerus—Nipperdey § 177 σημ. 6, § 189 σημ. 22, Waryer BGB § 139 σημ. 37, 38. Staudinger—Rietzler, ἐδ. 10 1936. I σημ. 43 ἐπὶ § 138. Oertmann Arbeitsvertragsrecht 1923 σελ. 102—103. Oertmann BGB. Allgem. T. 1927, Erl. 3 c γ ἐπὶ § 131 RGZ, 88, 62 σελ. 250, 89, 44 σελ. 198.

(29) Η. 'Ηλιοῦ, ΕΕΔ. β' 299 σημ. 1.

(30) Χ. Φραγκίστας, Θ. ΝΔ' 138 σημ. 21.

(31) Ποβλ. Carl Schmitt, Über die drei Arten des rechtswissenschaftlichen Denkens 1934, σελ. 58, κατ' ὃν οὐκ τῆς ἀπλῆς μεταβολῆς τῆς ἐννοίας τῆς καλῆς πίστεως (Treu und Glauben) μεταβάλλεται διόκληρον το δικαίον χωρὶς νὰ μεταβληθῇ οὐδὲ εἰς νόμος. Ποβλ. καὶ παρ' ἡμῶν Κ. Σούρλαν, Θέμ. ΜΖ' 879—880 καὶ Γ. Δασκαλάκη Θ. ΝΑ' 416.

(32) Περί γενικῶν ρητρῶν καὶ τοῦ ἐξ οὐτῶν κινδύνου βλ. ἰδίᾳ τὴν περὶφημον μετέτην τοῦ καθηγητοῦ J. W. Hedemann, die Flucht in die Ge-

χουσιν αβιάστως την ὁρθήν, ἐπεικῇ καὶ δικαίαν λύσιν.

9. Καὶ ἡ Πρ. 'Αθ. 1903]43 διὰ τοῦ συμπεράσματος της ἐπροστάτευσεν ἱκανοποιητικῶς εἰς τὴν ὑπ' ὄψει της περίπτωσιν τὸν ἐργαζόμενον, λόγῳ ὅμως τῆς ἐσφαλμένης ἀφειτηρίας τῶν σκέψεων της. δὲ νὰ καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμά της. ἡναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς «τὸν αὐτοαποκλειστικὸν περιορισμὸν ὅτι ἡ κατ'ἀρχήν τοῦ ἐπιδόματος δὲν θὰ ἦτο εἰδικὴ ὡς πρὸς τινὰς τῶν ὑπαλλήλων, ἀλλὰ γενικὴ ὡς πρὸς πάντας». Τὰ «αὐτονόητα», ὅπως καὶ τὰ «προφανῆ», ἔχουν τὰ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐλαττώματα τῶν γενικῶν ρητῶν. ὅτι συχνὰ καλύπτουν ἑλλειψιν οὐσιαστικῆς αἰτιολογίας τῆς ἀποφάσεως. Ἐπὶ πλέον δὲ ἡ ὑπό τῆς ἀποφάσεως ταύτης δοθεῖσα λύσις εἰς ἄλλην περίπτωσιν (ἂν ἡ περικοπὴ τοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος ὑπῆρχε γενικὴ), θὰ ὀδηγήσῃ εἰς συμπέρασμα ἄδικον καὶ ἀνεπεικές, ἀλλὰ καὶ παράνομον, ὡς προσεπάθησα ν' ἀποδείξω διὰ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων. (32α)

III

Καὶ ταῦτα μὲν εἰς περίπτωσιν σχέσεως ἐργασίας διεπομένης ἀπὸ τὴν περὶ προστασίας ἐφ. παλ. πολ. νομοθεσίαν. Εἰς περίπτωσιν σχέσεως ἐργασίας ὑποκειμένης εἰς τὸ Ν. Δ. 424 τοῦ 1941 ἡ λύσις θὰ εἶναι ἀνάλογος. Καὶ ἐπὶ ταύτης πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὄρων τῆς ἐργασίας βλάπτουσα τὸν ἐργαζόμενον πρέπει νὰ ἐξομοιωθῇ πρὸς ἀπόλυσιν (33). Καὶ ἐπὶ ταύτης ἐπίσης πᾶσα συμφωνία περιορίζουσα τὰ ἐκ τοῦ Ν. 424 δικαιώματα τῶν ἐργαζομένων εἶναι ἄκυρος (34). Κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἀρχῶν

τούτων ἡ ἐκ τῶν προτέρων συμφωνία περὶ ἐλευθέρως παρὰ τοῦ ἐργοδότης μειώσεως τῶν ἀποδοχῶν εἶναι ἄκυρος, χωρὶς νὰ εἶναι ἄκυρος οὔτε ἡ σύμβασις ἐργασίας, οὔτε τυχὸν ἡ ἰδιαιτέρα περὶ μισθοῦ συμφωνία. Συνεπῶς ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότης μείωσις τῶν ἀποδοχῶν δύναται νὰ γίνῃ μόνον ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ Ν. Δ. 424 ὅρους. Μὴ συντρέχοντων τῶν ὄρων τούτων ὁ μισθωτός, οὗ ἐμειώθησαν αἱ ἀποδοχαί, δικαιούται νὰ ἀπαιτήσῃ, ὅπως συνεχισθῇ ἡ καταβολὴ τῶν πρὸ τῆς μειώσεως ἀποδοχῶν (35).

IV

Εἰς περίπτωσιν σχέσεως ἐρνασίας, διεπομένης μόνον ἀπὸ τὸν Ν. 2112, ἡ λύσις θὰ εἶναι διάφορος.

Καὶ ἐνταῦθα μὲν ὁ ὅρος τοῦ ἐλευθέρως ἀνακλητοῦ τῆς παρὰ τοῦ ἐργοδότης οἰκιοθελῶς χορηγηθείσης αὐξήσεως μισθοῦ εἶναι ἄκυρος, ὡς περιορίζων τὰ ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ Ν. 2112 δικαιώματα τοῦ ὑπαλλήλου, χωρὶς νὰ εἶναι ἄκυρος καὶ ἡ περὶ χορηγήσεως τῆς αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ συμφωνία, συνεπῶς ἡ παρὰ τοῦ ἐργοδότης περικοπὴ τῆς αὐξήσεως ταύτης, συνιστῶσα βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὄρων τῆς ἐργασίας, ἐξομοιοῦται πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως. Συνέπεια τούτου ὅμως δὲν εἶναι, ὡς εἰς τὰς προηγουμένας ἐξετασθείσας περιπτώσεις, τὸ νὰ δύναται ὁ ὑπάλληλος ν' ἀξιώσῃ τὴν συνέχισιν τῆς καταβολῆς ὀλοκληρῶν τῶν πρὸ τῆς περικοπῆς ἀποδοχῶν του, ἀλλὰ μόνον τὸ νὰ δύναται οὗτος ν' ἀξιώσῃ τὴν κατὰ τὸ ἀρθρ. 3 § 1 ἐδ. 1 τοῦ Ν. 2112 ἀποζημίωσιν, ἂν ἡ περικοπὴ αὕτη ἐγένετο, χωρὶς νὰ τηρηθῇ ἡ ἐν ἀρθ. 1 τοῦ Ν. 2112 διατύπωσις τῆς προειδοποιήσεως, ἢ τὴν κατὰ τὸ ἀρθρ. 3 § 1 ἐδ. 2 τοῦ αὐτοῦ Νόμου (ἀρθρ. 2 Ν. 4558) ἀποζημίωσιν, ἂν ἔλαβε χώραν ἡ κατὰ τὸ ἀρθρ. 1 προειδοποίησις. Καὶ τοῦτο διότι ὡς ἐκ τῶν ἀρθρ. 3 καὶ 4 τοῦ Ν. 2112 σαφῶς συνάγεται, συνέπεια τῆς παραλείψεως τῆς κατὰ τὸ ἀρθρ. 1 προειδοποιήσεως δὲν εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως τοῦ ὑπαλλήλου καὶ ἡ ἐξακολουθήσις τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ μόνον ἡ γέννησις τῆς ὑπηρετώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 3 ὀριζομένης ἀποζημιώσεως (36). "Ο,τι δὲ ἰσχύει διὰ τὴν παρὰ τὰς διατυπώσεις τοῦ νόμου ἄτακτον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, πρέπει νὰ ἰσχύσῃ καὶ διὰ τὴν μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν. τὴν ἐξομοιουμένην πρὸς καταγγελίαν κατὰ τὸ ἀρθρ. 7 τοῦ Ν. 2112 (37).

Τὸ περαιτέρω ζήτημα, ἂν ὁ ὑπάλληλος δικαιούται τῆς κατὰ τὸ ἀρθρ. 3 τοῦ Ν. 2112 ἀποζημιώσεως καὶ ἂν ἐσυνέχισε τὴν παροχὴν τῶν

neralklauseln, eine Gefahr für Recht und Staat, 1933 καὶ ἐπ' αὐτῆς Siebert, Verwirkung und Unzulässigkeit der Rechtsausübung. 1934 σελ. 153 ἐπ. Lange J.W. 1933 2858, Heek J.W. 1933. 1448. Kreller Arch. Ziv. Pr. 138. 242 ἐπ. Carl. Schmitt J.W. 1933, 2793. 1934. 713 ἐπ. Περὶ τοῦ ἐκ τῆς αὐθαρεσίας τοῦ δικαστοῦ κινδύνου πρὸς βλ. καὶ K. Καλλιαν Ε.Ε.Ν. ι' 38 ἀριθ. δ. Ι. Πασιαν αὐτόθι 54, IV.

(32α) Λίαν ἀξιοσημείωτος πάντως εἶναι ἡ σύμπτωση τῆς ἀντιλήψεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὅτι δὲν δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ συμπεριφέρηται αὐθαγῶς ἐναντι τῶν παρ' αὐτῷ ἐργαζομένων, πρὸς τὴν § 55 τοῦ ἐν ἔτει 1938 δημοσιευθέντος παρὰ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Γερμανικοῦ δικαίου σχεδίου Νόμου «περὶ σχέσεως ἐργασίας», παρατιθεμένην παρὰ Γ. Μαύρου, ἐνθ. ἀνωτ. Ἀνάλογος ὅμως διάταξις δὲν ἰσχύει παρ' ἡμῖν, οὔτε βλέπω πῶς δύναται νὰ συναχθῇ αὕτη σαφῶς ἐκ τοῦ ὅλου πνεύματος τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ὅπως ὑποστηρίζεται παρὰ Γ. Μαύρου, αὐτόθι. Νομίζω μᾶλλον ὅτι ἡ § 55 τοῦ σχεδ. Ἀκαδ. ἐτέθη ὡς ἀντιστάθμισμα τῆς εἰς τὰς §§ 53, 54 ἐδ. 2 καὶ 56 ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότης κατὰ τρόπον ἀντίθετον πρὸς τὴν ἐν Γερμανίᾳ καὶ παρ' ἡμῖν κρατούσαν γνώμην ρυθμίσεως ζητημάτων σχετικῶν πρὸς τὰς προσθέτους παροχὰς τοῦ ἐργοδότης πρὸς τοὺς ἐργαζομένους. Περὶ τῆς ρυθμίσεως ταύτης βλ. K. Πατρονικόλαν, Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. Η' 158.

(33) Α. Λιτξερόπουλος, ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 13, 63, 121, ἐπ., Ι. Ζάρας, Ἀνεργία καὶ ἐκ περιτοπῆς ἐργασία, 1940, σ. 285 Προέδρ. Πρ. Ἀθ. 237]42. Ε.Ε.Δ. α' 586, 7446]42, Ε.Ε.Δ. α' 624, 55]43, Ε.Ε.Δ. β' 269.

(34) Α. Λιτξερόπουλος, ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 22, ἀριθ. 8α.

(35) Α. Λιτξερόπουλος, ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 13, 57 ἀριθ. 16, σελ. 121 ἐπ. Προέδρ. Πρ. Ἀθ. 7446]42 Ε.Ε.Δ. α' 624.

(36) Οὕτω παγίως ἡ Νομολογία: Α. Π. 76]41 Ε.Ε.Δ. α' 14, 358/40, Θ. ΝΑ' 685, 175/39 Θ. Ν' 616, 45]35, Θ. ΜΣΤ' 603]6 4, 251]34 Θ. ΜΕ' 636, Ε.Α. 31/21, Θ. ΛΕ' 245, Ι. Καποδίστρια, Ἑρμηνεῖα Ἑργ. Δικ. § 423 σελ. 416, Α. Λιτξερόπουλος, ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 88-89 σημ. 77, Κ. Καυκάς, Θ. Ν' 609, Κ. Δημάκης Ε.Ε.Δ. α' 934 § 1. Ι, πρὸς βλ. Κ. Τριανταφυλλόπουλον ἐν αἰτιολογικῇ ἐκθέσει σχεδίου ἐνοχῶν σελ. 230. Ἀντιθέτως Δ. Πόρτολος, ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 208, 218, σημ. 1.

(37) Οὕτω καὶ Ε. Ὑδραῖος Ε.Ε.Δ. α' 650.

υπηρεσιῶν του ὑπὸ τοὺς δυσμενεστέρους ὁρους, ἐκφεύγει τῶν ὁρίων τοῦ παρόντος⁽³⁸⁾.

V

Προσεπάθησα διὰ τῶν ἀνωτέρω ν' ἀποδείξω, ὅτι διὰ τῆς πιστῆς καὶ πρὸς τὸ γράμμα καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἰσχυοῦσης παρ' ἡμῖν ἐργατικῆς νομοθεσίας ἐρμηνείας δύναται νὰ δο-

(38) Πυβλ. ἀνωτέρω σημ. 17.

θῇ ἡ ἐπείκεις καὶ δικαία λύσις εἰς τὰς ὑπὸ τῶν 541|42 καὶ 1903|43 ὡς ἂν ἀποφάσεων ἐξετασθείσας περιπτώσεις, χωρὶς παρακινδυνευμένην χρησιμοποίησιν μὴ ἀναμφιβόλων θεωριῶν.

Ἄν ἡ προσπάθειά μου αὕτη βοηθήσῃ κατὰ τι εἰς τὸ βαρύτερον ἔργον τῶν τοὺς συμπτύττοντας κατὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς ἐργατικῆς δικαιοσύνης, πρέπει νὰ θεωρήσω ἐπιτυχόντα τὸν ἀπώτερον σκοπὸν μου.

ΑΝΔΡ. ΓΕΡ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ

Τοῦ κ. Β. Κ. ΧΑΛΙΔΗ, Δικηγόρου

I

Πραγματευόμενοι ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Ε. πιθεωρήσεως Ἑργατικοῦ Δικαίου» (τόμ. β', τεύχ. 38, σελ. 202) ζήτημα ποὺ ἀντιμετώπισαμεν εἰς τὴν πρᾶξιν καὶ τὸ ὁποῖον προέκυψε κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς γενικῆς—ὅπως ὠνομάσαμεν αὐτὴν—συλλογικῆς συμβάσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ἀνωτέρων Ἑταιριῶν, Ἐπιχειρήσεων καὶ Ἰδιωτικῶν γραφείων (1937) ἐθίξαμεν δι' ὀλίγων καὶ τὸ θέμα τῆς ἐκτάσεως τῆς συλλογικῆς αὐτῆς συμβάσεως, θέμα ποὺ ἐδίχασε τὴν νομολογίαν μας, ἐὰν δηλονότι αὕτη ἀφορᾷ ὅλους τοὺς συγκεντροῦντας τὰς κατὰ νόμον ἰδιότηας τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου μισθωτοῦ, ἀνεξαρτήτως τόπου ἀπασχολήσεως καὶ ἐργασίας, ἢ στενῶς μόνον τοὺς ὑπαλλήλους, τοὺς παρέχοντας τὰς ὑπηρεσίας τῶν ἐκτὸς γραφείων, ὡς ἀναγράφεται εἰς τὴν εἰσαγωγικὴν πρότασιν τῆς ἐν λόγω συλλογικῆς συμβάσεως.

Ἀπὸ τὴν νομολογίαν ποὺ παρεθέσαμεν αὐτότι ἐφαίνεται, ὅτι αὕτη, μὲ συνεπίκουρον τὴν γνώμην τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, ἐκκλίνει ὑπὲρ τῆς στενῆς ἐφαρμογῆς τῆς συλλογικῆς αὐτῆς συμβάσεως. Τὰ ἰδικὰ μας ὁμῶς σχόλια ἐμαρτύρουν, ὅτι δὲν μᾶς εὕρισκε συμφώνους ἡ κρατήσασα ἀποφίς τῶν δικαστηρίων μας καὶ ἐνῶ διετυπώναμεν τὰς σκέψεις μας, διὰ νὰ ἀποδείξωμεν, μὲ τὰς ἀσθενεῖς μας δυνάμεις, τὴν σφαλερότητα τῆς νομολογίας μας τὸ ἄδίκον, ὅσον καὶ ἀντικοινωνικὸν περιεχόμενον τῆς, ἐδημοσιεύθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 2962|1943 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἐισηγουμένου τοῦ Πρωτοδικικοῦ κ. Θ. Βλαχοπούλου, (ΕΕΔ, τόμ. β', τεύχος 46, σελ. 463), καὶ ἡ ὁποία ἀπόφασις, μὲ ἀσύνηθες θάρρος, διασπᾷ τὸν νομολογιακὸν κλοιὸν καὶ ἐμφανίζει τὴν ἀληθῆ πρόθεσιν τῶν συμβληθέντων.

Ἀληθῶς προσεκτικὴ ἀνέγνωσις τῆς σχολιαζομένης συλλογικῆς συμβάσεως, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον εἶχον οἱ συμβαλλόμενοι κατὰ τὴν κατάστασιν αὐτῆς, ἐμφαίνει ὅτι αὕτη ἀφεώρα ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἐταιριῶν, ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων· εἰς τὰ ὁποία ἀναφέρεται. Αἱ δὲ λέξεις «τῶν γραφείων», αἱ ὁποῖαι ἐδημιούργησαν τὴν δικαστηριακὴν διχοστασίαν, ἐτέθησαν ἀσφαλῶς χωρὶς πολυπραγμοσύνην, ἀστόχως καὶ τυχαίως. Ὅταν δὲ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι καὶ οἱ νόμοι πολλάκις καὶ ὁπότε ὑφίστανται πολλαπλὴν βᾶσανον καὶ ἐπεξεργασίαν, μέχρις οὗ διατυπωθοῦν τελικῶς, περιέχουν περιττὰς λέξεις ἢ φράσεις ἢ ἀσάφειαν ἢ ἑλλειψιν συνοχῆς, εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῇ ὡς πρωτοφανὲς καὶ καινοφανὲς ἡ παρεμβολὴ μιᾶς ἢ δύο περιττῶν λέξεων εἰς τὴν προμετω-

πίδα καὶ οὐχὶ μάλιστα εἰς τὸ κύριον σῶμα μιᾶς συλλογικῆς συμβάσεως.

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου εἰς νόμος καὶ δὴ ἐργασιακοῦ δικαίου καὶ πολὺ περισσότερον μία συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας δὲν εἶναι ὁρθόν, ἐπιτετραυμένον καὶ σκόπιμον νὰ κρίνεται ἀπὸ τὴν μετώπην αὐτῶν καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν διατάξεων τῶν, ὡς ἐνιαῖον ὅλον λαμβανομένων.

Τὸ δὲ σύνολον αὐτὸ φανερώνει, ὅτι διὰ τῆς συλλογικῆς αὐτῆς συμβάσεως ἐσκοπήθη ἡ ἐπιβολὴ ὑπὸ τοῦ Κράτους νέων κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐκτὸς τῶν τραπεζικῶν, ἀσφαλιστικῶν καὶ ἐμποροῦπαλλήλων, τοὺς ὁποίους ρητῶς ἐξορίζει.

Τοῦτο δηλοῦται σαφῶς ἐν τῇ συμβάσει διὰ τῆς 12ης παραγράφου, ἥτις ἀναφέρει ἐπὶ λέξει: «Ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις εἶναι ἐπικρατεστέρᾳ πείσῃ ἄλλης τυχόν προγενεστέρᾳ, καθοριζούσης δυσμενεστέρους ὁρους, ἐκτὸς τῆς τῶν τραπεζικῶν». Καὶ ἐρωτᾶται: Δεδομένου ὅτι διὰ τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως «ῥυθμίζονται κατὰ τὸν οὐσιαστικὸν πάντα τὰ ζητήματα τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν μισθοδοσίαν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν»—ὡς ἐπὶ λέξει ἀναφέρει ἡ ὑπ' ἀριθ. 5261|19, 10—1937 ἐγκύκλιος Ὑφυπουργείου Ἑργασίας, διὰ τῆς ὁποίας ἐδίδοντο ὁδηγεῖν «πληρεστέρᾳ ἐφαρμογῇ» τῆς συμβάσεως—ποίας ἄλλης ἐπικρατεῖ ἂν ὄχι τῆς ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων τοῦ 1936—ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν συνυπολόγησιν τῆς δὲν ὑπάρχον ἄλλαι συλλογικαὶ συμβάσεις, ἀφορῶσαι ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, εἰμὴ μόνον ἡ τῶν ἐμποροῦπαλλήλων καὶ ἡ τῶν τραπεζικῶν ὑπαλλήλων, τὰς ὁποίας ἐξαιρεῖ, καὶ ἡ τῶν ἀσφαλιστικῶν ὑπαλλήλων, ἥτις ἐπηκολούθησε καὶ τὴν ὁποίαν ἐπίσης ἐξαιρεῖ (!).

Ἄς σημειωθῇ, ὅτι καὶ αἱ λέξεις τῆς 12ης ταύτης παραγράφου «ἐκτὸς τῆς τῶν τραπεζικῶν» εἶναι περιτταί. Διότι, ἐφ' ὅσον ἐξαιροῦνται τῆς συμβάσεως ταύτης οἱ τραπεζιτικοί, δὲν ὑπάρχει περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῆς συμβάσεως τραπεζικῶν ἐν προκειμένῳ.

Τὸ συμπέρασμα συνεπῶς ἐξάγεται ἀβία-

(1) Διὰ τὴν ἀκρίβειαν σημειοῦμεν, ὅτι προγενεστέρᾳ συλλογικῇ σύμβασιν ἀναφέρουσα κακῶς—ἐν αὐτῇ τὴν λέξιν «ὑπάλληλος» εἶναι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας κροστωλείων, ἀφορῶσα τοὺς «ἐργαζομένους» ἐν τοῖς κροστωλείοις. Δεῖγμα καὶ τοῦτο τῆς μὴ ἀκριβοῦς διατυπώσεως τῶν συλλογικῶν συμβάσεων (Πανδέκτης συλλογικῶν συμβάσεων I, Παπαδημητροπούλου, σελ. 65).

στον, ότι ή συλλογική αυτή σύμβασις καθή-
γησε σωπηρώς και έμμέσως την έθνικήν συλ-
λογικήν σύμβασιν του 1936 ήτις άφεώρα τούς
υπαλλήλους τών έμπορικών κα'αστημάτων,
γραφείων, άνωλύμων έταιριών και ιδιωτικών
υπαλλήλων έν γένει. (2) και ή όποία υπεχώρη-
σε πρό τών μεταγενεστέρας καταρτισθεισών
συλλογικών συμβάσεων, γενικών ή κλαδικών.

Άλλά και άλλα τινά συνηγοροῦσιν υπέρ
της ευρύτητος της συλλογικής ταύτης συμβά-
σεως. Αί λέξεις «τών γραφείων» ούδαμώς έπα-
ναλαμβάνονται έν τή συμβάσει ως όρθως πα-
ρατηρείται και ή άνωτέρω πρωτοδικειακή άπόφα-
σις. Τούναντιον αναφέρονται τά έπόμενα: «Οί
υπάλληλοι κλπ. οί υπηρετούντες εις τās 'Αθή-
νας κλπ. και μετατιθέμενοι εις έπαρχιακόν κα-
τάστημα (υποκατάστημα, παράρτημα, πρατή-
ριον κλπ.) θά εξακολουθήσουν λαμβάνοντες τόν
μισθόν δν έλάμβανον πρό της μεταθεσεώς των.
Οί υπάλληλοι υπηρετούντες εις τό έπαρχιακόν
κατάστημα (υποκατάστημα, πρατήριο, παράρ-
τημα κλπ.) και μετατιθέμενοι εις 'Αθήνας κλπ.»
Κα έρωτάται: Πώς άλλως δύναται νά έρμη-
νευθῇ ή μη επανάληψις της λέξεως «γραφείων»;
Και όταν ή σύμβασις όρίζει, ότι ό μετατιθέμε-
νος εις πρατήριο λαμβάνει τόν αυτόν μισθόν,
πώς θά έρμηνεύσμεν έννοιολογικώς τό «πρα-
τήριο» μέ τό «γραφείον», διά νά εἰμεθα συνε-
πείς μέ την έκδοχήν της στενής έρμηνείας;

Άλλ' ή έναντία προς τās άπόψεις μας έκ-
δοχή οδηγεί, ότε μέν εις άτοπα και άδιέξοδα,
ότε δε εις έπιβλαβεῖς συνεπείας και διά τόν
έργοδότην άκόμα. Ίδου τινά έξ αὐτῶν: Μία με-
γάλη ιδιωτική έπιχείρησις διαθέτει γραφεῖα
κεντρικά έν 'Αθήναις και γραφεῖα έκτός τών
έργοστασίων της. κειμένον έκτός τών 'Αθηνών.
Ποῖοι υπάλληλοι υπάγονται εις την σύμβασιν;
Οί τών κεντρικών γραφείων μόνον ή οί έργαζό-
μενοι και εις τά έν τοῖς έργοστασίοις γραφεῖα;
Διότι και τοιοῦτο ζήτημα έγγενήθη υπό τό κρά-
τος της στενής έρμηνείας. "Όταν υπηρεσιακαί
ανάγκαι απαιτοῦν την άπόσπασιν εις τά κεν-
τρικά γραφεῖα της έπιχειρήσεως μισθωτῶν αὐ-
της υπηρετούντων εις τά έργοστάσια αὐτης, τί
μέλλει γενέσθαι; Θά εφαρμόζωμεν τότε την
σύμβασιν ή όχι, χορηγούντες συνάμα και τά
οικογενειακά έπιδόματα ή όχι;

Καί όταν λήξῃ ή υπηρεσιακή ανάγκη της
άποσπάσεως εις τά κεντρικά γραφεῖα τοῦ μι-
σθωτοῦ και επανέλθῃ αὐτός εις την έν τῷ έρ-
γοστασίῳ θέσιν του, θά περικοποῦν άζημιώως
διά τόν έργοδότην τά τυχόν δοθέντα εις τόν
μισθωτόν οικογενειακά έπιδόματα ή ό τυχόν
ηύξημένος μισθός της συμβάσεως, χωρίς τόν
κίνδυνον διά τόν έργοδότην νά θεωρηθῇ τό
τοιοῦτο ως μονομερής μεταβολή τών όρων της
έργασιακής συμβάσεως;

Έξ άλλου υπέρ της ευρείας έρμηνείας της
κρινομένης συμβάσεως συνηγορεῖ και τό γεγ-
νός της εφαρμογής αὐτης, έφ' όλου τοῦ υπαλ-
ληλικού προσωπικοῦ τών υπό τών άνωλύμων
έταιριών και έπιχειρήσεων, ανεξαρτήτως τόπου

έργασίας αὐτοῦ, δημιουργηθείσης άλλως έθι-
μικής προς τοῦτο υποχρεώσεως ή άλλως ίσως,
μεταχειρίσεως αὐτοῦ. Δεδομένου δε ότι σκο-
πός τοῦ έργασιακοῦ δικαίου εἶναι ή άμβλυσις
τῶν αντίρρόπων συμφερόντων κεφαλαίου και
έργασίας, διά της έγισχύσεως, υλικῶς και ήθι-
κῶς. της οικονομικῶς άσθενεστέρας τάξεως τῶν
μισθωτῶν, έν άμφιβολίᾳ της έννοίας μιᾶς δια-
τάξεως, ή έρμηνεία δέον νά κρίνῃ υπέρ τῶν
μισθωτῶν, πολύ δε περισσότερο έν προκειμέ-
νῳ, όπου τό κείμενον της συλλογικής συμβά-
σεως όμιλεῖ επανειλημμένως περί υπαλλη-
λικού προσωπικοῦ άνευ διακρίσεως (παράγρ.
1, 2, 5, 6, 9) τόπου έργασίας.

Κατ' ακολουθίαν ή νομολογία έν τῇ έρμηνείᾳ
ένός κανόνος έργασιακοῦ δικαίου πρέπει νά
λαμβάνῃ υπ' όψει πῶς εφαρμόζει και πῶς
ἀντιλαμβάνεται τόν κανόνα ό κύκλος τῶν ατό-
μων προς οὗς άπευθύνεται. Διότι οί κανόνες
τοῦ δικαίου δέν πρέπει νά κρίνονται άπλῶς
ἀπό την διατύπωσίν των, άλλ' ἀπό τά άποτε-
λέσματα. πού έπιφέρει ή εφαρμογή των, ἀπό
την επίδρασιν, πού άσκοῦν επί τῶν ένδύμων
σχέσεων και τῶν συναλλαγῶν, ἀπό την εὔστο-
χον ή μη σύλληψιν της κοινωνικής ανάγκης,
την όποίαν πρόκειται νά ρυθμίσουν, ἀπό την
ἀπήχησιν πού έχουν επί τοῦ κοινωνικοῦ συνό-
λου και τέλος ἀπό την έρμηνείαν πού δίδεται
εις αὐτούς ἀπό τό κοινόν αἶσθημα και ἀπό
την εφαρμογήν αὐτῶν.

II

Εὔστοχοι επίσης εἶναι αἱ λύσεις αἱ δίδόμεναι
υπό της ρηθείσης πρωτοδικειακής αποφάσεως
και εις τά άλλα θέματα, τά όποία τίγονται
εις αὐτήν, ήτοι τοῦ δικαιώματος τῶν μισθωτῶν
ἐπὶ τῶν ολκογεινικῶν έπιδομάτων και τοῦ
κριτηρίου της υπαλληλικῆς ιδιότητος έκάστου
μισθωτοῦ, όπου δέν εἶναι δυνατόν νά εἶναι
άλλο εἰμῇ ή φύσις της παρεχομένης ὑφ' έκά-
στου έργασίας και όχι ό τρόπος της πληρωμῆς
τῶν άποδοχῶν. "Ωσαύτως όρθή ή άποψις της
άποφάσεως, κατά την όποίαν, έν περιπτώσει
παραβιάσεως της συλλογικής συμβάσεως, ή
ἀποζημιώσις έχει τόν χαρακτήρα άστικής ποι-
νῆς εις βάρος τοῦ παραβάτου της συμβάσεως,
χωρίς νά απαιτῇται ή προηγούμενη άποχώρη-
σις τοῦ μισθωτοῦ και ή λύσις της έρνασιακής
συμβάσεως. Η έπικράτησις της αντιθέτου έκ-
δοχῆς θά έπιφέρει πλήρη άνατροπήν, ως δέχε-
ται και ή άπόφασις, τοῦ σκοποῦ της συνομολο-
γήσεως τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ό όποῖος
δέν ήτο άλλος εἰμῇ ή υποχρεωτική καθιέρωσις
στοιχειωδῶν όρων διεπόντων την έργασιακήν
σύμβασιν τῶν μισθωτῶν. Η αὐτή δε πρόνοια
έλήφθη και εις τό Ν.Δ. 310|41 «περί αύξήσεως
τῶν άποδοχῶν τῶν μισθωτῶν» (άρθρ. 7 § 3) διά
την τυχόν παράβασιν τῶν βάσει τοῦ νομ. τοῦ-
του Δ|τος έκδιδόμενων ὑπουργικῶν αποφάσεων,
διά τῶν όποίων παρέχονται αύξήσεις τῶν άπο-
δοχῶν τῶν μισθωτῶν. Έφ' όσον λοιπόν, κατά
την αντίθετον έκδοχήν, αἱ προβλεπόμεναι κυ-
ρώσεις δέν δύνανται νά έπιβληθοῦν εἰμῇ μόνον
διά της λύσεως της συμβάσεως έργασίας και
της άποχωρήσεως τοῦ μισθωτοῦ, τότε αἱ κυρώ-
σεις αὗται εἶναι άνευ περιεχομένου και πρέπει
τότε νά δεχθῶμεν, ότι αἱ συλλογικαί συμβά-
σεις, αἱ περιέχουσai την ρήτραν ταύτην και τό
Ν.Δ. 310|41—δηλονότι νομοθετήματα κατ' έξο-
χήν υπέρ τῶν έργαζομένων—πλήττουν αὐτήν
την έργασιακήν σύμβασιν και παρέχουν σχετι-

(2) "Ετέρα πλημμελής και άστοχος διατύπωσις.
Διότι όταν μία Σύμβασις άφοιᾷ τούς «ιδιωτικούς
υπαλλήλους έν γένει» εις την φράσιν και την έν-
νοίαν αὐτῆς περιλαμβάνονται και οί υπάλληλοι τῶν
έμπορικῶν καταστημάτων, γραφείων κλπ., έφ' όσον
παρέχουν έργασίαν μη σωματικῇν, και ό ένδεικτικός
καθορισμός εἶναι άνευ περιεχομένου, άλλως περιττός.

κῶς ἀδάπανον καὶ εὐκόλον μέσον εἰς τὸν ἐργοδότην καταστρατηγήσεως τῶν συλλογικῶν συμπεριφορῶν καὶ τοῦ Ν.Δ. 310[191] καὶ τρόπον ἀπαλλαγῆς αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἀνεπιθυμήτου μισθωτοῦ. Ἐνῶ ἀντιθέτως μία ἦτο καὶ εἶναι ἡ τάσις τῆς Πολιτείας ἔναντι τῶν ἐργαζομένων, ἡ διατήρησις τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως διὰ τῆς καθιερώσεως τῶν ἀπαραιτήτων προϋποθέσεων αὐτῆς καὶ πρὸ παντὸς ἄλλου ἢ ἐν ζωῇ διατήρησις τοῦ ἐμψύχου ὕλικου τῶν ἐπιχειρήσεων.

III

Τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς ἀποφάσεώς του αὐτῆς συνεχίζει, ἡμπορεῖ νὰ εἴπῃ κανεῖς, τὴν δικαιοπλαστικὴν του παράδοσιν, ἡ ὁποία τελικῶς κυροῦται καὶ νομοθετικῶς (ad

hoc ὁ Α.Ν. 2032[39]). Ἐξ ἄλλου μὲ τὴν ἀπόφασιν του αὐτῆς καὶ μὲ ἄλλας παραπληρώσεις, ὡς καὶ μὲ τὰς προσφάτους προεδρικὰς ἀποφάσεις (6905[43] (Ε.Δ., τόμ. β', τεύχ. 44, σελ. 403), 6921[43] (Ε.Δ. τόμ. β', τεύχ. 46, σελ. 473) περὶ ἐπιδικάσεως προσωρινῆς διατροφῆς καὶ πέραν τῶν 50.000 δραχμῶν, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ περιοδικῶν παροχῶν, φανερῶναι ὅτι τὸ Πρωτοδικεῖον τῆς πρωτεύουσας, ὡς δικαστήριον οὐσίας, δὲν παραμένει ξένον πρὸς τὴν ἀνέλιξιν τῆς ζωῆς καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς, ἀλλ' εὐαίσθητον πρὸς τὰς νέας τάσεις δημιουργεῖ μὲ τὰς ἀποφάσεις του δικαίον ζωντανόν, ἀληθινόν καὶ κοινωνικόν.

Ἀθῆναι

ΒΙΑΣ Κ. ΧΑΛΙΔΗΣ

Δικηγόρος

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΟΙΚΕΙΟΘΕΛΩΣ ΠΡΟΣΛΗΦΘΕΝΤΩΝ ΠΑΛ. ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Τοῦ κ. Ι. ΔΕΔΕ, Δικηγόρου

1. Ἡ ἰσχύουσα προστατευτικὴ νομοθεσία τῶν ἐφάδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ρυθμίζει κατὰ τρόπον ἀποκλειστικόν ἓνα σημαντικώτατον τεμῆμα τῶν διαφορῶν ποῦ προκαλοῦνται εἴτε ἀπὸ τὴν ἀναγκαστικὴν, εἴτε ἀπὸ τὴν συμβατικὴν ἰδρύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐν λόγω μισθωτῶν. Ὡς ἐκ τούτου καὶ τὰ Δικαστήρια, διοικητικὰ ἢ πολιτικά, ἀπασχολοῦνται συχνότατα μὲ τὴν ἐρμηνείαν τῶν σχετικῶν διατάξεων καὶ ἡ θεωρία προσταθεί νὰ συμβάλλῃ εἰς τὴν δικαιοτεραν ἐπίλυσιν τῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα προκαλεῖ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου. Ἀτυχῶς ἡ διασπορὰ τῆς ἐχρηστικῆς νομοθεσίας εἰς πολλὰ νομοθετήματα καὶ ἡ ἀτελής καὶ ἀνεπάρκεια αὐτῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐκ τῶν προσπάθειαν διαφόρων ὀργανισμῶν—ἰδίως νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου—, ὅπως δια διαφόρων διατάξεων, παρεμβαλλομένων ἐνίοτε εἰς ἄσχετα νομοθεσίας ταύτης, εἶναι ἐπόμενον νὰ προκαλοῦν δασφείαν καὶ ἐρμηνείαν τοῦ νόμου διὰ τῶν ὁποίων ἀναιρεῖται τελείως ὁ βασικὸς τὸν σκοπός. Ἡ δεξιὰ ἀντίθεσις ποῦ χωρίζει τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὸν Ἀρειὸν Πάγον κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἀρθροῦ 7 § 1 τοῦ Α.Ν. 241[36] καὶ εἰδικώτερον εἰς τὸ ζήτημα τῆς ὑπαγωγῆς ἢ μὴ εἰς τὸς προστατευτικά, αὐτοῦ διατάξεις τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ ποιῶν ἀκριβῶς χωματίζει ἐντόνως τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀνάφειαν καὶ σύγχυσιν. Δικαίως δὲ ὑποστηρίζεται, ὅτι ἡ ὑπάρχουσα διχογνωμία μεταξὺ τῶν ἀνωτάτων δικαστηρίων θὰ ἐπιτείνῃ τὴν ἀβυσσότητα τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν καὶ θὰ ἐπηρεάσῃ, φρονουμέν, τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας καὶ τὰ Πρωτοδικαστῆς Ἐπιτροπῆς—ἀφοῦ, ἄλλως τε, ὁ ἐλεγχος περὶ τῆς ὁρθότης τοῦ νόμου ἐφαρμογῆς γίνεται ἀπὸ τὸν Ἀρειὸν Πάγον διὰ τὰ δικαστήρια καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὰς Ἐπιτροπὰς. Ἐκ τῶν λόγων τούτων ἐπιβάλλεται ἰσως μία νέα προσπάθεια ἀποσαφήνιστος ἢ: ἐννοίας τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ Α.Ν. 241[36], ὡς πρὸς τὴν προστασίαν κατὰ τῆς ἀπολύσεως τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων παλαιῶν πολεμιστῶν.

2. Ὁ Α.Ν. τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1935 «περὶ προστασίας ἐφάδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἐδημοσιεύθη τὴν 31 Ὀκτωβρίου 1935 καὶ ἔστι νὰ ἰσχύῃ μετὰ τὴν γενομένην ἀποσελέωσιν του», ὡς προσφύεται ἐξακριβηρήσῃ (ἐκθέσις εἰρηγητοῦ βουλευτοῦ Α. Παπαθανάση πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐξουσιοδότησεως τῆς Βουλῆς ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1936) ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουα-

ρίου 1936). Τὸ ἀρθρον 31 τοῦ νόμου τούτου, ὅτε κατηγγήθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 10 § 3 τοῦ Α.Ν. 244[35] 17 Ὀκτωβρίου 1936, ἀφ' οὗ ἰσχυρεν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου—17 Ὀκτωβρίου 1936, διατυπώθηκεν, ὅτι αἱ προστατευτικὰ διατάξεις τοῦ ἐν λόγω νόμου, ἀφορῶσαι τοὺς Π.Π., ἐπικτείνονται τὸσον εἰς τοὺς «τοποθετηθέντας» βίσει τῆς π.ο.γ.ε.π.ε.ρ.α. νομοθεσίας καὶ τοὺς «τοποθετηθιομένους» βάσει τοῦ ἰσχύοντος νόμου, ὅσον «καὶ εἰς τοὺς οἰκειοθελῶς ἢ κατόπιν διαγωνισμοῦ προσληφθέντας τοὺς συγγενικοὺς τὰ προσόντα τοῦ νόμου τούτου». Τὸ ἀρθρον 7 § 1 τοῦ Α.Ν. 241[36] ἐξ ἄλλου λέγει, ὅτι οἱ «ἐφάδροι Παλαιοὶ Πολεμισταὶ ὑπηρετοῦντες εἰς τὴν ἐν ἀρθρῳ 2 ἐπιχειρήσεις... δὲν ἀπολύονται εἰμὴ μόνον κ.τ.λ.». Ἐκ τῆς συγγένσεως τῶν δύο τούτων ἀρθρῶν ἀμέσως παρατηροῦμεν τὴν διακρίσιν ἐννείαν χρῆσιν τῶν ὁρῶν «τοποθετηθέντες» «τοποθετηθιομένοι» «προσληφθέντες» «ὑπηρετοῦντες», ἡ ἀκριβὴς ἐννοία τῶν ὁποίων, ἀπὸ γρομμιατικῆς καὶ λογικῆς ἐρμηνείας καθοδηγουμένη, δὲν εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορισθῇ ἐπακριβῶς.

Ἐκ τῶν νομοθετημάτων τούτων προκύπτει, ὅτι οἱ οἰκειοθελῶς προσληφθέντες παλαιοὶ πολεμισταὶ, ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς προσλήψεώς των, διακρίνονται εἰς τρεῖς κατηγορίας:

1) Τοὺς προσληφθέντας ὁποτεδήποτε μ' ἔχῃ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1936 ὅτε ἤρξατο νὰ ἰσχύῃ τὸ ἀρθρον 31 τοῦ Α.Ν. 28[31] 10 1935.

2) Τοὺς οἰκειοθελῶς προσληφθέντας κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἰσχύος τοῦ ἀρθροῦ 31, ὡς ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι 17 Ὀκτωβρίου 1936 καὶ 3) τοὺς προσληφθέντας οἰκειοθελῶς μετὰ τὴν κατάγησιν τοῦ ἀρθροῦ 31 διὰ τοῦ ἀρθροῦ 10 § 3 τοῦ Α.Ν. 241[36], ὡς ἀπὸ τὴν 17 Ὀκτωβρίου 1936, ἀφ' ἧς ἰσχύει ὁ νόμος οὗτος. Ἡ ἐρμηνεία ἧς τῆς προστασίας ἢ μὴ ἐκατέρωθεν τῶν κατηγοριῶν τῶν ὁρῶν θὰ ὑποβοηθήσῃ τὴν ὁρθοτέραν ἐρμηνείαν τῶν σχετικῶν διατάξεων.

3—Ἡ πρώτη κατηγορία τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων παλαιῶν πολεμιστῶν ἔχει γινεῖ ὁλοφώνως δεκτὸν παρὰ τῆς θεωρίας καὶ τῆς νομολογίας, ὅτι ἐμπίπτει εἰς τὴν προστατευτικὴν δάσιν τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ Α.Ν. 241[36] καὶ συνεπῶς δὲν πρόκειται ἐνύστερον νὰ μὴ ἀπασχολῇ (Ι. Καπεδίστρια, Ἐρμηνεία Ἐργατοῦ Δικαίου § 162 σελ. 176, Κ. Ριλλῆς, εἰς Ἀρχ. Ἰδιωτ. Δικ. Τόμ. ΣΤ' 343, Τσιμπλάκη, Δίαιον Προστασίας Ἰφ Παλ. Πολεμιστῶν σελ. 145, Σ. Ε. 305[39], 1053[39] κ. ἄλ.). Ἀντιθέτως ἡ προστασία τῆς δευτέρας κατηγορίας

τούτων, ὅσων δηλονότι προσελήφθησαν οικειοθελῶς ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1936 μέχρι 17 Ὀκτωβρίου 1936, εἰκόσσε τὴν νομολογίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου. Εἶναι χαρακτηριστικόν, ὅτι ἐκάτερον τῶν Δικαστηρίων ἐπιμένει εἰς τὴν ἐκδοχὴν τοῦ δια σειρᾶς ἀποφάσεων, εἰς τὰς τελειοποιεῖ μάστιγα ἐκ τῶν δυνάμεων γινώσκων τὴν ἀποφασίαν διὰ λεπτομεροῦς αἰτιολογίας νὰ ἀντικρουσθῇ ἢ ἀντιθετὸς ἐρηγῇ. (Ἡ διάστασις ἀφορᾷ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἀρθροῦ 7 § 1 ἐν συνδυασμῷ μὲς τὰ ἀρθρα 4 καὶ 6 τοῦ Α. Ν. 244/36) Κατὰ τὸ Συμβ. ὅλιν τις Ἐπικρατείας οἱ οικειοθελῶς προσληφθέντες μετὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1936 παλαιοὶ πολεμιστὰς δὲν προστατεύονται, διότι δὲν ἐμπέπτον ἐν τῷ διατάξει τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ Α. Ν. 244/36, οὗτε καὶ ἐφημερίζονται ὡς ἐπ' οὐτῶν ἡ διαδικασία τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἀρθροῦ τοῦτου. (Σ. Γ. 806/1939, 437, 759/1940 εἰς Ἐπιθεώρησιν «Εργατικὴ Ἑλλάς» τευχ. 84 σελ. 44, 74 σελ. 259, 77 σελ. 329. Σ. Ε. 650/41, 26/42, 157/43 εἰς Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. 1942 σελ. 268, 473 καὶ 1943 σελ. 401). Ὁ Ἀρειὸς Πάγος τοὺνάντιον παγίως δέχεται, ὅτι οἱ Πολ. Π. λεμιστοὶ τῆς δευτέρας κατηγορίας, ἐφ' ὅσον ὑπῆρξαν κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α. Ν. 244/36, προστατεύονται ἢ ὑπὸ τοῦ ἀρθ. 7 τοῦ νόμου (Α. Π. 1 καὶ 150/41 ΝΒ. 137 καὶ 441, Α. Π. 23 καὶ 21/1941 ΝΒ. 271 καὶ ΝΓ. 62, Α. Π. 27/41 εἰς Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τευχ. 10 σελ. 306 καὶ 41/42 εἰς «Εργατικὸν Δίκαιον» 1942 σελ. 163).

4. — Ἡ λεπτομερεστέρη ἡδη ἀνάλυσις τῶν ἐπιχειρημάτων ἐκάστης τῶν ἀποφάσεων, μὲ συντομον παραθέσει τοῦ πραγματικοῦ μέρους τῶν διαφορῶν πού ἐκρίθησαν, ἐπιβάλλεται διὰ νὰ σχηματίσῃ τις πλήρη εἰκόνα τῆς διχογνωμίας.

Ἡ αἰτιολογία τοῦ Συμβ. ὁλοῦ Ἐπικρατείας εἰς τὴν 759/1940 ἀπόφασιν τοῦ («Εργ. Ἑλλάς» τευχ. 77, 329) ἦτις εἶναι ἡ πρώτη καὶ ἰσως μοναδικὴ ἀπάντασις πού κρίνει περιπτώσιν οικειοθελοῦς προσλήψεως, λαβοῦσαν χώραν κατὰ τὸ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου—17 Ὀκτωβρίου 1936 διάστημα καὶ συγκεκριμένως τὴν 3ην Ἰανουαρίου 1936, περιορίζεται εἰς τὴν κρίσιν, ὅτι τὰ ἀρθρα 7 καὶ 3, 4 καὶ 6 τοῦ Α. Ν. 244/36 παρέχουν προστασίαν εἰς παλαιούς πολεμιστάς 1) προσληφθέντος οικειοθελῶς βασι τοῦ προγενεστέρου διατάξεων τοῦ Α. Ν. τῆς 28/31/1935 2) εἰς προσλαμβανόμενους οικειοθελῶς καὶ ὑπηρετούντας μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ ἰοῦ νόμου καὶ οὐχὶ εἰς ἐκείνους, οἵτινες προσλαμβάνονται οικειοθελῶς μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου, δηλαδὴ μετὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1936. Εἶναι προφανές, ὅτι τὸ Συμβ. οὐδὲν τῆς Ἐπικρατείας στηρίζεται εἰς τὴν στενὴν γραμματικὴν ἐρμηνείαν τοῦ καταργηθέντος ἀρθ. 31 τοῦ Α. Ν. τοῦ 1935 καὶ τῶν ἀρθ. 4, 6, 7 τοῦ Α. Ν. 244/36. Ἐτέρα ἀπόφασις ἡ Σ. Ε. 1053/1940 εἰς «Δικαστικὴν» 1940 σελ. 21. ἀκολουθεῖ τὴν αὐτὴν ἐκδοχὴν, μολονότι ἐπρόκειτο περὶ οικειοθελοῦς προσλήψεως γενομένης τὴν 18 Νοεμβρίου 1935, ὑπαγομένης διανομῇ εἰς τὴν πρῶτην κατηγορίαν. Ἐδ καστῆριον ἐπλανήθη ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος τοῦ Α. Ν. τῆς 28/31 Ὀκτωβρίου 1935 ἐκ τῆς χρονολογίας δημοσίευσ. αὐτοῦ, ἐνφ. ὡς γνωστόν, ὁ νόμος, παρα τὴν δημοσίευσιν τοῦ, ἤρξατο ἰσχύων κατὰ τὸ ἀρθρον 39 ἀ. δ. 1 Ἰανουαρίου 1936. Σχολιάζων τὴν ἀνωτέραν ἀπόφασιν ὁ Νομικὸς Σύμβουλος αὐτῶν Κράτους Ἀ. Παπαδημητρόπουλος φαίνεται υἱθετῶν τὴν ἐκδοχὴν τοῦ Συμβ. Ἐπικρατείας περὶ προστασίας τῶν μέχρι 1-1-36 οικειοθελῶν προσλήψεων. Γιν αὐτὴν γνώμην ἀκολουθεῖ ἐσφυλιμένως καὶ ἡ εἰς τὴν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. 1941 σελ. 7 μελέτη.

Αἱ λοιπαὶ ἀποφασεῖς τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, μολονότι ἐκρίναν περιπτώσεις παλαιῶν πολεμιστῶν

προσληφθέντων οικειοθελῶς ὄχι κατὰ τὸ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι 17 Ὀκτωβρίου 1936 διάστημα, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α. Ν. 244/36, χρησιμοποιοῦν ἐν τούτοις τὴν αὐτὴν ταυτίσμον αἰτιολογίαν. Οὕτω ἡ Σ. Ε. 806/1939 ἀφορᾷ οικειοθελῇ προσλήψιν παλαιοῦ πολεμιστοῦ παρ' Ἀνω. Ἐπικρατείας τὸν Φεβρουάριον 1938 οἱ δὲ ἀποφάσεις 437/1940, 659/41 καὶ 157/43 (ἴσα Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. 1942 σελ. 268 καὶ 1943 σελ. 401) ἀφορῶσιν οικειοθελεῖς προσλήψεις παλαιῶν πολεμιστῶν τοῦ ἔτους 1937.

Ὁ Ἀρειὸς Πάγος, τοὺνάντιον, διακρίνει ὁρθῶς εἰς τὴν γενικότητα τῆς διατυλώσεως τοῦ ἀρθ. 7 τοῦ νόμου 244/36, ὁμιλοῦντος περὶ «ὑπηρετούντων» παλαιῶν πολεμιστῶν, πλήρη καὶ ἀδιάστικτον ἀφομοίωσιν προστασίας οικειοθελῶς προσληφθέντων καὶ ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων παλ. πολεμιστῶν τῆς δευτέρας κατηγορίας. Ἡ κατάγγησις τοῦ ἀρθ. 31 τοῦ Α. Ν. τῆς 28/31 Ὀκτωβρίου 1935, τὴν ὁποίαν τὸ Συμβ. οὐδὲν θεωρεῖ ὡς ὑποδηλοῦσαν τὴν πρόθεσιν τοῦ νομοθέτου νὰ προστατεύσῃ οικειοθελεῖς προσλήψεις παλ. πολεμιστῶν γενομένης μέχρι τῆς ἰσχύος μόνον τοῦ Α. Ν. τῆς 28/31 Ὀκτωβρίου 1935, κρίνεται παρὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅτι ἐγένετο, διότι τὸ ἀρθρον τοῦτο ἦτο περιττὸν μετὰ τὴν γενικὴν καὶ ἀνευ διακρίσεως τινος διατάξιν τοῦ ἀρθ. 7 τοῦ Α. Ν. 244/36 περὶ «ὑπηρετούντων», τὴν συμφορῶν ἄλλως τε καὶ πρὸς τὸν βραχὺν σκοπὸν τοῦ νόμου. Ἀναμφιβόλως αἱ ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀναφέρονται εἰς περιπτώσεις οικειοθελῶν προσλήψεων γενομένων μετὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ μέχρι τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1936, ἦτις εἰς πολεμιστὰς τῆς δευτέρας κατηγορίας, ὡς διαφαίνεται ἐκ τῆς αἰτιολογίας τῶν ἀποφάσεων, μολονότι δὲν παρῆκεται ἄλλη τις ἐνδείξις τοῦ πραγματικοῦ μέρους τῶν ὑποθέσεων, πλην τῆς Α. Π. 270/41 εἰς Ε. Ε. Δ. 1942 σελ. 306 ἥτις ἀναιρεῖ τὴν Ε. Α. 788/41 εἰς Ε. Ε. Δ. 1942 σελ. 47, ἐκ τοῦ σκεπτικοῦ τῆς ὁποίας καταφαίνεται, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ οικειοθελοῦς προσλήψεως γενομένης τὴν 7ην Μοῦνου 1936.

5. Κατὰ τὴν γνώμην μας ἡ ὁρθότης τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου διδομένης ἐρμηνείας εἶναι φανερά. Τὸ Συμβ. οὐδὲν τῆς Ἐπικρατείας, ἐνφ. περιορίζεται εἰς τὴν στενὴν γραμματικὴν ἐρμηνείαν τῶν ὅρων «προσλαμβανόμενοι» τοῦ ἀρθ. 4 καὶ «προσληφθέντες» τοῦ ἀρθ. 6 τοῦ Α. Ν. 244/36, παραβλέπει τὴν γενικότητα τοῦ ἀρθ. 7 τοῦ αὐτοῦ νόμου, χρησιμοποιοῦντος ἐπίτηδες τὸν ὅρον «ὑπηρετούντες» καὶ τὸν σκοπὸν τῆς νομοθεσίας τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν. Συνίσταται δὲ ὁ σκοπὸς οὗτος ὄχι μόνον εἰς τὴν ἀπορροφήσιν τῶν ἀνέργων παλαιῶν πολεμιστῶν εἰς τὴν οἰκειοθελῶν προσλήψεων, εἰς δὲ ἀναγκαστικῶν τοποθετήσεων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν δεδλωμένην πρόθεσιν τοῦ νομοθέτου ὅπως τὴν κατάστασιν τῶν ὑπὸ τὰς αὐτὰς πραγματικὰς συνθήκας τελ. ὤντων ἐφέδρων παλ. πολεμιστῶν ὑπαγάγῃ ἐφ' ἧς εἰς ἐνιαίαν καὶ ἐν πνεύματι ἰσότητος δικαιωμάτων ρύθμισιν, ὡς ἐδέχθη ἡ Συμβ. οὐδὲν τῆς Ἐπικρατείας διὰ τῆς 467/1938 ἀποφάσεως τῆς Ὀλομελείας τοῦ (Ὁρ. Ἀρχ. Ἑλ. Δημ. Δικ. 1938 σελ. 417). Εἶναι δυνατόν συνεπὶς ὁ νομοθέτης νὰ ἠβλήσεν, ὅπως προστατεύσῃ, κατὰ τῆς ἀπολύτως ἐφεδρῶν παλ. πολεμιστῶν, τοποθετηθεῖς εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν π. χ. τὸν Αὔγουστον τοῦ 1936 βάσει ἀποφάσεως τοῦ Κ. Σ. Π. Π. Π., οὐχὶ δὲ καὶ ὁ Β. πολεμιστῆς, διότι προσελήφθη τὸν Ἰουλίον 1936 οικειοθελῶς, εἰς ἄλλην ἐπιχειρήσιν, καίτοι ὁ δεύτερος, ὡς ἔχων 2 ἐτὼν ὑπηρεσίαν ἐν τῇ ζῳῇ τῶν προσώ, ἀντι τοῦ πρώτου, ἔχοντος 1 ἔτους ἐδικαιώθη νὰ διορισθῇ ἀναγκαστικῶς κατὰ προτίμησιν κατὰ τὸ ἀρθρον 1 § 5 τοῦ Α. Ν. τῆς 28/31 Ὀκτωβρίου 1935;

6. Προκύπτει ὁμως καὶ ἐξ ἄλλων διατάξεων τοῦ

Α. Ν. 28/31 'Οκτωβρίου 1935 ἡ σφαλερότης, κατὰ τὴν γνώμην μας, τῆς ἐκδογῆς τοῦ Συμβουλίου τῆς 'Επικρατείας. Ὁ Νομοθέτης κατ' ἐπανάληψιν διεκῆρυξε τὴν «ἱερὰν ὑποχρέωσιν τῆς πολιτείας καὶ τῆς κοινωνίας», ὅπως προστατεύσῃ τοὺς προσεγγόντας ὑφίστας ὑπηρεσίας πρὸς τὴν πατρίδα παλαιοὺς, πολεμιστὰς καὶ ρυθμίσει ὀριστικῶς «τὸ σοβαρώτατον κοινωνικὸν ζήτημα τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν» (δρα Πρακτικά Βουλῆς 17/18 Μαΐου 1932, 20 Δεκεμβρίου 1934, 'Εγκ. Ὑπουργ. ἔργασίας ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1936, κλπ.). Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τῆς 28/31 'Οκτωβρίου 1935 ὁ νομοθέτης κατὰ δύο τρόπους ἐπιδιώκει τὴν πραγματοποίησιν τοῦ βασικοῦ του σκοποῦ, ἥτοι διὰ τῆς ἐξευρέσεως ἐργασίας εἰς τοὺς ἀνέργους παλαιούς πολεμιστὰς, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς οἰκιοθελοῦς προσλήψεως τῶν ἀνέργων, καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ τῆς ὑποχρεωτικῆς τοποθετήσεως τούτων. Τὸ ἄρθρον 22 τοῦ νόμου, ὅπερ ἰσχύσεν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1936 μέχρι 17 'Οκτωβρίου 1936, ὅτε κατηργήθη διὰ τοῦ ἁρθρου 10 § 3 τοῦ Α. Ν. 244/36, ὑποχρεώνει τὰς ἐπιχειρήσεις, ὅπως προσλάβουν ἀνέργους πολ. πολεμιστὰς ἀναλόγως πρὸς τὸ ἀπασχολούμενον προσωπικόν των. Κατὰ τὰς παραγράφους δὲ 3 καὶ 5 τοῦ ἐν λόγω ἁρθρου τότε μόνον τὰ ἀρμόδια ὄργανα (Κεντρικὸν ἢ Περιφερειακὸν Συμβούλιον) προβαίνουν εἰς ὑποχρεωτικὴν τοποθέτησιν ἀνέργων, ὅταν διαπιστώσων, ὅτι ἡ ἐπιχείρησις δὲν συνεμορφώθη πρὸς τὴν ἐπιταγὴν τοῦ νόμου περὶ οἰκιοθελοῦς ἀπορροφῆσεως ἀναλόγου ἀριθμοῦ παλαιῶν πολεμιστῶν. Βάσει τῆς διατάξεως ταύτης, ἡ ὁποία ἰσχύσεν —ἐπαναλαμβάνομεν— μέχρι τῆς 17 'Οκτωβρίου 1936, ἡ Ἀνωτάτη 'Εταιρία Α. ἀπασχολοῦσα 45 ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετίας, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου, προσέλαβεν οἰκιοθελῶς τὸν Μάϊον 1936 δύο παλαιούς πολεμιστὰς, καὶ ὁ τρίτος ἐτοποθετήθη εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν τὸν Αὐγούστου 1936. Ἡ ἐπιχειρήσις ἐξεπλήρωσεν ἐν μέρει τὴν ὑποχρέωσιν, ἣν εἶχεν ἐκ τοῦ νόμου, δι' ὃ καὶ ἐτοποθετήθη εἰς αὐτὴν ὑποχρεωτικῶς μόνον εἰς ἐκ τῶν ἀνέργων. Ὅλοι εἶναι παλαιοὶ πολεμισταὶ καὶ ἐδικαιοῦντο, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, ὑποχρεωτικῆς τοποθετήσεως. Εἶναι δυνατόν συνεπὶς τὰς προστατευτικὰς κατὰ τῆς ἀπολύσεως μόνον ὁ εἰς καὶ ὅχι οἱ ἄλλοι δύο, ἀφοῦ ὁ αὐτὸς νόμος ἐπέβαλλε τόσον τὴν οἰκιοθελὴν προσλήψιν τῶν δύο πρώτων, ὅσον καὶ τὴν ὑποχρεωτικὴν τοῦ τρίτου; Ἄλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἀφοῦ ὁ ἐργοδοτὴς θὰ εἶχε τὸ δικαίωμα λόφω τοῦ ἀποστατεύου τῶν οἰκιοθελῶς προσληφθέντων/νὰ τοὺς ἀπολύῃ κατὰ τὴν κρίσιν του, ὁ σκοπὸς τῆς νομοθεσίας θὰ ἔματαιοῦτο. Θὰ ἦτο ἐπὶ πλέον ἀνακόλουθον τελείως, ἰσχύοντος τοῦ Α. Ν. τῆς 28/31 'Οκτωβρίου 1935, νὰ διακηρύσσῃ ὁ νομοθέτης, ὅτι παρὰ τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου γενομένην ἀπορροφήσιν τῶν ἀνέργων παλαιῶν πολεμιστῶν εἴτε ἀναγκαστικῶς, εἴτε οἰκιοθελῶς, ὑφίσταται καὶ ἄλλος ἀριθμὸς ἀνέργων, ὅστις δέον νὰ ἀπορροφηθῇ, διὰ νὰ ρυθμισθῇ ὀριστικῶς τὸ σοβαρώτατον κοινωνικὸν ζήτημα τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν (Ἐγκύκλιος Ὑπουργ. ἔργ. 21 Σεπτεμβρίου 1936 εἰς Ἐφεδρ. Νομοθεσίαν *Πρ. Τσιάνη* σελ. 250) καὶ μετὰ ἕνα μῆνα διὰ τοῦ Α. Ν. 244/36 νὰ ἐπιτρέψῃ ὁ αὐτὸς νομοθέτης διὰ τῆς κατάργήσεως τοῦ ἁρθρου 31 τὴν δημιουργίαν ἀνέργων διὰ τῆς ἐξευρέσεως ἀπολύσεως τῶν οἰκιοθελῶς προσληφθέντων.

7. Ἡ ἐρμηνεία ἀρα τοῦ Συμβουλίου τῆς 'Επικρατείας διὰ τὰς οἰκιοθελεῖς προσλήψεις πολεμιστῶν τῆς δευτέρας κατηγορίας δὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν δεδηλωμένην σκοπὸν τῆς νομοθεσίας ταύτης. Ἀλλως τε τὸ Συμβούλιον τῆς 'Επικρατείας παλαιότερον εἶχε δεχθῇ, κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἁρθρου 7 § 1 τοῦ Α. Ν. 244/36, ἐπὶ λέξει τὰ ἐξῆς: «... ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ οὐδεμίαν διαλαμβάνεται διάκρισις ὡς πρὸς

τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐγένετο ἡ πρόσληψις αὐτῶν, ἥτοι ἂν οἰκιοθελῶς ἢ ὑποχρεωτικῶς δυνάμει τῆς περὶ προστασίας τῶν Π. Π. νομοθεσίας προσελήφθησαν, ἔπεται διὰ κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῆς ἀνωτέρω διατάξεως προστατεύονται γενικῶς οἱ εἰς τὰς ἐρμημένας ἐπιχειρήσεις κλπ. ὑπηρετοῦντες, οἱ κεκτημένοι τὴν ιδιότητα τοῦ ἐφέδρου Π. Π., καὶ δὴ ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου τῆς προσλήψεως τῶν». (Σ. Κ. 305/1939 εἰς Ἀρχεῖον Ἑλληνικοῦ Δημ. Δικαίου 1939 σελ. 223).

Πλὴν τῆς ἀποφάσεως τούτης καὶ ἄλλοτε τὸ Συμβούλιον τῆς 'Επικρατείας εἶχεν ἐρμηνεύσει καθ' ὅριον τρόπον τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου: Παλαιοὶ πολεμιστῆς οἰκιοθελῶς προσληφθεῖς—ὡς ἰσχυρίζετο—τὴν 1η 'Οκτωβρίου 1936, προσέφυγεν, ὅταν ἀπελύθη, εἰς τὴν Πρωτοδικεακὴν Ἐπιτροπὴν Πειραιῶς, διὰ νὰ ἀκυρώσῃ ταύτην. Ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ τῆς 21/38 ἀποφάσεώς της, μολοντοὶ ἡρμήνευσε τὸ ἄρθρον 7, δεχθεῖσα ὅτι προστατεύονται οἱ οἰκιοθελῶς προσληφθέντες καὶ ὑπηρετοῦντες κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Α. Ν. 244/36, ἀέροψα τὴν οἰτήσιν διὰ λόγους οἵτινες δὲν μᾶς ἐνδιέφερον. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ἡ τῇθι προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς 'Επικρατείας, ὅπερ ἐσχέθη ὡς ἐξῆς ἐπὶ τοῦ ἁρθρου 7... Ἐπειδὴ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 7 § 1 τοῦ Α. Ν. 244/36 προστασίας ἀπολαύουν, ὡς ὀρθρῶς ἐδέξατο ἡ καθ' ἣ ὑπὸ κρίσιν οἰτήσις ἀποφασίῃ, μόνον οἱ πρὸς τῆς 17 'Οκτωβρίου 1936, τῆς ἐναρξέως δηλονότι τοῦ νόμου τούτου ὑπηρετοῦντες ἐφεδρὸι παλαιοὶ πολεμισταί. (Συμ. Ἐπικρ. 793/1939 εἰς Ἐργατ. Ἑλλάδα 1939 σελ. 401).

Κατὰ τὴν τῶν ἀνωτέρω φρονοῦμεν ὅθεν, ὅτι καὶ ἡ δευτέρα κατηγορία τῶν οἰκιοθελῶς προσληφθέντων παλαιῶν πολεμιστῶν προστατεύεται κατὰ τὴν ἀπολύσεως, ὡς δέχεται ὁ Ἀρειὸς Πάγος, καὶ ὅτι ἡ ἀντίθετος ἐρμηνεία τοῦ Συμβουλίου τῆς 'Επικρατείας δὲν εἶναι ὀρθρῇ.

8. Διὰ τοὺς παλαιούς πολεμιστὰς τῆς τρίτης κατηγορίας, δηλαδὴ τοὺς οἰκιοθελῶς προσληφθέντας μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α. Ν. 244/36, ἥτοι μετὰ τὴν 17 'Οκτωβρίου 1936 καὶ ἐντεῦθεν, ἡ ἐρμηνεία τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων εἶναι ὁμόφωνος, ὅτι δὲν προστατεύονται.

Τὸ Συμβούλιον τῆς 'Επικρατείας διὰ τῶν ἀποφάσεων πού ἀνεφέρσαμεν, ἥτοι 806/1939, 437/40, 650/41, 26/42 καὶ 157/43, εἰς τὰς ὁποίας ἡχολήθη μετὰ παλαιούς πολεμιστὰς τῆς τρίτης κατηγορίας, ἀποφαίνεται, ὅτι οὕτω δὲν προστατεύονται κατὰ τῆς ἀπολύσεως. Τὴν αὐτὴν ἐρμηνείαν ἀκολουθεῖ καὶ ὁ Ἀρειὸς Πάγος εἰς τὰς ἀποφάσεις πού σημειώσαμεν, μετὰ τὴν αἰτιολογίαν ὅτι ἡ προστασία τοῦ ἁρθρου 7 περιλαμβάνει «καὶ τοὺς οἰκιοθελῶς προσληφθέντας τοιοῦτους, ὑπηρετοῦντας δὲ κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α. Ν. 244/36».

Ἡ ὁμοφωνία οὕτω εἶναι ἀναμφισβητήτως σύμφωνος πρὸς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν διατάξεων πού ἰσχύουν. Ὁ νομοθέτης καὶ παλαιότερον καὶ κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ Α. Ν. 244/36 δὲν ἐτόλμησε νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ κοινωνικὸν φαινόμενον τῆς ἀνεργίας τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν κατὰ τρόπον ἀποτελεσματικόν, ἵνα μὴ θίξῃ τοὺς διαφοροὺς ὀργανισμοὺς καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις.

Καὶ τὰ νομοθετήματα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν ἡσχολοῦντο καὶ μετὰ τὴν παράλληλον προστασίαν ἐκείνων πού εἶχον μόνον τῶν προσληφθῆ, ἀφοῦ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 5355/32 κατηργήθη διὰ τοῦ ἁρθρου 3 τοῦ νόμου 5352, ἀρθεῖ τῆς οὕτω τῆς ἀφομοιώσεως οἰκιοθελῶς προσληφθέντων καὶ ὑποχρεωτικῶς τοποθετηθέντων παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Μόνον ὁ Α. Ν. τῆς 28/31 'Οκτωβρίου 1935 μετὰ τὸ ἄρθρον 31 καὶ ἄλλας διατάξεις ἔλαβε σχετικὴν πρό-

νοϊαν καὶ διὰ τοῦς οἰκιοθελῶς προσληφθέντας.

Καὶ ἐτηκολούθηεν ὁ Α.Ν. 244]36, πὶ ἡ οἰοῦθη-
σε τὸ αὐτὸ περιποῦ σύστημα. Ἐθεώρησεν ὡς ἀνέ-
ργους, ἴτινες ἔδει νὰ προκλέσουν τὴν κρατικὴν πα-
ρέμβασιν πρὸς προστασίαν τῶν, τοὺς ὑποβαλλόντας
οἱ ἡγεῖς διορισμοῦ μέχρι τῆς 12 Ὀκτωβρίου 1936,
ὡς οὐκ εἶναι τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α.Ν. 244]36 καὶ ἐκ τῶν
οἰκιοθελῶς προσληφθέντων τοὺς ὑπηρετούντας κατὰ
τὴν ἡ ἐραν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

Ἐπὶ πλέον κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου καὶ
ἰδίᾳ περὶ τῶν Πρωτοδικεικῶν Ἐπιτροπῶν ἐγένετο
δε τὸν παγίως, ὅτι ἡ πρὶς αἰσῖα καὶ τῶν οἰκιοθε-
λῶς προσλαμβάνομένων μετὰ τὴν ἰσχύν τοῦ Α. Ν.
244]36 θὰ καθίστα ἀδύνατον τὴν ἀνίχνυσιν ἐργασίας
παρὰ τῶν πασῶν πολεμιστῶν ἐκείνων ποὺ δὲν εἴ-
χον οἰκιοθελῶς προσληφθῆ, οὐδὲ ὑπεβάλλη, ἐκ δια-
φόρων λόγων, οἱ ἡγεῖς διορισμοῦ μέχρι τῆς 12 Ὀκτω-
βρίου 1936. Τοῦτο δὲ διότι πᾶς ἐργοδότης, κατὰ τὴν
προσλήψιν νέου προσωπικοῦ, θὰ ἀπέφευγε τοὺς πα-
λαιούς πο ἐμιστάς, ἡ ἀτόλυσιν τῶν οἰοίων, ἐφ' ὅσον
καὶ ἴσως θὰ ὑπῆγοντο εἰς τὴν ἰσχύουσαν προστατευ-
τικὴν νομοθεσίαν, θὰ ἐπετρέτετο μόνον δι' ὠρισμέ-
νους περιρρισετικούς λόγους τοῦ Α.Ν. τῆς 21 Ἰανουα-
ρίου 1936. (Πρωτ. Ἐπιτρ. Ἀθηνῶν 70]1937, Πρ.
Ἐπ. Θεορ. ης 47] 8, Πρωτ. Ἐπ. Μαρολ. 1]38 καὶ Πρ.
Ἐπ. Περ. 5]37 εἰς Ἐπιθ. Τοπ. Αὐτοδ. 1938 τεῦχ.
Βον σελ. 331 κ. ἐτ.).

Εἶναι ἀληθές, ὅτι διευπλώθη καὶ ἀντίθετος γνώ-
μη, ὑποστηρίζουσα ὅτι εἰς τὴν προστασίαν τοῦ νό-
μου ὑπάγονται καὶ αἱ οἰκιοθελεῖς προσλήψεις μετὰ
τὴν ἰσχύν αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον γίνεται δεκτόν, ὅτι διὰ τοῦ
δυν. ὑπηρετούντες ἐπῆλθε πλήρης ἐξομοίωσις ἀπὸ
ἀπόψεως προστασίας ἀναγκαστικῶς καὶ οἰκιοθελῶς
προσληφθέντων παλαιῶν πολεμιστῶν (᾽)ρα Τσιμ-
πούκη, Δίκαιον περὶ προστασίας Ἐγέρων Πα-
λαιῶν Πολεμιστῶν, σελίς 240 κ. ἐ. Κ. Παλλη, Ἡ
ἀπόλυσιν τῶν οἰκιοθελῶς προσλαμβανομένων Πα-
λαιῶν Πολεμιστῶν εἰς «Ἐργατικὸν Δίκαιον» 1942
σελ. 113).

Ἡ ἀποφῆς αὕτη, ὅμως, δὲν δύναται, νομίζω, δι'
οὗς λόγους ἐξέστηκα, νὰ θεμελιωθῇ ἐπὶ τῆς ἰσχυροῦς
νομοθεσίας.

Τὸ πρόβλημα τῆς τηρητέας διαδικασίας, ὡς
πρὸς τὴν ἀτόλυσιν μετὰ τὸ Ν. Δ. 4]411, ὡς καὶ
τῶν λόγων ἀπολύσεως ἐξέρχεται τῶν πλαισίων τοῦ
ἐρευνήμένου θέματος (ὁ α Καθηγητοῦ Ἀ. Διττερο-
πούλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας
μετὰ τὸ Ν. Δ. 424]411 § 12 κ. ἐ. 24 κ. ἐ. εἰς σελ. 45
καὶ 98). Ἡ ἀντιμετώπισις πάντως τοῦ προβλήματος
τῆς ἀεργίας διὰ τοὺς παλαιούς πολεμιστάς, ὡς καὶ
διὰ τοὺς πολεμιστὰς τοῦ τελευταίου πολέμου, ποὺ
ἤρχισεν ἡ ἡ μὲ τὸ Ν. Δ. 1799]12, πιστεύομεν, ὅτι θὰ
ὑποχρεωθῇ τὸν νομοθετὴν νὰ ρυθμίσῃ τὸ ὅλον ζή-
τημα κατὰ τρόπον ἐνὶ τῶν καὶ οἰκιστικὸν καὶ σύμφω-
νον πρὸ παντὸς πρὸς τὴν ἐκ τοῦ πολέμου προκαλου-
μένην βαθυτάτην κοινωνικὴν διαφοροποίησιν καὶ
ἀποσολὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

Θεσσαλονίκη

Ι. ΔΕΔΕΣ
Δικηγόρος

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜ. ΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΥΠΕΡ ΤΗΣ Ε.Σ.Ε.Ε.

Τοῦ κ. Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ
Νομ. Συμβ. τοῦ Κράτους

Ἐποπυργεῖον Οἰκονομικῶν (Δ) σις Νο-
μικῶν Ὑπηρεσιῶν). Ἀριθ. πρωτ. 5626]20621] 943.

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορικῆς Νευτιλίας

Ἀποκρινόμενοι εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 701]43 ὑμέτερον
ἐγγραφο, δι' οὗ ἐρωτώμεθα, ἐν οἱ ὑπάλληλοι τῶν
συνγυνευστικῶν ὑπηρεσιῶν Δ.Ε.Ε.Α.Σ., Κ.Σ.Α.Σ. καὶ
Διοικήσεως τῆς Δημοτικῆς Θελασσίων Μεταφορῶν, οἱ
διωτηρηθέντες εἰς τὴν συσταθεῖσαν ἐνὶ τῶν Διοικ.
Θελασσίων Μεταφορῶν ὡς ἐπίτακτοι, ὑπάγονται εἰς
τὰς μηνιαίας εἰσφορὰς ἐπ' ὀνοματι τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ
λογαριασμὸν τῆς Ἐθνικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν
τῆς Ἑλλάδος, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν, ὡς
ἀπολύτως, τὴν γνώμην τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου.

Κατὰ τὸ Ν. Ν. 1876]42 (ἀρθ. 2) (1) ἐπιβάλλεται
εἰς τοὺς μισθωτοὺς μηνιαία εἰσφορά ἐκ δυν. 150
εἰς ἐνίσχυσιν τῶν ἐργατῶν ὑπαλλήλων Ὁργανισμῶν
τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ
Ἐργασίας ὁριθισμένα, δια δε τῆς ὑπ' ἀριθ. 44]97]
42 ἀπαφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (2) ἔχει
καθορισθῇ ὁ τρόπος τῆς εἰσφοράς τῆς ἐν λογῇ
εἰσφοράς. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν οἱ ἐν λογῇ ὑπάλληλοι
δὲν εἶναι δημόσιοι τοιοῦτοι, ἀλλ' ἰδιωτικοί, ἐπι-
πτουν ὡς τοιοῦτοι εἰς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν καὶ τὴν
ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ἡ Διοικ. Θε-
λασσίων Μεταφορῶν, καθὼς ἐργοδότης, ὑποχρεοῦται
νὰ εἰσπράττῃ περὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς τῆς εἰσφο-
ρᾶς ἐπ' ὀνοματι τοῦ Ι.Κ.Α., διὰ λογαριασμὸν τῆς
Ἐθνικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΩΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΕΤΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΝ ΕΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Ἐποπυργεῖον Ἐργασίας. Ἀριθ. πρωτ.
23134]Σ. 356. Ἀθῆναι τῇ 27]7]1943.

Σύδεσμον Ἀν. Ἐταιριῶν
Ἐνταῦθα

Εἰς ἀπάντησιν σχετικῆς αἰτήσεώς σας, γνωρίζο-
μεν ὑμῖν, ὅτι αἱ προσαυξήσεις λόγῳ συμπληρώσεως
εἰτῶν ὑπηρεσίας, κατὰ τὸς ἐν ἰσχύϊ συλλογικῆς συμβά-
σεως ἐργασίας, καὶ ὡς πρὸς τὰ οἰκογενεακὰ ἐπιδόματα
τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν συλλ. συμβάσεων δεόν νὰ
προσῃσθενται εἰς τὸν βασικὸν μισθόν, ἐπὶ τοῦ ἀριθ-
μοῦ δε νὰ υπολογίζονται πᾶσαι αἱ ἀπὸ 1-7-41
καὶ ἐντεῦθεν ἐπιβαλλεῖσαι δι' ἡμετέρων ἀποφάσεων
οἱ ἡγεῖς, εἰς τῶν ὡς ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τῶν
εἰτῶν ὑπηρεσίας νὰ συμπληρῶνται ταῦτα ἡυξημένα.

Ἐπίσης γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι αἱ οἰκιοθελῶς
παρὰ τῶν ἐργατῶν χορηγούμεναι αὐξήσεις ὑπά-
γονται εἰς τῆς δι' ἡμετέρων ἀποφάσεων ἐπιβαλλομέ-
νας τοιαύτας, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν οἱ αἱ
χορηγοῦνται κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα, δι' ὅπερ
προβλεπεται συμπληρισμὸς διὰ τῆς διαταξέως ἀπο-
φάσεως ἡμῶν.

(1) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 28, σελ. 890.

(2) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 30, σελ. 959.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΥΧΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Προϋποθέσεις κύρους καταγγελίας συμβάσεως εργασίας μετά το Ν. Δ. 424]1941

**Ἀναγκαία πάντοτε καὶ ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἡ προηγουμένη δι' ἀπόλυ-
σιν τοῦ προσωπικοῦ ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.**

Τὸ ἐρώτημα ἂν καὶ ἐν περιπτώσει διαλύσεως ἐπιχει-
ρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς
εἰς τὸ ν. δ. 424]1941, ἀπαιτῆται, διὰ τὸ ἐγκυρον
τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως εργασίας τοῦ προ-
σωπικοῦ, προηγουμένη, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν.
δ. 424]1941, ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, εὐρί-
σκει τὴν ἀπάντησιν τοῦ εἰς τὴν πρωτοδικεϊακὴν
ἀπόφασιν, πού παρατίθεται κατωτέρω.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις συντάσσεται πρὸς τὴν γνώμην
(**Δ. Λιξεροπούλου**, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσε-
ως εργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424]1941 § 11) δι, ἀσέ-
τως τῶν αἰτίων τῆς διαλύσεως, ἀπαιτεῖται πάντως
προηγουμένη ὑπουργικὴ ἄδεια διὰ τὴν ἀπόλυσιν
τοῦ προσωπικοῦ. (Οὕτω καὶ Πρωτ. Ἀθηνῶν 5109]
1942, Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος
29, σελ. 920, βλέπε ἐν τούτοις Προέδρου Πρωτ.
Πειραιῶς 486]1941, Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τό-
μος α', τεῦχος 8, σελ. 231, Προέδρου Πρωτ. Ἀθη-
νῶν 1344]1942, Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α',
τεῦχος 15, σελ. 458).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4459]1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Ἀλεξανδρῆς
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Μυλωνογιάννης, Γ. Κολοβός

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἁρθρῶν
7 § 1, 9 §§ 1, 4 καὶ 10 τοῦ ν. δ. 424]1941 καὶ τῆς ἐν
γένει ἀρχῆς ἐφ' ἧς ἐρεῖδεται ὁ νόμος οὗτος, συνιστα-
μένης εἰς λήψιν μέτρων πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἀ-
νεργίας, λόγῳ τῶν ἐκ τοῦ πόλεμου δημιουργηθεισῶν
συνθημάτων, συνάγεται, ὅτι ἐκ λόγων κοινωνικοῦ συμ-
φρονιῶ, καθιερωτῆς μονιμότητος τῶν ἐργαζομένων εἰς
ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, κατὰ τὴν διάρκειαν
δὲ τῆς βιότητος τοῦ ἀνωτέρω νόμου οἱ ἐργοδοτοὶ δὲν
δύνανται ν' ἀπολύσωσι τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ ἐργατο-
πληθελικοῦ προσωπικοῦ, ἂν μὴ προηγηθῇ περὶ τῶν
ἀπολυσῶν ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας. Συ-
νεπῶς ἡ ἐντελής παῦσις τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρή-
σεως, ἐξ οὐδὲν ποτε λόγου ἐπερχομένη, ὑπόκειται,
ὡς αἰτία ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ, εἰς ἔρευναν τῆς
Διοικητικῆς Ἀρχῆς, εἰς τὴν ἀπαραιτήτως, κατὰ τὴν
ἐννοιαν τοῦ νόμου, ὑποχρεοῦται νὰ προσφύγῃ ὁ ἐρ-
γοδότης καὶ εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν ἤθελε διαλύσῃ
ὀριστικῶς τὴν ἐπιχείρησιν, προκειμένου ν' ἀπαλλαγῇ
οὗτος τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς μισθοδοσίαν τῶν εἰς
ἀνεργίαν περιελθόντων μισθωτῶν (**Λιξεροπούλου**,
Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως εργασίας μετὰ τὸ ν. δ.
424]1941 § 11). Ἀβασίμως ὁθεν τυγχάνει ἡ παρὰ
τοῦ ἐναγομένου ὑποστηριζομένη ἐκδοχὴ ὅτι ἡ ἀπό-
λυσις τοῦ ἐναγοντος, γενομένη λόγῳ τῆς διαλύσεως
τῆς ἐπιχειρήσεως κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον 1942, δὲν
ὑπόκειται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. δ. 424]1941.

ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ 424/1941 ΚΑΙ ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

**Ἐφαρμογὴ ἐπὶ πάσης συμβάσεως, ἀδιαφόρως
ἂν ἐμφανίζεται ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς μισθώ-
σεως ἢ τοῦ ἀνωνύμου συναλλάγματος.**

Συνεπὴς πρὸς τὰς κρατούσας ἀντιλήψεις περὶ ἐφαρμο-
γῆς, χωρὶς διάκρισιν, τῶν ἐργατικῶν νόμων καὶ ἐπὶ
τοῦ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἢ
κατωτέρω πρωτοδικεϊακῇ ἀπόφασιν ἀποφαίνεται,
ὁρθῶς, ὅτι τὸ ν. δ. 424]1941 ἐφαρμόζεται ἀδιακρί-
τως, ὅρκει νὰ ὑπάρχῃ μόνον ἐργασιακὴ σχέση,
συνεπῶς καὶ τὰ ἀνώνυμα συναλλάγματα ἐμπίπτουν
εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ν. δ. 424]1941. (Οὕτω διὰ
τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 2112]1920 «περὶ ὑπο-
χρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως εργασίας
ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων Α. Π. 169]1938, Θέμ. ΜΘ',
σελ. 608, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμ-
βάσεων ἐργασίας Πρωτ. Ἀθηνῶν 8]1941, Ἐπιθ.
Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 19, σελ. 593, διὰ
τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 2032]1939 περὶ ἐπιδι-
κασεως προσωπικῆς διατεροφῆς Προέδρου Πρωτ. Ἀ-
θηνῶν 2498]1940, Ἐπ. Ν. ζ', σελ. 350, διὰ τὴν ἐφαρ-
μογὴν τοῦ νόμου Γ2ΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν
μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν» Α. Π.
33]1932, Δικαστικὴ 1, σελ. 150 καὶ νόμος 4032]1929).

Κατὰ τὴν θεωρίαν, ἄλλως τε, τὸ ἀνώνυμον συνάλ-
λαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἐξομοιοῦται πρὸς τὴν
μισθωσιν ὑπηρεσιῶν (βλέπε Γ. Σιμωνέτων, Ἐντολὴ
καὶ μισθώσις ὑπηρεσιῶν ἢ ἔργου, 1937, σελ. 28).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2521]1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Ε. Μαλούχος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Οἰκονόμου, Σ. Βασιλόπουλος

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424]1941,
ἐφ' οὗ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, θεμελιούται ἡ ἀγωγή καὶ
τοῦ παρ' αὐτοῦ διωκομένου σκοποῦ, θεσπισθέντος
πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἐκ τῆς ἀπολύσεως μισθω-
τῶν, ὑπηρετούντων εἰς παντὸς εἶδους ἐπιχειρήσεις ἢ
ἐκμεταλλεύσεις, δημιουργουμένης ἀνεργίας, σαφῶς
προκύπτει, ὅτι ὑπὸ τὴν ἐννοιαν αὐτοῦ ὑλάγεται πᾶσα
σύμβασις, δι' ἧς συνάπτεται ὑπολλήλικα σχέσις, ἀδια-
φόρως ἂν αὕτη ἐμφανίζεται ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς μι-
σθώσεως ἢ τοῦ ἀνωνύμου συναλλάγματος, καθ' ὃ ἡ
ἀμοιβὴ τοῦ ὑπαλλήλου εἶναι ὀριστέα κατὰ τὴν κρί-
σιν ἀγαθοῦ ἀνδρός. Νόμιμος ὁθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

ΕΝΝΟΙΑ ΟΡΩΝ «ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ», «ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΙΣ» ΚΑΙ «ΜΙΣΘΩΤΟΣ»

Ἑκτασίς ἐφαρμογῆς ν. δ. 424/1941 καὶ 2019/1942 καὶ ἐπὶ μισθωτῶν συμβολαιογραφείων.

Παράνομος ἀπόλυσις.—Ὑποχρέωσις πληρωμῆς ἀποδοχῶν ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941.—Διάκρισις τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπὸ τῆς ἐκμεταλλεύσεως.—Τὰ συμβολαιογραφικὰ γραφεῖα συνιστοῦν ἐκμετάλλευσιν καὶ ὑπόκεινται εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ν. δ. 424/1941 καὶ 2019/1942.

Ἀναλόγως τῆς διακρίσεως ἂν ὁ ἐργοδότης (νομικὸν ἢ φυσικὸν πρόσωπον) ὅσῃ ἐπιχειρήσῃ ἢ ἐκμετάλλευσιν χωρεῖ ἢ ὄχι ἢ ἐφαρμογῇ τῶν ν. δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 1, σελ. 21 ἐπ.) καὶ τὸ ν. δ. 2019/1942 «περὶ παρочής συστάσεως εἰς τοὺς μισθωτοὺς» (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 32, σελ. 19 ἐπ.).

Τὸ θέμα, περὶ τοῦ ὁποῖου πραγματεύεται ἡ παρατιθέμενη κατωτέρω πρωτοδικεακὴ ἀπόφασις, εἶναι ἂν καὶ ὁ συμβολαιογράφος, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ὄρου «ἐκμετάλλευσις», ὑπάγῃται εἰς τὰ ἐν λόγῳ ν.δ., ἀκολουθοῦσα τὴν ἀποψιν ὅτι πράγματι ὁ συμβολαιογράφος, κατὰ τὴν ἀσκήσιν τοῦ ἔργου του, ἀσκεῖ «ἐκμετάλλευσιν» (Οὕτω καὶ γινώμ. Ἀντισταγγελέως Ἀρείου Πάγου **Χρ. Οἰκονόμου**, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 40, σελ. 264, ἀντίθετος **Δ. Παπαδημητρίου**, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 42, σελ. 327, βλέπε γενικώτερον περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ὄρων «ἐπιχειρήσις» καὶ «ἐκμετάλλευσις» **Δ. Χατζηδάκην**, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 41, σελ. 292 ἐπ., **Γ. Τρίμη**, Ἡ ἐννοία τοῦ ἐργοδότη, τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3912/1943

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδικὴς κ. Σ. Ἀλεξανδρῆς
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Εὐσταθόπουλος, Θ. Σταθόπουλος

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, βάσιν ἔχουσα ὅτι ἡ ἀνήλικος θυγάτηρ τοῦ ἐνάγοντος προσέφερεν εἰς τὸν ἐναγόμενον ἐργοδότην καὶ ἐν τῷ συμβολαιογραφικῷ τούτου ὑπηρεσίαν ὑπαλλήλου δακτυλογράφου, εἰς ἐκτέλεσιν συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσίας, καὶ ὅτι αὕτη ἀπελύθη ἐκ τῆς θέσεώς της κατὰ τὴν 24ην Μαρτίου 1943, παρὰ τὰς ἐν ἰσχύϊ διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424/1941 νομοθ. διατάγματος, δίδωκε τὴν καταδίκην τοῦ ἐναγομένου εἰς πληρωμὴν ἀντιμισθίας, ὥς αὕτη διαμορφώθη δυνάμει ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. ἐκδοθειῶν βάσει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310/1941 νομ. διατάγματος. Ὅθεν, νόμιμος τύποις εἶναι ἡ ἀγωγή, ἐρειδομένη εἰς τὰς ἐπὶ μισθώσεως κρατούσας ἀρχάς, καθ' ἃς ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ τὸν κεκανονισμένον μισθὸν εἰς τὸν προσενεγκόντα τὴν ὀφειλομένην ὑπηρεσίαν μισθωτόν, ὅστις δικαιούται τῶν ἀποδοχῶν του καὶ ὅταν δὲν προήλθεν ἐξ αὐτοῦ, ὅπως μὴ παράσχη τὰς ὑπηρεσίας του (**Καλλιγὰ**, Ἐνοχ. § § 320, 321, Α Π. 499/1936 Θέμ. ΜΗ' 419), ὥς ἐπίσης εἰς τὰς διατάξεις τοῦ προαναφερθέντος ὑπ' ἀριθ. 424/1941 νομοθ. διατάγματος, ἐκ τῶν ὁποίων συνάγεται, ὅτι ἡ ἀπόλυσις μι-

σθωτῶν ὑπηρετούντων εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, γενομένη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, εἶναι ἄκυρος καὶ ὡς τοιαύτη οὐδὲν συνεπάγεται ἔννομον ἀποτελεσμα. ἂν δὲν ἐτηρήθησαν διὰ τούτων αἱ διατυπώσεις τοῦ ἀρθροῦ 9 ἢ, κατ' ἄλλην περίπτωσιν, ἂν δὲν συντρέχουν οἱ ὅροι τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ ἀνωτέρω νόμου.

Ὅριζοντος τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019/1942 νομ. διατάγματος ὅτι αἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως παρέχῃ συστάσιον εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἐργαζομένους μισθωτοὺς, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν ὄρων ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμετάλλευσιν ὑπάγεται πᾶσα ὀργάνωσις ἐργασίας (ἀνθρωπίνης ἐνεργείας) καὶ κεφαλαίου (ὕλικῶν καὶ ἀύλων ἀγαθῶν), δι' ὧν ἐπιδιώκεται συνεχῶς ὠρισμένος σκοπός, τῆς διακρίσεως μεταξὺ ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως συνισταμένης εἰς τὸ σκοπούμενον ἀποτελεσμα. ἥτοι εἰς μὲν τὴν ἐκμετάλλευσιν ἡ παραγωγή ἔργου εἶναι ὁ κύριος σκοπός, ἐνῶ εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, ἥτις εἶναι καὶ ἐκμετάλλευσις, ἐπιδιώκεται χρηματικὸν πλεόνασμα (κέρδος), ὑπὸ τὸν ὅρον δὲ μισθωτοὶ νοοῦνται οἱ διατελοῦντες ἐν σχέσει ἐξερητημένης ἐργασίας, δημιουργουμένης διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὠρισμένης ἢ ἀορίστου διάρκειας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Πρὸς πληρέστερον καθορισμὸν τῶν κατὰ τὸν ἀνωτέρω νόμον ὑποχρέων εἰς παροχὴν συστάσιου ἢ ὑπ' ἀριθ. 2314/1943 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως «περὶ παροχῆς ἀντιτίμου συστάσιου» ὁρίζει, ὅτι ὑπόκεινται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην αἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσκοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφῇ παρὰ φυσικοῦ προσώπου, εἴτε παρὰ προσώπου ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου, εἴτε παρὰ τοῦ Δημοσίου, εἴτε παρ' ὄργανισμοῦ κοινῆς ὠφελείας καὶ περαιτέρω διασαφηνίζει ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τὴν ἔννοιαν τοῦ ὄρου μισθωτός, ὅφ' ἦν ἔκτασιν ἀνεπιτύχην αὐτὴ ἀνωτέρω (βλ. παράγρ. VII X, XI ὑπ' ἀριθ. 2314/1943 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὑπ' ἀριθ. 4475/20417 ἐ. ἐ. γνῶμ. Νομ. καὶ Συμβουλίου (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. Β', 204). Κατὰ ταῦτα ἡ ἀσκήσις τοῦ ἔργου συμβολαιογράφου, ἀντὶ τῶν κατὰ νόμον ὠρισμένων δικαιωμάτων, καταβαλλομένων παρὰ τῶν πελατῶν του, δι' ἀπασχολήσεως καὶ ὑπαλλήλων, ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν ὑποκειμένην εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019/1942 ν. δ., καὶ οὐχὶ ὁρθῶς ὑποστηρίζει ἐναντίαν ἐκδοχὴν ὁ ἐναγόμενος.

ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΟΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ Ν.Δ. 424/1941

Μετάθεσις μισθωτοῦ εἰς ἄλλην πόλιν

Ἐξομοίωσις τῆς μονομερεῖς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὄρων συμβάσεως ἐργασίας πρὸς ἀπόλυσιν καὶ δι' ἐφαρμογὴν ν. δ. 424/1941.—**Ἀκυρότης.**—**Μετάθεσις εἰς ἄλλην πόλιν καὶ ἀδιαιολόγητος καθυστέρησις ἀποδοχῶν μισθωτοῦ.**—**Ἐκτίμησις ὡς μονομερεῖς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὄρων συμβάσεως ἐργασίας.**—**Ἀπαιτητὸν ἀξιώσεως μέχρι τῆς α' ἐπ' ἀκρεατηρίου συζητήσεως.**—**Ἀνταγωγή.**

Ἀρχετὰ ἐνδιαφέρον εἶναι τὸ θέμα περὶ τοῦ ὁποῖου

πραγματεύεται ή πρωτοδικειακή απόφασις πού πα-
ρατίθεται κατωτέρω.

Ότι ή μονομερής βλαπτική μεταβολή των όρων της
συμβάσεως εργασίας Ισοδυναμεί και από απόψεως
έφαρμογής του ν. δ. 424/1941 «περί λήψεως μέ-
τρων καταπολέμησης της άνεργίας» προς από-
λυσιν, δέν υπάρχει άμφιβολία. (Όυτω και Α. Δι-
κροπούλου, Η καταγγελία της συμβάσεως έρ-
γασίας μετά το ν. δ. 424/1941, Α. Μπουρνιάς,
Επιθ. Έργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 20,
σελ. 612 έπ.).

Περαιτέρω όμως είναι εις την κρίσιν του Δικαστού
ή θεώρησις των νέων όρων της συμβάσεως έργα-
σίας, ίνα διακριθώη αν συνιστύν μονομερή
βλαπτικήν μεταβολήν των άρχικων όρων της συμ-
βάσεως εργασίας, ως θέλει ο νόμος, διά να έπέλ-
θουν τα νόμιμα άποτελέσματα.

Διά τον σχηματισμόν της κρίσεως του Δικαστού λαμ-
βάνονται ύπ' όψιν όχι θεωρητικά και άφηρημένα
στοιχεία, άλλ' αϊ ειδικαί, εις κάθε συγκεκριμέ-
νην περίπτωσιν ύφιστάμεναι συνθήκαι (Προέδρου
Πρωτ. Αθηνών 324/1942, Έπιθ. Έργατ. Δικ. τόμος β',
τεύχος 27, σελ. 177), υπό την άρχήν ότι
αϊ πραγματικά σχέσεις του βίου δέν ήμπορούν
νά σκοπώνται και να κρίνονται έκτος των πραγ-
μάτων και των ύφισταμένων συνθηκών και να
καθορῶνται μόνον βάσει άφηρημένων έννοιων,
έκτό, τόπου και χρόνου (Προέδρου Πρωτ. Αθην-
ών 55/1943, Έπιθ. Έργατ. Δικ. τόμος β',
τεύχος 40, σελ. 269).

Έκτιῶσα ή πρωτοδικειακή απόφασις τά πραγματι-
κά στοιχεί, της συγκεκριμένης περιπτώσεως άπο-
φαίνεται, ότι και ή μετάθεσις του μισθωτού εις
άλλην πόλιν ήμπορεί, καιά τās περιστάσεις, να
άποτελέσῃ μονομερή βλαπτικήν μεταβολήν των
όρων της συμβάσεως εργασίας.

Πρωτοδικείου Αθηνών 3577/1943

Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. Χ. Αποστολόπουλος
Δικηγόροι οί κ. κ. Α. Ι. Μπουρνιάς, Ι. Φινιής

Κατά τά έν τη άγωγή έκτιθέμενα, ο ένάγων,
συνδεόμενος από του έτους 1935 μετά της ένα-
γομένης διά συμβάσεως εργασίας άορίστου
χρόνου και παρέχων αυτή τās συμπεφωνημέ-
νας ύπηρεσίας του, ως άρχιεργάτης, έν τῷ έν
Δραπετσών (Πειραιώς) έργοστασίῳ αυτής, ά-
σχολούμενος ειδικώς εις το τμήμα κατασκευής
λιπασμάτων, μετετέθη υπό της έναγομένης την
18 Αύγουστου 1942, άνευ της συγκαταθέσεως
του και κατά παράβασιν των όρων της συμβά-
σεως εργασίας εις τά έν Έρμιόνη μεταλλεία
αυτής, όπου ή εργασία διεξάγεται υπό όρους
δυσμενεστέρους, θεωρών δ' ούτος την μετάθε-
σιν του ταύτην ως μονομερή μεταβολήν των
όρων της συμβάσεως εργασίας βλάπτουσαν
αυτόν και Ισοδυναμούσαν προς απόλυσιν του,
καθ' όσον αυτή, ένεργουμένη υπό τās κρατού-
σας οικονομικάς και βιωτικάς συνθήκας, περι-
άγει αυτόν εις δυσμενεστέραν οικονομικήν κα-
τάστασιν και εις αδυναμίαν συντηρήσεως της πο-
λυμελοῦς οικογενείας του, ή οποία, ούσα έγκα-
τεστημένη έν τῷ ως άνω τόπῳ της εργασίας
του (έν Πειραιεί), δέν δύναται άνευ μεγίστης
ζημίας του να έγκατασταθῇ άλλαχού, και Ισχυ-
ριζόμενος, προσθέτως, ότι ή έναγομένη επέφερε
και οι' άλλου τρόπου δυσμενή δι' αυτόν μετα-
βολήν των όρων της συμβάσεως εργασίας, Ισο-
δύναμον προς απόλυσιν, καθό καθυστερούσα ά-
δικαιολογητως και επί σκοπῷ έξαναγκασμοῦ
του εις παράτησιν την καταβολήν μέρους της

μισθοδοσίας του από 11 Ιουλίου 1942 και έφε-
ξης, αιτείται, όπως, λογιζομένης άκύρου της
κατά τον έκτεθέντα τρόπον ένεργηθείσης άπο-
λύσεώς του, καταδικασθῇ ή έναγομένη εις την
πληρωμήν άφ' ένός μὲν του καθυστερουμένου
εισέτι μέρους των ήμερομισθίων του διά τό
από 4 Ιουλίου 1942 μέχρι 18 Αύγουστου χρο-
νικόν διάστημα, καθ' δ' ειργάζετο ούτος παρ'
αυτή, χωρίς να λαμβάνη δλοκλήρον τον υπό της
συμβάσεως εργασίας και των οικείων ύπουργι-
κων αποφάσεων οριζόμενον μισθόν, άφ' έτέρου
δὲ των από της 18 Αύγουστου 1942, καθ' ήν ά-
πελύθη, και έφεξης μέχρι της 29 Ιανουαρίου
1942 όφειλομένων αυτῷ ήμερομισθίων.

Τοιαύτην Ιστορικήν αίτίαν και αίτημα έχου-
σα ή υπό κρίσιν άγωγή νόμιμος είναι, στηρι-
ζομένη ως προς μὲν την πρώτην έν αυτή άπαί-
τησιν (των καθυστερουμένων και δεδουλευμέ-
νων μισθών) εις τās διεπούσας την επικαλουμέ-
νην σύμβασιν μισθώσεως ύπηρεσιών διατάξεις
των νόμων 19 παρ. 9 και 10 ν. 38 πρ. ν. 33 ν.
34 Π (192) και ν. Π (122), κατά τās όποιās ο
έκμισθώσας τās ύπηρεσίας του και παρασχών
ταύτας δικαιούται δλοκλήρου του συμπεφωνη-
μένου μισθοῦ του, έν συνδυασμῷ και προς τās
κατ' έξουσιοδότησιν του Ν. Δ. 310/1941 έκδοθεί-
σας αποφάσεις του Έπουργού της Έργαςίας,
αίτινες προσδιορίζουσι τό μέγεθος του ήμερο-
μισθίου του, ως προς δὲ την δευτέραν άπαίτησιν,
την άφορώσαν εις τούς μετά την κατά τον έ-
κτεθέντα τρόπον έπελθούσαν απόλυσιν του έ-
νάγοντος όφειλομένους αυτῷ μισθούς εις τās
διατάξεις των άρθρων 9 και 10 του Ν. Δ. 424/
1941, κατά την έννοιαν των όποιων δέν έπιτρέ-
πεται, κηρυσσόμενη άκυρος, ή απόλυσις έργα-
τών ή υπαλλήλων υπό των άσκούντων έπιχει-
ρησιν ή έκμετάλλευσιν εργοδοτών, άνευ προη-
γουμένης αποφάσεως του Έπουργού της Έργαςίας
έπιτρεπούσης αυτήν λόγω της ώρισμένης
έξαιρέσεως, μη συντρεχούσης έν προκειμένῳ,
έν συνδυασμῷ και προς τās διατάξεις του άρ-
θρου 7 του Ν. 2112, ή οποία, Ισχύουσα και επί
έργατων βιομηχανικων κλπ. έπιχειρήσεων κατά
την διάταξιν του άρθρου 1 του β. δ. 16/18 Ιου-
λίου 1920, όρίζει ότι πῶσα μονομερής μεταβο-
λή των όρων της υπαλληλικής συμβάσεως βλά-
πτουσα τον υπάλληλον θεωρείται ως καταγγε-
λία αυτής. Είναι δ' άμφότεραι αϊ υπό της ένα-
γομένης γενόμεναι μεταβολαί της εργατικής
συμβάσεως βλαπτικάι διά τον ένάγοντα, κατά
την κρίσιν του δικαστηρίου, διότι τῶσόν ή με-
τάθεσις αυτού ή υπό τās έκτεθείσας συνθήκας
ένεργηθείσα, όσον και ή άδικαιολόγητος καθυ-
στέρησις μέρους των άποδοχών του, ή γενο-
μένη μάλιστά συστηματικῶς επί τῷ σκοπῷ έ-
ξαναγκασμοῦ του εις παράτησιν έξ άφορμής
προηγούμενης δημιουργηθείσης όμοιας τῇ πα-
ρούσῃ διαφορᾷ μεταξύ των διαδίκων είναι ύ-
λικῶς επιζήμιοι διά τον ένάγοντα (πρβλ. Ι. Κα-
παδίστρια, Περὶ καταγγελίας συμβάσεως έργα-
σίας παρ. 52 σημ. 3, Ε. Α. 244/1937 Δικαστική
τόμ. 9ος σελ. 566, Δικροπούλου, Καταγγελία
συμβάσεως εργασίας σελ. 13, 122 έπ.) νομίμως
δ' αξιούνται διά της άγωγής και οί εις τό μετά
την ένεργειν (έπίδοσιν) αυτής χρονικόν διάστη-
μα, από 12 Νοεμβρίου 1943 μέχρις 29 Ιανουαρίου
1943 αναγόμενοι μισθοί, έφ' όσων ή περί αυ-
τών άξιωσις κατέστη ήδη άπαιτητή πρό της προ-
κειμένης πρώτης έπ' άκροατηρίου συζητήσεως
άγωγής, έκ της όποιας κρίνεται, κατά την έν-
νοιαν των άρθρων 1, 158 και 160 Πολ. Δικονο-

μίας, τὸ κεκτημένον καὶ ἀπαιτητὸν τοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐπιδιωκόμενου δικαιώματος (πρβλ. Α.Π. 216) 1933 Θέμ. ΘΜΔ' 422).

Ὁ Ισχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης, ὅτι ἐκ τῆς μεταθέσεως δὲν ἐπῆλθε μεταβολὴ τῶν ὄρων τῆς ἐργασίας, δυσμενῆς διὰ τὸν ἐνάγοντα οἰκονομικῶς, ἀφοῦ αὕτη προσεφέρθη εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τοῦ ταξιδίου αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, κρίνεται ἀπορριπτέος ὡς μὴ βάσιμος, διότι ἡ ἐκ τῆς μεταθέσεως ὕλική βλάβη δὲν ὀφείλεται, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενα, εἰς τὴν ἀνευ πληρωμῆς τῶν ὀδοιπορικῶν ἐξόδων ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ὕλικῇ ἐπιβάρυνσιν αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς ἄλλας, ἀνωτέρω ἀναφερομένας, περιστάσεις, εἰς τὴν ἀπόδειξιν τῶν ὁποίων θὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐνάγων, αἵτινες καθιστῶσιν ἐπιζήμιον οἰκονομικῶς τὴν ἐν ἄλλῳ τόπῳ, ἐκτὸς τοῦ Πειραιῶς, παραμονὴν τοῦ ἐνάγοντος πρὸς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του.

Ἡ ἐναγομένη ὁμολογεῖ τὴν κατάρτισιν τῆς ἐργατικῆς συμβάσεως ὑπὸ τοὺς ἐν τῇ ἀγωγῇ ὄρους, πλὴν τοῦ μεγέθους τῶν ἀξιουμένων ἡμερομισθίων, καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν εἰς Ἑρμιόνην, μεταθεσὶν ὑπ' αὐτῆς τοῦ ἐνάγοντος, ἀποδεικνύονται δ' ἄλλως τε πλήρως ἀμφοτέρω τὰ περιστατικὰ ταῦτα καὶ ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἐκδοθέντων ἐγγράφων, ἅτινα προαποδεικτικῶς προσκομίζει καὶ ἐπικαλεῖται ὁ ἐνάγων, ἥτοι ἐκ τῆς ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1942 ἐξωδίκου δηλώσεως αὐτῆς καὶ τοῦ εἰς τὸν ἐνάγοντα κοινοποιηθέντος ἐγγράφου τῆς μεταθέσεώς του. Παραμένουσιν ἀναπόδεικτα εἰσέτι τὰ λοιπὰ περιστατικὰ τῆς ἀγωγῆς, ἅτινα, ἀμφισβητούμενα ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, δέον ὅπως ὑποχρεωθῇ ν' ἀποδείξῃ ὁ ἐνάγων, ἥτοι 1) τὴν κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ διάστημα παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του 2) τὸ μέγεθος τῶν ἡμερομισθίων του, 3) τὰ ὡς ἄνω περιστατικὰ ἐξ ὧν ἡ μεταθεσις χαρακτηρίζεται ὡς ὕλικῶς ἐπιζημία διὰ τὸν ἐνάγοντα καὶ 4) ὁ σκοπὸς ἐξαναγκασμοῦ του εἰς παραίτησιν ἐν τῇ καθυστερήσει τῶν δεδουλευμένων ἡμερομισθίων. Πρὸς τοῦτο δὲ ὠρίσθη, ὅπως ἐπιτραπῇ αὐτῷ ἡ χρῆσις παντὸς νομίμου μέσου, οὐδὲ τῶν μαρτύρων ἐξαιρουμένων, ὡς πρὸς μὲν τὰ ὑπ' ἀριθ. 1, 3 καὶ 4 περιστατικὰ λόγῳ ἀδυναμίας κτήσεως ἐγγράφου, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἀποδεικτικῶν περιστατικῶν, ὡς πρὸς δὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 λόγῳ τῆς ἐμπορικότητος τῆς σχέσεως ὡς πρὸς τὴν ἐναγομένην, ἡ ὁποία τεκμαίρεται ἐκ τῆς ἐμπορικῆς ιδιότητος, ἣν αὕτη ἔχει ἐκ τοῦ νόμου, ὡς Ἀνώνυμος Ἑταιρία, συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 1 τοῦ Ν. 2190 περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν.

Ἡ ἐναγομένη προβάλλουσα τὸν Ισχυρισμὸν ὅτι ὁ ἐνάγων, μὴ συμμορφωθείς πρὸς τὴν διαταχθεῖσαν μεταθεσιν, κατήγγειλε τὴν μετὰ τῶν ἐργατικῶν σύμβασιν, ἀνευ προηγουμένης ἐμπροθέσμου (ἐν προκειμένῳ πρὸ 30 ἡμερῶν) εἰδοποιήσεώς του, ἥτις ἐπιβάλλεται κατὰ τὸ ἀρθρον 7 τοῦ Β Δ 16]1941 Ἰουλίου 1920 καὶ διὰ τὸν ἐργάτην, ὑποχρεούμενον, ἐν ἐναντίῳ περιπτώσει, εἰς ἀποζημιώσιν ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ ἥμισυ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα, ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως αἰτεῖται δι' ἀνταγωγῆς, ὑποβαλλομένης διὰ τῶν προτάσεων, τὴν καταδίκην αὐτοῦ εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης, ἀνερχομένης, κατὰ τοὺς Ισχυρισμοὺς τῆς, εἰς δρχ. 10000 (ὕπολογίζομένης ἐπὶ τῇ βάσει μικροτέρου ἡμερομισθίου ἀπὸ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενον). Νόμιμος εἶναι ἡ ἀνταγωγὴ αὕτη, στηριζομένη εἰς τὴν

ρηθεῖσαν διάταξιν τοῦ ὡς ἄνω μνημονευομένου β. διατάγματος, μὴ ἀπαιτουμένης δὲ τῆς ἐπιβολῆς ἀποδείξεως τινος εἰς βάρος τῆς ἀντεναγοῦσης, ἐφ' ὅσον ἅπαντα τὰ συγκροτοῦντα τὴν βάσιν τῆς ἀνταγωγῆς πραγματικὰ περιστατικὰ ὁμολογοῦνται ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος διὰ τῆς ἀγωγῆς, πλὴν τοῦ περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος στοιχείου αὐτῆς, ὅτι τινος ἡ ἀπόδειξις ἢ μὴ θέλει κριθῇ ἐκ τῆς ἀποδείξεως ἢ μὴ τοῦ ἀντιθέτου στοιχείου τῆς ἀγωγῆς, τὸ δικαστήριον ἐπιφυλάσσει ν' ἀποφανθῇ κατὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς ὁριστικῆς αὐτοῦ ἀποφάσεως.

ΧΡΟΝΟΣ ΣΥΝΑΨΕΩΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ 424/1941

Ἀπαγόρευσις ἀπολύσεως μόνον τῶν κατὰ τὴν 1ην Ἰουλίου 1941 ὑπηρετούντων μισθωτῶν.— Ὑπαγωγή εἰς τὸν νομον 2112 τῶν μετὰ τὸ ν. δ. 424]1941 προσλαμβανομένων μισθωτῶν.

Ἡ ἐσφαλμένη καὶ καθ' ἡμᾶς (βλέπε συμφώνους Ἡ. Ἡλιού, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ., τόμος β', τευχ. 47, σελ. 490, Β. Βιτοξῆν, ἐνθ' ἀνωτέρω, σελ. 494, Ζ. Β. κρην, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 232, Γ. Διερρόπουλον, ἐνθ' ἀνωτ. τόμος α' σελ. 395, καὶ ἐμμέσως Α. Αιτξεροπούλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμβίσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν.δ. 424, σελ. 8), καινοφανῆς θεωρία, μετὰ δύο ἐῶν ἐφαρμογὴν, ὅτι τὸ ν.δ. 424]41 «πρὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ἀναγλ. νόμου 2000]1939 περὶ λήψεως μέσων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» δὲν προστατεύει τοὺς μετὰ τὴν 1ην Ἰουλίου 1941 προσλαμβανομένους ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων μισθωτοὺς (γινώσκοντες Μπαλῆ—Ἀντωνιάδου, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ., τόμος β', τευχ. 45, σελ. 420), εἴδεν, ἀτυχῶς, ἀπήχησιν εἰς τὴν προεδρικὴν ἀπόφασιν, πού παρὰ τὴν κατωτέρω (βλέπε ἀντίθετον καὶ ὀρθὴν Προεδρὸν Πρωτ. Πειραιῶς 185]1943, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ., τόμος β', τευχ. 44, σελ. 394).

Ἡ ἐν λόγῳ προεδρικὴ ἀπόφασις, χωρὶς νὰ πολυπραγμονῇ, ἀρκεῖται νὰ θεωρῇ ὡς ὀρθατέραν τὴν γνώμην, ὅτι τὸ ν.δ. 424]1941 ταχὰ ἀπηγόρευσε τὰς ἀπολύσεις μόνον τῶν κατὰ τὴν 1ην Ἰουλίου 1941 ἐργαζομένων εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις μισθωτῶν, τοὺς ὁποίους καὶ ἀφορᾷ.

Ἐν τούτοις καὶ ἀπὸ τὰ κείμενα καὶ ἀπὸ τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου προκύπτει ἀνεκδοιάτως ὡς ὀρθὴ ἡ ἀντίθετος ἀποψις.

Λοιπὸν οὐδαμῶς τοῦ ν.δ. 424]1941 ὀρίζεται, ὅτι οἱ περιγιορτισμοὶ ἀπολύσεως, πού εἰσάγει, ἀφορῶσι μόνον τοὺς κατὰ τὴν 1ην Ἰουλίου 1941 ὑπηρετούντας μισθωτοὺς. Ἐκ τοῦ ὅτι ὀρίζεται, ὅτι οἱ ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1941 καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν.δ. 424]1941 εἶναι ἄκυροι (ἀ.θ. 13), δὲν συνάγεται φυσικᾶ, ὅτι ἐσκόπηθη ἡ προστασία μόνον τῶν κατὰ τὴν 1ην Ἰουλίου 1941 ὑπηρετούντων μισθωτῶν, ὡς ὑπολαμβάνει ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις. Ἀπλῶς ἐπεκτείνει τὴν προστασίαν τοῦ ἀναδρομικῶς καὶ ἐπὶ τῶν καταγγελιών τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πού ἐγίναν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1941 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον, ἂν δὲν ὠρίζετο αὐτό, δεδομένου ὅτι τὸ ν.δ. 424]1941 ἐδημοσιεύθη τὴν 28 Αὐγούστου 1941, θὰ συνέβαινε νὰ μείνουν ἔξω τῆς προστασίας τοῦ ὅσοι μισθωτοὶ εἶχον ἀπολυθῇ ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1941 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν. δ. 424]1941,

αἱρετοί, κατὰ τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, νὰ προστατευθῶν, διότι ἡ ἀπόλυσις των ἐθεωρήθη ὑπὸ τοῦ νομοθέτου ἀδικαιολόγητος, γενομένη μόνον πρὸς καταπραϊντήσιν των περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν διατάξεσιν τοῦ ν.δ. 310|1941, ποῦ, ὡς γνωστὸν, ἐκλήθησαν ἀπὸ 1ης 'Ιουλίου 1941 οἱ ἐργοδοταὶ νὰ καταβάλλουν εἰς τοὺς μισθωτοὺς (βλέπε δηλώσεις τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἰς τὰς καθημερινὰς ἐφημερίδας).

Δὲν ἡμπορεῖ, ἐπομένως, νὰ δημιουργηθῇ σύγχυσις ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς προστασίας τοῦ ν.δ. 424|1941 κατὰ πρόσωπα καὶ νὰ διαχωρίζωνται οἱ μισθωτοὶ ἀδικαιολογητῶς καὶ ἀντικονωνικῶς εἰς προστατευτέους καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ ν.δ. 424, ἀναλόγως τοῦ χρόνου προσλήψεως των, ἐκ τοῦ ὅτι ἐθεωρήθησαν ἄκυροι αἱ ἀπὸ 1ης 'Ιουλίου 1941 ἀπολύσεις. Ἀδικαιολογητῶς, διότι παρεισάγεται διάκρισις, πύ δὲν ἔχει στήριγμα εἰς καμμίαν διάταξιν τοῦ ν.δ. 424|1941 (βλέπε ἀρθρὰ 2, 9, 10), ὅπου δὲν γίνεται λόγος περὶ χρόνου προσλήψεως μισθωτῶν, ἀλλὰ γενικῶς περὶ τρόπου ἀπολύσεως ὑπηρετούντων—καθ' ὅλην φυσικὰ τὴν ἰσχύν τοῦ νόμου—μισθωτῶν. Ἀντικονωνικῶς, διότι, ἐφ' ὅσον ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου εἶναι ἡ καταπολέμησις τῆς ἀνεργίας (ἀρθρ. 2 κλπ.), ὁ σκοπὸς αὐτοῦ δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς συγκρατήσεως εἰς τὰς θέσεις των μόνον των ὑπηρετούντων κατὰ τὴν 1ην 'Ιουλίου 1941 μισθωτῶν, ὡς νὰ ἦτο δεῖσθαι ὅτι ἡ κατάστασις τῆς ἀγορᾶς ἔργασίας κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου ἦτο τόσον καλὴ καὶ ἀπληλαγμένοι τῶν δεινῶν τῆς ἀνεργίας οἱ μισθωτοί, ὥστε νὰ ἔλθῃ τὸ ν.δ. 424|1941 νὰ συγκρατήσῃ εἰς αὐτὸ τὸ ἰσθμὸν ἐπίπεδον τὴν ἀνεργίαν, ἐνδιαφερόμενοι μόνον διὰ τοὺς ὑπηρετούντας κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ μισθωτοῦ.

Εἰς τὴν ἀποψιν, ὅτι τὸ ν.δ. 424|1941 προστατεύει μόνον τοὺς κατὰ τὴν 1ην 'Ιουλίου 1941 ὑπηρετούντας μισθωτοὺς δύναται νὰ ἀντιταχθῇ καὶ τὸ ἐρώτημα πῶς εἶναι δυνατόν νὰ συμβιβασθῇ π. χ. ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἐκ περιτροπῆς ἔργασίας (ἀρθρ. 2 καὶ ἐπ.) ἐπὶ μὲν των κατὰ τὴν 1ην 'Ιουλίου 1941 ὑπηρετούντων μισθωτῶν, νὰ γίνῃ δηλαδὴ διαχωρισμὸς διὰ τῆς ὑποτροπῆς ἀποφάσεως των μισθωτῶν εἰς ἄλλους ἐπὶ των ὁποίων νὰ ἰσχύῃ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἔργασίας (τῶν προσληφθέντων πρὸ τῆς 1ης 'Ιουλίου 1941) καὶ εἰς ἄλλους ἐπὶ των ὁποίων νὰ μὴ ἐφαρμόζεται (τῶν προσληφθέντων μετὰ τὴν 1ην 'Ιουλίου 1941). Ἀληθῶς ὁ νομικὸς αὐτὸς γρίφος δὲν θὰ ἦτο εὐκόλως νὰ λυθῇ. Ἡ ἀντίθετος ὁμῶς ἀποψις (Μπαλῆ Ἀντωνιάδου) προβάλει, διὰ νὰ ἀπορρίψῃ τὴν ὀρθότητά της ἐκδοχῆς της, καὶ εἰς παραληλισμὸν τῆς προστασίας τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολέμιστοῦ (ἀρθρ. 7 ἀναγκ. νόμου 241|1936) πρὸς ἐκείνην τοῦ μισθωτοῦ γενικῶς ἐκ τοῦ ν. δ. 424|1941.

Πράγματι ἡ προστασία τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολέμιστοῦ ἐκτείνεται—δὲν συζητοῦνται ἡ ἢ αἱ ἀντίθετοι ἀπόψεις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ Ἀρείου Πάγου, περὶ ὧν βλέπε προχείρως Ἐπιθ. Ἐργατ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 10, σελ. 305 ἐκ.)—ἐπὶ των κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἀναγκ. νόμου 241|1936 (17 'Οκτωβρίου 1936) ὑπηρετούντων μισθωτῶν καὶ εἰς τὸ συμπέρασμα αὐτὸ κατέληξεν ἡ νομολογία ὅχι δι' ἄλλον λόγον, ἀλλὰ διότι δὲν ὑπάρχει διάταξις προβλέπουσα περὶ των μετὰ τὴν ἰσχύν τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου τῆς 28|31 'Οκτωβρίου 1935 προσληφθέντων (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης Σ. Ε. 650|1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 9, σελ. 268), ἢ, κατὰ τὸν Ἀρείον Πάγον, ὅπερ ὁμολογεῖται, διὰ τοὺς μετὰ τὴν 17 'Οκτωβρίου 1936 προσληφθέντας.

* Ἄλλο ὅμως φυσικὸν εἶναι νὰ μὴ ὑπάρχῃ κειμένη διάταξις νόμου καὶ ἄλλο νὰ ἐπιχειρηθῇ διαστροφὴ ὑποχρεωτῶν ἤδη κειμένων διατάξεων, ὡς τοῦ ν. δ. 424|1941.

Τὸ συμπέρασμα εἶναι ἀφ' ἑαυτοῦ ἀβίαστον: τὸ ν. δ. 424|1941 προστατεύει καὶ τὰς σχέσιν ἔργασίας, ἀνεξαρτήτως χρόνου συστάσεως.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 252|1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Π. Κόντης
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ο. Σκουτερόπουλος, Π. Ἀνανιάδης

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικοῦ, διακρίνοντος κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ. 304', ἀφορροῦσης δὲ ποσὸν μεῖζον των δραχμ. 10.000, ἐπιτρέπεται ἔφεσις ἐνώπιον μόνον τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν (ἀρθρὸν 17 ν. Γ. 304', ὡς ἐτροπ. διὰ Ν. Δ. 1544|42). Ἡ ὑπὸ κρίσιν ὄθεν ἔφεσις κατὰ τοιαύτης ἀποφάσεως, νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα, καὶ δι' ἣν κατετέθη τὸ νόμιμον πρόστιμον, εἶναι τύποις παραδεκτὴ καὶ ἐξεταστέα.

Ἐν τῇ ἀγωγῇ, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὁ ἐνάγων ἱστορεῖ, ὅτι προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τὴν 1ην Νοεμβρίου 1941, ὡς βοηθὸς τεχνίτου σιδηροδρομοῦ μετὸν ἀρμὲ α' τάξεως, δι' ἀόριστον χρόνον, πρὸς κατασκευὴν πλοίων ἐκ σιδηροπαγοῦς σκυροκονιάματος διὰ λογαριασμὸν των Γερμανικῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς, ὅτι προσέφερε τὴν ἔργασίαν του συνεχῶς μέχρι τῆς 7ης Μαΐου 1943, ὅτε μετὰ τὸ πέρας τῆς καθημερινῆς ἔργασίας τῷ ἐδηλώθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ἀπολύεται τῆς ἔργασίας, καὶ ὅτι συνεπῶς ἔδει νὰ παύσῃ νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του, δεδομένου ὅτι δὲν θὰ ἐγένοντο αὐταὶ ἀποδεκταί, ὅπως καὶ πράγματι ἀπεκρούσθησαν τόσον κατὰ τὴν 9ην Μαΐου 1943, ὅσον καὶ κατὰ τὰς ἐφεξῆς ἡμέρας. Βάσει δὲ τοῦ ἱστορικοῦ τούτου ζητεῖ τὰ ἡμερομίσθιά του ἀπὸ 8—15 Μαΐου 1943, ὡς καὶ τὴν ἀξίαν συσσιτίου καὶ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς του, κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα.

Οὕτω διατυπωμένη ἡ ἀγωγή, εἶναι νόμῳ ἀβάσιμος, διότι μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὁ ἐνάγων δὲν δικαιούται ἡμερομισθίων, ἀλλ' ἀποζημιώσεως διὰ τὴν μὴ νόμιμον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἔργασίας, τοιαύτην δὲ βάσιν δὲν περιέχει ἡ ἀγωγή. Τὸ Ν. Δ. 424|41 δὲν ἔχει, ἐν προκειμένῳ, ἐφαρμογὴν, κατὰ τὴν παρ' ἡμῶν ἀκολουθουμένην, ὡς ὀρθοτέραν, γνώμην, διότι εἶναι προγενέστερον τοῦ χρόνου τῆς προσλήψεως τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὴν ἔργασίαν καὶ δὲν ἀφορᾷ καὶ αὐτόν, ἀλλ' ἀπηγόρευσε τὰς ἀπολύσεις των κατὰ τὴν 1ην 'Ιουλίου 1941 εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἐργαζομένων μισθωτῶν, ὡς καὶ μόνον ἀφορᾷ. (Βλέπ. καὶ Γνωμ. Γ. Μπαλῆ καὶ Γ. Ἀντωνιάδου, εἰς Ε.Ε.Δ, σελ. 424). Ὅρθως, ὅθεν, εἰ καὶ ἐπὶ ἐτέρᾳ αἰτιολογίᾳ, τὸ πρωτοβάθμιον Δικαστήριον ἀπέρριψε τὴν ἀγωγήν καὶ ἀπορριπτέα τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου παράπονα τῆς ἐφέσεως ὡς ἀβάσιμα.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΠΑΡΑΝΟΜΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ
ΕΚ ΤΟΥ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ 244/1936

Αφαίρεσις άλλαχου κερδηθέντων

Έφαρμογή της αρχής του άστικού δικαίου περί αφαίρεσεως τών άλλαχου κερδηθέντων και εις τās περιπτώσεις παρανόμου άπολύσεως εφέδρων παλαιών πολεμιστών. — Χρόνος προτάσεως της ένστάσεως.

Ο Άρειος Πάγος έχει νά κρίνη μέ την παρατιθεμένην κατωτέρω απόφασίν του επί ένός σημαντικού ένδιαφέροντος ζητήματος: "Αν, εις περίπτωσιν παρανόμου άπολύσεως εφέδρου παλαιού πολεμιστού ή μη άποδοχής τών ύπηρεσιών αναγκαστικώς διορισθέντος, δύναται νά έχη έφαρμογήν ή κρατούσα έν τώ άστικώ δικαίω άνοχή (Π. 19 2, 19 9, και 10 Βασ. 20.1.19, Π. 1.22, 4 Βασ. 6.24.10) περί αφαίρεσεως έκ της όφειλουμένης κατά τώ άρθρ. 10 του άναγκ. νόμου 244]1936 μισθοδοσίας τών άλλαχου υπό του εφέδρου παλαιού πολεμιστού κερδηθέντων.

Αντιθέτως πρός τά μάλλον έν τη νομολογία κρατήσαντα (Ιδε Έφετ. Άθηνών 251]1942, Έπιθ. Έργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 14, σελ. 426, Έφετείου Άθηνών 482]1942, Έπιθ. Έργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 37, σελ. 179, Πρωτ. Άθηνών 7496]1942, Έπιθ. Έργατ. Δικ. τόμος β' τεύχος 35, σελ. 113, ό Άρειος Πάγος άκολουθεί την έκδοχήν, ότι δέν ύπάρχει περίπτωσης άπομακρύνσεως από της άνωτέρω αρχής και προκειμένου περί παρανόμου άπολύσεως εφέδρου παλαιού πολεμιστού (τό παρανόμον είναι εις τό ότι ή άπόλυσις συνετελείται άπ' ευθείας υπό του έργοδότη, άνευ παρεμβάσεως της Πρωτοδικειακής Έπιτροπής Προστασίας Έφεδρων Παλαιών Πολεμιστών).

Άρειού Πάγου 113]1943 τμ. Β'

Εισηγητής ό Άρεοπαγίτης κ. Γ. Πετρίτης
Δικηγόροι οί κ.κ. Β. Άντωνάκης, Π. Βαρελάς

Ο τρίτος του έφετηρίου του ένάγοντος λόγος, καθ' όν ουχι όρθώς ή έκκαλουμένη άπόφασις έκρινεν, ότι πρέπει ν' αφαίρεθώσιν από τά όφειλόμενα υπό της έναγομένης έκ μισθών ποσά όσα ό ένάγων κερδίζει έξ άλλης εργασίας, είναι άπορριπτέος ως άβάσιμος διά τούς έπομένους λόγους: 1) Διότι κατά τās διατάξεις του άστικού δικαίου (νόμ. 19 § 9, 30 Π. (19.2 κλπ.) ό μη άποδεχθείς την παρ' αυτού μεμισθωμένην ύπηρεσίαν έτέρου δέν ύποχρεούται εις την καταβολήν του συμφωνημένου μισθοϋ, εις την περίπτωσιν καθ' ήν ό έκμισθωτής τών ύπηρεσιών παρέσχεν άλλαχου την ύπηρεσίαν του, επί άποζημιώσει καλυπτούση τόν μισθόν ή έν περιπτώσει παροχής άλλαχου τών ύπηρεσιών, καλυπτούση έν μέρει την πρός άποζημίωσιν ύποχρέωσιν του μισθωτοϋ, ότε μειούται άναλόγως τό ποσόν ταύτης. 2) Διότι ό νομικός, ως άνω, κανών του δικαιώματος της έκπτώσεως έκ της ύποχρεώσεως του έργοδότη τών άλλαχόθεν κερδιζομένων είναι έφαρμοστέος και επί της υπό κρίσιν σχέσεως, της άναγκαστικής ή και οικειοθελούς μισθώσεως, της γεννηθείσης έκ τών περί εφέδρων παλαιών

πολεμιστών ευεργετικών διατάξεων, διότι έκ του συνόλου τών διατάξεων τούτων και ειδικώτερον έκ του συνδυασμού τών διατάξεων άφ' ένός του μη καταργηθέντος άρθρου 2] του άναγκ. νόμου της 28]31 Οκτωβρίου 1935, δι' όν όρίζεται ποία και πότε ύφίσταται ποινική και άστική ευθύνη του έργοδότη, έν παραβάσει τών διατάξεων τών σχετικών περί τών εφέδρων παλαιών πολεμιστών, άφ' έτέρου του άρθρου 10 § 1 του άναγκ. νόμου 244, καθ' ό παράβασις τών διατάξεων του νόμου τούτου συνεπάγεται, πλην τών άλλαχου του νόμου άναφερομένων κυρώσεων κατά τών ύποχρέων εις τήρησιν αυτών και άστικήν τούτων ευθύνην διά την καταβολήν της μισθοδοσίας εφέδρων παλαιών πολεμιστών, τών κατά παράβασιν του νόμου τούτου άπολυομένων ή μη προσλαμβανομένων, σαφώς προκύπτει, ότι, παρεκτός τών άύστηροτέρων κυρώσεων του νόμου κατά τών έργοδοτών δι' άλλας τούτων παραβάσεις, ή παράβασις ειδικώς αυτών ή συνισταμένη εις την μη καταβολήν της μισθοδοσίας τών εφέδρων παλαιών πολεμιστών τών κατά παράβασιν του νόμου, ως έν προκειμένω, μη προσλαμβανομένων, συνεπάγεται άστικήν μόνον ευθύνην, τούτέστι την κατά τās κειμένας διατάξεις μισθώσεως εργασίας, τās άνωτέρω παρατεθείσας, και 3) Διότι ή έκτεθείσα περί έκπτώσεως έκ τών επίδικασθουσέων τώ ένάγοντι μισθών ένστασις της έναγομένης ναί μέν δέν προετάρη υπό ταύτης κατά την πρώτην συζητήσιν. συμφώνως τώ άρθρ. 160 της Πολιτ. Δικ., ως προκύπτει έκ τών προσαγομένων προτάσεων της έναγομένης της α', ως άνω, συζητήσεως, άλλ' έφ' όσον πρόκειται περί ένστάσεως μη προερχομένης έξ άνταποτήσεως της έναγομένης και έχούσης συνεπώς την νομικήν μορφήν του συμπηγισμού, ουδέ δύναμιν της έξ άλλω νομικού ή δημοσίας τάξεως λόγου-νά ληφθί έξ έπαγγέλματος ύπ' όψιν, όταν βραδύτερον αύτη προετάρη ένώπιον του Έφετείου Άθηνών, δικάζοντος έφ'εσιν κατά της πρώτης επί τών υπό κρίσιν άγωνών έκδοθείσης προδικαστικής ύπ' αριθ. 7863]39 αποφάσεως του Πρωτοδικείου Άθηνών, δέν άπεκρούσθη υπό του ένάγοντος, ως άπαράδεκτος, ως άποδεικνύεται έξ αντιγραφόμενων πρωτοδικών προτάσεων αυτού, μη προσαγομένων υπό τούτου τών προτάσεων της, ως άνω, δευτέρας έν τώ Έφετείω συζητήσεως, ουδ' άντιλέγοντος άλλως τε, τούτου ρητώς ότι τό τοιοϋτο άπαράδεκτον είχεν εγκαίρως προτείνει, έπομένως, καλυφθέντος οϋτω του, ως είρηται, της προκειμένης ένστάσεως άπαράδεκτου, έξεταστέα έτύγχανεν αύτη.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ
ΚΑΙ ΕΠΙΔΙΚΑΣΙΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

Δικαίωμα Προέδρου κατ' άρθρον 634 Α Πολ. Δικ. δι' επίδικασιν έκ νέου μέρους τών όφειλομένων μισθών, εάν είναι μεταγενέστεροι εκείνων, έναντι τών όποιων έπεδικάσθη άρχικώς μέρους.

Η γνώμη τών δικαστικών αποφάσεων, που παρατίθενται κατωτέρω, ταύτιζεται πρός εκείνην τών Προέδρου Πρωτ. 6905]1943 (Έπιθ. Έργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 44, σελ. 406) και 6921]1943 (Έπιθ.

'Εργατ. Δικ. τόμ. β', τεύχ. 46, σελ. 473 επ.) σχετικῶς μετὰ τὸ δικαίωμα τοῦ Προέδρου δι' ἐπιδίκασιν διὰ νέας αἰτήσεως καὶ ἄλλου μέρους τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ, εἰς περίπτωσιν ἀκύρου ἀπολύσεώς του (βλέπε καὶ σύμφ. Ο. Σκουτερόπουλον, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 46, σελ. 452, ἀντίθετον Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 6365]1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 46, σελ. 474). Ὡς ἐλπίσωμεν, οἱ θὰ παγιοθῇ τελικῶς ἡ εὐρύνουσα τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Προέδρου γνώμη, πρᾶγμα, ποῦ ἐπιβάλλεται ἐκ τῆς τελεολογικῆς ἐρμηνείας, ἀφοῦ ἐπιμένει ἀκόμη νὰ διατηρῇται νομοθετικῶς ὁ περιορισμὸς τῶν 50.000 δραχμῶν ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 7846]1943

Πρόεδρος ὁ κ. Κ. Κονδάκης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Σιδηρόπουλος, Ι. Καποδίστριας

Καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς διατυπώσεως τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρου 634 Α Πολιτ. Δικ. ἐδ. δ', ἐν ᾗ γίνεται μνεία περὶ καθυστερουμένων μισθῶν καὶ συντάξεων, δὲν ἀποκλείεται τὸ δικαίωμα τοῦ Προέδρου νὰ ἐπιδικάσῃ ἐκ νέου μέρος τῶν ὀφειλομένων μισθῶν ἢ συντάξεων, ἐὰν οἱ εἶναι μεταγενέστεροι ἐκείνων ἐναντι τῶν ὁποίων ἐπιδικάσθη ἀρχικῶς, διότι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην πρόκειται περὶ αὐτοτελοῦς ἀξιώσεως δι' ὀφειλομένων μισθοῦ ἢ συντάξεως, δι' αἵτινα δύναται νὰ ἐγερθῇ νέα ἀγωγή καὶ ἐναντι τῶν ὁποίων, ἐφ' ὅσον πρόκειται πάλιν περὶ καθυστερουμένων μισθῶν, δύναται ὁ Πρόεδρος νὰ ἐπιδικάσῃ μέρος. Οἱ ἀντίθετοι ὅθεν ἰσχυρισμοὶ τυγχάνουσιν ἀπορριπτεοὶ ὡς μὴ βάσιμοι.

Ὁ περιορισμὸς τῶν 50.000 δρχ. ἀφορᾷ τὴν λήψιν προσωρινοῦ μέτρου παρὰ τοῦ Προέδρου καὶ δὲν ἐκτείνεται εἰς τὸν καὶ διὰ τὸ Δικαστήριον, δυνάμενον νὰ ἐπιδικάσῃ τὸ ἀναγκαῖον ποσόν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3912]1943

Εισηγήτης ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Ἀλεξανδρῆς

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Εὐσταθόπουλος, Θ. Σταθόπουλος

Αἱ διαδοχικαὶ κατὰ δόσεις παροχαί, οἷαι εἶναι καὶ οἱ εἰς τοὺς υπαλλήλους παρεχόμενοι μισθοί, ἀποτελοῦσι κατὰ νόμον αὐτοτελεῖς ἀπαιτήσεις, ὅτινες εἶναι ἐπιδιωκταὶ ἀφ' ἧς κατέστησαν ληξιπρόθεσμοι, ὁρίζοντος δὲ τοῦ ἀρθρου 634 Α § 3 Πολιτ. Δικονομίας, προστεθέντος διὰ τοῦ νόμου 2082]1939, οἱ τὸ προσωρινῶς ἐκδικαζόμενον ποσόν, εἰς ὁρισμένης περιπτώσεως, ἐν αἷς περιλαμβανόνται καὶ ἀπαιτήσεις καθυστερουμένων μισθῶν, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τὸ 1/2 τῆς πιθανολογουμένης ἀπαιτήσεως, οὐδὲ τὰς δρχμ. 50.000, συνάγεται ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, οἱ ἐπὶ ἐνοχῆς συνισταμένης εἰς πλεονας ἀνὰ ὁρισμένα χρονικά διαστήματα παροχάς, δύναται ὁ δικαιοῦχος τούτων δανειστῆς νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν προσωρινὴν ἐπιδίκασιν μέρους, κατὰ τὸ ἀνωτέρω ὄριον, δι' ἐκάστην ληξιπρόθεσμον καταστάσαν παροχὴν. Ἀνεξαρτήτως οὕτως τούτων ὁ κατὰ τὴν ἀνωτέρω διάταξιν τοῦ ἀρθρου 634 Α Πολιτ. Δικ. περιορισμὸς ἀφορᾷ τὴν λήψιν προσωρινοῦ μέτρου παρὰ τοῦ Προέδρου καὶ δὲν ἐκτείνεται εἰς τὸν καὶ διὰ τὸ Δικαστήριον ἐκδικάζον ἐπὶ τῆς κυρίας δίκης, τὸ ὅποῖον δύναται νὰ ἐπιδικάσῃ τὸ ἀναγκαῖον κατὰ τὴν κρίσιν του ποσόν πρὸς ἀποτροπὴν ἐπικειμένου κινδύνου, συμφωνῶν πρὸς τὰ ἀρθρα 618 καὶ 626 Πολιτ. Δικονομίας.

Νόμιμος ὅθεν τυγχάνει ἡ παρεμπόμπουσα αἴτησις τοῦ ἐνάγοντος, ὅπως ἐπιδικάσῃ αὐτῷ μέρος τῆς ἐπιδίκου ἐκ μισθῶν ἀξιώσεως, μὴ ἀποκλειομένη αὕτη ἐκ τῆς προσωρινῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς ἐπιδικάσθη προσωρινῶς ποσόν δρχ. 50.000.

ΑΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΟΥ ΕΠΙ ΔΙΑΦΥΡΩΝ Ν. Δ. 424/1941

Ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις προηγείται τῆς ἐκδόσεως τῆς γνωστῆς Α. Π. 84]1943 ('Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 42, σελ. 344), τῆς ὁποίας τὰς ἀντιλήψεις δὲν ἔχει ὑπ' ὄψει τῆς, ἐν τούτοις δὲν χάνει τὸ ἐνδιαφέρον τῆς, λόγῳ τῆς ὁρθότητος τῶν ἀπόψεων τῆς, ποῦ συλλαμβάνουν ἐπιτυχῶς τὴν ἀληθινὴν ἐννοίαν τοῦ δικονομικοῦ νόμου.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 99]1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Π. Μακρυγιάννης
Δικηγ. οἱ κ. κ. Ι. Μητσόπουλος, Κ. Παπακωνσταντίνου

Ὁρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέξατο κατ' ἀρχὴν ὡς νόμιμον καὶ ἐνευθεν ἐρευνητέαν τὴν ἐφ' ἧς αὕτη ἐξεδόθη ἀγωγήν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὡς καὶ ἀρμοδίας ἐπελήφθη ταύτης τὸ δικάσιος Εἰρηνοδίκης διὰ τὸν ἐν τῇ ἀμέσῳ κατωτέρῳ σκέψει ἐκτιθέμενον λόγον: Διὰ τὴν ταχύτεραν ἐπιδίωξιν τῶν ἀξιώσεων περὶ πληρωμῆς ἡμερομισθίων ἢ μισθῶν ἢ ἄλλης ἀποζημιώσεως τῶν ἐργαζομένων ὁ Νόμος Γ20Α καθιέρωσε πρὸς τὸ συμφέρον καὶ μόνον τούτων ἰδιαιτέραν διαδικασίαν. Ἀπλουστεράν καὶ ὀλιγώτερον διατηρῶν τῆς συνοπτικῆς, καθορίσας διὰ τοῦ ἀρθρου 1 αὐτοῦ, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀρθρου 5' τοῦ Ν. Διτος 1544/42, οἱ διαφοραὶ αἱ ἀντικείμενον ἔχουσαι ἀξιώσεις περὶ πληρωμῆς ἡμερομισθίων ἢ μισθῶν ἢ ἄλλης ἀποζημιώσεως ὀφειλομένης ἐκ συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας, αἱ μὴ ὑπερβαίνουσαι ἐν συνόλῳ τὰς δραχμὰς 50.000, δικάζονται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἐπομένων ἀρθρων. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀρθρον 2 αὐτοῦ, προκύπτει, κατὰ τρόπον λίαν σαφῆ, ὅτι ἡ ἐκ τοῦ μηνισθέντος νόμου ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδίκου ἰδρύεται ὁσάκις πρόκειται ἀγωγικαὶ ἀξιώσεις ἀπορρέουσαι ἐκ συμβάσεως ἐργασίας, ὧν τὸ ποσόν δὲν ὑπερβαίνει τὰς 50.000 δρχ. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ὡς αὕτη παραδεκτῶς περιορίσθη παρὰ τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὴν πρωτοδικὴν δίκην, δίδωκεται ἡ καταψήφισις τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένης ἀπαιτήσεως, ἀπορροῦσης ἐκ συμβάσεως ἐργασίας, ἀρμοδίας ἐπελήφθη ταύτης τὸ δικάσιος Εἰρηνοδίκης. Ἀντίθετος ἀποψὲς ὅχι μόνον θὰ ἐξήρτα τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀνω διαδικασίας ἐκ τῆς αὐθαιρέτου θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, δυνάμενον οἱ μὲν νὰ ἀμφισβητῇ τὴν σύμβασιν καὶ νὰ ἐνίσταται κατὰ τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδίκου, οἱ δὲ ἐλαιοαγομένης τῆς ὑποθέσεως εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον νὰ δηλοῖ ἀποδοχὴν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπικαλούμενος τὴν υποχρεωτικότητα τῆς ἐκ τοῦ ἀνω νόμου διαδικασίας νὰ προτείνῃ ἀναρμοδιότητα καὶ τούτου, ἀλλὰ θὰ ἀπεστέρεε οὐσιαστικῶς τὸν ἐργαζόμενον τῆς ὡς ἀνω διαδικασίας, ἣν ὁ νομοθέτης καθιέρωσε, πρὸς κατοχύρωσιν ἀκρίβους ἐκείνου, ὡς οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρου, διὰ τὴν ταχείαν βεβαίωσιν καὶ ἱσχυρίσιν τῶν κόπων τῆς ἐργασίας του (Καποδίστριας § 456 καὶ ἐπόμεν.). Ἐτέρωθεν δὲ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ νόμος, κατ' ἀρχὴν φιλεργατικὸς, νομοθετηθεὶς, διὰ νὰ προσδώσῃ αὐτοτελὴν προστασίαν εἰς τὴν ἐργαζομένην τάξιν, νὰ ἐρμηνεύηται στενῶς καὶ εἰς βάρος τῆς τάξεως, ἧς ἡ μείζων προστασία προὐκάλεσε τὴν εἰσαγωγὴν τούτου, πολλῶν δὲ μᾶλλον δὲν ἡμάρταν ἡ ἐκκαλουμένη, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγωντος συναπολογεῖ ἐν προκειμένῳ τὴν τε σύμβασιν τῆς ἐργασίας καὶ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐναγομένου, ὡς πρὸς ἣν ἰσχυρίζεται, οἱ προέβη ἐκ νομίμου λόγου δι' ἀνάγκοστον τούτου συμπεριφορὰν καὶ κατὰ τήρησιν τῶν δρῶν τοῦ Ν. Δ. 424/1941.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

522]1943.—ΝΟΜΟΣ. Περί συστάσεως Ἀνωτάτου Συμβουλίου συντονισμού μισθῶν καὶ ἀποδοχῶν πάντων τῶν ἐργαζομένων.

(Ε.Κ. τ. Α', φ. 274 τῆς 22 Αὐγούστου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1ον

Συνιστᾶται Ἀνώτατον Συμβούλιον Συντονισμού μισθῶν καὶ ἀποδοχῶν πάντων τῶν ἐργαζομένων. Τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἀποτελεῖται :

- 1) Ἐκ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.
- 2) Ἐκ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.
- 3) Ἐκ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Εἰς τὸ Συμβούλιον καλοῦνται ὑποχρεοῦνται νὰ προσέρχωνται καὶ παρέχωνται πᾶσαν αἰτουμένην πληροφορίαν ἢ στοιχεῖον οἱ διοικοῦντες ἢ διευθύνοντες ἀνωνύμους ἐταιρίας καὶ ἐν γένει ἐπιχειρήσεις ἐταιρικές ἢ ἀτομικές καὶ οἱ διοικοῦντες ἐργοδοτικές ἢ ἐργατικές ὁργανώσεις.

Ἄρθρον 2ον

1. Τὰ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον Συμβούλιον ἀποφασίζει ἐπὶ πάσης ἐφεξῆς ἀξήσεως μισθολογίου ἢ παροχῆς δανείου ἢ ἐνίσχυσεως εἰς γυῖμα ἢ εἰς εἶδος, ἀφορώσης πάντας τοὺς μισθωτοὺς ἢ κατηγορίας αὐτῶν ἢ ὠρισμένων ἐπαγγελματιῶν ἢ καὶ μεμονωμένων ἐπιχειρήσεων.

2. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τοὺς οὗς ἀφορῶσιν, ἰσχύουσι δὲ ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου καθοριζομένης ἡμερομηνίας.

Ἄρθρον 3ον

1. Οὐδενίᾳ αὐξήσεως ἢ δάνειον ἢ ἐνίσχυσις ὑπὸ οἰονδήποτε τύπον τῶν κατὰ τὴν παράγραφον 1 τοῦ προηγούμενου ἁρθρου ἀναφερομένων ἐπιτρέπεται, ἄνευ προηγούμενης ἐγκρίσεως τοῦ διὰ τοῦ παρόντος συνισταμένου Συμβουλίου.

2. Παράβασις τῆς προηγούμενης παραγράφου συνεπάγεται διὰ τοὺς ὑπευθύνους ποινὴν φυλακίσεως μέχρις ἑνὸς ἔτους καὶ ποστίμου μέχρι 50 ἑκατομμυρίων δραχμῶν δι' ἑκάστον. Ἡ αὕτη ποινὴ ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τοὺς ἀρνούμενους νὰ ἐκτελέσωσιν ἀποφάσεις τοῦ κατὰ τὸν παρόντα νόμον Συμβουλίου.

Ἄρθρον 4ον

1. Πᾶσα ἀναγκαία λεπτομέρεια διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου οὐδενὸς ἢ ἰσχύς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως κανονίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

2. Ὁ παρὼν νόμος εἶναι συντακτικοῦ περιεχομένου καὶ χαρακτηρῶς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Αὐγούστου 1943.

277]1943.—ΝΟΜΟΣ. Περί τροποποιήσεως τῶν περὶ διαφέροντος ἰσχυουσῶν διατάξεων.

(Ε.Κ. τ. Α', φ. 181 τῆς 18 Ἰουνίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου ἐ. ε. διάγ-

γγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον.

1. Ἡ περὶ περιορισμοῦ τοῦ διαφέροντος μέχρι τοῦ διπλασίου διατάξις τοῦ Νόμου μόνου Κωδ. 7.47 καὶ ἐν θέμ. 87 Βισιλ. 9.1, καταργεῖται.

2. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰουνίου 1943

313]1943.—ΝΟΜΟΣ. Περί διατάξεων τινῶν ἀφορῶσιν τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 199 τῆς 7 Ἰουλίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν :

Ἄρθρον 1.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐκδιδομένης ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος δύναται ἄνευ τηρήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Διατάγματος 424]1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α.Ν. 2000 κλπ.», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη, συμπληρωθῇ καὶ ἡρμηνευθῇ μεταγενεστέρως, ν' ἀπολυθῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τὸ πάσης φύσεως ἑκτακτὸν προσωπικὸν τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου τὸ μὴ κατέχον ὁργανικὰς θέσεις.

Ἄρθρον 2

Αἱ βάσει τοῦ Ν. Δ. 310] 941, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἐκδιδομέναι ἀποφάσεις περὶ ἐπιβολῆς ἀξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν δὲν ἐφαρμόζονται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐπὶ τῶν ἡθοποιῶν καὶ ὑποβιβάσιν τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου, καθὼς καὶ ἐπὶ τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τοῦ συνδεομένου διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἐφεξῆς ἡ προσαρμογὴ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου ἐνεργεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 3

Σχέσεις ἐργασίας καταγγελλοῦνται ἢ λυθεῖσαι καθ' οἰονδήποτε τρόπον μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος διαφεύγουσιν ἐπίσης τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 424]1941, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη, συμπληρωθῇ καὶ ἡρμηνευθῇ μεταγενεστέρως, τῶν σχετικῶν ἐκκευκτικῶν διαφορῶν διεπομένων ἐφεξῆς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2112, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρωθῇ μεταγενεστέρως.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ἰουλίου 1943

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

19450]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ ἐπιβολῆς τιμολογίου ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν (1).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 104 τῆς 5 Ἰουλίου 1943)

(1) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 43, σελ. 379. Πρόκειται περὶ ἀξήσεως ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943.

29120]Α 284. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ καθορισμοῦ νέων ἀπὸ τῆς Αὐγεύστου ε.
ε. κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἐργατο-
τεχνιτῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ
ἐργασιῶν.

'Εχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ.
310]41 Ν. Διατάγματος περὶ αὐξήσεων τῶν ἀποδο-
χῶν τῶν μισθωτῶν κλπ. ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς
διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]41 ὁμοίου.

'Αποφασίζομεν

'Αρθρον 1ον.

1. 'Επιβάλλομεν ἀπὸ 1—8—43 τὸ κάτωθι τιμο-
λόγιον ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἐργα-
ζομένων εἰς τὴν Τσιμεντοβιομηχανίαν, Σιδηροβιομη-
χανίαν, Μεταλλεῖα, Οἰκοδομικὰς καὶ Χωματοσυγκρί-
μας ἐργασίας, ὡς καὶ τῶν ἐργαζομένων εἰς ἔργα διὰ λο-
γαριασμὸν 'Αρχῶν Κατοχῆς μέσῳ ἐργοτάβων (ἀπο-
λογιστικῶς ἢ ἐργολαβικῶς κλπ.) ἢ διὰ τῶν Ε.Π.Α.Κ.
ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἀμειβο-
μένων ἀπ' εὐθείας παρὰ τῶν 'Αρχῶν Κατοχῆς :

Α) Διὰ τοὺς ἄρρενας (δι' ὀκτάωρον ἐργασίαν)

Περίφερεια

I II III

α) 'Αρχιτεχνίτας, ἀρχιεργάτας (ἀνώτ. ὁδηγ. ἐργατοτεχνικοῦ προ- σωπικοῦ)	7776	6480	6075
β) Βοηθὸς ἀρχιτεχνίτου, ἐργο- δηγὸς τμήματος ἐργοστασίου, ὑπ- αρχηγὸς ἐργ. προσωπικοῦ	6912	6075	5265
γ) 'Επιστάτης (ἐργατοτεχνίτης)	6480	5265	4960
δ) Εἰδ. τεχνίτης Α' (ἄνω 7 ἐτῶν)	5416	4698	4050
> > Β' (4—7 ἐτῶν)	5184	4374	3888
> > Γ' (μέχρι 4 ἐτ.)	4752	4050	3564
ε) 'Απλοὺς ἐργάτης πεπειραμ.	4320	3645	3240
στ) > > μὴ >	3888	3240	2997
ζ) Μαθητευόμενοι καὶ νεαροὶ βοηθοὶ παντὸς εἶδους	1728	1458	1296

Β) Διὰ τὰς θήλεις (δι' ὀκτάωρον
ἐργασίαν)

α) Τεχνίτρια	3197	2673	2349
β) Βοηθὸς	2419	2349	1742
γ) Νεαρά μαθητευομένη	1728	1458	1296

2. Τὸ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον τιμο-
λόγιον ἰσχύει ὡς ἑξῆς :

Περίφερεια I. Διὰ τὴν τέως Διοίκησιν Πρωτευ-
ούσης ὡς Ἀθήναι, Πειραιᾶ, Φάληρα, Γλυφάδα, Ἀμ-
μουσίου, Κηφισίαν, Ἀσπρόπυργον, Ἐλευσίνα, Σα-
λαμίνα, Μεγαρα, Μοσχόπουλον, Καλύβια, Κορωπί,
Κερατέαν, Λαύριον, Σούνιον, Πάτρας, ὡς καὶ Κρή-
την (μόνον διὰ τοὺς εἰδικοὺς τεχνίτας).

Περίφερεια II. Λοιπαὶ περιφέρειαι Νομοῦ Ἀτ-
τικοβοιωτίας, πόλεις Βολου, Κορίνθου, Λαρίσης, Λα-
μίας καὶ Καλαμῶν.

Περίφερεια III. Λοιπαὶ περιοχαὶ Ἑλλάδος μετὰ
τῆς Κρήτης (ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ τιμολογίου I).
'Αρθρον 2ον.

1. 'Επιβάλλομεν ἀπὸ 1—8—1943 τὰ κάτωθι κα-
τώτατα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν παν-
τὸς ἐν τῇ χώρᾳ νομικοῦ ἢ φυσικοῦ προσώπου, συν-
δεομένου ὡς ἐργοδότη μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως ἐρ-
γασίας Ἰδιωτικοῦ Δικαίου.

Α) Διὰ τοὺς ἄρρενας

Περίφερεια

I II III

α) Διὰ τὸν ἀρχιτεχνίτην καὶ ἀρχιεργάτην	7776	6480	6075
β) Διὰ τὸν βοηθὸν ἀρχιτεχνί- του ὡς καὶ τὸν ἐργοδηγὸν τμήμ. ἐργοστασίου	6912	6075	5265

γ) Διὰ τὸν ἐπιστάτην (ἐργατο-
τεχνίτην)

6480 5265 4860

δ) Διὰ τὸν τεχνίτην τὸν ἔχοντα
ἄνω τῶν 7 ἐτῶν ἐν συνόλῳ παραγ-
ματικὴν ἐργασίαν ἐν τῷ κλάδῳ

5416 4923 4050

ε) Διὰ τὸν τεχνίτην τὸν ἔχοντα
ἀπὸ 4—7 ἐτῶν ἐν συνόλῳ παραγ-
ματικὴν ἐργασίαν ἐν τῷ κλάδῳ

5184 4374 3888

στ) Διὰ τὸν βοηθὸν τεχνίτου ἡ-
λικίᾳς ἄνω τῶν 16 ἐτῶν (16ον
συμπληρωμένον)

4752 4050 3564

ζ) Διὰ τὸν βοηθὸν τεχνίτου ἡ-
λικίᾳς μέχρι 16 ἐτῶν (15ον συμ-
πληρωμένον) ὡς καὶ τὸν ἀνει-
δίκευτον ἀνεξαρτήτως ἡλικίας

3888 3240 2997

η) Διὰ τὸν μαθητευόμενον ἡ-
λικίᾳς μέχρι 15 ἐτῶν (14ον συμ-
πληρωμένον)

1728 1428 1296

Β) Διὰ τὰς θήλεις

α) Διὰ τὴν τεχνίτριαν τὴν ἔχου-
σαν ἄνω τῶν 8 ἐτῶν ἐν συνό-
λῳ πραγματικὴν ἐργασίαν ἐν τῷ
κλάδῳ

3197 2673 2349

β) Διὰ τὴν ἀνειδίκευτον ἐργά-
τριαν ἡλικίᾳς ἄνω τῶν 16 ἐτῶν
(16ον συμπληρωμένον) ὡς καὶ
τὴν βοηθὸν τεχνιτρίδας ἀνεξαρτή-
τως ἡλικίας

2419 2349 1782

γ) Διὰ τὴν ἀνειδίκευτον ἐργά-
τριαν, ὡς καὶ τὴν μαθητευομένην
ἡλικίᾳς μέχρι 16 ἐτῶν (15ον συμ-
πληρωμένον)

1728 1458 1296

2. Τὸ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον τιμο-
λόγιον κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἰσχύει διὰ
τὰς περιφέρειας, ὡς ἐν τῇ παραγράφῳ 2 τοῦ ἀρθρου
1 τῆς παρούσης ἀναφέρονται.

3. Διὰ τοὺς ἀμειβομένους κατ' ἀποκοπὴν ἢ κατὰ
μονάδα παραγομένης ἐργασίας ἐργατοτεχνίτας, ἀνε-
ξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, ἢ κατ' ἀποκοπὴν
ἢ κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμοιβῆς, ἀπὸ 1—8—1943
δέον νὰ εἶναι τοιαύτη, ὥστε τὸ πραγματοποιούμενον
παρ' αὐτῶν μέσον ἡμερομισθίων τῶν ἐργασίμων ἡμε-
ρῶν νὰ μὴ εἶναι κατώτερον τῶν ὑπὸ τῆς παραγρ. 1
τοῦ παρόντος ἀρθρου ἐπιβαλλομένων κατὰ περιφε-
ρείας κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων.

4. Διὰ τοὺς ἀμειβομένους ἐπὶ μηνιαίῳ ἢ ἐβδομα-
διαίῳ μισθῷ ἢ ἀνὰ 15θήμερον ἐργατοτεχνίτας ἀνε-
ξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, ἰσχύουν πάντα τὰ
ὑπὸ τῶν προηγουμένων παραγράφων τοῦ παρόντος
ἀρθρου ἐπιβαλλόμενα κατὰ περιφέρειας ἐκάστοτε
ὅρια ἡμερομισθίων, τῆς λαμβανομένης ἀμοιβῆς ἀνα-
γομένης εἰς ἡμερομισθίων.

'Αρθρον 3ον

Τὰ μέχρι σήμερον καταβαλλόμενα ἡμερομισθία,
ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτερα τῶν διὰ τῆς παρούσης ἀπο-
τάσεως ἐπιβαλλομένων κατωτάτων ὁρίων ἡμερομι-
σθίων, οὐδεμιᾶς αὐξήσεως τυγχάνουν.

'Αρθρον 4ον

Τὰ ἐν τῇ παρούσῃ καθοριζόμενα κατώτατα ὅρια
ἡμερομισθίων ἰσχύουν καὶ διὰ τοὺς ἐργατοτεχνίτας
ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἐφ' ὧν ἔχει ἐπιβληθῇ δι' ἀπο-
φάσεως ἡμῶν ἐκ περιτροπῆς ἐργασία καὶ δι' ὅσα
ἡμερομισθία ὁρίζει ἡ τοιοῦτη ἀπόφασις, ἀνεξαρτή-
τως ἂν γινεταὶ ἢ οὐ χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μι-
σθωτοῦ, εἴτω καὶ δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελή-
σεως τοῦ ἐργοδότη.

'Αρθρον 5ον

1. Τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐξαιροῦνται τὸ ἐργα-
τοτεχνικὸν προσωπικὸν ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδι-
κότητος τῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ Βαριετέ,

οί υποδηματεργάται Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, οἱ ἀρτεργάται, οἱ ἐργατοτεχνίται ἡμερησίου καὶ περιοδικοῦ τύπου. περὶ τῶν προβλέπει ὁ ὑπ' ἀριθ. 177]1943 Νόμος, τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν μόνον κουζίνας καὶ μπουφέ, ὡς καὶ οἱ περιποιηταὶ καὶ οἱ βοηθοὶ αὐτῶν τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν καταστημάτων, ἐπιχειρήσεων, ἐργαστηρίων καὶ ἐργασίων ἐν γένει, κατηγορίας ἐστιατορίων, ζυθουστιατορίων, μπάρ, ταβερνῶν, μαγειρείων, οἰνομαγειρείων, καφέ μπάρ, οὐζερί, κέντρων διασκέδασης, ζαχαροπλαστείων, καφετειῶν, γαλακτοπωλείων, μικτῶν καταστημάτων, λεσχῶν, σανατορίων, νοσοκομείων, κλινικῶν καὶ τῶν τούτοις συναφῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ὡς καὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας ἐν γένει περὶ τῶν προβλέπει τὸ ὑπ' ἀριθ. 499]41 Νομ. Διάταγμα.

Ἀρθρον βον

Ἡ παροῦσα ἀπόφασις ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν καὶ ἀπὸ 1—8—43, ἐκτός τῆς περιφέρειας Θεσσαλονίκης, δι' ἣν θέλει ἐκδοθῇ ἰδιαίτερα ἀπόφασις ἡμῶν.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19ῃ Αὐγούστου 1943

29505]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 κατὰ 60 ο/ο τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Νομ. Διατάγματος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κ.λ.π.» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]1941 ὁμοίου.

Ἀποφασίζομεν

1. Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 1—8—1943 αὐξήσιν κατὰ 60 ο/ο ἐπὶ τῶν συνολικῶν εἰς χρῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν καταβαλλομένων ὑφ' οἰανδήποτε μορφήν τὴν 31—7—43 παντὸς τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ (μονίμου, ἐκτάκτου, ἐπὶ συμβάσει κ.λ.π.) ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος παντὸς ἐν τῇ χώρᾳ φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου, συνδεομένου, ὡς ἐργοδότη, μετὰ τοῦ ἄνω προσωπικοῦ, διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

2. Ὡς ἀποδοχὴ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης ἀποφάσεως θεωρεῖται πᾶσα εἰς χρῆμα ἀμοιβὴ ἣν ἔλαβεν ἢ ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν διὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον ἐ. ἐ. ἐξαιρέσει μόνον τῶν ποσοστῶν ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, ἐπὶ τῆς τιμῆς, εἰσπράξεως ἢ ἀξίας, τοῦ ἀντιτίμου τοῦ δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019]42 Νομ. Διατάγματος χορηγουμένου συσσιτίου καὶ βελτιώσεως αὐτοῦ καὶ τῶν δι' ἡμετέρων ἀποφάσεων ἢ συλλογικῶν συμβάσεων χορηγηθεισῶν ἐφ' ἅπαξ ἐνισχύσεων.

3. Προκειμένου περὶ ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν καὶ ἐν γένει τοιούτων ἀμειβομένων καθ' ἀποκοπὴν, καθ' ὥραν, καθ' ἐβδομάδα ἢ κατὰ 15θήμερον, ἢ ἄνωτέρω κατὰ 60 ο/ο προσαυξήσεως θὰ καταβληθῇ ἐπὶ τῆς κατὰ μονάδα χρόνου ἢ ἐργασίας ἀμοιβῆς.

Ἐκτός τῶν ἀνωτέρω οἱ μισθωτοὶ οὗτοι θὰ τύχῃσι τῆς κατὰ 60 ο/ο αὐξήσεως καὶ ἐπὶ τοῦ προσθέτου ἐπιδόματος ἀκριβείας τοῦ βίου.

4. Ἡ κατὰ τὰς προηγουμένας παραγράφους αὐξήσις κατὰ 60 ο/ο ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 100.000 μηνιαίως.

5. Προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἐμ' ὧν ἔχει ἐπιβληθῇ δι' ἀποφάσεων ἡμῶν τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἢ κατὰ 60 ο/ο προσαυξήσεως θὰ ὑπολογισθῇ ἐφ' ὅλοκλήρου τοῦ μισθοῦ, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ προσθέτου ἐπιδόματος ἀκριβείας τῆς ζωῆς, τὸ δὲ οὕτω προκύπτον ποσὸν θέλει μειωθῇ κατὰ τὸ ὑπὸ τῆς καθιερούσης τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν ἀποφάσεως ἡμῶν ὀριζόμενον ποσοστὸν καὶ ἀνεξαρτήτως ἂν γίνεται ἢ οὐ χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ ἔστω καὶ δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη.

6. Ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρεταὶ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης ἀποφάσεως, θεωροῦνται πάντες ὧν τὰ κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν ρυθμίζονται ὑπὸ τῶν μέχρι σήμερον ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας (ὡς π.χ. Ἐθνική, 12—8—36, ὑπαλλήλων Ἀνωτάτων Ἐταιριῶν, Ἀσφαλιστικῶν Ἐταιριῶν, Ἐμποροῦπαλλήλων κ.λ.π.). Ὡσαύτως εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης ἀποφάσεως ὑπάγονται καὶ οἱ ἐμισθωτοὶ ἱατροί, δικηγόροι καὶ Νομικοὶ Σύμβουλοι, οἱ ὁδηγοὶ πασης μορφῆς καὶ φύσεως αὐτοκινήτων, οἱ διπλωματοῦχοι πρακτικοὶ μηχανικοί, οἱ ἀσχοῦντες ἐπίβλεψιν μηχανοδηγοὶ ἐφ' ὅσον ἀντικαθιστοῦν ἐν τῇ ὑπευθύνῳ ἐπιβλέψει τοὺς πρακτικοὺς μηχανικοὺς, οἱ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρεταὶ τῶν συμβολαιογραφείων καὶ δικηγορικῶν γραφείων, οἱ θυρωροὶ πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, οἵτινες θὰ τύχῃσι αὐξήσεως μόνον 40 ο/ο καὶ οὐχὶ 60 ο/ο, ὡς καὶ τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν, σανατορίων καὶ νοσοκομείων.

7. Δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης ἀποφάσεως οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις περὶ τῶν προβλέπει τὸ ὑπ' ἀριθ. 499]1941 Νομ. Διάταγμα, οἱ ἡθοποιοὶ καὶ μουσικοὶ θεάτρων καὶ θεαμάτων γενικῶς, οἱ χειρίζονται καὶ βοηθοὶ αὐτῶν κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων, οἱ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρεταὶ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων περὶ τῶν προβλέπων οἱ ὑπ' ἀριθ. 177]1943 καὶ 249]1943 Νόμοι, ὡς καὶ τὸ οἰκιακὸν ὑπηρετικὸν προσωπικόν.

8. Κατὰ τὸ διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ποσοστὸν αὐξήσεως προσαυξάνονται ἀπὸ 1—8—1943 κατὰ τὰ ἥδη ἐν ἰσχύϊ προσηυξημένα κατώτατα ὅρια μισθῶν τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν μέχρι σήμερον ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, καὶ ἀποφάσεων ἡμῶν.

9. Ἡ παροῦσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν καὶ ἀπὸ 1—8—1943.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Αὐγούστου 1943

18334]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ συνεισφορᾶς τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος, διὰ τὴν κυρίαν ἀσφάλισιν τοῦ προσωπικοῦ των.
(Ε.Κ. τ' Β' φ. 106 τῆς 7 Ἰουλίου 1943)

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 85]1943 Νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας τῶν ὁργανισμῶν τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως» καὶ σύμφωνον γνώμην τοῦ παρὰ τῷ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργεῖῳ Συμβουλὶ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἐκ-

φρασθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς 31 Μαΐου 1943, ἀποφασίζομεν :

Ὅρίζομεν ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1943 τὴν ἐργοδοτικὴν συνεισφορὰν τῶν Τραπεζῶν Ἑθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος διὰ τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεων τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν κυρίαν ἀσφάλειαν τοῦ προσωπικοῦ τῶν, ἴσῃν πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον τοῦτο εἰσφορᾶς τῶν ἡσφαλισμένων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουνίου 1943

18334|1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.
Περὶ αὐξήσεως ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς τῆς Ἑταιρίας Ἑλληνικῶν Ἡλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων.

(Ε.Κ. τ. Β', φ. 97 τῆς 25 Ἰουνίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 85|1943 Νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῆς Νομοθεσίας τῶν Ὁργανισμῶν τῆς Κοιν. Ἀσφαλίσεως» καὶ σύμφωνα γνῶμην τοῦ παρὰ τῷ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργείῳ Συμβουλίου Κοιν. Ἀσφαλίσεως, ἐκφρασθεῖσαν κατὰ τὴν Συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς 31 Μαΐου 1943, ἀποφασίζομεν.

Ὅρίζομεν ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1943 τὴν ἐργοδοτικὴν συνεισφορὰν τῆς Ἑταιρίας Ἑλληνικῶν Ἡλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων διὰ τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ αὐτῆς κυρίαν ἀσφάλειαν τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἴσῃν πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον τοῦτο εἰσφορᾶς τῶν ἡσφαλισμένων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουνίου 1943

157301|397|1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν
Ἑργασίας καὶ Συγκοινωνίας

Περὶ αὐξήσεως κατὰ 50 ο)ο τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν τῆς Ἀνωτάτου Ἑλληνικῆς Ραδιοφωνικῆς Ἑταιρίας⁽¹⁾.

(Ε.Κ. τ. Β', φ. 106 τῆς 7 Ἰουλίου 1943)

101277|693|1943 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν
Ἑργασίας καὶ Συγκοινωνίας

Περὶ αὐξήσεως κατὰ 50 ο)ο τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν Ἑταιρίας Τελεφῶνικης⁽²⁾.

(Ε.Κ. τ. Β', φ. 106 τῆς 7 Ἰουλίου 1943)

20000|A207|1943 Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἑργασίας
Περὶ αὐξήσεως κατὰ 50 ο)ο εἰς ἰδιωτικὸς ὑπαλλήλους⁽³⁾.

(Ε.Κ. τ. Β', φ. 118 τῆς 24 Ἰουλίου 1943)

20040|1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ ἐπιβολῆς κατωτάτων ὁρίων ἀμοιβῶν μισθῶν, ἡμερομισθίων, κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβῆς κλπ. εἰς πάντας τοὺς ἐργατοτεχνίτας κοινῆς κλπ.⁽⁴⁾.

(Ε.Κ. τ. Β', φ. 119 τῆς 24 Ἰουλίου 1943)

157814|625|1943. Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἑργασίας
Περὶ τροποποιήσεως ἡμερομηνίας ἐνάρξεως ἰσχύος ὑπ' ἀριθ. 147882|512 ἀποφάσεως⁽⁵⁾.

(Ε.Κ. τ. Β', φ. 120 τῆς 24 Ἰουλίου 1943)

147882|512|1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν
Ἑργασίας καὶ Συγκοινωνίας

Περὶ αὐξήσεως κατὰ 50 ο)ο εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Ἀνωτάτου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας⁽⁶⁾.

(Ε.Κ. τ. Β', φ. 96 τῆς 23 Ἰουνίου 1943)

13804|1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ κηρύξεως ὑποχρεωτικῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργατίας ἀπὸ 19 Ἀπριλίου 1943 εἰς τὰς εἰρηνοδικειακὰς περιφερείας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περιχώρων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 78 τῆς 29 Μαΐου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16-11-35 Ἀν. Νόμου «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργατίας», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1367 Ἀν. Νόμου, ἀποφασίζομεν : Κηρύσσομεν ὑποχρεωτικὴν διὰ τὰς Εἰρηνοδικειακὰς περιφερείας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περιχώρων τὴν ἀπὸ 19 Ἀπριλίου 1943 ὑπογραφείσαν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, δι' ἧς ρυθμίζονται οἱ ὅροι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ Ταξιθετῶν καὶ Ταξιθετῶν κληματογράφων καὶ θεάτρων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, κατατεθείσαν παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7102|20-4-1943 πράξεως καταθέσεως.⁽⁷⁾

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἀπριλίου 1943

16320|1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ αὐξήσεως τῆς μηνιαίας εἰσφορᾶς ἐκάστου μισθωτοῦ τῆς χώρας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 78 τῆς 29 Μαΐου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει :

Τὸ ἀρθρον 2 τοῦ Ν. Δ. 1879|1942 «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ Ἑπαγγελματικῶν Ὁργανώσεων καὶ ἄλλων εἰνῶν ἐργατικῶν νόμων», ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1883|1943 πρότασιν τῆς Ἑθν. Συνδίας Ἑργατῶν Ἑλλάδος, ἀποφασίζομεν.

1) Τὴν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41787|1942 ἡμετέρας ἀποφάσεως ὁριζομένην 30 ὁδραχμὸν μηνιαίαν εἰσφορὰν ἐκάστου μισθωτοῦ τῆς χώρας πρὸς ἐνίσχυσιν

(1) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β', τευχὸς 44, σελ. 412. Πρόκειται περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943.

(2) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β', τευχὸς 44, σελ. 592. Πρόκειται περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943.

(3) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β', τευχὸς 43, σελ. 380. Πρόκειται περὶ αὐξήσεως ὑπαλλήλου καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943.

(4) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β', τευχὸς 44, σελ. 408. Πρόκειται περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1943.

(5) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β', τευχὸς 45, σελ. 443. Πρόκειται περὶ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἀνωτάτου Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας.

(6) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β', τευχὸς 44, σελ. 412.

(7) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β', τευχὸς 43, σελ. 382.

τῶν Ἑργατοῦπαλληλικῶν Ὀργανισμῶν τῆς Ἑλλάδος, αὐξάνομεν ἀπὸ 1—6—43 εἰς δραχμὰς τετρακοσίας (400).

Ἡ διὰ τῆς παρούσης ἐπιβαλλομένη 100)δραχμὸς αὐξήσις θέλει διατίθεται ἀποκλειστικῶς εἰς ἐνίσχυσιν τῆς Ἑθν. Συννομοσπονδίας Ἑργατῶν Ἑλλάδος, τοῦ ποσοστοῦ, οὗτινος δικαιοῦνται οἱ λοιποὶ Ὀργανισμοὶ ἐπὶ τῆς νέας μηνιαίας εἰσφορᾶς ἐκάστου μισθωτοῦ, παραμένοντος ὡς ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ὑπ' ἀριθ. 41787) 1942 ἡμετέρῃ ἀποφάσει ὀρίζεται.

2) Τροποποιούντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 10089)Ε 478 (Φ. Ε. Κ. 54 Τ. Β') ὀρίζομεν ὅτι ἐπὶ τῶν ἀπὸ 1—7—43 καταβαλλομένων ἢ μεταφερομένων πησῶν, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ ὀριζόμενα, εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἐκ μηνιαίων εἰσφορῶν ὑπὲρ τῆς Ἑθν. Συνδίας Ἑργατῶν, ποσοστὸν ἴσον πρὸς τὰ 3)20 θὰ μεταφέρηται ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς ταύτης εἰς πιστωσιν τοῦ παρὰ τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι αὐτῆς λογαριασμοῦ «Ταμείον Ἀσφαλίσεως Ἐκπροσώπων καὶ Ὑπαλλήλων Ἑργατικῶν Ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Μαΐου 1943

19370)1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ ἐγκρίσεως κανονισμοῦ διενεργείας καὶ ἐλέγχου εἰσπράξεων πόρων Ἑργατικῆς Ἑστίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 111 τῆς 10 Ἰουλίου 1943)

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει 1) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 665)1937 κωδικοποιημένου Ἀν. Νόμου «περὶ ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας τῆς Ἑργατικῆς Ἑστίας», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ μετιγγενεστοῦ τοιοῦτου 1688)1939, 2) τὴν ἀπὸ 9)6)1943 ὑπ' ἀριθ. 573 ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου τῆς Ἑργατικῆς Ἑστίας, δι' ἧς ὑποβάλλεται «Κανονισμὸς διενεργείας καὶ ἐλέγχου εἰσπράξεων πόρων τῆς Ἑργατικῆς Ἑστίας», καταρτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου αὐτῆς κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 2ας Ἰουνίου 1943, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὸν ὡς ἄνω Κανονισμὸν διενεργείας καὶ ἐλέγχου εἰσπράξεων πόρων τῆς Ἑργατικῆς Ἑστίας καὶ παραγγέλλομεν τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἰουνίου 1943

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Διενεργείας καὶ ἐλέγχου εἰσπράξεων πόρων τῆς Ἑργατικῆς Ἑστίας.

Τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Ἑργατικῆς Ἑστίας κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς 2ας Ἰουνίου 1943 ἐνέκρινε τὸν κάτωθι κανονισμὸν διενεργείας καὶ ἐλέγχου εἰσπράξεων τῶν πόρων τῆς Ἑργατικῆς Ἑστίας.

Ἀρθρον 1.— Πόροι τῆς Ἑργατικῆς Ἑστίας δυνάμενοι νὰ εἰσπραθῶσι ἀπ' εὐθείας δι' εἰσπρακτόρων εἶναι:

α) Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ κωδικοποιημένου Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 665)1937, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 1688)1939 καὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Διατάγματος 1875)1942, ἐτησίᾳ εἰσφορὰ ἐκάστου ἐργοδότη ὑπὲρ τῆς Ἑργατικῆς Ἑστίας, ἴση μὲ ἡμῖς ἡμερομίσθιον δι' ἑκάστον ἐργάτην ἢ τεχνίτην ἢ τὸ 1/50 τοῦ μισθοῦ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους ἢ ἐπὶ μισθῷ ὑπηρετοῦντας μισθωτοὺς κατ' ἔτος.

β) Τὰ τυχόν πρόστιμα τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καὶ μισθωτῶν ἐν γένει ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν δυνάμει κανονισμοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἀρθρον 2.— Ἡ εἰσπραξις τῶν ἀνωτέρω πόρων, ἐφ' ὅσον δὲν ἔγινε κατὰθεσις τούτων προηγουμένως ὑπὸ τῶν ὑποχρέων ἐργοδοτῶν εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, διενεργεῖται ὑπὸ τῶν εἰσπρακτόρων τῆς Ἑργατικῆς Ἑστίας, ἐφωδιασμένων διὰ σχετικοῦ πιστοποιητικοῦ ταυτότητος, βασιῆ ἡριθμημένων καὶ θεωρημένων παρὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ εἰσπράξεων καὶ τοῦ λογιστοῦ διπλοτύπων ἀποδείξεων.

Ἀρθρον 3.— Τὰ διπλότυπα χορηγοῦνται ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας καὶ διὰ τὴν χορήγησιν τηρεῖται βιβλίον ἐν ᾧ ὑπογράφει καὶ χρεοῦται ὁ παραλαμβάνων εἰσπράκτωρ κατ' αὐξοῦντα ἀριθμὸν στελεχῶν διπλοτύπων. Διὰ τὴν παραλαβὴν νέου στελέχους διπλοτύπων δέον νὰ παραδίδηται τὸ χρησιμοποιοῦν παλαιόν.

Ἀρθρον 4.— Οἱ εἰσπράκτορες ἅμα τῇ διενεργείᾳ τῆς εἰσπράξεως ἀναγράφουσι τὸ εἰσπραττόμενον ποσὸν ὁλογράφως ἐπὶ τῆς διπλοτύπου ἀποδείξεως καὶ τὸ μὲν ἀντίτυπον τοῦ στελέχους παραμένει εἰς χεῖρας τῶν, τὸ δὲ ἕτερον ἀποκοπτόμενον ἐγχειρίζεται εἰς τὸν καταβαλόντα ἐργοδότην.

Ἐν τῇ ἀποδείξει δέον νὰ ἀναγράφηται εὐκρινῶς τὸ ὄνομα τοῦ ἐργοδοτοῦ ἢ ὁ τίτλος τῆς καταβαλούσης ἐπιχειρήσεως, τὸ εἰσπραττόμενον ποσὸν ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς καὶ νὰ ὑπογράφηται καὶ σφραγίζηται, εἰ ὅτε αὐτόν, τὸ στέλεχος τῆς ἀποδείξεως παρὰ τοῦ καταβαλόντος ἐργοδότην.

Ἀρθρον 5.— Οἱ εἰσπράκτορες δὲν δικαιοῦνται νὰ εἰσπράξωσιν εἰς μετρητὰ παρὰ ἐπιχειρήσεων ποσὰ ὑπερβαίνοντα τὰς 100.000 δραχμῶν κατ' ἐπιχειρήσιν ἢ ἐργοδοτήν, οὐδὲ νὰ κρατῶσιν πέραν τῶν 250.000 δραχμῶν εἰς μετρητὰ, ὑποχρεούμενοι νὰ καταθέσωσι τὰς εἰσπράξεις τῶν εἰς τὴν Τράπεζαν, εὐθὺς ὡς συγκεντρωσὶ τὸ ποσὸν τοῦτο.

Ἀρθρον 6.— Οἱ εἰσπράκτορες ὑποχρεοῦνται καθ' ἐκάστην καὶ ἅμα τῷ πέρατι τῆς διενεργείας τῶν εἰσπράξεων νὰ συντάξωσιν ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ διπλοτύπου βιβλίου τοῦ χορηγομένου αὐτοῖς παρὰ τῆς ὑπηρεσίας κατὰστασιν τῶν διενεργηθεισῶν εἰσπράξεων ἐν ᾗ ν' ἀναγράφονται τὰ εἰσπραχθέντα ποσὰ εἰς μετρητὰ καὶ ἐπιταγὸς κατὰ ἐργοδοτήν, ὁ ἀριθμὸς τῆς ἐκδοθείσης διπλοτύπου ἀποδείξεως καὶ τὸ σύνολον εἰσπράξεων τῆς ἡμέρας.

Ἀρθρον 7.— Οἱ εἰσπράκτορες κατὰ τριήμερον ὀφείλουσι νὰ καταθέσωσι τὰ εἰσπραχθέντα παρ' αὐτῶν ποσὰ παρὰ τῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος διὰ λογαριασμὸν τῆς Ἑργατικῆς Ἑστίας καὶ νὰ προσέρχωνται πρὸς ἐλεγχον καὶ βεβαίωσιν τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν εἰς τὸν Ἐπιθεωρητὴν καθ' ἑβδομάδα τοῦλάχιστον.

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς Εἰσπράξεων δικαιοῦται ὅποτε δῆποτε, οἰκοθεν ἢ ἐντολῇ τοῦ προϊσταμένου τῆς ὑπηρεσίας, νὰ καλῇ τοὺς εἰσπράκτορας πρὸς ἐλεγχον.

Ἀρθρον 8.— Ὁ Ἐπιθεωρητὴς, προβαίνων εἰς ἐλεγχον τῶν εἰς χεῖρας τῶν εἰσπρακτόρων διπλοτύπων, συνυπογράφει ἐπ' αὐτῶν διὰ τὸ καλῶς ἔχειν.

Ἀρθρον 9.— Οἱ εἰσπράκτορες ὑποχρεοῦνται νὰ ἀπασχοληθῶσι μὲ τὴν διενέργειαν εἰσπράξεων βάσει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος καὶ ὁδηγίων καὶ προγράμματος καταρτιζομένου ὑπὸ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, ὑποχρεούμενοι νὰ ἀναγράφωσι τὰς ἐπιχειρήσεις εἰς ἃς εἰσπραχθήσονται οἱ ποροὶ ὀνομαστικῶς εἰς εἰδικὴν κατὰστασιν.

Ἀρθρον 10.— Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ οἱ ἐργοδοταὶ δικαιοῦνται νὰ κατοθέσωσι τὴν ὑπὲρ τῆς Ἑργατικῆς Ἑστίας συνεισφορὰν αὐτῶν εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ἐπιδεικνύοντες τὴν σχετικὴν ἀπόδειξιν εἰς τὸν εἰσπράκτορα, ὅτε καὶ ἐλέγχεται παρ' αὐτοῦ τὸ ἀκριβὲς ὡς πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν καὶ τὸ ποσὸν τῆς καταθέσεως.

Ἀρθρον 11.— Τόσον ἢ παρὰ τῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος κατὰθεσις, ὅσον καὶ ἢ εἰσπραξις ἀπ' εὐθείας

των ὑπὲρ τῆς Ἑργατικῆς Ἑστίας συνεισφορῶν, γίνεται εἰς δύο δόσεις. Ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ ποσοῦ τῆς εἰσφορᾶς γίνεται βάσει τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῶν ἡμερομισθίων καὶ μισθῶν, ἅτινα ἰσχύουν ἐν ἀρχῇ ἐκάστης ἑξαμηνίας. Ὡς ἡμερομισθίων καὶ μισθῶν νοεῖται τὸ σύνολον τῶν εἰς χρῆμα ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ μετὰ τῶν πάσης φύσεως ἐπιδρομάτων καὶ προσυζητήσεων τῶν ἐν ἰσχύϊ ἐν ἀρχῇ τῆς ἑξαμηνίας.

Ἀρθρον 12.—Ἐργοδότη, καταθέσαντες τὴν συνεισφορὰν αὐτῶν βάσει τῶν προΐσχυουσῶν τοῦ Ν. Διατάγματος 1875]1942 διατάξων διὰ τὸ ἔτος 1942, υποχρεοῦνται εἰς συμπλήρωσιν τῆς καταθέσεως μέχρι τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὁρίου.

Ἀρθρον 13.—Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἀπαξ καθ' ἑβδομάδα τοῦλάχιστον ἢ καὶ εἰδικῇ ἐντολῇ τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἢ τοῦ Προϊσταμένου τῆς Ὑπηρεσίας ὀφείλει νὰ διενεργήσῃ ἐπιτόπιον ἐλεγχον εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ γραφεῖα πρὸς ἐξαικρίβωσιν οἷα αἱ εἰσπράξεις ἐγένοντο κανονικῶς καὶ ἐνεγράφησαν ἐπακριβῶς εἰς τὰ διπλότυπα.

Περὶ τοῦ ἐλέγχου ὁ Ἐπιθεωρητὴς υποβάλλει λεπτομερῆ ἔκθεσιν, ἀναφέρονσαν τὴν γενομένην ἐργασίαν καὶ τὸν τρόπον τῆς παρὰ τῶν εἰσπρακτόρων ἐκτελέσεως τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν.

Ἀποσπάσματα τῶν ἐν λόγῳ ἐκθέσεων τοποθετοῦνται εἰς τοὺς οἰκείους φακέλους προσωπικοῦ τῶν εἰσπρακτόρων.

Ἀρθρον 14.—Ὁ Ἐπιθεωρητὴς υποχρεοῦται κατὰ μῆνα νὰ υποβάλλῃ πρὸς τὸ Συμβούλιον ἔκθεσιν περὶ τῆς πορείας τῶν εἰσπράξεων καὶ τῆς συντελεσθείσης παρὰ τῶν εἰσπρακτόρων ἐργασίας καὶ πᾶσαν ἐν γένει παρατήρησιν ἐπὶ τοῦ τρόπου διενεργείας αὐτῶν.

Εἰσπρακτορες παραμελοῦντες τὰ καθήκοντα αὐτῶν ἢ ἀπέχοντες τῆς ὑπηρεσίας τῶν ὑπόκεινται εἰς κράτησιν ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν ἴσῃν μὲν τόσα τριᾶκοντα τῶν ἀποδοχῶν ὅσα αἱ ἡμέραι καθ' ἃς ἀδικαιολογήτως ἀπέσχον τῆς ὑπηρεσίας.

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀρχεῖται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1943.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰουνίου 1943

Ὁ Πρόεδρος Ὁ Εἰσηγητής

20867]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ παρατάσεως ἰσχύος Σουλ. Συμβάσεως Ἐκδορῶν, Σφαγῶν κτλ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 112 τῆς 13 Ἰουλίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει α) τὴν παράγρ. 3 τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 866/1937 «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν περὶ Σουλ. Συμβάσεων Ἑργασίας Νόμον κλπ.», ὡς καὶ τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἀρθρου 9 τοῦ Ἀναγκ. Νομοῦ 1367/1938 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ Σουλ. Συμβάσεων Ἑργασίας Νομοθεσίας» ἀποφασίζομεν.

Παρατείνουμεν ἐπὶ δύο εἰσέτι μῆνας τὴν προθεσμίαν ἰσχύος τῆς ἀπὸ 23]1]1943 Σουλ. Συμβάσεως Ἑργασίας Ἐκδορῶν, Σφαγῶν καὶ Ὑπαλλήλων Κρεοπωλείων Ἀθηνῶν.

Ἀθῆναι τῇ 22 Ἰουνίου 1943

19026]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ παρατάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μεταφορέων καυσίμων ὑλῶν Πειραιῶς κ.λ.π.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 102 τῆς 2 Ἰουλίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὴν παράγρ. 3 τοῦ ἀρθρου 4 τοῦ Ἀναγκ. Ν. 866]1937 «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς

τὸν περὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἑργασίας Νόμον κλπ.» ὡς καὶ τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἀρθρου 9 τοῦ Ἀν. Νόμου 1867]1938 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας Νομοθεσίας, ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 45388]19-12-42 ἡμετέραν ἀπόφασιν, ἀποφασίζομεν.

Ἐν συνεχείᾳ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως παρατείνουμεν ἐπὶ ἐν εἰσέτι ἑξαμῆνον τὴν προθεσμίαν ἰσχύος τῆς ἀπὸ 8-3-37 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μεταφορέων καυσίμων ὑλῶν Πειραιῶς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰουνίου 1943

42714]1943 Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Γεωργίας καὶ Ἑργασίας.

Περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς διὰ τὴν ἀλωνιστικὴν περίοδον 1943 τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐργασθησομένου εἰς τὰ ἰδιωτικὰ ἀλωνιστικὰ συγκροτήματα.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ Ν. Διατάγματος 1412]1942 «περὶ τρόπου καθορισμοῦ ἀμοιβῆς μηχανοδηγῶν ἀλωνιστικῶν συγκροτημάτων», ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν, διὰ τὴν ἀλωνιστικὴν περίοδον 1943, ὡς κάτωθι, τὴν ἀμοιβὴν τοῦ εἰς τὰ ἰδιωτικὰ ἀλωνιστικὰ συγκροτήματα ἐργασθησομένου τεχνικοῦ προσωπικοῦ:

Α') Ἀμοιβὴ μηχανοδηγοῦ ἀλωνιστικῆς μηχανῆς.

Αὕτη καθορίζεται εἰς ποσοστὸν 0,80 ο)ο ἐπὶ τῶν συνολικῶς ἀλωνιζομένων ποσοτήτων σιτηρῶν.

Β') Ἀμοιβὴ ὁδηγοῦ ἐλκυστήρος ἀλωνιστικῆς μηχανῆς, ἢ θερμαστοῦ ἀτμομηχανῆς.

Αὕτη καθορίζεται εἰς ποσοστὸν 0,40 ο)ο ἐπὶ τῶν συνολικῶς ἀλωνιζομένων ποσοτήτων σιτηρῶν.

Γ') Ἀμοιβὴ βοηθοῦ μηχανοδηγοῦ ἀλωνιστικῆς μηχανῆς.

Αὕτη καθορίζεται εἰς ποσοστὸν 0,35 ο)ο ἐπὶ τῶν συνολικῶς ἀλωνιζομένων ποσοτήτων σιτηρῶν.

Τ' ἀνωτέρω ποσοστὰ θὰ καταβάλλονται τοῖς δικαιούχοις εἰς εἶδος καὶ ἀναλογικῶς δι' ἕκαστον ἀλωνιζόμενον εἶδος σιτηροῦ, ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται νὰ ἐνεργηθῇ συγκέντρωσις σιτηρῶν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῶν ἀλωνιστικῶν μηχανῶν εἰσπρατομένου ἀλωνιστικοῦ δικαιώματος.

Εἰς περίπτωσιν ὅμως καθ' ἣν διενεργηθῇ συγκέντρωσις ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῶν ἀλωνιστικῶν μηχανῶν εἰσπρατομένου ποσοστοῦ ἀλωνισμοῦ, αὕτη θὰ ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τοῦ εἰς τὴν ἀνωτέρω προσωπικὸν χορηγηθησομένου ποσοστοῦ καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ὡς διὰ τοὺς ἰδιοκτῆτας μηχανῶν ποσοστὰ.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, τὸ προσωπικὸν θὰ δικαιούται νὰ εἰσπράξῃ παρὰ τῆς ἀρμοδίας Ὑπηρεσίας Συγκεντρώσεως τὴν εἰς χρῆμα ἀξίαν τῶν ἐκ τοῦ ποσοστοῦ των παραδοθησομένων αὐτῇ ποσοτήτων σιτηρῶν.

Εἰς ἃς περιπτώσεις ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἐκτελεῖ ὑπηρεσίαν μηχανοδηγοῦ καὶ ὁδηγοῦ ἐλκυστήρος, κατέχον ἀπαραιτήτως καὶ τὰ δύο σχετικὰ πενυχία, συμφωνῶς τῇ παραγρ. 3 τοῦ ἀρθρου 14 τοῦ ἀπὸ 23]4]1939 Β. Διατάγματος, τοῦτο δικαιούται ἀμφοτέρων τῶν ἀμοιβῶν, τοῦ μηχανοδηγοῦ καὶ ὁδηγοῦ ἐλκυστήρος, ἀφαιρουμένου ἐκ τοῦ ἀθροίσματος αὐτῶν ποσοστοῦ 0,10 ο)ο καὶ αὐξανομένου ἀντιστοίχως τοῦ δικαιώματος τοῦ βοηθοῦ μηχανοδηγοῦ ἀλωνιστικῆς. Ἡτοι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὁ μὲν μηχανοδηγός, ἐκ-

τελών ταυτόχροτως και χρέη οδηγού, θά δικαιούται ποσοστού 1,10 ο) επί των άλωνισομένων σιτηρών, ό δέ βοηθός μηχανοδηγού θά δικαιούται ποσοστού 0,45 ο).

Είς περιπτώσιν καθ' ήν εν και τό αὐτό πρόσωπον έκτελεῖ ὑπηρεσίαν οδηγού ἑλκυστήρος και βοηθοῦ μηχανοδηγού, κατέχον ἀπαραιτήτως και τὰ δύο σχετικὰ πτυχία, δικαιούται ἀμφοτέρων τῶν ἀμοιβῶν, τοῦ οδηγοῦ ἑλκυστήρος και βοηθοῦ μηχανοδηγού, ἀφαιρουμένου ἐκ τοῦ ἀθροίσματος τούτων ποσοστού 0,20 ο) και αὐξανομένου ἀντιστοίχως τοῦ δικαιώματος τοῦ μηχανοδηγού ἀλωνιστικῆς. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ό μὲν οδηγός ἑλκυστήρος, έκτελών και χρέη βοηθοῦ μηχανοδηγού, θά δικαιούται ποσοστού 0,55 ο) επί των ἀλωνισομένων σιτηρῶν, ό δέ μηχανοδηγός θά δικαιούται ποσοστού 1,00 ο).

Είς τὰ ἀντικείμενα ἀλωνιστικά συγκροτήματα τήν ἀνωτέρω ἀμοιβήν τοῦ οδηγοῦ ἑλκυστήρος δικαιούται ό θερμαστής.

Τό ἀνωτέρω τεχνικόν προσωπικόν (μηχανοδηγός, οδηγός ἑλκυστήρος, θερμαστής και βοηθός μηχανοδηγού), δέον να κέκτηται τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπόμενα πτυχία, ὅποτε και μόνον θά δικαιούται τῶν ἀνωτέρω καθοριζομένων ποσοστῶν.

Ἐάν εἰς θέσιν βοηθοῦ μηχανοδηγού προσληφθῇ πτυχιούχος μηχανοδηγός ἀλωνιστικῆς, οὗτος θά δικαιούται τῶν ἀνωτέρω καθοριζομένων διὰ τοὺς βοηθοὺς μηχανοδηγῶν ἀλωνιστικῆς ποσοστῶν.

Εἰς τό ἀνωτέρω τεχνικόν ὡς και εἰς τό μόνιμον και ἡμερομισθιον προσωπικόν τῶν ἀλωνιστικῶν μηχανῶν θά χορηγῆται ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων ἀνά μία ὁκτᾶ ἄρτου ἡμερησίως ὡς και ἐτοίμη τρυφή δις τῆς ἡμέρας μετὰ πρωϊνοῦ ροφήματος.

Τέλος διὰ τήν διατροφήν τῶν οἰκογενειῶν τῶν ταϊστῶν, τοῦ καρραγωγέως μεταφορᾶς ὕδατος και τοῦ διαχειριστοῦ (παρὰληπτου) τῆς ἀλωνιστικῆς μηχανῆς, θέλουσι χορηγηθῇ παρὰ τοῦ ἐκμεταλλεῦτοῦ τῆς ἀλωνιστικῆς μηχανῆς αἱ κάτωθι ποσότητες σίτου, ἡ ἀξία τοῦ ὁποίου ὑπολογιζομένη πρὸς τήν ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας Συγκεντρώσεως καθορισθεσομένην τιμήν κατ' ὁκτᾶ θέλει ἐκπεσθῇ ἐκ τῆς συμπεφωνημένης εἰς χορήγησην ἀμοιβῆς τούτων, ἥτοι:

Α') Ἐπὶ ἀλωνισθησομένης ποσότητος σιτηρῶν γενικῶς μέχρι 50.000 ὁκ., θά χορηγηθοῦν: α) εἰς ἑκαστον ταϊστήν 100 ὁκ., β) εἰς τὸν καρραγωγέα 80 ὁκ. και γ) εἰς τὸν διαχειριστήν 80 ὁκ.

Β') Ἐπὶ ἀλωνισθησομένης ποσότητος σιτηρῶν, ἀπὸ 51.000 μέχρι 100.000 ὁκ., θά χορηγηθοῦν α) εἰς ἑκαστον ταϊστήν 125 ὁκ., β) εἰς τὸν καρραγωγέα 100 ὁκ. και γ) εἰς τὸν διαχειριστήν 100 ὁκ.

Γ') Ἐπὶ ἀλωνισθησομένης ποσότητος σιτηρῶν 101.000 μέχρι 150.000 ὁκ. θά χορηγηθοῦν α) εἰς ἑκαστον ταϊστήν 150 ὁκ., β) εἰς τὸν καρραγωγέα 130 ὁκ. και γ) εἰς τὸν διαχειριστήν 130 ὁκ.

Δ') Ἐπὶ ἀλωνισθησομένης ποσότητος σιτηρῶν 151.000 μέχρι 200.000 ὁκ. θά χορηγηθοῦν α) εἰς ἑκαστον ταϊστήν 185 ὁκ., β) εἰς τὸν καρραγωγέα 160 ὁκ. και γ) εἰς τὸν διαχειριστήν 160 ὁκ.

Ε') Ἐπὶ ἀλωνισθησομένης ποσότητος σιτηρῶν 201.000 μέχρι 250.000 ὁκ. θά χορηγηθοῦν α) εἰς ἑκαστον ταϊστήν 230 ὁκ., β) εἰς τὸν καρραγωγέα 200 ὁκ. και γ) εἰς τὸν διαχειριστήν 200 ὁκ.

ΣΤ') Καὶ τέλος ἐπὶ ἀλωνισθησομένης ποσότητος σιτηρῶν 251.000 ὁκ. και ἄνω θά χορηγηθοῦν α) εἰς ἑκαστον ταϊστήν 280 ὁκ. β) εἰς τὸν καρραγωγέα 240 ὁκ. και γ) εἰς τὸν διαχειριστήν 240 ὁκ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Μαΐου 1943.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συλλογικὴ Σύμβασις Ἑργασίας Ἑργατοτεχνιτῶν κεραμοποιῶν και πλινθοποιῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περιχώρων

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 26 Μαΐου 1943 οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι ἀφ' ἑνὸς μὲν Εὐάγγελος Δεμπέσης, Πρόεδρος και Θ. Σταύρου, Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Συνδέσμου Ἑργοστασιαρχῶν Κεραμοποιῶν και Πλινθοποιῶν Ἀθηνῶν και Πειραιῶς ὡς ἐκπρόσωποι τῶν ἐργοστασιαρχῶν κεραμοποιῶν και πλινθοποιῶν ἐξουσιοδοτηθέντες νομίμως, ἀφ' ἑτέρου δὲ Δ. Φίλιππας Πρόεδρος και Γεώργ. Καλλέλας, Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Συνδέσμου Κεραμοποιῶν ἐργατῶν ἀπεφάσισαν τήν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως ἐργασίας δι' τῆς συμφωνοῦν τὰ κάτωθι:

Χορηγοῦνται αὐξήσεις ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων τὴν 14ην Μαΐου ἐ. ἐ. ἡμερομισθίων εἰς τοὺς ἐργατοτεχνίτας τῶν κεραμοποιῶν και πλινθοποιῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς και Περιχώρων ὡς ἑξῆς:

1) Ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἄνω τῆς ἡλικίας τῶν 18 ἐτῶν (17ον συμπληρωμένων) ἀρρένων ἐργατοτεχνιτῶν ποσοῦ ἡμερησίως 600 δραχμῶν.

2) Ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἄνω τῶν 18 ἐτῶν ἐργατριῶν ἡμερησίως δραχμ. 500.

3) Ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν, ἀνεξαρτήτως φύλου μέχρις ἡλικίας 18 ἐτῶν ἡμερησίως δραχ. 400.

Ἡ χορηγομένη διὰ τῆς παρούσης αὐξήσεως ὑπολογίζεται ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἡμερομισθίων εἰς οἷονδῆποτε ἐπίπεδον και ἂν εὐρίσκωνται ταῦτα και εἶναι ἀνεξάρτητος τῶν χορηγηθεισῶν ἢ χορηγηθησομένων δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας αὐξήσεων.

Πάντως τὰ ἡμερομισθία τῶν ὡς ἄνω ἐργατοτεχνιτῶν μετὰ τὴν χορήγησιν τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω αὐξήσεως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι κατώτερα τῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7600/43 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας καθορισθέντων ἡμερομισθίων, ἡυξημένων κατὰ τ' ἀνωτέρω ποσά (1).

Τῆς ἀνωτέρω αὐξήσεως δὲν δικαιοῦνται ἐκεῖνοι ἐκ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν οἵτινες λαμβάνουν ἡμερομισθιον ἀνώτερον τοῦ διπλασίου τῶν ὑπὸ τῶν ἐκαστοτε ἐκδιδομένων ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας καθοριζομένων κατωτάτων ὀρίων ἡμερομισθίων.

Πᾶσα παράβασις τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐκ μέρους οἰουδῆποτε ἐκ τῶν ἐργοδοτῶν κατὰ τὴν συμφωνίαν τῶν συμβαλλομένων γεννᾷ ὑπὲρ τοῦ ἐκ τῆς παραβάσεως θιγομένου μισθοῦ τὸ διπλαῖον ὅπως διεκδικήσῃ πλὴν τῶν ἐκ τῆς παρούσης πηγαζόντων δικαιωμάτων του και ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ πενταπλάσιον τῆς εἰς χορήγησην ἀξιώσεώς του ὡς ποινικὴν ρῆτταν.

Ἡ παρούσα συλλογικὴ σύμβασις συνετάγη εἰς τέσσαρα πρωτότυπα ὑπογραφέντα παρὰ τῶν ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης ἀναφερομένων, ἐξ ὧν ἐν μὲν θέλει κατατεθῇ παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, τὰ δύο θά ληφθῶσι παρὰ τῶν συμβαλλομένων ἀνά ἐν και τό ἕτερον θά ὑποβληθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἑργασίας (2).

(1) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος Β', τεύχος 38, σελ. 218.

(2) Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὁπ' ἀριθ. 10412 τῆς 7ης Ἰουνίου 1943 πράξεως καταθέσεως και ἐκπρόσχη ὑποχρεωτικῆς διὰ τὰς Εἰρηνοδικειακὰς περιφερείας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς διὰ τῆς ὁπ' ἀριθ. 19748/Α 309 τῆς 23 Ἰουνίου 1943 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἑργασίας (Φ. Ε. Κ. τ. Β', 114 τῆς 16 Ἰουλίου 1943).

Συλλογική Σύμβασις Ἑργασίας

Περὶ ἐκτάκτου ἐφ' ἅπαξ εἰκονομικῆς ἐνίσχυ-
σεως τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ
ὕπηρετικου προσωπικοῦ τῶν Βιομηχανικῶν
Ἑπιχειρήσεων καὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 1ην Αὐγούστου 1943 οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι κ.κ. Ι. Τερζάκης, Πρόεδρος καὶ Π. Μαντζούνης, Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Συνδέσμου Ἑλλ. Βιομηγάνων καὶ Βιοτεχνῶν καὶ Φρ. Σαράντης, Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀνών. Ἑταιριῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου οἱ κ.κ. Ν. Καλύβας, Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἑθν. Συνομοσπονδίας Ἑργατῶν Ἑλλάδος, Χρ. Χαμπέρης, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἑθν. Ἑργατοῦπαλληλικοῦ Κέντρου Ἀθηνῶν καὶ Ε. Κανακουσάκης, Πρόεδρος τοῦ Ἑθν. Ἑργατοῦπαλληλικοῦ Κέντρου Πειραιῶς ἀπεφάσισαν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλ. συμβάσεως ἐργασίας, δι' ἧς καθορίζονται τὰ κάτωθι:

Εἰς πάντας τοὺς κατὰ τὴν 1-8-43 συνδεομένους ὁπωσδήποτε διὰ σχέσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνίτας ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετάς, ἐξαιρέσει τῶν ἐμποροῦπαλλήλων, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος (μονίμους, ἐκτάκτους, ἐπὶ συμβάσει κλπ.) καὶ ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις αὐτῶν διαρκεῖ ἢ ἤθελε διαρκέσει ἐν συνόλῳ πέραν τοῦ τριμήνου τῶν ἐν τῇ χώρᾳ λειτουργουσῶν Βιομηχανικῶν Ἑπιχειρήσεων καὶ Ἀνών. Ἑταιριῶν, πλὴν τῶν Τραπεζῶν, οἱ ἐργοδότες ὑποχρεοῦνται, ὅπως χορηγήσωσιν ἐκτακτον οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν καὶ ὅλως ἄσχετον πρὸς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς αὐτῶν διὰ τὴν προμήθειαν εἰδῶν ρουχισμῶν καὶ ὑποδήσεως αὐτῶν καὶ τῶν μελῶν τῶν οἰκογενειῶν τῶν, ἀνεξαρτήτως τρόπου πληρωμῆς αὐτῶν (κατ' ἀποκοπὴν, καθ' ὥραν, κατὰ μῆνα, ἐπὶ ποσοστοῖς κλπ.), κατὰ τὰς κάτωθι διακρίσεις:

1. Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετάς ποσὸν ἴσον πρὸς τρεῖς (3) μισθοὺς μηνιαίους, οἵτινες ἴσχυον τὴν 31—7—43, μὴ συμπεριλαμβανομένου τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ βελτιώσεως αὐτοῦ.

2. Εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν ποσὸν ἴσον πρὸς ἐνενήκοντα (90) ἡμερομίσθια, ἅτινα προβλέπονται ὑπὲρ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19450/1943 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας (*), μὴ συμπεριλαμβανομένου τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ βελτιώσεως αὐτοῦ.

3. Αἱ κατὰ τὰς προηγουμένας παραγράφους ὀριζόμεναι οἰκονομικαὶ ἐνισχύσεις θέλουσι καταβληθῇ εἰς δύο εἰκοσαήμερους ἰσοπόσους δόσεις, τῆς πρώτης καταβληθῆσομένης τὴν 25—8—43.

4. Ἑπιχειρήσεις ἐργαζόμεναι ἢ μὴ καὶ δι' ἃς ἴσχυει ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας ἐπιβάλλουσα τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν θέλουσι καταβάλλει τὰ κατὰ τὴν παράγραφον 1 καὶ 2 τῆς παρούσης ποσὰ μειωμένα κατὰ τὸ ποσοστὸν μειώσεως, ὅπερ ἐπιβάλλει ἡ ἀπόφασις τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

5. Ἑπιχειρήσεις, αἵτινες ἐπαυσαν ἐργαζόμεναι μετὰ τὴν 1ην Ἀπριλίου 1942, θέλουσι καταβάλλει τὸ ἥμισυ τῶν κατὰ τὰς παραγράφους 1 καὶ 2 τῆς παρούσης ποσῶν, ἐὰν δὲ ἐπαυσαν πρὸ τῆς 1—4—42 οὐδὲν ποσὸν ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλωσιν.

6. Ἑπιχειρήσεις συμπτωματικῶς ἐργασθεῖσαι ἀπὸ 1—8—43 καὶ ἐντεῦθεν πρὸς ἐκτέλεσιν περιορισμένης κατὰ ποσὸν ἢ χρόνον ἐργασίας ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλωσιν, ἐὰν μὲν δὲν εἰργάζοντο πρὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης καὶ ἴσχυε δι' αὐτὰς ἀπόφασις τοῦ

Ὑπουργοῦ Ἑργασίας ἐπιβάλλουσα τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν, τὴν ὑπὸ τῆς παραγράφου 1 καὶ 2 τῆς παρούσης ἐκτακτον οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν μειωμένην κατὰ τὸ ποσοστὸν ὅπερ ὀρίζει ἡ ἀπόφασις τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἐὰν δὲ δὲν εἰργάζοντο πρὸ τῆς ἡμερομηνίας καὶ δὲν ἴσχυε δι' αὐτὰς ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, τὸ ἥμισυ τῆς κατὰ τὰς παραγράφους 1 καὶ 2 τῆς παρούσης ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως.

7. Εἰς πάσας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις τὸ προσωπικὸν τῶν ἀγούσων ἐπιχειρήσεων ἢ τῶν τοιούτων τῶν ἐργαζομένων κατὰ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὅπερ ὅμως ἀπασχολεῖται συνεχῶς (ὡς π. χ. ὑπάλληλοι, φύλακες, ἀποθηκάριοι, καθαρίστριαι, τεχνίται κλπ.) θὰ τύχῃ ὁλοκλήρου τῆς ὑπὸ τῆς παρ. 1 καὶ 2 τῆς παρούσης ὀριζομένης ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως.

8. Μισθωτὸς ἀπελθὼν πρὸ τῆς 1—8—43 εἰς ἀόριστον ἄδειαν ἄνευ ἀποδοχῶν δὲν δικαιούται τῶν ἀνωτέρω ποσῶν, ὁ δὲ τυχὼν ἀπερχόμενος εἰς τοιαύτην δὲν δικαιούται τῆς τυχὼν ὑπολειπομένης δόσεως. Ὁμοίως μισθωτὸς ἀπολυθεὶς νομίμως ἢ ἀποχωρήσας οἰκιοθελῶς πρὸ τῆς 1—8—43 δὲν δικαιούται τῆς καταβολῆς τῆς τυχὼν ὑπολειπομένης δόσεως. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἄνω περιπτώσεις ἡ καταβληθεῖσα δόσις δὲν ἐπιστρέφεται.

9. Ἐκτακτοὶ οἰκονομικαὶ ἐνισχύσεις χορηγηθεῖσαι μέχρι σήμερον δὲν συμψηφίζονται πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένας, ἐκτὸς εἰδικῆς ἐναντίας συμφωνίας. Εἰδικῶς διὰ τὰς ἐπαρχίας, ἐὰν ἐχορηγήθησαν τοιαῦται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1943 μέχρι σήμερον, δύνανται νὰ συμψηφισθοῦν πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένας, ἐὰν ὅμως αἱ καταβληθεῖσαι ἢ συμφωνηθεῖσαι τοιαῦται εἶναι ἀνώτεροι τῶν διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένων, παραμένουσιν ἱσχυραί.

10. Τῆς διὰ τῆς παρούσης συλλ. συμβάσεως ἐργασίας προβλεπομένης οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως ἐξαιροῦνται αἱ βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις «Κερμαϊκὸς» καὶ «Ἐλαῖς», ὡς καὶ αἱ ἀργοῦσαι Ἀλευροβιομηχαναίαι, ὧν τὸ προσωπικὸν ἐπιδίδεται ἀπὸ τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν.

11. Ἀπαντες οἱ συμβαλλόμενοι ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἀπὸ κοινῆς ἐπιδιώξουν παρὰ ταῖς ἀρμοδίαις Ἀρχαῖς τὴν ἐκάστοτε προσαρμογὴν τῶν ἀμοιβῶν τῶν μισθωτῶν πρὸς τὰς διακυμάνσεις τῆς ἀκριβείας τοῦ βίου.

12. Ἡ παρούσα συλλ. σύμβασις ἴσχυει ἀπὸ 1—8—43 καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν.

13. Πᾶσα παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης τιμωρεῖται διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου 547/1937, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, προβλεπομένων ποινικῶν κυρώσεων, παρέχει δὲ καὶ δικαίωμα ὑπὲρ τοῦ θιγομένου, ὅπως ζητήσῃ, ὡς ποινικὴν ρήτηραν, ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ διπλάσιον τοῦ καθυστερημένου ποσοῦ.

14. Ἡ παρούσα συλλ. σύμβασις συνετάγη εἰς 4 πρωτότυπα ὑπογραφέντα ἅπαντα ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ ἀναφερομένων, ἐξ ὧν ἐν μὲν κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν (*), τὰ δὲ ἕτερα τρία παρελήφθησαν παρὰ τῶν συμβαλλομένων ἀνὰ ἓν.

(*) Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17244 τῆς 19 Αὐγούστου 1943 πράξεως καταθέσεως.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΚΕΡΔΟΥΣ

Ὁ μισθωτός, πού ἀπολύεται παράνομα σέ ὅσες περιπτώσεις ὁ νόμος ἀπαγορεύει τὴν ἀπόλυσι ἢ ἀπολύεται μὲ παράβας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ τὸν ἐργοδότη—στὶς συμβάσεις π. χ. πού ἔχει συμφωνηθεῖ ὁρίσμενος χρόνος διαρκείας—ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν ἐργοδότη ν' ἀποκαταστήσῃ κάθε ζημία του. Στὴ ζημία ὑπολογίζονται ὅλες οἱ τακτικὲς ἀποδοχὲς του, ἀκόμα κι' ἡ ἀποδοχὴ τοῦ συστήσιμου, ἂν καὶ δὲν ἔγινε ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ, πού εἶναι ἕνα στοιχεῖο τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότη, ἀφοῦ αὐτοῦ γιὰ τὸ γεγονός εὐθύνεται.

Παράλληλα ὅμως στὸ δικαίωμα αὐτοῦ τοῦ μισθωτοῦ ἔχει κι' ὁ ἐργοδότης τὸ δικαίωμα, στὶς περιπτώσεις πού ἀναφέραμε (ἐξαιροῦνται οἱ περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2112), νὰ ζητήσῃ νὰ συμψηφιστοῦν στὴν ἀποζημίωσι τοῦ μισθωτοῦ ὅσα τυχαῖα ὁ τελευταῖος κέρδισε μὲ τὴν ἐργασία του στὸ χρονικὸ διάστημα πού μεσολάβησε, χωρὶς νὰ δεχτεῖ τις ὑπηρεσίες τοῦ μισθωτοῦ.

Ὁ συμψηφισμὸς τοῦ κέρδους αὐτοῦ ἔχει τὴν πηγὴν του στὸ ἀσικὸ δίκαιο μὲ ρητὴ διάταξι καὶ στὸ ἐργατικὸ δίκαιο δὲν ὑπάρχει ἀντίθετὴ διάταξι, πού νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς. Ἔτσι ἡ νομολογία τῶν Δικαστηρίων εἶναι γενικὰ στὸ θέμα αὐτὸ συμφωνη, χωρὶς διχογνωμίες. Ἐφαρμόζει τὴν ἀρχὴ αὐτὴ τοῦ δικαίου ὅπου ὑπάρχει ἀντισυμβατικὴ διάλυσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας (στὶς περιπτώσεις τῶν συμβάσεων μὲ ὁρισμένη χρονικὴ διάρκεια), ἢ ὅπου ὑπάρχει παράνομη γενικὰ ἀπόλυσις μισθωτοῦ (στὶς περιπτώσεις τοῦ γνωστοῦ ν. δ. 424/1941, στὶς περιπτώσεις γενικὰ τοῦ μισθωτοῦ πού προστατεύεται μὲ μονιμότητα ἀπὸ τὸ νόμο.

Ἡ μόνη διχογνωμία πού σημειώθηκε εἶναι, ἂν κι' ὅταν ἀπολύεται ἐφεδρὸς παλαιὸς πολεμιστὴς παρὰ νόμον, χωρὶς ἀτόφασι τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν, μὲ συνέπεια καὶ στὶς περιπτώσεις αὐτὲς τὴν πληρωμὴ τῶν ἀποδοχῶν του. Δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ ζητήσῃ τὸ συμψηφισμὸ τοῦ κέρδους τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ ἄλλῃ ἐργασία. Ἡ ἀντίθεσις τῶν ἀπόψεων τῆς νομολογίας σ' αὐτὸ τὸ θέμα—ἄλλες δικαστικὲς ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδικείου καὶ τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν δέχτηκαν πὺς ἐπιτρέπεται ὁ συμψηφισμὸς κι' ἄλλες ὄχι—ἔχει τὸ λόγο τῆς στὴ διατύπωσι εἰδικῆς διατάξεως τῆς νομοθεσίας τῶν ἐφ. παλαιῶν πολεμιστῶν, πού ἐπιβάλλει ὄχι μόνον ἀσικὲς κυρώσεις στὸν ἐργοδότη—τὴν πληρωμὴ τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐφεδρικοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ, πού ἀπολύεται παράνομα—ἀλλὰ καὶ ποινικὲς κυρώσεις (ἄρθρ. 29 ἀ. ν. 28/31 Ὁκτωβρίου 1935 καὶ ἄρθρ. 10 ἀναγκ. νόμου 244/1936).

Ἡ ἀποψις τοῦ Ἐφετείου (βλέπε 251/1942 Ἐφετ. Ἀθηνῶν, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 14, σελ. 426), πὺς δὲ μποροῦν νὰ συμψηφιστοῦν ὅσα

κέρδισε ὁ παλαιὸς πολεμιστὴς στὸ χρονικὸ διάστημα τῆς ἀπολύσεώς του, στηρίχτηκε στὴν ἐκτίμησι τῆς ἀποζημιώσεως ὄχι μὲ τὴ μορφή τοῦ διαφέροντος τοῦ ἀσικοῦ δικαίου, ἀλλὰ τῆς ἀποζημιώσεως μὲ τὴ μορφή τῆς ὑποχρεώσεως γιὰ παράβας νόμου δημοσίας τάξεως καὶ κοινωνικῆς προνοίας.

Ὁ γνώμη ὅμως αὐτὴ, πού προσαρμόζεται ἀληθινὰ καλύτερα στὸ πνεῦμα καὶ στὸ σκοπὸ τῆς εἰδικῆς τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν προστατευτικῆς νομοθεσίας, δὲν ἐπιδιοκιμάστηκε ἀπὸ τὸν ἱερεῖο Πάγο, μὲ μιὰ πρόσφατη ἀπόφασί του, πού δημοσιεύεται στὸ σημερινὸ τεῦχος μας. Ἔτσι δὲν ὑπάρχει σὲ καμιά περιπτώσι ἀπόλυσεως μισθωτοῦ διαφωνία τῆς νομολογίας γιὰ τὸν συμψηφισμὸ τοῦ κέρδους τοῦ μισθωτοῦ, φτάνει φυσικὰ ν' ἀποδειχτεῖ στὸ Δικαστήριον ἀπὸ τὸν ἐργοδότη, μὲ σαφεῖς ἀποδείξεις, πού ἐργάστηκε ὁ μισθωτός, πόσα κέρδισε κλπ.

Σκόπιμο εἶναι νὰ σημειωθεῖ πὺς γιὰ ν' ἀφαιρεθεῖ ἀπὸ τὴν ἀποζημίωσι τὸ κέρδος τοῦ μισθωτοῦ, δὲν εἶναι, σύμφωνα μὲ τὸ νόμο, ἀναγκαῖο ἢ ὠφέλεια, πού καταλογίζεται στὴν ἀπαίτησι τοῦ μισθωτοῦ, νὰ εἶναι τὸ προῖον διαθέσεως τῆς αὐτῆς ἐργασίας, ἀπὸ σύμβασι μόνον ἐργασίας, ἀλλὰ γενικὰ τῆς δραστηριότητος τοῦ μισθωτοῦ σὲ κάθε ἐργασία. Αὐτὴ τοῦλάχιστο εἶναι ἡ ἀποψις τῆς νομολογίας τοῦ Ἀρείου Πάγου κι' αὐτὸ ἐφαρμόζεται ἀπὸ τὰ Δικαστήρια.

Στὶς περιπτώσεις ὅμως τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, πού ἐπιβάλλει τὴν ὑποχρεωτικὴ προειδοποίησι τοῦ μισθωτοῦ γιὰ τὴν ἀπόλυσί του, ἀνάλογα μὲ τὴν ἰδιότητά του (ὑπάλληλος, ἐργάτης, ὑπηρετῆς) κι' ἀνάλογα μὲ τὸ χρόνο τῆς ὑπηρεσίας του στὸν ἐργοδότη, τὸ πρᾶγμα εἶναι διαφοροετικό.

Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112 δὲν ἔχει τὴ μορφή τοῦ διαφέροντος τοῦ ἀσικοῦ δικαίου, ἀλλ' εἶναι μιὰ ἀπὸ τὸ νόμο ἀποζημιώσις καὶ παρέχεται στὸ μισθωτὸ ὁπωσδήποτε, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρει, ἂν ὁ μισθωτός ζημιώθηκε πραγματικὰ μὲ τὴν ἀπροειδοποίησι ἀπόλυσι, δὲν μπόρεσε δηλαδὴ νὰ πετύχῃ ἁμέσως σ' ἄλλον ἐργοδότη ἐργασία.

Ἀντίθετα μάλιστα εἶτε πετύχῃ ἄλλῃ ἐργασία αἰέτως μὲ τὴν ἀπόλυσί του, εἶτε μείνῃ ἀνεργὸς μεγαλύτερο χρονικὸ διάστημα ἀπὸ τὸ νόμιμον γιὰ τὴν προειδοποίησι—καὶ τὸ τελευταῖον αὐτὸ δὲν ἐνδιαφέρει—δικαιοῦται ὁ μισθωτός τὴν ἀποζημίωσι τοῦ ν. 2112.

Ἡ ἀποψις αὐτὴ, πού ἐφαρμόζεται γενικὰ ἀπὸ τὰ Δικαστήρια, δὲν ἔχει τίποτε τὸ ἀνώμαλον. Πηγὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 δὲν εἶναι ἡ σύμβασις ἐργασίας, πού, ἄλλως τε, μὲ τὴν ἀσκησι τοῦ δικαίωματος τοῦ ἐργοδότη—ὅπου φυσικὰ ἔχει αὐτὸ τὸ δικαίωμα—νὰ καταγγεῖλῃ τὴ σύμβασι ἐργασίας, διαλύεται, εἶτε γίνῃ προηγουμένη προειδοποίησις, εἶτε ὄχι. Πηγὴ τῆς ἀποζημιώσεως εἶναι ὁ νόμος κι' ἡ αἰτία τῆς εἶναι μόνον τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐργοδότης παραμέλησε νὰ καταγγεῖλῃ ἐμπρόθεσμα τὴ σύμβασι. Ἐφ' οὗ στὶς περιπτώσεις πού ἐμποδίζεται τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη νὰ καταγγεῖλῃ τὴ σύμβασι ἐργασίας, ἡ ἀποζημίωσις τοῦ μισθωτοῦ ὀφείλεται ἀπὸ τὴ σύμβασι, πού ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ νομικῶς, μὲ ὅλα τὰ νόμιμα ἀποτελέσματά της.

X.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 49

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1943

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ : Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112 καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ συγχρονισμοῦ τῆς. — Αἱ δημόσιαι ποιναὶ τῶν ἐργατικῶν νόμων. — Ἐν ἀναμονῇ πάντοτε τῆς μεταρρυθμίσεως. . . Σελ. 547

ΑΡΘΡΑ — ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ — ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

- Ἀρμοδιότης τοῦ νόμου Γ'20Δ' ἐπὶ ἀξιώσεων ἐξ ὑπαλληλικῆς σχέσεως δημοσίου-δικαίου. Ἀποζημίωσις κατὰ τὸν νόμον 2112 βᾶσει καὶ τῆς προϋπηρεσίας, ὑπὸ *Πολυβίου Χρ. Μητσοπούλου* δικηγόρου . . . Σελ. 548
- «Διαθεσιμότης» μισθωτῶν, νόμιμοι ἀποδοχαὶ καὶ ὑποχρεωτικότης ἐκουσίων ἐκτάκτων παροχῶν ἐργοδοτῶν, ὑπὸ *Φιλίππου Δ. Ἀγγελῆ*, δικηγόρου . . . Σελ. 552
- Ζητήματα ἐκ τοῦ Ν. Δ. 1799/1942, ὑπὸ *Ἀλεξ. Θεοχάρη*, δικηγόρου . . . Σελ. 556
- Μισθωτοὶ Δημοσίου καὶ ὑποχρέωσις παροχῆς σσσιτίου κατὰ Ν. Δ. 2019/1942. Ἐννοια τῶν ὄρων «ἐπιχειρήσεις» καὶ «ἐκμεταλλεύσεις» καὶ διάκτισις σχέσεως μισθωτοῦ, ὑπὸ *Κ. Δημητρακάνη*, Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους . . . Σελ. 557
- Μισθολογικὰ ζητήματα : Ἀνακεφαλαιώσεις καὶ ὑπολογισμὸς ἀυξήσεων ὑποδοχῶν ὑπαλλήλων (Στοιχεῖα Ἑργατικοῦ Δικαίου εἰς ἀπλᾶς γραμμάς), ὑπὸ *Χ.* . . . Σελ. 576

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΕΡΓΙΑ

- *Μήνυσις κατὰ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιώπεινον πρᾶξιν καὶ Ν. Δ. 424/1941. Πραγματικὴ ἀδυναμία*

ναμία ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν λόγω ἐπιτάξεως : Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ δικαίωμα ἀποδοχῶν. — Διάπραξις ἀξιοποίνου πράξεως συνιστᾷ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν. — Ἐννοια ἀνωτέρας βίας. — Καὶ ἐν περιπτώσει ἐπιτάξεως ἐπιχειρήσεως ἀπαιτεῖται, διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, προηγουμένη ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, ὑπὸ *Θ. Βλαχοπούλου*, Πρωτοδίκου (*Πρωτ. Ἀθηνῶν 3156/1943*) . . . Σελ. 558

- *Πραγματικὴ ἀδυναμία ἐξακολουθήσεως ἐργασιῶν καὶ ἔγκυρος ἀπόλυσις προσωπικοῦ. Ἐπιτάξεις τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως :* Ἀπαραιτήτος καὶ ἐν περιπτώσει πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, λόγω ἐπιτάξεως, διὰ τὴν ἀπόλυσιν προσωπικοῦ, ἢ προηγουμένη ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, ὑπὸ *Κ. Κουνουγέρη*, Πρωτοδίκου (*Πρωτ. Ἀθηνῶν 2990/1943*) Σελ. 560
- *Ἀπόλυσις μισθωτοῦ κατ' ἀρθρὸν 10 Ν.Δ. 424/1941 :* Νόμιμος ἢ ἀνόλις μισθωτοῦ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν. — Ἐνέργειαι μισθωτοῦ καθαρπτόμεναι τῆς ὑπολήψεως ἐργοδοτοῦ συνιστοῦν ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν, ἀποκλείουσιν τὴν δυνατότητα διατηρήσεως εἰς τὴν θέσιν του, ὑπὸ *Φ. Τόλια*, Πρωτοδίκου (*Πρωτ. Πειραιῶς 1394/1943*) . . . Σελ. 561

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

- *Δικαίωμα ἀποδοχῶν μισθωτοῦ μετὰ θάνατον* (Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

Εἰς τὸ παρὸν τεῦχος : Ὁ ὑπ' ἀριθ. 547/1943 Νόμος περὶ ἐξαιρέσεως καὶ περιορισμῶν τῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων (Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιχειρήσεων).

— Ὁ ὑπ' ἀριθ. 317/1943 Νόμος (ὑποχρεωτικὴ μηνιαία εἰσφορὰ ἐργοδοτῶν διὰ τὴν λειτουργίαν τμήματος μορφώσεως ἐργατικῶν στελεχῶν).

— Ὁ ὑπ' ἀριθ. 446/1943 Νόμος περὶ προστασίας ἐφάδρων πολέμου 1940—1941 ἀπολυθέντων ἀπὸ Ὁργανισμοῦ Δημοσίου Δικαίου λόγω καταργήσεως θέσεων.

— Ἡ ὑπ' ἀριθ. 29970/1943 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἑργασίας περὶ τροποποιήσεως τῆς ἀποφάσεως περὶ ἀυξήσεως ἀποδοχῶν ἀπὸ 1ης Αὐγούστου ἐ. ἔ. τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.

— Ἡ ὑπ' ἀριθ. 30700/1943 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἑργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀντικείμενου σσσιτίου μισθωτῶν διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον ἐ. ἔ.

— Αἱ νέαι ἀυξήσεις ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. τῶν παγίων τελῶν χαρτοσήμου.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΝΕΩΣΑΝΤΑΣ ΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΝ ΤΩΝ. ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ ΑΙ ΕΓΓΡΑΦΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

Ὑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ ἢ Συνδρομαὶ προπληρωτέαι: Τρίμηνος Δρχ. 6000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζὰς, Νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 10000

Ἐμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγουμένης σελίδος)

ἐργοδότην. Τύχη τῆς συμβάσεως ἐργασίας: Φαρμακοποιοὺς ἐργαζόμενος εἰς φαρμακεῖον ὡς ὑπεύθυνος θεωρεῖται ὑπάλληλος. — Ὑπαγωγή εἰς συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας. — Θάνατος ἐργοδότην καὶ συνέπειαι, ὑπὸ Θ. Καυπέρου, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 7567/1943). Σελ. 561

ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ

— **Μισθωτοὶ ἐργασιῶν διὰ λογαριασμὸν Ἀρχῶν Κατοχῆς καὶ παροχὴ συσσιτίου:** Ἐπιχειρήσεις ἐκτελοῦσαι ἐργασίας διὰ λογαριασμὸν Ἀρχῶν Κατοχῆς. — Παροχὴ ὑπὸ τῶν τελευταίων τροφίμων εἰς ἐργάτας πρὸς παρασκευὴν συσσιτίου δὲν ἀπαλλάσσει ἐπιχειρήσεις ἀπὸ τῆς ἰδίας αὐτῶν ὑποχρέωσης πρὸς παροχὴν τριῶν ἢ καταβλητῆς τῆς ἀξίας αὐτοῦ, ὑπὸ Σ. Παυλοπούλου, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 9948/1943). Σελ. 562

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

— **Ἀναγκαστικὴ τοποθέτησις ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ συνέπειαι:** Ἐφεδροὶ παλαιοὶ πολεμισταί. Τοποθέτησις δι' ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου παρὰ Νομικῷ Προσώπῳ Δημοσίου Δικαίου. — Ἀπαραίτητος ἡ τήρησις τῶν νομίμων διατυπώσεων διορισμοῦ ὑπαλλήλου παρ' αὐτοῦ. — Ἀνευ αὐτῆς ἀδύνατος ἡ ἰδρυσις ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ὑπὸ Κ. Παπαγεωργίου, Προέδρου Πρωτοδικῶν (Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν 9797/1943). Σελ. 563

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

— **Ἀπόλυσις ὑπαλλήλων Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλιστῶν καὶ ἀποζημίωσις νόμον 2112:** Ἐκτασίς ἐφαρμογῆς διαδικασίας νόμον Γ' 904. — Ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ' 904 ἐπὶ διαφορῶν ἐκ τοῦ νόμου 2112. — Συνοπτολογισμὸς καὶ τῆς παρὰ τῷ Δημοσίῳ προϋπηρεσίας διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112, ὑπὸ Π. Τσιτοῦρα, Εἰρηνοδικοῦ (Εἰρην. Ἀθηνῶν 796/1943). Σελ. 564

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

— **Ἀποζημίωσις ἐκ βλάβης καὶ ἔννοια τῶν περὶ διαφέροντος ἀρχῶν:** Ἐπέλευσις ζημιογόνου γεγονότος. — Ἀποκατάστασις τῆς ζημίας. — Δι' ὑπολογισμὸν τῆς ζημίας, ἐν περιπτώσει ὠφελείας, ἐρευνᾶται ἂν ἡ ὠφέλεια τελῇ εἰς συνάφειαν πρὸς τὴν ζημιογόνον γεγονότος. — Ὁφέλεια ἐξ ἀναπτύξεως ἰδίας δραστηριότητος ἀσχετοῦ πρὸς τὸ ζημιογόνον γεγονότος, ὑπὸ Α. Κωτιούλα, Ἀρεοπαγίτου (Ἀρεοπ. Πάγου 105/1943). Σελ. 565

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

— **Ἐπιδίκασις προσωρινῶς ὑπὸ τοῦ Προέδρου μέρους ἀπαιτήσεως διὰ διατροφὴν μισθωτοῦ:** Ἀγορία αἰτούντος μισθωτοῦ προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναγκ. νόμου 2032/1939. Ὑπανδρος ἐργαζομένη, διατρεφομένη ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς,

δὲν χάνει τὸ δικαίωμα τῆς προσωρινῆς ἐπιδίκασις. — Ἐκτίμησις σημερινῶν συνθηκῶν, ὑπὸ Κ. Κονδάκη, Προέδρου Πρωτοδικῶν (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 10100/1943). Σελ. 565

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

- **Περὶ ἐξαιρέσεως καὶ περιορισμῶν τῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων,** 547/1943 Νόμος. Σελ. 566
- **Περὶ ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας τμήματος μορφώσεως καὶ ἐνισχύσεως ἐργατικῶν σιτελεῶν παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Συνομοσπονδίᾳ Ἑργατῶν Ἑλλάδος,** 317/1943 Νόμος. Σελ. 566
- **Περὶ ἰδρύσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Αὐτονόμου Ὁργανισμοῦ Καπνοῦ κλπ.,** Καν. Διάτ. Σελ. 566
- **Περὶ προστασίας ἐφέδρων πολέμου 1940-41 ἀπολυθέντων ἀπὸ Ὁργανισμοῦ Δημοσίου Δικαίου λόγῳ καταργήσεως θέσεως,** 416/1943 Νόμος. Σελ. 566
- **Περὶ παροχῆς ἐφ' ἀποξ. ἐπιχορηγήσεως πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Συνομοσπονδίαν Ἑργατῶν Ἑλλάδος κλπ.,** 531/1943 Νόμος. Σελ. 567

Κ.Α.Π.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- **Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 29505/43 ἀποφάσεως περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων,** 29970/Α 293/1943. Σελ. 569
- **Περὶ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ὑπηρεσίας καθαριότητος Ὁργανισμοῦ Λιμένων Πειραιῶς καὶ παροχῆς δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν Πάσχα** 31229/1943. Σελ. 570
- **Περὶ ἐξαιρέσεως τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν τῶν ὑπ' ἀριθ. 23300/43 καὶ 26562/43 ἀποφάσεων,** 29196/1943. Σελ. 570
- **Περὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἀμείνου ἱατρικοῦ καὶ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων,** 29200/1943. Σελ. 570
- **Περὶ κατωτάτων ὁρίων ἀμοιβῶν υποδηματοποιῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Προαστείων ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1943,** 30672/1943. Σελ. 570
- **Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν καπνοβιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου 1943,** 26551/1943 Σελ. 570. — **Μισθωτῶν Ἰδιωτικῶν κλινικῶν,** 26044/1943 Σελ. 571. — **Μισθωτῶν Νοσηλευτικῶν Ἰδρυμάτων,** 29510/1943 Σελ. 571. — **Μισθωτῶν Ὡδρείων Ἀθηνῶν,** 29009/1943 Σελ. 571
- **Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ ἀντιτίμου οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος μισθωτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων διὰ τὸν μῆνα Σεβρίου 1943,** 30700/1943. Σελ. 574
- **Περὶ αὐξήσεως τῶν παγίων τελῶν χαρτοσήμου,** 9754/1943. Σελ. 573

Ὡς ἀνγγεῖλαμεν ἤδη, τὰ βιβλιοδετεῖα μας ἀναλαμβάνουν, πρὸς διευκόλυνσιν τῶν Συνδρομητῶν, τὴν βιβλιοδέτησιν τοῦ Α' τόμου τῆς **Ἐπιθεωρήσεως Ἑργατικοῦ Δικαίου**, ἐτῶν 1941 καὶ 1942. Κάθε σχετικὴ πληροφορία παρέχεται εἰς τὰ γραφεῖά μας ἢ ἀπ' εὐθείας εἰς τὰ βιβλιοδετεῖα Σίμου Σόυμα, Εὐρυπίδου 85α (παρὰ τὴν πλατεῖαν Ἐλευθερίας).

ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2ον ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 49

ΑΘΗΝΑΙ 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1943

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΣ

Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112
καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ συγχρονισμοῦ τῆς

Αἱ νομολογιακαὶ ἀντιλήψεις, σχετικῶς μετὰ τὸν ὑπολογισμόν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, εἶναι γνωσταί.

Προσηλωμένη ἡ νομολογία τῶν κατωτέρων δικαστηρίων εἰς τὴν ἀποψιν, πού παλαιότερον ἔχει δεχθῇ ὁ Ἀρειος Πάγος (περὶ τοῦ ὅλου ζητήματος βλέπε διεξοδικήν μελέτην Κ. Νάσλα εἰς Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. II, σελ. 359 ἐπ.), ἀποφεύγει, μετὰ ὅλας τὰς βαθυτάτας μισθολογικὰς μεταβολάς, πού σημειώνονται ἤδη ἀπὸ μηνὸς εἰς μῆνα, ὑπὸ τὴν ἀδήριτον ἀνάγκην τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, ν' ἀποδεχθῇ ἄλλην λύσιν: Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ἀπολυομένου ἀπροειδοποιητικῶς ὑπαλλήλου ὑπολογίζεται πάντοτε, μετὰ τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν, πού εἶχεν ἡ ἐδικοιοῦτο νὰ ἔχη κατὰ τὸ πρό τῆς ἀπολύσεως χρονικὸν διάστημα, πρὸ τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὁ τρόπος ὅμως αὐτὸς τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως καταλήγει — καὶ περισσότερον εἰς τὸν ὑπάλληλον μετὰ τὴν μακρὰν ὑπηρεσίαν καὶ ἀναγκαίως τὸν μακρὸν χρόνον προειδοποιήσεως διὰ τὴν ἀπόλυσιν του — νὰ μὴ ἐκπληρῶνῃ τὸν σκοπὸν, πού ἐπιδιώκει ὁ νόμος: Νὰ ἔχῃ ὁ ὑπάλληλος ἐκεῖνα τὰ νόμιμα μέσα διατροφῆς του, ὅταν ἀπολυόμενος ἀντιμετωπίζῃ τὰ δεινὰ τῆς ἀνεργίας.

Εἰς τὴν προπολεμικὴν ἐποχὴν, ἐφ' ὅσον οἱ μισθοὶ ἐχαρακτηρίζοντο ἀπὸ σχετικὴν σταθερότητα, τὸ πρᾶγμα δὲν ἐπιμιούργει ἀπαραδέκτους ἀπὸ τὸ κοινὸν αἶσθημα ἀνωμαλίας. Ἡ δὲ ὅμως καὶ μετὰ κάθε μεταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, ὥστε νὰ συμβαίνει ὁ ὑπάλληλος μετὰ νόμιμον χρόνον καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας π. χ. 24 μηνῶν νὰ δικαιούται ὡς ἀποζημιώσιν μισθῶν 24 μηνῶν ἀναδομοικῶς ἀπὸ σήμερον, ἀσυγκρίτως διαφόρων διὰ κάθε μῆνα — πόσαι μεταβολαὶ μισθῶν ἔχουν γίνῃ ἀπὸ 24 μηνῶν! — ὁ τρόπος αὐτὸς τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως δὲν ἡμπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ἐντελῶς ἀντίθετος πρὸς τὸ κοινὸν αἶσθημα τοῦ δικαίου καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου.

Ἀς γίνῃ, ἐπομένως, ἡ δέουσα νομοθετικὴ ἐπέμβασις. Τὸ πλέον σκόπιμον, καθ' ἡμᾶς, θὰ ἦτο νὰ νομοθετηθῇ, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112, εἰς περιπτώσιν ἀπροειδοποίητου ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὑπολογίζεται μετὰ βάσιν τὰς ἀποδοχὰς τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς ἀπολύσεως μηνός. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἡμπορῇ ὁ μισθωτὸς νὰ βασιζέται εἰς μίαν ἀποζημίωσιν, σύμφωνον τοῦλάχιστον πρὸς τὰς κρατού-

σας κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως τοῦ οἰκονομικὰς συνθήκας, διὰ ν' ἀντιμετωπίζῃ ἐν μέρει πάντοτε — μετὰ τὴν ἀστάθειαν αὐτὴν τῶν συνθηκῶν — τ' ἀναγκαῖα διὰ τὴν διατροφήν του μέσα.

Αἱ δημόσιαι ποιναὶ τῶν ἐργατικῶν νόμων

Αἱ μεγάλαι δημόσιαι ποιναὶ, εἶναι ἀπὸ κάθε ἄποψιν σκόπιμοι καὶ θὰ συμβάλουν ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐργατικῶν νόμων.

Εἰδικώτερον ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως, πού ἐθέσπισεν ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, περὶ τῆς ὁποίας καὶ πρόσφατος νόμος, ἔχομεν πολλοὺς ἐνδοιασμοὺς διὰ τὴν ἀποτελεσματικότητά τῶν κυρώσεων, πού ἐπεβλήθησαν μετὰ αὐτὴν. Αἱ ποιναὶ τοῦ ἀναγκ. νόμου 547/1937 εἶναι σήμερον ἀσήμαντοι (χρηματικὴ ποινὴ 1000—50.000 δραχμῶν) καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ ποινικὴ ρήτρα τοῦ διπλασίου τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ποσοῦ προϋποθέτει τακτικὴν διαδικασίαν τοῦ Πρωτοδικείου, μετὰ ὅλα τὰ γνωστὰ εἰς δαπάνας τοῦ μισθωτοῦ, βραδύτητα καὶ ἄλλας ταλαιπωρίας του, ἐπακόλουθα.

Αἱ βαρεῖαι δημόσιαι ποιναὶ τοῦ νόμου 547/1943 θὰ ἔπρεπε ν' ἀντικαταστήσουν τὰς ποινὰς τοῦ 547/1937 νόμου διὰ τὴν καλυτέραν ἐφαρμογὴν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐν ἀναμονῇ πάντοτε τῆς μεταρρυθμίσεως

Δικηγορικὸι Σύλλογοι, ἐργατικαὶ ὁργανώσεις, μισθωτοὶ διάφοροι καὶ μετ' αὐτῶν οἱ συμπαράσταται τοῦ δικαίου των νομικοί, πού παρακολουθοῦν μετὰ στενοχωρίαν τὴν ἀδυναμίαν τῶν οἰκονομικῶν μέσων, πού ὑπάρχουν, διὰ νὰ βοηθήσουν τοὺς μισθωτοὺς εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν δικαίων των, συμμερίζονται, ἀπὸ ὅσα μᾶς διαμηνύονται πανταχόθεν, τὸν ἀγῶνα μας ν' ἀποδοθῇ ἡ ἐργατικὴ διαδικασία τοῦ Εἰρηνοδικείου, μ' ἐπέκτασιν τῆς ἀρμοδιότητός του, εἰς τοὺς ταλαιπωρουμένους μισθωτοὺς.

Παρ' ὅλην τὴν βραδύτητα τῆς νομοθετικῆς μεταρρυθμίσεως διατηρούμεν πάντοτε τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ ἔλθῃ ἐπὶ τέλους ἡ ὥρα νὰ παύσῃ τὸ λυπηρὸν φαινόμενον τῶν μισθωτῶν, πού ζητοῦν ἐναγωνίως τὴν ὀφειλομένην εἰς αὐτοὺς οἰκονομικὴν προστασίαν.

Ἀνάμεσα εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τῆς κρατικῆς μερίμνης διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς τύχης τοῦ ἐργαζομένου ἀτόμου, πού ὑπάγονται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, πρέπει ἀσφαλῶς νὰ εἶναι καὶ ἡ ἀργοπορήσασα τόσον ἐπὶ τοῦ ὕψους σημασίας θέματος τῆς οἰκονομικῆς προστασίας τοῦ μισθωτοῦ.

ΑΡΘΡΑ, ΜΕΛΕΤΑΙ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΓΩΟΔ' ΕΠΙ ΑΞΙΩΣΕΩΝ ΕΞ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΝΟΜΟΝ 2112 ΒΑΣΕΙ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑΣ

Τοῦ κ. ΠΟΛΥΒ. ΧΡ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ, Δικηγόρου παρ' Ἀρείφ Πάγω

I

1. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 796/1943 ἀπόφασις τοῦ Εἰρηνοδίκου Ἀθηνῶν (κατωτέρω σελ. 564) εἶχε νὰ κρίνῃ ἐπὶ τῶν ἐξῆς δύο ζητημάτων: Πρῶτον, ἐάν ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112, λόγω ἀτάκτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, αἰτῆται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΩΟΔ'. Δεύτερον, ἐάν διὰ τὸν ὑπολογισμόν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 προσμετράται εἰς τὸν χρόνον τῆς πραγματικῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου παρὰ τῷ ἀποζημιούντι νομικῷ προσώπῳ δημοσίου δικαίου καὶ ἡ παρ' ἄλλῳ ἐργοδότη ὑπηρεσία τοῦ ὑπαλλήλου, ἥτις, δυνάμει τοῦ ἐπέχοντος θέσιν νόμου κανονισμοῦ τοῦ ἀποζημιούντος νομικοῦ προσώπου, «συνυπολογίζεται διὰ τὴν ἀρχαιότητα» εἰς τὴν πραγματικὴν ὑπηρεσίαν.

2. Τὰ ζητήματα ταῦτα, καὶ δὴ τὸ δεύτερον, οὐδόλως ἀπασχόλησαν τὴν νομολογίαν μας, καίτοι ἱκανοῦ ἐνδιαφέροντος ἀπὸ τε οὐσιαστικῆς καὶ τυπικῆς πλευρᾶς. Ἡ δοθεῖσα ὑπὸ τῆς ἄνω ἀποφάσεως λύσις εἰς ἀμφοτέρα τὰ ζητήματα ταῦτα ὑπῆρξεν οὐ μόνον ὀρθή, ἀλλὰ καὶ ἄκρως ἐπιτυχῆς ἐξ ἀπόψεως σκοπιμότητος καὶ οὐσιαστικῆς ἀπονομῆς τοῦ δικαίου. Τὰ κατωτέρω ἀποτελοῦν μίαν ἐν συντόμῳ ἐπισκόπησιν τοῦ θέματος ἀνευ ἄλλης τινὸς ἀξιώσεως.

II

1. Κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 58 τοῦ κανονισμοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων «οἱ συνεπεῖς καταργήσεως θέσεως ἢ ὑπηρεσιακῆς ἀνικανότητος ἀποχωροῦντες τῆς ὑπηρεσίας, διακαίουνται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 4558, ὀριζομένην ἀποζημιώσιν». Τοῦτο σημαίνει σαφῶς, ὅτι διὰ τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, τὸ ΙΚΑ ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ὑπάλληλον διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2112 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως. Ἡ τοιαύτη ἐπὶ κλησίς τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112 εἶναι γενικὴ καὶ κατὰ συνέπειαν ἀρμόζουσα διαδικασία διὰ τὴν ἀπαίτησιν τῆς ἐξ αὐτοῦ ἀποζημιώσεως εἶναι ἡ τοῦ ν. ΓΩΟΔ', τῶν ἐργατικῶν δηλονότι διαφορῶν, καθ' ὅσον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ ἐπέχων θέσιν νόμου κανονισμὸς τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ΙΚΑ, ἀναφερόμενος εἰς τὸν ν. 2112, ἀναφέρεται εἰς μόνας τὰς οὐσιαστικὰς, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς δικονομικὰς αὐτοῦ διατάξεις. Τοιαύτη ἐρμηνεία θὰ ἦτο contra legem καὶ θ' ἀντεστρατεύετο πρὸς τὴν ρητῶς καθιερωθεῖσαν ὑπὸ τῆς νομολογίας ἀποψιν ὅτι ἡ γενικὴ ἐπὶ κλησίς ἐνὸς νόμου ἀφορᾷ ἀδία-

κρίτως τὰς τε οὐσιαστικὰς καὶ δικονομικὰς αὐτοῦ διατάξεις.

2. Τὸ ἀρθρον 1 τοῦ ν. ΓΩΟΔ' λέγει, ὅτι πᾶσα διαφορὰ περὶ ἡμερομισθίων, μισθῶν ἢ ἀποζημιώσεως δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου. Οὐδεμίᾳ συνεπῶς δύναται νὰ γεννηθῇ ἀμφιβολία, οὐδ' ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἐν λόγω ἀρθρον ὁμιλεῖ περὶ μισθῶν ἢ ἀποζημιώσεως ὀφειλομένης ἐκ παροχῆς ἐργασίας, καθ' ὅσον καὶ ἐνταῦθα πρόκειται περὶ συμβάσεως ἐργασίας, τοῦ νόμου μὴ διαστέλλοντος ἐάν αὕτη ἀπορρῇ ἐκ σχέσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Καὶ περὶ ὑπαλληλικῆς δὲ σχέσεως δημοσίου δικαίου ἐάν πρόκειται, παγίως ἔχει νομολογηθῇ, ὅτι, ὡς ἀκίς προβλέπεται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ν. 2112, ὡς ἐν προκειμένῳ, αἱ περὶ τὰς διαφορὰς αὐτοῦ δίκαι εἰσάγονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΩΟΔ' (1). Ἐν προκειμένῳ, ἀνεξαρτήτως τῆς νομικῆς φύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὀρίζεται σαφῶς καὶ κατηγορηματικῶς (ἀρθρον 58 τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ΙΚΑ), ὅτι ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ ν. 2112, καὶ δὴ ὑπὸ γενικὴν ὅλως διατύπωσιν, ἥτοι ὡς πρὸς τε τὰς οὐσιαστικὰς καὶ δικονομικὰς αὐτοῦ διατάξεις. Ἡ διατύπωσις τῆς φράσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ν. ΓΩΟΔ' «ἐκ συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας», εἶναι γενικὴ καὶ περιλαμβάνει πᾶσαν συμβατικὴν ἀξίωσιν πληρωμῆς, χωρὶς νὰ ἐρευνᾶται ἡ ἰδιαιτέρα φύσις αὐτῆς, ἐάν δηλονότι ἀνάγεται εἰς τὴν σφαῖραν τῶν δικαιοπραξιῶν τοῦ δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐξαίρεσει ἐννοεῖται μόνον τῶν κατὰ τοῦ Δημοσίου ἀπαιτήσεων. Εἶναι δὲ γνωστὸν, ὅτι ἡ νομικὴ κατάστασις τῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν ἀσκούντων διοκῆσιν εἶναι διάφορος τῆς τοιαύτης τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, μὴ δυναμένη νὰ χαρακτηρισθῇ, κατὰ τὴν γνώμην μας, οὐδὲ «ἡμιδημοσιούπαλληλική».

3. Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112 δὲν ἔχει, ἄλλως τε, τὴν μορφήν περιοδικῆς τινος παροχῆς, διὰ ν' ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διαδικασίας τοῦ ν. ΓΩΟΔ', καίτοι καὶ περὶ τοῦ τελευταίου τούτου, ὡς ἀκίς πρόκειται περιοδικὴ καταβολὴ μισθῶν, ἀντίθετος ἐπεκράτησεν ἐσχάτως—καὶ ὀρθῶς—ἐκδοχὴ (2), οὔτε ὑφίσταται ἀποζημιώσις

(1) Πρβλ. Α. Π. 145/1921 Θέμ. ΑΒ' σελ. 550, καθ' ἣν αἱ ἀγωγαὶ περὶ παροχῆς ἀποζημιώσεως διὰ παράνομον κ.τ.λ. καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενον ποσόν, δικάζονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΩΟΔ', Α. Π. 183/1921 Θέμ. ΑΓ' σελ. 3.

(2) Οὕτω Πρ. Πρ. Αθ. 64/1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. α' σελ. 466, 619/1942 Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. β' σελ. 16, 55/1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. β' σελ. 277, ἐνθα καὶ ἀντίκειται ἀποφάσεις.

ἐκ συμβάσεως τινος ἔργου μὴ ὑπαγομένη εἰς τὴν ἐν λόγῳ διαδοκασίαν (*), ἀφοῦ τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς σχέσεως ἐξ ἧς ἡ προκειμένη διαφορά εἶναι ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐν τῇ εὐρείᾳ ἐννοίᾳ αὐτῆς, περιλαμβάνουσα καὶ αὐτὰ τὰ ἀνώνυμα συναλλάγματα, ὡς ἐξάγεται ἀναντιρρήτως ἐκ τῆς φραστικῆς διατυπώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ν. Γ'ΟΔ'.

4 Ἡ ὅλη οἰκονομία τῶν διατάξεων τοῦ ν. Γ'ΟΔ' δεικνύει καταδήλως, ὅτι εἰς αὐτὰς ὑπάγεται πᾶσα διαφορά ἐξ ἐργασιακῆς σχέσεως, ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τοῦ χρόνου αὐτῆς καὶ τῆς ιδιότητος τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου (*), ἀφοῦ περιλαμβάνει, ὡς ἐλέγχθη, καὶ τὰς διαφορὰς ἐκ τοῦ ἀνώνυμου συναλλάγματος περὶ παροχῆς ὑπηρεσιῶν. Εἰδικώτερον δὲ εἰς αὐτὴν τὴν διαδικασίαν ἔχουν ὑπαχθῆ αἱ ἀπαιτήσεις ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 2112, αἱ ἐκ τοῦ ν. 3756 περὶ ἀμοιβῶν ἀρτεργατῶν κτλ., αἱ ἐκ τῶν νόμων 281 περὶ σωματείων, 602 περὶ συνεταιρισμῶν, τοῦ β.δ. τῆς 16/7/1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν», τοῦ ἀ.ν. 99/1936 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, τοῦ π.δ. τῆς 8/13 Ἀπριλίου 1932, τῶν νόμων 3459 3502, 2019/1942 κλπ. Ἐτι πλεον ὁ νόμος 4032/1929, τροποποιῶν τὸ ἀρθρον 1 τοῦ ν. Γ'ΟΔ', ὑπῆγαγε εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ τελευταίου τοῦτου πάσας τὰς ἀξιώσεις ἐξ ἀνωνύμου ἢ μὴ συναλλάγματος, ὥστε οὐδεμία κατόπιν τῶν ἄνω νὰ γεννᾶται ἀμφισβήτησις περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ἀρθροῦ 1, εἰς ἣν ὑπάγεται πᾶσα ἀνεξαιρέτως διαφορά ἐκ μισθῶν ἢ ἀποζημιώσεως ἐκ παροχῆς ἐργασίας γενικῶς, πλὴν τῶν κατὰ τοῦ Δημοσίου ἀπαιτήσεων, ἄνευ δ' ἐρεύνης τῆς φύσεως τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως (*). Θ' ἀπετέλει ὑπέρβασις τῆς ἐρμηνευτικῆς δυνάμεως τοῦ νόμου τοῦτου ἡ ἀποφῆς ὅτι δέον νὰ διακρίνωμεν τὰς συμβάσεις ἐργασίας εἰς δημοσίου ἢ ιδιωτικοῦ δικαίου, ἢ ἀναλόγως τοῦ χρόνου αὐτῶν ἢ τοῦ τύπου τῆς καταρτίσεως τῶν, καθ' ἣν στιγμὴν αὐτὸς οὗτος ὁ νόμος Γ'ΟΔ' οὐδεμίαν τοιαύτην ποιεῖται διάκρισιν, ἀλλ' ὑπὸ γενικὴν ὅλως διατύπωσιν ὁμιλεῖ περὶ διαφορῶν ἐκ μισθῶν ἢ ἀποζημιώσεων ἐκ παροχῆς ἐργασίας (*).

(3) Α. Π. 159/1927 Θέμ. ΔΗ' σελ. 538, Ἐφ. Δαρ. 224/1929, Θέμ. Μ' σελ. 393.

(4) Βλ. τὴν αἰτιολογικὴν ἐκθεσιν τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νόμου Γ'ΟΔ', ἐν «Ἐπετηρίδι Ὑπουργείου Δικαιοσύνης» 1911, τεύχος 4, σελίς 271 ἐπ., ὁμιλοῦσαν γενικῶς διαφορῶν μεταξὺ ὑπαλλήλων καὶ ἐργοδοτῶν, χωρὶς νὰ συνδυάζῃ τοῦτο πρὸς τὴν νομικὴν φύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐὰν δηλ. εἶναι δημοσίου ἢ ιδιωτικοῦ δικαίου.

(5) Βλ. τὴν ἀπὸ 3/12/1928 ἐκθεσιν τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, Α. Π. 33/1932 Θέμ. ΜΓ' σελ. 226. Πρὸς καὶ ν. 5588/1932 «περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ν. Γ'ΟΔ', Ἰω. Ἀποστολόπουλον, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, Ι § 221, Τ. Τσιμπούκην, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. α' σελ. 685 ἐπ., Σ. Σπυτοάκην, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. α' σελ. 716 ἐπ.

(6) Καὶ ἐπὶ διαφορῶν ἐξ ἀκόρου συμβάσεως ἐργασίας ἀρμοδία εἶναι ἡ διαδικασία τοῦ ν. Γ'ΟΔ'. Ἰ. Καποδίστριας, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας § 129. Πρὸς Α. Πόρτολον, Ἡ ρύθμισις τῆς ἐργασίας κ.τ.λ. σελ. 241 σημ. 2 καὶ Α. Φλωράκην, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. β' σελ. 260, προτείνοντα τὴν τροποποίησιν τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ν. Γ'ΟΔ' ὡς ἐξῆς: «Αἱ διαφοραὶ αἱ

5. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ν. Γ'ΟΔ', ὁμιλοῦντος περὶ συγχρόνου εἰσαγωγῆς πασῶν τῶν ἀπαιτητῶν ἀξιῶσεων, καταφαίνεται, ὅτι ὁ νομοθέτης διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ νόμου τοῦτου ἐνδιεφέρθη οὐχὶ διὰ τὴν νομικὴν φύσιν τῶν ἀπαιτήσεων, ἀλλὰ διὰ τὴν σύγχρονον μόνον εἰσαγωγὴν αὐτῶν. Κατὰ συνέπειαν πάλιν ἀρμοδία εἶναι ἡ διαδικασία τοῦτου ἐπὶ τῆς ἐφ' ἧς εἶχε νὰ κρίνῃ ὑποθέσεως ἡ ὑπ' ἀριθ. 796/43 ἀπόφασις τοῦ Εἰρηνοδίκου Ἀθηνῶν, πολὺ περισσώτερον ἐφ' ὅσον ἐν προκειμένῳ ἔχομεν ἀπαιτήσιν ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 2112, διὰ τὸν ὁποῖον ρητὴ εἶναι ἡ ἀρμοδιότης τοῦ ν. Γ'ΟΔ' (7) Θὰ ἦτο σόλοικον νὰ ὁμιλῶμεν περὶ ἀπαιτήσεως ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 2112 καὶ διὰ τὴν δικαστικὴν ἐπίδωξιν αὐτῆς ν' ἀνατρέχωμεν εἰς ἄλλην τινὰ διαδικασίαν καὶ ὅχι τὴν τοιαύτην τοῦ ν. 2112. Εἰδικώτερον ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ὑποθέσει, οὐδ' αὐτὴ ἡ σχέσις τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς τὸ ΙΚΑ εἶναι καθ' αὐτὸ δημοσίου δικαίου καὶ κυριαρχικὴ σύμβασις, οἷα ἡ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, διότι, ὡς γνωστόν, τὸ δημόσιον δὲν χορηγεῖ ἀποζημιώσεις κατὰ τὴν λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως. Διὰ τοῦτο ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ ἔχη ἐπ' αὐτὴν ἐφαρμογὴν ὁ ν. 2112 κατὰ τὸ σύνολον τῶν διατάξεων αὐτοῦ καὶ οὐχὶ μόνον διὰ τὴν ἀνέυρεσιν τοῦ ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως, καθ' ὅσον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τὸ ἀρθρον 58 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ ΙΚΑ θὰ ἔλεγεν οὐχὶ «δικαιοῦνται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ν. 2112... ἀποζημιώσιν», ὡς λέγει ἡδὴ, ἀλλὰ «δικαιοῦνται ἀποζημιώσεως ἕως πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ν. 2112 ὁριζομένην» (*). Τέλος τὸ ποσὸν τοῦτο τὸ ἀπορρέον ἐκ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν εἶναι μισθός, διὰ νὰ θεωρηθῇ ὅτι συνδέεται στενῶς πρὸς τὴν φύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ἀλλ' ἀποζημιώσις, ὡς ρητῶς καθιεροῦται, ἐπέχουσα θέσιν ποινῆς καὶ χορηγομένη συμφώνως πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομίαν τῶν διατάξεων τοῦ ν. Γ'ΟΔ', ὡς αὕτη προσδιορίζεται κυρίως ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀρθροῦ 20 αὐτοῦ (*).

III

1. Ἡ ἀποζημιώσις τοῦ ν. 2112 ἔχει σκοπὸν

ἀντικείμενον ἔχουσαι ἀξιώσεις περὶ πληρωμῆς ἡμερομισθίων ἢ μισθῶν ἢ ἄλλης ἀποζημιώσεως, ὁφειλομένης ἐκ παροχῆς ἐργασίας ἢ ἐκ τοῦ νόμου, ἀσχετῶς ποσοῦ, δικάζονται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἐπομένων ἀρθρῶν. Ἡ φράσις «ἢ ἐκ τοῦ νόμου», δύναται νὰ θέσῃ κατὰ μέρος τὴν ἀναζητήσιν τῆς νομικῆς φύσεως καὶ τοῦ ἐγκύρου τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς περιλαμβανούσης τὰ πάσης φύσεως συναλλάγματα ἐργασίας.

(7) Περὶ τῆς ἀρμοδιότητος τῆς διαδικασίας τοῦ ν. Γ'ΟΔ' καὶ κατὰ τῶν κληρονόμων τοῦ ἐργοδότη, βλ. Φ. Κωνσταντινίδην, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. α' σελ. 783.

(8) Βλ. δηλώσεις τοῦ Ν. Δημητρακοπούλου, ἐν Ἐφημ. Συζητήσεων τῆς Βουλῆς, 1911 σελ. 349, τονίζοντος ὅτι κυρίως διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδίκου κατὰ τὴν διαιδικασίαν αὐτὴν, λαμβάνεται ὅτι ὅπρι τὸ ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεως, πρὸς ὃ καὶ δέον ν' ἀποδίδηται ἡ δέουσα σημασία, καὶ οὐχὶ ἡ φύσις τῆς σχέσεως ἐξ ἧς ἡ ἀπαιτήσις.

(9) Βλ. ἰδίως τὴν οὐσιαστικὴν ἐννοίαν τῶν ἀρθρῶν 12 καὶ 20 τοῦ ν. Γ'ΟΔ'.

(10) Ἐφ. Ἀθ. 409/1934 Ε.Ε.Ν. α' σελ. 399, 657/1934 Ε.Ε.Ν. α' σελ. 481, 266/1935 Ε.Ε.Ν. β' 987, 1702/1935 Θέμ. ΜΖ' σελ. 456, Ἰω. Καποδίστριας, Ἐφ.

νά προστατεύση τὸν ὑπάλληλον ἀπὸ τῆς αἰφνιδίας μεταπτώσεώς του εἰς ἀνεργίαν. διὰ τῆς παροχῆς ἐνὸς ποσοῦ, ἀναλόγως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας του ⁽¹¹⁾, ποσοῦ μὴ ἔχοντος τὴν φύσιν τοῦ μισθοῦ, καίτοι καταβάλλεται διὰ τὸν χρόνον πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις οὕτως ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη καθ' ὅλην τὴν χρονικὴν ταύτην διάρκειαν ⁽¹²⁾. Ἰούτο, ὅτι δηλαδὴ ἀποτελεῖ ἀντιπαροχὴν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, θὰ ἠδύνατο νὰ δώσῃ λαβὴν εἰς τὴν ἐρμηνείαν ὅτι πρόκειται περὶ μισθοῦ, ἡ ἀποφῆς ὅμως αὕτη ἔχει πλεόν ἔγκυαταλειφθῇ ὡς ἐξάγεται, πλὴν ἄλλων, καὶ ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἀκατάσχετον τῶν μισθῶν, ὅπερ ἐθέσπισεν ὁ ν. 4694, δὲν ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὴν ἀποζημιώσιν τοῦ ν. 2112, λόγῳ τῆς διαφόρου τῆς μισθοδοσίας φύσεως τῆς παροχῆς ταύτης ⁽¹³⁾.

2. Τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112 ἐπὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἀπέκλειε κατ' ἀρχὴν ἡ νομολογία, ⁽¹⁴⁾ ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων καὶ τοῦ νομικοῦ προσώπου σχέσις βασίζεται ἐπὶ μονομεροῦς πράξεως ὑποταγῆς δημοσίου δικαίου ⁽¹⁵⁾, ἐκδιδομένης κυριαρχικῶς. Μεταγενεστέρως ἀπεμακρύνθη τῆς ἀρχικῶς διαμορφωθείσης ἀπόψεως ταύτης, καθ' ὅσον ἔθετεν ὡς προϋπόθεσιν ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112, τὴν ἔρευναν τῆς ὑπηρεσιακῆς σχέσεως τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς τὸ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἥτις σχέσις, ἐφ' ὅσον ἤθελε διαπιστωθῇ, ὅτι ἀνάγεται εἰς τὸν κύκλον τῶν δικαιοπραξιῶν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθίστα δυνατὴν τὴν προστασίαν τοῦ ὑπαλλήλου ὑπὸ τοῦ ν. 2112 ⁽¹⁶⁾. Μετὰ τὴν

τροποποίησιν ὅμως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 2112 ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 4558, μὴ ὑφισταμένης διακρίσεως τινος ὡς πρὸς τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἐκ τῆς ὑπ' αὐτῶν ἀσκήσεως ἢ μὴ διοικήσεως ⁽¹⁷⁾. ἢ ἐκ τῆς νομικῆς μορφῆς ἢν προσλαμβάνει ἐκάστοτε ἡ ἱδρυμένη μεταξὺ τοῦ νομικοῦ προσώπου καὶ τοῦ ὑπαλλήλου σχέσις, αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2112 ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει ληφθῇ ὡς πρὸς αὐτοὺς «εἰδικὴ μέριμνα διὰ κανονισμῶν παρεχόντων τοῦλάχιστον ἴσην προστασίαν» πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 4558 ⁽¹⁸⁾. Ἡ ἀποφῆς αὕτη εἶναι ἡ ὀρθότερα, εὐχρῆς δ' ἔργον θὰ ἦτο νὰ ἐστρέφετο πρὸς αὐτὴν καὶ ἡ τῶν δικαστηρίων νομολογία, ἥτις, καὶ ἂν θεωρήσωμεν ὅτι δικαιολογῇ ἐνὺς ἐδίσταζε μέχρι τοῦ νόμου 4558, διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ὁποίου ἐτροποποιήθη, ὡς ἐλέγχθη, τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 2112, μετ' αὐτὸν ὅμως, λόγῳ τῆς σαφοῦς διατυπώσεώς του ⁽¹⁹⁾ καὶ τοῦ μοναδικοῦ κριτηρίου ὅπερ θέτει ὡς πρὸς τὴν ὑπὸ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου λήψιν ἢ μὴ εἰδικῆς μερίμνης περὶ παροχῆς προστασίας ἴσης πρὸς τὴν τοῦ ν. 2112 ⁽²⁰⁾, ἥτις πάλιν εἰδικὴ μέριμνα δέον νὰ ᾖ διάφορος τῆς ὑπὸ μορφήν συντάξεως ἢ βοηθήματος ἢ ἄλλου ἐφ' ἧς παρὰ ποσοῦ ἐκ ταμείων προνοίας ἢ ἀλληλοβοηθείας κ.τ.λ. παρεχόμενης προστασίας ⁽²¹⁾ καὶ δὴ νὰ δίδηται διὰ τὴν μὴ τήρησιν τῆς νομίμου προθεσμίας πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ⁽²²⁾, ἀσχέτως πάσης ἄλλης διακρίσεως, οὐδὲν ἔρεισμα εὐρίσκει ἡ ἐμμονὴ τῆς εἰς ἀντίθετον πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου καὶ τῆς κοινωνικῆς προνοίας τακτικῇν.

3. Διὰ νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύτερον τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης, ὁ νομοθέτης κατὰ κανόνα σχεδὸν ἠθέλησε νὰ ὑπολογίσῃ καὶ τὴν ὁμοειδῆ προϋπηρεσίαν τοῦ ὑπαλλήλου παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ. Εἰς τὴν κρίναι ἀπόφασιν πρόκειται περὶ τοῦ ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὅπερ ἔχει λάβει τοιαύτην πρόνοιαν ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ ἐπέχοντος θέσιν νόμου κα-

μηνία Ἑργατ. Δικαίου § 436 ἐπ., *Δ. Γιδόπουλος* ἐν *Θέμει* ΔΣΤ' σελ. 433. Πρὸς καὶ τὴν Πρ. Πατρῶν 1101/1931 *Θέμ.* ΜΒ' σελ. 630, ὡς καὶ τὰς Α. Π. 1 καὶ 2/1937 *Θέμ.* ΜΗ' σελ. 439.

(11) Πρὸς γενικῶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος καὶ τῆς μορφῆς τῆς παροχῆς ταύτης *Γρ. Κασσιμάτην*, *Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ.* α' σελ. 150, *Ἀλ. Λιτσερόπουλον* *Θέμ.* ΝΒ' σελ. 358 ἐπ., *Ἰω. Καποδίστριαν*, *Ἑρμηνεία Ἑργατικοῦ Δικαίου* § 436 *Κ. Δημάκην*, ΑΠΔ, Ι σελ. 396 καὶ *Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ.* β' σελ. 227 καὶ τὰς ἀμέσως ἀνωτέρω ἐν σημ. 10 παραπομπάς.

(12) *Δ. Γιδόπουλος* ἐν *Θέμει* ΔΣΓ' σελ. 433.

(13) *Ἐφ. Ἀθ.* 409/1934 Ε.Ε.Ν. α' σελ. 399, 266/1935 Ε.Ε.Ν. β' σελ. 587.

(14) Α. Π. 34/1933 *Θέμ.* ΜΔ' σελ. 227, 504/1933 *Θέμ.* ΜΕ' σελ. 145, 15/1935 *Θέμ.* ΜΣΤ' σελ. 499, 332/1935 *Θέμ.* ΜΖ' σελ. 253. Πρὸς Α. Π. 194/1931 *Θέμ.* ΝΒ' σελ. 449, *Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ.* α' σελ. 44. Κατὰ τὴν *Ἐφ. Ἀθ.* 533/1932 *Θέμ.* ΜΔ' σελ. 332, οἱ ὑπάλληλοι νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου περιλαμβάνονται κατὰ κανόνα εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ν. 2112, ἐκτὸς ἐὰν ἐξαιρετικῶς συντρέχουν οἱ ῥητῶς ἀναφερόμενοι ὅροι, οἱ ἀποκλείοντες τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ.

(15) Οἱ νόμοι 2112 καὶ 4558 δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ κοινοῦ τῶν ὑπαλλήλων: Α. Π. 34/1933 *Θέμ.* ΜΔ' σελ. 227. Ἡ μετὰ τοῦ Δήμου ὅμως σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112: Α. Π. 160/1936 *Θέμ.* ΜΖ' σελ. 682.

(16) *Ἰω. Καποδίστριας*, *Ἑρμηνεία Ἑργατικοῦ Δικαίου* §§ 306, 309 ἐπ., Α. Π. 332/1935 *Θέμ.* ΜΖ' σελ. 253, 160/1936 *Θέμ.* ΜΖ' σελ. 682, 505/1938 *Θέμ.* Ν' σελ. 322, 293/1939 *Θέμ.* Ν' σελ. 753, 128/1940 *Θέμ.* ΝΑ' σελ. 412, *Γνωμοδ. Νομ. Συμβουλίου* 928/1943,

Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. β' σελ. 139. Ἀντίθετος πρὸς ἀποφῆρας τὰς ἀπόψεις ταύτας τῆς νομολογίας ἡ ὑπ' ἀριθ. 22815/13625/1942 *Γνωμοδότησις* τῆς ὁλομλειᾶς τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, *Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ.* α' σελ. 323, μειοψηφοῦντος ἐνὸς μόνου Συμβούλου.

(17) Βλ. περὶ τῆς διακρίσεως ταύτης *Berthelemy - Στασινοπούλου*, *Διοικητικὸν Δίκαιον*, Ι σελ. 48 ἐπ.

(18) Α. Π. 403/1932 *Θέμ.* ΜΓ' σελ. 32, 387/1932 *Θέμ.* ΜΔ' σελ. 4, 396/1934 *Θέμ.* ΜΕ' σελ. 817, 387/1934 *Θέμ.* ΜΣΤ' σελ. 158, 15/1935 *Θέμ.* ΜΣΤ' σελ. 499, 393/1940 *Θέμ.* ΝΑ' σελ. 730. Πότε ἡ προστασία εἶναι ἴση ἢ μείζων, βλ. τὴν ῥηθεῖσαν Α. Π. 387/1932 *Θέμ.* ΜΔ' σελ. 4. Σύμφωνον καὶ ἡ *Γνωμοδότησις* τοῦ νομ. συμβουλίου τοῦ ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων *Ἀντ. Μαγκάκη* ὑπ' ἀριθ. 84/1941, *Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ.* α' σελ. 324.

(19) Βλ. τὴν ἐμπεριστατωμένην αἰτιολογικὴν ἐκθεσίαν του.

(20) *Ἐφ. Ἀθ.* 108/1929 *Θέμ.* Μ' σελ. 585.

(21) *Γνωμοδ. Νομ. Συμβουλίου* 18927/18350/1942, *Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ.* β' σελ. 120. *Ἐφ. Ἀθ.* 494/1924 *Θέμ.* ΔΣΤ' σελ. 201, 989/1929 *Θέμ.* ΜΑ' σελ. 139, 533/1932 *Θέμ.* ΜΔ' σελ. 322, 807/1933 *Θέμ.* ΜΕ' σελ. 62.

(22) Α. Π. 306/1936 *Θέμ.* ΜΗ' σελ. 11, 1-2/1937 *Θέμ.* ΜΗ' σελ. 439, 194/1937 *Θέμ.* ΜΗ' σελ. 802.

νονισμού τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ, καθ' ὃ ἐπὶ ὑπαλλήλων ἐχόντων προϋπηρεσίαν ἐν τῷ Δημοσίῳ ἢ Ὁργανισμῷ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων... συνυπολογίζεται διὰ τὴν ἀρχαιότητα δλόκληρος ὁ διανυθεὶς χρόνος δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου». Ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ τοῦτῳ φράσις «συνυπολογίζεται διὰ τὴν ἀρχαιότητα», δὲν ἐτέθη ἄνευ λόγου. Ἐσκόπησε τὸν λόγον ἀρχαιότητος διακανονισμὸν διαφόρων συνεπειῶν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, οἷον τῆς προαγωγῆς, αὐξήσεως μισθοῦ, ἐπιδόματος παρμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ καὶ κατὰ μεζονα λόγον καὶ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, καθ' ὅσον αὕτη καθορίζεται ἐκ τῆς ἀρχαιότητος τῆς ὑπηρεσίας. Οὐδὲ ἦτο δυνατόν ὁ νομοθέτης, ὑπολογίζων τὴν προϋπηρεσίαν διὰ τὸν κανονισμὸν τῆς ἀρχαιότητος τοῦ ὑπαλλήλου, νὰ διανοήθη πάσας αὐτῆς τὰς συνεπείας, ἢ μόνον—ὡς ὑπεστηρίχθη—τὸν κανονισμὸν τῆς ἐν τῇ ἐσωτερικῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ΙΚΑ ὑπαλληλικῆς ἀρχαιότητος καὶ ἱεραρχίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ἀποζημιώσιν τοῦ ν. 2112 λόγῳ λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως. Τοῦτο θ' ἀπετέλει, τὸ ὀλιγώτερον, βαρυτάτην ἀμέλειαν. Ἐπὶ πλέον ἡ διατύπωσις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ ρηθέντος κανονισμοῦ καθ' ὃ τὸ Δ. Σ. συνυπολογίζει κατὰ τὴν πρόσληψιν ὑπαλλήλου τινὸς καὶ τὴν παρὰ τῷ Δημοσίῳ ἢ ἐτέρῳ νομικῷ προσώπῳ δημοσίου δικαίου ἐμμισθὸν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ, οὐδεμίαν ἀφήνει ἀμφισβολίαν, ὅτι καὶ τιθεμένης κατὰ μέρος τῆς ἀρχαιότητος, ὡς ἐκ τῆς γενικῆς ἐννοίας τῆς λέξεως «συνυπολογίζει», ἄνευ ἐιδικοῦ τινος προσδιορισμοῦ, τὸ σύνολον τῆς οὕτω προκυπτούσης ὑπηρεσίας βαρύνει ἐπὶ πασῶν ἀνεξαίρετως τῶν σχέσεων τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς τὸ ΙΚΑ, ἄρα καὶ ἐπὶ τῆς ἀξιώσεως τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112.

4. Τοῦτο ἐπικουρεῖται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 2112, τοῦ προβλέποντος περὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότη (23), ὅπερ ἐτέθη οὐχὶ διὰ τὴν συνέχισιν μεταξὺ παλαίου καὶ νέου ἐργοδότη τοῦ συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ πρὸς ἐξασφάλισιν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου τῶν ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀπορρεόντων δικαιωμάτων (24). Ὅπως δὴ ποτε ὁμως προκύπτει καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς διατάξεως περὶ καθορισμοῦ τῆς ἀρχαιότητος τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ΙΚΑ (25), ἥτις διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ καὶ τῆς παρὰ τῷ Δημοσίῳ ὑπηρεσίας ἐπιδίδκει, πλὴν τῶν ἡθικῶν ὠφελημάτων, καὶ ὀλικά τοιαῦτα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναμφισβητήτως καὶ ἡ λόγῳ ἀπολύσεως ἀποζημιώσις. Εἶναι, ἄλλως τε, ἡ διάταξις αὕτη περὶ ὑπολογισμοῦ τῆς προϋπηρεσίας τόσον γενικῇ

ἐν τῇ ἐκφράσει τῆς, ἀλλὰ καὶ τελείως ἀνεξάρτητος ἀπὸ πάσης ἄλλης, ὥστε μόνον στενωπότη ἀντίληψις καὶ ἐρμηνεία νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ἐκδοχὴν ὅτι αὕτη ἀφορᾷ μόνον τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρων 29 τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ΙΚΑ (καθορισμὸς ἀρχαιότητος), 35 (προσαύξεις μισθοῦ), 37 (ἐπίδομα παρμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ) καὶ ὅχι καὶ τοῦ ἄρθρου 58 (περὶ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112). Ἡ ὑπερβολὴ εἰς τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ὀδηγήσῃ ἡ παραδοχὴ τῆς ἀπόψεως ὅτι, ἐὰν ὑπολογισθῇ καὶ ἡ ὑπηρεσία παρ' ἄλλῳ ἐργοδότη, θὰ καταβάλλωνται ἐνίοτε δύο ἀποζημιώσεις, εἰς τὴν ἐφ' ἧς ἡ ἄνω ἀπόφασις ὑπόθεσιν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συμβῇ, διότι πρόκειται περὶ προϋπηρεσίας παρὰ τῷ δημοσίῳ καὶ εἶναι γνωστὸν, ὅτι τὸ δημόσιον δὲν ἀποζημιοῖ ποσὴν τοῦ ὑπαλλήλου του κατὰ τὴν ἀπόλυσίν των. Ἀλλὰ καὶ γενικώτερον ὁ φόβος τῆς διπλῆς ἀποζημιώσεως τὸ μὲν εἶναι σπάνιος ἐν τῇ πρακτικῇ, τὸ δὲ παοίσταται ἄνευ σοβαρᾶς ἐπιχειρηματολογίας, διὰ ν' ἀναιρέσῃ μίαν λύσιν προκύπτουσαν ἀβιάστως, δοθέντος ὅτι, ὡς ἐλέχθη, ἡ ἀποζημιώσις τοῦ ν. 2112, μὴ ἐξομοιουμένη πρὸς μισθόν, δὲν δύναται νὰ ἔχη ὀργανικὴν συγγένειαν πρὸς τὴν πραγματικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ μισθωτοῦ (26).

5. Πλὴν τῆς τυχόν θεωρητικῆς, οὐδεμίαν νομιζόμεν πρακτικὴν σημασίαν ἔχει ἡ διάκρισις, ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 58 τοῦ κανονισμοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ΙΚΑ παραπομπῇ εἰς τὸν νόμον 2112, δὲν ὑποδηλοῖ ἐπέκτασιν τοῦ τελευταίου τοῦτου ἐπὶ τοῦ ἀπολυομένου προσωπικοῦ τοῦ ΙΚΑ, ἀλλὰ γίνεται ἀπλῶς διὰ τὴν ἐξέυρεσιν τοῦ ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως λόγῳ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Οὐδαμῶθεν, ἄλλως τε, ἐξάγεται ὅτι διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, ἀπαιτεῖ ὁ ἀνωτέρω κανονισμὸς τοῦ ΙΚΑ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν, διότι, ἄλλως, οὐδὲν θὰ ἡμipόδιζε τοῦτον νὰ τὸ διατυπώσῃ σαφῶς. Ἀντιθέτως ἐκ τῆς γενικότητος τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 35 ἐκδύλως προκύπτει, ὅτι ὁ συνυπολογισμὸς τῆς ὑπηρεσίας παρὰ τῷ Δημοσίῳ κ.τ.λ. εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ΙΚΑ περιλαμβάνει πάσας τὰς συνεπείας τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως.

IV

1. Ἡ λύσις παρομοίων ζητημάτων, ὡς ἀπέδειξεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 796/43 ἀπόφασις τοῦ Εἰρηνοδίκου Ἀθηνῶν, δὲν πρέπει νὰ περιορίζηται εἰς πλαίσια στενῶν ἐρμηνευτικῶν μεθόδων, ἀλλ' ἐν ὅσῃ τῆς δεδομένης ἐκάστοτε περιπτώσεως καὶ τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν αὐτῆς, νὰ ἐπιχειρηθῇ ἡ δικαία ρύθμισις αὐτῶν. Ἐὰν δεχθῶμεν, ὅτι οἱ κανόνες δικαίου εἶναι ἀτεγκτοὶ καὶ ἀδιαφοροῦν πρὸ αὐτῆς ταύτης τῆς πραγματικότητος, ἥτις ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν καὶ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον παραλλάσσει, ἐὰν παραγνωρίσωμεν τὴν οὐσιαστικὴν ἐπιδιώξιν τοῦ δικαίου, τότε δὲν δυνάμεθα νὰ ὀμιλῶμεν περὶ ὁρθῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης καὶ μάλιστα εἰς κλάδον νέον, ζωντανόν, καθαρῶς κοινωνικῆς μορφῆς, οἷος εἶναι τὸ ἐργατικὸν δίκαιον.

Ἀθῆναι ΠΟΛΥΒΙΟΣ ΧΡ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ
Δικηγόρος παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ

(26) Βλ. τὴν ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος, ἐφ' οὗ τὰ παρόντα σχόλια καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 796/1943 ἀπόφασις τοῦ Εἰρηνοδίκου Ἀθηνῶν, γνωμοδοτησιν τοῦ καθηγητοῦ Γε. Κασσιμάτη, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. α' σελ. 150.

(23) Βλ. γενικώτερον περὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότη, *Γ. Καμπίτογλου* Θέμ. ΜΓ' σελ. 526, *Γ. Δέδεν*, Θέμ. ΜΓ' σελ. 923, *Ν. Βικελίδην*, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. β' σελ. 132 ἐπ. Γεν. Εὐρ. Θέμιδος ἐν λέξ. «Καταγγελία συμβάσεως Ἐργασίας», IV σελ. 141 §§ 192—207.

(24) Α.Π. 21/1933 Θέμ. ΜΑ' σελ. 161, 107/1934 Θέμ. ΜΕ' σελ. 356, Ἐρ. Ἀθ. 1284/1934 Ε.Ε.Ν. α' σελ. 840, 655/1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. α' σελ. 15 ἐνθα καὶ νομολογία, Γνωμοδοτήσεις *Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, *Α. Σβώλου*, *Γ. Μαριδάκη*, *Κ. Τοάτσου* κ.λ.π., ἐν Θέμειδι ΜΖ' σελ. 91 § 1. *Κ. Καποδίστρια*, Περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, 1933 § 53, τοῦ *Ιδίου*, Ἐρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § 440, Περβλ. *Γ. Καμπίτογλου*, Θέμ. ΜΓ' σελ. 526.

(25) Ἄρθρον 26 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ι.Κ.Α.

**“ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ, ΜΙΣΘΩΤΩΝ, ΝΟΜΙΜΟΙ ΑΠΟΔΟΧΑΙ
ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟΤΗΣ ΕΚΟΥΣΙΩΝ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ**

Του κ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ Δ. ΑΓΓΕΛΗ, Δικηγόρου παρ' 'Αρείφ Πάγγου

Ἐν τῇ ἰσχυοῦσῃ ἐργασιακῇ νομοθεσίᾳ ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων δὲν ὑφίσταται περὶ πτωσις «διαθεσιμότητος» διὰ τὸν ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην.

Ὑφίστανται ἐν προκειμένῳ αἱ διατάξεις τοῦ ν. δ. 424/1941, βασικὸς σκοπὸς τοῦ ὁποῖου εἶναι ἡ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἀπαγόρευσις τῆς ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν, κατ' ἐξαιρέσειν δέ, καὶ ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῶν ἀρθρῶν 9 καὶ 10 αὐτοῦ. εἴτε ἡ μείωσις τῶν ἀπασχολήσεων, καὶ συνεπῶς καὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, διὰ τῆς καθιερώσεως τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, εἴτε ἡ ἀπόλυσις μέρους τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, δι' ὀρισμένους λόγους, καὶ μέχρι ποσοτοῦ 150ο, μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ τοὺς 200 μισθωτοὺς ἑτησίως (περὶ πάντων τούτων βλ. Φ. Ἀγγελῆν, Τὸ δικαίωμα ἀπολύσεως μισθωτῶν ἐπ' ὀρίστον χρόνον προσληφθέντων, ἐν Ἐργατ. Δικ. (1942) 1, σελ. 368 ἐπ., ἐτὶ δὲ Κ. Ν. Ράλλην, Ἡ ἀπόλυσις τῶν οἰκιοθελῶς προσλαμβανομένων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐν Ἐργ. Δικ. (1942) 1 σελ. 113—118).

Οἱ ὑπὸ τὸ καθεστὼς τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας τελοῦντες μισθῶν, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 4888 τῆς 13 Φεβρουαρίου 1943 ἀπόφασιν τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας (Φ. Ε. Κ., β' 57/10/5/1943, καὶ Ε. Ε. Δ., II, 157), ἀπὸ 15ης Φεβρουαρίου 1943 καὶ ἐφεξῆς δικαιοῦνται νὰ λαμβάνωσι τὰ ἡμερομίσθια αὐτῶν «ἠυξημένα βάσει πασῶν τῶν ἐκδοθεισῶν» μέχρι τότε (18 Φεβρουαρίου 1943) ἢ ἐκδοθησομένων Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, «μὴ ἰσχυουσῶν διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην τῶν περιοριστικῶν διατάξεων τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων περὶ προαιρετικοῦ τῶν αὐξήσεων εἰς περιτροπὴν μὴ χρήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ» (βλ. πρὸ αὐτῶν οὕτω καὶ Γνωμ. ὁλομ. Νομ. Συμβ. (14727/1726/1942) ἐν Ε. Ε. Δ., I, 879, Δ. Δόγαν, Ἐκ περιτροπῆς ἐργασία καὶ ἀποδοχαὶ μισθωτῶν, ἐν Ε. Ε. Δ., II, 389—393 καὶ προσφάτως Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 6666/1943 Ε. Ε. Δ., II, 399, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 7383/1943 Ε. Ε. Δ., II, 400).

Αἱ μὴ ἰσχύουσαι αὐταὶ ἐν τούτῳ Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις εἶναι αἱ ὑπ' ἀριθ. 1535/1943, (ἐν Ε. Ε. Δ., II, 93) 29983/1941, 50458/1941, 2988/1942 καὶ 21621/1941, διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετὰς (ἄς βλ. ἐν Ε. Ε. Δ., I, 623, II, 319, 540), 25606/18/7/1942, 29983/1941, 41441/1941, 45986/1941, 1559/1942 διὰ τοὺς ἐργατοτεχνίτας (ἄς βλ. ἐν Ε. Ε. Δ., I, 608, 734, 767, 126, 157, 286, 318).

Ἐχουσιν ὁμοῦ σημασίαν εἰσέτι καὶ αἱ δέξιαν αἱ ὡς ἂν Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῶν ρυθμίζεται τὸ ζήτημα τῆς ἀμοιβῆς τῶν μισθωτῶν, ἐφ' ὧν δὲν ἔχει ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, καὶ «ὧν δὲν γίνεται χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν, δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη». Ἐπὶ τούτων ἐφαρμόζεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1535/1943 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (βλ. παρεμφερῶς καὶ ὑπ' ἀριθ. 16261/1943 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐν Ε. Ε. Δ., II, 350 «περὶ διευκρινίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 1535/1943 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας»), ἐξαιρέσει τῶν μισθωτῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, τῶν τοπο-

θετηθέντων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τὰς διατάξεις τῆς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν κειμένης νομοθεσίας, εἰς οὓς δὲν περιλαμβάνονται οἱ οἰκιοθελῶς προσληφθέντες μισθωτοὶ καὶ ὄντες παλαιοὶ πολεμισταὶ οἱτινες «δικαιοῦνται νὰ λαμβάνωσι τὰς ἀποδοχὰς αὐτῶν ἠυξημένας, βάσει τῶν σχετικῶν περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν ἀποφάσεων—τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας—ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐκπτώσεως, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀπασχολήσεως ἢ μὴ αὐτῶν», καὶ ἥς ἀποφάσεως ἡ ἰσχύς ἀνατρέχει ἀναδρομικῶς, ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου 1943 (βλ. ὑπ' ἀριθ. 20719/1943 ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας ἐν Ε. Ε. Δ., II, 510, ἐτὶ δὲ ἐν Φ. Ε. Κ., β' 24/7/1943).

Διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην καὶ προκειμένου περὶ ἐργατοτεχνιτῶν, ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1943 καὶ ἐφεξῆς δικαιοῦνται τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 25606/18-7-1942 (Φ. Ε. Κ., β' 149), (βλ. καὶ Ε. Ε. Δ., I, 608, 734, 767) αὐξήσεων καὶ ἀποδοχῶν, πλὴν ἐάν ἡ παῦσις τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν ἐγένετο μέχρι τῆς 30ῆς Μαΐου 1942, ὁπότε δικαιοῦνται ἐξ (6) ὑποχρεωτικῶς ἡμερομίσθια, βάσει τῶν προμνησθεισῶν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 29983, 41441, 45986 τοῦ ἔτους 1941 καὶ 1559/1942 Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων αὐξήσεων. Προκειμένου δὲ περὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν οἱτοὶ ἐπίσης ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1943 καὶ ἐφεξῆς δικαιοῦνται ἀπασῶν τῶν μέχρι τῆς 30ῆς Ἰανουαρίου 1942 χορηγηθεισῶν αὐξήσεων καὶ πασῶν τῶν δυνάμει τῶν προμνησθεισῶν ὑπ' ἀριθ. 29983, 21621, 50458 τοῦ ἔτους 1941 καὶ 2988/1942 Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αὐξήσεων—ἐπιδομάτων ἀκριβείας βλου.

Διὰ τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν τοῦτο προσωπικὸν ὑφίσταται ἐν ἰσχύϊ ἐν προκειμένῳ καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἀρθρου 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 20000/1943 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (βλ. ἐν Ε. Ε. Δ., II, 380) «περὶ αὐξήσεων ἀποδοχῶν ὑπαλληλικῶν καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ συνδεομένου διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου», ἥτις διάταξις αὕτη ὁρίζει ἐπὶ λέξει, ὅτι «ἡ κατὰ 50οο προσαύξεις—χορηγούμενη διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης—θὰ ὑπολογισθῇ ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ μισθοῦ—διὰ τοὺς ἐφ' ὧν ἔχει ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας—συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ προσθέτου μηνιαίου ἐπιδόματος ἀκριβείας τῆς ζωῆς, τὸ δὲ προκύπτων ποσὸν θέλει μειωθῇ κατὰ τὸ ὑπὸ τῆς καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἀποφάσεως ἡμῶν ὀριζόμενον ποσοστὸν καὶ ἀνεξαρτήτως ἂν γίνεται χρήσις ἢ οὐ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἔστω καὶ δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη».

Εἰς οἵανδήποτε τῶν προμνησθεισῶν περιπτώσεων τῆς μὴ παροχῆς ὑπὸ τῶν μισθωτῶν τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν, εἴτε λόγῳ ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, εἴτε δι' ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη αἰτίαν, ὡς ἐπίσης καὶ τῆς κανονικῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν, ἀνακύπτει τὸ ζήτημα τῆς ὑποχρεωτικότητος ἢ μὴ διὰ τὸν ἐργοδότην τῆς χορηγήσεως γενικῶς εἰς ὅλους τοὺς μισθωτοὺς του, ἢ τῆς ἐξακολουθήσεως παροχῆς τῶν ὑπ'

αὐτοῦ ἐκουσίως χορηγηθέντων καὶ ἐκτὸς καὶ ὑπὲρ τὰ καθοριζόμενα ὑπὸ τῶν κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὅρια ἀποδοχῶν ἐν γένει, ἐκτάκτων ἐπιδομάτων, λόγῳ τῶν ἐξαιρετικῶν περιστάσεων, καλουμένων ἄλλοτε «πολεμικῶν ἐπιδομάτων», ἄλλοτε «ἐπιδομάτων διακριτικῆς εὐμενείας», ἄλλοτε «ἐκτάκτων προσθετῶν ἐπιδομάτων ἀκριβείας βίου» κλπ.»

Ἐθεωρήθη (Πρωτὸς Ἀθην. 2099[1943] Ἐργ. Δίκ. 2, 11, 9 Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 541[1942] Ε.Ε.Δ. Ι, 914, Ἐργ. Δίκ., 2, 11, 19 καὶ ὑπ' αὐτὴν κριτικὸν σχόλιον Γ. Μανου, πρβλ. Φ. Κωνσταντινίδην, Αἱ πρόσθετοι πλὴν τοῦ παγίου μισθοῦ ἀπολαυαὶ τῶν μισθωτῶν, ἐν Ἐργ. Δίκ. (1942) Ι, 372, Η. Ἡλιοῦ, Παροχαὶ ἐργοδοτῶν πρὸς μισθωτοὺς ὑπὸ τύπον δανείου, ἐν Ε.Ε.Δ. ΙΙ, 294-302 καὶ αὐτόθι Ιδία IV, VII, IX, θεωρῶν καὶ τὰ δάνεια πρὸς τοὺς μισθωτοὺς, χορηγούμενα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, ὡς τακτικὰς ὑπολογιστέας ἀποδοχὰς τῶν. Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 111 114[1943] Ἐργ. Δίκ. 2, 11, 17, Ἐφ. Ἀθ. 1493[1943] Δικαστ. 9, σελ. 66, ὅσον ἀφορᾷ τὰ κατὰ συνθήκειαν φιλοδωρήματα, δῶρα κλπ. Πρ. Πρωτ. Θεσσ. 202[1943] Ἐργατ. Δίκ. 2, 11, 29, ὅσον ἀφορᾷ τὴν παρεχομένην στολήν, Εἰρην. Ἀθην. 588 613[1943] Ἐργ. Δίκ. 2, 11, 31, ὡς πρὸς τὰ ὑπὲρ τὸ συσσίτιον χορηγούμενα τρόφιμα κ.λ.π. βλ. καὶ Γ. Τσίμη, Περί ἐργατικῶν μισθῶν (1943) σελ. 14-18, Ξ. Ζιλωτά, Ὁ ἐργατικὸς μισθὸς ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως ἐν Ἐργ. Δίκ. (1942) Ι, σελ. 263, ἐνθα διάκρισις μεταξὺ «χορηματικοῦ» ἢ «ὀνομαστικοῦ» μισθοῦ καὶ «πραγματικοῦ μισθοῦ» καὶ τῆς σημασίας τῆς διακρίσεως, ὅτι τοιαῦται πρόσθετοι ἐπιδόσεις, γενόμεναι παρὰ τοῦ ἐργοδότη μονομερῶς, ἔχουσι τὴν ἐννοίαν τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀναγνώρισεως τοῦ εὐτελοῦς καὶ μὴ ἀντιπροκρινόμενου πρὸς τὴν παρεχομένην ἐργασίαν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ μισθοῦ, καὶ προσαρμογῆς τοῦ μισθοῦ τούτου πρὸς θελίην, ὡς ἀντιπαροχῆς. Ἀλλὰ περὶ τούτου δὲν ὑφίσταται διάταξις θετικοῦ δικαίου, καὶ συνεπῶς ἡ ἀποψις αὐτῆς, καίτοι ἐν πολλοῖς κοινωνικῇ καὶ ἐπικρίσει, δὲν δύναται νὰ τύχῃ παρ' ἡμῖν ἐφαρμογῆς (βλ. καὶ ὁρθὰς σκέψεις Γ. Μανου, ἐν Ἐργ. Δίκ. 2, 11, 21 καὶ Ιδία Ι, 1, ὡς καὶ αὐτ. ΙΙ, προκειμένου περὶ ἐκτάκτου πολεμικοῦ ἐπιδόματος), ἀνεξαρτήτως ὅτι αὕτη, πλὴν ἄλλων ἀνισοτήτων, δὲν δύναται νὰ εὐρίσκῃ ἐρεῖσιν ὅπου δὲν παρέχεται πλήρης ἐργασία τοῦ μισθωτοῦ, ὡς εἰς τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν, ἢ τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη.

Εἰς ἄλλας περιπτώσεις ἐθεωρήθη ὅτι τὸ γενικὸν καὶ μακροχρόνιον τῆς ἐκτάκτου ταύτης παροχῆς δημιουργεῖ ἀνέκκλητον διὰ τὸν ἐργοδότην ὑποχρέωσιν ἐξακολουθήσεως αὐτῆς καὶ ὑπολογισμοῦ τῆς ὡς τακτικῆς ἀποδοχῆς τοῦ μισθωτοῦ (Γ. Κοντοδότση, Ἐρμ. Ἐργ. Δίκ. § 212 ἐπ. Γνωμ. Ὁλομ. Νομ. Συμβ. 17634[1942], ἐν Ε.Ε.Δ. Ι, 909, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 541[1942] Ε.Ε.Δ. Ι, 914, Φ. Κωνσταντινίδης, Ἐργ. Δίκ. ΙΙ, 374-377, ἀντίθ. ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀνέκκλητον, ἀλλὰ γενικῶς δι' ὅλους τοὺς μισθωτοὺς, ἢ Πρωτὸς Ἀθην. 1908[1943] Ε.Ε.Δ. ΙΙ, 303, δεχομένην ἰσχυρὰν τὴν περὶ τούτου μονομερῆ δήλωσιν καὶ ἐπιφύλαξιν τοῦ ἐργοδότη, κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως Πανδ. 50 17, 55 καὶ 151). Ὑφίσταται ὁμῶς καὶ ἡ ἀποψις, ὅτι ἀπαιτεῖται προηγουμένη συμφωνία μεταξὺ ἐργοδότη

καὶ μισθωτοῦ διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν ὡς τακτικῶν καὶ κατ' ἀκολουσίαν ὡς ὑποχρεωτικῶν τῶν παροχῶν τῶν ἐκτὸς μισθοῦ ἢ καὶ εἰδος τοιούτων (Α. Π. 268[1937] Θέμ. ΜΗ' 905, Α. Π. 234[1929] Θέμ. ΛΕ' 97, Α. Π. 98[1936] Ε.Ε.Ν. α' 205, Α. Π. 257[1938] Δικαστ. 9, σελ. 700 Α. Π. 245[1938] Δικαστ. 10, σελ. 624, Α. Π. 20[1938] Δικαστ. 10, σελ. 558, Ἐφ. Ἀθ. 144[1935] Θέμ. ΜΖ' 358, Ἐφ. Ἀθ. 1343[1935] Θέμ. ΜΖ' 354, Πρωτὸς Ἀθ. 39[1943] Ε.Ε.Δ. ΙΙ, 176, Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 7[1943] Ε.Ε.Δ. ΙΙ, 103), πλὴν ἐὰν εἶναι πόσοθεν ἡ παροχὴ ἐκ τοῦ νόμου (Εἰρην. Ἀθην. 588 613[1943] Ἐργατ. Δίκ. 2, 11, 31, Εἰρην. Ἀθην. 168[1943] Ε.Ε.Δ. ΙΙ, 180), ὁπότε δὲν ἀπαιτεῖται συμφωνία.

Πρὸ τῶν τοιούτων ἀμφιβολιῶν καὶ διακυμάνσεων γνωμῶν καὶ νομολογίας ἀποβλέπων τις εἰς τὸ ἔκτακτον, ἐκ τῶν προτέρων ἀνυπόχρεον καὶ οὐχὶ γενικὸν τῆς παροχῆς ἐπιδομάτων «πολεμικῶν» ἢ «διακριτικῆς εὐμενείας» καὶ μάλιστα προκειμένου καὶ μὴ προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν μισθωτῶν δὲν δύναται ν' ἀποδεχθῇ, ὅτι ταῦτα, διδόμενα οὕτω, καθίστανται ἀναπόσπαστον μέρος τοῦ μισθοῦ καὶ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ. Τοιαύτη λύσις εἶναι καὶ εὐνοικῇ διὰ τὸν μισθωτὸν, παρὰ τὴν ἐκ πρώτης ὄψεως ἀντίθετον ἐντύπωσιν — ἀφοῦ ἡ τυχὸν ἀναγνώρισις ὡς ὑποχρεωτικῶν τῶν ἐκουσίως παροχῶν, θὰ ἐστέροι τοῦ λοιποῦ τοὺς μισθωτοὺς τοιούτων — στηρ ζεταὶ δὲ καὶ ἐπὶ νομικῶν προσφάτων σχετικῶν διατάξεων.

Οὕτω τοῦτο προκύπτει ἐξ αὐτοῦ τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ σκοποῦ τῶν περὶ παροχῆς καὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσταίτου εἰς τοὺς μισθωτοὺς ὑπουργικῶν ἀποφάσεων χορηγούμενου τοιοῦτου μόνον δι' ἧς ἡμέρας ἀπαχολοῦνται (βλ. τελευταίαν ὑπ' ἀριθ. 2880[1943] ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ δι' ἄρθρ. 8α, ἄρθρ. 15 παρὰ γρ. 2 αὐτῆς, ἐν Ε.Ε.Δ. ΙΙ, 512, ὡς καὶ προηγουμένην ὑπ' ἀριθ. 23200[1943] ὁμοίαν καὶ δι' παρὰ γρ. VIα καὶ VII αὐτῆς, ἐν Ε.Ε.Δ. ΙΙ, 443, ὡς καὶ ἀπάσας τὰς παλαιότερας, ἐτι δὲ καὶ Ν Δ 2[19] τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1942 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς» (Φ.Ε.Κ., α' 322 (ἄρθρ. 1 παρὰ γρ. 2). ἐτι δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἐπιχειρήματος (argumentum a contrario) ὅτι ὁσάκις ὁ νομοθέτης ἢ κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ ἡ Διοίκησις ἠθέλησαν τοιοῦτο τι, ρητῶς ἐθέσπισαν τοῦτο.

Οὕτω ἡ ὑπ' ἀριθ. 1230[1943] ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ καταβολῆς ἀποδοχῶν ὡς δώρου, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα εἰς πάντας τοὺς μισθωτοὺς» (ἐν Ε.Ε.Δ. ΙΙ, 282) ρητῶς διὰ τοῦ ἄρθρου 5 αὐτῆς περιλαμβάνει εἰς τὰς εὐεργετικὰς διατάξεις τῆς περὶ δώρου καὶ τοὺς ἐκ περιτροπῆς ἐργαζομένους, ὅπερ δὲν ἦθελε συμβαίνει, ἐὰν οἱ κανονικῶς ὑπῆγοντο εἰς τοιαύτας ἐκτάκτους παροχὰς. Ἐπίσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6074[1943] (Φ.Ε.Κ. β' 57[10.5.1943] καὶ ἐν Ε.Ε.Δ. ΙΙ, 441) ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου εἰς τὸ Διοικητικὸν καὶ λοιπὸν προσωπικὸν τοῦ Θεραπευτηρίου (Εὐαγγελισμὸς), ἐπιβάλλεται ἡ χορήγησις εἰς τὸ Διοικητικὸν καὶ λοιπὸν προσωπικὸν τοῦ ἐν λόγῳ Θεραπευτηρίου ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου «οἰκειοθελῶς χορηγηθέντος» εἰς μέρος τοῦ προσωπικοῦ τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4[1942] ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Θεραπευτηρίου. Τοῦτο δὲν ἦθελε συμβῇ,

ἐάν τὸ οἰκειοθελῶς χορηγηθὲν ἐπίδομα ἦτο ὑποχρεωτικὸν δι' ὅλων τὸ προσωπικόν. Ἐπίσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23300/Α. 226/1943 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως προσωπικοῦ Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων καὶ ἐν γενεὶ ἰδιωτικῶν Κλινικῶν», ὡς αὐτὴ συνεπληρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 26910/Α. 263/1943 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας καὶ ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 26562/Α. 258/1943 ὁμοίας τοιαύτης (ἐν Ε.Ε.Δ. II, 443, 508) ἐπεβλήθη εἰς τὰς ἐν αὐτῇ κατανομοζομένης ἐπιχειρήσεις ἢ χορήγησις ἐφ' ἅπαξ χρηματικὸν βοηθήματος ἢ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς βάρος τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ὑπὲρ τῶν παρ' αὐταῖς ἐργαζομένων, ἀσχέτου πρὸς τὸν μισθόν, καὶ κατὰ τὰς ἐν αὐτῇ διακρίσεις. Ἐξ ἑτέρου δὲ διὰ τῆς ἀπὸ 31 Μαΐου 1943 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἑργασίας «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου ἐφ' ἅπαξ καὶ δι' ὀρισμένον σκοπὸν προαιρετικοῦ βοηθήματος εἰς τοὺς ὑπαλλήλους ἐμπορικῶν καὶ καταστημάτων» (ἐν Ε.Ε.Δ. II, 415) συνομολογεῖται ἡ χορήγησις ἐκτάκτου προαιρετικοῦ βοηθήματος κατὰ κυμαινομένην κλίμακα, πρὸς ἀγορὰν ὑπὸ τῶν μισθῶν εἰδῶν ρουχισμοῦ καὶ ὑποδήσεως αὐτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των, πέραν καὶ ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ των, καὶ ὅπερ, κατ' ἄρθρα 5 καὶ 6 αὐτῆς, συμφηφίζεται παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν, εἴτε εἰς δοθὲν παρ' αὐτῶν δάνειον κατὰ μῆνα Μαΐου 1943, εἴτε πρὸς πᾶσαν προαιρετικὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν ὑπ' αὐτῶν, πέραν τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4520/1943 Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως διαμορφωθέντος μισθοῦ των ὁμοίως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23873/Ε. 328/1943 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας «περὶ ἐκτάκτου ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ὑπαλλήλων καὶ κλητῶν ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων» (ἐν Ε.Ε.Δ. II, 509) ἢ ὑπὸ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Σωματείων ἀποφασισθεῖσα «οἰκειοθελῆς χορήγησις ἐκτάκτου ἐνισχύσεως εἰς τὸ προσωπικόν τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων» ἐπεκυρώθη διὰ τῆς μνηθείσης ταύτης ἀποφάσεως, ρητῶς ἐν ἄρθρῳ 2 αὐτῆς καθορισθέντος ὅτι αὕτη «χαρακτηρίζεται ὡς ἀσχετος πρὸς τὰς τακτικὰς ἀπολαύς τῶν δικαιουμένων ταύτην καὶ δὲν δύναται νὰ συνυπολογισθῇ μετ' αὐτῶν ἐν τῷ ὑπολογισμῷ μελλοντικῶν τυχόν αὐξήσεων, οὐδὲ νὰ ἀποτελέσῃ παγίαν ἀπολαύσιν». Ὅμοίως διὰ τῆς προσφάτου ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943, κατατεθείσης παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 19ην Αὐγούστου 1943, Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἑργασίας «περὶ ἐκτάκτου ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν Βιομηχανικῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ Ἀνωρύμων Ἑταιριῶν» (ἢν βλ. ἐν Ε.Ε.Δ. II, 543), καὶ διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ καθοριζομένους ἰδιωτικοὺς μισθοτούς, οἱ δι' αὐτῆς προβλεπόμενοι ἐργοδοταὶ ὥρισθη, ὅτι «ὑποχρεοῦνται, ὅπως χορηγήσωσιν ἐκτακτον οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν καὶ ὅπως ἀσχετον πρὸς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς αὐτῶν, διὰ τὴν προμήθειαν εἰδῶν ρουχισμοῦ καὶ ὑποδήσεως αὐτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των», κατὰ τὰς ἐν αὐτῇ διακρίσεις ποσῶν. Ἐν ἄρθρῳ δὲ 8 αὐτῆς ἀναγνωρίζεται ἔγκυρος καὶ ἰσχυρὰ προηγουμένη τῆς Συλλογικῆς ταύτης Συμβάσεως συμφωνία περὶ συμφηφισμοῦ εἰς τὴν ὥς ἄνω ταύτην «ἐκτακτον οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν» μεταξὺ ἐργοδοτοῦ καὶ μισθωτοῦ πάσης ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως, χορηγηθείσης ἐκ οὐσίως

ὑπὸ τοῦ πρώτου ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν δεύτερον. Ταῦτα πάντα ἀποδεικνύουσιν ὅτι, ἴνα ἡ προαιρετικὴ ἐνίσχυσιν εἶναι ὑποχρεωτικὴ δι' ὅλοκληρον τὸ προσωπικόν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο εἰδικὴ ρύθμισις, εἴτε δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, εἴτε διὰ Συλλογικῆς Συμβάσεως.

Συμφώνως πρὸς τὴν δεδομένην ταύτην λύσιν καθ' ἣν τὸ προαιρετικόν ἐπίδομα δὲν εἶναι ἐκ τοῦ νόμου ἢ τῆς μετὰ τοῦ μισθωτοῦ συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεωτικόν διὰ τὸν ἐργοδότην, παρέπεται ὅτι καὶ εἰς τὸν κατ' ἐξαιρέσιν προσκαίρως εἰς μὴ λειτουργοῦσαν ἐπιχείρησιν ἔχοντα προσφέρει τὰς ὑπηρεσίας του μισθωτόν, καὶ δι' ὃν χρόνον προσέφερεν αὐτάς, δὲν «ὑποχρεοῦται» ἐκ νομικῆς τινος διατάξεως ὁ ἐργοδότης εἰς καταβολὴν αὐτῷ ἐκουσίῳ ἐκτάκτου ἐπιδόματος καὶ αὐξήσεων μισθοῦ πέραν τῶν νομίμων, διότι εἰς αὐτόν, τὸν ἐργοδότην, πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένων ὑποχρεώσεων του, ἀφίεται ἡ ἐλευθερία δημιουργίας οἰκονομικῶν ἀνισοτήτων εἰς βάρος τῆς περιουσίας του καὶ ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν του, κατ' ἐλευθερίαν ἐκλογῆν καὶ κρίσιν. Ἐτερον, βεβαίως, εἶναι τὸ ζήτημα τῆς κοινωνικῆς καὶ ἄλλης σκοπιμότητος τοιούτων διακρίσεων.

Τὸ μὴ ὑποχρεωτικόν τοῦ ἐκουσίου ὑπὸ τοῦ ἐργοδοτοῦ χορηγομένου ἐκτάκτου ἐπιδόματος καὶ αὐξήσεων πέραν τῶν νομίμων ἀφορᾷ τοὺς ἐργαζομένους-ἀπασχολούμενους καὶ μὴ τοιούτους ἐν τῇ ἐπιχειρῇ. Συνεπῶς ἀφορᾷ καὶ τοὺς πλημμελῶς ἐκτελοῦντας τὰ καθήκοντά των, ὡς καὶ τοὺς ἐκτάκτως ἀπασχοληθέντας, καὶ μὴ ἤδη ἀπασχολούμενους.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς μισθωτοὺς παλαιοὺς πολεμιστάς, οὗτοι ἐφ' ὅσον μὲν ἐτοποθετήθησαν δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν κειμένης νομοθεσίας, καὶ συμφώνως πρὸς τὴν προμνησθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 20719/Ι. 291/1943 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, δικαιοῦνται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1943 καὶ ἐν περιπτώσει μὴ χρησιμοποιοῦσεως τῶν ὑπηρεσιῶν των, δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδοτοῦ, ἀπασθῶν τῶν αὐξήσεων, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐκπτώσεως ἐνῷ τοιούτων αὐξήσεων δὲν δικαιοῦνται οἱ οἰκειοθελῶς προσληφθέντες παλαιοὶ πολεμισταί, ὑπαγόμενοι οὗτοι εἰς ὅσα ἐν ἀρχῇ ἐξετέθησαν.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν.δ. 424/1941 τοῦτο σκοπεῖ τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας καὶ ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν. Διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 αὐτοῦ προβλέπεται τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδοτοῦ ὅπως, κατόπιν ἀποφάσεως εἰδικῶς προβλεπομένης Ἐπιτροπῆς, καὶ ἐφ' ὅσον διαπιστοῦται «πραγματικὴ ἀδυναμία» πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν, ἀπολύῃ μέρος ἢ τὸ ὅλον τοῦ προσωπικοῦ του. Εἰς τὰς διατάξεις δὲ τοῦ ἄρθρου τούτου, κατὰ τὴν παράγραφον 8 αὐτοῦ «ὑπάγονται καὶ οἱ μισθωτοί, οἵτινες δυνάμει εἰδικῶν διατάξεων τυγχάνουσι μείζονος προστασίας» καὶ δι' εἴτε εἶχεν ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκπεριτροπῆς ἐργασίας, εἴτε μὴ, ἐπὶ τῶν εἰς αὐτὰς ἐργάζοντο ἐπιχειρήσεων.

Ἄλλ' ἡ ἐξομίσιν αὕτη παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ μὴ, προϋπόθεσιν ἔχει τὴν ἔνεκεν πραγματικῆς ἀδυναμίας, ἀρμόδιως πιστοποιουμένης, συνεχίσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, διακοπὴν αὐτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν ὑπὸ τὸ σύστημα τῆς ἐκπερι-

τροπῆς ἐργασίας ἢ, ἐν πάσῃ περιπτώσει, τῆς μὴ καθ' ἀναγκὴν τρόπον ἀναγνωρίσεως εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τῆς καταστάσεως, ὅτι εὐρίσκειται εἰς «πραγματικὴν ἀδυναμίαν πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς», ὡς ὁ ὅρος οὗτος ἡρμηνεύεται αὐθεντικῶς ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Ν.Δ. 1183 τῆς 17 Δεκεμβρίου 1941 καὶ 4 Μαρτίου 1942 (Φ.Ε.Κ. α' 43), καθ' ὃν δηλοῦται «οὐ μόνον ἡ ἑλλείψει πρῶτων βοηθητικῶν καὶ δυναμικῶν ὕλων ἢ κινητηρίου δυνάμεως πρὸς διεξαγωγὴν τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἑλλείψεις διαθεσίμων ἐνδιαμέσων ἢ ἐτοιμῶν προϊόντων ἢ ἐμπορευμάτων πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς καὶ ταῦτα ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν οἰκονομικὴν εὐχέρειαν αὐτῆς, τὴν προκύπτουσαν ἐκ τῶν περιουσιακῶν τῆς στοιχείων καὶ τῶν ἐν γένει διαθεσίμων αὐτῆς ρευστῶν ἢ ρευστοποιησῶν κεφαλαίων».

Ἐν ἑλλείψει τῆς προϋποθέσεως ταύτης, ὁ παλαιὸς πολεμιστὴς ὑπὸκειται εἰς ἀπάσας τὰς προστατευτικά, δι' αὐτὸν διατάξεις τοῦ Α.Ν. 244 τῆς 14/17 Οκτωβρίου 1935 «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 28131 Ὀκτωβρίου 1935 ἀ.ν.» περὶ προστασίας ἐφεδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν», δι' οὗς, καὶ κατ' ἄρθρον 4 αὐτοῦ δολεῖται, ὅτι οὗτοι «τοποθετοῦνται κατὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐργοδότη καὶ κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ, εἰς τὸ κεντρικόν, κατὰστημα, ἢ ὑποκαταστήματα αὐτοῦ, διέπονται δέ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν παραγωγὴν, αὐξήσεις μισθοῦ, ἐπιδόματος, ἀδείας καὶ πειθαρχίας, παρὰ τῶν ἐν ἐκάστῳ ὁργανισμῷ, νομικῷ προσώπῳ κλπ. ἐφαρμοζομένων ἐκαστοτε γενικῶν κανονιστικῶν διατάξεων, ἐξαιρέσει τῆς περιπτώσεως ἀπολύσεως κλπ.», ἐν ἄρθρῳ δὲ 7 αὐτοῦ, 3 αὐτοῦ δολεῖται, ὅτι «μετ' ἀπόλυσιν ἐξομοιοῦται καὶ πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὥρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας βλάπτουσα τὸν ὑπηρετούντα».

Κατὰ ταῦτα, καίτοι ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταδεικνύεται, ὅτι ὑφίσταται διαφορὰ τις μεταξὺ μισθῶν παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ μὴ τοιούτων, ἐν τούτοις ἡ διαφορὰ αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ ποσῶς ὅσα ἀνωτέρω ἐξετέθησαν περὶ δικαιώματος τῶν μισθωτῶν ἐπὶ ἐκτάκτου ἔκουσίου ἐπιδόματος πρὸς κάλυψιν τῆς ἀκρίβειας τῆς ζωῆς, χορηγομένου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, καὶ ἂν πρόκειται περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν. Ἀρκεῖ δι' αὐτοὺς νὰ μὴ γίνῃται μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὥρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη καὶ νὰ χορηγῶνται εἰς αὐτοὺς τα κατὰ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, τοὺς νόμους καὶ τὰς ὑπουργικὰς ἀποφάσεις ποσὰ ἀποδοχῶν τῶν.

Ἰσχυρὸς καὶ εἰδικῶς, λίαν προσφάτως, ὑπεστηρίχθη δι' ἐξαίρετον, ἀληθῶς, ἐπιχειρημάτων καὶ ἀκριβολόγου λεπτότητος (4. Χαζιζήδης, Περικοπὴ οἰκιοθελῶς χορηγηθέντος πολεμικοῦ ἐπιδόματος, ἐν Ε.Ε.Δ., II, 516—523) ἄποψις ἄκρως ἀντιθέτος πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, κυρίως στηριζομένη τὸ μὲν εἰς τὴν ἐξομοίωσιν, ἀπὸ ἀπόψεως ὑποχρεωτικότητος — ὅπου εἶναι τὸ ὑπὸ κρίσιν ζήτημα — τῶν ἐκ τοῦ νόμου ἢ τῆς συμβάσεως ἐργασίας παροχῶν μισθοῦ, πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη ἔκουσious καὶ ἐκτάκτως δοθέντα, τὸ δὲ εἰς τὴν ἀναγκαστικὴν φύσιν τῶν ἐργατικῶν νόμων. Καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς μονομεροῦς παρὰ τοῦ ἐργοδότη βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὥρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ διὰ περικοπῆς τῶν ἔκουσious δοθέντων ἐκτάκτων ὑπὸ τοῦ πρῶτου παροχῶν, ἀντιμετωπίζεται τὸ ζήτημα διαφόρων

κατ' ἀποτέλεσμα, ὑπὸ τὰς διακρίσεις τῶν μισθῶν εἰς παλαιούς πολεμιστάς, μὴ τοιούτους, προστατευομένους ὅμως ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424/1941, καὶ περαιτέρω, τοιούτους διεπομένους ὑπὸ μόνου τοῦ ν. 2112. Ἡ ἄποψις, ὅμως αὕτη φθάνει εἰς τὰ συμπεράσματά τῆς, ἐξομοιοῦσα τὰς εἰς χοῦμα καὶ εἰς εἶδος χορηγομένας λόγῳ μισθοῦ παροχάς, εἴτε δυνάμει τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε λόγῳ μακροχρόνιου ὁμοιομόρφου τρόπου χορηγήσεως αὐτῶν, πρὸς τὰς ἐκτάκτως καὶ δι' ὠρισμένον λόγον χορηγηθείσας ἀνευ νομικῆς τινος ὑποχρέωσεως τοιαύτας. Ἐπὶ πλέον καθιεροῖ τὴν κάψαν αὐθαίρετον ἀρχήν, καθ' ἣν «συνήθως οὐδεὶς εὐνοϊκὸς διὰ τὸν ἐργαζόμενον ὅρος τῆς ἐργασίας ἀποτελεῖ αὐθόρμητον χαριστικὴν εὐνοίαν τοῦ ἐργοδότη πρὸς τὸν ἐργαζόμενον, ἀλλ' ἐπιβάλλεται ἐκ τῆς ἀνάγκης τῶν πραγμάτων» καὶ εἰς ἀντίκρουσιν τοῦ ἐπιχειρήματος, δι' αὐτὴν ἀναγνωρίσεως τῆς υποχρεωτικότητος τῶν ἔκουσious τούτων παροχῶν οἱ ἐργοδοταὶ θὰ παύσωσι τὴν περαιτέρω χορήγησιν αὐτῶν, ἐπὶ ζημίᾳ τῶν μισθωτῶν ἐπάγεται, ὅτι «πρέπει καὶ πάλιν νὰ τονισθῇ πρὸ παντὸς μὲν, ὅτι κατὰ κανὸνα ἡ βελτιώσις τῆς θέσεως τῶν ἐργαζομένων ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἐργοδότην ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ καταστήνῃ δυνατὴ ἡ συνέχισις τῆς κερδοφόρου ἐπιχειρήσεώς του, ἡ ἀνάγκη δὲ αὕτη ἀσφαλῶς θὰ ὑπερισχύσῃ τοῦ ὁβίου τῆς μελλοντικῆς ζημίας τοῦ ἐργοδότη ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπαλλομένης μονιμότητος τῆς βελτιώσεως ταύτης» θεωροῦσα «ἐν πάσῃ περιπτώσει, βέβαιον ὅτι ἡ καθ' οἷονδῆποτε τροπὴ καὶ ὑφ' οἷονδῆποτε τύπον ἐπιβαλλομένη εἰς τὸν ἐργαζόμενον μείωσις τῶν πρὸς αὐτὸν παροχῶν τοῦ ἐργοδότη ἀποτελεῖ βλαπτικὴν διὰ τὸν ἐργαζόμενον μεταβολὴν τῶν ὥρων ἐργασίας», καὶ ὅτι τοῦτο συμβαίνει καὶ ὅταν ἐλαττώνωνται αἱ πρόθροτοι ἀποδοχαὶ τοῦ μισθωτοῦ, αἱ διδόμεναι μέρων τοῦ κυρίως ἢ κανονικοῦ καλουμένου μισθοῦ, ἀφοῦ, καὶ αἱ ἀποδοχαὶ αὗται, ὅπωςδῆποτε καὶ ἂν ἀποκαλῶνται, εἶναι μισθός, δηλαδή παροχὴ χορηγομένη συνεπείᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ρητῶς ἢ καὶ σιωπηρῶς συμφωνηθέντος ὁρου αὐτῆς) καὶ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτῆς εἰς ἀντάλλαγμα τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ».

Ἄλλ' οὐδαμοῦ προκύπτει, ὅτι αἱ ἐκτακτοὶ ἔκουσious παροχαὶ «πολεμικοῦ ἐπιδόματος» ἢ «ἐπιδόματος διακριτικῆς εὐμενείας» κλπ., ἀποτελοῦσι ρητὴν ἢ σιωπηρὴν συμφωνίαν τῶν ὥρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ καὶ μονομερῶς καὶ ἐκτάκτως χορηγοῦνται δι' ὠρισμένον σκοπὸν. Ἐξ ἐτέρου δὲν δίδονται πάντοτε εἰς ἀντάλλαγμα παρεχομένων ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ὑπηρεσιῶν, ἀφοῦ δύνανται νὰ δίδωνται αὐταὶ καὶ ὑπὸ τὸ καθεστὸς τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἢ καὶ ἐν καταστάσει ὁλοσχεροῦς παύσεως τῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ χορηγοῦντος τὰ ἐπιδόματα ταῦτα ἐργοδότη, ἥτοι ἀνευ παροχῆς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἢ καὶ ἐπὶ παροχῇ μειωμένης τοιαύτης.

Ἀλλὰ καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀποτελέσματα δὲν εἶναι ὁμοιόμορφος ἡ ὑπὸ τῆς ἀντιθέτου ταύτης ἀπόψεως ὑποστηριζομένη διὰ τὸν μισθωτὴν λύσις, ἀποδεχομένη οὕτως ἀνισότητά ἐργασιακῆς προστασίας, διὰ τὸ αὐτὸ ζήτημα, πάντως δὲ δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὰς παρ' ἡμῖν, ὡς ἀνωτέρω εἰδικῶς μνημονευθείσας καὶ ἰσχυρῶς νομικὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου διατάξεις.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ Ν. Δ. 1799/1942

Του κ. ΑΛΕΞ. ΘΕΟΧΑΡΗ
Δικηγόρου παρ' Αρείω Πάγω

Ὁ Νομάρχης δι' ἐγγράφου του πρὸς τὴν διευθύνσιν τοῦ ἐν τῇ ἔδρᾳ του ὑποκαταστήματος τῆς Ἀνωτάτης Ἑταιρίας*, ἐπικαλούμενος τὰς διατάξεις τοῦ ν. δ. 1799/1942, ὑπέδειξε τὴν πρόκλησιν ὡς ἐργατοεχνίτου τοῦ ἀναλήρου Χ. καὶ τὴν τοποθέτησιν τούτου εἰς τὸ ἐν τῇ ἔδρᾳ του ὑποκατάστημα τῆς ἀνωτάτης Ἑταιρίας.

Ἐκ τοῦ ἐγγράφου τούτου προκύπτουσι τὰ ἑξῆς ζητήματα:

1ον) Ὁ Νομάρχης κέκτηται ἀρμοδιότητα τοποθετήσεως ἀναπήρων κατὰ τὸ ν. δ. 1799/1942;

2ον) Ἡ τοποθέτησις παρ' ἐπιχειρήσει ἐργατοεχνίτου ἵναί ἐστι νόμιμος;

3ον) Τὰ ὑποκαταστήματα τῶν ἐπιχειρήσεων θεωροῦνται ὡς αὐτοτελεῖς ἐπιχειρήσεις ἢ ἡ δὴ ἐπιχειρήσεις διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀνωτέρω νομοθετήματος δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐνιαία;

4ον) Ἡ ἐπιχειρήσις παρ' ἣ τοποθετεῖται ὑποχρεωτικῶς ἀνάπηρος ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ν. δ. 1799 προστατευομένων δικαιοῦται νὰ τοποθετήσῃ ἢ μεταθέσῃ τὸν διοριζόμενον ἀνάπληρον κατὰ τὴν κρίσιν τῆς καὶ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν συμφερόντων τῆς ὑπηρεσίας τῆς εἰς ἕτερον ὑποκατάστημά της;

I

Ἐθίσθημεν πλέον ἰδιῶς εἰς ἀνωμάλους περιστάσεις, ὡς οἱ σημεριναί, νὰ βλέπωμεν νομοθετήματα, εἰς ἃ ὁ νομοθετὴς πλημμελῶς ἐκφράζει τὰ διανοήματα του ἢ μὴ κυριολεκτικῶς ἀφήνει εἰς τοὺς νομικοὺς καὶ τὰ δικαστήρια τὸ βεβύητον ἔργον νὰ ἀνακαλύψωσι διὰ μέσου δυσνοητῶν ἐκφράσεων καὶ χαρᾶκτηρισμῶν τὸ ἀληθὲς ὑπ' αὐτοῦ σκοπηθὲν.

Τοιῦτο κατ' ἐξοχὴν νομοθετήματα εἰσι καὶ τὸ ν. δ. 1799/1942 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1040/1942 ν. δ. «περὶ μέτρων προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν ἐν γένει καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων»⁽¹⁾, περιέχον διατάξεις, οἵτινες δὲν ἀποδίδουσι σαφῶς τὴν βούλησιν τοῦ νομοθέτου, πλημμελῶς ἐν πολλοῖς ἐκφραζομένων⁽²⁾ ἢ μὴ κυριολεκτικῶς εἰς ζητήματα σοβαρότατα, ὡς ἐπισημὰς ἀνομολογεῖται⁽³⁾.

Ἀλλὰ καὶ τῆς διὰ τοῦ νομοθετήματος τούτου παρασχεθείσης νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἑθνικῆς Ἀμύνης (ἀριθ. 10 ν. δ. 1799) δὲν γίνεται ἡ δέουσα χρῆσις πρὸς διασάφησιν τοῦ ἀληθοῦς πνεύματος τοῦ νομοθέτου καὶ καλυτέραν ἐφαρμογὴν τοῦ οὐσιώδους σημασίας νομοθετήματος, ἀλλ' ἐπὶ πλέον καθίσταται περιπλοκωτέρα ἡ λύσις τῶν ἐμφανιζομένων ζητημάτων, ἀφοῦ διὰ τῶν ἐκάστοτε ἐκδιδόμενων διαταγῶν τοῦ καθίστανται ἀρμόδια ὄργανα, ἅτινα οὐδὲ κἀν ἐσκαφθῇ ὁ νομοθετὴς νὰ καταστήσῃ τοιαῦτα καὶ κατὰ παράβασιν τῆς δοθείσης εἰς αὐτὸν νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως.

Πρὸ τῆς τοιαύτης καταστάσεως εὐρισκόμενος καὶ ὁ Νομάρχης** δὲν ἐδέωρσεν ἀσκόπον νὰ περιβληθῇ καὶ οὗτος ἀρμοδιότητα, τὴν ὁποίαν οὐδέποτε ὁ νόμος τοῦ ἐχορήγησεν.

Ἐκ τῆς σαφοῦς διατυπώσεως τοῦ ἀρθρου 4 παρ. 3 τοῦ ν. δ. 1799/1942 προκύπτει, ὅτι ἡ τοποθετήσις ἀναπήρων εἰς τὰς πάσης φύσεως ἰδιωτικὰς ἐπιχειρή-

σεις γίνεται διὰ τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργῷ Ἑθνικῆς Ἀμύνης Διευθύνσεως Ἀναπήρων, ὁ νόμος δηλαδὴ ἀρ. ὁδίων ὄργανον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κατέστησε τὴν ὑπηρεσίαν ταυτην, ἥτις συγκεντροῦσα τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου καθοριζόμενα στοιχεῖα, ἤτοι αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων, ἀναφορὰς τῶν ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρέων κλπ. (ἀρθρ. 4 παρ. 4 ν. δ. 1799) προβαίνει εἰς τοὺς ἐνδεικνυομένους διορισμοὺς καὶ τοποθετήσεις.

Παρὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ὁ Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Ἀμύνης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 186934 τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1942 διαταγῆς του συνεκροτήσεν εἰς τὴν ἔδραν ἐκάστου Λομοῦ καὶ ἐκάστης Ἑπαρχίας Ἐπιτροπὰς διὰ τὴν ὅσον ὅσον τε ταχύτεραν ἀποκατάστασιν τῶν ἀναπήρων, ἢ συγκρόησις ὁμοῦ τῶν αὐτῶν Ἐπιτροπῶν μετὰ τὴν ἀπονεμομένην ὡς ἀόριστος εἰς αὐτὰς ἀρμοδιότητα δὲν εἶναι νόμιμος, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀντίθετος μετὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἀρθρου 4 διὰ τῆς ὁποίας ἡ εἰς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας, τοὺς ὁργανισμοὺς καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις διὰ τὰς τῶν ἀναπήρων γίνεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Ἀμύνης (Διευθύνσεις Ἀναπήρων), εἴτε τὸ μὴ μόνιμον δύναται νὰ καλύψῃ ἢ διὰ τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ ν. δ. 1799 παρασχεθεῖν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἑθνικῆς Ἀμύνης ἐξουσιοδοτήσας, ἵνα διὰ διαταγῶν ρυθμίσῃ πᾶσιν ἀναγκαίαν λεπτομέρειαν διὰ τὴν ἐτέλεσιν τοῦ νόμου, διότι νομίζω, ὅτι ἡ σύστασις Ἐπιτροπῶν καὶ ἡ ἀνάθεσις εἰς αὐτὰς ὀρισμένων ἀρμοδιοτήτων καὶ καθηκόντων δὲν ἀποτελεῖ λεπτομέρεια, δυνάμενη νὰ ρυθμισθῇ δι' ἄλλης διαταγῆς καὶ οὐχὶ δι' ἐιδικῆς πρὸς τοῦτο νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως.

Πολὺν περισσότερον ὁ Νομάρχης, μὴ καθιστάμενος ἀρμόδιος, ἔτε ἐκ τοῦ νόμου, οὐκ εἰς διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Ἀμύνης, δὲν δύναται νὰ προβαίῃ εἰς διορισμοὺς ἀναπήρων εἰς τοὺς ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρεῖται.

II

Ἡ παρ. 2 τοῦ ἀρθρου 4 τοῦ ν. δ. 1799 ὁρίζει, ὅτι οἱ Ὀργανισμοὶ δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς καὶ οἱ πάσης φύσεως ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις, ὑποχρεοῦνται, ὅπως προλάβωσι ὡς ὑπὸ αὐτὴν ὁ νόμος ἀναπήρους τοῦ τελευταίου πολέμου κλπ. Τούτ' αὐτὸ ἐπινέλαβε καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 186934 ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Ἀμύνης, οὐδαμοῦ δὲ τοῦ νόμου ἀναφέρονται οἱ ὑπηρεσίαι, οἱ τεχνεῖαι ἢ οἱ ἐργασίαι, τοὺς ὁποίους ἀσφαλῶς ὁ νομοθέτης τοῦ ν. δ. 1799, ἔχων μάλιστα ὑπ' ὄψει τὴν κρατήσασαν ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ πράξει γνώμην περὶ τοῦ ὅρου «πάλαιος» διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀ. ν. 244/1936, δὲν ἠθέλησε νὰ ὑπαγάγῃ εἰς τὴν προστασίαν του⁽⁴⁾.

III

Ἡ εἰς τὸ τρίτον ἐρώτημα ἐνδεδειγμένη ἀπάντησις, ἡ σύμφωνος ἄλλως τε μετὰ τὴν θεωρίαν καὶ τὴν πράξιν παγίως κρατήσασαν, εἶναι, ὅτι πρὸς ὑπολογισμόν τοῦ ποσοστοῦ καθ' ὃ ὑφίσταται ὑποχρέωσις ἐκ τοῦ νόμου πρὸς προσαρτησὶν ἀναπήρων δέον νὰ ληφθῇ ἡ ἐπιχειρήσις καὶ οἱ παρ' αὐτῇ ἀπασχολούμενοι ὑπάλληλοι ἐν τῷ συνόλῳ τῆς καὶ οὐχὶ μεμονωμένως τὰ ὑποκαταστήματα αὐτῆς, θεωρούμενα ὡς αὐτοτελεῖς ἐπιχειρήσεις καὶ ὑποχρεούμενα εἰς τὴν πρόσληψιν τῶν ἀρμοδιῶν παρ' αὐτοῖς τοποθετούμενων ἀναπήρων, ἀσφαλῶς δὲ τοιαύτη δέον ν' ἀποδοθῇ ἐννοία εἰς τὰς σχετικὰς τοῦ νόμου διατάξεις, διότι, ἄλλως, ἐπιχειρήσεις, οἰκονομικῶς εὐρωστοί, θ' ἀφαιρεθῶν τὴν τοποθέτησιν παρ' αὐταῖς ἀναπήρων καθ' ὃ ποσοστὸν

(1) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τεύχος 11 σελ. 338 καὶ 27 σελ. 860.

(2) Ὅρα Δ. Μπάτσιν, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τεύχος 38, σελ. 196 παρ. 5.

(3) Ἐγκ. Ὑπ. Ἐργασίας 17812/1943 ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τεύχος 44, σελ. 407.

(4) Πρὸς Δ. Μπάτσιν, ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τεύχος 38, σελ. 198 παρ. 5.

δρίζεται υπό του νόμου, διότι δὲν θὰ ἀπασχόλουν εἰς τὰ καταστήματά των, αὐτοτελῶς λαμβανομένα, τὸν ἀνάλογον ἀριθμὸν ὑπαλλήλων πρὸς ἐξέυρεσιν τοῦ ποσοστοῦ τῶν προσληπτέων.

IV

Σοβαρὸν ζήτημα μὴ ρυθμιζόμενον διὰ τοῦ νόμου δύναται νὰ γεννηθῇ κατὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἀναπλήρου παρ' ἐπιχειρήσει, ἣς ἔχει ὑποκαταστήματα, ἐὰν δύναιτο δηλονότι τοιαύτη ἐπιχείρησις νὰ τοποθετήσῃ ἢ μεταθέσῃ τὸν ὑποχρεωτικὸν παρ' αὐτῇ διοριζόμενον κατὰ τὴν κρίσιν τῆς καὶ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς εἰς τὴν ὑποκατάστασιν αὐτῆς. Τὸ ζήτημα τοῦτο, γεννηθὲν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας, ἐλύθη διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 4 τοῦ ἀ. ν. 244, καθ' ὃ ὁ προσλαμβανόμενος πολαιὸς πολεμιστῆς τοποθετεῖται κατὰ τὴν κρίσιν καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς τὸ Κεντρικὸν κατὰστημα ταύτης ἢ τὰ ὑποκαταστήματα, τοῦτο δὲ ἐδέχθη καὶ ἡ νομολογία (3) ὥς συμφέρον εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν, ἵνα μὴ γίνηται ἀφ' ἑνὸς μὲν ὑπέρμετρος οὕτης ἐπιβάρυνσις καὶ ἀφ' ἑτέρου ἱκανοποιῦνται αἱ ἐκαστοτε προκύπτουσαι ἀνάγκαι αὐτῆς, ὅρα δὲ καὶ τὸ συμφέρον τοῦ προσλαμβανομένου, ὅστις οὕτω ἐξομοιοῦται μὲ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν καὶ γίνεται στοιχεῖον χρήσιμον εἰς τὴν παρ' αὐτῇ τοποθετεῖται ἐπιχείρησιν.

Ἐν μόνον εἶναι ἐξεταστέον εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἐὰν ἡ τοποθέτησις ἢ μεταθεσις τοῦ ὑποχρεωτικῶς προσληφθέντος γίνεται κατὰ παράβυσιν τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως ἢ πρὸς ἐξαναγκασμὸν εἰς παραιτήσιν ἢ ἀποτελῇ μονομερῆ μεταβολὴν τῶν ὁρῶν τῆς συμβάσεως ἐργασίας βλαπτικὴν διὰ τὸν ὑπάλληλον καὶ ἰσοδυναμοῦσαν οὕτω πρὸς παράνομον ἀπόλυσιν, ὅποτε ἡ τοιαύτη τοποθέτησις ἢ μετάθεσις, ἀποκρουσμένη ὑπὸ τῆς περὶ δικαίου ἀντιλήψεως, συνεπάγεται τὰς κυρώσεις τοῦ νόμου.

ΑΛΦΕ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ

Δικηγόρος παρ' Ἀρείφ Πάφω

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΜΙΣΘΩΤΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ ΚΑΤΑ Ν. Δ. 2019/1942

Ἐννοια ὁρῶν «ἐπιχειρήσεις» καὶ «ἐκμετάλλευσις» καὶ διάκρισις σχέσεως μισθωτοῦ.

Τοῦ κ. Κ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΑΚΗ,
Νομ. Συμβούλου τοῦ Κράτους

*Υπουργεῖον Οἰκονομικῶν (Δ)σις Νομικῶν (Υψηρεσιῶν). Ἀριθ. πρωτ. 11875/21457. Ἐν Ἀθῆναις τῇ 18 Μαΐου 1943.

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι τὸ Νομικὸν Συμβούλιον, τμήμα Β', ἀπαρτιθὲν ἀπὸ τὸν Ἀντιπρόεδρον αὐτοῦ Δημ. Ἀλοσκολάκη, τοὺς Νομικοὺς Συμβούλους Ἀλ. Παπαδημητρίου, Γεώργ. Φραγκοῦλην, Γεώργ. Κοντονασόπουλον καὶ Κωνστ. Μητράκακην καὶ τοὺς Παρέδρους Δημ. Μαγγιῶρον, Α. Χατζηδάκη, Α. Παμπούκαν, κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ γενομένην τὴν 13 Μαΐου 1943, ἐπὶ παρουσίᾳ

(3) Σ. Ε. 381/1941 Ἐπ. Ἐργ. Δικ. τόμ. Α' σελ. 176, Σ. Ε. 807/1941 Ἐνθ. Ἀνωτ. σελ. 242, Ε. Α. 691/1941 Ἐνθ. σελ. 728.

καὶ τοῦ Γραμματέως Εὔαγγ. Παπαδάτου, ἐγνωμάτευσεν ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος περὶ οὗ τὸ ὑπ' ἀριθ. 88581 ἔ.ε. ὑμέτερον ἔγγραφον ὁμοφώνως ὡς ἀκολουθῶς:

I. Προϋποθέσεις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 2019, ὀρίζοντος ἐν ἀρθρῷ 1 δὲ αἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦτου καὶ μέχρι πέρας τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως παρέχουσιν ἐν συστάσει εἰς τοὺς παρ' αὐαῖς ἐργαζομένους μισθωτοὺς καὶ οἱ εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ὑπόκεινται αἱ ἐκμεταλλεύσεις καὶ οἱ ἐπιχειρήσεις, αἵτινες ἀσχοῦνται παρὰ φυσικῶν προσώπων ἢ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου κλπ. καὶ οἱ τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν ἔχουσιν αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσχοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους, ἢ Νομικῶν Προσώπων ἢ ἐκτάκτου παραχωρήσεως αὐτῶν, εἶναι τοιοῦτο μὲν νὰ πρόκειται πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσχοῦνται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ ἀσχοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους, τοιαύτη δὲ εἶναι ἡ ὁργάνωσις κεφαλαίου καὶ ἐργασίας πρὸς παραγωγὴν οἰκονομικοῦ ἀποτελέσματος, καὶ ἂν μὲν ὁ σκοπὸς τοῦ οἰκονομικοῦ ἀποτελέσματος εἶναι τὸ κέρδος, ὑπάρχει ἐπιχείρησις, ἂν δὲ ἡ παραγωγή ἐργου εἶναι ὁ κύριος σκοπός, ὑπάρχει ἐκμετάλλευσις, τοῦτο δὲ νὰ πρόκειται περὶ ἐργαζομένων παρ' αὐταῖς μισθωτῶν, τοιοῦτοι δὲ εἶναι οἱ διατελούντες μετὰ τοῦ Δημοσίου ἐν σχέσει ἐργασίας, δημοιογούμενην διὰ συμβὰς ἐργασίας, πάσης μορφῆς, ἢτοι ὡρισμένης ἢ ἀορίστου διάρκειας, τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, κατ' ἀντιθεσιν πρὸς τοὺς διεκονέοντες διὰ συμβάσεως τοῦ δημοσίου δικαίου, ὅποιοι εἶναι οἱ ὑπάλληλοι.

II. Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀμέσῃ προηγουμένη παραγράφῳ ἐκτιθέμενα τὸ Δημοσίον ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ τὸ συστάειον κατὰ τὴν ἀξίωσιν τοῦ ν. δ. 2019 τοῦ 1942 μόνον εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἐκείνους, οἵτινες ἐργάζονται εἰς πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὑπὸ τὴν ὥς ἄνω ἔννοιαν, αἵτινες ἀσχοῦνται ὑπὸ τοῦτου ἢ ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς ἐκείνους τοὺς μισθωτοὺς, οἵτινες ἐργάζονται εἰς ἐργασίας τοῦτου, μὴ ἐχούσας τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως. Ὅθεν, ἂν πρόκειται περὶ μισθωτῶν, ἐργαζομένων εἰς ἔργα τοῦ Δημοσίου, ἐκτελούμενα ἀπολογιστικῶς, αἵτινα ὅμως ἔργα δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμετάλλευσις ἢ ἐν γένει περὶ ἡμερομισθίων ἐργατῶν, ὑπηρετούντων εἰς κρατικὰς ὑπηρεσίας, αἵτινες δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμετάλλευσις, τὸ Δημοσίον δὲν ὑποχρεοῦται βάσει τοῦ ν. δ. 2019 τοῦ 1942 εἰς τὴν παρὰ τὴν συστάσει, αἵτις μὴ συντρέχουσιν τῶν προϋποθέσεων τοῦτου εἰς τὰς ὥς ἄνω ἐργασίας ἢ ὑπηρεσίας. Ἄν ἐξ ἀντιθέτου πρόκειται περὶ μισθωτῶν, ἐργαζομένων εἰς ἔργα, αἵτινα δύναται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμετάλλευσις, ἢ εἰς ὑπηρεσίας, οἵτινες δύνανται ἐπίσης νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμετάλλευσις, τότε ὑφίσταται ὑποχρέωσις τοῦτου διὰ τὴν παροχὴν συστάσει καὶ ἐκτελούνται τα ἔργα ἀπολογιστικῶς. Πότε ἔργον τι λογίζεται ὡς ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις, θὰ κριθῇ ἐν ἐκάστη συγκεκριμένῃ περιπτώσει ὡς ἐκ τοῦ εἴδους τοῦτου, κατὰ τὴν ὥς ἄνω ἔννοιαν.

Μετὰ ταῦτα τὸ Δημοσίον ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ συστάειον μόνον εἰς τοὺς μισθωτοὺς, τοὺς συνδεομένους διὰ συμβάσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ οὐχὶ τοὺς συνδεομένους διὰ τοιαύτης τοῦ δημοσίου δικαίου, οἵτινες ἔχουσιν τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα καὶ ἐφ' ὅποιο οὗτοι ἐργάζονται εἰς πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τὴν ἐκτιθέμενην εἰς τὴν I παρ. τοῦ παρόντος, ἀσχοῦμένας ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ ὑφ' οἰανδήποτε μορφήν διὰ λο-

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΜΗΝΥΣΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΔΙ' ΑΞΙΟΠΟΙΝΟΝ ΠΡΑΞΙΝ ΚΑΙ Ν. Δ. 424/1941

Προγματική αδυναμία εξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν λόγῳ ἐπιτάξεως

Ἀκυρότης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ δικαίωμα ἀποδοχῶν.—Διάπραξις ἀξιοποίησης πράξεως μισθωτοῦ συνιστᾷ ἀναρμόστον συμπεριφορὰν.—Ἐννοία ἀνωτέρας βίας.—Καὶ ἐν περιπτώσει ἐπιτάξεως ἐπιχειρήσεως ἀπαιτεῖται, διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, προηγουμένη ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Τὰ κύρια θέματα, πού πραγματεύεται ἡ παρατιθεμένη πρωτοδικεῖα ἀπόφασις, εἶναι τὰ ἑξῆς:

α) Ἄν, εἰς περίπτωσιν ὑποβολῆς κατὰ τοῦ μισθωτοῦ μήνυσεως δι' ἀξιοποίησην πράξιν διαπραχθῇ ὅσον ἐν τῇ ἐξέσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του δύναται κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 5 § 1 τοῦ ν. 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ ἀρθρ. 6 § 1 β δ 16 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 καὶ ἐῖς τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν» ν' ἀπολυθῇ ὁ μισθωτός, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν.δ. 424/1941, ἄνευ συνδρομῆς τῶν προϋποθέσεων πού ἀπαιτοῦνται κατὰ τὸ ν. δ. 424/1941 διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ β) ἂν εἰς τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ ν. δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Α. Ν. 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμησέως τῆς ἀνεργίας», πού ὁρίζει ὡς μόνον τρόπον ἐγκύρου λύσεως τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, εἰς περιπτώσιν πραγματικῆς ἀδυναμίας πρὸς εξακολουθήσιν τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐμεταλλεύσεως, τὸν δι' ἀποφάσεως τοῦ ἱπ. υργοῦ Ἐργασίας, συμπεριλαμβανῇται καὶ ἡ ἐπιτάξις τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐμεταλλεύσεως.

Αἱ λύσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἀγεται ἡ ἐν λόγω πρωτοδικεῖα ἀπόφασις, εἰς αἱ ἀννενρωήτως ὁρθαί. Αὐτὴ καθ' ἑαυτὴ ἡ ὑποβολὴ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ μήνυσεως δι' ἀξιοποίησην πράξιν, πού διετράχθη κατὰ τὴν ἐξέσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, δὲν ἰσχύει διὰ τὴν καταστέσιν ἔγκυρον τὸν λύσιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941. Δὲν ἔχει δηλαδὴ ἀνάλογον ἐφαρμογὴν ἡ διαταξίς τοῦ ἀρθροῦ 5 § 1 τοῦ νόμου 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, κατὰ τὴν ὁποίαν δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγεῖλῃ ἀπροθέσμως τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἀ' ὑπεβλήθῃ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ μήνυσις δι' ἀξιοποίησην πράξιν, πού διετράχθη κατὰ τὴν ἐξέσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ καταγγελία δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον βαθμὸν πλημμελήματος.

Μόνον ἂν ἡ πράξις διὰ τὴν ὁποίαν ὑπεβλήθῃ ἡ μήνυ-

γιαρισμὸν τοῦ Κράτους, ἂν ὅμως ἐργάζωνται εἰς ἔργα, καὶ ταῦτα ἐνεργῶνται ἀτολογιστικῶς, αἵτινα δὲν ἔχουσι τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐμεταλλεύσεως, τότε τοῦτο δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν παροχὴν συσσίτιον.

Ὁ Εἰσηγητὴς Νομικὸς Σύμβουλος
Κ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΑΚΗΣ

σις ἀποδειχθῇ ἐνώπιον τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου καὶ τηρηθῇ ὡς συγχρόνως αἱ λοιπαὶ διὰ τὸ κύρος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας προϋποθέσεις (ἀντικατάστασις τοῦ μισθωτοῦ δι' ἄλλον τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μετὰ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς αἱ μὴ ὑπερβάσις τοῦ 15 οὔ τοῦ προσημικτοῦ) καθιστᾷ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἔγκυρον ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424/1941 (οὕτω καὶ Πρωτοδρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 923/1942, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 8, σελ. 834), πῶς ἐπεί, ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2112 τῆς ἀπρόθεσμον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἀρθρ. 5 § 1 νόμου 2112 καὶ ἀρθρ. 6 § 1 β. δ. 16 Ἰουλίου 1920).

Εἰς τὴν τελευταίαν μάλιστα περίπτωσιν δὲν ἀσχεῖ ἐπ' αὐτὴν ὁ χρόνος ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως, ἂν δηλαδὴ ὑπεβλήθῃ πρὸ ἢ μετὰ τὴν ἀπολύσιν (Α.Π. 531/1938).

Περαιτέρω ἡ ἀποφ. δ. τοῦ ν.δ. 424/1941, ὁρίζον εἰς τὸ ἀρθρ. 9 αὐτοῦ δ. ἐν περιπτώσει πραγματικῆς ἀδυναμίας πρὸς εξακολουθήσιν τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως καὶ ἐμεταλλεύσεως λύεται ἡ ἐργασιακὴ σχέση μόνον δι' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐννοεῖ ὡς ὑπαγομένην καὶ τὴν περιπτώσιν τῆς πραγματικῆς ἀδυναμίας λόγῳ ἐπιτάξεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐμεταλλεύσεως, βλ. συμφώνως πρὸς τὰ προτερον νομολογηθέντα (Πρωτ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 2723/1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 37, σελ. 174).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 3156/1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Θ. Βλαχόπουλος

Δικηγόροι ἡ κ. Ε. Πανσελήνου, ὁ κ. Π. Ταβλαρίδης

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 10 ἐδ. 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424/1941 ν. δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Α. Ν. 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμησέως τῆς ἀνεργίας» πᾶσα καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, γενομένη κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τούτου, εἰς αὐτοδικαίως ἄκυρος. Ἐκ τούτου ἔπεται, ὅτι ὁ μισθωτός, τοῦ ὁποίου καταγγεῖλθῃ παρὰ νόμον ἡ ἀτομικὴ ἐργατικὴ σύμβασις, εξακολουθεῖ κατὰ νόμον νὰ τελεῖ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ἐργοδότη καὶ δικαιούται, ἐφ' ὅσον βεβαίως παρέχει τὴν δυνατότητα τῆς χρήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν του (Α. Διτσεροπούλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941, Α. Φιλοράκη, Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀποδοχῶν, ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου ἔτος 1ον σελ. 838, Πρωτ. Ἀθηνῶν 3803/1942, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου ἔτος 2ον σελ. 244, ἐνθα καὶ σχόλιον) ν' ἀξιώσῃ τὴν ἀνάληψιν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς τοιαύτης προσφορᾶς

της εργασίας του, ὄντος τοῦ ἐργοδότηου ὑποχρέου εἰς τὴν κατεργασίαν τούτων, συμφώνως πρὸς τὰς ἰσχύουσας εἰ καὶ νῦν ρωμαϊκὰς διατάξεις (N 19 § 9 καὶ 10 Πανδ. 9.2, N. 38 Πανδ. 19.2, ἐν συνδυασμῷ πρὸς N. 55 § 2 Πανδ. 19.2), ἀναλογίως τῶν ὑφισταμένων συμφωνιών, μετὰ τὴν παύσιν τῆς ἐργασίας ἢ τῆς δυνατότητος τῆς χρησιμοποιοῦσας ταύτης ἢ καὶ τὴν λήψιν τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου (Pic: Traité élémentaire de législation industrielle ἐδ. 1931 § 940, Vincent: La dissolution du contrat de travail ἐκδ. 1915 σελ. 370, Baudry-Lacantinerie: Précis de droit civil ἐκδ. 1913 § 899), μὴ παροβλεπόμενων τῶν ἀνωτέρω ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ μισθὸς συνίσταται ἐκ παγίας παροχῆς ἢ ποσοστών ἢ καὶ ἐξ ἀμφοτέρων τούτων, ἐφ' ὅσον, ἀνεξαρτήτως τῆς ρωμαϊκῆς ἀντιλήψεως περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς συμβάσεως, τῆς μισθώσεως ἐργασίας ἐπὶ ποσοστοῖς (βλ. *Γ. Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἑργατικῶν Δικαίων σελ. 43), ὅσην διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 3 ἐδ. 2 τοῦ νόμου 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» προβλέπει τὴν μορφήν τῆς ἐπὶ ποσοστοῖς μισθώσεως ἐργασίας (βλ. καὶ *Γ. Κασσιμάκη*, Ἡ ἔννοια τῆς μισθώσεως ἐργασίας κλπ. ΕΕΝ ἔτος β' σελ. 205). Κατὰ ταῦτα νομίμως ἀξιοῦται ἡ ἐνάγουσα, κατὰ τὰ ἱστορούμενα ἀνωτέρω περιστατικά, τὴν λήψιν τῶν μισθῶν τῆς, συνιστομένην ἐκ ποσοστών ἐπὶ τῆς καταναλώσεως καὶ παγίας παροχῆς, ἀεὶ οὖσης ἀκύρου, κατὰ τὰς ἡγορούμενας σκέψεις, τῆς ἀπολύσεως ὥς τῆς, ὥς ἐκ τῆς μὴ ὑπαίξεως ἰδικῆς νομίμου ἀδικολογίας, εἰς αὐτὴν δὲ ἡ ἀγωγή ὑπὲρ κατὰ πάνα σαφῆς καὶ ὠρισμένης διὰ τὰ ἀξιούμενα μέχρι τοῦ χρόνου τῆς συζητήσεως τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ποσᾶ, δι' ἣ καὶ μόνον εἶναι γεγεννημένον το δικαίωμα τῆς ἐναγωγῆς, ἐρευνητέα κατ' αὐτὸ ἀπαβαίνει αὐτῇ.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 5 ἐδ. 1 τοῦ νόμου 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγεῖλῃ τὴν συμβάσιν ἐργασίας ἀνεπηρέστεως προθεσμίας τινος, ἐάν ἐναντίον τοῦ ὑπαλλήλου ὑπεβλήθῃ μή-υσις δι' ἀξιόποιον πρᾶξιν, διαπραχθῇ ἱσάν ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ὑπηρεσίας του, ἢ ἀπαιχθῇ κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρων χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀδικοῦ πλημμελήματος. Ἡ διάταξις αὕτη, ἰσαρῶσα καὶ εἰς τὸ δίκαιον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀόριστον χρόνον (contrat de travail à durée déterminée), κατὰ παρεκκλίσιν τοῦ ἀκολουθεῖν ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρου νόμου γενικοῦ συστήματος, τὰ δυνάμει τῶν ρωμ. τῶν διατάξεων τῶν N. 19 § 9 καὶ 10 Πανδ. 19.2, N. 38 Πανδ. 19.2, N. 55 § 2 Πανδ. 19.2, N. 19 § 7, Βασ. 20.1, N. 37 Βασ. 20.1, N. 54 § 2 Βασ. 20.1 χρητοῦνται, ὡς πρὸς τὴν καταγγελίαν ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου (contrat de travail à durée déterminée), κατ' αὐτὴν ἡ καταγγελία τῆς τελεσιταῆς τούτης ἀτομικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως δεῖν νὰ ὀφείληται εἰς διδικολογημένην αἰτίαν (ex justa ac probabilis causa) καὶ οὐρίζουσα ὅτι ὁ ἐργοδότης δικαιούται, χωρὶς νὰ τηρήσῃ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου καθοριζόμενα ὅρια προμηνύσεως (délai congé), αὐτὸν ὑποκείμενον ἐκ τούτου εἰς ἀποζημιώσεις, ὡς ὅσα τοῦ καταγγελλομένου, ἄς, ἄλλως, ὀφείλει ἐν πάσῃ τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ καταγγεῖλῃ τὴν μετὰ τοῦ ἐργατοῦ ἀτομικὴν ἐργατικὴν σύμβασιν, ἐάν ὁ τελευταῖος εἴτος διέπραξεν οἰονδήποτε ἀξιοποιον πρᾶξιν εἰς βάρος αὐτοῦ, οἰονδήποτε ποινικὸν βυθμόν, ἢ πρᾶξιν φέρουσαν τὰ στοιχεῖα πλημμελήματος εἰς βάρος τριτοῦ καὶ ὁρμωμένη ἐκ τῆς σκέψεως ὅτι ὁ εἰσὸς ταύτης ἐργαζόμενος δὲν δικαιούται, λόγῳ τῆς ἡρωτικῆς του ὑποστάσεως, τῆς προστασίας τοῦ νόμου ἐν ντὶ τοῦ οὐδεμίας πλέον ἐμπιστοσύνης ἐναντι αὐτοῦ ἔχοντος ἐργο-

δότην του (Pic: Traité élémentaire de législation industrielle ἐκδ. 1931 N. 1101-193, Vincent: La dissolution du contrat de travail, ἐκδ. 193 σελ. 48 ἐπ., *Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἑργατικῶν Δικαίων § § 396, 417 ἐπ.) δὲν κατηργήθη διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ν. δ. 424/1941, ἀλλ' ἀπεναντίας τὸ ὅλον θεμα τῆς καταγγελίας τῆς ἀτομικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως ἀόριστου χρόνου ἔτυχεν ἐν ᾧ νομοθετήματα τούτω γενικωτέρας ρυθμίσεως ὑπὸ εὐρύτεραν πνεῦμα κατανόησεως τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

Ἡδὴ κατὰ τὸ ἀρθρ. 10 τοῦ ν. δ. 424/1941 ὁ ἐργοδότης δικαιούται νὰ ἀπολύσῃ τὸν ἐργαζόμενον διὰ πᾶσαν πρᾶξιν του, δυνάμεν νὰ καταλογίσῃ αὐτῷ ἀνικανότητα, ἀκαταλληλότητα ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν, καὶ ἂν ἀκόμη οὕτῃ δὲν φέρῃ τὰ περιουσιακά στοιχεία τοῦ ἀρθροῦ 5 ἐδ. 1 τοῦ νόμου 2112/1920. Ἡ ὑπαρξίς καὶ μόνῃ τῆς τοιαύτης πράξεως δημιουργεῖ περιπτώσιν ἡττολογημένης καταγγελίας, ἣν ἀπαιτεῖ τὸ ν. δ. 424/1941, περαιτέρω ὅμως ἡ ἔρευνα τοῦ ἡττολογημένου ἢ μὴ ταύτης ἐναπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου. Καὶ ἂν μὲν ἡ καταγγελία δὲν εἴναι ἡττολογημένη, τότε, κατὰ τὸ ν. δ. 424/1941, εἰ καὶ ἂν ὁ ὅρος ὡς τοιαύτη καὶ ὁ ἐργαζόμενος θεωρεῖται τελὼν ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ δικαιούται τῶν ἀποδοχῶν του. Ἄν ὅμως ἡ καταγγελία εἴναι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἡττολογημένη, ὁ ἐργαζόμενος δὲν προστατεύεται ὑπὸ τοῦ ν. δ. 424/1941, προστατεύεται ὅμως ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 3 ἐδ. 1 τοῦ νόμου 2112/1920, ἐάν καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ἐτηρηθήσαν αἱ προθεσμιαὶ προμηνύσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 αὐτοῦ, δὲν προστατεύονται δὲ καὶ παρὰ τοῦ νόμου τούτου καὶ ἂν ἐτηρηθήσαν αἱ ἀνωτέρω προθεσμιαὶ προμηνύσεως, ἐάν ἡ πρᾶξις τοῦ ἐργαζόμενου, ἡ δικαιολογοῦσα τὴν ἀπόλυσίν του, τυγχάνει ἐκ τῶν ἀξιοποιῶν πρᾶξεων τοῦ ἀρθροῦ 5 ἐδ. 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου. Ὑποσταμένης, ὅθιν, ἀξιοποιῶν πρᾶξεως, διαπραχθείσης ὑπὸ τοῦ ἐργαζόμενου εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότη, οὕτῃ θὰ χρηθῇ ἂν καὶ κατὰ πόσον ἀποτελῇ, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ ν. δ. 424/1941, ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν, ὁ δ' ἐπικαλούμενος ταύτην ἐργοδότης ὀφείλει νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ νὰ ἀποδείκνῃ συγχρόνως καὶ τὰ ἑτερα στοιχεῖα, ὧν ἡ ὑπαρξίς τυγχάνει ἀπορρίπτου, διὰ νὰ χρηθῇ νόμιμος ὁ ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ ν. δ. 424/1941 ἰσχυρισμὸς του, ὅτι δηλαδὴ εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολυθέντος προσέλαβεν ἕτερον ἐργαζόμενον τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μετὰ τῆς ἀποδοχῆς, καὶ ὅτι αἱ κατὰ τὸ αὐτὸ ἡμερολογιακὴν ἔτος γενόμεναι ἀπολύσεις δὲν ὑπερέβησαν τὰ 15 οἱ τῶν μισθωτῶν ἢ τοὺς διακοσμοὺς ἐν συνόλῳ.

Αἱ διατάξεις αὗται οὐδόλως εἶναι ἐπαχθεῖς διὰ τὸν ἐργοδότην, οὔτε ἡ τοιαύτη ἐρμηνεία των εἶναι ἀπλῶς ἐκδηλώσις φιλεργατικῆς πολιτικῆς καὶ μόνον, ὡς διατείνεται ὁ ἐναγόμενος. Εἶναι λογικὴ ἐκδοχὴ, ἀβίατως συναγομένη ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ ἀνωτέρω νόμου, πρηνοῦς τῆς διὰ τὸ συμφέρον τοῦ τε ἐργαζόμενου καὶ τοῦ ἐργοδότη. Ἀναμφισβήτητον εἶναι, ὅτι ἂν ὁ ἐργαζόμενος διέπραξεν ἀξιοποιον πρᾶξιν, ἀποτελεῖ τοῦτο ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν ἐναντι τοῦ ἐργοδότη, τὴν ὅποιαν θὰ ἐκτιμῇ τὸ Δικαστήριον καὶ θὰ ἀκολουθήσῃ αἱ ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαι συνέπειαι. Δὲν δύναται ὅμως ὁ ἐργοδότης, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν. δ. 424/1941, ἐπιφελοῦμενος τοῦ περιστάτικου τούτου, νὰ ἐκδῇ τὸν πταίσαντα, χωρὶς νὰ προσλάβῃ ἀντικαταστάτην καὶ χωρὶς ἡ ἀπόλυσιν νὰ ὑπερβαίνει τὸ 15 οἱ τῶν μισθωτῶν του ἢ τοὺς διακοσμοὺς ἐν συνόλῳ, ὡς ἡδύνατο νὰ πράξῃ πρὸ τοῦ ν. δ. 424/1941, διότι τοῦτο γενικευόμενον τὸ μὲν θὰ ὠδήγει εἰς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου διὰ τῆς δημιουργίας πλεονάζον ἀξιοποιῶν πρᾶξεων εἰς βάρος τῶν ἐργαζο-

μένων, τὸ δὲ θὰ συνετέλει εἰς τὴν ἐπαύξηνσιν τῆς μισθοδότησεως τὴν Ἑλλάδα ἀνεργίως, ἀπὸ τὰς συνεπειὰς τῆς ὁποίης ἠθέλησε νὰ διαφυλάξῃ τὸν ἐργαζόμενον καὶ τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν γενικώτερον τὸ ν. δ. 424]1941. Ἐπομένως ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ὅτι ἐδικαιούτο ν' ἀπολύσῃ τὴν ἐνάγουσαν, βάσει τοῦ ἀρθροῦ 5 ἐδ. 1 τοῦ νόμου 2112]1920, ἐφ' ὅσον αὐτὴ ὑπεξήρπασεν ἐκ τοῦ ὑποκαταστήματός της, εἰς ὃ ἐτύγχανε διεκθύντρια, ὡσιμμένα εἶδη ἰατρικῆς ἀξίας, λεπτομερῶς ἀνοφειρόμενα ἐν τῇ ὑποβληθείσῃ ἤ ἢ μὴ νύσει, ἀνεξαρτήτως τῆς προσλήψεως ἢ μὴ ἀντικαταστάσεως αὐτῆς καὶ ὑπερβάσως τοῦ ὁρίου ἀπολύσεως τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ ν. δ. 424]1941, τυγχάνει μὴ νόμιμος.

Ἀλλὰ καὶ ἐφ' ὅσον ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος προβάλλεται ὡς λόγος ἀνασκόπου συμπεριφορᾶς, τυγχάνει ὡσαύτως ἀπορριπτεὸς ὡς ἀόριστος, καθ' ὅσον ναί μιν ἡ, ἐκ βουρὸς τῆς ἐναγομένης ἐργοδότης ὡς ὑπεξήρπασεν ἀποτελεῖ περίπτωσιν ἀνασκόπου συμπεριφορᾶς, δὲν ἀνοφύρεται ὅμως ὑπὸ τῆς ἐναγομένης οὗτε τὸ πρόσωπον τοῦ πρὸ ἢ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐναγομένης προσληφθέντος ἀντικαταστάτου αὐτῆς, οὗτε ἂν αἱ κατὰ τὸ αὐτὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος γενομένη ἀπολύσεις ὑπερβῇσαν τὰ 15 οὐ τῶν μισθωτῶν τῆς ἢ τοὺς διακοσίους ἐν συνόλῳ.

Κατὰ τοῦ Ν. 5 § 4 Πανδ. 136 καὶ Ν. 6 Κωδ. 44.7 ἀνωτέρα βία ὑπάρχει, ὡς ὅτι τὸ τὴν ἀδυναμίαν τῆς παροχῆς ἐπιφέρει γεγονὸς δὲν ἡδύνατο νὰ προβλεφθῇ ἢ κατ' οὐδὲν δύναται τις νὰ ἀμυνθῇ, καὶ ἂν εἴη τὸ πρὸ ἐβλεπε (Baudry Lacantinerie, Précis de droit civil § 110, E. A. 1713] 1935 EEN γ' σελ. 783) Ἡ ἐπίταξις τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀποτελοῦσα εἰδικὴν πράξιν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, δι' ἣς αὕτη, τελοῦσα ὑπὸ τὸ κράτος ἐξουσιαστικῶν συνθηκῶν, ἐπεμβαίνει αὐτοδυνάμως εἰς τὸν ἰδιωτικὸν πλοῦτον, ἀπ' τελεῖ ἀνσφισσθητήτως περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας, ἣτις ἐκδηλοῦται ἐν τῇ εἰδικῇ μορφῇ τῆς ἀτομικῆς ἐργατικῆς συμβάσεως εἰς ἀνυπαίτιον ὁλοσχερῇ ἢ μερικῇ τοῦ ἐργοδότη τοῦ ἢ τοῦ ἐργάτου ἀδυναμίαν ἐκκληρώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν, τοῦτο δὲ ἀνεξαρτήτως, ὡς ἐνομολογήθη, ἂν πρόκειται ὡρισμένῳ ἢ ἀορίστῳ χρόνῳ μετὰ τὴν ἐνταξίαν ἐναγίας (Pic, Traité élémentaire de législation industrielle ἐκδ. 1931 § 1186 Vincent. La dissolution du contrat de travail ἐκδ. 1935 σελ. 567 ἐπ.) Ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ πάλαιου ἐρου δικαίου ἐευνοωμένη ἡ ἐπίταξις, ὡς περίπτωσιν ἀνυπαίτιον ἀδυναμίας τοῦ ἐργοδότη, εἰς αἰτέραν βίαν ὀφειλομένης, δὲν ἀπέκλειε τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότη νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐργάτου καὶ νὰ καταβάλλῃ εἰς τοῦτον τὸν συμπεφωνημένον μισθόν, ἄνευ διακρίσεως ἂν ἐπρόκειτο ἀτομικὴ ἐργατικὴ σύμβασις ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἔχοντος μόνον τοῦ ἐργοδότη, ἐπὶ τῆς τελευταίας ταύτης, δικαίωμα καταγγελίας κατὰ τὸ ἀρθρον 1 τοῦ νόμου 2112]1920 (4 Διτσεροπούλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας κλπ. σελ. 36, ὁ ἴδιος ἐν Θέμ. ΝΒ' σελ. 360, I. Καποδίστρια, Ἑρμηνεία Ἑργατικῶν Δικαίων § § 396 ἐπ.) Ἐν τούτοις, κατὰ τὸ ἀρθρ. 9 ἐδ. 1 τοῦ ν. δ. 424] 1941, δι' οὗ νέον πραγματικῶς ὡς ἔχουσι εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας δύναται νὰ ἐπιτρέπηται εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἀπόλυσις ὁλοκληρώου ἢ μέρους τοῦ ἐργατοῦ ἑλληνικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ἐφ' ὅσον διαπιστωταί, ὅτι οὗτοι εὐρίσκονται εἰς πραγματικὴν ἀδυναμίαν πρὸς ἐξακολουθήσιν τῶν ἐργασιῶν τῶν, τοῦ δὲ ὅρου «πραγματικὴ ἀδυναμία» ἐδόθη οὐδενετικῇ ἐρμηνείᾳ διὰ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ν. δ. 1085]1912, καθ' ὃ διὰ τούτου δηλοῦται οὐ μόνον ἡ ἑλλειψὶς πρῶτων βοηθητικῶν καὶ δυναμικῶν ὑλῶν ἢ κινητηρίου δυνάμεως πρὸς διεξυγώγην τῆς παρα-

γωγικῆς διαδικασίας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἑλλειψὶς διαθεσίμων ἢ διαμέσων ἢ ἐτοιμῶν προϊόντων ἢ ἐμπορευμάτων πρὸς ἐξακολουθήσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς, καὶ ταῦτα ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν οἰκονομικὴν εὐχέρειαν αὐτῆς, τὴν προκύττεισαν ἐκ τῶν περιουσιακῶν τῆς στοιχείων καὶ τῶν ἐν γένει διαθεσίμων οὐτῆς ρευστῶν ἢ ρευστοποιησίμων κεφαλαίων. Διὰ τῶν διατάξεων τούτων ἡ ἐκδήλωσις ἰαροδότησεως οἰκονομικῆς ἀδυναμίας τοῦ ἐργοδότη, ἐξ οὐδεὶς ἔστι νὰ ἀπορρέῃ πραγματικοῦ ἢ νομικοῦ αἰτίου, δὲν ἀποτελεῖ ἀντικείμενον ἰδίας αὐτοῦ κρίσεως, ὡς πρὸς ὃ, ἐι ἀφορᾷ τὰς σχέσεις τοῦ ἐναντι τοῦ ἐργατοῦ ἑλληνικοῦ προσωπικοῦ του, ἀλλ' ἐρεῦνης τῆς Πολιτείας, ἣς ἐν διαφέρειται ποικίλως διὰ τὴν ἐν ζῶν συνήθειαν τοῦ ἐμψύχου τούτου ὕλικου τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας κατὰ τὴν σημερινὴν κρίσιν διὰ τὴν χώραν περιόδον (Συμβ. Ἑπικρ. 204]1942, Ἑργατικὸν Δίκαιον, ἔτος, Ιον, σελ. 152).

Ἐπομένως καὶ ἡ ἐπίταξις, ἀποτελοῦσα λόγον, ἄγοντα εἰς τὴν πρὸς ἐξακολουθήσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως ἀδυναμίαν τοῦ ἐργοδότη, ὑπάγει εἰς τὴν πολιτικὴν ἐρεῖναν τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ ὡς ἄνω διατάγματος. Ἐξ ἀντιθέτου συμπέρασμα ὑπὲρ τῆς ἀνω ἐρω ἐκδοχῆς συναγεται ἐπίσης τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ν. δ. 1767] 912, ὅτε προβλέπον εἰδικὴν περίπτωσιν ἐπιτάξεως, ὁρίζεται, κατὰ παρέκκλιν τῶν ὑπὸ τὸ ν. δ. 424]1941 καθιερωθεισῶν ἀντελήψεων, δι' εἰδικὴν περίπτωσιν, δι' ἣν ἀποτελεῖ ἐξαρετικὸν δίκαιον, ὅτι ἐπιχειρήσεις ἐπιταξιῶν καὶ καὶ ζυθεσιαστικῶν, αἰτίαι συνεισὶ ἐπιτάξως παρὰ τῶν ὡς ὡς Κιτοχῆς διέκοψιν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν καὶ δὲν χρησιμοποιοῦν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐνάξεως τῆς ἐπιτάξεως τὰς ὑπηρεσίας τῶν μισθωτῶν, δὲν ὑπ' ἡρεοῦνται εἰς κατεβολὴν τῶν μισθῶν αὐτῶν (Π. ἰωτ. Ἀθηνῶν 484] 1943, Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. ἔτος 20, σελ. 174) Ταῦτα δὲ πάντα ρητέα ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι, καὶ ὡς διτυπιοῦνται τὰ πραγματικὰ περιστατικά τῆς ἐπιτάξεως, δὲν ὁλοκληρώσιν τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἐναγομένης πρὸς ἀνωτέρας βίας καὶ ἀδυναμίας. Διότι, ἀφ' ἐνός μὲν ἡ ἰσχυρομένη ἐπίταξις τοῦ ὑποκαταστήματος τῆς ἐναγομένης, ὅτε δ' ἡθύνουν ἢ ἐνάγουσα, ἔλαβε χώραν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς τελευταίας ταύτης, ἀφ' ἑτέρου δὲ μόνῃ ἡ ἐπίταξις ἐξ ἐκ τῶν πλεονάζον ὑποκαταστήματων τῆς ἐναγομένης δὲν συνιστᾷ δι' αὐτὴν περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας, ἣτις κρίνεται ἐκ τῶν καθολικῶν ἀπο ελεσμάτων τῆς ἐπὶ τῆς περιουσίας τῆς, οὗτε ἀδυναμίαν συνεχίσεως ἐν γένει τῶν ἐργασιῶν τῆς.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Ἐπίταξις τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως.

Ἀπαραίτητος καὶ ἐν περιπτώσει πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, λόγω ἐπιτάξεως, διὰ τὴν ἀπέλυσιν προσωπικοῦ ἢ προσηγυμένη ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.

Παγιοῦται καὶ διὰ τῆς Πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως, πού παρατίθεται κατωτέρω, ἡ νομολογιακὴ ἀπόφαις ὅτι διὰ τὴν ἐγκυρὸν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ, πού ὑπηρετεῖ εἰς ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμεταλλεύσιν ἐξ ἐκείνων, πού ὑπάγονται εἰς τὸ ν. δ. 424]1941, εἰς περίπτωσιν πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν, λόγω

ἐπιτάξεως, ἀπαιτεῖται ἡ προηγουμένη κατ' ἄρθρ. 9 τοῦ ν. δ. 424/1941 ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (οὕτω καὶ Πρωτ. Ἀθηνῶν 3156/1913, ἀνωτέρω σελ. 558).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2990/1943.

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Κουνουγέρης
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Στρατηγόπουλος, Τ. Νοταρᾶς

Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν.δ. 424/1941 δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδιδομένης κατὰ τὰ ἐν αὐτῷ ἐν συνεχείᾳ ὁρζόμενα, δύναται νὰ ἐπιτρέπηται εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἀπόλυσις ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ ἐργατοῦπαλλήλικου προσωπικοῦ αὐτῶν, ἐφ' ὅσον διαπιστοῦται, ὅτι αὐτοὶ εὐρίσκονται εἰς πραγματικὴν ἀδυναμίαν πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῶν. Ὁ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἄρα προβαλλόμενος ἰσχυρισμὸς καθ' ὃν αὕτη προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος συνεπείᾳ ἐπιτάξεως τοῦ ζαχαροπλαστείου τῆς ὑπὸ τῶν Ἱταλικῶν Ἀρχῶν καὶ τῆς ἐντείνεσθαι ἀντικειμενικῇ ἀδυναμίας πρὸς συνέχισιν τῶν ἐργασιῶν τῆς, μὴ νόμιμος εἶναι, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ἰσχυρίζεται, ὅτι ἐξεδόθη ὑπουργικῇ ἀπόφασιν, συγχωροῦσα τὴν ἀπόλυσιν διὰ τὸν λόγον τοῦτον, καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ 10 Ν.Δ. 424/1941

Ἐκτίμησις ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς

Νόμιμος ἡ ἀπόλυσις μισθωτοῦ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν. — Ἐνέσγεται μισθωτοῦ καθ' ἑαυτὸν καὶ τῆς ὑπολήψεως τοῦ ἐργοδότητος συνιστῶν ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν, ἀποκλείουσιν τὴν δυνατότητα διατηρήσεως εἰς τὴν θέσιν του.

Ἡ προεδρικὴ ἀπόφασιν, πού παρατίθεται κατωτέρω, κρίνει εἰς ἀγρὰς γρομμάς περίπτωσιν ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς τοῦ μισθωτοῦ, ἀπὸ ἀπεισεως ἐφορμογῆς τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν.δ. 424/1941 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμῆς εὖς τῆς ἀνεργίας.

Παρ' ὅλην τὴν μειονεκτικὴν θέσιν τοῦ μισθωτοῦ ἔστιν αὐτῷ ἰσχυροῦς οἰονομικῶς ἐργοδότητος του, ἐξ οὗ καὶ ἡ ἀδυναμία ἠθικῆς ἀνιστασέως του, δὲν ἡμπορεῖ κανεὶς ν' ἀτεῖται κατὰ τῆς θεωρητικῆς ὀρθότητος τῶν ἀντιληπτῶν, πὺν ἐκτίθενται εἰς τὴν ἐν λόγῳ προεδρικὴν ἀπόφασιν.

Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 1394/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Φ. Τόλιας
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Παπαγιαννίδης, Φ. Ἀγγελῆς

Ἐκ τῆς ἐνώπιον ἡμῶν συζητήσεως, τῶν καταθέσεων τῶν ὑφ' ἡμῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων ἀμφοτέρων τῶν μερῶν καὶ τῶν τοιούτων τῶν ἐπὶ τῆς μηνύσεως τοῦ καθ' οὗ κατὰ τοῦ αἰτούντος ἐν τῇ ἐφευρομένη προανακρίσει ἐξετασθέντων προέκυψεν, ὅτι ὁ αἰτών, ὑπαλλήλος ἀλληλογράφος τοῦ καθ' οὗ, ἀπολαύων μάλιστα τῆς ἰδιαιτέρας του ἐμπιστοσύνης, ἀπὸ τοῦ παρεκκίνει συνδεδεμένους του καὶ διὰ τὸν Κ.Ρ., νὰ ὑποβάλωσιν ἀναφορὰς εἰς τὰ Ὑπουργεῖα Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ Ἐργασίας καὶ εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν, ὡς αὐτὸς οὕτως συνέταξε, δι' ὧν ἀναφορῶν

δεδινῶς καθήπετο ἡ ὑπ' ἡγεσίας τοῦ καθ' οὗ ὅστις, σὺν τοῖς ἄλλοις, δι' οὐδὲν ἐμὴ ὑέτι καὶ ἐπὶ ἄλλῃ εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου. Τὰς ἀναφορὰς ταύτας οἱ συνάδελφοί του, παρὰ τὴν ἐπίμονον ὀψήσιν του, ἡ διέγγρα ἡ ὑπὸ τοῦ Κ.Ρ. κατατεθεῖσα ἦσαν ἀπὸ 22 Μαΐου 1943 πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴ τοῦ αἰτούντος, δὲν ὑεβαλόν, μὴ οἰκτιροῦν ὡς οἱ τοῦ περιεχομένου των, φαίνεται δὲ ὅτι, ἀντιθέτως, ἀνεκονισαμένον τῷ καθ' οὗ τὴν συμπεριφορὰν τοῦ αἰτούντος, ὅστις καὶ τὸν ἀπέλυσε. Ἡ ἀπόλυσίς του, ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης γενομένη, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, εἶναι νόμιμος, διότι συμπεριφορὰ, ὡς ἡ τοῦ αἰτούντος, εἶναι καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἀνάρμοστος δι' ὑπάλληλον, ὅστις, ἀντιλαμβάνοντος οὗ τοῦ διαγινώσκοντος ἐργοδότητος του, μὴ συνάδουσιν εἰς τὴν ἠθικὴν ἢ τὸν νομον, ἀντί, ὡς ὁρεῖται, νὰ κατατηνησθῇ εὐθέως καὶ ἀνδρὶ κῶς ταύτην, περιορίζεται εἰς τὸ νὰ ἐξεπῇ ἄλλους νὰ πράξουν τοῦτο, οὕτως ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς δεικνύον ἄφοσιωσιν εἰς τὸν ἐργοδότην του. Ἡ τοιαύτη ἐξέσθ, ὅταν μάλιστα ὡς ἐν προκειμένῳ, τὸ μὴ δὲν βεβαίον αἰ οἰκτιροῦναι πράξεις τοῦ ἐργοδότητος του τὸ δὲ αἱ πράξεις αὐτοῦ φέρονται ὡς διαπραχθεῖσαι διὰ καὶ πᾶν εἰς τὴν πρὸ τῆς κινήσεως τοῦ αἰτούντος πρὸς κατὰμῆυσιν των, προδίδει διωλιότητα, ἀποκλείουσιν τὴν δυνατότητα τῆς διατηρήσεως του ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του, ὑπὸ ἐργοδότητος, ὅστις, ἂν μὴ τι ἄλλο, δικαίως δέον νὰ ἀξιώσῃ εὐθύτητα καὶ κτήρος παρὰ τῷ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του. Εἰς τὴν αἰτίαν ταύτην κατωτέρωθεν, καὶ ἂν εἰς γίνῃ δεκτὸν τὸ κατὰ τὴν συζήτησιν πιθανολογηθέν, ὅτι ὁ καθ' οὗ, κατὰ τὰς παρουσᾶς περιστάσεις δια τὸν ἐργαζόμενον κόσμον στιγμᾶς, ἐφευρθεῖ ἀτόργως πρὸς τὸ ὑπαλλήλικόν του προσωπικόν, διότι καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ αἰτών ὡρεῖται εὐθέως νὰ ἀμυνθῇ κατὰ τοῦ ἐργοδότητος, διὰ τῶν μερῶν αἰτῶν τῷ παρεκκίνει καὶ οὐκ νὰ ἐμφανίζῃ τὴν εἰς τὴν ἀπολαύσεως εἰς τὸν ἐργοδότην του ὑπὸ ἀλλήλου, ἐπὶ κρύφα προσεπάθει νὰ ὑπομείνῃ αὐτόν. Εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι εἶναι ἀνάρμοστος ἡ συμπεριφορὰ του κατὰ τὴν ἡγεσίαν καὶ μὴ λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὰ κατατεθέντα ὑπὸ τῶν συνδεδεμένων του, ὅτι ἐξώθει αὐτὸς νὰ κατατηνησθῇ τὸν ἐργοδότην των, ἡ ἐμφανισθῇ ἑαυτὸν μετὰ τὸ ὡς, μᾶλλον πρὸς τὸ ὡς ἀφισιωμένον, οὐδ' ὅτι μετὰ φορετικότητος παρεκκίνει τὸν ἐξετασθέντα μάρτυρα νὰ διαπράξῃ κλοπὴν ἐν τῷ ἐργοστασίῳ.

Τούτων δεδομένων καὶ καὶ λαμβανόμενων ὑπ' ὄψιν ὅτι εἰς ἀντικαταστάσιν αὐτοῦ προσέλαβεν ἄλλον ὑπάλληλον ὁ καθ' οὗ, ἐν γένει συμμορφωθείς πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 424/1941, ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας δὲν εἶναι ἀνέμορος, κατ' ἄρθρον 10 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος, εἰς τὸν ὅτι νὰ δικαιολογηται ἡ κατὰ τὴν οἰκίαν του ἀξίωσις πρὸς ἀπόληψιν μισθοδοσίας δια τὸν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν του χρόνον, ἀπορριπτέα δὲ ἡ αἰτήσις του, ἡ διώκουσα ὡς κατ' ἄρθρ. 634 Α.Π.Δ. ἐπιδιόκασμεν μέρος τῆς τοιαύτης ἀξιώσεως του.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Τύχη τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Φαρμακοποιὸς ἐργαζόμενος εἰς φαρμακείον ὡς ὑπεύθυνος θεωρεῖται ὑπαλλήλος. — Ὑπαγωγή εἰς συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας. — Θάνατος ἐργοδότητος καὶ συνέπειαι.

Περὶ τοῦ ὅτι ἡ μεταξὺ ἐπιστήμονος φαρμακοποιοῦ

καὶ ἐπιχειρηματίου φαρμακευπόρου σύμβασιν εἶναι τοιαυτὴ σύμβασις ἐργασίας, διευομένη καὶ ὑπο εἰ δικῆς συνλογικῆς συμβασιως ἐργασία. (τῆς ὑπ' ἀριθ. 3186 Εἰρη. 16]2]1940) ἐν ὑπάρχει ἀμφιβολία.

Περαιτέρω ὁμως ἡ κατωτέρω περιγραφὴ ἀλόγουσιν, ἔχουσα νὰ κρίνῃ περιπτώσεων πραγματικῆς ἀδυναμίας τῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς ἐξυκολύθησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς, λόγω θανάτου τοῦ κυρίου αὐτῆς, φαίνεται ν' ἀπιδέχεται τὴν ὁρχὴν ὅτι ὁ μισθωτὸς δὲν δικαιούται ἀπολογῶν, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰς σκέψεις αὐτῆς, δὲν ἐββεβιώθη ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ λειτουργία τοῦ φαρμακείου ἐκ μέρους τῶν κληρονόμων του, οὔτε ὑπο τὴν ἐκτεθεισάν ἰδιωτητά των, οὔτε ἐξ ἰδίου δικαίου συμβληθέντων πρὸς τοῦτο μετὰ τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐν ταῦτοις θὰ ἠδύναντο ἂν σημειωθῶν τὰ ἑξῆς: Κατὰ τὸν νόμον 19 § 9 καὶ 10 (Πανδ. (19,2) ὁ θάνατος τοῦ μισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν δὲν ἐπιφέρει τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐκτὸς ἂν ἐκ τοῦ εἶδους αὐτῆς ἐξάγεται, δι' ὅρος τῆς συμβάσεως εἶναι τὸ προσώπον τινὸς τῶν συμβαλλομένων (Α. Π. 263]1914 Θέμ. ΚΣΤ', σελ. 121, πρβλ. καὶ Πρωτ. Ἀθηνῶν 241]1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος α', τευχὸς 3, σελ. 74).

Ἐξ ἄλλου εἰς τὴν ἐννοίαν τῆς μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότη ὑπάγεται, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ ἡ μεταβίβασις τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς τοὺς κληρονόμους ἀποβιώσαντος ἐργοδότη, αὐτοῦ ἡ ἐπιχειρήσις μεταβιβάζεται εἰς αὐτούς, ὡς εἶχεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ κληρονόμου συμβληθῆναι, μετὰ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις ἐκ τῆς ἐργατικῆς συμβάσεως, ὅτιν ἡ σύμβασις δὲν εἶναι εἰς σύνδεσμον πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότη (Dernburg Ἐνοχ. § 112, Ἐφετ. Αἰγαίου 208/1938, Δικαστικὴ 11ον σελ. 220).

Ἐπομένως δὲν ἀπαιτεῖται νὰ συμβληθῶν ἐξ ἰδίου δικαίου οἱ κληρονόμοι τοῦ ἀποβιώσαντος ἐργοδότη, ὑπαισθηθῶντες ἐκ τοῦ ἀρθρου 6 τοῦ νόμου 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς κατογγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας», ἔχοντες ἀνάλογον ἐμφρονην καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424]1911 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939 περὶ ληψέως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας», εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ προκείμενου ἐργοδότη.

Καὶ μεταξὺ τῶν ὑποχρεώσεων αὐτοῦ εἶναι καὶ ἡ διαφύλαξις τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας, με συνέπειαν τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον διὰ τὴν ἔγκυρον λύσιν αὐτῆς, ἂν ἐπεκαλεῖτο πραγματικὴ ἀδυναμίαν ἐξυκολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν, ὥς εἰναι ὁ ἐκδοθῆς προηγούμενος, κατ' ἀρθρον 9 τοῦ ν. δ. 424]1911, ἡ σχετικὴ ἀδεία τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 7567]1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Θ. Καμπέρος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Μπουρνιάς, Κ. Μεθενίτης

Ἡ ἐννομος σχέσις μεταξὺ τῆς αἰτούσεως, ὡς ἐπιστήμονος φαρμακοποιῶν, καὶ τοῦ Ν. Τ. ὡς ἐπιχειρηματίου φαρμακευπόρου, πρὸς ἐπίτευξιν τῆς συννόμου λειτουργίας τοῦ ἐνταῦθα λειτουργήσαντος φαρμακείου, ἐπὶ καταβολῇ δ' εἰς τὴν αἰτοῦσαν παρὰ τοῦ ἀντισυμβληθέντος ἐπιχειρηματίου ὀρισμένου μισθοῦ κατὰ μῆνα, εἶναι σύμβασις ἐργασίας, ἐφ' ἧς ἐφαρμογὴν ἔχουσιν αἱ ἐκάστοτε συλλογικαὶ συμβάσεις, ρυθμιστικαὶ τοῦ μισθοῦ τῶν μισθωτῶν τῶν ὑπηρεσιῶν των. Τῶντι δὲν κατέβαλε μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ ὁ ρηθείς φαρμακόμενος εἰς τὴν αἰτοῦσαν τὸν ἐπιτηκόμενον συμπεφωνημένον μισθόν της διὰ τῶν ἐπικαλούμενων συλλογικῶν συμβάσεων,

ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ὁμως, ὅτε καὶ ἐσφραγίσθη τὸ φαρμακεῖον, δὲν ἐβεβιώθη λειτουργία τοῦτοῦ ἐκ μέρους τῶν καθ' ὧν, οὔτε ὡς κληρονόμων τοῦ ἀποβιώσαντος, οὔτε ἐξ ἰδίου δικαίου συμβληθέντων πρὸς τοῦτο μετὰ τῆς αἰτούσεως.

ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ

ΜΙΣΘΩΤΟΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΔΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΝ ΑΡΧΩΝ ΚΑΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ

Συσσιτίον μισθωτῶν — Ἐπιχειρήσεις ἐκτελεῦσαι ἐργασίας δια λογαριασμόν Ἀρχῶν Κατοχῆς. — Παροχὴ ὑπὸ τῶν τελευταίων τροφίμων εἰ, ἐργατὰς πρὸς παρασκευὴν συσσιτίου δὲν ἀπολλάσσει ἐπιχειρήσεις ἀπὸ τῆς ἰδίας αὐτῶν ὑποχρεώσεως πρὸς παροχὴν τοιοῦτου ἢ καταβολὴν τῆς ἀξίας αὐτοῦ.

Τὸ ἐνδιαφέρον ἀπὸ θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς ἀπόψεως τῆς κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως δὲν εἶναι μικρόν.

Ὡς γνωστὸν τὸ ν. δ. 2019/ 942 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτούς» (Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τευχὸς 32, σελ. 19) ὑποχρεώνει τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὑπὸ ὀρισμένας προϋποθέσεις, εἰς παροχὴν συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἢ μόνον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς.

Ἀφ' ἐτέρου εἶναι γνωστόν, ὅτι μισθωτοὶ ἐργαζόμενοι εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, ποὺ ἀπασχολοῦνται διὰ λογαριασμόν τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς, ἀπολαμβάνουν παρὰ τῶν τελευταίων αὐτῶν ἀπ' εὐθείας τροφίμων καὶ τὸ ζήτημα, ποῦ πραγματεύεται ἡ ἐν λόγω προεδρικὴ ἀπόφασις, εἶναι ἂν, εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτάς, εὐνεται ἡ ἐπιχειρήσις ἢ ἐκμετάλλευσις νὰ ἐλευθερωθῇ τῆς νομίμου ὑποχρεώσεως περὶ πληρωμῆς τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 9948]1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Παυλοπούλος
Δικηγ. οἱ κ. κ. Κ. Νικολακόπουλος, Ε. Κουβαριτάκης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀπὸ 24 Ἰουλίου 1943 αἰτήσις, δι' ἧς διώκεται, καθ' ἃ παραδεικτικῶς περιωρισθῇ αὕτη κατὰ τὴν ἐνώπιόν μας διαδικασίαν, ὅπως ἐπιδικάσωμεν προσωρινῶς εἰς τὸν οἰκονομικὸν μέρος τῆς κατὰ τῆς καθ' ἧς ἀπαιτήσεώς του ἐκ τοῦ ὀφειλομένου αὐτοῦ διὰ τὸ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1943 μέχρι 31 Μαΐου 1943 χρονικὸν διάστημα, ἀντιτίμου μεσημβρινοῦ συσσιτίου ἐκ δοχ. 700 δι' ἐκάστην ἡμέραν, νομίμως εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν πρὸς συζητήσιν, βάσιν ἔχουσα τὸ διὰ τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2032 τῆς 19]23 Ὀκτωβρίου 1939 προστεθῆναι ἀρθρ. 634 Α § 1 δ' τῆς Πολ. Δικ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 2019 τῆς 11]20 Δεκεμβρίου 1942 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτούς», καθ' ὧς αἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως παρέχουσιν ἐν συσσίτιον εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἐργαζομένους μισθωτούς, ἐν περιπτώσει δὲ ἀδυναμίας δι' οἰονδήποτε λόγον ὁργάνωσης λειτουργίας συσσιτίου, ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλλουσιν εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἐργαζομένους μισθωτούς τὴν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθοριζομένην ἐκάστοτε ἀξίαν συσσιτίου.

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνώπιόν μας ἐνόρκως

ἔξετασθέντων μαρτύρων, ἐκτιμωμένων καθ' ἑαυτὰς καὶ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ προσυχθέντα ἔγγραφα καὶ τὴν ἐν γένει ἐνωπιον ἡμῶν διαδικασίαν, ἐπαρκῶς ἐβιβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόμων κρίσιν μίς, τὸ βάσιμον τῆς πρὸς καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου ἀξιόσεως τοῦ αἰτούντος, λόγῳ τῆς μὴ παροχῆς τοιοῦτου ὑπὸ τῆς καθ' ἧς. Τὸ ἐκ τῆς διαδικασίας προκείμενον καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦτου, ἄλλως τε, τοῦ αἰτεῦντος μὴ ἀμφισβητούμενον γεγονός, ὅτι ἡ γερμανικὴ ὑπηρεσία διὰ το αἰτισμὸν τῆς ὁποίας ἐξετελούντο ὑπὸ τῆς καθ' ἧς αἱ παρ' οὗς ἀπασχολεῖτο ὁ αἰτὼν ἐργασίαι, ἐξ ἐλευθεριότητος, αὐτοπροαιρέτως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς πιόδου τοῦτο ἐκ τοῦ ὡς ἄνω Νομοῦ ὑποχρεώσας, παρέχει εἰς τοὺς ἐν ταῖς ἐργασίαις τυθείαις ἀπασχολουμένους ἐργάτας διάφορα τὸ ὅριμα, ἐξ ὧν οὗτοι παρεσκεύαζον μεσημβρινον ψαγρόν, καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας τρέφιμα οἱ ἐργάται καταβαλλον ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν οἰκειαν γερμανικὴν ὑπηρεσίαν, ὅσα τοῦ ἐργοδοητοῦ των, ἐλάχιστόν τι χρηματικὸν ποσόν, δὲν ἡ δύναται κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, ν' ἀναιρέτῃ τὴν ὡς ἄνω αὐτοτελή καὶ ἀνεξάρτητον νόμιμον ὑποχρέωσιν τῆς καθ' ἧς πρὸς παροχὴν συσσιτίου καὶ ἐν ἐλείψει τοῦ τοῦ καταβολὴν τῆς ἐκάστης καθιερύμενης ἀξίας αὐτοῦ καθόσον, ὡς συναγεται ἐκ τῶν διατάξεων τῶν Νόμων 17 Πανδ. (463) Βασιλ. 17 (26.) Εἰσηγ. πρ. 329, 65 § 9 Πανδ. (26) Βασιλ. 69 (216), ἡ πρὸς τὸν πιστωτὴν ὑπὸ τρίτου καταβολὴ τοῦ χρέους τοῦτο μόνον ἐλευθεροῖ τὸν ὀφειλέτην, ὅταν γίνῃ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ καὶ ἐπὶ σκοπῷ ἀποπρὸς τῆς ὀφειλῆς αὐτοῦ. Ὅταν ὅμως ὁ τρίτος ἐρυγῇ δι' ἑαυτοῦ, ἵτε ἐξ ἐλευθεριότητος, εἴτε ἐπὶ σκοπῷ ἐξυπηρέτησος τῶν ἰδίων αὐτοῦ συμφερόντων, εἴτε δι' ἄλλον λόγον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οὐδαμῶς ἀποσβέννεται τὸ δικαίωμα τοῦ πιστωτοῦ κατὰ τοῦ ἀληθινῶς ὀφειλέτου, (Van Weter, 'Ενοχ. Δικ. α. 1937 § 286 ἐδ. 1 σημ. 1 σελ. 5 ἐπ. Windscheid, 'Ενοχ. Δικ. του. α' 1903 § 342 ἐδ. 4 σημ. 22 σελ. 559 Κ. Λιγᾶ, 'Ενοχ. 18-5 § 116 σελ. 969) Ἐν προκειμένῳ δὲ δὲν ἐβιβαιώθη παντάπασιν, ὅτι ἡ κατὰ τὰ προεκτεθέντα παροχὴ ὑπὸ τῆς γερμανικῆς ὑπηρεσίας τροφοῖαν ἐγίνετο ἐπ' ὀνόματι τῆς καθ' ἧς ἑταιρίας καὶ ἐπὶ σκοπῷ ἀποσβέσεως τῆς ἐκ τοῦ ἄνω Νομοῦ ὑποχρεώσεως ταύτης πρὸς παροχὴν συσσιτίου, γνωστοῦ, ἄλλως τε, ὅτις οἱ καὶ πρότερον, πολὺ πρὸ τῆς διὰ τοῦ ἄνω Νομοῦ ἐτιβολῆς εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς ὑποχρεώσεως παροχῆς συσσιτίου, αἱ γερμανικαὶ ὑπηρεσίαι παρέχον κατὰ κανονα εἰς τοὺς εἰς τὰς διὰ λογισμασμὸν των ἐκτελούμενας ἐργασίας ἀπασχολουμένους, συσσίτιον καὶ διάφορα ἄλλα τρέφιμα, ὅτε δὲ προφανῶς, δύναται ν' ἀσκήσῃ ἐπὶ τῇ τινι ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ γεγονός ὅτι ἡ καθ' ἧς ἐπέστρεψε μεταγενεστέρως εἰς τὸν αἰτούντα καὶ τοὺς λοιποὺς ἐργάτας τῆς τοποσὸν τῶν 70 δρχ., αἱ κατέβαλλον οὗτοι ἐκάστη εἰς τὴν γερμανικὴν ὑπηρεσίαν διὰ τὰ παρὰ ταύτης παρεχόμενα αὐτοῖς τρέφιμα, καθόσον τεθείσης, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, τῆς ἰδίας καὶ αὐτοτελούς αὐτῆς ὑποχρεώσεως πρὸς παροχὴν συσσιτίου, δὲν ἡ δύναται αὕτη τὴν τοιαύτην αὐτῆς ὑποχρέωσιν ν' ἀποσβέσῃ διὰ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ποσού τουτου.

Κατὰ μὲν τὸ ἀρθρ. 1 § 2 τοῦ προεισημένου Ν. Δ. 2019 τὸ συσσίτιον παρέχεται μόνον διὰ τὰς ἡμέρας καθ' ἃς ἀπασχολοῦνται οἱ μισθωτοὶ παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει, κατὰ δὲ τὸ ἀρθρ. 634 Α'. § 4 τῆς Πολ. Δικ. τὸ προσωρινῶς ἐπιδικαζόμενον ποσὸν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ 1) τῆς πηδανολογούμενης ἀπαιτήσεως. Ἐν προκειμένῳ, ἐκ τῶν προσαγομένων καταστάσεων προκύπτει, ὅτι ὁ αἰτὼν, κατὰ τὸ ἄνω νόμον, διὰστημα ἀπασχολήθη παρὰ τῇ καθ' ἧς ἐπὶ 120 ἡμέρας, δι' ἃς δικαιούται νὰ λάβῃ δι' ἀξίαν μεσημβρινοῦ συσσιτίου δρχ. 84.000.

Λέον ὄθην, ἐπὶ πρὸς βιβαιώσεως ὡσούτως καὶ τῆς ἀπορίας αὐτοῦ, ὡς καὶ τοῦ ἐπικρινομένου ἐκ τῆς ἀναβολῆς καὶ δύνου, νὰ ἐπιδικασώμεν προσωρινῶς αὐτῷ τοποσὸν τῶν δρχ. 42.000, δεκτικῶς ὡς ἐν μέλει καθισταμένης τῆς ὑποχρεώσεως αἰτήσεως.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΑΝΑΓΚΑΪΤΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΙΣ ΕΦΕΔΡΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ

Προϋποθέσεις καταρτίσεως σχέσεως ἐργασίας

Ἐφεδρὶοι παλαιοὶ πολεμισταί. — Τοποθετήσας δι' ἀπεφασέως τοῦ κεντρικοῦ Συμβουλίου παρὰ Νομικῷ Πρεσβύτῳ Δημοσίου Δικαίου. — Ἀπαραίτητος ἡ τήρησις των νομίμων διατυπώσεων διορισμοῦ ὑπολλήλου πρὸ αὐτοῦ. — Ἄνευ αὐτῆς ἀδύνατος ἡ ἵδρυσις ὑπαλληλικῆς σχέσεως.

Ὁ ἀναγκ. νόμος 244]1936 περὶ προστασίας ἐφεδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν εἰσῆχθη μετὰ δύο σκοποὺς: Νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐργασίαν εἰς ἐφεδρικοὺς παλαιοὺς πολεμιστάς, ὅσους εἶχον ὑποβλέπει αἰτήσεις διορισμοῦ μέχρι τῆς 12 Ὀκτωβρίου 1936 καὶ νὰ διατηρήσῃ εἰς τὴν θέσιν των τοὺς οἰκονομικῶς προσληθέντας. Μεταξὺ ἄλλων νομικῶν ζητημάτων, πρὶν προεκυψαν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, ἵνα καὶ τὸ ζήτημα ἂν ἡ ἀναγκαστικὴ σχέση τοῦ ἐφεδρικοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ τῆς πρώτης, ὡς ἄνωτέρω, κατηγορίας ἱδρύεται διὰ μόνου τῆς ἀποφάσεως τοῦ παρὰ τῷ Ὑφυπουργῷ Ἐργασίας συνεστημένου ἄρμοδιον διὰ τὴν τοποθέτησιν των ἐφεδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν Κεντρικῷ Συμβουλίου Προνοίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν ἢ αἰτιολογῆσαι νὰ συνεξετάσῃ καὶ λοιποὶ ἐκ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἐργοδότη τοῦ ἑξ ἄλλου νόμου πρὸς τοποθέσεις πρὸς καταρτίσιν τῆς ἀναγκαστικῆς σχέσεως ἐργασίας.

Περὶ τοῦ ζητήματος ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω προεδρική ἀπόφασις, καταλήγει ὅμως εἰς αὐτὴν, πρὶν παλαιότερον ἐλθῇ ὁ ἄρειος Πάγος, ἀκολουθήσας μετὰ νεωτέραν ἀπόφασιν τοῦ, τὴν ἀντιθετον, καὶ ὁρθήν, ἄλλως τε, αὐτοῦν ὅτι ἡ σχέση ἐργασίας καταρτίζεται πληρῶς ἅμα τῷ διορισμῷ καὶ τῇ ἐμπροθέσει ἐμφανίσει των παλαιῶν πολεμιστῶν πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, χωρὶς ν' ἀπαιτῶνται ἄλλαι ἐξ ἄλλου νόμου προϋποθέσεις (Α. Π. 183] 1942, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τευχ. 33, σελ. 49, ἐνθα καὶ πλέον διεξοδικὴ ἀνάπτυξις τοῦ δλου ζητήματος).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 9797]1943

Πρόεδρος ὁ κ. Κ. Παπαγεωργίου

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Κουτσοδημήτρη, Ν. Ἀστεριάδης

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρου μόνου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1732]36 Α. Ν. αἱ παρὰ τῷ Ὑφυπουργῷ Ἀγορανομίας καὶ τοῖς ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτωμένοι ὀργανισμοὶ καὶ ὑπηρεσίαι, ἐν αἷς καὶ τὸ δυνάμει τοῦ Α. Ν. 405]1936 συσταθὲν νομικὸν πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου «Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ Ἀποζημιώσεως τῶν Ἀρτοποιοῶν τῆς Ἑλλάδος», κεναὶ θέσεις παντὸς βαθμοῦ καὶ εἰς τὴν κατωτέραν τάξιν αὐτοῦ πληροῦνται ἐφεξῆς ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Ἀγορανομίας Ὑφυπουργοῦ, κατόπιν γνώμης τοῦ παρὰ τῷ Ὑφυπουργῷ Ἀγορανομίας Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τῆς ἀποφάσεως ταύτης δημοσιεύου-

μένης εἰς τὴν Ἑφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, συνδυαζομένης καὶ πρὸς τὸ ἀρθρον 5 § 5 τοῦ ν. 405, καθ' ὃ οἱ ὑπαλλήλοι τοῦ Ταμείου τοῦτου ἀπολαύουσι τῆς θεσπισθείσης προστασίας ὑπὲρ τῶν μοιῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ οὗτοι καὶ κατὰ τὸ ἀρθρον 28 τοῦ ἀπὸ 3/14 Ἰουνίου 1938 Β.Δ. «περὶ κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Γ.Ε.Α.Α.Ε.», καθ' ὃ δίδουσι καὶ ὅρκον ὑπηρεσίας ἐνώπιον τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου, οὗτος δὲ ἐνώπιον τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀπολύονται δὲ κατ' ἀρθρον 41 τοῦ Κανονισμοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἀγορανομίας κατόπιν ἡτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸ ἀρθρον 16 Α.Ν. 1227/1938 ἐν τῷ Ὑφυπουργεῖῳ συσταθέντος Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἔπεται ἀναγκαίως, ὅτι διὰ τὴν κατάρτισιν ὑπαλληλικῆς σχέσεως μεταξὺ Ἐφεδρῶν Παλαιῶν Πολεμιστῶν καὶ τοῦ Ταμείου Ε.Α.Α.Ε. δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ ἀπόφασις τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Προνοίας Π.Π., ἀλλὰ δέον ἀπαραιτήτως ὡς συστατικὴ πρᾶξις τῆς τοιαύτης ὑπαλληλικῆς σχέσεως νὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ περὶ τοῦ διορισμοῦ ἔκδοσις τοῦ σχετικοῦ Β.Δ. διὰ τοὺς ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ Γραμματέως Α' καὶ ἄνω διοριζομένων, τῆς ἀποφάσεως δὲ τοῦ Ὑπουργοῦ δημοσίευσίς εἰς τὴν Ἑφημ. Κυβερνήσεως διὰ τοὺς κατωτέρους τοῦ γραμματέως Α', ὅπερ ἄλλως τε ἀπαιτεῖται καὶ ὁ ἀ. ν. 972/37, ὡς καὶ ἡ δόσις τοῦ ὅρκου, δι' ἧς καὶ ἀφ' ἧς συμπληροῦνται οἱ ὅροι τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως καὶ ἀρχεταὶ ἡ πρὸς μισθοδοσίαν ὑποχρέωσις τοῦ Ταμείου. Αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρ. ν. 1, 2, 3, 4 καὶ 5 τοῦ Α.Ν. 244/36 δὲν ἔχουσι τὴν ἑννοίαν, ὅτι εἶναι πλήρης ὁ διορισμὸς τοῦ Ἐφεδρῶν Παλαιῶν Πολεμιστῶν ὁ μόνος τῆς ἀποφάσεως τοῦ παρὰ τῷ Ὑφυπ. Ἐργασίας Κεντρικοῦ Συμβουλίου Προνοίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν καὶ καθ' ὅς περιπτώσεις διὰ τὴν πληρότητα τοῦ διορισμοῦ καὶ τὴν ἰδρύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως ἐξ ἐπιταγῆς νόμου τοῦ διέποντος τὸ ὑπόχρεον πρὸς πρόσληψιν Νομικὸν πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου ἐπιβάλλονται ἱδιαί ἐπιτακτικαὶ προϋποθέσεις, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν ὁποίων, ἀφορῶσιν τὸ δημόσιον συμφέρον, δὲν δύναται νὰ ἰδρυθῇ ὑπαλληλικὴ σχέση μεταξὺ τοῦ προσληπτέου ὡς ὑπαλλήλου καὶ τοῦ Νομικοῦ Δημοσίου Δικαίου τοῦτου προσώπου. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον, ἐν προκειμένῳ, δὲν ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἑφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως διάταγμα διορισμοῦ τοῦ αἰτούντος, ἡ ἀπόφασις τοῦ Ὑφυπουργείου Ἀγορανομίας, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, περὶ τῆς προσλήψεως τοῦ ὡς ὑπαλλήλου τοῦ καθ' οὗ Ταμείου καὶ οὕτε ἐπικολούθησε παρ' αὐτοῦ ἡ δόσις ὅρκου, οὐδεμίαν ἔχει ὑποχρέωσιν τὸ Ταμεῖον πρὸς μισθοδοσίαν του, ἂν καὶ ἐνεφανίσθη εἰς τοῦτο καὶ ἡγήσατο νὰ προσφέρῃ αὐτῷ τὰς ὑπηρεσίας τοῦτου καὶ ἐντεῦθεν ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος ἡ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσις (Α.Π. 191/40 Θέμ. ΝΑ' 483, 306/39, Θέμ. Ν' 761).

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ Ν. 2112

Ἑκτασίς ἐφαρμογῆς διαδικασίας Ν. Γ' 904

Ἀρμοδιότης Εἰρηνοδικείου κατὰ τὴν διαδι-

κασίαν τοῦ νόμου Γ' 904 ἐπὶ διαφορῶν ἐκ τοῦ νόμου 2112.— Συνυπολογισμὸς καὶ τῆς παρὰ τῷ Δημοσίῳ πρεσβυτείας διὰ τὴν ἀπεζημίωσιν τοῦ νόμου 2112.

Τὰ ἐν ὄψει τῆς εἰρηνοδικειακῆς ἀποφάσεως ζητήματα εἶναι κυρίως δύο: Ἄν ἀρμοδίως κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Εἰρηνοδικείου (Νόμου Γ' 904) εἰσαγῆται ἀγωγή ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ νόμου 2112 ὑπαλλήλου νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ἀσκούντος διοίκησιν καὶ ἂν —εἰδικώτερον— προσμετῶται διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112—κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ σχετικοῦ Κανονισμοῦ—προϋπηρεσία ὑπαλλήλου τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Βλέπε σχετικῶς σχόλια Π. Μητσοπούλου, ἀνωτέρω σελ. 548).

Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν 796/1943.

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. Π. Γαϊτούρας

Δικηγ. οἱ κ.κ. Π. Μητσόπουλος, Ι. Καποδίστριας

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἐπιδίδωκεται ἡ καταψήφισις τοῦ ἐναγομένου ΙΚΑ. εἰς τὴν πληρωμὴν τῷ ἐναγοντι τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ὀριζομένης ἀποζημιώσεως δύναται τῆς ρητῆς περὶ τοῦτου διατάξεως τοῦ ἀρθρου 58 τοῦ Κανονισμοῦ ὑπαλληλικῶν προσώπων τοῦ ΙΚΑ. ἀρμοδίως ὅθεν οὕτῃ φέρεται ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν, προκειμένης ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 4558, ὡς πρὸς τὰς οὐσιαστικὰς καὶ δικονομικὰς αὐτοῦ διατάξεις, κατὰ τὴν ῥητὴν, ὡς ἐλέχθη, γενικὴν ὅλως διατύπωσιν τοῦ ἀρθρου 58 τοῦ ἀνωτέρω Κανονισμοῦ καὶ ἀπορριπτέα παντὰ τὰ ἐναντία ὡς μὴ νόμιμα.

Ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων, τῶν ἐκατέρωθεν ἐκτεθέντων καὶ τῆς λοιπῆς ἐν γένει ἐκ τῶν ἐνόνων διαδικασίας προέκυψεν, ὅτι εἰς τὸν ἐνάγοντα, διορισθέντα διευθυντὴν α' τάξεως τοῦ ΙΚΑ διὰ τοῦ ἀπὸ 8/10/37 β.δ., δημοσιευθέντος ἔκτοτε νομικοῦ, ἀνεγνωρίσθη καὶ συνεπλογισθῇ κατὰ τὰ ἀρθρα 26—35 κ.τ. τοῦ διὰ τῆς ἀπὸ 22/2/1943 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐγκριθέντος Κανονισμοῦ τοῦ ὑπαλλήλου προσώπου τοῦ ΙΚΑ, κατὰ τὴν ἐπικαλουμένην καὶ προσαγομένην ἀποφασίν τοῦ ἀρμοδίου διοικητικοῦ συμβουλίου ἡ ἐξ ὁδῶς ἔκτοτε καὶ 11 ἡμερῶν προϋπηρεσία αὐτοῦ ὡς νομάρχου καὶ καθωρίσθη ἔκτοτε ἡ μισθοδοσία αὐτοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συνόλου τῆς ὑπηρεσίας του ἐν τε τῷ Δημοσίῳ καὶ τῷ Ἰδρύματι Κοιν. Ἀσφαλίσεων εἰς ὄχρ. 13676, ὅτι ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας του τὴν 15ην Ἰουλίου 1941 ἀπυρεῖδο οἰήτως καὶ κατεβλήθησαν εἰς αὐτόν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ προκηρυσθέντος ἀρθρου 58, ὡς ἀποζημιώσεις τοῦ νόμου 2112 αἱ ὀποδοχαὶ τῶν δύο μηνῶν, μὴ ληφθείσης ὑπ' ὄψει τῆς, ὡς ἀνωτέρω, ἀναγνωρισθείσης προϋπηρεσίας του.

Τοῦ ἀρθρου 26 τοῦ ἐπέχοντος θέσιν νόμου ὡς ἀνωτέρω Κανονισμοῦ, ὀρίζοντος, ὅτι εἰ ὑπαλλήλων ἔχοντων προϋπηρεσίαν ἐν τῷ Δημοσίῳ ἢ Ὁργανισμῷ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὧν, λογίζεται διὰ τὴν ἀρχαιότητα ὁλόκληρος ὁ διανυθείς χρόνος δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, τοῦ ἀρθρου 35 τοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ, ὁ ἔχοντος δεῖ τὸ Δ.Σ. συνεπλογισθῇ κατὰ τὴν πρόσληψιν ὑπαλλήλου τινὸς καὶ τὴν παρὰ τῷ Δημοσίῳ ἢ ἑτέρῳ Νομικῷ Προσώπῳ Δημοσίου Δικαίου ἐκμισθῶν ὑπηρεσίαν οὗτοῦ ἀφ' ἐνός καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ ἀρθρου 6 τοῦ νόμου 2112 προβλεπόντος περὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδοτοῦ πρὸς ἐξαφάρισιν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου τῶν ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀπορριπτικῶν δικαιωμάτων καὶ οὐδεμιᾶς σχετικῆς διατάξεως, εἴτε ρητῆς, εἴτε ἐμμέσου ὑφιστάμενης ἐν τῷ προϋρηθέντι Κανονισμῷ τοῦ ΙΚΑ, ἐξ ἧς

νά συνάγεται, ότι διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 εἰλ. τὴν, ὡς ἐν προκειμένῳ, περιέκτωσιν τοῦ ἀρθροῦ 58 τοῦ Κανονισμοῦ ἀπαιτεῖται πραγματικὴ παρὰ τῇ ΙΚΑ ὑπηρεσίᾳ καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ διατάξις περὶ ἀναγνωρίσεως προϋπηρεσίας ἔχει τεθῇ κάτωθι τῆς διατάξεως περὶ προσαυξήσεως μισθοῦ λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας ἐν αὐτῷ 35 τοῦ Κανονισμοῦ, ἀνεκδοίκατος συνάγεται, ὅτι δια τὸν καθορισμὸν τῆς ὀφειλομένης κατὰ τὸν νόμον 2112 ἀποζημιώσεως ἐν προκειμένῳ δεόν νὰ ὑπολογισθῇ καὶ ὁ ἀναγνωριστέος χρόνος προϋπηρεσίας τῆς ἐλάττωσιν τοῦ ὑπαλλήλου κατὰ τὸν νόμον 2112, δικαιουμένου οὕτω, ὡς ἔχοντος πέραν τῆς 4-του. ὑπηρεσίας, ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχὰς 3 μηνῶν. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν αἰωτέρω δέον ἢ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ νὰ γίνῃ δεκτὴ τῶν νόμιμος καὶ βάσιμος, ἀπορριπτομένων πάντων τῶν περὶ τοῦ ἐνογτίου ἰσχυρισμῶν ὡς μὴ νομίμων καὶ βασιμῶν.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΕΚ ΒΛΑΒΗΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΑΡΧΩΝ

Προϋποθέσεις ὑπολογισμοῦ ὀφελείας εἰς ζημίαν

Ἐπέλευσις ζημιολογίου γεγονότος. — Ἀποκατάστασις τῆς ζημίας. — Δι' ὑπολογισμὸν τῆς ζημίας ἐν περιπτώσει ὀφελείας ἐρευνᾶται ἂν ἡ ὀφέλεια τελῇ εἰς συναφείαν πρὸς τὸ ζημιολογίον γεγονός. — Ὀφέλεια ἐξ ἀναπτυχθείσας ἰδίας δραστηριότητος ἀσχέτου πρὸς τὸ ζημιολογίον γεγονός.

Ἀρείου Πάγου 105]1943 τμ. Α'

Εισηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Α. Κωιτούλας
Δικηγόρος ὁ κ. Δ. Τρίνης

Ἐκ τῶν νόμων 12, 33 Πανδ. (9.2) Νόμ. 3 Κώδ. (3.35) προκύπτει σαφῶς, ὅτι ὁ ὑπαίτιος προξενήσας ζημίαν ὀφείλει ν' ἀποκαταστήσῃ ταύτην διὰ τῆς ἄρσεως τῆς διαφορᾶς, ἥτις ὑπάρχει μεταξύ τῆς παρούσης περιουσιακῆς καταστάσεως τοῦ ζημιωθέντος καὶ ἐκείνης ἐν ᾗ οὗτος θὰ διετέλει, ἂν δὲν συνέβαινε τὸ ζημιολογίον γεγονός, καὶ ὅτι ὁσάκις ἐκ τοῦ τοιοῦτου γεγονότος προσεγένετο καὶ ὀφέλεια εἰς τὸν ζημιωθέντα δέον ἐν τῷ ὑπολογισμῷ τῆς ζημίας νὰ ἀφαιρῇται ἡ ὀφέλεια αὕτη, ζημίας οὐσης τοῦ ὑπολοίπου μόνον. Διὰ νὰ τύχωσιν ὁμοῦ ἐφαρμογῆς αἱ περὶ διαφέροντος ἀρχαὶ αὗται, ἀπαραίτητος προϋπόθεσις εἶναι, κατὰ τὰς ὡς ἄνω διατάξεις, ἐν συνδυασμῷ καὶ μετὰ τὴν τοῦ νόμου 21 παρ. 3 Πανδ. (19.1), ὅπως καὶ ἡ ὀφέλεια τελῇ ἐν αἰτιώδει συναφείᾳ πρὸς τὸ αὐτὸ ζημιολογίον γεγονός, τοιαύτη δὲ δὲν ὑπάρχει, ὅταν ζημία καὶ ὀφέλεια στήριζονται εἰς διάφορον ἑκατέρω αἰτίαν. Ἐν προκειμένῳ, ἐπομένως, τὸ Ἐφετεῖον δὲν ἔσφαλεν, ἀπορρίψαν, εἰ καὶ ἐπὶ ἑτέρᾳ αἰτιολογίᾳ, τὸν ἰσχυρισμὸν τὸν ὁποῖον ὑπέβαλεν ἡ ἀναιρεσέουσα ἀιτία, ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος, διατηρήσασα τὸ φαρμακεῖον τοῦ θανόντος συζύγου τῆς καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του, συμπαραλαβοῦσα ἐπιστήμονα φαρμακοποιὸν καὶ ἐξακολουθήσασα τὰς ἐν αὐτῷ ἐρ-

γασίας, ἐπραγματοποίησεν ἐξ αὐτοῦ κέρδη πλείονα ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἐπραγματοποιεῖ ἐκ τῆς ἰδίας ἐργασίας ὁ παρέχων αὐτῇ τὴν διατροφήν συζυγός τῆς καὶ αὐτὰ κέρδη ἔπρεπε, κατὰ τὴν ἀναιρεσέουσαν, νὰ συνυπολογισθῶσι πρὸς ἐξέυρεσιν τῆς ζημίας, ἣν αὕτη ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ παρέχοντος τὴν διατροφήν ὑπέστη, καθόσον συμφώνως τοῖς ἐκτεθεῖσι τὰ ὑπὸ τῆς ἀναιρεσίβλητου διὰ τῆς συνεχίσεως τῆς ἐργασίας τοῦ φαρμακείου ὑπὸ ἐπὶ τούτῳ προσληφθέντος ἐπιστήμονος φαρμακοποιοῦ πραγματοποιούμενα κέρδη, μὴ πηγάζοντα ἐκ τοῦ ζημιολογίου γεγονότος, ἀλλ' ὀφειλόμενα εἰς δραστηριότητα ὑπὸ τῆς ἀναιρεσίβλητου ἀναπτυχθεῖσαν, δὲν δύνανται, κατὰ τὰς ἀνωτέρω παρατεθείσας διατάξεις, νὰ συνυπολογισθῶσι πρὸς ἐξέυρεσιν τῆς εἰς τὴν ἀναιρεσίβλητον ἐκ τοῦ ὑπαίτιου γεγονότος προσγενομένης ζημίας καὶ ἀπορριπτέος ὁ ἐναντίος μοναδικὸς λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΠΙΔΙΚΑΣΙΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΜΕΡΟΥΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΣ ΔΙΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΝ ΜΙΣΘΟΥ

Ἀπορία αἰτοῦντες μισθωτῶν προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναγκ. νόμου 2032]1939. — Ὑπανδρος ἐργαζομένη, διατρεφόμενη ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς, δὲν χάνει τὸ δικαίωμα τῆς προσωρινῆς ἐπιδικάσεως. Ἐκτίμησις σημερινῶν συνθηκῶν.

Τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι ἐκτιμᾷ εὐρύτατα, ἐν ὧν τῶν σημερινῶν δυσκόλων στιγμῶν τοῦ βίου, τὸ στοιχείον τῆς ἀπορίας τοῦ μισθωτοῦ ὡς προϋπόθεσιν ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναγκ. νόμου 2032]1939.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 10100]1943

Πρόεδρος Πρωτοδικῶν ὁ κ. Κ. Κενδρακὴς
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ραυτόπουλος, Δ. Τρίνης

Προϋπόθεσις τοῦ νόμου 2032, δώσαντος εἰς τὸν Πρόεδρον τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιδικάσῃ προσωρινῶς μέρος τῆς ἀπαιτήσεως, εἶναι τῇ ἀληθείᾳ ἡ ἀπορία τοῦ αἰτοῦντος, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν δὲν δύναται νὰ συναχθῇ τὸ συμπέρασμα, ὅτι, ἐφ' ὅσον διατρέφεται ἡ αἰτοῦσα ὑπανδρος παρὰ τοῦ συζύγου τῆς ἢ διότι ἐξακολουθεῖ νὰ λαμβάνῃ τὸν μισθὸν τῆς καὶ τὸ συσσίτιον παρὰ τῆς κατ' ἥς, ὅτι ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι ἄπορος, διότι ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας οὔτε ὁ μισθός, οὔτε τὸ εὐτελὲς συσσίτιον, ὅπερ χορηγεῖται εἰς αὐτήν, καθιστᾷ τὴν αἰτοῦσαν εὐπορον ἢ παύσαν νὰ ἔχῃ ἀνάγκην τῶν στοιχειωδῶν καὶ ἀπαραιτήτων μέσων πρὸς συντήρησίν τῆς.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

547/1943. ΝΟΜΟΣ.—Περὶ ἐξαιρέσεως καὶ περιορισμῶν τῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων (1).

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 286 τῆς 2 Σεπτεμβρίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἀρθρον 1.—1. Αἱ διατάξεις τῆς ἀπο 1ης Αὐγούστου ἐ. ε. ὑπογραφείσης συλλογικῆς συμβάσεως (2) μετὰ ἐκπροσώπων τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων, τοῦ Συνδέσμου Ἀνωτάτων Ἑαριῶν καὶ Ἑθνικῆς Συνομοσπονδίας Ἑργατῶν τῆς Ἑλλάδος δὲν ἰσχύουσι διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων περὶ ὧν προβλέπει τὸ ὑπ' ἀριθ. 499/1941 Ν. Διάταγμα (3).

2. Ἡ ὑπὸ τῆς ἀνω συλλογικῆς συμβάσεως προβλεπομένη ἐκτελικὴ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων δὲν δύναται νὰ ὑπεβῇ ἐν συνόλῳ καὶ κατὰ ἐργαζόμενον τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 250.000.

Ἀρθρον 2.—Παράβασις τοῦ προηγουμένου άρθρου συνεπάγεται διὰ τοὺς ὑπευθύνους ποιήσασιν φυλάκισις μέχρις ἐνός ἔτους καὶ πρυστίμου μέχρις ἐνός ἔτους μισοῦ δραχμῶν.

Ἀρθρον 3. Ὁ παρὼν νόμος εἶναι συντακτικῶς περιεχομένου καὶ χαρακτηρῶς, ἡ χρεὶς δὲ αὐτοῦ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἑφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Σεπτεμβρίου 1943

317/1943. ΝΟΜΟΣ.—Περὶ ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας Τμήματος μορφώσεως καὶ ἐνισχύσεως ἐργατικῶν στελεχῶν παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Συνομοσπονδίᾳ Ἑργατῶν Ἑλλάδος.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 201 τῆς 9 Ἰουλίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἀρθρον μόνον.—1. Ἰδρύεται καὶ τίθεται ἐν λειτουργίᾳ τὸ ὑπὸ τοῦ Καταστατικῶν Χάρτου τῆς Ἑθνικῆς Συνομοσπονδίας τῶν Ἑργατῶν τῆς Ἑλλάδος προβλεπόμενον τμήμα «Μορφώσεως καὶ Ἑνισχύσεως Ἑργατικῶν Στελεχῶν» ἐδρεύον ἐν τῇ Ε.Σ.Ε.Ε. Ἀθηνῶν καὶ ἐξαρτώμενον καὶ ὑπαγόμενον διοικητικῶς εἰς τὴν Γενικὴν Γραμματεῖαν τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας.

2. Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ ἐπιβάλλεται εἰς πάντας τοὺς ἐργοδότες καὶ πάντα τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, τοὺς ἀπασχολοῦντας ἕνα ἢ καὶ περισσοτέρους μισθωτοὺς, ὑποχρεωτικὴ μηνιαία εἰσφορά πεντακοσίων (500) δραχμῶν δι' ἕνα ἕκαστον ἐκ τῶν παρ' αὐτῶν ἀπασχο-

λουμένων ἢ ἀμειβομένων ὅπωςδήποτε μισθωτῶν.

3. Ἡ κατάθεσις τῆς ὡς ἀνω ὑπὲρ τῆς Ἑθνικῆς Συνομοσπονδίας Ἑργατῶν καθοριζομένης ὑποχρεωτικῆς εἰσφορᾶς θέλει γίνεσθαι συμφῶς τῇ ὑπ' ἀριθ. 41/1971Α 329 τῆς 4 12-42 ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ ἢ Ἑργασίας (4) ἐκλυθεῖσης εἰς ἐκείλεσιν τῷ Ν. Δ. 1876/1942 «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ἐπιγυμναστικῶν ὁργανώσεων καὶ ἄλλων τινῶν ἐργατικῶν νόμων», ἡ δὲ ἀνάληψις καὶ διάθεσις τῶν κεφαλαίων κατὰ τὴν ἀποφάσεως τῆς Διοικήσεως καὶ ἐγκρίσεως παρὰ τῆς Γενικῆς Γραμματείας τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας.

4. Ἡ Διοίκησις τοῦ ἀνωτέρου Τμήματος ἀπαρτίζεται ἀπὸ τῶν ἐκάστοτε Γεν. Γραμματέα τῆς Ε.Σ.Ε.Ε., ὡς Προέδρου καὶ ὀκτώ μέλη ἐκλεγόμενα παρὰ τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεργατικῶν Συνεδρίου ἢ τῶν Ἑθνικῶν Συμβουλίων. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ἡ Διοίκησις τοῦ Τμήματος ἀπαρτίζεται ἀπὸ τὸν Γ. Γραμματέα τῆς Ε.Σ.Ε.Ε. ὡς Προέδρου, ἀπὸ τρεῖς ἐκτελεστικοὺς τῆς Ε.Σ.Ε.Ε., ὑποδειχθησομένους ὑπὸ τῆς Διοικήσεως καὶ ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν Ἑργατικῶν Κέντρων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Βόλου καὶ Πατρῶν, ὑποδειχθησομένων παρὰ τῶν Διοικήσεων τῶν.

5. Τῶν συνεδριάσεων τῆς Διοικήσεως μετέχει ὑποχρεωτικῶς ὡς Κυβερνητικὸς Ἐπιτροπὸς ὁ ὑπηρετῶν Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας ἢ ὁ ὑπ' αὐτοῦ ὀριζόμενος ἀναπληρωτής, ὁ δὲ ἑκατέρωθεν ὀρίζεται ἐνταύθις, ἂν εἰς τὴν ἐγκρίσεως τοῦ ὁποῦ οὐδὲμία ἀπόφασις ἐκτελεστικῇ ἔν περιπτώσει δὲ διαφωνίας ἀντιφέρεται ἡ ληφθεῖσα ἀπόφασις εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἑργασίας, ὅστις ἀποφασίζει ἀνεκλήτως.

6. Ἡ λειτουργία τοῦ Τμήματος καὶ ὁ ἀναλυτικὸς καθορισμὸς τῶν εὐρυτέρων κοινωνικῶν ἐπιδιώξεων τῆς θέλουσι καθορισθῇ δι' ἰδικῶν κανονισμῶν ἐκπονηθησομένων παρὰ τῆς Διοικήσεως τοῦ Τμήματος καὶ ἐγκριθησομένων παρὰ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἑφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ἰουλίου 1943

ΚΑΝ. ΔΙΑΤ. Περὶ ἰδρύσεως Ταμεῖου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἀυτονόμου Ὁργανισμοῦ Καπνοῦ κλπ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 206 τῆς 14 Ἰουλίου 1943)

446/1943. ΝΟΜΟΣ.—Περὶ προστασίας ἐφέδρων πολέμου 1940—1941 ἀπολυθέντων ἀπὸ Ὁργανισμοῦ Δημοσίου Δικαίου λόγῳ καταργήσεως θέσεων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 253 τῆς 7 Αὐγούστου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἀρθρον μόνον.—Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἑργασίας δύνανται δι' ἀποφάσεώς του νὰ ἐπαναδιορίσῃ εἰς Ὁρ-

(1) Πρὸ τῆς σειρᾶς λόγῳ τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ.

(2) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 48, σελ. 543.

(3) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 6, σελ. 188.

(4) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 30—31 σελ. 353.

γανισμούς Δημοσίου Δικαίου πώσης φύσεως στρατευθέντος ἐνέδρους τοῦ πολέμου 1940—1941, διατιθέσοντας ὑπαλλήλους ἐπὶ συμβάσει εἰς αὐτοὺς καὶ ἀπολυθέντας τῶν θέσεων τῶν μεταγενέστερος συνεπεῖς καταργήσεως θέσεως ἢ λήξεως τῆς συμβάσεως.

Διὰ τῆς ἀποσπασίως τοῦ ταύτης, οὐδὲς ὑποχρεωτικῆς διὰ παντὶ Ὁργανισμὸν Δημοσίου Δικαίου, ἀνεξαρτήτως ἀρμοδιότητος, ρυθμίζονται τὰ τῆς ἐντάξεως τῶν ὡς μονίμων ὑπαλλήλων, τὰ τοῦ β. θ. μ. τῶν καὶ τὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τῶν.

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Αὐγούστου 1943

531]1943. ΝΟΜΟΣ.—Περὶ παροχῆς ἐφ' ἅπαξ ἐπιχορηγήσεως πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Συνομοσπονδίαν Ἑργατῶν Ἑλλάδος κλπ.

(Ε.Κ. τ. Α', φ. 230 τῆς 30 Αὐγούστου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.—1. Παρεχέται ἐκ τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐφ' ἅπαξ ἐπιχορήγησις ἐκ διαχωρῶν 100.000.000 πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Συνομοσπονδίαν Ἑργατῶν Ἑλλάδος δι' οἰκονομικὴν αὐτῆς ἐνίσχυσιν. Ἐπίσης παρεχέται ἐφ' αὐτῆς ἐπιχορήγησις ἐκ διαχωρῶν 100.000.000 πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Συνομοσπονδίαν Ἑργατῶν Ἑλλάδος, ἥτις θ. λ. διατεθῇ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν Ἑθνικῶν Ἑργατοῦτολήλων Κέντρων Ἑλλάδος.

2. Εἰς τὸν Εἰδικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας τῆς χρήσεως 1943—44 ἐγγράφεται ἀλόγος πιστώσις ὑπὸ ἰδίου κεφαλαίου καὶ ἀρθρῶν.

3. Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Αὐγούστου 1943.

148]1943. ΝΟΜΟΣ.—Περὶ θέσεως ἐν ἰσχύϊ μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1943 ἀπασχόντων διατάξεων τοῦ Νόμου 5817 «περὶ ἀπασχολήσεως ἀρρένων καπνεργατῶν ἐν τῇ ἐπεξεργασίᾳ τῆς τούγκας».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 145 τῆς 25 Μαΐου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.—Τίθεται ἐν ἰσχύϊ μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1943 ἀπασχόντὲς διατάξεις τοῦ Νόμου 5817 «περὶ ἀπασχολήσεως ἀρρένων καπνεργατῶν ἐν τῇ ἐπεξεργασίᾳ τῆς τούγκας».

Διὰ Διατάγματος ἐκδιδόμενου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, δύναται νὰ παραταθῇ εἰσέτι ἡ ἰσχύς τοῦ Ν. 5817, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἐπιβάλλεται ἐκ τῶν συνθηκῶν ἐργασίας.

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος Νόμου ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Μαΐου 1943.

149]1943. ΝΟΜΟΣ.—Περὶ παραμονῆς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν συμπληρωσάντων τὰ ὅρια

ἡλικίας σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων κατὰ τὴν ἐμπόλεμον περίοδον.

(Ε.Κ. τ. Α', φ. 145 τῆς 25 Μαΐου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.—1. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως καὶ ἐξ ἑξῆς μῆνας μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς ὁριστικῆς εἰρήνης ἀναστέλλονται αἱ περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀπικορήσεως διατάξεις τῶν συμπληρωσάντων τὰ ὅρια ἡλικίας ἡσφαλισμένων τῶν ἐν Ἑλλάδι Σ. δ. σιδηροδρομικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον οὗτοι δι' αἱ ἡρέως αἰτῶν δὲν ἐξήγησαν ἐγγράφως ν' ἀποχωρήσουν ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τῶν ὁρίων τῆς ἡλικίας ἢ ἔχουσιν ἤδη ἀπικορήσει οἰκεία βουλήσει.

2. Οἱ μὴ ἀποχωροῦντες ἐκ τῆς ὑπηρεσίας σιδηροδρομικοὶ κατὰ τὸ ὡς ἂν διίστημα δὲν ἀπόλλυνται τὰ ὑπὸ τῶν οἰκείων καταστατικῶν τῶν ἀσφαλιστικῶν ὁργανισμῶν ὀφειζόμενα δικαιώματα τῆς ἀπολήψεως βοήθηματος. Τὸ βοήθημα τοῦτο καθορίζεται συμφωνῶντες πρὸς τὰς ἰσχυούσας κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὁριστικῆς ἀπικορήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας διατάξεις.

3. Οἱ παραμείνοντες ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν σιδηροδρομικῶν ἐπιχειρήσεων μετὰ τὴν συμπληρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας τίθενται ἐκτὸς ὁργανικῶν θέσεων, τῶν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων τοιούτων συμπληρουμένων διὰ προσαγωγῶν κατὰ τὰς κρατούσας διατάξεις.

Οἱ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως ἔχοντες σειράν προαγωγῆς καὶ μὴ προαχθέντες λόγῳ πορομοῆς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν συμπληρωσάντων τὰ ὅρια ἡλικίας θεωροῦνται διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ σιναξίου μισθοῦ ὡς ἀπολαμβάνοντες τὸν μισθὸν τῆς θέσεως εἰς τὴν ὁποίαν θὰ προήγοντο ἐὰν ἀπικοχρουν οἱ συμπληρώσαντες τὰ ὅρια ἡλικίας καὶ ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν κατεβύλην τῆς τε ἰδίας καὶ τῆς δ. σιδηροδ. τῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν τῆς ἀνωτέρας θέσεως εἰς ἣν θὰ προήγοντο.

4. Οἱ δικαιούχοι ἡσφαλισμένου παραμείναντος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν ἐπιχειρήσεων μετὰ τὴν συμπληρωσιν τῶν ὁρίων ἡλικίας οὐδὲν δικαίωμα αὐτῶν παρεχόμενον ὑπὸ τῶν οἰκείων ἀσφαλιστικῶν ὁργανισμῶν ἀπολλύσιν.

Ἄρθρον 2.—Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 38348]1942 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας προστεθεῖσα διάταξις εἰς τὸ ἄρθρον 21 τοῦ Καταστατικοῦ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρομῶν Ἑλληνικοῦ Κράτους καταργεῖται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Μαΐου 1943.

361]1943. ΝΟΜΟΣ.—Περὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2122]1943 Ν. Διατάγματος «περὶ συστάσεως ἐγγυητικοῦ κεφαλαίου κλπ.».

(Ε.Κ. τ. Α', φ. 220 τῆς 23 Ἰουλίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.—Νομικὰ Πρόσωπα ἢ Ὁργανισμοὶ Δημοσίου Δικαίου ἐκ τῶν κατὰ τὰς κεimέναις διατάξεις οἰκουμένων τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Δημοσίου εἰς βάρος τοῦ ὑπο τοῦ Ν. Δ. 2122]43 συσταθέντος ἐγγυητικοῦ κεφαλαίου, κεκτημένοι περιουσιακὰ στοιχεῖα ἐκ χρεωγράφων τοῦ Δημοσίου ἢ ἄλλων χρηματιστηριακῶν ἀξιών καὶ προκειμένου νὰ τύχῃσι τῆς ἐκ τοῦ Ἑγγυητικοῦ Κεφαλαίου χρηματικῆς ἐνίσχύσεως, πα-

προσδίδωσι τὰ χρεώγραφα ταῦτα εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ὡς ἐνεχυρὸν ἔναντι τῶν πρὸς αὐτὰ ἐνισχυσεῶν τοῦ ἐκ τοῦ Ἑγγητικοῦ Κεφαλαίου.

* Ἀρθρον 2.—Ἡ ἐκ τοῦ ἐγγητικοῦ κεφαλαίου ἐνίσχυσις τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον Νομικῶν Προσωπῶν ἢ Ὁργανισμῶν οὐδὲν ὡς κωλύεται νὰ εἶναι μεγαλυτέρα τῆς ἀξίας τῶν ἐνεχυραζομένων χρεωγράφων αὐτῶν.

* Ἀρθρον 3.—Ἡ τιμὴ ὑπολογισμοῦ τῆς ἀξίας τῶν ἐνεχυραζομένων χρεωγράφων καὶ πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος ὁρίζονται ἐκαστοὶ δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀρμοδίου πρὸς τοῦτο ὑποχρέωσις καὶ θιγασμένης τῆς παρὰ τῇ Γενικῇ Διευθύνσει ἡμοσίου Λογιστικοῦ Διευθύνσεως τοῦ Δημοσίου Χρέους.

* Ἀρθρον 4.—Δι' ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσι καὶ εἰς πάσης περιπτώσεως ἐνισχύσεις ἢ δυνάμεις ἐκ τοῦ Δημοσίου πρυττανολογισμοῦ τῶν Νομικῶν Προσώπων καὶ ὁργανισμῶν ἐν γένει Δημοσίου Δικαίου.

* Ἀρθρον 5.—Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰουλίου 1943

ΚΑΝ. ΔΙΑΤ.—Περὶ ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ Ν. 5245 «περὶ τροποποιήσεως τῶν Νόμων 3756 καὶ 4313 «περὶ σχέσεως ἀρτοποιῶν καὶ ἀρτεργατῶν εἰς τὰς πόλεις τῶν Πατρῶν καὶ Χαλκίδος».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 241 τῆς 31 Ἰουλίου 1943)

* Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, τὰς διατάξεις τῶν ἁρθρῶν 1 καὶ 5 τοῦ Νομοῦ 5245 περὶ τροποποιήσεως τῶν Νόμων 3756 καὶ 4313 «περὶ σχέσεως τῶν ἀρτοποιῶν καὶ ἀρτεργατῶν», ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

* Ἀρθρον μόνον.—Οἱ ἀρτοποιοὶ τῶν πόλεων Πατρῶν καὶ Χαλκίδος ὑποχρεοῦνται νὰ διατηρῶσι μόνιμως διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν ἀρτοποιειῶν τῶν τῶν αἰμάτων ἀρτεργατῶν προσωπικόν, ὁρζομένον, ἐφ' ὅσον ἡ διανομὴ τοῦ ἄρτου ἐνεργεῖται διαδελτίων ὡς ἐξῆς:

1) Διὰ τὰ ἀρτοποιεῖα τὰ κατεργαζόμενα ἡμερησίως μέχρις 50 ὁ ἀδων ἀλεύρου ἕνα τεχνίτην, ὁ ὅποιος θὰ ἐκτελῇ ἐργασίαν κλιβανέως καὶ μοζοποιοῦ.

2) Διὰ τὰ ἀρτοποιεῖα τὰ κατεργαζόμενα ἡμερησίως ἀπὸ 50 μέχρις 100 ὁκάδων ἀλεύρου 2 τεχνίτας.

3) Διὰ τὰ ἀρτοποιεῖα τὰ κατεργαζόμενα ἡμερησίως 100 μέχρις 150 ὁκάδων ἀλεύρου 3 τεχνίτας.

4) Διὰ τὰ ἀρτοποιεῖα τὰ κατεργαζόμενα ἡμερησίως 150—200 ὁκ. ἀλεύρου ἕνα κλιβανέα, 2 μοζοποιοὺς καὶ 1 βοηθόν.

5) Διὰ τὰ ἀρτοποιεῖα τὰ κατεργαζόμενα ἡμερησίως ποσότητα ἀλεύρων μεγαλυτέραν τῶν 200 ὁκ. προστιθεῖται εἰς τὸν ἐν τῷ προηγούμενῳ ὑπ' ἀριθ. 4 ἐδαφίῳ ὁριζούμενον ἀριθμὸν ἀρτεργατῶν εἰς τεχνίτην ἀπὸ 50 ὁκ. ἀλεύρου ἢ κλάσμα τοῦ ποσοῦ τοῦτου μεγαλυτέρον τοῦ 1/2, εἰς δὲ βοηθός, ἐὰν τὸ κλάσμα τῶν 50 ὁκάδων εἶναι μικρότερον τοῦ 1/2 ἐπὶ πλέον τῶν 200 ὁκ. κατεργαζομένων ἀλεύρων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰουλίου 1943

420] 943. ΝΟΜΟΣ.—Περὶ αὐξήσεως τῶν πόρων τῶν Ταμείων Συντάξεων προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Λαρισαϊκοῦ καὶ Μακεδονίας Θράκης).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 246 τῆς 4 Αὐγούστου 1943)

* Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαιμεν καὶ διατάσσομεν:

* Ἀρθρον μόνον.—Τὸ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 1 § 3 τοῦ Διατάγματος τῆς 27 Φεβρουαρίου 1942 «περὶ συμπληρωσεως τῆς Νομοθεσίης τοῦ Ταμείου Σ.Ε.Κ. (Λαρισαϊκοῦ) Ἀρτεργατῶν καὶ Γ.Σ.Α.Υ. καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Μακεδονίας—Θράκης) καθοριζόμενον ποσοστὸν κρατήσεων διὰ τὰ Ταμεία Συντάξεων Σ.Ε.Κ. (Δίκτυον Λαρισαϊκοῦ καὶ Δικτύου Μακεδονίας καὶ Θράκης) ἐπὶ ἐκάστου ἐνταλματος πληρωμῆς πάσης φύσεως προμηθείας τῶν Σ.Ε.Κ. παρουσιζομένης διὰ τὰ Δίκτυα Λαρισαϊκοῦ Μακεδονίας—Θράκης ὡς καὶ ἐπὶ ἐκάστου ἐντάλματος πληρωμῆς ἐργολαβῶν δι' ἐκ ἐλευθέρου οἰσθητέων ἐργασίῶν παρὰ τοῖς αὐτοῖς δικτύοις αὐξάνεται εἰς 3 ο/ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Αὐγούστου 1943.

434] 1943. ΝΟΜΟΣ.—Περὶ διατάξεων ἀφορώσων τὴν ὁργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 250 τῆς 6 Αὐγούστου 1943)

* Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαιμεν καὶ διατάσσομεν:

* Ἐποπτεία καὶ σχολὸς τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου

* Ἀρθρον 1.—1. Τὸ Ἑθνικὸν Θεάτρον ἀποτελοῦν νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἔδρευον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἑθνικὸν Θεάτρον» διέπεται ἐφεξῆς ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου καὶ τοῦ ὁργανισμοῦ διοικήσεως αὐτοῦ κατ' ἐγκυμένῃς πάσης ἄλλης διατάξεως ἀντικειμένης πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

2. Τὸ Ἑθνικὸν Θεάτρον ὑπάρχει ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην προσωπικὴν ἐποπτείαν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἀσκουμένην κατὰ τὰ κατωτέρω ὁριζόμενα. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως δύνανται νὰ ἀνατίθενται καθήκοντα Κυβερνητικοῦ Ἐπιτροπῶν παρὰ τῷ Ἑθνικῷ Θεάτρῳ εἰς Ἀνώτατον Δημοσίον λειτουργόν.

Ταμείον Ἀλληλοβοηθείας

* Ἀρθρον 19.—1. Τὸ συμφώνως τῷ ἁρθρῳ 14 τοῦ Νόμου 4615 ἔτους 1930 συσταθὲν Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας τοῦ Ἑθν. Θεάτρου παρέχει λαοικὴν περίθαλψιν, ὡς καὶ βοηθήματα εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις εἰς τὸ μόνιμον προσωπικόν πάσης κατηγορίας τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν διὰ συμβάσεως προσλαμβανομένων πλὴν τῶν ἐκτάκτων.

2. Πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν πόρων τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας ἀσχετῶς πρὸς τὰς εἰσφορὰς τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου καὶ τοῦ προσωπικοῦ ἐπιτρέπεται ὅπως προτάσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐπιβληθῇ τέλος ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου εἰσπραττόμενον καὶ ἀποδιδόμενον κατὰ τὰ ὁριζόμενα διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

3. Ἐπιτρέπεται ὅπως διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως συσταθῇ

Ταμείον Συντάξεων τοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει τοῦ Θεάτρου πλὴν τῶν ἐκτάκτων. Διὰ τοῦ αὐτοῦ Δ. α. γ. ματος θέλουνσι καθυρτισθῇ ἡ πόροι τοῦ Ταμείου, ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας του ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη ἀναγκαία λεπτομέρεια.

Ὁ Ὁργανισμὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου

Ἀρθρον 20. 1.—Τὰ τῆς προσλήψεως καὶ ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ, τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν προσώπων καὶ τῆς μισθοδοσίας αὐτῶν καὶ ἐν γένει τὰ ἀφορῶντα τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου, ἐντὸς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου, ρυθμίζονται διὰ τοῦ Ὁργανισμοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου, ὅστις ἐκδίδεται διὰ Διατάγματος, προκαλοῦνται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

2. Διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου καθορίζεται ἐπίσης ὁ τρόπος τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος καὶ πᾶσα λεπτομέρεια.

3. Πᾶσα τροποποίησις τοῦ Ὁργανισμοῦ ἐνεργεῖται διὰ Διατάγματος, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου.

4. Εἰς τὰς διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου δημιουργουμένης θέσεις θέλει ἐνταχθῇ τὸ ὑπηρετοῦν ἤδη προσωπικὸν κατὰ λόγον τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας, τῶν προσόντων σπουδῶν καὶ τῆς ὑπηρεσιακῆς του ἐλιδόσεως καὶ ἐπαρκείας.

5. Οἱ τυχόν μὴ κρινόμενοι ἐνταχτέοι εἰς τινὰ τῶν ἀνωτέρω θέσεων εἴτε ἑλλείψει προσόντων σπουδῶν εἴτε ἑλλείψει ἐπαρκείας καὶ ἐλιδόσεως, ὡς καὶ οἱ μὴ ἐνταχθησόμενοι ἑλλείψει θέσεων, ἀπολύονται, ἐφαρμοζομένων δι' αὐτοὺς τῶν προστατευτικῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2112, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ἄλλοι τοῖδε.

6. Ἡ ἐνταξις καὶ ἡ ἐν γένει κρίσις τοῦ προσωπικοῦ γίνεται παρ' Ἐπιτροπῆς ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου, πρέπει δὲ νὰ ἔχη περατωθῇ τὸ πολὺ μετὰ δίμηνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ὀργανισμοῦ.

7. Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται ὅπως, διὰ πράξεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀπολυθησομένου προσωπικοῦ διατηρηθῇ ἐν ὑπηρεσίᾳ διὰ χρονικὸν διάστημα οὐχὶ ἀνωτερον τῶν ἑξ μηνῶν, μετὰ τὴν πάροδον τῶν ὁποίων ἀπολύεται ἄνευ οὐδεμιᾶς περαιτέρω ἀποζημιώσεως αὐτοῦ παρὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου.

Ἀρθρον 21.—1. Αἱ βάσεις τοῦ ν. δ. 310/1941, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις περὶ ἐπιβολῆς αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν δὲν ἐφαρμόζονται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐπὶ τῶν ἡθοπολίων καὶ ὑποβολέων τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου καθὼς καὶ ἐπὶ τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἐφεξῆς ἡ προσαρμογὴ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου ἐνεργεῖται δι' ἀποφάσεις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

2. Σχέσεις ἐργασίας καταγγελλομένης ἢ λυθῆσαι καθ' ὁσονδήποτε τρόπον μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. 313/1943 διαφεύγοντι τῆς ἰσχύος τοῦ ν. δ. 424/1941 ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη, συνεπληρώθη καὶ ἡρμηνεύθη μεταγενεστέρως, τῶν σχετικῶν ἐκκρεμῶν διαφορῶν διεπομένων ἐφεξῆς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2112, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως.

3. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἐκδιδόμενης ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, δύναται ἄνευ τηρήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ/τος 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α. Ν. 2000 κλπ.», ὡς τοῦτο ἐτροποποιή-

θη, συνεπληρώθη καὶ ἡρμηνεύθη μεταγενεστέρως ὡς ἀπολυθῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τὸ πάσης φύσεως ἑκτακτον προσωπικὸν τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου, τὸ μὴ κατέχον ὀργανικὰς θέσεις.

Μεταβατικαὶ διατάξεις.

Ἀρθρον 24.—1. Καταργοῦνται αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου 4615/1930, τοῦ Διατάγματος τῆς 10 Φεβρουαρίου 1932 «περὶ διοικήσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου», τοῦ Α. Ν. 143/1931, τοῦ Α. Ν. 836/1937, Α. Ν. 1504/1938, Α. Ν. 1518/1938 τῶν Ν. Δ. 2/1941, 16/1941, 361/1941, 1183/1942 1745/1942, 2127/1943 καὶ Ν. 31-1/1943 ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη διατάξις γενικὴ ἢ ἐιδικὴ ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου τούτου.

2. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Αὐγούστου 1943.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

29970/Α 293/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 29505/1943 ἀποφάσεως περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310/41 Ν. Δ. «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783/41 ὁμοίου, μετὰ σύμφωνον ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1-9-43 γνώμην τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

Ἡ παράγραφος 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 29505/Α 291/31-8-43 ἡμετέρας ἀποφάσεως (1) ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολουθεῖ :

4. Ἡ κατὰ τὰς προηγουμένης παραγράφους αὐξήσις κατὰ 60 ο)ο χορηγεῖται ἐπὶ τῶν μέχρι τῶν 200.000 δρχ. μηνιαίων ἀποδοχῶν.

Διὰ πάντα μηνιαίων μισθῶν πέραν τῶν 201.000 καὶ μέχρι τῶν 400.000 χορηγεῖται αὐξήσις 40 ο)ο, διὰ δὲ τὰ ποσὰ τῶν 401.000—600.000 δρχ. χορηγεῖται αὐξήσις 30 ο)ο. Πέραν τῶν 601.000 οὐδεμία αὐξήσις χορηγεῖται.

Ἡ παρούσα ἰσχύει ἀπὸ 1-8-43.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Σεπτεμβρίου 1943.

31229/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἐργασίας

Περὶ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ὑπηρεσίας καθαριότητος Ὁργανισμοῦ Αἰμένους Πειραιῶς καὶ παροχῆς δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν Πάσχα.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 3 τοῦ Ν. Δ/τος 499/41

Ἀποφασίζομεν

Ἐγκρίνομεν, ὅπως ἡ ὑπ' ἀριθ. 29120/17-8-43 ἀπό-

(1) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 48, σελ. 538.

φασίς του 'Υπουργού 'Εργασίας⁽²⁾ δι' ἧς καθωρίσθησαν κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων ἡδύνημένα κατὰ 40% ἐν σχέσει πρὸς τὰ τοιαῦτα τῆς ὑπ' ἀριθ. 19150]1943 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ 'Υπουργοῦ ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἐργατοτεχνιτῶν περιφερείας τῆς Διοικήσεως Πρωτευούσης, ἐφαρμοσθῇ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς καὶ ἐπὶ τοῦ ἐργατεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καθαρσιότητος τοῦ 'Οργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς, εἴτε αὕτη ἐνεργεῖται δι' αὐτεπιστασίας τοῦ ἐν λόγῳ 'Οργανισμοῦ, εἴτε δι' ἐργολάβου.

'Ομοίως ὅπως ἡ ὑπ' ἀριθ. 12300]43 ἀπόφασίς τοῦ ἰδίου 'Υπουργοῦ⁽³⁾ περὶ χορηγήσεως ὀκτὼ (8) πλήρων ἡμερομισθίων εἰς τοὺς ἐργοτεχνίτας ὡς δώρου ἑορτῶν Πάσχα ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ.

'Η παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

'Εν Ἀθήναις τῇ 11 Σεπτεμβρίου 1943.

29196Α]286]1943. — 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ ἐξαιρέσεως τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν τῶν ὑπ' ἀριθ. 23300]43 καὶ 26562]43 ἀποφάσεων.

'Εχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]41 Νομ. Διατάγματος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]41 ὁμοίου

'Αποφασίζομεν

'Εξαίρουμεν τῶν ὑπ' ἀριθ. 23300]43⁽⁴⁾ καὶ 26562]43⁽⁵⁾ ἡμετέρων ἀποφάσεων ἀπᾶσας τὰς ἰδιωτικὰς κλινικάς.

'Η παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

'Εν Ἀθήναις τῇ 19 Αὐγούστου 1943

29200]1943. — 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἁμισθοῦ ἱατρικοῦ καὶ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων.

'Εχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις 1) τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 310]1941 Νομοθ. Διατάγματος «περὶ αὐξήσεων τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]41 ὁμοίου 2) τὰς ὑπ' ἀριθ. 23300]43, 26910]43⁽⁶⁾ ἡμετέρας ἀποφάσεις

'Αποφασίζομεν

'Επιβάλλομεν, ὅπως ἡ δι' ἡμετέρων ἀποφάσεων χορηγηθεῖσα ἐξαιρέσις οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως, ὡς καὶ δάνειον ἐξ 75.000 δραχμῶν, χορηγηθῇ εἰς ἅπαν τὸ ἁμισθὸν ἱατρικὸν καὶ νοσηλευτικὸν προσωπικὸν τῶν νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων.

'Η παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

'Εν Ἀθήναις τῇ 18 Αὐγούστου 1943.

30672]1943. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ κατωτάτου ὀρίου ἀμοιβῶν ὑποδηματεργατῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Προαστείων ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1943.

'Εχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ.

(2) 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 48, σελ. 537.

(3) 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 40, σελ. 282.

(4) 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 45, σελ. 443. Πρόκειται περὶ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων.

(5) Περὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 23300]43 ἀποφάσεως περὶ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων.

(6) 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 45, σελ. 443.

(7) 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 47, σελ. 508.

310]1941 Ν. Διατάγματος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]1941 καὶ μετ' ἐγκρίσιν τοῦ Ἀνωτ. Συμβουλίου Συντονισμοῦ

'Αποφασίζομεν

'Επὶ τοῦ ἰσχύοντος τιμολογῶν κατωτάτων ὀρίων ἀμοιβῶν (καλφολίγια, ἡμερομισθία κλπ.) τῶν ὑποδηματεργατῶν χειροποιήτων καὶ μηχανοποιήτων ὑποδημάτων, ὡς ταῦτα διανομοφώθησαν κατόπιν τῶν ὑπ' ἀριθ. 23203] 1225]8-7 43⁽⁸⁾ καὶ 23339] 4 230]8 7 43⁽⁹⁾ ἀποφάσεων ἡμῶν, ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 1-9 1943 οὕτως· σιν 60 οἷο.

Τὰ ὡς ἄνω προκύπτοντα κατώτερα ὅρια ἀμοιβῆς τῶν ὑποδηματεργατῶν χειροποιήτων καὶ μηχανοποιήτων καθορίζομεν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας ὡς ὑποχρεωτικὰ κατώτατα ὅρια διὰ τὰς περιφερείας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Προαστείων.

'Η παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

'Εν Ἀθήναις τῇ 8 Σεπτεμβρίου 1943

15078]Σ 477]1943 'Απόφ. 'Υπ)γοῦ 'Εργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς καταστατικὰς διατάξεις τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.

(Ε. Κ. τ. β' φ 103 τῆς 5 'Ιουλίου 1943)

'Εχόντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὸ ἄρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ 'Οργανισμοῦ τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡομηγεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Δ. Ν. ὑπ' ἀριθ. 694]1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἐθνηγενίας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ὑποβληθεῖσαν διὰ τῆς 3^{ης} ἀριθ. 433 ἐ. ἐ. ἀναφορᾶς αὐτοῦ.

3) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινῶν. Ἀσφαλίσεως ἀριθ. πρωτ. 93 Συν. 73]12—4—43, ἀποφασίζομεν:

Εἰς τὰς καταστατικὰς διατάξεις τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν προστίθεται μεταβατικὴ διάταξις, ἔχουσα ὡς ἀκολουθῶς:

'Εξαιρητικῶς κατὰ τὴν πολεμικὴν περίοδον εἰς τὰς ἐκ νομίμου γάμου χήρας ἀποβιωσάντων ἡγαλισμένων ἀρτεργατῶν, μὴ συγκεντρυνόντων κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου τῶν τὰς προϋποθέσεις τῶν χρηματικῶν παροχῶν τοῦ Ταμείου λόγῳ ἀνεργίας δύναται νὰ χρηγηται, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου, τὸ ὑπὸ τῆς παρ. 3 ἐδάφ. τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 44864]1939 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 21354 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως προβλεπόμενον μηνιαῖον βοήθημα.

'Η ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀνατρέχει ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1942.

'Εν Ἀθήναις τῇ 16 'Ιουνίου 1943.

26551]1943. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν καπνεβιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου 1943.

'Εχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν παράγρ. 12 τῆς ὑπ' ἀριθ. 6170]1—3—43 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν 'Υπουργῶν 'Εργασίας καὶ Οἰκονομικῶν «περὶ λειτουργίας συσσιτίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας», τὴν ὑπ' ἀριθ. 11]43 γυναι

(8) 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 47, σελ. 507.

(9) 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 46, σελ. 477.

μάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 685[122-28]-143 ἀναφορὰν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς συσσιτίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας, ἐν ᾗ περιέχεται γνώμη αὐτῆς ὡς πρὸς τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου ἐ. ε. τῶν μισθωτῶν καπνοβιομηχανίας

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας εἰς δρχ. 500 ἡμερησίως καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς εἰς δρχ. 2000 ἡμερησίως. Τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιούνται ἅπαντες οἱ μισθωτοὶ καπνοβιομηχανίας ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν οὗτοι τυγχάνουν ἔγγαμοι ἢ ἄγαμοι, προστάται ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 2 Σεπτεμβρίου 1943

26044/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου 1943.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 11/1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου 1943 ὡς κατωτέρω α) τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, β) τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ γ) τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν.

α) Το ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου καθορίζομεν εἰς δρχ. 1200 ἡμερησίως ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ ἀπασχολουμένων μισθωτῶν εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις.

β) Το ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν ὡς κατωτέρω κατὰ κατηγορίας ἀναλογως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις ἀπασχολουμένων μισθωτῶν.

Διὰ τὰς ἰδιωτικὰς κλινικὰς ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 15 καὶ ἄνω μισθωτοὺς δρχ. 800 ἡμερησίως.

Διὰ τὰς κλινικὰς ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 6 καὶ μέχρι 14, δρχ. 600 ἡμερησίως καὶ

Διὰ τὰς κλινικὰς ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 1 καὶ μέχρι 5 δρχ. 400 ἡμερησίως.

γ) Το ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δρχ. 2000 ἡμερησίως ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων μισθωτῶν εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις.

Τὸ διὰ τῆς παρούσης καθοριζόμενον ποσὸν ἀντίτιμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις νὰ καταβάλλωσιν εἰς τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν ἀνεξαρτήτως τοῦ παρεχόμενου εἰς αὐτοὺς ἡμερησίως συσσιτίου εἰς εἶδος, δοθέντος ὅτι ἡ παρεχόμενη μεσημβρινή καὶ βραδυνή τροφή συνιστᾷ μέρος τοῦ μισθοῦ τῶν.

Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις νὰ καταβάλλωσιν εἰς χρήμα εἰς τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν ἀνεξαρτήτως ἂν μέχρι τοῦδε παρέχουν εἰς τοὺς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν ὑπὸ οἰκονομικῆς μορφῆς (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) διὰ τὴν διατροφήν τῶν οἰκογενειῶν τῶν.

Τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιούνται ἅπαντες οἱ μισθωτοὶ τῶν ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεων ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἔγγαμοι ἢ ἄγαμοι, προστάται ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 30 Αὐγούστου 1943

29510/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου 1943.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 11/1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου 1943 ὡς κατωτέρω α) τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου β) τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ γ) τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν κατωτέρω νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων:

1) Θεραπευτηρίου «Ὁ Εὐαγγελισμός», 2) Νοσοκομείου Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, 3) Ἀσκληπείου Βούλας, 4) Μαιευτηρίου «Μαρίκα Ἠλιάδης», 5) Αἰμοκαϊτείου Ψυχιατρείου, 6) Ἀντικαρκινικοῦ Ἰνστιτούτου, 7) Κλινικῶν Ὀφθαλμιατρείου Ἀθηνῶν, 8) Νοσοκομείου θυμάτων Πολέμου «Ἀγία Ἐλένη», 9) Κλινικῆς Ἀπόρων Παιδῶν Ἀγλοίας Π. Κυριακοῦ, 10) Νοσοκομείου Παιδῶν «Ἀγία Σοφία».

α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου καθορίζομεν εἰς δρχ. 1200 ἡμερησίως.

β) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δρχ. 800 ἡμερησίως καὶ

γ) τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς εἰς δρχ. 2000 ἡμερησίως.

Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται τὰ ἀνωτέρω ἀναφερόμενα ἰδρύματα νὰ καταβάλλωσιν εἰς χρήμα ἀνεξαρτήτως ἂν μέχρι τοῦδε παρέχουν εἰς τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν ὑπὸ οἰκονομικῆς μορφῆς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν (εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος) διὰ τὴν διατροφήν τῶν οἰκογενειῶν τῶν.

Τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος δικαιούνται ἅπαντες οἱ μισθωτοὶ τῶν ἀνωτέρω ἰδρυμάτων, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἔγγαμοι ἢ ἄγαμοι, προστάται ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 30 Αὐγούστου 1943

29509/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν Ὡδείων Ἀθηνῶν διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου 1943.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 11/1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου 1943 ὡς κατωτέρω α) τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου β) τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ γ) τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν Ὡδείων Ἀθηνῶν.

α) Καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ εἰς δρχ. 1200 ἡμερησίως.

600 ἡμερησίως καὶ τοῦ προσωπικοῦ γραφείων κλπ. εἰς δραχ. 800 ἡμερησίως.

β) Καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ εἰς δραχμὰς 600 ἡμερησίως καὶ τοῦ προσωπικοῦ γραφείων κλπ. εἰς δραχμὰς 800 ἡμερησίως.

γ) Καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ εἰς δραχ. 1200 ἡμερησίως καὶ τοῦ προσωπικοῦ γραφείων κλπ. εἰς δραχ. 1600 ἡμερησίως.

Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται τὰ ἀνωτέρω Ὄδεα νὰ καταβάλλωσιν εἰς χρήμα, ἀνεξαρτήτως ἂν μέχρι τοῦδε παρέχουν εἰς τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν (εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος) διὰ τὴν διατροφήν τῶν οἰκογενειῶν τῶν.

Τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ μισθωτοὶ τῶν ἀνωτέρω ἰδρυμάτων, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνουν ἑγγαμοὶ ἢ ἄγαμοι, προστάται ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Αὐγούστου 1943.

29511/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων καὶ γαλακτοπωλείων διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 11/1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου 1943 ὡς κατωτέρω α) τὸ ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου β) τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ γ) τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων, ὧν ἡ ἀμοιβὴ βασίζεται εἰς τὰ φιλοδωρήματα, ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ ἀπασχολουμένων μισθωτῶν.

α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 200 ἡμερησίως.

β) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν ἐπίσης εἰς δραχμὰς 200 ἡμερησίως καὶ

γ) Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 800 ἡμερησίως.

Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις νὰ καταβάλλωσιν εἰς χρήμα, ἀνεξαρτήτως ἂν μέχρι σήμερον παρέχουν εἰς τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν (εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος) διὰ τὴν διατροφήν τῶν οἰκογενειῶν τῶν.

Τοῦ ἐπιδόματος τούτου δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω μισθωτοὶ, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἑγγαμοὶ, ἄγαμοι, προστάται ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

Ἡ παρῶσα δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνω ἐπιχειρήσεων (λογισταί, ταμίαι, κλπ.) ἀλλὰ ἢ ὑπ' ἀριθ. 28890 Ε.Ε. (1) ἡμετέρα ἀπόφασις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Αὐγούστου 1943.

29512/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ

ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ταξιθετῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 11/43 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου 1943 ὡς κατωτέρω α) τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, β) τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ γ) τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς τῶν ταξιθετῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων τῆς περιφέρειας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης.

α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 250 ἡμερησίως.

β) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς εἰς δραχμὰς 250 ἡμερησίως καὶ

γ) Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς εἰς δραχ. 1000 ἡμερησίως.

Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται αἱ ἐπιχειρήσεις θεάτρων καὶ κινηματογράφων νὰ καταβάλλωσιν εἰς χρήμα, ἀνεξαρτήτως ἂν μέχρι σήμερον παρέχουν εἰς τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν (εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος) διὰ τὴν διατροφήν τῶν οἰκογενειῶν τῶν.

Τοῦ ἐπιδόματος τούτου δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω μισθωτοὶ, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἑγγαμοὶ ἢ ἄγαμοι, προστάται ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Αὐγούστου 1943

29514/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ ν. δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 11 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων ὡς ἑξῆς :

1) Τῶν μισθωτῶν, ὧν ἡ μηνιαία ἀντιμισθία ἀνέρχεται μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 100.000 δραχμῶν, ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 800 ἡμερησίως, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 700 ἡμερησίως.

2) Τῶν μισθωτῶν, ὧν ἡ μηνιαία ἀντιμισθία ἀνέρχεται ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν 101.000—150.000 δραχμῶν, ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 600 ἡμερησίως, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 600 ἡμερησίως.

3) Τῶν μισθωτῶν, ὧν ἡ μηνιαία ἀντιμισθία ἀνέρχεται ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν 151.000—200.000 δραχ. ἀντίτιμον συσσιτίου δραχμῶν 500 ἡμερησίως, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 500 ἡμερησίως.

4) Τῶν μισθωτῶν, ὧν ἡ μηνιαία ἀντιμισθία ἀνέρχεται ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν 201.000 δραχμῶν καὶ ἄνω, ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 300 ἡμερησίως, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχμ. 300 ἡμερησίως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Αὐγούστου 1943

29513/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ

**ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθω-
τῶν κουρείων-κομμωτηρίων διὰ τὸν μῆνα
Αὐγούστου 1943.**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2019,
τὴν ὑπ' ἀριθ. 11/1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς
τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου 1943 ὡς
κατωτέρω α) τὸ ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσι-
τίου, β) τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως
τροφῆς καὶ γ) τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως
τροφῆς τῶν μισθωτῶν κουρείων-κομμωτηρίων.

α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου καθο-
ρίζομεν εἰς δραχμὰς 200 ἡμερησίως.

β) Τὸ ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς
καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 200 ἡμερησίως καὶ

γ) Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς
καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 600 ἡμερησίως.

Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς
ὕποχρεοῦνται αἱ ἐπιχειρήσεις κουρείων-κομμωτηρίων
νὰ καταβάλλωσιν εἰς χρημὰ ἀνεξαρκήτως ἂν μέχρι
τοῦδε παρέχουν εἰς τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν ὑπὸ οἰαν-
δήποτε μορφήν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν (εἰς χρημὰ ἢ
εἰς εἶδος) διὰ τὴν διατροφήν τῶν οἰκογενειῶν τῶν.

Τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος δικαιοῦνται ἅπαν-
τες οἱ μισθωτοὶ τῶν ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεων, ἀνεξαρκ-
τήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἑγγαμοὶ ἢ ἄγαμοι, προστά-
ται ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

Ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ γραφείων τῶν ἄνω ἐπιχει-
ρήσεων (ταμίαι, λογισταὶ κλπ.) ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ ὑπ'
ἀριθ. 28800 ἐ. ἐ. (1) ἡμετέρα ἀποφασίς.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 30 Αὐγούστου 1943

**9754]Ε]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν
Περὶ αὐξήσεως τῶν παγίων τελῶν χαρτοσήμου
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 126 τῆς 10 Αὐγούστου 1943)**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀρθρον 3 τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν
2016]1942 Ν. Δ. «περὶ αὐξήσεως τῶν παγίων τελῶν
χαρτοσήμου» ὡς καὶ σύμφωνον γνώμην τοῦ κατὰ τὸ
ἀρθρον 10 τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 1033]1942 Ν. Δ/τος Γνω-
μοδοτικοῦ Συμβουλίου, ἀποφασίζομεν :

Ἀρθρον 1.

Τὰ πάγια τέλη χαρτοσήμου τῶν κάτωθι μνημο-
νευμένων καὶ εἰς τὸν Κώδικα τῶν νόμων «περὶ τε-
λῶν χαρτοσήμου» περιλαμβανομένων ἐγγράφων καθο-
ρίζονται ὡς κάτωθι :

1. Πᾶσα ἀναφορὰ ἰδιωτῶν, Ἑταιριῶν, Σωμα-
τείων, Ἐνώσεων, Συνεταιρισμῶν, καὶ Συλλόγων δι-
δομένη πρὸς Ἀρχὴν τινὰ τοῦ Κράτους, Δημοσίαν,
Δημοτικὴν, Κοινοτικήν ἢ Ἐκκλησιαστικὴν ἢ πρὸς ὀρ-
γανισμὸν καὶ Νομικὰ Πρόσωπα ἐν γένει Δημοσίου
Δικαίου ὑπόκειται εἰς τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν
τριακοσίων (300).

2. Πᾶσαι αἱ πρὸς Δικαστικὰς Ἀρχὰς αἰτήσεις, αἱ
μὴ εἰδικῶς ὑποβεβλημέναι εἰς ἀνώτερον τέλος ὑπό-
κεινται εἰς τέλος χαρτοσήμου δραχ. τριακοσίων (300).

3. Κύρωσις ὑπογραφῆς, ἐνεργουμένη παρὰ Δημο-
σίας, Δημοτικῆς ἢ Κοινοτικῆς Ἀρχῆς ἢ παρ' οἴου-
δήποτε προσώπου, ὑπόκειται εἰς τέλος χαρτοσήμου
δραχμῶν τριακοσίων (300).

4. Ἀντίγραφα καὶ ἀποσπάσματα ὅσα Δημοσία,
Δημοτικὴ ἢ Κοινοτικὴ Ἀρχή, ἐπισήμως κεκυρωμένα,
ἐκδίδει καὶ αἰτήσιν καὶ πρὸς τὸ συμφέρον ἰδιωτῶν,
ὑπόκειται εἰς τέλος χαρτοσήμου δραχ. χιλίων (1000).

Ἐφ' ὅσον ὁμως τὸ πρωτότυπον ἐγγραφον ὑποβάλ-
λ

λεται εἰς τέλος κατώτερον, τὸ ἀντίγραφον αὐτοῦ ὑπο-
βάλλεται εἰς τὸ αὐτό, εἰς ὃ καὶ τὸ πρωτότυπον τέλος.

5. Ἀντίγραφα ἐκδιδόμενα ὑπὸ Δικαστικῶν Ἀρ-
χῶν ὑπόκεινται εἰς τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν χι-
λίων (1000).

Ἐφ' ὅσον ὁμως τὸ πρωτότυπον ἐγγραφον ὑποβάλ-
λεται εἰς τέλος κατώτερον, τὸ ἀντίγραφον αὐτοῦ
ὑποβάλλεται εἰς τὸ αὐτό, εἰς ὃ καὶ τὸ πρωτότυπον
τέλος.

6. Πάντα τὰ μὴ ἐπισήμως κεκυρωμένα ἀντίγραφα
καὶ ἀποσπάσματα, οἰοσδήποτε καὶ ἂν εἶναι ὁ ἐκδό-
της αὐτῶν, ὑπόκεινται εἰς τέλος χαρτοσήμου δραχ.
πεντακοσίων (500).

Ἐφ' ὅσον ὁμως τὸ πρωτότυπον ἐγγραφον ὑποβάλ-
λεται εἰς τέλος κατώτερον, τὸ ἀντίγραφον ἢ ἀπόσπα-
σμα αὐτοῦ ὑποβάλλεται εἰς τὸ αὐτό, εἰς ὃ καὶ τὸ
πρωτότυπον τέλος.

7. Τὰ παντὸς εἶδους ἀποδεικτικά, βεβαιώσεις καὶ
πιστοποιητικά ὅσα Δημοσία, Δημοτικὴ, Κοινοτικὴ ἢ
Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχή, ἐπισήμως κεκυρωμένα, ἐκδί-
δει καὶ αἰτήσιν καὶ πρὸς τὸ συμφέρον ἰδιωτῶν ὑπό-
κεινται εἰς τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν χιλίων (1000).

8. Πιστοποιητικά ἐκδιδόμενα ὑπὸ Δικαστικῶν Ἀρ-
χῶν ὑπόκεινται εἰς τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν χι-
λίων (1000).

9. Ἰδιωτικά ἀποδεικτικά ἐγγράφα ὡς καὶ τὰ δι-
πλόγραφα καὶ τὰ ἀντίγραφα τῶν ὑποκειμένων εἰς
ἀναλογικὸν τέλος χαρτοσήμου ὑπόκεινται εἰς τέλος
χαρτοσήμου δραχμῶν χιλίων (1000).

10. Ἀντίγραφα καὶ πιστοποιητικά ἐκδιδόμενα
παρ' ἀνεγνωρισμένων Σωματείων, Συλλόγων, Ἐνώ-
σεων, Συνεταιρισμῶν καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημο-
σίου Δικαίου ὑπόκεινται εἰς τέλος χαρτοσήμου δραχ-
μῶν χιλίων (1000).

Ἐφ' ὅσον ὁμως τὸ πρωτότυπον ἐγγραφον ὑποβάλ-
λεται εἰς τέλος κατώτερον, τὸ ἀντίγραφον αὐτοῦ ὑπο-
βάλλεται εἰς τὸ αὐτό εἰς ὃ καὶ τὸ πρωτότυπον τέλος.

11. Τὰ ἰδιωτικά ἢ ὑπὸ τῶν συμβολαιογράφων συν-
τασσόμενα πληρεξούσια ἀπαγορευομένου τοῦ ἐν τῷ
αὐτῷ ἐγγράφῳ διορισμοῦ πληρεξουσίων ὑπὸ τῶν μὴ
διορισθέντων ἢ τῶν μὴ συνδεομένων ὑπὸ κοινοῦ συμφέ-
ροντος, αἱ παρὰ συμβολαιογράφοις καταθέσεις γραμ-
ματίων παρακαταθηκῶν οἰοσδήποτε ποσοῦ ὡς καὶ αἱ
ἀναλήψεις αὐτῶν ὑπόκεινται εἰς τέλος χαρτοσήμου
δραχμῶν δύο χιλιάδων (2.000).

12. Τὰ ἐπικυρωμένα ἐγγράφα, ἀποσπάσματα καὶ
ἀντίγραφα, τὰ ὑπὸ τῶν συμβολαιογράφων καὶ τῶν δι-
καστικῶν γραφείων ἐκδιδόμενα ὑπὲρ ἰδιωτῶν μετὰ
τὴν διὰ τὸ πρωτότυπον πληρωμὴν τέλους, ὑπόκεινται
εἰς τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν χιλίων (1000).

13. Ἀδεῖς ἐκδιδόμεναι ὑπὸ Δημοσίας, Δημοτικῆς,
Κοινοτικῆς ἢ Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς καὶ μὴ ὑπο-
βαλλομένη εἰδικῶς εἰς ἀνώτερον τέλος ὑπόκεινται εἰς
τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν πεντακοσίων (500).

Ἀρθρον 2.

Πάντα τὰ λοιπὰ ἐγγράφα τὰ ὑποκείμενα κατὰ τὰς
μέχρι τοῦδε ἐν γένει ἰσχυοῦσας διατάξεις εἰς τὰ κά-
τωθι πάγια τέλη χαρτοσήμου ὑπόκεινται ἀπὸ τῆς
ἰσχύος τῆς παρούσης εἰς πάγια τέλη ὀριζόμενα ὡς
ἀκολουθῶς :

1. Ἐγγράφα ὑποκείμενα ἄχρι τοῦδε εἰς πάγιον
τέλος μέχρι δραχμῶν 50, ὑπόκεινται ἐφεξῆς εἰς πά-
γιον τέλος δραχμῶν 300.

2. Ἐγγράφα ὑποκείμενα ἄχρι τοῦδε εἰς πάγιον
τέλος ἀπὸ δραχ. 51 μέχρι δραχμῶν 100, ὑπόκεινται
ἐφεξῆς εἰς πάγιον τέλος δραχμῶν 500.

3. Ἐγγράφα ὑποκείμενα ἄχρι τοῦδε εἰς πάγιον

(1) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 47, σελ. 512.

τέλος από δραχμῶν 101 μέχρι δραχμῶν 300, υπόκεινται ἐφεξῆς εἰς πέντε τέλος δραχμῶν 1000.

4. Ἐγγραφα ὑποκείμενα ἄχρι τοῦδε εἰς πέντε τέλος από δραχμῶν 301 μέχρι δραχμῶν 400, υπόκεινται ἐφεξῆς εἰς πέντε τέλος δραχ. 1200.

5. Ἐγγραφα ὑποκείμενα ἄχρι τοῦδε εἰς πέντε τέλος από δραχμῶν 401 μέχρι δραχμῶν 500, υπόκεινται ἐφεξῆς εἰς πέντε τέλος δραχ. 1500.

6. Ἐγγραφα ὑποκείμενα ἄχρι τοῦδε εἰς πέντε τέλος από δραχμῶν 501 μέχρι δραχμῶν 800, υπόκεινται ἐφεξῆς εἰς πέντε τέλος δραχ. 2000.

7. Ἐγγραφα ὑποκείμενα ἄχρι τοῦδε εἰς πέντε τέλος από δραχμῶν 1300, υπόκεινται ἐφεξῆς εἰς πέντε τέλος δραχμῶν 3000.

8. Ἐγγραφα ὑποκείμενα ἄχρι τοῦδε εἰς πέντε τέλος ἀνώτερον τῶν δραχμῶν 1300, υπόκεινται ἐφεξῆς εἰς πέντε τέλος ὀριζόμενον εἰς 5000 δραχμάς.

Ἡ διάταξις τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 187/1913 νόμου «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων φορολογικῶν νόμων» διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ καὶ εἰς. πράττεται ἐπὶ τῶν σχετικῶν περιπτώσεων ἀντὶ τοῦ παγίου χαρτοσήμου τὸ προσήκον ἀναλογικὸν χαρτόσημον.

Ἄρθρον 3.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεται ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1943.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Αὐγούστου 1943.

30700/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ ἀντιτίμου οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος μισθωτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς», τὴν ὑπ' ἀριθ. 12/1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ., τὴν ὑπ' ἀριθ. 3/26-8-43 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ.

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943 ὡς κατωτέρω τὸ ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων κατὰ κατηγορίας, ἀναλογως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐταῖς ἀπασχολουμένων.

2. Ἀντίτιμον μεσημβρινοῦ συσσιτίου. — Τὸ ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἐργάζονται εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὀρίζομεν εἰς δραχ. 1200 ἡμερησίως, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐταῖς ἐργαζομένων μισθωτῶν.

3. Ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς. — Τὸ ἐπιδόμα βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν καθορίζομεν ὡς κατωτέρω, κατὰ κατηγορίας, ἀναλογως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἐργαζομένων.

α) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 15 καὶ ἄνω δραχ. 800 ἡμερησίως.

β) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ

ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 6 μέχρι καὶ 14 δραχ. 600 ἡμερησίως.

γ) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 1 μέχρι καὶ 5 δραχ. 400 ἡμερησίως.

4. Ἀντίτιμον οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς. — Τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἐργάζονται εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὀρίζομεν εἰς δραχ. 2000 ἡμερησίως, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐταῖς ἐργαζομένων μισθωτῶν.

Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπιδόμα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται οἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις νὰ καταβάλλωσιν εἰς χρῆμα. Πρὸς τὸ ἡμερησίως χορηγούμενον συνολικὸν ποσὸν ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ὑπολογίζεται τὸ τυχὸν παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν χορηγούμενον ἀνώτερον ποσὸν δι' ἀντίτιμον συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος. Εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν τὸ παρεχόμενον μέχρι 31-7-43 ἀντίτιμον συσσιτίου εἶναι ἀνώτερον θὰ ἐξακολουθήσῃ καταβάλλομενον. Τοῦ ἐπιδόματος τούτου δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ μισθωτοὶ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἑγγαμοί, ἀγαμοί, προστάται ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

5. Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, οἵτινες παρέχουν εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς μισθωτοὺς ἐκ συσσιτίου παρεσκευασμένον ἡμερησίως, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν α) τοῦ ἐν τῇ παραγρ. 3 τῆς παρούσης καθοριζομένου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ β) τοῦ ἐν τῇ παραγρ. 4 τῆς παρούσης καθοριζομένου ἀντιτίμου οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς.

Ἦτοι: σύνολον Α' κατηγορίας (15 καὶ ἄνω μισθωτοὶ) δραχ. 2800 ἡμερησίως, Β' κατηγορίας (6-14 μισθωτοὶ) δραχ. 2600 ἡμερησίως καὶ Γ' κατηγορίας (1-5 μισθωτοὶ) δραχ. 2400 ἡμερησίως.

6. Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, οἵτινες παρέχουν ἡμερησίως δύο συσσίτια παρεσκευασμένα εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν μόνον τοῦ ἐν τῇ παραγρᾷ 4 τῆς παρούσης καθοριζομένου οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀνερχομένου εἰς δραχ. 2000 δι' ἐκάστην ἡμέραν ἐργασίας, δι' ἀπάσας τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐταῖς ἐργαζομένων μισθωτῶν.

7. Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, οἵτινες δὲν παρέχουν συσσίτιον παρεσκευασμένον, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν α) τοῦ ἐν τῇ παραγρ. 2 τῆς παρούσης καθοριζομένου ἀντιτίμου μεσημβρινοῦ συσσιτίου, β) τοῦ ἐν τῇ παραγρ. 3 τῆς παρούσης καθοριζομένου ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ γ) τοῦ ἐν τῇ παραγρ. 4 τῆς παρούσης καθοριζομένου οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἤτοι: Σύνολον α) κατηγορίας (15 καὶ ἄνω μισθωτοὶ) δραχ. 4000 ἡμερησίως β) κατηγορίας (6-14 μισθωτοὶ) δραχ. 3800 ἡμερησίως καὶ γ) κατηγορίας (1-5 μισθωτοὶ) δραχ. 3600 ἡμερησίως.

8. Συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιοῦνται:

α) Οἱ μισθωτοὶ οἵτινες ἀπασχολοῦνται καθ' ὅσον δῆπote τρόπον καὶ δι' ἃς μόνον ἡμέρας ἀπασχολοῦνται παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει.

Μισθωτοὶ ἀπασχολούμενοι εἰς πλείονας τῆς μᾶς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, δικαιοῦνται τῶν ἀνωτέρω παροχῶν μόνον παρὰ τοῦ ἐργοδότη παρ' ᾧ κατὰ κύριον λόγον ἀπασχολοῦνται.

β) Οἱ ἐν κανονικῇ ἡμέρᾳ τελούντες μισθωτοὶ, ἐφ'

δσον διαρκεί ἡ ἀδεία των.

γ) Οἱ ἀνθε εἰς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας των, ὡς οὕτω καθορίζεται κατωτέρω, ἀναλόγως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας των.

Περὶ τῆς ἀσθενείας των οἱ μισθωτοὶ δέον νὰ προσκομίζωσιν εἰς τὸν ἐργοδότην των σχετικὴν βεβαίωσιν τοῦ Ι.Κ.Α., ἐν ᾗ νὰ ἀναφέρεται ἡ ἡμερομηνία ἐνάρξεως καὶ ἡ διάρκεια τῆς ἀσθενείας των. Οὗτοι τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιούνται μόνον ἀπὸ τῆς 5ης ἡμέρας τῆς ἀσθενείας των.

Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν μέχρι 2 ἐτῶν 1 μῆνα, 2—4 ἐτῶν 2 μῆνας, 4—6 ἐτῶν 3 μῆνας, 6—8 ἐτῶν 4 μῆνας, 8—10 ἐτῶν 5 μῆνας καὶ 10 ἐτῶν καὶ ἄνω 6 μῆνας.

Διὰ τοὺς ἐργάτας τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν μέχρι 2 μηνῶν 6 ἡμέρας, 2—4 μηνῶν 12 ἡμέρας, 4—6 μηνῶν 18 ἡμέρας, 6—8 μηνῶν 24 ἡμέρας, 8—10 μηνῶν 30 ἡμέρας, 10—12 μηνῶν 36 ἡμέρας. Διὰ τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν ἄνω τοῦ ἔτους προστίθενται 15 ἡμέραι δι' ἕκαστον ἔτος.

δ) Οἱ ἐν ἀναρρωτικῇ ἀδείᾳ τελοῦντες μισθωτοὶ.

9. Τὸ συσσίτιον, τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς καὶ τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς θὰ παρέχεται μόνον διὰ τὰς ἡμέρας καθ' αἷς ἀπασχολοῦνται οἱ μισθωτοὶ παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει.

10. Εἰς τὰς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεις ὑπόκεινται αἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσκοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν παρὰ φυσικοῦ προσώπου (ἰτομικαί, ἀνώνυμοι, ὁμόρρυθμοι, ἐτερόρρυθμοι ἑταιρίαι, ἰδιοκτηταὶ πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων) εἴτε παρὰ προσώπου ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου (Συν.μοί, Δημοτικαὶ ἐκμεταλλεύσεις κλπ.) εἴτε παρὰ τοῦ Δημοσίου (Κρατικοὶ Σιδηρόδρομοι, Ο.Α.Π. κ.λπ.) εἴτε παρὰ ὀργανισμοῦ κοινῆς ὠφελείας (Νοσοκομεῖα, φιλανθρωπικά ἱδρύματα κλπ.). Εἰς τὰς αὐτὰς ὡς ἂν ὑποχρεώσεις ὑπόκεινται καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσκοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους ἢ Νομικοῦ Προσώπου ἢ κατόπιν παραχωρήσεως αὐτῶν.

11. Διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου, τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, τὸ ὅποιον ἐκαστὴ ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῇ ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς, ὑπολογίζονται, ἅπαντες (ἄθροιστικῶς) οἱ ὑπηρετοῦντες παρ' αὐτῇ μισθωτοὶ, ἀνεξαρτήτως τρόπου πληρωμῆς καὶ τόπου ἀπασχολήσεώς των (π.χ. Τράπεζαι, ὑλ.ματα αὐτῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἢ ἄλλῃ πόλει).

12. Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς πλὴν τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως συσσιτίου, ὑπόκεινται εἰς κράτησιν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τῶν ἄλλων ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν.

Ἐφ' ὅσον τὸ συσσίτιον καταβάλλεται εἰς χρήμα, δὲν ὑπόκειται τοῦτο εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1 παρ. 1 τοῦ Ν. Διατάγματος 2019 προβλεπομένην μέχρι 50 δραχ. κράτησιν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη.

13. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου μισθωτός περιλαμβάνονται ἅπαντα τὰ φυσικὰ πρόσωπα, αἵτινα παρέχουν εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἰασδήποτε φύσεως ἐξηρησμένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς.

Ὡς ἀμοιβὴ θεωρεῖται πᾶσα παροχὴ χορηγομένη εἰς τὸν μισθωτὸν (ἀμοιβὴ εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος, φιλοδωρήματα κλπ.), ἀνεξαρτήτως τρόπου καθορισμοῦ ταύτης (ἀμοιβὴ καθοριζομένη βάσει τῆς διάρκειας τῆς ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς—χρονικὴ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας—καὶ ἀμοιβὴ

καθοριζομένη βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας, δηλονότι βάσει τοῦ ἐπιτευχθέντος ἀποτελέσματος ἀνεξαρτήτως τοῦ χρησιμοπονηθέντος πρὸς τοῦτο χρονικοῦ διαστήματος—ἀμοιβὴ κατ' ἀποκοπὴν).

14. Διὰ τὴν παροχὴν τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς οὐδεμίαν ἐπιτροπὴν ἀσχεῖ ἢ μορφή τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τοῦτέστιν ἂν αὕτη εἶναι ὠρισμένης ἢ ἀορίστου διάρκειας, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ.

15. Ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας ἀνευ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ἐργοδότη δὲν δίδει εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα λήψεως ὀλοκλήρου τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου, τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀλλὰ μόνον ποσοστὸν αὐτῶν ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὴν χρονικὴν διάρκειαν τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεώς του, κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς ἐργασίας του.

Ὑπὸ τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω προϋποθέσεις ὁ μισθωτός, ὁ ἀπασχοληθεὶς τὸ ἥμισυ ἢ καὶ ὀλιγώτερον τοῦ ἡμίσεος τῆς χρονικῆς διάρκειας τῆς ἡμερησίας ἐργασίας τῆς καθοριζομένης ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ ἐθίμου ἢ δι' ἰδιαιτέρων συμβάσεων δικαιούται μόνον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἡμίσεος τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως συσσιτίου, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς. Εἰς περίπτωσιν δὲ καθ' ἣν ἀπασχολήθη πλέον τοῦ ἡμίσεος τῆς κατὰ τὰ ἄνω καθοριζομένης χρονικῆς διάρκειας δικαιούται, ἐκτὸς τοῦ συσσιτίου καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, καὶ ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀναλογοῦντος πρὸς τὸν ἐπὶ πλέον χρόνον ἀπασχολήσεώς του.

16. Διευθύνται ἡ μέλη Διοικητικῶν Συμβουλίων Ἀνων. ἑταιριῶν ἢ νομικῶν προσώπων, Δήμαρχοι, Πρόεδροι Κοινοτήτων ὡς καὶ πᾶς ἐργοδότης ὑπόχρεος πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ Ν.Δ. 2019 καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδιδουμένων ὑποϋγκινῶν ἀποφάσεων, παραβαίνοντες τὰς διατάξεις αὐτοῦ καὶ τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων τιμωροῦνται διὰ χρηματικῆς ποινῆς 500—5000 δραχ. ἢ διὰ φυλακίσεως ἀπὸ 5—10 ἡμερῶν.

Ἐν ὑποτροπῇ ἐπιβάλλονται ἀμφοτέραι αἱ ποιναί, ἐν ἐπανειλημμένῃ δὲ ὑποτροπῇ ἐπιβάλλεται φυλάκισις μέχρι τριῶν μηνῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ 10.000 μέχρι 50.000 δραχ.

Τὴν ποινικὴν δίωξιν ἀσχεῖ ὁ παρὰ Πλημμελειοδικαίαις Εἰσαγγελεὺς κατόπιν καταγγελίας τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, τῶν Γραφείων Ἑυρέσεως Ἐργασίας, τῆς οἰκείας ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως ἢ καὶ παντὸς ἔχοντος ἔννομον συμφέρον.

Ἀποδεικνυμένης διὰ τῶν συνημμένων τῇ μηνύσει ἐγγράφων τῆς παραβάσεως, οὕτῃ εἰσάγεται δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως εἰς τὸ ἀρμόδιον Πλημμελειοδικεῖον.

17. Ἡ παρούσα δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου, τοῦ ἀντιτίμου τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν κατωθι κατηγοριῶν:

Τῶν περιποιητῶν καφενείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων καὶ κέντρων διασκέδασewn, καμπαρέ, ὧν ἡ ἀντιμισθία κατὰ κύριον λόγον βασίζεται εἰς φιλοδωρήματα, τῶν μισθωτῶν κουρείων κομμωτηρίων, τῶν μισθωτῶν τῶν Ὠδίων Ἀθηνῶν, τῶν μισθωτῶν τῶν θεατρικῶν Ἐπιχειρήσεων, τῶν ταξιθετῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων, τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1941.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

(Ανακεφαλαιώσεις και υπολογισμός
αυξήσεων αποδοχών υπαλλήλων).

Στο προηγούμενο τεύχος μας δημοσιεύτηκε ένα έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας σχετικά με τη λύσις ενός ενδιαφέροντος ζητήματος: Πώς γίνεται με τη σημερινή διορθωσι των μισθών ο υπολογισμός των αυξήσεων, όταν ο υπάλληλος συμπληρώη τα όρισμένα από τη συλλογική σύμβασις εργασίας έτη υπηρεσίας.

Καθώς είναι γνωστό, η συλλογική σύμβασις εργασίας του υπαλλήλικου κι' ύπηρετικού προσωπικού των Ανωνύμων Εταιριών, Ιδιωτικών Επιχειρήσεων και γραφείων (16 Σεπτεμβρίου 1937) κανονίζει το κατώτερο όριο αποδοχών του υπαλλήλου ανάλογα με το χρόνο υπηρεσίας του στην ίδια επιχείρησι ή και σε άλλη, αν φυσικά υποβάλη εμπρόθεσμα με την προαληψί του τα σχετικά πιστοποιητικά προϋπηρεσίας. Η συμπλήρωσις των χρονικών ορίων έχει αποτέλεσμα, κατά τη συλλογική σύμβασις εργασίας, την αύξησι των αποδοχών του υπαλλήλου, ώστε να μη είναι κατώτερες του υποχρεωτικού ορίου, που κανονίζει η συλλογική σύμβασις εργασίας.

Τα υποχρεωτικά όμως αυτά όρια της συλλογικής συμβάσεως και όχι μόνο αυτής, αλλά κάθε συλλογικής συμβάσεως εργασίας κι' αποφάσεως υποχρεωτικής διαιτησίας, έχουν τροποποιηθῇ και τροποποιούνται με κάθε υπουργική απόφασι, που υπογράφεται με το ν.δ. 310/1941 «περί αυξήσεων αποδοχών μισθωτών», ώστε, ότι χρηματικό ποσόν προκύπτει από τις αυξήσεις αυτές, είναι το νέο υποχρεωτικό όριο αποδοχών του μισθωτού, με συνεπεία να είναι άκυρη κάθε αντίθετη συμφωνία μισθωτού κι' εργοδότη.

Τὴν ἀρχὴ αὐτὴ ἀκολουθεῖ τὸ ν. δ. 311/1941 καὶ τὸ τροποποιητικὸ 783/1941.

Αν, γιὰ νὰ ἐννοηθῇ καλύτερα τὸ ζήτημά μας, προσλαμβάνεται σήμερα σὲ μιὰν Ἀνώνυμη Ἐταιρία, ἰδιωτικὴ ἐπιχείρησι ἢ γραφεῖο ἕνας υπάλληλος, ὁ υπολογισμὸς τοῦ υποχρεωτικοῦ κατώτερου ορίου ἀποδοχῶν θὰ γίνῃ ὡς ἑξῆς: Θὰ πάρουμε ὡς βάσι τὸ προϋλεμικὸ κατώτερο ὄριο τῆς συλλογικῆς συμβά-

σεως τῶν δοχ. 1800 (ἡ περίπτωσις εἶναι γι' αὐρενα υπάλληλο χωρὶς προϋπηρεσία) καὶ πάνω στὸ μισθὸ αὐτὸ θὰ προσθέσουμε ὅλες αὐξήσεις ἀποδοχῶν ἔχουνε γίνῃ με ὑπουργικὰς ἀποφάσεις. ἀπὸ τὴν 1η Ἰουλίου 1941, ἐποχὴ πού ἄρχισε ἡ Πολιτεία νὰ παίρνῃ τὰ γνωστὰ μέτρα προσαρμογῆς τῶν ἀποδοχῶν στὶς ἐναλλασσόμενες οἰκονομικὰς συνθηκὰς.

Παρακολουθῶντας ὁ ἀναγνώστης τὸ περιοδικὸ μας πρέπει νὰ εἶναι σὲ γνώσι όλων τῶν σχετικῶν αὐξήσεων ἀποδοχῶν. Μποροῦμε ὁμως, με τὴ σχετικὴ εὐκαιρία, γιὰ τὴν καλύτερη διευκόλυνσί του, νὰ τὸν βοηθήσουμε, ἀνακεφαλαιώνοντας τίς αὐξήσεις στὸν πίνακα, πού παραθέτουμε στὸ τέλος τοῦ σημειώματός μας.

Ὅλες αὐτὲς οἱ αὐξήσεις θὰ προστεθοῦν στὴ βάσι τῶν προπολεμικῶν ορίων μισθοῦ καὶ θ' ἀποτελέσουν τὸ νέο κατώτερο υποχρεωτικὸ ὄριο τῶν μισθῶν τοῦ υπαλλήλου πού προσλαμβάνεται σήμερα.

Αὐτὰ σημειώνονται με συντομία γιὰ τὸ γενικότερο ζήτημα τῶν νομίμων σημερινῶν ἀποδοχῶν τοῦ υπαλλήλου. Σχετικὰ τώρα με τὸ θέμα τοῦ υπολογισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν, μετὰ τὴ συμπλήρωσι τῶν ἐτῶν υπηρεσίας, πού ἐνδιαφέρει τὸ σημερινὸ σημειώμα μας, σὴν περίπτωσι π. χ. πού ὁ υπάλληλος, συμπληρώνοντας τὰ δύο ἔτη υπηρεσίας (§ Β' τῆς ἀπὸ 16/9/1937 συλλογικῆς συμβάσεως εργασίας Ἀνωνύμων Ἐταιριῶν) θὰ ἐδικαιοῦτο, κατὰ τὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, μηνιαίῳ μισθῷ δραχ. 2300, ἀντὶ τῶν δραχ. 1800 (τῆς πρώτης κλίμακος), δὲν θὰ προστεθῇ φυσικὰ ἡ ἀσήμερι σήμερα διαφορά τῶν δραχ. 500 στὶς ἀποδοχὰς τοῦ υπαλλήλου, ἀλλὰ θὰ γίνῃ πάλι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῶν αὐξήσεων ἀποδοχῶν ἀναγωγή, με βάσι τὸ ὄριο τῶν δραχ. 2300 καὶ πάνω σ' αὐτὸ θὰ προστεθοῦν ὅλες ἀπὸ τὴν 1η Ἰουλίου 1941 οἱ αὐξήσεις ἀποδοχῶν, ὥστε νὰ προκύψῃ τὸ νέο υποχρεωτικὸ κατώτερον ὄριο ἀποδοχῶν. Με τὸν τρόπο αὐτὸ τοῦ υπολογισμοῦ οἱ ἀσήμερις γιὰ τὴ σημερινὴ ἐποχὴ 500 δραχμῶς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας γίνονται μιὰ ἀξίολογῃ διαφορά, πού ἐννόησε ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ὡς συμπλήρωσι ἀμοιβῆς τοῦ υπαλλήλου με τὴν ἀνοδο τῶν ἐτῶν υπηρεσίας του.

Ἡ ἴδια ἀρχὴ ἰσχύει καὶ γιὰ τὸ οἰκονομικὸ ἐπίδομα τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, πού με τὴν προσθήκην του στὸ βασικὸ μισθὸ καὶ τὸν υπολογισμὸ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ πάλι τῶν αὐξήσεων τῶν μισθῶν γίνεται κι' αὐτὸ τὸ ἀσήμερι ποσόν τῶν δραχ. 200, 300 κλπ. (ἀναλόγως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως καὶ τῆς ιδιότητος τοῦ υπαλλήλου) κάποιο ποσόν με ἀνταλλακτικὴ στὴ σημερινὴ ἐποχὴ ἀξία. X.

Χρονολογία αὐξήσεως	Ποσοστὸν αὐξήσεως	*Αριθ. ὑπουργ. ἀποφάσεως
1η Ἰουλίου 1941	Κλιμακωτὴ αὐξήσις ἀναλόγως τοῦ μισθοῦ τῆς 30 Ἰουνίου 1941	29988/1941 ΕΕΔ, τεύχος 1 σελ. 24
1η Νοεμβρίου 1941	20ήμερος πληρωμὴ ἢ 50 ο/ο	50458/1941 ΕΕΔ, τεύχ. 7 σελ. 223, 52232/1941 ΕΕΔ, τ. 8 σελ. 254
10 Φεβρουαρίου 1942	15ήμερος πληρωμὴ ἢ 34 ο/ο	2988/1942 ΕΕΔ τ. 10 σελ. 319, περιφερείας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περικχῶρων—Ἐλευσίνους.
1η Μαρτίου 1942	15ήμερος πληρωμὴ ἢ 34 ο/ο	8267/1942 ΕΕΔ τεύχος 19 σελ. 607, ἐπόλοιπης χώρας
1η Ἰουνίου 1942	50 ο/ο καὶ πρόσθετο μηνιαίῳ ἐπίδομα 4000 δοχ. (ἐγγάμου) καὶ 3000 (ἀγάμου)	21621/1942 ΕΕΔ τ. 17 σελ. 540, περιφερείας Διοικήσεως Πρωτευούσης—Ἐλευσίνους
1η Ἰουνίου 1942	35 ο/ο καὶ πρόσθετο μηνιαίῳ ἐπίδομα ἀναλόγως πόλεως	20343/1942 ΕΕΔ τεύχος 17 σελ. 539, ἐπόλοιπης χώρας
1η Σεπτεμβρίου 1942	50ο/ο σὲ ὅλες τίς ἀποδοχὰς.	28322/1942 ΕΕΔ, τεύχος 21 σελ. 672
15 Ὀκτωβρίου 1942	50 ο/ο σὲ ὅλες τίς ἀποδοχὰς	39985/1942 ΕΕΔ τεύχος 27 σελ. 863
1η Φεβρουαρίου 1943	Κλιμακωτὴ αὐξήσις καὶ πρόσθετο μηνιαίῳ ἐπίδομα δραχ. 15.000	4520/1942 ΕΕΔ τεύχος 36 σελ. 157
15 Ἰουνίου 1943	50 ο/ο σὲ ὅλες τίς ἀποδοχὰς	20000/1943 ΕΕΔ τεύχος 43 σελ. 380
1η Αὐγούστου 1943	Κλιμακωτὴ αὐξήσις	29505/1943 ΕΕΔ τεύχος 48 σελ. 538 καὶ 29970/1943, ΕΕΔ σημερινὸ τεύχος

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 3^{ον}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 50

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1943

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΣ : Ἡ ἀνάγκη ἑνὸς ἐπείγοντος νομοθετικοῦ μέτρου. — Ἡ δικαιοδοσία τοῦ Προέδρου διὰ προσωρινὴν ἐπιδίκασιν Σελ. 579

ΑΡΘΡΑ — ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ — ΖΗΤΗΜΑΤΑ

- Δύο συστήματα καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἐργατικὸν δίκαιον, ὑπὸ **Ἰω. Καποδίστρια**, Δικηγόρου, Ὑψηλοῦ τοῦ ἀστικοῦ καὶ ἐργατικοῦ δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν Σελ. 580
- Ζητήματα ἀποδοχῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων (Ὑπάλληλοι ἐν διαθεσιμότητι καὶ ἀπολυθέντες τῆς φυλακῆς ἐπὶ ἐγγυήσει), ὑπὸ **Ν. Ἀστρουλάκη**, Δικηγόρου Σελ. 582
- Οὐσία καὶ τύπος, ὑπὸ τοῦ κ. **Ν. Καπαράκου**, Δικηγόρου Σελ. 584
- Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3796/1943 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὑπὸ **Ἰω. Χαϊρετάκη**, Δικηγόρου Σελ. 591
- Ὑπολογισμὸς αὐξήσεων ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 (Ἐγκύκλιος Ὑπουργείου Ἐργασίας) Σελ. 584

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΕΡΓΙΑ

- Ἀπόλυσις μισθωτοῦ ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. Προϋποθέσεις καὶ βάρος ἀποδείξεως κύρους καταγγελίας κατὰ τὸ ἄρθρον 10 Ν. Δ. 424/1941: Δὲν εἶναι ἀναγκαῖα, κατὰ τὸ ν. δ. 424/1941, ἐν περιπτώσει ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἡ προηγουμένη ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διὰ λόγον ἐκ τῶν τοῦ ἁρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424/1941. — Ἐκτίμησις ἀκαταλληλότητος καὶ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς μισθωτοῦ. — Βάρος ἀποδείξεως κύρους καταγγελίας. — Νομικὴ ἰσχὺς τῆς περὶ ἐπιβολῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἐφημερόσθῃ, ὑπὸ **Σ.**

- Ἀλεξανδρῇ**, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 4425/1943). Σελ. 585
- **Ἀσθένεια μισθωτοῦ καὶ ἐπιτροπῇ Ν. Δ. 424/1941 :** Ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς ἐργασίας ἐνεκα ἀσθενείας καὶ ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια δὲν ἐρμηνεύεται ὑποχρεωτικῶς ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ. — Ἀναγκαῖα πάντοτε ὑπὸ τὸ Ν. Δ. 424/1941 ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις αὐτοῦ, ὑπὸ **Α. Τούση**, Πρωτοδίκου, (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3562/1943) Σελ. 586
- **Συμβάσεις ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας καὶ Ν. Δ. 424/1941 :** Μὴ ἐφαρμογὴ Ν. Δ. 424/1941 ἐπὶ συμβάσεων ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας ἢ ἐργου. — Κριτήριον διακρίσεως τῆς συμβάσεως. — Κατασκευὴ μνημείου συνιστᾷ σύμβασιν ὠρισμένου ἐργου. — Ἐννοια τῆς ἐκμεταλλεύσεως, ὑπὸ **Α. Τούση**, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 8384/1943) Σελ. 588
- Ἀκυρὸς ἀπόλυσις μισθωτοῦ. — Ἐπιδίκασις προσωρινῶς λόγῳ διατροφῆς. — Ἀρμοδιότης πλησιεστέρου Προέδρου. — Διὰ κρισεὶς τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ ἐντολῆς. — **Μὴ ἐφαρμογὴ Ν. Δ. 424/1941 ἐπὶ συμβάσεων ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας.** — Κρίσις περὶ καταστατηγῆσεως, ὑπὸ **Π. Πατῆ**, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Θεσσαλονίκης 2170/1943) Σελ. 589
- **Προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. Δ. 424/1941.** Ὑπαγωγή τῶν σχέσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου: Ἡ σχέσις ἰδιωτικοῦ ἀγροφύλακος διέπεται ἀπὸ τὸ δημόσιον δίκαιον καὶ δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Ν. Δ. 424/1941. — Ἄλλως ἢ σύμβασις εἶναι ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας καὶ δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ Ν. Δ. 424/1941. — Κατὰ χυσις εἰδικῶν διατάξεων, ὑπὸ **Χ. Ἀποστολοπούλου** Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 9123/1943) Σελ. 590

(Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

Εἰς τὸ παρὸν τεῦχος : Ὁ ὑπ' ἀριθ. 607/1943 Νόμος περὶ κυρώσεων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν διὰ μὴ συμμόρφωσιν πρὸς ἀποφάσεις Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ.

- Ἡ ὑπ' ἀριθ. 32531/1943 ἐγκύκλιος Ὑπουργείου Ἐργασίας περὶ ὑπολογισμοῦ αὐξήσεων ἀποδοχῶν ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.
- Ἡ ὑπ' ἀριθ. 214459/1943 ὑπουργικὴ ἀπόφασις περὶ χορηγήσεως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 αὐξήσεως ἀποδοχῶν τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων.
- Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου αὐσσιτίου διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943 διαφόρων κατηγοριῶν ἐργαζομένων.
- **Ἐνδιαφέρουσα νομολογία τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας περὶ τῆς προστασίας τῶν ἐφεδρῶν τοῦ πολέμου 1940—1941.**

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

Ὑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ προπληρωτέαι: Τρίμηνος Δρχ. 6000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζάς, Νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 10000

Ἐμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγουμένης σελίδος)

- Ἀκυρὸς ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ ἀποβολὴ ἐξ οἰκῆματος ἐργοδότην: Ἀπαράδεκτος αἰτησις προσωρινῶν μέτρων καὶ ἀναρμοδιότης Εἰρηνοδίκου.—Εἰδικὴ ἀγωγή καὶ λήψις προσωρινῶν μέτρων παρὰ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν, ὑπὸ Κ. Ματσούκη, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 3796/1943), Α. Μαραβέλια, Εἰρηνοδίκου, (Εἰρην. Ἀθηνῶν 243/1943) Σελ. 591

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

- Ἀποδοχαὶ μισθωτῶν ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας: Τὰ ὑποχρεωτικὰ ἡμερομίσθια εἰς ἐπιχείρησιν ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας θεωροῦνται, κατὰ τὸ Ν.Δ. 424/1941, νόμῳ πραγματοποιούμενα.—Συνέπεια ἡ πληρωμὴ ὧλων τῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων αὐξήσεων, ὑπὸ Α. Τούση, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 9219/1943), ὑπὸ Α. Φλώρου, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 7912/1943), ὑπὸ Α. Γιαννακάκου, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 9845/1943) Σελ. 593

ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ

- Προϋποθέσεις παροχῆς συσσιτίου εἰς μισθωτοὺς: Γενικὴ ὑπαγωγή παντὸς ἐργοδότην εἰς τὴν ὑποχρέωσιν παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς, συνδεομένους διὰ σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Ἐπομένως καὶ τοῦ Δήμου, ἐφ' ὅσον ἀσκεῖ ἐκμετάλλευσιν, ὑπὸ Α. Ροζάνη, Προέδρου Πρωτοδικῶν (Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 1497/1943) Σελ. 595

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΘΕΝΤΩΝ

- Ἀπόλυσις ἐφέδρου ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς καὶ συνέπειαι: Μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἀναγκ. νόμου 547/1937 ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936 ἐπὶ ἐφέδρων, ἡ ἀπόλυσις αὐτῶν ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἄκυρος.—Συνέπεια ἡ πληρωμὴ τῶν μισθῶν καὶ ὄχι ἀποζημιώσεως, ὑπὸ Ε. Σαουνάτσου, Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας, (Συμβ. Ἐπικρατείας 340/1943) Σελ. 595

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

- Ἀναγκαστικὴ σχέσις ἐργασίας ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ καὶ συνέπειαι: Ἡ σχέσις ἐργασίας λογίζεται πλήρως καταρτιζομένη διὰ τῆς ἀποδοχῆς παρὰ τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ τοῦ διορισμοῦ του καὶ ἐμπροσθέντος δι' ἀνάληψιν ἐργασίας ἐμφανίσεως.—Μὴ ἀναγκαία προσφορά τοῦ διορισθέντος πρὸς ὀρχοδοσίαν, ἂν ἐπιβάλλεται αὕτη ἐκ κανονισμοῦ.—Μισθολόγιον ἐκ τοῦ νόμου καὶ μισθολόγιον ἐπιχειρήσεων, ὑπὸ Γ. Πετρίτση, Ἀρεοπαγίτου (Ἀρείου Πάγου 113/43), Σελ. 596

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

- Δικαιοδοσία Προέδρου πρὸς ἐπιδίκασιν προσωρινῶς ἐναντι τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ:

Δικαίωμα τοῦ Προέδρου πρὸς ἐπιδίκασιν ποσοῦ δραχ. 50.000 δι' ἐκάστην ληξιπρόθεσμον ἀπαίτησιν τοῦ μισθωτοῦ.—Προσωρινὸν δεδικασμένον ἐκ τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως, ὑπὸ Α. Φλώρου, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 7791/1943), Ι. Δαμαρούκα, Πρωτοδίκου, (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 8611/1943), Χ. Ἀποστολοπούλου, Πρωτοδίκου, (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 9047/1943) Σελ. 599

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

- Περὶ κυρώσεων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν διὰ μὴ συμμόρφωσιν πρὸς ἀποφάσεις Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ, Νόμος 607/1943. Σελ. 600

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Περὶ χορηγήσεως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 αὐξήσεως ἀποδοχῶν τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων, 214459/1943 Σελ. 600
- Περὶ προσαυξήσεως ἀπὸ 1—8—1943 ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἀνωτάτου Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας, 157851/860/1943 Σελ. 600
- Περὶ κατωτάτων ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 ὁρίων ἀμοιβῶν ἐργατοτεχνιτῶν κουζίνας καὶ μπουφέ ἐστιατορίων ὑποθεσματορίων, μπάρ, μαγειρείων, κλπ. 33003/1943 Σελ. 601
- Περὶ κατωτάτων ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1943 ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἀνθρακωρυχείων, 33390/1943 Σελ. 604
- Περὶ παροχῆς ἐπιδόματος συσσιτίου εἰς προσωπικὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι Τραπεζῶν πλὴν Ἑλλάδος, Ἑθνικῆς, Ἀγροτικῆς καὶ Κτηματικῆς, 214696/1943 Σελ. 604
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων καφετειῶν, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων, κέντρων διασκέδσεως διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943, 30814/1943 Σελ. 604
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων κουρείων-κομμωτηρίων διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943, 31623/1943 Σελ. 604
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943, 31622/1943 Σελ. 605
- Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 29120/Α 284/1943 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἐργατῶν» καὶ διὰ τὴν περιφέρειαν Θεσσαλονίκης, 32528/1943. Σελ. 605
- Περὶ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων τῶν καπνεργατῶν πάντων τῶν ἐν τῇ χώρᾳ κέντρων ἐπεξεργασίας καπνοῦ, 32445/1943 Σελ. 607

Κ. Α. Π.

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ

Ἡ ἀνάγκη ἐνὸς ἐπείγον- τος νομοθετικοῦ μέτρου

Ἄν ὁ δικηγόρος, νομικὸς σύμβουλος ἐπιχειρήσεως, ὀργανισμοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου συνδέηται μετ' αὐτῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἢ διὰ σχέσεως ἐντολῆς, εἶναι, ὡς γνωστόν, ἕνα ἀπὸ τὰ θεωρητικὰ ζητήματα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπῆρξαν ἀντίπαλοι γνώμαι. Ἀντιθέτως πρὸς τὴν θεωρίαν ἢ νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, μ' ἐνότητα γνώμων, ἀποκλίνει μᾶλλον πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς σχέσεως ἐντολῆς.

Δὲν πρόκειται φυσικὰ ἤδη εἰς τὸ παρόν, χωρὶς ἀξιώσεις, σημεῖωμα νὰ κριθοῦν ὡς πρὸς τὴν ὀρθότητά των αἱ ἀντίπαλοι γνώμαι. Θέλει μόνον ἡ παρούσα στήλη νὰ διερμηνεύσῃ τὸ κοινὸν περὶ δικαίου συναίσθημα καὶ νὰ τονίσῃ ὅτι, ὑπὸ τὰς σημερινὰς δυσκόλους στιγμὰς τοῦ βίου, εἶναι κοινωνικῶς ἀπαραδέκτον νὰ στερῇται ὁ δικηγόρος ἐπιχειρήσεως, ὀργανισμοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου τῆς σχετικῆς μονιμότητος, ποῦ ἔχει κάθε ἐργαζόμενος. Νὰ εἶναι πάντοτε ἐκτεθειμένος, κατὰ τὸ ἀνεξέλεγκτον εἰς τὸν ἐργοδότην δοκοῦν, εἰς τὸν κίνδυνον τῶν ἐπακολούθων μιᾶς ἀποτόμου διακοπῆς τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του, ὅταν τὸ πνεῦμα καὶ ὁ σκοπὸς τῆς συγχρόνου νομοθετικῆς μονιμότητος τοῦ ἐργαζομένου εἶναι νὰ γίνῃ δυνατόν νὰ ἐπιβιώσωμεν ὡς ἄτομα καὶ ὡς ἔθνος τῆς σημερινῆς καταγίγδος.

Ἔτσι καταντᾷ ἕνας στεῖρος καὶ ἀδιάφορος εἰς τὸ δράμα τῆς ζωῆς βυζαντινισμὸς νὰ προσκολλόμεθα εἰς τὴν ἀτελελεῖτον θεωρητικὴν συζήτησιν ἂν ὁ δικηγόρος εἶναι «μισθωτὸς» ἢ «ἐντολοδόχος», ὅταν εἶναι βέβαιον, ὅτι καὶ αὐτὸς ἔχει τοῦλάχιστον τὰς γνωστὰς ἀνάγκας τῆς συγχρόνου ζωῆς. Χρέος λοιπὸν τῆς Πολιτείας ἄμεσον εἶναι νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν λήψιν τοῦ νομοθετικοῦ ἐκείνου μέτρου, ποῦ θὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ἀνάγκας αὐτάς, πέραν τῶν θεωρητικῶς ὀρθῶν ἢ ὄχι ἐπὶ τοῦ θέματος δεδομένων.

Καθ' ἡμᾶς θὰ ἦτο σκόπιμος ἡ νομοθέτησις διατάξεως, καθ' ἣν ἀπόλυσις δικηγόρου, ποῦ παρέχει ὅπωςδήποτε νομικὰς ὑπηρεσίας εἰς ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις, ὀργανισμοὺς ἢ νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου ἐν γένει, δὲν ἔμπορεῖ νὰ γίνῃ, ἂν δὲν ὑπάρχῃ δεδικαιολογημένη αἰτία. Κατὰ τοιούτων περὶ ἀπολύσεως ἀποφάσεων ἔμπορεῖ ὁ ἀπολυθεὶς νὰ προσφύγῃ ἐνῶπιον τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν. Ὁ Πρόεδρος, κρίνων ἐκ τῶν ἐνόντων, ἔμπορεῖ ν' ἀκυρώσῃ τὰς ἀποφάσεις ταύτας ἢ ἄλλως νὰ νομοθετηθῇ, ὅτι διὰ κάθε τοιαύτην ἀπόλυσιν ἀπαιτεῖται ἀφ' ἐνὸς ὑπαρξίς δεδικαι-

ολογημένης αἰτίας καὶ ἀφ' ἑτέρου ἄδεια τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν ἢ ἄλλου συλλογικοῦ ὀργάνου, ἐξ ἐνὸς δικαστικοῦ, ἐνὸς μέλους τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου καὶ ἐνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ ἐργοδότη.

Ἡ νομοθετικὴ εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ προστασία, ἀνεξαρτήτως τοῦ πρέποντος, θὰ ἦτο καὶ εἰς συνέπειαν καὶ μετὰ τὰς ἄλλας νομοθετικὰς ὑπὲρ τῶν νομικῶν συμβούλων ἐκδηλώσεις, ποῦ ἀφοροῦν τὰς ἀποδοχὰς των, ὡς αἱ ἐκάστοτε ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ποῦ μεριμνοῦν καὶ διὰ τοὺς δικηγόρους, νομικοὺς συμβούλους, καὶ τὸ ν. δ. 1366/1942, ποῦ ἐξομοιώνει αὐτούς, ὑπηρετοῦντας εἰς ὀργανισμοὺς καὶ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ὡς πρὸς τὰς ἀποδοχὰς καὶ τὸν χρόνον τῆς καταβολῆς αὐτῶν, πρὸς τὸ ὑπαλληλικὸν των προσωπικόν.

Ἄς γίνῃ λοιπὸν τὸ ταχύτερον τὸ σκόπιμον νομοθετικὸν μέτρον. Αἱ ἀνάγκαι τῆς ζωῆς εἶναι δι' ὅλους σκληραί.

Ἡ δικαιοδοσία τοῦ Προέδρου διὰ προσωρινὴν ἐπιδίκασιν

Συμπιέζουσα ἔστω τὸ γράμμα τοῦ νόμου, διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ περὶ δικαίου συναίσθημα, ἡ προεδρικὴ νομολογία τείνει τελευταίως, μετὰ τινὰς ἐξαιρέσεις—εἰκόνα αὐτῆς λαμβάνει ὁ ἀναγνώστης ἐκ τῆς εἰς ἄλλας στήλας τοῦ παρόντος τεύχους δημοσιευομένης νομολογιακῆς ὕλης—εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς ἀπόψεως ὅτι δικαίωμα τοῦ Προέδρου εἶναι ἡ προσωρινὴ ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ ἐπιδίκασις, κατ' ἄρθρον 634 Α Πολιτ. Δικ., ποσοῦ δραχμῶν 50.000 διὰ κάθε αὐθιγαρκτον νομικῶς ἀπαίτησιν του.

Ἔτσι, παρ' ὅλον ὅτι ἡ παραδοχὴ τῆς ἐν λόγω ἀπόψεως δὲν ἐξυπηρετεῖ φυσικὰ τὸν βιοπαλαίοντα μισθωτόν, ὑπὸ τὴν γνωστὴν ἔκπτωσιν τῆς δραχμῆς, μέχρις ὅτου τοῦλάχιστον ἡθελεν ἐκδηλωθῇ ἡ νομοθετικὴ ἐπέμβασις διὰ τὴν αὐξήσιν τοῦ ὀρίου τῶν 50.000 δραχμῶν, ὡς πανταχόθεν ζητεῖται, θεραπεύει προχειρῶς μίαν στενὸν χωρὸν τοῦ μισθωτοῦ κατάστασιν.

Ἰδοὺ ὁμῶς ὅτι τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν μετὰ μίαν πρόσφατον ἀπόφασίν του (1185/43)—θὰ τὴν δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον τεύχος—ἀρνεῖται εἰς τὸν Πρόεδρον καὶ μάλιστα εἰς τὸ Δικαστήριον τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιδικάσῃ, ἐν πάσῃ περιπτώσει, προσωρινῶς εἰς τὸν μισθωτόν ποσὸν πέραν τῶν δραχμ. 50.000 ἐν συνόλῳ, ἀναγνωρίζον ὅτι «ναὶ μὲν τὸ ποσὸν αὐτό, λόγω τῆς γνωστῆς ἐκπτώσεως τῆς δραχμῆς, εἶναι λίαν ἀνεπαρκές, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν ἐπείγουσων ἀναγκῶν, ἀλλ' ἡ θεραπεία τῆς ἀνάγκης αὐτῆς μόνον διὰ τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ ἔμπορεῖ νὰ ἐπιτευχθῇ, ὥστε μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ νόμου νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον ἐνομοθετήθη».

ΑΡΘΡΑ, ΜΕΛΕΤΑΙ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΔΥΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Υπό τοῦ κ. ΙΩΑΝ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ, Δικηγόρου, Ὑφηγητοῦ τοῦ
ἀστικοῦ καὶ ἐργατικοῦ δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν

Εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ἑργατικὸν Δίκαιον ὑπάρχουν καὶ ἰσχύουν παραλλήλως δύο αὐτοτελεῖ καὶ ἀνεξάρτητα συστήματα καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας: Τὸ σύστημα— ἃς τ' ὀνομάσωμεν— τοῦ ἀστικοῦ δικαίου καὶ τὸ σύστημα τοῦ νόμου 2112.

I

1. Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι δικαιοπραξία τοῦ νεωτέρου δικαίου, ἀτελῶς γνωστὴ εἰς τοὺς ρωμαίους καὶ τοὺς βυζαντινοὺς. Οὗτοι ἐγνώριζον τὴν καταγγελίαν, μόνον ὡς πρὸς ὀρισμένους σχέσεις, ἀπαιτούσας καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν αὐτῶν τὴν ὑπαρξίν ἰδιαζούσης μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων ἐμπιστοσύνης. Τοιαῦτα σχέσεις ἦσαν ἡ μνηστεία, ὁ γάμος, ἡ ἐντολὴ καὶ ἡ ἑταιρία. Βλ. τὴν ἐν Θέμ. ΜΘ' 566 ἐπ. διατριβὴν μου, ἰδίως μέρος I.

Ἐπὶ τῆς μισθώσεως πράγματος ἡ ὑπηρεσιῶν, τῆς συναφθείσης ἐπὶ χρόνον ἀόριστον, ἰσχυεῖν ὁ κανὼν ὅτι αὕτη λήγει, ἥτοι παύει παράγουσα δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, εὐθὺς ὡς ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων, εἴτε ὁ ἐκμισθωτής, εἴτε ὁ μισθωτής, θελήσῃ τοῦτο μονομερῶς. Ἀνὰ πᾶσαν ὅθεν στιγμὴν, ὁ μὲν ἐκμισθωτής πράγματος ἐδικαιοῦτο ν' ἀποβάλλῃ τὸν μισθωτὴν (expellere), ὁ δὲ μισθωτής ν' ἀποχωρῇ ἀζημίως (migrare). Ἐξωθῶν ὁ μὲν ἡ ἀποχωρῶν ὁ δὲ, οὐδὲν ἄλλο κάμνουν, εἰμὴ δηλοῦν μονομερῆ βούλησιν περὶ τερματισμοῦ τῆς σχέσεως. Περὶ πάντων τούτων βλ. Τριανταφυλλόπουλον, ἐν Ἑφμ. Ἑλλ. Γλλ. Νμλγ. τόμ. 36 σελ. 227.

Τὸ ἀπόλυτον τοῦτο, κατὰ τὸ ρωμαϊκοβυζαντινὸν δίκαιον, δικαίωμα τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἢ μισθωτοῦ πράγματος ἢ ὑπηρεσιῶν, πρὸς μονομερῆ λύσιν τῆς ἀόριστου χρόνου συμβάσεως, περὶωρίσθη ἐν τῇ νεωτέρᾳ πράξει ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως, αἵτινες ἀπαγορεύουν τὴν ἐγωϊστικὴν ἀσκήσιν παντὸς δικαιώματος. Τοιαύτην ἐκρίθη ὅτι ἀποτελεῖ ἡ παρὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἢ τοῦ μισθωτοῦ αἰφνιδικὰ λύσεις τῆς συμβάσεως ἄνευ οἰασδήποτε προειδοποιήσεως. Ὅθεν ἡ καλὴ πίστις ἐπιβάλλει εἰς ἐκάτερον τῶν συμβαλλομένων, ὅπως, ἐάν προτίθεται νὰ λύσῃ τὴν ἀόριστου χρόνου σύμβασιν, προβαίῃ εἰς προηγουμένην περὶ τούτου *εἰδοποίησιν*, πλὴν ἂν ὑφίσταται σπουδαίους λόγους δικαιολογῶν τὴν ἄνευ προειδοποιήσεως μονομερῆ λύσιν.

Οὕτως ἀνέκυψεν, ἐκ τῆς ἀνάγκης τῶν πραγμάτων, ἡ δικαιοπραξία τῆς προειδοποιήσεως, περὶ τῆς ἐπικειμένης λύσεως τῆς συμβάσεως ἀόριστου χρόνου.

Ἐκ τῆς ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ὁμοιομόρφου καὶ ἐν συνειδήσει δικαίου ἀσκήσεως ἐδημιουργήθησαν τοπικὰ ἔθιμα, ἐπιβάλλοντα τὴν πρὸ ὀρισμένης προθεσμίας εἰδοποίησιν. Ἡ ἕκτασις τῆς προθεσμίας ταύτης καθωρίζετο διάφορος, ἀναλόγως πρὸς τὴν φύσιν τῆς συμβάσεως, τὸ εἶδος τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν καὶ τὸν τόπον παρο-

χῆς αὐτῶν. Καὶ ὅπου μὲν διεμορφώθησαν τοιαῦτα ἔθιμα, ἡ ὑποχρέωσις τῆς τακτικῆς καταγγελίας στηρίζεται ἐπὶ ἔθιμον. Ὅπου δὲ δὲν διεμορφώθη ἔθιμον, ἡ ὑποχρέωσις ὑφίσταται οὐχ' ἥτιον, κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως, λαμβανομένων ὑπ' ὄψει καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἡθῶν.

2. Ἡ τακτικὴ καταγγελία τῆς ἀόριστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ὑποχρέωσις, τόσον τοῦ μισθωτοῦ, ὅσον καὶ τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν. Εἶναι ὑποχρέωσις *συμβατική*, γεννωμένη καὶ ὑπάρχουσα ἐξ αὐτῆς τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἔστω καὶ ἂν δὲν συμφωνήσῃ ρητῶς, ἔστω καὶ ἂν περὶ ταύτης οὐδὲν συγκεκριμένως ὁ νόμος ὀρίζει.

Δεδομένου τὸς συμβατικοῦ χαρακτήρος τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς τακτικὴν καταγγελίαν, ὁ μισθωτής τῶν ὑπηρεσιῶν (ἐργοδότης), παραλείπων τὴν τακτικὴν καταγγελίαν, δηλαδή τὴν ἔγκαιρον προειδοποίησιν, καὶ λύων ἄμέσως, ἄνευ σπουδαίου λόγου, μονομερῶς τὴν ἀόριστου χρόνου σύμβασιν, *παραβαίνει συμβατικὴν ὑποχρεώσιν* του καὶ ἄρα καθίσταται *ὑπερήμερος* περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ προσηκόντως προσφερομένων ὑπηρεσιῶν. Ἡ ὑπερημερία του εἶναι ὑπερημερία δανειστοῦ. Αὕτη διαρκεῖ ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτής τῶν ὑπηρεσιῶν ἀρνείται νὰ δεχθῇ τὰς προσηκόντως προσφερομένας ὑπηρεσίας τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ μέχρι παρελεύσεως τῆς προθεσμίας τῆς καταγγελίας, μεθ' ἣν ἡ σύμβασις λύεται. Πρβλ. Τριανταφυλλόπουλον, ἐν Ἑφμ. Σχέδιον ἀστικοῦ κώδικος, Ἑνοχικὸν δίκαιον, 1935, σελ. 230.

Ὁ μισθωτής τῶν ὑπηρεσιῶν, καταστάς ὑπερήμερος δανειστής, ὀφείλει πρὸς τὸν ἐκμισθωτὴν τὴν ἀντιπαροχὴν, τοῦτέστι τὸν *μισθόν*, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ὅμως ὁ μισθωτής δικαιούται ν' ἀφαιρέσῃ ὅσα ὁ ἐκμισθωτής ὠφελήθη ἐκ τῆς μεταιώσεως τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν ἢ τῆς ἀλλαγῆς παροχῆς αὐτῶν ἢ κακοβούλως παρέλειψε νὰ ὠφεληθῇ. ν. 19 § 9, 10, ν. 38 Πανδ. (19.2)=ν. 19, ν. 37 Βασ. (20.1), ν. 4 Πανδ. (1.22)=ν. 5 Βασ. (6.24), Ἀστ. Κώδ. ἄρθρα 656, 381, Καλλιγᾶ, Ἑνοχικὸν § 321, Windscheid, 401 σημ. 7 καὶ παρ' αὐτοῖς παραπομπαί.

Αὕτη εἶναι ἡ κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον τακτικὴ καταγγελία τῆς ἀόριστου χρόνου μισθώσεως ὑπηρεσιῶν καὶ οὕτως ἔχουν αἱ συνέπειαι τῆς παραλείψεως αὐτῆς.

3. Διάφορον σύστημα καταγγελίας εἰσήγαγεν ὁ νόμος 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων».

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ νόμου τούτου ἐπεβλήθη εἰς τὸν ἐργοδότην ἡ ὑποχρέωσις, ὅπως, προκειμένου ν' ἀπολύσῃ τὸν παρ' αὐτῷ ὑπρετούντα ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον, εἰδοποιῇ αὐτὸν πρὸ ὀρισμένης προθεσμίας, ἀναλόγως πρὸς τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας του. Διὰ δὲ τοῦ ἀρ-

θρου 3 ώρισθη ὅτι ἐργοδότης, παραμελῶν τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω ὑποχρέωσιν καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν ἀπολυόμενον ὑπάλληλον ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν, ἃς θὰ ἐλάμβανε κατὰ τὸν χρόνον, πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδωκε νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία, ὅπου σημαίνει ὅτι καὶ ἡ ἀτακτος καταγγελία—ἢ ἀνευ προθεσμίας—εἶναι ἔγκυρος καὶ ἡ ἀπόλυσις τοῦ ὑπαλλήλου χωρεῖ εὐθὺς ὡς αὕτη ἐγένετο, ὁ δὲ ἀπολυθεὶς δικαιούται μόνον εἰς ἀποζημίωσιν ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον τῆς προϋπηρεσίας του. Τὸ σύστημα αὐτὸ τοῦ νόμου 2112 ἐπεξετάθη, διὰ τοῦ βασ. διατάγματος τῆς 16/18 'Ιουλίου 1920, καὶ ἐπὶ τῆς καταγγελίας τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας ὁρισμένων κατηγοριῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν.

4. 'Ιδοὺ τὰ ἄλλα αἱ μᾶλλον οὐσιώδεις διαφοραὶ τοῦ συστήματος καταγγελίας τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀπὸ τοῦ συστήματος καταγγελίας τοῦ νόμου 2112 :

α. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ὁ ἀνευ προειδοποιήσεως ἀπολύων ἐργοδότης *καθίσταται ὑπερήμερος*. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦ νόμου 2112, ὁ ἐργοδότης μονομερῶς λύων τὴν σύμβασιν *δὲν περιέρχεται εἰς ὑπερημερίαν*.

β. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ὁ ἐργοδότης, ἐφ' ὅσον ἀρνεῖται νὰ δεχθῇ τὰς προσηκόντως προσφερομένας ὑπηρεσίας τοῦ ἐργαζομένου, ὀφείλει πρὸς αὐτόν, ὡς ἀντιπαροχὴν, τὸν *μισθόν*, ἐκ τοῦ ὁποίου ὅμως ἀφαιροῦνται ὅσα οὗτος ὠφελήθη ἐκ τῆς μεταιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχού παροχῆς αὐτῆς ἢ κακοβούλως παρέλειψε ν' ἀποκτήσῃ. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦ νόμου 2112, ὁ ἐργοδότης, ἀρνούμενος, μετὰ τὴν ἀτακτον καταγγελίαν, νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου του, ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ εἰς αὐτὸν *ἀποζημίωσιν*, κατ' ἀποκοπὴν ποσοτικῶς ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένην καὶ ὀφειλομένην, οὐ μόνον ὅταν ὁ ἀπολυθεὶς ἐζημιώθῃ ἐκ τῆς ἀπολύσεως, ἀλλὰ καὶ ὅταν ὠφελήθῃ ἐξ αὐτῆς, ὡς ὅταν εὗρεν ἥδη ἐργασίαν ἀλλαχού μὲ μεγαλεῖτερον μισθόν.

γ. Κατὰ τὸ σύστημα καταγγελίας τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, σύμβασις συναπτομένη μετὰ τὴν καταγγελίαν καὶ ὀρίζουσα ἄλλως τὰ τῶν νομίμων συνεπειῶν αὐτῆς εἶναι *ἐπιτρεπτή*. Ἀλλὰ κατὰ τὸ σύστημα καταγγελίας τοῦ νόμου 2112 ἡ τοιαύτη σύμβασις *ἀπαγορεύεται* καὶ εἶναι ἄκυρος, πλὴν ἂν περιέχῃ ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν εἰδικῶς τῶν ἐκ τοῦ νόμου 2112 (4558) ἀξιώσεων τῶν ἐργαζομένου ἢ εἶναι διὰ τοῦτον εὐνοϊκωτέρα.

5. 'Ο νόμος 2112 δὲν κατήργησε τὸ σύστημα καταγγελίας τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Τὸ ἀντικατέστησεν ἁπλῶς εἰς τὰς περιπτώσεις μονομεροῦς λύσεως τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, περὶ ὧν ρητὴ ὑπῆρξεν ἡ ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 12 § 2 τοῦ νόμου 2112 ἐξουσιοδότησις. Βλ. ἐμὴν Ἑρμηνείαν τοῦ Ἑργ. Δικαίου, 1937 § 446. Κατὰ πάσας τὰς λοιπὰς περιπτώσεις, τὰς μὴ συμπεριλαμβανομένας εἰς τὸν νόμον τοῦτον ἢ τὸ βασ. διάταγμα, ἰσχύει, ὡς πρὸς τὴν μονομερῆ λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὸ σύστημα καταγγελίας τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Βλ. καὶ τὰς ἐν Ἀρχεῖῳ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου 1942 σελ. 283 παρατηρήσεις μου.

II

1. Τὸ σύστημα καταγγελίας τοῦ ἀστικοῦ δι-

καίου, ἰσχύον καὶ μετὰ τὸν νόμον 2112, ἐπεξετάθη ἥδη, κατὰ βάσιν, καὶ κυριαρχεῖ τοῦ ἐλληνικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου μετὰ τὸ νομοθ. διάταγμα 424/1941.

Κατ' ἀρθρον 9 τοῦ νομοθετήματος τούτου, ἀπόλυσις ἐργαζομένου δύναται νὰ ἐπιτρέπεται δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργοῦ τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον διαπιστοῦται ὅτι ὁ ἐργοδότης εὐρίσκεται εἰς πραγματικὴν ἀδυναμίαν πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν του.

Κατ' ἀρθρον 10, ἀπόλυσις ἐργαζομένου δύναται νὰ γίνῃ ἀνευ τῆς ἀνωτέρω διατυπώσεως, δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν, ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις ὅτι α') διὰ τὰς αἰτίας ταύτας δὲν ἀπολύονται, κατὰ τὴν διάρκειαν ἐνὸς ἡμερολογιακοῦ ἔτους, πλεόν τῶν 15 οἱ τῶν παρὰ τῷ ἐργοδότη ἀπασχολουμένων καὶ β') ὅτι εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολυομένου θὰ προσληθῇ ἄλλος ἐργαζόμενος τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει ὅτι τὸ κατὰ τὸ ἀστικὸν (ρωμαϊκοβυζαντινὸν) δίκαιον ὑφιστάμενον ἀπόλυτον δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη, ὅπως καταγγέλλῃ τὴν ἀορίστου χρόνου σύμβασιν ἐργασίας, περιωρίσθη ἤδη σοβαρῶς καὶ ἠρτήθη ἐκ τῆς πληρώσεως ὁρισμένων ὄρων καὶ προϋποθέσεων, τῶν ὁποίων μὴ συντρέχουσιν ἢ ἀπόλυσις εἶναι *ἄκυρος*, ὁ δὲ ἐργοδότης, ἀποκρούων περαιτέρω τὰς ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου προσφερομένας ὑπηρεσίας, καθίσταται ὑπερήμερος δανειστής, ὑπέχων τὰς ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχεῖον 1, 2 ἐκτεθείσας ὑποχρεώσεις τοῦ ὑπερήμερου μισθωτοῦ ὑπηρεσιῶν.

Βλέπομεν οὕτως ὅτι ἡ κατὰ τὸ ν.δ. 424 καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀνήκει κατὰ βάσιν εἰς τὸ σύστημα καταγγελίας τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, κρίνεται δὲ κατὰ τὰς ἐν τῷ ἀστικῷ (ρωμαϊκοβυζαντινῷ) δικαίῳ κρατούσας σχετικὰς ἀρχάς καὶ συνεπάγει τ' ἀποτελέσματα αὐτῆς.

Ἀπόλυσις, ἥτις γίνεται, ἀφοῦ προηγουμένως ἐτηρήθῃ ἡ ἐν ἀρθρῳ 9 τοῦ νομοθ. διατάγματος διατύπωσις, ἐξεδόθη δηλαδὴ προηγουμένη ὑπουργικὴ ἀδεία ἐπιτρέπουσα τὴν ἀπόλυσιν ἢ συντρέχουν αἱ ἐν ἀρθρῳ 10 αὐτοῦ προϋποθέσεις, εἶναι *ἔγκυρος*. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τίθεται εἰς ἐνέργειαν τὸ σύστημα καταγγελίας τοῦ νόμου 2112, δηλαδὴ ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ τηρήσῃ, πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, τὰς διατυπώσεις τοῦ νόμου τούτου (Λι τ ζ ε ρ ὁ π ο υ λ ο ς, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, 1942, σελ. 67 ἐπ.). Ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου 2112 χωρεῖ καὶ ὅταν ὁ ἀκύρως, παρὰ τὸ ν. δ. 424, ἀπολυθεὶς δὲν ἐπικαλεῖται τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεώς του, ἥτις ἀκυρότης εἶναι *σχετικὴ*, ὑπὲρ αὐτοῦ τεθειμένη (Λι τ ζ ε ρ ὁ π ο υ λ ο ς, σελ. 55 ἐπ.), ἀλλὰ, θεωρῶν τὴν ἀπόλυσιν του ὡς ὀριστικὴν, ζητεῖ τὴν ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημίωσιν.

Εὐθὺς ἀμέσως ἐρευνῶμεν, τίνες αἱ νομικαὶ βάσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων δύναται νὰ στηρίχθῃ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀκύρως καὶ ἀτάκτως ἀπολυομένου, ὅπως, παραιτούμενος τὰ ἐκ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου δικαιώματα αὐτοῦ, ἐπιδιώξῃ μόνον τὰ ἐκ τοῦ νόμου 2112.

2. Τὸ ν.δ. 424 παρέχει εἰς τὸν ἀκύρως ἀπολυθέντα ἐργαζόμενον τὴν εὐχέρειαν, εἴτε νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἀκυρον ἀπόλυσιν αὐτοῦ καὶ τὴν συνέχισιν τῆς συμβάσεως καὶ ἐπὶ ταύτης νὰ στηρίξῃ ἀπαίτησιν, πρὸς πληρωμὴν καὶ περαι-

τέρω τοῦ μισθοῦ του, εἴτε, θεωρῶν τὴν σύμβα-
σιν ὡς ὀριστικῶς λυθεῖσαν, νὰ ἐπικαλεσθῇ τὰ
ἐκ τοῦ νόμου 2112 δικαιώματα καὶ νὰ ἐπιδιώξῃ
τὴν νόμιμον αὐτοῦ ἀποζημίωσιν. Δικαιοῦται δη-
λαδὴ ὁ ἀκύρως καὶ ἀτάκτως ἀπολυθεὶς νὰ ἐπι-
καλεσθῇ τὰς συνεπειάς, εἴτε τῆς καταγγελίας
τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, εἴτε τῆς τοῦ νόμου 2112.

Ἀσκησιν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργαζο-
μένου, ὅπως ζητήσῃ, ἀντὶ τοῦ κυρίου ἀν-
τικειμένου τῆς ἐνοχίας, ἄλλην παροχὴν, ἀποτε-
λεῖ οὐ μόνον ἡ ἐπὶ δικαστηρίου ἐπιδιώξις τῆς
ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀπαιτήσεως, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐξώ-
δικος τοιαύτη, ἡ σοβαρῶς δηλοῦσα πρόθεσιν
παραίτησεως ἀπὸ τῆς ἐπικλήσεως τῆς ἀκυρό-
τητος τῆς καταγγελίας. Δὲν ἀποτελεῖ ἐπιλογὴν
τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημιώσεως μόνη
καὶ ἀνευ ἄλλου τινός ἡ κατὰ τὸν χρόνον τῆς
ἀπολύσεως εἰσπραξις ὑπὸ τοῦ ἀπολυομένου
τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημιώσεως, τὴν
ὅποیان οἰκιοθελῶς ὁ ἐργοδότης καταβάλλει
πρὸς αὐτόν. Πολλῶ μᾶλλον δὲν ἀποτελεῖ ἐπι-
λογὴν ἡ κατὰ πλάνην ἢ δι' ἀπάτης περὶ τὸν νο-
μικὸν χαρακτῆρα τοῦ ποσοῦ, τὸ ὅποιον λαμβά-
νει ὁ ἀπολυόμενος ἢ κατόπιν βίας γενομένη εἰσ-
πραξις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112. Κατὰ
τὰς περιπτώσεις ταύτας, ὁ ἀπολυθεὶς δὲν στε-
ρεῖται τὸ δικαίωμα, νὰ ἐπικαλεσθῇ κατόπιν
τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεώς του καί, στηρι-
ζόμενος ἐπὶ τῆς μὴ λυθείσης συμβάσεως ἐργα-
σίας, νὰ ζητήσῃ τὰς ἀποδοχὰς του ὡς ἀντιπα-
ροχὴν, ὅτε ὑποχρεοῦται νὰ καταλογίσῃ εἰς τὰς
ἀποδοχὰς του ταύτας τὴν ὑπ' αὐτοῦ ληφθεῖσαν
κατὰ νόμον 2112 ἀποζημίωσιν. Ὁφείλει ὁμοῦ,
ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀνα-
γνώρισιν τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως του
ὅσον οἷόν τε τάχιον, ἵνα μὴ ἡ *σιωπὴ* καὶ *ἐφησύ-
χασις* του ἐκληφθοῦν ὡς ἐπιρρωνύουσαι *ἐπι-
λογὴν* τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀπαιτήσεως.

Ἐάν ὁ ἀκύρως καὶ ἀτάκτως ἀπολυθεὶς οἰ-
κειοθελῶς ἐπελέξατο, δικαστικῶς (!) ἢ ἐξωδι-
κῶς, τὴν ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημίωσιν—καὶ
πολλῶ μᾶλλον ἐάν εἰσέπραξε ταύτην—δὲν δι-
καιοῦται πλέον νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τῆς ἐκ τοῦ
ν.δ. 424 ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως καὶ νὰ ζη-
τήσῃ τὰς ἀποδοχὰς του.

Εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο καταλήγομεν σκε-
πτόμενοι ὅτι: Ἡ ἐκ τῆς παραβάσεως τοῦ
ν. δ. 424 ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως εἶναι σχε-
τικὴ, τεθεῖσα ὑπὲρ μόνου τοῦ ἀπολυθέντος.
Ὅστις, ἄρα, δικαιοῦται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἀκυ-
ρότητα ἢ νὰ παραιτηθῇ τῆς ἐπικλήσεως αὐτῆς.
Πρόθεσιν παραίτησεως ἀπὸ τῆς ἐπικλήσεως τῆς
ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως δηλοῖ σαφέστατα
ἡ ἐπιδιώξις τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημιώ-
σεως, ἥτις ἔχει ὡς προϋπόθεσιν τὴν ὀριστικὴν
λύσιν τῆς συμβάσεως. Λυθείσης ὁμοῦ τῆς συμ-
βάσεως, δὲν δύναται πλέον νὰ γίνῃ λόγος περὶ
ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως καὶ ἀναβιώσεως
τῆς σχέσεως.

3. Δὲν ἐπιτρέπεται, λοιπόν, μετὰ τὴν ἐπιδιώ-
ξιν τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀπαιτήσεως πρὸς
ἀποζημίωσιν, προσβολὴ τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀ-
κύρου καὶ αἰτήσις περὶ καταβολῆς τῶν ἀποδο-
χῶν τοῦ ἐργαζομένου.

Ἐπιτρέπεται ὁμοῦ τὸ ἀντίθετον: Ὁ ἀκύρως
ἀπολυθεὶς, ἐάν ἐζήτησε τὴν πληρωμὴν τῶν ἀπὸ
τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν του, δύναται, ἀνὰ
πᾶσαν στιγμὴν καὶ *ἐφ' ὅσον συνεχίζεται ἡ ὑπερη-
μερία τοῦ ἐργοδότη, νὰ ἐρμηνεύσῃ τὴν συνεχι-
ζομένην ταύτην ἄρνησιν ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρε-
σιῶν ὡς ἄτακτον ἀπόλυσιν αὐτοῦ καὶ νὰ ζητήσῃ*
τὴν κατὰ νόμον 2112 ἀποζημίωσιν, προτιμῶν
τὴν ὀριστικὴν λύσιν τῆς συμβάσεως. Ἡ λύσις
αὕτη τῆς συμβάσεως χωρεῖ, οὐχὶ ἀφ' ἧς τὸ πρῶ-
τον ὁ ἐργοδότης περιήλθεν εἰς ὑπερημερίαν,
ἀλλ' ἀφ' ἧς ὁ ἐργαζόμενος ἐδήλωσεν ὅτι θεωρεῖ
τὴν σύμβασιν ὡς ὀριστικῶς λυθεῖσαν καὶ ἐζήτησε
τὴν κατὰ νόμον 2112 ἀποζημίωσιν. Ἐκτοτε ὁ ἐρ-
γοδότης δὲν δύναται πλέον ν' ἀνακαλέσῃ μόνω-
μερῶς τὴν γενομένην ἀπόλυσιν, ὁ δ' ἐργαζόμε-
νος δικαιοῦται νὰ λάβῃ τοὺς μέχρι τότε μισθοὺς
του καὶ τὴν ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημίωσιν,
ὕπολογιζομένου τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας μέ-
χρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν οὗτος ἐδήλωσεν ἐπιλο-
γὴν τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης.

III

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων καταφαίνεται
ὅτι, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν. δ. 424, τὸ ὅποιον σή-
μερον διέπει ὅλας τὰς ἀορίστου χρόνου συμβά-
σεις ἐξηρητημένης ἐργασίας ἐξαίρουμένων μό-
νων τῶν ἐργασιακῶν συμβάσεων οἰκιακῶν
ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν—τόσον τὸ σύστημα
καταγγελίας τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ὅσον καὶ τὸ
σύστημα καταγγελίας τοῦ νόμου 2112 ἔχουν
ἐφαρμογὴν, ὑπὸ τοὺς ἀκολουθοῦντας δύο βασι-
κοὺς κανόνες:

α. Οὐδέποτε τὰ δύο ταῦτα συστήματα ἀκο-
λουθοῦνται ταυτοχρόνως.

β. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀπολυθέντος ὑπαλλήλου ἢ ἐρ-
γάτου προσφυγὴ εἰς τὸ σύστημα καταγγελίας
τοῦ νόμου 2112 δηλοῖ παραίτησιν ἀπὸ τῆς προσ-
φυγῆς εἰς τὸ σύστημα καταγγελίας τοῦ ἀστι-
κοῦ δικαίου, ἐνῶ τοῦτο δὲν συμβαίνει καὶ ἀντι-
θέτως.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Ὑπάλληλοι ἐν διαθεσιμότητι καὶ ἀπολυθέν-
τες τῆς φυλακῆς ἐπὶ ἐγγυήσει.

Ὑπὸ τοῦ κ. Ν. ΑΣΤΡΟΥΛΑΚΗ, Δικηγόρου

Α'. Ἀποδοχαὶ Δημοτικῶν ὑπαλλήλων ἀπεχόντων
αὐθαιρέτως τῆς ὑπηρεσίας. Προφυλάξεις.

1. Ἐν γενικῇ ἐννοίᾳ πᾶς ὑπάλληλος, δημοτικὸς
ἢ δημόσιος, ἀπέχων ἀνευ ἀδείας ἐξ οἰουδήποτε λό-
γου τῆς ὑπηρεσίας του, δὲν δικαιοῦται ἀποδοχῶν διὰ
τὸν χρόνον τῆς ἀπουσίας του. Ὁ ἐν προφυλάξει
τελῶν δημ. ὑπάλληλος χαρακτηρίζεται ὡς αὐθαιρέ-
τως ἀπέχων τῆς ὑπηρεσίας καὶ δὲν δικαιοῦται ἀπο-
δοχῶν (πρβλ. Ν. Δ. 27 Ἰουνίου 1935, Α.Π. 494/905,
Γν. Νομ. Συμβουλίου 260/1923, κανόνας μισθώσεως
ὑπηρεσιῶν). Ὁ δημοτικὸς ὑπάλληλος δυνάμει τοῦ
ἀρθροῦ 14 Ν. 4548 τίθεται αὐτοδικαίως εἰς ἀργίαν,
ἅμα ὡς στειρηθῇ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας διὰ
προφυλάξεις.

2. Ἄμα τῇ ἀποφυλάξει τοῦ ἐπὶ ἐγγυήσει ὁ δη-
μοτικὸς ὑπάλληλος, ὁ ἐν ἀργίᾳ τελῶν λόγῳ τῆς προφυ-
λακίσεώς του, ἐπανέρχεται εἰς ἐνέργειαν, ἐφ' ὅσον

1) Δικαστικὴν ἐπιδιώξιν ἀποτελεῖ καὶ ἡ κατ' ἄρ-
θρον 634α τῆς πολ. δικ., ὡς τοῦτο προσετέθη διὰ τοῦ
ἀπογ. νόμου 2032/1939, ἐνώπιον τοῦ προέδρου πρω-
τοδικῶν ἢ τοῦ εἰρηνοδίκου αἰτήσις προσωρινῆς ἐπι-
δικαστικῆς μέρους τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀπαιτήσεως.

διά δικ. αποφάσεως δὲν ἐπὶ ἤλθεν ἐκπαιδευτικῶς τοῦ ἡ διὰ πειθαρχικῆς ἀπόλυσις τοῦ (ἄρθρ. 8, 9 καὶ 14 Ν. 4548) καὶ ἀπὸ τῆς ἐμφανιστέως τοῦ πρὸς παροχὴν ὑπηρεσίας ἄρχειται ἡ μισθοδοσία τοῦ ἐκ νέου νομικῶς.

Β'. Συνδρομὴ προφυλακιστέως καὶ διαθεσιμότητος

1. Τὰ τῆς διαθεσιμότητος τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων ὁρίζει σαφῶς ὁ Α. Ν. 120 (καὶ 292).

Ἐὰν ὁ τελὼν ἐν προφυλακίσει ὑπάλληλος, ἀπέχων ἀναγκαστικῶς τῆς ὑπηρεσίας τοῦ καὶ μὴ δικαιούμενος μισθοληψίας τεθῇ ἅμα μεταγενεστέρως εἰς διαθεσιμότητα, δὲν νοεῖται νὰ δικαιωθῇ οὕτως τῶν ἀποδοχῶν, ὡς ὁρίζει ὁ Νόμος περὶ διαθεσιμότητος, ἐνῷ ἐξακολουθεῖ ἐν προφυλακίσει (πρβλ. ἄρθρ. 31 Ν. Δ. 27—6—35 καὶ 33 λογ. Νόμου, γνομ. 82|234 Ν. Σ|λίον 'Υπ. Οἶκ.).

2. Ὁ περὶ οὗ πρόκειται ἐνταῦθα δημοτ. ὑπάλληλος, προφυλακισθεὶς τὸν Ἰούνιον 1943, δυνάμει ἐντάλματος τοῦ Β' Ἀνακριτοῦ Πειραιῶς, καὶ ἀκολούθως τεθεὶς εἰς βίον διαθεσιμότητα τὴν 30—8—43, ἀποφάσει τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς (ὄργανον Κρατικῆς ἐποπτείας), κατὰ τὸν Α. Νόμον 120 δὲν δικαιούται τῶν ἀποδοχῶν τῆς διαθεσιμότητος κατὰ τὸν χρόνον τῆς προφυλακιστέως τοῦ γενικῶς, οὔτε κατὰ τὸν καθ' ὃν συνέτρεχε φυλάκισις καὶ διαθεσιμότης αὐτοῦ.

3. Ἦδη ὅμως οὗτος ἀπελύθη ἐπὶ ἐγγυήσει καὶ διατηρουμένης τῆς ὑπαλληλικῆς τοῦ σχέσεως πρὸς τὸν Δῆμον (δὲν ἐξέπεσεν, δὲν ἀπελύθη) ἐνεφανίσθη πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ἥτοι ἐλλειπούσης τῆς στεργήσεως τῆς προσωπικῆς τοῦ ἐλευθερίας ἐπανῆλθεν αὐτοδικαίως εἰς ἐνέργειαν (γνομ. Εἰσαγγ. Ἀρ. Πάγ. 43|937). Οὐχ ἦτον μόνη ἡ κατάστασις τῆς διαθεσιμότητος τοῦ συνεχίζεται, ἄνευ τοῦ κωλύματος τῆς ὁποίας θὰ ἀνελάμβανεν ὑπηρεσίαν καὶ θὰ ἐδικαιοῦτο νομικῶς τῶν κανονικῶν ἀποδοχῶν τοῦ Διαρκούσης ὅθεν τῆς διαθεσιμότητος τοῦ δικαιούται τῶν ἀποδοχῶν, ὡς ὁρίζει ὁ Νόμος (Α. Ν. 120), ὑπ' οὗ καὶ μόνον τὸ κράτος τελεῖ ἀπὸ τῆς ἀποφυλακιστέως τοῦ, διότι μὴ ὑπάρχοντος ἄλλου λόγου ἐξ ἄλλου κανόνος δὲν ὑπάρχει ἄλλη κατάστασις τοῦ ἀποφυλακισθέντος ὑπαλλήλου πλὴν τῆς τοῦ ἐφαρμοστέου νόμου τῆς διαθεσιμότητος, ὅστις καὶ δὲν ποιεῖται διάκρισιν προελεύσεως τῶν ὑπὸ μόνον τὸ κράτος τοῦ τελούντων ὑπαλλήλων.

Παραβάλλοντες τὸ ἄρθρ. 31 ἐδ. 2 β. 4 Ν. Δ. 27—6—1935 καθ' ὃ ὑπάλληλος οἰκονομ. ἐν προφυλακίσει μὴ ἀπολυθεὶς ἐπ' ἐγγυήσει δὲν δικαιούται ἀποδοχῶν καὶ ἂν εἴτε ἐτέθη εἰς διαθεσιμότητα, γνωστὸν εἰς τὸν Νομοθέτην τοῦ Ἀν. Ν. 120, παρατηροῦμεν, ὅτι ὁ Νομοθέτης οὕτως ἐκρινεν, ὅτι δὲν ἐχρειάζετο μετὰ ἀσφάλειαν περὶ τῆς πειθαρχικῆς μεταχειρίσεως τῶν ὑπὸ μόνον τὸ κράτος τοῦ τελούντων ὑπαλλήλων δημοσίων καὶ δημοτικῶν.

Ἐχω ὅθεν τὴν γνώμην, ὅτι ὁ ἀποφυλακισθεὶς ἐπ' ἐγγυήσει δημοτικὸς ὑπάλληλος καὶ τελὼν ἐν διαθεσιμότητι δικαιούται τοῦ πωροστού τῶν ἀποδοχῶν, ὡς ὁρίζει ὁ ἐφαρμοσθεὶς διὰ τὴν διαθεσιμότητά τοῦ Νόμος, πλὴν τοῦ χρόνου τῆς διαθεσιμότητος, ὅστις συνέτρεξε μετὰ τῆς προφυλακιστέως τοῦ.

Γ'. Ἡμερήσιον ἐπίδομα τροφῆς τῶν ἐν διαθεσιμότητι.

Ἐν τῷ Διοικητικῷ Δικαίῳ οὐδεμία πειθαρχικὴ ποινὴ ἐπιβάλλεται ἄνευ νόμου προβλέποντος αὐτήν (νὰ ὑπάρξῃ νόμος καὶ ἀναδρομικῶς Ν. Ν. Σαριπόλου Σ. Δ. γ 187 Σ.Ε. 523|931), οὔτε ἐπιβάλλεται ἄλλη πλὴν τῆς ἐν τῷ Νόμῳ ὁριζομένης (Σ. Ε. 84|934), ἡ δὲ πειθαρχικὴ ποινὴ ἐπιβάλλεται διὰ τὴν ἐξουσίαν λειτουργίαν τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ οὐχὶ ὡς ὑπὸ φορέως

ἐξουσίας, ὅπως ἀντιθέτως γίνεται ἐν τῷ Ποιν. Δικαίῳ (Χωροφ. Π. Δ. 194 σελ. 9 Σ.Ε. 278|932), ὃ δὲ Α. Ν. 120 ἐν ἄρθρῳ 2 ἐξαιρετικῶς ἀνεγνώρισε δικαιοδοσίαν εἰς τὸ ἐποπτεῦν τὴν τοπικὴν αὐτοδιοίκησιν Κράτος καθ' ἁρμοδιότητα τῶν κατὰ τόπους ἐποπτευόντων Κρατ. ὀργάνων (ὡς συμβαίνει εἰς ὄργανα τοῦ ἱεραρχικοῦ ἐλέγχου) διὰ τὴν θέσιν εἰς διαθεσιμότητα μετὰ στεργήσεων ἀποδοχῶν δημοτ. ὑπαλλήλων, ὅπερ δὲν ἐπέτρεπε τὸ ἄρθρ. 107 τοῦ Συντ. 1927, ἀντικατασταθὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 105 Συντ. 1864|1911 διὰ τῆς Ζ Συντ. Πρ. τῆς 29—10—35, ἐν σιωπῇ δὲ τοῦ Νόμου καὶ ἐν τῷ ἱεραρχικῷ ἐλέγχῳ δὲν ἐπιβάλλεται ποινὴ, πολὺ ὀλιγώτερον ἐν τῇ Κρατικῇ ἐποπτείᾳ (πρβλ. Δήμαρχος ἐν διαθεσιμότητι λαμβάνει τὰς ἀποδοχὰς τοῦ —ἐξοδα παραστάσεως— Νομ. Σ. Ε.). Ἀρα οὐδεμία ἄλλη στέργεισι, ἐκτὸς τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ Νόμου 120 (292), δύναται νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸν ἐν διαθεσιμότητι —μετὰ τὴν ἀποφυλάκισιν τοῦ— τελούντα δημοτικὸν ὑπάλληλον κατὰ τὰ ἄνω καὶ διότι αἱ στεργήσεις ἐρμηνεύονται στενῶς.

Ἐρμηνεύοντες ἱστορικῶς καὶ συστηματικῶς (θέσις Ἀν. Νόμου 120 ἐν τῷ λογιστικῷ συστήματι τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων) καὶ τελεολογικῶς (λόγοι ἀποκλειόντες εὐρύτερον καταλήγοντες) τὸν νόμον τῆς διαθεσιμότητος τῆς περιόδου 1936, ἐφαρμοζόμενον εἰς τὴν σημερινὴν ἐννομον τάξιν (κενὰ τοῦ νόμου καὶ λόγῳ τῶν σημερινῶν συνθηκῶν— ἀληθῆ καὶ μὴ ἀληθῆ) ὀφείλομεν νὰ δεχθῶμεν, ὅτι τὸ ἐπίδομα τροφῆς τοῦ ἐν διαθεσιμότητι ὑπαλλήλου δὲν ὑπάρχει εἰς τὰς οἰκονομικὰς στεργήσεις τοῦ βασικοῦ Νόμου 120|1936. Τὴν γνώμην ταύτην ἀκολουθεῖ καὶ ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις καὶ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 79 τῆς 24—5—43 τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν (Γ.Δ. Δ.Ι.) ὁρίζει, ὅτι τὸ δι' ἀποφάσεως τῆς Κυβερνήσεως χορηγούμενον ἐπίδομα τροφῆς εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους χορηγεῖται πλῆρες καὶ εἰς τοὺς ἐν διαθεσιμότητι ὑπαλλήλους (καὶ προσωρ. ἀπολύσει καὶ ἀδείᾳ ἄνευ ἀποδοχῶν), ἥτις ἀφορᾷ καὶ τὸν ἐν προκειμένῳ δημοτικὸν ὑπάλληλον, τεθέντα εἰς διαθεσιμότητα, ὑπὸ ὁργάνου Κρατικῆς ἐποπτείας, ἐξομοιούμενον πρὸς ὄργανον ἱεραρχικοῦ ἐλέγχου, κατὰ τὸν ἀναγνωρίσαντα εἰς αὐτὸν δικαιοδοσίαν (ἐξουσίαν) καὶ ἁρμοδιότητα διὰ τὴν ἐξεταζομένην περίπτωσιν νόμον.

Ἐτι δὲ πλέον ἡ ὑπ' ἀριθ. 186478 τῆς 30—7—43 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν (ἐγκύκλ. 8) βάσει τοῦ Νόμου 200|43, ἐπεκτείνασα τὸ ἐπίδομα τροφῆς καὶ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου (μετὰ γνώμην τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν—οὐχὶ κοινῇ ἀποφάσει— ἐρμηνευόμενον οὐχὶ ὡς συλλογικὸν διοικητικὸν ὄργανον, ἀλλὰ μόνον ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ὡς ἀτομικοῦ ὄργανου) ἐπιλύει τὸ ζήτημα.

Ὅθεν ὁ ἐν διαθεσιμότητι καὶ μόνη διατελὼν δημοτικὸς ὑπάλληλος δικαιούται ἐπιδόματος τροφῆς.

Δ'. Ἐκτακτοὶ οἰκονομικαὶ παροχαί.

Διὰ τοὺς ἰδίους ὡς ἄνω λόγους δικαιούται ὁ ἐν διαθεσιμότητι καὶ μόνη τελὼν ὑπάλληλος καὶ τῶν ἐκτάκτων οἰκονομικῶν παροχῶν—λόγῳ τῶν σημερινῶν συνθηκῶν χορηγούμενων ὑπὸ τοῦ Κράτους ἢ κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ— π. χ. δανείου, παροχῆς ραπτικῶν, πλὴν τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς προφυλακιστέως χορηγούμενων. Ἐπικειμένης ὁμοῦ ἀπολύσεως δὲν καταβάλλονται μελλοντικοὶ μισθοὶ ἢ παροχαί.

Ε'. Οὐχ ἦτον κατὰ τὰς διατάξεις περὶ οἰκονομικῆς ἐπαρκείας (Ν. Δ. 610) τοῦ Δήμου, δέον νὰ λαμβάνηται ἀπόφασις πιστώσεως ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐγκρίσις τῆς ἐποπτεούσης Νομαρχίας.

ΣΤ'. Ἵνα μὴ ὅμως ὁ ἐν διαθεσιμότητι ὑπάλληλος

λος παύση νά ενδιαφέρεται διά τόν Δῆμον μελλοντικῶς καί ἐργαζόμενος τυχόν ἀλλαχού κερδίζη πλείονα τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ Δήμῳ συναδέλφων του, ὡς εἶναι τὸ πνεῦμα τοῦ Α. Ν. 120]1936, καί ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας δέον κατὰ μῆνα νά ὑποβάλλη δῆλωσιν, ὅτι δὲν ἀπεκέρδισεν ἐξ ἐργασίας του πλείονα τῶν πλήρων ἀποδοχῶν καί ἐπιδόματος τροφῆς του, διότι, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, θά ζητηται ἡ ὀλική διακοπὴ τῆς μισθοτροφοδοσίας του.

ΝΙΚΗΤΑΣ ΑΣΤΡΟΥΛΑΚΗΣ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΥΞΗΣΕΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΑΠΟ 1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1943

Υπουργεῖον Ἑργασίας. Ἀριθ. πρωτ. 32531]Ε 420. Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Σεβρίου 1943.

Πρὸς

τὰς Ἐπιθεωρήσεις Ἑργασίας, Σύνδεσμον Ἑλλήνων Βιομηχάνων, Σύνδεσμον Ἄγων. Ἐταιριῶν, Συνομοσπονδίαν Ἑργατῶν.

Ἐν τ α ῦ θ α

Ἐπειδὴ ἡ ὑπ' ἀριθ. 29970/Α. 293 τῆς 3ης Σεπτεμβρίου 1943 ἡμετέρα ἀπόφασις (1) ἐκοινοποιήθη ὑμῖν ἐσφαλμένως, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι τὸ ἀκριβὲς κείμενον ταύτης ἔχει ὡς ἀκολούθως:

«Ἡ παράγρ. 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 29505]Α 291]31-8-43 ἡμετέρας ἀποφάσεως (2) ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

«4.—Ἡ κατὰ τὰς προηγουμένας παραγράφους αὔξεσις κατὰ 60 οἰο χορηγεῖται ἐπὶ τῶν μέχρι τῶν 200.000 δραχμῶν μηνιαίως ἀποδοχῶν.

Διὰ πᾶν ποσὸν μηνιαίου μισθοῦ πέραν τῶν 201.000 καὶ μέχρι τῶν 400.000 χορηγεῖται αὔξησις 40 οἰο, διὰ δὲ τὰ ποσὰ τῶν 401.000—600.000 δραχμῶν χορηγεῖται αὔξησις 30 οἰο.

Πέραν τῶν 601.000 οὐδεμία αὔξησις χορηγεῖται».

Ἡ παροῦσα ἰσχύει ἀπὸ 1-8-1943

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἑργασίας

(1) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 49, σελ. 569.

(2) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 48, σελ. 538.

Σημ. Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ.—Ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ κειμένου τῆς τροποποιητικῆς ὑπ' ἀριθ. 29970]Α 293]1943 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ κείμενον τῆς ὑπ' ἀριθ. 29505]1943 ἐτέρας, προκύπτει, ὅτι αἱ χορηγηθεῖσαι αὔξεις ἐννοοῦνται ὡς ἑξῆς: Μέχρι τῶν δραχ. 200.000 αὔξησις 60 οἰο. Διὰ τὰς 400.000 δραχμὰς αἱ μὲν πρῶται 200.000 θά τύχωσιν αὔξεως 60 οἰο καὶ αἱ ἐπόμεναι 40 οἰο. Διὰ τὰς 600.000 δραχμὰς αἱ πρῶται 200.000 δραχ. θά τύχωσιν αὔξεως 60 οἰο, αἱ ἐπόμεναι 200.000 δραχ. 40 οἰο καὶ αἱ τελευταῖαι 30 οἰο (Οὕτω καὶ 32530]Κ 314 τῆς 21 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας πρὸς Ἀνώνυμον Ἐταιρίαν).

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς θυρωροὺς πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, πού ὑπάγονται καὶ αὐτοὶ εἰς τὰς αὔξεις τῆς 29505]1943 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, θά τύχωσιν αὔξεων 40 οἰο καὶ ὄχι 60 οἰο (βλέπε παράγρ. 6 τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως), τῆς διακρίσεως αὐτῆς περιοριζομένης μόνον ὡς πρὸς τοὺς θυρωροὺς πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, διότι καὶ ἐπ' αὐτοῦ, ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς διατάξεως, ἐγεννήθη, ἄνευ λόγου, ζήτημα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΣ

Υπὸ τοῦ κ. Ν. ΚΑΠΑΡΑΚΟΥ Δικηγόρου

Σὲ ὅλες τῖς θεωρίας «περὶ Δικαίου» ὑπάρχει ἓνα κοινὸ σημεῖο: ἡ ἐξυπηρέτηση τοῦ ἀτόμου. Μὲ τὴν προϋπόθεσιν αὐτὴ ὁ πρωτόγονος ἄνθρωπος μεταπήδησε εἰς τὴν οργανωμένην Κοινωνίαν καὶ γιὰ τὸν ἴδιον, ἀκριβῶς, λόγο ὁ σύγχρονος δέχεται τὴν κρατικὴν ἐξουσίαν. Ἐστὶ, τὸ σημεῖο πού συναντῶνται οἱ θεωρίαι «περὶ Δικαίου» περιλαμβάνει ἓνα τρομερὸ δυναμισμόν πού περιστρέφει καὶ χαρακτηρίζει τῖς κοινωνίας στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου. Ἀπ' αὐτὸ ὅμως ἐρχεται ἓνα βασικὸν καὶ ἀδιαφιλονίκητον συμπέρασμα: ὅτι τὸ Δίκαιον, γιὰ νὰ ἐξπληρώσῃ τὸν προορισμόν του, πρέπει νὰ ἐξυπηρετῇ τὸ σύνολον, μέσα στὸ ὁποῖον κινεῖται καὶ ὑπάρχει τὸ ἄτομον ὡς ὁργανικὴ μονάδα.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἰδέα τοῦ Δικαίου εἶναι πολὺ ἀφηρημένη καὶ ἡ ἐπικρατοῦσα κοσμοθεωρία τῆς ἐποχῆς δὲ μπορεῖ ἐπακριβῶς νὰ καθορίσῃ τὴν ἔκτασίν της, ἡ Πολιτεία, γιὰ ν' ἀποφύγῃ τῖς καταχρήσεις, προσδιόρισεν μὲ τὸ Νόμον τὰ δικαιώματα καὶ τῖς υποχρεώσεις τῶν πολιτῶν. Θὰ μπορούσε ὅμως κάλλιστα, ὡς συμβαίνει μὲ μερικὰ ξένα Κράτη, ἓνα μέρος τοῦ Δικαίου ἢ καὶ ὁλόκληρον, νὰ εἶναι ἀγραφο, δίχως, μ' αὐτό, νὰ προκύπτῃ καμμίαν ἀνωμαλίαν. Ἀρα ἡ ἐξυπηρέτηση τοῦ ἀτόμου μέσα στὸ σύνολον παραμένει ἡ οὐσία τοῦ Δικαίου καὶ ὅλα τ' ἄλλα γενικῶς ἀποτελοῦν τοὺς τύπους, χάριν αὐτῆς τῆς ἀρχῆς.

Ὁ βαθμὸς στὸν ὁποῖον φθάνει ἡ Πολιτεία, μὲ τὸ νὰ τηρῇ τὴν ἀρχὴν αὐτήν, εἰς τὴν μετατροπὴν τοῦ Δικαίου, ἀπὸ ἀφηρημένης ἰδέας εἰς πραγματικότητα, μὲ τὸ νόμον, ἀποτελεῖ τὸν ἀντίστοιχον βαθμὸν τῆς εὐημερίας της. Ὅτι, ὀνομάζουμε κλασικὴ ἐποχὴ, πού ἐκφράζεται καὶ πλαισιώνεται, μ' ὅτι, καλὺτερον μπορεῖ νὰ δώσῃ ἡ ζωὴ, εἶναι, εἰς τὴν τελευταίαν του ἀνάληψη, ἀποτέλεσμα τῆς ἀρχῆς αὐτῆς, δίχως παρεκκλίσεις, καὶ ἐφαρμόζεται μὲ θρησκευτικὸν φανατισμόν.

Τὸ πρῶτον λοιπὸν ζήτημα, σύμφωνα μὲ ὅσα ἐκθέσαμε παραπάνω, εἶναι τὸ ἑξῆς: Ὁ νόμος γιὰ νὰ ἐμπνέτῃ τὸ σεβασμὸν καὶ συνάμα γιὰ νὰ πετυχαίνῃ τὸ σκοπὸν του, πρέπει, εἰς τὴν εἰδικὴν ρύθμισιν μιᾶς σχέσεως, νὰ ἐκφράξῃ τὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ ἀτόμου, σὲ τρόπον πού νὰ μὴν δημιουργῇ ἀντινομία μὲ τὸ σύνολον.

Οἱ νόμοι, ὅμως, εἶναι ἀνθρώπινα κατασκευάσματα καὶ μοιραία φέρουν τὰ ἐλαττώματά των, πού ποικίλλουν στὸ περιεχόμενον, ἀνάλογα μὲ τὴν προέλευσίν των. Στὴ χώρα μας μάλιστα, λόγω τοῦ παλαιοκομματισμοῦ καὶ μιᾶς μεγαλύτερης ἐλευθεριότητος εἰς τὴν διακυβέρνησιν, τὰ ἐλαττώματα εἶναι καὶ πολλὰ καὶ ἀρκετὰ σημαντικά. Ὁ λαὸς παραστατικώτατα τὰ ὀνομάζει «παραθυράκια» καὶ πολλὰς φορὰς εἶναι θεατὰ μέχρι σημείου σκανδάλου. Ἀρα ὁ νόμος συμβαίνει πολλὰς φορὰς, ἁμέσως μὲ τὴν γένεσίν του, νὰ περιέχῃ περισσότερην ἀπὸ τὴν χρειαζομένην τυπικότητα. Ἐστὶ, τὸ δεύτερον ζήτημα, πού εἶναι καὶ τὸ κύριον θέμα τοῦ ἄρθρου μας, τὸ πῶς δηλαδὴ θὰ ἐφαρμόσῃ ὁ δικαστὴς τὸ νόμον, παίρνει μεγαλύτερη σημασίαν καὶ σπουδαιότητα.

Πρῶτα θὰ ἐξετασθῇ κατὰ πόσον ὁ νόμος ἀνταποκρίνεται καὶ συμφωνεῖ μὲ τὴν κοσμοθεωρίαν τῆς ἐποχῆς, πού δίνει μιὰ θέσιν στὸ ἄτομον. Αὐτὸ εἶναι κατὰ περισσώτερον ἀπὸ τὴν λεγόμενη συνταγματικότητα τῶν νόμων. Τὸ Σύνταγμα, σὲ χοντρὲς γραμμὰς, δίνει τῖς βάσεις τῆς Πολιτείας, ἀλλ' οἱ ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς, ὅπως ἐκφράζονται, μὲ τὴν ἐπικρατοῦσα κοσμοθεωρία, προχωροῦν ἀκόμα πλεονεχίον πέρα καὶ ὅπλίζουν τὰ κα-

(συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 608)

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΥΠΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Προϋποθέσεις καὶ βάρος ἀποδείξεως κύρους καταγγελίας κατὰ τὸ ἀρθρ. 10 Ν. Δ. 424/1941

Δὲν εἶναι ἀναγκαῖα, κατὰ τὸ ν. δ. 424/1941, ἐν περιπτώσει ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἡ προηγουμένη ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διὰ λόγον ἐκ τῶν τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424/1941. — Ἐκτίμησις ἀκαταλληλότητος καὶ ἀναρμοστος συμπεριφορᾶς μισθωτοῦ. — Βάρος ἀποδείξεως κύρους καταγγελίας. — Νομικὴ ἰσχὺς τῆς περὶ ἐπιβολῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἐφηρμόσθη.

Ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, πού παρατίθεται κατωτέρω, ἔχει νὰ κρίνῃ περίπτωσιν ἀπολύσεως ἐργατίας ἐπιχειρήσεως, ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, διὰ λόγον ἐκ τῶν τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424/1941 (Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος α', τευχ. 1, σελ. 21). Ἀκολουθοῦσα τὴν μᾶλλον κρατήσαν ἀποψιν τῆς νομολογίας (βλέπε συμφώνους Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 6746/1942, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τευχ. 36, σελ. 140, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 64/1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τευχ. 40, σελ. 267, Πρωτ. Ἀθηνῶν 2/98/1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τευχ. 44, σελ. 395, ἀντίθετοι αἱ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 626/1942, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β' τευχ. 32, σελ. 11, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 484/1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τευχ. 37, σελ. 174, *Δ. Διτξερόπουλος*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν.δ. 424/1941 § 4 σημ. 4α), ἀποφαίνεται καὶ αὕτη, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται ἐιδικὴ ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προϊσχύοντος ἀναγκ. νόμου 2000/1939, καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ἀπολύσεως μισθωτοῦ διὰ λόγον ἐκ τῶν τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ ν.δ. 424/1941 ἐργαζομένου ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἀρκεῖ μόνον νὰ διαφυλαχθῇ ἡ τήρησις καὶ τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων τοῦ ἀρθρ. 10 τοῦ ν. δ. 424/1941 (ἀντικατάστασις τοῦ μισθωτοῦ δι' ἄλλου τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς καὶ μὴ ὑπέρβασιν τοῦ ποσοστὸν 15 ο/ο τοῦ ὑψηροτέρου προσωπικοῦ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους).

Περαιτέρω ὁμως ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις καινοτομεῖ ὡς πρὸς τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως τοῦ κύρους καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, διανέμουσα αὐτὸ μεταξὺ ἐργοδότη καὶ μισθωτοῦ (ὁ ἐργοδότης ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀκαταλληλότητα καὶ ἀναρμοστον συμπεριφορὰν τοῦ μισθωτοῦ καὶ ὁ μισθωτὸς δὲν ὁ ἐργοδότης δὲν ὑπερέβη τὸ νόμιμον ποσοστὸν ἀπολύσεων).

Ἐν τούτοις θὰ ἠδύνατο νὰ παρατηρηθοῦν τὰ ἑξῆς: Τὸ ν. δ. 424/1941, ἀπαγορεύον κατ' ἀρχὴν τὴν ἀνατιθέσθαι καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπιτρέπει ἑξαιρετικῶς αὐτὴν ὑπὸ ὠρισμένης προϋποθέσεως.

Ἡ τήρησις τῶν προϋποθέσεων αὐτῶν ἐναπόκειται εἰς τὸν ἐργοδότην, ὑπόχρεων αὐτὸν πάντοτε νὰ ἀποδείξῃ τὸ κύρος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (Οὐτὼ καὶ Πρωτ. Ἀθηνῶν 679/1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τευχ. 38, σελ. 207, Πρωτ. Πειραιῶς 713/1942, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος α', τευχ. 22, σελ. 693, Πρωτ. Ἀθηνῶν 2962/1943,

Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τευχ. 45, σελ. 433, Πρωτ. Πειραιῶς 831/1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τευχ. 47, σελ. 503).

Ἐπομένως, ἐφ' ὅσον προϋπόθεσις τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι καὶ τὸ ὅτι ὁ ἐργοδότης δὲν ὑπερέβη τὸ 15 ο/ο τοῦ προσωπικοῦ (ἀρθρ. 10 ν. δ. 424/1941), αὐτὸς βαρύνεται ν' ἀποδείξῃ τοῦτο, ὡς καὶ τὴν συνδρομὴν τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων τοῦ νόμου.

Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι μόνον συμφωνον πρὸς τὸ γράμμα τοῦ νόμου, ἀλλὰ βαίνει ὁμαλῶς καὶ πρὸς τοὺς κανόνες τῆς ἀποδείξεως, ἀφοῦ ἀποβαίνει δυσχερές, ἂν μὴ ἀδύνατον, εἰς τὸν μισθωτὸν ν' ἀποδείξῃ αὐτὸς τὸν ἀριθμὸν τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τῶν ἀπολύσεων εἰς τὰς ὁποίας προέβη ὁ ἐργοδότης κατὰ τὴν διάρκειαν ἐνὸς ἡμερολογιακοῦ ἔτους. (Περὶ τοῦ τύπου καταγγελίας βλέπε *Δ. Διτξερόπουλος*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 § 30, σελ. 129, ἀποδεχομένου τὴν γνώμην ὅτι ἡ τήρησις τῶν οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας βαρύνει τὸν ἐργοδότην).

Ἀπομένει τὸ ζήτημα τῆς ἰσχύος τῆς διοικητικῆς πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, περὶ ἐπιβολῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, εἰς περιπτώσιν μὴ ἐφαρμογῆς τῆς παρὰ τῆς ἐπιχειρήσεως. Πράγματι, ἐφ' ὅσον ἡ διοικητικὴ αὕτη πράξις δὲν ἀνεκλήθη κατὰ τὴν νόμιμον διαδικασίαν, ἐξακολουθεῖ νομικῶς νὰ ἰσχύῃ καὶ νὰ παραγγῇ πάντοτε τὰ ἀποτελεσμάτα τῆς, εἰς περιπτώσιν κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ νέοι ὅροι λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως ἐμποδίσουν τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ χρόνον μεγαλύτερον τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου, πού διαγράφει ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις περὶ ἐπιβολῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4425/1943

Εἰσηγητῆς ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Ἀλεξάνδρῆς

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ο. Σκουτερόπουλος, Φ. Κουτουφᾶς

Κατὰ τὰ θεμελιούντα τὴν ἀγωγὴν γεγονότα ἡ ἐνάγουσα, προσληφθεῖσα ὡς ἐργάτρια ἐπ' ἀόριστον χρόνον εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ ἐναγομένου, εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς ὁποίας εἶχεν ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5124/1941 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, προσέφερε τὴν ὀφειλομένην ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπηρεσίαν, πλὴν ὁμως ὁ ἐναγόμενος ἐργοδότης ἀπὸ τῆς 5ης Ἰανουαρίου μέχρι τῆς 11ης Ἀπριλίου 1942 δὲν ἐχρησιμοποίησε τὴν προσφερθεῖσαν ἐργασίαν, κατὰ τὸ ὀριζό-

μενον κατώτατον ὄριον ἡμερῶν καθ' ἑβδομάδα, συμφώνως πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, καὶ ἐν τέλει ἀπέλυσε οὗτος τὴν ἐνάγουσαν ἀπὸ τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1942, ἐπιδιώκοντα δ' ἔνεκα τούτων ἡ καταδίκη τοῦ ἐναγομένου εἰς πληρωμὴν τῆς ἀντιμισθίας τῆς ἐναγούσης, ὡς αὕτη ἠυξήθη διὰ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεῖσαν βάσει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310/1941 καὶ 2019/1942 νομ. διαταγμάτων.

Οὕτω διατυπωμένη ἡ ἀγωγή ἐρείδεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424/1941 ν. δ., καθ' ὅς ὑποχρεοῦνται οἱ ἐργοδότες, ἐν περιπτώσει καθιερώσεως συστήματος ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, νὰ καταβάλλωσιν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τὸ ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει ὀριζόμενον κατώτατον ὄριον ἡμερομισθίων καὶ εἰς ἣν ἔτι περιπτώσιν δὲν χρησιμοποιοῦσι τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν δι' οἰονδήποτε λόγον, εἶναι δὲ ἄκυροι καὶ ὡς τοιαῦτα οὐδὲν συνεπάγονται ἔννομον ἀποτελεσμα αἱ κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου τούτου γινόμεναι ἀπολύσεις μισθωτῶν, ὑπηρετούντων εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, ἀνεξαρτήτως ἂν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἐφηρμόσθῃ ἢ μὴ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὰς ἐπὶ μισθώσεως κρατούσας ἀρχάς, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ μισθωτὴς δικαιούται τῶν ἀποδοχῶν του, ὡσεὶ δεδουλευμένων, ἂν δὲν προήλθεν ἐξ αὐτοῦ, ὅπως μὴ παράσχη τὰς ὑπηρεσίας του.

Ἐν περιπτώσει ἀποδεδειγμένης ἀνεπαρκείας ἢ ἀκαταλληλότητος περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς τῶν μισθωτῶν, δύνανται οἱ ἐργοδότες, οἱ ἀσκούντες ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμεταλλεύσιν, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424/1941 ν. δ. νὰ προβαίνωσιν εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ ὑπὸ τοιαύτας προϋποθέσεις ἀπόλυσις, ἀφορῶσα τὴν προστασίαν τῶν ἐργαζομένων, μετὰ τὸν περιορισμὸν τῆς θελήσεως αὐτῶν ὑπὸ τὸ καθιερωθὲν σύστημα τῆς μονιμότητος τῶν μισθωτῶν, ἐπιτρέπεται, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν ὑπαγορευόντων τὴν ἀπόλυσιν τούτων λόγων, ἐπὶ πασὼν ἐν γένει τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, ἀνεξαρτήτως ἂν ἐπὶ τῷ προσωπικοῦ αὐτῶν ἐφηρμόσθῃ ἢ μὴ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὑπόκειται δὲ αὕτη εἰς περιπτώσιν διάφορον ἐκείνης, καθ' ἣν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ νόμου 2000/1939, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ προαναφερθέντος ν. δ., ἀπαιτεῖται προηγουμένη ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ διὰ τὴν ἀπόλυσιν προσωπικοῦ, μὴ διακρίνοντος τοῦ νόμου διάφορον διαδικασίαν ἀπολύσεως τῶν ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ὑπηρετούντων μισθωτῶν. Ἀβάσιμος ὅθεν κρίνεται ἡ παρὰ τῆς ἐναγούσης ὑποστηριζομένη ἐκδοχή, ὅτι, συντρέχόντων τῶν ὄρων τοῦ ἀρθροῦ 10 ν. δ. 424/1941, ἀπαιτεῖται ὑπουργικὴ ἀδεία πρὸς ἀπόλυσιν μισθωτῶν ἐργαζομένων εἰς ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, εἰς ἣν ἐφηρμόσθῃ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

Ἐν προκειμένῳ τὰ προτεινόμενα παρὰ τοῦ ἐναγομένου γεγονότα, ὅτι ἡ ἐνάγουσα, ἀπολαύουσα προσθέτον ἀμοιβῆς, ἀναλόγως τῆς ἀποδοσεως τῆς ἐργασίας, ἐν συνεννοήσει μετ' ἄλλων ἐργατριῶν τῆς αὐτῆς κατηγορίας, ἵνα ἐπιτύχῃ μείζονα πρόσθετον ἀμοιβήν, προέβαινε δολίως εἰς κατὰλληλον ρύθμισιν τῶν μηχανῶν καὶ παρήγαγε μεγαλύτερον μὲν ἀριθμὸν κουβαριστῶν, ἀλλὰ πεπληρωμένων διὰ κλωστής ἐλάσσονος τοῦ κεκανονισμένου μήκους τῶν 200 ὕαρ-

δῶν, οὕτω δὲ ἐξέθετε αὕτη τὴν ἐπιχείρησιν ἠθικῶς καὶ εἰς εὐθύναν ἀποζημιώσεως ἐναντι τοῦ Δημοσίου, εἰς τὸ ὁποῖον παρέδιδεν ὁ ἐναγόμενος τ' ἀνωτέρω προϊόντα τοῦ ἐργοστασίου του, δυνάμει συμβάσεως, ἀποτελοῦσιν ἀκαταλληλότητα καὶ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν τῆς ἐναγούσης. Περαιτέρω ἰσχυρίζεται ὁ ἐναγόμενος, ὅτι προέβη εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ἔνεκα τῶν ἀνωτέρω λόγων, καὶ εἰς ἀντικατάστασιν τῆς ἐναγούσης προσέλαβεν ἑτέραν ἐργάτριαν τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μετὰ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς, ἐναντι δὲ τῆς προτάσεως ταύτης τῆς ἐναγομένης ἡ ἐνάγουσα ἀντιτάσσει, ὅτι ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους ὁ ἐναγόμενος προέβη εἰς ἀριθμὸν καταγγελιῶν μείζονα τοῦ ἐπιτρεπομένου κατὰ τὸν νόμον ὁρίου. Οὕτω προτείνεται παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἔνστασις, καταργοῦσα τὴν περὶ μισθῶν ἀξίωσιν τῆς ἐναγούσης, διὰ τὸν χρόνον μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, ἀντιλεγούσης δὲ τῆς ἐναγούσης, ὑπόχρεως ὁ ἐνιστάμενος νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἔνστασιν ταύτην καὶ διὰ μαρτύρων, λόγῳ τοῦ ἀνεφίκτου τῆς κτήσεως ἐγγράφου, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν γεγονότων, ἐτέρωθεν δὲ ἡ ἐνάγουσα δέον ν' ἀποδείξῃ καὶ διὰ μαρτύρων, ἐπιτρεπομένων διὰ τὸν αὐτὸν, ὡς ἄνω, λόγον τὰ ἐπικαλούμενα παρ' αὐτῆς γεγονότα ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἀπασχολεῖτο εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ ἐναγομένου προσωπικὸν ἐξ 70 μισθωτῶν καὶ ὅτι αἱ κατὰ τὸ ἀρθρον 10 καταγγελίαι ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους ἀνῆλθον εἰς 15, ἥτοι εἰς ἀριθμὸν ὑπερβαλόντα τὸ νόμιμον ὄριον, ὡς τοῦτο ὀρίζεται διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3506/1941 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Καὶ ἂν ἀληθῶς, ὡς διατείνεται ὁ ἐναγόμενος, δὲν ἐπραγματοποιήθη ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ ἢ ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἐπιβληθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5124/1941 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δὲν ἐπῆλθεν ἐκ τούτου ἄρσις τοῦ συστήματος, δεδομένου ὅτι διὰ ταύτην ἀπαιτεῖται νεωτέρα ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐκδιδομένη κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἀρθρῶν 3 καὶ 4 τοῦ ν. δ. 424 (ἀρθρ. 6 παράγρ. 3 ν.δ.). Ὁ ἰσχυρισμός, ὅθεν, οὗτος τοῦ ἐναγομένου δὲν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς ἐπιδίκου ἀξιώσεως περὶ πληρωμῆς ἡμερομισθίων τῆς ἐναγούσης κατὰ τὸ ὀριζόμενον ὄριον διὰ τῆς προσαγομένης ἀποδεικτικῶς ὑπ' ἀριθ. 5124/1941 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς ἐπεβλήθη τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΡΡΟΗ ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ 424/1941

Ἐννοια τῶν σχετικῶν νομικῶν διατάξεων

Ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς ἐργασίας ἔνεκα ἀσθενείας καὶ ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικά ὅρια δὲν ἐρμηνεύεται ὑποχρεωτικῶς ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ.—
Ἀναγκαῖα πάντοτε ὑπὸ τὸ ν.δ. 424/1941 ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις αὐτοῦ.

Τὸ ξήτημα τῆς θέσεως τοῦ μισθωτοῦ, πὺν ἀπεμαχρύνθη ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του, λόγῳ ἀσθενείας, ἐναντι τοῦ ν.δ. 424/1941, ἐπανέρχεται πρὸς κρίσιν

καὶ ὑπὸ τῆς κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως (Βλέπε σχετικῶς καὶ Πρωτ. Ἀθηνῶν 2962]1943, Ἐπ. ιθ. Ἐργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 45, σελ. 483, Πρωτ. Ἀθηνῶν 4349]1943, Ἐπ. ιθ. Ἐργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 47, σελ. 500, πρβλ. καὶ Α. Λιτζεροπούλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν.δ. 424]1941 § 22, Ζ. Κανναβᾶ, Ἀπόλυσις τοῦ ἀσθενήσαντος μισθωτοῦ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν.δ. 424]1941, Ἐπ. ιθ. Ἐργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 12 σελ. 164).

Τὸ προϋχόν τοῦ ν.δ. 424]1941 δίκαιον (νόμος 2112, ἄρθρ. 5 § 3) καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 2112 ὁρίζει, ὅτι ἀποχὴ ὑπαλλήλου ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειας... δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ.

Θὰ ἦδ νατο, ἐπομένως, νὰ ὑποστηριχθῇ argumentum a contrario, ὅτι ἡ πέραν τῶν χρονικῶν ὁρίων βραχείας σχετικῶς ἀσθένειας (βλέπε ἄρθρον 3 νόμου 4558]1930) ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῇ οὔτε ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου, οὔτε ἐκ τοῦ νόμου 2112.

Ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἢ ἡ ἐκ μέρους αὐτοῦ καταγγελία εἶναι μία δικαιοπραξία, ἡ ὁποία, διὰ νὰ ὑπάρχῃ, πρέπει νὰ δηλωθῇ ἢ βούλησις τοῦ μισθωτοῦ περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως.

Ἡ περὶ καταγγελίας ὁμως βούλησις ἦτο δυνατόν νὰ ἐξαχθῇ, κατα τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου καὶ συμπερασματικῶς: π.χ. ὁ μισθωτὸς ἀποσιδιάζει ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐπὶ μακρόν. Τοῦτο (ἐκτός τοῦ ὅτι παρῆεν εὐλογον αἰτίαν καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη) ἡδύνατο, κατὰ τὰς περιστάσεις, νὰ θεωρηθῇ ὡς καταγγελία καὶ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ.

Ὑπῆρχεν ὁμως ὁ κίνδυνος νὰ θεωρηθῇ καὶ ἡ ἀσθένεια τοῦ μισθωτοῦ ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτοῦ. Διὰ νὰ ἀποφευχθῇ συνεπῶς ὁ κίνδυνος, ὁ νόμος, παρεμβαίνων, ὥρισεν, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται συναγωγὴ τοιοῦτον τεκμηρίου, ὅταν ἡ ἀσθένεια εἶναι βραχείας σχετικῆς διαρκείας. Ἐὰν ὁμως ἡ ἀσθένεια εἶναι μακρά, θὰ κρίνῃ ὁ δικαστὴς περαιτέρω καὶ ὅχι κατ' ἀντιδιαστολήν, ἀλλὰ βάσει τῶν ὁλῶν στοιχείων, ἂν ὑπάρχῃ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ καταγγελία.

Ἐξ ἄλλου κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον εἰς τὰς ἀμφοτεροβαρεῖς ἐνοχὰς ἕκαστος τῶν συμβαλλομένων φέρει τὴν εὐθύνην τῆς ἰδίας του παροχῆς (Τριανταφυλλοπούλου, Ἐνοχ. ἐκδ. β', σελ. 57 καὶ λοιποὶ παρ' αὐτῷ συγγραφεῖς, πρβλ. καὶ ἄρθρ. 380 Ἀστικοῦ Κώδικος).

Συνεπῶς ὁ ἀσθενήσας μισθωτὸς, κατ' ὃ διάστημα ἡσθένησε, δὲν θὰ ἡδύνατο ν' ἀξιῶσθαι μισθὸν (οὔτω καὶ Α.Π. 478]1939, ΕΕΝ' στ' σελ. 688). Πέραν ὁμως τούτου ἡ σχέση τῆς μισθώσεως, ὡς διαρκῆς ἐνοχὴ, ἐξηκολούθει νὰ ὑφίσταται, μέχρις ὅτου τὸ ἐν τῶν μερῶν προέβαιεν εἰς καταγγελίαν αὐτῆς. Τὸ τελευταῖον τοῦτο, ὅτι δηλαδὴ ἡ ἀδυναμία παροχῆς δὲν ἐπιφέρει αὐτοδικαίως τερματισμὸν τῆς σχέσεως, συναγεται καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς σκέψεως: Ἄς ὑποτεθῇ, ὅτι ὁ μισθωτὸς, ἀσθενήσας ὑπὲρ τὰ ὅρια τοῦ ν. 4558, ἐπανερχεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του καὶ ὁ ἐργοδότης του δέχεται. Ἀν μόνῃ ἡ ὑπερβάσις τῶν χρονικῶν ὁρίων ἀποτελῇ de jure καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, τότε θὰ πρέπει νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ὁ μισθωτὸς τῆς περιπτώσεως αὐτῆς συνάπτει, ἐπανερχόμενος, νέαν σύμβασιν. Οὐδεὶς ὁμως δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ τοιαύτην ἐκδοχὴν.

Συναγόμενον τῶν ἀνωτέρω εἶναι, ὅτι ἡ ὑπερβαίνουσα τὰ χρονικὰ ὅρια τοῦ νόμου 4558 ἀσθένεια τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἀποτελεῖ, αὐτὴ καθ' ἑαυτή, καταγγε-

λίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' ἐνα τῶν καταλυτικῶν λόγων τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἐτέθη εἰς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου 2112, ὅπου ὑφίστανται καὶ λοιποὶ τοιοῦτοι λόγοι. Ἡ ἐν λόγῳ ἀποψις βαίνει ὁμαλῶς καὶ πρὸς τὸ ν.δ. 424]1941 καὶ μάλιστα ὅχι μόνον πρὸς τὸν κοινωνικὸν χαρακτῆρα τοῦ νομοθετήματος, ποῦ μεριμνᾷ νὰ μὴ ῥίψῃ εἰς ἀνεργίαν ἀσθενῇ μισθωτὸν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν καθιερωθεῖσαν ἀρχὴν τῆς πληρώσεως τῆς κενουμένης θέσεως εἰς τὴν ἐπιχείρησιν δι' ἄλλον.

Ἡ θέσις τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ἔχει ἕνα κοινωνικὸν χαρακτῆρα, ποῦ μᾶς ἀναγκάζει νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἡ κένωσις μιᾶς θέσεως μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἀσθενείας του τίθεται ὑπὸ τὸν ἐλεγχον τῆς πολιτείας, διὰ τὴν τοποθέτησιν ἄλλου ἀνέργου, πρᾶγμα ποῦ δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ μόνον βάσει τοῦ ἁρθρου 10 τοῦ ν.δ. 424]1941.

Συγκλίνουσαι πρὸς τὰς ἀνωτέρω εἶναι αἱ ἀπόψεις τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 8562]1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδικῆς κ. Α. Τεύσης
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Δημάκης, Ε. Κατσιγιάννης

1. Διόκεται διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ καθ' ἧς ἡ αἵτησις καὶ καταβάλλῃ τῷ αἰτούντι προσωρινῶς, ἔναντι μείζονος ἀπαιτήσεως αὐτοῦ κατὰ ταύτης, δραχ. 50.000, ὡς ἐκ τοῦ κατεπέλγοντος.

2. Ἡ ἀπαίτησις κατὰ τὰ ἐν τῇ αἰτήσῃ ἐκτιθέμενα, ἀπορρέει ἐκ μισθοῦ, ἄλλως ἀποζημιώσεως, διότι ἡ ἐργοδοτικὴ δὲν ἀποδέχεται τὰς προσφερομένας αὐτῇ ὑπὸ τοῦ αἰτούντος ἐργασίας, θεωροῦσα τοῦτον ἀπολυθέντα, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι αὐτοβούλως ἀπέσχε τῆς ἐργασίας, ἄλλως καὶ ὅτι ἐν περιπτώσει ἀσθενείας ἡ ἀπουσία συνεπεία ταύτης ὑπερέβη τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀνεκτὸν ὅριον.

3. Ἡ ἀνωτέρω βία ἐμποδίζει τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ συναλλάγματος τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐὰν τὸ ἐκ ταύτης κώλυμα εἶναι βραχείας διαρκείας καὶ ἀφήνει τὰ πράγματα εἰς μέσην τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε ἡ ἐπανάληψις τῆς ἐκτέλεσεως τῶν παροχῶν νὰ ἦ δυνατὴ, πρέπει νὰ δεχθῶμεν, ὅτι τὸ συναλλάγμα ἀπλῶς ἀναστέλλεται. Ἐργασία δὲν παρέχεται καὶ κατὰ συνέπειαν μισθὸς δὲν καταβάλλεται. Ἐὰν ὁμως τὸ κώλυμα εἶναι ὀριστικόν ἢ μακρὰς διαρκείας, ὑπάρχει πλέον διαρκὴς τῆς συμβάσεως, ἄνευ ὑποχρέωσης ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐνός ἢ τοῦ ἄλλου τῶν μερῶν (Planioi—Ripert—Rouast κλπ., Traité pratique de droit civil français, τόμ. XI 1932 no 851, ὡς καὶ αὐτόθι γαλλικὴ νομολογία. Borsi—Pergolesi, Trattato di diritto del lavoro, 1939, τόμ. 1 no 243 ἐπ.).

4. Ἐν ἁρθρῷ 1 τοῦ Ν. 2112]1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἀπόλυσις ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, προσληφθέντος ἐπὶ χρόνον μὴ ὥρισμένον, ἐφ' ὅσον οὗτος διήρκεσεν ὑπὲρ τοὺς δύο μῆνας, δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν ἄνευ προηγουμένης καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως κλπ. Ἐν ἁρθρῷ δὲ 5 § 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀποχὴ ὑπαλλήλου ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχείαν σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν, προσηκόντως ἀποδεδειγμένην, δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ. Τὸ ἐριστὸν σημεῖον εἶναι, ἂν ἡ ὑπὲρ τὰ καθοριζόμενα ἐκ τοῦ νόμου 2112 ὅρια δεδικαιολογημένη, λόγῳ

ἀσθενείας ἀπουσία τοῦ μισθωτοῦ ἀποτελεῖ ἐκ μέρους τούτου λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, μὴ ἀπαιτουμένης πρὸς ἔγκυρον τοιαύτης οἰασθῆποτε καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη. Νομίζομεν, ὅτι ἡ ἐννοία τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ Ν. 2112 εἶναι ἡ ἐξῆς: Ἐντὸς τῆς ὀριζομένης διαρκείας ἀσθενείας ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται νὰ καταγγεῖλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, οὐδὲ λογίζεται αὐθαίρετος ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἢ διάλυσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ. Μετὰ τοῦτο δύναται ἐκάτερος τῶν συμβαλλομένων νὰ καταγγεῖλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, μὴ ὑποχρεούμενος ὅπως δῆποτε ὁ ἐργοδότης νὰ ὑποστῇ οὗτος τὰς συνεπείας τῆς ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ. Ἄν ὁ ἐργοδότης ἔχη λόγους νὰ πιστεῦν, ὅτι ὁ μισθωτὸς ἔλυσε τὴν σύμβασιν μονομερῶς, βεβαίως δὲν ἔχει ἀνάγκην καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον αὕτη προϋποθέτει τὴν ἐκ μέρους αὐτοῦ λύσιν καὶ οὐχὶ τὴν περίπτωσιν λύσεως τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ὑπαλλήλου. Ἐφ' ὅσον ὁμοῦ δὲν ἐξεδηλώθη βούλησις τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως, τῆς ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας μὴ τεκμηριούσης πράγματι τοιαύτην, ἐφ' ὅσον αὕτη ὀφείλεται εἰς ἀσθένειαν, ἔστω καὶ παρὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζομένην διάρκειαν διαρκούσαν, ὀφείλει πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ὑπὸ τοῦ Ν. 2112 καὶ ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Ν. 4558/1930 ἀποζημιώσεων νὰ προβῇ εἰς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ἀφοῦ αὕτη δὲν λύεται κατὰ τινὰ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένων τρόπων. Δὲν πρέπει νὰ συγχέωνται ἡ μὴ ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν μισθοῦ, ἐφ' ὅσον δὲν παρέχεται ἡ συμφωνηθεῖσα ἐργασία, μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐκ τοῦ ὑπ' ὅψιν ἡμῶν θεθέντος ἀποδεικτικοῦ ὕλικου ἐβεβαιώθημεν ἐπαρκῶς, διὰ τὴν ὑποκειμένην τουλάχιστον περίπτωσιν, ὅτι ὁ αἵτιων, λόγῳ ἀσθενείας, ἐκ προηγηθέντος τραυματισμοῦ κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον, εἰς ὃν μετέσχεν ὡς ἀξέκός, ἀπέσχε τῆς ἐκτελέσεως τῆς ὑπηρεσίας του ὡς ὑπαλλήλου τῆς καθ' ἧς, ἐπὶ χρόνον μερίζονα τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένων ὑποχρεωτικῶν διὰ τὸν ἐργοδότην ὀρίων ἀναμνηστικῶν πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας μισθωτοῦ. Τὸ ὅτι δὲν προσέφυγεν εἰς τὴν ὀργανωμένην ὑγειον. ὑπηρεσίαν τῆς καθ' ἧς ἡ αἵτησις, δὲν μεταβάλλει τὰ πράγματα. Μετὰ τὴν ἔλλειψιν σοβαρὰς ἐνοχλήσεως ἀπὸ ἀπόψεως ὑγείας ὁ αἵτιων ἐνεφανίσθη εἰς τὴν καθ' ἧς, ἥτις δὲν ἐδέχθη πλέον τὰς ὑπηρεσίας του, ἀλλ' οὐδὲ εἰς ἐννομον καταγγελίαν τῆς ἀορίστου χρόνου διαρκείας συμβάσεως ἐργασίας προσέβη. Περαιτέρω ὁμοῦ τῆς καθ' ἧς ἡ αἵτησις ἐπιχειρήσεως ὑπαγομένης εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 424/1941, δὲν δύναται νὰ χορηγηθῇ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ ἄνευ τηρήσεως τῶν ἐν ἄρθρῳ 9 καὶ 10 διατυπώσεων καὶ προϋποθέσεων. Ἀκολουθῶς ἡ αἵτησις εἶναι δεκτὴ.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ὈΡΙΣΜΕΝΗΣ ΧΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤ. 424/1941

Διακριτικὰ γνωρίσματα

I

Μὴ ἐφαρμογὴ ν.δ. 424/1941 ἐπὶ συμβάσεων ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας ἢ ἔργου.— Κρι-

τήριον διακρίσεως τῆς συμβάσεως — Κατασκευὴ μνημείου συνιστᾷ σύμβασιν ὀρισμένου ἔργου.— Ἐννοία τῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Ἡ ἐκδοχὴ τῆς κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως ὅτι τὸ ν.δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀν. νόμου 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ συμβάσεων δι' ἐκτέλεσιν ὀρισμένου ἔργου ἢ ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας, εἶναι σύμφωνον πρὸς τὰς παγίας νομολογιακὰς ἀπόψεις (βλέπε ἀντὶ παντὸς ἄλλου εἰσαγωγικὸν σημείωμα, ἐνθα ἀνακεφαλαιώσας τῆς νομολογίας, εἰς Ἐπιθ. Ἐργ. Δ.κ. τόμος β', τεῦχος 42, σελ. 339; ἐπίσης Ἐπιτροπῆς ἄρθρου 9 ν.δ. 424/1941 γνωμ. 327/1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δ.κ. τόμ. β', τεῦχος 44, σελ. 397 καὶ Προέδρου Πρωτ. Θεσσαλονίκης 2170/1943, κατωτέρω σελ. 589).

Τὸ ἰδιαίτερον ὁμοῦ χαρακτηριστικὸν τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως εἶναι ἡ θεώρησις τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἀορίστου ἢ ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας ὑπὸ τὸ ὄψιν τῶ ὄντι κριτήριον ἂν καὶ ἡ ἐπιχειρήσις, πού συνδέεται μετὰ τοῦ μισθωτοῦ διὰ συμβάσεως, ἐπιδιώκει σκοποὺς ἢ ἐργασιευόμενα ἐντὸς ὀρισμένης χρονικῆς περιόδου, διὰ ν' ἀποκλίνωμεν εἰς τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας λογίζεται, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὡς σύμβασις ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας. Ἄν, μὲ ἄλλους λόγους, ὁ σκοπὸς τοῦ ἔργου παρίσταται ὡς εἰς ἀναπόσπαστον σύνδεσμον πρὸς τὴν ἐργασίαν τελῶν καὶ ἀναγνωρίζεται τοῦτο παρ' ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων (Staudinger, Kommentar § 520 I, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 24/1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δ.κ. τόμος β', τεῦχος 38, σελ. 213).

Ἡ ἀπόψις αὕτη δὲν βαίνει μόνον ὁμαλῶς πρὸς τὸν ὀρθὸν χαρακτηρισμὸν μιᾶς συμβάσεως ἐργασίας ὡς ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας, ἀλλὰ συντελεῖ καὶ εἰς τὴν περιστολὴν τῆς καταστρατηγήσεως τῶν ἐπ' ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας ἰσχυόντων ἐργατικῶν νόμων (ν. 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ν.δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» διὰ τῆς συνομολογήσεως συμβάσεων ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας, ἐνῷ οὕτε οἱ ἐργασίαι τῆς ἐπιχειρήσεως περιορίζονται εἰς ὀρισμένα χρονικά ὄρια, οὕτε καὶ ἡ φύσις καὶ ὁ σκοπὸς τῶν ὑπηρεσιῶν, πού προσφέρονται, τεκμηριοῦν σύμβασιν ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 8384/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Α. Τούσης
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Μογγογιάννης, Α. Παπαδήμας

Διόκεται νὰ ἐπιδικασθῇ προσωρινῶς τῷ αἰτούντι, λόγῳ τοῦ κατεπελγόντος, τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 50.000, ἐναντὶ ἀπαιτήσεων αὐτοῦ κατὰ τοῦ καθ' οὗ ἡ αἵτησις, ὅστις προσέλαβε τοῦτον ὡς μαρμαρογλύπτην εἰς τὸν ἐν τῷ α' νεκροταφείῳ Ἀθηνῶν ἀνεγειρόμενον πολυτελεῖ τάφον τῆς μητρὸς του, ἀπέλυσε δὲ τοῦτον πρὸ τοῦ πέρατος τῆς σχετικῆς ἐργασίας.

Ἡ σύμβασις ἐργασίας, συναπτομένη διὰ χρόνον ἀπαιτούμενον πρὸς ἐκτέλεσιν ὀρισμένου ἔργου, θεωρεῖται ὡς τοιαύτη ὀρισμένου χρόνου (Planio!-Ripert, Traité pratique, τόμ. XI No 846). Προκειμένου περὶ ἐργατικῶν καὶ τεχνικῶν εἶναι σὺνηθες τὸ ἀόριστον τοῦ χρόνου τῆς διαρκείας εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἔχουσι χαρακτηριστὰ ἐξακολουθητικὰ καὶ συνεχῆ οἰκονομικὰν ὁρᾶσιν, ἐνῷ ἀντιθέτως προσιδιάζει τὸ

ώρισμένον τοῦ χρόνου εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐπιδιώκουσι σκοπὸν ἢ ἔργον ἐπιτεύξιμον ἐντὸς ὁρισμένης περιόδου χρονικῆς κλπ. (πρβλ. καὶ Borsi-Pergolosi tratto di dir. del lavoro, τόμ. Α' 1939, Νο 161). Ὁ ἐργάτης ἢ τεχνίτης, ὁ προσληφθεὶς ὅπως ἐκτελέσῃ ὁρισμένην ἔργασιν, παύει τὰς ὑπηρεσίας του τὴν ἡμέραν τῆς ἀποπερατώσεως τῆς ἐργασίας ταύτης (πρβλ. Πρωτ. Seine τῆς 8 Μαΐου 1897 ἐν Laloi 12 Ἰουλίου 1897). Συνεπῶς ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον ὁ αἰτῶν προσελήφθη δι' ὁρισμένης ἐργασίας λαξεύσεως μαρμάρων τοῦ ὁρισμένου οἰκογενειακοῦ τάφου τοῦ καθ' οὗ ἡ αἰτήσις, κατήρτισε σύμβασιν ἐργασίας ὁρισμένου χρόνου καὶ τὰ ἐναντία ὑποστηριζόμενα εἶναι ἀπορριπτέα.

Ἡ κατασκευὴ μνημείου εἰς οἰκογενειακὸν τάφον νομιζόμεν, ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐκμεταλλεύσεως, πολλῶν δ' ἦσαν εἰς τὴν τῆς ἐπιχειρήσεως, ὡς ἀμφότεραι αὐτὰ προσδιορίζονται ὑπὸ τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης, εἰς ἣν κατ' ἀνάγκην, ἐφ' ὅσον δὲν ὁρίζει ὁ νόμος, θὰ προσφύγῃ ὁ ἐρμηνευτὴς (περὶ τῶν ὅρων τούτων ἴδε Γ. Τρίμη, ἐν Δικαστικῇ ΙΓ' 27, 54, 106, Lelont, Economie Politique τόμ. Α' 1925 Νο 247, γνῶμ. Εἰσ. Α. Π. 12]1943 ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος Β' σ. 264). Εἰς τὴν ἐκτεθεισάν ἔργασιν προέχει ἡ εὐσέβεια καὶ οὐχὶ ἡ δημιουργία ὑλικοῦ ἢ αὐτοῦ ἀγαθοῦ πρὸς ἱκανοποίησιν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν. Συνέπεια τῆς ἀπόψεως τούτου ἐστίν, ὅτι δὲν δύναται ν' ἀξίωσῃ τὰς προσθέτους ἀποδοχάς, τὰς εἰδικῶς εἰς τοὺς ἐργαζομένους εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐργασίας βιομηχανικὰς, ἐμπορικὰς, ἐπαγγελματικὰς καὶ βιοτεχνικὰς χορηγουμένας, ὡς καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν.δ. 424]1941 ἐπ' αὐτοῦ ὁ αἰτῶν.

Ἐκ τῶν ἐνώπιον ἡμῶν ἐκτεθέντων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς μαρτυρίας τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων καὶ τὸ προσαγόμενον βιβλίον τοῦ Ἰδρύματος τῶν Κοιν. Ἀσφαλίσεων προκύπτει, ὅτι ὁ αἰτῶν προσελήφθη κατὰ Δεκέμβριον 1942, ὅτι ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ ἡ αἰτήσις, ὅτι ἐλάμβανε μισθὸν δραχ. 5000 ἡμερησίως, ὡς καὶ συστάτιον, ὅτι δὲν ἐβεβαιώθη ἐπαρκῶς ἀνεργία τούτου μετὰ τὴν ἀπόλυσιν πλέον τῶν δέκα πέντε ἡμερῶν, ὅτι τὸ ἔργον, εὐρισκόμενον ἐν τῷ περατοῦσθαι, ἐξηκολούθει κατὰ τὸν χρόνον καθ' ὃν παρέμενε ἀνεργὴς ἐργασίας ὁ αἰτῶν, ὅτι συνεπῶς εἶναι ὑπόχρεως ὁ καθ' οὗ ἡ αἰτήσις εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ διὰ τὸν χρόνον τῆς συμβάσεως ἐργασίας καθ' ὃν ὁ μισθωτὸς παρέμεινε ἀνεργὸς καὶ προσεφέρετο εἰς ἐξακολούθησιν τῆς ἐργασίας, ὅτι ἀκολούθως δέον νὰ ἐπιδικασθῇ προσωρινῶς τῷ αἰτοῦντι, λόγῳ τοῦ κατεπείγοντος καὶ τῆς πένιας τούτου, τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 50.000, μὴ ὑπερβαῖνον τὸ 1]2 τῆς ὅλης ἀπαιτήσεως.

II

Ἄκυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ.—Ἐπιδίκασις προσωρινῶς λογῶν διατροφῆς.—Ἀρμοδιότης πλησιεστέρου Προέδρου.—Διὰ κρίσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ ἐντολῆς.—Μὴ ἐφαρμογὴ ν.δ. 424]1941 ἐπὶ συμβάσεων ὁρισμένης χρονικῆς διάρκειας.—Κρίσις περὶ καταστρατηγήσεως.

Προέδρου Πρωτ. Θεσσαλονίκης 2170]1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Π. Πατῆς

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Δέδες, Κ. Γραββάνης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως δίδωκεται ἡ κατα-

βολὴ πρὸς τὸν αἰτοῦντα, λόγῳ προσωρινῆς διατροφῆς, α) δραχ. 50.000 ἐφ' ἅπαξ ἐναντι τῆς ἐκ δραχμῶν 100.000 ἀπαιτήσεώς του, ἐκ διαφορᾶς μισθῶν, οὗς ἐλάμβανε, πρὸς τὸν μισθόν, ὃν εἶδει νὰ λάβῃ παρὰ τῆς καθ' ἧς ἡ αἰτήσις, συμφώνως πρὸς τὰς ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1941 γενομένης αὐξήσεις τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ β) δραχ. 15.000 μηνιαίως, ἐναντι τῆς ἀπαιτήσεώς του ἐκ μισθῶν κατὰ τῆς καθ' ἧς ἡ αἰτήσις, συνεπείᾳ ἀπολύσεώς του παρ' αὐτῆς, παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424]1941 ν.δ. «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2000]39 νόμου περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» νόμῳ βάσιμος εἶναι, ὡς ἐρεϊδομένη ἐπὶ τοῦ ἀρθρου 634 τῆς Πολιτ. Δικ., ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 2632]39, ἀπορριπτόμενης τῆς προταθείσης ἐναστάσεως ἀναρμοδιότητος ἡμῶν, λόγῳ ἀρμοδιότητος τοῦ προέδρου τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν, ἐρεϊδομένης ἐπὶ τῆς κατὰ παρέκτασιν ἀρμοδιότητος τῆς συνομολογηθείσης διὰ τοῦ ἀπὸ 14 Ἰουλίου 1939 συμφωνητικοῦ, λόγῳ τῆς κατεπειγούσης περιπτώσεως, δικαιολογούσης τὴν ἀρμοδιότητα ἡμῶν ὡς πλησιεστέρου Προέδρου (Παραδοχ., Προφυλακτικὰ μέτρα 926 σελ. 29, Ἀποστολοπούλου, Ὁ Πρόεδρος κλπ. 524 καὶ 105 σημ. 3, Ε.Δ. 419]39 ΕΕΝ, γ' 849).

Ἐκ τῶν ἐνώπιον μας ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν ἀμοιβαίων ἐξηγήσεων τῶν διαδίδων καὶ τοῦ προσαγομένου ὡς ἄνω συμφωνητικοῦ, κατὰ τὴν ἑφ' ἡμῶν διδομένην ἐρμηνείαν τῶν ἐν αὐτῷ ὅρων καὶ συμφωνιῶν μεταξὺ τῶν διαδίδων, δὲν συνομολογεῖται σύμβασιν μερικῆς ἀντιπροσωπείας πρὸς διάθεσιν τῶν ὑποτομηχάνων τῆς καθ' ἧς ἡ αἰτήσις ἔκτασις ἐν τῷ ἐν τῷ συμφωνητικῷ περιφερειᾷ, ἀλλὰ τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, καθ' ὅσον ὁ αἰτῶν τελεῖ ὑπὸ τὴν προσωπικὴν ἐξάρτησιν τῆς καθ' ἧς ἡ αἰτήσις, γεγονότος, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ διακριτικὸν γνώρισμα τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν ἀπὸ πάσης ἄλλης, συναφοῦς συμβάσεως (Ποριόλου, Ἡ ἀρχὴ τοῦ κατατάτου ὁρίου ἐν τῷ συμβατικῷ κανονισμῷ τῆς ἐργασίας, σελ. 13 καὶ ἐπ., Κασσιμάτη, Ἡ ἔννοια τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ προσχέδιον τοῦ Ἑνοχικοῦ Δικαίου τοῦ νέου Ἀστικοῦ Κώδικος ΕΕΝ γ' σελ. 204—205), ἀφοῦ ὁ αἰτῶν, κατὰ τὴν γενομένην συμφωνίαν, τελεῖ ἐν ὑποταγῇ πρὸς τὴν ἐξουσίαν τῆς ἐργοδότηδος Ἐταιρίας, ὑποδεικνυούσης, κατ' ἐλευθέρην βούλησιν, τὸν τύπον καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως παρὰ τοῦ αἰτοῦντος τῆς ἐργασίας, ἀποκλειομένης ἅμα οἰσολήποτε ἑτέρας ἐπαγγελματικῆς ἐργασίας ἢ ἐνασχολήσεως τούτου πρὸς ἕτερον ἐργοδότην (Καποδίστρια, Ἐρμ. Ἐργατ. Δικ. § 36 καὶ 51, Κογιάννη, Ἡ ἔννοια τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ ἀσφάλεια τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου § 68 καὶ 106 σελ. 57 καὶ 85). Ἐκ τοῦ ὅτι δέ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς μεταξὺ τῶν διαδίδων καταρτισθείσης συμβάσεως, ὑπάρχει δικαίωμα καταγγελίας ταύτης ἐκ μέρους τῆς καθ' ἧς ἡ αἰτήσις, ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου δὲν δυνάμεθα νὰ προσφύγωμεν εἰς τὸ κατηγόρημα τῆς ἐντολῆς, διότι καὶ ἐπὶ μισθώσεως δὲν ἀποκλείεται νὰ ὑπάρχῃ ἐξαιρετικῶς, κατὰ τὴν πρόθεσιν τῶν συμβαλλομένων ἢ κατ' ἑθιμον, ἐλευθέρων δικαίωμα καταγγελίας συμβάσεως ταύτης (Windcheid—Πολυγένης, Ἐνοχ. Δικ. § 494 σημ. 3, Σιμωνέτου, Περὶ τῶν διακριτικῶν ὁρίων μεταξὺ τῆς ἐντολῆς καὶ τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν § 7 σελ. 76). Τὸ ὅτι δὲ ἀντικείμενον τῆς ἀνωτέρω συμβάσεως εἶναι ἡ ἐπιχειρήσις νομικῶν πράξεων, αἵτινες δημιουργοῦσι νομικοὺς δεσμοὺς καὶ ὑποχρεώσεις ἀέναντι τῶν τρίτων, τοῦτο οὐδόλως ἐπηρεάζει τὴν φύσιν τῆς συμβάσεως ὑπηρεσιῶν, καθ' ὅσον ἐν τῷ ἰσχύοντι δικαίῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀνεγνώρισθη πλήρης ἡ ἄμεσος ἀντιπροσωπεία (Διτζεροπούλου, Ἡ νομολογία ὡς παράγων διαπλάσεως τοῦ ἰδιο-

τικού δικαίου), αὕτη, ὡς αὐθυπόστατος νομικὸς θεσμός, δύναται νὰ ὑπάρχῃ τόσον ἐπὶ ἐντολῆς, ὅσον καὶ ἐπὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, καὶ συνεπῶς ἡ ἀντιπροσώπεν-σις δὲν ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν διάρκειαν μεταξὺ ἐντο-λῆς καὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν (*Σιμωνέτου*, Περὶ τῶν διακριτικῶν ὁρίων μεταξὺ τῆς ἐντολῆς καὶ τῆς μι-σθώσεως ὑπηρεσιῶν § 8 σελ. 88, Α.Π. 87|1908 Θέμ. τόμ. 19 σελ. 634). Ὁ δοθεὶς ὑπὸ τῶν διαδίκων χα-ρακτηρισμὸς τῆς ὥς ἄνω συμβάσεως ὡς συμβάσεως, μερικῆς ἐμπορικῆς ἀντιπροσώπενσις, εὐδαιμονίαν σημα-σίαν ἔχει. Τοιαύτη μέθοδος ἐν τῷ πεδίῳ τῆς συμβά-σεως ἐργασίας καὶ ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ γενικῶς εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι πολλάκις οἱ συμβαλλόμενοι πρὸς καταστρατήγησιν τῶν ἐργατικῶν νόμων καὶ ἐπὶ βλάβῃ τῶν μισθωτῶν ἤθελον χαρακτηρίσει μίαν σύμ-βασιν ἐργασίας ὡς ἐντολήν. Ὡς δὲ προκύπτει ἐκ τοῦ προμνησθέντος συμφωνητικοῦ, ἡ ἀνωτέρω σύμβασις εἶναι ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας. Ἐκ τοῦ ἀρθρου ὧμος 13, παρ. 1 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 424/41 ν.δ., καθ' ὃ ἐξηρέθησαν ἀπὸ τῆς ἀκυρότητος τῶν καταγγελιῶν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1941 μέχρι τῆς διαρκείας αὐτοῦ οἱ διὰ συμβάσεων ὠρισμένου χρόνου συνδεδεμένοι μισθωτοὶ, συνάγεται, κατὰ τρόπον ἀναμ-φίβολον, ὅτι διὰ τοῦ προμνησθέντος ν.δ. προστατεύ-ονται οἱ διὰ συμβάσεως ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας συνδεδεμένοι μισθωτοὶ (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1538|41 Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ., τεύχος 12 σελ. 365). Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσις, καθ' ὅσον ἔχει ἔρεισιν τὰς διατάξεις τοῦ προμνησθέντος ν.δ., δέον ν' ἀπορριφθῇ ὡς νόμῳ ἀβάσιμος. Τὰ ὑπο-στηριζόμενα ὑπὸ τοῦ αἰτούντος ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν δια-δίκων καταρτισθεῖσα συμφωνία εἶναι ἄκυρος, διότι πρὸς καταστρατήγησιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου κα-θωρίσθη ἐν αὐτῷ ὠρισμένη διαρκεία, ἄλλως δὲ ὡς γενομένη ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ψυχολογικῆς ἀπειλῆς τῆς ἀμέσου ἀπολύσεώς του, μεθ' ἣν λόγῳ τῆς ἀνεργίας καὶ τῆς πείνης θὰ διέτρεχε κίνδυνον ἄμεσον, σπουδαῖον καὶ ἐπικείμενον ἢ ζωῇ αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, στεροῦνται νομικῆς βασιμότητος, καθ' ὅσον ὁ καθορισμὸς ὠρισμένου χρόνου δικαιολο-γεῖται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ ἀντιθέμεναι τῷ αἰ-τούντι ἐνέργειαι διὰ λογαριασμὸν τῆς καθ' ἣς ἡ αἴ-τησις προϋποθέτουσιν ἰδιαιτέραν ἐμπιστοσύνην με-ταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ τοιούτου ὑπαλλήλου τῆς, εἰ δὲ καὶ τὴν ἀνάπτυξιν ὠρισμένης ἱκανότητος καὶ δρά-σεως πρὸς εὐδόωσιν τῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν σκολῶν τοῦ ἐργοδότη (Ε.Α. 1997|31 Θέμ. ΜΓ' 830), τὰ δὲ συνιστῶντα τὴν ψυχολογικὴν βίαν γεγονότα οὐδόλως ἐβεβαιώθησαν κατὰ τὴν γενομένην ἐνώπιόν μας δια-δικασίαν.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ Ν.Δ. 424/1941

Ὑπαγωγή τῶν σχέσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου

Ἡ σχέσις ἰδιωτικοῦ ἀγροφύλακος διέπεται ἀπὸ τὸ δημόσιον δίκαιον καὶ δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ν.δ. 424|1941.—Ἀλ-λως ἡ σύμβασις εἶναι ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας καὶ δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ν.δ. 424|1941.—Κατίσχυσις εἰδικῶν διατάξεων.

Ἡ ἀποψις τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως, ὅτι στοιχεῖον ἐφαρμογῆς τοῦ ν.δ. 424|1941 εἶναι ἡ ὑπαρξίς σχέ-σεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, βαίνει συμφώνως πρὸς τὴν γενικωτέραν ἀποψιν ἐφαρμογῆς τῶν ἐν γένει ἐργατικῶν νόμων. (Οὕτω καὶ Α.Π. 164|1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος α', σελ. 44, Πρωτ. Ἀθηνῶν 5921|1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος

α', σελ. 430, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 83|1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος α', σελ. 817, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 675|1942, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος α', σελ. 626 διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 2112 περὶ ὑποχρεω-τικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, Α.Π. 292|1939 διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμ-βάσεων ἐργασίας).

Ἡ ὁρθὴ αὕτη λύσις προκύπτει, ἄλλως τε, εἰδικῶς διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν.δ. 424|1941 καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρου 9 § 4 διὰ τῆς ὁποίας ἐπι-βάλλεται ἡ ὑποχρέωσις καταβολῆς τῆς ἐκ τοῦ νό-μου 2112 ἀποζημιώσεως (ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως διὰ πραγματικὴν ἀδυναμίαν ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως), καὶ τῆς ὁποίας ἀποζη-μιώσεως προϋποθέσεις εἶναι ἡ ὑπαρξίς συμβάσεως ἐργασίας, διαπομένης ἀπὸ τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον, ἐκτὸς τοῦ ὅτι γίνεται λόγος εἰς τὸ ὅλον νομοθέ-τημα περὶ μισθωτῶν, ὑπὸ τὴν γνωστὴν ἐννοίαν τοῦ διατελοῦντος ἐν σχέσει ἐργασίας, δημιουργου-μένη διὰ συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δι-καίου (πρὸβλ. ἀντὶ ἄλλου Α. Χιζηδάκη, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ., τόμος β', τεύχος 38, σελ. 204).

Εἰδικωτέρῳ ἢ ἀποψις τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως δὲ ὁ ἰδιωτικὸς ἀγροφύλαξ δὲν θεωρεῖται ὡς συν-δεδεμένος μετὰ τοῦ ἐργοδότην του διὰ συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, διὰ νὰ ἔχῃ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἐφαρμογὴν τὸ ν.δ. 424|1941, βαίνει ὁμαλῶς καὶ πρὸς τὰ ἐπὶ παρόμοιαν σχέ-σεων νομολογηθέντα (Οὕτω καὶ Α.Π. 118/1939 ΕΕΝ', 5' σελ. 361, προκειμένου περὶ ἰδιωτικοῦ δασοφύλακος, διοριζομένου κατὰ τὸν νόμον 4687/1930, τροποποιητικὸν τοῦ νόμου 4173, ἀπὸ τὸν Ὑ-πουργὸν τῆς Γεωργίας καὶ κατόπιν ἀδείας του καὶ ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον Ἐπιθεωρητήν, μετὰ πρότασιν τῶν ἰδιοκτητῶν, καὶ με ὑποχρεῶσιν πληρωμῆς μι-σθοδοσίας, ἐκ μέρους αὐτῶν, βλέπε καὶ π.δ. 6 Σε-πτεμβρίου 12 Ὀκτωβρίου 1931 «περὶ δασικῆς διοι-κήσεως» ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἀπολύσεως αὐτῶν). Τέλος ὡς πρὸς τὸ ἐπιπρόσθετον ἐπιχείρημα ὅτι τὸ ν.δ. 424|1941 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ συμβάσεων ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας παρατηρητέον, ὅτι βαίνει συμφώνως πρὸς τὰ κρατήσαντα νομολογια-κῶς. (Οὕτω καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 8384|1943, ἀνωτέρω σελ. 588 Προέδρου Πρωτ. Θεσσαλο-νίκης 2170|1943, ἀνωτέρω σελ. 589).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 9123|1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδ. κ. Χ. Ἀποστολόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Καρζῆς, Γ. Σιμωνέτος

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρ-θρου 23 τοῦ ἀναγκ. νόμου 1010|1937 «περὶ Κώ-δικος Ἀγροτικῆς Ἀσφαλείας» καὶ τοῦ ἀρθρου 8 τοῦ β.δ. τῆς 30 Μαΐου 3 Ἰουνίου 1938, οἱ ἰδιω-τικοὶ ἀγροφύλακες διορίζονται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἀγρονόμου, τῇ αἰτῇ τοῦ δικαιουμένου νὰ διατηρῇ τοιοῦτους ἀγροφύλακας δι' ὠρισμένον χρόνον. Ὁμνύοντες δ' ἐνώπιον τοῦ Ἀγρονόμου τὸν ὄρκον τοῦ δημοσίου ὑπηρετοῦ. Ἐξομοιοῦν-ται κατὰ πάντα πρὸς τοὺς δημοσίου ἀγροφύ-λακας ἐν τῇ ἀσκῇ τῶν καθηκόντων των καὶ ὑπάγονται εἰς πάσας τὰς διατάξεις τῶν νόμων περὶ πειθαρχικῆς διώξεως, τιμωρίας καὶ ἀπο-λύσεως τῶν δημοσίων ἀγροφυλάκων (ἄρθρ. 23 § 4 τοῦ ἀναγκ. νόμου 1010|1937).

Ἐκ τούτων ἔπεται, ὅτι ἡ σχέσις τοῦ διορι-ζομένου ἰδιωτικοῦ ἀγροφύλακος δὲν εἶναι σχέ-σις ἰδιωτικοῦ, ἀλλὰ δημοσίου δικαίου, ἀφοῦ ὁδτος διορίζεται ὑπὸ τῆς δημοσίας Ἀρχῆς, ἀ-πολύεται ὑπὸ τῆς ἰδίας Ἀρχῆς πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς θητείας του καὶ κατὰ τὴν διάρ-

κειαν της υπηρεσίας του εξομοιούται κατά πάντα πρὸς δημόσιον υπηρέτην, οὔτινος τὸν ὄρκον της υπηρεσίας δίδει ἅμα τῷ διορισμῷ του. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐπὶ της σχέσεως ταύτης οὐδεμίαν ἔχει ἰσχὺν τὸ ν.δ. 424]1941, τὸ ὁποῖον ρυθμίζει ἀποκλειστικῶς σχέσεις ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀπορρεούσας ἐκ της συμβάσεως ἐργασίας. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι ἡ συνδέουσα τὸν ἰδιωτικὸν ἀγροφύλακα μετὰ τοῦ ἐργοδότη τοῦ αὐτοῦ σύμβασιν ἔχει χαρακτηρὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς πρὸς τὰς ἐκατέρωθεν ἀστικῆς φύσεως πηγαζούσας ἐξ αὐτῆς ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα, καὶ πάλιν τὸ ν.δ. 424]1941 καὶ εἰδικώτερον ἢ ἐν ἄρθρῳ 9 διατάξεις αὐτοῦ, ἡ ἀπαγορεύουσα, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ ἄνευ προηγουμένης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ της Ἐργασίας, οὐδεμίαν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ της συμβάσεως ταύτης, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι αὕτη εἶναι πάντοτε ἐκ τοῦ νόμου ὠρισμένης χρονικῆς διάρκειας, ἐνῶ τὸ ἐν λόγῳ ν. διατάγμα ἀφορᾷ συμβάσεις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ἡ διατάξις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν.δ. 424]1941 δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς καταργήσασα τὰς περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν διατάξεις τοῦ ἀναγκ. νόμου 1010]1937, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ὁποίων ἡ ἀπόλυσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ ἀγροφύλακος εἶναι δυνατόν νὰ διατεθῇ ὡς συνέπεια πειθαρχικῆς ποινῆς, ἐπιβαλλομένης κατ' αὐτοῦ πρὸς τῆς λήξεως της θητείας του, καθόσον ἐκατέρωθεν διατάξεων τούτων ἐθεσπίσθη ἐκ διαφόρων νομοθετικῶν λόγων, τῆς μὲν πρώτης σκοπούσης τὴν περιστολὴν της ἀνεργίας, τῆς δὲ δευτέρας τὴν ἐξασφάλισιν της ἐκτελέσεως ὑπὸ τῶν διοριζομένων ἀγροφυλάκων τῶν καθηκόντων της υπηρεσίας των, ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατόν νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἡ δευτέρα ἐξ αὐτῶν καταργηθῇ σιωπηρῶς ὑπὸ της πρώτης καὶ τοῦ ἐρμηνευτικοῦ δὲ κανόνος, καθ' ὃν ὁ μεταγενέστερος γενικὸς νόμος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς καταργῶν σιωπηρῶς προγενέστερον εἰδικὸν νόμον τὸ αὐτὸ συνάγεται, ἐν προκειμένῳ, συμπεράσμα, ὅτι διλονότι αἱ εἰδικαὶ περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεις τοῦ ἀναγκ. νόμου 1010]1937 δὲν καταργήθησαν ὑπὸ της μεταγενεστέρας γενικῆς διατάξεως τοῦ ν.δ. 424]1941.

Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ ὑπὸ κρίσιν αἵτησις, διὰ τῆς ὁποίας ὁ αἰτῶν, ἰσχυριζόμενος ὅτι διατελὼν ἀπὸ ἔτους περίπου εἰς τὴν υπηρεσίαν τοῦ καθ' οὗ ἡ αἵτησις ὡς νυκτοφύλαξ ἐνὸς ἀγροκτήματος τοῦ (λαχανοκήπου) ἀπελύθη ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ 13 Ἰουλίου 1943, ἄνευ προηγουμένης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καὶ ὅτι ὡς ἐκ τούτου δικαιούται τῶν ὑπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἀπολύσεως καὶ ἐφεξῆς μισθῶν του, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ ἀπόλυσιν του εἶναι ἄκυρος, ὡς γενομένη κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ν.δ. 424]1941, αἰτεῖται τὴν ἐπιδικασίαν προσωρινῶς, κατὰ τὸ ἄρθρον 634Α Πολ. Δικονομίας, ὡς τοῦτο προσετέθη ὑπὸ τοῦ ἀναγκ. νόμου 2032]39, μέρους της ἐκ μισθῶν ἀπαιτήσεώς του τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 13 Ἰουλίου μέχρι 5 Ἰουλίου 1943, πρέπει ν' ἀπορριβθῇ, ὡς μὴ βεβαιωθεῖς βασιμῶς της ἐν αὐτῇ ἀναφερομένης ἀπαιτήσεως, διότι, ὡς προέκυψεν ἐκ τῶν ὑπὸ τῶν διαδίκων ἀναπτυχθέντων ἰσχυρισμῶν αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν προσκομιζομένων ἐγγράφων, ὁ αἰτῶν δὲν προσελήφθη ὡς νυκτοφύλαξ, ἀλλ' ὡς ἰδιωτικὸς ἀγροφύλαξ τοῦ κτήματος τῶν καθ' ὃν ἡ αἵτησις, διορισθεὶς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ

ἀναγκ. νόμου 1010]1937, ἡ δὲ ἀπόλυσιν αὐτοῦ δὲν ἐγένετο ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ ἡ αἵτησις, ἀλλὰ διετάχθη ὑπὸ τοῦ Ἀγρονόμου Ἀθηνῶν, ἐπιβληθεῖσα ὡς ποινὴ πειθαρχικὴ κατ' αὐτοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ ἀναγκ. νόμου 1010]37 διὰ τὴν ἀδικαιολόγητον ἀπομάκρυνσίν του ἀκ τῆς υπηρεσίας του, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1024 της 12 Ἰουλίου 1943 ἐγγράφου τοῦ ἐν λόγῳ Ἀγρονόμου. Οὕτω, μὴ ἔχοντος, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, ἐφαρμογὴν εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν τοῦ ν. δ. 424]1941, ἡ ἀπόλυσιν τοῦ αἰτούντος ἐγκύρως ἐγένετο καὶ ἐπομένως δὲν δικαιούται οὕτως μισθοῦ διὰ τὴν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν του χρονικὸν διάστημα.

ΑΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΒΟΛΗ ΕΞ ΟΙΚΗΜΑΤΟΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Διαδικασία Προέδρου

Ἀπαράδεκτος αἵτησις προσωρινῶν μέτρων καὶ ἀναρμοδιότης Εἰρηνοδίκου.— Εἰδικὴ ἀγωγή καὶ λήψις προσωρινῶν μέτρων παρὰ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν

Παρατηρήσεις : Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη παραχώρησις κατοικίας εἰς τὸν μισθωτὸν, ὡς ἀναλλάγματος τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ, ἐξομοιοῦται ἀναμφισβήτητος πρὸς τὸν μισθὸν (*Καποδίστρια*, Ἐρμηνεία Ἐργατ. Δικ. σελ. 75). Εἶναι ἐπομένως ἡ χρῆσις της οἰκίας διαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐξ αὐτῆς της συμβάσεως ἐργασίας ἀπορρέον.

Ἡ ἄκυρος ἀπόλυσιν, ἡ γενομένη κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 424, ὡς ἄκυρος μονομερῆς δικαιοπραξία συνεπῶς, μὴδὲν ἐπάγουσα ἐννομον ἀποτελεσμα, ἔχει ὡς ἐπακόλουθον τὴν ἐξακαλούθησιν της συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τῶν ἐξ αὐτῆς ἀπορρέοντων δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων (*Δ. Αἰζερόπουλος*, Ἡ καταγγελία της συμβάσεως κλπ. σελ. 57 καὶ ἐπ.). Ἐπομένως ὁ ἐργοδότης, ἀποκρούων τὴν ἐγκύρως γενομένην προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, καθίσταται ὑπερήμερος, καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ν. 19 παρ. 9 Π. (19.2) καὶ ν. 38 παρ. Π. (19.2), ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν ν. 55 Π. (19.2) *W i n d s c h.*—*Πολυγ.* Ἐνοχ. παρ. 401 σελ. 7), ὁ μισθωτὸς δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τὰς ἐκ συμβάσεως ἀποδοχὰς του εἴτε χρηματικὰς, εἴτε εἰς εἶδος, ὡς ἀνωτέρω ἡ χρῆσις οἰκίας. μὴ δυναμένου τοῦ ἐργοδότη νὰ προτείνῃ τὴν *exceptio non impleti contractus*, διότι πταίσματι του δὲν ἐγένετο χρησιμοποίησις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ.

Κατὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον ὁ ἀκύρως ἀπολυθεὶς μισθωτὸς ἀσχετὸν τὸ δικαίωμα κατοικίας ἐξ εὐλόγου καὶ δικαίας αἰτίας, ἡ ἀσχεσις οὗτῃ οὐτε παράνομον ἰδιωτικὴν βίαν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἀσχυρμένην καὶ κατὰ νόμον ὁπαιτούμενην ἀποτελεῖ, οὔτε ἐπηρεαστικὴ της νομῆς εἶναι (*Οἰκονομ.* Ἐμπράγμ. παράγρ. 109 σημ. 5 σελ. 51 καὶ *W i n d s c h.* 158 σημ. 2), νόμῳ δὲ ἀβάσιμος τυγχάνει ἡ ἐπιδιωκόμενη ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη προστασία της νομῆς του διὰ προσωρινῶν μέτρων κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΗΖ', ὡς ἐρειδομένων ἐπὶ τοῦ παραγγέλματος της διαταρᾶς, διὰ τὴν ἐγερσιν τοῦ ὁποίου ἀπαιτεῖται πρᾶξις τοῦ ἐναγομένου τὴν ἐλευθέραν της νομῆς τοῦ ἐνάγοντος ἀσχησιν ἐπηρεάζουσα.

Ὅθεν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ν. Δ. 424 ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν διὰ τὸ παραδεκτὸν της ἀγωγῆς τῶν προσωρινῶν μέτρων κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΗΖ'

πρὸς ἀποβολὴν τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς χορηγηθείσης αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη οἰκίας ὡς ἀνταλλάγματος τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ ἐπομένως ἐρευνητέον τὸ ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως.

Ἡ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Εἰρηνοδίκου ἐκκαλοῦσα κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου, ὡς Ἐφετείου, ἀπέφυγε μὲν ν' ἀσχοληθῇ μὲ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ Ν. Δ. 424 ἐπὶ τῆς προκειμένης διαφορᾶς, ἐκαινοτόμησεν ὅμως ἀπὸ ἀπόψεως δικονομικοῦ δικαίου, δεχθεῖσα ἀρμόδιον ὅπως λάβῃ προσωρινὰ μέτρα ἐπὶ ταύτης τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν, δικάζοντα κατ' ἄρθρ. 634 καὶ ἐπ.

Πρὸς τὴν ἀποφιν ταύτην, ἀρχετὰ πρωτότυπον, συνηγορεῖ οὐ μόνον ἡ ἐρμηνεῖα ἀπὸ ἀπόψεως οὐσιαστικοῦ δικαίου (ἴδε **Ἀποστολόπουλον**, 'Ο Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν, τεύχος Β' παράγρ. 158 καὶ σημ. 6) ἀλλὰ καὶ ἡ τελεολογικὴ τοιαύτη, διότι εἶναι λίαν ἀνεπιεικὲς καὶ ἀντιτίθεται πρὸς τὸ περὶ δικαίου συναίσθημα νὰ ρίπτεται εἰς τοὺς δρόμους ὁ μισθωτὸς ἐντὸς 5 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, (ἐντὸς τοῦ ἐλαχίστου αὐτοῦ χρόνου εἶναι δυνατὴ ἡ ἐκδίκασις τῆς ἀγωγῆς καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως τῶν προσωρινῶν μέτρων), ἄνευ ἐργασίας, ἄνευ στέγης. Τοῦναντίον ἀποφεύγουμεν τὴν δυσάρεστον ταύτην λύσιν διὰ τὸν μισθωτὸν, δεχόμενοι τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, ὅστις, σταθμίζων τὰς ἐκάστοτε περιστάσεις, δύναται νὰ χορηγήσῃ ἀνάλογον προθεσμίαν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεώς του, δικαίμα ὅπερ δὲν κέκτηται ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ν. ΓΨΥΖ', κατὰ τὴν διαδικασίαν αὐτοῦ, δικάζων ὁ Εἰρηνοδίκης.

Ἰωάννης Χαϊρετάκης Δικηγόρος

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3796]1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Ματσούκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. **Ι. Χαϊρετάκης, Κ. Γιομπρές**

Ὡς ἐν τῇ ἀπὸ 1 Μαΐου 1943 αἰτήσῃ τοῦ ἐφεσιβλήτου περὶ λήψεως προσωρινῶν μέτρων ἐκτίθενται τὰ πραγματικὰ περιστατικά, προσέλαβεν οὗτος κατὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον 1940 τὸν ἐκκαλοῦντα δι' ἀόριστον χρόνον ὡς κηπουρὸν καλλιεργείας καὶ περιποιήσεως τοῦ ἐν τῇ αἰτήσῃ περιγραφομένου ἀγροκτήματος, ἀντὶ ἡμερομισθοῦ δραχ. 80, παραχωρήσας συγχρόνως πρὸς κατοικίαν αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του δύο δωμάτια μετὰ μαγειρείου τοῦ εἰς τὸ βορειοανατολικὸν ἄκρον τοῦ κτήματος εὐρισκόμενου οἰκίσκου. Ἡδὴ, ἀπολύσας τοῦτον ἀπὸ τὰς 10 Ἀπριλλίου 1943, λόγῳ ἀκαταλληλότητος καὶ ἀνεπαρκείας πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀνατεθειμένων αὐτῷ καθηκόντων, προσέτι δὲ καὶ λόγῳ ἀναρμόστου ἀπέναντι αὐτοῦ συμπεριφορᾶς του, ζητεῖ τὴν λήψιν κατ' αὐτοῦ προσωρινῶν μέτρων, ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ ν' ἀποβληθῇ οὗτος τοῦ ἐν λόγῳ οἰκίσκου, εἰς δὲν παραμένει βίβλ. ὁ ἐκκαλὼν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ κηπουροῦ, διαταράσσων οὕτω τὴν ἐπὶ τοῦ ρηθέντος οἰκίσκου ἀνεπίληπτον νομὴν καὶ κατοχὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου - αἰτοῦντος, ἐξ οὗ ἔλαβον χώραν ἔριδες ἢ ἐπικεῖνται διαπληκτισμοί.

Ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω πραγματικῶν περιστατικῶν στηριζομένη ἡ ὑπὸ κρίσιν διαφορὰ δὲν ὑπάγεται προφανῶς εἰς τὰς διαφορὰς, διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ὁποίων ἀρμόδιος εἶναι ὁ Εἰρηνοδίκης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΥΖ' τοῦ 1911 περὶ προσωρινῶν διατάξεων εἰς τὰς περὶ διακατοχῆς διαφορὰς, καθόσον δὲν πρόκειται οὔτε διατάξεις τῆς νομῆς, οὔτε ἀποβολὴ ἐξ

αὐτῆς, οὔτε καὶ κατὰ παράκλησιν παραχώρησις αὐτῆς, ὡς μὴ νομίμως ὁ ἐφεσιβλήτος ἱσχυρίζεται, ὁπότε καὶ μόνον ἀρμόδιος τυγχάνει ὁ Εἰρηνοδίκης διὰ τὴν λήψιν προσωρινῶν μέτρων, ἀλλὰ περὶ παραχωρήσεως τῆς χρήσεως τοῦ ἐπιδίκου οἰκίσκου ὡς προσθέτου ἀνταλλάγματος διὰ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος ὡς κηπουροῦ, ἥτοι περὶ διαφορᾶς ἀπορροεῦσης ἐκ τῆς συμβάσεως ἐκμισθώσεως ὑπηρεσιῶν, διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῆς ὁποίας χορηγεῖται εἰδικὴ ἀγωγὴ καὶ δύναται νὰ ληφθῶσι προσωρινὰ μέτρα, ἐφ' ὅσον συντρέχουσι νόμιμοι λόγοι παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Προέδρου Πρωτοδικῶν (**Ἀποστολόπουλον**), ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, τεύχος β' παρ. 158 καὶ σημ. 6). Οὐχὶ ὀρθῶς, κατὰ ταῦτα, δικάσας ὁ Εἰρηνοδίκης ἔκρινε τὴν ἐπιδίκον διαφορὰν ὡς ἀποτελούσαν διατάραξιν τῆς νομῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου, καὶ δέον, δεκτοῦ γινομένου τοῦ πρώτου λόγου τῆς ἐφέσεως, ν' ἀνακληθῇ καὶ ἐξαφανισθῇ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ ν' ἀπορριφθῇ ἡ κρινομένη αἰτήσις τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις τοῦ Εἰρηνοδικείου ἔχει ὡς ἐξῆς:

Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν 243]1943

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. **Α. Μαραβέλιας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. **Γ. Γιομπρές, Ι. Χαϊρετάκης**

Νομίμως εἰσάγεται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΥΖ' τοῦ 1911 περὶ προσωρινῶν μέτρων, ὡς ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ παραγγέλματος τῆς διαταράξεως, συνυπάρχοντος καὶ τοῦ ἐτέρου στοιχείου τούτων, τὸ τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου συγκρούσεων καὶ βίαιοπραγιῶν.

Κατὰ τὴν ἐπ' ἀκροατηρίῳ συνεδρίαν ὁ πληρεξούσιος τοῦ ἐναγομένου ἡμφισβήτησε τὸ δικαίωμα ἡμῶν, ὅπως ἐπιληφθῶμεν τῆς ἐξετάσεως τῆς ὑπὸ κρίσιν διαφορᾶς, διότι δὲν δύναται νὰ εὐσταθήσῃ ἡ διαδικασία τῶν προσωρινῶν μέτρων εἰς ὑποθέσεις τοιαύτας καθ' ὅς ὑπάρχει μίσθωσις ἐργασίας καὶ ὅτι ἐπὶ πλέον οὗτος προστατεύεται ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 1 τοῦ νόμου 1519. Ταῦτα ἀπορριπτέα κρίνονται παρὰ τοῦ δικαστηρίου, καθόσον κατὰ τὴν διαδικασίαν ἀπεδείχθη τὸσον διὰ τῆς ἐξωδίκου δηλώσεως μετὰ διαμαρτυρίας τοῦ ἐνάγοντος πρὸς τὸν ἐναγόμενον, δι' ἧς γνωστοποιεῖται ἡ ἀπόλυσίς του μετὰ πάροδον τῆς ἐν αὐτῷ ταχθείσης προθεσμίας, ἥτις καὶ παρήλθε κατὰ τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς, ὅσον καὶ τῆς πρὸς τὸν Πρόεδρον Πρωτοδικῶν αἰτήσεως τοῦ ἐναγομένου κατὰ τοῦ ἐνάγοντος δι' ἧς αἰτεῖται τὴν πληρωμὴν ἀποζημιώσεως διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἐκτιθεμένους λόγους, καὶ ἐκ τῆς ὁμολογίας τούτου ὅτι ἡ ἀπόλυσίς ἐγένετο, ἂν δὲ καλῶς ἢ κακῶς ἐγένετο αὕτη, ἀρμόδια εἶναι ἕτερα δικαστήρια, ὅπως ἐξετάσουν τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἱκανοποιήσουν αὐτόν. Παραμένον εἰσέτι εἰς τὸν οἰκίσκον, τὸν ὁποῖον ἐχορήγησεν ὁ ἐνάγων εἰς τοῦτον, κατὰ τὴν εἰς τὴν ἐργασίαν του πρόσληψιν, διαταράσσει τὸν ἐνάγοντα ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς νομῆς καὶ δέον τούτῳ τῷ λόγῳ, ὅπως διαταχθῇ ἡ ἐκ τοῦ οἰκίσκου ἀποβολή, γινομένης δεκτῆς τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΠΟΔΟΧΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ
ΥΠΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ν.Δ. 310/41 καὶ 424/1941

Τὰ ὑποχρεωτικὰ ἡμερομίσθια εἰς ἐπιχειρήσιν ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας θεσποῦνται, κατὰ ν.δ. 424/1941, νόμῳ πραγματοποιούμενα.—Συνέπεια ἡ πληρωμὴ ὧν τῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων αὐξήσεων

Καὶ αἱ τέσσαρες προεδρικαὶ ἀποφάσεις, πού παρατίθενται κατωτέρω, συμφωνοῦν πρὸς τὴν ἀποψιν, ὅτι ἐφ' ὅσον ἔχει ἐπιβληθῇ εἰς ἐπιχειρήσιν ἡ ἐκμετάλλευσιν τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, οἱ μισθωτοὶ δικαιοῦνται ὁπωσδήποτε τῶν ἐκάστοτε ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1941 ἐπιβληθεισῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, βάσει τοῦ ν.δ. 310/1941 περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν μισθωτῶν κλπ. (Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος α', τευχὸς 1, σελ. 19) αὐξήσεων, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν δὲν γίνεται χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς τελεθῆσεως τοῦ ἐργοδότη. (Ὡς καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 6666/1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τευχὸς 44, σελ. 399, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 7383/1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τευχὸς 44, σελ. 400).

Ἐπομένως, κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἀποψιν τῶν προεδρικῶν ἀποφάσεων ἡ ὑπ' ἀριθ. 4888/1943 ὑπουργικὴ ἀπόφασις περὶ ἀμοιβῆς προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων, εἰς τὰς ὁποίας ἔχει ἐφαρμοσθῇ ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία (Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τευχὸς 36, σελ. 157), ἐφ' ὅσον δι' αὐτῆς ὁρίζεται ὅτι ἀπὸ 15ης Φεβρουαρίου 1943 δικαιοῦνται οἱ μισθωτοὶ τῶν αὐξήσεων—καὶ ὅχι ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου 1941—δὲν ἔχει νόμιμον κύρος, δυνάμενον νὰ καταλύσῃ τὰ κεκτημένα ἤδη δικαιώματα τῶν μισθωτῶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ν.δ. 424/1941, πού θεωρεῖ ὁπωσδήποτε πραγματοποιούμενα, κατὰ πλάσμα τοῦ νόμου, τὰ ὀριζόμενα εἰς τὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν περὶ ἐπιβολῆς τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἡμερομίσθια.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 9219/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Α. Τούσης
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Δόγκας, Ν. Σταματόπουλος

Ἐν ἄρθρῳ 7 τοῦ ν. δ. 424/1941 ὁρίζεται, ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὁποίων καθιερώθη, κατὰ τὴν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ διαδικασίαν, τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλλωσιν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τὸ ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθοριζόμενον κατώτατον ὅριον μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ εἰς τὴν ἀκόμῃ περίπτωσιν δὲν χρησιμοποιοῦσι τὰς παρεχόμενας ὑπηρεσίας αὐτῶν δι' οἰονδήποτε λόγον.

Κατὰ τὰ προκύπτοντα ἐκ τῆς ἐν γένει ἐνώπιόν μας διαδικασίας πραγματικὰ περιστατικὰ εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν τῆς καθ' ἧς ἡ αἰτησις ἐταιρίας καθιερώθη τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὁρισθεισῶν τῶν ἡμερῶν πραγματοποιουμένων ἡμερομισθίων εἰς 4 ἐβδομαδιαίως. Τελευταίως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7600/43 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατ' ἀκολουθίαν τοῦ παρεχομένου αὐτῇ δικαιώματος ἐκ τοῦ ν. δ. 310/1941, καθωρίσθη ὁ μισθὸς τῆς αἰτούσης εἰς δραχ. 1332 ἡμερησίως διὰ τὰς τεχνι-

τρίας, δραχμὰς δὲ 2340 διὰ τοὺς τεχνίτας. Αἱ καθορίσασαι τὰς αὐξήσεις ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δίδονται δι' ἕκαστον πραγματοποιούμενον ἡμερομίσθιον. Πραγματοποιεῖται ὅμως τὸ ἡμερομίσθιον κατὰ πλάσμα τοῦ νόμου ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι ἐφαρμόσθη ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν καὶ εἶναι μετὰ τῶν καθορισθέντων ἐβδομαδιαίως ὡς πραγματοποιουμένων, ἀσχετῶς ἂν ὄντως παρέχεται ἐργασία κατ' αὐτό. Ἐφ' ὅσον δὲ ὁ νεώτερος νόμος 424/41 (ν. δ.) οὕτω θεωρεῖ τὸν μὴ πράγματι ἐργαζόμενον, δὲν δύναται νὰ γένηται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ διάκρισις κατὰ τὴν χορήγησιν αὐξήσεων μετὰ τῶν ἐργαζομένων πράγματι ἢ μὴ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, διότι ὁρίζει ὁ νόμος πλέον ὡς παροχὴν ὑπηρεσίας μόνον τὸ γεγονός ὅτι οὗτος τίθησιν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐργοδοτικῆς τὰς ὑπηρεσίας του, κατὰ τὰς καθορισθείσας ἡμέρας, ἀσχετῶς ἂν ἀδυνατῇ αὕτη νὰ τὰς ἀποδεχθῇ. Ὅρθως, συνεπῶς, ὑποστηρίζει ὁ αἰτῶν, ὅτι αἱ αὐξήσεις, αἱ δοθεῖσαι διὰ μεταγενεστέρων ἀποφάσεων, ἀφορῶσι καὶ εἰς τοῦτον, μὴ πράγματι ἀπασχολούμενον παρὰ τῇ ἐργοδοτικῇ.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 7912/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Α. Φλώρος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Δόγκας, Ν. Σταματόπουλος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ν.δ. 424 αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὁποίων καθιερώθη τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλλωσιν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τὸ ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθοριζόμενον κατώτατον ὅριον μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ εἰς τὴν ἀκόμῃ περίπτωσιν δὲν χρησιμοποιοῦσι τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας αὐτῶν δι' οἰονδήποτε λόγον. Αὐθαίρετος ἀποχὴ τῶν μισθωτῶν ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν δὲν παρέχει εἰς τοὺς δικαίωμα λήψεως τῆς ἀντιμισθίας. Κατώτατον ὅριον μισθοῦ, κατὰ τὸν ἐκδηλον τοῦ εἰρημένου νόμου σκοπὸν κατατολεμήσεως τῆς ἀνεργίας, διὰ τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἐφαρμοζομένης, κατ' ἄρθρον 6, ἀναλόγως τῶν συνθηκῶν ἐργασίας ἐκάστης ἐπιχειρήσεως, καὶ ὑπὸ τὴν μορφήν καθορισμοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατωτάτου ἀριθμοῦ ἡμερομισθίων, ἅτινα δέον νὰ πραγματοποιῶνται ὑπὸ τῶν μισθωτῶν, νοεῖται τὸ ἐκάστοτε ὀριζόμενον διὰ τῶν κατὰ τὸ ν.δ. 310 ἐκδιδομένων ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ κατηγορίας μισθωτῶν ἢ ἐπιχειρήσεων ἢ διὰ τὸ σύνολον κατώτατον ὅριον μισθοῦ, ἥτοι τὸ μετὰ τῶν ἐπιβαλλομένων αὐξήσεων (ὅρα καὶ ἄρθρ. 10 τῆς ὑπ' ἀριθ. 29983 τῆς 23/35 Ἰουλίου 1941 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας). Καθιεροῦνται δηλαδὴ διὰ ρητῆς διατάξεως ἡ υποχρέωσις τῶν ἐργοδοτῶν, ὅπως καταβάλλωσι τὸν ὀρισθέντα κατώτατον ἀριθμὸν ἡμερομισθίων, ὡς νὰ πραγματοποιῶνται ταῦτα, ὑποχρέωσις ἄλλως τε, ἡ ὁποία εἶναι ἀναγκαία νομικὴ συνέπεια τῆς θεσιζομένης ἀπαγορεύσεως τῆς ἀπολύσεως, ἄνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐν ἐφαρμογῇ τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ὁ ἐκμισθωτῆς τῶν ὑπηρεσιῶν, ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις ἐργασίας διατηρεῖται κατὰ τὴν νομικὴν ἐπιταγήν, ἔχει ἀξίωσιν πρὸς λήψιν τῶν μισθῶν αὐτοῦ καὶ ἂν ὁ ἐργοδότης δὲν ἀποδέχεται τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας, πλὴν δι' ὀρισμένας ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 6 ὀριζόμενα.

Τὸ ν. δ. 310/1941, ὁρίζον ἐν ἄρθρῳ 1 ὅτι πρὸς παρακολούθησιν τῶν διακυμάνσεων τοῦ κόστους τῆς ζωῆς ἐπιτρέπεται, ὅπως δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθορίζεται καὶ ἐπιβάλλεται ποσὸν ἢ ποσοστὸν αὐξήσεως ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ἐνιαῖον ἢ κλιμακωτὸν, καὶ ἀφορῶν τὸ σύνολον ἢ μέ-

ρος τῶν μισθωτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐκμεταλλεύσεων κλπ., παρέχει τὴν ἐξουσιοδότησιν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἑργασίας, ὅπως δι' ἀποφάσεών του καθορίσῃ ποσὸν ἢ ποσοστὰ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ συνόλου τῶν μισθωτῶν ἢ κατὰ κατηγορίας ἐπιχειρήσεων ἢ μισθωτῶν, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο ζήτημα, προκύπτον ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου (ἄρθρον 6), οὐδόλως ὁμως ἐκτείνει τὴν ἐξουσιοδότησιν ταύτην εἰς θέματα ἀναγόμενα εἰς τὰ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκατέρωθεν δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, ἥτοι πρὸς τροποποιήσιν τῶν περὶ τούτου διατάξεων τοῦ αὐτοῦ νόμου δικαίον, καθ' ἃ· ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη μὴ ἀποδοχῇ τῶν προσηκόντως προσφερομένων ὑπηρεσιῶν δὲν ἀναιρεῖ τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ πρὸς λήψιν τῆς ὀφειλομένης ἀμοιβῆς, οἷα ἐν προκειμένῳ εἶναι ἡ διὰ τὴν θέσιν, εἰδικότητα, χρόνον ὑπηρεσίας κλπ. τοῦ μισθωτοῦ ὁρίσμενη. Κατὰ ταῦτα οἱ ὑπ' ἀρ. 25606[42 καὶ 39986[42 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, δι' ὧν ἐπεβλήθησαν αὐξήσεις, ὡς ἀξιοῖ ἡ αἰτοῦσα, εἶναι ἄκυροι, καθὼς παρεξερχόμεναι τῆς δοθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ὡς πρὸς τὴν διάταξιν αὐτῶν, καθ' ἣν αἱ δι' αὐτῶν ἐπιβαλλόμεναι αὐξήσεις εἶναι προαιρετικαί, ἐφ' ὅσον δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη δὲν γίνεται οἰαδήποτε ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ, καὶ ἂν κατὰ τὴν ἐννοιαν αὐτῶν, ἦν διευκρινίζουσιν αἱ ὑπ' ἀριθ. 4888[43 καὶ 7600[43 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας αὐταὶ ἀφορῶσι καὶ τοὺς ἐκ περιτροπῆς ἐργαζομένους, ἀπορριπτέα δὲ τὰ ἐναντία. Διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον δὲν εἶναι ἐφαρμοστέαι καὶ αἱ ἀνωτέρω 4888 καὶ 7600 ἀποφάσεις, ὡς καὶ ἡ 1535[43 καὶ 16261[43, ἐκδοθεῖσαι καὶ αὐταὶ κατὰ τὸ ν.δ. 310, καθ' ὅσον ἀπαλλάσσουσιν τοὺς ἐργοδότης τῶν αὐξήσεων διὰ τὸν προηγούμενον χρόνον.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 9058[1943

Πρόεδρος Πρωτοδικῶν ὁ κ. **P. Ἀναγνωστάκης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Δόγκας, Ν. Σταματόπουλος

Ὅτι ἡ αἰτοῦσα ὑπηρετεῖ παρὰ τῇ καθ' ἧς ἡ αἰτησις καὶ οἱ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἐν ᾗ ὑπηρετεῖ ἐφηρομένη τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνηται ἡ πραγματοποίησις 4 ἡμερομισθίων ἐβδομαδιαίως, ἐβεβαιώθη κατὰ τὴν συζήτησιν καὶ ἐκ τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων, ἰδίᾳ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4660[22][11]41 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας. Συνεπῶς ἡ αἰτοῦσα ἐδικαιούται, κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ν. δ. 424, τὸ κατώτατον ὄριον ἡμερομισθίων τεσσάρων ἡμερῶν ἐβδομαδιαίως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν δὲν ἐχρησιμοποιήθησαν αἱ ὑπηρεσίαι αὐτῆς. Ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι αὐτῆς προσεφέρθησαν καὶ οἱ οἱ δὲν ἐχρησιμοποιήθησαν παρὰ τῆς καθ' ἧς ἡ αἰτησις ἐβεβαιώθη. Βάσει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310 ν. δ. δι' ἀποφάσεων τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ καθωρίσθησαν τὰ κατώτατα ὅρια τῶν ἡμερομισθίων. Διὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων ὑπ' ἀριθ. 25606, 39986 τοῦ 1942 καθωρίσθησαν αὐξήσεις τῶν ἡμερομισθίων, ὡρίσθη ὁμως ἐν αὐταῖς, ὅτι αἱ αὐξήσεις εἶναι προαιρετικαί, ἐφ' ὅσον δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη δὲν γίνεται οἰαδήποτε ἀπασχόλησις τῶν μισθωτῶν. Βάσει τοῦ ὅρου τούτου τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ, ἡ καθ' ἧς ἡ αἰτησις δὲν κατέβαλεν εἰς τὴν αἰτοῦσαν τὰς αὐξήσεις ταύτας. Ἐφ' ὅσον ὁμως ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, ἐν ᾗ ἐργάζετο ἡ αἰτοῦσα, εἶχεν ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἐδικαιούτο τῶν ἡμερομισθίων τῶν καθωριζομένων ἐν τῇ ἐφαρμοσθῇ αὐτὴ ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ, τὰ ὅποια θὰ ἐλάμβανεν, ἂν αἱ προσφερόμεναι ὑπηρεσίαι αὐτῆς ἐχρησιμοποιούντο. Τοῦτο προκύπτει σαφῶς ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ ν. δ. 424[1941, καθ' ὃ ἡ ἐπιχειρήσις ὑποχρεού-

ται νὰ καταβάλλῃ διὰ τὰ καθωριζόμενα ἡμερομισθία τὸ κατώτατον ὄριον ἡμερομισθίων καὶ εἰς τὴν ἐπιχειρήσει δὲν χρησιμοποιεῖ τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας. Ἡ ἀδυναμία χρησιμοποίησεως τῶν ὑπηρεσιῶν δὲν δικαιολογεῖ τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἡμερομισθίων. Δύνανται μόνον, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ αὐτοῦ ν.δ., νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ, κατὰ τὰς ἐν τῷ Διατάγματι διατυπωθείσας τοιαύτην ὁμως ἀπόλυσιν δὲν ἐπικαλεῖται ἡ καθ' ἧς ἡ αἰτησις. Συνεπῶς τὸ προαιρετικὸν τῆς καταβολῆς τῆς αὐξήσεως δὲν ἀφορᾷ τὴν ὑπὸ κρίσιν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ αἰτοῦσα δικαιούται τῶν ἡμερομισθίων, τὰ ὅποια καθορίζονται διὰ τοὺς προσφέροντας τὰς ὑπηρεσίας τῶν, ὡς ἂν ἐγένοντο δεκταί, ὧν μὴ καταβληθέντων πλήρως, δικαιούται τῆς διαφορᾶς, καὶ βεβαιωθέντος ὅτι συντρέχουσιν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἀναγκ. νόμου 2032, πρέπει νὰ ἐπιδικασθῇ αὐτῇ τὸ ἐν τῷ διατακτικῷ ποσόν, συμφώνως τῷ νόμῳ τούτῳ, βεβαιωθέντος ὅτι τὸ σύνολον τῶν αὐξήσεων, τῶν ὁποίων καθυστερεῖται ἡ καταβολή, ὑπερβαίνει τὰς 100.000 δραχμάς.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 9845[1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Γιαννακάκης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Δόγκας, Ν. Σταματόπουλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ἐπιδίδωκεται, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναγκ. νόμου 2032, προσωρινὴ ἐπιδίκασις ἀποζημιώσεως ἐναντι καθυστερουμένων αὐξήσεων τῶν ἀποδοχῶν, ὡς καὶ τοῦ συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος τροφῆς, τῶν χορηγηθεισῶν εἰς τὸ προσωπικόν (ὕπαλληλικόν καὶ ὑπηρετικόν), τὸ συνδεόμενον διὰ σχέσεως ἐργασίας μετὰ τῆς καθ' ἧς, βάσει τῶν ἐν αὐτῇ μνημονευομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν διαφορᾷ δὲν ἀμφισβητοῦνται, ὅτι ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τῆς καθ' ἧς ἔχει ἐφαρμοσθῇ ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία καὶ ἔχουσιν ὀρισθῇ τέσσαρα πραγματοποιούμενα ἡμερομισθία ἐβδομαδιαίως, ὡς ἐπίσης καὶ ὅτι, ἐλλείψει πρῶτων ὑλῶν, ἔχουσιν ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου 1943 διακοπὴ παντελῶς αἱ ἐργασίαι τῆς ἐπιχειρήσεως, μὴ λειτουργοῦντος τοῦ ἐργοστασίου ταύτης. Ἡ ἀμφισβήτησις συνεπῶς καὶ ἡ ἐκ ταύτης ἀρνησις τῆς καταβολῆς τῶν αἰτουμένων δὲν κείται ἐπὶ πραγματικῶν περιστάσεων, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ὑπὸ τῆς καθ' ἧς ὑποστηριζομένης ἐκδοχῆς ὅτι ἐπὶ ταύτης, ἐφ' ὅσον ἔχουσιν διακοπὴ αἱ ἐργασίαι τῆς καὶ τὸ προσωπικόν τῆς ἐκ λόγων, ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς της, δὲν πραγματοποιεῖται τὰ ὀρισθέντα ἡμερομισθία, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν διατάξεις τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310[1941 ν. δ. ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐφ' ὅσον διὰ τῶν αὐτῶν ἀποφάσεων καθωρίζεται τὸ προαιρετικὸν τῶν αὐξήσεων διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις, αἵτινες δὲν ἀπασχολοῦσι τὸ προσωπικόν τῶν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεώς των. Αἱ ἀνωτέρω ὁμως ἀποφάσεις, ἐκδιδόμεναι κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄνω ν. δ. παρεχόμενην ἐξουσιοδότησιν, χορηγοῦσι τὰς αὐξήσεις διὰ τὰ πραγματοποιούμενα ἡμερομισθία, κατὰ τὴν σαφῆ δὲ τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424 ν. δ. ἐννοιαν εἰς ἃς ἐπιχειρήσεις ἔχει ἐφαρμοσθῇ ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, ὡς ἐν προκειμένῳ, θεωροῦνται, πλάσσει τοῦ νόμου, πραγματοποιούμενα τὰ ἡμερομισθία, αἵτινα καθωρίσθησαν διὰ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, τῆς καθιερωσάσης τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν, μὲ μόνην ὑποχρεώσιν τῶν ἐργαζομένων ἐν τούτῳ μισθωτῶν, νὰ τίθενται κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀσχετῶς ἂν αὕτη ἀδυνατῇ νὰ ἀποδεχθῇ διὰ τὴν ἄνω αἰτίαν τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας, αἵτινες, ἐν τούτοις, ἐβεβαιώθη, ὅτι προσφέροντο. Κατὰ τὰ ἄνω δικαιούται καὶ ἡ αἰτοῦσα τῶν ἐκάστοτε χορηγηθεισῶν αὐξήσεων.

ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ
ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ ΕΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ

"Ασκησις ἐκμεταλλεύσεως ὑπὸ Δήμου

Γενική ὑπαγωγή παντός ἐργοδότη εἰς τὴν ὑποχρέωσιν παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς, συνδεομένους διὰ σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.—'Επομένως καὶ τοῦ Δήμου, ἐφ' ὅσον ἀσκεῖ ἐκμετάλλευσιν.

Τὸ ν. δ. 2019]1942 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς» (Ἐ.π.θ. Ἐργ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 32, σελ. 19) θέλει ὡς στοιχεῖον τῆς υποχρέωσης πρὸς παροχὴν συσσιτίου τὴν ἀσκήσιν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως παρὰ φυσικῶν προσώπων ἢ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ ὑπὸ προσώπων δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἢ παρ' ὀργανισμῶν κοινῆς ὠφελείας.

Τὸ στοιχεῖον αὐτὸ βαίνει παραλλήλως πρὸς τὸ ἄλλο, τῆς ὑπαρξεως μισθωτοῦ, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. (Βλέπε περὶ αὐτοῦ προσφάτως γνῶμ. Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, Ἐ.π.θ. Ἐργ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 49, σελ. 557 ἐπ.).

Ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῶν νομικῶν αὐτῶν διατάξεων ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις, πού παρατίθεται κατωτέρω, χωρεῖ εἰς ἀναγνώρισιν δικαιώματος ἐργάτου Δήμου, συνδεομένου μετ' αὐτοῦ διὰ σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἰς παροχὴν συσσιτίου, ἐφ' ὅσον ἡ ὑπηρεσία, διὰ τὴν ὁποίαν ἔχει προσληφθῇ, παρέχεται κατὰ τὴν ἀσκήσιν ἐκμεταλλεύσεως ὑπὸ τοῦ Δήμου. (Βλέπε σχετικῶς καὶ Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 221]1943, Ἐ.π.θ. Ἐργ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 45, σελ. 437 ἐπ., Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 1295]1943, Ἐ.π.θ. Ἐργ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 47, σελ. 505, Εἰρηνοδικεῖον Πειραιῶς 150]1943, Ἐ.π.θ. Ἐργ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 47, σελ. 505.)

Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 1497]1943

Πρόεδρος Πρωτοδικῶν ὁ κ. Α. Ροζάκης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Γεωργιάτος, Χ. Καλογήρου

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019]42 ν. δ. «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς» αἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως παρέχῃσι συσσίτιον εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἐργαζομένους μισθωτοὺς. Κατωτέρω δὲ ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἀναφέρεται, ὅτι εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ὑπόκεινται αἱ ἐκμεταλλεύσεις καὶ ἐπιχειρήσεις, αἵτινες ἀσκοῦνται παρὰ φυσικῶν προσώπων ἢ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ ὑπὸ προσώπου δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἢ παρὰ ὀργανισμῶν κοινῆς ὠφελείας. Ὡσαύτως τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν ἔχουν αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσκοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε προσώπων διὰ λισμὸν τοῦ Κράτους ἢ νομικοῦ προσώπου ἢ κατόπιν παραχωρήσεως αὐτῶν. Ἐκ τῆς εὐρυτάτης ταύτης διατυπώσεως τοῦ νόμου προκύπτει, ὅτι ὑπάγαγεν οὗτος, εἰς τὴν ἀνωτέρω ὑποχρέωσιν, πάντα ἐργοδότην καὶ αὐτὸ τὸ Δημοσίον συνδεόμενον μετὰ τοῦ μισθωτοῦ του διὰ σχέσεως ρυθμιζομένης ὑπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἐπομένως τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ὑπέχει καὶ ὁ καθ' ὃν ἡ αἵτησις Δήμου Πειραιῶς ἐναντι τοῦ αἰ-

τούντος μισθωτοῦ του, μεθ' ὃδ, ἐργάτου ὄντος (νυκτοφύλακος) εἰς τὴν ὑπηρεσίαν φυλάξεως καταφυγίου, συνδέεται διὰ σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἐχει ἐπομένως ὁ αἰτῶν ἀπαίτησιν ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω νόμου καθορισθέντος συσσιτίου, ἐναντι τῆς ὁποίας δέον πρὸς ἀποτροπὴν ἐπικειμένου λόγῳ τῆς ἀπορίας κινδύνου νὰ τῷ ἐπιδικάσωμεν προσωρινῶς κατὰ τὸ ἄρθρ. 634Α τῆς Πολ. Δικονομίας τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 50.000.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΘΕΝΤΩΝ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΕΦΕΔΡΩΝ ΑΝΕΥ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ

(Ἀνατροπὴ τῶν νομολογιακῶν δεδομένων)

Μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἀναγκ. νόμου 547]1937 ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936 ἐπὶ ἐφέδρων, ἡ ἀπόλυσις αὐτῶν ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἄκυρος.—Συνέπειαι ἡ πληρωμὴ τῶν μισθῶν καὶ ὅχι ἀποζημιώσεις.

Ἐξαιρετικῶς βαρυσήμαντος ἡ κατωτέρω νεωτάτη ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Πραγματεύεται περὶ τοῦ νομίμου τρόπου ἀπολύσεως τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», μὲ ἀνάλογον αὐτοῦ ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐπιχειρήσεων (ἄρθρ. 11 ἀναγκ. νόμου 547]1937) καὶ φθάνει, διασπῶσα τὴν παγίαν ἐπὶ τοῦ θέματος νομολογίαν, εἰς καινοφανῆ λύσιν, μὲ μεγίστης ἐκτάσεως πρακτικὰ ἀποτελέσματα.

Συνοψίζομεν τὸ ὅλον θέμα: Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 3514 ὑπάλληλος (καὶ ἐργατοτεχνίτης μὲ τὴν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν), ἐπαναλαβὼν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται, πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους, ν' ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιούται εἰς ἀποζημίωσιν ἰσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἑξ μηνῶν, οὓς ἐλάμβανε πρὸ τῆς στρατεύσεώς του.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι μετὰ τὸ ν.δ. 1336]1942 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3514» (Ἐ.π.θ. Ἐργ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 18, σελ. 572) παρετάθη ἡ ἐνιαυσία προθεσμία τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3514 ἐπὶ ἐν εἰσέτι ἔτος δι' ἀπαντας τοὺς κατὰ τὸν πόλεμον 1940—1941 στρατευθέντας μισθωτοὺς καὶ, ταύτης ληξάσης, παρετάθη ἐπὶ ἐν ἀκόμῃ ἐξάμηνον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7933]1943 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Ἐ.π.θ. Ἐργ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 45, σελ. 440).

Διὰ τοῦ ἀναγκ. νόμου 547]1937 (ἄρθρ. 11) ὠρίσθησαν τὰ ἑξῆς: Διὰ τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 3514 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936, προσταθεμένου εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου τούτου ἐνὸς μισθωτοῦ, ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου, ὀριζομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ὑπὸ τὰ νομοθετικὰ αὐτὰ κείμενα παγία ὑπῆρξεν ἡ ἀποψις τῆς νομολογίας, ὅτι ἡ ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιοῦν πολεμιστῶν ἀφορᾷ μόνον τὸν δικονομικὸν τρόπον ἀπολύσεως τοῦ ἐφέδρου, ὑποχρεομένου τοῦ ἐργοδότη-

του νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936 Πρωτοδικειακὴν Ἐπιτροπὴν, ἂν ὑπῆρχεν ἡ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένη αἰτία ἀπολύσεως, καὶ τοῦτο διὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν πληρωμὴν τῆς ἐξαμήνου ἀποζημιώσεως τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ νόμου 3514 (Βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 236]1942, Ἐπιθ. Ἐργ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 16, σελ. 499 καὶ αὐτόθι σημειώμα, μοναδικὴ ἀντίθετος ἡ Πρωτ. Ἀθηνῶν 3937] 941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 3, σελ. 78).

Ἡ δὲ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ἀνατρέπων τὰ παγίως κρατήσαντα, ἀποδέχεται τὴν γνώμην, ὅτι ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐφέδρου, πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς νομίμου προθεσμίας, εἶναι ἄκυρος, μὲ δικαίωμα ἐκ τούτου ὄχι ἀποζημιώσεως ἐξ ἀποδοχῶν ἐξ μηνῶν, ἀλλὰ τῶν μισθῶν τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως εἰς τὴν θέσιν του τοῦ ἐφέδρου (Οὕτω καὶ ἡ μοναδικὴ Πρωτ. Ἀθηνῶν 3937] 941, ἐνθ. ἀνωτ. καὶ *Ι. Καποδίστριας*, Ἐρμηνεία Ἐργ. Δικ. § 334, μὴ περιουζων ὅμως τὸ δικαίωμα μονιμότητος τοῦ ἐφέδρου ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τοῦ ἔτους, ἀλλὰ καὶ περαιτέρω, ὥς ἡ τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν μονιμότης).

Καθ' ἣμῶς ἡ σχολιαζομένη ἀποψις ἀσφυλῶς ὑπερακοντίζει τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου. Λέν προκύπτει ἀπὸ καμμίαν διάταξιν, ὅτι κατηργήθη ἡ ἀρχικὴ κύρωσις τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ νόμου 3514 περὶ πληρωμῆς ἀποζημιώσεως ἐξ ἀποδοχῶν ἐξ μηνῶν καὶ ὁ μόνος σκοπὸς τῆς κατ' ἀρθρ. 11 τοῦ ἀναγκ. νόμου 547]1937 ἀναλόγου ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936 ὑπῆρξεν ἡ καλυτέρα, κατὰ τὸν νομοθέτην, κρίσις τῆς αἰτίας ἀπολύσεως τοῦ ἐφέδρου ὑπὸ τοῦ συλλογικοῦ διοικητικοῦ ὄργανου, τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 340]1943

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Ε. Σαουνάτσος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Γεωργίου, Γ. Μαγκάκης

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 3514]1929 περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως ὑπάλληλος, ἐπαναλαβὼν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ν' ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιούται εἰς ἀποζημιώσιν ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἐξ μηνῶν, οὓς ἐλάμβανε πρὸ τῆς στρατεύσεώς του. Κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 11 § 2 τοῦ ἀναγκ. νόμου 547]1937 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν ἐργατικῶν νόμων διὰ τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 3514 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936, προστιθεμένου εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἀρθροῦ τούτου ἑνὸς μισθοῦ, ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου, ὀριζομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἀνάλογος ἐφαρμογὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936, ὀριζούσης ὅτι «ἐφεδρὸι παλαιοὶ πολεμισταί, ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς ἐν ἀρθρῷ 2 τοῦ παρόντος ἐπιχειρήσεις, Ὀργανισμοὺς καὶ νομικὰ πρόσωπα κλπ. δὲν ἀπολύονται εἰμὴ μόνον διὰ τινὰ τῶν ἐν ἀρθρῷ 1 § 1 ἐδ. α—δ τοῦ ἀπὸ 23]24 Ἰανουαρίου 1936 Ἀναγκ. νόμου ἀνα-

φερομένων λόγων ἀπολύσεως, καὶ κατόπιν εἰδικῆς ἡτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὴν ἐπομένην παράγραφον Ἐπιτροπῆς, ὁρθὴν τῶν διαληφθεῖσιν διατάξεων ἔννοian, εἶναι, ὅτι μέχρι συμπληρώσεως ἔτους ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ στρατευθέντος ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ ἀπόλυσις τοῦτου εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, διαπιστουμένην δι' ἀποφάσεως τῆς ρηθείσης Ἐπιτροπῆς, ἀποκλειομένης τῆς ἀπολύσεως ἄνευ τοιαύτης διατυπώσεως. Ἀπορριπτὰ κατ' ἀκολουθίαν τυγχάνει ἡ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσις ὡς ἀβάσιμος, ὅτε ἐρειδομένη ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ἐκδοχῆς, καθ' ἣν ἡ ἀπόλυσις δύναται νὰ χωρήσῃ καὶ ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπὸ μόνην τὴν ἐπιζήμιον συνέπειαν τῆς καταβολῆς τῶν μισθῶν ἐξ μηνῶν.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΦΕΔΡΩΝ ΠΑΛΑΙΟΥ ΠΟΛΕΜΙΣΤΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ

Προϋποθέσεις καταρτίσεως καὶ δικαίωμα ἀποδοχῶν.

Ἡ σχέσις ἐργασίας λογίζεται πλήρως καταρτιζομένη διὰ τῆς ἀποδοχῆς παρὰ τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ τοῦ διορισμοῦ του καὶ ἐμπροθέσμου δι' ἀνάληψιν ἐργασίας ἐμφανίσεως.—Μὴ ἀναγκαίᾳ προσφορὰ τοῦ διορισθέντος πρὸς ὀρκωδοσίαν, ἂν ἐπιβάλληται αὕτη ἐκ κανονισμοῦ.—Μισθολογίον ἐκ τοῦ νόμου καὶ μισθολόγιον ἐπιχειρήσεων.

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπέρχεται μετὰ τὴν Α.Π. 183]1942 α' τμήματος (Ἐπιθ. Ἐργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 33, σελ. 49), πρὸς τὴν ὁποίαν καὶ συμφωνεῖ.

Ἡ ἀποψις εἶναι, ὅτι κατὰ τὸν ἀναγκ. νόμον 244]1936 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἢ ἀναγκαστικῆς τοποθέτησις ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, δι' ἀποφάσεως τοῦ κεντρικοῦ Συμβουλίου Προνοίας Παλαίων Πολεμιστῶν, συνιστᾷ νομικῶς τελειωμένην πρᾶξιν διορισμοῦ, χωρὶς ν' ἀπαιτῆται ἄλλο τι ἐξ ἄλλου νόμου ἢ κανονισμοῦ τοῦ ἐργοδότη, εἰμὴ μόνον ἡ ἐμπρόθεσμος (ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ) ἐμφάνισις τοῦ διορισθέντος εἰς τὸν ὑπόχρεον ἐργοδότην καὶ προσφορὰ ἐκ μέρους αὐτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν του.

Ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη (Ἐπιθ. Ἐργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 33, σελ. 49) ἡ ἐν λόγω ἀποψις ἀντιτίθεται πρὸς προηγουμένως δεκτὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α. Π. 306]1939 Θέμ. Ν' σελ. 761, Α. Π. 396]1939, Θέμ. Ν' σελ. 827), ἀποψιν, πού παρεγγράφει τὴν ἐκ τοῦ νόμου δικαιοδοσίαν τοῦ ἐπὶ τούτῳ συνεστημένου συλλογικοῦ διοικητικοῦ ὄργανου, νὰ καταρτίξῃ αὐτὸ τοῦτο πλήρεις νομικῶς ἀναγκαστικὰς συμβάσεις ἐργασίας, μὲ συνέπειαν εἰδικὰς κατὰ τοῦ ἐργοδότη τοινικὰς καὶ ἀστικὰς κυρώσεις, ἐν περιπτώσει παραβάσεως τῶν νομικῶν περὶ προστασίας τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν διατάξεων.

Ἀρείου Πάγου 113]1943 τμ. Β'

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Πετρίτσας**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Β. Ἀντωνάκης, Π. Βαρελάς

Ἡ ὑπόθεσις εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον

Δικογράφου τῶν ἀγωγῶν ἐλλείψεως νομίμου ἐρείσμα-
τος τούτων, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων τὸ ἐκ τῆς διαληφθεί-
σης διατάξεως δικαίωμα του ἐπιστηρίζει εἰς τὸ ὅτι ἡ
ἐναγομένη Τραπεζα τοιοῦτον μεγαλύτερον μισθὸν διὰ
κανονισμοῦ καταβάλλει εἰς ὑπαλλήλους οἰκειοθελῶς
παρ' αὐτῆς προσληφθέντας καὶ ἔχοντας τὰ αὐτὰ μὲ
τὸν ἐνάγοντα προσόντα.

Νομίμως προβαλλομένου, ὡς εἰρηται, τοῦ ἐπὶ τῆς
διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 2 § 2 τοῦ νόμου 244 στηριζο-
μένου ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐνάγοντος, ὁρθῶς καὶ συμφώ-
νως τῷ ἀρθρῳ 3 § 1 τῆς Πολ. Δικ. ἐπεβλήθη ὁ πρὸς
ἀποδείξει τῶν γεγονότων αὐτῶν ἐπαχθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐ-
νάγοντος τῇ ἐναγομένη ὁρκος, ὅστις νομίμως κατόπιν
ἀντεπαχθεὶς ἐδόθη ἐγκύρως ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, ὡς
ὁρθῶς οὗτος διευπλώθη ὑπὸ τῶν προεκδοθεισῶν ὑπ'
ἀριθ. 1747/1941 μὴ ἀναιρεθεῖσαν ἀποφάσεων τοῦ 'Ε-
φετείου 'Αθηνῶν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ.
81/1941 πρακτικοῦ ὁρκοδοσίας τοῦ Πρ. 'Αθην. Αἱ δὲ
ὑπὸ τῆς ἐναγομένης προβαλλόμεναι αἰτιάσεις ὅτι ἀφ'
ἐνὸς ἡ κατὰ τὰ εἰρημένα πρόσληψις τῶν ὑπαλλήλων τῆς
Τραπεζῆς, ὁ μείζων ὡς ἄνω μισθὸς αὐτῶν, ὡς καὶ ὁ
ἀντιστοιχῶν πρὸς τοῦτον βαθμὸς δέον νὰ προβλέπων-
ται ὑπὸ τοῦ προσαγομένου κανονισμοῦ τῆς Τραπεζῆς
καὶ ὅτι ἀφ' ἐτέρου τὸ περιεχόμενον τοῦ κανονισμοῦ
μόνον ἐγγράφως ἀποκλειστικῶς εἶναι ἀποδεικτέον, μὴ
ἐπιτρεπομένης τῆς ἐναντίον αὐτοῦ ἐπαγωγῆς ὁρκου,
εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι, διότι κατὰ μὲν τὴν
διάταξιν τοῦ ἀρθρ. 27 ἐδ. ζ' τοῦ καταστατικοῦ τῆς
Τραπεζῆς τῆς 'Ελλάδος, τοῦ ἔχοντος ἰσχὺν νόμου,
καθὼ κυρωθέντος διὰ τοῦ 3424/1927 νόμου καὶ τῶν
ἄλλων τροποποιητικῶν τούτου νόμων, τὸ Γενικὸν
Συμβούλιον ἀποφασίζει ἐκάστοτε περὶ τοῦ γενικοῦ
ἐσωτερικοῦ ὁργανισμοῦ τῆς Τραπεζῆς, κατὰ δὲ τὸ
ἀρθρον 38 τοῦ ἴδιου καταστατικοῦ ὑπάλληλοι διορί-
ζονται μόνον εἰς δημιουργουμένας δι' ἀποφάσεις τοῦ
αὐτοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου θέσεις, λαμβάνουσι δὲ τὸν
μισθὸν αὐτῶν κ.λ.π. ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τούτου τιθε-
μένους ὅρους. Ἐπομένως αἱ ἐκάστοτε ἐκδιδόμεναι
ἀποφάσεις τοῦ Γενικοῦ τῆς Τραπεζῆς Συμβουλίου,
αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουσι προφανῶς ἰσχὺν νόμου, ἀποτε-
λοῦσι τμήματα τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ τῆς κατα-
στάσεως τῶν ὑπαλλήλων, ὡς καὶ τοῦ ὁργανισμοῦ τῆς
ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας καὶ κανονισμοῦ τῆς βαθμολο-
γικῆς καὶ μισθολογικῆς τάξεως τῶν ὑπαλλήλων τούτων,
μὴ ἀποτελούντων τὸ ἅπαντον τῶν προσαγομένων μόνον
τοιούτων τετυπωμένων ὁργανισμῶν καὶ κανονισμῶν.
Ὅθεν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος, ὅτι οἱ ὑπάλληλοι
μὲ τὰ αὐτὰ πρὸς αὐτὸν προσόντα προσελήφθησαν
ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς διὰ κανονισμοῦ ταύτης εἰς τὸν ἁ-
νώτερον βαθμὸν ὡς καὶ μισθολόγιον, ὁρθῶς κατέ-
στη ἀντικείμενον ἀποδείξεως δι' ὁρκον, ὅστις κατὰ τὸ
ἀρθρον 351 τῆς Πολ. Δικον. ἐπιτρέπεται νὰ ἐπαγῇ-
ται περὶ παντὸς πράγματος καὶ κατ' αὐτῶν ἀκόμη
τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ἐγγράφων, εἴτε ὑπάρ-
χουσιν ἄλλαι ἀποδείξεις ἢ μὴ. Καὶ τοῦτο ἀνεξαρτή-
τως τοῦ ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ προσαγομένος Γενικὸς Κα-
νονισμὸς τῆς ἐναγομένης Τραπεζῆς ἐν μὲν τῷ ἀρθρῳ
28 αὐτοῦ ὁρίζει, ὅτι ὁ ὑπάλληλος λαμβάνει τὰς ἐκά-
στοτε ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου ἐν τῇ μισθολογικῇ
τάξει ὁριζουμένας ἀποδοχάς, ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ ἀρ-
θρῳ 45 αὐτοῦ, ὡς καὶ τῷ ἀντιστοίχῳ ἀρθρῳ 25 τοῦ
ὁργανισμοῦ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας κ.λ.π. ὁρίζει,
ὅτι ὁ κανονισμὸς οὗτος δύναται νὰ τροποποιηθῇ δι'
ἀποφάσεως πάλιν τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου. Τοιαῦ-
ται δὲ ἀποφάσεις ἐκτίθενται μὲν ἐν ἀρθροῖς 10 καὶ
ἐπ. τοῦ ἀνωτέρω ὁργανισμοῦ καὶ προκύπτει ἐξ αὐτῶν
τὸ ἐκ δραχ. 6500 μισθολόγιον διὰ τὸν βαθμὸν τοῦ
λογιστοῦ, διὰ τὴν τελείαν ὁμως ἀποδείξει τῆς προ-
τάσεως καὶ ἐνάγοντος, αἰτουμένου τὴν μισθολογικὴν
ἀλλὰ καὶ τὴν βαθμολογικὴν κατάταξιν του ἐπὶ τῇ
βάσει τῆς ρηθείσης τοῦ ἀρθροῦ 2 § 2 τοῦ νόμου 244

διατάξεως, ὁρθῶς καὶ νομίμως ἐπεβλήθη ὁ ὁ αὐτέρω
ὁρκος, οὗτινος δοθέντες παρήχθη, συμφώνως τῷ ἀρ-
θρῳ 157 τῆς Πολ. Δικ., νόμιμον ἀμάχητον τεκμήριον
περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐνάγοντος.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ ἀναγκ. νόμ.
244 δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι οἱ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον
προσλαμβανόμενοι ἐφεδρικοὶ παλαιοὶ πολεμισταὶ τοπο-
θετοῦνται κατὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐργοδότητος καὶ κατὰ
τὴν κρίσιν αὐτοῦ εἰς τὸ κεντρικὸν κατάστημα ἢ ὑπο-
κατάστημα αὐτοῦ, σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν κρί-
σιν τοῦ ἐργοδότητος ἀφίεται οὐ μόνον ἡ εἰς τὸ Κεντρι-
κὸν καὶ τὰ ὑποκαταστήματα τοποθέτησις τῶν ἐφέ-
δρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἀλλὰ καὶ γενικῶς ἡ το-
ποθέτησις τούτων εἰς τὴν ἀνάλογον ὑπηρεσίαν καὶ τὸ
τμήμα εἰς ὃ τάσσεται ὁ ἐφεδρὸς παλαιὸς πολεμιστῆς
νὰ ὑπηρετήσῃ. Ἐκ τῆς ἐρμηνείας τῆς διατάξεως
ταύτης ὁρμώμενον τὸ δικαστήριον καὶ οὐχὶ τῆς
διατάξεως τοῦ μετὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἐναγοντος
ἰσχύσαντος ἀρθροῦ 3 § 4 ἐδ. 4 τοῦ ἀναγκ. νόμου
771/1937, καθ' ἣν οἱ νομικοὶ σύμβουλοι (δικηγόροι)
δύνανται νὰ τοποθετηθῶσιν ὡς ὑπάλληλοι, ἀνεξαργή-
τως τῆς εἰδικότητος αὐτῶν καὶ τοῦ τίτλου οπουδῶν,
ἡτις τελευταία διάταξις δὲν ἔχει προφανῶς ἐρμηνευ-
τικὸν χαρακτήρα, ἀπέχει τὸ δικαστήριον ν' ἀπο-
φανθῇ ἐπὶ τοῦ περὶ τούτου σχετικοῦ λόγου τῆς
ἐφέσεως τοῦ ἐνάγοντος, αἰτουμένου τὴν πρόσλη-
ψιν τούτου παρὰ τῇ ἐναγομένη οὐχὶ ὡς λογι-
στοῦ, ἀλλ' ὡς δικηγόρου ἢ νομικοῦ συμβούλου. Ἐφ'
ὅσον, ἀντικειμένου τοῦ λόγου πρὸς τὴν δοθείσαν ὡς
ἄνω ἐρμηνείαν τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ νό-
μου 244 καὶ μεταίτιας οὕσης περαιτέρω τῆς ἐρμηνείας
τοῦ ἀρθροῦ 11 § 2 τοῦ προσαχθέντος ὁργανισμοῦ
τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τῆς Τραπεζῆς, δι' ἧς
προβλέπονται παρὰ τῇ Τραπεζῇ ταύτῃ θέσεις νομι-
κῶν συμβούλων ἢ καὶ δικηγόρων, παραιτεῖται τοῦ
λόγου τούτου ὁ ἐνάγων, ἀποδεχόμενος τὸν βαθμὸν
καὶ τὴν θέσιν τοῦ λογιστοῦ, εἰς ἣν παρὰ τῇ ἐναγο-
μένη Τραπεζῇ ἐτοποθετήθη.

Ἀποδειχθέντος, ὡς εἰρηται, κατὰ νόμιμον ἀμάχη-
τον τεκμήριον, διὰ τοῦ δοθέντος ὁρκου ὅτι ὑπὸ τῆς
ἐναγομένης Τραπεζῆς καὶ διὰ κανονισμοῦ αὐτῆς προσ-
ελήφθησαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτης, μὲ μισθὸν λο-
γιστοῦ, ὑπάλληλοι μὲ τὰ αὐτὰ πρὸς τὸν ἐνάγοντα
προσόντα, ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ δραχμῶν 6500 καὶ
ἄνω μέχρι δραχμῶν 8500, ὁρθῶς ὑπὸ τῆς ἐκκαλου-
μένης ἀποφάσεως, κατὰ τὴν τοῦ δικαστηρίου κρίσιν
καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ἐκτεθείσης διατάξεως τοῦ
ἀρθροῦ 3 § 2 τοῦ νόμου 244, ἐπιδικάσθη τῷ ἐνά-
γοντι διὰ τὸν προσηγορευθέντα ἀνάλογον πρὸς τὰ
προσόντα τούτου βαθμὸν τοῦ λογιστοῦ τὸ ποσὸν τῶν
δραχ. 6500 μηνιαίως καὶ οὐχὶ τὸ αἰτηθὲν διὰ τῆς
ἀπὸ 22 Μαρτίου 1939 δευτέρας ἀγωγῆς αὐτοῦ ποσὸν
τῶν δραχ. 7500 μηνιαίως, ἐφ' ὅσον τὸ ποσὸν τῶν
6500 δραχμῶν μηνιαίως, ὅπερ στέργει καὶ ἡ ἐναγο-
μένη ἐπικουρικῶς διὰ τὸν βαθμὸν τοῦ λογιστοῦ νὰ
πληρώσῃ, ἐμπίπτει ἐντὸς τῶν ὡς ἄνω θεθειμένων ὁ-
ρίων, ἐντὸς τῶν ὁποίων τὸ δικαίωμα διακρίσεως τῆς
Τραπεζῆς ἐλευθέρως ἡδύνατο ν' ἀσκηθῇ. Ὅθεν ἀβά-
σιμος ἐστὶ καὶ ἀπορριπτέος ὁ ἐναντίας τῆς ἐφέσεως
λόγος, καθ' ὃν παρὰ τὸν νόμον καὶ παρὰ τὸ παρα-
χθὲν ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ἀρθροῦ ἀμάχητον τεκμήριον
καθωρίσθη τῷ ἐνάγοντι μισθὸς ἐκ δραχ. 6500 καὶ
οὐχὶ τῶν δραχ. 7500 μηνιαίως.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΠΡΟΣ ΕΠΙΔΙΚΑΣΙΝ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Δικαίωμα του Προέδρου προς επιδίκασιν ποσού δραχ. 50.000 δι' εκάστην ληξιπρεθεσμον άπαιτήσιν του μισθωτού.— Προσωρινόν δεδικασμένον εκ της προεδρικής άποφάσεως.

Ως καταφαίνεται εκ των κατωτέρω τριών προεδρικών αποφάσεων (βλέπε και συμφώνους Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνών 6905]1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμ. β' τεύχος 44, σελ. 406, 6921]1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ., τόμ. β' τεύχος 46, σελ. 473, 7846]1943 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμ. β', τεύχος 48, σελ. 535, Πρωτ. 'Αθηνών 3912]1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμ. β', τεύχ. 48, σελ. 535] εκράτησε μάλλον ως όρθότερα ή άποψις της προεδρικής νομολογίας περί του δικαιώματος του Προέδρου προς επιδίκασιν προσωρινώς, λόγω προσωρινής διατροφής, ποσού δραχ. 50.000 εναντι εκάστης αύτοτελής άπαιτήσεως του μισθωτού.

Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνών 7791]1943

Προεδρεύων ό Πρωτοδίκης κ. Α. Φλώρος

Δικηγόροι οί κ.κ. Χ. Μιχαλόπουλος, Ε. Κουβαριτάκης

Η σύμβασις εργασίας του αίτουντος μετά της καθ' ης ή αίτησις και ή υπό ταύτης άπόλυσις εκείνου, κατά παραβυσιν των διατάξεων του ν.δ. 424 και κατά συνέπειαν άκύρως, τουτ' όπερ παρέχει τω αίτούντι δικαιώματα προς λήψιν του συμπεφωνημένου μισθού και των συναφών παροχών, ως ταύτα έρρηθ-μίσθησαν διά των σχετικών άποφάσεων του 'Υπουργού 'Εργασίας, έκριθήσαν διά της προηγουμένης υπ' αριθ. 3128]43 αποφάσεως ήμών και της έπακολουθησάσης υπ' αριθ. 6905 ήμοιαι, δι' ών έπεδικάσθη τω αίτούντι μέρος των μέχρι τέλους 'Απριλίου 1943 άπαιτητών καταστάτων μισθών του και δη διά της πρώτης ποσόν δραχ. 50.000, διά δε της δευτέρας ποσόν δραχ. 40.000. Έκ των αποφάσεων δε τούτων άπορρέει προσωρινόν δεδικασμένον διά την δίκην ταύτην, έχουσιν άντικείμενον άπαιτήσιν μισθού μεταγενεστέρου χρόνου (του μηνός Μαΐου), στηρίζομένη επί των αύτών γεγονόντων, άτινα έκριθήσαν διά των άνωτέρω αποφάσεων. Έπομένως των άποδοχών του αίτουντος, κατά τον μήνα Μαΐον έ.ε. υπερβαινουσών, κατά την εκ της συζητήσεως κρίσιν ήμών, τό ποσόν των δραχ. 100.000, βεβαιωθείσης δε της άπορίας του αίτουντος δέον να επιδικασθῇ αυτώ προσωρινώς μέρος της άπαιτήσεως ταύτης, κατά τα έν τω διατακτι-φ. Τό γεγονός ότι διά των προηγουμένων, ως άνω, αποφάσεών μας έπεδικάσθη τω αίτούντι ποσόν μείζον των 50.000 δραχμών, δέν κωλύει νόμω την κατά τα άνω επιδίκασιν. Διότι επί περιουδικών παροχών, οία άναμφιβόλως ή επίδικος, εκάστη ληξιπρόθεσμος καθισταμένη κατά τον εκ των προτέρων καθωρισμένον χρόνον, ως έν προκειμένω, κατά μήνα, άποτελεί αύτοτελή άπαιτήσιν. δι' ο και δι' εκάστην τούτων χωρεί ιδία παραγραφή (Windcheid - Πολυγέν. παρ. 252, σημ. 10, Α.Π. 67]1940 ΝΑ' 343 κλπ.). Άρα, όριζον τό διά του άναγκ. νόμου 2032]1949 προστεθέν άρθρον 634Α Πολ. Δικονομίας, ότι τό προσωρινώς επιδικαζόμενον ποσόν άπαιτήσεων καθυστερουμένων μισθών κλπ. δέν δύναται να υπερβῇ έν τω συνολω τό 1)2 της πιθανολογουμένης άπαιτήσεως, ούδὲ τās δραχ. 50.000, κωλύει την υπέρβασιν της επι-

δικάσεως πλέον του 1)2 και πάντως πλέον των 50.000 έξ εκάστης, κατά την άνωτέρω έν τω νόμω έννοιαν, άπαιτήσεως, της και εις δίκην φερομένης, ούχι δὲ και εκ του συνόλου των άπαιτήσεων τούτων, των δυναμένων να παραχθῶσιν εκ της έννόμου σχέσεως, ών των άλλως τε ή πιθανολογήσεις κατά τό ποσόν έν δίκην περί προσωρινής επιδικάσεως ώρισμένων άπαιτητών δόσεων, προς εύρεσιν του δυναμένου να επιδικασθῇ ήμίσεος, εσται αδύνατος. Η έκδοχή δε αύτη, ως εκ της μεγάλης υποτιμήσεως του νομίσματος, άνταποκρίνεται προδήλως προς την θέλησιν του νομοθέτου του Α.Ν. 2032, άπορριπτεά συνεπώς τά τοιαύτα.

Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνών 8611]1943

Προεδρεύων ό Πρωτοδίκης κ. Ι. Δαβαρούκας
Δικηγόροι οί κ.κ. Χ. Μιχαλόπουλος, Ε. Κουβαριτάκης

Υπόκειται άπαιτήσις, διώκουσα την προσωρινήν επιδίκασιν μέρους άπαιτήσεως εξ όφειλομένων μισθών του αίτουντος, ως άπολυθέντος κατά παράβασιν των διατάξεων του ν. δ. 424]1941.

Η μισθωτική σχέση των διαδίκων δέν ήμφισβητήθη, εκ δε των προαχθεισών 3128, 6905 και 7791]1943 αποφάσεων ήμών προκύπτει προσωρινόν δεδικασμένον ως προς την αίτίαν του κρινόμενου δικαιώματος και της πιθανολογουμένης αξιώσεως αυτού. Διά της παρουσης αίτήσεως διώκεται ή επιδίκασις μέρους εκ του μισθού του μηνός 'Ιουνίου 1943. Προκειμένης όθεν αξιώσεως έγκειμένης εις περιοδικήν παροχήν, εναντι των όποιών έχρι αύθυπαρχίαν και άποτελεί ιδιον ένοχικόν δικαίωμα (Windcheid παρ. 252) όρθώς ζητούνται ως μέρος της μηνιαίας άπαιτήσεως 50.000, μη άντικείμενης εκ τούτου της τοιαύτης αξιώσεως εις τον νόμον 2032, άφού ή άπαίτησις αύτη, άφορώσα, ως έλέχθη, αύθύπαρκτον ένοχικόν δικαίωμα, θα έφαρμοσθῇ δι' ούτην περί επιδικάσεως κατ' άνώτατον όριον κατά τον άνω νόμον του 1)2 της πιθανολογουμένης άπαιτήσεως, μη υπερβαινούσης τās πενήντα χιλιάδας (50.000). Πιθανολογουμένης δε της άπαιτήσεως του 'Ιουλίου 1943 εις δραχμάς πλέον των 100.000, δέον να επιδικασθῇ τω αίτούντι τό ποσόν των δραχ. 50.000.

Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνών 9047]1943

Προεδρεύων ό Πρωτοδ. κ. Χ. 'Αποστολόπουλος
Δικηγόροι οί κ. κ. Τ. Μοδινός, Κ. Παπαδημητρίου
Γ. Σιμωνέτος, Σ. Παπαδόπουλος

Άπορριπτεός είναι ό Ισχυρισμός των καθ' ών ή αίτησις περί άπαραδέκτου της αίτήσεως εκ του λόγου ότι εναντι της ιδίας άπαιτήσεως έπεδικάσθη ήδη εις τον αίτούντα διά προηγουμένης αποφάσεώς μας τό κατ' άνώτατον όριον υπό του άναγκ. νόμου 2032]1939 έπιτρεπόμενον ποσόν των 50.000 δραχμών, διότι ή προκειμένη άπαιτήσις, καίτοι προερχομένη εκ της αύτης σχέσεως, είναι διάφορος της διά της προηγουμένης αποφάσεως ήμών, προσωρινώς έπίσης επιδικασθείσης, έφ' όσον εκείνη άφεώρα καθυστερουμένους μισθούς προηγουμένου χρονικού διαστήματος, αύτη δε μεταγενεστέρου τοιούτου, ούτινος οί μισθοί ούτε εξητηθήσαν, ούτε ήδύνατο κατά τον νόμον να ζητηθῶσι διά της τακτικής άγωγής, ή όποία ήγέρθη υπό του αίτουντος μετά την έκδοσιν της προηγουμένης άποφάσεως ήμών, άφού ή άπόλυσις του αίτουντος είναι μεταγενεστέρα της έγερθείσης άγωγής.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

607/1943. ΝΟΜΟΣ—Περί κυρώσεων υπαλλήλων Τραπεζών διά μη συμμόρφωσιν πρὸς ἀποφάσεις Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ (¹).

(Ε. Κ. τ. Α'. φ. 308 τῆς 16 Σεπτεμβρίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1.

1. Αἱ ἐν Ἑλλάδι λειτουργοῦσαι Τράπεζαι καὶ Τραπεζιτικοὶ Ὀργανισμοὶ δύνανται νὰ προβαίνωσιν εἰς ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἀρνεῖται νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰς ἀποφάσεις τοῦ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 522/1943 Νόμου (²) συσταθέντος Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ.

2. Οἱ οὕτω ἀπολύμενοι μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου 522/1943 προβλεπομένων ποινικῶν κυρώσεων, στεροῦνται παντὸς δικαιώματος ἀποζημιώσεως τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τῶν Νόμων 2112 καὶ 4558 «περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας κλπ» ὡς ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μετ' ἀγενεστέρας θεωροῦμενοι ὡς μονομερῶς λύοντες τὴν μετὰ τοῦ ἐργοδότητος τῶν σύμβασιν ἐργασίας.

Ἄρθρον 2.

Ὁ παρὼν Νόμος εἶναι συντακτικὸς περιεχομένου καὶ χαρακτηρὸς, ἰσχύει δὲ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1943

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

214459/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν
Περί χορηγήσεως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 αὐξήσεως ἀποδοχῶν τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ὑπ' ἀριθ. 1/26/8/43 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ τοῦ συσταθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 522/1943 νόμου ὡς καὶ τὸν ὑπ' ἀριθ. 249/1943 νόμον «περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν κλπ.»

Ἀποφασίζομεν

1.— Εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐργαζομένων Τραπεζῶν (ἐξαιρέσει τῶν Τραπεζῶν τῆς Ἑλλάδος, Ἑθνικῆς, Ἀγροτικῆς καὶ Κτηματικῆς μόνον διὰ τὸ προσωπικὸν αὐτῆς τὸ ἐξομοιούμενον ὡς πρὸς τὰς ἐν γένει ἀπολαύς μετὰ τὸ προσωπικὸν τῆς Ἑθνικῆς) θέλει καταβληθῇ ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 αὐξήσις κατὰ 50 ο/ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ καταβαλλομένου εἰς ἕκαστον μισθωτὸν πρὸ τῆς χορηγήσεως τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 141809/16/6/1943 ἡμετέρας ἀποφάσεως (¹), δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 93 τῆς 17ης Ἰουνίου 1943 φύλλον τῆς Ε.Κ. τεύχος Β') καθορισθέντος μηνιαίου σταθεροῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος.

2.— Ἐπὶ τοῦ προκύπτοντος μετὰ τὴν ὡς ἄνω αὐξήσιν ποσοῦ προστίθεται ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας (1ης Αὐγούστου 1943) νέα αὐξήσις ἐπὶ τῶν μηνιαίων

ἀπολαυῶν (ἐκτὸς τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου) τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὡς ἄνω Τραπεζῶν, κατ' ἀκόλουθα ποσοστά :

α) Μέχρι δραχ. 200.000 κατὰ 60 ο/ο.

β) Ποσὰ ὑπερβαίνοντα τὰς 200.000, οὐχὶ ὅμως καὶ τὰς 400.000 δραχ. κατὰ 40 ο/ο.

γ) Ποσὰ ὑπερβαίνοντα τὰς 400.000, οὐχὶ ὅμως καὶ τὰς 600.000 δραχ. κατὰ 30 ο/ο καὶ

δ) Ποσὰ ὑπερβαίνοντα τὰς 600.000 δραχ. οὐδεμιᾶς αὐξήσεως δικαιοῦνται.

3.— Εἰς πάσας τὰς ὡς ἄνωτέρω χορηγουμένας αὐξήσεις εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Τραπεζῶν συμψηφίζεται τὸ διὰ τῆς προαναφερθείσης ὑπ' ἀριθ. 141309/16/6/1943 ἡμετέρας ἀποφάσεως χορηγηθὲν μηνιαῖον σταθερὸν πολεμικὸν ἐπίδομα ἀπὸ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου ὡς καὶ πᾶσα προκαταβολὴ διὰ γενικά δάνεια (οὐχὶ ἐπὶ ἐμπραγμάτων ἀσφαλείᾳ) ἢ γενικαὶ προκαταβολαὶ μισθῶν ἢ αὐξήσεις διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου ἐ.ε.

4.— Ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀπολαυῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνωτέρω Τραπεζῶν, ὡς αὗται διαμορφοῦνται μετὰ τὰς ἀνωτέρω αὐξήσεις, χορηγεῖται προσσῆξις εἰς τοὺς ἐγγάμους ἄρρενας ὑπολογιζομένης εἰς 10 ο/ο δι' ἕκαστον ἐπιδουόμενον τέκνον καὶ μέχρι τριῶν τοιούτων κατὰ τὰς διατάξεις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῶν ὑπαλλήλων Τραπεζῶν καὶ Τραπεζιτικῶν Ὀργανισμῶν.

Ἡ παρούσα δημοσιευθήτω εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Σεπτεμβρίου 1943.

157851/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἐργασίας

Περί προσαυξήσεως ἀπὸ 1/8/1943 ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἀνωτάτου Τηλεφωνικῆς Ἐταιρίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 783/1941 Νομοθ. Διαταγμάτων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499/1941 ὁμοίου, ὡς καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 103731/16-6-42, 103738/6/7/42, 174205/20-7-42, 174230/7-9-42, 104726/25-2-43 καὶ 147882/10-6-43 κοινὰς ἀποφάσεις ἡμῶν καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 7/26-8-43 ἀπόφασιν Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

1) Εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς Ἀνωτάτου Τηλεφωνικῆς Ἐταιρίας (ὑπαλλήλικόν, ὑπηρετικόν καὶ ἐργατοτεχνικόν) χορηγεῖται ἀπὸ 1/8/43 προσαυξήσις ἐπὶ τῶν ἀπολαυῶν (ἐκτὸς τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου) κατὰ τὰ κάτωθι ποσοστά :

α) Διὰ ποσὰ μέχρι δραχ. 200.000 κατὰ 60 ο/ο

β) Διὰ ποσὰ ὑπερβαίνοντα τὰς 200.000 δραχ. οὐχὶ ὅμως καὶ τὰς 400.000 κατὰ 40 ο/ο

γ) Διὰ ποσὰ ὑπερβαίνοντα τὰς 400.000 δραχ., οὐχὶ ὅμως καὶ τὰς 600.000 δραχ. κατὰ 30 ο/ο καὶ

δ) Διὰ ποσὰ ὑπερβαίνοντα τὰς 600.000 δραχ. οὐδεμίαν προσαυξήσιν.

Αἱ ἀνωτέρω προσαυξήσεις νοοῦνται ἐπὶ τῶν μηνιαίων ἀπολαυῶν τῶν καταβληθεισῶν κατὰ Ἰούλιον 1943.

2) Ποσὸν δραχ. 250.000 εἰς ἕκαστον τοῦ ἐργατοῦπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ὑπὸ τύπον ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου ἐ.ε.. Τοῦ ποσοῦ τούτου θέλει ἐκπεσθῇ ἁμέσως καὶ ἐξ ὁλοκλή-

(1) Πρὸ τῆς σειρᾶς λόγῳ τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ.

(2) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 48, σελ. 536.

(3) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 45, σελ. 440.

ρου ἢ ἐκ δραχ. 150.000 χορηγηθεῖσα τὴν 18/8/43 προκαταβολή.

3) Ἀπὸ 1/8/43 προσάυξεις τοῦ ἀντιτίμου συσταίου καὶ βελτιώσεως αὐτοῦ κατὰ δραχ. 2000 ἡμερησίως καὶ κατὰ ἐργαζόμενον, ἐπὶ πλέον τοῦ κατὰ τὴν 31/7/1943 καταβαλλομένου τοιοῦτου. Αἱ ἀπὸ 1/8/43 διανεμηθῶμεναι τυχόν ποσότητες τροφίμων δὲν δύνανται νὰ υπερβαίνουν κατὰ μῆνα τὸν μέσον ὅρον τῶν χορηγηθεισῶν ποσοτήτων κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τοῦ Αὐγούστου ἔ. ἔ. τρίμηνον.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἑφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Σεπτεμβρίου 1943.

33002/1943.— Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ κατωτάτων ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 ὁρίων ἀμοιβῶν ἐργατοτεχνιτῶν κουζίνας καὶ μπουφέ ἐστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μπάρ, μαγειρείων, καφέ μπάρ, οὔζερί, κέντρων διασκέδασεως, ζαχαροπλαστείων, καφενείων, γαλακτοπωλείων, μικτῶν καταστημάτων, λεσχῶν, σανατορίων, νοσοκομείων, κλινικῶν.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310/1941 Ν. Διοτ. περὶ ἀυξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783/41 ὁμοίου μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

Ἀπὸ 1/8/43 ἐπιβάλλομεν τὰ ἐν τοῖς ἐπομένοις ἄρθροις ὁριζόμενα κατώτατα ὅρια ἀμοιβῶν (μισθῶν, ἡμερομισθίων, κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβῆς κλπ.) πάντων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν κουζίνας καὶ μπουφέ, ἀνεξαρτήτως φύλου, τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν καταστημάτων, ἐπιχειρήσεων, ἐργαστηρίων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει κατηγορίας Ἑστιατορίων, Ζυθεστιατορίων, Μπάρ, Ταβερνῶν, Οἰνομαγειρείων, Μαγειρείων, Καφέ—Μπάρ, Οὔζερί, Κέντρων διασκέδασεως, Ζαχαροπλαστείων, Καφενείων, Γαλακτοπωλείων, Μικτῶν Καταστημάτων, Λεσχῶν, Σανατορίων, Νοσοκομείων, Κλινικῶν καὶ τῶν τούτοις συναφῶν.

Ἄρθρον 1ον

Ἑστιατόρια, Ζυθεστιατόρια, Ταβέρναι, Κέντρα Διασκέδασεως, Καμπαρέ.

1) Πολυτελείας

Μάγειρος Α'	δραχ. 292.500	μηνιαίως
» Β Α'	» 216.000	»
» Β Β'	» 175.500	»
» Γ'	» 144.000	»
Τηγανιέρης	» 139.500	»
Σκαριέρης	» 137.250	»
Λατζέρης	» 99.000	»
Μπάρμαν	» 180.000	»
Βοηθός	» 139.500	»
Καθαριστής	» 90.000	»
Πιατῶς ἡλικ. ἄνω τῶν 20 ἐτῶν	» 54.000	»
» » κάτω » 20 »	» 40.500	»
Μαχαιροπηρουῆς ἡλικ. ἄνω 20	» 49.500	»
» » κάτω 20 ἐτῶν	» 40.500	»
Ποτηριέρης ἡλικ. ἄνω 20 ἐτῶν	» 63.000	»
» » κάτω 20 ἐτῶν	» 49.500	»
Παγκέρης ἡλικ. ἄνω 20 ἐτῶν	» 101.250	»
» » κάτω 20 ἐτῶν	» 63.000	»
Μπουραριέρης	» 166.500	»
Βοηθός	» 90.000	»
Κάπελας ἡλικ. ἄνω 20 ἐτῶν	» 72.000	»
» » κάτω 20 »	» 58.500	»
2) Α' Κατηγορίας		
Μάγειρος Α'	» 234.000	»
» Β Α'	» 175.500	»

Μάγειρος Β Β'	» 166.500	»
Τηγανιέρης	» 135.000	»
Σκαριέρης	» 135.000	»
Λατζέρης	» 90.000	»
Καθαριστής	» 90.000	»
Πιατῶς ἡλικ. ἄνω 20 ἐτῶν	» 45.000	»
» » κάτω 20 ἐτῶν	» 40.500	»
Μαχαιροπηρουῆς ἄνω 20 ἐτ.	» 45.000	»
» » κάτω 20 »	» 40.500	»
Ποτηριέρης ἡλικ. ἄνω 20 ἐτῶν	» 63.000	»
» » κάτω 20 »	» 49.500	»
Κάπελας ἡλικ. ἄνω 20 ἐτῶν	» 67.500	»
» » κάτω 20 »	» 54.000	»
Μπουραριέρης	» 159.750	»
Βοηθός	» 90.000	»

3) Β' Κατηγορίας

Μάγειρος Α'	» 180.000	»
» Β'	» 175.500	»
» Γ'	» 139.500	»
Λατζέρης	» 90.000	»
Πιατῶς ἡλικ. ἄνω 20 ἐτῶν	» 49.500	»
» » κάτω 20 »	» 40.500	»
Ποτηριέρης ἡλικ. ἄνω 20 ἐτῶν	» 63.000	»
» » κάτω 20 »	» 49.500	»
Κάπελας ἡλικ. ἄνω 20 ἐτῶν	» 51.750	»
» » κάτω 20 ἐτῶν	» 45.000	»
Παγκιέρης ἡλικ. ἄνω 20 ἐτῶν	» 94.500	»
» » κάτω 20 »	» 54.000	»

4) Εἰς πάντας τοὺς ἀνωτέρω μισθωτοὺς παρέχεται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ πλέον τῆς εἰς χρῆμα ἀμοιβῆς καὶ τροφή.

Ἄρθρον 2ον

Οἰνομαγειρεῖα καὶ Μαγειρεῖα

1) Γ' Κατηγορίας

Μάγειρος Α'	δραχ. 126.000	μηνιαίως
» Β'	» 105.750	»
Λατζέρης	» 49.500	»
Πιατῶς ἡλικ. ἄνω τῶν 20 ἐτῶν	» 49.500	»
» » κάτω » 20 »	» 40.500	»
Μαχαιροπηρουῆς ἄνω 20 ἐτῶν	» 49.500	»
» » κάτω 20 »	» 40.500	»
Ποτηριέρης ἡλικ. ἄνω 20 ἐτῶν	» 63.000	»
» » κάτω 20 »	» 49.500	»
Κάπελας ἡλικ. ἄνω 20 ἐτῶν	» 51.750	»
» » κάτω 20 »	» 45.000	»
Παγκιέρης ἡλικ. ἄνω 20 ἐτῶν	» 94.500	»
» » κάτω 20 »	» 54.000	»

Δ' Κατηγορίας

Μάγειρος Α'	» 99.000	»
» Β'	» 76.500	»
Λατζέρης	» 85.500	»
Πατζατζῆς Α'	» 180.000	»
» Β'	» 126.000	»
Ντονερετζῆς	» 189.000	»
Ψηστῆς	» 189.000	»
Πατσατζῆς	» 134.500	»

3) Εἰς πάντας τοὺς ἀνωτέρω μισθωτοὺς θὰ παρέχεται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ πλέον τῆς εἰς χρῆμα ἀμοιβῆς καὶ τροφή.

Ἄρθρον 3ον

Μπάρ καὶ Καφέ-Μπάρ

1) Πολυτελείας

Μάγειρος Α'	δραχ. 180.000	μηνιαίως
» Β'	» 175.500	»
» Γ'	» 139.500	»
Λατζέρης	» 90.000	»
Πιατῶς ἡλικ. ἄνω 20 ἐτῶν	» 49.500	»
» » κάτω 20 »	» 40.500	»
Μαχαιροπηρουῆς ἄνω 20 ἐτῶν	» 49.500	»
» » κάτω 20 »	» 40.500	»

Ποτηριέρης ήλ. άνω 20 έτων	63.000	μηνιαίως
» » κάτω 20 »	49.500	»
Παγκέρης ήλ. άνω 20 έτων	101.250	»
» » κάτω 20 έτων	63.000	»
Κάπελας ήλ. άνω 20 έτων	72.000	»
» » κάτω 20 »	58.500	»
Μπουραριέρης	166.500	»
Βοηθός	90.000	»
Μπάριαν	180.000	»
Βοηθός	121.500	»

2) Α' Κατηγορίας :

Μάγειρος Α'	180.000	»
» Β'	175.500	»
» Γ'	139.500	»
Λατζέρης	90.000	»
Πιατᾶς ήλικίας άνω 20 έτων	49.500	»
» » κάτω 20 έτων	40.500	»
Μαχαιροπηρουνας άνω 20 έτων	49.500	»
» » κάτω 20 έτων	40.500	»
Ποτηριέρης ήλ. άνω 20 έτων	63.000	»
» » κάτω 20 έτων	49.500	»
Παγκέρης » άνω 20 έτων	94.500	»
» » κάτω 20 έτων	54.000	»
Κάπελας » άνω 20 έτων	67.500	»
» » κάτω 20 έτων	54.000	»
Μπουραριέρης	159.750	»
Βοηθός	90.000	»

3) Β' και Γ' κατηγορίας.

Μάγειρος Α'	180.000	»
» Β'	175.500	»
» Γ'	139.500	»
Λατζέρης	90.000	»
Πιατᾶς ήλ. άνω των 20 έτων	49.500	»
» » κάτω των 20 »	40.500	»
Μαχαιροπηρουνας άνω 20 έτων	49.500	»
» » κάτω 20 »	40.500	»
Ποτηριέρης ήλ. άνω 20 έτων	63.000	»
» » κάτω 20 »	49.500	»
Κάπελας ήλ. άνω 20 έτων	51.750	»
» » κάτω 20 »	45.000	»
Παγκέρης » άνω 20 »	94.500	»
» » κάτω 20 »	54.000	»

Είς πάντας τούς άνωτέρω μισθωτούς παρέχεται υποχρεωτικῶς, πλὴν τῆς εἰς χρῆμα ἀμοιβῆς, καὶ τροφή.

"Αρθρον 4ον

Οὐζερι, Γαλακτοπωλεία, Χορτοφαγία, Μικτά, Σχολαί, Ἐκπαιδευτήρια.

1) Α' Κατηγορίας.

Μάγειρος Α'	180.000	μηνιαίως
» Β'	175.500	»
» Γ'	101.250	»
Λατζέρης	54.000	»
Πιατᾶς ήλ. άνω 20 έτων	49.500	»
» » κάτω 20 »	40.500	»
Μαχαιροπηρουνας άνω 20 έτ.	49.500	»
» » κάτω 20 έτ.	40.500	»
Ποτηριέρης ήλ. άνω 20 έτων	63.000	»
» » κάτω 20 »	49.500	»
Παγκέρης » άνω 20 »	94.500	»
» » κάτω 20 »	54.000	»
Κάπελας » άνω 20 »	67.500	»
» » κάτω 20 »	54.000	»
Μπουραριέρης	159.750	»
Βοηθός	90.000	»

2) Β' και Γ' Κατηγορίας

Μάγειρος Α'	180.000	»
» Β'	175.500	»
» Γ'	94.500	»
Λατζέρης	90.000	»
Πιατᾶς ήλ. άνω 20 έτων	49.500	»
» » κάτω 20 »	40.500	»

Μαχαιροπηρουνας άνω 20 έτ.	49.500	μηνιαίως
» » κάτω 20 έτ.	40.500	»
Ποτηριέρης ήλ. άνω 20 έτων	63.000	»
» » κάτω 20 »	49.500	»
Κάπελας ήλ. άνω 20 έτων	49.500	»
» » κάτω 20 »	45.000	»
Παγκιέρης ήλ. άνω 20 έτων	94.500	»
» » κάτω 20 »	54.000	»

3) Είς πάντας τούς άνωτέρω μισθωτούς παρέχεται υποχρεωτικῶς ἐπὶ πλεόν τῆς εἰς χρῆμα ἀμοιβῆς καὶ τροφή.

"Αρθρον 5ον

"Εστιατόρια λειτουργοῦντα ἐντὸς Ξενοδοχείων "Υπνου.

Οἱ ἐργατοτεχνῖται Κουζίνας καὶ Μπουφέ τῶν περι ὧν τὸ παρὸν ἀρθρον ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον δὲν μετέχουν εἰς τὰ ὑπὸ τῶν κειμένων Νόμων ἐπιβαλλόμενα ποσοστὰ θὰ λαμβάνουν ὡς κατώτατον ὅριον ἀμοιβῆς τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 1 τῆς παρούσης ἀποφάσεως διὰ τὰ ἐστιατόρια ἐπιβαλλόμενα τοιαῦτα, ἀναλόγως τῆς κατηγορίας εἰς ἣν ἀνήκει τὸ Ξενοδοχεῖον "Υπνου.

Εἰς πάντας τούς άνωτέρω μισθωτούς παρέχεται υποχρεωτικῶς, ἐπὶ πλεόν τῆς εἰς χρῆμα ἀμοιβῆς, καὶ τροφή.

"Αρθρον 6ον

"Εστιατόρια ἐντὸς παντοπωλείων καὶ Ζαχαροπλαστείων.

1) Ταῦτα κατατάσσονται εἰς τὰ κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν τῆς ἀναλόγου κατηγορίας ἐστιατορίων, συμφώνως πρὸς τὴν κατάταξιν τῆς Ἀγορανομικῆς Ὑπηρεσίας.

2) Εἰς πάντας τούς άνωτέρω μισθωτούς παρέχεται υποχρεωτικῶς πλὴν τῆς εἰς χρῆμα ἀμοιβῆς καὶ τροφή.

"Αρθρον 7ον

"Εστιατόρια λειτουργοῦντα ἐντὸς Σανατορίων, Ἀναρρωτηρίων, Ξενόνων, Νοσοκομείων, Κλινικῶν καὶ Λεσχῶν.

1) Τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν Κουζίνας καὶ Μπουφέ τῶν Ἑστιατορίων τῶν λειτουργούντων ἐντὸς Σανατορίων, Ἀναρρωτηρίων, Ξενόνων, Νοσοκομείων δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου, Κλινικῶν καὶ Λεσχῶν, τὸ συνδεόμενον μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτοῦ διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου κατατάσσεται εἰς τὰ κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν τῶν ἐστιατορίων Α' κατηγορίας, ἐξαιρέσει τῶν Σανατορίων α) Μελισσίων, Πεντέλης, Παπαδημητρίου, ἅτινα κατατάσσονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐστιατορίων πολυτελείας τῆς παρούσης καὶ

β) Τῶν Σανατορίων, Ἀναρρωτηρίων, Ξενόνων, Νοσοκομείων καὶ Κλινικῶν, τῶν διατηρούντων κάτω τῶν 40 κλινῶν, ἅτινα κατατάσσονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐστιατορίων Β' κατηγορίας τῆς παρούσης.

2) Ἑργατοτεχνικὸν προσωπικὸν κουζίνας καὶ μπουφέ ἀπασχολούμενον εἰς Ἑστιατόρια ἢ συστάτια βιομηχανικῶν ἢ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, θὰ λαμβάνῃ τὰ κατώτερα ὅρια ἀμοιβῶν τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 1 τῆς παρούσης τῶν ἐστιατορίων Α' Κατηγορίας.

3) Εἰς πάντας τούς μισθωτούς, τῶν περι ὧν τὸ παρὸν ἀρθρον καταστημάτων, παρέχεται υποχρεωτικῶς, πλὴν τῆς εἰς χρῆμα ἀμοιβῆς, καὶ τροφή.

"Αρθρον 8ον

Ζαχαροπλαστεία, Γαλακτοζαχαροπλαστεία καὶ Ἀναψυκτήρια.

1) Πολυτελείας

Μάστορας Α'	δρχ. 5.850	ἡμερησίως
Βοηθός Α'	4.050	»
» Β'	2.600	»
Μαθητευόμενος ήλ. μέχρι 20 έτων		»
καὶ ὑπηρεσίαν μέχρι 1 έτους δρχ. 1.800		»
Μαθητευόμενος ήλ. μέχρι 20 έτων		»

καὶ ὑπηρεσίαν 1—3 ἐτῶν
Μπουφετζήδες > 81.000 μηνιαίως

3) Β' Κατηγορίας

Μάστορας > 4.050 ἡμερησίως
Βοηθὸς Α' > 3.600 >
> Β' > 2.924 >

Μαθητευόμενος ἡλικίας 20 ἐ-
τῶν καὶ ὑπηρεσίαν μέχρις
1 ἐτους > 1.800 >

Μαθητευόμενος ἡλικίας 20 ἐ-
τῶν καὶ ὑπηρεσίαν 1—3 ἐτ. > 2.024 >

4) Διὰ τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν κουζίνας-μπου-
φὲ (ποτηριέρης), παγκέρης, κάπελας κλπ. ἀνεξαρτή-
τως φύλου) τῶν ἀνωτέρω καταστημάτων, ἀνεξαρτή-
τως κατηγορίας καταστήματος, ἰσχύουν τὰ κάτωθι
κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν.

α) ἡλικίας μέχρις 20 ἐτῶν (20ὸν συμπεπληρωμέ-
νον) δρχ. 1800 ἡμερησίως.

β) ἡλικίας ἄνω τῶν 20 ἐτῶν δρχ. 2460 ἡμερησίως.

5) εἰς πάντα τοὺς μισθωτοὺς, περὶ ὧν τὸ παρὸν
ἄρθρον, παρέχεται ὑποχρεωτικῶς ἐκτὸς τῆς εἰς χρῆ-
μα ἀμοιβῆς καὶ τροφῆς.

6) Τὰ ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ἐπιβαλλόμενα κατώ-
τατα ὅρια ἀμοιβῶν ἰσχύουν μόνον διὰ τοὺς ἐπαγγελ-
ματίας καὶ βιοτέχνας ζαχαροπλαστικῆς τοὺς ἐγγε-
γραμμένους εἰς τὸ Ἐπαγγελματικόν, Βιοτεχνικόν καὶ
Ἐμπορικόν Ἐπιμελητήριον. Προκειμένου ὅμως περὶ
βιομηχανικῶν ἢ ἐργοστασίων ζαχαροπλαστικῆς, ἐγγε-
γρυσμένων εἰς τὸ Βιομηχανικόν Ἐπιμελητήριον ἰ-
σχύουν αἱ διατάξεις τῶν ἐκάστοτε ἰσχυουσῶν ἀποφά-
σεων ἡμῶν ἐπιβολῆς κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων
καὶ αὐξήσεων ἐργατοτεχνικῶν Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμ-
πορικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει πλὴν
τῶν Ἐπιχειρήσεων «Πικαντίλλυ» καὶ «Ζόναρς» ὧν
τὸ ἐργατικὸν προσωπικὸν κουζίνας καὶ μπουφὲ ὑπά-
γεται εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης ἀποφάσεως.

Ἄρθρον 9.

Γαλακτοπωλεῖα ἀμιγῆ (γαλατάδικα ἀνεξαρτήτως κα-
τηγορίας καταστήματος)

1) Διὰ τοὺς ἀμειβομένους μόνον ἐπὶ μισθῷ.

α) Διανομῆς καὶ μετακομιστὰς γάλακτος ἡλικίας
14—17 ἐτῶν (συμπεπληρωμένον τὸ 17ον) δρχ. 90.000
μηνιαίως.

Ἡλικίας 18—20 ἐτῶν (συμπεπληρωμένον τὸ 20ὸν)
δρχ. 103.500 μηνιαίως.

Ἡλικίας 21 ἐτῶν καὶ ἄνω δρχ. 126.000 μηνιαίως.

β) Εἰδικοί τεχνῖται (ἀσχολούμενοι εἰς τὸ βρά-
σιμον, συντήρησιν καὶ ἐπεξεργασίαν τοῦ γάλακτος,
τὴν κατασκευὴν γισούρης, ριζόγαλου, χρέμας καὶ
ἄλλων σχετικῶν εἰδῶν) ἡλικίας μέχρις 20 ἐτῶν (20ὸν
συμπεπληρωμένον) δρχ. 103.500 μηνιαίως.

Ἡλικίας 21 ἐτῶν καὶ ἄνω δρχ. 126.000 μηνιαίως.

2) Διὰ τοὺς ἀμειβομένους κατὰ τὸ μικτὸν σύστη-
μα (ἥτοι μισθόν, τροφὴν ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως κλπ.).

α) Διανομῆς καὶ μετακομιστὰς γάλακτος ἡλικίας
14—17 ἐτῶν (17ον συμπεπληρωμένον) δρχ. 45.000
μηνιαίως.

Ἡλικίας 18—20 ἐτῶν (20ὸν συμπεπληρωμένον)
δρχ. 54.000 μηνιαίως.

Ἡλικίας 21 ἐτῶν καὶ ἄνω δρχ. 81.000 μηνιαίως.

β) Εἰδικοί τεχνῖται (ἀσχολούμενοι εἰς τὸ βρά-
σιμον, συντήρησιν καὶ ἐπεξεργασίαν τοῦ γάλακτος,
τὴν κατασκευὴν γισούρης, ριζόγαλου, χρέμας καὶ
ἄλλων σχετικῶν εἰδῶν) ἡλικίας μέχρις 20 ἐτῶν (20ὸν
συμπεπληρωμένον) δρχ. 81.000 μηνιαίως.

Ἡλικίας 21 ἐτῶν καὶ ἄνω δρχ. 90.000 μηνιαίως.

3) Μετακομιστὰς γάλακτος διὰ τὴν ἐφαρμογὴν
τῆς παρούσης θεωροῦνται οἱ ἀσχολούμενοι εἰς τὴν
μεταφορὰν αὐτοῦ, ἐκ τῶν τόπων παραγωγῆς τοῦ γά-
λακτος μέχρι τῶν ἀνωτέρω καταστημάτων τῶν ἐρ-

γοδοτῶν καὶ τὴν μεταφορὰν αὐτοῦ ἐκ τῶν καταστη-
μάτων εἰς τοὺς καταναλωτὰς.

4) Γαλακτοπωλεῖα καὶ ἀποθήκαι γάλακτος, αἵτινα
ἐπεξεργάζονται ἄνω τῶν 400 ὀκ. γάλακτος, ὥς καὶ αἱ
βιομηχανίαι ἐπεξεργασίας γάλακτος (π.χ. Ἐταιρία
Ε.Β.Γ.Α. κλπ.) λογίζονται ὡς γαλακτοκομικαὶ ἐπιχει-
ρήσεις, οἱ δὲ ἐργατοτεχνῖται αὐτῶν ὑπάγονται εἰς
πάσας τὰς αὐξήσεις καὶ κατώτατα ὅρια τὰ ἐπιβλη-
θέντα διὰ τῶν μέχρι σήμερον ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων
ἡμῶν τῶν ἐργατοτεχνικῶν βιομηχανικῶν καὶ ἐμπο-
ρικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει.

Ἄρθρον 10ον

Καφενεῖα, καφεζαχαροπλαστεῖα καὶ καφεζυθα-
ροπλαστεῖα.

1) Α' Κατηγορίας (Συνοικιακὰ)

Ταμπῆς δρχ. 99.000 μηνιαίως.

Ποτηριέρης ἡλικίας μέχρι 20 ἐτῶν δρχ. 73.250
μηνιαίως. Ποτηριέρης ἡλικίας ἄνω τῶν 20 ἐτῶν δρχ.
85.500 μηνιαίως.

2) Β' καὶ Γ' κατηγορίας (Συνοικιακὰ)

Ταμπῆς δρχ. 90.000 μην. Ποτηριέρης ἡλικίας μέ-
χρι 20 ἐτῶν δρχ. 62.000 μηνιαίως. Ποτηριέρης ἡλι-
κίας ἄνω τῶν 20 ἐτῶν δρχ. 85.500.

3) Προκειμένου περὶ τῆς κατηγορίας τοῦ Ταμπῆ
τῶν κεντρικῶν καταστημάτων τῆς πόλεως Ἀθηνῶν
τῶν χροακτηριζομένων ὡς τοιούτων ὑπὸ τῆς ἀπὸ
18]8]38 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν καφε-
νεῶν Ἀθηνῶν, τὰ κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν καθο-
ρίζονται ὡς ἑξῆς:

Καταστήματα Α' Κατηγορίας δρχ. 123.750 μηνιαίως
> Β' καὶ Γ' > 90.000 >

4) Διὰ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν κουζίνας ἰσχύουν τὰ
κατώτατα ὅρια τῶν συνοικιακῶν κατὰ κατηγορίας
καταστημάτων.

5) Διὰ τοὺς ἐργαζομένους εἰς καφενεῖα λειτουρ-
γοῦντα ἐντὸς γραφείων καὶ μεγάρων ἰσχύουν τὰ κα-
τώτατα ὅρια ἀποδοχῶν τῶν συνοικιακῶν καταστημά-
των Α' Κατηγορίας.

Ἄρθρον 11ον

Ἡ κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα διάκρισις τῶν
περὶ ὧν ἡ παρούσα ἀπόφασις καταστημάτων καὶ ἐπι-
χειρήσεων ἰσχύει ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπὸ τῆς Ἀστυνομικῆς
Ἀρχῆς ἢ Ἀγορανομικῆς ὑπηρεσίας καθοριζο-
μένης ἀναλόγου κατατάξεως.

Ἄρθρον 12ον

Τὰ ὑπὸ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβαλλόμενα
κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν ἰσχύουν διὰ τὴν περιφέ-
ρειαν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ἥτοι διὰ
τὰς Ἀθήνας, Πειραιᾶ, Φάληρον, Γλυφάδα, Ἀμαρού-
σιον, Κηφισίαν, Ἀσπρόπυργον, Ἐλευσίνα, Σαλαμίνα,
Μέγαρα, Μαργκόπουλον, Καλύβια, Κορωπί, Λαύριον,
Σούνιον.

Διὰ τὰς λοιπὰς περιφερείας τοῦ Νομοῦ Ἀττικο-
βοιωτίας καὶ τὰς πόλεις Θεσσαλονίκην, Βόλον, Πά-
τρας, Κόρινθον, Λάρισαν, Λαμίαν καὶ Καλάμας,
τὰ ὑπὸ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβαλλόμενα κα-
τώτατα ὅρια ἰσχύουν μειωμένα κατὰ 10 ο), διὰ δὲ
τὰς λοιπὰς περιφερείας τῆς χώρας κατὰ 15 ο).

Ἄρθρον 13ον

Τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν πάν-
των τῶν καταστημάτων, ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν
ἐν γένει, περὶ ὧν ἡ παρούσα ἀπόφασις ἡμῶν (ὡς λο-
γιστῆς, γραφεύς, ἀποθηκάριος, πωλητής, μαρκαδό-
ρος, ταμίας κλπ.) ἀνεξαρτήτως φύλου ὑπάγεται εἰς
πάσας τὰς μέχρι σήμερον ἐκδοθείσας ἀποφάσεις ἡμῶν
περὶ βιοτεχνικῶν καταστημάτων καὶ ἐπιχειρήσεων.

Ἄρθρον 14ον

1.— Διὰ τοὺς σερβιτόρους πάντων τῶν ὑπὸ τῆς
παρούσης ἀποφάσεως καταστημάτων καὶ ἐπιχειρή-

σεων τὸν ἀμειβομένους ἐπὶ μισθῷ ἢ μισθῷ καὶ ποσοστοῖς ἢ μισθῷ καὶ τροφῇ, ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 1/8]43 αὐξήσιν 60 ο) ἐπὶ τοῦ εἰς χρεῖμα μισθοῦ μόνον.

2.— Οἱ σεργιτάροι πάντων τῶν ὑπὸ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καταστημάτων, ἀμειβομένοι μόνον ἐπὶ ποσοστοῖς ἢ τροφῇ καὶ ποσοστοῖς, οὐδεμιᾶς αὐξήσεως τυγχάνουν.

Ἄρθρον 15ον

Ἡ παρούσα ἀπόφασις ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν καὶ ἀπὸ 1/8]43.

Ἡ παρούσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Σεπτεμβρίου 1943.

33390]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ κατωτάτων ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1943 ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἀνθρακωρυχείων.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 310]41 καὶ 783]1941, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν ἀπὸ 16 Σεβρίου 1943 ὡς κάτωθι τὰ ἡμερομισθία τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ ἀνθρακωρυχεῖα ἐργατοτεχνιτῶν.

1) Μπαζαδῶροι	Δρχ. 7.000
2) Μινιδῶροι	> 8.000
3) Ξυλοδέται	> 8.500
4) Ἡλεκτρολόγοι	> 8.500
5) Ὑδραυλικοὶ	> 7.000
6) Ἐργάτρια ἐπιφανείας	> 6.000
7) Γυναικες	> 5.000
8) Γυναῖκες καὶ παιδία κάτω τῶν 16 ἐτῶν	> 3.500

Ἡ παρούσα ἰσχύει ἀπὸ 16 Σεβρίου 1943 καθ' ἅπασαν τὴν χώραν.

Ἡ παρούσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Σεπτεμβρίου 1943.

214696]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν

Περὶ παροχῆς ἐπιδόματος συσσιτίου εἰς προσωπικὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι Τραπεζῶν πλὴν Ἑλλαδός, Ἑθνικῆς, Ἀγροτικῆς καὶ Κτηματικῆς.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις 1) τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Νόμου 249]1943 «περὶ τρόπου καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν καὶ 2) τῶν ἀρθρῶν 2 καὶ 4 τοῦ Νόμου 522]1943 «περὶ συστάσεως Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ μισθῶν καὶ ἀποδοχῶν πάντων τῶν ἐργαζομένων» καὶ 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 3]26]8]43 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

1. Εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐργαζομένων Τραπεζῶν (ἐκτὸς τῶν Τραπεζῶν Ἑλλάδος, Ἑθνικῆς, Ἀγροτικῆς καὶ Κτηματικῆς μόνον τὸ ἐξομοιούμενον ὡς πρὸς τὰς ἀπολαύς ἐν γένει μὲ τὸ προσωπικὸν τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς) χορηγεῖται ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 ἀντίτιμον (ἐπιδόματος) συσσιτίου κλπ. ἐκ δραχμῶν τεσσαρῶν χιλιάδων (4.000) ἡμερησίως ἐν συνόλῳ καὶ διὰ πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ μηνός, πλὴν τῶν ἡμερῶν αὐθαιρέτου ἀπουσίας.

2. Ἐὰν Τράπεζα παρῆγεν οἰκιοθελῶς τρόφιμα, δικαιούται νὰ ἐξακολουθῇ νὰ παρέχῃ ταῦτα, οὐδέποτε ὅμως τὸ ποσὸν δύναται νὰ ὑπερβαίνειν κατὰ

μῆνα τὸν μέσον ὅρον τῶν ποσῶν τῶν χορηγηθέντων κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τοῦ Αὐγούστου τρίμηνον.

3. Ἐὰν Τράπεζα παρῆγε συσσίτιον, θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ παρέχῃ τοῦτο, δὲν ὑποχρεοῦται ὅμως εἰς καταβολὴν τῶν δραχμῶν 4.000 ἡμερησίως, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου ἐν συνόλῳ διὰ τὸν ἐργαζόμενον καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του ὑπερβαίνει τὰς δρχ. 4.000 ἡμερησίως.

Ἡ παρούσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Σεπτεμβρίου 1943

30814]1943 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος μισθῶν ἐπιχειρήσεων καφενείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων, κέντρων διασκέδασεως διὰ τὸν μῆνα Σεπτεμβρίου 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 12]1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος, τὴν ὑπ' ἀριθ. 3]26]8]43 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν ὡς κατωτέρω διὰ τὸν μῆνα Σεπτεμβρίου 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καφενείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων, κέντρων διασκέδασεως (Καμαρὲ) ὧν ἡ ἀντιμισθία βασιίζεται κατὰ κύριον λόγον εἰς τὰ φιλοδορήματα (περιποιηταί). α) Τὸ ἀντίτιμον συσσιτίου καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 300 ἡμερησίως. β) Τὸ ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 200 ἡμερησίως καὶ γ) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 2.000 ἡμερησίως. Ἦτοι ἐν συνόλῳ δραχμαὶ 2500 ἡμερησίως.

2. Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις νὰ καταβάλλωσιν εἰς χρεῖμα.

3. Τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω μισθῶτοί ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἑγγαμοί, ἄγαμοί, προσταῖα ἢ μὴ οἰκογενεῖων.

4. Ἐπὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῶν ἄνω ἐπιχειρήσεων (μπουφετζίδες, ταμπήδες κλπ.) ἔχει ἐφαρμογὴν διὰ τὸν μῆνα Σεπτεμβρίου ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἢ ὑπ' ἀριθ. 30700 ἐ. ἐ. ἡμετέρα ἀπόφασις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1943

31623]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθῶν ἐπιχειρήσεων κευρείων κομμωτηρίων διὰ τὸν μῆνα Σεπτεμβρίου 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ]τος 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 12]1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος, τὴν ὑπ' ἀριθ. 3]26]8]43 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου

Συμβουλίου Συντονισμού

Αποφασίζομεν

1.—Καθορίζομεν ὡς κατωτέρω τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς καὶ τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων κορυφίων-κομμωτηρίων διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943.

α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου καθορίζομεν εἰς δρχ. 500 ἡμερησίως.

β) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δρχ. 200 ἡμερησίως καὶ

γ) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δρχ. 1300 ἡμερησίως.

Ἡτοι ἐν συνόλῳ ἡμερησίως δρχ. 2000.

2) Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις νὰ καταβάλλουν εἰς χρήμα.

3.—Τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἑγγαμοί, ἄγαμοί, προστάται ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

4.—Ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ γραφείων (ταμίαι, λογισταὶ κλπ.) τῶν ἀνω ἐπιχειρήσεων ἔχει ἐφαρμογὴν ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀντίτιμου τοῦ συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἢ ὑπ' ἀριθ. 5 ἐ. ἑ. (1) ἡμετέρας ἀποφάσεως «περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου τοῦ συσσιτίου κλπ. τῶν μισθωτῶν διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1943

31622]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 12/1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ., τὴν ὑπ' ἀριθ. 3/26/43 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Αποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐταῖς ἀπασχολουμένων μισθωτῶν.

α) Τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν τῶν ἀπασχολουσῶν ἀπὸ 15 καὶ ἄνω μισθωτοὺς καθορίζομεν ἀντίτιμον συσσιτίου δρχ. 1200 ἡμερησίως, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δρχ. 800 ἡμερησίως καὶ ἀντίτιμον οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δρχ. 1200 ἡμερησίως. Ἡτοι σύνολον δρχ. 4000 ἡμερησίως.

β) Τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν τῶν ἀπασχολουσῶν ἀπὸ 6 μέχρι καὶ 14 μισθωτοὺς καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον συσσιτίου εἰς δρχ. 1200 ἡμερησίως, τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς εἰς δρχ. 600 ἡμερησίως καὶ τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς εἰς δρχ. 2000 ἡμερησίως. Ἡτοι ἐν συνόλῳ δρχ. 3800 ἡμερησίως.

γ) Τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν τῶν ἀπασχολουσῶν ἀπὸ 1 μέχρι 5 μισθωτοὺς καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου εἰς δρχ. 1200 ἡμερησίως, τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς εἰς δρχ. 400 καὶ τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώ-

σεως τροφῆς εἰς δρχ. 2000 ἡμερησίως. Ἡτοι ἐν συνόλῳ δρχ. 3600 ἡμερησίως.

2. Γὰ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις νὰ καταβάλλουν εἰς χρήμα.

3. Τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ μισθωτοὶ τῶν ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεων, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἑγγαμοί, ἄγαμοί, προστάται ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1943

31621]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν ἐνίων νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρο. 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 12/1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ., τὴν ὑπ' ἀριθ. 3/26/8/43 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Αποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν ὡς κατωτέρω διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἰδρυμάτων 1) Θεραπευτήριον «Εὐαγγελισμός» 2) Νημεῖον Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, 3) Ἀσκληπιεῖον Βούλας, 4) Μαιευτ. Μ. Ἡλιάδης, 5) Δρομοκαίτειον Ψυχιατρείου, 6) Ἀντικαρκινικὸν Ἰνστιτούτον, 7) Κλινικὴ Ὀφθαλμιατρεῖον Ἀθηνῶν, 8) Νοσοκομεῖον Θυμάτων Πολέμου «Αγ. Ἐλένη», 9) Κλινικὴ Ἀπόρων Παίδων Ἀγλαίας Κυριακοῦ καὶ 10) Νοσοκομεῖον Παίδων Ἀγ. Σοφίας. α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου καθορίζομεν εἰς δρχ. 1200 ἡμερησίως.

β) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δρχ. 800 ἡμερησίως.

γ) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δρχ. 2000 ἡμερησίως ἢτοι ἐν συνόλῳ δρχ. 4.000 ἡμερησίως.

2) Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται τ' ἀνωτέρω ἰδρύματα νὰ καταβάλλωσιν εἰς ἅπαντας τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν εἰς χρήμα.

3) Τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος τροφῆς δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω μισθωτοὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἑγγαμοί, ἄγαμοί, προστάται ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1943

32528]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 29120/Α 284/1943 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἑργασίας περὶ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἐργατῶν (1) καὶ διὰ τὴν περιφέρειαν Θεσσαλονίκης.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310/1941 Νομ. Διατάγματος «περὶ αὐξήσεων τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783/43 ὁμοίου καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Αποφασίζομεν

Τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 29120/Α 284/1943 ἡμετέρας ἀποφάσεως περὶ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν ἐπεκτείνομεν, ἵνα ἰσχύουσιν, ὡς ἔχουν, ἀπὸ 1—9—43 καὶ διὰ τὴν περιφέρειαν

(*) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 49, σελ. 574.

1) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος β' τεύχος 48, σελ. 537.

Θεσσαλονίκης, κατατασσομένης εις την Ι' κατηγορίαν πόλεως.

Ἡ παρούσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἑφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Σεπτεμβρίου 1943.

31624]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος μισθῶν ἐπιχειρήσεων Θεάτρων διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν.Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 12]1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δίτος, τὴν ὑπ' ἀριθ. 3]26]8]43 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ.

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943, ὡς κατωτέρω, τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἀπάντων τῶν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις Θεάτρων ἀπασχολουμένων μισθωτῶν.

α) Τὸ ἀντίτιμον συσσιτίου καθορίζομεν εἰς δραχ. 500 ἡμερησίως.

β) Τὸ ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δραχ. 500 ἡμερησίως καὶ

γ) Τὸ ἀντίτιμον οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς 2.000 ἡμερησίως. Ἦτοι σύνολον ἡμερησίως 3.000 δραχ.

2. Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις νὰ καταβάλλουν εἰς χρῆμα.

3. Τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ μισθωτοὶ τῶν ἄνω ἐπιχειρήσεων πλὴν τῶν ἐν παραγράφῳ 4 τῆς παρούσης ἀναφερομένων, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνουν ἑγγαμοὶ ἢ ἄγαμοι, προστάται ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

4. Ἡ παρούσα δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ταξιθετῶν Θεάτρων, τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθοριζομένου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 31619 ἡμετέρας ἀποφάσεως (!).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1943

31619]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος ταξιθετῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 12]1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος, τὴν ὑπ' ἀριθ. 3]26]8]43 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ.

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943, ὡς κατωτέρω, τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ταξιθετῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων.

α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου καθορίζομεν εἰς δραχ. 500 ἡμερησίως.

β) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τρο-

1) Βλέπε κατωτέρω.

φῆς καθορίζομεν εἰς δραχ. 500 ἡμερησίως.

γ) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δραχ. 2.000 ἡμερησίως. Ἦτοι σύνολον ἡμερησίως δραχ. 3.000.

2. Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις νὰ καταβάλλουν εἰς χρῆμα.

3. Τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω μισθωτοὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἑγγαμοὶ, ἄγαμοι, προστάται ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1943

31620]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν Ὡδεῶν Ἀθηνῶν διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 12]1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δίτος, τὴν ὑπ' ἀριθ. 3]26]8]43 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ.

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν, ὡς κατωτέρω, διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τὸ ἀντίτιμον οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν Ὡδεῶν Ἀθηνῶν (διδασκικὸν προσωπικὸν καὶ προσωπικὸν γραφείων κλπ.).

α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου τοῦ διδασκικοῦ προσωπικοῦ καθορίζομεν εἰς δραχ. 600 ἡμερησίως καὶ τοῦ προσωπικοῦ γραφείων εἰς δραχ. 800 ἡμερησίως.

β) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τοῦ διδασκικοῦ προσωπικοῦ καθορίζομεν εἰς δραχ. 600 ἡμερησίως καὶ τοῦ προσωπικοῦ γραφείων εἰς δραχ. 800 ἡμερησίως.

γ) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τοῦ διδασκικοῦ προσωπικοῦ καθορίζομεν εἰς δραχ. 1200 ἡμερησίως καὶ τοῦ προσωπικοῦ γραφείων εἰς δραχ. 1600 ἡμερησίως.

2) Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται τὰ ἀνωτέρω Ὡδεῖα νὰ καταβάλλωσιν εἰς χρῆμα εἰς ἅπαντας τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἑγγαμοὶ ἢ ἄγαμοι, προστάται ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1943

31381]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν.Δ. 2019, τὴν παράγρ. 12 τῆς ὑπ' ἀριθ. 6170/1/3/43 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἑργασίας καὶ Οἰκονομικῶν «περὶ λειτουργίας συσσιτίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας», τὴν ὑπ' ἀριθ. 12/1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 3/26/8/43 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ, τὴν ὑπ' ἀριθ. 869/548/10/9/43 ἀναφορὰν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Συσσιτίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων Καπνοβιομηχανίας, ἐν ᾗ περιέχεται γνώμη αὐτῆς ὡς

πρὸς τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν Καπνοβιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943.

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας εἰς δραχμὰς 500 ἡμερησίως καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς εἰς δραχ. 2000 ἡμερησίως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1943

32445]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ ἡμερομισθίων τῶν καπνεργατῶν πάντων τῶν ἐν τῇ χώρᾳ κέντρων ἐπεξεργασίας καπνοῦ.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νομ. Δ/τος 310]1941 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ 783]1941 ὁμοίως.

Ἀποφασίζομεν

Ἄρθρον 1.— Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 1)8]43 τὰ κάτωθι ἡμερομίσθια τῶν καπνεργατῶν πάντων τῶν ἐν τῇ χώρᾳ Κέντρων ἐπεξεργασίας καπνοῦ.

α) Κλασικῆς ἐπεξεργασίας

	Κατῶτ.	Ἀνώτατ.	Μ. ὅρος
Ἀνδρῶν	5786	6806	6216—6493
Γυναικῶν	3235		
Στιβαδόρων	6120	7610	6688—6830

β) Τόγκας

Ἀνδρῶν Ξεφυλλιστῶν	20 ο)ο 5501		
	50 ο)ο 5613		
	60 ο)ο 5763		
Ἀνδρῶν πατητῶν	5880	6763	6494
Γυναικῶν	3235		
Ἀρχιεργάται καὶ Στιβαδοὶ	9491		
Βοηθοὶ Ἀρχιστιβαδόρων	8347		

2) Εἰς τὰ ἄνω ἡμερομίσθια περιλαμβάνεται καὶ ἡ φθορὰ ἐνδυμάτων.

3) Τὰ ἀνωτέρω ἡμερομίσθια ἰσχύουν καὶ διὰ τοὺς προσλαμβανομένους ἐλευθέρους καπνεργάτας καὶ καπνεργατρίδας.

Ἄρθρον 2.— Τὰ ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἁρθροῦ ἡμερομίσθια θέλουσι καταβληθῇ ἀνεξαρτήτως Κέντρου ἐπεξεργασίας Καπνοῦ (μεγάλου ἢ μικροῦ).

Ἄρθρον 3.— Ἡ παροῦσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν ἀπὸ 1)8]43, μὴ ἰσχυοῦσης τῆς 29120]43 (1) ἀποφάσεως.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Σεπτεμβρίου 1943.

21880]Σ. 755]1943. Ἀπόφαισις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τῆς ἐργοδοτικῆς συνεισφορᾶς τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Φωταερίου Α. Ε. Πειραιῶς.
(Ε. Κ. τ. β', φ. 130 τῆς 13 Αὐγούστου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθροῦ 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 85]43 Νόμου (περὶ συμπληρώσεως τῆς Νομοθεσίας τῶν Ὄργανισμῶν τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως) καὶ σύμφωνα γνῶμην τοῦ παρὰ τοῦ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἐκφρασθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς 13 Ἰουνίου 1943, ἀποφασίζομεν :

Ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1943 ὀρίζομεν τὴν ἐργοδοτικὴν

συνεισφορὰν τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Φωταερίου Α. Ε. Πειραιῶς διὰ τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ Ἀερίωφωτος Πειραιῶς κυρίαν ἀσφάλισιν τοῦ προσωπικοῦ τῆς, ἴσην πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον τοῦτο εἰσφορᾶς τῶν ἡσφαλισμένων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἰουλίου 1943.

27296]Σ. 930]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ ὀρισμοῦ ἐργοδοτικῆς συνεισφορᾶς τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων.
(Ε. Κ. τ. Β', φ. 141 τῆς 6 Σεπτεμβρίου 1943.)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθροῦ 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 85]1943 Νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῆς Νομοθεσίας τῶν Ὄργανισμῶν τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως» καὶ σύμφωνα γνῶμην τοῦ παρὰ τῷ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἐκφρασθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς 2 Αὐγούστου 1943. Ἀποφασίζομεν :

Ὀρίζομεν ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1943 τὴν ἐργοδοτικὴν συνεισφορὰν τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων διὰ τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων κυρίαν ἀσφάλισιν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς ἴσην πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον τοῦτο εἰσφορᾶς τῶν ἡσφαλισμένων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Σεπτεμβρίου 1943

22768]Σ. 786 Ε. Α.]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τῆς ἐργοδοτικῆς συνεισφορᾶς ὑπὲρ τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 130 τῆς 13 Αὐγούστου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθροῦ 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 85]1943 Νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῆς Νομοθεσίας τῶν Ὄργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως» καὶ σύμφωνα γνῶμην τοῦ παρὰ τῷ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἐκφρασθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς 28 Ἰουνίου 1943

Ἀποφασίζομεν

Ὀρίζομεν τὴν ἐργοδοτικὴν συνεισφορὰν ὑπὲρ τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου, διὰ τὴν παρὰ τῷ Ταμείῳ τοῦτο Ἐπικουρικὴν ἀσφάλισιν τῶν ἐργατῶν μετάλλου, ἴσην πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς πρὸς τὸ ὡς ἄνω Ταμεῖον εἰσφορᾶς τῶν ἡσφαλισμένων, ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1943.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουλίου 1943

22366)Α 223]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐπαυξήσεως πόρων λογαριασμοῦ Οἴνων.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 130 τῆς 13 Αὐγούστου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Νομ. Δ/τος «περὶ αὐξήσεων τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.», ἀποφασίζομεν.

Τοὺς πόρους τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 31]1940 διατιθεμένης ἀποφάσεως τῆς δευτεροβάθμιας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν συσταθέντος Εἰδικοῦ λογισμοῦ οἴνων ἐπαυξάνομεν ἀπὸ 1—8—43 εἰς δραχμ. 30 κατὰ κίλον παραγομένου οἴνοπνεύματος.

Ἀθῆναι τῇ 3 Ἰουλίου 1943

ΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΣ

(συνέχεια εκ της σελίδος 584)

τατοποιημένα πρόσωπα, με μίαν αλάνθαστη παρατηρητικότητα, στην εφαρμογή των νόμων. Το Σύνταγμα του 1911 και 1927 καθιέρωνε το αναπαλλοτρίωτο της ιδιοκτησίας, αλλά διάφοροι νόμοι, που βρίσκονται πλησιέστερα με την κοσμοθεωρία της εποχής, περιορίζουν το δικαίωμα της απόλυσεως των μισθωτών ή και τελείως, όπως το Ν Δ. 424, απαγορεύουν την απόλυση.

Έτσι ο δικαστής κατά την εφαρμογήν του νόμου, πρέπει να έχει ζωηρή την εικόνα της ζωής, με όλες τις απαιτήσεις της, για να μικρύνει ή να εξαφανίσει τις συνειδητές ή συμπωματικές αντινομίες του νομοθέτη. Γιατί αλλιώς, είμαστε με τον τύπο εν τάξει, άλλ' η ουσία χάνεται. Και μ' αυτό δεν πρόκειται κανένας να μās ἐλέγξει, αλλά και δεν θα έχουμε το δικαίωμα να πούμε πώς κάναμε το καθήκον μας για να ενισχυθῇ το τεράστιο οικοδόμημα του πολιτισμοῦ.

Μπορεί όμως —κι' αυτό συμβαίνει τις περισσότερες φορές— ο νόμος να είναι σύμφωνος με την κοσμοθεωρία της εποχής, αλλά κατά την εφαρμογήν, με στενή ερμηνεία, να γίνεται μιὰ παρέκκλιση από την ουσία. Κι' η περίπτωση αυτή είναι και σπουδαιότερη και συχνότερη. Έπειδή δὲ ἡ συχνὴ ἐπανάληψη ἀπὸ μιὰ ὀργανωμένη ὑπηρεσία, ὅπως εἶναι τὰ δικαστήρια, δημιουργεῖ παράδοση με συνείδηση, πού θέλει νὰ δικαιολογηθῇ, ἔχει ἐκδηλώσεις γιὰ τὸν τύπο μέχρι τέτοιου σημείου, πού νὰ φθάνη τῇ σχολαστικότητι. Πολλὲς φορές ἐδιάρθασα ἀποφάσεις πού ἔχουν σελίδες γιὰ τὸ χαρτόσημο καὶ τοὺς ἄλλους τύπους, κι' ὅταν ἐφθασα στὴν οὐσία ἀπογοητεύθηκα. Πραγματικὸ διῆλσμα τοῦ κουνουπιού, ὅταν πρόκειται γιὰ τὸν τύπο.

Σὲ ὅλους τοὺς κλάδους τοῦ Δικαίου ὁ τύπος δὲν ἔχει ἄλλο σκοπὸ, ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν οὐσία. Ἐκεῖ ὅμως πού φαίνεται, ὅτι δὲν ὑπάρχει τύπος, ἀλλὰ οὐσία, εἶναι τὸ Ἑργατικὸ Δίκαιο. Τὸ ἀνθρώπινο δράμα, περιστρεφόμενο γύρω ἀπὸ τὸ ζήτημα τῆς ἐργασίας, ἔχει δώσει περισσότερα κοινωνικὸ χρώμα πού ἀντισταθμίζει τὴν οἰκονομικὴ ὑποτέλεια τοῦ ἐργαζομένου. Ἡ ἐννοία τῆς ἰσότητος ἀπέναντι τοῦ νόμου παίρνει ἄλλο ἐδῶ νόημα. Γι' αὐτὸ ἀπλουστεύονται τὰ πάντα. Μιὰ ἀπλὴ ἐκθεσις γιὰ ἀγωγή, πρόχειρη «ἐκ τῶν ἐνότων» διαδικασία κι' ἀπόφασις προσωρινὰ ἐκτελεστή. Ἐτσι δὲ μπορεῖ νὰ ἐννοηθοῦν οἱ λογγῆς-λογγῆς διαδικασίαι πού ὑπάρχουν γιὰ τὴν ἐκδίκαση τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν καὶ γιὰ τὶς ὁποῖες, τώρα τελευταῖα, ἔχουν γραφῇ πολλὰ ἀπὸ τὶς στήλες τῆς «Ἐπιθεώρησεως Ἑργατικοῦ Δικαίου». Οὔτε καὶ ὁ περιορισμὸς τῶν 50.000 γιὰ τὴν διαδικασία στὸ Πρωτοδικεῖο μακρύνει πολὺ. Κι' αὐτὸ μοιραῖα ἀπογοητεύει τὸν ἐργαζόμενο πού δὲ μπορεῖ νὰ ἀναπολήσῃ τὶς ἄμεσες ἐπιτακτικὰς ἀνάγκαις του καὶ τὸν κάνει ν' ἀμφιβάλλῃ, γιὰτὶ, ὅπως μένει μετὰ τὸ αἶσθημα ὅτι μετὰ τὸ μέρος του ὑπάρχει ἀπόλυτα τὸ δίκιο, δὲ μπορεῖ νὰ καταλάβῃ τὴ βραδύτητα. Καὶ τὴν ταυτίζει μετὰ τὴν ἀδίκιαν ἢ τὴν θεωρεῖ σὰν προσπάθεια περιπλοκῆς πού τελικὰ ὁ οἰκονομικὰ δυνατότερος ἢ κερδίζει ἢ χάνει πολὺ ὀλιγότερα.

Ὁ τύπος, ἡ προσήλωση στὸν τύπο ἀποτελεῖ νοθεῖα τῆς οὐσίας. Κι' εἴτε γίνεται συνειδητὰ, εἴτε ἀσυνείδητα, ἔχει ἕνα βαθύτερο νόημα. Εἶναι ἀπλὴ. Ἡ ἐξέλιξις τῆς ζωῆς εἶναι μιὰ ἀναπόφευκτη ἀνάγκη πού ἀπλώνεται ὅχι καὶ τόσο εἰρηνικά. Ὁ ἄνθρωπος τῆς πε-

ρασμένης γεννιάς, ποτισμένος μετὰ ἰδέαις κι' ἀπόψεις πού ἔχουν πολὺ ἀναθεωρηθῇ, προσπαθεῖ, ἀπὸ ἐλλειψὴ ἱκανότητος προσαρμογῆς, νὰ συγκρατήσῃ τὸ ἔδαφος μετὰ τὸν τύπο. Αὐτὸ ὅμως δημιουργεῖ μιὰ κατὰστασι πού, ὅπως ἀσκεῖται ἐκ τῶν ἄνω, ἔχει τὴν ἀντανάκλασίν του σ' ὁλόκληρον τὸν κρατικὸν ὀργανισμό.

Ἐτσι, ἐξηγεῖται γιὰτὶ σ' ὅλες τὶς μεταβατικὰς ἐποχὰς οἱ τύποι ἔχουν ἀντικαταστήσει τὴν οὐσία. Πρέπει ὅμως νὰ ἐννοηθῇ ὅτι ὁ τύπος, ὅπως καὶ τὸ Σάββατο τοῦ Εὐαγγελίου, εἶναι γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν ἄνθρωπον κι' ὅχι ὁ ἄνθρωπος γι' αὐτά. Μιὰ εφαρμογὴ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς θὰ μās ἀπαλλάξῃ ἀπὸ πολλὰ περιττὰ πού διατηρεῖ ἡ σχολαστικότης. Καὶ πιστεύω ὅτι τότε θὰ εἴμαστε πλησιέστερα στὴν οὐσία πού εἶναι αὐτὴ καθεαυτὴ ἡ ἰδέα ἢ ζωὴ.

Νίκος Καπαρᾶκος

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον Α. Μ. Ἐνταῦθα. Τὸ ἐπίδομα τῶν ταμιῶν τῶν ἐμπορικῶν, ἐπαγγελματικῶν καταστημάτων καὶ πρατηρίων πωλήσεως προβλέπεται ὑπὸ τῆς ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1938 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. (Βλέπε αὐτὴν εἰς Τ. Τσιμπούκη, Κώδιξ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, συμπλήρωμα, σελ. 98 ἐπ.), καὶ ἐξαρτᾶται κατὰ ποσὸν ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπασχολουμένων ὑπαλλήλων.

Ἡ γνώμη μας εἶναι, ὅτι εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπαλλήλων, πού ὀρίζει ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, συμπεριλαμβάνεται καὶ ὁ ταμίας. Διαφορετικὰ δὲν θὰ εἶχε νόημα ἡ φράσις τῆς συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας «...ἀπασχολούντων ἐν συνόλῳ ὑπαλλήλων».

Συμπεριλαμβάνεται ἐπίσης εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὁ λογιστής, πού ἀπασχολεῖται 1—1½ ὥρας ἡμερησίως, ἀφοῦ ἡ μερικὴ αὐτὴ ἀπασχόλησις του δὲν τοῦ ἀφαιρεῖ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου. Τὸ συνεχὲς ἢ ὅχι τῆς ἐργασίας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν φύσιν τῆς ὑπηρεσίας, πού ἀνατίθεται εἰς τὸν μισθωτὸν ἀπὸ τὸν ἐργοδότην, χωρὶς νὰ εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἰδιότητα τοῦ μισθωτοῦ νὰ προσφέρωνται αἱ ὑπηρεσίαι ἀποκλειστικῶς εἰς ἕνα καὶ μόνον ἐργοδότην (προβλ. Ἐφετ. Πατρῶν 19/1935 ΕΕΝ β' σελ. 491).

Κον Π. Ρ. Ἐνταῦθα. Ἡ σχέσις, πού συνδέει τὸν πρόσθετον ἀστυφύλακα, διηρηζόμενον κατὰ τὸ ἀρθρον 39 τοῦ νόμου 4971/1931 εἶναι ἰδιωτικὴ.

Ἐκ τοῦ σκοποῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἀπέβλεψεν ὁ δημοσίου συμφέροντος νόμος αὐτός, συμβατικὴ ἐκ τῶν προτέρων παραίτησις τῶν περὶ μισθοῦ καὶ ἐν γένει ἀποδοχῶν του δικαιωμάτων του, εἴτε σιωπηρὰ ἀποδοχὴ ἡλατωμένου μισθοῦ δὲν εἶναι δυνατὴ (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 862/1939).

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Κ. Δ. Τριανταφυλλοπούλου, Καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν: Ἑλληνικὸν Ἑνοχικὸν Δίκαιον, Γενικὸν Μέρος, τεῦχος Α', τρίτη ἐκδοσις (1943). Περὶ τοῦ βιβλίου ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἑργατικοῦ Δικαίου» θ' ἀφιερῶσιν εἰδικὴν στήλην.

Χρήστου Π. Πράτσια, Καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν: Προϊστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (1821—1941). Ἀνατύπωσις εἰς ἕνα τόμον ἐξ 166 σελίδων τῶν ὅσων κατὰ καιροὺς ἐγραψεν ὁ κ. Καθηγητὴς, πολυτίμων διὰ τὴν γνῶσιν τῆς προϊστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 3^{ον}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 51

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1943

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΣ: Μετά την πρόσφατον τροποποίησην του ν. δ. 424/1941.—'Η πρακτική αξία της δικονομικής μεταρρυθμίσεως. Σελ. 611

ΑΡΘΡΑ—ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ—ΖΗΤΗΜΑΤΑ

- 'Η σύμβασις υστέρως αντιμισθίας (Σημειώματα συγκριτικού δικαίου), υπό 'Αποσκ. Ι. Μπουρνιά, δικηγόρου Σελ. 612
- Οι εκ του νόμου 3514 περιορισμοί απολύσεως του μισθωτού, (Παρατηρήσεις επί της υπ' αριθ. 340/1941 αποφάσεως του Συμβουλίου της 'Επικρατείας), υπό Εὐαγγέλου Κ. 'Υδραίου, δικηγόρου Σελ. 615

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΕΡΓΙΑ

- 'Ανεργος απόλυσις μισθωτοῦ καὶ ἀποζημιώσεις ἐκ τῶν ν. 3514 καὶ 2112: 'Η προστασία τοῦ ν. δ. 424/1941 ἐκτείνεται ἐπὶ πάντων τῶν μισθωτῶν καὶ ἐκείνων τῶν ἐπαναλαβόντων μετὰ στράτευσιν τὴν ἐργασίαν των καὶ προστατευομένων ὑπὸ τοῦ νόμου 3514.—Δὲν ἀποκλείεται ὁμως εἰς τὸν μισθωτὸν ἡ ἀποδοχὴ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ δηλώσεως ἀπηλλαγμένης ἐλαττωμάτων, ὁπότε, εἰσπράττων τὴν ἐκ τῶν νόμων 3514 καὶ 2112 ἀποζημιώσιν, δὲν δικαιούται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 ἀνυρρέτητα τῆς καταγγελίας, ὑπὸ Δ. Πάνεϊλον Πρωτοδίκου (Πρωτ. 'Αθηνῶν 3572/1943) Σελ. 617
- 'Ανεργος απόλυσις μισθωτοῦ καὶ συνέπειαι ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941: 'Υποχρέωσις τοῦ ἐργοδότη τοῦ πρὸς παροχὴν εἰς τὸν ἐν ἀπολύσει μισθωτὸν τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου ἐκ τοῦ ν. δ. 2019/1942.—Στοιχείον τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως

ἐργασίας ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἀπολυομένου δι' ἄλλου μισθωτοῦ τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς.—'Αφαίρεσις ἐκ τῆς ἐποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ τῶν ἀλλοτρίων κερδῶν, ὑπὸ Κ. Δολάνη, Πρωτοδίκου (Πρωτ. 'Αθηνῶν 3975/1943) Σελ. 619

- Προϋποθέσεις κύρους καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ Ν. Δ. 424/1941. Βάρος ἀποδείξεως καὶ χρόνος προσλήψεως μισθωτοῦ: Εἶναι ἀδιάφορος ὁ χρόνος προσλήψεως μισθωτοῦ διὰ τὴν προστασίαν τοῦ ν. δ. 424/1941.—'Υπολογισμὸς καὶ τῶν ποσοστῶν ἐκ τῆς ἐργασίας εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ μισθωτοῦ ἐν περιπτώσει ἀκύρου ἀπολύσεως.—'Η ἀκαταλληλότης ἡ ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ τοῦ μισθωτοῦ ἀποδεικνύεται ἐπὶ τοῦ ἐργοδότην ἡ ὑπέρβασις ὁμως τοῦ νομίμου ὁρίου ἀπολύσεως κατὰ διάρκειαν ἐνὸς ἡμερολογιακοῦ ἔτους ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ.—'Αφετηρία ἡμερολογιακοῦ ἔτους.—Εἰκονικὴ ἀντικατάστασις τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ Κ. Κονιαζίτου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. 'Αθηνῶν 5133/1943) Σελ. 620

- Σύμβασις ἐργασίας βοηθῶν μισθωτῶν καὶ Ν. Δ. 424/1941: Διὰ τὴν πρόσληψιν ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ἐπιχειρήσεως βοηθοῦ του, ὁ τελευταῖος οὗτος ἐνεργεῖ κατ' ἐντολὴν καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως, καθισταμένου αὐτοῦ ἐργοδότη καὶ τοῦ βοηθοῦ.—'Υπαγωγή καὶ τοῦ βοηθοῦ εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ν. δ. 424/1941, ὑπὸ Χ. 'Αποστολοπούλου, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν 8851/1943) Σελ. 621

- Χρόνος συνάψεως συμβάσεως ἐργασίας καὶ Ν. Δ. 424/1941. Σύμβασις ἐργασίας ἐπὶ δοκιμῇ: (Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

Εἰς τὸ παρὸν τεῦχος: 'Η ὑπ' αριθ. 34700/1943 ἀπόφασις 'Υπουργοῦ 'Εργασίας περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης 'Οκτωβρίου 1943 ἀποδοχῶν ὑπαλλήλικου, ὑπηρετικῶ καὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ παντὸς ἐργοδότη.

- 'Η ὑπ' αριθ. 34500/1943 ἀπόφασις 'Υπουργοῦ 'Εργασίας περὶ ἀμοιβῶν μισθωτῶν, τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ὁποίων δὲν γίνεται χρῆσις δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη.
- 'Η ὑπ' αριθ. 35000/1943 ἀπόφασις 'Υπουργοῦ 'Εργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου μισθωτῶν διὰ τὸν μῆνα 'Οκτώβριον 1943.
- Αἱ νεώτεραι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν καὶ ἀντιτίμου συσσιτίου διαφόρων κατηγοριῶν μισθωτῶν.
- 'Ο ὑπ' αριθ. 765/1943 Νόμος=Τροποποιήσεις τοῦ ν. δ. 424/1941 καὶ δικονομικαὶ διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν μεταρρυθμίσεις.

ΟΡΟΙ ΝΕΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗΝ ΣΕΛΙΔΑ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

Ἑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ προπληρωτέαι: Τρίμηνος Δρχ. 12000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζάς, Νομικά πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 15000

Ἑμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγουμένης σελίδος)

Προστασία τῶν μισθωτῶν, ἀνεξαρτήτως χρόνου προσλήψεως. — Κοινωνικὸς χαρακτήρ τοῦ ν. δ. 424] 1941. — Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ μισθωτῶν μὴ συμπληρωσάντων χρόνον διμήνου ὑπηρεσίας, ὑπὸ Δ. Κοντινικολάκου, Εἰρηνοδίκου (Ἐιρην. Ἀθηνῶν 1642] 1943 Σελ. 622

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

— Ἐκτασίς προστασίας ἀναγκ. νόμου 244] 1936 ἐπὶ οἰκιοθελῶς προσληφθέντων. Δὲν γίνεται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναγκ. νόμου 244] 1936 ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν παλαιῶν πολεμιστῶν διάκρισις ἐκ τοῦ χρόνου προσλήψεως, ὑπὸ Κ. Λαλιάνη, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 3968] 1943) Σελ. 623

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

— Ἐπέκτασις τῶν περιορισμῶν ἀπολύσεως καὶ ἐπὶ τῶν οἰκιοθελῶς προσληφθέντων. Ὑποχρεώσεις τοῦ μισθωτοῦ εἰς γνωστοποίησιν τῆς ιδιότητός του πρὸς τὸν ἐργοδότην. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. δ. 1799] 1942 δὲν γίνεται διάκρισις μεταξὺ ἀναγκαστικῶς διοριζομένων νεοπολεμιστῶν καὶ οἰκιοθελῶς προσληφθέντων, ἀλλὰ προστατεύονται πάντες οἱ ἔχοντες τὴν ιδιότητα τοῦ νεοπολεμιστοῦ. — Ἀπόλυσις ἀνευ τῶν προϋποθέσεων καὶ διατυπώσεων τοῦ νόμου ἄκυρος, μὲ συνέπειαν τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν. — Ὑποχρεώσεις τοῦ μισθωτοῦ εἰς γνωστοποίησιν τῆς ιδιότητός του πρὸς τὸν ἐργοδότην, ὑπὸ Φ. Τόλια, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Πειραιῶς 1039] 1943) Σελ. 624

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

— Σχηματικὸν ὄριον προσωρινῆς ἐπιδίκασης ἀπαιτήσεως μισθωτοῦ. Δικαιοδοσία Προέδρου καὶ Δικαστηρίου διὰ προσωρινὴν ἐπιδίκασιν: Περιορισμὸς τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ δικαστηρίου πρὸς προσωρινὴν ἐπιδίκασιν διὰ διατροπὴν τοῦ μισθωτοῦ ὁποσοδήποτε μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 50.000, ὑπὸ Δ. Μπουρνόζου, Ἐφέτου, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1185] 1943) Σελ. 625

— Ὡς ἀπαίτησις, ἐννοεῖται τῆς ὁποίας δόνεται νὰ ἐπιδικασθῇ προσωρινῶς εἰς τὸν μισθωτὸν τὸ 1/2 καὶ μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 50.000 νοεῖται ἡ ὅλη ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἀπαίτησις καὶ ὅχι ἕκαστος κατ' ἰδίαν μισθός. — Ἄκυρος δι' ὑπέρβασιν δικαιοδοσίας ἡ ἀντιθέτως ἐπιδικάζουσα προεδρικὴ ἀπόφασις. — Ἀνταγωγή, ὑπὸ Β. Πατσουράκου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθ. 5122] 1943) Σελ. 626

— Προσωρινὴ ἐπιδίκασις ὑπὸ Προέδρου. — Ἀνώτατον ὄριον δραχμῶν 50.000. — Περιορισμὸς ἀφορρῶν σύνολον ἀπαιτήσεων, ἀπορρεουσῶν ἐκ τῆς αὐτῆς ἱστορικῆς καὶ νομικῆς αἰτίας, ἀσχετῶς ἂν πρόκειται περὶ μιᾶς αὐτοτελοῦς παροχῆς ἢ πλειόνων περιουσιακῶν ἐπαναλαμβανομένων, ἢ ἂν εἰσάγονται διὰ τοῦ αὐτοῦ ἢ δι' ἰδιαιτέρων δικογράφων, ἐὰν ἐγεννήθησαν πρὸ ἢ μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς πρώτης αἰτήσεως. — Εὐλογοὶ ἀμφιβολίαι ὡς πρὸς ἐκβασιν τῆς δίκης, λόγῳ τοῦ διχασμοῦ τῶν γνωμῶν τῆς νομολογίας. — Συμψηφισμός ἐξόδων, ὑπὸ Π. Παυλοπούλου, Πρωτοδίκου, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1085] 1943). Σελ. 627

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ—ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

— Καθορισμὸς ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 κατωτάτων ὀρίων ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, 33693] Ε 441 ἐγκ. Ὑπουργείου Ἐργασίας Σελ. 638

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

— Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1943 ἀποδοχῶν ὑπαλληλικῶν, ὑπηρετικῶν καὶ ἐργατοτεχνικῶν προσωπικῶν παντὸς ἐν τῇ Χώρα ἐργαζόμενου, 34700] 1943 Σελ. 632

— Περὶ καταργήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 1535] 1943 ἀποφάσεως περὶ ἀμοιβῶν μισθωτῶν, τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ὁποίων δὲν γίνεται χρῆσις δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, 34500] 1943 Σελ. 632

— Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου μισθωτῶν διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1943, 35000] 1943 Σελ. 638

— Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 ἀποδοχῶν, ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ περὶ ἄλλης οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως προσωπικοῦ ἑταιρίας Telefunkten, 173304] 1943 Σελ. 633

— Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 ἀποδοχῶν, ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ περὶ ἄλλης οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως προσωπικοῦ Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Φωτοερῶν Πειραιῶς Α.Ε. 33656 Α] 313/1943 Σελ. 633

— Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1943 ἀποδοχῶν καὶ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας 157854] 913] 43. Σελ. 634
Κ. Α. Π.

ΟΡΟΙ ΝΕΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Αἱ πρόσφατοι πάλιν ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1943 αὐξήσεις τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου εἰς τὸ διπλάσιον, ὁ διπλασιασμός κατὰ τὸν τρέχοντα μῆνα καὶ μὲ τάσεις ἀνόδου πάλιν εἰς ἀγνώστους τιμὰς τοῦ τυπογραφικοῦ χάρτου, μᾶς ἀναγκάζουν εἰς νέαν διαρρύθμισιν, εἰς τὸ ἐλάχιστον, τῆς τιμῆς τοῦ τεύχους καὶ τῶν συνδρομῶν.

Ὡς τιμὴ καθὲς τεύχους ὁρίζεται τὴ ποσὸν τῶν δραχμῶν 2000.

Αἱ συνδρομαὶ ὁρίζονται, κατὰ τρίμηνον, διὰ τὰ φυσικὰ πρόσωπα εἰς δραχ. 12.000.

Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Νομικά Πρόσωπα ἐν γένει, κατὰ τρίμηνον, εἰς δραχ. 15.000.

Οἱ καταβαλόντες ἤδη τὰς συνδρομάς των ἐξεπλήρωσαν τὸ καθ' ἑαυτούς.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β' ΕΤΟΣ 3ον ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 51

ΑΘΗΝΑΙ 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1943

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ

Μετὰ τὴν πρόσφατον τροπο-
ποίησιν τοῦ ν. δ. 424/1941

Τὸ ν. δ. 424/1941, ἐν ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα νομοθετήματα τῆς τελευταίας περιόδου, προὐδὼν καλῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, ὑπῆρξε πράγματι, εἰς ἡμέρας κοινῆς δυστυχίας, ὁ ἀνασχετικὸς φραγμὸς τῆς πτώσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς κατὰστασιν ἀνεργίας, μὲ ὅλα τὰ ὀδυνηρὰ καὶ ἀπαράδεκτα ἀπὸ τὴν κοινωνικὴν συνειδήσιν ἐπακόλουθα.

Ἡ διάπλυσίς του ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης καὶ νομολογίας ὑπῆρξεν εἰς τὸ σύνολόν της ἐπιτυχὴς καὶ τὰ κενὰ τῆς νομοτεχνικῆς του συνεπληρώθησαν ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἀναγκαιότητος τοῦ κοινωνικοῦ συμφέροντος, πού ἐξυπηρετεῖ τὸ ἐν λόγῳ νομοθέτημα.

Ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς ὁμως προέκυψαν καὶ ὠρισμένοι ἀτέλειαι, πού ἦτο φαικὰ ἀδύνατον νὰ διορθωθῶν διὰ τῆς ἐρμηνείας, ἀλλ' ἀπετέλουν ἀντικείμενον νομοθετικῆς ἐπιμβάσεως.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων δὲν ἦτο χωρὶς πρακτικὴν σημασίαν ἡ ἔλλειψις εἰς τὸ νομοθέτημα μιᾶς εὐλόγου προθεσμίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας νὰ ὑπεχρεοῦτο ὁ μισθωτὸς εἰς δικαστικὴν ἐπιδίωξιν τῶν ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως δικαίων του. Τὸ ζήτημα ἀντιμετωπίζεται ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν καλῶς ἐννοουμένων συμφερόντων τοῦ μισθωτοῦ καὶ τοῦ ἐργοδότη: Τοῦ μισθωτοῦ, πού θὰ εἶχεν ἀληθές συμφέρον νὰ χρηθῇ ἐνωρίτερον τὸ κύρος τῆς ἀπολύσεώς του καὶ νὰ μὴ διατελῇ εἰς ἀβεβαιότητα, ἀν οἱ πράξεις ἡ παρολείψεις του, πού ὠδήγησαν εἰς τὸ σκληρὸν μέτρον τῆς ἀπολύσεώς του, εἶναι ἱκαναὶ νὰ τὸν στερήσουν τῆς προστασίας τοῦ νόμου, διὰ νὰ ρυθμίσῃ ἀναλόγως τὰ καθ' ἑαυτὸν. Καὶ τοῦ ἐργοδότη, ἐκείνου τοῦ ἐργοδότη, πού, χρησιμοποιοῦν τὸ ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 δικαίωμα του, ἐξέτιμα, ἀπὸ καλῆς πίστεως ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει κατὰ τὸ ἴδιόν του δίκαιον, κατὰ τὴν ἀντίληψίν του, μέτρον, τοὺς λόγους ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ (ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν ἢ ἀκαταλληλότητα), ἐνῷ ἡ κρίσις του ἦτο ἐνδεχομένον νὰ μὴ ἐπιδοκιμάζεται μὲ ἀντικειμενικὰ κριτήρια.

Καὶ ἀφοῦ εἰς τὸν Δικαστὴν ἐναπόκειται πάντοτε τεχνικῶς ἡ ἐκτίμησις τῶν λόγων ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἔμενε, καλόπιστος ἐργοδότης, ἐκτεθειμένος εἰς τὸν κίνδυνον τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἐκαλεῖτο κάποτε, ἀργὰ, ἀφοῦ δὲν περιορίζετο ἡ ἀσκήσις τῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ χρονικὸν περιορισμόν, δοθείσης καὶ τῆς βραδύτητος ἐκ τοῦ γνωστοῦ δικονομικοῦ μηχανισμοῦ, ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν ζημίαν τοῦ μισθωτοῦ, διὰ πληρωμῆς ὅλων τῶν ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του καὶ ἐφεξῆς, εἰς ἀπροσδιόριστον ἐκ τῶν προτέρων χρόνον, ἀποδοχῶν του. Καὶ ὁμως θὰ ἦτο δικαιότερον νὰ ἐγνώριζε καὶ αὐτὸς ἐνωρίτερον τὸ νομικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας του.

Ἄρα ὁ χρονικὸς περιορισμὸς τῆς ἀσκήσεως τῶν ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ ἐξυπηρετεῖ τὰ ἀληθῆ συμφέροντα ἀμφοτέρων τῶν ἐν-

διαφερομένων καὶ ἀπηχεῖ μίαν ὁρθὴν περὶ τοῦ πρῶτοντος ἀντίληψιν.

Αὐτὰ τὰ θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς ὠφέλιμα κατέστησαν, μὲ τὴν τελευταίαν τροποποίησιν τοῦ ν. δ. 424/1941 νόμος τοῦ Κράτους καὶ εἶναι ἀσφαλῶς ἐπιτυχὴς ἡ σκέψις νὰ συνδεθῶν μὲ μίαν βασικὴν, οὐσιασθεστάτην προϋπόθεσιν: Νὰ δοθῶν εἰς τὸν μισθωτὸν τὰ κατὰλληλα καὶ προσιτὰ διὰ τὸ πτωχόν του βαλάντιον δικονομικὰ μέσα, ὥστε νὰ ἔχῃ νόημα ὁ χρονικὸς περιορισμὸς τῆς ἀσκήσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐξ ἄλλου καὶ ἡ νομοθετικὴ διασάφησις ὅτι τὸ ν. δ. 424/1941 ἐφαρμόζεται καὶ διὰ τοὺς μισθωτοὺς, πού δὲν ἔχουν συμπληρώσει εἰς τὸν ἐργοδότην τῶν δήμενων ὑπηρεσιῶν, ἐρχεται ἐπικαίρως νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὸ νομικῶς ἀστήρικτον τῆς γνωστῆς τελευταίας θεωρίας ὅτι τάχα τὸ νομοθέτημα ἐφαρμόζεται ἀναλόγως τοῦ χρόνου προσλήψεως τοῦ μισθωτοῦ, πρᾶγμα πού συνήνησε σφοδρὰς ἐπικρίσεις.

Αὐτὰ σημειώνονται προχείρως ἐκ τῆς πρώτης μελέτης τοῦ νέου νομοθετήματος, ἐνῷ τὸ τεῦχος εἶναι <ἐπὶ τοῦ πιεστηρίου>.

Ἡ πρακτικὴ ἀξία τῆς δικονομικῆς μεταρρυθμίσεως

Πέραν ὁμως τῶν οὐσιαστικῶν μεταρρυθμίσεων ἐν γένει, τοῦ νέου νομοθετήματος, πού θ' ἀποτελέσουν ἀντικείμενον ἰδίας θεωρήσεως ἀπὸ τῶν σελῶν μας, οὐσιασθεστάτη, σινδένουσα τὸ θεῖον δίκαιον μὲ τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς τοῦ μισθωτοῦ, εἶναι ἡ δικονομικὴ μεταρρυθμίσις.

Ἀπαύγασμα κοινῆς συνειδήσεως, ὑπὸ τὴν ἀμείλικτον πίεσιν τῶν πραγμάτων, ἐρχεται, εἶναι ἀργά, νὰ διανοίξῃ εἰς τὸν μισθωτὸν τὸν κλειστὸν μέχρι τῆς χθὲς δρόμον τῆς δικαιοσύνης.

Ἡ ἐργατικὴ διαδικασία τοῦ Εἰρηνοδίκου, τύπος νεκρὸς μέχρι τῆς χθὲς, λόγω τοῦ ἀσημάντου κατὰ πόσὸν ὀρίου της, ἐπαναδίδεται πάλιν εἰς τὸν μισθωτὸν.

Νὰ εἰπωμεν δὲ ἤδη, ὅτι οἱ Εἰρηνοδίκαι ἐπαμύζονται βαρύτερα καθήκοντα, εἶναι ὡς νὰ ἐθέτομεν ὑπὸ ἀμφισβήτησιν τὴν ἀξίαν τοῦ μέχρι τῆς χθὲς ἐργου των, κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἐνὸς ἐργου μὲ κατανόησιν τοῦ ὁρθοῦ καὶ τοῦ πρῶτοντος, ἐντὸς πάντοτε τῶν ἀρχῶν καὶ ἐπιδιώξεων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

Περαιτέρω ὁμως ἡ ἐρευνα τῆς ἐφέσεως κατὰ τὰς εἰρηνοδικεακῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου καὶ ἡ εἰσαγωγὴ τῆς ἀναιρέσεως ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ δι' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου εἶναι, ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, πλήρης ἐγγύησις τῆς καλῆς ἀπονομῆς τοῦ δικαίου καὶ θὰ συμβάλουν ὀχι μόνον εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐνότητος τῆς νομολογίας, ἀλλὰ καὶ τὴν καλυτέραν διὰ τῆς νομολογίας διάπλυσιν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», τῆς ἀποίας οἱ ἀγῶνες διὰ τὰς δικονομικὰς αὐτὰς μεταρρυθμίσεις εἶναι γνωστοί, διερμηνεύει τὴν ἀπόλυτον ἱκανοποίησιν τῆς ἐκ τῶν ἐν λόγῳ μεταρρυθμίσεων.

ΑΡΘΡΑ, ΜΕΛΕΤΑΙ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΥΣΤΕΡΑΣ ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Υπό τοῦ κ. ΑΠΟΣΤ. Ι. ΜΠΟΥΡΝΙΑ, Δικηγόρου

Τὸ Ν. Δ. τῆς 29 Ἰουλίου 1939, (1) ἀποτελοῦν ἐν Γαλλίᾳ τὸν ἀποκληθέντα «Κώδικα τῆς Οἰκογενείας», εἰσήγαγεν ἐν πολλοῖς θεσμοὺς ἀγνώστους μέχρι τότε τὸσον εἰς τὸ γαλλικὸν δίκαιον, ὅσον καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα. Τοιοῦτον θεσμὸν ἀποτελεῖ καὶ ἡ σύμβασις ὑστέρας ἀντιμισθίας, ὅπως μεταφράζω τὸν ὅρον *contrat de salaire différé* (2), ρυθμιζομένη ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 63—74, 163 καὶ 166 αὐτοῦ.

Ἡ καθιέρωσις τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ ἐγένετο κυρίως διὰ λόγους ἐνισχύσεως καὶ προστασίας τῆς ἀγροτικῆς οἰκογενείας καὶ καλλιέργειας τοῦ δεσμοῦ τῆς μετὰ τὴν γῆν, ἀπὸ νομικῆς δ' ἀπόψεως ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ προσπορίσῃ μεγαλῦτερα κληρονομικὰ ὀφέλη εἰς τὰ τέκνα, τὰ ὁποῖα ἐργάσθησαν ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας τοῦ πατρὸς τῶν, συμβαλόντα οὕτω διὰ τῆς παρασχεθείσης ἐργασίας τῶν εἰς τὴν μεγαλυτέραν ἀνάπτυξιν τῆς. Πλὴν ὅμως, ἐφ' ὅσον ἡ καθοριζομένη ὑπὸ τοῦ νόμου ὠφέλεια παρουσιάζεται ὑπὸ τοῦ νομοθέτου ὡς ἐκ τῶν ὑστέρων παρεχομένη ἀντιμισθία διὰ παρασχεθείσαν ἐργασίαν, δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ ἐνδιαφέρῃ καὶ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, μολοντί τὸ ἀρθρὸν 73 τοῦ νομοθετήματος ρητῶς ἀπέκρουσεν ἐπὶ τῆς προκειμένης συμβάσεως τὴν ἐφαρμογὴν τῶν εἰδικῶν κανόνων τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐν ταῖς γενικαῖς τοῦ γραμματῆς δ θεσμοῦ αὐτοῦ ἔχει ὡς ἑξῆς: Πᾶς κατιὼν (ἐὰν δὲ εἶναι ἔγγαμος, καὶ ὁ σύζυγός του) ἡλικίας ἄνω τῶν 18 ἐτῶν, ἐργαζόμενος εἰς τὴν ἀγροτικὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἀνιόντος του, χωρὶς νὰ ἀπολαμβάνῃ μισθόν, κέρδος ἢ ἄλλο τι ἀντάλλαγμα, θεωρεῖται συνάψας μετὰ τοῦ ἐργοδότη τοῦ συμβάσαι ἐργασίας ἐπὶ ἀντιμισθία καταβλητέα μεταγενεστέρως καὶ συμφώνως πρὸς πίνακα μισθῶν κανονιζομένους δι' Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. Τὴν ἀντιμισθίαν αὐτὴν θὰ λάβῃ ὁ δικαιούχος μόνον κατὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐργοδότη καὶ μόνον ἐφ' ὅσον ἐξηκολούθει οὗτος νὰ ἐργάζεται ἐν ἀγροτικῇ ἐκμεταλλεύσει τὴν στιγμήν ἐκείνην, δὲν τυγχάνει δ' ἐξ ἄλλου ὁ μοναδικὸς κατιὼν ὁ καλούμενος εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ ἀποβιώσαντος.

Ἡ παρ' αὐτοῦ τοῦ νόμου κατονομασία τοῦ ἀνωτέρω θεσμοῦ ὡς συμβάσεως ἀποτελεῖ δεινότερον πλῆγμα κατὰ τῆς ὀρθοδόξου ἐννοίας τῆς τελευταίας. Ἀπὸ τῆς κλασικῆς, ἄλλως τε, συμπτώσεως δύο ἢ περισσοτέρων βουλήσεων κατέναντι ἀλλήλων ἱσχυμένων, ἡ σύμβασις διήνυσεν ἐν τῇ πραγματικότητι πολλὰ στάδια μέχρι σήμερον, καίτοι ἐννοιολογικῶς παρέμεινεν ἀμετάβλητος. Διότι ἡ ἀρχικὴ ἀκρατος ἐλευθε-

ρία τῶν συμβαλλομένων, τόσον ἐν τῇ λήψει τῆς ἀποφάσεως τῶν πρὸς συνομολόγησιν τῆς συμβάσεως, ὅσον καὶ ἐν τῷ καθορισμῷ τῶν ὁρῶν αὐτῆς, διήλθε διαδοχικῶς διὰ σειρᾶς ὁλης περιορισμῶν (3), οὓς ἐπέβαλλον ἰδίαι αἱ νεώτεραι ἐν τῷ δικαίῳ τάσεις, κατ' ἀρχὰς μὲν ὑπὸ τὴν μορφήν ἀρνητικῶν περιορισμῶν διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ ὁρισμένων προσώπων, ἀντικειμένων, ὁρῶν, ρητρῶν κλπ., εἶτα δὲ καὶ θετικῶν περιορισμῶν διὰ τῆς καθιερώσεως ἀφ' ἑνὸς μὲν ὑποχρεώσεων πρὸς σύναψιν συμβάσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑποχρεώσεων πρὸς συνομολόγησιν ὁρισμένων ὁρῶν, τέλος δὲ ὑποχρεώσεων τόσον πρὸς τὴν μίαν ὅσον καὶ πρὸς τὴν ἄλλην κατεύθυνσιν (4). Συμβαίνει δὲ ἐπὶ τινῶν δημιουργημάτων τοῦ νεωτέρου ἰδία δικαίου νὰ μὴ ἀπομένουν οὐδὲ ἴχνη ἐλευθερίας ὑπενημιζόντα τὴν παλαιὰν ἔννοιαν τῆς συμβάσεως (5).

Ταῦτα πάντα δὲν εἶναι ἄγνωστα εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, ἀντιθέτως δ' ἐν τῷ πλαισίῳ αὐτοῦ αἱ τάσεις αὐτὰι εἶδον τόσον μεγάλην ἐφαρμογὴν, ὥστε —ἴσως μὲν κάποιαν ὑπερβολὴν— νὰ ὑποστηρίζεται, ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ βασικὴ σύμβασις ἐργασίας κατήντησε τοιοῦτον κατασκευάσμα, ξένον ἐν τῇ οὐσίᾳ τοῦ πρὸς κάθε ὀρθόδοξον συμβατικὴν ἔννοιαν, ὑποσκελισθεῖσα εἰς τὴν νομικὴν καὶ κοινωνικὴν τῆς ἀποστολὴν ἀπὸ τῆς ἐργασιακῆς σχέσιν (6).

Καὶ ἐρωτᾶται, κατόπιν ὧν αὐτῶν, ποῖος

(3) Ἐπιβληθέντων εἴτε νομοθετικῶς, εἴτε κοινωνικῶς (π.χ. συμβάσεις προσχωρήσεως).

(4) Ἐπὶ πλέον δὲ καὶ περιορισμῶν ὡς πρὸς τὴν μετέπειτα ἐλευθέραν ἀνάπτυξιν τῶν ἠθελημένων ἀποτελεσμάτων τῆς συμβάσεως.

(5) Περὶ τῆς ἄλλο ὥσεως τῆς ἐννοίας τῆς συμβάσεως βλ. Josseland ἐν Dalloz hebdomadaire 1940 No 2 καὶ τὰς αὐτόθι παραπομπάς, G. Morin ἐν Revue trimestrielle de droit civil 1937, No 3, p. 553 καὶ τὰς αὐτόθι παραπομπάς, B. Eliaichevitch ἐν Revue trimestrielle de droit civil 1938, p. 403 καὶ τὰς αὐτόθι παραπομπάς, N. Ripperdey Kontrahierungszwang und diktiert Vertrag, Π. Ζέπov ἐν Α.Ι.Δ. 1940 σελ. 137 κ. ἐπ. ὡς καὶ τοὺς ἐκεῖ ἀναφερομένους συγγραφεῖς, Ripert, La règle morale dans les obligations civiles, ἰδία σελ. 39 κ. ἐπ. καὶ τὰς αὐτόθι παραπομπάς, Γ. Ι. Μαυρὸν ἐν Θέμειδι ΝΑ' 263, Γ. Μιχαηλίδην—Νουάρον ἐν Α.Ι.Δ. Ζ' 299, Κ. Δημάκην ἐν Ε.Ε.Δ. α σ. 195. Ἐπίσης μελέτας μου ἐν Θέμειδι ΝΑ' 460 καὶ Ἔργασια ἀριθ. 513—514. Γενικώτερον δὲ περὶ συμβάσεως βλ. Κ. Τσάτσον ἐν Ἔργ. Δικαίῳ Α' 294.

(6) Βλ. π.χ. Κ. Δημάκην ἐν Ε.Ε.Δ. α σ. 195. Ἀντιθέτως ἄλλοι δὲν θεωροῦσι —καὶ ὀρθῶς— τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὡς παύσαντων ν' ἀποτελῇ τὸν γενεσιουργὸν λόγον τῶν ἐν τῇ ἐργασιακῇ σχέσει ἐνοχῶν, ἀλλὰ διαβλέπουν καὶ εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας τὴν ὁκονὴν προοιούσαν ἐπίδρασιν καὶ μίαν ἄλλην ἀκόμη συγχρόνου τάσεως ἐν τῷ δικαίῳ, τῆς γενικῆς

(1) Βλ. Dalloz hebdomadaire, 16ème année, No 27, lois nouvelles p 59.

(2) Σχετικῶς καὶ Josseland ἐν Dalloz hebdomadaire 1940 No 2.

ὁ λόγος νὰ καταβάλλεται τόση προσπάθεια, ὥπως ὑπαχθῶσιν αἱ παρόμοιαι νομικαὶ ἐμφανίσεις εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν μὲ τὰς παλαιὰς ὀρθοδόξους συμβάσεις ἢ καὶ νεωτέρας, διατηρούσας ὅλα τὰ ἀδρά συμβατικά χαρακτηριστικά, νὰ γίνεται δὲ τοῦτο μὲ προφανῆ κίνδυνον νοθεύσεως τῶν ἐννοιῶν; (7) καὶ εἰς περαιτέρω διατὶ ἐνοχαί, δημιουργούμεναι ἐν τῇ οὐσίᾳ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ νομοθέτου, πρέπει νὰ καταταγῶσιν εἰς μίαν τῶν κλασικῶν τεσσάρων πηγῶν τῶν ἐνοχῶν, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀναγνωρίζεται σήμερον ὡς τοιαύτη πηγὴ ἀπ' εὐθείας ὁ νόμος; (8) Δὲν πιστεύω, ἐν τούτοις, ὅτι, μὲ τὴν σύνδεσιν νεοεμφανιζομένων ἐνοχῶν ἀμέσως πρὸς τὸν νόμον ὡς πηγὴν δικαίου, λύεται τὸ ζήτημα ὑπάρχουν πλεῖστοι δοαὶ περιπτώσεις, ὅπου ἡ λύσις αὐτῇ ἐπιβάλλεται, διότι ἡ ὑπαγωγή τῶν νέων θεσμῶν εἰς τὰς παλαιὰς πηγὰς τῶν ἐνοχῶν εἶναι τόσον δυσχερὴς, ὥστε πᾶσα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν τάσις θὰ εἶναι ἀποπνικτικὴ διὰ τὴν μετέπειτα ζωὴν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν νέων δημιουργημάτων· ὅταν ὁμοῦ εἶναι δυνατὴ ἡ τοιαύτη ὑπαγωγή, τὸ πλεονέκτημα εἶναι ἀναντίρρητον, δεδομένου ὅτι ὁ εἰς τὰ σπάργαντα καὶ ἀδιαμόρφωτος εἰσέτι θεσμός, ἐμβαίνειν εἰς τὸ πλαισίον διαμορφωμένων συγγενῶν του κατηγοριῶν, συμπληροῦν αὐτομάτως τὴν ἐννοιολογικὴν του ὑπόστασιν καὶ διευκολύνεται εἰς μέγιστον βαθμὸν ἡ πρακτικὴ ἐν ταῖς λεπτομερείαις ἐνέργειαις του. Ἡ περαιτέρω ὁμοῦ κατὰτάξις του ἐντὸς τῆς κατηγορίας του εἶναι ἀκόμη δυσχερεστέρα καὶ ἐκεῖ ὀφίσταται μεγαλύτερος κίνδυνος νὰ μᾶς παρασύρῃ ἡ ἐννοιοκρατία εἰς ἀγόνους λύσεις. Καὶ ἐδῶ ἀκόμη δὲν δυνάμεθα α priori νὰ ἀπορρίψωμεν τὴν ἐννοιολογικὴν συμπλήρωσιν τοῦ νέου ἀδιαμορφωτοῦ θεσμοῦ ἀπὸ τὸν στενῶτατον παλαιὸν συγγενῇ του, αὕτη ὁμοῦ θὰ γίνῃ ἐν ὧσιν πάντοτε τῆς τυχόν ἰδιομορφίας του καὶ ἰδιαίτερας τελεολογικῆς ἀποστολῆς του· ἐάν δὲ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς διεμορφώθῃ ὑπὸ τοῦ νομοθέτου, εἰς τρόπον ὥστε ἡ αὐθουπαξία καὶ αὐτοτέλειά του νὰ εἶναι καταφανεῖς, ἢ ὅταν ἐν τῇ ἐξελίξει του φθάσῃ διὰ τῆς νομοθεσίας, ἐπιστήμης καὶ νομολογίας εἰς τοιοῦτο σημεῖον, κανεὶς δισταγμὸς δὲν ὀφίσταται πλέον, ἵνα ἀναχθῇ εἰς ἀνεξάρτητον τῶν συγγενῶν του σύμβασιν, οἰοῖται σύμβασιν κ.ο.κ. (9).

Καὶ ἡ ἀξιῶσις τῶν κατιόντων τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ ἀγροτικῇ ἐκμεταλλεύσει τοῦ ἀνιόντος τῶν, πρὸς ἀπόληψιν ὀρισμένης ἀντιμισθίας, ἐν ἐλλείψει ἰδιαίτερας συμφωνίας, εἶναι βεβαίως ἀξιῶσις ἀναγομένη ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν θέλησιν τοῦ γάλλου νομοθέτου, δὲν

τέρας δημοσιοποιήσεως αὐτοῦ. Βλ. ἐνδεικτικῶς Ἀγαλλόπουλον ἐν Ἑργατ. Δικ. Α (1942) 271, Β. Βασιλείου, Ἡ νομικὴ φύσις τῆς ὑπὸ ἐνοικιοσύνην μισθώσεως (1943) σελ. 7.

(7) Βλ. σχετικῶς G. Morin, ἐνθ' ἄνωτ. Πρὶ ἐννοιοκρατίας βλ. καὶ Λιτξερόπουλον, Ἡ νομολογία ὡς παράγον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ δικαίου ἰδίᾳ § 21 κ. ἐπ., Παπαλάμπρου ἐν ΕΕΝ. Θ. 309.

(8) Βλ. καὶ Δημάκην ἐν ΕΕΑ α 195. Σημειοῦμεν ἐνταῦθα καὶ τὰς νεωτέρας γνώσας θεωρίας περί acte-règle, institution, fondation κλπ., διαπλάσσεως ἰδίᾳ ὑπὸ γάλλων δημοσιολόγων.

(9) Μπορνιᾶς ἐν Θέμιδι ΝΑ 457 καὶ Ἑργατ. Δικ. 513-514.

εἶναι ὁμοῦ δυσχερὲς νὰ ὑπαχθῇ, ὡς αὐτοτελὴς θεσμός, εἰς μίαν τῶν γνωστῶν πηγῶν ἐνοχικῶν δικαιωμάτων. Καὶ ναὶ μὲν χαρακτηρίζεται ρητῶς ὑπὸ τοῦ νομοθέτου ὡς σύμβασις, τοῦτο ὁμοῦ δὲν ἔχει ἀποφασιστικὴν σημασίαν, ἐφ' ὅσον ἡ κατὰτάξις τῆς εἰς τὸς οἰοῖται συμβάσεις παρίσταται φυσιολογικότητι (10).

Ἀπ' αὐτῆς δὲ τῆς ἀπόψεως ἀποκτᾷ μέγιστον ἐνδιαφέρον ἡ καινοτομία τοῦ Ν. Δ. τῆς 29 Ἰουλίου 1939, διότι εἰσάγεται ἐντονώτερον εἰς τὰ πλαισία τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἡ κατηγορία αὐτῇ τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, μὴ οὕσα ἄλλως τε ὁλοτελῶς ἀγνωστος πρὸς αὐτό (11). Τὸ ὅτι δὲ ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐπὶ ὑστέρας ἀντιμισθίας εἶναι θεσμός καὶ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου (12) δὲν ἀφήνει, νομίζω, οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν, ὁ δὲ διὰ τοῦ ἀρθρου 73 τοῦ νομοθετήματος ἀποκλεισμός τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐφαρμογῆς τῶν εἰδικῶν κανόνων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐξηγούμενος ἐκ τῶν κατωτέρω ἀναπτυσσομένων λόγων, μακρὰν τοῦ νὰ ἀποδεικνύῃ τὸ ἀντιθέτον, ἐπιβεβαιοῖ τὴν ὑπάρχουσαν φυσικὴν συνάφειαν τοῦ νεογεννήτου θεσμοῦ πρὸς αὐτὴν ταύτην τὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Τὰ χαρακτηριστικά τῆς οἰοῖται συμβάσεως εἶναι κατὰδηλὰ εἰς τὴν σύμβασιν ὑστέρας ἀντιμισθίας. Πράγματι, ὑπάρχει μὲν παρὰ τῷ ἀνιόντι καὶ κατιόντι θέλησις πρὸς παροχὴν ἐργασίας καὶ δὴ ἐξηρητημένης ἐκ μέρους τοῦ δευτέρου, ἀλλὰ πόρρω ἀπέχει ἡ θέλησις τῶν συμβαλλομένων ἀπὸ τοῦ νὰ κατευθύνεται εἰς τὴν σὺνταξιν συμβάσεως ἐργασίας συνεπαγομένην τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἀνιόντος παροχὴν ἀνταλλάγματος. Ὅλα τὰ λοιπὰ ἀποτελέσματα δὲν ἐκείντο ἐν τῇ βουλήσει τῶν δρώντων προσώπων, ἐπέρχονται ὁμοῦ αὐτομάτως, εὐθὺς ὡς πρᾶγματοποιηθῇ ὁ γενεσιουργὸς τῶν λόγων, ἡ παροχὴ ἐργασίας, ἥτις καὶ μόνη ἀπετέλει τὸν σκοπὸν τοῦ τε ἀνιόντος καὶ κατιόντος. Ἡ τοιαύτη δ' ἐνοχὴ ἐν τῷ συνόλῳ τῆς οὕτε ἐξ ἀδικήματος δύναται νὰ θεωρηθῇ πηγάζουσα, ἀφοῦ οὐδὲν τῶν στοιχείων αὐτοῦ συντρέχει ἐν προκειμένῳ, οὕτε ἐκ συμβάσεως εἶναι σκόπιμον νὰ θεωρηθῇ προερχομένη, καθ' ἣν στιγμὴν τὰ στοιχεῖα αὐτῆς προφανῶς δὲν ὀφίστανται, ὑπάρχει δ' ἀντιθέτως ἀνοικτὴ ἡ φυσιολογικὴ ὁδὸς τῆς κατὰτάξεως τῆς εἰς τὰς οἰοῖται συμβάσεις (13).

(10) Ὁ νόμος διεμορφώσε τὸν θεσμὸν ἐν ταῖς λεπτομερείαις του, διὰ τοῦ χαρακτηρισμοῦ του δὲ ὡς συμβάσεως ἔδωκεν ἐπὶ πλέον μίαν κατεύθυνσιν καὶ ἐν γενικὸν ἐρμηνευτικὸν στοιχεῖον διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κενῶν αὐτοῦ. Ἀλλ' ἡ ὀριστικὴ κατὰτάξις τοῦ θεσμοῦ, βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου γενομένης λεπτομερειακῆς διαμορφώσεώς του, ἀντίκειται φυσικὰ εἰς τὴν ἐπιστήμην.

(11) Βλ. Καποδίστρια, Ἑρμηνεία τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου § 69-70. Ἡ ἱκανοποίησις διὰ παροχῆς ἐργασίας ὑπηρεσίας ἐπεχειρήθη συχνὰ ὑπὸ τῆς νομολογίας διὰ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ θεσμοῦ τοῦ ἀνόμου συναλλάγματος. Π. χ. ἡ περίπτωση τῆς ψυχρότητος, βλ. Θέμιδα ΝΑ 314 καὶ 320.

(12) Βλ. καὶ Josseland ἐν Dalloz hebdomadaire 1940 No 2.

(13) Ἀπὸ μακροῦ (βλ. καὶ Dernburg Ἑνοχικὸν § 6, Planiol-Ripert, Traité élémentaire de droit civil II § 807, 811 καὶ 812, Colin Capitant, Cours élémentaire de droit civil français II § 6) ὁ ὅρος «οἰοῖται σύμβασις» κατακρίνεται καὶ τίθεται ὁσημέραι ἐκποδῶν. Τὸ γεγονὸς

Υπάρχει άλλως τε καὶ τὸ ἄλλο χαρακτηριστικὸν τῶν οἰονεὶ συμβάσεων, ὅτι δηλαδὴ τὸν κύριον ρόλον δὲν παίζει ἡ θέλησις τοῦ ὀφειλέτου, ὡς ἐπὶ τῶν συμβάσεων, ἀλλ' ἡ τοιαύτη τοῦ μέλλοντος δανειστοῦ, ὅστις καὶ ἐνεργεῖ τὴν πρᾶξιν (ἐν προκειμένῳ τὴν παροχὴν ἐργασίας), τὴν μέλλουσιν νὰ παραγάγῃ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ὀφειλέτου, τοῦ ὁποίου ἡ θέλησις οὐδαμῶς λαμβάνεται ὑπ' ὄψει. Καὶ ἀπὸ δικονομικῆς ἀπόψεως ἡ ἐλευθέρᾳ ἀποδοχῇ τοῦ ἐμμερτύρου ἀποδεικτικὸν μέσου ἀποτελεῖ γνῶρισμα τῶν οἰονεὶ συμβάσεων. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως δὲ τῆς γαλλικῆς θεωρίας ἡ προκειμένη σχέσις κέκτιται καὶ ἀπὸ ἄλλης πλευρᾶς τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς οἰονεὶ συμβάσεως, καθότι ἡ ἀξίωσις τοῦ κατιόντος δύναται νὰ ἀναχθῇ εἰς μίαν ἀξίωσιν ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἀνιόντος, δεδομένου ὅτι εἰς τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀνήχθησαν τελικῶς ἐν τῇ γαλλικῇ ἐπιστήμῃ αἱ γνωσταὶ οἰονεὶ συμβάσεις τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου⁽¹⁴⁾. Ἡ διαφορὰ θὰ εἶναι μόνον, ὅτι τὸ ποσὸν τοῦ πλουτισμοῦ τοῦ ἐπελθόντος εἰς τὸν ἀνιόντα εἶναι κατ' ἀποκοπὴν ὑπολογισμένον ἐν τῷ νόμῳ.

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν δὲν εὐρισκόμεθα πρὸ ἀληθοῦς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' οἰονεὶ τοιαύτης, τῆς ὁποίας μάλιστα αἱ ἀπώτεραι ἐνέργειαι θὰ πραγματοποιηθοῦν εἰς χρόνον πολὺ μεταγενέστερον, εἶναι φυσικὸν—καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ λόγου—νὰ μὴ τυγχάνωσιν ἐφαρμοστέαι, καθ' ὅν χρόνον παρέχεται ἡ ἐργασία, αἱ εἰδικαὶ διατάξεις αἱ διέπουσαι τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Εἶναι λογικόν, καθ' ἣν στιγμὴν δὲν ἠθέλησαν τὰ ἐν τῇ προκειμένῳ σχέσει πρόσωπα νὰ ὑπαχθῶν ὑπὸ τὸ καθεστὼς τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ μὴ ἔχουν ἐφαρμογὴν οἱ κανόνες τῆς, νὰ πραγματοποιῶνται δὲ μόνον μεταγενεστέρως ὅσαι ἀρχαὶ τῆς κατὰ τὸ γράμμα ἢ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου δέον νὰ πραγματοποιηθοῦν.

Περαιτέρω χαρακτηριστικὰ τῆς συμβάσεως ὑστέρας ἀντιμισθίας εἶναι τὰ ἑξῆς: α) ὅτι αὕτη δύναται νὰ ὑπάρξῃ μόνον μεταξὺ ὀρισμένων προσώπων, δηλ. ἀνιόντος καὶ κατιόντος, β) ὅτι δύναται νὰ δημιουργηθῇ μόνον εἰς ὀρισμένους εἰδούς ἐπιχειρήσεις δηλ. τὰς ἀγροτικάς, γ) ὅτι ἀποτελεῖ θεσμὸν καὶ τοῦ ἐνοχικοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ κληρονομικοῦ δικαίου, τοῦτο δὲ καταφαίνεται τόσο ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι τὸ δίκαιωμα ἐπὶ τὴν ἀντιμισθίαν καθίσταται ἀπαιτητὸν κατὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνιόντος, ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ νόμου, ἵνα τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐξακολουθῇ νὰ ἐργάζεται ὁ δικαιούχος εἰς ἀγροτικὴν ἐκμετάλλευσιν, ἐπὶ πλεόν δὲ ἀπὸ τὸ ὅτι τὸ δίκαιωμα τοῦτο ἀργεῖ, ὅταν εἰς μόνος κατιὼν καλούμενος εἰς τὴν κληρονομίαν ὑπάρχῃ, διὸ καὶ ὅταν καθίστάται ἐνεργὸν τὸ δίκαι-

ωμα τοῦτο ἐμφανίζεται ὡς εἶδος τι οἰονεὶ ἐξαιρέτου ὑπὲρ τοῦ δικαιούχου κατιόντος ἀπέναντι τῶν συγκαληρομένων⁽¹⁵⁾.

Ἐν προκειμένῳ ὁμοῦς ἡ σύμβασις ὑστέρας ἀντιμισθίας μᾶς ἐνδιαφέρει ὡς θεσμὸς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

Καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς ἡ σημασία τῆς γαλλικῆς καινοτομίας δὲν εἶναι μηδαμινή. Ἐπιβεβαιοῦται διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ἡ ἀξία τῆς ἐργασίας ὡς οἰκονομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ παράγοντος. Ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν τῆς περιφρονητικῆν θέσιν, τὴν ὁποίαν κατεῖχεν ὡς προσομοιάζουσα πρὸς τὴν δουλείαν καὶ καθὸ παρεχόμενη συνήθως δωρεὰν ὑπὸ δούλων, χωρὶς περυσιακὴν ἀξίαν, ὡς τι κοινωνικῶς ἀσήμαντον καὶ ἀναξιοπρεπές, ἡ ἐργασία ἐξειλήθη, βεβαίως, ὡς στοιχεῖον πλεόν τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν. Ἄλλ' οὕτε ἡ οἰκονομικὴ τῆς ἀξία ἐγένετο εἰς πᾶσαν περίπτωσιν συνειδητὴ, ἀλλὰ καὶ ἡ γενικὴ τῆς ἐξέλιξις παρεκωλύθη σοβαρῶς ἀπὸ τὴν νομικὴν ἀντιστοιχίαν τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν πρὸς τὴν μίσθωσιν πράγματος⁽¹⁶⁾. Τὸ νεώτερον ἐργατικὸν δίκαιον ἐξύψωσε τὴν ἐργασίαν ὡς στοιχεῖον τῆς ἐργατικῆς συμβάσεως. Σήμερον συνεχίζεται ἐντονωτέρα ἡ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀξιοποίησις τῆς ἐργασίας. Ἀναγνωρίζεται πλεόν αὕτη ἀναντιρρήτως καὶ ὡς στοιχεῖον ἀκόμη ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ⁽¹⁷⁾, ἡ δὲ ἀξιοποίησις τῆς καταλαμβάνει, ὅπως εἰς τὸ παράδειγμα τῆς προκειμένης συμβάσεως, καὶ περιπτώσεις εἰς τὰς ὁποίας ἡ οἰκονομικὴ ἀξία τῆς ἐργασίας ἦτο προηγουμένως ἀκατανόητος, πάντως δὲ δὲν εἶχε προσλάβει νομοθετικὴν ἑκφρασίαν⁽¹⁸⁾.

Ἄν δὲ ἀνεγνωρίζετο ἡ σύμβασις ὑστέρας ἀντιμισθίας ὡς σύμβασις ἐργασίας καὶ εἶχον ἐπ' αὐτῇ ἐφαρμογὴν αἱ εἰδικαὶ διατάξεις, αἱ κρατούσαι ἐπὶ τῶν τοιούτων συμβάσεων, θὰ ἀπετέλει τοῦτο ἰσχυρὰν νομοθετικὴν ἐνίσχυσιν τῆς θεωρίας περὶ τῆς de facto ὑπάρξεως συμβάσεως ἐργασίας⁽¹⁹⁾. Οὕτε ὁμοῦ «σύμβασιν» ἐργασίας ἀποτελεῖ, οὕτε ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῆς τελευταίας ἐπὶ τῆς ἐρευνωμένης συμβάσεως. Μόνον ἀντάλλαγμα παρέχεται διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν, τοῦτο ὁμοῦ δὲν ἀποτελεῖ τὴν ἐπιδίωξιν τῆς ἀνωτέρω θεωρίας, ἔχει δ' ἤδη γίνεαι ἀποδεκτὸν καὶ εἰς ἄλλας παρομοίας περιπτώσεις. Ὅπως δὲ ὁμοῦ, ἡ

(15) Οἰονεὶ ἐξαιρέτου, διότι νομικῶς δὲν πρόκειται περὶ κληρονομικοῦ μεριδίου ἐπὶ πλεόν τῆς κανονικῆς μερίδος, ἀλλὰ περὶ προσωπικῆς ἀπαιτήσεως τοῦ δικαιούχου, ὅστις εἶναι ἐπομένως πιστωτὴς τῆς κληρονομίας καὶ δὲν ὑπόκειται διὰ τὴν ἀπαιτήσιν ταύτην εἰς φόρον κληρονομίας (ἀρθρ. 64).

(16) I. Κορδατος, Ἐργασία καὶ δίκαιον ἐν ΕΕΝ σ' 187 καὶ 227, Δημάκης ΕΕΔ σ' 195. Περὶ τῆς ἐργασίας, ἀλλ' ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως ἐρευνωμένης, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἠθικῆς καὶ δημιουργικῆς αὐτῆς ἀξίας καὶ ὅχι τῆς οἰκονομικῆς ἀξιοποιήσεώς της, βλ. Κασιμάτην, Ἡ ἐργασία ἐν Ἐργατ. Δικ. 2, I, 4 καὶ ἐν ἐφημ. «Κέρδος» τῆς 4ης καὶ 11ης—9—1943.

(17) Καποδίστρια, Ἐργ. Ἐργ. Δικ. § 69—70.

(18) Βλ. διὰ τὰ προ' ἡμῖν Καποδίστρια, Ἐργ. Ἐργ. Δικ. § 144—147.

(19) Βλ. σχετικῶς Λιττερόπουλον, ΕΕΔ σ' 548 ἐν ὑποσημείωσει, ὡς καὶ Μποργιάν, ΕΕΔ σ' 713, ἰδίως δὲ Χατζηδάκην, ΕΕΔ σ' 806, Καποδίστριαν ΑΙΔ Θ 236 καὶ Ἐργ. Δικ. σ' 344.

ὅμοιως ὅτι ὑφίσταται μία κατηγορία γενεσιουργῶν λόγων ἐνοχικῶν δικαιωμάτων, οἵτινες δὲν ἀποτελοῦσι μὲν συμβάσεις οὕτε ὁμοῦ καὶ ἀδικιοπραξίας, ἔχουσι δὲ κάποιαν ἀναλογίαν πρὸς τὰς συμβάσεις καὶ φέρουσι πάντες ὀρισμένα κοινὰ χαρακτηριστικά, αὐτὸ δὲν ἀμφισβητεῖται. Τὸ ἂν ἡ κατηγορία αὕτη θὰ φέρῃ τὸ ὄνομα «οἰονεὶ συμβάσεις» ἢ ἄλλο τι, δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει ἐν προκειμένῳ, μεταχειριζόμεθα δὲ τὴν ὁρὴν αὐτὴν πρὸς εὐχολωτέραν καὶ σαφέστεραν ἐννόμησιν τῆς κατηγορίας ταύτης.

(14) Planiol-Ripert, ἐνθ' ἄνωτ. II, § 807, 812. Ὁμοίως καὶ ἐν τῇ γερμανικῇ θεωρίᾳ, βλ. π. χ. Schmidt, Bürgerliches Recht § 49.

προϊούσα αξιοποίησης της εργασίας, επιταχυνόμενη με την εμφάνισιν της συμβάσεως υστέρως αντιμισθίας, διευκολύνει ασφαλώς την επικράτησιν της θεωρίας της de facto υπάρξεως συμβάσεως εργασίας.

Τὸ φιλεργατικὸν πνεῦμα τοῦ εργατικοῦ δικαίου, τὸ πνεῦμα τοῦ ἐπιεικείας καὶ προστασίας ὑπὲρ παντός ἐργαζομένου, εὐρίσκει ἐπίσης ζωντάν ἀπήχυσιν εἰς τὴν σύμβασιν ταύτην.

Τὸ contrat de salaire différencié εἶναι προϊόν μιᾶς περιόδου—τῆς καλυπτοῦσης μίαν περίπου τετραετίαν πρὸ τοῦ πολέμου—καθ' ἣν τὰ ἐργατικά ζητήματα ἐμελετήθησαν ἐν Γαλλίᾳ με μὲν γάλλον ζήλον καὶ ἀποδοτικότητα, πρᾶγμα ποῦ εἶχεν ὡς συνέπειαν ἀφ' ἐνὸς τὴν ταχείαν ἐξέλιξιν τῆς μέχρι τότε λίαν καθυστερημένης γαλ-

λικῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν θέσιν ὑπὸ ἔρευναν πολλῶν ἐργατικῶν ζητημάτων (20). Ἀλλὰ καὶ ἡ σύμβασις ὑστέρως ἀντιμισθίας, ὅπως καὶ τὰ περισσότερα ἐκ τῶν ἀνακινηθέντων κατὰ τὸ τελευταῖον προπολεμικὸν ἔτος ζητημάτων, παρεσύρθησαν εἰς τὴν λήθην μετὰ τὴν δίνην τοῦ πολέμου, πρὶν γίνουσι ἀκόμα ἀντιληπτά εἰς εὐρύτερον κύκλον.

ΑΠΟΣΤ. Ι. ΜΠΟΥΡΝΙΑΣ

(20) Μερικὰ ἀπὸ τὰ ζητήματα αὐτὰ τὰ μελετηθέντα ἐν Γαλλίᾳ ἐξητάσθησαν ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς Ἐργασίας παρ' ἐλαῦ. Βλ. Ἐργασίαν ἀριθ. 490—491 (Μαύρη ἐργασία), 501—502 (Ἀνώτατον Διαιτητικὸν Δικαστήριον), 513—514 (Φύσις συλλογικῆς συμβάσεως), 519—550 (Διαιτησία ἐργατικῶν διαφορῶν).

ΟΙ ΕΚ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 3514 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 340]1943 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας

ὑπὸ τοῦ κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Κ. ΥΔΡΑΙΟΥ, Δικηγόρου

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως» (1) ὑπάλληλος, ἐπαναλαβὼν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται ν' ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιούται εἰς ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἑξ μηνῶν, οὓς ἐλάμβανε πρὸ τῆς στρατεύσεώς του.

Νομοθετικὸς λόγος τῆς διατάξεως ὑπῆρξε νὰ ἐνσταλαχθῇ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ στρατευθέντος ἡ βεβαιότης, ὅτι θὰ διατηρήσῃ τὴν θέσιν του, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον θὰ συνέβαλλε, διὰ νὰ ἀπολαύσῃ ὁ πολέμῳ ὑπάλληλος τῆς ἀπαραιτήτου ψυχικῆς ἡρεμίας (2). Μολονότι δὲ τὸ ἐν λόγω νομοθέτημα ὠρίζεν ὡς ἀνώτατον ὄριον διατηρήσεως τοῦ στρατευθέντος τὸ ἔτος, ἀπαγορεύον τὴν ἀναιτιώδη καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ, (3) αἱ ἀστικαὶ κατὰ τοῦ παραβάτου ἐργοδότη κυρώσεις δὲν ἐβαίνουν κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον παραλλήλως, ὥστε νὰ συνακολουθῇ ὑποχρέωσις του εἰς πληρωμὴν τῶν μισθῶν ἐνὸς ἔτους, ἀλλὰ μόνον τῶν ἑξ μηνῶν. Τὸ αἷτιον ὀφείλεται προδήλως εἰς μίαν διστακτικότητα τοῦ νομοθέτου τοῦ ἀρχικοῦ νόμου 1234 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως», διστάσαντος νὰ ἐπιβάλῃ τὰς συνεπεῖς ἔστω πρὸς τὸ μέτρον τῆς θεσπισθείσης προστασίας τοῦ στρατευθέντος, ἀλλὰ, κατ' αὐτόν, βαρείας κυρώσεις.

Ὅπως δὲποτε διὰ τοῦ νόμου 3514 εἰσῆχθη

(1) Τ. Τσιμπούκη, Ἡ νομικὴ προστασία τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ, ἐκδ. 1941.

(2) Βλέπε αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ νομοσχεδίου εἰς Σ. Ἀντύπα, Ἑλληνικὴ Ἐργατικὴ Νομοθεσία, ἐκδ. 1938, σελ. 554.

(3) Ἡ αἰτιώδης καταγγελία εἰς τὰς συμβάσεις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἰσῆχθη τὸ πρῶτον διὰ τοῦ νόμου 1234 (κωδικοποιημένου νόμου 3514), ἀντιθέτως πρὸς τὸν νόμον 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐνθα δὲν ἰσχύει ἢ ἐν λόγω ἀρχῆς. Τὸ ν.δ. 424]1941 καθιερωτὴ ἤδη ἐντόνως τὴν ἀρχὴν τῆς αἰτιώδους καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

μία ἰδιόρρυθμος μονιμότης τῶν στρατευθέντων, ἰδιόρρυθμος κατὰ τοῦτο: ὅτι ἐνῶ εἰσῆγετο ἀκρότατον ὄριον τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ διάλυσίς της δὲν συνεπῆγετο τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν ὅλου τοῦ ἔτους, κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τῶν ἐπὶ συμβάσεως ὀρισμένης χρονικῆς διάρκειας κρατούντων (4), ὡς ἰσχύει καὶ ἐπὶ τῶν συμβάσεων γενικῶς, αἵτινες διέπονται ἀπὸ ὀρισμένον χρονικὸν ὄριον μονιμότητος, διὰ τῆς θελήσεως τῶν συμβαλλομένων ἢ ἐκ τοῦ νόμου. Ἡ σύμβασις ἐξηκολούθει νὰ παραμένῃ ἀορίστου χρονικῆς διάρκειας, ὑπαγομένη πάντοτε εἰς τὸν νόμον 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», μετὰ μόνον διαφοράν τὴν καταβολὴν μιᾶς ἐπιπροσθέτου, ἐκ τῶν προτέρων grosso modo ὀρισμένης ἀποζημιώσεως, ἂν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκρίνετο ὡς ἀδικαιολόγητος. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ συνέπειά τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν μισθῶν ἑξ μηνῶν ὡς ἀποζημιώσεως, μὴ ὑποκειμένης εἰς τὸν νόμον ΓΥΛΓ' «περὶ βραχυπρόθεσμων παραπεμφῶν», εἰς τὸν νόμον 4594]1930 «περὶ ἀπαγορεύσεως ἐκχωρήσεως καὶ κατασχέσεως τῶν μισθῶν» (5).

Τὸ νομικὸν αὐτὸ καθεστὸς δὲν ἐτροποποιήθη ἔκτοτε, παρ' ὅλας τὰς ἐπελθούσας νομοθετικὰς μεταρρυθμίσεις (6). Εἰδικῶς ὡς πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 11 τοῦ ἀναγκ. νόμου 547]1937, ἡ ὁποία ἔχει ἐπὶ λέξει ὡς ἑξῆς «διὰ τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 3514 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936, προστιθεμένου εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἀρθροῦ τούτου ἐνὸς μισθωτοῦ, ἐργά-

(4) Windcheid Ἐνοχ. § 401, Dernburg Ἐνοχ. § 112, Παπαρηγοπούλου—Φουρκιώτου Ἐνοχ. § 358.

(5) Σύμφωνος καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1312]1941, Ἐπιστ. Ἐργασ. Δικ. Α' σελ. 238.

(6) Ἀρχικὸς νόμος 1234 καὶ τροποποιητικὸς 1533]1918, ν. δ. 19]24 Μαρτίου 1923, ν. δ. 10]13 Ὀκτωβρίου 1925, ν.δ. 13]13 Νοεμβρίου 1927, κωδικοποιημένος νόμος 3514]1928, ἀναγκ. νόμος 547]1937, ἀναγκ. νόμος 1843]1939, ἀναγκ. νόμος 2672]1940.

του ή υπαλλήλου, ὀριζομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας, πρέπει νά παρατηρηθῇ, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ διάταξις δέν μετέβαλε ποσῶς τὰ πράγματα. δέν προσέδωκεν ἀλλοίαν μορφήν εἰς τὴν ἰδιόρρυθμον, προϋπάρχουσαν αὐτῆς, μονιμότητα τοῦ νόμου 3514 καὶ κυρίως δέν καθήργησε τὰς ὑφισταμένας ἐκ τοῦ ἀρθρου 4 τοῦ ἐν λόγῳ νόμου κυρώσεις ἐξ ἀποζημιώσεως ἀποδοχῶν ἐξ μηνῶν. Ἀπλῶς μετέβαλε τὸ ἰσχύον πρὸ τοῦ ἀναγκ. νόμου 547/1937 δικονομικὸν δίκαιον· ἀντὶ νὰ κρίνῃ ὁ Εἰρηνοδίκης ἡ δὲ Πρόεδρος ἐκ τοῦ ἀρθρου 6 τοῦ νόμου 3514 τὴν αἰτίαν ἀπολύσεως, κρίνει ἤδη ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936, μὲ τὴν σύγχρονον τάσιν τοῦ νομοθέτου τῆς καθιερώσεως εἰδικῶν συλλογικῶν διοικητικῶν ὀργάνων πρὸς κατάλυσιν τῆς μισθωτικῆς σχέσεως, ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀντικειμενικῶν καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς κοινωνικῆς ὁλότητος κριτηρίων. Αὐτὴ αὐτῇ ἡ συμπλήρωσις τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936 δι' ἐνὸς ἀκόμῃ μέλους (μισθωτοῦ) προσεπικουρεῖ ὡς ὁρθὴν τὴν ἀποψιν, ὅτι διὰ τοῦ ἀναγκ. νόμου 547/1937 ἐσκοπήθη εἰδικῶς καὶ μόνον ἡ διάγνωσις τῆς διαφορᾶς ὑπὸ τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς, χωρὶς ἄλλην εἰς τὸ ἰσχύον διὰ τοῦ νόμου 3514 οὐσιαστικὸν δίκαιον μεταβολήν. Ὡστε ἡ ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ, πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς νομίμου προθεσμίας, δέν καθίσταται ἀκυρος, ἵνα ἐκ τούτου ἐπέλθῃ ὡς συνέπεια ἡ καταβολὴ τῶν ἀποδοχῶν του, οὔτε καὶ ἡ παράλειψις τῆς προσφυγῆς τοῦ ἐργοδότη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν δημιουργεῖ ἀκυρότητα ἀπολύσεως, οὔτε καὶ αὐτὴ ἡ προσφυγὴ, εἰς περίπτωσιν κρίσεως τῆς περὶ ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως, ἐμποδίζει τὸν ἐργοδότην ν' ἀπολύσῃ μετὰ ταύτην τὸν μισθωτόν, ὥστε ἡ ἀπόλυσις του, ἐκ τοῦ λόγου αὐτοῦ, νὰ εἶναι ἀκυρος. Ἡ μόνη συνέπεια εἶναι πάντοτε ἡ καταβολὴ εἰς τὸν μισθωτὸν ἀποζημιώσεως ἐκ μισθῶν ἐξ μηνῶν, παραλλήλως πρὸς τὴν ἀποχρέωσιν καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ νόμου 2112.

Δέν βλέπομεν, ἐπομένως, νὰ ἔχῃ νομικόν, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος νομοθετικοῦ καθεστώτος, στήριγμα ἡ ἀποψις, τὴν ὁποίαν υἱοθέτησε τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, διὰ προσφάτῃν ἀποφάσεώς του (1), ὅτι τάχα νοεῖται ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως, ἀνευ ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὸ ἀρθρον 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936 Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, μ' ἐπακόλουθον τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀπολυθέντος, ὡς συμβαίνει ἐπὶ τῶν περιπτώσεων ἀπολύσεως τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν.

Τὸ σύστημα τῆς μονιμότητος τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, κατὰ τὸν ἀναγκ. νόμον 244/1936, δέν συγγενεῖ πρὸς τὸ σύστημα τῆς ἰδιόρρυθμου μονιμότητος τοῦ ἐφέδρου τοῦ νόμου 3514. Τὸ μόνον κοινὸν σημεῖον συναντήσεως εἶναι ἡ ἀνάθεσις τῆς κρίσεως τῶν λόγων ἀπολύσεως εἰς συλλογικὸν διοικητικὸν ὄργανον, τὴν Πρωτοδικειακὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936.

Καὶ οὔτε ἐξ ἄλλου οἱ νόμιμοι λόγοι ἀπολύσεως τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ (ἀναγκ. νόμος 23/24 Ἰανουαρίου 1936), εἶναι, μετὰ τὴν

ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936, διὰ τοῦ ἀναγκ. νόμου 547/1937, ὑποχρεωτικῶς οἱ λόγοι ἀπολύσεως τοῦ προστατευομένου διὰ τοῦ νόμου 3514 μισθωτοῦ. Ἐξακολουθεῖ νὰ μένῃ πάντοτε ἰσχύουσα ἡ διάταξις τοῦ ἀρθρου 4 τοῦ νόμου 3514 περὶ δεδικαιολογημένης, κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, ἀπολύσεως, τὴν ὁποίαν δύνανται ἀπλῶς νὰ συστήσουν οἱ λόγοι τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 23/24 Ἰανουαρίου 1936, δυνάμενοι νὰ χρησιμεύσουν διὰ τὸν δικαστὴν ὡς ἐρμηνευτικὸν βοήθημα. Ἀλλῶς θὰ ἔπρεπε, ὡς ἐπὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, νὰ χωρῇ ἀπόλυσις καὶ τοῦ μισθωτοῦ τοῦ νόμου 3514, ἀνευ ἀποφάσεως τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ τοῦ πρώτου λόγου τοῦ ἀρθρου 1 παρ. 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 23/24 Ἰανουαρίου 1936, ἡ οἱ διὰ παράβασιν τῶν ἐν ἀρθροῖς 21, 22 καὶ 24 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ἀναφερομένων ἀδικημάτων, ὡς καὶ τοῦ νόμου 4229, ἀποδεικνυομένων διὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου Ποινικοῦ Δικαστηρίου ἢ ὀριστικοῦ καὶ ἀμετακλήτου βουλεύματος.

Ἡ τοιαύτη δὲμος ἀποψις δέν ὑπεστηρίχθη, οὔτε δύνανται νὰ ὑποστηριχθῇ εἰς τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθρου 4 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 3514. Συνεπῶς καὶ ἡ καταδίκη τοῦ μισθωτοῦ τοῦ νόμου 3514 δέν ἰσχύει, αὐτὴ καθ' ἑαυτή, νὰ δημιουργήσῃ δικαιολογημένην ἀπόλυσιν αὐτοῦ, ἀπαλλάσσουσιν τὸν ἐργοδότην τῆς πληρωμῆς τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἐξ μηνῶν, ἂν δέν ἀποφανθῇ πρότερον περὶ αὐτοῦ ἡ Πρωτοδικειακὴ Ἐπιτροπὴ.

Ἐξ ἄλλου ἡ ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936, ὡς τὴν ἐννοεῖ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, καὶ διὰ τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθρου 4 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 3514, θὰ ἔπρεπε, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰ παγίως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας νομολογηθέντα, ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, νὰ ἔχῃ καὶ αὐτὰς τὰς συνεπείας. α) Νὰ ἐφαρμόζεται καὶ ὁ νόμος 3514 μόνον ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι ἀπασχολοῦν προσωπικὸν ἀνώτερον τῶν 15 (2). β) νὰ ἐφαρμόζεται καὶ ὁ νόμος 3514 μόνον διὰ τοὺς ἀποδεδειγμένους ἀπόρους μισθωτοὺς (3), παρὰ τὰ σαφῆ κείμενα τοῦ νόμου 3514, ὁ ὁποῖος δέν θέτει ὡς προϋπόθεσιν τοῦ τὴν διατήρησιν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη ὠρισμένου ἀριθμοῦ μισθωτῶν καὶ οὔτε τὴν ἀποδεδειγμένην ἀπορίαν τοῦ μισθωτοῦ, ὡς ἐσφαμένως, καθ' ἡμᾶς, δέχεται ὡς προϋπόθεσιν προστασίας τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἀπὸ τῆς ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως τὸν τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

Εἶναι, ἐπομένως, κατάδηλον τὸ σφάλμα τῆς ἐκδοχῆς τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ ἡ καινοτομία τῆς δέν δικαιολογεῖται ἐκ τῶν νομοθετικῶν κειμένων.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Κ. ΥΔΡΑΙΟΣ

(8) Συμβ. Ἐπικρατείας 1020/1940, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α', σελ. 177, 180/1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 308, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1080/1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 461.

(9) Συμβ. Ἐπικρατείας 982/1938, 913/1939.

(7) Συμβ. Ἐπικρατείας 340/1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Β', σελ. 596.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

Α Ν Η Ρ Γ Ι Α

ΑΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ Ν. 3514 ΚΑΙ 2112

«Απόψεις περί μη εφαρμογής του Ν.Δ. 424/1941 μετά πληρωμὴν τῶν ἀποζημιώσεων»

Ἡ προστασία τοῦ Ν.Δ. 424/1941 ἐκτείνεται ἐπὶ πάντων τῶν μισθωτῶν καὶ ἐκείνων τῶν ἐπαναλαβόντων μετὰ στρατεύσιν τὴν ἐργασίαν των καὶ προστατευομένων ὑπὸ τοῦ νόμου 3514. — Δὲν ἀποκλείεται ὅμως εἰς τὸν μισθωτὸν ἡ ἀποδοχὴ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, διὰ δηλώσεως ἀπηλλαγμένης ἐλαττωμάτων ὅποτε, εἰσπράττων τὴν ἐκ τῶν νόμων 3514 καὶ 2112 ἀποζημίωσιν, δὲν δικαιουται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐκ τοῦ Ν.Δ. 424/1941 ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας.

Ἐν ἀπὸ τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα νομικὰ ζητήματα, ποὺ ἐνεφανίσθησαν εἰς τὴν πρᾶξιν μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» (Ἐ.π.θ. Ἐ.ρ.γ. Δ.κ. τόμος α', τεῦχος 1, σελ. 21 ἐπ.) εἶναι ἂν δύναται ὁ ἀκύρως, κατὰ παράβυσιν τῶν ὁρισμῶν του, ἀπολύμενος μισθωτὸς καὶ λαβὼν ἤδη παρὰ τοῦ ἐργοδότη τοὺς ἐκ τοῦ νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως» (βλέπε *Τ. Τσιμπούκη* Ἡ νομικὴ προστασία τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ) ἀποζημιώσιν ἢ ἐκείνην ἐκ τοῦ νόμου 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 ἐνυπάρχουσαν εἰς τὴν ἀπόλυσίν του τυχὸν ἀκυρότητα.

Ἀντιμετωπίζουσα ἡ θεωρία τὸ ζήτημα ἂν ἢ ἐκ τοῦ ν. δ. 424 ἀκυρότης τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἀπόλυτος ἢ σχετικὴ, κατέληξεν εἰς τὴν ἀποψιν, ὅτι ἡ ἀκυρότης εἶναι σχετικὴ (*Δ. Λεγερόπουλος*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 § 15, *δ. αὐτός*, Ἐ.π.θ. Ἐ.ρ.γ. Δ.κ. τόμος α', τεῦχος 17, σελ. 518, *Κ. Δημάκης*, Ἐ.π.θ. Ἐ.ρ.γ. Δ.κ. τόμος α', τεῦχος 16 σελ. 489, *Α. Μπουρνιάς*, Ἐ.π.θ. Ἐ.ρ.γ. Δ.κ. τόμος α', τεῦχος 18, σελ. 612 ἐπ. καὶ προσφάτως *Α. Καποδιστριας*, Ἐ.π.θ. Ἐ.ρ.γ. Δ.κ. τόμος β', τεῦχος 50, σελ. 580 ἐπ.). Ἀφοῦ ἐπομένως ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι σχετικὴ, δύναται νὰ προβληθῇ μόνον παρὰ τοῦ μισθωτοῦ, καὶ ὁ τελευταῖος αὐτὸς θὰ ζητήσῃ ἢ τὴν ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 προστασίαν ἢ ἐκείνην ἐκ τῶν νόμων 3514 καὶ 2112.

Ἡ ἐπιλογὴ τοῦ δικαιώματος ἐκ τῶν νόμων 3514 καὶ 2112 ἀποκλείει τὴν προστασίαν τοῦ ν. δ. 424/1941 (βλέπε περὶ αὐτοῦ *Α. Μπουρνιάς*, Ἐ.π.θ. Ἐ.ρ.γ. Δ.κ. τόμος α', τεῦχος 18, σελ. 613, καὶ προσφάτως *Α. Καποδιστριας*, Ἐ.π.θ. Ἐ.ρ.γ. Δ.κ. τόμος β', τεῦχος 50, σελ. 580 ἐπ.).

Σύμφωνος καὶ πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἀπόψεις τῆς θεωρίας ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη ἐνδιαφέρουσα πρωτοδικεακὴ ἀπόφασις ἐρευνᾷ μὲ ἰδιάζουσας σαφήνειαν καὶ προσοχὴν τὸ ὅλον ζήτημα, διακρίνουσα ὅμως τὴν περίπτωσιν μὴ ἢ σχετικὴ θέλησις τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου περὶ ἀποδοχῆς τῆς ἀνωτάτου ἐστω λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη εἶναι προϊὼν βίας, πλάνης, ἐιρωνικότητος ἢ δόλου, περὶ τῶν ὁποίων, μετ' ἐνστάσιν τοῦ μισθωτοῦ, κρίνει ὁ δικαστής. (Βλέπε περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς προβολῆς τῆς ἀκυρότητος τῆς παρὰ τὸ ν. δ. 424/1941 ἀπο-

λύσεως μισθωτοῦ, εἰς περίπτωσιν εἰσπράξεως παρ' αὐτοῦ τῶν ἀποζημιώσεων τῶν νόμων 3514 καὶ 2112 συμφώνως Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1025/1941, Ἐ.π.θ. Ἐ.ρ.γ. Δ.κ. τόμος α', τεῦχος 1, σελ. 9, 1159/1941, Ἐ.π.θ. Ἐ.ρ.γ. Δ.κ. τόμος α', τεῦχος 16 σελ. 496, 1614/1941, Ἐ.π.θ. Ἐ.ρ.γ. Δ.κ. τόμος α', τεῦχος 16 σελ. 496, Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 424/1941, Ἐ.π.θ. Ἐ.ρ.γ. Δ.κ. τόμος α', τεῦχος 16 σελ. 496, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 237/1942, Ἐ.π.θ. Ἐ.ρ.γ. Δ.κ. τόμος α', τεῦχος 19, σελ. 586, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 28/1943, Ἐ.π.θ. Ἐ.ρ.γ. Δ.κ. τόμος α', τεῦχος 27 σελ. 851).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3972/1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Δ. Πάντελος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Μενιδιάτης, Ν. Κομιακός, Γ. Μπουρνιάς.

Ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι ὁ ὑπηρετῶν δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἀπὸ τοῦ 1938 παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἐπιχειρήσει, ὡς ὑπάλληλος-προϊστάμενος ἀποθηκῶν ὕλικου, ἀπεσπάσθη, μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν γερμανικῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν κατάληψιν τῶν ἐργοστασίων τῆς ἀπὸ τῆς 16/11/42 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν προνοίας ὡς βοηθὸς τῆς προϊσταμένης λατροῦ, διαμαρτυρηθεὶς τὴν 15 Ἰανουαρίου 1943 διὰ τὴν τοιαύτην ἀπόσπασίν του, καὶ ὅτι τὴν 20/1/43 ἀπελύθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης αἰτεῖται, δέ, λόγῳ τῆς κατὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς του, κατὰ παράβυσιν τῶν διατάξεων τοῦ ν.δ. 424 γενομένης καὶ ἀκύρου ἀπολύσεώς του, τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀκυρότητος ταύτης καὶ τὴν καταβολὴν τῶν μέχρι τῆς ἀγωγῆς μισθῶν του. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγή εἶναι ὑποκίς δεκτῇ καὶ νόμιμος, στηριζομένη ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424 καὶ δι' ἐπὶ τοῦ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἀρθρῶν 9 καὶ 10 αὐτοῦ συναγομένου κανόνος τῆς ἐπὶ ποιῇ ἀκυρότητος ἀπαγορεύσεως τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν δυνάμει τοιαύτης ἀορίστου χρόνου παρὰ ταῖς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἀπασχολουμένων μισθωτῶν.

Κατὰ τὴν διὰ τοῦ ν.δ. 439 συμπληρωθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ἐπεκταθέντος καὶ ἐπὶ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ, συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 11 παρ. 2 Α.Ν. 547, δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα πρόσκλησις ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρετούντος πλεόν τῶν ἐξ μηνῶν, ὑποχρεοῦται δὲ οὗτος μετὰ τὴν ἀποστράτευσίν του, ὅπως δη-

λῶση εἰς τὸν ἐργοδότην, ἐὰν προτίθεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του, προσέλθῃ δὲ πρὸς τοῦτον ἐντὸς τῶν αὐτόθι ὀριζομένων προθεσμιῶν, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νόμου τούτου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 11 παρ. 2 τοῦ Α.Ν. 547, ὑπάλληλος, ἐπαναλαβὼν οὕτω τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἑτους, παραταθέντος κατὰ τὸ ν.δ. 1336, νὰ ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του ἐμὴ δι' ὀρισμένους ἐν τῷ νόμῳ λόγους καὶ κατὰ τὴν αὐτόθι διαδικασίαν, ἄλλως δικαιούται εἰς ἀποζημιώσιν ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἑξ μηνῶν, οὓς ἐλάμβανε πρὸ τῆς στρατεύσεώς του. Διὰ τοῦ ἐπακολουθήσαντος ὁμῶς ν.δ. 424[28]1941 καὶ διὰ τῶν ἀρθρῶν 9 καὶ 10 αὐτοῦ τίθεται ὁ κανὼν, καθ' ὃν ἀπηγορεύθῃ καὶ κηρύσσεται ἄκυρος ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν δυνάμει τοιαύτης ἀορίστου χρόνου παρὰ ταῖς ἐπιχειρήσεσιν ἢ ἐκμεταλλεύσεσιν ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, ἐξαιρέσει τῶν αὐτόθι ὀριζομένων περιπτώσεων εἰς ἃ ἐπιτρέπεται, οὕσα δεδικοιολογημένη ἢ ἐκ μέρους τούτων καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐκ τούτου ἑπεται, ὅτι μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν.δ. 424 ἡ ἀορίστου χρόνου σύμβασις ἐργασίας τῶν στρατευθέντων καὶ ἐπαναλαβόντων τὴν ἐργασίαν τῶν μισθωτῶν καθὼς καὶ πάντων τῶν μισθωτῶν, τῶν παρὰ ταῖς ἐπιχειρήσεσιν καὶ ἐκμεταλλεύσεσιν, δυνάμει συμβάσεως ἀορίστου χρόνου ἀπασχολουμένων, δὲν δύναται, χωρὶς τὴν συνδρομὴν τῶν κατὰ τὸ ν.δ. 424 νομίμων προϋποθέσεων νὰ καταγγελθῇ μονομερῶς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη, ὅστις, κατὰ συνέπειαν τῆς τοιαύτης ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας καὶ τῆς συνεχίσεως τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ἔχει τὸ κατὰ τὸν προγενέστερον ἄνω νόμον 3514 δικαίωμα τῆς ἐπὶ καταβολῇ ἀπλῶς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως τῶν ἑξ μισθῶν ἀπολύσεως τοῦ στρατευθέντος καὶ ἐπαναλαβόντος τὴν ἐργασίαν του μισθωτοῦ.

Ἡ τοιαύτη ὁμῶς ἀπαγόρευσις, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων τοῦ ν.δ. 424, ἀφορᾷ εἰς μόνην τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη μονομερῆ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὴν ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, ὃν οὐδένα λόγον εἶχεν ὁ νομοθέτης νὰ ὑποχρέωσιν, ὅπως παρὰ τὴν θέλησίν του συνεχίσῃ τὴν ἀορίστου χρόνου σύμβασιν, καὶ ὅστις, πλὴν τῆς ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ νόμου 2112 ὑποχρεώσεως προειδοποιήσεως, ἄλλως καταβολῆς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως, μὴ δεσμευόμενος ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων ὡς πρὸς τὴν οὐχὶ δολίαν ἢ ἄκυρον μονομερῆ ὑπὸ τούτου λύσιν τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας δύνανται ἐγκύρως νὰ λύσῃ ταύτην μονομερῶς, ἄρα καὶ νὰ ἀποδεχθῇ εἴτε ρητῶς, εἴτε σιωπηρῶς, κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας, τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη του γενομένην καταγγελίαν, ὅποτε, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν βεβαίως ὅτι ἡ οὕτω δηλούμενη βούλησις τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου εἶναι ἀπηλλαγμένη τῶν ἐλαττωμάτων βίας, πλάνης, εἰκονικότητος ἢ δόλου, ἐγκύρως καὶ νομίμως κατὰ τὸν Ν. 35 Π. (5017) καὶ ν. 35 Βασ. (23) λυομένης τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας ἀμοιβαίᾳ συναινέσει, ἥτοι διὰ συμφωνίας ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, δὲν ὑφίσταται μονομερῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη καταγγελία τῆς συμβάσεως καὶ κατὰ συνέπειαν οὕτε περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ν.δ. 424.

Τοιαύτην σιωπηρὰν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀποδοχὴν τῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη καταγγε-

λίας, παρὰ τὴν τυχὸν ἀόριστον μάλιστα ἐπιφύλαξιν «διὰ πᾶν νόμιμον δικαίωμα», ἐμφαίνει ἀναγκαίως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, καὶ ἡ ὑπὸ τούτου μετὰ τὸ ν.δ. 424, εἴτε ἐπὶ τῇ αἰτήσει του, εἴτε ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐργοδότη, εἴτε μετὰ προηγουμένην δικαστικὴν ἐπιδιώξιν, εἴτε ἄνευ τοιαύτης ἐπιδιώξεως, εἰσπραξίς τῆς ἀποζημιώσεως τῶν νόμων 3514 καὶ 2112, διότι ἡ παρὰ τὸ δ. καίωμα, ὅπως θεωρήσῃ ἄκυρον τὴν καταγγελίαν καὶ ἰσχυρὰν τὴν σύμβασιν καὶ συνεπῶς ἀρῇ τῇ νὰ δεχθῇ τὴν ἀποζημιώσιν εἰσπραξίς τῆς τοιαύτης ἀποζημιώσεως, καταβαλλομένη, ἄλλως τε, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν τῶν νόμων τούτων λόγῳ τῆς παρὰ τὰς διατάξεις μὲν αὐτῶν, ἐπὶ τῇ ἀπλῇ καταβολῇ ἀποζημιώσεως, ἐγκύρως ὁμῶς γενομένης ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπαλλὰσσουσα τοῦτον ἀπὸ τῆς εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας καὶ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ὑποχρεώσεως, ὅπως, καλούμενος ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, προσφέρῃ καὶ παράσχῃ τὴν ἐργασίαν του, ἐνέχει, ἀναγκαίως, τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀποδοχῆς τῆς γενομένης καταγγελίας καὶ τῆς διὰ συμφωνίας ἀμφοτέρων τῶν μερῶν λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη δὲν κλονίζεται ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἐδ. 2 τῆς παρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 13 τοῦ ν.δ. 424[1941], ἐξ ἧς προκύπτει, ὅτι δὲν ἐμποδίζεται ἡ ὑπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ν.δ. τούτου ὑπαγωγή καὶ ἀκυρότης τῶν ἀπὸ 1 'Ιουλίου 1941 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου γενομένων καταγγελιῶν ἐκ τῆς εἰσπράξεως τῶν ἀποζημιώσεων τῶν ἄνω νόμων 3514 καὶ 2112, ἀποδιδόμενων ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ καὶ παρακρατούμενων εἰς 24 ἰσὰς δόσεις διότι ἡ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τοῦ μισθωτοῦ εἰσπραξίς, γενομένη ὑπὸ τὸ κράτος τῶν πρὸ τοῦ ἄνω ν.δ. 424 ἰσχυόντων νόμων, καθ' οὓς δὲν ἀπηγορεύετο, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος αὐτῆς, ἢ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη καταγγελία τῆς συμβάσεως, οὐδὲν ἐμφαίνει ἀποδοχὴν τῆς καταγγελίας ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, ὅστις δὲν εἶχε τότε τὸ δικαίωμα, ὅπως θεωρῶν ταύτην, ἄκυρον μὴ ἀποδεχθῇ τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη του καταγγελίαν. Οὐδ' ἀποτελεῖ ἡ ὡς ἄνω, εἴτε ρητῇ, εἴτε σιωπηρᾷ, ἀπηλλαγμένη δὲ τῶν ἐλαττωμάτων ἀποδοχὴ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη γενομένης καταγγελίας παραίτησιν τούτου ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ ν.δ. 424 δικαιομάτων του, διότι ταῦτα, ὡς εἴρηται, προϋποθέτουσι μονομερῆ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, ἄρα οὐχὶ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἢ διὰ συμφωνίας λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω καὶ ἀποδεικνυομένου ἐκ τῆς ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἐπικαλουμένης καὶ προσαγομένης ἀπὸ 29[1]43 νομίμως χαρτοσημασμένης καὶ μὴ ἀμφισβητουμένης, ὡς πρὸς τὴν γνησιότητα, ἀποδείξεως τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐνάγοντος, ἄλλως τε καὶ ὁμολογουμένου ὅτι ὁ ἐνάγων εἰσέπραξε τὴν 29[1]43, ἥτοι μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν.δ. 424, τὴν ἐκ τῶν ν. 3514 καὶ 2112, ἐκ δραχμῶν ἐν ὅλῳ 232 456 ἀποζημιώσιν του, ἑπεται, ὅτι ἀπεδέχθη οὕτως σιωπηρῶς τὴν γενομένην καταγγελίαν καὶ λύσιν τῆς συμβάσεως, ἥτις οὕτω ἀποδεικνύεται λυθείσα διὰ συμφωνίας ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων καὶ συνεπῶς, μὴ συντρεχούσης περιπτώσεως μονομεροῦς καταγγελίας καὶ ἀπολύσεως του ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, εἶναι, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον ἰσχυρισμὸν αὐτῆς, ἀβάσιμος ἢ ἐπὶ τοιαύτης μονομεροῦς

καταγγελίας στηριζόμενη άγωγή και διά τουτο άπορριπτέα.

Ο Ισχυρισμός του ένάγοντος ότι την ειρή- μένην άποζημίωσιν είσέπραξεν άκουσίως, διότι δέν ήδύνατο νά προσπορισθί άλλως τά μέσα της διατροφής του, μή περιέχων τά πρόσ στη- ρίζιν Ισχυρισμού ψυχολογικής βίας άπαιτούμε- να πραγματικά περιστατικά, ούδδ τά τοιαύτα άλλου τινός τοιούτου, καθ.στώντος έλαττωμα- τικήν την δηλωθεΐσαν βούλησιν του, είναι ά- πορριπτέες.

ΑΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΕΚ ΤΟΥ Ν. Δ. 424/1941

Υποχρέωσις του έργοδότης προς παροχήν εις τόν έν άπελύνει μισθωτόν του άντιτίμου συ- σσιτίου έκ του ν. δ. 2019/1942. — Στοιχείων του κύρους της καταγγελίας της συμβάσεως; έργα- σίας και ή άντικατάστασις του άπολυομένου δι' άλλου μισθωτού της αυτής ειδικότητος και μέ τάς αυτές άποδοχάς. — Αφαίρεσις έκ της άποζημιώσεως του μισθωτού των άλλαχού κερδηθέντων.

Τα θέματα, επί των οποίων άσχολείται ή κατωτέρω πρωτοδικειακή άπόφασις, άνάγονται εις τάς έκ πα- ραλείψι ως συμμορφώσεως προς τάς διατάξεις του ν. δ. 424/1941, όσον άφορῃ, την άπόλυσιν μισθω- του, επιζημίους διά τόν έργοδότην συνεπείας.

Εν πρώτοις νομολογείται και διά της έν λόγω άπο- φάσεως (βλέπε και συμφώνους Είρηνη. Αθηνών 66) 1943, Ε.π.θ. Ε.ρ.γ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 36, σελ. 146, Προέδρου Πρωτ. Αθηνών 6762/1943, Ε.π.θ. Ε.ρ.γ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 44, σελ. 398), ότι εις την άποκατάστασιν της ζημίας του μισθωτού έκ της παρανόμου άπολύσεώς του είναι και τό άντίτιμον της έκ του ν. δ. 2019/1942 «περί παροχής συσιτίου εις τούς μισθωτούς» (Ε.π.θ. Ε.ρ.γ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 32, σελ. 19) παροχής συσιτίου, άφού φυσικά ό έργοδότης εύρίσκειται έν πταίσματι και όφείλει, άνευ άλλου, νά ύποστη- τάς συνεπείας του πταίσματός του (πρβλ. γνομ. Α. Διζεροπούλου—Μ. Δένδια, Θέμ. ΝΒ' σελ. 48).

Περαιτέρω ή άποψις της πρωτοδικειακής άποφά- σεως ότι πρέπει νά συνυπάρχουν τά στοιχεία του κύρους της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας (λόγος άπολύσεως άρθρον 10 ν.δ. 424/1941 και άν- τικατάστασις του μισθωτού δι' άλλου της αυτής ειδικότητος και μέ τάς αυτές άποδοχάς) βαίνει και αυτή συμφώνως προς τό γράμμα του νόμου, τά υπό της θεωρίας διδχθέντα (βλέπε μελέτας Α. Διζεροπούλου, Ε.π.θ. Ε.ρ.γ. Δ.κ. τόμος α', σελ. 515, 547, 679, Κ. Δημάκη, Ε.π.θ. Ε.ρ.γ. Δ.κ. τόμος α', σελ. 774, Α. Μπουρνιά, Ε.π.θ. Ε.ρ.γ. Δ.κ. τόμος α', σελ. 710) και τά εις την νομολογίαν παγίως χρατούντα (βλέπε άντι πάσης άλλης Πρωτ. Πειραιώς 713/1943, Ε.π.θ. Ε.ρ.γ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 22, σελ. 692 και αυτόθι ση- μείωμα).

Αί ύπολειπόμεναι άπόψεις της πρωτοδικειακής άπο- φάσεως ότι εις περίπτωσιν πραγματικής αδυνα- μίας έξακολούθησεως των εργασιών έπιχειρήσεως ή έξμεταλλεύσεως, μόνος τρόπος νομίμου άπολύ- σεως μισθωτού είναι ό δι' άποφάσεως του Ύπουρ- γού Εργασίας (άρθρ. 9 ν. δ. 424/1941) και ότι άφαιρούνται έκ της άποζημιώσεως του μισθωτού, παρανόμως άπολυομένου, τά άλλαχού κερδηθέντα

είναι εις άρμονίαν και προς τό γράμμα του νόμου (ν.δ. 424/1941), τάς άρχας του άστικου δικαίου και τά σχετικώς νομολογηθέντα (Πρβλ. περί της άφαι- ρέσεως των άλλαχού κερδηθέντων πρόσφατον Α.Π. 118/1943, Ε.π.θ. Ε.ρ.γ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 48, σελ. 534).

Πρωτοδικείου Αθηνών 3975/1943

Εισηγητής ό Πρωτοδίκης κ. Κ. Δαλιάνης

Δικηγόροι οί κ. κ. Γ. Τσόχας, Π. Παπαθανασίου

Η κρινόμενη άγωγή δίδκει την καταδίκην του ένάγομένου εις καταβολήν τῷ ένάγοντι των από της παρανόμου άπολύσεώς του μέχρι της άγωγής και επί πέντε, ως έγγιστα, μήνας μετ' αυτήν άπολαυόν του. Τοιαύτην βάσιν ή άγωγή έχουσα, νόμιμος έλέγχεται, εις τάς δια- τάξεις των νόμων 19 παρ. 9 και 38 πανδ. (19.2) Βασ. (20 Ι) 19 παρ. 7 και 37 περί μισθώσεως ύ- πηρεσίας, του άρθρου 10 του ύπ' αριθ. 424/41 Ν.Δ. και των έκάστοτε άποφάσεων του Ύπουρ- γού της Εργασίας περί αύδήσεως των άποδο- χών εύρίσκουσα έρεισμα, ως τοιαύτη δέ έξε- ταστέα καθίσταται.

Εκ της άληθοϋς έννοίας της διατάξεως της παρ. β' του άρθρου 1 του ύπ' αριθ. 2019/42 ν. δ. δι' ής όρίζεται, ότι ή παροχή του συσιτίου είναι ύποχρεωτική δι' ός ήμέρας οί μισθωτοί ά- πασχολούνται παρά του έργοδότη (έπιχειρή- σεως ή έξμεταλλεύσεως) σαφώς συνάγεται, ότι εάν ό μισθωτής ύπηρεσιών (έργοδότης) δέν θέλει νά μεταχειρισθί τόν μισθωσαντα τάς ύ- πηρεσίας του, όφείλει νά παράσχη τό συσί- τιον, καθόσον ή διάκρισις των εργασιών ήμε- ρών γίνεται διά την περίπτωσιν της μη άπα- σχολήσεως των μισθωτών έν τῷ έφαρμοζομένῳ συστήματι της έκ περιτροπής εργασίας, άλλως ή άντίθετος έκδοχή θά ήγεν εις καταστρατήγη- σιν του νόμου διά της μη άπασχολήσεως των μισθωτών, προς άποφυγήν της ύποχρεωτικής παροχής του συσιτίου (δρα σύμφωνον εισηγη- τικήν έκθεσιν του νόμου). Οθεν στηρίζεται εις τόν νόμον τό αίτημα της άγωγής περί καταβο- λής του άντιτίμου του συσιτίου μετά του έπι- δόματος βελτιώσεως τροφής.

Ο Ισχυρισμός του ένάγομένου περί του ότι ή άπόλυσις του ένάγοντος έγένετο υπό τό κράτος της Ισχύος του ύπ' αριθ. 424 ν.δ. δι' ά- νάρμοστον συμπεριφοράν, συνισταμένην εις ύ- βριστικήν και άναξιοπρεπή εκείνου διαγωγήν προς τοϋτον, ως διατυπύται άνευ έπικλήσεως και της έτέρας υπό του νόμου (άρθρ. 10 ύπ' αριθ. 424 ν.δ.) άπαιτουμένης προϋποθέσεως, τούτέστι της άντικαταστάσεως του ένάγοντος διά της προσλήψεως άλλου μισθωτού της αυ- τής ειδικότητος και μέ τάς αυτές άποδοχάς, είναι άνευ νομικής έπιρροής, μη συνιστών την υπό του νόμου καθοριζομένην πλήρη καταλυτι- κήν της υπό κρίσιν άγωγής ένστασιν, και ά- πορριπτέα τά άντίθετα.

Και ό έτερος Ισχυρισμός του ένάγομένου περί του ότι ή άπόλυσις του ένάγοντος έγένετο συνεπεία της διακοπής της λειτουργίας της έπι- χειρήσεως του έν ή είργάζετο εκείνος, όφει- λομένης εις πραγματικήν αδυναμίαν προς έξα- κολουθήσιν των εργασιών της, λόγω της έκ του παρόντος πολέμου καταλήψεως της Ελλάδος υπό των στρατευμάτων κατοχής, είναι άνευ νο- μικής έπιρροής, διότι κατά τό άρθρον 9 του ύπ' αριθ. 424 ν. δ. διά τοιοϋτον λόγον μόνον κατό-

πιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας ὁ ἐργοδότης (ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως) δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀπόλυσιν ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ ἐργατοῦπαλληλικοῦ προσωπικοῦ καὶ συνεπῶς ν' ἀπαλλαγῇ τῆς πρὸς πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ ὑποχρεώσεώς του, ἀνευ τῆς ὁποίας, ὡς ἐν προκειμένῳ, μὴ ἐπικαλουμένης τοιαύτης ἀποφάσεως, ἡ ἀπόλυσις εἶναι ἄκυρος, καὶ τὰ ἐναντία κρίνονται ἀπορριπτέα.

Κατὰ τὸν νόμον 19 παρ. 9 Πανδ. (192) Βασ. Κ. ἀν. 19 ὁ παρανόμως ἀπολυθεὶς ἐκμισθωτὴς ἀποβάλλει τὴν κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ἀξίωσιν περὶ μισθοῦ, ἂν μετεχειρίσθῃ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ ἀλλάχου ἐν ἀναλόγῳ μέτρῳ καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ὑπέστη ζημίαν (Windsch.—Πολυγ. Ἑνοχ. παρ. 401 ἀρ. 7, Dernburg Ἑνοχ. παρ. 112 σημ. 6). Συνεπῶς στηρίζεται εἰς τὸν νόμον ἡ ἐν πληρότητι διατυπωμένη καταλυτικὴ τοῦ ἐναγομένου ἔνστασις περὶ χρησιμοποίησεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὴν κρίσιμον ἐποχὴν εἰς ἐπικερδεῖς ἐν Ἀθήναις ἐργασίας ἀγορᾶς καὶ μεταπωλήσεως τροφίμων καὶ ἄλλων εἰδῶν τοῦ ἐμπορίου, ἐξ ὧν οὗτος ἀποκομίζει ποσὸν κέρδους, μείζον τοῦ ἀξιουμένου διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς μισθοῦ καὶ δέον, ἀμφισβητουμένου νὰ ἀποδειχθῇ παρ' αὐτοῦ διὰ παντός νομίμου μέσου καὶ διὰ μαρτύρων, δεκτῶν λόγῳ τοῦ ἀνεφίκτου τῆς δι' ἐγγράφου ἀποδείξεως, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἀποδεικτέων, καὶ τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΥΡΟΥΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ Ν.Δ. 424/1941

Βάρος ἀποδείξεως καὶ χρόνος προσλήψεως μισθωτοῦ.

Εἶναι ἀδιάφορος ὁ χρόνος προσλήψεως μισθωτοῦ διὰ τὴν προστασίαν τοῦ ν.δ. 424/1941—Ὑπολογισμὸς καὶ τῶν ποσοστῶν ἐκ τῆς ἐργασίας εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ μισθωτοῦ ἐν περιπτώσει ἄκυρου ἀπολύσεως.—Ἡ ἀκαταλληλότης ἢ ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ τοῦ μισθωτοῦ ἀποδεικνύεται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότης ἢ ὑπέρβαις ὅμως τοῦ νομίμου ὅριου ἀπολύσεως κατὰ τὴν διάρκειαν ἐνὸς ἡμερολογιακοῦ ἔτους ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ.—Ἀφετηρία ἡμερολογιακοῦ ἔτους.—Εἰκονικὴ ἀντι-κατάστασις τοῦ μισθωτοῦ.

Τὸ κύριον ἐνδιαφέρον τῆς πρωτοδικευστικῆς ἀποφάσεως, ποὺ παρατίθεται κατωτέρω, εἶναι ἡ ἐπιβολὴ τοῦ βάρους τῆς ἀποδείξεως τῶν νομικῶν καὶ πραγματικῶν γεγονότων, ποὺ συνιστοῦν, κατὰ τὸν νόμον, τὰς ἀναγκαίους προϋποθέσεις τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ νομοθ. διάταγμα 424/1941.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, κατὰ πλειοψηφίαν, συντάσσεται πρὸς τὴν γνώμην ὅτι ἡ μία ἐκ τῶν προϋποθέσεων τῆς ἐγκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 10 ν.δ. 424/1941. ἡ μὴ ὑπέρβαις δηλαδὴ τοῦ νομίμου ποσοστοῦ ἀπολύσεων, κατὰ τὴν διάρκειαν ἐνὸς ἡμερολογιακοῦ ἔτους, ἀποδεικνύεται ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ.

Καθ' ἡμᾶς, ὡς ἐσημειώσαμεν ἤδη (βλέπε Ἑπιθ. Ἑργ. Δ. κ. τόμ. β' τεύχος 50, σελ. 585), ὁρθώτερα εἶναι ἡ ἀποψὶς τῆς μειοψηφίας ὅτι καὶ ἡ προϋπόθεσις αὕτη, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ τοῦ νόμου, βαρύνει διὰ

τὴν ἀπόδειξιν τῆς τὸν ἐργοδότην (βλέπε νομολογίαν εἰς Ἑπιθ. Ἑργ. Δ. κ., τόμ. β', τεύχος 50, σελ. 585).

Περαιτέρω ὅμως ἐκ τῆς ἐν λόγῳ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἂν καὶ δὲν ἀσχολεῖται εὐρύτερον ἐπ' αὐτοῦ, προκύπτει ἡ παραδοχὴ ὑπ' αὐτῆς, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν φροσεολογίαν τῆς, εἶναι ἀδιάφορος, διὰ τὴν προστασίαν τοῦ ν.δ. 424/1941, ὁ χρόνος προσλήψεως τοῦ μισθωτοῦ—πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι κατὰ τὴν ἀγωγὴν ὁ μισθωτὸς προσελήφθη τὴν 15 Αὐγούστου 1942—τῆς ἀποψέως, ὅτι τὸ ν.δ. 424/41 δὲν ἐξῆρθε τὴν προστασίαν του, ἐκ τοῦ χρόνου προσλήψεως τοῦ μισθωτοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ζητήματος ἡ οὐσθησαν προσφάτως καὶ ἀντίκειται γνώμαι. (Βλέπε καὶ κατωτέρω σελ. 622).

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ ὑπολογισμοῦ καὶ τῶν ποσοστῶν ἐκ τῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν κατὰ τὸ ν.δ. 424/1941 ἀποζημίωσιν του, λόγῳ ἄκυρου ἀπολύσεως, ἡ καταφατικὴ ἀποψὶς τῆς πρωτοδικευστικῆς ἀποφάσεως βαίνει συμφώνως πρὸς τὰ ἐπὶ ὁμοίων θεμάτων θεωρητικῶς καὶ νομολογιακῶς κρατούμενα. (Οὕτω καὶ ἄρθρ. 3 § 2 νόμου 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, προβλ. ἑφεσ. Ἀθηνῶν 137/1934 Ε.Ε.Ν. α. σελ. 209, βλέπε γενικώτερον καὶ Planiol Pipert-Rouast, Traité, τόμος XI 1932, Ν. 813, 816).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 5133/1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Κονιαβίτης
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Μαλέας, Γ. Δημόπουλος

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ, βάσιν ἔχουσα σύμβα-σιν ἐργασίας ἀρλότου χρόνου καὶ παράνομον καταγγελίαν ταύτης ἀπὸ μέρους τῆς ἐργοδοτικῆς ἐναγομένης, δίδωκε τὴν καταψήφισιν ταύτης εἰς τὴν πρὸς τὸν ἀπολυθέντα ἐνάγοντα ὑπάλληλόν τῆς πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνὸς μηνὸς μετὰ τὴν τοιαύτην ἀπόλυσιν του. Ὅθεν σύμφωνος ἐστὶ καὶ ἐρευνητέα, ὡς ἐρεῖδόμενὴ ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 424/1941, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τοιαύτας τῶν ν. 19 §§ 9 καὶ 10 καὶ ν. 38 πρ. Π. (192).

Ἡ ἐναγομένη, εἰδικῶς συνομολογοῦσα διὰ τῶν προτάσεων τῆς 1) ὅτι προσέλαβεν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς τὸν ἐνάγοντα (ἀδιάφορον ὅπως ἐν προκειμένῳ τοῦ χρόνου τῆς τοιαύτης προσλήψεως περὶ οὗ διαφωνοῦσι οἱ διάδικοι) καὶ 2) ὅτι αἱ μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ αὐτοῦ συνίστανται α) εἰς τὸν ἐκ δραχμῶν 146.250 μισθόν του, β) εἰς δραχ. 26.250 δι' ἀντίτιμον συστρίτου καὶ ἐπίδομα βελτώσεως τροφῆς, γ) εἰς δραχ. 15.000 διὰ πρόσθετον ἐπίδομα ἀκριβείας καὶ δ) εἰς ποσοστὸν 10% ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων τῆς ἰδίας ἐναγομένης, τῶν συντελουμένων ὑπὸ τοῦ αὐτοκινήτου, ὅπερ ἐκάστοτε συνώδευσεν ἐκεῖνος, ἀντιτάσσει κατὰ τὰ λοιπὰ ἄρνησιν τῆς ἀνω ἀγωγῆς. Ἀρα ὑπόχρεως καθίσταται ὁ ἐνάγων εἰς ἀπόδειξιν τῶν ἀμφισβητουμένων στοιχείων ταύτης. χρώμενος πρὸς τοῦτο καὶ τῷ ἐμμαρτύρῳ μέσῳ, ἐπιτρεπομένῳ κατὰ νόμον καὶ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, τὸ μὲν διὰ τὸ ἀνεφικτον κτήσεως ἐγγράφου, τὸ δὲ λόγῳ τῆς ἐμπορικότητος τῆς διαφορᾶς Ἐκ παραλλήλου ὅμως δέον ὅπως διαταχθῇ καὶ ἡ νομίμως διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἰδίου αἰτουμένη (ἄρθρ. 15 Ἑμπ. Νόμου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρ. 408, 416 καὶ 417 Πολ. Δικον. Πρβλ. Οἰκον. Δ.β. § 216 σημ. 3) ἐμφάνισις τοῦ ἡμερολογίου τῆς ἐναγομένης καὶ προδήλως ἐκείνων τῶν χωρίων τοῦ

του, ἐν οἷς ἔχουσι καταχωρηθῇ αἱ ἀκαθάριστοι εἰσπράξεις τοῦ αὐτοκινήτου τῆς κατὰ τὸν ἐπίδικον χρόνον, ἵνα τοιοιτοτρόπως ἀποδείξῃ τὸ βάσιμον τῶν ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τούτων ἀξιομένων ποσοστῶν του. Σημειωτέον δ' ὅτι εἰς ἀπόληψιν τοιούτων δικαιούται οὗτος (ὕπὸ τὴν προϋπόθεσιν βεβαίως τῆς παρανόμου ἀπολύσεώς του), καίτοι κατὰ τὸν προμνησθέντα χρόνον δὲν συνώδευσε τὸ ἐν λόγῳ αὐτοκίνητον, ἀφοῦ ἡ μὴ ἐκπλήρωσις τῆς σχετικῆς συμβατικῆς ὑποχρεώσεώς του ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα τῆς ἐναγομένης.

Περαιτέρω ἰσχυρίζεται ἡ ἐναγομένη, ὅτι τὴν ἄνω σύμβασιν τοῦ ἐνάγοντος δεδικαιολογημένως κατήγγειλε κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθρ. 10 τοῦ Ν. Δ. 424/1941, ἔνεκεν ἀνεπαρκείας καὶ ἀκαταλληλότητός του περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, καθὼς καὶ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν του, οἷας δικαιολογοῦσι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, τὰ ἐπικαλούμενα γεγονότα, ἀντικαταστήσασα ἅμα ἔκτοτε αὐτὸν δι' ἐτέρου κατονομαζομένου ὑπαλλήλου τῆς αὐτῆς ἐδικοτήτος ἐπὶ ταῖς αὐταῖς ἀποδοχαῖς.

Ὁ τοιοῦτος ἰσχυρισμός τῆς συνιστᾷ νόμιμον καταλυτικὴν τοῦ ἀγωγικοῦ δικαιώματος ἔκστασιν, ἣν ἐν ἀμφισβήτησει ὀφείλει αὕτη ν' ἀποδείξῃ καὶ διὰ μαρτύρων, συγχωρομένων διὰ τὸ ἀνέφικτον κτήσεως ἐγγράφου καὶ ἐξ ἄλλου λόγῳ τῆς ἐκατέρωθεν ἐμπορικότητος τῆς διαφορᾶς (Α.Π. 421/1940 Θέμ. ΝΑ' 637). Ἡ δὲ ἐκτενὴς, ὅτι τῇ ἰδίᾳ ἐναγομένη ἀπόκειται τὸ βάρος τῆς διὰ τῶν αὐτῶν μέσων ἀποδείξεως καὶ τοῦ ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς προτεινομένου, ἀναγκαίου δ' ἐπίσης, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῆς διαληφθείσης διατάξεως, προϋπόθεσιν τοῦ ὑπὲρ οὗ μάχεται κύριος τῆς ὡς εἴρηται καταγγελίας ἀποτελοῦντος γεγονότος περὶ τοῦ ὅτι αὕτη δὲν ἐγένετο καθ' ὑπέρβασιν τῶν θεμιτῶν ὁρίων κατὰ τὴν διάρκειαν ἐνὸς ἡμερολογιακοῦ ἔτους, οὗτινος, προκειμένου ἤδη περὶ ἐπιχειρήσεως ἰδρυθείσης μετὰ τὴν 1ην Ἰουλίου 1941, ὡς ἀφειρητὴ θὰ ληθῇ ἡ ἰσχυριζομένη ἡμέρα τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῆς διὰ τοῦ πρώτου προσληφθέντος προσωπικοῦ. (Πρβλ. Ἀλεξ. Διζεροπούλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424/1941 § 26). Κατὰ τὴν κρατήσαν δὲ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ γνώμην, ἡ τυχὸν ὑπέρβασις τῶν ἐν λόγῳ ὁρίων ἀποτελεῖ ἐν προκειμένῳ, δικονομικῶς, ἀνένυστασιν, τὴν ὅποیان ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, προβάλλει ὁ ἐνάγων, καὶ δέον ὅπως, ἐν ἀμφισβήτησει, ταχθῇ ἡ προσήκουσα ἀπόδειξις εἰς βάρος αὐτοῦ, χρωμένου καὶ τῷ ἐμαρτύρῳ μέσῳ διὰ τὸ ἀνέφικτον κτήσεως ἐγγράφου.

Ὁ ἰσχυρισμός τοῦ ἐνάγοντος περὶ τοῦ ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἰσχυριζομένη ἄνω ἀντικατάστασις του εἶναι εἰκονικὴ, πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου, ἀποτελεῖ νόμιμον ἀντένστασιν, ἀποδεικτέαν παρὰ τοῦ ἰδίου καὶ διὰ μαρτύρων, ἐπιτρεπομένων λόγῳ ἀδυναμίας κτήσεως ἐγγράφου παρ' αὐτοῦ ὡς τρίτου.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΒΟΗΘΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 424/1941

Ἐνοχικὸς μετὰ τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως δεσμός

Διὰ τὴν πρόσληψιν ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ἐπιχειρήσεως βοηθοῦ του, ὁ τελευταῖος οὗτος

ἐνεργεῖ κατ' ἐντολὴν διὰ λογαριασμὸν τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως, καθισταμένου αὐτοῦ ἐργαζομένου καὶ τοῦ βοηθοῦ. — Ὑπαγωγή καὶ τοῦ βοηθοῦ εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ν.δ. 424/41.

Εἰς τὴν πρακτικὴν καὶ εἰς ὠρισμένα εἰδῆ ἐργασιῶν (ὕποδηματεργατα, ραπτεργατα, σερβιτόροι κέντρων) οἱ μισθωτοὶ προσλαμβάνουν βοηθητικὰ τῶν πρὸς ὧσα, τοὺς λεγομένους βοηθοὺς κάλφα ἢ βοηθοὺς σερβιτόρου.

Ἐντεῦθεν προκύπτει τὸ ζήτημα, ἂν καὶ τὰ βοηθητικὰ αὐτὰ πρόσωπα διατελῶν εἰς σύμβασιν ἐργασίας μετὰ τοῦ ἐργοδότη κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως, ὥστε νὰ ὑποχρεῖται ὁ τελευταῖος οὗτος εἰς τὴν τήρησιν τῶν ἐναντι τῶν μισθωτῶν γενικῶς τῆς ἐπιχειρήσεώς του νομίμων ὑποχρεώσεων καὶ εἰδικότερον, ἐν προκειμένῳ, τῶν ἐκ τοῦ ν.δ. 424/1941.

Ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις, ποὺ παρατίθεται κατωτέρω, θεωρεῖ τὸν κύριον τῆς ἐπιχειρήσεως ὡς ἐργοδότην καὶ τῶν βοηθητικῶν αὐτῶν τοῦ μισθωτοῦ προσώπων, ὁρθῶς δὲ ἀφοῦ οὐσιαστικῶς ἐξυπηρετοῦν τοὺς σκοποὺς τῆς ἐπιχειρήσεώς του, καὶ οὕτως ὁ μισθωτὸς, ποὺ προσέλαβεν ὡς βοηθητικὸν πρόσωπον καὶ βαρύνεται τυχὸν μὲ τὴν πληρωμὴν τῆς ἀμοιβῆς του δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι δὲν διατελεῖ εἰς σύμβασιν ἐργασίας μετὰ τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως (Οὕτω καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 799/37).

Ἡ ἑλλειψίς ἀπ' εὐθείας μὲ τὸν ἐργοδότην σχέσεως τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ ἀναπληρώνεται μὲ τὴν ἰεραρχομένην θέλησιν τοῦ ἐργοδότη, ἀφοῦ, ὅταν ἀνέθεσε τὴν ἐργασίαν εἰς τὸν μισθωτόν, ἐγνώριζε καὶ ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃ, ὅτι θὰ προσελάμβαιε, κατὰ τὰς εἰδικὰς συνθήκας τῆς ἐργασίας, βοηθητικὰ πρόσωπα (Βλέπε Χ. Ἀγαλλοπούλου, Ἡ βασις τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλείας σελ. 16—17).

Ἐξ ἄλλου καὶ κατὰ τὸν νόμον (β. δ. 16 Ἰουλίου 1921) περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν) καὶ οἱ μαθητευόμενοι ἢ β.ητοὶ ἐπιχειρήσεων θεωροῦνται ἐργάται, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι ἀμισθοὶ (ἀρθρ. 1 § 3 β. δ.).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 8851/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδ. κ. Χ. Ἀποστολόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Σαράφης, Θ. Ἀλούπης

Ἐκ τῆς συζητήσεως καὶ ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων προταθέντων μαρτύρων ἐπαρκῶς ἐβ.βαιώθη ἡ ἀλήθεια τῆς ἐν τῇ αἰτήσει ἀναφερομένης ἀπιστήσεως τοῦ αἰτούντος, ἡ ὅποια, ἀπορρέουσα ἐκ τῆς μετεξῆς τῶν διαδίκων ὑφισταμένης συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας ὁ αἰτῶν παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ ὡς ἐργάτης (βοηθὸς κάλφου) ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ ἡ αἰτήσις διατηρουμένη ἐπιχειρήσει κατασκευῆς ὑποδημάτων ἀφ' ὧς εἰς τὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 24 Μαΐου 1943 μέχρις 28 Ἰουνίου 1943, αἵτινες, ἀνερχόμενοι εἰς τὸ ποσὸν περίπου τῶν 350.000 δραγμῶν, ὀφείλονται αὐτῷ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἀπελύθη οὗτος ἀνευ προηγουμένης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασιῶν, τῆς ἀπολύσεως ταύτης οὕσης ἀκύρου καὶ ἐπομένως μὴ συνεπαγομένης τὴν σιέρησιν τῶν ἀποδοχῶν του, ὡς γενομένης κατὰ παράβασιν τῆς ἐν ἀρθρῳ 9 σχετικῆς διατάξεως τοῦ ν. δ. 424/41.

Ὁ ἰσχυρισμός τοῦ καθ' οὗ ἡ αἰτήσις ὅτι ἡ ἄνω ἀξίωσις δὲν νομιμοποιεῖται προβαλλομένη κατ' αὐτοῦ, καθόσον κατὰ συνήθειαν, τηρουμένην εἰς τὰς σχέσεις μετεξῆς ἐργοδοτῶν ὑποδηματοποιῶν καὶ ὑποδηματεργατῶν, ὁ βοηθὸς τοῦ κάλφου δὲν προσλαμβάνεται

νεται υπό του υποδηματοποιού (εργοστασιάρχου), ἀλλ' ὑπὸ τοῦ κάλφα, ὅστις ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τῶν βοηθῶν του καὶ ὁ ὁποῖος μόνος ἔνεκα τούτου ἔχει τὴν ιδιότητα τοῦ εργοδότη καὶ ὡς τοιοῦτος εὐθὺς ἔναντι τοῦ προσλαμβανομένου βοηθοῦ διὰ τὴν τήρησιν τῆς μεταξὺ των συμβάσεως ἐργασίας καὶ οἱ ἐν προκειμένῳ καὶ ὁ αἰτῶν, κατ' ἀκολουθίαν τῆς συνθηκῆς ταύτης, δὲν προσελήφθη ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ ἐργοστασίᾳ τοῦ ἐργαζομένου κάλφα, καθ' οὗ καὶ μόνον δύναται νὰ στραφῇ πρὸς ἱκανοποιήσιν τῆς ἀξιώσεώς του δὲν ἐβ.βαιωθῇ βίσιμος, διότι προέκυψε μὲν ἀληθὴς ὁ ἐπικαλούμενος ὡς ἄνω ἰσχυρισμὸς κατὰ τὸ πραγματικὸν αὐτοῦ μέρος, προέκυψεν ὅμως ἐξ ἴσου ἀληθὲς καὶ τὸ ἀναιροῦν τὸν ἀνωτέρω ἰσχυρισμὸν τοῦ καθ' οὗ ἡ αἰτήσις γεγονός ὅτι ἐν τῇ κατοικήσει τῆς μεταξὺ βοηθοῦ καὶ κάλφα συμφωνίας περὶ προσλήψεως ὁ τελευταῖος ἐργεῖ κατ' ἐντολὴν καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ εργοστασιάρχου, ὁ ὁποῖος, καθιστάμενος οὕτω ἀπ' εὐθείας εργοδότης τοῦ βοηθοῦ, βαρύνεται μὲ τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ καὶ τὴν πληρωσὶν τῆς πυροχῆς ἐφεξῆς τῆς πρὸς ἀπασχολήσιν του ἀπαιτουμένης ἐργασίας.

ΧΡΟΝΟΣ ΣΥΝΨΕΩΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ 424/1941

Σύμβασις ἐργασίας «ἐπὶ δοκιμῇ»

Προστασίαι τῶν μισθωτῶν, ἀνεξαρτήτως χρόνου προσλήψεως. — Κοινωνικὸς χαρακτήρ τοῦ ν.δ. 424/1941. — Ἐφαρμογὴ καὶ εἰς τὰς συμβάσεις «ἐπὶ δοκιμῇ». — Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ μισθωτῶν, μὴ συμπληρωσάντων χρόνον διμήνου ὑπηρεσίας.

Πλησιέστατα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ν.δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολέμησης τῆς ἀνεργίας» ἡ πρᾶξις ἐπὶ ἐπινοητικῇ ἀπόφασιν (πραγτικῆς διαδικασίας) ἀποφαίνεται καὶ αὐτῇ (β. ἐπε. συμφωναν Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 185/1943, 'Επ. π.θ. 'Εργ. Δ.κ. τόμος β', τευχ. γ 44, σελ. 394) ὅτι τὸ ν.δ. 424/1941 ἐφαρμόζεται γενικῶς ἐπὶ τῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, ἀνεξαρτήτως χρόνου προσλήψεως τῶν.

Ἀπὸ τοῦ ἀστυνομικοῦ νομικοῦ ἀντιλήψεις (γνομ. Μπαλῆ — Ἀντωνιάδου, 'Επ. π.θ. 'Εργ. Δ.κ. τόμος β', τευχ. 45, σελ. 420) ἡ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 252/1943 ('Επ. π.θ. 'Εργ. Δ.κ. τόμος β', τευχ. 48, σελ. 532) ἐφθάσε ν' ἀρνηθῇ τὴν προστασίαν τοῦ ν.δ. 424 ἐπὶ προσληφθέντος μετὰ τὴν δημοσίευσίν του μισθωτοῦ, παραγνωρίζουσα, ὡς ἐσημειώθη αὐτόφθι, τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου καὶ παρερμηνεύουσα καὶ τὸ γράμμα αὐτοῦ.

Καὶ ἂν ἔλειπαν τὰ κατὰ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἐπιχειρήματα (βλέπε 'Επ. π.θ. 'Εργ. Δ.κ. τόμος β', τευχ. 48, σελ. 532, ἐνθα καὶ παραπομπαί), θὰ ἤρκει καὶ ἐν ἀκόμῃ ἐπιπρόσθετον ἐπιχείρημα, διὰ νὰ κλονίσῃ τελείως τὴν καινοφανῆ ἀποψιν, ὅτι τὸ ν.δ. 424 ἐφαρμόζεται τάχα ἐπὶ μόνον τῶν κατὰ τὴν 1ην Ἰουλίου 1941 ὑπηρετούντων μισθωτῶν: Πράγματι περὶ τῆς προστασίας τοῦ ἀντικαταστάτου τοῦ ἀπολυμένου μισθωτοῦ.

Ἀφοῦ εἶναι ἐκτὸς συζητήσεως, ὅτι ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ ἀπολυμένου νομίμως μισθωτοῦ προστατεύεται ὑπὸ τοῦ ν.δ. 424/1941, (βλέπε τὰ ἐξαιρέτα ἄρθρα Α. Διζερρόπουλου, 'Επ. π.θ. 'Εργ. Δ.κ. τόμος α', τευχ. 17, 18, 22, σελ. 515 ἐπ., 547 ἐπ.,

679 ἐπ., Κ. Δημάκη, 'Επ. π.θ. 'Εργ. Δ.κ. τόμος α', τευχ. 25, σελ. 774 ἐπ., Α. Μπουρνιά, 'Επ. π.θ. 'Εργ. Δ.κ. τόμος α', τευχ. 23, σελ. 710 ἐπ.), ἄλλω: δὲν εἶχε θέσιν νὰ νομοθετηθῇ ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀπολυομένου δι' ἄλλου μισθωτοῦ, καὶ ὁ ἀντικαταστάτης αὐτοῦ θὰ προσληφθῇ καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν.δ. 424/1941, εἶναι νομικῶς παράχρηστος νὰ ὑποστηρίχθῃ, ὅτι ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ μισθωτοῦ, καίτοι ἔχει προσληφθῇ μετὰ τὴν 1ην Ἰουλίου 1941, προστατεύεται ὑπὸ τοῦ ν.δ. 424/1941 καὶ δὲν προστατεύεται ὁ μισθωτός, ποὺ προσελήφθη μετὰ τὴν 1ην Ἰουλίου 1941, ὅχι διὰ ν' ἀντικαταστήσῃ ἀπολυθέντα, ἀλλὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τακτικὰς ὀργανικὰς ἀνάγκας τοῦ εργοδοῦ.

Περαιτέρω ἡ ἀποψὶς τῆς εἰρηνοδικειακῆς ἀποφάσεως ὅτι τὸ ν.δ. 424/1941 δὲν ἔχει προϋποθέσιν ἐφαρμογῆς του συμπλήρωσιν διμήνου ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, εἶναι καὶ αὐτῇ συμφωνοῦς πρὸς τὸ ὅτι οὐ νομοθέτημα, διὰ τὴν προστασίαν τοῦ ὁποῖου ἀρκεῖ μόνον νὰ ὑπάρχῃ κατηρημένη ἐργασιακὴ σχέσις δι' ἀόριστον χρόνον», ἀνεξαρτήτως τῆς διαρκείας τῆς παροχῆς ἐργασίας. Εἶναι δὲ ἐντελὲς ἄλλο τὸ ζήτημα, ἂν ὁ μισθωτός μὴς συγκεκριμένης περιπτώσεως, ὅταν ἀπολύεται νομίμως κατὰ τὸ ν.δ. 424/1941, δὲν δικαιούται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, διότι δὲν ἔχει συμπληρώσει τυχὸν διμήνον ὑπηρεσίαν παρὰ τῇ ἐργοδοτῇ, ὡς εἶναι ἡ προϋπόθεσις τοῦ νόμου 2112.

Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν 1642/1943

Εἰρηνοδικὴς ὁ κ. Α. Κοντονικελᾶκος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Μπουρνιάς, Β. Ζαχαράκης

Κατὰ τὴν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ κρατήσαν ἐρμηνείαν, ἦν καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο υἱοθετεῖ, ἐπιτρέπων τὴν ὑπὸ ὠρισμένης προϋποθέσεως ἀπόλυσιν τῶν μισθωτῶν ὁ νομοθέτης τοῦ Ν.δ. 424/41, ἠθέλησε προφανῶς νὰ δημιουργήσῃ, ὡς ἐπανειλημμένως ἐτονίσθη, καθεστὼς μονιμότητος διὰ τοὺς μισθωτοὺς πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας. Ἐπὶ τῆς ἐλευθέρας ὑπὸ τῶν εργοδοτῶν καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καθώρισεν σύστημα, ἐξασφαλίζον εἰς τοὺς μισθωτοὺς μεγίστης κατηγορίας εργοδοτῶν τὰ ἐχέγγυα τῆς διατηρήσεως τῆς θέσεώς των. Ὁ σκοπὸς αὐτὸς τοῦ νομοθέτου, σκοπὸς δημοσίας τάξεως, δέον νὰ ἀφορᾷ πᾶσαν μισθωτικὴν σχέσιν. Τούτου δοθέντος θὰ πρέπει ν' ἀφορᾷ καὶ τοὺς μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου προσληφθέντας μισθωτοὺς. Ὁ λόγος δι' ὃν ἐθεσπίσθη τὸ Ν.δ. 424/41, ὁ ἀγὼν κατὰ τῆς ἀνεργίας, δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τοὺς ὑπηρετούντας κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου μισθωτοὺς εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, ἀλλὰ περιλαμβάνει προφανῶς καὶ τὸν μετέπειτα προσληφθέντα μισθωτόν. Καὶ αὐτὸς ἀπολυόμενος θὰ ὑποστῇ τὰ ἐν τῇ ἀνεργίᾳ δεινὰ καὶ αὐτὸς θὰ ἐπαυξήσῃ τὴν κοινωνικὴν ἀσθένειαν τῆς ἀνεργίας, ἦν διὰ τοῦ ρηθέντος διατάγματος ἠθέλησε κατὰ τὸ μάλλον νὰ θεραπεύσῃ ὁ νομοθέτης (Διατρίβη Σ. Βερεῆ, εἰς 'Επιθ. Ἐργ. Δ.κ. β' σελ. 232 παρ. 4) τὰ ἐναντία ὅθεν ὑπὸ τῶν ἐναγομένων ὑποστηριζόμενα εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ἀβάσιμα καὶ μὴ νόμιμα.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 10 τοῦ Ν.δ. 424/41 ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι τὴν θέσιν του θὰ καταλάβῃ ἄλλος (ὁ ἀντικαταστάτης). Καὶ ὅπως ἔχει παρατηρηθῇ, ἡ διάταξις διὰ τὸν ἀντικαταστάτην ἐφώτισε τὴν ἀποψιν, ὅτι ἡ θέσις τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν

ἐπιχειρήσιν, ἐνῶ εἶναι δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ, τὸ δικαίωμα ὅμως αὐτὸ προστατεύεται κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ταυτοχρόνως νὰ ὑπηρετῇ μίαν ὁλόκληρον τάξιν (τῶν μισθωτῶν), ἥτις ἔχει συμφέρον νὰ διατηρηθοῦν εἰς κάθε ἐπιχειρήσιν αἱ θέσεις τῶν μισθωτῶν, αἱ ὁποῖαι ὑπῆρχον πρὶν τοῦ νόμου ἢ ἐδημιουργήθησαν κατόπιν τούτου. Ὁ ἐργοδότης, ὅστις προσέλαβεν ἕνα μισθωτὸν, ἐδημιούργησεν εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν του μίαν θέσιν. Τὸ γεγονός ὅτι τὸν προσέλαβε μὲ τὴν αἴρεσιν τῆς δοκιμῆς δὲν ἔχει ἄλλην ἀξίαν, εἰμὴ μόνον, ὅτι ἡτέλησε νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἱκανότητα τοῦ συγκεκριμένου μισθωτοῦ. Ἡ θέσις ὅμως εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν, ἀκόμη καὶ ἂν ἀποτύχῃ εἰς τὴν δοκιμὴν του ὁ μισθωτός, πρέπει νὰ μελνῇ ἀνοικτὴ δι' ἕτερον μισθωτόν, ἀφοῦ ἡ συγκεκριμένη σήμερον κοινωνικὴ ἀποστολὴ τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι ἡ καταπολέμησις τῆς ἀνεργίας. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐλεγχθῇ, εἰμὴ μόνον μὲ τὰς ἐγγυήσεις τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ρηθέντος Ν. Δ. 424, (διατριβὴ Κ. Δημάκη εἰς Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. 1943, παρ. 5, σελ. 489, Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 105]42, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. 1943, σελ. 396).

Ἡ ἔνστασις ὅθεν τῶν ἐναγομένων ὅτι ὁ νόμος 244 δὲν προστατεύει τοὺς ὑπαλλήλους, οἵτινες ἔχουν ὑπηρετήσει εἰς ἐπιχειρήσεις ὀλιγότερον τῶν δύο μηνῶν, εἶναι ἀπορριπτέα κατὰ τ' ἀνωτέρω ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΕΚΤΑΣΙΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ Α.Ν. 244]1936 ΕΠΙ ΟΙΚΕΙΟΘΕΛΩΣ ΠΡΟΣΛΗΦΘΕΝΤΩΝ

Ἀδιάφορος ὁ χρόνος προσλήψεως

Δὲν γίνεται διὰ τὴν ἐφ' ἑαυτὴν τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936, ὡς πρὸς τὴν ἀπολύσιν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ὁ ἀκριβὴς ἔκ τοῦ χρόνου προσλήψεως.

Τὸ γνωστὸν ζήτημα ποῖνι ἐκ τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν—περὶ τῆς προστασίας ἐν γένει τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων ὁμόφωνος εἶναι ἡ γνώμη τῆς νομολογίας—προστατεύονται, ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν, ὑπὸ τοῦ ἀναγκαστ. νόμου 244]1936. ἐπανέρχεται πὶ ὅς κρίσιν ὑπὸ τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ σειράς ἀποφάσεων τοῦ ἀκολουθεῖ τὴν ἄποψιν, ὅτι προστατεύονται οἱ οἰκειοθελῶς προσληφθέντες ἐφεδρὸι παλαιοὶ πολεμισταὶ καὶ ὑπηρετοῦντες κατὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1936, ἀφ' ἧ κατὰ τὸ ἄρθρον 39 αὐτοῦ, ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν ὁ ἀναγκ. νόμος 28]31 Ὀκτωβρίου 1935 «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν». (Βλέπε καὶ πρόσφατον ἐπὶ Σ.Ε. 157]1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 44, σελ. 401).

Ὁ Ἀρειὸς Πάγος ὅμως δὲν συμφωνεῖ πλήρως πρὸς τὴν ἄνω ἄποψιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀλλ' ἀκολουθεῖ ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν προστατεύονται οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936 (17 Ὀκτωβρίου 1936) ὑπηρετοῦντες. (Βλέπε Α. Π. 270]1941, τμ. α', Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος α', τεύχος 10, σελ. 306, Α. Π. 41]1942 τμ. β', Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος α', τεύχος 15, σελ. 460).

Πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς προστασίας τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν (βλέπε περὶ αὐτοῦ καὶ εὐρετήρια α' τόμου Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. εἰς λέξιν «παλαιοὶ πολεμισταὶ») συμφωνεῖ, ἀναφερομένη εἰς τὰς ἀνωτέρω ἀποφάσεις τοῦ Ἀρειοῦ Πάγου, ἡ παρατιθεμένη πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Ἐπεκτείνει ὅμως (βλέπε ἀντιθέτως καὶ Ι. Δέδε, Ἡ προστασία τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων παλαιῶν πολεμιστῶν, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 48, σελ. 523 ἐπ.) τὴν προστασίαν τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936 καὶ εἰδικῶς τοῦ ἄρθρου 7 ἐπὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, προσληφθέντων καὶ μετὰ τὴν 17ην Ὀκτωβρίου 1936, ἡμέραν δημοσίευσως τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 244]1926, καινοτομοῦσα ὡς πρὸς τοῦτο, κατὰ παρεμφερῆ ἀσφαλῶς τῶν ἐπικαλουμένων ὑπ' αὐτῆς ἀποφάσεων τοῦ Ἀρειοῦ Πάγου.

Βεβαίως δὲν καταφαίνεται ἀμέσως ἐκ τοῦ κειμένου τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων τοῦ Ἀκυρωτικοῦ ἢ διαστολῇ τῶν προστατευομένων προσώπων εἰς προσληφθέντας καὶ ὑπηρετοῦντας κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἀναγκαστ. νόμου 244]1936.

Ἐν τούτοις ἐκ τῆς ἀναίρεσίνης ὑπ' ἀριθ. 788]1941 Ἐφετείου Ἀθηνῶν (Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ., τόμος α', τεύχος 2, σελ. 46) γίνεται νοητὸν, ὅτι αἱ ἀποφάσεις καὶ τῶν δύο τμημάτων τοῦ Ἀρειοῦ Πάγου, ἀφορῶσιν ἐφεδρὸν παλαιὸν πολεμιστὴν προσληφθέντα κατὰ 7ην Μαΐου 1936 καὶ τὸν ὁποῖον τὸ Ἐφετεῖον, ἀκολουθοῦν τὴν ἄποψιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, δὲν ἐθεώρησε προστατευτόν.

Δὲν προκύπτει ὅμως, ὅτι ὁ Ἀρειὸς Πάγος μὴ υἱοθετῶν τὰ ἐπιχειρήματα τῆς ἐφετειακῆς ἀποφάσεως, τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ὡς πρὸς τὸν διαχωρισμὸν τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν εἰς ἐκείνους προσληφθέντας καὶ ὑπηρετοῦντας κατὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1936 καὶ ἐκείνους μέχρι τῆς 17ης Ὀκτωβρίου 1936, ἡγνόησε διὰ τῶν ἀποφάσεων του νὰ προστατεύσῃ καὶ τοὺς μετὰ τὴν 17ην Ὀκτωβρίου 1936 προσληφθέντας, κατ' ἀντίθεσιν τοῦλάχιστον πρὸς τὰ παγίως ἐπὶ τῆς ἀπόψεως ὅτι δὲν προστατεύονται οἱ τελευταῖοι οὗτοι νομολογιακῶς κρατοῦντα (βλέπε Ἐφετ. Ἀθηνῶν 138]1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ., τόμος β', τεύχος 40, σελ. 270, Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 28]1937, 74]1938, Πειραιῶς 18]1937, κλπ.).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3968]1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Δαλιάνης
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Β. Πράσιнос, Ι. Φινινῆς

Καὶ ἡ ἐπικουρικὴ βάσις τῆς κρινομένης ἀγωγῆς, ἐν ᾗ ἐκτίθεται, ὅτι ὁ ἐνάγων, καθὼς ἐφεδρὸς παλαιὸς πολεμιστὴς, ἀκύρως ἀπελύθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, κατὰ παράβασιν τῶν ὁρισμῶν τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936, δι' ὃ καὶ αἰτεῖται ἡ καταδίκη ἐκείνης εἰς καταβολὴν αὐτῷ τῆς προδιαληφθεῖσης μισθοδοσίας του, ἐννομον ἐρεῖσμά ἔχει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 7 παρ. 1 καὶ 10 παρ. 1 τοῦ ν. 244, ἐφ' ᾧ καὶ ἐρευνητέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ὅτι τῆς προστασίας τοῦ ἀναγκ. νόμου 244 ἀπολαύουν μόνον οἱ μέχρι τῆς δημοσίευσως του οἰκειοθελῶς προσληφθέντες καὶ ὑπηρετοῦντες ὡς ὑπάλληλοι ἐφεδρὸι παλαιοὶ πολεμισταὶ, ὅχι δὲ καὶ οἱ μεταγενεστέρως οἰκειοθελῶς προσληφθέντες, ὡς ὁ ἐνάγων, καθὼς προσληφθεὶς τὸν Ἰούλιον τοῦ 1938, δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον, καθόσον ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 παρ.

1 του άναγκ. νόμου 244, διολούσης γενικώς περί άπολύσεως έφεδρων παλαιών πολεμιστών ύπηρετούντων εις τας έν άρθρω 2 έπιχειρήσεις, οργανισμούς και νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου κλπ., σαφώς συνάγεται, ότι έν σχέσει προς την άπόλυσιν τούτων ούδεμία δύναται νά γίνη διάκρισις μεταξύ των προσληφθέντων οικειοθελώς, πρό της ένάρξεως της ισχύος του άναγκ. νόμου 23/31 'Οκτωβρίου 1935, και μετ' αυτήν, και νά γίνη δεκτόν, ότι της παρεχόμενης υπό του νόμου τούτου προστασίας άπολαύουν μόνον οι ύπηρετούντες πρό της 1 'Ιανουαρίου 1936, ότε ώρίσθη ή έναρξις της ισχύος του. ούχι δέ και οι προσληφθέντες μεταγενε-

στέρωσ. Τούναντίον έκ των συνδεδεασμένων διατάξεων των άρθρων 4, 6 και 7 του ύπ' άριθ. 244 νόμου σαφώς συνάγεται, ότι ή ρητή μνεία έν τώ άρθρω 6, καθ' ήν υπό τας διατάξεις αύτου ύπάγονται και οι δυνάμει προγενεστέρων νόμων προσληφθέντες έφεδροι παλαιοί πολεμισταί, έγένετο προς άρσιν πάσης άμφιβολίας ότι εις τας προστατευτικάς διατάξεις του νόμου τούτου ύπήχθησαν πάντες οι έφεδροι παλαιοί πολεμισταί. άδιακρίτως τρόπου και χρόνου προσλήψεως αύτων υπό του έργοδότου (Α. Π. 270/1941 και 41/1942 ΕΕΝ θ' σελ. 75 και 124) και τά έναντία, ως άβάσιμα, κρίνονται άπορριπτέα.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΕΠΕΚΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΩΝ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΕΙΟΘΕΛΩΣ ΠΡΟΣΛΗΦΘΕΝΤΩΝ

Υποχρέωσις του μισθωτοῦ εις γνωστοποίησιν της ιδιότητός του προς τόν εργοδότην

Διά την έφαρμογήν του ν.δ. 1799/1942 δέν γίνεται διάκρισις μεταξύ άναγκαστικώς διοριζομένων νεοπολεμιστών και οικειοθελώς προσληφθέντων, αλλά προστατεύονται πάντες οι έχοντες την ιδιότητα του νεοπολεμιστεῦ.— Άπολύσις άνευ των πρεϋποθέσεων και διατυπώσεων του νόμου άκυρος, με συνέπειαν την πληρωμήν των άποζηρών.— Υποχρέωσις του μισθωτοῦ εις γνωστοποίησιν της ιδιότητός του προς τόν εργοδότην.

Ένδιαφέροντα νομικά ζητήματα της περί προστασίας νεοπολεμιστών 1:40—1941 νομοθεσίας πραγματεύεται και επίλυει ή κατωτέρω παρατιθεμένη πρωτοδικειακή απόφασις.

Η άντεπιτήχης νομοτεχνική του ν.δ. 1799/1942 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του ύπ' άριθ. 1040/1942 ν. δ. περί μετρων προστασίας των άναπήρων πολέμου όπλιτών έν γένει και άλλων τινών διατάξεων» (Έπιθ. Έργ. Δικ. τόμος α', τεύχος 27, σελ. 860), διά του όποιου έξεδηλώθη ή νομοθετική μέριμνα δά την προστασίαν των άναπήρων, τραυματιών και έφεδρων πολεμιστών του πολέμου 1940—1941 (βλέπε οχετικώς *Πολ. Μη-τόσπουλον*, Έπιθ. Έργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 36, σελ. 135 έπ., *Δ. Μπάσην*, Έπιθ. Έργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 38, σελ. 196 έπ.) ηύνόησε την δημιουργίαν πολλών νομικών ζητημάτων, μεταξύ των όποιων κεφαλαίωδες και τό άν προστατεύονται υπό του άρθρου 8 του ν. δ. 1799/1942, όσον άφορῇ την άπόλυσιν των, και οι οικειοθελώς προσληφθέντες έφεδροι νεοπολεμισταί.

Η έν λόγω πρωτοδικειακή απόφασις άποφάσινεται—όρθώς—ότι της προστασίας του ν. δ. 1799/1942 άπολαύουν όχι μόνον οι άναγκαστικώς διοριζόμενοι, αλλά και οι οικειοθελώς προσληφθέντες (Ούτω και παγία νομολογία όσον άφορῇ την προστασίαν των έφεδρων παλαιών πολεμιστών).

Σχετικώς με την άποψιν της πρωτοδικειακής άποφάσεως ότι ή γνωστοποίησις προς τόν εργοδότην της ιδιότητος του μισθωτοῦ ως νεοπολεμιστοῦ είναι ύποχρέωσις αύτοῦ, δέν άπομακρύνεται των νομολογηθέντων έπί του αύτου θέματος διά την προστασίαν των έφεδρων παλαιών πολεμιστών (βλέπε *Η. Παπαπαύλον*, Πορίσματα έκ της νομοθεσίας περί έφεδρων παλαιών πολεμιστών, Έπιθ. Έργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 46, σελ. 455 έπ.).

Πρωτοδικείου Πειραιώς 1039/1943

Εισηγητής δ Πρωτοδίκης κ. Φ. Τόλιας
Δικηγόροι οι κ. κ. Θ. Βρέλλος, Χ. Καλογύρου

Διτάσαντος του Προέδρου ν' άποφασίσση

μόνος και παραπέμπαντος την ύπόθεσιν, κατά τό άρθρ. 635 Π.Δ., εις τό Δικαστήριον, αῖτη εισάγεται άνευ έτέρας προδικασίας δι' άπλής κλήσεως, άναφερομένης εις την κυρίαν αίτησιν και εις την διαταχθείσαν παραπομπήν (Έφετ. Αθηνών 186/1926 Θέμ. ΑΖ' 597, 721/1927, Θέμ. ΑΘ', σελ. 211), Νομίμως δθεν φέρεται προς συζήτησιν ή από 13/4/1943 αίτησις, έφ' ης έδίστασε ν' άποφασίσση μόνος δ Πρόεδρος του Δικαστηρίου τούτου.

Διά της αίτήσεως ταύτης δ αίτών εκθέτει, ότι ύπηρετών παρά τώ καθ' οῦ Δήμω, ως βεβαιωτής δημοτικών φόρων, άπελύθη της ύπηρεσίας του κατά την 1ην 'Οκτωβρίου 1942 και ισχυρίζόμενος ότι ή άπόλυσίς του είναι άκυρος, και δσον δέν έτηρήθησαν αι προϋποθέσεις και διατυπώσεις, αι διαγραφόμεναι έν άρθρω 8 του Ν.Δ. 1799 του 1942 διά των άπόλυσιν έφεδρων πολεμιστών του πολέμου 1940—41, όλος είναι και οῦτος, προβάλλων ότι έντεῦθεν έχει αξίωσιν κατά του καθ' οῦ διά τόν μετά την άπόλυσιν του χρόνον, κατά την περί τούτου ειδικήν διάταξιν του άρθρ. 8 παρ. 3 του Ν.Δ. 1799/1942, ζητεῖ νά τῷ έπιδικασθῇ προσωρινῶς μέρος ταύτης κατ' άρθρ. 634 Α. Π. Δ., ως έτροποποιήθη υπό του 'Αν. Ν. 2032.

Η Ιδιότης του αίτούντος ως ύπαλλήλου του καθ' οῦ και ή άπόλυσίς του της ύπηρεσίας κατά την 1ην 'Οκτωβρίου 1942 ειδικῶς δμολογοῦνται. Ότι οῦτος είναι έφεδρος πολεμιστής του πολέμου 1940—1941, κατά την έννοιαν του άρθρου 9 του Ν.Δ. 1799/1942, άποδεικνύεται πλήρως έκ του νομίμως προσαγομένου από 2/3/1943 πρακτικοῦ της παρὰ τῷ Υπουργείῳ Έθνικής Αμύνης και βάσει των άρθρ. 7 και 9 του ν. δ. τούτου λειτουργούσης Έπιτροπής.

Ισχυρίζεται δ καθ' οῦ δήμος, ότι δ αίτών, προσληφθεῖς ύπ' αύτοῦ εις την ύπηρεσίαν του οικειοθελώς και δη πρό του πολέμου 1940—41, δέν άπελάμβανε της προστασίας του άρθρ. 8 του Ν. Δ. 1799/1942, ως ταύτης θεσπίσθεισης διά τούς άναγκαστικώς κατ' άρθρ. 4 και 5 του Ν. Δ.

τούτου προσληφθέντας υπό νομ. προσώπων δημ. δικαίου αναπήρους έφ. πολεμιστάς κλπ. Είναι αλήθες, ότι ή γραμματική διατύπωσις τής διατάξεως του άρθρου 8 του Ν. Δ. τούτου συνηγορεί υπέρ τής τοιαύτης άπόψεως του καθ' ού, πλην όμως έκ τής λογικής καταδεικνύεται, ότι διά τών λέξεων, αλίνας έχρησιμοποιήθησαν δέν αποδίδεται πιστώς ό λογισμός του νομοθέτου, διότι θα ήτο άτοπον νά γίνη δεκτόν, ότι ό νομοθέτης άπεσκόπησε τήν προστασίαν τών έφέδρων πολεμιστών του πολέμου 1940—1941 μόνον έφ' όσον ούτοι προσελήφθησαν εις τήν ύπηρεσίαν νομικών προσώπων κλπ. άναγκαστικώς κατά τās διατάξεις τών άρθρων 4 και 5, ούχι δέ και έφ' όσον ούτοι είχαν προσληφθή οικειοθελώς πρό τής Ισχύος του Ν. Δ. τούτου, διότι δι' όν λόγον οι άναγκαστικώς προσληφθέντες διά τόν αὐτόν άπολύτως λόγον, διά τήν έξαιρετικότητα τούτέστι τών πρός τήν πατρίδα ύπηρεσιών των, είναι προστατευτέοι και οι έτεροι. Διάκρισις μεταξὺ τών μέν και τών δέ, ούδαμώς έκ τής λογικής δικαιολογουμένη, δέν δύναται νά νοηθῇ ως σκοπηθεῖσα υπό του νομοθέτου. έφ' όσον μάλιστα ούτος διά του αὐτοῦ νομοθετήματος λαμβάνει πρόνοιαν υπέρ των τελευταίων, θεσπίζων ύποχρεωτικὴν προαγωγήν τών έφ. πολεμιστών τών ύπηρετούντων εις νομικά πρόσωπα κ.λ.π. πρό του πολέμου 1940—1941 εις άνωτερον του δν κατεῖχον βαθμόν. Συνεπώς άφοῦ άλλοιον τό πόρισμα τής γραμματικῆς και άλλοιον τό τοιοῦτο τής λογικῆς έρμηνείας τής διατάξεως ταύτης, επικρατεστέρα ή λογική και δη έν προκειμένῳ ή διαστέλλουσα τόν νόμον, ώστε νά περ λαμβάνη έν τῇ ύπ' αὐτοῦ θεσπιζομένη προστασίᾳ και τούς έφ. πολεμιστάς, τούς πρό τής Ισχύος του ύπηρετούντας παρά νομικοῖς προσώποις κ.λ.π., τής τοιαύτης διασταλτικῆς έρμηνείας μή άποκλειομένης έκ του ότι ό έρμηνευόμενος νόμος δημιουργεῖ έξαιρετικόν δικαίον, διότι ή και ή επί τοιούτων νόμων έξαιρετική έρμηνεία, είναι έπιτρεπτή έκ τών ν. 3 Π(1.4), προκύπτοντος μάλιστα, ότι, όταν εύρωγετική τις διάταξις είναι άμφίβολον άν είναι γενική ή ειδική, ως ακριβώς έν προκειμένῳ, πρέπει νά προτιμάται τό πρώτον (Κρασοῦ, Γεν. Διδ. παρ. 26, Οίκ. Γεν. Αρχ. παρ. 9 σημ. 15, Γνωμ. Χατζάκου έν Θέμ. ΑΒ' σελ. 221). Άπορριπτέος δόθεν ό Ισχυρισμός του καθ' ού.

Ο έτερος Ισχυρισμός του αὐτοῦ Δήμου, ότι ό αὐτῶν δέν τῷ έγνωστοποίησε τήν Ιδιότητά του

ως έφέδρου πολεμιστοῦ του πολέμου 1940—1941, άπορριπτέος κρίνεται, διότι ναι μέν κατ' οὔδε-μίαν διάταξιν του νόμου είναι ύπόχρεως ό έργοδότης νά έρευνῇ και πληροφορηται, άν ό παρ' αὐτῷ ύπηρεσιών υπάλληλος έχη τήν Ιδιότητα του έφ. πολεμιστοῦ, τουναντίον δ' οὔτος, ως έξαρτῶν έκ τής Ιδιότητός του ταύτης πλεονεκτήματα, όφείλει νά γνωστοποίησῃ τῷ έργοδότῃ του ταύτην και ν' άποδείξη μάλιστα αὐτήν τυχόν άμφισβητουμένην (Συμβ. Έπ. 459[1936], πλην όμως έν προκειμένῳ, λαμβανομένου ύπ' όψιν ότι ό νόμος ό δημιουργῶν τό πλεονέκτημα τούτο και καθορίζων πότε τις θεωρεῖται έφ. παλ. πολεμιστής, απολαύων τούτου, ήτοι τό Ν. Δ. 1799, έδημοσιεύθη τήν 28 Σηβρίου 1942, ή άπό-λυσις δέ του αίτούντος έλαβε χώραν τήν 1ην Οκτωβρίου 1942, δέν ύπῆρχε παρά τῷ αίτούντι ό υλικός χρόνος τής κατά τόν τρόπον, τόν διαγραφόμενον έν άρθρ. 9 του Ν. Δ., πιστοποιήσεως τής ύπάρξεως τών προϋποθέσεων ύφ' ός τις θεωρεῖται έφ. πολεμιστής διά τής έκδόσεως παρά του άρμοδίου Υπουργείου Έθνικῆς Άμύνης τών οικείων άποδεικτικῶν έγγραφών, εις τρόπον ώστε δέν ήδύνατο ό αίτῶν νά γνωστοποίησῃ και άποδείξη τῷ καθ' οὔ τήν Ιδιότητά του ταύτην άνευ τινός ύπαιτιότητός του.

Ο έτερος Ισχυρισμός του Δήμου, ότι ό αίτῶν άπελύθη δι' άπειθαρχον και άσυμβίβαστον πρός τήν Ιδιότητά του ως υπάλληλου διαγωγῆν, ήτοι διά λόγον δι' όν έπιτρέπεται κατά τό άρθρον 8 παρ. 1 έδάφ. β του Ν. Δ. 1799[1942] άπό-λυσις υπάλληλου έφέδρου πολεμιστοῦ του πολέμου 1910—41, άπορριπτέος έπίσης κρίνεται, διότι έν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δέν δύναται αὐτοβούλως ν' άπολύσῃ τόν υπάλληλον ό έργο-δότης, αλλά μόνον κατόπιν προηγουμένης άπο-φάσεως του κατά τήν παράγραφον 2 του αὐτοῦ άρθρου Διοικητικοῦ Συμβουλίου, του έδρεύοντος εις τό Υπουργεῖον Έθνικῆς Άμύνης, ήτις διαπίστῳσις έν προκειμένῳ δέν προβάλλε-ται, ότι έτηρήθη.

Κατά τ' άνωτέρω ύφίστανται αἱ πραγματι-καί και νομικά προϋποθέσεις, αἱ θεμελιούσαι τήν άξιῳσιν του αίτούντος διά τήν άπόληψιν τών μισθῶν του από τής άκύρου άπολύ-σεως του και έφεξῆς χρόνου, συντρεχουσῶν δέ και τῶν κατ' άρθρ. 634 Α. Π. Δ. (Άναγκ. Νόμ. 2022[1939]) προϋποθέσεων, δέον όπως τῷ έπιδι-κασθῇ, έναντι τής έν τῇ αίτήσεϊ αξιώσεως, τό ποσόν τῶν δραχμῶν 50.000.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΝ ΟΡΙΟΝ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΕΠΙΔΙΚΑΣΕΩΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Δικαιοδοσία Προέδρου και Δικαστηρίου διά προσωρινήν επίδικασιν

I

Περιορισμός τής δικαιοδοσίας του Προέδρου και του Δικαστηρίου πρός προσωρινήν επίδικασιν διά διατρεφήν του μισθωτέυ πληρωτέως μέχρι του ποσού τών δραχμῶν 50.000.

Αἱ παρατιθέμεναι δικαστικά άποφάσεις άσολοῦνται επί του ένδιαφέροντος από θεωρητικῆς και πρακτι-κῆς άπόψεως ζητήματος άν ό Πρόεδρος Πρωτοδι-κῶν ή ό Είρηνοδότης, έφ' όσον είναι άρμόδιος, δι-καίου.αι εκ του άρθρου 634 Α Πολιτ. Δικ. νά έπι-δικάσῃ προσωρινῶς εις τόν μισθωτόν διά διατρε-φήν του και διά δευτέρας αίτήσεως, δι' εκάστην άπαίτησιν του μισθωτοῦ δραχμάς 50.000. Καί

περαιτέρω άν ό περιορισμός τών δραχ. 50.000 άφο-ρῇ και τό Δικαστήριον, δικάζον επί τής κυρίας άγωγῆς του μισθωτοῦ.

Αἱ άπαιτήσεις, πού άναπτύσσονται ήδη, είναι έντελῶς άντιθετοὶ τῶν άπόψεων τής νομολογίας, πού έτείνε μάλλον νά κρατήσουν (βλέπε εἰκόνα τής νομολογίας εις Έπιθ. Έργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 50, σελ. 999) και οὔτω τό ζήτημα νομολογιακῶς περι-

πλέκεται, ὥστε νὰ καθίσταται ἀναγκαία ἡ νομοθετικὴ πλέον ρύθμισις τοῦ (βλέπε περὶ τῶν ἀντιθέσεων τῆς νομολογίας καὶ ἐν γένει ἐπὶ τοῦ ζητήματος καὶ Θέμιδα ΝΔ', σελ. 323, εἰσα νομολογία καὶ σημείωμα συνιαξέως).

I

Ἐφετείου Ἀθηνῶν 1185/1943

Εισηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. Δ. Μπουρνόζος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Τρίμης, I. Ἀλεξίου

Ὁρθῶς μὲν τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του (1414/1943) ἐδέξατο τὴν αἴτησιν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος περὶ ἐπιδικάσεως αὐτῷ ἀπὸ τοῦδε μέρους τῆς ἀπαιτήσεώς του. τὴν ὁποῖαν διὰ τε τῆς ἀρχικῆς ἀγωγῆς τοῦτου, ὡς καὶ τῆς ἀπὸ 19 Δεκεμβρίου 1941 συμπληρωματικῆς τοιαύτης, ὧν τινων διατάχῃ διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἡ συιεκδικασίς, ἔχει καθορίσει εἰς δραχ. 5.173.000 καθόσον καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τοῦτου συντρέχει, ἐν προκειμένῳ, ἡ περίπτωσις κατεπεύγοντος καὶ ἐπομένως ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρῶν 634 Α, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ὁμοίας τῶν ἀρθρῶν 638 Α καὶ 638 Β τῆς Πολ. Δικ., ὡς ταῦτα συνεπληρώθησαν διὰ τοῦ ἀναγκ. νόμου 2032 τῆς 19/3 Ὁκτωβρίου 1939, τόσῳ μᾶλλον καθόσον πρόκειται περὶ ἀπόρου ἐνάγοντος, ἔχοντος ἀνάγκην χρημάτων διὰ δαπάνας θεραπείας καὶ ἀναρρώσεως συνεπεία τοῦ τραυματισμοῦ του καὶ ἡ ἐπιδωκομένη ἀπαίτησις του πιθανολογεῖται, ὡς περὶ τοῦτου ἀπεφάνετο καὶ ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27849/1941 ἀποφάσεώς του, δι' ἧς ἐπεδικάσθη προσωρινῶς τῷ ἐφεσιβλήτῳ δικαιοῦχῳ τῆς ἀπαιτήσεως ποσὸν δραχ. 30.000 διὰ τὴν, ὡς ἀνωτέρω, αἰτίαν καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων τοῦ ἀναγκ. νόμου 2032/39, καὶ τὸ ἐπὶ τοῦτου παράπονον τῆς ἐκκαλουμένης ἐλέγχεται ἀπορριπτόν, πλην ὅμως οὐχὶ ὀρθῶς τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς αὐτῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως καθώρισε τὸ προσωρινῶς καταβλητέον ποσὸν εἰς δραχ. 250.000 ἥτοι ἐπέδικασε ποσὸν δραχ. 50.000 κατὰ μῆνα, καταβλητέον τῷ ἐφεσιβλήτῳ ἐπὶ πενταμηνὸν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεώς του καὶ ἐφεξῆς καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστου μηνὸς ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης ἐταιρίας, μεταρρυθμίσαν ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τὰς ὡς ἀνωτέρω ἀποφάσεις τοῦ Προέδρου κατὰ τὸ δέδωκ. β' τοῦ ἀρθρου 638 τῆς Πολ. Δικονομίας, καθόσον, κατὰ τὴν ρητὴν καὶ σαφῆ διατάξιν τῆς παρ. 4 τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ὡς εἴρηται ἀναγκ. νόμου 2032 εἰς τὴν περιλήψιν, περὶ ἧς ἤδη πρόκειται, τὸ προσωρινῶς ἐπιδικαζόμενον ποσὸν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν τῷ συνόλῳ τὸ 1/2 τῆς πιθανολογουμένης ἀπαιτήσεως, οὐδὲ τὰς δραχμὰς 50.000, καὶ ἐπομένως μεταρρυθμιστέαν κατέστησε τὴν ἐκκαλουμένην ταύτην ἀπόφασιν του ὡς πρὸς τὸ σημείον τοῦτο, κατὰ τὸν βásiμον λόγον ἐφέσεως τῆς ἐκκαλούσης, καὶ δέον συνεπῶς, ὅπως καθορισθῇ καταβλητέον ποσὸν δραχ. 50.000 ἀντὶ τῶν 30.000, ὅς ἐπέδικασεν ἡ ὡς ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου ὅτι τὸ δικαστήριον ἔχει δικαίωμα προσωρινῆς ἐπιδικάσεως μέρους τῆς ἀπαιτήσεως ἀπεριορίστως κατὰ ποσόν, ἐλέγχεται ὡς μὴ ἐπεριδόμενος εἰς οὐδεμίαν νόμιμον διατάξιν καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐπικαλουμένας διατάξεις τῶν ἀρθρῶν

618, 626 καὶ 631 παρ. 1 καὶ 638 τῆς Πολ. Δικ., καθόσον αὗται σαφῶς καθωρίσθησαν ὡς εἰς τὸ ἐπίμαχον ζήτημα τοῦ δικαίωματος τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν καὶ τοῦ Δικαστηρίου, εἰς δ' ἀνήκει ἡ διάγνωσις τῆς κυρίας δίκης ἐπιδικάσεως μέρους τῆς ἀπαιτήσεως διὰ τοῦ εἰρημένου ἀναγκ. νόμου 2032/39 περὶ προσθήκης ἀρθρ. 634 Α, 638 Β εἰς τὴν Πολ. Δικονομίαν, κατὰ τὴν ὡς εἴρηται διάταξιν τῆς παραγρ. 4 τοῦ ἀρθρ. 1 τοῦ ὁποῦ τοῦ προσωρινῶς ἐπιδικαζόμενον μέρος τῆς ἀπαιτήσεως δὲν δύναται, ἐν πάσῃ περιπτώσει, νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τὰς 50.000 δραχμὰς καὶ κατὰ τὸν νόμον 33 Ν. (21) «οὐ δεῖ μεταποιεῖν τὰ πρόδηλον ἐρμηνεῖαν ἔχοντα».

Βεβαίως ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἀναγκ. νόμου 2032/39 ὑπῆρξεν, ὅπως εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ ὀνομαζόμενας περιπτώσεις ἐπιδικάζεται τῷ ζημιωθέντι ἀπόρῳ προσωρινῶς μέρος τῆς ἀπαιτήσεώς του καὶ δὴ τοσοῦτον, ὥστε νὰ δύναται νὰ ἀντιμετώπισῃ τὰς ἀμέτους δαπάνας του ἐξόδων θεραπείας καὶ ἀναρρώσεως καὶ καθώρισε μέτρον, ὅπερ δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ δικαστήριον, τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 50.000 ποσὸν ὅπερ κατὰ τὴν ἰσχύον τῶν νόμων τοῦτου ἐξεωρεῖτο λῆαν σημαντικὸν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ὡς ἀνωτέρω ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν τοῦ ζημιωθέντος, καὶ ὅπερ σήμερον, λόγῳ τῆς γνωστῆς ἐκπτώσεως τῆς δραχμῆς, εἶναι λῆαν ἀνεπαρκές καὶ ἀνίσχυρον διὰ τὴν ἐν λόγῳ ἀντιμετώπισιν, πλην ἡ θεραπεία τῆς ἀνάγκης ταύτης μόνον διὰ τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς συγχρόνου συμπληρώσεως τῆς ἐν λόγῳ αἰτιάσεως, ὥστε ὁ εἰρημένος νόμος νὰ ἐκπληροῖ τὸν δι' ἐν ἐτέθῃ σκοπὸν, καθόσον τὰ δικαστήρια δὲν ἔχουσι τοιοῦτο δικαίωμα, καὶ κατὰ τὸν ν. 25 παρ. 1 Π. (32), καθ' ὃν «ἐάν τοῖς ρήμασιν οὐδόλως ὑπάρχει ἀμφιβολία, οὐδόλως ἐπιτρέπεται ἔρευνα περὶ τῆς θελήσεως». Συμφηφιστέα κρίνεται ἡ δικαστικὴ δαπάνη ἀμφοτέρων τῶν διαδικωμένων τῆς προσκειμένης ἐκκλήτου δίκης, καθόσον ἀμφοτέρω τὰ διαδίκαι μέρη εἶχον εὐλογον ἀφορμὴν ν' ἀμφιβάλλωσι περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς ὑπὸ τοῦ ἐτέρου διδομένης ἐρμηνείας τοῦ ὡς ἀνωτέρω νόμου 2032, ἄλλως ἐν μέρει ἀνακαλεῖται καὶ ἡττάται.

II

Ὡς ἀπαίτησις, ἐναντι τῆς ὁποίας δύναται νὰ ἐπιδικασθῇ προσωρινῶς εἰς τὸν μισθὸν τὸ 1/2 καὶ μεχρὶ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 50.000, νοεῖται ἡ ὅλη ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἀπαίτησις καὶ ὅχι ἕκαστος κατ' ἰδίαν μισθός. — Ἀκυρὸς, δι' ὑπερβάσιν δικαιοδοσίας, ἡ ἀντιθετως ἐπιδικαζουσα προεδρικὴ ἀπόφασις. — Ἀνταγωγή.

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 5122/1943

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Β. Πατσουράκης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Τ. Μυθινοῦ, Κ. Παπαδημητρίου, Γ. Σιμωνέτος.

Ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ αἰτήσις τοῦ ἐνάγοντος, ὅπως ἐπιδικασθῶσιν αὐτῷ προσωρινῶς δραχμαὶ 200.000, ἐναντι τῆς ἐπιδίκου ἀπαιτήσεως αὐτοῦ, εἶναι μὴ νόμιμος καὶ ἀπορριπτέα, ἐφ' ὅσον ὁμολογεῖ, ὅτι ἔχει ἤδη ἐπιδικασθῇ αὐτῷ προσωρινῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6644/43 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τοῦ δικαστηρίου τοῦτου ποσὸν δραχμῶν 50.000, ἐναντι τῆς αὐτῆς ἀπαιτήσεως αὐτοῦ, διότι κατὰ τὸ ἀρθρ. 634 Α Πολ. Δικ., προστεθὲν ὑπὸ τοῦ ἀναγκ. νόμου 2032/39, τὸ προσω-

ρινῶς, εἴτε ὑπὸ τοῦ Προέδρου, εἴτε ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, ἐπιδικαζόμενον ποσὸν ἀπαιτήσεως ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν κ.λ.π. δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τὸ 1/2 τῆς πιθανολογούμενης ἀπαιτήσεως, οὐδὲ τὰς δραχμὰς 50.000, ὡς ἀπαιτήσις δέ, ἥς τὸ 1/2 καὶ μέχρι ποσοῦ 50.000 δύναται νὰ ἐπιδικασθῇ προσωρινῶς, νοεῖται ἡ ὅλη ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας (συμβάσεως ἔργας(ας) ἀπαιτήσις καὶ οὐχὶ ἕκαστος κατ' ἰδίαν μηνιαῖος μισθός, *εἰ καὶ ἡδύνατό τις εἰπεῖν*, ὅτι ὁ εἰρημένος περιορισμὸς δὲν ἰσχύει διὰ τὸ δικαστήριον, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸν Πρόεδρον καὶ ἐπομένως ἡ εἰρημένη αἰτήσις εἶναι παραδεκτή.

Ἡ διὰ τῶν προτάσεων τῶν ἐναγομένων ἀσκουμένη ἀνταγώγῃ, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐνάγων καὶ ἐπιστρέψῃ αὐτοῖς δραχμὰς 50.000, ἃς κατέβαλον εἰς αὐτόν. ἐπιδικασθεῖσας προσωρινῶς ἔναντι τῆς ἐπιδίκου ἀπαιτήσεως του διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9047/43 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου τοῦτου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἄκυρος, ὡς καθ' ὑπέρβασιν δικαιοδοσίας ἐκδοθεῖσα, διότι εἶχε προηγουμένως ἐπιδικασθῇ προσωρινῶς εἰς αὐτόν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6644/43 ἐτέρας ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Προέδρου, ἔναντι τῆς αὐτῆς ἀπαιτήσεως, ποσὸν δρχ. 50.000, εἶναι νόμιμος, διότι συμφῶνως πρὸς τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντα, βάσει τοῦ ἀρθροῦ 634 Α Π.Δ.Κ., προστεθέντος διὰ τοῦ ἀναγκ. νόμου 2032/39, ποσὸν δραχμῶν 50.000 μόνον ἐν συνόλῳ ἡδύνατο νὰ ἐπιδικασθῇ προσωρινῶς εἰς τὸν ἐνάγοντα, ἔναντι τῆς ἐπιδίκου ἀπαιτήσεως του, καὶ ἐπομένως ἡ εἰρημένη 9047/43 ἀπόφασις, ἐπιδικάσασα τὸ ποσὸν τοῦτο, καίτοι εἶχε προηγουμένως ἐπιδικασθῇ, διὰ τῆς ἐτέρας ἀποφάσεως, εἶναι ἄκυρος, ὡς ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ Προέδρου καθ' ὑπέρβασιν τῆς δικαιοδοσίας του. Μὴ προσαγομένης ὁμῶς τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἀναγκαίως πρὸς διαπίστωσιν τοῦ κατ' οὐσίαν βασιμίου τῆς κρινομένης ἀνταγωγῆς, δεόν νὰ ὑποχρεωθῶσιν οἱ ἐναγόμενοι νὰ προσαγάγῃσι αὐτήν, ἀναβαλλομένης μέχρι τῆς προσαγωγῆς τῆς τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως.

III

Προσωρινὴ ἐπιδίκασις ὑπὸ Προέδρου.—Ἀνάτατον ὄριον δρχ. 50.000.—Περιορισμὸς ἀφορᾷ σύνολον ἀπαιτήσεων ἀπορροευσάν ἐκ τῆς αὐτῆς ἱστορικῆς καὶ νομικῆς αἰτίας. —Ἀσχετῶς ἂν πρόκειται περὶ μιᾶς αὐτετελοῦς παροχῆς ἢ πλείονων περιοδικῶς ἐπαναλαμβανομένων.—Ἡ ἐάν εἰσάγωνται διὰ τοῦ αὐτοῦ ἢ ἰδιαιτέρων δικογραφῶν.—Ἡ ἐάν ἐγεννήθησαν πρὸ ἢ μετὰ τὴν ὑπεβολὴν τῆς πρώτης αἰτήσεως.—Εὐλόγοι ἀμφιβολίαι ὡς πρὸς τὴν ἐκβασιν τῆς δίκης λόγῳ τοῦ διχασμοῦ τῶν γνωμῶν τῆς νομολογίας.—Συμφηρισμὸς ἐξόδων.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 10851/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Παυλόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Μουστάκης, Β. Ζαχαράκης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀπὸ 11 Αὐγούστου 1943 αἰτήσις, διώκουσα ὅπως ἐπιδικάσωμεν προσωρινῶς εἰς τὸν αἰτοῦντα μέρος τῆς κατὰ τῆς καθ' ἥς ἀπαιτήσεως του ἐκ τῶν ὀφειλομένων αὐτῷ ἀποδοχῶν τοῦ μηνὸς Ἰουλίου 1943, συνεπεί τῆς ἀνευ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων ἀπολύσεώς του, ἀπορριπτεῖα τυγχάνει, κατὰ τὴν παρὰ τοῦτου νόμιμον καὶ βάσιμον ἐναυσιν

τῆς καθ' ἥς, ὡς ἀπαράδεκτος, καθόσον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ διὰ τοῦ ἀρθρο. 1 τοῦ Ἀν. Νόμ. 2032 τῆς 1933 Ὀκτωβρίου 1939 προστεθέντος ἀρθρο. 634 Α § 4 τῆς Πολ. Δικ., εἰς τὰς περιπτώσεις α', β' καὶ δ' τῆς παρ. 1 τὸ προσωρινῶς ἐπιδικαζόμενον ποσὸν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν τῷ συνόλῳ τὸ 1/2 τῆς πιθανολογούμενης ἀπαιτήσεως, οὐδὲ τὰς δραχμὰς πενήκοντα χιλιάδας (50.000). Ἐν προκειμένῳ δέ, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς ὑπ' ἀρθ. 6780/1943 ἀποφάσεως ἡμῶν, ἐπιδικάσθη ἤδη προσωρινῶς τῷ αἰτοῦντι ἔναντι τῆς τοιαύτης ἐκ τῆς προαναμένου ἀπολύσεώς του ἀπαιτήσεώς του, καὶ δὴ ἔναντι τῶν μέχρι τέλους Μαΐου 1943 ἀποδοχῶν του, τὸ κατὰ τὰς ἀνω διατάξεις ἑνυόμενον νὰ ἐπιδικασθῇ προσωρινῶς, κατ' ἀνάγκαν ὄριον, ποσὸν τῶν δρχ. 50.000. Καὶ εἶναι μὲν, ὥντως, ἀληθές, ὅτι ὑπεστηρίχθη, καὶ ἐνομολογήθη ἐσχάτως (Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 5641/1943 Θέμ. ΝΔ' σελ. 248 καὶ αὐτ. σύμφωνα σχόλια Γ. Βαβαρέτου, 6920/1943 ἐν Κασσιμάτ. Ράλλ., Ἐργατ. Δικ. τόμ. β', τευχ. Α' σελ. 1124, 6905/1943 Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. β' σελ. 406, 7846/1943 ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 535, Σκουτερόπουλος, ἐνθ' ἄν. σελ. 753), ὅτι προκειμένου περὶ περιοδικῶν παροχῶν, λόγῳ τῆς νομικῆς αὐτετελείας ἐκάστης τούτων, ὁ ἀνωτέρω περιορισμὸς τῶν δρχ. 50.000 ὁρᾷ οὐχὶ τὸ σύνολον τῶν περιοδικῶν παροχῶν, ἀλλ' ἐκάστην τοῦτον κεχωρισμένως, καὶ ὅτι συνεπῶς ἐπιδικασθέντος προσωρινῶς ποσοῦ δρχ. 50.000, ἔναντι ὀφειλομένων περιοδικῶν παροχῶν ὁρισμένου χρονικοῦ διαστήματος, δὲν κωλύεται ὁ Πρόεδρος, ὅπως ἐπιδικάσῃ προσωρινῶς μέχρις ἐτέρων δρχ. 50.000 ἔναντι μεταγενεστέρου χρόνου περιοδικῶν παροχῶν. Πλήν ὡς ὁρθοτέραν ἀποδεχόμεθα τὴν ἀντιθέτως ὑποστηρικθεῖσαν γνώμην (Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 6363/1943 Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. β' σελ. 474) Κ. Παπαδημητρίου, σχόλ. Θέμ. ΝΔ' σελ. 249, οὕτως καὶ Γ. Ἀποστολόπουλος, ὁ Πρόεδρος Πρωτοδ. τευχ. Β' 1940 § 121 σελ. 217), καθόσον ἡ προεκτεθεῖσα ὡς ἄνω ἐκδοχὴ, καὶ κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, δὲν δύναται νὰ εὐρὴ ἔρρισμα ἐπὶ τοῦ ἀρθρο. 634 Α, ἐξ ὅλων τῶν διατάξεων τοῦ ὁποῖου συναγεται, ἀντιθέτως, ὅτι ὁ ἐν αὐτῷ περιορισμὸς τῶν δρχ. 50.000 ὁρᾷ τὸ σύνολον τῶν ἐκ τῶν αὐτῶν παραινυγικῶν γεγονότων ἀπορροευσάν ἀπαιτήσεων, ἀσχετῶς τοῦ ἂν αὐταὶ ἀποτελῶσι μίαν παροχὴν ἢ πλείονος καθ' ὁρισμένα χρονικὰ διαστήματα κανονικῶς ἐπαναλαμβανόμενας. Ὅτι δὲ ταῦτα οὕτως ἐχρῶνται ἐξάγεται, φρονιμῶν, οὐ μόνον ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς σχετικῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρο. 634 Α § 4 («δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν τῷ συνόλῳ κ.λ.π.») — τῆς ἐν αὐτῇ φράσεως «ἐν τῷ συνόλῳ» μὴ δυναμένης, κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, νὰ ὑποδηλοῖ ἢ τὸ «συνολικῶς» ἐπιδικαζόμενον, διὰ μίαν τῶν ἐν παραγράφῳ 1 ἱστορικῶν καὶ νομικῶν αἰτιῶν (π.χ. τραυματισμοῦ, θανατοῦ εἰς τὴν ἐργασίαν, ἀπορροευσάν ἀπαιτήσεων) ποσόν, καθόσον, ἄλλως, ἐάν, δηλ., ὁ περιορισμὸς ἀνεφέρετο ἀπλῶς εἰς ἐκάστην αὐτετελῆ ὑπαρξίν ἔχουσαν ἀπαιτήσιν, θὰ παρήλκεν ὅλως ἡ φράσις αὕτη, — οὐ μόνον, λοιπόν, ἐκ τῆς τοιαύτης διατυπώσεως συναγεται ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἐξῆς: Διὰ τῆς προπαράτεθείσης διατάξεως τοῦ ἀρθρο. 634 Α § 4 ρητῶς ἐξαρτᾶται τοῦ ὡς ἄνω περιορισμοῦ ἡ περίπτωσις καὶ τοῦ ἀρθρο. 634 Α § 1 ἐνθα ὁ λόγος «ἀποκλειστικῶς» περὶ περιοδικῶν παροχῶν, ἥτοι περὶ τῆς ἐκ τοῦ νόμου, ἐκ συμβάσεως ἢ ἐκ διατάξεων τελευταίας βουλήσεως ὀφειλομένης διατροφῆς. Ἡ τοιαύτη ὁμῶς ἐξαίρεσις τῶν λόγῳ διατροφῆς ἀξιώσεων ἀπὸ τοῦ περιορισμοῦ τῶν δρχ. 50.000 οὐδένα προφανῶς λόγον θὰ εἶχεν, ἐάν εἰς τὸν περιορισμὸν τοῦτον δὲν ἡννόει ὁ Νομοθέτης νὰ περιλάβῃ τὸ «σύνολον» τῶν ἐπιδικαζόμενων περιοδικῶν παροχῶν, ἀλλὰ μόνον ἐκάστην περιοδικὴν παροχὴν κεχωρισμένως, δεδομένου ὅτι ὁ Νομοθέτης τοῦ Ἀναγ. Νόμου 2032 δὲν ἦτο βεβαίως

δυνατόν νά ἔχη ἐν νῷ, κατὰ τὸ ἔτος 1939, ὅτε ὁ Νόμος οὗτος ἐδημοσιεύετο, ὅτι θὰ ἠδύνατο νά ἐμφανισθῇ ποτὲ περὶ περὶ τῶν ἐπιδικασίας προσωρινῆς διατροφῆς ἢ ἐκάστη περιοδικῇ παροχῇ θὰ ὑπερέβαινε τὰς δρχ. 50.000. Ἐν ἄλλοις λόγοις, αὐτὸ καὶ μόνον τὸ ἀναμφισβήτητον βεβαίως γεγονός τῆς κατ' ἀρχὴν ὑποβολῆς εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν 50.000 δρχ. «καὶ» τῶν περιοδικῶν παροχῶν ὑποδηλοῦ, κατ' ἡμᾶς, αὐτὸ κατ' ἐαυτό, κατὰ φυσικὸν λόγον καὶ ἀναπόδραστον ἐρμηνευτικὴν συνέπειαν, ὅτι εἰς τὸν περιορισμὸν τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Νομοθέτης νά ὑποβάλλῃ τὸ «σύνολον» τῶν προσωρινῶς δυναμένων νά ἐπιδικασθῶσι περιοδικῶν παροχῶν καὶ οὐκ ἰσχυρὸν μόνον ἐκαστην τοῦτων κεχωρισμένως, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐνδεχομένου προσωρινῆς ἐπιδικασίας περιοδικῆς παροχῆς ὑπερβαίνουσας τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 50.000 (ὅπερ μάλιστα, ποσὸν θὰ ἦτο, ἐν τ' αὐτῷ, ἔλασσον τοῦ ἡμίσεος τοῦ ὅλου ποσοῦ ταύτης, δεδομένην τοῦ διὰ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω διατάξεως τιθεμένου ἐτέρου περιορισμοῦ τοῦ «1,2 τῆς πιθανολογουμένης ἀπαιτήσεως»), παντελῶς, κατ' ἡ εἰρηται, ἀποκλεισμένον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καὶ συνεπῶς τοιαύτης σκέψεως περὶ θέσεως ἀνωτάτου ὁρίου δρχ. 50.000 δι' ἐκάστην προσωρινῶς ἐπιδικαζομένην περιοδικὴν παροχὴν, μὴ δυναμένης καὶ νά ἔλθῃ εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ Νομοθέτου. Οὕτως δέ, ἄλλως τε, καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ «Αναγκ. Νόμου 2032, δι' οὗ ὁ Νομοθέτης ἠθέλησε νά παράσχῃ εἰς τοὺς δικαιοῦχος τῶν ἐν αὐτῷ ἀπαιτήσεων τὰ μέσα τῆς συντηρήσεως των, μέχρις οὗ ἐπιληφθῇ τὸ ἀρμόδιον Δικαστήριον, διὰ τῆς προσωρινῆς ἐπιδικασίας αὐτοῖς ἐνὸς μέρους τῆς ἀπαιτήσεώς των, οὕτως λοιπόν, ἐκ τοῦ τοιοῦτου σκοποῦ ἐνδείκνυται οἷα δὴ τότε διάκρισις μεταξὺ περιοδικῶν καὶ μὴ παροχῶν, καὶ ἡ ἐκδοχὴ δὲ ἐπὶ μὲν τῶν τελευταίων δὲν δύναται νά ἐπιδικασθῇ τῷ δικαιοῦχῳ, ἐναντι τῶν ὅσων δικαιούται λαμβάνειν, ποσὸν ἀνώτερον τῶν δρχ. 50.000, ἐπὶ δὲ περιοδικῶν παροχῶν δύναται νά ἐπιδικασθῇ αὐτῷ συνολικῶς ποσὸν ἀπεριορίστως ἀνώτερον τῶν 50.000 δρχ., ἐκδοχὴ ἣτις θὰ ἐνεφάνιζεν οὕτω τὸ ἄστυχον εἰς μὲν τὸν ἔχοντα λαμβάνειν δι' ἔξοδον, φρε' εἰπεῖν, νοσηλείας δρχ. 500.000 καὶ μὴ δύναται νά ἐπιδικασθῇ προσωρινῶς ποσὸν μείζον τῶν 50.000 δρχ., εἰς τὸν ἔχοντα δε λαμβάνειν πέντε μισθοὺς ἐκ δρχ. 100.000, ἥτοι συνολικῶς δρχ. 500.000, ὡσαύτως, νά δύναται νά ἐπιδικασθῶσι μέχρι 250.000 δρχ. Ἡ εἰς τὸν ἔχοντα λαμβάνειν δύο μισθοὺς ἐκ 400.000 δρχ., ἥτοι συνολικῶς δρχ. 800.000, νά δύναται νά ἐπιδικασθῶσι μόνον δρχ. 100.000, ἐνῷ εἰς τὸν ἔχοντα λαμβάνειν τέσσαρας μισθοὺς ἐκ δρχ. 100.000, ἥτοι τὸ ἡμισυ ἐν συνόλῳ, θὰ δύναται νά ἐπιδικασθῶσι μέχρι δρχ. 200.000 δρχ. Ἐάν δέ, εἰρησθῶ, ὁ Νομοθέτης ἠθέλησεν ἄλλως, ὅπως ἐπιβάλλῃ οἰονδήποτε περιορισμὸν εἰς τὰς μηνιαίας παροχάς, πᾶσα σχετικὴ διάταξις θὰ εἶχε θέσιν ἐν τῇ παραγράφῳ 3 τοῦ ὡς ἄνω ἀρθροῦ 634Α, ἐνθα οἱ λόγοι περὶ τοῦ γράφου κατ' ὃν γίνεται ἡ προσωρινῇ ἐπιδικασίᾳ καὶ οὐχὶ ὡς ἰδίᾳ καὶ αὐτοτελεῖς διατάξεις, οἷα ἡ τῆς παραγράφου 4, ἐπὶ πλέον δέ, διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους, ὡς ἀνώτατον ὅριον θὰ ἐτίθετο ποσὸν ἀσυνκρίτως κατώτερον τῶν δρχ. 50.000.

Ἡ ὡς ἄνω παρ' ἡμῶν ὑποστηριζομένη γνώμη ἐνισχύεται ὡσαύτως καὶ ἐκ τοῦ νομοθετικοῦ λόγου τῶν περιοριστικῶν διατάξεων τοῦ ἀρθροῦ 634Α § 4 δι' ὃν ὁ Νομοθέτης ἠθέλησεν, ὅπως προστατεύσῃ τὰ συμφέροντα τοῦ ὀφειλέτου, ὥστε νικητῆς τυχόν γινόμενος οὗτος ἐν τῇ τακτικῇ δίκῃ νά ὑποσθῇ, ὅσον ἐκστὰς ἡτιώτερον, τὰς συνεπείας τῆς προσωρινῆς ἐπιδικασίας (πρβλ. αἰτιολ. ἐκθεσιν συντακτικῆς ἐπιτροπῆς (Κ. Κυριλλόπουλος, Γ. Ράμμος, Α. Διτσερόπουλος, Ν. Θωβαῖος) § VIII ἐν ΕΕΝ στ' σελ. 484 ἐνθα ρητῶς διαλαμβάνεται: «ἀλλὰ τὸ νομοθέτημα θὰ ἦτο ἀτελές, ἂν μὴ, ἐκ περισσλήλου πρὸς τοὺς

δεομένους ἀμέσου ἀρωγῆς τῶν δικαστηρίων, ἐφρόντιζε καὶ διὰ τὸ ἐξ ἰσοῦ σπουδαῖον καὶ ἰσῆς προσοχῆς ἀξίον συμφέρον τοῦ κατ' οὗ λαμβάνεται ἐκάστοτε τὸ ἐκκατον τοῦτο μέρος τῆς προσωρινῆς ἐπιδικασίας, ὅστις, νικητῆς γινόμενος ἐν τῇ τακτικῇ δίκῃ, δίκαιον φαίνεται νά ὑποσθῇ, ὅσον ἐκστὰς ἡτιώτερον, τὰ ἀποτελέσματα τῆς προσωρινῆς ἀποφαισεως τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ δικαστηρίου. Ἀμεσος τῆς ἀντιλήψεως τούτης συνέπεια εἶναι οἱ διατάξεις τῆς § 3 (4 τοῦ Νόμου) τοῦ ἀρθρ. 1 κλπ. (Βλ. ὁμοίως αἰτιολογ. ἐκθεσιν τοῦ ἐπὶ τῆς Δ' καὶ 599 τῆς Ὑπουργοῦ § IV ἐν Σχολ. Νόμοις Δ' κῆς 1939 σελ. 775). Ἐάν, συνεπῶς, ἠθελε γινεῖ δεκτὸν εἶναι, προκειμένου περὶ περιοδικῶν παροχῶν, ὁ Νομοθέτης ἠννόει, ὅπως ὑποβάλλῃ εἰς τὸν ἐν λόγῳ περιορισμὸν οὐχὶ τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν προσωρινῶς ἐπιδικαζομένων περιοδικῶν παροχῶν, ἀλλὰ μόνον τὸ ποσὸν ἐκάστης τοῦτων κεχωρισμένως, εἶναι προφανές, ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου, ὑπὸ τὰς κρατούσας τότε οικονομικὰς καὶ νομισματικὰς συνθήκας, οὐδεὶς ἀνπροστασίαν θὰ παρεῖχεν εἰς τὸν ὀφειλέτην, δεδομένου ὅτι τὸ τεθὲν ὑπ' αὐτοῦ ἀνώτατον ὅριον τῶν δρχ. 50.000, καὶ ὑπὸ οἰονδήποτε εἶναι δυνατὴν τότε πρόβλεψιν τῆς οικονομικῆς ἐξελίξεως, θὰ ὑπερεκάλυπτε καὶ τὸ ὀριστικῶς δυναμένον νά ἐπιδικασθῇ ποσὸν περιοδικῆς παροχῆς μισθῶν, διατροφῆς κλπ. Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τούτων, περιορίζων ὁ Νόμος τὸ δυναμένον νά ἐπιδικασθῇ προσωρινῶς ποσὸν, ἐπὶ σκοπῷ προστασίας τοῦ ὀφειλέτου διὰ τὴν περίπτωσιν νίκης του ἐν τῇ τακτικῇ διαδικασίᾳ, δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀποβλέπῃ ἡ εἰς τὸν περιορισμὸν τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ πασῶν των ἐκ τῆς αὐτῆς νομικῆς καὶ ἱστορικῆς αἰτίας ἀπορροευσῶν ἀπαιτήσεων, ἣτις ἱστορικὴ καὶ νομικὴ αἰτία θ' ἀπετέλει τὴν βάσιν τῶν ἀπαιτήσεων καὶ τὸ κύριον τῆς διαφορῆς ἀντικείμενον ἐκ τῆς ἐπὶ τοῦ ὀφειλέτου χρεώσεως θὰ ἦρηται κατ' ἀρχὴν ἡ ἥτις ἡ νίκη τοῦ ὀφειλέτου, οὐκ ὡς δ' ἠδύνατο νά ἐνδιαφέρῃ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐάν ἐκ τῆς αἰτίας τούτης ἀνεκοπεν ὑποχρεώσεις καταβολῆς αὐτοτελοῦς παροχῆς ἢ πλειόνων περιοδικῶν ἐπαναλαμβανομένων. Ἐτέρονθεν, δὲν δύναται ὡσαύτως νά γινῇ δεκτὸν, ὅτι ὁ ἀνωτέρω περιορισμὸς ἀφορᾷ μόνον τὰς διὰ τοῦ αὐτοῦ δικογράφου εἰσαγομένους ἀπαιτήσεις καὶ οἷα, συνεπῶς, εἰσαγομένων δι' ἄλλου δικογράφου ἐτέρων ἀπαιτήσεων ἐκ τῆς αὐτῆς μὲν παραγωγικῆς αἰτίας ἀπορροευσῶν ἀλλὰ μεταγενεστέρου χρόνου, δὲν ὑφίσταται κώλυμα προσωρινῆς ἐπιδικασίας καὶ ἐτέρων δρχ. 50.000. Καθόσον, ἅπασι δεκτοῦ γεγονότος, εἰ, προκειμένου περὶ περιοδικῶν παροχῶν, οἱ περιοριστικαὶ διατάξεις τοῦ εἰρημένου Νόμου ἰσχύουσιν οὐχὶ διὰ τὸ σύνολον αὐτῶν, ἀλλὰ δι' ἐκάστην περιοδικὴν παροχὴν κεχωρισμένως, πρὸς περὶ, κατ' ἡμᾶς, κατ' ἀναγκην, ὅτι καὶ αἰτουμένης εἶναι διὰ τοῦ αὐτοῦ δικογράφου προσωρινῆς ἐπιδικασίας ἐναντι ὀφειλομένου πλειόνων περιοδικῶν παροχῶν—καὶ δὴ καθυστερουμένων μισθῶν καὶ συντάξεων, ἐνθα ἰδίως ἀναφαίνεται τὸ ζήτημα τοῦτο, δεδομένου ὅτι ἐπὶ τῶν λοιπῶν περιπτώσεων τοῦ ἀρθρ. 634Α, λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ προσωρινοῦ μέτρου μόνον περιοδικῶν παροχῶν ἀναφερόμεναι εἰς τὸν ἀπὸ τῆς υποβολῆς τῆς αἰτήσεως καὶ ἐφεξῆς χρόνον δύναται νά ἐπιδικασθῶσι (Ἀποστολοπούλου, ἐνθ' ἀνωτ. § 119 σελ. 211 ἐπ.), ὅτι καὶ αἰτουμένης, λοιπόν, προσωρινῆς ἐπιδικασίας ἐναντι πλειόνων τοιούτων περιοδικῶν παροχῶν, δύναται διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως νά ἐπιδικασθῇ συνολικῶς ποσὸν μείζον τῶν δρχ. 50.000, καὶ δὲ δρχ. 50.000 ἐναντι ἐκάστης καθυστερουμένης περιοδικῆς παροχῆς, τοῦθ' ὅπερ ὁμῶς, κατ' ὅσον γνωρίζομεν, οὐδ' ὑπὸ τῆς ἀντιθέτου γνώμης ὑπεστηρίχθη ἢ ἐφημερόσθη ποτὲ μέχρι σήμερον. Κατὰ τὴν γνώμην ὅμως ἡμῶν τὸ τοιοῦτο θὰ

δίδει να ἡ ἀναγκαία συνέπεια τῆς γνώμης ταύτης, διότι ὑπὸ ἀλλοίαν τινά, ἐν προκαίρῳ, ἐκδοχὴν θὰ ἐμφανίζετο, φρονούμεν, ὁ Νομοθέτης, ὡς μὴ σ' βαρὺς θεσμοθετῶν καὶ ἀπαγορεύων μὴ νὰ ἐπιδικασθῇ προσωρινῶς εἰς τὸν ἔχοντα, φερόμεν, λαμβάνειν τρεῖς μισθοὺς ποσὸν μείζον τῶν 50.000 δραχ. ἐὰν τὴν τοιαύτην προσωρινὴν ἐπιδίκασιν ἐναντι καὶ τῶν τριῶν καθυστερουμένων μισθῶν αἰτεῖται ἡ οὐκ εἰς τὸν αὐτοῦ δικηγόρου, ἐπιτελέων ὅπως εἰς αὐτὸν νὰ ὑποβάλῃ ἰδιοτεροὺς αἰτήσεις προσωρινῆς ἐπιδικάσεως δραχ. 50.000 ἐναντι ἑνὸς ἑκάστου μισθοῦ. Διὰ τῆς τυχόν δ' ἀντιρρήσεως δει, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ γεννημένων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως ἀξιώσεων, δέον ἅπασαι νὰ εἰσπράττωσι διὰ τοῦ αὐτοῦ δικηγόρου καὶ οὐκ ἐναντι ἁπασῶν τούτων θὰ γίνῃ προσωρινὴ ἐπιδίκασις μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 50.000, διὰ τῆς τοιαύτης, ὅθεν, τυχόν ἀντιρρήσεως ἢ ἀντίθετος γνώμη ἀναιρεῖ, φρονούμεν, αὐτὴ ἑαυτὴ καὶ μεταπίπτει ἀλαθιῶς εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ὁρθὴν ἄρχην, δεῖ ὁ περιορισμὸς τῶν 50.000 δραχ. ὁρᾷ τὸ σύνολον τῶν προσωρινῶς δυναμένων νὰ ἐπιδικασθῶσι περιοδικῶν παροχῶν καὶ οὐχὶ ἑκάστην τούτων κεχωρισμένως, μεταπολιζομένου οὕτως τοῦ ζητήματος ἐπὶ ἑτέρας βάσεως, ἐὰν δηλ. ὁ περιορισμὸς ὁρᾷ τὸ σύνολον τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως γεννημένων ἀπαιτήσεων, μὴ κωλυμένῳ ἐντεῦθεν τοῦ δικαιούχου ὅπως μεταγενεστέρως αἰτησῇται τὴν προσωρινὴν ἐπιδίκασιν ἑτέρων δραχ. 50.000 διὰ τὰς μετὰ τὸν χρόνον τούτων γεννηθείσας ἀπαιτῆς εἰς τοὺς καὶ δὴ ἀσχετίως τοῦ ἀν αὐταὶ ἀποτελοῦσι παροχὰς περιοδικὰς ἢ οὐ (ὡς λ. χ. μεταγενέστερα ἔξοδα νοσηλείας). Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοιαύτης τινὸς ἀπόψεως ἐρευνώμενου τοῦ ζητήματος, οὐδόλως δύναται, κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, νὰ συνισθῇ διάφορος τῆς ὡς ἄνω φ' ἡμῶν ὑποστηριζομένη λύσις. Διότι ἀνεξαρτήτως τοῦ οὐκ τοιαύτη τοῦ νόμου ἐννοία, μὴ ὑποστηριζομένη ὑπὸ τοῦ γράμματος αὐτοῦ, ἀντίκειται εἰς τὸν προεκτεθέντα νομοθετικὸν λόγον τοῦ περιορισμοῦ τῆς προσωρινῆς ἐπιδικάσεως καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ οὐκ, ἐπιπροσθέτως, τὸ ἐνδεχόμενον οὐκ ἀπὸ τοιαύτης τινὸς σχεψέως δυνατόν νὰ ὁριθῇ ὁ νομοθέτης καὶ τοιοῦτον σκοπὸν νὰ προσέθετο ἐπιβάλλων τὸν ἐν λόγῳ περιορισμόν, ἀποκλείεται ὡσαύτως, φρονούμεν, καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος, οὐκ εἰς τὰς πλείους τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθ. 634 Α § 1 προβλεπομένων περιπτώσεων πρόκειται, καθ' ὅσον αἰρηται, περὶ περιοδικῶν παροχῶν δυναμένων νὰ ἐπιδικασθῶσι προσωρινῶς μόνον καθ' ὅσον ἀναφέρονται εἰς τὸν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως καὶ ἐφεξῆς χρόνον, καὶ ἐφ' ὧν κατὰ συνέπειαν δὲν γένεται τοιοῦτο ζήτημα, ἀνεξαρτήτως, ὅθεν, πάντων τούτων ὑπὸ τὴν τοιαύτην ἐκδοχὴν θὰ παρουσιάζετο ὁ Νόμος ἐπιβάλλων τῷ δικαιούχῳ τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως, εὐθύς ἅμα ὡς ἤθελε καταστῇ ληξιπρόθεσμος ἑκάστη περιοδικὴ παροχὴ ἢ προκειμένου περὶ τῶν λοιπῶν μὴ περιοδικῶν παροχῶν, εὐθύς ὡς ἡ ἀπαιτήσις τοῦ ἡ-θέλει ἀνέλθει μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 100.000, αἰτεῖται τὴν ἐναντι ταύτης προσωρινὴν ἐπιδίκασιν ἐπὶ ποινῇ, ἄλλως, ἀπώλειος, ἐν περιπτώσει σπρεῦσεως πλειόνων τοιούτων, τοῦ δικαιώματος ἐπιδικάσεως αὐτῷ ποσοῦ ἀνατέρου τῶν δραχ. 50.000, ὡς θὰ ἡδύνατο νὰ ἔχῃ ἐπιτύχει, ἐὰν τὴν προσωρινὴν ἐπιδίκασιν ἡτέρο οὗτος ἅμα τῷ ἑκάστῳ ληξιπρόθεσμον ἑκάστης περιοδικῆς παροχῆς ἢ ἅμα τῇ ἑκάστῳ συμ-πληρώσει (λ. χ. ἐξ ἑξόδων θεραπείας κλπ.) ποσοῦ δραχ. 100.000 Τὸ τοιοῦτο ὅμως, προσκορῶν εἰς βουακάς καὶ θεμελιώδεις οικονομικὰς ἀρχὰς περὶ τῆς ἀσκήσεως τῶν δικαιωμάτων κατ' ἰδιοτυπὸν ὅπως σύστημα ἀποτελοῦν, θὰ ἔδει βεβαίως ρητῶς καὶ κατὰ τρόπον ἀπολύτως ἀνεπίδεκτον οἰσολήπτως ἀμφισβητήσεως νὰ ὁρίζεται. Ἐκτὸς πάσης συζητήσεως κεῖται βεβαίως, οὐκ κατόπιν τῆς ἐπεληθούσης ἑκτοτε ἀπὸ τῆς

δημοσιεύσεως τοῦ. Ἀναγκ. Νόμου 2032 ἀνατροπῆς τῶν οικονομικῶν συνθηκῶν, τῆς μειώσεως τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῆς δραχμῆς καὶ τῆς τερσατικῆς ὑψώσεως τοῦ τιμαριθμοῦ τῆς ζωῆς, ἢ διὰ τοῦ ἐληγμένου Ἀν. Νόμου 2032 παρεχομένη ἄλλοτε σημαντικὴ προστασία οὐσιαστικῶς ἐξηνείσθη ἡδη, τοῦ βίσει αὐτοῦ δυναμένου νὰ ἐπιδικασθῇ προσωρινῶς κατ' ἀνάστατον ὅριον ποσοῦ τῶν δραχ. 50.000 μὴ κωλύπτοντος πλέον οὐδὲ πολλοσηματικῶν τῶν στοιχειωδῶν ἀναγκῶν τοῦ δικαιούχου, γεγονότα σίματα, ἄλλως τε, ἔδωσαν προδηλῶς γενεσιν εἰς τὴν ἀνέλιθον γνώμην, ἐν τῇ εὐλόγῳ ἐπιθυμίᾳ τῶν ἐρμηνευτῶν καὶ τῶν ἑκάστοτε δικαζόντων ὅπως καλύψωσι τὸ ἐντεῦθεν δημιουργηθὲν ἐν τοῖς πράγμασι νομοθετικὸν κενόν. Παρὰ τούτα ὅμως, φρονούμεν, οὐκ, ἐν προκειμένῳ, τὸ τοιοῦτο ἀποτελεῖ ἀποκλειστικῶς ἀντικείμενον νομοθετικῆς μερίμνης ἥτις, ἀναμφισβητήτως, ἔδει πρὸ πολλοῦ νὰ εἶχεν ἐκδηλωθῇ διὰ τῆς προσαρμογῆς τῶν προσαρτεθεισῶν διατάξεων τῆς παραγράφου 4 εἰς τὴν σύγχρονον πραγματικότητα καὶ τῆς ἐμφυσιγενούς οὐκ πνοῆς εἰς τὸ οὐσιαστικῶς ἀπονεκρωθῆν, δια τὰς πλείους τῶν περιπτώσεων, νομοθέτημα. Διότι ἐσοσιν καὶ ὑποχρέωσιν ἔχει βεβαίως ὁ δικαστής, ὅπως, εἰς τὴν ἀπονομὴν οὐσιαστικῆς καὶ μόνον δικαιοσύνης ἀποβλέπων, μὴ προσκολλᾶται εἰς τὸς τύπους καὶ εἰς τὸ ξηρόν τοῦ λόγου γράμμα, ἀλλὰ ταύναντιον προσπαθῇ, διὰ τῆς κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῶν ἐρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς τῶν, ἵνα ἐξυπηρετῇ τὰ συμφέροντα τῶν διωδίκων ὑπηρετῆς καὶ φρουρῆς τῶν οὐκ ἐν τῇ ἐτάχθῃ, ἀλλ' ὅμως ἡ τοιοῦτη ἐξουσία τοῦ δικαστοῦ δὲν δύναιται, καθ' ἡμᾶς, νὰ ἐξοχθῇ καὶ μέχρι πλήρους ὑποκαταστάσεως τοῦ εἰς νομοθετικὰ καθήκοντα καὶ δὴ εἰς τὸ δικαίωμα τοῦ νομοθέτου καταργήσεως καὶ τροποποιήσεως προϋφισταμένων ρητῶν διατάξεων, εἴαν ὑποκαταστήσιν θ' ἀπετέλει, ἐν προκειμένῳ, κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, ἢ προσωρινὴν ἐπιδίκασις περιοδικῶν παροχῶν ὑπερβαίνουσῶν ἐν συνόλῳ τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 50.000.

Κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ὡς ἐκ τοῦ ὑφισταμένου, ἐν προκειμένῳ, περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀρθ. 634 Α § 4 τῆς Πολ. Δικ., διχοσμοῦ τῶν γνώμων, ἡδύνατο νὰ γεννηθῶσι τῷ αἰτοῦντι εὐλογοὶ ἀμφιβολίαι περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης. Νόμιμος κατὰ ταῦτα συντρέχει περίπτωση, συνιδῶν τοῖς Νόμοις 5 Κώδ. (7.51) Βασ. 69 (9.3), Νεαρ. 82 κεφ. 10 Βασιλ. 13 (7.1), ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ἀρθ. 211 § 2 τῆς Πολ. Δικ., συμπληρωσίου τῆς ἐκατέρωθεν δικαστικῆς δαπάνης.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ Ν. Γ. Θ. Δ.

Ἀρμοδιότης τοῦ Ἐλεηνοδικείου

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 303/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδικὴς κ. Σ. Σταματιάδης

Ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ δικηγόρου τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἣ. ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δι' αὐτῆς, πρὸς τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν τῆς ἐφεσιβλήτου ἐναγωγῆς, ἀπολυθείσης παρὰ τῆς ἐκκαλοῦσης Ἑταιρίας, δὲν ἐδίδωκετο καὶ ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως τῆς πρώτης, ἡτοι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀντικειμένου μὴ ἔχοντος ὁρισμένην ἀξίαν (Α.Π. 84/1943 Θέμ. ΝΔ', 293). Δὲν ἐσφαλε συνεπῶς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀρμοδιῶς ἐπιληφθεῖσα τῆς ἐκδικάσεως τῆς ἀγωγῆς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ.Θ.Δ. καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντιοῦ λόγος ἐφέσεως ἀπορριπτέος ὡς μὴ νόμῳ βάσιμος.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

765]1943. ΝΟΜΟΣ.— Περί τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἀρθρῶν 9 καὶ 10 τοῦ Ν. Δ/τος 424]41 καὶ τοῦ Β. Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ Νόμου Γ' 30 Δ κλπ. »
(Ε. Κ. τ. Α', φ. 341, τῆς 13 Ὀκτωβρίου 1943)

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν

Ἄρθρον 1.

Ἡ παράγραφ. 4 καὶ 5 τοῦ ἀρθρ. 9 τοῦ Ν. Δ. 424] 1941 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

1. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἐπιβάλλεται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἡ ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως.

2. Ὡς ἀποζημιώσεις ὁρίζεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 3, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀρθρ. 1 τοῦ Ν. 2112, ὡς τροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Νόμου 4558, προβλεπομένη ἀποζημιώσις προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ἡ ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 3 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀρθρ. 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 16 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Νόμου 2112 ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν», προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν ἐν περιπτώσει ἐκτάκτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

3. Ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἀνωτέρω ἀποζημιώσεως ἐνεργεῖται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν α', ἐδικαιούνητο οἱ ἀπολύμενοι, εἰς τὴν περιπτώσει θὰ εἰργάζοντο ὑπὸ καθιερωτῶς πλήρους ἀπασχολήσεως κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως.

4. Τῆς ἀνωτέρω ἀποζημιώσεως δὲν ἀπαλλάσσονται αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις δι' οἰονδήποτε λόγον.

5. Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἀρθρ. ἀπολυόμενοι μισθωτοὶ δὲν δικαιούνται ἐκ τῆς ἀπολύσεώς τινος οὐδεμιᾶς ἄλλης ἀποζημιώσεως. Εἰς περιπτώσει καθ' ἣν ὑπὸ Νόμου ἢ Κανονισμοῦ προβλέπεται ἀποζημιώσις μεγαλυτέρα τῆς ὑπὸ τῆς παραγρ. 1 τοῦ παρόντος ἀρθρ. ὁριζομένης καταβάλλεται εἰς τοὺς ἀπολυομένους μισθωτοὺς ἡ ἀποζημιώσις αὕτη καὶ οὐχὶ ἡ ὑπὸ τῆς παραγρ. 1 τοῦ παρόντος ἀρθρ. καθοριζομένη.

6. Διὰ τῶν συμπληρώσαντας δέμηνον ὑπηρεσίαν μισθωτοὺς δύναται διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως νὰ ἐπιβάλλεται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ἡ ἐκμεταλλεύσεις ἡ ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν εἰς αὐτοὺς ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχὰς 20 ἡμερῶν, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, 5 δὲ ἡμερῶν προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν.

7. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως δύναται νὰ προσυζητηθῇ ἡ ἀποζημιώσις τῆς παρ. 2 μέχρι ποσοῦ ἀντιστοιχοῦντος πρὸς ἀποδοχὰς ἑξήκοντα ἡμερῶν.

Ὁ ὑπολογισμὸς τῆς προσθέτου ταύτης ἀποζημιώσεως γίνεται κατὰ τὰ ἐν τῇ παρ. 3 ὁριζομένα.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἀρθρ. 10 τοῦ Ν. Δ. 424]1941 ἀντικαθίσταται οὕτω:

1. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν τῶν πάσης μορφῆς ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων δὲν ἐπιτρέπεται εἰμὴ μόνον δι' ἀποδεδειγμένην ἀναιμία

καιαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας τῶν ἢ δι' ἀνάγκησιν συμπεριφορῶν.

2. Κατὰ παρέκκλινιν τῶν διατάξεων τῆς παρ. 1 αἱ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν δὲν ὑπερβαίνει τοὺς χιλίους, δύναται νὰ καταγγέλλωσιν ἐντὸς ἐνὸς ἡμερολογιακοῦ ἔτους τὴν σύμβασιν ἐργασίας ποσοστοῦ 8 ο) ἐπὶ τῶν παρ' αὐταῖς ὑπηρετούντων μισθωτῶν. Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ὑπερβαίνει τοὺς χιλίους δύναται νὰ καταγγέλλωσιν τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐντὸς ἐνὸς ἡμερολογιακοῦ ἔτους ποσοστοῦ 5 ο) ἐπὶ τῶν παρ' αὐταῖς ὑπηρετούντων μισθωτῶν. Ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παρούσης παραγράφου καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπαφιεμένη εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότη δέον νὰ γίνεται ἐγγράφως καὶ δι' ὠρισμένην αἰτίαν μὴ συμπεριλαμβανομένην εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς παρ. 1 τοῦ παρόντος ἀρθρ.

Τὰ κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν προκύπτοντα κλάσματα δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψει. Τὸ σύνολον τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παρούσης παραγράφου ἀπολυομένων μισθωτῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐντὸς ἐνὸς ἡμερολογιακοῦ ἔτους τοὺς 40 εἰς τὴν περιπτώσει α' καὶ τοὺς 60 εἰς τὴν β' περιπτώσει.

Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν δὲν ὑπερβαίνει τοὺς 15, δύναται νὰ ἀπολύσουν κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παρούσης παραγράφου ἓνα μισθωτόν.

3. Ἡ κατὰ τὰς παραγρ. 1 καὶ 2 καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἐγκυρὸς, ἐφ' ὅσον εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολυθέντος προσλαμβάνεται ἄλλος μισθωτὸς τῆς αὐτῆς ἢ συγγενοῦς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς.

Πᾶσα καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας γενομένη συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἀρθρ. δέον ν' ἀναγγέλληται ἐγγράφως καὶ ἐντὸς 3 ἡμερῶν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος εἰς τὴν οἰκίαν ἐπιθεώρησιν ἐργασίας ἢ ἐλλείψει ταύτης εἰς τὴν οἰκίαν ἀτυνομικὴν ἀρχήν. Ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς καταγγελίας δέον ν' ἀναφέρεται ἂν ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. 1 ἢ 2 τοῦ παρόντος ἀρθρ. ὡς καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπηρετούντων μισθωτῶν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμεταλλεύσιν. Ἐπίσης ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς καταγγελίας δέον ν' ἀναφέρεται καὶ τὸ αἰτιολογικὸν τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Εἰς τὰς αὐτὰς Ἀρχὰς ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας ὡσαύτως δέον ν' ἀνακοινουται ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων ἡ πρόκλησις τοῦ ἀντικαταστάτου τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ. Ἡ μὴ καταγγελία τῆς προσλήψεως ἐπιφέρει ἀκυρότητα τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

4. Καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας γενομένη καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ἐν τῇ παρ. 2 ὁριζομένου ποσοστοῦ 8 ο) ἢ 5 ο) ἢ κατὰ παράβασιν τῶν ἐν παρ. 1 τιθεμένων προϋποθέσεων ἀκαταλληλότητος, ἀνεπαρκείας ἢ ἀναρμοσίου συμπεριφορᾶς καὶ τῆς ἐν τῇ παραγρ. 3 προϋποθέσεως τῆς ἀντικαταστάσεως εἶναι ἀκυρὸς.

5. Εἰς τοὺς συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. 2 ἀπολυομένους μισθωτοὺς καταβάλλονται ἐκτὸς τῆς ὑπὸ τῶν κειμένων νόμων προβλεπομένης ἀποζημιώσεως καὶ ἀποδοχὰς α': θὰ ἐδικαιούνητο ἐργαζόμενοι εἰς διάστημα ἐνὸς μηνὸς καὶ ὑπὸ καθιερωτῶς πλήρους ἀπασχολήσεως. Εἰς τοὺς μισθωτοὺς

τοὺς μὴ δικαιουμένους τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως λόγω μὴ συμπληρώσεως τοῦ ἀπαιτουμένου χρόνου ὑπηρεσίας παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει καταβάλλονται οἱ ἀποδοχαὶ αὗται ἐδίκασθαι ἐργαζόμενοι ὑπὸ καθεστώς πλήρους ἀπασχολήσεως, εἰς διάστημα ἐνδὸς μηνός.

6. Ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἀπολυθέντος ὑπὸ ἄλλου μισθωτοῦ μὲ τὸς αὐτὰς ἀποδοχὰς καὶ τῆς αὐτῆς εἰδικότητος δέον νὰ πραγματοποιηθῇ ἐνδὸς εἰκοσήμερου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του. Ἡ καταβολὴ τοῦ μισθοῦ εἰς τὸν ἀπολύμενον διακόπτεται τὴν ἡμέραν τῆς προσλήψεως τοῦ ἀντικαταστάτου του.

Ἡ παράγραφος αὕτη ἰσχύει καὶ ἐπὶ τῶν μέχρι σήμερον ἀπολυθέντων μισθωτῶν, τῆς προθεσμίας εἰς ἀντικατάστασιν ἀρχομένης ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου.

7. Οἱ κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἀνθρώπου ὀφειλόμενοι μισθωτοὶ ὑποχρεοῦνται ὡς ἐνδὸς τριμήνου προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἀπολύσεώς των ἐπιδώσουν τὴν σχετικὴν ἀγωγήν. Παραλειθούσης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας τούτης ὁ μισθωτὸς ὀφείλει τὸ δικαίωμα ὡς ἐπικαλεσθῆναι τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεώς του. Εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης παραγράφου ὑπάγονται καὶ οἱ ἀπολυθέντες μέχρι σήμερον μισθωτοί, τῆς προθεσμίας πρὸς ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς ἀρχομένης ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου.

8. Εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν ἀναγνωρισθῇ δικαστικῶς ἡ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ αἱ ἐκμεταλλεύσεις δύνανται νὰ προβῶσι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2112, ὡς οὗτος μεταγενεστέρως ἐτροποιοιθῇ καὶ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθέντος Διατάγματος, εἰς ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, ὅστις προσεληφθῇ εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολυθέντος, μὴ ἰσχυουσῶν διὰ τὴν ἀπόλυσιν τούτου τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθροῦ 9 καὶ 10 τοῦ Ν. Δ. 424, ὡς τοῦτο ἐτροποιοεῖται διὰ τοῦ παρόντος Νόμου.

9. Τὸ παρὸν ἄρθρον ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν μισθωτῶν πᾶσιν τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀνέφηρμόσθῃ ἢ οὐ ἐπὶ τούτων τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. Διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ ἐργαζομένου εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις εἰς αἷς ἔχει ἐφαρμοσθῇ ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία δὲν ἀπαιτεῖται ἀδεία τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 8.

1. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου ἐφαρμόζονται ἐπὶ πώσης συμβάσεως ἐργασίας ὁριστοῦ χρόνου ἀνεξαρτήτως τῆς χρονικῆς διάρκειας τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει.

2. Συμβάσεις ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι λόγω τῆς φύσεως των εὐρίσκονται ἀνασπαστικῶς συνδεδεμέναι πρὸς ὥρισμένον χρόνον, ἢ ἡ συνολόγησις τοῦ ὥρισμένου χρόνου δικαιολογεῖται ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας, δὲν ὑπάρχουν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 424, ὡς τοῦτο ἐτροποιοεῖται διὰ τοῦ παρόντος Νόμου.

Ἄρθρον 4.

1. Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Β. Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ Νόμου Γ' 30Δ'», ὡς ἐτροποιοιθῇ μεταγενεστέρως, ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς: I. «Πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ Νόμον δικαιουμένων προσώπων, κατὰ τοῦ ἐργοδοτοῦ ἢ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας καὶ ἂν ἔχη ἀντικείμενον περιοδικὰς παροχὰς, ἡ ἀμφισβητεῖται ἢ οὐ τὸ δικαίωμα ἐξ οὗ αὐταὶ ἀπορρέουσιν μὴ ὑπερβαίνουσα τὰς 500.000 δραχμὰς, δικάζεται ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικείου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐγκατάστασις ἢ ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἀρθρῶν 4 ἕως 17 τοῦ ὡς ἄνω Β. Δ.

τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920, ὡς ταῦτα ἐτροποιοῦνται διὰ τοῦ παρόντος.

2. Διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδόμενων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καὶ Ἐργασίας δύναται τὸ ἐν τῇ παρ. 1 ὁριζόμενον ποσὸν τῶν 500.000 δραχμῶν νὰ αὐξάνηται ἢ νὰ μειοῦται.

3. Κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν δικάζονται καὶ αἱ σχετικαὶ πρὸς τὰς δίκας τῆς προηγουμένης παραγράφου προσεπικλήσεις καὶ παρεμβάσεις.

4. Ἐν περιπτώσει ἐκδικάσεως ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικείου ἀξιώσεως ἐκ ὕψους ἀντικείμενον τὰς ἐν τῇ παραγράφῳ 1 ἀξιώσεις, ἡ ἐκδοθησομένη ἀπόφασις δὲν ἀποτελεῖ δεδικοσμένον διὰ τὰς ἐκ τῆς αὐτῆς οἰκίας ἀξιώσεις πέρην τοῦ οἰκηθέντος ποσοῦ τῶν 500.000 δραχμῶν. Πᾶσα ἀξίωσις διὰ τὸ πέραν τῶν 500.000 δραχμῶν ποσὸν ὑπάγεται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Πρωτοδικείου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐγκατάστασις ἢ ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου.

5. Τὸ ἄρθρον 13 τοῦ Β. Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920, ὡς ἐτροποιοιθῇ, ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην οἱ διάδικοι καταθέτουσι ἐγγράφους προτάσεις περιεχοῦσας αἰτήσεις τοὺς ἰσχυρισμοὺς των, ἀλλὰ καὶ ὁ Γραμματεὺς τοῦ Εἰρηνοδικείου ὑποχρεοῦται ὑπὸ τὴν καθυδήγησιν τοῦ δικάζοντος Εἰρηνοδίκου νὰ τηρῇ λεπτομερῆ πρακτικὰ περιλαμβάνοντα τοὺς ἰσχυρισμοὺς καὶ δηλώσεις τῶν διαδίκων καὶ τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων».

6. Τὸ ἄρθρον 15 τοῦ αὐτοῦ Β. Δ. ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Ἐν περιπτώσει ἐρημοδικίας τὴ δικάζον Εἰρηνοδικεῖον ἢ τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 16 Πρωτοδικεῖον ὑποχρεοῦνται νὰ ἐρευνήσουν αὐτεπαγγελτικῶς τὴν διαφοράν.

«Ἀνακοπὴ κατὰ τῶν ἐρήμην ἐκδιδόμενων ἀποφάσεων δὲν συγχωρεῖται εἰμὴ μόνον ἐν περιπτώσει ἀκύρου ἐρημοδικίας, ἥτις ἀνακοπὴ δέον νὰ κατατίθεται ἐνδὸς ὀκταμήρου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως».

7. Τὸ ἄρθρον 16 τοῦ αὐτοῦ Β. Δ. ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Ἐφ' ὅσον κατ' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος ἀρθροῦ δικάζοντος Εἰρηνοδικείου συγχωρεῖται ἐνδὸς ὀκταμήρου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως, τῆς προθεσμίας ταύτης παρεκτεινόμενη κατὰ τὰ ἄρθρα 195 καὶ 196 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, δικάζεται, δὲ αὕτη ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται τὸ Εἰρηνοδικεῖον. Τὸ Πρωτοδικεῖον δικάζον ἐκ τῶν ἐνόμων ὑποχρεοῦται ὡς ἐνδὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συζητήσεως ἐκδίδει καὶ δημοσιεύει τὴν ἀπόφασίν του, ἥτις δέον νὰ εἶναι πάντοτε ὁριστικὴ».

8. Τὸ ἄρθρον 17 τοῦ αὐτοῦ Β. Δ. ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Αἰτήσεις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος Νόμου δικάζοντος λόγω ψευδοῦς ἐρμηνείας ἢ μὴ ἐφαρμογῆς ἢ ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς Νόμου, συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, δικάζεται δὲ αὕτη ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου συντιθεμένου ἐκ τριῶν Ἀρεοπαγίτων, ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου, τῆς ὑποθέσεως κρατουμένης κατὰ πᾶσαν περιπτώσιν παρὰ τῷ τμήματι ταύτῃ».

9. Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Β. Δ. 1/4 Αὐγούστου 1920 περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ ν. Γ' 30Δ' κλπ., ὡς καὶ πᾶσα διάταξις προβλέπουσα ἄλλην διαδικασίαν διὰ τὸς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ἀναφερομένους ἀξιώσεις καταργεῖται.

10. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἀρθροῦ συντακτι-

κοῦ χαρακτηρησ καὶ περιεχομένου, ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ γεγεννημένων ἀξιώσεων, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἡττὴ ἐκκερμένων δικῶν, ἐφ' ὅσον μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἰσχύος αὐτοῦ δὲν ἐξεδόθη ἐπ' αὐτῶν προδικαστικὴ τοὺλάρχιστον ἀποφασίς, τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου συζητήσεως τῶν φερομένης δι' ἀλλῆς κλήσεως.

Ἄρθρον 5.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου 3514 περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως, ὡς ἐτροποποιήθη πῦτος διὰ τοῦ ἐδαφίου 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 517/37 Ἀν. Νόμου προβλεπομένη ἐξάσκησις ἀποζημιώσεως διὰ τὸν ἀπολυόμενον ἐκ τῆς θέσεως τοῦ στρατευθέντα μισθῶν ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ καθεστῶς πλήρους ἀναθεωρήσεως.

Ἄρθρον 6.

Διὰ τοῦ ὅρου μισθωτός νοοῦνται τὰ φυσικὰ πρόσωπα, αἵτινα παρέχουσιν εἰς ἑτέρον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἰσodήποτε φύσεως ἐξηρητημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς. Ὡς ἀμοιβὴ θεωρεῖται πᾶσα παροχὴ χορηγούμενη εἰς τὸν μισθωτὸν (ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος, φιλοδοξήματα κλπ.) ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου καθορισμοῦ τούτης (ἀμοιβὴ καθοριζομένη βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως χρόνου ἐργασίας—ἀμοιβὴ κατ' ἀποκοπὴν).

Ἄρθρον 7.

1) Ἡ παράγραφος 1 τοῦ Ν. Δ. 2140 τροποποιεῖται ὡς κάτωθι.

Ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, τῶν ὁποίων διακόπτεται μερικῶς ἢ ὁλοσχερῶς ἡ λειτουργία ἔνεκα λόγων ἀντικειμενικῆς ἀδυναμίας πρὸς συνεχίαν τῶν ἐργασιῶν τῶν, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ὑπηρετοῦντας μισθωτοὺς ἢ εἰς ὠρσμένον ἀριθμὸν τῶν παρ' αὐταῖς ὑπηρετοῦντων μισθωτῶν, εἰς ἣν περικύπτουσιν ἐξέθρῳσιν ἐργασίαν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τούτους τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἐν γένει ὁρους ἐντὸς ἀκείνου τοῦ πολὺ πέντε χιλιομέτρων ἀπὸ τοῦ ἀρχικοῦ τόπου τῆς ἐργασίας.

2) Ἡ παράγραφος 6 τοῦ Ν. Δ. 2140 καταργεῖται.

Ἄρθρον 8.

Ἐπὶ τῶν ἀποζημιώσεων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου ἐφαρμόζονται ἀνολόγως αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 4691/1930, ὡς αὗτος μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη.

Ἄρθρον 9.

Ἐπιτρέπεται διὰ διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἡ κωδικοποίησις εἰς ἐνιαῖον κείμενον τῶν διατάξεων τῶν Ν. Διαταγμάτων 424/1941, 1085/1941, 1767/1942, 2140/1943 καὶ τοῦ παρόντος Νόμου, τροποποιουμένης καὶ τῆς σειρᾶς τῶν ἄρθρων καὶ παραγράφων.

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἀρchetαι ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1943

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

34700/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1943 ἀποδοχῶν ὑπαλλήλικου, ὑπηρετικοῦ καὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ παντὸς ἐν τῇ χώρᾳ ἐργοδότη.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 810/41 Νομ. Δέτος περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783/41 ὁμοίου, μετὰ συμφωνον ἀπὸ 1/10/43

γνώμην τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

Ἐπιβάλλομεν ὅπως:

1) Προσαυξηθῶν κατὰ 30 ο/ο καὶ ἀπὸ 1/10/43 πᾶσαι αἱ κατὰ τὴν 30/9/43 καταβαλλόμεναι εἰς χρῆμα ἀποδοχαὶ παντὸς τοῦ ὑπαλλήλικου, ὑπηρετικοῦ καὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ (μονίμου, ἐκιάκτου, ἐπὶ συμβάσει κλπ.) ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, παντὸς ἐν τῇ χώρᾳ φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου, συνδεομένου ὡς ἐργοδότης μετὰ τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

2) Ὡς ἀποδοχαὶ θεωροῦνται πᾶσαι αἱ εἰς χρῆμα ἀμοιβαί, ἃς ἔλαβεν ὁ μισθωτός, ἢ ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν μέχρι τῆς 30/9/43, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ποσοστῶν ἐπὶ τῆς ο/ο, ἐπὶ τῆς τιμῆς ἀξίας, ἢ εἰσπράξεως, τοῦ ἀντιτίμου συστατοῦ, βελτιώσεως αὐτοῦ κλπ., τῶν τυχόν κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον χορηγηθεισῶν ἐκτάκτων ἐφ' ἁπλᾶς οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων ἢ πιστώσεων ἢ προκαταβολῶν δι' ἰμεισμὸν, ὑπόδησιν ἢ προμήθειαν τροφίμων κλπ., ὡς καὶ τῶν τυχόν καταβαλλομένων προσδότηων ἐπιδομάτων κινδύνου.

3) Προκειμένου περὶ μισθωτῶν ἀμειβομένων κατ' ἀποκοπὴν, καθ' ὥραν, καθ' ἔβδομάδα κλπ. (ὡς μεταφορεῖς, ὑποθηματεργάται, καλφαλίκι κλπ.) ἢ ἀνωτέρω κατὰ 30 ο/ο προσαυξήσεως θέλει ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῆς κατὰ μονάδα, χρόνου ἢ ἐργασίας ἀμοιβῆς, ἀπαγορευομένης πάσης ἐπὶ πλέον αὐξήσεως λόγφ τοπικῶν ἢ εἰδικῶν συνθηκῶν ἐργασίας.

4) Προκειμένου περὶ μισθωτῶν, ἐφ' ὧν ἔχει ἐπιβληθῇ δι' ἀποφάσεως ἡμῶν τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἡ κατὰ 30 ο/ο προσαυξήσεως θὰ ὑπολογισθῇ προκειμένου μὲν περὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ μισθοῦ, τὸ δὲ οὕτω προκύπτον ποσὸν θέλει μειωθῇ κατὰ τὸ ὑπὸ τῆς καθιερούσης τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν ἀποφάσεως ποσοστὸν, προκειμένου δὲ περὶ ἐργατοτεχνικῶν ἐπὶ τοῦ λαμβανομένου μέχρι τῆς 30/9/43 ἡμερομισθίου καὶ ἀνεξαρτήτως ἂν γίνηται ἢ οὐ χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἔστω καὶ δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη.

5) Ἦς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης ἀποφάσεως δὲν ὑπαγοῦνται οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις περὶ ὧν προβλέπει τὸ ὑπ' ἀριθ. 499/41 Ν. Δ., οἱ ἡθοποιοὶ καὶ μουσικοὶ θεάτρων καὶ θεαμάτων γενικῶς, οἱ χειρισταὶ καὶ βοηθοὶ τῶν κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, οἱ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρεταὶ περὶ ὧν προβλέπουν οἱ ὑπ' ἀριθ. 177/1943 καὶ 249/1943 Νόμοι, τὸ οἰκιακὸν ὑπηρετικὸν προσωπικόν, τὸ προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν ἐργαζομένων πρὸς ἐκτέλεσιν ἐργων τῶν ἀρχῶν Κατοχῆς καὶ οἱ ἀρτεργάται.

6) Πρὸς τὰ διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβαλλόμενα ποσοστὰ αὐξήσεων προσαυξάνονται ἀπὸ 1/10/43 καὶ τὰ ἡδὲ ἐν ἰσχύϊ προσηυξημένα κατώτατα ὅρια μισθῶν τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν μέχρι σήμερον ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας καὶ ἀποφάσεων ἡμῶν. Ἡ παρούσα ἀπόφασις ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν ἀπὸ 1/10/1943.

Ἡ παρούσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 8 Ὀκτωβρίου 1943

34500/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καταργήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 1535/1943 ἀποφάσεως περὶ ἀμοιβῶν μισθωτῶν, τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ὁποίων δὲν γίνεται χρῆσις δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ.

310/1941 Ν. Δ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783/1941 ὁμοίου καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

Καταργοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 1535/43 σχετικὴν ἡμετέραν ἀπόφασιν (1) ὁρίζομεν τὰ ἑξῆς:

1. Ἐργατοτεχνίται ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος τῶν πάσης μορφῆς καὶ φύσεως βιομηχανικῶν, ἐμπορικῶν, βιοτεχνικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, ἀμειβόμενοι καθ' ὁλόνη ποτε τρόπον (ἡμερομίσθιον, ἐβδομαδικῶς, κατ' ἀποκοπὴν κλπ.) καὶ συνδεόμενοι μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὧν δὲν γίνεται χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν δι' αἰτίαν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, θὰ λαμβάνουν ἀπὸ τῆς 1-10-43 ἐβδομαδικῶς 4 ἡμερομίσθια, ὡς ταῦτα καθωρίσθησαν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19450/1943 ἡμετέρας ἀποφάσεως (2) ἢ γενικώτερον εἰδικαιούντο βάσει εἰδικῶν ἡμετέρων ἀποφάσεων οἱ ὧς ἄνω μισθωτοὶ κατὰ τὴν 15-6-1943.

2. Ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρεταὶ ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος τῶν ἰδίων ὧς ἄνω ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς ὡς ἄνωτερον προϋποθέσεις θὰ λαμβάνωσιν ἀπὸ τῆς 1-10-43 τὰ 2/3 τοῦ μισθοῦ τοῦ διαμορφωθέντος δυνάμει ἡμετέρων ἀποφάσεων μέχρι καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2000/1943 τοιαύτης (3) ἢ γενικώτερον τοῦ μισθοῦ τοῦ ἰσχύοντος τὴν 15-6-43.

3. Τῶν διατάξεων τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐξαιροῦνται α) οἱ μισθωτοὶ γενικῶς ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, ὑπαγομένων εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 499/41 Ν. Διάταγμα (4), β) οἱ μισθωτοὶ, οἵτινες ἀποδεδειγμένως προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας τῶν εἰς εἴερας ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας, παρ' ὧν ἀμειβονται κανονικῶς καὶ γ) τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν ὑποδηματοποιῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, περὶ οὗ προβλέπουν εἰδικαὶ ἀποφάσεις ἡμῶν.

4. Ἡ παρούσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν. Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ὀκτωβρίου 1943

173304/839/1943. — Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 ἀποδοχῶν, ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτίωσης τροφῆς καὶ περὶ ἄλλης οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως προσωπικοῦ ἐταιρίας Telefunken.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499/1941 Ν. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310/1941 καὶ 351/1941 Ν. Διαταγμάτων, ὡς καὶ τὴν συμφώνως τῷ ἀρθρῳ 3 τοῦ Νόμου 522/1943 ὑπ' ἀριθ. 11/22/9 ε. ε. ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

Ὅπως εἰς ἅπαν τὸ ὑπαλληλικόν, ὑπηρετικόν, ἐργατοτεχνικόν, μισθωτὸν τε καὶ ἡμερομίσθιον, προσωπικὸν τῆς ἐταιρίας δι' ἀσύρματον τηλεγραφίαν Telefunken ἀπὸ 1ης Αὐγούστου ε. ε. χορηγηθῇ:

1ον. Προσαύξεσις ἐπὶ τῶν ἀπολαυτῶν τοῦ προσωπικοῦ (ἐκτὸς τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου) κατὰ τὰ κάτωθι ποσοστά

α) Διὰ ποσὰ μέχρι 200.000 δραχ. κατὰ 60 ο/ο.

(1) Κριθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 24, σελ. 25.

(2) Κριθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 43, σελ. 279.

(3) Κριθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 43, σελ. 280.

(4) Κριθ. Ἐργ. Δικ. τόμος α', τεύχος 6, σελ. 188.

β) Διὰ ποσὰ ὑπερβαίνοντα τὰς 200.000 δραχ. οὐχὶ ὁμῶς καὶ 400.000 κατὰ 40 ο/ο

γ) Διὰ ποσὰ ὑπερβαίνοντα τὰς 400.000 δραχ. οὐχὶ ὁμῶς καὶ τὰς 600.000 δραχ. κατὰ 30 ο/ο

δ) Διὰ ποσὰ ὑπερβαίνοντα τὰς 600.000 δραχ. οὐδεμία αὐξήσις.

Αἱ ἀνωτέρω προσαυξήσεις νοοῦνται ἐπὶ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν καταβληθεισῶν κατὰ Ἰούλιον 1943.

2ον. Ποσὸν δραχμῶν 250.000 εἰς ἕκαστον τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ, ὑπὸ τύπον ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου ε. ε., ἣτις καὶ θέλει συμψηφισθῇ ἀμέσως πρὸς τὴν καταβληθησομένην κατὰ μῆνα Αὐγούστου ε. ε. ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν ἐκ δραχ. 500.000. Ἡ προκύπτουσα διαφορά ἐκ δραχμῶν 250.000 θέλει παραμείνει ὡς προκαταβολὴ καὶ θὰ κρατηθῇ εἰς δόσεις ὁρισθησομένας διὰ μεταγενεστέρως ἀποφάσεως ἡμῶν.

3ον. Ἀπὸ 1/8/43 προσαυξήσεις τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ βελτιώσεως αὐτοῦ κατὰ δραχ. 2000 ἡμερησίως καὶ κατὰ ἐργαζόμενον ἐπὶ πλεόν τοῦ κατὰ τὴν 31/7/43 καταβαλλομένου τοιοῦτου.

Αἱ ἀπὸ 1/8/43 διανεμηθησόμεναι τυχόν ποσότητες τροφίμων δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνωσι κατὰ μῆνα τὸν μέσον ὅρον τῶν χορηγηθεισῶν ποσοτήτων κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τοῦ Αὐγούστου ε. ε. τρίμηνον.

Πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καταβαλλόμενας αὐξήσεις συμψηφίζεται πᾶσα τυχόν οἰκειοθελῶς χορηγηθεῖσα αὐξήσις ἀπὸ 1/8/1943 καὶ ἐντεῦθεν, οὐχὶ δὲ καὶ ἐξ ἐφαρμογῆς ἡμετέρων ἀποφάσεων, συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ὀκτωβρίου 1943

33656/Α.313/43. Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 ἀποδοχῶν, ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτίωσης τροφῆς καὶ περὶ ἄλλης οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως προσωπικοῦ Ἑλληνικῆς Ἐταιρίας Φωταερίου Πειραιῶς Α. Ε.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν Ν. Δ. 310/41 καὶ 783/41 μετὰ σύμφωνον γνώμην ὑπ' ἀριθ. 13 ἀπὸ 22-9-1943 τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ.

Ἀποφασίζομεν

Α) Ἐπιβάλλομεν αὐξήσιν ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρίας Φωταερίου Πειραιῶς Α. Ε. ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 κατὰ τὰ κάτωθι ποσοστά:

1) Διὰ ποσὸν μηνιαίου μισθοῦ μέχρι δραχ. 200.000 αὐξήσις 60 ο/ο.

2) Διὰ τὸ ποσὸν μηνιαίου μισθοῦ τὸ ὑπερβαῖνον τὰς δραχμὰς 200.000 αὐξήσις 40 ο/ο.

3) Διὰ τὸ ἄνω τῶν 400.000 δραχμῶν ποσὸν μηνιαίου μισθοῦ αὐξήσις 30 ο/ο.

4) Διὰ τὸ ποσὸν τὸ ὑπερβαῖνον τὰς δραχ. 600.000 οὐδεμία αὐξήσις χορηγεῖται.

Αἱ ἀνωτέρω προσαυξήσεις νοοῦνται ἐπὶ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν καταβληθεισῶν τὸν μῆνα Ἰούλιον 1943.

Β) Ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν καταβαλλομένων κατὰ μῆνα Ἰούλιον 1943 (πλὴν τοῦ συσσιτίου) ἐπιβάλλομεν αὐξήσιν κατὰ 60 ο/ο.

Γ) Ἐπιβάλλομεν τὴν χορήγησιν ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς ἀνωτέρω ἐταιρίας διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου ἐκ δραχ. 250.000 δι' ἕκαστον.

Δ) 'Από 1/8/43 τὸ ἀντίτιμον συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος β λιώσεως τροφῆς αὐξάνεται ἐν συνόλῳ κατὰ δραχ. 2.000 ἡμερησίως.

Ε) Αἱ ἀπὸ 1/8/43 διανεμηθησόμεναι τυχόν ποσότητες τροφίμων δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνωσι κατὰ μῆνα τὸν μέσον ὄρον τῶν χορηγηθεισῶν ποσοτήτων κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τοῦ Αὐγούστου ἐ. ἐ. τρίμηνον.

ΣΤ) Παροχαὶ διδόμεναι ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ ἐταιρίας εἰς τὸ προσωπικὸν δυνάμει τῆς μετὰ τοῦ Κράτους συμβάσεως (κώκ, φωταερίον κ.λ.π.) παραμένουν ἐν ἰσχύϊ ἀνεξαρτήτως τῶν ἀνωτέρω καταβαλλομένων αὐξήσεων.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ὀκτωβρίου 1943

157854/913/1943.—'Απόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας.

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1943 ἀποδοχῶν καὶ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς προσωπικοῦ Ἀνωτάτου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 783/1941 Νομοθ. Διαταγμάτων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499/1941 δμοίου, ὡς καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 103731/16-6-42, 103738/6-7-42, 174205/20-7-42, 174230/7-9-42, 104726/25-2-43, 147882/10-6-43 καὶ 157851/21-9-43 κοινὰς ἀποφάσεις ἡμῶν καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 15/22-9-43 καὶ 21/1-10-43 ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

1) Πᾶσαι αἱ κατὰ τὴν 30/9/43 καταβαλλόμεναι εἰς χρῆμα ἀποδοχαὶ παντὸς τοῦ ὑπαλληλικοῦ, ὑπηρετικοῦ καὶ ἐργαταχνικοῦ προσωπικοῦ (μονίμου, ἐκτάκτου, ἐπὶ συμβάσει κ.λ.π.), ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, τῆς Ἀν. Ἑλλ. Τηλεφ. Ἑταιρίας προσαυξάνονται κατὰ 30 ο/ο ἀπὸ 1-10-1943.

Ὡς ἀποδοχαὶ θεωροῦνται πᾶσαι αἱ εἰς χρῆμα ἀμοιβαὶ ὅς ἐλαβεν ὁ μισθωτὸς ἢ ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν μέχρι τῆς 30/9/1943, ἐξαίρουμένων μόνον τῶν ποσοστῶν ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, ἐπὶ τῆς τιμῆς, ἀξίας ἢ εἰσπραξέως τοῦ ἀντιτίμου τοῦ δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 30/9/1942 Ν. Διατάγματος χορηγουμένου ἀντιτίμου συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ κ.λ.π., τῶν τυχόν κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον χορηγηθεισῶν ἐκτίκτων ἐφ' ἀταξ οικονομικῶν ἐνισχύσεων ἢ πιστώσεων ἢ προκαταβολῶν, δι' ἱματισμόν, ὑπόδησιν ἢ προμήθειαν τροφίμων κ.λ.π., ὡς καὶ τῶν τυχόν καταβαλλομένων προσθέτων ἐπιδόματων κινδύνου.

2) Ἀπὸ 1-10-1943 προσαυξάνεται εἰς τὸ διπλάσιον τὸ μέχρι τῆς 30-9-43 χορηγούμενον ἀντίτιμον συσσιτίου βελτιώσεως αὐτοῦ κ.λ.π.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν μισθωτὸς τυγχάνει παρεχόμενον συσσιτίον, θέλει ἐκπεσθῇ ἐκ τοῦ συνολικοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου τὸ ποσόν, ὅπερ προβλέπουν αἱ ἰσχύουσαι ἐκάστοτε ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, ἡ δὲ ἐπὶ πλέον διαφορὰ θὰ καταβάλλεται εἰς χρῆμα.

Ἐκτός τῆς ἀνωτέρω προσαυξήσεως αἱ ἔγγαμοι μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, θὰ εὐχουν καὶ προσθέτου ἐπιδόματος ἐκ δραχμῶν δύο χιλιάδων (2000) ἡμερησίως καὶ ἀπὸ 1-10-43.

Τὸ ἀντίτιμον συσσιτίον, βελτιώσεως αὐτοῦ κ.λ.π. θὰ καταβάλλεται διὰ πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ μηνός.

3) Τὰ τυχόν παρεχόμενα οἰκιοθελῶς ὑπὸ τῆς ΑΕΤΕ τρόφιμα θὰ ἐξακολουθήσωσι νὰ παρέχονται ὑπὸ τὴν προϋπάρχουσαν οἰκιοθελῶς δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ ἀπὸ 1-8-1943 καὶ κατὰ μῆνα

τὸν μέσον ὄρον τῶν ποσῶν τῶν χορηγηθέντων κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τοῦ Αὐγούστου ἐ. ἐ. τρίμηνον.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ὀκτωβρίου 1943.

26666/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 ἀποδοχῶν, ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ περὶ ἄλλης οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως προσωπικοῦ Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν-Πειραιῶς.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499/1941 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Νομ. Διαταγμάτων», ὡς καὶ τὴν εἰς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 532 τοῦ 1943 ὑπ' ἀριθ. 10 ἀπὸ 22-9-43 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

Εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν-Πειραιῶς (ὑπαλληλικόν, ἐργατικόν, μόνιμον, προσωρινόν, ἑκτακτόν, ἐπὶ συμβάσει καὶ ἐν γένει ὑφ' οἰκονομικῇ μορφῇ ἢ ὑπαλληλικῇ σχέσει προσκείμενον τακτικῶς τὰς υπηρεσίας του) χορηγοῦμεν τὰς κατωθὶ οἰκονομικὰς ἐνισχύσεις.

α) Αὐξήσιν ἀπὸ 1ης Αὐγούστου ἐ. ἐ. τοῦ συνόλου τῶν ἀπολαυτῶν αὐτοῦ τῆς 31 Ἰουλίου ἐ. ἐ. (τὰ συσσίτια δὲν θεωροῦνται ἀπολαυτὰ καὶ συνεπῶς δὲν περιλαμβάνονται εἰς ταύτας) κατὰ τὴν ἀκόλουθον κλίμακα:

Διὰ σύνολον ἀπολαυτῶν μέχρι 200.000 δραχμῶν αὐξήσεις 60 ο/ο.

Διὰ τὸ τμήμα ἀπολαυτῶν ἀπὸ 200.001 μέχρι 400.000 δραχμῶν αὐξήσεις 40 ο/ο.

Διὰ τὸ τμήμα ἀπολαυτῶν 400.001 μέχρι 600.000 δραχ. αὐξήσεις 30 ο/ο.

Διὰ πᾶν τμήμα ἀπολαυτῶν ἄνω τῶν 600.000 δραχμῶν οὐδενμία αὐξήσεις.

β) Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ μῆνα Αὐγούστου χορηγηθεῖσαν ἐφ' ἀταξ ἑκτακτόν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν ἐκ δραχμῶν 250.000 εἰς ἕνα ἑκάστον τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω προσωπικοῦ.

γ) Ἐγκρίνομεν ὅπως αὐξηθῇ ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 τὸ χορηγούμενον μέχρι τῆς 31 Ἰουλίου 1943 ἀντίτιμον συσσιτίου καὶ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ κατὰ 2.000 δραχμὰς ἡμερησίως.

δ) Τὰ χορηγούμενα εἰς τὸ προσωπικὸν τρόφιμα δὲν θέλουσιν ὑπερβῇ τὸν μέσον ὄρον τῶν χορηγηθεισῶν ποσοτήτων εἰς τοῦτο κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τοῦ Αὐγούστου τρίμηνον.

ε) Πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένας χορηγίας συμψηφίζεται πᾶσα τυχόν τοιαύτη οἰκιοθελῶς χορηγηθεῖσα ἀπὸ 1ης Αὐγούστου ἐ. ἐ.

στ) Ἡ ὑπὸ παράγραφον α) αὐξήσεις δίδεται ὑπὸ τύπον προσωρινῶς ἐπιδόματος ἀκριβείας τοῦ βίου.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Σεπτεμβρίου 1943

31420/1943.—'Απόφασιν Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας.

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1943 ἀποδοχῶν καὶ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς προσωπικοῦ Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν-Πειραιῶς.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499/

41 Ν. Δ. «περί τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Νομ. Διαταγμάτων, ὡς ἐπίσης τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 522/1943 «περί συστάσεως Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ μισθῶν καὶ ἀποδοχῶν πάντων τῶν ἐργαζομένων», τέλος τὴν ὑπ' ἀριθ. 21 ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἀποφασισιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου συντονισμοῦ μισθῶν κλπ.

Ἀποφασίζομεν

Εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς (ὕπαλληλίκον, ἐργατικόν, μόνιμον, προσωρινόν, ἔκτακτον, ἐπὶ συμβάσει κλπ.), χορηγοῦμεν ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 26666 ἐ. ἔ. προγενεστέρως ἀποφάσεως ἡμῶν (1) τὰ κάτωθι :

α) Αὐξήσιν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν τῆς 30 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ., ὡς αὐταὶ διανομήθησαν διὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 26666 ἐ. ἔ. ἀποφάσεως ἡμῶν, κατὰ τριάκοντα τοῖς ἑκατὸν (Αἱ δαπάναι συσσιτίων δὲν θεωροῦνται ἀποδοχαὶ καὶ συνεπῶς δὲν περιλαμβάνονται εἰς ταύτας).

β) Αὐξήσιν ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου τοῦ ἀντικείμενου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ εἰς ὅκτω χιλιάδας (8000) δραχμὰς συνολικῶς ἡμερησίως διὰ τοὺς ἀγάμους καὶ δέκα χιλιάδας (10.000) δραχμὰς εἰς τοὺς ἐγγάμους.

Τὸ ἀντίτιμον συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ κ.λ.π. θὰ καταβάλλεται διὰ πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ μηνός.

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω ποσῶν θέλουσιν ἐκπεσεῖν τὰ ἐκαστοτε δυνάμει ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας καθοριζόμενα ἀντίτιμα συσσιτίων καταβαλλομένης εἰς τοὺς δικαιούχους εἰς χρήμα τῆς προκυπτούσης διαφοράς.

γ) Τὰ χορηγοῦμενα εἰς τὸ προσωπικὸν τρέφισμα δὲν θέλουσιν ὑπερβῆν ὅσον τῶν εἰς τοῦτο χορηγηθεισῶν ποσοτήτων κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τοῦ Αὐγούστου τρίμηνον.

δ) Πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένης χορηγίας συμψηφίζεται πᾶσα τυχὸν τοιαύτη οἰκιοθελῶς χορηγηθεῖσα.

3) Ἡ ὑπὸ τῆς παραγράφου α' αὐξήσις δίδεται ὑπὸ τύπον προσωρινὸν ἐπιδόματος ἀκριβείας τοῦ βίου.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ὀκτωβρίου 1943

31412/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας.

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 ἀποδοχῶν, καθορισμοῦ ἀντικείμενου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ περὶ ἄλλης εἰκονομικῆς ἐνισχύσεως προσωπικοῦ κρατικῆς ἑκμεταλλεύσεως τροχιοδρόμων καὶ Ἡλεκτροφωτισμοῦ Θεσσαλονίκης.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499/1941 Ν. Δ. «περί τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Νομ. Διαταγμάτων, ὡς ἐπίσης τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 522 τοῦ 1943 ἐγκρίσιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

Εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς Κρατικῆς Ἑκμεταλλεύσεως Τροχιοδρόμων καὶ Ἡλεκτροφωτισμοῦ Θεσσαλονίκης, ὑπαλληλικόν, ἐργατικόν, μόνιμον, προσωρινόν, ἔκτακτον, ἐπὶ συμβάσει κ.λ.π.

Χορηγοῦμεν

α) Αὐξήσιν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ τῆς 31 Ἰουλίου ἐ. ἔ. (τὰ συσσίτια δὲν θεωροῦνται ἀ-

πολαυαὶ καὶ συνεπῶς δὲν περιλαμβάνονται) ἀπὸ 1ης Αὐγούστου ἐ. ἔ. κατὰ τὴν ἀκόλουθον κλίμακα :

Διὰ σύνολον ἀπολαυῶν μέχρι 200.000 δραχμῶν μηνιαίως αὐξήσις 60 ο/ο (ἑξήκοντα τοῖς ἑκατὸν).

Διὰ τὸ τιμῆμα ἀπολαυῶν ἀπὸ 200.000 δραχμῶν μέχρι 400.000 μηνιαίως αὐξήσις 40 ο/ο (τεσσαράκοντα τοῖς ἑκατὸν).

β) Ἐφ' ἁπλῆς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν εἰς ἕκαστον τοῦ ὡς ἄνω τρέφισμα προσωπικοῦ τῆς Κ.Ε.Τ.Η.Θ. ἐκ δραχμῶν διακοσίων πενήκοντα χιλιάδων (250.000).

Πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης χορηγοῦμενας αὐξήσεις καὶ ἔκτακτον οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν συμψηφίζεται πᾶσα τυχὸν οἰκιοθελῶς γενομένη ἀπὸ 1ης Αὐγούστου χορηγία ἢ προκαβολή.

Ἡ ὑπὸ παράγρ. α' χορηγία δίδεται ὑπὸ τύπον προσθέτου ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου.

Τὸ ἀντίτιμον τοῦ εἰς χρήμα χορηγομένου συσσιτίου παραμένει τὸ αὐτό.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1943

31419/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας.

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1943 ἀποδοχῶν καὶ καθορισμοῦ ἀντικείμενου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς προσωπικοῦ Κρατικῆς Ἑκμεταλλεύσεως Τροχιοδρόμων καὶ Ἡλεκτροφωτισμοῦ Θεσσαλονίκης.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499/1941 Ν. Δ. «περί τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Νομ. Διαταγμάτων, ὡς ἐπίσης τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 522/1943 «περί συστάσεως Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ μισθῶν καὶ ἀποδοχῶν πάντων τῶν ἐργαζομένων», τέλος τὴν ὑπ' ἀριθ. 21 ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἀποφασισιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου συντονισμοῦ μισθῶν κλπ.

Ἀποφασίζομεν

Εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς Κρατικῆς Ἑκμεταλλεύσεως Τροχιοδρόμων καὶ Ἡλεκτροφωτισμοῦ Θεσσαλονίκης τὸ ὑπηρετοῦν παρ' αὐτῇ (ὕπαλληλίκον, ἐργατικόν, μόνιμον, προσωρινόν, ἔκτακτον, ἐπὶ συμβάσει κλπ.) χορηγοῦμεν ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 31412 ἐ. ἔ. προγενεστέρως ἀποφάσεως ἡμῶν τὰ κάτωθι :

α) Αὐξήσιν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν τῆς 30 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ., ὡς αὐταὶ διανομήθησαν διὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 31412 ἐ. ἔ. ἀποφάσεως ἡμῶν, κατὰ τριάκοντα τοῖς ἑκατὸν (30 ο/ο). (Αἱ δαπάναι συσσιτίων δὲν θεωροῦνται ἀπολαυαὶ καὶ συνεπῶς δὲν περιλαμβάνονται εἰς ταύτας).

β) Τροποποιῦντες καὶ καταργοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 21618 ἐ. ἔ. ἀποφασισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας καθορίζομεν ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ τῆς Κ.Ε.Τ.Η.Θ. τοῦ λοιποῦ συνολικῶς εἰς ὅκτω χιλιάδας (8.000) δραχμὰς ἡμερησίως, διὰ δὲ τοὺς ἐγγάμους, ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ προστατευομένων μελῶν οἰκογενείας εἰς δέκα χιλιάδας (10.000) δραχμὰς.

Ἡ κατὰ τὴν παράγρ. α' αὐξήσις τῶν ἀπολαυῶν τοῦ προσωπικοῦ δίδεται ὑπὸ τύπον προσωρινὸν προσθέτου ἐπιδόματος ἀκριβείας τοῦ βίου.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ὀκτωβρίου 1943

30155]1943. *Απόφ. 'Υπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ 'Εργασίας.

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 ἀποδοχῶν καὶ περὶ ἑλλείψεως οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως προσωπικοῦ τῶν ἐν 'Ελλάδι 'Ηλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων.

Πρὸς

1) 'Απάσας τὰς 'Επιχειρήσεις 'Ηλεκτροφωτισμοῦ τῆς 'Ελλάδος (πλὴν Η.Ε.Α.Π.), 'Ηλεκτρ. 'Ετ. Βόλου (Κ.Ε.Τ.Η.Θ.)

2) 'Απαντας τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητες τῶν 'Ηλεκτροφωτιζομένων πόλεων.

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 499]1941 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Νομ. Διαταγμάτων, ὡς ἐπίσης τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 522]1943, τέλος τὴν ἀπὸ 22-9-43 ὑπ' ἀριθ. 10 ἀπόφασιν τοῦ 'Ανωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

*Αποφασίζομεν

Εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν 'Ελλάδι ἡλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων (ὑπαλληλικόν, ἐργατικόν, μόνιμον προσωρινόν, ἑκτακτὸν ἐπὶ συμβάσει καὶ ἐν γένει ὑφ' οἰανδήποτε μορφῇ ἢ ὑπαλληλικὴν σχέσιν προσφέρων τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ), πλὴν τῆς 'Ηλεκτρικῆς 'Εταιρίας Βόλου, χορηγοῦμεν τὰ κάτωθι: α) αὐξῆσιν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ τῆς 31 'Ιουλίου ἐ.ε. (τὰ συσσίτια δὲν θεωροῦνται ἀπολαυαὶ καὶ συνεπῶς δὲν περιλαμβάνονται) ἀπὸ 1ης Αὐγούστου ἐ.ε. κατὰ τὴν ἀκόλουθον κλίμακα:

Διὰ σύνολον ἀπολαυῶν μέχρι 200.000 δραχμῶν μηνιαίως αὐξῆσιν 60 ο/ο ἐπὶ τῶν ἀπολαυῶν τοῦ μηνὸς 'Ιουλίου.

Διὰ τὸ τμήμα ἀπολαυῶν ἀπὸ 200.001 μέχρι 400.000 δραχμῶν μηνιαίως αὐξῆσιν 40 ο/ο.

Διὰ πᾶν ἐπὶ πλέον ὑπόλοιπον ἀπολαυῶν αὐξῆσιν 30 ο/ο.

β) 'Εφ' ἅπασι οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν εἰς ἑκαστον τοῦ ὡς ἀνωτέρω προσωπικοῦ τῶν ἡλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων δραχμῶν (250.000) διακόσιαι πενήκοντα χιλιάδες. Προκειμένου περὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ 'Οργανισμοῦ 'Υδροπνεύματος καὶ 'Ηλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης, αἱ ὡς ἄνω αὐξήσεις, ὡς καὶ ἡ ἐφ' ἅπασι οἰκονομικὴ ἐνίσχυσιν ἀφορῶσι ἅπαν τὸ προσωπικόν, τὸ ὑπηρετοῦν τόσον εἰς τὸ τμήμα ἡλεκτροφωτισμοῦ, ὅσον εἰς τὸ τμήμα ὑδρεύσεως τοῦ ὁργανισμοῦ τούτου.

Πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης χορηγοῦμενας αὐξήσεις καὶ ἑκτακτὸν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν συμψηφίζεται πᾶσα οἰκιοθελωσ γενομένη ἀπὸ 1ης Αὐγούστου ἐ.ε. χορηγίας ἢ προκαταβολῆς.

'Η ὑπὸ παράγρ. α' χορηγία δίδεται ὑπὸ τύπον προσωρινοῦ προσθέτου ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου.

'Η ἐκ τῆς ἐκτάκτου ἐφ' ἅπασι οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως (παράγρ. β), ὡς ἐπίσης τῆς ἀναδρομικῆς αὐξήσεως τῶν ἀπολαυῶν τοῦ μηνὸς Αὐγούστου (παράγρ. α) προκύπτουσα δαπάνη θέλει ἐπιβαρύνει τὴν τιμὴν τοῦ ρεύματος καὶ θέλει κατανεμηθῇ εἰς χρονικὸν διάστημα ἑξ (6) μηνῶν.

'Η ἐν παραγράφῳ α' δαπάνη ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου καὶ εἰς τὸ ἔξης θέλει ἐπιβαρύνει κατὰ μῆνα τὴν τιμὴν τοῦ ρεύματος διὰ συνυπολογισμοῦ ταύτης κατὰ τὴν καθορισμὸν τῆς μεταβλητῆς Π. τοῦ οἰκείου τύπου πωλήσεως τῆς ἡλεκτρικῆς ἐνεργείας.

Τὸ κατὰ μῆνα χορηγοῦμενον συσσίτιον παραμένει τὸ αὐτό.

'Η παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

'Εν Ἀθῆναις τῇ 6 'Οκτωβρίου 1943

31408]3385]1943. *Απόφ. 'Υπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ 'Εργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης 'Οκτωβρίου 1943 ἀποδοχῶν, ἀντίτιμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς προσωπικοῦ τῶν ἐν 'Ελλάδι 'Ηλεκτρικῶν 'Επιχειρήσεων.

Πρὸς

'Απάσας τὰς 'Επιχειρήσεις 'Ηλεκτροφωτισμοῦ τῆς 'Ελλάδος (πλὴν α) Η.Ε.Α.Π., β) 'Ηλεκτρ. 'Ετ. Βόλου, γ) Κ.Ε.Τ.Η.Θ.

'Απαντας τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητας τῶν 'Ηλεκτροφωτιζομένων πόλεων.

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499]1941 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Νομ. Διαταγμάτων», ὡς ἐπίσης τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 522]1943 «περὶ συστάσεως 'Ανωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ μισθῶν καὶ ἀποδοχῶν πάντων τῶν ἐργαζομένων», τέλος τὴν ὑπ' ἀριθ. 21 ἀπὸ 1 'Οκτωβρίου ἐ.ε. ἀπόφασιν τοῦ 'Ανωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ μισθῶν κλπ.

*Αποφασίζομεν

Εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν 'Ελλάδι 'Ηλεκτρικῶν 'Επιχειρήσεων (ὑπαλληλικόν, ἐργατικόν, μόνιμον, προσωρινόν, ἑκτακτὸν, ἐπὶ συμβάσει κ.λ.π.), πλὴν τῆς 'Ηλεκτρικῆς 'Εταιρίας Βόλου, ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30155 ἐ.ε. προγενεστέρως ἀποφάσεως ἡμῶν, χορηγοῦμεν ἀπὸ 1ης 'Οκτωβρίου ἐ.ε. τὰ κάτωθι:

α) Αὐξῆσιν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν τῆς 30ης Σεπτεμβρίου, ἐ.ε. ὡς αὐταὶ διεμορφώθησαν διὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 30155 ἐ.ε. ἀποφάσεως ἡμῶν κατὰ τριάκοντα τοῖς ἑκατὸν 30 ο/ο (Αἱ δαπάναι συσσιτίων δὲν θεωροῦνται ἀπολαυαί).

β) Τροποποιήσεις καὶ καταργήσεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 21618 καὶ 24321 ἐ.ε. ἀποφάσεις τοῦ 'Υπουργοῦ Συγκοινωνίας καθορίζομεν ἀπὸ 1ης 'Οκτωβρίου ἐ.ε. τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὡς ἄνω ἡλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ λοιποῦ συνολικοῦ εἰς ὀκτὼ χιλιάδας (8.000) δραχμὰς ἡμερησίως, διὰ δὲ τοὺς ἐγγάμους, ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ προστατευομένων μελῶν οἰκογενείας, εἰς δέκα χιλιάδας (10.000) δραχμὰς ἡμερησίως. 'Εκ τῶν ὡς ἄνω ποσῶν θέλουν ἐκπεσθῇ τὰ ἐκαστοὶ δυνάμει ἀποφάσεων τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας καθοριζόμενα ἀντίτιμα συσσιτίω, καταβαλλομένης εἰς τοὺς δικαιούχους εἰς χρῆμα τῆς προκύπτουσας διαφορᾶς.

Προκειμένου περὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ 'Οργανισμοῦ 'Υδρεύσεως καὶ 'Ηλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης, αἱ ὡς ἄνω χορηγίαι ἀφορῶσιν ἅπαν τὸ προσωπικόν, τὸ ὑπηρετοῦν τόσον εἰς τὸ Τμήμα 'Ηλεκτροφωτισμοῦ ὅσον εἰς τὸ Τμήμα 'Υδρεύσεως τοῦ 'Οργανισμοῦ τούτου.

'Η ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας προσωπικοῦ καὶ συσσιτίων προκύπτουσα δαπάνη θέλει ἐπιβαρύνει καθ' ἑκαστον μῆνα τὸν συντελεστὴν Π. τοῦ τύπου Τιμολογίων πωλήσεως ρεύματος.

'Η κατὰ τὴν παράγραφον α' αὐξῆσις τῶν ἀπολαυῶν τοῦ προσωπικοῦ δίδεται ὑπὸ τύπον προσωρινοῦ προσθέτου ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου.

'Η παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

'Εν Ἀθῆναις τῇ 12 'Οκτωβρίου 1943

33002]1943. *Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ κατωτάτων ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 ὁρίων ἀμοιβῶν ἐργατετεχνιτῶν κουζίνας καὶ μπουφὲ ἐστιατορίων, ζυθοεστιατορίων. μπάρ,

μαγειρείων, καφέ μπάρ, εύζερι, κέντρων διασκέδασως, ζαχαροπλασטיών, καφεενείων, γαλακτοπωλείων, μικτών καταστημάτων, λασχών, σανατορίων, νησεκομείων, κλινικών (1).

Άρθρον 8ον

Ζαχαροπλαστεία, γαλακτοζαχαροπλαστεία και άλλα ψυκτήρια.

1) Πολυτελείας.

Μάστορας Α'.	δραχ.	5850	ήμερησίως
Βοηθός Α'.	"	4 00	"
" Β'.	"	4050	"

Μαθητευόμενος ηλικίας μέχρις 20 ετών και ύπηρεσιαν μέχρις ενός έτους δραχμαί 2024 ήμερησίως.

Μαθητευόμενος ηλικίας μέχρις 20 ετών και ύπηρεσιαν 1—3 ετών δραχμ. 2700 ήμερησίως
Μπουφειτζήδες δραχμ. 99.000 μηνιαίως.

2) Α κατηγορίας

Μάστορας	δραχ.	4964	ήμερησίως
Βοηθός Α'.	"	4050	"
" Β'.	"	2600	"

Μαθητευόμενος ηλικίας μέχρις 20 ετών και ύπηρεσιαν μέχρις ενός έτους δραχμ. 1800 ήμερησίως.

Μαθητευόμενος ηλικίας μέχρις 20 ετών και ύπηρεσιαν 1—3 ετών δραχμ. 2460 ήμερησίως.

Μπουφειτζήδες δραχμ. 81.000 μηνιαίως.

25242|Σ394|1943' Απόφ. 'Υπ'ργου' Εργασίας
Περί κατατάξεως εργατοτεχνιτών του προσωπικού των εν 'Ελλάδι κυλινδρομύλων εις τὸ ἄρθρον 2, περίπτωσις β' κλπ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 110 τῆς 3 'Οκτωβρίου 1943)

"Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310|1941 Νομ. Διγματος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783|1941 τοιοῦτου, ἀποφασίζομεν:

"Εν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19450|43 ἡμετέρας ἀποφάσεως (2) περὶ ἡμερομισθίων εργατοτεχνιτῶν ἐπὶ τοῦ εργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ των ἐν 'Ελλάδι κυλινδρομύλων κατατάσσομεν καὶ ὑπάγομεν:

1) Τὴν πρώτην κατηγορίαν εργατοτεχνιτῶν περὶ ἧς ἡ Συλλογικὴ Σύμβουσις μνηστεύεται τῆς 27-1-38 εἰς τὸ ἄρθρον 2 περίπτωσις β' τῆς ρηθείσης ὑπ' ἀριθ. 19450|43 ἀποφάσεως.

2) Πάσας τὰς λοιπὰς κατηγορίας εργατοτεχνιτῶν (δευτέρα, τρίτη καὶ τετάρτη) εἰς τὰς περιπτώσεις δ' καὶ ἐφεξῆς τοῦ ἁρθρου 2 τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως βάσει των ἐν αὐτῇ διακρίσεων.

Αἱ τυπικαὶ διατάξεις τῆς ρηθείσης ἀποφάσεως ἰσχύουν ὡς ἔχουσιν.

"Εν Ἀθήναις τῇ 24 Αὐγούστου 1943

20630|Α|1943. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περί τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 20.000 ἀποφάσεως (2)

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 144 τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1943)

(1) 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 50 σελ. 601. Συμπληροῦται τὸ ἄρθρον 8 ὡς ἀνωτέρω, ἰσχύον κατὰ τὰ λοιπὰ ὅς ἐστι εἰς τὴν ἀπόφασιν.

(2) 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 43.

(3) 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 44 σελ. 411. Πρόκειται περὶ τῆς κατὰ 50 ο)σ ἀξίσεως των ἀποδοχῶν των ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἀπὸ 15 'Ιουλίου 1943, καὶ εἰδικῶς περὶ τῆς διευκρινίσεως ὅτι ἡ ἀξίσις δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς 150.000 δραχμὰς.

23339|Α. 230|1943. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περί ἐπιβολῆς κατωτάτων ὁρίων ἀμοιβῶν των εργατοτεχνιτῶν μηχανοποιήτων ὑποδημάτων (4).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 144 τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1943)

27386|Α. 270|1943. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περί χορηγήσεως συμπληρωματικῆς ἐνισχύσεως (5).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 145 τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1943)

23203|Α. 225|1943. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περί ἐπιβολῆς αὐξήσεως τοῦ τιμολογίου κατωτάτων ὁρίων ἀμοιβῆς ὑποδηματοεργατῶν (6).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 146 τῆς 11 Σεπτεμβρίου 1943)

23873|Ε. 328|1943. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περί χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως (7).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 146 τῆς 11 Σεπτεμβρίου 1943)

26910|Α. 863|1943. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περί συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 23300|43 ἀποφάσεως (8).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 146 τῆς 11 Σεπτεμβρίου 1943)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΑΝΩΤ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

2|26|8|43. 'Απόφ. 'Ανωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Περί ἐγκρίσεως αὐξήσεως κατὰ 60 ο)σ των κατὰ τὴν 31|7|1943 κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων εργατοτεχνιτῶν.

Τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Συντονισμοῦ ἐγκρίνει ἀπὸ 1—8—43 τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29120|43 ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας (2) ἐπιβληθεῖσαν κατὰ 60 ο)σ αὐξῆσιν ἐπὶ των κατὰ τὴν 31—7—43 ἰσχυόντων κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων των εργατοτεχνιτῶν παντὸς ἐν τῇ χώρᾳ νομικοῦ ἢ φυσικοῦ προσώπου συνδεομένου ὡς ἐργοδότη μετὰ τοῦ ἄνω προσωπικοῦ διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐξαιρουμένων μόνον των ἐν τῇ ἄνω ἀποφάσει μνημονευομένων κατηγοριῶν ἐργαζομένων.

Διὰ τὰς ἐξαιρουμένας ἐπιχειρήσεις, πλὴν των ἐπιχειρήσεων περὶ ὧν προβλέπει τὸ ὑπ' ἀριθ. 499|1941

(4) 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 46, σελ. 477. Πρόκειται περὶ κατωτάτων ὁρίων ἀμοιβῶν ἀπὸ 1ης 'Ιουλίου 1943.

(5) 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 47, σελ. 510. Πρόκειται περὶ τοῦ προσωπικοῦ των νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων των ἐδρευόντων ἐν τῇ περιφερείᾳ Διοικήσεως Πρωτευούσης.

(6) 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 47, σελ. 507. Πρόκειται περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης 'Ιουλίου 1943 των ἀποδοχῶν των ὑποδηματοεργατῶν χειροποιήτων ὑποδημάτων.

(7) 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 47, σελ. 509. Πρόκειται περὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως των ὑπαλλήλων καὶ κλητῶν ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων.

(8) 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 47, σελ. 508. Πρόκειται περὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων.

(9) 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 48, σελ. 537.

Νομ. Διάταγμα καὶ 177/1943 Νόμος, δύνανται τὰ ἑρμόδια Ὑπουργεῖα νὰ ἐκδώσωσι σχετικὸς ἀποφάσεις, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως ὅτι ἡ ἐπιβληθεὶσα μὲν ἀξίωσι δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσοστὸν 60 ο/α.

4/26/8/1943. Ἀπόφ. Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ.

Περὶ ἐγκρίσεως παροχῆς οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως διὰ τῆς ἀπὸ 1-8-1943 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Συντονισμοῦ, λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν μεταξὺ ἐκπροσώπων τῶν ἐν Ἑλλάδι λειτουργουσῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ Ἀνωτύμων Ἑταιριῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ Ἑθνικῆς Συνομοσπονδίας Ἑυγοστῶν Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου ὑπογραφεῖσαν τὴν 1-8-1943 ἀνεκ. κυβερνητικῆς ἐντολῆς, συλλογικὴν σύμβασιν, δι' ἧς παρέχεται ὑπὸ ὠρισμένους ὅρους ἀφ' ἑαυτῆς οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως ἰση πρὸς 3 μηνιαίους μισθοὺς διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετάς καὶ 90 ἡμερομισθία διὰ τοὺς ἐργατοτεχνίτας διὰ προμήθειαν εἰδῶν ἱματισμοῦ καὶ ὑποδήσεως καὶ πρὸς συντονισμὸν τῆς ὥς ἄνω οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως πρὸς τὴν διὰ τῶς λοιπὰς ἐπιχειρήσεις, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Σ.Σ. ἐγκρίθεισαν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν, ἐπιτρέπει τὴν καταβολὴν ἐκ μέρους τῶν ἐν Ἑλλάδι λειτουργουσῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ Ἀνωτύμων Ἑταιριῶν τῆς ὥς ἄνω ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 1-8-1943 ὑπογραφείσης παρὰ τῶν ἀνωτέρω συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (1), ὑπὸ τοῦς περιορισμοὺς καὶ ἐξαιρέσεις τοῦ νόμου 547/1943 (Φ.Ε.Κ. 286/2-9-1943 (2)).

19/28/9/43. — Ἀπόφ. Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ.

Περὶ ἐγκρίσεως παροχῆς οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως τῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων πωλήσεως.

Τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Συντονισμοῦ λαβὼν ὑπ' ὄψιν:

1) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 30273/Σ.460 ἐ. ἐ. ἔγγραφο τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

2) Τὰ ὑποβληθέντα αὐτῷ ὑπομνήματα ἐκ μέρους τῶν Συλλόγων Ἐμποροὑπαλλήλων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, ὡς καὶ παρόμοια τῶν Ἐμπορικῶν Συλλόγων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, δι' ὧν αἰτοῦνται τὴν ἐγκρίσιν διὰ τὴν παροχὴν οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων κ.λ.π. καὶ

3) Τὸ γεγονός ὅτι οἱ ἐν λόγῳ μισθωτοὶ ἔτυχον οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως βάσει τῆς ἀπὸ 31-5-43 ὑπογραφείσης μεταξὺ τῶν ἐκπροσώπων ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἧς παρετάθη ἡ ἰσχύς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27071/Α 264 τῆς 5-8-43 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετ' ὑπολογισμὸν τῶν ἐν αὐτῇ ποσῶν, ἐγκρίνει, ὅπως πάντες οἱ ὑπάλληλοι, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων πωλήσεως, τῶν ὁποίων ἡ βασικὴ μισθοδοσία ρυθμίζεται ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως τῆς 12-8-1936 «τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 10-7-1937 «τῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν

καταστημάτων» καὶ τῆς ἀπὸ 27-8-36 ὁμοίως «τῶν ταμιῶν, βοηθητικῶν προσωπικοῦ κλπ.» τύχωσι τὴν 1-10-43 παρὼν τῶν ὀφειλομένων δόσεων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας τῶν μηνῶν Ὀκτωβρίου, Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου 1943, καὶ ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι τὸ εἰς αὐτοὺς καταβληθὲν ποσὸν δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν δρχαμῶν 250.000.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Σεπτεμβρίου 1943

15/22/9/1943. Ἀπόφ. Ἀνωτ. Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Περὶ ἐγκρίσεως καὶ περιορισμοῦ εἰσχευθελοῦς παροχῆς ἐκ μέρους ἐπιχειρήσεων τροφίμων εἰς μισθωτοὺς.

Τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Συντονισμοῦ ἐγκρίνει, ὅπως ἅσονται οἱ ἐπιχειρήσεις, πῆτινες παρέχουσιν οἰκιοθελοῦς τράφημα, ἐπακολουθήσωσι νὰ παρέχωσι ταῦτα καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι τὸ ποσοστὸν τούτων δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶνται ὑπὸ 1-8-43 καὶ κατὰ μῆνα τὸν μέσον ὅρον τῶν ποσῶν τῶν χορηγηθέντων κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τοῦ Αὐγούστου ἐ.ε. τριμήνου.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟ 17^{ης} ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1943
ΚΑΤΩΤΑΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ ΕΡΓΑΤΟΤΕΧΝΙΤΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ὑπουργεῖον Ἐργασίας
Γενικὴ Δ/σις Ἐργασίας
Τμήμα Συλλ. Συμβάσεων
Ἀριθ. Πρωτ. 33693/Ε 441

Πρὸς τὰς
Ἐπιθεωρήσεις Ἐργασίας

Γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἐν τῇ κοινοποιήσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 29120/43 ἡμετέρας ἀποφάσεως (2) ἐσημειώθησαν τὰ ἐξῆς λάθη, αἵτινα παρακολουθεῖται, ὅπως διορθώσῃτε.

1) Ἀρθρον 1, ἐδάφ. 1, παράγραφος Α', περίπτωσις δ'. Εἰδικὸς τεχνίτης Α'. ἡμερομισθίων διὰ τὴν 1 περιφέρειαν δρχ. 5616 καὶ οὐχὶ 5416 ὡς ἐσφαλμένως ἀνεγράφη.

2) Ἀρθρον 2, ἐδάφ. 2, παράγραφος Α', περίπτωσις δ'. Τεχνίται ἔχοντες ἄνω τῶν 7 ἐτῶν ἐν συνόλῳ πραγματικὴν ἐργασίαν ἐν τῷ κλάδῳ ἡμερομισθίων διὰ τὴν 1 περιφέρειαν δρχ. 5616 καὶ οὐχὶ 5416 ὡς ἐσφαλμένως ἀνεγράφη.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Σεπτεμβρίου 1943.

35000/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου μισθωτῶν διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Α. 2019 περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς, τὴν ὑπ' ἀριθ. 13/1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Α., τὰς ὑπ' ἀριθ. 21 καὶ 23 ἐ.ε. ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1943 ὡς κατωτέρω τὸ ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ οἴκου·

(1) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 48, σελ. 537.

(2) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 49, σελ. 565.

(3) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 48, σελ. 537.

νειακού επιδόματος βελτιώσεως τροφής των μισθωτών των πάσης φύσεως επιχειρήσεων και έκμεταλλεύσεων κατά κατηγορίας, αναλόγως του αριθμού των παρ' αὐταῖς ἀπασχολουμένων.

2. Ἀντίτιμον μεσημβρινοῦ συσσιτίου

Τὸ ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου των μισθωτῶν, οἵτινες ἐργάζονται εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὁρίζεται ὡς κατωτέρω κατὰ κατηγορίας, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ των παρ' αὐταῖς ἐργαζομένων μισθωτῶν.

α) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς των μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 15 καὶ ἄνω, δρχαμὸς 3000 ἡμερησίως.

β) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς των μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 6 μέχρι καὶ 14, δρχαμὸς 2800 ἡμερησίως.

γ) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς των μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 1 μέχρι καὶ 5, δρχαμὸς 2600 ἡμερησίως.

3. Ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς

Τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς των μισθωτῶν καθορίζεται ὡς κατωτέρω κατὰ κατηγορίας, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ των εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἐργαζομένων μισθωτῶν.

α) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς των μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 15 καὶ ἄνω, δρχαμὸς 1000 ἡμερησίως.

β) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς των μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 6 μέχρι καὶ 14, δρχαμὸς 800 ἡμερησίως.

γ) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς των μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 1 μέχρι καὶ 5, δρχαμὸς 600 ἡμερησίως.

4. Ἀντίτιμον οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς

Τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς των μισθωτῶν, οἵτινες ἐργάζονται εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὁρίζεται εἰς δρχαμὰς 4000 ἡμερησίως, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ των παρ' αὐταῖς ἐργαζομένων μισθωτῶν.

Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ἀπορροῦνται αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις νὰ καταβάλλωσιν εἰς χρῆμα. Πρὸς τὸ ἡμερησίως χρησιμοποιούμενον συνολικὸν ποσὸν ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ὑπολογίζεται τὸ τυχὸν παρὰ των ἐργαζομένων χρησιμοποιούμενον ἀνώτερον ποσὸν δι' ἀντίτιμον συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογεν. ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς. Εἰς περιπτώσεων καθ' ἃν τὸ παρεχόμενον μέχρι τῆς 31/7/43 ἀντίτιμον συσσιτίον εἶναι ἀνώτερον, τὰ ἐξαιρουμένην καταβαλλόμενον.

Τοῦ ἐπιδόματος τούτου δικαιούνται ἅπαντες οἱ μισθωτοὶ των ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἑγγαμοί, ἄγαμοί, πρωτόγαμοι ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

5. Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, οἵτινες παρέχουν εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς μισθωτοὺς ἐν συσσίτιον παρεσκευασμένον ἡμερησίως, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν α) τοῦ ἐν παραγρ. 3 τῆς παρούσης καθοριζομένου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ β) τοῦ ἐν τῇ παραγρ. 4 τῆς παρούσης καθοριζομένου ἀντιτίμου οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς.

Ἡτοι σύνολον Α) Κατηγορίας (15 καὶ ἄνω μισθωτοὶ) δρχαμ. 5000 ἡμερησίως, Β') Κατηγορίας (6—14 μισθωτοὶ) δρχαμ. 4800 ἡμερησίως καὶ Γ') Κατηγορίας (1—5 μισθωτοὶ) δρχαμ. 4600 ἡμερησίως.

6. Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, οἵτινες παρέχουν ἡμερησίως δύο συσσιτία παρεσκευασμένα εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν μόνον τοῦ ἐν τῇ πα-

ραγράφῳ 4 τῆς παρούσης καθοριζομένου οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀνερχομένου εἰς δρχαμ. 4000 δι' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασιῶν, δι' ἅπασας τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ των παρ' αὐταῖς ἐργαζομένων μισθωτῶν.

7. Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες δὲν παρέχουν συσσίτιον παρεσκευασμένον, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν α) τοῦ ἐν τῇ παραγρ. 2 τῆς παρούσης καθοριζομένου ἀντιτίμου μεσημβρινοῦ συσσιτίου, β) τοῦ ἐν τῇ παραγρ. 3 τῆς παρούσης καθοριζομένου ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ γ) τοῦ ἐν τῇ παραγρ. 4 τῆς παρούσης καθοριζομένου οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἥτοι: Σύνολον α) κατηγορίας (15 καὶ ἄνω μισθωτοὶ) δρχαμ. 8000 ἡμερησίως, β) κατηγορίας (6—14 μισθωτοὶ) δρχαμ. 7600 ἡμερησίως καὶ γ) κατηγορίας (1—5 μισθωτοὶ) δρχαμ. 7200 ἡμερησίως.

8. Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ἐκτὸς των ἐν ταῖς παραγράφῳ 2, 3 καὶ 4 τῆς παρούσης καθοριζομένων, ὑποχρεοῦνται νὰ παρέχουν εἰς τοὺς ἐκ των μισθωτῶν αὐτῶν ἐγγάμους, ἀνεξαρτήτως φύλου, καὶ πρόσθετον ἐπίδομα ἐκ δρχαμ. 2000 καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασιῶν ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1943.

9. Συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιούνται:

Α) Οἱ μισθωτοὶ, οἵτινες ἀπασχολοῦνται καθ' οἷον δὴποτε τρόπον καὶ δι' ἃς μόνον ἡμέρας ἀπασχολοῦνται παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει.

Οὗτοι δικαιούνται τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου, τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἐγγάμου καὶ διὰ τὰς ἐξαιρουμένους ἡμέρας καὶ Κυριακάς τοῦ μηνός, ὑπὸ τὰς κάτωθι προϋποθέσεις, καίτοι δὲν ἀπασχολοῦνται:

α) Οἱ πραγματοποιοῦντες ἐν συνόλῳ 25 ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιοῦνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 4 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου, ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀντιτίμου οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ ἐπιδόματος ἐγγάμου.

β) Οἱ πραγματοποιοῦντες 17—24 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιοῦνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 3 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου, κλπ.

γ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 11—16 ἡμερομίσθια ἐν συνόλῳ κατὰ μῆνα δικαιοῦνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 2 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ.

δ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 6—10 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιοῦνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 1 ἡμερομίσθιον ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ.

ε) Οἱ πραγματοποιοῦντες ἐλάσσονα των 6 ἡμερομίσθων κατὰ μῆνα οὐδενὸς ποσοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. δικαιοῦνται ἐπὶ πλέον των πραγματοποιηθέντων ὑπ' αὐτῶν ἡμερομισθίων.

Τὰ ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ των μισθωτῶν, οἵτινες ἀμείβονται ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ. Οὗτοι δικαιοῦνται 30 ἢ 31 ἀντιτίμων συσσιτίων, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς κ.λ.π., ἐφ' ὅσον καταβάλλεται εἰς αὐτοὺς πλήρης μηνιαῖος μισθός.

Μισθωτοὶ ἀπασχολούμενοι εἰς πλείονας τῆς μιᾶς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις δικαιοῦνται των ἀνωτέρω παραγῶν μόνον παρὰ τοῦ ἐργοδότη παρ' ᾧ κατὰ κύριον λόγον ἀπασχολοῦνται.

Β) Οἱ ἐν κανονικῇ ἀδείᾳ τελοῦντες μισθωτοὶ, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀδεία των.

Γ) Οἱ ἀσθενεῖς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας των, ὡς αὕτη καθορίζεται κατωτέρω ἀναλόγως των ἐτῶν ὑπηρεσίας των.

Περὶ τῆς ἀσθενείας των οἱ μισθωτοὶ δεόν νὰ προσκομίζωσιν εἰς τὸν ἐργοδότην των σχετικὴν βε-

βαίωσιν τοῦ Ι.Κ.Α., ἐν ἣ νὰ ἀναφέρεται ἡ ἡμερομηνία ἐνάρξεως καὶ ἡ διάρκεια τῆς ἀσθενείας τῶν. Ὅσον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιούνται μόνον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀσθενείας τῶν.

Διὰ τοὺς ὑπολλήλους, τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν μέχρι 2 ἐτῶν 1 μῆνα, 2—4 ἐτῶν 2 μῆνας, 4—6 ἐτῶν 3 μῆνας, 6—8 ἐτῶν 4 μῆνας, 8—10 ἐτῶν 5 μῆνας, 10—15 ἐτῶν 6 μῆνας καὶ 15 ἐτῶν καὶ ἄνω προσεθίζονται 15 ἡμέραι δι' ἕκαστον ἔτος.

Διὰ τοὺς ἐργάτας, τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν μέχρι 9 μηνῶν 6 ἡμέρας, 2—4 μηνῶν 12 ἡμέρας, 4—6 μηνῶν 18 ἡμέρας, 6—8 μηνῶν 21 ἡμέρας, 8—10 μηνῶν 30 ἡμέρας, 10—12 μηνῶν 36 ἡμέρας. Διὰ τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν ἄνω τοῦ ἔτους προσεθίζονται 15 ἡμέραι δι' ἕκαστον ἔτος.

Δ) Οἱ ἐν ἀναρρωτικῇ ἀδείᾳ τελοῦντες μισθωτοί. 10. Τὸ συσσίτιον, τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς, τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς καὶ τὸ ἐπίδομα ἐγγάμου θὰ παρέχεται μόνον διὰ τὰς ἡμέρας καθ' ἃς ἀπασχολοῦνται οἱ μισθωτοὶ παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει, ὡς ἐν παραγράφῳ 9 τῆς παρρούσης καθορίζεται.

11. Εἰς τὰς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεις ὑπόκεινται αἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσχοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφῇ παρὰ φυσικοῦ προσώπου (ἀτομικαί, ἀνώνυμοι, ὁμόρρυθμοι, ἑτερόρρυθμοι ἑταιρίαι, ἰδιοκτηταὶ πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων) εἴτε παρὰ προσώπων ἰδιωτικῆς ἢ δημοσίου δικαίου (συνεταιρισμοί, δημοτικαὶ ἐκμεταλλεύσεις κλπ.), εἴτε παρὰ τοῦ Δημοσίου (Κρατικοὶ Σιδηροδρομοί, Ὑ.Α.Π. κλπ.), εἴτε παρὰ ὀργανισμοῦ κοινῆς ὠφελείας (νοσοκομεῖα, φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα κλπ.). Εἰς τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω ὑποχρεώσεις ὑπόκεινται καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσχοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφῇ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους ἢ Νομικοῦ προσώπου ἢ κατόπιν παραχωρήσεως αὐτῶν.

12. Διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου, τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς κλπ., τὸ ὁποῖον ἐκάστη ἐπιχειρήσις ἢ ἐκμεταλλεύσις ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῇ ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς, ὑπολογίζονται ἅπαντες (ἀθροιστικῶς) οἱ ὑπηρετοῦντες παρ' αὐτῇ μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τρόπου πληρωμῆς καὶ τόπου ἀπασχολήσεώς τῶν (π.χ. Τράπεζαι, Ὑψίματα αὐτῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἢ ἄλλῃ πόλει).

13. Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς, πλὴν τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἐγγάμου, ὑπόκεινται εἰς κράτησιν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τῶν ἄλλων ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν.

Κ' ὅσον τὸ συσσίτιον καταβάλλεται εἰς χρῆμα, δὲν ὑπόκειται τοῦτο εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 1 τοῦ Ν. Διατάγματος 2019 προβλεπομένην μέχρι 50 δραχ. κράτησιν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη.

14. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου μισθωτὸς περιλαμβάνονται ἅπαντα τὰ φυσικὰ πρόσωπα, ἅτινα παρέχουν εἰς ἕτερον φυσικὴν ἢ Νομικὴν πρόσωπον οἰοδήποτε φύσεως ἐξαρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς.

Ὡς ἀμοιβὴ θεωρεῖται πᾶσα παροχὴ χορηγούμενη εἰς τὸν μισθωτὸν (ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος, φιλοδωρήματα κλπ.), ἀνεξαρτήτως τρόπου καθορισμοῦ ταύτης (ἡμοιβή, καθοριζομένη βάσει τῆς διαρκείας τῆς ἐργασίας ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς—χρονικὴ ἀμοιβή τῆς ἐργασίας—καὶ ἀμοιβὴ καθοριζομένη βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας, δη-

λονότι βάσει τοῦ ἐπιτευχθέντος ἀποτελέσματος, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρησιμοπονηθέντος πρὸς τοῦτο χρονικοῦ διαστήματος—ἀμοιβὴ κατ' ἀποκοπὴν).

15. Διὰ τὴν παροχὴν τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἄσκει ἡ μορφή τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τοῦτέστιν ἂν αὕτη εἴναι ὠρισμένης ἢ ἀορίστου διαρκείας, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ.

16. Ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας ἀνεῦ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ἐργοδότη δὲν δίδει εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα λήψεως ὀλοκλήρου τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου, τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀλλὰ μόνον ποσοστὴν αὐτῶν ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὴν χρονικὴν διάρκειαν τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεώς του, κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς ἐργασίας του ὡς κατωτέρω :

Ὁ μισθωτός, ὁ ἀπασχληθεὶς τὸ ἥμισυν ἢ καὶ ὀλιγότερον τοῦ ἡμίσεος τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἡμερησίας ἐργασίας τῆς καθοριζομένης ὑπὸ τοῦ Νόμου ἢ ἐθίμου ἢ δι' ἑτέρων συμβάσεων, δικαιούται τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου, τοῦ ἡμίσεος τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἐγγάμου, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς. Εἰς περίπτωσιν δὲ καθ' ἣν ἀπασχληθῇ πλέον τοῦ ἡμίσεος τῆς κατὰ τὰ ἄνω καθοριζομένης χρονικῆς διαρκείας δικαιούται ἐκτὸς τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἐγγάμου καὶ ποσοστοῦ ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀναλογούντος πρὸς τὸν ἐπὶ πλέον χρόνον ἀπασχολήσεώς του.

17. Διευθύνται ἡ μέλη διοικητικῶν συμβουλίων ἢ ἄνων Ἐταίρων ἢ νομικῶν Προσώπων, Δημοσχείων, Πρόεδροι Κοινοτήτων ὡς καὶ πᾶς ἐργοδότης ὑπόχρεως πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Α. 2019 καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδιδόμενων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων παραβαίνοντες τὰς διατάξεις αὐτοῦ καὶ τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων τιμωροῦνται διὰ χρηματικῆς ποινῆς 500—5.000 δραχμ. ἢ διὰ φυλάκισις ἀπὸ 5—10 ἡμερῶν. Ἐν ὑποτροπῇ ἐπιβάλλονται ἀμφότεραι αἱ ποιναί, ἐν ἐπανειλημνῇ δὲ ὑποτροπῇ ἐπιβάλλεται φυλάκισις μέχρι τριῶν μηνῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ 10.000 μέχρι 50.000 δραχμῶν.

Τὴν ποινικὴν δίκωιν ἄσκει ὁ παρὰ Πλημμελειοδικαίς Εἰσαγγελεὺς, κατόπιν καταγγελίας τῶν ὀργάνων τοῦ Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, τῶν Γραφείων Ὑπηρεσίας Ἐργασίας, τῆς αἰκίας Ἐπαγγελματικῆς Ὁργάνωσης ἢ καὶ παντὸς ἔχοντος ἐννομον συμφέρον.

Ἀποδεικνυομένης διὰ τῶν συνημμένων τῇ μηνύσει ἐγγράφων τῆς παραβάσεως, αὕτη εἰσάγεται δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως εἰς τὸ ἀρμόδιον Πλημμελειοδικεῖον.

18. Ἡ παρούσα δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου, τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς κλπ. ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν κατωθὶ κατηγοριῶν, περὶ ὧν θέλουσιν ἐκδοθῇ εἰδικαὶ ἀποφάσεις ἡμῶν: Τῶν περιποιητῶν καφφερείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων, κέντρων διασκεδάσεως (Καμπαρέ), ὧν ἡ ἀντιμισθία βασίζεται εἰς τὰ φιλοδωρήματα, τῶν μισθωτῶν κουρείων—κομμωτηρίων, τῶν μισθωτῶν τῶν Ὡδεῶν Ἀθηνῶν, τῶν μισθωτῶν τῶν Θεατρικῶν Ἐπιχειρήσεων, τῶν ταξιθετῶν Θεάτρων καὶ Κινηματογράφων, τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας, τῶν νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων Ἀθηνῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ὀκτωβρίου 1943

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 3^{ον}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 52

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1943

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΑΡΘΡΑ—ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

- 'Ο κατά ποσόν περιορισμός προσωρινής επιδικάσεως απαιτήσεων, υπό Γεωργίου Θ. Ράμμου, Καθηγητού της Πολιτικής Δικονομίας εις τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν Σελ. 643
- 'Η ρήτρα περί ἀπαγορεύσεως τοῦ ἀνταγωνισμοῦ εἰς τὴν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας, υπό Κωνσταντίνου Ν. Ρόκα, Δικηγόρου, Ὑφηγητοῦ τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν Σελ. 645

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΕΡΓΙΑ

- Ἀναδρομικὴ ἐναρμογὴ τῶν περιορισμῶν τοῦ Ν. Δ. 424/1941. Πληρωμὴ ἀποζημιώσεων νόμων 2112 καὶ 3514 καὶ ἀκυρότης ἀπολύσεως. Ἐκμετάλλευσις τῶν ἀναγκῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ συνέπειαι διὰ τὸ κῆρος τῆς καταγγελίας: Ἐναρξίς ὁμαλῆς, μὴ ἀναδρομικῆς, ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424/1941 ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του. — Σχετικὴ ἡ ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 ἀκυρότης τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. — Ἡ λήψις τῶν ἐκ τῶν νόμων 2112 καὶ 3514 ἀποζημιώσεων σημαίνει παραίτησιν τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς προστασίας τοῦ ν. δ. 424/1941. — Ἀκυρὸς ὅμως ἡ δικαιοπραξία, ἐφ' ὅσον ἐγίνε κατ' ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ Κ. Κονιαβίτου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 5132/1943) Σελ. 649
- Σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας καὶ ἐννοια τοῦ ὅρου «μισθωτός». Σχέσις τοῦ δικηγόρου, νομικοῦ συμβούλου Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ ν. δ. 424/1941: Ὑπαγωγή εἰς τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας μόνον τῶν μισθωτῶν. — Ἐννοια τοῦ ὅρου «μισθωτός». — Ὁ δικηγόρος, νομικὸς σύμβουλος Ἀνωνύμου Ἑταιρίας δὲν θεωρεῖται μισθωτός, ἀλλὰ συνδέεται μετ' αὐτῆς διὰ σχέ-

σεως ἐντολῆς, ἀδιαφόρως τοῦ τρόπου ἀμοιβῆς του, ὑπὸ Γ. Σπυροπούλου, Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας (Συμβ. Ἐπικρατείας 371/1943). Σελ. 651

— Συμβάσεις ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας καὶ Ν. Δ. 424/1941: Σύμβασις ἐργοδότης καὶ τρίτου διὰ λειτουργίαν ἐπιχειρήσεως ἐφ' ὀρισμένον χρόνον. — Δὲν ἐπέται ἀναγκαιῶς καὶ ὅτι ἡ σύμβασις τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας. — Κριτήριον διακρίσεως τῆς συμβάσεως, ὑπὸ Σ. Ἀλεξάνδρου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 2997/1943) Σελ. 653

— Ἐννοια ἐκμεταλλεύσεως δι' ἐφαρμογὴν Ν. Δ. 424/1941. Ὑπαγωγή καὶ τοῦ ἱατροῦ ὡς μισθωτοῦ: Παροχὴ ἱατρικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς ἀσθενεῖς ἀποτελεῖ σκοπὸν παραγωγικόν, ἐξ οὗ προστατεύεται ὁ ἱατρὸς ὑπὸ τοῦ ν.δ. 424/1941. — Ἀκυρὸς ἀπόλυσις καὶ συνέπειαι, ὑπὸ Ρ. Ἀναγνωστάκη, Προέδρου Πρωτοδικείων (Προέδρον Πρωτ. Ἀθηνῶν 10397/1943) Σελ. 653

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

- Ἐκτασις ἐξουσίας Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν μισθωτῶν. Πράξεις κανονιστικοῦ περιεχομένου καὶ ἐρευνα τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν ἐργοδοτῶν: Δικαίωμα Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκ τοῦ ν. δ. 310/1941 πρὸς καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κατ' οἰονδήποτε κρίνει πρόσφορον τρόπον, διὰ μεταβολῆς ἔστω καὶ αὐτῆς τῆς βάσεως τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως, ὡς εἶναι ὁ καθορισμὸς βασικοῦ μισθοῦ, ἀντὶ ποσοστώσεων. — Μὴ ἐρευνα κατὰ τὴν ἐκδοσιν τῶν διοικητικῶν πράξεων τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν ἐργοδοτῶν, ὑπὸ Α. Ραγκοῦση, Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας (Συμβ. Ἐπικρατείας 322/1943) Σελ. 654
- Σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας καὶ ἀποδοχαὶ (Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

Εἰς τὸ παρὸν τεῦχος: Ἡ εἰσηγητικὴ ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου 765/1943 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τοῦ ν. δ. 424/1941 καὶ τοῦ β. δ. τῆς 1/4 Ἀυγούστου 1920 περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου Γ' 704'.

— Αἱ τελευταῖαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν καὶ ἀντιτίμου νομισματικοῦ διαφορῶν κατηγοριῶν μισθωτῶν.

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΝΕΩΣΑΝΤΑΣ ΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΝ ΤΩΝ. ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ ΑΙ ΕΓΓΡΑΦΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

Ῥεθύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ ἥ Συνδρομαὶ προπληρωτέαι: Τρίμηνος Δρχ. 12000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζὰς, Νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 15000

Ἐμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγουμένης σελίδος)

μισθωτῶν: Δικαιοδοσία ἐκ τοῦ ν. δ. 310/1941 τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν. — Δικαίωμα νὰ διακρίνη μισθωτοὺς, τῶν ὁποίων δὲν γίνεται χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν, δι' αἰτίαν ἀνεξέρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη καὶ νὰ χορηγήσῃ μειωμένας ἀποδοχάς. — Μὴ μεταβολὴ ἐξουσιοδοτήσεως: Ὑπουργοῦ διὰ τοῦ ν. δ. 424/1941. — Ἐννοία ἐλαχίστου ὁρίου ἀποδοχῶν ν. δ. 424/1941 ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὑπὸ Δ. Πάντελου, Πρωτοδικου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 4585/1943) Σελ. 655

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

— Ἀπαβολὴ μισθωτοῦ ἐξ οἰκῆματος τοῦ ἐργοδότη: Ἀρμοδιότης Προέδρου Πρωτοδικῶν πρὸς λήψιν προσωρινῶν μέτρων κατὰ μισθωτοῦ κατέχοντος χώρον τοῦ ἐργοδότη μετὰ λήξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀρνούμενον εἰς ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ, ὑπὸ Δ. Τούση, Πρωτοδικου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 9051/1943) Σελ. 657

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

— Ἀποζημίωσις παθόντος μισθωτοῦ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον. Ὑπολογισμὸς βάσει τῶν κατωτάτων ὁρίων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας: Ὑποχρέωσις εἰς ἀνὸρθωσιν ζημίας ἐκ πάσης ἀδίκου πράξεως. Ἐπιλογὴ τῆς ἐκ τοῦ νόμου 651 περὶ ἐργατικῶν ἀδικημάτων καὶ ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀποζημιώσεως. — Παράβασις μέτρων ἀσφαλείας μισθωτοῦ. — Ἀσφάλεια εἰς φυλοφυγικὰ ἐργοστάσια. — Περιπτώσεις πραγματογνωμοσύνης. — Ἐξαιρέσεις μαρτύρων. — Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως βάσει τῶν κατωτάτων ὁρίων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. — Ἀπόδειξις, ὑπὸ Ε. Σοφίλου, Ἐφέτου (Ἐφετείου Ἀθηνῶν 487/1943) Σελ. 658

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

— Ἀδυναμία τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἀμοιβαίαν συναίνεσιν. Ἐφ' ὅσον λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας, δι' ἀβιάσιν καὶ ἐλευθέρως συναίνεσιν, μετὰ καταβολὴν ἀποζημιώσεως, δὲν ἔχει ἀρμοδιότητα ἡ Πρωτ. Ἐπιτροπὴ ν' ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς ἀπολύσεως, ὑπὸ Α. Αἰγανοπούλου, Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας (Συμβουλίου Ἐπικρατείας 90/1943) Σελ. 659

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ—ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

— Εἰσαγγελτικὴ ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου 765/1943 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἀρθρῶν 9 καὶ 10 τοῦ ν. δ. 424/1941 καὶ τοῦ β. δ. τῆς 1/4 Ἀγούστου 1920 περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ Ν. Γ' 204' κλπ. Σελ. 660
— Ἐφαρμογὴ τῆς ἀπὸ 1/8/1943 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπὶ ἐμίσθων νομικῶν συμβούλων καὶ δικηγόρων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, 32001/43 ἐγγραφον Ὑπουργείου Ἐργασίας, Σελ. 670
— Ἐφαρμογὴ τῆς ἀπὸ 31/5/1943 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων φαρμακα-

ποθηκῶν 33173/1943 ἐγγραφον Ὑπουργείου Ἐργασίας. Σελ. 670

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

— Περὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ Ο.Α.Π. διατάξεων, 332/1943 Νόμος. Σελ. 663
— Περὶ ἰδρύσεως Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λεμβούχων, 543/1943 Νόμος. Σελ. 663
— Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν διατάξεων, 557/1943 Νόμος. Σελ. 663
— Περὶ ἰδρύσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως ὑπαλλήλων φαρμακευτικῶν ἐργασιῶν, 581/1943 Νόμος. Σελ. 663
— Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου δι' ἀριθ. 149/1943 «περὶ παραιωνῆς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν συμπληρωσάντων τὰ ὅρια ἡλικίας σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων κατὰ τὴν ἐμπόλειον περίοδον», 590/1943 Νόμος. Σελ. 663
— Περὶ συγχωνεύσεως τοῦ Συμπληρωματικοῦ Ταμείου Συντάξεων Πρωτοδικικοῦ Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν εἰς τὸ Ταμ. τῶν Συντάξεων Πρωτοδικικοῦ Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν, 639/1943 Νόμος. Σελ. 663
— Περὶ ἐρμηνείας τῶν ἀρθρῶν 5 καὶ 11 τοῦ ν. δ. 912 καὶ τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ νόμου 85/1943, 674/1943 Νόμος. Σελ. 663
— Περὶ βελτιώσεως τῆς Κοινωνικῆς Νομοθεσίας, 675/1943 Νόμος. Σελ. 664
— Περὶ καταργήσεως διατάξεως τοῦ Α. Ν. 2432/1940 «περὶ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων Ἑταιριῶν διαχειριζομένων δημόσια συμφέροντα», 738/1943 Νόμος. Σελ. 664
— Περὶ παροχῆς μηνιαίας οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τοῦ δημοσίου εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνομοσπονδίαν τῶν Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος, 791/43 Νόμος Σελ. 664

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

— Περὶ ἀρσιῶν μισθωτῶν ἐργαζομένων πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων διὰ λογαριασμὸν τῶν Ἀρχῶν καταχῆς, 37379/1943. Σελ. 664
— Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1943, 36017/1943. Σελ. 664

Κ.Α.Π. Κ.Α.Π.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

— Διασαφήνις ἐπὶ ἀρθρῶν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου ἐφ' ἅπαρ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς τὸ ἐργατοτεχνικόν, ὑπαλλήλικόν καὶ ὑπηρετικόν προσωπικόν τῶν Βιομηχανικῶν Ἑπιχειρήσεων καὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν. Σελ. 669

ΔΙΑΦΟΡΑ

Αἱ ἀπόψεις μας: Ἰκανοποίησις τοῦ κοινοῦ περὶ δικαιοσύνης αἰσθήματος. Σελ. 672
Νέα Βιβλία: Κ. Α. Τριανταφυλλοπούλου, καθηγητοῦ Ἑλληνικῶν Ἑνοχικῶν Δικαίων, ἐκδ. 1943, ὑπὸ Κ. Ι. Δημάκη. Σελ. 670
— Ι. Π. Παπακυριακοπούλου, Ἐπιδρασις τοῦ νέου Ἀστικοῦ Κώδικος ἐπὶ τοῦ ἰσχύοντος ποινικοῦ δικαίου, ἐκδ. 1943, ὑπὸ Γ. Τρίμη. Σελ. 671

Ο ΚΑΤΑ ΠΟΣΩΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΕΠΙΔΙΚΑΣΕΩΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Άρθρον τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Θ. ΡΑΜΜΟΥ, Καθηγητοῦ
τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἑργατικοῦ Δικαίου» ἐφιστᾷ ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος ἀρθρου τοῦ κ. Γ. Θ. Ράμμου, δυναμένου ὄχι μόνον λόγῳ τῆς θέσεώς του, ὡς καθηγητοῦ τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, ἀλλὰ καὶ διότι εἰδικότερον διετέλεσε μέλος τῆς συνεκτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ σχεδίου νόμου 2032/1939, νὰ ἐκχέυον γνώμην ἐπὶ τοῦ διχάσαντος τὴν νομολογίαν νομικοῦ ζητήματος, περὶ τοῦ ὁποίου πραγματεύεται.

Κατὰ τὸ διὰ τοῦ Α. Ν. 2032/1939 προστεθὲν ἀρθρον 634α τῆς Πολ. Δικ. δύναται ὑπὸ τὸν τύπον προσωρινοῦ μέτρου νὰ χωρήσῃ ἐπιδίκασις εἰς ὁρισμένας περιπτώσεις μέρους τῆς ἀξιουμένης ἀπαιτήσεως, τὸ ὁποῖον εἰς τὰς τρεῖς ἐκ τῶν προβλεπομένων περιπτώσεων δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἀπαιτήσεως, οὐδὲ τὰς δραχμάς πενήκοντα χιλιάδας. Κατὰ τὴν ἐρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως ἐγεννήθησαν, ἐκτὸς ἄλλων, καὶ τὰ ἐπόμενα ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἴδια λόγῳ τῆς ἀνατροπῆς τῶν οικονομικῶν συνθηκῶν ἀπέκτησαν ἐξαιρετικὴν σημασίαν: Α) Ὁ ποσοτικὸς περιορισμὸς (τῶν 50 χιλ. δρχ.) ἰσχύει ἐπὶ ἀπαιτήσεων, συνισταμένων εἰς περιοδικὰς παροχὰς ἢ εἰς κατὰ δόσεις καταβλητέας παροχὰς γενικῶς διὰ τὴν ὅλην ἀπαιτήσιν ἢ δι' ἐκάστην τῶν παροχῶν; Β) Ὁ αὐτὸς περιορισμὸς ἀφορᾷ τὴν ὑπὸ τοῦ προέδρου ἢ τοῦ ἐιρηνοδίκου μόνον ἐπιδίκασιν ἢ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, ἐπιλαμβάνομένου παρεμπιπτούσης αἰτήσεως κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς κυρίας δίκης;

Α) Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ζήτημα ὑπεστηρίχθη καὶ ἐγένετο δεκτὴ παρὰ τινων ἡ ἀποφατικὴ λύσις αὐτὸ γνώμη (δρα Πρ. Πρ. Ἀθ. 5641/1943 Θ. ΝΔ 248, 6905/1943, 6921/1943 Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τ. Β', σ. 406, 473 κλπ., παρατηρήσεις Γ. Κουσουλάκου Ε.Ε.Ν. 1192—193, Γ. Βαβαρέτου Θ. ΝΔ 248, Ὁρ. Σκουτεροπούλου: ἀκυρὸς ἀπόλυσις μισθοῦ καὶ ἐπιδίκασις προσωρινῆς διατροφῆς, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τ. Β' 452 ἐπὶ κλπ.) Πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς παρατηροῦνται κυρίως τὰ ἑξῆς: α) ἐκάστη τῶν περιοδικῶν ἢ τῶν τμηματικῶν παροχῶν εἶναι αὐτοτελής ἢ μᾶλλον ἀποτελεῖ αὐθυπόστατον ἐνοχικὸν δικαίωμα καὶ ἐπομένως ὁ ἐκτεθεὶς περιορισμὸς δέον νὰ νοηθῇ ὡς ἀναγόμενος εἰς ἐκάστην ἐξ αὐτῶν αὐτοτελῶς β) Ὁ Α. Ν. 2032 δὲν ἐπιβάλλει, ὡς ἄλλοι νόμοι, οὔτε τὸν συνυπολογισμὸν τῶν πλειόνων ληξιπροθέσμων παροχῶν ἢ δόσεων, οὔτε τὴν σῶρευσιν ἢ σύγχρονον ἀσκήσιν

τῶν περὶ πληρωμῆς κλπ. αὐτῶν ἀγωγῶν. Ἀντιθέτως μάλιστα τὸ ἰσχύον δίκαιον δὲν ἐπιτρέπει ἢ τοῦλάχιστον ἐρμηνεύεται ὡς οὐκ ἐπιτρέπον τὴν ἔγερσιν ἀγωγῆς διὰ παροχὰς, αἰτινὰς θὰ καταστῶσιν ἀπαιτητὰ εἰς τὸ μέλλον, ἐφ' ὅσον αὐτὰ ἐξαρτῶνται ἐξ ἀντιπαροχῶν κλπ. Β) Κατ' ἄλλην ἀντιθέτως ἐκδοχὴν, ὁ περιορισμὸς τῶν 50.000 δρ. ἀνάγεται εἰς τὴν ὅλην ἀπαιτήσιν καὶ οὐχὶ εἰς ἐκάστην τῶν κατ' ἴδιαν παροχῶν ἢ δόσεων κεχωρισμένως (δρα ΕΑ 1181 καὶ 1185/1943 Θ. ΝΔ 323 ἐπὶ κ., Πρ. Πρ. Ἀθ. 6365/1943 Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τ. β', 474, 10851/1943 Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τ. β', 627, Παρατηρήσεις Κ. Παπαδημητρίου Θ. ΝΔ 248 καὶ 323, ΝΖ ὑπὸ Θ. Γιαννοπούλου Ε.Ε.Ν. 1235 κλπ.). Ἡ τελευταία αὕτη γνώμη εἶναι, νομίζομεν, ἡ μᾶλλον σύμφωνος πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου. Ὁ Α. Ν. 2032, τὴν σύνταξιν καὶ δημοσίευσιν τοῦ ὁποίου κατέστησεν ἀναγκαίαν τὸ κατὰ τὰ τελευταῖα πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος του ἔτη φλέγον καταστὰν ζήτημα ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἐπιτρεπτόν τῆς ὑπὸ τὸν τύπον προσωρινοῦ μέτρου προσωρινῆς ἐπιδίκασεως τοῦ ὅλου ἢ μέρους τῶν διαφόρων χρηματικῶν κυρίως ἀπαιτήσεων (δρα Glasson-Tissier. Morel μεταφρ. τ. ΣΤ § 330 σελ. 919 σημ. 1 καὶ αὐτόθι παραπομπάς), καθώρισε ὁρισμένας περιπτώσεις, καθ' ἃς δύναται νὰ χωρήσῃ ταύτη ἐπιδίκασις. Ἐκ φόβου ὅμως καὶ οἰοῦνται δυσπιστίας πρὸς τὸν ἐπισήμως ἀγνωρίζομενον ἢ εἰσαγόμενον θεσμὸν διευτύπως πλείονας τοῦ ἐνὸς περιορισμοῦς (1), μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ οἱ ἀναγόμενοι εἰς τὸ δυνάμενον νὰ ἐπιδικασθῇ ποσοστὸν τῆς ἀπαιτήσεως (2) καὶ εἰς τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίῃ τὰς 50.000 δρ. (3) Διὰ τοῦ δευτέρου τῶν ὡς ἄνω περιορισμῶν ἐσκοπήθη νὰ ἐντοπισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου κυρίως (οὐχὶ βεβαίως καὶ ἀπο-

(1) Ὁ γράφων τὰς γραμμάς ταύτας, μετέχων τῆς συνταξάσεως τοῦ Σχεδίου τοῦ νόμου Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς, εἶχε ταχθῇ κατ' ἀρχὴν κατὰ τῶν περιορισμῶν τούτων καὶ δι' ἄλλους λόγους καὶ διότι ἦτο τῆς γνώμης οὐκ ἐπὶ τὸ μέχρι τότε ἰσχύον δίκαιον δὲν ἐκάλυψε τὴν λόγῳ προσωρινοῦ μέτρου προσωρινὴν ἐπιδίκασιν κλπ. Ἡ ἀποφῆς αὕτη ὅμως δὲν ἐκράτησε καὶ προσετιμήθη τὸ καθιερωθὲν διὰ τοῦ νέου νόμου σύστημα.

(2) Κατὰ τὸ Σχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς, τὸ δυνάμενον νὰ ἐπιδικασθῇ ποσοστὸν ἀνῆρχετο εἰς τὰ 2/3 τῆς ἀπαιτήσεως.

(3) Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ Σχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς, καθ' ὃ ἀμφότεροι οἱ περιορισμοὶ περιελάμβανον

κλειστικῶς) ἐπὶ τῶν μικρῶν ἀπαιτήσεων ἢ, κατ' ἄλλην διατύπωσιν, νὰ σμικρυνθῇ τὸ πεδίον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐπὶ μεγάλων ἀπαιτήσεων, δι' ἃς δὲν ἐκρίνετο ἐπαρκὴς ὁ πρῶτος κατὰ ποσοστὸν περιορισμός, ἐπὶ τῇ προῶπῃ ἀφ' ἑνὸς τῆς πιθανῆς ἐξογκώσεως τῶν προβλεπομένων ἀξιώσεων καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς κατὰ τὸ στάδιον τῆς λήψεως τοῦ προσωρινοῦ μέτρου ὕφισταμένης δυσχερείας πρὸς ἀκριβῆ ὑπολογισμόν αὐτῶν. Οἱ ἀναφερθέντες περιορισμοὶ ἀφορῶσι πᾶσαν ἀπαίτησιν ὑπαγομένην εἰς τὰς προβλεπόμενας ὑπὸ τοῦ νόμου περιπτώσεις, ἐπομένως καὶ τὰς ἀναφερομένας εἰς περιοδικὰς ἢ εἰς πλείονας κατὰ δόσεις καταβλητέας παροχάς. Ἡ λύσις αὕτη οὐ μόνον εὐρίσκεται ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν διατύπωσιν τοῦ νόμου καὶ πρὸς τὴν ἐκτεθεῖσαν κεντρικὴν ἰδέαν αὐτοῦ, ἀλλ' εἶναι καὶ σύμφωνος πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς καὶ πρὸς τὸ κοινὸν δίκαιον ἐν γένει.

Ἀνεξαρτήτως τῆς ἀπόψεως, ἣν δέχεται τις ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς περιοδικῆς παροχῆς, ἥτις δὲν ἐνδιαφέρει ἐνταῦθα, τόσον ἐπὶ τῶν περιοδικῶν, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν εἰς πλείονας τμηματικὰς δόσεις καταβλητέων παροχῶν, τὸ βασικὸν δικαίωμα εἶναι ἐν, ἢ ἀπαίτησις εἶναι μία, μόνον δὲ ὁ χρόνος καὶ τὸ ποσὸν τῆς καταβολῆς κατανέμονται διὰ διαφόρους λόγους εἴτε δύναται τοῦ νόμου, εἴτε κατόπιν συμφωνίας τῶν ἐνδιαφερομένων. Τὸ ἐπιχειρήμα ἔξ ἄλλου, καθ' ὃ ὁ νόμος δὲν ἐπιβάλλει τὸν συνυπολογισμόν τῶν πλειόνων ληξιπροθέσμων παροχῶν, οὕτε τὴν σῶρευσιν αὐτῶν πρὸς πληρωμὴν αὐτῶν ἀγωγῶν κλπ. δὲν εἶναι ἀποφασιστικόν, διότι ὁ Α. Ν. 2032 δὲν καθιεροῖ διαδικασίαν ἀσκήσεως καὶ ὀριστικῆς ἀναγνώσεως καὶ ἐπιδικάσεως τῶν περὶ τῶν πρόκειται ἀπαιτήσεων, ἀλλ' ἀφορᾷ τὴν λήψιν προσωρινῶν μέτρων ὑπὸ τὸν τύπον τῆς προσωρινῆς ἐπιδικάσεως. Ἀλλὰ καὶ τὸ δυνατόν ἢ ἀδύνατον τῆς ἐγέρσεως ἀγωγῆς διὰ παροχάς, ληξιπροθέσμους εἰς τὸ μέλλον καὶ ἐξαρτώμενας ἐξ ἀντιπαροχῆς, δὲν ἀγεῖ εἰς διαφέρον λύσιν ὡς πρὸς τὸ ἐξεταζόμενον ζήτημα, διότι ἡ δυνατότης ἢ τὸ ὑποχρεωτικὸν τῆς ἐγέρσεως μᾶλλον ἢ πλείονων ἀγωγῶν περὶ ἀναγνώσεως καὶ ἐπιδικάσεως τῶν περιοδικῶν παροχῶν κλπ. ἀφορᾷ τὴν δικονομικὴν μεταχείρισιν αὐτῶν καὶ δὲν μεταβάλλει τὴν φύσιν αὐτῶν ἀπὸ ἀπόψεως οὐσιαστικοῦ δικαίου. Ἀμφότεροι ὁμοῦ οἱ περιορισμοὶ τοῦ Α. Ν. 2032 ἀφορῶσι τὸ δικαίωμα ἀπὸ τῆς τελευταίας ταύτης ἀπόψεως. Ὁρθῶς βεβαίως παρατηρεῖται περαιτέρω, ὅτι δὲν πρέπει νὰ υπερτιμᾶται ἡ ἀξία τῶν προπαρασκευαστικῶν τῶν νόμων ἐργασιῶν καὶ ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν δι' αὐτῶν καὶ μόνον νὰ ἀνστρέφηται ἡ ἀβιάστως ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ νόμου συναγομένη ἔννοια. Ἀφ' ἑτέρου ὁμοῦ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ υποστηριχθῇ, ὅτι θέον νὰ ἀποκλείεται τελείως ἡ χρησιμοποίησις αὐτῶν καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν συναγωγὴ στοιχείων, δυναμένων νὰ ἐνισχύσωσι τὴν ἐργασίαν διὰ τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας διατάξεώς τινος.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι τοῦ Α. Ν. 2032 καὶ ἰδίαι αἱ εἰς τὴν ἐπεξεργασθεῖσαν τὸν νόμον Εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν

συζητήσεις παρέχουσι στοιχεῖα δικαιολογοῦντα τὰς ἀνωτέρω ἐκτιθεμένας σκέψεις. Ἀνεξαρτήτως τούτων ὁμοῦ διὰ τῆς παραδοχῆς τῆς πρώτης ἀπόψεως πρὸ τῆς ὑποτιμώσεως τοῦ νομίσματος ὁ ποσοτικὸς περιορισμός θὰ κατέληγε, κατὰ κανόνα τοῦλάχιστον, νὰ εἶναι ἀνευ περιοχομένου. Πράγματι, ἐλάχιστοι θὰ ἦσαν αἱ περιοδικαὶ παροχαὶ κλπ., ἐκάστη τῶν ὁποίων θὰ ἦτο μεγαλύτερα τῶν 100.000 δρ., οὕτως ὥστε ἀνευ τοῦ ποσοτικοῦ περιορισμοῦ νὰ δύναται νὰ ἐπιδικασθῇ τὸ ἥμισυ αὐτῶν, ὑπερβαίνον τὰς 50.000 δρ. Ἀλλως τε δὲν ἐξηγεῖται τίνα βαθύτερον λόγον καὶ τίνα δικαιολογίαν θὰ εἶχεν ἡ διάφορος ἢ μᾶλλον τόσον πλεονεκτικὴ μεταχείρισις τῶν δικαιούχων, ὅσας ἢ ἀπαίτησις εἶναι καταβλητέα εἰς περιοδικὰς παροχὰς ἢ τμηματικῶς ἢ κατὰ δόσεις. Εἰδικώτερον διατὶ ὁ δικαιούμενος νὰ λάβῃ δρχ. 500.000 ἐφάπαξ, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ εἰσπράξῃ διὰ προσωρινῆς ἐπιδικάσεως πλεον τῶν δρχ. 50.000, ὁ δὲ δικαιούμενος νὰ λάβῃ δρχ. 400.000 καταβλητέας εἰς τέσσαρας μηνιαίας δόσεις ἢ παροχάς, θὰ δύναται νὰ τύχῃ προσωρινῆς ἐπιδικάσεως μέχρι δρχ. 200.000;

Β) Κατὰ τινὰς (δρα Ἰω. Ἀποστολοπούλου: ὁ πρόεδρος πρωτοδικῶν τ. Β' § 121, Κ. Παπαδημητρίου, Θ. ΝΔ' 324) ὁ ποσοτικὸς περιορισμός ἀφορᾷ μόνον τὴν ὑπὸ τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν ἢ τοῦ Εἰρηνοδίκου προσωρινὴν ἐπιδίκασιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, ἐπιλαμβανομένου παρεμπιπτούσης αἰτήσεως κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς κυρίας δίκης. Κατ' ἄλλην ἀντιθέτον ἐκδοχὴν (πρβλ. ΕΑ' 1181 καὶ 1185) 1943 (Θ. ΝΔ' 323), ὁ ἀναφερθεὶς περιορισμός ἰσχύει οὐ μόνον διὰ τὸν πρόεδρον πρωτοδικῶν καὶ τὸν Εἰρηνοδίκην, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ δικαστήριον. Ὁρθότερα φαίνεται ἡ τελευταία ἀπόψις. Τὸ πρὸ τοῦ Α. Ν. 2032 ἀμφισβητούμενον ζήτημα, ἐξ οὗ προεκλήθη, ὡς ἐλέγχθη, ἡ κατάρτισις καὶ δημοσίευσις αὐτοῦ, ἦτο οὐχὶ ἀπλῶς ἐάν ἐπιτρέπηται ἡ ὑπὸ τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν προσωρινὴ ἐπιδίκασις τῶν ἀπαιτήσεων, ἀλλὰ γενικώτερον ἐάν δύναται νὰ χωρήσῃ προσωρινὴ ἐπιδίκασις ὡς προσωρινὸν μέτρον, ἀδιαφόρως τοῦ τίς θὰ εἶχεν ἢ ἔχει ἀρμοδιότητα πρὸς τοῦτο. Ἡ καταφατικὴ ἢ ἀποφατικὴ λύσις ἀφεώρα πᾶν δικαστήριον. Οὐδεὶς ὑπεστήριξε βασίμως ὅτι ὁ μὲν πρόεδρος εἶχεν ἢ δὲν εἶχε τὴν πρὸς τοῦτο ἐξουσίαν, ἐνῶ ἀντιθέτως τὸ δικαστήριον δὲν εἶχεν ἢ εἶχεν ἀντιθέτως πρὸς τὸν πρόεδρον τὴν ἐξουσίαν ταύτην. Ὁ Α. Ν. 2032 δὲν ἐπέφερε κατὰ τοῦτο μεταβολὴν τινὰ, ἀλλ' ὡς ἀνωτέρω παρατηρήθη, καθώρισε ὠρισμένας περιπτώσεις καὶ τὰς προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς δύναται νὰ χωρήσῃ ἡ προσωρινὴ ἐπιδίκασις τῆς ἀπαιτήσεως ὡς προσωρινὸν μέτρον.

Ἡ ἐπὶ κλησὶς τοῦ ἀρθροῦ 638 τῆς Πολ. Δικ. δὲν φαίνεται νὰ παρέχῃ ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου γνώμης, διότι τοῦτο καθορίζει ἀπλῶς τὰ ὅρια τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ προέδρου καὶ τοῦ δικαστηρίου διὰ τὴν μεταβολὴν κλπ. τῆς περὶ τοῦ προσωρινοῦ μέτρου ἀποφάσεως. Ἐξ ἄλλου δὲν πρόκειται περὶ δυσπιστίας πρὸς τὸ μονομελὲς δικαστήριον, διότι γίνεται γενικῶς δεκτὸν ὅτι ὁ ἐξεταζόμενος περιορισμός ἰσχύει καὶ διὰ τὸ δικαστήριον, τὸ ὁποῖον ἐπιλαμβάνεται κατόπιν παραπομπῆς τοῦ προέδρου, διαστάζοντος νὰ ἀποφασίσῃ. Οὕτε καὶ ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως φαίνεται νὰ δικαιολογῆται πολὺ ἡ διάκρισις, ἐφ' ὅσον κρίνεται, οὐχὶ ὀρθῶς καθ' ἡμᾶς, ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ποσοτικὸς

ναι καὶ τὰς τέσσαρας περιπτώσεις, καθ' ἃς δύναται νὰ χωρήσῃ προσωρινὴ ἐπιδίκασις, κατὰ τὸν Α. Ν. 2032, οἱ μνησθέντες περιορισμοὶ δὲν ἰσχύουσι προκειμένου περὶ προσωρινῆς ἐπιδικάσεως ἀπαιτήσεων διατροπῆς.

Η ΡΗΤΡΑ ΠΕΡΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΜΒΑΣΙΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

“Άρθρον τοῦ κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ν. ΡΟΚΑ, Δικηγόρου
Υφηγητοῦ τοῦ Ἐμπορ. Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν

1. Ἡ νομολογία τῶν ἡμετέρων Δικαστηρίων ἡσυχολήθη μὲ τὴν ἔρευναν τῆς συμφωνίας ἐκείνης καθ’ ἣν ὁ εἰς τῶν συμβαλλομένων ἀναλαμβάνει ἔναντι τοῦ ἄλλου τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ ἀσκήσῃ ὥρισμένον ἐπάγγελμα εἴτε δι’ ὥρισμένον χρόνον, εἴτε ἄνευ οὐδενὸς χρονικοῦ περιορισμοῦ. Ρήτρα περικλείουσα παρομοίαν συμφωνίαν δὲν εἶναι ἀσυνήθης ἰδίᾳ εἰς τὴν σύμβασιν περὶ μεταβιβάσεως τῆς ἐμπορικῆς ἢ βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως, εἰς τὴν σύμβασιν ἐταιρείας (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1032|1895, Θέμις ΣΤ’, 644 καὶ 1250|1902, Θέμ. ΙΔ’, 184), εἰς τὴν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας, εἰς τὴν ὅποιν περιορίζεται ἡ προκειμένη ἔρευνα.

1. Διὰ τῆς περικλειομένης εἰς τὴν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας προσθέτου ταύτης συμφωνίας ὁ ἐργαζόμενος ἀναλαμβάνει ἔναντι τοῦ ἐργοδότη τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως, μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως, εἴτε μὴ ἀσκήσῃ ἐπιχείρησιν ὁμοίαν πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη ἐνασκουμένην, εἴτε μὴ προσληθῇ ὡς ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης εἰς ἐπιχείρησιν ὁμοίαν πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη του ἐνασκουμένην. Ὁ περιορισμὸς δύναται νὰ ἀναφέρεται εἰς ὥρισμένον χρόνον ἢ μὴ, εἴτε ἀκόμη νὰ ἀναφέρεται εἰς ὥρισμένον τόπον ἢ γενικώτερον εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἐπικράτειαν, εἴτε τέλος νὰ ἀναφέρεται εἰς ὥρισμένον ἀντικείμενον ἢ μὴ.

2. Ἡ ἑλληνικὴ νομοθεσία δὲν περιλαμβάνει διάταξιν ρυθμίζουσαν τὸ θέμα, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς πλείους τῶν ξένων νομοθεσιῶν. Ἐκ τῶν νομοθεσιῶν τούτων λεπτομερεστέρως διατάξεις περιλαμβάνει ὁ γερμανικὸς ἰδίᾳ Ἐμπορικὸς Κώδιξ (§§ 74, 74a, 74b, 74c, 75, 75a, 75b, 75c, 75d, 75e, 75f, ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ νόμου τῆς 10 Ἰουνίου 1914),⁽¹⁾ ὁ αὐστριακὸς νόμος τῆς 11 Μαΐου 1921,⁽²⁾ 36, 37, ὁ ἐλβετικὸς

Κώδιξ Ἐνοχῶν ἄρθρα 356—461, περαιτέρω ὁ ἰταλικὸς νόμος τῆς 13 Νοεμβρίου 1919,⁽³⁾ ὁ νέος ἰταλικὸς Ἀστικὸς Κώδιξ 1942, ἄρθρον 2125 καὶ αἱ κατωτέρω σημειούμεναι νομοθεσίαι.

II. Ἡ ἑλληνικὴ νομολογία, ἑλλείψει θετικῶν κειμένων, ἐστηρίχθη εἰς τὰς ρωμαϊκὰς ἐκείνας διατάξεις, αἵτινες κηρύσσουσιν ἄκυρον πᾶσαν σύμβασιν ἀντιτιθεμένην εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη (Κώδ. 8.38.4, Πανδ. 45.1.26, Πανδ. 12.5.8, Πανδ. 28.7.15, Πανδ. 30.1.112 3 κλπ.). Ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ὅμως τῆς ἀναμφισβητήτως ὁρθῆς ταύτης ἀρχῆς, ἡ νομολογία μας, τουλάχιστον κατὰ τὸ πλεῖστον αὐτῆς μέρος, εἰσήγαγε διακρίσεις, αἵτινες ἀφ’ ἑνὸς μὲν ὑπὸ οὐδενὸς νόμου ἐπιβάλλονται, ἀφ’ ἑτέρου δὲ ἀντίκεινται καθ’ ὁλοκληρίαν, ὡς νομίμως, εἰς τὰς περὶ δικαίου καὶ ἠθικῆς κρούσας σήμερον ἀντιλήψεις.

1. Κατὰ τὴν νομολογίαν, ἡ πρόσθετος ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ἀνωτέρω συμφωνία δὲν εἶναι ἄνευ ἐτέρου ἄκυρος, ἐκτὸς μόνον τῆς περιπτώσεως καθ’ ἣν κατὰ πάντα χρόνον καὶ κατὰ πάντα τόπον ἀποκλείεται ἡ ἀσκήσις ὥρισμένης ἐργασίας ἢ ὥρισμένου ἐπαγγέλματος. Ἐὰν οὕτω ἡ ἀπαγόρευσις ἀναφέρεται εἴτε εἰς ὥρισμένον χρόνον εἴτε εἰς ὥρισμένον τόπον, ὑπάρχει μὲν περιορισμὸς, ἄλλ’ «ἐντὸς λογικῶν ὁρίων», ὡς ἀναφέρει ἡ ὑπ’ ἀριθ. 312|1932 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (Θέμις ΜΓ’, 817) μὴ καθιστῶσα τὴν περὶ τούτου συμφωνίαν ἄκυρον. (Πρβλ. καὶ *Krookidā*, Ἐγχειρ. Ἐμπορικοῦ Δικ. ἀριθ. 1087, *Καποδίστρια*, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. 82 α, σελ. 98, 99). Οὕτω ἡ σημειωθείσα 312|1932 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔκρινεν, ὅτι ἡ συμφωνία καθ’ ἣν ὁ ὑπάλληλος ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐπὶ διετίαν μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως μὴ ἀσκήσῃ, ἐπὶ ἀπειλῇ χρηματικῆς ποινῆς, ἐπάγγελμα ὅπερ παρὰ τῷ ἐργοδότη ἐξετέλει, εἶναι ἰσχυρά. Ἐπίσης ἡ ὑπ’ ἀριθ. 2074|1898 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν (Θέμις Ι, 328), ἐδέχθη, ὅτι εἶναι ἰσχυρά ἡ συμφωνία καθ’ ἣν ὁ ὑπάλληλος ὑποχρεοῦται, ὅπως μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, οὐδέποτε ἀσκήσῃ εἰς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ ἐργασίαν ὁμοίαν πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη του ἐνασκουμένην. Τέλος ἡ μειοψηφία τῆς ὑπ’ ἀριθ. 973|1901 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ἐφετείου (Θέμις ΙΓ’, 154) δὲν ἐδίστασε νὰ δεχθῇ ὡς ἰσχυρά τὴν συμφωνίαν περὶ ἀπαγορεύσεως ἰδρύσεως βιομηχανίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν κωλύεται ὁ ἐργαζόμενος νὰ ἐνασκήσῃ παρομοίαν ἐργασίαν «εἰς ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου»!

Ἀντιθέτως ὁρθαί, κατὰ τὰς κατωτέρω σκέψεις, εἶναι δύο ἀποφάσεις τῶν ἡμετέρων δικαστηρίων, ἡ ὑπ’ ἀριθ. 5566/1930 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐκδοθεῖσα τῇ εισηγήσει Ε. Καλοκούρη (Δικαστικὴ, 2, II, 220) καὶ ὑπ’ ἀριθ. 1930|1900 Ἐφετείου Ἀθηνῶν, ἐκδοθεῖσα τῇ εισηγήσει Δ. Δεληγεώργη (Θέμις ΙΒ’, 551). Ἡ πρώτη τῶν ἀπο-

περιορισμὸς εἰς τὴν προσωρινὴν ἐπιδίκασιν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς κυρίας δίκης προσωρινὴ ἐπιδίκασις φαίνεται νὰ παρουσιάζῃ ὀλιγωτέρους κινδύνους ἢ ἡ ὑπὸ τοῦ προέδρου πρὸ τῆς κυρίας δίκης προσωρινὴ ἐπιδίκασις, διότι τὸ δικαστήριον εἶναι ἡ πρέπει τοῦλάχιστον νὰ εἶναι εἰς καλυτέραν θέσιν νὰ κρίνῃ τὰ πράγματα. Ἀλλὰ πάντοτε καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἐπιδίκασις εἶναι προσωρινή, δηλαδὴ λαμβάνει χώραν πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὅποια δυνατόν νὰ μὴ ἐπικείται, ἡ δὲ ὑπόθεσις ἀπέχει ἀπὸ τοῦ νὰ παρέχῃ ἀσφαλὲς ἔρεισμα κρίσεως. Οἱ κινδύνοι ἐπομένως τῆς προσωρινῆς ἐπιδικάσεως, ἐφ’ ὅσον ὑφίστανται καὶ εἶναι ἄξιοι λόγου, δὲν ἐκλείπουσι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Θ. ΡΑΜΜΟΣ

3) Peretti-Griva, Il contr. di impiego privato (1925), σελ. 103 ἐπ.

κοντείων καλουμένων ὄρων εἰς τὰς συμβάσεις προσχωρήσας ('). Ἐνταῦθα αἱ ρήτραι, καθ' ἑαυτὰς ἐξετάζονται — in abstracto — δυνατόν νὰ μὴ ἀντιτίθενται εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, λόγῳ τοῦ ὅτι ὅμως προσηύθησαν εἰς πιστωτικὴν σύμβασιν ἢ εἰς σύμβασιν προσχωρήσεως θεωροῦνται — in concreto — ἀνήθκοι.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰδικώτερον, νομίζομεν ὅτι ἡ κρίσις περὶ τοῦ θεμιτοῦ ἢ ἀθεμίτου τῆς ἀπαγορεύσεως τὸν ἀνταγωνισμὸν ρήτρας, δέον κατ' ἀνάγκην νὰ εἶναι διάφορος, ἔαν ἡ ρήτρα αὕτη περικλείεται εἰς σύμβασιν λ. χ. περὶ μεταβιβάσεως τῆς βιομηχανικῆς ἢ ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ διάφορος, ἔαν περικλείεται εἰς σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων περιπτώσεων ὑπάρχει θεμελιώδης διαφορὰ ἀποκλείουσα τὴν ἐφαρμογὴν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς λύσεως. Εἰς τὴν σύμβασιν πράγματι περὶ μεταβιβάσεως τῆς ἐμπορικῆς ἢ βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως, θεωρεῖται, καθ' ὁμοφώνον γνώμην, ὡς ἐξ ὑπακούσμεν ἢ ὑποχρέωσις τοῦ πωλητοῦ, ὅπως μὴ ἀσκήσῃ ἐπιχειρήσιν παρῶσαν πρὸς τὴν μεταβιβάσασαν, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἀποστερήται ὁ ἀγοραστὴς τῆς συμμεταβιβάσεως πελατείας (Lyon Caen et Renault), τόμ. III, No 247, Wahl, Pr. de Droit Comm. (1922), No 360, σελ. 114, ἰταλ. ἀκυρωτ. 6 φεβρ. 1924, Riv. Dir. Comm. 1924, II, 498, Ἑφ. Bologna 5 ἀπριλ. 1929, Riv. Dir. Comm. 1930 II, 580.

Κατὰ μείζονα λόγον ἐπομένως θεωρεῖται ἰσχυρὰ καὶ οὐδόλως ἀντιβαίνουσα εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη συμφωνία περὶ ἀπαγορεύσεως δι' ὀρισμένον χρόνικὸν διάστημα ἢ ὡς πρὸς ὀρισμένον τόπον τῆς ἐκ μέρους τοῦ πωλητοῦ ἀσκήσεως ὁμοίως πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ ἐνασκουμένην. Ἀναλογίᾳ ὅμως μεταξὺ τῆς περιπτώσεως ταύτης καὶ τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν ἡ περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ρήτρα περικλείεται εἰς σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας οὐδεμία προφανῶς ὑπάρχει.

β. Ἐάν εἶναι βásiμος, ὡς νομίζομεν, ἡ ἀνωτέρω διάκρισις, ἡ περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ ἀνταγωνισμοῦ συμφωνία δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀντίθετος πρὸς τὰ χρηστὰ ἤθη καὶ ἂν ἀκόμη περιορίζεται χρονικῶς ἢ ὡς πρὸς ὀρισμένον τόπον ἢ ἀπαγόρευσις, ἀκριβῶς λόγῳ τῆς θέσεως τῆς εἰς σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας. Μία τοιαύτη συμφωνία ἀντιτίθεται κατὰ τὴν σημερινὴν ἀντίληψιν καὶ εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἀσκήσεως ὀρισμένου ἐπαγγέλματος ἢ ἐργασίας καὶ εἰς τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν καὶ εἰς τὸ κοινωνικὸν συμφέρον γενικώτερον ('). Ἡ ἀντίρρησης ὅτι τὸ ἀθέμιτον τῆς συμφωνίας αἱρεται διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἀπαγορεύσεως «ἐντὸς λογικῶν ὁρίων» (Ἀρ. Πάγου 312[1932]), δὲν εἶναι καθ' ἡμᾶς βásiμος, διότι καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ συμφωνία οὐδένα ἄλλον σκοπὸν ἐξυπηρετεῖ εἰμὴ μόνον τὴν ἐγωιστικὴν ἀποψιν τοῦ ἐργοδότη πρὸς ἀποφυγὴν ἐπιζημιῶν συνεπειῶν ἐκ τοῦ ἐν-

τὸς τῶν ὁρίων τῆς νομιμότητος καὶ ἐντιμότητος ἀνταγωνισμοῦ τοῦ πρώην ὑπαλλήλου, ὡς ὑπὸ τῶν ἰδίων ὑποστηρικτῶν τῆς κρατοῦσης γνώμης (Lyon-Caen et Renault, τόμ. III No 546) ὑποστηρίζεται. Ἀν περαιτέρω εἶναι ἀκριβές, ὡς ἡ κρατοῦσα γνώμη ὁμοφώνως δέχεται, ὅτι ἡ ἀπολύτως ἀπαγορεύουσα τὸν ἀνταγωνισμὸν ρήτρα εἶναι ἄκυρος ὡς περιορίζουσα τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν πρὸς ἀσκήσιν ἐργασίας, εἶναι ἐξ ἴσου ἀκριβές, ὅτι καὶ ἡ «ἐντὸς λογικῶν ὁρίων» ἀπαγορεύουσα τὸν ἀνταγωνισμὸν ρήτρα περιορίζει τὴν αὐτὴν ἐλευθερίαν καὶ εἶναι διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἄκυρος. Ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία καὶ ἡ ἐλευθερία πρὸς ἐργασίαν περιορίζεται καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν καὶ δὲν δύναται οὔτε εἰς χιλιομετρικὴν καταμέτρησιν νὰ ὑποβληθῇ — ἐφ' ὅσον ὁ περιορισμὸς ἀναφέρεται εἰς ὀρισμένον τόπον — οὔτε εἰς καταμέτρησιν βάσει τοῦ διαστήματος τοῦ χρόνου — ἐφ' ὅσον ὁ περιορισμὸς ἀναφέρεται εἰς ὀρισμένον χρόνον.

Εἰδικώτερον, δὲν εἶναι νομίζομεν θεμιτὴ, ὡς ἐδέχθη ὁ Ἀρειὸς Πάγος (312[1932]), ἀλλ' ἀθέμιτος συμφωνία καθ' ἣν ὁ ἐργαζόμενος ἀνέλαβεν ἔναντι τοῦ ἐργοδότη τὴν ὑποχρέωσιν «ὅπως ἀπολυόμενος τυχόν μὴ ἀσκήσῃ ἐπὶ ἀπειλῇ χρηματικῆς ποινῆς, ἐπὶ διετίαν τὸ ἐπάγγελμα, ὅπερ παρὰ τῷ ἐργοδότη θὰ ἐξετέλει, ἥτοι νὰ πωλῇ ἢ διαθέτῃ ὡς ὑπάλληλος ἢ ἀντιπρόσωπος οἰοῦν δὴποτε ἄλλου ἐργοστασίου ρακτομηχανὰς ἐν παντὶ τόπῳ». Ἐνταῦθα δύο ὑποθέσεις εἶναι δυναταί: Ἡ ὁ ὑπάλληλος διαθέτει τὸ ἐμπόρευμα λόγῳ τῆς ποιοτικῆς τοῦ ὑποροχῆς ἔναντι παρομοίων ἐμπορευμάτων, ὅτε ὁ ἐργοδότης οὐδὲν ἀπολύτως ἔχει νὰ φοβηθῇ ἐκ τοῦ τυχόν ἀνταγωνισμοῦ, ἢ ἀντιθέτως διαθέτει τὸ ἐμπόρευμα λόγῳ τῆς προσωπικῆς αὐτοῦ δραστηριότητος. Ἀλλ' ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἡ περὶ μὴ ἀνταγωνισμοῦ ρήτρα οὐδὲν ἄλλο ἐξυπηρετεῖ εἰμὴ τὴν κακεντρέχειαν τοῦ ἐργοδότη, τὴν ὁποίαν δὲν θάλπει τὸ δίκαιον, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ εἶναι ἀθέμιτος, ὡς περιορίζουσα, ἄνευ ἀντιπαροχῆς, τὴν προσωπικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν δραστηριότητα τοῦ ὑπαλλήλου. Ἡ ἀντίθετος γνώμη θὰ ἐδικαιολογεῖτο, ἔαν ἡ ρήτρα σκοπὸν εἶχε νὰ προστατεύσῃ τὸν ἐργοδότην ἀπὸ τοῦ ἀθεμίτου (') ἀνταγωνισμοῦ τοῦ ἐργαζομένου, ἥτις προστασία ἄλλωστε παρέχεται ὑπὸ τῆς ἰσχυοῦσης νομοθεσίας, ἄνευ εἰδικῆς περὶ τούτου συμφωνίας.

Ὡς πρὸς τὴν κρίσιν περὶ τοῦ θεμιτοῦ ἢ ἀθεμίτου τῆς ρήτρας, δὲν δύναται νομίζομεν νὰ παραβλέψῃ τις τὴν ἀλλαχού περὶ τούτου ἐπικρατοῦσαν ἀντίληψιν, διότι δὲν εἶναι δυνατόν ἡ αὕτη συμφωνία νὰ κρίνεται ἀλλαχού ἀθέμιτος, παρ' ἡμῖν δὲ θεμιτὴ, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ρητὴ περὶ τούτου διάταξις. Αἱ ξέναι νομοθεσίαι ὅμως, σχεδὸν ἐν τῷ συνόλῳ των, κηρύσσουν κατ' ἀρχὴν ἄκυρον τὴν περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ρήτραν καὶ ἂν ἀκόμη ὁ περιορισμὸς ἀναφέρεται εἰς ὀρισμένον τόπον ἢ συνομολογεῖται δι' ὀρισμένον χρόνον. Οὕτω αἱ σημειωθείσαι Γερμανικὴ καὶ Αὐστριακὴ νομοθεσίαι κηρύσσουν ἄκυρον τὴν ρήτραν, ἐκτός ἔαν ἡ ἀπαγόρευσις ἀναφέρεται εἰς ὀρισμένον τόπον καὶ ἀντικείμενον, δὲν ὑπερβαίνει ὀρισμέ-

5) Ρόχα, Οἱ γενικοὶ ὅροι ἀσφαλίσεως κλπ. εἰς Ἑπιθεώρ. Κοινων. καὶ Ἰδιωτ. Ἀσφαλίσεων, 1940, σελ. 21 ἐπ.

6) Περὶ τοῦ προβλήματος πρὸβλ. Thulesius, Die Konkurrenzklauel (1913), § § 4, 5, 6, σελ. 11 ἐπ. ὅπου εἰδικωτέρᾳ ἀνάπτυξιν τοῦ θέματος, Ravà, Le clausole di concorrenza, εἰς Riv. Dir. Comm., 1903, I, ἰδία σελ. 274 ἐπ.

7) Πρωτ. Μιλάνου 15 Ὀκτ. 1929 εἰς Riv. Dir. Comm., 1930, II, 102.

νον χρόνον, μετά την λήξιν της συμβάσεως εργασίας, και δὲν συνομολογείται ἀποζημιώσεις ὑπὲρ τοῦ ἐργαζομένου, τὸ ἐλάχιστον ὅσον τῆς ὀπίσθεν καθορίζουσιν αἱ νομοθεσίαι αὐταί (°). Ὁ νέος Ἰταλικὸς Ἀστικὸς κώδιξ καθιεροῖ ἐν ἄρθρῳ 2125 ἀναλόγους ἀρχὰς καὶ κηρύσσει ἐπίσης ἄκυρον τὴν ἀπαγόρευσιν, ἐὰν δὲν ἀναφέρεται αὕτη εἰς ὠρισμένον τόπον, ἀντικείμενον καὶ χρόνον καὶ δὲν συνομολογείται ἀποζημιώσεις ὑπὲρ τοῦ ἐργαζομένου (°). Ἡ Ἀγγλικὴ νομολογία εἶναι ἐξ ἴσου δυσμενὴς πρὸς τὰς τοιαύτας συμβάσεις, γνωστὰς ὑπὸ τὸν ὄρον *contracts in restraint of trade* (Steven's - Jacobs, Elements of mercantile law, 1930, σελ. 25, 26). Ἀναλόγους κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον διατάξεις καθιεροῦσι καὶ αἱ λοιπαὶ νομοθεσίαι, ὡς ὁ ἐλβετικὸς Κώδιξ Ἐνοχῶν, ἄρθρα 356 ἐπ., ὁ βελγικὸς νόμος τῆς 7 Αὐγούστου 1922, ἄρθρ. 20, ὁ ἐν Λουξεμβούργῳ ἰσχύων ἀπὸ 30 Ὀκτωβρίου 1919 νόμος, ἄρθρ. 13, ὁ πολωνικὸς νόμος τῆς 16 Μαρτίου 1928, ἄρθρ. 9 ἐπ., τὸ Σχέδιον τσεχοσλοβακικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος 1108 (Πρβλ. τὰς νομοθεσίας ταύτας παρὰ *Molitor - Nipperdey - Schott*, Europaisches Arbeitsvertragsrecht, τόμ. I, 1928, σελ. 116 σελ. 112, τόμ. II, 1929, σελ. 168, σελ. 36). Εἰς τὴν γαλλικὴν νομολογίαν, ὡς παρατηρήθη, ἐπεκράτει ἡ ἀντίθετος, ὑπὲρ τοῦ ἰσχυροῦ τῆς ρήτηρας, ἐρμηνεία. Ἐν τούτοις σημαντικὸν μέρος τῆς νεωτέρας γαλλικῆς νομολογίας ἔκρινεν ὡς ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀνίσχυρον τὴν ἀπαγόρευσιν, ὑπὲρ ἧς ἐκδοχῆς πρβλ. καὶ *Pic*, Traité el de législation industrielle (1930), No 262, σελ. 162, 163.

γ'. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος ἀν εἶναι ἰσχυρὰ ἡ περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ ἀνταγωνισμοῦ συμφωνία ἀπλῶς καὶ μόνον λόγῳ τῆς μὴ συνομολογήσεως ἀντιπαροχῆς ὑπὲρ τοῦ ἐργαζομένου — ἀφοῦ ὁ μισθὸς ἀποτελεῖ ἀντιπαροχὴν μόνον διὰ τὰς παρεχομένας ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου, διακρούσης τῆς συμβάσεως, ὑπηρεσίας (10) — συντρέχουσι νομίζομεν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ προϋποθέσεις τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ΓΩΛΖ' «Περὶ τοκογλυφίας καὶ αἰσχροκερδείας». Καὶ ἡ περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ρήτρα δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς «πιστωτικὴ δικαιοπραξία», διότι ὁ ἐργαζόμενος, λόγῳ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς γνωστῆς εἰς τὸν ἐργοδότην ἀνάγκης, ἀναλαμβάνει ὑποχρέωσιν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας παρέχεται πλίστως χρόνου.

Κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην εἰς τὴν «πιστωτικὴν δικαιοπραξίαν» δὲν περιλαμβάνεται μό-

νον ὁ δανεισμὸς χρημάτων, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἄλλη δικαιοπραξία διὰ τῆς ὁποίας γίνεται παροχὴ πρὸς τὸν σκοπὸν ἀντιπαροχῆς μετὰ χρόνον, ἀδιαφόρως ἀν ἡ ἀντιπαροχὴ αὕτη συνίσταται εἰς χρήματα, πράγματα ἢ παραλείψεις, (*Μπαλῆ*, Μελέται, 1927, σελ. 232 ἐπ. *Διτρεποπούλου*, Ἡ νομολογία ὡς παράγων διαπλάσεως τοῦ ἰδιωτ. δικ., 1932-1935, σελ. 202 ἐπ.). Ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ταύτην ἡ περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ρήτρα ὅσονδῆποτε καὶ ἀν ἀναφίρεται εἰς ὠρισμένον τόπον ἢ χρόνον, εἶναι αἰσχροκερδὴς καὶ ἀνατρέπεται ὁλοσχερῶς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΓΩΛΖ'. Ἡ εὐρυτέρα περαιτέρω διατύπωσις τοῦ ἄρθρου 179 Ἀστικοῦ Κώδικος καθιστᾷ κατὰ πολὺ εὐχερεστέραν τὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῆς ἀπαγορεύσεως τὸν ἀνταγωνισμόν, ρήτηρας τῶν περὶ αἰσχροκερδῶν συμβάσεων ἀρχῶν τοῦ ἄρθρου τούτου.

IV. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἐκτεθέντων, ἡ περικλειομένη ἐν τῇ συμβάσει μισθώσεως ἐργασίας ρήτρα, διὰ τῆς ὁποίας ἀπαγορεύεται ὁ ἀνταγωνισμὸς εἰς τὸν ἐργαζόμενον μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως, εἶναι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἄκυρος καὶ ἡ ἀκυρότης δὲν δύναται νὰ ἀποτραπῇ ἐκ τοῦ γεγονότος τοῦ ἀποκλεισμοῦ περιορισμοῦ τῆς ἀπαγορεύσεως ὡς πρὸς τὸν τόπον, τὸν χρόνον ἢ τὸ ἀντικείμενον. Ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον ἡ ἀπαγόρευσις δύναται νὰ ἀναφέρεται εἰς τὴν μὴ ἄσκησιν ἐμπορίας, ἐργασίας ἢ ἐπαγγέλματος. Ἄκυρος οὕτω εἶναι α) ἡ ρήτρα ἡ ἀπαγορεύουσα εἰς τὸν ἐργαζόμενον τὴν ἐμπορίαν ἢ τὴν ἐμπορίαν ἐλαίου περιφερείας Κερκύρας. Ἄκυρος ἐπίσης εἶναι, β) ἡ ρήτρα ἡ ἀπαγορεύουσα εἰς τὸν ἐργαζόμενον ὅπως προσληθῇ λ. χ. ὡς ἐργάτης εἰς οἰανδῆποτε ἐπιχείρησιν ἢ εἰς ἐπιχείρησιν κατασκευῆς συσσωρευτῶν ἢ εἰς ἐπιχείρησιν κατασκευῆς συσσωρευτῶν αὐτοκινήτων. Τέλος ἄκυρος εἶναι, γ) ἡ ρήτρα ἡ ἀπαγορεύουσα τὴν ἄσκησιν λ. χ. τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἡθοποιοῦ ἢ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἡθοποιοῦ ἐλαφροῦ θεάτρου. Ἐκ τοῦ ὅτι περαιτέρω ἢ ὅφ' οἰονδῆποτε τῶν ἐκτεθέντων τύπων ἀπαγορεύσεως περιορίζεται ὡς πρὸς ὠρισμένον τόπον, λ. χ. μόνον ἐν Ἀθήναις, ἢ δι' ὠρισμένον χρόνον, λ. χ. ἐπὶ διετίαν, τὸ κύρος τῆς ρήτηρας δὲν σώζεται, διὰ τοὺς ἐκτεθέντας ἀνωτέρω λόγους.

V. Παρὰ τὰ ἀνωτέρω τὸ θέμα δὲν παύει νὰ χρήζη περαιτέρω ἐρεῦνης ἐξ ἀπόψεως θετέου ἰδία δικαίου καὶ νομοθετικῆς ρυθμίσεως. Ὑπόδειγμα πρὸς τοιαύτην νομοθετικὴν ρύθμισιν ἀποτελοῦσιν αἱ σημειωθείσαι νομοθεσίαι, αἱ πλείσται τῶν ὁποίων προβλέπουσι καὶ τὴν περὶ τῆς ἀντιπαροχῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη διὰ τὴν ἐφ' ὠρισμένον, μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, χρόνον ἀπαγόρευσιν πρὸς τὸν ἐργαζόμενον τῆς ἄσκῆσεως ἐργασίας ἢ ἐπαγγέλματος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΡΟΚΑΣ

8) Ἡ γερμανικὴ νομοθεσία εἶναι ἡ λεπτομερέστερον ρυθμίζουσα τὸ θέμα, καθιεροῦσα πλείστας ἐξασφαλίσεις ὑπὲρ τῶν ἐργαζομένων. Πρβλ. καὶ τὸ νεὸν γερμ. σχέδιον «Περὶ σχέσεως ἐργασίας» περὶ οὗ Πατρωνιάδης, εἰς Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. 1941, σελ. 152, 153.

9) Διὰ τὸ παλαιότερον δίκαιον πρβλ. τὸ ἄρθρον 8 τοῦ R. D. legge τῆς 13 Νοεμβρ. 1924, ὅπερ ἀπηγόρευεν ἐπίσης παρομοίους συμφωνίας καὶ Barassi, Dir. del lavoro, II (1936), No 137, σελ. 53 ἐπ., Greco, Contr. di lavoro (1939), σελ. 262 καὶ σσημ. 5. Πρὸ τοῦ τελευταίου τούτου νόμου, κατὰ τοῦ κύρους τῆς ρήτηρας Sraffa, le clausole di concorrenza, 1898.

10) Ὡς πρὸς τοῦτο De Litala, II contr. di lavoro (1939), No 95 σελ. 163, Ἐφετ. Μιάνου 26 Ἀπριλίου 1935 εἰς Foro ital. 1935, I, 942.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

Α Ν Η Ρ Γ Ι Α

ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΩΝ ΤΟΥ Ν. Δ. 424

Πληρωμή αποζημιώσεων νόμων 2112 και 3514 και άκυρότης απολύσεως

Εκμετάλλευσις τών αναγκών του μισθωτού και συνέπειαι διὰ τὸ κύρος τῆς δικαιοπραξίας

Ἐναρξίς ὁμαλῆς, μὴ ἀναδρομικῆς, ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424|1941 ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του (28 Αὐγούστου 1941) — Σχετικὴ ἡ ἐκ τοῦ ν. δ. 424|1941 ἀκυρότης τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. — Ἡ λήψις τῶν ἐκ τῶν νόμων 2112 καὶ 3514 ἀποζημιώσεων σημαίνει παραίτησιν τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς προστασίας τοῦ ν. δ. 424|1941. — Ἀκυρὸς ὅμως ἡ δικαιοπραξία, ἐφ' ὅσον ἐγίνε κατ' ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ μισθωτοῦ.

Τὰ νομικὰ ζητήματα, ἐκτάκτως ἐνδιαφέροντα, τὰ ὁποῖα χειρίζεται καὶ ἐπιλύει ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, εἶναι τὰ ἑξῆς: α) Ἄν ἡ ἐκ τοῦ ν. δ. 424|1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000|1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» (Ἐ.π.θ. Ἐ.ρ.γ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 1, σελ. 21 ἐπ.) ἀκυρότης τῶν καταγγελιῶν τῆς συμβάσεως ἐργασίας δι' ὁμαλῆς, μὴ ἀναδρομικῆς ἐφαρμογῆς του, ἀφορᾷ καὶ τὰς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του (28 Αὐγούστου 1941) μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος του (μετὰ δεκαήμερον) γενομένης καταγγελίας β) ἂν ἡ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ λήψις τῶν ἀποζημιώσεων τῶν νόμων 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων (ἡ τοῦ β. δ. 16 Ἰουλίου 1930 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν) καὶ τοῦ νόμου 3514 περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως, σημαίνει σιωπηρὰν παραίτησιν ἀπὸ τῆς προβολῆς τῆς ἐκ τοῦ ν. δ. 424|1941 ἀκυρότης τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, γ) ἐν συνεχείᾳ ἂν ὁ μισθωτός, ὁ λαβὼν παρὰ τοῦ ἐργοδότη τὰς ἐν λόγῳ ἀποζημιώσεις, κατ' ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀναγκῶν του, δύναται νὰ προβάλλῃ τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου νομικοῦ ζητήματος ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις συμφωνεῖ πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς θεωρίας διδασθέντα (Α. Διτσεροπούλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424|1941, § 32 στοιχ. Α') ὅτι ἡ ὁμαλὴ, μὴ ἀναδρομικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ν. δ. 424|1941 ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεώς του (28 Αὐγούστου 1941) καὶ ὄχι μετὰ δεκαήμερον, ὡς θὰ ὑπετίθετο, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς τοῦ νόμου 2000|1939, δεδομένου ὅτι τοῦτο δὲν ὀρίζει ὡς ἡμέραν ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος του τὴν ἡμέραν τῆς δημοσιεύσεώς του.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου νομικοῦ ζητήματος, ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ καὶ αὕτη τὴν ἀρχήν, ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ν. δ. 424|1941 ἀκυρότης τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι σχετικὴ, τεταγμένη πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ μισθωτοῦ, ὁ ὁποῖος μόνος δύναται νὰ προβάλλῃ αὐτήν (Βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης Πρωτ. Ἀθηνῶν 3972|1943, Ἐ.π.θ. Ἐ.ρ.γ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 51, σελ. 617 ἐπ. καὶ αὐτόθι εἰσαγωγικὸν περὶ τοῦ ὅλου ζητήματος σημείωμα, ἀπεικονίζον καὶ τὴν γνώμην τῆς ἐπιστήμης). Συνεπεία, ἐπομένως, τῆς λήψεως τῶν ἐκ τοῦ νόμου 2112 καὶ 3514 ἀποζημιώσεων τοῦ μισθωτοῦ εἶναι,

ὅτι ὁ μισθωτός δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ μετὰ ταύτην τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τὴν ἐκ τοῦ ν. δ. 424|1941 προστασίαν. (Οὕτω καὶ Πρωτ. Ἀθηνῶν 3972|1943, Ἐ.π.θ. Ἐ.ρ.γ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 51, σελ. 647 ἐπ., Ἰ. Καποδίστριας, Ἐ.π.θ. Ἐ.ρ.γ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 50, σελ. 580 ἐπ.).

Σχετικῶς μὲ τὸ τρίτον νομικὸν ζήτημα ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις δίδει μίαν ἐπιτυχῆ καὶ ἐνδιαφέρουσαν διὰ τὴν προστασίαν τοῦ μισθωτοῦ λύσιν. Βασικὴ προϋπόθεσις διὰ τὸ κύρος μιᾶς δικαιοπραξίας καὶ διὰ ν' ἀναγνωρισθῶν τὰ ἀποτελέσματά της ὡς ἔννομα, ἱκανὰ νὰ τὰ προστασίῃ ἡ ἔννομος τάξις, τὸ ἀντικειμενικὸν δίκαιον, εἶναι νὰ μὴ ἀντιτίθεται ἡ σύμβασις πρὸς τὸν νόμον ἢ τὰ χρηστὰ ἥθη, δεδομένου ὅτι νόμοι καὶ χρηστὰ ἥθη συμπορεύονται, (Α. Π. 111|1925, Θέμ. ΑΣΤ', σελ. 577). Ἄν ὁ ὀφειλέτης ἀρνήται νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις του, μὲ μόνον τὸν σκοπὸν νὰ ἐπιτύχῃ ἀπὸ τὸν δανειστὴν ἀφαιρῶν μέρος τῶν ὑποχρεώσεών του ἢ ἄλλο κέρδος, μ' ἐκμετάλλευσιν τῆς ἀπολύτου καὶ ἐπειγουσῆς ἀνάγκης τοῦ ἄλλου, ἀντίκειται εἰς τὴν ἥθικὴν (Α. Π. 111|1925, Θέμ. ΑΣΤ', σελ. 577, 207|1935, Θέμ. ΜΣΤ', σελ. 983), μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀκυρότητα τῆς δικαιοπραξίας. (Οἶκον. Γεν. Ἀρχ. παρ. 4, σημ. 14, παρ. 49, σημ. 4).

Περαιτέρω τὰ χρηστὰ ἥθη εἶναι ζήτημα δικαίου καὶ δὲν εἶναι ἀντικείμενον ἀποδείξεως (Α. Π. 111|1925), ὡς δὲν εἶναι ἀντικείμενον ἀποδείξεως οἱ νόμοι τοῦ Κράτους. Τὸ κριτήριον τῶν χρηστῶν ἡθῶν ἀνήκει εἰς τὸν δικαστὴν, ὁ ὁποῖος ὀφείλει νὰ ἔχῃ κατὰ νοῦν τὰς κρατούσας κοινωνικὰς ἀντιλήψεις, κατ' ἐπιμελῆ ἐκτίμησιν ὧν τῶν περιπτώσεων κάθε συγκεκριμένης περιπτώσεως (Ε.π.π.ε.ρ.γ. I § 178 καὶ 453 II 3, Π. Πουλίτσας, Θέμ. ΜΑ' σελ. 173).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5132|1943

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδικὴς κ. Κ. Κονιαβίτης
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ἡ. Ἡλιοῦ, Σ. Τριανταφύλλου

Ι. Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ, βάσιν ἔχουσα σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ παράνομον καταγγελίαν ταύτης ἀπὸ μέρους τῆς ἐργοδότηδος ἐναγομένης, δίδει τὰς ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος (1 Ὀκτωβρίου 1941) μέχρι τέλους Ἀπριλίου 1943 στερηθείσας ἀποδοχὰς του μετὰ τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου του καὶ ἐπιδόματός του βελτιώσεως τροφῆς, ὡς καθωρίσθησαν διὰ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ

εις εκτέλεσιν τῶν Ν. Δ. 310/1941 καὶ 2019 τοῦ 1942 ἐκδοθεῖσων οἰκείων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὅθεν σύνομομος εἶναι καὶ ἐρευνητέα ὡς ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν νόμων 19 §§ 9 καὶ 10, ν. 38 πρ. (Π. (19.2), ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 424/41 καὶ τῶν προμνησθεῖσων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

II Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀστικοῦ νόμου Τη Α' 1856, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 7ΜΣΤ' 1882, ὁ νόμος ἔχει ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν καθ' ὅλον τὸ κράτος μετὰ παρέλευσιν 10 ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἐδημοσιεύθη, πλὴν ἂν ὠρίσθη ἄλλως ἐν αὐτῷ. Ἐφ' ὅσον ὁμῶς δὲν γίνεταί σχετικὴ διάκρισις, ὁ τελευταῖος οὗτος προσδιορισμὸς δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ διατυπώται ἐιδικῶς καὶ πανηγυρικῶς, ἀλλὰ δύναται καὶ ἐξ ἐτέρων διατάξεων νὰ προκύπτῃ ἀμέσως. Ἐν προκειμένῳ ἐκ τοῦ ἄρθρου 13 παρ. 2 τοῦ Ν. Δ. 424/1941, ὁρίζοντος ὡς χρόνον λήξεως τῆς εἰς τοὺς μισθωτοὺς παρεχομένης ἀναδρομικῆς προστασίας τὴν ἡμέραν τῆς δημοσιεύσεως του (28 Αὐγούστου 1941), ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ Ν. Δ. 699/41, ὁπερ μεταξὺ τῶν ὑπὸ τὸ κράτος ἐκείνου γενομένων ἀκύρων καὶ δυναμένων ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ νομιμοποιηθῶσι κατὰ τὴν διαγραφόμενῃν διαδικασίαν ἀπολύσεων ὑπαλλήλων περιλαμβανεῖ καὶ τὰς τοιαύτας τὰς λαβούσας χώραν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἰδίου Ν. Δ. 424/41, σαφὲς συναγεται, ὅτι ἡ ὁμαλὴ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἀρκούντως ἐκδηλωθεῖσαν ἀληθῆ βούλησιν τοῦ νομοθέτου, ἄρχεται ἀπὸ τῆς ὡς εἴρηται ἡμέρας τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεώς του (πρβλ. Ἀλ.ε. Δι.ερεποσύλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424/41 § 32 στοιχ. Α), καὶ τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα, ὡς μὴ νόμιμα. Τοῦτων δοθέντων παρέπεται ἀναγκαίως, ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἐπικαλουμένη ἀπὸ 5 Σεπτεμβρίου 1941 καταγγελία τῆς μετὰ τοῦ ἐνάγοντος ὑπαλλήλικης συμβάσεως διέπεται ὑπὸ τῶν ἀρθρων 9 καὶ 10 τοῦ ρηθέντος Ν. Δ. 424/41 καὶ μὴ πληροῦσα τὰς προϋποθέσεις καὶ τοὺς ὅρους αὐτῶν τυγχάνει ἄκυρος, καίτοι ἐγένετο κατόπιν τῆς ἐπίσης ἐπικαλουμένης καὶ νομίμως προσαγομένης ὑπ' ἀριθ. 23679 τῆς 25 Αὐγούστου 1941 ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, διότι αὕτη, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ προϋφισταμένου δικαίου (ἄρθρ. 1 ἐδάφ. 4 τοῦ Α. Ν. 2000/39, ἡτόνησεν αὐτοδικαίως μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ἄνω Ν. Δ. 424/41). Οὐδὲλως δ' ἐξ ἄλλου δύναται νὰ θεωρηθῇ κυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 αὐτοῦ, ὁπερ σκοπεῖ, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἐννοίαν του, νὰ ἰσχυροποιήσῃ μόνον τὰς περὶ ἐπιβολῆς τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ὑπουργικὰς ἀποφάσεις (πρβλ. Σύμβ. Ἐπικρ. 726/41 ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου, τόμος α', τεύχος 14, σελ. 433).

III. Συνομολογεῖται ἐκατέρωθεν καὶ πλήρως ἄλλως τε προαποδεικνύεται ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἐπικαλουμένων καὶ νομίμως προσαγομένων σχετικῶν ἐγγράφων, ἧτοι τοῦ ὑπ' ἀριθ. 37620 τῆς 20 Δεκεμβρίου 1941 ἐντάλματός της, ἐξοφληθέντος αὐθημερόν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, ὅστις καὶ δὲν ἀμφισβητεῖ τὴν γνησιότητα τῆς ἐν αὐτῷ ὑπογραφῆς του, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν συνημμένον τῷ ἰδίῳ ἐντάλματι λογαριασμόν, ὅτι οὗτος μετὰ τὴν ἐπίδικον ἀπόλυσίν του ἔλαβεν ἀνεπιφυλάκτως παρ' ἐκείνης τὰς ἐκ τῶν νόμων 2112 καὶ 3514 ἀποζημιώσεις, αἵτινες προϋποθέτουσι τὴν λύσιν τῆς συμβάσεώς του ἐργασίας, ἐνῶ ἡ ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 424/41

παρεχομένη προστασία προϋπόθεσιν ἔχει τὴν ἐξακουλούθησιν τῆς συμβάσεως Ἐντεῦθεν ὡς βασιμῶς ἐνίσταται ἡ ἐναγομένη, τεκμαίρεται κατὰ νόμον καὶ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου σιωπηρὰ ἀπὸ τῆς τελευταίας ταύτης προστασίας παραίτησις τοῦ ἐνάγοντος, ἥτις εἶναι ἰσχυρά, καθ' ὅσον, ὡς εἶναι διατυπωμέναι αἱ διατάξεις τοῦ ἄνω Ν. Δ. 424/41 καὶ κατὰ τὴν ὀρθὴν ἐννοίαν των, ἡ ἀκύρωσις τῆς κατὰ παράβασιν τῶν ἀρθρων 9 καὶ 10 αὐτοῦ γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι σχετικὴ, νομοθετηθεῖσα μόνον ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν, τὰ δ' ἐναντία ἀπορριπτέα ὡς μὴ νόμιμα.

Ὁ ἐνάγων, βάλλων κατὰ τοῦ κύρους τῆς ἀνωτέρω παραιτήσεως τοῦ ἰσχυρίζεται περαιτέρω, ὅτι ἡ ἐναγομένη, ἀρνήθεισα μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας του καὶ ἐκμεταλλευθεῖσα τὴν γνωστὴν αὐτῇ ἐπείγουσαν ἀνάγκην του, ὅστις, τεθεὶς ἐκτός ὑπηρεσίας καὶ μὴ μισθοδοτούμενος κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ τρανικοῦ διὰ τὴν Ἐλ.ἀδα χειμῶνος 1941—42, ἐκινδύνευσε μετὰ τῆς συζύγου του νὰ ἐξαθλιωθῇ διὰ τὴν ἑλλειψιν παντός πόρου, τῷ προέτεινεν ὡς δόλωμα δραχμᾶς 154.000 μόνον, ὑπὸ τὸν τύπον τῶν ὡς εἴρηται ἀποζημιώσεων, καὶ τὸν ἠνάγκασε ν' ἀποδεχθῇ ταύτας. Ἰνα διὰ τοῦ ἄνω ποσοῦ των προβῇ οὗτος εἰς τινὰς προμηθείας τροφίμων καὶ ἀπομακρυνῇ τοιοῦτοτρόπως τὸ φάσμα τοῦ ἐκ πείνης θανάτου, ὁπερ δὲν ἡδύνατο, ὦν ἀνεργὸς καὶ στεροῦμενος χρημάτων, ν' ἀποτρέψῃ ἄλλως, καὶ διὰ τῆς βραδείας καὶ δαπανηρᾶς δικαστικῆς ὁδοῦ. Οἱ ἰσχυρισμοὶ τοῦ οὗτοι συνιστῶσι νόμον καταλυτικὴν τῆς ἐν τῇ ἡγουμένη σκέψει ἐστάσεως ἀντενστασιν, θεμελιουμένην οὐχί, ὡς ὁ ἰδὸς ὑποστηρίζει, ἐπὶ τῶν περὶ ψυχολογικῆς βίας διατάξεων, ἀτε μὴ συνιρεχόντων ἐν προκειμένῳ τῶν στοιχείων ταύτης, ἀλλ' ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 51 (28.7) ν. 26/1 (45.1) καὶ ν. 4Κ (8.38), τῶν κηρυσσομένων ἀκύρους τὰς δικαιοπραξίας τὰς προσβαλλούσας τὰ χρηστὰ ἦθη. Εἰς τὰ ὁποῖα ἀναντιρρήτως, κατὰ τὰς νῦν κρατούσας ἀντιλήψεις, ἀντίκειται καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ ἀντισυμβαλλομένου διὰ τὴν πρόσκτησιν ὑπερμέτρων καὶ δυσαναλόγων περιουσιακῶν ὠφελημάτων. Προδήλως δὲ θεωρεῖται ἐπιδιώξασα τοιαῦτα ἡ ἐναγομένη διὰ τε τῆς ἀρνήσεώς της πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων της καὶ διὰ τῆς ὑπὸ τῆς ἰδίας γενομένης προφορᾶς τῶν ἄνω ἀποζημιώσεων. ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως ἐπιτύχῃ παρὰ τοῦ ἐν τῇ προεκτεθείσῃ ἀπολύτῳ καὶ ἐπείγουσῃ ἀνάγκῃ εὕρισκόμενου ἐνάγοντος ἄφεςιν μέρους καὶ διὰ σημαντικοῦ τῆς ὑποχρεώσεώς της (πρβλ. Α.Π. 207/15 Ε.Ε.Ν β' 953). Ἀρα δέον ὅπως, ἐν ἀμφισβήτησει, ταχθῶσιν εἰς βάρος τοῦ ἐνάγοντος αἱ προσήκουσαι ἀποδείξεις καὶ διὰ μαρτύρων, ἐπιτρεπομένων ἔνεκεν ἀδυναμίας πρὸς κτῆσιν ἐγγράφου, ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῆς ἐμπορικότητος τῆς διαφορᾶς ὡς πρὸς τὴν ἐναγομένην, καθὼ ἀνώνυμον ἐταιρίαν.

Ν. Ἡ ἐναγομένη εἰδικῶς ὁμολογεῖ κατ' ἀρχὴν τὴν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν πρόσληψιν τοῦ ἐνάγοντος, ἀμφισβητοῦσα μόνον 1) τὸν χρόνον ταύτης, διημετατίθησιν εἰς τὴν 1ην Ἀπριλίου 1940, ἀντὶ τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερομένης ἡμερομηνίας (θέρους 1939), καὶ 2) τὸ ποσὸν τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του, ὁπερ καθορίζει εἰς δραχμ. 12000, ἐνῶ ὁ ἐνάγων ἐκθέτει ἐν τῷ ἀγωγικῷ ἐγγράφῳ, ὅτι αἱ συμπεφωνημένοι μηνιαῖοι ἀποδοχαὶ του ἀνῆρχοντο εἰς δραχμ. 16000 ἐν ὅλῳ.

παραδεκτῶς ἤδη διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἀναλύων ταύτας 1) εἰς τὸν ἐκ δραχ. 12000 βασικὸν μισθὸν 2) εἰς τὸ ἐκ δραχμῶν 3000 πρόσθετον ἐπίδομα, καὶ 3) εἰς δραχμὰς 1000 δι' ἑξοδα κινήσεως. Ἄλλ' ὁ μὲν ἀληθὴς χρόνος τῆς καταρτίσεως τῆς ἐπιδόκου ἀπαλληλικῆς συμβάσεως οὐδεμίαν ἀσκεῖ ᾧδε ἐπιρροὴν ἐπὶ τὸ ἀγωγικὸν δικαίωμα, ὅφ' ὅστανον ἀμειωτὸν καὶ ἂν ἔτι ὑποτεθῇ, ὅτι ἐκεῖνος ἀνάγεται εἰς τὴν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης λαχυρίζομένην ἄνω ἐποχὴν, ἐκ δὲ τῶν παρὰ τῆς ἰδίᾳς προσαχθέντων ἐγγράφων, τὰ ὅποια, ὡς γενόμενα κοινὰ ἀποδεικτικά μέσα, νομίμως ἐπικαλεῖται καὶ ὁ ἐνάγων (ἀρθρ. 254 καὶ 415 παρ 1 Πολ. Δικον.) πλήρως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, προσποδεκνύεται, ὅτι αἱ συμβατικά ἀπυδοχαὶ κατὰ τὴν ἰνῆν Ἀπριλίου 1941 συνίσταντο εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ ἀναλυόμενα κονδύλια, συμποσούμενα εἰς δραχμὰς 16000 μηνιαίως, τοῦθ' ὑπερ ἀρκεῖ ἐν προκειμένῳ πρὸς ὑπολογισμόν τῶν ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1941 καὶ ἐφεξῆς χορηγηθεισῶν δυνάμει τῶν σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων αὐξήσεων κλπ. Ἐπομένως ὑπόχρεως καθίσταται ὁ ἐνάγων εἰς ἀπόδειξιν τῶν ἐτέρων ἀμφισβητουμένων στοιχείων ταύτης, χωρὶς μὲν πρὸς τοῦτο καὶ τῷ ἐμπαρτῶρ μὲσφ διὰ τὸ ἀνέφικτον κτήσεως ἐγγράφου, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἀποδεικτέων γεγονότων, ἐν οἷς καὶ τὸ τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως αὐτοῦ ὡς ἐγγάμου, ἀλλὰ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο θέλει πιστοποιηθῇ ἀρμόδιος ἢ ἑλλειψὶς συντάξεως τῆς οἰκείας ληξιαρχικῆς πράξεως γάμου, εἰς τὴν προσαγωγήν τῆς ὁποίας καὶ δέον πρωτίστως νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἴδιος.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΟΡΟΥ "ΜΙΣΘΩΤΟΣ".

Σχέσις τοῦ δικηγόρου, νομικοῦ συμβούλου, Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ ν. δ. 424)1941.

Ὑπαγωγή εἰς τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας μόνον τῶν μισθωτῶν. — Ἐννοία τοῦ ὅρου «μισθωτός». — Ὁ δικηγόρος, νομικὸς σύμβουλος, Ἀνωνύμου Ἑταιρίας δὲν θεωρεῖται μισθωτός, ἀλλὰ συνδέεται μετ' αὐτῆς διὰ σχέσεως ἐντολῆς, ἀδιαφόρως τοῦ τρόπου ἀμοιβῆς του.

Ὡς καταφαίνεται ἐκ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως, τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐπιμένει εἰς τὴν ἄποψιν, ὅτι ὁ δικηγόρος, ποὺ παρέχει τὰς νομικὰς τοῦ ὑπηρεσίας εἰς ἰδιώτην ἢ νομικὸν πρόσωπον, δὲν εἶναι ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τοῦ νόμου, μισθωτός, καὶ δὲν ἀπολαμβάνει ἐπομένως τῆς προστασίας τῶν ἐργατικῶν νόμων καὶ εἰδικῶς ἐν προκειμένῳ τοῦ ν. δ. 424)1941. (Οὕτω καὶ Σ.τ.Ε. 472/1937. 535)1942, ἐπὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναγκ. νόμου 214)1936 περὶ προστασίας ἐφένδρων παλαιῶν πολεμιστῶν. Ἐπ.θ. Ε.ρ.γ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 34, σελ. 86).

Πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ ἄποψις τοῦ Σ. τ. Ε. εἶναι σύμφωνος καὶ πρὸς τὴν νεωτέραν τοιαύτην τοῦ Ἀρείου Πάγου (117)1942, Ἐπ.θ. Ε.ρ.γ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 19, σελ. 590, ἐνθα καὶ πλέον διεξοδικὴ ἀνάπτυξις τοῦ ζητήματος καὶ τῶν ἀντιθέσεων τῆς νομολογίας τῶν κατωτέρων δικαστηρίων καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε Δ. Π. 257)1940, Θέμ. ΝΑ' σελ. 599).

Τὸ πρῶγμα, ἐν τούτοις, ἀνεξαρετῶς τῆς θεωρητικῆς

τοῦ ἀξίας καὶ τῶν ἀντιπάλων γνώμων, ποὺ ἀνεπτυχθῆσαν ὑπὸ τῆς θεωρίας, ἔχει ἀναμφιβόλως, παρ' ὅλην τὴν θέλγουσαν ἀναγνώρισιν τῆς ἰδιαζούσης θέσεως τοῦ δικηγόρου, δυσάρεστα, ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις, πρακτικὰ ἐπακόλουθα: Ὁ δικηγόρος στερεῖται τῆς ἐπιβαλλομένης προστασίας τοῦ καὶ εἶναι πάντοτε ἐκτεθειμένος εἰς τὸν κίνδυνον τῆς κατὰ τὸ ἀνεξέλεγκτον δοκοῦν εἰς τὸν ἐργοδότην διακοπῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἐνῷ ἀκριβῶς ἡ ἰδιόζουσα θέσις του θὰ προυπέθετε ἰδιαζουσαν ἐκ μέρους τοῦ ἐξυπηρετουμένου παρ' αὐτοῦ μεταχειρίσιν. Ὅπως δὲ ποτε, ὡς ἐσημειώσαμεν (Ἐπ.θ. Ε.ρ.γ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 50, σελ. 579), ἡ ἀνάγκη μιᾶς εἰδικῆς νομοθετικῆς προστασίας δὲν παύει πάντοτε νὰ ὑφίσταται.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς υποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθροῦ 1 § 2 τοῦ ν. δ. 1085 «περὶ συμπληρώσεως καὶ οὐθεντικῆς ἐρμηνείας ἐνίων διατάξεων τοῦ ν. δ. 424 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000)1939» καθιερώθη τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἐπὶ τοῦ ἐμμίσθου δικηγορικοῦ προσωπικοῦ Ἀνων. Ἑταιρίας. Εἰς τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν ὠριζέτο, ὅτι εἰς τὸ μέτρον τοῦτο τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας θέλει περιληφθῇ καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου 1941 ἀπολυθεὶς παρὰ τῆς Ἑταιρίας δικηγόρος.

Τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας προσέβαλεν ἡ ἀνωτέρω Ἑταιρία ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους: 1) Διότι ὁ ἀναγκ. νόμος 2000)1939, ὁ καθιερώσας τὸ πρῶτον τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ παντὸς εἶδους ἐκμεταλλεύσεις καὶ τὰ συμπληρώσαντα καὶ τροποποιήσαντα τοῦτον ν. δ. 424)1941 καὶ 1085)42 ἔχουν ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἥτοι ἐπὶ τῶν προσώπων ἐκείνων, τὰ ὅποια συνδέονται μετὰ τοῦ ἐργοδότην διὰ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, οὐχὶ δὲ ἐπὶ τῶν δικηγόρων, ἡ μετ' ὧν σχέσις δὲν εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ἡ κατὰ τὸ ἀρθρον 35 τοῦ Κώδικος περὶ δικηγόρων καθοριζομένη σχέσις τῆς ἐντολῆς. 2) Διότι δὲν ἐτηρήθη ἡ ὑπὸ τῆς § 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1085 ν.δ., βάσει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη πράξις, ἀπαιτουμένη πρὸς ἐκδόσιν τῆς προϋποθέσεως τῆς ὑποβολῆς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν. δ. 424)1941 εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, συμφῶνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000)1939, προτάσεως τῆς Ἐθνικῆς Συνομοσπονδίας τῶν Ἑργατῶν τῆς Ἑλλάδος περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἥτις πρότασις ἐν προκειμένῳ οὐτε ὑπεβλήθη, οὐτε μνημονεύεται ἐν τῇ ἀπόφασιν ὡς ὑποβληθεῖσα.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 371)1943

Εισηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. Γ. Σπυρόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Κατσιγιάννης, Φ. Βεγλερής

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως καὶ διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ διατετυπωμένους λόγους διώκεται ἐμπροθέσμως ἡ ἀχώρισις τῆς ὑπ' ἀριθ. 8443 τῆς 13 Μαρτίου 1943 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς καθιεροῦνται τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἐπὶ τοῦ ἐμμίσθου δικηγορικοῦ προσωπικοῦ τῆς Α. Ε. Τράπεζας Ἀθηνῶν, εἰς ὁ μέτρον περιελήφθη τὸ ἤδη ὑπηρετοῦν προσωπικόν, ὡς καὶ ὁ ἀπολυθεὶς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1941 δικηγόρος τῆς Τραπεζῆς *.

Κατὰ τὸ ἀρθρον 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424 τοῦ ἔτους 1941 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ν.δ. 2000)1939 περὶ λήψεως μέ-

ερων καταπολεμήσεως, τῆς ἀνεργίας» πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἐκ τῆς ἀπολύσεως μισθωτῶν, ὑπηρετούντων εἰς παντὸς εἶδους ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, δημιουργουμένης ἀνεργίας, δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, κατόπιν αἰτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων μισθωτῶν ἢ τῶν ἐπαγγελματικῶν αὐτῶν Ὁργανώσεων νὰ καθιερωθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. Το σύστημα δὲ τοῦτο ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν ἐν τοῖς ἐπομένοις ἐδαφίοις ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων καὶ ἐπὶ τῇ οἰκίᾳ αὐτῶν εἰς τὴν περιπτώσιν ἀδυνατουσιν οὕτως ν' ἀπασχολῶσι τὸ σύνολον τῶν μισθωτῶν καθ' ὅλας τὰς ἐργασίας ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος. Ἐν ἄρθρῳ 6 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. ὁρίζεται, ὅτι ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, ἀναλόγως τῶν συνθηκῶν ἐργασίας ἐκάστης ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, ἐφαρμόζεται εἴτε ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς μειώσεως τῶν ὥρῶν τῆς ἡμερησίας ἐργασίας τῶν μισθωτῶν, εἴτε ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ καθορισμοῦ τοῦ κατωτάτου ἀριθμοῦ ἡμερομισθίων, αἵτινα δέον νὰ πραγματοποιῶνται παρὰ τῶν μισθωτῶν εἰς ὁρισμένην χρονικὴν περίοδον, εἴτε ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς ἐξ ἰσοῦ κατανομῆς τῆς ἐργασίας μεταξὺ πάντων τῶν μισθωτῶν, τοὺς ὁποίους ἀφορᾷ ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, εἰς περιόδους διὰ ἐφαρμογῆς τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς μειώσεως τῶν ὥρῶν ἐργασίας μειοῦται ἀναλόγως καὶ τὸ ποσὸν τῆς εἰς τοὺς μισθωτοὺς παρεχομένης ἀμοιβῆς. τοῦ ὁποίου τὸ κατώτατον ὄριον συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 καθορίζει ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἑργασίας.

Ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων τοῦ Νόμου καὶ τοῦ ὅλου πνεύματος αὐτοῦ δῆλον γίνεται, ὅτι εἰς τὸ καθιερούμενον ὑπ' αὐτοῦ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ὑλάγονται οἱ μισθωτοί, οἱ παρέχοντες ἐπ' ἀντιμισθίᾳ ἐξυπηρετημένην ἐργασίαν, τοιαύτην τοῦτέστι καθ' ἣν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὀφείλου νὰ ἀκολουθῶσι τὰς ὁδηγίας καὶ ἐπιταγὰς, αἱ ἀπευθύνει αὐτοῖς ὁ ἐργοδότης κατὰ τὴν ἐντολὴν βούλησιν, καθορίζων δι' ἐαυτὸν εἰς τὰ περιεχόμενα καὶ τὸν τρόπον, εἴτε τὸν χρόνον καὶ τόπον τῆς διεξαγωγῆς τῆς ἐργασίας, τῶν μισθωτῶν μὴ διατηρούντων ἰδίαν πρωτοβουλίαν ἐν τῇ ἐνεργείᾳ αὐτῶν. Εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν μισθωτῶν τούτων δὲν δύναται νὰ περιληφθῶσιν οἱ δικηγόροι, οἱ ὑπηρετούντες ὡς τοιοῦτοι παρ' ἀνωνύμων εταιριῶν καὶ διατελούντες εἴτε νομικοὶ σύμβουλοι εἴτε δικηγόροι αὐτῆς, καθόσον κατὰ τὸν νόμον οἱ δικηγόροι εἶναι δημόσιοι λειτουργοὶ καὶ συμπαρασάτται ἐν τῇ Δικαιοσύνῃ, ἔργον ἔχοντες τὴν ἀντιπροσώπευσιν καὶ ὑπεράσπισιν τοῦ ἐντολέως αὐτῶν ἐνώπιον παντὸς Δικαστηρίου καὶ πάσης Ἀρχῆς, ἐνεργοῦντες ἐλευθέρως καὶ ἀνεμπόδιστως τὰς πρὸς τοῦτο ἀνάγκαις πράξεις, ὀφείλοντες νὰ ἐκτελῶσι τὴν ἀντιθεμένην αὐτοῖς ἐντολὴν εὐσυνειδήτως καὶ ἐπιμελῶς καὶ νὰ ἀποδέχωνται πᾶσαν δεκτικὴν ὑπεράσπισιν ὑπόθεσιν, ἀποκρουῶσι δὲ ἀντιθέτως τὴν ὑπεράσπισιν παρανόμων καὶ προφανῶς ἀδίκων ὑποθέσεων, διακαίοντες εἰς ἀμοιβὰς σεβασμὸν πρὸς τὰς δικαστικὰς καὶ λοιπὰς Ἀρχὰς (Ν. Δ. 5 Μαΐου 1926 «περὶ δικηγόρων», ἄρθρ. 35, 40, 41, 42 ἐπ.). Εἶναι δ' ἐκ τούτου προδήλον, ὅτι τὸ ἔργον, ὅπερ εἶναι τεταγμένον ὁ δικηγόρος νὰ ἐκτελῇ, καθιστῶν αὐτὸν ἐν τῶν σημαντικῶν ὀργάνων τῆς Δικαιοσύνης, εἶναι διαφόρου ὅλως φύσεως τῶν τοῦ κοινοῦ μισθωτοῦ ὑπηρεσιῶν, διότι ἐνῶ οὗτος ἐκπληροῖ τὰ ἔργα αὐτοῦ κατὰ τὰς ὁδηγίας καὶ ἐπιταγὰς τοῦ ἐκπροσώπου καὶ διευθυντοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, ὁ δικηγόρος ἔχει, ὡς εἰρηται, δικαίωμα καὶ καθήκον νὰ ἐνεργῇ ἐλευθέρως καὶ κατὰ τὴν ἐπιστημονικὴν του πεποιθῆσιν ἐναντι τοῦ πελάτου, οἰοσδήποτε καὶ ἂν ᾖ, καὶ παραμένει ἀδέσμευτος ἐν τῇ προασπίσει τοῦ δικαίου, μὴ ὡς ὁ

πάλληλος κατευθυνόμενος ὑπ' ἐκείνου. Τὸ γεγονός ἐξ ἄλλου ὅτι ὁ δικηγόρος προσφέρει τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ ὡς τοιοῦτος ἐπὶ παγίᾳ ἀντιμισθίᾳ ἢ ἀποζημιώσει, δὲν ἐπιφέρει μεταβολὴν εἰς τὴν φύσιν τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ ὡς νομικοῦ ἀντιλήπτορος καὶ συναρῶν ἐν τῇ ἀπονομῇ τῆς δικαιοσύνης, οὐδὲ εἰς τὴν μετὰ τοῦ πρὸς ὃν παρέχει τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ σχέσιν, ἥτις εἶναι σχέσις διαπομένη ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ συναλλάγματος τῆς ἐντολῆς καὶ τῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος περὶ δικηγόρων, ὡς ἐπίσης οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἀσχεῖ τὸ ὅτι ὁ δεχόμενος τὰς ὑπηρεσίας ἀνεγνώρισται τυχὸν τὴν σχέσιν ταύτην ὡς μισθωτὴν ἐργασίας καὶ κατέβαλεν αὐτῇ ἀποζημίωσιν βάσει τοῦ Νόμου 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», διότι τὴν ὑπὸ τοῦ Νόμου προσδιοριζομένην σχέσιν δὲν δύναται νὰ ὑπηρετήσῃ ὁ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων διάφορος χαρακτηρισμὸς αὐτῆς.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω καὶ ἐκ τοῦ λόγου ἰδίᾳ ὅτι ὁ δικηγόρος ἀσχεῖ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ ἐν ἀνεξαρτησίᾳ καὶ κατὰ συνείδησιν, κατευθύνων, κατ' ἰδίαν ἀπολύτως κρίσιν, τὸν τρόπον τῆς διαχειρίσεως τῶν εἰς αὐτὸν ἀνατεθειμένων ὑποθέσεων, καθίσταται ἀνέφικτος ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἐκτελουμένη διὰ προσώπων ἐναλλασσομένων, καθόσον αὕτη προϋποθέτει ἀναγκαιῶς ἐργασίαν, δυναμένην, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της, νὰ ἐκτελεῖται ἀζημίως παρὰ διαφόρων προσώπων ἐν διαδοχῇ, ἐνῶ τοῦτο εἶναι ἀπολύτως ἀπροσάρμοστον διὰ τὸν παρέχοντα νομικὰς ὑπηρεσίας, ὡς πρὸς τὰς ὁποίας δὲν εἶναι νοητὴ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματος τούτου καὶ ὑπαγωγή τῶν δικηγόρων κατὰ τοῦτο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν καὶ μέριμναν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας.

Κατὰ ταῦτα ἀντίκειται εἰς τὸν νόμον καὶ προσκρούει ἐμφανῶς εἰς τὴν ἡθελημένην καὶ περιφρουρουμένην ὑπ' αὐτοῦ ἀξιοπρέπειαν καὶ ἀνεξαρτησίαν τοῦ λειτουργήματος νὰ ὑπαχθῇ ὁ δικηγόρος, ἀληθῆς παράγων τῆς Δικαιοσύνης, εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν περὶ ὧν ἀσχολεῖται τὸ μνησθέν Ν. Δ. μισθωτῶν, τῶν παρέχοντων ἐργασίαν ἐξυπηρετημένην, κατατείνουσιν ἀπλῶς πρὸς πρᾶγματῶν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπιχειρήσεως. Παράνομος ὅθεν ἐλέγχεται ἡ ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας ὑπαγωγή τῶν δικηγόρων τῶν ὑπηρετούντων παρὰ τῇ ἐν λόγῳ Α. Ε., ὡς καὶ τοῦ παρεμφανήντος εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Νομοῦ τούτου Διατάγματος καθιερούμενον σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας καὶ ἀκυρωτέα ἡ ἀποφασίς αὕτη ἀποβαίνει, κατὰ τὸν περὶ τούτου βύσιμον λόγον τῆς προσφυγῆς.

Ὁ περὶ μὴ τηρήσεως τῆς ὑπὸ τῆς § 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1085 Ν. Δ. ἀπαιτουμένης διαδικασίας διὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς προσβαλλομένης πράξεως λόγος ἀκυρώσεως ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος εἶναι, καθ' ὅσον συμφώνως τῇ παραγράφῳ ταύτῃ τοῦ Νόμου, ἐφ' ὅσον συντρέχουσιν αἱ ἐν αὐτῇ ὁριζόμεναι προϋποθέσεις, ἥτοι ἡ ἀπόφασις νὰ ἔχῃ ἐκδοθῇ ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου καὶ ν' ἀφορᾷ προσωπικὸν οὐτινος ἢ ἀπόλυσις ἔλαβε χώραν πρὸ τῆς 1 Ἰουνίου 1941, αἵτινες προϋποθέσεις ὑφίστανται ἐν προκειμένῳ, ἡ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ, ἡ ἐπιβάλλουσα τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, δύναται νὰ ἐκδοθῇ καὶ ἄνευ προτάσεως τῆς Ἑθνικῆς Συννομοσπονδίας τῶν Ἑργατῶν τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τ' ἀνωτέρω δέον ν' ἀκυρωθῇ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεκτικῇ καθισταμένης τῆς προσφυγῆς καὶ ἀπαρριπτομένης κατ' οὐσίαν τῆς παρεμβάσεως.

ἐπιδικασαίν αὐτῷ τοῦ μισθοῦ τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1942, διό δὲ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ζητεῖται, ὅπως ἐπιδικασθῇ αὐτῷ μέρος καὶ τῶν μισθῶν ἀπὸ Ἰανουαρίου 1943 μέχρι τῆς αἰτήσεως (3 Ἰουνίου 1943) δι' ἣς δὲν ὑφίσταται ἐκκρεμὴς διὰ.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΕΚΤΑΣΙΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

**Πράξεις κανονιστικοῦ περιεχομένου
καὶ ἔρευνα τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως
τοῦ ἐργοδότη**

Δικαίωμα τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκ τοῦ ν. δ. 310/1941 πρὸς καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν καθ' ὅσον ἐξουσίαν κρίνει πρόσφορον τρόπον, διὰ μεταβολῆς ἔστω καὶ αὐτῆς τῆς βᾶσεως τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως, ὡς εἶναι ὁ καθορισμὸς βασικοῦ μισθοῦ, ἀντὶ ποσοστῶν. — **Μὴ ἔρευνα** κατὰ τὴν ἐκδοσὶν τῶν διοικητικῶν πράξεων τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν ἐργοδοτῶν.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Ἡ προσφεύγουσα Μουσικὴ καὶ Ἐκδοτικὴ Ἑταιρεία διατηρεῖ ἀπὸ τῆς συστάσεώς της ἐν Ἀθήναις μουσικὸν ἐκπαιδευτήριον γνωστὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἑλληνικὸν Ὠδεῖον», σκοπὸς τοῦ ὁποῦν εἶναι ἄφ' ἑνὸς μὲν ἡ μόρφωσις καλλιτεχνῶν, ἐκτελεστῶν καὶ διδασκάλων δι' ὅλους τοὺς κλάδους τῆς θεωρητικῆς, ὀργανικῆς καὶ φωνητικῆς μουσικῆς, συνθετῶν καὶ ἠθοποιῶν τοῦ δραματικοῦ καὶ μελοδραματικοῦ θιάσου. Ἡ ἄμοιβή τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ συνίσταται εἰς ποσοστὸν τῶν διδάκτρων, ἅτινα καταβάλλει ἕκαστος μαθητῆς.

Τὸν Νοέμβριον παρελθόντος ἔτους ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, βάσει τοῦ ν. δ. 310/1941, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. δ. 783/41, διὰ τῆς πρώτης τῶν προσβαλλομένων πράξεων αὐτοῦ, τῆς ὑπ' ἀριθ. 43200/42, καθώρισε τὰς ἀμοιβὰς τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ὠδεῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, ὁρίσας κατώτατον κατὰ μῆνα μισθόν, προσυψαζόμενον δι' ἄτασιν τῶν μέχρι τοῦδε χορηγηθειῶν αὐξήσεων, διὰ δὲ τῆς καθηγητῆς Α' αὐξήσιν ἐπὶ τῶν ποσοστῶν, τῶν καταβαλλομένων εἰς τοὺς καθηγητὰς Β' καὶ τοὺς διδασκάλους. Διὰ τῆς δευτέρας δὲ τῶν προσβαλλομένων πράξεων, τῆς ὑπ' ἀριθ. 47288/Α 310/1943 ἐτροποποίησε τὴν πρώτην τῶν προσβαλλομένων πράξεων, ἀντικαταστήσας τὴν β' καὶ 7ην παράγραφον αὐτῆς.

Τὰς πράξεις αὐτάς προσέβαλεν ἡ προσφεύγουσα διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους: 1) Διότι καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσίας καὶ ἀναρμοδίως ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας καθώρισεν ἐλάχιστα ὅρια μισθοδοσίας τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὠδείου, ἐνῶ κατὰ ῥητὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 13 τοῦ ν. 1445/42 ὥρισθη ὅτι τοῦτο δέον να γίνῃ διὰ διατάγματος τῶν Ὑπουργῶν Παιδείας καὶ Οἰκονομικῶν 2) Διότι ἀναρμοδίως ἐπίσης καὶ καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσίας ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ἐπελήφθη τοῦ καθορισμοῦ ἐλαχίστων ὁρίων ἀμοιβῆς καὶ τῆς αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν διὰ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὠδείου, καθόσον δὲν πρόκειται περὶ μισθωτῶν, ἀλλὰ περὶ ἐλευθέρων ἐπαγγελματιῶν, ἀσχοῦντων τὸ ἐπάγγελμα τοῦ μουσικοῦ 3) Διότι ἀναρμοδίως, καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσίας καὶ

κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου, προέβη ὁ αὐτὸς Ὑπουργὸς εἰς καθορισμὸν κατωτάτου ὁρίου μισθοδοσίας, τοῦ ν. δ. 310 ἐπιτρέποντος εἰς αὐτὸν νὰ ἐπιβάλλῃ μόνον ποσὸν ἢ ποσοστὸν αὐξήσεως ἐπὶ τῶν ἐκάστοτε καταβαλλομένων παγίων ἀποδοχῶν καὶ οὐχὶ καὶ τῶν ἐπὶ ποσοστοὺς τοιοῦτων καὶ 4) Διότι κατὰ πλημμελῆ ἀσκήσιν τῆς διακριτικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας καὶ κατὰ πλάνην περὶ τὰ πραγματικὰ περιστατικά ἔκρινεν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, ὅτι συνέτρεχε περίπτωσις καθορισμοῦ ἐλαχίστου ὁρίου παγίων μισθοῦ καὶ αὐξήσεως τῶν ποσοστῶν, ἐνῶ ἡ τοιαύτη ἐνέργεια δὲν ἦτο δεδικαιολογημένη ἐκ τῶν συνερχόντων περιστατικῶν.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 322/1943

Εισηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. Α. Ραγκούσης
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Τριτσιμπίδας, Σ. Μεσημέρης,
Ν. Χατζόπουλος, Σ. Θεοδωρόπουλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν προσφυγῆς καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένους λόγους ζητεῖται ἡ ἀκύρωσις τῶν ὑπ' ἀρ.θ. 43200/1942 καὶ 47285/1943 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ὧν οὐδ' ἑκατόνδρις τὰ τῆς ἀμοιβῆς τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ὠδεῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνεται καὶ τὸ τῆς προσφευγούσης.

Τὸ ἀρθρον 15 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1445/1942 Ν. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Ὠδείου Θεσσαλονίκης (Ε. Κ. 157), ὁρίζον, ὅτι διὰ διατάγματος, ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ὀρθοσκευμάτων, θὰ καθορισθῇ μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὸ κατώτατον ὄριον μισθοδοσίας τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ὠδεῶν, Μουσικῶν Ἰδρυμάτων κλπ. οὐδαμῶς ἔχει τὴν ἐννοίαν νὰ καταργήσῃ τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τὴν πηγάζουσαν ἐκ τοῦ ν. δ. 310/1941 περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν» (Ε.Κ. 246), ἀλλ' ἀπλῶς νὰ τακτοποιήσῃ τὰ τῶν μουσικῶν καὶ ἄλλων Ἰδρυμάτων, περὶ ὧν ἀναφέρει, δι' ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένου διατάγματος, ὑπερῶμως οὔτε κἀν ἐξεδόθη ἀκόμη. Ἡ εἰδικὴ ἀρμοδιότης τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας διὰ τὰ ζητήματα τῶν ἐν γένει μισθωτῶν καὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν παραμένει πάντοτε ἀκεραία. Ἀπορριπτέα ἐπομένως τ' ἀντιθέτως ὑποστηριζόμενα.

Κατὰ τὸ ἀρθρον 1 τοῦ ὡς ἄνω μνησθέντος ὑπ' ἀριθ. 310 Ν.Δ. «πρὸς παρακολούθησιν τῶν διακυμάνσεων τοῦ κόστους τῆς ζωῆς ἐπιτρέπεται, ὅπως δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθορίζεται καὶ ἐπιβάλλεται ποσὸν ἢ ποσοστὸν αὐξήσεως ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἐκάστοτε εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτοὺς ἀποδοχῶν κλπ. Ἐκ τῆς εὐρύτητος μεθ' ἧς εἶναι διατετυπωμένη ἡ διάταξις αὕτη καὶ τοῦ σκοποῦ, ὃν ἐπιδιώκει, ὅπως προσαρμόζονται τοῦτέστιν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν μισθωτῶν πρὸς τὰς ἐκάστοτε μεταβαλλομένας ἀνάγκας τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόστους αὐτῆς, προκύπτει ὅτι εὐρυτάτη εἶναι ἡ εἰς τὸν Ὑπουργὸν διὰ τοῦ νόμου τούτου παρασχεθεῖσα ἐξουσία, δυναμένου τοῦτο νὰ καθορίσῃ τὰς ἀποδοχὰς ταύτας καθ' ὅσον δὲν κρίνει πρόσφορον τρόπον, μεταβάλλων ἔστω καὶ αὐτὴν τὴν βάσιν τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως, ὡς εἶναι ὁ καθορισμὸς βασικοῦ μισθοῦ ἐκεῖ ὅπου βάσις τῆς πληρωμῆς τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν μισθωτικὴν σύμβασιν εἶναι τὰ ποσοστά. Τὸ παράπονον ἐπομένως τῆς αἰτιούσης, ὅτι καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσίας ἐνήργησεν ὁ Ὑπουργὸς, ὁρίσας βασικὸν μισθόν, ἐφ' ὃ

σον οί εις αὐτὴν ὑπηρετοῦντες καθηγηταὶ ἐπληρώνοντο μὲ ποσοστά καὶ ὄχι μὲ μισθὸν, ἀπορριπτόν κρίνεται ὡς νόμῳ ἀβάσιμον.

Ὁ λόγος ἀκυρώσεως ὅτι κατὰ πλημμελὴ ἀσκήσιν τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας ἢ κατὰ πλάνην περὶ τὰ πράγματα ἐξεδόθη ἢ προσβαλλομένη πράξις, ἀφοῦ δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψεϊ ἢ ὄχι καλὴ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς αἰτούσης, ἥτις, ὡς ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἐνισχύθη οἰκονομικῶς ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς ἀβάσιμος, διότι ἡ πράξις αὕτη εἶναι γενικοῦ κανονιστικοῦ περιεχομένου καὶ δὲν ἀφορᾷ μόνον τὴν αἰτοῦσαν, ὥστε νὰ ἔδει νὰ ἐρευνηθῶσι προηγουμένως τὰ οἰκονομικά της, ἀλλὰ οὔτε καὶ ἐκ τοῦ νόμου ὑφίσταται ὑποχρεώσεις τῆς διοικήσεως, ὅπως κατὰ τὴν ἐκδοσιν τῶν τοιούτων πράξεων ἐρευνηταὶ ἢ οἰκονομικὴ κατάστασις τῶν ἐργοδοτῶν, ἀλλ' ὡς τε ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις, ἢ ἐπικαλεῖται ἢ αἰτοῦσα, ὅτι ἔλαβε παρὰ τοῦ Κράτους διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2043/1912 ν. δ. (Ε. Κ. 3), ἐδόθη ἀκριβῶς διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν, ἥτοι τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τοῦ διοικητικοῦ προσωπικοῦ, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ διατάγματος.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΧΑΙ ΜΙΘΩΤΩΝ

N. Δ. 310/1941 καὶ 424/1941

Δικαιοδοσία ἐκ τοῦ ν. δ. 310/1941 τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας πρὸς καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν.—Δικαίωμα νὰ διακρίνῃ μισθωτῶν, τῶν ὁποίων δὲν γίνεται χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν των, δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, καὶ νὰ χορηγήσῃ μειωμένας ἀποδοχάς.—Μὴ μεταβολὴ ἐξουσιοδοτήσεως Ὑπουργοῦ διὰ τοῦ ν. δ. 424/1941 — Ἐννεμία ἐλαχίστου ἔριου ἀποδοχῶν ν. δ. 424/1941 ὑποσυστήμα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

Τὸ γνωστὸν ζήτημα ἂν, εἰς περίπτωσιν ἐφαρμογῆς δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. δ. 421/1941, τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὁ μισθωτὸς δικαιούται, κατὰ συνέπειαν τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ν. δ. 424, τῶν ἠθρομένων κατὰ τὰς ἐκάστοτε ὑπουργικὰς ἀποφάσεις ἀποδοχῶν του, καὶ ὅταν δὲν χρησιμοποιῶνται οἱ ὑπηρεσίαι του, δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, ἐπαιέρεται πρὸς κρίσιν διὰ τῆς κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως.

Τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τῆς ἐν λόγω ἀποφάσεως εἶναι εἰς τὸ ὅτι ἔρχεται εἰς ἀπότομον ἀντίθεσιν πρὸς τὴν προεδρικὴν νομολογίαν (βλέπε σχετικῶς εἰκόνα αὐτῆς ἐν Ἑ. π. ἑ. Ἑ. γ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 50, σελ. 593), ἀναγνωρίζουσα εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἑργασίας δικαίωμα ἐκ τοῦ ν. δ. 310/1941 νὰ διακρίνῃ τοὺς μισθωτοὺς εἰς ἐκείνους, τῶν ὁποίων δὲν γίνεται χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν των, δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, καὶ ἀναλογικῶς νὰ καθορίσῃ μειωμένας ἀποδοχάς, χωρὶς νὰ δεσμεύεται ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 καὶ εἰδικῶς ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 7 αὐτοῦ, ἔχοντος ὡς ἐξῆς: Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὁποίων καθιερώθη τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὑποχρεοῦνται, ὡς κατωβάλλωσιν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τὸ ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας καθοριζόμενον κατώτατον

ὄριον μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ εἰς τὴν ἀκόμη περίπτωσιν δὲν χρησιμοποιῶσι τὰς προσφευγόμενας ὑπηρεσίας αὐτῶν δι' οἰονδῆποτε λόγον.

Ἐπομένως κατὰ τὴν προεδρικὴν νομολογίαν, ἐφ' ὅσον τὰ ἡμερομισθία τοῦ τελούontos ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας μισθωτοῦ θεωροῦνται, κατὰ νομικὸν πλάσμα, ὡς πραγματοποιούμενα καὶ ὅταν ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰς ὑπηρεσίας του δι' οἰονδῆποτε λόγον (ἀρθ. 7 ν. δ. 424) οἱ διατάξεις τῶν ἐκάστοτε, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. δ. 310/1941 περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν, ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ αὐξήσεις εἶναι προαιρετικαί, ἐφ' ὅσον δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, δὲν γίνεται ἀποσχόλησις τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε ὑπουργικὰς ἀποφάσεις 45986/1941, Ἑ. π. ἑ. Ἑ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 5, σελ. 157, 48587/1941, Ἑ. π. ἑ. Ἑ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 6, σελ. 190, 20313/1942, Ἑ. π. ἑ. Ἑ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 17, σελ. 539, 21180/1942, Ἑ. π. ἑ. Ἑ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 17, σελ. 541, 25606/1942, Ἑ. π. ἑ. Ἑ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 19, σελ. 608, 23280/1942, Ἑ. π. ἑ. Ἑ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 21, σελ. 672, 28322/1942, Ἑ. π. ἑ. Ἑ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 21, σελ. 672, 39986/1942, Ἑ. π. ἑ. Ἑ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 27, σελ. 864, 39985/1942, Ἑ. π. ἑ. Ἑ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 27, σελ. 863, καὶ ἰδίως βλέπε εἰδικὴν περὶ ἀποδοχῶν μισθωτῶν, τῶν ὁποίων δὲν γίνεται χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν, δι' ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη αἰτίαν, 153/1943, Ἑ. π. ἑ. Ἑ. γ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 34, σελ. 93), δὲν ἀφορῶσι καὶ τοὺς μισθωτοὺς, τῶν ὁποίων δὲν γίνεται χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν των, δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, ὑπὸ καθεστῶς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, καὶ εἶναι, ὡς λέγει, ἀκέραια ὡς παρεξερχόμενα εἰς τὸν ν. δ. 310/1941 ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὸ ζήτημα γεννᾶται διὰ τὰς πρὸ τῆς 15 Φεβρουαρίου 1943 αὐξήσεις, καθ' ὅσον διὰ τῆς εἰδικῆς ὑπ' ἀριθ. 4888/1943 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (Ἑ. π. ἑ. Ἑ. γ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 36, σελ. 157) καθιερώθη, διὰ ἀπὸ 15 Φεβρουαρίου 1943 δικαιούνται καὶ οἱ μισθωτοί, οἱ τελούντες ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, τῶν ἠθρομένων βάσει πασῶν τῶν ἐκδοθεισῶν μέχρι σήμερον ἢ ἐκδοθησομένων ὑπ' ὑργικῶν ἀποφάσεων ἡμερομισθίων, μὴ ἰσχυροῦσιν τῶν περιοριστικῶν διατάξεων τῶν ἐν λόγω ἀποφάσεων περὶ προαιρετικῶν τῶν αὐξήσεων, εἰς περιπτώσιν μὴ χρῆσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε ἐν τούτῳ ὑπ' ἀριθ. 7600/1943 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, μεταγενεστέραν, Ἑ. π. ἑ. Ἑ. γ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 38, σελ. 218, καὶ χορηγοῦσαν τὰ δι' αὐτῆς καθοριζόμενα κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων, ἀλλ' ἐκείνα τῆς 39986/1942, Ἑ. π. ἑ. Ἑ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 27, σελ. 864, παρ' ὅσον διὰ τῆς 4888/1943 ὁμολογῇ καὶ περὶ ἐκδοθησομένων ἀποφάσεων, βλέπε ἐπίσης ἐν τούτοις καὶ ὑπ' ἀριθ. 19450/1943 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, Ἑ. π. ἑ. Ἑ. γ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 43, σελ. 379 ἢ τελευταία ὑπ' ἀριθ. 29120/43, Ἑ. π. ἑ. Ἑ. γ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 48, σελ. 537 δὲν κάμνει διάκρισιν τῆς παροχῆς μειωμένων αὐξήσεων εἰς μισθωτοὺς, ὑπὸ καθεστῶς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας τελούντας, ἀνεξαρτήτως ἂν δὲν γίνεται χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν των δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη.

Πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἀποφάσεις τῆς προεδρικῆς νομολογίας ἢ πλειοψηφία τῆς παρατιθεμένης πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ἀντιτίθεται, μὲ καταφανῶς, κατὰ τὴν γνώμην μας, πειστικὰ ἐπιχειρήματα.

(Βλέπε ἐν ταύτοις καὶ Δ. Δόγκαν, 'Επ. Θ. 'Ερ γ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 44, σελ. 389).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4585/1943

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Δ. Πάντελος

Δικηγόροι αἱ κ.κ. Θ. Τζαναβάρας, Π. Ξηρὸς

Ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται διὰ τῆς ἀγωγῆς του, ὅτι ὑπηρετῶν δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἐπιχειρήσει, ἐφ' ἧς δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπεβλήθη καὶ ἰσχύει τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ πραγματοποιῶνται ὑφ' ἐκάστου 3 ἡμερομίσθια ἐβδομαδιαίως καὶ, μὴ γενομένης οὐδόλως χρήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν του ὑπ' αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1942, ἐκ λόγων ἀντικειμενικῆς ἀδυναμίας, δὲν κατεβλήθησαν αὐτῷ διὰ τὸ ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1942 καὶ μέχρι τῆς 15 Φεβρουαρίου 1943 διάστημα αἱ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθμ. 25606/42, 33649/42 καὶ 39986/42 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας χορηγηθεῖσαι εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς καὶ κατὰ τοὺς ἰσχυρισμούς του ὀφειλόμεναι καὶ τούτῳ αὐξήσεις ἐκ δραχμῶν ἐν ὅλῳ 137.600.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 310/23/7/41 καὶ δι' ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἐδ. 2 τοῦ ἀρθροῦ 1 αὐτοῦ τὰ διὰ τῶν δυνάμει τοῦ νόμου τούτου ἐκδιδόμενων ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας χορηγούμενα ποσὰ ἢ ποσοστὰ αὐξήσεων τῶν ἀποδοχῶν τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν δύνανται νὰ ὦσιν ἐνιαῖα ἢ νὰ κλιμακῶνται ἢ καὶ ν' ἀφορῶσι τὸ σύνολον ἢ μέρος τῶν μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων.

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ἀρκούντως σαφῶς προκύπτει, ὅτι δυνάμει τῆς δι' αὐτῆς εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας παρασχεθείσης εὐρυτάτης ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τῶν αὐξήσεων τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως δύναται οὗτος, παρέχων τὴν χορηγούμενην δι' ἀποφάσεώς του αὐξήσιν οὐχὶ εἰς τὸ σύνολον, ἀλλὰ εἰς τὸ μέρος τῶν μισθωτῶν, κατὰ τὴν ἄνω διάταξιν, νὰ διακρίνη μισθωτοὺς, ὧν γίνεται χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τοιούτους, ὧν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, δὲν γίνεται, νὰ μὴ χορηγήσῃ δὲ εἰς τοὺς δευτέρους αὐξήσιν τινα, εἰς τοὺς πρώτους χορηγούμενην, καθοριζόμενων οὕτως διὰ τούτους μειωμένων ἀποδοχῶν. Εἰς τὴν διὰ τῶν διατάξεων τούτων τοῦ ν. δ. 310 παρασχεθεῖσαν εἰς τὸν Ὑπουργὸν ἐξουσιοδότησιν, κατὰ τὴν κρατήσασαν τοῦ δικαστηρίου γνώμην, δὲν ἐπέφερε μεταβολὴν τινα τὸ ν. δ. 424/28-8-41 καὶ δι' τὸ ἐπικαλούμενον ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἀρθρον 7 αὐτοῦ, καθ' ὃ αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὁποίων καθιερώθη κατὰ τὴν δικασίαν τοῦ νόμου τούτου τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλωσιν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τὸ ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας καθοριζόμενον κατώτατον ὄριον μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ εἰς ἣν ἀκόμη περίπτωσιν δὲν χρησιμοποιοῦσι τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας αὐτῶν δι' οἰονδήποτε λόγον.

Ἡ διάταξις αὕτη ἐτέθη διὰ τὴν ὁλοκληρῶσιν τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, σκοποῦντος νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸν ὑπαγόμενον εἰς τοῦτο μισθωτὸν τὴν πραγματοποίησιν μέρους τοῦλάχιστον ἐκ τῆς πρὸ τῆς

ἐπιβολῆς τοῦ συστήματος πραγματοποιουμένης ὑπὸ τούτου ποσότητος ἐργασίας.

Κατὰ συνέπειαν εἶναι φανερόν, ὅτι ἐσκοπήθη δι' αὐτῆς νὰ ἐξασφαλισθῇ εἰς τοὺς ὑπαγόμενους εἰς τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας μισθωτοὺς ἡ πραγματοποιήσις τοῦ διὰ τῆς καθιερώσεως τούτου ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ συμφώνως τοῖς ἀρθροῖς 6 ν. δ. 424 καὶ ἐδ. 3 ἀρθροῦ 1 ἀναγκ. νόμου 2000, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀναγκ. νόμου 2351/1940, δι' αὐτῆς ὁριζομένου ἐλάχιστου ὁρίου ἀριθμοῦ ἡμερομισθίων ἢ ὥρων ἐργασίας, ἥτοι ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει τῶν 3 ἡμερομισθίων ἐβδομαδιαίως καὶ συνεπῶς καὶ ἡ καταβολὴ εἰς τούτους τοῦ ἀντιστοίχου ἀριθμοῦ ἡμερομισθίων ἢ ποσοστοῦ τοῦ μισθοῦ ἐν πάσῃ ἄλλῃ περιπτώσει, πλὴν αὐθαίρετου ἀποχῆς τοῦ μισθοῦ ἀπὸ τῆς ἐργασίας του, ἥτοι καὶ δι' οἰονδήποτε λόγον δὲν γίνεται χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν μισθωτῶν τούτων, διότι μόνον διὰ τῆς θεσπίσεως τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῆς διὰ τοῦ ἐδ. 4 τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκαστ. νόμου 2000 καθιερουμένης ἀπαγορεύσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη ἀνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡδύνατο νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ διὰ τοῦ εἰρημένου συστήματος ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἀνεργίας. Πέραν τούτου ὅμως οὕτε ἐκ τῆς εἰρημένης διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 7, οὕτε ἐξ ἄλλης τινὸς διατάξεως τοῦ ν. δ. 424 προκύπτει καὶ σαφῶς, ὅτι ἐσκοπήθη νὰ καταργηθῇ ἡ διὰ τοῦ ν. δ. 310, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν. δ. 783/1941 παρασχεθεῖσα εἰς τὸν Ὑπουργὸν ἐξουσιοδότησις νὰ χορηγῇ τὰς διὰ τῶν ἀποφάσεων του παρεχόμενας αὐξήσεις εἰς μέρος μόνον τῶν μισθωτῶν καὶ συνεπῶς νὰ διακρίνῃ οὗτος τοὺς ὑπαγόμενους εἰς τὸ σύστημα ὡς ἀπασχολουμένους ἢ μὴ ἀπασχολουμένους τοιοῦτους, μὴ χορηγῶν, εἴτε ἐν ὅλῳ, εἴτε ἐν μέρος, τὰς αὐξήσεις εἰς τοὺς τελευταίους, οἵτινες οὕτω μόνον τὸ διὰ τῶν κατὰ τὸ ν. δ. 310 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὁριζόμενον ποσὸν μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου δικαιοῦνται, ἀφοῦ ἡ διακρίσις αὕτη τῶν ὑπαγόμενων εἰς τὸ σύστημα μισθωτῶν εἰς ἀπασχολουμένους καὶ μὴ ἀπασχολουμένους καὶ ἡ κατὰ τὸ ν. δ. 310 καθιέρωσις μειωμένων ἀποδοχῶν ὡς πρὸς τοὺς δευτέρους δὲν ἀντιτίθεται εἰς τὴν ἄνω ἐννοίαν τοῦ ἀρθροῦ 7, μὴ ἐπιβάλλοντος τὴν ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν ἀποδοχῶν αὐξομειώσιν τῶν ὡς ἄνω δύο κατηγοριῶν μισθωτῶν, ἀλλὰ θεσπίζοντος τὴν διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τοῦ συστήματος ἀναγκαίαν ὡς ἄνω ὑποχρέωσιν τῶν ἐργοδοτῶν. Τὸ ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης, κατ' ἀσκήσιν τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας τοῦ Ὑπουργοῦ, διὰ τῶν ἀποφάσεών του ὡς πρὸς τοὺς ὑπαγόμενους εἰς τὸ σύστημα μὴ ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς καθιερώσεως ἀποδοχῶν μικροτέρων, τυχόν δυσαναλόγων πρὸς τὰς τοιαύτας τῶν ἀσχολουμένων μισθωτῶν, δύνανται νὰ ἐπέλθῃ ἐμμέσως τὸ ἀποτέλεσμα, ὥστε οἱ μὴ ἀπασχολούμενοι, ὑπαγόμενοι δὲ εἰς τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας μισθωτοί, παρὰ τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου διὰ τοῦ συστήματος τούτου ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν, νὰ περιέλθωσιν εἰς κατὰστασιν ἐγγιζούσαν τὴν ἀνεργίαν, τοῦτο δὲν δύναται ν' ἀποτραπῇ δι' ἐρμηνείας τοῦ νόμου, μὴ στηριζομένης καὶ δὴ ἀσφαλῶς εἰς οὐδεμίαν τῶν διατάξεων αὐτοῦ, ἐπὶ πλέον δὲ ὁδηγούσης εἰς τὴν οὐ μόνον μὴ προκλύπουσιν ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 7, ἀλλὰ καὶ ἀτοπὸν λύσιν τῆς ἀναγκαστικῆς καὶ πλήρους ἐξο-

μοιώσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀπασχολουμένων πρὸς τὰς τοιαύτας τῶν μὴ ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, ἀλλὰ δύνανται ν' ἀποτραπῇ μόνον διὰ τῆς ἐν τῷ τῶν νομίμων ὁρίων προσηκούσης, κατὰ τὴν διακριτικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν, χρησιμοποίησεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς παρασχεθείσης αὐτῷ ἐξουσιοδοτήσεως, εἰς ὃν, ἄλλως τε, ὡς ἀρμοδίαν διοικητικὴν Ἀρχήν, καὶ ἀνήκει ἡ ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄνω νόμων καὶ κατὰ τοὺς ὅρους αὐτοῦ παρεχομένη ἐξουσία τῆς ἐπὶ τὰ χεῖρω διὰ τὸν μισθωτὸν τροποποιήσεως τῶν ὁρῶν τοῦ συστήματος καὶ περαιτέρω τῆς, ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς. Κατὰ συνέπειαν ἢ εἰς τὰς ἄνω 25606, 33643 καὶ 39986 ἀποφάσεις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περιεχομένη διάταξις, καθ' ἣν ἡ δι' αὐτῶν χορηγούμενη αὐξήσις δὲν εἶναι ὑποχρεωτική, ἐφ' ὅσον δι' αἰτίαν, ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, δὲν γίνεται οἰαδήποτε ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ, εἰς οὐδεμίαν διάταξιν νόμου ἀντίκειται, οὐτε εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐπικαλούμενην τοιαύτην τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν.δ. 424, κατὰ δὲ τὴν ἡσσονα γνῶμην, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν.δ. 424 (ἥς δὲν κατισχύει τὸ ν.δ. 310 καὶ αἱ κατ' ἐξουσιοδοτήσιν αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις), ὁ ἐνάγων δικαιούται τοῦ διὰ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὕφισταμένου κατωτάτου ὁρίου τῶν ἡμερομισθίων, δεκτὴ δὲ πρὸς ἐξέτασιν ἡ ἀγωγή κατὰ τοῦτο, ἥτοι τὸ κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίων.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἄνω τριῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, σαφὲς καὶ ρητὸν ἐν αὐταῖς ὠρίσθη δι' ἐδικῆς διατάξεως, ὅτι αἱ διὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων χορηγούμεναι αὐξήσεις, ἡ τε παρεχομένη διὰ καθορισμοῦ κατωτάτου ἡμερομισθοῦ, καὶ ἡ διὰ προσθέτου ποσοστοῦ αὐξήσεως παρεχομένη εἰς τοὺς μὴ λαμβάνοντας τροφὴν κλπ. τοιαύτη, εἶναι προαιρετική, ἐφ' ὅσον δι' αἰτίαν, ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, δὲν γίνεται οἰαδήποτε ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει, ὅτι ἐπὶ τῶν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη μὴ ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, ἀδιακρίτως ἂν οὗτοι ὑπάγουνται ἢ ὄχι εἰς τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, δὲν εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὸν ἐργοδότην αἱ διὰ τῶν ὑπουργικῶν τούτων ἀποφάσεων παρεχόμεναι αὐξήσεις. Ἡ τοιαύτη ἔννοια τῆς διατάξεως ταύτης τῶν ὑπουργικῶν τούτων ἀποφάσεων αὐθεντικῶς, οὕτως εἰπεῖν, ἐρμηνευομένης, πρόδηλος καθίσταται ἐκ τοῦ περιεχομένου τῶν ἐπακολουθησασῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ δὴ τῶν ὑπ' ἀριθ. 48843 καὶ 7600/43 τοιούτων, διὰ τῆς πρώτης τῶν ὁρίων ρητῶς ὠρίσθη, ὅτι ἐπὶ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας μισθωτῶν, ὧν δὲν γίνεται χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, δὲν ἰσχύουν αἱ περὶ προαιρετικῶν τῶν αὐξήσεων εἰς περιπτώσιν μὴ χρήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ περιοριστικαὶ διατάξεις τῶν προεκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, τοῦτο ὅμως ἀπὸ τῆς 15 Φεβρουαρίου 1943, ἥτοι σαφῶς ὁρισθέντος καὶ δι' αὐτὴν, ὅτι ἡ περὶ προαιρετικῶν τῶν αὐξήσεων κλπ. ἄνω ἐδικῆς διατάξεως ἰσχύει διὰ τὸ πρότερον χρονικὸν διάστημα, ἐθεσπίσθη δὲ ἡ κατάργησις αὐτῆς διὰ τὸ ἀπὸ 15 Φεβρουαρίου 1943 καὶ ἐφεξῆς τοιοῦτο. Κατ' ἀκολουθίαν, ὁμολογουμένου ἐν τῇ ἀγωγῇ τοῦ γε-

γονότος ὅτι δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τῆς ἐναγομένης, ἥτοι ἐκ λόγων ἀντικειμενικῆς ἀδυναμίας, κατὰ τὸ ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1942 καὶ μέχρι τῆς 15 Φεβρουαρίου 1943 χρονικὸν διάστημα δὲν ἐγένετο χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος. ἔπεται ὅτι, καίτοι ἰσχύοντος ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐναγομένης, ὡς συνολογεῖται, τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, οὗτος δὲν δικαιούται διὰ τὸ ἄνω χρονικὸν διάστημα τὰς διὰ τῶν ἄνω ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τριῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων χορηγηθείσας καὶ ὑπ' αὐτοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀξιουμένης αὐξήσεις, συμφῶνως πρὸς τὴν ἐν αὐταῖς περιληφθεῖσαν ἐδικὴν διάταξιν, καὶ εἶναι συνεπῶς ἀπορριπτέα ἡ ἀγωγή του, ὡς ἀβάσιμος.

Δεκτῆς γενομένης καὶ τῆς ἀντιθέτου ἐκδοχῆς (Πρ. Πρ. Ἀθ. 6666/1943, 7383/43, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. 1943 σελ. 400, Γνωμ. Νομ. Συμβ. 14727/42), δικαστικῶς, ἐντεῦθεν κρίνεται, ὅτι οἱ διάδικοι εἶχον εὐλογον ἀφορμὴν νὰ ἀμφιβάλλωσι περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης, δέον συνεπῶς νὰ συμπηφισθῇ ἡ ἐκατέρωθεν δικαστικὴ δαπάνη (Α. Π. 411/32, Δικ. Ε σ. 44).

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

ΑΠΟΒΛΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΞ ΟΙΚΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Προεδρική διαδικασία ἀρθρ. 634 Πολ. Δικονομίας.

Ἀρμοδιότης Προέδρου Πρωτοδικῶν πρὸς ληψὶν προσωρινῶν μέτρων κατὰ μισθωτοῦ, κατέχοντος χώρον τοῦ ἐργοδοτοῦ, μετὰ λήξιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀρνούμενου εἰς ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ.

Τὸ ζήτημα, περὶ τοῦ ὁποίου ἡ κατωτέρω προεδρική ἀπόφασις, εἶναι κατὰ ποῖον τρόπον ἀποβάλλεται μισθωτός, ἀρνούμενος νὰ ἐκκενώσῃ χώρον τοῦ ἐργοδότη, ποῦ παρεχωρήθη εἰς αὐτόν, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, μετὰ τὴν διάλυσιν αὐτῆς.

Ἡ ἀπόφ. τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως συμφωνεῖ πρὸς ἐκείνην, τοῦ Πρωτοδικεῖο Ἀθηνῶν 243/43, Ἐπιθ. Ἐργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 50, σελ. 592, ὅτι ἀρμόδιος εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν εἶναι ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, κατ' ἀρθρ. 634 § 1 τῆς Πολ. Δικονομίας (οὕτω καὶ *Ι. Χαριτάκης*, Ἐπιθ. Ἐργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 50, σελ. 592).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 9051/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδικῆς κ. Α. Τούσης

Δικηγόρος ὁ κ. Σ. Καλφόπουλος

Ἡ καθ' ἥς ἡ αἴτησις προσελήφθη ὡς θυρωρὸς εἰς τὴν ἐν τῇ αἰτήσῃ πολυκατοικίαν. Σὺν τῷ μισθῷ παρείχετο εἰς τὴν καθ' ἥς ἡ αἴτησις καὶ χώρος πρὸς παραμονὴν αὐτῆς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας τῆς. Μετὰ τὴν λήξιν τῆς συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν ἡ καθ' ἥς δὲν ἡλευθέρωσε τὸν κατεχόμενον χώρον, οὐ ἕνεκα καὶ ζητεῖ ὁ μισθωτὴς τῶν ὑπηρεσιῶν, ὅπως, λαμβανομένων ὑφ' ἡμῶν προσωρινῶν μέτρων, συμφῶνως πρὸς τὸ ἀρθρ. 634 § 1 τῆς Πολιτ. Δικονομίας, διατάξωμεν τὴν ἀποβολὴν ταύτης.

Ἡ αἴτησις εἶναι νόμιμος (παρόμοια καὶ ἐν *Classon - Tissier. Morel* Πολιτ. Δικον. μετάφρ.

προσαρμογή Γ. Ράμκου, 320 και ἐν Rev. Trim. 1911, σελ. 814) και ὡς τοιαύτη ἐξεταστέα.

Ἐκ τῶν ἐνώπιον ἡμῶν παρὰ τοῦ αἰτοῦντος ἐκτεθέντων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς ἀπὸ 18 Ἰουλίου 1943 ἐπιστολῆς τῆς καθ' ἧς ἡ αἵτησις, δι' ἧς αὐτὴ δηλοῖ, ὅτι ἀπεχώρησεν οἰκιοθελῶς τῆς θέσεως ὡς θυρωροῦ τῆς πολυκατοικίας, λαβοῦσα πᾶν ὅ,τι ἐκ τῆς σχέσεως ταύτης ἐδικαιοῦτο, βεβαιοῦται ἐπαρκῶς τὸ βάσιμον τῆς αἰτήσεως. Συντρέχει δὲ περίπτωσις κατεπελγόντος, ὥς ἐκ τοῦ ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα ἡ ἐγκατάστασις ἐτέρου θυρωροῦ εἰς τὸν παρ' αὐτῆς κατεχόμενον χώρον διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς πολυκατοικίας. Δέον ὅθεν, ὅπως γίνηται δεκτὴ ἡ αἵτησις, διατασσομένης τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ ὑπὸ τῆς καθ' ἧς ἡ αἵτησις κατεχομένου χώρου.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΚΟΙΝΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ ΠΑΘΟΝΤΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Υπολογισμὸς βάσει τῶν κατωτάτων ὑποχρεωτικῶν ὁρίων συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας

Ὑποχρέωσις εἰς ἀνὸρθωσιν ζημίας ἐκ πάσης ἀδίκου πράξεως. — Ἐπιλογὴ τῆς ἐκ τοῦ νομοῦ 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καὶ ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀπεζημιώσεως. — Παράβασις μέτρων ἀσφαλείας μισθωτοῦ. — Ἀσφάλεια εἰς βιολογικὰ ἐργαστασια. — Περιπτώσεις πραγμα. σφωμεσύνῃς. — Ἐξαίρεσις μαρτύρων. Ὑπολογισμὸς τῆς ἀπεζημιώσεως βάσει τῶν κατωτάτων ὁρίων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. — Ἀποδείξεις.

Ἐφετείου Ἀθηνῶν 487/1943

Εισηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. Κ. Στυλός

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Τραυλός, Ι. Παπαδέας

Ἐφ' ὅσον προβάλλεται καὶ δὲν ἀμφισβητεῖται, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐνηλικιώθη νομίμως συνεχίζῃ τὸν δικαστικὸν ἀγῶνα ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι.

Κατ' ἀρχὴν ὁ ἐκ πώσης ἀδίκου πράξεως ἡ παραλείψεως ἐπιβεβλημένης ἐνεργείας ζημιωθείς δικαιούται νὰ ἀπαιτηθῇ παρὰ τοῦ βλάψαντος ἡ τοῦ προστήσαντος αὐτὸν τὴν ἀνὸρθωσιν τῆς προεληθούσης ἐντεῦθεν περιοριστικῆς ζημίας. Ἐν περιπτώσει ὅμως ἀτυχήματος ἐκ βίαιου συμβάντος, πλήξαντος ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τινος ἄλλης ἐκ τῶν ἐν ἀρθρῷ 2 τοῦ νομοῦ 551 ἀναφερομένων, ὀφειλομένου δὲ εἴτε εἰς τὸν δόλον τοῦ ἐργοδότη ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστεθέντος, εἴτε εἰς παραβασιν νόμου, διατάγματος ἢ κανονισμοῦ περὶ τῶν ὅρων τῆς ἀσφαλείας τοῦ ἐργάτου, ὁ παθὼν ἔχει ἐκλεκτικὸν δικαίωμα ἢ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποζημιώσιν τοῦ νόμου 551 ἢ τὴν τοιαύτην τοῦ κοινοῦ δικαίου (ἀρθρ. 1, 2, 16 τοῦ νομοῦ 551). Ἐχει δὲ περιεχόμενον ἡ τελευταία τὴν καταβολὴν οὐ μόνον τῶν γενομένων δαπανῶν καὶ τῶν ὅσων ἐστερέθη ὁ παθὼν περιοριστικῶν ὀφελημάτων, ἀλλὰ καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν ὅσων μέλλει νὰ στερηθῇ συνεπείᾳ τοῦ ἀτυχήματος.

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 77 τοῦ Ν. Δ. τῆς 14/22 Μαρτίου 1934, ὡς τοῦτο μεταγενεστέρας διευσαφηνισθῇ διὰ τοῦ ἀρθροῦ 35 τοῦ Β. Δ. τῆς 10/14 Ὀκτωβρίου 1937 «περὶ ἀσφαλείας τῶν ἐν τοῖς βιολογικοῖς ἐργοστασίοις ἀσχολουμένων ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν», ἐκδο-

θέντος βάσει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ νόμου Γ' 241, διετάχθη, ὅπως αἱ ροκαριστικαὶ μηχαναὶ (ἐκχονδριστήρες) φέρωσι προφυλακτήρας ἀνθρωποῦς, τοποθετημένους ἐπὶ ὀριζοντίου ἐπιπέδου καὶ ἐφαπτομένους διὰ κολινδρῶν, ἐπιτροπόντων τὴν μετακίνησιν τοῦ ἐπ' αὐτῶν καὶ πλευρῶς ἐφαπτομένου ξύλου. Ἐπίσης διὰ τοῦ ἀρθροῦ 149 ν. δ. τῆς 14/22 Μαρτίου 1934 «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ υπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως βιοτεχνικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐργοστασίων κλπ.» ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις προσώπων κάτω τῶν 18 ἐτῶν εἰς ἐργασίας ἐκτελουμένας, σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ διὰ ἐκχονδριστήρων.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διαταγμάτων τούτων γίνεται φανερόν, ὅτι ἡ ἐγκατάστασις προφυλακτῆρων ἐπὶ τῶν κατονομαζομένων μηχανημάτων διετάχθη ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ προφυλάσσωνται οἱ χρῆσι μοιοῦντες ταῦτα ἐργάται ἀπὸ τοῦ δυστυχήματος εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι πιθανόν νὰ ὑποκίψωσι, ἰδίως ὁ ἡθελὲς χαλαρωθῇ ἡ ἐντεταμένη προσοχὴ τῶν. Ἡ αἰτία ὁρυσίς δὲ τῆς χρησιμοποίησεως ἀνηλίκων εἰς ὀριζοντίους ἐπιχειρήσεις ἐγένετο ἀσχετὴς πρὸς τὸ ἐάν τὰ ἐπικίνδυνα μηχανήματα ἔχωσιν ἢ οὐ προφυλακτήρας, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ὑποτίθεται, ὅτι οὗτοι, ὡς στερούμενοι πνίγας, δὲν θὰ εἴαι ἱκανοὶ νὰ προστατεύσωσιν ἑαυτοῦς κατὰ τοῦ ἐκ τῶν μηχανῶν κινδύνου.

Κατ' ἀκολουθίαν, ἐπὶ ἀτυχήματος ἐπισυμβάντος εἰς ἐργάτην ὑπὸ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτημένης μηχανῆς, μὴ φεροῦσης τὸν κατὰ τὸν νόμον προφυλακτήρα ἢ εἰς ἀνήλικον γοητὴν ποιηθέντα παρὰ τὴν ἀνω ἀπαγορεύσιν, ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ὡς εἰς τῆς συνδρομῆς ἐτέρου στοιχείου, ν' ἀποζημιώσῃ τὸν παθόντα (ἀρθρ. 16 ν. 551). Ἐπὶ τῶν προκειμένων δὲ παθὼν ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ ροκαριστικὴ μηχανή, ἡ χρησιμοποιομένη ἐν τῷ βιολογικῷ ἐργοστασίῳ τῆς ἐναγομένης δὲν ἔφερε προφυλακτήρα, ὅτι τὸ ὕψος, μοιολογίᾳ ὄντα κατὰ τῶν 18 ἐτῶν, ἐστερεῖται νὰ ἐγγασθῇ εἰς τὴν ἀνω μηχανήν, ὅτι κατὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ ταύτην περιεπλάτῃ ἡ χειρὶς τοῦ καὶ ἀπεκκλίνει μὲχρι τοῦ καρπῶ, καὶ βάσει τούτου διώκει τὴν ἀνὸρθωσιν πάσης τῆς προξενηθείσης αὐτῷ ζημίας, συνισταμένης ἐκ τῶν δαπανῶν, ὧς ἔλαμε πρὸς θεραπεία του, καὶ ἐκ τῶν ἡμερομισθίων, τα ὅτι αὐτοῦ ἐστερέθη καὶ λογῶ τῆς ἀναπηρίας του μέλλει νὰ στερεῖ ἢ ἐφ' ὅρου ζωῆς. Ὡςτε νόμιμον ἔχει εἰρησμία ἡ ἐνδίκαιος ἀγωγὴ καὶ ἀπορριπτεῖται τὰ ἀντιθέτως ὑποστηριζόμενα.

Πράγματι, ἐάν ἡ διάγνωσις τοῦ ἀμφισβητουμένου ἀντικειμένου τῆς δικῆς ἐξαριθμοῦται ἐκ γνώσεων ἰδιαιτέρως ἐμπειρίας, τέχνης ἢ ἐπιστήμης, τότε διατάσσεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου πραγματογνωστικὴ ἀρθρ. 291 Πολ. Δικ.). Αἱ ροκαριστικαὶ μηχαναὶ (ἐκχονδριστήρες) πρέπει νὰ φέρωσιν ἐπ' αὐτῶν προφυλακτήρας (ἴδε εἰς προηγουμένην σκέψιν διατάγματα). Ἡ διαπίστωσις ὅμως τοῦ ἂν ἔχωσιν τοποθετηθῇ ἢ οὐ προφυλακτήρας δὲν ἀπαιτεῖ ἰδιαιτοῦσαν ἐμπειρίαν ἢ τέχνην ἢ ἐπιστήμην, διότι δύναται νὰ ἐπιτελεθῇ διὰ τῆς κοινῆς τῶν μαρτύρων ἐμπειρίας. Κατ' ἀκολουθίαν, ἐν προκειμένῳ, ὁρθῶς ὑπὸ τῆς πρώτης τῶν προσβαλλομένων ἀποφάσεων διετάχθη ἐμ ἀνταρῶς ἀποδείξεις περὶ τοῦ περιστατικοῦ ὅτι ἡ ροκαριστικὴ μηχανή, ἡ προκαλέσασα τὸ αὐτὸ αὐτὸ ἐπὶ τὸν παθόντα, δὲν ἔφερε προφυλακτήρα καὶ συνεπῶς τὸ παροπλισμὸς τῆς ἐκκαλοῦσης περὶ τοῦ ὅτι ἔδει ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου νὰ διετάσσεται πραγματογνωμοσύνη, νόμος ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτεῖται τυγχάνει.

Ἄν ὁ μάρτυς εἶναι προστατικῶς εἰς τὸν διεξάγοντα τὴν ἀποδείξιν δι' ἰδιαιτέρας σχέσεως ὑπηρεσίας ἢ ἐξαρτήσεως, οὕτως ὥστε ἡ ἐλευθερία τῆς βουλήσεώς του κατὰ τὴν ἐκθεσιν τῶν περιστατικῶν, περὶ ὧν ἐκλήθη νὰ καταθέσῃ, δὲν θὰ εἶναι ἀνεπη-

ρέαστος, ἐπὶ τῇ ἐνατάσει τοῦ καθ' οὗ ἡ ἀπόδειξις ἀπιβάλλεται. Ἡ ἰδιότης ὅμως τοῦ ὑπαλλήλου ἡ ἐργάτου ἐπιχειρησιῶς τινος αὐτὴ καὶ μόνη οὐτε ἰδιαίτεραν ἐξάρτησιν, οὐτε ἰδιόζουσαν σχέσιν προσηλώσεως πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν τεκμηριοῖ. Ἰδίᾳ ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τῆς πληθῆος τῶν προστατευτικῶν τῶν ἐργαζομένων νόμων καὶ ἐσχάτως τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, χάρις εἰς τὴν προστασίαν τῶν ὁποίων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εὐρίσκειται ὑπὸ τὴν ψυχολογικὴν καταδυναστευσιν τοῦ ἐργοδότηου καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ γίνῃται ἀκουσίως τοῦ τυφλὸν ὄργανον τῶν θελήσεων τοῦτου ὁ μαθησιός. Συνεπῶς ἡ ἐνστασις ἐξαιρέσεως, ὑποβληθεῖσα ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τῶν μαρτύρων τῆς ἐναγομένης, ἐπὶ τῷ λόγῳ μόνον οὐδεὶς εἶναι ἐργάται ἡ ὑπάλληλοι τῆς καθ' ἧς καὶ ὡς τοιοῦτοι εἶναι προσηλωμένοι δι' ἰδιαζούσης σχέσεως πρὸς ταύτην ἢ ἄλλως ἐξαρτῶνται ἀπὸ ταύτης, νόμῳ ἀβάσιμος κρίνεται καὶ ὁρθῶς ὡς τοιαύτη ἀπερριφθῇ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5143/1941 ἀποφάσεως καὶ τὸ περὶ τοῦ ἐναντιοῦ παρὰ τὸν τῆς ἐκκαλούσης κρίνεται ἀπορριπτόν.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἡ ὑπ' ἀριθ. 5143 δικαστικὴ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου, προέτεινεν, ὅτι ὡς κατώτατον ὄριον, βάσει τοῦ ὁποίου θὰ ὑπελογίζετο ἡ καταβλητέα αὐτῷ ἀποζημίωσις, εἶδει νὰ ἐτίθετο ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον καθωρίζετο ὡς πρὸς τοὺς ξυλουργούς ἢ τοὺς μαθητευομένους μηχανοξυλουργούς διὰ τῶν ἀφορῶν τὰς ξυλουργικὰς ἐπιχειρήσεις συλλογικῶν συμβάσεων ἀπὸ 23/7/36, ἧς ἡ ἰσχὺς ἤρξετο τὴν 19/8/36, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀπὸ 1/8/37, ἧς ἡ ἐναρξὶς ἰσχύος εἶχεν ὁρισθῇ ἡ 1/9/37. Ἡ πρότασις τοῦ αὐτοῦ, ἂν καὶ προεβλήθη κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς, νομίμως ἐγένετο, συμφώνως πρὸς τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει. Ἐφ' ὅσον δὲ ὁ παθὼν, ἂν μὴ ἐπὶ τῇ ἀνύχημα, θὰ ἐμισθοδοτεῖτο βάσει τῶν κατωτάτων ὁρίων, αἶναν, κατὰ τοὺς ἰσχυρισμούς του, θεωρεῖται ὅτι ἂν ἀνωτέρω συλλογικαὶ συμβάσεις ὑποχρεωτικῶς, ταῦτα δὲ εἶναι ἀνώτερα τῶν αἰτουμένων διὰ τῆς ἀγωγῆς, εἶδει καὶ ὁ ὑπολογισμός τῆς καταβλητέας ἀποζημιώσεως νὰ ἐγένετο ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ταῦτα, διατασσόμενων τῶν σχετικῶν ἀποδείξεων διὰ τὴν ὑπαρξὴν τῶν μὴ προσαγομένων συλλογικῶν συμβάσεων. Παρὰ ταῦτα ἀπερριψὲ τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ ἐφεσβλήτου, σιγῇ παρελθούσα ταύτην. Οὕτω ὅμως κρίνασα μεταρρυθμιστέαν ἐαυτὴν κατέστησε, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον ἀντεφάσεως.

Μετὰ ταῦτα δέον, ἐπιφυλάσσοντος τοῦ δικαστηρίου νὰ κρίνῃ ὀριστικῶς, νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐφεσβλήτος ἐνάγων, ὅπως ἀποδείξῃ τὴν ὑπαρξὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων διὰ τὴν σύστασιν τῶν ὁποίων ἐπιβάλλεται ἡ κατάρτις ἐγγράφου (ἄρθρ. 2 Α.Ν. 16/31 Νοεμβρίου 1935) διὰ προσαγωγῆς κεκυρωμένου ἀντιγράφου τοῦ κατατεθειμένου παρὰ τῷ Εἰρηνοδικεῖ φρωτοτύπου (1).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤ' ΑΜΟΙΒΑΙΑΝ ΣΥΝΑΙΝΕΣΙΝ

Ἀναρμοδιότης τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς

Ἐφ' ὅσον λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας δι' ἄβι-

άστου καὶ ἐλευθέρως συναινέσεως, διὰ καταβολῆς ἀπεζημιώσεως, δὲν ἔχει ἀρμοδιότητα ἡ Πρωτ. Ἐπιτροπὴ ν' ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς ἀπολύσεως.

Ἡ μονιμότης τῶν ἐφεδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν ἀπορρέει ἐκ τοῦ ἁρθροῦ 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936. Νόμιμος τρόπος ἀπολύσεως αὐτῶν καὶ δι' ὠρισμένους λόγους εἶναι ὁ διὰ τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς. Ἄν ἡ ἀπόλυσις γίνῃ παρὰ ταῦτα, μονομερῶς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότηου καὶ ὁ ἐφεδρὸς παλαιὸς πολεμιστὴς εἰσπράξῃ τὴν ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημίωσιν, τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω ἀποφάσεώς του δέχεται, ὅτι δὲν ἔχει ἀρμοδιότητα ἡ Ἐπιτροπὴ ν' ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἀπολύσεως, μὲ περαιτέρω ἀποτέλεσμα τὴν μὴ ἐφαρμογὴν τῶν εἰδικῶν περὶ προστασίας τῶν ἐφεδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν διατάξεων.

Ἀποδέχεται οὕτω τὴν ἀποψιν, ὅτι ἡ ἀκυρότης καὶ ἐκ τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936 εἶναι σχετικὴ, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 90/1943

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. Δ. Διγενόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Κορόζος, Σ. Μεσημέρης, Ε. Παπαδάκης

Ἐκ τοῦ φακέλλου βάσιμος ἀποδεικνύεται ὁ σχετικὸς τῆς αἰτήσεως καὶ προέχων λόγος ἀκυρότητος, καθ' ὃν ἡ ἐκδοῦσα τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν Ἐπιτροπὴ Προστασίας Ἐφεδρῶν Παλαιῶν Πολεμιστῶν ἀναρμοδιᾶς ἐπελήφθη τῆς μετὰ τῆς προσαγωγῆς ἐργοδοτικῆς καὶ τοῦ νομοτύπου καὶ παραδεκτῆς παρεμβαίνοντος ἐφεδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν διαφορᾶς, ἐκ πλάνης περὶ τὰ πράγματα, ὑπολαβοῦσα τὴν μετὰ τούτων ἐκτοτε ὑφισταμένην ὑπαλληλικὴν σχέσιν λυθεῖσαν παρὰ τοῦ ἐργοδότηου μονομερῶς. Πράγματι ἡ ἐν τῷ φακέλλῳ ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1941 ἀπόδειξις τοῦ παρεμβαίνοντος ἀποδεικνύει τρανῶς τὸ ἀντικειμενικῶς ἀνυπόστατον τῆς γενομένης δεκτικῆς ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως πραγματικῆς καταστάσεως. Ἡ ἀπόδειξις αὕτη καὶ καθ' ἧς οὐδεμία συγκεκριμένη καὶ σαφὴς αἰτίασις παρὰ τοῦ παρεμβαίνοντος προβάλλεται, ἀναποδείκτος ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ οὐδὲ καὶ πιθανολογούμενῃ ἐκ τοῦ φακέλλου, τρανῶς μαρτυρεῖ, ὅτι ἅμα τῇ παρὰ τοῦ ἐργοδότηου καταγγελίᾳ τῆς ἐκτοτε ὑφισταμένης συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου μετὰ τὴν κατοβολὴν παρὰ τοῦ ἐργοδότηου πλήρους τῆς συμφωνηθείσης ἀποζημιώσεως ἐλύθη δι' ἀβιάστου καὶ ἐλευθέρως συναινέσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ἡ ὑπαλληλικὴ σχέσις καὶ μεθ' ἣν λύσιν, οὐδαμοῦ προσκρούουσιν, δὲν εἶχεν ἀρμοδιότητα ἡ κατὰ νόμον 244 Ἐπιτροπὴ, ὅπως ἐπιληφθῇ τῆς προστασίας τοῦ παρεμβαίνοντος ἐφεδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, κατὰ τὴν σχετικὴν νομοθεσίαν, ἐπιλαμβανομένη ἐπὶ μονομεροῦς ἀπολύσεως τοῦ παλαιῶν πολεμιστοῦ, ὁπότε ἡ ἐρευνα ἂν συντρέχῃ λόγος ἀπολύσεως ἐκ τῶν ἐν τῷ νόμῳ περιοριστικῶς καθωριζομένων. Τοιοῦτῃ δὲ ὑπῆρξε καὶ ἡ κρίσις τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29942/1941 ἀποφάσεως τοῦ ἐπιληφθέντος αἰτήματος τοῦ παρεμβαίνοντος περὶ προσωρινῆς διατροφῆς. Ἐφ' ὅσον οὕθεν ἀποδεδειγμένως οὐκ ἀπλῶς κατὰ πεπληνημένην ἐκτίμησιν τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἐκ πλάνης περὶ τὰ πράγματα ἐγένετο δεκτικὴ πραγματικὴ κατάστασις ἐξ ἀντικειμένου ἀποδεικνυμένη ὡς ἀνύστατος, δεκτικὴ καθίσταται ἡ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσις ἀκυρώσεως κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον λόγον ἀκυρώσεως, καὶ μεθ' ὃ παρέρχεται ἡ ἐρευνα τῶν λοιπῶν τοιούτων.

1) Βλέπε τὸ εἰδικὸς περὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀρθροῦ τῆς ἐνδιαφερούσης ἀνωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Ἐφεσβλήτου Ἀθηνῶν εἰς Ἐπιστ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 42, σελ. 341.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΝΟΜΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ 765/1943 (¹)

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τοῦ Νομ. Διατάγματος 424/41 καὶ τοῦ β.δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920 περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου ΓΘΟΔ' κλπ.

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τοῦ Ν. Δ. 424 ἀνέκυψαν ὀρισμέναι ἀμφισβητήσεις, οἵτινες ἔδωσαν ἀφορμὴν εἰς τὴν δημιουργίαν δυσχερειῶν διὰ τὴν ὀριστικὴν ρύθμισιν τῶν σχέσεων τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων τούτων ἀπολυομένων ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων μισθωτῶν, ἐκρίθη σκόπιμον, ὥπως τροποποιηθῶν καὶ συμπληρωθῶν αἱ διατάξεις αὗται, ἵνα οὕτω ἐλθείνῃ πᾶσα ἀμφιβολία ἐπὶ τῆς ἀληθοῦς αὐτῶν ἐννοίας.

Ἐκ τῆς διατυπώσεως τῶν παραγράφων 4 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 9 θὰ ἦ ἰκανὸν εἶναι νὰ συναγάγῃ, ὅτι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 ὑπάγονται μόνον οἱ μισθωτοί, οἵτινες ἐδικαιώθητο ἀποζημιώσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2112, καὶ ὅτι οἱ μὴ δικαιούμενοι τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως ἡδύναντο νὰ ἀπολύωνται ἐλευθέρως καὶ ἄνευ τῶν διατυπώσεων, τὰς ὁποίας ἐπιβάλλει τὸ ἄρθρον τοῦτο. Ὡσαύτως ὅτι ἡ καταβολὴ ἀποζημιώσεως δὲν ἦτο ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπὸ κρίσιν σχεδίου Νόμου ἀντικαθίσταται αἱ παράγρ. 4 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 9 καὶ καθορίζεται :

α) Ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρου 9 ὑποχρεοῦται ἐν περιπτώσει ἀποδοχῆς αἰτήσεως περὶ ἀπολύσεως προσωπικοῦ, ὥπως ἐπὶ βάλῃ εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 καὶ τοῦ Β. Δ. 16/7/20 προβλεπομένην ἀποζημίωσιν διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας.

β) Ὅτι οἱ ἀπολυόμενοι μισθωτοὶ ὧν δὲν ἐγένετο χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν πρὸ τῆς ἀπολύσεώς των ἢ εἰς ἣν περιπτώσιν ἀπασχολοῦντο οὗτοι κατ' ὀρισμένης ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος λόγῳ ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας δικαιοῦνται ἀποζημιώσεως ὑπολογισομένης ἐπὶ τῇ βάσει ἀποδοχῶν τὰς ὁποίας θὰ ἐλάμβανον οὗτοι ἐργαζόμενοι κανονικῶς.

γ) Ὅτι ἡ ἀποζημίωσις ὀφείλεται καὶ εἰς ἣν τυχὸν περιπτώσιν οἱ μισθωτοὶ δὲν δικαιοῦνται τοιαύτης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112 καὶ τοῦ Β. Δ. 16/7/20 καὶ ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας.

Ἡ ἀποζημίωσις τῶν μὴ συμπληρωσάντων δίμηνον ὑπηρεσίαν καθορίζεται εἰς ἀποδοχὰς 20 ἡμερῶν προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων καὶ εἰς πέντε ἡμερομίσθια προκειμένου περὶ ἐργατῶν.

δ) Ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἔχουν συμπληρώσει δίμηνον παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, δύναται κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 9, λαμβανούσης ὑπ' ὄψιν τὴν οἰκονομικὴν δυνατότητα τῆς ἐπιχειρήσεως, νὰ προσανέξῃ μέχρι ποσοῦ ἀντιστοιχούντος πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἐξήκοντα ἡμερῶν. Δέον νὰ τονισθῇ, ὅτι ἐκ τῆς διατυπώσεως τῶν παραγρ. 4 καὶ 5 σαφῶς ἡδὴ προκύπτει, ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις, αἵτινες κατόπιν ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ

Ἐργασίας ἀπολύουσι μισθωτοὺς, ὑποχρεοῦνται ὥπως καταγγέλλωσιν ἡμέσως τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ καταβάλλωσι τὴν ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὀριζομένην ἀποζημίωσιν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ μέχρι σήμερον κρατοῦντα.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 ἀντικαθίσταται τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Ν. Δ. 424. Διὰ τῆς παραγράφου 1 καταργεῖται ὁ μέχρι τοῦδε ὑφιστάμενος περιορισμὸς ποσοστοῦ 15 ο/ο καὶ ὁ ἀριθμητικὸς τοιοῦτος τῶν 200 κατ' ἀνώτατον ὄριον ἐντὸς ἐνὸς ἡμερολογιακοῦ ἔτους τῶν δυναμένων ν' ἀπολυθῶσι μισθωτῶν καὶ καθορίζεται, ὅτι αἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις δύνανται νὰ καταγγέλλωσι τὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν παρ' αὐταῖς ἐκαστοῦτε ὑπηρετούντων μισθωτῶν ὑπὸ μόνον τὸν περιορισμὸν τῆς αἰτιολογήσεως τῆς ἀπολύσεως.

Ἡ ἄρσις τῶν ἀνωτέρω περιορισμῶν ἐθεωρήθη ἐνδεικνυμένη, καθόσον μετὰ τὴν θέσπισιν τῆς ἀρχῆς τοῦ ἡτιολογημένου τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἥτις ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη καὶ μετὰ τὴν διὰ τοῦ παρόντος νόμου ἀντικατάστασιν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. Δ. 424, οὐδένα οὐσιαστικὸν λόγον ἐξυπηρετοῦν οἱ ἐν λόγῳ περιορισμοί. Ἐκρίθη σκόπιμον, ἀλλὰ κοινωνικῶς καὶ οἰκονομικῶς ἐπιβεβλημένον, ὥπως μὴ ἐπιβάλλεται περιορισμὸς εἰς τὸ πρὸς ἀπόλυσιν δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἐπιδεικνύουν ἀνάγκοστον συμπεριφορὰν ἢ εἶναι ἀκατάλληλοι ἢ ἀνεπαρκεῖς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς εἰς τούτους ἀνατιθεμένης ἐργασίας.

Ἡ εἰς τοὺς οὕτω ἀπολυομένους μισθωτοὺς παρεχομένη εὐχέρεια προσφυγῆς εἰς τὸ δικαστήριον ἀποτελεῖ ἱκανὴν δικαίειδα διὰ τὴν μὴ κατάχρησιν ἐκ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν τοῦ διὰ τῆς ἀνωτέρας διατάξεως παρεχομένου εἰς τούτους δικαιώματος, ἰδίᾳ μετὰ τὴν διὰ τοῦ παρόντος Νόμου ἐπερχομένην τροποποίησιν τῶν σχετικῶν μὲ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν διατάξεων.

Ἀπὸ ἱκανοῦ χρόνου ἤρχισε νὰ ὀριμαίνῃ ἡ ἀντιληψις ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις δὲν ὑφίστανται διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν ἀτομικῶν συμφερόντων, ἀλλὰ διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ συμφέροντος τῆς ὁλότητος καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς φρονούμεν ἡ κανονικὴ καὶ ἀπρόσκοπος λειτουργία τῶν ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεων, ὡς καὶ ἡ εὐδυνείδης ἐκτελεσις τοῦ καθήκοντος τῶν μισθωτῶν, ἀποτελεῖ ἐκπληρωσιν κοινωνικοῦ καθήκοντος καὶ συμβάλλει σπουδαίως εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ κοινωνικοῦ συμφέροντος.

Πρὸς τοῦτο διὰ τῆς παραγράφου 2 παρεσχέθη ἐπὶ πλέον εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις τὸ δικαίωμα πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοστοῦ μισθωτῶν, διὰ λόγους μὴ συμπεριλαμβανομένους εἰς τὴν παράγραφον 1. Πάντως ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ἐν λόγῳ παραγράφου καταγγελία, ἐπαφιεμένη εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότη, δέον νὰ γίνεταί ἐγγράφως καὶ δι' ὀρισμένην αἰτίαν.

Ἐπειδὴ ἐπὶ ἀριθμοῦ μισθωτῶν κάτω τῶν 15 κατὰ

(¹) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 51, σελ. 630.

τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ποσοστοῦ 5 ο)ο ἢ 8 ο)ο θὰ προέκυπτε κλάσμα, καθορίζεται, ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις παρὰ ταῖς ὁποίαις ὑπηρετοῦν μισθωτοὶ ἀπὸ 1—15 θὰ δύνανται νὰ ἀπολύσωσιν ἓνα μισθωτόν.

Διὰ τῆς παραγράφου 8 ὁρίζεται, ὅτι εἰς ἀμφοτέρως τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ἀπολύσεως, προσωπικοῦ δέον, διὰ τὸ ἐγκυρὸν τῆς ἀπολύσεως νὰ προσλαμβάνεται ἄλλος μισθωτὸς τῆς αὐτῆς ἢ συγγενεὺς εἰδικότητος καὶ μὲ τὸς αὐτὰς ἀποδοχὰς. Ἐπίσης ὅτι ἐντὸς προθεσμίας τριῶν ἡμερῶν καὶ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος πρέπει ν' ἀναγγέλληται εἰς τὴν οἰκίαν Ἐπιθεώρησιν Ἑργασίας, ἢ ἐλλείψει ταύτης, εἰς τὴν οἰκίαν ὁστυνομικὴν Ἀρχήν, ἢ ἀπόλυσις μισθωτοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 10, ὡς καὶ ἡ πρόσληψις ἀντικαταστάτου.

Διὰ νὰ τεθῇ περιορισμὸς εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τοῦ παρεχομένου εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις διὰ τὴν ἀπόλυσιν ποσοστοῦ 8 ἢ 5 ο)ο καθορίζεται διὰ τῆς παραγράφου 5, ὅτι εἰς τοὺς οὕτως ἀπολυομένους καταβάλλεται ἐκτὸς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως, καὶ πρόσθετος τοιαύτη ἴση πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἃς θὰ ἐδικαιοῦντο ἐργαζόμενοι ὑπὸ καθεστὸς πλήρους ἀπασχολήσεως εἰς διάστημα 1 μηνός. Ἐπίσης ὅτι καὶ εἰς τοὺς μὴ δικαιουμένους ἀποζημιώσεως, λόγω μὴ συμπληρώσεως τοῦ ἀπαιτουμένου χρόνου, καταβάλλονται αἱ ἀποδοχαί, ἃς θὰ ἐδικαιοῦντο ἐργαζόμενοι εἰς διάστημα 1 μηνός ὑπὸ καθεστὸς πλήρους ἀπασχολήσεως.

Ἐν τῷ ἀρθρῷ 10 τοῦ Ν. Δ. 424 δὲν καθωρίζεται ἐντὸς πόσου χρονικοῦ διαστήματος ἦτο ὑποχρεωμένος ὁ ἐργοδότης νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸν παρ' αὐτοῦ ἀπολυθέντα μισθωτόν. Διὰ τῆς προσθήκης τῆς γενομένης διὰ τῆς παρ. 6 αἱρεται ἡ ἀσάφεια αὕτη, ὁριζομένου ὅτι ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ὅπως ἀντικαταστήσῃ τὸν ἀπολυθέντα ἐντὸς 20 μέρου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως, καὶ ὅτι ὑφίσταται ὑποχρέωσις τούτου πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀπολυομένου μέχρι τῆς ἡμερομηνίας τῆς προσλήψεως τοῦ ἀντικαταστάτου.

Διὰ νὰ μὴ τελῇ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἡ παρὰ τοῦ ἐργοδότηου γενομένη ἀπόλυσις μισθωτοῦ, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθ. 10, ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῆς ἀκυρώσεως δι' ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου, πρὸς ὃ ἐνδεχομένως θὰ προσέφυγεν ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτὸς, τίθεται διὰ τῆς παρ. 7 περιορισμὸς εἰς τὴν ἀσκήσιν τοῦ δικαιώματος τούτου τοῦ μισθωτοῦ, ὅπερ δύναται νὰ ἀσκηθῇ τὸ πολὺ ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Διὰ τῆς παραγράφου 8 καθορίζεται, ὅτι ὁ ἐργοδότης εἰς περιπτώσιν ἀκυρώσεως ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου τῆς παρ' αὐτοῦ γενομένης ἀπολύσεως μισθωτοῦ, δύναται ἅμα τῇ ἐπανάφῃ τοῦ ἀπολυθέντος ν' ἀπολύσῃ ἐπὶ καταβολῇ τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως τὸν ὡς ἀντικαταστάτην τούτου προσληφθέντα, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τῶν ἀρθρῶν 9 καὶ 10 τοῦ Ν. Δ. 424. Τὸ μέτρον τοῦτο ἐθεωρήθη ἐπιβεβλημένον, ἵνα μὴ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐργοδότης νὰ διατηρῇ δύο μισθωτοὺς εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν.

Διὰ τῆς παραγράφου 9 καθορίζεται, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 10 ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ πάσης ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, ἀνεξαρτήτως ἂν ἔχῃ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ ταύτης τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

Ἐπειδὴ ἐγεννήθησαν ἀμφιβολίαι κατὰ πόσον αἱ διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 424 ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας χρονικῆς διαρκείας μικροτέρας τοῦ διμήνου, διὰ τοῦ ἀρθροῦ 3 ὁρίζεται, ὅτι αἱ διατάξεις αὗται ἰσχύουν ἀνεξαρτήτως τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ ὅτι αἱ συμβάσεις ἐργασίας ὠρισμένης διαρκείας δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 424.

Κατόπιν τῆς ἀνατροπῆς τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν καὶ τῆς αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν καὶ λόγω τῆς ἀνάγκης τῆς ταχείας καὶ ὀλιγοδαπάνου ἐπιλύσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, κατέστη ἀπαρσιτήτος ἡ τροποποίησις τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Γ' 304'. Οὕτω διὰ τοῦ ἀρθροῦ 4 ἀντικατεστάθησαν καὶ ἐτροποποιήθησαν ἀρθρα τινὰ τοῦ Β. Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ Νόμου Γ' 304'», ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως.

Διὰ τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἐν λόγω ἀρθροῦ ὑπὲρ χθὴ ἡ ἐπίλυσις οἰασδῆποτε μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 500.000 δραχ. ἰδιαιτικῆς ἀξιώσεως μισθωτοῦ κατὰ ἐργοδότην, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων προσώπων, εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου Γ' 304'. Ἡ ἐν λόγω ἀξίωσις δύνανται νὰ πηγάζῃ καὶ ἐξ ἀπλῆς σχέσεως ἐργασίας. Ὁμοίως καθωρισθὴν ῥητῶς ἡ εἰς τὴν προκειμένην διαδικασίαν ὑπαγωγή καὶ τῶν ἀξιώσεων αἰτινες φέρουν τὸν χαρακτηριστὴρα περιοδικῆς παροχῆς, ἐπιλυομένου οὕτω τοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν δημιουργηθέντος ζητήματος τῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου ἀμφισβητήσεως τοῦ βασικοῦ δικαιώματος τοῦ ἐνάγοντος.

Διὰ τῆς παραγράφου 4 ρυθμίζεται ἡ ἐκδίκασις ἀπαιτήσεως ὑπερβινοῦσης τὸ ποσὸν τῶν 500.000 δραχ., ὁριζομένου ὅτι δέον αὕτη νὰ εἰσαχθῇ διὰ μὲν τὸ ποσὸν τῶν 500.000 εἰς τὸ κατὰ τὴν ἐν λόγω διαδικασίαν Εἰρηνοδικεῖον, διὰ δὲ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀπαιτήσεως εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον.

Ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς παραγράφου ταύτης καὶ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν παρὰ 9 τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ διὰ τῆς ὁποίας καταργεῖται τὸ ἀρθρον 2 τοῦ Β. Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ περιορισμὸς τῶν 500.000 δραχ. ἀναφέρεται κεχωρισμένως δι' ἐκάστην αὐτοτελῆ ἀξίωσιν, ὡς ἐπίσης καὶ δι' ἐκάστην ληξιπρόθεσμον περιοδικὴν παροχὴν. Οὕτω π.χ. ἐὰν ὁ ἐνάγων ἔχει συγχρόνως ἀξιώσεις ἐκ τοῦ Ν. 2112, ἐκ τοῦ ν.δ. 2019, ἐκ τοῦ ν.δ. 310 κλπ., δύναται νὰ συμπεριλάβῃ εἰς τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν ἀπάσης τὰς ἀξιώσεις καὶ δι' ἐκάστην τούτων μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 500.000 δραχ.

Διὰ τῆς παραγράφου 6 εἰσάγεται ὁ περιορισμὸς τῆς ἐρηνοδικίας, χάριν ἀποφυγῆς τῆς παρελκύσεως τῶν δικῶν.

Διὰ τῆς παραγράφου 7 καθορίζεται, ὅτι ἡ ἐκδίκασις τῆς ἐφέσεως γίνεται παρὰ τοῦ Πρωτοδικείου, ἀντὶ τοῦ μέχρι τοῦδε Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν. Τὸ μέτρον τοῦτο ἐκρήθη ἐπιβεβλημένον λόγω τῆς σημασίας τὴν ὁποίαν ἔχουν αἱ ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας πηγάζουσαι διαφοραὶ καὶ τῶν περισσοτέρων ἐγρηγῶσεων, ἃς παρέχει τὸ πολυμελὲς τοῦ Πρωτοδικείου.

Σημαντικὴ καινοτομία εἰσάγεται διὰ τῆς παρ. 8 δι' ἣς παρέχεται δικαίωμα αἰτήσεως ἀναίρεσεως κατ' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν δευτεροβαθμίου δικαστηρίου, ἀποσκοποῦσα εἰς τὴν ἐνοποιήσιν τῆς νομολογίας τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου.

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 5 καθορίζεται ὅτι ἡ ἀποζημιώσις τῶν 6 μηνῶν, ἡ παρεχομένη εἰς τοὺς στρατευθέντας μισθωτοὺς δύναται τοῦ ἀρθροῦ 4 Ν. 3514, ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν, ἃς θὰ ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς ὑπὸ καθεστὸς πλήρους ἀπασχολήσεως κατὰ τὸν μῆνα τῆς ἀπολύσεως καὶ ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος πρᾶγματοποιηθεισῶν ἀπολύσεων καὶ ἐφ' ὅσον δὲν κατεβλήθησαν αἱ σχετικαὶ ἀποζημιώσεις.

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 6 δίδεται ὁ ὅρισμός τοῦ ὅρου μισθωτὸς καὶ τοῦ ὅρου ἀμοιβή.

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 7 τροποποιεῖται τὸ ἀρθρον 1 τοῦ Ν. Δ. 2140 καὶ καθορίζεται ὅτι ἡ ἐργασία τὴν ὁποίαν θὰ ἐξεύρῃ ἡ ἐπιχείρησις εἰς τοὺς μισθωτοὺς, ἐν περιπτώσει μερικῆς ἢ ὁλοσχεροῦς διακοπῆς τῶν ἐργα-

(συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 670)

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

332|1943. ΝΟΜΟΣ. Περί συμπληρώσεως των περί Ο.Λ.Π. διατάξεων.

(Ε. Κ. τ. Α', φ. 290 της 3 Σεπτεμβρίου 1943)

Έχοντες υπ' όψει το από 7 'Απριλίου 1943 Διάγγελμα του Προέδρου της Κυβερνήσεως προς τον Έλληνικόν Λαόν, άπεφασίσαμεν και διατάσσομεν :

Άρθρον 1.

Είς τους ύπαλλήλους του Ο. Λ. Π. χορηγούνται παρ' αυτού μισθός, επίδοματα, προσαυξήσεις, συντάξεις και λοιπαί παρηχαί όσαι χορηγούνται υπό του Δημοσίου εις τους όμοιοβάθμους ή αντίστοιχους ύπαλλήλους της Κεντρικής Ύπηρεσίας του Ύπουργείου Συγκοινωνίας κατά τας διατάξεις του έπομένου άρθρου. Απολαμβάνουσιν επίσης οι ύπαλληλοι του Ο.Λ.Π. και παντός άλλου εύεργετήματος, του όποιου απολαμβάνουσιν οι αντίστοιχοι Δημόσιοι ύπάλληλοι της Κεντρικής Ύπηρεσίας Δημοσίων Έργων ως και διά μακροχρονιον έν τω βαθμώ ή έν συνόλφ ύπηρεσίαν, επίδομάτων και προσαυξήσεων. Επίσης απαλλάσσονται και πάσης πρόσ τό Ι.Κ.Α. υποχρεώσεώς των.

Άρθρον 2.

1. Η κατά το Β.Δ. της 21|27|7|37 ύφισταμένη Ιεραρχία των διοικητικών ύπαλλήλων του Ο.Λ.Π. καθορίζεται διά την έφαρμογήν του παρόντος αντίστοιχος προς την Ιεραρχίαν των διοικητικών ύπαλλήλων της Κεντρικής Ύπηρεσίας του Ύπουργείου Συγκοινωνίας ως έπεται :

Διευθυντής α' τάξεως.

Διευθυντής β' τάξεως.

Τμηματάρχης α' τάξεως.

Τμηματάρχης β' τάξεως.

Εισηγητής.

Γράμματευσ α' τάξεως.

Γραμματευσ β' τάξεως.

Ακόλουθος.

Γραφεύς α' τάξεως.

Γραφεύς β' τάξεως.

Αρχικλητήρ.

Κλητήρ α' τάξεως.

Κλητήρ β' τάξεως.

2. Η αντίστοιχία των λοιπών διοικητικών ύπαλλήλων του Ο.Λ.Π. προς άλλήλους, ως ούτη καθορίζεται υπό του άρθρου 47 του από 21.27.7|37 Β. Δ. παραμένει Ισχυρά, έφαρμοζομένων των διατάξεων του παρόντος κατ' αναλογίαν.

3. Όσοι εκ των ύπαλλήλων του Ο.Λ.Π. δέν συμπεριλαμβάνονται εις τας κατηγορίας των ύπαλλήλων αυτού περί των αι παράγραφοι 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρακολουθούσι την μισθολογικήν και συνταξιοδοτικήν εξέλιξιν των ύπαλλήλων περί των αι άνωτέρω παράγραφοι, των έχοντων τον ίδιον ή τον παραπλήσιον βαθμόν μισθόν.

4. Δι' όρους των ύπαλλήλων του Ο.Λ.Π. προβλέπεται υπό των Ισχυουσών σχετικών διατάξεων βασικός μισθός άνωτερος του Διευθυντού Α' τάξεως του

Ο.Λ.Π. ο άνωτερος ούτος μισθός λαμβάνεται ως βάσις διά τον έκάστοτε καθορισμόν της μισθοδοσίας αυτών και των λοιπών παροχών περί των το άρθρον 1 του παρόντος κατά τας διά τους δημοσίους ύπαλλήλους έκάστοτε Ισχύοντα. Κατά τον αυτόν τρόπον ρυθμίζονται έκάστοτε και τα έξοδα παραστάσεως του Προέδρου του Ο.Λ.Π.

Άρθρον 3.

1. Έπιτρέπεται όπως διά Διαταγμάτων έκδομένων τη προτάσει του Ύπουργού της Συγκοινωνίας τροποποιηται το από 21|27|7|37 Β. Διάταγμα περί όργανώσεως των ύπηρεσιών του Ο.Λ.Π., και πάσα άλλη διάταξις Νόμου ή Διατάγματος αναφερομένη εις την διοίκησιν και λειτουργίαν του Ο.Λ.Π. ως και την έν γενεί κατάστασιν του ύπαλληλικού και εργατικού αυτού προσωπικού.

2. Έπιτρέπεται ή διά Διατάγματος προτάσει του επί της Συγκοινωνίας Ύπουργού κωδικοποίησις εις ένιατον κείμενον των διατάξεων περί Ο.Λ.Π., μεταβιλλομένης της σειράς των άρθρων, παραγράφων, εδαφίων και λέξεων και έπιτροπομένης πάσης άλλης μεταβολής χρησίμου προς τον σκοπόν της κωδικοποίησεως άνευ όμως άλλοιώσεως της έννοιας του κειμένου.

Η Ισχύς του παρόντος Νόμου αρχεται από 1ης 'Ιουλίου 1943.

Έν Αθήναις τη 8 'Ιουλίου 1943.

518|1943. ΝΟΜΟΣ.— Περί τροποποιήσεως του υπ' αριθ. 950|1942 Νομοθετικού Διατάγματος «περί συμπληρώσεως διατάξεων του Νόμου 4506|1930 κλπ.».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 282 της 30 Αύγουςτου 1943)

Έχοντες υπ' όψει το από 7 'Απριλίου 1943 Διάγγελμα του Προέδρου της Κυβερνήσεως προς τον Έλληνικόν Λαόν, άπεφασίσαμεν και διατάσσομεν :

Άρθρον μόνον

1. Το άρθρον 11 του υπ' αριθ. 950|1942 Νομοθετικού Διατάγματος «περί συμπληρώσεως διατάξεων του Νόμου 4506|1930 κλπ.», αντικαθίσταται ούτω :

«Άρθρον 11. Αξιωματικοί και Ανθυπασιςται της Πολεμικής Διαθεσιμότητος και Πολεμικής Αποστρατείας Στρατού Ξηράς, Θαλάσσης, Αέρος και Χωροφυλακής, δύνανται να τυγχάνωσι Δημόσιοι ή κοινοτικοί Ύπάλληλοι, Ύπάλληλοι Νομικών Προσώπων Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου ή παραχωρηθεισών Ύπηρεσιών.

Ούτοι δικαιούνται προς τας εκ της θέσεώς των ταύτης άποδοχαίς και των τοιούτων της πολεμικής καταστάσεως, μη δυναμένων όμως των τελευταίων τούτων να υπερβώσι τας έκάστοτε άποδοχάς ενεργείας του βαθμού του Ύπολοχαγού.

2. Κυρούνται άπασαι οι μέχρι τούδε έκδοθεισαι διαταγαί του επί της Έθνικής Αμύνης Ύπουργού, δυνάμει των οποίων κατεβλήθησαν μέχρι σήμερα εις Αξιωματικούς Πολεμικής καταστάσεως της άνωτέρω κατηγορίας, άποδοχαί όμφοτέρων των θέσεων των.

3. Η Ισχύς του παρόντος, συντακτικού χαρακτηριστος και περιεχομένου, αρχεται από της δημοσιεύσεώς του εις την Έφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Έν Αθήναις τη 18 Αύγουςτου 1943

543]1943. ΝΟΜΟΣ.— Περὶ ἰδρύσεως Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λεμβούχων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 284 τῆς 30 Αὐγούστου 1943)

557]1943. ΝΟΜΟΣ.— Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν διατάξεων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 321 τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1943)

581]1943. ΝΟΜΟΣ.— Περὶ ἰδρύσεως Ταμείου Ἐπικουρικής Ἀσφαλίσεως ὑπαλλήλων φαρμακεμπορικῶν ἐργασιῶν.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 303 τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1943)

639]1943. ΝΟΜΟΣ.— Περὶ συγχωνεύσεως τοῦ Συμπληρωματικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 314 τῆς 23 Σεπτεμβρίου 1943)

590]1943 ΝΟΜΟΣ.— Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου ὑπ' αριθ. 149]1943 «περὶ παραμονῆς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν συμπληρωσάντων τὰ ὅρια ἡλικίας σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων κατὰ τὴν ἐμπόλεμον περίοδον».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 303 τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1943)

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσουμεν.

Ἄρθρον μόνον

1. Μετὰ τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἁρθροῦ 1 τοῦ Νόμου ὑπ' αριθ. 149 τῆς 22]25 Μ. Ίου «περὶ παραμονῆς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν συμπληρωσάντων τὰ ὅρια ἡλικίας σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων κατὰ τὴν ἐμπόλεμον περίοδον» (1) προστίθενται τὰ ἀκόλουθα δύο ἐδάφια:

«Εἰς τοὺς οὕτω προαγομένους δύναται ἀποφάσει τῆς Διοικήσεως τῆς Σιδηροδρομικῆς Ἐπιχειρήσεως, εἰς τὴν ὑπηρετοῦσι, ν' ἀνατεθῇ ἡ ἐκτέλεσις καθηκόντων τοῦ βαθμοῦ ὃν πρὸ τῆς τῆς αὐτῆς προαγωγῆς ἐκέκτηντο, καὶ τοῦτο μέχρις ὁριστικῆς ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῶν συμπληρωσάντων τὰ ὅρια ἡλικίας τῶν ὑπαλλήλων».

«Οἱ δυνάμει τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου 1 τοῦ παρόντος ἁρθροῦ παραμένοντες ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ διατηροῦσι μέχρι τῆς ὁριστικῆς ἐκ ταύτης ἐξόδου τῶν τὸν βαθμὸν ὃν ἐκέκτηντο, διατιθέμενοι εἰς ὑπηρεσίας τοῦ βαθμοῦ τῶν τούτου».

2. Μετὰ τὴν παράγραφον 4 τοῦ ἰδίου ἁρθροῦ 1 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὑπ' αριθ. 149 προστίθεται ὑπ' αὐξήντα ἀριθμὸν 5 ἡ ἀκόλουθος παράγραφος:

«5. Αἱ ἐκ τῆς προαγωγῆς κενούμεναι θέσεις τοῦ

κατωτάτου βαθμοῦ δὲν συμπληροῦνται, τοῦ ὀλιγοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὀργανικῶν θέσεων μὴ αὐξανομένου ἐκ τῆς παραμονῆς τῶν ὑπερηλίκων καὶ τῶν ὡς εἴρηται προαγωγῶν».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Σεπτεμβρίου 1943

674]1943. ΝΟΜΟΣ.— Περὶ ἐρμηνείας τῶν ἁρθρῶν 5 καὶ 11 τοῦ Ν. Δ 912 καὶ τοῦ ἁρθροῦ 5 τοῦ Νόμου 85]1943.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 326 τῆς 29 Σεπτεμβρίου 1943)

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσουμεν:

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἀληθὴς ἐννοία τοῦ ἁρθροῦ 5 τοῦ Ν. Διατάγματος 912 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας» καὶ τῆς παραγράφου 9 τοῦ ἁρθροῦ 4 τοῦ Κανονιστικοῦ Διατάγματος «περὶ χορηγήσεως δανείου εἰς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπέρτας τῶν ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως» εἶναι, ὅτι οἱ ἀντὶ συντάξεως ἢ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς συντάξεως χορηγοῦμεναι παρ' ἐργοδοτῶν παροχαὶ εἰς αὐτοὺς στερροῦνται εἰς διάταξιν τῶν Νόμων εἴτε συμφωνίαν ὑπολογίζονται αὐτοτελῶς ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότητος χορηγουμένης ἀντὶ συντάξεως ἢ πρὸς συμπλήρωσιν συντάξεως παροχῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως τοῦ χορηγοῦμένου ὑπὸ Ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν καὶ ἀκόλουθον τὴν διὰ τῆς συντάξεως τοῦ οὐκείνου ὀργανισμοῦ γιγνομένην ἐκαστοτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς αὐξήσεων καὶ συντομέσεως χρόνου πληρωμῆς ρυθμίσει.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἀληθὴς ἐννοία τοῦ ἁρθροῦ 11 τοῦ Νομοῦ Διατάγματος 912 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», εἶναι, ὅτι ὑπάλληλοι ἀνεγνωρισμένοι Τραπεζῶν, παρ' οἷς δὲν ὑφίσταται Κλαδικὸς Ἀσφαλιστικὸς Ὄργανισμός, ὑπηρετήσαντες εἰς ὑπηρεσίας διὰ χειρὶσεως συντελεσμάτων, ἐφ' ὅσον ἀτελευτήσιν ἡ ἀπεχώρησιν τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐνόντων τοῦ 1941 ἢ καὶ πρότερον, ἔχουν δὲ συμπληρώσει τριακονταετὴ τραπεζικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἡλικίαν τοῦλάχιστον ἑξήντα (60) ἐτῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Νομ. Διατάγματος 912 ἢ καὶ πρότερον καὶ ἐπὶ 12 μῆνας μετὰ τὴν χρονολογίαν τῆς δημοσίευσως τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τούτου, δίκαιον εἶναι παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Χρηματιστῶν-Μεσιτῶν, Ἀντικυβερνητικῶν καὶ Ὑπαλλήλων συντάξεως ἰσῆς πρὸς τὴν χορηγοῦμένην ὑπ' αὐτοῦ, ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις εἰς τοὺς χρηματιστὰς, πάντως, οὐχὶ ἀνωτέρας τοῦ 50 οἷο τοῦ τελευταίου αὐτῶν μισθοῦ.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ δικαιοῦχος ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔχει ἀποβιώσει μέχρι τῆς δημοσίευσως τοῦ παρόντος συντάξεως δίκαιον εἶναι οἱ δικαιολόχοι αὐτοῦ.

Ἄρθρον 3.

Ἡ ἀληθὴς ἐννοία τοῦ ἁρθροῦ 5 τοῦ Νόμου 85 «περὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας τῶν ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως» σχετικῶς μὲ τὴν ἀναστολὴν τῶν διατάξεων περὶ ἐξαγορᾶς προϋπηρεσίας εἶναι, ὅτι ἀναστελλοῦνται πᾶσαι αἱ καταστατικαὶ

(1) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 45, σελ. 439.

διατάξεις των Ὁργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως αἱ ἀφορῶσαι προσημέρησιν ὡς συνταξίμου χρόνου προϋπηρεσίας, ἤτοι τόσον αἱ διατάξεις αἱ ἀφορῶσαι τὴν ἀναγνώρισιν ὡς συνταξίμου χρόνου προϋπηρεσίας, ὅσον καὶ αἱ ἀφορῶσαι τὴν ἐξαγορὰν τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1943

675]1943. ΝΟΜΟΣ.— Περὶ βελτιώσεως τῆς Κοινωνικῆς Νομοθεσίας.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 327 τῆς 29 Σεπτεμβρίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἁρθροῦ 2 τοῦ Νόμου 85 ἐφαρμόζονται ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ἡσφαλισμένων καὶ ἐργοδοτῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι Σιδηροδρομικῶν καὶ Τροχιοδρομικῶν ἐπιχειρήσεων παραγωγῆς καὶ διανομῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας καταργουμένης πάσης ἀντιθέτου διατάξεως (499]1941).

Ἄρθρον 2.

Αἱ παρ' ἐργοδοτῶν χορηγούμεναι περιοδικαὶ παροχαὶ ὑφ' οἰανδήποτε μορφήν περὶ τῶν τῷ ἁρθρ. 5 τοῦ Ν. Δ'τος 912 καὶ τῷ ἁρθρῳ 499 τοῦ ἀπὸ 17]12]1941 Κανονιστικοῦ Δ'τος «περὶ χορηγήσεως δανείου κλπ.», ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίσταται οἰκείος ἀσφαλιστικὸς ὁργανισμὸς ἢ ὑφιστάμενος τοιοῦτος δὲν παρέχει εἰσέτι συντάξεις, προσαυξάνονται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1943 δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας ἀναλόγως πρὸς τὰς δημιουργουμένας οἰκονομικὰς συνθήκας καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τοῦ ὑποχρέου ἐργοδοτοῦ.

Ἄρθρον 3.

Γραμματεῖς τῶν Διοικητικῶν, Πειθαρχικῶν, Ἐποπτικῶν Συμβουλίων καὶ Ἐπιτροπῶν τῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ ἐλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας ὑπαγομένων Ὁργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς διορίζονται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας ἢ τῶν Ὁργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀνατρέχει ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1943.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1943

738]1943. ΝΟΜΟΣ.— Περὶ καταργήσεως διατάξεως τοῦ Α. Ν. 2432]1940 «περὶ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων Ἐταιριῶν διαχειριζομένων δημόσια συμφέροντα».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 339 τῆς 11 Ὀκτωβρίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Ἡ διάταξις τοῦ Α. Ν. 2432]1940 «περὶ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων Ἐταιριῶν διαχειριζομένων δημόσια συμφέροντα» δι' ἧς καθορίζεται ἡ ἐξόδος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν πληρούντων 38ετῇ συντάξιμον ὑπηρεσίαν, χωρὶς νὰ ἔχουν καταληφθῇ ὑπὸ τοῦ ὁρίου τῆς ἡλικίας, καταργεῖται ἀναδρομικῶς ἀφ' ἧς αὕτη ἰσχύος, τοῦ διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐξεληθόντος ἐνὸς ὑπαλλήλου ἐπανερχομένου εἰς τὴν θέσιν του ἢν οὗτος ἐπέκτητο πρὸ τῆς ἐξόδου του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, τῆς θέσεως αὐτοῦ ἐπα-

νιδρουμένης ἐν περιπτώσει καταργήσεως αὐτῆς.

Ὁ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀναφερόμενος ὑπάλληλος δὲν δικαιούται ἀναδρομικῶς ἀποδοχῶν ἢ οἰασδήποτε ἀποζημιώσεως καθ' ὃ διάστημα διετέλει ἐν ἀπομακρύνσει ἐκ τῆς ὑπηρεσίας.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1943.

791]1943. ΝΟΜΟΣ.— Περὶ παροχῆς μηνιαίας οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τοῦ Δημοσίου εἰς τὴν Ἑθνικὴν Συνομοσπονδίαν τῶν Ἑργατῶν τῆς Ἑλλάδος.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 347 τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Ἐγκρίνεται ἡ ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου καταβολὴ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς τὴν Ἑθνικὴν Συνομοσπονδίαν τῶν Ἑργατῶν τῆς Ἑλλάδος μέχρι δραχμῶν τριάκοντα ἑκατομμυρίων κατὰ μῆνα ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1943 ὀρίζομένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τῶν Ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν θέλει ἀναγραφῇ σχετικὴ πίστωση διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ὀκτωβρίου 1943.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

37379]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας. Περὶ ἀμοιβῶν μισθωτῶν ἐργαζομένων πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων διὰ λογαριασμὸν τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν Ν. Δ. 310]41 καὶ 783]41 μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

Ὅριζομεν, ὅτι πάντες ἐν γένει οἱ μισθωτοί, οἱ ἐργαζόμενοι πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων διὰ λογαριασμὸν τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς καὶ ἀμειβόμενοι μέσῳ τῶν Ἐπιτροπῶν Προμηθειῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς (Ε. Π. Α. Κ.) δέον ν' ἀμειβῶνται ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1943 ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ αὐτοῦ τιμολογίου ἀμοιβῶν κλπ., ὅπερ ἐκδίδουσιν ἐκάστοτε αἱ Ἀρχαὶ Κατοχῆς διὰ τοὺς ἀπ' εὐθείας παρ' αὐτῶν ἀμειβομένους μισθωτοὺς.

Ἡ παρούσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἀρχεῖται ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1943, δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Νοεμβρίου 1943

36017]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας. Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνεβιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἁρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν παράγρ. 12 τῆς ὑπ' ἀριθ. 6170]13]43 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἑργασίας καὶ Οἰκονομικῶν περὶ λειτουργίας συσσιτίων

ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας», τὴν ὑπ' ἀριθ. 12]1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. 2019, τὰς ὑπ' ἀριθ. 21 καὶ 23 ἐ.ε. ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ, τὴν ὑπ' ἀριθ. 1005]640]13—10—43 ἀναφορὰν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Συσσιτίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας, ἐν ᾗ περιέχεται γνώμη αὐτῆς ὡς πρὸς τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν καπνοβιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1943 :

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας εἰς δραχ. 1000 ἡμερησίως καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς εἰς δραχ. 4.000 ἡμερησίως.

2. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω εἰς τοὺς ἐκ τῶν μισθωτῶν ἐγγάμους, ἀνεξαρτήτως φύλου, θὰ καταβάλληται καὶ πρόσθετον ἐπίδομα ἐκ δραχμῶν 2000 καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας.

3. Τῶν ἀνωτέρω παροχῶν δικαιούνται οἱ μισθωτοὶ καὶ κατὰ τὰς ἐξαίρεσίμους ἡμέρας καὶ Κυριακὰς ἐκάστον μηνὸς καὶ εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν δὲν ἀπασχολήθησαν ὡς κατωτέρω.

α) Οἱ πραγματοποιοῦντες 25 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιούνται ἐπὶ πλέον τῶν ἀνωτέρω παροχῶν 4 ἡμερῶν.

β) Οἱ πραγματοποιοῦντες 17—24 ἡμερομίσθια ἐν συνόλῳ κατὰ μῆνα δικαιούνται ἐπὶ πλέον τῶν παροχῶν 3 ἡμερῶν.

γ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 11—16 ἡμερομίσθια ἐν συνόλῳ κατὰ μῆνα δικαιούνται ἐπὶ πλέον τῶν ἀνωτέρω παροχῶν 2 ἡμερῶν.

δ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 6—10 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιούνται ἐπὶ πλέον τῶν παροχῶν 1 ἡμέρας.

ε) Οἱ πραγματοποιοῦντες ἐλάσσονα τῶν 6 ἡμερομισθίων κατὰ μῆνα οὐδενὸς ποσοῦ δικαιούνται ἐπὶ πλέον τῶν πραγματοποιηθέντων ὑπ' αὐτῶν ἡμερομισθίων.

Τ' ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀμείβονται ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ. Οὗτοι δικαιούνται τῶν ἀνωτέρω παροχῶν 30 ἢ 31 ἡμερῶν, ἐφ' ὅσον καταβάλλεται εἰς αὐτοὺς πλήρης μηνιαίος μισθός.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1943

36522]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καφενείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων, κέντρων διασκέδασεως διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1943.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 13]1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δτος, τὰς ὑπ' ἀριθ. 21 καὶ 23 ἐ.ε. ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν ὡς κατωτέρω διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καφενείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων, κέντρων διασκέδασεως (Καμαρέ), ὧν ἡ ἀντιμισθία βασίζεται κατὰ κύριον λόγον εἰς φιλοδορήματα (περιποιητά).

α) Τὸ ἀντίτιμον συσσιτίου καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 600 ἡμερησίως.

β) Τὸ ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δραχ. 400 ἡμερησίως καὶ

γ) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δραχ. 4000 ἡμερησίως. Ἦτοι ἐν συνόλῳ δραχ. 5000 ἡμερησίως.

2. Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις νὰ καταβάλλωσιν εἰς χοῦμα.

3. Τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιούνται ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀν τυχάνωσιν ἐγγαμοί, ἀγαμοί, προστάται ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

Ἐπὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνω ἐπιχειρήσεων (μπουφетζήδες, ταμπήδες κλπ.) ἔχει ἐφαρμογὴν διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον, ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἢ ὑπ' ἀριθ. 35000 ἐ.ε. ἡμετέρας ἀποφάσεις (!).

4. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω καθοριζομένων (ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς) εἰς τοὺς ἐκ τῶν μισθωτῶν ἐγγάμους, ἀνεξαρτήτως φύλου, θὰ καταβάλληται καὶ πρόσθετον ἐπίδομα ἐκ δραχμῶν 2000 καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας.

5. Τῶν ἀνωτέρω παροχῶν (ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ ἐπιδόματος ἐγγάμου) δικαιούνται οἱ μισθωτοὶ κατὰ τὰς ἐξαίρεσίμους ἡμέρας καὶ Κυριακὰς τοῦ μηνὸς καὶ εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν δὲν ἀπασχολήθησαν, ὡς κατωτέρω.

α) Οἱ πραγματοποιοῦντες 25 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιούνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 4 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ.

β) Οἱ πραγματοποιοῦντες 17—24 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιούνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 3 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ.

γ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 11—16 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιούνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 2 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ.

δ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 6—10 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιούνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 1 ἡμερομίσθιον ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ.

ε) Οἱ πραγματοποιοῦντες ἐλάσσονα τῶν 6 ἡμερομισθίων κατὰ μῆνα οὐδενὸς ποσοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. δικαιούνται ἐπὶ πλέον τῶν πραγματοποιηθέντων ὑπ' αὐτῶν ἡμερομισθίων.

Τὰ ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀμείβονται ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ. Οὗτοι δικαιούνται τῶν ἀνωτέρω παροχῶν 30 ἢ 31 ἡμερῶν, ἐφ' ὅσον καταβάλλεται εἰς αὐτοὺς πλήρης μηνιαίος μισθός.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1943

36524]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀντιτίμου οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων κουρείων—κομμωτηρίων διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1943.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 13]1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ αὐτοῦ Ν. Δτος, τὰς ὑπ' ἀριθ. 21 καὶ 23 ἐ.ε. ἀπο-

φάσεις του Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμού.

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν ὡς κατωτέρω τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς καὶ τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων κοινῶν κομμωτηρίων διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1943.

α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου καθορίζομεν εἰς δραχ. 1000 ἡμερησίως.

β) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δραχ. 400 ἡμερησίως καὶ

γ) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δραχ. 2.600 ἡμερησίως. Ἦτοι ἐν συνόλῳ ἡμερησίως δραχ. 4.000

2. Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται οἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις νὰ καταβάλλουν εἰς χρῆμα.

3. Τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιούνται ἅπαντες οἱ μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἐγγαμοί, ἄγαμοι, προστάται ἢ μὴ οἰκογενεῶν.

4. Ἐκτὸς τοῦ πρωτοπικοῦ γραφείου (ταμίαι, λογισταὶ κλπ.) τῶν ἀνω ἐπιχειρήσεων ἔχει ἐφαρμογὴν ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἢ ὑπ' ἀριθ. 35.000 ἐξ ἡμετέρας ἀποφάσεως «περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. τῶν μισθωτῶν διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1943» (1).

5. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω καθοριζομένων (ἀντίτιμον συσσιτίου, ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα τροφῆς) εἰς τοὺς ἐκ τῶν μισθωτῶν ἐγγάμους, ἀνεξαρτήτως φύλου, θὰ καταβάλλεται καὶ πρόσθετον ἐπίδομα ἐκ δραχ. 2000 καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐργασίας.

6. Τῶν ἀνωτέρω παροχῶν (ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ ἐπιδόματος ἐγγάμου) δικαιούνται οἱ μισθωτοὶ καὶ κατὰ τὰς ἐξαιρέσεις ἡμέρας καὶ Κυριακὰς τοῦ μηνὸς καὶ εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν δὲν ἀπασχολήθησαν, ὡς κατωτέρω.

α) Οἱ πραγματοποιοῦντες 25 ἐν ὅλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιούνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 4 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. β) Οἱ πραγματοποιοῦντες 17—24 ἐν ὅλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιούνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 3 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. γ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 11—16 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιούνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 2 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. δ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 6—10 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιούνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 1 ἡμερομίσθιον ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. ε) Οἱ πραγματοποιοῦντες ἐλάσσονα τῶν 6 ἡμερομίσθων κατὰ μῆνα οὐδενὸς ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. δικαιούνται ἐπὶ πλέον τῶν πραγματοποιηθέντων ὑπ' αὐτῶν ἡμερομίσθων. Τὰ ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀμείβονται ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ. Οὗτοι δικαιούνται τῶν ἀνωτέρω παροχῶν 30 ἢ 31 ἡμερῶν, ἐφ' ὅσον καταβάλλεται εἰς αὐτοὺς πλήρης μηνιαίος μισθός.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1943

36525] 1943. — Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἀντιτίμου βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ

ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἐνίων νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1943.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τῆς διατάξεως τοῦ ποθοῦ 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 13] 1943 γνωμ. τεύσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ποθοῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος, τὰς ὑπ' ἀριθ. 21 καὶ 23 ἐ. ἑ. ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμού

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν ὡς κατωτέρω διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἰδρυμάτων 1) Θεραπευτηρίου «Ὁ Εὐαγγελισμός» 2) Νοσοκομείου Ἐρυθροῦ Σταυροῦ 3) Ἀκληπτείου Βοῦλας 4) Μαιευτηρίου «Μαρίκα Ἡλιάδη» 5) Δρομοκατείου Ψυχιατρείου 6) Ἀντικαρκινικοῦ Ἰνστιτούτου 7) Κλινικῆς Ὀφθαλμιατρείας Ἀθηνῶν 8) Νοσοκομείου Θυμάτων Πολέμου ἢ «Ἀγία Ἐλένη» 9) Κλινικῆς Ἀπόρων Παίδων Ἀγλαΐς Π. Κυριακοῦ καὶ 10) Νοσοκομείου Παίδων ἢ «Ἀγία Σοφία».

α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου καθορίζομεν εἰς δραχ. 3000 ἡμερησίως β) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δραχ. 1000 ἡμερησίως καὶ γ) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δραχ. 4000 ἡμερησίως, ἦτοι ἐν συνόλῳ δραχ. 8000 ἡμερησίως.

2) Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται τὰ ἀνωτέρω ἰδρύματα νὰ καταβάλλωσιν εἰς ἅπαντας τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν εἰς χρῆμα.

3. Τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιούνται ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἐγγαμοί, ἄγαμοι, προστάται ἢ μὴ οἰκογενεῶν.

4) Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω καθοριζομένων (ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς) εἰς τοὺς ἐκ τῶν μισθωτῶν ἐγγάμους, ἀνεξαρτήτως φύλου, θὰ καταβάλλεται καὶ πρόσθετον ἐπίδομα ἐκ δραχ. 2000 καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐργασίας.

5) Τῶν ἀνωτέρω παροχῶν (ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ ἐπιδόματος ἐγγάμου) δικαιούνται οἱ μισθωτοὶ καὶ κατὰ τὰς ἐξαιρέσεις ἡμέρας καὶ Κυριακὰς τοῦ μηνὸς εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν δὲν ἀπασχολήθησαν, ὡς κατωτέρω:

α) Οἱ πραγματοποιοῦντες 25 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιούνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 4 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. β) Οἱ πραγματοποιοῦντες 17—24 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιούνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 3 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. γ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 11—16 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιούνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 2 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. δ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 6—10 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιούνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 1 ἡμερομίσθιον ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. ε) Οἱ πραγματοποιοῦντες ἐλάσσονα τῶν 6 ἡμερομίσθων κατὰ μῆνα οὐδενὸς ποσοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. δικαιούνται ἐπὶ πλέον τῶν πραγματοποιηθέντων ὑπ' αὐτῶν ἡμερομίσθων.

Τ' ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν οἵτινες ἀμείβονται ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ. Οὗτοι δικαιούνται τῶν ἀνωτέρω παροχῶν 30 ἢ 31 ἡμερῶν, ἐφ' ὅσον καταβάλλεται εἰς αὐτοὺς πλήρης μηνιαίος μισθός.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1943.

36527]1943. — 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ ἀντιτίμου οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν Ὡδείων Ἀθηνῶν διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1943.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθμ. 13]1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ αὐτοῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος, τὰς ὑπ' ἀριθμ. 21 καὶ 23 ἐ. ἐ. ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν ὡς κατωτέρω διὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν Ὡδείων Ἀθηνῶν (διδασκικὸν προσωπικὸν καὶ προσωπικὸν γυμνασίων κλπ.).

α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου τοῦ διδασκικοῦ προσωπικοῦ καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 1500 ἡμερησίως καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων εἰς δραχμὰς 300 ἡμερησίως.

β) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τοῦ διδασκικοῦ προσωπικοῦ καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 1500 ἡμερησίως καὶ τοῦ προσωπικοῦ γραφείων εἰς δραχμὰς 2000 ἡμερησίως.

γ) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τοῦ διδασκικοῦ προσωπικοῦ καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 2500 ἡμερησίως καὶ τοῦ προσωπικοῦ γραφείων εἰς δραχμὰς 2500 ἡμερησίως.

2. Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται τ' ἀνωτέρω Ὡδεῖα νὰ καταβάλλωσιν εἰς χρῆμα εἰς ἅπαντας τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἐγγαμοὶ ἢ ἀγαμοὶ, προσιάται ἢ μὴ οἰκογενεῖων.

3. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω καθοριζομένων (ἀντίτιμον συσσιτίου, ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς) εἰς τοὺς ἐκ τῶν μισθωτῶν ἐγγάμους, ἀνεξαρτήτως φύλου, θὰ καταβάλλεται καὶ πρόσθετον ἐπίδομα ἐκ δραχμῶν 2000 καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας.

4. Τῶν ἀνωτέρω παροχῶν (ἀντίτιμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ ἐπιδόματος ἐγγάμου) δικαιοῦνται οἱ μισθωτοὶ καὶ κατὰ τὰς ἐξαιρέσεις ἡμέρας καὶ Κυριακὰς τοῦ μηνὸς καὶ εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν δὲν ἀπασχολήθησαν, ὡς κατωτέρω.

α) Οἱ πραγματοποιοῦντες 25 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιοῦνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 4 ἡμερομίσθια ἀντίτιμου συσσιτίου κλπ.

β) Οἱ πραγματοποιοῦντες 17—24 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιοῦνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 3 ἡμερομίσθια ἀντίτιμου συσσιτίου κλπ.

γ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 11—16 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιοῦνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 2 ἡμερομίσθια ἀντίτιμου συσσιτίου κλπ.

δ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 6—10 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιοῦνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 1 ἡμερομίσθιον ἀντίτιμου συσσιτίου κλπ.

ε) Οἱ πραγματοποιοῦντες ἐλάσσονα τῶν 6 ἡμερομισθίων κατὰ μῆνα οὐδενὸς ποσοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου κλπ. δικαιοῦνται ἐπὶ πλέον τῶν πραγματοποιηθέντων ὑπ' αὐτῶν ἡμερομισθίων.

Τὰ ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν εἰσινες ἀμείβονται ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ. Οὗτοι δικαιοῦνται τῶν ἀνωτέρω παροχῶν 30 ἢ 31 ἡμερῶν, ἐφ' ὅσον καταβάλλεται εἰς αὐτοὺς πλήρης μηνιαῖος μισθός.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1943

37844]1943. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ ἐξαιρέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 34700]1943 ἀποφάσεως τῶν μισθωτῶν τῶν ἐργαζομένων ἀποκλειστικῶς διὰ λογαριασμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς Διαχειρίσεως Βοηθημάτων ἐν Ἑλλάδι.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310]41 καὶ 783]41 Νομ. Διαταγμάτων, τὴν ὑπ' ἀριθ. 26]23—10—1943 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

Ἐξαιροῦμεν τῆς ὑπ' ἀριθ. 34700]43 ἡμετέρας ἀποφάσεως (1) τῆς κατὰ 30 ο) ἐπιβληθείσης προσαυξήσεως ἀπὸ 1]10]43 :

1ον) Τοὺς μισθωτοὺς πάσης κατηγορίας, τοὺς ἐργαζομένους παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ Διαχειρίσεως Βοηθημάτων ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Διεθνoῦς Κομιτάτου τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ὡς καὶ τοὺς ὑπολλήλους καὶ ἐργάτας κυλινδρομύλων καὶ οἰωνδήποτε ἄλλων βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἐργάζονται ἀποκλειστικῶς διὰ λογαριασμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς Διαχειρίσεως Βοηθημάτων ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Διεθνoῦς Κομιτάτου τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

2) Τὸ προσωπικὸν τῶν ἀρτοποιείων τὸ μὴ ἐργαζόμενον ἀποκλειστικῶς διὰ λογαριασμὸν τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω Ἐπιτροπῆς Διαχειρίσεως Βοηθημάτων ἐν Ἑλλάδι θὰ εὐχῇ τῶν προσαυξήσεων κλπ. τῶν ἐγκρίθεισων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 34700]43 ἡμετέρας ἀποφάσεως.

Ἡ παρούσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Νοεμβρίου 1943

36645]A335]43. 'Απόφ. 'Υπουργ. 'Εργασίας

Περὶ οὐξήσεως ἀπὸ 1]8]1943 ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀερίωφωτος Ἀθηνῶν.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Νομ. Διοτ. περὶ οὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]1941 ὁμοίου, μετὰ σύμφωνων γνώμην τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ ἀπὸ 22—9—43

Ἀποφασίζομεν

1) Ὅρίζομεν, ὅπως χορηγηθῇ ἀπὸ 1—8—43 προσαύξεσις ἐπὶ τῶν ἀπολαυῶν τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῆς Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀερίωφωτος Ἀθηνῶν, διὰ ποσὰ μέχρι δραχμῶν 200 000 μηνιαίως κατὰ 60ο)ο. διὰ ποσὰ ὑπερβαίνοντα εἰς 200.000 δρχ. οὐχὶ ὁμῶς εἰς 400.000 δρχ. κατὰ 40 ο)ο. διὰ ποσὰ ὑπερβαίνοντα εἰς 400.000 δρχ. οὐχὶ ὁμῶς καὶ εἰς 600 000 δρχ. κατὰ 30ο)ο, διὰ ποσὰ δὲ ὑπερβαίνοντα εἰς 600.000 δρχ. οὐδεμία προσαύξεσις χορηγεῖται.

Αἱ ἀνωτέρω προσαυξήσεις νοοῦνται ἐπὶ τῶν μηνιαίων ἀπολαυῶν τῶν καταβληθεισῶν κατὰ Ἰούλιον 1943.

2) Εἰς ἅπαν τὰ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν αὐτῆς ἀπὸ 1—8—43 χορηγοῦμεν προσαύξεσιν ἐπὶ τῶν ἀπολαυῶν κατὰ 60ο)ο.

3) Κατ' ἐξαιρέσιν τῶν προσηγομένων παραγράφων ἢ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 64518, 64519 καὶ 64520]1943 ἀποφάσεων τοῦ Δημοάρχου Ἀθηναίων ἐπιβληθείσα ἀπὸ 18-43 προσαυξήσις κατὰ 100 ο)ο (ὑπὸ τὸν περιορισμὸν τῶν δρχ. 200.000), ἐπὶ τῶν ἀπολαυῶν τοῦ

έργατου παλληλικού προσωπικού της άνω Έκμεταλλεύσεως, θεωρείται ως καλώς καταβληθείσα. Είς περιπτώσεων καθ' ην αἱ ἐκ τῶν παραγρ. 1 καὶ 2 προβλεπόμεναι προσαυξήσεις εἶναι ἀνώτερας τῆς ὡς ἄνω κατὰ 1(0)ο τοιαύτης, ἡ τυχὸν ἐπὶ πλέον διαφορὰ εἶναι καταβλητέα. Ἐὰν ὁμως ἡ κατὰ 1(0)ο προσαυξήσις ὡς ἄνω ὑπερτερεῖ τῆς κατὰ 60)ο—30)ο τοιαύτης, θέλει ἐξακολουθήσει καταβαλλομένη ἡ κατὰ 100)ο τοιαύτη.

4) Ποσὸν δρχ. 250.000 εἰς ἑκάστον τοῦ ἔργατου παλληλικού προσωπικού ὑπὸ τύπον ἐφ' ἅπαξ οικονομικῆς ἐνισχύσεως διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου ἐ. ἔ.

5) Αἱ ἀπὸ 1-8-43 διανεμηθεῖσαι ἡ διανεμηθόμεναι τυχὸν ποσότητες τροφίμων δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνωσι κατὰ μῆνα τὸν μέσον ὅρον τῶν χορηγηθεισῶν ποσοτήτων κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τοῦ Αὐγούστου ἐ. ἔ. τρίμηνον.

6) Παροχαὶ διδόμεναι ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω Ἑταιρίας εἰς τὸ προσωπικόν τῆς, δυνάμει τῆς μετὰ τοῦ Κράτους συμβάσεως (κώκ. φωταέριον κλπ.), παραμένουν ἐν ἰσχύϊ, ἀνεξαρτήτως τῶν ἀνωτέρω καταβαλλομένων.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 18 Ὀκτωβρίου 1943

173310|877|1943. Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1|10|1943 ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἑταιρίας Τελεφεύνκιν.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499|41 Ν. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310|1941 καὶ 354|1941 Ν. Διαταγμάτων, ὡς καὶ τὰς συμφωνίας τῷ ἀρθρῷ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 522|1943 Ν. ὑπ' ἀριθ. 21|1-10-43 καὶ 15|22-9-43 ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

I. Ὅπως προσαυξηθῶσι κατὰ 30)ο καὶ ἀπὸ 1-10-43 πᾶσαι αἱ κατὰ τὴν 30|9|43 καταβαλλόμεναι εἰς χοῦμα ἀποδοχαὶ τοῦ ἐν γένει ὑπαλληλικού, ὑπηρετικού, ἐργατοτεχνικοῦ, μισθωτοῦ τε καὶ ἡμερομισθίου προσωπικοῦ, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ ἐιδικότητος τῆς Ἑταιρίας δι' ἀσύρματον Τηλεγραφίαν Τελεφεύνκιν. Ὡς ἀποδοχῇ θεωροῦνται πᾶσαι αἱ εἰς χοῦμα ἀμειβαὶ ὡς ἔλαβεν ὁ μισθωτὸς ἡ ἐδικαιούτο λαμβάνειν μέχρι τῆς 30|9|43, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ποσοστῶν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς τιμῆς, ἀξίας ἡ εἰσπράξεως, τοῦ ἀντιτίμου τοῦ δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019|1942 Ν. Δ. χορηγουμένου συσσιτίου, βελτιώσεως κλπ., τῶν τυχόν κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον χορηγηθεισῶν ἐκτάκτων ἐφ' ἅπαξ οικονομικῶν ἐνισχύσεων ἡ πιστώσεων ἡ προκαταβολῶν δι' ἱματισμόν, ὑπόδησιν ἡ προμήθειαν τροφίμων κλπ., ὡς καὶ τῶν τυχόν καταβαλλομένων προσθέτων ἐπιδομάτων κινδύνου.

II. Ὅπως ἀπὸ 1-10-43 προσαυξηθῇ εἰς τὸ διπλάσιον τὸ μέχρι τῆς 30|9|43 χορηγούμενον ἀντίτιμον συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ κλπ.

Εἰς περιπτώσεων καθ' ἣν μισθωτὸς τυχάνει παρασκευασμένου συσσιτίου θέλει ἐκπεριθῇ ἐκ τοῦ συνολικοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου τὸ ποσόν, ὅπερ προβλέπουν αἱ ἰσχύονσαι ἐκάστοτε ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, ἡ δὲ ἐπὶ πλέον διαφορὰ θὰ καταβάλλεται εἰς χοῦμα.

Ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω προσαυξήσεως οἱ ἔγγαμοι μισθωτοὶ, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ ἐιδικότητος, θὰ τύχουν καὶ προσθέτου ἐπιδόματος ἐκ δρχαμῶν δύο χιλιάδων (2.000) ἡμερησίως καὶ ἀπὸ 1|10|1943.

Τὸ ἀντίτιμον συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ κλπ.

θὰ καταβάλλεται διὰ πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ μηνός.

III. Ὅπως τὰ παρεχόμενα τυχὸν οἰκιοθελῶς τρόφιμα ἐξακολουθήσωσι νὰ παρέχωνται ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι τὸ ποσὸν τούτων δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνῃ ἀπὸ 1|8|43 καὶ κατὰ μῆνα τὸν μέσον ὅρον τῶν ποσῶν τῶν χορηγηθέντων κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τοῦ Αὐγούστου ἐ. ἔ. τρίμηνον.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 18 Ὀκτωβρίου 1943

25095|Σ 867|43. Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἑργασίας Περὶ αὐξήσεως τῆς ἐργοδοτικῆς συνεισφορᾶς ὑπὲρ τοῦ ταμείου συντάξεως προσωπικοῦ τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 131 τῆς 14 Αὐγούστου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 85|1943 Νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῆς Νομοθεσίας τῶν Ὁργανισμῶν τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως» καὶ σύμφωνα τῶν παρὰ τῷ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργεῖῳ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἐκφρασθεῖσαν γνώμην αὐτοῦ κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς 19 Ἰουλίου 1943

Ἀποφασίζομεν

Ὁρίζομεν τὴν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπεζῆς Ἀθηνῶν ἐργοδοτικὴν συνεισφορὰν τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν, διὰ τὴν παρὰ τῷ ὡς ἄνω Ταμείῳ κυρίαν ἀσφάλισιν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, ἴσην πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς πρὸς τὸ ταμεῖον τοῦτο εἰσφορᾶς τῶν ἡσφαλισμένων ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1943.

Ἀθῆναι τῇ 2 Αὐγούστου 1943

23300|Α 226|43. Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἑργασίας Περὶ χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ χρηματικοῦ βοηθήματος διὰ ρευχισμὸν καὶ ὑπέδνησιν εἰς ἅπαν το ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν νοσηλευτικῶν Ἰδρυμάτων καὶ ἐν γένει ἰδιωτικῶν Κλινικῶν. (1)

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 133 τῆς 18 Αὐγούστου 1943)

29781|Σ 986|43. Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἑργασίας Περὶ ἐγκρίσεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Θυρωρῶν Πολυκατοικιῶν καὶ Μεγάρων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 158 τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει 1) Τὸ ἀρθρον 59 παρ. 1 τοῦ Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ Ὁργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Ν. Δ. ὑπ' ἀριθ. 694|1937 περὶ αὐθεντικῆς ἡρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας. 2) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Θυρωρῶν Πολυκατοικιῶν καὶ Μεγάρων, ὑποβληθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8|19-6-43 ἀναφορᾶς αὐτοῦ. 3) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοιν. Ἀσφαλίσεως ἀριθ. πρωτ. 253 ἐ. ἔ. Συν. 90|5-8-1943, ἀποφασίζομεν.

Ἐγκρίνομεν τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἐπι-

κουρικής 'Ασφαλίσεως Θυρωρῶν Πολυκατοικιῶν καὶ Μεγάρων, ἐξ ἄρθρων 18, ἔχον ὡς ἑξῆς :

Καταστατικὸν

Ταμείου 'Επικουρικής 'Ασφαλίσεως Θυρωρῶν Πολυκατοικιῶν καὶ Μεγάρων

Ἄρθρον 1.

1. Συνιστᾶται Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμεῖον 'Ασφαλίσεως Θυρωρῶν Πολυκατοικιῶν καὶ Μεγάρων» ἐδρεῖον ἐν Ἀθήναις καὶ ὑπαγόμενον ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν καὶ τὸν ἐλεγχὸν τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας.

2. Σκοπὸς τοῦ Ταμείου εἶναι ἡ χορήγησις ἐφ' ἅπαξ ἢ περιοδικῶς παροχῶν εἰς τὰ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἄρθρον τοῦ παρόντος ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα, εἰς περιπτώσιν ἀναπηρίας, ἀτυχήματος ἢ γήρατος, ὡς καὶ εἰς τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῶν εἰς περίπτωση ὀφθαλμοῦ τοῦ προστάτου αὐτῶν, ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου.

Ἄρθρον 2.

1. Εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο ἀσφαλιζονται ὑποχρεωτικῶς ἅπαντες οἱ νομίμως ἀσχοῦντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ θυρωροῦ Πολυκατοικιῶν καὶ Μεγάρων εἰς τὸς περιφερείας τῶν Πρωτοδικείων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Θεσσαλονίκης—Πατρῶν—Βόλου.

2. Διὰ πράξεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, ἐκδιδομέναν μετὰ πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου καὶ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, δύνανται νὰ ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου τοῦτου καὶ οἱ νομίμως ἀσχοῦντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ θυρωροῦ Πολυκατοικιῶν καὶ Μεγάρων εἰς περιφερείας καὶ ἄλλων Πρωτοδικείων.

Ἄρθρον 3.

Πόροι τοῦ Ταμείου εἶναι : α) εἰσφορὰ τῶν ἡσφαλισμένων ὀριζομένη εἰς 3 ο/ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν, β) ἰσόπορος εἰσφορὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν, γ) οἱ τόκοι τῶν κεφαλαίων καὶ ἐν γένει πᾶσα πρόσοδος προσερχομένη ἐκ χαριστικῆς αἰτίας, δ) ἐφ' ἅπαξ εἰσφορὰ καταβαλλομένη παρ' ἐκάστου ἡσφαλισμένου κατὰ τὴν ἐγγραφὴν του εἰς τὸ Ταμεῖον ἐκ δρ. 2000.

Ἄρθρον 4.

Σύνθεσις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 5.

Κωλύματα διορισμοῦ μελῶν παρὰ τῷ Δ. Συμβουλίῳ.

Ἄρθρον 6.

Θητεία τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 7.

Διεξαγωγὴ ἐργασιῶν Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Ἄρθρον 8, 9, 10, 11, 12

Ἄρθρον 13.

Τὸ παρὸν καταστατικὸν ἰσχύει ἀπὸ τῆς λειτουργίας τοῦ Δ. Σ., ἥτοι ἀπὸ 14 Ἀπριλίου 1943.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1943

157851|860. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀ. νων. Τηλ. Ἑταιρίας (').

(Ε.Κ. τ. Β', φ. 165 τῆς 3 Ὀκτωβρίου 1943)

26477|A256|43. Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἑργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς ἐργατοτεχνιτῶν σιδηροδρομηχανίας διὰ τὰς ὥρας ἐργασίας μετὰ 7ης ἐσπερινῆς καὶ 5ης πρωϊνῆς (').

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 169 τῆς 3 Ὀκτωβρίου 1943)

7071|A 264|43. Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἑργασίας

Περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς 31/5/43. (')

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 169 τῆς 3 Ὀκτωβρίου 1943)

24975|1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ αὐξήσεως τοῦ τιμολογίου ἀμοιβῆς τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ Ταπητουργεῖα (').

(Ε.Κ. τ. Β', φ. 171 τῆς 3 Ὀκτωβρίου 1943)

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Διασαφήνις ἐπὶ ἄρθρων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς τὸ ἐργατοτεχνικόν, ὑπαλληλικόν καὶ ὑπηρετικόν προσωπικόν τῶν Βιομηχανικῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν». (')

Οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι Ι. Τερζάκης, Πρόεδρος καὶ Ι. Μαντζούνης, Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχανῶν καὶ Βιοτεχνῶν καὶ Φραγκ. Σαράντης, Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, Ν. Καλύβας, Γεν. Γραμματεὺς τῆς Συνομοσπονδίας Ἑργατῶν Ἑλλάδος, Χρ. Χαμπέρης, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἑθνικοῦ Ἑργατοῦπαλληλικοῦ Κέντρου Ἀθηνῶν καὶ Ε. Κανακουσάκης, Πρόεδρος τοῦ Ἑθνικοῦ Ἑργατοῦπαλληλικοῦ Κέντρου Πειραιῶς διασαφηνίζουσιν, ὅτι εἰς τὴν ὑπογραφείσαν ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 συλλογικὴν σύμβασιν «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως κλπ.» αἱ ἐπιχειρήσεις, αἵτινες ἐπαυσαν ἐργαζόμεναι πρὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1942, περὶ ὧν ὁ ὅρος ὅς τῆς ἀνωτέρω συμβάσεως ἀπαλλάσσονται ἐν ὅλῳ τῶν ἐκτάκτων παροχῶν τῶν παραγράφων 1 καὶ 2, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἰσχύῃ ἢ δὲν ἰσχύῃ δι' αὐτὰς ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἐπιβάλλουσα τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Αὐγούστου 1943

(2) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 50, σελ. 600.

(3) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 47, σελ. 507.

(4) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 47, σελ. 509.

(5) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 46, σελ. 478.

(6) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 48, σελ. 542. Ἡ ἐν λόγῳ διασαφήνις κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Βιομηχανικοῦ Ἀθηνῶν τὴν 1ην Ὀκτωβρίου 1943, συνταχθεῖσα τῆς ὑπ' ἀριθ. 20604/1943 ἐκθέσεως καταθέσεως.

214459|1943. Ἀπόφ. Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν

Περὶ χορηγήσεως αὐξήσεως ἀποδοχῶν Τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων (').

(Ε.Κ. τ. Β', φ. 161 τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1943)

(1) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 50, σελ. 600.

ΕΠΥΚΑΙΟΙ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

(συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 661)

σίων της, δέον νὰ εἶναι τῆς αὐτῆς. εἰδικότητος, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὄρους καὶ εἰς ἀκτίνα οὐχὶ μεγαλυτέραν τῶν 5 χιλιομέτρων.

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 8 καθορίζεται, ὅτι ἐπὶ τῶν ἀποζημιώσεων τοῦ παρόντος νόμου δὲν συγχωρεῖται κατὰσχσεις καὶ ἐκχώρησις, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 4694/1930.

Παρακαλοῦμεν ὅθεν, ὅπως περιβάλητε διὰ τῆς ἡμετέρας ἐγκρίσεως τὸ παρὸν σχέδιον Νόμου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5-10-43

Ὁ Ὑπουργὸς Ἑργασίας

ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜ. ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἐφαρμογὴ τῆς ἀπὸ 1/8/1943 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπὶ ἐμμίσθων νομικῶν συμβούλων καὶ δικηγόρων Ἀνωνύμων Ἐταιριῶν καὶ Βιομηχανιῶν.

Ὑπουργεῖον Ἑργασίας

(Γεν. Δ/σις Ἑργασίας). Ἀριθ. πρωτ. 32001/799/1943.

Πρὸς τὸν κ. * * * δικηγόρον. Εἰς ἀπάντησιν σχετικῆς αἰτήσεώς σας γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι οἱ ἐμμισθιοὶ Νομικοὶ Σύμβουλοι καὶ Δικηγόροι τῶν Ἀνων. Ἐταιριῶν καὶ Βιομηχανιῶν, θεωροῦμενοι ὑπάλληλοι, διακαίονται, κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην, τῆς δυνάμει τῆς ἀπὸ 1/8/43 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (1) ἐπιβληθείσης οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως.

Ἐφαρμογὴ τῆς ἀπὸ 31/5/1943 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων φαρμακαποθηκῶν.

Ὑπουργεῖον Ἑργασίας

(Δ/σις Ἑργασίας). Ἀριθ. πρωτ. 33173/Β 279/1943.

Πρὸς τοὺς * * * ὑπαλλήλους φαρμακαποθήκης. Εἰς ἀπάντησιν σχετικῆς αἰτήσεώς σας γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι τόσον οἱ ὑπάλληλοι πωλήσεως, ὅσον καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν γραφείων τῆς φαρμακαποθήκης, παρ' ἣ ὑπηρετεῖτε, δέον νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀπὸ 31/5/1943 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων (2), δεδομένης τῆς ὁμοιότητος αὐτῆς πρὸς τὰ τελευταῖα ταῦτα.

Ἢ ἐν λόγῳ συλλογικῇ σύμβασιν, ὡς γνωστόν, προβλέπει τὴν χορήγησιν οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως διὰ τὴν προμήθειαν εἰδῶν ἱματισμοῦ καὶ ὑποδήσεως, καταβλητέας εἰς τρεῖς μηνιαίας δόσεις, παρεάθη δὲ ἡ ἰσχὺς τῆς διὰ μεταγενεστέρας ἀποφάσεως ἡμῶν ὑπ' ἀριθ. 27071/Α/264 (3), εἰς τρόπον ὥστε κατὰ τοὺς ἐπομένους τρεῖς μῆνας νὰ καταβληθῶσιν ἡδὲ ἡμέτερα εἰς τὸ διπλάσιον τὰ ὑπ' αὐτῆς προβλεπόμενα ποσά.

Ἐπίσης γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἡ μισθοδοσία τῶν ὑπαλλήλων τῶν Γραφείων τῆς φαρμακαποθήκης καλῶς ἐβασίσθη εἰς τὴν ἀπὸ 16/9/1937 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων Ἀν. Ἐταιριῶν κλπ.

Κ. Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ, Καθηγητοῦ: Ἑλληνικὸν Ἑνοχικὸν Δίκαιον, Γενικὸν Μέρος, τευχὸς Α', τρίτη ἐκδόσις, 1943.

Τὸν τελευταῖο καιρὸ κυκλοφόρησεν σὲ τρίτῃ ἐκδόσει τὸ μισὸ ἀπὸ τοῦ Α' τευχὸς τοῦ γενικοῦ μέρους τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἑνοχικοῦ Δικαίου τοῦ καθηγητῆ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Κ. Τριανταφυλλοπούλου. Ὁ λόκληρος τὸ τευχὸς ἔχει δὴ δύο ἐξαντλημένους ἐκδόσεις (1933 καὶ 1938). Στὴν καινούργια ἐκδόσις ἔχουν γίνῃ ἀρκετὲς προσθήκας καὶ κάποιες μεταβολές, δὲν εἶναι ὁμοῦς αὐτές, πού δικαιολογοῦν μιὰ τρίτη ἐκδόσις τοῦ μισοῦ ἀπὸ τὸ ἴδιον τευχὸς, ἐνῶ ὅλοι περιμέναμε νὰ δοῦμε τὴ συνέχεια. Ἡ καινούργια ἐκδόσις τοῦ ἴδιου τευχὸς μαρτυρεῖ, νομίζω, ἕνα εἰσέτι μᾶλλον, ἕνα ἐξαντλητικὸ ξανσδόλεμα, πού ἀρχίζει ἀπὸ τίς ἀπαντήσεις σὲ συγκεκριμένα προβλήματα, προχωράει στὴν κριτικὴ τῶν πηγῶν καὶ φτάνει ὡς τίς μικρότερες λεπτομέρειες τοῦ λόγου καὶ τῆς μορφῆς. Ἀκόμα ὁμοῦς μαρτυρεῖ μιὰ ἀνησυχία γιὰ τὸ ἂν ὑπάρχῃ συνέπεια ἀνάμεσα στίς νομικὰς θέσεις, πού ὑποστηρίζονται, καὶ στίς φιλοσοφικὰς ἀπόψεις, πού εἶναι διέχυτες μέσα στὸ ἔργο, ὅχι ἀπὸ ἀπλὴ φιλοσοφικὴ διάθεσις, ἀλλὰ ἀπὸ συγκεκριμένη νομοθεωρητικὴ τοποθέτησις. Κι' ἡ ἀνησυχία αὕτη δὲν εἶναι ἀπὸ ἑλλειψὲς πίστεως, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν πείρα τοῦ ὁρίσμου νομικοῦ, πού ξέρει πῶς ἡ γνώσις—πὶ πολλὰ στὰ νομικὰ παρ' ὅσο στίς ἄλλες ἐπιστήμες—προδίδεται κι' ἀπὸ τὸ ἀντικείμενον πού σπουδάζει κι' ἀπὸ τὴν μέθοδον πού ἀκολουθεῖ. Ἐτσι λοιπὸν ἡ τρίτη ἐκδόσις τοῦ ἴδιου μέρους δὲν εἶναι μιὰ ἀπλὴ ἐπανάληψις, ἀλλὰ ἕνα δούλεμα σὲ βάθος καὶ αὐτοῦ τοῦ ἴδιου καὶ ἀναγκαστικὰ καὶ τοῦ ὑπόλοιπου ἔργου, πού περιμένουμε.

Σκοπὸς μας δὲν εἶναι νὰ γράψουμε κριτικὴ. Μιὰ τέτοια δουλειὰ θέλει καὶ γνώσις καὶ δύναμις, πού ἐμεῖς δὲν ἔχουμε. Τὸ ἔργο ὁμοῦς τοῦ Τρ. δὲν σὲ ἀναγκάζει οὔτε νὰ τὸ πιστέψῃς, οὔτε νὰ τὸ ἀρνηθῇς. Εἴτε σὲ πείθει εἴτε ὄχι, σὲ ἀφίνει, σὸν τὸ διαβάσης, γεμάτω σκέψεις. Λίγες ἀπ' αὐτὰς τίς σκέψεις, σὲ ἐλάχιστα δείγμα τοῦ μεγάλου μας χρέους, πήραμε τὸ θάρρος νὰ σημειώσουμε:

Τὸ ἑλληνικὸ ἐνοχικὸ δίκαιο—ὅπως καὶ τὰ ἄλλα μέρη τοῦ ἀστικοῦ δικαίου—στὸ σύνολόν του ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς νόμους τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαίου, ἀπὸ τοὺς τοπικοὺς κώδικες (Ἰόνιοι, Σαμιακοί, Κρητικοί) κι' ἀπ' τοὺς νεώτερους νόμους, σιτοὺς ὁποίους ἀνήκουν καὶ τὰ ἔθιμα. Εἶναι λοιπὸν ἀμέσως φανερό, πῶς στὸ ἔργο τοῦ ἐρμηνευτῆ τοῦ ἐνοχικοῦ (καὶ τοῦ ἀστικοῦ γενικῶς) δικαίου ὑπάρχει μιὰ ἰδιαίτερη δυσκολία, πού δὲν τὴν ἀπαντοῦμε στὴν ἐρμηνεία τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ δικαίου. Ὁ ἐρμηνευτὴς θὰ πρέπει ἐδῶ νὰ βρῇ ἁρμονία σὲ διατάξεις, πού διαφέρουν ἀνάμεσα τοὺς ριζικά, καὶ νὰ δώσῃ ἀπ' αὐτὰς ἕνα ἔργο μὲ ἐνότητά καὶ σὲ περιεχόμενον καὶ στὴ φυσικογνωμία τοῦ ἂν καὶ—γιὰ νὰ εἶμαστε δικαιοί—τὸ φαινόμενο αὐτὸ εἶχε καὶ τὴν ὀφείλιμη ἀποψή του: μὰς ἀνάγκαζε νὰ ἐνδιαφερόμαστε ἅμα γιὰ τὴν ξένη θεωρίαν καὶ πρακτικὴ, γιὰτὶ μ' αὐτὰς μπορούσαμε νὰ ἐπεξεργασώμαστε τοὺς δικούς μας νόμους καὶ μάλιστα τοὺς τοπικοὺς κώδικες, πού εἶναι ἀντίγραφα ξένων νόμων. Ἀπὸ τὴν ἀποψὴ αὕτη οἱ νεώτεροι νόμοι καὶ πρὸ πάντων οἱ τοπικοὶ κώδικες ὑπῆρξαν οἱ ἀνοικτὲς πόρτες. ἀπ' ὅπου ἔμπνευσε ὁ ἀέρας τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

Πέρα ὁμοῦς ἀπ' αὕτη τὴν δυσκολίαν ἀνοίγεται καὶ στὸν ἐρμηνευτὴ τοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου τὸ βασικὸ πρόβλημα: μὲ ποῖον τρόπο ἡ καλλίτερη μὲ πειρὰ μέθοδος

(1) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος Β', τευχὸς 48, σελ. 545.

(2) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος Β', τευχὸς 44, σελ. 415.

(3) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος Β', τευχὸς 47, σελ. 509.

θά κυριεύει τούς νόμους καὶ ἰδιαίτερα τὸ ρωμαϊκὸ δίκαιο.

α. Ὁ συγγραφέας στὴ σπουδὴ τῶν νεώτερων νόμων μᾶς δίδει ἓνα τρόπον ἔρευνας. Ἐχὼν ὑπ' ὄψιν μου κυρίως τὶς διατάξεις τῶν νόμων «περὶ προστασίας συναλλαγμάτων», τόκων κ.λ.π. Ἐκεῖ ὁ σ. δὲν χάνεται μέσα στὶς διάφορες διατάξεις καί οὐτε προσπαθεῖ νὰ μᾶς δώσῃ περιπτωσιολογικὸ εὐρετήριο. Ἀναζητᾷ τὶς χοντρές γραμμές, ὅπως θάλεγε κανεὶς, πού συγκαλύπτουν τὸ ἐνοχικὸ δίκαιο ἢ καλλίτερα ἀναζητᾷ τὴν καθαρὴν νομικὴ ὕλη καὶ μόλις βρεθῇ στὸ γινώριμον ἀπιστημονικὸ χῶρο, εἰς δουλεύει μὲ ἀσυνκρίτη γνώση καὶ δεξιότητες. Βεβαίαι γιὰ τὸν τρόπο αὐτῆς τῆς ἔρευνας καὶ ἀκόμα γιὰ τὸν τρόπο ἐπεξεργασίας δὲν μπορεῖ ν' ἀποκλεισθῇ ἀντίθετη γνώμη:

Εἶναι ἀλήθεια πειά, πῶς κάθε νόμος ἀποτελεῖ ἐκκρόσην τῆς ἰσορροπίας τῶν κοινωνικῶν δυνάμεων μιᾶς ἱστορικῆς στιγμῆς πού τὸν ἐπέβαλαν. Κάθε ἐρμηνεία νόμου λοιπὸν πρέπει ἀναγκαστικὰ νὰ φωτισθῇ πρῶτα μὲ τὴν ἱστορικὴν ἔρευνα τὸ κοινωνικὸ ἰσοδύναμο τοῦ νόμου καὶ ἂν μάλιστα πρόκειται γιὰ παλαιὸ νόμο νὰ διαπιστώσῃ καθε μεταβολὴ σ' αὐτό. Μεχρις ἔδῳ ἡ ἔρευνα εἶναι ἀπαλλαγμένη ἀπὸ κάθε ἀξιολογικὴ κρίση. Ἀπὸ τὸ σημεῖο ὅμως αὐτὸ καὶ ἐπειθεῖ ἡ νομικὴ εἶναι πρὸ παντός κοινωνικὴ πρακτικὴ, ἐπιτρέπεται μιὰ τελεολογικὴ ἐρμηνεία σὲ μέτρα πού καὶ αὐτὰ προσδιορίζονται σὲ κάθε ἐποχὴ ὑπὸ ἀντικειμενικῆς συνθήκης. Ἔτσι ὁ ἐρμηνευτὴς τοῦ δικαίου δὲν μένει ὁ παθητικὸς συλλέκτης διωκτῶν. Ἀντίθετα μέσα σὲ κάθε νόμο τοῦ κάθε Αὐγουστου παληοῦ ἢ νεώτερου ξέρεῖ νὰ ἀποχωρῇ τὴ νομικὴ ὕλη καὶ πειθὲ πέρα νὰ βροῖσκῃ τὴ δική του λύσιν σὲ μιὰ ἐρμηνεία πού θὰ εἶναι μαζί καὶ ἐρμηνεία τῶν αἰτημάτων τῆς ἐποχῆς του.

β. Τὰ κατὰ πάνω ἰσχύουν καὶ γιὰ τὴν ἐρμηνεία τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου. Ἐδῶ ὅμως πρέπει νὰ προσθέσουμε καὶ κάτι ἀκόμη:

Τὸ ρωμαϊκὸ δίκαιο, ἂν τὸ δῇ κανεὶς σὰν δίκαιο πού ἰσχύει, πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι εἶναι ἓνα δίκαιο ξεπερασμένο. Οἱ κοινωνικὲς σχέσεις πού τὸ δημιούργησαν μεταβλήθηκαν ἢ δὲν ὑπάρχουν πειὰ καὶ τὸ ρωμαϊκὸ δίκαιο μὴ ἔχοντες τὸ ἀρχικὸ κοινωνικὸ τοῦ ἰσοδύναμο δὲν ἐπαληθεύεται πάνω στὴ ζωὴ, ἀλλὰ ζῇ, γιὰ πολλὰς τουλάχιστον διατάξεις του, σὰν ἓνας ἄσπερος νεκρός. Αὐτὸ ὅμως εἶναι ἡ μιὰ ὄψη τοῦ πράγματος. Ὑπάρχει καὶ κάποια ἄλλη: Τὸ ρωμαϊκὸ δίκαιο δὲν εἶναι μόνον θεῖο δίκαιο. Πρὸ παντός αὐτὸ τὸ ἴδιο εἶναι μιὰ ζωντανὴ μέθοδος, γιὰ νὰ ξεχωρίσῃς τὴ νομικὴ πλευρὰ τοῦ κοινωνικοῦ φαινομένου. Οἱ διατάξεις του δὲν ἔχουν τὴν ἐπικίνδυνον λογικὴ τοῦ ἐννοιοκρατούμενου ὀρισμοῦ. Μέσα σ' αὐτὲς ζῇ καὶ κινεῖται ἓνας ἐμπειρισμός, πού πολλὰς φορὲς εἶναι ἀλήθεια μὲ ψηλαφητό, ἀλλὰ πάντοτε μ' ἓνα συζητητικὸ, ἢ αὖτολετικὸ, θυρεοῖς, τρόπο ζητᾷ νὰ βρῇ τὸ ὄριο ἀνάμεσα στὸ δίκαιο καὶ στὴν ἀδικία. *Ars boni et aequi*. Ἀληθινὴ τέχνη νὰ βροῖσκῃ στὴν κάθε περίπτωσιν τὸ καλὸ καὶ τὸ ἀνθρώπινο. Ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀποψη ἡ νομικὴσχέση μὲ τὸ ρωμαϊκὸ δίκαιο ἀγγίζει ἓνα ὅριο πληρότητας, ὅπως καὶ ἡ Τέχνη στὴν κλασσικὴ ἑλληνικὴ ἐποχὴ καὶ τὸ ρωμαϊκὸ δίκαιο θὰ ζήσῃ σὰν μέθοδος καὶ πρὸ παντός σὰν ὁδηγητὴς στὴν ἀναζήτησιν τῆς νομικῆς ὕλης ἀπὸ τὰ νέα κοινωνικά φαινόμενα, ὅπως ζῇ—γιὰ νὰ συνεχίσουμε τὸ παραδειγματὸς—ἡ κλασσικὴ τέχνη, ὅχι γιὰτὸ μᾶς δίνει μιὰν ἀμφίβολη πειὰ αἰσθητικὴ συγκίνησιν, ἀλλὰ γιὰτὸ μᾶς συνθέτει σ' ἓνα μέτρο ἰσορροπίας μορφῆς καὶ περιεχομένου, πού γίνεται χρῆσιμος, ὅταν ὁ καλλιτέχνης ἐρμηνεύει τὴν νέα ὕλη σὲ καινούργιες μορφές.

Σήμερα ἡ νομικὴ ὕλη μᾶς δίνεται μὲ διατάξεις πού δὲν ἔχουν τίποτα ἀπ' αὐτὸ τὸ μεθοδολογικὸ

πνεῦμα τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου. Βγαίνει πάνω σ' αὐτὲς μιὰ ἐννοιοκρατία ἀσφυκτικὰ οργανωμένη, πού δὲ περιορίζεται μόνο σὲ γενικότητες, ἀλλὰ φταεῖ μέχρι καὶ στὶς μικρότερες λεπτομέρειες. Ἔτσι τὸ πνεῦμα τοῦ ρωμ. δικαίου, πού φυγαδιεύτηκε ἀπὸ τὸ σύγχρονο νόμο, πρέπει νὰ ζητήσῃ ἀσυλὸν στὴ νομολογία καὶ πρὸ παντός στὴν ἐπιστήμην, ἀπ' ὅπου ἄλλωστε καὶ βγήκε. Ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀποψη ὁ Τρ. εἶναι ἓνας ζηγιώσιος ρωμαϊστὴς καὶ τὸ βιβλίον του, χωρὶς ὑπερβολή, εἶναι τὸ μοναδικὸ μέσο στὴ νομικὴ φιλολογία τοῦ τόπου μας. Ἀρκεῖ, γιὰ νὰ πιστέψῃ κανεὶς, ν' ἀνοίξῃ σ' ὅποια σελίδα (πρόχειρα ἀναφέρουμε τὶς σελ. 38, 39 τῆς β' ἐκδόσεως) καὶ θὰ δῇ πῶς ζυγίζεται τὸ καλὸ καὶ τὸ ἀνθρώπινο (*bonum et aequum*). Οἱ περιπτώσεις ἐδῶ, ὅπως καὶ τοὺς Πανδέκτους, δὲν εἶναι παραδείγματα, πού βοηθοῦν νὰ κατέβῃ ὁ νόμος (ιδέα) ἀπὸ τὸν ἐξωκοσμικὸν τοῦ χῶρου στὴ ζωὴ, ἀλλὰ εἶναι αὐτὲς οἱ ἴδιες νομικῆς ἐννοίαι σπαραριστὲς ἀπὸ ζωντανία. Αὐτὸ τὸ γινώρισμα, νομίζω, εἶναι τὸ εἰδικὸ βάρος τοῦ βιβλίου τοῦ Τρ. Μπορεῖ βέβαια τὸ βιβλίον του νὰ μὴ ἔχῃ ἕτοιμες λύσεις γιὰ κάθε πρόβλημα, ὁργανώνει ὅμως τὸν νομικὸν λογισμὸ καὶ πειθὲ πέρα καλλιεργεῖ τὸ νομικὸν ἦθος.

* *

Αὐτὰ σκεψήκαμε πρόχειρα μόλις τελειώσαμε τὸ διάβασμα τοῦ βιβλίου καὶ τὰ σημειώσαμε, ἐπαναλαβαίνουμε, χωρὶς καμιά πρόθεσιν κριτικῆς.

Τελειώνοντας ἄς μᾶς συγχωρεθῇ ἓνα ἐρώτημα: Γιατὶ τὸ βιβλίον αὐτὸ δὲ γράφτηκε στὴ δημοτικὴ; Τὸ ἐρώτημά μας εἶναι δικαιολογημένο ὅχι μόνο γιὰτὸ ὅτι συγγραφέας του εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς πρῶτους πού ἐδῶ καὶ εἴκοσι χρόνια δημοσίευσεν μελέτες νομικῆς στὴ δημοτικῇ, ἀλλὰ καὶ γιὰτὸ μέσα ἀπὸ τὸ βιβλίον του φεύγει ὁ ἀέρας τῆς δημοτικῆς. Θάλεγε κανεὶς πῶς ἡ καθαρὸνσά του τρέφεται ἀπὸ τοὺς χυμούς μιᾶς διαστακτικῆς δημοτικῆς. Ξέρουμε περίπου τὴν ἀπάντησιν. Καὶ ὅμως εἶναι καιρὸς πειὰ νὰ πιστέψουμε πῶς καμιά ἔλλειψις καὶ κανένα λάθος, πού ἀναγκαστικὰ θάχουν τὰ πρῶτα γραφτὰ τῆς δημοτικῆς, δὲν μπορεῖ νὰ φτάσουν τὸ τεράστιον λάθος: Νὰ γράφῃς μιὰ γλώσσα πού δὲν τὴ μιλάς.

Κ. Ι. Δημάκης

Ι. Π. ΠΑΠΑΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ. Ἐπίδρασις τοῦ νέου ἀστικῶν κώδικος ἐπὶ τοῦ ἰσχύοντος ποινικοῦ δικαίου. Ἀθῆναι 1943, σελ. 150.

Τὸ ἔγκλημα, ὡς φαινόμενον βιολογικόν καὶ κοινωνικόν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ νομικόν, καταλαμβάνεται καὶ ρυθμίζεται οὐχὶ μόνον ἀπὸ τοὺς ποινικοὺς νόμους, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ σύνολον τῆς νομοθεσίας, μέρος τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ τὸ ἀστικόν δίκαιον. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς ἡ εἰσγωγή τοῦ νέου ἀστικοῦ κώδικος, τοῦ ὁποίου ἡ ἰσχὺς ἀνεσιάλῃ προσωρινῶς, θὰ ἔχῃ σημαντικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ποινικῆς μας νομοθεσίας, δοθέντος ὅτι κατ' ἐπανάληψιν ὁ ποινικὸς κώδικις παραπέμπει εἰς τοὺς ἀστικοὺς νόμους καὶ χρησιμοποιοῖ τὸν ὅρον τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, τελῶν οὕτως ἐν λογικῇ ἀλληλουχίᾳ πρὸς τοὺς λοιποὺς κλάδους τοῦ δικαίου.

Ὁ συγγραφεὺς, διάκονος ἐπὶ δασκατίαν τῆς ποινικῆς ναυτικῆς δικαιοσύνης, ὠπλισμένος ὡς ἐκ ταῦτο με τὰ ἐφόδια τῆς πείρας καὶ τῆς πράξεως, ἐγκρατῆς τοῦ ἱστορικοῦ καὶ τοῦ φιλοσοφικοῦ ὕλικου, ὅπερ ἀποτελεῖ βασικὴν προϋπόθεσιν διὰ τὴν τελείαν κατανόησιν τῶν προβλημάτων τοῦ δικαίου, λίαν βαθύς μελετητὴς τοῦ ποινικοῦ δικαίου καὶ τοῦ Α. Κ., παρῶς ὤσων εἰς τὴν δημοσιότητα ἐργασίαν ἐντελῶς προ-

τότυπον, προσεγγεγών οὕτω σημαντικὴν συμβολὴν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν τῶν θεμάτων τοῦ ποινικοῦ καὶ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, εἰς ἃ σημεῖα οἱ δύο οὗτοι κλάδοι τοῦ δικαίου συναντῶνται. Μὲ σαφήνειαν καὶ γλαφυρότητα ὁ συγγραφεὺς εἰς 150 σελίδας τοῦ βιβλίου του ἐξετάζει καὶ ἀναλύει: τὸ πρόβλημα χρησιμοποίησεως τῶν ἐν τῇ ποινικῇ δικαίῳ ὄρων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, τὰ ζητήματα, ἅτινα γεννῶνται ἐκ τῆς παραπομπῆς τοῦ ποιν. δικαίου εἰς τὸ ἀστικὸν δίκαιον, ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται ἡ ἐπίδρασις τοῦ Α. Κ. ἐπὶ τῶν ποινικῶν νόμων, τὰ θέματα, ἅτινα ἀνακύπτουσιν ἐκ τῆς τελείσεως ἐγκλήματος διὰ «δικαιοπορεύσεως». Ἰδιαιτέρως διαφωτιστικὴ εἶναι ἡ ἔρευνα τῶν θεμάτων τῆς ἀμύνης καὶ τῆς καταστάσεως ἀνάγκης καὶ τῆς θεμελιῆς αὐτοδικίας, ἐνθα ὁ συγγραφεὺς, μὲ ἰδιάζουσαν δεξιότητα καὶ λεπτήν παρατήρησιν, διεξέρχεται τὰ ἀκανθώδη αὐτὰ ζητήματα, ἅτινα ἀποτελοῦν τὸν σκόπελον ἐπὶ τοῦ ὁποίου πολλὰκις διακεκριμένοι νομικοὶ προσκοροῦσιν. Ἀξίον προσοχῆς ὡσαύτως εἶναι τὸ κεφάλαιον εἰς τὸ ὁποῖον ἀναλύεται ἡ σημεσία τῆς συναιδέσεως τοῦ ποθόντος, ἡτις ἄλλοτε μὲν ἀποτελεῖ ἀπαραιτήτον ὅρον διὰ τὴν ἀντικειμενικὴν ὑπόστασιν τοῦ ἐγκλήματος ἢ λόγον μειώσεως τῆς ποινῆς, ἄλλοτε δὲ ἀποκλείει τὴν ἀντικειμενικὴν ὑπόστασιν τοῦ ἐγκλήματος ἢ ἀποκλείει τὸν ἀδικονχαρὰ τῆς τελουμένης ἀξιοποίνου πράξεως. Τέλος εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ ἀξιοποίνου πράξεως, μὲ καταπληθίσουσαν σαφήνειαν καὶ πρωτοτυπίαν, γεγονὸς ὅπερ ἀποδεικνύει τὴν πληρὴ καὶ ἐντελὴ κυριαρχίαν τοῦ συγγραφέως ἐπὶ τῆς ὅλης τοῦ ἀστικοῦ καὶ ποινικοῦ δικαίου, ἐκτίθενται λεπτομερῶς τὰ τῆς νομίμου ἀπαγορεύσεως, τῆς ἀικανότητος εἰς τὸ κληρονομεῖν, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου εἰς τὴν § 15 δισσαφηνίζονται αἱ διαφοραὶ αἱ ὑπάρχουσαι μεταξὺ τῶν ἐννοιών «ἡθικὴ βλάβη», ἢν χρησιμοποιοῖ ὁ Α. Κ. καὶ «ψυχικὴ ὁδύνη», ἡτις περιλαμβάνεται εἰς τὸν νόμον 1699.

Ἡ ἐργασία τοῦ Ι. Παπακυριακοπούλου, ἀπαύγασμα πολυετοῦς γονίμου μελέτης καὶ πείρας, ἀποτελοῦσα δὲ ἀξιόλογον συμβολὴν εἰς τὴν ἐπίλυσιν δυσκολωτάτων νομικῶν προβλημάτων, θὰ διευκολύνῃ τὰ μέγιστα τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν ἐπὶ τοῦ παρθένου θέματος τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἐπὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου θὰ ὀδηγήσῃ τὸν δικαστὴν εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῆς ὁρθῆς λύσεως, ὡσάκις προκύπτει ζήτημα ἐρεύνης τῶν θεμάτων τοῦ ποινικοῦ νόμου ὑπὸ τὸ πρίσμα τοῦ ἀστικοῦ δικαίου.

Γ. Α. Τρίμης

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Κ. Θεσσαλονίκη: Τὸ Ν. Δ. 424|1941 δὲν ἐννοεῖ καλὰ καὶ ὥνει ὁ μισθωτὸς νὰ ἐξσκολληθῇ ὑπηρετιῶν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, ὅταν αὐτὸς δὲν θέλει. Ἐπομένως καὶ ἂν ὁ μισθωτὸς ἀπελύθῃ παρανόμως, χωρὶς νὰ συντρέξωσιν αἱ προϋποθέσεις τοῦ Ν. Δ. 424, δὲν ἐξαναγκάζεται ἀπὸ τὸν νόμον νὰ ἐπιδιώκῃ τοῦς μισθοῦς του δικαστικῶς διὰ συνεχῶν ἀγωγῶν, ἀλλ' ἢμπορεῖ νὰ θεωρήσῃ, ὅτι ὁριστικῶς ἐλύθη ἡ σύμβασις ἐργασίας καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Νόμου 2112.

Αὕτη εἶναι ἡ ἀποψὶς πού κρατεῖ εἰς τὴν θεωρίαν καὶ τὴν νομολογίαν τῶν Δικαστηρίων. Ὑπάρχει δὲ ἐπὶ τοῦ ζητήματος δημοσιευμένη σχετικὴ ὕλη εἰς τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου».

Ι. Π. Ἐνταῦθα.—Ἐπὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ ζητήματος θ' ἀσχοληθῇ προσεχῶς ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου».

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ

Ἰκανοποίησις τοῦ κοινοῦ περὶ δικαιοσύνης αἰσθήματος

Μεταξὺ τῶν μεταρρυθμίσεων, πού εἰσηγάγεον ὁ πρόσφατος νόμος 766|1943, σημειώονμεν ἰδιαιτέρως, ὡς σημαντικὰς διὰ τὰ σοβαρὰ πρακτικὰ ἀποτελέσματα (α) τὸς ἐξῆς α) νὰ ὑπολογίζεται ἡ ἀποζημίωσις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ νόμου 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ τοῦ κατ' ἐπέκτασιν τοῦ β. δ. τῆς 16 Ἰουλίου 1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως β) νὰ ὑπολογίζεται ἐπίσης ἡ ἀποζημίωσις τοῦ μισθωτοῦ ἐξ ἀποδοχῶν ἐξ μηνῶν, ἐκ τοῦ νόμου 3514 περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως, βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν καὶ ὑπὸ καθεστῶς πλήρους ἀπασχολήσεως γ) νὰ ἐφαρμόζωνται ἀναλόγως ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ ἀποζημιώσεων αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 4691|3930, περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐκχωρήσεως καὶ κατασχέσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.

Τὶ συνέβαινε, πρὸ τῶν ἐκτάκτως ἐπιτεχῶν αὐτῶν μεταρρυθμίσεων, εἶναι γνωστόν: Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112 ὑπελογίζετο βάσει τοῦ συνολοῦ τῶν ἀποδοχῶν, πού ἔλαβεν ἡ ἐδικοῦτο νὰ λάβῃ ὁ μισθωτὸς κατὰ τὸν χρόνον, πρὸ τῶν ὁποίων ἐπρεπε νὰ καταγγελθῇ τακτικῶς ἡ σύμβασις ἐργασίας, καὶ ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψει τὰς ἀλλεπαλλήλους, λόγῳ τῆς μεταβολῆς τοῦ τιμορίθμου τῆς ζωῆς, μισθολογικὰς μετοβολῆς, κατέληγεν οὐσιαστικῶς ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112, τὸ πολὺτον οὐτὶ βοήθημα τοῦ μισθωτοῦ εἰς ὥρας ἀνεργίας του, νὰ μὴ ἀντιπροσωπεύῃ τὸ ἀνάλογον ποσὸν πρὸς τὰς συγχρόνους, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦλάχιστον τῆς ἀπολύσεώς του, ἀνάγκας τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐκεῖ μάλιστα, ὅπου ὑφίστατο βαθύτατον χάσμα μεταξὺ τοῦ θετοῦ δικαίου καὶ τοῦ αἰσθήματος τοῦ δικαίου, ἦτο εἰς τὸν ὑπολογισμόν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 3514, μὲ ἀποδοχὰς ἐξ μηνῶν πρὸ τῆς στρατεύσεως τοῦ μισθωτοῦ. Ἄν δηλαδὴ συνέβαινε ν' ἀπολυθῇ ὑπὸ τὰς κρατούσας σημερινὰς συνθήκας ὁ ἐφεδρὸς μισθωτὸς, θὰ ἐλάμβανεν ὡς βοήθημα διὰ τὰς ἐξαιρετικὰς πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας του τὸ κομικὸν τῷ ὄντι ποσὸν τῶν δραχμῶν 18.000 π.χ., ἂν ὁ μηνιαίος μισθὸς του κατὰ τὸν χρόνον πρὸς τῆς στρατεύσεως ἀνῆρχετο εἰς δραχ. 3000.

Τέλος, κατ' ἐκτίμησιν τῆς νομικῆς μορφῆς τῶν ἀποζημιώσεων τῶν νόμων 2112 καὶ 3514 ὡς ἀποζημιώσεων, ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπῆρχε σχετικὴ θετικὴ διάταξις, ἐδέχετο παγίως τὸ δυνατόν τῆς ἐκχωρήσεως καὶ κατασχέσεως τῶν ἐν λόγῳ ἀποζημιώσεων, μὲ ἀποτέλεσμα ἂν ὁ μισθωτὸς ἐβαρύνετο μὲ χρέη πρὸς τὸν ἐργοδότην ἢ τρίτον, νὰ ἐστειρετο οὐσιαστικῶς τῶν βοηθημάτων αὐτῶν, παρ' ὅλον ὅτι εὐρίσκειτο ἐκτός ἐργασίας εἰς μίαν κρίσιμον καμπὴν τῆς ζωῆς του.

Ὁ νέος νόμος, ἐλθὼν νὰ τακτοποιήσῃ τὰς ἀντικοινωνικὰς αὐτὰς ἀνωμαλίας καὶ νὰ συνδέσῃ τὸ δίκαιον πρὸς τὴν ζωὴν, προσέφερε πράγματι μεγίστην ὑπηρεσίαν εἰς τὴν τάξιν τῶν μισθωτῶν, ἀνταπεκρίθη εἰς τὸ κοινὸν αἰσθημα τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀνῆψατο τὸ περιεχόμενον τῆς προστάσεως τῶν νόμων εἰς τὸ ὀρθὸν μέτρον.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 3^{ον}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 53

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1943

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΣ: Ἡ «ὥρισμένη αἰτία» ἀπολύσεως μισθωτοῦ. — Μία ἀπὸ τὰς ἐπιτυχίας τοῦ νέου νόμου. — Ἡ ὑποχρεωτικὴ διατήρησις τῶν ἐφέδρων. Σελ. 675

ΑΡΘΡΑ—ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

- Ὁ νέος νόμος περὶ τροποποιήσεως τοῦ ν.δ. 424/1941 καὶ περὶ ἐκδικάσεως ἐργατικῶν διαφορῶν, ὑπὸ *Σωτηρίου Γραββάνη*, Δικηγόρου. Σελ. 676
- Ἡ φυλάκισις τοῦ ἡσφαλισμένου παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ὡς λόγος ἀνασιολῆς καταβολῆς ἐπιδόματος ἀσθενείας, ὑπὸ *Γιάννου Τ. Παλαιολόγου*, Εἰσηγητοῦ τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Σελ. 678
- Παράνομος ἀπόλυσις καὶ ἀποζημίωσις ἐφέδρων παλινῶν πολεμιστῶν, ὑπὸ *Ν. Α. Παπασίνου*, Δικηγόρου. Σελ. 685

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΕΡΓΙΑ

- Συστατικὰ στοιχεῖα τοῦ ποινικοῦ ἀδικήματος παραβάσεως τοῦ ν.δ. 424/1941. Ἐπιβολὴ ποινικῶν κυρώσεων ἀοχέτως ἐφαρμογῆς ἢ μὴ συνιστάμενος ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. Διαδικασία ἐπ' αὐτοφώρῳ πλημμελημάτων. — Παράνομος ἀπόλυσις μισθωτοῦ συνιστᾷ ποινικὸν ἀδίκημα. — Μέτρον τῆς διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀπολύσεως δὲν συνδέεται πρὸς σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. — Ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως, ἐκτὸς τῶν ποινικῶν συνεπειῶν, ὑπὸ *Γ. Πετρίτση*, Ἀρεοπαγίτου (*Ἀρείου Πάγου 446/1943*). Σελ. 686
- Ἐπιτροπὴ τῆς ἐπιτάξεως ἐπιχειρήσεως ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας. — Ν.δ. 424/1941 καὶ συμβάσεις καταρτισθεῖσαι μετὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ: Λόγοι ἀπολύσεως μισθωτῶν κατὰ τὸ ν. δ. 424/1941.

— Ἐννοια ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν. — Θεώρησις τῆς ἐπιτάξεως ὡς ἐκδηλώσεως ἀδυναμίας τοῦ ἐργοδοτοῦ. — Ὑπαγωγή καὶ αὐτῆς εἰς τὴν ἐρουναν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὡς πρὸς τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. — Ἐφαρμογὴ τοῦ ν. δ. 424/1941 καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ προσληφθέντων μισθωτῶν. — Συμφητισμὸς τῶν ἀλλοχοῦ κερδηθέντων. — Στοιχεῖα τῆς ἀγωγῆς τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἀποδείξεις, ὑπὸ *Σ. Σταματιάδου*, Πρωτοδίκου (*Πρωτ. Ἀθηνῶν 5458/1943*). Σελ. 687

- Χρόνος προσλήψεως μισθωτῶν καὶ ν.δ. 424/1941: Προσποίησις καὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν. δ. 424/1941 προσληφθέντων μισθωτῶν. — Δικαιολογητικὸς λόγος τοῦ νομοθετήματος, ὑπὸ *Δ. Γιαννακάκου*, Πρωτοδίκου (*Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 12104/1943*). Σελ. 690

- Ν.δ. 424/1941 καὶ διάλυσις τῆς ἐπιχειρήσεως: Ἀναγκαῖα πάντοτε κατ' ἄρθρον 9 τοῦ ν.δ. 424/1941 καὶ ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως δι' ἔγκυρον ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ ἢ προηγουμένη ἀδεία τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὑπὸ *Γ. Σπυριδάκου*, Πρωτοδίκου (*Εἰρην. Ἀθηνῶν 1727/1943*). Σελ. 691

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

- Κανόνες ἐρμηνείας ἐργατικῆς συμβάσεως: Σταδιοδρομία ὑπαλλήλων Ἑθνικῆς Κτηματικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος: Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή καὶ ἐπὶ ἐνοχικῶν σχέσεων. — Συμβάσις ἐργασίας ὑπαλλήλων Ἑθνικῆς Κτηματικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔννοια τοῦ ὅρου αὐτῆς «σταδιοδρομία». — Δικαίωμα τῶν αὐτῶν παροχῶν Ἑθνικῆς (Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

Εἰς τὸ παρὸν τεῦχος: Ἡ ὑπ' ἀριθ. 39500/1943 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ ἀδείξεως ἀπὸ 1ης Νομβρίου 1943 ἀποδοχῶν ὑπαλλήλικου, ὑπηρετικοῦ καὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ.

— Ἡ ὑπ' ἀριθ. 39400/1943 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ καθήκιστος ἀντιτίμου συσσιτίου μισθωτῶν διὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 1943.

— Ἡ ὑπ' ἀριθ. 38160/1943 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ πυροαπάσεως προθεσμίας ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως εἰς τὰς θέσεις τῶν τῶν κατὰ τὸν πόλεμον 1940—1941 στρατευθέντων.

— Ὁ ὑπ' ἀριθ. 853/1943 Νόμος=Τροποποιήσις τοῦ νόμου περὶ προσωρινῆς ἐπιδόματος ἀπαιτήσεων μισθωτῶν.

Εἰς τὸ ἐπόμενον: Ἀνακεφαλαίωσις τῶν ποσῶν ἀντιτίμου συσσιτίου μισθωτῶν κατὰ τὸ ν. δ. 2019/1942.

ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΜΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗΝ ΣΕΛΙΔΑ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνός

Ὑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ ἢ Συνδρομαὶ μόνον διὰ τὰς Ἐπαρχίας προπληρω-
τάει: Τρίμηνος δρχ. 30.000

Ἐμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγούμενης σελίδος)

Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ Ν. Οἰκονομοπαύλου,
Ἐφέτου (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 153(143). Σελ. 691
— Σύνθημα μικτῆς ἀμοιβῆς μισθοῦ καὶ δι-
καίωμα αὐξήσεων ἐκ τοῦ ν. δ. 310(1941): Ἀ-
μοιβὴ διὰ παγίου μισθοῦ καὶ ποσοστών: Ἐπιβο-
λὴ τῶν αὐξήσεων ἐπὶ τοῦ παγίου μισθοῦ καὶ ὅχι
τῶν ποσοστών ἐκ τῆς μεταβολῆς τοῦ τιμαρίθμου
τῆς ζωῆς, ὑπὸ Σ. Παυλοπούλου, Πρωτοδίκου
(Πρωτ. Ἀθηνῶν 14355(43). Σελ. 693

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΜΙΣΘΩΝ

— Ἐντοια τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων τοῦ
νόμου ΓΥΛΓ'. Παραγραφὴ περιοδικῶν παροχῶν
ιδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως:
Διάρκεια τῆς φάσεως τῆς ὑπηρεσίας μισθωτῶν,
ἢ ἀναλόγως ἐφαρμοσθῇ ἡ πενταετής ἡ διετής
παραγραφὴ τῶν μισθῶν. — Ἀξίωσις ιδιωτικοῦ
ὑπαλλήλου ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας
ὑπόκειται εἰς πενταετὴ παραγραφὴν. — Ὑπηρεσία
ἀποθηκορίου ὑπαλληλική. — Διακοπὴ τῆς παρα-
γραφῆς ἐκ τοῦ δικαιοστασίου ὑπὸ Θ. Βλαχο-
πούλου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 5126]
1943. Σελ. 693

ΔΙΚΑΙΟΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ

— Ἀνύρως δικαιπραξιῶν μὴ νομίμου ἐκπροσώ-
που σωματείου. — Ἀναλογικὴ ἐφαρμογὴ τῶν

περὶ ἐντολῆς διατάξεων: Ἀμετακλήτως ἡ πράξις
ἐκλογῆς Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἂν μὴ προσβλη-
θῇ νομίμως κατὰ διαδικασίαν ἀρθρου 9 νόμου
381. — Συνομολόγησις διὰ λογαριασμὸν σωματείων
μισθώσεως μετὰ λήξης θητείας τοῦ ἄνδρος. —
Ἐφαρμογὴ τῶν περὶ ἀντιπροσωπεύσεως καὶ ἐντο-
λῆς διατάξεων, ἐν σιωπῇ τοῦ καταστατικοῦ, ὑπὸ
Κ. Παπαμιχαλοπούλου, Πρωτοδίκου (Πρωτ.
Πειραιῶς 611(1943). Σελ. 694

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

— Ἐνδυνα μέσα ἐργατικῆς διαδικασίας νόμου
ΓΘΟΔ'. — Ἀνακοπὴ κατ' ἀποφάσεως πρὸ τοῦ νό-
μου 765(1943). — Περιουσιακὸς τοῦ ἐνδίκου μέσου
ἀνακοπῆς εἰς μόνην περὶπτωσησιν ἀκέρου ἐρημαδι-
κίας κατὰ νόμον 765(1943 ἀναφέρεται εἰς ἀποφά-
σεις ἐκδοθείσας μετὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ — Ἰσχύων
νόμος κατὰ τὸν χρόνον ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως
ρυθμίζει ἄσκησιν ἐνδίκου μέσου, ὑπὸ Γ. Σηντα-
ράκου, Πρωτοδίκου (Εἰσηγ. Ἀθηνῶν 1770]
1943). Σελ. 695
— Προσωρινὴ ἐπιδίκασις ἀπαιτήσεως: Δικαίωμα
Προέδρου πρὸς ἐπιδίκασιν προσωρινῶς μέρους
ἀπαιτήσεως μισθῶν εἰς τὸ παρελθὸν ἀναγομένων,
ὑπὸ Σ. Παυλοπούλου, Πρωτοδίκου Πρωτ. Ἀθη-
νῶν 10355(1943 Σελ. 696

Κ.Α.Π. Κ.Α.Π.

Η ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΗΣ "ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ,"

Αἱ ἀλλεπάλληλοι ἀπὸ μηνός εἰς μῆνα—ἰδὲτε πάλιν εἰς τὸ παρὸν τεῦχος—ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν οἰκο-
νομικῶν συνθηκῶν, ποὺ καθημερινῶς σχεδὸν μεταβάλλονται—αὐξήσεις τῶν ἡμερομισθίων, τοῦ ἀντιτίμου
συνοδείου τῶν ἐργατῶν, ἡ ἀλματώδης αὐξήσις τοῦ κοινοῦ τυπογραφικοῦ χάρτου, ἔλλειπτοντος δημοσιο-
γραφικοῦ, ἀναγκάζουσιν τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου» ν' ἀναθεωρήσῃ τὸ σύστημα τῆς κυκλοφο-
ρίας τῶν τευχῶν τῆς.

Παρ' ὅλην τὴν ἐκάστοτε αὐξήσιν τῶν δαπανῶν τῆς ἐκδόσεώς της, ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δι-
καίου» δὲν ἐζήτησεν, οὔτε ἔλαβε, κατὰ τὴν ἀρχὴν της, τὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν βαθεῖαν μεταβολὴν τῶν
συνθηκῶν συμπληρώσιν τῶν συνδρομῶν, ποὺ εἶχον ἤδη πληρωθῇ, καὶ ὑφίστατο αὐτῇ, ξένη πρὸς κάθε
ἐπιχειρηματικὴν διάθεσιν, τὴν σοβαρὰν ἐκ τοῦ λόγου αὐτοῦ ἐπιβάρυνσιν, καίτοι, εὐρὺς κύκλος συνδρομη-
τῶν της, ἀναγνωρίζων τὴν ἐντεθεὶν ζημίαν της καὶ ἐκτιμῶν τὴν χρησιμότητα τοῦ ἔργου της προσφερόθη
οἰκιοφειλῶς νὰ συμπληρώσῃ τὰς συνδρομὰς του.

Ἐπ' ἐσχάτων ὅμως αἱ οἰκονομικαὶ συνθήκαι ἐφθασαν, ὥς γνωστόν, εἰς σημεῖον, ὅτε νὰ εἶναι
περιττέραν ἀδύνατον εἰς τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου» νὰ παρακολουθῇ διὰ τοῦ συστήματος
τῶν συνδρομῶν τὴν ἐναλλαγὴν των, ἀφοῦ καταλήγει εἰς συνδρομαί, ποὺ ὀρίζονται εἰς τὸ ἐλάχιστον, νὰ
μὴ καλύπτουν σχεδὸν οὔτε τὸ καστὸς δύο καὶ μόνον τευχῶν, ἐνῶ εἰς τὸ τρίμηνον ἐκδίδονται 6 τεύχη.

Καταργεῖται ἐπομένως ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους ἡ διὰ συνδρομῶν κυκλοφορία.

Οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ καὶ ἀναγνώσται μας παρακαλοῦνται νὰ προμηθεύονται τὸ τεῦχος ἐκ
τῶν γραφείων μας, ἢ διὰ τοῦ Πρακτορείου Ἐφημερίδων, καταβάλλοντες τὴν ἐκάστοτε, ἀναλόγως τῶν
συνθηκῶν, ὀριζομένην τιμὴν.

Ἐπειδὴ ὅμως εἰς τὰς ἐπαρχίας ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» δὲν κυκλοφορεῖ διὰ τοῦ
Πρακτορείου Ἐφημερίδων, διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν κ. κ. συνδρομητῶν της διατηροῦνται ἐξαιρετι-
κῶς αἱ τρίμηνοι συνδρομαί, ὀριζόμεναι εἰς 30.000 δραχ., εἰς τὰς ὁποίας συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ
ὄχι μικρὰ ἔξοδα ταχυδρομικῆς ἀποστολῆς.

Κάμνομεν ὅμως τὴν δῆλωσιν, ὅτι εἰς περιπτώσιν ἐντελῶς ἀπροβλέπτου μεταβολῆς τῶν συνθηκῶν,
ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἐπιφυλάσσει εἰς αὐτὴν τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τούτων εἰς ἐπαρ-
χίας κ. κ. συνδρομητῆς της τὴν ἀνάλογον συμπληρώσιν τῆς συνδρομῆς.

Ἐννοεῖται, ὅτι οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ μας ἐνταῦθα ἢ εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὧν ἡ συνδρομὴ δὲν ἔλκειν
εἰσέτι—αἱ πλείους συνδρομαὶ λήγουν μὲ τὸ τεῦχος τῆς 1ης Δεκεμβρίου ἐ. ε.—θα λάβουν τὰ ἀνάλογα
τεύχη ἀνευ ἄλλης ἐπιβαρύνσεως, παρ' ὅλην τὴν βαθεῖαν ἀπὸ τῆς πληρωμῆς τῆς συνδρομῆς μεταβολὴν
τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν.

Η «ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ»

ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β' ΕΤΟΣ 3ον ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 53

ΑΘΗΝΑΙ 15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1943

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ

Ἡ «ὠρισμένη αἰτία» ἀπολύσεως μισθωτοῦ

Εἶχομεν τὴν εὐκαιρίαν, εἰς προηγουμένα σημειώματα μας, νὰ διαπιστώσωμεν, ὅτι εἰς τὸ σύνολον ἡ πρῶτη ἐπιτηχεὶς αἰ μεσορρυθμίσεις τοῦ προσφάτου νόμου 765]1943.

Ἐν ταῦτοις διατηροῦνται ζωηραὶ ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὴν ἀναγκαιότητα τῆς διατάξεως τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ἐν λόγω νομοθετήματος, πού, κατὰ παρεκκλίσειν τῆς ἀρχῆς τοῦ ἡτιολογημένου τῆς ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν, εἰσάγει τὸ καινοφανὲς δικαίωμα τῶν ἐργοδοτῶν εἰς ἀπόλυσιν μισθωτῶν, κατὰ τὴν κρίσιν των, καὶ καθ' ὠρισμένην ποσοτὸν «εἰς ὠρισμένην αἰτίαν» μὴ συμπεριλαμβανομένην εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς ἀνεπάρκειας, ἀκαταλληλότητος ἢ ἀναρμοσίου συμπεριφορᾶς τοῦ μισθωτοῦ.

Ὁ ὅρος εἶναι ἐντελῶς ἀκαθόριστος, ἀναμένεται δὲ νὰ δημιουργήσῃ εἰς τὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν πλεῖστα ζητήματα, ἐνῷ θὰ ἔπρεπε, μὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ νέου νόμου νὰ ἐπιλυθοῦν ὅλα τὰ ζητήματα, πού προέκυψαν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. δ. 424, νὰ ἀποφευχθῇ ἐπιμελῶς ἡ δημιουργία νέων.

Ἀποῦ ἀκόμη καὶ οἱ ὅροι ἀνεπάρκεια, ἀκαταλληλότης, ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ τοῦ μισθωτοῦ, δὲν εἶναι ἐπακριβῶς καθωρισμένοι, οὐκ αὖτις ἦτο δυνατόν νὰ καθορισθοῦν ἐκ τῶν προτέρων, ἀλλ' ἡ ἐννοία των ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν τῶν κατ' ἰδίαν πρᾶξεων ἢ προλαΐψεων τοῦ μισθωτοῦ, κατ' ἀντικειμενικὸν πάντως κριτήριον, ὃ νέος, πολὺ πλεόν ἢ καθόριστος καὶ γενικώτατος ὅρος τῆς «ὠρισμένης αἰτίας», πού δὲν συμπεριλαμβάνεται εἰς τοὺς προηγουμένους ὅρους, ἔρχεται νὰ προκαλέσῃ ἱκανὴν σύγχυσιν ὡς πρὸς τὰ διαχωριστικὰ ὅρια αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἄλλων, καὶ νὰ γίνῃ τὸ φυτῶριον ἀσκόπων ἰσως δικῶν. Ὁ ἐργοδότης, διὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου ἐπὶ τοῦ λόγου ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, θὰ προστρέχῃ εἰς τὴν «ὠρισμένην αἰτίαν» ὡς λόγον ἀπολύσεως, καὶ εἰς τὸν μισθωτὸν δὲν θ' ἀποκλείεται νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι ἡ «ὠρισμένη αἰτία», ὡς ἐμφανίζεται ὑπὸ τοῦ ἐργοδοτοῦ, δὲν συνιστᾷ τυπικῶς εἰμὴ τὴν ἐννοίαν τῆς ἀνεπάρκειας, ἀκαταλληλότητος ἢ ἀναρμοσίου συμπεριφορᾶς, μὲ τὸν ἀπώτερον σκοπὸν νὰ ὑποβληθῇ ἡ ἀπόλυσίς του εἰς τὴν ἐμφανῆ κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ.

Ἰδοὺ λοιπὸν διατὶ σημειώσωμεν, ὅτι ὁ ἀκαθόριστος αὐτὸς ὅρος τῆς «ὠρισμένης αἰτίας» θὰ δημιουργήσῃ ζητήματα καὶ θὰ γίνῃ τὸ φυτῶριον ἀσκόπων ἰσως δικῶν.

Ἄλλα καὶ ἂν ἀκόμη ἦτο εὐκόλως νὰ διαχωρισθοῦν σαφῶς τὰ ὅρια τῆς «ὠρισμένης αἰτίας» ἀπὸ τῶν λοιπῶν ὅρων δὲν εἶναι δυνατόν, ὡς πιστεύομεν, νὰ ἐσκόπει ὁ νόμος νὰ ἀφήσῃ ἐντελῶς ἐλευθέρως εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδοτοῦ τὴν ἀσκήσιν τοῦ δικαιώματός του, κατὰ καταπάτησιν τῶν περὶ καταχρήσεως δικαιώματος ἀρχῶν τοῦ δικαίου. Ὅταν ἄξιόι νὰ διατυπώται ἡ «ὠρισμένη αἰτία» ἐγγράφως. Καὶ θέλομεν περαιτέρω νὰ πιστεύωμεν, ὅτι τὰ δι-

καστήρια, ἐν ᾗ τῇ τοῦ ὑφίστου, γενικωτέρου σκοποῦ τοῦ ὅλου νομοθετήματος, θ' ἀναλάβωσι τὸ ἔργον, διὰ τῆς θεωρίας περὶ καταχρήσεως δικαιώματος ν' ἀμβλύνωσι τὴν φαινομενικὴν ἀκαμψίαν τῆς νέας αὐτῆς σχολιαζομένης διατάξεως, χωρὶς φυσικὰ νὰ παραβιάσῃ καὶ τὸ γράμμα τοῦ νόμου.

Μία ἀπὸ τὰς ἐπιτυχίας τοῦ νέου νόμου

Ἀφ' ὄντες ὅμως τὰ ἀσθενῆ σημεῖα τοῦ νέου νόμου, πρέπει νὰ ἐξάραμεν μίαν, ὅχι ὀλιγώτερον σημαντικὴν διὰ τὰ ἀποτελέσματά της, ἐκ τῶν ἄλλων ἐπιτυχιῶν του, ἐκείνην τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 3 παράγρ. 2 περὶ τῶν συμβάσεων ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας.

Μὲ τὴν ὁρθὴν, φυσικὰ, ἐρμηνείαν τοῦ προϋπάρχοντος δικαίου περὶ ἀποκλεισμοῦ τῶν συμβάσεων ὠρισμένου χρόνου τῆς προστασίας τοῦ ν.δ. 424, εἶχεν ἐπιταθῇ ἡ πρόθεσις κατεστρατηγησέως του διὰ μὴ δικαιολογουμένων ἐκ τῆς φύσεως ἐργασίας συμβάσεων.

Ὁ νέος νόμος, εὐρύνων τὰ ὅρια τῆς ὑπαγωγῆς τῶν συμβάσεων εἰς τὴν προστασίαν του διὰ μόνης τῆς ἐξαιρέσεως ἐκείνων τοῦ δικαιολογοῦνται ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας ἢ εἶναι ἀναποσπάστως συνδεδεμένοι πρὸς ὠρισμένον χρόνον, θραύει τὰς καταστρατηγικὰς τοῦ νόμου προθέσεις.

Ἡ ὑποχρεωτικὴ διατήρησις τῶν ἐφάδρων

Ἡ παράστις τῆς προθεσμίας ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως εἰς τὰς θέσεις των τῶν στρατευθέντων κατὰ τὸν πόλεμον 1940—1941 διὰ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀποσάσεως, πού δημοσιεύεται εἰς τὸ παρὸν τεύχος, ἔχει μετὰ τὸν νόμον 765]1943 νόημα θετικῆς προστασίας. Ἡ ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ τῆς ἐν λόγω κατηγορίας, πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς προθεσμίας, συνεπάγεται τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἐξομνήνου ἀποζημιώσεως τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ νόμου 3514 βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ καθεστῶς πλήρους ἀπασχολήσεως (ἀρθρ. 5 νόμου (65]1943), καὶ φυσικὰ αἱ ἀστικαὶ αὐταὶ κυρώσεις δὲν εἶναι ἥδη μικραὶ.

Ἄν μάλιστα ὑπομνησθῇ καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ νόμου 765]1943, πού εἰσάγει τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδοτοῦ εἰς ἀπόλυσιν, κατὰ τὴν ἰδίαν του κρίσιν, ὠρισμένου ποσοστοῦ μισθωτῶν, ἡ παράστις τῆς ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως τοῦ ἐφάδρου εἰς τὴν θέσιν του ἐπὶ 25 ἀκόμη μῆνας τὸν προστατεύει ἀπὸ τῆς ἀνεξέλεγκτου ἐνεργείας τοῦ ἐργοδοτοῦ καὶ ἀκόμη ὑπὸ τὴν ἀρχὴν ὅτι ἡ ἀνυπότακτος ἐκ τοῦ ν. δ. 424]1941 εἶναι σχετικὴ, εἰς περιπτώσιν ἀπολύσεως του, ὁ μισθωτὸς ἐφεδρὸς, ἀνεξαρτήτως τῆς εἰδικῆς προστασίας του ὡς ἐφεδρῶν, ἐνδέχεται νὰ κρίνῃ ὅτι ἐξυπηρετεῖ τὰ συμφέροντά του ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἀπολύσεως, ὅταν γνωρίζῃ, ὅτι θὰ καταβληθῇ εἰς αὐτὸν ἡ ἐξομνήνου ἀποζημιώσις μὲ ὑπολογισμὸν τῶν ἀποδοχῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως.

ΑΡΘΡΑ, ΜΕΛΕΤΑΙ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Ο ΝΕΟΣ ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ Ν. Δ. 424/1941 ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΕΚΔΙΚΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Υπό του κ. ΣΩΤΗΡ. ΓΡΑΒΒΑΝΗ, Δικηγόρου

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 341 τῆς 13ης Ὀκτωβρίου 1943 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἐδημοσιεύθη ὁ νόμος 765 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἀρθρῶν 9 καὶ 10 τοῦ Ν. Δ. 424/41 καὶ τοῦ Β.Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920] περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ Νόμου Γ20Α».

Μὲ τὸν νέον αὐτὸν νόμον ἐπέρχονται σημαντικαὶ τροποποιήσεις κόσον εἰς τὸ ν.δ. 424, ὅσον καὶ εἰς τὴν διαδικασίαν περὶ ἐκδικάσεως ἐργατικῶν διαφορῶν.

I

Διὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου περὶ ἐκδικάσεως ἐργατικῶν διαφορῶν ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἑργατικοῦ Δικαίου» εἶχεν, ὡς γνωστόν, ἀγωνισθῆ ἐπίμονα καὶ συστηματικὰ καὶ ἔχουν δημοσιευθῇ σχετικὰ ἐπὶ τοῦ θέματος ἀρθρῶν (Ἴδετε *Δ. Φλωράκη*, τευχ. 40, *Σ. Γραββάνη*, τευχ. 38). Ἡ γενομένη τροποποίησις ἀπετέλει ἀνάγκην πρὸς πολλοὺς ἐκδηλῶν καὶ ἐπιτακτικῶν.

Εἰδικώτερον ἐξετάζοντες τὸν νέον νόμον σημειώνομεν τὰ κατωθί :

1. Διὰ τοῦ ἀρθρ. 4 τοῦ νέου νόμου αὐξάνεται ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου μέχρι ποσοῦ δραχ. 500 χιλιάδων. Τὸ ποσὸν αὐτὸ δὲν εἶναι ἴσως σημαντικόν, ἐν σχέσει μὲ τὰς ὑφισταμένας νομοματικὰς συνθήκας, παρ' ὅτι δὲν διὰ τοῦ ἐδ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἀρθρῶν 4 ἡ εὐχέρεια, ὅπως αὐξομειώνεται διὰ διαταγμάτων. Οὐδωδεσάται εἶναι ἡ διάταξις τοῦ πρώτου ἐδαφίου ὅτι πᾶσα μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 500 χιλιάδων διαφορὰ δικάζεται ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικείου, ἐφ' ὅσον πηγάζει ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας καὶ ὅταν ἔχῃ ἀντικείμενον περιοδικὰς παροχὰς ἢ ἀμφοιβητεῖται τὸ δικαίωμα. Ἐλύθη οὕτω ἡ μακρὰ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου διχογνωμία τῶν Δικαστηρίων καὶ τῶν νομικῶν (Ἴδετε *Ι. Α. Παστολαπούλου*, ὁ Πρόεδρος τ. Α' σελ. 230, *Ράμμου*, Ἑργ. Δικ. Α—Β σελ. 35, *Ἡλ.* *Ἡλιοῦ*, Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τ. Β' σελ. 367, *Σ. Σπυροπούλου*, τ. Α' σελ. 716 καὶ ἄ.), ἡ ὁποία διχογνωμία εἶχεν ἐπιταθῇ ἀπὸ τὴν ὑπ' ἀριθ. 341/1943 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου (Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τ. 42 σελ. 323 καὶ 344). Ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ ἀρθρ. 4 τοῦ νέου νόμου 765 ὁρθῶς ἔλυσεν τὸ ζήτημα.

2. Περαιτέρω εἰς τὸ ἐδ. 3 ὁρίζεται, ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν δικάζονται καὶ αἱ σχετικαὶ πρὸς τὰς δίκας τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν προσεπικλήσεις καὶ παρεμβάσεις.

3. Ἀξιόλογος ἐπίσης εἶναι ἡ διάταξις τοῦ ἐδ. 9 τοῦ ἰδίου ἀρθρῶν 4, ἡ ὁποία καταργεῖ τὸ ἀρθρ. 2 τοῦ Β.Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920. Τὸ ἀρθρὸν αὐτὸ περιεῖχε τὴν γνωστὴν διάταξιν, ὅτι ὁ μισθωτὸς ὄφειλε νὰ εἰσάγῃ διὰ τῆς αὐτῆς ἀγωγῆς ὅλας τὰς ἀπαιτητάς ἀξιώσεις του. Εἶχε δὲ καταλήξει ν' ἀποτελῇ μίαν ἀπὸ τὰς εἰς βάρος τῶν μισθωτῶν παγίδας τῆς διαδικασίας τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν. Ὁρθῶς λοιπὸν κατηργήθη.

4. Ζήτημα προκύπτει ἂν μὲ τὴν νέαν ἀρμοδιότητα τῶν 500 χιλιάδων τοῦ Εἰρηνοδικείου περιλαμβάνονται αἰς αὐτὴν περισσότεραι ἀπαιτήσεις τοῦ μισθωτοῦ, προσχόμεναι ἀφ' ἑνὸς ἐκ μισθοῦ, ἀφ' ἑτέρου ἐκ συσσώτου ἢ ἄλλων παρομοίων παροχῶν. Ἐάν δηλαδὴ ὁ

μισθωτὸς ἔχῃ ἀπαιτήσιν ἀπὸ μισθὸν 500 χιλ. καὶ ἀπὸ συσσώτου 300 χιλ. ἐρωτᾷται ποῦ θὰ εἰσαγάγῃ τὴν ἀγωγὴν του, ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου ἢ τοῦ Πρωτοδικείου; Πρόκειται, βέβαια, περὶ σωρεύσεως ἀγωγῶν, ἡ ἀρμοδιότης δὲ πρὸς ἐκδίκασιν αὐτῶν θὰ κριθῇ ἂν πηγάζουν ἢ ὄχι ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας. Ἐάν κριθῇ, ὅτι προέρχονται ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας, τῆς μισθώσεως, δηλαδὴ, ἐργασίας, τότε ἀρμόδιον θὰ εἶναι τὸ Πρωτοδικεῖον (*Γεωργοπούλου*, Ἀρμοδιότης παρ. 39 καὶ 1218). Ἐάν ὅμως θεωρηθῇ, ὅτι πρόκειται περὶ διαφορετικῆς αἰτίας (μισθὸς—συσσώτοιον), τότε ἡ ἀγωγή καλῶς θὰ εἰσαγῇ εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον, ἐφ' ὅσον ἐκάστη αὐτοτελής ἀπαιτήσις δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 χιλιάδας. Ἡ δημοσιευθεῖσα εἰς τὴν σελ. 661 τῆς Ἐπιθ. Ἑργ. Δικαίου εἰσηγητικὴ ἐκθεσις τοῦ νέου νόμου συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς δευτέρας λύσεως, ἥτοι ὅτι πρόκειται περὶ αὐτοτελῶν ἀξιώσεων, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ ἐνωθῶν εἰς τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν, χωρὶς ἐκ τῆς σωρεύσεως ταύτης νὰ ἐπέρχεται μεταβολὴ τῆς ἀρμοδιότητος. Οὕτω, λέγει ἡ εἰσηγητικὴ ἐκθεσις, ἐάν ὁ ἐνάγων ἔχῃ συγχρόνως ἀξιώσεις ἐκ τοῦ Ν. 2112, ἐκ τοῦ Ν. 2019 (συσσώτοιον) ἐκ τοῦ Ν. 310 (αὐξήσεις), δύνανται νὰ *συμπεριλάβῃ* εἰς τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν ἀπᾶσας τὰς ἀξιώσεις καὶ δι' ἐκάστην τούτων μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 500 χιλιάδων. Τὸ ἀσφαλέςτερον ὅμως νομίζω, ὅτι θὰ εἶναι νὰ ἐγείρωνται χωριστὰ ἀγωγαὶ δι' ἐκάστην τῶν ἐν λόγῳ ἀπαιτήσεων, κατόπιν τῆς καταργήσεως τοῦ ἀρθρῶν 2 τοῦ Δίτος τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920, καὶ νὰ ζητῆται ἡ νὰ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἢ συνεκδικάσας αὐτῶν.

5. Περαιτέρω τὸ ἐδάφ. 5 ὁρίζει ὅτι οἱ διάδικοι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ μέχρι τοῦδε ἱσχύοντα, ὑποχρεοῦνται καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν νὰ καταθέτουν προτάσεις.

6. Σημαντικὴ εἶναι ἡ διάταξις τοῦ ἐδ. 6 διὰ τοῦ ὁποίου κατὰ τῶν ἐρήμην ἀποφάσεων δὲν ἐπιτρέπεται ἀνακοπή, ἐκτός μόνον ἂν ὁ ἐναγόμενος ἀκύρως ἐδικάσῃ ἐρήμην.

7. Διὰ τοῦ ἐδ. 7 ὁρίζεται, ὅτι ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπεται ἐντὸς ὀκταήμερου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως, εἰσάγεται δὲ ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου, ἐνῶ, ὡς γνωστόν, μέχρι τοῦδε εἰσάγετο ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν.

8. Σπουδαίαν ἐπίσης καινοτομίαν εἰσάγει ὁ νέος νόμος διὰ τῆς διατάξεως ἐδ. 8 τοῦ αὐτοῦ ἀρθρῶν 4, διὰ τῆς ὁποίας ἐπετράπη τὸ ἐνδίκον μέσον τῆς ἀναίρεσεως ἐπὶ δικῶν περὶ ἐργατικῶν διαφορῶν, ἐνῶ, ὡς γνωστόν, ἀναίρεσις μέχρι τοῦδε ἐπετρέπετο μόνον διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀναρμοδιότητος. Ἡ ἀναίρεσις δικάζεται ὑπὸ τριῶν ἀρεοπαγιτῶν, κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Νόμου ΒΧΗ, καὶ ἡ ὑπόθεσις κρατεῖται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ὑπὸ τοῦ τμήματος τούτου τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ἡ καινοτομία αὕτη σπουδαίως θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν διάπλαιν ἐνιαίας ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν νομολογίας, ἀς ἐλλίσωμεν δὲ, ὅτι ἡ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν νομολογία τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου θὰ διαπνέεται ἀπὸ τὸ συγχρονον περὶ δικαίου συναίσθημα καὶ ὅτι θὰ εἶναι ἀνταξία

των περιπτώσεων, την έλλειδα δ' αθήνη καθιστῶ βάσιμον ἢ εὐαίτια, δ. τως. ἐρμηνεία, τὴν ὁποίαν ἐνέπνευσεν ὁ Α. Π. εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 551, περὶ ἀποζημιώσεως ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων. (Υπὲρ τῆς ἐπαγωγῆς τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀναιρέσεως *Δ. Φλωράκης*, *Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ.* τ. 40, σελ. 261 καὶ *Ζ. Γραββάνης*, *Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ.* τευχ. 38 σελ. 204).

9. Ὁ νέος νόμος ἐλύσεν ἐπίσης εὐστόχως τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως τῶν σ. α. τευθέντων καὶ διὰ τοῦ ἀρθρου 5 ὥρισεν, ὅτι ἡ ἀποζημιώσις τοῦ νόμου 3514 ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ἀτοδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ.

10. Διὰ τοῦ ἀρθρου 6 τοῦ νέου νόμου ὁρίζεται, ὅτι διὰ τοῦ ὅρου μισθωτὸς νοοῦνται τὰ φυσικὰ πρόσωπα, τὰ παρέχοντα εἰς ἔτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον ἐξηρησμένην ἐργασίαν ἐναντὶ ἀμοιβῆς.

Παρὰ τὴν τοιαύτην τοῦ ἀρθρου τοῦτου διατύπωσιν παραμένει ἀκόμη ἄλυτον τὸ γνωστὸν ἐπίμαχον πρόβλημα, ἂν οἱ ἐπὶ μισθῷ παρέχοντες τὰς ὑπηρεσίας των δικηγόροι καὶ δι' οἱ τακτικῶς ἐργαζόμενοι, ὥπως εἰς τὰς Τραπεζάς, μεγάλους ἑταιρίας κλπ. περιλαμβάνονται εἰς τὰς προστατευτικὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112 καὶ τοῦ Ν. Δ. 424. Καὶ ὅμως τὸ ζήτημα τοῦτο ἠδύνατο καὶ ὥφειλε νὰ λυθῇ μετὰ τὴν ἀποφιν ὅτι ἡ τοιαύτη προστασία εἶναι δικαία καὶ ἀπολύτως ἐπιβεβλημένη καὶ σύμφωνος μετὰ τὰς σημερινὰς περὶ μισθώσεως ἐργασίας συνθήκας καὶ ἀρχάς (ἴδτε παρατηρήσεις *Ι. Καποδίστρια* ὑπὸ τὴν Α. Π. 117/1942 Θέμ. Ν1' σελ. 237—240).

11. Ὁρθότατα ὁ νέος νόμος διὰ τοῦ ἀρθρου 8 αὐτοῦ ἐπεκτείνεται τὸ ἀκατάσχετον καὶ τὸ ἀνεχώρητον καὶ ἐπὶ τῶν ἀποζημιώσεων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ νέου νόμου. Ἡ λογικὴ ἐρμηνεία τῆς διατάξεως ταύτης πρέπει νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ θεσπιζομένη ἀπαγόρευσις τῆς κατασχέσεως καὶ τῆς ἐκχώρησεως ἀφορᾷ πᾶσαν περίπτωσιν ἀποζημιώσεως λόγῳ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τοῦ νόμου 2112 καὶ ὅχι μόνον τοῦ Ν. Δ. 424, διότι οἱ δύο αὐτοὶ νόμοι ρυθμίζουν τὸ αὐτὸ θέμα, τῆς καταγγελίας δηλαδὴ τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

12. Πρέπει νὰ ἐξαρθῇ, ὅτι ὁ νέος νόμος ἀποτελεῖ σπουδαίαν προὐδὸν εἰς τὴν ὅλην ἐργατικὴν νομοθεσίαν.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ Ν. Δ. τῆς 19ης Νοεμβρίου 1935 ἦτο κατὰ πολὺν προοδευτικώτερον, ὑπῆρξε δὲ ἀτύχημα διὰ τοὺς ἐργαζομένους, ὅτι ἀνεστάλη ἀπὸ τὸν Ἀν. νόμον τῆς 25 Ἰαν. 1936 τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ νόμου τῆς 19 Νοεμβρίου 1935 ὑπολείπεται ὁ ἤδη δημοσιευθεὶς νόμος 765, ἀλλὰ πάντως ἀποτελεῖ σημαντικὴν βελτίωσιν τοῦ μέχρι σήμερον κρατούντος συστήματος καὶ ὑπὸ τὸ πνεῦμα αὐτὸ ὀρθῶς ἐσχολιάσθη εὐμενῶς ἀπὸ τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου».

II

12. Δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ ἔχωμεν τὴν ἰδίαν ἱκανοποίησιν καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον μέρος τοῦ νέου νόμου 765, διὰ τοῦ ὁποίου τροποποιοῦνται αἱ διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 424.

Τὸ ἀρθρον 2 τοῦ νέου νόμου ἀντικαθιστᾷ τὸ ἀρθρον 10 τοῦ Ν. Δ. 424. Καὶ εἰς τὸ ἐδ. 1 ὁρίζει, ὅτι καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἐπιτρέπεται εἰμὴ μόνον δι' ἀποδεχθεῖσάν τινιν ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ δι' ἀναρμόστον συμπεριφορὰν.

Τοῦτο περιεῖχεται καὶ εἰς τὸ ἀρθρον 10 τοῦ Νόμου 424 καὶ εἶχεν ἐπιτυχῶς ἐρμηνευθῇ καὶ ἀπὸ τοὺς νομικοὺς καὶ ἀπὸ τὰ Δικαστήρια.

Ἐρχεται ὅμως τὸ 2ον ἐδάφιον τοῦ ἀρθρου, τὸ ὁποῖον ἀνατρέπει ὅλον τὸν σπουδαῖον καὶ κοινωνικώτατον θεσμόν τοῦ νόμου 424. Διότι ὁρίζει, ὅτι αἱ

ἐπιχειρήσεις δύνανται ν' ἀπολύουν τοὺς μισθωτοὺς καὶ ὅταν δὲν ὑφίσταται περίπτωσις ἀκαταλληλότητος ἢ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς καὶ δὴ μέχρι ποσοστοῦ 50% διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις τὰς ἀπασχολούσας προσωπικὸν μέχρι χιλίων, μέχρι δὲ ποσοστοῦ 50% διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἄνω τῶν χιλίων, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν οὕτως ἀπολυομένων δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίῃ τοὺς 40 διὰ τὴν α' περίπτωσιν καὶ τοὺς 60 διὰ τὴν β'.

Ὡς γνωστὸν, τοιαύτη διάταξις δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὸν νόμον 424, ἐπὶ πλέον δὲ ὑπῆρχεν ἀνώτατον ὄριον ἀπολύσεων 150% εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀκαταλληλότητος ἢ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς. (Σχετικῇ καὶ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 35061/26341 τοῦ 1941 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας).

Σήμερον ὅμως μετὰ τὸν νέον νόμον 765, ἂν μὲν τοιοῦτο ὄριον τῶν ἀπολύσεων ἐπὶ ἀκαταλληλότητι δὲν ὑπάρχει πλέον, ἂν ἑτέρου δ' ἐπετρέπη ἢ ἐλευθέρᾳ ἀπολύσις μετὰ μόνον τὸν ὧς ἄνω κατ' ἀριθμὸν περιορισμὸν διὰ τὰς τοιαύτας ἐλευθέρως ἀπολύσεις τῶν 40 καὶ 60.

Ἀνετρέπη λοιπὸν οὐσιαστικῶς ἡ προστασία τοῦ νόμου 424 καὶ ἡ ἀνατροπὴ αὐτῇ ἀποτελεῖ σοβαρὴν ὀπισθοδρομήσιν εἰς τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν. Διότι καθὲ ἐπιχειρήσις θὰ δύναται ν' ἀπολύῃ οἰονδήποτε ἐκ τῶν προσσποικῶν τῆς καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν ὑφίσταται περίπτωσις ἀκαταλληλότητος ἢ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς. Ἀρκεῖ δηλαδὴ νὰ εἶναι ἕνας ὑπάλληλος ἁπλῶς ἀνεπιθύμητος, διὰ νὰ εὗρεθῇ ἐκτὸς θέσεως καὶ νὰ στερηθῇ τῶν μέσων τῆς ζωῆς καὶ μάλιστα εἰς τὰς σημερινὰς φοβεράς περιστάσεις.

Κοί εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι εἰς τὸ ἐν λόγῳ ἐδ. 2 τοῦ ἀρθ. 2 τοῦ νέου νόμου ὁρίζεται, ὅτι «ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παρούσης παραγράφου καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ἐπαφισμένη εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότου, δέον νὰ γίνεται ἐγγράφως καὶ δι' ὀρισμένην αἰτίαν, μὴ συμπεριλαμβανομένην εἰς τὰς περιπτώσεις αἰτίας παρ. 1 τοῦ παρόντος ἀρθρου» (τῆς ἀκαταλληλότητος δηλαδὴ ἢ τῆς ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς). Ἀλλὰ ποία προστασία θὰ παρέχεται εἰς τὸν ἀπολυόμενον, ὅταν καὶ ἂν περιέχεται εἰς τὸ σχετικὸν ἔγγραφον τῆς ἀπολύσεως ἡ αἰτία αὕτη; Πιθανὸν ἔνας ὑπάλληλος νὰ εἶναι ἄριστος καὶ εὐπρεπέστατος, ἀλλὰ κατὰ τὰς δυσχερεστάτας ἐπισιτιστικὰς στιγμὰς, ποὺ διερχόμεθα, νὰ διεξεδίκησε κάπως ζωηρότερα μετ' ἄλλων συναδέλφων τοῦ ὀρισμένης αἰτήματα. Ὁ ὑπάλληλος λοιπὸν αὐτὸς εἶναι δίκαιον, διὰ τὴν ὀρισμένην αὐτὴν αἰτίαν ν' ἀπολυθῇ;

13. Ὡς πρὸς τὸ σημεῖον αὐτὸ, τοῦ τρόπου δηλαδὴ τῆς ἀπολύσεως, δὲν θὰ εἶναι ἄσκοπον νὰ σημειωθῶν καὶ τὰ ἀκόλουθα:

Ὅπως ἔγραφα καὶ εἰς σχετικὸν ἀρθρον μου εἰς τὸ τευχ. 10 τοῦ 1942, σελ. 292, τῆς Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ., ὑπάρχει αἰσθητότατον εἰς τὸν νόμον 424 κενὸν ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαδικασίαν τῆς ἀπολύσεως. Εἶχα δὲ προτείνει, ὅπως ἡ δυνατότης τῆς ἀπολύσεως κρίνεται ἀπὸ μίαν ἐδικὴν Ἐπιτροπὴν, ὅπως τὸν Π. Π., ὡςτε, κατὰ τὸ δυνατόν ταχύτερον, καὶ ὁ ἀπολυθεὶς νὰ εὗρισκῃ τὸ δίκαιόν του καὶ ὁ ἀντικαταστάτης νὰ μὴ εἶναι μετέωρος.

Τὸ πρακτικὸν καὶ σκοπιμώτατον αὐτὸ σύστημα δὲν ἀπασχόλησε τὸν νομοθέτην τοῦ νέου νόμου 765. Καὶ ἐστὶ ἡ κρίσις περὶ τοῦ δικαιολογημένου ἢ ἀδικαιολογητοῦ τῆς ἀπολύσεως ἐπαφίεται εἰς τὰ τακτικά Δικαστήρια καὶ μετὰ τὴν συνήθη διαδικασίαν, ἢ ὁποία, μετὰ ὅλην τὴν διαδικαστικὴν καινοτομίαν τοῦ νόμου 765, θὰ εἶναι κατ' ἀνάγκην βραδεία, ἰδίᾳ ὅταν πρόκειται περὶ ὑποθέσεως ἀναγομένης εἰς τὴν ἀρμοδιότητα καὶ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν τοῦ Πρωτοδικείου.

Εἶναι, λοιπὸν, ἀπολύτως ἐπιτακτικόν, ὅπως ρυθ-

μισθῇ τὸ θέμα τοῦ οὐ σύμφωνα μὲ τὴν ὑφισταμένην πραγματικότητα καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ταχίστης ἐκλύσεως παρομοίων διαφορῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτῶνται ἡ ζωὴ καὶ ἡ τύχῃ ὁλοκλήρων ἰσογενειῶν.

14. Τα σοβαρώτατα ὄθεν ὑπὸ μειοψηφία καταρριέχεται ὁ νέος νόμος 765, ὅσον ἀφορᾷ τὴν τροποποίησιν τοῦ Ν. Δ. 424, πρὸ παντὸς δὲ διωκτοῦ ἐμφανίζεται ὁ κίνδυνος τῆς ἀπολύσεως πλείστων μισθωτῶν, ὑπὸ τὸ πρόσχημα οἰκισθῆναι «ὠρισμένης οὐτίας». Εἴναι, βέβαια, αὐτονόητον, ὅτι ἡ αἰτία αὕτη δέον νὰ ἀνακυβῇ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νέου νόμου καὶ ἐρεξῆς καὶ νὰ μὴ ὑπάγεται εἰς τὴν πρὸ τοῦτου περιοδὸν. Ὡς μόνον ἀντιδοτὸν κατὰ τῆς ἐνδεχομένης ἀντικεινῶνικῆς ἐφαρμογῆς ὑπὸ ἀκοπίστων τυχόν ἐργοδοτῶν τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως θὰ ἡδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ὁ ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων αὐτοηθρὸς ἐλεγχος τοῦ ἂν ἡ ὠρισμένη αἰτία εἶναι ὄντως ἐπὶ λόγῳ κατὰ τὴν κοινὴν περὶ δικαίου συνείδησιν, εἰς τὸν τρόπον ὥστε νὰ καταστέλλεται πάσα ὑπὸ τοῦ ἐργοδοτοῦ κακοβουλία ἢ κατάχρησις τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου παρεχομένου εἰς αὐτὸν δικαιώματος. Ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ κρίσις τοῦ ἐργοδοτοῦ δὲν δύναται νὰ παραιρεθῇ ἀνεξέλεγκτος, ἀλλὰ πρέπει νὰ εἶναι κρίσις ἀνδρός ἀγαθοῦ καὶ δικαίου καὶ νὰ βασίζεται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς καθῆς πίστεως, λαμβανομένων ὑπ' ὅψει καὶ τῶν ὑφισταμένων κοινωνικῶν συνθηκῶν.

15. Κατὰ τὰ λοιπὰ ὁ νόμος 765 συμπληρῶναι ἐπιτυχῶς τὰ μέχρι τοῦδε ὑφιστάμενα κενὰ τοῦ Ν. Δ. 424. Ὅπως τὸ ἐδ. 3 τοῦ ἀρθ. 2 ἀφ' ἐνός μὲν ὁρίζει, ὅτι ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, νὰ ἀναγγέλλῃ εἰς τὴν οἰκείαν ἐπιθεώρησιν ἐργασίας ἢ, ἐν ἐλλείψει ταύτης, εἰς τὴν αὐτονομικὴν ἀρχὴν πᾶσαν ἀπόλυσιν, εἰς οἷονδήποτε καὶ ἂν στηρίζεται λόγον, καθὼς καὶ τὴν πρόσληψιν τοῦ ἀντικαταστάτου, ὅστις δέον νὰ εἶναι τῆς αὐτῆς ἢ συγγενοῦς (τροποποιήσεις θεθεῖσα ὑπὸ τοῦ νέου νόμου) ἐιδικότητος καὶ νὰ προσλαμβάνεται μὲ τὸς αὐτὰς ἀποδοχάς. Κατωτέρω δὲ διὰ τοῦ ἐδ. 6 τοῦ αὐτοῦ ἀρθρου 2 ὁρίζεται, ὅτι ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἀπολυθέντος ὑπὸ ἄλλου μισθωτοῦ δέον νὰ πραγματοποιηθῇ ἐντὸς εἰκοσαήμερου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως. Ἡ καταβολὴ τοῦ μισθοῦ εἰς τὸν ἀπολυόμενον διακόπτεται τὴν ἡμέραν τῆς προσλήψεως τοῦ ἀντικαταστάτου. Ἐκ πρώτης ὄψεως θὰ ἐνόμιζε κανεὶς, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἐδ. 3, τὸ ὁποῖον ὁρίζει, ὅτι ἐντὸς τριημέρου πρέπει ν' ἀναγγέλλεται ἡ ἀπόλυσις καὶ ἡ πρόσληψις ἀντικαταστάτου, καὶ τοῦ ἐδ. 6, τὸ ὁποῖον ὁρίζει, ὅτι ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἀπολυθέντος δέον νὰ πραγματοποιηθῇ ἐντὸς εἰκοσαήμερου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως, ἀλληλοσυγκρούονται. Ἡ λογικὴ ὅμως αὐτῶν ἐρμηνεία εἶναι, ὅτι ὅταν ὁ ἐργοδότης ἀποφασίσῃ νὰ ἀπολύσῃ ἓνα μισθωτόν, θὰ πρέπει προσηγουμένως

νὰ ἔχῃ ἐξεύρη καὶ τὸν ἀντικαταστάτην, τοῦ ὁποῦ τὸ ὄνομα, δέον, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, νὰ γνωστοποιηθῇ. Δὲν ἀρκεῖ ὅμως οὗτό, ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ πραγματοποιηθῇ ὁ ἀντικαταστάτης νὰ προσέλθῃ ἐντὸς εἰκοσαήμερου καὶ ἀναλαβῇ ὄντως ὑποχρεώσεων. Ὡς ἡ μὲν προθεσμία τῶν τριῶν ἡμερῶν εἶναι τεθῇ διὰ τὴν ἀναγγελίαν τῆς ἀπολύσεως τῶν ἀντικαταστατῶν ἡ δὲ προθεσμία τῶν 20 ἡμερῶν ἀφορᾷ τὴν ὑποσημασμένην πραγματοποίησιν τῆς προσλήψεως αὐτοῦ.

Ἐάν, τοῦ δὲ ὁ ἐργοδότης ἀναγγέλλῃ μὲν τὸν ἀντικαταστάτην, ὅτε δὲ δὲν δινηθῇ ἢ δὲν θελήσῃ νὰ προσέλθῃ, ἐρωτᾶται, δύναται—ἐντὸς τοῦ 20ῃ ἡμέρῃ πάντα—ὁ ἐργοδότης νὰ προσλάβῃ ἄλλον ἀντικαταστάτην ἀπὸ τοῦ γνωστοποιηθέντος; Νομίζω, ὅτι δύναται, διότι πληροῦται πάντως ὁ σκοπὸς τοῦ Νόμου, ὁ ὅποιο συνίσταται εἰς τὴν πρόσληψιν τῆς δημοσργίας ἀνεργίας, χωρὶς νὰ ἐνδιωφρεύεται ἐιδικωτέρων ὥς πρὸς αὐτὰ ταῦτα τὰ πρόσωπα τῶν ἀντικαταστατῶν. Θῆκο δὲ, ὁρθόν, ὅπως ὁ ἐργοδότης, εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν, γνωστοποιήσῃ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, τὴν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀντικαταστάτου ἐπελθούσαν μεταβολήν, ὥστε νὰ δύναται ἡ ἀρμοδία Ἑποπτικὴ Ἀρχὴ νὰ ἀσκήσῃ ὑπερὺν τὸν προσηκουμένον ἐλεγχον.

16. Μὴνι τοῦδε, δὲν ὑπῆρχεν εἰς Ν. Δ. 424 προθεσμία ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν τυχόν παράνομον ἀπόλυσιν αὐτοῦ. Τὸ κενὸ αὐτὸ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἐδ. 7 τοῦ ἀρθ. 2 τοῦ νέου νόμου 765 καὶ ὠρίσθη τριήμερος προθεσμία μετὰ τὴν πάροδον τῆς οὐτίας «ὁ ἀπολυθεὶς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως, ὅπως ἐκκαλεσθῇ τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως του». Διὰ τοῦ ἐδ. 3 τῆς ἀπολυθέντος ἢ τριήμερος προθεσμία τῆς ὥς ἄνω προσηκουμένης ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος, ἥτις ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νέου Νόμου (13 Ὀκτωβρίου 1943).

Ἡ ὁρθὴ αὕτη διάταξις λύει νομίζω καὶ τὸ ζήτημα τοῦ ἂν ἡ ἐκ τῆς ἀπολύσεως ἀκυρότης εἶναι ἀπολυτὸς ἢ σχετικὴ, ὑπὸ τὴν ἐνοίαν, ὅτι αὕτη εἶναι σχετικὴ, ἀπὸ ἡ ἀκύρωσις τοῦ ἐξ αὐτῆς δικαιώματος ἐξαργατὰ ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ τυχόν ἀκύως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ, διότι ἄλλως τὸ δικαίωμα θ' ἡδύνατο νὰ ἀσκηθῇ καὶ ἐκ μέρους τῆς ἀρμοδίας Ἑποπτικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας.

Ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῆς ὥς ἄνω τριήμερος προθεσμίας, ἔχομεν τὴν γνώμην, ὅτι αὕτη, ὥς ἐκ τῆς φύσεώς της καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ἀποτελεῖ ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν, ἡ ὁποία, ἂν παρέλθῃ ἀπρόκτος, συνεπάγεται ἐκπτώσιν ἀπὸ τοῦ δικαιώματος καὶ δὲν ἀποτελεῖ παραγραφὴν καὶ ἐπομένως δὲν ἀναστellaται ὑπὸ τῶν ἐκσώστες Δικαιοστασιῶν.

ΣΩΤΗΡ. Γ. ΓΡΑΒΒΑΝΗΣ

Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

Η ΦΥΛΑΚΙΣΙΣ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ ΠΑΡΑ ΤΩ Ι.Κ.Α.

ΩΣ ΛΟΓΟΣ ΑΝΑΣΤΟΛΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

Υπὸ τοῦ κ. ΙΩΑΝΝΟΥ Τ. ΠΑΛΛΙΟΛΟΓΟΥ
Εἰσηγητοῦ Ἰδρύματος Κοινῶν Ἀσφαλίσεων

1

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρου 30 § 1 τοῦ Ν. 6298/1934 «περὶ κοινῶν ἀσφαλίσεων», «ἐάν ὁ ἡσφαλισμένος συνεπέλα ἀσθενείας μὴ ὀφειλομένης εἰς δόλον αὐτοῦ καταστῇ ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν καὶ συνεπέλα ταύτης ἀπέχει τῆς ἐργασίας του, δικαιούται ἡμερησίου χρηματικοῦ βοηθήματος (ἐπίδομα ἀσθενείας)».

Ἐν σχέσει μὲ τὴν καταβολὴν τοῦ ὥς ἄνω

ἐπίδοματος, ἥδη κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἶχεν ἀνακύψει ἐν τῇ πράξει τὸ ζήτημα, ἂν ἡ φυλακίσις τοῦ δικαιοῦχου ἡσφαλισμένου ἀποτελῇ λόγον ἀναστολῆς τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπίδοματος ἀσθενείας, διαρκούντος τοῦ χρόνου τῆς φυλακίσεως. Παρόμοιον ζήτημα εἶχε γεννηθῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τελευταίου ἐλλήνοϊταλικοῦ πολέμου, δι' ἡσφαλισμένον Ἰταλόν

ὀπήκοον, ἀνίκανον πρὸς ἐργασίαν, ὅστις εἶχε συλληφθῇ καὶ ἐκρατεῖτο λόγῳ τῆς ἐχθρικής του ὑπηκοότητος εἰς στρατόπεδον συγκεντρώσεως, ἐσχάτως δὲ ἐνεφανίσθη ἡ περίπτωσις ἡσφαλισμένου ἐπιδοτούμενου λόγῳ ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν, ὅστις συνελήφθη καὶ ἐφυλακίσθη διαρκούσης τῆς ἐπιδοτήσεώς του ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν κατοχῆς, λόγῳ τῆς συμμετοχῆς του εἰς πρόσφατον διαδήλωσιν.

Ἐπὶ τοῦ θέματος ἐξεδόθησαν αἱ ὑπ' ἀριθ. 35554/1939, 30549/1941, 17823/1941 καὶ 5528/1943 ἐγκύκλιοι διαταγαὶ τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ἰδρύματος Κοινῶν. Ἀσφαλίσεων καὶ ἄλλαι τινὲς δευτερευούσης σημασίας. Ἰδιαιτέρας προσοχῆς χρήζουσι καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 3667 καὶ 4537 ἔ. ἔ. ἀναφορὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Πειραιῶς πρὸς τὴν Γεν. Διοίκ. τοῦ ΙΚΑ. Περὶ τούτων ὅπως θὰ λάβωμεν ἀφορμὴν ν' ἀσχοληθῶμεν κατωτέρω ἐν τῇ κριτικῇ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος ἀκολουθουμένης ασφαλιστικῆς πρακτικῆς.

II

Διὰ τὴν παροχὴν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 30 § 1 τοῦ Ν. 6298 ἐπιδόματος ἀσθενείας (¹) δέον ὁ ἡσφαλισμένος νὰ εἶναι ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν συνεπείᾳ ἀσθενείας (²) καὶ λόγῳ ταύτης νὰ ἀπέχῃ τῆς ἐργασίας του. Βασικὴ ἐπομένως προϋπόθεσις διὰ τὴν γένεσιν τῆς ασφαλιστικῆς ἐξίωσσεως ἐπὶ τὴν παροχὴν τοῦ ἐπιδόματος εἶναι ἡ ἀποχὴ τοῦ ἡσφαλισμένου ἐκ τῆς ἐργασίας του, ἡ ὀφειλομένη εἰς ὠρισμένην νόσον.

Ἡτοι ἡ διατελούσα ἐν αἰτιώδει πρὸς ταύτην συναφεία.

Προκειμένου ὅθεν νὰ κριθῇ ἐν ἐκάστη συγκριμένη περιπτώσει ἂν πληροῦνται αἱ κατὰ νόμον προϋποθέσεις διὰ τὴν χορήγησιν τοῦ ἐπιδόματος, δέον νὰ ἐξετάζεται πρῶτον, ἂν ὑφίσταται ἀποχὴ τοῦ ἡσφαλισμένου ἐκ τῆς ἐργασίας του (αἰτιατὸν) καὶ δεύτερον ἂν ἡ ἐκ ταύτης ἀποχὴ ἔχῃ ὡς αἰτίαν τὴν ἐξ ὠρισμένης νόσου προκληθεῖσαν ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν· διότι ἐὰν ἤθελε διαπιστωθῇ, ὅτι αἰτία τῆς ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχῆς δὲν εἶναι ἡ λόγῳ νόσου ἀνικανότης τοῦ ἡσφαλισμένου, ἀλλ' ἕτερος λόγος οἰοσδήποτε (ἀνεργία, ἀπροθυμία πρὸς ἐργασίαν κλπ.), τότε προφανῶς δὲν συντρέχουν αἱ κατὰ νόμον προϋποθέσεις διὰ τὴν χορήγησιν τοῦ ἐπιδόματος.

Τούτων δοθέντων καὶ ἡ ἐπίλυσις τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν ζητήματος, ἂν δηλονότι δέον νὰ καταβάλλεται τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας καὶ ἀτυχήματος, διαρκούντος τοῦ χρόνου τῆς φυλακίσεως ἀσθενοῦς καὶ ἀνικάνου πρὸς ἐργασίαν ἡσφαλισμένου, ἀποτελεῖ κατ' ἀρχὴν ζήτημα αἰτιώδους συνδέσμου, ὅπερ θὰ κριθῇ συμφώνως πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχάς, τὰς διεπούσας τὴν σχέσιν τῆς αἰτιότητος, ἥτοι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν περὶ αἰτιώδους συναφείας σχετικῶν θεωριῶν. Εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο σημεῖον ἔγκεινται ἀκριβῶς καὶ αἱ δυσχέρειαι, τὰς ὁποίας ἐμφανίζει ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ ζητήματος, λόγῳ τῆς ρευστότητος τῶν περὶ αἰτιώδους συναφείας νομικῶν θεωριῶν.

Ἐξεταστέον κατὰ ταῦτα τυγχάνει, ἂν τὸ γεγονός τῆς φυλακίσεως ἀνικάνου λόγῳ νόσου πρὸς ἐργασίαν ἡσφαλισμένου ἀποτελῇ λόγον διακοπῆς τοῦ αἰτιώδους συνδέσμου μεταξὺ ἀσθενείας καὶ τῆς ἐκ ταύτης ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἡ λόγῳ τῆς φυλακίσεως ἐπερχομένη στέρησις τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τοῦ ἡσφαλισμένου συνιστᾷ αὐτοτελὴ λόγον ἀδυναμίας πρὸς ἐργασίαν.

Διὰ τὴν ἐπιτυχή διερεύνησιν τοῦ ζητήματος, ἀπὸ τῆς προεκτεθείσης ἀπόψεως, θεωροῦμεν ἀναγκαίαν τὴν ἀκόλουθον διάκρισιν:

α) Τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ἡσφαλισμένος καθίσταται ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν συνεπείᾳ ἀσθενείας, ἐκδηλουμένης τὸ πρῶτον διαρκούσης τῆς φυλακίσεώς του, ὁπότε γεννᾶται τὸ ζήτημα ἂν παρὰ τὸ γεγονός τῆς φυλακίσεως θὰ πρέπει νὰ καταβάλλεται τὸ ἐπίδομα ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀνικανότητος καὶ τὴν παρέλευσιν τοῦ κεκατονισμένου χρόνου ἀναμονῆς (³) καὶ

β) ὅταν ἡ λόγῳ νόσου ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν

(1) Βλ. εἰδικώτερον περὶ τῶν ἐν γένει προϋποθέσεων χορηγήσεως τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας Ἀγαλλόπουλον, Αἱ Κοιν. Ἀσφαλίσεις (1936) σελ. 163 ἔπ. καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 66/10-11-41 ἐγκύκλιον τοῦ Ι.Κ.Α. «περὶ τῶν προϋποθέσεων καὶ τῆς διαδικασίας χορηγήσεως τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας» σελ. 3 ἔπ. Ὅρ. ἐπίσης, προχείρως, λόγῳ τῆς κατὰ βάσιν ταυτότητος τῶν σχετικῶν διατάξεων τῆς γερμανικῆς, γαλλικῆς καὶ τῆς τσεχοσλοβακικῆς νομοθεσίας περὶ κοιν. ἀσφαλίσεων πρὸς τὰς τοῦ ἡμετέρου νόμου, ἐκ μὲν τῆς γερμανικῆς φιλολογίας L. Richter Sozialversicherungsrecht (1931) σελ. 156, β', H. Schultz, Die Deutsche Sozialversicherung (1929) σελ. 97-98 καὶ διὰ μακρῶν Hahn-Kühn, Handbuch der Krankenversicherung (1929) 10 σελ. 269 ἔπ., ἐκ δὲ τῆς γαλλικῆς φιλολογίας Tissier Closset de Sardan Traité des assurances sociales (1931) σελ. 98 ἔπ. καὶ H. Antonelli, Guide pratique des assurances sociales (1930) σελ. 55. Διὰ τὴν τσεχοσλοβακικὴν νομοθεσίαν, ἥτις, ὡς γνωστόν, ὑπῆρχε καὶ τὸ πρότυπον τοῦ ἡμετέρου νόμου βλ. Janostik-Riedel Kommentar zu dem gesetzte betreffend die Versicherung der Arbeitnehmer κλπ. (1934) σελ. 242 ἔπ.

(2) Ἡ «ἀσθενεία», κατὰ τὰ γενικῶς παραδεγμένα ἐν τῇ δικαίᾳ τῆς κοιν. ἀσφαλίσεως, θὰληφθῇ καὶ ἐν προκειμένῳ ὑπὸ τὴν ἀσφαλιστικοτεχνικὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου, ἥτις ὡς γνωστόν δὲν συμπίπτει πάντοτε καὶ πρὸς τὴν ἀπὸ λατρικῆς ἀπόψεως τοιαύτην. Ὅρ. σχετικῶς Ἀγαλλόπουλον, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 111 ἔπ. Rosin Recht der Arbeitversicherung (1893) σελ. 298, Stier-Somlo, Reichsversicherungsordnung, Handkommentar (1929) (²) σελ. 116 ἔπ. καὶ ἐκτενῆ ἀνάπτυξιν παρὰ Hahn-Kühne, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 257, ἔνθα καὶ ἡ σχετικὴ γερμανικὴ φιλολογία καὶ νομολογία. Βλ. ἐπίσης καὶ τὴν μελέτην τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου Ἐργασίας, Die obligatorische Krankenversicherung (Studien und Berichten) σειρά M. Nr. 6 (1927) σελ. 201 ἔπ.

(3) Ὡς γνωστόν, διὰ τὴν ἀποφυγὴν καταχρήσεων, τὸ ἐπίδομα δὲν καταβάλλεται ἀπὸ τῆς πρώτης, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ἑκτῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ἀνηγγέλθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἰδρύματος ἡ ἐπελθούσα εἰς τὸν ἡσφαλισμένον ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται περὶ παθόντος ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ὁπότε, λόγῳ εὐνοίας, ἡ καταβολὴ ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς τετάρτης ἡμέρας (ἄρθρ. 30 § 3 Ν. 6298). Βλ. σχετικῶς Ἀγαλλόπουλον, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 163-164 καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 32/1939 σελ. 9 καὶ 65/1941 σελ. 8 ἐγκυκλίους τοῦ Ἰδρύματος. Ἡ πάροδος ὠρισμένου χρόνου ἀναμονῆς διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος, ἀποτελοῦσα μίαν τῶν θεμελιωδευτέρων ἀσφαλιστικῶν δεικνύων κατὰ ἐνδεχομένων καταχρήσεων τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως, καθιεροῦται σχεδὸν ὑφ' ὅλων τῶν ἀλ.

γασίαν υφίσταται ήδη πρὸ τῆς φυλακίσεως τοῦ ἡσφαλισμένου, συνεχίζεται δὲ καὶ μετ' αὐτήν, ὅποτε ἐρωτᾶται ἂν τὸ παρεμπιπτόν γεγὸς τῆς φυλακίσεως ἀποτελῇ λόγον ἀναστολῆς τῆς κατοβολῆς τοῦ ἐπιδόματος κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς.

Ἐπὶ τῆς α' περιπτώσεως. Ἐκ πρώτης ὁψεως θὰ ἡδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἐφ' ὅσον ἅμα τῇ φυλακίσει ὁ ἡσφαλισμένος περιέρχεται ἐν ἀπολύτῳ ἀδυναμίᾳ *ἐλευθερίας* διατέσεως τῆς ἐργατικῆς του δυνάμεως ἐπ' ἀντιμισθίᾳ, δεόν νὰ θεωρῇται ὡς ἄνευ σημασίας τὸ γεγὸς τῆς μετὰ ταῦτα διαρκούσης τῆς φυλακίσεως ἐκδηλωμένης νόσου, δοθέντος ὅτι καὶ ἐὰν ἔτι δὲν ἐξεδηλοῦτο ἡ νόσος καὶ ἡ ἐκ ταύτης ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν, ὁ ἡσφαλισμένος θὰ εὐρίσκετο ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ ἐργασθῇ *ἐλευθερίας* λόγῳ τῆς ἐγκαθεύξεώς του. Συνεπῶς, κατὰ τὴν γνώμην ταύτην, αἰτία τῆς ἀποχῆς τοῦ ἡσφαλισμένου ἐκ τῆς ἐργασίας του δὲν εἶναι ἡ τυχὸν διαρκούσης τῆς φυλακίσεως ἐκδηλωθεῖσα λόγῳ νόσου ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν, ὥστε τὰ δικαιολογῆται ἡ παροχὴ τοῦ ἐπιδόματος, συμφώνως πρὸς τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἀρθροῦ 30 τοῦ Ν. 6298, ἀλλὰ τὸ προϋφιστάμενον ἤδη τῆς ἀσθενείας γεγὸς τῆς φυλακίσεως, ἀποκλειομένης κατὰ ταῦτα τῆς παροχῆς τοῦ ἐπιδόματος.

Ἐξ ἰσοῦ ὅμως πειστικῶς θὰ ἡδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ καὶ ἡ ἀντίθετος ἐκδοχὴ ἥν, ὡς θέλει καταδειχθῇ, ἐν τοῖς ἐπομένοις, θεωροῦμεν καὶ ὁρθότεραν ἀπὸ ἀπόψεως κειμένης νομοθεσίας. Πράγματι διὰ τὴν παροχὴν τοῦ ἐπιδόματος ὁ νόμος ἀπαιτεῖ ἀπλῶς ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν καὶ ἀποχὴν ἐκ ταύτης λόγῳ νόσου. Ἐὰν ἐπομένως διαρκούσης τῆς φυλακίσεως τοῦ ὁ ἡσφαλισμένος ἀσθένῃ καὶ καταστῇ λόγῳ τῆς ἀσθενείας του ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν, πληροῦται ἡ προϋπόθεσις τοῦ νόμου καὶ συνεπῶς δεόν νὰ τύχῃ οὗτος τοῦ ἐπιδόματος, μὴ λαμβανομένου ποσῶς ὅπ' ὅψει τοῦ τυχαίου γεγὸτος τῆς φυλακίσεως καὶ τῆς ἐκ τούτου προκαλουμένης ἀπολύτου ἀδυναμίας πρὸς ἐργασίαν.

Ἐκ πρώτης ὁψεως ἐξεταζόμεναι ἀμφότεραι αἱ ἀνωτέρω ἀπόψεις φαίνονται λογικῶς ἀμεμπτοὶ καὶ ἐξ ἰσοῦ εὐσταθοῦσαι. Ἀς ἐξετάσωμεν ὅμως ἐγγύτερον τὸ ζήτημα, ἐφαρμόζοντες *ad hoc* τὰς συναφεῖς περὶ αἰτιώδους συνδέσμου νομικὰς θεωρίας⁽⁴⁾.

Κατὰ τὴν θεωρίαν τῆς *condicio sine qua non*⁽⁵⁾ ἡ ἀποχὴ τοῦ ἡσφαλισμένου ἐκ τῆς ἐργα-

σίας του διαρκούσης τῆς φυλακίσεως ἔχει ὡς αἰτίας τόσον τὴν ἐκ τῆς ἀσθενείας προκαλουμένην ἀνικανότητα, ὅσον καὶ τὴν ἐκ τοῦ γεγὸτος τῆς φυλακίσεως προκύπτουσαν ἀδυναμίαν πρὸς ἐργασίαν, λόγῳ τῆς στενότητος τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τοῦ ἡσφαλισμένου. Πράγματι ἐκάστη τούτων, αὐτοτελῶς λαμβανόμενη συνεπάγεται ἀδυναμίαν πρὸς ἐργασίαν.

Τούτων δοθέντων ἔχομεν τὴν γνώμην, ὅτι δεόν νὰ ἀποφανθῇ τις ὑπὲρ τῆς παροχῆς τοῦ ἐπιδόματος καὶ διαρκούσης τῆς φυλακίσεως, ἐφ' ὅσον αἰτία τῆς ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχῆς τοῦ ἡσφαλισμένου εἶναι ὁπωσδήποτε μεμονωμένως ἐξεταζομένη καὶ ἡ ἀσθένεια. Ἡ ἐκ τῆς φυλακίσεως προκύπτουσα στέρησις τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τοῦ ἡσφαλισμένου ἀποτελεῖ βεβαίως καὶ αὕτη αὐτοτελῇ λόγον ἀποχῆς του ἐκ τῆς ἐργασίας, πλην ὅμως δὲν αἰρεῖ καὶ τὴν ἐκ τῆς νόσου ἀνικανότητα. Ἡ φυλάκισις συνιστᾷ ἀπλῶς μίαν πρόσθετον αἰτίαν ἀδυναμίας πρὸς ἐργασίαν, παραμενοῦσης πάντως ὡς τοιαύτης καὶ τῆς ἀσθενείας.

Εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα καταλήγομεν καὶ κατὰ τὴν θεωρίαν τῆς προσφόρου αἰτίας (*causa adequata*)⁽⁶⁾, διότι καὶ κατ' αὐτήν, αὐτοτελῶς ἐξεταζομένη ἡ ἀσθένεια, εἶναι πρόσφορος αἰτία τῆς ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχῆς τοῦ ἡσφαλισμένου, ὡς ἀκριβὲς καὶ ἡ φυλάκισις. Σημειώτεον μάλιστα ὅτι κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην δὲν θὰ πρέπει νὰ ληθῇ ὅπ' ὅψιν ἡ ἐκ τῆς φυλακίσεως ἀδυναμία πρὸς ἐργασίαν, δοθέντος ὅτι ἡ φυλάκισις ἀποτελεῖ ἐντελῶς τυχαῖον γεγὸς εὐρισκόμενον ἐκτός τῆς φυσιολογικῆς πορείας καὶ ἐξελιζέως τῶν πραγμάτων καὶ συνεπῶς μὴ δυνάμενον νὰ προβλεφθῇ οὔτε κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς «ἐκ τῶν ὑστέρων προγνώσεως».

Τέλος δεόν νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὑπὲρ τῆς τε-

τος τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, ἐνθ' ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἱστορίας τοῦ γερμανικοῦ ἀστικοῦ κώδικος ἤρξατο παραγωγικὴ ὁλὴν καὶ περισσώτερον ὑπὸ τῆς θεωρίας τῆς «*causa adequata*», ἥτις καὶ δεόν νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ σήμερον κρατοῦσα ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τοῦ γερμανικοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Ἡ θεωρία τῆς προσφόρου αἰτίας, δεόν νὰ θεωρηθῇ καὶ ὡς ἡ παρ' ἡμῖν κρατοῦσα ἐν τῇ ἐπεξεργασίᾳ καὶ ἐφαρμογῇ τοῦ δικαίου τῆς κοινῶν, ἀσφαλίσεως, ἰσως λόγῳ τῆς ἐκ Γερμανίας καταγωγῆς τοῦ θεσμοῦ, ἐνθ' ὅσα ὥσαυτως κρατεῖ ἡ θεωρία αὕτη καὶ τῆς ἐπιρροῆς, ἥ ἄσκει ἡ γερμανικὴ θεωρία ἐν τῇ παρ' ἡμῖν ἐφαρμογῇ τοῦ δικαίου τῆς κοινῶν, ἀσφαλίσεως. Ὅρα Ἀγαλλόπουλον, ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 124, Gunkel, Strassenverkehrs-unfälle und die Ersatzansprüche nach § 1542 RVO (1936) σελ. 10, Stiegler, Die Ersatzansprüche auf Grund §§ 903, 904 und 1542 RVO (1933) σελ. 86 καὶ 115 ἐπ. Wussow, Das Unfallhaftpflichtrecht (1941), Richter, Sozialversicherungsrecht (1931) σελ. 146 ἀρ. 5 (Über die Vorliegen eines Kausalzusammenhanges entscheidet die Anschauung des täglichen Lebens, die etwa auf die Theorie der adequate Verursachung hinausläuft). Οὕτω καὶ οἱ ὑπὸ τὰς σημ. 1 καὶ 2 μνημονεύόμενοι συγγραφεῖς.

(6) Ὡς ἐπίσης καὶ κατ' ἐφαρμογὴν οἰσθητοῦ τῶν ἐπὶ μέρους παραλλαγῶν τῆς θεωρίας τοῦ ἀναγκαίου ὄρου, οἵτινες ἀνεπτύχθησαν πρὸς περιστολὴν τῶν ἀτόπων εἰς ἃ καταλήγει ἡ ἀμύνης ἐφαρμογὴ τῶν ἀρχῶν τῆς αἰτιότητος ἐν τῷ δικαίῳ (*causa proxima*, *causa efficiens*, περιορισμὸς τοῦ πταίσματος, ἐπικουρικὴ ἐφαρμογὴ τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως κλπ.).

λοδιπλῶν νομοθεσιῶν, ἃς βλ. ἐν τῇ προϋποθέσει συγκριτικῇ μελέτῃ τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου Ἐργασίας Die obligatorische Krankenversicherung, σελ. 210 ἐπ., ἐνθα ἀναπτύσσονται καὶ τὰ διαφορὰ συστήματα (ἀπόλυτος καὶ σχετικὸς χρόνος ἀναμονῆς κ.λ.π.).

(4) Βλ. συστηματικῶς κατὰτάξιν καὶ ἐκθεσιν αὐτῶν παρὰ Τρίαντοφυλλοπούλου, Ἐνοχικὸν Δίκαιον (1934) τ. Α' σελ. 124 ἐπ. ἐνθα καὶ ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία. Βλ. ἐπίσης τὴν λίαν διεξοδικήν, ἀλλὰ παλαιότεραν μονογραφίαν τοῦ Träger Der Kausalbegriff in Strafrecht und Zivilrecht (1904).

(5) Ἡ θεωρία τῆς *condicio sine qua non*, μολοντὶ ἀποτελεῖ τὴν ἀπλουστάτην νομικὴν μορφήν θεμελιώσεως τῆς συναφεῖας ἐν τῷ δικαίῳ εἶναι, ὡς γνωστὸν, ἡ κρατοῦσα παρ' ἡμῖν ἐν τῷ ἀστικῷ καὶ τῷ ποινικῷ δικαίῳ, ὡς ἐπίσης καὶ ἐν Γαλλίᾳ. Ἡ θεωρία αὕτη ἐκράτει καὶ ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ τὸ κρά-

λευταίας ταύτης απόψεως περί καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος διαρκούσης τῆς φυλακίσεως συνηγορεῖ καὶ ἡ ἐκ λόγων ἐπιεικεῖας γενικῶς παραδεχόμενη ἐν τῇ κοινωνικῇ ἀσφαλίσει ἀρχή, καθ' ἣν ἐν ἀμφιβολίᾳ δέον ν' ἀποφαίνεται τις ὑπὲρ τοῦ ἡφαλισμένου.

Αἱ ἀνωτέρω ὁμῶς λύσεις δὲν πρέπει νὰ θεωροῦνται καὶ ἀναμφισβήτητοι. Ἀντιθέτως μάλιστα λίαν πειστικῶς, ὡς ἀνεπύχθη ἀνωτέρω, ὑποστηρίζεται καὶ ἡ ἀντίθετος, ἡ αὐστηρά διὰ τὸν ἡφαλισμένον ἐκδοχὴ (*).

(7) Σημειωτέον ὅτι καὶ εἰς τὸ ἀστικὸν δίκαιον αἱ εἰς παρηκίας φύσεως ζητήματα διδόμεναι λύσεις εἶναι κατ' ἐξίχην ρευσταὶ καὶ ἀμφισβητούμεναι. Ἡ περιπτώσις πράγματι ἐμφανίζει πολλὰς ἀναλογίας πρὸς τὰ ἐν τῷ ἀστικῷ δίκαιῳ προκύπτοντα σιναφῇ προβλήματα ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν περὶ ἀποζημιώσεως κανόνων, ὅσακις παρεμβάλλονται ζητήματα αἰτιώδους συναφείας καὶ περισσότερο συγκεχυμένης ὥστε ἡ ζημία ἐμφανίζεται ὡς ἀποτέλεσμα πλειόνων γεγονότων, συγχρονῶς ἢ ἀλλήλ' ὀλιγαδύχως ἐτελθόντων. Οὕτω, κατὰ τινὰ γνώμην, ἐάν ἐκ τινος γεγονότος, δι' ὃ εἴναι τις ὑπεύθυνος πρὸς ἀποζημιώσιν, δὲν ἐπρὸς τὴν ἀποζημίωσιν ἢ νὰ δλοκληρωθῇ ὠρισμένη ζημία, διότι ἄλλο γεγονὸς ἐπελθὼν μετὰ τὸ πρῶτον ἐπέφερε τὸ ἀποτέλεσμα, ὅτε ἢ ἐπὶ τῇ ἀποζημίᾳ ποτε καὶ ἐκ τοῦ πρῶτου, ὁ ὑπεύθυνος τοῦ πρῶτου γεγονότος δὲν ὑποχρεοῦται εἰς ἀποκατάστασιν δλοκλήρου τῆς ζημίας, ἀλλὰ μόνον δια τὰ μέχρι τῆς ἐπελεύσεως τοῦ νέου γεγονότος προκύψιν τμήματα ταύτης. Ὡς δικαιολογία δὲ τῆς ἀπόψεως ταύτης φέρεται τὸ ὅτι εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ἡ ὑφιστάμενη αἰτιώδης συνάφεια πρὸς τὸ πρῶτον γεγονὸς διακόπτεται διὰ τοῦ δευτέρου (Τριανταφυλλόπουλος, ἐνθ. ἀνωτ., σελ. 126). Κλασικὸν παράδειγμα ἐφαρμογῆς τῆς ἀνωτέρω ἀρχῆς μᾶς παρέχει ἡ ῥῆσις τοῦ Οὐλπιανῶ (Πανδ. 9, 2, 11) «ἐάν οἰκίτης θανατηφόρον πληγὴν ἐδέξαιτο, μετὰ ταῦτα δὲ ἀπὸ σεισμοῦ τελευτήσῃ, οὐκ ἐνάγεται ὡς περὶ ἀναιρεθέντος αὐτοῦ ὁ πλήξας σὺνόν». Ὡς αἰτία ἐπομένως τοῦ θανάτου τοῦ οἰκίτου θεωρεῖται τὸ δευτερον γεγονὸς (ὁ σεισμός) τὸ ἀμέσως ἐπαγαγὼν τὸν θάνατον, διότι ἡ πρὸς τὸ πρῶτον γεγονὸς (τὸν θανάσιμον τραυματισμὸν) αἰτιώδης σχέσις διεκόπη διὰ τῆς ἀμέσου προκλήσεως τοῦ θανάτου ὑπὸ τοῦ δευτέρου συμβάντος. Συνεπῶς ὁ ὑπεύθυνος τοῦ θανατοῦ τραυματισμοῦ, ἐφ' ὅσον οὗτος δὲν ἀπέβλεπεν εἰς τὸν θάνατον, δίδει τοῦτον προεκαλεσέν ἐν τῷ μεταξὺ ὁ σεισμός. Θὰ ἐνέχεται μόνον εἰς ἀνόρθωσιν τῆς ἐκ τοῦ τραυματισμοῦ προκυψάσης ζημίας.

Ἐφαρμόζοντες τὴν προεκτεθεισὴν ἀρχὴν εἰς τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν θέμα ἔχομεν ὡς πρῶτον γεγονὸς τῆς πρὸς ἐργασίαν ἀδυναμίας τοῦ ἡφαλισμένου τὴν ἐκ τῆς ἀσθενείας ἀνικανότητα, δι' ἣν καὶ ἐχορηγεῖτο τὸ ἐπιδόμα, μέχρι τῆς φυλακίσεως αὐτοῦ καὶ ὡς δεύτερον γεγονὸς τὴν φυλάκισιν, ἥτις, ὡς συνεπαγομένη ἀμέσως, ἀπόλυτον ἀδυναμίαν πρὸς ἐργασίαν, διακόπτει τὸν προϋριστάμενον αἰτιώδη σύνδεσμον μεταξὺ ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ νόσου καὶ συνιστᾷ αὐτῇ πλεον ἐφεξῆς τὴν αἰτίαν τῆς πρὸς ἐργασίαν ἀδυναμίας. Ἐπειδὴ δὲ, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρου 30 § 1 τοῦ Ν. 6293, ἡ παροχὴ τοῦ ἐπιδόματος προϋποθέτει ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν καὶ ἀποχὴν ἐκ ταύτης λόγῳ νόσου, ἢ διὰ τῆς φυλακίσεως ἐπερχομένης διακοπῆς τῆς αἰτιώδους συναφείας μεταξὺ ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ ἀσθενείας συνεπάγεται τὴν ἄρσιν τῆς προρηνησθείσης προϋποθέσεως καὶ περαιτέρω τὴν ἀναστολὴν τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος. Ἡ λύσις ὁμῶς αὕτη δὲν εἶναι καὶ ἀναμ-

Σημειωτέον ὅτι ὑπὲρ τῆς τελευταίας ταύτης ἐκδοχῆς φέρεται ὡς πρόσθετον οὐσιαστικὸν ἐπιχείρημα καὶ ὁ ἀποζημιωτικὸς χαρακτὴρ τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν. Πράγματι εἶναι σχεδὸν γενικῶς παραδεχόμενον, ὅτι αἱ παροχαὶ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἔχουσιν ἐν τῷ συνόλῳ τῶν ἀποζημιωτικῶν χαρακτῆρα, ἥτοι ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν ὠρισμένης ἐκτάσεως πραγματικῶν ζημιῶν (*). Τοιοῦτος δὲ εἶναι προφανῶς καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας, ὅπερ χορηγεῖται πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ζημίας, τὴν ὁποῖαν ὀφίσταται ὁ ἡφαλισμένος λόγῳ τῆς ἀπώλειας τοῦ μισθοῦ του κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν συνεπεία τῆς ἀσθενείας του δὲν δύναται νὰ ἐργασθῇ. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀποζημιωτικοῦ χαρακτῆρος τοῦ

φισβήτητος. Καὶ αὐτὸς ὁ Οὐλπιανὸς ἀμφιβάλλει περὶ τῆς ὁμότητος αὐτῆς, ἐπικαλούμενος εἰς ἐπίρρωσιν τῆς γνώμης του τὸν Κέλσον καὶ τὸν Μάρκελλον. Πράγματι τὴν ἀντίθετον ἄνοιψιν ὑποστηρίζει ὁ Τουλπιανὸς (Πανδ. 9, 2, 51) δεχόμενος τὸν θανατηφόρον πληγῆσαντα τὸν οἰκίτην ὡς εὐθυνόμενον de occiso καὶ οὐχὶ ἀπλῶς de vulnerato, μετὰ τὴν δικαιολογίαν ὅτι ἐν' ὅσῳ ὁ θάνατος θὰ ἐπύρχετο ὁπωσδήποτε ἐκ τοῦ θιναιτηφόρου τραύματος, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ. ὅτι ἡ παρεμβολὴ τοῦ δευτέρου γεγονότος, τοῦ σεισμοῦ, διέκοψε τὸν αἰτιώδη σύνδεσμον. Ἐφαρμόζοντες κατ' ἀνιολογίαν τὴν γνώμην τοῦ Τουλπιανῶ εἰς τὸ ἀποσποροῦν ἡμᾶς θέμει, θὰ πρέπει νὰ εἰπωμεν, ὅτι τὸ γεγονὸς τῆς φυλακίσεως, καίτοι οὐδὲ καθ' αὐτοῦ συνεπῶς αὐτὴ ἀδυναμίαν πρὸς ἐργασίαν, δὲν διακόπτει οὐχ ἥσσον τὸν αἰτιώδη σύνδεσμον μεταξὺ τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς ἐκ ταύτης ἀποχῆς τοῦ ἡφαλισμένου ἐκ τῆς ἐργασίας του, ἐφ' ὅσον, καὶ ἐάν δὲν ἐπύρχετο ἡ φυλάκισις, ὁ ἡφαλισμένος θὰ ἦτο ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀνικανὸς πρὸς ἐργασίαν.

(8) Βλ. ἀντὶ ἄλλων. Rosin Das Recht der Arbeitsversicherung (1893) σελ. 270 καὶ δια μακρῶν I. Μιχαηλίδην Νουάρων, Ἀναγωγὴ τοῦ ἀσφαλιστοῦ κατὰ τοῦ ὑπαίτιου τῆς βλάβης ἡσφαλισμένου, ἐν Ἐργατικῷ Δικαίῳ (Ἐπιθεώρησις, Κοιν. Πολιτικῆς καὶ Νομοθεσίας) 1942 τευχ. Γ-Δ σελ. 314 ἐκ. Ἄλλως ὁ Ἀγαλλόπουλος ἐνθ. ἀνωτ., σελ. 1023, δεχόμενος ὅτι αἱ πλείους τῶν εἰς χρήμα παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως δὲν ἀποσκοποῦσι τὴν ἀποκατάστασιν πραγματικῶν ζημιῶν κατὰ κυριολεξίαν καὶ συνεπῶς δὲν ἔχουσι ἀποζημιωτικὸν χαρακτῆρα. Ἐν ταύτῃ ἐκ τῆς ἐγγυτέρως μελέτης τῶν διατάξεων περὶ ἀπονομῆς τῶν εἰς χρήμα παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως (ἀρθρ. 30, 33, 34, 35, καὶ 36), καὶ τῶν προϋποθέσεων ὑφ' αἷς χορηγοῦνται αὗται, προκύπτει ὅτι κυρία καὶ βασικὴ προϋποθέσις διὰ τὴν χορηγίαν αὐτῶν εἶναι ἡ ἀπώλεια ὀλοκλήρου ἢ τμήματος τοῦ μισθοῦ τοῦ ἡφαλισμένου, εἰς τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ὁποίας καὶ ἀποβλέπουσιν αἱ χορηγούμεναι ἀσφαλιστικαὶ παροχαί. Καὶ αὕτη ἀκόμη ἡ σύνθεσις λόγῳ θανάτου, ἢ ἀπονεμόμενη εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας ἀποβιώσαντος ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου, προϋποθέτει ὅτι ταῦτα συνεπρόντο κυρίως ὑπὸ τοῦ θανάτου, ἥτοι ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀναπλήρωσιν τῆς διὰ τοῦ θανάτου τοῦ δικαιοπαροχοῦ ἀτολυσθείσης διατροφῆς τῶν δικαιοδόχων του καὶ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ἐκ ταύτης προκύψουσας εἰς τοὺς αὐτοὺς ζημίας. Ἐξαιρέσις γίνεται μόνον διὰ τὴν σύνταξιν τῆς χήρας, δι' ἣν λυχνεῖ ἡ ἀρχὴ τῆς ἀνευ προϋποθέσεων συνταξιοδοτήσεως. Καὶ ἡ ρύθμισις ὁμῶς αὕτη δὲν ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν κατὰ κυριολεξίαν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπιβεβαιῶσιν τοῦ ἀρχικοῦ κανόνος, βασιζομένην ἐπὶ τοῦ τεκμηρίου τῆς διατροφῆς τῆς ὑπὸ τοῦ συζύγου, ὑποχρεουμένου, ὡς γυν-

ἐπιδόματος ἀσθενείας, ὡς ἀποβλέποντος εἰς τὴν ἀναπλήρωσιν τῆς ἀπολεσθείσης ἀντιμισθίας, ὑποστηρίζεται⁽⁹⁾, ὅτι διαρκούσης τῆς φυλακίσεως οὐδεμίαν ἀπώλειαν μισθοῦ ὑφίσταται ὁ ἡσφαλισμένος λόγῳ τῆς ἀσθενείας του, διότι ἡ ἀπώλεια τοῦ μισθοῦ ἐπέρχεται πρωτίστως καὶ ἀναποφεύκτως ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς φυλακίσεως καὶ τῆς ἐκ ταύτης στέρησεως τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τοῦ ἡσφαλισμένου, ἡ ὁποία συνιστᾷ ἀπόλυτον κώλυμα πρὸς ἐργασίαν, ἀδιαφόρως ἢ κατὰστάσεως τῆς υγείας καὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς μὴ ἱκανότητος πρὸς ἐργασίαν παρὰ τῷ ἐγκαθηρίκῳ ἡσφαλισμένῳ. Ἐφ' ὅσον ἐπομένως, λέγουσιν, ἐκ τῆς ἀσθενείας του οὐδεμίαν ἀπώλειαν μισθοῦ ἐπέρχεται διὰ τὸν ἡσφαλισμένον διαρκούσης τῆς φυλακίσεώς του, δὲν δικαιολογεῖται οὐσιαστικῶς καὶ ἡ παροχὴ τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας κατὰ τὸν χρόνον ταύτης, δοθέντος ὅτι τοῦτο ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ λόγῳ ἀσθενείας ἀπολεσθέντος μισθοῦ, ἐνῶ οὗτος κατὰ τὸν χρόνον τῆς φυλακίσεως δὲν ἠδύνατο ὁπωσδήποτε νὰ ἐργασθῇ οὔτε συνεπῶς καὶ νὰ λαμβάνῃ μισθόν.

Τὸ ἐπιχείρημα ὅμως τοῦτο, ὡς θέλει καταδειχθῇ ἐν τοῖς ἐπομένοις, δὲν εὐσταθεῖ. Τοῦτο δὲ οἷοι εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι αἱ παροχαὶ τῆς κοινῶν, ἀσφαλίσεως ἔχουσιν ἀποζημιωτικὸν χαρακτῆρα, πλὴν ὅμως κατὰ κανόνα δὲν ἐξετάζεται, ἂν ὄντως ἐκ τῆς ἐπαληθεύσεως κινδύνου τινὸς ἐπέρχεται καὶ ὠρισμένη πραγματικὴ ζημία, ἀλλ' αὕτη θεωρεῖται κατὰ τεκμήριον ἀκατομάχητον (praesumptio juris et de jure) ὡς ἐπεληθούσα εἰς τὸν ἡσφαλισμένον ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος ὅτι ἐπληθύνουν ὁ ὑπὸ τῆς ἀσφαλίσεως καλυπτόμενος κίνδυνος καὶ συντρέχουσιν αἱ κατὰ νόμον προϋποθέσεις διὰ τὴν χορήγησιν τῆς παροχῆς. Τὸ δικαίωμα δηλ. τοῦ ἡσφαλισμένου καὶ ἡ ἀνίστοιχος ὑποχρέωσις τοῦ ἀσφαλ. φορέως γεννᾶται καὶ καθίσταται ἐνεργὸν ἐκ μόνου τοῦ λόγου τῆς ἐπαληθεύσεως τοῦ κινδύνου, ἀνεξαριτήτως τοῦ ἂν ὑφίσταται ἐκ τούτου ζημίαν τινὰ ἢ μὴ ὁ ἡσφαλισμένος. Εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ τελευταίου τούτου δὲν δικαιούται νὰ προβῇ ὁ ἀσφαλιστικὸς φορέας ἀλλ' ὑποχρεοῦται ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ χορηγήσῃ τὴν παροχὴν, βασιζόμενος εἰς τὸ νόμιμον τεκμήριον ὅτι ἡ ἐπαλήθευσις τῶν ὑπὸ τῆς ἀσφαλίσεως καλυπτομένων κινδύνων (ἀσθενεία, μητρότης, ἀναπηρία, γῆρας, θάνατος) συντρέχουσιν καὶ τῶν λοιπῶν νομίμων προϋποθέσεων διὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς σχετικῆς παροχῆς. προϋποθέτει κατὰ κανόνα καὶ τὴν πρόκλησιν ὠρισμένων πραγματικῶν ζημιῶν εἰς τὰ ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα⁽¹⁰⁾.

Μόνον ἐμφάνῃ γεγονότι, ἀποκλείοντα τὴν ἐπέλευσιν οἰασδήποτε ζημίας εἰς τὸν ἡσφαλι-

σμένον, παρὰ τὴν ἐπαλήθευσιν τοῦ κινδύνου, δύνανται ν' ἀποκλεισῶσι τὴν χορήγησιν τῆς κεκανονισμένης παροχῆς καὶ ταῦτα ὅμως λαμβάνονται ὑπ' ὄψει μόνον ἐφ' ὅσον ρητῶς ἀναγνωρίζονται ὡς παρακωλυτικὰ τῆς ἀσφαλιστικῆς ἀξιώσεως ὑπὸ τοῦ νομοθέτου. Τοιοῦτο γεγονός εἶναι, ἐπὶ παραδείγματι, ἡ διαρκούσης τῆς λόγῳ ἀσθενείας ἀποχῆς τοῦ ἡσφαλισμένου ἐκ τῆς ἐργασίας του ἀπόληψις τοῦ μισθοῦ του παρὰ τοῦ ἐργοδότη του, δι.ε. κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 30 § 5 τοῦ Ν. 6298 δὲν χορηγεῖται ἐπίδομα ἀσθενείας⁽¹¹⁾. Ὡς τοιοῦτο ὅμως γεγονός, ἥτοι ἀποκλείον τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας, οὐδαμῶς τοῦ νόμου ἀναγράφεται ἡ φυλακίσις.

Εἰς ἐπίρρυσιν τῶν ἀνωτέρω δέον νὰ μνημονεῖται καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 44 ἐδ. α' τοῦ ν. 6298 καθ' ἣν «ἡ καταβολὴ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος χορηγουμένων συντάξεων πάσης φύσεως ἀναστέλλεται: α) ἐφ' ὅσον ὁ δικαιούχος ἐκτίει ποινὴν στέρητικὴν τῆς ἐλευθερίας μακροτέραν τῶν ἐξ μηνῶν. Ἐάν ὅμως ὑπάρχωσι πρόσωπα, ἅτινα εἰς περίπτωσιν θανάτου τοῦ συνταξιούχου, θὰ ἐδικαιούοντο συντάξεως, δύναται νὰ καταβάλληται εἰς τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως, ὅπερ εἰς τὴν ἐν λόγῳ περίπτωσιν θὰ ἀπενέμετο αὐτοῖς».

Θὰ ἦτο ὅμως τῇ ἀληθείᾳ σόλοικος ἡ ἀναστολὴ τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἡσφαλισμένος ἐστερήθη διὰ τινὰς ἡμέρας τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας του (προφυλάκισις, κράτησις, ὀλιγοήμερος φυλάκισις κλπ), ἐνῶ διὰ τὴν ἀναστολὴν τῆς καταβολῆς τῆς συντάξεως, παροχῆς πολὺ σπουδαιότερας τοῦ ἐπιδόματος, ἀπαιτεῖται «ὁ δικαιούχος νὰ ἐκτίη ποινὴν στέρητικὴν τῆς ἐλευθερίας μακροτέραν τῶν ἐξ μηνῶν». Ἡ ἀναστολὴ ὅμως τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος διαρκούσης τῆς φυλακίσεως, ἀνευ μάλιστα ρητῆς διατάξεως τοῦ νόμου, θὰ κατέληγεν εἰς τὸ ἀπάνθρωπον ἀποτελεσμα τῆς στέρησεως τῶν μέσων διατροφῆς καὶ ἀπὸ τὴν οἰκογενεῖαν τοῦ φυλακισθέντος ἡσφαλισμένου, δοθέντος ὅτι δὲν ὑφίσταται ἡ εὐχέρεια τῆς χορηγήσεως τοῦ ἐπιδόματος εἰς τὰ ὑπὸ τούτου συντηρούμενα μέλη οἰκογενείας του, ὡς προβλέπει ἡ προμνησθεῖσα διάταξις τοῦ νόμου διὰ:

ὅσον ἡ σύνταξις ἀναπηρίας καὶ γῆρατος ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ ἀπολεσθέντος μισθοῦ, ἐφ' ὅσον τὴν διάρκειαν τῆς φυλακίσεως οὐδεμίαν ἀπώλειαν μισθοῦ (πραγματικὴν ζημίαν) ὑφίσταται ὁ συνταξιούχος λόγῳ τοῦ γεγονότος τῆς ἀναπηρίας καὶ τοῦ γῆρατος, δοθέντος ὅτι καὶ ἂν ἦτο ὑγίης ἡ νέος καὶ πάλιν δὲν θὰ ἠδύνατο διαρκούσης τῆς φυλακίσεως νὰ ἐργασθῇ. Τοιοῦται τις ὅμως λύσις οὐδέποτε ὑποστηρίχθη, ἀποκρούεται μάλιστα κατηγορηματικῶς καὶ καὶ ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου, ὡς θέλομεν ἰδεῖ κατωτέρω, ὅστις ἐπιτρέπει τὴν ἀναστολὴν τῆς καταβολῆς τῆς συντάξεως μόνον εἰς τὴν περιπτώσιν κατ' ἣν ὁ δικαιούχος ἐκτίει ποινὴν στέρητικὴν τῆς ἐλευθερίας του πέραν τῶν ἐξ μηνῶν (ἀρθρον 44 ἐδ. α' Ν. 6294).

(11) Ἀρθρ. 30 § 5 ν. 6298, ἐφ' ὅσον ὁ ἡσφαλισμένος λαμβάνει ἀντιμισθίαν παρὰ τοῦ ἐργοδότη, τὸ ἐπίδομα μειοῦται εἰς τὸν ὅσον πρὸς ἀποστέλλεται εἰς τὴν λαμβανόμεν ἂντιμισθίαν νὰ μὴ ὑπερβαίῃ τὴν εἰς τὸν ἡσφαλισμένον πρὸ τῆς ἀνικανότητος καταβαλλομένην ἀμοιβήν.

στόν, πρὸς τοῦτο καὶ κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον. Δυστυχῶς ὅμως τὸ ἀντικείμενον καὶ ἡ ἐκτίσις τοῦ παρόντος ἀρθροῦ δὲν ἐπιτρέπουν λιπομερεσιέραν ἀνάλυσιν τοῦ θέματος. Ὁ ἐνδιαφερόμενος δύναται νὰ εὐρη ὁλοκληρωτικὴν ἐρευναν τοῦ ζητήματος εἰς τὴν ἐκδομὴν ἥδη καὶ λίαν προσεχῶς, ὡς ἐλπίζομεν, ἐκδοθησομένην ἐργασίαν μας, «Ἐθὺνὴ ἐργοδοτοῦ καὶ ἐργῶν ὑπαίτιον τοῦ κινδύνου κατὰ τὸν Ν. 6298».

(9) Βλ. τὰς ὑπ' ἀριθμ. 35554/1939, 1782/1941 5528/1943 διατάγας τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α.

(10) Ἐάν ἐγίνετο δεκτὴ ἡ ἀντίθετος ἐκδοχή, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναστέλλεται καὶ ἡ παροχὴ τῆς συντάξεως διαρκούσης τῆς φυλακίσεως τοῦ συνταξιούχου, ἐφ'

τὴν περίπτωσηιν τῆς ἀναστολῆς τῆς συντάξεως (12)

Σημειώτεον ὅτι ἡ τελευταία αὕτη διάταξις τοῦ Ν. 6298 εἶναι καὶ κατὰ τοῦτο ἀξιοσημείωτος, καθ' ὅσον ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ νομοθέτης εἰχεν ὑπ' ὄψει τὸ ἐνδεχόμενον τῆς φυλακίσεως, ὡς γεγονός διυάμενον νὰ ἐπηρεάσῃ τὰς ἀφασιστικὰς παροχάς, πλὴν ὅμως δὲν ἐξέωρσε σκόπιμον νὰ προσδῶσιν εἰς τοῦτο νομίμους συντελείας διὰ τὴν παροχὴν τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας, περιορίσας τὴν σημασίαν του ἐπὶ μόνον τῶν παροχῶν τοῦ κλάδου ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου.

Ἀντιθέτως, ὡς θέλομεν ἴδει κατωτέρω, ὁ γερμανικὸς νόμος προσδίδει ἐννόμους συντελείας εἰς τὸ γεγονός τῆς φυλακίσεως καὶ ἐν τῇ κατὰ τῆς ἀσθενείας ἀσφαλίσει, ἐπιτάσσων τὴν ἀναστολὴν τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας διαρκούσης τῆς φυλακίσεως, ἐξ οὗ καὶ πάλιν παρέπεται ὅτι καὶ ἐν Γερμανίᾳ ἐκράτει ἡ γνώμη ὅτι ἀνευ ρητῆς διατάξεως περὶ ἀναστολῆς θὰ ἔδει νὰ καταβάλλεται τὸ ἐπίδομα διαρκούσης τῆς φυλακίσεως, διότι ἄλλως θὰ ἐπερίττειεν ἡ θέσπισις ἐιδικῆς διατάξεως ἐν τῷ νόμῳ.

Ἐπὶ τῆς β' περιπτώσεως. Τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχ. α' ἐκτεθέντα mutatis mutandis ἰσχύουσι καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ λόγῳ νόσου ἀνικανότης ὑφίσταται ἤδη πρὸ τῆς φυλακίσεως συνεχιζομένη καὶ μετ' αὐτήν.

Συμπέρασμα. Τὸ γεγονός τῆς φυλακίσεως δὲν ἀποτελεῖ κατὰ τὸν ἐλληνικὸν νόμον περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων λόγον ἀναστολῆς τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας διαρκούντος τοῦ χρόνου τῆς φυλακίσεως.

Ὅμοιως καὶ διὰ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω λόγους, οὐδόλως ἐπηρεάζεται ἡ καταβολὴ τοῦ ἐπιδόματος καὶ εἰς τὰς λοιπὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ἐπέρχεται καθ' ὅσονδήποτε τρόπον ὑτέρησις τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τοῦ ἡσφαλισμένου (προσωπικὴ κράτησις, προφυλάκισις, περιορισμὸς εἰς στρατόπεδον συγκεντρώσεως, κράτησις τοῦ ἀσθενοῦς καὶ ἀνικάνου ἡσφαλισμένου ὡς δμήρου κλπ).

Ἡ αὕτη τέλος προσήκει λύσει καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν χορήγησιν τῶν λοιπῶν παροχῶν τῆς κατὰ τῆς ἀσθενείας ἀσφαλίσεως, διαρκούσης τῆς φυλακίσεως τοῦ ἡσφαλισμένου (ιατρικὴ περίθαλψις, ἐπιδόματα κυοφορίας, λοχίαι καὶ θηλάσεως, μαιευτικὴ περίθαλψις κλπ) ὑπὸ τοῦς ἀκολουθούσους ὅμως δύο περιορισμούς.

α) Ὅτι αἱ χορηγητέαι παροχαὶ (π. χ. ἡ ἱατρικὴ περίθαλψις) δὲν χορηγοῦνται εἰς τὸν φυλακισμένον ἡσφαλισμένον ὑπὸ τοὺς κρᾶτους, ὅποτε λόγῳ τοῦ ἀποζημιωτικοῦ χαρακτῆρος τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν (13) καὶ τῆς ἐκ τοῦτου κρατούσης καὶ ἐν τῇ κοινωνικῇ ἀσφαλίσει γενικῆς ἀρχῆς τῆς ὑπερασφαλίσεως (14)

(12) Τὴν ἀνάγκην ὅπως μὴ στερηθῇ ἡ οἰκογένεια τοῦ φυλακισμένου τῶν μέσων διατροφῆς διαρκούσης τῆς φυλακίσεως, ἐπαρκῶς κοινίζει καὶ ἡ προμνησθεῖσα ὑπ' ἀριθμ. 452]1943 ἀναφορὰ τοῦ Ὑπ.τος τοῦ Ι.Κ.Α. Πειραιῶς πρὸς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν αὐτοῦ.

(13) Ὅρα ἄνω, σημ. 8.

(14) Δὲν ἐξετάζονται ἐναυθὰ αἱ μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἀσφ. Φυρέως γεννώμεναι σχέσεις, ἐν περιπτώσει χορηγητικῶς εἰς τὸν φυλακισμένον παροχῶν, οἱ τὴν χορήγησιν τῶν ὁποίων ἦτο ὑποχρεωσ καὶ ὁ ἀσφαλιστικὸς Φορεὺς καὶ τὸ Κράτος.

ἀποκλείεται ἡ σωρευτικὴ χορήγησις αὐτῶν τῶν παρὰ τοῦ δημοσίου δόντων καὶ παρὰ τοῦ Φορέως τῆς Ἀσφαλίσεως καὶ

β) ὅτι δὲν ἀποκλείεται ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς φυλακίσεως καὶ τῶν ἐκ ταύτης περιορισμῶν ἡ χορήγησις τῶν παροχῶν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὸν φυλακισμένον ἡσφαλισμένον, ὡς π. χ. συμβαίνει διὰ τὴν παροχὴν περιθάλψεως ἐν νοσοκομείῳ, ἀναρρωτηρίῳ καὶ σανατορίῳ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἰδρύματος, ἥτις θὰ συνεπήγετο ἐκμηδένισιν τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς. Σημειώτεον δὲ ἡ χορήγησις τῶν ἀνωτέρω παροχῶν ἀποκλείεται κατὰ κανόνα καὶ ἐκ τοῦ πρώτου ὑπὸ στοιχείου α' περιορισμοῦ, καθ' ὅσον αὐταὶ πραγματοποιοῦνται συνήθως ὑπὸ τοῦ δημοσίου διὰ τῆς περιθάλψεως τοῦ ἀσθενοῦς ἡσφαλισμένου εἰς εἰδικὰ θεραπευτήρια.

Προφανῶς περιττεύει ἡ διευκρίνισις ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ φυλάκισις τοῦ ἀμέσου ἡσφαλισμένου οὐδόλως ἐπηρεάζει τὴν χορήγησιν τῶν κατὰ νόμον παροχῶν εἰς τὰ δικαιούχα μέλη οἰκογενείας του.

III

Οὐχὶ ὁρθῶς ἐπομένως ἡ ἀσφαλιστικὴ πρακτικὴ τοῦ Ἰδρύματος ἀρνείται τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος διαρκούσης τῆς φυλακίσεως τοῦ ἡσφαλισμένου (15). Διότι οὕτε τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἡ φυλάκισις διακόπτει τὸν αἰτιώδη σύνδεσμον μεταξὺ ἀσθενείας καὶ ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας, οὕτε τὸ γεγονός ὅτι οὐδεμίαν ἀπώλειαν μισθοῦ ὑφίσταται ὁ ἡσφαλισμένος διασκοῦντος τοῦ χρόνου τῆς φυλακίσεως εὐσταθοῦσι, καθ' ἃ ἀνεπύχθη ἀνωτέρω.

Ὡσαύτως αἱ ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος ἐπικαλούμεναι διαδικαστικὰ δυσχερείαι περὶ τὴν παροχὴν τοῦ ἐπιδόματος διαρκούσης τῆς φυλακίσεως δὲν δύνανται προφανῶς νὰ δικαιολογήσωσι τὴν ἀναστολὴν τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος. Διότι, ὡς πρὸς μὲν τὴν προβαλλομένην ἀδυναμίαν διαπιστώσεως τῆς πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότητος παρὰ τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ἰδρύματος, θὰ ἦτο δυνατόν κατόπιν σχετικῆς ἐγκρίσεως νὰ ἐπιτραπῇ, ὅπως ἐπισκέπτεται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τοὺς ἀσθενεῖς ἡσφαλισμένους ἱατροὶ τοῦ Ἰδρύματος εἰς τὰς φυλάκας ἢ νὰ βεβαιώσῃ τὴν ἀνικανότητα ὁ κρατικὸς ἱατρός τοῦ ἐπανορθωτικοῦ Ἰδρύματος, ὡς πρὸς δὲ τὰς δυσχερείας τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος, θὰ ἦδύνατο τοῦτο νὰ παρέχεται εἰς τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ ἡσφαλισμένου, εἰς τὴν συντήρησιν τῶν ὁποίων ἄλλωστε ἀποβλέπει ἡ εἰς νομίμως ἐξουσιοδοτημένον πληρεξούσιον τοῦ δικαιοῦχου. Καὶ ἀνεξαρτήτως ὅμως τῆς ἀνωτέρω ρυθμίσεως ἔχομεν τὴν γνώμην, ὅτι τυχόν παρεμβαλλόμεναι διαδικαστικὰ δυσχερείαι περὶ τὴν χορήγησιν τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει, δύνανται νὰ ἀπολήξωσιν εἰς στέρησιν οὐσιαστικῶν δικαιωμάτων τῶν ἡσφαλισμένων, ἐφ' ὅσον δὲν παρεμβάλλονται βολίως ὑπὸ τοῦ δικαιοῦχου, ὅποτε

(15) Ὅρα τὰς ἐν τῷ Ι μέρει τῆς παρούσης μνημονεύσας σχετικὰς ἐγκυκλίους διαταγὰς τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ἰδρύματος. Τὴν ἀντίθετον λύσιν, τὴν καὶ παρ' ἡμῶν ὑποστηριζομένην, εἰσηγείται διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 452]1943 ἀναφορᾶς του πρὸς τὴν Γεν. Δ.σιν καὶ τὸ Ὑλμα τοῦ Ι.Κ.Α. Πειραιῶς.

καὶ πάλιν τὸ ζήτημα. θὰ ἔχρηζεν ἐξειτάσεως, λόγῳ τοῦ κοινωνικοῦ χαρακτήρος τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν.

Σημειώτεον ὅτι οἱ πᾶντες προσπάθεια πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν ζητήματος με ἀφαιροῦσαν διάφορον τῆς προεκτεθείσης, ἥτοι με βάσιν ἀλλοίαν τῶν ἀρχῶν τῆς αἰτιώδους συναφείας θὰ κατέληγεν εἰς παρεξήγησιν τοῦ ὅλου ζητήματος.

Ὑπεστηρίχθη πράγματι, ὅτι δέον ἐν ἐκάστη συγκεκριμένῃ περιπτώσει νὰ ἐξετάζεται ὁ λόγος, δι' ὃν ἐστερήθη τῆς προσωπικῆς τοῦ ἐλευθερίας ὁ ἡσφαλισμένος καὶ μόνον ἐν ὑπαίτιότητι αὐτοῦ νὰ στερεῖται τοῦ ἐπιδόματος (14).

Ὅτι ἐπὶ προφυλακίσεως τοῦ ἡσφαλισμένου, ἐάν μετὰ ταῦτα ἤθελε ἀποδεχθῇ ἡ ἀθωότης τοῦ προφυλακισθέντος, θὰ πρέπει νὰ τῷ καταβληθῶσι τὰ διαρκούντος τοῦ χρόνου τῆς ἀδικαιολογήτου προφυλακίσεως ἀναλογούντα ἐπιδόματα, ἐνῶ ἀντιθέτως, ἐάν ἤθελε καταδικασθῇ ὁ δικαιούχος ὡς υπαίτιος τοῦ ἀποδοθέντος αὐτῷ ἀδικήματος, δι' ὃ προεφυλακίσθη, δὲν δικαιούται τῶν ἀντιστοίχων ἐπιδόματων. Ὁμοίως ὁ κατὰ τὴν διάρκειαν διαδηλώσεως τυχαίως παριστάμενος καὶ μὴ συμμετέχων ταύτης ἐπιδιοτούμενος ἡσφαλισμένος, δὲν θὰ πρέπει κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐκδοχὴν νὰ στερηθῇ τῆς ἐπιδιοτήσεως διαρκούσης τῆς κρατήσεως τοῦ ὑπὸ τῶν ἀρχῶν κατοχῆς. Ἡ ἀποψὶς αὕτη βασιζομένη κυρίως ἐπὶ λόγων αἰσθηματολογικῶν δὲν εὐσταθεῖ κατὰ τὴν γνώμην μας.

Εἶναι ἀδιάφορον πράγματι, ἂν ὁ ἡσφαλισμένος, ὅστις ἐστερήθη τῆς ἐλευθερίας του, ἦ τοῦ ὄντι ἐνοχος ἢ μὴ τῆς πράξεως, δι' ἣν τῷ ἐπεβλήθη αὕτη. Τὸ ἐξεταστέον εἶναι ἂν τὸ γεγονός αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τῆς φυλακίσεως ἀποτελῇ ἢ μὴ λόγον ἀναστολῆς τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος. Ἡ αἰτία δι' ἣν ὁ ἡσφαλισμένος ἐστερήθη τῆς προσωπικῆς τοῦ ἐλευθερίας καὶ τὸ δεδικαιολογημένον ἢ μὴ ταύτης εἶναι ἄνευ σημασίας. Ἐπειδὴ ἐν τούτοις ἐνδέχεται οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν ἀνωτέρω ἄποψιν νὰ ἐπηρεάσθωσαν ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι καὶ εἰς τὸ ἀστικὸν δίκαιον, ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν ἀρχῶν τῆς αἰτιώδους συναφείας, χρησιμοποιεῖται ὑπὸ πολλῶν καὶ δυσκλινῶν συγγραφέων ἡ ἐννοία τοῦ πταίσματος διὰ τὸν ἀποκλεισμόν τῶν ἀτόπων εἰς τὴν καταλήγει ἐνίοτε ἡ ἀμυνὴς ἐφαρμογῇ τῆς *condictio sine qua non*, θεωροῦμεν ἀπαραίτητον νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἡ ἀποψὶς αὕτη εἶναι κατὰ βάσιν ἐσφαλμένη, διὰ τοῦτο ἄλλωστε ἐπικρίνεται καὶ ἐν τῷ ἀστικῷ δικαίῳ. Δὲν πρέπει πράγματι νὰ συγχέσθωσι ἡ ἐννοία τῆς αἰτιότητος πρὸς τὴν τοῦ πταίσματος (ὑπαίτιότητος). Πρόκειται τῷ ὄντι περὶ ὅλως διαφόρων ἀλλήλων ἐννοιῶν. (15) Διότι τὸ μὲν πταίσμα (*culpa*) δηλοῖ τὴν ψυχικὴν σχέσιν τοῦ ὑποκειμένου πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα (δόλος ἢ ἀμέλεια) ἐνῶ ἡ αἰτιότης σημαίνει ἀπλῶς τὴν σχέσιν αἰτίου καὶ ἀπο-

τελέσματος, ἀνεξαρτήτως ὑποκειμένου (16). Ἐκτὸς ἡμῶς τούτων, ἐάν εἰς τὸ ἀστικὸν δίκαιον θὰ ἤδύνατο νὰ ὑποστηρικθῇ ἡ ἀνωτέρω ἀντιληψὶς καὶ νὰ συγχωρηθῇ κατ' ἀρχὴν ἡ ἀνάμειξις ἑτεροκλήτων ἐννοιῶν, λόγῳ τῆς καὶ σήμερον ἔτι ἐν τῷ ἀστικῷ δικαίῳ κρατούσης ὑποκειμενικῆς θεμελιώσεως τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν εὐθύνης (17) οὐδόλως δικαιολογεῖται ἡ ἐπέκτασις τοιούτων λύσεων ἐν τῇ κοινωνικῇ ἀσφαλίσει, εἰς ἣν ἡ χορήγησις τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, λόγῳ τοῦ κοινωνικοῦ τῶν χαρακτήρος, ἐνεργεῖται ἀνεξαρτήτως πταίσματος τοῦ δικαιούχου καὶ ὅταν μάλιστα ὁ δικαιούχος, πλὴν ἐξαιρέσεων τινῶν, εἶναι υπαίτιος τοῦ κινδύνου (18).

Ἡ ἐννοία τοῦ πταίσματος δὲν εἶναι βεβαίως ἄγνωστος ἐν τῇ κοινωνικῇ ἀσφαλίσει. Δὲν δύναται ὁμως αὕτη νὰ χρησιμεύῃ ὡς γενικὴ βάση καὶ ἀφετηρία διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν προβλημάτων αὐτῆς. Αἱ ἐννομοὶ συνέπειαι τοῦ πταίσματος τοῦ ἡσφαλισμένου ἐν τῇ πραγματώσει τοῦ κινδύνου εἶναι πράγματι λίαν περιορισμέναι, ἐξαντλούμεναι εἰς τὰς περιπτώσεις καὶ μόνον, καθ' ἃς διὰ ρητῶν διατάξεων τῆς ἀσφαλιστικῆς νομοθεσίας προσδίδονται εἰς τοῦτο νομικαὶ συνέπειαι, περιοριστικαὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἡσφαλισμένων. Ὅτι κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 30 παρ. 1 τοῦ Νόμου 6293 ἀποκλείεται ἡ γένεσις τῆς ἀσφαλιστικῆς ἀξιώσεως ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ ἡσφαλισμένος προεκάλεσε δολίως τὴν ἀσθενείαν. Ὁμοίως, στερήσεις καὶ ἐκπτώσεις ἐκ τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως προβλέπουσιν καὶ αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 67 τοῦ Νόμου 6298 ὡς καὶ τινὲς ἄλλαι διατάξεις, ἡρσονος σημασίας.

(18) Βλ. Hippel, *Strafrecht*, II σελ. 138 καὶ 336, Örtmann, *Kommentar zu bürgerlichen Gesetzbuch*, I σελ. 51. Planiol - Ripert *Esmein. Traité pratique de droit civil français (obligations)* 1930 - 31 II Nr 623 καὶ ἐπὶ πᾶσιν *Τριανταφυλλοπούλου* αὐτοῖς.

(19) Τὸ θετικὸν ἀστικὸν δίκαιον, συμπεριλαμβανόμενον καὶ τῶν νεωτέρων ἀστικῶν κωδίκων, δὲν ἀπέσει εἰσέει κατὰ βάσιν ἐκ τῆς ἐκ παραδόσεως «ὑποκειμενικῆς» θεμελιώσεως τῆς ἀστικῆς πρὸς ἀποζημίωσιν εὐθύνης, τοποθετοῦν ἐπὶ τῶν ἐκ συμβάσεως ἐνοχῶν ὅσον καὶ τῶν ἐξωσυμβατικῶν τοιούτων (σύστησις ἡρωμαϊκῶν δικαίων). Ἡ «ὑποκειμενικὴ» θεωρία ἐν τῇ θεμελιώσει τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν εὐθύνης, μοιᾶται ἱκανοῦς καὶ δικαίως ἀρτῶμεν, ἰδίᾳ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, θεωρητικῶς ἀπολογητὰς, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸ θετικὸν δίκαιον, τῆς ὑποκειμενικῆς θεμελιώσεως τῆς εὐθύνης ἀποτελευτήσεως καὶ σημερινὸν κανόνα Βλ. ἐν σχέσει μετὰ τὸ ὅλον πρόβλημα τῆς νομικῆς θεμελιώσεως τῆς ἀστικῆς πρὸς ἀποζημίωσιν εὐθύνης, μοιᾶται τὸ ζήτημα δὲν ἐνδιαφέρει ἀδελφῶς τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν θέμα, Π. Ζέππον *Εὐθύνη ἐξ ἀλλοτριῶν ἀδικειῶν προέξουσιν ἐκ τῶν ἰσχυόντων δικαίων* (1937) σελ. 17 ἐπ., J. Hedemann, *Die Fortschritte des Zivilrechts im XIX Jahrhundert* (1910) σελ. 81 ἐπ. καὶ νεωτέρων ἐκ τοῦ θέματος G. Ripert, *Le régime démocratique et le droit civil moderne* (1936) σελ. 327 ἐπ.

(20) Βλ. τὴν σχετικὴν μονογραφίαν μου «Τὸ πταίσμα τοῦ ἡσφαλισμένου ἐν τῇ πραγματώσει τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως» καὶ τὰς ἐν αὐτῇ παραπομπὰς (ἀνατ. ἐκ τῆς Ἐπιθεωρήσεως Κοιν. Ἀσφαλίσεων 1939 τ. Δ' σελ. 417 ἐκ.) ἰδίᾳ ἐκ A. Pfluger, *Das Selbstschuld in der Krankenversicherung* ἐν *Schweizerische Krankenkassen Zeitung*, Nr. 15|1-8-39 σελ. 245-6.

(16) Τὴν ἄποψιν ταύτην ὑπεστήριξε τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Ι.Κ.Α. Περαιῶς, αὕτη ὁμως ὁρθῶς, ὡς θέλει καταδειχθῇ ἐν τοῖς ἐπόμενοις, δὲν ἀγέει ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ἰδρύματος.

(17) Ὅρ. ὁξείαν κριτικὴν τῆς ἀπόψεως ταύτης παρὰ Τριανταφυλλοπούλου, ἐνθ. ἀν., σελ. 182 καὶ 184.

V

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἑλληνικὸν νόμον περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ἡ γερμανικὴ νομοθεσία ἀντιμετωπίζει τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν θέμα διὰ ρητῆς διατάξεως, τῆς παραγράφου 216 ἐδάφ. 1 τῆς Reichsversicherungsordnung. Κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην ἀναστελλεται ἡ χορήγησις τῶν παροχῶν ἀσθενείας διαρκούντος τοῦ χρόνου καθ' ὃν ὁ ἡσφαλισμένος ἐκτελεῖ ποινὴν στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας του ἢ διατελεῖ ἐν προφυλακίῳ ἢ τυγχάνει περιωρισμένος ἐν ἐπανορθωτικῷ ἰδρυματι. Ἐάν κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ὁ ἡσφαλισμένος ἤθελε καταστῇ συνεπείᾳ νόσου ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν, χορηγεῖται εἰς τὰ ὑπὸ τούτου ἀποκλειστικῶς ἢ ἐν μέρει συντηρούμενα μέλη οἰκογενείας του τὸ ὑπὸ τῆς παραγρ. 186 τῆς R.V.O. προβλεπόμενον ἐπίδομα οἰκογενείας (*).

Τὴν διάταξιν θεωροῦμεν λίαν ἐπιτυχῇ, νομίζομεν δὲ οἱ εὐκταία θά ἦτο ἡ πολιτογράφος τῆς καὶ παρ' ἡμῖν. Ἐάν πράγματι κατὰ τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ὁ ἰδιος ὁ ἡσφαλισμένος δὲν ἔχη ἀνάγκην τῆς περιθάλψεως καὶ τῶν εἰς χρήμα παροχῶν τῆς ἀσθενείας, δεδομένου ὅτι διαιρέφεται καὶ περιθάλπεται ὑπὸ τοῦ ἐπανορθωτικοῦ ἰδρύματος, παρίσταται οὐχ' ἥττον ἀπόλυτος ἀνάγκη ἐξασφαλίσεως τῶν μέσων διαβιώσεως εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας του, ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα μέχρι τῆς φυλακίσεώς του συνετηροῦντο διὰ τοῦ ἡμερομισθίου του. Δὲν διστάζομεν μάλιστα νὰ προτείνωμεν, ὅπως ἡ παροχὴ τοῦ ἀνωτέρω ἐπιδόματος οἰκογενείας ἐνεργῇται καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς φυλακίσεως καὶ ἂν ὁ ἡσφαλισμένος δὲν εἶναι ἀνίκανος λόγῳ νόσου, ὡς ἀπαιτεῖ ἐκ λόγων τεχνικῶν ἢ γερμανικῆ νομοθεσίας, δεδομένου ὅτι τὰ μέλη οἰκογενείας του στεροῦνται καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν αὐτῆς τῶν μέσων διατροφῆς καὶ ὅτι θά ἦτο προφανῶς ἀδίκον νὰ ὑφίστανται ταῦτα τὰς συνεπειὰς τῆς κακῆς διαγωγῆς τοῦ προστάτου τῶν οἰκογενειάρχων. Δὲν παραγνωρίζομεν βεβαίως, ὅτι ἡ φυλάκισις δὲν ἀποτελεῖ, κατὰ τὰ σήμερον γενικῶς παραδεδεγμένα ἐν τῇ κοινωνικῇ ἀσφαλίσει, εἰδικὸν ἀσφαλιστικὸν κίνδυνον, οὔτε καὶ δύναται νὰ ἔχη κατ' ἀρχὴν σχέσιν τινα πρὸς τὴν ἀσφάλισιν ἀσθενείας. Οὐχ' ἥττον νομίζομεν, ὅτι ἡ κοινωνικὴ ἀνάγκη, τὴν ὅσῃαν καλεῖται νὰ θεραπεύσῃ ἡ ἀνωτέρω καινότης πρότασις, εἶναι τόσον σημαντικὴ, ὥστε νὰ δικαιολογηθῇ διὰ μιαν ἀκόμη φοράν ἡ θυσία τῶν τύπων διὰ τὴν οὐσίαν, ὅταν μάλιστα εὐρισκόμεθα εἰς τὸ πεδῖον τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς καὶ ὅταν ἡ κοινωνικὴ ἀντίληψις καὶ κρατικὴ πρόνοια οὐδεμίαν, ὡς γνωστόν, σοβαρὰν λαμβάνει μέριμναν διὰ τὴν οἰκογένειαν τοῦ φυλακισμένου. Ἀλλῶς τε αἱ περιπτώσεις οὗτοι εἶναι τόσον σπάνιαι ὥστε ἐλαχίστη θὰ εἶναι ἡ ἐπιβάρυνσις, ἢ ὅποια θὰ προκύψῃ διὰ τοὺς ἀσφαλιστικούς ὀργανισμούς ἐκ τῆς καθιερώσεως τοῦ προτεινομένου μέτρου.

Ἰὸν λόγον ἐπομένως ἔχει καὶ πάλιν ὁ Ἑλληνικὸς νομοθέτης.

ΙΩΑΝΝΗΣ Τ. ΠΑΠΑΙΔΑΟΓΟΣ

ΠΑΡΑΝΟΜΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΚΑΙ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΕΦΕΔΡΩΝ ΠΑΛΛΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

(Ἐκτασις ὑποχρεωτικοῦ ἀποφάσεως πρωτοδικειακῆς ἐπιτροπῆς)

Ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Α. ΠΑΠΑΣΙΝΟΥ, Δικηγόρου

Ἐπανελημμένως ἐνομολογήθη, ὅτι τὸ ἐκ τῶν ἀποφάσεων τῶν πρωτοδικειακῶν ἐπιτροπῶν δεδικασμένον ἀφορᾷ μόνον τὴν ὑπαρξίν ἢ τὴν ἀνυπαρξίαν τῶν πρὸς ἀπολύσιν λόγων καὶ ὅχι ἄλλο τι· ἐπομένως δύναται ὁ ἐργοδότης, ἐπαγόμενος πρὸς κατοβολὴν τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως μετ' ἀπόρατον τῆς οἰκειᾶς πρωτοδικειακῆς ἐπιτροπῆς, κηρύσσειν ὅτι ὁ νόμος τὴν ἀπόλυσιν, νὰ ἰσχυρισθῇ, ἀναντιῶν ἀρνητικῶς εἰς τὴν ἀγωγὴν, ὅτι π. χ. ὁ ὑπάλληλος δὲν εἶναι ἐφεδρὸς ἢ ὅτι παρητήθη οἰκειοθελῶς, ὅτε καὶ θὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸν ἐνάγοντα ἡ ἀπόδειξις.

Ἡ τοιαύτη λύσις εἶναι, νομίζομεν, ἐσταλμένη γραμματικῶς καὶ λογικῶς. Καὶ τὸ μὲν γράμμα τοῦ νόμου «ὅτι ἀποφύσεις τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι ὑποχρεωτικαί» νομίζομεν δὲν καταλείπει ἀμφιβολίαν, ὅτι ἡ ὑποχρεωτικότης ἀφορᾷ τὴν ἀπόρασιν ὡς σύνολον, ἄρα καὶ τὴν κρίσιν αὐτῆς ὅτι ὁ ὑπάλληλος εἶναι ἐφεδρὸς ἢ ὅτι δὲν παρητήθη οἰκειοθελῶς, λογικῶς δὲ νομίζομεν, ὅτι εἶναι ἐκτὸς ἀντιρρήσεως, ἐπίσης, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἰδιότῃ μὲν κυρίως, διὰ νὰ ἐρευνησῇ, ἂν ὑπαρχοῦν ἢ ὅχι λόγοι ἀπολύσεως, πλὴν εἶναι φύσει καὶ ἀποκλειστικῶς ἀρμόδια νὰ κρίνῃ καὶ ἂν συντρέχουν οἱ προϋποθέσεις τῆς τοιαύτης ἐρεύνης, π. χ. ἂν εἶναι ἐφεδρὸς ὁ ὑπάλληλος, διότι τότε μόνον εἶναι ἀρμόδια ἢ ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἀπολύσις, ἀλλ' οἰκειοθελῆς παραιτησις.

Ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νὰ προτείνῃ ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς πάντα σχετικὸν ἰσχυρισμόν, διότι ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τὰ τοιαῦτα καὶ ἀναρμόδιως προτείνονται καὶ οὐτέμιν σημανσίν ἔχει ἂν προτεσθῇσαν ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐκρίθησαν ἀτυράδεκτα ἢ ἂν ἰδιότῃς προτεσθῇσαν. Ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου δύναται νὰ προταθῇ μόνον ὅτι εἶναι σχετικὸν μετ' ἡν ἔκτασιν τῆς πρὸς ἀποζημιώσιν ὑπορρώσεως, διότι νὰ ἰσχυρίζεται ὁ ἐργοδότης, ὅτι ὁ ὑπάλληλος δὲν εἶναι ἐφεδρὸς ἢ ὅτι παρητήθη οἰκειοθελῶς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου εἶναι ὡς ἂν ἐνώπιον πολιτικῆς δικαστηρίου, κρίνοντος μετὰ τελεσίδικον καταδικαστικὴν ἀπόφασιν τοῦ οἰκείου ποιν. δικαστηρίου τὴν ἀστικὴν ἀγωγὴν, ἰσχυρισθῇ ὁ ἐπαγόμενος, ὅτι π. χ. δὲν συντρέχει εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ παθόντος ἡ ἰδιότης ἀναγκαῖος ὁμοῦ τοῦ ἐγκλήματος ἢ ὅτι συνήνεσεν ὁ παθὼν (ὅπου βεβαίως ἡ συναίνεσις αἰρεῖ τὸν ἀδικὸν χαρακτῆρα) κλπ.

Νομίζομεν, ὅτι ἡ λύσις αὕτη πρέπει νὰ δοθῇ καὶ χάριν τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ Νόμου καὶ ἵνα ἀποτελεσματικῶς προστατευθῶν οἱ ἐφεδρὸι ἀπὸ τῶν στρεφοδικῶν τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἀποτολμοῦν νὰ ζητήσουν τὸ δίκαιόν των, ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ τὸν ἐφιάλτην τῆς προδικαστικῆς περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεως, ἥτις διὰ τὸν ἐργοδῶντα ὑπάλληλον σημαίνει πολλὰ, ἂν μὴ ἐγκατάλειψιν τοῦ ἀγῶνος.

ΝΙΚΟΣ Α. ΠΑΠΑΣΙΝΟΣ

Δικηγόρος

(21) Βλ. ἐρμηνείαν τῆς διατάξεως παρὰ Stier-Somlo, Reichsversicherung. Handkommentar (1929) παρ. 116 H a h n — K ü h n e, Handbuch der Krankenversicherung (1929) σελ. 359 ἐπ. καὶ Reichsversicherungsordnung mit Anmerkungen herausgegeben von Mitgliedern der Reichsversicherungsanstalt (1930) II § 216.

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΙΝ. ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΣ Ν. Δ. 424/1941

Επιβολή ποιν. κυρώσεων άσχετως εφαρμογής ή μη συστήματος έκ περιτροπής εργασίας.

Διοικασία έπ' αὐτεφώρῳ πλημμελημάτων. — Παράνομος απόλυσις μισθοῦ συνιστᾷ ποινικὸν ἀδίκημα. — Μέτρον τῆς διατ. τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ κοινωνικῆς ἀσφαλείας δὲν συνδέεται πρὸς σύστημα έκ περιτροπῆς εργασίας. — Ἀκυροτήτης τῆς απόλυσεως, ἐκτὸς τῶν ποιν. συνεπειῶν.

Ἐνδιαφερομένη ἡ πολιτεία διὰ τὰ πρακτικὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολέμησης τῆς ἀνεργίας, ἐκτὸς τῶν ὑποκείμενων κυρώσεων, ἐπέβαλε κατὰ τοῦ παραβάτου ἐργοδοτοῦ καὶ δημοσίου ποινὰς (άρθρ. 3 ἀναγκ. νόμου 2000/1939).

Ὁ ἀναγκ. νόμος 2000/1939 ἐρρῶθιζεν, ὡς γνωστόν, μόνον ἐπιβολὴν τοῦ συστήματος τῆς έκ περιτροπῆς εργασίας, ἀλλὰ τὸ ν. δ. 424/1941, εὐσεβεῖον περιεχομένου, ἀφορᾷ πᾶσας τὰς ἐπινειούσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, ἀνεξαρτήτως ἂν ἔχῃ εφαρμοσθῇ ἐπ' αὐτῶν τὸ σύστημα τῆς έκ περιτροπῆς εργασίας. (Οὕτω καὶ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 34/1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 34, σελ. 241).

Συνεπεία τῆς αὐτῆς ἀρχῆς τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 ἀπῆρξεν ἡ ἐπιβολὴ τῶν αὐτῶν ποινικῶν κυρώσεων τοῦ άρθρου 3 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 καὶ εἰς περιπτώσεις παραβίασεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424/1941 (άρθρ. 14).

Ἐπομένως ἂν ὁ ἐργοδότης κατὰ παραβάσιν τοῦ άρθρου 9 τοῦ ν. δ. 424/1941 ἀτόλῃ ἄνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰς ἢ τὸ ὅλον τοῦ προσωπικοῦ του, ἐν περιπτώσει πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν, ἢ κατὰ παραβάσιν τοῦ άρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424/1941, ὑπόκειται εἰς τὰς ἐν τῷ άρθρῳ 14 τοῦ ν. δ. 424 ποινικὰς κυρώσεις καὶ περὶ αὐτοῦ πραγματεύεται ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἀρείου Πάγου 446/1943 τμ Β' (ποινική)
Εισηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Γ. Πατρίτσος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Μάτσης, Ἡ. Ἡλιοῦ

Ἐν άρθρῳ 4 τοῦ ν. 3998/1929 ὁρίζεται ὅτι διὰ τὰ ἐνδίκια μέσα τηροῦνται αἱ διατάξεις αἱ ἰσχύουσαι καὶ διὰ τὴν ὑπὸ τῶν πταισματοδικίων ἐκδίκασιν, ἐπομένως τὸ κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην ἰσχύον ἄρθρον 350 τῆς ποινικῆς δικονομίας, ἐν τῷ ὁποίῳ περιλαμβάνονται οἱ ἐπιτρέπόμενοι πρὸς ἀναίρεσιν λόγοι, εἶναι ἐφαρμοστέον καὶ κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς προκειμένης αἰτήσεως ἀναιρέσεως, ἥτις ἀσκεῖται κατ' ἀποφάσεως ἐκδοθείσης ὑφ' ἐνὸς πλημμελειοδίκου, συμφώνως πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ νόμου 3998. Ὅθεν εἶναι ἀπαράδεκτοι καὶ ἀπορριπτέοι οἱ λόγοι ἀναιρέσεως 1) ὅτι κακῶς ἢ ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει κατηγορία εἰσῆχθη πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἐπ' αὐτοφώρῳ πλημμελημάτων τοῦ Ν. Δ. τῆς 22 Νοεμβρίου 1923, διότι ὁ λόγος οὗτος εἰς οὐδεμίαν τῶν περιπτώσεων τοῦ άρθρου 350 τῆς ποιν. Δικον. ὑπάγεται, προκειμένου περὶ παραβάσεως διατάξεως ἀναγομένης εἰς τὴν προδικασίαν, οὐχὶ δὲ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος διατεταγμέ-

νης καὶ 2) ὅτι ὁ ἀναιρέσεις, ἐνῶ εἰσῆχθη νὰ δικασθῇ διὰ παράβασιν τοῦ άρθρου 2 τοῦ Ν. Δ. 424/1941, ἐδικάσθη δι' ἄλλοιαν παραβάσιν τοῦ άρθρου 9 § 1 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ 2000/1939 ἀναγκ. νόμου, διότι κατ' ἀρχὴν ἡ τῆς κατηγορίας μεταβολὴ δὲν ἀποτελεῖ ἐν τῇ προκειμένῃ διαδικασίᾳ ἰσχυρὸν πρὸς ἀναίρεσιν λόγον, ἐφ' ὅσον δ' ὁ αὐτὸς λόγος στηρίζεται εἰς ἑλλειψιν ἀκροάσεως, μὴ δοθέντος τοῦ λόγου εἰς τὸν κατηγοροῦμενον, ὅπως ἀπολογηθῇ ἐπὶ κατηγορίᾳ δι' ἣν δὲν εἰσῆχθη νὰ δικασθῇ καὶ πάλιν ἡ τοιαύτη βᾶσις εἰς οὐδένα τῶν ἐν άρθρῳ 350 τῆς Ποιν. Δικονομίας ἀναφερομένων λόγων ὑπάγεται.

Ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ άρθρου 14 τοῦ Ν. Δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ άρθρου 1 τοῦ 2000/1939 ἀναγκ. νόμου περὶ λήψεως μέτρων καταπολέμησης τῆς ἀνεργίας», κατ' ἣν «πᾶς ἐργοδότης παραβλίνων τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου καὶ τὰς εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδιδόμενας ἀποφάσεις τιμωρεῖται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ άρθρου 3 τοῦ 2000 ἀναγκ. νόμου», πᾶσαι αἱ τοῦ Ν. Δ. 424 διατάξεις δι' ὧν ἐπιτάσσονται ρητῶς καθοριζόμενα μέτρα ἢ ἄλλαι ἐνέργειαι τῶν ἐργοδοτῶν, ἀποσκοποῦσαι τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας, ἀποτελοῦσι τὰ συστατικὰ στοιχεῖα τῶν ἐν άρθρῳ 14 ὡς ἄνω ἀναφερομένων παραβάσεων, διασφαλιζομένης οὕτω, διὰ ποινικῆς κυρώσεως, τῆς ἀκριβοῦς τῶν εἰρημένων μέτρων τηρήσεως.

Τοιοῦτο πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, μέτρον, ὑπὸ τὸν τύπον τῆς ἀπαγορεύσεως ἐνεργείας ὑπὸ ἐργοδοτῶν υποβοηθούσης τὴν ἀνεργίαν, εἶναι προφανῶς καὶ τὸ ἐν άρθρῳ 9 § 1 τοῦ εἰρημένου 424 Ν. Διατάγματος ὁρζόμενον, καθ' ὃ «δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δύναται νὰ ἐπιτρέπεται εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἀπόλυσις ἐλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ ἐργατοῦ καὶ πλητικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ἐφ' ὅσον διαπιστοῦται, ὅτι αὗται εὐρίσκονται εἰς πραγματικὴν ἀδυναμίαν πρὸς ἐξακολουθήσιν τῶν ἐργασιῶν τῶν». Τὸ μέτρον τοῦτο ἀφ' ἐνὸς οὐδαμῶς συνδέεται πρὸς τὸ τυχὸν ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἀναιρέσειοντος ἐφαρμοσθῆν ἢ μὴ σύστημα τῆς έκ περιτροπῆς εργασίας, ὡς ὠρίζετο ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ 424 Ν. Δ. καταργηθείσῃ διατάξει τοῦ άρθρου 1 § 4 τοῦ 2000 ἀναγκαστικοῦ νόμου, κατ' ὅσον ρητῶς ἐν τῷ άρθρῳ 9 § 7 τοῦ Ν. Δ. 424 ὁρίζεται ὅτι «αἱ διατάξεις τοῦ άρθρου τούτου ἰσχύουσιν ἐπὶ πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, ἀνεξαρτήτως ἂν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ

αὐτῶν ἐφηρμόσθη ἢ μὴ τὸ σύστημα τῆς ἐκ πε-
ριτροπῆς ἐργασίας· καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ τοῦ
ἀνωτέρω μέτρου παράβασις δὲν συνιστᾷ ἀπλὴν
ἀκυρότητα τῆς παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ εἰ-
ρημένου 9 § 1 ἄρθρου ἀπολύσεως τοῦ ἐργα-
τοῦπαλληλικοῦ προσωπικοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ τοῦ ἄρ-
θρου 14 ποινικῆ κύρωσις περιλαμβάνει, κατὰ
τὰ εἰρημένα, καὶ τὴν παράβασιν τούτων, ἥτις,
ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη παράβασις τοῦ νόμου τού-
του, τείνει εἰς εὐδόωσιν τῆς ἀνεργίας, ἀνεξαρ-
τήτως καὶ τῆς ἀκυρότητος τῆς πράξεως ταύτης
τῶν ἐργοδοτῶν. Ἐπομένως κατ' ὁρθὴν τοῦ νό-
μου ἐρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν καὶ κατὰ κρίσιν
πραγματικῶν γεγονότων, ὑπαγομένην εἰς τὴν
ἀνωτέρω περιπτώσιν καὶ μὴ ὑποκειμένην εἰς
τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ ἀναιρεσεῖων
ἐκηρύχθη διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως
ἐνοχος τοῦ ὅτι ἀνεὺ ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐρ-
γασίας προσέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν μέρους τοῦ
ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ του, μὴ συντρεχοῦ-
σης πρὸς τοῦτο ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως
τῶν ἐργασιῶν του, οἱ δ' ἀντίθετοι λόγοι ἀναι-
ρέσεως καθ' οὗς τὸ μὲν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου
9 § 1 τοῦ 424 Ν. Δ. δὲν ἔχει ἐν προκειμένῳ ἐ-
φαρμογὴν, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει καθιερωθῇ ὑπὸ
τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἀναιρεσεῖοντος τὸ ἐκ
περιτροπῆς σύστημα ἐργασίας, τὸ δὲ ἡ τοῦ ἄρ-
θρου 9 § 1 εἰρημένη παράβασις δὲν ὑπάγεται
κατ' οὐδεμίαν περιπτώσιν εἰς τὴν ποινικὴν κύ-
ρωσιν τοῦ ἄρθρου 14, ἐπερχομένης ἀπλῶς ἀκυ-
ρότητος τῆς παρὰ τὸν νόμον ἀπολύσεως τῶν
ἐργατῶν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν, εἶναι ἀβάσιμοι
καὶ ἀπορριπτέοι.

ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΑΞΕΩΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

**Ν.Δ. 424]1941 καὶ συμβάσεις καταρτι-
σθεῖσαι μετὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ.**

Λόγοι ἀπολύσεως μισθωτῶν κατὰ τὸ ν. δ. 424]
1941. — Ἐννοία ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως
τῶν ἐργασιῶν. — Θεώρησις τῆς ἐπιταξεως ὡς
ἐκδηλώσεως ἀδυναμίας τοῦ ἐργοδοτοῦ. —
Ὑπαγωγή καὶ αὐτῆς εἰς τὴν ἐρευναν τοῦ Ὑ-
πουργοῦ Ἐργασίας ὡς πρὸς τὴν λύσιν τῆς
συμβάσεως ἐργασίας. — Ἐφαρμογὴ τοῦ ν.δ.
424]1941 καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν του
προσληφθέντων μισθωτῶν. — Συμφητισμὸς τῶν
ἀλλοτρίων κεραιθθέντων. — Στοιχεῖα τῆς ἀγω-
γῆς τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἀποδείξεις.

Ἐνδιαφέροντα νομικὰ ζητήματα πραγματεύεται ἡ
παραιτημένη κατωτέρω πρωτοδικεῖα ἀπόφασις.
Αἱ ἀποφαι εἰς ἀφορμῇ κυρίως δύο εἰς αὐτῶν α) ποία
ἡ φύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ἐ-
πιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως μετὰ τὴν ἐπίταξιν
αὐτῆς β) ἂν τὸ ν. δ. 424]1941 ἐφαρμόζεται καὶ διὰ
τοὺς μετ' αὐτὸ προσληφθέντας μισθωτοὺς.

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ἡ κρατούσα νομολογικὴ ἀποψις
συνοψίζεται ὡς ἑξῆς: Ἡ ἐπίταξις τῆς ἐπιχειρή-
σεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς συμβάσεως
ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς, ἐφ' ὅσον εἰς αὐτῆς
ἐμποδίζεται ἡ χρησιμοποίησις τῶν ὑπηρεσιῶν του,
μόνον ὡς λόγος πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐξακολου-
θήσεως τῶν ἐργασιῶν, ἱκανὸς νὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν
διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατ' ἄρθρον 9 τοῦ
ν.δ. 424]1941, ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ (οὕτω καὶ

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2723]1943, Ἐπιθ.
Ἐργ. Δικ. τόμ. β', τεύχος 87, σελ. 175). Πρωτ.
Ἀθηνῶν 3156]1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β',
τεύχος 49, σελ. 558, Πρωτ. Ἀθηνῶν 2990]1943,
Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμ. β', τεύχος 49, σελ.
559).

Εἰς τὸ πόρισμα τοῦτο κατέληξεν ἡ νομολογία ἐν ὅ-
ψει καὶ τοῦ ν.δ. 1767]1942 (Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ.
τόμος α', τεύχος 25, σελ. 79), διὰ τοῦ ὁποίου κα-
ρέχεται εἰδικῶς καὶ μόνον εἰς ἐπιχειρήσεις ἐστιω-
τορίων καὶ ζυθοσελαιοτορίων, τοῦ διεκοῦσαν τὴν λει-
τουργίαν αὐτῶν, συνετεία ἐπιτάξεως παρὰ τῶν Ἀρ-
χῶν Κατοχῆς, ἡ ἐνέργεια νὰ προσβῶσιν εἰς τὴν
ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν, ἀνεὺ τῆς ἐπιτά-
ξεως τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν.δ. 424]
1941, πρᾶγμα τοῦ σημαίνει κατὰφανῶς, ὅτι εἰς τὴν
ἐννοίαν τῆς πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐξακολουθή-
σεως τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως, κατ' ἄρθρον 9
τοῦ ν.δ. 424]1941, εἶναι καὶ ἡ τοιαύτη, λόγῳ ἐπι-
τάξεως (ἰνιθετος Φ. Ἀγγελῆς, Ἐπιθ. Ἐργ.
Δικ. τόμος β', τεύχος 43, σελ. 336, περὶ τῆς ἀπο-
λύσεως μισθωτῶν ἐπιτάξεως ἐπιχειρήσεως βλέπε
καὶ Η. Βλ.σθ., Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύ-
χος 42, σελ. 333).

Περαιτέρω ἐπὶ τοῦ β' ζητήματος τῆς ἐκτάσεως τῆς
ἐφαρμογῆς τοῦ ν.δ. 424]1941 καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν
ἰσχὺν του προσληφθέντων μισθωτῶν, ἡ ἀποψις
τῆς πρωτοδικεῖας ἀποφάσεως βαίνει σύμφωνος
καὶ πρὸς τὴν ὁρθὴν τοιαύτην τῆς νομολογίας
(Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 185]1943, Ἐπιθ.
Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 44, σελ. 394, Εἰρη.
Ἀθηνῶν 1642]1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος
β', τεύχος 51, σελ. 622, Πρωτ. Ἀθηνῶν 5133]1943,
Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμ. β', τεύχος 51, σελ. 690,
βλέπε καὶ κατωτέρω σελ. 690 καὶ συμφώνους Η.
Βλ.σθ., Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος
47, σελ. 490, Β. Β.τ.σθ., ἐνθ' ἄνω, σελ. 233, Γ. Δια-
γόπουλον, ἐνθ' ἄνω, σελ. 395 καὶ ἐμμέσως Α.
Λιζερρόπουλον, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐρ-
γασίας μετὰ τὸ ν.δ. 424 σελ. 8, ἀντιθετος μοναδι-
κὴ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 252]1943, Ἐπιθ.
Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 43, σελ. 532, ἐνθ' α
καὶ ἐνδιαφέροντα σχόλια καὶ Γ. Μπαλῆς, — Γ.
Ἀντωνιάδης, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύ-
χος 45, σελ. 420.

Ἡ ἀναφορὴ τῆς ὁρθότητος τῆς ἐκδοχῆς ὅτι προ-
κατεόνται ὑπὸ τοῦ ν. δ. 424]1941 καὶ οἱ μετ' αὐτὸ
προσληφθέντες προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 3
§ 1 τοῦ νόμου 765] 943 (Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τό-
μος β', τεύχος 51, σελ. 630), τροποποιητικοῦ τοῦ
ν.δ. 424]1941, κατὰ τὸ ὁποῖον «αἱ διατάξεις τοῦ
παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται εἰς πάσης συμβά-
σεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἀνεξαρτήτως
τῆς χρονικῆς διάρκειας τῆς ἀπάσχα-
λῆσεως τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τῇ ἐπι-
χειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει», τὸ ὁποῖον
σημαίνει κατὰφανῶς, ὅτι δὲν ἡ νόησεν ὁ νομοθέ-
της νὰ ἀναφερθῇ μόνον εἰς συμβάσεις ἐργασίας
ὕψιστον ἐκτετασμένους κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ν.δ. 424]11,
καὶ αὐτῶν μόνον τὴν χρονικὴν διάρκειαν εἶχεν ὑπ'
ὄψει του πρὸς ὑπαγωγὴν εἰς τὴν προστασίαν τοῦ
ν.δ. 424]1941.

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 5458]1943

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Σταματιάδης
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Νικολακόπουλος, Ν. Ρόκας

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων, ἰσχυ-
ριζόμενος ὅτι προσληφθεὶς παρὰ τοῦ ἐναγομέ-

νου ως αρχιλογιστή εἰς τὸ ἐν Πειραιεὶ μηχανουργεῖον τοῦ ἀπὸ τῆς 18ης Νοεμβρίου 1941 ἀπελθόντος παρ' αὐτοῦ τὴν 19ην Ἀπριλίου 1943, παρὰ τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνου σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. ζητεῖ, ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ τελευταῖος καὶ καταβάλῃ αὐτῷ 1) τὰς καθ' ἐβδόμην κατὰ συμφωνίαν ἀπὸ 16 Ἀπριλίου 1943 μέχρι 3 Ἰουνίου 1943 ἀποδοχὰς τοῦ, συνισταμένας ἐκ μισθοῦ δραχ. 37.680, ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἐκ δραχ. 8.410, ὡς καὶ ἀντιτίμου παρεχόμενης καθ' ἐβδόμην ποσότητος ἀτομοῦ δ' αὖς 300]100 αὐτῆς ἐκ δραχ. 12.250 καὶ 2) τὰς καθ' ἐβδόμην ἐπίσης ἀποδοχὰς τοῦ ἀπὸ τῆς 3 Ἰουνίου 1943 καὶ ἐφεξῆς μέχρι καὶ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1943, συνισταμένας ἐκ τῶν ἀνωτέρω καὶ ἀποτιμωμένας εἰς δραχμ. 58330 ἐβδομαδιαίως, πλέον δραχ. 10.000 ἐκ διαφορᾶς αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀπὸ 1 μέχρι 15 Ἀπριλίου 1943, ὡς καὶ δραχ. 41.000 δι' ἐπίδομα τοῦ Πάσχχα ἐξ 8 ἡμερομισθίων, πάντων δὲ τούτων καὶ διὰ προσωπικῆς κρατήσεως τοῦ ἐναγομένου καὶ προσωρινῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐκδοθησομένης ἀποφάσεως. Τοιοῦτο περιεχόμενον καὶ αἴτημα ἔχουσα ἡ ἀγωγή, εἶναι νόμῳ βάσιμος Ἀληθῶς ἐκ τοῦ ἀρθρου 10 ἐδ. 3 τοῦ Ν.Δ. 424/41, ὁρίζοντος ὅτι πᾶσα καταγγελία τῆς συμπάσεως ἐργασίας, γενομένη κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων αὐτοῦ, εἶναι ἄκυρος, σφῶνς συναγεται, ὅτι ὁ μισθωτὸς τοῦ ὁποῖου κατηγνέληται παρανόμως ἡ ἀτομικὴ ἐργατικὴ σύμβασις ἐξακολουθεῖ κατὰ νόμον νὰ τελεῖ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ἐργοδότη καὶ δικαιούται, ἐφ' ὅσον βεβαίως παρέχῃ τὴν δυνατότητα τῆς χορήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν του, ν' ἀξιώσῃ τὴν ἀπώλησιν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς τοιαύτης προσφοράς τῆς ἐργασίας του, τοῦ ἐργοδότη ὄντος ὑποχρεῶς εἰς τὴν καταβολὴν τούτων συμφώνως πρὸς τὰς ἰσχυοῦσας διατάξεις τῶν Ν. 19 παρ. 9 καὶ 10 Π. (19.2) 8 Π. (19.2) ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν Ν. 55 § 2 Π. (19.2) ἀναλόγως τῶν ὑφισταμένων συμφωνιῶν μετὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας ἢ τῆς δυνατότητος τῆς χρησιμοποίησεως αὐτῆς ἢ κατὰ τὴν λήξιν τοῦ συμφεωνημένου χρόνου. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀπολήψει τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, δώρου τοῦ Πάσχχα καὶ διὰ προσωπικῆς κρατήσεως τοῦ ἐναγομένου καὶ προσωρινῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐκδοθησομένης ἀποφάσεως νόμῳ βάσιμος κρίνεται ἡ ἀγωγή π' ἥρως στήριζομένη καὶ ὡς πρὸς αὐτὰ ἐπὶ τοῦ Ν. Δ. 2019/42 καὶ τῶν βάσει αὐτοῦ ἐκδοθεισῶν ὑπ' ἀριθ. 1018, 2314, 6340 καὶ 9.800/43 ἀποφάσεων τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας, τέλους δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀρθρου 186 § 4 τῆς Πολ. Δικ., ὡς τοῦτο ἐγροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ἀν. Νόμου 2407/40 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9850/42 Α.Υ.Ε.

Διὰ τῶν ἀρθρων 9 καὶ 10 τοῦ Ν. Δ. 424/41 ὠρίσθησαν αἱ προϋποθέσεις τῆς λύσεως τῶν μετὰ τὸ νομοθέτημα τοῦτο ἀκαταλύτων πλέον σχέσεων μεταξὺ ἐργάτου καὶ ἐργοδότη καὶ διὰ μὲν τοῦ ἀρθρου 10 ἐπετράπη ἡ ἀπόλυσις ἐν περιπτώσει ἀκαταλληλότητος, ἀνεπαρκείας καὶ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς τοῦ μισθωτοῦ, διὰ δὲ τοῦ ἀρθρου 9 ὠρίσθη, ὅτι δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας δύνανται νὰ ἐπιτρεπῇται εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἀπόλυσις ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ ἐργατοῦπαλλήλικου προσωπικοῦ, ἐφ' ὅσον διαπιστοῦται, ὅτι αὐταὶ εὐρίσκονται εἰς πραγματικὴν ἀδυναμίαν πρὸς ἐξακολουθήσιν τῶν ἐργασιῶν των.

Πότε ὑπάρχει πραγματικὴ ἀδυναμία ὥρισε τὸ ἀρθρον 2 τοῦ Ν.Δ. 1085/42 ὁρισθέντος δι' αὐτοῦ ἐιδικότερον ὅτι τοιαύτη ὑπάρχει οὐ μόνον ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως πρώτων βοηθητικῶν καὶ δυνάμικων ὕλων ἢ κινητηρίου δυνάμεως πρὸς διεξαγωγὴν τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως διαθεσίμων ἢ διαμέσων ἢ ἐτοιμῶν προϊόντων ἢ ἐμπορευμάτων πρὸς ἐξακολουθήσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς καὶ ταῦτα ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν οἰκονομικὴν εὐχέρειαν τῶν ἐπιχειρήσεων, τὴν προκύπτουσαν ἐκ τῶν περιουσιακῶν τῆς στοιχείων καὶ τῶν ἐν γένει διαθεσίμων αὐτῆς ρευστῶν ἢ ρευστοποιησίμων κεφαλαίων διὰ τῶν διατάξεων τούτων προφανῶς ἐσκοπήθη ὅπως ἡ ἐκδήλωσις πάσης οἰσότητος οἰκονομικῆς ἀδυναμίας τοῦ ἐργοδότη, ἐξ οἰσότητος καὶ ἂν ἀπορρῇ πραγματικὸν ἢ νομικὸν αἶτιον, μὴ ἀποτελεῖ πλέον ἀντικείμενον τῆς λύσεως αὐτοῦ κρίσεως ὡς πρὸς ὅ,τι ἀφορᾷ τὰς σχέσεις του ἐναντι τοῦ προσωπικοῦ του. ἀλλ' ἐρεῦνης τῆς Πολιτείας, ἥτις πρωτίστως ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν ἐν ζωῇ συντήρησιν τοῦ ἐμφύχου ὕλικου (Σ. Ε. 294/1942 Ε. Δ. Ι. 152) (Ὅτι δὲ καὶ ἡ ἐπίταξις οὐδὲν ἄλλο σημαίνουσα, πλὴν μόνον ἐκδήλωσιν οἰκονομικῆς ἀδυναμίας τοῦ ἐργοδότη, ὑπάρχει ὡς τοιαύτη εἰς τὰς ναυπηγείας τοῦ προμηθευθέντος ἀρθρου 9, σπουδαίως ὑποστηρίζεται καὶ ἐκ τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1707/912 καὶ ὅπου μόνον προκειμένου περὶ ἐπιτάξεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐστιατορίων καὶ ζυθωστιατορίων παρὰ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς, καθιέρωσε παρέκκλισιν ἀπὸ πάσης ἄλλης περιπτώσεως, σαφῶς οὕτως συνανομένου, ὅτι ἐπὶ πάσης ἄλλης ἐπιχειρήσεως ἡ ἐπίταξις κατ' οὐδὲν λόγον ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῶν ἐναντι τοῦ ἐργάτου ὑποχρεώσεων αὐτοῦ (Πρ. Πρ. Ἀθ. 2723/43 Ε. Δ. 2 τεύχ. Α' II σελ. 23). Πλὴν ὅμως καὶ τούτου καὶ ἐκ τῶν γενικῶς ἐπὶ πάσης συμβάσεως κρατούντων κανόνων δὲν δύνανται νὰ συναχθῇ διάφορος λύσις. Ἀληθῶς πᾶσα σύμβασις, κατὰ γενικὸν κανόνα, ἐμφανίζεται ὡς σχέσις συνδέουσα δύο ἢ πλείονα ἀτομικῶς ὁρισμένα πρόσωπα, ἰσθάμενα ἀλλήλων εἰς θέσιν ἀντιπαροχῆς καθοριζομένου ἐκ τῶν προτέρων εἰς τί συνίσταται ἡ ἑκάτερον τούτων βαρύνουσα ὑποχρέωσις. Οὕτω ἐπὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, ἐφαρμοζομένων καὶ ἐπ' αὐτῆς τῶν ἰσχυουσῶν ἐπὶ μισθώσεως πράγματος διατάξεων, καὶ ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τῶν Ν. 19 § 9 καὶ 10 Π. (19.2) καὶ 38 πρ. Π. (19.2), ὁ ἐκμισθωτὸς τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ὑποχρεοῦται νὰ παράσχῃ ταύτας προσηκόντως, τούτεστι κατὰ τὸν προσηκόντα τόπον καὶ χρόνον, ὁ δὲ μισθώσας αὐτὸς νὰ παράσχῃ τὸ συμφεωνημένον ἀντάλλαγμα, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐφ' ὅσον διὰ τὸν ἐκμισθωτὴν δὲν προέρχεται ἐξ αὐτοῦ, ὅπως μὴ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του, διὰ δὲ τὸν μισθωτὴν ἢ ὑπάρχει αὐθαίρετος ἀρνήσις, ὅπως ἀποδεχθῇ ταύτας ἢ ἐκ λόγων κειμένων εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ δὲν θέλει ἢ δὲν δύνανται ν' ἀποδεχθῇ αὐτάς. Πολλὰκις ὅμως ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἐκατέρωθεν συμφεωνημένων προσκρούει εἰς γεγονότα ξένα πρὸς τὴν βούλησιν τῶν συμβαλλομένων εἰς τρόπον, ὥστε νὰ παρίσταται ἀναγκαῖα ἡ μετὰ ταῦτα ρυθμίσις τῆς ἀρχικῆς σχέσεως, μὴ δυναμένης ἐνίοτε νὰ ἐκτελεσθῇ. Μεταξὺ τῶν γεγονότων τοιῶν συμφεωλημένων γίνεται ἡ ἀνωτέρα βία, τοῦ ἐστι ἡ ἐπελευσις γεγονότος καθιστῶντος ἀπολύτως ἀδύνατον τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως (Ν. 145 § 45 Π.

(41. 1). ξένον δὲ πρὸς πᾶσαι ἰδίαν τοῦ ἐπικαλουμένου αὐτὴν ὑπαιτιότητα. Ἐρουνωμένη ἐν τῇ πλασιᾷ τῶν ἀνωτέρω ἐκτιθεμένων καὶ ἡ παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἐπικαλουμένη ἐπίταξις τοῦ ἐν Πειραιεὶ ἐργοστασίου του παρὰ τῆς Γεωμανικῆς Τεχνικῆς Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Ναυτικοῦ, τοῦτέστι δυνάμεως ξένης ἐν τῇ κατεχόμενη παρ' αὐτῆς χώρᾳ, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς γεγονός συνιστῶν τὴν ἐννοίαν τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀναπτυχθείσῃ ἀ' ωτέρας βίας, μάλιστα δὲ τοιοῦτο, ἔχον ὡς ἀποτελεσμα τὴν λύσιν τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἱστορουμένης συμβάσεως ἐργασίας, δια τῶς κάτωθι λόγους: Αἱ περὶ ἀνωτέρας βίας διατάξεις, αἱ καθιεροῦσαι τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ὀφειλέτου κυρίως ἔχουσιν ὡς προϋπόθεσιν τὴν καταστροφὴν τοῦ ἀντικειμένου τῆς συμβάσεως καὶ τὴν ἐκ ταύτης ἀπολυτὸν ἀουναμίαν αὐτοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῆς, ἐξ οὗ συνέπεται, ὅτι ἐκεῖ ἔνθα τοῦτο ὑπάρχει, οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ γίνῃ περὶ ἀπαλλαγῆς του. Οὕτω ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας διὰ τῆς ἐπιτάξεως τοῦ ἀντικειμένου τῆς συμβάσεως, ὅπερ ὁ ἐκμισθὼν τὰς ὑπηρεσίας του προωρισταὶ νὰ ἐξυπηρετῇ, δὲν κωλύεται οὗτος νὰ παρεξῇ τὰς αἰς καὶ πρότερον παρεῖχεν ὑπηρεσίας του, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει τὸ ἀντικείμενον αὐτῶν, ὅπερ δὲν κατεστράφη, ἀποδίδον μάλιστα, ἐξ ἀντιθέτου, εἰς τὸν ἔστω καὶ ἐξ ὀλοκληροῦ ἀποβλήθῃ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐργοδότην, ὅτι καὶ πρότερον ἠπέδιδεν ἡ τοῦλάχιστον ἐν μειωμένη ἀναλογίᾳ. Ὅτι δὲ καὶ μετὰ τὴν ἐπίτευξιν ὁ ἐργοδότης ἐξακολουθεῖ ὁλοῦν ἐκμεταλλεῖσθαι τὴν αὐτοῦ ἐπιχείρησιν, ὅπερ σημαίνει, ὅτι τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς ὑπάρχει, σαφῶς καταφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὸ ἀρθρον 52 τοῦ Διεθν. κανονισμοῦ τῆς Χάγης τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1907 περὶ τῶν νόμων καὶ ἐθίμων τοῦ κατὰ ἐνδὲν πολέμου, ἡ ἐπιτάσσουσα δύναμις ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ, εἰ δυνατόν τοῖς μετρητοῖς, εἰς τὸν ἐκ τῆς ἐπιτάξεως ζημιωθέντα ἰδιώτην ἀποζημιῶσιν, ἀναγνωρίζομένου ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, δικαιώματος, ὅπως ὁ ζημιούμενος στραφῇ κατὰ τῆς ἐπιχωρίου κυβερνήσεως (Ferraud, Des requisitions en matière de Droit international public 1917). Ἐτερωθεν οὐδεὶς ἐν συνεχείᾳ δύναται νὰ γεννηθῇ λόγος καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότη, ὅπως καταβάλῃ τὸ συμφωνηθέν εἰς τὸν ἐκμισθώσαντα τὰς ὑπηρεσίας του ἀντάλλαγμα, ἢ τοι ἐν προκειμένῳ χρήματα, ἐφ' ὅσον οὗτος ἐξακολουθεῖ νὰ παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του, ὁ δὲ μισθωτὴς αὐτῶν ἀπαίρετως ἀρνεῖται, δὲν θέλει ἢ δὲν δύναται ν' ἀποδεχθῇ αὐτάς, περίπτωσις δὲ ἀδυναμίας πρὸς παροχὴν αὐτῶν δὲν εἶναι καὶ νοητῇ, ὅτε προκειμένης ἐνοχῆς κατὰ γένος ὀρισμένης, ἐφ' ἧς ἐφαρμόζεται ὁ κανὼν καθ' ὃν genus perire non potest. (I A 9438/1910 K.A. 4:9).

*Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἐπίταξις δεόν νὰ θεωρηθῇ ὡς μηδὲν ἐπιδρῶσα ἐπιβλαβῶς ἐπὶ τῶν μεταξὺ ἐργοδότη καὶ μισθωτοῦ σχέσεων, ἐκεῖ ἔνθα ὁ ἐργοδότης δὲν ἀποξενοῦται τελείως τῆς παρ' αὐτοῦ ἀσκουμένης ἐπιχειρήσεως, ἀλλὰ τούναντιον, παραμένον ἐν αὐτῇ, λαμβάνει ποσοστὸν ἐπὶ τῶν πληρωνομένων παρὰ τῆς ἐπιτασσούσης ἀρχῆς, βάσει καταστάσεων ἡμερομισθίων, ὡς ἀποζημιώσεως διὰ τε τὴν φθορὰν τῶν ἐγκαταστάσεων, χρῆσιν μηχανημάτων καὶ κάλυψιν γενικῶν ἐξόδων. Οὕτε ἐπίσης δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὡς ὁ ἐναγόμενος ὑποστηρίζει, ὅτι ὑπὸ τοιούτους ὁρους δὲν ὀφίστανται

οἱ ὁσοὶ καὶ αἱ προϋποθέσεις τῶν κατὰ τὸ Ν.Δ. 424/1941 ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, ἐπὶ τῇ σκεψί, ὅτι διὰ τὸν ἀπαρτισμὸν τῆς ἐννοίας ἐκατέρως ἐξ αὐτῶν δὲν ὀφίστανται οὔτε ὁ κινδυνὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἐπιχειρηματιοῦ διατιθεμένων κεφαλαίων, τὸ ἐνδεχόμενον δηλονότι τῆς πραγματοποιήσεως ζημιῶν ἢ ὀλοσχεροῦς ἀπώλειας αὐτῶν, οὔτε τέλος ὡς κεοδοσκοπία ἐπὶ τῆς ἐργασίας, διότι οὔτε ἀπαραίτητον εἶναι διὰ τὸν ἀπαρτισμὸν τῆς ἐννοίας τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, ὅπως διατελοῦν ἐν κινδυνῷ πάντοτε πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν τῆς διατεθειμένα κεφάλαια, οὔτε παλιν ἡ λήψις ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων ἀποκλείει τὴν ἐννοίαν τῆς κεοδοσκοπίας ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων, ἀφοῦ εἰς ἐπίτερον ἡ λήψις ποσοστοῦ ἀποτελεῖ πλέον ἢ ἱκανὴν ἀσφάλειαν τῶν κεφαλαίων τοῦ ἐπιχειρηματιοῦ. Ἄλλως τε κατὰ τὸ ἀρθρον 52 τοῦ ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1907 Διεθν. κανονισμοῦ τῆς Χάγης, ἡ ἐπιτάσσουσα δύναμις ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ ἀποζημιώσιν εἰ δυνατόν τοῖς μετρητοῖς εἰς τὸν ἐκ τῆς ἐπιτάξεως ζημιούμενον, δυνάμενον νὰ στραφῇ ἐν ἐναντίᾳ προπύπτει κατὰ τῆς ἐπιχωρίου κυβερνήσεως (Ferraud, Des requisitions en matière de Droit international public 1917). Ἐν συνεχείᾳ καθιερούτο τὸ ἀνεύθυνον τοῦ ἐργοδότη, τότε θὰ κατελήγομεν εἰς τὸ ἄτοπον, αὐτὸς μὲν νὰ λαμβάνῃ τὴν ἀρμοδίως κατὰ τ' ἀνωτέρω καθιερωθεῖσαν ἀποζημιώσιν, ἀνάλογον ἐν πολλοῖς πρὸς τὰ ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως κέρδη, ἐνῶ ὁ ἐργάτης θὰ ἐστερεῖται καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀρτου ἀνέργος πλέον διατελῶν.

Ὁ ἐναγόμενος ὁμῶς, παρεκτός τῶν ἀνωτέρω ἱσχυρισμῶν του, ἐπικαλούμενος ὀρισμένα ἐννοιαστὰ τῶν γερμανικῶν Ἀρχῶν κατοχῆς, προσαγόμενα ἐν νομίμως κεκρωμένη μεταφράσει καὶ νομίμως χορηγησασμένα, ἤτοι τοιαῦτα τῆς Τεχνικῆς Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Ναυτικοῦ (Marine-Bauaufsicht-Piräus) ἱσχυρίζεται ἐπιπροσθέτως, ὅτι μετὰ τὴν κατὰ μῆνα Ἰανουάριον 1942 γενομένην ἐπίταξιν τοῦ μηχανοουργείου του οὗτο καὶ μόνον προσελάμβανον καὶ ἀπέλυον τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ, πρὸς δὲ ἱσχυρίζεται καὶ ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη δι' ὀρισμένον χρόνον καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ν. Δ. 424/1941, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἐφαρμόζονται πλέον αἱ διατάξεις αὐτοῦ ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἡ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἐπικαλουμένη, καταρτισθεῖσα μετ' αὐτό. Οἱ ἱσχυρισμοὶ ὁμῶς οὗτοι εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς μὴ νόμῳ βάσιμοι. Ἀληθῶς δὲ εἴτε ἤθελε θεωρηθῇ ὡς παραδεκτῶς γενομένη ἡ διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐνάγοντος βελτίωσις τῆς ἀγωγῆς, ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρόνον τῆς προσλήψεως του, μετατιθεμένου διὰ τῶν προτάσεων εἰς πρὸ τῆς ἐπικαλουμένης παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἐπιτάξεως χρονικὸν διάστημα (18 Ν/βρίου 1941), εἴτε ὡς παρεξερ-χομένη τῶν ὁρίων τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιτρεπόμενης βελτιώσεως, ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἱσχυρισμῶν τοῦ ἐναγομένου, ἐν συνδυασμῷ, καὶ πρὸς τὰ προσαγόμενα καὶ ἐπικαλούμενα ἔγγραφα τῆς Τεχνικῆς Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Ναυτικοῦ, δὲν προκύπτει, οὐδὲ συνάγεται, ὅτι αἱ διαταγαὶ τῶν γερμανικῶν Ἀρχῶν κατοχῆς ἀφορῶσι καὶ τοὺς παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ ἐνάγοντος ὑπηρετοῦντας ὑπαλλήλους, ὡς δὲν ἀμφισβητεῖται, ὅτι εἶναι ὁ ἐνάγων, πλὴν τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ, εἰς δὲ πρωτίστως καὶ κυρίως ἀναφέρονται, οὐδεμίαν δύναται νὰ ἀσκήσωσιν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς. Ὁ περὶ μὴ ἐφαρμο-

γής του ν. δ. 424/1941 τέλος ισχυρισμός του ένα-
γομένου, ως μη αναφερομένου εις συμβάσεις
εργασίας συναφθείσας μετ' αὐτό. κρίνεται ἐπι-
σης ἀπορριπτός, ως μη νόμος βάσιμος. δεδο-
μένου, ὅτι ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, ἀποβλέ-
ποντος εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἐν μεγάλῃ
κλίμακι ἀνεργίας, τῆς προηγηθείσης συνεπεί-
α τῶν πολεμικῶν γεγονότων καὶ τῶν κατ' ἀκο-
λουθίαν αὐτῶν διαμορφωθείσων οἰκονομικῶν
καὶ βιομηχανικῶν συνθηκῶν, σαφῶς καταφαί-
νεται, ὅτι αἱ διατάξεις αὐτοῦ, αἱ περιορίζουσιν
τὴν ἐλευθερίαν τῆς καταγγελίας τῆς σύμ-
σεως ἐφαρμόζονται ἀναμφιβόλως καὶ ἐπὶ τῶν
μετὰ τὴν ἰσχὺν του συναφθεισῶν συμβάσεων
εργασίας.

Κατὰ τὴν ἐννοίαν τῶν διατάξεων τῶν ν. 19
§ 9 καὶ 10 Π. (19.2) ν. 4 Π. (1.22) καὶ ν. 38 πρ. Π.
(19.2) ὁ τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἐργασίας ἐκμισθώσας
λαμβάνει τὸν μισθὸν ὁλοκλήρου τοῦ χρόνου
τῆς μισθώσεως καὶ ἐὰν δὲν προηλθῇ ἐξ αὐ-
τοῦ, ὅπως μὴ παράσχη τὰς ὑπηρεσίας του. Ἐ-
πομένως διατηρεῖ τὴν ἀπαίτησιν περὶ μισθοῦ
καὶ δ' ἂν ὁ μισθώσας αὐθαίρετως ἀρνεῖται, ὅ-
πως δεχθῇ ταῦτα, ἢ ἐκ λόγων, κειμένων εἰς
τὸ πρόσθετον αὐτοῦ, δὲν θέλει ἢ δὲν δύναται
νὰ δεχθῇ αὐτάς. Ἡ τοιοῦτη ὁμῶς περὶ μισθοῦ
ἀπαίτησις του ἐκλείπει ἢ μειοῦται ἀναλόγως,
ὅταν οὗτος ἔχων, ὡς ἐκ τῆς μὴ προσφοράς τῶν
ὑπηρεσιῶν του, ἐλεύθερον χρόνον, ἐποίσθη ἔν-
νεκα τοῦτου κέρδος, διαθέσας τὴν ἐργασίαν
του ἀλλαχοῦ καὶ οὕτω δὲν ἐπῆλθεν οὕτῳ ἢ ἐκ
τῆς μὴ ἀπολήψεως τοῦ μισθοῦ περιουσιακῇ
στέρησις. οὐδὲ ἢ ἐκ τούτου βλάβη ἐν ὅλῳ ἢ ἐν
μέρει. Τούτων οὕτως ἐχόντων, νομίμως μὲν
προβάλλεται παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἢ ἐνστάσις
τῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐνάγοντος ἀπολήψεως τῶν
ὅσων ἤδη διὰ τῆς ἀγωγῆς ζητεῖ ἄλλοθεν, πλὴν
ὅμως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, δεόν
νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀόριστος, μὴ καθοριζομένων,
ὡς ἤδη, ἐν αὐτῇ τῶν καθ' ἕκαστα στοιχείων,
ἐξ ὧν νὰ δύναιτο νὰ συναχθῇ τὸ ἐίδος τῶν
ἐπιχειρήσεων, εἰς ἃς ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1943 ἡσχό-
λειτο ὁ ἐνάγων, ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν καὶ
τὰ πιθανῶς ἐξ αὐτῶν παρὰ τοῦ ἐνάγοντος
κατὰ μῆνα εἰσπραττόμενα, ἵνα δι' ἀντιπραβο-
λῆς πρὸς ὅσα ἤδη ἐργαζόμενος παρὰ τῷ ἐνα-
γομένῳ ἐλαμβάνε δειχθῇ, ἂν τοῦτο ὑπερέβαινε
καὶ κατὰ ποίαν ἀναλογίαν τὰς ἀπολαύς του.

Στοιχεῖα τῆς ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς μὴ ἀποδοχῆς
τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐκμισθωτοῦ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ
ἐγειρομένης ὑπὸ τῷ πρώτῳ κατὰ τοῦ δευτέ-
ρου ἀγωγῆς εἶναι ἡ κατάρτισις τῆς μισθωτικῆς
συμβάσεως καὶ ὅτι ὁ μισθωτὴς δὲν ἀπεδέχθη
τὰς προσηκόντως προσενεχθείσας αὐτῷ ὑπηρε-
σίας (Α. Π. 499/1936 ΕΕΝ δ' 292) ἢ, ὅπερ τὸ
αὐτό, ὅτι τὸν ἀπέλυσε, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ ἀπολύ-
σει τοῦ μισθώσαντος τὰς ὑπηρεσίας του ἐν-
υπάρχει καταφανὲς κατὰ τὸν ν. 38 Π. (19.9)
ἢ δῆλως βουλήσεως περὶ μὴ ἀποδοχῆς τῶν
περαιτέρω (Α. Π. 286/1939 ΕΕΝ στ' 449). Εἰς
τὸν ἐνάγοντα συνεπεί- ἀπόκειται τὸ βάρος τῆς
ἀποδείξεως τῶν ἀνωτέρω περιστάτικῶν, ἐπι-
τρεπομένου αὐτῷ καὶ τοῦ ἐμμεαρτύρου μέσου,
τὸ μὲν ὡς ἐκ τῆς ὑφισταμένης μεταξὺ ἐργοδό-
του καὶ ἐργάτου ὡς πρὸς τὴν σύμβασιν ἐργα-
σίας ἡθικῆς ἀδυναμίας πρὸς κτήσιν ἐγγράφου
(Πολ. Δικ. 304 § 2, *Φραγκίστας* σ. 107 σημ 2),
τὸ δὲ ὡς ἐκ τῆς ἐμπορικότητος τῆς διαφορᾶς.
Τέλος εἰς τὸν αὐτὸν ἐνάγοντα ἀπόκειται ἢ
ἀποδείξει τῆς ἐμπορικῆς ἰδιότητος τοῦ ἐναγο-
μένου καὶ ἢ κατὰ τὴν νέαν τῆς ὑποθέσεως συζή-

τησιν προσαγωγή τῆς ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τῆς
παρούσης ἀναφερομένης ἀποφάσεως τοῦ Ὑ-
πουργοῦ τῆς Ἐργασίας.

Ἐπίσης δεόν, ὅπως ὑποχρεωθῇ καὶ ὁ ἐναγο-
μενος ὅπως ἀποδείξῃ τὴν ἐκ τοῦ ἀρθρου 10
τοῦ νομ. διατάγματος 424/1941 προβαλλομένην
ἐνστάσιν περὶ τῆς ἐναντι αὐτοῦ ἀαρμόστου
συμπεριφορᾶς τοῦ ἐνάγοντος ἐκτιθεμένων πράγ-
ματι περιστάτικῶν θεμελιούτων τὴν ἐννοίαν
αὐτῆς, ἐπιτρεπομένου δὲ τούτῳ τοῦ ἐμμεαρτύ-
ρου μέσου διὰ τὸ προφανὲς ἀνεφικτὸν τῆς κτή-
σεως ἐγγράφου, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἀπο-
δείξεων.

Τέλος τὸ Δικαστήριον κρίνει, ὅτι συντρέχει
περίπτωσις, ὅπως ἐπιδικωθῇ εἰς τὸν ἐνάγοντα
προσωρινῶς μέρος τῆς δικαιουμένης ὥδ' ἀπαι-
τήσεως, ὡς το οὗτο δὲ τὸ τῶν δρχ. 20.000 καθ'
ἐβδομάδα, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς
τῆς αἰτήσεως (Ἀποσπασματικός, § 119 γ Β' σ.
214), ἥτοι τῆς 11 Ἰουνίου 1943 καὶ ἐφεξῆς μέχρι
τῆς ἐκδόσεως παρὰ τοῦ Δικαστηρίου τελεσιθί-
κου ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ἀποφάσεως.

ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

ΚΑΙ Ν. Δ. 424/1941

**Πρεστασία καὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν. δ.
424/1941 προσληφθέντων μισθωτῶν. — Δικαιολο-
γητικὴς λόγος τοῦ νεμεθετήματος.**

Τὸ γνωστὸν ζήτημα ἂν προσστατύνεται ὑπὸ τοῦ ν. δ.
424/1941 καὶ οἱ μετὰ τὴν ἰσχὺν του προσληφθέντες
μισθωτοί, ἀνακινήθην ἐκ τῆς γωμοδοτήσεως Γ.
Μπαλῆ—Γ. Ἀντωνιάδου (Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ.
τόμος β' τεύχος 45, σελ. 420) ἐπανερχεται πρὸς
κρίσιν διὰ τῆς κατὰ ἔρω προσδότης ἀποφάσεως.
Συλλαμβάνουσα καὶ οὕτῳ τὴν ὀληθῇ ἐννοίαν καὶ τὸν
σκοπὸν τοῦ νομοθετήματος καταλήγει εἰς τὴν μό-
νην ὁρθὴν λύσιν περὶ τῆς προσστασίας καὶ τοῦ με-
τὰ τοῦτο προσληφθέντος μισθωτοῦ, μὲ τὸ ἐπι-
πρόσθετον ἐπιγένημα τῆς προσστασίας τοῦ ἀπολυ-
μένου κατὰ τὸ ἀρθρον 10 τοῦ ν. δ. 424/1941 μισθω-
τοῦ (Ὁδὴ καὶ Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχ.
51, σελ. 622 σχόλια, βλέπε καὶ ἀνωτέρω σελ. 687)

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 12104/1943

**Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Δ. Γιαννακῆκος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Μ. Ἰλῆς, Ν. Σαρματόπουλος**

Ἐπιδιώκεται ἐπιδίξεις προσωρινῆς ἀπ. ζημιώ-
σεως διὰ πονάνου καὶ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ
Νομ. Δίτος 424/1941 ἀπόλυσιν τοῦ αἰτούντος. Κατὰ
τὴν κρίσιν μας τὸ ὡς ἀνω Νομ. Δίτος, θεσπισθὲν,
καθ' ὃ ἐξ ὧν τῶν ἐν αὐτῷ διατάξεων προκύπτει,
πρὸς πρῶστασίαν τῶν ἐργαζομένων καὶ τὴν κα-
ταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας, ἐφορμογὴν ἔχει καὶ ἐπὶ
τῶν μισθωτῶν τῶν προσληφθέντων εἰς ἐπιχειρήσεις
μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦτου. Ὁ αὐτὸς δικαιολογητικὸς
λόγος ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς με ἐτεῖτα προσλαμβανό-
μενους καὶ ἂν εἴη γινῇ δεκτὸν, ὅτι σκοπεῖ νὰ θεραπεύ-
σῃ μόνον προσκαίρως τὰς ἀνάγκας τῶν ἐργαζομένων
κατὰ τὴν πολεμικὴν περίοδον καὶ δὲν προκρίναι πε-
ρὶ μονίμου νομοθετήματος, ἀφοῦ ἡ πολεμικὴ περίοδος
συνεχίζεται, αἱ δὲ ἐπιχειρήσεις, ἐν ὧσι τῶν ρευστῶν
οἰκονομικῶν συνθηκῶν, συνιστῶνται ἢ ἐπικρατεῖν
τὸς ἐμπορικῆς τῶν ἐργασίας καὶ λαμβάνουσαι ἀνάγ-
κην προσωπικοῦ προβαίνουσιν εἰς τὴν πρόσληψιν
τούτου. Ἡ ἀντίθετος ἄλλως ἐκδοχὴ ἀγεί εἰς τὸ δ-

τοπον να μη τυγχάνωσι της προστασίας του νομοθετήματος τούτου και οι προσλαμβανόμενοι εις αντικαταστάσιν των συμφώνως τῷ άρθρ. 10 τούτου ἀπολυμένων μεθυστῶν, τοιοῦτο τι ὅπως προφανῶς δὲν ἐσκόπευε ὁ Νομοθέτης. Κατὰ τὰς ἀνωθιθεν ἀπορριπτέας ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης περὶ νομίμου ἀπολύσεως τῶν μεθυστῶν, ὡς προσληφθέντος μετὰ τὴν ἰσχύν τοῦ 424 Νομ. Δ.τος.

Κατὰ τὴν διαδικασίαν ἐβεβαίωθημεν ἐκ τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, ὅτι ὁ αἰτῶν δὲν προσελήφθη διὰ τὴν ἐκτελεσίαν ὠρισμένην ἔργου καὶ περιωρισμένην χρονικὴν διάρκειαν, ἀλλ' ἀντιθέτως δι' ἀδύνατον χρόνον, συνεπῶς οὐχὶ νομίμως ἀπελύθη καὶ δέον ὥτως, βεβαίωθεν, τοῦ καιροῦ πειγνύοντος καὶ τῆς ἀπορίας τούτου, ἐπιδεχασθῆ το πύσιν τῶν 5000 δραχμῶν καὶ αὐτὴ ἐν τῷ διαιτητικῷ ὁριζόμενα.

Ν. Δ. 424/1941 ΚΑΙ ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

Νόμιμος τρόπος λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας

Ἀναγκαία πάντοτε κατ' ἄρθρον 9 τοῦ ν. δ. 424/1941 καὶ ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς ἐπ' χειρὸς δι' ἔργου ἀπολύσιν τοῦ προσωπικοῦ ἢ προηγουμένη ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.

Ὁ δεσμός τοῦ μισθωτοῦ μετὰ τῆς ἐπιχειρήσεως ἡ ἐκμεταλλεύσεως, ἀπὸ τῆς ἀποφύσεως ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424/1941, ἐξαιρουμένη καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν τελευταίων νὰ ὑφίσταται, ἂν δὲν προηγηθῇ ἡ τὴν ἀπολύσιν ἢ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. δ. 424/1941 ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας.

Εἰς οὗτὸ τὸ συναπέρσασμα καταλήγει ἡ κατωτέρω εἰρηνοδικεακὴ ἀπόφασις καὶ ἡ ἐν λόγῳ ἀποφύσις τῆς εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν ἀποφύσιν τῆς θεωρίας (Α. Διζερστούλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 § 11) καὶ τῆς νομολογίας (Πρωτ. Ἀθηνῶν 5109/1942, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος α', τεύχος 29 σελ. 920, Πρωτ. Ἀθηνῶν 4459/1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 48 σελ. 529).

Εἰρηνοδικεοῦ Ἀθηνῶν 1727/1943

Εἰρηνοδίκης ὁ Πρωτοδίκης κ. Γ. Ξηναράκος
Δικηγόρος ὁ κ. Σ. Τριανταφύλλου

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἁρθρῶν 7, 9 καὶ 10 τοῦ ἄρ. 424/1941 Ν. Δ. καὶ τοῦ σκοποῦ ἐν γένει τοῦ Νομοῦ τούτου, ἀποβλέποντες εἰς τὴν λήψιν μέτρων πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας, λόγῳ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου δημοοργηθεισῶν συνθηκῶν, συνάγεται ὅτι ἐκ λόγων κοινωνικοῦ συμφέροντος καθιερῶθη μονιμότης τοῦ ἐργαζομένου εἰς ἐπιχειρήσεις ἡ ἐκμεταλλεύσεις καὶ δὲν δύναται οἱ ἐργοδότες κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου ν' ἀπολύσιν τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ ἐργαζομένου παλληλικοῦ προσωπικοῦ, ἂν μὴ προηγηθῇ διὰ τὴν ἀπόλυσιν ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας. Συνεπῶς ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῆς ἐργασίας ἐκλείπει τὸ ἐστιατόριόν του, διαλύσεις τῆς ἐπιχειρήσεώς του, οὐδεμίαν ἀσχετὴν εἰρηρὴν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ἀπορριπτέας, διότι, κατὰ τὰς ἀνωθιθεν ἐκτεθέντας, ἡ ἐντελής παῦσις τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐξ οὐδὲποτε λόγου ἐπερχομένη, ὑπόκειται ὡς αἰτία ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ εἰς ἔρευναν τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, εἰς τὴν ἀπαραιτήτως, κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ νόμου, ὑποχρεοῦται νὰ προσφύγῃ ὁ ἐρ-

γοδότης καὶ εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν ἡθελε διαλύσει οἰκονομικῶς τὴν ἐπιχείρησιν, προκειμένου ν' ἀπαλλαγῇ οὗτος τῆς ὑποχρέωσος πρὸς μισθοδοσίαν τοῦ εἰς ἀνεργίαν περιελθόντος μισθωτοῦ (Α. Διζερστούλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 παραγρ. 11. Πρωτ. Ἀθηνῶν 4459/43, Ε.Ε.Δ., τεύχος 48 σελ. 529 Πρωτ. Ἀθηνῶν 5109/42, Ε.Ε.Δ., τεύχος 24 σελ. 920), τοιαύτην δὲ ἄδειαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας, ὅθεν ἐπικυβεῖται ὁ ἐναγομένος.

Κατὰ τὰς ἀνωθιθεν τῶν Ἀστικῶν Δικαίων (ν. 19 παρ. 9, 30 Π [192] κλπ.) ὁ μὴ ἀποδεχθεὶς τὴν παρ' αὐτοῦ μεμισθῶ ἐν ὑπηρεσίαν ἑτέρου ὁ δὲ ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καιροῦ τὴν συμπεφωνημένην μισθοῦ, εἰς τὴν περιπτώσιν καθ' ἣν ὁ ἐκμισθωθείς τῶν ὑπηρεσιῶν παρέσχεν ὁλ. αὐτοῦ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐπὶ ἀποζημιώσει καλυπτούσῃ τὸν μισθὸν ἢ ἐν περιπτώσει παροχῆς ἀλλαγῆς τῶν ὑπηρεσιῶν καλυπτούσῃ ἐν μέντοι τὴν πρὸς ἀποζημιώσει ὑποχρέωσιν τοῦ μισθωτοῦ, διὰ μείωσιν ὁνολόγου το πύσιν ταύτης. (Α. Π. 113/43 Ε.Ε.Δ. τεύχος 48 σελ. 534). Νόμιμος συνεπῶς εἶναι ἡ ἐνστάσις τοῦ ἐναγομένου περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάζεται ἄλλοιχῶς κατὰ τὸ κρινόμενον χρονικὸν διάστημα καὶ ἀπὸ τῆς δυνάμει αὐτῶν ἀποδοχῶν, αἰτίαι δὲν ὥς ἐκπεσθῶσιν ἐκ τῶν ἀπαιτήσεών του, καὶ ἐξεταστέα ἡ ἐνστάσις αὕτη.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Σταδιοδρομία ὑπαλλήλων Ἑθνικῆς Κτηματικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος

Ἀνεγνωριστικὴ ἀγωγή καὶ ἐπὶ ἐνοχικῶν σχέσεων — Σύμβασις ἐργασίας ὑπαλλήλων Ἑθνικῆς Κτηματικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐννοία τοῦ ὅρου αὐτῆς «σταδιοδρομία» — Δικαίωμα τῶν αὐτῶν παροχῶν Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω ἐφετειακῆς ἀποφάσεως συνίσταται εἰς τοῦτο: ὅτι ἐρμηνεύει τὰ περιεχόμενα συμβάσεως ἐργασίας μεταξὺ ὑπαλλήλου καὶ ἐργοδοτοῦ διὰ τῆς ἐπὶ ἀναγνωρίσει προκριματικῆς ἀγωγῆς.

Πράγματι, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται ἐννομιον συμφέρον, διὰ νὰ βεβαιωθῇ ὁ καθορισμὸς τῆς ὑπάρξεως ἡ ἀνυπαρξείας συγκεκριμένης μεμεθῶ τῶν ἐνδιαφερόμενων ἐννόμου σχέσεως, καὶ ἐφ' ὅσον ἀπειλεῖται κίνδυνος ἐπισκοπίσεως ἡ χειροτερεύσεως τῆς νομικῆς θέσεως τοῦ ἐνάγοντος, λόγῳ τῆς ὑπαρχούσης ἀμφισβήτησεως τοῦ ἐναγομένου, ὥστε νὰ ἐμφανίζεται ὡς ἀ ἀγκυρὴ ἄμεσος ἄρσις τῆς ἀβεβαιότητος, παρέχεται εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τῆς ἀνω ἀγωγῆς καὶ ἂν ἀκόμη δὲν πρόκειται περὶ δικαίου κεκτημένου καὶ ἀπαιτήτου (Regelsberger Α' 191, Dernburg Α' § 134, Arndts § 97 σημ. 4 καὶ 5, Οἰκονομίδου, § 82 σημ. 2, Εὐκλείδου § 37 σημ. 2 καὶ 3 § 70 σημ. 2 καὶ 4 καὶ § 151 σημ. 1, Α. Π. 302/1940, 375/1933).

Ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ ἐφετειακὴ ἀπόφασις, εἶναι τὸ ἐξῆς: Νὰ ἀναγνωρισθῇ, ὅτι 1) ἡ μετὰ τῆς Ἑθνικῆς Κτηματικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος συναφθεῖσα κατὰ Μάρτιον 1931 σύμβασις ἐργασίας τοῦ ὑπαλλήλου τῷ χορηγεῖ τὸ δικαίωμα νὰ ἀπολύσῃ τῶν αὐτῶν ἡθικῶν καὶ ὕλικῶν παροχῶν, ὧν ἀπολαμβάνουσι καὶ οἱ ὁμοίωθμοί του καὶ ἴσως μὲ πύσιν ἀρχαιότητος ὑπάλληλοι τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ὥσπερ νὰ ἐξηκο-

λοφθῇ νά ἐργάζεται παρὰ τῇ Τραπεζῇ ταύτῃ 2) ἡ ἐναγομένη ὑποχρεοῦται, ὥτως ἐκελεῖ ἐνίνει αὐτοῦ πᾶσαν εἰς ἑῷς ἡ χρημικ παροχὴν ἢ οἰανδήποτε ἄλλην οἰκονομικὴν διευκολύνειν, εἴτε διὰ δαείων εἰς χρῆμα, ἢ ἑῷς ἢ ἐν ἡτέρε ἄλλην μορφῇν. εἰ. ἢν προβαίνει καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς τοῦ καὶ ὡς ἀρχαιοῦτος ὑπαλλήλους αὐτῆς ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας καὶ ἢ ὅς ὅπως ἐκελεῖ τὰς παροχὰς ταύτας 3) ἡ ἐναγομένη ὑποχρεοῦται νά μὴ τὸν ἀτασχαλῇ ἐπὶ χρόνον μακρότερον ἐκείνου καθ' ὃν ἀτασχ. λύνεται καὶ οἱ δημοδύναμοι τοῦ καὶ αὐτὸν ἰσῆς ἀρχαιοῦτος ὑπαλλήλους τῆς Τραπεζῆς 4) ἡ ἐναγομένη ὑποχρεοῦται νά παύσῃ εἰς αὐτὸν καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ τὰς αὐτῶν μερὶς καθημερινοῦ συσσιτίου, τὰς ὁποίας καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα παρέχει εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν τῶν καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν ὁμοίων καὶ 5) ἡ ἐναγομένη ὑποχρεοῦται νά τῇ παρὲν τὸ αὐτὸ κτῆμα καὶ πόλιν τῇ φωνῇ, ὅπερ παρῆχε καὶ παρῆχε καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῆς καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἀκριβῶς ὅρους.

Ἐφετείου Ἀθηνῶν 1536/1943

Εἰσηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. Ν. Γιαννοπούλου
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Καποδίστριας, Ν. Σταματούλης

Ἡ ἀγωγή εἶναι νόμιμος ὡς ἀναγνωριστικὴ ἥτις, καθὼ προκριματικὴ (praejudicialis), χρησιμεύει συνήθως ὡς προπαρασκευαστικὴ ἄλλης δίκης καὶ εἰς τοὺς μὲν ἀληθῆς, ὅτι ἐπὶ ἐνοχικῶν σχέσεων δὲν δίδεται κατὰ κανὼνα ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή, πλὴν ὅμως ὁσάκις τοῦτο ρητῶς ὁρίζει ὁ νόμος ἢ ὑπάρχει οποιουδὶν ἐννομον συμφέρον, δὲν ἀποκλείεται ἡ ἔγερσις ἀναγνωριστικῆς. Ἐν προκειμένῳ προφανὲς εἶνε τὸ συμφέρον τοῦ ἐνάγοντος νά ἀναγνωρισθῇ οὐ μόνον διὰ τὸ παρελθόν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ μέλλον, ἢ ὑποχρέωσις τῶν ἀντιδικῶν τοῦ πρὸς παροχὴν, μὴ δυνάμειν ἄλλως νά διασφαλισθῇ εἰμὴ μόνον δι' ἐνέργειαν τῆς προκεμένης ἀγωγῆς (Θέμ. 40 Βασ. 7 5 Θέμ. 38 Βασ. 12. 1) Ἐπομένως ὁ ἐναντὶος λόγος ἐφέσεως, ἐμμέσως προκύπτων ἐκ τοῦ δικογράφου, εἶναι ἀπορριπτέος.

Ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τῆς υποθέσεως δὲν παρεβιάσθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης (Πρωτ. Ἀθηνῶν 2669/1943) οὔτε ὁ νόμος, οὔτε οἱ περὶ ἔρμηνείας τῶν συμβάσεων κανόνες. Οἱ κανόνες καλῆς πίστεως, οἵτινες διέπουν πᾶσαν σύμβασιν «ex bono et aequo praestare oportet» ὑπαγορεύουν, ὅτι αἱ ἐν τῇ ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1931 ἀναμφω βεβαιωθῇ ἐπιστολῇ τοῦ Διοικητοῦ Ἐθνικῆς Κτηματικῆς Τραπεζῆς φράσεις: «Γνωρίζομεν ὅμιν περαιτέρω, ὅτι δι' ἐκείνους ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, οἵτινες θὰ προτιμῶσιν νά συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Κτηματικῆς, ἢ ἐν γένει σταδιοδρομία τῶν ἐν τῇ Τραπεζῇ ἡμῶν (Κτηματικῇ) ὑπαλλήλων τούτων θέλει διέπεσθαι πάντοτε ὑπὸ τῶν αὐτῶν κανόνων, ὅφ' οὓς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκαστοῦ ἰσχυόντων ὁργανισμῶν καὶ κανονισμῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς σταδιοδρομοῦσιν οἱ ὑπάλληλοι ταῦτες» ἔχουν ποδῶν τὴν ἐννοίαν πλῆρους ἐξισώσεως μισθολογικῶς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως προαγωγῆς κλπ. πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς.

Δὲν εἶναι δίκαιον, οὔτε ἄλλως ἐπιεικὲς, νά δεχθῇ τις, ὅτι οἱ ἄλλοι «ἐν γένει σταδιοδρομία» δηλοῦν τὴν βαθμολογικὴν μόνον ἐξέλιξιν

τῶν ὑπαλλήλων, ἀφοῦ ὁ μισθὸς παρακολουθεῖ τὴν προαγωγὴν τῶν ὑπαλλήλων εἰς ἀνώτερον βαθμὸν. Βεβαίως ἐξισώσεις τῶν ὑπαλλήλων δὲν εἶναι νοητὴ καὶ εἰς τὴν περιπτώσιν καθ' ἣν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα θὰ ἀποφασίσῃ νά παράσῃ ἐφ' ἧς ὡς δῶρον μέρισμα ἐκ τῶν κερδῶν τῆς εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς ἀνεξάρτητον τῆς ἀποφάσεως βελτιώσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν, τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει, ὅτι οἱ οὕτω πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἐθνικῆς ἐξομοιοῦμενοι ὑπάλληλοι τῆς Κτηματικῆς θὰ στερηθῶσιν τῶν ἐναντι μισθοῦ χορηγουμένων εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἐθνικῆς οἰαδήποτε φύσεως παροχῶν εἴτε εἰς εἶδος εἴτε εἰς χρῆμα, ἔστω καὶ ὑπὸ τύπον δανείου. Εἶναι ἀδιαμφισβήτητον, ὅτι μισθὸς θεωρεῖται καὶ πᾶσα ἄλλη πλὴν τοῦ μισθοῦ παροχὴ προσθέτως διδομένη εἰς τὸν ὑπάλληλον ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας (βλ. καὶ Ἡρ. Κυριακοπούλου Θ. ΝΓ' 374). Ἡ ὡς ἂν ἐπιστολὴ ἐξεδόθη, ὅταν αἱ οἰκονομικαὶ τῆς χώρας συνθήκαι ᾖσαν ὁμαλαί, καὶ διὰ τοῦτο ἦτο ἀδύνατον νά προβλεφθῶν αἱ λόγῳ τοῦ πολέμου δημιουργηθεῖσαι ἔκτακτοι καὶ ἀνώμαλοι τοιαῦται. αἵτινες ἠνάγκασαν τότε τὸ κράτος καὶ τοὺς διαφόρους ὁργανισμοὺς νά λάβωσιν μέτρα διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἀνάλογα τῶν δυσχερῶν περιστάσεων. Ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἔπεται, ὅτι δέον νά ἐρμηνευθῇ ἡ εἰρημένη ἐπιστολὴ στενῶς καὶ νά ἀποκλεισθῇ ὁ ἐνάγων, ἀνήκων εἰς τοὺς ἀνωτέρω μετατοχένιας εἰς τὴν Κτηματικὴν Τράπεζαν, ὑπαλλήλους τῶν μισθολογικῶν διευκολύνσεων οἵτινες δίδονται εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς πρὸς οὓς ἐξομοιοῦνται, τῶν ἐκαστοῦ ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀποτελουσάν τμήματα τοῦ Γεν. Κανονισμοῦ τῆς καταστάσεως ὑπαλλήλων ὅπως μισθολογικῆς καὶ βαθμολογικῆς τάξεως (βλ. καὶ ΑΠ 113 τοῦ 1931). Τοιαύτην ἐξισώσιν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Κτηματικῆς, ὅπερ ἐξομοιοῦται πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τραπεζῆς, λαμβάνει ὡς δεδομένην καὶ αὐτὸς ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν προκειμένου νά ρυθμίσῃ τὸ ἐπίδομα συσσιτίου εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι Τραπεζῶν (βλ. 21469/1943 ἀπ. Ὑπ. Οἰκονομ. ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. σελ. 601) Ὅθεν ὁ ἐναντὶος τῆς ἐφέσεως λόγος εἶναι ἀπορριπτέος.

Πράγματι ἔσφαλε τὸ πρωτοβαθμῖον δικαστήριον δεχθὲν διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως τοῦ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἐν τῇ ἡγουμένη τῆς παρούσης σκέψεως ἐπιστολῇ περιλαμβάνεται καὶ ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἐναγομένης, ὅπως μὴ ἀπασχολῇ τὸν ἐνάγοντα ἄνευ ἰδιαιτέρας ἀποζημιώσεως καὶ καταβολῆς ὑπερωριῶν ἐπὶ χρόνον μείζονα ἐκείνου καθ' ὃν ἀπασχολοῦνται οἱ ὁμοιοβάθμοι τοῦ καὶ τῆς αὐτῆς ἀρχαιότητος ὑπάλληλοι τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Τοιαύτη ἐννοία οὐδαμῶθεν, οὐδὲ πόρρωθεν, προκύπτει ἐκ τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων καταρτισθείσης συμβάσεως ἐργασίας. Τὸ ζήτημα ἄλλως τε τοῦ χρόνου ἀπασχολήσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν τῇ ἐργασίᾳ ρυθμίζεται ὑπὸ τῶν νόμων καὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Κατὰ ταῦτα μεταρρυθμιστέα ἐν μέρει τυγχάνει ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις κατὰ τὸν βάσιμον λόγον ἐφέσεως, ἐπὶ τῷ τέλει ἀπορρίψεως τοῦ σχετικοῦ τῆς ἀγωγῆς αἰτήματος.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΙΚΤΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΥΞΗΣΕΩΝ ΕΚ ΤΟΥ Ν. Δ. 310/1941

Αμοιβή διὰ παγίου μισθοῦ καὶ ποσοστῶν

Ἐπιβολὴ τῶν αὐξήσεων ἐπὶ τοῦ παγίου μισθοῦ καὶ ὅχι τῶν ποσοστῶν ἐπὶ τῶν τιμῶν, τῶν εἰσπραξέων ἢ τῆς ἀξίας. — Ἀδιάρκτος ἡ αὐξομειωσις τῶν ποσοστῶν ἐκ τῆς μεταβολῆς τοῦ τιμαριθμοῦ τῆς ζῆς.

Τὸ ἐνδιαφέρον τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω προτάσεως ὁποιασδήποτε εἶναι εἰς τοῦτο: ὅτι εἰς περὶ πτωχὸν μικτῆς οὐσιμότητος ἀμοιβῆς μισθωτοῦ διὰ παγίου μισθοῦ καὶ ποσοστῶν ἐπὶ τῶν τιμῶν, τῶν εἰσπραξέων ἢ τῆς ἀξίας εἰδῶν, οἱ ἐκάστοτε χορηγούμεναι, δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. δ. 310/1941 περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν, αὐξήσει ἐπιβάλλονται ὅπως δῶκεται ἐπὶ τοῦ παγίου μισθοῦ, εἴτω καὶ ἂν τὰ ποσοστὰ αὐξάνουν, ἀναλόγως τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς τῶν εἰδῶν.

Ἡ ἀπόφαισις τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἀναγκαστικὴ ὁρμὴ καὶ σύμφωνος πρὸς τὰς ἐκάστοτε ἐκδιδόμενας ὑπουργικὰς ἀποφάσεις (βλέπε ἀ. τί ἀλλων 4520/1943, Ἐ. π. θ. Ἐ. ρ. γ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 36, σελ. 156, 200/01 913, Ἐ. π. θ. Ἐ. ρ. γ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 43, σελ. 380).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 10355/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Παυλοπούλος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Παῦλος, Ι. Καρδαράς

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ καθ' οὗ, ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ αἰτοῦσα ἐλαμβάνει καὶ ποσοστὰ ἐπὶ τῶν αὐξήσεων, τὰ δὲ ποσοστὰ ταῦτα ἢ ἡ αὐτομάτως ἐπελθούσα, ὡς ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν τιμῶν καὶ τῶν εἰσπραξέων οὕτως αὐτῶν, ὑπερκαλύπτειν τὰς ἐκάστοτε ἐπιβληθείσας αὐξήσεις, δι' ὧν ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης νὰ δημιουργήσῃ ἐν ἐλάχιστον ὅριον ἀντιμισθίας, ἀναγκάσει πρὸς συντήρησιν τοῦ μισθωτοῦ, δὲ ἐδικαιοῦτο οὕτως εἰς αὐξήσεις τοῦ παγίου μισθοῦ τῆς, ὁ ποιοῦντος ἰσχυρισμὸς ἀπορριπτεῖται τυγχάνει, ὡς παντελῶς ἀβάσιμος, καθόσον διὰ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων δὲν καθορίζονται ἐλάχιστοι ὅριοι ἀποδοχῶν, ὥστε νὰ γεννηθῇ ἐνδεχομένως ζήτημα, ἐάν διὰ τῶν λαμβανόμενων ποσοστῶν καλύπτονται τὰ καθ' ὁρίζοντα ταῦτα ἐλάχιστα ὅρια ἀποδοχῶν, ἀλλ' ἐπιβάλλεται ποσοστὸν αὐξήσεως ἐπὶ τῶν ἐκάστοτε κατ' ἐλάχιστον ἀποδοχῶν, ἀσχετῶς τοῦ ποσού, εἰς ὃ αὐτὰ ἀ-ἐμχονται. Διὰ τὸν καθορισμὸν δὲ ἀφ' ἐξέρου τῶν αὐξήσεων τοῦτων ἀπεβλήσε προφανῶς ὁ νομοθέτης εἰς τὰς παγίως καταβαλλόμενας εἰς τὸν μισθωτὸν ἀποδοχὰς, α. καὶ μόνον ἡθέλησε νὰ προσαρμόσῃ πρὸς τὴν ἐκάστοτε ἐπερχομένην ὑψώσιν τοῦ τιμαριθμοῦ τῆς ζῆς, καὶ οὐχὶ εἰς τυχὸν καταβαλλόμενα εἰς τὸν μισθωτὸν ποσοστὰ ἐπὶ τῶν τιμῶν, τῶν εἰσπραξέων ἢ τῆς ἀξίας, ὧν ἡ ἐνδεχόμενη ἐκάστοτε αὐξομειωσις οὐδόλως ἐνδιαφέρει αὐτὸν ἐν προκειμένῳ. εἰς α. τοῦ ποσού αὐτῶν ἐξαρτωμένων ἐκ τῆς ἐκαστοῦ ἐμπορικῆς κινήσεως τοῦ ἐργαζομένου, δὲν θὰ ἦτο ἂν νοητὴ οἰαδῆποτε σχετικὴ ἐπέμβασις τοῦ νομοθέτου, καὶ αἴτινα καὶ κατὰ ρητάς, ἀλλως τε, διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 4520 καὶ 24000 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, οὐδόλως συνυπολογίζονται εἰς τὰς κατὰ τὰς ἀποφάσεις τοῦτας αὐξομειωσὶς ἀποδοχῶν. Συνεπὸς καὶ ἡ τυχὸν ἐπερχομένη αὐξήσις τῶν ποσοστῶν εἶναι παντελῶς ἀσχετὴ καὶ οὐδόλως δύναται νὰ συνυπολογισθῇ εἰς τὰς

δυνάμει τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καταβλητέας αὐξήσεις τῶν παγίων ἀποδοχῶν.

Ἀλλὰ καὶ ἐάν εἴτα ὡς ἡθέλον ὑπολογισθῇ αἱ εἰς τὸν μισθὸν ὃν καταβαλλόμεναι παγίαι καὶ λογικὴ ποσοστὰ ν' ἀποδοχαί, ἢ οὕτως ἐπερχομένη, ὡς ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐν λογικῇ ποσοστῶν ἀποδοχῶν, οὕτως εἰς τῶν συνολικῶν ἀποδοχῶν, οὐδεμίαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος θὰ εἴχε σηματοδότησιν καὶ οὐδομὴς θὰ ἐστέρει τοῦτον τοῦ δικαιοῦματος ἀπολήψεως καὶ τῶν ἐκάστοτε ἐπ' βαλλόμενων διὰ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων αὐξήσεων ἐπὶ τῶν κυρίων ἀποδοχῶν, καθόσον ἡ λογικὴ τῆς αὐξήσεως τῶν τιμῶν, τῶν εἰσπραξέων κλπ. οὕτως εἰς τῶν ἐκ ποσοστῶν ὑποχρεωτικῶς δύναται τῆς συμβάσεως ἐργασίας καταβαλλομένων εἰς τὸν μισθωτὸν ἀποδοχῶν, οὐδόλως δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς οἰκειοφελὴς αὐξήσις, πορευομένη ὑπὸ τοῦ ἐργοδοτοῦ καὶ ὡς τοιοῦτη συμψηφιστέα, κατὰ τὴν σχετικὰς διατάξεις τῶν οἰκίων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων εἰς τὰς δυνάμει αὐτῶν ἐπιβαλλόμενας αὐξήσεις

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΜΙΣΘΩΝ

ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΓΥΛΓ'

Παραγραφή περιοδικῶν παροχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως.

Διάκρισις τῆς φύσεως τῆς ὑπηρετικῆς μισθωτέας. ἵνα ἀναλεγῶς ἐφορμησθῇ, ἡ πενταετής ἢ διετής παρὰ γραφῇ τοῦ μισθοῦ. — Ἀξίαι εἰς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπόκειται εἰς πενταετὴ παραγραφὴν. — Ὑπηρεσία ἀποθηκαζέου ὑπαλλήλων. — Διοκοπὴ τῆς παραγραφῆς ἐκ τοῦ δικαιοστασίου.

Δὲν ἀποκλίνει ἡ παρατιθεμένη πρωτοδικεὺς ἀπόφαισις τῆς κρατούσης νομολογιακῆς γῶμης, ὅτι οἱ μισθοὶ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ὑπόκεινται ὅχι εἰς τὴν διετὴ παραγραφὴν τοῦ άρθρου 1 ἐδῶφ. 8 τοῦ νόμου ΓΥΛΓ' «περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν», ἀλλ' εἰς τὴν πενταετὴ τοιοῦτην τοῦ άρθρου 2 τοῦ ἀνωτέρω νόμου [οὗ ὡς ἐκ τῶν μνημονευμένων εἰς τὴν κατωτέρω ἀποφάσεων καὶ Α. Π. 14/1943, Ἐ. π. θ. Ἐ. ρ. γ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 33, σελ. 205, ἐνθα καὶ εἰσπραγτικὸν περὶ τοῦ ὅλου ζητήματος σημείωμα].

Τὸ ζήτημα νομολογιακῶς ἤδη ἔχει λυθῇ ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως τοῦτις, ἐν τούτοις ἔχουν θεωρητικὸν ἐνδιαφέρον οἱ ἀπόψεις, ποὺ ἀναπτύσσονται εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 70/1935 (ἀδημοσίευτον) ἀπόφ. Πρωτοδικείου Σπάρτης (εἰσηγητὴς ὁ τότε πρωτοδίκης καὶ ἤδη πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους Δ. Χατζηδόνης).

Αὗται συνοψίζονται ὡς ἑξῆς: «Κατὰ τὸ ἀρθρον 1 ἐδῶφ. 8 τοῦ ν. ΓΥΛΓ' «περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν» εἰς διετὴ παραγραφὴν ὑπόκειται αἱ ἀξιώσεις τῶν ἐν τῇ ἰδιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ διατελόντων διὰ τὴν μισθοδοσίαν ἢ ἀμοιβὴν ἢ ἄλλας ἀποδοχὰς. Δεδομένου ὅτι ὁλόκληρον τὸ ἄρθρον τοῦ νόμου τοῦτον ἀποτελεῖ πιστὴν μετὰφρασιν τῆς § 196 τοῦ Γερμ. Ἀστ. Κώδικος, ὡς εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἐκθεσιν τοῦ νόμου τοῦτου εἰσίζεται, πρὸς ἀεὶ ὑρῶσιν τῆς ἀληθείας τοῦ ἡμετέρου νόμου ἐννοίας πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ὑπὸ τῆς ἐπισήμης καὶ τῆς νομολογίας ἐν Γερμανίᾳ ἐρμηνεία τῆς ἀντιστοίχου γερμανικῆς διατάξεως.

Ὡς μαρτυρεῖ δὲ ὁ καθηγητὴς Γ. Μπαλῆς (Θέμ. ΜΕ'

430) ἐν Γερμανίᾳ οὐδέποτε ἐξηνέχθη ἡ γνώμη, ὅτι ἡ προκειμένη διατάξις τοῦ ἐδικοῦ 8 διακρίνει ἀνωτέρων, κατωτέρων, ἐλευθέριον ἢ βίναυσον ὑπηρεσιακὴν οἰκίαν. Τὸ κύριον εἶναι τὸ πρόκειται περὶ ὑπηρεσίας πρὸς ἰδιώτην.

• Εἰς τὴν μὴ ἀκριβολόγον μετάφρασιν τῆς ἐν τῷ γερμανικῷ κειμένῳ λέξεως «Dienstberechtigte», ἥτις σημαίνει γενικῶς ἐκείνους, εἰς ὃν δέον τὰ παρεχόμενα αἱ ὑπηρεσίαι διὰ τῆς λέξεως «κυρίων» μὴ δύναται βεβαίως νὰ ἀποδοθῇ ἡ σημασία, ὅτι ὁ ἑλλήν νομοθέτης ἠθέλησε νὰ μεταβιβάσῃ τὴν ἐννοίαν τοῦ κειμένου, ὅτι ἀνακριβὶς κατὰ τὰ λατίν «εὐφραση», καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὰς διαφόρους ἀρχὰς τοῦ γαλλικοῦ δικαίου, τὰς ὁποίας εἰς τὴν «ἐπισημειωτικήν» ἐκθεσιν τοῦ νόμου ἐδηλώσαμεν ὡς οἱ ἀπὸ κρουσεν. Ἐὰν ἠθέλε τοῦτο ὁ νομοθέτης, θὰ ἐξέφραζετο σαφῶς, ἀλλὰ καὶ θὰ ἔκαμνε μνείαν εἰς τὴν ἐισηγητικὴν ἐκθεσιν. Ἀξίων σημειώσεως εἶναι, ὅτι τὴν αὐτὴν ἑλλειψιν ἀκριβολογίας ὡς πρὸς τὴν λέξιν ταύτην πάσχει καὶ ἡ ἐκ τοῦ «ἐφέτου Γανδης (τοῦ Βελγίου) O. de Meubucacre γενομένη μετάφρασις εἰς τὴν γαλλικὴν τοῦ Γερμαν. Ἀστικοῦ κώδικος, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ λέξις αὕτη μεταφράζεται διὰ τῆς λέξεως «maitres» (σελ. 53). καὶ εἰς τὸν ἀρθρον 2 τοῦ νόμου ἀναφερόμεναι μισθοδοσίαι καὶ συντάξεις, αἵτινες ὑπάγονται εἰς δευτέραν παραγραφὴν, εἶναι οἱ λοιπαί, αἱ μὴ περιλαμβανόμεναι εἰς τὸ ἐδάφ. 8 τοῦ ἀρθρου 1. αἱ παρεχόμεναι δηλοδότης ὑπηρεσίας πρὸς τὸ δημόσιον ἢ ἄλλα νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

• Ἐφ' ὅσον δὲ εἰδικὴ διατάξις, διατηρηθεῖσα ἐν ἰσχύϊ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ νόμου ΓΥΛΓ', ἡ τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ νόμου ΧΑ' τοῦ 1877 ἐρρυθμίσει τὰς τῆς παραγραφῆς τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπαγετών, ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ νόμου ΓΥΛΓ' ρυθμίζεται ἡ παραγραφὴ τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν διαφόρων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲ ἐρρυθμίζεται κατὰ τὴν νομοθετησάν τοῦ νόμου ΓΥΛΓ' ὑπὸ εἰδικῶν διατάξεων.

• Ὡστε δὲν εἶναι ἀνάγκη εἰς τὰς μισθοδοσίας τοῦ ἀρθρου 2 νὰ περιληφθῶσιν αἱ τοιαῦται τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, τῶν παρεχόντων ὑπηρεσίας ἀνωτέρας τάξεως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ (ὡς υποστηρίζει ὁ Γ. Ροῦτς, ἐν Θεμ. ΜΕ' 520).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5126/1943

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδικὴς κ. Θ. Βλαχόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Φιλίππιδης, Κ. Μαρνισαίδης

Κατὰ τὸν ἀρθρον 2 τοῦ νόμου ΓΥΛΓ' 1909 «περὶ βρυσχυπροθέσμων παραγραφῶν» εἰς πεντηετὴ παραγραφὴν ὑπόκειται, μετὰξὺ ἄλλων, καὶ αἱ ἀξιώσεις περὶ ὀφειλομένων προσόδων, μισθοδοσιῶν, συντάξεων, διατροφῶν καὶ πάσης ἄλλης περιοδικῶς ἐπαναλαμβανομένης παροχῆς. Ὡς τοιαύτη δὲ, ὑποκειμένη εἰς τὴν ὡς ἄνω παραγραφὴν, νοεῖται κατὰ τοὺς ν. 7 § 6 Κωδ. 739 Ν. 5 Βασ. 59.14 Ν. 11 Βασ. 34, 4, πᾶσα ἐκ τῶν προτέρων καθωρτισμένη παροχὴ κατὰ τὸ περιεχόμενον τῆς, ἐπαναλαμβανομένη καθ' ὅρισμα χρόνικα διαστήματα καὶ μὴ τελοῦσα, ὡς πρὸς τὴν γένεσιν τῆς, ὑπὸ αἰτίας τινος (Α Π. 201/1941 Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. ἔτος 1ον, σελ. 145, Α. Π. 221/1941 Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. ἔτος 1ον, σελ. 262, Α. Π. 46/1942 Θεμ. ΝΓ' σελ. 309, Α. Π. 221/1942 Ἐργ. Δικ. ἔτος 1ον, σελ. 172, Contra Γ. Μαριδάκης, Ἡ ἐννοία τοῦ ὅρου μισθοδοσία κλπ. Ἐργ. Δικ. ἔτος 1ον, σελ. 22). Οὕτω καὶ πᾶσα παροχὴ, ἀπορροεῖσα ἐκ συλλογικῆς τινος συμβάσεως, ὡς ἡ ἐν προκειμένῳ ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἀναινύμων ἐται-

ριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων, ὑπόκειται εἰς τὴν ἀνωτέρω πεντηετὴ παραγραφὴν, ἐφ' ὅσον φέρεται τὰ ἐκτεθέντα ἡγῆσται τῆς περιοδικῆς παροχῆς (Πρωτ. Ἀθηνῶν 2962/1943 Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. ἔτος 2ον, σελ. 46) καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν βεβαίως οἱ πρόκειται περὶ παροχῆς ἀξιωματικῆς παρὰ ὑπαλλήλου, τοῦ ὁποίου τὴν ἐννοίαν καθορίζει ἡδη διὰ τὸ χρητοῦν δικαίον τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ νόμου 1231/1918 «περὶ θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστροφῆς αὐτοῦ», εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἀποφασιστικὴν, προκειμένου περὶ τοῦ δικαίου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, παραπέμπει τὸ ἀρθρον 1 ἐκ 2 τοῦ νόμου 866/1937 «περὶ προσθήκης δικαίου εἰς τὸν πρὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νομον κλπ. (Ν. Α. 1093) 942 Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. ἔτος 1ον, σελ. 72», διότι ἄλλως, ἂν πρόκειται περὶ ὑπηρεσίας, παρέχοντος τὴν μορφήν τῆς βαρυπολέμου, κατὰ τὴν κοινὴν ἀντίληψιν, ἔσας οὐκ ἀρμόζεται ἡ ἐκ τοῦ ἀρθρου 1 ἐκ 8 τοῦ νόμου 866/1937 ἔκδοσις Ν. Α. ΓΥΛΓ' διὰ τὰς παραγραφὰς (Α Π. 241/1941 Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. ἔτος 1ον, σελ. 261). Ἐν προκειμένῳ, καθ' ὃν ἱστορεῖται ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἄνωγῃ, προκειται περὶ ἀποθηκεύσεως, ἢ οἱ περὶ ὑπαλλήλου, κατὰ τὴν ἐννοίαν τῶν ὡς ἄνω διατάξεων, δοθέντος ὅτι ἡ ἐργασία τοῦτοῦ, λόγῳ τῆς ἀπειρουμένης εἰδητικῆς καταστάσεως διὰ τὴν ἐπιβλεψὴν ἐπὶ τῆς εἰσπαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ἐμπορευμάτων, βάσει εἰδικῶν ἐγγράφων καὶ ὑπηρεσιακῶν ἐντολῶν, εἶναι κατὰ κύριον χιμακτικὴ πνευματικὴ, διακρινόμενη βυσσὺς τῆς τοῦ ἀπὸ ἐπὶ ἀποθήκης (Α Π. 241/1942 Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. ἔτος 1ον, σελ. 53). Ἀποδεικνυμένων δὲ τῶν περιστατικῶν τούτων, ἐφαρμογὴν ἔχει καὶ ἐν τῇ κρίσει ἀξιώσει ἡ πενταετής παραγραφὴ, κρινόμενον ὅμως ὅτι εἰς ταύτην δὲν ὑπάγονται οὐδ' αὖτὸ τοῦ ἔτους 1937 ἀξιώσεις, λόγῳ τοῦ μεσολαβήσαντος δικαιοσυστήματος. Ἀλλως, εἰς κατ' οὐσίαν ἀποδείχθη, ὅτι δὲν ἦτοί ἐργασίαν ὑπαλλήλου, ἀλλ' ὑπηρεσίαν, ἐφαρμογὴν ἔχει ἡ διετής παραγραφὴ, ἀλλ' οὐχὶ διὰ τὸς ἐνεφύθεν τοῦ 1938 ἀξιώσεις πάλιν λόγῳ τῆς μεσολαβήσεως ἐκ τοῦ δικαιοσυστήματος διακοπῆς.

ΔΙΚΑΙΟΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ

ΑΚΥΡΩΣΙΣ ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΞΙΑΣ

ΜΗ ΝΟΜΙΜΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

Ἀναλογικὴ ἐφαρμογὴ τῶν περὶ ἐντολῆς διατάξεων

Ἀμετάκλητος ἡ πρᾶξις ἐκλογῆς διοικητικοῦ συμβουλίου, ἂν μὴ προσβληθῇ νομίμως κατὰ διαδικασίαν ἀρθρου 9 νόμου 281 — Συνμελοποιεῖς διὰ λογαριασμὸν σωματείου μισθώσεως ὑπὸ πρέσβου μετὰ λήξιν θητείας τοῦ ἀκυροῦ. Ἐφαρμογὴ τῶν περὶ ἀντιπροσωπεύσεως καὶ ἐντολῆς διατάξεων, ἐν οἰκῇ τοῦ καταστατικοῦ.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 611/1943

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδ. κ. Κ. Παπαμιχαλοπούλος
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Στέας, Δ. Πανισαίδης

Ἀποῦ τὸν ἀρθρον 9 τοῦ ν. 281 «περὶ σωματείων» διέγραψεν εἰδικὴν διαδικασίαν διὰ τὴν προσβολὴν τῶν πράξεων τῆς γενικῆς συνέλευσεως, ἐπεὶ οἱ ταύτης μὴ τηρηθεῖς αἱ πρᾶξεις τῆς συνέλευσεως καὶ συγκεχυμένους ἢ καθ' ἣν ἐκλέγεται διοικητικὸν συμβούλιον, ὡς ἀναγκαζομένη εἰς τὸ ἐσωτερικὸν δικαίον τῶν σωματείων καὶ μὴ θίγουσα καθαρῶς ἀτομικὰ δικαιώ-

ματα τῶν μελῶν αὐτοῦ ἢ καὶ τρίτων, καθίσταται ἀμετάκλητος καὶ δὲν δύναται νὰ προσβληθῇ ἐπὶ ἀκυρώσει ἐνώπιον οὐδενὸς δικαστηρίου (*Καποδίστρια*, Τὸ δίκαιον τῶν σωματείων § 29 σελ. 54 σημ. 1. *Εφ. Θεσ.* 269[1938 Ν° 315]). Συνεπῶς καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης περὶ μὴ νομίμου ἐκπροσώπησης τοῦ ἐνάγοντος σωματείου ἐν τῇ παρούσῃ ἵκη ὑπὸ τοῦ Μ. Τ., ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ γενικὴ συνέλευσις, ἣτις ἐξελέξεν αὐτὸν ὡς πρόεδρον αὐτοῦ, συνεκροτήθη διὰ διαφορῶν, ὅτι καὶ παρὰθέτει, λόγους, μὴ νομίμως, ἀπεικλῶν προσβολὴν τοῦ κύρους τῆς πράξεως τῆς γενικῆς συνελεύσεως τοῦ ἐναγοτος σωματείου καθ' ἣν ἐξελέγη πρόεδρος αὐτοῦ ὁ Μ. Τ., ἀπορριπτὸς ἐστίν, ὡς μὴ νόμιμος.

Ἐκ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ σωματείου, συντασσόμενου ἐγγράφῳ καὶ ψηφίζομένῳ ὑπὸ τῆς συνελεύσεως τῶν μελῶν, ρυθμίζονται τὰ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ (Νόμος 281 ἀρθρὸν 2) καὶ καθορίζεται καὶ ἡ ἐκτασις τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς ἐξουσίας ἐκάστου ὁργάνου τῆς διοικήσεως αὐτοῦ, ἣτις δύναται ν' ἀντιπαρῇ καὶ κατὰ τρίτων (*Καποδίστρια*, Τὸ δίκαιον τῶν σωματείων § 42 σημ. 1. *Ἰδε καὶ Παλαῖ, Γενικαὶ ἀρχαὶ* (κατὰ τὸν ἀστικὸν κώδικα) σελ. 40 καὶ ἀρθρ. 68 ἀστικοῦ κώδικος). Ἐν προκειμένῳ, τὸ ἐνάγον σωματεῖον, διὰ τοῦ πρώτου λόγου ἀκυρότητος τῆς μισθώσεως, ἰσχυρίζεται, ὅτι τυγχάνει αὕτη ἀκυρὸς, διότι ὁ ὡς πρόεδρος καὶ ἐκπρόσωπος αὐτοῦ συνυπολογιστὴς ταύτης Γ. Κ. δὲν ἦεν τοιοῦτος καθ' ὃν χρόνον συνυπολόγησε ταύτην, ὥστε ἡ θητεία αὐτοῦ εἶχε λήξει. Πράγματι δὲ ἀποδεικνύεται ἐκ μὲν τοῦ καταστατικοῦ τοῦ σωματείου καὶ συγκεκριμένως ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 11 § 3 αὐτοῦ ὅτι ἡ θητεία τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ σωματείου καὶ συνεπῶς καὶ τοῦ προέδρου του ἦτο ἑὸς ἐτους, ἐκ δὲ τῶν βιβλίων τοῦ σωματείου, ἦτοι τῶν βιβλίων πρακτικῶν συνεδριάσεων γενικῆς συνελεύσεως καὶ διοικητικοῦ συμβουλίου, ὅτι ὁ συνυπολογιστὴς τὴν μίσθωσιν ταύτην ὡς πρόεδρος τοῦ σωματείου Γ. Κ. μετὰ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου εἶχον ἐκλήγῃ τὴν 21 Μαρτίου 1941, καὶ ἐκ τοῦ προσαγομένου καὶ ἐπικυλισμένου μισθωτηρίου, ὅτι ἡ μίσθωσις συνυπολόγηθη τὴν 8 Σεπτεμβρίου 1942 ἦτοι μετὰ τὴν λήξιν τῆς θητείας τοῦ συνυπολογιστῆρος αὐτὴν προέδρου. Ἐν τοιαύτῃ οὖως περιπτώσει ἀνακύπτει ὄντως ὁ νομικὸν ζήτημα πότεν τὸ κύρος τῆς μισθώσεως ταύτης ὡς πρὸς τὸ σωματεῖον, τελεσθείσης μετὰ τὴν λήξιν τῆς θητείας τοῦ συνυπολογιστῆρος αὐτὴν προέδρου, τῆς καθουσιζομένης διὰ διατάξεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ σωματείου. Ποῖον τὸ περιχόμενον τῆς νομικῆς σχέσεως τῆς ὑφισταμένης μετὰ τῶν διοικητικῶν καὶ τοῦ σωματείου ἀρκεύοντος ἀμφισβητεῖται (*Regelsberger Μαριδάκη*, 1 § 83. *Καποδίστρια*, Τὸ δίκαιον τῶν σωματείων § 31 σημ. 1, 2). Κρατεῖ πάντως ἡ γνώμη ὅτι, ἐπὶ τῆς σχέσεως ταύτης, ἐν οἰκῇ τοῦ καταστατικοῦ, αἱ περὶ ἀντιπροσωπεύσεως καὶ ἐντολῆς διατάξεις ἔχουσιν ἐπιβλητικὴν κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογὴν (*Παλαῖ, Γενικαὶ ἀρχαὶ* § 19 σελ. 43 καὶ § 18 σελ. 40. *Καποδίστρια*, ἐνθ' ἂν, § 31. *Ἰδε καὶ* ἀρθρ. 68 ἐδ. 2 ΑΚ καὶ ἐκθεσὶν ἐισηγητοῦ *Μαριδάκη*, Δίκαιον τῶν προσώπων σελ. 72 ἐπικρ. Νομολ. Ἐφετηρίαν Θεμίδος «Νομικὰ Πρόσωπα» ἀριθ. 352 ἐλ.) καὶ ὅτι εἰδικώτερον, ἐὰν οἱ διοικοῦντες τὸ σωματεῖον συνάψωσι δικαιοπραξίαν ἢ ἐπιχειρήσουν πράξιν ἢ παράλαιν πέραν τῶν ἀποτεθειμένων αὐτοῖς ἐξουσιῶν ἢ ἐὰν ἐν ὀνόματι αὐτῶν συνάψωσι δικαιοπραξίαν ἢ ἐπιχειρήσουν πράξιν ἢ παράλαιν πρὸς ἄλλους μὴ ὄντα ἐκπρόσωποι τοῦ σωματείου, ἡ εὐθύνη τούτων ρυθμίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν περὶ ἀντιπροσωπεύσεως ἀνευ πληρεξουσιότητος. Ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει τὸ καταστατικὸν τοῦ σωματείου δὲν οὐρίζει τι, ἀλλ' οὔτε καὶ ὁ συνυπολογιστὴς τὴν μίσθωσιν, ὡς πρὸς

δρὸς τοῦ σωματείου, ἐκτετατὰ πληρεξουσιότητα πρὸς συνυπολόγησιν αὐτῆς, ἀφοῦ ἡ θητεία τουτοῦ εἶχε λήξει. Γνωστὸν δὲ εἶναι, ὅτι ἡ ἐξουσία τῶν διοικητικῶν σωματείων λήγει καὶ διὰ τῆς παύσεως τοῦ χρόνου, δι' ὃν οὐδὲ ἐξέλεγοντο ὑπὸ τῆς συνελεύσεως (*Καποδίστρια*, ἐνθ' ἂν, § 33 σελ. 61). Ἀρὰ ἐφαρμογὴν ἔχουσιν αἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω περὶ ἀντιπροσωπεύσεως ἀνευ πληρεξουσιότητος ἀρχαί. Βασεῖ ὁμως τῶν ἀρχῶν τούτων οὐδεμία ὑποχρεώσις γεννᾶται διὰ τὸν ἀντιπροσωπευόμενον ἐκ τῶν προξένων τῶν γενομένων ἀνευ πληρεξουσιότητος (*Α. Π. 151[1922] 184[1926]*), ὡς πρὸς τὸν ὅτιον αἱ προξεν. οὐδεὶς εἶναι ἄκυρος (*Α. Π. 131[1892] Γ' 486, Ε. Α. 19[1908] Θ' 656*). Ἀλλὰ καὶ ἂν οὐδεὶς περαιτέρω, ὅτι ἐν τῇ κρινομένῃ περιπτώσει συντρέχει ἡ περιπτώσις τῆς ἀντιπροσωπεύσεως καθ' ἣν ἐκλήθη ἡ πληρεξουσιότης καὶ πάλιν ἄκυρος εἶναι διὰ τὸ ἐνάγον σωματεῖον ἡ μίσθωσις α') διότι ὁ συμβληθεὶς ὡς πρὸς τὸν τὸ σωματεῖον ἐγνώριζε τὴν ἀνακλησιν τῆς δουλείας αὐτοῦ πληρεξουσιότητος (*Α. Π. 8[1930]*), β') διότι ἡ ἐναγομένη ζητεῖ ἐκ τῆς συμβολῆς νὰ περισθῇ ὡρέλειαν (*Α. Π. 131[1926]* καὶ γ') ὅτι ἄλλως δὲν ἰσχυρίζεται οὕτη, ὅτι ἡ νομὴ συγγνωστῶς τὴν τοιαύτην λήξιν τῆς θητείας τοῦ συνυπολογιστῆρος τὴν μίσθωσιν τῶς προέδρου τοῦ ἐνάγοντος σωματείου (*Α. Π. 154[1926, Ε. Α. 765[1929] ΜΒ' 69]*). Εἶναι συνεπῶς, ἐνεκα τῶν λόγων τούτων, νόμιμος καὶ βάσιμος ὁ πρῶτος λόγος ἀκυρότητος τῆς μισθώσεως, ὅστις οὕτω δέον νὰ γίνῃ δεκτός, καὶ ἀναγνωρισθῇ ἡ μίσθωσις αὐτὴ ὡς ἄκυρος διὰ τὸ ἐνάγον σωματεῖον.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ
ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΝΟΜΟΥ Γ' 3Δ''Ανακοπὴ κατ' ἀποφύσεως πρὸ τοῦ νόμου
765[1943]

Περιορισμὸς τοῦ ἐν δίκῳ μέσου ἀνακοπῆς εἰς μόνην περίπτωσιν ἀκύρου ἐρηνοδικίας κατὰ νόμον 765[1943], ἀναφέρεται εἰς ἀποφάσεις ἐκδοθείσας μετὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ. Ἰσχυρὸν νόμος κατὰ τὸν χρόνον ἐκδόσεως τῆς αποφάσεως ρυθμίζει ἀγκυρὴν ἐνδίκου μέσου.

Ὁ τροποποιητικὸς τοῦ β. δ. 1[14 Αὐγούστου 1920] περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου 129[18] κλπ. νόμος 765[1943] 913 (ἐπὶ τῇ ἐργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 51, σελ. 63[1]) περιορίζει τὸ ἐνδίκον μέσον τῆς ἀνακοπῆς μόνον ἐν περιπτώσει ἀκύρου ἐρηνοδικίας.

Ἐνεσθὲν προέκυψε τὸ ζήτημα ἂν ὁ περιορισμὸς ἀναφέρεται καὶ εἰς τὰς πρὸ τοῦ νόμου 765[1943] ἐκδοθείσας ἐν ἡ ἀποφάσεις κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ' 3Δ' καὶ περὶ αὐτοῦ ἀσχυρίζεται ἡ πρώτη ἐπὶ τοῦ ζητήματος, μετὰ τὸν νόμον 765[1943], ἐρηνοδικιακὴ ἀπόφασις.

Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν 1770[1943]

Εἰρηνοδικὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Γ. Ξηνοτάκης Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ρυκανᾶς, Ι. Σιδηρόπουλος

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀπὸ 4 Ὀκτωβρίου ἐ. ε. ἀνακοπῆς τῶν ἀνακοπόμενων κατὰ τῆς ἐπ' ἀριθ. 1592 τῆς 13 Σεβρίου ἐ. ε. ἐνέστη ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τουτοῦ ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1920 διατάγματος περὶ κωδικοποιή-

ως εἰς τὴν ἐνιαυτὸν κείμενον τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ΓΘΩ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ., ὡς τὸ ὑπο ἐργοποιοῦν ἤθη μεταγενεστέρως καὶ ἰσχύει, πρὸς τὴν ἐνστάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 765 νόμου (13 Ὀκτωβρίου 1943), νομίμως καὶ ἐμπροθέτως ἀσκήσειαν, συμφώνως πρὸς τὸ ἰσχύον κατὰ τὴν οὐνταξιν αὐτῆς ἀρθ. 16 τοῦ προνοηθέντος διατάγματος, καταβληθέντων καὶ τῶν δικαστικῶν ἐξόδων τῆς ἐρήμην δίκης καὶ τῆς νέας συζητήσεως, δεκτῇ τύποις καθίσταται, ἐξαφανιστέα δὲ ἡ δι' οὗτῃς ἀνακοπτομένη ὑπ' ἀριθ. 1592 ἐ. ἑ. ἐρήμην ἀποφασίς τοῦ δικαστηρίου τούτου καθ' ὅλης αὐτῆς τὸς διατάξεις, πλην τῆς περὶ ἐξόδων καὶ τελῶν, καὶ ἐξεταστέα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή τοῦ ἐάγοντος κατὰ τοῦ ἐνιγομένου. Ἡ περὶ ἀπαρἀδέκτου τῆς ἀνακοπῆς ἐνστάσις τοῦ καθ' οὗ ἡ ἀνακοπὴ καὶ ἐπὶ τὸ λόγῳ οἷον δυνάμει τοῦ ἀρθ. 4 § 6 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 765 νόμου δὲν συγχωρεῖται ἀνακοπὴ κατὰ τῶν ἐρήμην ἐκδιδόμενων ἀποφάσεων, εἰμὴ μόνον ἐν περιπτώσει ἀκύρου ἐρημοδικίας, ἥ τις ἀνακοπὴ δέον νὰ κατατίθεται ἐντὸς δημέρου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως, καὶ τῆς παραγράφου 4 τοῦ αὐτοῦ ἀρθρου, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθρου τούτου, συντακτικοῦ χαρακτῆρος καὶ περιοχομένου, ἐφαρμόζονται καὶ ὑπὸ τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ γεγονημένων ἀξιώσεων καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἡγῆ ἐκκρεμῶν δικῶν, ἐφ' ὅσον μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἰσχύος αὐτοῦ δὲν ἐξεδόθη ἐπ' αὐτοῦ προδικαστικὴ τοῦλάχιστον ἀπόφασις, τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου συζητήσεως τὸν φερομένης δι' ἀπλῆς κλήσεως, ἀπορρίπτεται ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, καθ' ὅσον κατὰ τὸν χρόνον τῆς συνάξεως τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀνακοπῆς (4 Σ)βρίου 1943) δὲν ἰσχυρεν ὁ νόμος 765, δημοσιευθεὶς τῇ 13 Ὀκτωβρίου 1943 καὶ ἰσχύσας ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης τῆς δημοσιεύσεώς του, συμφώνως τῷ ἀρθρῳ 9 αὐτοῦ, ἀνεξαρετήτως τοῦ οἷον τὸ συγχωρητὸν ἢ μὴ τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀνακοπῆς κατὰ τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἰσχύοντος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως οὗτῃς. ἡ ἀρχὴ δὲ αὕτη, δι' ἧς ἀναγνωρίζεται ὁ σεβασμὸς πρὸς τὰ κεκτημένα δικαιώματα, ἀπορρέει ἐκ τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ νόμου Τη Α' τοῦ 1856, καθ' ὃ ὁ νόμος ὁρίζει περὶ τοῦ μέλλοντος μόνον καὶ δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν δυνάμιν. Ἐπομένως καὶ ἂν δὴ τοῦ νόμου 765 τῆς 13ης Ὀκτωβρίου 1943, ἰσχύσαντος ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεώς του, κατοργήθη τὸ πρὸς ἀνακοπὴν δικαίωμα, τοῦτο δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῆς ἀνακοπτομένης ἀποφάσεως, ἥτις ἐκδοθεῖσα τὴν 13 Σεπτεμβρίου ἐ. ἑ. δὲν ὑπόκειται ὑπὸ τὸ καὶ αὐτοῦ (Α. Π. 696]1928, Θ. Μ' σελ. 181), ἀλλ' οἱ ὅροι τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐνδίκου μέσου καὶ ἡ διαδικασία ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἰσχύοντος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀσκήσεως καὶ τῆς ἐκδικάσεως τούτου (Α. Π. 140]1941 Θ. ΚΑ' σελ. 58). Ἐκτὸς αὐτῶν ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀριστική, οἱ δὲ διατάξεις τοῦ νόμου 765 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ἐκκρεμῶν δικῶν, ἐφ' ὅσον μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἰσχύος τοῦ δὲν ἐξεδόθη ἐπ' αὐτῶν προδικαστικὴ τοῦλάχιστον ἀπόφασις.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΕΠΙΔΙΚΑΣΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΣ

Διαδικασία Προέδρου

Δικαίωμα Προέδρου πρὸς ἐπιδίκασιν προσωρινῶς, λεγῶν διατροφῆς τοῦ μισθοῦ, μερὸς ἀπαιτήσεως μισθῶν εἰς τὸ παρελθὸν ἀναγομένων.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 10355]1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδικὴς κ. Σπ. Παυλοπούλου
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Γαυλῆς, Ι. Καρδουρᾶς

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ καθ' οὗ οἱ ἡ προκείμενῃ αἰτήσεις δὲν ἐμπίπτει εἰς τὸς περιπτώσεις τοῦ ἀρθρου 634 Α § 1 τῆς Πολιτ. Δικ., καθὸ διώκουσα τὴν προσωρινὴν ἐπιδίκασιν μισθῶν «παρωχημένου χρόνου», οἷον δὲν παρέχουσιν ἔδωκος ἐ ἀρμογῆς εἰς τὸ ἀνωτέρω ἀρθρον, διὰ τοῦ ὁποίου, ὡς ἐκ τοῦ ἐπιδιωχθέντος δι' αὐτοῦ σκοποῦ συντηρήσεως τοῦ δικαιούχου, ἐλετρωπῇ ἡ προσωρινὴ ἐπιδίκασις περιοδικῶν ἐν γένει παροχῶν, ἀνοφερομένων μόνον εἰς τὸ μέλλον, ἀπορριπτέως τυγχάνει ὡς ἀβάσιμος, διότι εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι κατ' ἀρχὴν προσωρινὸν μέτρον δὲν δύναται νὰ βοηθῇ διὰ τὸ παρελθόν, δι' ὃ καὶ προκείμενου περὶ τῶν λοιπῶν κατὰ τὸ ἀρθρον 634 Α § 1 προσωρινῶς ἐπιδικαζομένης ἀπαιτήσεως ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει μειώσεως ἢ ἀπωλείας τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος, ἐκ στερησεως διατροφῆς καὶ ἐξ ὀρειλομένης ἐκ τοῦ νόμου, ἐκ συμβάσεως ἢ ἐκ διατάξεως τελευταίας βουλῆσεως τοιαύτης, προσωρινὴ ἐπιδίκασις δύναται νὰ γίνῃ μόνον διὰ τὸν ἀπὸ τῆς υποβουλῆς τῆς περὶ τούτου αἰτήσεως καὶ ἐφεξῆς χρόνον, ἀφοῦ, ὅσον ἀφορᾷ τὸ παρελθόν, συνετηρήθη ὁπωδῆποτε ὁ δικαιούχος, πλην ὅμως προκειμένου περὶ ἀπαιτήσεως ἐν γένει ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐκ λογῶν προφανῶς ἰδιαιτέρως ἐνόου καὶ προστασίας τῆς τάξεως τῶν ἐργαζομένων προστασίας πολλὰπλῆς, ἄλλως τε, καὶ ποικιλοτρόπως ἐκδηλουμένης ἐν τῇ καθόλου νομοθετικῇ πολιτικῇ τῶν νεωτέρων χρόνων, ρητῶς καὶ σαφῶς διὰ τῆς προνοηθείσης διατάξεως τοῦ ἀρθρου 634 Α § 1 ἐδ. δ' ὁρίζεται, ὅτι ὁ Πρόεδρος δύναται νὰ ἐπιδικάσῃ προσωρινῶς καὶ ἀπαιτήσεις «καθυστερουμένων μισθῶν», οἷον, προδήλως, τυγχάνουσιν οἱ εἰς τὸ παρελθόν ἀναγόμενοι (Ἀποστολ. Πούλου, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν τευχ. Β' 1940 § 119 σελ. 215). Αἱ σκέψεις δὲ οἷον ὁ οὕτως καθυστεροῦνται μισθοὶ ὑπάλληλος δυνατόν νὰ ἐξακολουθῇ εἶναι νὰ ἐργάζονται παρὰ τῷ ἐργοδότη καὶ νὰ λαμβάνῃ τὸν τρέχοντα μισθὸν τοῦ ἡ ἀπολυθεὶς τυχόν νὰ ἀνεῦρεν ἄλλαχού ἐργασίαν, οὐδαμῶς δύνανται νὰ φέρωσι, καθ' ὃ ὑποστηρίζει ὁ καθ' οὗ, εἰς ἀντίθετον πρὸς τὴν ὡς ἀνω ρητὴν καὶ σαφεστάτην διάταξιν ἐρημείαν ἢ νὰ γεννήσωσιν, ἀληθῶν τῶν περιστατικῶν τούτων ἀποδεικνυομένων, τύποις ἀπαρἀδεκτον τῆς αἰτήσεως, ἀπάντων τούτων ἀναγομένων ἁπλῶς εἰς τὴν οὐνιστικὴν ἐκτίμησιν τῆς ὑπάρξεως κατεπεύγοντος καὶ κινδύνου ἐκ τῆς ἀναβολῆς, δικαιολογούντων τὴν προσωρινὴν ἐπιδίκασιν.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

853]1943. ΝΟΜΟΣ.— Περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἀρθρου 634 Α τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

(Ε.Κ. τ. Α'. φ. 366 τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 2032]1923 Ὀκτωβρίου 1939 προστεθεῖσα παράγρ. 4 εἰς τὸ ἄρθρον 634 Α τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Εἰς τὰς περιπτώσεις α', β' καὶ δ' τῆς παραγράφου 1 τὸ προσωρινῶς ἐπιδικάζομενον ποσὸν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν τῷ συνόλῳ τὸ ἥμισυ (1/2) τῆς πιθανολογουμένης ἀπαιτήσεως, οὐδὲ τὸ 1.000.000 (ἐν ἑκατομύριον) δραχμὰς (1).

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ὀκτωβρίου 1943.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

38160]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας Περὶ παρατάξεως τῆς προθεσμίας ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως εἰς τὰς θέσεις τῶν τῶν κατὰ τὸν πόλεμον 1940—1941 στρατευθέντων.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει 1) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1336]1941 Νομ. Διατάγματος 2) τὴν ἀπὸ 30]10]1943 γνωμάτευσιν τοῦ Συμβουλίου Ἑργασίας 3) τὴν ἀπὸ 29]5]43 ὑπ' ἀριθ. 7933 ἡμετέραν ἀπόφασιν.

Ἀποφασίζομεν

Παρατείνομεν ἐπὶ ἐν εἰσέτι ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς λήξεως αὐτῆς τὴν ἐν τῷ νόμῳ 3514 ἀρθρ. 4, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀρθρ. 11 τοῦ Ἀν. Νόμου 547]1937, ὁριζομένην προθεσμίαν περὶ ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως εἰς τὰς θέσεις τῶν τῶν ἐπαναλαβόντων τὴν ἐργασίαν τῶν στρατευθέντων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, τεχνιτῶν, ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1940—41 στρατευθέντων.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (2).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Νοεμβρίου 1943.

(1) Πρόκειται περὶ τῆς προσωρινῆς ἐπιδικάσεως ἐναντὶ τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ μισθοῦ ὑπὸ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν ἢ τοῦ Εἰρηνοδίκου, λόγῳ προσωρινῆς διατροφῆς (2) Ἀπεστάλη πρὸς δημοσιεύσιν εἰς Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ἐξεδόθη βάσει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1336]1943 ν.δ. Ἐ.π.ι.φ. Ἐ.ρ.γ. Δ.ι.κ. τόμος α' τευχὸς 18, σελ. 572 καὶ ἀπέχεται μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 7933]1943 ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας (Ἐ.π.ι.φ. Ἐ.ρ.γ. Δ.ι.κ. τόμος β', τευχὸς 45, σελ. 440).

39500]1943 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας Περὶ οὐξήσεως ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1943 ἀποδοχῶν ὑπαλλήλικῶν, ὑπηρετικῶν καὶ ἐργατοτεχνικῶν προσωπικῶν παντὸς ἐργοδότη.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Νομ. Διατάγματος περὶ οὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]41 ὁμοίου μετὰ συμφωνίαν ἀπὸ 6—10—43 γνώμην τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

Ὅριζομεν ὅπως:

1) Προσαυξηθῶν κατὰ 50 ο/ο καὶ ἀπὸ 1 11-43 πᾶσαι οἱ κατὰ τὴν 30-10-43 καταβαλλόμεναι εἰς χοῦμα ἀποδοχαὶ παντὸς τοῦ ὑπαλλήλικου, ὑπηρετικῶν καὶ ἐργατοτεχνικῶν προσωπικῶν (μονίμου, ἐκτάκτου, ἐπὶ συμβάσει κλπ.), ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, παντὸς ἐν τῇ χώρῃ φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου συνδεομένου ὡς ἐργοδότη μετὰ τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

2) Ὡς ἀποδοχαὶ θεωροῦνται πᾶσαι οἱ εἰς χοῦμα ἀμοιβαί, αἱ λαβῆναι ἢ ἐδικα οὗτο λαμβάνειν μέχρι τῆς 3]10]1943, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ποσοστῶν ἐπὶ τοῖς ἐκτάκτοις τῆς τιμῆς, ἀξία: ἢ εἰσπράξεως, τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, βελτιώσεως οὗτο κ.λ.π., τῶν τυχόν κατὰ μῆνα Ὀκτωβρίου χορηγηθεισῶν ἐκτάκτων ἐφ' αὐτῶν οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων ἢ πιστώσεων ἢ προκαταβολῶν δι' ἱματισμόν, ὑπόδοξιν ἢ προμήθειαν τροφίμων κλπ., ὡς καὶ τῶν τυχόν καταβαλλομένων προσθέτων ἐπιδομάτων κινδύνου καὶ ὑπερωριῶν.

3) Προκειμένου περὶ μισθωτῶν ἀμειβομένων κατ' ἀποκοπὴν, καθ' ὅραν, καθ' ἐβδομάδα κλπ. (ὡς μετὰ φορεῖς, ὑποδηματεργαταί, καλφαλίκι κλπ.) ἢ ἀνωτέρω κατὰ 50 ο/ο προσαυξήσεως θέλει ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῆς κατὰ μονάδα χρόνου ἢ ἐργασίας ἀμοιβῆς.

4) Προκειμένου περὶ μισθωτῶν, ἐφ' ὧν ἔχει ἐπιβληθῇ δι' ἀποφάσεως ἡμῶν τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἢ κατὰ 50 ο/ο προσαυξήσεως θὰ ὑπολογισθῇ προκειμένου μὲν περὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετικῶν ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ μισθοῦ, τὸ δὲ οὕτω προκύπτων ποσὸν θέλει μειωθῇ κατὰ τὸ ὑπὸ τῆς καθιερούσης τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν ἀποφάσεως ποσοστὸν, προκειμένου δὲ περὶ ἐργατοτεχνικῶν ἐπὶ τοῦ λαμβανομένου μέχρι τῆς 30/10/43 ἡμερομισθίου καὶ ἀνεξαρτήτως ἀν γίνηται ἢ οὐ χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἔστω καὶ δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη.

5) Ἐργαζόμενοι, οἵτινες δὲν λαμβάνουν συσσίτιον, στερούμενοι μονίμου ἐργοδοτοῦ, λαμβάνουν αὐξήσιν 75 ο/ο ἀντὶ 50 ο/ο.

Τὸ προσωπικὸν τῶν ξενοδοχείων ὕπνου θὰ τύχῃ ἀπὸ 1—11—43 τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω κατὰ 50 ο/ο προσαυξήσεως, τὰ φιλοδωρήματα ὅμως αὐτοῦ θὰ ὑπολογίζωνται ἀπὸ 1—11—43 ἐπὶ τῆς διατιμῆσεως τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1943.

β) Εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης ἀποφάσεως δὲν ὑπάγονται οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις περὶ ὧν προβλέπει τὸ ὑπ' ἀριθ. 499] 41 Ν. Δ., τὸ προσωπικὸν περὶ ὧν προβλέπουν οἱ ὑπ' ἀριθ. 177]1943 καὶ 249]1943 νόμοι, τὸ οἰκιακὸν ὑπηρετικὸν προσωπικόν, τὸ προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρή-

σεων των εργαζομένων προς ἐτέλεσιν έργων των Ἀρχῶν Κατοχῆς, οἱ θυρωροὶ πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, οἵτινες θὰ τυχόν μόνον τῆς ἀξίσεως συστάτου καὶ οὐχὶ τῆς κατὰ 50 οἷο ταιαύτης.

Πρὸς τὰ διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβαλλόμενα ποσοστὰ αὐξήσεων προσανέχονται ἀπὸ 1-11 43 καὶ τὸ ἥδη ἐν ἰσχύϊ προσηξεμένα κατώτατα ὄρια μισθῶν, τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν μέχρι σήμερον ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας καὶ ἀποφάσεων ἡμῶν.

Ἡ παρούσα ἀπόφασις ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν ἀπὸ 1-11-43.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἑφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Νοεμβρίου 1943

39400]1943 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συστάτου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων διὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 1943.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν.Δ. 2019 «περὶ παροχῆς συστάτου εἰς τοὺς μισθωτοὺς», τὴν ὑπ' ἀριθ. 14]43 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Ν.Δ., τὴν ὑπ' ἀριθ. 28 ἐ. ε. ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν:

1. Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 1943 ὡς κατωτέρω τὸ ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συστάτου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων κατὰ κατηγορίας, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐταῖς ἀπασχολουμένων:

2. Ἀντίτιμον μεσημβρινοῦ συστάτου. — Τὸ ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συστάτου τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἐργάζονται εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὁρίζομεν ὡς κατωτέρω κατὰ κατηγορίας, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐταῖς ἐργαζομένων μισθωτῶν.

α) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 15 καὶ ἄνω δρ. 4.000 ἡμερησίως.

β) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 6 μέχρι καὶ 14 δρ. 3.500 ἡμερησίως.

γ) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 1 μέχρι 5 δρ. 3.000 ἡμερησίως.

3. Ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς. — Τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν καθορίζομεν ὡς κατωτέρω κατὰ κατηγορίας, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἐργαζομένων μισθωτῶν.

α) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 15 καὶ ἄνω δρ. 1.500 ἡμερησίως.

β) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 6 μέχρι καὶ 14 δρ. 1.500 ἡμερησίως.

γ) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται εἰς 1 μέχρι καὶ 5 δρ. 1.500 ἡμερησίως.

4. Ἀντίτιμον οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς. — Τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἐργάζονται εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ὁρίζομεν εἰς δρ. 4.500 ἡμερησίως, ἀνεξαρτήτως τοῦ

ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐταῖς ἐργαζομένων μισθωτῶν.

Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις νὰ καταβάλλουν εἰς χρήμα. Πρὸς τὸ ἡμερησίως χορηγούμενον συνολικὸν ποσὸν ἀντιτίμου συστάτου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ὑπολογίζεται τὸ τυχόν παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν χορηγούμενον ἀνώτερον ποσὸν δι' ἀντίτιμον συστάτου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς.

Εἰς περίπτωσηιν καθ' ἣν τὸ παρεχόμενον μέχρι τῆς 31/7/1943 ἀντίτιμον συστάτου εἶναι ἀνώτερον θὰ ἐξακολουθήσῃ καταβαλλόμενον.

Τὸ ἐπίδομα τοῦτον δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ μισθωτοὶ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἐγγαμοί, ἀγαμοί, προσταταὶ ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

5) Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, οἵτινες παρέχουν εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς μισθωτοὺς ἔν συστάτῳ παρεσκευασμένον ἡμερησίως, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν α) τοῦ ἐν παραγρ. 3 τῆς παρούσης καθοριζομένου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ β) τοῦ ἐν τῇ παραγρ. 4 τῆς παρούσης καθοριζομένου ἀντιτίμου οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς:

Ἦτοι σύνολον Α) Κατηγορίας (15 καὶ ἄνω μισθωτοὶ) δρ. 6000 ἡμερησίως, Β) Κατηγορίας (6—14 μισθωτοὶ) δρ. 6000 ἡμερησίως καὶ Γ) Κατηγορίας (1—5 μισθωτοὶ) δρ. 6000 ἡμερησίως.

6. Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, οἵτινες παρέχουν ἡμερησίως δύο συστάτια παρεσκευασμένα εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν μόνον τοῦ ἐν τῇ παραγρ. 4 τῆς παρούσης καθοριζομένου οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀνερχομένου εἰς δρ. 4500 δι' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας, δι' ἡτέρας τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐταῖς ἐργαζομένων μισθωτῶν.

7. Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, οἵτινες δὲν παρέχουν συστάτῳ παρεσκευασμένον, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν α) τοῦ ἐν τῇ παραγρ. 2 τῆς παρούσης καθοριζομένου ἀντιτίμου μεσημβρινοῦ συστάτου, β) τοῦ ἐν τῇ παραγρ. 3 τῆς παρούσης καθοριζομένου ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ γ) τοῦ ἐν παραγρ. 4 τῆς παρούσης καθοριζομένου οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἤτοι: Σύνολον α) κατηγορίας (15 καὶ ἄνω μισθωτοὶ) δρ. 10000 ἡμερησίως, β) κατηγορίας (6—14 μισθωτοὶ) δρ. 9500 ἡμερησίως καὶ γ) κατηγορίας (1—5 μισθωτοὶ) δρ. 9000 ἡμερησίως.

8. Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ἐκτὸς τῶν ἐν ταῖς παραγράφαις 2, 3 καὶ 4 τῆς παρούσης καθοριζομένων, ὑποχρεοῦνται νὰ παρέχουν εἰς τοὺς ἐκ τῶν μισθωτῶν αὐτῶν ἐγγάμους, ἀνεξαρτήτως φύλου, καὶ πρόσθετον ἐπίδομα ἐκ δρ. 4000 καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας. Τοῦ ἐπιδόματος τούτου δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐν χρεῖα διατελοῦντες, ὡς καὶ οἱ διεξευγμένοι, ἐφ' ὅσον ἔχουν ἀνήλικα τέκνα.

9. Συστάτου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς κλπ. δικαιοῦνται:

Α) Οἱ μισθωτοὶ, οἵτινες ἀπασχολοῦνται καθ' ὅσον διήκῃ τὸν τρόπον καὶ δι' αὐτὸν μόνον ἡμέρας ἀπασχολοῦνται παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει. Οὗτοι δικαιοῦνται τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συστάτου, τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἐγγάμου καὶ διὰ τὰς ἐξαίρετικὰς ἡμέρας καὶ Κυριακὰς τοῦ μηνὸς ὑπὸ τὰς κάτωθι προϋποθέσεις (καίτοι δὲν ἀπασχολοῦνται).

α) Οἱ πραγματοποιοῦντες 25 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιοῦνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος

είς 4 ημερομίσθια, αντίτιμου συσσιτίου, αντίτιμου επίδοματος βελτιώσεως τροφής, αντίτιμου οικογενειακού επιδόματος βελτιώσεως τροφής και επιδόματος έγγάμου.

β) Οι πραγματοποιούντες 17—24 έν συνόλφ ημερομίσθια κατά μήνα δικαιούνται και τοῦ αντίστοιχού τους είς τρία ημερομίσθια αντίτιμου συσσιτίου κλπ.

γ) Οι πραγματοποιούντες 11—16 ημερομίσθια έν συνόλφ κατά μήνα δικαιούνται και τοῦ αντίστοιχού τους είς δύο ημερομίσθια αντίτιμου συσσιτίου κλπ.

δ) Οι πραγματοποιούντες 6—10 έν συνόλφ ημερομίσθια κατά μήνα δικαιούνται και τοῦ αντίστοιχού τους είς 1 ημερομίσθιον αντίτιμου συσσιτίου κλπ.

ε) Οι πραγματοποιούντες έλθοντα τῶν 6 ημερομίσθων κατά μήνα ὑπερβείντες ποσῶν αντίτιμου συσσιτίου κλπ. δι' αὐτοῦ εἰς πλεον τῶν πραγματοποιηθέντων ὑπ' αὐτῶν ημερομίσθων.

Τ' ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογία καί ἐπὶ τῶν μισθωτῶν οἵτινες ἀρμυρίζονται ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ. Οὗτοι δικαιούνται 30 ἢ 31 ἀντίτιμων συσσιτίων, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς κλπ. ἐφ' ὅσον καταβάλλεται εἰς αὐτοὺς πληρὴς μηνιαίος μισθός.

Α) Μισθωτοὶ ἀπασχολούμενοι εἰς πλείονας τῆς μίας ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις δικαιούνται τῶν ἀνωτέρω παροχῶν μόνον παρὰ τοῦ ἐργοδότητος παρ' ᾧ κατά κύριον λόγον ἀπασχολούνται.

Β) Οἱ έν κανονικῇ ὁδῷ τελοῦντες μισθωτοί, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀδεια τῶν.

Γ) Οἱ σπυνεῖς κατά τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας τῶν, ὡς οὕτῃ καθορίζεται κατωτέρω, ἀναλόγως τῶν ἑτῶν ὑληρείας τῶν.

Περὶ τῆς ἀσθενείας τῶν οἱ μισθωτοὶ δεόν νά προσκομίζωσιν εἰς τὸν ἐργοδότην τῶν σχετικὴν βεβαίωσιν τοῦ Ι.Κ.Α., έν ᾗ νά ἀναφέρεται ἡ ἡμερομηνία ἐναρξέως καὶ ἡ διάρκεια τῆς ἀσθενείας τῶν.

Οἱ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἐγγάμου δικαιούνται μόνον ἀπὸ τῆς 5ης ἡμέρας τῆς ἀσθενείας τῶν.

Διὰ τὰς ὑπαλλήλους τὰς ἔχοντας ὑπηρεσίαν μέχρι 2 ἐτῶν 1 μήνα, 2—4 ἐτῶν 2 μηνῶς, 4—6 ἐτῶν 3 μηνῶς, 6—8 ἐτῶν 4 μηνῶς, 8—10 ἐτῶν 5 μηνῶς, 10—15 ἐτῶν 6 μηνῶς καὶ 15 ἐτῶν καὶ ἄνω προσεΐθενται 15 ἡμέραι δι' ἑσπέρην ἔτος.

Διὰ τοὺς ἐργάτας τὰς ἔχοντας ὑπηρεσίαν μέχρι 2 μηνῶν 6 ἡμέρας, 2—4 μηνῶν 12 ἡμέρας, 4—6 μηνῶν 18 ἡμέρας, 6—8 μηνῶν 24 ἡμέρας, 8—10 μηνῶν 30 ἡμέρας, 10—12 μηνῶν 36 ἡμέρας. Διὰ τοῖς ἔχοντας ὑπηρεσίαν ἄνω τοῦ ἔτους προσεΐθενται 15 ἡμέραι δι' ἑσπέρην ἔτος.

Δ) Οἱ έν αναρρωτικῇ ὁδῷ τελοῦντες μισθωτοί.

10) Τὸ συσσίτιον, τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς, τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς καὶ τὸ ἐπίδομα ἐγγάμου θά παρέχονται μόνον δια τὰς ἡμέρας καθ' ἃς ἀπασχολούνται οἱ μισθωτοὶ παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει, ὡς έν παραγράφῳ 9 τῆς παρούσης καθορίζεται (ἐδάφια Α, Β, Γ, Δ).

11) Εἰς τὰς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεις ὑποκείμενοι αἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσχοῦνται ὑπ' οἰκονομικῆς μορφῆς παρὰ φυσικοῦ προσώπου (ἀτομικοί, ἀνώνυμοι, ὁμιονεσμικοί, ἐτερορρυθμιοὶ ἐταιρίαι, ἰδιωκίται πολυστοικίων καὶ μεγάρων) εἴτε παρὰ προσώπου ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου (συνεταιρισμοί, δημοτικοὶ ἐκμεταλλεύσεις κλπ) εἴτε παρὰ τοῦ Δημοσίου (Κρατικοὶ Σιδηρόδρομοι, Ο.Α.Π. κλπ.), εἴτε παρὰ Ὁργανισμοῦ κοινῆς ὠφελείας (Νοσοκομεία, Φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα κλπ.) Εἰς τὰς αὐτάς ὡς ἄνω ὑποχρεώσεις ὑποκείμενοι καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, οἵτινες ἀσχοῦνται ὑπ' οἰκονομικῆς μορφῆς διὰ λυγαρισμὸν τοῦ Κράτους ἢ νομικοῦ προσώπου ἢ κατόπιν παραχωρήσεως αὐτῶν.

12) Διὰ τὸν προσδιορισμένον ἐν τῇ ἀντιτίμῳ τοῦ συσσιτίου, τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς κλπ., τὸ ὅποῖον ἐκαστὸν ἐπὶ εἰρησὶς ἢ ἐκμεταλλεύσεις ὑποχρεοῦται νά καταβάλλῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῇ ἀπασχολούμενους μισθωτοὺς. ὑπολογίζονται ἀπαντῆς (ἀθροιστικῶς) οἱ ὑπηρετιέντες παρ' αὐτῇ μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τρόπου πληρωῆς καὶ τόπου ἀπασχολήσεως τῶν (π.χ. Τράπεζαι, Ὑποκαταστήματα αὐτῶν έν τῇ αὐτῇ ἢ ἄλλῃ πόλει).

13) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς, πλὴν τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τῷ ἐπιδόματι ἐγγάμου, ὑποκείμενι εἰς κράτησιν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τῶν ἄλλων ἀσφαλιστικῶν ὁργανισμῶν.

Εφ' ὅσον τὸ συσσίτιον καταβάλλεται εἰς χρήσιν, δὲν ὑπόκειται τοῦτο εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ άρθρου 1 παρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 247/2019 προβλεπομένην μέχρι 50 δραχ. κράτησιν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότητος.

14) Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου μισθωτῶς περιλαμβάνονται ἅπαντα τὰ φυσικὰ πρόσωπα, ἅτινα παρέχουν εἰς ἔργον φυσικῶν προσώπων οἰσθητικῆς φύσεως ἐξερρημένην ἐργασίαν ἐνναιε ὁμοιβῆς.

Ὡς ὁμοιβὴ θεωρεῖται πᾶσα πνευρὴ χρηματικὴ εἰς τὸν μισθόν (ὁμοιβὴ εἰς χεῖρα ἢ εἰς εἶδος, φιλοδωρήματα κλπ.), ἀνεξαρτήτως τρόπου καθορισμοῦ ταυτῆς (ὁμοιβὴ καθοριζομένη βάσει τῆς διαρκείας τῆς ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς—χρονικὴ ὁμοιβὴ τῆς ἐργασίας—καὶ ὁμοιβὴ καθοριζομένη βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας, δηλονότι βάσει τοῦ ἐπιτευχθέντος ἀποτελέσματος, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρησιμοποιοθέντος πρὸς τοῦτο χρονικοῦ διαστήματος—ὁμοιβὴ κατ' ἀποκοχῆ).

15) Διὰ τὴν παροχὴν τοῦ συσσιτίου, τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς κλπ., οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἀσκεῖ ἡ μορφή τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τοῦτέστιν ἂν αὕτη εἴναι ὁρισμένη ἢ ἀόριστος διαρκείας, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ.

16) Ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ κατά τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ἐργοδότητος δὲν δίδει εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα λήψεως ὁλοκλήρου τοῦ ἀντίτιμου τοῦ συσσιτίου, τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἐγγάμου, ἀλλὰ μόνον ποσοστὸν αὐτῶν, ἀντιστοιχοῦντας εἰς τὴν χρονικὴν διάρκειαν τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεώς του, κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς ἐργασίας του ὡς κατωτέρω.

Ὁ μισθωτὸς ὁ ἀπασχοληθεὶς τὸ ἥμισυ ἢ καὶ ὀλιγώτερον τοῦ ἡμίσεος τῆς χρονικῆς διάρκειας τῆς ἡμερησίας ἐργασίας τῆς καθοριζομένης ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ ἐθίμου ἢ δι' ἰδιαιτέρων συμβάσεων, δικαιούται τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου, τοῦ ἡμίσεος τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἐγγάμου, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς. Εἰς περιπτώσεων δὲ καθ' ἣν ἀπασχοληθῇ πλεον τοῦ ἡμίσεος τῆς κατὰ τὴν ἄνω καθοριζομένης χρονικῆς διάρκειας, δικαιούται, ἐκτός τοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου, τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἐγγάμου, καὶ ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀναλογούντος πρὸς τὸν ἐπὶ πλεον χρόνον ἀπασχολήσεώς του.

17) Διενθύνεται ἡ μελὴ διοικητικῶν συμβουλίων ἢ Ἀνω. Εταιριῶν ἢ Νομικῶν Προσώπων, ἀρχιστοίχοι, Πρόεδροι Κοινοτήτων, ὡς καὶ πᾶς ἐργοδότης ὑποχρεῖται πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Διατάγματος 2019 καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδομένων Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, παραβαίνοντες τὰς διατάξεις αὐτοῦ καὶ τῶν έν λόγφ ἀποφάσεων τιμωροῦνται διὰ χρηματι-

κῆς ποινῆς 500—5.000 δραχμῶν ἢ διὰ φυλακίσεως ἀπὸ 5—10 ἡμερῶν. Ἐν ὑποτροπῇ ἐπιβάλλεται φυλάκισις μέχρι τριῶν μηνῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ 10.000 μέχρι 50.000 δραχμῶν.

Τὴν πινικὴν δίδωσιν ἀσκέϊ ὁ παρὰ Πλημμελειοδικαίαις Εἰσαγγελεὺς κατόπιν καταγγελίας τῶν ὀργάνων τοῦ Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἑργασίας, τῶν Γραφείων Εὐρύσεως Ἑργασίας, τῆς οἰκείας Ἐπαγγελματικῆς Ὁργανώσεως ἢ καὶ παντός ἔχοντος ἔνθον συμφέρον.

Ἀποδεικνυομένης διὰ τῶν συνημμένων τῇ μηνύσει ἔγγράφων τῆς παροβάσεως, αὕτη εἰσάγεται δι' ἀνευθείας κλήσεως εἰς τὸ ἀρμόδιον Πλημμελειοδικεῖον.

18. Ἡ παρούσα δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ συσσιτίου, τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς κλπ. ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, περὶ ὧν προβλέπει ὁ ὑπ' ἀριθ. 177/1943 νόμος, τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν ἐργαζομένων πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς, τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν γενικῶς, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῶν κάτωθι κατηγοριῶν περὶ ὧν θέλουσι ἐκδοθῆ εἰδικαὶ ἀποφάσεις ἡμῶν:

Τῶν περιποιητῶν καφετειῶν, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων, κέντρων διασκέδασης (καμπαρέ), ὧν ἡ ἀντιμισθία βασίζεται εἰς τὰ φιλοδωρήματα, τῶν μισθωτῶν κουρείων - κομμωτηρίων, τῶν μισθωτῶν τῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων, τῶν ταξιδιωτῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων, τῶν ἔργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας, νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων Ἀθηνῶν.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 12 Νοεμβρίου 1943

31839/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἑργασίας καὶ Συγκοινωνίας.

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1943 ἀποδοχῶν, ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως αὐτοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων, τῶν Ε.Η.Σ. καὶ τῆς Η.Ε.Μ.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει 1) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499/1941 Νομ. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Νομ. Διαταγμάτων», 2) τὸν ὑπ' ἀριθ. 523/1943 νόμον «περὶ συστάσεως Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συνταγισμῶν μισθῶν καὶ ἀποδοχῶν πάντων τῶν ἐργαζομένων» καὶ 3) τὰς ὑπ' ἀριθ. 21 ἀπὸ 1-10 1943 καὶ 15 ἀπὸ 22-9-43 ἀποφάσεις τοῦ ὡς ἄνω Συμβουλίου

Ἀποφασίζομεν

Διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων, τῶν Ε.Η.Σ. καὶ τῆς Η.Ε.Μ. τὰ κάτωθι:

1) Ὅπως προσαυξηθῶν κατὰ 30 οἰο καὶ ἀπὸ 1-10 1943 πᾶσαι αἱ κατὰ τὴν 30-9-43 καταβαλλόμεναι εἰς χρεῖμα ἀποδοχαὶ παντός τοῦ ὑπαλλήλικου, ὑπηρετικοῦ καὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ (μόνιμου, ἐκτάκτου, ἐπὶ συμβάσει κλπ.) ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος.

2) ἀποδοχαὶ θεωροῦνται πᾶσαι αἱ εἰς χρεῖμα ἀμοιβαί, αἱ ἑλαβεν ὁ μισθωτὸς ἢ ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν μέχρι τῆς 30-9-1943, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ποσοστῶν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς τιμῆς, ἀξίας ἢ εἰσπράξεως, τοῦ ἀντιτίμου τοῦ δυνάμεν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019/1943 Νομ. Διατάγματος χορηγομένου ἀντιτίμου συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ κ.λ.π., τῶν τυχόν κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον χορηγηθεισῶν ἐκτάκτων ἐφ' ἅπασι οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων ἢ πιστώσεων ἢ προκαταβολῶν δι' ἱματισμὸν, ὑπόδησιν ἢ προμήθειαν τροφίμων κλπ., ὡς καὶ τῶν τυχόν καταβαλλομένων προσθέτων ἐπιδόματων κινδύνου.

Προκειμένου περὶ μισθωτῶν ἀμειβομένων κατ' ἀ-

ποκοπὴν, καθ' ὥραν, καθ' ἑβδομάδα κλπ. (ὡς φορτω-εκφορτωταὶ κλπ.) ἢ ἀντιέρω κατὰ 30 οἰο προσαυξήσεις θέλει ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῆς κατὰ μονάδα χρόνου ἢ ἐργασίας ἀμοιβῆς, ἀπαγορευομένης πάσης ἐπὶ πλέον αὐξήσεως λόγῳ τοικῶν ἢ εἰδικῶν συνθηκῶν ἐργασίας.

Προκειμένου περὶ μισθωτῶν, ἐφ' ὧν ἔχει ἐπιβληθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἢ κατὰ 30 οἰο προηγουμένης θὰ ὑπολογισθῇ προκειμένου μὲν περὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, ἐφ' ὅλοκληρου τοῦ μισθοῦ, τὸ δὲ οὕτω προκύπτει ποσὸν θέλει μειωθῇ κατὰ τὸ ὑπὸ τῆς καθιερούμενης τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἀποφάσεως ποσόν, προκειμένου δὲ περὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐπὶ τοῦ λαμβανομένου μέχρι τῆς 30-9-43 ἡμερομισθοῦ καὶ ἀνεξαρτήτως ἂν γίνεται ἢ οὐ χρησις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἔστω καὶ δι' αἰτίαν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τοῦ ἐργαζομένου.

2) Ἀπὸ 1—10—43 ἐγκρίνεται, ὅπως προσαυξηθῇ εἰς τὸ διπλάσιον τὸ μέχρι τῆς 30-9—43 χορηγοῦμενον ἀντιτίμον συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ κλπ. Εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς τυγχάνει παρεσκευασμένου συσσιτίου, θέλει ἐκπεσθῇ ἐκ τοῦ συνολικοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, τὸ ποσόν, ὅπερ προβλέπουν αἱ ἰσχύουσαι ἐκάστοτε ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, ἢ δὲ ἐπὶ πλέον διαφορὰ θὰ καταβάλλεται εἰς χρῆμα.

Ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω προσαυξήσεως οἱ ἔγγαμοι μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, θὰ τυχόν καὶ προσθέτου ἐπιδόματος ἐκ δραχμῶν δύο χιλιάδων (2.000) ἡμερησίως καὶ ἀπὸ 1—10—1943.

Τὸ ἀντιτίμον συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ κλπ. θὰ καταβάλλεται διὰ πάσης τῆς ἡμέρας τοῦ μηνός.

3) Ὅπως τὰ παρεχόμενα οἰκιοθελῶς τρόφιμα ἐξακολουθήσωσι νὰ παρέχωνται καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι τὸ ποσοστὸν τούτων δὲν δύναται νὰ υπερβαίῃ ἀπὸ 1—8—1943 καὶ κατὰ μῆνα τὸν μέσον ὅρον τῶν χορηγηθέντων κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τοῦ Αὐγούστου ἐ. ἐ. τρίμηνον.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1943.

16468/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἑργασίας.

Περὶ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Συνεταιρισμοῦ Καπνοβιομηχανῶν Ἀγορᾶς Καπνοῦ.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει 1) τὸ ἄρθρον 10, παράγρ. 2 τοῦ Ν.Δ. 1491/1942, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 5, παράγρ. 2 τοῦ Ν.Δ. 2039/43.

2) Τὸ ἄρθρον 14 τοῦ Ν.Δ. 2039/43.

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. Μ. 15533 τῆς 4ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἐ. κοινὴν ἡμῶν ἀπόφασιν

Ἀποφασίζομεν

Πᾶσαι αἱ διατάξεις τῶν ἐκάστοτε ἐκδιδιδομένων ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας περὶ ἐπιβολῆς αὐξήσεων ἢ ἄλλων παροχῶν εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος εἰς ὑπαλλήλικόν, ὑπηρετικόν καὶ ἐργατικόν προσωπικόν τῶν καπνοβιομηχανιῶν ἰσχύσωσιν αὐτοδικαίως καὶ δι' ἅπαν τὸ ὑπαλλήλικόν, ὑπηρετικόν καὶ ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος (μόνιμον, ἐκτάκτον ἢ ἐπὶ συμβάσει κλπ.) τοῦ Συνεταιρισμοῦ Καπνοβιομηχανῶν Ἀγορᾶς Καπνοῦ Ν.Δ. 1491/1942, ἀσχετῶς τρόπου πληρωμῆς αὐτοῦ, μὴ ἀπαιτουμένης πρὸς τοῦτο ἐτέρας τινὸς διατυπώσεως.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀνατρέχει εἰς τὴν ἡμερομηνίαν ἐνάρξεως ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. Μ. 15533/1/10/1943 κοινῆς ἀποφάσεως ἡμῶν.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 23 Ὀκτωβρίου 1943.

180737|1943. 'Απόφ. 'Υπουργῶν Οικονομικῶν καὶ Συγκοινωνίας

Περὶ οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους (ΣΕΚ).

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 200 νόμου καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 71|1943 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου αποφασίζομεν τὴν ἐφ' ἀποξ χορηγίαν τοῦ ποσοῦ τῶν 200.000 δραχμῶν (διακοσίων χιλιάδων) εἰς ἕκαστον ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους (Σ.Ε.Κ.) ὑπὸ τύπον οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν δι' ὑπόδησιν καὶ ἱματισμὸν αὐτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐν αὐτῇ τῆς εἰς τοὺς Δημοσίους Ὑπαλλήλους καὶ τοὺς Ὑπαλλήλους Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου χορηγηθείσης διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

Τῆς ἐνίσχυσεως ταύτης θὰ τύχωσιν οἱ ὑπ' οἰανδήποτε ὑπαλλήλικήν σχέσιν μετ' ὑμῶν συμβεβλημένοι, ἔστω καὶ ἐὰν εὐρίσκωνται σήμερον ἐκτὸς ὑπηρεσίας λόγῳ ἀσθενείας, ἀναρρωτικῆς ἀδείας κλπ.

Εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν προκειμένου περὶ ἐγγράμων, ὑπηρετοῦσι συγχρόνως παρ' ἡμῶν ὁ σύζυγος καὶ ἡ σύζυγος, τότε ὁ σύζυγος θὰ λάβῃ μόνον 100.000 δραχμῶν. ἐντὶ τῶν 200.000 δραχμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰουλίου 1943

23616|1943. 'Απόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας

Περὶ οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως προσωπικοῦ ΣΠΑΠ, Σ.Θ., Σ.Β.Δ.Ε., Σ.Π.Κ., καὶ Η.Ε.Μ.

Πρὸς τοὺς Σ.Π.Α.Π., Σ.Θ., Σ.Β.Δ.Ε., Σ.Π.Κ., καὶ τὴν Η.Ε.Μ.

Κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 180737 ἀπὸ 25-7-43 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν καὶ ἡμῶν, ἦν ἐν ἀντιγράφῳ κοινοποιοῦμεν ὑμῖν, καὶ δι' ἣς ἐνεκρίθη ἡ ἐφ' ἀπαξ χορηγία τοῦ ποσοῦ τῶν διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμῶν εἰς ἕκαστον ἐκ τοῦ προσωπικοῦ πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν αὐτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν τῶν δι' ὑπόδησιν καὶ ἱματισμὸν, παρακαλοῦμεν ὅπως πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον χορηγήσῃτε καὶ ὑμεῖς ἴσον χρηματικὸν ποσὸν εἰς ἕκαστον τοῦ ὑπ' ὑμᾶς προσωπικοῦ.

Ἐκ τῆς διαταγῆς ἡμῶν ταύτης ἐξαιροῦνται ἡ Ἑταιρία τῶν Ἑλληνικῶν Ἡλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων, εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς ὁποίας ἐχορηγήθη ἤδη τὸ ἀνωτέρω ποσὸν κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 18317 ἀπὸ 22-6-43 ἡμετέρου ἐγγράφου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἰουνίου 1943

29450|1943. 'Απόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας

Περὶ διευκρινίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 29996|1943 ἀποφάσεως.

Πρὸς τοὺς Ἑλληνικοὺς Ἡλεκτρικοὺς Σιδηροδρόμους

Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 29996 ἀπὸ 27-4-1943 κοινὴν ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας καὶ ἡμῶν, διευκρινίζομεν ὑμῖν ὅτι ἡ εἰς τὸ ἐδάφιον Β' μνημονευομένη αὔξησις τῶν συντελεστῶν τῶν δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν κατὰ 60 οἷο χορηγείται, ὡς καθορίζεται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 9 ἀπὸ 22-9-1943 ἀποφάσει τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ δικτύου σας, λογιστέον ἐπὶ τοῦ μέχρι 31 Ἰουνίου 1943 ἰσχύοντος παρ' ἡμῶν συντελεστοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Σεπτεμβρίου 1943

|1943. 'Απόφ. Ὑπουργῶν Ἑργασίας καὶ Συγκοινωνίας

Περὶ αὔξεσεως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943 ἀποδοχῶν ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ περὶ ἄλλης οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως προσωπικοῦ Ἀνωτάτου Ἑλληνικῆς Ραδιοφωνικῆς Ἑταιρίας.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 783|1941 νομοθετικῶν διατάγμάτων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499|1941 ὁμοίου, ὡς καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 206724|1942 καὶ 157301 ἐ. ἐ. κοινὰς ἀποφάσεις ἡμῶν καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8|26-8-1943 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

'Αποφασίζομεν

Εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Ἀνωτάτης Ἑλληνικῆς Ραδιοφωνικῆς Ἑταιρίας χορηγείται ἀπὸ 1|8|1943 προσαύξησις ἐπὶ τῶν ἀπολαυῶν, ἐκτὸς ἀντιτίμου συσσιτίου, κατὰ τὰ κατωθὶ ποσοστά.

Α') Διὰ ποσὰ μέχρι δρχ. 200.000 κατὰ 60 οἷο

Β') Διὰ ποσὰ ὑπερβαίνοντα τὰς 200.000 δραχ. οὐχὶ ὁμῶς καὶ 400.000 δραχ. κατὰ 40 οἷο.

Γ') Διὰ ποσὰ ὑπερβαίνοντα τὰς 400.000 δραχ. οὐχὶ ὁμῶς καὶ τὰς 600.000 δραχ. κατὰ 30 οἷο.

Δ') Διὰ ποσὰ ὑπερβαίνοντα τὰς 600.000 δραχ. οὐδεμία προσαύξησις.

Αἱ ἀνωτέρω προσαυξήσεις νοῦνται ἐπὶ τῶν μηνιαίων ἀπολαυῶν τῶν καταβληθειῶν κατὰ Ἰούλιον 1943.

Ἀναλυτικώτερον αἱ ἀνωτέρω προσαυξήσεις 60—30 οἷο θὰ ὑπολογισθοῦν ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀπολαυῶν αὐτῶν (πλὴν τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου), ὡς αὐταὶ εἶχον διαμορφωθῇ καὶ καταβαλλομένη μέχρι 31-7-43.

Αἱ ἡμέραι ἀπεργίας δὲν πληρώνονται.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἡ Ἑταιρία θέλει χορηγήσῃ εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν αὐτῆς καὶ τὰ κατωθὶ.

1) Ποσὸν δρχ. 250.000 εἰς ἕνα ἕκαστον τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς ὑπὸ τύπον ἐφ' ἀπαξ οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου ἐ. ἐ.

Πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἐφ' ἀπαξ οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου ἐ. ἐ. ἐκ δρχ. 250.000 θέλει συμψηφισθῇ ἡ ἐκ δρχ. 200.000 διὰ τοὺς ἀγάμους καὶ δρχ. 250.000 διὰ τοὺς ἐγγάμους χορηγηθεῖσα προκαταβολὴ διὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου, ἡ δὲ ἐπὶ πλέον διαφορὰ τῶν ἀγᾶμων ἐκ δρχ. 50.000 θέλει καταβληθῇ.

2) Ἀπὸ 1-8-43 διαφορὰ συσσιτίου ἐκ δρχ. 2000 ἡμερησίως κατὰ ἐργαζόμενον ἐπὶ πλέον τοῦ καταβαλλομένου τοιοῦτου τὴν 31-7-43.

Δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Σεπτεμβρίου 1943.

157314|1943. 'Απόφ. Ὑπουργῶν Ἑργασίας καὶ Συγκοινωνίας

Περὶ αὔξεσεως ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1943 ἀποδοχῶν ἀντιτίμου συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ, προσωπικοῦ Ἀνωτάτου Ἑλληνικῆς Ραδιοφωνικῆς Ἑταιρίας.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀριθ. 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499|41 νομοθετικοῦ διατάγματος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310|41, 454|1941 νομοθετικῶν διατάγμάτων, ὡς καὶ τὰς συμφώνως τῷ ἀριθ. 2 τοῦ ν. 522|43, ὑπ' ἀριθ. 21|1-10-43 καὶ 15|22-9-43 ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

'Αποφασίζομεν

1) Ὅπως προσαυξηθῶσι κατὰ 30 οἷο καὶ ἀπὸ

11/10/43 πάσαι οι κατά την 30/9/43 καταβαλλόμεναι εις χρέμα αποδοχαι του εν γένει υπολληλαιου, υπηρετικού, εργατοτεχνικού, μισθωτού τε και ημερομισθίου, προσωπικού ανεξαρτήτως φύλου και ειδικότητος, της ανωνύμου Έλληνικής Ραδιοφωνικής Εταιρείας.

Ως αποδοχαι θεωρούνται πάσαι αι εις χρέμα αποδοχαι, αι ελαβεν ο μισθωτός, η εδικαιούτο να λάβειν μέχρι της 30/9/43, εξαιρουμένων μονον των ποσοστών επί τοις εκατόν, επί της τιμής, ας ας η εισηγήσεως, του αντιτιμου του δυνάμει του υπ' αριθ. 2019/1942 Ν. Δ. ως χορηγουμένου συσσιτίου, βελτιώσεως αυτού κλπ, των τυχόν κατά μήνα Σεπτέμβριον έκτακτων εφ' αταξ οικονομικών ενισχύσεων η πιστώσεων η προκαταβολών δι' Ιματισμόν, υπόδησιν η προμήθειαν τροφίμων κλπ., ως και των τυχόν καταβαλλομένων προαφθέντων επιδομάτων κινδύνου.

2) Όπως από 1/10/43 προσαυξηθή εις το διπλάσιον το μέχρι της 30/9/43 χορηγουμένον αντίτιμον συσσιτίου, βελτιώσεως αυτού κλπ. Εις περίπτωση καθ' ην μισθωτός τυγχάνει παρεχουμένου συσσιτίου θέλει εκπαισθή εκ του συνολικού αντίτιμου συσσιτίου, το ποσόν, όπερ προβλέπουν οι Ιχθουσας εκάστοτε αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας, η δε επί πλέον διαφορά θα καταβάλλεται εις χρέμα. Εκτός της άνωτέρω προσαυξήσεως οι έγγαμοι, ανεξαρτήτως φύλου και ειδικότητος, θα τύχωσι και προσθετου επιδόματος εκ δραχμών δύο χιλιάδων (2000) ημερησίως, και από 1/10/1943.

Το αντίτιμον συσσιτίου, βελτιώσεως αυτού κλπ. θα καταβάλλεται δια πάσας τας ημέρας του μηνός.

3) Όπως τα παρεχόμενα τυχόν οικειοθελώς τροφίμα εξακολουθήσωσι να παρέχωνται, υπό την προϋπόθεσιν ότι το ποσόν τούτων δεν δύναται να υπερβαίνη από 1/3/43 και κατά μήνα τον μέσον όρον των ποσών των χορηγηθέντων κατά το τελευταίον πρό του Αύγουστου έ. έ. τρίμηνον.

Η παρούσα δημοσιευθήτω δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 1^η Οκτωβρίου 1943

3317/11/1943. Απόφ. Προέδρου Κυβερνήσεως.

Περί αύξήσεως αποδοχών του συντακτικού, υπαλληλικού και εργατικού προσωπικού περιοδικού και φιλολογικού τύπου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 182 της 19^{ης} Οκτωβρίου 1943)

Δια της υπ' αριθ. 3317/11 της 6ης Οκτωβρίου έ. έ. αποφάσεως της Διευθύνσεως Τυπου παρά τω Πρωθυπουργώ και βάσει του υπ' αριθ. 1999/42 Ν.Δ., των υπ' αριθ. 24163 Σ/6 και 3022 αποφάσεων του Προέδρου της Κυβερνήσεως ως και του άρθρου 3 παρ. 2 του υπ' αριθ. 177/43 Νόμου, ηδύθησαν οι συνολικαι αποδοχαι του συντακτικού, υπαλληλικού και εργατικού προσωπικού των εν τη Επικρατείā εκδομένων περιοδικών φιλολογικής και ποιητικής ύλης αι λαμβανόμεναι κατά την 7ην Οκτωβρίου έ. έ. κατά 30 οιο και απο της αυτής ημερομηνίας, ανεξαρτήτως εάν ούτοι αμείβωνται κατά στίχον, σελίδα, τεμάχιον η μηνιαίως.

Εν Αθήναις τη 13^η Οκτωβρίου 1943

31490/1943. Απόφ. Υπουργών Συγκοινωνίας και Εργασίας.

Περί αύξήσεως από 1ης Αύγουστου 1943 αποδοχών, αντίτιμου συσσιτίου και περί άλλης

οικονομικής ενισχύσεως προσωπικού Ηλεκτρικής Έταιρίας Μεταφορών.

Έχοντες υπ' όψει:

1) Ιας διατάξεις του υπ' αριθ. 499/1941 Νομοθετικού Διατάγματος «περί τροποποιήσεως των υπ' αριθ. 310 και 351 Νομ. Δια. αγράτων».

2) Τον υπ' αριθ. 122/1913 νόμον «περί συστάσεως Ανωτάτου Συμβουλίου Συντονισμού μισθών και αποδοχών πάντων τω εργαζομένων» και

3) Την υπ' αριθ. 18/26 9 43 απόφασιν του ως άνω συμβουλίου

Αποφασίζομεν

Α) Όπως από 1ης Αύγουστου 1943 χορηγηθώσι τα κάτωθι ποσοστά αύξήσεων επί των καταβαλλομένων την 31ην Ιουλίου έ. έ. αποδοχών (τήλην του αντίτιμου συσσιτίου και πιστώσεων τροφίμων) εις άπαν το υπαλληλικόν, εργατοτεχνικόν και υπηρετικόν προσωπικόν (μόνονον, επί συμβάσει, έκτακτον, προσωρινόν, ημερομισθιον και εν γένει ός οϊανδήποτε μορφήν η υπαλληλικήν σχέσιν προσφέρων τας υπηρεσίας του) της Ηλεκτρικής Έταιρίας Μεταφορών ως άνω:

α) Δι' αποδοχάς η τμήμα αυτών μέχρι 200.000 δραχμών ποσοστόν αύξήσεως 60 οιο.

β) Δι' το τμήμα αποδοχών το πλέον των 200.000 δραχ. και μέχρι 400.000 δραχμών ποσοστόν αύξήσεως 40 οιο.

γ) Δι' το τμήμα αποδοχών το πλέον των 400.000 δραχ. και μέχρι 600.000 δραχ. ποσοστόν αύξήσεως 30 οιο.

δ) Δι' το τμήμα αποδοχών το πλέον των 600.000 δραχμών δεν θα δοθῃ ούδεμία προσαύξησις.

Β) Εγκρίνομεν την κατά μήνα Αύγουστον έ. έ. χορηγηθείσαν έκτακτον οικονομικήν ενισχυσιν των δραχμών 250.000 εις έκαστον του εργατοϋπαλληλικού προσωπικού υπό τύπον εφ' άπαξ οικονομικής ενισχύσεως.

Γ) Εγκρίνομεν από 1 8 43 προσαύξεισιν του αντίτιμου συσσιτίου και βελτιώσεως αυτού κατά δραχ. 2000 ημερησίως και κατά εργαζομένων, επί πλέον του κατά την 31 7 43 καταβαλλομένου τριούτου και υπό την προϋπόθεσιν ότι το από 1 8 43 καταβαλλόμενον αντίτιμον συσσιτίου, βελτιώσεως κλπ. δεν δύναται να υπερβῇ κατ' άτομον εν συνόλῳ δραχ. 4000 ημερησίως.

Δ) Αί από 1 8 43 διανεμηθεΐσαι η διανεμηθησόμεναι τυχόν ποσότητες τροφίμων δεν δύναται να υπερβαίνωσι κατ' άτομον τον μέσον όρον των χορηγηθεισών ποσοτήτων, κατά το τελευταίον πρό του Αύγουστου έ. έ. τρίμηνον.

Εν Αθήναις τη 15^η Οκτωβρίου 1943.

36858/Α 337/1943. Απόφ. Υπουργών Εργασίας και Συγκοινωνίας.

Περί συμπληρώσεως της υπ' αριθ. 34700/1943 αποφάσεως και εξαιρέσεως απ' αυτής των εργαζομένων εις Διεθνή Έργοδρον Σταυρών.

Έχοντες υπ' όψει τας διατάξεις των Ν. Δ. 310/41 και 783/41 «περί αύξήσεως των αποδοχών των μισθωτών», μετά σύμφωνον γνώμην του Ανωτάτου Συμβουλίου Συντονισμού

Αποφασίζομεν

Συμπληρούντες την υπ' αριθ. 34700/8-10 43 ήμετέραν απόφασιν (*) όρίζομεν, ότι εις τας διατάξεις ταύτης υπάγονται και οι χειρισται και βοηθοί χειριστών των κινηματογραφικών επιχειρήσεων Αθηνών, Πειραιώς και Περιχώρων.

Εξαιρούνται δε της εφαρμογής των αυτών διατά-

έξω οι μισθωτάται, οι απασχολούμενοι εις κυλινδρικούς εργαζομένους δια λογαριασμών του Διαθροῦς Έρυθρου Σταυροῦ, ὡς καὶ οἱ μισθωτοὶ οἱ εργαζόμενοι παρὰ τῷ Διαθροῦ Έρυθρῷ Σταυρῷ.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ὀκτωβρίου 1943.

173310)877]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἑργασίας καὶ Συγκοινωνίας

Περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30 ο/ο τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων κλπ. τῆς Ἑταιρίας Τελεφούνων (1).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 185 τῆς 23 Ὀκτωβρίου 1943)

3358]1943. Ἀπόφ. Προέδρου Κυβερνήσεως

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν—Θεσσαλονίκης

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 186 τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1943)

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3358]II τῆς 11ης Ὀκτωβρίου ε. ἔ. ἀποφάσεως τῆς Διευθύνσεως Τύπου παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ καὶ βάσει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1999]42 Ν.Δ., τῶν ὑπ' ἀριθ. 24163]Σ/6 καὶ 3022 ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὡς καὶ τοῦ ἀρθροῦ 3 παρὰ γρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 177]43 Νόμου, ηὔξηθησαν αἱ κατ' Ἀπρίλιον ε. ἔ. συνολικαὶ ἀποδοχαὶ τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν—Θεσσαλονίκης κατὰ 15 ο/ο ἐπὶ πλέον τῶν δοθεισῶν αὐξήσεων, βάσει τῶν ἀποφάσεων τῆς Διευθύνσεως Τύπου παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ καὶ ἀπὸ 16ης Ἰουλίου ε. ἔ.

Αἱ τυχόν χορηγηθεῖσαι οἰκιοθελῶς καὶ ἄνευ ἀποφάσεως τῆς ὡς ἄνω Διευθύνσεως Τύπου αὐξήσεις μέχρι τῆς 16ης Ἰουλίου ε. ἔ. συμψηφίζονται εἰς τὰς ἀνωτέρω δοθείσας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1943

34700]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν ἀπὸ 1]10]1943 παντός τοῦ ὑπαλληλικοῦ, ὑπηρετικοῦ κλπ. προσωπικοῦ (2).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 187 τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1943)

3357]III]1943. Ἀπόφαισις Προέδρου Κυβερνήσεως

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων τῶν ἑνώσεων Θεσσαλίας—Στερεᾶς Ἑλλάδος κλπ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 188 τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1943)

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3357]III]11-10-43 ἀποφάσεως τῆς Διοσεως Τύπου παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ καὶ βάσει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1999]42 Ν. Δ., τῶν ὑπ' ἀριθ. 24163]Σ 6 καὶ 3022 ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὡς καὶ τοῦ ἀρθροῦ 3 παρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 177]43 Νόμου, ηὔξηθησαν αἱ κατ' Ἀπρίλιον ε. ἔ. συνολικαὶ ἀποδοχαὶ τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων τῶν ἑνώσεων Ἑμερησίων Ἐφημερίδων Θεσσαλίας Στερεᾶς Ἑλλάδος ἑυβοίας καὶ Πελοποννήσου.

Ἡμεῖρον καὶ Νήσων κατὰ 30 ο/ο ἐπὶ πλέον τῶν δοθεισῶν βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1715]II]2 6-43 ἀποφάσεως Διοσεως Τύπου αὐξήσεων καὶ ἀπὸ 1ης Αὐγούστου ε. ἔ.

Αἱ τυχόν χορηγηθεῖσαι οἰκιοθελῶς καὶ ἄνευ ἀποφάσεως Διοσεως Τύπου παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ αὐξήσεις μέχρι 1ης Αὐγούστου συμψηφίζονται εἰς τὰς ἀνωτέρω δοθείσας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1943.

232000]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν

Περὶ χορηγήσεως αὐξήσεως ἀποδοχῶν καὶ ἐπιδόματος συστατικῶν εἰς προσωπικὸν Τραπεζῶν (πλὴν Ἑλλάδος, Ἑθνικῆς, Ἀγροτικῆς καὶ Κτηματικῆς).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 188 τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1943)

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις 1) τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ νόμου 241]43 περὶ τρόπου καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν Ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν κλπ. 2) τῶν ἀρθρῶν 2 καὶ 4 τοῦ νόμου 522]1943 περὶ συστάσεως Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ μισθῶν καὶ ἀποδοχῶν πάντων τῶν εργαζομένων καὶ 3) τῆς ὑπ' ἀριθ. 21]10]43 ἀποφάσεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ, ἀποφασίζομεν :

1. Εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι εργαζομένων Τραπεζῶν (ἐκτὸς τῶν Τραπεζῶν Ἑλλάδος, Ἑθνικῆς, Ἀγροτικῆς καὶ Κτηματικῆς μόνον διὰ τὸ προσωπικὸν αὐτῆς τὸ ἐξομοιούμενον ὡς πρὸς τὰς ἐν γένει ἀπολαύς μετὰ προσωπικὸν τῆς Ἑθνικῆς, χορηγείται ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1943 προσαύξησις κατὰ 30 ο/ο ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1943 καταβαλλομένων εἰς χρεῖμα ἀποδοχῶν εἰς ἅπαν τὸ ὑπαλληλικόν, ὑπηρετικὸν καὶ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν (μόνιμον, ἐκτακτὸν, ἐπὶ συμβάσει κλπ.) ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος.

2. Ὡς ἀποδοχαὶ θεωροῦνται πᾶσαι αἱ εἰς χρεῖμα ἀμοιβαὶ ἃς ἔλαβεν ὁ μισθωτὸς ἢ ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν μέχρι τῆς 30]9]1943, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ποσοστίων ἐπὶ τοῖς ἐκατοῖς ἐπὶ τῆς τιμῆς, ἀξίας ἢ εἰσπραξέως τοῦ ἀντικείμενου, δυνάμει τοῦ Ν.Δ. 2019]1942 χορηγουμένου ἀντικείμενου συστατικῶν, βελτιώσεως αὐτοῦ κλπ., τῶν τυχόν κατὰ μῆνα Σεπτεμβρίου χορηγηθεῖσων ἐκτάκτων ἀπαιτῶν οἰκονομικῶν ἐνισχυσῶν ἢ πιστώσεων ἢ προκαταβολῶν, δι' ἱματισμόν, ὑπόδησιν ἢ προμήθειαν τροφίμων κλπ., ὡς καὶ τῶν τυχόν καταβαλλομένων προσθέτων ἐπιδόματων κινδύνου.

3. Προκειμένου περὶ μισθωτῶν ἀμειβομένων κατ' ἀποκοπὴν, κατ' ὥραν, κατ' ἐβδομάδα κλπ., ἢ ἀνωτέρω κατὰ 30 ο/ο προσαύξεσις θέλει ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῆς κατὰ μονάδα χρόνου ἢ ἐργασίας ἀμοιβῆς, ἀπαγορευμένης πάσης ἐπὶ πλέον αὐξήσεως λόγῳ τοπικῶν ἢ εἰδικῶν συνθηκῶν ἐργασίας.

4) Ὅμοιως ἐγκρίνομεν ὅπως ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1943 προσσυζηθῇ εἰς τὸ διπλάσιον τὸ μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1943 χορηγούμενον ἀντικείμενον συστατικῶν, βελτιώσεως αὐτοῦ κλπ. Εἰς περίπτωσιν κατ' ἡμ. μισθωτῶν τυγχάνει παρεκτετασμένου συστατικῶν, θέλει ἐκπαθῇ ἐκ τοῦ συνολικοῦ ἀντικείμενου συστατικῶν τὸ ποσὸν ὅτερο προβλέπουσιν αἱ ἰσχύουσαι ἐκαστοτε ἀποφάσεις ἡμῶν ἢ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας, ἢ δὲ ἐπὶ πλέον διαφορὰ θὰ καταβάλληται εἰς χρεῖμα.

5) Ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω προσαύξεσεως, αἱ ἐγγαμοὶ μισθωτοὶ, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, θὰ τύχωσι καὶ προσθέτου ἐπιδόματος, ἐκ δραχμῶν δύο χιλιάδων (2.000) ἡμερησίως καὶ ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1943.

6) Τὸ ἀντικείμενον συστατικῶν, βελτιώσεως αὐτοῦ κλπ. θὰ καταβάλληται διὰ πάσης τὰς ἡμέρας τοῦ μηνός.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1943

(1) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 52, σελ. 668.

(2) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 51, σελ. 632.

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

—Ο νόμος 765/1943. Είς τὸ ὑπ' ἀριθ. 378 τῆς 6 Νοεμβρίου 1943 τευχὸς Α' τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἀναδημοσιεύθη ὡς ἐφαρμένως ἐξ ἐσφαλμένου χειρογράφου δημοσιευθεὶς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 341 τευχὸς Α' τῆς 13 Ὀκτωβρίου 1943 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως νόμος 765/1943.

Ο ἀναδημοσιευθεὶς νόμος θὰ καταχωρηθῇ εἰς τὸ ἐπόμενον τευχὸς.

—Ο νόμος περὶ ἐνοικιοστασίου. Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 375 τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1943, τευχὸς Α' φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἐδημοσιεύθη ὁ ὑπ' ἀριθ. 901/1943 νόμος «περὶ ρυθμίσεως μισθώσεως ἀκινήτων».

Μεταξὺ τῶν διατάξεων τοῦ εἶναι καὶ αἱ ἐξῆς, ποὺ ἀφορῶσι τοὺς μισθωτοὺς :

Ἄρθρον 5 — 1. Ὁ συνεπείγ ὑπαλληλικῆς σχέσεως ἢ ὑπηρεσιακῆς πρὸς τὸν κύριον ἢ μισθωτὴν τοῦ ἀκινήτου ἐνοικῶν ἐν αὐτῷ (ὑπάλληλος, ὑπηρετής, ὁδηγὸς οὐτοκινήτου, θυρωρὸς κλπ.) δὲν θεωρεῖται μισθωτὴς ἢ ἐνοικῶς.

2. Ἡ διὰ τοῦ παρόντος χορηγούμενη ὑποχρεωτικὴ παράτασις τῆς μισθώσεως δὲν χωρεῖ ἐπὶ κατοικίων ἐξαιρετικῶν ἐκ λειτουργούντων Βιομηχανικῶν ἐργοστασίων καὶ προσωρισμένων δι' ἐνοίκησιν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐργοστασίου, ἐὰν ὁ ἐνοικῶς ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης τοῦ ἐργοστασίου, νομίμως ἐπαυσεν τὸν τοιοῦτον. Περὶ τοῦ νομίμου τῆς ἀπολύσεως, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ἀποφαίνεται ἀμετακλήτως αἰτήσῃ ἑκατέρου τῶν ἐνδιαφερομένων ὁ πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀρθροῦ 614 καὶ ἐπόμενα τῆς Πολ. Δικονομίας, ὅστις καὶ διατάσσει ἐκτοχόρως τὴν ἀποβολὴν τοῦ ἐνοικῶ.

Ἄρθρον 9. — 1. Ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1943 τὸ μίσθωμα τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1 παρατεταμένων μισθώσεων κατοικίων αὐξάνεται εἰς τὸ 15πλάσιον τοῦ κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1940 καταβαλλομένου ἢ καταβλητέου μισθώματος.

5. Ἐπιφυλαττομένων τῶν περιπτώσεων τοῦ ἐπομένου ἀρθροῦ οἱ καιωτέροι ἀνοφερόμενοι μισθωταὶ καὶ ὑπομισθωταὶ καταβάλλουσιν, οἱ μὲν τῆς Α' κατηγορίας τὸ ἥμισυ (Σημ. Ε.Ε.Δ. τοῦ 15πλάσιου), οἱ δὲ τῆς Β' κατηγορίας τὰ τρίτα τέταρτα τοῦ κατὰ τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ὀριζομένου μισθώματος (Σημ. Ε.Ε.Δ. τοῦ 15πλάσιου).

Α' Κατηγορία α) ἡμερομισθιοὶ ἐργάται, β) θύματα πολέμου καὶ ἀνάπηροι ἔχοντες ἀναπηρίαν ἄνω τῶν 50 οἰ, γ) σιχημάτωες καὶ ὁμηροί, δ) τὸ ἀργοὺν ὀλίγως καὶ ἐπιδοτούμενον προσωπικὸν τῶν Ἐφημερίδων, ἐν δὲν ἐπεδόθη εἰς ἄλλην ἐργασίαν, ε) αἱ μετὰ τὴν 1ην Μαρτίου 1941 ἔξκα τῶν πολεμικῶν γεγονότων ἀπομακρυνθέντες τῆς ἐστίας τῶν καὶ προσφυγόντες ἄλλαχοῦ, καὶ στ) συνταξιούχοι δημοσίου καὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου καὶ οἱ λαμβάνοντες ἐπιχορηγίας (προσωπικῶς αὐτοὶ καὶ αἱ συνταξιούχοι τέκνα, ἀνιόντες καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν).

Β' Κατηγορία α) Δημόσιοι (πολιτικοὶ ἢ στρατιωτικοὶ) κοινοτικοὶ, δημοτικοὶ, νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἐταιριῶν πάσης φύσεως καὶ γενικῶς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι. Ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι δὲν θεωροῦνται οἱ νομικοὶ σύμβουλοι τραπεζῶν καὶ ἐταιριῶν ἐν γένει.

β) Οἱ ὑπάλληλοι Σιδηροδρόμων ΣΕΚ, ΣΠΑΠ, Θεσσαλικῶν καὶ Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος.

Ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὴν περί-

Ἄποστ. Γ. Μπαρτινῆ, δικηγόρου. — Τὸ κῆρος τῆς *lex commissoria* ἐπὶ ὑποθήκης. Ἀθήναι 1943, σελ. 50.

Ὁ συγγραφεὺς, καίτοι νεαρὸς τὴν ἡλικίαν, εἶναι ἡγῆ ἀρκετὰ γινώσκων ἀπὸ πειρᾶν καλῶν μελετῶν ποὺ ἔχει μέχρι σήμερον δημοσιεύσῃ. Ὅπως εἰς ὅλας τὰς μελέτας του, οὕτω καὶ εἰς τὴν προκειμένην, μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ εὐσυνειδησίαν διεξέρχεται τὸ θέμα του καὶ θεμελιώνει ἐπὶ σταθερῶν βάσεων τὰ συμπεράσματά του. Μὲ μενύλην σφηνεῖται καὶ μὲ ἀρθρονον χρησιμοποιοῖσιν βιβλιογραφικῶν καὶ νομολογικῶν ὕλικ ὅσον ἡμεδαπῶν, ὅσον καὶ ἀλλοδαπῶν, π. ο.πεκινῶν ἐλεγέντος. Ἐξετάζει, ἐν τῇ *lex commissoria* ἰσχύει καὶ ἐπὶ ὑποθήκης, ἐφ' ὅσον ὁ περὶ ὑποθήκης νόμος τοῦ 1836 οὐδεμίαν σχετικὴν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν σύγγρονόν του περὶ ἐνεχύρου, περιέλαβε διάταξιν. Ὁρθῶς ὁ συγγραφεὺς πρὶν ἢ προβῇ εἰς τὴν δογματικὴν ἐξέτασιν τοῦ θεματός του, ἐξετάζει τελεολογικῶς τὸν θεσμόν καὶ εὐρίσκει οὕτω τὸ σταθερὸν θεμέλιον τῆς περαιτέρω ἐρευνῆς του. Μ. θ' ὁ προβαίνει εἰς τὴν ἱστορικὴν καὶ δογματικὴν ἐξέτασιν τῶν ἰσχυόντων κειμένων καὶ στηρίζει κατὰ τῶν ἐντελῶς νέων τὴν κρατούσαν ἐν τῇ παρ' ἡμῖν ἐπιστήμῃ καὶ νομολογίᾳ τὰσιν περὶ ἐπεκτασεως τῆς ἀπαγορεύσεως καὶ ἐπὶ ὑποθήκης. Διὰ μακρᾶς ἀναλύσεως καταδεικνύει τὰς ἐλλείψεις τῶν ὑποστηρικθεισῶν δικαιολογικῶν τῆς ἀπαγορεύσεως γνωμῶν καὶ ἀποδεικνύει διὰ νέων ἐπιχειρημάτων, ὅτι πράγματι ὡς ἐκ τῆς διαμορφώσεως τῶν καὶ τῆς θέσεως τῶν ἐν τῷ ἡμετέρῳ δικαίῳ τὸ ἐνεχύρον καὶ ἡ ὑποθήκη εἶναι φυσιολογικῶς ἀνεπίδεκτα καταπίστευτέου ὅρου καὶ τοῦτο οὐ μόνον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἱστορικῆς ἐξέλιξεως, ἐξ ἧς ἀποδεικνύεται, ὅτι ἡ ἀπαγορευσις τοῦ Μ.γ. ὡς ἀντιστοιχεί ἰσχύει ἀκόμη, παρὰ τὸ ἀρθρον 101 τοῦ νόμου περὶ ὑποθηκῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ δι' αὐτοῦ ἐπιβαλλομένη ἱκανοποίησις τοῦ πιστωτοῦ, ἐφ' ὅσον παρίσταται ὡς κύρωσις τῆς διὰ τοῦ ἐνεχύρου ἢ τῆς ὑποθήκης παρεχομένης ἀσφαλείας, ἀντίκειται καὶ εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν. Ἰσως θὰ ἠδύναντο νὰ ὑπάρξουν μερικά ἐπιφυλάξεις διὰ τινὰς γνώμας τοῦ συγγραφέως, ὡς π. χ. διὰ τὴν μὴ ἀπαιγόμενισιν συμφωνιῶν ἀναλόγων πρὸς τὴν *lex commissoria*, συναπτομένων μεταξὺ ἄλλων προσώπων καὶ οὐχὶ τοῦ ἐνεχυροῦ καὶ τοῦ ἐνοποθήκου δανειστοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου. Ἐν τῷ συνόλῳ τῆς ἡ ἐργασία παρέχει ἀρίστην ἐντύπωσιν καὶ ἀποτελεῖ πράγματι σημαντικὴν συμβολὴν εἰς τὴν ἐρευναν ἐνὸς ἀκανθώδους θεωρητικοῦ προβλήματος.

Χρ. Ν. Ἀγ.

πτωσιν ἢ μὲν μίσθωσις συνήφθη ὑπὸ συνοικούντος οἰκείου (ἀνιόντος, κατιόντος, συζύγου καὶ ἀδελφῶν) τῶν ἀνωτέρω προσώπων, τὸ μίσθωμα ὅμως καταβάλλεται ἐξ ὁλοκλήρου πράγματι ὑπὸ τούτων.

6. Ἐὰν τὸ νῦν καταβαλλόμενον μίσθωμα δι' οἰονδήποτε λόγον εἶναι μετρίον τοῦ ὡς ἂν ὀριζομένου, καταβάλλεται τοῦτο.

ΠΡΟΒΛΕΨΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ - ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΚΡΙΤΙΚΗ - ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 3^{ον}
ΤΡΙΤΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 54

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1943

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΑΡΘΡΑ—ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

- 'Η απόλυσις μισθωτοῦ δι' ὠρισμένην αἰτίαν τοῦ νόμου 765/1943, ὑπὸ Φιλίππου Δ. Ἀγγελῆ, Δικηγόρου . . . Σελ. 707
- Συμβάσεις ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου καὶ Ν. Δ. 424/1941, ὑπὸ Ἀποστ. Γ. Μπουρνῆ, Δικηγόρου . . . Σελ. 709
- Ἀποβολὴ μισθωτοῦ ἐξ οἰκήματος ἐργοδότη, ὑπὸ Ἀλεξ. Ἀντ. Θεοχάρη, Δικηγόρου . . . Σελ. 719

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΕΡΓΙΑ

- Δοκιμαστικὴ ὑπηρεσία μισθωτοῦ καὶ ν. δ. 424/1941: Αἱ διατάξεις τοῦ ν. δ. 424/1941 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ προσλαμβανομένων μισθωτῶν.— Ἀκυρὸς εἶναι πᾶσα ἐκ τῶν προτέρων συμφωνία δι' ἀποκλεισμὸν ἢ περιορισμὸν τῶν περὶ ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν διατάξεων, ἂρα καὶ ἡ συμφωνία τῆς δοκιμῆς.— Στοιχεῖα ἀκαταλληλότητος καὶ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς μισθωτοῦ.— Βᾶρος ἀποδείξεως νομίμων προϋποθέσεων.— Ἀφαιρέσεις τῶν ἀλλοχού ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ κερδηθέντων, ὑπὸ Κ. Κονιαβίτου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 5190/1943). Σελ. 721
- Σχέσις ἐργασίας μισθωτοῦ μετὰ Δήμου καὶ ν. δ.

424/1941. Προϋποθέσεις προστασίας: Ὑπαγωγή εἰς τὸ ν. δ. 424/1941 καὶ 2019/1942 καὶ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ὡς οἱ Δήμοι, ἐφ' ὅσον ἀσκοῦν ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν καὶ ὁ μισθωτὸς συνδέεται διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.— Ὑπηρεσία φυλάξεως καταφυγίων ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν.— Προστασία καὶ τῶν μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 προσληφθέντων μισθωτῶν.— Ἀκυρὸς ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ ὑποχρέωσις παροχῆς συσσιτίου, ὑπὸ Γ. Παπαρηγορίου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Πειραιῶς 1222/1943) . . . Σελ. 722

- Χρόνος προσλήψεως μισθωτοῦ καὶ ν. δ. 424/1941: Προστασία ὑπὸ τοῦ ν. δ. 424/1941 καὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ καὶ διαρκούσης ταύτης συναφθεῖσων συμβάσεων ἐργασίας.— Ἀναρμόστος συμπεριφορὰ τοῦ μισθωτοῦ.— Προϋποθέσεις τοῦ κύρους καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἐν τῷ 20ῳ ἡμέρου ἀντικατάστασις, ὑπὸ Η. Καμουτση, Προέδρου Πρωτοδικῶν (Πρωτ. Ἀθηνῶν 13713/1943) . . . Σελ. 723

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

- Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἀρθρῶν 9 καὶ 10 τοῦ Ν. Δ. 424/1941 καὶ Β. Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920 περὶ κωδικοποιήσεως (Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Μὲ τὸ παρὸν τεύχος λήγουν αἱ συνδρομαὶ τοῦ τελευταίου τριμήνου ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1943—1 Δεκεμβρίου 1943.

Ὡς ἐγνωστοποιήσαμεν ἤδη εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος κατηργήθη ἡ διὰ συνδρομῶν κυκλοφορία τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἑργατικοῦ Δικαίου», διατηρουμένη ἐξαιρετικῶς μόνον διὰ τὰς Ἑπαρχίας.

Οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ καὶ ἀναγνώσται μας παρακαλοῦνται νὰ προμηθεύωνται τοῦ λοιποῦ τῶν τευχῶς ἐκ τῶν γραφείων μας ἢ διὰ τοῦ Πρακτορείου Ἐφημερίδων, καταβάλλοντες τὴν ἐκάστοτε, ἀνάλογως τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, ὀριζομένην τιμὴν.

Εἰς τὸ παρὸν τεύχος: Ὁ ὑπ' ἀριθ. 765/1943 Νόμος περὶ τροποποιήσεως κλπ. τοῦ ν. δ. 424/1941 καὶ τοῦ β. δ. 1/4 Αὐγούστου 1920 περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου Γ.Θ.Δ' κλπ. (Ἀναδημοσίευσις).— Ἡ ὑπ' ἀριθ. 38586/1943 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἑργασίας περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1943 μηνιαίας εἰσφορᾶς μισθωτῶν ὑπὲρ τῶν Ἑργατοῦπαλληλικῶν Ὀργανισμῶν τῆς Ἑλλάδος.— Αἱ τελευταῖαι ἀποφάσεις Ὑπουργοῦ Ἑργασίας περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν καὶ ἀντιτίμου συσσιτίου διαφόρων κατηγοριῶν μισθωτῶν.

Δόγῳ πληθῶρας ὕλης ἢ ἀνακεφαλαίωσις τῶν ποσῶν ἀντιτίμου συσσιτίου μισθωτῶν κατὰ τὸ ν. δ. 2019/1942 εἰς τὸ ἐπόμενον τεύχος.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

Ἑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ μόνον διὰ τὰς Ἐπαρχίας προπληρω-
ταί: Τρίμηνος δρχ. 30.000

Ἐμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγουμένης σελίδος)

σεως τοῦ νόμου 1704 κλπ., 765/1943 Ν6.
μος (Ἀναδημοσίευσις) Σελ. 724

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Περὶ ἀξίσεως ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1943 ἀποδο-
χῶν ὑπαλληλικῶν, ὑπηρετικῶν καὶ ἐργατοτεχνικῶν
προσωπικοῦ παντὸς ἐργοδότη, 39500/1943. 726
- Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς
Κρατικῆς Ἐκμεταλλεύσεως τῶν Τροχιοδρόμων καὶ
Ἠλεκτροφωτισμοῦ Θεσ/νίκης, 31412/1943 Σ. 726
- Περὶ ἐτεκτάσεως τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ.
29.20/1943 ἀποφάσεως περὶ κατωτάτων ὁρίων
ἡμερομισθίων ἐργατῶν (διὰ τὴν περιφέρειαν Θεσ-
σαλονίκης). 32548/ 943 Σελ. 726
- Περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30 ο)ο τῶν ἀποδοχῶν
τῶν ὑπαλλήλων κλπ. τῆς Ἐταιρίας Τηλεφονῶν, 173310/1943 Σελ. 726
- Περὶ αὐξήσεως ἀπαιτιῶν προσωπικοῦ Ἐταιρίας
Τηλεφονῶν, 173304/1943 Σελ. 726
- Περὶ ἀντικατοστάσεως τῆς παραγράφου 4 τῆς ὑπ'
ἀριθ. 29505/1943 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἑργα-
σίας, 27971/1943 Σελ. 726
- Περὶ αὐξήσεως ἀμοιβῆς τῶν παρὰ τῆς γερμανι-
κῆς ὑπηρεσίας πρὸς λαμβανομένων ἐλευθέρων ἐρ-
γατῶν Ο.Α.Π., 32611/1943 Σελ. 726
- Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνικῶν ἐργα-
ζομένων εἰς τὴν Τσιμεντοβιομηχανίαν κλπ. καὶ
ἐργατοτεχνικῶν παντὸς νομικοῦ ἢ φυσικοῦ προ-
σώπου, 29120/1943 Σελ. 727
- Περὶ ἐπιβολῆς ἀπὸ 1/8/43 τῶν ἡμερομισθίων τῶν
καπνεργατῶν πάντων ἐν τῇ χώρᾳ κέντρων ἐπε-
ξεργασίας καπνοῦ, 32445/1943 Σελ. 727
- Περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς φοροεκφορτωτῶν καὶ
μεταφορέων σφαιρίων καὶ ζώων Ἀθηνῶν, 35110/
1943 Σελ. 727
- Περὶ ἐγκρίσεως ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 29120/
43 ἀποφάσεως καὶ ἐπὶ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προ-
σωπικοῦ τῆς ὑπηρεσίας καθαριότητος τοῦ Ὀργα-
νισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς, 31239/1943. Σ. 727
- Περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων ἐργατῶν Ο. Α. Π.,
χορηγήσεως οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως δρχ. 50.000
καὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος κινδύνου, 32509/
1943 Σελ. 727
- Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατῶν ἀνθρα-
κωρύων, 33390/1943 Σελ. 727
- Περὶ ἐπιβολῆς αὐξήσεως κατὰ 60 ο)ο ἐπὶ τῶν συν-
ολικῶν εἰς χυτῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν παντὸς
τοῦ προσωπικοῦ τῶν φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώ-
πων, 29.05/1943 Σελ. 727
- Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ συντακτικοῦ,
ὑπαλληλικῶν καὶ ἐργατικῶν προσωπικῶν τῶν ἡμε-
ρησίων ἐφημερίδων τῶν Ἑνώσεων Η. Ε. Θεσσα-
λίας—Στερεᾶς—Ἑλλάδος—Ἑύβοιας—Πελοποννήσου
—Ἠπείρου καὶ Νήσων, 3478/1943 Σελ. 728
- Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ συντακτικοῦ,
ὑπαλληλικῶν καὶ ἐργατικῶν προσωπικῶν τῶν ἡμε-
ρησίων ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης, 4477/43. Σ. 728
- Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ συντακτικοῦ,
ὑπαλληλικῶν καὶ ἐργατικῶν προσωπικῶν τῶν ἡμε-
ρησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν, 3476/1943 Σελ. 728
- Περὶ προσαυξήσεως ἀπολαυτῶν προσωπικοῦ Α.
Ρ. Ε., 15731 /1943 Σελ. 728
- Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἀνω-
τάτου Ἑλλ. Ραδιοφωνικῆς Ἐταιρίας, 157314/1943. Σ. 728
- Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1943 ἀποδο-
χῶν καὶ ἀντιτίμου συσσιτίου προσωπικοῦ τῆς Ἀ-
νωτάτου Ἑλλ. Τηλεφωνικῆς Ἐταιρίας, 15787/
1943 Σελ. 728
- Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1943 ἀποδο-
χῶν καὶ ἀντιτίμου συσσιτίου προσωπικοῦ Ἐται-
ρίας Telefunken, 173319/1943 Σελ. 728
- Περὶ ἡμερομισθίων ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1943
προσωπικοῦ ἐργαζομένου παρ' Ἀρχαῖς Κιτοχῆς
241769/1943 Σελ. 728
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώ-
σεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνε-
βιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Νοεβρίου 1943. 4007/
1943 Σελ. 728
- Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1943 ἀποδο-
χῶν καὶ ἀντιτίμου συσσιτίου προσωπικοῦ Κρατι-
κῆς Ἐκμεταλλεύσεως Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκ-
τροφωτισμοῦ Θεσσαλονίκης 33318/1943. Σελ. 728
- Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν καὶ ἀντιτίμου συσσιτίου
προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἐταιρίας Βόλου 3660/
1943 Σελ. 73
- Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1943 ἀποδο-
χῶν καὶ ἀντιτίμου συσσιτίου προσωπικοῦ Ἀνωτά-
του Ἠλεκτρικῆς Ἐταιρίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς
35320/1943 Σελ. 73
- Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1943 ἀποδοχῶν
καὶ ἀντιτίμου συσσιτίου προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλά-
δι Ἠλεκτρ. Ἐπιχειρήσεων, 35319/1943. Σελ. 73
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἀντιτίμου
ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς κλπ. ἐνίων νοση-
λευτικῶν ἰδρυμάτων διὰ τὸν μῆνα Νοεμβρίου 1943
40078/1943. Σελ. 73
- Περὶ ἀναλήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 26048 καὶ 3162/
ἀποφάσεων περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοῦ
μισθοῦ τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν, 33382/
1943. Σελ. 73
- Περὶ ἀνοκλήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 33382/1943 ἀπο-
φάσεως περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου
κλπ. τῶν μισθωτῶν τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν
37912/1943. Σελ. 738
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. τῶν
ἰδιωτικῶν κλινικῶν καὶ σανατορίων διὰ τοὺς μῆ-
νας Ὀκτωβρίου καὶ Νοεμβρίου 1943, 40878/
1943. Σελ. 738
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. τῶν
μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων κομβείων—κομμωτηρίων
διὰ τὸν μῆνα Νοεμβρίου 1943, 40076/43. Σελ. 738
- Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1943 μη-
νιαίας εἰσφορᾶς μισθωτῶν ἐπὶ τῶν Ἑργατο-
παλληλικῶν Ὀργανισμῶν τῆς Ἑλλάδος, 38586/
1943. Σελ. 738

ΚΑΠ. ΚΑΠ.

ΔΙΑΦΟΡΑ

— Ἀλέκος Παπαδημητρόπουλος (πένθη). Σελ. 738

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 3ον ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 54

ΑΘΗΝΑΙ 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1943

ΑΡΘΡΑ - ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

Η ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ "ΔΙ' ΩΡΙΣΜΕΝΗΝ ΑΙΤΙΑΝ,, ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 765)1943

Υπό του κ. ΦΙΛΙΠ. Δ. ΑΓΓΕΛΗ, Δικηγόρου παρ' Αρείφ Πάγφ

I.—Διὰ τοῦ ἀρθρου 2 ὁ νόμος 765 τῆς 13ης Ὀκτωβρίου 1943 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἀρθρων 9 καὶ 10 τοῦ Ν. Διατάγματος 424/1941 καὶ τοῦ Β. Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου Γ'20Α' κλπ.» (Φ.Ε.Κ. α' 341), ἰσχύων ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν 13ην Ὀκτωβρίου 1943 δημοσιεύσεώς του, ἀντικαθίστων τὸ ἀρθρον 10 τοῦ ν. δ. 424/1941, ἐν μὲν τῇ 1ῃ παραγράφῳ αὐτοῦ ἐπιτρέπει ἀπεριορίστως τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας «μισθωτῶν» πάσης φύσεως, ὡς διὰ τοῦ ἀρθρου 6 εἰδικεύει αὐτοὺς, «μόνον δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των, ἢ δι' ἀνάγκαστον συμπεριφοράν», ἐν δὲ τῇ 2ᾳ παραγράφῳ αὐτοῦ ἐπιτρέπει τὴν κατὰ κρίσιν τοῦ ἐργοδότη καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁρισμένου ἀριθμοῦ μισθωτῶν του καὶ δὴ μέχρι ποσοστοῦ 8)ο καὶ κατ' ἀνώτατον ὅριον 40 μέχρι χιλίων μισθωτῶν καὶ 60 ἄνω τῶν χιλίων, ἐν τὸς ἐνδὲς ἡμερολογιακοῦ ἔτους.

Εἰς ἀμφοτέρας ὁμοῦ τὰς προμνησθείσας περιπτώσεις, κατὰ τὴν παράγραφον 3 τοῦ αὐτοῦ ἀρθρου 2, διὰ νὰ εἶναι ἐγκυρος ἡ τοιαύτη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, δέον, κατὰ τὰς εἰδικωτέρας διατυπώσεις καὶ προθεσμίας καὶ τὴν ἀπαιτούμενην ἀναγγελίαν πρὸς ἀρμοδίαν Ἀρχήν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου 765/1943, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολυθέντος νὰ προσληφθῇ ἄλλος μισθωτὸς τῆς αὐτῆς ἢ συγγενοῦς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς.

Διὰ τὴν περιπτώσιν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὴν διακριτικὴν εὐχέρειαν τοῦ ἐργοδότη, συμφώνως πρὸς τὴν προμνησθεῖσαν 2αν παράγραφον τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ νόμου, ὁρίζεται ὅτι αὕτη «δέον νὰ γίνηται ἐγγράφως καὶ δι' ὁρισμένην αἰτίαν, μὴ συμπεριλαμβανομένην εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς παραγρ. I τοῦ παρόντος ἀρθρου», κατὰ τὴν ἐπὶ λέξει διατύπωσιν.

II.—Ἀλλ' «ὁρισμένη αἰτία», μὴ περιλαμβανομένη μεταξὺ «ἀνεπάρκειας ἢ ἀκαταλληλότητος» περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ «ἀναρμόστου συμπεριφοράς» γενικῶς, δύναται νὰ εἶναι οἰαδήποτε ἑτέρα αἰτία, ἄνευ περιορισμοῦ τινος, ἀρκεῖ νὰ ὁρίζεται ἐν τῇ ἐγγράφῳ τῆς παρὰ τοῦ ἐργοδότη καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ νὰ εἶναι ἀληθής.

Ὁ περὶ «ὁρισμένης αἰτίας» ὅρος οὗτος εἶναι, ἀληθῶς, καινοφανής.

Ὁρος περὶ «δεδικαιολογημένης καὶ ἐπιδοκιμαστικῆς αἰτίας» (justa ac probabili causa) ἀπαντᾷται, προκειμένου περὶ μισθώσεως, ἐν ταῖς πηγαῖς (Πανδ. 19.255 παράγρ. 2) καὶ ἐφηρηόσθη παρ' ἡμῶν ἐν τῇ νομολογίᾳ πρὸ τῆς ὑπὸ τοῦ ν. δ. 424/1941 ἐισαγωγῆς τῶν ὅρων τῆς «ἀνεπάρκειας» ἢ «ἀκαταλληλότητος» ἢ τῆς «ἀναρμόστου συμπεριφοράς» τοῦ μισθωτοῦ, ὡς περιλαμβάνων τὰς περιπτώσεις ταύ-

τας (Α. Π. 282]1907 Θέμ. ΙΘ' 218, πρὸς ἣν συνεφώνησεν ἡ Α. Π. 441]1907 Θέμ. ΙΘ' 411, Ἐφ. Ἀθην. 533]1907 Θέμ. ΙΘ' 175, Ἐφ. Θρ. 18]1927 Θέμ. ΑΗ' 696, Πρωτ. Ἀθην. 1531]1921 (εἰσηγ. Κ. Σούρλας) Θέμ. ΑΒ' 220 καὶ αὐτ. παρὰ, Πρωτ. Ἀθην. 1154]1917 Θέμ. ΚΘ' 186, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 3552]1936 (Η. Ρεμποῦ), ΕΕΝ γ' 499, καὶ προκειμένου περὶ μακρᾶς ἀνιάτου ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ: Ἐφ. Ἀθην. 146]1934 ΕΕΝ α' 212). Ἐπίσης εἰς νεωτέρους τινὰς ἐργασιακοὺς νόμους ἀπαντᾷται ὁ ὅρος τῆς «κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένης αἰτίας», ὡς στηρίζων λόγον ἀπολύσεως τοῦ εἰδικῶς προστατευομένου ἀπὸ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ (ὡς ἀρθρ. 4 ν. 3514, καθ' ὃ «ὑπάλληλος, ἐπαναλαβὼν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους νὰ ἀπολυθῇ, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν κλπ.», ὅπερ ἰσχύει καὶ ἐπὶ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων, κατ' ἀρθρον II παράγρ. 2 τοῦ Α. Ν. 547 τῆς 15]19 Μαρτίου 1937 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν ἐργατικῶν νόμων», ἀρθρ. 10 τοῦ ἀπὸ 10]13 Ὀκτωβρίου 1935 ν. δ., ὡς τροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 1]18 Ἰουνίου 1926 Δ]τος, καθ' ὃ ἐπετρέπετο ἡ ἀπόλυσις τῶν περὶ ὧν προέβλεπε μισθωτῶν «μόνον διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν», πρβλ. καὶ Ἐφ. Ἀθην. 66 καὶ 650]1929 Θέμ. Μ' 563, 889, Ἐφ. Ἀθην. 989]1929 (εἰσηγ. Γ. Σακέτας) Θέμ. ΜΑ' 139, ἔτι πρβλ. ἀρθρ. 8 ν. δ. 1799 τῆς 12 Ἰουλίου]22 Σεπτεμβρίου 1942 (Φ.Ε.Κ. α, 245) «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ν. δ. 1040]1942» «περὶ μέτρων προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὀπλιτῶν ἐν γένει καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων», καθ' ὃ οἱ διὰ τοῦ ν. δ. τούτου προστατευόμενοι ἀπὸ πάσης ἀπολύσεως, ἐν τούτοις δύνανται νὰ ἀπολυθῶσι, κατὰ τὰς διατυπώσεις τοῦ ν. δ. τούτου, «διὰ πράξεις ἐπενεγκούσας ζημίαν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν», ὡς καὶ «δι' ἀπείθαρχον καὶ ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου διαγωγῆν». Ἀπλῶς ὁμοῦ δι' «ὁρισμένην αἰτίαν», μὴ μάλιστα ἐν τῷ νόμῳ καθοριζομένην, ἀναγνώρισις λόγου ἀπολύσεως οὐχὶ μόνον εἶναι, ἀληθῶς, πρωτότυπος, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ κατανοητὴ, πλὴν ὅτι εἶναι καὶ μὴ χρήσιμος καὶ δύναται νὰ καταστῇ ἐπικίνδυνος ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς, ὡς οὕτω διατυπῶνται.

Κατὰ τὴν εἰσηγητικὴν ἐκθεσιν τοῦ νόμου τούτου 765]1943—ἣν βλ. ἐν ΕΕΔ, II σ. 660·662—ὡς αἰτιολογία διὰ τὴν ὧς πρὸς τὸν ἐπιτερεσόμενον ἀριθμὸν τῶν ἀπολυτέων μισθωτῶν ἄρσιν τῶν περιορισμῶν τοῦ προγενεστέρου δικαίου, προκειμένου περὶ καταγγελίας συμβάσεως αὐτῶν, στηριζομένης εἰς ἀκαταλληλότητα, ἀνεπάρκειαν ἢ ἀναρμόστον συμπεριφοράν, ἀναγράφεται ἐν αὐτῇ, ὅτι «ἐθεωρήθη ἐνδεικνυομένη,

καθ' ὅσον μετὰ τὴν θέσπισιν τῆς ἀρχῆς τοῦ ἡτιολογημένου τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας... οὐδένα οὐσιαστικὸν λόγον ἐξυπηρετοῦν οἱ ἐν λόγῳ περιουρισμοί» καὶ περαιτέρω, ἐν συνεχείᾳ ὅτι «εἰς τοὺς οὕτω ἀπολυμένους μισθωτοὺς παρέχεται εὐχέρεια προσφυγῆς εἰς τὸ δικαστήριον, ἥτις ἀποτελεῖ ἱκανὴν δικλείδα διὰ τὴν μὴ κατάχρησιν ἐκ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν τοῦ διὰ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως παρεχομένου εἰς τοὺς δικαιώματος, ἰδίᾳ μετὰ τὴν διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐπηρεχόμενην τροποποίησιν τῶν σχετικῶν μὲ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν διατάξεων».

Ἄλλ' ἐνθ' οὕτω ἀναγράφει ἡ εἰσηγητικὴ ἐκθεσις διὰ τὰς ἐκ τῶν ἀνωτέρω λόγων ἀπολύσεις μισθωτῶν, διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐκτὸς τῶν λόγων τούτων καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, ἀναγράφει: «Ἀπὸ ἱκανοῦ χρόνου ἤρχισεν νὰ ὀριμᾷται ἡ ἀντίληψις, ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις δὲν ὑφίστανται διὰ τὴν ἐξυπηρετήσιν ἀτομικῶν συμφερόντων, ἀλλὰ διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ συμφέροντος τῆς ὁλόκληρης, καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς, φρονούμεν, ἡ καινικὴ καὶ ἀπρόσκοπος λειτουργία τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, ὥς καὶ ἡ εὐσυνειδήτως ἐκτέλεσις τοῦ καθήκοντος τῶν μισθωτῶν, ἀποτελεῖ ἐκπλήρωσιν κοινωνικῆς καθήκοντος καὶ συμβάλλει σπουδαίως εἰς τὴν προαγωγὴν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ κοινωνικοῦ συμφέροντος. Πρὸς τοῦτο διὰ τῆς παραγράφου 2 παρεσχέθη ἐπὶ πλέον εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις τὰ δ. καίωμα πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοτοῦ μισθωτῶν, διὰ λόγους μὴ περιλαμβανόμενους εἰς τὴν παράγρ. 1. Πάντως ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ἐν λόγῳ παραγράφῳ καταγγελία, ἐπαφειμένη εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότη, δέον νὰ γίνεται ἐγγράφως καὶ δι' ὀρισμένην αἰτίαν».

Ἐκ τῶν ἐκτιθεμένων τούτων καταφαίνεται, ὅτι σαφὲς γίνεται διάκρισις ἐκατέρως τῶν περιπτώσεων καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐνθ' εἰς τὴν πρῶτην περίπτωσιν, ἥτοι τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀνεπαρκείαν, ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν, δύναται νὰ ἐξετάζηται παρὰ τῶν Δικαστηρίων—ὡς μέχρι τοῦδε ἄλλως τε ἐγένετο (Πρωτ. 4425 ΕΕΔ, II σ. 585, Πρωτ. Ἀθην. 3156/43, ΕΕΔ, II σ. 558, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 3552/1946 ΕΕΝ γ' 499, Πρ. Πρωτ. Πειρ. 1394/1943 ΕΕΔ, II σ. 561, πάντως νὰ ἀφορῶσι τὴν ἐργασίαν: Πρωτ. Ἀθην. 2575/1943 ΕΕΔ, II σ. 467, Πρωτ. Ἀθην. 2962/1943 ΕΕΔ, II σ. 433, περὶ δὲ τῆς ἀσθιναίας, ὡς λόγου ἀκαταλληλότητος ἢ Πρωτ. Ἀθην. 4349/1943 ΕΕΔ, II σ. 500, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 9231/1942 ΕΕΔ, I σ. 884, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 5382/1943 ΕΕΔ, II σ. 436, διάκρισις δὲ μετὰ τὴν ἀκαταλληλότητα καὶ ἀνεπαρκείας τοῦ μισθωτοῦ, ἡ «ἀναρμόστου συμπεριφορὰ» του: Πρωτ. Ἀθην. 2962/1943 (εἰσηγ. Θ. Βλαχόπουλος) ἐν. Ἐργ. Δικ. II, 2 σ. 10), ἡ βασιμότης καὶ ἀλήθεια τῶν γεγονότων τῆς ἀπολύσεως καὶ ἡ ἔλλειψις καταχρηστικῆς καὶ κακοπιστοῦ ἐξουσίας τοῦ ἐργοδότη, ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀπολύσει μισθωτοῦ του, εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν, ἥτοι τῆς δι' ἄλλον λόγον παρ' αὐτοῦ ἀπολύσεως, δὲν προκύπτει ὅτι τὸ αὐτὸ ἡθεληθῇ ὑπὸ τοῦ νομοθέτου.

Κατ' αὐτὴν, μόνον εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ, τοῦ ἐργοδότη, ἀφάθῃ ἡ κρίσις περὶ τοῦ λόγου τῆς ἀπολύσεως καὶ ἀπρηθῇ «ἐγγραφόν» διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, καὶ ὀρισμένη αἰτία ἀπολύσεως. Δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ Δικαστήριον, ἵνα κρίνῃ ἐὰν κατὰ κατάχρησιν ἐξουσίας ἢ ἄλλω καὶ κακοβουλῶς ἢ παρὰ τὴν καλὴν πίστιν ἐκρίνεν ὁ ἐργοδότης, ἀφοῦ πᾶσα αἰτία ἀπολύσεως μὴ περιλαμβανομένη μετὰ τῆς ἀκατα-

λληλότητος, ἀνεπαρκείας ἢ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς τοῦ μισθωτοῦ, δύναται νὰ ἀποτελῇ τὴν «ὀρισμένην αἰτίαν» ἀπολύσεώς του, χωρὶς νὰ τίθεται ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς στοιχεῖον αὐτῆς καὶ τὸ «εὐλογον» τῆς αἰτίας ταύτης ἢ «δεδικαιολογημένον» αὐτῆς, κατὰ τινὰ τρόπον (ἀντιθέτως Σ. Γραββάνης, ἐν ΕΕΔ, II σ. 678), ἐνθ' δύναται τὸ Δικαστήριον νὰ ἐλέγξῃ, ἀνερευνήσῃ καὶ ἐξακριβώσῃ, τῇ πρὸς αὐτὸ προσφυγῇ τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ, τὴν ἀλήθειαν ἢ μὴ τῆς «ὀρισμένης αἰτίας», ὡς αὕτη ἐκτίθεται ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ νὰ ἀκυρώσῃ ἀτόλυσιν στηριζομένην μὲν εἰς οἰανδήποτε, πλὴν ἀκαταλληλότητος, ἀνεπαρκείας ἢ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς τοῦ μισθωτοῦ, «ὀρισμένην» καὶ οὐχὶ ἀόριστον «αἰτίαν», ἀλλὰ πάντως μὴ τυχὼν ἀληθῆ τοιαύτην, ἀφοῦ μόνον ἐπὶ τῇ προκτιθέσει ἀληθοῦς, πραγματικῆς καὶ ὑφισταμένης κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας αἰτίας ἐθεσπίσθη τὸ δυνατόν καὶ ἔγκυρον τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, διὰ τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 765/1943.

Ὡστε ὁ ὅρος «ὀρισμένη αἰτία» ἰσοῦται πρὸς τὸν ὅρον «ἀληθὴς αἰτία», ἐξαρτωμένη ὅμως, ὡς πρὸς τὴν σοβαρότητα αὐτῆς ὡς λόγου ἀπολύσεως, ἐκ μόνης τῆς κρίσεως τοῦ ἐργοδότη, εἰς ὃν ἀφίεται, κατὰ τὴν περιορισμένην ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ἀναλογίαν, ἐλευθέρων τὸ δικαίωμα τῆς κατὰ νόμον 2112 καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

III. Ἡ διάταξις τῆς «δι' ὀρισμένην αἰτίαν» ἀπολύσεως, τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 2 τοῦ ν. 765/1943, ἥτοι ὅλους περιετὴ καὶ μόνον σύγχυσιν δύναται νὰ προσφέρῃ εἰς τὸ ἀνακαινισθὲν ἤδη δι' αὐτοῦ ν. δ. 424/1941.

Ἡ «ἀποδεδειγμένη ἀνεπαρκεία ἢ ἀκαταλληλότης, περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας» ἢ ἡ «ἐνάρμοστος συμπεριφορὰ» τοῦ μισθωτοῦ, ὡς αἰτία ἀπολύσεως, ὑφιστάμενα ἤδη νομοθετημένα πρὸ τοῦ νέου τούτου νόμου 765/1943 (πρβλ. καὶ ἄρθρ. I, β τοῦ Α.Ν. τῆς 23/34 Ἰανουαρίου 1936 (Φ.Ε.Κ. σ' 47) «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 28/31 Ὀκτωβρίου 1935 Α.Ν. «περὶ προστασίας ἐφεδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν», καθ' ὃ ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόλυσις αὐτῶν, κατὰ τὴν διαδικασίαν του, «δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπαρκείαν ἢ ἀκαταλληλότητα καὶ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν», ὡς ὁμοίως καὶ ἄρθρ. 10 τοῦ ν.δ. τῆς 11/11 Μαΐου 1929, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 4180/1929 «περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφεδρῶν κλπ.», παραλειπομένου τοῦ ὅρου τῆς «ἀνεπαρκείας») ἐπλήρουν τὰς ἀνάγκας καὶ πᾶν κενόν, ὥστε νὰ μὴ ὑπῆρχεν ἀνάγκη προσθήκης καὶ τοῦ δι' «ὀρισμένην αἰτίαν» —καὶ δὴ τοσοῦτον ἀορίστως— λόγου ἀπολύσεως, ἔστω καὶ κατὰ τὸ περιορισμένον τοῦ νόμου τούτου ποσοστόν.

Ἐπὶ πλέον, ἀφοῦ εἰς τοὺς «δι' ὀρισμένην αἰτίαν» ἀπολυμένους, πλὴν τῶν ἀποδοχῶν των πλήρους ἀπασχολήσεως των ἐνδὸς μηνός, καταβάλλεται εἰς τοὺς ἐξ αὐτῶν δικαιουμένους, κατ' ἄρθρον 2 παράγρ. 5 τοῦ νόμου 765/1943, καὶ ἡ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους, λόγῳ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀποζημιώσεις, θὰ εἶδει νὰ ὀρίζετο δι' αὐτὴν ἀνάλογος διάταξις πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου τούτου 765/1943, προκειμένου περὶ τῆς κατ' ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», καθ' ἣν ἡ ἀποζημιώσις διὰ τὸν στρατευθέντα μισθωτὸν «υπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως».

Ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου 765/1943, καθ' ἣν «ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἀνωτέρας ἀποζημιώσεως (πρόκειται περὶ τῆς τοῦ νόμου 2112 καὶ τοῦ Διαιτ. τῆς 16 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ

ν. 2112) ενεργείται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν, ἃς ἐδικαιούντο οἱ ἀπολυόμενοι, εἰς τὴν περιπτώσιν θὰ εἰσγάζοντο ὑπὸ καθιερωτῶς πλήρους ἀπασχολήσεως κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπ' αὐτοῦ ἀπολύσεως, ἀφορᾷ εἰδικῇ μόνον περιπτώσιν, ἥτοι τὴν τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ ν. δ. 424]1941, ὡς τοῦτο διεμορφώθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ νόμου 765]43, καὶ δὲν ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ ν. δ. 424]1941, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου 765]43, ἐν τῷ ὅλῳ περιλαμβάνεται καὶ ἡ προμνησθεῖσα διάταξις τῆς παραγράφου 5 αὐτοῦ, καὶ δὲν θίγει, ὥστε τροποποιεῖ κατὰ τινὰ τρόπον τὸ καθορίζον τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως ἀρθρον 3 τοῦ νόμου 2112, ὡς τοῦτο ἐφηρμοσθῇ, ἀπὸ ἀπόψεως ὑπολογισμοῦ, ὑπὸ τῆς νομολογίας (βλ. περὶ τούτου σαφῶς καὶ συνοπτικῶς *Κ. Νάσας*, 'Ο ὑπολογισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, ἐν ΕΕΔ, ΙΙ, σ. 359 ἐπ. Οὕτω, δ' ὑπὲρ τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς ἀπ' ἐξαιρέσεως ταύτης, βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ: α) τοῦ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν χρόνου, Α. Π. 234]1923 Θέμ. ΔΕ' 97, 'Εφ. Ἀθην. 241]1933 Θέμ. ΜΕ' 408, 'Εφ. Ἀθην. 989]1929 Θέμ. ΜΑ' 139, 'Εφ. Ἀθ. 404]1924 Θέμ. ΔΣΤ' 201, 'Αγ. Εἰσ. Α. ΙΙ. Θέμ. ΔΣΤ' 433, 'Εφ. Ἀθην. 494]1924 Δικαιοσ. Γ' 269, 'Εφ. Ἀθην. 1289]1933 Θέμ. ΜΕ' 343 καὶ αὐτ.

σχόλ. Γ. Α. Ἀλεξοπούλου, β) τοῦ πρὸ τῆς ἀπολύσεως χρόνου: Α. Π. 886]1937 (εἰσηγ. Δ. Γονατᾶς) Θέμ. ΜΘ' 142 ἢ ΕΕΝ ε' 58, Α. Π. 325]1938 ΕΕΝ ε' 723, 'Εφ. Ἀθην. 520]1939 ΕΕΝ στ' 228, Πρωτ. Ἀθην. 39] 934 ΕΕΔ, ΙΙ, σ. 176, Πρωτ. Ἀθην. 2417]1942 ΕΕΔ, Ι, σ. 628, Πρωτ. Ἀθ. 5874]1942 ΕΕΔ, ΙΙ, σ. 7, Πρωτ. Ἀθην. 5231]1941 ΕΕΔ, Ι, σ. 429, Πρωτ. Ἀθην. 3394]1941 'Εργ. Δίκ. Ι, σ. 420 ἀρ. 56]1942 Γνωμ. Ν.μ. Συμβ. Α. Παπαδημητροπούλου, ἐν ΕΕΔ, Ι, σ. 520, γ) τοῦ κατὰ τὴν ἀπόλυσιν χρόνου: 'Εφ. Ἀθην. 657]1934 ΕΕΝ α' 481, 'Εφ. Θεσσ. 170]1934 Θεμ. ΜΕ' 606, 'Εφ. Ἀθην. 137]1934 ΕΕΝ α' 209, 'Εφ. Ἀθην. 1567]1932 Θέμ. ΜΔ' 707, 'Εφ. Ἀθην. 1476] 929 Θέμ. ΜΑ' 521, Πρωτ. Δεβ. 170]1938 ΕΕΝ στ' 230, Πρωτ. Ἀλεξ. 257]1933 Θέμ. ΜΔ' 595).

Ἀναπροσαρμογὴ τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ νόμου 2112 ὁμοίᾳ πρὸς τὴν διὰ τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ νόμου 765]1943 γενομένην εἰς τὸ ἀρθρον 4 τοῦ ν. 3514, ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρόνον ὑπολογισμοῦ τῆς ἐκκα καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καταβλητέας ἀποζημιώσεως, εἶναι ἀπαραίτητος καὶ δικαίαι, ἐνδεχικαὶ δὲ τὰ μέγιστα ἐκ τῶν περιστάσεων, ὅσον σπάνια καὶ ἂν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν αἱ ὑπὸ τὸ καθιερωτῶς τοῦ νόμου 765]1943 καὶ ν. δ. 424]1941 ἀπολύσεις μισθωτῶν.

ΦΙΛ. Δ. ΑΓΓΕΛΗΣ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΚΑΙ Ν. Δ. 424)1941⁽¹⁾

Ι. Ἡ διάκρισις τῶν συμβάσεων ἐργασίας εἰς τοιαύτας ἀορίστου καὶ ὀρισμένου χρόνου ἐγενήθη κυρίως ἐπ' εὐκαρίᾳ τῶν νόμων⁽²⁾ περὶ ρυθμίσεως τῆς μονομεροῦς καταγγελίας τῶν συμβάσεων ἀορίστου χρόνου, ἀνεπύχθη δὲ εἰ

(1) Αἱ κατωτέρω ἐκτιθέμεναι σκέψεις εἶχον γραφῇ πρὸ τοῦ ν. 765]1943 καὶ συνεπῶς ἀπηχούν τὸ πρὸ αὐτοῦ κρατοῦν δίκαιον. Διὰ τοῦ νεωτέρου τούτου νόμου πολλὰ τῶν θιγομένων κατωτέρω ζητημάτων, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ βασικοῦ ἐρωτήματος τῆς παρουσίας μελέτης, ἐλύθησαν, ἐνῷ ἄλλα παρέμειναν ἀκόμῃ ἀνευ νομοθετικῆς διευκρινίσεως. Καὶ διὰ τὰ πρῶτα ὅμως μία γενικὴ εἰκὼν τοῦ προγενεστέρου δικαίου δὲν θὰ εἶναι ἄμοιρος χρησιμότητος, ὡς ἐκτίθεται ἄλλωστε εἰς τὸ τέλος τῆς παρουσίας, ἐν τῷ κεφαλαίῳ XVIII.

(2) Οὗτοι ἰσχύουσιν ἀναμφισβητήτως μόνον ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἀορίστου χρόνου. Βλ. ἐλληνικὸν νόμον 2112 (ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558) καὶ Β. Δ. 16]18 Ἰουλίου 1920. Ἐν Γαλλίᾳ, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου περιορίζεται κατὰ τοῦτο, ὅτι ἀφ' ἐνὸς μὲν δὲν πρέπει νὰ ἀποτελῇ ἀνάγκη διαισθήσεως καὶ ἀφ' ἑτέρου δέον νὰ εἶναι σύμφωνος πρὸς τυχὸν ὑφισταμένας συνηθείας περὶ προθεσμίων προμηνύσεως ἀμφοτεροὶ οἱ περιορισμοὶ καθιερώθησαν ἐθιμικῶς καὶ νομολογιακῶς, εἰς δὲ ἐπεκυρώθησαν καὶ ὑπὸ τοῦ νομοθέτου, χωρὶς ὅμως εἰδικότερον καθορισμόν. Βλ. *Capitant - Cuche. Précis de législation industrielle* (1939) § § 479-406, *Colin Capitant, Droit civil* § § 742-754. Σήμερον, ὡς ἐπὶ το πλείστον, ἡ προθεσμία προμηνύσεως καθορίζεται ἐν Γαλλίᾳ ὑπὸ τῶν σχετικῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ἐν Γερμανίᾳ, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν, αἱ προθεσμίαι προμηνύσεως καὶ ἐν γένει τὰ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, εἶναι λεπτομερῶς καθωρισμένα ἐν τοῖς ἀρθροῖς 621-624 καὶ 626-627 Γερμαν. Ἀστ. Κώδι-

ῥος καὶ εἰς τὸν νέον νόμον τῆς 20 Ἰανουαρίου 1934,

δικώτερον ἐν Ἰταλίᾳ, ἀλλὰ παρ' ἡμῖν ἡ διάκρισις αὕτη μετεπήδησε καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας περιπτώσεις καὶ ἀποτελεῖ σήμερον πρόβλημα κατὰ πολὺ δεξύτερον καὶ γενικώτερον ἢ εἰς ἄλλας νομοθεσίας⁽³⁾, ἰδιαίτερος μετὰ τὸ Ν. Δ. 424⁽⁴⁾.

ΙΙ. Ἡ συνομολόγησις συμβάσεως ἐργασίας ὀρισμένου χρόνου⁽⁵⁾ δύναται νὰ ἀποβλέπῃ εἰς ἕνα τῶν ἐξῆς σκοπῶν: α) εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ μισθοῦ ὅτι ὁπωσδήποτε θέλει παραμείνῃ εἰς τὴν ὕπηρεσίαν τοῦ ἐργοδότη τοῦ ἐπὶ ὀρισμένον χρόνον β) εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἐργοδότη, ὅτι μόνον ὀρισμένον χρόνον θὰ ὑπο-

χοσ καὶ εἰς τὸν νέον νόμον τῆς 20 Ἰανουαρίου 1934, βλ. καὶ *Schmidt Burgerliches Recht* (1927) σελ. 239-240, ἐπίσης *Arbeitsrecht* (Vahlens Textausgaben) (1941) CV § § 4. Ἐκ τῆς ἰταλικῆς νομοθεσίας ἐλήφθη ὁ ἡμέτερος ν. 2112]1919. Βλ. *Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἑργ. Δικαίου § 413 καὶ νέον ἰταλικὸν ἀστικὸν κώδικα εἰς σχετικὸν κεφάλαιον. Γενικώτερον βλ. *Διτςροπούλου*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424 σελ. 6 σημ. 3 καὶ σελ. 99.

(3) Βλ. διὰ τὴν ἰταλικὴν βιβλιογραφίαν *Καποδίστρια*, Ἑρμην. § 71 σελ. 79 σημ. 1 καὶ σελ. 401 καὶ 413 σημ. 3. Ἐν Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ ἡ διάκρισις ἐξετάζεται ὅπως περιορισμένης. Βλ. *Colin-Capitant II* § 728-754 *Capitant-Cuche* § 475-499, *R. Schmidt* σελ. 238-240.

(4) Τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τῶν ἐξῆς νόμων: Ν. Δ. 669]1941, Ν. Δ. 1085]1942, Ν. Δ. 1767]1942, Ν. Δ. 2140]1943. Ἐπίσης σχετικοὶ νόμοι εἶναι οἱ ἐξῆς: Ν. Δ. 996]1942, νόμος 704]1943, Α. Ν. 2581]1940.

(5) Περὶ αὐτῆς βλ. *Καποδίστρια*, Ἑρμ. Ἑργατ. Δικ. § 72-73, *Τσιμπούκη* Ε.Ε.Δ. Α σ. 455, *Δημάκη* Ε.Ε.Δ. Α σ. 653, Ε. Α. 326]1942 Θέμις Ν. Δ. 234.

χρεοῦται νὰ ἔχη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του τὸν μισθωτὸν γ) εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ἀμφοτέρων, τοῦ τε ἐργοδότη καὶ τοῦ μισθωτοῦ, διὰ τὸ τελευταῖος θὰ παραμείνῃ ὅπωςδὴποτε ἐπὶ τὸσον χρόνον, ἀλλὰ καὶ μόνον ἐπὶ τοσοῦτον, δ) εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἐργοδότη διὰ ὅπωςδὴποτε θὰ διακαίουται ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον νὰ ἀξιώσῃ τὴν παραμονὴν τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του, ε) εἰς τὴν διττὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἐργοδότη διὰ τὸ μισθωτὸς θὰ παραμείνῃ ὅπωςδὴποτε ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον, ἀλλὰ καὶ μόνον ἐπὶ τὸσον διάστημα. ζ) εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ τε ἐργοδότη καὶ τοῦ μισθωτοῦ διὰ ὅπωςδὴποτε ὁ μισθωτὸς θὰ παραμείνῃ ἐπὶ ὠρισμένον διάστημα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν.

Ἐν τοῦτοις, εἰς σπανιωτάτας μόνον περιπτώσεις, θὰ συναντήσωμεν σύμβασιν ὠρισμένου χρόνου, εἰς τὴν σύναψιν τῆς ὁποίας κίνητρον ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἐπιδίωξις. Τοὺς ὄρους τῆς συμβάσεως ἐπιβάλλει ὁ οἰκονομικῶς ἰσχυρότερος, ὁ ἐργοδότης, δι' ὃ καὶ κατατάσσεται πολλὰκις αὐτὴ εἰς τὰς συμβάσεις προσχωρήσεως, δὲν θὰ εἶναι δὲ ὁ ὑπαγορεύων τοὺς ὄρους τῆς τὸσον μωρός, ὥστε νὰ θέσῃ εἰς ἑαυτὸν περιορισμοὺς τοιούτους. Ἐπειτα, ὁ προσλαμβανόμενος μισθωτὸς οὐδέποτε ἐν τῇ πράξει ζητεῖ πληροφορίας δι' ἄλλο τι πλὴν τοῦ μισθοῦ του, οὔτε κὰν ἔγγραφον σύμβασιν συνάπτει, σμνήθως δὲ οὔτε τὸ ἐπίπεδον τῆς μορφώσεώς του δύναται νὰ κυφορήσῃ τοιαύτας ἐπιδιώξεις. Ἡδὲ δέ, μετὰ τὸ Ν. Δ. 424 καὶ ὁ προσεκτικότερος καὶ ἰσχυρότερος μισθωτὸς οὐδὲν ἔχει συμφέρον νὰ συμβληθῇ διὰ συμβάσεως ὠρισμένου χρόνου, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ νόμος τοῦ παρέχει μονιμότητα μείζονα ὁλωςδὴποτε συμβατικῆς.

Καὶ εἰς τὸν δευτέρον σκοπὸν εἶναι ἐντελὼς ἀπίθανον νὰ ἀποβλέπῃ ὁ ἐργοδότης. Πράγματι, ἡ σύμβασις ἀορίστου χρόνου τῷ παρέχει ἀκόμη μεγαλύτεραν ἐλευθερίαν, ἥτοι τὸ δικαίωμα νὰ καταγγεῖλῃ μονομερῶς ὅποτεδὴποτε θελήσῃ τὴν σύμβασιν, τηρῶν μόνον τὰς προθεσμίας τοῦ ν. 2112. Μόνον μετὰ τὸ Ν. Δ. 424 θὰ ἀποτελέσῃ ἡ δευτέρα αὕτη ἐπιδίωξις συνηθέστατα τὴν αἰτίαν συνάψεως συμβάσεως ὠρισμένου χρόνου, μετὰ τὴν διαφορὰν ὅτι, διὰ τὸν λόγον αὐτόν, ἡ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην προθυμοποίησις τοῦ ἐργοδότη θὰ εἶναι συχνότατα ὑποκίτης.

Εἰς τὴν τρίτην καὶ πέμπτην περίπτωσιν ἡ συνομολόγησις συμβάσεως ὠρισμένου χρόνου ὑπαγορεύεται ἀπὸ σύνθετα ἐλατήρια. Ἀλλ' ὅμως, διὰ τοὺς ἀμέσως ἀνωτέρω ἐκτεθέντας λόγους, εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἡ ἐξασφάλισις τοῦ ἐργοδότη διὰ μόνον ὠρισμένον χρόνον θὰ ὑποχρεοῦται νὰ ἔχη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του τὸν μισθωτόν, ἀποτελεῖ ὅλως δευτερευόν ἐλατήριον, τὸ ὁποῖον διενόηθη μὲν ὁ ἐργοδότης, ἀλλ' οὐδέποτε θὰ ἐφέρετο ὑπ' αὐτοῦ μόνον εἰς τὴν σύμβασιν ὠρισμένου χρόνου, ἀν δὲν συνυπῆρχεν ὁ ἕτερος καὶ κύριος λόγος, ἥτοι ὁ πρῶτος καὶ ὁ τέταρτος τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν, εἰς οὓς ἀνάγονται ἐπομένως αἱ δύο σύνθετοι περιπτώσεις ἢ καὶ ἄλλαι ἔτι συνθετώτεραι.

Ἀπομένει ὁ τέταρτος (7) λόγος τῆς προτιμῆσεως. Καὶ πραγματικῶς αὐτὸς εἶναι κατὰ μέγιστην πλειοψηφίαν ὁ σκοπὸς δι' ὃν συνήπτοντο συμβάσεις ὠρισμένου χρόνου καὶ αὐτὸς θὰ ἐξα-

κολουθήσῃ καὶ μετὰ τὸ Ν. Δ. 424 νὰ εἶναι σχεδὸν ὁ μόνος ἀληθὴς καὶ ἀγνὸς σκοπός. Ὅν θὰ ἐπιδιώκῃ ἡ συνομολόγησις τοιαύτης συμβάσεως. Ὑπάρχουν περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας αἱ προσφερόμεναι παρὰ τοῦ μισθωτοῦ ὑπηρεσίαι εἶναι διὰ τὸν ἐργοδότην πολύτιμοι καὶ δυσχερῶς δύνανται νὰ παρασχεθοῦν παρ' ἑτέρου μισθωτοῦ μὴ συγκεντροῦντος τὰς αὐτὰς γνώσεις καὶ τὰ ἴδια προσόντα, δι' ὃ καὶ δικαίως ἐπιθυμεῖ ὁ ἐργοδότης νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον τὴν παραμονὴν τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἐπιχείρησιν του (7).

Τὸ συμπέρασμα εἶναι, ὅτι οὐδέποτε—πρὸ τοῦ Ν. Δ. 424—ἡ σύμβασις ὠρισμένου χρόνου ἀπεσκόπησε νὰ θέσῃ χρονικὸν φραγμὸν εἰς τυχόν τᾶσιν πρὸς μονιμότητα τοῦ ἐργαζομένου, δηλαδὴ νὰ θέσῃ ὄριον πέραν τοῦ ὁποίου ὁ ἐργοδότης θὰ ἀνέκτα τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρας ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' ἀντιθέτως ἡ ἀποστολὴ τῆς ὑπῆρξε νὰ δημιουργήσῃ, εἰς μίαν ἐποχὴν ἀνυπαρξίας οἰοῦδ' ἵστε ἴχνους μονιμότητος τοῦ ἐργαζομένου, ἐν ἐλάχιστον ὄριον μονιμοῦ παραμονῆς τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ μάλιστα ἐγένετο τοῦτο συνηθέστατα μὲν πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἐργοδότη, ἵνα εἶναι βέβαιος οὗτος ὅτι *τοῦλάχιστον ἐπὶ ὠρισμένον διάστημα* θὰ ἀπολαμβάνῃ τὸν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, σπανιώτερον δὲ πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ μισθωτοῦ (8), ἵνα εἶναι οὗτος βέβαιος, ὅτι *τοῦλάχιστον ἐπὶ ὠρισμένον διάστημα* θὰ παραμείνῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Ἀπὴν ἀπόδειξις τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ σύμβασις ὠρισμένου χρόνου οὐδέποτε περιεβλήθη τὴν κοινωρικὴν ἀποστολὴν νὰ ἀποτελέσῃ φραγμὸν εἰς τὴν μονιμότητα (9) τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλ' ἀντιθέτως ἀπέτελεσε συμβατικὴν ἐπιδίωξιν μονιμοῦ δεσμεύσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ διὰ πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἐργοδότη, εἶναι ἡ προσπάθεια τῶν νομοθεσιῶν νὰ θέσουν ὄριον ἀκριβῶς εἰς τὴν ὑπερβολικὴν χρονικὴν δέσμευσιν τοῦ ἐργαζομένου (10).

III. Ἀντιθέτως, λοιπόν, πρὸς ὅ, τι θὰ ὑπέθετέ τις ἐξετάζων ἀπὸ σημερινῆς σκοπιάς τὰ πράγματα, ἡ σύναψις συμβάσεως ὠρισμένου χρόνου πρὸ τοῦ Ν. Δ. 424 σκοπὸν εἶχε ὄχι νὰ περιορίσῃ χρονικῶς τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ νὰ παρατείνῃ αὐτὴν ὑπὲρ τὸ σύνηθες. Δι' αὕτη ἀκριβῶς ἐπραγματοποιεῖτο ἐν σπέρματι ὅ, τι τὸ Ν. Δ. 424 ὁλοκληρωτικῶς ἐπραγματοποίησεν. Ἐπομένως, ὄχι μόνον ἡ ἀποστολὴ τῆς συμβάσεως ὠρισμένου χρόνου, οἷα ἦτο κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ν. Δ. 424, δὲν ἀντετίθετο πρὸς τὴν τοῦ τελευταίου αὐτοῦ νομοθετήματος, δὲν ἦδύνατο δηλαδὴ νὰ θεωρηθῇ τὸ καθεστὼς τῆς ὥς ἐξαίρεσις ἀπὸ τοῦ διὰ τοῦ ἀνωτέρω διατάγματος δημιουργηθέντος, ἀλλ' ἀπεναντίας ἀμφοτέρων οἱ σκοποὶ συνεβάδιζον καὶ τὸ καθεστὼς τῆς συμβάσεως ὠρισμένου χρόνου ἀπέβλεψε καὶ ἐπέτυχε ἐμβρυωδῶς ἐκεῖνο,

(7) *Καποδίστρια* Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. § 71.

(8) Τοῦτο συμβαίνει συνήθως ἐπὶ συμβάσεων δι' ὠρισμένον ἔργον, ὅπου σκοπὸς εἶναι ἡ ἐξασφάλισις ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Βλ. παραδείγματα εἰς *Καποδίστρια*, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. § 72, II.

(9) Πῶς ἄλλωστε θὰ νοηθῇ φραγμὸς εἰς μονιμότητα ἀνυπαρκτον;

(10) Cod. civil 1780 al. 1, code du travail art. 20 livr. I, ἀπαγορεύοντα τὴν ἰσόβιον δέσμευσιν. Ἐπίσης art. 22 livr. I code du travail, θέτον περιορισμούς εἰς τὴν πέραν τοῦ ἔτους δέσμευσιν.

(6) Ὁ ἕκτος ἀποτελεῖ σύνθεσιν τοῦ πρώτου καὶ τετάρτου.

ὁποῖον ἐπεξέτεινε καὶ ἐτελειοποίησε τὸ νομοθετικὸν διάταγμα. Πράγματι, ἄς φαντασθῶν σύμβασιν ὠρισμένου χρόνου συνομολογήσαν πρὸ τοῦ διατάγματος αὐτοῦ καὶ ἀποέπυσαν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἐργοδότη ἐπὶ τοῦ ὅτι ὁ μισθωτὸς θέλει παραμείνῃ τοῦ αἰσθητοῦ ἐπὶ ὠρισμένον διάστημα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του· οὐδὲ λόγος ὑπάρχει ὁ τοιοῦτος μισθωτὸς νὰ μὴ ἀπολαύῃ τῆς μονιμότητος τοῦ διατάγματος αὐτοῦ, ἀφοῦ αὕτη καὶ εἰς τὸν ἐργοδότην του εἶναι ἐπιθυμητή. Καὶ ὅταν ἀκόμη τιθεῖται τοῦ ἐργοδότη ἥτις νὰ παραμείνῃ ὁ ἐργαζόμενος ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον, ἀλλὰ μόνον αὐτόν, ἢ ὅταν σκοπὸς τῆς τοιαύτης συμβάσεως ὠρισμένου χρόνου ἥτις ἡ ἐξασφάλισις μόρου τοῦ ἐργαζομένου ἢ καὶ ἀμφοτέρων, πάλιν ἐν ὑπάρχει, κατ' ἀρχήν, βέβαιος λόγος νὰ αποκλεισθῶν ἀπὸ τὴν πλήρη νόμιμον μονιμοποίησιν τοῦ Ν.Δ. 424 τοὺς ἥδη ὑπὸ τοιοῦτον καθεστῶς μερικῆς συμβατικῆς μονιμότητος ἐργαζομένους, καθ' ἣν στιγμὴν ἀπολαύουν ταύτης ἢ πρότερον ὑπὸ καθεστῶς ἐλευθέρως καταγελλομένης συμβάσεως ὑπηρετοῦντες. Θὰ προῦψῃ ἐντεῦθεν ἐπιβαρυνεῖς τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων ὑποχρεομένων πλέον νὰ διατηροῦν μισθωτούς, ἐνῶ παρήλθεν ὁ ὠρισμένος χρόνος, δι' ὃν προσελήφθησαν, ἢ ἐπερατώθη τὸ ὠρισμένον ἔργον, εἰς ὃ ἀπέβλεπεν ἡ πρόσληψις τῶν ἀλλ' αὐτὸς ἀκριβῶς ὑπῆρξεν ὁ νομικὸς λόγος τοῦ Ν.Δ. 424, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τῶν ὁμῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων ἐπέβαλε τὴν διατήρησιν καὶ ἐκείνων τῶν ἐργαζομένων, οἱ ὁποῖοι οὐδὲ κἀν διὰ τὴν ὠρισμένην αὐτὴν περίοδον εἶχον προσληφθῇ. Ἀλλωστε, καὶ ἡ διαρροὴ προθεσμίας ἢ ἡ συμπλήρωσις ἔργου τινός, ἴδια ὁμοίαι φύσεως πρὸς τὰς ἐν γένει ἐργασίας τῆς ἐπιχειρήσεως, δὲν καθιστᾷ ἀχρηστον τὸν μισθωτὸν διὰ τὸν ἐργοδότην, ἀφοῦ καὶ ἐργασίαι τῆς ἐπιχειρήσεως θὰ συνεχισθοῦν καὶ ὁμοίαι φύσεως ἔργα θὰ ἐκτελεσθοῦν, εἰς τὴν ἐναντίαν δὲ περιπτώσει ὁ νόμος ἀνοίγει τὴν πιθανότητα τῆς ἀπολύσεως (ἄρθρ. 9 Ν.Δ. 424) εἰς τοὺς ὅρους τῆς ὁποίας εἶναι λογικὸν νὰ ὑπαχθῶν καὶ οἱ μισθωτοὶ οἱ ἀπολαύοντες ποῖα τινος μονιμότητος προηγούμενης. Μόνον εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, σύμβασιν ὠρισμένου χρόνου θὰ ἤδυνάτο νὰ θεωρηθῇ αὐτοδικαίως μὴ ἐμπέπτουσα εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ν.Δ. 424, ἀλλὰ περὶ τούτων κατωτέρω (11).

IV. Μετὰ τὸ Ν.Δ. 424, ἡ ἀποστολὴ τῆς συμβάσεως ὠρισμένου χρόνου εἶναι διαφορετικῇ. Οὐδέποτε πλέον θὰ συνάπτεται τοιαύτη σύμβασις πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἐργαζομένου, ἀφοῦ τοιαύτης ἐξασφαλίσεως δὲν ἔχει πλέον οὗτος χρεῖαν. Ἀντιθέτως, τώρα θὰ ἐμφανίζεται, καὶ μάλιστα συνηθέστατα, τὸ φαινόμενον συμβάσεως ὠρισμένου χρόνου συνομολογήσεως πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἐργοδότη καὶ δὴ ἀποβλεπούσης ἀκριβῶς ὅπως ἐπιβάλλῃ τὴν διατήρησιν τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τὸν ὠρισμένον μόνον χρόνον ἀντὶ τῆς διαρκοῦς μονιμότητος τοῦ Ν.Δ. 424. Θὰ ἀποσκοπῇ νῦν ἡ σύμβασιν ὠρισμένου χρόνου, ἐν ταῖς πλείστας τῶν περιπτώσεων, εἰς τὴν παρακώλυσιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν.Δ. 424, εἰς τὴν παρακώλυσιν τῆς διαρκοῦς μονιμότητος τοῦ διατάγματος αὐτοῦ διὰ τῆς παραχωρήσεως μιᾶς μερικῆς τοιαύτης. Τοῦτο ὅμως καὶ ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ ἀνεκτόν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως θετικοῦ δικαίου

ἀποτελεῖ καταστροφήσιν τοῦ νόμου, δοθέντος ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 424 ἀποτελοῦσιν ἀναγκαστικὸν δίκαιον, δι' ὃ καὶ ἡ σχετικὴ ρήτρα «περὶ ὠρισμένης προθεσμίας» ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ἀνάγκη νὰ θεωρηθῇ ἀίσιμος, καθόσον τείνει νὰ ἀποτρέψῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς τοῦ Ν.Δ. 424 μονιμότητος (12). Ὑπάρχει ἐπὶ πλέον καὶ διὰ τὰς μετὰ τὸ Ν.Δ. τοῦτο συναφθείσας συμβάσεις ἐργασίας ἡ θύρα τοῦ ἀρθροῦ 9 αὐτοῦ, εἰς ἐξαιρετικὰς δὲ περιπτώσεις, περὶ ὧν κατωτέρω (13) ἡ σύμβασιν ὠρισμένου χρόνου δύναται νὰ θεωρηθῇ αὐτοδικαίως μὴ ἐμπέπτουσα εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ν.Δ. 424, ὡς μὴ διαβλέπωντος τοῦ διατάγματος τούτου νὰ μονιμοποιηθῇ καὶ τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἐξαιρετικῶν αὐτῶν περιπτώσεων.

V. Ἀληθῶς ὑπάρχουσι κατηγορίαι ἐργαζομένων, τῶν ὁποίων ἡ πρόσληψις, εἴτε πρὸ, εἴτε μετὰ τὸ νομοθετικὸν διάταγμα 424 γενόμενη, συνεδέθη μετὰ τὸν ὅρον τῆς ἐπὶ ὠρισμένον μόνον χρόνον ἀπασχολήσεως τῶν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει, ὅτι πρῶτον οἱ μισθωτοὶ εἰσερχόμενοι εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμεταλλευσιν δὲν πρόκειται κατὰ κοινὴν συνείδησιν νὰ ἀπασχολήσων κατὰ τὴν θέσιν ἐν τῷ ὅλῳ συστήματι λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλὰ θὰ παραμείνουν πάντοτε ξένοι, φιλοξενούμενοι ἄς εἰπῶμεν ἐν αὐτῇ. Ἀλλὰ τὸ Ν.Δ. 424 προφανῶς δὲν ἠθέλησε νὰ μονιμοποιηθῇ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ὅλως τυχαίως καὶ παροδικῶς ἦλθον εἰς ἐπαφὴν ἢ καὶ σύνδεσμον ἀκόμη πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν (14) καὶ τὰ ὁποῖα πρόσωπα, τὰ κινούμενα οὕτω γύρωθεν μιᾶς ἐπιχειρήσεως ἴδια ἐκτεταμένως, εἶναι πολυάριθμα, ποικιλόμορφα καὶ ποικιλόφυμα. Τὸ διάταγμα τοῦτο ἀπέβλεπεν ἀναμφισβητήτως νὰ μονιμοποιηθῇ τὰ πραγματικά μέλη τῆς ἐπιχειρήσεως, τὰ κατὰ τὴν κοινὴν συνείδησιν ἀπασχολοῦντα μίαν θέσιν ἐν τῇ κοινῶνίᾳ τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προϋποθέτει κυρίως ἐν εἰδικῶν ἀνίμῳ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη καὶ τοῦ ἐργαζομένου (15). Ὁ μηχανικὸς λ.χ. ὁ προσληφθεὶς εἰς μίαν ἐταιρίαν ὁδοποιητικὴν, ἀλλ' ἐπὶ ὠρισμένον μόνον χρόνον, ἥτις μόνον μέχρις ἀποπεράσεως μιᾶς συγκεκριμένης ὁδοῦ ἢ τμήματος αὐτῆς, δὲν σημαίνει, κατ' ἀρχὴν ὅτι δὲν ἀποτελεῖ διὰ τοῦτο στοιχεῖον τῆς ἐπιχειρήσεως, μέλος τῆς κοινωνίας αὐτῆς. Ἀντιθέτως ὅμως, ὁ ἐργάτης ὁ προσληφθεὶς καὶ ἐπ' ἀόριστον ἔτι χρόνον εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν διὰ νὰ ἐπι-

(12) Δὲν λέγουμεν «ἀκυρὸς καὶ μὴ γεγενημένη». Ἡ σύμβασιν θὰ ἐξακολουθῇ νὰ εἴαι σύμβασις ὠρισμένου χρόνου, διότι μὲ τὴν ιδιότητά της αὐτὴν συνάπτεται καὶ πληθὺς ἄλλων ἀποτελεσμάτων ἀπολύτως θεμιτῶν, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι τὰ ἀποτελέσματά της τὰ ἀντικείμενα εἰς τὸ Ν.Δ. 424 δὲν θὰ ἐπέρχονται. Βλ. ἡμετέραν μελέτην ἐν Ε.Ε.Δ. Α σ. 712.

(13) Βλ. κατωτέρω γ.

(14) Τοῦτο συναγεται ἀσφαλῶς καὶ ἐκ τῶν οἰκονομικῶν βάσεων, ἐφ' ὧν ἐδράζεται τὸ Ν.Δ. 424. Βλ. κατωτέρω VIII ε.

(15) Ἡ διάρκειά τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ δὲν εἶναι τὸ πᾶν. Παρατεταμένη ὅμως ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ πῶς ἂν νὰ τὸν εἰσάγῃ ἐννευειδῆτως ἐν τῇ κοινῶνίᾳ τῆς ἐπιχειρήσεως, ἔστω καὶ ἂν κατὰ τὴν προλήψιν, διὰ λόγους ἀληθῆς καὶ δεδαιλογημένους, ἐσκοπεῖτο ἢ μὴ δημιουργία θέσεως δι' αὐτόν. Βλ. μελέτην μου ἐν Ε.Ε.Δ. Α σ. 713.

σκευάση τὴν ὁροφὴν μερικῶν δωματίων τῆς οἰκοδομῆς, ὅπου τὰ γραφεῖα τῆς ἐταιρίας, δὲν θὰ θεωρηθῇ, κατ' ἀρχήν, ἐν τῇ συνειδήσει τῶν λοιπῶν ἐργατῶν τῆς ἐταιρίας, ὡς μέλος τῆς κοινωνίας των, ὡς ἀπασχολῶν κάποιαν θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης. Ὁμοίως ὁ προσωρινὸς ἀντικαταστάτης ὑπαλλήλου τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν ἀπασχολεῖ ἴδιαν θέσιν⁽¹⁶⁾. Ἀλλὰ τὰ στοιχεῖα αὐτά, τὰ ἐπ' εὐκαιρίᾳ μόνον εὐρεθέντα εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν ἐπιχειρήσιν, δὲν ἠθέλησε βέβαια τὸ Ν. Δ. 424 νὰ μονιμοποιήσῃ εἰς μίαν θέσιν, τὴν ὅποιαν δὲν κατεῖχον, ἀφοῦ δὲν ὑπῆρχε καὶ δὲν προεβλέπετο τοιαύτη δι' αὐτοὺς ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἡθέλησε νὰ μονιμοποιήσῃ ὅσους ἀπασχολοῦν ἢ θὰ ἀπασχολήσουν εἰς τὸ μέλλον τοιαύτην θέσιν, δὲν ἐσκόπει νὰ δημιουργήσῃ θέσεις μὴ ὑφισταμένας κατὰ τὴν κοινὴν συνείδησιν. Δι' ὅ, ἀπέβλεψε μόνον εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις καὶ ὅχι εἰς πάντα ἐργοδότην, διότι ἐκεῖ μίᾳ τοιαύτῃ ἀντίληψις τῆς θέσεως καὶ τῆς κοινωνικῆς μονάδος ἀναπτύσσεται συνηθέστερον⁽¹⁷⁾.

Θὰ δεχθῶμεν ἐπίσης, διὰ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω λόγους, ὅτι ἐπιχειρήσεις ἐκ φύσεως ἐφήμεροι καὶ ἐντελῶς προσωρινοὶ δὲν δημιουργοῦσι θέσεις προστατευσίμους κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Ν. Δ. 424. Ὁμολογουμένως ὅμως, τὸ ζήτημα εἶναι ἐξαιρετικὰ λεπτὸν καὶ ἡ δικαστικὴ κρίσις ἐπὶ τοῦ προκειμένου θὰ ἔχῃ ἰδιαιτέραν βαρύτητα⁽¹⁸⁾.

Ὅπου ὑπάρχει σύμβασις ἐργασίας μὲ τοιοῦτον μισθωτὸν, μὴ ἀπασχολοῦντα θέσιν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, τὸ Ν. Δ. 424 δὲν ἐπεκτείνεται⁽¹⁹⁾. Ἀλλ' ὁ κανὼν εἶναι, ὅτι τὸ Ν. Δ. 424 ἐφαρμόζεται γενικῶς, δι' ὃ σαφῶς πρέπει νὰ ἔχῃ συν-ομολογηθῇ ὁ περιορισμὸς τῆς προστασίας αὐτοῦ διὰ τῆς προσθήκης αἰρέσεως ἢ προθεσμίας ἢ ἄλλης ρήτρας. Καὶ ὅχι μόνον τοῦτο· δεδομένου ὅτι αἱ τοιαῦται διατάξεις ἔρχονται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ν. Δ. 424 ὡς κανόνος ἀναγκαστικοῦ δικαίου, δέον σαφῶς νὰ προκύπτῃ, ὅτι ἀληθῶς καὶ δεδικαιολογημένως ὁ προσλαμβανόμενος μισθωτὸς δὲν πρόκειται νὰ ἐισέλθῃ εἰς τὴν κοινωνίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, ὅτι δηλαδὴ ἡ συναπτομένη σύμβασις εὐρίσκειται εἰς πλαίσιον, διὰ τὸ ὁποῖον τὸ Ν. Δ. 424 δὲν ἐνδιαφέρεται. Διὰ δὲ τὰς μετὰ τὸ Ν. Δ. 424 συνομολογουμένας τοιαύτας συμβάσεις δυνατόν ἐστι νὰ εἰμῶται ἔτι αὐστηρότεροι καὶ ν' ἀεὶ-ώμεν συνήθως ρητὴν συνομολόγησιν τῆς προθεσμίας λ. χ. καὶ τῶν λόγων, οἵτινες ἀποδεικνύουσι τὸ ἀληθές καὶ δεδικαιολογημένον τῆς προσλήψεως, ἵνα καθίσταται ὁ ἐλεγχος εὐχερέστερος⁽²⁰⁾.

(16) Παράδειγμα βλ. εἰς *Καποδίστριαν* ἐν 'Εργ. Δικαίῳ Α 343—344.

(17) Βλ. *Μπουρνιᾶν* ΕΕΔ α' 713, *Δημάκη* ΕΕΔ β' 490.

(18) Σχετικὸς εἶναι καὶ ὁ ν. 704/1943. 'Επὶ ἐπιχειρήσεων λειτουργουσῶν καθ' ὅρισμένα διαστήματα ἢ ἐποχὰς θὰ ἠδύνατο ἴσως νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἡ ἐννοία τῆς ἀναστολῆς τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Περί αὐτῆς βλ. *Καποδίστριαν* ἐν ΕΕΔ β' 99.

(19) Ἀπήχσιν τοιοῦτων σκέψεων εὐρίσκει τις εἰς τὴν 327/43 ἀπόφασιν 'Επιτροπῆς ἄρθρ. 9 Ν. Δ. 424 ἐν ΕΕΔ β' 398.

(20) Περί πάντων τούτων, καὶ παλαιότερον ὑποστηριχθέντων ὑφ' ἡμῶν, βλέπε σημειωμὰ μου ἐν ΕΕΔ α' 710, ἰδίᾳ σημ. 4. Ἀνάλογοι περιορισμοί, μὴ συμ-

VI. Τὸ συμπέρασμά μας εἶναι ὅτι εὐθὺς ἐν πρώτῃ ὀψεὶς ἡ νομοθετικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀποψις, ἡ θέσις τῆς συμβάσεως ὀρισμένου χρόνου ἐν τῷ δικαίῳ καὶ ἡ ἀποστολὴ τῆς, ὁ χαρακτῆρ τοῦ Ν. Δ. 424, ὅλα συνηγοροῦν ὑπὲρ τῆς γνώμης ὅτι τὸ νομοθέτημα τοῦτο ἐμονιμοποιήσῃ πάντας τοὺς μισθωτοὺς, ἀσχετῶς τοῦ ἀνισυνδέωνται μὲ τὸν ἐργοδότην των διὰ συμβάσεως ὀριστοῦ ἢ ὀρισμένου χρόνου⁽²¹⁾. Ἡ γνώμη αὕτη, ἣν καὶ ἄλλοτε ἐπανειλημμένως διευκρίνωσαμεν⁽²²⁾, εἶναι μὲν μᾶλλον ἡ κρατοῦσα ἐν τῇ θεωρίᾳ⁽²³⁾, ὅχι ὅμως δυστυχῶς ἐν τῇ νομολογίᾳ⁽²⁴⁾, ἡ ὁποία ἐπιμένει νὰ περιορίσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ διατάγματος αὐτοῦ ἐπὶ μόνων τῶν συμβάσεων ὀριστοῦ χρόνου. Ἐν τούτοις καὶ πλησιέστερον ἂν ἴδωμεν τὰ πράγματα, εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμά μας θὰ καταλήξωμεν.

VII. Τὰ ὑπὲρ τῆς ἀπόψεώς μας πολυάριθμα ἐπιχειρήματα θὰ κατατάξωμεν εἰς τοιαῦτα ἑξ αὐτοῦ τοῦ γράμματος τοῦ Ν. Δ. 424 συναγόμενα καὶ εἰς τὰ λοιπὰ τὰ ἐκ τοῦ γενικωτέρου τοῦ πνεύματος ἐπιβαλλόμενα. Καὶ ἀρχίζομεν ἀπὸ τὰ πρῶτα.

α) Οὐδαμοῦ ποιεῖται τὸ Ν. Δ. 424 διάκρισιν μεταξὺ συμβάσεων ὀριστοῦ καὶ ὀρισμένου χρόνου⁽²⁵⁾. *Lege non distinguente nec postrum est distinguere* (26). Θὰ ἔπρεπε κάποια σοβαρὰ ἀφορμὴ, ἐκ τοῦ γενικοῦ πνεύματος τοῦ νόμου προκύπτουσα, νὰ μᾶς ὡδήγει εἰς διάκρισιν μὴ ἀναγκαφόμενην ἐν αὐτῷ. Τοιαύτη ὅμως ὅχι μόνον δὲν ὑφίσταται, ἀλλ' ἀντιθέτως, ὡς ἐσημειώθη ἤδη⁽²⁷⁾, αἱ τάσεις τοῦ νομοθετήματος προσαρμόζονται θαυμασίως πρὸς τὰς τάσεις, ἃς εἶδρε τοῦτο ὑπαρχούσας κατὰ τὴν δημοσίευσίν του ἐν τῷ θεσμῷ τῆς συμβάσεως ὀρισμένου χρόνου, ὥστε τίποτε δὲν δικαιολογεῖ ἀπό-

πίκνοντες ὅμως ἀκριβῶς πρὸς τοὺς ἡμετέρους, ἐτέθησαν καὶ παρὰ *Διτσερόπουλον*. Ἡ κατάγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424 σελ. 20, *Βιτσαξῆ*, ΕΕΔ β' 427. Ἡ ἐν τῷ κειμένῳ ἀναπτυσσομένη ἀποψις ἔχει τὸ προσόν, ὅτι θέτει μίαν κατευθυντήριον γραμμὴν εὐπλαστον, ἀφήνει δὲ εἰς τὴν νομολογίαν τὴν ἀποστολὴν νὰ ὑπαγάγῃ εἰς αὐτὴν τὰς ποικίλους σχέσεις, αἱ ὁποῖαι ἐμφανίζονται.

(21) Πλὴν τῶν ἐν γ' ἐξαιρέσεων, αἵτινες ὅμως ἐν τῇ οὐσίᾳ ὑφίστανται ἀσχετῶς τοῦ τύπου τῆς συμβάσεως.

(22) Βλ. ΕΕΔ α' 612 καὶ 712.

(23) *Διτσερόπουλος*, Ἡ κατάγγελία σελ. 17, Γνωμὸς. *Μπαλῆ*—*Ἀντωνιάδου* ΕΕΔ β' 425, *Μεταξᾶς* ΕΕΔ α' 742, *Βιτσαξῆς* ΕΕΔ β' 427. Ἀντιθέτως *Τσιμπούκης* ΕΕΔ α' 455, *Δημάκης* ΕΕΔ α' 655, ὅστις ὅμως, μὲ τὴν ἐννοίαν, ἣν δίδει εἰς τὰς συμβάσεις ὀρισμένου χρόνου (ΕΕΔ α' 653) πλησιάζει τὴν ἰδικήν μας ἐκδοχὴν. *Ἀγγελῆς* ΕΕΔ β' 356, *Θοιβιδόπουλος* Θέμις ΝΓ' 272.

(24) Ἀπόφασιν 259/42 ἐπιτροπῆς ἄρθρου 9 Ν. Δ. 424, ἐν ΕΕΔ α' 790, ὁμοίως 327/43 ἐν ΕΕΔ β' 398. Πρωτ. Ἀθηνῶν 261/43 ἐν ΕΕΔ β' 107, 2076/43 ἐν ΕΕΔ β' 339, 2575/43 ἐν ΕΕΔ β' 457, Προέδρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 56/43 ἐν ΕΕΔ β' 242 καὶ Ἐργ. Δικ. 2, II, 16, 8384/43 ἐν ΕΕΔ β' 588, 9123/43 ἐν ΕΕΔ β' 590, 1538/41 ἐν ΕΕΔ α' 365, Προέδρου Πρωτ. Θεολογικῆς 2844/42 ἐν Ἐργ. Δικ. 2, II, 22, 2170/43 ἐν ΕΕΔ β' 589, Ἐργον. Ἀθηνῶν 665/42 ἐν ΕΕΔ β' 12.

(25) Ἀντιθέτως αἱ ἐκφράσεις του εἶναι πάντοτε γενικαί. Βλ. καὶ *Διτσερόπουλον* Ἡ κατάγγελία σελ. 17, *Βιτσαξῆν* ΕΕΔ β' 427.

(26) *Οἰκονομίδης* Γενικαί Ἀρχαί § 9 σημ. 8.

(27) Βλ. ἀνωτέρω III.

φασιν τοῦ νομοθέτου νὰ ἀποκλείσῃ τὴν κατηγορίαν ταύτην τῶν συμβάσεων. Δὲν εἶναι δὲ ἐκ φύσεως ἀσυμβίβαστος ἡ σύμβασις ὀρισμένου χρόνου πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 424 (8^{παρ}) εἶναι λ. χ. πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2112), τουναντίον ὑποθέτω δτι φυσικῶς ἡ σύμβασις ὀρισμένου χρόνου εἶναι περισσότερον ἢ ἡ τοῦ ἀορίστου χρόνου συγγενὴς πρὸς τὰς καινοτομίας τοῦ νόμου αὐτοῦ. Ὡστε οὐδαμῶθεν δικαιολογεῖται ἡ αὐθαίρετος διάκρισις.

β) Ἀπαξ μόνον ποιεῖται τὸ Ν. Δ. 424 ἐξαίρεσιν τῶν συμβάσεων ὀρισμένου χρόνου, τοῦτο δὲ εἰς τὸ ἄρθρον 13 αὐτοῦ. Ἐνῶ δηλαδὴ διὰ τοῦ ἁρθρου τούτου καθιεροῦνται ὁ κανὼν δτι αἱ ἀπὸ 1-7-1941 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ διατάγματος (28-8-1941) γενόμεναι καταγγελίαι εἶναι ἐπὶ τῆς ἁρμοδίας, ὁρίζεται ἐν τῷ ἐδ. 5 δτι ἐξαίρουνται τῆς προστασίας ταύτης «οἱ διὰ συμβάσεως ὀρισμένου χρόνου ἢ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὀρισμένου ἔργου συνδεόμενοι μισθωτοί». Ἀλλ' ἡ διάκρισις αὕτη ἀφορᾷ ὅπως εἰδικὴν περιπτώσιν. Καὶ ναὶ μὲν θὰ ἦ δυνατόν ἐκ τούτου νὰ ὑποστηρίχῃ δτι συνάγεται κατεύθυνσις τοῦ νομοθέτου πρὸς ἀποκλεισμόν τῶν μισθωτῶν τῶν συνομολογησάντων σύμβασιν ὀρισμένου χρόνου καὶ δτι ἐπομένως ὁ ἀποκλεισμός αὐτῶν δέον κατὰ διασταλτικὴν ἐρμηνείαν ἢ ἔστω κατ' ἀναλογίαν νὰ ἐπεκταθῇ γενικῶς ἐπὶ πάντων τῶν εὐεργετημάτων τοῦ Ν. Δ. 424, τίποτε ὅμως δὲν πείθει δτι ἡ ἀποψις αὕτη εἶναι ἡ ὀρθότερα καὶ δὲν πρέπει ἀντιστρόφως νὰ συναγῶμεν δτι, κατ' ἀντιδιαστολήν, μόνον ἀπὸ τοῦ εὐεργετήματος αὐτοῦ ἀποκλείονται οἱ τοιοῦτοι ἐργαζόμενοι, ἀφοῦ ὁ νόμος τὴν κατηγορίαν αὐτὴν τῶν μισθωτῶν τὴν εἶχεν ὑπ' ὄψει του (22) καὶ ἂν ἤθελε τὸν ἀποκλεισμόν τῆς καὶ ἀπὸ τῆς λοιπῆς προστασίας, ἀσφαλῶς θὰ τὸν ἀνέγραφε. Πράγματι δὲ δὲν εὐρίσκει κανεὶς τὴν ὁμοίωσιν ταύτην, ἡ ὅποια θὰ δικαιολογήσῃ τὴν διάγνωσιν γενικωτέρου πνεύματος ἀποκλεισμοῦ παρὰ τοῦ νομοθέτου (23) ἢ θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κανόνος «ἐκ τῶν ὁμοίων δεῖ τέμνεσθαι τὰ περὶ τῶν οὐ κεῖται νόμος» (24). Ἀφοῦ ὁ νομοθέτης διέγραψε τὰς προϋποθέσεις, ὅφ' ὅς καὶ μόνας θὰ ἐπιτρέπεται εἰς τὸ μέλλον ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐργαζομένου, ἠθέλησε πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας νὰ κηρύξῃ καὶ ἀναδρομικὸς ἀκύρους τὰς ἀπὸ ὀρισμένου χρόνου σημεῖου (25) καὶ ἐντεῦθεν ἀπολύσεις. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀπολύσεων αὐτῶν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συμμορφωθῇ ὁ ἐργοδότης πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 424, διότι τὰς διατάξεις αὐτὰς τὰς ἡγνῶει, ὅτε κατήγγελλε τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Ἐδεῖ ἀναγκαστικῶς νὰ κηρυχθοῦν ἄκυροι ἄνευ, ἐν τῇ πραγματικότητι, οὐσιαστικωτέρου ἐλέγχου (26). Δεδομένου ὅμως δτι διὰ τῆς ἀναδρομικότητος αὐτῆς ἐσκόπει ἀπλῶς ὁ νομοθέτης νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὅσους αὐθαίρετως καὶ λόγφ τῆς τότε καταστάσεως ἀπεμακρύνθησαν αὐτῆς, δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπεκτείνῃ τὸ σκληρὸν τοῦτο μέτρον καὶ ὅπου εἶχον τυχὲ οἱ ἀπολυ-

θέντες μισθωτοὶ ἄλλης προστασίας (περίπτωσις 6^η) ἢ ὅπου ἡ τοιαύτη ἀπόλυσις εἶχε καποῖαν δικαιολογίαν (λοιπὰ περιπτώσεις) (27). Τοιαύτην δικαιολογίαν ἀποτελεῖ, ὡπωσδηποτε ἐξεταζομένη, καὶ ἡ πλήρωσις τοῦ ὀρισμένου χρόνου ἐν τῇ ὁμωνύμῃ συμβάσει ἐργασίας, ἣν θὰ εἶχεν ἄλλως τε ὑπ' ὄψει του καὶ ὁ μισθωτός. Πέραν ὅμως τούτου δὲν ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης νὰ ἀποκλείσῃ τὰς κατηγορίας αὐτὰς τῶν μισθωτῶν καὶ ἀπὸ τὴν μελλοντικὴν προστασίαν τοῦ Ν. Δ. 424 (28). Ἀντιθέτως, ἡ νομολογία ἔκρινεν ἐπανειλημμένως (29) δτι πασῶν τῶν κατηγοριῶν αὐτῶν οἱ μισθωτοὶ ὑπάγονται εἰς τὸ Ν. Δ. 424 ἐν σχέσει πρὸς μελλοντικὴν τῶν ἀπόλυσιν, ἥτις, διὰ τὴν ἔγκυρος, δέον νὰ συγκεντροῖ καὶ τὰ παρὰ τοῦ Ν. Δ. 424 διαγραφόμενα χαρακτηριστικά. Διὰ τὴν λοιπὴν διὰ τὴν πέμπτην κατηγορίαν θὰ ἐγίνετο ἐξαίρεσις: Ὁρθὸν λοιπὸν ἀντιδιαστολὴ νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐν ὄψει τῆς διατάξεως τοῦ ἁρθρου 13 Ν. Δ. 424 καὶ ὅχι ἀναλογία.

γ) Τὸ ἄρθρον 13 ἐδ. 5 δύναται νὰ παράσχω καὶ ἕτερον τυπικολογικὸν ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς ἀπόψεώς μας. Οἱ μισθωτοὶ οἱ συνδεόμενοι διὰ συμβάσεως ὀρισμένου χρόνου ἐξαίρουνται ὀρισμένης προστασίας δυνάμει τοῦ ἀνωτέρω ἁρθρου. Ἀλλ' ὡς πᾶσα ἐξαίρεσις δέον καὶ αὕτη νὰ ἐρμηνευθῇ στενῶς καὶ νὰ μὴ ἐπεκταθῇ πέραν τῶν ἐκ τοῦ νόμου συναγομένων ὁρίων (30).

δ) Ἀλλὰ καὶ τρίτον συγγενὲς ἐπιχείρημα μᾶς χορηγεῖ τὸ ἄρθρ. 13 ἐδ. 5. Δοθέντος δτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 13 παρεχομένη προστασία εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀποτελεῖ μίαν εἰδικωτέραν μορφήν τῆς γενικῆς προστασίας τῆς χορηγούμενης ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 424 ἐν γένει, εἶναι προφανές, δτι διὰ τὴν αἰσθανθῇ ὁ νομοθέτης τὴν ἀνάγκην νὰ ἐξαίρῃ ἀπὸ τῆς εἰδικωτέρας ταύτης προστασίας τοὺς μισθωτοὺς τοὺς συνδεομένους διὰ συμβάσεως ὀρισμένου χρόνου, τοῦτο σημαίνει, δτι κατ' ἀρχὴν ἐθεώρει καὶ αὐτοὺς ἀπο-

(33) Βλ. καὶ Διτζεροπούλου, Ἡ καταγγελία κλπ. σελ. 140.

(34) Καὶ ἡ ἀναφερομένη ὑπὸ τοῦ Κ. Δημάκη δικαιολογία τῆς ἐξαίρεσεως [ΕΕΔ α' 655] ἐνισχύει τὴν ἀποψίν μας.

(35) Καὶ οἱ παλαιοὶ πολεμισταί, οἱ ἀπολαύοντες τῶν εὐεργετημάτων τῆς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας, προστατεύονται οὐχ' ἥττον καὶ ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 424. Βλ. π. χ. Ἐπιτροπῆς Π. Π. Π. Πρωτ. Ἀθηνῶν 33/1942 ἐν ΕΕΔ α' 459, Εἰρην. Ἀθηνῶν 552/42 ἐν ΕΕΔ α' 524, ΕΕΔ α' 523, ΕΕΔ α' 790, Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 819/42 ἐν ΕΕΔ α' 557, Διτζεροπούλου, Ἡ καταγγελία κλπ. § § 4, 12, 21, 24, Τοιμπούκην ἐν ΕΕΔ α' 742, Παπαδημητρίου ἐν ΕΕΔ α' 245, κ. ο. κ. Καὶ οἱ μισθωτοί, ἐφ' ὧν συντρέχει περίπτωσις τις ἐκ τῶν ἀναγραφόμενων ἐν ἁρθρῳ 5 ν. 2112, ἀπολαμβάνουν ὅμως τῆς προστασίας τοῦ Ν. Δ. 424. Βλ. π. χ. Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 9231/42 ἐν ΕΕΔ α' 884, Διτζεροπούλου, Ἡ καταγγελία κλπ. § § 5, 22 κ. ο. κ. Καὶ οἱ μισθωτοὶ οἱ δυνάμενοι νὰ ἀπολυθῶσι κατὰ τὸ ἄρθρον 1 Α. Ν. 2000 ἀπολαμβάνουν οὐχ' ἥττον τῆς προστασίας τοῦ Ν. Δ. 424. Βλ. π. χ. Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 315/42 ἐν ΕΕΔ α' 559, Διτζεροπούλου, Ἡ καταγγελία κλπ. § § 4, 12, 21, 24, Δημάκη ἐν ΕΕΔ α' 554 (ἀποκλίνουσα γνώμη) κ. ο. κ. Ἐφ' ὅλων τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεων, διὰ τὴν τυγχάνῃ ἐγκυρος ἡ ἀπόλυσις (καταγγελία) ἀνάγκη, κατ' ἀρχὴν, νὰ συνυπάρχωσι καὶ αἱ προϋποθέσεις τοῦ Ν. Δ. 424.

(36) Οἰκονομίδης Γεν. Ἀρχαὶ § 11 σημ. 7.

(28) Βλ. καὶ Μεταξῶν ΕΕΔ α' 742.

(29) Οἰκονομίδης Γεν. Ἀρχαὶ § 9 σημ. 15.

(30) Οἰκονομίδης Γεν. Ἀρχαὶ § 11.

(31) Ἐκλεγέντος ὡς τοιοῦτου τῆς 1-7-1941 δι' ὀρισμένου χρόνου λόγους μὴ ἐνδιαφέροντας ἐν προκειμένῳ. Βλ. ΕΕΔ β' 533.

(32) Μίαν ἐπιφύλαξιν βλ. εἰς Διτζεροπούλου, Ἡ καταγγελία κλπ. σελ. 139.

λαμβάνοντα της προστασίας τοῦ Ν.Δ. 424, διότι, ἂν τὸ ἐναντίον συνέβαινε, ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 13 ἐδ. 5 θὰ ἦτο ὅλως περιττὴ (37).

ε) Ἐν ἀρθρῷ 9 § 4 τοῦ διατάγματος ὁρίζεται, ὅτι δ' α' τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐργατοῦπαλληλικοῦ προσωπικοῦ «δύναται νὰ ἐπιβαλλεταί εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἢ ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ὀριζομένης ἀποζημιώσεως καὶ εἰς ἄς περιπτώσεις συντρέχει λόγος ἀπαλλαγῆς τούτων βάσει τῶν κειμένων νόμων». Ὅταν δὲ λέγεται ἐν τῷ νόμῳ «λόγος ἀπαλλαγῆς», ἐννοεῖται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, «περίπτωσις μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 2112», διότι διὰ τὴν περίπτωσιν ἀπαλλαγῆς τὴν προβλεπομένην ἐν ἀρθρῷ 5 ν. 2112, προφανὲς ὅτι δὲν θ' ἀκολουθῆσιν συνήθως ἡ διαδικασία τοῦ ἀρθροῦ 9 Ν.Δ. 424, οὔτε εἶναι λογικὸν νὰ υποθέσωμεν, ὅτι τὴν περίπτωσιν ταύτην εἶχε κυρίως ὑπ' ὄψει τοῦ ὁ νομοθέτης. Τοιοῦτοτρόπως λοιπὸν ἡ περίπτωσις, εἰς ἣν μᾶλλον ἀπέβλεπεν ὁ νόμος, διαγράφεται ὡς ἑξῆς: ἡ μετὰ χορηγηθεῖσαν ἀδειαν καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θὰ εἶναι συνήθως ἀτακτος (38) καὶ τότε μόνον δὲν ὀφείλεται ἡ ἀποζημιώσις, ὅταν πρόκειται περίπτωσις μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 2112, ὁπότε ἡ ἀπόφασις δύναται μολεταῦτα νὰ ἐπιβάλῃ τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως αὐτῆς. Τοιαῦται περίπτωσις μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2112 προβλέπονται λ. χ. ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 9 ν. 2112 (39), ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ἀρθροῦ 1 αὐτοῦ (40). Κατὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀρθρον ὁ νόμος 2112 δὲν ἐφορμάζεται ἐπὶ ὑπαλλήλων μὴ συμπληρῶσαντων δίμηνον ὑπηρεσίαν ἢ συνδεομένων διὰ συμβάσεως ὀρισμένου χρόνου. Εἶναι συνεπῶς ἐντελῶς λογικὸν νὰ υποθέσωμεν, ὅτι μίαν τῶν περιπτώσεων, εἰς ἄς ἀπέβλεπεν ὁ νομοθέτης διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 9 Ν.Δ. 424, ἦτο ἡ περίπτωσις συμβάσεως ὀρισμένου χρόνου (41), ἣν ἐθεώρει ἐπίσης ἐμπέπτουσαν εἰς τὸ κράτος τοῦ νομοθετήματος αὐτοῦ.

στ) Ἡ εἰσαγωγή τῆς διακρίσεως μεταξὺ μισθωτῶν συνδεομένων διὰ συμβάσεως ὀριστοῦ χρόνου καὶ τοιοῦτων συνδεομένων διὰ συμβάσεως ὀρισμένου χρόνου, διακρίσεως ἣν ὁ νόμος οὐδόλως ἀντεμετώπισεν, θέλει γεννήσῃ πολλὰς δυσχερεῖας λόγῳ ἀκριβῶς τῆς τελείας παραγνωρίσεως τῆς ὑπὸ τοῦ νομοθέτου, ὡς πρόχει-

ρον παράδειγμα φέρομεν τὸ ἀρθρον 10 ὅπου θὰ τεθῇ τὸ ζήτημα ποῖοι μισθωτοὶ θὰ ληφθῶν ὑπ' ὄψει διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ συνόλου, ἐξ οὗ θὰ πορισθῶμεν τὸ 15 ο), ἀνώτατον ὅριον καταγγελλομένων συμβάσεων θὰ πρέπει καὶ ἐδῶ νὰ γίνῃ διάκρισις ἢ τὸ σύνολον τῶν ἐργαζομένων θὰ καταμετρηθῇ;

ζ) Παρομοία διαφωνία περὶ τοῦ ἂν περιλαμβάνῃ καὶ τὰς συμβάσεις ὀρισμένου χρόνου εἶχε γεννηθῇ καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸν Α.Ν. 2003/1939 (42) οὗτινος τροποποίησιν ἔφερε τὸ Ν.Δ. 424/1941. Ἡ γνώμη ὅμως περὶ ἀποκλεισμοῦ τῶν συμβάσεων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ κράτους τοῦ Α.Ν. 2000, ἔφερεν ὡς κύριον ἐπιχείρημα τὸ γεγονός, ὅτι οὗτος καθιέρωσε τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν διὰ ν' ἀποφευχθῶν αἱ ἀθρόαι ἀπολύσεις, τοιαῦται ὅμως ὑπάρχει κίνδυνος νὰ γίνων μόνον ἐπὶ συμβάσεων ὀριστοῦ χρόνου, ὅπου ὁ ἐργοδότης κέκτηται τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρως καταγγελίας. Τὸ πνεῦμα τοῦ Ν.Δ. 424 εἶναι προφανῶς εὐρύτερον· τοῦτο θέλει τὸν μισθωτὸν μόνιμον καὶ ἐπομένως τὴν ἀπόλυσιν του. ἔστω καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ συμβατικῶς ὀρισμένου χρόνου δὲν τὴν ἐπιθυμεῖ, ἐφ' ὅσον δὲν συντρέχει λόγος ἀναγραφόμενος εἰς τὰ ἀρθρα 9 καὶ 10. Ρητῶς ἄλλωστε λέγεται ἡ καταφανὴς συνάγεται (ἀρθρ. 9 § 7, ἀρθρ. 10 § 3) ὅτι τὰ ἀρθρα 9 καὶ 10 τοῦ Ν. Δ. 424 οὐδ' αὖτως συνδέονται πρὸς τὸν Α.Ν. 2000 καὶ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας (43), ἀλλ' εἶναι γενικώτερα, καὶ ἡ γενικότης τῶν αὐτῶν ὀφείλει νὰ μᾶς ἐμπνεύσῃ τὴν πρέπουσαν λύσιν.

η) Καὶ ἐκ τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἀρθροῦ 9 Ν.Δ. 424 θὰ ἦτο ἰσως δυνατόν νὰ πορισθῇ κανεὶς πρόσθετον ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς ἀπόψεώς μας (44).

VIII. Ἀλλὰ καὶ τὸ γενικώτερον πνεῦμα τοῦ Ν.Δ. 424 παρέχει σοβαρότατα ἐρείσματα εἰς τὴν γνώμην μας:

α) Σκοπὸς τοῦ Ν. Δ. 424 ὑπῆρξεν ἡ καταπολέμησις τῆς ἀνεργίας. Τοιαύτη ὅμως δημιουργεῖται ἐκ τῆς ἀπολύσεως οἰουδήποτε μισθωτοῦ, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ φύσις τῆς συνδεούσης αὐτὸν πρὸς τὸν ἐργοδότην συμβάσεως ἐργασίας (45).

β) Τὸ Ν.Δ. 424 δὲν εἶναι, ὡς ὁ νόμος 2112, ἀπλοῦν νομοθέτημα περαιτέρω προστασίας τοῦ μισθωτοῦ τοῦ προσληφθέντος ἐπ' ὀριστον χρόνον. Ἀποτελεῖ ἀληθῆ σταθμὸν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, μίαν πραγματικὴν ἐπανάστασιν εἰς τοὺς κόλπους του, καὶ μάλιστα ἐπανάστασιν ὑπερβαίνουσαν τὰ ὅρια τοῦ ἑλληνικοῦ δικαίου. Εἶναι λογικὸν ἀπὸ τὴν βαθεῖαν μεταβολὴν τὴν ἐπελθούσαν διὰ τοῦ διατάγματος τούτου νὰ μὴ ἐξαίρεσωμεν ἀδικαιολογίᾳς κατηγορίας ἐργαζομένων ἄνευ ἀποχρώσεως δικαιολογίας. Ἄν ὁ νόμος ἀποτελῇ κανὸνα καθολικὸν καὶ γενικόν, τοιαῦτα νομοθετήματα πρέπει νὰ ἔχουν ἀκόμη

(37) Διζερρόπουλος, Ἡ καταγγελία κλπ. σελ. 18.

(38) Δὲν ἀποκλείεται ὅμως νὰ εἶναι καὶ τακτικὴ, ὁπότε καὶ πάλιν πιθανόν νὰ ὀφείλεται τυπικῶς τὸ γνωστὸν τέταρτον τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112. Ἀλλὰ κυρίως τὸ ζήτημα τίθεται ἐπὶ ἀτάκτου καταγγελίας. Διαφόρως πως: Διζερρόπουλος Ἡ καταγγελία κλπ. §§ 19-20. Καθ' ἑαυτὴν ὅμως πράγματι ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 9 § 5 Ν. Δ. 424 προθεσμίαν προμηνύσεως, ἡ δὲ τοῦ ἀρθρ. 9 § 4 δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἀνεξάρτητον τῆς τηρήσεως ἢ μὴ τῆς προθεσμίας προμηνύσεως;

(39) Καποδίστρια, Ἐργ. Ἐργ. Δικ. § 416.

(40) Διζερροπούλου, Ἡ καταγγελία κλπ. σελ. 83.

(41) Ἰδιαίτερος δὲ συμβάσεως ὀρισμένου χρόνου ἡς διέδωκεν ἢ ἢ προθεσμία, δεδομένου ὅτι πρὸ τῆς διαδρομῆς αὐτῆς ὑπάρχει ἀκόμη ἡ συμβατικὴ προσαρτία. Βλ. κατωτέρω XIII καὶ XII. Ἡ δὲ ἐφηρομένη καὶ ἐπὶ τῶν συμβάσεων ὀρισμένου χρόνου τὸ ἀρθρ. 9 § 4 Ν.Δ. 424 δυνάμει τῆς 837/43 ἀποφάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἀρθροῦ συσταθείσης ἐπιτροπῆς, Ε.Ε.Δ. β' 898.

(42) Ἀποφατικῶς: βλ. Ε.Ε.Δ. α' 564-565. Καταφατικῶς: Ζίγγα Ἀνεργία καὶ ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας σελ. 253. Προέδρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 9427/1940, 13725/1940.

(43) Οὕτω καὶ Ε.Α. 34/1938. Θέμ. ΝΔ 296. Ἀντιθέτως αὐτόθι σιλόλιον Θεμίδος, ἐνφ. σύμφωνον εἶναι τὸ ἐν Ε.Ε.Ν. I' 267 σιλόλιον. Ἀπορον πῶς ὁ Δημάκης δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψει τὴν ρητὴν αὐτὴν διάταξιν τοῦ νόμου εἰς ὅσα γράφει ἐν Ε.Ε.Δ. α' 655.

(44) Ἀλλὰ βλ. σημ. 69.

(45) Διζερρόπουλος, Ἡ καταγγελία κλπ. σελ. 81.

έντονώτερον τὸν χαρακτήρα τοῦτον.

γ) Ἀπὸ τὰς μέχρι τοῦ Ν. Δ. 424 προστατευτικὰς διατάξεις ἐξηρουντο οἱ συνδεόμενοι διὰ συμβάσεως ὠρισμένου χρόνου μισθωτοί, διότι αὐταὶ ἀπετέλουν ἐν ἐλάχιστον ὅριον προστασίας τοῦ ἐργαζομένου, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς συμβάσεως ὠρισμένου χρόνου ἐξησφαλίζετο πλήρως καὶ μάλιστα εἰς μεγαλύτερον βαθμόν, ὥστε ἐπερίτευνεν ἢ νομοθετικὴ πρόνοια. Ὅπου ἄλλωστε ἡ σύμβασις ὠρισμένου χρόνου παρεῖχε προστασίαν κατωτέραν καὶ τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου τοῦ ταχθέντος διὰ τοῦ ν. 2112, ὁ τελευταῖος οὗτος νόμος εἶχε πλήρη ἐφαρμογὴν ⁽⁴⁶⁾. Ἡδη τὸ Ν. Δ. 424 δημιούργησε διὰ τὸν ἐργαζόμενον προστατευτικὰ μέτρα ὑπερβαίνοντα κατὰ πολὺ τὴν προστασίαν ἐκ τῆς συμβάσεως ὠρισμένου χρόνου. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ τεθῇ ὁ διὰ τοιαύτης συμβάσεως προσλαμβανόμενος μισθωτὸς εἰς μειονεκτικὴν θέσιν καὶ νὰ δικαιολογηθῇ ὁ ἀποκλεισμός του ἀπὸ τὸ νέον πλεονεκτικὸν σύστημα προστασίας;

δ) Τὸ Ν. Δ. 424 θέτει προστατευτικούς κανόνες ἀναγκαστικοῦ δικαίου, ἀφ' ὧν ἡ ἐκ τῶν προτέρων παραλήψεις τοῦ ἐργαζομένου ἀποκλείεται ⁽⁴⁷⁾. Ἡ συνομολογησις ὠρισμένης προθεσμίας ἀποτελεῖ προφανῶς καὶ αὕτη, κατ' ἀρχήν, καταστρατήγησιν τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ ἀποτρέψῃ τὴν ἐφαρμογὴν του ⁽⁴⁸⁾.

ε) Αἱ οἰκονομικαὶ ἐπιδιώξεις ⁽⁴⁹⁾, αἵτινες ἀποδίδονται εἰς τὸ Ν. Δ. 424, προκύπτουσαι ἰδίως ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ τροποποιήσαντος τοῦτο νομοθετικοῦ διατάγματος ὑπ' ἀριθ. 1085]1941 ⁽⁵⁰⁾, συνίστανται εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ ἐργατοῦπαλλήλικου προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων διάθεσιν, ἐλλείψει ἄλλων πόρων, καὶ μέρους αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ ρευστοῦ ἢ ρευστοποιήσιμου κεφαλαίου τῶν, θεωρουμένων τρόπον τινὰ τῶν μισθωτῶν ὡς συμβαλόντων καὶ αὐτῶν εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν κεφαλαίων τούτων. Ἀλλ' εἶναι προφανές, ὅτι, ἂν τοιαύτη εἴνε ἡ οἰκονομικὴ βάση τοῦ Ν. Δ. 424, ἡ ἀκριβοὺς μεταξὺ μισθωτῶν συνδεομένων διὰ συμβάσεως ἄορίστου χρόνου καὶ τοιοῦτων συνομολογησάντων σύμβασιν ὠρισμένου χρόνου εἶναι ἐντελὴς ἀντίθετος πρὸς τὴν βάσιν αὐτήν, διότι κατ' οὐδεμίαν λογικὴν δύνανται τοῦ τῆς δευτέρας κατηγορίας μισθωτοῦ νὰ ἀμφισβητηθῇ ἡ συμβολή.

στ) Τὸ Ν. Δ. 424 ἔφερεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν

(46) Ἐπὶ παραδείγματι: Ὁ Α. προσελήφθη ἐπ' ἄοριστον χρόνον. Μετὰ τινα ἔτη ὑπηρεσίας ἡ σύμβασις ἄορίστου χρόνου μετατρέπεται εἰς τοιαύτην ὠρισμένου χρόνου, ὁ δὲ ὠρισμένος αὐτῆς χρόνος εἶναι μικρότερος τῆς προθεσμίας προμηνύσεως — τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου προθεσμίας — ἣν ἔδει νὰ τηρήσῃ ὁ ἐργαζόμενος βάσει τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας. Ἡ προθεσμία προμηνύσεως τοῦ ν. 2112 θὰ τύχῃ καὶ ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογῆς, ἔστω καὶ ἂν νῦν ὑφίσταται σύμβασις ὠρισμένου χρόνου. Βλ. καὶ *Μπουρνιᾶν* ΕΕΔ β' σελ. 69 σημ. 11.

(47) Βλ. ἡμέτερα σημειώματα ἐν ΕΕΔ α' 710 καὶ β' 68.

(48) Περί τούτου ὅρα ἐκτενέστερον ἀνωτέρω IV. Ἐπίσης *Βιτσαζῆν* ἐν ΕΕΔ β' 427.

(49) Βλ. ἀναλόγως τὰ γραφόμενα ὑπὸ *Δημάκη* ἐν ΕΕΔ β' 227.

(50) Βλ. καὶ *Λιτξεροπούλου*, ἡ καταγγελία κλπ. σελ. 174.

τὴν ἔννοιαν τῆς θέσεως ⁽⁵¹⁾ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει ⁽⁵²⁾, παρασχὸν εἰς τὸν ἐργαζόμενον, τὸν ἐν τῇ πραγματικότητι κατέχοντα τοιαύτην θέσιν, τὸ δικαίωμα νὰ τὴν διατηρήσῃ μονίμως. Διὰ τὴν ἀποκάλυψιν δὲ τῆς ὑπάρξεως τοιαύτης θέσεως ἀπαιτεῖται ἡ ἀνεύρεσις τοῦ εἰδικοῦ συνδέσμου πρὸς τὸν ἐργοδότην καὶ τοῦ εἰδικοῦ ἀνίμους ἀμφοτέρωθεν, τῶν δημιουργούντων κατὰ κοινὴν συνείδησιν τοιαύτην θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως. Ἄν οὕτως ἔχουσι τὰ πράγματα, προφανῶς ὁ σύνδεσμος καὶ τὸ ἀνίμους αὐτὸ ὑφίστανται ἐντονώτερον εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς προσληφθέντας ἐπὶ ὠρισμένου χρόνον, πλὴν ἂν συντρέχωσιν αἱ ἐξαιρετικαὶ περιπτώσεις, ἃς ἐξεθέσαμεν ἀνωτέρω ⁽⁵³⁾.

ζ) Τὸ φιλεργατικὸν πνεῦμα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου θὰ πρέπει νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ ἐπίσης εἰς τὸν μὴ ἀποκλεισμόν τῶν μισθωτῶν τῶν ὑπηρετούντων δυνάμει συμβάσεως ὠρισμένου χρόνου ἀπὸ τὰ πλεονεκτήματα τοῦ Ν. Δ. 424 ⁽⁵⁴⁾.

η) Εἰς τὴν αὐτὴν λύσιν μᾶς φέρει καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ περιορισμοῦ τῶν διαφορῶν μεταξὺ τῶν δύο εἰδῶν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι διαφοραὶ — ὡς ἡδη ἐλέγχθη — ἐπεξετάθησαν παρ' ἡμῖν εἰς μέγιστον βαθμόν, ἐνῶ ἡ διακρίσις ἐγεννήθη ἀρχικῶς μόνον ἐν σχέσει μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112 καὶ τῶν ἀναλόγων νόμων.

ΙΧ. Ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου γνώμης ἀφ' ἑτέρου προεβλήθησαν ἀρκετὰ ἐπιχειρήματα ⁽⁵⁵⁾, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀνάγκη νὰ διεξέλθωμεν καὶ ἀντικρούσωμεν.

α) Ὑπεστηρίχθη ὅτι μετὰ τὴν ὑπαγωγὴν τῶν συμβάσεων ὠρισμένου χρόνου εἰς τὸ Ν. Δ. 424 θὰ ἐξέλπειτε πᾶσα διαφορὰ μεταξὺ συμβάσεων ἄορίστου καὶ ὠρισμένου χρόνου. Περί αὐτοῦ κατωτέρω ἐν ΧΥ.

β) Ὑπεστηρίχθη ⁽⁵⁶⁾ ὅτι, ἐὰν ὑπῆγοντο καὶ αἱ συμβάσεις ὠρισμένου χρόνου ἢ ὠρισμένου ἔργου εἰς τὸ Ν. Δ. 424, θὰ ἐκινδυνεύομεν νὰ ἴδωμεν ἀξιοῦντας μονιμότητα καὶ τοὺς μισθωτοὺς τοὺς προσληφθέντας ἐπὶ μίαν μόνον ὥραν. Τοῦτο ὅμως δὲν πρόκειται νὰ συμβῇ, συμφώνως πρὸς ὅσα ἐξεθέσαμεν ἀνωτέρω ἐν V.

γ) Ὑπεστηρίχθη ⁽⁵⁷⁾ ὅτι ἀνέκαθεν ἀντικείμενον νομοθετικῆς μερίμνης ἀπετέλεσεν ἡ καταγγελία ἐπὶ συμβάσεων ἄορίστου χρόνου καὶ μόνον. Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ πιστεύσωμεν ὅτι τὸ Ν. Δ. 424 ἠθέλησε νὰ παρεκκλίνῃ τῆς χαραχθείσης πολιτικῆς. Ἡ γνώμη αὕτη καταπίπτει, ἐὰν ἀναμνησθῶμεν τὰ λεχθέντα ἀνωτέρω ἐν μέρει VII στοιχ. β καὶ γ.

δ) Ὑπεστηρίχθη ⁽⁵⁸⁾ ὅτι ἀφορμὴν πρὸς ἔκδο-

(51) Περί αὐτῆς βλ. καὶ *Δημάκη* ἐν ΕΕΔ α' 779.

(52) Βλ. ἀνωτέρω V.

(53) Βλ. ἀνωτέρω V.

(54) Βλ. καὶ *Δημάκη* ἐν ΕΕΔ α' 655 καὶ 621.

(55) Πλὴν τῶν κατωτέρω ἐκτιθεμένων θὰ ἦτο δυνατόν νὰ βασισθῇ ἡ ἀντίθετος ἄποψις καὶ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 996/1942, Βλ. σχετικῶς καὶ ἀντικρουσιν τῆς προσαθείας ταύτης εἰς *Λιτξεροπούλου*, Ἡ καταγγελία κλπ. σελ. 172—174.

(56) Πρωτ. Ἀθηνῶν 2076/43 ΕΕΔ, β' 339.

(57) *Τσιμπούκης* ἐν ΕΕΔ α' 455, *Ἀγγελῆς* ἐν ΕΕΔ β' 356.

(58) Πρωτ. Ἀθ. 261/43 ΕΕΔ β' 107, *Ἀγγελῆς* ΕΕΔ β' 356, *Τσιμπούκης* ΕΕΔ α' 455, *Θοιβιδόπουλος* Θέμις ΝΓ 272.

σιν τοῦ Ν.Δ. 424 ἔδωκεν ὁ περιορισμὸς τῶν ἐργαζιῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ὁ ἐντεῦθεν γεννιόμενος φόβος ἀθρόα ἀπολύσεως ἐργαζομένων. Τοιοῦτος φόβος δὲν ὑπῆρχεν ὅπου εἶχε συναφθῇ σύμβασιν ὁρισμένου χρόνου, συνεπῶς ὁ λόγος τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἐν λόγῳ νομοθετήματος δὲν ἔβγαλε τοὺς μισθωτοὺς τῆς ἀντιστοίχου κατηγορίας. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν συμβάσεων ὁρισμένου χρόνου ὁ φόβος τῆς ἀπολύσεως ἀποτρέπεται δι' ὁρισμένον διάστημα, μετὰ ταῦτα ὅμως ἀνακύπτει σοβαρότατος (59). Ἄς ἔχωμεν ἄλλως τε ὑπ' ὅψει μας τὰ ἀνωτέρω ἐν μέρει VII, στοιχ. ζ λεχθέντα.

ε) Ὑπεστηρίχθη (60) ὅτι σκοπὸς τοῦ Ν.Δ. 424 ἦτο νὰ ἀφαιρέσῃ ἐκ τῆς ψυχῆς τοῦ ἐργαζομένου τὴν ἀβεβαιοτητα περὶ τὴν θέσιν αὐτοῦ· ὅθεν ἐπὶ συμβάσεων ὁρισμένου χρόνου τοιαύτη ἀβεβαιοτήτης δὲν ὑφίσταται, ἐπομένως δὲν ἀπέβλεψεν εἰς αὐτὰς τὸ νομοθέτημα. Εἶναι ὁμως προφανές, ὅτι δὲν ὑπῆρξε τοιαύτη ψυχολογικὴ ἢ ἀποστολὴ τοῦ νόμου. Ὁ Ν.Δ. 424 ἠέλησε νὰ καταπολεμήσῃ τὴν ἀνεργίαν διὰ τῆς μονοποιήσεως τῶν μισθωτῶν, ἐπεδίωξε χάριν τοῦ ἐργαζομένου νὰ διατηρήσῃ κατελιγμένην κάθε θέσιν ἀληθῶς ὑφισταμένην ἐν τινὶ ἐπιχειρήσει καὶ νὰ ἀποσπᾷ τὸν μισθωτὸν ἀπὸ τὴν διὰ κρίσιν τοῦ ἐργοδότη τοῦ καθ' ὅσον ἐτέλει εἰσέτι ὑπὸ τὴν διάκρισιν αὐτοῦ. Καὶ ὁ μισθωτὸς ὁ προσληφθεὶς ἐφ' ὁρισμένον διάστημα μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῆς ὁρισμένης προθεσμίας θὰ εὐρίσκειται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐργοδότη τοῦ καὶ ἡ θέσις τοῦ θὰ κινδυνεύῃ νὰ κενωθῇ, ἐὰν δὲν παρέμβῃ ἡ νομοθετικὴ προστασία. Ἄλλως τε, ἂν σκοποῖς τοῦ νόμου ἦτο ἀπλῶς μία τοιαύτη ψυχικὴ καθυστάσις τοῦ ἐργαζομένου ὅτι δὲν πρόκειται ἀναιτίως νὰ ἀπολιθῇ, πολλὰ διατάξεις τοῦ, ὡς αἱ τοῦ ἄρθρου 9, αἱ λεπτομερεῖς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 10, ἰδιαιτέρως δὲ αἱ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. 1035 [1941 κλπ., θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐξηγηθῶσιν.

στ) Ὑπεστηρίχθη (61) ὅτι ἐπὶ τῶν συμβάσεων ὁρισμένου χρόνου ὑφίσταται ὁρισμένος σκοπός, ὅστις δέον νὰ συμπαράσῃ, μὲ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ, καὶ τὴν λήξιν τῆς συμβάσεως. Ἀλλ' ὁ νομοθέτης οὐδαμῶς ἔλαβεν ὑπ' ὅψει κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ν.Δ. 424, τὰς ἐπιθυμίας καὶ τοὺς σκοποὺς τῶν συνολοποιησάντων τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἀπεναντίας ἡ μονοποίησις τῶν ἐργαζομένων ἔρχεται ἀκριβῶς εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ἐπιδιώξεις τὸσον τῆς συμβάσεως ὁρίστου χρόνου ὅσον καὶ τῆς ὁρισμένου χρόνου (62). Ἀρκεῖ νὰ κατέλαβεν ἐν τῇ πραγματικότητι θέσιν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ὁ μισθωτὸς καὶ τότε εἶναι προστατευτέος.

ζ) Ὑπεστηρίχθη (63) ὅτι ἐκ τῆς ἐξαιρέσεως

τοῦ ἄρθρου 13 ἐδ. 5 δέον νὰ συναγάγῃμεν γενικώτερον ἀποκλεισμὸν τῶν συμβάσεων ὁρισμένου χρόνου. Τὴν ἐσφαλμένην αὐτὴν ἀντίληψιν ἀντεκρούσαμεν ἀνωτέρω ἐν μέρει VII στοιχ. β καὶ γ.

η) Ὑπεστηρίχθη (64) ὅτι καὶ τὸ Ν.Δ. 424 συνδέεται πρὸς τὸν Α. Ν. 2000 καὶ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὅπερ ὅμως δὲν εἶναι πάντοτε προσαρμόσιμον πρὸς καθεστὼς συμβάσεως ὁρισμένου χρόνου. Περὶ τούτου βλ. ἀνωτέρω VII στοιχ. ζ.

θ) Ὑπεστηρίχθη (65) ὅτι, ἐφ' ὅσον τὸ Ν.Δ. 424 ὁμιλεῖ ἐν ἄρθρῳ 9 § 4 περὶ ἀπ' ἐξαιρέσεως τοῦ νόμου 2112, σημαίνει ὅτι ἀπέβλεψεν εἰς μόναν τὰς συμβάσεις ὁρίστου χρόνου, ἐφ' ὧν εἶναι ἐφαρμόσιμος ὁ ν. 2112. Τὸ ἐσφαλμένον τῆς ἀπόψεως ταύτης καθίσταται δηλὸν ἐκ τῶν ἤδη λεχθέντων ἐν VII στ. ε.

Χ. Ἐκ πάντων τῶν ἀνωτέρω προκύπτει λοιπόν κατὰ τρόπον ἀναμφισβήτητον, ὅτι καὶ αἱ συμβάσεις ὁρισμένου χρόνου ἐμπίπτουσιν εἰς τὸ πεδὸν ἐφαρμογῆς τοῦ Ν.Δ. 424. Ἄς ἴδωμεν ἤδη πῶς προσαρμόζεται τὸ καθεστὼς τῆς συμβάσεως ὁρισμένου χρόνου πρὸς τὴν προστασίαν τοῦ διατάγματος αὐτοῦ. Πρὸς τοῦτο θὰ διακρίνωμεν τέσσαρας φάσεις τῆς προστασίας ταύτης, ἥτοι τὴν κατὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως ὁρισμένου χρόνου, τὴν διαρκούσης τῆς συνολογηθείσης προθεσμίας, τὴν μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῆς προθεσμίας αὐτῆς, τὴν μετὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως.

XI. Καὶ κατὰ μὲν τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως ὁρισμένου χρόνου, ἀφοῦ καὶ αὕτη ἐμπίπτει εἰς τὸ Ν.Δ. 424, θὰ λάβωμεν ὑπ' ὅψει κυρίως τὸν χαρακτῆρα τῶν κανόνων τοῦ νομοθετήματος (66), αὐτοῦ ὡς κανόνων ἀναγκαστικοῦ δικαίου καὶ δημοσίας τάξεως. Συνέπεια τούτου εἶναι ὅτι δὲν δύναται ἡ σύμβασις νὰ περιέχῃ παραιτήσιν τινα τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ δικαιώματός του χορηγούμενα αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 424 ἢ ὅπωςδήποτε μειώσιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ. Μία τοιαύτη συμφωνία εἶναι ἀπολύτως ἀκυρὸς (67). Ἐπὶ τῶν συμβάσεων ὁρίστου χρόνου ὑπάρχει, ἐπὶ πλέον, καὶ ὁ περιορισμὸς λ.χ. τοῦ ἄρθρου 8 ν. 2112 (§ 1) δυνάμει τοῦ ὁποίου ἀπαγορεύεται ἡ παραιτήσις καὶ ἀπὸ δικαιωμάτων ἐκ τοῦ νόμου 2112 (68). Τοιαῦτα ὅμως δικαιώματα δὲν κέκτηται ὁ διὰ συμβάσεως ὁρισμένου χρόνου συνδεόμενος μισθωτὸς, ὥστε περιτετεῖται ἡ ἀπαγόρευσις. Ἀλλῶστε, καὶ ἂν τοὐναντίον συνέβαινε, ἡ διαφορά αὕτη μεταξὺ τῶν δύο συμβάσεων δὲν θὰ ἦτο σοβαρά, διότι τὰ ἐκ τοῦ Ν.Δ. 424 δικαιώματα εἶναι πολὺ εὐρύτερα καὶ σπουδαιότερα τῶν ἐκ τοῦ ν. 2112 καὶ ὁ περιορισμὸς τῆς παραιτήσεως ἀπὸ τῶν πρώτων

(59) Ἐπειτα, ἐπὶ περιπτώσεσιν τινων ἀνωτέρας βίας ἐπενεγκούσης πλήρη καὶ ἀπόλυτον ἀδυναμίαν τῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν μισθωτῶν, ἀλλὰ καὶ ἀδυναμίαν, κατ' οὐσίαν, τῶν τελευταίων πρὸς προσήκουσαν προσφοράν αὐτῶν, πῦθανον ὁ φόβος αὐτὸς ἢ ἄλλος ἀνάλογος νὰ ἐμφανισθῇ καὶ ἐπὶ συμβάσεων ὁρισμένου χρόνου. Πρωτ. Ἀθηνῶν 261/43 Ε.Ε.Δ β' 107.

(60) Τοιμπούκης ἐν Ε.Ε.Δ α' 455.

(61) Πρωτ. Ἀθηνῶν 2575/43 Ε.Ε.Δ β' 467, Τοιμπούκης Ε.Ε.Δ α' 455.

(62) Ὀλιγώτερον δὲ πρὸς τὰς τῆς δευτέρας ἢ τῆς πρώτης. Βλ. ἀνωτέρω III.

(63) Τοιμπούκης Ε.Ε.Δ α' 455, Πρωτ. Ἀθηνῶν

261/43 Ε.Ε.Δ β' 107, 2076/44 Ε.Ε.Δ β' 339, Πρ. Πρωτ. Θεσ/νίκης 2170/43 Ε.Ε.Δ β' 589, Ἀγγελῆς Ε.Ε.Δ β' 356.

(64) Πρωτ. Ἀθην. 261/1943 Ε.Ε.Δ β' 107, Ἀγγελῆς Ε.Ε.Δ β' 356, Τοιμπούκης Ε.Ε.Δ α' 455.

(65) Πρωτ. Ἀθην. 2076/43 Ε.Ε.Δ β' 339, Δημάκης Ε.Ε.Δ α' 655, Ἀγγελῆς Ε.Ε.Δ β' 356. Ἦν ἀντίρρησης αὐτὴν, ἣν δὲν ἀσπάζεται ὁ Διζερρόπουλος, τὴν ἀναγράφει ἐν σελ. 18 (Ἡ καταγγελία κλπ.)

(66) Περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν κανόνων τῶν ἰσχυόντων ἐπὶ τῆς συμβάσεως ὁρισμένου χρόνου βλ. κατωτέρω XV σημ. 86.

(67) Βλ. Ε.Ε.Δ β' 74 (μέρος VI τῆς ἐκεῖ μελέτης).

(68) Περὶ πάντων τούτων βλ. μελέτη μου ἐν Ε.Ε.Δ α' 612, α' 710, β' 68, Ἐργ. Δίκ. Α' 413.

φυσικὸν εἶναι νὰ περιλαμβάνη συνήθως ἐν τῇ πράξει καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς παραιτήσεως ἀπὸ τῶν τελευταίων. Σημειωτέον δ' ὅτι ὅσα ἐλέχθησαν διὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως ἰσχύουσι καὶ διὰ πᾶσαν τροποποίησιν αὐτῆς καὶ διὰ πᾶσαν συμφωνίαν μέχρι τῆς καταγγελίας.

XII. Διαρκούσης τῆς συννομολογήσεως προθεσμίας ὁ μισθωτὸς θ' ἀπολαύη διττῆς προστασίας: α) συμβατικῆς (69) β) νομοθετικῆς.

Ὁ ἐργοδότης, διὰ νὰ ἀπολύσῃ ἐγκύρως αὐτόν, θὰ πρέπει νὰ συμμορφωθῇ τὸσον πρὸς τὰς τῆς σύμβασιν ὁρισμένου χρόνου διαπούσας ἀρχάς (70) ὅσον καὶ πρὸς τὰς ἐπιταγὰς τοῦ Ν. Δ.

(69) Δὲν φαίνεται διόλου πιθανόν, ὅτι τὸ Ν. Δ. 424 κατήργησε τὰ δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ τοῦ προσληφθέντος ἐφ' ὁρισμένον χρόνον, τὰ ὅποια ἀπορρέουν ἀπὸ αὐτὴν τούτην τὴν σύμβασιν. Τοῦτο εἶναι ἰδιαιτέρως σημαντικὸν προκειμένου περὶ πραγματικῆς ἀδυναμίας τῆς ἐργοδοτικῆς ἐκμεταλλεύσεως. ὅποτε ἡ προστασία ἡ ἐκ τῆς συμβάσεως ὁρισμένου χρόνου ἀπορρέουσα εἶναι συνήθως ἐντονιότερα τῆς παρεχόμενης εἰς τὸν μισθωτὸν ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 424. Καὶ ναί μὲν λέγει τὸ ἀρθρὸν 9 § 8 τοῦ διατάγματος αὐτοῦ, ὅτι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ τούτου ὑπάρχοντες καὶ οἱ μισθωτοί, οἵτινες δυνάμει ἐδικῶν διατάξεων τυγχάνουσι μείζονος προστασίας, δυνάμει καθισταμένης οὕτω τῆς ἐκδοχῆς ὅτι ἐν πραγματικῇ ἀδυναμίᾳ τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι νόμιμος ἡ κατοπινὴ ὑποργική ἀποφασιστικὴ ἀπόλυσις ἐργαζομένου ὑπὸ οἰονόηποτε καθεστῶς καὶ ἂν τελῇ οὗτος, ἔστω καὶ ἂν τὸ προϋφιστάμενον καθεστῶς ἦτο εὐνοϊκώτερον δι' αὐτόν, πλην ὅμως ἡ τοιαύτη ἐρμηνεία δὲν εἶναι, νομίζομεν, ἡ ὀρθότερα. Βλ. καὶ *Διεξερῶς τούλου*, Ἡ καταγγελία κλπ. σελ. 49—50, 80—83, 101—102, ὅπου καὶ ἄλλα ἐπιχειρήματα. Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως αὐτῆς καὶ οἱ μισθωτοὶ αὐτοὶ ὑπάρχοντες εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 9, ἦτοι διὰ ν' ἀπολυθῶσι δέον νὰ τηρηθῶσιν αἱ προϋποθέσεις αὐτοῦ. Ἄλλο τὸ ζήτημα, ἂν δέον νὰ τηρηθῶν καὶ αἱ προϋποθέσεις, αἵτινες ἀπαιτοῦντο προηγουμένως πρὸς ἀπόλυσιν των. Τοῦτο εἶναι διάφορον ζήτημα, δι' ἄλλου κύκλου σκέψεων ἐπιλυτέον. Εἰδικῶς δ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐφ' ὁρισμένον χρόνον προσληφθέντας μισθωτοὺς, τίποτε δὲν καθιστᾷ πιθανόν, ὅτι κατηργήθη ἡ ἐκ τῆς συνθετικῆς συμβάσεως προκύπτουσα προστασία των, τὸ μὲν διότι ἡ προστασία αὕτη ἀπορρέει ἐκ τοῦ διὰ συμβατικῶς ἐπεβλήθη ἡ ἐφ' ὁρισμένον χρόνον παραμονὴ τοῦ ἐργαζομένου παρὰ τῷ ἐργοδότη καὶ δὲν ὀφείλει τῇ προστασίᾳ εἰς ἐιδικὴν διάταξιν, εἰς ἐιδικὸν τινα νόμον, τὸ δὲ διότι ἡ ἐπίκλησις τῆς ἐκ τοῦ Ν. Δ. 424 προστασίας εἶναι διὰ τὸν μισθωτὸν δυνητικὴ καὶ ὄχι υποχρεωτικὴ, δύναται δ' οὗτος ἀντὶ τῆς νομίμου αὐτῆς προστασίας νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸς ὑπὲρ αὐτοῦ εὐνοϊκωτέρας συμφωνίας του μετὰ τοῦ ἐργοδότη, εἰς τὸν κύκλον των ὁποίων προφανῶς δὲν ἐσκόπει νὰ ἐπέμβῃ ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 9 § 8 Ν. Δ. 424 καὶ διὰ τὴν ἀποστολὴν μειωτικὴν των δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ, ἀντικειμένην δηλαδὴ πρὸς αὐτὸ τὸ γενικὸν πνεῦμα τοῦ Ν. Δ. 424. Ἀντιθέτως *Διεξερῶς τούλου*, Ἡ καταγγελία κλπ. σελ. 47, 81—82.

(70) Περὶ αὐτῶν ὅρα *Καποδίστριαν* Ἑρμ. Ἑργ. Δικ. § 320—323, 314—347, 395—409, *Αγαλλόπουλον* ΑΙΔ Θ 146 καὶ 161 ἐπ., ἐπίσης *Μπουρνιᾶν* ΕΕΔ β 68 σμ. 1. Σχετικῶς καὶ *Διεξερῶς τούλου*, Ἡ καταγγελία κλπ. σελ. 10 σμ. 5, ἰδίᾳ ὅσον ἀφορᾷ τὰ τυπικὰ δίκαια, σελ. 36—38, 68 σμ. 61, *Δημάκης* ΑΙΔ Ζ 361. Ἰδὲ ἐφαρμογὴν των ἀρχῶν τῆς συμβάσεως ὁρισμένου χρόνου εἰς τελευταίον νόμον ὑπ' ἀριθ. 704/1948.

424. Ἐὰν ἀπέναντι ἔστω καὶ μιᾶς τῶν δύο κατηγοριῶν τῶν υποχρεώσεων του δὲν συμμορφωθῇ (71), θὰ ἐπέρχωνται αἱ ἀκυρότητες καὶ συνέπειαι αἱ ἀπορρέουσαι ἐκ τῆς παραβιάσεως τῶν ἀρχῶν τῆς συμβάσεως ὁρισμένου χρόνου ἢ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 424 ἀντιστοιχῶς, ἢ καὶ ἀμφότεραι, ἐφ' ὅσον δὲν καλύπτονται ἀμειψιῶς (72). Καί, ἐξ ἐτέρου, ὁ μισθωτὸς θὰ πρέπει νὰ λαμβάνη ὑπ' ὄψει του τὴν σύμβασιν ὁρισμένου χρόνου, ἥτις καὶ τὸ ἴδιον δικαίωμα αὐτοῦ πρὸς καταγγελίαν περιορίζει.

XIII. Ἐρχόμεθα εἰς τὸν μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῆς προθεσμίας χρόνον. Ἐδῶ τίθεται τὸ μέγιστον ζήτημα τοῦ ἂν ἡ σύμβασις ἐργασίας ὁρισμένου χρόνου μετὰ τὴν διαδρομὴν τῆς συννομολογήσεως διαρκείας μεταπίπτει εἰς σύμβασιν ὁριστοῦ τοιούτου. Ὡς καὶ ἑαυτὴν ἡ νῆα καταστάσις ὄχι μόνον εἰς οὐδεμίαν συμφωνίαν τροποποιητικὴν δύναται νὰ ἀναχθῇ, ἀλλὰ καὶ αὐτοτελῶς ἐρευνωμένη οὐδεμιᾶς τῶν δύο συμβάσεων ἐργασίας φέρει τὰ γνωρίσματα, τὰ ἀναγόμενα, τοῦλάχιστον, εἰς τὴν διάρκειαν αὐτῆς. Οὕτε ἐπὶ ὁρισμένον μόνον χρόνον πρόκειται βεβαίως νὰ παραμείνῃ ὁ μισθωτὸς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἀλλ' οὐ ἐπ' ὁρίστον, διότι ὁρίστος χρόνος ἐν τῇ ὁμωνύμῳ συμβάσει δὲν σημαίνει «ἐπ' ἀπειρον», οὐτε «μονίμως», ἀπεναντίας σημαίνει ἐπὶ χρόνον ἀγνώστου διαρκείας ἐξαρτώμενον ἐκ τῆς βουλήσεως τῶν συμβαλλομένων. Ἐν προκειμένῳ εἶναι γνωστόν ὅτι κατ' ἀρχὴν—ὁ ἐργαζόμενος θὰ παραμείνῃ μονίμως ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει ἀσχέτως τῶν ἐπιθυμιῶν τοῦ ἐργοδότη του. Δὲν ἔχει καμμίαν ἀναλογίαν ἡ περίπτωσις μας πρὸς τὴν—πρὸ τοῦ Ν. Δ. 424—παραμονὴν τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῆς προθεσμίας, διότι τότε λαμβάνει πράγματι χώραν μία σιωπηρὰ συμφωνία περὶ παροχῆς ἐργασίας φέρουσα ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς συμβάσεως ὁριστοῦ χρόνου, ἀφοῦ ἐκ τῆς ἐλευτέρας θελήσεως τῶν συμβαλλομένων πρόκειται νὰ ἐπέλθῃ ἡ λήξις αὐτῆς καὶ ἐπομένως ἡ διάρκειά της εἶναι ὁρίστος ὑπὸ τὴν ὁληθῇ τοῦ ὅρου ἔννοιαν. Ἐν προκειμένῳ ὅμως ἡ κατάστασις εἶναι διάφορος, ἀλλ' ἐπίσης ἀπλή: ἡ ἀρχικὴ σύμβασις παρατείνεται δυνάμει τοῦ νόμου. Ἡ διάρκειά της οὕτε τῆς μιᾶς, οὕτε τῆς ἐτέρας τῶν συμβάσεων ἐργασίας φέρει τὰ γνωρίσματα, οὕτε ἐνδιαφέρει, ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἡ κατάταξις της, ἀφοῦ ἡ διάρκειά ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου, καὶ ὁ καθορισμὸς της ἐξέφυγε τοῦ πεδίου ἐλευτέρας ἐνεργείας τῶν συμβαλλομένων. Ἀλλὰ τὰ δύο εἶδη τῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀποτελοῦσι σή-

(71) Π. χ. δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἀπόλυσις ἐργάτου κατὰ τὸ ἀρθρ. 9 Ν. Δ. 424, ἀλλ' ἡ ἀπόλυσις αὕτη νὰ μὴ εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰς ἐπὶ συμβάσεων ὁρισμένου χρόνου κρατούσας ἀρχάς. Τοῦτο παραβλέπει δ. *Δημάκης* ἐν ΕΕΔ α 655. Σχετικὴ καὶ ἡ Πρωτ. ΑΦ. 261/43 ΕΕΔ β 107.

(72) Οὕτω λ. χ. ἐὰν κατ' ἀμφοτέρους τὰς κατηγορίας κανόνων ἡ ἀπόλυσις εἶναι ἀκυρὸς, βεβαίως οἱ μισθοὶ αὐτῶν μόνον θὰ παρέχωνται, ἢ ἐὰν ἐπιτραπῇ ἡ ἀπόλυσις ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, ἀλλ' ἐπὶ καταβολῇ ἀποζημιώσεως (ἀρθρ. 9 § 4—5 Ν. Δ. 424) ἡ ἀπόλυσις ὅμως δὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τοὺς κανόνας. τοῦ: δέοντος τὴν σύμβασιν ὁρισμένου χρόνου, τότε βεβαίως ἐκ τῶν ὀφειλόμενων μισθῶν θὰ ἐκπασθῇ ἡ ληφθεῖσα τυχὸν ἀποζημίωσις.

μερον Ισαριθμούς θεσμούς με ποικιλίαν διαφορών, αἱ ὁποῖαι εἰσδύουσι καὶ εἰς τὰς πλέον ἀπιθάνους λεπτομερείας, καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἡ κατάστασις εἶναι ἀναγκαία. Καὶ δὲν ὑπάρχει, φρονῶ, σοβαρὸς λόγος, διὰ νὰ μὴ ἀτενίζωμεν τὴν πραγματικότητα, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ διάρκεια τῆς νέας καταστάσεως — μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῆς συνομολογηθείσης προθεσμίας — δὲν παρέχει ἔρεισμα διὰ τὴν κατάταξιν αὐτῆν. Εἶναι δὲ ἡ πραγματικότης, ὡς ἐλέγχθη, ὅτι ἡ ἀρχικὴ σύμβασις, οἷα ἦτο, παρετάθη δυνάμει τοῦ νόμου. Ἡ συνέπειά θὰ εἶναι σαφής: ἡ μὲν διάρκεια τῆς νέας καταστάσεως καθορίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ μόνον ὑπ' αὐτοῦ, ὅλας δὲ τὰ λοιπὰ ἀποτελέσματα τοῦ εἰδους τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως, τὰ μὴ σχετιζόμενα πρὸς τὴν διάρκειάν της, θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ ἐπέρχονται, οἷα τὰ ἠθέλησαν οἱ συμβαλλόμενοι ἀποβλέψαντες εἰς τὴν σύμβασιν ὀρισμένου χρόνου. Ἐν προκειμένῳ, θὰ συνεχίσωμεν νὰ βλέπωμεν τὴν σύμβασιν ὡς τοιαύτην ὀρισμένου χρόνου, τῆς ὁποίας ἀπλῶς ἡ προθεσμία ἔληξεν ἤδη, ἀλλ' ἡ ἰσχὺς τῆς ὅλης συμβάσεως, ὡς εἶχεν αὕτη, δυνάμει τοῦ νόμου παρετάθη, ἐφ' ὅσον διάστημα ὁ νόμος ὀρίζει⁽⁷⁵⁾.

Κατὰ συνέπειαν, μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῆς προθεσμίας, ὁ μισθωτὸς θ' ἀπολαύῃ μόνον τῆς νομοθετικῆς προστασίας, δηλαδὴ τῆς παρεχομένης ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 424, καὶ πρὸς αὐτὸ καὶ μόνον ἀρκεῖ⁽⁷⁶⁾ νὰ συμμορφωθῇ ὁ ἐργοδότης, ἵνα ἐγκύρως ἀπολύσῃ τὸν μισθωτὸν. Τοῦ δὲ ἐργαζομένου τὸ δικαίωμα τῆς ἀποχωρήσεως ἀνακύπτει πλέον ἐλεύθερον καὶ ἀπεριόριστον μὴδὲ ὑπὸ τοῦ ν. 2112 περιοριζόμενον.

Οὕτω ἡ ἀσφάλεια καὶ μονιμότης τοῦ ἐργαζομένου, ἡ ὁποία, διαρκούσης τῆς συμπεφωνημένης προθεσμίας, ἦτο πολὺ περισσότερον κατοχυρωμένη ἢ ἐπὶ συμβάσεως ὁρίστου χρόνου, ἤδη μὲ τὴν πάροδον τῆς προθεσμίας αὐτῆς μοναδικὸν ἔρεισμα διατηρεῖ τὸ Ν. Δ. 424, τὰ δὲ δικαιώματα τοῦ ἐργαζομένου εὐρίσκονται μειωμένα ἀπέναντι τῶν τοῦ ἐπ' ὁρίστου χρόνον προσληφθέντος, καθότι ὁ πρῶτος δὲν ἀπολαμβάνει τῆς προστασίας τοῦ ν. 2112. Ἀλλὰ καὶ ἀντιθέτως, ὁ μισθωτὸς, ὅστις καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς προθεσμίας ἦτο δεσμευμένος, ἔχει πλέον ἀπόλυτον δυνατότητα ἀποχωρήσεως, χωρὶς νὰ ὑπόκειται εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ν. 2112, εἰς οὓς ὑποβάλλεται ὁ ἐπ' ὁρίστου προσληφθεὶς συνάδελφός του. Εἶναι δ' ἡ ἐλευθερία αὕτη τῶν συμβαλλομένων δικαιολογημένη καὶ σύμφωνος πρὸς τὴν ἀρχικὴν τῶν θέλησιν. Ἡθέλησαν νὰ δεσμευθοῦν ἐπὶ ὀρισμένον διάστημα, τούτου ὅμως παρελθόντος ἡ ἐλευθερία τῆς αὐτοδιαθέσεώς των θὰ εἶναι, κατὰ τὴν ἀρχικὴν αὐτῶν ἐπιθυμίαν, ἀπεριόριστος, μοναδικὸς δὲ περιορισμὸς θὰ εἶναι τὸ Ν. Δ. 424. Ἀλ.

(73) Ἔτερα ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ταύτης βλ. ἄνωτ. VII ε σμ. 41 καὶ κατωτέρω XIV. Ἀντιθέτως *Διτζερόπουλος*, Ἡ καταγγελία κλπ. σελ. 128—129. Γενικώτερον ἡ μετατροπὴ συμβάσεως ἐργασίας εἰς τοιαύτην διαφόρου κατηγορίας ἐμφανίζει σοβαροὺς κινδύνους. Βλ. καὶ *Διτζερόπουλος* Θέμις ΝΒ 356.

(74) Δὲν ἀπαιτεῖται καὶ νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὸν ν. 2112. Δύναται ὅμως τὴν πληρωμὴν ἀποζημιώσεως ἀναλόγου πρὸς τὴν τοῦ ν. 2112 νὰ ἐπιβάλλῃ ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ ἀρθρου 9 Ν. Δ. 424. Βλ. καὶ ἄνωτ. VII ε σμ. 41.

λωστε, ἐὰν ἐπιθυμοῦν νὰ μετατρέψουν τὴν σύμβασιν εἰς ὁρίστου χρόνου τοιαύτην ἢ τοῦναντίον συμφωνοῦν νὰ παρατείνουν τὴν προθεσμίαν, εἶναι ἐλεύθεροι νὰ τὸ πράξουν.

XIV. Μετὰ τὴν καταγγελίαν⁽⁷⁵⁾—⁽⁷⁶⁾ τῆς συμβάσεως ὀρισμένου χρόνου τὸ κύριον πρόβλημα εἶναι τὸ τῆς ἐγκυρότητος τῆς παραιτήσεως τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων του τῶν γεννηθέντων ἐκ τῆς τυχόν ἐν τῇ ἀπολύσει ἐνυπαρχούσης ἀταξίας. Ἡ ὀρθὴ λύσις τοῦ προκειμένου ζητήματος εἶναι ὑπὲρ τοῦ ἐγκύρου τῶν τοιοῦτων παραιτήσεων. Πράγματι, τόσον τὸ Ν. Δ. 424⁽⁷⁷⁾ ὅσον καὶ αἱ ἐπὶ συμβάσεων ὀρισμένου χρόνου ἰσχύουσαι ἀρχαὶ⁽⁷⁸⁾, δὲν ἀποκλείουσι τοιαύτην ἐκ τῶν ὑστέρων παραιτήσεων τὸ μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν ἤδη παραχθέντων ὑπὲρ αὐτοῦ δικαιωμάτων, ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἀρθρου 8 ν. 2112, (§ 2) ἀποβλέπουσα εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἐκ τοῦ ν. 2112 δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου ὧν τὴν ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν ἐπιβάλλει, δὲν πρόκειται νὰ ἔχῃ ἀκυρωτικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς προκειμένης παραιτήσεως, διότι δικαιώματα ἐκ τοῦ ν. 2112 εἶναι ἀνύπαρκτα ἐπὶ συμβάσεως ὀρισμένου χρόνου, ἰσοῦνται τῷ μηδενί⁽⁷⁹⁾—⁽⁸⁰⁾.

ΑΠΟΣΤ. Ι. ΜΠΟΥΡΝΙΑΣ

(Εἰς τὸ ἐπόμενονον τὸ τέλος)

(75) Τοιαύτην ἀποτελεῖ καὶ ἡ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Βλ. προχείρως Πρωτ. Ἀθηνῶν 6745|42 Ἐργ. Δίκ. Α 423, 3577|43 ΕΕΔ β 531, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 7446|42 ΕΕΔ α 624, *Μπουρνιᾶν* ΕΕΔ α 612, β 68 σμ. 1. Ἐργ. Δίκ. Α 413. Ἀντιθέτως *Ἀγαλλόπουλος*, ΑΙΔ Θ 146, Ε. Α 321|43 ΕΕΔ β 267.

(76) Δέον νὰ ἔχωμεν πάντοτε ὑπ' ὄψει μας, ὅτι πρὸς ἀσκήσιν τῶν ἐκ τῆς καταγγελίας δικαιωμάτων του εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἀπομακρυνθῇ ὁ μισθωτὸς τῆς ὑπηρεσίας του. Ὅρα ἡμετέραν μελέτην ἐν ΕΕΔ β 75.

(77) *Διτζερόπουλος* ΕΕΔ α 518, Ἡλιοῦ Ἐργ. Δίκ. Α 217, *Παπαρηγορίου* Ἐργ. Δίκ. Α 111—112, *Κοποδιτρίου* ΑΙΔ Θ 293, *Μητσόπουλος* ΕΕΔ β 43 σμ. 52, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 237|42 ΕΕΔ α 586, 9384|42 ΕΕΔ α 787, 28|42 ΕΕΔ α 851, Πρωτ. Ἀθην. 5845|42 ΕΕΔ α 919, 7382|42 ΕΕΔ β 83, 1892|43 ΕΕΔ β 305, 3972|43 (ἐπὶ τῇ ἐσφαλμένῃ ὅμως αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ λήψις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 3514 ἢ 2112 ἀποτελεῖ σιωπηρὰν συμφωνίαν τοῦ ἐργαζομένου μετὰ τοῦ ἐργοδότη περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἀντίκρουσιν ἀναλόγου προβλήματος πρβλ. εἰς Ἐργ. Δίκ. Α 413), ὡς καὶ ἡμετέραις ἐργασίαι εἰς ΕΕΔ α 613, 710. Ἀντιθέτως *Ἀγαπηίδης* Ἐργ. Δίκ. Α 97, *Πάλλης* Ἐργ. Δίκ. Α 205 σμ. 3, Πρωτ. Ἀθην. 2112|43 ΕΕΔ β 369, Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 7533|43 Ἐργ. Δίκ. 2, II, 25, Πρ. Πρωτ. Θεσ/νίκης 2844|42 Ἐργ. Δίκ. 2, II, 27.

(78) Δι' ἀναλόγους αἰτίας πρὸς τὰς ἐν ΕΕΔ β 69 ἀναφερομένας δὲν κωλύεται κατ' ἀρχὴν ὁ μισθωτὸς νὰ προβῇ εἰς τοιαύτην παραίτησιν.

(79) Ἄλλ' αἱ περὶ φόβου, βίας κλπ. ἀρχαὶ δυνατόν νὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς.

(80) Πρβλ. ΕΕΔ α 613, Ἐργ. Δίκ. Α 413, ἰδίᾳ δὲ ΕΕΔ β 73 (μέρος V § 5 τῆς ἐκεῖ μελέτης).

ΑΠΟΒΟΛΗ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΞ ΟΙΚΗΜΑΤΟΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Υπό κ. ΑΛΕΞ. ΑΝΤ. ΘΕΟΧΑΡΙΗ, δικηγόρου

Ἡ Κ. Χ. προσληφθεῖσα κατὰ Μάϊον 1941 ὡς καθαρίστρια πολυκατοικίας, ἀπὴλλανγμένης συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 56 ἀστυνομικὴν διάταξιν τῆς ὑποχρέωσης προσλήψεως θυρωροῦ λόγῳ τῶν ἐξ αὐτῆς εἰσπραττομένων μικρῶν εἰσοδημάτων καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς ἐνυποθηκίων βαρῶν, συνήψε συναφῶς καὶ παραλλήλως πρὸς τὴν ἐργασιακὴν ταύτην σύμβασιν καὶ σύμβασιν μισθώσεως τοῦ εἰδικῶς πρὸς χρῆσιν τοῦ θυρωροῦ ὑπαρχοντος ἐν τῇ πολυκατοικίᾳ δωματίου. Καταγγελλθεὶς τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1942 ἡ ἀνωτέρω καθαρίστρια ἀρνεῖται νὰ παραδώσῃ καὶ τὸ συνεπείᾳ τῆς καταλυθείσης ταύτης σχέσεως κατεχόμενον παρ' αὐτῆς δωμάτιον.

Ἐρωτᾶται ἡδὴ :

I. Τίνι ἀνήκει ἡ ἀρμοδιότης πρὸς λύσιν τῆς διαφορᾶς, εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην βάσει τοῦ Νόμου ΓΨΨΖ, (1911) ἢ τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν δικάζοντα ἐπὶ ἐξώσει κατὰ τὸν Νόμον ΒΧΗ' ἢ κατὰ τὸ ἄρθρον 634 παρ. I τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας;

II. Κατὰ τὰς περιπτώσεις ταύτας δύναται νὰ κριθῇ τὸ σύννομον τῆς γενομένης καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως;

III. Αἱ πολυκατοικίαι θεωροῦνται ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις;

Τὰς ἀπαντήσεις ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω θεμάτων θὰ πειραθῶ νὰ δώσω κατωτέρω.

I. Αἱ τὴν ἀρμοδιότητα πρὸς ἐπίλυσιν τῆς ἐν εἰσαγωγῇ ἐκτιθεμένης διαφορᾶς καθορίζουσαι διατάξεις εἶναι ἀφ' ἑνὸς α) αἱ τοῦ νόμου ΓΨΨΖ, (1911) «περὶ λήψεως προσωρινῶν μέτρων», προκειμένης διαταράξεως τῆς νομῆς τοῦ κυρίου καὶ νομέως τῆς πολυκατοικίας, ἢ τοῦ ἁρθρου 5 παρ. I τοῦ Νόμου 900/1943 «περὶ ρυθμίσεως τῶν μισθώσεων ἀκινήτων», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 634 παρ. I τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας β) ἢ τοῦ ἁρθρου 5 παρ. 2 τοῦ Νόμου 900/1943 «περὶ ρυθμίσεως τῶν μισθώσεων ἀκινήτων» καὶ γ) ἢ τοῦ ἁρθρου 7 παρ. ιδ' τοῦ αὐτοῦ νόμου 900 τοῦ 1943.

A'

Πᾶσα πρᾶξις ὁπωσδήποτε ἐπηρεάζουσα τὴν ἐλευθέραν ἀσκήσιν τῆς νομῆς φέρει τὰ στοιχεῖα τῆς διαταράξεως, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῆς κωλύεται ὁ νομεὺς νὰ ἐπιχειρήσῃ τὰς εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ ἀνηκούσας πράξεις (1), τοιαύτη δὲ ἀναμφιβόλως διαταραχὴ λαμβάνει χώραν, ὅταν ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτὸς ἐμμένει εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ παραχωρηθέντος εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ ἐργοδότητος χώρου πρὸς ἐνοίκησιν (2), καθ' ὅλον τὸ διάστημα καθ' ὃ ὁ τελευταῖος οὗτος θὰ ἔκαμε χρῆσιν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἐφ' ὅσον ἡ παραχώρησις αὕτη ἐγένετο ἄνευ ἀνταλλάγματος, θεωρουμένη, καθ' ἃ ἡ θεωρία καὶ ἡ πρᾶξις δέχεται, ὡς ἐπακολούθημα τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ (3).

(1) Οἰκ. Ἐμπρ. παρ. 109.

(2) Εἰρ. Αθ. 243/1943 ΕΕΔ τόμ. Β' σελ. 592, Con- tra Πρωτ. Αθ. 3796/1943 ΕΕΔ τόμ. Β' σελ. 592.

(3) Ἐφ. Αθ. 41/1943 ΕΕΝ Α' σ. 118, Πρωτ. Αθ. 3796/1943 ΕΕΔ τόμ. Β' σελ. 592, I. Καποδίστρια, Ἐρμηνεία Ἐργατικῶν Δικαίων σελ. 75 Πρωτ. Αθ. 1193/41, Ἐφ. Αθ. 597/41 ΕΕΔ τόμ. Α' σελ. 104.

Ἀπὸ τῆς ἀρνήσεως τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἐγκαταλειφῇ καταλυομένης τῆς συμβάσεως ἐργασίας τὸν παρ' αὐτοῦ κατεχόμενον χώρον ἀνακύπτει ἡ διαταραχὴ τῆς νομῆς καὶ ἡ συνεπείᾳ ταύτης ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδίκου πρὸς λήψιν προσωρινῶν μέτρων διὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ μισθωτοῦ συμφώνως τῷ ν. ΓΨΨΖ' (1911).

Ἡ ἀποφῆς αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τῆς πρῶτης παραγράφου τοῦ ἁρθρου 5 τοῦ νόμου 900/1943 καθ' ἣν «ὁ συνεπείᾳ ὑπαλληλικῆς ἢ ὑπηρεσιακῆς σχέσεως πρὸς τὸν κύριον ἢ τὸν μισθωτὴν τοῦ ἀκινήτου ἐνοικῶν ἐν αὐτῷ ὑπάλληλος, ὑπηρετής, ὁδηγὸς αὐτοκινήτων, θυρωρὸς κλπ.) δὲν θεωρεῖται μισθωτὴς ἢ ἐνοικίος. ὁ δὲ τοιοῦτος ἐνοικίος, μὴ ὑφισταμένης ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ἑτέρας διατάξεως ρυθμιζούσης τὴν ἀρμοδιότητα, ἀποβάλλεται ἢ διὰ τοῦ Εἰρηνοδίκου διὰ τῆς περὶ προσωρινῶν μέτρων διαδικασίας ἢ διὰ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν δικάζοντος κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἁρθρου 634 παρ. I τῆς Πολ. Δικ., τῆς διαφορᾶς ταύτης ἀποτελούσης διαφορὰν ἐπείγουσης φύσεως δυναμένης νὰ ἐπιλυθῇ ὑπὸ τοῦ Προέδρου (4), οὗτινος ὅμως ἡ ἀρμοδιότης δὲν εἶναι ἀποκλειστική, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν πάντοτε ὅτι διὰ τὴν ἐνοίκησιν ταύτην δὲν ἔχει συμφωνηθῇ ἀντάλλαγμα, βάσει τῆς γενικῆς διατάξεως τοῦ ἁρθρου 40 τοῦ νόμου 900/1943 δι' ἧς ὁ Πρόεδρος καθίσταται ἀρμόδιος πρὸς λύσιν πάσης διαφορᾶς στρεφομένης περὶ τὴν ἐρμηνείαν ἢ ἐφαρμογὴν τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος.

B'

Ἀρμοδιότης τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν πρὸς ἐπίλυσιν τοιαύτης διαφορᾶς ἀνακύπτει κατὰ ρητὴν τοῦ νόμου διάταξιν ἐκ τῆς παρ. 2 τοῦ ἁρθρου 5 τοῦ νόμου 900/1943 «περὶ ρυθμίσεως μισθώσεων ἀκινήτων», καθ' ἣν ἢ διὰ τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος ὑποχρεωτικὴ παράτασις τῆς μισθώσεως δὲν χωρεῖ ἐπὶ κατοικῶν ἐξαρτωμένων ἐκ λειτουργούντων βιομηχανικῶν ἐργοστασίων καὶ προσωρισμένων δι' ἐνοίκησιν τοῦ προσωρμικοῦ τοῦ ἐργοστασίου, ἐάν ὁ ἐνοικίος ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης τοῦ ἐργοστασίου νομίμως ἔπαυσεν ὡν τοιοῦτος, ὅποτε ὁ Πρόεδρος, ἀποφαινόμενος καὶ περὶ τοῦ νομίου τῆς ἀπολύσεως ἀμετακλήτως κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἁρθρου 634 παρ. I τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, διατάσσει ταυτοχρόνως τὴν ἀποβολὴν τοῦ ἐνοικίου ἐκ τοῦ παρ' αὐτοῦ συνεπείᾳ τῆς λυθείσης ἐργασιακῆς σχέσεως κατεχομένου χώρου.

Ἐνταῦθα οἱ ὅροι «ὑπάλληλος» ἢ «ἐργάτης» δέον νὰ λαμβάνωνται ὑπὸ τὴν εὐρυτέραν τῶν δρων τούτων σημασίαν, ὥστε νὰ συμπεριλαμβάνωνται οἱ παντὸς εἶδους καὶ πάσης κατηγορίας μισθωτοί, οἷον θυρωροί, ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων, φύλακες κλπ., ἐφ' ὅσον καὶ εἰς τούτους ἔχει παραχωρηθῇ χώρος πρὸς ἐνοίκησιν εἰς κατοικίας ἐξαρτωμένας ἐκ λειτουργούντων βιομηχανικῶν ἐργοστασίων (5).

Γ'

Διὰ τῆς παρ. ιδ' τοῦ ἁρθρου 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 900/1943 νόμου «περὶ ρυθμίσεως τῶν μισθώσεων ἀκινήτων» ὁρίσθη, ὅτι δὲν χωρεῖ παράτασις τῆς μισθώσεως ἢ ὑπομισθώσεως «ἐν αὕτῃ συνήφθη συναφῶς καὶ παραλλήλως πρὸς ἄλλην ἐννομον σχέσιν ἰδίᾳ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν πρὸς τὸν ἐκμι-

(4) I. Αποστολοπούλου, Ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν, τόμ. Β' παρ. 158 σελ. 262.

(5) Εἰρ. Αθ. 296/1942 ΕΕΔ τόμος Α' σελ. 798.

σθωτήν ἢ ὑπεκμισθωτήν καταλυομένην ἢ ὀπωσθί-
ποτε κατὰ νόμιμον τρόπον τερματιζομένην».

Ἴνα ἔξη ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις αὕτη, δύο
δέον νὰ ὑφίστανται προϋποθέσεις, ἡ ὑπαρξίς
συμβάσεως μισθώσεως ἀκινήτου, ἡ παραχώρη-
σις δηλ. τοιοῦτου ἐπ' ἀνταλλάγματι, ἐν συνα-
φείᾳ πρὸς ἑτέραν ἔννομον σχέσιν καὶ δι' ἐργα-
σιακὴν σύμβασιν καὶ ἀφ' ἑτέρου κατάλυσις ἡ
τερματισμὸς τῆς ἐργασιακῆς ταύτης σχέσεως
κατὰ νόμιμον τρόπον, ὁπότε, θεωρουμένης ὡς
λυθείσης καὶ τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως λόγῳ
λήξεως τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως, ἀνακύπτει
ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἐφ' ὅσον τὸ συμ-
φωνηθὲν μίσθωμα δὲν ὑπερβαίνει τὰς 400 δραχ-
μηνιαίως ἢ τοῦ Πρόεδρου Πρωτοδικῶν, ἐφ' ὅσον
τὸ μηνιαῖον μίσθωμα εἶναι ἀνωτέρον τῶν δραχ-
μῶν 400 δικάζοντος οὐχὶ βάσει τῆς διατάξεως
τοῦ 634 παρ. 1, διότι δὲν πρόκειται περὶ λήψεως
ὑπὸ τοῦτου προσωρινῶν μέτρων, ἀλλὰ βάσει
τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ νόμου 900/1943 καὶ κατὰ τὴν
διαδικασίαν τοῦ νόμου ΒΧΗ' τοῦ 1899 «περὶ ἐξώ-
σεως δυστροποῦντων μισθωτῶν», ὡς ἐτροπο-
ποιήθη μεταγενεστέρως (*).

II. Καὶ εἰς τὰς τρεῖς ἀνωτέρω περιπτώσεις
ἀναμφιβόλως προκύπτει ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Προέ-
δρου Πρωτοδικῶν νὰ ἐπιληφθῇ τῆς διαφορᾶς
καὶ νὰ διατάξῃ τὴν ἀποβολὴν τοῦ μετ' ἀνταλ-
λάγματος ἡ καὶ ἀνευ τοιοῦτου κατέχοντος καὶ
ἐνοικοῦντος εἰς παραχωρηθέντα αὐτῷ ὑπὸ τοῦ
ἐργοδότη χῶρον, κατὰ τὰς διαφόρους ἐκάστο-
τε καθοριζομένας διαδικασίας τοῦ ἄρθρου 634
παρ. 1 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ἢ τῶν διατά-
ξεων τοῦ ν. ΒΧΗ', καὶ εἰς μὲν τὰς δύο πρώτας
περιπτώσεις κρίνει ἐκ τῶν ἐνόντων, ἡ δὲ ἀπό-
φασίς του εἶναι προσωρινῆς ἰσχύος καὶ δὲν
ἀποτελεῖ πρόκριμα διὰ τὴν κυρίαν δίκην (*), ἥτις
δύναται νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸ ἀρμόδιον δικαστή-
ριον διὰ τὴν ὁριστικὴν ἐπ' αὐτῆς κρίσιν, εἰς δὲ
τὴν τελευταίαν, δικάζων κατὰ τὴν διαδικασίαν
τοῦ νόμου περὶ ἐξώσεων, ἀποφαίνεται ὁριστι-
κῶς, τῆς ἀποφάσεώς του ὑποκειμένης εἰς τὰ ἐπι-
τρεπόμενα ἐνδίκᾳ μέσα.

Κατὰ τὰς ἀνωτέρω ἐκτεθείσας περιπτώσεις
ὁ Πρόεδρος ἢ ὅπου εἶναι ἀρμόδιος ὁ Εἰρηνο-
δίκης μόνον εἰς μίαν περίπτωσιν δικαιούται νὰ
ἐξετάσῃ τὸ σύννομον τῆς γενομένης καταγγε-
λίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅταν πρόκειται
περὶ προσώπου ἐργαζομένου εἰς βιομηχανικὸν
ἐργοστάσιον καὶ ἐνοικοῦντος εἰς κατοικίαν
ἐξαρτωμένην ἐκ τοῦ ἐργοστασίου τούτου καὶ
προωρισμένου δι' ἐνοίκεισιν τοῦ προσωπικοῦ καὶ
ὅστις νομίμως ἔπαυσεν ὦν τοιοῦτος, καταγγελ-
θείσης τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ὁπότε ὁ Πρό-
εδρος, κατὰ τὴν ρητὴν τοῦ νόμου ἐπιταγὴν, ἀπο-
φαίνεται καὶ περὶ τοῦ νομίμου τῆς ἀπολύσεως.

Κατὰ τὰς λοιπὰς περιπτώσεις ὁ Πρόεδρος
ἢ ὁ Εἰρηνοδίκης δὲν κέκτῃται τοιαύτην ἀρμο-
διότητα καὶ ὀρθῶς δὲν τοῖς ἀπονέμεται τοι-
αύτη, διότι ἡ κατὰ τὰς περιπτώσεις ταύτας ἐκ
τῶν ἐνόντων κρίσις τοῦ δικαστοῦ δὲν παρέχει
οὔτε τὴν δυνατότητα, οὔτε τὴν εὐχέρειαν ἀσφα-
λοῦς κρίσεως ἐπὶ ζητημάτων μὴ ἐπιδεχομένων
ἐπιτροχάδην λύσεις, ὕψιστων διακυβευσμένων
ἐκατέρωθεν συμφερόντων. Προκειμένης τοιαύ-
της περιπτώσεως θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ,
ὅτι ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ Εἰρηνοδίκης δύναται νὰ
ἐξετάσῃ παρεπιπτόντως τὸ ζήτημα τοῦ νομί-
μου ἢ οὐ τῆς ἀπολύσεως, χωρὶς νὰ ὑπεισέλ-

θῇ εἰς τὴν περὶ τοῦ κύρους αὐτῆς κρίσιν,
ἥτις, ἀνήκουσα εἰς τὸ καθ' ὅλην ἀρμόδιον
πολυμελὲς δικαστήριον, ὑπ' αὐτοῦ μόνον δύνα-
ται τελικῶς καὶ ὁριστικῶς νὰ κριθῇ, ὥστε οἱ
διάδικοι νὰ μὴ στεροῦνται οὔτε τοῦ φυσικοῦ
αὐτῶν δικαστοῦ, οὔτε τῶν βαθμῶν δικαιοδο-
σίας, καὶ εἰς δ, ὑφισταμένης τῆς δυνατότητος,
δέον νὰ παραπέμπεται ἡ ὅλη διαφορά, καθορι-
ζομένης, ὅπου εἶναι τοῦτο ἐπιτρεπτόν, συντόμου
προθεσμίας πρὸς ἔγερσιν τῆς ἐνώπιον τοῦ τα-
κτικοῦ δικαστηρίου ἀγωνῆς.

III. Κατὰ τὴν περὶ οὗ τοῦ ἀναπτυσσόμενον θέμα
περίπτωσιν ἐξεταστέον εἶναι καὶ τὸ ζήτημα,
ἐὰν αἱ πολυκατοικίαι καὶ δι' ὅσαι ἐκ τούτων
λόγῳ τῶν μικρῶν τῶν εἰσοδημάτων καὶ τῶν
ἐνυποθήκων βαρὺν ἀπηλλάγησαν τῆς ὑποχρεώ-
σεως προσλήψεως θυρωρῶν, ὡς καὶ ὅσαι ἀνή-
κουσι κατὰ μικρὰ διαμερίσματα εἰς πλειονὰς
ἰδιοκτητῆς, δύναται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀποτε-
λοῦσαι ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἐφ' ὧν
ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ εἰδικῶς ἐπὶ τούτων ἐφαρ-
μοζόμεναι διατάξεις τῆς κειμένης νομοθεσίας
καὶ δι' τὸ ν. δ. 424/1941.

Ὡς γνωστὸν, κατὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐπιστή-
μην καὶ τὰ δεκτὰ ὑπὸ τῆς νομολογίας γενό-
μενα, ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις εἶναι συν-
δυασμὸς κεφαλαίου (ὕλικῶν καὶ ἀύλων ἀγαθῶν)
καὶ ἐργασίας (ἀνθρωπίνης ἐνεργείας) πρὸς πα-
ραγωγὴν οἰκονομικοῦ τινοῦ ἀποτελέσματος,
ὅτε ἂν ὁ σκοπὸς τοῦ οἰκονομικοῦ ἀποτελέσμα-
τος εἶναι τὸ κέρδος (πλεόνασμα), ἔχομεν ἐπι-
χείρησιν, ἂν δὲ ἡ παραγωγὴ ἔργου, ἔχομεν ἐκ-
μετάλλευσιν.

Δὲν δύναται βεβαίως νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ δυ-
νατότης τοῦ χαρακτηρισμοῦ καὶ πολυκατοικιῶν
ὡς ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, ὅπου κατὰ
τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ ὑφίστανται τὰ στοι-
χεῖα πρὸς τοιαύτην κρίσιν, συναγομένην ἐκ τῆς
ποικίλης τῶν ἀναγκαίων τούτων στοιχείων συν-
θέσεως εἰς φύσιν, κεφάλαιον, ἐργασίαν ἰδίαν
τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ ἢ καὶ ἐργασίαν ἄλλων προ-
σώπων καὶ ὅπου πρόκειται περὶ μεγάλων
πολυκατοικιῶν, μετὰ μεγάλα εἰσοδήματα, ἀποτε-
λουμένων ἐκ πολλῶν ὀρόφων καὶ διαμερισμά-
των ἐκμισθουμένων πρὸς στέγασιν γραφείων
καὶ καταστημάτων καὶ ὑποχρεωμένων εἰς
πρόσληψιν θυρωρῶν κ.τ.τ. (*). ἡ τοιαύτη δὲ
κρίσις δέον νὰ συνάγῃται μετ' αὐστηρότητος
διὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν στοιχείων, ἅτινα δύνα-
ται νὰ προσδώσωσιν εἰς αὐτὰς τὴν ἔννοιαν
ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, ἐν ἀντιθέσει
πρὸς τὰς εἰς πλειονὰς ἰδιοκτητῆς ἀνηκούσας,
κατὰ ἔν πλειστάκις διαμέρισμα, πολυκατοικίας
καὶ ταύτας κατὰ τὴν οἰκοδομικὴν αὐτῶν ἐμφά-
νισιν, ἢ πρὸς ἐκεῖνας, αἵτινες μετὰ τὰ πενιχρό-
τατα, τῆς σημερινῆς μάλιστα ἐποχῆς, εἰσοδήμα-
τα ἐκ μισθωμάτων καὶ τὰ ἐνυπόθηκα ἐπ' αὐτῶν
βάρῃ, ὅχι μόνον πλεόνασμα (κέρδος) δὲν κα-
ταλείπουσιν εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τῶν, ἀλλὰ βάρη
καὶ ὑποχρεώσεις δυσβαστάκτους. Αἱ πολυκα-
τοικίαι αὗται ἀσφαλῶς δὲν δύνανται ν' ἀποτε-
λῶσιν ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν καὶ κατὰ
συνέπειαν ὁ τυχὼν παρ' αὐταῖς ἀπασχολούμε-
νος μισθωτὸς δὲν δύναται νὰ τύχῃ τῆς ἐξαιρη-
τικῆς ἐκ τῆς πολεμικῆς νομοθεσίας προστα-
σίας, δεδομένου ὅτι τὸ δίκαιον τοῦ ἐργαζομέ-
νου εὐρίσκεται κατέναντι ἑτέρου δικαίου δεσ-
μένου καὶ τούτου προστασίας.

ΑΛΕΞ. ΑΝΤ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ

(6) Πρωτ. 'Αθ. 5475/1943 ἀδημοσίευτος.
(7) *Ι. Αποστολοπούλου*, 'Ο Πρόεδρος τῶν Πρω-
τοδικῶν, τόμ. Β' παρ. III.

(10) Πρωτ. 'Αθ. 3453/1943, 4292/1943, Εἰρ. 'Αθ.
1193/1943 ΕΕΔ τόμ. Β' σελ. 307, 397 ἰπ.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

Α Ν Ε Ρ Γ Ι Α

ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ Ν. Δ. 424/1941

Χρόνος προσλήψεως μισθωτού καὶ ἐφαρμογὴ ν. δ. 424/1941

Αἱ διατάξεις τοῦ ν. δ. 424/1941 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ προσλαμβανομένων μισθωτῶν.— Ἀκυρὸς εἶναι πᾶσα ἐκ τῶν προτέρων συμφωνία δι' ἀπεκλεισμένῃ ἢ περιορισμένῃ τῶν περὶ ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν διατάξεων, ἅρα καὶ ἡ συμφωνία τῆς δοκιμῆς.— Στοιχεῖα ἀκαταλληλότητος καὶ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς μισθωτοῦ.— Βάρος ἀποδείξεως νομίμων πρεϋπεθέσεων.— Ἀφαίρεσις τῶν ἀλλαχὲρ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ κερδηθέντων.

Σύμφωνος εἶναι ἡ ἐκδοχὴ καὶ τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως πρὸς τὴν παγίως εἰς τὴν νομολογίαν κρατήσασαν καὶ δεκτὴν ὑπὸ τῆς θεωρίας γενομένην ὅτι τὸ ν. δ. 424/1941 προστατεύει καὶ τοὺς μετὰ τὴν ἰσχὺν του προσλαμβανομένους μισθωτοὺς (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης Πρωτ. Ἀθηνῶν 1458/1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 53, σελ. 687, ἐνθα καὶ διεξοδικὸν περὶ τοῦ ὅλου ζητήματος σημείωμα).

Περαιτέρω ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως λύσις τοῦ νομικοῦ ζητήματος περὶ τῆς θέσεως τοῦ ὑπὸ δομικὴν μισθωτοῦ ἐναντι τοῦ ν.δ. 424/1941, διὰ τῆς ἐν πύσῃ περιπτώσει προστασίας καὶ τοῦ μισθωτοῦ τούτου, ἀφοῦ, ὡς ὀρθῶς σκέπτεται ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, θὰ κατέληγεν εἰς ἀποτυχίαν τῆς ὑπὸ τοῦ ν. δ. 424/1941 σκοπούμενης προστασίας, ἂν ἐγίνετο δεκτὴ ἡ ἄποψις ὅτι μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 ἔχει ὁ ἐργοδοτὴς τὸ δικαίωμα τῆς προσλήψεως μισθωτοῦ μὲ τὴν συμφωνίαν τῆς ἀζημίου ἀπολύσεως μετὰ «δοκιμὴν» του (Περὶ τῆς δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ βλέπε Κ. Δημάκην Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 47, σελ. 483 ἐπ.).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5190/1943

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Κονιαβίτης

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Τζαναβάρος, Ι. Ἀναγνωστόπουλος

Αἱ διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 424/1941, μὴ ποιοῦμεναι διάκρισιν τινα καὶ θεσπισθεῖσαι πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἐκ τῶν πολεμικῶν γεγονότων προκληθείσης ἀνεργίας, ἥτις συνεχίζεται, καὶ πρόδηλον εἶναι ὅτι δὲν θὰ ἀρθῇ πρὸ τῆς εἰς τὴν ὁμαλὴν περίοδον ἐπανόδου, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην, καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τῶν προσλαμβανομένων δι' ἀόριστον χρόνον μισθωτῶν, ἅρα καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνάγοντος. Ἐτέρωθεν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὑψίστης κοινωνικῆς σημασίας νομοθετήματος τούτου, ὅπερ εἰσάγει μονομερῶς ἀναγκαστικὸν δίκαιον ὑπὲρ τῆς ἐργαζομένης τάξεως, εἶναι συμφῶνως πρὸς τὴν γενικωτέραν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἀρχὴν, τὴν καθιερωθεῖσαν καὶ ὑπὸ πλείστων διατάξεων, (ἐφαρμοστέαν ἄλλως τε ἐν προκειμένῳ ἀναλογικῶς διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου) αὐτοδικαίως καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ἄκυρος πᾶσα ἐκ τῶν προτέρων συμφωνία, τείνουσα ὁπωσδήποτε εἰς τὸν ἀποκλεισμὸν ἢ τὸν περιορισμὸν τῶν περὶ ἀπολύσεως τῶν

μισθωτῶν διατάξεων του, οἷα προφανῶς παρίσταται καὶ ἡ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἰσχυριζομένη περὶ δοκιμῆς τοῦ ἐνάγοντος συμφωνία, ἅτε ἐξαρτώσα τὴν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς διατήρησιν ἢ μὴ αὐτοῦ ἐκ μόνης τῆς ἀρεσκείας ἢ μὴ ἐκείνης, διότι θὰ ἀπετύγγανεν ἡ ὑπὸ τοῦ νομοθέτου σκοπούμενη προστασία τῶν ἐργαζομένων, ἐὰν ἀνεγνώριζετο κύρος εἰς τοιαύτας συμφωνίας, τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὁποίων συνήθως ὁ μισθωτὸς πιεζόμενος ὑπὸ τῆς οἰκονομικῆς ἀνάγκης δὲν θὰ ἐτόλμα ν' ἀποκρούσῃ. Εἶναι δὲ ἐντελῶς διάφορος ἡ περίπτωσις τῆς ἐκ τῶν ὑστέρων παραιτήσεώς του ἀπὸ τῆς ἐν λόγῳ προστασίας, ἀφοῦ ὁ ἀνωτέρω κίνδυνος ἐμφανίζεται κατὰ πολὺ μειωμένος, οὐ ἔνεκα, καί, ὡς ἄλλως τε σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς διατυπώσεως τῶν ἐρμηνευομένων διατάξεων, εἶναι σχετικὴ ἡ ἀκυρότης τῆς κατὰ παράβασιν αὐτῶν γενομένης ἀπολύσεως. Ἐπομένως ἀπορριπτέα ὡς ἄνευ νομικοῦ ἀποτελέσματος ἐλέγχεται ἡ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἐπικαλουμένη κατ' ἐνστάσιν ἄνω συμφωνία. Σημειωτέον δ' ὅτι ἐκ τοῦ χαρακτηρισμοῦ ταύτης ὡς ἀναβλητικῆς ἀδοκίμου αἰρέσεως, καθ' ὃ προτιθεμένης σκοπὸν ἀποκρουόμενον ὑπὸ τοῦ δικαίου, δὲν δημιουργεῖται ἀκυρότης· μὴ προτιθεμένη ἄλλως τε— τῆς ἐπιδόκου συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὰ κρατοῦντα ἐν τῷ Ρωμαϊκῷ δικαίῳ ἐπὶ προσθήκης τοιοῦτων αἰρέσεων εἰς δικαιοπραξίας ἐν ζωῇ (Πρβλ. Οἰκον. Γεν. Ἀρχ. § 38 ἐν τέλει, κείμεν. καὶ σημ. 9 αὐτ.), καθ' ὅσον, καὶ ἐὰν εἴη αἱ διατάξεις αὗται τῶν πηγῶν θεωρηθῶσιν ὡς μὴ καταργηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ νεωτέρου ἐργατικοῦ δικαίου, πάντως, ὡς διατυπῶνται ὁ περὶ δοκιμῆς ἄνω ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης, ὁμολογούσης ἅμα ὅτι καὶ ἐν τῷ σταδίῳ ταύτης θὰ ἐγίνετο καὶ ἐγένετο πλήρης ἐκμετάλλευσίς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, ἡ σχετικὴ αἰρεσίς ἀναφέρεται οὐχὶ εἰς τὴν ὑπαρξίν καὶ λειτουργίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, τελείως καταρτισθείσης, ἀλλ' εἰς τὴν διατήρησιν ταύτης καὶ μετὰ τὴν δοκιμὴν.

ΙΥ. Δικαιολογοῦσι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ἀκαταλληλότητα καὶ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν τοῦ ἐνάγοντος αἱ ἀποδιδόμεναι αὐτῷ αἰτιάσεις (φιλονεικία μετὰ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ, μετὰ πελατῶν καὶ μετὰ διευθυντῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, κακολογίαι περὶ αὐτῆς εἰς τοὺς πελάτας, ἰδιοποιήσεις τῶν ὑπολειμμάτων ἄρτου καὶ ποτῶν ἐκ τῶν τραπεζῶν, προ-

σέλευσις ἐν καθυστερήσει εἰς τὴν ἐργασίαν κλπ.), ὧν ἕνεκεν—ὡς περαιτέρω ἐπικουρικῶς λοχυρίζεται ἡ ἐναγομένη—κατήγγειλε τὴν ὑπαλληλικὴν σύμβασιν αὐτοῦ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 10 τοῦ Ν. Δ. 424/1941 καὶ ἐντὸς τῶν θεμιτῶν ὁρίων, ἀντικαταστήσασα ἅμα ἕκτοτε αὐτὸν δι' ἐτέρου κατονομαζομένου μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον βεβαίως ὁ τελευταῖος εἶχε τὴν αὐτὴν εἰδικότητα καὶ προσελήφθη μὲ τὸς αὐτὰς τούλάχι στον ἀποδοχὰς, καὶ δέον συνεπῶς ἐν ἀμφισβητήσει νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη εἰς ἀποδείξειν τῆς τοιαύτης ἐνστάσεώς της. Ἡ δὲ δυνατό τις δὲ εἰπεῖν ὅτι τῇ ἰδίᾳ ἐναγομένη ἀπόκειται τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως καὶ τοῦ προτεινομένου, ἀναγκαίαν δ' ἐπίσης, κατὰ τὴν ὁρθὴν ἐννοιαν τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ Ν. Δ. 424, προϋπόθεσιν τοῦ ὑπὲρ οὗ μάχεται κύρους τῆς προκειμένης καταγγελίας ἀποτελοῦντος γεγονότος, περὶ τοῦ ὅτι αὕτη δὲν ἐγένετο καθ' ὑπέρβασιν τῶν ἐν τῇ ἄνω διατάξει τιθεμένων ὁρίων. Κατὰ τὴν κράτησάν ὅμως παρὰ τῷ δικαστηρίῳ γνώμην ἡ τυχὸν ὑπέρβασις τῶν τοιούτων ὁρίων ἀποτελεῖ ἐν προκειμένῳ δικονομικῶς ἀνένστασιν, τὴν ὅποian οὐδόλως προβάλλει ὁ ἐνάγων.

Ἡ ἐτέρα ἐνστασις της περὶ ἀναλήψεως ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐργασίας ἐν ἐτέρῳ ἐστιατορίῳ ἀπὸ τῆς 3/1/1943 καὶ ἐφ' ἑξῆς, τείνουσα πρὸ δῆλως εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τῶν οὐτωσὶ ἀλλαχοῦ παρ' ἐκεῖνου κερδηθέντων, νόμῳ βᾶσιμος παρίσταται [v. 19 § § 9 καὶ 10 Π. (19. 2), v. 4 Π. (1. 22)], καὶ ἐν ἀμφισβητήσει ἀποδεικτέα παρ' αὐτῆς.

ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΜΕΤΑ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΝΟΜ. ΔΙΑΤ. 424/1941

Προϋποθέσεις τῆς προστασίας

Ὑπαγωγή εἰς τὸ ν. δ. 424/1941 καὶ 2019/1942 καὶ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ὡς οἱ Δῆμοι, ἐφ' ὅσον ἀσκῶν ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλουσιν καὶ ὁ μισθωτὸς συνδέεται διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.—Ὑπηρεσία φυλάξεως καταφυγίων ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν.—Προστασία καὶ τῶν μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 προσληφθέντων μισθωτῶν.—Ἀκυρὸς ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ ὑποχρέωσις παροχῆς συσσιτίου.

Στοιχεῖον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424/1941 εἶναι νὰ συνδέεται ὁ μισθωτὸς πρὸς τὸν ἐργοδότην του διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ὁ ἐργοδότης νὰ ἀσκῇ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν (βλέπε γνομ. Νορ. Συμβουλίου 5861/13065/1942. Ἐπιθ. Ἐργ. Δίκ. τόμος α', τεύχος 16, σελ. 486).

Ἐπομένως ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ὑπηρετεῖ εἰς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀκόμη καὶ ὅταν τοῦτο ἀσκῇ διοίκησιν, δὲν ἀρκεῖ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ἐργοδότην ὡς τοιούτου νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ἀσκούντος διοίκησιν, νὰ ὑποδηλώσῃ μὴ ἐφαρμογὴν τοῦ ν. δ. 424/1941, ἀλλὰ πρέπει νὰ διακριθῇ ἂν εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ἡ συνδεοῦσα τὸν μισθωτὸν μετὰ τοῦ νομικοῦ προσώπου σχέσηις εἶναι τοιαύτη τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἂν τὸ νομικὸν πρόσωπον εἰς τὴν συγκεκριμένην σφαῖραν τῆς δράσεώς του ἀσκῇ ἐπιχείρησιν καὶ ἐκμετάλλευσιν

ὑπὸ τὴν γνωστὴν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἐπιστήμην ἐννοιαν.

Ἀπηγοῦσα τὰς ἐν λόγῳ ἀπόψεις ἡ κατωτέρω παρατιθέμενη πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἀποφαίνεται ὁρθῶς, ὅτι καὶ οἱ Δῆμοι δύνανται νὰ υπάγονται εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ν. δ. 424/1941 καὶ εἰς τὴν ὑποχρέωσιν παροχῆς συσσιτίου κατὰ τὸ ν. δ. 2019/1942, ὅταν συντρέχωσι τὰ ἀνωτέρω στοιχεῖα τοῦ νόμου (βλέπε καὶ ἄρθρον 3 ἀναγκ. νόμου 2000/1939 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας», ἐνθα ρητῶς ἀναφέρονται καὶ οἱ Δήμαρχοι πρὸς καθορισμὸν τῶν ποινικῶν εἰς περιπτώσιν παραβάσεως τοῦ νόμου κυρώσεων).

Περαιτέρω ἡ πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ καὶ αὐτὴ ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ ζητήματος ἂν ἡ προστασία τοῦ ν. δ. 424/1941 ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν μετ' αὐτὸ προσληφθέντων μισθωτῶν, τὴν μόνιν σύμφωνον πρὸς τοὺς σκοποὺς τοῦ νόμου καὶ κρατήσαντων αὐτοὺς περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424/1941 καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τῆς ἐν λόγῳ περιπτώσεως (βλέπε καὶ Πρωτ. Ἀθηνῶν 5190/1943 ἀνωτέρω σελ. 724).

Τέλος καὶ ἡ ἀποφῆς ὅτι, ἐφ' ὅσον πρόκειται παρὰ νόμος ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ, ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης καὶ εἰς πληρωμὴν τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, καίτοι δὲν ἀπασχολήθη, κατὰ τὸ στοιχεῖον τοῦ ν. δ. 2019/1942, βαίνει σύμφωνος πρὸς τὰ ἐπὶ τοῦ θέματος νομολογηθέντα (βλέπε καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 6762/1943, Ἐπιθ. Ἐργ. Δίκ. τόμος β', τεύχος 44, σελ. 399).

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1222/1943

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Παπαγρηγορίου**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Γεωργιάτος, Α. Κολογήρου

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ν. δ. 424/1941, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ ν. 2000, εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ ν. δ. 424 θεσπιζόμενον σύστημα τῆς μονιμότητος τῶν μισθωτῶν υπάγονται καὶ τὰ νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ὅπως οἱ Δῆμοι, ἐφ' ὅσον ἐκτελοῦσιν ἐργασίαν δυναμένην νὰ χαρακτηριθῇ ὡς ἐπιχειρήσις ἢ ἐκμετάλλευσις. Κατὰ δὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 1 παρ. 2 τοῦ δ. ν. 2019 ἡ ὑποχρέωσις πρὸς παροχὴν εἰς τοὺς μισθωτοὺς συσσιτίου ἢ τῆς ἀξίας αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς βαρύνει ἐπίσης τὰ νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον ταῦτα ἀσκοῦσιν ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νομοθετημάτων τούτων ἀπαιτοῦνται οἱ ἐργαζόμενοι νὰ παρέχουσιν πρὸς τὸ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἐξηρητημένην ἐργασίαν, ἐναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως εἰς τὴν ὅποian προῆλθον ἀμφοτέρω μετὰ θελήσεως ἐχούσης κατὰ νόμον ἰσχυρὰν δικαιοπρακτικὴν δυνάμιν καὶ ἄτιαν καὶ ἐντεῦθεν πληροῦνται διαρκεῖς καὶ ὁργανικαὶ ἀνάγκαι τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν (Φ. Κωνσταντίνου, Ἐργ. Δίκ. 1942 σ. 239, Ἀγαλλόπουλος, Ἐργ. Δίκ. 1942, 288, Στσιαμόπουλος, Ἐργ. Δίκ. σ. 345), τὸ δὲ νομικὸν τοῦτο πρόσωπον δημοσίου δικαίου ν' ἀσκῇ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν. Οἱ Δῆμοι ἔχουσι μὲν τὴν αὐτοδιοίκησιν τῶν ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ δημοσίου αὐτῶν σκοποῦ ἀπορροεουσῶν ἰδίων τοπικῶν ὑποθέσεων (ἀρθρ. 82 κώδικος περὶ Δήμων), εἶναι ὅμως καὶ φορεῖς ἐκμεταλλεύσεων, ὅτε ἐκτελοῦσιν ὁργανωμένην ἐργασίαν, ἥτις συνδυάζει ὑλικά μέσα καὶ ἀνθρώπινον ἐργασίαν, πρὸς ἐπίτευξιν ὁρισμένου παραγωγικοῦ ἀποτελέσματος, ὅπερ δύναται νὰ συνίσταται καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν ὑπηρε-

σιων πρὸς πλήρωσιν κοινωνικῶν ἀναγκῶν (περὶ ἐκμεταλλεύσεως *Ziogas*, Ἀνεργία κ.λ.π. σ. 243, *Φωτιάς*, Ἰδιωτικὴ Οἰκονομικὴ σ. 34, *Α. Δι. Λεζερόπουλος*, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Μ.Δ. 124, σελ. 15, *Α. Χαϊζηδάκης*, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Β', 292).

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι αὐταὶ ὑπάρχοντα εἰς τοὺς κοινωνικοὺς σκοποὺς τῆς εἰς τὸν Δῆμον ὑπὸ τῆς πολιτείας παραχωρηθείσης τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως (δημοτικὸν νοσοκομεῖον ἢ παροχὴ ὑπηρεσιῶν εἰς τοὺς ἀσθενούντας εἶναι παραγωγικὸς σκοπός). Πλὴν ὅμως, διὰ τὴν χαρακτηρισθῆναι ἢ ὑπηρεσία αὕτη ὡς δημοσία, δεόν να ἔχη καθορισθῇ ἀποκλειστικῶς παρὰ τοῦ δημοσίου δικαίου ὡς τοιαύτη, ἐνῶ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων περιλαμβάνονται ἐν τῇ «ἐκμεταλλεύσει» ὅλαι αἱ ἐργασίαι τῶν δῆμων αἱ μὴ ἀναγόμεναι εἰς τὰ καθαρῶς διοικητικὰ των καθήκοντα ἀσκήσεως τῆς ἀνατεθείσης εἰς αὐτὰ ἐξουσίας (*Ziogas*, ἐνθ' ἀνωτέρω σελ. 245).

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή ἐν ᾗ ἐκτίθεται ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθῃ ὡς νυκτοφύλαξ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν φυλάξεως καταφυγίων τοῦ Δήμου Πειραιῶς τὴν 1ην Ἀπριλίου 1943 καὶ ἀπελύθη τὴν 8 Ἰουλίου 1943, δι' ἧς δίδεται ἡ πληρωμὴ τῶν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν μισθῶν τῶν μηνῶν Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου καὶ τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἀπὸ τῆς προσλήψεως καὶ διὰ τούς μετὰ τὴν ἀπόλυσιν μῆνας, εἶναι νόμιμος κατὰ τὰ ἀνωτέρω. Διότι ἐκτίθεται ὅτι παρέχει ἐξηρητημένην ἐργασίαν κατόπιν συμβάσεως ἐργασίας, ἡ δὲ ὑπηρεσία φυλάξεως καταφυγίων τοῦ Δήμου Πειραιῶς ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν, διότι οὐδαμοῦ ἀναγράφεται, ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ δημοσίαν ὑπηρεσίαν (ὅπως ἡ τῶν φοροτεχνικῶν ὑπαλλήλων δυνάμει τοῦ ἀρθρ. 23 τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος 1465/42 καθ' ὃ θεωροῦνται ὡς ἔκτακτοι δημοτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ προστατεύονται δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ δημοσίου δικαίου, ἐνῶ κατὰ τὸ ἀρθρον 1 ἐδ. 2 τοῦ ἀν. ν. 759/37 οὗτοι ἐθεωροῦντο ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι. παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἡ εἰσπραξίς τῶν φόρων πληροῖ διαρκεῖς καὶ ὀργανικὰς ἀνάγκας τοῦ Δήμου, συνδυάζει δὲ αὕτη συστηματικῶς ὀρισμένους χώρους διασκευασθέντας καταλλήλως, ἵνα χρησιμεύσωσιν ὡς καταφύγια καὶ τὴν φύλαξιν αὐτῶν παρ' ἀνθρώπων ἀπὸ τῶν ἐναερίων βομβαρδισμῶν μὴ ἀπαγομένων εἰς τὸ διοικητικὸν προσωπικὸν τοῦ Δήμου, τὸ προσληφθέν κατὰ τὰς ἰσχυοῦσας ὀργανικὰς διατάξεις διὰ τὴν διοικητικὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν διαφύλαξιν τῆς ζωῆς τῶν πολιτῶν (παραγωγικὸς σκοπός). Ἐκ τοῦ δὲ τυχόν δὲν καταβάλλεται οὐδελμία ὕλικῇ ἐνέργειᾳ, δὲν ἀναίρεται ἡ ἐννοία τῆς ἐκμεταλλεύσεως, διότι ἐν τοῖς καταφυγίοις δύναται νὰ ἰδρυθῇ πρόχειρον φαρμακεῖον καὶ νὰ ὑπηρετῇ νοσοκόμος, ὥστε νὰ μὴ διαφέρῃ αὕτη τοῦ Δημοτικοῦ Νοσοκομείου. Εἶναι δὲ νόμιμος, καίτοι πρόκειται περὶ μισθωτοῦ προσληφθέντος μετὰ τὸ ν. δ. 424, διότι οὐδελμία διακρίσις περὶ τοῦ χρόνου προσλήψεως γίνεται ἐν τῷ νομοθετήματι, ὅπερ καθιεροῖ ὡς γενικὸν κανόνα τὸν περιορισμὸν τῶν ἀπολύσεων (*Λεζερόπουλος*, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 8 καὶ τοὺς ἐν τῷ σχολίῳ τῆς Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. 1943, 532 ἀναφερομένους, *center Μπαλῆς* κ.λ.π. αὐτῶν σελ. 420), ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τούς μετὰ τὴν ἀπόλυσιν μῆνας

προκειμένου περὶ τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς διότι ἡ μὴ ἀπασχόλησις κατὰ τοὺς μῆνας τούτους ἐγένετο ὑπατιότητι τοῦ ἀναγομένου.

ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 424/1941

Κρίσις περὶ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς

Προστασία ὑπὸ τοῦ ν. δ. 424/1941 καὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχύν του καὶ διαρκείας ταύτης συναφθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας.—**Ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ τοῦ μισθωτοῦ.**—**Πρεϋπέθεσις τοῦ κύρους καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἐντὲς 20ήμερου ἀντικατάστασις.**

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 13713/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Η. Καμουτσης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. **Β. Παπαδημητρίου, Ε. Ρέλλιας**

Ἡ καθ' ἧς ἡ αἰτισίς, ἀποκρούουσα ταύτην, ἀντέταξε κυρίως μὲν, ὅτι ὁ αἰτῶν δὲν δικαιοῦται τῶν ἀξιουμένων ἡμερομισθίων του κλπ., διότι προσληφθεὶς, κατὰ τὴν ἐν τῇ αἰτήσῃ ὁμολογίαν, μετὰ τὴν ἰσχύν τοῦ ν. δ. 424, δὲν προστατεύεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τούτων, περιορίζουσιν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου νὰ καταγγέλλῃ κατ' οἰκείαν βούλησιν τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἐπιβοηθητικῶς δέ, ἥτοι ἐπὶ τῇ ἐναντίᾳ ἐκδοχῇ, διότι νομίμως καταγγέλλῃ ἡ σύμβασιν ἐργασίας δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν τούτου καὶ εἰδικώτερον διότι κατελήφθη κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐργασίας του πίνων ζυθόν, παρὰ τὴν σχετικὴν ἀπαγόρευσιν, προσθέτως δὲ διότι, εἰς πειθαρχήσιν τοῦ προϊσταμένου του, ἀπήντησεν αὐθαδῶς.

Ἀμφότεραι ὁμοῦ αἱ ἄνω ἐνοστάσεις εἶναι ἀπορριπτέαι. Καὶ ἡ μὲν πρώτη ὡς μὴ νόμιμος, διότι οὐ μόνον ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως τοῦ ἀνωτέρω ν. δ. προκύπτει, ὅτι αὐτὰ ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ μόνον τῶν κατὰ τὴν 1ην Ἰουλίου 1941 εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἐργαζομένων μισθωτῶν, ἀλλὰ τοῦτον τὸν ἐκ τοῦ γενικωτέρου σκοποῦ τοῦ ἐν λόγῳ ν. δ., ὅπερ μόνον τὴν τρόπον ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν καθορίζει καὶ ἄνευ μείας τινὸς γρῶνου προσλήψεως τούτων, πρέπει νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἡ προστασία τῶν διατάξεων τούτων ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχύν του καὶ διαρκούσας ταύτης συναφθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας. Ἡ δὲ δευτέρα, διότι ἐβεβαιώθη μὲν, ὅτι ὁ αἰτῶν κατελήφθη πίνων ζυθόν κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐργασίας του, μὴ βεβαιωθείσης κατὰ τρόπον πείθοντα τῆς ἐτέρας αἰτιάσεως περὶ αὐθαδούς συμπεριφορᾶς του πρὸς τὸν οἰκεῖον προϊστάμενόν του, πλὴν τὸ ὡς ἄνω παράπτωμα τοῦ αἰτούντος, ἐκ τῶν ἱκανωτέρων ἐργατοτεχνικῶν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του, ὡς ἐβεβαιώθη, αὐτὸ καθ' ἑαυτό, δὲν κρίνεται καθ' ἡμᾶς ἱκανὸν νὰ δικαιολογήσῃ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν, διότι ἀρκούσα θὰ ἦτο δὲ αὐτοῦ ἡ ἐπιβολὴ κατὰ τὸν διέποντα τὸ προσωπικὸν τῆς καθ' ἧς οἰκεῖον κανονισμὸν τῆς ὑπηρεσίας, πειθαρχικῆς ποινῆς.

Ἐν πάσῃ ὁμοῦ περιπτώσει καὶ ἐπὶ τῇ κρίσει ὅτι τὸ ἐν λόγῳ παράπτωμα εἶναι ἱκανὸν νὰ θεμελιώσῃ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν, πάλιν δὲν ὑφίσταται ἐν τῇ ὑποκειμένη περιπτώσει, νόμιμος κατ' ἀρθρ. 10 τοῦ ἀνω ν. δ. καταγγελία, ἐφ' ὅσον οὐ μόνον δὲν ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ καθ' ἧς προσελοβεν ἔαρον μισθωτόν, τῆς αὐτῆς εἰδικότητος ἢ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς, καὶ ἐντὸς τῆς τασομένης εἰκοσαήμερου προθεσμίας, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 2 ἐδάφ. 4 καὶ 6 τοῦ ν. 765, ἀλλ' οὐδὲ καὶ ἐπεκαλέσθη τοιοῦτο τι αὕτη.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

765]1943. ΝΟΜΟΣ (¹). Περί τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τοῦ Ν. Διατάγματος 424]41 καὶ Β.Δ. τῆς 1]4]Αὐγούστου 1920 περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ Νόμου Γ'ΟΔ' κλπ.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 376 τῆς 6 Νοεμβρίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν ἀπεφασίσαι καὶ διατάσσειν :

Ἄρθρον 1.

Ἡ παράγραφος 4 καὶ 5 τοῦ ἁρθρου 9 τοῦ Ν. Δ. 424]1941 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

1. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἐπιβάλλεται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἡ ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως.

2. Ὡς ἀποζημιώσεις ὁρίζεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 3, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἁρθρον 1 τοῦ Ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Νόμου 4558, προβλεπόμενη ἀποζημιώσις προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ἡ ἢ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 5 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἁρθρον 3 τοῦ Β. Δ. τῆς 16 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ Νόμου 2112 ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν», προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν ἐν περιπτώσει ἀνάγκης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

3. Ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἀνωτέρω ἀποζημιώσεως ἐνεργεῖται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν ἃς ἐδικαιούντο οἱ ἀπολύμενοι, εἰς τὴν περίπτωσιν θ' αἰργάζοντο ὑπὸ καθεστῶς πλήρους ἀπασχολήσεως κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως.

4. Τῆς ἀνωτέρω ἀποζημιώσεως δὲν ἀπαιλλάσσονται αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις δι' ὁλονδήποτε λόγον.

5. Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἁρθρου ἀπολύμενοι μισθωτοὶ δὲν δικαιούνται ἐκ τῆς ἀπολύσεώς των οὐδεμιᾶς ἄλλης ἀποζημιώσεως.

Εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν ὑπὸ Νόμου ἢ Κανονισμοῦ προβλέπεται ἀποζημιώσεις μεγαλυτέρα τῆς ὑπὸ τῆς παραγρ. 1 τοῦ παρόντος ἁρθρου ὁριζομένης, καταβάλλεται εἰς τοὺς ἀπολυμένους μισθωτοὺς ἡ ἀποζημιώσις αὕτη καὶ οὐχὶ ἡ ὑπὸ τῆς παραγρ. 1 τοῦ παρόντος ἁρθρου καθοριζόμενη.

6. Διὰ τοὺς μὴ συμπληρωσάντας δίμηνον ὑπηρεσίαν μισθωτοὺς δύναται διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως νὰ ἐπιβάλλεται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ἡ ἐκμεταλλεύσεις ἡ ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν εἰς αὐτοὺς ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχὰς 30 ἡμερῶν προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, 5 δὲ ἡμερῶν προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν.

7. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως δύναται νὰ προσανξήθῃ ἡ ἀποζημιώσις τῆς παρ. 2 μέχρι ποσοῦ ἀντιστοιχοῦντος πρὸς ἀποδοχὰς ἐξήκοντα ἡμερῶν.

Ὁ ὑπολογισμὸς τῆς προσθέτου ταύτης ἀποζημιώ-

1) Ἀναδημοσιεύεται ὡς ἐσφαλμένως δὲ ἐσφαλμένου χειρογράφου δημοσιευθεὶς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 311, τευχὸς Α' τῆς 13 Ὀκτωβρίου 1943 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Σημ. ΕΕΔ.— Αἱ παραλλαγὰι σημειοῦνται διὰ διακριτικῶν στοιχείων.

σεως γίνεται κατὰ τὰ ἐν-τῇ παρ. 3 ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἁρθρον 10 τοῦ Ν.Δ. 424]1941 ἀντικαθίσταται οὕτω :

1. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν τῶν πάσης μορφῆς ἐπιχειρήσεων ἡ ἐκμεταλλεύσεων δὲν ἐπιτρέπεται εἰ μὴ μόνον δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐτέλεσιν τῆς ἐργασίας των ἡ δι' ἀναρμόστον συμπεριφορὰν.

2 Κατὰ παρέκλισιν τῶν διατάξεων τῆς παρ. 1, αἱ ἐπιχειρήσεις ἡ ἐκμεταλλεύσεις τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν δὲν ὑπερβαίνει τοὺς χιλίους δύνανται νὰ καταγγέλλουσιν ἐντὸς ἐνὸς ἡμερολογιακοῦ ἔτους τὴν σύμβασιν ἐργασίας πησοστοῦ 8 ο) ἐπὶ τῶν παρ' αὐταῖς ὑπηρετούντων μισθωτῶν. Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ὑπερβαίνει τοὺς χιλίους δύνανται νὰ καταγγέλλωσιν τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐντὸς ἐνὸς ἡμερολογιακοῦ ἔτους ποσοστοῦ 5 ο) ἐπὶ τῶν παρ' αὐταῖς ὑπηρετούντων μισθωτῶν. Ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπαφιεμένη εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότη δέον νὰ γίνεται ἐγγράφως καὶ δι' ὠρισμένην αἰτίαν μὴ συμπεριλαμβανομένην εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς παρ. 1 τοῦ παρόντος ἁρθρου.

Τὰ κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν προκύπτοντα κλάσματα δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψει.

Τὸ σύνολον τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παρούσης παραγράφου ἀπολυμένων μισθωτῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐντὸς ἐνὸς ἡμερολογιακοῦ ἔτους τοὺς 40 εἰς τὴν περίπτωσιν α' καὶ τοὺς 60 εἰς τὴν β' περίπτωσιν.

Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν δὲν ὑπερβαίνει τοὺς 15, δύνανται νὰ ἀπολύσουν κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παρούσης παραγράφου ἓνα μισθωτῶν.

3. Ἡ κατὰ τὰς παραγρᾶφ. 1 καὶ 2 καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολυθέντος προσλαμβάνεται ἄλλος μισθωτὸς τῆς αὐτῆς ἡ συγγενοῦς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς.

Πᾶσα καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας γενομένη συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἁρθρου δέον ν' ἀναγγέλληται ἐγγράφως καὶ ἐντὸς 3 ἡμερῶν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος εἰς τὴν οἰκίαν Ἐπιθεωρησιν Ἐργασίας ἢ ἐλλείψει ταύτης εἰς τὴν οἰκίαν ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν. Ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἀναγγελίας δέον ν' ἀναφέρεται ἂν ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παραγρᾶφ. 1 ἢ 2 τοῦ παρόντος ἁρθρου ὡς καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπηρετούντων μισθωτῶν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ἡ ἐκμετάλλευσιν. Ἐπίσης ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἀναγγελίας δέον ν' ἀναφέρεται καὶ τὸ αἰτιολογικὸν τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Εἰς τὰς αὐτὰς Ἀρχὰς ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας ὡσαύτως δέον ν' ἀνακοινοῦνται ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων ἡ ἐκμεταλλεύσεων ἡ πρόσληψις τοῦ ἀντικαταστάτου τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ. Ἡ μὴ ἀναγγελία τῆς πρόσληψος ἐπιφέρει ἀκυρότητα τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

4 Καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας γενομένη καθ' ὑπερβασιν τοῦ ἐν τῇ παραγρ. 2 ὁριζομένου ποσοστοῦ 8 ο) ἢ 5 ο) ἢ κατὰ παράβασιν τῶν ἐν τῇ παραγρ. 1 τιθεμένων προϋποθέσεων ἀκαταλληλότητος, ἀνεπάρκειας ἢ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς καὶ τῆς ἐν τῇ παραγρ. 3 προϋποθέσεως τῆς ἀντικατα-

στάσεως είναι άκυρος.

5. Είς τούς συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 2 ἀπολυομένους μισθωτοὺς καταβάλλονται ἐκτὸς τῆς ὑπὸ τῶν κειμένων νόμων προβλεπομένης ἀποζημιώσεως καὶ ἀποδοχαὶ αἱ θὰ ἐδικαιούντο ἐργαζόμενοι εἰς διάστημα ἑνὸς μηνὸς καὶ ὑπὸ καθεστῶς πλήρους ἀπασχολήσεως. Εἰς τούς μισθωτοὺς τοὺς μὴ δικαιουμένους τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως λόγφ μὴ συμπληρώσεως τοῦ ἀπαιτουμένου χρόνου ὑπηρεσίας παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει καταβάλλονται οἱ ἀποδοχαὶ αἱ θὰ ἐδικαιούντο ἐργαζόμενοι ὑπὸ καθεστῶς πλήρους ἀπασχολήσεως εἰς διάστημα ἑνὸς μηνός.

6. Ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἀπολυθέντος ὑπὸ ἄλλου μισθωτοῦ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς καὶ τῆς αὐτῆς εἰδικότητος δέον νὰ πραγματοποιηθῇ ἐντὸς εἰκοσαήμερου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του. Ἡ καταβολὴ τοῦ μισθοῦ εἰς τὸν ἀπολυόμενον διακόπτεται τὴν ἡμέραν τῆς προσλήψεως τοῦ ἀντικαταστάτου του.

Ἡ παράγραφος αὕτη λαμβάνει καὶ ἐπὶ τῶν μέχρι σήμερον ἀπολυθέντων μισθωτῶν, τῆς προθεσμίας πρὸς ἀντικατάστασιν ἀρχομένης ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου.

7. Ἡ κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ἀπολυόμενοι μισθωτοὶ ὑποχρεοῦνται ὅπως ἐντὸς τριμήνου προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἀπολύσεώς των ἐπιδώσουν τὴν σχετικὴν ἀγωγὴν. Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης ὁ μισθωτὸς ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα, ὅπως ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐκ τοῦ ἀρθροῦ τούτου ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεώς του. Εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης παραγράφου ὑπάρχοντι καὶ οἱ ἀπολυθέντες μέχρι σήμερον μισθωτοὶ, τῆς προθεσμίας πρὸς ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς ἀρχομένης ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου.

8. Εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν ἀναγνωρισθῇ δικαστικῶς ἡ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως οἱ ἐπιχειρήσεις καὶ αἱ ἐκμεταλλεύσεις δύνανται νὰ προβῶσι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2112, ὡς οὗτος μεταγενεσιέρως ἐτροποποιήθη, καὶ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδιδέντος Διατάγματος, εἰς ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, ὅστις προσελήφθη εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολυθέντος, μὴ ἰσχυομένων διὰ τὴν ἀπόλυσιν τούτου τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθροῦ 9 καὶ 10 τοῦ Ν. Δ. 424, ὡς τοῦτο τροποποιεῖται διὰ τοῦ παρόντος Νόμου.

9. Τὸ παρὸν ἀρθρον ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν μισθωτῶν πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἐφημερίσθη ἢ οὐ ἐπὶ τούτων τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. Διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ ἐργαζομένου εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις εἰς ἃς ἔχει ἐφαρμοσθῇ ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.

Ἀρθρον 8

1. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου ἐφαρμόζονται ἐπὶ πάσης συμβάσεως ἐργασίας ὁρίστου χρόνου ἀνεξαρτήτως τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει.

2. Συμβάσεις ἐργασίας αἱ ὁποῖαι λόγφ τῆς φύσεως των εὐρίσκονται ἀναποσπάστεως συνδεδεμέναι πρὸς ὁρισμένον χρόνον ἢ ἡ συνυμολόγησις τοῦ ὁρισμένου χρόνου δικαιολογεῖται ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας δὲν ὑπάρχοντι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 424, ὡς τοῦτο τροποποιεῖται διὰ τοῦ παρόντος Νόμου.

Ἀρθρον 4

1. Τὸ ἀρθρον 1 τοῦ Β. Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ Νόμου Γ' 204», ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεσιέρως, ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς: «1. Πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ Νόμον δικαιουμένων

προσώπων, κατὰ τοῦ ἐργοδότη τοῦ ἢ διαδόχου αὐτοῦ, πηγαζοῦσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας καὶ ἂν ἔχη ἀντικείμενον περιοδικὰς παροχάς, ἢ ἀμφισβητῆται ἢ οὐ τὸ δικαίωμα ἐξ οὗ αὐταὶ ἀπορρέουσι, μὴ ὑπερβαίνουσα τὰς 500.000 δραχμὰς, δικάζεται ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικοῦ ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποῦ ὑπάρχει ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐγκατάστασις ἢ ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου κατὰ τὴν διαδικασία τῶν ἀρθρῶν 4 ἕως 17 τοῦ ὡς ἂνω Β. Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920, ὡς ταῦτα τροποποιεῦνται διὰ τοῦ παρόντος.

2. Διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδόμενων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Αἰκαιοσύνης καὶ Ἑργασίας δύναται τὸ ἐν τῇ παρ. 1 ὁριζόμενον ποσὸν τῶν 500.000 δραχμῶν νὰ αὐξάνηται ἢ νὰ μειοῦται.

3. Κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν δικάζονται καὶ αἱ σχετικαὶ πρὸς τὰς δίκας τῆς προηγουμένης παραγράφου προσεπικλήσεις καὶ παρεμβάσεις.

4. Ἐν περιπτώσει ἐκδικάσεως ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικοῦ ἀξιώσεως ἐχούσης ἀντικείμενον τὰς ἐν τῇ παρ. 1 ἀξιώσεις ἢ ἐκδοθησομένη ἀπόφασις δὲν ἀποτελεῖ δεδικασμένον διὰ τὰς ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἀξιώσεις πέραν τοῦ αἰτηθέντος ποσοῦ τῶν 500.000 δραχμῶν. Πᾶσα ἀξίωσις διὰ τὸ πέραν τῶν 500.000 δραχμῶν ποσὸν ὑπάγεται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Πρωτοδικείου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποῦ ὑπάρχει ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐγκατάστασις ἢ ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου.

5. Τὸ ἀρθρον 13 τοῦ Β. Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην οἱ διάδικοι καταθέτουσιν ἐγγράφους προτάσεις περιεχοῦσας ἅπαντας τοὺς ἰσχυρισμούς των, ἀλλὰ καὶ ὁ Γραμματεὺς τοῦ Εἰρηνοδικίου ὑποχρεοῦται ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ δικάζοντος Εἰρηνοδικοῦ νὰ τηρῇ λεπτομερῆ πρακτικὰ περιλαμβανόντα τοὺς ἰσχυρισμούς καὶ δηλώσεις τῶν διαδίκων καὶ τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων.

6. Τὸ ἀρθρον 15 τοῦ αὐτοῦ Β. Δ. ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

Ἐν περιπτώσει ἐρημοδικίας τὸ δικάζον Εἰρηνοδικεῖον ἢ τὸ κατὰ τὸ ἀρθρον 16 Πρωτοδικεῖον ὑποχρεοῦνται νὰ ἐρευνήσουσι αὐτεπαγγέλτως τὴν διαφορὰν.

Ἀνακοπὴ κατὰ τῶν ἐρήμην ἐκδιδόμενων ἀποφάσεων δὲν συγχωρεῖται εἰ μὴ μόνον ἐν περιπτώσει ἀκυροῦ ἐρημοδικίας, ἥτις ἀνακοπὴ δέον νὰ κατατίθεται ἐντὸς ὀκταήμερου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως.

7. Τὸ ἀρθρον 16 τοῦ αὐτοῦ Β. Δ. ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

Ἐφ' αἷς κατ' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος ἀρθροῦ δικάζοντος Εἰρηνοδικείου συγχωρεῖται ἐντὸς ὀκταήμερου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς προθεσμίας ταύτης παρεκτεινόμενης κατὰ τὰ ἀρθρα 195 καὶ 196 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, δικάζεται δὲ αὕτη ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποῦ ὑπάγεται τὸ Εἰρηνοδικεῖον. Τὸ Πρωτοδικεῖον δικάζον ἐκ τῶν ἐνότων ὑποχρεοῦται ὅπως ἐντὸς τριᾶκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συζητήσεως ἐκδίδῃ καὶ δημοσιεύῃ τὴν ἀπόφασίν του, ἥτις δέον νὰ εἶναι πάντοτε ὁριστικὴ.

8. Τὸ ἀρθρον 17 τοῦ αὐτοῦ Β. Δ. ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

Αἰτίσεις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος Νόμου δικάζοντος Πρωτοδικείου συγχωρεῖται λόγφ ψευδοῦς ἐρμηνείας ἢ μὴ ἐφαρμογῆς ἢ ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς Νόμου, συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς διαιτησίας, δικάζεται δὲ αὕτη ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου συντιθεμένου ἐκ τριῶν Ἀρεοπαγιδῶν, ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου, τῆς ὑποθέσεως κρατουμένης κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν παρὰ τῷ Τμήματι τούτῳ.

9. Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Β Δ. 1/4 Αὐγούστου 1920 περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ ΓΔΟΔ' κλπ., ὡς καὶ πᾶσα διατάξεις προβλεπουσα ἄλλην διαδικασίαν διὰ τὰς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ἀναφερομένας ἀξιώσεις καταργεῖται.

10. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου, συντακτικοῦ χαρακτήρος καὶ περιεχομένου, ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος του γεγεννημένων ἀξιώσεων ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἤδη ἐκκρεμῶν δικῶν, ἐφ' ὅσον μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἰσχύος αὐτοῦ δὲν ἐξεδόθη ἐπ' αὐτῶν προδικαστικὴ τοῦλάχιστον ἀπόφασις, τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου συζητήσεως των φερομένης δι' ἀτλῆς κλήσεως.

* Ἀρθρον 5.

* Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου 3514 περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως, ὡς ἐτροποποιήθη οὗτος διὰ τοῦ ἐδαφίου 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 547/37 Α. Νόμου, προβλεπομένη ἐξάμηνος ἀποζημίωσις διὰ τὸν ἀπολυόμενον ἐκ τῆς θέσεώς του στρατευθέντα μισθωτὸν ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ καθιερώσεως πλήρους ἀπασχολήσεως.

* Ἀρθρον 6

Διὰ τοῦ ὅρου μισθωτὸς νοοῦνται τὰ φυσικὰ πρόσωπα αἵτινα παρέχουσιν εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἰασδήποτε φύσεως ἐξηρητημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς. Ὡς ἀμοιβὴ θεωρεῖται πᾶσα παροχὴ χορηγούμενη εἰς τὸν μισθωτὸν (ἀμοιβὴ εἰς χρεῖμα ἢ εἰς εἶδος, φιλοδομήματα κλπ.) ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου καθορισμοῦ ταύτης (ἀμοιβὴ καθοριζομένη βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας ἀνεξαρτήτως χρόνου ἐργασίας ἀμοιβὴ κατ' ἀποκοπὴν).

* Ἀρθρον 7

1. Ἡ παρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 2140 τροποποιεῖται ὡς κάτωθι:

* Ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, τῶν ὁποίων διακόπτεται μερικῶς ἢ ὅλως ἡ λειτουργία ἔνεκα λόγων ἀντικειμενικῆς ἀδυναμίας πρὸς συνέχισιν τῶν ἐργασιῶν των, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ὑπηρετοῦντας μισθωτοὺς ἢ εἰς ὠρισμένον ἀριθμὸν τῶν παρ' αὐταῖς ὑπηρετούντων μισθωτῶν, εἰς τὴν περιπτώσιν ἐξεύρωσιν ἐργασίαν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τούτους τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἐν γένει ὄρους ἐντὸς ἀκτίνος τὸ πολὺ πέντε χιλιομέτρων ἀπὸ τοῦ ἀρχικοῦ τόπου τῆς ἐργασίας.

2. Ἡ παράγραφος 6 τοῦ Ν. Δ. 2140 καταργεῖται.

* Ἀρθρον 8

* Ἐπὶ τῶν ἀποζημιώσεων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου 4694/1930, ὡς οὗτος μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη.

* Ἀρθρον 9

* Ἐπιτρέπεται διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ κωδικοποιήσις εἰς ἐνιαῖον κείμενον τῶν διατάξεων τῶν Ν. Διαταγμάτων 424/1941, 1085/1941, 1767/1942, 2140/1943 καὶ τοῦ παρόντος Νόμου, τροποποιουμένης καὶ τῆς σειρᾶς τῶν ἄρθρων καὶ παραγράφων.

* Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

* Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1943

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

39500/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1943 ἀποδοχῶν ὑπαλλήλικου, ὑπηρετικοῦ καὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ παντὸς ἐργοδότης.

Πρὸ τῆς παραγράφου «πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβιλλόμενα ποσοστὰ αὐξήσεων...» νὰ προστεθῇ ἡ παράγραφος 7 «Πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως προβλεπομένας αὐξήσεις συμψηφίζεται πᾶσα τυχὸν οἰκιοθελὴς παρὰ τοῦ ἐργοδότης χορηγηθεῖσα αὐξήσις ἀπὸ 1/11/1943 καὶ ἐντεύθεν».

31412/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Κρατικῆς Ἐκμεταλλεύσεως τῶν Τροχιοδρόμων καὶ Ἡλεκτρεωτισμοῦ Θεσ/νίκης (*). (Ε. Κ. τ. Β' φ. 179 τῆς 15 Ὀκτωβρίου 1943)

32528/Α 306/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 29120/Α 284/1943 ἀποφάσεως περὶ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἐργατῶν (*). (Ε. Κ. τ. Β' φ. 179 τῆς 15 Ὀκτωβρίου 1943)

173310/877/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Συγκοινωνίας

Περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30 ο/ο τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων κλπ. τῆς Ἐταιρίας Τελεφοῦνκεν (*). (Ε. Κ. τ. Β' φ. 185 τῆς 23 Ὀκτωβρίου 1943)

173304/839/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Συγκοινωνίας

Περὶ αὐξήσεως ἀπολαυτῶν προσωπικοῦ Ἐταιρίας «Τελεφοῦνκεν» (*). (Ε. Κ. τ. Β' φ. 185 τῆς 23 Ὀκτωβρίου 1943)

27970/Α 293/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς παραγράφου 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 29505/Α 291/31.8.43 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (*). (Ε. Κ. τ. Β' φ. 188 τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1943)

32611/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ αὐξήσεως ἀμοιβῆς τῶν παρὰ τῆς Γερμανικῆς ὑπηρεσίας προσλαμβανομένων ἐλευθέρων ἐργατῶν Ο. Λ. Π. (Ε. Κ. τ. Β' φ. 190 τῆς 27 Ὀκτωβρίου 1943)

* Ἐχοντες ὑπ' ὄψει 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5

(1) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 51 σελ. 635.

(2) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 50 σελ. 605. Πρόκειται περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀνω ἀποφάσεως καὶ διὰ τὴν περιφέρειαν Θεσσαλονίκης.

(3) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 52, σελ. 668.

(4) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 51, σελ. 633.

(5) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 49, σελ. 569. Πρόκειται περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ὑπαλλήλικου καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943.

τοῦ Α. Νόμου 877/1937 «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ Ο.Α.Π. διατάξεων

2) Τὴν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4274/237/17—9—43 ἐγγράφου τοῦ Προέδρου τοῦ Ο. Α. Π. ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν ὑπ' ἀρ. 144 πρᾶξιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ὁργανισμοῦ τούτου περὶ αὐξήσεως τοῦ ἡμερομισθίου τῶν παρὰ τῆς Γερμανικῆς Ναυτικῆς ὑπηρεσίας προσλαμβανόμενων ἐλευθέρων ἐργατῶν

3) Σχετικὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτ. Συμβουλίου Συντονισμοῦ (Νόμος 522/43) ἀποφασίζομεν.

Ἐγκρίνομεν τὴν διὰ τοῦ ὡς ἄνω ἐγγράφου ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν πρᾶξιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ὁργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς, ἣν τροποποιοῦντες ὀρίζομεν ὅπως :

α) Ἀπὸ 1/8/43 χορηγηθῇ αὐξήσις τοῦ ἡμερομισθίου πάντων τῶν παρὰ τῆς Γερμανικῆς Ναυτικῆς Ὑπηρεσίας προσλαμβανομένων ἐλευθέρων ἐργατῶν κατὰ 60 ο/ο καὶ

β) Χορηγηθῇ ἀπὸ 1—9—43 πρόσθετος αὐξήσις τοῦ ἡμερομισθίου τῶν ἀνωτέρω ἐργατῶν ἐκ δραχ. 3.500 εἰς τοὺς ἐγγάμους, δραχ. 2.500 εἰς τοὺς ἀγάμους καὶ δραχ. 1.900 εἰς τὰς γυναῖκας.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 2 Ὀκτωβρίου 1943

29120]Α. 284]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδεχῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐργαζομένων εἰς τὴν Τσιμεντοβιομηχανίαν κλπ. καὶ ἐργατοτεχνιτῶν παντὸς νομικοῦ ἢ φυσικοῦ προσώπου (¹).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 192 τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1943)

32445]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ ἐπιβολῆς ἀπὸ 1/8/43 τῶν ἡμερομισθίων τῶν καπνεργατῶν παντῶν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ Κέντρων ἐπεξεργασίας καπνῶν (²).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 186 τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1943)

35110]1943. — Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς φορτοεφορτωτῶν καὶ μεταφορέων σφαγείων καὶ ζῴων Ἀθηνῶν.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 192 τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει 1) τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Διοικ. 310/41, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 788/41 ὁμοίου.

Σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ, ἀποφασίζομεν :

Καθορίζομεν ἀπὸ 1-10-43 τὴν ἀμοιβὴν τῶν φορτοεφορτωτῶν καὶ μεταφορέων σφαγείων καὶ ζῴων Ἀθηνῶν ὡς ἀκολούθως :

Α) Διὰ τὰ διὰ τῶν Σιδηροδρομικῶν Σταθμῶν Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π. κομιζόμενα.

1) Αἰγολόβωτα (λιανὰ) δραχμὰς 2.400 ἑκάστον.

2) Βοοειδῆ γενικῶς δραχμὰς 12.000 ἑκάστον.

3) Χοιρινὰ δραχμὰς 9.000 ἑκάστον.

Β) Διὰ τὰ δι' αὐτοκινήτων ἢ ὀδικῶς κομιζόμενα ζῶντα :

1) Αἰγολόβωτα (λιανὰ) δραχμὰς 800 ἑκάστον.

2) Βοοειδῆ γενικῶς δραχμὰς 6.000 ἑκάστον.

1) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 48, σελ. 537. Πρόκειται περὶ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943. Βλέπε καὶ Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 51, σελ. 638.

2) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 50, σελ. 607.

3) Χοιρινὰ δραχμὰς 5.000 ἑκάστον.

Γ) Διὰ τὰ δι' αὐτοκινήτων ἢ ἄλλων μέσων εἰσγόμενα ἐφαγμένα :

1) Αἰγολόβωτα (λιανὰ) δραχμὰς 800 ἑκάστον.

2) Βοοειδῆ γενικῶς δραχμὰς 5.000 ἑκάστον.

3) Χοιρινὰ δραχμὰς 5.000 ἑκάστον.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 16 Ὀκτωβρίου 1943

31229]Α. 301]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθμ. 29120]17 8 43 ἀποφάσεως καὶ ἐπὶ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῆς ὑπηρεσίας καθαρῶν τοῦ Ὁργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς (³).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 191 τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1943)

32509]43. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων ἐργατῶν Ο.Α.Π., χορηγήσεως εἰκονομικῆς ἐνισχύσεως δραχ. 50.000 καὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος κινδύνου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 191 τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ Ἀν. Νόμου 877/1937 «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ Ο.Α.Π. διατάξεων», 2) τὴν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4275/238/10 90 43 ἐγγράφου τοῦ Προέδρου τοῦ Ὁργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν ὑπ' ἀριθ. 145/15/9/43 πρᾶξιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ὁργανισμοῦ τούτου περὶ ἐλεγκτάσεως τῆς χορηγηθείσης αὐξήσεως κατὰ 60 ο/ο ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ καταβολῆς ἐφ' αὐτῇ χρηματικῆς ἐνισχύσεως εἰς τοὺς ἐργάτας τοῦ Ο.Α.Π. ἐκ δραχμῶν 250.000, 3) σχετικὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ (Νόμος 522/43).

Ἀποφασίζομεν

Ἐγκρίνομεν τὴν ὡς ἄνω πρᾶξιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ὁργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς, ἣν τροποποιοῦντες ὀρίζομεν τ' ἀκόλουθα.

1) Ἐγκρίνεται αὐξήσις 60 ο/ο ἀπὸ 1/8/43 ἐπὶ τῶν τε τακτικῶν καὶ ἔξτρα ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν τοῦ Ο.Α.Π.

2) Ἐγκρίνεται ἡ χορήγησις συμπληρωματικῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς πάντας τοὺς ἀνωτέρω ἐργάτας ἐκ δραχ. 50.000 εἰς ἑκάστον.

3) Χορηγεῖται ἀπὸ 1-9-43 εἰς ἑκάστον τῶν τακτικῶν ἐργατῶν τοῦ Ο.Α.Π. νέον ἐπίδομα κινδύνου ἐκ δραχ. 1.500 ἡμερησίως ἐπὶ 30 ἡμέρας μηνιαίως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 2 Ὀκτωβρίου 1943

33390]Α. 312]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατῶν ἀνθρακωρύχων (⁴).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 191 τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1943)

29505]Α. 291]43. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐπιβολῆς αὐξήσεως κατὰ 60 ο/ο ἐπὶ τῶν συνελικτῶν εἰς χεῖμα μηνιαίων ἀποδεχῶν παντὸς τοῦ προσωπικοῦ τῶν φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων (⁵).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 194 τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1943)

(3) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 49 σελ. 569.

(4) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 50 σελ. 604.

(5) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 48, σελ. 558.

3478]11]1943.—'Απόφαισις Προέδρου Κυβερνήσεως

Περί αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων τῶν Ἑνώσεων Η. Ε. Θεσσαλίας — Στερεᾶς Ἑλλάδος — Εὐβοίας — Πελοποννήσου — Ἠπείρου καὶ Νήσων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 197 τῆς 1 Νοεμβρίου 1943)

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3470]11 τῆς 11 Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἀποφάσεως τῆς Διευθύνσεως Τύπου παρὰ τῇ Πρωθυπουργῷ καὶ βάσει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1999]42 Ν.Δ., τῶν ὑπ' ἀριθ. 241632/6 καὶ 3022 ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὡς καὶ τοῦ ἀρθροῦ 3 παρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 177]43 Νόμου, ἠξήθησαν αἱ συνολικαὶ ἀποδοχαὶ τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων τῶν Ἑνώσεων Η. Ε. Θεσσαλίας — Στερεᾶς Ἑλλάδος — Εὐβοίας καὶ Πελοποννήσου — Ἠπείρου καὶ Νήσων αἱ λαμβανόμεναι τὴν 1ην Σεβρίου ἐ. ἔ. κατὰ 30 οἰο καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας, συμπληρουμένης τῆς αὐξήσεως ταύτης εἰς 60 οἰο ἀπὸ τῆς 20 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ.

Αἱ τυχὸν χορηγηθεῖσαι οἰκιοθελῶς καὶ ἄνευ ἡμετέρας ἀποφάσεως αὐξήσεις μέχρι τῆς 1ης Σεβρίου ἐ. ἔ. συμψηφίζονται εἰς τὰς ἀνωτέρω δοθεῖσας.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1943

3477]11]1943 —'Απόφ. Προέδρου Κυβερνήσεως

Περί αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 197 τῆς 1 Νοεμβρίου 1943)

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3477]11 τῆς 11ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἀποφάσεως τῆς Διοικήσεως Τύπου παρὰ τῇ Πρωθυπουργῷ καὶ βάσει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1999]42 Ν. Δ., τῶν ὑπ' ἀριθ. 24163 Σ/6 καὶ 3022 ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὡς καὶ τοῦ ἀρθροῦ 3 παρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 177]43 νόμου, ἠξήθησαν αἱ συνολικαὶ ἀποδοχαὶ τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης αἱ λαμβανόμεναι τὴν 1ην Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. κατὰ 80 οἰο καὶ ἀπὸ 3ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ., συμπληρουμένης τῆς αὐξήσεως ταύτης εἰς 90 οἰο ἀπὸ τῆς 18ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ.

Αἱ τυχὸν χορηγηθεῖσαι οἰκιοθελῶς καὶ ἄνευ ἡμετέρας ἀποφάσεως αὐξήσεις μέχρι τῆς 3ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. συμψηφίζονται εἰς τὰς ἀνωτέρω δοθεῖσας.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1943

3476]11]1943. —'Απόφ. Προέδρου Κυβερνήσεως

Περί αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 197 τῆς 1 Νοεμβρίου 1943)

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3476]11 τῆς 11ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἀποφάσεως τῆς Διευθύνσεως Τύπου παρὰ τῇ Πρωθυπουργῷ καὶ βάσει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1999]42 Ν.Δ., τῶν ὑπ' ἀριθ. 24163 Σ/6 καὶ 3022 ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὡς καὶ τοῦ ἀρθροῦ 3 παρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 177]43 Νόμου, ἠξήθησαν αἱ συνολικαὶ ἀποδοχαὶ τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ

καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν αἱ λαμβανόμεναι τὴν 16ην Αὐγούστου ἐ. ἔ. κατὰ 80 οἰο καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας, συμπληρουμένης τῆς αὐξήσεως ταύτης ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. εἰς 90 οἰο.

Αἱ τυχὸν χορηγηθεῖσαι οἰκιοθελῶς καὶ ἄνευ ἡμετέρας ἀποφάσεως αὐξήσεις μέχρι τῆς 16ης Αὐγούστου ἐ. ἔ. συμψηφίζονται εἰς τὰς ἀνωτέρω δοθεῖσας.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1943

157311]1943. —'Απόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας

Περί προσκυζήσεως ἀπολαυτῶν προσωπικοῦ Α. Ε. Ρ. Ε. (1)

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 200 τῆς 11 Νοεμβρίου 1943)

157314]1943. —'Απόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας

Περί αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἀνω. Ἑλλην. Ραδιοφωνικῆς Ἑταιρίας (2)

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 201 τῆς 11ης Νοεμβρίου 1943)

157872]1015]1943 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας

Περί αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1943 ἀποδοχῶν καὶ ἀντιτίμου συσσιτίου προσωπικοῦ τῆς Ἀνωτάτου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 783]41 Νομοθ. Διαταγμάτων ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499]41 ὁμοίου, ὡς καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 103731]16 —6—42, 103738]8—7—42, 174205]30—7—42, 174230]7—9—42, 104726]25—2—43, 147882]10—6—43, 157851]31—9—43, καὶ 157854]18—10—43 κοινὰς ἀποφάσεις ἡμῶν καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 15]32—9—43, 21]1—10—43 καὶ 28]6—10—43 ἀποφάσεις Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ.

Ἀποφασίζομεν

1) Εἰς ἅταν τὸ προσωπικὸν τῆς Ἀνωτάτου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας (ὑπαλληλικόν, ἐργατοτεχνικόν, ὑπηρετικόν, μόνιμον, ἔκτακτον, καὶ ἐπὶ συμβάσει) χορηγεῖται ἀπὸ 1 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. αὐξήσις κατὰ 50 οἰο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν τῆς 31 Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. πλὴν τῶν ὑπερωριῶν.

2) Τὸ ἀντιτίμον συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ τοιοῦτου ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας καθορίζεται εἰς δραχμὰς δέκα χιλιάδας διὰ τὸ ἄγαμον προσωπικόν καὶ δέκα τέσσαρας χιλιάδας διὰ τὸ ἔγγαμον τοιοῦτο ἡμερησίως.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 15 Νοεμβρίου 1943

173319]1024]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας.

Περί αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1943 ἀποδοχῶν καὶ ἀντιτίμου συσσιτίου προσωπικοῦ ἑταιρίας Telefunken.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ

(1) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος Β' τεύχος 53 σελ. 701. Παράκειται περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1943.

(2) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος Β', τεύχος 53, σελ. 701. Πρόκειται περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἀπὸ 1]10]1943.

ὕπ' ἀριθ. 499]1941 Ν. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310]1941 καὶ 354]1941 Ν. Διαταγμάτων ὡς καὶ τὴν συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 522]1943 Ν. Διατάγματος ὑπ' ἀριθ. 28—6—10—43 ἀποφασίν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

Ι. Ὅπως προσσιξηθῶσι κατὰ 50 ο/ο καὶ ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου ἐ. ἔ. πᾶσαι αἱ κατὰ τὴν 31]10 ἐ. ἔ. καταβαλλόμεναι εἰς χρεῖμα ἀποδοχαὶ τοῦ ἐν γένει ὑπαλλήλου, ὑπηρετικοῦ, ἐργατοτεχνικοῦ μισθωτοῦ τε καὶ ἡμερομισθίου προσωπικοῦ, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, τῆς Ἑταιρίας δι' ἀσύρματον τηλεγραφίαν Telefunken.

Ὡς ἀποδοχαὶ θεωροῦνται πᾶσαι αἱ εἰς χρεῖμα ἀμοιβαί, ὡς ἔλοβεν ὁ μισθωτὸς ἢ ἐδικαιώτο λαμβάνειν μέχρι τῆς 31]10 ἐ. ἔ., ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ποσοστῶν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς τιμῆς, ἀξίας ἢ εἰσπράξεως τοῦ ἀντιτίμου τοῦ δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019]1943 Ν. Διατάγματος χορηγουμένου συσσιτίου, βελτιώσεως κλπ., τῶν τυχόν χορηγηθεισῶν ἐκτάκτων ἐφ' ἅπασι οἰκον. ἐνισχύσεων ἢ πιστώσεων ἢ προκαταβολῶν δι' ἱματισμόν, ὑπόδησιν ἢ προμήθειαν τροφίμων κλπ., ὡς καὶ τῶν τυχόν καταβαλλομένων προσθέτων ἐπιδομάτων ὑπερωριῶν ἢ κινδύνου.

ΙΙ. Ὅπως τὸ ἀντίτιμον τοῦ καταβαλλομένου εἰς χρεῖμα συσσιτίου μετὰ τοῦ ἀντιτίμου βελτιώσεως αὐτοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας (1]11]43) ὁρισθῇ ἐν συνόλῳ διὰ μὲν τοὺς ἐγγάμους εἰς 14.000 ἡμερησίως, διὰ δὲ τοὺς ἀγάμους εἰς 10.000.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 15 Νοεμβρίου 1943

241769]241717]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν

Περὶ ἡμερομισθίων ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1943 προσωπικοῦ ἐργαζομένου παρ' Ἀρχαῖς Κατοχῆς.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει 1) Τὸ ἀρθρον 15 τοῦ Ν. Δ. 298]41 περὶ διενεργείας προμηθειῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς. 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 25]43 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ «περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῶν ἐργαζομένων εἰς ἔργα Ἀρχῶν Κατοχῆς κλπ.» καὶ 3) τὸ ἀπὸ 15]10]43 ἐγγράφον τοῦ Στρατιωτικοῦ Ἐπιμελητοῦ παρὰ τῇ Ἀνωτ. Γερμανικῇ Στρατ. Διοικήσει Ἑλλάδος

Ἀποφασίζομεν

1. Εἰς τὸ ἐργατικὸν καὶ ὑπαλλήλικόν προσωπικὸν τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς τὸ ἐργαζόμενον παρ' αὐταῖς καὶ ἀμειβόμενον ὑπὸ τῶν Ε.Π.Α.Κ. εἰς βάρος τοῦ κοινδυλίου «Δαπάναι καταλυμάτων» καταβάλλονται τὰ ἐν ταῖς σχετικαῖς καταστάσεσι τῶν γερμανικῶν ὑπηρεσιῶν, ταῖς ἐγκεκριμέναις ὑπὸ τοῦ Ἐπιμελητοῦ τῆς Στρατ. Γερμανικῆς Διοικήσεως, ἀναφερόμενα καὶ ὑπὸ τῶν γερμανικῶν ἐνόπλων δυνάμεων καθορισθέντα ἡμερομίσθια καὶ ἐπιδόματα.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεται ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1943, ἀφ' ἧς, ὡς πρὸς τὸ ἐν τῇ παρ. 1 ἀναγραφόμενον προσωπικόν, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν οἱ ἐκάστοτε ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων καὶ ἀμοιβῶν.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 2 Νοεμβρίου 1943.

40076]1943.—Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλ.

λων καπνεβιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν παράγρ. 12 τῆς ὑπ' ἀριθ. 6170]1]43 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν «περὶ λειτουργίας συσσιτίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων Καπνοβιομηχανίας», τὴν ὑπ' ἀριθ. 14]43 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 28]43 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ, τὴν ὑπ' ἀριθ. 1204]15]11]43 ἀναφορὰν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Συσσιτίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων τῆς Καπνοβιομηχανίας, ἐν ᾗ περιέχεται γνώμη αὐτῆς ὡς πρὸς τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν Καπνοβιομηχανίας διὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 1943.

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων Καπνοβιομηχανίας εἰς δραχμὰς 1500 ἡμερησίως καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς εἰς δραχμ. 4500 ἡμερησίως.

2. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω εἰς τοὺς ἐκ τῶν μισθωτῶν ἐγγάμους, ἀνεξαρτήτως φύλου, θὰ καταβάλλεται καὶ πρόσθετον ἐπίδομα ἐκ δραχ. 4000 καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας. Τοῦ ἐπιδόματος ἐγγάμου δικαιούνται καὶ οἱ ἐν χρεὶα διατελοῦντες, ὡς καὶ οἱ διεζευγμένοι, ἐφ' ὅσον ἔχουσιν ἀνήλικα τέκνα.

3. Τῶν ἀνωτέρω παροχῶν δικαιούνται οἱ μισθωτοὶ καὶ κατὰ τὰς ἐξαιρέσιμους ἡμέρας καὶ Κυριακὰς ἐκάστον μὲν καὶ εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν δὲν ἀπασχολήθησαν ὡς κατωτέρω.

α) Οἱ πραγματοποιοῦντες 17—20 ἡμερομίσθια ἐν συνόλῳ κατὰ μῆνα δικαιούνται ἐπὶ πλέον τῶν ἀνωτέρω παροχῶν 4 ἡμερῶν.

β) Οἱ πραγματοποιοῦντες 17—24 ἡμερομίσθια ἐν συνόλῳ κατὰ μῆνα δικαιούνται ἐπὶ πλέον τῶν παροχῶν 3 ἡμερῶν.

γ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 11—16 ἡμερομίσθια ἐν συνόλῳ κατὰ μῆνα δικαιούνται ἐπὶ πλέον τῶν ἀνωτέρω παροχῶν 2 ἡμερῶν.

δ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 6—10 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιούνται ἐπὶ πλέον τῶν παροχῶν μιᾶς (1) ἡμέρας.

ε) Οἱ πραγματοποιοῦντες ἐλάσσονα τῶν 6 ἡμερομισθίων κατὰ μῆνα οὐδεὶς ποσοῦ δικαιούνται ἐπὶ πλέον τῶν πραγματοποιηθέντων ὑπ' αὐτῶν ἡμερομισθίων.

Τ' ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν οἵτινες ἀμείβονται ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ. Οὗτοι δικαιούνται τῶν ἀνωτέρω παροχῶν 30 ἢ 31 ἡμερῶν, ἐφ' ὅσον καταβάλλεται εἰς αὐτοὺς πλήρης μηνιαῖος μισθός.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 28 Νοεμβρίου 1943

35318]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1943 ἀποδοχῶν καὶ ἀντιτίμου συσσιτίου προσωπικοῦ κρατικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Τρεχισδρόμων καὶ Ἡλεκτροφωτισμοῦ Θεσσαλονίκης.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499]1941 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Ν. Διαταγμάτων», ὡς ἐπίσης τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 522]1943 «περὶ συστάσεως Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ μισθῶν καὶ ἀποδοχῶν πάν-

των τῶν ἐργαζομένων», τέλος τὴν ὑπ' ἀριθ. 28 ἀπὸ 6 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συνταγισμοῦ μισθῶν κλπ.

Ἀποφασίζομεν

Εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς Κρατικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Τρυχοδρόμων καὶ Ἡλεκτροφωτισμοῦ Θεσσαλονίκης τὸ ὑπηρετοῦν παρ' οὐτῇ (ὑπαλληλικόν, ἐργατικόν, μόνιμον, προσωρινόν, ἑκακτον, ἐπὶ συμβάσει κλπ.) χορηγοῦμεν ἀπὸ 1 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 31419 ἐ. ἔ. προγενεστέρως ἀποφάσεως ἡμῶν (1) τὰ κάτωθι.

α) Αὐξήσιν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν τῆς 31ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ., ὡς αὐταὶ διευρυνώθησαν διὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 31419 ἐ. ἔ. ἀποφάσεως ἡμῶν, κατὰ πενήκοντα τοῖς ἑκατὸν (50 ο.).

(Αἱ δαπάναι συσσιτίου δὲν θεωροῦνται ἀπολαυαὶ καὶ συνεπῶς δὲν περιλαμβάνονται εἰς αὐτάς).

β) Αὐξήσιν ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου ἐ. ἔ. τοῦ συσσιτίου, ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ προστατευομένων μιλῶν, διὰ μὲν τοὺς ἀγάμους εἰς δέκα χιλιάδας (10.000) δραχμῆς, διὰ δὲ τοὺς ἐγγάμους εἰς δέκα τέσσαρας χιλιάδας (14.000) δραχμῆς ἡμερησίως.

Ἡ κατὰ τὴν παράγραφον α' αὐξήσιν τῶν ἀπολαυῶν τοῦ προσωπικοῦ δίδεται ὑπὸ τύπον προσωρινοῦ προσθέτου ἐπιδόματος ἀκριβείας τοῦ βίου.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Νοεμβρίου 1943.

36602]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν καὶ ἀντιτίμου συσσιτίου προσωπικοῦ Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Βελου.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499]1541 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Ν. Δ., ὡς ἐπίσης τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 522]1943 «περὶ συστάσεως Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συνταγισμοῦ μισθῶν καὶ ἀποδοχῶν πάντων τῶν ἐργαζομένων», τέλος τὴν ὑπ' ἀριθ. 21 ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου καὶ 28 ἀπὸ 6ης Νοεμβρίου ἐ. ἔ. ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συνταγισμοῦ μισθῶν κλπ.

Ἀποφασίζομεν

Τροποποιούντες καὶ συμπληρῶντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 31408 ἐ. ἔ. προγενεστέρως ἀπόφασιν ἡμῶν χορηγοῦμεν εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Βόλου (ὑπαλληλικόν, ἐργατικόν, μόνιμον, προσωρινόν) τὰς κάτωθι χορηγίας:

1) Ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἐπὶ τῶν ἀπολαυῶν αὐτοῦ τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου (ἥτοι τῶν ἀπολαυῶν τοῦ μηνὸς Ἰουλίου ἐπηξημένον κατὰ 140.000 δραχμ. μηνιαίως, αὐξήσιν κατὰ τριάκοντα τοῖς ἑκατὸν (30 ο.).

2) Ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου ἐ. ἔ. αὐξήσιν κατὰ (50 ο.) πενήκοντα τοῖς ἑκατὸν τῶν ἀπολαυῶν τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ, ὡς αὐταὶ διευρυνῶνται κατόπιν τῆς ἀμέσως ἀνωτέρας παραγράφου διὰ τὸν μῆνα Ὀκτωβρίου.

3) Τροποποιούντες καὶ καταργοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 21618 ἐ. ἔ. ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τοῦ προσωπικοῦ διὰ μὲν τὸν μῆνα Ὀκτωβρίου εἰς ὀκτὼ χιλιάδας (8.000) δραχμῆς ἡμερησίως διὰ τοὺς ἀγάμους καὶ εἰς δέκα χιλιάδας (10.000) δραχμ. διὰ τοὺς ἐγγάμους, ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ προστατευομένων μελῶν οἰκογενείας, ἀπὸ δὲ τῆς 1ης Νοεμβρίου ἐ. ἔ. εἰς δέκα χιλιάδας (10.000) δραχμ. ἡμερησίως διὰ τοὺς ἀγάμους καὶ δέκα τέσσα-

ρας χιλιάδας (14.000) δραχμ. διὰ τοὺς ἐγγάμους, ἀνεξαρτήτως μελῶν οἰκογενείας.

Αἱ ἐκ τῶν αὐξήσεων τῆς μισθοδοσίας προϋποκειμένου καὶ συσσιτίου προκύπτουσαι δαπάναι θέλουσι ἐπιβαρύνει καθ' ἑκάστον μῆνα τὸν συντελεστήν II τοῦ τύπου τιμολογίου πωλήσεως πνεύματος.

Αἱ κατὰ τὰς παραγράφους 1 καὶ 2 αὐξήσεις τῶν ἀπολαυῶν τοῦ προσωπικοῦ δίδονται ὑπὸ τύπον προσθέτου προσωρινοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Νοεμβρίου 1943

35320]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1943 ἀποδοχῶν καὶ ἀντιτίμου συσσιτίου προσωπικοῦ Ἀνωτάτου Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499]1941 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Νομ. Διαταγμάτων», ὡς ἐπίσης τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 522]1943 «περὶ συστάσεως Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συνταγισμοῦ μισθῶν καὶ ἀποδοχῶν πάντων τῶν ἐργαζομένων», τέλος τὴν ὑπ' ἀριθ. 28 ἀπὸ 6 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. ἀπόφασιν τοῦ Ἀν. Συμβουλίου Συνταγισμοῦ μισθῶν κλπ.

Ἀποφασίζομεν

Εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς (ὑπαλληλικόν, ἐργατικόν, μόνιμον, προσωρινόν, ἐπὶ συμβάσει κλπ.) χορηγοῦμεν ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου ἐ. ἔ. καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀρ. 31420 ἐ. ἔ. προγενεστέρως ἀποφάσεως ἡμῶν (1) τὰ κάτωθι:

α) Αὐξήσιν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν τῆς 31 Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ., ὡς αὐταὶ διευρυνώθησαν διὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 31420 ἐ. ἔ. ἀποφάσεως ἡμῶν κατὰ πενήκοντα τοῖς ἑκατὸν (50 ο.).

(Αἱ δαπάναι συσσιτίου, τυχὸν διοικητικὰ ἐξ δαδὲν θεωροῦνται ἀπολαυαὶ καὶ συνεπῶς δὲν περιλαμβάνονται εἰς ταύτας).

β) Αὐξήσιν ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου ἐ. ἔ. τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ εἰς δέκα χιλιάδας (10.000) δραχμῆς ἡμερησίως διὰ τοὺς ἀγάμους καὶ δέκα τέσσαρας χιλιάδας (14.000) δραχμ. διὰ τοὺς ἐγγάμους.

Τὸ ἀντίτιμον συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ κλπ. θὰ καταβάλληται δι' ἀλάσεως τὰς ἡμέρας τοῦ μηνός.

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω ποσῶν θέλουσι ἐκπεσθῇ τὰ ἐκαστοτε δυνάμει ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας καθοριζόμενα ἀντίτιμα παρεσκευασμένων συσσιτίων, καταβαλλομένης εἰς τοὺς δικαιοῦχους εἰς χρηματὶς προκύπτουσης μόνον διαφορᾶς.

γ) Τὰ χορηγοῦμενα εἰς τὸ προσωπικὸν τρέφιμα δὲν θέλουσι υπερβῇ τὸν μέσον ὅρον τῶν εἰς τοῦτο χορηγηθειῶν ποσοτήτων κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τοῦ Νοεμβρίου τρίμηνον.

δ) Πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένας χορηγίας συμψηφίζεται πάσα τυχὸν τοιαύτη οἰκειοφελὴς χορηγηθεῖσα.

Ἡ ὑπὸ τῆς παραγράφου α' προβλεπομένη αὐξήσιν δίδεται ὑπὸ τύπον προσωρινοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Νοεμβρίου 1943

35319]1943. — 'Απόφ. 'Υπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ 'Εργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1943 ἀποδοχῶν καὶ ἀντιτίμου συσσιτίου προσωπικοῦ τῶν ἐν 'Ελλάδι 'Ηλεκτρικῶν 'Επιχειρήσεων.

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499] 1941 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Ν Διαταγμάτων», ὡς ἐπίσης τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 522]1943 «περὶ συστάσεως 'Ανωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ μισθῶν καὶ ἀποδοχῶν πάντων τῶν ἐργαζομένων», τέλος τὴν ὑπ' ἀριθ. 28 ἀπὸ 6 Νοεμβρίου ἐ.ε. ἀπόφασιν τοῦ 'Ανωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ μισθῶν κλπ.»

'Αποφασίζομεν

Εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν 'Ελλάδι 'Ηλεκτρικῶν 'Επιχειρήσεων (ὑπαλληλικόν, ἐργατικόν, μόνιμον, προσωρινόν, ἔκτακτον, ἐπὶ συμβάσει κλπ.), πλὴν τῆς 'Ηλεκτρικῆς 'Εταιρίας Βίλου, ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 31408 ἐ.ε. προγενετέρας ἀποφάσεως ἡμῶν (1), χορηγοῦμεν ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου ἐ.ε. τὰ κάτωθι:

α) Αὐξῆσιν τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν τῆς 31 'Οκτωβρίου ἐ.ε., ὡς αὐταὶ διανομήθησαν διὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 31408 ἐ.ε. προγενετέρας ἀποφάσεως ἡμῶν, κατὰ 50 ὡς πεντήκοντα τοὺς ἑκατὸν. (Αἱ δαπάναι συσσιτίου δὲν θεωροῦνται ἀποδοχαί).

β) Αὐξῆσιν ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου ἐ.ε. τοῦ συσσιτίου, ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ προστατευομένων μελῶν οἰκογενείας, διὰ μὲν τοῦ, ἀγᾶμους εἰς δέκα χιλιάδας (10 000) δραχμὰς ἡμερησίως, διὰ δὲ τοῦς ἐγγάμους εἰς δεκατέσσαρας (14 000) χιλιάδας δραχμὰς ἡμερησίως.

'Εκ τῶν ὡς ἄνω πρὸς ὧν θέλουσιν ἐκπεσθῇ τὰ ἐκάστοτε δυνάμει ἀποφάσεων τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας καθοριζόμενα ἀντίτιμα συσσιτίου, καταβαλλομένης εἰς τοὺς δικαιούχους εἰς χρῆμα τῆς προκυπτούσης διαφορᾶς.

Προκειμένου περὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ 'Οργανισμοῦ 'Υδρεύσεως καὶ 'Ηλεκτροφωτισμοῦ Δαρίσης αἱ ὡς ἄνω χορηγίαι ἀπορῶσιν ἅπαν τὸ προσωπικὸν τὸ ὑπηρετοῦν τόσον εἰς τὸ τμήμα 'Ηλεκτροφωτισμοῦ, ὅσον καὶ εἰς τὸ τμήμα 'Υδρεύσεως τοῦ 'Οργανισμοῦ τούτου.

'Η ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας προσωπικοῦ καὶ συσσιτίου προκύπτουσα δαπάνη θέλει ἐπιβαρύνει ἕκαστον μῆνα τὸν συντελεστὴν II. τοῦ τύπου τιμολογίου πωλήσεως ρεύματος.

'Η κατὰ τὴν παράγρ. α' αὐξῆσις τῶν ἀπολαυῶν τοῦ προσωπικοῦ δίδεται ὑπὸ τύπον προσωρινοῦ προσθέτου ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου.

'Η παρούσα ἀρμοσιευθῆτω διὰ τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

'Εν 'Αθῇ· αἱς τῇ 16 Νοεμβρίου 1943

40078]1943 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος τροφῆς ἐνίων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων διὰ τὴν μῆνα Νοεμβρίου 1943.

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 14]1942 γνωμάτευσιν τῆς 'Επιτροπῆς τοῦ ἀρθρ. 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ)τος, τὴν ὑπ' ἀριθ. 28]1943 ἀπόφασιν τοῦ 'Ανωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

'Αποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν ὡς κατωτέρω διὰ τὸν μῆνα Νοεμβρίου 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἀντίτιμον

τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθῶν τῶν ἱδρυμάτων 1) Θεραπευτηρίου «Ὁ Εὐαγγελισμὸς» 2) Νοσοκομείου 'Ερυθροῦ Σταυροῦ, 3) 'Ασκληπείου Βούλας, 4) Μαιευτηρίου «Μαρίκα 'Ηλιόδη», 5) Δρομοκοιτηρίου Ψυχιατρείου, 6) 'Αντικαρκινικοῦ Ἰνστιτούτου, 7) Κλινικῆς 'Οφθαλμιατρείου 'Αθηνῶν, 8) Νοσοκομείου θυμάτων πολέμου ἡ 'Αγία 'Ελένη, 9) Κλινικῆς ἀπόρων παιδῶν 'Αγλαίας Π. Κ. ριακοῦ καὶ 10) Νοσοκομείου Παίδων ἡ 'Αγία Σοφία.

α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου καθορίζομεν εἰς δρχ. 4000 ἡμερησίως.

β) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 1500 ἡμερησίως καὶ

γ) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς εἰς δραχμὰς 4500 ἡμερησίως. 'Ητοι ἐν συνόλῳ δραχμὰς 10.000 ἡμερησίως.

2) Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται τὰ ἀνωτέρω ἱδρύματα νὰ καταβάλλωσιν εἰς τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν εἰς χρῆμα.

3) Τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιοῦνται ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἑγγαμοί, ἄγαμοι, προστάται ἢ μὴ οἰκογενεῖων.

4) 'Εκτὸς τῶν ἀνωτέρω καθοριζομένων (ἀντίτιμον συσσιτίου, ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς) εἰς τοὺς ἐκ τῶν μισθωτῶν ἐγγάμους, ἀνεξαρτήτως φύλου, θὰ καταβάλληται καὶ πρόσθετον ἐπίδομα ἐκ δραχμῶν 4000 καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας.

Τοῦ ἐπιδόματος τούτου δικαιοῦνται οἱ ἐν χρειᾷ διατελοῦντες, ὡς καὶ οἱ διεξευγμένοι, ἐφ' ὅσον ἔχουσιν ἀνήλικα τέκνα.

5) Τῶν ἀνωτέρω παροχῶν (ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος ἐγγάμου) δικαιοῦνται οἱ μισθωτοὶ καὶ κατὰ τὰς ἐξαιρέτους ἡμέρας καὶ Κυριακὰς τοῦ μηνός, εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν δὲν ἀπασχολήθησαν ὡς κατωτέρω.

α) Οἱ πραγματοποιοῦντες 25 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιοῦνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 4 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ.

β) Οἱ πραγματοποιοῦντες εἰς 17·24 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιοῦνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 3 ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ.

γ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 11-16 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιοῦνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 2 ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ.

δ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 6-10 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιοῦνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 1 ἡμερομίσθιον ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ.

ε) Οἱ πραγματοποιοῦντες ἐλάσσονα τῶν 6 ἡμερομίσθων κατὰ μῆνα οὐδενὸς ποσοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. δικαιοῦνται ἐπὶ πλεόν τῶν πραγματοποιηθέντων ὑπ' αὐτῶν ἡμερομίσθων.

Τ' ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν οἵτινες ἀμειβοῦνται ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ. Οὗτοι δικαιοῦνται τῶν ἀνωτέρω παροχῶν 30 ἢ 31 ἡμερομίσθια, ἐφ' ὅσον καταβάλλεται εἰς αὐτοὺς πλήρης μηνιαίος μισθός.

'Εν 'Αθῇ· αἱς τῇ 28 Νοεμβρίου 1943

33382]1943 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ ἀνακλήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 26048 καὶ 31622 ἀποφάσεων περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν.

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2019

«περί παροχής συσσιτίου εις τούς μισθωτούς».

Αποφασίζομεν

Ανακαλούμεν τὰς ὑπ' ἀριθ. 26044 ἀπὸ 30/8/43 καὶ 31622 ἀπὸ 15/9/43 ἡμετέρας ἀποφάσεις περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τούς μισθωτούς τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν αἵτινες θεωροῦνται ὡς μὴδέποτε ἰσχύσασαι.

Απαλλάσσομεν τὰς ἰδιωτικὰς κλινικὰς τῆς καταβολῆς εἰς χρῆμα ἀντίτιμου συσσιτίου καὶ βελτιώσεως τροφῆς, ἐφ' ὅσον αὗται χορηγοῦν πλήρη τροφήν (μεσημβριαν καὶ ἐσπέρας), καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως, ἐφ' ὅσον οἱ μισθωτοὶ οὗτοι παραμένοντες ἐκτὸς τῶν κλινικῶν ἀπολαμβάνουν ὅλον τὸν δι' οἰκογενειακὴν περίθαλψιν καταβαλλομένων ὑπὸ τῶν κλινικῶν ἐξόδων τῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1943

37942/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ ἀνακλήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 33382/1943 ἀποφάσεως περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου κλπ. τῶν μισθωτῶν τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2019, «περί παροχῆς συσσιτίου εἰς τούς μισθωτούς».

Αποφασίζομεν

Ανακαλούμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 33382/9/10/43 ἡμετέραν ἀπόφασιν (1) περὶ ἀνακλήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 26044/38/8/43 (2), καὶ 31622/15/9/43 (3) ἡμετέρων ἀποφάσεων περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου κλπ. τῶν μισθωτῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν.

Ἡ παρούσα δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς τὸ προσωπικὸν τροφοδοτεῖται παρὰ τῶν κλινικῶν κανονικῶς, πρωτῶν, μεσημβριαν καὶ ἐσπέρας καὶ ἐκτὸς τῶν εἰς χρῆμα τακτικῶν αὐτοῦ ἀποδοχῶν συμμετέχει εἰς διανομὴν φιλοδωρημάτων, ἀνερχομένων τοῦλάχιστον εἰς ποσοστὸν πέντε τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων τοῦ ἐργοδοτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Νοεμβρίου 1943

40878/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος τῶν μισθωτῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν καὶ σανατορίων διὰ τούς μῆνας Ὀκτωβρίου καὶ Νοεμβρίου 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Διατάγματος 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 14/1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος, τὴν ὑπ' ἀριθ. 28/1943 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ.

Αποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τούς μῆνας Ὀκτωβρίου καὶ Νοεμβρίου 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ ἐπιδόματος ἐγγάμου τῶν μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ἰδιωτικῶν κλινικῶν καὶ σανατορίων ὡς ἑξῆς, κατὰ κατηγορίαν, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πύρ' αὐταῖς ἀπασχολουμένων μισθωτῶν.

Α) Διὰ τὸν μῆνα Ὀκτωβρίου 1943.

Θέλει ἰσχύσει ἡ ὑπ' ἀριθ. 35.000 ἀπὸ 11 Ὀκτωβρίου 1943 ἡμετέρα ἀπόφασις (4).

Β) Διὰ τὸν μῆνα Νοεμβρίου 1943.

1) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μι-

(1) Ἀνωτέρω

(2) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 49, σελ. 571.

(3) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 50, σελ. 806.

(4) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 51, σελ. 638.

σθωτῶν ἀνέρχεται ἀπὸ 15 καὶ ἄνω α) ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 4.000 ἡμερησίως, β) ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως συσσιτίου τροφῆς δραχ. 1500 ἡμερησίως καὶ γ) ἀντίτιμον οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 4.500 ἡμερησίως, ἥτοι σύνολον ἡμερησίως δραχ. 10.000.

2) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται ἀπὸ 6 καὶ μέχρι 14 α) ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 3.500 ἡμερησίως, β) ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 1500 ἡμερησίως καὶ γ) ἀντίτιμον οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 4.500 ἡμερησίως, ἥτοι σύνολον ἡμερησίως δραχ. 9.500.

3) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἀνέρχεται ἀπὸ 1 καὶ μέχρι 5 α) ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 3.000 ἡμερησίως, β) ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 1500 ἡμερησίως καὶ γ) ἀντίτιμον οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 4.500 ἡμερησίως, ἥτοι σύνολον ἡμερησίως δραχ. 9.000.

Ἐπὶ πλέον τῶν ἀνωτέρω οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν ἔγγραφοι δ. καὶ οὐνται προσθέτου ἐπιδόματος ἐκ δραχ. 4.000 καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας. Τοῦ ἐπιδόματος τούτου δικαιούνται καὶ οἱ ἐν χρεὶα καὶ διαζεύξει, ἐφ' ὅσον ἔχουσιν ἀνήλικα τέκνα.

Ἡ παρούσα δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς τὸ προσωπικὸν τροφοδοτεῖται παρὰ τῶν κλινικῶν κανονικῶς, πρωτῶν, μεσημβριαν καὶ ἐσπέρας, καὶ ἐκτὸς τῶν εἰς χρῆμα τακτικῶν αὐτοῦ ἀποδοχῶν συμμετέχει εἰς διανομὴν φιλοδωρημάτων ἀνερχομένων τοῦλάχιστον εἰς ποσοστὸν πέντε τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων τοῦ ἐργοδοτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Νοεμβρίου 1943

40076/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου, ἀντίτιμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ ἀντίτιμου οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων κορυφῶν κομμωτηρίων διὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 14/1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ., τὴν ὑπ' ἀριθ. 28/1943 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ.

Αποφασίζομεν

1. — Καθορίζομεν ὡς κατωτέρω τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς καὶ τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων κορυφῶν κομμωτηρίων διὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 1943.

α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ μεσημβρινοῦ συσσιτίου καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 1000 ἡμερησίως.

β) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 500 ἡμερησίως καὶ

γ) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 4500 ἡμερησίως. Ἡτοι ἐν συνόλῳ δραχ. 6000.

2. Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦται αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις νὰ καταβάλλωσιν εἰς χρῆμα.

3. Τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιούνται ἅπαντες οἱ μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἑγγαμοί, ἀγαμοί, προστάται ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

4. — Ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ γραφείων (ταμίαι, λογισταὶ κλπ.) τῶν ἀνω ἐπιχειρήσεων ἔχει ἐφαρμογὴν ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀντίτιμου τοῦ συσσιτίου

ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἢ ὑπ' ἀριθ. 39400 ἑ. ἑ. ἡμετέρα ἀπόφασις περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. τῶν μισθωτῶν διὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 1943» (1).

5.—Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω καθοριζομένων (ἀντίτιμον συσσιτίου, ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς) εἰς τοὺς ἐκ τῶν μισθωτῶν ἐγγάμους, ἀνεξαρτήτως φύλου, θὰ καταβάλλεται καὶ πρόσθετον ἐπίδομα ἐκ δραχ. 2000 καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας.

Τοῦ ἐπιδόματος τούτου δικαιεῖνται καὶ οἱ ἐν χηρείᾳ καὶ διαζευξίᾳ τελοῦντες, ἐφ' ὅσον ἔχουσιν ἀνήλικα τέκνα.

6.—Τῶν ἀνωτέρω παροχῶν (ἀντίτιμον συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ ἐπιδόματος ἐγγάμου) δικαιεῖνται οἱ μισθωτοὶ καὶ κατὰ τὰς ἐξαιρέσεις ἡμέρας καὶ Κυριακὰς τοῦ μηνὸς καὶ εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν δὲν ἀπασχολήθησαν, ὡς κατωτέρω.

α) Οἱ πραγματοποιοῦντες 25 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιεῖνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 4 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ.

β) Οἱ πραγματοποιοῦντες 17—24 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιεῖνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 3 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ.

γ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 11—16 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιεῖνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 2 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ.

δ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 6—10 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιεῖνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 1 ἡμερομίσθιον ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ.

ε) Οἱ πραγματοποιοῦντες ἐλάσσονα τῶν 6 ἡμερομισθίων κατὰ μῆνα οὐδενὸς ποσοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. δικαιεῖνται ἐπὶ πλέον τῶν πραγματοποιηθέντων ὑπ' αὐτῶν ἡμερομισθίων.

Τ' ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀμείβονται ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ. Οὗτοι δικαιεῖνται τῶν ἀνωτέρω παροχῶν 30 ἢ 31 ἡμερῶν, ἐφ' ὅσον καταβάλλεται εἰς αὐτοὺς πλήρης μηνιαίος μισθός.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Νοεμβρίου 1943

40073|1943.—Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ ἀντιτίμου οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος τροφῆς τῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων, κέντρων διασκέδασεως διὰ τὸν μῆνα Νοεμβρίου 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 3019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 14/1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ/τος, τὴν ὑπ' ἀριθ. 28/1943 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν ὡς κατωτέρω διὰ τὸν μῆνα Νοεμβρίου 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καφενείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων, κέντρων διασκέδασεως (καμπαρέ), ὧν ἡ ἀντιμισθία βασιζέται κατὰ κύριον λόγον εἰς φιλοδωρήματα (περιποιήται).

α) Τὸ ἀντίτιμον συσσιτίου καθορίζομεν εἰς δραχ. 1500 ἡμερησίως.

β) Τὸ ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς

καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 1000 ἡμερησίως.

γ) Τὸ ἀντίτιμον οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καθορίζομεν εἰς δραχμὰς 4500 ἡμερησίως. Ἦτοι σύνολον δραχ. 7.000 ἡμερησίως.

2. Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις νὰ καταβάλλωσιν εἰς χρήμα.

3. Τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιεῖνται ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἐγγαμοί, ἄγαμοι, προστᾶται ἢ μὴ οἰκογενειῶν.

Ἐπὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνω ἐπιχειρήσεων (μικροτεχνῆδες—τομπήδες κλπ.) ἔχει ἐφαρμογὴν διὰ τὸν μῆνα Νοεμβρίου ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἢ ὑπ' ἀριθ. 39400 ἑ. ἑ. ἡμετέρα ἀπόφασις (2).

4. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω καθοριζομένων (ἀντίτιμον συσσιτίου, ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογεν. ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς) εἰς τοὺς ἐκ τῶν μισθωτῶν ἐγγάμους, ἀνεξαρτήτως φύλου, θὰ καταβάλλεται καὶ πρόσθετον ἐπίδομα ἐκ δραχ. 2000 καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας.

Τοῦ ἐπιδόματος τούτου δικαιεῖνται καὶ οἱ ἐν χηρείᾳ διατελοῦντες, ὡς καὶ οἱ διεζευγμένοι, ἐφ' ὅσον ἔχουσιν ἀνήλικα τέκνα.

5. Τῶν ἀνωτέρω παροχῶν (ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ ἐπιδόματος ἐγγάμου) δικαιεῖνται οἱ μισθωτοὶ καὶ κατὰ τὰς ἐξαιρέσεις ἡμέρας καὶ Κυριακὰς τοῦ μηνὸς καὶ εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν δὲν ἀπασχολήθησαν, ὡς κατωτέρω:

α) Οἱ πραγματοποιοῦντες 25 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιεῖνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 4 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ.

β) Οἱ πραγματοποιοῦντες 17—24 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιεῖνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 3 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ.

γ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 11—16 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιεῖνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 2 ἡμερομίσθια ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ.

δ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 6—10 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιεῖνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 1 ἡμερομίσθιον ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ.

ε) Οἱ πραγματοποιοῦντες ἐλάσσονα τῶν 6 ἡμερομισθίων κατὰ μῆνα οὐδενὸς ποσοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. δικαιεῖνται ἐπὶ πλέον τῶν πραγματοποιηθέντων ὑπ' αὐτῶν ἡμερομισθίων.

Τ' ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν οἵτινες ἀμείβονται ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ. Οὗτοι δικαιεῖνται τῶν ἀνωτέρω παροχῶν 30 ἢ 31 ἡμερῶν, ἐφ' ὅσον καταβάλλεται εἰς αὐτοὺς πλήρης μηνιαίος μισθός.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Νοεμβρίου 1943

40077|1943 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἀντιτίμου ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ ἀντιτίμου οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος τῶν μισθωτῶν Ὡδεῖων Ἀθηνῶν.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἁρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 14|1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἁρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ/τος,

(1) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 53, σελ. 688.

(2) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 53, σελ. 698.

τὴν ὑπ' ἀριθ. 28/1943 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν ὡς κατωτέρω διὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 1943 τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν Ὡδείων Ἀθηνῶν (διδασκικὸν προσωπικὸν καὶ προσωπικὸν γραφείων κλπ.)

α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου τοῦ διδασκικοῦ προσωπικοῦ καθορίζομεν εἰς δραχ. 4000 ἡμερησίως καὶ τοῦ προσωπικοῦ γραφείων εἰς 4000 ἡμερησίως.

β) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τοῦ διδασκικοῦ προσωπικοῦ καθορίζομεν εἰς δραχ. 1500 ἡμερησίως καὶ προσωπικοῦ γραφείων εἰς δραχ. 1500 ἡμερησίως.

γ) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τοῦ διδασκικοῦ προσωπικοῦ καθορίζομεν εἰς δραχμάς 4500 ἡμερησίως καὶ τοῦ προσωπικοῦ γραφείων εἰς δραχμάς 4500 ἡμερησίως.

2. Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑποχρεοῦνται τὰ ἀνωτέρω Ὡδεῖα νὰ καταβάλλωσιν εἰς χρήμα εἰς ἅπαντας τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τυγχάνωσιν ἑγγαμοὶ ἢ ἄγαμοι, προστάται ἢ μὴ οἰκογενεῖων.

3. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω καθοριζομένων (ἀντίτιμον συσσιτίου, ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογεν. ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς) εἰς τοὺς ἐκ τῶν μισθωτῶν ἑγγάμους, ἀνεξαρτήτως φύλου, θὰ καταβάλλεται καὶ πρόσθετον ἐπίδομα ἐκ 4000 δραχ. καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας.

Τοῦ ἐπιδόματος τούτου δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐν χηρείᾳ διατελοῦντες, ὡς καὶ οἱ διεξυγμένοι ἐφ' ὅσον ἔχουσιν ἀνήλικα τέκνα.

4. Τῶν ἀνωτέρω παροχῶν (ἀντίτιμον συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ ἐπιδόματος ἐγγάμου), δικαιοῦνται οἱ μισθωτοὶ καὶ κατὰ τὰς ἐξαιρέσεις ἡμέρας καὶ Κυριακὰς τοῦ μηνὸς καὶ εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν δὲν ἀπληρολήθῃσιν, ὡς κατωτέρω

α) Οἱ πραγματοποιοῦντες 25 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιοῦνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 4 ἡμερομίσθια ἀντίτιμου συσσιτίου κλπ.

β) Οἱ πραγματοποιοῦντες 17—24 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιοῦνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 3 ἡμερομίσθια ἀντίτιμου συσσιτίου κλπ.

γ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 11-16 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιοῦνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 2 ἡμερομίσθια ἀντίτιμου συσσιτίου κλπ.

δ) Οἱ πραγματοποιοῦντες 6-10 ἐν συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα δικαιοῦνται καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς 1 ἡμερομίσθιον ἀντίτιμου συσσιτίου κλπ.

ε) Οἱ πραγματοποιοῦντες ἐλάσσονα τῶν 6 ἡμερομισθίων κατὰ μῆνα οὐδενὸς ποσοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου κλπ. δικαιοῦνται ἐπὶ πλέον τῶν πραγματοποιηθέντων ὑπ' αὐτῶν ἡμερομισθίων.

Τ' ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν οἵτινες ἀμείβονται ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ. Οὗτοι δικαιοῦνται τῶν ἀνωτέρω παροχῶν 30 ἢ 31 ἡμερῶν, ἐφ' ὅσον καταβάλλεται εἰς αὐτοὺς πλήρης μηνιαίος μισθός.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 28 Νοεμβρίου 1943.

ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων θεάτρων διὰ τοὺς μῆνας Ὀκτωβρίου καὶ Νοεμβρίου 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 14/1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. τοῦ, τὰς ὑπ' ἀριθ. 28/1943 καὶ 31/1943 ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ.

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν διὰ τοὺς μῆνας Ὀκτωβρίου καὶ Νοεμβρίου 1943 τὸ σύνολον τοῦ ἀντίτιμου τοῦ συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς κλπ. ἁπάντων τῶν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις θεάτρων ἀπασχολουμένων μισθωτῶν εἰς δραχ. 3.000 ἡμερησίως.

Ἡ παρούσα δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν τοξικοτῶν θεάτρων, περὶ ὧν προβλέπει ἡ ὑπ' ἀριθ. 40877 ἡμετέρα ἀπόφασις.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 20 Νοεμβρίου 1943

40881/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας Περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου κλπ. προσωπικοῦ ἡμερησίων ἐφημερίδων διὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 14/1938 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος, τὴν ὑπ' ἀριθμ. 28/1943 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ.

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν διὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον τὸ ἀντίτιμον συσσιτίου, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ἀντίτιμον οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ ἐπιδόματος ἐγγάμου τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, περὶ ὧν προβλέπει ὁ ὑπ' ἀριθμ. 177/1943 νόμος, κατὰ κατηγορίας, ὡς κατωτέρω.

α) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις τὰς ἀπασχολούσας 15 καὶ ἄνω μισθωτοὺς ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 3.000 ἡμερησίως, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 1000 ἡμερησίως, ἀντίτιμον οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 4.000 ἡμερησίως. Ἦτοι σύνολον δραχ. 8.000 ἡμερησίως.

β) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 6 μέχρι καὶ 14 μισθωτοὺς ἀντίτιμον συσσιτίου δραχμ. 2800 ἡμερησίως, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 800 ἡμερησίως, ἀντίτιμον οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 4.000 ἡμερησίως. Ἦτοι σύνολον ἡμερησίως δραχ. 7.600.

γ) Διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 1 μέχρι καὶ 5 μισθωτοὺς ἀντίτιμον συσσιτίου δραχμ. 2.600 ἡμερησίως, ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 600 ἡμερησίως, ἀντίτιμον οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 4.000 ἡμερησίως. Ἦτοι σύνολον ἡμερησίως δραχ. 7.200.

2. Ἐπὶ πλέον τῶν ἐν τῇ παραγράφῳ 1 τῆς παρούσης καθοριζομένων οἱ ἑγγαμοὶ δικαιοῦνται προσθέτου ἐπιδόματος δραχ. 2.000 ἡμερησίως. Τοῦ ἐπιδόματος τούτου δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐν χηρείᾳ ἢ διαζευξί, ἐφ' ὅσον ἔχουσιν ἀνήλικα τέκνα.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 26 Νοεμβρίου 1943

40074/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας Περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκογενειακοῦ

38586]Α 348]1943 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1943 μηνιαίας εἰσφορᾶς μισθωτῶν ὑπὲρ τῶν 'Εργατοῦπαλληλικῶν 'Οργανισμῶν τῆς 'Ελλάδος.

'Εχοντες ὑπ' ὄψει :

1) Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν.Δ. 1876]1942 «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ἐπαγγελματικῶν ὁργανώσεων καὶ ἄλλων τινῶν ἐργατικῶν Νόμων», ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 4722]16]10]43 πρότασιν τῆς 'Εθνικῆς Συνομοσπονδίας 'Εργατῶν 'Ελλάδος,

'Αποφασίζομεν

1) Τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 16220 τῆς 18-5-43 ἡμετέρας ἀποφάσεως ὀριζομένην 400δραχμὸν μηνιαίαν εἰσφορὰν ἐκάστου μισθωτοῦ τῆς χώρας πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν 'Εργατοῦπαλληλικῶν 'Οργανισμῶν τῆς 'Ελλάδος, αὐξάνομεν ἀπὸ 1-11-43 εἰς δραχμὰς χιλίας (1000)

'Η διὰ τῆς παρούσης ἐπιβαλλομένη αὐξήσις θέλει κατανεμηθῇ συνολικῶς ὡς ἑξῆς: α) δραχμαὶ 400 διὰ τὰς 'Επαγγελματικὰς 'Εργατικὰς 'Οργανώσεις β) δραχμαὶ 200 διὰ τὰ 'Εθνικὰ 'Εργατοῦπαλληλικά Κέντρα γ) δραχμαὶ 300 διὰ τὴν 'Εθνικὴν Συνομοσπονδίαν 'Εργατῶν 'Ελλάδος καὶ δ) δραχμαὶ 100 διὰ τὸ Ταμεῖον 'Ασφαλίσεως 'Εκπαιδευτῶν καὶ 'Υπαλλήλων 'Εργατικῶν 'Οργανώσεων.

2) Τροποποιούντες σχετικὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου προγενεστέρας ἡμετέρας ἀποφάσεις ὀρίζομεν ἄφ' ἑνὸς μὲν πρὸς ἀκριβεστέραν κατανομήν μεταξὺ τῶν 'Εργατικῶν Κέντρων, τῶν 'Οργανώσεων καὶ τῆς 'Εθνικῆς Συνομοσπονδίας 'Εργατῶν τῆς 'Ελλάδος τῶν ἀνωτέρω ποσῶν, ἄφ' ἑτέρου πρὸς διευκόλυνσιν προκυπτουσῶν δυσκολιῶν ὡς πρὸς τὴν εἰσπραξίν τούτων παρὰ τῆς 'Εθνικῆς Τραπεζῆς τῆς 'Ελλάδος, ὅπως ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου ἐ. ἔ., ἄφ' ἧς θέλει ἰσχύσει ἡ ἡμετέρα ἀπόφασις τῆς 1000δραχμῶν εἰσφορᾶς, ὁ ἐργοδότης παρακρατῇ ἐκ τῶν μισθοδοσιῶν τοῦ ἐργατοῦπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ τὴν 1000δραχμὸν εἰσφορὰν τούτου, ἐκ τῆς ὁποίας θὰ καταθέτῃ κατὰ μῆνα εἰς τὴν 'Εθνικὴν Τράπεζαν τῆς 'Ελλάδος μόνον δραχμὰς 400, ἥτοι τὴν ἀναλογίαν τῆς 'Εθνικῆς Συνομοσπονδίας 'Εργατῶν τῆς 'Ελλάδος καὶ τοῦ Ταμείου ἐκπαιδευτῶν καὶ 'Υπαλλήλων 'Εργατικῶν 'Οργανώσεων, τὰ δὲ ὑπόλοιπα, ἥτοι δραχμὰς 600, θὰ τηρῇ οὗτος εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ 'Εργατικοῦ Κέντρου, ὅπου ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν ὁργανώσεων θὰ εἰσπράττῃ ἀπ' εὐθείας παρ' αὐτοῦ δι' ἰδίων εἰσπρακτόρων, 3) προκειμένου περὶ τῶν μέχρι τῆς 31 'Οκτωβρίου ἐ. ἔ. καθυστερουμένων εἰσφορῶν, ὡς αὐταὶ καθωρίσθησαν δι' ὁμοίων ἡμετέρων σχετικῶν ἀποφάσεων, αὐταὶ θὰ ἐξακολουθήσωσι εἰσπραττόμεναι παρὰ τῆς 'Εθνικῆς Τραπεζῆς τῆς 'Ελλάδος καὶ καταχωρημέναι εἰς ἰδιαίτερον Λογαριασμόν, ἀνεξάρτητον τοῦ διὰ τῆς παρούσης καθορισθέντος νέου συστήματος εἰσπράξεως, ὡς τοῦτο μέχρι σήμερον ἐγένετο καὶ μέχρι πλήρους ἐκκαθαρίσεως τοῦ λογαριαμοῦ τούτου. 4) Εἰς τοὺς παραβάτας τῶν διατάξεων τῆς παρούσης ἐπιβάλλονται αἱ ποιναὶ αἱ ὀριζόμεναι ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 44197]Α 329 'ἡμετέρᾳ ἀποφάσει (').

'Εν 'Αθήναις τῇ 4 Νοεμβρίου 1943

Π Ε Ν Θ Η

ΑΛΕΚΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

'Ενάρετος ἄνθρωπος, κάλλιστος ἐπιστήμων, ἀφωσιωμένος εἰς τὰ καθήκοντά του ἀνώτερος τοῦ Κράτους λειτουργός, ἀληθινὸς πνευματικὸς ἄνθρωπος, ἐξαιρετος φίλος, ἔτσι ἔζησε καὶ ἔδρασε ποικιλομορφῶς ὁ 'Αλέκος Παπαδημητρώπουλος.

'Η σκληρὰ μοῖρα δὲν ἠθέλησε νὰ συνεχίσῃ τὸ πολυσχιδὲς ἔργον του. 'Η νομικὴ ἐπιστήμη, πού ἔθεράπευε μὲ εὐρύτατον κοινωνιστικὸν πνεῦμα ὁ μεταστάς, ἰδιαίτερα τὸ 'Εργατικὸν Δίκαιον, πού εἶναι ἤδη ἀπὸ πολλοῦ εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ ἐνδιαφέροντος, καὶ ὑπῆρξεν ἕνας βαθὺς μελετητὴς καὶ ἐρμηνευτὴς του μὲ πλήρη κατανόησιν τῶν κοινωνιστικῶν ἀρχῶν του, χάνουν ἕνα ἀπὸ τοὺς καλλιτέρους θεωρητικοὺς ἐκπροσώπους καὶ ἐφαρμοστάς του.

Τὸ ἔργον τοῦ 'Αλέκου Παπαδημητρώπουλου ὑπῆρξε τῷ ὄντι συνθετικόν, πλούσιον, χρησιμώτατον, καὶ θὰ παραμείνῃ ὄχι μόνον ὡς μία θετικὴ ἐκδήλωσις τῆς εὐγενοῦς θελήσεώς του νὰ δώσῃ εἰς τὴν κοινωνίαν διὰ τῆς 'Επιστήμης τὸ θεῖον δῶρον τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἰσοῦ, τῶν ὁποίων ὑπῆρξε ἕνας ἄγνός καὶ ἀφωσιωμένος λάτρης, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄριστον ὑπόδειγμα πρέποντος διὰ τὸν ἀληθινὸν ἄνθρωπον καὶ ἀληθινὸν ἐπιστήμονα—νὰ φθάνῃ μέχρις ἀναλώσεως τῶν ἰδίων του δυνάμεων, καταπονούμενος τόσον, διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου.

'Η «'Επιθεώρησις 'Εργατικοῦ Δικαίου», τῆς ὁποίας ὁ μεταστάς ὑπῆρξε πολῦτιμος φίλος καὶ ἐκλεκτὸς συνεργάτης, συναισθάνεται ἰδιαίτερος τὸ μέγεθος τῆς σκληρᾶς ἀπωλείας καὶ συλλυπεῖται θερμότητα τοὺς οἰκείους του.

'Απήχησις τῆς γενικῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀρετῶν τοῦ 'Αλέκου Παπαδημητρώπουλου εἶναι καὶ οἱ κατωτέρω ἀποχαιρετιστήριοι λόγοι, πού, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἐξεφωνήθησαν κατὰ τὴν κηδεῖαν του, ὁ πρῶτος τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους κ. Στ. Μεσημέρη καὶ ὁ δεύτερος τοῦ δικηγόρου κ. Μίχου Μεχαρακοπούλου.

'Ἐζησε μὲ τὸν πόθον τῆς δικαιοσύνης, ὡς ἐνός τῶν μεγάλων συντελεστῶν τῆς εὐημερίας τοῦ πολίτου, τῆς προαγωγῆς τῶν λαῶν καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ τοιαύτην ἔβλεπε μόνον τὴν οὐσιαστικὴν δικαιοσύνην, τὴν πλήρως ἀνταποκρινομένην εἰς τὸ κοινὸν αἶσθημα. Αἱ περὶ αὐτῆς θεωρητικαὶ ἀποψεις, αἱ ἐμφανίζουσαι δι' ἐκείας μᾶλλον ἢ ἀληθῆ αὐτῆς ἐννοίαν, δὲν συνεβιβάζοντο πρὸς τὰς ἀποκρουστικὰς πεποιθήσεις μὲ τὰς ὁποίας διεμόρφωσεν ἐν τῇ ψυχῇ του τὴν ἰδέαν τοῦ Δικαίου.

'Υπῆρξεν ἀκάματος αὐτοῦ μελετητὴς ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ, ἐμπνευσμένος δὲ μύστης τῶν ἀληθειῶν, ὅσον καὶ ἐφαρμοστής, λειτουργῶν ἐν τῷ βωμῷ τῆς Δικαιοσύνης ὡς Εἰσαγγελεὺς, ἄλλ' ἐν ταύτῃ καὶ μεστὸς ἀφοσιώσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ εἰς τὸ πεδίον τῆς ἐρμηνείας τῶν νόμων καὶ τῶν καθηκόντων τῆς

υπερασπίσεως τοῦ Κράτους ὡς Νομικός του Σύμβουλος.

Εἰσάγεται μέ ἐκδηλον μετριοφροσύνην, μέ τὴν ὀνυπόκριτον ἐκδήλωσιν τῆς συναισθήσεως, ὅτι μέ πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν δὲν ἔκαμνε τίποτε περισσότερον ἀπὸ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος.

Καὶ ὁμῶς παρὰ τὴν μετριοφρονα διάθεσιν του αἱ ἀγορεύσεις του καὶ τὸ ἔργον του τὸ κατεσπαρμένον εἰς εἰσαγγελικὰς προτάσεις, εἰς τοιαύτας ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν Δικαστηρίων, εἰς διοικητικὰς γνωμοδοτήσεις, μελέτας καὶ ἄλλας διατριβάς, εἶχον καταστήσει γνωστὴν τὴν φιλοπονίαν του, τὴν πλουσίαν ἐπιστημονικὴν του μόρφωσιν, τὴν τε νομικὴν καὶ τὴν γενικώτεραν τοιαύτην.

Μὲ μόνον τὴν εὐγενὴ φιλοδοξίαν ν' ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του, ἡσυχολεῖτο συστηματικῶς, ἐπιμελούμενος μέχρι καὶ πάσης λεπτομερείας.

Θετικὸς καὶ ταχὺς ἐν τῇ ἐνεργείᾳ του ὡς Εἰσαγγελεὺς, παρὰ τὴν αὐστηρότητα τῶν βαρέων του καθηκόντων, οὐδέποτε ἐγκατέλειπεν αὐτὸν ἡ φυσικὴ του εὐπροσηγορία, ἡ ἀνεπιτήδευτος προσήνεια. Ἄλλ' ἰδιαίτατα ἀπερροφήθη ἀπὸ τὰ καθήκοντα τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου, ἀγαπήσας τὸν θεσμόν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ἰδιαίτατο σεμνυνόμενος ἐπὶ τῷ ἐν αὐτῷ ἀξιώματί του. Ἡ πολυσχιδὴς ὑπηρεσία τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου, εἰς ἣν εἰσῆλθεν ἀπὸ τοῦ 1934 ἔδωκε νέον σάδιον εἰς τὴν ἐνεργητικότητά του, καθ' ἣν ἐξέδηλώθη εὐρύτατα ἡ δράσις τοῦ Ἐπιστήμονος, τοῦ καλλιπετοῦς ἀγορητοῦ, τοῦ ἀφωσιωμένου ὑπαλλήλου.

Καὶ ἐνῷ ἔτι εὐρίσκετο ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς πνευματικῆς παραγωγῆς, κατ' ἀνεξιχνίαστον βουλήν, ἐκόπη τὸ νῆμα τῆς ζωῆς του. Θὰ ἔλεγε τις εἶναι ἡ μοῖρα μέ τὰς ἀποφάσεις τῆς ὁποίας τοσάκις κλείεται προῶς ἡ πορεία ἐξεχουσῶν φυσιογνωμιῶν καὶ φωτεινῶν διανοιῶν.

Πρὸ τοῦ ἀδυσωπῆτου δὲ γεγονότος μένομεν μέ τὸ ἔρωτηματικόν, εἰς τὸ ὅποιον δὲν ἐδόθη ποτὲ ἀπάντησις.

Καὶ ὑπολείπεται μόνον ἡ συναισθησις ὅτι ὁ ἐκλιπὼν ἀγαπητὸς φίλος Ἀλέκος Παπαδημητρόπουλος καὶ πολῦτιμος συνάδελφος θὰ ἐξακολουθῇ ζῶν διὰ τοῦ ἔργου του εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου, διότι ἀείζωνον παραμένει τὸ ἔργον ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἐβίωσαν λάμπαντες ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ ἀρετῇ.

Καὶ ἀπὸ τὴν αὐτὴν συναισθησιν ἀντλοῦσι ψυχικὰς δυνάμεις διὰ παρηγόρους σκέψεις εἰς τὸν πόνον των ἡ προσφιλέας σου σύζυγος, τὸ ἀγαπητόν σου τέκνον, οἱ ἀδελφοί σου, ὅτι κατέλιπες αὐτοῖς κληρονομίαν ἀρίστου ὀνόματος ὡς πολίτου, ὡς κρατικοῦ λειτουργοῦ, ὡς ἐπιστήμονος.

Ἡμεῖς δέ, οἱ συνάδελφοί σου, βαθύτατα πληγέντες ἀπὸ τὴν ἀδόκητον χωρισμόν σου καὶ πονοῦντες τὴν στέρησίν σου, σπένδομεν δάκρυα χωρισμοῦ καὶ δάκρυα τιμῆς εἰς τὴν μνήμην σου, τὴν μνήμην σου τὴν αἰωνίαν.

Μὲ δδύνῃν ἀφάνταστον προσέρχομαι πρὸς τὴν σορὸν τοῦ ἐκλεκτοῦ φίλου, τοῦ ἐξαιρετοῦ ἐπιστήμονος, τοῦ ἐξόχου ἀνθρώπου τοῦ Ἀλέκου Παπαδημητρόπουλου.

Εἶνε ἀκόμη ἀπίστευτον πῶς ὁ ἀνθρώπος τῆς σι-

δηρᾶς θελήσεως, τῆς ἀκαταμαχῆτου δραστηριότητος καὶ τῶν πάντοτε συγχρονισμένων καὶ φωτεινῶν νομικῶν, ἐπιστημονικῶν καὶ κοινωνιστικῶν κατευθύνσεων, ἐν πλήρει ἀκμῇ ἡλικίας, ἐγκατέλειπε τόσον προῶς τὸν εὐρύτατον κύκλον θαυμαστῶν φίλων καὶ ἄλλοτε καὶ νῦν συναδέλφων.

Δημισύργημα τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἀτρήτων μόχθων ἀνῆλθεν ὁ Ἀλέκος Παπαδημητρόπουλος εἰς τὴν πρώτην γράμμην τῶν ἀσχολουμένων μέ τὴν νομικὴν ἐπιστήμην.

Ἐπίστευεν ἀκραδάντως, ὅτι ἡ λεωφόρος τῆς προόδου καὶ τῆς προκοπῆς εἶναι εὐθεῖα ἀλλὰ καὶ εὐρύτατη, ὥστε νὰ ἐπιτρέπη εἰς τοὺς ἱκανοὺς τὴν προχώρησιν. Διὰ τοῦτο λόγῳ τῆς νομικῆς καὶ ἐγκυκλοπαιδικῆς μορφώσεώς του νεαρῶτατος προεκρίθη διὰ τὴν θέσιν τοῦ Εἰσαγγελεὺς καὶ μεθύστερον διὰ τὴν θέσιν τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους.

Ὡς Εἰσαγγελεὺς διεκρίθη, ὅσον ἐλάχιστοι ἐν τῷ δικαστικῷ κλάδῳ, εἰς ὃν ἐπὶ ἔτη ὑπηρετήσε, καταλιπὼν τὰς ἀρίστας ἀναμνήσεις, διὰ τὴν ὁξύνουσαν, τὴν φιλεργίαν, τὴν εὐρυμάθειαν καὶ διὰ τὸ εὐθὺ τοῦ χαρακτήρος του, αἶνα κυριώτατα διέλαμπαν εἰς τοῦτον, ἀφίσας τὰς ἀρίστας τῶν ἀναμνήσεων εἰς τὸν νομικὸν κόσμον. Ἡ Πειραικὴ κοινωνία θὰ διατηρῇ πάντοτε εἰς τὴν μνήμην τῆς τὸν Ἀλέκον Παπαδημητρόπουλον. Ρήτωρ ἱκανώτατος, μέ φωνὴν παλλομένην ἀπὸ συγκίνησιν, προσέβλεπε πάντοτε εἰς τὸ τοῦ Πλάτωνος «Οὐδεὶς ἐκὼν κακός». Οὐδέποτε ἔλειπε ἀπὸ τὰς φράσεις του τὸ βαθὺ ἐπιστημονικόν, ἀλλὰ καὶ κοινωνιστικῆς χρησιμότητος περιεχόμενόν των. Οὕτω ἐξηγεῖται πῶς μεταξὺ τοῦ Δικαστικοῦ κόσμου καὶ τοῦ δικηγορικοῦ Πειραιῶς καὶ Ἀθηνῶν μεγάλως ἐξετιμᾶτο.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν θέσιν τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους ὅπου ἀνῆλθε, μέ τὴν πάγκοινον ἀναγνώρισιν τῆς ἱκανότητός του, δὲν ὑστέρησεν, ἐξυπηρετήσας τὴν πατρίδα καὶ τὴν κοινωνίαν.

Αἱ φωτεινόταται γνωμοδοτήσεις του αἱ εἰς τὰ νομικά περιοδικὰ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν διαλάμπουσαι, θὰ εἶναι πάντοτε δι' ἡμᾶς τοὺς ἐργάτας τοῦ δικαίου πραγματικαὶ νομικαὶ κατευθύνσεις τῆς θετικῆς κοινωνιστικῆς ζωῆς, ἐν χρόνοις τόσῳ χαλεποῖς.

Ἀσπίλος εἰς τὴν ἰδιωτικὴν του ζωὴν. Ἡ ἀρετὴ προσωποποιημένη. Στοργικὸς σύζυγος, πατὴρ μόνοι τέκνον μέ ἀπειρον ἀγάπην πρὸς τοῦτο, μέ παραδειγματικὴν τήρησιν τοῦ ρητοῦ «τοῖς γονεῦσι σέβου», πραγματικὸς ἀδελφός, ὑπέροχος φίλος, φεύγει ἀπὸ τὴν ζωὴν μέ τὴν ὑπεριάτην ἱκανοποίησιν ὅτι τὰ ἔδωκεν ὅλα εἰς τοὺς ἄλλους.

Ἡ μνήμη σου θὰ παραμείνῃ ἀγήγως μεταξὺ ἡμῶν, ἀγαπητὲ φίλε, ὡς πρῶτον ὑπάτης ἀρετῆς καὶ ἱκανότητος.

Ἡ Ἀττικὴ γῆ, ἥτις θὰ καλύψῃ μετ' οὐ πολὺ τὴν σορὸν σου, ἔστω ἐλαφρά.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 3^{ον}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 55

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1943

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΟΥ Β' ΤΟΜΟΥ

Με τὸ παρὸν τεύχος συνεπληρώθη ὁ Β' τόμος τῆς «*Επιθεωρήσεως Ἑργατικοῦ Δικαίου*». Εἰς τὸν τόμον αὐτὸν συνειργάσθησαν δι' ἄρθρων, διατριβῶν, γνωμοδοτήσεων, σχολίων οἱ κ. κ. **Χ. Ν. Ἀγαλ-λόπουλος**, Γενικὸς Διευθυντὴς τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, **Σ. Ι. Ἀγαπητῖδης**, ὑφηγητὴς τῆς Πολι-τικῆς Οἰκονομίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, **Φ. Δ. Ἀγγελῆς**, δικηγόρος, **Σ. Ἀυγερινός**, δικηγό-ρος, **Γ. Α. Ἀντωνιάδης**, δικηγόρος, **Ν. Ἀστρουλάκης**, δικηγόρος, **Γ. Βαβαρέτος**, δικηγόρος, **Β. Π. Βα-σιλείου**, δικηγόρος, **Σ. Βεκρῆς**, δικηγόρος, **Ν. Βικελίδης**, δικηγόρος, **Β. Γ. Βιτσαξῆς**, **Σ. Γραββάνης**, δικηγόρος, **Ι. Δέδες**, δικηγόρος, **Κ. Δημάκης**, δικηγόρος, **Κ. Δημητράκης**, Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους, **Δ. Δόγκας**, δικηγόρος, **Δ. Εὐαγγελινίδης**, ὑπάλληλος Ι. Κ. Α., **Η. Ἡλιοῦ**, δικηγόρος, **Α. Θεο-χάρης**, δικηγόρος, **Α. Κανακάκης**, πταιματοδίκης, **Ζ. Κανναβᾶς**, δικηγόρος, **Ν. Καπαράκος**, δικηγόρος, **Ι. Καποδιστριας**, ὑφηγητὴς τοῦ ἀστικοῦ καὶ ἐργατικοῦ δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, **Ε. Κου-βαριτάκης**, δικηγόρος, **Φ. Κουτουφᾶς**, δικηγόρος, **Η. Κώτσαλος**, δικηγόρος, **Π. Μητοόπουλος**, δικηγό-ρος, **Γ. Μπαλῆς**, καθηγητὴς τοῦ ἀστικοῦ δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, **Δ. Μπάτσας**, δικηγό-ρος, **Α. Μπουρνιάς**, δικηγόρος, **Α. Μπουρόπουλος**, Εἰσαγγελεὺς Ἀρείου Πάγου, **Κ. Νάσλας**, δικηγόρος, **Χ. Οἰκονόμου**, Ἀντεισαγγελεὺς Ἀρείου Πάγου, **Ι. Παλαιολόγος**, εἰσηγητὴς Ι. Κ. Α., **† Α. Παπαδημη-τρόπουλος**, Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους, **Π. Παπαπαῦλος**, δικηγόρος, **Ν. Παπασιῖνος**, δικηγόρος, **Γ. Θ. Ράμκος**, καθηγητὴς τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, **Κ. Ρασσιᾶς**, δικη-γόρος, **Κ. Ν. Ρόκκας**, ὑφηγητὴς τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, **Σ. Σαράφης**, δικηγόρος, **Ο. Σκουτερόπουλος**, δικηγόρος, **Σ. Σπετσάκης**, δικηγόρος, **Ε. Ὑδραῖος**, δικηγόρος, **Δ. Φλωράκης**, πρωτοδίκης, **Ι. Χαιρετάκης**, δικηγόρος, **Β. Κ. Χαλίδης**, δικηγόρος, **Α. Χατζηδάκης**, πρέ-σβης τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, **Γ. Η. Χρόνης**, δικηγόρος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΣ: Μετὰ τὸν πρόσφατον νόμον 967/1943.—Ἡ προσωρινὴ διατροφή τοῦ μισθω-τοῦ.—Ὁ δεῦτερος τόμος μας. Σελ. 739

ΑΡΘΡΑ—ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

- Ἡ μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ καταχρηστικὴ ἀσκήσις αὐτῆς, ὑπὸ **Χρ. Ν. Ἀγαλλοπούλου**, Γενικοῦ Διευθυντοῦ Κοι-νωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Σελ. 740
- Ἡ ἀπόλυσις ἰδιωτικῶν μισθωτῶν καὶ τὸ δημό-σιον δίκαιον, ὑπὸ **Βασ. Παντ. Βασιλείου**, δικη-γόρου. Σελ. 743
- Συμβάσεις ὁρισμένου χρόνου καὶ Ν. Δ. 424/1941, ὑπὸ **Ἀποστ. Γ. Μπουρνιά**, δικηγόρου. Σελ. 749
- Ὁ ποσοτικὸς περιορισμὸς προσωρινῆς ἐπιδικά-σεως ἀπαιτήσεων, ὑπὸ **Γ. Βαβαρέτου**, δικηγό-ρου. Σελ. 752

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΕΡΓΙΑ

— *Μόνιμοι διὰ κανονισμῶν μισθωτοὶ ἐπιχειρή-σεων καὶ Ν. Δ. 424/1941:* Μονιμότης μισθωτοῦ Ἀνωτάτου Ἐταίριος Μεταφορῶν καὶ διαδικασία κανονισμοῦ δι' ἀπόλυσιν.—Ἐκτασις ἀσκήσεως ἰδίου δικαιώματος καὶ ἀποψις πρὸς κατάχρησιν δικαιώματος.—Χαρακτηριστικὸν γνώρισμα συμ-βάσεως ὁρισμένης χρονικῆς διαρκείας.—Θεώρη-σις τῆς συμβάσεως μισθωτοῦ ὡς ὁρισμένης χρo-νικῆς διαρκείας λόγω καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας.—Συνέπεια ἢ μὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ν. δ. 424/1941, ὑπὸ **Σ. Στεμματιάδου**, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 5145/1943). Σελ. 755

ΣΥΛΛ. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ—ΣΥΛΛ. ΔΙΑΦΟΡΑΙ

— *Δικαιοδοσία Ἐπιτροπῶν Ὑποχρεωτικῆς Διαιτη-* (Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

Εἰς τὸ παρὸν τεύχος: Ὁ ὑπ' ἀριθ. 967/1943 νόμος περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 765/1943.

— Ἡ ὑπ' ἀριθ. 4240/1943 ἀπόφασις Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας περὶ παροχῆς ἀποδοχῶν ὡς δώδου εἰς τὸ ὑπάλληλόν, ὑπηρετικόν καὶ ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν πυντός ἐν τῇ χώρᾳ ἐνοχλοῦτο.

— Ἀνακεφαλαίωσις τῶν ποσῶν ἀντιτίμου συστάτου μισθωτῶν κατὰ Ν. Δ. 2019/1942.

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΠΑΡΑΔΙΔΕΤΑΙ ΕΚ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΑΣ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ
ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΙΑ ΔΙΑ ΤΟΥ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθῆναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

Ἑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ μόνον διὰ τὰς Ἐπαρχίας προπληρωτέαι: Τρίμηνος δρχ. 50.000

Ἐμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Κατ' ἐπίσημον ἀπόφασιν ἐλαχίστη τιμὴ τῶν περιοδικῶν ἐν γένει ἔχει ὁρισθῇ ἤδη εἰς δραχμὰς 5.000 κατὰ φύλλον. Ὡς ὁμως δύναται νὰ ἴδῃ ὁ ἀναγνώστης εἰς τὴν δημοσιευομένην εἰς τὸ παρὸν τεύχος ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, τὰ ἐργατικά ἡμερομίσθια διὰ παρ' ἑκτὸς δώρου, κατὰ τὸν τρέχοντα μῆνα, προσυζητήσαν κατὰ 150 οἰο καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ποσὸν καὶ τὸ ἀντίτιμον συσσιτίου τῶν ἐργατῶν. Ἐπιβαρύνεται ἐπομένως, κατὰ τὸν μῆνα αὐτόν, ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» μὲ τὰς σχετικὰς δαπάνας κατὰ 150 οἰο καὶ κατ' ἀνάγκην θὰ παρακληθῶν οἱ ἀναγνώσται τῆς νὰ συμμετάσχουν εἰς τὴν σοβαρὰν αὐτὴν ἐπιβάρυνσιν.

Ἡ τιμὴ τοῦ τεύχους ὁρ. ζεταὶ εἰς δρ. 8.000, ἐνῷ κανονικῶς θὰ ἔπρεπε νὰ ὁρισθῇ εἰς τὸ διπλάσιον τῆς ἐπίσημου ἐλαχίστης τιμῆς. Ἡ συνδρομὴ διὰ τὰς ἐπαρχίας ὁρίσθη εἰς δρ. 50.000 τὸ τρίμηνον.

Ἄλλ' εἶπομεν: Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» δὲν διαχειρίζεται τὰ καθ' ἑαυτὴν ὡς «ἐπιχειρήσις».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγούμενης σελίδος)

σίας. Ἀντικείμενα εἰς τοὺς ἐργατικούς νόμους ῥητὰι συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας: Αἱ ἐπιτροπαὶ διαίτησις εἶναι συλλογικὰ διοικητικὰ ὄργανα.—Δικαίωμα τροποποιήσεως ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ρήτρα συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀντικείμενη εἰς ἐργατικούς νόμους ἄκυρος.—Ρήτρα περὶ ἀναθέσεως λύσεως διαφορᾶς εἰς Ἐπιτροπὴν ἔγκυρος καὶ συνταγματική, ὑπὸ Γ. Σπυροπούλου, Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας (Συμβουλίου Ἐπικρατείας 370]43) Σελ. 758

σιν, ὑπὸ Γ. Διοικητοπούλου, Εἰρηνοδίκου (Εἰρην. Ἀθηνῶν 1874]1943) Σελ. 762

— Προσωρινὴ ἐπιδέκασις ἐναντὶ ἀπαιτήσεων μισθοῦ. Ἀρμοδιότης Προέδρου ἡ Εἰρηνοδίκου: Ἐπιτρεπτόν προσωρινῆς ἐπιδέκασις καὶ διὰ δευτέρως αἰτήσεως.—Αὐτοτελὴς ἐνοχὴ ἐκάστη παροχή, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀπαιτήσεως ἐκ μισθῶν καταβαλλομένων μηνιαίως, ὑπὸ Α. Τούση, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 12513]1943) Σελ. 763

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

— Περὶ τροποποιήσεως νόμου 765]1943, 967]1943 Νόμος Σελ. 764

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

— Περὶ καταβολῆς κατὰ μῆνα Δεκέμβριον 1943 ἀποδοχῶν ὡς δώρου εἰς ὑπαλλήλικόν, ὑπηρετικόν καὶ ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν, 42400]1943 Σελ. 764

— Περὶ ἀνακλήσεως ἀποφάσεων περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. τῶν ταξιθετῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων, 4:060]43 καὶ 42190]43. Σελ. 765

— Περὶ ἐρμηνείας τῶν ἐκάστοτε ἀποφάσεων χορηγήσεως ἐπιδομάτων ἀκριβείας τοῦ βίου εἰς τὸ προσωπικόν τῶν Ἡλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων 39408]1943 Σελ. 765

— Περὶ διευκρινίσεως τῆς παραγρ. 6 ὑπ' ἀριθ. 23200/1944 ἀποφάσεως, 252732/1943 Σελ. 766

— Περὶ καθορισμοῦ ἀντιμισθίας τῶν εἰς τὰ ἰδιωτικὰ σχολεῖα στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1943, 53704]1943 Σελ. 766

— Περὶ ἀμοιβῶν προσωπικοῦ θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ βαριετέ, 41671]1943. Σελ. 766

— Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1943 ἀποδοχῶν κλπ. τῶν σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπαλλήλων Ε.Η.Σ. καὶ Η.Ε.Μ., 56342]1943. Σελ. 766

— Περὶ καταβολῆς ἀποδοχῶν ὡς δώρου εἰς τραπέζιτικούς, 287467]1943 Σελ. 767

Κ. Α. Π.

ΔΙΑΦΟΡΑ

— Ἀνακεφαλαίωσις τῶν ποσῶν ἀντιτίμου συσσιτίου μισθωτῶν κατὰ γδ. 2019]1942 Σελ. 768

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

— Διακριτικὰ γνῶρίσματα ὑπαλληλικῆς ιδιότητος μισθωτοῦ: Καταβολὴ συνθέτων σωματικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων: Παροχὴ ἐργασίας ἐπιβλέψεως ὁμαλῆς λειτουργίας ἡλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων ὑπαλληλική.—Εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ ὑπαλλήλου ἐνυπάρχει ἀναγκαιὸς καὶ καταβολὴ σωματικῶν δυνάμεων.—Λήψις ὑπ' ὄψει ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ τῶν διδασμάτων τῆς κοινῆς πειρας, ὑπὸ Ν. Μακρυνάου, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 187]1943) καὶ ὑπὸ Θ. Σταυροπούλου, Προέδρου Πρωτοδικῶν (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 27738]1943) Σελ. 760

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

— Διαδικασία νόμου Γ304' πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν. Χαρακτὴρ τῆς διαδικασίας καὶ ἀρμοδιότης τοῦ εἰρηνοδικείου μετὰ τὸν νόμον 765]1943: Ἐκδίκασις τῶν μὴ ὑπερβαίνουσιν τὰς 500.000 δραχμῶν ἀξιώσεων τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀμείσεως ἢ ἐμμέσεως ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικείου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ304'.—Διαδικασία ὑποχρεωτική, ἐφ' ὅσον ὀφορᾷ τὸ δημόσιον συμφέρον, ὑπὸ Γ. Γεωργακοπούλου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 6513]1943) Σελ. 761

— Ἐκτασις ἀρμοδιότητος Εἰρηνοδικείου κατὰ διαδικασίαν νόμου Γ304' μετὰ τὸν νόμον 765]1943: Θεωρεῖται ὡς ἀρμόδιον τὸ Εἰρηνοδικεῖον καὶ τοῦ τόπου τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας.—Ἐπιτρεπτικαὶ καὶ ὄχι ὑποχρεωτικαὶ αἱ ἐγγράφοι προτάσεις.—Περιορισμὸς τῶν 500.000 δραχμῶν ἀναφέρεται εἰς ἐκάστην κεχωρισμένως αὐτοτελὴ ἀξίω-

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β' ΕΤΟΣ 3ον ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 55

ΑΘΗΝΑΙ 15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1943

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ

Μετά τον πρόσφατον νόμον 967/1943

Ὁ ὑπ' ἀριθ. 967/1943 πρόσφατος νόμος «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. δ. 765/1943» (διατ. ν. δ. 765 καὶ ὄχι νόμου 765:), ποὺ δημοσιεύεται εἰς ἄλλας στήλας τοῦ παρόντος τεύχους, εἶναι σημαντικὸς καὶ ἀγεί εἰς ἀναλόγου σημασίας ἀποτελέσματα.

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι πρὸ τοῦ νόμου 765 δὲν περιορίζετο ὁ μισθωτὸς ὑπὸ προθεσμίας διὰ τὴν ἀσκησιν τῶν ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 δικαιωμάτων του καὶ μόνον αἱ περὶ παραγραφῆς τῶν μισθῶν κείμεναι διατάξεις τοῦ νόμου ΓΥΔΓ' Ἰσχυον, διὰ ν' ἀποσβέσωσι τυχὸν τὸ δικαίωμά του, ποὺ ἐπροστατεύετο μάλιστα, εἰς μεγαλυτέραν ἑκτασιν, καὶ ἀπὸ τὸ ἰσχύον δικαιοσάσιον.

Προσφάτως ὁ νόμος 765/1943 εἰσήγαγε τὴν τρίμηνον ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, δι' ὅσους ἀπολύονται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, προθεσμίαν καὶ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἐν λόγῳ νόμου (13 Ὀκτωβρίου 1943) δι' ὅσους ἀπελύθησαν μέχρι τῆς δημοσιεύσεώς του.

Ἡ εἰσαγωγή τῆς ἀποκλειστικῆς αὐτῆς προθεσμίας ὑπῆρξεν, ὡς ἐσημειώσαμεν καὶ εἰς προηγούμενον σημειώμα μας ('Επιθ. Ἐργ. Δικ. τεύχος 51, σελ. 611), μία ἀπὸ τὰς ἐπιτυχίας τοῦ νόμου, δι' ὅσους λόγους ἀνεπτύξαμεν αὐτόθι, πρὸς τὸ ἀληθινὸν συμφέρον ἀμφοτέρων τῶν ἐνδιαφερομένων, τοῦ μισθωτοῦ καὶ τοῦ ἐργοδότη.

Ἐνῷ ὁμως τὸ πρᾶγμα ἔβαινεν ἤδη ὁμαλῶς, ὁ νέος νόμος 967/1943 παρεισάγει διὰ τοὺς μέχρι τοῦ νόμου αὐτοῦ ἀπολυθέντας μίαν σημαντικὴν τροποποίησιν, προθεσμίαν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῆς μισθοδοσίας. Νομίζομεν ὁμως, ἀφοῦ εἰτέθη ἡ ἀρχὴ τῆς προθεσμίας ἀσκήσεως τῶν ἐκ τοῦ νομοθ. διατάγματος 424 δικαιωμάτων, ὅτι ἡ προθεσμία εἶναι μικρά. Εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ἰσχύον πρότερον δικονομικὸν καθεστὼς τῆς προστασίας τῶν μισθωτῶν ἦτο, ὡς οἱ πάντες γνωρίζουν, εἴσον ἀκοτάληλον νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν μισθωτὸν καὶ μόνον διὰ τοῦ νόμου 765/1943 ἐπῆλθε μία σημαντικώτατη βελτίωσις τῶν πραγμάτων, ὅταν ὁ μισθωτὸς τότε ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ἐμπλακῇ εἰς μακροὺς καὶ ὀδυνηροὺς διὰ τὴν οἰκονομικὴν του κατάστασιν δικαστικοὺς ἀγῶνας, δὲν ἦτο φυσικὰ εὐλόγον νὰ ἐπιδιώξῃ τὰ ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 δικαιώματά του ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῶν τριῶν μηνῶν, ποὺ εἰσάγει ἡδη ὁ νόμος 967/1943. Ἡ τρίμηνος ἀποκλειστικὴ προθεσμία δικαιολογεῖται πλήρως κατόπιν τῆς διὰ τοῦ νόμου 765/1943 δικονομικῆς μεταρρυθμίσεως, μετὰ τὴν ὁποίαν δὲν πρέπει πράγματι—καὶ κατὰ τὴν εἰσηγητικὴν ἐκθεσιν τοῦ νόμου 765/1943—νὰ τελεῖ ἐπὶ μικρὸν χρόνον ἢ παρὰ τοῦ ἐργαίου γενομένη ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῆς ἀκυρώσεως δι' ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου.

Περαιτέρω ὁμως προκύπτει ἐν κανόνι: Ὁ νόμος 967/1943 ἐξαιρεῖ τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τῶν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῆς μισθοδοσίας τὰς περιπτώσεις τῶν ἀπολυθέντων διὰ κοινοποιήσεως εἰς αὐτοὺς παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν τῶν ἐγγράφου καταγγελίας. Ἀλλὰ δι' αὐτοὺς παρελείφθη νὰ ὀρισθῇ προθεσμία. Εἶναι ἐπομένως ζήτημα ἐρμηνείας τοῦ νόμου, ἐνῷ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι εἰς τὸ σημεῖον τούτου σαφές.

Καὶ ταῦτα ἀνεξαρτήτως τῆς τεχνικῆς διατυπώσεως τοῦ οἰκονομικοῦ νόμου, ποὺ δὲν εἶναι ἀσφαλὲς ἄσπορος, ὅταν ὁμιλεῖ περὶ «ἀπολυθέντων... συναπείξ διακοπῆς τῆς μισθοδοσίας τῶν λόγῳ... ἐγγράφου παραιτήσεως...».

Ἡ προσωρινὴ διατροφή τοῦ μισθωτοῦ

Τὸ ζήτημα ἂν ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν ἤμπορῇ νὰ ἐπιδίκαση εἰς τὸν μισθωτὸν ἔναντι τῆς ἀπαιτήσεώς του ἐκ μισθῶν κλπ. ποσὸν ἀνώτερον τῶν 50.000 δραχμῶν καὶ ἤδη μετὰ τὸν νόμον 853/1943 τοῦ ἐνὸς ἑκατομυρίου, ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀντικείμενον διαστάσεως γνωμῶν θεωρίας καὶ πράξεως.

Ὅσον καὶ ἂν ἡ διὰ τοῦ νόμου 765/1943 γενομένη δικονομικὴ μεταρρυθμισὶς ἐβελτίωσεν εἰς μεγάλον σημεῖον τὰ πράγματα, μὲ τὴν εὐρυσιν τοῦ ποσοῦ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΩΟΔ', ἡ προσωρινὴ ἐπιδίκασις ὑπὸ τοῦ Προέδρου, λόγῳ τῆς ταχύτητος τοῦ μέτρου, δὲν παύει νὰ εἶναι ἐνδιαφέρονσα.

Θὰ ἔπρεπε λοιπὸν ὁ νόμος 853/1943 νὰ ἔλκε τὸ ἀμφισβητούμενον αὐτὸ ζήτημα, ὥστε νὰ λείψῃ ἡ ἀνωμαλία.

Ὁ δεῦτερος τόμος μας

Τὸ παρὸν τεύχος τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» εἶναι τὸ τελευταῖον τοῦ ἔτους, ποὺ ἐντὸς ὀλίγου κλείνει. Συμπληρώνεται μὲ αὐτὸ ὁ Β' τόμος τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου», μὲ τὸ πλήρες ἱκανοποίησεως συναισθημὰ της, οἱ βοηθοὶ μὲν ἀπὸ εὐρὺν κύκλον ἐκλεκτῶν συνεργατῶν, μὲ τὴν ἀξίαν τῆς εὐγνωμοσύνης μας παρακολούθησιν καὶ ὑποστήριξιν τοῦ ἔργου της, ἐκ μέρους ὄλων τῶν ἐνδιαφερομένων, ἐπέτυχε, εἰς τὸ μέσον τόσων ἀνωμάλων περιστάσεων, νὰ πραγματοποιήσῃ καὶ κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ τοὺς σκοποὺς της.

ΑΡΘΡΑ. ΜΕΛΕΤΑΙ. ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

Η ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΘΡΩΝ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΙΣ ΑΥΤΗΣΥπό του κ. ΧΡ. Ν. ΑΓΑΛΛΟΠΟΥΛΟΥ, Γενικού
Διευθυντού Ίδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Ι. Είς την μελέτην μου «περί της μονομερούς μεταβολής των θρων της συμβάσεως της εργασίας» (Άρχ. Ιδιωτ. Δικ. τ. Θ' 1942), σελ. 142-169) είχαν δεχθῇ, ὅτι δὲν ὑφίσταται μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν θρων τῆς συμβάσεως εργασίας, θεωρουμένη ὡς καταγγελία τῆς συμβάσεως καὶ συνεπαγομένη τὰς συνεπείας τοῦ νόμου (ἄρθρον 7 τοῦ ν. 2112 τοῦ 1920), ὅταν ἡ σύμβασις εργασίας παρέχῃ δικαίωμα διὰ τὴν τοιαύτην βλαπτικὴν διὰ τὸν μισθωτὸν μεταβολὴν καὶ ἀνέφερον ὠρισμένα παραδείγματα (*, *).

Πρὸς τὴν γνώμην ταύτην διαφωνεῖ βασικῶς ὁ κ. Α. Χατζηδάκης εἰς τὴν λίαν ἐμπεριστατωμένην μελέτην του «περί περικοπῆς οἰκιοθε-

λῶς χορηγηθέντος πολεμικοῦ ἐπιδόματος» (Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τ. 2, σελ. 516 ἐπ.). Μὴ ἐπιδόκιμάζων τὰς διὰ τινων ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (*) δοθείσας αἰτιολογίας διὰ τὸ μὴ ἐπιτρεπτόν τῆς περικοπῆς οἰκιοθελῶς χορηγηθέντος πολεμικοῦ ἐπιδόματος, καίτοι ρητῶς ἐπεφύλαξεν ὁ ἐργοδότης εἰς ἑαυτὸν «τὸ δικαίωμα τῆς διακοπῆς ἢ περικοπῆς τοῦ ἐπιδόματος, ἀνὰ πάσαν στιγμὴν, χωρὶς τοῦτο νὰ δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς μονομερὴς μεταβολή», προσπαθεῖ νὰ θεμελιώσῃ τὴν δοθείσαν ὁρθὴν λύσιν ἐπὶ ἄλλης βάσεως (*).

Κατ' αὐτὸν ἡ διὰ τῆς συμβάσεως εργασίας ἀναγνώρισις δικαιώματος μεταβολῆς τῶν θρων αὐτῆς εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς σα-

(1) Τὸ ζήτημα ἔχει ἰδιαιτέραν πρακτικὴν σημασίαν διὰ τοὺς παλαιοὺς πολεμιστάς του ὑπαγομένους εἰς τὸν ἀ. ν. 244 τοῦ 1936 «Περὶ προστασίας ἐφ' ἑθρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀ. ν. 771 τοῦ 1937, διότι ἐκεῖ ἔαν δεχθῶμεν, ὅτι δὲν εἶναι ἔγκυρος ἡ συμφωνία περὶ μεταβολῆς, ὅα πρόκειται περὶ μονομεροῦς μεταβολῆς ἐξομοιουμένης μετὰ καταγγελίαν καὶ ἥτις δέον νὰ γίνῃ μόνον κατὰ τὰς διατυπώσεις τοῦ νόμου, δηλ. μετ' ἡτιολογημένην ἀπόφασιν εἰδικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐφ' ὅσον συντρέχει εἰς ἕκ τῶν ἐν τῷ νόμῳ ἀναφερομένων λόγων. Ὁμοίως καὶ διὰ τοὺς ὑπαγομένους εἰς τὸ ν. δ. 424 τοῦ 1941. Διὰ τὰς συμβάσεις τὰς διεπομένους ὑπὸ τοῦ νόμου 2112, τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀπλούστερον, διότι διὰ τὴν καταγγελίαν δὲν ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρως εἰς διατυπώσεις, πέραν τῆς τηρήσεως τῆς προθεσμίας τῆς καταγγελίας καὶ ἐν περιπτώσει μὴ τηρήσεως ταύτης ὑφίσταται ὑποχρέωσις εἰς καταβολὴν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένης ἀποζημιώσεως.

(2) Συνεπῆς πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἀρχὴν δέχομαι ἐν σελ. 168 τῆς ἀνωτέρω μελέτης, ὅτι ἡ προστασία τοῦ νόμου δὲν φθάνει μέχρις ἐξασφαλίσεως ἀμεταβλήτων τῶν θρων τῆς συμβάσεως, ἐάν ἀπυδεχέται τὴν μεταβολὴν ὁ μισθωτὸς, καθ' ὅσον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ὑφίσταται ἔδαφος ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθρου 7. Ἡ διατύπωσις αὕτη δὲν εὐρίσκεται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἐν σελ. 147 ἀναφερόμενα, ἐνθα λέγεται, ὅτι οἰσινδῆποτε μορφὴν καὶ ἂν δεχθῶμεν ἡ μεταβολὴ ἐνεργεῖ ὡς γνησίᾳ καταγγελία καὶ παράγει πάντα τὰ ἐννομα αὐτῆς ἀποτελέσματα. Καὶ τοῦτο διότι ἡ διαπίστωσις αὕτη συνδέεται πρὸς τὰ ἀμέσως ἀνωτέρω ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι ἐκτιθέμενα, ἐνθα λέγεται ὅτι ἡ μεταβολὴ δύναται νὰ ἔχῃ τὴν μορφήν καταγγελίας ὑπὸ ἐξουσιαστικὴν αἰρῶσιν, διὰ τὴν περιπτώσιν δηλαδὴ καθ' ἣν δὲν συγκατατίθεται ὁ μισθωτὸς εἰς τὴν ἐπιδικωμένην ἀλλαγὴν κανόνων τῆς ἐννόμου σχέσεως εἴτε εἶναι καταγγελία ἄνευ αἰρέσεως, δύναται δμως ν' ἀνακληθῇ δι' ἀμοιβαίας συμφωνίας κλπ. Μόνον ἡ οὕτω γενομένη μεταβολὴ συνεπρέπει τὰς συνεπείας τῆς καταγγελίας εἴτε δολικῶς εἴτε μερικῶς κατὰ τὴν παρ' ἐμοῦ εἰσαγομένην διάκρισιν. Ἡ ὅλη νομικὴ δια-

σκευὴ ἡ στηριζομένη εἰς τὴν ἀντίληψιν, ὅτι διὰ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ μισθωτοῦ οἰρεται ἡ μονομέρεια, διευκρινίζεται πλήρως εὐθὺς ἀμέσως ἐν τῇ ἐπομένῃ σελίδι, ἐνθα ἐξετάζονται λεπτομερέστερον αἱ προϋποθέσεις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ νόμου 2112.

(3) Ἡ ἀπόφασις Πρωτ. Ἀθηνῶν 1903/43 Ε.Ε.Δ. τ. β', σελ. 213 ἐδέχθη, ὅτι δικαιούται μὲν ὁ ἐργοδότης εἰς περικοπὴν τοῦ ἐπιδόματος, ἐάν συμβατικῶς ἔχει ἐπιφυλάξει εἰς ἑαυτὸν τοιοῦτον δικαίωμα, πλὴν ὅμως δὲν δύναται αὕτη νὰ εἶναι μερικὴ, διότι οὕτω προσβάλλει δικαίωμα. Ἐτι περαιτέρω ἐτροχόωσεν ἡ ἀπόφ. Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 541/42 Ε.Ε.Δ. α' σελ. 914, ἐπ., δεχομένη ἐπίσης τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη, πρὸς περικοπὴν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο ὑφίσταται περιορισμὸν ἐκ τῶν περὶ καταχρήσεων τοῦ δικαιώματος διατάξεων. Τοιαύτην κατάχρησιν ἐδέχθη ἐνταῦθα ὑφισταμένην, λόγῳ τῆς διὰ τῆς περικοπῆς τοῦ πολ. ἐπιδόματος ἐπελθούσης διαταράξεως τῆς ἰσαξιοτήτος τῶν παροχῶν.

(4) Γὴν ἀπόφ. Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 541/42 ἐπικρίνει διὰ τὴν αἰτιολογίαν τῆς διαταραχῆς τῆς ἰσαξιοτήτος καὶ ὁ Γ. Μαυροῦς ἐν Ἐργ. Δικ. τ. Β', μέρος II, σελ. 31 ἐπ., διότι ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης συμμορφοῦται πρὸς τὰ ἐλάχιστα ὅρια αὐξήσεων καὶ ἐν γένει παροχῶν πρὸς τοὺς μισθωτοὺς, δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ δικαστικῶς εἰς ὑπέρβασιν, βάσει τῶν ἀνυπάρχοντων δογμάτων ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἰσαξιοτήτος τῶν παροχῶν ἢ οἰουδῆποτε ἄλλου. Πλὴν ὅμως κατ' αὐτὸν ἡ καταγγελία μετὰ μόνων συμβάσεων, ἐφ' ὅσον δὲν συντρέχουν πρὸς τοῦτο ο. π. α. υ. δ. α. ι. ο. λ. ο. γ. ο. ι., εἶναι ἀδικαιολόγητος μεταβολὴ τῶν θρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως. Ἡ ἄνευ εὐλόγου αἰτίας δημιουργία διὰ τινὰ ἢ τινὰς μισθωτοὺς εἰδικῶς δυσμενοῦς καθεστῶτος, ὡς γίνεται διὰ τῆς διακοπῆς ἢ ἐλαττώσεως τοῦ χορηγουμένου ἢ δι' ἐκτάκτου ἐπιδόματος ἢ καὶ διὰ τῆς μὴ χορηγήσεως εἰς τινὰς τοῦ εἰς πάντας τὸ πρῶτον ἤδη χορηγουμένου τοιοῦτου, συνιστᾷ ἀναντιρρήτως μονομερὴς μεταβολὴν τῶν θρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως.

Καίτοι ἀναφέρει ὁρθῶς ὠρισμένως περιπτώσεις τῆς ἐκ σπουδαίων λόγων μεταβολῆς τῶν συνθηκῶν,

φείς καὶ ρητὰς διατάξεις ἀναγκαστικοῦ δικαίου, δηλ. εἰς τὸν διὰ τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ νόμου 2112 εἰσαγόμενον κανόνα. Συμφώνως πρὸς τὴν γνώμην ταύτην οἱ ὅροι τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἄπαξ καθορισθέντες δὲν δύναται, χωρὶς νὰ ἐπέλθουν αἱ ἐκ τοῦ νόμου κυρώσεις, νὰ μεταβληθοῦν ἐπὶ τὰ χεῖρω διὰ τὸν μισθωτόν, ἔστι καὶ ἂν παρέχεται τοιοῦτον δικαίωμα διὰ τῆς συμβάσεως, διότι τοῦτο ἀντιβαίνει εἰς κανόνα ἀναγκαστικοῦ δικαίου Νομίζω, ὅτι ἡ γνώμη αὕτη, οὕτως ἀπολύτως διατυπωμένη, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὀρθή. Εἶναι ἀληθές, ὅτι διὰ πολλῶν διατάξεων ἔχει κατοχυρωθῇ—καὶ ὀρθῶς—ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐπὶ τὰ χεῖρω μεταβολῆς τῶν ὄρων ἐργασίας, εἴτε ἀμέσως ἐκ τοῦ νόμου διὰ διατάξεων ἀναγκαστικοῦ δικαίου εἴτε ἐμμέσως διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὡς πρὸς τὸ δι' αὐτῶν ὀριζόμενον ἐλάχιστον ὅριον προστασίας.

Πέραν ὅμως τούτου οὐδαμῶς δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι καθιερώθη τὸ ἀμετάβλητον τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐνδεχόμενη συμφωνία τῶν ἐνδιαφερομένων—ἀρχικῇ ἢ ἐπιγενόμενη—περὶ μεταβολῆς εἶναι ἄκυρος. Ἡ ἐπικαλούμενη διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ν. 2112 ὁμιλεῖ ἀπλῶς «περὶ μονομεροῦς μεταβολῆς τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας βλαπτούσης τὸν ὑπάλληλον». Ὡς καὶ ἡ λέξις δεικνύει πρέπει νὰ πρόκειται περὶ μεταβολῆς *μονομεροῦς*, ἐκ μέρους δηλαδὴ μόνον τοῦ ἐργοδότη καὶ οὐχὶ συμβατικῆς, καθόσον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς γενικῆς συμβατικῆς ἐλευθερίας ἀναγνωρίζεται καὶ ἡ ἐλευθερία πρὸς τοιαύτην μεταβολήν, εἴτε διὰ ρητῆς ἐπιφυλάξεως κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως, εἴτε καὶ μετὰ ταῦτα, ἐντὸς τῶν ἐπιτρεπομένων ἐννοεῖται ὁρίων συμβατικῆς ἐλευθερίας, τὰ ὅποια ὡς εἰπωμεν, ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας εἶναι ἀρκετὰ περιωρισμένα. Ὁ νόμος ἀπαγορεύει τὴν μονομερῆ μεταβολήν, ἐκείνην δηλ. ἡ ὁποία γίνεται ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ μισθωτοῦ, οὐδαμῶς ὅμως σημαίνει τοῦτο, ὅτι δὲν δύναται νὰ δοθῇ τοιαύτη συγκατάθεσις.

Πῶς ὅμως καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους δύναται νὰ δοθῇ ἡ συγκατάθεσις αὕτη εἶναι ζήτημα καθοριζόμενον οὐχὶ ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 7, ἀλλ' ὑπ' ἄλλων διατάξεων. Τὸ ἀρθρον 7 καθορίζει ἀπλῶς τὰς συνεπείας τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς. Ἡ ἀπόδοσις εὐρύτερου περιεχομένου εἰς τὴν διάταξιν ταύτην ἀποτελεῖ ἀδικαιολόγητον ἐπέκτασιν αὐτῆς, μὴ ἐπιτρεπομένην ἐκ τοῦ γράμματος αὐτῆς. Ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 7 εἶναι ἀναμφισβητήτως ἀναγκαστικοῦ δικαίου· ἐρωτᾷται ὅμως ποῖος εἶναι ὁ ἐξ αὐτῆς προκύπτων ἀναγκαστικὸς κανὼν. Νομίζω, ὅτι συνάγεται μόνον ὁ κανὼν, ὅτι δὲν δύναται νὰ συμφωνηθῇ, ὅτι ἡ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ δὲν ἀποτελεῖ καταγγελίαν. Μία γενικὴ ρήτρα, ἥτις θὰ παρεῖχεν εὐρὴν ἡ ἀπεριόριστον δικαίωμα μονομεροῦς μεταβολῆς, ἄνευ εἰδικωτέρου καθορισμοῦ

τῶν δυναμένων νὰ ἐπέλθωσι μεταβολῶν, θὰ προσέκρουε πράγματι εἰς τὸν ἀναγκαστικὸν κανόνα τοῦ ἀρθροῦ 7 καὶ θὰ ἦτο ἄκυρος καὶ ὀρθῶς, διότι διὰ μιᾶς τοιαύτης γενικῆς ρήτρας θὰ ἦτο δυνατόν νὰ μεταβάλλεται ἐκ τῶν ὑστέρων αὐθαιρέτως ἡ ἀναλογία μεταξὺ τῶν ἀμοιβῶν παροχῶν (3) τοῦτο ὅμως δὲν συμβαίνει, ὅταν πρόκειται περὶ συμφωνίας περὶ ἐνδεχόμενης μεταβολῆς ὠρισμένης ἐκτάσεως, τὴν ὁποίαν γνωρίζει ὁ μισθωτὸς καὶ εἰς τὴν ὁποίαν συγκατατίθεται. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ σύγχρονος κατεύθυνσις τείνει πρὸς μείζονα κατοχύρωσιν τῆς θέσεως τοῦ μισθωτοῦ νὰ καθορίζῃ σταθεροῦς καὶ ἀμεταβλήτους τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ δὲν εὐρισκόμεθα πιθανῶς μακρὰν τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν σχέσις τῆς ἐργασίας δὲν θὰ θεμελιόυται πλέον διὰ συμβάσεως τοῦ παλαιοῦ γνωστοῦ τύπου τῆς προϋποθετοῦσης τὴν αὐτονομίαν τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως.

Ἡδὴ ἡ προϊοῦσα δημοσιοποίησις τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἡ ἐπέκτασις τοῦ θεσμοῦ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων μὲ τὸ ἐλάχιστον ὅριον προστασίας, ἡ ἀναγνώρισις συμβατικῶν συνεπειῶν εἰς σχέσεις, αἵτινες δὲν στηρίζονται εἰς ἔγκυρον σύμβασιν κλπ. ἀποτελοῦν σημαντικώτατα βήματα, πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην, καθ' ἣν ἡ σχέσις ἐργασίας θὰ διέπεται πλέον ἀποκλειστικῶς ἐξ ἐπιτακτικῶν κανόνων, ἄνευ οὐδενὸς περιθωρίου πρὸς ἐπέμβασιν τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως. Μέχρις ὅτου ὅμως ἐπέλθῃ τοῦτο, θὰ διέπεται ὑπὸ τῶν κανόνων τῆς συμβατικῆς ἐλευθερίας καὶ ἡ σύμβασις ἐργασίας (4).

Εἰς μίαν ἀπεριόριστον καὶ ἀδικαιολόγητον χρησιμοποίησιν τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως παρεχόμενης εὐχερείας εἰς τὸν ἐργοδότην νὰ μεταβάλλῃ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως δυνάμεθα νὰ θέσωμεν περιορισμοὺς ὡς ἀνέφερον ἐν τῇ μελέτῃ μου (σελ. 151) διὰ καταλλήλου χειρισμοῦ τῶν διατάξεων περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαίωματος, πρᾶγμα, ὅπερ ἔπραξεν καὶ ἡ μία ἐκ τῶν ἀνωτέρω πρωτοδικειακῶν ἀποφάσεων, καίτοι, ἄνευ ἐπαρκοῦς λόγου, κατέφυγεν καὶ εἰς ἄλλας, οὐχὶ ἀναμφιβόλως κατασκευᾶς ὡς τὰς περὶ ἰσχυριότητος τῶν παροχῶν (ἐργασίας καὶ μισθοῦ). Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὰ κείμενα τοῦ παρ' ἡμῖν ἰσχύοντος ἀστικού δικαίου δὲν παρέχουν σαφεῖς καὶ ἀναμφιβόλους διατάξεις περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος. Πάντως, ἡ κρατοῦσα σήμερον παρ' ἡμῖν γενικὴ ἀντίληψις εἶναι ὑπὲρ τῆς σχετικότητος τῶν δικαιωμάτων καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως, μὲ ποικίλοντα ἐκάστοτε κριτήρια εἴτε ὑποκειμενικά, εἴτε ἀντικειμενικά ἀναλόγως τῆς συγκεκριμέ-

(3) Riva—Sanseverino ἐν Borsi-Bergolesi, Trattato di diritto del lavoro. τ. Α', (1939) σελ. 241.

(4) Περὶ τοῦ προβλήματος τούτου πρβλ. Κ. Τσάτσον, Ἡ σύμβασις ὡς κανὼν δικαίου, ἐν Ἐργ. Δικαίῳ Α', σελ. 301 θεωροῦντα τὴν ὑπαρξίν τῆς συμβάσεως ὡς οὐσιώδες στοιχεῖον ἐνὸς συστήματος ὀρθοῦ δικαίου, διότι αὕτη ἀποτελεῖ πηροφόρον τύπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐνσωματοῦται ἡ πρωτοβουλία τῆς προσωπικοῦς, τῆς ὁποίας οὕτως δὲν συνθλίβεται ἡ δημοσιονομικὴ πρόθεσις. Ταῦτα ἰσχύουν ἀσφαλῶς διὰ τὸ λοιπὸν ἰδιωτ. δίκαιον, ἐκτὸς ὅμως τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

δὲν ἐξηγεῖ σαφῶς ἐὰν διὰ νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ μεταβολὴ ὡς μονομερὴς πρέπει νὰ περιορίζεται μόνον εἰς μεμονωμένας συμβάσεις ἢ τὸ αὐτὸ δέον νὰ ἰσχύσῃ καὶ ὅταν πρόκειται περὶ τοῦ συνόλου τῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐνός. Χωρὶς νὰ τὸ λέγῃ σαφῶς, ἡ ὑπ' αὐτοῦ εἰθεμένη προϋπόθεσις τῆς μὴ ὑτάρξεως σπουδαίου λόγου συνιστᾷ καταχρησιν δικαιώματος, κρινομένην ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ «λειτουργικοῦ κριτηρίου».

νης περιπτώσεως (7). Ἐκ τῶν χωρίων τῶν πηγῶν δὲν συνάγεται ποῖον εἶναι τὸ κατὰ κανόνα κριτήριον καὶ ποῖον τὸ κατ' ἐξαιρέσιν. Συνεπῶς τὰ κριτήρια ἰσχύουν παραλλήλως καὶ πρέπει ἐκ τῶν παραλλήλων ἰσχυόντων κριτηρίων ν' ἀνεύρωμεν τὸ παρουσιάζον τὴν περισσότεραν ἀναλογίαν πρὸς τὴν ὑπὸ κρίσιν περίπτωσιν καὶ τὸ προσαρμοζόμενον καλύτερον πρὸς τὰς ἰδιαιτέρας αὐτῆς συνθήκας. Ἡ σύμβασις ἐργασίας, λόγῳ τῆς εἰδικῆς αὐτῆς φύσεως ὡς μία σχέσις ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης, εἰς τὴν ὁποῖαν ὑπάρχει ἡ ὑποχρέωσις προνοίας καὶ πίστεως ἐμφανίζει ἀσφαλῶς πολὺ ἐντονώτερα χαρακτηριστικά ἀπὸ τὴν ὑπὸ τοῦ Κέλσου ἐν ταῖς πηγαῖς μνημονευομένην εἰδικὴν περίπτωσιν τῆς χρησιμοποίησεως διδούσθαι διὰ ξένου ἀγροῦ, διὰ τὴν ὁποῖαν συνιστᾷ, ὅπως γίνεται *civiliter modo* (8). Συνεπῶς νομίζω, ὅτι δὲν δύναται τις εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας παρὰ νὰ δεχθῇ τὸ ἀντικειμενικὸν κριτήριον, δηλ. ἡ ἀσκῆσις τῶν δικαιωμάτων οὐχὶ μόνον δὲν πρέπει νὰ γίνεται ἐξ ἀπλῆς κακοβουλίας καὶ ἀνευ οὐδεμιᾶς προσωπικῆς ὠφελείας, ἀλλ' ἀντιθέτως *civiliter*, δηλ. συμφῶνως πρὸς τὸ «λειτουργικόν» κριτήριον καθ' ὃ ἡ ἀσκῆσις τοῦ δικαιώματος μεταπίπτει εἰς κατάχρησιν, ὡς αἰς αὕτη ἐκτρέπεται τῆς κοινωνικῆς αὐτοῦ λειτουργίας. Ἀσφαλῶς ὑπάρχει τοιαύτη ἐκτροπὴ οὐχὶ μόνον ὅταν ἡ ἀσκῆσις γίνεται ἐκ καθαρᾶς κακοβουλίας ἀνευ οὐδεμιᾶς προσωπικῆς ὠφελείας, ἀλλ' ἀκόμη καὶ ὡς αἰς ἡ ὠφέλεια, ἔνεκα τῆς ὁποίας ἀσκεῖ τὸ δικαίωμα εἶναι ἀθέμιτος, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἀποτελεῖ ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρησίων ἢ τῶν ἢ τοῦ σκοποῦ, δι' ὃν ἀπενεμήθη τὸ δικαίωμα καὶ δι' αὐτῆς ὑφίσταται ὁ ὀφειλῆς ἢ τὸ κοινωνικὸν σύνολον πληγῆμα. Ὅπερ δὲν ἀνέχεται τὸ δίκαιον καὶ ἡ ἠθική. Οὕτως ἀκριβῶς συνέβη καὶ εἰς τὰς κριθείσας διὰ τῶν πρωτοδικειακῶν ἀποφάσεων περιπτώσεις. Ὁ ἐργοδότης ἐν τῇ ἀσκῇ τῶν δικαιωμάτων του γενικῶς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρέπει νὰ ὁδηγῇται ὑπὸ τῆς σκέψεως, ὅτι διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐξυπηρετεῖται εἰς ἀνώτερος κοινωνικὸς σκοπὸς πολὺ πέραν τῶν διὰ τῶν συνήθων συμβάσεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἐξυπηρετουμένων σκοπῶν τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἀγαθῶν. Διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπηρεάζεται βαθέως ἡ προσωπικότης τοῦ ἀνθρώπου

ὅστις διὰ ταύτης ἐξασφαλίζει τὰ μέσα τῆς συντηρήσεως καὶ προόδου του (9).

Ἐπομένως χρειάζεται ἐξαιρετικὴ προσοχὴ καὶ περίσκεψις εἰς τὸν χειρισμὸν τῶν δικαιωμάτων του, διὰ νὰ μὴ ἐκφυλίζωνται ταῦτα ἐκ κατάχρησιν. Μία ἐνέργεια περικοπῆς τοῦ μισθοῦ, ἢ ἐπεφύλαξεν εἰς ἑαυτὸν ρητῶς ὁ ἐργοδότης, χωρὶς νὰ ἀποδεικνύεται, ὅτι συντρέχει ἄξιον προστασίας συμφέρον αὐτοῦ, μάλιστα δὲ ἀκουμένη ἐναντι μόνον ὀρισμένων ἢ ὀρισμένης κατηγορίας μισθωτῶν, χωρὶς νὰ ὑφίσταται ἰδιαίτερός τις λόγος δι' αὐτοῦς, ἀναμφισβητήτως συγκεντροῖ τὰ στοιχεῖα τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος καὶ ὡς τοιαύτη δὲν δύναται νὰ εὕρῃ ἔρεισμα εἰς τὴν σύμβασιν.

2. Ἐφ' ὅσον δέχομαι, ὅτι εἶναι δυνατὴ ἡ διὰ τῆς συμβάσεως ἐπιφύλαξις τοῦ δικαιώματος μεταβολῆς τῶν ὄρων, τὰ παραδείγματα, τὰ ὁποῖα ἀνέφερον, εἶναι χρέισμα καὶ δὲν ἀποτελοῦν ρητῶς προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ νόμου ἐξαιρέσεις ἢ δὲν ἀποτελοῦν κἂν μονομερῇ μεταβολὴν τῆς συμβάσεως.

Οὕτω τὸ δικαίωμα τῆς εἰς τὴν ἡμεδαπὴν μεταθέσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑποστηρίζει ὁ κ. Α. Χατζηδάκης, ὅτι παρέχεται ρητῶς ὑπὸ τοῦ νόμου, δηλ. ὁ νόμος ἀναγνωρίζει τὸ ἔγκυρον τῆς ἐκ τῶν προτέρων συμφωνίας περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς μεταθέσεως εἰς τὴν ἡμεδαπὴν. Τοῦτο ὁμῶς δὲν εἶναι ἀκριβές· ὁ νόμος ὁρίζει ἀπλῶς, ὅτι «ὡς μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ θεωρεῖται ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ μετάθεσις τοῦ ὑπαλλήλου εἰς γραφεῖον λειτουργοῦν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποδέχεται τὴν μετάθεσιν ὁ μετατιθέμενος ὑπάλληλος». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει, ὅτι ὅταν ὑπάρχῃ συγκατάθεσις αἵρεται ἡ μονομέρεια τῆς βλαπτικῆς μεταβολῆς καὶ δὲν ἐπέρχονται τὰ ἀποτελέσματα τῆς καταγγελίας.

Ἡ μνεία τῆς μεταθέσεως εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν ἐξαιρέσεως ἐκ τοῦ γενικοῦ κανόνος τοῦ πρώτου ἐδαφίου τοῦ ἀρθρ. 7, ὅτι δηλ. μόνον διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς μεταθέσεως ἐπιτρέπεται συμφωνία. Ἐκ τῆς ὅλης διατυπώσεως τοῦ νόμου προκύπτει, ὅτι σκοπὸς αὐτοῦ ἦτο νὰ χαρακτηρίσῃ μίαν περίπτωσιν, διὰ τὴν ὁποῖαν, ὡς συνάγεται ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς του ἐκθέσεως (10), εἶχον γεννηθῇ ἀμφιβολία καὶ σημειωθῇ καταστρατηγήσεις ἐν τῇ πράξει, ὅτι θεμελιοῦ *δπωδῆποτε* βλαπτικὴν διὰ τὸν μισθωτὸν μεταβολὴν καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἐν τῷ πρώτῳ ἐδαφίῳ τοῦ ἀρθρ. 7 γενικοῦ κανόνος περὶ τῶν συνεπειῶν τῆς μονομεροῦς μεταβολῆς νὰ προχωρήσῃ περαιτέρω καὶ νὰ ὁρῇ ὅτι αἴρονται αἱ συνέπειαι, δηλ. δὲν θεωρεῖται ὡς καταγγελία, ἐὰν ὑπάρχῃ συγκατάθεσις καὶ οὕτως ἑλλείπει ἡ μονομέρεια. Εἰδικώτερον μάλιστα ἐνταῦθα θὰ ἡδύνατό τις νὰ προσθέσῃ καὶ ἕνα ἄλλον σκοπὸν τῆς διατάξεως ταύτης, ὅτι ὁ νόμος δὲν ἠθέλησε ν' ἀρκεσθῇ εἰς τὴν γενικὴν ἐν τῇ συμβάσει ἢ τῷ κανονισμῷ μνείαν

(7) Γενικὴν ἐπισκόπησιν τοῦ ζητήματος ὁρᾷ ἐν Μαριδάκη, ἐν Αἰτιολ. ἐκθέσει Γεν. Ἀρχῶν Ἀστικῶν κώδικος, σελ. 120 ἐπ. Αἰτιεργοποῦλος. Ἡ κατάχρησις τῶν δικαιωμάτων ἐν τῷ συγχρόνῳ ἑλληνικῷ δικαίῳ ἐν Θ. Ν. σελ. 102 ἐπ.

(8) Π. 8, 1, 9 § 5. Περὶ τῆς γνησιότητος τοῦ χωρίου. Πρβλ. Kreller. Die Theorie des Missbrauchs der Rechte in der römischen Rechtslehre, 1937, σελ. 8 σημ. 10 καὶ τας ἐκεῖ παραπομπάς. Ὁ Αἰτιεργοποῦλος ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 103 δέχεται, ὅτι τὸ κριτήριον τοῦ *civiliter* ἐφαρμόζεται εἰς τὰ θέματα, τὰ ὁποῖα ἐμφανίζουν στενὴν ὁλωσδήποτε ἀναλογίαν πρὸς τὸ εἰδικῶς ρυθμιζόμενον εἰς τὴν ἐν λόγω διάταξιν. Ἡ Α. Π. 137/1934 Ἐφ. Ἑλλ. Ν. α', σελ. 209 ἐδέχθη, ὅτι ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ἐπιτρέπεται προσβολὴ ἰσολογισμοῦ, λόγῳ καταχρησεως δικαιώματος, ὅταν ἐνηργήθησαν ὑπέρμετροι ἀποβέσεις καὶ κρατήσεις ἀποθεματικῶν ὑπὸ ἐμπόρου πρὸς περιορισμὸν τῶν εἰς τὰ κέρδη ποσοστῶν τοῦ ὑπαλλήλου του.

(9) Kaskel-Dersch. Arbeitsrecht σελ. 137 ἐπομ. Κ. Σούρα. Αἱ ἀτομικαὶ καὶ κοινωνικαὶ ἀντιλήψεις ἐν τῷ ἀστικῷ δικαίῳ, σελ. 148 ἐπ.

(10) Αἰτιολ. ἐκθεσις τοῦ νόμου 4558 τῆς 26ης Ἀπριλίου 1930 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐν Ἀ. Ν. ὑ. π. α', Ἑλλ. Ἐργατ. Νομοθεσία, σελ. 654.

περί τῆς εὐχερείας εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν μεταθέσεως, ἀλλ' ἀπῆλθε εἰδικὴν ἐν ἐκάστη περιπτώσει συγκατάθεσιν τοῦ «μετατιθεμένου» ὑπαλλήλου. Καὶ ὁρθῶς, διότι τὸ δικαίωμα μεταθέσεως εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν δύναται νὰ εἶναι λίαν εὐρείας ἐκτάσεως καὶ νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς καταχρήσεις· πρὸς πρόληψιν τούτων ὁ νομοθέτης ἀπαιτεῖ εἰδικὴν ἐφ' ἐκάστη περιπτώσει συγκατάθεσιν.

Τὸ τεκμήριον ἐξ ἀντιδιαστολῆς, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ συναγάγῃ εἰς ἐκ τοῦ ἐδαφ. β', τοῦ ἀρθροῦ 7, εἶναι οὐχὶ τὸ ἐπιτρεπτόν τῶν συμφωνιών περὶ μεταθέσεως εἰς τὴν ἡμεδαπὴν, ἀλλὰ τὸ ὅτι ἡ μεταβολὴ εἰς τὴν ἡμεδαπὴν δὲν θεωρεῖται ἐν πάσῃ περιπτώσει βλαπτικὴ μεταβολή. Ἐν συμπεράσματι διὰ τοῦ ἐδαφίου τούτου δὲν ἀναγνωρίζεται τὸ ἔγκυρον τῶν συμφωνιών τῶν μεταθέσεων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, διότι τοῦτο ἐνυπάρχει ἐν τῇ γενικότητι τοῦ πρώτου ἐδαφίου, ἀλλ' ἀπλῶς χαρακτηρίζεται μία τοιοῦτη μετάθεσις ὡς ἐν πάσῃ περιπτώσει βλαπτικὴ.

Διὰ τὸ ἄλλο ὑπ' ἐμοῦ μνημονευόμενον παράδειγμα, τῆς διὰ συμβάσεως ἀναγνωρίσεως τοῦ δικαιώματος ἐπιβολῆς πειθαρχικῶν ποινῶν, θὰ ἡδύνατό τις νὰ παρατηρήσῃ τὰ ἀκόλουθα:

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐκ τοῦ νόμου ΔΛ', ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιβολὴ πειθαρχικῶν ποινῶν εἰς τοὺς ἐργάτας καὶ συνεπῶς δι' αὐτοὺς δὲν παρίσταται ἀνάγκη εἰδικῆς μνείας ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας. Προκειμένου ὅμως περὶ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου δέον νὰ προβλέπεται ἐκ τῆς συμβάσεως ἡ ἐπιβολὴ πειθαρχικῆς ποινῆς ἐντὸς ὁρισμένων ὁρίων. Ὁ κ. Α. Χατζηδάκης ἀμφισβητεῖ εἰς τὴν περίπτωσιν ἐπιβολῆς πειθαρχικῆς ποινῆς τὸν χαρακτήρα τῆς μεταβολῆς τῶν ὄρων, διότι πρόκειται περὶ συμβατικῆς ποινῆς λόγῳ μὴ ἐκπληρώσεως ἢ μὴ προσηκούσης ἐκπληρώσεως τῆς ἐνοχῆς τοῦ ἐργαζομένου, χωρὶς νὰ θίγωνται οἱ ὅροι τῆς συμβάσεως. Εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι πρόκειται περὶ συμβατικῆς ποινῆς, ἰδιορρυθμοῦ ὅμως φύσεως· καίτοι δὲν λείπουν καὶ μεμονωμένοι ἀντίθετοι γινώμαι (1).

(1) Οὕτω Oertmann, Deutsches Arbeitsvertragsrecht, σελ. 28 ἐπ. δὲν θεωρεῖ τὴν πειθαρχικὴν ποινὴν ὡς συμβατικὴν ποινὴν καὶ θεωρεῖ ὡς ἐντελῶς ἐσφαλμένην τὴν ἀντίθετον ἀντίληψιν, διότι διαφέρουν κατὰ τὸν σκοπὸν καὶ τὴν νομικὴν βάσιν. Κατὰ τὸν σκοπὸν διαφέρουν διότι ἡ συμβατικὴ ποινὴ χρησιμεύει πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ συμφέροντος τοῦ πιστωτοῦ. Ὁ πιστωτὴς ἐπιζητεῖ διὰ ταύτης νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐν ἐλάχιστον ποσὸν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς γενομένης αὐτῷ ζημίας. Ἀντιθέτως ἡ πειθαρχικὴ ποινὴ ἐπιδιώκει τὴν τήρησιν τῆς τάξεως καὶ τῆς πειθαρχίας ἐν τῇ ἐπιχειρήσει. Οὕτως ἐπιβάλλεται ἕνεκα ἀκαθαρσίας, βραδύτητας, προσβολῶν ἢ χειροδικιῶν ἐναντι τῶν συναδέλφων κλπ., γεγονότα ἡδη ἀπὸ τὰ ὁποῖα δὲν προέρχεται κατὰ κανόνα

Ἡ ἰδιορρυθμία συνίσταται ἐν τούτῳ, ὅτι ἐνῶ ἡ κοινὴ συμβατικὴ ποινὴ ὀρίζεται κατὰ ποσὸν ἀκριβῶς διὰ τῆς συμφωνίας καὶ καταπέπτει αὐτομάτως εὐθὺς ὡς πραγματοποιηθῶν αἱ ἀντικειμενικαὶ προϋποθέσεις, ἡ πειθαρχικὴ ποινὴ α) ὀρίζεται συνήθως κατ' ἀνώτατον ὅριον ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ κινηθῇ καὶ β) ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς διαθέσεως αὐτοῦ ἢ ἐπιβολῇ καὶ ἡ ἔκτασις αὐτῆς. Ταῦτα ἀποτελοῦν ἰδιορρυθμίας τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ὑφίσταται εὐρύ περιθώριον διακριτικῆς ἐξουσίας τοῦ ἐργοδότη, ἡ ὑπέρβασις τῶν ὄρων τῆς ὁποίας δύναται νὰ συστήσῃ κατάχρησιν δικαιώματος καὶ συνεπῶς μονομερὴ μεταβολὴν τῶν ὄρων. Τοιαύτη περίπτωσις δὲν δύναται νὰ ἐμφανισθῇ ἐπὶ τῆς καθαρᾶς συμβατικῆς ποινῆς.

Ἡ πειθαρχικὴ ποινὴ μεταβάλλει τοὺς ὄρους τῆς συμβάσεως οὐχὶ βεβαίως διαρκῶς, ἀλλὰ προσωρινῶς, καὶ διὰ τὴν ὑπαρξιν μονομεροῦς μεταβολῆς δὲν ἀπαιτεῖται διαρκῆς μεταβολὴ τῶν ὄρων· εἶναι ἀρκετὴ καὶ ἡ προσωρινὴ τοιαύτη.

Ὅταν εἰς μισθωτὸς τιμωρεῖται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη με πρόστιμον δρχ. γεντακοσίαν καὶ λαμβάνει εἰς τὸ τέλος τῆς μισθολογικῆς περιόδου διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν μισθὸν μειωμένον κατὰ τὸ ἐπιβληθὲν πρόστιμον, ὑφίσταται κατὰ τὴν περίδοον ταύτην χειροτέρευσιν τῶν ὄρων τῆς ἐργασίας του, τὴν ὁποίαν ὅμως, λόγῳ τῆς προϋπαρχούσης συμφωνίας, δὲν δύναται νὰ θεωρήσῃ ὡς καταγγελλίαν.

Ἐν συμπεράσματι δεχόμεθα, ὅτι εἶναι δυνατὴ ἡ διὰ συμφωνίας ἀναγνώρισις τοῦ δικαιώματος εἰς τὸν ἐργοδότην, ὅπως μεταβάλῃ ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον τοὺς ὄρους ἐργασίας, ἀρκεῖ τοῦτο νὰ ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου ἡ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ νὰ εἶναι σαφοὺς καὶ συγκεκριμένου περιεχομένου. Ἐπὶ πλεόν τοῦ δικαιώματος τούτου δέον νὰ γίνεται χρήσις, κατὰ τρόπον μὴ ἀποτελοῦντα κατάχρησιν δικαιώματος.

ΧΡ. Ν. ΑΓΑΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

οὐδεμία σταθμητὴ ζημία τοῦ ἐργοδότη, διὰφοροῦ εἶναι καὶ ἡ νομικὴ βάση, διότι ὅταν ὑφίσταται κανονισμὸς ἐργασίας, στηρίζεται ἐπὶ τούτου ἡ πειθαρχικὴ ποινὴ. Ἐπίσης ἡ ἐπιβολὴ τῆς ποινῆς εἶναι διάφορος· ἡ ἀξίωσις διὰ τὴν συμβατικὴν ποινὴν γεννᾶται διὰ τὸ συμπεφωνημένον ὕψος, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ γεγονότος τῆς μὴ ἐκπληρώσεως ἢ μὴ τῆς προσηκούσης τοιαύτης τῆς ἐνοχῆς. Ἀνάγκη ἰδιαιτέρας πράξεως καθοριστικῆς τοῦ πιστωτοῦ δὲν ὑφίσταται, ἐνῶ ἡ πειθαρχικὴ ποινὴ ἐπιβάλλεται διὰ μιᾶς μονομεροῦς πράξεως τοῦ ἐργοδότη, ὁ ὁποῖος καθορίζει τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος τῆς ποινῆς. Ἐπίσης διαφέρει ὁ τρόπος χρησιμοποίησεως τῶν προστίμων. Ἐνῶ ἡ συμβατικὴ ποινὴ περιέχεται εἰς τὸν πιστωτὴν, ἡ πειθαρχικὴ ποινὴ διατίθεται ὑπὲρ γενικωτέρων ἐργατικῶν σκοπῶν.

Η ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΒΑΣ. ΠΑΝΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Δικηγόρου

Ἡ μίσθωσις, κατ' ἐξοχὴν σύμβασιν στηριζομένη ἐν τῷ βυζαντινορωμαϊκῷ δικαίῳ εἰς τὴν αὐτονομίαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν μερῶν, ἐν τῷ συγχρόνῳ δικαίῳ ὑπέστη, διὰ διαδοχικῶν

μετασχηματισμῶν, τοιαύτην ἀλλοίωσιν, ὥστε δὲν θὰ παρεδοξολόγῃ τις, ἐὰν ἱσχυρίζετο ὅτι ἡ σήμερον ἐμφανιζομένη ἔννομος σχέσις, ἡ ὁποία ἐκ παραδόσεως εἰθισται νὰ λέγηται μίσθωσις, ἔχει μὲ τὴν ρωμαϊκὴν *conductio locatio*

μόνον συνάφειαν «ιστορικήν», ὡς καταγομένη μὲν ἐξ αὐτῆς, πλὴν ὅμως ἀποκτήσασα διαφορετικὸν ἀπὸ ταύτης περιεχόμενον.

Πράγματι, αἱ πλέον συνήθεις μορφαὶ τῆς συμβάσεως ταύτης, ἡ μίσθωσις ἀκινήτων καὶ ἡ μίσθωσις ὑπηρεσιῶν, ἡ μὲν πρώτη διὰ τοῦ ἐνοικιοστασίου, ἡ δὲ δευτέρα διὰ τῆς λεγομένης «ἐργατικῆς νομοθεσίας», ἐμφανίζονται ὡς νέοι θεσμοί, ἄγνωστοι εἰς τὸ Ρ. Δ.

Ὡς καὶ ἐσχάτως ὑπεστηρίξαμεν, ἡ μίσθωσις ἀκινήτων διὰ τοῦ ἐνοικιοστασίου ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τοῦ συγχρόνου Κράτους ὡς μέσον στοιχείου ὁργανώσεως, πρὸς τὸ παρόν, δημοσίας ὑπηρεσίας στεγαστικῆς τοῦ πλείστου μέρους τῶν διοικουμένων διὰ τῆς ἐπιτάξεως τῶν ἰδιωτικῶν ἀκινήτων, ἀνευ προσηκούσης ἀποζημιώσεως τοῦ ἐκ τῆς ἐπιτάξεως πληττομένου ἰδιώτου (1). Διὰ τῶν διαδοχικῶν ἐπομένων ἐνοικιοστασίων, τὰ ὁποῖα ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς προσωρινότητος παρατείνονται εἰς τὸ διηνεκές, δημοσιοποιεῖται κατὰ μέγα μέρος ἡ μίσθωσις, ἀποχωριζομένη ἐκ τῆς σφαίρας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἐάν ὅμως ἡ μίσθωσις ἀκινήτων μετὰ διασταγμοῦ καὶ ὑπὸ προσωρινὸν τύπον εἰσέρχεται εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ δημοσίου δικαίου, ἡ εἰς σύμβασιν ἐργασίας μεταβαπτιθεῖσα μίσθωσις ὑπηρεσιῶν βαίνει γοργῶ τῷ βήματι καὶ κατὰ τρόπον μονιμώτερον πρὸς δημοσιοποίησιν. Τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, ἐάν δὲν κατέστη εἰσέτι δημόσιον δίκαιον, πάντως ἀπεχωρίσθη τοῦ καθαρῶς ἰδιωτικοῦ δικαίου (2).

Ὁ βαθμὸς τῆς δημοσιοποιήσεως τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἐξηγήθη ἐκ τῆς στάσεως τοῦ Κράτους ἔναντι τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως. Τὴν ἀπολύτον ἐλευθερίαν τῶν μερῶν ἐν τῇ ἐργασιακῇ σχέσει, ἐμφανιζομένη ὡς ἀπλήρῃ ἀνταλλαγὴ ἐργασίας καὶ μισθοῦ, ἠκολούθησε κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα τὸ στάδιον τῆς κρατικῆς ἐπεμβάσεως, συνισταμένης κατ' ἀρχὴν εἰς λήψιν μέτρων προστατευτικῶν ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν, χωρὶς νὰ ἔχη αὕτη σκοπὸν τὴν ἀφαίρεσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ παιγνιδίου τοῦ νόμου τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως (3). Τὸ Κράτος κατὰ τὰ μετὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον ἔτη περιορίζετο εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς ἐργατικῆς τάξεως νὰ κατέχη τὴν θέσιν ἀπλοῦ οὐδετέρου θεατοῦ καὶ νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς ἐξομάλυνσιν τῶν ἐρίδων, χωρὶς μάλιστα νὰ καταδέχεται νὰ θέσῃ αὐτὸ τοῦτο τοὺς ρυθμιστικοὺς τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως κανόνας, ἀναγνωρίζον τοιαύτην νομοθετικὴν ἐξουσίαν εἰς τοὺς αὐτοδιοικουμένους ὁργανισμοὺς ἐργασίας καὶ κεφαλαίου, οἱ ὁποῖοι διευτύπων κανόνας δικαίου ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Κράτους, ἀποτελοῦντας τὸ ἀποκλινθὲν συλ-

λογικὸν ἐργατικὸν δίκαιον (kollektives Arbeitsrecht) (4).

Ἡ τοιαύτη ὅμως κρατικὴ ἐπέμβασις δὲν εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δημοσιοποίησιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως καὶ τὸν ἀποχωρισμὸν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Τὸ ἐργατικὸν δίκαιον εἰσῆλθεν εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ δημοσίου δικαίου τὰ τελευταῖα πρὸ τοῦ σημερινοῦ πολέμου ἔτη καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ, ἀφ' ἧς στιγμῆς αἱ δημιουργηθεῖσαι κοινωνικοοικονομικαὶ συνθήκαι μετετόπισαν πλείστους «κοινωνικοὺς σκοποὺς», ἐπιδιωκομένους ὑπὸ ὁμάδων ἀτόμων ἢ καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ Κράτους ὑπὸ μορφὴν κοινωνικῆς πολιτικῆς, εἰς τὴν περιοχὴν τῶν *ειδικῶν* κρατικῶν σκοπῶν. Καὶ ἂν ἔτι ἡ ἐργασία, ὡς συντελεστής τῆς παραγωγῆς, δὲν ἔφθασε μέχρι σημείου πλήρους κρατικοποιήσεως, ὑπὸ μορφὴν μονοπωλιακῆς παροχῆς ταύτης ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, ὅποτε τὸ ἐργατικὸν δίκαιον θὰ ἦτο καθαρῶς δημόσιον δίκαιον, πάντως ἐν τῇ παρουσίᾳ πολεμικῆς περιόδου αἱ συμβάσεις ἐργασίας ἐθεωρήθησαν παρὰ τοῦ Κράτους ὡς ὑπηρεσίαι δημοσίας ὠφελείας, ἡ ρύθμισις τῶν ὁποίων ἐθεωρήθη ὡς ὑποχρέωσις τοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς νομοθετικῆς καὶ ἰδίως διὰ τῆς διοικητικῆς ὁδοῦ προσδίδει εἰς τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν ἐντελῶς κανονιστικὸν χαρακτήρα, ὅστις ἀφαιρεῖ ταύτην κατὰ μέγα μέρος ἐκ τοῦ πεδίου τῆς ἰδιωτικῆς συναλλαγῆς.

Ἐκ τῶν πολεμικῶν νομοθετημάτων τὸ Ν. Δ. 424/1941 ἐπέφερεν ἐπανάστασιν εἰς τὸ ἰσχύον ἐργατικὸν δίκαιον καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐπικρατήσιν τοῦ δημοσίου στοιχείου εἰς τὴν σχέσιν ἐργασίας.

Κατωτέρω ἐξετάζομεν τὴν συνάρτησιν τοῦ νομοθετήματος τούτου μὲ τὸ ἐν γένει δημόσιον δίκαιον, ἐπιχειροῦντες νὰ καθορίσωμεν τὸ περιεχόμενον τῶν νομικῶν καταστάσεων τῶν μερῶν.

II

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐκ τοῦ πολέμου προκυψάνσης ἀνεργίας καὶ πρὸς καταπολέμησιν αὐτῆς τὸ Κράτος ἠναγκάσθη νὰ ἐπέμβῃ καὶ ν' ἀπαγορεύσῃ τὸ ἀπεριόριστον δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπι-

(4) E. Molitor, *Deutsches Arbeitsrecht* 1938, σ. 19 καὶ A. Hueck — H. Nipperdey, *Lehrbuch des Arbeitsrecht*, Τόμ. II 1932, σελ. 4. Ὁ H. Sinzheimer, *La théorie des sources du droit et le droit ouvrier* ἐν *Annuaire de l'Institut International de Philosophie du droit et de Sociologie juridique* 1934, σφηνιζόμενος ἐπὶ τοῦ σταθμοῦ οὗτου τῆς ἐξελιξέως τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου τοποθετεῖ τὴν πηγὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἐκτὸς τοῦ Κράτους, θεωρῶν τοῦτο ὡς δίκαιον ἐξωκρατικὸν (*extraétatique*) (1), πηγάζον ἀπὸ τὸς νομοθετοῦσας αὐτονομους δυνάμεις τῆς κοινωνίας (συλλογικαὶ συμβάσεις), τοῦ κρατικοῦ δικαίου ἀποτελοῦντος ἀπλῶς δευτερεύουσιν πηγὴν δικαίου οὐχὶ δημιουργικὴν, ἀλλ' ἀναγνωριστικὴν, χρηγοῦσαν εἰς τὸ πρῶτον τὸ ἐλλείπον τυπικὸν στοιχεῖον. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τῆς ὀρθότητος τῆς ὑπάρξεως ἐνδὸς τοιοῦτου ἐξωκρατικοῦ δικαίου καὶ τῆς συγχύσεως, τὴν ὁποίαν οὗτος κάμνει μεταξὺ ὧν καὶ μορφολογικῶν πηγῶν τοῦ δικαίου, πάντως δὲν ἀποφεύγει νὰ διαπιστώσῃ εἰς τὴν σύγχρονον ἐποχὴν τὴν ἐμφανιζομένην τάσιν ὑποκατάστασεως καὶ ἀπορροφήσεως τοῦ ἐξωκρατικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ὑπὸ τοῦ λεγομένου κρατικοῦ τοιοῦτου, σ. 72.

(1) Ἴδε μελέτην μου «Ἡ νομικὴ φύσις τῆς ὑπὸ ἐνοικιοστασίον μισθώσεως», 1943 σ. 3 καὶ 12.

(2) Συνοπτικὴν ἀνασκόπησιν τῶν περὶ τῆς φύσεως τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου θεωριῶν ἴδε ἐν Χ. Ἀγαλλοπούλου, «Ἡ δημοσιοποίησις τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἐν Ἑργατ. Δικαίῳ, ἔτος I, τεῦχος Γ—Δ σ. 292 σημ. 47.

(3) A. Zinguerévitch, *La notion de contrat de travail et son application en matière d'assujettissement aux lois sociales*, 1936, σ. 17.

τρέψαν μόνον τὴν ἀπόλυσιν τῶν μισθωτῶν κατ' ὅτιν διοικητικῆς ἀδείας καὶ ὑπὸ ὠρισμένης προϋποθέσεως. Διὰ τῶν ἄρθρ. 9 § 1 καὶ 10 τοῦ Ν. Δ. 424/1941, ὡς ἐτροποποιήθησαν καὶ ἀντικατεστάθησαν ὑπὸ τοῦ Ν. 765/1943, ἐτέθη ὁ κανὼν τῆς παρατάσεως ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὸ διηγεῖσθαι καὶ ἡ ἐξαίρεσις τῆς ἐξαρτήσεως τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη ἐκ διοικητικῆς ἀδείας ἢ ἐκ τῆς ὑπάρξεως ὠρισμένων νομίμων λόγων.

Ἡ νομοθετικὴ ρύθμισις τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὁμοιάζει μὲ τὴν ἐπιχειρηθεῖσαν τοιαύτην ἐπὶ τῶν μισθώσεων ἀκινήτων ὡς πρὸς τὴν ἐπερχομένην ἀναγκαστικὴν παράτασιν τῶν ὑφισταμένων συμβάσεων ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν, πρὸς τὸν σκοπὸν προστασίας αὐτῶν, ὡς οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων (κοινωνικῇ πολιτικῇ), διαφέρει ὅμως, καθ' ὅσον εἰς μὲν τὴν σύμβασιν ἐργασίας δὲν ὁρίζεται ὁ χρόνος ἀπαγορεύσεως τῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη καταγγελίας, ἤτοι ὁ χρόνος τῆς ἀναγκαστικῆς παρατάσεως αὐτῆς, ἐνδὲ ἐπὶ τῶν μισθώσεων ἀκινήτων ὁ τοιοῦτος χρόνος ἐξικνεῖται μέχρι τοῦ πέρατος τῆς μισθωτικῆς περιόδου. Ἡ διαφορὰ ὅμως αὕτη εἶναι τυπικὴ διότι διὰ τῶν διαδοχικῶν ἐνοικιοστασιῶν ἢ προσωρινότης παρατείνεται μέχρι βελτίωσης, ὑποτίθεται, τῶν κοινωνικοοικονομικῶν συνθηκῶν. Ἡτις βελτίωσις εἶναι ὁμοίως καὶ προϋποθέσις τῆς λήψεως ὑπὸ τοῦ Κράτους τῶν μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας συμφῶνως πρὸς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ν. Δ. 424/1941, καθ' ὃ τὰ λαμβανόμενα μέτρα ἀποσκοποῦν «εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἐκ τῆς ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν, ὑπηρετούντων εἰς παντὸς εἵδους ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἀνεργίας».

Ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν κρατήσασαν γνώμην, τὸ Ν. Δ. 424/1941 ἐφαρμόζεται ὅχι μόνον ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καταρτισθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ καταρτιζομένων τοιούτων, πρὸς καθορισμὸν τῆς φύσεως τῶν ἀπονεμομένων νομικῶν καταστάσεων εἰς τὰ μέρη δέον νὰ διακρίνωμεν μετὰ τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου συμβάσεων ἐργασίας καὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ τοιούτου.

Α'. Συμβάσεις ἐργασίας καταρτισθεῖσαι πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. Δ. 424/1941.

Διὰ τῆς μέσφ τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ ἐκδηλωθείσης κρατικῆς ἐπεμβάσεως ἐκηρύχθη ἄκυρος πᾶσα καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀνευ τῆς τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τεθεισῶν προϋποθέσεων. Οὕτω εἰσαγονταὶ εἰς τὸ παρ' ἡμῖν ἐργατικὸν δίκαιον θεμελιώδεις διατάξεις, μετασχηματίζουσαι τὸ ὑφιστάμενον νομοθετικὸν καθεστὸς τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡτις πλέον καθίσταται κατὰ κανόνα σχέσις *In perpetuum*.

Ἀλλὰ διὰ τῆς νομοθετικῆς ταύτης κρατικῆς ἐπεμβάσεως ἐπὶ τῶν ὑφισταμένων συμβάσεων ἐργασίας, δὲν ἐπέρχεται μόνον τροποποιήσις τῶν ἰσχυουσῶν νομοθετικῶν διατάξεων τοῦ βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου καὶ τῶν νεωτέρων ἐργατικῶν νόμων, ὡς θὰ ἐνόμιζέ τις ἐκ πρώτης ὄψεως, ἀλλὰ μεταρρυθμίζονται καὶ ἀτομικαὶ συμβατικά καταστάσεις, ἀπονευθεῖσαι εἰς τὰ μέρη παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων οἰκείων τῶν βουλήσει καὶ προαιρέσει.

Αἱ νομικαὶ καταστάσεις (*) ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας εἶναι δύο εἰδῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀτομικαὶ καταστάσεις, τὸ περιεχόμενον τῶν ὁποίων ὁρίζεται ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων τῶν μερῶν κατ' ἐλευθέραν κρίσιν ἀνευ οὐδεμιᾶς δεσμεύσεως π.χ. χρόνος διαρκείας συμβάσεως (ὠρισμένος ἢ ἀόριστος), εἶδος παρεχομένης ἐργασίας κ. ἄ., ἀφ' ἑτέρου δὲ γενικαὶ νομοθετικαὶ καταστάσεις, τὸ περιεχόμενον τῶν ὁποίων ὁρίζεται ὑπὸ προϋπάρχοντος κανόνος δικαίου κατὰ τρόπον ἐπιτακτικόν, κηρυττομένης ἀκύρου πάσης ἀντιθέτου συμφωνίας τῶν μερῶν π.χ. ἀποζημίωσις Ν. 2112, ὁκτώρων κ. ἄ. (*).

Ἐκ τούτων αἱ ἀτομικαὶ νομικαὶ καταστάσεις, ὡς ἐκδηλώσεις τῆς συμβατικῆς βουλήσεως, ὑφίστανται διὰ τῆς πραγματοποιουμένης κρατικῆς ἐπεμβάσεως οὐσιώδη τροποποίησιν, ἐφ' ὅσον ἡ κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως ἐκδηλωθεῖσα βούλησις τῶν μερῶν ἢ ἀναφερομένη εἰς τὸν χρόνον λήξεως τῆς συμβάσεως, ἀποκτῇ ἐκ τῶν ὑστέρων περιεχόμενον μὴ προβλεφθὲν παρὰ τῶν συμβληθέντων, ἀλλ' ὁριζόμενον ἤδη ἐξουσιαστικῶς ὑπὸ τοῦ Κράτους. Ἡ ἐκδηλωθεῖσα ποτε συμβατικὴ βούλησις τῶν μερῶν, διατηρουμένη ἐν ἰσχύϊ ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦ περιεχομένου τῆς, τὸ μὴ ἀποτελέσαν ἀντικείμενον νομοθετικῆς τροποποιήσεως, ἀποτελεῖ διὰ τὴν ἐπιτελουμένην κρατικὴν ἐπέμβασιν «ὄρον» ἀπονουμῆς ἐκ τῶν ὑστέρων γενικῶν νομοθετικῶν καταστάσεων, ὑποκαθιστοῦσάν τὰς ὑφισταμένας ἀτομικὰς τοιαύτας.

Ἡ συνολικὴ ἐπομένως νομικὴ κατάστασις τῶν μερῶν εἶναι μικτῆς φύσεως, ἀναλυομένη ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὰς διατηρουμένας ἐν ἰσχύϊ ἀτομικὰς συμβατικὰς καταστάσεις, ἀφ' ἑτέρου δ' εἰς γενικὰς (νομοθετικάς) καταστάσεις—πρὸς ὑπορχούσας καὶ ἐπιγενομένας—ἐφαρμοζόμενας *in abstracto* εἰς πάντας τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ἐργοδότης καὶ μισθωτοῦς.

Ζήτημα γεννᾶται ἐν προκειμένῳ ἂν καὶ κατὰ πόσον ὁ νομοθέτης δύναται ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ τροποποιήσῃ συμβατικάς καταστάσεις τῶν μερῶν. Ἀπὸ θεωρητικῆς ἀπόψεως δευτερώθησαν πολλοὶ γινώμνι (*), διδιστάμεναι ἀλλήλων, τὰς ὁποίας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐκθέσωμεν ἐν τῇ παρόντι. Ἀλλωστε, ἡ ἐρεῦνα τοῦ

(5) Μεταχειριζόμεθα τὴν ὁρολογίαν τῆς θετικῆς γαλλικῆς σχολῆς. Ὡς νομικὴ κατάσταση ἐννοεῖται τὸ σύνολον τῶν ἐξουσιῶν καὶ ὑποχρεώσεων, τῶν ἀναφερομένων εἰς ὠρισμένον θέμα, ὡς τὸ σύνολον τοῦτε καθεστὸς εἶναι ὑπὸ τῶν καὶ ὧν δικαίον, G. Jèze, *Principes généraux du droit administratif*, τόμ. I, ἐκδ. 3η, 1925, σ. 12, Μ. Δένδια, *Διοικητικὸν Δίκαιον*, τόμ. Α', 1924 σ. 61. Ἀπὸ ἄλλης σκοπίας οἱ L. Köhler, *Grundlehren des deutschen Verwaltungsrecht*, 1935, σ. 204 καὶ W. Jellinek, *Verwaltungsrecht*, 1931, σ. 192, τὴν νομικὴν κατάσταση (rechtszu-stand) θεωροῦν ὡς ἰδιότητα τοῦ ὑποκειμένου δικαίου, χορηγούσαν αὐτῷ τὴν δυνατότητα τῆς δημιουργίας ἀξιώσεως (Anspruch).

(6) R. Bonnard, *Précis de droit administratif*, Partie Générale, 1935, σ. 58.

(7) J. Barthélemy, *L'interprétation des lois par le Parlement* ἐν *Revue du Droit public*, 1911, σ. 153 L. Rolland, *La question des loyers* ἐν *Idiετιθεωρησίαι*, 1915, σ. 734, G. Jèze, ἐνθ. ἀν. σ. 178, L. Duguit, *Traité du droit constitutionnel*, τόμ. V, 1925, σ. 290 καὶ ἐπ. καὶ τόμ. IV, 1928, σ. 238 καὶ ἐπ. Εἰδικῶς διὰ τὴν σύμβασιν ἐρ-

ζητήματος παρ' ἡμῖν, μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν διαδοχικῶν *de facto* κυβερνήσεων διὰ τῆς ἐκδόσεως νόμων συντακτικοῦ περιεχομένου ἀλλοίωσιν τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τοῦ συνταγματικοῦ ἡμῶν χάρτου καὶ ἐγκαθίδρυσιν ἀστυνομικοῦ Κράτους (*Polizeistaat*). ἔχασε τὴν πρακτικὴν τῆς ἀξίαν.

Τόσον ὅμως ἡ προϋπαρξὶς νομοθετικῶν ἐπιτακτικῶν διατάξεων, περιορίζουσιν τὴν συμβατικὴν ἐλευθερίαν τῶν μερῶν, ὅσον καὶ ἡ ἐπιγενομένη μετὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπονομή νομοθετικῶν καταστάσεων παρὰ τοῦ Κράτους δὲν ἀρκοῦν διὰ τὴν δημοσιοποίησιν τῆς σχέσεως καὶ τὴν μετατόπισιν ταύτης εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ δημοσίου δικαίου. Ὁ περιορισμὸς τῆς ἐλευθερίας τῶν συμβαλλομένων δι' ἐπιτακτικῶν διατάξεων δύναται νὰ γίνῃ εἴτε πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς κηδεμονίας τῶν συμφερόντων τῶν δικαιοπρακτούντων π. χ. πανηγυρικός τύπος (συμβολαιογραφικόν. ἔγγραφο) δικαιοπραξιῶν εἴτε πρὸς τὸν σκοπὸν διαφυλάξεως τῆς δημοσίας τάξεως ἢ τῶν χρηστῶν ἡθῶν. Εἰς τὰς περιπτώσεις ὅμως ταύτας οὐδεὶς δύναται νὰ γλῆ λόγον περὶ δημοσιοποιήσεως τῆς σχέσεως, ἀλλ' ἀπλῶς ἡ σύμβασις κατεῦνεται καὶ πρὸς ἐπιδίωξιν κοινωνικῶν σκοπῶν (*standardisation des contrats*). Τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς δημοσιοποιήσεως εἶναι ἡ ἐπιδίωξις *ειδικῶν κρατικῶν σκοπῶν*, ἥτις ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἰδρύσεως δημοσίας ὑπηρεσίας. ἀποβλεπούσης εἰς τὴν κατὰ τρόπον μόνιμον ἱκανοποίησιν ἀναγκῶν τοῦ κοινού. Ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς ταύτης δύναται τις νὰ εὕρῃ σταθερὰ κριτήρια διὰ τὸν διαχωρισμὸν τοῦ δημοσίου δικαίου ἀπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (*) καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης δέον νὰ ἐρευνηθῇ ὁ πραγματοποιούμενος βαθμὸς προωθήσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον.

Ὡς ὑπεστηρίζαμεν, τὸ Κράτος πρὸς κάλυψιν τῆς ἀνάγκης στεγάσεως τοῦ κοινού καὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς προκληθείσης κρίσεως τῆς στέγης ἔκρινεν ὅτι δὲν εἶναι ἱκανὴ ἡ ἰδιωτικὴ δραστηριότης νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν στέγασιν τοῦ κοινού καὶ διὰ τῶν διαδοχικῶν ἐνοικιοστασιῶν —παρελτινομένων εἰς τὸ διηνεκές— ἔλαβε μέτρα ὀργανώσεως στοιχειώδους δημοσίας ὑπηρεσίας στεγάσεως τοῦ κοινού δι' ἐπιτάξεως τῶν ἰδιωτικῶν ἀκινήτων (*). Ἡδῆ, ἵνα ἐξακριβωθῇ ἡ διὰ τοῦ Ν. Δ. 424/1941 πραγματοποιηθεῖσα προώθησις τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξετασθῇ ἡ στάσις τοῦ συγχρόνου Κράτους ἀπέναντι τῆς ἀνάγκης ἐργασίας τῶν ἀτόμων.

Τὸ σύγχρονον Κράτος δὲν ἔφθασεν ἀκόμη μέχρι τοῦ σημείου ν' ἀναγνωρίσῃ εἰς τὰ ἄτομα τὸ δικαίωμα ἐπὶ τὴν ἐργασίαν. Χαρακτηριστι-

κὸν τῶν νεωτέρων συνταγμάτων εἶναι ὅτι λαμβάνεται μὲν πρόνοια εἰς αὐτὰ ὅπως ἡ ἐργασία τεθῇ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Κράτους, δὲν δημιουργεῖται ὅμως καὶ θετικὴ ὑποχρέωσις τοῦ Κράτους πρὸς παροχὴν ἐργασίας μὲ ἀντίστοιχον δικαίωμα τοῦ ἀτόμου ὅπως ἀξίωσῃ παρὰ τοῦ Κράτους νὰ τῷ χορηγηθῇ ἐργασία. Οὕτω ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 163 II τοῦ Συντάγματος τῆς Βαϊμάρης, καθ' ἣν εἰς ἕκαστον Γερμανὸν δέον νὰ δοθῇ ἡ δυνατότης, ἵνα διὰ τῆς ἐργασίας τοῦ ἀποκτῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, ἡρμηνεύθη ὅτι δὲν θεμελιοῖ ἀτομικὸν δικαίωμα δημοσίου δικαίου (*Grundrecht*), ἀλλ' ὅτι ἀποτελεῖ ἀπλῶς νομοθετικὸν πρόγραμμα, κατευθυντήριον γραμμὴν διὰ τὸν νομοθέτην ὅπως μεριμνᾷ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς παροχῆς ἐργασίας εἰς τὰ ἄτομα γενικῶς (**).

Ἀντιθέτως κατὰ τὴν σοσιαλιστικὴν ἀντίληψιν, τὴν ὁποίαν πρῶτος διειτύπωσεν ὁ Fourier εἰς τὴν *Traité de l'association domestique agricole*, τὸ δικαίωμα ἐπὶ τὴν ἐργασίαν δημιουργεῖ ἀντίστοιχον ὑποχρέωσιν τοῦ Κράτους, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐνδεῆς ἢ μὴ τοῦ ὑποκειμένου τοῦ δικαιώματος ἐκδηλουμένην οὐχὶ ὑπὸ μορφὴν κοινωνικῆς πολιτικῆς, προστασίας τῶν ἀνέργων, ἀλλ' ὑπὸ μορφὴν ἱκανοποιούσαν ἀξίωσιν δημοσίου δικαίου (**).

Εἰς τὸ μέσον τῶν δύο τούτων ἀντιλήψεων εὐρίσκεται ἡ διὰ τοῦ Ν. Δ. 424/1941 ἐπιχειρουμένη ρύθμισις. Διὰ τῆς πραγματοποιουμένης διὰ τοῦ νόμου τούτου κρατικῆς ἐπεμβάσεως, ἐάν δὲν ἀναγορεύηται εἰς εἰδικὸν κρατικὸν σκοπὸν ἡ παροχὴ ἐργασίας εἰς τὰ ἄτομα καὶ δὲν ὀργανοῦνται εἰδικαὶ δημόσιαι ὑπηρεσίαι πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ τούτου, πάντως θεωροῦνται αἱ συμβάσεις ἐργασίας, ὡς ἀποτελοῦσαι ἀληθὲς σύστημα ὑπηρεσιῶν δημοσίας ὠφελείας καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ ἐπιχειρεῖται ἡ ὀργάνωσις αὐτῶν.

Ὡς δὲ τὸ Κράτος τὰ μέσα λειτουργίας τῆς διὰ τοῦ ἐνοικιοστασίου ἰδρυομένης ὑπηρεσίας στεγάσεως ἐξευρίσκει προχειρῶς ἐν τῇ μεταβατικῇ τῶν πραγμάτων καταστάσει δι' ἐπιτάξεως τῆς χρήσεως τῶν ἰδιωτικῶν ἀκινήτων, οὕτω καὶ τὰ μέσα λειτουργίας τῶν ὀργανομένων ὑπηρεσιῶν δημοσίας ὠφελείας ἐξευρίσκει διὰ τῆς ἐπιβολῆς φορολογίας ἐπὶ τῶν ἐργοδοτῶν. Διὰ τοῦ Ν. Δ. 424/1941, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ Ν. Δ. 310/1941, δι' οὗ ἐξουσιοδοτεῖται

γασίας, τόμ. γ, 1925, σ. 174. Τὴν ἐξουσίαν τοῦ νομοθέτου πρὸς τροποποίησιν συμβατικῶν καταστάσεων στηρίζομεν ἐπὶ ἐντελῶς διαφωτιστικῆς βάσεως ἐν τῇ προμνησθείσῃ μελέτῃ μας, σ. 9 καὶ 11.

(8) Ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας θεμελιούται ὑπὸ τῆς θετικῆς γαλλικῆς σχολῆς τὸ ὅλον οἰκοδόμημα τοῦ δημοσίου δικαίου. Πρβλ. L. Duguit, *Les transformations du droit public*, 1913, σ. 52, καὶ G. Jèze, ἐνθ' ἄνωκ. σ. 1, οἵτινες ὀρίζουν τὸ δημόσιον δίκαιον ὡς σύνολον κανόνων, ἀφωρῶντων εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν.

(9) Ἰδε μελέτην μου ἐνθ' ἄνωκ. σ. 3, Π καὶ 23.

(10) F. Giese, *Das Arbeitsrecht in der Reichsverfassung* in *Neue Zeitschrift für Arbeitsrecht*, 3. u. 4. u. 5. u. 6. u. 7. u. 8. u. 9. u. 10. u. 11. u. 12. u. 13. u. 14. u. 15. u. 16. u. 17. u. 18. u. 19. u. 20. u. 21. u. 22. u. 23. u. 24. u. 25. u. 26. u. 27. u. 28. u. 29. u. 30. u. 31. u. 32. u. 33. u. 34. u. 35. u. 36. u. 37. u. 38. u. 39. u. 40. u. 41. u. 42. u. 43. u. 44. u. 45. u. 46. u. 47. u. 48. u. 49. u. 50. u. 51. u. 52. u. 53. u. 54. u. 55. u. 56. u. 57. u. 58. u. 59. u. 60. u. 61. u. 62. u. 63. u. 64. u. 65. u. 66. u. 67. u. 68. u. 69. u. 70. u. 71. u. 72. u. 73. u. 74. u. 75. u. 76. u. 77. u. 78. u. 79. u. 80. u. 81. u. 82. u. 83. u. 84. u. 85. u. 86. u. 87. u. 88. u. 89. u. 90. u. 91. u. 92. u. 93. u. 94. u. 95. u. 96. u. 97. u. 98. u. 99. u. 100. u. 101. u. 102. u. 103. u. 104. u. 105. u. 106. u. 107. u. 108. u. 109. u. 110. u. 111. u. 112. u. 113. u. 114. u. 115. u. 116. u. 117. u. 118. u. 119. u. 120. u. 121. u. 122. u. 123. u. 124. u. 125. u. 126. u. 127. u. 128. u. 129. u. 130. u. 131. u. 132. u. 133. u. 134. u. 135. u. 136. u. 137. u. 138. u. 139. u. 140. u. 141. u. 142. u. 143. u. 144. u. 145. u. 146. u. 147. u. 148. u. 149. u. 150. u. 151. u. 152. u. 153. u. 154. u. 155. u. 156. u. 157. u. 158. u. 159. u. 160. u. 161. u. 162. u. 163. u. 164. u. 165. u. 166. u. 167. u. 168. u. 169. u. 170. u. 171. u. 172. u. 173. u. 174. u. 175. u. 176. u. 177. u. 178. u. 179. u. 180. u. 181. u. 182. u. 183. u. 184. u. 185. u. 186. u. 187. u. 188. u. 189. u. 190. u. 191. u. 192. u. 193. u. 194. u. 195. u. 196. u. 197. u. 198. u. 199. u. 200. u. 201. u. 202. u. 203. u. 204. u. 205. u. 206. u. 207. u. 208. u. 209. u. 210. u. 211. u. 212. u. 213. u. 214. u. 215. u. 216. u. 217. u. 218. u. 219. u. 220. u. 221. u. 222. u. 223. u. 224. u. 225. u. 226. u. 227. u. 228. u. 229. u. 230. u. 231. u. 232. u. 233. u. 234. u. 235. u. 236. u. 237. u. 238. u. 239. u. 240. u. 241. u. 242. u. 243. u. 244. u. 245. u. 246. u. 247. u. 248. u. 249. u. 250. u. 251. u. 252. u. 253. u. 254. u. 255. u. 256. u. 257. u. 258. u. 259. u. 260. u. 261. u. 262. u. 263. u. 264. u. 265. u. 266. u. 267. u. 268. u. 269. u. 270. u. 271. u. 272. u. 273. u. 274. u. 275. u. 276. u. 277. u. 278. u. 279. u. 280. u. 281. u. 282. u. 283. u. 284. u. 285. u. 286. u. 287. u. 288. u. 289. u. 290. u. 291. u. 292. u. 293. u. 294. u. 295. u. 296. u. 297. u. 298. u. 299. u. 300. u. 301. u. 302. u. 303. u. 304. u. 305. u. 306. u. 307. u. 308. u. 309. u. 310. u. 311. u. 312. u. 313. u. 314. u. 315. u. 316. u. 317. u. 318. u. 319. u. 320. u. 321. u. 322. u. 323. u. 324. u. 325. u. 326. u. 327. u. 328. u. 329. u. 330. u. 331. u. 332. u. 333. u. 334. u. 335. u. 336. u. 337. u. 338. u. 339. u. 340. u. 341. u. 342. u. 343. u. 344. u. 345. u. 346. u. 347. u. 348. u. 349. u. 350. u. 351. u. 352. u. 353. u. 354. u. 355. u. 356. u. 357. u. 358. u. 359. u. 360. u. 361. u. 362. u. 363. u. 364. u. 365. u. 366. u. 367. u. 368. u. 369. u. 370. u. 371. u. 372. u. 373. u. 374. u. 375. u. 376. u. 377. u. 378. u. 379. u. 380. u. 381. u. 382. u. 383. u. 384. u. 385. u. 386. u. 387. u. 388. u. 389. u. 390. u. 391. u. 392. u. 393. u. 394. u. 395. u. 396. u. 397. u. 398. u. 399. u. 400. u. 401. u. 402. u. 403. u. 404. u. 405. u. 406. u. 407. u. 408. u. 409. u. 410. u. 411. u. 412. u. 413. u. 414. u. 415. u. 416. u. 417. u. 418. u. 419. u. 420. u. 421. u. 422. u. 423. u. 424. u. 425. u. 426. u. 427. u. 428. u. 429. u. 430. u. 431. u. 432. u. 433. u. 434. u. 435. u. 436. u. 437. u. 438. u. 439. u. 440. u. 441. u. 442. u. 443. u. 444. u. 445. u. 446. u. 447. u. 448. u. 449. u. 450. u. 451. u. 452. u. 453. u. 454. u. 455. u. 456. u. 457. u. 458. u. 459. u. 460. u. 461. u. 462. u. 463. u. 464. u. 465. u. 466. u. 467. u. 468. u. 469. u. 470. u. 471. u. 472. u. 473. u. 474. u. 475. u. 476. u. 477. u. 478. u. 479. u. 480. u. 481. u. 482. u. 483. u. 484. u. 485. u. 486. u. 487. u. 488. u. 489. u. 490. u. 491. u. 492. u. 493. u. 494. u. 495. u. 496. u. 497. u. 498. u. 499. u. 500. u. 501. u. 502. u. 503. u. 504. u. 505. u. 506. u. 507. u. 508. u. 509. u. 510. u. 511. u. 512. u. 513. u. 514. u. 515. u. 516. u. 517. u. 518. u. 519. u. 520. u. 521. u. 522. u. 523. u. 524. u. 525. u. 526. u. 527. u. 528. u. 529. u. 530. u. 531. u. 532. u. 533. u. 534. u. 535. u. 536. u. 537. u. 538. u. 539. u. 540. u. 541. u. 542. u. 543. u. 544. u. 545. u. 546. u. 547. u. 548. u. 549. u. 550. u. 551. u. 552. u. 553. u. 554. u. 555. u. 556. u. 557. u. 558. u. 559. u. 560. u. 561. u. 562. u. 563. u. 564. u. 565. u. 566. u. 567. u. 568. u. 569. u. 570. u. 571. u. 572. u. 573. u. 574. u. 575. u. 576. u. 577. u. 578. u. 579. u. 580. u. 581. u. 582. u. 583. u. 584. u. 585. u. 586. u. 587. u. 588. u. 589. u. 590. u. 591. u. 592. u. 593. u. 594. u. 595. u. 596. u. 597. u. 598. u. 599. u. 600. u. 601. u. 602. u. 603. u. 604. u. 605. u. 606. u. 607. u. 608. u. 609. u. 610. u. 611. u. 612. u. 613. u. 614. u. 615. u. 616. u. 617. u. 618. u. 619. u. 620. u. 621. u. 622. u. 623. u. 624. u. 625. u. 626. u. 627. u. 628. u. 629. u. 630. u. 631. u. 632. u. 633. u. 634. u. 635. u. 636. u. 637. u. 638. u. 639. u. 640. u. 641. u. 642. u. 643. u. 644. u. 645. u. 646. u. 647. u. 648. u. 649. u. 650. u. 651. u. 652. u. 653. u. 654. u. 655. u. 656. u. 657. u. 658. u. 659. u. 660. u. 661. u. 662. u. 663. u. 664. u. 665. u. 666. u. 667. u. 668. u. 669. u. 670. u. 671. u. 672. u. 673. u. 674. u. 675. u. 676. u. 677. u. 678. u. 679. u. 680. u. 681. u. 682. u. 683. u. 684. u. 685. u. 686. u. 687. u. 688. u. 689. u. 690. u. 691. u. 692. u. 693. u. 694. u. 695. u. 696. u. 697. u. 698. u. 699. u. 700. u. 701. u. 702. u. 703. u. 704. u. 705. u. 706. u. 707. u. 708. u. 709. u. 710. u. 711. u. 712. u. 713. u. 714. u. 715. u. 716. u. 717. u. 718. u. 719. u. 720. u. 721. u. 722. u. 723. u. 724. u. 725. u. 726. u. 727. u. 728. u. 729. u. 730. u. 731. u. 732. u. 733. u. 734. u. 735. u. 736. u. 737. u. 738. u. 739. u. 740. u. 741. u. 742. u. 743. u. 744. u. 745. u. 746. u. 747. u. 748. u. 749. u. 750. u. 751. u. 752. u. 753. u. 754. u. 755. u. 756. u. 757. u. 758. u. 759. u. 760. u. 761. u. 762. u. 763. u. 764. u. 765. u. 766. u. 767. u. 768. u. 769. u. 770. u. 771. u. 772. u. 773. u. 774. u. 775. u. 776. u. 777. u. 778. u. 779. u. 780. u. 781. u. 782. u. 783. u. 784. u. 785. u. 786. u. 787. u. 788. u. 789. u. 790. u. 791. u. 792. u. 793. u. 794. u. 795. u. 796. u. 797. u. 798. u. 799. u. 800. u. 801. u. 802. u. 803. u. 804. u. 805. u. 806. u. 807. u. 808. u. 809. u. 810. u. 811. u. 812. u. 813. u. 814. u. 815. u. 816. u. 817. u. 818. u. 819. u. 820. u. 821. u. 822. u. 823. u. 824. u. 825. u. 826. u. 827. u. 828. u. 829. u. 830. u. 831. u. 832. u. 833. u. 834. u. 835. u. 836. u. 837. u. 838. u. 839. u. 840. u. 841. u. 842. u. 843. u. 844. u. 845. u. 846. u. 847. u. 848. u. 849. u. 850. u. 851. u. 852. u. 853. u. 854. u. 855. u. 856. u. 857. u. 858. u. 859. u. 860. u. 861. u. 862. u. 863. u. 864. u. 865. u. 866. u. 867. u. 868. u. 869. u. 870. u. 871. u. 872. u. 873. u. 874. u. 875. u. 876. u. 877. u. 878. u. 879. u. 880. u. 881. u. 882. u. 883. u. 884. u. 885. u. 886. u. 887. u. 888. u. 889. u. 890. u. 891. u. 892. u. 893. u. 894. u. 895. u. 896. u. 897. u. 898. u. 899. u. 900. u. 901. u. 902. u. 903. u. 904. u. 905. u. 906. u. 907. u. 908. u. 909. u. 910. u. 911. u. 912. u. 913. u. 914. u. 915. u. 916. u. 917. u. 918. u. 919. u. 920. u. 921. u. 922. u. 923. u. 924. u. 925. u. 926. u. 927. u. 928. u. 929. u. 930. u. 931. u. 932. u. 933. u. 934. u. 935. u. 936. u. 937. u. 938. u. 939. u. 940. u. 941. u. 942. u. 943. u. 944. u. 945. u. 946. u. 947. u. 948. u. 949. u. 950. u. 951. u. 952. u. 953. u. 954. u. 955. u. 956. u. 957. u. 958. u. 959. u. 960. u. 961. u. 962. u. 963. u. 964. u. 965. u. 966. u. 967. u. 968. u. 969. u. 970. u. 971. u. 972. u. 973. u. 974. u. 975. u. 976. u. 977. u. 978. u. 979. u. 980. u. 981. u. 982. u. 983. u. 984. u. 985. u. 986. u. 987. u. 988. u. 989. u. 990. u. 991. u. 992. u. 993. u. 994. u. 995. u. 996. u. 997. u. 998. u. 999. u. 1000. u. 1001. u. 1002. u. 1003. u. 1004. u. 1005. u. 1006. u. 1007. u. 1008. u. 1009. u. 1010. u. 1011. u. 1012. u. 1013. u. 1014. u. 1015. u. 1016. u. 1017. u. 1018. u. 1019. u. 1020. u. 1021. u. 1022. u. 1023. u. 1024. u. 1025. u. 1026. u. 1027. u. 1028. u. 1029. u. 1030. u. 1031. u. 1032. u. 1033. u. 1034. u. 1035. u. 1036. u. 1037. u. 1038. u. 1039. u. 1040. u. 1041. u. 1042. u. 1043. u. 1044. u. 1045. u. 1046. u. 1047. u. 1048. u. 1049. u. 1050. u. 1051. u. 1052. u. 1053. u. 1054. u. 1055. u. 1056. u. 1057. u. 1058. u. 1059. u. 1060. u. 1061. u. 1062. u. 1063. u. 1064. u. 1065. u. 1066. u. 1067. u. 1068. u. 1069. u. 1070. u. 1071. u. 1072. u. 1073. u. 1074. u. 1075. u. 1076. u. 1077. u. 1078. u. 1079. u. 1080. u. 1081. u. 1082. u. 1083. u. 1084. u. 1085. u. 1086. u. 1087. u. 1088. u. 1089. u. 1090. u. 1091. u. 1092. u. 1093. u. 1094. u. 1095. u. 1096. u. 1097. u. 1098. u. 1099. u. 1100. u. 1101. u. 1102. u. 1103. u. 1104. u. 1105. u. 1106. u. 1107. u. 1108. u. 1109. u. 1110. u. 1111. u. 1112. u. 1113. u. 1114. u. 1115. u. 1116. u. 1117. u. 1118. u. 1119. u. 1120. u. 1121. u. 1122. u. 1123. u. 1124. u. 1125. u. 1126. u. 1127. u. 1128. u. 1129. u. 1130. u. 1131. u. 1132. u. 1133. u. 1134. u. 1135. u. 1136. u. 1137. u. 1138. u. 1139. u. 1140. u. 1141. u. 1142. u. 1143. u. 1144. u. 1145. u. 1146. u. 1147. u. 1148. u. 1149. u. 1150. u. 1151. u. 1152. u. 1153. u. 1154. u. 1155. u. 1156. u. 1157. u. 1158. u. 1159. u. 1160. u. 1161. u. 1162. u. 1163. u. 1164. u. 1165. u. 1166. u. 1167. u. 1168. u. 1169. u. 1170. u. 1171. u. 1172. u. 1173. u. 1174. u. 1175. u. 1176. u. 1177. u. 1178. u. 1179. u. 1180. u. 1181. u. 1182. u. 1183. u. 1184. u. 1185. u. 1186. u. 1187. u. 1188. u. 1189. u. 1190. u. 1191. u. 1192. u. 1193. u. 1194. u. 1195. u. 1196. u. 1197. u. 1198. u. 1199. u. 1200. u. 1201. u. 1202. u. 1203. u. 1204. u. 1205. u. 1206. u. 1207. u. 1208. u. 1209. u. 1210. u. 1211. u. 1212. u. 1213. u. 1214. u. 1215. u. 1216. u. 1217. u. 1218. u. 121

δ' Ὑπουργὸς Ἑργασίας ὅπως καθορίσῃ τοὺς καταβαλλομένους μισθοὺς καὶ ἄλλας ἀποδοχὰς εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτοὺς καὶ πρὸς τὸ Ν.Δ. 2019/1942, δι' οὗ ὑποχρεοῦνται αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὅπως παρέχουν συσσίτιον εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἐργαζομένους, κατὰ τὴν γνώμην μας, ἐπιβάλλεται κεκαλυμμένη φορολογία ἐπὶ τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ κεφαλαίου, τὸ δὲ προῖόν τῆς φορολογίας ταύτης κατανέμεται κατόπιν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, ὀρίζουσιν τὸν ἐκάστοτε καταβλητέον μισθὸν καὶ ἀντίτιμον συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς.

Ὁ φορολογικὸς χαρακτὴρ τῆς διὰ τοῦ Ν.Δ. 424/1941 πραγματοποιουμένης ρυθμίσεως προκύπτει ἰδίᾳ ἐκ τῆς ἐπιβαλλομένης ἀπαγορεύσεως εἰς τὸν ἐρνόδοτον ὅπως ἀπολύσῃ τὸ ἐργατοῦπαλληλικὸν προσωπικὸν τοῦ ἀνευ διοικητικῆς ἀδείας ἢ ἀνευ τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 10. Ἡ τοιαύτη ἐπιβαλλομένη διατήρησις τοῦ προσωπικοῦ καὶ εἰς περίπτωσιν πραγματικῆς ἀδυναμίας τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν ἀρκεῖ ὅτι αὐτὴ κέκτηται διαθέσιμα ἐνδιάμεσα ἢ ἑτοίμα προϊόντα ἢ ἐμπορεύματα καὶ ἔχει τὴν οἰκονομικὴν εὐχέρειαν νὰ καταβάλλῃ τοὺς μισθοὺς (ἄρθρ. 9 § 1 Ν.Δ. 424/1941, ὡς ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. 1085/41), ἀποδεικνύει σαφέστερον τὴν ἐπιβαλλομένην φορολογίαν ἐπὶ τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ κεφαλαίου.

Οὗτω καὶ ἐν προκειμένῳ τμήμα τῆς ἰδιωτικῆς δραστηριότητος ἐπιτάσσεται καὶ χρησιμοποιεῖται ὡς μέσον ἐπιτεύξεως κρατικῶν σκοπῶν. Γὰρ Κράτος ἐν τῇ παρούσῃ πολεμικῇ μεταβατικῇ περιόδῳ πρὸ τῶν δύο τάσεων, τῆς κρατικοποιήσεως τῶν μέσων παραγωγῆς ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς διατηρήσεως τῆς ἰδιωτικῆς δραστηριότητος ἀφ' ἑτέρου, πιεζόμενον πάντως ἐκ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου δημιουργηθεισῶν κοινωνικοοικονομικῶν συνθηκῶν ἠκολούθησε τὴν μέσσην ὁδὸν τῆς διατηρήσεως μὲν τῆς ἰδιωτικῆς δραστηριότητος, πλὴν ὅμως κατευθυνομένην ἀναγκαστικῶς δι' ἐπιτάξεως καὶ πρὸς ἐπίτευξιν ἐν πολλοῖς κρατικῶν σκοπῶν.

Β'. Συμβάσεις ἐργασίας καταρτιζόμεναι μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ν.Δ. 424/1941.

Τὸ νομικὸν καθεστῶς τῶν συμβάσεων τούτων, τῶν μὴ ὑφισταμένων κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν.Δ. 424/1941 εἶναι διάφορον τοῦ τοιοῦτου τῶν κατηρτισμένων κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου συμβάσεων. Ἡ διὰ τῆς νομοθετικῆς κρατικῆς ἐπεμβάσεως ἐπιχειρουμένη ρύθμισις δὲν ἐπιφέρει τροποποίησιν ὑπαρχουσῶν ἀτομικῶν νομικῶν καταστάσεων—ἀφοῦ αὗται πρόκειται νὰ δημιουργηθοῦν εἰς τὸ μέλλον—ἀλλὰ τροποποιήσιν γενικῶν νομοθετικῶν καταστάσεων, μὴ πω ἀπονεμηθεισῶν εἰς τὰ μέρη.

Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου εἰσάγεται νέον δικαίον εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, τὸ ὁποῖον, ὡς ἐλέγχθη, μεταβάλλει ἐκ βάθρων τὸ ἰσχύον ἐργατικὸν δικαίον. Ἡ ἀορίστου χρόνου σύμβασις ἐργασίας καθίσταται διηνεκὴς καὶ ὁμοιάζει μᾶλλον πρὸς τὴν ἰσόβιον δημοσιοῦπαλληλικὴν σχέσιν ἢ τὴν μόνιμον τοιαύτην. Οἱ ἰδιωτικοὶ μισθωτοὶ δὲν καθίστανται μόνιμοι, ὡς συνηθίζεται ἐσχάτως νὰ λέγεται, ἀλλὰ ἰσόβιοι, ἀφοῦ οἱτοὶ παραμένουν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ μισθοδοτοῦνται ἔστω καὶ ἂν ἡ θέσις των καταργηθῇ λόγῳ πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐξακο-

λουθήσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, ἀρκεῖ μόνον ὅτι αὕτη ἔχει τὴν οἰκονομικὴν εὐχέρειαν πρὸς καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας.

Ἡ τοιαύτη ὁμως θεμελιώδης τροποποίησις τοῦ νομικοῦ καθεστώτος τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι γνωστὴ εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ συνάψουν τοιαύτην, οἵτινες ἔχοντες πλέον πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς ἐπιτακτικὰς διατάξεις τοῦ νόμου, προέρχονται εἰς κατάρτισιν τῆς συμβάσεως, ἐπεκτείνοντες εἰς ἑαυτοὺς ἐπ' αὐτῶν τούτων τὴν προϋπάρχουσαν γενικὴν νομοθετικὴν κατὰστασιν.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ δ' ὑπάρχει ἡ διαφοροποίησις τῶν πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ν.Δ. 424/1941 συμβάσεων ἐργασίας. Ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν.Δ. συμβάσεων τὸ Κράτος, ἐπεμβαῖνον ἐκ τῶν ὑστέρων, ἀπονέμει νομοθετικὰς καταστάσεις οὐ μόνον μὴ προβλεφθείσας ὑπὸ τῶν μερῶν, ἀλλὰ καὶ ἐναντίον τῆς βουλήσεως αὐτῶν (κυρίως τῆς βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου). Ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν.Δ. συμβάσεων, γίνονται σύνδεσις τῶν προϋπαρχουσῶν νομοθετικῶν καταστάσεων μετὰ τῶν μερῶν οἰκεία αὐτῶν βουλήσει καὶ προαιρέσει καὶ ἐν πλήρει προβλέψει τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐπερχομένης συνδέσεως. Ὡστε οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ γίνῃ ἐπὶ τῶν τελευταίων τούτων συμβάσεων ἐργασίας περὶ ἐπιβολῆς κεκαλυμμένης φορολογίας παρὰ τοῦ Κράτους, ἀφοῦ ἡ ὑπαγωγή εἰς τὰς ὑπαρχούσας γενικὰς νομικὰς καταστάσεις εἶναι προαιρετικὴ, ἐπαφιεμένη εἰς τὴν ἐλευθέραν βούλησιν τῶν μερῶν.

III

Ἀπὸ ἀπόψεως δημοσίου δικαίου δέον ὡσαύτως νὰ παρατηρηθῇ ὅτι Ν.Δ. 424/1941 εἰσέγαγε μικτὸν σύστημα καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἀπολύσεως μισθωτῶν).

α) Ἐξήρτησε τὴν ἀπόλυσιν ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 9 (πραγματικὴ ἀδυναμία πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν) ἐκ διοικητικῆς ἀδείας, ἥτοι ἐξ ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργοῦ Ἑργασίας μετὰ σύμφωνον γνώμην διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς. Διὰ τῆς ἐνεργουμένης ρυθμίσεως ἡ ἐργασιακὴ σχέσις ἐμφανίζεται ὡς ἀντικείμενον οὐχὶ μόνον νομοθετικῆς ἐπεμβάσεως, ἀλλὰ καὶ διοικητικῆς τοιαύτης.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐκδηλοῦται κατὰ τρόπον ἀρκετὰ σαφῆ διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν ἡ ἐν τῷ συγχρόνῳ δικαίῳ δημιουργία ἐνοχῶν μετὰ τῶν ἀτόμων διὰ *διοικητικῆς ποδῆσεως* (12). Οὕτω π. χ. κατὰ τὰς §§ 4 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν.Δ. 424/1941, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 765/1943, διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργοῦ Ἑργασίας ἐπιβάλλεται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἢ ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως.

Ἡ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ὁλοκλήρως ἀναπτυσσόμενη κρατικὴ ἐπέμβασις, ἀποσκοποῦσα νὰ κα-

(12) Τὸ ζήτημα ἐρευνᾶται ἰδίως ἐν τῇ γερμανικῇ ἐπιστήμῃ. Πρὸς. O. Mayer, Verwaltungsrecht, τόμ. I, 1914, σ. 93. Fleiner, Institutionen des deutschen Verwaltungsrecht, σ. 185, Korman-List, Einführung in die Praxis des Verwaltungsrecht, 2a ἐκδ. 1930, σ. 384. Εἰδικότερον Bückner, Der privatrechtsgestaltende Staatsakt, 1930 καὶ W. Kroeber, Das Problem des privatrechtsgestaltenden Staatsakts, 1931.

τευθύνει την ιδιωτικήν δραστηριότητα πρὸς ὠρισμένους κοινωνικοὺς σκοπούς, εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργήσῃ ὡς νέαν πηγὴν τῶν ἐνοχῶν καὶ τὴν διοικητικὴν πρᾶξιν, τικτούσαν ἐνοχικὸν δεσμόν μεταξὺ τῶν ἀτόμων⁽¹³⁾ παραλλήλως πρὸς τὰς ex lege ἐνοχὰς, ἀναφερομένας ἀφηρημένως (in abstracto) καὶ κατὰ τρόπον κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον γενικὸν εἰς τὰ εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὑπανόμενα αἰομα π.χ. διατάξεις ἐνοικιοστασίου. Οἱ ἰδιόρρυθμοι οὗτοι λόγοι παραγωγῆς ἐνοχῶν εἶναι χαρακτηριστικὸν τῆς παρουσίας μεταβατικῆς περιόδου, τελνουν δὲ νὰ καταλάβουν πρωτεύουσαν σημασίαν καὶ νὰ περιορίσουν τὴν ἑκτασιν τῶν κατὰ τὸ P. Δ. γνωστῶν πηγῶν τῶν ἐνοχῶν (ex contractu, ex quasi contractu, ex delicto, ex quasi delicto).

β) Ἐξήρτησε τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ ἐργοδότη (ἄρθρ. 10 Ν. Δ. 424/1941 ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 2 τοῦ Ν. 765/1913), πλὴν ὅμως δι' ὠρισμένους λόγους, ἀναγνωρίζομενους ὑπὸ τοῦ νόμου (ἀκαταλληλότης - ἀνάρμοστος συμπεριφορά), ὡς καὶ μέχρι ὠρισμένου ποσοστοῦ ἀνευ νομικοῦ τινὸς λόγου, ἀλλὰ δι' ὠρισμένην αἰτίαν, καθοριζομένην ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη. Μὴ ὀριζομένης ἐν τῷ νόμῳ εἰδικῆς τινος διοικητικῆς δικαιοδοσίας, τὴν τυχόν μεταξὺ τῶν μερῶν δημιουργουμένην διαφορὰν ἀρμόδια εἶναι νὰ λύσουν τὰ πολιτικὰ δικαστήρια (ἄρθρ. 1 Πολ. Δικ.). Πλὴν ὅμως κατὰ τὸν «ἐλεγχον» τῆς τηρήσεως τῶν προϋποθέσεων τοῦ νόμου τόσον εἰς τὴν περιπτώσιν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας λόγῳ ἀκαταλληλότητος καὶ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς, ὅσον καὶ εἰς τὴν περιπτώσιν καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δι' ὠρισμένην αἰτίαν, θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ δημόσιον συμφέρον, εἰς τὸ ὅποιον ἀποβλέπει ἡ ἐπιχειρουμένη κρατικὴ ἐπεμβασίς καὶ τὸ ὅποιον διέπει κατ' ἀνάγκην δημοσιοποιουμένης σχέσεις, ὡς ἡ ἐργασιακὴ σχέσις.

Λύσεις ex aequo et bono ἢ κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός (arbitrium boni viri) δὲν ἔχουν θέσιν ἐν τῷ συγχρόνῳ δημοσιοποιουμένῳ δικαίῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ δικαστὴς δὲν ἐμφανίζεται ὡς τρίτος, συμβιβαστὴς διαφιλονεικούντων ἰδιωτῶν, ἀλλ' ὡς κρατικὸν ὄργανον, πραγματοποιοῦν κρατικοὺς σκοπούς⁽¹⁴⁾.

Οὕτω ἡ ὄχι καὶ τότεν ἐπιτυχὴς ἔκφρασις τοῦ προσφάτου νόμου 765/1943 (ἄρθρ. 2 § 2), καθ' ἣν ἡ μέχρι ὠρισμένου ποσοστοῦ ἀπόλους μισθωτῶν, «ἐπαφιευμένη εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότη» δεόν νὰ γίνηται ἐγγράφως καὶ δι' ὠρισμένην αἰτίαν» δέον νὰ ἐρμηνευθῇ ὡς ἔχουσα τὴν ἐννοίαν ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐποφίεται μὲν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότη, πλὴν ὅμως ὑποχρεοῦται οὗτος ὅπως καθορίσῃ ἐγγράφως αἰτίαν καταγγελίας, ἢ

ὑπαρξίς καὶ τὸ βάσιμον τῆς ὁποίας θὰ διερευνηθῇ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἀπὸ ἀπόψεως δημοσίου συμφέροντος, ἀπαιτοῦντος τὴν μὴ δημιουργίαν νέου ἀνέργου μισθωτοῦ δι' ἀσήμαντον ἢ ψευδῆ αἰτίαν. Εἶναι προφανὲς ὅτι ἡ τοιαύτη κρίσις περὶ δημοσίου συμφέροντος ἐάν συμπίπτῃ μετ' τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, εἶναι διότι ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ εἶναι ἐν προκειμένῳ ὁ δικαστὴς - κρατικὸν ὄργανον!

IV

Τέλος ἐρευνῶντες ἐπὶ τὸ γενικώτερον τὴν ἐπίδρασιν τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ Ν. Δ. 424/1941 ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας δέον νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι διὰ τοῦ νομοθετήματος τούτου ὑπέστη καίριον πλῆγμα ἡ ἐλευθερία τῶν μερῶν ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, ἀφοῦ ἡ λήξις τῆς ἀορίστου χρόνου τοιαύτης ἐξέφυγε τῆς διακρίσεως τοῦ ἐργοδότη. Ἡ ἐπελθούσα καινιτομία εἶναι σημαντικὴ καὶ θὰ ἀσκήσῃ μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως.

Ἄν δὲ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν πρὸς τοῦτοις ὅτι ὁ μισθός, οὐσιῶδες στοιχεῖον τῆς συμβάσεως, ἔπαυσε ἀπὸ πολλοῦ ν' ἀποτελῇ ἀντικείμενον τῆς συμφωνίας τῶν μερῶν (συλλογικαὶ συμβάσεις - καθορισμός αὐτοῦ παρὰ τοῦ Κράτους διὰ τῶν ἐκάστοτε ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας), ὡς ἐπίσης ἂν ρίψῃ τις βλέμμα πρὸς τὸ ὅλον σύστημα τῆς κρατικῆς ἐπεμβάσεως καὶ ἐπὶ τῶν ἐπουσιωδεστέρων στοιχείων τῆς συμβάσεως ἐργασίας,⁽¹⁵⁾ εὐλόγως ἤθελε διερωτήσῃ ἂν δυνάμεθα εἰσέτι νὰ διμυλῶμεν περὶ συμβάσεως, ὅταν ἡ σύμπτωσις τῆς βουλήσεως τῶν μερῶν δὲν ἔχει ἄλλον τινὰ σκοπὸν εἰμὴ νὰ κινητοποιήσῃ κατὰ τρόπον «μηχανικόν» τὸ προϋπάρχον καὶ μέλλον νὰ δημιουργηθῇ μεταγενεστέρως γενικὸν (νομοθετικὸν καὶ κανονιστικὸν) καθεστὼς τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ἀποκλειομένης πάσης συζητήσεως μεταξὺ τῶν μερῶν ἐπὶ τῶν ὅρων τῆς καταρτιζομένης συμβάσεως. Ὅπως δηλαδὴ ἡ νομικὴ κατάσταση τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου εἶναι καθωρισμένη νομοθετικῶς, εἰς τρόπον ὥστε τὸ μόνον ἀντικείμενον, τὸ ἐπαφιευμένον εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν βουλήσεων τοῦ προτιθεμένου νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν καὶ τοῦ ἐντεταλμένου τὸν διορισμὸν ὄργάνου⁽¹⁶⁾ εἶναι τὸ «ἐάν» θὰ πραγματοποιηθῇ ὁ διορισμός, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ «πῶς» ἦτοι ὑπὸ ποίους ὅρους,⁽¹⁷⁾ οὕτω καὶ ἐν τῇ συναπτομένῃ ἐργασιακῇ σχέσει κατὰ ριζικὴν παρέκκλινιν ἐκ τῶν περὶ συμβά-

(13) Ὁ ἐνοχικὸς χαρακτὴρ τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως οὐδόλως μεταβάλλεται διὰ τῆς ἐνεργουμένης κρατικῆς ἐπεμβάσεως. Πρβλ. καὶ Hueck Nipperdey, ἐνθ' ἄνωτ. Τόμ. I, σ. 3-5 καὶ 101, οἵτινες καίτοι προσομοιάζουν τὴν σύμβασιν ἐργασίας πρὸς τὴν σχέσιν τοῦ γάμου καὶ τὴν δημοσιοὑπαλληλικὴν τοιαύτην (Beamtenverhältnis), δὲν κατατάσσουσιν ταύτην εἰς τὸ προσωπικὸν δικαίον, ἀλλὰ θεωροῦν ταύτην καθαρῶς ἐνοχικὴν σχέσιν, ἐξ ἣ. ὡς οὐσιῶδες στοιχεῖον προκύπτει ἡ ὑποχρέωσις πρὸς παροχὴν ἐργασίας.

(14) Πρβλ. μετέτην μου ἐνθ' ἄνωτ. σ. 21 καὶ 36.

(15) Τὸ μέγεθος τῆς ἐπιτελουμένης κρατικῆς ἐπεμβάσεως ἐν τῇ ρυθμίσει τῆς ἐργασίας ἐκθέτει ὁ Ἀγαλλοπουλὸς ἐνθ' ἄνωτ. σ. 276. Εἰδικώτερον ἀπὸ ἀπόψεως διοικητικοῦ δικαίου C. Dieckmann, Verwaltungsrecht, ἔκδ. 4η, 1926, σ. 322 καὶ ἐπ. Ἡ τοιαύτη διοικητικὴ ἐπέμβασις εἰς τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν τῆς λενομένης κρατικῆς διοικήσεως τῆς ἐργασίας (Staatliche Arbeitsverwaltung), περὶ ἣς W. Sieber, Das deutsche Arbeitsrecht, 1938, Einl. III B σ. 9.

(16) Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἑκτασις τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐντεταλμένου τὸν διορισμὸν κρατικοῦ ὄργάνου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὑπάρξεως δεσμευμένης ἀρμοδιότητος ἢ διακριτικῆς ἐξουσίας.

(17) H. Kelsen, Allgemeine Staatslehre, 1926, σ. 273.

σεων κανόνων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, καθ' οὗς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν μερῶν ἀπόκειται ὁ καθορισμὸς τὸσον τοῦ «ἐάν» ὅσον καὶ τοῦ «πῶς» θὰ καταρτισθῇ ἡ σύμβασις. διὰ τῆς πραγματοποιουμένης συμπτώσεως τῆς βουλήσεως τοῦ ἐργοδότη καὶ μισθωτοῦ ἐπέρχεται μόνον καθορισμὸς τοῦ «ἐάν», ἐνῶ τὸ «πῶς» καθορίζεται ἤδη ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς τάξεως, τῆς ὑπαρχούσης κατὰ τὸν χρόνον τῆς συνάψεως τῆς ἐν νόμου σχέσεως, ὡς καὶ τῆς εἰς τὸ μέλλον δημιουργηθησομένης τοιαύτης⁽¹⁸⁾.

Ὁρθότερον κατὰ ταῦτα εἶναι νὰ λέγωμεν ὅτι ἡ θέσις πλὴν τῶν μερῶν εἶναι κυρίως νομοθετική, διεπομένη παρὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους τιθεμένων κανόνων, τῶν καθοριζόντων τὴν νομικὴν κατάστασιν τῶν μερῶν⁽¹⁹⁾. Ἡ

(18) Ἐν τῷ συγχρόνῳ δημοσιοποιουμένῳ ἰδιωτικῷ δικαίῳ οὐχὶ σπανίως ἐμφανίζεται καὶ τὸ ἀντίστροφον, ἥτοι νὰ ὑπάρχῃ ἐλευθερία ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ «πῶς» καὶ ὑπάρχουσιν ἐκ τοῦ νόμου ὡς δεσμεύονται ἐν τῇ καταστάσει τῆς συμβάσεως, ὅπως ἀκολουθήσων ὠρισμένων τύπων συμβάσεως (ὑποδειγματικὴν σύμβασιν), τὸ περιεχόμενον τῶν ὁρῶν τῆς ὁποίας ὀρίζεται ἐπιτῶς καὶ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ ὑπὸ τοῦ νόμου, ὅπως ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐξ ὁλοκλή-

(19) Ὁ ἀμιγῆς κανονιστικὸς χαρακτὴρ τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως προκύπτει ἐναργέστερον, ἐάν τὰ μέρη δεσμεύονται ἐν τῇ καταστάσει τῆς συμβάσεως, ὅπως ἀκολουθήσων ὠρισμένων τύπων συμβάσεως (ὑποδειγματικὴν σύμβασιν), τὸ περιεχόμενον τῶν ὁρῶν τῆς ὁποίας ὀρίζεται ἐπιτῶς καὶ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ ὑπὸ τοῦ νόμου, ὅπως ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐξ ὁλοκλή-

τοιαύτῃ δὲ γενικὴ νομοθετικὴ κατάστασις ἀπονέμεται ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἐπιτυχανομένης συμπτώσεως τῆς βουλήσεως τῶν μερῶν, ἥτις δὲν τίκτει σύμβασιν, τὸ περιεχόμενον τῆς ὁποίας νὰ καθορίζηται ἐλευθέρᾳ βουλήσει παρὰ τῶν μερῶν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ὁρολογίαν τῆς θετικῆς γαλλικῆς σχολῆς *præfixion*⁽²⁰⁾ ἀπονέμουν τὴν προϋφισταμένην νομοθετικὴν καὶ κανονιστικὴν κατάστασιν. Τὰ μέρη ὅθεν ἐμφανίζονται μᾶλλον ὡς φορεῖς νομοθετικῶν καταστάσεων ἢ συμβατικῶν τοιούτων.

Οὐσιώδης συνέπειά τῆς ἐκδοχῆς ταύτης εἶναι ἡ ἀναγνώρισις εἰς τὸν νομοθέτην τῆς ἐξουσίας ὅπως τροποποιῇ τοὺς διέποντας τὰς ἀπονεμηθείσας νομοθετικὰς καταστάσεις κανόνας ἀνευ ἄλλης τινὸς ἐρεύνης περὶ τῆς συνταγματικότητος τῆς τοιαύτης νομοθετικῆς ἐνεργείας.

ΒΑΣ. ΠΑΝΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ρου αἱ καταστάσεις τῶν μερῶν εἶναι νομοθετικαὶ καὶ μόνον ἡ κατάρτισις τῆς συμβάσεως ἐναπόκειται εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν μερῶν. Περὶ τῶν τοιούτων τύπων συμβάσεων καὶ τῆς ἐν γένει δεσμεύσεως τῶν μερῶν ἐξ οὗτων ἐν τῷ γερμ. δικαίῳ Ε. Molitor, ἐνθ' ἄνωγ., σ. 61.

(20) Ἡ *præfixion* (acte condition) εἶναι, ὡς γνωστὸν, δημιούργημα τῆς γαλλικῆς θετικῆς σχολῆς, διετυπώθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Duguit, *Traité*, τόμ. 1, ἐνθ' ἄνωγ., σ. 325 καὶ ἐπ. καὶ ἐσυστηματοποιήθη ὑπὸ τῶν Jeze, ἐνθ' ἄνωγ., τόμ. 1, σ. 25 καὶ ἐπ. καὶ Bonnard, ἐνθ' ἄνωγ., σ. 36 καὶ ἐπ.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ὠΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΚΑΙ Ν. Δ. 424) 1941

ὑπὸ τοῦ κ. ΑΠΟΣΤ. Ι. ΜΠΟΥΡΝΙΑ, Δικηγόρου

(συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος)

Ὁ νομοθέτης ἠθέλησε τὴν διάκρισιν αὐτὴν μεταξὺ τῶν δύο κατηγοριῶν τῶν ἐργαζομένων, διότι ἐθέσπισε μὲν εὐρυτάτην ἀκυρότητα μὲ σκοπὸν νὰ διασφαλίσῃ καὶ θέσῃ ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας τὰ ἐκ τοῦ ν. 2112 δικαιώματα⁽⁸¹⁾, τὸ *minimum* αὐτὸ προστάσις τοῦ ἐπ' ἀόριστον προσληφθέντος μισθωτοῦ, ἀλλ' ἀνάλογον πρόνοιαν καὶ κηδεμονίαν δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ καὶ διὰ τὸν ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον προσληφθέντα⁽⁸²⁾. Ἀληθῶς δὲ, ἐν τῇ πράξει, οἱ δι' ὠρισμένον διάστημα προσλαμβανόμενοι μισθωτοί, ὄντες συνήθως πρόσωπα πλέον εἰδικευμένα καὶ δυσχερέστερον ἀντικαταστατά, εὐρίσκονται συνήθως καὶ εἰς πνευματικὸν ἐπίπεδον ἀνώτερον τῶν ἐπ' ἀόριστον προσλαμβανομένων.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω διαφορᾶς μεταξὺ τῶν δύο κατηγοριῶν ἐργαζομένων ἀντλοῦμεν πρόσθετον ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς ἀπόψεώς μας, ὅτι ἡ ἐκποίησις τῆς προθεσμίας δὲν μετατρέπει εἰς τὴν προκειμένην περιπτώσει τὴν σύμβασιν εἰς τοιαύτην ἀορίστου χρόνου. Θὰ ἦτο πράγματι παράλογον νὰ ἀπελάμβανεν ἔστω καὶ ἀπὸ ὠρισμένης, ἀλλὰ λίαν σοβαρᾶς, ἐπόψεως— μικροτέρας προυτασίας ὁ μισθωτὸς διαρκούσης τῆς

προθεσμίας, μεγαλύτερας δὲ μετὰ τὴν λήξιν αὐτῆς.

Ἡ ἀκολουθηθεῖσα λύσις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δημιουργήσῃ καὶ ζήτημα περὶ τὸ κύρος τῆς ἀνακλήσεως τῆς καταγγελίας, ἐνῶ ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου χρόνου εὐκολότερον δημιουργεῖται ἀνάλογον πρόβλημα⁽⁸³⁾.

XV. Ἡ ὑπαγωγὴ καὶ τῶν συμβάσεων ὠρισμένου χρόνου εἰς τὸ Ν. Δ. 424 δὲν ἀφαιρεῖ πᾶσαν χρησιμότητα ἀπὸ τὴν κατηγορίαν αὐτὴν τῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὡς θὰ ἠδύνατο ἐκ πρώτης ὄψεως νὰ νομισθῇ. Απομένουσι σημαντικὰ διαφορὰ μετὰ τῶν δύο καθεστώτων, μερικὰς τῶν ὁποίων ὑπεδείχθημεν ἤδη, αἵτινες δὲν καθιστοῦσι πρακτικῶς ἀδιάφορον τὴν προσθήκην ὠρισμένης προθεσμίας. Ἰδοὺ αἱ κυριώτεραι:

α) Δεδομένου ὅτι τὸ Ν. Δ. 424 δὲν περιορίζει τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, διὰ τῆς συνάψεως συμβάσεως ὠρισμένου χρόνου, θὰ ἐπιτυγχάνεται ὁ ἐξαναγκασμὸς τοῦ μισθωτοῦ, ὅπως παραμείνῃ ἐπὶ ὠρισμένον διάστημα εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ⁽⁸⁴⁾.

β) Δοθέντος ὅτι διαρκούσης τῆς συννομολογήσεως προθεσμίας εἶναι ἀνάγκη ἡ καταγγελία

(81) Μπουρνιάς ΕΕΔ α 613, β 78.

(82) Μπουρνιάς ΕΕΔ β 68.

(83) Πρβλ. μελέτην μου ἐν ΕΕΔ β 74—75.

(84) Διττερόπουλος Ἡ καταγγελία κλπ. σελ. 23.

νά εὐρίσκεται ἐν ἀρμονίᾳ τόσον πρὸς τὸ Ν. Δ. 424, ὅσον καὶ πρὸς τὰς ἀρχὰς τὰς ἐπὶ τῶν συμβάσεων ὠρισμένου χρόνου ἰσχυοῦσας, διὰ τῆς συνομολογήσεως μιᾶς τοιαύτης συμβάσεως, θέτει ὁ μισθωτὸς περιορισμοὺς εἰς τὴν καταγγελίαν τὴν βασιζομένην εἰς λόγους ἀναγνωριζομένους μὲν ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 424, ὅχι ὁμῶς καὶ ὑπὸ τῶν ἐπὶ συμβάσεων ὠρισμένου χρόνου κρατουσῶν ἀρχῶν (85).

γ) Διὰ τῆς συνάψεως συμβάσεως ὠρισμένου χρόνου ἀπαλλάσσονται τὰ συμβαλλόμενα μέρη τῆς τηρήσεως τῶν προθεσμιῶν τοῦ ν. 2112, μόνον δ' εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ τῶν κανόνων τῶν διεπόντων τὰς συμβάσεις ὠρισμένου χρόνου θὰ ἀποβλέπουν.

δ) Ἐπὶ συμβάσεων ὠρισμένου χρόνου θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ μετὰ τὴν καταγγελίαν παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς καταγγελίας δικαιωμάτων του (86).

ε) Ἐπὶ συμβάσεων ὠρισμένου χρόνου ἡ παρμονὴ τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐν μονομερεὶ παρὰ τὸν ἐργοδότην μεταβολὴ τῶν ὥρων ἐργασίας θὰ εἶναι δυνατόν νὰ σημαίνῃ ἔγκυρον ἀποδοχὴν ἐκ μέρους τοῦ τῶν νέων ὥρων (87).

στ) Ἰέλως, καὶ ὁ τύπος τῆς καταγγελίας (ἔγγραφος ἢ προφορικὴ) θὰ ἐξακολουθῇ νὰ διαφέρει ἀναλόγως τοῦ ἂν πρόκειται περὶ μισθωτοῦ τῆς μιᾶς ἢ ἄλλης κατηγορίας (88).

XVI. Ἐφ' ὅσον τὸ εἶδος τῆς συνομολογηθείσης συμβάσεως ἐργασίας ἐξακολουθεῖ νὰ παύσῃ σοβαρότατον ρόλον ἐπὶ τῆς ὅλης ἐξελίξεως τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, θὰ ἐξακολουθῇ παρὰ τὴν ἀλλήλως νὰ τίθεται καὶ τὸ δικονομικὸν πρόβλημα τῆς ἀποδείξεως τοῦ εἴδους τῆς συναφθείσης συμβάσεως. Κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς ὁ ἐπικαλούμενος σύμβασιν ἀορίστου χρόνου ἀρκεῖ νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ ἀποδείξῃ τὴν σύναψιν συμβάσεως ἐργασίας ἐν γένει, εἰς τὸν ἰσχυριζόμενον δ' ὅτι ἐν τῇ συμβάσει αὐτῇ εἶχε παρεντεθῇ ὠρισμένη προθεσμία ἐναπόκειται νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ ἀποδείξῃ τοῦτο. Ἡ ὁρθὴ αὐτὴ λύσις, πιστοποιοῦσα τὸ ἐν τῇ πραγματικότητι συνῆθος συμβαίνειν καὶ τυγχάνουσα ἀλλωστε καὶ κοινωνικῶς σκοπιμώτερα, ἡκολούθηθη ὑπὸ πολλῶν δικαστηριακῶν ἀποφάσεων (89). Ἐν

τούτοις, ἄλλαι ἡκολούθησαν τὴν ἀντίθετον, ἐσφαλμένην, ἄποψιν (90).

Διὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω λόγον θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ εἶναι νοητὴ ἡ περίπτωσις καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου διὰ τῆς συνάψεως συμβάσεως ὠρισμένου χρόνου ἀντὶ ἀορίστου. Καὶ ἐν προκειμένῳ δὲν θὰ πρέπει νὰ παραβλέψωμεν τὸ ἀόρθον 8 § 1 ἐδ. 3 τοῦ ν. 2112 (91).

XVII. Τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ ἐπὶ τῶν συμβάσεων ὠρισμένου χρόνου δὲν ταράσσει χρονικὸς τις περιορισμὸς (92). Οἱ κανόνες τοῦ νομοθέτηματος θὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς εἴτε μέχρι τῆς δημοσιεύσεώς του εἴτε συναφθῇ ἡ σύμβασις, εἴτε συνομολογήθῃ κατόπιν. Τοιαύτη διάκρισις οὐδαμῶς ἀναφέρεται ἐν τῷ διατάγματι, τοῦναντίον μάλιστα ἡ φραστικὴ του διατύπωσις, γενικωτάτη ἀφ' ἐνός καὶ ἀφ' ἑτέρου προδίδουσα πνεῦμα διαρκείας καὶ συνεχοῦς ἐπαναληψεως τῶν τασσομένων διατυπώσεων, φαίνεται καταφανῶς συνηγοροῦσα ὑπὲρ τῆς ἰδικῆς μας ἀπόψεως, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπιβεβαιοῖ καὶ ἡ σκέψις ὅτι, ἂν ἤθελεν ὁ νομοθέτης μίαν τοιαύτην ριζικὴν καὶ σημαντικωτάτην διάκρισιν, θὰ προέτασεν ἀσφιλῶς μίαν κατ' ἀρχὴν ἀπαγόρευσιν τῶν καταγγελιῶν, περιοριστικῶς ἐκπεφρασμένην καὶ ἀφορῶσαν μόνον τοὺς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. 424 ὑπηρετούντας μισθωτοὺς, ἀντὶ ν' ἀφήσῃ νὰ ὑπονοῇται μία γενικωτάτη ἀπαγόρευσις ἀνευ τοῦ ὡς ἄνω χρονικοῦ περιορισμοῦ. Διότι εἶναι αὐτονόητον, ὅτι εἰς τοιαύτην γενικωτάτην ἀπαγόρευσιν θὰ ἀποβλέψωμεν, πλὴν τῶν ἄλλων λόγων, καὶ ἐπειδὴ αἱ λοιπαὶ διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 424 (ἐκτὸς τῶν ἀρθρῶν 9 καὶ 10) αἰρυθμιζοῦσαι τὰ τῆς ἐργασίας ἐκ περιτροπῆς ἔχουσι καταφανῶς γενικὴν ἐφαρμογὴν, ἥτοι καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὸ Ν. Δ. 424 προσληφθέντων. Εἶναι δὲ καὶ ἀπὸ μιᾶς ἀπόψεως ἀδίκον νὰ ὑποχρεοῦνται αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις εἰς τὴν διατήρησιν προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖον εἶχον προλάβει ἐν ὧσιν τῆς προπολεμικῆς καλῆς παραγωγῆς, νὰ μὴ ὑποχρεοῦνται δ' εἰς τὴν διατήρησιν μισθωτῶν ὧν κατεδείχθη ὅτι, ὑπὸ τὰς σημερινὰς ἐτι δυσχερεῖς οἰκονομικὰς συνθήκας, εἶχον ἀνάγκην. Τέλος, ἀναλόγου καὶ ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογῆς θὰ τύχωσι τὰ ἐν VI ὑπὸ στοιχ. α καὶ στ καὶ ἐν VIII ὑπὸ στοιχ. α, β, ε, στ, καὶ ζ τῆς παρ. 1 ρούσης μελέτης ἀναπιχθέντα ἐπιχειρήματα (93).

Τὸ ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως, μὴ κρατήσεως ἄλλωστε, προβαλλόμενον ἐπιχείρημα ὅτι ἡ ὑπαγωγή καὶ τῶν μετὰ τὸ Ν. Δ. 424 προσλη-

(85) Τοιοῦτοι εἶναι πολλάκις οἱ λόγοι οἱ κινούντες τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθρ. 9 Ν. Δ. 424. Βλ. ἀνωτ. XII σημ. 71.

(86) Εἶναι ἰσχυρὰ ἡ πρὸ τῆς καταγγελίας παρσίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ δικαιωμάτων του βασιζομένων ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς συμβάσεως ὠρισμένου χρόνου; Οἱ κανόνες αὗτοι δὲν εἶναι ἀναγκαστικοὶ δικαίου καὶ ἐπομένως ἡ ἀπάντησις διὸν νὰ εἶναι καταφατικὴ. Ἀλλ' ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ ἀπεμπόλησις τοιοῦτου δικαιώματος δὲν θὰ θέτῃ ἰὸν ἐφ' ὠρισμένου χρόνον προσηλωθέντα μισθῶν εἰς ἡσωνα θέσιν τῆς ἥν θὰ ἐλέγχτο ἔαν προσελαμβάνετο ἐπ' ἀορίστον, στεροῦσα τοῦτέστιν αὐτὸν δικαιωμάτων παρεχόμενων εἰς τοὺς ἐπ' ἀορίστον πρὸς λαμβανόμενους ὑπὸ ἐργατικῶν νόμων ἀναγκαστικοὶ δικαίου. Δέον δὲ νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ἄ. αρ. 8 § 1 ἐδ. 3 ν. 2112. Βλέπε καὶ μελέτην μου ἐν ΕΔΑ β 69 σημ. 11.

(87) Ἐνῶ τοῦναντίον συμβαίνει ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου χρόνου. Μπουρνιάς ΕΔΑ α 613 καὶ Ἐργ. Δικ. Α 413, ὅπου καὶ σχετικαὶ παραλυμπαί.

(88) Διτζερόπουλος §§ 23 καὶ 30.

(89) Π. χ. 3577/43 Πρωτ. Ἀθην.

(90) Π. χ. Πρωτ. Ἀθην. 2576/43 ΕΔΑ β 467, 6745/42.

(91) Ἀλλην ὅψιν τοῦ ζητήματος τοῦτου πρβλ. καὶ εἰς ΕΔΑ β 69 σημ. 11.

(92) Ὡς ἄλλωστε συμβαίνει καὶ ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου χρόνου.

(93) Ὑπὲρ τῆς ἀπόψεώς μας ΕΔΑ β 532, Βικρεῖς ΕΔΑ β 232, Ἠλιοῦ ΕΔΑ β 493 Βιτωράκης ΕΔΑ β 494, ὅρα δὲ καὶ τὰς ἐν ΕΔΑ β 493 σημ. 6 καὶ 494 σημ. 5 παραπομπάς, Πρωτ. Ἀθ. 5133/43 ΕΔΑ β 620, 5458/43 ΕΔΑ β 687, Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 1210/43 ΕΔΑ β 690 μὲν τὸ προσθετὸν ἐπιχείρημα ὅτι, ἄλλως καὶ ὁ προσλαμβανόμενος εἰς ἀντικατάστασιν ἀπολυθέντος κατὰ τὸ ἀρθρ. 10 μισθωτὸς θὰ ἦτο δυνατόν ἐλευθερωθῆς νὰ ἀπολυθῇ πρᾶγμα ὅπερ προφανῶς δὲν ἐπεθύμει ὁ νομοθέτης, Πρ. Πρωτ. Πιραιῶς 189/43 ΕΔΑ β 394, Εἰρην. Ἀθ. 1642/43 ΕΔΑ β 622.

φθέντων μισθωτῶν εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ διατάγματος τούτου θὰ ἐστρέφετο ἐν τέλει ἐναντίον των, διότι θ' ἀπέφευγον αἱ ἐπιχειρήσεις νὰ τοὺς προσλάβουν⁽⁹⁴⁾, δὲν προκύπτει, ὅτι ἀπησχόλησε τὸν νομοθέτην τοῦ Ν. Δ. 424, οὕτε ἀλλῶστε εἶναι ὁ φόβος αὐτὸς ἐνδεχόμενον νὰ πραγματοποιηθῇ, ἐφ' ὅσον εἰς τὸ καθεστῶς τοῦ Ν.Δ. 424 ὑπάρχοντες πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ἐργαζόμενοι⁽⁹⁵⁾, μεταξύ τῶν ὁποίων θὰ εἶχε τὴν δυνατότητα νὰ ἀντλήσῃ ὁ ἐπιχειρηματίας τὸ ἀπαραίτητον ἔμψυχον ὕλικόν τῆς ἐπιχειρήσεώς του, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν τῷ παρέχεται ἕτερος τρόπος ἐπανδρώσεως αὐτῆς. Καὶ ἡ πιθανότης, τέλος, νὰ ὁδηγηθῇ ὁ προτιθέμενος νὰ συστήσῃ ἐπιχειρήσιν προσωρινῆς (πολεμικῆς) φύσεως εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ σχεδίου του αὐτοῦ ἐκ τοῦ φόβου τῆς διατηρήσεως τοῦ προσωπικοῦ του καὶ μετὰ πάροδον τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν θὰ εἶναι ἡ ἐπιχειρήσις του ἀποδοτικῆς, δὲν φαίνεται μεγάλη, δοθέντος ὅτι ἡ ἀποφασίς συστάσεως ἐπιχειρήσεως θὰ ἐλήφθη ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας μόνον ἐν ὅψει μεγάλων κερδῶν, πρὸ τῶν ὁποίων εἶναι ἐπόμενον ὁ μελλοντικὸς αὐτὸς καὶ ἐνδεχόμενος κίνδυνος νὰ παραβλεφθῇ. Ἀλλῶστε καὶ κατὰ τοῦ κινδύνου αὐτοῦ παρέχονται ὡς φάρμακα τόσον τὰ ἀνωτέρω ἐν V λεχθέντα, ὅσον καὶ τὰ ἐν ἄρθρῳ 9 Ν.Δ. 424 διατασσόμενα.

XVIII. *Ὁ νόμος 765/1943*. Τὸ βασικὸν ἐρώτημα τῆς παρούσης μελέτης, ἥτοι τὸ ἂν ὑπάρχονται ἢ ὄχι οἱ μισθωτοὶ οἱ προσληφθέντες ἐφ' ὀρισμένον χρόνον εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 424, ἐλύθη ἀποφατικῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 ν. 765. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ διατύπωσις τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου (§ 2) δὲν εἶναι τόσον σαφής. Εἶναι ἀλλῶστε βέβαιον, ὅτι ὁ χειρισμὸς τῆς ἐνόλου εἰς νομοθετικὸν κείμενον, ἀποβαίνει ἐργασία ἐξαιρετικῶς λεπτή. Ἀρκεῖ προχειρῶς νὰ σημειωθῇ, ὅτι κατὰ τὸ ἰσχύον δίκαιον, ἡ ὅλη ὕψις τῆς συμβάσεως, αἱ συνθήκαι παροχῆς τῆς ἐργασίας, ἡ φύσις τῆς ἐργοδοτικῆς ἐπιχειρήσεως κλπ. μέλλουν νὰ ποίξουν σημαντικὸν ρόλον ἐπὶ τῆς ρήτηρος περὶ ὀρισμένης προθεσμίας, ἄλλοτε μὲν ἐξαφανίζουσαι ὀλοτελῶς ταύτην, κατ' ἐφαρμογὴν ἐνὸς γενικοῦ κανόνος τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου διατυπουμενοῦ ἐν ἄρθρῳ 8 § 1 ἐδ. 3 ν. 2112 (βλ. σχετικῶς μελέτην μου ἐν ΕΕΔ β 68 σημ. 1), ἄλλοτε δὲ, ὅπως ἀντιθετῶς, ἰσχυροποιῶσαι τὴν περὶ ὀρισμένης προθεσμίας, ρήτηραν εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε νὰ ὑπερνικῇ αὕτη καὶ νὰ διαφεύγῃ καὶ αὕτην τὴν γενικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Δ. 424, ὡς εἶχεν αὕτη, κατὰ τὴν γνώμην μας, πρὸ τῆς νεωτάτης του μεταρρυθμίσεως (βλ. σχετικῶς παροῦσαν μελέτην, μέρος γ). Μεταξὺ τῶν δύο ἀκροτάτων αὐτῶν κατηγοριῶν συμβάσεων ὀρισμένου χρόνου, τῶν ὁποίων ἡ τύχη ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν.Δ. 424, ἦτο σαφῶς διαγεγραμμένη ἀπὸ πάντας τοὺς ἐρμηνευτὰς καὶ πρὸ τοῦ ν. 765, ὑπάρ-

χει σειρὰ ὅλην συμβάσεων ὀρισμένου χρόνου ἡ ὀρισμένου ἔργου, ὧν ἀκριβῶς ἡ τύχη ἦτο ἀβεβαία, λόγῳ τῶν ὑπαρχουσῶν διχογνωμιῶν. Τὴν τύχην αὐτῶν διετύπωσεν ἄρα ὁ ν. 765: *Ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς «συμβάσεως ἐργασίας ἀναποσπαστῶς συνδεδεμένης πρὸς ὀρισμένον χρόνον», ὅστις εὐρηταί ἐν τῷ νόμῳ, ἐνθυμίζει μᾶλλον τὰ ἀνωτέρω ἐν μέρει V τῆς παρούσης μελέτης λεγόμενα. Ἐν τούτοις ἡ ὅλη ἀντιθέσις τῆς § 2 πρὸς τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 3 ν. 765, ὡς καὶ ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις αὐτοῦ (ΕΕΔ β' 660), ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ὁ περαιτέρω χαρακτηρισμὸς τῆς «συμβάσεως ὀρισμένου χρόνου ἥς ἡ συνομολόγησις δικαιολογεῖται ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας», προδίδουν, ὅτι πάσας τὰς συμβάσεις ὀρισμένου χρόνου ἡ ἔργου ἐξήρπασεν ὁ ν. 765 τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. Δ. 424, ὑπὸ ἕνα μόνον περιορισμόν: ἀρκεῖ ἡ συνομολόγησις ὀρισμένου χρόνου νὰ δικαιολογῇται ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας. Δηλαδή, ὁ κανὼν τοῦ ἄρθρου 8 § 1 ἐδ. 3 ν. 2112 διαφυλάσσεται ἀκέραιος καὶ μάλιστα ἐπεκτείνεται, διὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν, λόγῳ τῆς εὐρυτέρας διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 3 § 2 ν. 765. συνάμα δὲ ἡ δικονομικὴ του ὕψις καθίσταται διαφορετικὴ (ἀνωτέρω μέρος ΧVI).*

Ἀπομένει ἄλλη μία ἀπορία ἐν σχέσει πρὸς τὸ αὐτὸ πρόβλημα. Καίτοι ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ ν. 765 μᾶς προετοιμάζει μᾶλλον διὰ τὸ ἀντιθετόν, ἐν τούτοις, εἰς τὸ νομοθέτημα δὲν συναντῶμεν τὸν χαρακτηριστὴν τῆς αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τοῦ Ν.Δ. 424 *Ὅποτε, βάσει τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 9 ν. 765, θὰ πρέπει τὸ ἄρθρον 3 αὐτοῦ νὰ τυγχάνῃ ἐφαρμογῆς ἀπὸ τῆς 13 Ὀκτωβρίου 1943. Ὅπως δὲ ὅμως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἀπὸ καθαρῶς νομικῆς ἀπόψεως (διὰ νὰ μὴ ἐπικαλεσθῶμεν καὶ τοὺς λόγους σκοπιμότητος), ἡ κατηγορηματικὴ ἐκδῆλωσις τοῦ νομοθέτου ὑπὲρ τῆς κρατησάσης νομολογιακῶς ἀπόψεως παρέχει πλέον ἰσχυρότατον ἔρεισμα εἰς τὴν γνώμην ταύτην, δύναται δ' ἤδη βασίμως νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι, παρὰ τὰ ὑπὲρ τῆς ἀνωτέρω προκριθείσης ἀπόψεως μας σοβορὰ ἐπιχειρήματα, ἡ νεωτάτη σαφὴς δηλώσις τοῦ νομοθέτου ἀφήνει νὰ διαφαίνεται, ὅτι ἡ ἐνδιάθετος θέλησις του ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν ὑπὲρ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν συμβάσεων ὀρισμένου χρόνου ἀπὸ τὸ καθεστῶς τοῦ Ν.Δ. 424.*

Τὸ ἀνωτέρω ἐν μέρει ΧVI θιγόμενον ζήτημα ἀμβλύνεται ἔτι πλέον μετὰ τὸν ν. 765. Πιθανότης νὰ ἐλύθη ρητῶς δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 § 1 ἀποκλείεται ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὅπου ἀναφέρεται, ὅτι ἡ φράσις «ἀνεξαρτήτως χρονικῆς διαρκείας» ἀπέβλεπεν εἰς διάφορον ὅλως περίπτωσιν. Ἐν τούτοις, τόσον ἡ διάταξις αὕτη, ὅσον καὶ τὸ διάχυτον πνεῦμα τοῦ νόμου εἶναι νὰ ἐφαρμόζωνται αἱ διατάξεις του—αἵτινες, σημειώτεον, τίθενται, ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς 13 Ὀκτωβρίου 1943—καὶ ἐπὶ μισθωτῶν μὴ συμπληρωσάντων δίμηνον ὑπηρεσίαν, ὥστε εἶναι λογικόν νὰ ὑποθέσωμεν πῶς ὁ νομοθέτης εἶχεν ὑπ' ὄψει του, ὅτι εἰς τὸ καθεστῶς αὐτὸ ὑπάρχοντες καὶ οἱ μετὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ Ν.Δ. 424 προσληφθέντες.

Τὸ ἄρθρον 2 § 7 τοῦ ν. 765 ὀρίζει τριμήνον προθεσμίαν πρὸς ἐπιδίωξιν τῶν τυχόν ἐκ τοῦ Ν. Δ. 424 δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ. Ὁ ὀρισμὸς αὐτὸς ἐπιβεβαιεῖ διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν τὴν σχετικότητα τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας. Ἐτι πλέον δι' αὐτοῦ μόνη ἡ πάροδος τῆς τριμήνου προθεσμίας ἀνήχθη εἰς αἰτίαν ἀπωλείας τῶν σχετικῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθω-

(94) Γνωμοδ. *Μπαλῆ-Ἀντωνιάδου* ΕΕΔ β 424, Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 252/43 ΕΕΔ β 533, ἥτις εἶναι ἡ μόνη, κατ' ὅσον γνωρίζομεν, ἀποφασίς ἡ ἀποδεχομένη τὴν ἀποψιν αὐτήν.

(95) Ἡ σκέψις αὕτη ἀποδεικνύει, ὅτι δὲν θὰ πρέπει εἰς τὴν λύσιν του παρόντος προβλήματος νὰ ἐπηρεασθῶμεν ὁλοκληρωτικῶς ἀπὸ τὰς σκέψεις, αἵτινες ἐπρυτάνευσαν κατὰ τὴν λύσιν ἀναλόγου προβλήματος γεννηθέντος ἐν σχέσει μετὰ τὸν Α. Ν. 244/1936.

του, επομένως, κατά παρέκκλισιν και αὐτοῦ τοῦ κανόνος τοῦ ἀρθρ. 8 ν. 2112 (βλ. σχετικὰς μου μελέτας ἐν ΕΕΔ β 68 καὶ ΕΕΔ α 612). ἀρκεῖ μόνον ἡ πάροδος ἀπράκτου τῆς προθεσμίας, διὰ νὰ καταργηθοῦν τὰ δικαιώματα τοῦ ἐργαζομένου τὰ ἀπορρέοντα ἐκ τοῦ Ν. Δ. 424, μὴ προσαπαιτουμένης συγχρόνου ἀναγνωρίσεως ἢ ἐξοφλήσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ τελευταίου τῶν ἀπορρέοντων ἐκ τοῦ ν. 2112. Τὸ συμπέρασμα τοῦτο περὶ ἀποκλεισμοῦ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθρου 8 ν. 2112 εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἐπιβάλλεται, τοῦτο μὲν, διότι ἡ πάροδος τῆς νομίμου τριμήνου προθεσμίας — ἀποκλειστικῆς προθεσμίας καὶ ὅχι παραγραφῆς — δὲν ἀποτελεῖ σύμβασιν, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἀρθρον 8 ν. 2112, τοῦτο δὲ, διότι ἡ διάταξις τοῦ ἀρθρου 2 § 7 ν. 765, καθὼς εἰδικωτέρα, ὑπερισχύει τῆς γενικωτέρας διατάξεως τοῦ ν. 2112. Περὶ τὸν πάντως νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ πάροδος ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ἐπιφέρει ἀπώλειαν μόνον τῶν ἐκ τοῦ Ν. Δ. 424 δικαιωμάτων, ὅχι καὶ τῶν ἐκ τοῦ ν. 2112. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης θίγεται ὁλόκληρον τὸ σύστημα τῶν περὶ τὴν καταγγελίαν ἀκυροτήτων, ὅπερ ἐν ἐκάστη συγκεκριμένῃ

περιπτώσει δέον νὰ προστρωδῇται πρὸς τὴν νέαν κατάστασιν.

Μετὰ τὸν ν. 765 θὰ ὑπάρχῃ διὰ κάθε καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργαζομένου ὑπαγομένου εἰς τὴν σφαῖραν προστασίας τοῦ Ν. Δ. 424 μία τοῦλάχιστον ἔγγραφος πιστοποίησης αὐτῆς, καὶ δὴ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας. Αὕτη θὰ εἶναι ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 2 § 5 ν. 765. Ἡ ἀπαίτησις τοῦ νόμου, ὅπως ἀναφέρεται ὠρισμένη αἰτία ἀπολύσεως (τοιαύτη δὲ δύναται νὰ εἶναι καὶ ἡ ἀνεπάρκεια, ἀκαταλληλότης καὶ ἀνάρμοστος συμπεριφορά, μολονότι ξηρὰ γραμματικῇ ἐρμηνείᾳ μᾶς φέρει εἰς τὸ ἀντιθετον συμπέρασμα) ὑποδεικνύει, νομίζω, ἀπλῶς ἐντονωτέραν ἐφαρμογὴν τῆς θεωρίας περὶ καταχρήσεως δικαιώματος κατὰ τὴν περὶ τῆς καταγγελίας κρίσιν τοῦ δικαστοῦ.

Αὐτὸ εἶναι αἱ κύρια μεταρρυθμίσεις αἱ εἰσαχθεῖσαι διὰ τοῦ ν. 765 καὶ σχετιζόμεναι πρὸς τὰ ἐν τῇ παρούσῃ ἐργασίᾳ θέματα. (Πρβλ. σχετικῶς καὶ ΕΕΔ β 675-678).

ΑΠΟΣΤ. Ι. ΜΠΟΥΡΝΙΑΣ

Ο ΠΟΣΟΤΙΚΟΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΕΠΙΔΙΚΑΣΕΩΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. Γ. ΒΑΒΑΡΕΤΟΥ, Δικηγόρου

Τὸ ἐξαιρετικῆς διὰ τοὺς μισθωτοὺς σημασίας ζήτημα, περὶ ἰσχύος ἢ μὴ τοῦ ποσοτικοῦ περιορισμοῦ τῆς προσωρινῆς ἐπιδικάσεως ἀπαιτήσεων ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ Εἰρηνοδίκου διὰ τὴν ὅλην ἀπαίτησιν ἢ κεχωρισμένως δι' ἐκάστην τῶν περιουσιακῶν παροχῶν (μισθῶν κλπ.), ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται καὶ μετὰ τὴν διὰ τοῦ νόμου 853/1943 ἐπεύξην τοῦ ἐπιδικαστέου ποσοῦ μέχρι τῶν δραχμῶν 1.000.000, δεδομένου ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο μόλις δύναται νὰ καλύπτῃ τὸ ἥμισυ τῆς ἀπαιτήσεως μισθῶν δύο μηνῶν.

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν δὲν κρίνομεν ἄσκορον, ὅπως ἐν συνεχείᾳ τῶν ὅρων εἰς τὴν «Θεμίδα» (Ν 1 σελ. 248) ἐγράψαμεν, ἀσχοληθῶμεν καὶ πάλιν μὲ τὸ θέμα τοῦτο, τοσφ μᾶλλον καθ' ὅσον εἰς τὴν δυσμενῆ διὰ τοὺς μισθωτοὺς πλευρὰν προσετέθη καὶ ἡ ἐξαιρετικῶς βαρύνουσα γνώμη τοῦ καθηγητοῦ τῆς Πολ. Δικονομίας Γ. Ράμου (1).

Διὰ τὴν ἀνέυρεσιν τῆς ὀρθτῆς ἐννοίας τῶν διατάξεων τοῦ περὶ προσωρινῆς ἐπιδικάσεως ἀναγκ. νόμου 2032/1939 δέον νὰ ἀνατρέξωμεν α) εἰς τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας ἐπὶ τοῦ νόμου τούτου, β) εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ κείμενον τοῦ νόμου καὶ γ) εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου.

Αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι.

Καθ' ἃ ἀναγράφει ὁ Ράμος, αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι τοῦ ἀ. ν. 2032 καὶ ἰδίᾳ αἱ εἰς τὴν ἐπεξεργασθεῖσαν τὸν νόμον εἰδικὴν ἐπιτροπὴν συζητήσεως, παρέχουν στοιχεῖα δικαιολογούντα τὴν παρ' αὐτοῦ ὑποστηριζομένην ἄποψιν.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος ἔχομεν τὴν γνώμην, ὅτι τὰ στοιχεῖα ταῦτα δὲν δύναται νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἐργασίαν διὰ τὴν ἀνέυρεσιν τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ ἀ. ν. 2032, ὅχι μόνον διότι γενικῶς δὲν πρέπει νὰ ὑπερτιμᾶται ἡ ἀξία τῶν προπαρασκευαστικῶν τῶν νόμων ἐργασιῶν καὶ ν' ἀναιρέται δι' αὐ-

τῶν καὶ μόνον ἡ ἀβέβαιος ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ νόμου συναγομένη ἔννοια, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ ἀν. νόμος 2032 δὲν ἀπετελέσθη ἐξ αὐτοῦ τούτου, ἀνευ μεταβολῶν, τοῦ προσχεδίου τῆς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ προήλθεν ἐκ περαιτέρω ἐπεξεργασίας τοῦ ἐν λόγω προσχεδίου ἐν τῷ ὑπουργεῖῳ Δικαιοσύνης, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἐπὶ τοῦ ἀν. νόμου 2032 ἐκθέσιν τοῦ ὑπουργοῦ (2).

Ὡστε, παρὰ τὴν ἐξιστάμενην, συνεπείᾳ τούτου, τῶν κατὰ τὰς συζητήσεις τῆς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς δικαιολογούντων τὴν δυσμενῆ διὰ τοὺς μισθωτοὺς γνώμην στοιχείων, ἃς προχωρήσωμεν εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἐπὶ τοῦ νόμου ἐκθέσιν τοῦ ὑπουργοῦ.

Ἄλλ' οὐδαμῶς τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως ἀναφέρεται, ὅτι ἡ ἐκ περιουσιακῶν παροχῶν ἀπαίτησις εἶναι μία, ἐπειδὴ τὸ βασικὸν δικαίωμα εἶναι ἐν καὶ οὐδαμῶς ἐξ αὐτῆς ἐξάγεται, ὅτι ὁ μισθωτός, ἐπιδιόκων προσωρινὴν ἐπιδίκασιν, δέον νὰ ἀθροίσῃ τοὺς μισθοὺς τε, ἢ ὅταν ἅπαξ, κατὰ τὴν μακροχρόνιον ἐργασιακὴν του σχέσηιν, καλύψῃ τὸ 1/2 τῆς ἀπαιτήσεώς του, δὲν προστατεύεται εἰς τὸ μέλλον ὑπὸ τοῦ ἀν. νόμου 2032.

Ὡς ἀντιθέτως εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἐκθέσιν ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς, αἵτινα ἐνισχύουν τὴν ἄποψιν ἡμῶν, καθ' ἣν διὰ κάθε αὐτοτελῆ ληξιπρόθεσμον περιουσιακὴν πόροχὴν (μισθὸν κλπ.) χωρεῖ προσωρινὴ ἐπιδίκασις μέχρι τοῦ 1/2 αὐτῆς καὶ ἐφόσον τὸ ποσοστὸν τοῦτο δὲν ὑπερβαίνει τὸ 1 ἑκατομμύριον δραχμῶν.

Οὕτω δυνάμει τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἀρθρου 1, ἀναφέρει ἡ εἰσηγητικὴ ἐκθέσις, καθορίζεται ἐπὶ τῶν περιπτώσεων α, β, καὶ δ, (δηλαδὴ τῶν καθυστερουμένων μισθῶν κλπ. τῶν μισθωτῶν) ἀνώτατον κατὰ ποσὸν ὅριον ἐπιδικάσεως καὶ μάλιστα διττῶς, ὥστε τὸ ἐπιδιαικόμενον ἐκαστοῦ χρηματικὸν ποσὸν οὔτε τὸ 1/2 τῆς πιθανολογούμενης ἀπαιτήσεως, ἀλλ' οὔτε καὶ τὰς 50.000 (ἢ 1.000.000) δραχμ. νὰ δύναται νὰ ὑπερβῇ (3).

Ἡ ὑπὸ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ ὑπουργοῦ

(1) Πρβλ. σχετικὸν ἀρθρον ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Β' σελ. 643.

(2) Ἰδὲ ταύτην εἰς Κώδικα Θέμιδος 1939 σελ. 764.

χρήσις τοῦ ἐπιρρήματος *ἐκάστοτε*, ἔχοντος ἔννοϊαν ἐπαλληλικήν, ὅχι μόνον δὲν συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς δυσμενοῦς διὰ τοὺς μισθωτοὺς ἐκδογῆς, ἀλλ' ἀντιθέτως καταδεικνύει, ὅτι ὁ νομοθέτης ἔχεν ἐν ᾧ φει ἐπιδίκασιν τοῦ 1½ τῆς ἀπαιτήσεως δι' ἓνα ἑκάστον μισθόν. Ἀλλως ἡ χρῆσις τῆς λέξεως *ἐκάστοτε* θὰ ἦτο ἐντελὲς περιττή.

Εἰς ἄλλο σημεῖον ἡ εἰσηγητικὴ ἐκθέσις τοῦ ὑπουργοῦ λέγει τὰ ἑξῆς: «Τέλος, ἀναγράφονται ὡς δεκτικαὶ προσωρινῆς ἐπιδικάσεως αἱ ἀξιώσεις ἐκ συμβάσεως ἐργασίας κλπ. Ἡ διάταξις ἐλήφθη κατὰ λέξιν περίπου, ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ νόμου 6424...».

Καὶ ἡ περιοχὴ οὗτη τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως ἔρχεται εἰς ἐπίρρωσιν τῶν ἀποφ. ὡν μας. Εἰς ποῖον σημεῖον τοῦ νόμου 6424, ἐξ οὗ ἐλήφθη κατὰ λέξιν περίπου ἡ διάταξις οὗτη, γίνεται λόγος περὶ τοῦ ἐν αἰοῦ τῶν ἐκ περιοδικῶν παροχῶν ἀπαιτήσεων; Ποῦ τοῦ νόμου τούτου ὁρίζεται, ὅτι ἀπαξ μόνον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως δύναται ὁ μισθωτὸς νὰ ζητήσῃ προσωρινὴν ἐπιδίκασιν;

Ὅπως ἀντιθέτως καὶ ὁ νόμος 6424 καὶ ἡ εἰσηγητικὴ τούτου ἐκθέσις χρησιμοποιοῦν τὴν λέξιν «*δράκις*», ἣις ἔχει ἐπαλληλικήν ἔννοιαν. (ὁ πρόεδρος δύναται νὰ ἐπιδικάσῃ... *δράκις* συντρέχει κλπ.). Ὡς δὲ ἡρμηνεῖται ὁ νόμος οὗτος, ὅχι μόνον διὰ νέους μισθοὺς ἡδύνατο νὰ ζητηθῇ ἑὰ ἐπιδίκασις, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν αὐτὴν ἀποτίρησιν ἡδύνατο νὰ ζητηθῇ κατ' ἐπαλληλίαν ἐπιδίκασις (*).

Τὸ κείμενον τοῦ νόμου.

Ἀς ἔλθωμεν τώρα εἰς τὸ κείμενον τοῦ ἀν. νόμου 2032.

Διὰ τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν τοῦ νόμου τούτου καὶ διὰ τὴν ὀρθὴν λύσιν τοῦ ἀπασχολουμένου ἡμᾶς ζητήματος δεῖν νὰ ἐρευνήσῃν τὰ ἑξῆς:

1) Ἐπὶ τῇ ἐκθέσει τῆς προσωρινῆς ἐπιδίκασιν δι' ἑκάστην αὐτοτελὴ ἀπαιτήσιν ἢ μόνον ἀπαξ δύναται ἑκάστος τῶν δικαιούχων νὰ ἀσκήσῃ τὸ τοιοῦτο δικαίωμα;

2) Ποία ἡ ἔννοια τῆς ἀπαιτήσεως;

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ἐρώτημα (νομίζομεν δὲ ὅτι καὶ εἰς τὴν συμφωνήσῃ εἰς τοῦτο), παρατηροῦμεν, ὅτι οὐδαμῶς τοῦ νόμου ἀναγράφεται, ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς προσωρινῆς ἐπιδικάσεως δύναται μόνον ἀπαξ νὰ ἀσκηθῇ. Οὐδεὶς θὰ δυνηθῇ νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι ὁ διὰ δευτέραν φοράν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ δρῶντος τραυματισθεὶς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ προσωρινὴν ἐπιδίκασιν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι πρὶν τῶν μηνῶν ἢ καὶ ἐτῶν, τοῦ ἔχεν ἐπιδικάσθῃ ποσὸν δραχ. 50.000 (ἡδη 1.000.000) διὰ τὴν ἐκ τοῦ πρώτου τραυματισμοῦ ἀπαιτήσιν του. Ἐὰν τὸ δικαίωμα τοῦ δυνάμενος ἐξηγεῖται διὰ τῆς ἀπαξ ἀσκήσεως αὐτοῦ, θὰ ἀνεγερθεὶ οὐκ ὀρθῶς τοῦτο ὑπὸ τοῦ νόμου. Ὅχι δὲ μόνον δὲν γίνεται οὕτως παρομοία μνεία, ἀλλ' οὐτε καὶ ἐξάγεται τοιοῦτο συμπέρασμα ἐκ τοῦ ὅλου κειμένου τοῦ ἀν. νόμου.

Ἐφόσον, λοιπόν, οὐδαμῶς τοῦ νόμου ἀναγράφεται, ὅτι τὸ πρὸς προσωρινὴν ἐπιδίκασιν δικαίωμα ἀσκήσεται μόνον ἀπαξ ὑπ' ἐνὸς ἐκάστου τῶν δικαιούχων, ἔπεται ὅτι ἀσχετὴ αὐτοῦ, ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τοῦ 1½ καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 1.000.000, διὰ καθεστὸς ἀπαιτήσεων κεχωρισμένων.

Ἀλλὰ ποία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ἀπαιτήσεως; Ἡ ἀπάντησις ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος τούτου θὰ μᾶς δώσῃ τὴν ἀπάντησιν καὶ ἐπὶ τοῦ ὅλου ζητήματος.

Ὁ πρόεδρος τῶν πρωτοδικῶν, ὁρίζει ὁ ἀναγκ. νόμος 2032, δύναται ὡς προσωρινὸν μετρον νὰ ἐπιδικάσῃ ἀπαιτήσεις: ... δ) καθυστερουμένων μισθῶν καὶ

συντάξεων, ἡ ἀποζημιώσεως ἑκα καταγγελλίως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ἢ ἐν γένει ἀποζημιώσεως ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας».

Ὡς δεικνύται ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ ἀποζημιωτικοῦ συνδέσμου ἢ, καίτοι προέρχονται ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας, τῆς σχέσεως ἐργασίας, ὁ ἀ. νόμος 2032 θεωρεῖ ὡς ἰδίαις αὐτοτελεῖς ἀπαιτήσεις 1) τοὺς μισθοὺς 2) τὰς συντάξεις, 3) τὴν ἀποζημίωσιν ἐκ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, 4) τὴν ἀποζημίωσιν ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, 5) τὴν ἀποζημίωσιν ἐν γένει ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Κατὰ πρῶτον λόγον, λοιπόν, χωρεῖ ἰδιαίτερη προσωρινὴ ἐπιδίκασις, ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τοῦ 1½ καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 1.000.000, δι' ἑκάστην τῶν πέντε τούτων αὐτοτελῶν ἀπαιτήσεων κεχωρισμένως. Ἀς ἔλθωμεν τώρα καὶ εἰς τὸ νευραλγικὸν σημεῖον τοῦ ὅλου ζητήματος, τοὺς μισθοὺς. Ὁ ἀ. ν. 2032, ἀποκαλῶν τὸν μισθὸν ὡς ἀπαιτήσεις, παρεγὼν ας τὸ δικαίωμα τῆς προσωρινῆς ἐπιδικάσεως, οὐδόλως ἐξήγησε τὸν χαρακτηρισμὸν οὗτον ἐκ τῆς συνπαράθεως πλείονων τοῦ ἐνὸς καθυστερουμένων μισθῶν. Διὰ τοῦτο, καὶ ὑποθέτομεν οὐδεμίαν οὐδαμῶς θὰ ὑπάρξῃ ἀντιρρησης, ὁ μισθωτὸς δύναται νὰ ζητήσῃ προσωρινὴν ἐπιδίκασιν καὶ ὅταν ἡ ἀπαιτήσις του συνίσταται ἐξ ἐνὸς μόνον καθυστερουμένου μισθοῦ. Καὶ ἐρωτῶμεν τώρα: Ἐὰν δι' ἓνα μισθὸν ἐκ 2.100.000 δύναται ὁ μισθωτὸς νὰ λάβῃ δραχ. 1.000.000 ὡς προσωρινὴν ἐπιδίκασιν, διατί διὰ δύο μισθοὺς ἐκ δραχμῶν 4.000.000 δὲν δύναται νὰ λάβῃ δις τὸ ποσὸν τοῦ 1.100.000 δραχμῶν; «Διότι τὸ βασικὸν δικαίωμα εἶναι ἐν, ἡ ἀπαιτήσις εἶναι μία, λέγει ὁ *Ράμμος*, μόνον ἐν ὁ χρόνος καὶ τὸ ποσὸν τῆς καταβολῆς κατανέμεται διὰ διαφόρων λόγων εἴτε δυνάμει τοῦ νόμου, εἴτε κατόπιν συμφωνίας τῶν ἐνδιαφερομένων».

Ἀνεξαρτήτως τῆς ἀπόψεως, ἣν δέχεται τις ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς περιοδικῆς παροχῆς, καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγο. ὅτι συγγραφῆς καὶ νομολογία δεχονται ὅτι αἱ περιοδικαὶ παροχαὶ θεωροῦνται ὡς ἔχουσαι αὐτοτελὴ ἐκάστη νομικὴν ὑπόκειν. λογίζονται δὲ τοιαῦται καὶ οἱ μισθοὶ (4) τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν ἀπὸ ἀποφύσεως δικονομικῆς μεταχειρίσεως καὶ παροχῆς νομικῆς προστασίας, οὐδόλως ἐξετάζεται ἡ οὐσιαστικὴ φύσις τῶν ἐν λόγῳ παροχῶν. Ἰδίως ὁ ἀ. νόμος 2032 παλέσκει προστασίαν διὰ καθεστὸς μισθοῦ ἀπαιτήσιν, χωρὶς νὰ ἐνδιαφερθῇ διὰ τὸν κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον χαρακτηρισμὸν τῶν περιοδικῶν παροχῶν, προσδῶσας οὕτως ἵδρυς τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ ἀπαιτήσεως εἰς ἑκάστην τὴν καθυστερουμένων μισθῶν. Ὡστε εἴτε αὐτοτελεῖς εἴτε μὴ αὐτοτελεῖς ἀπαιτήσεις κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον οἱ μισθοὶ, θεωροῦνται ἀπαιτήσεις καὶ τυγχάνουν ἰδιαίτερως ἑκάστος προστασίας κατὰ τὸν ἀν. 2032.

Ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου.

Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐρένης τοῦ σκοποῦ, εἰς ὃν ἀπέβλεπεν ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ ἀ. ν. 2032, δὲν δύναται νὰ ὑποστηρίχῃ ἡ δυσμενὴς διὰ τοὺς μισθωτοὺς γνώμη. Ὁ σκοπὸς οὗτος τοῦ νομοθέτου, ὡς καταφαίνεται ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ νόμου 6424/1934 (ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ ὁποῦ ἀπέτελεσε τμήμα τοῦ ἀν. 2032), δὲν ἦτο ἄλλος εἰμὴ ἡ ἐξασφάλισις τῆς διατροπῆς ἢ τῶν ἐξόδων θεραπείας τῶν μισθωτῶν, τῆς συζύγου, τῶν τέκνων του καὶ τῶν γονέων αὐτοῦ. Ἦως ὅμως εἶναι δυνατόν τὰ ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπὸς οὗτος τοῦ νομοθέτου, ὅταν ἐρμηνεύωμεν, ὅτι δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἐκ νέου προσωρινὴν ἐπιδί-

(3) Περβλ. Γ. Βαβαρέτον, Προεδρικὴ Διαδικασία σελ. 322.

(4) Περβλ. ν. 7 § 6 Κἀδ. 739. ν. 8 Βασίλ. (50.14) Α. Π. 183/1940 Θ.μ. ΝΑ' 414, Α.Π. 67/1940 Θ.μ. ΝΑ' 342, Α.Π. 392/1939 Θ.μ. Ν' 825, Α.Π. 445/1937 Θ.μ. ΜΘ' 212, Α.Π. 200/1918 Θ.μ. ΜΘ' 649, Οἰκον. γεν. ἀρχαὶ § 66.

κασιν ὁ μισθωτός, ὅστις εἰς τὸ παρελθὸν ἐκάλυψε τὸ 1½ τῶν τότε καθυστερουμένων εἰς αὐτὸν μισθῶν; Διότι, ἂν μὴ πλανώμεθα. Αὐτοῦ πρεσβεύει ἡ δυσμενὴς διὰ τὸν μισθωτὸν ἄποψις: Ἀρκεῖ ἅπασι νὰ καλύψῃ ὁ μισθωτός τὰς 50 000 δραχ. (ἤδη 1.000 000), διὰ νὰ μὴ δύναται ποτὲ εἰς τὸ μελλόν τὰ ζητήσῃ νέαν ἐπιδίκασιν εἰς βάρος τοῦ αὐτοῦ ἐργοδότη, διότι «τὸ βασικὸν δικαίωμα εἶναι ἓν, ἡ ἀποίτησις εἶναι μία, μόνον δὲ ὁ χρόνος καὶ τὸ ποσὸν τῆς καταβολῆς κατανέμονται».

Πῶς λοιπὸν θὰ ἀντιμετωπίσῃ ὁ μισθωτός τὸ φάσμα τῆς πείνης, τὸν ἐκ τῆς ἀσθενείας κίνδυνον, ὅταν ὁ ἐργοδότης δὲν ὑποχρεοῖται ἐκ τοῦ νόμου εἰς προσωρινὴν καταβολήν, διότι κάποτε εἰς τὸ μακρὺν παρελθὸν εἶχεν ἄσκησιν ὁ μισθωτός τὸ δικαίωμα τοῦτο; Θὰ μᾶς εἰπουν μήπως, ὅτι τότε ὑφίσταται δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ; Ἄλλ' ἂν γίνῃ τοῦτο δεκτόν, διατί δὲν πρέπει νὰ δεχθῇ τις, ὅτι τὸ δικαίωμα ὑφίσταται καὶ ὅταν ἀλλεπαλληλῶς ὑποβάλλεται ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἢ σχετικῶν αἰτίσιν, ἐφόσον συνεχίζεται ἢ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη ἀμνησίς τῆς πληρωμῆς;

Ὁ Ράμμος προβάλλει ἐν προκειμένῳ τὸ ἐρώτημα: «Ἄλλως τε, δὲν ἐξηγεῖται τίνα βαθύτερον λόγον καὶ τίνα δικαιολογίαν θὰ εἶεν ἡ διάφορος ἢ μᾶλλον ἡ τόσον πλεονεκτικὴ μεταχείρισις τῶν δικαιούχων, ὅσας καὶ ἡ ἀπαιτήσεις εἶναι καταβλητέα εἰς περιοδικὰς παροχὰς ἢ τμηματικῶς ἢ κατὰ δόσεις. Εἰδικώτερον διατί ὁ δικαιούμενος νὰ λάβῃ δραχ. 500 000 ἐφάπαξ δὲν θὰ ἠνύνατο νὰ εἰσπράξῃ διὰ προσωρινῆς ἐπιδικάσεως πλεον τῶν δραχ. 50 000 (πρὸ τοῦ νέου νόμου), ὁ δὲ δικαιούμενος νὰ λάβῃ δραχ. 400 000 καταβλητέας εἰς τέσσαρας μηνιαίας δόσεις ἢ παροχὰς, θὰ δύναται νὰ τύχῃ προσωρινῆς ἐπιδικάσεως μέχρι δραχ. 200 000;». Ἡ ἀπαντήσις εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο δὲν εἶναι δυσχερής. Ἡ πλεονεκτικὴ μεταχείρισις γίνεται ὅχι μόνον λόφῳ τῆς φύσεως τῶν σχέσεων (εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν περιλαμβάνονται ὁ τραυματισθεὶς ἢ φονευθεὶς, εἰς δὲ τὴν δευτέραν οἱ μισθωτοί), συνεπεία τῆς ὁποίας ὁ τραυματισμὸς ἢ τοῦλάχιστον ὁ φόνος ἅπασι μόνον ἐνδέχεται νὰ συμβῇ, ἐνῶ ἡ καθυστέρησις τῶν μισθῶν δύναται νὰ συμβῇ πολλὰκις, διαρκύσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ μὲν τραυματισθεὶς ἢ οἱ κληρονομοὶ τοῦ φονευθέντος λαμβάνουν χωρὶς νὰ ἔχουν προηγουμένως προσφέρει τι εἰς τὸν ὑπόχρεον πρὸς πληρωμὴν, οἱ δὲ μισθωτοὶ λαμβάνουν μέρος τοῦ ὀφειλομένου εἰς αὐτοὺς ἀνταλλάγματος ἐκ τῆς προπαρσσεθείσης ὑπ' αὐτῶν ἐργασίας. Διὰ τοὺς λόγους τούτους δικαιολογεῖται πλήρως ἡ ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν διάκρισις τοῦ νόμου.

Συμπέρασμα.

Ἐξ ὧν τῶν ἀνωτέρω συνάγεται τὸ συμπέρασμα:

- 1) Ὅτι αἱ ἐκ τῆς σχέσεως τῆς ἐργασίας προερχόμεναι ἀπαιτήσεις:

- α) καθυστερουμένων μισθῶν,
- β) καθυστερουμένων συντάξεων,
- γ) ἀντικειμένων ἐνεκα καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας,
- δ) ἀποζημιώσεως ἐξ ἐργατικοῦ αὐτοῦ φάσματος,
- ε) ἀποζημιώσεως ἐν γένει ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας,

ἀποτελοῦν, ἐκάστη ἐξ αὐτῶν κεχωρισμένως, αὐτοτελεῖς ἀπαιτήσεις, προστατευόμεναι ὑπὸ τοῦ ἀ. ν. 2032 διὰ προσωρινῆς ἐπιδικάσεως.

2) Εἴτε διὰ μίαν καὶ μόνην ἐξ αὐτῶν, εἴτε καὶ διὰ πλείονος ὁμοῦ, δύναται ὁ μισθωτός νὰ ζητήσῃ προσωρινὴν ἐπιδίκασιν.

3) Ὁ ποσοτικὸς περιορισμὸς τῆς ἐπιδικάσεως

ἀφορᾷ οὐχὶ τὴν ἐκ τῆς ὅλης ἐργασιακῆς σχέσεως ἀποίτησιν, ἀλλὰ κεχωρισμένως ἐκάστην, κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀ. ν. 2032, ἀπαιτήσιν.

4) Ἡ κάλυψις τοῦ ποσοῦ τῶν 50 000 (ἤδη 1.000 000) δραχμῶν, δὲν ἐμποδίζει τὴν ἐκ νέου προσωρινὴν ἐπιδίκασιν δι' ἴσον ποσὸν 50 000 (ἤδη 1.000 000), ἐφόσον ὑφίσταται ἀπαιτήσις τις, ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχεῖα α—ε ἀπαριθμηθεισῶν, διπλασίου τοῦλάχιστον ποσοῦ.

5) Ἡ ἐκ νέου ἐπιδίκασις χωρεῖ ὅχι μόνον δι' ἀπαιτήσεις γεννηθείσας μετὰ τὴν πρώτην ἐπιδίκασιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τοιαύτας ληξιπροθέσμους καὶ ἀπαιτήτας κατὰ τὸν χρόνον τῆς πρώτης ἐπιδικάσεως, διότι κατ' οὐδεμίαν διάταξιν ὑποχρεοῦται ὁ μισθωτός νὰ ἀθροίσῃ καὶ ἐμφανίσῃ ὡς μίαν πάσας τὰς ἀπαιτήσεις τιν.

Τὸ συμπέρασμα τοῦτο εἶναι σύμφωνον ὅχι μόνον πρὸς τὸ γράμμα τοῦ νόμου, τὴν εἰσηγητικὴν ἐκθεσιν τοῦ ὑπουργοῦ καὶ τὸν νόμον 6134|1934, ἐξ οὗ μετεφέρθη τὸ ἀρθρον 4 εἰς τὸν ἀ. ν. 2032, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ὀρθὴν ἐρμηνείαν τοῦ περὶ προσωρινῆς ἐπιδικάσεως ἀπαιτήσεων ἀ. ν. 2032, τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου καὶ τὸ κοινωνικὸν συμφέρον.

Καὶ πράγματι οὔτε ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου, οὔτε τὸ κοινωνικὸν συμφέρον θὰ ἰκανοποιούντο, ἂν ἐδεχόμεθα, ὅτι ἡ διὰ τοῦ ἀ. ν. 2032 προσθήκη ἀρθρων εἰς τὴν Πολιτικὴν Δικονομίαν ἐγένετο διὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ ἅπασι μόνον τοὺς ἀξιόους διαρκοὺς νομικῆς προστασίας Ἑλλήνας μισθωτοὺς.

Γ. ΒΑΒΑΡΕΤΟΣ, δικηγόρος

Σημ. ΕΕΔ.—Εἶναι γνωστὸν, ὅτι τὸ ζήτημα, περὶ τοῦ ὁποίου πραγματεύεται ὁ συνεργάτης μας κ. Γ. Βαβαρέτος, ἔχει διχάσει τὴν θεωρίαν καὶ πράξιν. Ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν ἢ ὁ Εἰρηνοδίκης, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀρμόδιος, δύναται νὰ ἐπιδικάσῃ εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ν. δ. 424|1911, ἐνθα ἐμφανίζεται τὸ ζήτημα, καὶ διὰ δευτέρας αἰτήσεως ποσὸν ὅχι ἀνωτέρον τῶν 50 000 δραχμῶν (πρὸ τοῦ νόμου 853|1913, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 53, σελ. 697) ἔχουν ταχθῇ αἱ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 6905|1913, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 44, σελ. 406, 692|1913, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 46, σελ. 473, 7846|1913, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 48, σελ. 535, Πρωτ. Ἀθηνῶν 3912|1913, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 48, σελ. 535, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 7791|1913, 8611|1913, 9047|1913, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 50, σελ. 599, Ὁ Σκουτερόπουλος, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 46, σελ. 452.

Ἀντιθέως ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι δὲν δύναται ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν νὰ ἐπιδικάσῃ διὰ νέας αἰτήσεις ἐτάχθησαν αἱ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 6365|1913, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 46, σελ. 474, 'Εφετ. Ἀθηνῶν 1185|1913, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 51, σελ. 626, Πρωτ. Ἀθηνῶν 5123|1913, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 51, σελ. 626, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 10851|1913, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 51, σελ. 627, Γ. Ράμμος, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 52, σελ. 643.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΜΟΝΙΜΟΙ ΔΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΜΙΣΘΩΤΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ Ν. Δ. 424]1941

Χαρακτηρισμός της συμβάσεως εργασίας με όριον ηλικίας ως ώρισμένης χρον. διαρκείας.

Μονιμότης μισθωτού 'Ανωρύμου 'Εταιρίας Μεταφορών και διαδικασία κανονισμού δι' απόλυσιν.—'Εκτακτοί άσκήσεως, ιδίου δικαιώματος και άποψις προς κατάχρησιν δικαιώματος.—Χαρακτηριστικόν γνώρισμα συμβάσεως ώρισμένης χρονικής διαρκείας.—Θεώρησις της συμβάσεως μισθωτού ως ώρισμένης χρονικής διαρκείας λόγω καθορισμού όριου ηλικίας.—Συνέπειαι ή μη εφαρμογή του ν. δ. 424]1941.

Η πρωτοδικειακή απόφασις, που παρατίθεται κατωτέρω, ασχολείται επί ενός εξόχως ενδιαφέροντος ζητήματος, άν δύναται να εφαρμοσθ ή το ν.δ. 424]1941 επί μισθωτού προστατευμένου, με καθορισμόν όριου ηλικίας διά μονιμότητας.

Καθ' όσον γνωρίζομεν, είναι ή πρώτη δικαστική απόφασις, που αντιμετώπιζει άμέσως το ζήτημα, και το πόρισμα, εις το όποιον κατέληξεν, άντέχει και λόγω της διαστάσεως των γνωμών της θεωρίας, όσον άφορ ά τον χαρακτηρισμόν της τοιούτης συμβάσεως εργασίας ως ώρισμένης ή άορίστου χρονικής διαρκείας, εις πολλήν συζήτησιν.

Βασική σκέψις της πρωτοδικειακής αποφάσεως είναι, ότι άφού όρίζεται όριον ηλικίας του μισθωτού, ή σύμβασις εργασίας πρέπει να χαρακτηρισθ ή ως ώρισμένης χρονικής διαρκείας και κατ' έκτακτον της άρχης δι το ν.δ. 424]1941 δέν εφαρμοζεται επί συμβάσεων ώρισμένης χρονικής διαρκείας, πρέπει και έν προκειμένω να αποκλεισθ ή ή εφαρμογή του.

Διά να ελεγχθ ή ή όρθότης της έκδοχής, εις την συγκεκριμένην αυτήν περίπτωσιν — το ν. δ. 424]1941 δέν εφαρμόζεται άσφαλώς επί συμβάσεων ώρισμένης χρονικής διαρκείας (βλέπε παγίαν νομολογίαν και άρθρον 3 νόμου 765]1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 54 σελ. 724) πρέπει κατ' ανάγκην να έρευνηθ ή, άν ό καθορισμός του όριου ηλικίας του μισθωτού ύποδηλ ή σύμβασιν ώρισμένης χρονικής διαρκείας.

Αν το τοιούτο συμβαίνη, δέν εφαρμόζεται φυσικά το ν.δ. 424]1941 και κατά συνέρτην και ό νόμος 2112 περί ύποχρεωτικής καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, που άφο. ά ως γνωστόν, και αυτός συμβάσεις άορίστου χρονικής διαρκείας.

Εις περίπτωσιν όμως, κατά την όποιαν γίνη δεκτόν, ότι και εις τας συμβάσεις με καθορισμόν όριου ηλικίας του μισθωτού εφαρμόζεται ό νόμος 2112, το συστηματικόν στοιχείον μάς επιβάλλει να δεχθώμεν και ότι ή τοιαύτη σύμβασις δέν ύπάρχει κανείς λόγος να εξααιρεθ ή της ύπαγωγής εις το ν.δ. 424]1941, άφού δέν έννοείται άποξημιώσις του νόμου 2112 εις σύμβασιν ώρισμένης χρονικής διαρκείας.

Εις την παρ' ήμιν θεωρίαν δέν άπαντάται σύμπτωσις γνωμών επί του ζητήματος άν το όριον ηλικίας του μισθωτού χαρακτηρίζη την σύμβασιν εργασίας ως ώρισμένης χρονικής διαρκείας. (Βλέπε ύπερ της άπειρας ταύτης Ι. Λαποδίστερια, 'Ερμηνεία 'Εργατικού Δικαίου §§ 79 και 451, του αύτου, παρατηρήσεις εις Θέμ. Ν' σελ. 616 Α. Διζεροπούλου, 'Η καταγγελία της συμβάσεως εργασίας μετά το ν. δ. 424/1941 § 7 σημ. 11α, αντίθετως περί

του ότι και ή σύμβασις αυτή είναι άορίστου χρονικής διαρκείας Κ. Δημάκην, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος α' τεύχος 21 σελ. 651 έπ., ένθα γενικώτεροι παραπομπαι), και ή αντίθεσις αυτή των γνωμών έχει έμφανισθ ή και εις την νομολογίαν των δικαστηρίων, ειδικώτερον δέ του 'Αρείου Πάγου. (Βλέπε 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος α', τεύχος 21, σελ. 653, 'Εφετ. 'Αθηνών 321/1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 40 σελ. 267. Contra Α. Π. 559]1940, Θέμ. ΝΑ', σελ. 730) Από τα νομοθετικά όμως κείμενα προκύπτει μάλλον ως όρθότερον ή άποψις ότι ή σύμβασις εργασίας του δι' μονιμότητας προστατευμένου μισθωτού δέν είναι παρά και αυτή σύμβασις άορίστου χρονικής διαρκείας, άφού ό νόμος και εις παρομοίας περιπτώσεις άναφύεται εις άποξημιώσιν εκ του νόμου 2112 (βλέπε άναγκ. νόμον 301]1936 περί σιδηροδρομικών και τροχιοδρομικών ύπαλλήλων, βλέπε και ν. δ. 2130/1913 περί άναστολής έξόδου εκ της ένεργου υπηρεσίας των ύπαλλήλων των 'Ανωρύμων 'Εταιριών, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 39 σελ. 253, κατά το όποιον άναστέλλεται μέχρις ύπογραφής της είήνης ή έξόδου εκ της έργου ύπηρεσίας των ύπαλλήλων των 'Ανωρύμων 'Εταιριών, των καταλαμβανόντων υπό του όριου ηλικίας από της 31 Δεκεμβρίου 1942.

'Εφ' όσον όμως—κατά τον όρθόν φυσικά χαρακτηρισμόν της συμβάσεως ώρισμένης χρονικής διαρκείας, τον όποιον κάμνει ή παραιτημένη πρωτοδικειακή απόφασις—«δι' άναφοράς εις περιστατικόν, ό χρόνος της έπελεύσεως του όποιου είναι εκ των πρότερον γνωστός», είναι άδηλος ό χρόνος της ύπογραφής της είρήνης, διατί θά έπρεπε να ειπωμεν, ότι ή σύμβασις των τοιούτων ύπαλλήλων των 'Ανωρύμων 'Εταιριών εξακολουθεί να είναι ώρισμένης χρονικής διαρκείας;

Θά άντιταχθ ή ίσως, ότι δέν έμποδίζεται ό νομοθέτης να μεταβάλη μίαν σύμβασιν ώρισμένης χρονικής διαρκείας εις άορίστου τοιαύτην, άλλ' ή άντίρρησης δέν έπιβεβαιού την άρχήν, ότι όταν έτίθετο όριον ηλικίας των ύπαλλήλων 'Ανωρύμων 'Εταιριών, των διαχειριζομένων δημόσια συμφέροντα με τον νόμον 2432]1940, το 62ον έτος, πέραν του όποιου—κατά τον νόμον αυτόν—δέν επιτρέπεται να χρησιμοποιώνται ως ύπάλληλοι, έσκοπεύτο υπό του νομοθέτου ή μετεβολή της άορίστου μέχρι του νόμου συμβάσεως εργασίας εις ώρισμένην τοιαύτην. Απλώς ή υποδίζετο ή χρησιμοποίησις ύπαλλήλων υπεργλήκων διά λόγους κοινωνικής ευρυθμίας. Κατα ταύτα και καθ' ήμας το όριον ηλικίας του μισθωτού δέν άποτελεί είμή ένά των λόγων έγκύρου άπολύσεως του μισθωτού (βλέπε Κ. Δημάκην,

Επιθ. Εργ. Δικ. τόμος α', τεύχος 21, σελ. 654, προβλ. και Σ.Ε. 816|1938, Α.Π. 519|1940 Θ.Α. ΝΒ' σελ. 212, επί περιπτώσεως ἐφέδρου παλαιού πολέμιστου, καταλαμβανόμενου υπό του όρου ηλικίας, κατά τας ήτοις δικαστικές αποφάσεις ή συμπληρώσεις του όρου ηλικίας αποτελεῖ λόγον ἀπολύσεως του ἐφέδρου παλαιού πολέμιστου. ἐνῷ θά ἔπρεπε νά μή ἔχη καὶ ἐφαρμογήν ή ειδική περί προσετίας των ἐφέδρων παλαιών πολέμιστων νομοθεσία εις την προκειμένην περίπτωση, ἐν ἣ το όρθή ή ἐκδοχή, ότι ή σύμβασις του μισθωτού με όριον ηλικίας είναι σύμβασις ώρισμένου χρόνου).

Πρωτοδικείου Αθηνών 5145|1943

Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. Σ. Σταματιάδης
Διαγγοροι οί κ.κ. Π. Παπαπαύλος, Δ. Τζιμής

Διά της υπό κρίσιν άγωγής ο ένάγων, τροχιοδρομικός εισπράκτωρ της ένάγομένης εταιρίας, μεθ' ης συνεδέετο από 4' Απριλίου 1921 διά συμβάσεως εργασίας άορίστου, ως ισχυρίζεται, χρόνου, άπολυθείς δέ παρά ταύτης κατόπιν της ύπ' αριθ. 1261|1942 αποφάσεως του πειθαρχικού αυτής Συμβουλίου ως ύποπесών εις βαρύ, κατά την κρίσιν της, πειθαρχικόν παράπτωμα, τουτέστι κατάχρησιν 6 εισιτηρίων παλαιάς χρήσεως, άτινα διεθεσεν εις τους επιβαίνοντας του τροχιοδρομικού όχηματος κατά την 12' Ιουλίου 1942, ζητεί την άναγνώρισιν της άκυρότητος της προμνημονευθείσης αποφάσεως, προσβάλλων τό κύρος αυτής διά τους άκολουθούς λόγους: 1) Διότι ουχί όρθως ή ένάγομένη δια του πειθαρχικού της Συμβουλίου επέβαλεν εις αυτόν διά τό προμνημονευθέν παράπτωμα του την ποινήν της όριστικής άπολύσεως του άρθρου 85 του κανονισμού της, αντί της εις αυτόν έπιβολής ποινής έλαφροτέρας, ως αί ύπό του άρθρου 84 προβλεπόμενα. 2) Διότι δέν έτηρήθησαν ως προς αυτήν αί διατυπώσεις του άρθρου 93 του αυτού κανονισμού, μη ύπογραφεντος του πρακτικού της άπολύσεως παρά πάντων των μετασχόντων του Συμβουλίου μελών, μηδε κοινοποιηθέντος αυτού μετά της διαταγής της γνωστοποιήσεως της επιβληθείσης ποινής. 3) Διότι εκ κακοβουλίας και κατά προφανή παράβασιν των εκ του κινονισμού άπορρεόντων δικαιώματων της και επί τῷ μοναδικῷ σκοπῷ όπως ή ένάγομένη έπιτύχη άζημίως δι' αυτήν την άπόλυσιν του ένάγοντος έχαρακτηρίσε τά συνιστώντα την εις βάρος του κατηγορίαν ως ύπανόμενα εις τό άρθρον 85 του κανονισμού, ύπερβάσα ούτω έν τῇ άσκήσει του άνωτέρω δικαιώματος αυτής τος άρχάς της καλής πίστεως και 4) Διότι μετά τό ν.δ. 424|1941 ή κρίσις του κατά τόν κανονισμόν της ένάγομένης συνεστημένου πειθαρχικού Συμβουλίου δέν είναι πλέον άνεξέλεγκτος, ύπαχθείσα διά τούτου υπό την κρίσιν του Δικαστηρίου. Ζητεί δέ κατά κύριον μέν έν τῇ άγωγή αίτημα και άπό του χρόνου της άπολύσεως, ήτοι της 25' Ιουλίου 1942 και έφεξής μέχρι της 26' Μαρτίου 1943 άποδοχάς του εκ όρχ. 25000 μηνιαίως, κατ' έπικουρικόν δέ τοιούτο την και έφαρμογήν του Ν. 2112, ως ούτως έτροποποιηθῇ, άπόζημίωσιν εκ όρχ. 450000 (20000Χ18 μήνες).

Η ένάγομένη διέπεται υπό του γενικού κανονισμού της 17' Οκτωβρίου 1915 των έξωτερικών ύπηρεσιών των έν Ελλάδατι άτμηλάτων σιδηροδρόμων και τροχιοδρόμων, όστις έκδοθείς επί τῇ βάσει της διά του άρθρου 1 του Ν. ΔΚΗ|1912 παρασχεθείσης έξουσιοδοτήσεως, έγ-

κριθείς υπό της ύπ' αριθ. 71 πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου, έπέχει θέσιν ουσιαστικού νόμου (Α.Π. 158|1936, ΜΖ 687) Έν αὐτῷ διά των διατάξεων των άρθρων 78—85 καθορίζονται αί περιπτώσεις καθ' ός επιβάλλονται πειθαρχικαί ποιναί εις τους άνήκοντας εις τό προσώπικόν της εταιρίας ύπαλλήλους και διαγορεύεται, ότι άπόλυσις ύπαλλήλου επιβάλλεται δι' άποφάσεως του υπό του άρθρου 89 του αυτού κανονισμού θεσπιζόμενου πειθαρχικού Συμβουλίου, δι' οίανδήποτε των έν τοις άρθροις 84 και 85, ρητώς και ειδικώς κατονομαζόμενων, πράξεων και παραβάσεων των καθοκόντων των. Τέλος τά άρθρα 89, 90 και 91 διαγράφουν τόν τρόπον της συνθεσεως του πειθαρχικού Συμβουλίου και την τηρητέαν έν αὐτῷ διαδικασίαν, όριζόμενου διά του άρθρου 92, ότι αί αποφάσεις αυτού διατυπούνται ήτιολογημένως και είναι ύποχρεωτικά διά την εταιρίαν.

Έκ του προσαγομένου έν κεκυρωμένῳ άντιγράφῳ πρακτικού ύπ' αριθ. 1261|1942 του πειθαρχικού ής ένάγομένης εταιρίας Συμβουλίου και έτι του έλέγχου των ύπό του νόμου διαγραφόμενων όρων και τύπων της έκδόσεως και της νομιμότητος αυτής, όστις είναι έπιτετραμμένος εις τά δικαστήρια, προκύπτει, ότι έτηρήθησαν αί ύπό του άρθρου 23 του κανονισμού όριζόμεναί διατυπώσεις, ύπογραφέντος του πρακτικού του Συμβουλίου, έν άπαρτία κατά τό άρθρον 90 εύρισκομένου, παρά πάντων των μετασχόντων αυτού μελών, 6 έν συνόλῳ, πλην μόνον του αντιπροσώπου του υπό κατηγορίαν ένάγοντος, άνωθέντος νά ύπογράψῃ. Έκ της τελευταίας όμως ταύτης έλλείψεως δέν δημιουργείται λόγος άκυρότητος της άποφάσεως, του κανονισμού άποβλέψαντος μόνον εις την κατά πλειοψηφίαν λήσιν αυτής. Και ούτε έπίσης και άκυρότης εκ του ότι τό οίκειον πρακτικόν της άπολύσεως, μετά της γνωστοποιούσης την διαταγήν της ένάγομένης, δέν έκοινοποιήθησαν εις τόν ένάγοντα, διότι άφ' ένός μέν εκ της διατάξεως του άρθρου 93 § 2 δέν έξάγεται, ότι απαιτείται τοιαύτη κοινοποιήσις έμῃ μόνον άπλήγ γνωστοποιήσις εις τόν τιμωρηθέντα της υπό της εταιρίας επιβληθείσης αὐτῷ ποινής, ένῷ άφ' έτέρου σκοπός της διατάξεως ταύτης είναι, όπως λάβῃ γνώσιν ο ένδιαφερόμενος περί του χαρακτηριζομένου του παραπτώματος του καθ' οίονδήποτε τρόπον, ως έν προκειμένῳ προκύπτει εκ της προς την ένάγομένην άπευθυνθείσης αίτήσεως αυτού από 14 Αύγουστου 1942, δι' ης, μετά την έπιβολήν της ποινής της άπολύσεως, έζητήσεν ούτως όπως άναθεωρηθῇ αὐτή. Απορριπτέα συνεπώς κρίεται ή άγωγή ως προς τό σημείον τούτο, ως μη νόμῳ βάσιμος.

Έκ του συνδυασμού των προμνημονευθεισών διατάξεων των άρθρων 78—85, 89 92 του κανονισμού, σαφώς συνάγεται, ότι ή άπόφασις του πειθαρχικού Συμβουλίου, όπερ ως ίδιον διοικητικόν της Έταιρίας όργανον άναγορεύεται υπό του νόμου, είναι ύποχρεωτική διά τε τόν ύπάλληλον και την εταιρίαν, ή δέ κρίσις της ουσιαστικής έκτιμήσεως και της ύποστάσεως του παραπτώματος άπόκειται εις την έλευθερίαν αυτού έκτίμησιν, μη ύποκειμένη εις τόν έλεγχον των δικαστηρίων, άτινα μόνον περί της κατά νόμον και συμφώνως προς τους διαγραφόμενους υπό τούτου όρους και τύπους έκδόσεως της άποφάσεως του πειθαρχικού Συμβουλίου και της νομιμότητος αυτής άποφαίνονται, μη έπιλαμβανόμενα της έρεύνης της ού-

σιαστικής αὐτῶν κρίσεως, ἐξαιρουμένης κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τῆς Πολ. Δικ. τῆς δικαιοδοσίας τῶν τακτικῶν δικαστηρίων (Α. Π. 282) 1939, ὁλομ. Ν. 49).

Συνεπῶς ἂν ὀρθῶς ἢ οὐ ἢ ἐναγομένη διὰ τοῦ πειθαρχικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου ὑπήγαγε τὰ συνιστάμενα τὰ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος διαπραχθέν πειθαρχικὸν παράπτωμα εἰς τὸ ἄρθρον 85, ἀντὶ νὰ ὑπαγάγῃ τοῦτο εἰς τὸ ἄρθρον 84 τοῦ κανονισμοῦ, δὲν δύναται, κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, νὰ καταστή ἄντικείμενον κρίσεως τοῦ Δικαστηρίου, ἐξαιρουμένου τῆς δικαιοδοσίας του καὶ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου ἀπορριπτέα ὡς μὴ νόμῳ βάσιμα.

Ἐν τῇ ἐκτίσει τῆς ἀσκήσεως ἰδίου δικαιώματος καὶ τῆς ἐντεῦθεν προξενουμένης τυχόν πρὸς τρίτον ζημίας, ἀνέκαθεν ἐκράτησεν ἀμφισβήτησις καὶ ἄλλοτε μὲν ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῶν σχετικῶν διατάξεων ἐκράτησεν ἡ γνώμη, ὅτι αἱ ρωμαιαὶ διατάξεις διέκειντο δυσμένως πρὸς τὴν ἐννοίαν τῆς καταχρήσεως, ἄλλοτε δὲ πάλιν ἀνεκηρύσσεται ἡ ἀρχή, ὅτι ἡ κακεντρέχεια δὲν εἶναι ἀνεκτὴ κατὰ τὴν ἀσκήσιν τῶν δικαιωμάτων. Οἱ συγγραφεῖς (*Οἴκον*. Γεν. Ἀρχ. § 31, σημ. 4, *Κρασ-α*, Γεν. διδ. § 70) ἀπεφάνθησαν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐλλείψεως π. ν. τὸς περιορισμοῦ κατὰ τὴν ἀσκήσιν τῶν δικαιωμάτων, ἐνῶ τέλος ἡ νομολογία τῶν Δικαστηρίων ἔδεχθη, ὅτι δὲν ὀρεῖ ἡ ὑπαρξίς ἐνὸς οὐδὲ ποτε συμφέροντος, διὰ νὰ ἀποτρέψῃ τὴν ἐπιβολὴν τῶν νομίμων κυρώσεων εἰς τὸν ἀσκούντα τὸ δικαίωμα του, γενομένου δεκτοῦ ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ δόλος, συνεπῶς καὶ κατάχρησις καὶ ὅταν τὸ συμφέρον τοῦ ἀσκούντος τὴν ἱκανοποίησιν τὴν ὁποῖαν ἐπιδίδκει ὁ δικαιούχος, ἐπὶ βλάβῃ ἄλλου, εἶναι συμφέρον παράνομον ὡς ἐκ τοῦ οὐχὶ ἐντίμου ὑπολογισμοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐμπνέεται (*Δ. ἐρεσποῦλν*, Ἡ νομολογία κλπ. σ. 225 σημ. 1), ἐνῶ τέλος αἱ ἐκτεθεῖσαι ἀρχαὶ συνεπληροῦντο συχνά, ἄλλοτε μὲν καὶ διὰ τοῦ κανόνος ὅτι ἡ βρεῖα ἀμέλεια τοῦ ἀσκούντος τὸ δικαίωμα ἐξομοιοῦται πρὸς τὸν δόλον (Α. Π. 17]1938 ΜΘ 331), ἄλλοτε δὲ πάλιν διὰ τῆς θεμελιώσεως εὐθύνης καὶ δι' ἣν περίπτωσιν ἡ ζημία εἶναι συνέπεια ἀποτόμου καὶ βαναύτου ἀσκήσεως δικαιώματος (Α. Π. 207]1935, ΜΣ' 983).

Ἐν τῇ ἐν προκειμένῳ ἐκτίμῃ τοῦ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος προβαλλομένου λόγου ἀκυρότητος τῆς ἀπόλυσεως τὸ Δικαστήριον κρίνει, ὅτι ἐπὶ οὐδεμιᾶς τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεων δύναται νὰ θεμελιωθῇ ἐκ κακοβουλίας ἀσκήσις δικαιώματος. Ἀληθὲς ἢ ἐναγομένη, ἀσκοῦσα ἐπιχειρήσιν πολυσχιδῇ καὶ διαθέτουσα πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τῆς πολυπληθὲς προσωπικόν, δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ λαμβάνῃ ἐκαστοτε τὰ ἐκ τοῦ διέποντος αὐτὴν κανονισμοῦ ἐνδεικνυόμενα μέτρα, ἐν τῇ προασπασί τῶν συμφερόντων τῆς καὶ ἐκ πνεύματος ἐξασφαλίσεως ταξέως ἐν τῇ οἰκονομικῇ αὐτῆς διαχειρίσει, εἰς τρόπον ὥστε νὰ διασφαλίζωνται καὶ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἐπιβολῆς βαρεῶν κυρώσεων, ὡς ἡ ἀπόλυσις μέρους τοῦ προσωπικοῦ τῆς, διὰ τὴν περίπτωσιν πλημμελοῦς ἐκπληρώσεως τῶν ἀνατεθειμένων αὐτῇ καθηκόντων ἢ διαχειριστικῶν ἀνωμαλιῶν, ν' ἀποφευγῇ ἢ εἰς τὸ μέλλον ἐπανάληψις τούτων. Ὄρθως οὕτω προέβη καὶ εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος καταγγελλέντος ἐπὶ κατάχρησι, μὴ ἐπιβαλοῦσα αὐτῷ ἐπιεικεστέραν ποινὴν, λόγῳ τῆς προφανοῦς σοβαρότητος τοῦ παραπτώματος,

ὅπερ ἄλλως, ἡπιώτερον τιμωρούμενον, θὰ ἔβηεν εἰς κίνδυνον τὰ συμφέροντά τῆς, καὶ τὰ ἐναντία ὑποστηριζόμενα ἀπορριπτέα ὡς μὴ νόμῳ βάσιμα.

Τὸ διαστέλλον τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἀορίστου χρόνου χαρακτηριστικὸν γνώρισμα συνίσταται, πλὴν τῶν ἄλλων, καὶ εἰς τὸ ὅτι ἐπὶ τῆς πρώτης ὁ χρόνος καθορίζεται ρητῶς ἐν τῇ συμβάσει, εἴτε δηλονότι δι' ἐπακριβοῦς ἐκ τῶν προτέρων προσδιορισμοῦ, εἴτε καὶ δι' ἀναφορᾶς εἰς περιστατικόν, ὁ χρόνος τῆς ἐπελεύσεως τοῦ ὁποίου εἶναι ἐκ τῶν προτέρων γνωστὸς. Πότε συμβαίνει τὸ πρῶτον ἢ τὸ δεύτερον εἶναι ζήτημα ἐρμηνείας τῆς συμβάσεως, κατ' ὀρθὴν δὲ ἐκτίμησιν τῶν πραγμάτων δέον, ὅπως καὶ ὁ συνδεδεμένος πρὸς τὸν ἐργοδότην διὰ συμβάσεως ἐν τῇ συνωμολογήσῃ ἢ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του μονιμότης, τοῦτέστιν ἡ ὑποχρέωσις τοῦ τελευταίου διὰ τὴν ἐν τῇ ἐργασίᾳ παραμονὴν μέχρι τῆς συμπληρώσεως ὠρισμένου ὁρίου ἡλικίας, θεωρηθῇ ὡς διατελὼν μετ' αὐτοῦ ἐν συμβάσει ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου (*Καποδίστρια*. Ἐρμηνεία Ἐργ. Δικ. §§ 79 καὶ 451, *Capodistrias*, Die Zeitbestimmung beim Arbeitsverhältnis 1940 σ. 7 Ε. Α. 321]1943 Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος 2 σελ. 2671).

Ἐν προκειμένῳ ἐκ τοῦ προσαγομένου κανονισμοῦ, ὅστις διέπει, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν δολογίαν τοῦ ἐνάγοντος, τὴν συνδέουσαν αὐτὸν μετὰ τῆς ἐναγομένης ὑπαλληλικῆς σχέσιν, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 301]1936, ὀρίζον ὅτι τὸ ὄριον ἡλικίας διὰ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν εἶναι τὸ 60ὸν ἔτος, σαφῶς συνάγεται, ὅτι δι' αὐτῶν καὶ συγκεκριμένως διὰ τῶν διατάξεων περὶ πειθαρχικῆς διώξεως δι' ὠρισμένους λόγους τῶν ὑποπιπτόντων εἰς παραπτώματα ὑπαλλήλων καὶ περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἐσκοπήθη ἡ πραγματικὴ μονιμότης τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐναγομένης. Ἡς οὕτοι δὲν δύνανται νὰ στερηθῶσι εἰμὴ δι' ὠρισμένους λόγους καὶ καθ' ὠρισμένην διαδικασίαν, παραμένοντες, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου, συμπληροῦντος τὸν κανονισμὸν, ἀνωτάτου ὁρίου ἡλικίας τούτων ὅμως οὕτως ἐχόντων καὶ εἴτε ἤθελε θεωρηθῇ ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους σύμβασις ὡς τοιαύτη ὠρισμένου χρόνου (Α. Π. 87]1938 ΜΘ 455), εἴτε ὡς παρέχουσα εἰς τὸν μισθῶν μείζονα προστασίαν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 παρεχομένης (Α. Π. 306]1939 ΜΕ' 817), δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ τελευταῖος οὗτος νόμος, πολὺ δὲ περισσότερο τὸ ἐπικαλούμενον ν. δ. 424]1941 καὶ τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα ὡς μὴ νόμῳ βάσιμα (Ε. Α. 993]1937 ἐπικυρωθεῖσα διὰ Α. Π. 175]1939 Θέμ. Ν' σελ. 616—619, ἐνθα καὶ παρὰ τῆρήσεις *Ι. Καποδίστρια*), Εἰδικώτερον, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ τελευταίου, κατὰ τὴν αὐτὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ἀποκλείεται αὐτῇ ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι δικαιολογητικὸς λόγος τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος ἦτο ἀκριβῶς ἡ περιστολὴ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότη ὅπως προβαίῃ εἰς τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καταβάλλων μόνον τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου, ὡς συνεπληρωθῇ διὰ τοῦ νόμου 4558, ὀριζομένην ἀποζημίωσιν. ἐνῶ ἐν τῷ μεταξύ ὁ ἐργαζόμενος θὰ περιέπιπτεν εἰς ἀνεργίαν, μὲ μόνην ἀνακούφισιν τὴν ἀποζημίωσιν ἐκείνην, τοῦτέστιν ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ ὑπαγάγῃ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς

προστασίας αὐτοῦ μόνον τὰς συμβάσεις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐν αἷς μόνον ἡ θέσις τοῦ ἐργαζομένου ἦτο μετέωρος, οὗτος δὲ διέτελει διαρκῶς ἐν τῇ ἀβεβιότητι τῆς διατηρήσεως αὐτῆς, πράγμα ὅπερ ὁμῶς δὲν συμβαίνει ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὀρισμένου χρόνου, ὡς ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἱστορομένη, ἐν αἷς ὁ ἐργαζόμενος, ἀπολυόμενος πρὸ τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου, δικαιούται εἰς τὴν κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀπάληψιν τῶν μισθῶν τοῦ δι' ὁλόκληρον τὸν συμφωνηθέντα χρόνον.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς § 6 τοῦ ἀρθρου 95 τοῦ κανονισμοῦ καὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἀρθρῷ Συμβουλίου, τῶν ἀποφαινομένων περὶ ἀπολύσεως τοῦ ὑπὸ πειθαρχικὴν διώξιν ὑπαλλήλου, ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὸν ἐντός ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸν κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ν' ἀσκήσῃ αἴτησιν ἀναθεωρήσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐνώπιον τοῦ ἀναθεωρητικοῦ πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, οὗτινος ἡ ἀπόφασις εἶναι ἀμετάκλητος. Ἐφ' ὅσον συνεπῶς πρὸς τὴν ἐναγομένην ὑπεβλήθη παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἡ ὑπὸ 6 Αὐγούστου 1942 αἰτήσεις περὶ ἀναθεωρήσεως τῆς εἰς αὐτὸν ἐπιβληθείσης ποινῆς, ἡ δὲ πρώτη ἰσχυρίζεται διὰ τῶν ὧδε ὑποβαλλομένων προτάσεων αὐτῆς, ὅτι αὕτη ἀπερρίφθη, δέον ὅπως ὑποχρεωθῇ οὗτος, ἵνα κατὰ τὴν νέαν τῆς ὑποθέσεως συζητήσιν προσαγάγῃ ἐν ἀντιγράφῳ τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν τοῦ ἀναθεωρητικοῦ Συμβουλίου, δι' ἧς καὶ μόνον ὁλοκληρῶνται αἱ προϋποθέσεις, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, τῆς ἐγκύρου ἀποφάσεως, τοῦ Δικαστηρίου ἐπιφυλασσομένου ν' ἀποφασίσῃ ἄλλως ἐπὶ τῇ μὴ προσαγωγῇ τῆς.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ-ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

*Ἀντικείμενα εἰς τοὺς ἐργατικὸν νόμον
ῥητρεα συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.*

Αἱ Ἐπιτροπὴ Διαιτησίας εἶναι συλλογικὰ διοικητικὰ ὅργανα.—Δικαίωμα τροποποιήσεως ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ρητρεα συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀντικείμενα εἰς ἐργατικὸν νόμον ἀκυρῶς.—Ρητρεα περὶ ἀναθεώσεως λύσεως διαφοράς εἰς Ἐπιτροπὴν ἐγκυρῶς καὶ συνταγματικῆς.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: Εἰς τὴν καταρτισθεῖσαν μεταξὺ ἐκπροσώπων τῆς Ἐνώσεως Ὑπαλλήλων Ἑστιάτοριων, Ζυθεστιάτοριων καὶ Οἰνομυγειέων ἀφ' ἐνὸς καὶ ἐκπροσώπων τοῦ Συνδέσμου Ἑστιάτορων καὶ Ζυθεστιάτορων Ἀθηνῶν ἀφ' ἑτέρου, τῇ παρουσίᾳ τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας καὶ δύο ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑφυπουργείου Ἑργασίας συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1939 περιελήφθη, μεταξὺ τῶν ἄλλων, διατάξεις (ἀρθρ 8) ἀφορῶσα εἰς τὰς ἀφανεῖς ζημίας καὶ ἔχουσα ἐν συνόψει οὕτω: Διὰ τὴν περιστάσιν τῶν ἀφανῶν ζημιῶν καὶ πρὸς ἀποφυγὴν διενέξεων καὶ προστριβῶν μεταξὺ καταστηματαρχῶν καὶ ὑπαλλήλων εἰς τὴν ἐξακριβῶσιν τοῦ ὑπευθύνου αὐτῶν καὶ ἵνα παρέχεται ἡ εὐχέρεια ἐπι-

τεύσεως συνεννοήσεως κατὰ τρόπον εἰρηνικόν, πρὸς ἐξισφάλισιν τόσον τοῦ καταστηματαρχοῦ, ὅσον καὶ τοῦ προσωπικοῦ κατὰ τῶν ἐν λόγῳ ζημιῶν, συμφωνεῖται, ὅπως οἱ ἐργοδοτοὶ καταρτίζωσι καὶ ἀναρτῶσιν εἰς ἐμφανὲς διὰ τὸ προσωπικὸν μέρος πίνακα.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελε διαπιστωθῇ ἀπώλεια αὐτιμότητος ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν, θὰ ἐπιλαμβάνεται τῆς ἐξετάσεως τούτου κατὰ πρῶτον βαθμὸν διμελὲς ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη κλπ. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη θὰ ἐξετάσῃ καὶ θὰ καταλογίσῃ τὴν εὐθύνην τῶν τυχόν ἀφανῶν ζημιῶν, συντάσσουσα πρὸς τοῦτο σχετικὸν πρακτικόν, κατὰ τῆς ἀποφάσεως δὲ τῆς ὡς ἂν ἐπιτροπῆς δύναται οἰοσθῆναι τε τῶν ἐνδιφερομένων νὰ προσφύγῃ ἐνώπιον τῆς ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 7 τῆς συλλογικῆς συμβάσεως προβλεπομένης ἐπιτροπῆς. Ἡ δευτεροβάθμια ἐπιτροπὴ, μὴ δεσμευομένη παρ' οὐδενὸς δικονομικοῦ ἢ ἄλλου κανόνος, δύναται, ἐξετάζουσα τὴν ὑπόθεσιν, νὰ προβαίῃ εἰς ἐπιτότιον ἐξακριβῶσιν καὶ νὰ διατάσῃ πᾶν προσφύγον μέσον πρὸς ἐξακριβῶσιν τῆς ἀληθείας. Ἡ ἀπόφασις τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης εἶναι τελεσίδικος καὶ ἀμετάκλητος, ἢ μὴ συμμόρφωσις δὲ πρὸς τὰ ἐν αὐτῇ διατεταγμένα θεωρεῖται παράβασις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, συνεπαγομένη διὰ μὲν τοὺς ἐργοδοτοὺς τὰς ὑπὸ τοῦ ἀν. νόμου 547/1937 προβλεπομένας ποινικὰς κυρώσεις, διὰ δὲ τοὺς μισθωτοὺς ὁδικοιολόγητον παρ' αὐτοῖς καταγγεῖλαι τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ στέρησιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐκτελοποιήθη μεταγενεστέρως, πλεονεκτημάτων.

Εἰς τὸ ἀρθρ 7 τῆς ἐν λόγῳ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας συνιστᾶται ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ὁποίαν θὰ παρστήμεται πᾶς διαφορὰ, προκύπτουσα περὶ τυχόν ἐμφυσιγενῆ τῆς συμβάσεως καὶ αἱ τυχόν προσφυγαὶ κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 6 προβλεπομένης πρωτοβαθμίου ἐπιτροπῆς.

Μετὰ τὴν ὑπογραφήν τῆς ὡς ἂν συλλογικῆς συμβάσεως καὶ κατὰθεσιν τῆς παρὰ τῷ Γρωματεῖ τοῦ Εἰσηγητικοῦ Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14894 τῆς 25/7/39 πράξεως καὶ τὴν ἐπακολουθήσαν ὑπ' ἀριθ. 4354/1939 ἀπόφασιν τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας, ἡ Ἐνωσις Ὑπαλλήλων Ἑστιάτοριων κλπ. ἡτήσατο τὴν ἀπόλειψιν τοῦ διαληφθέντος ἀρθρου 6 τῆς συμβάσεως ὡς ἀσυμφέρου διὰ τὴν τάξιν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἀντιβαίνοντος εἰς τὸν νόμον Μετ' ἀποτυχίαν γενομένης ἀποκρίσεως συμβιβασμοῦ, τῇ ἐπεμβάσει Ἐλάτου Ἑργασίας, ἡ ὑπόθεσις, φερουσα χαρακτηρισθῆ ἐνέξεως, περιετέμφθη, κατὰ τὸν ἀναγκ. νόμον τῆς 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένην Πρωτοβάθμιον Ἐπιτροπὴν, ἧτις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1 τοῦ ἔτους 1942 ἀποφάσεως τῆς ἐτροποποίησε τὴν ἐπίδικον διατάξιν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως.

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἡ ρηθεῖσα Ἐνωσις ἡσχίσε προσφυγὴν ἐνώπιον τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου ὀριζομένης Ἀνωτέρας Διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1/1942 ἀποφάσεως τῆς μετερρυθμίσεως ἐν μέρει μόνον τὴν ὑπ' ἀριθ. 1 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς, διατάξασα τὴν ἀντικειμέναις τῆς ἀφορώσεως τὸν καταμερισμὸν τῆς καταλογισθείσης ζημίας ἐξ ἀφανῶς αἰτίας διατάξεως διὰ τῆς διαλαμβανόμενης εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς.

Τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ὡς μετερρυθμισθῇ διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς, ἐκήρυξεν ἐκτελεσθῆναι ὁ Ἐπίτροπος Ἑργασίας, συμφώνως τῷ ἀρθρ 5 τοῦ ἀναγκ. νόμου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19722 τῆς 29 Μαΐου 1942 ἀποφάσεώς του.

Ἀποφάσεις τῆς ἀποφάσεως τῶν Ἐπιτροπῶν προσέβαλε δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἢ Ἐνωσις Ὑπαλλήλων Ἐστιάτοριων κλπ., διώκουσα τὴν ἐξαφάνισιν αὐτῶν, ἐπὶ τῷ ἐλέει νὰ ἀπαλειφθῶσιν οἱ ὑπ' αὐτῶν 6 καὶ 7 ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, διὰ τοῦ ἐξῆς λόγου :

- 1) Διότι διὰ τῶν ὁρῶν 6 καὶ 7 τῆς συλλογικῆς συμβάσεως προσβάλλεται ἡ συνταγματικὴ διάταξις τοῦ άρθρου 6, καθ' ἣν οὐδεὶς ἀφαιρεῖται τοῦ φυσικοῦ αὐτοῦ δικαιοῦ.
- 2) Διότι αἱ προσβαλλόμεναι ἀποφάσεις, μὴ ἀπαλείψασαι τοὺς ὅρους τούτους τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, παρεβίασαν τὸ ἰσχύον δικονομικὸν δίκαιον, καθόσον δι' αὐτῶν χορηγεῖται δικαστικὴ ἐξουσία εἰς πρόσωπα μὴ περ βεβλημένα νομίμως τοιαύτην.
- 3) Διότι προηγουμένως καὶ ἐκτός τοῦ πλαισίου τῆς συμβάσεως ὑπαχθῆσαν ὡς ἀντικείμενον συλλογικῆς διαφοράς ἐργασίας αἱ ἀτομικαὶ σχέσεις ἐργοδότην καὶ ἐργάτου (ὡς ἡ κλοπὴ καὶ ἡ ἀπόκρυψις ἀντικειμένων).
- 4) Διότι ἐσφαλμένως αἱ προσβαλλόμεναι ἀποφάσεις δὲν διέτηξον τὴν ἀπάλειψιν τῶν περὶ τῶν πρὸκειται ὁρῶν τῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῶν καταργοῦνται διατάξεις ἀναγκαστικῶν νόμων δημοσίας τάξεως, ὡς τοῦ νόμου 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ
- 5) Διότι ἐσφαλμένως αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐξετίμησαν τὰ πραγματικὰ στοιχεῖα.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 370/1943

Εισηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. Γ. Σπυρόπουλος

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Δικαῖος, Κ. Μυκκόλας

Ἐκ τῶν προβαλλομένων ἀποφάσεων προσβλητὴ δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως τυγχάνει μόνον ἡ ἀπόφασις τῆς δευτεροβάθμιας Ἐπιτροπῆς, ἡ ἐκδοθεῖσα κατόπιν προσφυγῆς ἐναντίον τῆς πρωτοβαθμίου τοιαύτης, ὡς ἐνσωματουμένης ταύτης εἰς ἐκείνην, καὶ ἐπομένως τύποις δεκτὴ καθίσταται ἡ κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης στρεφόμενη ἐνδίκος αἴτησις καὶ ἐξεταστέα κατ' ἐὺσιν ἀποβαίνει.

Ὡς ἐκρίθη ἡδη ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τούτου, αἱ εἰρημέναι Ἐπιτροπαί, ἐφ' ὅσον συνιστῶνται δυνάμει τοῦ ἀναγκ. νόμου τοῦ 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (άρθρ. 3, 4, 5, 6) καὶ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος ἀπὸ 18 Ἰουνίου—1 Αὐγούστου 1936 Β Διατάγματος, ἄτινα ἀναθέτουσιν εἰς ταύτας καὶ κατὰ τὴν ὀριζομένην ὑπ' αὐτῶν διαδικασίαν τὴν ὑποχρεωτικὴν λύσιν τῆς ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ άρθρου 1 τοῦ νόμου προκυπτούσης συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας, ἀποτελοῦσι συλλογικὰ διοικητικὰ ὄργανα, ὧν αἱ πράξεις ὑπόκεινται εἰς προσβολὴν διὰ τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ἀνω ἀναγκ. νόμου αἱ ἀποφάσεις τῶν ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένων Ἐπιτροπῶν δύνανται νὰ τροποποιῶσι τοὺς ὅρους ἐργασίας, νὰ μεταρρυθμίσωσιν ὑφισταμέναν συμβάσεις ἐργασίας, νὰ ἐπεκτείνουν καὶ ἐπὶ τῶν εἰδικῶς ἐνδιαφερομένων τοὺς ὅρους συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἰσχυουσὼν εἰς ἄλλας συναφεῖς ἐπιχειρήσεις, καὶ νὰ διατάσουσιν πᾶν πρόσφορον μέτρον πρὸς ἐναρμόνισιν τῶν συμφερόντων τῶν μισθωτῶν πρὸς τὸν ἐργοδότην.

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς προκύπτει,

ὅτι ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ τῇ παρεχομένῃ ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τας περὶ τῶν Ἐπιτροπῶν ἀνήκει οὐ μόνον ἡ ἐρμηνεία καὶ ἡ ὁρθὴ ἐφαρμογὴ τῶν ὑφισταμένων συμβάσεων ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ τροποποιεῖν τοὺς ὅρους τῶν καταρτιζομένων συλλογικῶν συμβάσεων, ἀρμοδίως δ' ὅθεν αἱ ἐν λόγῳ Ἐπιτροπαὶ ἐπελήφθησαν ἐν προκειμένῳ τῆς μεταρρυθμίσεως τῆς συναφθείσης μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων συλλογικῆς συμβάσεως, τῆς ἐκδοθείσης σχετικῆς ἀποφάσεως τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων ὑποκειμένης οὕτω εἰς τὸν ἀπὸ ἀπόψεως νομιμότητος ἔλεγχον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

Κατὰ τὴν ὁρθὴν ἐρμηνείαν τῆς προεκτεθείσης διατάξεως ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τοῦ νόμου εὐρεία ἐξουσία τῶν Ἐπιτροπῶν δὲν ἐξικνεῖται μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νὰ δύνανται οὕται ἐν τῇ ὑποβαλλομένῃ ὑπὸ τὴν κρίσιν αὐτῶν συλλογικῇ διαφορᾷ ἐργασίας νὰ ἐκδίδωσιν ἀποφάσεις ἀντικείμενας εἰς διατάξεις νόμων καὶ δὴ ἀναγκαστικοῦ δικαίου, τροποποιούσας τοῦτέστι τοὺς ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἢ ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας τιθεμένους ὁρισμούς, ἀλλὰ δέον τὸ περιεχόμενον τῶν ἀποφάσεων τούτων νὰ κεῖται ἐντός τοῦ πλαισίου τῶν νομικῶν διατάξεων, αἵτινες διέπουν τὴν ἐπὶ δίκῳ διαφορὰν, ἣν αἱ Ἐπιτροπαὶ εἶναι ἀρμόδιαι νὰ ρυθμίσωσι καὶ νὰ μὴ ἀντιβαῖν εἰς τὸν νόμον, Κατ' ἀκολουσίαν, ὑποκειμένης ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει διενέξεως μεταξὺ τῆς αἰτιούσης Ἐνώσεως καὶ τοῦ παρεμβαίνοντος Συνδέσμου ὡς πρὸς τὴν ἰσχὺν τῆς περιληφθείσης ἐν τῇ μεταξὺ αὐτῶν συναφθείσῃ συλλογικῇ συμβάσει ρήτρας (ὅρος 6ος), καθ' ἣν μὴ συμμόρφωσις πρὸς τὰ ἐν τῇ ἀποφάσει τῆς Δευτεροβάθμιας Ἐπιτροπῆς (τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τῆς συμβάσεως) διατεταγμένα συνεπάγεται διὰ τοὺς μισθωτοὺς ἀδικαιολόγητον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ στέρξιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, πλεονεκτημάτων, διότι ἡ ρήτρα αὕτη ἀντίκειται πρὸς ρητὴν διατάξιν τοῦ μνηθέντος ὑπ' αὐτῆς 2112/1940 νόμου «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» ὀρίζοντος ἐν άρθρῳ 8 ὅτι εἶναι ἀκυρὸς οἰαδήποτε σύμβασις ἀντικείμενη εἰς τὸν παρόντα νόμον, πλην ἂν εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον, οὐχὶ νομιμῶς ἡ Δευτεροβάθμια Ἐπιτροπὴ, ἐπιληφθεῖσα τῆς ὑπὸ κρίσιν διαφορᾶς, κατόπιν προσφυγῆς κατὰ τῆς Πρωτοβάθμιας τοιαύτης, ἔκρινε διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τῆς διατηρητέαν ἐν ἰσχύϊ καὶ ἔγκυρον τὴν ἀνωτέρω ρητράν τῆς συμβάσεως, καθόσον ἀντίκειται αὕτη προφανῶς εἰς τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ ρηθέντος νόμου, δημοσίας τάξεως, καὶ ἔδει συνεπῶς νὰ διατάξῃ τὴν ἀπάλειψιν ταύτης, καθὼς ἄκυρον, ὡς μὴ ἀπενόμωσαν εἰς τοὺς ἐργαζομένους προστασίαν ἴσην τοῦλάχιστον πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργατικοῦ νόμου παρεχομένην. Πρόδηλον δ' ἐστίν, ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς συμβάσεως, περὶ ἧς ὁ νόμος ὁμιλεῖ, περιλαμβάνεται καὶ ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, ἥτις, ἐκτός τοῦ ἰδιούτου αὐτῆς ἐν τῇ καταρτίσει τῆς, φέρει πάντα τὰ στοιχεῖα καὶ τὸν χαρακτήρα τῆς συμβάσεως. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ὅτι ἡ ἐπιμαχος ρήτρα τῆς συμβάσεως δὲν ἐμπίπτει εἰς τὸ πλάσιον τῶν ἀπαλλοτριωτῶν δικαίων τῶν ἐργαζομένων, ἄτινα μόνον δύνανται ν' ἀποτελέσωσιν ἀντικείμενον συμβιβασμοῦ καὶ ἐπομένως καὶ τὸ περιεχόμενον συλλογικῆς συμβά-

σεως, ἀλλ' ὑπάγεται εἰς τὴν σφαῖραν τῶν ἀναπαλλοτριωτῶν τοιούτων, ὅλα εἶναι τὰ σχετιζόμενα πρὸς τοὺς ὅρους, οἵτινες ρητῶς ἐκ τοῦ νόμου δὲν ἐξαιρῶνται ἐκ τῆς ἐλευθέρως βουλήσεως τῶν συμβαλλομένων, οὐδὲ συνεπῶς ἢ ἀπὸ τούτων παραλίθους καὶ ὁ συμβιβασμός δύναται νὰ συνομολογηθῶσιν ἐλευθέρως ὑπ' αὐτῶν, ἔσφαλεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις μὴ κηρύξασα τὴν ρήτηραν ταύτην ἀνίσχυρον καὶ ἀκυρώτέαν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς λοιποὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 6, οἵτινες ἐγκύρως περιελήφθησαν ἐν τῇ συμβάσει, καθόσον, ἐνῶ ἀφ' ἑνὸς εἰς οὐδεμίαν διάταξιν νόμου ἀντιτίθενται, ἀφ' ἑτέρου ἐμπίπτουν οἱ τοῖς εἰς τὸ πλάσιον τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡδύναντο νὰ ἀποτελέσωσιν ἐγκύρως ἀντικείμενον συμφωνίας τῶν μερῶν ἐν συλλογικῇ συμβάσει. Βάσιμος ὅθεν ὁ σχετικὸς λόγος ἀκυρώσεως ἐλέγχεται καὶ ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἰσχυρισμός τοῦ παρεμβαίνοντος ἀποβαίνει.

Ἡ συναινέσει ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων ἀνάθεσις τῆς λύσεως τῆς περὶ τῆς προβλέπει ἡ σύμβασις διαφορᾶς εἰς τὴν κρίσιν Ἐπιτροπῶν, ὡς καὶ ἡ συνομολόγησις τῆς διαιτητικῆς ρήτηρας, δὲν προσκρούουσιν εἰς τὸ ζήτημα ἢ εἰς τὸν νόμον, διότι οὔτε ἡ προϋπόθεσις τῆς παρὰ τὴν θέλησιν τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν στέρησεως ἀπὸ τῆς κρίσεως τοῦ παρὰ τοῦ νόμου ὁρισμένου δικαστοῦ συντρέχει ἐν προκειμένῳ (ἄρθρον 8 Συντάγματος). οὕτως καὶ ἡ περὶ διαιτησίας ρήτηρα, καθ' ἣν αἱ ἐκ τῆς συμβάσεως ἀπορρέουσιν διαφοραὶ θέλουσι δικάζεσθαι ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ Ἐπιτροπῶν, καθὼς ἀποτελοῦσιν σύμβασιν σκοποῦσαν τὴν συνομολόγησιν συνυποσχετικοῦ, ἥτοι προσύμβασιν περὶ διαιτησίας, καὶ μὴ φέρουσα τὸν χαρακτηριστὴν τετελεσμένου συνυποσχετικοῦ. ὁπότε, διὰ νὰ ἦ ἔγκυρος, θὰ ἔδει νὰ ὤφιστανται τὰ στοιχεῖα τοῦ ἄρθρου 111 τῆς Πολ. Δικ., εἶναι ἀθέμιτος, ἀπαγορευομένη ὑπὸ νόμου τινός, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὀρθῶς καὶ νομίμως ἀμφοτέροι οἱ ἀνωτέρω ὅροι περιελήφθησαν εἰς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις, ὡς ἐδέχθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, καὶ ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμός τῆς αἰτούσης κρίνεται.

Ὁ περὶ ἐσφαλμένης ἐκτιμήσεως τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν λόγος ἀκυρώσεως ἀπορριπτέος τυγχάνει ὡς ἀπαραδέκτος, τῆς οὐσιαστικῆς κρίσεως τῶν στοιχείων τῆς ὑποθέσεως ἀναγομένης εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ μὴ δυναμένης νὰ ἐλεγχθῇ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τούτων, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποδεικνύεται πλάνη περὶ τὰ πράγματα ἢ κακὴ ἄσκησης τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας.

Κατὰ ταῦτα ἀκυρώτέα καθίσταται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας μόνον καθ' ὃ μέρος αὐτῇ ἐδέχθη ἔγκυρον καὶ νόμιμον τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 τῆς μνησθείσης συλλογικῆς συμβάσεως διαληφθεῖσαν ὡς ἀνω ρήτηραν.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ ΜΙΣΘΟΓΟΥ

Καταβολὴ συνθέτων σωματικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων.

Παροχὴ ἐργασίας ἐπιβλέψεως ὁμαλῆς λειτουργίας

γίας ἡλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων ὑπαλληλικῆς. —Εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ ὑπαλλήλου ἐνυπαρχει ἀναγκαιὸς καὶ καταβολὴ σωματικῶν δυνάμεων. —Ληψίς ὑπ' ὅψιν παρὰ τοῦ δικαστοῦ τῶν διδασμάτων τῆς κοινῆς πείρας.

Στοιχεῖον τῆς ὑπαλληλικῆς ιδιότητος τοῦ μισθωτοῦ εἶναι, ὡς γνωστόν, παροχὴ ἐργασίας ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτήρα μὴ σωματικῆ (ἄρθρον 10 νόμου 1234 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ιδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως», ἄρθρ. 11 νόμου 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγωγῆς τῆς συμβάσεως ἐργασίας ιδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ἄρθρ. 1 ἀναγκ. νόμου 865/1937 «περὶ προσηθῆκης διατάξεων εἰς τὸν περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νόμον», πρόκειται οἱ δὲ ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ιδιωτικῶν ὑπαλλήλων, κυρωθέντες διὰ τοῦ ἀναγκ. νόμου 99/1936 καὶ συνεπῶς ἀποτελοῦντες ἀντικειμενικὸν δίκαιον).

Κατ' ἄλλον ὁρισμόν, βάσει τῶν νομοθετικῶν κειμένων, ὑπάλληλος θεωρεῖται ἕκκενος, ὅστις παρέχει ἐξηρητημένην ἐργασίαν, συνισταμένην εἰς ἐργασίας ἀνωτέρας φύσεως καὶ οὐχὶ χειρωνακικῆς, καίτοι, κατὰ τὴν σύγχρονον ἀντίληψιν, αἱ ἐργασίαι δὲν εἶναι ἀμιγῆς πνευματικαὶ ἢ σωματικαί, ἀλλ' ἀποτελοῦν συνδιασπῶν τῶν πνευματικῶν καὶ σωματικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου (Πρωτ. Πειραιῶς 826/1941. Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος α', τεύχος 3, σελ. 75).

Ἐπομένως ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἀπασχολεῖται εἰς ἐργασίαν σωματικὴν καὶ πνευματικὴν, διὰ τὸν χαρακτηρισμόν του ἐξετάζεται ποία εἶναι ἡ κυρία ἀπασχόλησις αὐτοῦ κατὰ κύριον ἔργον (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 182/1942, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος α', τεύχος 16, σελ. 504).

Ἡ κρίσις ἐξ ἄλλου τερεῖ τῆς ὑπαλληλικῆς ιδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ἀνήκει εἰς τὸν δικαστὴν, σταθμίζοντα τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας του, καὶ δὲν εἶναι ἀντικείμενον δι' ὅρκου ἀποδείξεως (Α. Π. 68/1942, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος α', τεύχος 16, σελ. 529).

Βάσει τῆς ἀρχῆς αὐτῆς αἱ παρατιθέμεναι προεδρικαὶ ἀποφάσεις χαρακτηρίζουν τὴν ἐργασίαν τοῦ ἡλεκτροτεχνίτου ὡς ἐργασίαν ὑπαλληλικὴν, ἀφοῦ δὲν παρέχεται αὐτῇ διὰ καταβολῆς μόνον σωματικῶν δυνάμεων, ὡς θὰ ἐπρόκειτο περὶ ἐργασίας ἀπλοῦ τεχνίτου.

Σκόπιμον εἶναι νὰ σημειωθῇ, ὅτι καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 557/1939 ἀποφάσεώς του ἔκρινεν, ὅτι ὁ ἡλεκτροτεχνίτης, ὡς ἐκτελὼν ὑπὸ τὴν τοιαύτην τεχνικὴν αὐτοῦ ιδιότητα ἐργασίαν ὅχι κατὰ μοναδικὸν χαρακτήρα σωματικὴν, ἀλλ' ἐν τινι μέτρῳ καὶ πνευματικὴν, ἐφ' ὅσον μάλιστα κέκτηται καὶ δίπλωμα ἡλεκτρομηχανικοῦ ἐν τῷ πολεμικῷ ναυτικῷ, —ἐπρόκειται περὶ τοιαύτης περιπτώσεως— δὲν εἶναι ἀπλοῦς ἐργάτης.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 187/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Ν. Μακρυγιάννης
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Ρέλιας, Χ. Ἀργυρόπουλος

Ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν κατὰ τὴν πρωτοδίκιον δίκην προτιθεμένων καὶ ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν ἐν τοῖς σχετικοῖς πρακτικοῖς ἀναφερομένων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἐκ τῆς ἐνώπιον ἡμῶν γενομένης διαδικασίας προκύψαντα στοιχεῖα καὶ τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ περιεχομένου τῶν ἐπικαλουμένων καὶ παραγομένων ἐγγράφων, συνεκτιμωμένων ἐν προκειμένῳ, πρὸς συνάγωγὴν δικαστικῶν τεκμηρίων, ἀγόμεθα εἰς τὸ αὐτὸ εἰς ὃ καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις (Εἰρηνα

δικείου Ἀθηνῶν 582[1943] κατέληξε συμπέρασμα, ὅτι τοῦτέστιν ἡ ὑπηρεσία ἦν προσφέρει ὁ ἐνάγων τῇ ἐναγομένῃ ἀπὸ τῆς προσλήψεως του ὑπὸ ταύτης καὶ ἔκτοτε μέχρι σήμερον, συνιστάμενη εἰς τὴν ἐπίβλεψιν καὶ παρακολούθησιν τῆς ὁμαλῆς λειτουργίας τῶν ἡλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων τῆς ἐκκαλούσης, προσδίδει αὐτῇ τὴν ιδιότητα τοῦ ιδιωτικοῦ υπαλλήλου, ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία αὐτοῦ ἀπαιτεῖ, ὡς εἶναι κοινῶς γνωστοί, εἰδικὰς γνώσεις καὶ ἐμπειρίαν καὶ δὲν εἶναι κατὰ κύριον γνώρισμα σωματικῆ. Ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων παρέχει καὶ σωματικὴν ἐργασίαν, τοῦτο δὲν ἀρκεῖ, ὅπως χαρακτηρίσῃ τοῦτον ὡς ἐργάτην, ἀφ' ἐνός μὲν διότι εἰς πᾶσαν ἐργασίαν καὶ τὴν πλέον εὐγενῆ καταβάλλεται καὶ σωματικὴ τις προσπάθεια πρὸς περαίωσιν αὐτῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ἐν τῇ ἐργασίᾳ τοῦ ιδιωτικοῦ υπαλλήλου δὲν ἀποκλείεται ἡ σωματικὴ συμβολὴ αὐτοῦ πρὸς παραγωγὴν τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας, τὴν τοιαύτην δ' ιδιότητα τοῦ ἐνάγοντος δὲν ἀναιρεῖ τὸ γεγονός οὐδ' ἐπιμερίζει ποσὸς ὁ τύπος τῆς χορηγουμένης αὐτῷ ἀντιμισθίας, οὗτε ὁ χαρακτηρισμός αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας ὡς ἡλεκτροτεχνίτου, ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν ὑπ' ὄψει μας τεθέντων στοιχείων ἐβεβαιώθη, ὅτι οὗτος κέκτηται εἰδικὴν τεχνικὴν μόρφωσιν, αἱ δὲ παρ' αὐτοῦ προσφερόμεναι ὑπηρεσίαι τυγχάνουσιν κατὰ κοινὴν πεῖσαν, τὰ διδάγματα τῆς ὁποίας λαμβάνονται ὑπ' ὄψει αὐτεπαγέλτως ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, ἀν μὴ ἀποκλειστικῶς, πάντως ὅμως κατὰ κύριον χαρακτηριστὰ πνευματικά. Ὁθεν ὁρθῶς ἐκρίνεν ἡ ἐκκαλουμένη καὶ οὐδένα βάσι-

μον λόγον ἀνευρίσκοντες, ὅπως ἀποστώμεν τῶν ὁρθῶν καὶ βασίμων σκέψεων ταύτης καὶ συνεπῶς ἀπορρίπτειν ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος τῆς ἐφέσεως ὡς ἀβάσιμος.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 27738[1941]

Πρόεδρος ὁ κ. Θ. Σταυρόπουλος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Φ. Ἀγγελῆς, Δ. Παπαδημητρίου

Ἐβεβαιώθη ἐκ τῶν προσαχθέντων πιστοποιητικῶν, ὅτι ὁ αἰτῶν ὑπηρετεῖ ὡς ἡλεκτροτεχνίτης παρὰ τῇ καθ' ἣς, ἥτοι ὑπάλληλος καὶ οὐχὶ ἐργάτης, ἐστρατεύθη καταταγείς εἰς τὸ Σύνταγμα Τηλιῶν, ὁπόθεν καὶ ἀπεσπάσθη εἰς τὴν θέσιν του παρὰ τῇ καθ' ἣς. Τὸ γεγονός τοῦτο τῆς ἀποσπάσεως δὲν στερεῖ τοῦτον τοῦ εὐεργετικοῦ μέτρου τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ προστασίας ἐφέδρων, καθ' ὃν δὲν ἐπιτρέπεται ἀπόλυσις πρὸ τῆς πορλεύσεως ἔτους, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ ὅτι ἦτο ἡμερομίσθιος δὲν στερεῖ τοῦτον ἐκτελοῦντα ἐργασίαν κυρίως πνευματικὴν, ἀφοῦ καὶ αἰεὶ ἡλεκτρολόγου κέκτηται. Βεβαιωθέντος δὲ τὸ καθ' ἡμέραν μισθὸς συνεφωνήθη πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ Νόμου 2112 καὶ βεβαιωθέντος ὅτι εἶναι ἄπυρος ἐκ τῆς προσαγομένης βεβαιώσεως τῷ Ἐφημερίῳ καὶ ἔχει ἀνάγκην διατροφῆς, δέον ἐστὶ τῆς βεβαιωθείσης ἀπαιτήσεως του ἐκ δαχα. 80.000 (ἡμερομίσθιον 224 δρχ.) νὰ τῷ καταβληθῇ προσωρινῶς τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 30 χιλιάδων εἰς 5 δόσεις.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΝΟΜΟΥ Γ'ΟΔ' ΠΡΟΣ ΕΚΔΙΚΑΣΙΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Χαρακτήρ τῆς διαδικασίας καὶ ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου μετὰ τὸν νόμον 765[43]

Ἐκδίκασιν τῶν μὴ υπερβαινουσῶν τὰς 500.000 δραχμῶν ἀξιώσεων τοῦ μισθοῦ, ἀμέσως ἢ ἐμέσως ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικείου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΟΔ'.—Διαδικασία ὑποχρεωτική, ἐφ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ δημόσιον συμφέρον.

Τὸ πόρισμα εἰς τὸ ὁποῖον καταλήγει ἡ κατωτέρω πρωτοδικεϊακὴ ἀπόφασις, ἔχουσα τὰ κρίνη ἐπὶ ὁγοῆς μὲ ἀντικείμενον κατὰ τῶν 500.000 δραχμῶν, εἰσηγμένης πρὸ τοῦ νόμου 765[1943] εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον, εἶναι ἀναμφισβητήτως ὁρθόν.

Ἐφ' ὅσον μόνον κατὰ μέρος διαδικαστικῶν πράξεων, ἀναγεγραμμένων πρὸς τὸ συμφέρον τῶν διαδίκων, δύναται νὰ γίνῃ παρούσης (Εὐκλ § 3) καὶ ὅχι καὶ ὁλοκλήρου διαδικασίας, διαγραφείσης ἐν τῷ νόμῳ πρὸς ἐκδίκασιν ὠρισμένων διαφορῶν, ὡς καὶ περὶ τούτων εἰ δικονομοῖοι διδάσκουσι (Garsonnet, ἐκδ. β' § 971, Δ. Γιδόπουλος, Θέμ. ΜΑ' σελ. 797). ἔπεται ὅτι ἡ διαδικασία τοῦ νόμου Γ'ΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 765[1943] (Ἐπ. Π. Εργ. Δ. κ. τόμος β', τευχ. 54 σελ. 724 ἐπ.) πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν μέχρι τοῦ ποσῶν τῶν δρχ. 500.000, εἶναι ὑποχρεωτική καὶ δὲν ἡμπορεῖ νὰ μὴ ἀκολουθηθῇ καὶ νὰ ἐκδικασθῇ ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου σχετικὴ διαφορά τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικείου, ἔστω καὶ μὴ ἀντιλέγοντος τοῦ ἐναγομένου.

Ἐξάγεται, ἄλλως τε, ἡ ὁρθότης τῆς ἐκδοχῆς ταύτης καὶ ἐκ τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἀρθρου 4 τοῦ νόμου 765[1943], καθ' ἣν «πᾶσα ἀξίωσις διὰ τὸ πέραν τῶν 500.000 δραχμῶν ποσὸν ὑπάγεται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Πρωτοδικείου...».

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 6513[1943]

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Ι. Γεωργακέπουλος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Καποδιστριας, Χ. Καραχάνης

Δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρου 4 τοῦ νόμου 765 τῆς 8[13]10[43], δι' ἧς ἀντικατεστάθη τὸ ἀρθρον 1 τοῦ β. δ. τῆς 1[4] Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου Γ'ΟΔ'» ὁρίζεται, ὅτι πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότη, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, καὶ ἂν ἔχῃ ἀντικείμενον περιοδικὰς παροχὰς ἢ ἀμφισβητήται ἢ οὐ τὸ δικαίωμα, ἐξ οὗ αὐτὰ ἀπορρέουσι, μὴ υπερβαίνουσα τὰς 500.000 δραχμάς, δικάζεται ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικείου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποῦ ὑπάρχει ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐγκατάστασις ἢ ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου, κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἀρθρων 4—7 τοῦ ὡς ἄνω β. δ. τῆς 1[4] Αὐγούστου 1920, ὡς ταῦτα τροποποιοῦνται διὰ τοῦ παρόντος, καὶ λαμβανομένου περαιτέρω ὑπ' ὄψιν, ὅτι, κατὰ τὰ ἐν τῇ § 10 τοῦ ὡς ἄνω τέρω ἀρθρου 4 τοῦ νόμου 765[1943] ὁριζόμενα, αἱ διατάξεις αὐτοῦ, συντακτικοῦ χαρακτῆρος καὶ περιεχομένου, ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος του γεγεννημένων ἀξιώσεων, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἤδη ἐκκρεμῶν δικῶν, ἐφ' ὅσον μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἰσχύος αὐτοῦ δὲν ἔξε-

δόθη ἐπ' αὐτῶν προδικαστικὴ τοῦλάχιστον ἀπόφασις, τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου συζητήσεως τῶν φερομένης δι' ἀπλῆς κλήσεως, ἔπεται ὅτι πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἀξιώσεων ἀναφεομένων διαφορῶν, οἱ κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοϊαν τοῦ νόμου τούτου δέον νὰ θεωρηθῶσιν ἅπασαι αἱ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐκ σχέσεως ἐργασίας πηγάζουσαι, δὲν εἶναι πλέον ἀρμόδιον τὸ Πρωτοδικεῖον, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς τὸ Εἰρηνοδικεῖον, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω β.δ., ὡς τοῦτο μετὰ τὸν νόμον 765/1943 ἰσχύει, εἰσαγομένην εἰδικὴν διαδικασίαν, ἥτις, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν συντόμεισιν καὶ ἀπλοῦστευσιν τῶν ἐκ τῶν διαφορῶν τούτων δημιουργουμένων καὶ εἰς εὐρύτατον κύκλον τοῦ κοινωικοῦ συνόλου ἀναφεομένων δικῶν καὶ ἐξυπηρετοῦσα οὕτω οὐχὶ ἀπλῶς συμφέρον ἰδιωτικόν, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο τὸ δημόσιον συμφέρον καὶ τὴν δημοσίαν τάξιν, εἶναι ὑποχρεωτικὴ δι' ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους, μὴ δυναμένη νὰ παρακαμφθῇ τῇ ρητῇ ἢ σιωπηρᾷ συναινέσει τούτων. Συνεπῶς ἡ αὐτὴ ὡς ἄνω ἀγωγή, καθ' ὅσον αὕτη περαιτέρω διώκει, κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ ἐνάγοντος ὡς προακτέου, τὴν καταψήφισιν τῆς ἐναγομένης εἰς πληρωμὴν τῶν ἐνδυνάμει δὲ ἐν τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ χρονικὸν διάστημα ποσοῦ δραχμῶν 192.656 ἐκ διαφορᾶς μεταξὺ τοῦ μισθοῦ, δν ὁ ἐνάγων λαμβάνει καὶ ἐκείνου, δν οὗτος ἔδει, ἀναγνωρίζομενος ὡς προακτέος νὰ λαμβάνῃ, ὡς ἀφορῶσα εἰς ἰδιωτικὴν ἀξίωσιν ἐκ σχέσεως ἐργασίας, ὑπὸ τὴν ὡς ἄνω ἔννοϊαν πηγάζουσιν, ἐλάσσονα τῶν 500.000 δραχμῶν, παρεξέρχεται τῆς ἀρμοδιότητος τούτου, μετὰ τὴν ὡς ἄνω, ἀναδρομικῆς ἰσχύος καὶ ἐν προκειμένῳ, ἐφαρμογὴν ἔχουσα διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 4 § 10 τοῦ νόμου 765/1943 καὶ δεον, ὅπως, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθροῦ 25 § 2 τῆς πολ. δ.κ., παραπεμφθῇ εἰς τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον, συμψηφισθῇ δ' ἐν ὅλῳ μεταξὺ τῶν διαδίκων ἡ ἐντεῦθεν προελθοῦσα δικαστικὴ δαπάνη, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων ἐγείρῃ τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου, ἐν ὅψει τοῦ β.δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου Γ' 904», ὡς τοῦτο ἰσχύει πρὸ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ ὡς ἄνω νόμου 765/1943, εἶχεν εὐλογον ἀφορμὴν νὰ πράξῃ τοῦτο (πρβλ. Α. Π. 411/1932 Δ/κὴ Ε' σελ. 44).

ΕΚΤΑΣΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΟΣ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟΥ ΚΑΤΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΝ Ν.Γ' 904 ΜΕΤΑ ΤΟΝ Ν. 765/43

Κατὰ ποσὸν καὶ κατὰ τόπον ἀρμοδιότης

Θεωρεῖται ὡς ἀρμόδιον τὸ Εἰρηνοδικεῖον καὶ τοῦ τόπου τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας. — Ἐπιτρεπτικὰ καὶ ὅχι ὑποχρεωτικὰ αἱ ἐγγράφοι πρὸτασεις. — Περιορισμὸς τῶν 500.000 δραχμῶν ἀναφέρεται εἰς ἐκάστην κεχωρ.σμένως αὐτοτελῇ ἀξίωσιν.

Ἐνδιαφέροντα νομικὰ ζητήματα ποὺ προκύπτουν μετὰ τὴν διὰ τοῦ προσφάτου νόμου 765/1943 (Ἐ.π.θ. Ἐργ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 54, σελ. 724 ἐπ.) δικονομικὴν μεταρρυθμίσιν χειρίζεται καὶ ἐπιλύει ἡ κατωτέρω εἰρηνοδικεῖα ἀπόφασις.

Ἡ εἰς τὸν τροποποιηθέντα νόμον Γ' 904 (ἀρθρον 3) ἀρχὴ τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικείου, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἡ ἐπαγγελμα-

τικὴ ἐγκατάστασις ἢ ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ καὶ κατὰ τὸν νόμον 765/1943 (ἀρθρον 4).

Ὁ ὅρος «ἐπαγγελματικὴ ἐγκατάστασις» δὲν ἀποτελεῖ ἔννοϊαν νομιῶς προσδιορισμένην (βλέπε ἐκθεσιν κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου Γ' 904), ἀναφέρεται ὅμως, ὡς καὶ ἡ εἰρηνοδικεῖα καὶ ἀπόφασις δέχεται ὁρθῶς, καὶ εἰς τὸν τόπον τῆς παροχῆς ἐργασίας, διότι καὶ ἐκεῖ ὑπάρχει ἐπαγγελματικὴ ἐγκατάστασις, ὑπὸ τὴν ἔννοϊαν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποιήθη ὁ ὅρος.

Ἐξακολουθεῖ ἐπομένως καὶ μετὰ τὸν νόμον 765/1943 νὰ εἶναι κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ' 904 ἀρμόδιον τὸ Εἰρηνοδικεῖον τῆς γενικῆς δρωδικίας τῶν ἐναγομένων, ἥτοι τῆς κατοικίας αὐτοῦ (ἀρθρ. 16 πολιτ. δικ.) καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐγκαταστάσεως του ἢ τοῦ τόπου τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας. Περαιτέρω ἡ εἰρηνοδικεῖα ἀπόφασις, ἔχουσα νὰ κρίνῃ περὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 4 § 5 τοῦ νόμου 765/1943, ποὺ εἰσάγει τὴν κατάθεσιν ἐγγράφων προτάσεων, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ' 904, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἀρθρ. 11 τοῦ νόμου Γ' 904, ποὺ ἀπηγόρευε τὴν κατάθεσιν αὐτῶν ἄγεται εἰς μίαν ἐπιτυχὴ καὶ καθ' ἡμᾶς λύσιν. Οἱ αἱ ἐγγράφοι αὐταὶ προτάσεις ἔχουν τὴν ἔννοϊαν τῆς πληρεστέρως ἀναπτύξεως τῶν ἰσχυρισμῶν καὶ δηλώσεων τῶν διαδίκων, εἰς συμπληρωσιν τρόπου τινὰ τῶν εἰς τὰ πρακτικὰ τοῦ δικαστηρίου καταχωρηθέντων, λόγῳ τῆς σοβαρότητος τῶν δικῶν καὶ τοῦτο προκύπτει ἀκόμη περισσότερον ὡς ὀρθρὸν ἐκ τῆς εἰς τὸ σὺνδ. ἀρθρον 4 § 5 ἐπιταγῆς, ὅπως ὁ γραμματεὺς τοῦ Εἰρηνοδικείου τηρεῖ λεπτομερῆ πρακτικὰ.

Ἡ αἰτιψὶς τέλος τῆς εἰρηνοδικεῖα ἀποφάσεως περὶ τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικείου πρὸς ἐκδίκασιν ἐκάστης αὐτοτελοῦς ἀξίωσεως μὲρὶ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 500.000, βαίνει σύμφωνα πρὸς τὴν ἔννοϊαν τοῦ νόμου, ὡς τοῦλάχιστον ἐξάγεται αὕτη ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς του ἐκθέσεως (βλέπε Ἐ.π.θ. Ἐργ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 52, σελ. 660).

Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν 1874/1943

(Διαδικασία νόμου Γ' 904)

Εἰρηνοδικὴς ὁ κ. Γ. Δασκαλοπούλος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ε. Ὑδραῖος, Γ. Βουτσινᾶς

Ἡ περὶ τῆς λόγῳ κατοικίας ἀναρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου τούτου πρὸς ἐκδίκασιν τῆς προκειμένης ἀγωγῆς ἐνστάσις τῆς ἐναγομένης εταιρίας, ἐπὶ τῇ λόγῳ, ὅτι ἡ ἔδρα ταύτης εἶναι ἐν Πειραιεῖ, ἀρμόδιον ὡς ἐκ τούτου ὄντος τοῦ Εἰρηνοδικείου Πειραιῶς, εἶναι νόμος ἀβάσιμος καὶ ὡς τοιαύτη, ἀπορριπτέα, καθόσον, λέγον τὸ ἀρθρον 4 τοῦ νόμου 765/43 ἐπαγγελματικὴν ἐγκατάστασιν, περὶ ἧς καὶ τὸ ἀρθρον 3 τοῦ νόμου Γ' 904 ὁμιλεῖ, νοεῖ εἴτε τὸ μέρος ἐνθα ἡ κυρία ἐγκατάστασις, εἴτε τὸ μέρος ἐνθα παρέχεται ἡ ἐργασία, διότι καὶ ἐκεῖ ὑπάρχει ἐπαγγελματικὴ ἐγκατάστασις, δυναμένου τοῦ ἐργαζομένου νὰ ἐναγάγῃ εἰς τὸ δικαστήριον ἐκατέρας τούτων (θέμ. Μ' 403 ἀλληλογραφία, Ἀποστολοπούλου, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν § 229 σελ. 215 σημ. 5, Καποδίστρια, Ἐρμην. Ἐργατ. Δικαίου § 461 σημ. 1, Κιτσικοπούλου, Δικ. ἀρθρ. 490 § 1279—1281). Βεβαιωθέντος ὅθεν ἐκ τῆς διαδικασίας ὅτι ἡ ἐνάγουσα παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ ἐνταῦθα ὑποδηματοποιεῖον τοῦ ἐναγομένου, ἀρμόδιως ἐνάγεται οὗτος ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου. Ἀνεξάρτητως δὲ τῶν ἀνωτέρω ἢ ὑπὸ κρίσιν ἐνστάσις, διὰ τῶν προτάσεων τὸ πρῶτον ὑποβαλλομένη,

θά ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀπαράδεκτος, καθὼς μὴ προταθεῖσα κατὰ τὴν συζήτησιν, καθόσον ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἐδ. 5 τοῦ ἀρθρ. 4 τοῦ νόμου 765 συνδυαζομένου καὶ πρὸς τὸ ἀρθρ. 12 τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', προκύπτει, ὅτι οἱ διάδικοι εἶναι ὑπόχρεοι νὰ διατυπώσῃ καὶ προφορικῶς κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως τοὺς ἰσχυρισμοὺς καὶ δηλώσεις των. Ἰνα τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Εἰρηνοδίκου περιλαμβάνωνται ἐν τοῖς πρακτικοῖς καὶ οὕτω παρέχεται ἡ εὐχέρεια τῷ Δικαστηρίῳ, ὅπως τοῦτο ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συνεδριάσει, τεῖνον εἰς τὴν παντὶ μέσῳ ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, ἐρευνήσῃ καὶ ἀποφασίῃ ἐπὶ τοῦ βασίμου ἢ μὴ τούτων. Αἱ δὲ κατατιθέμεναι προτάσεις, ἀπαγορευόμεναι ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 11 τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' καθιερούντος τὴν διὰ ζώσης συζήτησιν, ἵνα δύναται ὁ Εἰρηνοδίκης νὰ καθοδηγῇ τοὺς διαδίκους εἰς τὴν κατὰ τὸ πληρέστερον καὶ δικανικώτερον διατύπωσιν τῶν ἰσχυρισμῶν των, καὶ καθιερωθεῖσαι τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ νόμου 765 καὶ δὴ ἐπιτρεπτικῶς καὶ οὐχὶ ὑποχρεωτικῶς ἔχουσιν ἐν τῇ προκειμένῃ διαδικασίᾳ ἐκ τῶν ἐνόντων ὁλως διάφορον τῆς τακτικῆς διαδικασίας ἔννοϊαν, σκοποῦσαι ἀπλῶς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐπ' ἀκροατηρίῳ καὶ ἐν τοῖς πρακτικοῖς διατυπουμένων.

Ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος λόγῳ ποσοῦ ἔνστασις τῆς ἐναγομένης ὡς νόμῳ ἀβάσιμος ἀπορριπτέα ἐλέγχεται, καθόσον ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς § 1 τοῦ ἀρθρ. 4 νόμου 765/1943, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν § 9 τοῦ αὐτοῦ ἀρθρ. δι' ἧς καταργεῖται τὸ ἀρθρ. 2 τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', σαφῶς προκύπτει (ἴδε καὶ ἐισηγητικὴν ἔκθεσιν νόμου ἐν 'Επιθ. 'Εργ. Δ. καί, τεύχος 52), ὅτι ὁ περιορισμὸς τῶν 500.000 δραχμῶν ἀναφέρεται οὐχὶ εἰς τὸ σύνολον τῶν ἀπαιτητῶν ἀξιώσεων τοῦ ἐνάγοντος, ἀφοῦ δὲν ὑποχρεοῦται πλέον οὗτος νὰ εἰσαγάγῃ ταυτοχρόνως ἀπ' ἄσας τὰς ἀπαιτητάς ἀξιώσεις του, ἵνα κριθῇ ἡ ἀρμοδιότης τοῦ δικάζοντος δικαστηρίου ἐκ τοῦ συνόλου τούτων, ὡς ὑπεχρεοῦτο πρὸ τῆς ὡς ἄνω καταργήσεως τοῦ ἀρθρ. 2 τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ἀλλ' ἀναφέρεται ὁ ἀνωτέρω περιορισμὸς εἰς ἐκάστην κεχωρισμένως ἀυτοτελῆ ἀξιῶσιν ἢ περιοδικὴν παροχὴν, περιοδικὰ δὲ ἐν προκειμένῳ παροχὰς ἀποτελοῦσιν ὁ μηνιαίος μισθὸς τῆς ἐναγοῦσης ὑπαλλήλου, ὡς καὶ τὸ ἀντίτιμον συστάσει, κλπ., ὡς ταῦτα πάντα κεχωρισμένως ἐν τῇ ἀγωγῇ αἰτοῦνται, μὴ ὑπερβαίνοντα καθ' ἑκάστον τὰς 500.000 δραχμῶν. Ἀλλως, ἐάν ἠθέλομεν δεχθῇ, ὅτι δὲν ὑποχρεοῦται μὲν ὁ ἐνάγων, κατὰ σαφῆ νομικὴν διάταξιν, νὰ εἰσαγάγῃ ταυτοχρόνως ἀπ' ἄσας τὰς ἀπαιτητάς ἀξιώσεις του, ἀπαξ ὅμως εἰσαχθεῖσας δέον νὰ τὰς κρίνωμεν λόγῳ ἀρμοδιότητος ἐν τῷ συνόλῳ των, οὐδὲν ἀπολύτως νομικὸν ἔρεισμα θὰ εἶχεν ἡ κρίσις μας αὕτη, ἀποτέλεσμα δὲ μόνον τὴν καθυστέρησιν ἱκανοποιήσεως τῶν τυχόν νομίμων τοῦ ἐνάγοντος ἀξιώσεων καὶ ἐπιβρυνσιν τούτου διὰ προσθέτων δαπανῶν λόγῳ τῆς ἐγέρσεως ἐκ νέου ἐνώπιον ἡμῶν κεχωρισμένων περὶ ἐκάστης ἀπαιτησεῶς τοῦ ἀγωγῶν.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΕΠ' ΔΙΚΑΣΙΣ

ΕΝΑΝΤΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

'Αρμοδιότης Προέδρου ἢ Εἰρηνοδίκου

'Επιτρεπτὸν προσωρινῆς ἐπιδικάσεως καὶ διὰ δευτέρως αἰτήσεως.—Αὐτοτελὴς ἐνοχὴ ἐκάστη

παροχῇ, ἐπ' ὅταν πρόκειται περὶ ἀπαιτήσεως ἐκ μισθῶν καταβαλλομένων μηνιαίῳ;

Τὸ γνωστὸν ζήτημα ἀν' δικαιοῖται ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν ἢ ὁ Εἰρηνοδίκης (ἐφ' ὅσον εἰς αἱ ἀρμόδιος) νὰ ἐπιδικάσῃ κατὰ τὸν νόμον 2032/1939 (βλέπε καὶ νόμον 853/1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 53, σελ. 697, ἐπεκτείνοντα τὴν χρηματικὴν ὄριον μέχρι τοῦ 1.000.000) καὶ διὰ δευτέρως αἰτήσεως ἐναντι τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ποσὸν πλέον τῶν 50.000 δραχμῶν πρότερον καὶ ἥδη τοῦ 1.000.000, ἐπανέρχεται πρὸς κρίσιν διὰ τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης προεδρικῆς ἀποφάσεως.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἀποψιν τοῦ ἐπιτρεπτοῦ τῆς ἐπιδιαιρέσεως. (Οὕτω καὶ Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν 6905/1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 44 σελ. 406, 6921/1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 446, σελ. 473, Ο. Σκαυτερόπουλος, 'Επιθ. 'Εργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 46, σελ. 452, Γ. Βαβαρέτος, 'Επιθ. 'Εργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος σημερινόν, σελ. 752 contra Γ. Ράμμος, 'Επιθ. 'Εργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 52, σελ. 643 ἐπ., 'Εφετ. 'Αθηνῶν 1185/1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 51, σελ. 626, Πρωτοδικεῖο 'Αθηνῶν 5122/43, 'Επιθ. 'Εργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 51, σελ. 626, Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν 6365/1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 46, σελ. 474, 10851/1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 51, σελ. 627.

Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν 12513/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδικῆς κ. Α. Τούσης
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Δόγκας, Ν. Σταματόπουλος

Διώκεται διὰ τῆς κρινομένης αἰτήσεως νὰ ἐπιδικασθῇ εἰς τὴν αἰτοῦσαν προσωρινῶς τὸ ποσὸν τῶν 100.000 ἐναντι ἀπαιτήσεως αὐτῆς ἐκ μισθῶν κατὰ τῆς καθ' ἧς ἡ οἰκισίς ἐργοδοτίας. Ἡ καθ' ἧς ἡ αἰτήσις προβάλλει τὴν ἀναρμοδιότητα ἡμῶν, ὅπως ἐπιδικασθῇ οἰονδήποτε ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεως τῆς αἰτούσης ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι, διὰ προγενεστέρως πράξεώς μας, ἐπεδικάσαμεν ἤδη εἰς ταύτην ἐκ τῆς αὐτῆς ἐννόμου σχέσεως δρ. 50.000. Ἀληθῶς ἐν ἀρθρῳ 1 παρ. 1 τοῦ Α. Ν. 2032/1939 ὁρίζεται, ὅτι ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν δύναται, ὡς προσωρινὸν μέτρον, νὰ ἐπιδικάσῃ ἀπαιτήσεις ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν καὶ διατάξεων ἐργασίας. Ἰὸ προσωρινῶς ὅμως ἐπιδικάζομενον ποσὸν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν τῷ συνόλῳ τὸ 1/2 τῆς πιθανολογούμενης ἀπαιτήσεως, οὐδὲ τὰς δραχ. 50.000. Ἐκ τῆς γραμματικῆς ἐρμηνείας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς λογικῆς τοιαύτης, δὲν νομίζομεν, ὅτι ἡ ἔνστασις τῆς καθ' ἧς ἡ αἰτήσις εἶναι βάσιμος. Ὅταν πρόκειται περὶ ἀπαιτήσεως ἐκ μισθῶν καταβαλλομένων μηνιαίως, ἐκάστη παροχὴ ἀποτελεῖ αὐτοτελὴ ἐνοχὴν καὶ δὲν πρόκειται περὶ αὐτοτελοῦς ἐνασκήσεως μιᾶς ἐνοχῆς, ἀλλὰ μόνον περὶ τῆς πάντοτε ἀνανεουμένης ἀσκήσεως μιᾶς πάντοτε ἀνανεουμένης ἐνοχῆς, τῆς ἐνότητος τῆς ἐνοχῆς κειμένης ἐν τῇ ἐνότητι τοῦ γενεσιουργοῦ λόγου (ἴδε ἰδίως Ν. 75 παρ. 9 Πανδ. 45, I. Windscheid Πολύμ. 'Ενοχ. Δίκ. παρ. 464 σημ. 4). Ὁ νόμος, λέγων πιθανολογούμενης ἀπαιτήσεως, ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀπαιτῆσαι παρὰ τινος ἄλλου ὀρισμένην πρᾶξιν ἢ παράλειψιν εἰς τὴν ἐν τῇ νεωτέρᾳ γλῶσσῃ λέξιν «ἀξίωσις» (Regelsberger-Mari-

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

967/1943. ΝΟΜΟΣ. — Περί τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. 765/1943.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 401 τῆς 29 Νοεμβρίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1943 Διάγγελμα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1.

Ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ ἀρθροῦ 2 ἐδ. 7 τοῦ νόμου 765/1943 (1) ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς : « Προκειμένου ὅμως περὶ μισθωτῶν ἀπολυθέντων μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος οὐχὶ διὰ κοινοποιήσεως αὐτοῖς παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν τῶν ἐγγράφου καταγγελίας, ἀλλὰ συνεπεῖα διακοπῆς τῆς μισθοδοσίας τῶν λόγῳ ἀπουσίας τῶν ἢ ἐγγράφου παραιτήσεώς τῶν ἢ ὁπωσδήποτε ἀποχωρήσεώς τῶν, στεροῦνται οὖτοι τῶν προστατευτικῶν διατάξεων τοῦ Ν. Διατάγματος 424, ἐφ' ὅσον ἐντὸς προθεσμίας τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ὥς ἂνω καθ' οἷονδήποτε τρόπου διακοπῆς τῆς μισθοδοσίας τῶν ἢ τῆς παραιτήσεώς τῶν δὲν ἐπέδωκαν πρὸς τὸν ἐργοδότην τῶν τὴν οἰκείαν ἀγωγὴν, τὴν ἐπιδιώκουσαν τὴν εἰς αὐτοὺς ἐπιδίκασιν τῶν ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῆς μισθοδοσίας τῶν καὶ ἐφεξῆς καθευστερουμένων ἀποδοχῶν τῶν. Αἱ τυχόν ὑπάρχουσαι ἐκκρεμεῖς δίκαι καταργοῦνται. Τὴν ἑλλειψιν ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς ταύτης δὲν ἀναπληροῖ ἢ εἰς τὸν Πρόεδρον ὑποβρλή αἰτήσεως περὶ ἐπιδιόσεως προσωρινῆς διατροφῆς ἐναντι τῆς τοιαύτης ἀπαιτήσεως ».

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Νοεμβρίου 1943

(1) Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος β' τεύχος θ' σελ. 724.

Δίκη-Πράσινα Γεν. Ἀρχαὶ παράγρ. 52 καὶ 191, **Οἰκονομίδου**, Γεν. Ἀρχαὶ παρὸ 80).

Τὸ δικαίωμα ἐν προκειμένῳ δὲν κατηνάλωθη μὲ τὸ διὰ τῆς προηγουμένης αἰτήσεως ἐπιδικασθὲν προσωρινῶς μέρος μισθοῦ προηγουμένων μηνῶν, διότι δὲν ὑπῆρχεν, δὲν προσεβλήθη καὶ δὲν εἶχε γεννήσει ἀγωγὴν. Διάφορος ἐκδοχὴ θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα, ὥστε ὁ πρὸ πολλῶν ἐτῶν αἰτησάμενος τὴν ἐπιδίκασιν προσωρινῶς μέρους τῆς ἐκ μισθῶν τότε καθευστερουμένων ἀπαιτήσεώς του, νὰ μὴ δύναται νῦν νὰ ζητήσῃ μέρος τῶν νῦν ὀφειλομένων μισθῶν λόγῳ τῆς ἐνότητος τοῦ γενεσιουργοῦ λόγου, ἥτοι τῆς πρὸ πολλῶν ἐτῶν καταρτισθείσης καὶ συνεχιζομένης συμβάσεως ἐργασίας. Ὡς δὲ γνωστόν, ἡ σύμβασις ἐργασίας ὑπὸ οἰωνδήποτε μορφήν ἐν τῇ συγχρόνῳ κοινωνικῇ καὶ οἰκονομικῇ διαρθρώσει κατὰ τὸ πλεῖστον καθιστᾷ σχέσιν μακρᾶς διαρκείας μεταξὺ τῶν διὰ ταύτης συνδεομένων, τὰ ἐναντία ὅθεν τοῦτοις ὑποστηριζόμενα εἶναι ἀπορριπτέα.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

42400/Α 378 | 1943. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.

Περὶ καταβολῆς κατὰ μῆνα Δεκέμβριον 1943 ἀποδοχῶν ὡς δώρου εἰς ὑπαλληλικόν, ὑπηρετικόν καὶ ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν παντὸς ἐν τῇ χώρᾳ ἐργοδότη.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310/41 Νομ. Διορ. περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783/1941 ὁμοίου, μετὰ συμφωνοῦν ὑπ' ἀριθ. 35/6-12-1943 γνώμην τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ,

Ἀποφασίζομεν

Ὅριζομεν, ὅτι, καταβληθῇ ὡς δῶρον εἰς ἅπαν τοὺς ὑπαλληλικόν, ὑπηρετικόν καὶ ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν (μόνιμον, ἐκτακτόν, ἐπὶ συμβάσει κλπ) ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, παντὸς ἐν τῇ χώρᾳ φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου, συνδεομένου ὡς ἐργοδότη μετὰ τοῦ ὡς ἂνω προσωπικοῦ διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφ' ἅπαξ, ποσὴν ἴσον πρὸς 150 % ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν πρὸ τῆς 14/12/1943 μῆνα καταβληθέντων ἢ δικαιουμένων εἰς χορῆμα ἀποδοχῶν.

Τὸ ἀνωτέρω δῶρον θέλει καταβληθῇ εἰς τρεῖς ἰσοπότους δόσεις καὶ κατὰ τὰς ἡμερομηνίας 15, 23 καὶ 29 Δεκεμβρίου καὶ ἐπὶ πλέον τῶν κανονικῶν ἀποδοχῶν.

Ὡς ἀποδοχαὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης θεωροῦνται πᾶσαι αἱ εἰς χορῆμα ἀμοιβαί, αἱ ἑλᾶβεν ὁ μισθωτὸς ἢ ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς 14/12/43 μῆνα, μετὰ τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος συσσιτίου, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ποσῶν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς τιμῆς ἢ ἀξίας ἢ εἰσπραξέως, ὡς καὶ τῶν τυχόν κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς 14/12/43 μῆνα χορηγηθέντων ἐκτάκτων ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων εἰς χορῆμα ἢ εἰς τὴν πιστώσεω ἢ προκαταβολῶν δι' ἱματισμόν, ὑπόδησιν, ἢ προμήθειαν τροφίμων.

Τοῦ ἀνωτέρω δώρου θὰ τύχῃσι πάντες οἱ κατὰ τὴν 14/12/43 συνδεόμενοι καθ' οἷονδήποτε τρόπον διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μισθωτοὶ καὶ ἔχοντες συμπληρώσει κατὰ τὴν ἂνω ἡμερομηνίαν ὑπηρεσίαν· τοὐλάχιστον 6 μηνῶν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότη. Μισθωτοὶ, οἵτινες ἔχουσι συμπληρώσει κατὰ τὴν 14/12/43 τριμνηνὸν τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότη, θὰ τύχῃσι τῶν (2) δὲ δύο τρίτων τοῦ κατὰ τὴν παραγραφῶν 1 τῆς παρούσης δώρου, ἐὰν δὲ ἔχωσιν ἑκατὸν τοῦ τριμήνου, θὰ τύχῃσι τοῦ (1) ἐνὸς τρίτου αὐτοῦ. Δὲν θὰ τύχῃσι δώρου οἱ μισθωτοὶ οἱ τελούντες κατὰ τὴν 14/12/43 εἰς ἀδειαν ἀνευ ὁποδῶν.

Προκειμένου περὶ μισθωτῶν ἀμειβομένων κατ' ἀποκοπὴν, ἢ κατὰ μονάδα χρόνου ἢ ἐργασίας, τὸ κατὰ τὴν παρούσαν ἀπόφασιν δῶρον θέλει ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν αἱ ἑλᾶβον ἢ ἐδικαιοῦντο λαμβάνειν κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς 14/12/43 μῆνα.

Εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη δὲν γίνεται οἰαδήποτε χρητὴς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, τὸ κατὰ τὴν παρούσαν ἀπόφασιν δῶρον θέλει ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν αἱ ἑλᾶβον ἢ ἐδικαιοῦντο λαμβά-

νείν ὁ μισθωτὸς κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς 14/12 1943 μῆνα καὶ διὰ τὰ ἡμερομίσθια τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὸν ἀνωτέρω μῆνα τῆς ὑπ' ἀριθ. 34500/8 - 10 - 43 ἀποφάσεως ἡμῶν (1) μετὰ τοῦ εἰς τὰ ἐν λόγω ἡμερομίσθια ἰσχύοντος ἀντιτίμου συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος συσσιτίου τῶν ἐν ἐνεργείᾳ μισθωτῶν.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἰσχύει τυχὸν ἀπόφασις ἡμῶν ἐπιβάλλουσα τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν, τὸ κατὰ τὴν παροῦσαν ἀπόφασιν δῶρον θέλει ὑπολογισθῇ ἐφ' ὀλοκλήρων τῶν ἀποδοχῶν μετὰ τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος συσσιτίου, τὸ δὲ οὕτω προκύπτει πᾶσαν θέλει μειωθῇ κατὰ τὸ ὑπὸ τῆς καθιερωμένης τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν ἀποφάσεως ποσοστὸν καὶ ἀνεξαρτήτως ἂν γίνεται ἢ οὐ χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἔτι καὶ δι' αἰτίαν ἀνεξίτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη.

Μισθωτοὶ οἵτινες τυγχάνουν παρεσκευασμένου συσσιτίου (μεσημβρινὸν ἢ βραδυνὸν ὃ καὶ ἀμφοτέρων) θὰ τύχουν τοῦ δώρου, ἀποτιμωμένου τοῦ συσσιτίου κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεων ἡμῶν ὁριζόμενα. Εἰς περίπτωσηί τις καθ' ἣν μισθωτὸς λαμβάνει ἀντίτιμον συσσιτίον κλπ. δι' αὐτὸν καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του, τὸ διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως δῶρον θέλει ὑπολογισθῇ μὲν βάσει τὸ διὰ τὸν ἐργοδότη μόνον (καὶ ὅχι διὰ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του) ἀντιστοιχοῦν πᾶσαν ἀντίτιμον συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος συσσιτίου, τὸ ὁριζόμενον δι' ἀποφάσεως ἡμῶν συμφῶνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Νομ. Δ/τος 2019/1942.

Διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν Ξενοδοχείων ὕψους τὸ δῶρον θέλει ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τακτικῶν αὐτοῦ ἀποδοχῶν, συμπεριλαμβανόμενου καὶ τοῦ εἰς τὰ φιλοδοξήματα ἀντιστοιχοῦντος διὰ τὸν μῆνα Δεκεμβρίου ἐ.ε. ποσοῦ.

Πρὸς τὸ διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως προβλεπόμενον δῶρον συμψηφίζεται τὸ τυχὸν κατ' ἐθίμην ἢ συνήθειαν χορηγούμενον κατ' ἑτος καὶ ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἑτους τοιούτου, ὡς καὶ ὁ δέκατος τρίτος (13ος) μισθός. Πᾶσα δυνάμει ἐπὶ πλέον τυχὸν διαφορὰ μετὰ τοῦ χορηγούμενου μέχρι σήμερον καὶ τοῦ διὰ τῆς παρούσης προβλεπόμενου θέλει καταβληθῇ ἐπὶ πλέον.

Τοῦ διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ὁριζόμενου δώρου θὰ τύχουν καὶ οἱ μισθωτοὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ἐκτελέσιν ἔργων Ἀρχῶν Κατοχῆς, ἐκτελούντων μόνον τῶν ἀπ' εὐθείας παρὰ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς ἀμειβομένων.

Εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης ἀποφάσεως δὲν ὑπάγεται α') τὸ προσωπικὸν τῶν Θεατικῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ Βαριετῶ οὔτινος ἢ ἀμοιβῇ ρυθμίζεται βάσει τῆς ἰσχύουσας τιμῆς εἰσιτηρίου. β') Οἱ ταξιθεταὶ δημοσίων θεαμάτων (Θεάτρων, Κινηματογράφων, Βαριετῶ κλπ.), ἀνεξαρτήτως φύλου. γ') Οἱ φοροεκφορτωταὶ ξηρᾶ καὶ θαλάσσης οἱ ἀμειβομένοι ἐπὶ τιμολογίᾳ καὶ ἐφ' ὅσον οὕτοι σπερδύνται μόνιμου ἐργοδότη καὶ δ') Οἱ περιποιεῖται (οερβιτόροι) καὶ βοηθοὶ αὐτῶν οἵτινες ἀμειβονται μόνον ἐπὶ ποσοστοῖς καὶ οἵτινες θὰ λάβουν ὡς δῶρον τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς 45 ἡμερῶν ἀντίτιμον συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος συσσιτίου ποσοῦ, τὸ προσωπικὸν περὶ ὧν προβλέπει τὸ Ν. Δ. 499/41 καὶ οἱ Νόμοι 177/1943 καὶ 249/1943, ὡς καὶ τὸ οἰκιακὸν ὑπηρετικὸν προσωπικόν.

Ἡ παρούσα ἰσχύει καθ' ὅλην τὴν χώραν. Ἡ παρούσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Δεκεμβρίου 1943

42080/1943. — Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας Περὶ ἀνακλήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 29612, 31619, 40877/943 ἀποφάσεων περὶ καθορισμοῦ συντιμῆς συσσιτίου κλπ. τῶν ταξιθετῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2019, τὴν ὑπ' ἀριθ. 36/43 ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντακτικῶν

Ἀποφασίζομεν

Ἀνακαλοῦμεν τὰς ὑπ' ἀριθ. 29512/30/8/43(1), 31619/15/9/43(2) καὶ 40877/17/11/43 ἡμετέρας ἀποφάσεις περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. ταξιθετῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων, αἵτινες θεωροῦνται ὡς μηδέποτε ἰσχύσασαι.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Δεκεμβρίου 1943.

42190/1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας Περὶ ἀνακλήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 23240/1943 ἀποφάσεως περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. τῶν ταξιθετῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων διὰ τὸν μῆνα Ἰουλίου 1943.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2019 περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτούς.

Ἀποφασίζομεν

Ἀνακαλοῦμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 23200/8/7/43 ἡμετέραν ἀπόφασιν περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου κλπ. τῶν ταξιθετῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων μηνὸς Ἰουλίου 1943, ἣς θεωρεῖται ὡς μηδέποτε ἰσχύσασα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Δεκεμβρίου 1943

39408/1943. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας καὶ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ ἐρμηνείας τῶν ἐκαστοτε ἀποφάσεων χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀκριβείας τοῦ βίου εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Ἡλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 499/41 περὶ τροποποιήσεως τῶν Ν. Δ. 310 καὶ 354/1941, ὡς καὶ τὰς διατάξεις τῶν Ν. Δ. 610 καὶ 783/1941

Ἀποφασίζομεν

Τεθεσίως διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 54953 ἀπὸ 7 Ἰανουαρίου 1942 καὶ 8159 ἀπὸ 23 Ἀπριλίου 1942 κοινῶν ἡμῶν ἀποφάσεων τῆς βασικῆς ἀρχῆς, ὅτι ἐφ' ὅσον δι' οἰανδήποτε αἰτίαν ἢ λειτουργία ἐπιχειρήσεως τινος ἡλεκτροφοτισμοῦ ἤθελε διακοπὴ οὐχὶ ὑπαιτιότητι τοῦ ἐργοδότη, καὶ αὐτομάτως ἢ ὑποχρέωσις χορηγήσεως ἐκτακτοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας τοῦ βίου εἰς τοὺς μισθωτούς, τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ὁποίων, λόγω τῆς ἀναιτίου αὐτῆς διακοπῆς, δὲν ἔκαμε χρῆσιν ὁ ἐργοδότης, ἀποσαφηνίζεται, ὅτι τὰ διὰ μεταγενεστέρων ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθέντα ὑπὸ τύπον αὐξήσεων ἐκτακτοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας τοῦ βίου εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἡλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων δὲν ἀφώρων τὸ ὡς ἄνω ἄνευ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργοδότη μὴ ἐργασθῆν προσωπικόν, οὐδενὸς συντεθέντος ἐν τῇ μεταξὺ λόγου, ὅπως ἢ δι' τῶν ὑπαιτιῶν δύο ἀποφάσεων διατηρηθῆσαί τις μεταβληθῇ, ὁπότε ἤθελε γίνῃ ὁριστὴ περὶ τούτου μνεία ἐν ταῖς μεταγενεστέραις κοιναῖς ἀποφάσεσιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Δεκεμβρίου 1943.

(1) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 49, σελ. 372.

(2) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β' τεύχος 50, σελ. 306.

252732|1943. 'Απόφ. 'Υπουργ. Οικονομικῶν.
Περὶ διευκρινίσεως τῆς παραγράφου 6 ὑπ' ἀ-
ριθ. 232000|6|10|43 ἀποφάσεως.

'Εχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. 249|43
«περὶ τροποῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλ-
λήλων τῶν Τραπεζῶν κλπ.» 2) Τὰ ἄθρα 2 καὶ 4
τοῦ Ν. 522|43 «περὶ συστάσεως 'Ανωτάτου Συμβου-
λίου Συντονισμοῦ μισθῶν καὶ ἀποδοχῶν πάντων τῶν
ἐργαζομένων» καὶ 3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 23|11 10-43 ἀπό-
φασιν τοῦ 'Ανωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

'Αποφασίζομεν

Διευκρινίζοντες τὴν παράγραφον 6 τῆς ὑπ' ἀριθ.
232000|6 10-43 ἀποφάσεώς μας, ἐγκρίνομεν ὅπως τὸ
ἀντίτιμον συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς
κλπ. καταβάλλεται διὰ τὰ πραγματοποιούμενα παρὰ
τῶν μισθωτῶν ἡμερομίσθια, ἐπὶ πλέον δὲ τούτων
καὶ τὸ ἀντιστοιχοῦν ἀντίτιμον συσσιτίου κλπ. εἰς τὰ
κάτωθι μὴ πραγματοποιούμενα ἡμερομίσθια (Κυρια-
κῶν καὶ ἑξαυρασίμων ἡμερῶν):

α) Διὰ τοὺς πραγματοποιοῦντας 25 ἐν συνόλῳ
ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς 4 ἡμερο-
μίσθια ἀντίτιμον συσσιτίου κλπ.

β) Διὰ τοὺς πραγματοποιοῦντας 17—24 ἐν συνό-
λῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς 3
ἡμερομίσθια ἀντίτιμον συσσιτίου κλπ.

γ) Διὰ τοὺς πραγματοποιοῦντας 11—16 ἐν συνόλῳ
ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς 2 ἡμε-
ρομίσθια ἀντίτιμον συσσιτίου κλπ.

δ) Διὰ τοὺς πραγματοποιοῦντας 6—10 ἐν συνόλῳ
ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς 1 ἡμε-
ρομίσθιον ἀντίτιμον συσσιτίου κλπ. καὶ

ε) Διὰ τοὺς πραγματοποιοῦντας ἑλαττον τῶν 6 ἐν
συνόλῳ ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα οὐδὲν ποσὸν δι' ἐπὶ
πλέον τῶν πραγματοποιούμενων ἡμερομισθίων ἀντί-
τιμον συσσιτίου κλπ. θὰ καταβάλληται.

Τὰ ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ
τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀμειβονται ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ.
'Η παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς 'Εφημερίδος
τῆς Κυβερνήσεως.

'Εν 'Αθῆναις τῇ 5 Νοεμβρίου 1943

53704|1943 'Απόφασιν 'Υπουργοῦ Ὁρησκευ-
μάτων καὶ 'Εθνικῆς Παιδείας.

Περὶ καθορισμοῦ ἀντιμισθίας τῶν εἰς τὰ ἰδιω-
τικὰ σχολεῖα στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ἐκ-
παιδευτικῶν λειτουργῶν ἀπὸ 1ης Σεπτεμ-
βρίου 1943.

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. 2
ταῦ ἁρθροῦ 2 τοῦ ὑπὸ δημοσιεῦσιν νόμου «περὶ τρο-
ποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α. Ν. 2545|1940
«περὶ ἰδιωτικῶν σχολείων κλπ.»

'Αποφασίζομεν

Α) Καθορίζομεν κατώτατον ὅριον τῆς δι' ἐκά-
στην ἐβδομαδιαίαν ὥραν διδασκαλίας μηνιαίας ἀντι-
μισθίας τῶν εἰς ἰδιωτικὰ σχολεῖα στοιχειώδους ἐκ-
παιδεύσεως ὑπηρετούντων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν
ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1943—1944, ὡς ἀκο-
λουθῶς.

α) Διὰ τοὺς ἔχοντας βαθμὸν ἀκολουθίου δραχμᾶς
τρεῖς χιλιάδας ἑκατὸν (3100).

β) Διὰ τοὺς ἔχοντας βαθμὸν γραμματέως β' τά-
ξεως δραχ. τρεῖς χιλιάδας τετρακοσίας (3400).

γ) Διὰ τοὺς ἔχοντας βαθμὸν γραμματέως α' τά-
ξεως δραχ. τρεῖς χιλιάδας ἑξακοσίας (3600).

δ) Διὰ τοὺς ἔχοντας βαθμὸν εἰσηγητοῦ δραχμᾶς
τρεῖς χιλιάδας ἑπτακοσίας (3700).

ε) Διὰ τοὺς ἔχοντας βαθμὸν ἐπιμετάρχου β' ἢ α'-
τάξεως εἰς δραχ. τέσσαρας χιλιάδας.

στ) Διὰ τοὺς ἔχοντας βαθμὸν διευθυντοῦ β' ἢ α'

τάξεως δραχ. τέσσαρας χιλιάδας τριακοσίας (4300).

Β) Εἰς τοὺς προμνησθέντας ἐκπαιδευτικούς λει-
τουργοὺς θὰ καταβάλληται πλέον τῆς κατὰ τὰ ἄνω
καθορισθείσης ἀντιμισθίας καὶ τὸ ποσὸν τῶν τετρα-
κοσίων δραχμῶν (4000) δι' ἐκάστην ὥραν ὡς ἐπί-
δομα τροφῆς.

Γ) Εἰς τοὺς διευθυντὰς τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω σχο-
λείων θὰ καταβάλληται τὸ ποσὸν τῶν δισχιλίων δραχ-
μῶν (2000) ἡμερησίως ὡς ἐπίδομα διευθύνσεως.

'Εν 'Αθῆναις τῇ 12 'Οκτωβρίου 1943

41671|Α 372|1943. 'Απόφασιν 'Υπουργοῦ
'Εργασίας.

Περὶ ἀμειβῶν προσωπικοῦ θεατρικῶν ἐπιχει-
ρήσεων καὶ βαριετέ.

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ.
310|1941 Ν.Δ. «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν
μισθωτῶν κλπ.» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις
τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783|1941 ὁμοίου καὶ κατόπιν τῆς ὑπ'
ἀριθ. 30|43 ἀποφάσεως τοῦ 'Ανωτάτου Συμβουλίου
Συντονισμοῦ

'Αποφασίζομεν

Τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 39500|Α 352|15-11-43
ἀποφάσεως περὶ προσανέσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν
μισθωτῶν κατὰ 50 ο/ο ἀπὸ 1-11-43 (!), ἐξαιρουμένων τῶν
προσωπικῶν τῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ βαριε-
τέ, οὗτοις ἢ ἀκριβῆς ὑψιμίζεται βάσει τῆς ἰσχυρό-
της ἐκάστοτε τιμῆς εἰσιτηρίων, πλὴν τοῦ διοικητι-
κοῦ, καλλιτεχνικοῦ καὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ
τοῦ 'Εθνικοῦ Θεάτρου καὶ τοῦ Κυρατικοῦ Θεάτρου
Θεσσαλονίκης, δι' ὅπερ ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα ἡ ρη-
θεῖσα 39500 ἔ. ἔ. ἀπόφασιν.

'Η παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς 'Εφημερίδος
τῆς Κυβερνήσεως.

'Εν 'Αθῆναις τῇ 4 Δεκεμβρίου 1943.

36342|1943. 'Απόφασιν 'Υπουργῶν Συγ-
κοινωνίας καὶ 'Εργασίας.

Περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1943 ἀποδο-
χῶν κλπ. τῶν σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων
καὶ ὑπαλλήλων Ε.Η.Σ. καὶ Η.Ε.Μ.

'Εχοντες ὑπ' ὄψει 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ.
499|1941 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τροπο-
ποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 νομ. διαταγμά-
των» 2) Τὸν ὑπ' ἀριθ. 523|1943 νόμον «περὶ συστά-
σεως 'Ανωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ μισθῶν
κλπ.» καὶ 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 28 ἀπὸ 6-11-1943 ἀπόφα-
σιν τοῦ ὡς ἄνω Συμβουλίου

'Αποφασίζομεν

Διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν 'Ελλάδι ἀμνηστῶν σι-
δηροδρομῶν, τῶν Ε.Η.Σ. καὶ τῆς Η.Ε.Μ. τὰ κάτωθι:

1) Ὅπως προσυζητήσῃ κατὰ 50 ο/ο καὶ ἀπὸ 1ης
Νοεμβρίου 1943 πᾶσαι αἱ κατὰ τὴν 31-10 1943 κατα-
βαλλόμεναι εἰς χρῆμα ἀποδοχαὶ παντὸς τοῦ ὑπαλλή-
λικοῦ, ὑπηρετικοῦ καὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ
(μονίμου, ἐκτάκτου, ἐπὶ συμβάσει κλπ.) ἀνεξαρτήτως
φύλου καὶ εἰδικότητος.

Ὡς ἀποδοχαὶ θεωροῦνται πᾶσαι αἱ εἰς χρῆμα ἀ-
μοιβαί, αἱ ἑλθοῦντες ὁ μισθωτὸς ἢ ἐδικαιοῦτο λαμβά-
νειν μέχρι τῆς 31|10|1943 ἐξαιρουμένων μόνον τῶν
ποσοστῶν ἐπὶ τοῖς ἐκατόν, ἐπὶ τῆς τιμῆς, ἀξίως ἢ
εἰσπράξεως τοῦ ἀντιτίμου τοῦ δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ.
2019|1942 Νομοθετικοῦ Διατάγματος χρησιμοποιήσαντος
συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως αὐτοῦ κ.λ.π., τῶν
τυχόντων κατὰ μῆνα 'Οκτωβρίου ἔ. ἔ. χορηγηθεισῶν
ἐκτάκτων ἐφ' ἀπαξ οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων ἢ πιστώ-

σεων ή προκαταβολών δι' Ιματισμόν, υπόδησιν ή προμήθειαν τροφίμων, ως και τών τυχόν καταβαλλομένων προσθέτων επίδομάτων κινδύνων και υπερωριών.

Προκειμένου περί μισθωτών αμειβομένων κατ' αποκοπήν, καθ' ὥραν, καθ' ἑβδομάδα κ.λ.π. ή άνω τέρω κατά 50% προσαύξεσις θέλει υπολογισθῇ επί της κατά μονάδα χρόνου ή εργασίας άμοιβῆς.

2) Ὅπως ἀπὸ τῆς 1ης Νοεμβρίου 1943 καταβάλλεται εἰς πάντα τοὺς μισθωτοὺς ὡς ἀντίτιμον συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος συσσιτίου ἐν συνόλῳ δραχμαὶ 10.000 ἡμερησίως διὰ τοὺς ἀγάμους καὶ 14.000 δραχμ. διὰ τοὺς ἐγγάμους.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν μισθωτὸς τυγχάνει παρεσκευασμένου συσσιτίου, θέλει ἐκπεσθῇ ἐκ τοῦ ἀνωτέρω συνολικοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ κ.λ.π. τὸ ποσὸν ὅτερο προβλέπουν αἱ ἰσχύουσαι ἐκάστοτε ἀποφάσεις τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας, ἡ δὲ ἐπὶ πλέον διαφορά θὰ καταβάλληται εἰς χρῆμα.

Τὸ ἀντίτιμον συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ κ.λ.π. θὰ καταβάλληται δι' ἀπάσας τὰς ἡμέρας τοῦ μηνὸς καὶ συμφώνως πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23/11-10 1943 ἀποφάσεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ ὁριζόμενα.

3) Εἰς τὴν παρούσαν ἀπόφασιν ὑπάγεται καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐμεταλλεύσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει περὶ ὧν προβλέπει τὸ ὑπ' ἀριθ. 499/1941 Νομοθετικὸν Διάταγμα.

4) Πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως προβλεπομένας αὐξήσεις τῶν ἀποδοχῶν συσσιτίου κ.λ.π. συμψηφίζεται πᾶσα τυχόν οἰκιοθελῶς παρὰ τοῦ ἐργοδότη τοῦ χορηγηθεῖσα παροχὴ ἀπὸ 1/11/1943 καὶ ἐντεῦθεν.

5) Τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐξαιρεῖται:

α) Τὸ προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν ἐργαζομένων πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς. Προκειμένου περί μισθωτῶν αμειβομένων μέσῳ τοῦ Ε.Π.Α.Κ. ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα ἡ ὑπ' ἀριθ. 255-10-1943 ἀπόφασις τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ.

β) Τὸ προσωπικὸν τῶν Ἐπιχειρήσεων περὶ ὧν προβλέπει ὁ ὑπ' ἀριθ. 177/1943 νόμος.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 19 Νοεμβρίου 1943

287467/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν Περὶ χορηγήσεως δώρου διὰ τὰς ἐορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἑτους εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν τῶν Τραπεζῶν.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις 1) τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ νόμου 249/1943 «περὶ τρόπου καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν κλπ.» 2) τῶν ἀρθρῶν 2 καὶ 4 τοῦ νόμου 522/1943 «περὶ συστάσεως Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ μισθῶν καὶ ἀποδοχῶν πάντων τῶν ἐργαζομένων» καὶ 3) τῆς ὑπ' ἀριθ. 35/6/12/43 ἀποφάσεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Συντονισμοῦ

Ἀποφασίζομεν

1) Ἐγκρίνομεν, ὅπως ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἐορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ νέου ἔτους καταβληθῇ ὡς δῶρον εἰς ἅπαν τὸ ὑπαλληλικόν, ὑπηρετικόν καὶ ἐργατοεχνικόν προσωπικόν (μόνιμον, ἐκτακτόν, ἐπὶ συμβάσει κλπ.) ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος, πάσης ἐν Ἑλλάδι ἐργαζομένης Τραπεζῆς, συνδεομένης ὡς ἐργοδότη μετὰ τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφ' ᾧ παῖς ποσὸν ἴσον πρὸς ἑκατὸν πενήκοντα τοῖς ἑκατὸν (150 οἱ) 4πὶ τῶν κατὰ τὸν πρὸ τῆς 14 Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. μῆνα καταβληθεῖσιν ἡ δικαιουμένων εἰς χρῆμα ἀποδοχῶν.

Τὸ ἀνωτέρω δῶρον θέλει καταβληθῇ εἰς τρεῖς (3) ἰσοπόσους δόσεις κατὰ τὰς ἡμερομηνίας 15, 23 καὶ 29 Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. καὶ ἐπὶ πλέον τῶν κανονικῶν ἀποδοχῶν.

Ἡ ἀποδοχὴ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης θεωροῦνται πᾶσαι αἱ εἰς χρῆμα ἀμοιβαί, ἃς ἔλαβεν ὁ μισθωτὸς ἡ ἐδικαιούτο λαμβάνειν κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς 14/12/1943 μῆνα, μετὰ τοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος συσσιτίου, ἐξαίρουμένων μόνον τῶν ποσοστῶν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς τιμῆς ἡ ἀξίας ἡ εἰσπράξεως, ὡς καὶ τῶν τυχόν κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς 14/12/1943 μῆνα χορηγηθεῖσιν ἐκιάκτων ἐφ' ᾧ παῖς οἰκονομικῶν (εἰς χρῆμα ἡ εἶδος) ἐνισχύσεων ἡ πιστώσεων ἡ προκαταβολῶν δι' Ιματισμόν, υπόδησιν ἡ προμήθειαν τροφίμων.

2. Τοῦ ἀνωτέρω δώρου θὰ τύχῃσι πάντες οἱ κατὰ τὴν 14/12/1943 συνδεόμενοι καθ' ὁλοκλήρην τρόπον διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μισθωτοὶ καὶ ἔχοντες συμπληρώσει κατὰ τὴν ἄνω ἡμερομηνίαν ὑπηρεσίαν τοὐλάχιστον ἐξ (6) μηνῶν πρὶν τῷ αὐτῷ ἐργοδότη. Μισθωτοί, οἵτινες ἔχουσι συμπληρώσει κατὰ τὴν 14/12/1943 τριμῆνον τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότη, θὰ τύχῃσι τῶν δύο τρίτων (2/3) τοῦ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1 τῆς παρούσης δώρου, ἐὰν δὲ ἔχῃσιν ἑλαττόν τοῦ τριμήνου θὰ τύχῃσι τοῦ ἐνὸς τρίτου (1/3) αὐτοῦ. Δὲν θὰ τύχῃσι δῶρον οἱ μισθωτοὶ οἱ τελούντες κατὰ τὴν 14/12/1943 εἰς ἄδειαν ἄνευ ἀποδοχῶν.

3. Προκειμένου περί μισθωτῶν αμειβομένων κατ' αποκοπήν ἡ κατὰ μονάδα χρόνου ἡ εργασίας, τὸ κατὰ τὴν παρούσαν ἀπόφασιν δῶρον θέλει ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν ἃς ἔλαβον ἡ ἐδικαιούτο λαμβάνειν κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς 14/12/1943 μῆνα.

4. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν δι' αἰτίαν ἀνεξήρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη δὲν γίνεται οἰσδήποτε χρῆτις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, τὸ κατὰ τὴν παρούσαν ἀπόφασιν δῶρον θέλει υπολογισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν, ἃς ἔλαβεν ἡ ἐδικαιούτο λαμβάνειν ὁ μισθωτὸς κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς 14/12/1943 μῆνα καὶ διὰ τὰ ἡμερομίσθια τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὸν ἀνωτέρω μῆνα, μετὰ τοῦ εἰς τὰ ἐν λόγω ἡμερομίσθια ἰσχύοντος ἀντίτιμου συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος συσσιτίου τῶν ἐν ἐνεργείᾳ μισθωτῶν.

5. Μισθωτοὶ οἵτινες τυγχάνουσι παρεσκευασμένου συσσιτίου (αεσημβρινοῦ ἢ βραδυνοῦ ἢ καὶ ἀμφοτέρων) θὰ τύχῃσι τὸ δῶρον, ἀποτιμωμένου τοῦ συσσιτίου κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας ὁριζόμενα. Εἰς περίπτωσιν ὅμως καθ' ἣν μισθωτὸς λαμβάνει ἀντίτιμον συσσιτίου κλπ. δι' ἑαυτὸν καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του, τὸ διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως δῶρον θέλει υπολογισθῇ μετὰ τὸν διὰ τὸν ἐργαζόμενον μόνον (καὶ οὐχὶ διὰ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του) ἀντιστοιχοῦν ποσὸν ἀντίτιμου συσσιτίου, βελτιώσεως αὐτοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος συσσιτίου, τὸ ὁριζόμενον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 20/9/1942, ἡτοὶ διὰ μὲν τοὺς ἀγάμους πρὸς δραχ. 10.000 ἡμερησίως, διὰ δὲ τοὺς ἐγγάμους πρὸς δραχ. 14.000 ἡμερησίως κατ' ἀνώτατον ὅριον, ὅτερο ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει δύνανται νὰ ὑπερβῶσιν αἱ Τράπεζαι.

6. Πρὸς τὸ διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως προβλεπόμενον δῶρον συμψηφίζεται τὸ τυχόν κατ' ἐθιμον ἡ συνήθειαν χορηγούμενον κατ' ἔτος καὶ ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἑτους τοιοῦτον, ὡς καὶ ὁ δέκατος τρίτος μισθός. Πᾶσα ὁμῶς ἐπὶ πλέον τυχόν διαφορά μετὰ τοῦ χορηγούμενου μέχρι σήμερον καὶ τοῦ διὰ τῆς παρούσης προβλεπόμενου θέλει καταβληθῇ ἐπὶ πλέον.

7. Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 10 Δεκεμβρίου 1943.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΠΟΣΩΝ ΑΝΤΙΤΙΜΟΥ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ ΜΙΘΩΤΩΝ ΚΑΤΑ Ν. Δ. 2019/1942 (*)

Δικαιούχα πρόσωπα: Α'. Μισθωτοί επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων εν γένει

Χρόνος παροχής	Χρηματικών ποσών	Αριθ. υπουργικής απόφασης
Από 20/12/1942 μέχρι τέλους Ιανουαρίου 1943.	Αντίτιμον συσσιτίου: 1-5 μισθωτοί δραχ. 500, 6 μέχρι 14 δραχ. 600, 15 και άνω δραχ. 700. Αντίτιμον επίδοματος βελτιώσεως τροφής (δια τόν μήνα Ιανουάριον 1943) 1-5 μισθωτοί δραχ. 400, 6 μέχρι και 14 δραχ. 450, 15 και άνω δραχ. 500.	1018/1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 33, σελ. 63.
Φεβρουάριος 1943	Τα αυτά ως άνωτέρω ποσά	2314/1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 35, σελ. 121.
Μάρτιος 1943	Τα αυτά ως άνωτέρω ποσά	6340/1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 37, σελ. 184.
Απρίλιος 1943	Τα αυτά ως άνωτέρω ποσά	9800/1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 39, σελ. 254.
Μάιος 1943	Τα αυτά ως άνωτέρω ποσά	14000/1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 41, σελ. 316.
Ιούνιος 1943	Αντίτιμον συσσιτίου: 1-5 μισθωτοί δραχ. 750, 6 μέχρι και 14 δραχ. 800, 15 και άνω δραχ. 900. Αντίτιμον επίδοματος βελτιώσεως τροφής 1-5 μισθωτοί δραχ. 550, 6 μέχρι και 14 δραχ. 600, 15 και άνω δραχ. 700.	19400/1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 44, σελ. 413.
Ιούλιος 1943	Αντίτιμον συσσιτίου: 1-5 μισθωτοί δραχ. 1000, 6-14 δραχ. 1000, 15 και άνω δραχ. 1100. Αντίτιμον βελτιώσεως τροφής: 1-5 μισθωτοί δραχ. 700, 6-14 δραχ. 800, 15 και άνω δραχ. 900.	23200/1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 45, σελ. 444.
Αύγουστος 1943	Αντίτιμον συσσιτίου: Ανεξαρτήτως αριθμού μισθωτών δραχ. 1200. Αντίτιμον επίδοματος βελτιώσεως τροφής: 1-5 μισθωτοί δραχ. 400, 6-14 δραχ. 600, 15 και άνω δραχ. 800. Αντίτιμον οικογενειακού επίδοματος βελτιώσεως τροφής: Ανεξαρτήτως αριθμού μισθωτών δραχ. 2000	28800/1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 47, σελ. 512.
Σεπτέμβριος 1943	Τα αυτά ως άνωτέρω ποσά.	30700/1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 49, σελ. 574.
Οκτώβριος 1943	Αντίτιμον συσσιτίου 1-5 μισθωτοί δραχ. 2600, 6-14 δραχ. 2800, 15 και άνω δραχ. 3000. Αντίτιμον επίδοματος βελτιώσεως τροφής: 1-5 μισθωτοί δραχ. 600, 6-14 δραχ. 800, 15 και άνω δραχ. 1000. Αντίτιμον οικογενειακού επίδοματος βελτιώσεως τροφής: Ανεξαρτήτως αριθμού μισθωτών δραχ. 4000, και πρόσθετον επίδομα έγγάμου δραχ. 2000	35000/1943 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 51, σελ. 638.
Νοέμβριος 1943	Αντίτιμον συσσιτίου: 1-5 μισθωτοί δραχ. 3000, 6-14 δραχ. 3500, 15 και άνω δραχ. 4000. Αντίτιμον επίδοματος βελτιώσεως τροφής: 1-5 μισθωτοί δραχ. 1500, 6-14 δραχ. 1500, 15 και άνω δραχ. 1500. Αντίτιμον οικογενειακού επίδοματος βελτιώσεως τροφής: Ανεξαρτήτως αριθμού μισθωτών δραχ. 4500, και πρόσθετον επίδομα έγγάμου δραχ. 4000.	39400/1943, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος β', τεύχος 53, σελ. 698.
Δεκέμβριος 1943	Μεχρι της στοιχειοθετήσεως του παρόντος τεύχους δεν εξέδότη σχετική απόφασις.	

(Συνεχίζεται εις το επόμενον διά μισθωτούς ειδικών κατηγοριών).

(*) 'Η 'Επιθεώρησις 'Εργατικού Δικαίου' φρονεί, ότι παρέχει ύπηρεσίαν εις τούς αναγνώστας της ανακεφαλαιώνουσα τὰ ποσά αντίτιμου συσσιτίου τών μισθωτών κατά τὸ ν. δ. 2019/1942 καὶ τὰς εἰς ἐκτέλεσίν του ἐκδοθείσας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς μέχρι καὶ τοῦ Νοεμβρίου 1943 ὑπουργικὰς ἀποφάσεις.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ ΤΟΜΟΣ Β', ΕΤΟΣ 1943

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

ΜΙΧ. Δ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α'. Απόψεις και σημειώματα συντάξεως.
Β'. Άρθρα, διατριβαί, μελέται, νομικά ζητήματα.
Γ'. Γνωμοδοτήσεις νομομαθών.
Δ'. Επίσημοι γνωμοδοτήσεις.
Ε'. Εγκύκλιοι.
ΣΤ'. Νέαι εκδόσεις.
Ζ'. Βιβλιοκρισίαι.
Η'. Νεκρολογίαι.

Θ'. Αλφαριθμητικόν εύρετήριον νομολογίας.
Ι'. Αριθμητικόν εύρετήριον δημοσιευθει-
σών αποφάσεων κλπ.
ΙΑ'. Αλφαριθμητικόν εύρετήριον νόμων, δια-
ταγμάτων, υπουργικῶν αποφάσεων,
ἐγκρίσεων κλπ.
ΙΒ'. Αριθμητικόν εύρετήριον νόμων, δια-
ταγμάτων, υπουργικῶν αποφάσεων,
ἐγκρίσεων κλπ.

Α'. ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Σημερινή πραγματικότητα και κείμενα διατάξεις
σ 3. Αόριστοι αδειαι εργαζομένων και δικαίω-
μα μισθοῦ σ 3. Ζητήματα κεφαλαιώδη και αντι-
θέσεις γνωμῶν σ 35. Ἡ ἐκφραστικὴ ἀπλότης
τῶν νόμων και δικαστικῶν ἀποφάσεων σ 35. Ὁ
δεύτερος τόμος μας σ 35. Τὸ δικαίωμα τῆς ἀναι-
ρέσεως εἰς τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν σ 67. Ὁ
κοινωνικὸς σκοπὸς ἐνὸς νόμου και ἡ δικαιοσύ-
νη σ 67. Ἀνάγκη και ἄλλης δικονομικῆς μεταρ-
ρυθμίσεως σ 131. Ζητήματα ἐκ τοῦ νόμου περὶ
παροχῆς συσσιτίου σ 131. Τὸ τέταρτον ἐξάμηνον
τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικῶν Δικαίων σ 131.
Τὸ δικονομικὸν πρόβλημα τῆς προστασίας τῶν
μισθωτῶν σ 163. Καὶ πάλιν τὸ δικονομικὸν πρό-
βλημα τῆς προστασίας τῶν μισθωτῶν σ 195. Ἀ-
ξιώσεις τοῦ περὶ δικαίου συναισθήματος σ 195.
Ἡ ἀνάγκη τῶν δικονομικῶν ὑπὲρ τῶν μισθω-
τῶν μεταρρυθμίσεων σ 259. Αἱ ἐργατικαὶ διαφο-
ραι και ἡ ζωὴ τοῦ μισθωτοῦ σ 291. Μία διευ-
κρίσις σ 291. Βλαβεραὶ ἀσάφειαι σ 291. Ὁ νέ-
ος ὑφηγητὴς τοῦ ἀστικοῦ και ἐργατικοῦ δικαίου
σ 320. Μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου σ
323. Νομικὴ ἐπιστήμη και δημοτικὴ γλῶσσα σ
323. Ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἐφédρων σ 323. Στενό-
χωρος βραδύτης σ 419. Δικαιοπλαστικὴ νομολο-
γία σ 419. Πρὸς τὸ τρίτον ἔτος σ 515. Στενόχω-
ρος νομοθετικὴ ἀπραξία σ 515. Ἡ προσωρινὴ
διατροφή τοῦ μισθωτοῦ σ 515. Ἡ ἀποζημίωσις

τοῦ νόμου 2112 και ἡ ἀνάγκη τοῦ συγχρονισμοῦ
τῆς σ 547. Αἱ δημόσιαι ποιναὶ τῶν ἐργατικῶν
νόμων σ 547. Ἐν ἀναμονῇ πάντοτε τῆς μεταρ-
ρυθμίσεως σ 547. Ἡ ἀνάγκη ἐνὸς ἐπείγοντος
νομοθετικοῦ μέτρου σ 579. Ἡ δικαιοδοσία τοῦ
Προέδρου διὰ προσωρινὴν ἐπιδίκασιν σ 579. Με-
τὰ τὴν πρόσφατον τροποποίησιν τοῦ ν. δ. 424/
1941 σ 611. Ἡ πρακτικὴ ἀξία τῆς δικονομικῆς
μεταρρυθμίσεως σ 611. Ἰκανοποίησις τοῦ κοινοῦ
περὶ δικαίου αἰσθήματος σ 672. Ἡ ὠρισμένη
αἰτία ἀπολύσεως μισθωτοῦ σ 675. Μία ἀπὸ τὰς
ἐπιτυχίας τοῦ νέου νόμου σ 675. Ἡ ὑποχρεωτι-
κὴ διατήρησις τῶν ἐφédρων σ 675. Μετὰ τὸν
πρόσφατον νόμον 765/1943 σ 739. Ἡ προσωρινὴ
διατροφή τοῦ μισθωτοῦ σ 739. Ὁ δεύτερος τό-
μος μας σ 739.

Β' ΑΡΘΡΑ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΜΕΛΕΤΑΙ, ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Ἀγαλλοπούλου Χ. Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ἰδρ. Κοι-
νῶν. Ασφαλίσεων. Ἡ μονομερὴς μεταβολὴ τῶν
ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας και ἡ καταχρη-
στικὴ ἀσκησις αὐτῆς σ 740.
Ἀγαπητῶν Σ. ὑφηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθη-
νῶν. Ἡ οἰκονομικὴ ὥρις τοῦ ν. δ. 424/1941 σ 324.
Ἀγγελῆ Φ. δικηγόρου. Βραχυπρόθεσμος παραγρα-
φὴ μισθοδοσιῶν κατὰ ν. ΓΥΔΓ' [1909] μισθοδο-
σίαι ἐννοιαὶ διετῆς ἢ πενταετῆς παραγραφῆς
διάκρισις σ 262. Ἐπιτάξεις διεθνεῖς και τύχη
τῶν συμβάσεων ἐργασίας σ 355. Περιορισμὸς τοῦ

- ποσού και ἀμφισβήτησις βασικοῦ δικαιώματος (ζητήματα τῆς διαδικασίας τοῦ νόμου ΓΨΟΑ] 1911 σ. 451. Διαθεσιμότης μισθωτῶν, νόμιμοι ἀποδοχαὶ καὶ ὑποχρεωτικότης ἐκουσίῳν ἐκτάκτων παροχῶν ἐργοδότης σ. 552. Ἡ ἀπόλυσις μισθωτῶν «δι' ὠρισμένην αἰτίαν» τοῦ ν. 765]1943 σ. 707.
- Ἀμερικάνου Σ.** δικηγόρου. Ζητήματα ἐκ τῶν περὶ συστάσεων ἀποφάσεων Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας σ. 169.
- Ἀστρουλάκη Ν.** δικηγόρου. Ζητήματα ἀποδοχῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων· ὑπάλληλοι ἐν διαθεσιμότητι καὶ ἀπολυθέντες τῆς φυλακῆς ἐπὶ ἐγγυήσῃ σ. 582.
- Α—Ω.** Ζητήματα τοῦ ν. 2112 καὶ νομολογιακαὶ ἀπόψεις σ. 106. Ἡ μήνυσις κατὰ μισθωτοῦ κατὰ ν. 2112 καὶ 424 σ. 177.
- Βαβαρέτου Γ.** δικηγόρου. Ὁ ποσοτικὸς περιορισμὸς προσωρινῆς ἐπιδικασίας ἀπαιτήσεων σ. 752.
- Βασιλείου Β.** δικηγόρου. Ἡ ἀπόλυσις ἰδιωτικῶν μισθωτῶν καὶ τὸ δημόσιον δίκαιον σ. 743.
- Βερεῆ Σ.** δικηγόρου. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ν. δ. 424] 1941 καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ προσληφθέντων μισθωτῶν σ. 232.
- Βικελίδου Ν.** δικηγόρου. Ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότης εἰς τὸ ἐργατικὸν καὶ ἀσφαλιστικὸν δίκαιον σ. 132.
- Βιτοξῆ Β.** Συμβάσεις ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου καὶ ν. δ. 424]1941 σ. 427. Χρόνος συνάψεως συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐφαρμογὴ ν. δ. 424]1941 σ. 494.
- Γραββάνη Σ.** δικηγόρου. Θέματα νομοθετικῆς πολιτικῆς σ. 103. Ἡ διαδικασία ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν σ. 203. Ὁ νέος νόμος περὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. δ. 424]1941 περὶ ἐκδικάσεως ἐργατικῶν διαφορῶν σ. 676.
- Δέδε Ἰ.** δικηγόρου. Ἡ προστασία τῶν οἰκιοθελῶς προσληφθέντων παλαιῶν πολεμιστῶν σ. 525.
- Δημάκη Κ.** δικηγόρου. Ἡ ἀποζημίωσις τῶν νόμων 2112 καὶ 4558 σ. 227. Ἡ δοκιμαστικὴ ὑπηρεσία τοῦ μισθωτοῦ σ. 483.
- Δόγκα Δ.** δικηγόρου. Ἐκ περιτροπῆς ἐργασία καὶ ἀποδοχαὶ μισθωτῶν σ. 389.
- Εὐαγγελίδου Α.** Ἰδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων. Ἡ ἀσφαλιστικὴ προστασία τέκνων ἠσφαλισμένων (παρατηρήσεις τινὲς ἐπὶ τοῦ ἀρθ. 35 § 1 στοιχ. β' νόμου 6298) σ. 237. Ἡ παροχὴ παρὰ τοῦ Ἰδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων ἐξόδων κηδείας (ἐρμηνεία τοῦ ἀρθ. 29 ν. 6298 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων) σ. 330. Ἡ παραγραφὴ τῆς ἀσφαλιστικῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ σ. 430, 459.
- Ἡλιοῦ Η.** δικηγόρου. Παροχαὶ ἐργοδοτῶν πρὸς μισθωτοὺς ὑπὸ τύπον δανείων σ. 294. Ἀπόλυσις μισθωτῶν ἐπιτάκτων ἐπιχειρήσεων σ. 333. Ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν (ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 84]1943 ἀποφ. Ἀρείου Πάγου) σ. 367. Ν. Δ. 424]1941 καὶ μισθωτοὶ ἐπιτάκτων ἐπιχειρήσεων· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ προσληφθέντων σ. 490.
- Θεοχάρη Α.** δικηγόρου. Ζητήματα ἐκ τοῦ ν. δ. 1799]42 σ. 556. Ἀποβολὴ μισθωτοῦ ἐξ οἰκίματος ἐργοδότης σ. 719.
- Κανναβᾶ Ζ.** δικηγόρου. Ἀπόλυσις τοῦ ἀσθενήσαντος μισθωτοῦ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν. δ. 424]1941 σ. 164.
- Καπαράκου Ν.** δικηγόρου. Οὐσία καὶ τύπος σ. 584.
- Καποδίστρια Ι.** δικηγόρου. Ὑψηλότης Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας σ. 99. Δύο συστήματα καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὸ ἐλληνικὸν ἐργατικὸν δίκαιον σ. 580.
- Κορρέ Γ.** ὑπαλλήλου Ι.Κ.Α. Νομικὴ ἐπιστήμη καὶ δημοτικὴ γλώσσα σ. 480.
- Κουβαριτάκη Ε.** δικηγόρου. Ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις ἐκπροσώπων ἐργαζομένων καὶ συνέπειαι (παρατηρήσεις τινὲς ἐπὶ τοῦ ἀρθ. 9 τοῦ α ν. 694]1937) σ. 234.
- Κουτουφᾶ Φ.** δικηγόρου. Ἀπόλυσις μισθωτοῦ ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας (ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἂν ἀπαιτῆται διοικητικὴ ἀδεία ἀπολύσεως) σ. 328.
- Κώσταλου Ηρ.** δικηγόρου. Προαγωγή καὶ ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλων κατὰ ν. δ. 1799]1942 (ζητήματα τῆς νεοπολεμιστικῆς νομοθεσίας καὶ ἐρμηνευτικὰ λύσεις) σ. 365. Καὶ πάλιν τὸ ἀρθ. 7 τοῦ ν. δ. 1799]1942 σ. 479.
- Μητσοπούλου Π.** δικηγόρου. Ἡ πολλαπλὴ ἐκ συμβάσεως ἀποζημίωσις εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον σ. 36. Τὸ ν. δ. 1799]1942 περὶ προστασίας τῶν ἀναπήρων καὶ ἡ ἀνάγκη συμπληρώσεως τῶν διατάξεων του σ. 135. Ἀρμοδιότης νόμου ΓΨΟΑ ἐπὶ ἀξιώσεων ἐξ ὑπαλληλικῆς σχέσεως δημοσίου δικαίου· ἀποζημίωσις κατὰ τὸν ν. 2112 βάσει καὶ τῆς προϋπηρεσίας σ. 548.
- Μπάτση Δ.** δικηγόρου. Ἡ νέα νομοθεσία προστασίας ἐφέδρων τοῦ τελευταίου πολέμου. Συγκριτικὴ παραβολὴ πρὸς τὴν νομοθεσίαν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν. Παράλληλος ἐφαρμογὴ πρὸς τὸ διὰ τοῦ ν.δ. 424]1941 καθιερωθέν δίκαιον σ. 196.
- Μπουρνιά Α.** δικηγόρου. Ἀκυρότης συμφωνιῶν κατ' ἀρθ. 8 τοῦ ν. 2112 σ. 68. Κακοβουλία μισθωτοῦ πρὸς ἐξαναγκασμὸν εἰς ἀπόλυσιν καὶ συνέπειαι. (Ἐπὶ τῆς Π. Πειρ. 831) σ. 502. Ἡ σύμβασις ὑστέρως ἀντιμισθίας· σημειώματα συγκριτικοῦ δικαίου σ. 612. Συμβάσεις ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου καὶ ν. δ. 424]1941 σ. 709, 749.
- Νάσλα Κ.** δικηγόρου. Ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 σ. 359.
- Παλαιολόγου Ι.** Ἰδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων. Ἡ ἀπὸ ἀσφαλιστικῆς ἀπόψεως ἐξομώσεως τῶν πολεμικῶν ἀτυχημάτων πρὸς ἀτυχήματα ἐργασίας. Ζητήματα ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 67724]1940 ἀποφάσεως τοῦ Ὑφ. Ἑργασίας σ. 75, 104. Ἡ φυλάξις ἠσφαλισμένου παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ὡς λόγος ἀναστολῆς τῆς καταβολῆς ἐπιδόματος ἀσθενείας σ. 678.
- Παπαδημητροπούλου Α.** Νομικοῦ συμβούλου τοῦ Κράτους. Ἐννοία τοῦ ὅρου «ἐπιχειρήσεις» εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον· τὰ δικηγορικὰ καὶ συμβολαιογραφικὰ γραφεῖα δὲν συνιστοῦν ἐπιχειρήσιν. σ. 327.
- Παπασίνου Ν.** δικηγόρου. Παράνομος ἀπόλυσις καὶ ἀποζημίωσις ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν. (Ἐκτασις ὑποχρεωτικῆς ἀποφάσεως πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως) σ. 685.
- Παπαπαύλου Π.** δικηγόρου. Κανονισμὸς ἐπιχειρήσεων καὶ ἀπόλυσις μισθωτοῦ σ. 143. Ἡ ἐννοία τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ μισθωτοῦ σ. 329. Πορίσματα ἐκ τῆς νομοθεσίας περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν σ. 455.
- Ράμμον Γ.** καθηγητοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν. Ὁ κατὰ ποσὸν περιορισμὸς προσωρινῆς ἐπιδικασίας ἀπαιτήσεων σ. 643.
- Ρασσιᾶ Κ.** δικηγόρου. Ζητήματα ἐκ τοῦ ν.δ. 1799] 1942 σ. 479.
- Ρόκα Κ.** Ὑφ/του Παν/μίου Ἀθηνῶν. Ἡ ἐτήρα

περί απαγορεύσεως τοῦ ἀνταγωνισμοῦ εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας σ 645.

Σαράφη Σ. δικηγόρου. Τὸ ν. δ. 424/1941 καὶ αἱ εἰς εἶδος παροχαὶ τοῦ μισθωτοῦ σ 4. Ἡ ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότη ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ν.δ. 424/1941 σ 240.

Σκουτεροπούλου Ὁρ. δικηγόρου. Ἄζυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ ἐπιδόσεις προσωρινῆς διατροφῆς· δικαιοδοσία Προέδρου Πρωτοδικῶν κατ' ἀρθρ. 634 Α ἐδ. 4 πολ. διζ. σ. 452.

Σπेतσάκη Στ. δικηγόρου. Ὁ νόμος ΓΔΟΔ' δὲν παρέχει εἰς τὸν ἐργάτην λόγον ἀναιρέσεως σ. 90.

Συντάξεως. Εὐρετήριοι ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν σ. 30. Ἀσφαλιστικαὶ παροχαὶ ἐπιδόματος ἀσθενείας καὶ ἀτυχήματος σ. 215. Ἐπιδόματα ἀκριβείας βίου ἀπὸ 1/7/41 καὶ ἐφεξῆς σ. 251. Ἀνακεφαλαίωσης τῶν ποσῶν ἀντιτίμου συσσιτίου μισθωτῶν κατὰ ν. δ. 2019/1942 σ. 768.

Υδραίου Εὐαγ. δικηγόρου. Ζητήματα τοῦ ἀναγκ. ν. 244/1936 καὶ νομολογιακαὶ ἀπόψεις σ. 5. Οἱ ἐκ τοῦ ν. 3514 περιορισμοὶ ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ παρατηροῦνται ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθρ. 340/1943 ἀποφάσεως τοῦ Συμβ. Ἐπιζωατίας σ. 615.

Φλωράκη Α. πρωτοδίκου. Αἱ ἐπιβαλλόμεναι δικονομικαὶ μεταρρυθμίσεις πρὸς ἐκδίκασιν τῶν μεταξὺ μισθωτῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν· ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν ἀσχετῶς ποσὸν ἐνδικοῦ μέσα· καθιέρωσις μικρῶν ἐξόδων σ. 260. Ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν (παρατηρήσεις μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθρ. 84/1943 ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου) σ. 387.

Χαλίδου Β. δικηγόρου. Ζητήματα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀνώνυμων εταιριῶν, ἐπιχειρήσεων καὶ ἰδιωτικῶν γραφείων σ. 202. Ἡ γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς σ. 523.

Χατζηδάκη Α. παρὲδρου Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους. Μισθωτός, ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμετάλλευσις σ. 292. Περιοριστὴ οἰκισιθελῶς χορηγηθέντος πολεμικοῦ ἐπιδόματος σ. 516.

Χαιρετάκη Γ. δικηγόρου. Ἄζυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ ἀποβολὴ ἐξ οἰκήματος ἐργοδότη (ἐπὶ τῆς Π. Ἀθ. 3796) σ. 591.

Χρόνη Γ. δικηγόρου. Ἡ ἔκτασις ἐφαρμογῆς ἐπὶ τῶν δήμεων τοῦ ν. δ. 424/1941 καὶ 2019/1942 σ. 498.

Χ. Τὸ κριτήριο τῆς ὑπαλληλικῆς ιδιότητος τοῦ μισθωτοῦ σ. 18. Χρονικὴ διάρκεια τῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ καταγγελία σ. 64. Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112 σ. 96. Ἡ παροχὴ συσσιτίου σ. 128. Ἡ ἐπίταξις τῆς ἐπιχειρήσεως μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 σ. 160. Παροχὴ συσσιτίου εἰς τοὺς θοροὺς πολυκατοικιῶν σ. 192. Ἀποδοχαὶ καὶ συσσίτιον μισθωτῶν (περιπτώσεις μὴ χρησιμοποιοῦντος ὑπηρεσιῶν) σ. 224. Ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὸ σημερινόν δίκαιον σ. 256. Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112 καὶ ἡ παροχὴ συσσιτίου σ. 288. Ἡ προθεσμία προειδοποιήσεως τοῦ ὑπαλλήλου κατὰ νόμον 2112 σ. 352. Ἡ ἀνάκλησις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας σ. 384. Τὸ δικαίωμα ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ σ. 416. Μισθοδοσία θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ ὑποχρεώσεις ἰδιοκτητῶν καὶ ἐνοικιαστῶν σ. 448. Ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ συμψηφισμὸς κέρδους σ. 544. Μισθολογικὰ ζητήματα. (Ἀνακεφαλαίωσης καὶ ὑπολογισμὸς αὐξήσεων ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων) σ. 576.

Γ. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΟΜΑΘΩΝ

Μπαλῆ Γ. καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἀντωνιάδου Γ. δικηγόρου. Ν. δ. 424/1941 καὶ μισθωτοὶ ἐπιτάκτων ἐπιχειρήσεων· νομικὴ φύσις ἐπιτάξεως· ἔκτασις ἐφαρμογῆς ν. δ. 424/1941· ποιοὶ μισθωτοὶ προστατεύονται· συμβάσεις ὀρισμένης χρονικῆς διάρκειας καὶ συμβάσεις μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 σ. 420.

Δ' ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Μπουροπούλου Α. Εἰσαγγελέως Ἀρείου Πάγου. Οὐσιώδης μεταβολὴ συνθηκῶν καὶ ἀρμοδιότης Προέδρου Πρωτοδικῶν· θεώρησις καὶ προϋποθέσεις τῶν ν. 6439/1935 καὶ 2032/1939 σ. 425.

Οἰκονόμου Χ. Ἀντεισαγγελέως Ἀρείου Πάγου. Ἐννοια τοῦ ὅρου «ἐπιχειρήσεις» εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον· δικηγορικὰ καὶ συμβολαιογραφικὰ γραφεῖα· παροχὴ συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου σ. 264.

Υπ. Ἐργασίας. Ὑπολογισμὸς προσαυξήσεως ἀποδοχῶν μετὰ συμπλήρωσιν ἐτῶν ὑπηρεσίας σ. 528.

Νομικοῦ Συμβουλίου (Εἰσηγ. Κ. Δημητράκη). Ἐννοια μισθωτοῦ ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα αὐξήσεως ἀποδοχῶν κατὰ ν. δ. 310/1941· περιπτώσεις συνάψεως συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπὸ δημοσίου ὑπαλλήλου σ. 426. Μισθωτοὶ δημοσίου καὶ ὑποχρεώσεις παροχῆς συσσιτίου κατὰ ν. δ. 2019/1942· ἔννοια ὅρων «ἐπιχειρήσεις» καὶ «ἐκμετάλλευσις» καὶ διάκρισις σχέσεως μισθωτοῦ σ. 557.

Νομικοῦ Συμβουλίου (Εἰσηγ. Α. Παπαδημητράκου). Ἐργασιακὴ σχέσις μετὰ δημοσίου καὶ αὐξήσεις ἀποδοχῶν μισθωτῶν σ. 4. Κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων καὶ μὴ χρῆσις ὑπηρεσιῶν μισθωτῶν σ. 4. Ἐννοια ὁργανισμῶν ἰδιωτικοῦ δικαίου κατὰ νομοθ. διάταγμα 1799/1942 σ. 120. Νόμος 2112 καὶ διάλυσις συμβάσεως ἐργασίας μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας σ. 120. Ἐπίδομα ἀκριβείας ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου σ. 332. Προσωπικὸν δήμεων καὶ κοινοτήτων καὶ εἰσφορὰ ὑπὲρ τῆς Ἐθν. Συνομ. Ἐργατῶν Ἑλλάδος σ. 366. Προαγωγὰ ὑπαλλήλων κατὰ τὸ ν. δ. 194/1941 καὶ 1799/1942 σ. 388. Ὑπολογισμὸς αὐξήσεων εἰς ἐπίδομα μισθοῦ κατὰ τὸ ν. δ. 1799/1942 σ. 388. Προϋποθέσεις εἰσφορᾶς μισθωτῶν ὑπὲρ τῆς Ε.Σ.Ε.Ε. σ. 528.

Νομικοῦ Συμβουλίου (Εἰσηγ. Α. Χατζηδάκης). Νόμος 2112 καὶ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου σ. 138. Νομοθ. διάταγμα 2019/1942 περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς μισθωτούς· ἔννοια ἐπιχειρήσεως, ἐκμετάλλευσως, μισθωτοῦ σ. 204. Ν. δ. 1799/1942 καὶ πλήρωσις κενῶν ὁργανικῶν θέσεων ὑπὸ τραυματιῶν καὶ πολεμιστῶν τοῦ τελευταίου πολέμου σ. 239. Προϋποθέσεις προαγωγῆς ἀναπήρων πολέμου κλπ. ν. δ. 1799/1942 σ. 366.

Ε. ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Ἰδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων. Περὶ τοῦ καταβαλλομένου ἐφ' ἀπαξ βοηθήματος εἰς τὴν εἰς νέον γάμον ἐρχομένην χήραν σ. 151. Περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ ἀρθρ. 40 § 2 ν. 6298 σ. 151. Περὶ τοῦ δικαίωματος ἀπολήψεως τῶν παροχῶν ἀσθενείας ὑπὸ ἡσφαλισμένων παθόντων πολεμικῶν ἀτύχημα καὶ συνταξιοδοτουμένων μόνον ἐκ τοῦ Δημοσίου σ. 151. Περὶ τοῦ τρόπου τοῦ λογισμοῦ τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας, ἀτυχήματος, κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθρ. 40607/18-11-1942 ἀποφάσεως τοῦ Ἐπιτρόπου Ἐργασίας σ. 215. Ἐπίδομα ἀσθενείας ἡ-

σφαλισμένων νοσηλευμένων εις Θεραπευτήρια σ 279. Περί τρόπου παροχής ιατρικής περιθάλψεως εις τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους κλπ. σ 345.

Υπ. Ἑθνικῆς Ἀμύνης. Προϋποθέσεις ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως εις ὑπηρεσίας καὶ ἐπιχειρήσεις (Ἐφαρμογὴ τοῦ ν. δ. 1799[1942] σ 279. Περί προαγωγῆς ὑπαλλήλων πολεμιστῶν 1940—1941 σ 378.

Υπ. Ἑργασίας. Σκοπὸς τῆς παροχῆς συνιστῶν τῶν μισθωτῶν καὶ σύνθεσις αὐτοῦ σ 150. Ἐπιδόματα ἀκριβείας βίου ἀπὸ 1/7/1941 καὶ ἐφεξῆς σ 251. Προαγωγή καὶ ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλων πολεμιστῶν σ 407. Ὑπολογισμὸς αὐξήσεων ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1943 σ. 584. Καθορισμὸς ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1943 κατοπτῶν ὁρίων ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν σ 638.

Υπ. Οἰκονομικῶν. Φορολογία καθαρᾶς προσόδου ἐξ ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν· ὁδηγίαι ἐφαρμογῆς τοῦ ὅπ' ἀριθ. 171/1943 νόμου σ 407.

ΣΤ'. ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἀγαλλοπούλου Χρ. Γενικοῦ διευθυντοῦ Ἰδρ. Κοιν. Ἀσφαλίσεων. Ἡ ἐπίλυσις τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν καὶ τὰ ἐργατικά δικαστήρια. (Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς Ἐφημερίδος Ἑλληνικῆς καὶ Ἀλλοδαπῆς Νομολογίας) 1942 σ 192.

Βάλληδα Π. Ὑφηγητοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Καθηγητοῦ Παντείου Σχολῆς. Αἱ θεωρητικαὶ ἀρχαὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ διεθνoῦς δικαίου τοῦ Ἑλλην. Ἀστικοῦ Κώδικος (Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ Ἀρχείου Ἰδιωτικοῦ δικαίου) 1942 σ 192.

Βασιλείου Β. δικηγόρου. Ἡ νομικὴ φύσις τῆς ὑπὸ ἐνοικιοστάσιον μισθώσεως (1943) σ 511.

Μπουρνιά Α. δικηγόρου. Τὸ κῆρος τῆς lex commissoria ἐπὶ ὑποθήκης σ 704.

Παπακυριακοπούλου Ι. Ἐπίδρασις τοῦ νέου ἀστικοῦ κώδικος ἐπὶ τοῦ ἰσχύοντος ποινικοῦ δικαίου σ 671.

Πράτσια Χ. Καθηγητοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν. Προϊστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (1821-1941) σ 608.

Τριανταφυλλοπούλου Κ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἑλληνικὸν Ἑνοχικὸν Δίκαιον. Γενικὸν μέρος, τεῦχος Α'. τρίτη ἐκδοσις (1943) σ 608, 670.

Τσιροπινᾶ Δ. δικηγόρου. Τὸ μεταβιβαστικὸν ἀποτέλεσμα τῆς τυπικῆς ἱεραρχικῆς προσφυγῆς (Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς Ἐφημερίδος Ἑλληνικῆς καὶ Ἀλλοδαπῆς Νομολογίας) 1942 σ 192.

Φωτιά Ν. Καθηγητοῦ Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκον. καὶ Ἐμπορ. Ἐπιστημῶν. Ἀποθεματικά τῶν ἐπιχειρήσεων σ 256.

Ζ'. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Αγ. Χρ. Τὸ κῆρος τῆς lex commissoria ἐπὶ ὑποθήκης τοῦ κ. Ἀπ. Μπουρνιά σ 704.

Τρίμη Γ. Ἐπίδρασις τοῦ νέου ἀστικοῦ κώδικος ἐπὶ τοῦ ἰσχύοντος ποινικοῦ δικαίου τοῦ κ. Π. Παπακυριακοπούλου σ 671.

Δημάκη Κ. δικηγόρου. Ἑλληνικὸν Ἑνοχικὸν Δίκαιον. Γενικὸν μέρος τεῦχος Α'. τρίτη ἐκδοσις 1943 τοῦ κ. Κ. Τριανταφυλλοπούλου σ 670.

Η'. ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ

Συντάξεως. Ἀλέκος Παπαδημητρίου σ 735.

Θ' ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΤΟΜΟΥ ΕΕΔ

Ἐπεξηγήσεις συντετμημένων λέξεων. ΑΠ = Ἀποφασίς Ἀρείου Πάγου, Ε = Ἀπόφ. Ἐφετερίου, Π = Ἀπόφασις Πρωτοδικείου, Πρδρ. = Ἀπόφασις Πρωτοδικῆς, Εἰρ. = Ἀπόφασις Εἰρηνοδικείου, ΣΕ = Ἀπόφασις Συμβουλίου Ἐπικρατείας, Ε 424 = Ἀπόφασις ἐπιτροπῆς ἀρθρ. 9 ν. δ. 424/41, Γερμ. νηλ. = Γερμανικὴ νομολογία, Γν. Σ = Γνωμοδότησις νομικοῦ συμβουλίου, Ἐπ. Γνμδ. = Ἐπίσημος γνωμοδότησις, Γν.Ν. = Γνωμοδότησις νομομαθῶν, Ἐγκ. = Ἐγκύκλιος, Εἰσαγ. = Εἰσαγωγή, Νομ. Ζητ. = Νομικὰ ζητήματα, Μελ. = Μελέτη, Ἀλγρ. = Ἀλληλογραφία, Σημ. = Σημείωμα, Ἐπιστ. = Ἐπιστολή, Ἀρθρ. = Ἀρθρον.

Α

Ἀγροτικὴ Τράπεζα: βλ. λ. *Τράπεζαι.*

Ἀγροφύλακες: Ἰδιωτικοὶ ἀγροφύλακες· φύσις τῆς σχέσεως αὐτῶν ἀνεφάρμοστον ν. δ. 424· μὴ κατὰρχησις πειθαρχικῶν διατάξεων ἀ.ν. 1010/1937 ὅπ. ἀρθρ. 9 ν. δ. 424 Πρδρ. 9123 σ 590

Ἀγωγή: Διαδικασία ν. Γ.Θ.Ο.Α. ὑποχρεωτικὴ ἐνωσις ἀπαιτητῶν ἀξιώσεων εἰς ἓν δικόγραφον ἀγωγῆς Εἰρ. 226 σ 278, Εἰρ. 991 474, Νομ. Ζητ. σ 451, Ἀρθρ. σ 676 Μεταβολὴ βάσεως ἀγωγῆς ἀπαράδεκτον Π. 250, σ 403. Ἀπαιτητὸν ἀξιώσεως κρίνεται μέχρι τῆς α' ἐπ' ἀκροατηρίου συζητήσεως, Π. 3577 σ. 531. Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή καὶ ἐπὶ ἐνοχικῶν σχέσεων Εἰσαγ. σ. 691, ΕΑ 1536 σ. 692.

Ἀδεικ διαιτητικῇ: Καταστήματα ἢ ἐπιχειρήσεις λειτουργοῦντα δυνάμει δικαίου ἀδείας, ὡς ἀρτοποιεῖα, φαρμακεία κλπ· κύριος τῆς ἐπιχειρήσεως θεωρεῖται ὁ κάτοχος τῆς ἀδείας Πρδρ. 637 σ. 110. Μίσθωσις νυκτοφύλακος ἀνεὶν ἀδείας Ἀστυν. Διτοῦ συνέπειαι, Π. 250 σ. 403.

Ἀδεικ ἐργαζομένων: Ἀόριστοι ἀδειαι ἐργαζομένων καὶ δικαίωμα μισθοῦ Νομ. Ζητ. σ 3. Δικαίωμα ἀδείας κατὰ Π. Δ. 13/1/1932· δὲν ἀποκλείεται ἐκονομία παροχῆς μεζόντος ἀδείας Πρδρ. 546 σ. 47 Ἀδεια μισθωτοῦ· οὐ δικαίωμα συνιστῶν. Νομ. Ζητ. σ. 169, Πρδρ. 6762 σ. 399. Ἐκτασις δικαιοῦματος ἀδείας μισθωτοῦ δικαίωμα 13ου μισθοῦ, Εἰρ. 168 σ. 180. Τὸ δικαίωμα τῆς ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ ἀρνήσις χορηγήσεως συνέπειαι· Νομ. Ζητ. σ. 416.

Ἀδικαιολόγητος πλουτισμός: Σύμβασις δημοσίου ὑπαλλήλου περὶ παροχῆς ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν· ἔγκυρος μὴ ἀντικειμένη εἰς τὴν ἠθικὴν ἢ τὰ χρηστὰ ἡθῆ· ἀπαίτησις ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ Πρδρ. 16288 σ. 115, Εἰσαγ. σ. 114, Π. 2471 σ. 372.

Ἀδίκημα (ἀστ.): Βλ. λ. *Ἀποζημίωσις.*

Ἀδίκημα (ποιν.): Βλ. λ. *Ἀισχροκέρδεια, Ἐγκλημα, Κλοπή, Μήνυσις.*

Ἀδυναμία: Ἐξακολουθήσις ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως, βλ. λ. *Ἀνεργία, Ἐπίταξις.* Ἀδυναμία παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἐξ ἀνωτέρας βίας· οὐ δικαίωμα ἀποδοχῶν· τίς φέρει τὸν κίνδυνον, Π. 5496 σ 6. Ἀρχικὴ καὶ ἐπιγενομένη ἀδυναμία παροχῆς ἐν μισθώσει ὑπηρεσιῶν συνέπειαι, Π. 261 σ 107. Παροχαὶ ἀρτεργατῶν εἰς εἶδος· παράνομος ἀπόλυσις· ἐπιδίκασις παροχῶν αὐτοουσίῶν· διάθεσις τούτων ὅπ' ἐργοδότου· ὑποκειμενικὴ ἀδυναμία παροχῆς· οὐ διαζευκτικὴ εὐχέρεια Πρδρ. 637 σ 110, βλ. καὶ λ. *Ἀσθένεια, Βία.*

Ἀερίφως: Παραγωγή ἀερίφωτος ὑπὸ Δήμον· συνιστᾷ ἐπιχείρησιν, Νομ. Ζητ. σ 498.

Ἀθέμιτον: Βλ. λ. *Ἀκυρότης.*

Αἵρεσις : Σύμβασις ἐργασίας ἐπὶ δοκιμῇ ἀδόκιμοι ἀναβλητικαὶ αἰρέσεις, Π 5190 σ. 721

Αἰσχροκέρδεια : Εἰς πιστωτικὰς δικαιοπραξίας κατὰ ν. ΓΩΛΖ' ἐννοία' ῥήτρα ἀπαγορεύσεως ἀνταγωνισμοῦ εἰς σύμβασιν ἐργασίας' εἶναι πιστωτικὴ δικαιοπραξία, Μελ. σ. 645.

Αἴτησις ἀκυρώσεως : Ἐννοία καὶ ἔκτασις ἐξουσιοδοτήσεως ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ πρὸς μεταβολὴν καταστάσεως διοικ. καὶ δικαστ. ὑπαλλήλων' μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ἔλεγχον Συμβ. Ἐπιτροπείας, Σ.Ε. 348 σ. 13. Γνωμάτευσις Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἀρθρ. 9 ν. δ. 424' ἀνεπίδεκτος προσβολῆς δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως' δεκτικὴ προσβολῆς μόνον ἡ ἀπόφασις τοῦ Ὑπ. Ἐργασίας, Σ.Ε. 608 σ. 80. Ἀπόφασις Ἐπιτροπῆς ἀρθρ. 9 ν. δ. 424' ἐκτελεστικὴ διοικ. πράξις' προσβλητὴ δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως, Εἰσαγ. σ. 270. Ἀναιτιολόγητον ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν' λόγος ἀκυρώσεως, Σ.Ε. 34 σ. 274. Πράξεις Ταμείου συντάξουν προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος' προσβληταὶ ἐνώπιον Σ.Ε., Σ.Ε. 113 σ. 405. Πράξεις ἐπιτροπῶν διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν προσβληταὶ δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως Σ.Ε. 370 σ. 759.

Ἀκταλληλότης : Βλ. λ. Ἀνεργία, Στράτευσις.

Ἀκουίλιος : Ν. 551 καὶ ἀγωγή ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου μετὰ τὰς κοινῶν ἀσφαλίσεις βλ. λ. Ἐργατικὰ ἀτύχημα. Ἀτύχημα ἐργάτου ἐκ πταίσματος ἐργοδότην' ἀγωγή ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ Ἀκουίλιου ἀξίως ὡς ἀποζημιώσεως μισθοῦ μικροτέρου τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου συλλογ. συμβάσεως' ὑποχρέωσις ἐπιδικάσεως τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου, Εἰσαγ. σ. 342, Ε.Α. 487 σ. 342.

Ἀκυρότης : Σύμβασις δημοσίου ὑπαλλήλου περὶ παροχῆς ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν ἡθικὴν ἢ τὰ χρηστὰ ἡθῆ, Περδρ. 16288 σ. 115, Εἰσαγ. σ. 114, Π. 2471 σ. 372. Παραίτησις ἀπὸ ὠφελιμάτων ἐκ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας' ἄκυρος, Ε. Α. 935 σ. 375. Ἡ ῥήτρα περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ ἀνταγωνισμοῦ εἰς τὴν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας' ἀντίθεσις εἰς χρηστὰ ἡθῆ, Μελ. σ. 645. Ἐκμετάλλευσις ἀναγκῶν μισθωτοῦ ἀντίθεσις εἰς χρηστὰ ἡθῆ' ἄκυρος δικαιοπραξία' οὐκ ἀντικείμενον ἀποδείξεως τὰ χρηστὰ ἡθῆ' κοιτῆριον δικαστοῦ, Π 5132 σ. 649, Εἰσαγ. σ. 619. Ἀκύρωσις δικαιοπραξίας μὴ νομίμου ἐκπροσώπου σωματείου Π. 611 σ. 694. Ρήτρα συλλογ. συμβάσεως ἀντικείμενη εἰς ἐργατικούς νόμους (ἀρθρ. 8 ν. 2112) ἄκυρος' ῥήτρα ἀναθέσεως λύσεως διαφορᾶς εἰς ἐπιτροπὴν διαιτησίας' ἔγκυρος καὶ συνταγματικὴ Σ.Ε. 370 σ. 759. Ἄλλας περιπτώσεις ἀκυρότητος βλ. εἰς τὰς οἰκείας λέξεις ἡτοί: Ἀνεργία, Βία, Δημοσία τάξις, Ἐργατικαὶ διαφοραί, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, Νεοπολεμισταί, Παλαιοὶ Πολεμισταί, Στράτευσις, Συλλογικαὶ συμβάσεις, Συνσίτιον.

Ἀναβολή : Βλ. λ. Δίκη.

Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή : Βλ. λ. Ἀγωγή.

Ἀναίρεσις (ποιν. δικ.) : Μονομελὴς πλημμελειοδικεῖα' λόγοι ἀναιρέσεως' κατὰ εἰσαγωγὴν κατὰ διαδικασίαν ἐπ' αὐτοφώρῳ πλημμελημάτων' μεταβολὴ κατηγορίας' ἔλλειψις ἀκροάσεως' οὐ λόγοι ἀναιρέσεως' Α.Π. 446 ποιν. σ. 636.

Ἀναίρεσις (πολ. δικ.) : Ἀναίρεσις κατ' ἀποφάσεων ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν κατὰ ν. ΓΩΟΔ' βλ. λ. Ἐργατικαὶ διαφοραί. Ψευδὴς ἐφημερία καὶ ἐσφαλμένη ἐφαρμογὴ νόμου' λόγοι ἀναιρέσεως (ἀρθρ. 807 § 7 πολ. δικ.) Α. Π. 195 σ.

15, Α.Π. 209 σ. 86, Α.Π. 3 σ. 147, Α.Π. 61 σ. 341. Ἐσφαλμένος νομικὸς χαρακτηρισμὸς πραγματικῶν περιστατικῶν ἀξίως στοιχείων πλειόνων τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενων' λόγοι ἀναιρέσεως' παραπομπὴ εἰς β' τμήμα Α.Π. διὰ τὴν κατάλληλον ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου Α.Π. 183 σ. 49. Μὴ λήψις ὑπ' ὄψιν οὐσιώδους ἰσχυρισμοῦ καὶ μὴ διάτάξις ἀποδείξεων ἐπ' αὐτοῦ' λόγοι ἀναιρέσεως Α.Π. 221 σ. 117. Ἐρμηνευτικὸς νόμος' ἐφαρμογὴ καὶ ὑπὸ Ἀρείου Πάγου Α.Π. 3 σ. 147.

Ἀναιτιολόγητον : Βλ. λ. Αἴτησις ἀκυρώσεως.

Ἀνάκλησις : Ἡ ἀνάκλησις τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας Νομ. Ζητ. σ. 74, 384. Μονομερὴς παραίτησις ὑπαλλήλου' ἀποδοχὴ ἀνάκλησις Π 214 σ. 212.

Ἀνακοπή : Ἐργατικαὶ διαφοραί. Περιορισμὸς ἀνακοπῆς εἰς μόνην περίπτωσιν ἀκύρου ἐρημοδικίας κατὰ ν. 765/1943' ἀναφέρεται εἰς ἀποφάσεις ἐκδοθείσας μετὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ' νόμος ρυθμίζων ἀσκήσιν ἐνδίκου μέσου' ὁ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, Εἰρ. 1770 σ. 695.

Ἀνάηροι : Βλ. λ. Νεοπολεμισταί.

Ἀναπληρωτής : Συλλογ. σύμβ. Τραπ. καὶ Τραπεζ. Ὄργανισμῶν 29/6/1937' προσωρινὴ ἀναπλήρωσις προσώπου παρέχοντος ἄλλην ὑπηρεσίαν' δὲν δημιουργεῖ δικαίωμα ἀναπληρωτοῦ ἐπὶ μεγαλύτερων ἀποδοχῶν ἐκείνου, Α. Π. 61 σ. 341, προβλ. Εἰσαγ. σ. 340.

Ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ : Βλ. καὶ λ. Ἀνεργία, Παλαιοὶ πολεμισταί, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας : Ἡ ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότη ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ν.δ. 424/1941 Νομ. Ζητ. σ. 240.

Ἀναστολή : Κώλυμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἐξ ἀνωτέρας βίας' πότε ἀναστέλλει τὴν σύμβασιν ἐργασίας, Περδρ. 8562 σ. 587, βλ. καὶ λ. Ἐργασίας σύμβασις. Ἡ φυλάκισις ἡσφαλισμένου παρὰ τῷ ἴδῳ Κοιν. Ἀσφαλίσεων ὡς λόγος ἀναστολῆς τῆς καταβολῆς ἐπιδόματος ἀσθενείας, Μελ. σ. 678.

Ἀνεξέλεγκτον : Ἐκτίμησις πραγμάτων' ἀνεξέλεγκτον, Α.Π. 46 σ. 276. Ἐκτίμησις πραγματικῶν περιστατικῶν ὑπὸ ἐπιτροπῶν διαιτησίας' ἀνεξέλεγκτον, Σ. Ε. 370 σ. 759.

Ἀνεπάρκεις : Βλ. λ. Ἀνεργία, Παλαιοὶ πολεμισταί.

Ἀνεργία : Ἐκ περιτροπῆς ἐργασία ν. 2000, ν. δ. 424/1941 : Ν. 2000/1939' ἀνεφάρμοστον ἐπὶ συμβάσεων ὠρισμένης διαρκείας, Εἰρ. 665 σ. 12. Ἐκ περιτροπῆς ἐργασία' δύναται νὰ ἐπιβληθῇ καὶ εἰς ἐπιχειρήσεις ἀπασχολούσας καὶ ἓνα μόνον μισθωτόν, Εἰσαγ. σ. 241, Ε.Α. 34 σ. 241. Ἐπιβολὴ ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας' ὑποχρέωσις ἐργοδοτῶν πρὸς ἀνοχὴν ὑπαλλήλων κατὰ τὸ διὰ τῆς ἀποφάσεως καθοριζόμενον σύστημα ἐργασίας καὶ ἐπαναπροσλήψεως τῶν ἀπὸ ὠρισμένου χρόνου ἀπολυθέντων' μὴ συμμόρφωσις ἢ ἀδικαιολόγητος μὴ ἀποδοχὴ προσφερομένων ὑπηρεσιῶν' ὑποχρέωσις πληρωμῆς μισθῶν, Π. 3803 σ. 244. Ὑπαγωγὴ εἰς σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας καὶ τὰς συνεπείας αὐτοῦ καὶ τῶν ἐφ. παλ. πολεμιστῶν, Εἰσαγ. σ. 303 Ὑπ. ἀποφάσεις περὶ ἐπιβολῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας' ἰσχύει καὶ ἂν ἐτι δὲν ἐφημερόσθη ἄρσις' ἀναγκαία νεώτερα ὑπ. ἀποφάσεις, Π 4425 σ. 585. Ὑπαγωγὴ εἰς σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας μόνον τῶν μισθωτῶν' ἐννοία τοῦ ὅρου μισθωτός' δικηγόρος νομικὸς σύμβουλος ἄνων. εταιρίας' δὲν θεωρεῖται μισθωτός, ἀλλὰ ἐν σχέσει ἐντολῆς διατελὼν ἀδιαφύρως τρόπου ἀμοιβῆς, Σ.Ε. 371 σ. 651. Καθιέρωσις ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ὑπὸ ἐργοδότην ἄνευ

ἀδείας Ὑπουργοῦ ἀκυρότης· ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποδοχῶν· συναίνεσις καὶ παραίτησις ἐργαζομένων· ἄκυρος, Π. 5836 σ. 45, Εἰσαγ. σ. 45. Καθιέρωσις ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας· μορφαί· ἀποκλειστικὴ ἀρμοδιότης Ὑπ. Ἐργασίας· κρίσις αἰτίων καθιέρωσης καὶ ἐν περιπτώσει ἀνωτέρως βίας· καθιέρωσις ἀπ' εὐθείας ὑπὸ ἐργοδότην· ἄκυρος, Π. 5836 σ. 45. Περιορισμός ἐργασιῶν· σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας· μορφαί· συνέπειαι· πληρωμὴ μισθῶν καὶ ἂν δὲν γίνεται χρήσις ὑπηρεσιῶν, Νομ. Ζητ. σ. 224. Περιορισμός ἐργασιῶν καὶ ἐφαρμογὴ ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἀπαλλαγὴ ἀπὸ συσσιτίου διὰ τὰς ἡμέρας μὴ ἀπασχολήσεως, Νομ. Ζητ. σ. 128, Εἰσαγ. σ. 145, Εἰρ. σ. 146, Πρδρ. 6762 σ. 399. Ἐργασία ἐκ περιτροπῆς· οὐχ ὑποχρέωσις παροχῆς συσσιτίου καθ' ἡμέρας μὴ ἀπασχολήσεως, Νομ. Ζητ. σ. 169, βλ. καὶ λ. **Συσσίτιον**. Ἐφαρμογὴ ἀρθρ. 10 ν. δ. 424 καὶ ἐπὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας· μὴ ἀναγκαῖα διοικ. ἀδεία ἀπολύσεως, Π. 6746 σ. 140, Πρδρ. 64 σ. 268, Πρδρ. 12098 σ. 395, Π. 4425 σ. 585, Νομ. Ζητ. σ. 328, **Contra**: Πρδρ. 626 σ. 11, Εἰσαγ. σ. 174, Π. 1222 σ. 174, Πρδρ. 484 σ. 174. Ἀπόλυσις μισθωτοῦ κατ' ἀρθρ. 10 ν. δ. 424 ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας· ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἂν ἀπαιτῆται διοικ. ἀδεία ἀπολύσεως, Νομ. Ζητ. σ. 328. Διορισμός νεοπολεμιστοῦ εἰς ἐπιχείρησιν ὑπὸ καθεστῶς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας· σχέσις ν. δ. 1799 καὶ 424, Μελ. σ. 200. Ἀναστολὴ ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας· ὑποχρέωσις ἐλαχίστου ὁρίου ἀποδοχῶν· ἔννοια προσφοράς ὑπηρεσιῶν ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν θεωρεῖται λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ· κακόβουλος ἄσκησις δικαιώματος ἐργοδότην (ἀπαίτησις πρὸς ἐμφάνισιν δις τῆς ἡμέρας)· συνέπειαι, Πρδρ. 249 σ. 308, Εἰσαγ. σ. 308. Ἐκ περιτροπῆς ἐργασία καὶ αὐξήσεις ἀποδοχῶν· ἡμερομίσθια νόμφπραγματοποιούμενα· σχέσις ν. δ. 310/1941 καὶ ν. δ. 424/1941, βλ. λ. **Αἰδέσεις**. Ἀρθρ. 12 ν. δ. 424· σκοπεῖ τὴν κύρωσιν τῶν περὶ ἐπιβολῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ὅπ. ἀποφάσεων· οὐχὶ καὶ τῶν βάσει τοῦ ἀρθρ. 1 ἐδ. 4 α. ν. 2000/1939 ὅπ. ἀποφάσεων, Π. 5132 σ. 649.

Ν. δ. 424· ν. 765/1943 Γενικά: Σκοπὸς ν. δ. 424/1941, Π. 261 σ. 107, Ἐπιτρ. ἀρθρ. 9-ν. δ. 424 σ. 245, Πρδρ. 249 σ. 308, Εἰρ. 1642 σ. 622, Πρδρ. 12104 σ. 690. Οἱ κοινωνικοὶ σκοποὶ ν. δ. 424 καὶ ἡ δικαιοσύνη, Σημ. σ. 67. Θέματα νομοθετικῆς πολιτικῆς ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. δ. 424/1941, Νομ. Ζητ. σ. 103. Ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὸ σημερινὸν δίκαιον ν. δ. 424· σχέσις πρὸς ν. 2112 καὶ 3514, Νομ. Ζητ. σ. 256. Ἡ οἰκονομικὴ ὄψις τοῦ ν. δ. 424/1941, Μελ. 324. Ἀρχαὶ τοῦ ν. δ. 424 ὡς νομοθετήματος· μὴ καθιέρωσις ἀσφαλίσεως τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀλλὰ μέτρον προστασίας συνδεομένων πρὸς αὐτὴν τὴν ἐπιχείρησιν καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς· μερικὴ ἐπίταξις ἐπιχειρήσεως καὶ συνέπειαι, Πρδρ. 95 σ. 372, **Ν. δ. 424** τίνα θέματα ρυθμίζει, Ε.Α 34 σ. 241, Εἰσαγ. σ. 241. Ἐναρξίς ὁμαλῆς, μὴ ἀναδρομικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424 ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του (28 Αὐγ. 1941), Π. 5132 σ. 647. Εἰσηγητικὴ ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ σχεδίου ν. 765/1943 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἀρθρ. 9 καὶ 10 τοῦ ν. δ. 424/1941, σ. 660. Ὁ νέος νόμος (765) περὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. δ. 424/1941

καὶ τοῦ νόμου περὶ ἐκδικάσεως ἐργατικῶν διαφορῶν, Ἀρθρ. σ. 676.

Προϋποθέσεις καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς ν. δ. 424· ἐπιχειρήσεις - ἐκμετάλλευσες· μισθωτοί· χρόνος προσλήψεως· σύμβαισις ὁρισμένου χρόνου. **Ν. δ. 424**· προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς ἡ ὑπαρξίς ἐπιχειρήσεως ἡ ἐκμεταλλεύσεως, Εἰρ. 221 σ. 209, Εἰρ. 35, σ. 468, Π. 1222 σ. 722, Νομ. Ζητ. σ. 498. Ἐννοια ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως· διακριτικὸν γνώρισμα· περιπτώσεις· βλ. λ. **Ἐπιχειρήσεις - Ἐκμετάλλευσες**· Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ Φιλοπτόχον Ταμείου Ἀρχιεπισκοπῆς, Εἰρ. 221 σ. 209, **Contra**: Νομ. Ζητ. σ. 292, Πρδρ. 10397 σ. 653. Ἐφαρμογὴ ἐπὶ μισθωτῶν πολυκατοικιῶν, Πρδρ. 4292 σ. 307, Π. 2453 σ. 397. Ὑπαγωγή καὶ νομικῶν προσώπων καὶ τοῦ δημοσίου εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ν. δ. 424, ἐφ' ὅσον ἀσκοῦσιν ἐπιχείρησιν ἡ ἐκμετάλλευσιν καὶ ὁ μισθωτὸς συνδέεται διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, Εἰρ. 35 σ. 468, Π. 1222 σ. 722. Ἐκτασις ἐφαρμογῆς ἐπὶ τῶν Δήμων τῶν ν. δ. 424/1941 καὶ 2019/1942, Νομ. Ζητ. σ. 498. Ἐφαρμογὴ ἐπὶ Ἐφορίας Λαϊκῶν Συσσιτίων Βόλου, Εἰρ. 35 σ. 468. Ἐφαρμογὴ ἐπὶ συμβολαιογραφείων, Ἐπ. Γν. σ. 264, Π. 3912 σ. 530, **Contra**: Γν. Σ. σ. 327. Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ συμβάσεως κατασκευῆς μνημείου εἰς οἶκον, τάφον, ὡς μὴ συνιστώσης ἐκμετάλλευσιν ἡ ἐπιχείρησιν, Πρδρ. 8384 σ. 588. Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότην· μεταβίβας ὑποχρεώσεων ἐκ ν. δ. 424/1941· ἐπιχειρήσεις δυνάμει διοικ. ἀδείας· τίς θεωρεῖται κύριος αὐτῶν, Πρδρ. 637 σ. 110. **Ν. δ. 424**· περιορισμός τοῦ δικαιώματος ἀπολύσεως ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσώπων· ἐπιβολὴ μονιμότητος καὶ ἐνός μόνου μισθωτοῦ, Εἰσαγ. σ. 241, Ε.Α 34 σ. 241, Νομ. Ζητ. σ. 292, **Ν. δ. 424**· οὐ προϋποθέσεις τῆς ἐξ αὐτοῦ προστασίας ἡ συμπλήρωσις διμήνου ὑπηρεσίας, Πρδρ. 189 σ. 394, Εἰρ. 1642 σ. 622, Σημ. σ. 611. Ἐφαρμογὴ καὶ εἰς τὰς συμβάσεις ἐπὶ δοκιμῇ, Εἰρ. 1642 σ. 622, Π. 5190 σ. 721. Ἡ δοκιμὴ τοῦ μισθωτοῦ περιπτώσεις ἐφαρμογῆς ν. δ. 424· διάκρισις συμβάσεων ὁρισμένου χρόνου, ἀορίστου χρόνου καὶ συμβάσεων μονιμότητος, Μελ. 489, **Ν. δ. 424**· προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς ἡ ἰδιότης μισθωτοῦ· χαρακτηριστικὸν γνώρισμα συμβάσεως ἐργασίας· ἡθικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἐξάρτησις· ὁμοίως ἐπὶ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ (ιατρῶν, χρημικῶν, ἀρχιτεκτόνων κλπ)· Εἰρ. 221 σ. 209. Ἐννοια μισθωτοῦ δι' ἐφαρμογὴν ν. δ. 424· ἐμμονὴ εἰς ἔννοιαν ἰδιωτ. ὑπαλλήλου κατ' ἀρθρ. 10 ν. 1234· ἀνεφάρμοστον ν. δ. 424 ἐπὶ δημοσίου ὑπαλλήλου παρέχοντος ὑπηρεσίας εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἐγκύρου ἰδιωτικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π. 2471 σ. 372. **Ν. δ. 424**· ἀνάγκη ἐπεκτάσεως προστασίας καὶ ἐπὶ δικηγόρων παρεχόντων ἐπ' ἀμοιβῇ εἰς ἐπιχείρησιν τὰς νομικὰς ὑπηρεσίας, Σημ. σ. 195. Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ δικηγόρων ἐκμισθούντων ἐπ' ἀμοιβῇ τὰς νομικὰς ὑπηρεσίας τῶν· χαρακτηρισμός τῆς σχέσεως ὡς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, Π. 3803 σ. 244, Εἰσαγ. σ. 243. **Ν. δ. 424/1941** ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ μισθώσεως νυκτοφύλακος ἀνευ ἀδείας ἀστυν. διευθυντοῦ, Π. 250 σ. 403. Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ἀνηλίκων· ἀκυρότης· δυνάτη ἀπόλυσις ἀνευ περιορισμῶν ν. δ. 424, Πρδρ. 128 σ. 437. Ἐφαρμογὴ ν. δ. 424 καὶ 2019 ἐπὶ μισθωτῶν, ἐφ' ὅσον ἡ συνδέουσα σχέσις εἶναι ἰδιωτικὸν δικαίον, Νομ. Ζητ. σ. 498. **Ν. δ. 424**· ἐφαρμογὴ ἐπὶ πάσης συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνωνύμου συναλλάγματος, Π. 2521 σ. 529, **Ν. δ. 424**· ἐφαρμογὴ μόνον ἐπὶ σχέ-

σεων ιδιωτικού δικαίου απορρεουσών εκ της συμβάσεως εργασίας' ανεφάρμοστον επί σχέσεως ιδιωτικού αγοφυλάκος, ήτις διέπεται υπό του δημοσίου δικαίου, Πρδρ. 9123 σ 590, Ν. δ. 424' εφαρμογή επί πάντων των μισθωτών και εκείνων των επαναλαμβανόντων μετά στρατεύουσιν την εργασίαν των και προστατευομένων υπό του ν. 3514, Π 3972 σ 617. 'Εφαρμογή και επί συμβάσεως εργασίας βοηθών μισθωτών' ένοχικός δεσμός μετά του κυρίου της επιχειρήσεως, Πρδρ. 8851 σ 621. 'Εφαρμογή και επί ιατρού παρέχοντος ιατρικάς υπηρεσίας εις Φιλόπτοχον Ταμείον 'Αρχιεπισκοπής 'Αθηνών' χαρακτηρισμός τούτου ως εκμεταλεύσεως, Πρδρ 10397 σ 653. 'Ακυρότης απόλυσεως αναπήρου κατά ν. δ. 424[1941 εν συνδυασμῳ πρὸς τὰ ν. δ. 1040 και 1336[1942, Π 1892 σ 305. Πρβλ. Εισαγ. αὐτόθι. Στρατιωτικαὶ ἐπιτάξεις παρὰ τῶν 'Αρχῶν Κατοχῆς' ἀπόλυσις μισθωτοῦ διὰ πράξεων 'Αρχῶν Κατοχῆς' δὲν ἀκυροῦνται ἐκ τοῦ ν. δ. 424[1941, Π 855 σ 336, Πρδρ. 527-528 σ 336, Πρδρ. 590 σ 337, Εἰρ. 44 σ 337. Πρβλ. Νομ. Ζητ. σ 333, Νομ. Ζητ. σ 355, Γν. Ν. σ 420, βλ. και λ. 'Επιτάξεις. Ν. δ 424[1941 και μισθωτοὶ ἐπιτάκτων ἐπιχειρήσεων, Νομ. Ζητ. σ 333, Γν. Ν. σ 420, Νομ. Ζητ. σ 490. Χρόνος συνάψεως συμβάσεως εργασίας και ν. δ. 424[1941, Νομ. Ζητ. σ 494. 'Αδιάφορος ὁ χρόνος προσλήψεως τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν προστασίαν τοῦ ν. δ. 424[1941, Π 5133 σ. 620, Π 1222 σ 722, Πρδρ. 13713 σ 723. Ν δ 424' εφαρμογή και ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ προσληφθέντων μισθωτῶν, Νομ. Ζητ. σ 232, Πρδρ. 189 σ 394, Νομ. Ζητ. σ 492, Νομ. Ζητ. σ 494, Εἰρ. 1642 σ 622, Π 5458 σ 687, Πρδρ. 12104 σ 690, Π 519 σ 721, Π. 1222 σ 722, Πρδρ 13713 σ 723, Contra: Γν. Ν. σ 420, Contra: Ν. δ. 424' εφαρμογή ἐπὶ μόνων τῶν κατὰ τὴν 1 'Ιουλ. 1941 ἐργαζομένων μισθωτῶν' ὑπαγωγή τῶν μετὰ ταῦτα προσλαμβανομένων εἰς ν. 2112, Πρδρ. 252 σ 533, Γν. Ν. σ 420. 'Η ἀπόλυσις ιδιωτικῶν μισθωτῶν και τὸ δημοσίον δίκαιον' συμβάσεις εργασίας πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν.δ. 424[1941 και μετ' αὐτήν, Μελ. σ 743. Συμβάσεις εργασίας ὠρισμένου χρόνου και ν. δ. 424[1941' εφαρμογή τούτου και ἐπὶ συμβάσεων ὠρισμένης διαρκείας' ἐπιχειρήματα' σχετίζονται τροποποιήσεις τοῦ ν. 763[1943, Μελ. σ 709 ἐλ. 749 ἐπ. Contra: Ν. δ 424[1941' ανεφάρμοστον ἐπὶ συμβάσεων ὠρισμένου χρόνου, Εἰρ. 665 σ 12, Π 261 σ 107, Πρδρ 56 σ 242, Εἰσαγ. σ 242, 339, Π 2076 σ 339, 'Εἰτρ. 424 σ 327, 398, Γν. Ν. σ 420, Π 2575 σ 467, Πρδρ 8384 σ 588, Πρδρ. 2170 σ 589, Πρδρ 9123 σ 590, Π 5145 σ 755, Νομ. Ζητ. σ 356. Ν.δ. 424' εφαρμογή μόνον ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου χρόνου' καθορισμός χρόνου πρὸς καταστρατήγησιν ζήτημα ἀποδείξεως' ὑπαγωγή ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τῆς συμβάσεως εἰς ν.δ 424, Π 2076 σ 339. Συμβάσεις εργασίας ὠρισμένου χρόνου και ν. δ. 424[1941, Νομ. Ζητ. σ 427. Σύμβασις εργασίας ὠρισμένου χρόνου' έννοια' περιπτώσεις, βλ. λ. 'Εργασίας σύμβαισις. 'Εκτασις εφαρμογῆς ν. δ. 424[1941' ποιοὶ μισθωτοὶ προστατεύονται' συμβάσεις ὠρισμένης διαρκείας και συμβάσεις μετὰ τὸ ν.δ. 424, Γν. Ν. σ. 420.

"**Άρθρ. 9 ν.δ. 424' πραγματικὴ ἀδυναμία ἐξακολουθήσεως εργασιῶν:** "Άρθρ. 9 ν.δ. 424' ἐφαρμόζεται ἐπὶ ἐπιχειρήσεων εἴτε ἔξει ἐφαρμοσθῇ εἴτε μὴ ἢ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, Α. Π. 446 πον. σ 686. Πραγματικὴ ἀδυναμία ἐξακολουθήσεως εργασιῶν' δυνατὴ ἀπόλυσις μόνον μετ' ἀπόφαισιν 'Υπ. 'Εργασίας, Πρδρ. 546 σ 47, Πρδρ. 55 σ

269, Εἰσαγ. σ 111, Πρδρ. 10606 σ 111, Πρδρ. 2723 σ 175, Εἰσαγ. σ 175, Πρδρ. 2942 σ 208, Νομ. Ζητ. σ 224, Π. 3156 σ 558, Π. 3975 σ 619, Πρδρ. 8851 σ 621, Νομ. Ζητ. σ 160, Νομ. Ζητ. σ 580. 'Απόλυσις δι' ἀδυναμίαν ἐξακολουθήσεως εργασιῶν' ἀναγκαία ἀδεια 'Υπουργοῦ 'Εργασίας' ἀδιάφορον ἀν τὰ αἷτια εἶναι ὑποκειμενικά ἢ ἀντικειμενικά, Εἰσαγ. σ 45. 'Απόφασις 'Υπ. 'Εργασίας' κατ' άρθρ. 9 δέον νά εἶναι ἡτιολογημένη Σ.Ε. 608 σ 80. Μὴ ἀναγκαία ἀκρόασις ἐνδιαφερομένων ὑπὸ γνωμοδοτικῆς 'Επιτροπῆς' άρθρ. 9 ν.δ. 424, Σ.Ε. 608 σ 80. Γνωμάτευσις Εἰδικῆς 'Επιτροπῆς' άρθρ. 9 ν. δ. 424' ἀνεπίδεκτος προσβολῆς δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως' δεκτικὴ προσβολῆς μόνον ἡ ἀπόφασις τοῦ 'Υπ. 'Εργασίας', Σ. Ε. 608 σ 80. Δικαιοδοσία 'Επιτροπῆς' άρθρ. 9 ν. δ. 424' περιπτώσεις ἀπαιτουμένης διοικ. ἐγκρίσεως τῆς λύσεως συμβάσεως εργασίας' καταγγελία ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ τῆς συμβάσεως εργασίας ἀπόφαις και ἐπιχειρήματα, Ε 424. 9 σ 245. 'Απόλυσις ἄνευ ἀδείας 'Υπουργοῦ 'Εργασίας' μεταγενεστέρᾳ ἐκδοσίς ἀδείας' συνέπειαι' Πρδρ. 10606 σ 111, Εἰσαγ. σ 111, Πρδρ. 2942 σ 208. 'Υπ. ἄδεια ἀπολύσεως ἐκδοθεῖσα πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. δ. 424 βάσει τοῦ άρθρ. 4 ἄ. ν. 2000[1939' αὐτοδικαία ἀποβολὴ ἰσχύος μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν. δ. 424, Π 5132 σ 649. Σχέσις ν. δ 1799 και 424' διορισμός νεοπολεμιστοῦ εἰς ἐπιχείρησιν ἀπολύσασαν ἤδη μισθωτοῦς δυνάμει' άρθρ. 9 ν. δ. 424' ἀπόλυσις κατ' άρθρ. 9 νεοπολεμιστῶν διορισθέντων ἀναγκαστικῶς κατ' άρθρ. 4 και 5 ν.δ. 1799[1942, Μελ. σ 200. 'Έννοια πραγματικῆς ἀδυναμίας' άρθρ. 2 ν. δ. 1085[1942' Π. 5458 σ 687, Π. 3156 σ 558. 'Έννοια πραγματικῆς ἀδυναμίας' στοιχεῖα πρὸς σχετικὴν κρίσιν τῆς διοικησεως, Μελ. σ 325. 'Εκτίμησις ὑπαρξέσας πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως εργασιῶν' δικαιοδοσία 'Υπ. 'Εργασίας' και οὐχὶ τακτικῶν δικαστηρίων, Π. 2114 σ 369. 'Έννοια πραγματικῆς ἀδυναμίας' κατὰ ν. δ. 1085[1942' ἀναγκαῖος ὁ συνδυασμός τῆς ἑλλείψεως πρῶτων ὁλῶν και ἐμπορευμάτων πρὸς τὴν οἰκονομικὴν εὐχέρειαν τῆς ἐπιχειρήσεως Σ. Ε. 608 σ 80. 'Αδυναμία ἐξακολουθήσεως εργασιῶν συνεπεῖμ τυχηροῦ ἢ ἀνωτέρας βίας, ὡς ἐπιτάξεως' ἀπόλυσις μισθωτῶν' ἀναγκαία ἀδεια 'Υπουργοῦ 'Εργασίας, Πρδρ 2723 σ 175, Π. 3156 σ 558, Π. 2990 σ 561, Νομ. Ζητ. σ 160. Θεώρησις ἐπιτάξεως ὡς ἐκδηλώσεως ἀδυναμίας τοῦ ἐργοδότη' ὑπαγωγή και ταύτης εἰς ἔρευναν 'Υπ. 'Εργασίας' ὡς πρὸς τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως εργασίας, Π. 5458 σ 687. Μερισμὶ ἐπιτάξεις ἐπιχειρήσεως και συνέπειαι ἀπὸ ἀπόφσεως ἐφαρμογῆς άρθρ. 9 ν. δ 424, Πρδρ. 95 σ 372. 'Η ἐπιτάξις τῆς ἐπιχειρήσεως μετὰ τὸ ν. δ. 424[1941, Νομ. Ζητ. σ 160. 'Επιτάξεις διεθνεῖς και τύχη συμβάσεων' ἐργασίας, Μελ. σ 355. Διάλυσις ἐπιχειρήσεως' ἀναγκαία πάντοτε ἀδεια 'Υπουργοῦ 'Εργασίας' πρὸς ἀπόλυσιν προσωπικοῦ, Π. 4459 σ 529, Εἰρ. 1727 σ 691. "Άρθρ. 9 ν. δ. 424' δὲν κατήργησε τὰς περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν διατάξεις τοῦ ἄ. ν. 1010[1937 περὶ Κώδικος 'Αγροτικῆς 'Ασφαλείας, Πρδρ. 9123 σ 590. 'Απόλυσις κατ' άρθρ. 9 ν. δ. 424' ἐνεκα ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως εργασιῶν' Κανὼν προτιμήσεως τελευταίων τῶν ἐφ. παλ. πολεμιστῶν, πρὸ αὐτῶν τῶν ἐφ' ἐδρῶν τοῦ τελευταίου πολέμου και πρὸ τούτων τῶν ἐχόντων οἶζογ. ὑποχρεώσεως' παράβαςις τῆς σειρᾶς' ἀκυρότης ἀπόλύσεως, Π. 2114 σ 369. 'Απόλυσις κατ' άρθρ. 9 ν. δ. 424' ἀποζημιώσεις ν. 2112, δυνάμει

κός καθορισμός δι' αποφάσεως Υπ. Εργασίας και προθεσμίας μέχρι 60 ημερών προς καταβολήν μισθών συνδρομή αποζημιώσεων ούκ αφαιρέσεις αλλαχού κερδηθέντων Νομ. Ζητ. σ 43. **Άρθρον 10 ν. δ. 424' απόλυσις δι' ανεπάρκειαν, ακαταλληλότητα, ανάρμοστον συμπεριφοράν προϋποθέσεις' αντικατάστασις' ν 765 :** "Οροι επίτρεπτον καταγγελίας κατ' άρθρ. 10 ν. δ. 424' ακαταλληλότητος, αποδεδειγμένη ανεπάρκεια ή ανάρμοστος συμπεριφορά και αντικατάστασις δι' άλλου με τας αὐτάς αποδοχάς' Εισαγ. σ 46, Πρδρ. 546 σ 47, Εισαγ. σ 81, Πρδρ. 2723 σ 175, Π. 679 σ 207, Πρδρ. 64 σ 268, Π. 1892 σ 305, Π. 2962 σ 433, Π. 4349 σ 500, Π. 3975 σ 619, Νομ. Ζητ. σ 580. Στοιχεία καταγγελίας κατ' άρθρ. 10 ν. δ. 424' αντικατάστασις απολυμένου εντός εὐλόγου χρόνου, Πρδρ. 7 σ 108, Π. 3975 σ 619. Ισχυρισμός περί εικονικής αντικαταστάσεως' απόδειξις και διά μαρτύρων, Π. 5133 σ 620. Απόλυσις διά λόγους άρθρ. 10 ν. δ. 424' κρίσις εργοδότην' έλεγχος δικαστηρίων, Εισαγ. σ 46, Εισαγ. σ 81, Π. 831 σ 503. Απόλυσις μισθωτοῦ δι' αποφάσεως πειθαρχικοῦ συμβουλίου κατὰ τὸν κανονισμόν' δικαιοδοσία δικαστηρίων μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941, Παρατ. σ 143. Απόδειξις υπάρξεως προϋποθέσεων άρθρ. 10 ν. δ. 424' βαρύνει τὸν εργοδότην, Π. 679 σ 207, Π. 2962 σ 433, Εισαγ. σ 467, Π. 2575 σ 467, Π. 831 σ 503, Π. 4425 σ 585, Π. 5133 σ 620, Π. 5458 σ 687, Π. 5190 σ 721. Απόδειξις τῆς μὴ υπερβάσεως, εντός τοῦ ημερολογιακοῦ έτους, διά τῶν ἀπολύσεων, τοῦ 15 ο) ο τῶν μισθωτῶν βαρύνει τὸν εργοδότην, Π. 2962 σ 433, Εισαγ. σ 585, 620, μψ. 5190 σ 721, Contra : βαρύνει τὸν ἐνάγοντα μισθωτόν, Π. 4425 σ 585, Π. 5133 σ 620, Π. πψ. 5190 σ 721. Συντέλειαι καταγγελίας κατ' άρθρ. 10 ν. δ. 424' ἀπὸ τῆς προσλήψεως τοῦ ἀντικαταστάτου' εὐλογος χρόνος προσλήψεως τούτου, Π. 679 σ 207. Κύρος ὑπ. αποφάσεως 35061/1941, ἥτις καθορίζει τὸν ἀριθμὸν τῶν δυναμένων ν' ἀπολυθῶσι κατὰ τὸ άρθρον 10 τοῦ ν. δ. 424' ὑπερβάσις ἐξουσιοδοτήσεως Ε.Α. 34 σ 241. Ἐφαρμογή άρθρ. 10 ν. δ. 424' καὶ ἐπὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς εργασίας' μὴ ἀναγκαῖα διοικ. ἀδεία ἀπολύσεως, Π. 6746 σ 140, Πρδρ. 64 σ 268, Π. 2098 σ 395 Π. 4425 σ 585, Νομ. Ζητ. σ 328, Contra : Πρδρ. 626 σ 11, Εισαγ. σ 174, Πρδρ. 1222 σ 174, Πρδρ. 484 σ 174. Απόλυσις μισθωτοῦ κατ' άρθρ. 10 ν. δ. 424' ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς εργασίας' ἐπὶ τοῦ ζητήματός ἂν ἀπαιτῆται διοικ. ἀδεία ἀπολύσεως, Νομ. Ζητ. σ 328. Απόλυσις τοῦ ἀσθενήσαντος μισθωτοῦ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν.δ. 424/1941, Νομ. Ζητ. σ 164. Ἀποχή τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς εργασίας λόγω ἀσθενείας' καὶ ἂν υπερβαίνει τὰ νόμιμα ὅρια, δὲν καταλύει αὐτὴ κατ' ἑαυτὴν τὴν ἐργασιακὴν σχέσηιν' παράτασις ἀσθενείας' λόγος καταγγελίας ὑπὸ περιορισμοὺς άρθρ. 10 ν. δ. 424, Π. 2962 σ 433, Πρδρ. 5382 σ 436, Π. 4349 σ 500, Πρδρ. 8562 σ 587, Νομ. Ζητ. σ 164. Ἡ μὴνυσις κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τοῦ ν. 2112 καὶ 424/1941, Νομ. Ζητ. σ 171. Καταγγελία συμβάσεως ἐν περιπτώσει ὑποβολῆς μηνύσεως' δυνατὴ μόνον ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τοῦ άρθρ. 10 ν. δ. 424, Εισαγ. σ 500, Νομ. Ζητ. σ 171. Διάπραξις ἀξιοποίνου πράξεως μισθωτοῦ' άρθρ. 5 ν. 2112 ἰσχύς καὶ μετὰ ν. δ. 424' δυνατὴ ἀπόλυσις ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ άρθρ. 10 ν. δ. 424' λόγω ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς, Π. 3156 σ 558, Νομ. Ζητ. σ 171. Βραχεῖα καὶ αὐθαίρετος ἀπουσία

μισθωτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του' δὲν θεωρεῖται αὐτὴ κατ' ἑαυτὴν ὡς ἀνάρμοστος συμπεριφορά' ἐκτίμησις τῆς ὅλης διαγωγῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐπιδόσεως Πρδρ. 623 σ 82. Συμφωνία ἀναστολῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν' πρόσκλησις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἐπανάληψιν τῆς εργασίας καὶ συνέπειαι ἀρνήσεως αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῆς ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς κατὰ τὸ ν. δ. 424' Πρδρ. 7 σ 108, Νομ. Ζητ. σ 99. Ἡ ἀνάρμοστος συμπεριφορά τοῦ εργοδότη ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424/1941, Νομ. Ζητ. σ 240. Ἀδικαιολόγητος ἀξίωσις εἰς τόνον ἀπειλητικὸν καὶ ἐκβιαστικὸν καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀνυπακοῇ εἰς εργοδότην' ἀνάρμοστος συμπεριφορά καὶ ἀκαταλληλότης, Πρδρ. 64 σ 268. Αὐθαίρετος ἀποχή ἐργαζομένου ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς εργασίας' ἀνάρμοστος συμπεριφορά, Πρδρ. 249 σ 308. Ἐκ προθεσεως ἐνέργειαι μισθωτοῦ βλαπτικαὶ ὕλικῶς ἢ ἠθικῶς διά τὴν ἐπιχείρησιν' ἀνάρμοστος συμπεριφορά, Π. 2098 σ 395. Ἀκαταλληλότης' δέον ν' ἀφορᾷ τὴν ἐργασίαν δι' ἣν προσελήφθη ὁ μισθωτός' ἀοριστία, Π. 2575 σ 467. Ἐννοια τῶν ὁρῶν ἀνεπάρκεια, ἀκαταλληλότης, ἀνάρμοστος συμπεριφορά' συνεχῆς ἐκ τῆς εργασίας αὐθαίρετος ἀπουσία ἀποτελεῖ ἀνάρμοστον συμπεριφοράν' ἐπιρροή ἀποχῆς μισθωτοῦ ἐκ τῆς εργασίας, λόγω ἀσθενείας, μετὰ τὸ ν. δ. 424, Π. 2962 σ 433. Ἐννοια ἀκαταλληλότητος ἢ ἀνεκανότητος' ἀντικατάστασις ἀπολυθέντος, Μελ. σ 489. Οἰκειοφελὴς ἀποχώρησις μισθωτοῦ' ἐγκυρος' ἀνάρμοστος συμπεριφορά μισθωτοῦ μετὰ τὴν κακόβουλον πρόθεσιν ἐξαναγκασμοῦ τοῦ εργοδότη εἰς ἀπόλυσίν του ἀποτελεῖ κατὰχρησιν τοῦ δικαιώματός του καὶ σιωπηρὰν παραίτησιν ἀπὸ τῆς εργασίας, Π. 831 σ 503, πρβλ. παρατ. αὐτόφθ. Ἐνέργειαι μισθωτοῦ καθαρπτόμεναι τῆς ὑπολήψεως τοῦ εργοδότην' συνιστοῦν ἀνάρμοστον συμπεριφοράν, Πρδρ. 1394 σ 561. Φίλονεικία μετὰ προσωπικοῦ πελατῶν καὶ διευθυντῶν ἐπιχειρήσεως' κακολογίαι εἰς πελάτας, ἰδιοποιήσεις ὑπολειμμάτων' καθυστερημένη προσέλευσις εἰς ἐργασίαν συνιστοῦν ἀκαταλληλότητα καὶ ἀνάρμοστον συμπεριφοράν, Π. 5190 σ. 721. Μετὰ τὸ ν. ν. 765/1943 : Ἡ ὁρισμένη αἰτία' ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ κατ' άρθρ. 2 § 2 ν. 765/1943, Σημ. σ 675. Ἀντικατάστασις άρθρ. 10 ν.δ. 424 δι' άρθρ. 2 ν. 765' λόγοι ἀπολύσεως' ἀναγγελία ἀπολύσεως καὶ ἀντικαταστάσεως' προθεσμία ἀντικαταστάσεως, άρθρ. σ 676. Ἡ ἀπόλυσις μισθωτῶν ἐδὲ ὁρισμένην αἰτίαν τοῦ ν. 765/1943, Νομ. Ζητ. σ 707. Ἀνάρμοστος συμπεριφορά' προϋπόθεσις κύρους καταγγελίας ἢ ἐντός 20 ἡμέρων ἀντικατάστασις' άρθρ. 2 ν. 765, Πρδρ. 13713 σ. 723.

Άρθρ. 13 ν. δ. 424' ἀκύρωσις καταγγελιῶν συνέπειαι' ἐξαίρεσις : Ἀρθρ. 13 ν. δ. 424' ἀκυρότης καταγγελιῶν γενομένων ἀπὸ 1/7/1941 μέχρις 28/8/41' ἀδιακρίτως νομιμότητος ἢ μὴ, κακοβούλου ἢ μὴ αὐτῶν' ἐξαίρεσις συμβάσεων ὁρισμένου χρόνου' Ε. Α. 826 σ 172. Λικαίωμα ἀποδογῶν διαστήματος ἀπὸ 1 Ἰουλ. μέχρις 28 Αὐγ. 1941 ἐν περιπτώσει ἀκύρου ἀπολύσεως κατ' άρθρ. 13 ν. δ. 424' ἀνεξάρτητον προσφορᾶς ὑπηρεσιῶν Ε. Α. 826 σ 173 Εισαγ. σ 243, 340. Προϋπόθεσις δικαιώματος ἀποδογῶν ἐν περιπτώσει ἀκύρου κατὰ τὸ άρθρ. 13 ν. δ. 424' καταγγελίας' ἀναγκαῖα προηγουμένη προσφορά ὑπηρεσιῶν διά τὰς ἀπὸ 28/8/1941 καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχάς' Π. 7382 σ 83, Π. 826 σ 173, Εισαγ. σ 243, 340. Ἀρθρ. 13 ν.δ. 424' ἐξαίρεσις συμβάσεων ὁρισμένου χρόνου' ἐν-

νοια* ἔκτασις, Γν. Ν. σ 420, Ε. Α. 826 σ 172.

Ἀπόλυσις ἐγκυρος κατὰ ν. δ. 424* προειδοποιήσις ν. 2112* ἀπόλυσις παρὰ τὸ ν. δ. 424* συνέπειαι ἀποζημιώσεις ν. 2112 καὶ 3514* παραιτήσεις* προθεσμία ἀσκήσεως δικαιωμάτων* Ἰσχύς ν. 2112 καὶ μετὰ ν. δ. 424[1941, Εἰσαγ. σ 9, Νομ. Ζητ. σ 352, Νομ. Ζητ. σ 64. Ἀπόλυσις ἐγκυρος κατὰ ν. δ. 424* ὑποχρέωσις προειδοποιήσεως συμφώνως τῷ ν. 2112* Νομ. Ζητ. σ 352, Εἰσαγ. σ 394, Π. 250 σ 403, Νομ. Ζητ. σ 581. Ἀπόλυσις κατὰ παράβασιν ν. δ. 424* ἀκυρότης* συνέχισις συμβάσεως ἐργασίας* ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ* Πρδρ. 546 σ 47, Πρδρ. 10606 σ 111, Εἰσαγ. σ 111, Νομ. Ζητ. σ 160, Πρδρ. 2723 σ 175, Εἰσαγ. σ 175, Π. 679 σ 207, Π. 2942 σ 208, Νομ. Ζητ. σ 256, Π. 1892 σ 305, Π. 855 σ 336, Π. 2114 σ 369, Πρδρ. 189 σ 394, Π. 2962 σ 433, Πρδρ. 5382 σ 436, Νομ. Ζητ. σ 452, Π. 2575 σ 467, Π. 831 σ 503, Π. 3912 σ 530, Π. 3156 σ 558, Πρδρ. 10397 σ 653, Π. 5458 σ 687. Ἀπόλυσις κατὰ παράβασιν ν. δ. 424* ὑποχρέωσις παροχῆς τοῦ συνόλου τῶν ἀπολαυτῶν εἰς χρήμα καὶ εἰς εἶδος, ὡς ἐπὶ πλέον ἄρτου, τροφίμων κλπ., Νομ. Ζητ. σ 4. Ἀπαίτησις λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως κατὰ ν.δ. 424* συνυπολογισμός καὶ παρεχόμενη τροφή, Πρδρ. 623 σ 82, Π. 855 σ 336, Πρδρ. 7 σ 108. Δικαίωμα τοῦ ἀκύρου κατὰ ν. δ. 424 ἀπολυνομένου καὶ ἐπὶ τοῦ συσσιτίου ὡς τακτικῆς ἀποδοχῆς, Πρδρ. 95 σ 372, Νομ. Ζητ. σ 452, Π. 3975 σ 619, Π. 1222 σ 722. Συσσιτίον παρεχόμενον ὑπὸ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ οὐχὶ ὑπὸ ἐργοδότην ὡς ἀντιμισθία* μὴ νόμιμος αἰτήσις ἐπιδιδάσεως εἰς ἀπολυθέντα κατὰ παράβασιν ἀρθρ. 10 ν. δ. 424, Π. 671 σ 207. Ὑπολογισμός καὶ τῶν ποσοστῶν ἐκ τῆς ἐργασίας εἰς τὴν ἀποζημιώσιν τοῦ μισθωτοῦ ἐν περιπτώσει ἀκύρου κατὰ τὸ ν. δ. 424 ἀπολύσεως, Π. 5133 σ 620. Ἀπόλυσις κατὰ παράβασιν ν. δ. 424[1941 ἀκύρος* ἐξακολούθησις συμβάσεως ἐργασίας* μὴ ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν* ὑπερμερία ἐργοδότην δικαίωμα ἀποδοχῶν εἰς χρήμα ἢ εἶδος* παραμονὴ καὶ μετὰ τὴν ἀκύρου ἀπόλυσιν εἰς κατοικίαν παραχωρηθεῖσαν ὡς πρόσθετον ἀντάλλαγμα τῶν ὑπηρεσιῶν* δὲν εἶναι ἐπηρεαστικὴ τῆς νομῆς* ἀπαράδεκτον προσωρινῶν μέτρων κατὰ ν. ΓΨΖ' ἀρμοδιότης προέδρου κατ' ἀρθρ. 634 πολ. δικ. Παρατ. σ 591, Π. 3796 σ 592, Contra: Εἰρ. 243 σ 592. Ἀξίωσις μισθοῦ λόγῳ ἀπολύσεως κατὰ παράβασιν ν. δ. 424[1941* ἀφαίρεσις ἀλλοχοῦ κερδηθέντων, Π. 679 σ 207, Π. 4349 σ 500, Π. 3975 σ 619, Π. 5458 σ 687, Εἰρ. 1727 σ 691, Π. 5190 σ 721. Ἀπόλυσις κατὰ παράβασιν ν. δ. 424[1941* σχετικὴ ἀκυρότης* δικαίωμα ἐπιλογῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τῶν ν. 2112 ἢ 3514 ἢ τῆς ἐκ τοῦ ν. δ. 424 προστασίας* ἀξίωσις καὶ ἐπιδιδάσεως ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 3514 καὶ 2112 ἀποκλείει ὑστέραν ἐπίκλησιν προστασίας ἐκ τοῦ ν. δ. 424, Εἰσαγ. σ 305, Π. 1892 σ 305, Π. 3972 σ 617, Π. 5132 σ 649, Νομ. Ζητ. σ 64, Νομ. Ζητ. σ 256, Νομ. Ζητ. σ 384, Νομ. Ζητ. σ 580, Πρβλ. Π. 2114 σ 369. Ἀπόλυσις κατὰ παράβασιν ν. δ. 424* ἀξίωσις ἀποδοχῶν* δικαίωμα μισθωτοῦ νά θεωρήσῃ τὴν συνεχιζομένην ἄρνησιν ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν ὡς αἰακτον καταγγελίαν καὶ ἀξίωσιν τὴν ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσιν, Νομ. Ζητ. σ 580. Ἀλγρ. σ 672. Ἀπόλυσις κατὰ παράβασιν ν. δ. 424* λήψις ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 2112 καὶ 3514 κατ' ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ μισθωτοῦ ἀντίθεσις εἰς τὰ χροστὰ ἤθη* δυνατὴ ἐπίκλησις ἐν τῇ αὐτῇ περὶ αὐτῶν τῆς ἐκ τοῦ ν. δ. 424 προστασίας* Π. 5132 σ 649. Ἀπαίτησις μισθοῦ λόγῳ

ἀπολύσεως κατὰ παράβασιν ἀρθρ. 424, οὐ προϋπόθεσις ἢ προηγουμένη προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν, Εἰσαγ. σ 243, 340, Εἰρ. 751 σ 340, Π. 4349 σ 500, Πρβλ. Π. 2962 σ. 433, Π. 5458 σ. 687. Ἀξίωσις καταβολῆς τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποδοχῶν ἐν ἀκύρῳ κατὰ ν. δ. 424 ἀπολύσει οὐ περιοδικὴ παροχὴ. Νομ. Ζητ. σ 452. Ἀκύρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ ἐπιδιδάσεως προσωρινῆς διατροφῆς, Νομ. Ζητ. σ 452. Εἰδικότερον βλ. λ. Προσωρινῇ ἐπιδιδάσει. Μονομερὴς μεταβολὴ ὄρων συμβάσεως ἐργασίας ὑποκειμένης εἰς ν. δ. 424* ἐξομοίωσις πρὸς ἀπόλυσιν* ἀκυρότης συμφωνία ἐλευθέρως παρὰ τοῦ ἐργοδότην μειώσεως ἀποδοχῶν* ἀκύρος, Νομ. Ζητ. σ 522. Μονομερὴς μεταβολὴ ὄρων* ἐξομοίωσις πρὸς ἀπόλυσιν καὶ δι' ἐφαρμογὴν ν. δ. 424* ἀκυρότης* μετάθεσις εἰς ἄλλην πόλιν καὶ ἀδικαιολόγητος καθυστέρησις ἀποδοχῶν μισθωτοῦ* ἐκτίμησις ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς, Π. 3577 σ 531. Μετάθεσις τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἐκτίμησις αὐτῆς ὡς μονομεροῦς μεταβολῆς τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας* συνέπειαι ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς ν. δ. 424, Εἰσαγ. σ 263, Πρδρ. 55 σ 269. Παράβασις συλλογικῆς συμβάσεως ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν. δ. 424[1941* συνέπειαι, Π. 2962 σ 463. Ἀξίωσις μισθοῦ λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως ὡς γενομένης κατὰ παράβασιν ν. δ. 424* ἀμφισβήτησις τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως ὑπαγωγή ἢ μὴ εἰς διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ βλ. λ. Ἑργατικαὶ διαφοραί. Χαρακτὴρ ἀξιώσεως ἐργαζομένου ἐκ τοῦ ν. 424* ἀπαίτησις μισθοῦ ἀνεπίτρεπτον κατασχέσεως ἢ συμψηφισμοῦ κατὰ ν. 4694* ἐξάφαισις ἐκχωρησέως ἐπὶ δανεισμοῦ κατὰ ν.δ. 1171[1942* Πρδρ. 546 σ 47. Ἀκύρος ἀπόλυσις κατὰ ν.δ. 424* μὴ ἀσκήσις δικαιώματος ἐπὶ ἔτος* δὲν σημαίνει παραιτήσιν καὶ ἀποδοχὴν τῆς ἀπολύσεως* ἀπόκρουσις τῆς ἀξιώσεως ἐκ τῆς ἐνστάσεως τοῦ δόλου καὶ ἀποσβεσις ἐκ τῆς καλῆς πίστεως, Π. 4471 σ 504. Ἀρθρ. 7 ἐδ. 2 ν. 765* προθεσμία ἐπικλήσεως τῆς ἀκυρότητος, Ἀρθρ. σ 676. Μετὰ τὸν ν. 967[1943* προθεσμία ἀσκήσεως τῶν ἐκ τοῦ ν. δ. 424[1941 δικαιωμάτων, Σημ. 611 σ 739. Παραιτήσις ἀπὸ προτάσεως ν. δ. 424[1941* ἐγκυρος* ἰσχυρισμός ψυχολογικῆς βίας, Π. 7382 σ 82, Π. 1892 σ 305. Contra: Παραιτήσις ἀπὸ τῆς προστασίας τοῦ ν. δ. 424* ἀνίσχυρος* λήψις τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως δὲν σημαίνει παραιτήσιν ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ ν. δ. 424 προστασίας, Π. 2114 σ 369. Συμφωνία ἐκ τῶν προτέρων δι' ἀποκλεισμὸν ἢ περιορισμὸν τῶν περὶ ἀπολύσεως μισθωτῶν διατάξεων* ἀκύρος* ὁμοίως ἢ συμφωνία περὶ δοκιμῆς* Π. 5190 σ. 721. Ἀκυρότης ἀπολύσεως ἀναπήρου κατὰ ν. δ. 424[1941, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ν. δ. 1040 καὶ 1336[1942, Π. 1892 σ 305, Πρβλ. Εἰσαγ. σ 305, Παράβασις ν. δ. 424* ποινικὸν ἀδίκημα* προσωπικὴ κράτησις* προσωρινῇ ἐκτέλεσις, Π. 855 σ 336. Ἀπόλυσις κατὰ παράβασιν ν. δ. 424* ποινικὸν ἀδίκημα* συστατικὰ στοιχεῖα ἀπόλυσιν παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρ. 9 § 1* ἀνευ ἀδείας Ὑπουργοῦ* ἀκυρότης καὶ ποινικὴ κύρωσις* ἀδιάφορον ἂν εἶχε ἢ μὴ καθιερωθῇ ἐκ περὶτροπῆς ἐργασία. Α. Π. 446 ποιν. σ 686.

Ἐφεδροὶ καὶ ἐφεδροὶ παλαιοὶ πολεμισταί: Ἀπόλυσις μετὰ τὸ ν. δ. 424[1941, βλ. λ. Νεοπολεμισταί, Παλαιοὶ πολεμισταί, Στρατεύσεις.

Ἀνήθικον: Βλ. λ. Ἀκυρότης.

Ἀνήλικα: Ἀπαγόρευσις ἐργασίας ἀνηλίκων* ἀκυρότης τῆς παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν συμβάσεως

εργασίας· δυνατή ἀπόλυσις ἄνευ περιορισμῶν ν. δ. 424, Πρδρ. 128 σ 437.

Ἀνταγωγή: Ἀξίωσις μισθῶν· ἀνταγωγή ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 2112 λόγω ἀτάκτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ. Π. 3577 σ 531. Ἀνταγωγή περὶ ἐπιστροφῆς ποσῶν πέραν τῶν 50.000 ἐπιδικασθέντος προσωπινῶς καθ' ὑπέρβασιν δικαιοδοσίας νόμιμος, Π. 5122 σ 626.

Ἀνταγωνισμός: Ἡ ρήτρα περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ ἀνταγωνισμοῦ εἰς τὴν σύμβασιν μισθώσεως εργασίας· Μελ. σ 645.

Ἀντίγραφον: Βλ. λ. *Ἐγγραφα*.

Ἀντικαταστάσις: Βλ. λ. *Ἀνεργία, Στράτευσις*.

Ἀντικρυστάκι: Βλ. λ. *Ταμεία*.

Ἀντιπρόσωποι: Βλ. καὶ λ. *Σωματεῖα*. Ἀδικοαλόγητος ἀπόλυσις ἀντιπροσώπων ἐργαζομένων καὶ συνέπειαι· παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀρθρ. 9 ἄ. ν. 694/1937. Νομ. Ζητ. σ 234. Ἐννοια συμβάσεως εργασίας καὶ συμβάσεως παραγγελίας (πλασιέ)· κοιτῆριον διακρίσεως, Πρδρ. 5394 σ 374, Πρδρ. 117 σ 374. Διάκρισις συμβάσεως εργασίας, συμβάσεως μερικῆς ἀντιπροσωπείας καὶ ἐντολῆς, Πρδρ. 2170 σ 589.

Ἀνώνυμον συναλλάγμα: Διάκρισις μισθώσεως ὑπηρεσιῶν καὶ ἀνώνυμον συναλλάγματος· ἀπαίτησις ἐξ ἄνων. συναλλάγματος· 30ετῆς παραγραφή· Ε. Α. 221 σ 12. Ν. δ. 424· ἐφαρμογή καὶ ἐπὶ ἀνώνυμον συναλλάγματος, Π. 2521 σ 529.

Ἀνώνυμος ἐταιρία: Ἐμπορικὴ ἰδιότης ἐκ τοῦ νόμου. Π. 3577 σ 531. Α. 2130/1942· παρατάσεις προστασίας ὑπαλλήλων Ἐφεδρῶν Παλ. Πολεμιστῶν μέχρις ὑπογραφῆς εἰρήνης, Εἰσαγ. σ 271. Συλλογικὴ σύμβασις 16/9/1937 ἀνώνυμων ἐταιριῶν κλπ., βλ. λ. *Συλλογικαὶ συμβάσεις*. Ἐφαρμογὴ τῆς δυνάμει τῆς ἀπὸ 1/8/1943 συλλογ. συμβάσεως οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως καὶ ἐπὶ ἐμπίσθων νομικῶν συμβούλων καὶ δικηγόρων Ἀνων. ἐταιριῶν καὶ βιομηχανῶν, Ὑπ. Ἐργ. σ 670.

Ἀνωτέρω βίαι: Βλ. λ. *Βία, Ἀνεργία, Ἀσθένεια, Ἐπίταξις, Στράτευσις*.

Ἀπκράδεκτον: Βλ. λ. *Ἐνστασις*.

Ἀποβολὴ μισθοῦ: Βλ. λ. *Προσωρινὰ μέτρα*.

Ἀπόδειξις (πολ. δικ.): Βλ. καὶ λ. *Ἐγγραφα, Μάρτυρες, Ὁμολογία, Ὁρκος, Πραγματογνωμοσύνη, Τεκμήρια*. Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις αὐξήσεως ἀποδοχῶν· λήψις ὑπ' ὅψει οἰκοθεν· ἀπόδειξις, Π. 261 σ 107. Ἀπόδειξις ὑπάρξεως προϋποθέσεων ἀρθρ. 10 ν. δ. 424· τίνα βαρύνει· βλ. λ. *Ἀνεργία*. Ἰσχυρισμός περὶ ἀναβολῆς δίκης μέχρις ἐκδόσεως ἀποφάσεως Συμβ. Ἐπικρατείας ἐπὶ αἰτήσεως ἀκυρώσεως καθ' ὑπ. ἀποφάσεως ἐπιβαλομένης ἐκ περικοπῆς ἐργασίαν· ὑποχρεωτικὴ προαπόδειξις, Π. 3803 σ 244. Κανονιστικοὶ ὅροι συλλογ. συμβάσεων· χρόνος προτάσεως· ἀπόδειξις· Ε. Α. 487 σ 342. Ἀδικοαλόγητος ὁμολογία· βάρος ἀποδείξεως· Π. 2087 σ 375. Ἀπόδειξις ἰδιότητος παλ. πολεμιστοῦ, Νομ. Ζητ. σ 455. Ἀπόδειξις ὑπάρξεως συλλογικῆς συμβάσεως Ε. Α. 487 σ 658.

Ἀποδοχὴ: Βλ. καὶ λ. *Ἀνεργία, Ἀσθένεια, Αὐξήσεις, Δῆμοι, Ἐργασίας συμβάσεις, Ἐργατικαὶ διαφοραί, Ἐταιρίαι, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, Θυρωροί, Νεοπολεμισταί, Παλαιοὶ πολεμισταί, Προσωρινὴ ἐπιδίκασις, Συλλογικαὶ συμβάσεις, Συσσίτιον*. Ἐννοια τακτικῶν ἀποδοχῶν, Π. 39 σ 176, Νομ. Ζητ. σ 288. Νομικὴ φύσις τῶν κατὰ τὸ ἀρθρ. 9 § 2 ἄ. ν. 694/1937 ὀφειλομένων καταβολῶν εἰς ἀδικοαλογήτως ἀπολυμένους ἐκ-

προσώπων ἐργαζομένων, Νομ. Ζητ. σ 234, Π. 6846 σ 275. Χρόνος καταβολῆς μισθοῦ καὶ ἀντίθετος συμφωνία, συνήθεια ἢ ἔθιμον· Εἰρ. 991 σ 474. Παραίτησις ἀπὸ ἀποδοχῶν προσθέτου ἀστυφύλακος διοριζομένου κατ' ἀρθρ. 39 ν. 4971, Ἀλγρ. σ 608. Τόκος ἐπὶ μισθῶν· ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, Πρδρ. 546 σ 47. Ἀόριστοι ἄδεια ἐργαζομένων καὶ δικαίωμα μισθοῦ, Νομ. Ζητ. σ 3. Βλ. καὶ λ. *Ἀδεια ἐργαζομένων*. Ἐκ περικοπῆς ἐργασία καὶ ἀποδοχαὶ μισθωτῶν· σχέσις ν. δ. 310/1941 καὶ 424/1941, Μελ. σ 389, Βλ. καὶ λ. *Ἀνεργία, Αὐξήσεις*. Δικαίωμα ἀποδοχῶν μετὰ θάνατον ἐργοδότου· τύχη συμβάσεως ἐργασίας (φαρμακοποιῶν), Εἰσαγ. σ 561, Πρδρ. 7567 σ 562. Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως συμβάσεως ἐργασίας· συνέπειαι ὡς πρὸς ἀποδοχάς, Νομ. Ζητ. σ 99, Πρδρ. 7 σ 108.

Πρόσθετοι παροχαὶ: *παροχαὶ ἐξ εὐμενείας*· *περικοπὴ*· 13ος *μισθός*· Πρόσθετοι ἀποδοχαί· ὅροι χαρακτηρισμοῦ ὡς τακτικῶν ἀποδοχῶν, Πρδρ. 623 σ 82, Π. 39 σ. 176, Ε. Α. 1536 σ 692. Πρόσθετοι παροχαὶ εἰς χρεῖμα ἢ εἰς εἶδος· παροχαὶ ἐπὶ πληρωμῇ μέρους τῆς ἀξίας· ἀποβλητοὶ ἐπὶ υποχρεωτικῶν αὐτῶν, Π. 250 σ 403. Παροχὴ τροφῆς ὡς ἀντάλλαγμα ὑπηρεσιῶν· τακτικὴ ἀποδοχὴ, Πρδρ. 623 σ 82, Πρδρ. 7 σ 108. Παροχαὶ ἀντεργάτου εἰς εἶδος καὶ ἀδυναμία ἐργοδότου, Πρδρ. 637 σ 110. Ἀποζημιώσις στρατευθέντος κατ' ἀρθρ. 4 ν. 3514· ἀποτίμησις παροχῶν εἰς εἶδος· Πρδρ. 607 σ 114. Ἀποδοχαὶ καὶ συσσίτιον μισθωτῶν· περικτώσεις μὴ χρησιμοποιήσεως ὑπηρεσιῶν, Νομ. Ζητ. σ 224. Συσσίτιον παρεχόμενον ὑπὸ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ οὐχὶ ὑπὸ ἐργοδότου ὡς ἀντιμισθία· μὴ νόμιμος αἰτήσις ἐπιδιδικάσεως εἰς ἀπολυθέντα κατὰ παράβασιν ἀρθρ. 10 ν. δ. 424, Π. 679 σ 207. Ὑποχρεωτικὴ παροχὴ συσσίτιον καὶ ἐπιδόματος περιλαμβάνεται εἰς τὴν ἔννοian τῶν ἀποδοχῶν, Νομ. Ζητ. σ 128, Εἰρ. 66 σ 146, Εἰσαγ. σ 399. Εἰδικότερον βλ. λ. *Συσσίτιον*. Παροχαὶ ἐργοδοτῶν πρὸς μισθωτοὺς ὑπὸ τύπον δανείων, Μελ. σ 294. Παροχαὶ ἐξ εὐμενείας· ὅροι ὑπ' οὓς ἡ διακοπὴ εἶναι παράνομος, Π. 1903 σ 303. Περικοπαὶ οἰκιοθελῶς χορηγηθέντος πολεμικοῦ ἐπιδόματος, Μελ. σ 516, Πρβλ. Νομ. Ζητ. σ 552. Διαθεσιμότης μισθωτῶν· νόμιμοι ἀποδοχαὶ καὶ ὑποχρεωτικότης ἐκουσίων ἐκτάκτων παροχῶν ἐργοδότου, Νομ. Ζητ. σ 552. Κῦρος τῆς διὰ συμφωνίας ἀναγνωρίσεως δικαιώματος εἰς ἐργοδοτὴν πρὸς μεταβολὴν ἐπὶ τὰ χεῖρω τῶν ὁρῶν ἐργασίας, Μελ. σ 516, Μελ. σ 740. Συλλογικαὶ συμβάσεις περὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως, βλ. λ. *Συλλογικαὶ συμβάσεις*. Πρόσθετος παροχὴ 13ου μισθοῦ εἰς μισθωτοὺς· ἔννοια καὶ ἐκτασις δικαιώματος· ὑποχρεώσεις παροχῆς καὶ εἰς τοὺς ἐπ' ἀδείᾳ διατελούντας, Εἰρ. 168 σ 180. Ἀξίωσις 13ου μισθοῦ· τότε εἶναι ὑποχρεωτικὴ· Π. 214 σ 212, Π. 1807 σ 311, Εἰσαγ. σ 310.

Ἐπιδόματα: Ἐφεδρικὸν ἐπίδομα βλ. λ. *Στράτευσις*. Πολεμικὸν ἐπίδομα ἐργατῶν θαλάσσης, βλ. λ. *Ναυτικοί*. Οἰκογενειακά ἐπίδοματα βλ. λ. *Συλλογικαὶ συμβάσεις*. Ἐπιδόματα ἀσθενείας κλπ. βλ. λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις*. Ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς βλ. λ. *Συσσίτιον*.

Αὐξήσεις ἀποδοχῶν: Βλ. λ. *Αὐξήσεις*.

Κατάσχισις· παραγραφή· περιοδικαὶ παροχαὶ· φορολογία. Ἀπαγορευσις κατασχέσεως, ἐκχωρήσεως καὶ συμψηφισμοῦ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων· ἐξαιρέσεις· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 2112, Εἰσαγ. σ 343, Π. 201 σ 343. Χαρακτήρ ἀξιώσεως ἐργαζομένων ἐκ τοῦ ν.

δ. 424' ἀπαίτησις μισθοῦ ἀνεπίτροπτον κατασχέσεως ἢ συμψηφισμοῦ κατὰ ν. 4694' ἐξαίρεσις ἐκχωρήσεως ἐπὶ δανεισμοῦ κατὰ ν. 1171[1942, Πρδρ. 546 σ 47. Ἀκατάσχετον κατὰ ἀνεκχώρητον ἀποζημιώσεων ἐκ τοῦ ν. 765[1943' ἀφορᾷ καὶ ἀποζημιώσεις ἐκ τοῦ ν. 2112, Ἀρθρ. σ 676. Παραγραφή ἀξιώσεως ἐπὶ μισθοδοσιῶν, συντάξεων, περιοδικῶν παροχῶν, βλ. λ. *Παραγραφή*. Περιοδικαὶ παροχαὶ ἔννοια' φύσις μισθοῦ ὡς περιοδικῆς παροχῆς, βλ. λ. *Περιοδικαὶ παροχαὶ*. Φορολογία καθαρᾶς προσόδου ἐξ ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν ν. 171[1943, Ἐγκ. σ 407.

Αποζημίωσις: Βλ. καὶ λ. *Ἀκουίλιος*, *Ἀνεργία*, *Αὐξήσεις*, *Ἐργατικά ἀτυχήματα*, *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*, *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις*, *Ναυτικοί*, *Στράτευσις*, *Συλλογικαὶ συμβάσεις*.

Ἡ πολλαπλὴ ἐκ συμβάσεως ἀποζημίωσις εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, Μελ. σ 36. Ἀξιώσις μισθοδοσίας ἐν παρανόμῳ ἀπολύσει παλαιῦ πολεμιστοῦ ἀποζημιώσεις καὶ οὐκ διαφέρουν οὐκ ἀφαίρεσις ἀλλαχού κερδηθέντων Π. 7496 σ 112, Ε.Α 482 σ 179, Νομ. Ζητ. σ 42, Νομ. Ζητ. σ 544, Contra: Α. Π. 113 σ 534. Ἀξιώσις μισθοῦ ἐκ μὴ ἀποδοχῆς προσφερομένων ὑπηρεσιῶν ἀφαίρεσις ἀλλαχού κερδηθέντων, Π. 261 σ 107, Π. 7496 σ 112. Ἀξιώσις μισθοῦ λόγω ἀπολύσεως κατὰ παράβασιν ν. δ. 424[1941' ἀφαίρεσις ἀλλαχού κερδηθέντων, Π. 679 σ 207, Π. 4349 σ 500, Π. 3975 σ 619, Π. 5458 σ 687, Εἰρ. 1727 σ 691, Π. 5190 σ 721. Ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ συμψηφισμὸς κέδου, Νομ. Ζητ. σ 544. Ἀποζημίωσις ἐκ βλάβης' προϋποθέσεις ὑπολογισμοῦ ὠφελείας εἰς ζημίαν ὠφέλεια ἐξ ἀναπτύξεως ἰδίας δραστηριότητος ἀσχέτως πρὸς τὸ ζημιωγόνον γεγονός, Α.Π. 105 σ 565. Ὑποχρέωσις εἰς ἀνὸρθωσιν ζημίας ἐκ πάσης ἀδίκου πράξεως ἐργατικὸν ἀτύχημα ἐκ δόλου ἐργοδότη ἢ παραβάσεως μέτρων ἀσφαλείας ἐπιλογὴ τῆς ἐκ τοῦ ν. 551 ἢ τοῦ κοινοῦ δικαίου ἀγωγῆς ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως βάσει κατοστάτων ὁρίων συλλογικῆς συμβάσεως, Ε.Α 487 σ 658.

Αποθηκῆ: Βλ. λ. *Αποθηκάριοι*, *Γενικά* *Ἀποθήκῃ*.

Αποθηκάριος: Ὑπηρεσία ἀποθηκαρίου ὑπαλλήλικῃ, Π. 5126 σ 694.

Ἀπόλυσις: Βλ. λ. *Ἀνεργία*, *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*, *Νεοπολεμισταί*, *Παλαιοὶ πολεμισταί*, *Στράτευσις*.

Ἀπόφκασις (διοικ.). Βλ. καὶ λ. *Αἵτησις ἀκυρώσεως*, *Αὐξήσεις*, *Ἀνεργία*, *Διοικητικὰ πράξεις*, *Παλαιοὶ πολεμισταί*. Ὑπουργικὰ ἀποφάσεις αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἰσχύς νόμου λήψης ὑπ' ὄψει αὐτεπαγγέλτως ἀπόδειξις, Π. 261 σ 107.

Ἀπόφκασις (πολ. δικ.). Βλ. καὶ λ. *Δεδικασμένον*. Ἡ ἐκφραστικὴ ἀπλότης τῶν νόμων καὶ διζ. ἀποφάσεων, Σημ. σ 35.

Ἀριος Πάγος: Βλ. λ. *Ἀναίρεσις (πολ. δικ.)*.

Ἀρμοδιότης (διοικ.). Βλ. καὶ λ. *Διοικητικὰ πράξεις*, *Ὑπουργός*. Δικαιοδοσία ἐπιτροπῆς ἄρθ. 9 ν. δ. 424, βλ. λ. *Ἀνεργία*. Ἀναρμοδιότης Νομάρχου πρὸς τοποθετήσιν ἀναπήρων κατὰ ν. δ. 1799[1942, Νομ. Ζητ. σ 556. Πρωτοδ. Ἐπιτρ. Παλαιῶν πολεμιστῶν βλ. λ. *Παλαιοὶ Πολεμισταί*. Ἐπιτροπὰ διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἔκτασις δικαιοδοσίας, Σ. Ε. 370 σ 759.

Ἀρμοδιότης ((πολ. δικ.). Βλ. καὶ λ. *Εἰρηνοδίκης*, *Ἐργατικὰ διαφορὰ*, *Προσωρινὰ μέτρα*, *Προσωρινὴ ἐπιδίκασις*. Ἀπόλυσις ὑπαλλήλου

βάσει Κανονισμοῦ δι' ἀποφάσεως πειθαρχικοῦ συμβουλίου ἔκτασις δικαιοδοσίας τακτικῶν δικαστηρίων, Εἰσαγ. σ 142, Πρδρ. 1511 σ 142, Πρβλ. Παρ. σ 143. Ἀξιώσις μισθῶν ἢ ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 4004 κατὰ δημοσίου λόγῳ ἀπωλείας ἐκ ναυαγίου ἐπιτάκτου πλοίου ἄρμοδιότης τακτικῶν δικαστηρίων, Π. 835 σ 181. Ἐκτασις δικαιοδοσίας τακτικῶν δικαστηρίων ἐπὶ ἀπολύσεως ἐφ' ἑδρῶν παλ. πολεμιστῶν, Εἰσαγ. σ 272, Ε. Α. 187 σ 273. Ἀτυχήματα ἐργατῶν θαλάσσης ἐκ πολεμικῆς ἐνεργείας δικαιοδοσία ἀσφαλιστικοῦ οργανισμοῦ καὶ τακτικῶν δικαστηρίων, Εἰρ. 40 σ 472. Ἀπόφκασις πειθαρχικοῦ συμβουλίου ἐταιρίας Μεταφορῶν ἀνεξέλεγκτον ὑπὸ δικαστηρίων τῆς οὐσιαστικῆς κρίσεως ἔλεγχος νομιμότητος, Π. 5145 σ 757.

Ἀρτοποιεῖν: Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Ἀρτοποιεῖν διοικ. ἄδεια τὶς θεωρεῖται κύριος τῆς ἐπιχειρήσεως παροχαὶ ἄρτεργάτων εἰς εἶδος καὶ ἄδυνα μία ἐργοδότην, Πρδρ. 637 σ 110. Διαφορὰ ἄρτεργατῶν περὶ ἡμερομισθίων ἄρμοδιότης Εἰρηνοδίκου κατὰ διαδιστασίαν ν. Γ.Θ.Ο.Α ἀσχέτως ποσῶν, Πρδρ. 436 σ 119.

Ἀρχὴ κητοχῆς: Βλ. λ. *Στρατιωτικὴ κατοχὴ*.

Ἀρχιεπισκοπὴ: Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ἀσθένεια: Βλ. καὶ λ. *Ἐργατικά ἀτυχήματα*, *Κοινωνικὰ ἀσφαλίσεις*. Ἀσθένεια ὑπαλλήλου. οὐ δικαίωμα μισθοῦ, Εἰσαγ. σ 6, Π. 5496 σ 6. Βραχείας διαρκείας ἀσθένεια δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἀνυπαρξία δικαιώματος μισθοῦ χρόνον ἀσθενείας, Πρδρ. 546 σ 47. Ἀσθένεια μισθωτοῦ ἔννοια ἄρθρ. 5 ν. 2112, Π. 4349 σ 500, Νομ. Ζητ. σ 164. Ἀπόλυσις τοῦ ἀσθενήσαντος μισθωτοῦ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν. δ. 424[1941, Νομ. Ζητ. σ 164. Βραχείας διαρκείας ἀσθένεια οὐ λόγος λύσεως συμβάσεως ἐργασίας δὲν βραχείας ἀσθενείας κατὰ ν. 4558 ἀπουσία πέραν τῶν νομίμων δυνάτῃ ἀπόλυσις μόνον ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 10 ν. δ. 424, Π. 2962 σ 433, Πρδρ. 5382 σ 436, Π. 4349 σ 500, Πρδρ. 8562 σ 587. Ἀσθένεια μισθωτοῦ δικαίωμα συστάσιν, Εἰσαγ. σ 145, Εἰρ. 66 σ 146, Νομ. Ζητ. σ 169. Ἡ παραγραφή τῆς ἀσφαλιστικῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ παροχαὶ ἀσθενείας, Μελ. σ 430.

Ἀστυφύλαξ: Πρόσθετος ἀστυφύλαξ διοριζόμενος κατ' ἄρθρ. 39 ν. 4971 φύσις τῆς σχέσεως παραιτήσις ἀπὸ ἀποδοχῶν ἀκυρότης, Ἀλφρ. σ 608.

Ἀσφάλεξ ἐργαζομένων βλ. καὶ λ. *Κοινωνικὰ ἀσφαλίσεις*. Ἀσφάλεια εἰς ἐξουρηγικὰ ἐργαστῆσια β. δ. 10[10]1934' προφυλακτικὰς ροκανιστικῶν μηχανῶν ἀπαγόρευσις ἐργασίας ἀνηλίκων παράβασις ἀποζημιώσεις ἐκ τοῦ ν. 551 ἢ τοῦ κοινοῦ δικαίου, Ε. Α. 487 σ 658.

Ἀσφάλις: βλ. λ. *Ταμεῖα*, *Κοινωνικὰ Ἀσφαλίσεις*.

Ἀτυχήματα: βλ. λ. *Ἐργατικά ἀτυχήματα*, *Κοινωνικὰ ἀσφαλίσεις*, *Μεταλλεῖα*, *Ναυτικοί*.

Αὐξήσεις: Ἐννοια μισθωτῶν ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα αὐξήσεως ἀποδοχῶν κατὰ ν. δ. 310[1941' περιπτώσεις συνάψεως συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπὸ δημοσίου ὑπαλλήλου, Γν. Σ. σ 426. Ν.δ. 310[1941' ἔννοια μισθωτοῦ διάκρισις εἰς ὑπαλλήλους, ἐργάτας βάσει ἄρθρ. 10 ν. 1234' στοιχεῖα ὑπαλλήλικῆς ιδιότητος τεχνικὴ ἐξειδίκευσις ἐπιρροὴ τῆς δι' ἡμερομισθίου πληρωμῆς, Π. 3913 σ 369. Ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ μισθωτοῦ βλ. λ. *Ὑπἄλληλοι ἰδιωτικοί*. Ὑπουργικὰ ἀποφάσεις περὶ αὐξήσεων ἐφαρμογὴ καὶ

ἐπὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἀσχολουμένων εἰς ἔργα Δημοσίου δι' αὐτεπιστασίας ἐκτελούμενα ἢ προσλαμβανόμενα ὑπὸ τῶν μετὰ τοῦ Δημοσίου συμβληθέντων ἐργολάβων σχέσις ἐργασίας ιδιωτικοῦ δικαίου, Γν. Σ. σ 4. Προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς αὐξήσεων ν. δ. 310/1941 ἐπὶ ὑπαλλήλων νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου σχέσις ιδιωτικοῦ δικαίου οὐχὶ καὶ ἀσκήσις ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως ὑπὸ τὴν οἰκονομικὴν ἔννοιαν Πρδρ. 628 σ 85. Περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως καὶ περιπτώσεις βλ. λ. **Ἐπιχειρήσεις - Ἐκμετálλεις** Ἐπίδομα ἀκριβείας ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ὑπάλληλοι Ἱδρ. Κοινών. Ἀσφαλίσεων Γν. Σ. 332. Καταβολαὶ ὀφειλόμεναι εἰς ἀδικαιολογητῶς ἀπολύμενον ἐκπρόσωπον ἐργαζομένων εἰς Ταμεῖα κλπ. συμφώνως ἀρθρ. 9 α. ν. 694/1937 ὑπαγωγή εἰς αὐξήσεις ν. δ. 310/1941. Νομ. Ζητ. σ 234, Π. 6846 σ 275. Δικηγόροι καὶ νομικοὶ σύμβουλοι ὑπαγωγή εἰς αὐξήσεις, Εἰσαγ. σ 243. Δικηγορικὰ γραφεῖα καὶ συμβολαιογραφεῖα ὑπαγωγή εἰς αὐξήσεις, Ἐπ. Γνμδ. σ 264. Ὑπολογισμός αὐξήσεως εἰς ἐπίδομα μισθοῦ κατὰ τὸ ν. δ. 1799/1942 (ἀναπῆρων κλπ.) Γν. Σ. σ 388. Ἀλόγουσ παρά τὸ ν. δ. 424/1941 καὶ ν. 244/1936 αἰώσεις μισθῶν μετὰ τῶν νομίμων αὐξήσεων καὶ προσθέτων παροχῶν, Πρδρ. 250 σ 403. Συνυπολογισμός προσανξήσεων λόγῳ ἐτῶν ὑπηρεσίας καὶ οἰκογεν. ἐπιδωμάτων εἰς βασικὸν μισθὸν δι' ὑπολογισμὸν τῶν ἀπὸ 1/7/41 αὐξήσεων ἀποδοχῶν, Γν. Σ. σ 528. Ὑπολογισμός αὐξήσεων ἀποδοχῶν ιδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἀπὸ 1/8/1943, Ἐγκ. σ 584. Ἀόριστος ἄδεια καὶ συμφωνία μισθοῦ ὑποχρέωσις παροχῆς καὶ αὐξήσεων, Νομ. Ζητ. σ 3. Ὑλ. ἀπόφ. 25606/1942, κατώτατα ὄρια ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν καὶ αὐξήσεις ἀπὸ 1/7/1942 διάταξις περὶ προαιρετικῶν αὐξήσεων ἐν μὴ χρήσει ὑπηρεσιῶν ἀφορρὰ τὰς αὐξήσεις καὶ οὐχὶ τὰ κατώτατα ὄρια, Γν. Σ. σ 4. Ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας καὶ ἀποδοχαὶ μισθωτῶν σχέσις ν. δ. 310/1941 καὶ 424/1941. Μελ. σ 389. Σχέσις ν. δ. 310/1941 καὶ ν. δ. 424/1941. Ὑποχρεωτικὰ ἡμερομίσθια εἰς ἐπιχειρήσιν ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας θεωροῦνται κατ' ἀρθρ. 7 ν. δ. 424/1941 νόμῳ πραγματοποιούμενα συνέπεια ἢ πληρωμὴ ὅλων τῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων αὐξήσεων ἀκριβοῦς ἀντιθέτου διατάξεως ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, Πρδρ. 5666 σ 399, Νομ. Ζητ. σ 389, Πρδρ. 9219 σ 593, Πρδρ. 7912 σ 593, Πρδρ. 9058 σ 594, Πρδρ. 9845 σ 594, Contra: Π. πψ. 4585 σ 656. Ὑποχρέωσις ἐργοδοτῶν πρὸς πληρωμὴν αὐξήσεων μὴ κατ' ἐκτελεστικὰς διατάξεις ν. δ. 310/1941 καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν αὐτῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424/1941 ἐννοία ἀπασχολήσεως μισθωτῶν πρὸς παροχὴν συσσίτιον, Πρδρ. 7383 σ 400. Διὰ τὰς περὶ ἀνεφαρμόστου αὐξήσεων ἀποδοχῶν ἐν περιπτώσει μὴ χρήσεως ὑπηρεσιῶν ἀνεπιτιμότητος ἐργοδοτοῦ ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἐφένδρων παλαιῶν πολεμιστῶν μεταβολὴ ὅρων ἐργασίας, Π. 1903 σ 303, Εἰσαγ. σ 303. Ἐκτασις δικαιοδοσίας ἐκ ν. δ. 310/1941 τοῦ Ὑλ. Ἐργασίας πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν μισθωτῶν δικαίωμα νὰ διακρίνη μισθωτοὺς, τῶν ὁποίων δὲν γίνεται χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδοτοῦ καὶ χορήγησις μειωμένων ἀποδοχῶν μὴ μεταβολὴ ἐξουσιοδοτήσεως διὰ τοῦ ν. δ. 424/1941 ἐννοία τοῦ κατ' ἀρθρ. 7 ν. δ. 424 ἐλαχίστου ὁρίου ἀποδοχῶν ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, Π. πψ. 4585 σ 656. Ἐκτα-

σις ἐξουσίας Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν κατὰ ν. δ. 310/1941 δικαίωμα μεταβολῆς τῆς βάσεως τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως καθορισμὸς βασικοῦ μισθοῦ ἀντὶ ποσοστῶν μὴ ἔρυντα κατὰ τὴν ἐκδοσιν τῶν διοικητικῶν πράξεων τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν ἐργοδοτῶν, Σ.Ε. 322 σ 654. Καθορισμὸς ἀπὸ 1/8/1943 κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, Ἐγκ. σ 638. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν διδακτικοῦ προσωπικοῦ Ὁδαιών δικαιοδοσία Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ ν. δ. 310/1941 καὶ μετὰ τὸ ἀρθ. 15 ν. δ. 1445/1942, Σ.Ε. 322 σ 654. Ἀμοιβὴ διὰ παγίον μισθοῦ καὶ ποσοστῶν ἐπιβολὴ αὐξήσεων ἐπὶ παγίου μισθοῦ καὶ ὄχι τῶν ποσοστῶν ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν εἰσπράξεων ἢ τῆς ἀξίας ἀδιάφορος ἢ αὐξομειώσεις τῶν ποσοστῶν ἐκ τῆς μεταβολῆς τοῦ τιμαριθμοῦ τῆς ζωῆς, Πρδρ. 10355 σ 693. Μισθολογικὰ ζητήματα ἀνακεφαλαιώσεις καὶ ὑπολογισμοὶ αὐξήσεων ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων, Νομ. Ζητ. 576. Ἐπίδομα ἀκριβείας βίου ἀπὸ 1/7/1941 καὶ ἐφεξῆς, Ἐγκ. σ 251. Ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς ἐξαιρέσεις ἀπὸ φορολογίας μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν, Ἐγκ. σ 407. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐκ κακοβουλίας ἵνα στερηθῇ ὁ ἐργαζόμενος τῶν ἐκ τοῦ ν. δ. 310/1941 αὐξήσεων ἀποδοχῶν δικαίωμα διπλασίας ἀποζημιώσεως ν. 2112, Π. 5874 σ 7. Παράβας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως αὐξήσεως ἀποδοχῶν συνέπεια καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας διπλασία ἀποζημιώσις, Εἰσαγ. σ 211. Παράβας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προϋποθέσεις πολλαπλῆς ἀποζημιώσεως λύσις τῆς συμβάσεως παραμονὴ ἐπὶ εὐλογον χρόνον. Π. 2828 σ 470. Καταδικαστικὴ ἀπόφασις ἐπὶ παραβάσει ν.δ. 310 περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν δέδικασμένον ἐν τῇ πολιτικῇ δίκῃ, Π. 2828 σ 470. Ἀπαγόρευσις κατασχέσεως, ἐκχωρήσεως καὶ συμψηφισμοῦ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀποζημιώσεως ἐκ παραβάσεως ν. 310/1941, Εἰσαγ. σ 343, Π. 201 σ 343. Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἰσχύς νόμου λήψις ὑπ' ὅψει αὐτεπαγγέλτως ἀπόδειξις, Π. 261 σ 107, Εἰσαγ. σ 244. Παραίτησις ἀπὸ δικαιωμάτων ἐξ ὑπουργ. ἀποφάσεως περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἀξυρῶς, Π. 214 σ 212. Εὐρετήριον ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν σ. 30.

Αὐτεπαγγέλτον : Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις αὐξήσεως ἀποδοχῶν λήψις ὑπ' ὅψει αὐτεπαγγέλτως, Π. 261 σ 107. Κανονιστικοὶ ὅροι συλλογ. συμβάσεων ἐφαρμογὴ ἐξ ἐπαγγέλματος χρόνος προτάσεως ἀπόδειξις, Ε.Α 487 σ 342.

Αὐτοκίνητα : Ὁδηγὸς αὐτοκινήτων ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος οἰκιακὸν προσωπικόν ἀνεφάρμοστον ν. 3514, Π. 494 σ 51, Π. 201 σ 343.

Ἀφίσεις ἀλλοχού κερδηθέντων : Βλ. λ. Ἀποζημιώσεις.

Β

Βίξ : Βλ. καὶ λ. Ἀνεργία, Ἀσθένεια : Ἀδυναμία παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἐξ ἀνωτέρας βίας οὐ δικαίωμα ἀποδοχῶν, Π. 5496 σ 6. Μὴ προσφορὰ ὑπηρεσίας ἐξ ἀνωτέρας βίας οὐ δικαίωμα συσσίτιον, Νομ.Ζητ. σ 169. Μὴ παροχὴ ὑπηρεσιῶν ἐξ ἀνωτέρας βίας συνέπεια ἐπὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, Πρδρ. 8562 σ 587. Ἐπίταξις ἐπιχειρήσεως ἀνωτέρα βία τύχη συμβάσεως ἐργασίας ν.δ. 424/1941, Πρδρ. 936 σ 52, Νομ. Ζητ. σ. 160, Πρδρ. 2723 σ 175, Νομ. Ζητ. σ 333, Π. 855 σ 336, Πρδρ. 527 — 528 σ 336, Πρδρ. 590 σ 337,

ΕΙρ. 44 σ 337, Μελ. 335, Πρδρ. 95 σ 372, Γν. Ν. σ 420, Νομ. Ζητ. σ 490, Π. 5458 σ 687, βλ. και λ. *Ἐπίταξις*, *Ἀνεργία*. Μίσθωσις ὑπηρεσιῶν ἐπιγενομένη ἀδυναμία ἐξ ἀνωτέρας βίας· συνέπειαι κλεισίμον καταστήματος ὑπ' Ἀρχῶν Κατοχῆς ἀνωτέρα βία, Π. 461 σ 107. Ἀνωτέρα βία ἔννοια ἐπίδρασις ἐπὶ συμβάσεων καὶ εἰδικῶς ἐπὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν· ἐπίταξις ἐπιχειρήσεως συνέπειαι ὡς πρὸς μισθωτοὺς, Π. 5458 σ 687. Ἐννοια ἀνωτέρα βίας· ἐπίταξις ἐπιχειρήσεως συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν· ἐπίταξις ἐνός τῶν υποκαταστημάτων· δὲν συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν, Π. 3156 σ 558. Θεραπεία ἐφ' ἑδρου εἰς νοσοκομεῖον συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν, Π. 1892 σ 304. Ψυχολογικὴ στοιχεῖα· ἀόριστος ἰσχυρισμός, Π. 7382 σ 83. Ψυχολογικὴ βία δι' ἀπειλῆς ἀπολύσεως· κῶρος μεταρρυθμιστικῆς τῶν ὁρῶν συμβάσεως, Π. 7365 σ 112.

Βοήθημα· Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα*.

Βοηθός· Σύμβασις ἐργασίας βοηθῶν μισθωτῶν ἐνοχικός δεσμός μετὰ τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως· ὑπαγωγή καὶ τῶν βοηθῶν εἰς προστασίαν· ν. δ. 424, Πρδρ. 8851 σ 621.

Γ

Γάμος· Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις*.

Γενικὰ ἀποθνήκκει· Ἀπόλυσις ὑπαλλήλων Γεν. ἀποθνήκων· ἐφαρμογὴ ν. 2112, Π. 5432 σ 10.

Γλῶσσα· Ἡ ἐκφραστικὴ ἀπλότης τῶν νόμων καὶ δικαστικῶν ἀποφάσεων, Σημ. σ 35. Νομικὴ ἐπιστήμη καὶ δημοτικὴ γλῶσσα, Σημ. σ 323, Ἐπιστ. σ 480.

Γνωστοποιήσις· Βλ. λ. *Νεοπολεμισταί, Παλαιοὶ πολεμισταί, Συλλογικαὶ συμβάσεις*.

Γρῦφαι· Βλ. λ. *Συλλογικαὶ συμβάσεις*.

Γυναικες· Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις*.

Δ

Δάνεικ· Παροχαὶ ἐργοδοτῶν πρὸς μισθωτοὺς ὑπὸ τύπον δανείων, Μελ. σ 294. Παροχαὶ ἐργοδοτῶν πρὸς μισθωτοὺς ἐξ εὐμενείας· ἐπιτρεπτόν περιουσίας, Π. 1903 σ 303, Μελ. σ 516, Νομ. Ζητ. σ 552, Μελ. σ 740.

Δαπάναι· Νοσηλείας, Κηδείας κλπ., βλ. λ. *Ἐργατικά ἀτυχήματα, Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις*.

Δεδικασμένον· Ἀποφάσεις ἐπιτροπῶν παλ. πολεμιστῶν· ἑκτασις δεδικασμένου διὰ δικαστήρια, Π. 784 σ 51, Πρδρ. 494 σ 51, Νομ. Ζητ. σ 455, Νομ. Ζητ. σ 685. Προσωρινὸν δεδικασμένον ἐξ ἀποφάσεως ἐπιδιαιτούσης προσωπικῶς μετὰ ἀπαιτήσεως, Πρδρ. 10306 σ 111, Π. δ. 7703 σ 599, Πρδρ. 8611 σ 599. Ἀποφάσεις δικαιοσύνης ν. 151· δεδικασμένον, Π. 1892 σ 305. Ἀποφάσεις ἐπὶ ἀγωγῆς μετὰ βάσιν ἀκυρότητα ἀπολύσεως ὡς γενομένης κατὰ παράβασιν τῆς κατ' ἀρχὴν διὰ τοῦ ν. δ. 424 ἀπαγορεύσεως ἀπολύσεως· οὐ δεδικασμένον δι' ὑστέραν ἀγωγὴν μετὰ βάσιν παράβασιν τῆς κατὰ ν. δ. 424 σειρᾶς ἀπολύσεως, Π. 2114 σ 369. Δεδικασμένον ἐκ ποινικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ παραβάσει ν.δ. 310 περὶ ἀδείξεως ἀποδοχῶν· ἑκτασις, Π. 2828 σ 470.

Δῆμος· Προσωπικὸν δῆμον καὶ κοινοτήτων καὶ εἰσφορὰ ὑπὲρ Ἐθν. Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν, Γν. Σ. σ 366. Ἡ ἑκτασις ἐφαρμογῆς ἐπὶ τῶν Δήμων τῶν ν. δ. 424 καὶ 2019|1942· δυνατὴ ἀσκησις ὑπὸ τούτων ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως,

Νομ. Ζητ. σ 498, Πρδρ. 1497 σ 595. Ἐπιμέλεια καθαρότητος πόλεως ὑπὸ δήμου δὲν συνιστᾷ ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, Πρδρ. 221 σ 438, Πρδρ. 1295 σ 505. Contra: Εἰρ. 150 σ 505, Νομ. Ζητ. σ 498. Δήμοι· σκοποὶ αὐτῶν· φορεῖς ἐκμεταλλεύσεως· ἐφαρμογὴ ν. δ. 424 καὶ ν. δ. 2019 περὶ συσσιτίων· ὑπηρεσία φύλακος καταφυγίου· ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν, Π. 1222 σ 722. Ὑποχρέωσις παροχῆς συσσιτίου εἰς φύλακα καταφυγίου· Πρδρ. 1497 σ 595. Ἀποδοχαὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων ἀπεχόντων ἀνθαιρέσεως τῆς ὑπηρεσίας· προφυλάκιαι· συνδρομὴ προφυλακίσεως καὶ διαθεσιμότητος· ἡμερήσιον ἐπίδομα τροφῆς τῶν ἐν διαθεσιμότητι· ἑκτακτοὶ οἰκονομικαὶ παροχαί, Νομ. Ζητ. σ 583.

Δημοσίαι τάξεις· Ἐργατικοὶ νόμοι δημοσίας τάξεως, Π. 5836 σ 45, Νομ. Ζητ. σ 202, Π. 1892 σ 305, Εἰρ. 935 σ 375, Πρδρ. 128 σ 437, Ν. 2112· δημοσίας τάξεως, Νομ. Ζητ. σ 68, Πρδρ. 1511 σ 142. Νόμοι προστασίας παλ. πολεμιστῶν· δημοσίας τάξεως, Π. 7496 σ 112. Σύμβασις δημοσίου ὑπαλλήλου περὶ παροχῆς ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν· ἔγκυρος μὴ ἀντικειμένη εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, Πρδρ. 16288 σ 114, Π. 2471 σ 372, Ν. δ. 424|1941· δημοσίας τάξεως, Παρατ. σ 143, Π. 2114 σ 369. Κανόνες συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ὑπουργ. ἀποφάσεων περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν· δημοσίας τάξεως, Π. 214 σ 212, Ε.Α. 487 σ 342. Διατάξεις ἄρθρ. 288 Ἐμπορ. νόμον· δημοσίας τάξεως, Π. 2087 σ 375. Χαρακτὴρ εἰδικῆς διαδικασίας ν. Γ.Θ.Ο.Α· ὑποχρεωτικὴ ὡς δημοσίας τάξεως, Π. 6513 σ 761.

Δημόσιοι ὑπάλληλοι· Βλ. λ. *Ὑπάλληλοι δημόσιοι*.

Δημόσιον· Βλ. λ. *Ἀνεργία, Αὐξήσεις, Ἐπιχειρήσεις*—*Ἐκμετάλλευσιν, Ἐργατικά ἀτυχήματα, Συσσίτιον*.

Δημόσιον δίκαιον· Ἡ ἀπόλυσις ἰδιωτικῶν μισθωτῶν καὶ τὸ δημόσιον δίκαιον· συμβάσεις ἐργασίας πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. δ. 424|1941 καὶ μετ' αὐτήν, Μελ. σ 743.

Δικτὰθμισις· Ὑπαλλήλων ἐταιρίας ὑδάτων· προσ- αὔξεσις μισθοῦ, Α.Π. 8 σ 147.

Δικδικασίαι· Βλ. λ. *Ἐργατικά διαφοραί, Πρόεδρος, Προσωρινὰ μέτρα*.

Διθεσιμότης· Διαθεσιμότης μισθωτῶν· νόμιμοι ἀποδοχαὶ καὶ ὑποχρεωτικότης ἐκουσίτων ἑκτάκτων παροχῶν ἐργοδοτοῦ, Νομ. Ζητ. σ 552. Ἀποδοχαὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων ἀπεχόντων ἀνθαιρέσεως τῆς ὑπηρεσίας· προφυλάκιαι· συνδρομὴ προφυλακίσεως καὶ διαθεσιμότητος· ἡμερήσιον ἐπίδομα τροφῆς τῶν ἐν διαθεσιμότητι· ἑκτακτοὶ οἰκονομικαὶ παροχαί, Νομ. Ζητ. σ 583.

Διζύγιον· Θάνατος ἐν ἐργατικῷ ἀτυχήματι· χρονικὸν σημεῖον ἄρσεως ἐγγάμου συμβιώσεως ἐν διαζυγίῳ, Α.Π. 221 σ 117.

Δικησιαι· Συλλογικαὶ διαφοραὶ ἐργασίας· ἐπιτροπὴ καὶ διαιτησία· χαρακτὴρ· ἑκτασις δικαιοσύνης· ἀνεξέλεγκτον ἐκτιμῆσεως πραγματικῶν περιστάσεων· ῥήτρα ἐν συλλογικῇ συμβάσει περὶ ἀναθέσεως λύσεως διαφορᾶς εἰς Ἐπιτροπὴν· ἔγκυρος καὶ συνταγματικὴ, Σ.Ε. 370 σ 759.

Δικασίαι· Παροχῶν ἐξ εὐμενείας, Π. 1903 σ 303, Μελ. σ 294, Μελ. σ 516, Νομ. Ζητ. σ 552, Μελ. σ 740.

Διάλυσις ἐπιχειρήσεως· Βλ. λ. *Ἀνεργία*.

Δικροφή· Βλ. λ. *Προσωρινὴ ἐπιδίκασις*.

Δικφύρον· Βλ. λ. *Ἀποζημίωσις*.

Δικχειριστής· Βλ. λ. *Πλοῖον*.

Διεθνές Δίκαιον : Βλ. λ. *Στρατιωτική κατοχή*.
Δικαιοδοσία : Βλ. λ. *Αρμοδιότης* (πολ. δικ.).
Εργατικά διαφοραί, Προσωρινή επιδίκασις.

Δίκαιον : Βλ. λ. *Δημόσιον δίκαιον, Εργατικόν δίκαιον.*

Δικαιοστάσιον : Διετής ή πενταετής παραγραφή αξιώσεων ύπηρετών κατά ν. ΓΥΛΓ' αναστολή εκ του δικαιοστασίου, Π. 5126 σ 694, Π. 41 σ 206.

Δικαιώμα : Βλ. και λ. *Παραίτησις*. Κακόβουλος άσκησις δικαιώματος εργοδότου αξίωσις προς έμφανισιν μισθωτών τελούντων υπό εκ περιτροπής εργασία δις της ήμέρας συνέπειαι, Πρδρ. 249 σ 308. Ανάρμοστος συμπεριφορά μισθωτού, με την κακόβουλον πρόθεσιν εξαναγκασμού του εργοδότου εις απόλυσιν του, άποτελεί κατάχρησιν του δικαιώματος του και σιωπηράν παραίτησιν από της εργασίας. Έννοια καταχρησεως δικαιώματος, Π 831 σ 503, Πρβλ. Παρατ. αυτόθι. Κεκτημένον και απαιτητόν δικαίωματος κρίνεται εκ της πρώτης επ' άκρως τηρώ συζητήσεως, Π 3577 σ 531. Η μονομερής μεταβολή των όρων της συμβάσεως εργασίας και η καταχρηστική άσκησις αυτής, Μελ. σ 740. Έκτασις άσκήσεως ίδιου δικαιώματος και άποψις προς κατάχρησιν δικαιώματος, Π 5145 σ 755.

Δικαστικά έξοδα : Αμφιβολία περί ισχύος νομικών διατάξεων συμψηφισμός έξόδων, Είρ. 44 σ 337. Κλοπή πραγμάτων άνευ αγοραίας αξίας δολία ύποβολή μηνύσεως προς απόλυσιν εργάτου άνευ άποζημιώσεως καταψηφισμός έξόδων εις βάρος μηνυτού, Πτ. 1235 σ 377. Ελλογοί άμφιβολίαί ως προς την έκβασιν της δίχης λόγω διχασμού γνωμών νομολογίας συμψηφισμός δικαστικών έξόδων, Πρδρ. 10851 σ 627, Ε.Α 1185 σ 626, Π 4585 σ 656. Απόρριψις άγωγής λόγω αναρμοδιότητος συνεπεία έκδόσεως νέου νόμου συμψηφισμός έξόδων, Π 6513 σ 761.

Δικαστικόν ένσημον : Βλ. λ. *Εργατικά διαφοραί.*

Δίκη : Βλ. και λ. *Εργατικά διαφοραί.* Ισχυρισμός περί άναβολής δίχης μέχρις έκδόσεως αποφάσεως Συμβ. Επικρατείας επί αιτήσεως άκυρώσεως καθ' ύπ. αποφάσεως επιβαλούσης εκ περιτροπής εργασία υπόχρεωτική προαπόδειξις, Π 3803 σ 244.

Δικηγόροι : Δικηγόρος νομικός σύμβουλος δέν είναι υπάλληλος άνεφάρμοστον προστασίας παλ. πολεμιστών, Σ.Ε 535 σ 88, Πρβλ. Εισαγ. σ 87. Δικηγόροι και νομικοί σύμβουλοι επιχειρήσεων δικαίωμα παροχής συσιτίου, Σημ. 131. Ν.δ. 424' ανάγκη επέκτάσεως προστασίας και επί δικηγόρων παρεχόντων επ' άμοιβή εις επιχείρησιν τας νομικάς υπηρεσίας, Σημ. σ 195. Δικηγόροι και νομικοί σύμβουλοι ύπαγωγή εις αύξήσεις άποδοχών, Εισαγ. σ 243. Χαρακτήρ της σχέσεως δικηγόρου έκμισθουόντος επ' άμοιβή τας νομικάς του υπηρεσίας' μίσθωσις ύπηρεσιών μη άποκλειομένη εκ του κώδικος περί δικηγόρων, Π 3803 σ 244, Εισαγ. σ 243. Δικηγορικά γραφεία και συμβολαιογραφεία συνιστούν επιχείρησιν υπόχρεώσις παροχής συσιτίου, Έπ. Γνμδ. 264, Contra Γν. Σ. σ 327. Δικηγορικά γραφεία και συμβολαιογραφεία ύπαγωγή εις αύξήσεις, Έπ. Γνμδ. σ 264. Η ανάγκη νομοθετικού μέτρου περιορίζοντος την απόλυσιν δικηγόρων νομικών συμβούλων επιχειρήσεων κλπ. Σημ. σ 579. Δικηγόρος νομικός σύμβουλος άνων. εταιρίας δέν θεωρείται μισθωτός, αλλά έν σχέσει έντολής διατελών άδιαφορώς τρώπον άμοιβής μη ύπαγωγή εις εκ περιτροπής εργασία, Σ.Ε 371 σ 651. Εφαρμογή

της δυνάμει της από 1/8/43 συλλογ. συμβάσεως οικονομικής ένισχύσεως και επί έμμίσθων νομικών συμβούλων και δικηγόρων Άνων. εταιριών και βιομηχανιών, Έπ. Έργ. σ 670.

Διοικητική πράξις : Ακρόασις ένδιαφερομένων αίτιολογία διοικ. πράξεων, Σ.Ε 608 σ 30. Πράξεις κανονιστικού περιεχομένου (καθορισμός άποδοχών) μη υπόχρεώσις έρεύνης οικονομικής καταστάσεως εργοδοτών' καθορισμός άποδοχών διδακτικού προσωπικού Ωδείων' άρμοδιότης Υπουργού Εργασίας, Σ.Ε 322 σ 654. Βλ. και λ. *Αίτησις άκυρώσεως, Αρμοδιότης (Διοικ.).*

Διορισμός : Βλ. λ. *Νεοπολεμισταί, Παλαιοί πολεμισταί, Υπάλληλοι δημόσιοι.*

Δοκιμή : Η δοκιμαστική ύπηρεσία του μισθωτού αι διατάξεις περί δοκιμής εις το εργατικόν δίκαιον μορφαί δοκιμής ή δοκιμή του ύποψηφίου μισθωτού ή δοκιμή του μισθωτού κατά ν. δ. 424' 1941, Μελ. σ 483. Ν. δ. 424' εφαρμογή εις συμβάσεις επί δοκιμή, Είρ. 1642 σ 622, Π 5190 σ 721.

Δόλος : Βλ. και λ. *Μήνυσις*. Ατύχημα εκ δόλου εργοδότου εύθύνη κατά το άστικόν δίκαιον και μετά τον ν. 6298 περί Κοιν. Ασφαλίσεων, Ε.Α 1408 σ 118. Ισχυρισμός περί μη προσφοράς υπό άπολυθέντος ύπηρεσιών τον άλλαχού εκ κακοβουλίας στοιχεία ένστάσεως άοριστία, Π. 679 σ 207. Άκυρος απόλυσις κατά ν. δ. 424' μη άσκησις δικαιώματος επί έτος δέν σημαίνει παραίτησιν και άποδοχήν της άπολύσεως' άπόρριψις της αξιώσεως εκ της ένστάσεως του δόλου και άπόσβεσις εκ της καλής πίστεως, Π. 4471 σ 504.

Δρομοκχΐτειον : Βλ. λ. *Συλλογικά συμβάσεις.*

Δωρεά : Παραίτησις από κεκτημένου δικαιώματος' άποτελεί δωρεάν' στοιχείον του κύρους συμβολαιογραφικόν έγγραφον' άδυναμία έκτιμήσεως έξωδίκιον όμολογία εκ δηλώσεως ότι δέν έχει αξίωσιν τινα, Π. 214 σ 212. Παροχαί εργοδοτών προς μισθωτούς εξ ευμενείας' έπιτρεπτόν περιοχής, Μελ. 516, Μελ. 294, Π. 1903 σ 303 Νομ. Ζητ. σ 552, Μελ. σ 740.

Ε

Εγγράφα : Άδυναμία έγγραφον άποδείξεως, βλ. λ. *Μάρτυρες*. Παραίτησις από κεκτημένου δικαιώματος' δωρεά' συστατικόν στοιχείον συμβολ. έγγραφον' άδυναμία έκτιμήσεως έξωδίκιον όμολογίας εξ έπιστολής, Π. 214 σ 212. Αντίγραφον μη φέρον βεβαίωσιν ότι το πρωτότυπον είναι γεγραμμένον επί του νομίμου χάρτου στερεείται άποδεικτικής δυνάμεως, Π. 2087 σ 375.

Εγκλημα : Βλ. και λ. *Αίσχροκέρδεια, Κλοπή, Μύνησις*. Απόλυσις κατά παράβασιν ν. δ. 424' 1941' ποινικόν άδίκημα' συστατικά στοιχεία. Α.Π 446 ποιν. σ 686, Π 855 σ 336. Μίσθωσις νυκτοφύλακος άνευ άδείας άστυν. διευθυντού' ποινική δίωξις και ούχι άκυρότης συμβάσεως, Π 250 σ 403.

Εθνική Συνομοσπονδία Εργατών : Βλ. λ. *Συνομοσπονδία.*

Εθνική Τράπεζα : Βλ. λ. *Τράπεζαι.*

Ειρηνοδίκης : Βλ. και λ. *Εργατικά διαφοραί, Προσωρινή επιδίκασις*. Διαφορά μεταξύ τεχνιτών και βιομηχανικής επιχειρήσεως' τίνες υπάγονται εις το Πρωτοδικείον και τίνες εις το Ειρηνοδικείον κατ' άρθρ. 490 § 2 έδ. η' χρητήριον το είδος εργασίας, Είρ. 135 σ 344. Διαφοραί μεταξύ εργατών και βιομηχανικής επιχειρήσεως' άρμοδιότης του Ειρηνοδικείου κατά την τακτικήν

- διαδικασία ἀσχέτως ποσού· ἀρθρ. 490 § 2 ἐδ. η' πολ. δικ., Π 273 σ 278, Πρβλ. Εισαγ. σ 277. Δικαίωμα ἐρεῦνης προδικαστικῶν ἢ παρεμπιπτόντων ζητημάτων, ὅταν δέν εἶναι καθ' ὅλην ἀρμόδιος. Νομ. Ζητ. σ 451.
- Εἰσφορά:** Βλ. λ. *Συνομοσπονδία*.
- Ἐκμετάλλευσις:** Βλ. λ. *Ἐπιχειρήσεις* - *Ἐκμετάλλευσις*.
- Ἐκπαιδευτικοί:** Βλ. λ. *Υπάλληλοι δημόσιοι*.
- Ἐκπρόσωπος:** Βλ. λ. *Ἀντιπρόσωπος*.
- Ἐκτέλεσις** (πολ. δικ.): "Ἐνστασις συμψηφισμοῦ" δεκτὴ καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, Π. 3803 σ 244.
- Εκχώρησις:** Βλ. λ. *Κατάσχεσις*.
- Ἐμπορικὴ πράξις:** Μισθώσεις ὑπηρεσιῶν ναυτικῶν ἐπὶ ἔμπορικῶν πλοίων· ἀμφιμερῶς ἐμπόρικῃ πράξει· ἀπόδειξις καὶ διὰ μαρτύρων, Π 2087 σ 375.
- Ἐμπορικοὶ ἀντιπρόσωποι:** Βλ. λ. *Παραγγελία*.
- Ἐμποροί:** "Ἀνώνυμος ἐταιρία" ἐμπορικὴ ιδιότης ἐκ τοῦ νόμου, Π 3577 σ 531.
- Ἐνδικα μέσα:** Βλ. λ. *Αἰτήσεις ἀκυρώσεως*. "Αναίρεσις (πολ. δικ.), *Εργατικαὶ διαφοραί*, *Εφεσεις* (πολ. δικ.).
- Ἐνίσχυσις οἰκονομική:** "Ἐφαρμογὴ τῆς δυνάμει τῆς ἀπὸ 1/8/43 συλλ. συμβάσεως οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως καὶ ἐπὶ ἐμπίσθων νομικῶν συμβούλων καὶ δικηγόρων ἀνών. ἐταιριῶν καὶ βιομηχανῶν, Ὑπ. Ἐργ. σ 670.
- Ἐνοικιοστάσιον:** "Ἀποβολὴ μισθοῦ ἐξ οἰκῆματος ἐργοδότη· ἀρμοδιότης εἰρηνοδίκου ἢ προέδρου· ἀρθρ. 5 καὶ ἐδ. 18 ν. 900, Νομ. Ζητ. σ 719, Πρβλ. Πρδρ. 9051 σ 657. Μισθοδοσία θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ ὑποχρέωσις ιδιοκτητῶν καὶ ἐνοικιαστῶν· ν. 170/1943 καὶ 283/1943, Νομ. Ζητ. σ 448.
- Ἐνοχὴ:** Βλ. καὶ λ. *Ἀδυναμία παροχῆς, περιοδικαὶ παροχαί*. "Αναγνωριστικὴ ἀγωγή καὶ ἐπὶ ἐνοχικῶν σχέσεων, Εισαγ. σ 691, Ε Α 1536 σ 692.
- Ἐνσημον δικαστικόν:** Βλ. λ. *Εργατικαὶ διαφοραί*.
- Ἐνστάσις:** βλ. καὶ λ. *Συμψηφισμός*. "Αγωγή ἀποζημιώσεως τέκνου λόγῳ θανάτου τοῦ πατρὸς ἐν ἐργατικῷ ἀτυχήματι· ἰσχυρισμός ὅτι ὁ ἐνάγων ἦτο ἐγγαμος· ἀποτελεῖ ἀμφισβήτησιν νόμιμοποιήσεως καὶ οὐχὶ ἔνστασιν, Α.Π. 221 σ 117. "Αγωγή περὶ μισθοῦ λόγῳ παρανόμου ἀπολύσεως παλαιοῦ πολεμιστοῦ· ἔνστασις ἀφαιρέσεως ἀλλοδαποῦ κερδηθέντων· ἀπαράδεκτον προτάσεως μετὰ τὴν α' συζήτησιν· Κάλυψις ἀπαράδεκτον προτάσεως μετὰ τὴν α' συζήτησιν, Α.Π. 113 σ 534.
- Ἐντολὴ:** Βλ. καὶ λ. *Σωματεῖα*. Διάκρισις συμβάσεως ἐργασίας, συμβάσεως μερικῆς ἀντιπροσωπείας καὶ ἐντολῆς, Πρδρ. 2170 σ 589. Νομικὴ σχέσις δικηγόρου νομικοῦ συμβούλου ἀν. ἐταιρίας· ἐντολή, Π.Ε 371 σ 651.
- Ἐξίρεσις:** Βλ. λ. *Μάρτυρες*.
- Ἐπιδόμητις:** Βλ. καὶ λ. *Δῆμοι, Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Ναυτικοί, Στράτευσις, Συλλογικαὶ συμβάσεις, Συσσίτιον*. Περιεκτικὴ οἰκιοθελῶς χρηρηθέντος πολεμικοῦ ἐπιδόματος, Μελ. σ 516, Πρβλ. Π. 1903 σ 303, Νομ. Ζητ. σ 552, Μελ. σ 294.
- Ἐπιμελητήρια:** "Ἀπόλυσις ὑπαλ. διεθνούς Ἐπιμελητηρίου συνεπείᾳ καταργήσεως τούτου· ἀνεφάρμοστον ν. 2112· δικαίωμα τῶν ἐκ τοῦ καταργητικοῦ διατάγματος ἀποδοχῶν, Π. 5521 σ 14.
- Ἐπιστάτης:** "Ἐπιστάτης ἐργοστασίου ἀσκεῖ ἀπλὴν ἐποπτεῖαν ἐργατῶν ἀνευ τεχνικῶν γνώσεων· ἐργάτης καὶ οὐχὶ ὑπάλληλος· ἀνεφάρμοστον συλλογ. συμβ. ἀνών. ἐταιριῶν 1619/1937, Π. 7563 σ 210.
- Ἐπιστράτευσις:** "Ἐννοία ἐπιστρατεύσεως· χαρακτηρ κλήσεως σιδηροδρομικῶν κατὰ ν. δ. 1185/1942, Πρδρ. 58 σ 249.
- Ἐπίταξις:** "Ἐπίταξις ἐπιχειρήσεως· ἀνωτέρα βία· ἀπαλλαγὴ ἀπὸ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, Πρδρ. 336 σ 52. "Ἡ ἐπίταξις τῆς ἐπιχειρήσεως μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941, Νομ. Ζητ. σ 160, Ν. δ. 424 καὶ μισθωτοὶ ἐπιτάκτων ἐπιχειρήσεων· νομικὴ φύσις ἐπιτάξεως· ἔκτασις ἐφαρμογῆς ν.δ. 424, Γ.ν.Ν. σ 420. "Ἀπόλυσις μισθωτῶν ἐπιτάκτων ἐπιχειρήσεων καὶ ν.δ. 424/1941, Νομ. Ζητ. σ 333, Νομ. Ζητ. σ 490. Μερικὴ ἐπίταξις ἐπιχειρήσεως καὶ συνέπειαι ἀπὸ ἀτόπως ἐφαρμογῆς, ἀρθρ. 9 ν. δ. 424, Πρδρ. 95 σ 372. "Ἐπίταξις ἐπιχειρήσεως· ἀνωτέρα βία· συνέπειαι ἐπὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν· ἐπίταξις ἐστιατορίων ὑπ' Ἀρχῶν κατοχῆς· συνέπειαι κατὰ ν. δ. 1767/1942, Εισαγ. σ 175, Πρδρ. 2723 σ 175, Π 5458 σ 687. "Ἀρθρ. 52 Κανονισμοῦ Χάγης 18/10/1917· ὑποχρέωσις ἐπιτασσούσης δυνάμεως πρὸς ἀποζημίωσιν, Π 5458 σ 687. Στρατιωτικαὶ ἐπιτάξεις παρὰ τῶν Ἀρχῶν κατοχῆς· θεμιταὶ κατὰ τὸ διεθνὲς δίκαιον· νομικὴ φύσις καὶ συνέπειαι· ἀπόλυσις μισθοῦ διὰ πράξεως Ἀρχῶν κατοχῆς· δὲν ἀκυροῦνται ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941, Π 855 σ 336, Πρδρ. 527-528 σ 336, Πρδρ. 590 σ 337, Εἰρ. 44 σ 337. "Ἐπιτάξεις διεθνείας καὶ τύχη συμβάσεων ἐργασίας, Μελ. σ 355. "Ἐπίταξις πλοίου ὑπὸ Δημοσίου· ἀξίωσις μισθῶν ἢ ἀποζημιώσεων τοῦ ν. 4004· ἀρμοδιότης τακτικῶν δικαστηρίων· ὑποχρέωσις Δημοσίου ἐν περιπτώσει ἐπιτάξεως· ἀποζημιώσις λόγῳ ἀνεργίας εἰς περίπτωσιν ἀπωλείας πλοίου ἐκ ναυαγίου· ἔννοια ὅρων «ναυτικὸς» καὶ «πλοῖον»· ὑπολογισμός ἀποζημιώσεως, Π 835 σ 181. Κλήσις σιδηροδρομικῶν κατὰ ν.δ. 1185/1942· χαρακτηρ ἐπίταξις ὑπηρεσιῶν καὶ οὐχὶ ἐπιστράτευσις· ἀνεφάρμοστον ν. 3514, Πρδρ. 58 σ 249.
- Ἐπιτροπὴ:** Βλ. λ. *Ἀνῆπυροι, Ἀνεργία, Καπνός, Παλαιοὶ πολεμισταί*, Ἐπιτροπαὶ διαιτησίας· συλλογικὰ διοικ. ὄργανα· αἱ πράξεις τούτων προσβλήται δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως, Σ.Ε 370 σ 769. Συλλ. σύμβ. Τραπεζῶν καὶ Τραπεζ. Ὁργαν. 29/3. Προϋπηρεσία ὑπαλλήλων Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων καὶ προσμέτρησης εἰς ὑπηρεσίαν Ἐθνικῆς καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς Ε.Α 321 σ 247.
- Ἐπιχειρήσεις—Ἐκμετάλλευσις:** Βλ. καὶ λ. *Ἀδεια, Ἀνεργία, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, Συλλογικαὶ συμβάσεις, Συσσίτιον*. "Ἐννοία ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμετάλλευσος· διακριτικὸν γνώρισμα, Γ.ν. Σ. σ 204, Εἰρ. 221 σ 209, Εισαγ. σ 210, Ἐπ. Γ.ν.δ. σ 264, Νομ. Ζητ. σ 292, Πρδρ. 4292 σ 307, Γ.ν. Σ. σ 327, Π 2453 σ 397, Εἰρ. 35 σ 468, Νομ. Ζητ. σ 498, Π 1222 σ 722, Π 3912 σ 530, Γ.ν. Σ. σ 556, Νομ. Ζητ. σ 719. "Ὁργανισμός Ἐκδόσεως Σχολικῶν βιβλίων· ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ν. δ. 2019/1942 Γ.ν. Σ. σ 204. Φιλόπτωχον Ταμεῖον Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν· δὲν ἀποτελεῖ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν· ἀνεφάρμοστον ν. δ. 424, Εἰρ. 221 σ 209, Contra: Νομ. Ζητ. σ 292, Πρδρ. 10397 σ 653. Νοσοκομεῖον ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν· ὁμοίως τὸ ἱατρεῖον εἰς ὃ γίνεται διάγνωσις ἀσθενείας ἀπόρων, Νομ. Ζητ. σ 292. Δικηγορικὰ γραφεῖα καὶ συμβολαιογραφεῖα· συνιστοῦν ἐπιχειρήσιν, Ἐπ. Γ.ν.δ. σ 264, Π 3912 σ 530, Contra: Γ.ν. Σ. σ 327. Πολυκατοικία ἐκμισθουμένη πρὸς στέγασιν γραφείων καὶ καταστημάτων· ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν· ἐφαρμογὴ ν. δ. 424/1941, Πρδρ. 4292 σ 307, Π 2453 σ 397. Χαρακτηρισμός καὶ τῆς ἐν μέρει

ἐκμισθουμένης πολυκατοικίας ὡς ἐκμεταλλεύσεως πρὸς παροχὴν συσσιτίου εἰς θυρωρόν. Εἰρ. 1193 σ 398, Πολυκατοικία δύναται νὰ αποτελοῦν ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, Νομ. Ζητ. σ 719. Χειροτεχνία δὲν εἶναι ἐπιχείρησις, Γν. Σ. σ 327. Δῆμος δύναται ἀσκήσας ὑπ' αὐτῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, Νομ. Ζητ. σ 498. Ἐπιμέλεια καθαριότητος πόλεως ὑπὸ Δήμου δὲν συνιστᾷ ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, Πρδρ. 221 σ 438, Πρδρ. 1295 σ 505, Contra Εἰρ. 150 σ 505, Νομ. Ζητ. σ 498. Παραγωγή καὶ παροχὴ φωταερίου ἢ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος ὑπὸ Δήμων συνιστᾷ ἐπιχείρησιν, Νομ. Ζητ. σ 498. Δήμοι Ὑπηρεσία φυλάξεως καταφυγίων ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν, Π. 1222 σ 722, Πρδρ. 1497 σ 595. Ἀπολογιστικά ἔργα Δημοσίου δὲν ἀποτελοῦν ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, Νομ. Ζητ. σ 556. Κατασκευὴ μνημείου εἰς οἶκον. τάφον συνιστᾷ σύμβασιν ὀρισμένου ἔργου δὲν ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν ἢ ἐπιχείρησιν ἀνεφάρμοστον ν. δ. 424, Πρδρ. 8384 σ 588. Κίνδυνος κεφαλαίων οὐ στοιχεῖον ἐννοίας ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως λήψις ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων δὲν ἀποκλείει τὴν ἐννοίαν τῆς κερδοσκοπίας, Π. 5458 σ. 637. Διαφοραὶ μεταξὺ τεχνιτῶν καὶ βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως ἀρμοδιότης πρὸς ἐκδίκασιν, Εἰρ. 135 σ 344, Π. 273 σ 278, Εἰσαγ. σ 277

Ἔργα δημοσίων: Σχέσις ἐργασίας καὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἀσχολουμένων εἰς ἔργα δημοσίου δι' αὐτεπιστάσις ἐκτελούμενα ἰδιωτικοῦ καὶ οὐχὶ δημοσίου δικαίου, Γν. Σ. σ 4.

Ἔργασίαι ἐκ περιτροπῆς: Βλ. λ. Ἀνεργία.

Ἔργασίαις σύμβασις: Βλ. καὶ λ. Ἀνεργία, Ἀποδοχαί, Ἀσθένεια, Βία, Ἐπίταξις, Ἐργατικά ἀνυψήματα, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Παλαιοὶ Πολεμισταί, Στράτευσις, Συλλογικαὶ σύμβασις, Ὑπαλλήλοι ἰδιωτικοὶ καὶ τὰ λοιπὰ κατ' ἰδίαν θέματα εἰς τὰς οἰκείας λέξεις. Σύμβασις ἐργασίας ὀρισμένου χρόνου σιωπηρὸς καθορισμὸς χρόνου περιπτώσεως, Πρδρ. 665 σ 12. Διακριτικὸν γνώρισμα συμβάσεως ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας ἀπὸ τῆς ἀόριστον χρόνον, Πρδρ. 24 σ 213, Εἰσαγ. σ 213, Π. 5145 σ 756, Εἰσαγ. σ 755. Ὀρισμένου χρόνου ἐννοία διαφύλαξις δικαιώματος ἐργοδότη πρὸς ἀπόλυσιν καὶ πρὸ τῆς λήξεως ἀποψις καταστρατήγησεως, Εἰσαγ. σ 242, Πρδρ. 56 σ 242. Ἰσχυρισμὸς περὶ καθορισμοῦ ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας πρὸς καταστρατήγησιν τῶν διατάξεων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας ἀποδείξεις, Π. 2076 σ 339, Πρδρ. 2170 σ 589. Ὀρισμένου χρόνου ἐννοία κριτήριον κατασκευῆς μνημείου σύμβασις ὀρισμένου ἔργου, Πρδρ. 8384 σ 588. Σύμβασις ἐργασίας δι' ἐκτέλεσιν ὀρισμένου ἔργου ὀρισμένου χρόνου, Πρδρ. 665 σ 12, Πρδρ. 242 σ 141, Εἰσαγ. σ 141, Πρδρ. 24 σ 213, Ε. 424 σ 327, 398. Σύμβασις ἐργασίας μὲ μοιριότητα μέχρι συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας ὀρισμένου χρόνου, Π. 5145 σ 755, Ε. Α. 321 σ 267, Πρδρ. 1511 σ 142, Γν. Σ. σ 120. Σύμβασις εἰς ἀντικατάστασιν στρατευθέντος χαρακτῆρ ὀρισμένης διάρκειας, Ε. Α. 826 σ 173, Εἰσαγ. σ 172. Σχέσις ἰδιωτικοῦ ἀγροφύλακος διέπεται ὑπὸ τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ εἶναι ἐκ τοῦ νόμου ὀρισμένης διαρκείας, Πρδρ. 9123 σ 590. Σύμβασις ἐργοδότη καὶ τρίτου, διὰ λειτουργίαν ἐπιχειρήσεως ἐφ' ὀρισμένου χρόνον δὲν καθίστα ἀναγκαῖος καὶ τὴν σύμβασιν τοῦ μισθωτοῦ ὀρισμένης διαρκείας κριτήριον διακρίσεως τῆς συμβάσεως Π. 2997 σ 653. Χρονικὴ διάρκεια συμ-

βάσεως ἐργασίας καὶ καταγγελία, Νομ. Ζητ. σ 64. Σύμβασις ἐργασίας ὀρισμένου χρόνου καὶ ν. δ. 424[1941, Νομ. Ζητ. σ 427. Σύμβασις ἐργασίας ὀρισμένου χρόνου καὶ ν. δ. 424[1941] ἐφαρμογὴ τούτου καὶ ἐπὶ συμβάσεων ὀρισμένης διαρκείας ἐπιχειρήματα σχετικὰ τροποποιήσεις τοῦ ν. 765[1943, Μελ. 709 ἐπ., 749 ἐπ., βλ. καὶ λ. Ἀνεργία. Σύμβασις ἐργασίας ὀρισμένου χρόνου πρόωρος λύσις δεδικαιολογημένη αἰτία μακρὰ ἀσθένεια, Εἰσαγ. σ. 500. Διάκρισις μισθώσεως ὑπηρεσιῶν καὶ ἀνωνύμου συναλλάγματος παραγραφῇ Ε. Α. ψ. 221 σ 12. Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως συμβάσεως ἐργασίας νόμιμος συμβατικὴ ὁλική μερικὴ συνέπειαι ἐκμισθώσεως ὑπηρεσιῶν ἀλλαχού διαρκούσης τῆς ἀναστολῆς, πρόσληψις καταγγελία τῆς ἐν ἀναστολῇ συμβάσεως, Νομ. Ζητ. σ 99. Συμφωνία ἀναστολῆς ἐπ' ἀόριστον τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν καθορισμὸς τοῦ χρόνου λήξεως τῆς ἀναστολῆς πρόσκλησις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας καὶ συνέπειαι ἀρνήσεως αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῆς ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς κατὰ τὸ ν. δ. 424, Πρδρ. 7 σ 108. Σύμβασις δημοσίου ὑπαλλήλου περὶ παροχῆς ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν ἔγκυρος μὴ ἀντικειμένη εἰς τὴν ἡθικὴν ἢ τὰ χρηστὰ ἡθ' αἰτιατῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, Πρδρ. 16288 σ 115, Εἰσαγ. σ 114, Π. 2471 σ 372. Παροχὴ ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν ὑπὸ δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ κύρος τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀνεφάρμοστον προστασίας ν. δ. 424[1941 καὶ ν. 2112, Π. 2471 σ 372. Ἐννοία μισθωτοῦ ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα αὐξήσεως ἀποδοχῶν κατὰ ν. δ. 310[1941] περιπτώσεις συνάψεως συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπὸ δημοσίου ὑπαλλήλου Γν. Σ. σ. 426. Χαρακτηριστικὸν γνώρισμα συμβάσεως ἐργασίας οἰκονομικὴ καὶ ἡθικὴ ἐξάρτησις ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ (ιατρῶν, χημικῶν, ἀρχιτεκτόνων κλπ.), Εἰρ. 221 σ 209. Χαρακτῆρ τῆς σχέσεως δικηγόρου ἐκμισθουμένου ἐπ' ἀμοιβῇ τὰς νομικάς του ὑπηρεσίας μίσθωσις ὑπηρεσιῶν μὴ ἀποκλειομένη ἐκ τοῦ κώδικος περὶ δικηγόρων, Π. 3803 σ 244, Εἰσαγ. σ 243, βλ. καὶ λ. Δικηγόροι. Κλήσις σιδηροδρομικῶν κατὰ ν.δ. 1185[1942] ἐπίδρασις ἐπὶ τῆς ἐργατικῆς ἢ ὑπαλλήλικης μετὰ τρίτου σχέσεως ἀναστολὴ καὶ οὐχὶ λύσις, Πρδρ. 58 σ 249. Σύμβασις ἐργασίας ἰσορροπία μεταξὺ ἐργοδότη καὶ μισθωτοῦ συλλογικαὶ σύμβασις ἐννοία ἰσχύς, Ε. Α. 487 σ 342. Ἐννοία συμβάσεως ἐργασίας καὶ συμβάσεως παραγγελίας κριτήριον διακρίσεως προσωπικῆς ἐξάρτησις, οἰκονομικὴ σχέσις, ἐκτίμησις ἐξάστης ἐιδικῆς περιπτώσεως, Πρδρ. 5394 σ 374, Πρδρ. 117 σ 374. Μίσθωσις νυκτοφύλακος ἀνευ ἀδείας ἄστυν, διευθυντοῦ ποινικῆς δώδεξ καὶ οὐχὶ ἀκυρότης συμβάσεως ἐφαρμογὴ προστασίας ν. δ. 424[1941 καὶ ν. 244[1936, Π. 250 σ 403. Ἀπαγορεύσις ἐργασίας ἀνηλίκων ἀκυρότης συμβάσεως ἐργασίας τούτων ἀπόλυσιν ἀνευ περιορισμῶν ν. δ. 424, Πρδρ. 128 σ 437. Χρόνος καταβολῆς μισθοῦ καὶ ἀντίθετος συμφωνία, συνθήκη ἢ ἔθιμον, Εἰρ. 991 σ. 475, Π. 2962 σ. 433. Ἡ δοκιμαστικὴ ὑπηρεσία τοῦ μισθωτοῦ αἱ διατάξεις περὶ δοκιμῆς εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον μορφαὶ δοκιμῆς ἢ δοκιμὴ τοῦ ὑποψηφίου μισθωτοῦ ἢ δοκιμὴ τοῦ μισθωτοῦ ν. δ. 424[41, Μελ. σ 483. Συμφωνία ἐκ τῶν προτέρων δι' ἀποκλεισμὸν ἢ περιορισμὸν τῶν περὶ ἀπολύσεως μισθωτῶν διατάξεων ἄκυρος ὁμοίως ἢ συμφωνία περὶ δοκιμῆς, Π. 5190 σ 721. Περικοπή οἰκιοθελῶς χο-

ρηγηθέντος πολεμικοῦ ἐπιδόματος, Μελ. σ 156. Κύρος τῆς διὰ συμφωνίας ἀναγνωρίσεως δικαιώματος ἐργοδότη πρὸς μεταβολὴν ἐπὶ τὰ χεῖρα τῶν ὄρων ἐργασίας, Μελ. σ 516, 740. Θάνατος ἐργοδότη· τύχη συμβάσεως ἐργασίας, Εἰσαγ. σ 561, Πρδρ. 7567 σ 562. Διάκρισις συμβάσεως ἐργασίας, συμβάσεως μερικῆς ἀντιπροσωπείας καὶ ἐντολῆς, Πρδρ. 2170 σ 589. Ἡ σύμβασις ὑστέρας ἀντιμισθίας· σημείωμα συγκριτικοῦ δικαίου, Μελ. σ 612. Σύμβασις ἐργασίας βοηθῶν μισθωτῶν ἐνοχικός δεσμός μετὰ τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως· ὑπαγωγή καὶ τῶν βοηθῶν εἰς προστασίαν ν.δ. 424, Πρδρ. 8851 σ 621. Ἡ ρῆτρα περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ ἀνταγωνισμοῦ εἰς τὴν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας, Μελ. σ 645. Ἀποβολὴ μισθωτοῦ (θυρωροῦ) ἐξ οἰκῆματος ἐργοδότη μετὰ λήξιν συμβάσεως ἐργασίας· ἀρμοδιότης, Πρδρ. 9051 σ 657, Νομ. Ζητ. σ 719. Κανόνες ἐρμηνείας συμβάσεως ἐργασίας· καλὴ πίστις, Ε. Α. 1536 σ 692. Ἡ μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ καταχρηστικὴ ἀσκῆσις αὐτῆς, Μελ. σ 740. Ἡ ἀπόλυσις ἰδιωτικῶν μισθωτῶν καὶ τὸ δημόσιον δίκαιον· συμβάσεις ἐργασίας πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν.δ. 424/1941 καὶ μετ' αὐτήν, Μελ. σ 743. Μὴ ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν ἐκ λόγου κειμένου εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότη· ὑποχρέωσις παροχῆς μισθοῦ, Πρδρ. 2723 σ 175, Π. 546 σ 47, Π. 3803 σ 244, Εἰρ. 751 σ 340. Ὑπερημερία ἐργοδότη κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον καὶ ν. 2112, Πρδρ. 324 σ 177. Σύμβασις ἐργασίας ὀρισμένου χρόνου· μὴ παροχὴ ὑπηρεσιῶν ἐξ ὑπαυτιότητος ἐργοδότη· δικαίωμα μισθοῦ· ἀφαίρεσις ἀλλαχοῦ κερδηθέντων· ἀρχικὴ καὶ ἐπιγενομένη ἀδυναμία ἐργοδότη· συνέπειαι· ἀνωτέρα βία, Π. 261 σ 107. Ἀποτοίσις προσφερομένων ὑπηρεσιῶν· δικαίωμα μισθοῦ· ἐκπτώσις ἀλλαχοῦ κερδηθέντων· προϋποθέσεις· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ παρανόμον ἀπολύσεως παλ. πολεμιστῶν, Π. 7496 σ 112, Ε. Α. 482 σ 179, Νομ. Ζητ. σ 42, Νομ. Ζητ. σ 514. Contra Α. Π. 113 σ 534. Ἐργασίας σύμβασις· ὑποχρεώσεις μισθωτοῦ καὶ ἐκμισθωτοῦ ὑπηρεσιῶν· ἀνωτέρα βία· ἐπίταξις ἐπιχειρήσεως· τύχη συμβάσεως ἐργασίας, Π. 5458 σ 687. Ἐπίταξις ἐπιχειρήσεως· τύχη συμβάσεως ἐργασίας· ν.δ. 424/1941, Πρδρ. 936 σ 52, Νομ. Ζητ. σ 160, Πρδρ. 2723 σ 175, Νομ. Ζητ. σ 333, Π. 855 σ 336, Πρδρ. 527-528 σ 336, Πρδρ. 590 σ 337, Εἰρ. 44 σ 337, Μελ. σ 355, Πρδρ. 95 σ 372, Γν. Ν σ 420, Νομ. Ζητ. σ 490, Π. 5458 σ 687, βλ. καὶ λ. Ἐπίταξις, Ἀνεργία. Μὴ παροχὴ ὑπηρεσιῶν· ἐξ ἀνωτέρας βίας· συνέπειαι· ἀναστολὴ ἢ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας· μὴ ὀφειλὴ μισθοῦ· ἀσθένεια μισθωτοῦ, Πρδρ. 8562 σ 587. Ἀδικοολόγητος μὴ ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν· ἀξίωσις μισθοῦ· στοιχεῖα τῆς ἐπὶ ταύτῃ ἀγωγῆς· βάρος ἀποδείξεως· ἀφαίρεσις ἀλλαχοῦ κερδηθέντων, Π. 5458 σ 687, Εἰρ. 1727 σ 690. Ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ συμψηφισμός κέρδους, Νομ. Ζητ. σ 544.

Εργάται θαλάσσης βλ. λ. *Ναυτικοί*.

Εργατικὰ ἀτυχήματα· βλ. καὶ λ. *Μεταλλεῖα, Ναυτικοί*. Ἡ ἀπὸ ἀσφαλιστικῆς ἀπόψεως ἐξομολώσις τῶν πολεμικῶν ἀτυχημάτων πρὸς ἀτυχήματα ἐργασίας· ζητήματα ἐκ τῆς 67724 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασίας, Νομ. Ζητ. σ 75, 104. Θάνατος ἐν ἐργατικῷ ἀτυχήματι· ἐπιμερισμός ἀποζημιώσεως· στοιχεῖον τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς ἡ κατάστασις τοῦ τέκνου· χρονικὸν σημεῖον ἀρσεως ἐγγάμου συμβιώσεως ἐν διαζυγίῳ, Α. Π. 221 σ 117. Σύνταξις ἐκ ταμείου συντάξεων σιδηροδρομικῶν καὶ κεφαλαιοποιήσις· συνυπολογισμός κρατήσεων

καὶ τόκων· αὐθεντικὴ ἐρμηνεῖα ἀρθρ. 18 ν. 561 διὰ ν. δ. 408/1941· ἐφαρμογὴ καὶ ὑπὸ Ἀρείου Πάγου, ΑΠ 221 σ 117. Εὐθύνη ἐργοδότη μετὰ τὸν ν. 6298 περὶ Κοινῶν. ἀσφαλίσεων· ἀποζημιώσεις ἐκ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἐν περιπτώσει δόλου, Ε. Α. 1408 σ 118. Νόσος ὡς ἀτύχημα ἐκ βιαιού συμβάντος· ὅροι· δαπάναι νοσηλείας παθόντος· χρονικὸν διάστημα ἐνάρξεως καὶ λήξεως αὐτῶν, Π. 1822 σ 148. Εὐθύνη δημοσίου καὶ νομικῶν προσώπων κατὰ ν. 551· Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ἀγορᾶς καὶ διαχειρίσεως καπνῶν· μὴ ἀσκήσις ἐπιχειρήσεως ἐκφορτώσεως καὶ ἐναπόθηκείσεως· μὴ ἐφαρμογὴ ν. 551, Α. Π. 22 σ 250. Ἐργατικὸν ἀτύχημα ἐκ δόλου ἐργοδότη ἢ παραβάσεως κανονισμῶν ἀσφαλείας· ἐπιλογὴ ἀξιώσεως ἐκ τοῦ ν. 551 ἢ τοῦ κοινοῦ δικαίου· ἀσφάλεια εἰς ξυλουργικὰ ἐργοστάσια· ὑπολογισμός ἀξιώσεως βάσει κατωτάτου ὁρίου συλλογικῆς συμβάσεως, Ε. Α. 487 σ 658, Εἰσαγ. σ 342.

Εργατικαὶ διαφοραὶ· Φύσις τοῦ μισθοῦ ὡς περιδοτικῆς παροχῆς· ἀπροσδιόριστος ἀξία τοῦ δικαιώματος καὶ ἀντάλλαγμα ἀνθρωπίνης ἐνεργείας· ἀρμοδιότης Εἰρηνοδικείου κατὰ διαιτησίαν ν. Γ'ΘΟΔ', Πρδρ. 619 σ 16, Πρδρ. 55 σ 277. Περιοδικαὶ παροχαὶ· ἀρμοδιότης Εἰρηνοδικείου κατὰ ν. Γ'ΘΟΔ' καὶ ὅταν ἀμφισβητεῖται ἡ ὑπαρξίς καὶ ἰσχύς τῆς συμβάσεως ἐργασίας· ἔρευνα παρεμπιπτόντως καὶ τοῦ κυρίου δικαιώματος, Πρδρ. 619 σ 16, Εἰσαγ. σ 277, Πρδρ. 55 σ 277, Εἰρ. 1183 σ 406, Πρδρ. 99 σ 535, Νομ. Ζητ. σ 451. Ἐργατικαὶ διαφοραὶ· ἀμφισβήτησις δικαιώματος· ἀναρμοδιότης Εἰρηνοδίκου κατὰ διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ', ἔστω καὶ ἂν ἡ ἐπίδικος ἀπαίτησις εἶναι κάτω τῶν 50.000, Πρδρ. 221 σ 438. Ἀξίωσις μισθοῦ λόγω ἀκύρου ἀπολύσεως ὡς γενομένης κατὰ παράβασιν ν. δ. 424· ἀμφισβήτησις τοῦ ἀκύρου τῆς ἀπολύσεως· ὑπαγωγή εἰς διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ', Πρδρ. 619 σ 16, Πρδρ. 99 σ 535, πρβλ. Νομ. Ζητ. σ 367, 387, Contra Α. Π. 84 σ 344, Εἰρ. 1183 σ 406, Πρδρ. σ 303, 629. Ἀγωγή περὶ μισθῶν λόγω ἀκύρου ἀπολύσεως κατὰ ν. δ. 424· περιορισμός ποσοῦ εἰς 50.000· ἀρμοδιότης Εἰρηνοδικείου κατὰ ν. Γ'ΘΟΔ', Πρδρ. 608 σ. 119. Ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν· παρατηρήσεις μετὰ τὴν Α. Π. 84/1943, Νομ. Ζητ. σ 367, Νομ. Ζητ. σ 387. Διαφοραὶ ἀρτεργατῶν περὶ ἡμερομισθίων· ἀρμοδιότης Εἰρηνοδίκου κατὰ διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ' ἀσχετῶς ποσοῦ, Πρδρ. 436 σ 119. Διαφοραὶ μεταξὺ ἐργατῶν καὶ βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως· ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν καὶ οὐχὶ τὴν εἰδικὴν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ', Π. 273 σ 278, πρβλ. Εἰσαγ. 277. Διαφοραὶ μεταξὺ τεχνιτῶν καὶ βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως· τίνες ὑπάγονται εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον καὶ τίνες εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον κατὰ ἀρθρ. 490 § 2 ἐδ. η'· κριτήριον τὸ εἶδος ἐργασίας, Εἰρην. 135 σ 344. Ἀγωγή περὶ προσθέντου ἀμοιβῆς, ἀποτελούσης συμπληρωσιν μισθοῦ· ὑπαγωγή εἰς διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ', Α. Π. 46 σ 276. Ἀπαιτήσεις ἐκ τοῦ ν. δ. 2019 περὶ συσσιτίου· ἀρμοδιότης εἰρηνοδίκου κατὰ ν. Γ'ΘΟΔ' ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, Πρδρ. 221 σ 438, Contra Εἰσαγ. αὐτόθι. Ἀρμοδιότης ν. Γ'ΘΟΔ' ἐπὶ ἀξιώσεων ἐξ ὑπαλλήλικῆς σχέσεως δημοσίου δικαίου· ἀποζημιώσεις ν. 2112 βάσει καὶ τῆς προϋπηρεσίας, Νομ. Ζητ. σ 548. Ἀπόλυσις ὑπαλλήλων Ἰδρ. Κοιν. Ἀσφαλίσεων καὶ ἀποζημιώσεις ν. 2112· ἀρμοδιότης Εἰρηνοδίκου κατὰ διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ', Εἰρ. 795 σ 564, Νομ. Ζητ. 548. Περιορισμός ποσοῦ καὶ ἀμ-

φισβήτησις δικαιώματος ζητήματα τῆς διαδικασίας τοῦ ν. Γ'ΘΔ', Νομ. Ζητ. 451. Περιορισμός ποσοῦ εἰς 50.000 οὐχὶ ἐκ δόλου οὐδ' ἐπὶ σκοπῷ καταστρατηγήσεως τῶν περὶ ἀρμοδιότητος διατάξεων ἀρμοδιότης Εἰρηνοδικείου κατὰ ν. Γ'ΘΔ', Πρδρ. 608 σ 119. Χαρακτήρ διαδικασίας καὶ ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου μετὰ ν. 765/1943 ἐκδίκασις τῶν μὴ ὑπερβαίνουσιν τὰς 500.000 ἀξιώσεων τοῦ μισθωτοῦ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ἀποκλειστικῶς ὑπὸ Εἰρηνοδικείου κατὰ διαδικασίαν ν. Γ'ΘΔ' διαδικασία ὑποχρεωτική, ὡς ἀφορῶσα τὸ δημόσιον συμφέρον, Π. 6513 σ 761. Ἐκτασις ἀρμοδιότητος Εἰρηνοδικείου μετὰ ν. 765 ἀρμοδιότης Εἰρηνοδικείου τόπου παροχῆς ἐργασίας περιορισμός τῶν 500.000 ἀναφέρεται εἰς ἐκάστην κερωρισμένης αὐτοτελῆ ἀπαιτήσιν, Εἰρ. 1874 σ 762. Ὑποχρεωτικὴ ἔννοια ἀπαιτητῶν ἀξιώσεων εἰς ἐν δικόγραφον ἀγωγῆς, Εἰρ. 226 σ 278, Εἰρ. 991 σ 474, Νομ. Ζητ. σ 451. Ἀπαιτήσεις μισθῶν λόγῳ ἀκύρου κατὰ ν. δ. 424/41 ἀπολύσεως προσωρινῆ ἐκτέλεσις ἀποφάσεως προσωπικῆ κράτησις, Π. 855 σ 336. Ἀξίωσις μισθῶν καὶ διὰ τὸν μετὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς καὶ μέχρι τῆς α' ἐπ' ἀκρατηρῶ συζητήσεως χρόνον νόμιμος ἀνταγωγή, Π. 3577 σ 531. Διαδικασία ν. Γ'ΘΔ' μετὰ ν. 765 προφορικῇ ὑποβολῇ προτάσεων ἐπιτρεπτικῇ καὶ οὐχὶ ὑποχρεωτικῇ, Εἰρ. 1874 σ 762. Ἀγωγή κατὰ διαδικασίαν ν. Γ'ΘΔ' μὴ ὑπαγωγή εἰς δικαστικὸν ἔνσημον, Πρδρ. 608 σ 119, Εἰσαγ. σ 313, Contra : Πρδρ. 100 σ 313. Περιορισμός ἀνακοπῆς εἰς μόνην περίπτωσιν ἀκύρου ἐρηνοδικίας κατὰ ν. 765/1943 ἀναφέρεται εἰς ἀποφάσεις ἐκδοθείσας μετὰ τὴν ἰσχύιν αὐτοῦ, Εἰρ. 1770 σ 695. Ἀπόφασις Εἰρηνοδικείου κατὰ ν. Γ'ΘΔ' ἐπιδικάζουσα ποσὸν μείζον τῶν 10.000 δρ. ἐκκλητή ἐνώπιον Προέδρου, Πρδρ. 252 σ 533. Διαδικασία ν. Γ'ΘΔ' ἐκ τῶν ἐνόντων παραδεκτὸν νέον ἰσχυρισμὸν ἐν δευτέρῳ βαθμῷ, ἐφ' ὅσον δὲν μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς, Πρδρ. 626 σ 11. Τὸ δικαίωμα τῆς ἀναιρέσεως εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, Σημ. σ 67. Ἀναιρέσις κατὰ ἀποφάσεων διαδικασίας ν. Γ'ΘΔ' ἐπιτρέπεται μόνον ἂν ὑπῆρχῃ εἰς τὴν διαδικασίαν διαφορά μὴ ἐκ τοῦ νόμου ὑπαγομένη, Α. Π. 216 σ 90, Νομ. Ζητ. σ 90, Α. Π. 21 σ 214, Α. Π. 46 σ 276, Α. Π. 84 σ 344. Λόγοι ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεων ν. Γ'ΘΔ', Εἰσαγ. 214. Ἀπαράδεκτον αἰτήσεως ἀναιρέσεως διὰ κακὴν ἐφαρμογὴν ἀστικοῦ νόμου καὶ ἄλλας δικονομικὰς παραβάσεις, Α. Π. 21 σ 214, Α. Π. 46 σ 276. Ἀπαράδεκτον ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεως ἀπορριπτοῦσης ἀγωγῆς δι' ἀναρμοδιότητα, Α. Π. 216 σ 90, Νομ. Ζητ. σ 90, Ν. Γ'ΘΔ' δὲν παρέχει εἰς τὸν ἐργάτην λόγον ἀναιρέσεως, Νομ. Ζητ. σ 90. Λόγος ἀναιρέσεως ὅτι ἡ διαφορά δὲν ὑπῆγετο εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΔ' ἀφορᾷ τὴν κοινὴν εὐτασίαν παραδεκτὴ προβολὴ τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, Α. Π. 46 σ 276. Ἐπιδίκασις προσωρινῶς μέρους τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ βλ. λ. Προσωρινῇ ἐπιδίκασις. Ἐπὶ τῆς δικονομικῆς προστασίας μισθωτοῦ ἐπιβαλλόμεναι μεταρρυθμίσεις, Σημ. σ 131, 164, 195, 259, 419, 515, 547. Ἡ πρακτικὴ ἀξία τῆς δικονομικῆς μεταρρυθμίσεως, Σημ. σ 611. Ἡ διαδικασία ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν ἐπιβεβλημένη ἢ καθιέρωσις ἐνιαίας καὶ ὁμοιομόρφου διαδικασίας δι' ὅλας τὰς ἐργατικὰς διαφοράς, Νομ. Ζητ. 203. Αἱ ἐπιβαλλόμεναι δικονομικαὶ μεταρρυθμίσεις πρὸς ἐκδίκασιν τῶν μεταξὺ μισθωτῶν

καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν ἀρμοδιότης Εἰρηνοδικείου κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν ἀσχετῶς ποσοῦ ἐνδικοῦ μέσα καθιέρωσις μικρῶν ἐξόδων, Ἀρθρον σ 260. Τροποποιήσεις τοῦ νόμου περὶ ἐκδίκασεως ἐργατικῶν διαφορῶν ν. 765 αὐξήσις ὁρίου ἀρμοδιότητος κατάργησις ὑποχρεωτικῆς συγχρόνου εἰσαγωγῆς ἀπαιτητῶν ἀξιώσεων κατὰθεσις προτάσεων ἀνακοπῇ ἐφεςις, ἀναιρέσις, Ἀρθρον σ 676.

Εργατικὸν δίκαιον : Σημερινὴ πραγματικότης καὶ κείμεναι διατάξεις Ἐργατικοῦ Δικαίου, Σημ. σ 1. Ζητήματα κεφαλαιώδη ἐργατικοῦ δικαίου καὶ ἀντιθέσεις γνωρῶν, Σημ. σ 35. Ἐργατικοὶ νόμοι δημοσίας τάξεως ἀκυρότης ἀντιθέτων συμφωνιῶν, Π. 5836 σ 45, Νομ. Ζητ. σ 202, Π. 1892 σ 305, Εἰρ. 935 σ 375, Πρδρ. 128 σ 437. Ἐργατ. δίκαιον σκοπὸς καὶ χαρακτὴρ τοῦ δικαίου καταναγκαστικοῦ καὶ οὐχὶ ἐνδοτικοῦ χαρακτῆρος χαριστικὴ ἐφαρμογὴ διατάξεως ἐπὶ ὠρισμένων μισθωτῶν δύναται νὰ δημιουργήσῃ δικαίωμα τῶν λοιπῶν πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ ἐπ' αὐτῶν, Νομ. Ζητ. σ 202. Ἐργατικὸν δίκαιον ἔννοια ὅρια μεταξὺ ἐργατικοῦ καὶ περικοινοῦ δικαίου, Μελ. σ 227. Δικαιοπλαστικὴ νομολογία ἐπὶ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, Σημ. σ 419. Οὐσία καὶ τύπος, Ἀρθρ. σ. 584. Ἡ ἀπόλυσις ἰδιωτικῶν μισθωτῶν καὶ τὸ δημόσιον δίκαιον, Μελ. σ 743.

Εργατοτεχνῖται : Βλ. καὶ λ. Ἀνεργία, Ἀποδοχαί, Ἀρτοποιοί, Ἀσφάλεια ἐργαζομένων, Ἀδελφότητες, Ἐργατικὰ ἀτυχήματα, Ἐργατικαὶ διαφοραί, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, Ναυτικοί, Παλαιοὶ Πολεμισταί, Συνομοσπονδία. Κριτήριον διακρίσεως ὑπαλλήλου ἀπὸ ἐργάτου, βλ. λ. Ὑπάλληλος ἰδιωτικός. Μὴ ὑπαγωγή εἰς προστασίαν ν.δ. 1799/1942 (ἀναπήρων κλπ.), Νομ. Ζητ. σ 556. Ἀπλὴ ιδιότης μάρτυρος ὡς ἐργάτου οὐ λόγος ἐξαίρεσεως, Ε.Α. σ 487. 658.

Εργοστάσια : Βλ. λ. Ἀσφάλεια ἐργαζομένων.

Ερηνοδικία : Βλ. λ. Ἐργατικαὶ διαφοραί.

Ερμηνεία : Ἐρμηνευτικὸς νόμος ἀναδρομικὴ δύναμις ἐφαρμογὴ ὑπὸ Ἀρείου Πάγου, Α. Π. 3 σ 147, Α. Π. 221 σ 117. Ἐξαιρετικὸν δίκαιον διασταλτικὴ ἐρμηνεία, Π. 1039 σ 624. Κανόνες ἐρμηνείας συμβάσεων καλὴ πίστις, Ε.Α 1536 σ 692.

Εστιχτόρια : Ἐλίταξις ὑπὸ Ἀρχῶν Κατοχῆς συνέπεται ὡς πρὸς μισθωτοὺς κατὰ ν. δ. 1767/1942, Πρδρ. 2723 σ 175.

Εταιρίαι : Ἀνώνυμοι, βλ. λ. Ἀνώνυμοι Ἐταιρίαι. Μονιμότης μισθωτοῦ ἀνώνυμου Ἐταιρίας Μεταφορῶν διαδικασία κανονισμοῦ δι' ἀπόλυσιν ἐκτασις ἀσκήσεως ἰδίου δικαιώματος καὶ ἀποψις πρὸς κατάχρησιν δικαιώματος θεώρησις τῆς συμβάσεως εἰς ὠρισμένης διαρκείας λόγῳ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀνεφάρμοστον ν. δ. 424/1941, Π. 5145 σ 756. Ἐταιρία ὑδάτων προσταυξήσεις μισθοῦ προσωπικοῦ ἐταιρίας ὑδάτων μὴ ἐξάρτησις ἐκ τῆς διαβαθμίσεως προθεομία ἐνεργείας διαβαθμίσεως, Α. Π. 8 σ 147. Ἀπόλυσις προσωπικοῦ φιλεκπαιδευτικῆς ἐταιρίας ἐφαρμογὴ διατάξεων περὶ δημοσίων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ἀνεφάρμοστον ν. 2112, Α.Π. 40 σ 265.

Εὐαγγελισμός : Βλ. λ. Νομικὰ πρόσωπα.

Εὐπορία : Εὐπορία παλ. πολεμιστοῦ ὡς λόγος στερητικὸς τῆς προστασίας, Νομ. Ζητ. σ 5. Προστασία εὐπόρων νεοπολεμιστῶν, Μελ. σ 196.

Ἐφεδροί : Βλ. λ. Νεοπολεμισταί, Παλαιοὶ πολεμισταί, Στρατεύσεις.

Ἐφεςις (πολ. δικ.) : Βλ. καὶ λ. Ἐργατικαὶ διαφοραί. Κατὰ προδικαστικῆς λόγῳ μὴ ἀπόρρι-

ως αγωγής ως μη στηριζομένης εις τὸν νόμον· ἔννοια τοῦ λόγου τούτου· μὴ λήψις ὑπ' ὄψει περιστατικῶν συνιστάωντων καταλυτικὴν ἔνστασιν· οὐ λόγος ἐφέσεως· διάταξις ἀποδείξεων περὶ ἐπουσιωδῶν ἰσχυρισμῶν· ἐσφαλμένη διατύπωσις θέματος ἀποδείξεως, Π. 1822 σ 148.

Εφοπλιστής : Βλ. λ. *πλοῖον*.

Η

Ἡθῃ χρηστά : Βλ. λ. *Ἀκυρότης*.

Ἡλεκτροτεχνίται : Παροχὴ ἐργασίας ἐπιβλέψεως ὁμαλῆς λειτουργίας ἡλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων· ὑπαλληλική, Πρδρ. 187 σ 760, Εἰσαγ. σ 760.

Ἡλικία : Σύμβασις ἐργασίας μετ' μονιμότητα μέχρι συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας· χαρακτηρ., Π. 5145 σ 755, Ε.Α. 321 σ 267, Πρδρ. 1511 σ 142, Γν. Σ. σ 120. Παλαιοὶ πολεμισταί· ἔκτασις μονιμότητος μέχρι συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας, Ε.Α. 39 σ 271. Ταμειο-συντάξεων προσωπικοῦ ΣΠΑΠ· διάλυσις συμβάσεως ἐργασίας μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας· ὀφειλὴ ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἀνεξαρτήτως συνδρομῆς προϋποθέσεων τούτου, Γν. Σ. σ 120.

Ἡμερομίσθια—Ἡμερομίσθιοι : Βλ. καὶ λ. *Ἀποδοχαί, Αὐξήσεις*. Ἐπιρροή τῆς πληρωμῆς δι' ἡμερομισθίου ἐπὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ιδιότητος, Π. 3913 σ 469, Π. 2828 σ 470.

Θ

Θάνατος : Θάνατος ἐργοδότη· τύχη συμβάσεως ἐργασίας, Εἰσαγ. σ 561, Πρδρ. 7567 σ 562.

Θεραπευτήρια : Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Νοσοκομεῖα*.

Θύματα πολέμου : Βλ. λ. *Νεοπολεμισταί*.

Θυρωρός : Παροχὴ συσσιτίου εἰς θυρωροὺς πολυκατοικιῶν, Νομ. Ζητ. σ 192. Θυρωρός εἶναι ὑπηρετὴς· παραγραφὴ ἀξιώσεως μισθῶν του· διετής, Π. 41 σ 206. Πολυκατοικία ἐνοικιαζομένη πρὸς στέγασιν γραφείων καὶ καταστημάτων· ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν ὑπαγωγὴ τῶν ὑπηρετούντων μισθωτῶν εἰς ν. δ. 424[1941], Πρδρ. 4292 σ 307, Π. 2453 σ 397. Χαρακτηρισμός καὶ τῆς ἐν μέρει ιδιοκατοικουμένης καὶ ἐν μέρει ἐκμισθουμένης πολυκατοικίας ὡς ἐκμεταλλεύσεως πρὸς παροχὴν συσσιτίου εἰς θυρωρόν, Εἰρ. 1193 σ 398, Πολυκατοικία δύναται νὰ αποτελοῦν ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, Νομ. Ζητ. σ 719. Μισθοδοσία θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ ὑποχρεώσεις ιδιοκτητῶν καὶ ἐνοικιαστῶν, Νομ. Ζητ. σ 448. Ἀποβολὴ θυρωροῦ ἐξ οἰκῆματος ἐργοδότη μετὰ λήξιν συμβάσεως· ἀρμοδιότης προέδρου κατ' ἄρθρ. 634 § 1 πολ. δικ., Πρδρ. 9051 σ 657, Πρβλ. Νομ. Ζητ. σ 719.

Ι

Ἰατροί : Ἀνεφάρμοστον προστασίας παλ. πολεμιστῶν, Σ.Ε. 635 σ 88, Ν. δ. 424[1941]· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἱατρῶν μισθωτῶν, Εἰρ. 221 σ 209. Ἰατροὶ εἰς δ γίνεται διάγνωσις ἀσθενείας ἀπόρων· ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν, Νομ. Ζητ. σ 292. Ἰατροὺς παρέχων ὑπηρεσίας εἰς Φιλόπρωτον Ταμεῖον Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν· προστασία ἐκ τοῦ ν. δ 424[1941], Πρδρ. 10397 σ 653, Νομ. Ζητ. σ 292, Πρβλ. Εἰρ. Ἀθ. 221 σ 208.

Ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος : Βλ. λ. *Ὑπάλληλος ἰδιωτικός*.

Κ

Καθαρσιότης : Βλ. λ. *Δήμοι*.

Κακοβουλία : Βλ. λ. *Δικαίωμα, Δόλος*.

Κανονισμοί : Βλ. καὶ λ. *Νόμος*. Κανονισμοὶ ἐπιχειρήσεων καὶ ἀπόλυσις μισθωτοῦ· ἔκτασις δικαιοδοσίας τακτικῶν δικαστηρίων· ὅροι ἀποκλεισμοῦ ν. 2112, Πρδρ. 1511 σ 142, Εἰσαγ. σ 142, Πρβλ. Παρατ. σ 143.

Κανονισμοὶ ἀσφαλείας : Βλ. καὶ λ. *Ἀσφάλεια ἐργαζομένων, Ἐργατικά ἀτυχήματα*.

Καπνός : Ἐπιτροπὴ ἀγορᾶς καὶ διαχειρίσεως καπνῶν· μὴ ἀσκήσις ἐπιχειρήσεως ἐκφορτώσεως καὶ ἐναποθηκεύσεως· μὴ ἐφαρμογὴ ν. 551, Α. Π. 22 σ 250.

Καταβολή : Καταβολὴ ὑπὸ τρίτου· τότε ἐλευθεροῖ τὸν ὀφειλέτην, Πρδρ. 9948 σ 562.

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας : *Γενικά προϋποθέσεις καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς ν. 2112· ἔννοια ἰδιωτ. ὑπαλλήλου.* Δύο συστήματα καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὸ ἑλλην. ἐργατ. δίκαιον· τὸ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου καὶ τοῦ ν. 2112· σχέσις καὶ διαφορὰ ν. δ. 424, Νομ. Ζητ. σ 581. Προϋπόθεσις ἀσκήσεως τῶν ἐκ τῆς καταγγελίας δικαιωμάτων ἢ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπομάκρυνσις· ἀνάγκησις καταγγελίας, Νομ. Ζητ. σ 74. Δοκιμαστικὴ ὑπηρεσία τοῦ μισθωτοῦ· ἄρθρ. 1 ν. 2112 καὶ 3α β.δ. 1920, Μελ. σ 483, Ν. 2112 καὶ β.δ. 16[7]1920· ἐφαρμογὴ μόνον ἐπὶ συμβάσεων ὁριστοῦ χρόνου· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ συμβάσεων ὠρισμένου χρόνου, Εἰσαγ. σ 141, Πρδρ. 242 σ 141, Ε. Α. 321 σ 267, Εἰσαγ. σ 266. Χρονικὴ διάρκεια συμβάσεως ἐργασίας καὶ καταγγελία, Νομ. Ζητ. σ 64. Σύμβασις ἐργασίας ὠρισμένου ἢ ὁριστοῦ χρόνου· ἔννοια· περιπτώσεις βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις*. Προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς ν. 2112 τὸ ἀπεριόριστον δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας· ἀνεφάρμοστον ν. 2112 ἐπὶ προσωπικοῦ Φιλελευθερικῆς Ἑταιρίας· ἀπόλυσις τούτου κατὰ τὰς ἐπὶ δημοσίῳν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργιῶν διατάξεις, Α. Π. 40 σ 265. Προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς ν. 2112 ἐπὶ ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, Γν. Σ. σ 138, Νομ. Ζητ. σ 548. Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ὑπαλλήλων Ἑταιρίας Γενικῶν Ἀποθηκῶν, Π. 5432 σ 9. Ἀνεφάρμοστον ν. 2112 καὶ β. δ. 16[7]1920 ἐπὶ πάλ. καὶ ὑπ. προσωπικοῦ Στρατιωτικῆς Λέσχης Φρουρᾶς Ἀθηνῶν, ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου ἀσχοῦντος διοικήσιν, Α. Π. 3 σ 147. Ἐφαρμογὴ ν. 2112 καὶ ἐπὶ ὑπαλλήλων ἀπολυομένων μετ' ἀπόφασιν πειθαρχικῶν συμβουλίων κατὰ τὸν κανονισμόν· ἔκτασις δικαιοδοσίας τακτικῶν δικαστηρίων· ὅροι ἀποκλεισμοῦ ν. 2112 συμφώνως τῷ ἄρθρ. 9 αὐτοῦ· μέριμνα ν. 2112 καὶ μέριμνα διὰ κανονισμῶν· χαρακτηρισμός τῆς συμβάσεως ἐκ ὁρίου ἡλικίας, Πρδρ. 1511 σ 142, Εἰσαγ. σ 142, Πρβλ. Παρατ. σ 143. Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ δημοσίου ὑπαλλήλου παρέχοντος ὑπηρεσίας εἰς ἐκτέλεσιν ἰδιωτικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Πρδρ. 16288 σ 115, Π. 2471 σ 372. Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ πλοιάρχου νομικῆ φύσεως τῆς σχέσεως τούτου πρὸς τὸν πλοιοκτῆτην· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 288 ἐμπορικοῦ νόμου· ἀποζημιώσεις, Π. 2087 σ 375. Ἀπόλυσις ὑπαλλήλου Διεθνούς Ἐπιμελητηρίου συνεπείᾳ καταργήσεως τούτου· ἀνεφάρμοστον ν. 2112· δικαίωμα τῶν ἐκ τοῦ καταργητικοῦ διατάγματος ἀποδοχῶν, Π. 5521 σ 14. Ἀπόλυσις προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων· ἐφαρμογὴ ν. δ. 88[1941]· ἀποκλεισμός ἀποζημιώσεως ν. 2112 καὶ ἐκ τοῦ κοινοῦ δικαίου κατὰ δημοσίου ἢ νοσηλευτικοῦ ἰδρύματος, Π. 4272 σ 14. Ταμειὸν συντάξεων προσωπικοῦ ΣΠΑΠ· διάλυσις συμβάσεως ἐργασίας μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας· ὀφειλὴ ἀποζημιώσεως

ν. 2112 ανεξαρτήτως συνδρομής προϋποθέσεων τούτου, Γν. Σ. σ 120. 'Αδικαιολόγητος απόλυσις εκπροσώπων εργαζομένων' εφαρμογή ά.ν. 694/1937' χαρακτηρ δικαιοιυμένης παροχής άπολογισμός και τών βάσει του ν.δ. 310/1941 αύξήσεων άποδοχών, Π. 6846 σ 275. 'Αδικαιολόγητος απόλυσις εκπροσώπων εργαζομένων και συνέπειαι' παρατηρήσεις επί του άρθρ. 9 ά.ν. 694/1937, Νομ. Ζητ. σ 234. 'Απόλυσις υπαλλήλων ιδρύματος Κοινων. 'Ασφάλισεων' άποζημιώσις έκ του ν. 2112, Ειρ. 796 σ 564, Νομ. Ζητ. σ 548. 'Έννοια ιδιωτικού υπαλλήλου δι' εφαρμογήν ν. 2112' βάσει άρθρ. 10 ν. 1234, Ειρ. σ 53, Π. 2828 σ 470, Π. 2471 σ 372. Περι της έννοιας του ιδιωτικού υπαλλήλου κατ' άρθρ. 10 ν. 1234 και περιπτώσεις χαρακτηρισμού δι' εφαρμογήν ν. 2112 και γενικώτερον, βλ. λ. 'Υπάλληλος ιδιωτικός. Καταγγελία' προθεσμία' ανάκλησις' άποζημιώσις ν. 2112 και 4558' ύπολογισμός' κατάσχεσις. Καταγγελία συμβάσεως εργασίας ιδιωτικών υπαλλήλων' έγγραφος' τεχνιτών και εργατών' δυνατή και προφορική, έμάρτυρος άπόδειξις, 'Άλγρ σ 64 Καταγγελία της έν άναστολή έκτελέσεως συμβάσεως εργασίας, Νομ. Ζητ. σ 99, Πρδρ. 7 σ 108. Καταγγελία υπό αίρεσιν έγκρίσεως' αντίκειται εις τόν δικαιοπρακτικόν αύτης σκοπόν Π. 250 σ 403. Προθεσμία προειδοποιήσεως υπαλλήλου κατά ν. 2112, Νομ. Ζητ. σ 352. Προθεσμία καταγγελίας διά τούς έχοντας υπερδεκαετή ύπηρεσίαν' έννοια περιορισμού δύο έτών, Νομ. Ζητ. σ 106. Δικαιώματα και ύποχρεώσεις υπαλλήλου και εργοδότου διαρκούσης της προθεσμίας καταγγελίας, Ε. Α. 1106 σ 84, Πρβλ. Εισαγ. σ 84. 'Η ανάκλησις καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, Νομ. Ζητ. σ 384, Νομ. Ζητ. σ 74. 'Απόλυσις πρό παρελεύσεως χρόνου καταγγελίας' μετάπτωσις τακτικής καταγγελίας εις άτακτον' ύποχρέωσις παροχής όλοκλήρου άποζημιώσεως του ν. 2112, Π. 4495 σ 9. Παράλειψις καταγγελίας' ύποχρέωσις άποζημιώσεως ν. 2112 και ούχι άκυρότης άπολύσεως, Π. 5432 σ 10. Πολλαπλαϊ άπροειδοποίητοι άπολύσεις και επαναπροσλήψεις' πλείονες άποζημιώσεις' ύπολογισμός, Π. 5432 σ 10. 'Απόλυσις πρό της παρόδου της προθεσμίας καταγγελίας' δικαίωμα άποδοχών και 1/4 άποζημιώσεως, Ε. Α. 1106 σ 84, Εισαγ. σ 84. 'Η άποζημιώσις τών ν. 2112 και 4558, Μελ. σ 227. 'Ο ύπολογισμός της άποζημιώσεως του ν. 2112, Νομ. Ζητ. σ 96, Νομ. Ζητ. σ 96. 'Υπολογισμός άποζημιώσεως ν. 2112' βάσει άποδοχών χρόνου πρό του οποίου έδει νά γίνη ή καταγγελία και ούχι τών μετά την άπόλυσιν, Εισαγ. σ 7, Π. 5874 σ 7, Π. 39 σ 176, Νομ. Ζητ. σ 359, Π. 2828 σ 470. 'Υπολογισμός άποζημιώσεως ν. 2112' συνυπολογισμός εις είδος παροχών όμοιως και του κατά ν. δ. 2019 συσσιτίου' τρόπος ύπολογισμού, Νομ. Ζητ. σ 288. 'Έννοια τακτικών άποδοχών, Π. 39 σ 176, βλ. γενικώτερον και λ. 'Αποδοχαί. 'Αποζημιώσις ν. 2112' ύπολογισμός μετά τόν ν. 765/1943 βάσει τών κατά τόν χρόνον της άπολύσεως άποδοχών, Νομ. Ζητ. σ 672. 'Αποζημιώσις έκ του ν. 2112' ού συμψηφισμός κέρδους, Νομ. Ζητ. σ 544. 'Η άποζημιώσις του ν. 2112 και ή ανάγκη του συγχρονισμού της, Σημ. σ 547. Μή άναδρομική εφαρμογή ν. 4558 εις περιπτώσεις τακτικής καταγγελίας πρό της εισαγωγής του' μή όφειλή 1/4 άποζημιώσεως, Α. Π. 1 σ 141. 'Αρμοδιότης ν. Γ'ΟΔ' επί αξιώσεων έξ υπαλληλικής σχέσεως δημοσίου δικαίου' άποζημιώσις ν. 2112 βάσει

και της προϋπηρεσίας, Νομ. Ζητ. σ 548. 'Απόλυσις υπαλλήλων 'Ιδρύματος Κοιν. 'Ασφάλισεων' άποζημιώσις έκ του ν. 2112 άρμοδιότης Ειρηνοδικείου κατά διαδικασίαν ν. Γ'ΟΔ' συνυπολογισμός και της παρά τῷ Δημοσίῳ προϋπηρεσίας, Ειρ. 796 σ 564, Νομ. Ζητ. σ 548. 'Απαγόρευσις κατασχέσεως, έκχωρήσεως και συμψηφισμού ήμερομισθίων και μισθών' άνεφαρμοστον επί άποζημιώσεως ν. 2112, Εισαγ. σ 343, Π. 201 σ 343. 'Αποζημιώσεις έκ τών ν. 2112 και 3514' απαγόρευσις έκχωρήσεως και κατασχέσεων μετά τόν ν 765/1943' έκτασις, Νομ. Ζητ. σ 672, 'Αρθρ. σ 677.

Λόγοι άζημιόν καταγγελίας' μήνυσις' ασθένεια. 'Η μήνυσις κατά του μισθωτού υπό τούς νόμους 2112 και 424/1941, Νομ. Ζητ. σ 171. Διάπραξις άξιοποιόν πράξεως μισθωτού' άρθρ. 5 ν. 2112' ισχύς και μετά ν. δ. 424' δυνατή άπόλυσις υπό τας προϋποθέσεις του άρθρ. 10 ν. δ. 424 λόγω άναρμόστου συμπεριφοράς, Π. 3156 σ 558, Εισαγ. σ 500. 'Ανάρμοστος συμπεριφορά άπαλλάσσουσα εργοδότην προειδοποιήσεως ή και άποζημιώσεως' άρθρ. 5 § 1 ν. 2112 ή 6 § 2 β. δ. 16/7/1920, Π. 250 σ 403. 'Ασθένεια μισθωτού' έννοια άρθρ. 5 § 3 ν. 2112, Νομ. Ζητ. σ 164, Π. 4349 σ 500. Βραχείας διάρκειας ασθένεια' όρια' ού λόγος μονομερούς καταγγελίας της συμβάσεως' υπέρβασις όρίων' δυνατή άπόλυσις υπό προϋποθέσεις άρθρ. 10 ν. δ. 424, Π. 2962 σ 433, Π. 5382 σ 436, Π. 4349 σ 500, Πρδρ. 8562 σ 587, βλ. και λ. 'Ασθένεια.

'Ακυρότης αντιθέτων συμφωνιών' μονομερής μεταβολή όρων' μεταβολή προσώπου εργοδότου. 'Ακυρότης συμφωνιών κατ' άρθρ. 8 ν. 2112, Νομ. Ζητ. σ 68. Μονομερής παραιτήσις υπαλλήλου άπό δικαιώματων' χρήζει άποδοχής' ανάκλησις δι' έγγραφως άγωγής περί μισθών' παραιτήσις άπό κεκτημένου δικαιώματος' άποτελεϊ δωρεάν' στοιχείον του κύρους συμβολαιογραφικών έγγραφον' άδυναμία έκτιμώσεως έξωδίκου όμολογίας έκ δηλώσεως ότι δέν έχει αξίωσιν τινα, Π 214 σ 212. 'Ακυρότης συμβάσεων άντικειμένων εις τόν ν. 2112' μεταβολή όρων και έκτασις άκυρότητας' ψυχολογική βία δι' άπειλής άπολύσεως και κύρος μεταρρυθμιστικής τών όρων συμβάσεως, Π. 7365 σ 112. Μεταβολή όρων συμβάσεως εργασίας και άποζημιώσις ν. 3514' έννοια άπολύσεως μισθωτού' αναλογική εφαρμογή άρθρ. 7 ν. 2112' ύπαγωγή και μονομερούς βλαπτικής μεταβολής τών όρων' έννοια ταύτης' κρίσις δικαστού' υπερμερία εργοδότου κατά τό κοινόν δίκαιον και ν. 2112, Πρδρ. 324 σ 177. Μονομερής βλαπτική μεταβολή τών όρων της συμβάσεως' έξομοίωσις πρός άπόλυσιν' ύποχρέωσις προειδοποιήσεως' παραμονή έν τη εργασία και συνέπεια, Ε. Α. 321 σ 267, Εισαγ. σ 266. Μονομερής μεταβολή όρων συμβάσεως εργασίας' έννοια' περιπτώσεις' έκτιμής δικαστού' μετάθεσις' όροι ύφ' ούς άποτελεϊ μονομερή μεταβολήν, Εισαγ. σ 269. Περικοπή παροχής έξ ευμενείας' πότε άποτελεϊ μονομερή μεταβολήν όρων, Π. 1903 σ 303. Μονομερής μεταβολή όρων' άρθρ. 7 ν. 2112' περικοπή οικειοθελώς χορηγηθέντος πολεμικού επιδόματος' Νομ. Ζητ. σ 516, Πρβλ. Νομ. Ζητ. σ 552 Μονομερής μεταβολή όρων' έξομοίωσις πρός άπόλυσιν και δι' εφαρμογήν ν. δ. 424' άκυρότης' μετάθεσις έξ άλλην πόλιν και άδικαιολόγητος καθυστέρησις άποδοχών μισθωτού' έκτιμής ως μονομερούς βλαπτικής μεταβολής, Π 3577 σ 531. 'Η μονομερής μεταβολή τών όρων της συμβάσε-

ως εργασίας και ή καταχρηστική άσκησις αυτής, Μελ. σ 740. Κύρος της διά συμφωνίας αναγνωρίσεως δικαιώματος εις εργοδότην πρὸς μεταβολήν ἐπὶ τὰ χεῖρω τῶν ὄρων εργασίας, Μελ. σ 516, Μελ. σ 740. Ἡ μεταβολή τοῦ προσώπου τοῦ εργοδότου εἰς τὸ ἐργατικὸν καὶ ασφαλιστικὸν δικαίον, Μελ. σ 132.

Εἰδικὰ θέματα: Καταγγελία συμβάσεως εργασίας, Νεοπολεμιστῶν. Στρατευθέντων, Παλαιῶν πολεμιστῶν, βλ. λ. *Νεοπολεμισταί, Παλαιοὶ πολεμισταί, Στράτευσις*. Ἀπόλυσις παλ. πολεμιστῶν μὴ τοποθετηθέντων ὑπὸ Ἐπιτροπῶν Προνοίας· δικαίωμα διπλάσιος τῆς τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρ. 1 § 2 ν. 5532· ἰσχύς τούτου· Νομ. Ζητ. σ 455. Καταγγελία συμβάσεως εργασίας μετὰ τὸν ν. 2000/1939 καὶ ν. δ. 424/1941· σχέσις πρὸς ν. 2112, βλ. λ. *Ἀνεργία*. Παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις πρὸς συλλογικὰς συμβάσεις ἢ ἀποφάσεις περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν· πολλαπλὴ ἀποζημίωσις ν. 2112, βλ. λ. *Αὐξήσεις, Συλλογικαὶ συμβάσεις*.

Καταβολίζουσι: Βλ. λ. *Καταστρατήγησις*.

Καταστήματα: Βλ. καὶ λ. *Ἄδεια διοικητική*. Συλλογικὴ σύμβασις 27/8/1938· ἐπίδομα ταμιῶν ἐμπορικῶν, ἐπαγγελματικῶν καταστημάτων καὶ πρατηρίων πωλήσεως· ὕπολογισμός, Ἀλγρ. σ 608.

Καταστρατήγησις: Καταβολίζουσι νόμον· ἔννοια, Εἰσαγ. σ 213. Σύμβασις εργασίας ὁρισμένου χρόνου· ἰσχυρισμός περὶ καθορισμοῦ τοῦ χρόνου πρὸς καταστρατήγησιν, Π. 2076 σ 339, Πρδρ. 2170 σ 589.

Κατάσχεται: Χαρακτὴρ ἀξιώσεως ἐργαζομένου ἐκ τοῦ ν.δ. 424· ἀπαίτησις μισθοῦ· ἀνεπίτρεπτον κατασχέσεως ἢ συμψηφισμοῦ κατὰ ν. 4694· ἐξαίρεσις ἐκχωρήσεως ἐπὶ δανεισμοῦ κατὰ ν.δ. 1171/42, Πρδρ. 546 σ 47. Ἀπαγόρευσις κατασχέσεως ἡμερομισθίων καὶ μισθῶν· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀποζημιώσεως ν. 2112 καὶ τῆς ἐκ παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἢ τοῦ ν.δ. 310/1941 περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν, Εἰσαγ. σ 343, Π. 201 σ 343. Ἀποζημιώσεις ἐκ τῶν ν. 2112 καὶ 3514· ἀπαγόρευσις ἐκχωρήσεως καὶ κατασχέσεως μετὰ τὸν ν. 765/1943, Νομ. Ζητ. σ 672. Ἀκατάσχετον καὶ ἀνεκχώρητον ἀποζημιώσεων ἐκ τοῦ ν. 765/1943 ἀφορᾷ καὶ πᾶσαν περίπτωσιν ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 2112, Ἀρθρ. σ. 677.

Καταφύγις: Ὑπηρεσία φυλάξεως καταφυγίων· ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν· ἐφαρμογὴ ν. δ. 424/1941 καὶ ν. δ. 2019/1942, Π. 1222 σ 722, Πρδρ. 1497 σ 595.

Κατάχρησις: Βλ. λ. *Δικαίωμα*.

Κατοχή: Βλ. λ. *Στρατιωτικὴ κατοχή*.

Κηδεῖα: Ἡ παροχὴ παρὰ τοῦ Ἴδρ. Κοιν. Ἀσφαλίσεων ἐξόδων κηδείας, Νομ. Ζητ. σ 330. Ἡ παραγραφὴ τῆς ασφαλιστικῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ· ἔξοδα κηδείας, Μελ. σ 432.

Κληρονομία: Θάνατος εργοδότου· τύχη συμβάσεως εργασίας, Πρδρ. 7567 σ 562, Εἰσαγ. σ 561.

Κληῖσις: Δίστασις προέδρου· παραπομπὴ ὑποθέσεως· εἰσαγωγή δι' ἀλλῆς κλήσεως, Π. 1039 σ 624.

Κλοπή: Κλοπὴ πραγμάτων ἀνευ ἀγοραίας ἀξίας· δολία ὑποβολὴ μηνύσεως πρὸς ἀπόλυσιν εργατοῦ ἀνευ ἀποζημιώσεως· καταψήφισις ἐξόδων εἰς βάρος μηνυτοῦ, Πτ. 1235 σ 377.

Κοινότητες: Προσωπικὸν δήμων καὶ κοινοτήτων καὶ εἰσαγορὰ ὑπὲρ Ἐθν. Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν, Γν. Σ. σ 366.

Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις: Ἡ ἀπὸ ασφαλιστικῆς ἀπόψεως ἑξομοίωσις τῶν πολεμικῶν ἀτυχημάτων πρὸς ἀτυχήματα εργασίας· ζητήματα ἐκ τῆς

67724 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασίας, Νομ. Ζητ. σ 75, 104. Ἐργατικὸν ἀτύχημα· εὐθύνη εργοδότου μετὰ τὸν ν. 6298 περὶ Κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων· ἀποζημιώσεις ἐκ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἐν περιπτώσει δόλου, Ε.Α 1408 σ 118. Μεταβολὴ προσώπου εργοδότου εἰς ἐργατικὸν καὶ ασφαλιστικὸν δικαίον, Μελ. σ 132. Βοήθημα εἰς τὴν εἰς νέον γάμον ἐρχομένην χήραν· κατ' ἄρθρ. 37 § 3 ν. 6298· δὲν ἀποτελεῖ σύνταξιν· οὐ συνυπολογισμός αὐξήσεων, Ἐγκ. σ 151. Ἐννοια ἄρθρ. 40 § 2 ν. 6298· προϋποθέσεις παροχῆς ἐφ' ἀπαξ ἀποζημιώσεως ἄρθρ. 86 ν. 6298· ὑπαγωγή εἰς κλάδον συντάξεων, Ἐγκ. σ 151. Περὶ τοῦ δικαιώματος ἀπολήψεως παροχῶν ἀσθενείας ὑπὸ ἡσφαλισμένων παθόντων πολεμικῶν ἀτύχημα καὶ συνταξιοδοτουμένων μόνον ἐκ τοῦ Δημοσίου· κρατήσεις ἄρθρ. 21 § 1 ν. 6298, Ἐγκ. σ 151. Τρόπος ὑπολογισμοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας, ἀτυχήματος κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 40607/1942 ἀποφ. Ἐπιτροπῶν Ἐργασίας· μέθοδος ἐξευρέσεως μέσου ἡμερομισθίου, Ἐγκ. σ 215. Ἀσφαλιστικὴ προστασία τῶν τέκνων ἡσφαλισμένων· ἄρθρ. 35 § 1 στοιχ. β' ν. 6298· τέκνα υἱοθετηθέντα καὶ νόθα, Νομ. Ζητ. σ 237. Ἐπίδομα ἀσθενείας ἡσφαλισμένων νοσηλευομένων εἰς θεραπευτήρια, Ἐγκ. σ 279. Ἡ παροχὴ παρὰ τοῦ Ἴδρ. Κοιν. Ἀσφαλίσεων ἐξόδων κηδείας, Νομ. Ζητ. σ 330. Ὑπάλληλοι Ἴδρ. Κοιν. Ἀσφαλίσεων· βαθμολογικὴ καὶ μισθολογικὴ ἀντιστοιχία πρὸς δημοσίους ὑπαλλήλους· ἐπίδομα ἀκριβείας βίου, Γν. Σ. σ 332. Παροχὴ ἱατρικῆς περιθαλψεως εἰς δημοσίους ὑπαλλήλους ἐν ἐνεργείᾳ καὶ συνταξιούχους· δικαιούμενα πρόσωπα· διαδικασία· ἔκτασις· ἔκδοσις συνταγῶν, Ἐγκ. σ 345. Ἡ παραγραφὴ τῆς ασφαλιστικῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ· παροχαὶ ἀσθενείας· ἐπίδομα ἀσθενείας, ἔξοδα κηδείας· βοήθημα τοκετοῦ· ἐπίδομα κυφορίας, λοχείας καὶ θηλάσεως, παροχαὶ συντάξεων ἀναπηρίας, θανάτου, γήρατος, ἐφ' ἀπαξ ἀποζημιώσεως, Μελ. σ 430 ἐπ., 459 ἐπ. Φυλάκις ἡσφαλισμένου παρὰ τῷ Ἴδρ. Κοιν. Ἀσφαλίσεων ὡς λόγος ἀναστολῆς τῆς καταβολῆς ἐπιδόματος ἀσθενείας, Μελ. σ 678. Ἀπόλυσις ὑπαλλήλων Ἰδρύματος Κοιν. ἀσφαλίσεων· ἀποζημιώσεις ἐκ τοῦ ν. 2112· ἀρμοδιότης Εἰρηνοδικείου κατὰ διαδικασίαν ν. Γ' 94· συνυπολογισμός καὶ τῆς παρὰ τῷ Δημοσίῳ ὑπηρεσίας, Εἰρ. 796 σ 564, Νομ. Ζητ. σ 548.

Λ

Λαϊκὰ Συσσίτια: Ἐφορία λαϊκῶν συσσιτίων Βόλου· ἐφαρμογὴ ν. δ. 424/1941, Εἰρ. 35 σ 468.

Λέσχη: Στρατιωτικὴ λέσχη Φρουρᾶς Ἀθηνῶν· νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἀσκοῦν διοίκησιν· ἀνεφάρμοστον ν. 2112, β. δ. 16/7/1920 καὶ συλλ. συμβάσεων, Α. Π. 3 σ 147.

Ληξίπρηνξις πράξεις: Ἀπόδειξις ιδιότητος ἐγγαίου πιστοποιήσις ἐλλείψεως συντάξεως ληξιαρχικῆς πράξεως· ἀπόδειξις καὶ διὰ μαρτύρων, Π. 5132 σ 649.

Λινοτύπαι: Βλ. λ. *Τυπογράφος*.

Μ

Μάρτυρες: Ἀνέμφικτον κτήσεως ἐγγράφου ἀποδείξεως· ἀπόδειξις καὶ διὰ μαρτύρων, Π. 261 σ 107, Π. 6746 σ 140, Ε. Α. 826 σ 173, Π. 679 σ 207, Π. 3803 σ 244, Π. 1892 σ 305, Π. 2076 σ 339, Π. 2453 σ 397, Π. 2575 σ 467, Π. 4349 σ 500, Π. 831 σ 503, Π. 3577 σ 531, Π. 4425 σ 585, Π. 3975 σ 619, Π. 5133 σ 620, Π. 5132 σ

649, Π. 5458 σ 687. 'Εμπορικότης διαφορᾶς' ἐπίτρεψις μαρτύρων, Π. 261 σ 107, Ε. Α. 826 σ 173, Π. 2575 σ 467, Π. 3577 σ 531, Π. 5133 σ 620, Π. 5132 σ 649, Π. 5458 σ 687. Περιπτώσεις ἐπιτρεπτοῦ μαρτύρων πρὸς ἀπόδειξιν μισθώσεως πλοιάρχου καὶ πληρώματος, Π. 2087 σ 375. 'Ανέφικτον κτήσεως ἐγγράφου ἀποδείξεως λόγῳ ψυχολογικῆς καὶ κοινωνικῆς σχέσεως ἐργαζομένου ἐναντι ἐργοδότην' ἀποδείξεις καὶ διὰ μαρτύρων, Π. 250 σ 403. 'Εξαίρεσις λόγῳ ἰδιαζούσης σχέσεως ἢ εξαίρεσις' ἐννοία' ἀπλὴ ἰδιότης ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου οὐ λόγος εξαίρεσεως, Ε. Α. 487 σ. 658. 'Απόδειξις ἐγγάμου ἰδιότητος' καὶ διὰ μαρτύρων μετὰ πιστοποίησιν τῆς ἐλλείψεως συντάξεως ληξιαρχικῆς πράξεως, Π. 5132 σ 649.

Μεαῖται : Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Μεταβολὴ ὄρων συμβάσεως : Βλ. καὶ λ. *Ἀνεργία, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, Παλαιοὶ πολεμισταί, Στράτευσις*. 'Η μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ καταχρηστικὴ ἀσκῆσις αὐτῆς, Μελ. σ 740, Κύρος τῆς διὰ συμφωνίας ἀναγνώρισεως δικαιώματος εἰς ἐργοδότην πρὸς μεταβολὴν ἐπὶ τὰ χεῖρω τῶν ὄρων ἐργασίας, Μελ. σ 516, Μελ. σ 740. Περιζοπὴ οἰκειοθελῶς χορηγηθέντος πολεμικοῦ ἐπιδόματος, Μελ. σ 516, Νομ. Ζητ. σ 552, Π. 1903 σ 303, Μελ. σ 294.

Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότη : 'Η μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότη εἰς τὸ ἐργατικὸν καὶ τὸ ἀσφαλιστικὸν δίκαιον, Μελ. σ 132. Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότην' μεταβίβασις ὑποχρεώσεων ἐκ τοῦ ν. δ. 424[41] ἐπιχειρήσεις δυνάμει διοικ. ἀδείας' τίς θεωρεῖται κύριος αὐτῶν, Πρδρ. 637 σ 110. Τύχη παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἐν μεταβολῇ προσώπου ἐργοδότη, Νομ. Ζητ. σ 5.

Μεταβολὴ συνθηκῶν : βλ. λ. *Περιοδικὰ παροχαί*.

Μετάθεσις : Μετάθεσις ὑπαλλήλου' μονομερὴς μεταβολὴ ὄρων, Εἰσαγ. σ 268, Πρδρ. 55, σ 269, Π. 3577, σ 531.

Μεταλλεῖα : 'Ατυχήματα μεταλλευτῶν' ἀνικανότης ἐξ ἐπαγγελματικῆς νόσου' σύνταξις' ἐναρξῆς δικαιώματος, Α. Π. 195 σ 15. 'Ατύχημα μεταλλευτοῦ' ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν' τρόπος ὑπολογισμοῦ συντάξεως' ὑπόχρεοι πρὸς πληρωμὴν ἐργοδότης καὶ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν' ἀπονομή ὅχι ἰσοβίας συντάξεως, ἀλλ' ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀνικανότης, Α. Π. 196 σ 54.

Μεταφορὰ : Βλ. καὶ λ. *Ἑταιρία*. 'Υπάλληλοι Δίσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν' ἰδιωτικαὶ καὶ οὐχὶ δημόσιοι' ὑποχρεώσεις εἰσφορᾶς ὑπὲρ 'Εθν. Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν, Γν. Σ. σ 528.

Μήνυσις : 'Η μήνυσις κατὰ τοῦ μισθωτοῦ κατὰ ν. 2112 καὶ ν.δ. 424, Νομ. Ζητ. σ 171, Εἰσαγ. σ 550, Π. 3156 σ 558. Κλοπὴ πραγμάτων ἄνευ ἀγοραίας ἀξίας' δολία ὑποβολὴ μηνύσεως πρὸς ἀπόλυσιν ἐργάτου ἄνευ ἀποζημιώσεως' καταψηφισαὶ ἐξόδων εἰς βάρος μηνυτοῦ, Πτ. 1235 σ 377.

Μισθός : βλ. λ. *Ἀποδοχαί, Ἀνεργία, Ἀσθένεια, Ἀδελφεία, Ἐργασίας σύμβασις, Ἐργατικαὶ διαφοραί, Νεοπολεμισταί, Παλαιοὶ Πολεμισταί, Στράτευσις, Συλλογικαὶ συμβάσεις*.

Μισθωσις : Σωματεῖα συννομολόγησις διὰ λίσμων σωματεῖον μισθώσεως ὑπὸ προέδρου μετὰ λήξιν θητείας' ἐφαρμογὴ τῶν περὶ ἀντιπροσωπεύσεως καὶ ἐντολῆς διατάξεων ἐν σιωπῇ τοῦ καταστατικοῦ, Π. 611 σ 694' βλ. καὶ λ. *ἐνοικιοστάσιον*.

Μισθωσις ὑπηρεσιῶν : βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.

Μισθωτός : βλ. λ. *ὑπάλληλος ἰδιωτικός*.

Μονομερὴς μεταβολὴ ὄρων : βλ. λ. *Μεταβολὴ ὄρων*.

ρων συμβάσεως, Ἀνεργία, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, Παλαιοὶ πολεμισταί, Στράτευσις.

N

Ναυτικοί : Πολεμικὸν ἐπίδομα ἐργατῶν θαλάσσης κατὰ συλλ. συμβ. 23[12]1939' προϋποθέσεις ἐπιδόματος ἡμερῶν παραμονῆς εἰς ἐμπολέμους λιμένας' ἀμφισβητήσεις κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς συμβάσεως καὶ ἀρμοδιότης Ὑφυπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, Π. 4238 σ 115. 'Επίταξις πλοίου ὑπὸ Δημοσίου' ἀξίωσης μισθῶν ἢ ἀποζημιώσεων τοῦ ν. 4004' ἀρμοδιότης τακτικῶν δικαστηρίων' ὑποχρεώσεις Δημοσίου ἐν περιπτώσει ἐπιτάξεως ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀνεργίας εἰς περιπτώσιν ἀωλείας πλοίου ἐκ ναυαγίου' ἐννοία ὄρων 'ναυτικός' καὶ 'πλοῖον' ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως, Π. 835 σ 181. Ναυτολόγιον' οὐσιαστικὸν στοιχεῖον μισθώσεως ναυτολογίας' δυνατὴ ἀπόδειξις δι' ὄρκου ἢ ὁμολογίας, Π. 4238 σ 115, Π. 2087 σ 375. Ναυτολόγιον' ἀποδεικτικὸν στοιχεῖον ὄρων μισθώσεως πλοιάρχου καὶ πληρώματος' περιπτώσεις ἐπιτρεπτοῦ μαρτύρων, Π. 2087 σ 375. 'Απόλυσις πλοιάρχου' ἐφαρμογὴ ἀρθ. 288 Ἐμπορ. νόμου καὶ οὐχὶ τοῦ ν. 2112' νομικὴ φύσις σχέσεως πλοιάρχου καὶ πλοιοκτῆτου' ἀποζημιώσεις ναυτικοῦ ἀντιμισθία' πρὸς τροφήν, Π. 2087 σ 375. 'Ατυχήματα ἐργατῶν θαλάσσης' ἐκ πολεμικῆς ἐνεργείας' ὀφειλόμενα ἀποζημιώσεις καὶ ὑπόχρεως πρὸς πληρωμὴν περιπτώσεως ἐφαρμογῆς ν. 551 καὶ 2116[1939] δικαιοδοσία ἀσφαλιστικοῦ ὁργανισμοῦ καὶ τακτικῶν δικαστηρίων, Εἰρ. 40 σ 472.

Νεοπολεμισταί : 'Η νέα νομοθεσία προστασίας ἐφ' ὧν τελευταίου πολέμου' ν. δ. 1040[1941, 1799]1942' ποῖα πρόσωπα προστατεύονται' ἐννοία τραυματίου' προστασία εὐπόρων διατὶ δὲν ὁμιλεῖ περὶ ὑπηρετῶν' κριτικὴ συγκροτήσεως ἐπιτροπῶν, συμβουλίων κλπ.' σύγκρισις μετ' νομοθεσίαν Ε. Π. Π. κατοχύρωσις διατάξεων ἀφορῶσιν πρόσληψιν κλπ., προστασία οἰκειοθελῶς προσληφθέντων διὰ τὴν ἀπόλυσιν' σχέσις πρὸς ν. δ. 424' διορισμὸς εἰς ἐπιχειρήσιν τελοῦσαν ὑπὸ καθεστὸς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας' διορισμὸς εἰς ἐπιχειρήσιν ἀπολύσαν ἤδη μισθωτοὺς δυνάμει ἀρθρ. 9 ν. δ. 424' ἀπόλυσις κατ' ἀρθρ. 9 ν. δ. 424 νεοπολεμιστῶν διορισθέντων ἀναγκαστικῶς κατ' ἀρθρ. 4 καὶ 5 ν. δ. 1799, Μελ. σ 196. 'Ἐννοία Ὀργανισμῶν ἰδιωτ. δικαίου κατ' ἀρθρ. 7 ν. δ. 1799' μισθός' συνυπολογισμὸς αὐξήσεων, Γν. Σ. σ 120. 'Υπολογισμὸς αὐξήσεων εἰς ἐπίδομα μισθοῦ κατὰ τὸ ν. δ. 1799[1942, Ν. Σ. σ 388. Προαγωγαὶ καὶ ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλων κατὰ ν. δ. 1799[1942, Νομ. Ζητ. σ 365. Προαγωγὴ ὑπαλλήλων πολεμιστῶν 1940—1941 κατ' ἀρθρ. 7 καὶ 9 ν. 1799[1942, Ἐγκ. σ 378. Προαγωγαὶ καὶ ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλων πολεμιστῶν' ἐφαρμογὴ ἀρθρ. 7 καὶ 9 ν. δ. 1799[1942, Ἐγκ. σ 407, Σχόλ. σ 479. Προαγωγαὶ ὑπαλλήλων κατὰ ν. δ. 194[1941 καὶ 1799[1942, Γν. Σ. σ 388, Καὶ πάλιν τὸ ἀρθρ. 7 τοῦ ν. δ. 1799[1942, Ἐπιστολὴ σ 479. Ν. δ. 1799[1942' τρόπος πληρώσεως κενῶν θέσεων ὑπὸ τραυματιῶν καὶ πολεμιστῶν τοῦ τελευταίου πολέμου, Γν. Σ. σ 239. Προϋποθέσεις υποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφ' ὧν τελευταίου πολέμου' ἀποζημιώσεων καὶ θυμάτων πολέμου εἰς δημοσίας ἢ ἰδιωτικὰς ὑπηρεσίας ἢ ὁργανισμοὺς, ἐπιχειρήσεις καὶ ἀνων. ἐταιρίας' ἐννοία ἀρ. 5 ν. δ. 1799[1942' ἔργον ἐπιτροπῆς, Ἐγκ. σ 279. 'Ακυρότης ἀπολύσεως ἀναπήρου κατὰ ν. δ. 424[1941 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ν. δ. 1040 καὶ καὶ 1336[1942, Π. 1892 σ 305, Πρβλ. Εἰσαγ. ἀν-

τόθι. Ἀπόλυσις κατ' ἄρθρ. 9 ν. δ. 424 ἐνεκα ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως ἐργασίας" κανὼν προτιμήσεως τελευταίων τῶν ἐφ. παλ. πολεμιστῶν, πρὸ αὐτῶν τῶν ἐφ' ἑδρῶν τοῦ τελευταίου πολέμου καὶ πρὸ τούτων τῶν ἐχόντων οἶκον. ὑποχρεώσεις" παράβασις" ἀκυρότης, Π. 2114 σ 369. Ζητήματα ἐκ τοῦ ν. δ. 1799/1942" ἀναρμοδιότης Νομάρχου πρὸς τοποθέτησιν ἀναπήρων" μὴ ὑπαγωγή εἰς προστασίαν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν" ὑπολογισμὸς ποσοστοῦ προσληπτέων" λήψις ὑπ' ὄψει ἐπιχειρήσεως ὡς ἐνιαίας καὶ οὐχὶ αὐτοτελοῦς τῶν ὑποκαταστημάτων" δικαίωμα τοποθετήσεως ἢ μεταθέσεως προσληφθέντος εἰς ὑποκατάστημα, Νομ. Ζητ. σ 556. Ἐφαρμογὴ ν.δ. 1799/1942 καὶ ἐπὶ οἰκιοθελῶς προσληφθέντων νεοπολεμιστῶν" ἀπόλυσις ἄνευ τῶν προϋποθέσεων καὶ διατυπώσεων τοῦ νόμου" ἀκυρὸς" δικαίωμα ἀποδοχῶν" ὑποχρεώσεις γνωστοποιήσεως ιδιότητος εἰς ἐργοδότην, Π. 1039 σ 624. Τὸ ν. δ. 1799/1942 περὶ προστασίας τῶν ἀναπήρων καὶ ἡ ἀνάγκη συμπληρώσεως τῶν διατάξεων του, Νομ. Ζητ. σ 135. Ζητήματα ἐκ τοῦ ν. δ. 1799/1942, Ἐπιστ. σ 479. Ἡ ἀπὸ ἀσφαλιστικῆς ἀπόψεως ἐξομοίωσις τῶν πολεμικῶν ἀτυχημάτων πρὸς ἀτυχήματα ἐργασίας" ζητήματα ἐκ τῆς 67724 ἀποφ. Ὑπ. Ἐργασίας, Νομ.-Ζητ. σ 75.

Νομάρχης : Ἀναρμοδιότης Νομάρχου πρὸς τοποθέτησιν ἀναπήρων κατὰ ν. δ. 1799/1942, Νομ. Ζητ. σ 556.

Νομή : Βλ. λ. *Προσωρινὰ μέτρα*.

Νομικὰ πρόσωπα : Βλ. καὶ λ. *Ἀνεργία, Αὐξήσεις, Ἐργατικά ἀτυχήματα, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, Νεοπολεμισταί, Συλλογικαὶ συμβάσεις, Συσσίτιον, Ταμεῖα*. Εὐαγγελισμὸς καὶ Παράρτημα αὐτοῦ «Νοσοκομεῖον Γ. Σταύρου καὶ Γ. Φούγκ» χαρακτηρ. προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς συλλογικῶν συμβάσεων ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, Π. 5750 σ 8. Προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς αὐξήσεων ν. δ. 310/1941 ἐπὶ ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, Πρδρ. 628 σ 85. Ἐννοια Ὁργανισμῶν ἰδιωτ. δικαίου κατ' ἄρθρ. 7 ν. δ. 1799" μισθὸς" συνυπολογισμὸς αὐξήσεων, Γν. Σ. σ 120. Προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς ν. 2112 ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, Γν. Σ. σ 138. Στρατιωτικὴ Λέσχη Φρουρᾶς Ἀθηνῶν νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἀσχοῦν διοίκησιν" ἀνεφάρμοστον ν. 2112, β. δ. 16/7/1920 καὶ συλλογ. συμβάσεων, Α.Π. 3 σ 147. Ὁργάνισμός Ἐκδόσεως Σχολικῶν βιβλίων ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ν. δ. 2019/1942, Γν. Σ. σ 204. Ἐννοια νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου μὴ ἀσχοῦντων διοίκησιν, Π. 41, σ 210. Ἐπίδομα ἀκριβείας ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου" ὑπάλληλοι Ἱδρ. Κοινων. ἀσφαλίσεων, Γν. Σ. σ 332. Ταμεῖον συντάξεων προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος" νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἀσχοῦν διοίκησιν, Σ. Ε. 113 σ 405. Ἀσκήσις ἐκμεταλλεύσεως ὑπὸ νομικοῦ προσώπου δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου" ἐφαρμογὴ ν. δ. 424/1941" Ἐφορία λαϊκῶν συσσιτίων Βόλου" νομικὸν πρόσωπον, Εἰρ. 35 σ 468. Προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς ν. 2112 ἐπὶ ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου" ἀρμοδιότης κατὰ ν. Γ20Δ" συνυπολογισμὸς προϋπηρεσίας, Νομ. Ζητ. σ 548. Παραγραφὴ μισθῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, Εἰσαγ. σ. 694.

Νομικαὶ σύμβουλοι : Βλ. λ. *Δικηγόροι*.

Νόμος : Βλ. καὶ λ. *Δημοσία τάξις, Δημοσίον δι-*

καιον, Ἐργατικὸν δίκαιον, Στρατιωτικὴ κατοχή. Ἡ ἐκφραστικὴ ἀπλότης τῶν νόμων καὶ δικ. αποφάσεων, Σημ. σ 35. Ὑπουργ. αποφάσεις αὐξήσεως ἀποδοχῶν" ἰσχύς νόμου, Π. 261 σ 107. Ἐργηνευτικὸς νόμος" ἐφαρμογὴ καὶ ὑπὸ Ἀρείου Πάγου, Α. Π. 3 σ 147, Α. Π. 221 σ 117. Καταδολιεύσις νόμου" ἐννοια, Εἰσαγ. σ 213. Κανονιστικοὶ ὅροι συλλ. συμβάσεων" ἰσχύς κανόνων δικαίου δημοσίας τάξεως" ἐφαρμογὴ ἐξ ἐπαγγέλματος" ἀπαράδεκτον παραιτήσεως" χρόνος προτάσεως" ἀπόδειξις, Ε. Α. 487 σ 342. Νόμος" χρόνος ἐνάρξεως ἰσχύος" ἰσχύς τοῦ ν. δ. 424 ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του, Π. 5132 σ 649. Νόμος ρυθμίζων ἀσκήσιν ἐνδίκου μέσου" ὁ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως ἰσχύων, Εἰρ. 1770 σ 695. Γενικὸς κανονισμὸς ὑπηρεσιῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων" ἰσχύς οὐσιαστικοῦ νόμου, Π. 5145 σ 756. Οὐσία καὶ τύπος, Ἀρθρ. σ 584.

Νοσοκομεῖα : Ἀπόλυσις προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων" ἐφαρμογὴ ν. δ. 88/1941" ἀποκλεισμός ἀποζημιώσεων ν. 2112 καὶ ἐκ τοῦ κοινού δικαίου κατὰ δημοσίον ἢ νοσηλευτικοῦ ἰδρύματος, Π. 4272 σ 14. Νοσοκομεῖον" ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν" ἐφαρμογὴ ν. δ. 424, Νομ. Ζητ. σ 292, Εἰρην. 221 σ 209. Θεραπεία ἐφ' ἑδρῶν εἰς νοσοκομεῖον" ἀνωτέρα βία" ἀναστολὴ μηνιαίας προθεσμίας δηλώσεως ἐπαναλήψεως ἐργασιῶν ν. 3514, Π. 1892 σ 305.

Νυκτοφύλαξ : Νυκτοφύλαξ καταφυγίου, προσληφθεὶς ὑπὸ Δήμου" δικαίωμα συσσιτίου" Πρδρ. 1497 σ 595, Π. 1222 σ 722. Μίσθωσις νυκτοφύλακος ἄνευ ἀδείας ἄστυν. διευθυντοῦ" ποινικὴ δίωξις καὶ οὐχὶ ἀκυρότης συμβάσεως" ἐφαρμογὴ προστασίας ν. δ. 424/1941 καὶ ν. 244/1936. Π. 250 σ 403.

Ξ

Ξυλουργεῖα : βλ. λ. *Ἀσφάλεια ἐργαζομένων*.

Ο

Ὁδηγοί : βλ. λ. *Αὐτοκίνητα*.

Οἰκιακὸν προσωπικόν : Οἰκιακὸν προσωπικόν" ἀνεφάρμοστον ν. 3514, Π. 494 σ 51.

Οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα : βλ. λ. *Συλλογικαὶ συμβάσεις*.

Ὁμολογία : Ναυτολογία" δυνατὴ ἀπόδειξις δι' ὄρκου ἢ ὁμολογίας, Π. 4238 σ 115. Παραίτησις ἀπὸ κεκτημένου δικαίωματος" δωρεὰ" συστατικὸν στοιχεῖον συμβολ. ἔγγραφο" ἀδυναμία ἐκτιμήσεως ἐξωδίκου ὁμολογίας ἐξ ἐπιστολῆς, Π. 214 σ 212. Ἀδαιρέτος ὁμολογία" βάρος ἀποδείξεως, Π. 2037 σ 375.

Ὁργάνισμοι : βλ. λ. *Νομικὰ πρόσωπα*.

Ὁριον ἡλικίας : βλ. λ. *Ἡλικία*.

Ὁρκος : Ὁρκοδοσία" οὐ στοιχεῖον ἰδρύσεως σχέσεως μεταξὺ ἐφ' ἑδρῶν παλαιοῦ πολεμιστοῦ καὶ ἐργοδότη, Α.Π. 183 σ 49, Α.Π. 113 σ 596 Πρβλ. Πρδρ. 9797 σ 563. Ναυτολογία" δυνατὴ ἀπόδειξις δι' ὄρκου ἢ ὁμολογίας, Π. 4238 σ 115. Ὁρκος" ἐπαγωγὴ καὶ κατ' ἰδιωτικῶν ἢ δημοσίων ἐγγράφων" ἀντεπαγωγὴ" δόσις ἀμάχητον τεκμήριον, Α.Π. 113 σ 596.

Π

Παλαιοὶ πολεμισταί : Γενικά, προϋποθέσεις, ἐκτασις προστασίας" ἀπόδειξις ιδιότητος. Ν. 244 νόμος δημοσίας τάξεως, Π. 7496 σ 112. Ζητήματα τοῦ α. ν. 244/1936, Νομ. Ζητ. σ 5. Θέματα νομοθετικῆς πολιτικῆς ἐν σχέσει πρὸς τὴν προστασίαν τῶν Ἐφ. Παλαιῶν Πολεμιστῶν καὶ τὴν

ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941, Νομ. Ζητ. σ 103. Πορίσματα ἐκ τῆς νομοθεσίας περὶ Ἐφένδρων Π. Π. Νομ. Ζητ. σ 455. Ἐκτασις προστασίας ἐπὶ οἰκειοθελῶς προσληφθέντων χρόνος προσλήψεως Ε.Α 138 σ 270, Εισαγ. σ 269, Σ. Ε 157 σ 401, Α.Π. 270 σ 401, Π. 250 σ 403, Π. 3968 σ 623, Νομ. Ζητ. σ 455, Νομ. Ζητ. σ 525. Ἐφαρμογὴ ἀ. ν. 244 καὶ ἐπὶ μισθοσέως νυκτοφύλακος ἀνευ ἀδείας ἀστυν. διευθυντοῦ, Π. 250 σ 403. Ἐφαρμογὴ μόνον ἐπὶ ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν ἀνεφαρμοστον ἐπὶ δικηγόρων, νομικῶν συμβούλων καὶ ἱατρῶν, Σ.Ε 535 σ 88. Ἐφαρμογὴ ἀ.ν. 244 καὶ ἐπὶ ἐργατῶν παλαιῶν πολεμιστῶν ὅροι, Ἀλλγρ. σ 32. Ἐκτασις μονιμότητος μέχρι συμπληρώσεως τοῦ διὰ κανονιστικῶν διατάξεων ὁριζομένου ὁρίου ἡλικίας, Ε.Α 39 σ 271. Εὐπορία παλ. πολεμιστοῦ ὡς λόγος στερεητικὸς τῆς προστασίας τοῦ ἀρθρ. 7 ἀ. ν. 244, Νομ. Ζητ. σ 5. Ἰδιότης ἐφέδρου Π. Π. ἀπόδειξις γνωστοποιήσεως ἀριθμὸς προσωπικοῦ ὡς προϋπόμεναι προστασίας ὑπολογισμός, Νομ. Ζητ. σ 455.

Πρόσληψις τοποθέτησις ἀποδοχαὶ μεταβολὴ ὄρων μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότης: Προϋποθέσεις καταρτίσεως σχέσεως ἐργασίας ἐφέδρου παλ. πολεμιστοῦ διορισθέντος ὑπὸ Κεντρ. Συμβ. Π.Π. καὶ ἐργοδότην ἀποδοχὴ διορισμοῦ καὶ ἐμπρόθεσμος ἐμφάνισις πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας μὴ ἀναγκαῖα προσφορά εἰς ὁρκοδοσίαν, Α.Π. 183 σ 49, Α. Π. 113 σ 596. Contra: Τοποθέτησις δι' ἀποφάσεως Κεντρ. Συμβουλίου παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀρτοποιῶν Ἑλλάδος ἀπαραίτητος ἡ τήρησις τῶν νομίμων διατυπώσεων διορισμοῦ ὑπαλλήλου παρ' αὐτῷ (βασίλειον καὶ ὁρκοδοσία) ἄλλως ἀδύνατος ἵδρυναι ὑπαλλ. σχέσεως, Πρδρ. 9797 σ 563. Πῶς τοποθετοῦνται προσλαμβανόμενοι κρίσις ἐργοδότην μισθολόγιον ἀ.ν. 244 καὶ μισθολόγιον ἐπιχειρήσεων (Τραπεζῆς Ἑλλάδος), Α. Π. 113 σ 596. Συλλογικαὶ συμβάσεις ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ Ἐφένδρων Π. Π. ὅροι, Π. 7496 σ 146. Διατάξεις περὶ ἀνεφαρμόστον αὐξήσεων ἀποδοχῶν ἐν περιπτώσει μὴ χρήσεως ὑπηρεσιῶν ἀνευ ὑπαιτιότητος ἐργοδότην ἐφαρμογὴ καὶ ἐπ' ἐφένδρων παλαιῶν πολεμιστῶν μεταβολὴ ὄρων ἐργασίας, Π. 1903σ 303, Εισαγ. σ 303. Μονομερὴς μεταβολὴ ὄρων συμβάσεως ἐργασίας ἐννοία μεταθέσεως ὅροι ὑφ' οὓς ἀποτελεῖ μονομερὴ μεταβολήν, Εισαγ. σ 269. Μονομερὴς μεταβολὴ ὄρων συμβάσεως ἐφέδρου Π. Π. συνέπειαι περικοπὴ οἰκειοθελῶς χορηγηθέντος πολ. ἐπιδόματος, Νομ. Ζητ. σ 516, Περβλ. Νομ. Ζητ. σ 552. Τύχη παλαιῶν πολεμιστῶν ἐν μεταβολῇ προσώπου ἐργοδότην, Νομ. Ζητ. σ 5.

Λόγοι ἀπολύσεως Ἐπιτροπαὶ Π. Π. ἀπόφασις δειδικασμένων. Λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας παλ. πολεμιστοῦ κατ' ἀμοιβαίαν συναίνεσιν ἀναρμοδιότης Πρωτ. Ἐπιτροπῆς, Σ. Ε. 90 σ 659. Ἐφαρμογὴ διαδικασίας Ἐπιτροπῆς ἀρθρ. 7 ἀ. ν. 244 προϋποθέσεις ἡ ἀπόλυσις καὶ οὐχὶ ἡ οἰκειοθελὴς ἀποχώρησις, Σ.Ε. 473 σ 88. Λόγοι ἀπολύσεως ἀπόφασις Ἐπιτροπῆς ἀρθρ. 7 ἀ.ν. 244/1936, Α. Π. 209 σ 86, Σ. Ε. 535 σ 88, Π. 250 σ 403. Λόγοι ἀπολύσεως συνταγματικότης Πρωτ. Ἐπιτροπῶν ἀποφάσεις τούτων ἔκτασις δειδικασμένου διὰ τὰ δικαστήρια, Νομ. Ζητ. σ 455. Δικαιοδοσία Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς Π. Π. ἔκτασις δειδικασμένων ἐνώπιον τακτικῶν δικαστηρίων, Π. 784 σ 51, Πρδρ. 494 σ 51. Παράνομος ἀπόλυσις ἐφέδρου Π. Π. ἔκτασις ὑποχρεωτικοῦ ἀποφάσεως Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, Νομ. Ζητ. σ 685. Λόγοι ἀπολύσεως ὑποχρέωσις ἐργοδότην εἰς

προσφυγὴν ἐνώπιον Πρωτ. Ἐπιτροπῆς ἀρθρ. 7 μόνη ἀρμοδιὰ πρὸς κρίσιν ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη, Ε. Α. 187/1943 σ 272, Εισαγ. σ 272, Εισαγ. σ 311, Π. 250 σ 403. Ἀπόλυσις Ἐφ. Παλ. Πολεμιστοῦ κατόπιν ἀποφάσεως πειθαρχικοῦ συμβουλίου κατὰ τὸν κανονισμόν ἀναγκαῖα πάντως καὶ ἀπόφασις Πρωτ. Ἐπιτροπῆς, Εισαγ. σ 142. Ἀπόφασις Ἐπιτροπῆς μὴ εἰδικῶς ἡτιολογημένη ἀκυρότης, Σ. Ε. 34 σ 244. Ἀπόφασις Ἐπιτροπῆς ἀρθρ. 7 ἀ. ν. 244/1936 ἐκτελεστὴ διοικητικῇ πράξει προσβλητὴ δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως, Εισ. σ 270. Ἀπόλυσις Π. Π. πρὸ τῆς συστάσεως Πρωτοδικειακῶν Ἐπιτροπῶν προϋποθέσεις ἀκυρότητος ἀπολύσεως καὶ συνέπειαι, Α. Π. 209 σ 86, Σ. Ε. 648 σ 144, Εισαγ. σ 144, Εισαγ. σ 272.

Παράνομος ἀπόλυσις συνέπειαι γνωστοποιήσις ιδιότητος. Ἀπόλυσις ἀνευ ἀποφάσεως Πρωτ. Ἐπιτροπῆς ἀπαράδεκτον μεταγενεστέρως προσφυγῆς ἐργοδότην ἡ ἐφέδρου Π. Π. εἰς Ἐπιτροπὴν, Π. 250 σ 403, Περβλ. Εισαγ. σ 402. Ἀγωγὴ ἀποζημιώσεως διὰ παράνομον ἀπόλυσιν στοιχεῖον ἡ ἐγκαιρὸς γνωστοποιήσις τῆς ιδιότητος ὡς ἐφέδρου παλαιῶν πολεμιστοῦ, Π. 250 σ 403, Εισαγ. σ 402. Ἀγωγὴ ἀποζημιώσεως διὰ παράνομον ἀπόλυσιν στοιχεῖον ἡ γνώσις τῆς ιδιότητος τοῦ παλ. πολεμιστοῦ ἀπόλυσιν ἐν ἀγνοίᾳ οὐχ' ὑποχρέωσις ἐπαναπροσλήψεως, Ε. Α. 482 σ 179, Περβλ. Εισαγ. σ 179. Παράνομος ἀπόλυσις ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοδοσίας, Εισαγ. σ 86, Π. 7496 σ 112, Εισαγ. σ 179, Εισαγ. σ 272, Πρδρ. 73 σ 312, Α. Π. 113 σ 596, Παράνομος ἀπόλυσις ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀντιμισθίας μετὰ νομίμων αὐξήσεων, προσθέτων ὑποχρεωτικῶν παροχῶν καὶ συσσιτίου, Π. 250 σ 403. Παράνομος ἀπόλυσις ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοδοσίας ὁστικῇ ποινῇ οὐκ ἀφαίρεσις τῶν ἀλλοῦ κερδηθέντων, Π. 7496 σ 112, Ε. Α. 482 σ 179, Νομ. Ζητ. σ 42, Νομ. Ζητ. σ 544, Contra: Α. Π. 113 σ 534. Ἐνστάσις ἐκπτώσεως ἀλλοῦ κερδηθέντων χρόνος προτάσεως, Α. Π. 113 σ 534. Ἀνυπόχρεον προσφοράς ὑπηρεσιῶν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐφέδρου Π. Π., Ε. Α. 482 σ 179. Ἀπόλυσις ἀνευ προειδοποιήσεως ἐφέδρου Π. Π. οἰκειοθελῶς προσληφθέντος δικαίωμα διπλασίας ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 τύχη ἀρθρ. μόνου παραγρ. 2 ν. 5532, Νομ. Ζητ. σ 455.

Ἀπόλυσις μετὰ ν. δ. 424/1941 προστασία ἐκ τοῦ ν.δ. 424/1941 καὶ τοῦ ἀ.ν. 244/1936, Πρδρ. 250 σ 403, Εισαγ. σ 402. Ὑπαγωγὴ καὶ μισθωτῶν προστατευομένων δι' εἰδικῶν διατάξεων εἰς διαδικασίαν ἀρθρ. 9 ν. δ. 424, Εισαγ. σ 274, Εισαγ. σ. 311. Οἰκονομικὴ ἀνεπάρκεια ἐπιχειρήσεως ἀπόλυσιν ἐφέδρων παλ. πολεμιστῶν σειρά ἀπολύσεως πρόταξις κατ' ἀρμοδιότητος τῶν μὴ παλ. πολεμιστῶν ἐννοία ἀρμοδιότης Πρωτ. Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἀν. δέον ν' ἀπολυθῶν καὶ παλαιοὶ πολεμισταί, Σ. Ε. 34 σ 274, Εισαγ. σ 273. Ἀπόλυσις κατ' ἀρθρ. 9 ν. δ. 424 ἐνεκα ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως ἐργασίας κανὼν ἀπολύσεως τελευταίων τῶν Ἐφ. Παλ. πολεμιστῶν, πρὸ αὐτῶν τῶν ἐφέδρων τοῦ τελευταίου πολέμου καὶ πρὸ τούτων τῶν ἐχόντων οἰκογ. ὑποχρεώσεις παράβασις τῆς σειρᾶς ἀκυρότης ἀπολύσεως, Π. 2114 σ 369. Ἀπόλυσις ἐφέδρου παλ. πολεμιστοῦ κατ' ἀρθρ. 10 ν. δ. 424 δι' ἀκαταλληλότητα ἡ ἀνάγκη συνπεριφορᾶν ἀναγκαῖα προηγουμένη ἀπόφασις Πρωτ. Ἐπιτροπῆς, Πρδρ. 53 σ 312, Εισαγ. σ 311, Π. 250 σ 403. Ὑπαγωγὴ εἰς σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας καὶ τὰς συνέπειας αὐτοῦ καὶ τῶν ἐφ. παλ. πολεμιστῶν Εισαγ. σ 303.

Συμβιβασμός· παραιτήσεις· ν. δ. 594/1941. 'Ακυρότης συμβιβασμού και παραιτήσεως από δικαιωμάτων, Νομ. Ζητ. σ 455. 'Ακυρότης απολύσεων και παραιτήσεων παλαιών πολεμιστών κατά ν. δ. 594· αναδρομική καταβολή αποδοχών· προϋποθέσεις, Ε. Α. 39 σ 271. Ν. δ. 594/1941· 'Ακύρωσις απολύσεων Π. Π. γενομένων από 4/8/1936 έως 29/4/1941· δὲν ἀφορᾷ ἀπολύσεις γενομένας δυνάμει τοῦ ἀρθρ. 1 § 1 ἐδ. α-δ ἀ.ν. 244, Α. Π. 209 σ 86.

Παραγγελία: 'Εννοια συμβάσεως ἐργασίας και συμβάσεως παραγγελίας (πλασιέ)· κριτήριον διακρίσεως· προσωπική ἐξάρτησις, οικονομική σχέσις· ἐκτίμησις ἐκάστης ειδικῆς περιπτώσεως, Πρδρ. 5394 σ 374, Πρδρ. 117 σ 374.

Παραγραφή: Διάκρισις μισθώσεως ὑπηρεσιῶν και ἀνωνύμου συναλλάγματος· ἀπαίτησις ἐξ ἄνων. συναλλάγματος· 30ετής παραγραφή· ἀνεφάρμοστον βραχυπρόθεσμον παραγραφῆς ν. ΓΥΛΓ', Ε. Α. πψ. 221 σ 12. 'Εννοια ἀρθρ. 1 ἐδ. 8 ν. ΓΥΛΓ' διетής παραγραφῆς ὑπαγωγῇ μόνον τῶν ἀξιωσεων προσώπων παρεχόντων ἐργασίας ὑπηρετικὰς· ἀξίωσις μισθοῦ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων· πενταετής παραγραφῆς, Α.Π. 14 σ 205, Π. 41 σ 206, Π. 214 σ 212, Π. 5126 σ 694, Εισαγ. σ 693. Παραγραφῆ κατ' ἀρθρ. 1 ἐδ. 8 ν. ΓΥΛΓ' ἀξιώσεως θυρωροῦ· διακοπὴ ἐκ δικαιοστασίου, Π. 41 σ 206. Βραχυπρόθεσμος παραγραφῆ μισθοδοσιῶν κατὰ ν. ΓΥΛΓ' 1909· μισθοδοσίαν· ἔννοια· διетής ἢ πενταετής παραγραφῆς· διάκρισις, Νομ. Ζητ. σ 262. 'Η παραγραφῆ τῆς ἀσφαλιστικῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ· παροχαὶ συντάξεων, Μελ. 430 ἐπ., 459 ἐπ. Παραγραφῆ μισθῶν, συντάξεων, περιοδικῶν παροχῶν· ἔννοια περιοδικῆς παροχῆς· οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα συλλ. συμβ. ἄνων. ἐταιριῶν 16/9/1937· περιοδικὴ παροχὴ· πενταετής παραγραφῆ· Π. 2962 σ 463. Παραγραφῆ μισθῶν ὑπαλλήλων δημοσίου και νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, Εισαγ. σ 693. 'Αξίωσις ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἐκ συλλογ. συμβάσεως· πενταετής παραγραφῆ· ὑπηρεσία ἀποθηκαρίου· ὑπαλληλική· διακοπὴ παραγραφῆς ἐκ δικαιοστασίου, Π. 5126 σ 694. 'Εννοια περιοδικῆς παροχῆς· παραγραφῆς ἀξιώσεως ἐξ ἀρθρ. 2 ν. ΓΥΛΓ', Π. 5126 σ 694.

Παραίτησις: Βλ. και λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἔργασίας, Παλαιοὶ Πολεμισταί*. 'Εργατικοὶ νόμοι· δημοσίας τάξεως· ἀκυρότης παραιτήσεως ἀπὸ προστασίας, Π. 5836 σ 45. Παραίτησις ἀπὸ ὠφελιμάτων ἐκ τῆς 'Εργατικῆς Νομοθεσίας· ἀκύρος· οὕτω ἀκύρος παραιτήσις ἀπὸ συσταίου και ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, Εἰρ. 'Αθ. 935 σ 375. Κύρος παραιτήσεως ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ ν. 2112 δικαιωμάτων, Νομ. Ζητ. σ 68. Παραίτησις ἀπὸ προστασίας ν. δ. 424· ἔγκυρος· ἰσχυρισμός ψυχολογικῆς βίας, Π. 7382 σ 82, Π. 1892 σ 505. Contra· Παραίτησις ἀπὸ τῆς προστασίας τοῦ ν. δ. 424· ἀνίσχυρος· λήψις τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως· δὲν σημαίνει παραιτήσιν ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ ν. δ. 424 προστασίας, Π. 2114 σ 369. 'Ανάγκοςτος συμπεριφορὰ ἐργαζομένου πρὸς ἐξαναγκασμὸν ἐργοδότην εἰς ἀπόλυσίν του· σιωπηρὰ παραιτήσις ἀπὸ ἐργασίας, Π. 831 σ 503, Πρβλ. Παρατ. σ 502. Μὴ ἀσκησις δικαιώματος ἐκ τοῦ ν. δ. 424 ἐπὶ ἔτος· δὲν σημαίνει παραιτήσιν, Π. 4471 σ 504. Μονομερὴς παραιτήσις ὑπαλλήλου· χρήζει ἀποδοχῆς ἀνάκλησις δι' ἐγέρσεως ἀγωγῆς περὶ μισθῶν· παραιτήσις ἀπὸ κερτιμένου δικαιώματος· ἀποτελεῖ δωρεάν· στοιχεῖον τοῦ κύρους συμβολαιογραφικῶν ἐγγράφων· ἀδυναμία ἐκτιμήσεως ἐξωδίκου ὁμολογίας ἐκ δηλώσεως ὅτι δὲν ἔχει

ἀξίωσιν τινα· παραιτήσις ἀπὸ αὐξήσεων· ἀκύρωσις Π. 214 σ 212. Παραίτησις ἀπὸ δικαιωμάτων ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ὑπονεγ. ἀποφάσεως περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν· ἀκύρος, Π. 214 σ 212. Κανονιστικὸς ὁρος συλλογ. συμβάσεων· ἀσυγχώρητον παραιτήσεως, Ε. Α. 487 σ 342. Παραίτησις ἀπὸ ἀποδοχῶν προσθέτου ἀστυφύλακος διορίζομένου κατ' ἀρθρον 39 ν. 4971/1931· ἀκύρος, 'Αλφρ. σ 608. Συμφωνία ἀποκλεισμοῦ ἢ περιορισμοῦ τῶν περὶ ἀπολύσεως διατάξεων· ἀκυρότης· διαφορὰ ἀπὸ παραιτήσεως, Π. 5190 σ 721. Κύρος τῆς διὰ συμφωνίας ἀναγνωρίσεως δικαιώματος εἰς ἐργοδότην πρὸς μεταβολὴν ἐπὶ τὰ χεῖρα τῶν ὄρων ἐργασίας, Μελ. σ 516, 740.

Παραπομπή: Βλ. λ. *Πρόεδρος*.

Παροχαί: Βλ. λ. *Ἀδυναμία παροχῆς, Ἀποδοχαί. Περιοδικαὶ παροχαί, Συσταίσιον*.

Πειθαρχία: Κανονισμός ἐπιχειρήσεων· ἀπόλυσις μισθωτοῦ δι' ἀποφάσεως πειθαρχικοῦ συμβουλίου· ἔκτασις δικαιοδοσίας τακτικῶν δικαστηρίων· ὅροι ἀποκλεισμοῦ ν. 2112, Πρδρ. 1511 σ 142, Εισαγ. σ 142, Πρβλ. παρατ. σ 143, Διαδικασία ἀπολύσεως μισθωτῶν 'Εταιρίας Μεταφορῶν· πειθαρχικὸν συμβούλιον, Π. 5145 σ 755.

Περικοπή ἀποδοχῶν: Βλ. λ. *Ἀποδοχαί*.

Περιοδικαὶ παροχαί: Βλ. και λ. *Παραγραφῆ. Περιοδικαὶ παροχαί*· αὐτετέλεια ἐκάστης και ἰδία παραγραφῆ, Πρδρ. 7791 σ 599, Πρδρ. 8611 σ 599, Π. 3912 σ 535, Πρδρ. 7846 σ 535, Πρδρ. 6921 σ 473, Πρδρ. 6905 σ 406, Πρδρ. 12513 σ 763. Φύσις τοῦ μισθοῦ ὡς περιοδικῆς παροχῆς· ἀπροσδιόριστος ἀξία τοῦ δικαιώματος και ἀντάλλαγμα ἀνθρωπίνης ἐνεργείας· ἀρμοδιότης Εἰρηνοδικείου κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΩΟΔ', Πρδρ. 619 σ 16, Πρδρ. 55 σ 277· βλ. και λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί*. 'Αξίωσις μισθωτοῦ πρὸς καταβολὴν τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἀποδοχῶν· ἐφ' ὅσον παρέχει τὰς ὑπηρεσίας ἢ ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει ἀποτελεῖ περιοδικὴν παροχὴν, Α.Π. 84 σ 344, 'Αξίωσις καταβολῆς τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποδοχῶν ἐν ἀκύρῳ κατὰ ν. δ. 424 ἀπολύσει· οὐ περιοδικὴ παροχὴ, Νομ. Ζητ. σ 452. Οὐσιώδης μεταβολὴ συνθηκῶν και ἀρμοδιότης προέδρου Πρωτοδικῶν· προϋποθέσεις ν. 6439/1935 και 2032/1939, 'Επ. Γνωμ. σ 425.

Περιορισμός ἐργασιῶν: βλ. λ. *Ἀνεργία*.

Περιτροπὴ ἐργασίας: βλ. λ. *Ἀνεργία*.

Πλασιέ: Βλ. β. *Παραγγελία*.

Πλημμελειοδικεῖον: Μονομελὴ πλημμελειοδικεῖα· ν. 3998· ἐφαρμογὴ διὰ τὰ ἐνδίκια μέσα τῶν περὶ πταισματοδικείων διατάξεων· λόγος ἀναιρέσεως· κακὴ εἰσαγωγὴ κατὰ διαδικασίαν ἐπ' αὐτοφώρῳ πλημμελημάτων· μεταβολὴ κατηγορίας, ἔλλειψις ἀκροάσεως· οὐ λόγοι ἀναιρέσεως, Α.Π 446 ποιν. σ 686.

Πληρεξούσιος: Βλ. λ. *Ἀντιπρόσωπος, Σωματεῖα*.

Πλοῖον: Βλ. και λ. *Ναυτικός*. 'Εννοια ἐφοπλιστοῦ· ἐκπροσώπησις πλοιοκτησίας ὑπὸ διαχειριστοῦ, Π. 4238 σ 115.

Ποινὴ: 'Η πολλαπλὴ ἐκ συμβάσεως ἀποζημιώσις εἰς τὸ 'Εργατικὸν Δίκαιον· ἀστικαὶ ποιναί, Νομ. Ζητ. σ 36. Χαρακτὴρ πολλαπλῆς ἀποζημιώσεως ἐν παραβάσει συλλογ. συμβάσεως· ἀστικὴ ποινὴ· ἔννοια, Π. 2962 σ 433. Αἱ δημόσιαι ποιναί τῶν ἐργατικῶν νόμων, Σημ. σ 547.

Πολεμικὰ ἐπιδόματα: Βλ. λ. *Ναυτικός, Στράτευσις*. Περικοπὴ οἰκιοθελῶς χορηγηθέντος πολεμικοῦ ἐπιδόματος, Μελ. σ 516, Πρβλ. Νομ. Ζητ. σ 552, Π. 1903 σ 303, Μελ. σ 294.

Πολεμισταί : Βλ. λ. *Νεοπολεμισταί, Παλαιοί πολεμισταί, Στρατεύσεις.*

Πολυκατοικία : Βλ. λ. *Θυρωροί.*

Ποσοστά : Βλ. λ. *Αυξήσεις.*

Πραγματογνωμοσύνη : Πότε διατάσσεται, Ε.Α. 487 σ 658.

Πράξεις διοικητικές : Βλ. λ. *Διοικητικά πράξεις.*

Πρατήρια : 'Επίδομα Ταμιών' συλλογ. συμβ. 27[8] 1938' ύπολογισμός, 'Αλφρ. σ 608.

Προαγωγή : Βλ. λ. *Νεοπολεμισταί, 'Υπάλληλοι δημόσιοι.*

Πρόεδρος : Βλ. και λ. *'Εργατικά διαφοραί, Προσωρινά μέτρα, Προσωρινή επιδίκασις.* Ουσιώδης μεταβολή συνθηκών και άρμοδιότης προέδρου Πρωτοδικών προϋποθέσεις ν. 6439[1935] και 2032[1939, 'Επ. Γνμδ. σ 425. Δίστασις προέδρου' παραπομπή ύποθέσεως' εισαγωγή δι' άλλης κλήσεως, Π. 1039 σ 624.

Προεδρία : Βλ. λ. *'Ανεργία, Καταγγελία συμβάσεως εργασίας.*

Προσαυξήσεις : Βλ. λ. *'Αποδοχαί, Αυξήσεις, Συλλογικά συμβάσεις.*

Πρόσθετοι παροχαί : Βλ. λ. *'Αποδοχαί, Συσσίτιον.*

Προσύμφωνον : Συλλογική σύμβασις' ρήτρα αναθέσεως λύσεως διαφοράς εις επιτροπήν διαιτησίας' προσύμβασις περι' διαιτησίας' έγκυρος και συνταγματική, Σ. Ε. 370 σ 759.

Πρόσφυγες : Βλ. λ. *'Επιτροπαί.*

Προσωπική κράτησις : Παράβασις ν. δ. 424' ποινικόν άδίκημα' προσωπική κράτησις, Π. 855 σ 336.

Προσωρινά μέτρα : Βλ. λ. *Προσωρινή επιδίκασις.* 'Ακυρος απόλυσις μισθωτού και άποβολή έξ οικήματος έργοδότη παραχωρηθέντος ως προσθέντον άνταλλάγματος της παροχής ύπηρεσιών' άπαράδεκτος αίτησις προσωρινών μέτρων κατά ν. ΓΨΨΖ[1914' άναρμοδιότης Ειρηνοδίκου' ειδική άγωγή και άρμοδιότης προέδρου πρὸς λήψιν προσωρινών μέτρων κατ' άρθρ. 634 πολ. δικ., Π. 3796 σ 592, Παρατ. σ 591, Contra : Ειρ. 243 σ 592. 'Αποβολή μισθωτού (θυρωροῦ) έξ οικήματος έργοδότη μετά λήξιν συμβάσεως εργασίας' άρμοδιότης προέδρου κατ' άρθρ. 634 § 1 πολ. δικ., Πρδρ. 9051 σ 657. 'Αποβολή μισθωτού έξ οικήματος έργοδότην' άρμοδιότης ειρηνοδίκου κατά ν. ΓΨΨΖ' ή Προέδρου κατά ν. ΒΧΗ' ή κατ' άρθρ. 634' δικαιοδοσία πρὸς κρίσιν κύρους απόλυσεως, Νομ. Ζητ. σ 719.

Προσωρινή έκτέλεσις : 'Απαίτησις μισθών λόγω άκύρου κατά ν. δ. 424[41 απόλυσεως' προσωρινή έκτέλεσις άποφάσεως, Π 855 σ 336.

Προσωρινή επιδίκασις : 'Απόφασις προσωρινῶς επιδικάζουσα μέρος απαιτήσεως' προσωρινόν δεδικασμένον, Πρδρ. 10606 σ 111, Πρδρ. 7791 σ 599, Πρδρ. 8611 σ 599. Προσωρινή επιδίκασις διατροφής μισθωτού' άσκησις άγωγής' άπαξ και οὐχι καθ' έκάστην επιδίκασιν, Ε. Α. 1408 σ 119. Αίτησις προσωρινῆς επιδικάσεως μετά την έγερσιν της άγωγής και πρὸ της συζητήσεως' νόμιμος, Ε. Α. 1408 σ 119. Προϋπόθεσις άρμοδιότητος προέδρου διά προσωρινῆς επιδικάσεως ή άρμοδιότης διά την κυρίαν άπαίτησιν, Ειρ. 135 σ 344. Ουσιώδης μεταβολή συνθηκών και άρμοδιότης προέδρου Πρωτοδικών' προϋποθέσεις ν. 6439[1935 και 2032[1939, 'Επ. Γνμδ. σ 425. 'Ακυρος απόλυσις μισθωτού και επιδικάσεις προσωρινῆς διατροφής' δικαιοδοσία προέδρου Πρωτοδικών κατ' άρθρ. 634 Α έδ. 4 πολ. δικ., Νομ. Ζητ. σ 452. Δικαίωμα προέδρου πρὸς επιδίκασιν ποσού δραχ. 50.000 δι' έκάστην ληξιπρόθεσμον

άπαίτησιν τοῦ μισθωτοῦ, Πρδρ. 6905 σ 406, Πρδρ. 6921 σ 473, Πρδρ. 7846 σ 535. Π. 3912 σ 535, Πρδρ. 7791 σ 599, Πρδρ. 8611 σ 599. Πρδρ. 9047 σ 599, Πρδρ. 12513 σ 763, Νομ. Ζητ. σ 452. Contra : 'Αδύνατος ή επιδίκασις ποσού μείζονος τῶν 50.000, έφ' ὅσον αἱ έκ της άκύρου απόλυσεως τοῦ μισθωτοῦ άπαίτησεις άποτελοῦσι την αὐτήν άπαίτησιν, Πρδρ. 6365 σ 474. 'Ο περιορισμός τῶν 50.000 δραχ. άνάγεται εις την ὅλην άπαίτησιν και οὐχι εις έκάστην τῶν κατ' ἰδίαν παροχῶν ή δόσεων κεχωρισμένως, Νομ. Ζητ. σ 643, Π. 5122 σ 626. Περιορισμός 50.000 άφορᾷ σύνολον απαιτήσεων άπορρεουσῶν έκ της αὐτῆς αἰτίας, άσχετῶς άν πρόκειται περι' μιᾶς αὐτοτελοῦς παροχής ή πλειόνων περιοδικῶς επαναλαμβανομένων ή εάν εισάγονται διά τοῦ αὐτοῦ ή ἰδιαιτέρου δικογράφου ή εάν ἐγεννήθησαν πρὸ ή μετά την ύποβολήν της πρώτης αίτήσεως, Πρδρ. 10851 σ 627. Περιορισμός τῶν 50.000 δραχ. άφορᾷ την λήψιν προσωρινοῦ μέτρου παρά τοῦ προέδρου' δέν έκτείνεται και διά τὸ δικαστήριον, δυνάμενον νά επιδικάσῃ τὸ άναγκαῖον ποσόν, Π. 3912 σ 535. Contra : Ε. Α. 1185 σ 625, Π. 5122 σ 626, Νομ. Ζητ. σ 643. 'Ο κατά ποσόν περιορισμός προσωρινῆς επιδικάσεως απαιτήσεων, Πρδρ. σ 643. 'Ανταγωγή επιστροφῆς ποσού προσωρινῶς επιδικασθέντος πέραν τῶν 50.000 καθ' ὑπέρβασις δικαιοδοσίας' νόμιμος, Π. 5122 σ 626. Δικαίωμα προέδρου πρὸς επιδίκασιν προσωρινῶς λόγω διατροφῆς τοῦ μισθωτοῦ μέρος απαιτήσεως μισθῶν εις τὸ παρελθόν άναγομένων, Πρδρ. 10355 σ 696. 'Απορία αἰτιῶντος μισθωτοῦ' προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τοῦ ά. ν. 2032' ὑπανδρος ἐργαζομένη, διατρεφόμενη ὑπὸ τοῦ συζύγου της' δέν χάνει τὸ δικαίωμα προσωρινῆς επιδικάσεως' ἐκτίμησις σημερινῶν συνθηκῶν, Πρδρ. 10100 σ 565. Προσωρινή επιδίκασις λόγω διατροφῆς' άρμοδιότης πλησιέστερου προέδρου, Πρδρ. 2170 σ 589. Ποσοτικὸς περιορισμός προσωρινῆς επιδικάσεως απαιτήσεων' προπαρασκευαστικαί ἐργασίαι ν 2032' έννοια άπαιτήσεως' δυνατή επιδίκασις κεχωρισμένως δι' έκάστην τῶν περιοδικῶν παροχῶν' δυνατή επιδικάσις και δι' άπαίτησεως ληξιπρόθεσμου και άπαιτητᾶς κατά τὸν χρόνον της πρώτης επιδικάσεως' Νομ. Ζητ. σ 752. 'Η προσωρινή διατροφή τοῦ μισθωτοῦ, Σημ. σ 515, 579, 739.

Προτάσεις : Ν. 765[1943' ὑποβολή προτάσεων εις δίκην κατά ν. ΓΨΟΔ' επιτρεπτική και οὐχι ὑποχρεωτική, Ειρ. 1874 σ 762.

Προϋπηρεσίαι : Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως εργασίας, Συλλογικά συμβάσεις.*

Προφυλάξεις : Βλ. λ. *Δήμοι.*

Πρωτοδικεῖον : Διαφοραί μεταξὺ τεχνιτῶν και βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως' τίνες ὑπάγονται εις τὸ Πρωτοδικεῖον, Ειρ. 135 σ 344.

Σ

Σιδηρόδρομοι : Βλ. και λ. *Ταμεῖα.* Κλήσις σιδηροδρομικῶν κατά ν.δ. 1185[1942' χαρακτηρ' επίταξης ὑπηρεσιῶν και οὐχι ἐπιστράτευσις' άνεφάρμοστον ν. 3514, Πρδρ. 58 σ 249.

Στοιχειοδότηται : βλ. λ. *Τυπογράφοι.*

Στρατεύσεις : 'Εκτασις και προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς ν. 3514' άνεφάρμοστον ἐπὶ οικιακοῦ προσωπικοῦ (οικιακοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου), Π. 494 σ 51. Χαρακτήρ κλήσεως σιδηροδρομικῶν κατά ν.δ. 1185[1942' επίταξις ὑπηρεσιῶν και οὐχι στρατιωτική ή πολιτική ἐπιστράτευσις' άνεφάρμοστον ν. 3514' ειδική ρύθμισις της μετά τρίτον

συμβάσεως εργασίας διὰ τοῦ ἄνω ν. 87τος, Πρδρ. 58 σ 249. Στοιχείον ὑποχρεώσεως πρὸς πληρωμὴν ἐφεδρικών ἐπιδομάτων ὑπαρξίς τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπίταξις τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπαλλαγὴ ἀπὸ ἐπιδομάτων, Πρδρ. 936 σ 52. Διήλωσις ἐπαναλήψεως ἐργασίας μνηναία προθεσμία ἀναστολὴ ἐξ ἀνωτέρας βίας, οἷα ἡ νοσηλεία ἐν νοσοκομείῳ ν.δ. 439/1941 νέα προθεσμία ἀπὸ ἀποθεραπείας, Εἰσαγ. σ 305, Π. 1892 σ 305. Ἡ ὑποχρεωτικὴ διατήρησις τῶν ἐφεδρῶν παράτασις προθεσμίας Σημ. σ 675. Ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότη ἀρθρ. 8 ν. 3514, Μελ. σ 132. Σύμβασις εἰς ἀντικατάστασιν στρατευθέντος χαρακτὴρ ὥρισμένη διάρκεια, Ε.Α. 826 σ 173, Εἰσαγ. σ 172 Οἱ ἐκ τοῦ ν. 3514 περιορισμοὶ ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, Νομ. Ζητ. σ 615. Δεδικαιολογημένη αἰτία ἀπολύσεως καὶ ἡ ἀνωτέρα βία ἀποκλειστικὴ ἀρμοδιότης Πρωτοδ. Ἐπιτροπῆς περιπτώσεις ἀπαλλαγῆς ἐργοδότη μόνον εἰς συνολικῶς ἀδύνατον ἐξακολουθεῖν ἐπιχειρήσεως, Πρδρ. 124 σ 144. Ὡς πρὸς τὰς πρωτοδικειακὰς Ἐπιτροπὰς βλ. καὶ εἰς λ. *Παλαιοὶ πολεμισταί*. Ν. δ. 424 ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ στρατευθέντων ἐπαναλαμβάνοντων τὴν ἐργασίαν των, Π. 3972 σ 617. Ἀπόλυσις ἐφεδρῶν κατ' ἀρθρ. 10 ν.δ. 424 δι' ἀκατάλληλότητα ἡ ἀνάγκη συντελεσθέντων ἀναγκαῖα προηγουμένη ἀπόφασις Πρωτοδ. Ἐπιτροπῆς ἀ.ν. 244/1936, Πρδρ. 607 σ 114. Ἀπόλυσις πρὸ ἔτους ἀνεῦ ἀποφάσεως Πρωτ. Ἐπιτροπῆς ἀποζημιώσεις ἐξ μηνῶν ὑπολογισμὸς βάσει μισθῶν πρὸ τῆς στρατευθείσης χρόνος ἀποτιμῆσεως τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, Πρδρ. 607 σ 114. Ἀπόλυσις στρατευθέντος ἀνεῦ ἀποφάσεως Πρωτ. Ἐπιτροπῆς ἀκυρότης συνέπεια ἡ πληρωμὴ τῶν μισθῶν καὶ ὄχι ἀποζημιώσεις ἐννοία ἀναλογικῆς ἐφαρμογῆς ἀρθρ. 7 ἀ.ν. 244/1936, Σ.Ε. 340 σ 596, *Contra* Εἰσαγ. σ 595, Νομ. Ζητ. σ 615. Ἀπόλυσις στρατευθέντος πρὸ τῆς παρελεύσεως διετίας ἀπὸ τῆς ἐπαναπροσλήψεως συνδρομὴ ἀποζημιώσεων ν. 3514 καὶ ν. 2112 δικαιολογικὴ βάσις ἐκαστης οὐ συμψηφισμός, Νομ. Ζητ. σ 40. Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως ν. 3514 τροποποίησις δι' ἀρθρ. 5 ν. 765, Ἀρθρ. σ 676, Νομ. Ζητ. σ 672. Ἀποζημιώσεις ἐκ τῶν ν. 2112 καὶ 3514 ἀπαγορεύσεις ἐκχωρήσεως καὶ κατασχέσεως μετὰ τὸν ν. 765/1943, Νομ. Ζητ. σ 672. Ἀκύρωσις συμφωνιῶν κατ' ἀρθρ. 8 ν. 2112 ἀναλογικὴ ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ν. 3514, Νομ. Ζητ. σ 73. Μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀποζημιώσεις ν. 3514 ἐννοία ἀπολύσεως μισθωτοῦ ἀναλογικὴ ἐφαρμογὴ ἀρθρ. 7 ν. 2112 ὑπαγωγὴ καὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων ἐννοία ταύτης κρίσις δικαστοῦ ὑπερημερία ἐργοδότη κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον καὶ ν. 2112, Πρδρ. 324 σ 177, Εἰσαγ. σ 269. Ἀπόφασις κατὰ διαδικασίαν ν. 3514 δεδικασμένον, Π. 1892 σ 305.

Στρατιωτικὴ Κατοχὴ: Στρατιωτικὴ κατάληψις χώρας δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις Ἀρχῶν Κατοχῆς ἐπίταξις, Μελ. σ 355 Γ.ν. Ν. σ 420, Νομ. Ζητ. σ 490, Π. 5458 σ 687, βλ. καὶ λ. *Ἐπίταξις*. Στρατιωτικὴ κατάληψις χώρας τύχη προϋφισταμένης νομοθεσίας δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις Ἀρχῶν Κατοχῆς στρατιωτικαὶ ἐπίταξεις ἀπόλυσις μισθωτοῦ ἀπὸ ἐπιτεταγμένης ἐπιχειρήσεως διὰ πράξεως ἡ διαταγῆς Ἀρχῶν Κατοχῆς ἀνεφάρμοστον προστασίας ν. δ. 424/1941, Εἰρ. 44 σ 337, Π. 855 σ 336, Πρδρ. 527—528 σ 336, Πρδρ. 590 σ 337. Ἐπιχειρήσεις ἐκτελοῦσαι ἐργασίας διὰ λόγον Ἀρχῶν Κατοχῆς παροχὴ ὑπὸ τῶν τελευταίων τροφίμων εἰς ἐργάτας πρὸς παρασκευὴν

συσσιτίου δὲν ἀπαλλάσσει τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς ὑποχρεώσεως παροχῆς συσσιτίου ἢ τῆς ἀξίας αὐτοῦ, Πρδρ. 9948 σ 262.

Στρατιωτικὸς: βλ. λ. *Δέσχη*.

Συλλογικὰ διχοφορὰ ἐργασίας: βλ. λ. *Διαιτησία*.

Συλλογικὰ συμβάσεις: Προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς συλλογικῶν συμβάσεων ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π. 5750 σ 8. Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, μὴ ἀσκούντων διοίκησιν, ὅσον τὸ Διοικητικὸν Θεραπευτήριον, Π. 41 σ 210. Ἐννοία μισθωτοῦ βάσις διακρίσεως εἰς ὑπαλλήλους, ὑπηρετάς καὶ ἐργάτας δι' ἐφαρμογὴν συλλογικῶν συμβάσεων ἀρθρ. 10 ν. 1234 ἀδιάφορος ὁ χαρακτηρισμός τοῦ ἐργοδότη, Εἰσαγ. σ 340, Π. 2962 σ 463, Νομ. Ζητ. σ 523, βλ. γενικώτερον καὶ λ. *Ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι*. Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἐφεδρῶν παλ. πολεμιστῶν ὅροι, Π. 7496 σ 146. Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ὑπαλ. ὑπὴρ. προσωπικοῦ Στρατιωτικῆς Δέσχης Φρουρᾶς Ἀθηνῶν, νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἀσκούντος διοίκησιν, Α. Π. 3 σ 147. Φαρμακοποιοὶ ἐργαζόμενοι εἰς φαρμακεῖον ὡς ὑπεύθυνος ὑπάλληλος ὑπαγωγὴ εἰς συλλογ. συμβ. ἐργασίας, Εἰσαγ. σ 561, Πρδρ. 7567 σ 562. Παραίτησις ἀπὸ δικαιωμάτων ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἄκυρος, Π. 214 σ 212. Συλλογικαὶ συμβάσεις ἰσχύς νόμου ὀριζόμενος ὑπ' αὐτῶν μισθός οὐκ ἀντικείμενον ἀποδείξεως, Εἰσαγ. σ 244. Ἀποδείξεις συμβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως, Ε. Α. 487 σ 658. Ἐννοία κανονιστικοὶ ὅροι συλλογ. συμβάσεων ἰσχύς κανόνων δικαίου σχετικῆς δημοσίας τάξεως ἀπαράδεκτον παραίτησις ἐφαρμογὴ ἐξ ἐπαγγέλματος χρόνος προτάσεως ἀποδείξεις, Ε.Α. 487 σ 342. Ρήτρα συλλ. συμβάσεως ἀντικειμένη εἰς ἐργατικούς νόμους (ἀρθρ. 8 ν. 2112) ἄκυρος μέτρα περί ἀναθέσεως λύσεως διαφορᾶς εἰς Ἐπιτροπὴν διαιτησίας ἔγκυρος καὶ συνταγματικὴ, Σ.Ε. 370 σ 759. Ἐκτασις δικαιοδοσίας Ἐπιτροπῶν δικαίωμα τροποποιήσεως συλλογ. συμβάσεως ἐκτίμησις πραγματικῶν περιστάσεων ἀνεξέλεγκτον πράξις Ἐπιτροπῶν προσβλητὰ δι' αἰτήσεως ἄκυρώσεως, Σ.Ε. 370 σ 759 Ὑπολογισμὸς αὐξήσεων ἀποδοχῶν συνυπολογισμὸς εἰς βασικὸν μισθὸν καὶ τῶν προσαυξήσεων λόγῳ ἐτῶν ὑπηρεσίας καὶ τῶν οἰκογ. ἐπιδομάτων, Γ.ν. Σ. σ 528. Συλλογικὰ συμβάσεις 12/8/1936 ἐπέκτασις ἐπὶ παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, Α. Π. 14/1943 σ 210. Ἐργατικὸν ἀτύχημα ξυλοφυγῶν παράβασις κανονισμῶν ἀξίωσις ἐκ τοῦ κοινῶν δικαίου ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως βάσει κατοστάτων ὁρίων συλλογικῆς συμβάσεως ξυλοφυγῶν ἐργασιῶν, Ε. Α. 487 σ 658. Συλλ. συμβ. Τραπεζῶν καὶ Τραπεζ. Ὄργαν. 29/6/37 προϋπηρεσία ὑπαλλήλων Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων καὶ προσμέτρησις εἰς ὑπηρεσίαν Ἐθνικῆς καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς, Ε. Α. 321 σ 247 Συλλογ. συμβ. ἐργασίας Τραπεζ. καὶ Τραπεζ. ὀργανισμῶν 29/6/1937 καθορισμός ὑποχρεωτικῶν κατοστάτων ὁρίων ἀποδοχῶν, ἀνεῦ μεταβολῆς, κατὰ τὰ λοιπὰ, τῶν ὁρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργασία προσωπικοῦ καὶ κανονισμὸς ἀποδοχῶν ἐσωτερικαὶ διακρίσεις προσωπ. ἡ ἀναπλήρωσις προσώπου παρέχοντος ἄλλην ὑπηρεσίαν δὲν δημιουργεῖ δικαίωμα τοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐπὶ μεγαλυτέρων ἀποδοχῶν ἐκείνου, Α. Π. 61 σ 341, πρβλ. Εἰσαγ. σ 340. Συλλογ. σύμβασις 27/8/1938 ἐπίδομα ταμιῶν ἐμπορικῶν, ἐπαγγελματικῶν καταστημάτων καὶ πρατηρίων πωλήσεως ἐξάρτησις ἐξ ἀριθμοῦ ἀπασχολουμέ-

νων υπαλλήλων· συνυπολογισμός ταμίον και λογιματοῦ, Ἀλφρ. σ 608. Ἐφαρμογή τῆς δυνάμει τῆς ἀπὸ 1/8/43 συλλογ. συμβάσεως οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως και ἐπὶ ἐμίσθων νομικῶν συμβούλων και δικηγόρων ἄνων. ἐταιριῶν και βιομηχανῶν, Ὑπ. Ἐργ. σ 670. Συλλογικὴ σύμβασις 23 Δεβρίου 1939 περὶ πολεμικῶν ἐπιδομάτων ἐργατῶν θαλάσσης· προϋποθέσεις παροχῆς, Π. 4238 σ 115. Ἀξίους ἰδιωτικοῦ υπαλλήλου ἐκ συλλογ. συμβάσεως· πενταετὴς παραγραφή· ὑπηρεσίας ἀποθηκαρίου· υπαλληλική διακοπή παραγραφῆς ἐκ δικαιοστασίου, Π. 5126 σ 694.

Συλλογικὴ Σύμβασις 16/9/1937 ἄνων ὤμων ἐταιριῶν κλπ. Ἡ γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις τῶν ἰδιωτικῶν υπαλλήλων (Ἄωνόνων Ἐταιριῶν κλπ.) και ἡ ἐφαρμογὴ τῆς, Νομ. Ζητ. σ 523. Ἐκτασις ἐφαρμογῆς οὐχὶ και ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐξωτερικῶν γραφείων, Π. 7496 σ 146, Π. 1807 σ 311. Contra: Ἐφαρμογὴ και ἐπὶ ἐξωτερικῶν υπαλλήλων, Π. 2962 σ 463, Νομ. Ζητ. σ 523. Ἐννοια υπαλλήλου δι' ἐφαρμογὴν συλλογ. συμβ. ἄωνόνων ἐταιριῶν τῆς 16/9/1937· προέχον στοιχείον διὰ χαρακτηρισμόν τινος ὡς υπαλλήλου· ἡ φύσις τῆς παρεχομένης ἐργασίας και οὐχὶ ὁ τρόπος πληρωμῆς, Π. 2962 σ 463, Νομ. Ζητ. σ 523, βλ. γενικώτερον και λ. Ἰδιωτικὸς υπάλληλος. Ἐπιστάτης ἐργοστασίου ἔχων ἀπλὴν ἐποπτεία ἐπὶ ἐργατῶν ἄνευ τεχνικῶν γνώσεων δὲν εἶναι υπάλληλος· ἀνεφάρμοστον συλλογ. συμβ. ἄνων. Ἐταιριῶν 16/9/1937, Π. 7563 σ 210. Λινοτύπαι· εἶναι υπάλληλοι· υπάγονται εἰς συλλογ. συμβ. ἄωνόνων ἐταιριῶν 16/9/37, Π. 2962 σ 463. Τίνας ἀφορᾷ· στοιχείον ἐφαρμογῆς ἡ ὑπαρξὶς ἐπιχειρήσεως, Α.Π. 14/1943 σ 210. Ἐφαρμογὴ και ἐπὶ Δρομοκαϊτείου Θεραπευτηρίου, Π. 41 σ 210. Ζητήματα ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συλλ. συμβάσεως ἄνων. ἐταιριῶν, ἐπιχειρήσεων και ἰδιωτ. γραφείων· χαρακτηριστικὴ ἐφαρμογὴ διατάξεως ἐπὶ ὠριζόμενων μισθωτῶν· δύναται νὰ δημιουργήσῃ δικαίωμα ἐφαρμογῆς και ἐπὶ τῶν λοιπῶν· Νομ. Ζητ. σ 202. Καθορισμὸς μισθοῦ· συνυπολογισμὸς προϋπηρεσίας, Ε. Α. 321 σ 247. Προϋπηρεσία· προϋποθέσεις ἀναγνώσεως· ὑπεύθυνος δὴλωσις συνοδουμένη μετὰ τῶν πιστοποιητικῶν· μὴ ἀρκετὴ ἡ κατ' ἄλλον τρόπον γνώσις, Ε. Α. 18 σ 249, Εἰσαγ. σ 248. Παροχὴ οἰκογ. ἐπιδόματος· οὐχὶ και εἰς τὸ ἐξωτερικὸν προσωπικόν· ἐκτὸς ἂν στηρίζεται εἰς ρητὴν ἢ σιωπηρὰν σύμβασιν, Π. 1807 σ 311. Οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα· ἔννοια· σκόπος· προϋποθέσεις· οὐχὶ και ἡ προηγουμένη γνωστοποίησις τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως· πενταετὴς παραγραφή, Π. 2962 σ 463, Νομ. Ζητ. σ 523. Καθορισμὸς μισθοδοσίας υπαλλήλων γραφείων φαρμακαποθήκης βάσει συλλ. συμβ. υπαλλ. ἄνων. ἐταιριῶν· νόμιμος, Ὑπ. Ἐργ. σ 670.

Παράβασις συλλογικῆς συμβάσεως· συνέπειαι. Παράβασις συλλογικῆς συμβάσεως· προϋποθέσεις πολλαπλῆς ἀποζημιώσεως· ἀπὸψεις τῆς νομολογίας, Εἰσαγ. σ 6, Νομ. Ζητ. σ 36. Παράβασις συλλογικῆς συμβάσεως και ἀποχώρησις μισθωτοῦ· συνδρομὴ πολλαπλῆς ἀποζημιώσεως και τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112, Νομ. Ζητ. σ 36. Παράβασις συλλογ. συμβάσεως· προϋποθέσεις πολλαπλῆς ἀποζημιώσεως ἢ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας· ἄλλως δικαίωμα ἐπὶ μόνων τῶν αὐξήσεων, Ε. Α. 328 σ 211, Ε. Α. 321 σ 247. Contra: Παράβασις συλλογικῆς συμβάσεως· προϋπόθεσις δικαιώματος πολλαπλῆς ἀποζημιώσεως· οὐχὶ και ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας· χαρακτηρ ἀποζημιώσεως· ἀστικὴ ποινὴ, Π. 2962 σ 463, Νομ.

Ζητ. σ 36, Νομ. Ζητ. σ 523. Παράβασις συλλογ. συμβάσεως· διὰ τὴν ἀξιώσιν πολλαπλῆς ἀποζημιώσεως δὲν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ λυθῇ ἡ σύμβασις ἀμέσως ἅμα τῇ παραβάσει, Ε. Α. 321 σ 247 ἐμμέσως, Εἰσαγ. σ 247. Ἀπαγορευσις κατασχέσεως, ἐκχωρήσεως και συμψηφισμοῦ μισθῶν και ἡμερομισθίων· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀποζημιώσεως ἐκ παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως, Εἰσαγ. σ 343.

Σύμβασις: Βλ. και λ. Ἐρμηνεία, Συλλογικαὶ συμβάσεις. Ἀμφοτεροβαρεῖς συμβάσεις· τίς φέρει τὸν κίνδυνον· εἰδικῶς ἐπὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν· ἀναίτιος ἀδυναμία, Π. 5496 σ 6, Εἰσαγ. σ 6. Ἡ σύμβασις ὑστέρας ἀντιμισθίας, σημεῖωμα συγκριτικοῦ δικαίου, Μελ. σ 612. Ἐννοια συμβάσεως· ἐπιδράσις ἀνωτέρας βίας, Π. 5458 σ 687. Κανόνες ἐρμηνείας συμβάσεων· καλὴ πίστις, Ε. Α. 1536 σ 692.

Σύμβασις ἐργασίας: Βλ. λ. Ἐργασίας σύμβασις.

Συμβιβασμός: Βλ. λ. Παλαιοὶ πολεμισταί.

Συμβολαιογραφεία: Συμβολαιογραφεία· συνιστοῦν ἐπιχειρήσιν· ὑποχρέωσις παροχῆς συσσιτίου· ὑπαγωγή εἰς αὐξήσεις, Ἐπ. Γνωδ. σ 264. Ἀσκήσις ἔργου συμβολαιογράφου· ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν· ἐφαρμογὴ ν. δ. 424/1941 και 2019/1942 περὶ συσσιτίου, Π. 3912 σ 530. Contra: Συμβολαιογραφεία δὲν συνιστοῦν ἐπιχειρήσιν, Γν. Σ. σ 327.

Συμβολικὰ: Βλ. λ. Νεοπολεμισταί, Πειθαρχία.

Συμβούλιον Ἐπικρατείας: Βλ. λ. Αἵτησις ἀνερώσεως.

Συμπεριφορὰ ἀνάρμοστος: Βλ. λ. Ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ, Ἀνεργία, Παλαιοὶ πολεμισταί, Καταγγεῖα συμβάσεως Ἐργασίας.

Συμψηφισμός: Ἐνστάσις συμψηφισμοῦ· δεκτὴ και κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, Π. 3803 σ 244. Χαρακτὴρ ἀξιώσεως ἐργαζομένου ἐκ τοῦ ν. δ. 424· ἀπαίτησις μισθοῦ· ἀπαράδεκτον κατασχέσεως ἢ συμψηφισμοῦ κατὰ ν. 4694, Πρδρ. 546 σ 47. Ἀπαγορευσις κατασχέσεως, ἐκχωρήσεως και συμψηφισμοῦ ἡμερομισθίων και μισθῶν ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀποζημιώσεως ν. 2112 και τῆς ἐκ παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἢ τοῦ ν. 310/1941 περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν, Εἰσαγ. σ 343, Π. 201 σ 343. Προϋποθέσεις συμψηφισμοῦ κέρδους και ζημίας, Α. Π. 105 σ 565. Ἀπόλυσις μισθωτοῦ και συμψηφισμὸς κέρδους, Νομ. Ζητ. σ 544. Συμψηφισμὸς ἀλλαχού κερδῶν· συμψηφισμὸς ἐξόδων, βλ. λ. Ἀποζημιώσεις, Δικαστικὰ ἐξόδα.

Συνάλλαγμα ἀνώνυμον: Βλ. λ. Ἀνώνυμον συνάλλαγμα.

Συνμοσπονδία: Προσωπικὸν δῆμον και κοινοτήτων και εἰσφορὰ ὑπὲρ Ἐθν. Συνμοσπονδίας Ἐργατῶν, Γν. Σ. σ 366. Προϋποθέσεις εἰσφορᾶς μισθωτῶν ὑπὲρ Ἐθν. Συνμοσπονδίας Ἐργατῶν· ὑπαγωγή και υπαλλήλων Ἀσσεως Θαλασσίων μεταφορῶν, Γν. Σ. σ 528.

Σύνταγμα: Σύνταγματικότης Πρωτ. Ἐπιτροπῶν Παλ. πολεμιστῶν, Νομ. Ζητ. σ 455. Συλλογ. συμβάσεις· ρήτρα ἀναθέσεως λύσεως διαφορᾶς εἰς Ἐπιτροπὴν Διαιτησίας· ἐγκυρὸς και συνταγματικὴ, Σ.Ε. 370 σ 759.

Σύνταξις: Βλ. λ. Ἐργατικά ἀτυχήματα, Κοινωνικὰ ἀσφαλίσεις, Μεταλλεῖα, Ταμεία. Βοήθημα τῆς εἰς νέον γάμον ἐρχομένης χήρας κατ' ἄρθρ. 37 § 3 ν. 6298· δὲν ἀποτελεῖ σύνταξιν· οὐ συνυπολογισμὸς αὐξήσεων, Ἐργ. σ 151.

Συσσίτιον: Εἰσηγητικὴ ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου 2019/1942, σ 95. Ἡ παροχὴ συσσιτίου, Νομ. Ζητ. σ 128. Σκόπος τῆς παροχῆς συσσιτίου

των μισθωτών και σύνθεσις αὐτοῦ, Ἐγκ. σ 150. Συσσίτια καὶ ἐπιδόματα βελτιώσεως τροφῆς· κοινωνικὴ σκοπιμότης· τρόποι λειτουργίας συσσιτίων· προϋποθέσεις χορηγήσεως· περιπτώσεις μὴ παροχῆς Κυριακῇ· Ἑορταί· μὴ προσέλευσις εἰς ἐργασίαν· ἐκ περιτροπῆς ἐργασία· αὐθαίρετος ἀπουσία· ἀνωτέρα βία· ἀδεία· ἀσθένεια· ἐπιγροὴ χρονικῆς διαρκείας ἐργασίας ἐπὶ τῶν συσσιτίων, Νομ. Ζητ. σ 169. Προϋποθέσεις παροχῆς· ἀσκήσις ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, Πρδρ. 211 σ 438, Εἰσαγ. σ 504, Εἰσαγ. σ 595, Π. 1222 σ 722. Προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς ν.δ. 424 καὶ καὶ 2019· σχέσις μισθωτοῦ καὶ ἀσκήσις ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, Νομ. Ζητ. σ 498, Γν. Σ. σ 556. Ν. δ. 2019/1942 περὶ παροχῆς συσσιτίου· ἔννοια ἐπιχειρήσεως, ἐκμεταλλεύσεως καὶ μισθωτοῦ, Γν. Σ. σ 204, Πρδρ. 1295 σ 505, Πρδρ. 3912 σ 530. Περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως καὶ περιπτώσεις βλ. εἰς λ. **Ἐπιχειρήσεις, Ἐκμετάλλευσις.** Δικηγορικὰ γραφεῖα καὶ συμβολαιογραφεῖα· ὑποχρέωσις παροχῆς συσσιτίου, Ἐλ. Γν. σ 264, Π. 3912 σ 530. Θυρωρὸς πολυκατοικίας· δικαίωμα συσσιτίου, Εἰρ. 1193 σ 398, Νομ. Ζητ. σ 192. Γενικὴ ὑπαγωγή παντὸς ἐργοδότης εἰς ὑποχρέωσιν παροχῆς συσσιτίου εἰς μισθωτοὺς συνδεομένους διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου· ὁμοίως Δημοσίον καὶ Δήμων, Πρδρ. 1497 σ 595, Π. 1222 σ 722. Μισθωτοὶ δημοσίου καὶ ὑποχρέωσις παροχῆς συσσιτίου· κατὰ ν. δ. 2019/1942, Γν. Σ. σ 556. Ὅροι ὑπαγωγῆς νομικῶν προσώπων εἰς ὑποχρέωσιν παροχῆς συσσιτίου, Εἰρ. 150 σ 505, Π. 1222 σ 722. Ἐκτασις ἐφαρμογῆς ἐπὶ τῶν Δήμων τοῦ ν. δ. 2019/1942, Νομ. Ζητ. σ 498. Νυκτοφύλαξ καταφυγίου προσληφθεὶς ὑπὸ Δήμον· δικαίωμα συσσιτίου, Πρδρ. 1497 σ 595, Π. 1222 σ 722. Μισθωτοὶ Δήμων εἰς ὑπηρεσίας καθαρότητος πόλεως· οὐ δικαίωμα συσσιτίου, Πρδρ. 221 σ 438, Πρδρ. 1295 σ 505. **Contra:** Εἰρ. 150 σ 505. Μισθωτοὶ Ὁργανισμοῦ ἐκδόσεως σχολικῶν βιβλίων· δικαίωμα συσσιτίου, Γν.Σ. σ 201. Δικηγόροι καὶ νομικοὶ σύμβουλοι ἐπιχειρήσεων· δικαίωμα παροχῆς συσσιτίου, Σημ. σ 131. **Ἐπιχειρήσεις** ἐκτελοῦσαι ἐργασίας διὰ λογισμὸν Ἀρχῶν Καταχῆς· παροχὴ ὑπὸ τῶν τελευταίων τροφίμων εἰς ἐργάτας πρὸς παρασκευὴν συσσιτίου· δὲν ἀπαλλάσσει τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς ὑποχρέωσεως παροχῆς συσσιτίου ἢ τῆς ἀξίας αὐτοῦ, Πρδρ. 9948 σ 562. Περιορισμὸς ἐργασιῶν καὶ ἐφαρμογὴ ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας· ἀπαλλαγὴ ἀπὸ συσσιτίου διὰ τὰς ἡμέρας μὴ ἀπασχολήσεως, Νομ. Ζητ. σ 128, Εἰσαγ. σ 145, Εἰρ. 66 σ 146, Πρδρ. 6762 σ 399. Ἐννοια τοῦ ὅρου ἀπασχολήσεως μισθωτῶν· ὑπαίτιος ἀρνήσεως ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν· ὑποχρέωσις πληρωμῆς ἀποδοχῶν· ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἀποδοχῶν καὶ τὸ συσσίτιον, Νομ. Ζητ. σ 128, Εἰσαγ. σ 146, Εἰρ. 66 σ 146, Πρδρ. 6762 σ 399, Π. 3975 σ 619. Ἀποδοχαὶ καὶ συσσίτιον μισθωτῶν· περιπτώσεις μὴ χρησιμοποίησεως ὑπηρεσιῶν, Νομ. Ζητ. σ 224. Ἀσθένεια μισθωτοῦ· δικαίωμα συσσιτίου, Εἰσαγ. σ 145, Εἰρ. 66 σ 146. Ἀποχὴ λόγῳ κανονικῆς ἀδείας· οὐ δικαίωμα συσσιτίου, Πρδρ. 6762 σ 399. Ἀνακεφαλαιώσεις τῶν ποσῶν ἀντιτίμου συσσιτίου μισθωτῶν κατὰ ν.δ. 2019/1942, Πίναξ σ 768. Διαφοραὶ εἰς τὸν ν. 2019 περὶ συσσιτίου· ὑπαγωγή εἰς διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ' ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ἔστω καὶ ἂν ἀμφισβητῇται τὸ δικαίωμα, Πρδρ. 221 σ 438, **Contra:** Εἰσαγ. σ 438. Συνυπολογισμὸς συσσιτίου εἰς ἀποζημίωσιν ν. 2112, Νομ. Ζητ. σ 288. Ἀπόλυσις ἄκυρος κατὰ

ν. δ. 424· ὑποχρέωσις παροχῆς συσσιτίου, Π. 1222 σ 722, Π. 95 σ 372, Π. 7 σ 108, Νομ. Ζητ. σ 452. Συσσίτιον παρεχόμενον ὑπὸ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ οὐχὶ ὑπὸ ἐργοδότης ὡς ἀντιμισθία· μὴ νόμιμος αἰτήσις ἐπιδικασίας εἰς ἀπολυθέντα κατὰ παράβασιν ἀρθρ. 10 ν. δ. 424, Π. 679 σ 207. Ὑπολογισμὸς ἐπιδόματος ἀσθενείας Ἰδρ. Κοιν. ἀσφαλίσεων· συνυπολογισμὸς συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, Εἰσαγ. σ 215. Παροχὴ συσσιτίου πρὸ ν. δ. 2019/1942· δὲν ἀποτελεῖ μισθόν· προϋποθέσεις χαρακτηρισμοῦ ὡς προσθέντου ὑποχρεωτικῆς παροχῆς· μετὰ τὸ ν. δ. 2019/1942 ὑποχρεωτικῇ, Π. 250 σ 403. Πρόσθετος παροχὴ τροφῆς· ὅροι χαρακτηρισμοῦ ὡς τακτικῆς ἀποδοχῆς, Π. 39 σ 176, Πρδρ. 7 σ 108, Πρδρ. 623 σ 82. Ἐφορία Λαϊκῶν συσσιτίων Βόλου· Ἐφαρμογὴ ν. δ. 424/1941, Εἰρ. 35 σ 468.

Σωματεῖα: Πράξις ἐκλογῆς διοικ. συμβουλίου σωματείου· ἀμετάκλητος ἂν μὴ προσβληθῇ νομίμως κατὰ διαδικασίαν ἀρθρ. 9 ν. 281· συνομολόγησις διὰ λῆξιν σωματείου μισθώσεως ὑπὸ προέδρου μετὰ λῆξιν θητείας· ἐφαρμογὴ τῶν περὶ ἀντιπροσωπεύσεως καὶ ἐντολῆς διατάξεων ἐν σιωπῇ τοῦ καταστατικοῦ, Π. 611 σ 694

Σώρευσις: βλ. λ. **Ἀγωγή.**

T

Ταμεία: βλ. καὶ λ. **Μεταλλεῖα.** Ταμεῖον ἀσφαλίσεως μεσιτῶν, χρηματιστῶν, ἀντικρυστῶν καὶ ὑπαλλήλων Χρηματιστηρίου Ἀξιῶν· βοήθημα ἀσφαλιζομένων· προϋποθέσεις, Σ. Ε. 518 σ 89. Ταμεῖον συντάξεων προσωπικοῦ ΣΠΑΠ· διάλυσις συμβάσεως ἐργασίας μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας· ὀφειλὴ ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἀνεξαρτήτως συνδρομῆς προϋποθέσεων τούτου, Γν. Σ. 120, Ὑπάλληλος TAKE· ἀποχώρησις λόγω καταργήσεως θέσεως· βοήθημα ἐφ' ἅπαξ ἶσον πρὸς ἀποδοχὰς ἔτους· ὑπολογισμὸς ἀποδοχῶν· ὑποδιευθυντῆς TAKE· ἀνεφάρμοστον ν. 2112, Γν. Σ. 138. Ταμεῖον συντάξεων προσωπικοῦ Ἡλεκτρ. Ἑταιρ. Ἀθηνῶν-Πειραιῶς καὶ Ἑλλήν. Ἡλεκτρ. ἑταιρίας· τίνες οἱ μέτοχοι· ὑπηρεσία ἐκ τοῦ κανονισμοῦ· ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις, Π. 5375 σ 149. Φιλόπτωχον ταμεῖον Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν· δὲν ἀποτελεῖ ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν· ἀνεφάρμοστον ν. δ. 424, Εἰρ. 221 σ 209, **Contra:** Νομ. Ζητ. σ 292, Πρδρ. 10397 σ 653. Ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις ἐκπροσώπων ἐργαζομένων καὶ συνέπειαι· παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀρθρ. 9 α. ν. 694/1937, Νομ. Ζητ. σ 234. Ἀδικαιολόγητος ἀπόλυσις ἐκπροσώπων ἐργαζομένων· ἐφαρμογὴ α. ν. 694/1937· χαρακτηρισμὸς δικαιουμένης παροχῆς· ὑπολογισμὸς καὶ τῶν βάσει τοῦ ν.δ. 310/1941 ἀδείξεων ἀποδοχῶν, Π. 6846 σ 275. Ταμεῖον συντάξεων προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἑθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος· νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἀσκούν διοίκησιν· προσβληταὶ αἱ πράξεις ἐνώπιον Σ.τ.Ε.· ἔμμισθος ὑπηρεσία ὑπὸ τὴν ἔννοιαν συντάξεως, Σ. Ε. 113 σ 405. Ἀτυχήματα ἐργατῶν θαλάσσης ἐκ πολεμικῆς ἐνεργείας· δικαιοδοσία ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν καὶ τακτικῶν δικαστηρίων, Εἰρ. 40 σ 472. Ταμεῖον Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ἀρτοποιῶν· προϋποθέσεις διορισμοῦ ὑπαλλήλων αὐτοῦ· ὁμοίως καὶ ἐπὶ ἐφέδρων παλ. πολεμιστῶν τοποθετούμενων δι' ἀποφάσεως Κεντρ. Συμβ. Π. Π., Πρδρ. 9797 σ 563. Ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότης εἰς τὸ ἐργατικὸν καὶ τὸ ἀσφαλιστικὸν δικαίον, Μελ. σ 132.

Ταμίαι: Ἐπίδομα ταμιῶν καταστημάτων κρατη-

ρίων· συλλογ. σύμβασις 27]8]38, 'Αλγρ σ 608.
Τάφος: Κατασκευή μνημείου εἰς οἶκον· τάφον συνιστᾷ σύμβασις ὠρισμένου ἔργου· δὲν ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν ἢ ἐπιχείρησιν· ἀνεφάρμοστον ν.δ. 424, Πρδρ. 8384 σ 588.

Τεχμήρια: Δόσις ἀντεπαχθέντος ὄρκου· ἀμάχητον τεχμήριον, Α.Π. 113 σ 596.

Τέκνα: Ἡ ἀσφαλιστικὴ προστασία τῶν τέκνων ἡσφαλισμένων· ἄρθρ. 35 § 1 στοιχ. β' ν. 6298· τέκνα υἱοθετηθέντα καὶ νόθα, Νομ. Ζητ. σ 237.

Τόκος: Τόκος ἐπὶ μισθοῦ ἀπὸ ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, Πρδρ. 546 σ 47.

Τραπεζαί: βλ. καὶ λ. *Συλλογικαὶ συμβάσεις*. Ὑπάλληλος Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς· προϋποθέσεις παροχῆς προσανέξεως δι' εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν, Ε. Α. 321 σ 247. Συλλ. σύμβ. Τραπεζῶν καὶ Τραπεζῶν 29]6]37· προϋπηρεσία ὑπαλλήλων Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων καὶ προσμέτρησις εἰς ὑπηρεσίαν Ἐθνικῆς καὶ Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς, Ε. Α. 321 σ 247. Ταμεῖον συντάξεων προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος· χαράκτις· ἐμισθος ὑπηρεσία ὑπὸ τὴν ἐννοίαν συντάξεως, Σ. Ε. 113 σ 405. Τραπεζα Ἑλλάδος· Γενικὸν Συμβούλιον· διορισμοὶ ὑπαλλήλων ἰσχύς ἀποφάσεων Γεν. Συμβουλίου· πρόσοληψις Ἐφένδρων Παλαιοῦ Πολεμιστοῦ· μισθολόγιον, Α. Π. 113 σ 596. Σύμβασις ἐργασίας ὑπαλλήλων Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς Τραπεζῆς καὶ Ἑλλάδος· ἐννοία ὅρου «σταδιοδρομία»· δικαίωμα τῶν αὐτῶν παροχῶν Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, Ε. Α. 1536 σ 692.

Τραυματία: βλ. λ. *Νεοπολεμισταί*.

Τροφή: βλ. λ. *Ἀποδοχαί, Συσσίτιον*.

Τυπογράφος: Στοιχειοθετεῖ· λινотүпa· ιδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, Π. 2828 σ 470. Λινотүпης· εἶναι ὑπάλληλος, Π. 2962 σ 463.

Υ

Υιοθεσία: Ἡ ἀσφαλιστικὴ προστασία τῶν τέκνων ἡσφαλισμένων· ἄρθρ. 35 § 1 στοιχ. β' ν. 6298· τέκνα υἱοθετηθέντα καὶ νόθα, Νομ. Ζητ. σ 237.

Ὑπάλληλος δημοσίου: Σχέσις ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν ἀσχολουμένων εἰς ἔργα δημοσίου δι' αὐτεπιστασίας ἐκτελούμενα· ιδιωτικὸν καὶ οὐχὶ δημοσίου δικαίου, Γν. Σ. σ 4. Ἐννοία καὶ ἐκτασις ἐξουσίας ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ πρὸς μεταβολὴν καταστάσεως διοικ. καὶ δικαστ. ὑπαλλήλων· ἐκτασις καὶ ἐπὶ προαγωγῶν μὴ ὑπαγωγῇ εἰς ἔλεγχον Συμβ. Ἐπικρατείας, Σ. Ε. 348 σ 13. Ν.δ. 1792]1942· τρόπος πληρώσεως κενῶν θέσεων ὑπὸ τραυματιῶν καὶ πολεμιστῶν τοῦ τελευταίου πολέμου, Γν. Σ. σ 239. Προαγωγή καὶ ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλων κατὰ ν.δ. 1799]1942, Νομ. Ζητ. σ 365, Γν. Σ. σ 366, Γν. Σ. σ 388, βλ. καὶ λ. *Νεοπολεμισταί*. Ὑπολογισμὸς αὐξήσεων εἰς ἐπίδομα μισθοῦ κατὰ τὸ ν.δ. 1799]1942, Γν. Σ. σ 388. Ἀπόλυσις προσωπικοῦ Φιλεκαπαιδευτικῆς Ἐταιρίας· ἐφαρμογὴ διατάξεων περὶ δημοσίων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν· ἀνεφάρμοστον ν. 2112, Α.Π. 40 σ 265. Ἐπίδομα ἀκριβεῖας ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, Γν. Σ. σ 332. Παροχὴ ἱατρικῆς περιθάλψεως εἰς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ συνταξιούχους· δικαιούμενα πρόσωπα· διαδικασία· ἐκτασις· ἐκδοσις συνταγῶν, Ἐγκ. σ 345. Παροχὴ ιδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν ὑπὸ δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ κύρος τῆς συμβάσεως ἐργασίας· ἀνεφάρμοστον προστασίας ν.δ. 424]1941 καὶ ν. 2112, Π. 2471 σ 372, Πρδρ. 16288 σ 115, Εἰσαγ. σ 114. Περιπτώσεις συνάψεως συμβάσεως ἐργασίας ιδιωτικοῦ δικαίου ὑπὸ δημοσίου ὑπαλλήλου, Γν. Σ.

σ 426. Ὑπάλληλος Διοσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν· ιδιωτικὸς καὶ οὐχὶ δημόσιος· ὑποχρέωσις εἰσφορᾶς ὑπὲρ Ἐθν. Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν, Γν. Σ. σ 528. Ὑφυπουργεῖον Ἀγορανομίας καὶ Ταμεῖον Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ἀρτοποιῶν· προϋποθέσεις διορισμοῦ ὑπαλλήλων αὐτοῦ· ὁμοίως καὶ ἐπὶ ἐφένδρων Παλ. Πολεμιστῶν τοποθετούμενων δι' ἀποφάσεως Κεντρ. Συμβ. Π. Π., Πρ. 9797 σ 563. Ἰδιωτικοὶ ἀγροφύλακες· φύσις τῆς σχέσεως· ἀνεφάρμοστον ν.δ. 424· πειθαρχικαὶ ποιναὶ κατὰ α. ν. 1010]1937, Πρδρ. 9123 σ 590. Παραγραφὴ μισθῶν ὑπαλλήλων δημοσίου, Εἰσαγ. σ 694.

Ὑπάλληλοι δημοτικοί: βλ. λ. *Δήμοι*.

Ὑπάλληλοι ιδιωτικοί: βλ. καὶ λ. *Ἐργασίας συμβάσις καὶ τὰ λοιπὰ κατ' ἰδίαν θέματα εἰς τὰς οἰκείας λέξεις*. Κριτήριον ὑπαλληλικῆς ιδιότητος, Νομ. Ζητ. σ 18, Εἰρ. 567 σ 53. Προέχον στοιχεῖον χαρακτηριζοῦ ὡς ὑπαλλήλου· φύσις ἐργασίας καὶ οὐχὶ τρόπος πληρωμῆς, Π. 2962 σ 463, Π. 2828 σ 470, Πρδρ. 187 σ 760, Πρδρ. 27738 σ 761. Ἐπιρροὴ τῆς πληρωμῆς δι' ἡμερομισθίου ἐπὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ιδιότητος, Π. 3913 σ 469, Π. 2828 σ 470. Ἡ ἐννοία τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ μισθωτοῦ, Νομ. Ζητ. σ 329, Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης· ἀπόδειξις οὐ δεδικασμένη ἐξ ἀποφάσεως Πρωτοδ. Ἐπιτρ. Παλ. Πολεμιστῶν, Π. 784 σ 51, Πρδρ. 494 σ 51. Ἐννοία μισθωτοῦ· βάσις διακρίσεως εἰς ὑπαλλήλους, ὑπηρετάς καὶ ἐργάτας δι' ἐφαρμογὴν συλλογικῶν συμβάσεων· ἄρθρ. 10 ν. 1234· ἀδιάφορος ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ἐργοδότη, Εἰσαγ. σ 340, Νομ. Ζητ. σ 18. Ἐννοία μισθωτοῦ ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα αὐξήσεως ἀποδοχῶν κατὰ ν. δ. 310]1941· περιπτώσεις συνάψεως συμβάσεως ἐργασίας ιδιωτικοῦ δικαίου ὑπὸ δημοσίου ὑπαλλήλου, Γν. Σ. σ 426, Π. 2471 σ 372. Ἐννοία μισθωτοῦ καὶ ιδιωτικοῦ ὑπαλλήλου δι' ἐφαρμογὴν ν.δ. 310]1941 περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν· τεχνικὴ ἐξειδικεύσεως, Π. 3913 σ 469. Ν.δ. 2019]1942 περὶ παροχῆς συσσιτίου· ἐννοία μισθωτοῦ, Γν. Σ. σ 204. Ὁδηγὸς αὐτοκινήτου· ιδιωτικὸς ὑπάλληλος, Π. 494 σ 51, Νομ. Ζητ. σ 18, Π. 201 σ 343. Τυπωτὰς φωτογραφικῶν πλακῶν· ὑπάλληλος· ἐφαρμογὴ ν. 2112, Εἰρ. 567 σ 53, Νομ. Ζητ. σ 18. Δικηγόροι νομικοὶ σύμβουλοι· δὲν εἶναι ὑπάλληλοι, Σ.Ε. 535 σ 88, Σ.Ε. 371 σ 651. Πρβλ. Εἰσαγ. 87 σ 243, Π. 3803 σ 244, βλ. καὶ λ. *Δικηγόροι*. Χαρακτηριστικὸν γνώρισμα συμβάσεως ἐργασίας οἰκονομικῇ καὶ ἠθικῇ ἐξάρτησις ἐφαρμογῇ καὶ ἐπὶ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ (ιατρῶν, χημικῶν, ἀρχιτεκτόνων κλπ). Εἰρ. 221 σ 209. Ἐπιστημονικὸν προσωπικόν· δύναται νὰ ἔχῃ τὴν ιδιότητα τοῦ μισθωτοῦ, Νομ. Ζητ. σ 292. Ἐπιστάτης ἐργοστασίου· ἔχοντος ἀπλὴν ἐποπτεῖαν ἐπὶ ἐργατῶν ἀνευ τεχνικῶν γνώσεων· δὲν εἶναι ὑπάλληλος· ἀνεφάρμοστον συλλογ. συμβ. ἄνων. ἐταιριῶν 16]9]37, Π. 7563 σ 210. Πλοίαρχος δὲν εἶναι ιδιωτικὸς ὑπάλληλος, Π. 2087 σ 375. Στοιχειοθετεῖ· λινотүпa· ιδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, Π. 2828 σ 470. Ὑπάλληλοι Διοσεως Θαλασσίων Μεταφορῶν· ιδιωτικοὶ καὶ οὐχὶ δημόσιοι· ὑποχρέωσις εἰσφορᾶς ὑπὲρ Ἐθν. Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν, Γν. Σ. σ 528. Φαρμακοποῖς ἐργαζόμενοι εἰς φαρμακεῖον ὡς ὑπεύθυνος· ὑπάλληλος· ὑπαγωγή εἰς συλλογ. συμβ. ἐργασίας, Εἰσαγ. σ 561, Πρδρ. 7567 σ 562. Ὑπηρεσία ἀποθηκαρίου· ὑπαλληλική, Π. 5126 σ 694. Παροχὴ ἐργασίας ἐπιβλέψεως ὁμαλῆς λειτουργίας πλεκτικῶν ἐγκαταστάσεων· ὑπαλληλική· εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ ὑπαλλήλου ἐνυπάρχει ἀναγκαῖος

καὶ καταβολὴ σωματικῶν δυνάμεων· λήψις ὑπ' ὄψει καὶ διδασκαλιῶν κοινῆς πείρας, Πρδρ. 187 σ 760, Εἰσαγ. σ 760, Πρδρ. 27738 σ 761. Ἀπλὴ ἰδιότης μάρτυρος ὡς ὑπαλλήλου· οὐ λόγος ἐξαιρέσεως, Ε. Α. 487 σ 658. Ὑπάλληλοι ἐταιριῶν, νομικῶν προσώπων, Ταμείων, Τραπεζῶν, βλ. λέξεις Ἀνώνυμος ἐταιρία, Ἐταιρίαί, Νομικά πρόσωπα, Ταμεία, Τράπεζαι.

Υπερημερία : Υπερημερία ἐργοδότη κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον καὶ ν. 2112, Πρδρ. 324 σ 177.

Υπηρέτης : Βλ. λ. *Παραγραφή*. Ἐκτασις προστασίας παλ. πολεμιστῶν, Σ. Ε. 535 σ 88. Μὴ ὑπαγωγή εἰς προστασίαν ν. δ. 1799/1942 (ἀναπῆρων κλπ.), Νομ. Ζητ. σ 556. Προστασία νεοπολεμιστῶν διατὶ τὰ ν. δ. 1799 καὶ 1040 δὲν ὁμιλοῦν περὶ ὑπηρέτων, Μελ. σ 198. Θυρωρός εἶναι ὑπηρέτης· παραγραφή ἀξιώσεως μισθῶν του· διετής, Π. 41 σ 206. Ἰδιωτικοὶ ἀγροφύλακες δημόσιοι ὑπηρετοῦν ἀνεφάρμοστον ν. δ. 424, Πρδρ. 9123 σ 590.

Υπουργός—Υπουργεῖον : Βλ. καὶ λ. *Ἀνεργία*, *Ἀδελφείας*, *Ὑπάλληλοι δημόσιοι*. Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις αὐξήσεως ἀποδοχῶν· ἰσχύς νόμου· λήψις ὑπ' ὄψει αὐτεπαγγέλτως· ἀπόδειξις, Π. 261 σ 107. Ἐννοια καὶ ἔκτασις ἐξουσίας ἀρμοδίου ὑπουργοῦ πρὸς μεταβολὴν καταστάσεως διοικ. καὶ δικαστ. ὑπαλλήλων· ἔκτασις καὶ ἐπὶ προαγωγῶν· μὴ ὑπαγωγή εἰς ἐλεγχον Συμβ. Ἐπικρατείας, Σ.Ε. 348 σ 13.

Φ

Φαρμακεία : Φαρμακοποιὸς ἐργαζόμενος εἰς φαρμακεῖον ὡς υπεύθυνος· ὑπάλληλος· ὑπαγωγή εἰς συλλογ. σύμβ. ἐργασίας, Εἰσαγ. σ 561, Πρδρ. 7567 σ 562. Ἐφαρμογὴ τῆς δυνάμει τῆς συλλογ. συμβάσεως 31/5/1943 χορηγηθείσης οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων φαρμακαποθηκῶν. Καθορισμὸς μισθοδοσίας τούτων βάσει συλλ. συμβ. 16/9/1937 ὑπαλλ. ἀνω. ἐταιριῶν· νόμιμος, Ὑπ. Ἐργ. σ 670.

Φιλεκαπιδευτική Ἐταιρία : Βλ. λ. *Ἐταιρίαί*.

Φιλέπτωχον Ταμεῖον : Βλ. λ. Ταμεία.

Φορολογία : Φορολογία καθαρᾶς προσόδου ἐξ ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν ν. 171/1943, Ἐγκ. σ 407.

Φυλάκισις : Βλ. καὶ λ. *Δῆμοι*. Ἡ φυλάκισις ἡσφαλισμένου παρὰ τῷ ἴδρ. Κοιν. Ἀσφαλίσεων ὡς λόγος ἀναστολῆς τῆς καταβολῆς ἐπιδόματος ἀσθενείας, Μελ. σ 678.

Φύλαξ : Βλ. λ. *Νυκτοφύλαξ*.

Φωτογράφοι : Τυπῶται φωτογραφικῶν πλακῶν· ὑπάλληλοι· ἐφαρμογὴ ν. 2112, Εἰρ. 567 σ 53.

Χ

Χαρτέσιμον : Παραίτησις ἀπὸ κεκτημένου δικαιώματος· δωρεὰ· συστατικὸν στοιχεῖον συμβολ. ἔγγραφον· ἀδυναμία ἐκτιμήσεως ἐξωδίκου ὁμολογίας ἐξ ἐπιστολῆς, Π. 214 σ 212. Ἀντίγραφον μὴ φέρον βεβαίωσιν ὅτι τὸ πρωτότυπον εἶναι γεγραμμένον ἐπὶ τοῦ νομίμου χαρτοῦ στερεῖται ἀποδεικτικῆς δυνάμεως, Π. 2087 σ 375.

Χειροτέχναι : Χειροτεχνία· δὲν ἀποτελεῖ ἐπιχείρησιν, Γν. Σ. 327.

Χήρα : Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις*.

Χρηματιστήριον : Βλ. λ. Ταμεία,

Χρηστὰ ἦδη : Βλ. λ. *Ἀκυρότης*.

Ψ

Ψυχολογικὴ βία : Βλ. λ. *Βία*.

Ω

Ωδεῖα : Ὡδεῖα· καθορισμὸς ἀποδοχῶν· ἀρθρ. 15 ν. δ. 1445/1942· σκοπὸς τούτου· ἀρμοδιότης καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ ν. δ. 310/1941, Σ.Ε. 322 σ 654.

Ι. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙΣΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ Κ.Α.Π. (*)

Α'. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ	321 — 247, 267
1942	487 — 342, 658
348 — 13	1185 — 626
473 — 88	1536 — 692
518 — 89	
535 — 88	Δ'. ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΩΝ
605 — 88	1. Πρωτοδ. Ἀθηνῶν
648 — 145	α'. Προεδρικά
1943	1941
34 — 274	117 — 374
90 — 659	936 — 52
1130 — 405	1942
157 — 401	124 — 144
322 — 654	242 — 141
340 — 596	324 — 177
370 — 759	436 — 119
371 — 681	494 — 51
	546 — 47
	607 — 114
Β'. ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ	608 — 119
1941	619 — 16
270 — 401	623 — 82
1942	626 — 11
183 — 49	628 — 85
195 — 15	637 — 110
196 — 54	10606 — 111
209 — 86	16288 — 115
216 — 90	
221 — 117	1943
1943	7 — 108
1 — 141	24 — 213
3 — 147	53 — 312
8 — 147	55 — 269, 277
14 — 205, 210	56 — 242
21 — 214	58 — 249
22 — 250	64 — 268
40 — 265	95 — 372
46 — 276	99 — 535
61 — 341	128 — 437
84 — 344	187 — 760
105 — 565	252 — 531
113 — 532, 596	303 — 629
446 — 685	484 — 174
	1222 — 174
Γ'. ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ	1511 — 142
1942	2723 — 175
221 — 12	2942 — 208
482 — 179	4292 — 307
826 — 173	5382 — 436
828 — 211	5394 — 374
1106 — 84	6365 — 474
1408 — 118, 119	6666 — 399
1943	6762 — 399
18 — 249	6905 — 406
34 — 241	6921 — 473
39 — 271	7383 — 400
138 — 270	7567 — 562
187 — 273	7791 — 599

(*) Ὁ πρῶτος ἀριθμὸς δηλοῖ τὸν τῆς ἀποφάσεως καὶ ὁ δεύτερος τὴν σελίδα.

7846	—	535
7912	—	593
8384	—	588
8562	—	587
8851	—	621
9047	—	599
9051	—	657
9058	—	594
9123	—	590
9219	—	593
9797	—	563
9845	—	594
9948	—	562
10100	—	565
10355	—	693, 669
10397	—	653
10851	—	627
12104	—	690
12513	—	763
13713	—	723

β' Τακτικά
1942

784	—	51
1822	—	148
3803	—	244
4238	—	115
4272	—	14
4495	—	9
5375	—	149
5432	—	10
5496	—	6
5521	—	14
5750	—	8
5836	—	45
5874	—	7
6746	—	140
7365	—	112
7382	—	83
7496	—	113, 146

1943

39	—	176
41	—	206, 210
201	—	343
214	—	212
250	—	403
261	—	107
679	—	207
835	—	181
855	—	336
1807	—	311
1892	—	305
1903	—	303
2076	—	339

2087	—	375
2098	—	395
2114	—	369
2453	—	397
2471	—	372
2521	—	529
2575	—	467
2828	—	470
2962	—	433
2963	—	463
2990	—	561
2997	—	653
3156	—	558
3577	—	530
3796	—	592
3912	—	530, 535
3913	—	469
3968	—	623
3972	—	617
3975	—	619
4349	—	500
4425	—	585
4459	—	529
4471	—	504
4585	—	656
5122	—	626
5126	—	694
5132	—	649
5133	—	620
5145	—	756
5190	—	721
5458	—	687
6513	—	761
6846	—	275
7563	—	210

2. Πρωτοδ. Πειραιώς

α'. Προεδρική
1943

44	—	337
100	—	313
189	—	395
221	—	438
273	—	278
527	—	336
528	—	336
590	—	337
611	—	694
1039	—	624
1295	—	505
1394	—	561
1497	—	595

β'. Τακτικά

1943

831	—	503
1222	—	722

3. Πρωτοδ. Βόλου

Προεδρική

249/1943	308
----------	-----

4. Πρωτοδ. Θεσ/νίκης

Προεδρική

2170/1943	589
-----------	-----

**Ε'. ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΩΝ, ΠΤΑΙΣΜΑ-
ΤΟΔΙΚΕΙΩΝ, ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ**

1. Ειρηνόδ. 'Αθηνών

1942

567	—	53
665	—	12

1943

40	—	472
66	—	146
135	—	344
168	—	180
221	—	209
226	—	278
243	—	592
751	—	340
796	—	564
935	—	375
991	—	474
1183	—	406
1193	—	398
1642	—	622
1727	—	691
1770	—	695
1874	—	762

2. Ειρηνόδ. Βόλου

35/1943	—	468
---------	---	-----

3. Ειρηνόδ. Πειραιώς

150/1943	—	505
----------	---	-----

4. Πταισματοδ. 'Αθηνών

1235/1943	—	377
-----------	---	-----

5. 'Επιτροπής ἄρθρου

9 ν. δ. 424/1941

1942

288	—	245
327	—	398

**ΣΤ'. ΕΓΚΥΚΛΙΩΝ,
ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΓΝΟΜΟΛΟΓΗΣΕΩΝ**

1. 'Εγκ. 'Υπ. 'Εργασίας

1943

4000	—	150
17812	—	407
23134/Σ	356	— 528
32531/Ε	420	— 584
33693/Ε	441	— 638

2. 'Εγκ. 'Υπ. Οίκονομ.

1942

64/Π	9685	— 407
------	------	-------

**3. 'Εγκ. 'Υπ. 'Εθνικής
'Αμύνης**

450255/1943	—	279
142386	—	378

**4. 'Εγκ. 'Ιδρ. Κοιν.
'Ασφαλίσεων**

43/1942	—	215
3/1943	—	151
4	—	151
5	—	151
22	—	345
2294	—	279

**5. Γνωμ. Εισαγγελίας
'Αρείου Πάγου**

12/1943	—	264
20	—	425

**6. Γνωμοδοτήσεις Νομ.
συμβουλίου και νομ.
συμβούλων**

1942

10760/17018	—	4
18927/18350	—	120
19125/17726	—	4

1943

928/9777	—	120
1827	—	389
3336/20152	—	388
4475/20417	—	204
5626/20621	—	528
6842/20857	—	239
8363/21029	—	366
8808/21870	—	332
11875/21457	—	557
12322/21519	—	366
14839/18563	—	426
20162/18538	—	120

ΙΑ'. ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ

'Επεξηγήσεις συντετμημένων λέξεων. α. ύ. ή υ. α. = Απόφασις 'Υπουργού, α.π.κ. = Απόφασις Προέδρου Κυβερνήσεως, α.Σ.Σ. = Απόφασις 'Ανωτάτου Συμβουλίου Συντονισμού, ν.δ. = Νομοθετικόν διάταγμα, κ.δ. = κανονιστικόν διάταγμα, ν = νόμος.

Α

'Αγγειοπλάσται βλ. λ. Ταμεία.

'Αγροτική Τράπεζα βλ. λ. Τράπεζαι, Αυξήσεις.

'Αδειαι (Διοικ.). Παράτασις απαγορεύσεως χορηγήσεως επαγγελματικών αδειών οδηγών αυτοκινήτων, ν. δ. 2224 σ 315.

'Αδειαι εργαζομένων. Χρόνος αναρρωτικής αδείας

υπαλλήλων ή ασφαλισμένων εις Ταμ. Προνοίας 'Υπαλ. ΟΑΠ. υπολογισμός εις ασφάλισιν, α. ύ. 19804 σ 25. 'Αδειούχοι' δεν δικαιούνται συσσιτίου, α. ύ. 2314 σ 121, α. ύ. 6340 σ 186. Μισθωτός εν κανονική αδεία δικαίωμα συσσιτίου, α. ύ. 9800 σ 254, α. ύ. 14000 σ 316, α. ύ. 19400 σ 413, α. ύ. 23200 σ 443, α. ύ. 28800 σ 512, α. ύ. 30700 σ 574, α. ύ. 35000 σ 638, α. ύ. 39400 σ 698. Μισθωτοί επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων αναλαμβάνοντες εργασίαν άλλαχού συνεπεία διακοπής της λειτουργίας ένεκα αντικειμενικών λόγων θεωρούνται ως εν αδεία διατελούντες, ν. δ. 2140 σ 183. 'Υπάλληλος έμπορ. κατ)τος εν άορίστῳ

αδεία· οὐ δικαίωμα βοηθήματος κατὰ συλλ. σύμ-
βασιν 31[5]43, σ 415. Μισθωτοὶ εἰς ἀόριστον ἄ-
δειαν· οὐ δικαίωμα οἶκον. ἐνισχύσεως ἐκ τῆς
συλλογ. συμβ. 1[8]1943 (βιομηχ. Ἐπιχ. καὶ ἄνων.
Ἐταιριῶν, Συλλ. Συμβ. σ 543, Α.Σ.Σ. σ 638.

Ἀερίοφος: Βλ. λ. *Αὑξήσεις, Ταμεῖα.*

Ἀθηνάϊκον Πρῆκτορσιον: Βλ. λ. *Αὑξήσεις.*

Αἰτήσεις ἀκυρώσεως: Συμπλήρωσις ἀρθρ. 5 ν. δ.
1119· ἀποφάσεις ὑπαγόμεναι εἰς τὸ ἀρθρον τοῦ-
το, ν. δ. 2087 σ 155.

Ἀκατέρυχτα δέρματα: Βλ. λ. *Δογαριασμοί.*

Ἀλευροβιομηχανία: Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα* (Μυλε-
γατῶν). Μὴ ἐφαρμογὴ ὡς ἀ. 1535[43] ἐπὶ μισθω-
τῶν ἀλευροβιομηχανίας λαμβανόντων ἐπίδομα
ἀνεργίας, ἀ. ὡς 5925 σ 187.

Ἀλιβερίου ἀνδρακωρυχεῖ: Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Ἀλλοδαποί: Σύστασις διευθύνσεως ἀλλοδαπῶν
καὶ μεταναστεύσεως παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἐργα-
σίας, ν. δ. 2077 σ 154.

Ἀλωνιστικὰ μηχαναὶ: Βλ. λ. *Αὑξήσεις.*

Ἀμοιβή: Βλ. καὶ λ. *Ἐπιβολὴ τιμολογίων ἀμοι-
βῆς νεκροφορέων Ἀθηνῶν καὶ περιχώρων*, ἀ. ὡς
38700 σ 21. Ἀμοιβὴ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων
ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἀ. ὡς 4888
σ 157. Ἀμοιβὴ διευθυντῶν σκηνῆς, ὁδηγῶν σκη-
νῆς καὶ βοηθῶν σκηνοθετῶν, ἀ. ὡς 4411 σ 157.
Τιμολόγιον ἀμοιβῆς ἐργαζομένων εἰς ταπητορ-
γεῖα, ἀ. ὡς 9405 σ 254 475, ἀ. ὡς 24975 σ 478,
669. Αὔξησις τιμολογίου μεταφορικῶν ναπῶν
δερμάτων βυρσοδεφῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, ἀ. ὡς
6126 σ 441, ἀ. ὡς 12414 σ 447. Αὔξησις τιμολο-
γίου ἀμοιβῆς ὑποδηματεργατῶν, ἀ. ὡς 23203 σ
507. Αὔξησις ἀμοιβῆς ἐλευθέρων ἐργατῶν ΟΛΠ
προσλαμβανομένων παρὰ Γερμανικῆς ὑπηρεσίας,
ἀ. ὡς 32611 σ 726. Καθορισμός ἀμοιβῆς φορτο-
εκφορτωτῶν καὶ μεταφορέων σφαγείων καὶ ζώ-
ων Ἀθηνῶν, ἀ. ὡς 35110 σ 727.

Ἀναγγελλί: Βλ. λ. *Ἀνεργία.*

Ἀναθεώρησις: Ἀναθεώρησις ἀποφάσεων κατ'
ἀρθρ. 5 ν. 1119· ἔκτασις, ν. δ. 2087 σ. 155. Ἀ-
ναθεώρησις συμβάσεων νομικῶν προσώπων· αὐθ.
ἐρμηνεία· ν. δ. 454[1941], ν. δ. 2163 σ 230.

Ἀναίρεσις: Βλ. λ. *Ἐργατικά διαφοραί.*

Ἀνακοπή: Βλ. καὶ λ. *Ἐργατικά διαφοραί*, Κα-
τὰ πρωτοκόλλου ὀφειλομένων εἰσφορῶν εἰς Ταμ.
Ἀσφ. Καπνεργατῶν, ἀ. ὡς 12365 σ 122.

Ἀνάπηροι: Σύνταξις ἐκ Ταμ. ἀσφ. προσ. ΑΣΟ
ἀπολυομένου ἀναπήρου· ὅροι, ἀ. ὡς 19798 σ 26.
Προαγωγὴ ἀναπήρων ὑπαλλήλων Ταμ. συντ.
αὐτοκινήτων, ἀ. ὡς 29387 σ 127. Σύνταξις να-
πῶν καὶ δικαιοδόχων αὐτῶν ἀσφαλισθέντων
εἰς Ταμ. ἀσφ. Μυλεργατῶν κλπ. δυνάμει ἀ. ν.
174[36] καὶ 2018[39], ἀ. ὡς 29385 σ 159. Σύνταξις οὗ-
τοι ἀνάπηροι καὶ ἐπίδομα ἀκρίβειας, ἀ. ὡς 54748
σ 227.

Ἀναστολή: Βλ. καὶ λ. *Ἠλικία, Παραγραφή*. Ἐν-
νοια ἀρθρ. 5 ν. 85 σχετικῶς μὲ τὴν ἀναστολὴν
ἐξαγορᾶς προὔπηρεσίας, ν. 674 σ 663.

Ἀνεργία: Βλ. καὶ λ. *Κεφάλαια, Δογαριασμοί.*
Συμπλήρωσις ν. δ. 424· προσθήκη ἀρθρου 15·
τύχη δικαίωματος μισθοῦ καὶ τῆς συμβάσεως
ἐργασίας ἐν μερικῇ ἢ ὁλοσχερῇ διακοπῇ ἐργα-
σιῶν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως λόγῳ ἀντι-
κειμενικῆς ἀδυναμίας, ν. δ. 2140 σ 183. Τροποπ.
καὶ συμπλ. ἀρθρ. 9 καὶ 10 ν. δ. 424[1941] ἀπο-
ζημίωσης ἀπολυομένων λόγῳ πραγματικῆς δυ-
ναμίας ἐξακολουθήσεως ἐργασίας· ἀπόλυσις δι'
ἀκαταλλήλότητα, ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν κλπ.
ἀναγγελία· ἀπόλυσις ἀντικατάστασις· ἔκτασις
ἐφαρμογῆς προθεσμίας ἀσκήσεως δικαιωμάτων

ἐκ τοῦ ν. δ. 424, ν. 765 σ 630, 724. Τροποποίη-
σις ν. δ. 765[1943] προθεσμίας ἀσκήσεως τῶν ἐκ
τοῦ ν. δ. 424 δικαιωμάτων, ν. 967 σ 764. ν. δ.
424· μὴ ἐφαρμογὴ ἐπὶ ἀπολύσεως προσωπικοῦ
Ἐθνικοῦ Θεάτρου, ν 313 σ 536. Ἐννοια ἀρθρ.
1 ν. 2140· κατάργησις ἀρθρ. 6, ν. 765 σ 630. Ἐκ
περιτροπῆς ἐργασίας· ὑπολογισμός αὑξήσεων, ἀ.
ὡς 4520 σ 156, ἀ. ὡς 7600 σ 218, ἀ. ὡς 20000 σ 380,
ἀ. ὡς 29505 σ 538, ἀ. ὡς 34700 σ 632, ἀ. ὡς 39500
σ 697, α. ὡς 31839 σ 700. Ἀμοιβὴ προσωπικοῦ
ἐπιχειρήσεων ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργα-
σίας, ἀ. ὡς 4888 σ 157. Ἐφαρμογὴ τῶν ἀποφά-
σεων περὶ αὑξήσεων τῶν ἡμερομισθίων καὶ μι-
σθῶν εἰς ἃς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἐφηρ-
μόσθη ἢ ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἀ. ὡς 4888 σ
157, 475. Ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας· ὑπολογισμός
δώρου ἐορτῶν, ἀ. ὡς 12300 σ 282, ἀ. ὡς 42400 σ
764. Ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας· οἶκον. ἐνίσχυσις
προσωπικοῦ Βιομηχ. ἐπιχειρήσεων καὶ ἄνων. Ἐ-
ταιριῶν, Συλλ. σύμβ. σ 543, α. Σ.Σ. σ 638. Ταμ.
ἀσφαλ. ἐπιχειρηματιῶν κινηματογράφου· κλάδος
ἀνεργίας· ἐπιδόματα ἀνεργίας, ν. δ. 1884 σ 55.
Σύστασις κλάδου ἀνεργίας εἰς Ταμ. ἀσφ. ναυ-
τικῶν πρακτόρων καὶ ὑπαλλήλων, ἀ. ὡς 6812 σ
61. Διορισμός ἀνέργων ἐφέδρων ἀξιωματικῶν
καὶ ὁπλιτῶν Θράκης, Κρήτης, Ἀνατ. Μακεδο-
νίας, ἐξωτερικοῦ καὶ νήσων· ἀπόλυσις· παῖσις
βοηθημάτων καὶ ἐπιδομάτων, ν. 230 σ 506.

Ἀνδρακωρυχεῖ: Βλ. λ. *Αὔξεις, Ταμεῖα.*

Ἀντικατάστασις: Βλ. λ. *Ἀνεργία.*

Ἀντικρυστί: Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

**Ἀνώτερος ἐκτελεστικὸς Ὑπουργὸς ἐπὶ
μελῶν Διοικ. συμβουλίων ἄνων. Ἐταιριῶν,** ν.
δ. 2053 σ 91. Ἀναστολὴ ἐξόδων ἐκ τῆς ἐνεργ-
γοῦ ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων ἄνων. ἐταιριῶν,
ν. δ. 2130 σ 253. Διαγραφὰ ὀφειλῶν μισθωτῶν
πρὸς ἄνων. ἐταιρίας· ἀπαλλαγὴ ἀπὸ παντὸς τέ-
λους, φόρου καὶ κρατήσεων, ν. 10 σ 316. Συλλ.
σύμβασις περὶ χορηγήσεως ἐφ' ἀπαξ οἶκον. ἐνισχύ-
σεως εἰς ἐργατοτεχνικόν, ὑπαλλ. καὶ ὑπηρετ.
προσωπικόν ἄνων. ἐταιριῶν, ἀ. Σ. Σ. 638 σ 543.
Παρασφηνίσις ἀρθρου συλλογ. συμβ. περὶ ἐκτά-
κτου οἴκου. ἐνισχύσεως προσωπικοῦ βιομηχ. ἐπι-
χειρ. καὶ ἄνων. ἐταιριῶν, Συλλ. συμβ. 669.

Ἀνώτερον Συμβούλιον Συντονισμοῦ. Βλ. λ.
Συμβούλια.

Ἀξιωματικοί. Βλ. λ. *Στρατιωτικοί.*

Ἀπεργία. Ἀπεργία προσωπικοῦ δημοσίων καὶ δη-
μοτικῶν νοσοκομείων καὶ κοινοφελῶν νοσηλευ-
τικῶν ἰδρυμάτων· συνέπειαι, ν. 291 σ 475.

Ἀπεδοχία. Βλ. καὶ λ. *Ἀμοιβαί, Αὑξήσεις, Δά-
νεια, Ἐορταί, Ἐπιδόματα, Κρατήσεις, Συλλο-
γικαὶ συμβάσεις, Συνστίτιον.* Ἐννοια ἀποδοχῶν
δι' αὑξήσεις, ἀ. ὡς 4520 σ 156, ἀ. ὡς 20000 σ 380,
ἀ. ὡς 29505 σ 538, ἀ. ὡς 34700 σ 632, ἀ. ὡς 39500
σ 697. Ἀμοιβὴ μισθωτῶν, τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν
ὁποίων δὲν γίνεται χρῆσις δι' αἰτίαν ἀνεξάρτη-
τον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, ἀ. ὡς 1535 σ
93, 475. Μὴ ἐφαρμογὴ τῆς ὡς ἀ. 1535[43] ἐπὶ μι-
σθωτῶν ἀλευροβιομηχανίας λαμβανόντων ἐπίδο-
μα ἀνεργίας, ἀ. ὡς 5925 σ 187. Διευκρίνισις τῆς
1535 ὡς ἀ.· ἐφαρμογὴ καὶ ἐν μὴ χρήσει ὑπηρεσιῶν
λόγῳ ἐπιτάξεως Ἀρχῶν Κατοχῆς, ἀ. ὡς 16261 σ
350, 476. Ἐξαίρεσις παλαιῶν πολεμιστῶν ἀπὸ ὡς
ἀ. 1535[43] (ἀμοιβὴ ἐν μὴ χρήσει ὑπηρεσιῶν) ἀ.
ὡς 20719 σ 510. Κατάργησις ὡς ἀ. 1535[1943] καθ-
ορισμός ἀμοιβῆς ἐν μὴ χρήσει ὑπηρεσιῶν, ἀ. ὡς
34500 σ 632. Βασικὸς μισθὸς προϊσταμένου Διοι-
κητικοῦ, γραμματέων καὶ λογιστῶν Ταμ. προσ.
Ἠλεκτρ. Ἐταιρίας Μεταφορῶν, ἀ. ὡς 20100 σ

σεως ταύτης, α.ύ. 27970 σ 569, 726. Ἀπὸ 1[10]1943 αὐξήσις ἀποδοχῶν ὑπαλληλικῶν, ὑπηρετικῶν καὶ ἐργατοτεχνικῶν προσωπικῶν παντὸς ἐν τῇ χώρᾳ ἐργοδότην, α.ύ. 34700 σ 632, 703. Ὁμοίως αὐξήσις ἀπὸ 1[11]1943, α.ύ. 39500 σ 697, 726. Αὐξήσις ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνικῶν πάσης μορφῆς ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν (ἀπὸ 14[9]1942), α.ύ. 33649 σ 91. Κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνικῶν πάσης μορφῆς καὶ φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, Ἀπὸ 15[3]1943 α.ύ. 7600 σ 218. Ἀπὸ 15[6]1943 α.ύ. 19450 σ 379, 536. Ἀπὸ 1[8]1943 α.ύ. 29120 σ 537, 638, 727. Ἐπέντασις τῆς α.ύ. 29120[1943] εἰς περιφέρειαν Θεσ/νίκης, α.ύ. 32528 σ 605, 726. Ἐγκρίσις α.ύ. 29120[13], α.Σ.Σ. 2 σ 637.

Ἀερίοφοτος: Αὐξήσις ἀποδοχῶν δημοτ. ἐκμετ. ἀερίοφωτος Ἀθηνῶν, α.ύ. 36645 σ 667. Αὐξήσις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἐταιρίας Φωταερίου Πειραιῶς, α.ύ. 33656 σ 633.

Ἀθηνᾶϊκοῦ πρακτορείου: Αὐξήσις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ α.ύ. 2076 σ 509.

Ἀλευροβιομηχανίας: Μὴ ἐφαρμογὴ τῆς α.ύ. 1535[43] ἐπὶ μισθωτῶν ἀλευροβιομηχανίας λαμβανόντων ἐπίδομα ἀνεργίας, α.ύ. 5925 σ 187.

Ἀλωνιστικῶν μὴχανῶν: Καθορισμός ἀμοιβῆς διὰ τὴν ἄλων. περίοδον 1943 τοῦ τεχν. προσωπικοῦ τοῦ ἐργασθσομένου εἰς ἰδιωτ. ἄλων. συγκροτήματα, α.ύ. 42714 σ 541.

Ἀνθρακωρυχείων: Κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνικῶν, α.ύ. 33390 σ 604, 727.

Ἀνταποκριτῶν: Βλ. κατωτέρω ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν.

Ἀρτεργατῶν: Ἐξαιρέσεις ἀπὸ α.ύ. 7600 σ 218, α.ύ. 34700 σ 632. Προσωπικὸν ἀρτοποιεῖων μὴ ἐργαζομένων ἀποκλειστικῶς διὰ λ)σμὸν Ἐπιτρ. Διαχ. Βοηθημάτων ὑπαγωγὴ εἰς 34700 ὑπ. ἀπόφασιν, α.ύ. 37844 σ 667.

Ἀρχῶν Κατοχῆς: Κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων ἐργαζομένων εἰς ἔργα Ἀρχῶν Κατοχῆς, α.ύ. 7600 σ 218, 476, α.ύ. 19450 σ 379, α.ύ. 29120 σ 537, 726, α.ύ. 241769 σ 729. Αὐξήσις ἀμοιβῆς ἐργατῶν Ὀργ. Λιμ. Πειραιῶς προσλαμβανόμενων ὑπὸ Γερμανικῆς ὑπηρεσίας, α.ύ. 32611 σ 726. Ἐξαιρέσεις προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων ἐργαζομένων εἰς ἔργα Ἀρχῶν Κατοχῆς ἀπὸ α.ύ. 34700 σ 632, α.ύ. 39500 σ 697. Καθορισμός ἡμερομισθίων καθαριστῶν, πλυντῶν, κηπουρῶν, ἐποπτῶν κλπ. ἐργαζομένων εἰς Ἀρχὰς Κατοχῆς, α.ύ. 2011 σ 447. Ἀμοιβαὶ μισθωτῶν ἐργαζομένων πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων Ἀρχῶν Κατοχῆς α.ύ. 37379 σ 664.

Βαριετέ: Βλ. κατωτέρω Θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων.

Βουστασιῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περικύκων αὐξήσις μισθῶν ὑπαλλήλων, σ 511.

Γαλακτοπωλείων: Βλ. κατωτέρω ἐστιατορίων κλπ.

Διτηγορικῶν γραφείων: Αὐξήσις μισθοῦ τῶν ἐπιδομάτων ὑπαλλήλων δικηγ. γραφείων, α.ύ. 41786 σ 24 Ὑπαγωγὴ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν δικηγ. γραφείων εἰς α.ύ. 4520[43] σ 156, α.ύ. 20000 σ 380, α.ύ. 29505 σ 538.

Διτηγῶρων μισθωτῶν: Ὑπαγωγὴ εἰς αὐξήσεις α.ύ. 4520[1943] σ 156, α.ύ. 20000 σ 380, α.ύ. 29505 σ 538.

Ἐθνικοῦ Θεάτρου: Βλ. κατωτέρω Θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἐνώσεως Ἑλληνικοῦ καὶ Ἐξ-

νου Τύπου: Βλ. κατωτέρω ἐφημερίδων.

Ἐρυθροῦ Σταυροῦ: Αὐξήσις ἀποδοχῶν προσ. Ἑλλήν. Ε. Σ. α.ύ. 754 σ 92. Ἐξαιρέσεις ἀπὸ α.ύ. 34700[43] τῶν μισθωτῶν Ἐπιτροπῆς Διαχειρίσεως Βοηθημάτων ἐν Ἑλλάδι α.ύ. 37844 σ 667, α.ύ. 36858 σ 702.

Ἐστιατορίων, ζυθοεστιατορίων, ζυθοπωλείων, μπάρ, ταβερνῶν, οἰνομαγειρείων, μαγειρείων, καφε-μπάρ, οὐζερί, κέντρων διασκεδάσεως, ζαχαροπλαστείων, καφενείων, γαλακτοπωλείων, μιζῶν καταστημάτων: Αὐξήσις ἀμοιβῶν ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ, α.ύ. 41960 σ 156, α.ύ. 1667 σ 157, α.ύ. 8900 σ 222, α.ύ. 20040 σ 408, 539, α.ύ. 33002 σ 601, 636. Ἐξαιρέσεις σερβιτόρων ἀπὸ α.ύ. 7600[43] σ 218, 222. Προσαύξήσις ἀποδοχῶν μισθωτῶν προσωπικοῦ καφενείων κλπ α.ύ. 1667 σ 222.

Ἐταιρίας ὑδάτων: Αὐξήσις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ, α.ύ. 7523 σ 219.

Ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν: Αὐξήσις ἀποδοχῶν συντακτικῶν, ὑπαλληλικῶν καὶ ἐργατικῶν προσωπικοῦ ἡμερησίων ἐφημερίδων καὶ ὑπαλλήλων Ἐνώσεως ἑλληνικοῦ καὶ ξένου τύπου, α.ύ. 5353 σ 157, α.ύ. 4702 σ 220, α.ύ. 953 351, α.ύ. 1715 σ 381, α.ύ. 1714 σ 508. Ἐξαιρέσεις ἀπὸ αὐξήσεων, α.ύ. 4520 σ 156. Αὐξήσις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἀθηνῶν, α.ύ. 4702 σ 220, α.ύ. 1715 σ 381, α.ύ. 1873 σ 447, 508, α.ύ. 3358 σ 703, α.ύ. 3476, σ 728. Αὐξήσις ἀποδοχῶν συντακτικῶν, ὑπαλληλικῶν καὶ ἐργατικῶν προσωπικοῦ ἡμερησίων ἐφημερίδων Θεσ/νίκης, α.ύ. 4702 σ 220, α.ύ. 1715 σ 381, α.ύ. 1714 σ 508, α.ύ. 2101 σ 509, α.ύ. 3358 σ 703, α.ύ. 3477 σ 703. Αὐξήσις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τῶν ἐν τῇ Ἐπικρατείᾳ ἐκδομένων περιοδικῶν, α.ύ. 1844 σ 508, α.ύ. 3317 σ 702. Ἐξαιρέσεις ἐργατοτεχνικῶν ἡμερησίων καὶ περιοδικῶν τύπου ἀπὸ α.ύ. 7600 σ 218. Αὐξήσις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἀθηναϊκοῦ πρακτορείου, α.ύ. 1715 σ 381, α.ύ. 2076 σ 509. Αὐξήσις ἀποδοχῶν τῶν ἐν Ἀθῆναις ἀνταποκριτῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων, α.ύ. 2279 σ 509. Αὐξήσις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων Ἐνώσεων Θεσσαλίας, Στερεᾶς Ἑλλάδος, Εὐβοίας, Πελοποννήσου, Ἠπείρου καὶ Νήσων, α.ύ. 3357 σ 703, α.ύ. 3478 σ 728.

Ζαχαροπλαστείων Βλ. ἀνωτέρω Ἐστιατορίων κλπ.

Ἡθοποιῶν, σκηνοθετῶν, σκισσογράφων, ὑποβολέων: Ἀμοιβὴ ἡθοποιῶν, σκηνοθετῶν κλπ. α.ύ. 85 σ 92. Ἐξαιρέσεις ἀπὸ αὐξήσεων, α.ύ. 4520[1943] σ 156, α.ύ. 20000[43] σ 380, α.ύ. 29505 σ 538, α.ύ. 34700 σ 632, α.ύ. 39500 σ 697. Ἀμοιβὴ διευθυντῶν σκηνῆς, ὁδηγῶν σκηνῆς καὶ βοηθῶν σκηνοθετῶν, α.ύ. 4411 σ 157. Τροποποιήσεις καὶ συμπλ. τῆς 40803[42] ὑπ. ἀποφ., α.ύ. 44392 σ 254.

Ἡλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων: Ἐξαιρέσεις ἀπὸ α.ύ. 4520[43] σ 156, α.ύ. 20000[43] σ 380, α.ύ. 20505 σ 538, α.ύ. 34700 σ 632, α.ύ. 39500 σ 697. Ἐξαιρέσεις ἐργατοτεχνικῶν ἀπὸ α.ύ. 7600[43] σ 218. Αὐξήσις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἡλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων, α.ύ. 5647 σ 158, α.ύ. 16430 σ 411, α.ύ. 30155 σ 636, α.ύ. 31408 σ 636, α.ύ. 35319 σ 731. Περί ἐρμηνείας τῶν ἐκάστοτε ἀποφάσεων χορηγήσεως ἐπιδομάτων ἀκριβείας βίου εἰς προσωπικὸν ἡλεκτρο. ἐπιχειρήσεων, α.ύ. 39408 σ 765. Αὐξήσις ἀποδοχῶν ἐργατῶν ἡλεκτρισμοῦ, α.ύ. 27509 σ 158. Αὐξήσις τιμαριθμικῶν συντελεστῶν δευτερευουσῶν

ἀπολαυῶν ὑπαγωγή προσωπικοῦ ἑταιρίας ἡλεκτρικῶν σιδηροδρόμων, ἀ. ὑ. 29540 σ 701. Χορήγους εἰδῶν ἐνδύσεως καὶ ὑποδήσεως εἰς προσωπικὸν ἐπιχειρήσεων ἡλεκτροφωτισμοῦ, ἀ. ὑ. 17557 σ 411. Αὐξήσεις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἡλεκτρ. Ἐτ. μεταφορῶν, ἀ. ὑ. 31839 σ 700, ἀ. ὑ. 31490 σ 702, ἀ. ὑ. 36342 σ 766. Αὐξήσεις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἡλεκτρ. Ἐτ. Ἀθηνῶν - Πειραιῶς, ἀ. ὑ. 5648 σ 158, 476, ἀ. ὑ. 18302 σ 412, ἀ. ὑ. 26666 σ 634, ἀ. ὑ. 31420 σ 634, ἀ. ὑ. 35320 σ 720. Αὐξήσεις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἑταιρίας ἡλεκτρ. σιδηροδρόμων, ἀ. ὑ. 31839 σ 700, ἀ. ὑ. 36342 σ 766. Αὐξήσεις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τροχιοδρόμων καὶ ἡλεκτροφωτισμοῦ Θεσφίνης, ἀ. ὑ. 5649 σ 158, ἀ. ὑ. 18301 σ 412, ἀ. ὑ. 31412 σ 635, 726, ἀ. ὑ. 31419 σ 635, ἀ. ὑ. 35318 σ 729. Αὐξήσεις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ὁργανισμοῦ Ὑδρεύσεως καὶ Ἡλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης, ἀ. ὑ. 7378 σ 223, ἀ. ὑ. 16430 σ 411, ἀ. ὑ. 35319 σ 731. Αὐξήσεις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἡλεκτρικῆς ἑταιρίας Βόλου, ἀ. ὑ. 36602 σ 730.

Θεατρικῶν Ἐπιχειρήσεων: Ἐξαιρέσεις ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἀπὸ ὑ. ἀ. 7600 σ 218. Ἐξαιρέσεις προσωπικοῦ ἀπὸ ὑπ. ἀποφ. 39500, πλὴν Ἐθνικοῦ Θεάτρου καὶ Κρατικοῦ Θεάτρου Θεσφίνης, ἀ. ὑ. 41671 σ 766. Αὐξήσεις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου ἀνεφάρμοστον τῶν βάσει τοῦ ν. δ. 310/41 αὐξήσεων ν. 313 σ 536.

Θεραπευτηρίων Ἐυαγγελισμῶς: Χορήγους ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου εἰς διωκ. καὶ λοιπὸν προσωπικὸν Θεραπευτηρίου Ἐυαγγελισμῶς, ἀ. ὑ. 6074 σ 441.

Φυρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων: Ὑπαγωγή εἰς ὑ. ἀ. 4520 σ. 156, ὑ. ἀ. 20000 σ 380, ὑ. ἀ. 29505 σ 538. Ἐξαιρέσεις ἀπὸ ὑ. ἀ. 39500 σ 697. Τρόπος καταβολῆς αὐξήσεων συνιστῶν ν. 14 σ 314.

Γατρῶν μισθῶν: Ὑπαγωγή εἰς αὐξήσεις ὑ. ἀ. 4520 σ 156, ἀ. ὑ. 20000 σ 380, ἀ. ὑ. 29505 σ 538.

Καθαριστῶν καὶ καθαριστριῶν: Τροφ. τῆς ὑπ' ἀριθ. 4520/43 ὑ. ἀ. ὡς πρὸς τοὺς καθαριστὰς καὶ καθαριστριάς ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασίων, ἀ. ὑ. 11340 σ 283, 476. Ἡμερομίσθιον καθαριστῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς, ἀ. ὑ. 2011 σ 447. Κατώτατα ὅρια ἡμερομίσθιων ἐργατοτεχνιτῶν ὑπηρεσίας καθαριότητος Ὁργ. Λιμ. Πειραιῶς, ἀ. ὑ. 31229 σ 569.

Καπνεργατῶν: Κατώτατα ὅρια ἡμερομίσθιων ἐργατοτεχνικοῦ προσ. καπνοβιομηχανίας, ἀ. ὑ. 755 σ 92. Ἐξαιρέσεις ἀπὸ ὑ. ἀ. 7600 σ 218. Ἐπέκτασις τῆς ὑ. ἀ. 39986/42 ἐπὶ καπνοβιομηχανιῶν, ἀ. ὑ. 775 σ 223. Κατώτατα ὅρια ἡμερομίσθιων καπνεργατῶν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ κέντρων ἐπεξεργασίας καπνοῦ, ἀ. ὑ. 16781 σ 349, 476, ἀ. ὑ. 23741 σ 478, ἀ. ὑ. 32445 σ 607, 726. Πρόσθετον ἐπίδομα προσωπικοῦ καπνοβιομηχανίας, ἀ. ὑ. 20693 σ 412.

Καφερείων βλ. ἀνωτέρω ἐστιατορίων κλπ. Κερματοποιῶν, πλινθοποιῶν: Αὐξήσεις ἡμερομίσθιων. Σουλ. Σύμβ. σ 542.

Κηπουρῶν: Βλ. ἀνωτέρω Ἀρχῶν Κατοχῆς. Κινηματογράφων: Ἐξαιρέσεις χειριστῶν καὶ βοηθῶν, ὑ. ἀ. 29505 σ 538, ὑ. ἀ. 34700 σ 632. Ὑπαγωγή χειριστῶν καὶ βοηθῶν εἰς 34700 ὑποργ. ἀπόφασιν, ἀ. ὑ. 36858 σ 702.

Κλινικῶν ἰδιωτικῶν: Ὑπαγωγή προσωπικοῦ εἰς ὑ. ἀ. 4520/43 σ 156, ὑ. ἀ. 29505 σ 538. Αὐξήσεις ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνικοῦ προσω-

πικοῦ ἐστιατορίων κλινικῶν, ἀ. ὑ. 890 σ 222, ἀ. ὑ. 20040 σ 408, ἀ. ὑ. 33002 σ 601, 636.

Κλωστοῦφαντουργίας, φακελλοποιίας, καὶ καλτσοποιίας: Διευκρίνις τῆς 28321/1942 ὑπ. ἀποφάσεως, ἀ. ὑ. 44196 σ 442, 476.

Κυλινδρομύλων: Βλ. κατωτέρω Μυλεργατῶν.

Λαχανοκηπουρῶν: Κατώτατα ὅρια ἡμερομίσθιων. Σουλ. σύμβ. 30/7/43 σ 510.

Λεσχῶν: Αὐξήσεις ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἐστιατορίων κλπ. λεσχῶν, ἀ. ὑ. 8900 σ 222, ἀ. ὑ. 20040 σ 408, ἀ. ὑ. 33002 σ 601, 636.

Λιγνιτωρυχείων: Βλ. κατωτέρω Μεταλλείων.

Μαγειρείων: Βλ. ἀνωτέρω Ἐστιατορίων.

Μεταλλείων: Λιγνιτωρυχείων: Αὐξήσεις ἀποδοχῶν μισθῶν, ἀ. ὑ. 41183 σ 156. Κατώτατα ὅρια ἡμερομίσθιων ἐργατοτεχνιτῶν, ἀ. ὑ. 7600 σ 218, ἀ. ὑ. 19450 σ 379, ἀ. ὑ. 29120 σ 537.

Μεταφορέων: Βλ. κατωτέρω Φορτοεκφορτωτῶν.

Μηχανικῶν πρακτικῶν διπλωματούχων ἀσκούντων ὑπεύθυνον ἐπίβλεψιν μηχανολ. ἐγκαταστάσεως ὑπαγωγὴ εἰς αὐξήσεις, ὑ. ἀ. 4520/43 σ 156, ὑ. ἀ. 20000 σ 380, ἀ. ὑ. 29505 σ 538.

Μπάρ: Βλ. ἀνωτέρω Ἐστιατορίων.

Μυλεργατῶν. Μακαρονοποιῶν: Ἐξαιρέσεις ἀπὸ ὑ. ἀ. 7600 σ 218. Κατώτατα ὅρια ἡμερομίσθιων, ἀ. ὑ. 17090 σ 351. Κατάταξις ἐργατοτεχνιτῶν προσωπικοῦ κυλινδρομύλων, ἀ. ὑ. 25242 σ 637. Ἐξαιρέσεις ἀπὸ ὑ. ἀ. 34700 ὑπαλ. καὶ ἐργατῶν κυλινδρομύλων ἐργαζομένων ἀποκλειστικῶς διὰ Διεθνή Ἐρυθρὸν Σταυρὸν, ἀ. ὑ. 37844 σ 667, ἀ. ὑ. 36858 σ 702.

Νεκροφορέων: Τιμολόγιον ἀμοιβῆς, ἀ. ὑ. 38700 σ 21.

Νοσοκομείων: Ὑπαγωγή προσωπικοῦ εἰς ὑ. ἀ. 4520/43 σ 156, ὑ. ἀ. 20000/43 σ 380, ἀ. ὑ. 29505 σ 538. Αὐξήσεις ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἐστιατορίων ἐντὸς νοσοκομείων, ἀ. ὑ. 8900 σ 222, ἀ. ὑ. 20040 σ 408, ἀ. ὑ. 33002 σ 601, 636.

Ξενοδοχείων ὕπνου: Ὑπαγωγή ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν εἰς αὐξήσεις ὑ. ἀ. 4520/1943 σ 156, ὑ. ἀ. 20000/43 σ 380. Ἐξαιρέσεις σεραβιτόρων ἀμειβομένων ἐπὶ ποσοστοῖς ἀπὸ ὑ. ἀ. 7600/43, σ. 218. Κράτησις 10 ο/ο ἐπὶ παγίων ἀποδοχῶν προσ. ξενοδοχείων ὕπνου πρὸς καταβολὴν οἴκου. ἐπιδόματων εἰς προσωπικὸν ἐπιτάκτων ξενοδοχείων, ἀ. ὑ. 9162 σ 441.

Ὁδηγῶν αὐτοκινήτων: Ὑπαγωγή εἰς αὐξήσεις ὑ. ἀ. 4520 σ 156, ὑ. ἀ. 20000 σ 380, ἀ. ὑ. 29505 σ 538.

Οἰκιακῶν ὑπηρετῶν: Ἐξαιρέσεις ἀπὸ αὐξήσεων ὑ. ἀ. 4520/43 σ 156, ἀ. ὑ. 20000/43 σ 380, ὑ. ἀ. 29505 σ 538, ὑ. ἀ. 34700 σ 632, ὑ. ἀ. 39500 σ 697.

Οἰκοδόμων, χωματοφυρῶν: Κατώτατα ὅρια ἡμερομίσθιων ἀπὸ 15/3/43, ἀ. ὑ. 7600 σ 218, ἀ. ὑ. 19450 σ 379, ἀ. ὑ. 29120 σ 537, 726. Ὁργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς: Αὐξήσις ἀμοιβῆς ἐργατῶν Ὁργ. Λιμ. Πειραιῶς προσλαμβανομένων παρὰ τῆς Γερμαν. ὑπηρεσίας, ἀ. ὑ. 32611 σ 726. Κατώτατα ὅρια ἡμερομίσθιων ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ὑπηρεσίας Καθαριότητος, ἀ. ὑ. 31229 σ 569, 727. Αὐξήσεις ἡμερομίσθιων ἐργατῶν Ὁργ. Λιμ. Πειραιῶς, ἀ. ὑ. 32509 σ 727.

Ὁργανισμοῦ Ὑδρ. καὶ ἡλ/σμοῦ

Δ α ρ ί σ η ς : Αύξεις αποδοχών προσωπικού, α. ύ. 7378 σ 223, α. ύ. 16430 σ 411, α. ύ. 35319 σ 731.

Ο ύ ζ ο π ω λ ε ί ω ν : Βλ. ανωτέρω Έστιατορίων κλπ.

Ρ α δ ι ο φ ω ν ι κ ή ς Έ τ α ι ρ ί α ς : Αύξεις αποδοχών προσωπικού, α. ύ. 21671 σ 156, α. ύ. 157301 σ 412, 539, α. ύ. 157311 σ 701, 728, α. ύ. 157314 σ 701, 728. Έγκρισις καταβολής επιδόματος εις προσωπικόν, α. ύ. 118108 σ 475.

Σ α ν α τ ο ρ ί ω ν : Έπαγωγή προσωπικού εις α. ύ. 4520/43 σ. 156, α. ύ. 20000/43 σ 380, α. ύ. 29505 σ 538. Αύξεις αποδοχών εργατοτεχνικού προσωπικού έστιατορίων α. ύ. 8900 σ 222, α. ύ. 20040 σ 408, α. ύ. 33002 σ 601, 636.

Σ ι δ η ρ ο β ι ο μ η χ α ν ί α ς : Κατώτατα όρια ήμερομισθίων εργατοτεχνιτών από 15/3/43, α. ύ. 7600 σ 218, α. ύ. 19450 σ 379, α. ύ. 29120 σ 537, 726. Αύξεις άμοιβής εργατοτεχνιτών διά νυκτερινήν εργασία, α. ύ. 26477 σ 507, 669.

Σ ι δ η ρ ο δ ρ ό μ ω ν : Έξαιρέσεις προσωπικού σιδηροδρομικών επιχειρήσεων από ύπ. α. 4520/43 σ 156, α. ύ. 20000/43 σ 380, α. ύ. 29505 σ 538, α. ύ. 34700 σ 632, α. ύ. 39500 σ 697. Έξαιρέσεις εργατοτεχνιτών από α. ύ. 7300/44 σ 218. Αύξεις τιμαριθμικών συντελεστών διευκρίνις ύπ άποφ. 29996/1943, α. ύ. 29450 σ 701. Αύξεις τιμαριθμικού συντελεστού δευτερευουσών άπολαυών προσωπικού ΣΕΚ, ΣΠΑΠ, ΣΘ, ΣΒΑΕ, ΣΠΚ, α. ύ. 19518 σ 442. Καθορισμός τιμαριθμικού συντελεστού άπολαυών προσωπικού ΣΕΚ, α. ύ. 16741 σ 413. Αύξεις αποδοχών προσωπικού ΣΕΚ, α. ύ. 14949 σ 413, α. ύ. 17833 σ 442. Τροποποιήσις της 14949 α. ύ. άσον άφορᾷ τῷ Μακεδονικῷ δίκτυον Πλατέος καί Πλαταμώνος, α. ύ. 13849 σ 413. Αύξεις αποδοχών προσωπικού τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων, τῶν ΗΕΜ καί ΕΗΣ, α. ύ. 31839 σ 700, α. ύ. 36342 σ 766.

Σ κ η ν ο θ ε τ ῶ ν , σ κ η ν ο γ ρ ά φ ω ν : Βλ. ανωτέρω Ηθοποιών.

Σ υ μ β ο λ α ι ο γ ρ α φ ε ί ω ν : Αύξεις μισθοῦ καί επιδομάτων ύπαλλήλων, α. ύ. 41786 σ 24. Έπαγωγή ύπαλλήλων καί ύπηρετῶν εις α. ύ. 4520/43 σ 156, α. ύ. 20000 σ 380, α. ύ. 29505 σ 538. Σ υ ν ε τ α ι ρ ι σ μ ο Ὑ Κ α π ν ο β ι ο μ η χ ά ν ω ν : Αύξεις αποδοχών προσωπικού Συνημῶν Καπνοβιομηχανῶν Ἀγορᾶς Καπνοῦ, α. ύ. 16468 σ 700.

Τ α μ ε ί ω ν : Αύξεις βασικοῦ μισθοῦ προϊσταμένων τμημάτων Ταμ. Ἀσφ. Ἀρτεργατῶν, α. ύ. 29339 σ 94. Αύξεις ὁδοιπορικῶν ἐξόδων ύπαλλ. Ταμ. Ἀσφ. εργατῶν μετάλλου, α. ύ. 20702 σ 122. Αύξεις επιδόματος ἀσθενείας φυματικῶν καί ἀντιτίμον σανατοριακῆς περιθάλψεως ἡσφαλισμένων Ταμ. Ἀσφ. Καπνεργατῶν, α. ύ. 19797 σ 94.

Τ α π η τ ο υ ρ γ ι κ ο Ὑ Ὁ ρ γ α ν ι σ μ ο Ὑ : Αύξεις άμοιβῶν εργατοτεχνιτών εργαζομένων εις Ταπ. Ὁργ., α. ύ. 29643 σ 91.

Τ α π η τ ο υ ρ γ ῶ ν : Τιμολόγιον άμοιβῆς εργαζομένων εις ταπητουργεία, α. ύ. 9405 σ 254, 475, α. ύ. 24975 σ 478, 669.

Τ ε λ ε φ ο ὦ ν κ ε ν : Έπέντασις ισχύος τῶν 39985 καί 39986 ὑπουργ. αποφάσεων, α. ύ. 20670 σ 54. Αύξεις αποδοχών προσωπικού, α. ύ. 101238 σ 218, 219, α. ύ. 101277 σ 413, 539, α. ύ. 173304 σ 633, 726, α. ύ. 173310 σ 668, 703, 726, α. ύ. 173319 σ 728. Καταβολή αποδοχῶν 15 ήμερῶν εις προσωπικόν εταιρίας Τελεφούνην, α. ύ. 101256 σ 475.

Τ η λ ε φ ω ν ι κ ή ς Έ τ α ι ρ ί α ς : Αύξεις

ἀποδοχῶν προσωπικοῦ, α. ύ. 147882 σ 412, 539 α. ύ. 104726 σ 137, 476, α. ύ. 157851 σ 600, 669, α. ύ. 157854 σ 634, α. ύ. 157872 σ 728. Τροποποιήσις ήμερομηνίας ἐνάρξεως ισχύος τῆς 147882 ὕπ. αποφάσεως, α. ύ. 157814 σ 443, 539.

Τ ρ α π ε ζ ῶ ν : Έξαιρέσεις ύπαλλ. καί ύπηρε. προσωπικοῦ από α. ύ. 20000/43 σ 380. Χορήγησις μηνιαίου σταθεροῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος εις προσωπικόν Τραπεζῶν, ἐκτός Ἑθνικῆς, Ἑλλάδος, Ἀγροτικῆς, Κτηματικῆς, α. ύ. 141309 σ 440. Αύξεις αποδοχῶν τραπεζικῶν ύπαλλήλων, α. ύ. 214459 σ 600, 669. Αύξεις αποδοχῶν προσωπικοῦ Τραπεζῶν, πλὴν Ἑλλάδος, Ἑθνικῆς, Ἀγροτικῆς καί Κτηματικῆς, α. ύ. 23200 σ 703.

Τ ρ ο χ ι ο δ ρ ό μ ω ν : Έξαιρέσεις τροχιοδρομικῶν επιχειρήσεων από α. ύ. 4520/43 σ 156. Έξαιρέσεις εργατοτεχνιτῶν από α. ύ. 7600/43 σ 218. Αύξεις αποδοχῶν προσωπικοῦ τροχιοδρόμων καί ἡλ/μοῦ Θεορίνης, α. ύ. 5649 σ 158, α. ύ. 18301 σ 412, α. ύ. 31412 σ 635, 726, α. ύ. 31419 σ 635, α. ύ. 35318 σ 729.

Τ σ ι μ ε ν τ ο β ι ο μ η χ α ν ί α ς : Κατώτατα όρια ήμερομισθίων εργατοτεχνιτών από 15/3/43, α. ύ. 7600 σ 218, α. ύ. 19450 σ 379, α. ύ. 29120 σ 537, 726.

Υ π ο δ η μ α τ ε ρ γ α τ ῶ ν : Έγκρισις χορηγουμένων ήμερομισθίων, α. ύ. 38440 σ 92. Έξαιρέσεις από α. ύ. 7600 σ 218. Αύξεις τιμολογίου άμοιβῆς ύποδηματεργατῶν, α. ύ. 23203 σ 507, 637. Κατώτατα όρια άμοιβῶν από 1/7/43 εργατοτεχνιτῶν μηχανοποιήτων ύποδημάτων, α. ύ. 23339 σ 477, 637. Αύξεις κατωτάτου όριον άμοιβῆς ύποδηματεργατῶν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καί προαστείων από 1/9/1943 (χειροποιήτων καί μηχανοποιήτων), α. ύ. 30672 σ 570.

Φ ο ρ τ ο ε κ φ ο ρ τ ῶ τ ῶ ν : Έγκρισις πρακτικῶν επιτροπῆς ρυθμίσεως Φορτῶν Ἑληῶς Ἀθηνῶν περὶ αὐξήσεως φορτῶν τιμολογίων κλπ., α. ύ. 37359 σ 21. Καθορισμός άμοιβῆς φορτῶν καί μεταφορέων σφαγείων καί ζῶων Ἀθηνῶν, α. ύ. 35110 σ 727. Αύξεις τιμολογίου μεταφορικῶν νῶπῶν δερμάτων βυρσοδεψῶν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς, α. ύ. 6126 σ 441, α. ύ. 12414 σ 447. Φ ω τ α ε ρ ί ο υ Π ε ι ρ α ι ῶ ς : Βλ. ανωτέρω Ἀερίοφωτος.

Ω δ ε ί ω ν : Τροποπ. καί συμπλ. α. ύ. 43200/43 άμοιβῆς διδακτικοῦ προσωπικοῦ, α. ύ. 47288 σ 223.

Αὐξήσεις λόγω τῶν ἐορτῶν : βλ. λ. Ἑορταί.

Αὐξήσεις συντάξεων, ἐπιδομάτων ἐκ Ταμείων κλπ. Χορήγησις ἐπιδομάτων ἀκριβείας εις συνταξιούχους καί βοηθηματούχους Ταμείων αὐξήσεις τούτων, βλ. λ. Ταμεία. Αὐξήσεις ἐπιδόματος συνταξιούχων προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἑφημερίδων, α. ύ. 23212 σ 21. Αὐξήσεις συντάξεων ταμ. ἐκτ. προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς. Τραπεζῆς Ἀθηνῶν, Ἀερίοφωτος Ἀθηνῶν, α. ύ. 40839 σ 22. Καταβολή ἀνά δεκαπενθήμερον συντάξεων Συμπλ. Ταμ. συντ. προσωπικοῦ Ἡλεκτρικῆς Ἑτ. Μεταφορῶν, α. ύ. 11928 σ 24. Αὐξήσεις συντάξεως ἐργάτου οἰκογενειάρχου ἡσφαλισμένου παρὰ τῷ Ταμ. Ἀσφ. Λιμενεργατῶν Πειραιῶς, α. ύ. 6513 σ 27. Κατάργησις προσαυξήσεως συντάξεως ἐκ Ταμείων Ἀρτεργατῶν, Ἀυτοκινητιστῶν, Διῶρυγος Κορίνθου κλπ. καί χορήγησις ἐπιδόματος ἀκριβείας, α. ύ. 38016 σ 93. Διπλασιασμός ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς συνταξιούχῳ Ταμ. Συντ. Προσ. Ἡλεκτρ. Ἑταιρίας Μεταφορῶν, α. ύ. 1092 σ 223.

Αὐξήσεις εἰσφορῶν, πόρων Ταμείων, κεφαλαίων ἀποζημιώσεως, εἰδικῶν λ/σμῶν : Εἰσφορᾶς μι-

σθωτών υπέρ εργατοῦπαλληλικῶν Ὁργανισμῶν κατανομή μεταξύ Ἑθνικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν, Ἐργατικοῦ Κέντρου, οἰκείων ἐπαγγελματικῶν ὁργανώσεων, Ταμείου ἐκπροσώπων ὑπαλλήλων ἐπαγγέλμ. ὁργανώσεων, ἀ. ὕ. 4778 σ 23, ἀ. ὕ. 16320 σ 351. Ἐργοδοτικῶν εἰσφορῶν υπέρ Ταμ. ἀσφ. ἀρτεργατῶν, κ. δ. 22/1/43 σ 153. Ἐργοδοτικῆς συνεισφοράς υπέρ Ταμ. συντ. προσ. Ἀερίο-φωτος Πειραιῶς, ἀ. ὕ. 21880 σ 607. Ἐργοδοτικῆς εἰσφοράς υπέρ Ἐκικουρικοῦ Ταμείου ἐξόδου γερόντων καὶ ἀνικάνων ἐργατῶν μετάλλου ἀ. ὕ. 22768 σ 607. Ἐργοδοτικῆς εἰσφοράς Ἐταιρίας διαχειρίσεως ὑπεγγύων προσόδων υπέρ τοῦ Ταμείου συντάξεων προσωπικοῦ της, ἀ. ὕ. 27296 σ 607. Ἐργοδοτικῆς εἰσφοράς υπέρ Ταμείου συντάξεως προσ. Τραπ. Ἀθηνῶν, ἀ. ὕ. 25095 σ 668. Ἐργοδοτικῆς εἰσφοράς υπέρ Λογαριασμοῦ ἐργατῶν ἀκατεργάστων δερμάτων, ἀ. ὕ. 42958 σ 319. Εἰσφοράς υπέρ Εἰδ. Ἰσμοῦ οἰκον. ἐνισχύσεως ὑπαλλήλων Βουστασίων, ἀ. ὕ. 8639 σ 441. Πόρων Ναυτικοῦ ἀπομαχικοῦ Ταμείου, ν. δ. 1815 σ 19. Πόρων Ταμείου ἀσφαλ. μυλεργατῶν καὶ τεχνιτῶν μακαρονοποιῶν, ν. δ. 1963 σ 57. Πόρων Ταμείου συντάξεων προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἑθνικῆς, Κτηματικῆς, Ἑλλάδος, ἀ. ὕ. 18334 σ 538. Πόρων Ταμείου συντάξεων προσωπικοῦ ἐταιρίας Ἑλληνικῶν Ἡλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων, ἀ. ὕ. 18334 σ 539. Πόρων Ταμείου συντάξεων προσωπικοῦ ΣΕΚ Δικτύου Λαρισαϊκοῦ καὶ Μακεδονίας-Θράκης, ν. 420 σ 568. Πόρων Κεφαλαίου Ἀνεργίας καὶ Ἀσθενείας ἐργατῶν θαλάσσης, ν.δ. 1815 σ 19. Πόρων Κεφαλαίου Λαχανοκηπουρῶν, ἀ. ὕ. 39846 σ 22. Πόρων Κεφαλαίου ἀποζημιώσεως φορτοεκφορτωτῶν λιμένος Γυθείου, ἀ. ὕ. 40849 σ 24. Πόρων Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ οἰνοπνευματεργατῶν, ἀ. ὕ. 35871 σ 22, ἀ. ὕ. 22466 σ 607. Πόρων Ἑθνικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν, ἀ. ὕ. 44197 σ 156. Τιμολογίου φορτοεκφορτώσεων υπέρ Γραφείων Ἐργασίας Λιμένων, κ.δ. 11/3/1943 σ 281.

Αὐτοκίνητα: Ταμεῖα συντάξεων αὐτοκινητιστῶν βλ. τ. Ταμεῖα. Παράτασις ἀπαγορεύσεως χορηγήσεως ἐπαγγελματικῶν ἀδειῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων, ν. δ. 2224 σ 315. Καθορισμός κομίστρων μεταφορῶν δι' αὐτοκινήτων, ἀ. ὕ. 11614 σ 351.

Αὐτόνομος Ὁργανισμός Καπνοῦ. Βλ. λ. Ταμεῖα.

Αὐτόνομος Σταφιδικὸς Ὁργανισμός. Βλ. λ. Ὁργανισμοί, Ταμεῖα.

Β

Βαριετέ. Βλ. λ. Θέαμα.

Βιβλία. Τροπ. διατάξεων Ταμ. ἀσφαλ. ἀρτεργατῶν ὑποχρεωτικῇ τήρησις βιβλίων παραγωγῆς ἄρτου παράβασις ποιναι, κ. δ. 22/1/43 σ 153.

Βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις. Βλ. καὶ λ. Αὐξήσεις, Συλλογικαὶ συμβάσεις, Συσσίτια, Ταμεῖα, Συλλ. συμβάσεις περὶ χορηγήσεως ἐφ' ἀπαξ οἰκον. ἐνισχύσεως εἰς ἐργατοτεχνικόν, ὑπαλλ. καὶ ὑπηρετ. προσ. βιομηχαν. ἐπιχειρήσεων καὶ ἀνων. ἐταιριῶν, σ 543. Ἐγκρίσις ταύτης ὑπὸ ἀνωτ. συμβ. συντονισμοῦ, α. Σ. Σ. 4 σ 638. Διασαφήνις ἀρθρων συλλογ. συμβ. περὶ ἐκτάκτου οἰκον. ἐνισχύσεως προσωπικοῦ βιομηχ. ἐπιχειρ. καὶ ἀνων. ἐταιριῶν, Συλλ. σύμβ. σ 669.

Βιοτέχναι. Βλ. λ. Ταμεῖα.

Βοήθημα. Βλ. καὶ λ. Ἐνισχύσις Οἰκονομική, Ἐργαταί, Κεφάλαια, Λογαριασμοί, Συλλογικαὶ συμβάσεις, Ταμεῖα. Διορισμός ἀνέργων ἐφ' ἐδρῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὀπλιτῶν Θράκης, Κρήτης, Ἀν.

Μακεδονίας κλπ. παῦσις βοηθημάτων καὶ ἐπιδομάτων, ν. 230 σ 506.

Βοηθοί. Βοηθοὶ σκηνοθετῶν ἀμοιβή, ἀ. ὕ. 4411 σ 157. Βοηθοὶ σεργιτόρων μὴ ὑπαγωγή εἰς δῶρα ἐορτῶν, ἀ. ὕ. 12300 σ 282, ἀ. ὕ. 42400 σ 764.

Βουστασίαι. Αὐξήσις εἰσφοράς υπέρ εἰδικοῦ Ἰσμοῦ οἰκονομ. ἐνισχύσεως ὑπαλλήλων Βουστασίων, ἀ. ὕ. 8639 σ 441. Συλλ. σύμβ. ἐργασίας ὑπαλλήλων Βουστασίων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς-Περιχώρων αὐξήσις μισθῶν, σ 511.

Βυρσοδέφαι. Αὐξήσις τιμολογίου μεταφορικῶν νωπῶν δερμάτων βυρσοδεφῶν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς, ἀ. ὕ. 6126 σ 441.

Γ

Γαλακτοπωλεῖα. Βλ. λ. Αὐξήσεις, Συσσίτιον.

Γαλλοελληνικὴ Ἐταιρία σιδηροδρόμων, Βλ. λ. Ταμεῖα.

Γενικαὶ ἀποθήκαι. Βλ. λ. Ταμεῖα.

Γεωργικοὶ Συνεταιρισμοί. Βλ. λ. Ταμεῖα.

Γραμμκτεῖς. Βλ. καὶ λ. Ταμεῖα. Γραμματεῖς συμβουλίων καὶ Ἐπιτροπῶν Ὁργανισμῶν κοινωνικῆς πολιτικῆς, ν. 675 σ 664.

Γραφεῖα Ἐργασίας. Ἀνάληψις ἐποπτείας ὑπηρεσίας Κεφ. ἀποξ. Φορητῶν λιμένος Θεοφίνκης ὑπὸ Ἰστοῦ Γραφείου Ἐργασίας λιμένος Θεοφίνκης ἐξοδα κινήσεως, ἀ. ὕ. 21281 σ 60. Αὐξήσις τιμολογίου φορτοεκφορτώσεων υπέρ Γραφείου Ἐργασίας, ν. δ. 11/3/43 σ 281.

Γραφεῖα προστάσις Καπνοῦ. Τροποπ. Καταστατικῶν Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ Γραφείων Προστασίας Ἑλλήν. Καπνοῦ, ἀ. ὕ. 48520.

Γραφικαὶ τέχναι. Βλ. λ. Ταμεῖα.

Δ

Δακτυλογράφοι. Ἀγορά ὑφάσματος δι' ἐσθήτας δακτυλογράφων Ταμ. ἀσφ. λιμενεργατῶν Πειραιῶς, ἀ. ὕ. 19801 σ 61.

Δάνεια. Δάνεια Ταμείων εἰς ἡσφαλισμένους, βλ. λ. Ταμεῖα. Ἐνοποιήσις δανείων ὑπαλ. Ἰδρύματος Κοινων. ἀσφαλίσεων, ἀ. ὕ. 41304 σ 190. Διαγραφή ὀφειλῶν μισθωτῶν πρὸς ἀνων. ἐταιρείας ἀπαλλαγῇ ἀπὸ παντὸς τέλους, φόρου καὶ κρατήσεων, ν. 10 σ 316. Κατάργησις κρατήσεως ἐναντι προσωπικοῦ Τραπεζῶν, ἀ. ὕ. 141309 σ 440. Δάνειον μέσφ συνεταιρισμοῦ εἰς προσωπικόν νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων καὶ κλινικῶν, ἀ. ὕ. 23300 σ 443, 668, ἀ. ὕ. 26910 σ 508, 637, ἀ. ὕ. 26562 σ 508. Ἀπαγόρευσις χορηγήσεως αὐξήσεως, δανείου ἢ ἐνισχύσεως ἀνευ ἐγκρίσεως ἀνωτ. συμβουλίου συντονισμοῦ παράβασις ποινή, ν. 522 σ 536.

Δεδικασμένον. Βλ. λ. Ἐργατικά διαφοραί.

Δερματεργάται. Αὐξήσις τιμολογίου μεταφορικῶν νωπῶν δερμάτων βυρσοδεφῶν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς, ἀ. ὕ. 6126 σ 441.

Δῆμοι. Δημοτικά ἐκμεταλλεύσεις ὑποχρέωσις παροχῆς συσσιτίου, ἀ. ὕ. 1018 σ. 63, ἀ. ὕ. 2314 σ 121, ἀ. ὕ. 6340 σ 184, ἀ. ὕ. 9800 σ 254, σ ἀ. ὕ. 34000 σ 316, ἀ. ὕ. 19400 σ 413, ἀ. ὕ. 23200 σ 443, ἀ. ὕ. 28800 σ 512, ἀ. ὕ. 30700 σ 574, ἀ. ὕ. 35000 σ 638, ἀ. ὕ. 39400 σ 698. Ἀξιωματικοὶ πολεμ. διαθεσιμότητος καὶ πολεμ. ἀποστρατείας δύνανται νὰ τυγχάνωσι δημοτικοὶ ἢ κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι, ν. 518 σ 662. Ὑποβλήτεα δικαιολογητικά διὰ κανονισμὸν συντάξεων κλπ. ἐξερχομένων τῆς ὑπηρεσίας δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων, κ. δ. 20/3/43 σ 282.

Δημόσιον. Βλ. καὶ λ. Ἐργατικά ἀτυχήματα. Ὑποχρέωσις παροχῆς συσσιτίου εἰς ἐργαζομένους

εις άσχομένους ύπ' αὐτοῦ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, ν. δ. 2019 σ 19, α. ὑ. 1018 σ 63 α. ὑ. 2314 σ 121, α. ὑ. 6340 σ 184, α. ὑ. 9800 σ 254, α. ὑ. 14000 σ 316, α. ὑ. 19400 σ 413, α. ὑ. 23200 σ 443, α. ὑ. 28800 σ 512, α. ὑ. 30700 σ 574, α. ὑ. 35000 σ 638, α. ὑ. 39400 σ 698, Ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις δημοσίου* συσσίτιον μισθωτῶν (ν. δ. 2019[42] σ 19. Ἐννοία ν. 2378] 40 καὶ 557[41] ἐκμετάλλευσις ΣΠΑΠ ὑπὸ δημοσίου* δίκαι κατὰ ἐταιρίας* ἀνακοίνωσις δημοσίῳ, ν. δ. 2172 σ 217.

Δικυρχφὴ ὀφειλῶν : Βλ. λ. *Δάνεια*.

Δικθεσιμότης : Βλ. λ. *Ἀργία ἐργαζομένων, Στρατιωτικοί*.

Δικφέρων : Τροποποιήσις τῶν περὶ διαφέροντος διατάξεων, ν. 217 σ 536.

Δικχιωστάσιον : Παράτασις, ν. δ. 5235 σ 253.

Δίκη : Δίκαι κατὰ ΣΠΑΠ* ἀνακοίνωσις δημοσίῳ, ν. δ. 2172 σ 217.

Δικηγόροι : Βλ. καὶ λ. *Αὐξήσεις, Νομικοὶ σύμβουλοι, ὑπαγωγή εἰς δῶρα ἑορτῶν*, α. ὑ. 12300 σ 282.

Διῶρυξ Κορίνθου : Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Δῶρον : Βλ. λ. *Ἑορταί*.

Ε

Ἐγγρτζ : Βλ. λ. *Χαρτόσημον*.

Ἐγγυητικὸν κεφάλαιον : Βλ. λ. *Κεφάλαια*.

Ἐθνικὴ Τράπεζα : Βλ. λ. *Τράπεζαι, Αὐξήσεις, Ταμεῖα*.

Ἐθν. Ὀργ. Χριστ. Ἀλληλεγγύης : Βλ. λ. *Ὀργανισμοί*.

Ἐθνικὸν Θέατρον : Βλ. λ. *Θέατρα*.

Εἰρηνοδίκης : Βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί*. Ἀνακοπὴ κατὰ πρωτοκόλλου ὀφειλομένων εἰσφορῶν εἰς Ταμ. Ἀσφ. Καπνεργατῶν* ἀρμοδιότης εἰρηνοδίκου ἢ προέδρου ἀναλόγως ποσοῦ, α. ὑ. 12865 σ 122.

Εἰσπράξεις δημοσίων ἐσόδων : Τέλη ἐπὶ ἐπιβατικῶν εἰσιτηρίων θαλασσίων μεταφορικῶν μέσων ὑπὲρ Λιμεν. Ταμείων καὶ Ταμ. Μηχαν. λιμ. ἔργων* εἰσπράξεις κατὰ τὰς εἰδικὰς περὶ εἰσπράξεως δημοσίου τέλους διατάξεις* ν. δ. 2168 σ 280. Εἰσπράξεις ὀφειλῶν πρὸς Ταμ. ἐπικ. ἀσφαλ. καὶ ἀποζημιώσεως ἀρτοποιῶν κατὰ νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, ν. δ. 2187 σ 282.

Εἰσφορτί : Βλ. λ. *Αὐξήσεις, Κεφάλαια, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Λογαριασμοί, Ὀργανισμοί, Συνμοσπονδία Ἐργατῶν, Ταμεῖα*.

Ἐκδορεῖς : Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Λογαριασμοί, Συλλογικαὶ συμβάσεις*.

Ἐκπαιδευτικός : Καθορισμὸς ἀντιμισθίας τῶν εἰς ἰδιωτικὰ σχολεῖα στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, α. ὑ. 53701 σ 766.

Ἐκτέλεσις : Βλ. καὶ λ. *Εἰσπράξεις δημοσίων ἐσόδων*. Πρωτόκολλον ὀφειλομένων εἰσφορῶν ὑπὸ παραβατῶν καπνεμπόρων εἰς Ταμ. ἀσφ. καπνεργατῶν* τίτλος ἐκτελεστός* ἀνακοπὴ, α. ὑ. 12865 σ 122.

Ἐμπορικὰ Ἐπιμελητήρια : Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ἐμποροῦπάλληλος : Συλλογ. σύμβασις περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου ἐφ' ἅπαξ προαιρετικοῦ βοηθήματος εἰς ὑπαλλήλους ἔμπορ. καταστημάτων, σ 415. Παράτασις διαρκείας συλλ. συμβ. 31[5]43 καὶ χορήγησις ἐκ νέου βοηθήματος εἰς ἔμποροῦπάλληλους, α. ὑ. 27071 σ 509, 669. Κήρυξις ὑποχρεωτικῆς διὰ τὰς εἰρην. περιφερείας τῆς συλλογ. συμβ. περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου βοηθήματος εἰς ὑπαλ. ἔμπορ. καταστημάτων, α. ὑ. 19747 σ 510. Ἐγκρίσις παροχῆς, οἰκονομικῆς ἐνισχύ-

σεως ὑπαλλήλων ἔμπορικῶν καταστημάτων, α. Σ. Σ. 19 σ 638.

Ἐνδίκχ μέσζ : Ἀπόφασις ἐπὶ ἀνακοπῆς κατὰ πρωτοκόλλου ὀφειλομένων εἰσφορῶν εἰς Ταμ. ἀσφ. καπνεργατῶν* ἀπρόσβλητος δι' ἐνδίκχων μέσων, α. ὑ. 13865 σ 122.

Ἐνδύματα : Χορήγησις εἰδῶν ἐνδύσεως καὶ ὑποδήσεως εἰς προσωπικὸν ἐπιχειρήσεων ἠλεκτροφωτισμοῦ, α. ὑ. 17557 σ. 411.

Ἐνέχυρον : Παράδοσις χρεωγράφων ὡς ἐνέχυρον ἐναντι ἐνισχύσεως ἐξ ἐγγυητικοῦ κεφαλαίου Ὁργαν. Κοινῶν. Ἀσφαλίσεως* ν. 361 σ. 567.

Ἐνίσχυσις οἰκονομικῆς : Βλ. καὶ λ. *Βοήθημα, Συλλογικαὶ Συμβάσεις Ἐργασίας*. Ἐκτακτος οἰκονομικῆς ἐνίσχυσις προσωπικοῦ Ο.Α.Π., α. ὑ. 32509 σ 727. Προσωπικὸν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων καὶ κλινικῶν* ἐνίσχυσις διὰ δαπάνας ἐνδύσεως καὶ ὑποδήσεως* δάνειον μέσω συνεταιρισμοῦ, α. ὑ. 23300 σ 443, 668, α. ὑ. 26910 σ 508, 637, α. ὑ. 26562 σ 508. Προσωπικὸν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων* συμπληρωματικὴ ἐνίσχυσις, α. ὑ. 27386 σ 510, 637. Ἐξαιρέσεις τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν ἀπὸ 23300 καὶ 26562 ὑ. ἀποφάσεων, α. ὑ. 29196 σ 570. Ὑπαλλήλων καὶ κλητῶν ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων, α. ὑ. 23873 σ 509, 637. Ἀμίσθου ἱατρικοῦ καὶ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, α. ὑ. 29200 σ 570. Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους, α. ὑ. 180737 σ 701. Προσωπικοῦ ΣΠΑΠ, Σ.Θ., ΣΒΑΕ, Σ.Π.Κ. καὶ ΗΕΜ* ἐξαιρέσεις Ἐταιρίας ἠλεκτρικῶν σιδηροδρόμων, α. ὑ. 23616 σ 701. Προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἠλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων, α. ὑ. 30155 σ 636. Προσωπικοῦ ἠλεκτρικῆς Ἐταιρίας, Μεταφορῶν, α. ὑ. 31490 σ 702. Προσωπικοῦ ἠλ. Ἐταιρ. Ἀθηνῶν-Πειραιῶς, α. ὑ. 26666 σ 634. Προσωπικοῦ τροχιοδρόμων καὶ ἡλίσμου Θεσφνίκης, α. ὑ. 31412 σ 635. Ραδιοφωνικῆς Ἐταιρίας, α. ὑ. 157301 σ 701. Ἐγκρίσις παροχῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ὑπαλλήλων ἔμπορικῶν καταστημάτων, α. Σ.Σ 19 σ 638. Παροχὴ ἐφ' ἅπαξ οἶκον. ἐνισχύσεως εἰς χήρας θανόντων ἡφαλισμένων Ταμ. Ἐπικ. ἀσφαλ. προσωπικοῦ α. ἑ. Οἰνοποιίας κλπ., α. ὑ. 23476 σ 124. Ἀπαγόρευσις χορηγήσεως, αὐξήσεως, δανείου ἢ ἐνισχύσεως ἀνευ ἐγκρίσεως ἀνωτ. συμβουλίου συντονισμοῦ* παράβασις* ποινὴ, ν 522 σ 536.

Ἐνώσεις : Βλ. λ. *Αὐξήσεις*.

Ἐξαγορὰ προὔπηρεσίας : Βλ. λ. *Προὔπηρεσία*.

Ἐξοδχ : Βλ. λ. *Κηδεῖα, Ὀδοιπορικὰ ἐξοδα*.

Ἑορταί : Καταβολὴ δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς : Τῶν Χριστουγέννων 1942 εἰς προσωπικὸν Ἱδρ. Κοινῶν. Ἀσφαλίσεων, α. ὑ. 12863 σ 28. Τῶν Χριστουγέννων 1942 εἰς προσωπ. ἀνων. τηλεφωνικῆς ἑταιρίας, α. ὑ. 174261 σ 91, α. ὑ. 104706 σ 92. Τῶν Χριστουγέννων 1942* εἰς ἐργαζομένους εἰς ἔργα Ἀρχῶν κατοχῆς* τροποπ. ὑ. α. 46701[42], α. ὑ. 10378 σ 254, 476. Τοῦ Πάσχα 1943 εἰς ἀπαντας τοὺς μισθωτοὺς, α. ὑ. 12300 σ 282, 411. Τοῦ Πάσχα 1943 εἰς προσωπικὸν ἀναδόχων ἠλεκτρισμοῦ, α. ὑ. 11357 σ 318. Τοῦ Πάσχα 1943 εἰς προσωπικὸν ἠλεκτρ. Ἐταιρίας Ἀθηνῶν - Πειραιῶς, α. ὑ. 11358 σ 318. Τοῦ Πάσχα 1943 εἰς προσωπικὸν Κ.Ε.Τ.Η.Θ., α. ὑ. 11381 σ 319. Τοῦ Πάσχα 1943 εἰς προσωπικὸν Ραδιοφωνικῆς Ἐταιρίας* ἀποδοχαὶ 15 ἡμερῶν, α. ὑ. 102136 σ 318. Τοῦ Πάσχα 1943 εἰς προσωπικὸν Τηλεφωνικῆς ἑταιρίας, α. ὑ. 132470 σ 318. Τοῦ Πάσχα 1943 εἰς ἐργατοτεχνίτας Ὁργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς, α. ὑ. 31229 σ 569. Τῶν Χριστουγέννων 1943 εἰς προ-

σωπικόν Τραπεζών ἔννοια ἀποδοχῶν ὑπολογισμός, ἀ. ὕ. 287467 σ 767. Καταβολή κατά μήνα Δεκέμβριον 1943 ἀποδοχῶν ὡς δώρου εἰς προσωπικὸν παντὸς ἐργοδότην ὑπολογισμός· ἐξαιρέσεις, ἀ. ὕ. 42400 σ 764. Ἐργαζόμενοι εἰς ἔργα Ἀρχῶν κατοχῆς· μὴ ὑπαγωγή εἰς δῶρα ἐορτῶν Πάσχα 1943, ἀ. ὕ. 12300 σ 282, ἀ. ὕ. 42400 σ 765. Διευκρίνις τῆς ἀποφ. 12300, ἀ. ὕ. 16503 σ 411, 476. Ἐκτακτὰ βοηθήματα Ταμ. Ἀσφ. μνημευμάτων κλπ. ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐορτῶν, ἀ. ὕ. 28628 σ 126. Ἐγκρίσεις χορηγήσεως ἐπιδομάτων ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τοῦ Πάσχα 1941 εἰς ἡσφαλισμένους Ταμ. Ἀσφ. ἰδιοκτητῶν, συντακτῶν καὶ ὑπαλλήλων τύπου, ἀ. ὕ. 19794 σ 123. Καταβολὴ εἰς προσωπικὸν ἐταιρίας Τελεφεῦνκεν ἀποδοχῶν 15 ἡμερῶν, ἀ. ὕ. 101256 σ 475. Κατάργησις κρατήσεως δι' ἐπίδομα ἐορτῶν εἰς ὑπαλλήλους Ἱδρ. Κοιν. Ἀσφαλίσεων, ἀ. ὕ. 41304 σ 190. Ὑπαγωγή ἐργαζομένων εἰς ἔργα Ἀρχῶν κατοχῆς εἰς δῶρον Δεκεμβρίου 1943· ἐξαιρέσεις τῶν ἀπ' εὐθείας παρὰ τῶν Ἀρχῶν κατοχῆς ἀμειβομένων, ἀ. ὕ. 42400 σ 765.

Επαγγελματίαι : Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Επιδόματα : Ἐπιδόματα ἀκριβείας ζωῆς· αὐξήσεις αὐτῶν, βλ. λ. *Αὐξήσεις*. Ἐπιδόματα ἐκ Ταμείων, βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Ἐπιδόματα ἐορτῶν, βλ. λ. *Εορταί*. Οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις μισθωτῶν βλ. λ. *Ενίσχυσις οἰκονομική*. Συλλογικαὶ συμβάσεις. Ἐπιδόματα βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἰκονομικὰ τοιαῦτα, βλ. λ. *Συσσίτιον*. Ἐπιδόματα ναυτικῶν, βλ. λ. *Οἶκος Ναύτου*. Αὐξήσις ἐπιδόματος συνταξιούχων Ταμείου προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων, ἀ. ὕ. 28212 σ 21. Ἐπιδόματα εἰς φυματικούς συνταξιούχους Ταμ. συντάξεων Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς, Ἑλλάδος, ἀ. ὕ. 17805 σ 26. Διπλασιασμός ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς συνταξιούχων Ταμ. συντ. προσ. Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς, Ἑλλάδος, ἀ. ὕ. 38284 σ 94. Ἐπίδομα ἱατρῶν καὶ νοσοκόμων Ταμ. Ἀσφ. Καπνεργατῶν, ἀ. ὕ. 22873 σ 59. Αὐξήσις ἐπιδόματος ἀσθενείας φυματικῶν καὶ ἀντίτιμον σανατοριακῆς περιθάλψεως ἡσφαλισμένων Ταμ. Ἀσφαλ. Καπνεργατῶν, ἀ. ὕ. 19797 σ 94. Ἐπίδομα ὁδοπορικῶν ἐξόδων κλητῆρων Ταμ. Ἀσφ. αὐτοκινήτων, ἀ. ὕ. 22993 σ 59. Κατάργησις προσανξήσεως συντάξεως ἐκ Ταμείων Ἀρτεργατῶν, Αὐτοκινήτων, Διωρυγος Κορίνθου κλπ. καὶ χορηγήσις ἐπιδόματος ἀκριβείας, ἀ. ὕ. 38016 σ 93. Ἐγκρίσεις χορηγήσεως ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐορτῶν ἐπιδομάτων εἰς ἡσφαλισμένους Ταμ. Ἀσφ. ἰδιοκτητῶν, συντακτῶν καὶ ὑπαλλήλων τύπου, ἀ. ὕ. 19794 σ 123. Ἐπιδόματα ἐκ διατιμήσεως ἀλεύρου καὶ ἄρτου ἡσφαλισμένων Ταμ. Ἀσφ. μνημευμάτων καὶ τεχν. μακαρονοποιῶν συνυπολογισμός εἰς μισθὸν δι' ἐξέυρεσιν εἰσφορῶν, ἀ. ὕ. 41763 σ 124. Ἐπιδόματα ἀσθενείας ἡσφαλισμένων Ταμ. Ἀσφαλ. Ἀρτεργατῶν, κ. δ. 22/1/43 σ 153. Νέον ἐπίδομα ἀκριβείας βίου συνταξιούχων Ταμ. συντάξεων προσ. Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων, ἀ. ὕ. 42303 σ 188. Διπλασιασμός ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου συνταξιούχων κλπ. Ταμ. συντάξεων προσ. σιδημῶν Β. Δ. Ἑλλάδος, ἀ. ὕ. 42432 σ 188, ἀ. ὕ. 331 σ 319. Ἐπίδομα ἀκριβείας βίου κατὰ προσανξήσιν τοῦ βοηθήματος ἐκ τοῦ Ταμ. Ἀσφαλ. μεσιτῶν ἀστικῶν συμβάσεων ἀ. ὕ. 41002 σ 190. Πολεμικοὶ συνταξιούχοι καὶ ἐπίδομα ἀκριβείας βίου, ἀ. ὕ. 54748 σ 22Κ. Νέον ἐπίδομα ἀκριβείας εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους Ταμ. Ἀσφ. Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν ἀ. ὕ. 1772 σ 222. Διπλασιασμός ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς συνταξιούχων Ταμ. συντ. προσ. Ἡλεκτρ. Ἐταιρίας

Μεταφορῶν, ἀ. ὕ. 1092 σ 223. Ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς τῶν ἐν Ἀλεξανδρουπόλει διαμενόντων συνταξιούχων Ταμείου προσ. προσ. Γαλλο-ελληνικῆς ἐταιρίας σιδημῶν, ἀ. ὕ. 42547 σ 319. Ἐξαιρέσεις ἐπιδομάτων ἀκριβείας χορηγηθέντων πρὸ τῆς 1 Ἀπριλίου 1943 ἀπὸ φορολογίας ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν, ν. 171 σ 379. Πρόσθετον ἐπίδομα προσωπικοῦ καπνοβιομηχανίας, ἀ. ὕ. 20693 σ 412. Χορηγήσις μηνιαίου σταθεροῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος εἰς προσωπικὸν Τραπεζῶν, ἀ. ὕ. 141309 σ 440. Χορηγήσις ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου εἰς διοικ. καὶ λοιπὸν προσωπικὸν Θεραπευτηρίου Εὐαγγελισμός, ἀ. ὕ. 6074 σ 441. Κράτησις 10οιο ἐπὶ παγίων ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ξενοδοχείων ὕπνου πρὸς καταβολὴν οἴκου. ἐπιδομάτων προσωπικοῦ ἐπιτάκτων ξενοδοχείων, ἀ. ὕ. 9162 σ 441. Ἐγκρίσεις καταβολῆς ἐπιδόματος εἰς προσωπικὸν Ἑλλ. Ραδιοφωνικῆς Ἐταιρίας, ἀ. ὕ. 118108 σ 475. Διορισμός ἀνέργων ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καὶ ὀπλιτῶν Θράκης, Κρήτης, Ἀνατ. Μακεδονίας κλπ. παύσις βοηθημάτων καὶ ἐπιδομάτων, ν. 230 σ 506. Ἐπίδομα κινδύνου ἐργατῶν Ο.Α.Π., ἀ. ὕ. 32509 σ 727. Περὶ ἐρμηνείας τῶν ἐκάστοτε ἀποφάσεων χορηγήσεως ἐπιδομάτων ἀκριβείας βίου εἰς προσωπικὸν Ἡλεκτρ. Ἐπιχειρήσεων, ἀ. ὕ. 39408 σ 765.

Επιμελητήρια : Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Επίταξις : Δικαίωμα Κυβερνήσεως πρὸς ἐπίταξιν ὑπηρεσιῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν καὶ τῶν ὁμοίων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ν. δ. 2195 σ 217. Διευκρίνις τῆς 1535 ὕ. ἀ. ἐφαρμογὴ ἐν μὴ χρήσει ὑπηρεσιῶν λόγφ ἐπιτάξεως Ἀρχῶν Κατοχῆς, ἀ. ὕ. 16261 σ 350, 476. Κράτησις 10οιο ἐπὶ παγίων ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ξενοδοχείων ὕπνου πρὸς καταβολὴν οἴκου. ἐπιδομάτων προσωπικοῦ ἐπιτάκτων ξενοδοχείων, ἀ. ὕ. 9162 σ 441.

Επιτροπαί : Ἐπιτροπὴ καθορισμοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς (ν. δ. 2019/42), σ 19. Ἀρμοδιότης Ὑπουργῶν ἐπὶ μελῶν Διοικ. καὶ Ὑπηρεσιῶν καὶ Ἐπιτροπῶν Νομικῶν προσώπων, Ἰδρυμάτων, Ἀν. Ἐταιριῶν, ν. δ. 2053 σ 91. Ἀποζημιώσεις μελῶν Ἐπιτροπῆς πρὸς Θεώρησιν συντάξεων καὶ βοηθημάτων Ταμ. συντάξεων καὶ αὐτοσφαλίσεως Ὑγειονομικῶν, ἀ. ὕ. 28124 σ 126. Ἐφ' ἀπαξ ἀποζημιώσεις προέδρου καὶ μελῶν ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς Ταμ. συντάξεων προσωπικοῦ ΣΕΚ (δικτύου Μακεδονίας-Θράκης), ἀ. ὕ. 39439 σ 190. Πάγια ἀποζημιώσεις μελῶν καὶ γραμματέων Διοικ. Ἐποπτ. καὶ Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων καὶ Ἐπιτροπῶν Ταμ. συντ. καὶ αὐτοσφαλίσεως Ὑγειονομικῶν, ἀ. ὕ. 42506 σ 191. Κεντρικὴ καὶ Νομαρχιακαὶ Ἐπιτροπαὶ συσσιτίων ἀπαλλαγὴ ἀπὸ λιμενικοῦ φόρου, ν.δ. 2168 σ 280.

Επιχειρήσεις : Βλ. λ. *Ἀνεργία, Αὐξήσεις, Συσσίτια, Ταμεῖα*.

Εργα : Βλ. καὶ λ. *Εργατικὰ ἀτυχήματα*. Συμβόλαια ἐργολαβίας δημοσίων ἔργων ὑπολογισμός χαρτοσήμου, ν. δ. 2016 σ 57.

Εργασία ἐκ περιτροπῆς : Βλ. λ. *Ἀνεργία*.

Εργασίαι Γραφεῖα : Βλ. λ. *Γραφεῖα Ἐργασίας*.

Εργασίας συμβάσεις : Βλ. καὶ τὰ καθ' ἑκάστον θέματὰ εἰς τὰς οἰκείας λέξεις. Μισθωτοὶ ἐπιχειρήσεων διακοφῶν τὰς ἐργασίας λόγφ ἀντικειμενικῆς ἀδυναμίας, ἀναλαμβάνοντες τὴν ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων ἐξευρισκομένην ἐργασίαν, θεωροῦνται ὡς ἐν ἀδείᾳ, μὴ διακοπτομένης τῆς σχέσεως ἐργασίας, ν. δ. 2140 σ 183.

Εργατὰι θαλάσσης : Βλ. λ. *Ναυτικοί*.

Εργατικὰ ἀτυχήματα : Ἐπιτροπὴς ἀναλήψεως

έναντι τοῦ ἀναδόχου ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ὑποχρεώσεων ἀποζημιώσεως παθόντων ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων εἰς ἀπολογιστικά ἔργα δημοσίου ἢ νομικῶν προσώπων· ἐπέκτασις ἐφαρμογῆς ἀρθρ. 2 ν. 6424* καταβολὴ ἀποζημιώσεων νοσήλεια, ν. δ. 2137 σ 253.

Εργατικὰ διαφοραὶ : Διαφοραὶ ἐκ τοῦ ν. 2019 περὶ συσσιτίων· ἐκδίκασις κατὰ ν. ΓῤΟΔ' (ν. δ. 2019[42] σ 19. Τροποποιήσις καὶ συμπλ. β. δ. 1[4] Αὐγ. 1920 περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ ν. ΓῤΟΔ' κλπ* αὐξήσις ποσοῦ ἀρμοδιότης εἰρηνοδικείου· ἀρμοδιότης διὰ προσεπικλήσεις καὶ παρεμβάσεις· ἀποκλεισμός δεδικασμένου διὰ τὰς ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἀιτώσεις πέραν τοῦ αἰτηθέντος ποσοῦ τῶν 500.000· ἀρμοδιότης Πρωτοδικείου διὰ τὰς πέραν τῶν 500.000 δραχ. διαφοράς· ὑποβολὴ προτάσεων· ἐρημοδικία· ἀνακοπὴ· ἐφeseis ἀναίρεσις· ἐφαρμογὴ ἐπὶ ἐκκρεμῶν δικῶν· ἐγνοία μισθωτοῦ, ν. 765 σ 630, 724. Αὐξήσις ποσοτικῶν ὁρίων προσωρινῆς ἐπιδικάζσεως, ν. 853 σ 697.

Εργατικὴ Ἑστία : Ἐγκρίσις κανονισμοῦ ἐλέγχον εἰσπράξεων πόρων Ἐργατικῆς Ἑστίας, ἀ. ν. 19370 σ 540.

Εργατικὸν Κέντρον : Βλ. λ. Ὁργανισμοί.

Εργατοῦπαλληλικαὶ ὁργανώσεις : Βλ. λ. Ὁργανισμοί, Ταμεῖα.

Εργολῆπται : Βλ. λ. Ταμεῖα.

Ερημοδικία : βλ. καὶ λ. Ἐργατικαὶ διαφοραί. Ἀπαγόρευσις ἐρημοδικίας κατηγορουμένων κατοικούντων ἢ διαμενόντων εἰς νήσους, ν.δ. 2235 σ 253.

Ερυθρὸς Σταυρὸς : Βλ. καὶ λ. Αὐξήσεις. Ὑπηρεσία νοσοκόμου εἰς Ἑλλ. Ἐρυθρὸν Σταυρὸν· συντάξιμος διὰ Ταμ. Ἀσφαλ. προσωπικοῦ Θεραπευτηρίου Ἐυαγγελισμός, ἀ. ὑ. 21668 σ 25. Ἑλληνικὸς καὶ Διεθνὴς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς· ἀπαλλαγὴ ἀπὸ λιμενικοῦ φόρου, ν. δ. 2168 σ 280.

Ἐστιατόρια : βλ. καὶ λ. Αὐξήσεις. Περιτοίχηται σεβιτόροι καὶ βοηθοί· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς δῶρον ἐορτῶν, ἀ. ὑ. 12300 σ 282, ἀ. ὑ. 42400 σ 764.

Ἐταιρίαι : Βλ. καὶ λ. Ἀνόνημος ἑταιρία, Αὐξήσεις, Συσσίτιον, Ταμεῖα. Κατάργησις ὁρίου ἡλικίας ὑπαλλήλων ἐταιριῶν διαχειριζομένων δημοσία συμφέροντα, ν. 738 σ 664.

Εὐαγγελισμός : Βλ. λ. Αὐξήσεις, Νοσοκομεῖα, Συσσίτιον, Ταμεῖα.

Ἐφεδρὸς : Βλ. καὶ λ. Ἀνάπηροι, Παλαιοὶ Πολεμισταί, Στράτευσις. Προστασία ἐφείδρων πολέμου 1940—41 ἀπολυθέντων ἀπὸ Ὁργανισμοῦ δημοσίου δικαίου λόγῳ καταργήσεως θέσεων, ν. 446 σ 566.

Ἐφeseis : Βλ. λ. Ἐργατικαὶ διαφοραί.

Ἐφημερίδες : Βλ. λ. Αὐξήσεις, Συσσίτιον, Ταμεῖα.

Ἐφημεριδοπῶλαι : Βλ. λ. Ταμεῖα.

Ζ

Ζαχαροπλαστεῖα : Βλ. λ. Αὐξήσεις, Συσσίτιον.

Ζυθοποιῖα : Βλ. λ. Ταμεῖα.

Η

Ἡθοποιοί : Βλ. λ. Αὐξήσεις, Θέατρα, Ταμεῖα. Περὶ ἀμοιβῆς ἡθοποιῶν, σκηνοθετῶν κλπ. ὅροι μειώσεως ἀποδοχῶν, ἀ. ὑ. σ 92. Ἀμοιβὴ διευθυντῶν σκηνῆς, ὁδηγῶν σκηνῆς καὶ βοηθῶν σκηνοθετῶν, ἀ. ὑ. 4411 σ 157.

Ἡλεκτρικαὶ ἑταιρίαι : Βλ. λ. Αὐξήσεις, Ἐνίσχυσις Οἰκονομική, Ἐορταί, Συσσίτιον, Ταμεῖα. Χορήγησις εἰδῶν ἐνδύσεως καὶ ὑποδήσεως εἰς προσωπικὸν ἐπιχειρήσεων Ἡλεκτρισμοῦ, ἀ. ὑ. 1767 σ

411. Αὐξήσις τιμαριθμικοῦ συντελεστοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν ΕΗΣ, καὶ ΗΕΜ. ἀ. ὑ. 19518 σ 442.

Ἡλεκτροτεχνίται : Βλ. λ. Ταμεῖα.

Ἡλικίαι : Ἀναστολὴ ἐξόδου ἐκ τῆς ἐνεργοῦς ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων ἀνών. ἐταιριῶν ν. δ. 2130 σ 253. Παραμονὴ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ κατὰ τὴν ἐμπόλεμον περίοδον σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων συμπληρωσάντων ὅρια ἡλικίας, ἀ. ν. 149 σ 439, 567. Τροποποιήσις καὶ συμπληρώσεις τοῦ νόμου τούτου· ν. 590 σ 663. Κατάργησις ὁρίου ἡλικίας ὑπαλλήλων ἐταιριῶν διαχειριζομένων δημοσία συμφέροντα, ν. 738 σ 664.

Ἡμερομίσθια : Βλ. λ. Αὐξήσεις.

Θ

Θέατρα : Βλ. καὶ λ. Αὐξήσεις, Ἡθοποιοί. Προσωπικὸν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ βαριετέ· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς δῶρα ἐορτῶν, ἀ. ὑ. 12300 σ 283, ἀ. ὑ. 42400 σ 764. Συλλ. σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ ταξιθετῶν καὶ ταξιθετριῶν καὶ θεάτρων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περιχώρων σ 382. Κήρυξις ταύτης ὑποχρεωτικῆς δι' εἰρην. περιφερείας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περιχώρων, ἀ. ὑ. 13804 σ 539. Μὴ ἐφαρμογὴ τῶν βάσει τοῦ ν. δ. 310[941] αὐξήσεων καὶ τοῦ ν. 424[1941] ἐπὶ προσωπικοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου, ν. 313 σ 536. Ἐθνικὸν Θέατρον· ἐποπτεία καὶ σκοπὸς Ταμεῖον ἀλληλοβοηθείας ὁργανισμός, ν. 434 σ 568. Καθορισμός ἀντιτίμου συσσιτίου ταξιθετῶν· βλ. λ. Συσσίτιον. Ταξιθεταὶ θεάτρων, κινηματογράφων, βαριετέ· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς δῶρον Δεκεμβρίου 1943, ἀ. ὑ. 42400 σ 764.

Θεραπευτήριον : Βλ. λ. Αὐξήσεις, Νοσοκομεῖα, Ταμεῖα.

Θερμασταί : Βλ. λ. Σιδηρόδρομοι.

Θυματὰ πολέμου : Βλ. καὶ λ. Ἀνάπηρος. Συνταξιούχοι θυματὰ πολέμου καὶ ἐπίδομα ἀκριβείας, ἀ. ὑ. 54748 σ 221.

Θυρωροί : Βλ. καὶ λ. Αὐξήσεις, Συσσίτιον, Ταμεῖα. Ἐπίδομα προσθέτου ὑπηρεσίας θυρωροῦ Κεντρικοῦ Κατ[ε]ως Ταμ. Ἀσφ. Καπνεργατῶν, ἀ. ὑ. 22874 σ 61. Ὑπαγωγὴ εἰς δῶρα ἐορτῶν, ἀ. ὑ. 12300 σ 282.

Ι

Ἰατροί : Βλ. καὶ λ. Αὐξήσεις, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις. Ἐπίδομα ἱατρῶν Ταμ. ἀσφ. καπνεργατῶν, ἀ. ὑ. 22873 σ 59. Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλειν Ταμ. ἀσφ. μυλεργατῶν καὶ τῶν ἱατρῶν τούτου, ἀ. ὑ. 39477 σ 189. Ὑπαγωγὴ εἰς δῶρον ἐορτῶν Πάσχα, ἀ. ὑ. 12300 σ 282. Ἀσφάλεις προσωπικοῦ δημοσίων ὑπηρεσιῶν κατὰ τῆς ἀσθενείας· ἱατρικὴ ἀντίληψις· ποινικὴ εὐθύνη ἀρνούμενων ἱατρῶν, ν. 95 σ 347. Οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων, βλ. λ. Ἐνίσχυσις οἰκονομική. Ὅροι παροχῆς ὑπὸ Ταμ. ἀσφ. κεραμοποιῶν κλπ., ἀ. ὑ. 19407 σ 25.

Ἰδρύματα : Βλ. καὶ λ. Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Νοσοκομεῖα. Ἀρμοδιότης Ὑπουργῶν ἐπὶ μελῶν Λοικ. καὶ Ὑπ[ε]ρ. Συμβ. καὶ ἐπιτροπῶν Ἰδρυμάτων, ν. δ 2053 σ 91.

Ἰονικὴ Τράπεζα : Βλ. λ. Ταμεῖα.

Κ

Καθαρίστρια : Βλ. λ. Αὐξήσεις. Καθορισμός ἡμερομισθίου καθαριστριῶν, πλυντριῶν, κηπουρῶν, ἐποπτριῶν κλπ. ἐργαζομένων εἰς Ἀρχὰς κατοχῆς, ἀ. ὑ. 2011 σ 447.

Καλυκοποιεῖον - Πυριτιδοποιεῖον : Βλ. λ. *Ταμεία*.
Καπνεργάται : Βλ. καὶ λ. *Αὔξησεις, Συσσίτια, Ταμεία*. Περί ἀπασχολήσεως ἀρρένων Καπνεργατῶν ἐν τῇ ἐπεξεργασίᾳ τῆς Τόγκας, ν. 148 σ 567. Τροποπ. καταστατικοῦ Ταμείου Προνοίας προσωπικοῦ Γραφείων προστασίας Ἑλλήν. Καπνοῦ, ἀ. ὑ. 48520 σ 26. Ταμ. ἐπικ. ἀσφαλ. ὑπαλ. αὐτονόμου Ὄργανισμοῦ Καπνοῦ κλπ., 14/7/43 σ 566. Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ συνεταιρισμοῦ Καπνοβιομηχανιῶν ἀγορᾶς καπνοῦ, ἀ. ὑ. 16468 σ 700.

Καταγγεῖλια συμβάσεως ἐργασιᾶς : Ἀπόλυσις ὑπαλλήλων Τραπεζῶν μὴ συμμορφουμένων πρὸς ἀποφάσεις ἀνωτ. συμβ. συντονισμοῦ στέρησις ἀποζημιώσεως ν. 2112 καὶ 4558, ν. 607 σ 600.

Κατάργησις θέσεως : Δικαίωμα συντάξεως ἐκ Ταμ. ἀσφαλ. προσ. ΑΣΟ ἀπολυομένων λόγῳ καταργήσεως θέσεως, ἀ. ὑ. 19798 σ 26.

Κατάσχεσις : Ἀκατάσχετον κατὰ ν. 4694 ἐφαρμογή καὶ ἐπὶ ἀποζημιώσεων προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ν. 765, σ 630, 724.

Καύσιμοι ὕλοι : Παράτασις συλλογικῆς συμβάσεως μεταφορέων καυσίμων ὕλων Πειραιῶς, ἀ. ὑ. 45388 σ 319, ἀ. ὑ. 19026 σ 541.

Καφενεῖα : Βλ. λ. *Αὔξησεις, Συσσίτια*.

Κερματοποιοί : Βλ. λ. *Αὔξησεις, Ταμεία*.

Κεφάλαια : Βλ. καὶ λ. *Αὔξησεις, Λογαριασμοί*. Σύστασις ἐγγυητικοῦ κεφαλαίου Ὄργανισμοῦ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ν. δ. 2122 σ 182. Εἰσηγητικὴ ἐκθεσις σ 183. Συμπλήρωσις διατάξεων ν. δ. 2122 παράδοσις χρεωγράφων ὡς ἐνέχυρον ἐναντι ἐνισχύσεως, ν. 461 σ 567. Ἐγγυητικὸν Κεφάλαιον Ὄργαν. Κοινων. Ἀσφαλίσεως περὶ ἐλέυσις αὐτῶ 1/3 εἰσφορῶν ὑπὲρ Ταμ. Ἀσφ. μισθωτῶν κλωστοῦφαντουργίας, ν. δ. 2238 σ 348. Ἀνεργίας καὶ Ἀσθενείας ἐργατῶν θαλάσσης αὔξησις πόρων, ν. δ. 1815 σ 19. Τ.Ε.Ε.Σ. ποσοστὸν ἐπὶ αὐξανόμενον τέλους ἐπὶ τῶν ναύλων, εἰσιτηρίων καὶ φορτωτικῶν, ν. δ. 1815 σ 19. Αὔξησις πόρων κεφαλαίου λαχανοκηπουρῶν, ἀ. ὑ. 39846 σ 22. Αὔξησις πόρων κεφαλαίου ἀποζημιώσεως φορτοεκφορτωτῶν λιμένος Γυθείου, ἀ. ὑ. 40849 σ 24. Τροποποιήσις κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζ. φορτῶν λιμένος Θεσπικῆς βασικὸς μισθὸς ὑπαλλήλων ἀπομίσθωσις προέδρου, μελῶν διοικήσεως, γραμματέως ἔξοδα κινήσεως Δ/του Γραφ. Ἐργασίας λιμένος Θεσπικῆς, ἀ. ὑ. 21281 σ 60.

Κηδεῖα : Ἐπιβολὴ τιμολογίων ἀμοιβῆς νεκροφορέων Ἀθηνῶν καὶ περιχώρων, ἀ. ὑ. 38700 σ 21. Ἐξοδα κηδεῖας λόγῳ θανάτου ἡσφαλισμένου εἰς Ταμ. Ἀσφ. Λιμενεργατῶν Πειραιῶς, ἀ. ὑ. 6513 σ 28. Ἐξοδα κηδεῖας ὑπαλλήλου Ταμ. Ἀσφ. Καπνεργατῶν, ἀ. ὑ. 22874 σ 61. Αὔξησις βοηθημάτων, ἐξόδων κηδεῖας ἐκ Ταμ. Ἀσφ. Καπνεργατῶν, ἀ. ὑ. 19797 σ 94. Ἐξοδα κηδεῖας ἡσφαλισμένου Ταμ. συντάξεως προσωπικοῦ ΣΕΚ. Δίχτυον Μακεδονίας - Θράκης, ἀ. ὑ. 28625 σ 126.

Κηπουροί : Καθορισμὸς ἡμερομισθίων κηπουρῶν ἐργαζομένων εἰς Ἀρχὰς κατοχῆς, ἀ. ὑ. 2011 σ 447. Αὔξησις πόρων κεφαλαίου λαχανοκηπουρῶν, ἀ. ὑ. 39846 σ 22. Συλλογ. Σύμβασις Ἐργασίας λαχανοκηπουρῶν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς - Περιχώρων κατὰ τὰ ὅρια ἡμερομισθίων, σ. 511.

Κινηματογράφοι : Συμπληρώσις ὀργανωτικῶν διατάξεων Ταμείου ἀσφαλίσεως ἐπιχειρηματιῶν κινηματογράφων κλάδος προνοίας καὶ ἀνεργίας πόροι ἐπιδόματα ἀνεργίας κατὰ τάξις ἡσφαλισμένων κλάσεις, ν. δ. 1884 σ 55. Συλλ. σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ ταξιδιῶν καὶ ταξιδιέτρων κινηματογράφων καὶ θεάτρων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς -

Περιχώρων, σ 382. Κήρυξις ταύτης ὑποχρεωτικῆς διὰ περιφερείας Ἀθηνῶν - Πειραιῶς - Περιχώρων, ἀ. ὑ. 13804 σ 539. Καθορισμὸς ἀντιτίμου συσσιτίου ταξιδιέτρων βλ. λ. *Συσσίτια*. Ταξιδιέται θεάτρων, κινηματογράφων, βαριετὲ κλπ. μὴ ὑπαγωγῇ εἰς δῶρον Δ/ρίου 1943, ἀ. ὑ. 42400 σ 764.

Κληρωτοί : Ὑπηρεσία ὡς κληρωτοῦ συνυπολογισμὸς εἰς χρόνον ἀσφαλίσεως παρὰ Ταμ. ἀσφ. προσ. ΑΣΟ, ἀ. ὑ. 19798 σ 26. Θητεία κληρωτοῦ τοῦ ἡσφαλισμένου Ταμ. προν. λιμενεργατῶν οὐ συνυπολογισμὸς διὰ καθορισμὸν παροχῶν προνοίας, ἀ. ὑ. 29388 σ 126.

Κλητῆρ : Ἐπίδομα ὁδοιπ. ἐξόδων κλητῆρων Ταμ. συντ. αὐτοκινητιστῶν, ἀ. ὑ. 22993 σ 59. Ἐπίδομα στολῆς καὶ ἐξόδων κινήσεως κλητῆρων Ταμ. ἀσφ. καπνεργατῶν, ἀ. ὑ. 22874 σ 61. Κλητῆρ Ταμ. ἀσφ. λιμενεργατῶν Πειραιῶς τοποθέτησις εἰς θέσιν ἀκολούθου, ἀ. ὑ. 19801 σ 61. Τραπεζῶν ὑποχρέωσις κατασκευῆς ἐνδυμασίας καὶ ὑποδημάτων, ἀ. ὑ. 141309 σ 440. Ἐκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις ὑπαλλήλων καὶ κλητῆρων ἀσφαλιστῶν ἐπιχειρήσεων, ἀ. ὑ. 23873 σ 509, 637.

Κλινικὴ : Βλ. λ. *Αὔξησεις, Ἐνίσχυσις οἰκονομική, Ἐορταί*.

Κλωστοῦφαντουργοί : Βλ. λ. *Αὔξησεις, Ταμεία*. Κοινότητες: Ἀξιοματικὸς πόλεμ. διαθεσιμότητος καὶ πόλεμ. ἀποστρατείας δύνανται νὰ τυγχάνωσι κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι, ν. 518 σ 662. Ὑποβλητέα δικαιολογητικὰ διὰ κανονισμὸν συντάξεως κλπ. ἐξερχομένων τῆς ὑπηρεσίας δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων, κ. δ. 20/3/43 σ 282.

Κοινωνικὴ ἀσφάλισις : Παῦσις εἰσφορῆς εἰσφορῶν διὰ λῆσιν τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπὸ τοῦ Ταμ. ἀσφαλ. ναντ. πρακτόρων καὶ ὑπαλλήλων, ἀ. ὑ. 8866 σ 26. Ἐκτακτον ἐπίδομα προσωπικοῦ λόγῳ ἐορτῶν Χριστουγέννων 1942, ἀ. ὑ. 12863 σ 28. Τροποποιήσις καταστατικοῦ Ὑγειον. ὑπηρεσίας κατ' οἶκον ἐπισκεπταί ἱατροί ἀποζημιώσις τούτων ὁδοιπορικὰ ὑπαλλήλων καὶ ἱατρῶν ἔξοδα κινήσεως φαρμακοποιῶν, ἀ. ὑ. 37438 σ 188. Προσθήκη ἄρθρ. 3 εἰς Κανονισμὸν ποσοστὸν συμμετοχῆς εἰς δαπάνας ἀσφαλίσεως ἀσθενείας, ἀ. ὑ. 41301 σ 190. Προσθήκη ἄρθρ. 7 εἰς κανονισμὸν ΙΚΑ περὶ ἀσφαλίσεως ἐργατῶν σφαγῆς, ἐκδορᾶς κλπ. αὐξομειώσεις εἰσφορῶν, ἀ. ὑ. 41302 σ 190 Τροποποιήσις καὶ προσθήκη εἰς νομοθεσίαν ΙΚΑ κατάργησις κρατήσεως δι' ἐπίδομα ἐορτῶν ἐνοποιήσις δαπανῶν ὑπαλλήλων, ἀ. ὑ. 41304 σ 190. Ἱατρικὴ ἀντίληψις προσωπικοῦ δημοσίων ὑπηρεσιῶν διὰ τοῦ Ἰδρύματος Κοινων. ἀσφαλίσεων, ν. 95 σ 347. Τροποποιήσις κανονισμοῦ ἀσθενείας, ἀ. ὑ. 345 σ 478. Ὑπάλληλοι ΟΛΠ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ εἰσφορᾶς εἰς Ἴδρ. Κοιν. Ἀσφαλίσεων, ν. 332 σ 662. Κράτησις ἐπὶ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος ὑπὲρ ΙΚΑ, ἀ. ὑ. 2314 σ 121, ἀ. ὑ. 6340 σ 184, ἀ. ὑ. 9800 σ 254, ἀ. ὑ. 14000 σ 316, ἀ. ὑ. 19400 σ 413, ἀ. ὑ. 23200 σ 443, ἀ. ὑ. 28800 σ 512, ἀ. ὑ. 30700 σ 574, ἀ. ὑ. 35000 σ 638, ἀ. ὑ. 39400 σ 698.

Κοινωνικὴ ἀσφάλισις : Βλ. λ. *Κεφάλαια, Κοινωνικὰ Ἀσφαλίσεις, Λογαριασμοί, Ταμεία*.

Κόμιστρον : Καθορισμὸς, κόμιστρον μεταφορῶν δι' αὐτοκινήτων, ἀ. ὑ. 11614 σ 351.

Κομματήριον : Βλ. λ. *Συσσίτια*.

Κρατήσεις : Κράτησις ἐπὶ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος τροφῆς ὑπὲρ Ἴδρ. Κοιν. Ἀσφαλίσεων καὶ ἄλλων ἀσφαλ. Ὄργανισμῶν, ἀ. ὑ. 2314 σ 121, ἀ. ὑ. 6340 σ 184, ἀ. ὑ. 9800 σ 254, ἀ. ὑ. 14000 σ 316, ἀ. ὑ. 19400 σ 413, ἀ. ὑ. 23200 σ 443, ἀ. ὑ. 28800 σ 512, ἀ. ὑ. 30700 σ 514, ἀ. ὑ. 35000 σ 638.

α. ύ. 39400 σ 698. Κατάργησις κρατήσεως δι' επίδομα εορτών εις υπαλλήλους Ίδρ. Κοινών. Ασφαλίσεων, α. ύ. 41304 σ 190. Απαλλαγή απόδοχών προσωπικού Αιμενικών Ταμείων και ΟΑΠ από κρατήσεων υπέρ Μετοχ. Ταμ. πολ. υπαλλήλων, ν. δ. 2168 σ 280. Διαγραφή οφειλών μισθωτών προς άνων. εταιρίας' απαλλαγή από κρατήσεων υπέρ τρίτου, ν. 10 σ 316. Κατάργησις κρατήσεως έναντι δανείων προσωπικού Τραπεζών, α. ύ. 141309 σ 440. Κράτησις 10 ο/ο επί παγίων απόδοχών προσωπικού Ξενοδοχείων άπνου προς καταβολήν οίκογ. επίδομάτων εις προσωπικόν επιτάκτων Ξενοδοχείων, α. ύ. 9162 σ 441.

Κρεοπωλεία : Βλ. λ. *Συλλογικά συμβάσεις, Ταμεία.*

Κτηματική Τράπεζα : Βλ. λ. *Αυξήσεις, Ταμεία.*

Λ

Ακτική Τράπεζα : Βλ. λ. *Ταμεία.*

Ακατοκτηπουροί : Βλ. λ. *Κηπουροί.*

Αιγνίτης : Αναστολή απαλλαγής από λιμενικού φόρου, ν. δ. 2168 σ 280.

Αιγνιτωρύχος : Βλ. λ. *Αυξήσεις.*

Αιμένες : Βλ. λ. *Γραφεία εργασίας, Κεφάλαια, Οργανισμοί, Ταμεία, Φορτοεκφορτωταί.* Απαλλ. λαγαί από λιμενικού φόρου, ν. δ. 2168 σ 280.

Αιπομάρτυρες : βλ. λ. *Μάρτυρες.*

Λογαριασμοί : Βλ. λ. *Αυξήσεις, Κεφάλαια.* Αυξησις πόρων ειδικού Λογαριασμού προνοίας, περιθάψεως οίνοπνευματεργατών, α. ύ. 35871 σ 22, α. ύ. 22366 σ 607. Επέκτασις και αυξήσις εργοδοτικής εισφοράς υπέρ λ/σμού εργατών άκατεργάστων δεσμάτων, α. ύ. 38872 σ 22, α. ύ. 42958 σ 22, α. ύ. 42958 σ 319. Εργοδοτική εισφορά υπέρ λ/σμού άνεργίας έκδορέων Αθηνών' εξαίρέσεις, α. ύ. 52957 σ 220. Αυξήσις εισφοράς υπέρ ειδικού λ/σμού οίκον. ένισχύσεως υπαλλήλων βουστασίων, α. ύ. 8639 σ 441. Συγχώνευσις ειδικού λ/σμού οίκονομ. ένισχύσεως υπαλλ. κρεοπωλείων Πειραιώς και συνοικισμών εις Ταμ. επικουρικής ασφαλίσεως αυτών, κ. δ. 13/3/43 σ 281.

Λογιστά : Βασικός μισθός προϊσταμένου Διοικητικού, γραμματέων και λογιστών ταμ. προσωπ. ήλεκτρο. εταιρίας μεταφορών, α. ύ. 20100 σ 123.

Μ

Μακρονοποιεί : Βλ. λ. *Ταμεία.*

Μάρτυρες : Απαγόρευσις καταδίκης λιπομαρτύρων καταγομένων ή διαμενόντων εις νήσους, ν. δ. 2235 σ 253.

Μείωσις απόδοχών : Όροι μειώσεως απόδοχών ήθοποιών σκηνοθετών κλπ. α. ύ. 85 σ 92.

Μεσίται : Βλ. λ. *Ταμεία.*

Μεταλλεία : Βλ. λ. *Αυξήσεις, Ταμεία.*

Μεταφοραί : Παράτασις συλλογικής συμβάσεως μεταφορέων κανσίμων ύλων Πειραιώς, α. ύ. 45388 σ 319, α. ύ. 19026 σ 541. Καθορισμός χομίστρων μεταφορών δι' αυτοκινήτων, α. ύ. 11614 σ 351. Αυξήσις τιμολογίου μεταφορικών νηπών δεσμάτων βυρσοδεφών Αθηνών-Πειραιώς, α. ύ. 6126 σ 441, α. ύ. 12414 σ 447. Καθορισμός άμοιβής φορτοεκφορτωτών και μεταφορέων σφαγείων και ζώων Αθηνών, α. ύ. 35110 σ 727.

Μητρώον : Υπηρεσία μητρώου Ταμ. άσφ. Τυπογράφων και μισθωτών Γραφικών τεχνών, α. ύ. 23475 σ 61.

Μηχανικοί : Βλ. και λ. *Αυξήσεις, Ταμεία.* Άμοι-

βαί μηχανικών αλωνασιτικών μηχανών, α. ύ. 42714 σ 541.

Μηχανοδηγοί : Βλ. λ. *Σιδηρόδρομοι.*

Μισθός : Βλ. λ. *Αποδοχαί, Αυξήσεις.*

Μισθωτοί : Έννοια μισθωτού διά παροχήν συσσιτίου, α. ύ. 2414 σ 121, α. ύ. 6340 σ 184, α. ύ. 9800 σ 254, α. ύ. 14000 σ 316, α. ύ. 19400 σ 413, α. ύ. 23200 σ 443, α. ύ. 28800 σ 512, α. ύ. 30700 σ 574, α. ύ. 35000 σ 638, α. ύ. 39400 σ 698. Έννοια μισθωτού ν. 765 σ 630, 724.

Μπάρ : Βλ. λ. *Αυξήσεις.*

Μυλεργάται : Βλ. λ. *Αυξήσεις, Ταμεία.*

Ν

Ναυτικοί : Βλ. και λ. *Κεφάλαια, Οίκος Ναύτου. Ταμεία.* Πειθαρχική τιμωρία εργατών θαλάσσης μετεχόντων εις άνακριτικά συμβούλια ή διοικ. συμβούλια, είτε άλλα τοιαύτα, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και λοιπών οργανισμών ή ιδρυμάτων και υποπιπτόντων εις όρισμένες πράξεις ή παραλείψεις, ν. δ. 2082 σ 154. Τροποποίησις δ/τος 26 Ιουνίου 1941' προστάσις άσθενείας και γενικωτέρας τοιαύτης εργατών θαλάσσης, κ. δ. 20/10/1942 σ 20, κ. δ. 22/2/1943 σ 217.

Ναυτικοί πράκτορες : Βλ. λ. *Ταμεία.*

Νεκροφορείς : Επιβολή τιμολογίων άμοιβής νεκροφορέων Αθηνών και περιχώρων, α. ύ. 38700 σ 21.

Νεοπολεμισταί : Βλ. λ. *Ανάπηροι.*

Νομικά πρόσωπα : Βλ. και λ. *Αυξήσεις. Έργατικά άτυχήματα, Οργανισμοί, Ταμεία.* Υποχρέωσις παροχής συσσιτίου υπό νομικών προσώπων' όρος, ν. 2019 σ 19. Νομικά πρόσωπα άσχοδούν επιχείρησιν ή εκμετάλλευσιν' υποχρέωσις παροχής συσσιτίου, ν. δ. 2019 σ 19, α. ύ. 1018 σ 63, α. ύ. 2314 σ 121, α. ύ. 6340 σ 184, α. ύ. 9800 σ 254, α. ύ. 84000 σ 316, α. ύ. 19400 σ 413, α. ύ. 23200 σ 443, α. ύ. 28800 σ 512, α. ύ. 30700 σ 574, α. ύ. 35000 σ 638, α. ύ. 39400 σ 698. Αρμοδιότης Υπουργείου επί μελών Διοικ. και Υπηρ. Συμβ. και Επιτροπών Νομικών προσώπων, Ίδρυμάτων, Άνων. Εταιριών, ν. δ. 2053 σ 91. Πειθαρχική τιμωρία εργατών θαλάσσης μετεχόντων εις Διοικ. Συμβούλια νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και λοιπούς οργανισμούς ή ιδρύματα και υποπιπτόντων εις όρισμένες πράξεις ή παραλείψεις, ν. δ. 2082 σ 154. Περί υποχρεωτικού ύπηρεσίας υπαλλήλων νομικών προσώπων, ν. δ. 2195 σ 217. Δικαιοδοσία Υπ. Συγκοινωνίας επί αποφάσεων Νομικών προσώπων' αναθεώρησις συμβάσεων' αυθ. έρμηνεία ν. δ. 454/1941, ν. δ. 2168 σ 280. Συμπλήρωσις ν. δ. 579/41 και 1153/42' μέλη διοικ. Συμβουλίων ασφατείων νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου διοριζόμενα κατ' έφαρμογήν άρθρ. 1 ν. δ. 579' άρμοδιότης διοικ. συμβουλίων, ν. 3 σ 315. Αξίωματικοί πολεμ. διαθεσιμότητος και πολεμ. άποστρατείας' δύνανται να τυγχάνωσι υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, ν. 518 σ 662.

Νοσοκομεία : Βλ. και λ. *Αυξήσεις, Ένίσχυσις οικονομική, Συσσίτιον, Ταμεία.* Προσωπικόν νοσηλευτικών ιδρυμάτων, σανατορίων, νοσοκομείων' ύπαγωγή εις δώρα εορτών, α. ύ. 12300 σ 283. Αφάλισις προσωπικού δημοσίων ύπηρεσιών κατά τής άσθενείας' νοσοκομειακή περίθαλψις' ποινική ευθύνη διευθυντών νοσοκομείων, ν. 95 σ 347. Διατάξεις άφορῶσαι τὸ προσωπικόν τῶν δημοσίων και δημοτικών νοσοκομείων και τῶν

κοινωνικῶν νοσηλευτικῶν ιδρυμάτων ἀπεργία προσωπικοῦ συνέπεται, ν. 291 σ 475. Ὑπηρεσία νοσοκόμου ἐν Ἑλλην. Ἐρυθρῷ Σταυρῷ συντάξιμος διὰ Ταμ. Ἀσφαλ. Προσωπ. Θεραπευτ. Ἐυαγγελισμός, ἀ. ὑ. 21663 σ 25. Πρόσληψις νοσοκόμου εἰς Ταμ. Ἀλληλοβ. προσ. ἀνθρακωρυχείων Ἀλιβερίου, ἀ. ὑ. 19806 σ 28. Ἐπίδομα νοσοκόμων Ταμ. ἄσφ. Καπνεργατῶν, ἀ. ὑ. 22873 σ 59.

Ξ

Ξενοδοχεῖα: Βλ. λ. *Αὐξήσεις, Ἑστιάτορια*. Κράτησις 10 οἷο ἐπὶ παγίων ἀποδοχῶν προσ. ξενοδοχείων ὑπνοῦ πρὸς καταβολὴν οἰκογ. ἐπιδομάτων εἰς προσωπικὸν ἐπιτάκτων ξενοδοχείων, ἀ. ὑ. 9162 σ 441.

Ο

Ὀδηγοί: Παράτασις ἀπαγορεύσεως χορηγήσεως ἐπαγγελματικῶν ἀδειῶν ὀδηγῶν αὐτοκινήτων, ν.δ. 2224 σ 315. Προσόντα καὶ δοκιμασία μηχανοδηγῶν ἀτραμαξῶν ΣΕΚ, κ. δ. 22[3]/43 σ 347.

Ὀδοιπορικά: Ἐπίδομα ὁδοιτ. ἐξόδων κλητήρων Ταμ. συντ. αὐτοκινήτιστων, ἀ. ὑ. 22993 σ 59. Ἐξοδα κινήσεως Διοτῆ Γραφ. Ἐργασίας λιμένος Θεσφίνης, ἀ. ὑ. 21281 σ 60. Αὐξήσις ὁδοιπορικῶν ἐξόδων ὑπαλλήλων Ταμ. ἄσφ. ἐργατῶν μεταλλου, ἀ. ὑ. 20702 σ 122. Ὀδοιπορικὰ ὑπαλλήλων καὶ ἱατρῶν καὶ ἐξοδα κινήσεως φαρμακοποιῶν Ἰδρ. Κοιν. Ἀσφαλίσεων, ἀ. ὑ. 39438 σ 188. Ἐξοδα κινήσεως δημοσ. ὑπαλλήλων ἀπεσπασμένων εἰς Ο.Δ. Π., ν. δ. 2168 σ 280.

Οἰκικὸν προσωπικόν: Βλ. λ. *Αὐξήσεις*.

Οἰκοδόμοι: Βλ. λ. *Αὐξήσεις*.

Οἶκος Ναύτου: Καθορισμός χρόν. ὁρίων καταβολῆς συντάξεων καὶ ἐπιδομάτων, ν. δ. 1815 σ 19. Τροποπ. τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουλ. 1941 δ/τος προστασία ἀσθενείας καὶ γενικωτέρᾳ τοιαύτῃ ἐργατῶν θαλάσσης, κ. δ. 20[10]/1942 σ 20, κ. δ. 22[2]/1943 σ 217.

Οἰονομικὴ πτερυγάτι: Βλ. λ. *Δογμιασμοί, Ταμεῖα*.

Ὁργανισμός: Βλ. καὶ λ. *Αὐξήσεις, Ἑορταί, Κεφάλαια, Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Νομικὰ πρόσωπα, Ταμεῖα*. Ὁργανισμοὶ κοινῆς ὠφελείας, ἀσκήσεως ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως ὑποχρέωσις παροχῆς συσσιτίου, ν. δ. 2019 σ 19, ἀ. ὑ. 1018 σ 63, ἀ. ὑ. 2314 σ 121, ἀ. ὑ. 6340 σ 184, ἀ. ὑ. 9800 σ 254, ἀ. ὑ. 14000 σ 316, ἀ. ὑ. 19400 σ 413, ἀ. ὑ. 23200 σ 443, ἀ. ὑ. 2880 σ 512, ἀ. ὑ. 30700 σ 574, ἀ. ὑ. 35000 σ 638, ἀ. ὑ. 39400 σ 698. Ἀπόστασις ὑπαλλήλων Ὁργανισμῶν εἰς διαφόρους θέσεις, ν. δ. 2035 σ 91. Πειθαρχικὴ τιμωρία ἐργατῶν θαλάσσης μετεχόντων εἰς Διοικ. συμβούλια νομικῶν προσώπων Δημοσίου δικαίου καὶ λοιπῶν Ὁργανισμῶν ἢ ἰδρύματα καὶ ὑποπιπτόντων εἰς ὁρισμένους πράξεις ἢ παραλείψεις, ν. δ. 2082 σ 154. Προστασία ἐφέδρων πολέμου 1940—41 ἀπολυθέντων ἀπὸ Ὁργανισμῶν δημοσίου δικαίου λόγω καταργήσεως θέσεων, ν. 446 σ 566. Αὐξήσις εἰσφορᾶς μισθωτῶν ὑπὲρ ἐργατοῦ ὑπαλλήλικῶν Ὁργανισμῶν κατανομή μεταξὺ Ἐθνικῆς Συνμοσπονδίας Ἐργατῶν, Ἐργατικοῦ Κέντρου, οἰκείων, ἐπαγγελματικῶν ὁργανώσεων, Ταμεῖου ἐκπαιδευτικῶν ὑπαλλήλων ἐπαγγελματικῶν ὁργανώσεων, ἀ. ὑ. 4787 σ 23, ἀ. ὑ. 16320 σ 351, 476, 539, ἀ. ὑ. 38586 σ 735. Ἐγκρισις κανονισμοῦ ἐλέγχου εἰσπράξεων πόρων Ἐργατικῆς Ἑστίας, ἀ. ὑ. 19370 σ 540. Ὑπηρεσία παρ' Ὁργανισμῶν δημοσίου δικαίου συνυπολογισμός εἰς

χρόνον ἀσφαλίσεως παρὰ Ταμ. ἄσφ. προσ. ΑΣΟ, ἀ. ὑ. 19798 σ 26. Ταπητουργικὸς Ὁργανισμός αὐξήσις ἀμοιβῆς ἐργατοτεχνιτῶν, ἀ. ὑ. 29643 σ 91. Ἐθνικὴ Ὁργάνωσις Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης ἀπαλλαγὴ ἀπὸ λιμενικοῦ φόρου, ν. δ. 2168 σ 280. Εἰσφορὰ Ο.Δ.Π. ὑπὲρ Ταμ. ἄσφαλ. Λιμενεργατῶν Πειραιῶς, ἀ. ὑ. 36276 σ 127. Τροπ. διατάξεων περὶ Ο.Δ.Π. συνεργεία προσθέτων ἐργατῶν ἀποζημιώσεις διαδικασίᾳ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας ἐπὶ ἀποφάσεων Διοικήσεως Ο.Δ.Π. ἀπαλλαγὰ ἀπὸ λιμενικοῦ φόρου ἀναθεώρησις συμβάσεων νομικῶν προσώπων ἐξοδα κινήσεως δημοσίων ὑπαλλήλων ἀπεσπασμένων εἰς Ο.Δ.Π. ν. δ. 2168 σ 281. Ο.Δ.Π. συμπλήρωσις διατάξεων μισθοῖ, ἐπιδόματα, προσανξήσεις, συντάξεις, ἐξομοιώσις πρὸς δημοσίου ὑπαλλήλους Ὑπ. Συγκοινωνίας ἀπαλλαγὴ ἀπὸ ὑποχρεώσεων πρὸς ΙΚΑ ἱεραρχία ὑπαλλήλων, ν. 332 σ. 662. Αὐξήσις ἀμοιβῆς ἐργατῶν Ὁργ. Λιμ. Πειραιῶς προσλαμβανομένων παρὰ τῆς Γερμαν. ὑπηρεσίας, ἀ. ν. 32611 σ 726.

Ὁριον ἡλικίας: Βλ. λ. *Ἡλικία*.

Ὁῤσπολεῖα: Βλ. λ. *Αὐξήσεις*.

Π

Παλαιοὶ πολεμισταί: Ὑπηρεσία παλαιοῦ πολεμιστοῦ ὡς κληρωτοῦ ἐξομοίωσις πρὸς χρόνον ἀσφαλίσεως παρὰ Ταμ. ἄσφ. προσ. ΑΣΟ, ἀ. ν. 19798 σ 26. Ἀπεργία προσωπικοῦ νοσοκομείων κλπ. ἀνεφάρμοστον προστασίας παλαιῶν πολεμιστῶν, ν. 291 σ 475. Ἐξαίρεσις παλαιῶν πολεμιστῶν ἀπὸ ὑ. ἀ. 1535/43 (ἀμοιβὴ ἐν μὴ χρήσει ὑπηρεσιῶν), ἀ. δ. 20719 σ 510.

Παντοπωλεῖα: Κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνικῶν ἐστιατορίων λειτουργούντων ἐντὸς παντοπωλείων, ἀ. ὑ. 20040 σ 408.

Παρεργαφῆ: Προθεσμία ἀρχήσεως τῶν ἐκ τοῦ ν. δ. 424/41 δικαιομάτων ν. 765 σ 630, 724, ν. 967 σ 764. Παράτασις δικαιοστασίον ἀναστολὴ ποινικῆς διώξεως καὶ παραγραφῆς, ν.δ. 2235 σ 253.

Παρέμβαις: Βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί*.

Πειθαρχία: Πειθαρχικὴ τιμωρία ἐργατῶν θαλάσσης μετεχόντων εἰς Ἀνακριτικὰ συμβούλια ἢ Διοικ. συμβούλια εἴτε ἄλλα τοιαῦτα νομικῶν προσώπων Δημοσίου δικαίου καὶ λοιπῶν Ὁργανισμῶν ἢ ἰδρυμάτων καὶ ὑποπιπτόντων εἰς ὁρισμένους πράξεις ἢ παραλείψεις, ν. δ. 2082 σ 154.

Περιουσιακά: Βλ. λ. *Αὐξήσεις*.

Περιποιηταί: Βλ. λ. *Αὐξήσεις* (ἐστιατορίων κλπ.), *Ἑστιάτορια*.

Περιτροπὴ ἐργασίας: Βλ. λ. *Ἀνεργία*.

Πλημμελειοδικεῖον: Ἀρμοδιότης διὰ παραβάσεις παροχῆς συσσιτίου, ἀ. ὑ. 14000 σ 316, ἀ. ὑ. 19400 σ 413, ἀ. ὑ. 23200 σ 443, ἀ. ὑ. 28800 σ 512, ἀ. ὑ. 30700 σ 574, ἀ. ὑ. 35.000 σ 638, ἀ. ὑ. 39400 σ 698.

Πλινθοποιοί: Βλ. λ. *Αὐξήσεις, Ταμεῖα*.

Ποινικὴ δικτάξις: Παραβάσις διατάξεων περὶ παροχῆς συσσιτίου ποινά, (ν. δ. 2019/42) σ 19, ἀ. ὑ. 14000 σ 317, ἀ. ὑ. 19400 σ 413, ἀ. ὑ. 23200 σ 443, ἀ. ὑ. 28800 σ 512, ἀ. ὑ. 30700 σ 574, ἀ. ὑ. 35000 σ 638, ἀ. ὑ. 39400 σ 698. Ταμ. ἄσφαλ. ἀνεργατῶν παραβάσις τηρήσεως βιβλίου παραγωγῆς ἄρτου ὑπὸ ἐπιχειρηματιῶν ποινά, κ. δ. 22[1]/43 σ 153. Παραβάσις ἐπιχειρηματιῶν κλωστοῦφαντουργίας ποινά μηνύσεις εἰδικὰ δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως, ν. δ. 2238 σ 348.

Πολυκτικτοικίαι: Βλ. καὶ λ. *Θυρωροί*.

Πόροι: Βλ. λ. *Αὐξήσεις, Κεφάλαια, Δογμιασμοί, Ταμεῖα*.

Πράκτορες: Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Προαγωγή: Προαγωγή ἀναπήρων ὑπαλλήλων Ταμ. συντ. αὐτοκινητιστῶν, ἀ. ὑ. 29387 σ 127. Προαγωγή προσωπικοῦ ΣΠΑΠ· κ. δ. 2172 σ 217.

Πρόεδρος: Ἀνακοπή κατὰ πρωτοκόλλου ὀφειλομένων εισφορῶν εἰς Ταμ. ἀσφ. καπνεργατῶν· ἀρμοδιότης εἰρηνοδίκου ἢ προέδρου ἀναλόγως ποσοῦ, ἀ. ὑ. 12865 σ 122.

Προεδρεία: Προθεσμία αἰτήσεων ἐξαγορᾶς προϋπηρεσίας ἡσφαλισμένων Ταμ. συντ. προσ. Ἐμπορ. καὶ βιομ. ἐπιμελητηρίων, ἀ. ὑ. 7480 σ 122. Προθεσμία ἀσκήσεως τοῦ ἐκ τοῦ ν. δ. 424 δικαιωμάτων, ν. 765 σ 630, 724, ν. 967 σ 764.

Προμήθειαι: Προμήθειαι Ταμείου ἀσφαλ. ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν Ἑλλάδος διαρκούντος τοῦ πολέμου, ἀ. ὑ. 21074 σ 26. Προμήθειαι Ταμείου Ἀσφαλίσεως ἀρτεργατῶν, ἀ. ὑ. 12862 σ 25. Προμήθειαι Ταμείου συντάξεως προσ. Ἡλεκτρ. Ἐτ. μεταφορῶν, ἀ. ὑ. 42609 σ 191.

Προσεπικλήσις: Βλ. λ. *Ἑργατικά διαφοραί.*

Προσωρινή ἐπιδίκασις: Αὐξήσις ποσοτικοῦ ὁρίου προσωρινῆς ἐπιδικάσεως, ν. 853 σ 697.

Προτάσεις: Ὑποβολὴ προτάσεων κατὰ τὴν διαδικασίαν ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν, ν. 765 σ 631.

Προϋπηρεσίαι: Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Πρωτόκολλον: Πρωτόκολλον ὀφειλομένων εισφορῶν ὑπὸ παραβατῶν καπνεργατῶν εἰς Ταμ. ἀσφ. καπνεργατῶν· ἐπίδοσις· ἐκτελεστόν· ἀνακοπή· ἀρμοδιότης καὶ διαδικασία ἐκδικάσεως, ἀ. ὑ. 12865 σ 122.

Προϋπηρεσία: Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.* Ἐννοία ἀρθρ. 5 ν. 85 σχετικῶς μὲ τὴν ἀναστολὴν ἐξαγορᾶς προϋπηρεσίας, ν. 674 σ 663. Προϋπηρεσία ἐξομοιωμένη πρὸς χρόνον ἀσφαλίσεως παρὰ Ταμ. ἀσφ. προσ. ΑΣΟ· ἐξαγορά, ἀ. ὑ. 19798 σ 26. Ἐξαγορὰ προϋπηρεσίας παρὰ ὑπαλλήλων Ταμ. συντάξεων προσ. ΣΕΚ καὶ τοῦ Ταμ. Ἀλληλῃθείας, ἀ. ὑ. 17802 σ 29. Ἐξαγορὰ προϋπηρεσίας παρὰ ἡσφαλισμένων Ταμ. συντ. προσ. Ἐμπορ. καὶ Βιομηχαν. Ἐπιμελητηρίων, ἀ. ὑ. 748 σ 122. Προσμέτρησις προϋπηρεσίας ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἐταιρίας Σιδιμῶν Ἀττικῆς εἰς συντάξιμον χρόνον παρὰ Ταμ. συντάξεων ἀ. ὑ. 29839 σ 159. Προσμέτρησις προϋπηρεσίας παρὰ Τραπεζῆς Ἀνατολῆς, ὡς συνταξίμου παρὰ τῷ Ταμ. συντ. προσ. Τραπεζῶν Ἑθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος, ἀ. ὑ. 39762 σ 189. Συνυπολογισμός προϋπηρεσίας παρὰ Ἑλλήν. Δημοσίῳ κλπ. παρὰ ἡσφαλισμένου παρὰ Ταμ. Ἀσφαλ. προσωπικοῦ ΑΣΟ, ὁροι, ἀ. ὑ. 38347 σ 191.

Πυριτιδοποιεῖον: Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Ρ

Ραδιοφωνικὴ ἐταιρεία: Βλ. λ. *Ἀυξήσεις, Ἐνίσχυσις οικονομική, Ἐορταί, Συσσίτια.*

Σ

Σανατόρια: Βλ. λ. *Ἀυξήσεις, Ἐνίσχυσις οικονομική, Συσσίτια.*

Σερβιτόροι: Βλ. λ. *Ἀυξήσεις (ἐστιατορίων κλ.), Ἐστιατόρια.*

Σιδηροβιομηχανία: Βλ. λ. *Ἀυξήσεις.*

Σιδηρόδρομοι: Βλ. καὶ λ. *Ἀυξήσεις, Ἐνίσχυσις οικονομική, Συσσίτια, Ταμεῖα.* ΣΠΑΠ· συμβούλιον προσωπικοῦ· προαγωγή, μετατάξεις ὑπαλλήλων· ἔννοια ἀ. ν. 2378[40 καὶ 557[1941· ἀνάληψις ἐκμεταλλεύσεως ὑπὸ Δημοσίου· δίκαι· κ. δ. 2172 σ 217. Προσόντα καὶ δοκιμασία ἐπικούρων θεομαστῶν καὶ μηχανοδηγῶν ἀτμαμαζῶν ΣΕΚ, κ. δ. 22[3/43 σ 347. Τροπ. ὑπουργ. ἀποφ. 14949]

1943 ὅσον ἀφορᾷ τὸ ποσοστὸν περιοχῆς Μακεδονικοῦ δικτύου Πλατέος καὶ Πλαταμῶνος, ἀ. ὑ. 13849 σ 413. Καθορισμός τιμαριθμικοῦ συντελεστοῦ ἀπολαυῶν προσωπικοῦ ΣΕΚ, ἀ. ὑ. 16741 σ 413. Αὐξήσις τιμαριθμικοῦ συντελεστοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν ΣΠΑΠ, ΣΒΔΕ, ΣΠΚ, ΕΗΣ, καὶ ΗΕΜ, ἀ. ὑ. 19518 σ 442. Αὐξήσις τιμαριθμικῶν συντελεστῶν· διευκρίνισις ἀποφ. 29996[1943· ἀ. ὑ. 29450 σ 701. Παραμονὴ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ κατὰ τὴν ἐμπόλεμον περιόδον· σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων συμπληρωσάντων ὄρια ἡλικίας, ἀ. ν. 149 σ 439, 567· τροποπ. καὶ συμπλ. τοῦ νόμου τούτου, ν. 590 σ 663.

Σκηνοθετεῖται: Βλ. λ. *Ἡθοποιοί.*

Σμυριδωρύχται: Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Σταφιδικός Ὀργανισμός: Βλ. λ. *Ὀργανισμοί, Ταμεῖα.*

Στράτευσις: Ἐκτακτα βοηθήματα ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐορτῶν εἰς στρατευθέντας ἡσφαλισμένους Ταμ. ἀσφ. μυλεργατῶν κλπ· ἀ. ὑ. 28628 σ 126. Χρόνος στράτευσεως, ἐξαίρεσις τῆς θητείας κληρωτοῦ, ἡσφαλισμένου Ταμ. προν. λυμενεργατῶν· συνυπολογισμός διὰ καθορισμὸν παροχῆς προνοίας, ἀ. ὑ. 29388 σ 126. Παράτασις προθεσμίας περὶ ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως εἰς τὰς θέσεις των τῶν ἐπαναλαβόντων τὴν ἐργασίαν των στρατευθέντων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἀ. ὑ. 7933 σ 440, ἀ. ὑ. 38160 σ 697. Προστασία ἐφέδρων πολέμου 1940—41 ἀπολυθέντων ἀπὸ Ὀργανισμοῦ δημοσίου δικαίου λόγω καταργήσεως θέσεων, ν. 446 σ 566. Ὑπολογισμός ἀποζημιώσεως ἀρθρ. 4 ν. 3514, ν. 765 σ 610, 724.

Στρατιωτικοί: Βλ. καὶ λ. *Ἀνάπηροι, Στράτευσις.* Διορισμός ἀνέργων ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καὶ ὀπλιτῶν Θράκης, Κρήτης, Ἀνατ. Μακεδονίας, ἐξωτερικοῦ καὶ νήσων· ἀντιμισθία· τοποθέτησις· ἀπόλυσις· παύσις βοηθημάτων καὶ ἐπιδόματων, ν. 230 σ 506. Τροποπ. ν. δ. 950[1942· ἀξιωματικοὶ πολεμ. διαθέσιμότητος καὶ πολεμ. ἀποστρατείας· δύνανται νὰ εἶναι δημόσιοι, δημοτικοὶ ἢ κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι, ὑπάλληλοι νομικῶν προσώπων δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου· ν. 518 σ 662.

Στρατιωτικὴ κατοχή: Βλ. λ. *Ἀρχαὶ κατοχῆς, Ἀυξήσεις, Ἐορταί.*

Συλλογικὴ συμβάσις ἐργασίας: Βλ. καὶ λ. *Ἐνίσχυσις οικονομική.* Ἀκατεργάστων δερμάτων· συμπλ. ἀρθρ. 5 συλλογ. συμβ. 12[4/1938· ἐπέκτασις καὶ αὐξήσις εισφορῶν λογαριασμοῦ, ἀ. ὑ. 38872 σ 22, ἀ. ὑ. 42958 σ 319. Τροποπ. συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας ἀκατεργάστων δερμάτων· τιμολόγιον διὰ τὰς μεταφορὰς, ἀ. ὑ. 12414 σ 447. Ἐκδορέων, σφαγέων καὶ ὑπαλλήλων· εισφορὰ πρὸς οικονομικὴν ἐνίσχυσιν, σ 127. Παράτασις ταύτης, ἀ. ὑ. 20867 σ 541. Ἐργατοτεχνιτῶν κεραμοποιεῶν καὶ πλινθοποιεῶν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς, Περιχώρων· αὐξήσις ἡμερομισθίων, σ 542. Ἐργατῶν ἐκδορέων Ἀθηνῶν· ἐργοδοτικὴ εισφορὰ, ἀ. ὑ. 42957 σ 220. Λαχανοκηπουρῶν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς—Περιχώρων· κατώτατα ὄρια ἡμερομισθίων, σ 511. Μεταφορέων καυσίμων ὀλῶν Πειραιῶς· παράτασις, ἀ. ὑ. 45388 σ 319, ἀ. ὑ. 19026 σ 541. Ταξιθετῶν καὶ ταξιθετριῶν κινηματογράφων καὶ θεατρῶν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς-Περιχώρων, σ 382. Κήρυξις ταύτης ὑποχρεωτικῆς δι' εἰρην. περιφέρειας Ἀθηνῶν-Πειραιῶς-Περιχώρων, ἀ. ὑ. 13804 σ 539. Ὑπαλλήλων βουστασίων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς—Περιχώρων· αὐξήσις μισθῶν, σ 511. Ὑποδηματοεργατῶν· κατ' ἀποκοπὴν, σ 284. Φορτοεκφορτωτῶν σφαγείων Ἀθηνῶν· τιμο-

λόγιον ἐργατικῶν, σ. 159. Περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου ἐφ' ἅπαξ προαιρείτου βοηθήματος εἰς ὑπαλλήλους ἔμπορ. καταστημάτων, σ. 415. Παράτασις διαρκείας συλλ. συμβ. 31/5/43 καὶ χορηγίαις ἐκ νέου βοηθήματος εἰς ὑπαλλήλους ἔμπορ. καταστημάτων, ἀ. ὑ. 27071 σ. 509, 669, Κήρυξις ὑποχρεωτικῆς διὰ τὰς εἰρήν. περιφερείας τῆς συλλογ. ἀμψ. περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου βοηθήματος εἰς παλλ. ἔμπορ. καταστημάτων, ἀ. ὑ. 19747 σ. 510. Συλλογ. σύμβαισις περὶ χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ οἰκον. ἐνισχύσεως εἰς ἐργατοεργονομ. ὑπαλλ. καὶ ὑπηρετ. προσ. βιομηχαν. ἐπιχειρήσεων καὶ ἄνων. ἐταιριῶν, σ. 543. Ἐγκρίσις ταύτης ὑπὸ ἀνωτ. Συμβ. Συντονισμοῦ, ἀ. Σ. Σ. 4 σ. 638. Ἐξαιρέσεις καὶ περιορισμοὶ τῆς συλλογ. συμβάσεως 1/8/1943 περὶ ἐκτάκτου οἰκον. ἐνισχύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων (Συλλογ. σύμβ. 1/8/43), ν. 547 σ. 566. Ἐγκρίσις παροχῆς οἰκον. ἐνισχύσεως ὑπαλλήλων ἔμπορ. καταστημάτων πωλήσεως συμφώνως συλλ. συμβάσει, ἀ. Σ. Σ. 19 638. Διασαφήνις ἀρθρῶν συλλογ. συμβ. περὶ ἐκτάκτου οἰκον. ἐνισχύσεως προσωπικοῦ βιομηχ. ἐπιχειρ. καὶ ἄνων. ἐταιριῶν. Συλ. σύμβ. σ. 669.

Σύμβαισις : Ἀναθεώρησις συμβάσεων νομικῶν προσώπων αὐθ. ἐρηνηφία ν. δ. 454/1941, ν. δ. 2168 σ. 280.

Συμβολαιογραφία : Βλ. λ. *Αὐξήσεις*.

Συμβουλία : Βλ. καὶ λ. *Σιδηρόδρομοι*, *Ταμεῖα*. Ἀρμοδιότης Ὑπουργῶν ἐπὶ μελῶν Διοικ. καὶ Ὑπ. Συμβ. καὶ ἐπιτροπῶν νομικῶν προσώπων, ἰδρυμάτων, ἀν. ἐταιριῶν ν. δ. 2053 σ. 91. Πειθαρχικὴ τιμωρία ἐργατῶν θαλάσσης μετεχόντων εἰς ἀναγκαστικὰ συμβούλια ἢ διοικ. συμβούλια, εἴτε ἄλλα τοιαῦτα, νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου καὶ λοιπῶν ὀργανισμῶν ἢ ἰδρυμάτων καὶ ὑποπιπτόντων εἰς ὁρισμένας πράξεις ἢ παραλείψεις, ν. δ. 2082 σ. 154. Πάγια ἀποζημιώσεις μελῶν καὶ γραμματέων Διοικ. Ἐποπ. καὶ ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων καὶ Ἐπιτροπῶν Ταμ. συντ. καὶ αὐτοασφαλίσεως ὑγειονομικῶν, ἀ. ὑ. 42506 σ. 191. Συμπλήρωσις ν. δ. 579/41 καὶ 1152/42 μέλη διοικ. συμβουλίων σωματείων νομικῶν προσώπων δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου διοριζόμενα κατ' ἐφαρμογὴν ἀρθρ. 1 ν. δ. 579' ἀρμοδιότης διοικ. συμβουλίων, ν. 3 σ. 315. Σύστασις ἀνωτάτου συμβουλίου συντονισμοῦ μισθῶν καὶ ἀποδογῶν πάντων τῶν ἐργαζομένων, ν. 522 σ. 536. Περὶ κυρώσεων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν διὰ μὴ συμμόρφωσιν πρὸς ἀποφάσεις ἀνωτάτου συμβουλίου Συντονισμοῦ, ν. 607 σ. 600. Γραμματεῖς συμβουλίων καὶ ἐπιτροπῶν ὀργανισμῶν κοινωνικῆς πολιτικῆς, ν. 675 σ. 664.

Συνεταιρισμός : Βλ. καὶ λ. *Αὐξήσεις*, *Συννομοσπονδία*. Δάνειον μέσφ προμηθευτικοῦ συνεταιρισμοῦ εἰς προσωπικὸν νοσηλευτικὸν ἰδρυμάτων καὶ κλινικῶν, ἀ. ὑ. 23300 σ. 443, ἀ. ὑ. 26910 σ. 508, ἀ. ὑ. 26562 σ. 508.

Συννομοσπονδία : Αὐξήσις πόρων Ἐθνικῆς Συννομοσπονδίας Ἐργατῶν, ἀ. ὑ. 4787 σ. 23, ἀ. ὑ. 44197 σ. 156, ἀ. ὑ. 16320 σ. 351, 476, 539, ἀ. ὑ. 38586 σ. 735. Αὐξήσις εἰσφορῶν μισθωτῶν ὑπὲρ ἐργατοῦπαλληλικῶν ὀργανισμῶν, ἀ. ὑ. 41787 σ. 23. Ὑπηρεσία παρὰ τῇ Ε.Σ.Ε' συνυπολογισμὸς εἰς χρόνον ἀσφαλίσεως Ταμ. Ἀσφ. Προσ. Α.Σ.Ο., ἀ. ὑ. 19798 σ. 26. Περὶ ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας τμήματος μορφώσεως καὶ ἐνισχύσεως ἐργατικῶν στελεχῶν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Συννομοσπονδίᾳ Ἐργατῶν Ἑλλάδος, ν. 317 σ. 566. Χορήγησις ἐφ' ἅπαξ ἐπιχορηγήσεως πρὸς τὴν Ἐθν. Συννομο-

σπονδίαν Ἐργατῶν Ἑλλάδος, ν. 531 σ. 567. Παροχὴ μηνιαίας οἰκονομ. ἐνισχύσεως τοῦ Δημοσίου εἰς Ἐθν. Συννομοσπονδίαν Ἐργατῶν Ἑλλάδος, ν. 791 σ. 644. Ὑπαλλ. Πανελλ. Συννομοσπονδίας Γεωργ. Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων, ἀ. ὑ. 12859 σ. 28.

Συντάκται : Βλ. λ. *Αὐξήσεις*, *Συσσίτιον*, *Ταμεῖα*.

Συντάξεις : Βλ. λ. *Αὐξήσεις*, *Κεφάλαια*, *Κοινωφελὴ*, *Ασφαλίσεις*, *Ταμεῖα*. Ὑποβλητέα δικαιολογητικά διὰ κανονισμὸν συντάξεως κλπ. ἐξερχομένων τῆς ὑπηρεσίας δημοτικῶν ὑπαλλήλων, κ. δ. 20/3/43 σ. 282 Περὶ συντάξεων πολεμικῶν συνταξιούχων ἐπίδομα ἀκριβείας, ἀ. ὑ. 54748 σ. 221. Συντάξεις κλπ. ὑπαλλήλων Ο.Α.Π. ἀντιστοιχία πρὸς ὑπαλλ. Ὑπουργ. Συγκοινωνίας, ν. 332 σ. 662.

Συσσίτιον : Παροχὴ συσσιτίου εἰς μισθωτοὺς τίνες ὑποχρεοῦνται εἰς παροχὴν ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ἐπιτροπὴ καθορισμοῦ ἐκδίκασις σχετικῶν διαφορῶν παράβαισις συνέπειαι, ν. δ. 2019 σ. 19, ἀ. ὑ. 1018 σ. 63. Εἰσηγητικὴ ἐκθεσίς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου 2019 περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς μισθωτοὺς, σ. 95. Μὴ χρήσις ὑπηρεσιῶν ἐκ λόγων ἀνεξαρτητῶν τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου οὐ δικαίωμα συσσιτίου, ἀ. ὑ. 7600 σ. 218. Περὶ τρόπου ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας συσσιτίου ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας, ἀ. ὑ. 6170 σ. 185. Τροποποίησις τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἀ. ὑ. 17837 σ. 446. Διευκρίνισις τῆς ὑπ' ἀριθ. 46077 ὑ. ἀ. ὡς πρὸς παροχὴν συσσιτίου καὶ εἰδῶν διατροφῆς εἰς φορτίαις λιμένας Ἐλευσίνος, ἀ. ὑ. 2568 σ. 222. Παροχὴ ἐπιδόματος συσσιτίου εἰς προσωπικὸν Τραπεζῶν, πλὴν Ἑλλάδος, Ἐθνικῆς, Ἀγροτικῆς, Κτηματικῆς, ἀ. ὑ. 214696 σ. 604, ἀ. ὑ. 232000 σ. 703. Διευκρίνισις τῆς 232000 ὑπ. ἀποφάσεως, ἀ. ὑ. 252732 σ. 766. Τραπεζῶν συμψηφισμὸς συσσιτίου εἰς χορηγούμενα ἐπιδόματα, ἀ. ὑ. 141309 σ. 440. Ὑπολογισμὸς δόρου ἐν περιπτώσει λήψεως συσσιτίου ἢ ἀντιτίμου συσσιτίου, ἀ. ὑ. 42400 σ. 764, ἀ. ὑ. 287467 σ. 767. Τρόπος καταβολῆς συσσιτίου εἰς θυρωροὺς πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, ν. 14 σ. 314. Ἀποκλεισμός τῶν λαμβανόντων συσσίτιον ἀπὸ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς συνταξιούχων Ἐπικ. Ταμ. ἐξόδου γερόντων καὶ ἀνικάνων ἐργατῶν μετάλλων, ἀ. ὑ. 46770 σ. 24. Κεντρικαὶ καὶ Νομαρχικαὶ Ἐπιτροπαὶ συσσιτίων ἀπαλλαγὴ ἀπὸ λιμενικοῦ φόρου, ν. δ. 2168 σ. 280. **Καθορισμός ἀντιτίμου συσσιτίου, ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς καὶ οἴκου. ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς μισθωτῶν.**

Ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων γενικῶς : Ἰανουαρίου ἀ. ὑ. 1018 σ. 63, Φεβρουαρίου ἀ. ὑ. 2313 σ. 121, Μαρτίου ἀ. ὑ. 6340 σ. 184, Ἀπριλίου ἀ. ὑ. 9800 σ. 254, Μαΐου ἀ. ὑ. 14000 σ. 316, Ἰουνίου ἀ. ὑ. 19400 σ. 413, Ἰουλίου ἀ. ὑ. 23200 σ. 443, Αὐγούστου ἀ. ὑ. 28800 σ. 512, Σεπτεμβρίου ἀ. ὑ. 30700 σ. 574, Ὀκτωβρίου ἀ. ὑ. 35000 σ. 638, Νοεμβρίου ἀ. ὑ. 39400 σ. 698.

Ἀρχῶν Κατοχῆς : Προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων ἐργαζομένων εἰς ἔργα Ἀρχῶν Κατοχῆς μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ὑ. ἀ. 39400 σ. 698.

Γαλακτοπωλείων : ἀ. ὑ. 29511 σ. 572, ἀ. ὑ. 30814 σ. 604, ἀ. ὑ. 36522 σ. 665, ἀ. ὑ. 40073 σ. 733. Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ὑ. ἀ. ὑ. 1018 σ. 63, ἀ. ὑ. 2314 σ. 121, ἀ. ὑ. 6340 σ. 184, ἀ. ὑ. 9800 σ. 244, ἀ. ὑ. 14000 σ. 316, ἀ. ὑ. 19400 σ. 413, ἀ. ὑ. 23200 σ. 443, ἀ. ὑ. 28800 σ. 512, ἀ. ὑ. 30700 σ. 594, ἀ. ὑ. 35000 σ. 638, ἀ. ὑ. 39400 σ. 698.

Ζαχαροπλαστείων: α. ύ. 29511 σ 572, α. ύ. 30814 σ 604, α. ύ. 36522 σ 665, α. ύ. 40073 σ 733. Μη ύπαγωγή εις α. ύ. 1018 σ 63, α. ύ. 2314 σ 121, α. ύ. 6340 σ 184, α. ύ. 9800 σ 254, α. ύ. 14000 σ 316, α. ύ. 19400 σ 413, α. ύ. 23200 σ 443, α. ύ. 28800 σ 512, α. ύ. 29511 σ 572, α. ύ. 35000 σ 638, α. ύ. 39400 σ 698.

Ηλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων: Ἡλεκτρικῆς εταιρίας Ἀθηνῶν Πειραιῶς α. ύ. 26666 σ 634, α. ύ. 31420 σ 634, α. ύ. 35320 σ 730. Ἡλεκτρικῆς εταιρίας Βόλου, α. ύ. 36602 σ 730. Ἡλεκτρικῆς εταιρίας μεταφορῶν, α. ύ. 31839 σ 700, α. ύ. 31490 σ 702, α. ύ. 36342 σ 766. Ἡλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων, α. ύ. 31403 σ 636, α. ύ. 35319 σ 731.

Ἐφημερίδων: Ἡμερησίων ἐφημερίδων, α. ύ. 40381 σ 734.

Θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων: α. ύ. 3079 σ 185, α. ύ. 11592 σ 284, α. ύ. 14319 σ 317, α. ύ. 21978 σ 445, α. ύ. 24450 σ 477, α. ύ. 29514 σ 572, α. ύ. 31624 σ 606, α. ύ. 40074 σ 734. Ἀνάκλησις τῆς 24450 ύ. α. καὶ ἐφαρμογὴ διὰ τοὺς μισθωτοὺς θεατρ. ἐπιχειρήσεων τῆς 23200/43 ύπ. ἀποφάσεως, α. ύ. 24889 σ 510. Μη ύπαγωγή εις ύ. α. 30700 σ 574, ύ. α. 35000 σ 638, ύ. α. 39400 σ 698.

Θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων: Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων κατανομή, α. ύ. 1842 σ 92, 223. Ἀνάκλησις τῆς ἀποφάσεως ταύτης α. ύ. 3601 σ 122.

Ἰδιωτικῶν κλινικῶν: α. ύ. 26044 σ 571, α. ύ. 31622 σ 605, α. ύ. 40878 σ 732. Ἀνάκλησις τῶν 26044 καὶ 31622 ύπουργ. ἀποφάσεων, α. ύ. 33382 σ 731. Ἀνάκλησις τῆς 33382 ύπουργ. ἀποφάσεως α. ύ. 37942 σ 732.

Ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας: α. ύ. 9424 σ 283, α. ύ. 11596 σ 284, α. ύ. 14320 σ 318, α. ύ. 18405 σ 381, α. ύ. 23870, 477, α. ύ. 26551 σ 570, α. ύ. 31381 σ 606, α. ύ. 36017 σ 664, α. ύ. 40076 σ 729. Μη ύπαγωγή τούτων εις ύ. α. 28800 σ 512, ύ. α. 35000 σ 638, ύ. α. 39400 σ 698.

Καφενείων: α. ύ. 29511 σ 572, α. ύ. 30814 σ 604, α. ύ. 36522 σ 665, α. ύ. 40073 σ 733. Μη ύπαγωγή εις α. ύ. 1018 σ 63, α. ύ. 2314 σ 121, α. ύ. 6340 σ 184, α. ύ. 9800 σ 244, α. ύ. 14000 σ 316, α. ύ. 19400 σ 413, α. ύ. 23200 σ 443, α. ύ. 28800 σ 512, α. ύ. 29511 σ 572, α. ύ. 29513 σ 572, α. ύ. 35000 σ 638, α. ύ. 39400 σ 698.

Κέντρων διασκεδάσεως: α. ύ. 30814 σ 604, α. ύ. 36522 σ 665, α. ύ. 40073 σ 733. Μη ύπαγωγή εις ύ. α. 35000 σ 638, ύ. α. 39400 σ 698. **Κουρείων, Κομμωτηρίων κλπ.:** α. ύ. 5200 σ 185, α. ύ. 11594 σ 284, α. ύ. 15818 σ 350, α. ύ. 14865 σ 350, α. ύ. 21979 σ 445, α. ύ. 21976 σ 445, α. ύ. 23260 σ 476, α. ύ. 31623 σ 604, α. ύ. 36524 σ 665, α. ύ. 40076 σ 732. Μη ύπαγωγή τούτων εις ύ. α. 28800 σ 512, ύ. α. 30700 σ 574, ύ. α. 35000 σ 638, ύ. α. 39400 σ 698.

Νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων (Εὐαγγελισμοῦ, Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, Ἀσκληπείου Βούλας, Μαιευτηρίου Μαρίας Ἡλιάδου, Δρομοκαϊτείου Ψυχιατρείου, Ἀντικαρκινικοῦ Ἰνστιτούτου, Νοσοκομείου Παίδων) α. ύ. 23308 σ 443, α. ύ. 29510 σ 571, α. ύ. 31621 σ 605, α. ύ. 36525 σ 666, α. ύ. 40078 σ 731. Νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων: Κλινικῆς Ὀφθαλμιατρείου, Νοσοκομείου θυμάτων πολέμου ἢ Ἀγία Ἐλένη, Κλινικῆς Ἀπόρων Παίδων Ἀγλαίας Π. Κυριακοῦ, Νοσοκομείου Παίδων ἢ Ἀγία Σοφία, α. ύ. 23811 σ 476, α. ύ. 29510

σ 571, α. ύ. 31621 σ 605, α. ύ. 36525 σ 666, α. ύ. 40078 σ 731. Μη ύπαγωγή τούτων εις ύ. α. 35000 σ 638, ύ. α. 39400 σ 698.

Ραδιοφωνικῆς εταιρίας α. ύ. 157301 σ 701, α. ύ. 157314 σ 701.

Σανατορίων: α. ύ. 40878 σ 732.

Σιδηροδρόμων: ἀτμηλάτων καὶ τῶν Ἑταιρ.

Ἡλεκτρ. σιδηροδρόμων καὶ τῆς Ἡλ. εταιρίας μεταφορῶν, α. ύ. 39339 σ 700, α. ύ. 36342 σ 766.

Ταξιθετῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων: α. ύ. 12525 σ 317, α. ύ. 21980 σ 446, α. ύ. 29512 σ 572, α. ύ. 31619 σ 606. Ἀνάκλησις τῶν ύπ. ἀριθ. 29512, 31619 καὶ 40877 ύπ. ἀποφάσεων περὶ ἀντίτιμον συσσιτίου ταξιθετῶν, α. ύ. 4280 σ 765.

Ἀνάκλησις τῆς 23200 ύπ. ἀποφάσεως (ἀντίτιμον συσσιτίου ταξιθετῶν κλπ.) α. ύ. 42190 σ 765.

Μη ύπαγωγή ταξιθετῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων εις ύ. α. 28800 σ 512, ύ. α. 30700 σ 374, ύ. α. 35000 σ 638, ύ. α. 39400 σ 698.

Ἑταιρίας Τελεφώνων: α. ύ. 175304 σ 633, 726, α. ύ. 173319 σ 728.

Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας: α. ύ. 157854 σ 634, ύ. α. 157872 σ 728.

Τραπεζῶν: Μη ύπαγωγή εις ύ. α. 39400 σ 698.

Τροχιοδρόμων καὶ ηλεκτροφωτισμοῦ Θεσ/νίκης, α. ύ. 31412 σ 635, α. ύ. 31419 σ 635, α. ύ. 35318 σ 729.

Φωταερίου Πειραιῶς: α. ύ. 33653 σ 633.

Ὡδεῖων Ἀθηνῶν: α. ύ. 3300 σ 220, α. ύ. 6541 σ 220, α. ύ. 11493 σ 284, α. ύ. 14321 σ 318, α. ύ. 21977 σ 445, α. ύ. 23769 σ 476, α. ύ. 29509 σ 271, α. ύ. 31620 σ 606, α. ύ. 36527 σ 667, α. ύ. α. ύ. 40077 σ 733. Μη ύπαγωγή τούτων εις ύ. α. 28800 σ 512, ύ. α. 30700 σ 574, ύ. α. 35000 σ 638.

Σφάγις: Βλ. λ. *Φορτοεκφορτωταί.*

Σφαγείς: Βλ. καὶ λ. *Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, Συλλογικαὶ συμβάσεις.*

Σχολεῖα ἰδιωτικά: Καθορισμὸς ἀντιμισθίας τῶν εις ἰδιωτικὰ σχολεῖα στοιχειώδους ἐκπαίδευσσεως ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, α. ύ. 53704 σ 766.

Σωματεῖα: Συμπλήρωσις ν. δ. 579/41 καὶ 1153/42 μέλη διωκ. συμβουλίου σωματείων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου διοριζόμενα κατ' ἐφαρμογὴν ἀρθρ. 1 ν. δ. 579' ἀρμοδιότης διωκ. συμβουλίων. ν. 3 σ 315.

Τ

Ταμεία—Γενικά: Σύστασις ἐγγυητικοῦ κεφαλαίου Ὁργανισμῶν Κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ν. δ. 2122 σ 182. Εἰσηγητικὴ ἐκθεσις σ 183. Συμπλήρωσις διατάξεων ν. δ. 2122' παράδοσις χειρογράφων ὡς ἐνέχυρον ἐναντι ἐνισχύσεων. ν. 361 σ 567. Ἐγγυητικὸν Κεφάλαιον Ὁργανισμῶν Κοινων. ἀσφαλίσεως' περιέλευσις αὐτῷ 1/3 εἰσφορῶν ὑπὲρ Ταμ. μισθωτῶν κλωστοῦφαντουργίας, ν. δ. 2238 σ 348.

Ὑποβλητέα δικαιολογητικά διὰ κανονισμὸν συντάξεως κλπ. δημοτ. καὶ κοινοτ. ὑπαλλήλων, κ. δ. 20/3/43 σ 282. Ἐμνηνεία ἀρθρ. 5 καὶ 11 ν. δ. 912 καὶ τοῦ ἀρθρ. 5 ν. 85/43' συνυπολογισμὸς τῶν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν χορηγουμένων ἐπὶ συντάξεως ἢ πρὸς συμπλήρωσιν αὐτῆς παροχῶν ἐννοία ἀναστολῆς ἐξαγοράς' προὔληψης, ν. 674 σ 663. Περί βελτιώσεως τῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας' ἐφαρμογὴ ἀρθρ. 2 ν. 85 καὶ ἐπὶ σιδηροδρομικῶν καὶ τροχιοδρομικῶν ἐπιχειρήσεων' αὐξήσεις παροχῶν ἐργοδοτῶν' γραμματεῖς συμβουλίων καὶ ἐπιτροπῶν ν. 675 σ 664. Κατάργησις ὁρίου ἡλικίας ὑπαλλήλων ἐταιριῶν διαχειριζομέ-

ναν δημόσια συμφέροντα, ν. 738 σ 664. Κρατήσεις επί αντίτιμου συσσίτιου υπέρ ασφαλιστικών ὀργανισμῶν, α. ὑ. 2314 σ 121, α. ὑ. 6340 σ 184, α. ὑ. 980 σ 254, α. ὑ. 14000 σ 316, α. ὑ. 19400 σ 113, α. ὑ. 23200 σ 443, α. ὑ. 28800 σ 512, α. ὑ. 30700 σ 574, α. ὑ. 35000 σ 638, α. ὑ. 39400 σ 698.

Ταμεία ασφαλίσεως, προνοίας συντάξεων μισθωτῶν: Ἀερίοφωτος Ἀθηνῶν. Ταμ. συντάξεων προσωπικοῦ νέον ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας, α. ὑ. 40829 σ 22. Ἀερίοφωτος Πειραιῶς. αὔξησις ἐργοδοτικῆς συνεισφορᾶς υπέρ Ταμ. συντάξεων προσωπικοῦ, α. ὑ. 21880 σ 607. Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων. Ταμ. συντάξεων προσωπικοῦ κατάργησις προσαυξήσεως ἐπίδομα ἀκριβείας βίου εἰς συνταξιούχους, α. ὑ. 28212 σ 21, α. ὑ. 42303 σ 18.

Ἀνθρακωρύχων Ἀλληλοβοηθείας προσωπικοῦ ἀνθρακωρυχείων Ἀλιβερίου πρόσληψις νοσοκόμου, α. ὑ. 19806 σ 28.

Ἀπόρων Γυναικῶν. Ταμ. συντάξεων κατάργησις προσαυξήσεως συντάξεως ἐπίδομα ἀκριβείας, α. ὑ. 38016 σ 93.

Ἀρτεργατῶν. Ταμ. Ἀσφαλίσεως προμήθειαι, α. ὑ. 12862 σ 25. Αὔξησις βασικοῦ μισθοῦ τῶν προϊσταμένων τμημάτων, α. ὑ. 29339 σ 94. Κατάργησις προσαυξήσεως ἐπὶ τῆς συντάξεως καὶ χορήγησις ἐπιδόματος ἀκριβείας, α. ὑ. 38016 σ 93. Τροπ. καὶ συμπλ. διατάξεων αὔξησις ἐργοδοτικῶν εἰσφορῶν τήρησις βιβλίων παραγωγῆς ἄρτου παράβασις ποινῆς πλεονάζοντες ὑπάλληλοι Ταμείου παροχαὶ ἀσθενείας ἱατρικαὶ φροντίδες φάρμακα ν. δ. 21/1/1943 σ 153. Τροποπ. καταστατικοῦ α. ὑ. 35888 σ 188. Βοήθημα χηρῶν ἀποβιωσάντων μὴ συγκεντρούντων προϋποθέσεις παροχῶν, α. ὑ. 15078 σ 570. Τροπ. καὶ συμπλ. διατάξεων ν. 557 σ 663.

Ἀρτοποιῶν. Τροπ. διατάξεων Ταμ. ἐπιχειρητικῆς ασφαλίσεως καὶ ἀποζημιώσεως τρόπος εἰσπράξεως ἀποζημιώσεως προέδρου Δ. Σ. καὶ Ἐπιτροπικοῦ Συμβουλίου, ν. δ. 2187 σ 282.

Ἀσφαλιστικῆς ἐταιρείας Ἐθνικῆς. Ταμ. συντάξεων νέον ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας, α. ὑ. 39449 σ 23, α. ὑ. 40732 σ 24.

Ἀσφαλιστῶν καὶ προσωπικοῦ ασφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων ἔγκρισις προσωρ. κωνονισμοῦ Δ. Σ. Ταμείου Ἐπικουρ. Ἀσφαλ. μισθολογικαὶ κλάσεις, α. ὑ. 17806 σ 123. Ἐξόδα κινήσεως μελῶν Δ.Σ. κλπ. μισθολογικαὶ κλάσεις μὴ ἐμπίσθων ἡσφαλισμένων ἀνώτατον ὄριον συνταξίμων ἀποδοχῶν ὑπολογισμός εἰσφορᾶς ἐμπίσθων ἡσφαλισμένων, α. ὑ. 27943 σ 123, 124. Ἀνάληψις χρημάτων ἢ τίτλων δαπάναι ἐπένδυσις χρημάτων κλπ. ταμειακὴ ὑπηρεσία, α. ὑ. 31070 σ 125.

Αὐτοκίνητιστῶν Ταμ. συντάξεων: τροπ. ὄργαν. ἐσωτ. ὑπηρεσίας Ταμ. συντάξεων ἐπίδομα ὁδοιπορικῶν ἐξόδων κλητῆρων, α. ὑ. 22993 σ 59. Κατάργησις προσαυξήσεως ἐπὶ τῆς συντάξεως καὶ χορήγησις ἐπιδόματος ἀκριβείας, α. ὑ. 38016 σ 93. Προαγωγή ἀναπήρων ὑπαλλήλων τοῦ Ταμείου, α. ὑ. 29387 σ 127.

Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὁργανισμοῦ. Ταμ. ἀσφαλίσεως παροχαὶ εἰς ἀσθενεῖς φαρμάκων κλπ. περιπτώσεις ἐξομοιώσεως προϋπηρεσίας πρὸς χρόνον ασφαλίσεως ἔξαγορά σύνταξια πολυομένων λόγφ καταργήσεως θέσεως καὶ ἀναπήρων πολέμου δικαιώματα οἰκειοθελῶς ἀποχωροῦντων τοῦ Α.Σ.Ο. α. ὑ. 19798 σ 26. Ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, α. ὑ. 39449 σ 23, α. ὑ. 40732 σ 24. Συνυπολογισμός προϋπηρεσίας

παρ' ἑλληνικῇ δημοσίᾳ κλπ. ὄροι πρόσθετος ἀποζημιώσεως προέδρου καὶ γραμματέως Δ.Σ. καὶ Διευθυντοῦ Ταμείου, α. ὑ. 38357 σ 191.

Αὐτονόμου Ὁργανισμοῦ Καπνοῦ κλπ. Ἰδρυσις Ταμ. ἐπικ. ασφαλίσεως ὑπαλλήλων, κ.δ. 14/7/1943 σ 566.

Γαλλοελληνικῆς ἐταιρείας σιδηροδρόμων προσθήκη ἐδαφ. εἰς κατ(κ)ον Ταμ. συντάξεων καὶ προνοίας προσωπικοῦ, α. ὑ. 22992 σ 60.

Κατάργησις προσαυξήσεως συντάξεως ἐπίδομα ἀκριβείας, α. ὑ. 38016 σ 93. Ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς τῶν ἐν Ἀλεξανδρουπόλει διαμενόντων συνταξιούχων, α. ὑ. 42547 σ 319.

Γενικῶν Ἀποθηκῶν. Ταμ. συντάξεων: Νέον ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, α. ὑ. 39449 σ 23, α. ὑ. 40732 σ 24.

Γεωργικῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων. Ταμ. συντάξεων προσωπικοῦ Διοικ. συμβουλίου σύνθεσις ἀμοιβῆς μελῶν καὶ γραμματέως ὑπάλληλοι πειθαρχικὴ δίωξις ἀφασιστεῖς, α. ὑ. 128959 σ 28.

Γραφείων Προστασίας Ἑλλήνων Καπνοῦ. Ταμ. προνοίας προσωπικοῦ, α. ὑ. 48520 σ 26.

Διόρυγος Κορίνθου: κατάργησις προσαυξήσεως συντάξεως καὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀκριβείας, α. ὑ. 38016 σ 93.

Ἐθνικοῦ θεάτρον. Ταμ. αλληλοβοηθείας, ν. 434 σ 568.

Ἐμπορ. καὶ βιομηχαν. ἐπιμελητῆριον. Ταμ. συντάξεων προσωπικοῦ προθεσμία ἔξαγορᾶς προϋπηρεσίας τρόπος καταβολῆς ἀναληφθέντος ἀτομικοῦ λήρου καὶ ἔξαγορᾶς, α. ὑ. 7480 σ 122. Ἐγκρισις ἐνοποιήσεως χορηγηθέντων δανείων, α. ὑ. 43236 σ 319. Ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, α. ὑ. 39449 σ 23, α. ὑ. 40732 σ 24.

Ἐμπόρων. Τροποπ. κατ(κ)οῦ Ταμ. ἀσφ., α. ὑ. 23761 σ 123.

Ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων. Ταμ. ἀσφαλίσεως ἐκπροσώπων καὶ ὑπαλλήλων μερίδιον ἐξ εἰσφορᾶς μισθωτῶν, α. ὑ. 41787 σ 23, α. ὑ. 16320 σ 351, 476, 539.

Ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνῶν Ἑλλάδος προσθήκη εἰς κανονισμὸν λογιστικῆς καὶ οἰκονομικῆς λειτουργίας προμήθειαι διαρκούντος τοῦ πολέμου, α. ὑ. 21074 σ 26.

Ἐπιχειρηματικῶν κινήματογράφων. Ταμ. ασφαλίσεως. Συμπλήρωσις ὀργανωτικῶν διατάξεων συστάσις κλάδων προνοίας καὶ ἀνεργίας πόροι ἐπιδόματα ἀνεργίας κατάταξις ἡσφαλισμένων κλάσεις, ν. δ. 1884 σ 55.

Ἐργατοτεχνιτῶν δομικῶν καὶ ξυλουργικῶν ἐργασιῶν Ἰδρυσις Ταμ. ἐπικ. ασφαλίσεως, κ. δ. 18/5/43 σ 506.

Ἐργατῶν μετὰ ἄλλου τροπ. καν(σ)μοῦ ἐσωτ. ὑπηρεσίας Ταμ. ἀσφαλίσεως αὔξησις ὁδοιπορικῶν ἐξόδων, α. ὑ. 20702 σ 122. Νέον ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, α. ὑ. 39449 σ 23, α. ὑ. 40732 σ 24. Ἐργατῶν μετάλλου Ἐπιχειρητικῶν Ταμ. ἐξόδου γερόντων καὶ ἀνικάνων χορήγησις ἐπιδόματος ἀκριβείας ἀποκλεισμός τῶν λαμβανόντων συσσίτιον, α. ὑ. 40770 σ 24. Αὔξησις τῆς υπέρ αὐτοῦ ἐργοδοτικῆς συνεισφορᾶς, α. ὑ. 22768 σ 607.

Ἐργατῶν τύπου Ἀθηνῶν. Παροχὴ ἐπιδόματος ἀκριβείας εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους ταμ. ἀσφαλίσεως, α. ὑ. 1772 σ 222.

Ἐργοληπτῶν. Βλ. κατωτέρω Μηχανικῶν κλπ.

Ἑταιριῶν Τσιμέντων: Ταμ. ἐπικ. ἀσφαλίσεως προσωπικοῦ παγία ἀποζημίωσις ἀντιπροέδρου Διοικ. Συμβουλίου δάνεια ἡσφαλισμένων, ἀ. ὑ. 8803 σ 25.

Ἑταιριῶν Ἡλεκτρισμοῦ καὶ Μεταφορῶν: Καθορισμός ἰσχύος κανονισμοῦ Δ. Σ. καὶ Ἐπιτροπῶν, ἀ. ὑ. 23205 σ 61. Προσωπικοῦ Ἑλλήν. Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ταμ. συντάξεων ἐπίδομα ἀκριβείας συνταξιούχων, ἀ. ὑ. 39733 σ 23. Προσωπικοῦ ἡλεκτρικῆς ἑταιρίας μεταφορῶν Ταμ. συντάξεων βασικὸς μισθὸς προϊσταμένου διοικητικοῦ γραμματέων καὶ λογιστῶν, ἀ. ὑ. 20100 σ 123. Ποσοστὸν κρατήσεως ἐπὶ ἀποδοχῶν ἀνώτατον ὅριον συνταξίμων ἀποδοχῶν, ἀ. ὑ. 28291 σ 125. Ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλις καὶ ἰατρῶν ἑταιρίας κατὰ θέσις εἰσφορῶν προσαρμογὴ παγίων ἀποζημιώσεων μελῶν Συμβουλίου καὶ Ἐπιτροπῶν προμήθεια Ταμείου, ἀ. ὑ. 42609 σ 191. Διπλασιασμός ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου συνταξιούχων, ἀ. ὑ. 1092 σ 223 Συγχώνευσις τοῦ συμπληρωματικοῦ Ταμείου συντάξεων προσ. Ἡλ. Ἐτ. Μεταφορῶν, ν. 639 σ 663. Συμπληρωματικὸν Ταμεῖον Συντάξεων προσωπικοῦ Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν καταβολὴ ἀνά δεκαπενθήμερον συντάξεων ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ἀ. ὑ. 11928 σ 24. Ἐφημερίδων πωλῶν καὶ ὑπαλλήλων πρακτορείων κατάργησις προσαυξήσεων συντάξεως ἐπίδομα ἀκριβείας, ἀ. ὑ. 38016 σ 93

Ἡθοποιῶν κλπ. Ταμ. συντάξεων ἀποπληρωμὴ ὀφειλῶν ἐκ δανείου θανόντων συνταξιούχων, ἀ. ὑ. 8807 σ 26. Μισθολογικαὶ κλάσεις δι' ὑπολογισμὸν εἰσφορῶν, ἀ. ὑ. 24835 σ 124.

Ἡλεκτροτεχνιτῶν Ἑλλάδος σύστασις Ταμ. ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως, κ. δ. 13/4/43 σ 506. **Θεραπευτήριον Εὐαγγελισμός.** Ταμ. συντ. προσωπικοῦ νέον ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ἀ. ὑ. 39449 σ 23, ἀ. ὑ. 40732 σ 24. Ἀσφαλίσεως προσωπικοῦ θεραπευτηρίου Εὐαγγελισμός καταβολὴ ἀτόκως ποσῶν πρὸς ἀπόκτησιν συντάξεως ὑπηρεσία ἐν Ἑλλήν. Ἐρυθρῷ Σταυρῷ συντάξιμος, ἀ. ὑ. 21668 σ 25.

Θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων σύστασις Ταμ. ἀσφαλίσεως σκοπός ἀσφαλιστέοι πόροι διοικήσεις καταστατικόν τροποποιήσεις, κ. δ. 20/3/43 σ 314. Ἐγκρίσις καταστατικοῦ σκοπὸς τοῦ Ταμείου ἀσφαλιστέοι πόροι διοικήσεις κλπ., ἀ. ὑ. 29781 σ 668.

Καπνεργατῶν: Τροπ. καν. ἐσωτ. ὑπὴρ. Ταμ. ἀσφαλίσεως ἀναπλήρωσις διευθυντοῦ ἐπίδομα ἰατρῶν νοσοκόμων ἀποζημίωσις μελῶν τῆς ΤΕΑ καταβολὴ ἀτομικοῦ λ/σμοῦ ὑπαλλήλων, ἀ. ὑ. 22873 σ 59. Ἐπιδόματα δι' ὁδοιπορικὰ ἐξόδα ὑπαλ. Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας ἐπίδομα στολῆς κλητῆρων καὶ ἐξόδων κινήσεως ἐξόδα κηδείας, ἀ. ὑ. 22874 σ 61. Κατάργησις προσαυξήσεως συντάξεως ἐπίδομα ἀκριβείας, ἀ. ὑ. 38016 σ 93. Δικαιοδοσία Δ. Σ. αὔξησης ἐπιδόματος ἀσθενείας φυματικῶν καὶ ἀντιτίμου σανατοριακῆς περιθαλψῆς αὔξησης βοηθημάτων τοκετοῦ θηλάσματος, ἐξόδων κηδείας, ἀ. ὑ. 19797 σ 94. Παράβασις ὑποχρεώσεων καπνεμπορίου πρωτόκολλον ἐκτελεστότης ἀνακοπή, ἀ. ὑ. 12865 σ 122. Ἐξόδον καὶ Ἐπικ. Ἀσφ. Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ ἀποζημίωσις Γραμματέων Δ. Σ. ἀμειβόμεναι συνεδριάσεις, ἀ. ὑ. 7482 σ 26. Προσθήκη εἰς κανονισμὸν ἐσωτ. ὑπηρεσίας μισθὸς ὑπαλλήλων, ἀ. ὑ. 29386 σ 126. Ὁργάνωσις συσσιτίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων βιομηχανίας Καπνοῦ, ἀ. ὑ. 6170 σ 185.

Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν, Ἀγγειοπλαστών: Ταμ. ἀσφαλίσεως ὅροι χορηγήσεως ἱατρικῶν φροντίδων καὶ φαρμάκων, ἀ. ὑ. 19407 σ 25. Βοήθημα ἐπὶ θανάτου ἡσφαλισμένου, ἀ. ὑ. 20195 σ 26. Ἐπιδόματα ἀσθενείας βοήθημα τοκετοῦ, λοχείας, θηλασμοῦ, ἀ. ὑ. 39437 σ 189.

Κλωστοῦφαντουργῶν: Ἰδρυσις Ταμ. ἀσφαλίσεως σκοπός ἀσφαλιστέοι διοικήσεις πόροι ποιν. διατάξεις καταστατικόν τροποποιήσεις βιβλιάρια ἀσφαλίσεως, ν. δ. 2238 σ 348.

Κρεοπωλείων: Ἰδρυσις Ταμ. ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως ὑπαλλήλων σκοπός ἀσφαλιστέοι διοικήσεις πόροι συγχώνευσις Εἰδικοῦ λ/σμοῦ οἴκον. ἐνισχύσεως καταστατικόν τροποποιήσεις, κ. δ. 13/3/1943 σ 281.

Λεμβοὺχων: Ἰδρυσις Ταμ. ἀσφαλίσεως, ν. 543 σ 663.

Λιμενεργατῶν: Ταμ. Προνοίας εἰσφοραὶ μονίμων ἐργατῶν συνυπολογισμός χρόνου ἀπουσίας λόγῳ ἀσθενείας ἢ στρατεύσεως διὰ καθορισμοῦ παροχῶν προνοίας, ἀ. ὑ. 29388 σ 126. Λιμενεργατῶν Πειραιῶς Ταμ. ἀσφαλ. αὔξησης συντάξεως ἐνοποιήσεις δανείων τόκος, ἀ. ὑ. 6513 σ 27. Ἐξόδα κηδείας, ἀ. ὑ. 6513 σ 28. Εἰσφορά Ο.Α.Π., ἀ. ὑ. 36276 σ 127 Κατάργησις προσαυξήσεως συντάξεως ἐπίδομα ἀκριβείας, ἀ. ὑ. 38016 σ 93. Ἀγορὰ ὑφάσματος δι' ἐσθῆτας δακτυλογράφων προσθήκη θέσεως ἀκολούθου, ἀ. ὑ. 19801 σ 61.

Λιμενικά: Ἀναστολὴ ἀπαλλαγῆς λιγνίτου ἀπὸ λιμενικοῦ φόρου τέλη ἐπὶ ἐπιβατικῶν εἰσιτηρίων θαλασσίων μεταφορικῶν μέσων εἰσπραξίς κατάθεσις μὴ ὑπαγωγὴ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ εἰς κρατήσεις ὑπὲρ Μετοχ. Ταμ. Πολ. Ὑπαλλήλων, ν. δ. 2168 σ 280

Μεσιτῶν ἀστικῶν συμβάσεων: Ταμ. ἀσφαλίσεως βοήθημα ἡσφαλισμένων προσαυξήσεις δι' ἐπιδομάτων ἀκριβείας βίου, ἀ. ὑ. 41002 σ 190.

Μεταλλευτῶν: Τροπ. κατ/κοῦ σύνθεσις Δ. Σ., ἀ. ὑ. 19796 σ 60. Κατάργησις προσαυξήσεως συντάξεως ἐπίδομα ἀκριβείας, ἀ. ὑ. 38016 σ 93

Μηχανημάτων λιμενικῶν ἔργων: Τέλος ἐπὶ ἐπιβατικῶν εἰσιτηρίων θαλασσίων μέσων τρόπος εἰσπράξεως, ν. δ. 2168 σ 280.

Μηχανικῶν καὶ ἐργοληπτῶν δημοσίων ἔργων συμπλ. νομοθεσίας Ταμ. συντάξεως μέτοχοι πτυχιῶχοι προσερχημένων σχολῶν Πολυτεχνείου, ν. δ. 2194 σ 315.

Μυλεργατῶν καὶ τεχνιτῶν μακαρονοποιῶν: Ταμεῖον ἀσφαλίσεως αὔξησης πόρων, ν.δ. 1963 σ 57. Προσθήκη μεταβ. διατάξεως εἰς Ταμ. ἀσφαλίσεως ἀναστολὴ ἰσχύος ἄρθρου 13 § 1 Κατ/κοῦ, ἀ. ὑ. 22991 σ 60. Ἰσχύς προσωρινοῦ κανονισμοῦ, ἀ. ὑ. 27351 σ 62. Κατάργησις προσαυξήσεως συντάξεων ἐπίδομα ἀκριβείας, ἀ. ὑ. 38016 σ 93. Συνυπολογισμός εἰς μισθὸν πρὸς ἐξεύρεσιν εἰσφορῶν καὶ τῶν ἐπιδομάτων ἐκ τῆς διατιμῆσεως ἀλεύρων καὶ ἄρτου, ἀ. ὑ. 41763 σ 124. Ἐκτακτὰ βοηθήματα ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐορτῶν, ἀ. ὑ. 28628 σ 126. Σύνταξις ἡσφαλισμένων συμπληρωσάντων τὸ 60ὸν ἔτος καὶ ἀναπήρων καὶ δικαιοδόχων τούτων ἀσφαλισθέντων δυνάμει ἀ. ν. 174/1936 καὶ 2018/1939, ἀ. ὑ. 29385 σ 159. Ὑπαγωγὴ εἰς ἀσφάλειν καὶ ἰατρῶν τοῦ Ταμείου, ἀ. ὑ. 32477 σ 189. Μὴ ἐφαρμογὴ ἀ. ὑ. 1535/1943 ἐπὶ μισθωτῶν λαμβανόντων ἐπίδομα ἐκ τοῦ Ταμείου Μυλεργατῶν, ἀ. ὑ. 5925 σ 187.

Ναυτικοῦ ἀπομαχικοῦ: Καθορισμός χρόν. ὁρίων καταβολῆς συντάξεων· αὔξησης πόρων, ν. δ. 1815 § 19. Τροποπ. τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουλ. 1941 δ]τος· προστασία ἀσθενείας ἐργατῶν θάλασσης.

Ναυτικῶν πρακτόρων: Ταμ. ἀσφαλίσεως καὶ ὑπαλλήλων· παῦσις εἰσπράξεως εἰσφορῶν διὰ λ/σμον Ἰδρ. Κοιν. Ἀσφαλίσεων, ἀ. ὑ. 8806 σ 26 Σύστασις κανονισμοῦ κλάδου ἀνεργίας, ἀ. ὑ. 6812 σ 61. Κατάργησις προσανέξεως συντάξεως· ἐπίδομα ἀκριβείας, ἀ. ὑ. 38016 σ 93. Οἰνοποιίας, Ζυθοποιίας καὶ Οἰνοπνευματοποιίας: Ταμ. ἐπικ. ἀσφαλίσεως προσωπικοῦ· ἐπιστροφή εἰς χήρας ἀτομικῶν καταθέσεων· παροχὴ ἐφ' ἀπαξ οἶκον. ἐνισχύσεως, ἀ. ὑ. 23476 σ 124.

Ὁργανισμοῦ Λιμένους Πειραιῶς: Ταμεῖον προνοίας ὑπαλλήλων· ὑπολογισμός εἰς ἀσφάλισιν ἀναρρωτικῆς ἀδείας, ἀ. ὑ. 19804 σ 25. Ὑπολογισμός εἰσφορῶν, ἀ. ὑ. 25835 σ 62.

Ὁργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως Ταμ. ἐπικουρ. ἀσφαλ.: Ἀσφάλις παρὰ τῷ Ταμεῖῳ, ἀ. ὑ. 30540 σ 125. Ἐγκρίσις προσωρινοῦ κανονισμοῦ, ἀ. ὑ. 28125 σ 125.

Πολιτικῶν ὑπαλλήλων: Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ κρατήσεων ὑπὲρ Μετοχ. Ταμ. Π. Ὑ. τῶν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Λιμενικῶν Ταμεῖων καὶ ΟΑΠ, ν. δ. 2168 σ 280.

Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου Ταμ. συντάξεων: Νέον ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ἀ. ὑ. 39449 σ 23, ἀ. ὑ. 40732 σ 24.

Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς Ταμ. συντάξεων προσωπικοῦ: προσμέτρησης προϋπηρεσίας ὑπαλλήλων· ἀνακατάθεσις ἀναληφθεισῶν ἀτομικῶν εἰσφορῶν, ἀ. ὑ. 29839 σ 159. Νέον ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας, ἀ. ὑ. 40839 σ 22. Σιδηροδρόμων Ἑλλήν. Κράτους· τροποπ. κατ/κοῦ Ταμ. Προνοίας· ἐξαγορὰ προϋπηρεσίας· βοήθημα ἡσφαλισμένων ἐξερχομένων τῆς ὑπηρεσίας, ἀ. ὑ. 17802 σ 29. Προσῆλξη φράσεως εἰς κατ/κόν, ἀ. ὑ. 38348 σ 127. Σιδηροδρόμων Ἑλλήν. Κράτους (Λαρισαίκοῦ) Ταμ. συντάξεων: Νέον ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ἀ. ὑ. 39449 σ 23, ἀ. ὑ. 40732 σ 24. Αὔξησης πόρων ν. 420 σ 568. Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους (Δίκτυον Μακεδονίας - Θράκης) Ταμ. συντάξεων· ποσοστὸν κρατήσεως ἐπὶ συνταξίμων ἀποδοχῶν· ποσοστὸν εἰσφορᾶς Δικτύου ΣΕΚ, ἀ. ὑ. 30269 σ 125. Ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ἀ. ὑ. 39440 σ 23, ἀ. ὑ. 40732 σ 24. Ἐξόδα κηδείας ἡσφαλισμένων, ἀ. ὑ. 28625 σ 126. Ἐφ' ἀπαξ ἀποζημιώσεις προέδρου καὶ μελῶν ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀ. ὑ. 39429 σ 190. Αὔξησης πόρων, ν. 420 σ 568. Σιδηροδρόμων Β.Δ Ἑλλάδος· Ταμ. συντάξεων προσωπικοῦ· βοήθημα κλάδου προνοίας, ἀ. ὑ. 29392 σ 126. Χορήγησις ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου εἰς συνταξιούχους κλπ., ἀ. ὑ. 42432 σ 188, ἀ. ὑ. 331 σ 319. Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας Ταμ. συντάξεων προσωπικοῦ: Νέον ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ἀ. ὑ. 39449 σ 23, ἀ. ὑ. 40732 σ 24. ΣΠΑΠ Ταμ. Συντάξεων προσωπικοῦ: Ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ἀ. ὑ. 39449 σ 23, ἀ. ὑ. 40732 σ 24. Ἡλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων· αὔξησης εἰσφορᾶς ὑπὲρ Ταμεῖον συντάξεων προσωπικοῦ, ἀ. ὑ. 18334 σ 539. Πύργου - Κατακόλου· κατάργησις προσανέξεως συντάξεως· ἐπίδομα ἀκριβείας, ἀ. ὑ. 38016 σ 93. Παραμονὴ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ κατὰ τὴν ἐμπόλεμον περιόδον σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων συμπληρωσάντων ὄρια ἡλικίας· συνέπεια ὡς πρὸς τὴν

ἀσφάλισιν, ν. 149 σ 439, 567, γ. 590 σ 663. Περιβελτιώσεως τῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 2 ν. 85 καὶ ἐπὶ σιδηροδρομικῶν κατ/χοδρῶν ἐπιχειρήσεων, ν. 675 σ 664.

Σμυριδωρικῶν: Κατάργησις προσανέξεως συντάξεως· ἐπίδομα ἀκριβείας, ἀ. ὑ. 38016 σ 93.

Συντακτῶν Ἰδιοκτητῶν καὶ Ὑπαλλήλων Ταμ. Πόου: Προσθήκη διατ. εἰς κατ/κόν Ταμ. ἀσφ.· ἀποζημιώσεις ἀντιπροέδρου, ἀ. ὑ. 19823 σ 62. Ἐγκρίσις ἐπιδομάτων ἐορτῶν, ἀ. ὑ. 19794 σ 123. Συντακτῶν Ἐφημεριδῶν Θεσ/νίκης· κατάργησις προσανέξεως συντάξεως· ἐπίδομα ἀκριβείας, ἀ. ὑ. 38016 σ 93.

Τηλεφωνικῆς ἐταιρείας: Ταμ. συντάξεων προσωπικοῦ· ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ἀ. ὑ. 39449 σ 23, ἀ. ὑ. 40732 σ 24.

Τραπεζῶν: Ἑθνικῆς, Κτηματικῆς, Ἑλλάδος· Ἐπιδόματα ἐορτῶν εἰς φυματικούς, ἀ. ὑ. 17805 σ 26. Παροχὴ ἐπιδόματος ἀκριβείας, ἀ. ὑ. 38826 σ 21. Προσμέτρησης προϋπηρεσίας παρὰ Τραπεζῇ Ἀνατολῆς, ἀ. ὑ. 39762 σ 189, Διπλασιασμός ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς, ἀ. ὑ. 38284 σ 94. Αὔξησης πόρων, ἀ. ὑ. 18334 σ 538. Τραπεζῆς Ἀθηνῶν· Τροπ. ἄρθρ. 3 κατ/κοῦ Ταμ. συντάξεως προσωπικοῦ· ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις ἀναδιοριζομένων παλαιῶν ὑπαλλήλων, ἀ. ὑ. 26782 σ 62. Νέον ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας, ἀ. ὑ. 40839 σ 23. Αὔξησης ἐργοδοτικῆς συνεισφορᾶς ὑπὲρ Ταμεῖον, ἀ. ὑ. 25095 σ 668. Τραπεζῆς Ἰονικῆς· Ταμ. συντάξεων προσωπικοῦ· ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ἀ. ὑ. 39449 σ 23, ἀ. ὑ. 40732 σ 24. Λαϊκῆς Τραπεζῆς: Ταμ. συντάξεων προσωπικοῦ· ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ἀ. ὑ. 39449 σ 23, ἀ. ὑ. 40732 σ 24. Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος: Ταμ. προνοίας προσωπικοῦ· Τόκος δανείων ἀ. ὑ. 28122 σ 125. Τροπ. κατ/κοῦ πόροι· βοήθημα ἔνεκα θανάτου ἡσφαλισμένου, ἀ. ὑ. 39949 σ 189. Τραπεζῆς Χίου: Τροπ. κατ/κοῦ Ταμ. συντάξεων προσωπικοῦ, ἀ. ὑ. 2071 σ 60. Ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ἀ. ὑ. 39449 σ 23, ἀ. ὑ. 40732 σ 24. Τρόπος καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων Τραπεζῶν κλπ. Ταμεῖον τραπεζικῆς ἀλληλεγγύης, ν. 249 σ 439· διόρθωσις σ 507. Παροχαὶ εἰς Τραπεζιτικούς βάσει ν. 249/1943· ἀπαλλαγὴ ἀπὸ κρατήσεων ὑπὲρ ἀσφαλιστικῶν ὁργανισμῶν, ν. 249 σ 439, 507.

Τροχιοδρόμων καὶ Ἡλεκτροφωτισμοῦ Θεσσαλονίκης: Ταμ. Συντάξεων καὶ Προνοίας, ν. δ. 1818 σ 20. Τροχιοδρόμων Θεσ/νίκης: Ταμ. Συντάξεων· ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ἀ. ὑ. 39449 σ 23, ἀ. ὑ. 40732 σ 24.

Τυπογράφων καὶ μισθωτῶν καλῶν τεχνῶν Ταμ. ἀσφαλίσεως· Κατάργησις προσανέξεως συντάξεως καὶ χορήγησις ἐπιδόματος ἀκριβείας, ἀ. ὑ. 11381 σ 22. Τροπ. κατ/κοῦ Ταμ. ἀσφαλίσεως· πόροι ὑπηρεσία μητρώων ὑποδιεῦθυνσις, ἀ. ὑ. 23475 σ 64, Παγία ἀποζημιώσεις προέδρου καὶ ἀντιπροέδρου, ἀ. ὑ. 37977 σ 191.

Τύπου: Βλ. ἀνωτέρω Ἐργατῶν τύπον, Συντακτῶν.

Ὑγειονομικῶν: προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς κατ/κόν Ταμ. συντάξεων καὶ αὐτασφαλίσεως· βοήθημα χηρῶν καὶ τέκνων θανόντων ὑπαλλήλων τοῦ Ταμεῖου, ἀ. ὑ. 22872 σ 123. Τριετὴς συμμετοχὴ στρατ. καὶ δημοσίων ὑπαλλήλων φαρμακοποιῶν· οἰκογένειαὶ λατρῶν θνησκόντων ἐξ ἐπιδημίας· ἀποζημιώσεις μελῶν Ἐπιτροπῆς ἐλέγχου συντάξεων καὶ βοηθημάτων, ἀ. ὑ. 28124 σ 126. Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 4 παράγρ.

2 και 3 και επί οικογενειῶν θανόντων μετόχων καταφυγόντων ἐκ βουλγαροκρατουμένων περιοχῶν· βοήθημα οικογενειῶν θανόντων ἐν ὑπηρεσίᾳ· πάγια ἀποζημιώσεις μελῶν καὶ γραμματέων διοικ., ἐποπτ. καὶ ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων καὶ ἐπιτροπῶν, ἀ. ὑ. 42506 σ 191. Ὑπεργύων προσόδων· Ταμ. συντάξεων προσωπικοῦ ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ἀ. ὑ. 39449 σ 23, ἀ. ὑ. 40732 σ 24. Αὐξήσεις ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ Ταμείου, ἀ. ὑ. 27296 σ 607.

Ὑποδηματεργατῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς· σύστασις Ταμ. εἰδικ. ἀσφαλίσεως, κ. δ. 19[4] 43 σ 506.

Φαρμακεμπορικῶν ἐργασιῶν ἰδρυσις Ταμ. ἐπικ. ἀσφαλίσεως ὑπαλλήλων, ν. 581 σ 663.

Φορτοεκφορτωτῶν Καλαμῶν· κατάργησις προσαυξήσεως συντάξεως· ἐπίδομα ἀκριβείας, ἀ. ὑ. 38016 σ 93.

Χρηματιστῶν, μεσιτῶν, ἀντικρυστῶν καὶ ὑπαλλήλων Χρηματιστηρίου Ἀξιῶν Ἀθηνῶν· Πρόσθ. μεταβ. διὰτ. εἰς κατ'ἑκὼν Ταμ. ἀσφαλ. δικαίωμα ἀναδρομικῆς συντάξεως ἀπολυθέντων μεσιτῶν, ἀ. ὑ. 27237 σ 62, Ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ἀ. ὑ. 39449 σ 23, ἀ. ὑ. 40732 σ 24. Ὅροι δικαιώματος συντάξεως τοῦ Ταμείου Ἀσφαλ. Χρηματιστῶν—Μεσιτῶν, Ἀντικρυστῶν κλπ. τῶν ὑπαλλήλων ἀνεγνωρισμένων Τραπεζῶν παρ' αἷς δὲν ὑφίστατο κλαδικὸς ἀσφαλιστικὸς ὁργανισμός, ν. 674 σ 663.

Τ

Ταξιθέται· Βλ. καὶ λ. *Συλλογικαὶ συμβάσεις, Συσσίτιον*. Ταξιθετὰ θεάτρων, κινηματογράφων, Βαριετέ· μὴ ὑπαγωγή εἰς δῶρον Δεκεμβρίου 1943, ἀ. ὑ. 42400 σ 764.

Ταπητουργοί· Βλ. λ. *Αὐξήσεις*.

Τελεφούνκεν· Βλ. λ. *Αὐξήσεις, Ἐορταί, Συσσίτιον*.

Τέλη· Βλ. λ. *Φορολογία, Χαρτόσημον*.

Τηλεφωνικὴ Ἑταιρία· Βλ. λ. *Αὐξήσεις, Ἐορταί, Συσσίτιον, Ταμεῖα*.

Τιμάρημος· Καθορισμός τιμαριθμικοῦ συντελεστοῦ ἀπολαυῶν προσωπικοῦ ΣΕΚ, ἀ. ὑ. 16741 σ 413. Αὐξήσις τιμαριθμικοῦ συντελεστοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν προσωπικοῦ ΣΠΑΠ, ΣΕΚ, ΣΘ, ΣΒΔΕ, ΣΠΚ, ΕΗΣ, ΗΕΜ, ἀ. ὑ. 19518 σ 441. Αὐξήσις τιμαριθμικῶν συντελεστῶν· διευκρίνισις ἀποφ. 29996[1943], ἀ. ὑ. 29450 σ 701.

Τιμολόγια· Βλ. καὶ λ. *Αὐξήσεις, Φορτοεκφορτωταί*. Αὐξήσις τιμολογίου φορτοεκφορτώσεων ὑπὲρ Γραφείων Ἐργασίας, κ. δ. 11[3]1943 σ 281. Αὐξήσις τιμολογίου ἀμοιβῆς ὑποδηματεργατῶν, ἀ. ὑ. 23203 σ 507.

Τόγκα· Περί ἀπασχολήσεως ἀρρένων Καπνεργατῶν ἐν τῇ ἐπεξεργασίᾳ τῆς Τόγκας, ν. 148 σ 567.

Τοκετός· Αὐξήσις βοηθήματος τοκετοῦ ἐκ Ταμ. Ἀσφ. Καπνεργατῶν, ἀ. ὑ. 19797 σ 94.

Τόκος· Τόκος δανείων Ταμ. ἀσφ. λυμενεργατῶν Πειραιῶς πρὸς ἠσφαλισμένους, ἀ. ὑ. 6513 σ 27. Τόκος δανείων χορηγούμενων ὑπὸ Ταμ. προνοίας ὑπαλ. Ἐμπορ. Τραπεζῆς Ἑλλάδος, ἀ. ὑ. 28122 σ 125.

Τράπεζαι· Βλ. καὶ λ. *Αὐξήσεις, Ἐορταί, Συσσίτιον, Ταμεῖα*. Τρόπος καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων τραπεζῶν κλπ. Ταμεῖον τραπεζιτικῆς ἀλληλεγγύης, ν. 249 σ 439. Διόρθωσις σ 507. Χορήγησις μηνιαίου σταθεροῦ ἐπιδόματος εἰς προσωπικόν· ἐκτὸς τῶν τραπεζῶν Ἑλλάδος, Ἐθνικῆς, Ἀγροτικῆς, Κτηματικῆς· διπλασιασμός

συσσιτίου καθαριστριῶν· προσαυξήσεως ἑγγάμων· συμψηφισμός συσσιτίου καὶ ἀντιτίμων· περιορισμός κρατήσεως ἐναντι δανείου· ἐνδυμασία κλητῆρος, ἀ. ὑ. 141309 σ 440. Περί κυρώσεων ὑπαλλήλων Τραπεζῶν διὰ μὴ συμμόρφωσιν πρὸς ἀποφάσεις ἀνωτάτου συμβουλίου Συντονισμοῦ, ν. 607 σ 600. Ὅροι δικαιώματος συντάξεως ἐκ Ταμείου ἀσφαλ. Χρηματιστῶν—Μεσιτῶν, Ἀντικρυστῶν κλπ. τῶν ὑπαλλήλων ἀνεγνωρισμένων Τραπεζῶν παρ' αἷς δὲν ὑφίστατο κλαδικὸς ἀσφαλιστικὸς ὁργανισμός, ν. 674 σ 663. Χορήγησις δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1943 εἰς προσωπικόν Τραπεζῶν, ἀ. ὑ. 287467 σ 767.

Τροχιόδρομοι· Βλ. λ. *Αὐξήσεις, Ἐνίσχυσις οἰκονομικῆς, Συσσίτιον, Ταμεῖα*.

Τσιμέντων ἑταιρίαι· Βλ. λ. *Αὐξήσεις, Ταμεῖα* (Ἐταιριῶν τσιμέντων).

Τυπογράφος· Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Τύπος· Βλ. λ. *Αὐξήσεις, Συσσίτιον, Ταμεῖα*.

Υ

Ὑγειονομικός· Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ὑπάλληλοι δημόσιοι· Βλ. καὶ λ. *Ὑπουργεῖα—Ὑπουργός*. Ἀπόσπασις δημοσίων ὑπαλλήλων εἰς διαφόρους θέσεις, ν. δ. 2035 σ 91. Περί υποχρεωτικοῦ τῆς ὑπηρεσίας δημοσίων ὑπαλλήλων, ν. δ. 2195 σ 217. Ἐξοδα κινήσεως δημοσίων ὑπαλλήλων ἀπεσπασμένων εἰς Ο.Α.Π., ν.δ. 2168 σ 280. Τροποπ. ν. δ. 950[1942] ἀξιωματικοὶ πολεμ. διαθεσιμότητος καὶ πολεμ. ἀποστρατείας δύνανται νὰ εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι, ν. 518 σ 662. Καθορισμός ἀντιμισθίας τῶν εἰς ἰδιωτικὰ σχολεῖα στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, ἀ. ὑ. 53704 σ 766.

Ὑπάλληλος δημοτικός, κοινοτικός· Βλ. λ. *Ἀἷμοι*.

Ὑπάλληλος ἰδιωτικός· Βλ. καὶ λ. *Μισθωτοί, Αὐξήσεις, Ἀποδοχαί, Ἐνίσχυσις οἰκονομικῆς, Συσσίτιον, Συλλογικαὶ συμβάσεις, Ταμεῖα καὶ τὰ λοιπὰ κατ' ἰδίαν θέματα καὶ κατηγορίας ὑπαλλήλων εἰς τὰς οἰκείας λέξεις*. Ἐννοια ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν δι' ἐφαρμογὴν αὐξήσεων, ἀ. ὑ. 4520 σ 156, ἀ. ὑ. 20000 σ 380, ἀ. ὑ. 29505 σ 538, ἀ. ὑ. 34700 σ 632, ἀ. ὑ. 39500 σ 697.

Ὑπέγγυος πρόσεδρος· Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ὑπηρεταί· Ἐννοια ὑπηρετῶν δι' ἐφαρμογὴν αὐξήσεων ἀποδοχῶν, ἀ. ὑ. 4520 σ 156, ἀ. ὑ. 20000 σ 380, ἀ. ὑ. 29505 σ 538, ἀ. ὑ. 34700 σ 652, ἀ. ὑ. 39500 σ 697.

Ὑποδηματεργαταί· Βλ. καὶ λ. *Αὐξήσεις, Συλλογικαὶ συμβάσεις, Ταμεῖα*. Ἐξαίρεσις ἀπὸ ὑπ. ἀποφ. 1535[43] περὶ ἀμοιβῆς μισθωτῶν ἐν μὴ χρήσει ὑπηρεσιῶν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως ἐργοδότη, σ 93. Ἐξαίρεσις ἀπὸ ὑ.ἀ. 34500[1943] (περὶ ἀμοιβῆς ἐν μὴ χρήσει ὑπηρεσιῶν), σ 632.

Ὑπουργεῖα—Ὑπουργός· Μετατροπὴ Ὑπουργείου Ἐργασίας εἰς Ὑφυπουργεῖον, ν. δ. 1996 σ 20. Μετατροπὴ Ὑφυπουργείου Ἐργασίας εἰς Ὑπουργεῖον, ν. 17 σ 315. Σύστασις διευθύνσεως ἀλλοδαπῶν καὶ μεταναστεύσεως παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἐργασίας, ν. δ. 2077 σ 154. Διαρρυθμίσις ἐνίσων ὑπηρεσιῶν Ὑφυπουργείου Ἐργασίας, κ. δ. 6[2]43 σ 155. Παράτασις ἰσχύος ν. δ. 1[1]1941 περὶ ἀρμοδιοτήτων Κυβερνήσεως, Ὑπουργῶν κλπ., ν. δ. 2034 σ 91. Αὐθεντικὴ ἐρμηνεῖα ἀρθρ. 1 ν.δ. 579 περὶ συμπληρώσεως διατάξεων περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῶν Ὑπουργῶν· ἀρμοδιότης ἐπὶ μελῶν διοικ. καὶ ὑπ. συμβουλίων καὶ ἐπιτροπῶν νομικῶν προσώπων, Ἰδρυμάτων, ἀνωνύμων ἐταιριῶν, ν. δ. 2053 σ 91. Ὑπουργός *Οἰκονομικῶν*· ἐξουσιοδότησις πρὸς καθορισμόν τελῶν χαρτοσή-

μον, ν. δ. 2016 σ 57. Πειθαρχική τιμωρία εργα-
τών θαλάσσης μετεχόντων εις συμβούλια και
υποπιπτόντων εις πράξεις ή παραλείψεις δικαιο-
δοσία ύπουργού Έμπορ. Ναυτιλίας, ν. δ 2082
σ 154. Έργασίας Έργασίας άρμοδιότητες έν
σχέσει πρὸς έγγυητικὸν κεφάλαιον Έργαν. Κοιν.
Άσφαλίσεων, ν. δ. 2122 σ 182. Εισηγητ. Έκθε-
σις σ 183. Έργασίας Οικονομικῶν άρμοδιότητες
έν σχέσει πρὸς έγγυητικὸν κεφάλαιον Έργαν.
Κοινων. ασφαλίσεων, ν. δ. 2122 σ 183 (Εισηγ.
Έκθεσις σ 183), ν. 361 σ 567. Δικαιοδοσία Έπ.
Συγκοινωνίας επί αποφάσεων Διοικήσεως ΟΑΠ
καί νομικῶν προσώπων τῆς άρμοδιότητος τοῦ
Έργου, ν. δ 2168 σ 281.

Φ

Φαρμακεία : Ίδρυσις Ταμ. επίκ. ασφαλ. υπαλ-
λήλων φαρμακεμπορικῶν εργασιῶν, ν. 581 σ
663.

Φαρμακοποιοί : Βλ. λ. Κοινωνικαί Άσφαλίσεις.

Φορολογία : Βλ. και λ. Χαρτόσημον. Άπαλλα-
γαί από λιμενικοῦ φόρου, ν. δ. 2168 σ 280. Άνα-
στολή απαλλαγῆς λιγνίτου από λιμεν. φόρου
έκτασις έφαρμογῆς περιορισμοῦ λιμεν. φορολο-
γιῶν επιβληθέντος διά τοῦ άρθρ. 11 § 2 ν. δ.
1116 τέλη έπιβατικῶν εισιτηρίων θαλασσίων με-
ταφορικῶν μέσων, ν. δ. 2168 σ 280. Διαγραφή
ὀφειλῶν μισθωτῶν πρὸς ἄνων. εταιρίας' απαλ-
λαγή από παντός τέλους, φόρου και κρατήσεων,
ν. 10 σ 316. Άναστολή φορολογίας ἀμοιβῶν εκ
μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν από 1 Ἀπριλίου 1943' ἐ-
ξαίρεσις εκ τῆς φορολογίας τῶν προγενεστέρων
ὀφειλῶν τῶν ἐπιδομάτων ἀκριβείας' φόρος Δ'
Κατηγορίας έργοδοτῶν' τρόπος έκπτώσεως ἐπι-
δομάτων' κατάργησις προσθέτου φόρου επί τῶν
ἀμοιβῶν μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν, ν. 171 σ 379.

Φορτοεκφορτωταί : Έγκρισις πρακτικῶν επιτρο-

πῆς ρυθμίσεως φορικῶν Ξηρᾶς Ἀθηνῶν περὶ
αὐξήσεως φορικῶν τιμολογίων κλπ., ἀ. ὕ. 37359
σ 21. Αὐξησις πόρων κεφαλαίου ἀποζημιώσεως
φορτοεκφορτωτῶν λιμένος Γυθείου, ἀ. ὕ. 40842
σ 24. Τροποποίησις κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ
κεφαλαίου ἀποζ. φορικῶν λιμένος Θεσ/νίκης' βα-
σικὸς μισθὸς ὑπαλλήλων' ἀποζημιώσεις προέδρου,
μελῶν διοικήσεως, γραμματέως' έξοδα κινήσεως
Δ/τοῦ Γραφ. Έργασίας λιμένος Θεσ/νίκης, ἀ. ὕ.
21281 σ 60. Ταμείον συντάξεως φορικῶν Καλα-
μών' κατάργησις προσανξήσεως συντάξεως' επί-
δομα ἀκριβείας, ἀ. ὕ. 38016 σ 93. Συλλογικὴ σύμ-
βασις έργασίας φορτοεκφορτωτῶν σφαγείων Ἀ-
θηνῶν' τιμολόγιον εργατικῶν, σ. 159. Διευκρίνι-
σις ὕ.ἀ. 46077 ὡς πρὸς παροχὴν συσσιτίου εις
φορικὰς λιμένους Ἐλευσίνας, ἀ. ὕ. 2568 σ 222.
Αὐξησις τιμολογίου φορτοεκφορτώσεων ὑπὲρ
Γραφείων Έργασίας, κ. δ. 11]3]1943 σ 281. Αὐ-
ξησις τιμολογίων μεταφορικῶν δερμάτων βυρσο-
δεψῶν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς, ἀ. ὕ. 6126 σ 441, ἀ. ὕ.
12414 σ 447. Καθορισμὸς ἀμοιβῆς φορτοεκφορ-
τωτῶν και μεταφορέων σφαγείων και ζῶων Ἀ-
θηνῶν, ἀ. ὕ. 35110 σ 727. Φορτοεκφορτωταί ξη-
ρᾶς και θαλάσσης' ὅροι μὴ ὑπαγωγῆς εις δῶρον
Δ/βρίου 1943, ἀ. ὕ. 42400 σ 764.

Χ

Χαρτόσημον : Αὐξησις παγίων τελῶν χαρτοσήμου,
ν. δ. 2016 σ 57, ἀ. ὕ. 9754 σ 573.

Χίου Τράπεζα : Βλ. λ. Ταμεία.

Χρεώγραφα : Παράδοσις χρεωγράφων εις ἐνέχυρον
έναντι ἐνισχύσεως ἐξ έγγυητικοῦ κεφαλαίου
Έργαν. Κοινων. ασφαλίσεων, ν. 361 σ 567.

Χρηματισταί : Βλ. λ. Ταμεία.

Ω

Ωδεία : Βλ. λ. Αὐξήσεις.

ΙΓ'. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ, ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ

1. Νόμοι		607 — 600		2168 — 280		6812 — 61	
3 —	315	639 —	663	2172 —	217	7480 —	122
10 —	316	674 —	663	2187 —	282	7482 —	26
14 —	314	675 —	664	2194 —	315	8803]Σ 197	25
17 —	315	738 —	664	2195 —	217	8806 —	26
34 —	506	765 —	630, 724	2235 —	253	8807 —	26
95 —	347	791 —	664	2238 —	348	11381]Ε 524	22
104 —	506	853 —	697	3. Κανον. Διατάγματα			
132 —	662	967 —	764	1942			
148 —	567	2. Νομοθ. Διατάγματα		20—10 —	20	11928 —	24
149 —	439	1942		1943			
171 —	379	1815 —	19	22— 1 —	153	12859 —	28
230 —	506	1818 —	20	6— 2 —	155	12862]Σ 332	25
249 —	439, 507	1884 —	55	6— 2 —	155	12863]Σ 295	28
277 —	536	1963 —	57	22— 2 —	217	12865 —	122
291 —	475	1996 —	20	11— 3 —	281	17802 —	29
313 —	536	2016 —	57	13— 3 —	281	17805 —	26
317 —	566	2019 —	19	20— 3 —	282	17806]Γ 5339	123
361 —	567	2034 —	91	22— 3 —	347	19407 —	25
420 —	568	2035 —	91	13— 4 —	506	19794 —	123
434 —	568	2053 —	91	19— 4 —	506	19797 —	94
446 —	566	2077 —	154	18— 5 —	506	19796 —	60
518 —	662	2082 —	154	14— 7 —	566	19798]Σ 398	26
522 —	536	2087 —	155	31— 7 —	568	19801 —	61
531 —	567	1943		4. Έργου. αποφάσεις			
543 —	663	2122 —	182	α'. Έργου. Έργασίας.			
547 —	566	2130 —	253	1942			
557 —	663	2137 —	253	2071]Σ 411	60	19804 —	25
581 —	663	2140 —	183	6513 —	27, 28	19806 —	28
590 —	663					19823 —	62
						20100 —	123
						20195 —	26
						20702 —	122
						21074 —	26
						21281 —	60
						21668 —	26

22872	—	123	42432	—	188	19370	—	540	32611	—	726
22873	—	59	42506	—	191	19400	—	413	33002	—	501, 636
22874	—	61	42609	—	191	19450	—	379, 536	33382	—	731
22991	—	60	42957	—	220	19747	—	510	33390	—	604, 727
22992	—	60	42958	—	319	20000	—	380, 539	33656	—	633
22993] Σ 463	—	59	43236	—	319	20040	—	408, 539	34500	—	632
23205	—	61	44197	—	156	20630	—	411, 637	34700	—	632, 703
23475	—	61	45388	—	319	20693	—	412	35000	—	638
23476	—	124	48520	—	26	20719	—	510	35110	—	727
23761	—	123				20867	—	541	36017	—	664
24835	—	124	1943			21880	—	607	36522	—	665
25835] Σ 517	—	62	85	—	93	21976	—	445	36524	—	665
26782	—	62	381	—	319	21977	—	445	36525	—	666
27238	—	62	346	—	478	21978	—	445	36527	—	667
27351	—	62	754	—	93	21979	—	445	36645	—	667
27509	—	158	755	—	93	21980	—	446	37379	—	664
27943	—	123, 124	775	—	223	22366	—	607	37844	—	667
28122	—	125	1018	—	63	22768	—	607	37942	—	732
28124	—	126	1092	—	223	23200	—	443	38160	—	697
28125	—	125	1535	—	93, 475	23203	—	507, 637	38586	—	735
28212	—	21	1667	—	157, 222	23260	—	476	39400	—	698
28291	—	125	1772	—	222	23260	—	476	39500	—	697, 726
28625	—	126	1842	—	93, 223	23300	—	443, 668	40073	—	733
28628	—	126	2011	—	447	23308	—	443	40074	—	734
29339	—	94	2314	—	121	23339	—	477, 637	40076	—	732
29385	—	159	2568	—	222	23741	—	478	40077	—	733
29386	—	126	3079	—	185	23769	—	476	40078	—	731
29387	—	127	3601	—	122	23811	—	476	40878	—	732
29388	—	126	4411	—	157	33870	—	477	40881	—	734
29392	—	126	4520	—	156	23873	—	509, 637	41671	—	766
29643	—	91	4702	—	220	24450	—	477	42080	—	765
29839	—	159	4888	—	157, 475	24889	—	510	42190	—	765
30269	—	125	5200	—	185	24975	—	478, 669	42400	—	764
30540	—	125	5925	—	187	25095	—	668	42547	—	319
31070	—	125	6074	—	441	25242	—	637	44196	—	442, 476
33649	—	91	6126	—	441	26044	—	571	47288	—	223
35871	—	22	6340	—	184	26477	—	507, 669	157814	—	539
36276	—	127	7071	—	669	26551	—	570			
37359	—	21	7600	—	218, 476	26562	—	508			
37977	—	191	7933	—	440	26910	—	508, 637			
38016	—	93	8639	—	441	27071	—	509			
38284	—	94	8900	—	222	27296	—	607			
38347	—	191	9162	—	441	27386	—	510, 637			
38348	—	127	9405	—	254, 475	27970	—	726			
38440	—	92	9424	—	283	28880	—	512			
38700	—	21	9800	—	254	29120	—	537, 727			
38826	—	21	10378	—	254, 476	29196	—	570			
38872	—	22	11340	—	283, 476	29200	—	570			
39437	—	189	11493	—	284	29505	—	538, 727			
39438	—	188	11592	—	283	29509	—	571			
39439	—	190	11594	—	284	29510	—	571			
39449	—	23	11596	—	283	29511	—	572			
39477	—	189	12300	—	282	29512	—	572			
39733	—	23	12414	—	447	29513	—	572			
39762	—	189	12525	—	317	29514	—	572			
39846	—	22	13804	—	539	29781	—	668			
39949	—	189	14000	—	316	29970	—	569			
40732	—	24	14319	—	317	30672	—	570			
40770	—	24	14320	—	313	30700	—	574			
40839	—	22	14321	—	317	30814	—	604			
40849	—	24	14865	—	350	31229	—	727			
41002	—	190	15078	—	570	31381	—	606			
41183	—	156	15818	—	350	31619	—	606			
41301	—	190	16261	—	350, 476	31620	—	606			
41302	—	190	16320	—	351, 476, 539	31621	—	605			
41304	—	190	16503	—	411, 476	31622	—	605			
41763	—	124	16781	—	349, 476	31623	—	604			
41786	—	24	17090	—	351	31624	—	606			
41787	—	23	18026	—	541	32445	—	607, 627			
42303	—	188	18334	—	538, 539	32509	—	727			
			18405	—	381	32528	—	605, 726			

β. Ὑπουργῶν Ἑργασίας
καὶ Συγκοινωνίας

1942

21671	—	156
35888	—	188
104706	—	92
174261	—	91
200670	—	156

1943

3300	—	220
5648	—	158, 476
5649	—	158
6541	—	220
7378	—	223
7523	—	219
13849	—	413
14949	—	413
16430	—	411
16741	—	413
17833	—	442
18301	—	412
18302	—	412
19518	—	442
23616	—	701
26666	—	634
29450	—	701
30155	—	636
31229	—	569
31408	—	636
31412	—	635, 726
31419	—	635
31420	—	634

31490	—	702	δ'. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας	3317	—	702	19 - 4 - 1943 (Ταξιθετών και Ταξιθετριών κινηματογράφων Αθηνών - Πειραιώς - Περιχώρων)
31889	—	700	1943	3358	—	703	382
35318	—	729	6170	3357	—	703	31 - 3 - 1943 (Περί χορηγήσεως έκτακτου έφ' άπαξ και δι' ώρισμένον σκοπόν προαιρετικού βοηθήματος εις ύπαλ. Έμπορ. Καταστημάτων)
35319	—	731	16468	3476	—	728	414
35320	—	730	17834	3477	—	728	30 - 7 - 1943 (Λαχανοκηπουρών Αθηνών, Πειραιώς, Περιχώρων)
36342	—	766	ε'. Υπουργού Οικονομικών	3478	—	728	510
36662	—	730	1943	η'. Ανωτάτου Συμβουλίου Συντονισμού			31 - 7 - 1943 (Υπαλ. Βουστασίων Αθηνών-Πειραιώς-Περιχώρων)
36858	—	702	9754	1943			511
39408	—	765	54748	2	—	637	6 - 5 - 1943 (Έργατοτεχνιτών κεραμοποιείων και πλινθοποιείων Αθηνών - Πειραιώς - Περιχώρων)
40076	—	729	141309	4	—	638	542
101238	—	219, 475	204696	15	—	638	1 - 8 - 1943 (Περί έκτακτου έφ' άπαξ οίκον. ένισχύσεως έργατοτεχνικού, ύπαλληλικού και ύπηρετικού προσωπικού των Βιομηχ. Έπιχειρήσεων και άνω-νύμων εταιριών)
101256	—	475	214459	19	—	638	543
101277	—	413, 539	232000	θ'. Επιτρόπου Τύπου			
102136	—	318	241769	1943			
104726	—	187, 476	252732	953	—	351	
118108	—	475	287467	1715	—	381	
132470	—	318	ζ'. Υπουργού Συγκωνίας	1873	—	447	
147882	—	412, 539	1943	ι'. Γενικής Δ/σεως Τύπου και Ραδιοφώνου			
157301	—	412, 539	11357	5353	1942	—	156
157311	—	728	11358	5. Συλλογ. συμβάσεις			
157314	—	701, 728	11381	23 - 1 - 1943 (Έκδορέων σφαγείων και ύπαλ. κρεοπωλείων)			127
157814	—	443	11614	11 - 2 - 43 (Φορτοεκφορτωτών σφαγείων Αθηνών)			159
157851	—	600, 669	ξ'. Προέδρου Κυβερσεως	5 - 4 - 1943 (Υποδηματεργατών)			284
157854	—	734	1943				
157872	—	728	1714				
173804	—	633, 726	1844				
173310	—	668, 703, 726	1873				
173319	—	728	2076				
γ'. Υπουργών Γεωργίας και Εργασίας			2101				
42714	1943	—	2279				

Η «ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ» έκδίδεται άνελλιπώς έν Αθήναις την 1ην και 15ην έκάστου μηνός από της 15 Σεπτεμβρίου 1941. Η τακτική, κάθε 15ήμερον, παρακολούθησίς της συμβάλλει εις την γνώσιν και όρθην έφαρμογήν τοϋ έργατικού δικαίου.

ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΟΥ Β' ΤΟΜΟΥ (ΕΤΟΥΣ 1943)

'Αγαλλόπουλος Χ. γενικός διευθυντής Ι.Κ.Α.	Κώτσας Φ. δικηγόρος
'Αγαπητίδης Σ. ύφηγητής Πανεπιστημίου 'Αθηνών	Μητσόπουλος Π. δικηγόρος
'Αγγελής Φ. δικηγόρος	Μπαλής Γ. καθηγητής Πανεπιστημίου 'Αθηνών
'Αμερικᾶνος Σ. δικηγόρος	Μπάτσης Δ. δικηγόρος
'Αντωνιάδης Γ. δικηγόρος	Μπουρνιάς Α. δικηγόρος
'Αστρουλάκης Ν. δικηγόρος	Μπουρέπουλος Α. εισαγγελεύς τοῦ Α Π.
Βαβαρέτος Γ. δικηγόρος	Νάσλας Κ. δικηγόρος
Βασιλείου Β. δικηγόρος	Οικονόμου Χ. ἀντεισαγγελεύς τοῦ Α Π.
Βερῆς Σ. δικηγόρος	Παλαιολόγος Ι. ὑπάλληλος Ι.Κ.Α.
Βικελίδης Ν. δικηγόρος	† Παπαδημητρώπουλος Α. νομικός Σύμβουλος τοῦ Κράτους
Βιτσαξῆς Β.	Παπασίνος Ν. δικηγόρος
Γραββάνης Σ. δικηγόρος	Παπαπαῦλος Π. δικηγόρος
Δέδες Ι. δικηγόρος	Ράμμος Γ. καθηγητής Πανεπιστημίου 'Αθηνών
Δημάκης Κ. δικηγόρος	Ρασσιᾶς Κ. δικηγόρος
Δημητρακάκης Κ. Νομικός Σύμβουλος τοῦ Κράτους	Ρόκας Κ. ὑφηγητής Πανεπιστημίου 'Αθηνών
Δόγκας Δ. δικηγόρος	Σαράφης Σ. δικηγόρος
Εὐαγγελινίδης Α. ὑπάλληλος Ι.Κ.Α.	Σκουτερόπουλος 'Ορ. δικηγόρος
'Ηλιοῦ Η. δικηγόρος	Σπετσάκης Σ. δικηγόρος
Θεοχάρης Α. δικηγόρος	Τσιμπούκης Τάσος
Κανακάρης Α. πταισματοδίκης	'Υδραῖος Ε. δικηγόρος
Κανναβᾶς Σ. δικηγόρος	Φλωράκης Α. πρωτοδίκης
Καπαράκος Ν. δικηγόρος	Χαλίδης Β. δικηγόρος
Καποδίστριας Ι. δικηγόρος, ὑφηγητής Πανεπιστημίου 'Αθηνών	Χατζηδάκης Α. πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους
Κορρῆς Ι. ὑπάλληλος Ι.Κ.Α.	Χαιρετάκης Ι. δικηγόρος
Κουβαριτάκης Ε. δικηγόρος	Χρόνης Γ. δικηγόρος
Κουτουφᾶς Φ. δικηγόρος	

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 32

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1943

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΣ : Σημερινή πραγματικότητα και κείμενοι διατάξεις. — Άδριστοι άδειαι εργαζομένων και δικαίωμα μισθοῦ. Σελ. 3

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ.

- Κατώτατα όρια ήμερομισθίων και μη χρήσις υπηρεσιών μισθωτών. — Έργασιακή σχέση μετά Δημοσίου και αύξήσεις αποδοχών μισθωτών, υπό Α. Παπαδημητροπούλου, Νομικού Συμβούλου του Κράτους. Σελ. 4
- Το ν. δ. 424]1941 και αι εις είδος παροχαί του μισθωτού, υπό Σωκρ. Σαράφη, δικηγόρου. Σελ. 4
- Ζητήματα του άναγκ. νόμου 244]1936 και νομολογιακάί απόψεις, υπό Εύαγγέλου Κ. Ύδραίου, δικηγόρου. Σελ. 5

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

- Άδυναμία παροχής υπηρεσιών εξ άνωτέρας βίας και δικαίωμα άποδοχών. — Έν περιπτώσει άναίτιου άδυναμίας του εργαζομένου προς παροχήν των υπηρεσιών του δέν δικαιούται άποδοχών. Ό κίνδυνος της παροχής βαρύνει τον εργαζόμενον, υπό Σ. Γάγγα. Πρωτοδίκου, (Πρωτ. Άθηνών 5496]1942). Σελ. 6
- Ν. Δ. 310]1941 περί αύξήσεως άποδοχών μισθωτών: Καταγγελία της συμβάσεως εργασίας εκ κακοβουλίας, ίνα στερηθῇ ο εργαζόμενος των εν του ν. δ. 310]1941 αύξήσεων άποδοχών και δικαίωμα διπλάσιας άποζημιώσεως του νόμου 2112. — Ύπολογισμός της άποζημιώσεως του νόμου 2112, υπό Κ. Γιαννοπούλου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Άθηνών 5874]1942). Σελ. 6

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Προϋποθέσεις έφαρμογής συλλογικών συμβάσεων εργασίας επί νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου: Έφαρμογή συλλογικών συμβάσεων εργασίας έν περιπτώσει συμβάσεως εργασίας διεπομένης υπό του ιδιωτικού δικαίου, υπό Κ. Παγώνη, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Άθηνών 5750]1942). Σελ. 8

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Άπόλυσις μετά καταγγελίαν συμβάσεως

εργασίας και άποζημιώσις: Μετάπτωσις της τακτικής καταγγελίας εις έκτακτον, έν περιπτώσει άπολύσεως του εργαζομένου πρό της παρ-ελεύσεως του χρόνου καταγγελίας, υπό Ν. Καούρη, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Άθηνών 4495]1942). Σελ. 9

- Παράλειψις της καταγγελίας και ίσχυς της συμβάσεως εργασίας. — Συρροή πολλών άποζημιώσεων νόμου 2112, υπό Σ. Σταματιάδου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Άθηνών 5432]1942). Σελ. 9

ΑΝΕΡΓΙΑ

- Καθιέρωσις εκ περιτροπής εργασίας και άπολυσις μισθωτού: Άναγκαία πάντοτε ή άδεια του Ύπουργού Έργασίας προς άπόλυσιν του μισθωτού και εις τας περιπτώσεις του άρθρου 10 του ν. δ. 424]1941, υπό Ι. Γεωργακοπούλου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Άθηνών 626]1942). Σελ. 11
- Ν. Δ. 424]1941 και συμβάσεις ώρισμένης χρονικής διαρκείας: Μη έφαρμογή του ν. δ. 424]1941 επί συμβάσεων εργασίας ώρισμένης χρονικής διαρκείας, υπό Ν. Μέση, Εισηγητικού (Εισηγ. Άθηνών 665]1942). Σελ. 11

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

- Βραχυπρόθεσμος παραγραφή μισθών και αίτησις εξ άνωνύμου συναλλάγματος: Ύπαγωγή εις την τριακονταετή παραγραφήν της σχετικής άπαιτήσεως. — Μη έφαρμογή νόμου ΓΥ ΔΓ' περί βραχυπρόθεσμων παραγραφών, υπό Γ. Λουκάκη, Εφέτου (Εφετ. Άθηνών 221]1942). Σελ. 12

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

- Άσκησις έκτακτου έξουσίας ύπουργών επί υπαλλήλων της δικαιοδοσίας των, υπό Ν. Γρηγορίου, Παρέδρου του Συμβουλίου Έπικρατείας (Συμβ. Έπικρατείας 348]1942). Σελ. 13

ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

- Καταγγελία συμβάσεως εργασίας υπαλλήλων Διεθνούς Επιμελητηρίου, υπό Γ. Χατζάκη, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Άθηνών 5521]1942). Σελ. 14
(Συνέχεια εις την έπομένην σελίδα)

Εις το παρόν τεύχος: Το ν.δ. 2019]1942 περί παροχής συσσιτίου εις τους μισθωτούς.

— Αύξήσεις άποδοχών, συντάξεων, εισφορών.

— Ένδιαφέρονσα νομολογιακή ύλη

— ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἑκάστου μηνὸς

Ἑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ προπληρωτέαι: Ἐξάμηνος Δρχ. 3000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζάς, Νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 5000

Ἑμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγουμένης σελίδος)

- Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων: Ἐφθρημογὴ τοῦ ν. δ. 88] 1941, ὑπὸ Κ. Κλαμαρῆ, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 4272/1942) Σελ. 14

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

- Ἀτυχήματα μεταλλευτῶν καὶ δικιουμένη ἐκ τοῦ νόμου ΒΩΜΑ' ἀποζημιώσεις Ἐναρξας τοῦ δικαίωματος τῆς συντάξεως τοῦ παθόντος ἀνικανότητα ἐργάτου, ὑπὸ Κ. Βοϊατζῆ Ἀρεοπαγίτου (Ἀρείου Πάγου 195/1942). Σελ. 15

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

- Ζητήματα τοῦ νόμου Γ'ΘΔ' περὶ ἐκδικάσεως ἐργατικῶν διαφορῶν ὑπὸ Κ. Σύρρου Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 619/1942). Σελ. 16

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

- Τὸ κριτήριον τῆς ὑπαλληλικῆς ιδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ Χ. Σελ. 18

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

- Περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτούς, Ν.Δ. 2019/1942 Σελ. 19
- Περὶ καθορισμοῦ χρονικῶν ὁρίων καταβολῆς τῶν συντάξεων τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου καὶ τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου καὶ περὶ αὐξήσεως πόρων τινῶν τοῦ Ταμείου τούτου καὶ τοῦ Κεφαλαίου Ἀνεργίας καὶ Ἀσθενείας Ἐργατῶν Θαλάσσης Ν. Δ. 1815/1942 Σελ. 19
- Περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Τροχιοδρόμων καὶ Ἡλεκτροφωτισμοῦ Θεσσαλονίκης Ν. Δ. 1818/1942 Σελ. 20
- Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1941 Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 29 Μαΐου 1940 Διατάγματος περὶ προστασίας ἀσθενείας καὶ γενικωτέρας τοιαύτης τῶν ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν. Κ. Δ. Σελ. 20
- Περὶ μετατροπῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας εἰς Ὑπουργεῖον Ἐργασίας Ν. Δ. 1996/1942 Σελ. 20

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ, ΕΙΣΦΟΡΩΝ

- Περὶ αὐξήσεως ἐπιδόματος συνταξιούχων προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων, 28213/1942. Σελ. 21
- Περὶ ἐγκρίσεως πρακτικῶν Ε. Ρ. Φ. Σερῶς Ἀθηνῶν περὶ αὐξήσεως φορηκῶν τιμολογίων κλπ. 37359/1942 Σελ. 21
- Περὶ ἐπιβολῆς τιμολογίων ἀμειβῆς νεκροφορέων Ἀθηνῶν καὶ Περιχώρων, 38700/1942 Σελ. 21
- Περὶ παροχῆς ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς εἰς

συνταξιούχους Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς, Ἑλλάδος, 38826/1942 Σελ. 21

- Περὶ ἐπαυξήσεως πόρων εἰδικοῦ λογαριασμοῦ προνοίας, περιθάλψεως οἰονοματεργατῶν, 35871/1942 Σελ. 22

- Περὶ συμπληρώσεως ἄρθρου 5 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀκατεργάστων δερμάτων, 38872/1942 Σελ. 22

- Περὶ αὐξήσεως πόρων κεφαλαίου λαχανοκηπουρῶν, 39846/1942 Σελ. 22

- Περὶ αὐξήσεως συντάξεων συνταξιούχων Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς, Τραπεζῆς Ἀθηνῶν, Ἀεριοφωτος Ἀθηνῶν, 40839/1942 Σελ. 22

- Περὶ χορηγήσεως προσαυξήσεως εἰς συντάξεις συνταξιούχων Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικ. Τεχνῶν, 11881/1942. Σελ. 22

- Περὶ προσθήκης νέου ἐπιδόματος εἰς Συνταξιούχους Ταμείου Συντάξεων Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας Ἐθνικῆς, κλπ. 39449/1942 Σελ. 23

- Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος εἰς συνταξιούχους Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Η.Ε.Α.Π. καὶ Ε.Η.Ε. 39735/1942 Σελ. 23

- Περὶ προσκυζήσεως τῆς μηνιαίας εἰσφορᾶς τῶν μισθωτῶν ὑπὲρ τῶν Ἐργατοῦπαλληλικῶν Ὄργανισμῶν τῆς Ἑλλάδος, 41787/1942 Σελ. 23

- Περὶ αὐξήσεως πόρων Κ.Α.Φ. λιμένος Γυθείου εἰς δεκαπλάσιον 40849/1942 Σελ. 24

- Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 39449 ἐ. ἑ. ἀποφάσεως, 40732/1942. Σελ. 24

- Περὶ αὐξήσεως κατὰ 50 % τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων Δικηγορικῶν Γραφείων καὶ Συμβολαιογραφείων, 41786/1942 Σελ. 24

- Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μστάλλων, 40770/1942 Σελ. 24

- Περὶ καταβολῆς ἀνὰ 15θήμερον τῶν συντάξεων τῶν συνταξιούχων τοῦ Συμπληρωματικοῦ Ταμείου Σ)ξεων Προσωπικοῦ Η.Ε.Μ., 11928/1942 Σελ. 24

- Τροποποιήσεις καταστατικῶν διαφόρων Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων Σελ. 25

ΔΙΑΦΟΡΑ

- Εὐρετήριο Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν Σελ. 30

- Ἀλληλογραφία Σελ. 32

Εἰς τὸ ἐπόμενον ἢ ἀποφάσεις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτούς, εἰς ἐκτέλειν τοῦ ν. δ. 2019/1942.

ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 20^{ον} ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 32

ΑΘΗΝΑΙ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1943

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ

Σημερινή πραγματικότητα καί κείμεναι διατάξεις

Αί διακυμάνσεις του κόστους της ζωής, υπό τὰς μεταπολεμικάς συνθήκας, με τὴν αφάνταστον ἀληθῶς οικονομικὴν ρευστότητα, ἐπέβαλον τὴν εἰσαγωγὴν τῶν σχετικῶν νομοθετημάτων, πού ἐξουσιοδοτοῦν τὸν ἀρμοδίον Ὑπουργὸν νὰ αὐξάνῃ ἐκάστοτε τὰς ἀποδοχὰς καὶ συντάξεις τῶν μισθωτῶν.

Ἄλλ' ἡ προσαρμογὴ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν πρὸς τὰς ἐκάστοτε διαμορφουμένας συνθήκας, ἀναγκαία διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ζωὴ τῶν, ἐν τῷ μέσῳ τῶν σημερινῶν βιοτικῶν δυσχερειῶν, εἶχεν ὡς συνέπειαν νὰ καταστήσῃ ἀπροσαρμόστους πρὸς τὴν σημερινὴν πραγματικότητά διατάξεις τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου, πού ἐνομοθετήθησαν εἰς ἄλλην ἐποχὴν, οἰκονομικῶς ὁμαλὴν, ξένην ἐν πάσῃ περιπτώσει, πρὸς τὰς βαθεῖας αὐτὰς ἀλλοιώσεις τῆς σημερινῆς.

Ἀναφέρομεν, ἐπὶ παραδείγματι, τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 547/1937, πού ἐτροποποίησε τὸ ἄρθρον 18 τοῦ ἀπὸ 8 Ἀπριλίου 1932 διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα κλπ.», ὥστε νὰ δικαιουῖνται ἀποζημιώσεως δι' ὑπερωρίας οἱ ὑπάλληλοι, ἐργάται ἢ ὑπηρεταί, τῶν ὁποίων—κατὰ τὸ κείμενον τοῦ νόμου,—αἱ μηνιαῖαι τακτικαὶ ἀποδοχαὶ τῶν δὲν ὑπερβαίνουσι τὰς 5.000 δραχμὰς, διὰ νὰ καταφανῇ ἀμέσως ἡ ἀνάγκη τῆς προσαρμογῆς τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς σημερινῆς πραγματικότητος, ὡς τοῦλάχιστον ἔχει διαμορφωθῇ μετὰ τὰς αὐξήσεις τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν.

Ἄλλη διάταξις, πού ἐξακολουθεῖ νὰ μένῃ ἡ αὐτή, ἀναχρονιστικὴ ἤδη καὶ ἀπροσάρμοστος πρὸς τὰς σημερινὰς συνθήκας, εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 4705 «περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημιώσεις τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων», κατὰ τὴν ὁποίαν, εἰς περιπτώσιν ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ὁ ὑπεύθυνος εἰς ἀποζημιώσιν ὑποχρεοῦται νὰ πληρῶνῃ καὶ τὰ ἱατρικὰ καὶ φαρμακευτικὰ ἔξοδα καὶ τὰ ἔξοδα νοσηλείας, πού δὲν ἔμπορουν—κατὰ τὸ ὑφιστάμενον καὶ ἤδη ὡς εἶχε τότε κείμενον τοῦ νόμου—νὰ ὑπερβαίνουν ἐν συνόλῳ τὰς 200 δραχμὰς ἡμερησίως, καθὼς καὶ τὰ ἔξοδα τῆς κηδείας, ἐκ δραχμῶν 2.000.

Εἰς ἐποχὴν, πού καὶ μόνῃ ἡ ἐπανάληψις τῶν κειμένων τοῦ νόμου αὐτοῦ ἔχει ἱστορικὴν πλέον σημασίαν, ὅταν δὲν ἔμπορεῖ ὁ παθὼν νὰ προμηθευθῇ ἤδη μετὰ ἐν λόγῳ ποσά, πού δικαιολογοῦνται ὡς ἱατρικὰ καὶ νοσηλευτικὰ του ἔξοδα, οὕτε μίαν ἀσπιρίνην, ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται ἡ διάταξις, διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ σημερινὰς βιοτικὰς ἀνάγκας.

Ἄλλη ἐπίσης διάταξις, ὡς ἐσημειώσαμεν καὶ ἄλλοτε, πού δὲν ἔμπορεῖ καὶ αὐτὴ νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἱκανοποιεῖ τὸν ἐργαζόμενον καὶ ὅτι ἐπιτυγχάνεται ὁ σκοπὸς τῆς, εἶναι ἡ τοῦ νόμου 2032, πού χορηγεῖ τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Πρόεδρον Πρωτοδικῶν νὰ ἐπιδι-

κάζῃ ἐναντὶ τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἐργαζομένου ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ἢ εἰς περιπτώσιν ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ὅχι περισσότερον τῶν δραχμῶν 50.000.

Τὸ ποσὸν αὐτὸ εἶναι ἤδη μικρόν, ἀνεπαρκὲς νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς τρεχούσας ἀνάγκας τῆς σημερινῆς ζωῆς, ὅταν εἶναι γνωστὸν, ὅτι ὁ δικαστικὸς μηχανισμὸς διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, πέραν τῶν δραχμῶν 50.000, δὲν βοηθεῖ, ὥστε νὰ φθάνουν εἰς ταχείαν δικαστικὴν ἐκκαθάρισιν.

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις δὲν εἶναι φυσικὰ αἱ μόναι πού θὰ ἔπρεπεν ἤδη νὰ εἶχον ἀναπροσαρμοσθῇ πρὸς τὰς σημερινὰς συνθήκας. Τὰς ἐσημειώσαμεν, προχείρως, διὸ νὰ καταδειχθῇ τὸ σκόπιμον μιᾶς ἀναθεωρήσεως.

Ἀόριστοι ἄδεια ἐργαζομένων καὶ δικαίωμα μισθοῦ

Εἰς τὸ Ἑργατικὸν Δίκαιον δὲν ὑπάρχει εἰδικὴ διάταξις, πού νὰ χορηγῇ τὸ δικαίωμα εἰς τὸν ἐργαζόμενον νὰ τύχῃ ἀορίστου ἀδείας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη του, μετὰ ἢ ἄνευ ἀποδοχῶν.

Ἡ μόνῃ διάταξις, πού ὑπάρχει, εἶναι ἡ σχετικὴ μετὰ τὸ δικαίωμα δεκαπενθήμερου κανονικῆς ἀδείας, κατ' ἔτος, μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν, εἰς ὁρισμένας κατηγορίας ἐργαζομένων (βλέπε Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 1, σελ. 4).

Δικαιοῦται ἐξ ἄλλου ὁ ἐργαζόμενος ν' ἀπόσχη τῆς ἐργασίας του ἐπὶ ὁρισμένον χρονικὸν διάστημα, ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας του, ἐν περιπτώσει ἀποδεδειγμένης ἀσθενείας του, ἢ προκειμένου περὶ γυναικός, διατελοῦσας εἰς λοχείαν, ὁπότε δὲν λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας.

Ἡ ἀόριστος ἄδεια τοῦ ἐργαζομένου μετ' ἀποδοχῶν ἢ ἄνευ αὐτῶν, εἶναι ἄγνωστος εἰς τὸ Ἑργατικὸν Δίκαιον.

Ἐν τούτοις τίποτε δὲν ἐμποδίζει νὰ συμφωνηθῇ ἡ παροχὴ μιᾶς τοιαύτης ἀδείας μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων, ἂν ἰδιαιτέροι λόγοι τὸ ἐπιβάλλουν.

Περαιτέρω ἡ παροχὴ ἢ μὴ μισθοῦ δι' ὅσον χρόνον ὥρισθῃ συμβατικῶς μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων ὡς χρόνος ἀδείας ἀποχῆς τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ τῆς ἐργασίας του, εἶναι ἀντικείμενον συμβατικῆς ἐνοχῆς. Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως πού θὰ συμφωνηθῇ παροχὴ μισθοῦ, ὡς μισθὸς φυσικὰ ἐννοεῖται ὁ ηὐξημένος μετὰ τὰς ἐκάστοτε ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, ἀφοῦ μετ' ἄλλο νόημα, τῆς μὴ ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, εἰς τὰς περιπτώσεις δηλαδὴ τῆς ἀνωτέρας βίας, ἔχει τεθῇ, ἡ σχετικὴ διάταξις ὅτι αἱ αὐξήσεις τῶν ἀποδοχῶν εἶναι προαιρετικαί.

Αὕτη εἶναι ἡ ἀποψὶς μας, εἰς ἀπάντησιν σχετικῶν ἐρωτημάτων ἐργαζομένων.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

I. ΚΑΤΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΧΡΗΣΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ II. ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΜΕΤΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΤΟΥ Κ. Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ Νομικού Συμβούλου του Κράτους

I.

Υπουργείον Οικονομικῶν (Δ)σις Νομικῶν Ὑπηρεσιῶν). Ἀριθ. Πρωτ. 19215/17726 Ἐν Ἀθῆναις τῇ 5 Νοεμβρίου 1942. — Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἑργασίας.

Ἀποκρινόμενοι εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 41.172 ἐ. ἑ. ὑμέτερον ἔγγραφον, δι' οὗ ἐρωτώμεθα ἐὰν τεχνίτης, τοῦ ὁποῦ δὲν ἐγένετο χρήσις τῶν ὑπηρεσιῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 25606/42 ἀποφάσεως, δεόν νὰ ἀμειβῆται κατὰ τὴν ἰσχὺν ταύτης, βάσει τῶν κατωτάτων ὁρίων τοῦ ἄρθρου 1 τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἢ βάσει τοῦ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς ἀποφάσεως ταύτης λαμβανομένου ἡμερομισθίου, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι τὸ νομικὸν συμβούλιον ὁμοψήφως ἀπεδέξατο τὴν εἰσήγησίν μας ἔχουσιν οὕτω :

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 25606/42 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας καθορίζονται ἀπὸ 1-7-42 τὰ κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 2 τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἐπιβάλλονται ἀπὸ 1-7-42 αὐξήσεις ἐπὶ τῶν καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων κατὰ 50 ο/ο μὲν διὰ τοὺς ἄρρενας, κατὰ 25 ο/ο δὲ διὰ τὰς θήλειαις καὶ ὁρίζεται ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ ὅτι «αἱ ἐν τῇ παρούσῃ ἀποφάσει αὐξήσεις εἶναι προαιρετικαί, ἐφ' ὅσον δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη δὲν γίνεται οἰαδήποτε ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ». Κατὰ τὴν γραμματικὴν καὶ λογικὴν ἐρμηνείαν τῶν διατάξεων αὐτῶν προκύπτει ἀβιάστως ὅτι ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ ἄρθρου 2, ἥτις ὁμιλεῖ «περὶ αὐξήσεων» ἀναφέρεται εἰς τὰς αὐξήσεις τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 25.606/42 ἀποφάσεως, διότι ἐκεῖ μόνον γίνεται λόγος περὶ αὐξήσεων καὶ δὲν ἀναφέρεται εἰς τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων, ἅτινα κατὰ τέκμηριον ἀποτελοῦν τὸ ἐλάχιστον δυνατόν ὅριον τῆς συντηρήσεως τοῦ ἐργαζομένου καὶ τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ ἐλαττωθῶν. Ὅθεν ἡ ἐν λόγω παράγραφος ὁμιλοῦσα περὶ αὐξήσεων ἔχει ὑπ' ὄψει τῆς μόνον τὴν αὐξήσιν τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν ἡμερομισθίων.

Ὁ Εἰσηγητὴς Νομικὸς Σύμβουλος
Α. Παπαδημητρώπουλος

II.

Υπουργεῖον Οἰκονομικῶν (Δ)σις Νομικῶν Ὑπηρεσιῶν). Ἀριθ. Πρωτ. 10760/17018, Ἐν Ἀθῆναις τῇ 14 Αὐγούστου 1942. — Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἑθνικῆς Προνοίας.

Ἀποκρινόμενοι εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 40876/2377 ἐ. ἑ. ὑμέτερον ἔγγραφον ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ὁμοψήφως ἐγνωμάτευσεν ὡς ἀκολουθῶν :

Ἐκ τῆς ὅλης οἰκονομίας τῶν διατάξεων τοῦ

ν. δ. 201/1941 συνάγεται, ὅτι οἱ εἰς τὰ δι' αὐτῆς ἐπιστάσεως ἐκτελούμενα ἔργα ἀπασχολούμενοι ἐργάται καὶ τεχνίται συνδέονται μετὰ τοῦ Κράτους διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ καὶ οὐχὶ δημοσίου δικαίου, καθότι ἄλλως ἤθελε καθορισθῇ ὁ τρόπος, αἱ προϋποθέσεις τῆς προσλήψεως αὐτῶν, ὡς καὶ ἡ ἀντιμισθία τῶν, ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ σχέσεως δημοσίου δικαίου, ἐνῶ ἀπλῶς ὁ νόμος ἀναφέρει, ὅτι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἐργασιῶν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἑθνικῆς Προνοίας ἡ διάθεσις ἐκ τῶν πόρων τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας διὰ τὴν πληρωμὴν ἡμερομισθίου βοηθητικοῦ προσωπικοῦ, ἥτοι ἐπιστατῶν, ἀρχιεργατῶν, ἀποθηκαρίων καὶ ἐργατῶν. Ἐφ' ὅσον ἡσχέσις εἶναι ἰδιωτικοῦ δικαίου, τοῦ δημοσίου θεωρουμένου ὡς ἰδιώτου ἐργοδότη, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν γενικῶς αἱ ἐκάστοτε διδόμεναι κατόπιν Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων αὐξήσεις εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν.

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν, τὸ ὁποῖον προσλαμβάνουν οἱ μετὰ τοῦ δημοσίου συμβληθέντες δι' ἐργολαβικῆς συμβάσεως ἐργολάβοι.

Ὁ Εἰσηγητὴς Νομικὸς Σύμβουλος
Α. Παπαδημητρώπουλος

ΤΟ Ν. Δ. 424/1941

ΚΑΙ ΑΙ ΕΙΣ ΕΙΔΟΣ ΠΑΡΟΧΑΙ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Τοῦ κ. ΣΩΚΡ. ΣΑΡΑΦΗ, Δικηγόρου

Ὡς γνωστὸν τὸ Ν. Δ. 424/41 εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ὑπὲρ τῶν ἐργαζομένων κρατικῆς μερίμνης καὶ ἐθεσπίσθη διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν προστασίαν αὐτῶν κατὰ τὴν σημερινὴν κρίσιμον περίοδον.

Δι' αὐτοῦ ἡ πολιτεία ἀπαγορεύει τὰς ἀπολύσεις καὶ ἐπιτάσσει τοὺς ἐργοδότης ὅπως, ἀνεξαρτήτως κερδῶν ἢ ζημιῶν τῆς ἐπιχειρήσεώς των, διατηροῦν τὸ ἐργατικὸν καὶ ὑπαλληλικὸν τῶν προσωπικόν, διότι ἐπεκράτησεν ἐν τῇ νομοθεσίᾳ μας ἡ δικαία ἀντίληψις, ὅτι ὑπέρτατος ἐθνικὸς καὶ κοινωνικὸς σκοπὸς ἐπιβάλλει τὴν διατήρησιν τοῦ ἐμψύχου ἐργατικοῦ ὀλλικοῦ, ἔστω καὶ ὑπὸ συνθήκας οἰκονομικῶς βλαπτικῆς διὰ τοὺς ἐργοδότης.

Δι' ὃ καὶ ἐπέβαλε κυρώσεις εἰς τοὺς παρὰ τὸ Ν. Δ. 424/41 ἀπολύοντας τὸ ἐργατικὸν τῶν προσωπικόν, θεωρῶν τὰς ἀπολύσεις ἀκύρους, καὶ διατάσσει τὴν παρὰ τὴν ἀπόλυσιν πληρω-

μὴν τοῦ μισθοῦ τῶν ἀπολυθέντων. Ἐντεῦθεν ὁμῶς γεννᾶται τὸ ἐξῆς ἐρώτημα :

Ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ παράσχη εἰς τὸν ὑπ' αὐτὸν ἐργαζόμενον, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελεν ἀποδεχθῇ, ὅτι παρανόμως τὸν ἀπέλυσε, τὸν ὑπ' αὐτοῦ μόνον παρεχόμενον μισθὸν ἢ τὸ σύνολον τῶν ἀπολαυῶν, εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος, ὅς ἐλάμβανεν ὁ ἐργαζόμενος πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του ;

Ἀνεξαρτήτως τοῦ σιωπῶντος γράμματος τοῦ νόμου, φρονοῦμεν ὅτι ἐκ τοῦ ὅλου σκοποῦ τοῦ νομοθετήματος διαυγῆς καταφαίνεται ἡ πρόθεσις τῆς πολιτείας περὶ ὁλοκληρωτικῆς προστασίας τοῦ ἐργαζομένου.

Ὁ νόμος τὸν παρὰ τὰς διατυπώσεις καὶ τοὺς ὅρους τοῦ Ν. Δ. 424/41 ἀπολυθέντα θεωρεῖ ὡς ἐξακολουθοῦντα συνδεόμενον μὲ τὸν ἐργοδότην του διὰ τῆς μισθωτικῆς σχέσεώς, τὸν δὲ ἀπολύοντα ὡς εὐρισκόμενον ἐν πταίσματι, ὡς ἀδικοῦντα, καὶ συνεπὶς δέον νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι, ἀπαγορευομένης τῆς μονομεροῦς λύσεως τῆς συμβάσεως, ἀκέραιον ὑφίσταται τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου ἐπὶ ὅλων τῶν ἀποδοχῶν καὶ ἐσόδων, ἅτινα θὰ εἶχεν οὗτος λόγῳ τῆς ιδιότητός του εἶτε ἐκ τῆς σχετικῆς ἐπιχειρήσεως εἰς ἣν ἐργάζεται, εἶτε ἐκ τρίτων, διότι θὰ ἦτο σόλοικον καὶ ἀντίθετον πρὸς τὸ περὶ δικαίου αἰσθημα ὁ ἀναίτιος ἐργάτης, ὁ ἀπολυθεὶς παρανόμως, νὰ ὑποστῇ ζημίαν, μείωσιν τῶν ἀποδοχῶν του καὶ μεταβολὴν τῶν ὁρῶν ἐργασίας του, ἐξ αἰτίας μὴ περικλειούσης ὑπαιτιότητά του.

Ὅπως ὁ ἐργοδότης δὲν δικαιούται νὰ ἀπολύσῃ τὸν ἐρνάτην ἢ τὸν ὑπάλληλόν του, διότι, ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας, δὲν εἶναι πρέπον νὰ τὸν στερήσῃ τοῦ μισθοῦ του, οὕτω, καὶ πολὺ περισσότερον μάλιστα, δὲν εἶναι δίκαιον ὁ ἐργαζόμενος νὰ στερηθῇ καὶ τῶν ἄλλων ἀπολαυῶν του, ὅπως εἶναι λ.χ. ὁ ἐπὶ πλέον ἄρτος, τὰ τρόφιμα τὰ παρεχόμενα ὑπὸ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τὰ ὁποῖα χάνει λόγῳ τῆς αὐθαγείας ἀπολύσεώς του.

Νομίζομεν, ὅτι θὰ ἦτο ἐσφαλμένη καὶ ἀντίθετος πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Ν. Δ. 424/41 ἡ ἐρμηνεία, καθ' ἣν ἡ μοναδικὴ ἐπιζήμιος συνέπεια διὰ τὸν ὑπαίτιον τῆς ἀπολύσεως ἐργοδότην εἶναι ἡ πληρωμὴ τῶν ὑπ' αὐτοῦ μόνον παρεχομένων παροχῶν, διότι, εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν, ὁ ἐργαζόμενος, καίπερ ἀδικηθεὶς καὶ θεωρούμενος ὡς μηδέποτε ἀπολυθεὶς, δὲν θὰ ἐλάμβανε παρὰ μέρος μόνον τοῦ συνόλου ἐκείνων, ἅτινα θὰ τοῦ ἐδίδοντο, ἐὰν δὲν ἐμεσολάβει ἡ ἄκυρος ἀπόλυσις.

Θὰ ὑπάρξῃ ἴσως ἡ ἀντίρρηση, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότη τοῦ φθάσει μέχρι τοῦ σημείου τῆς παροχῆς ἐκείνων, τὰ ὁποῖα αὐτὸς ἐξ ἰδίων θὰ ἔδιδεν, ἀλλὰ τοῦ νόμου ἐξισώνοντος πλήρως τὸν ἀπολυθέντα ἀκύρως πρὸς τὸν ἐργαζόμενον, δὲν ἐπιτρέπεται καμμία διάκρισις καὶ οὕτε εἶναι λογικὸν καὶ σύμφωνον πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου ἐργάτης ἢ ὑπάλληλου, ἀπολυθεὶς παρὰ τὸν νόμον ἐκ πταίσματος τοῦ ἐργοδότη, νὰ στερηθῇ ἀπολαυῶν, τὰς ὁποίας, λόγῳ τῆς ιδιότητός του ἔχει, καὶ νὰ ὑποστῇ, χωρὶς οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον νὰ πταίῃ, οἰκονομικὰς συνεπείας εἰς βάρος του.

ΣΩΚΡ. ΣΑΡΑΦΗΣ

Δικηγόρος

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΥ

244/1936 ΚΑΙ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ

Τοῦ κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Κ. ΥΔΡΑΙΟΥ, Δικηγόρου

Ἡ πρᾶξις κατέδειξεν, ὅτι ἡ νομοθεσία περὶ προστασίας ἐφ' ἑδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν δὲν ἠτύχησεν νὰ ἔχῃ διατυπώσῃ σαφῆ, ὥστε νὰ ἐκφράσῃ ἀβιάστως ὅτι ἡ θέλησεν ὁ νομοθέτης, τοῦλάχιστον εἰς τὰς πλέον βασικὰς ἐπιδιώξεις του.

Ἄλλως δὲν ἐξηγεῖται ἡ γνωστὴ ἀπότομος ἀντίθεσις γνώμων εἰς τὰ δύο Ἀνώτατα Δικαστήρια τῆς χώρας, τὸν Ἀρειὸν Πάγον καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐπὶ ἐνὸς ζητήματος, ποῦ ἔχει πρωταρχικὴν σημασίαν διὰ τὴν προστασίαν τῶν ἐφ' ἑδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, ἂν δηλαδὴ προστατεύονται ὅσοι ὑπηρετοῦν κατὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1936, ἡμέραν ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ ἀναγκ. νόμου 2831 Ὁκτωβρίου 1935, ὡς ἐδέχθη καὶ ἀκολουθεῖ παγίως τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ἢ κατὰ τὴν 17 Ὁκτωβρίου 1936, καθ' ἣν ἐδημοσιεύθη ὁ ἀναγκ. νόμος 244/1936, κατὰ τὴν ἀπομὴν τοῦ Ἀρειοῦ Πάγου (βλέπε σχετικῶς ἀνάπτυξιν τοῦ ὅλου ζητήματος καὶ τῶν νομολογιακῶν ἀντιθέσεων Ἐ. π. θ. Ἐ. ρ. γ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 10, σελ. 305 ἐπ.).

Παραλλήλως ὁμοῦ τοῦ ἐν λόγω νομικοῦ ζητήματος, ποῦ θὰ ἔπρεπεν, ἀσφαλῶς, νὰ εἶχε νομοθετικῶς ἀποσαφηνισθῇ, εὐθύς ὡς ἀνέκυψαν αἱ ἀπότομοι καὶ θλιβεραὶ αὐταὶ διὰ τὴν εὐστάθειαν τοῦ δικαίου ἀντιθέσεις, μὲ συνέπειαν νὰ ὀδηγοῦν εἰς τὸ ἀδιέξοδον, ἀφοῦ εἶναι οὕτω ἀκαθόριστον εἰς τὸν ἐργαζόμενον μὲ τὴν ιδιότητα τοῦ ἐφ' ἑδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ὑπὸ πύας προϋποθέσεις προστατεύεται, καὶ εἰς τὸν ἐργοδότην μὴ παρέχον ἀσφάλειαν ν' ἀκολουθήσῃ αὐτὴν ἢ ἐκείνην τὴν ἐκδοχὴν, ὡς πρὸς τὸν τρόπον λύσεως τῆς ἐργασιακῆς τοῦ ἐφ' ἑδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ σχέσεως, ἐνεφανίσθησαν εἰς τὴν πρᾶξιν καὶ ἄλλα ζητήματα, αἱ λύσεις τῶν ὁποίων, καθ' ἡμᾶς, δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου.

Τὰ ἐν λόγω ζητήματα εἶναι α) ποῖα ἡ τύχη τοῦ ἐφ' ἑδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργαζομένου β) ἂν ἡ εὐπορία τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἀποτελῇ λόγον στερεοτικὸν τῆς προστασίας τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936, ἀπὸ τῆς ἀδικαιολογήτου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη ἀπολύσεως.

Κατὰ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας (402/1940) ἡ διάταξις τοῦ ἀρθρου 6 τοῦ νόμου 2112 περὶ μεταβιβάσεως τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότη, ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ἰσχύουσα ὑπὸ διαφόρους ὅρους καὶ προϋποθέσεις, δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἀναλόγου ἐφαρμογῆς ἐπὶ παλαιῶν πολεμιστῶν, διεπομένων ὑπὸ ἐιδικῶν διατάξεων.

Ἡ ἄποψις, ἐξ ἄλλου, τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς εὐπορίας τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ εἶναι, ὅτι αἱ αὐταὶ προϋποθέσεις, ποῦ ἀπήτησεν ὁ ἀναγκ. νόμος 244/1936 διὰ τὸν διορισμὸν τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ — μεταξὺ τῶν ἄλλων νὰ εἶναι ἀποδεδειγμένος ἄπορος, νὰ μὴ λαμβάνῃ σύνταξιν ἄνω τῶν 1500 δραχμῶν — ἀπαιτοῦνται καὶ διὰ τὰς συντρέξῃς ἢ ἐκ τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936 προστασία τῶν οἰκιοθελῶς προσληφθέντων. (Σ. Ε. 982/1938).

Αἱ ἐν λόγω ἀπόψεις ποῦ ἀπομακρύνονται καὶ ἀπὸ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, περιορίζουν κατὰ πολὺ τὴν προστασίαν τοῦ ἐφ' ἑδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἀφοῦ ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργαζομένου εἶναι ἀπὸ τὰ συνηθέστερα φαινόμενα, ἡ εὐπορία δὲ τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ὅταν ὑπηρετεῖ ὡς ὑπάλληλος, εἶναι τόσον ἀκαθόριστος ὅρος.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΞ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Ἀμφοτεροβαρὴς σύμβασις ἐργασίας καὶ κίνδυνος παροχῆς

Ἐν περιπτώσει ἀνατίτου ἀδυναμίας τοῦ ἐργαζομένου πρὸς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του δὲν δικαιούται ἀποδοχῶν.—Ὁ κίνδυνος τῆς παροχῆς βαρύνει τὸν ἐργαζόμενον.

Εἰς τὰς ἀμφοτεροβαρεῖς συμβάσεις, ὡς εἶναι καὶ ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἕκαστος ἐκ τῶν συμβαλλομένων φέρει τὸν κίνδυνον τῆς ἰδίας του παροχῆς.

Ἡ ἀντικειμενικὴ ἀδυναμία ἐμποδίζει νὰ γεννηθῇ ἐν ἐνοχικὸν δικαίωμα καὶ οὔτε ἡ παροχὴ, οὔτε ἀντὶ ταύτης, χρηματικὸν ἀντιστάθμισμα, δύναται νὰ ζητηθῇ (Πρβλ. καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1196] 1941. Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμ. α', τευχος δ, σελ. 139).

Εἰδικῶς ἐπὶ ἀσθενείας λ. χ. τοῦ ἐργαζομένου, πού ἐμποδίζει αὐτὸν νὰ παράσχῃ τὴν ἐργασίαν του, ὁ νόμος 2112, ἀρθρ. 5, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 3 τοῦ νόμου 4558, καθώρισε τὰ χρονικὰ ὅρια ἀπουσίας τοῦ ἐργαζομένου, λόγφ ἀσθενείας του, διὰ νὰ μὴ θεωρῆται ἐκ μέρους αὐτοῦ ὡς λυομένη ἡ σύμβασις ἐργασίας.

Ἀπὸ ἀπόψεως ὁμῶς τῶν συνεπειῶν τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐργαζομένου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀσθενείας του δὲν ὑπάρχουν εἰς τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον εἰδικαὶ διατάξεις, πού νὰ ἐπ.βάλλουν εἰς τὸν ἐργοδότην τὴν ὑποχρέωσιν παροχῆς μισθοῦ.

Ἐπομένως ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου, κατὰ τὰς ὁποίας, ἐφ' ὅσον καθίσταται ἀδύνατος ἡ παροχὴ τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἀνευ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐκμισθωτοῦ (ἐργαζομένου) δὲν εὐθύνεται μὲν αὐτὸς τὸ καθ' ἑαυτόν, ἀλλὰ καὶ δὲν λαμβάνει ἀντιπαροχὴν. (Οἶτω καὶ Α.Π. 478]19.9 ΕΕΝ', σέτ, σελ. 688).

Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς δὲν ἀπομακρύνεται καὶ ἡ κατετέρω παρατιθεμένη πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, διὰ νὰ ἐπιδιῶξῃ μισθὸν τοῦ ἐργαζομένου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀσθενείας του.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5496]1942

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Γάγγας

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Μητσόπουλος, Ἀλίκη Βουλγαράκη

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτίθεται, ὅτι ἡ ἐναγομένη καθυστερεῖ τοὺς μισθοὺς τοῦ ἐνάγοντος, διατελοῦντος ὑπαλλήλου αὐτῆς ἀπὸ τοῦ 1935, τοὺς ἀναλογουμένους εἰς τὸ διάστημα ἀπὸ 17 Νοεμβρίου 1941 μέχρι 2 Μαρτίου 1942, καθ' ὃ ὁ ἐνάγων δεδικαιολογημένως καὶ διὰ λόγφ ἀνωτέρας βίας δὲν κατάρθωσε νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του, ὡς καὶ τοὺς μετὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ὀφειλομένους, καθ' ὃ προσφέρθη νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του. Αἰτεῖται δὲ δι' αὐτῆς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐναγομένης εἰς καταβολὴν τῶν ὡς ἄνω καθυστερουμένων μισθῶν καὶ διὰ τῶν μελλοντικῶν τοιοῦτων ἀπορρίπτως. Ὑπὸ τοιοῦτος ὁρος ἡ ἀγωγή εἶναι ἀβάσιμος νόμφ, κατὰ τὴν σχετικὴν βásiμον ἐνστασιν τῆς ἐναγομένης, καὶ τούτφ τῷ λόγφ ἀ-

πορριπτέα, καθ' ὅσον αἰτεῖται μισθὸς διὰ τὸ ἀπὸ 17 Νοεμβρίου 1941 μέχρι 2 Μαρτίου 1942 διάστημα, καθ' ὃ, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα, ὁ ἐνάγων ἔστω καὶ ἐξ ἀνωτέρας βίας δὲν παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του, καθόσον κατὰ τοὺς Ν. 15 § 6, 27, 30 πρ. 33 Πανδ. (19.2), ἐπὶ μισθώσεως ὁ ἐκμισθωτὴς φέρει τὸν κίνδυνον τῆς ἑαυτοῦ παροχῆς, ἥς οὕτω καθισταμένης ἀνατίτως ἀδυνάτου, ἀπαλλάσσεται μὲν οὗτος, ἀπαλλάσσεται ὁμῶς ἀντιστοίχως καὶ ὁ μισθωτὴς πρὸς παροχὴν τοῦ μισθοῦ (πρβλ. Α. Π. 478]1939). Ὡς πρὸς τὴν ἀπὸ 2 Μαρτίου καὶ ἐφεξῆς καταβολὴν τῶν μισθῶν εἶναι νόμιμος ἡ ἀγωγή διὰ τὸ μέχρη τῆς παρούσης συζητήσεως χρονικὸν διάστημα, δεδομένου ὅτι κατὰ ταύτην τὸ δικαίωμα παρίσταται κεκτημένον.

Ν. Δ. 310/1941

ΠΕΡΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει παραβάσεως.

Καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ κακοβουλίας, ἵνα στερηθῇ ὁ ἐργαζόμενος τῶν ἐκ τοῦ ν. δ. 310]1941 αὐξήσεων ἀποδοχῶν καὶ δικαίωμα διπλάσιος ἀποζημιώσεως νόμου 2112.— Ὑπολογισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως νόμου 2112.

Τὸ ν. δ. 310]1941 «περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ». (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχος 1, σελ. 19), διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ πρακτικὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐφαρμογῆς του, ἐκτὸς τῶν ποινικῶν κυρώσεων, πού ἀπαγγέλλει, εἰς περιπτώσιν ἐκ μέρους ἐργοδότη, διευθυντοῦ ἢ διαχειριστοῦ ἐπιχειρήσεως ἐν γένει καὶ ἐργασίας παραβάσεως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ οὐξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν ἐκδοθείσης βάσει τοῦ ν. δ. 310]1941, ἀπαγγέλλει καὶ ἀστικός κατὰ τοῦ ἐργοδότη κυρώσεις.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 7 τοῦ ἐν λόγφ ν. δ. παράβασις ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐκ τῶν τοῦ νόμου αὐτοῦ θεωρεῖται ἀδικαιολόγητος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεοῦσα τὸν ἐργοδότην, ἀσχετῶς τῶν ποινικῶν κυρώσεων, εἰς τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως διπλάσιος τῆς τῶν νόμων 2112 καὶ 4553 διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ πενταπλάσιος τῆς ὑπὸ τοῦ β.δ. 16 Ἰουλίου 1920 προβλεπομένης διὰ τοὺς τεχνίτας, ἐργάτας καὶ ὑπηρετας.

Τὴν αὐτὴν διατύπωσιν ἀπαντῶμεν καὶ εἰς τὸ ἀρθρ. 2 τοῦ ἀναγκ. νόμου 99]1936 «περὶ κυρώσεως συλ-

λογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καὶ εἰς τὰ κείμενα πλείστων μετὰ ταῦτα εἰσαχθεῖσων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, μετὰ τὸν σκοπὸν νὰ ἐξασφαλισθοῦν καλύτερον τὰ πρακτικὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Θεωρία καὶ πράξις ἀπασχολήθησαν, μετὰ ἀποτόμους ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἀντιθέσεις γνώμων, σχετικῶς μετὰ τὴν ἐννοίαν τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως, κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ὅπως δὴ ποτε ἡ νομολογία κατέληξεν εἰς τὴν γνώμην, ὅτι, διὰ νὰ δικαιωθῇ τῆς ἀποζημιώσεως αὐτῆς ὁ ἐργαζόμενος, πρέπει νὰ λύσῃ, μετὰ τὴν παράβασιν, τὴν σύμβασιν ἐργασίας (Α. Π. 340]1940, ΕΕΝ', ζ', 465, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1683]1939, Θέμ. ΝΑ', σελ. 45 2182]1940, Δικ. τ. 13ος σελ. 19).

Ἡ ἀποψὶς αὕτη τῆς νομολογίας, ὡς ἔχομεν σημειώσας καὶ ἄλλοτε (βλέπε Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχὸς 21 σελ. 660), εἶναι καὶ καθ' ἡμᾶς ἐκείνη, ποὺ ἀποδίδει ὀρθότερον τὴν ἐννοίαν τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως (βλέπε σχετικῶς συμφώνους *Ὀικονόμου*, Θέμ. ΝΑ' σελ. 633, *Κασιμάτην*, Θέμ. Ν' σελ. 92, ΕΕΝ', ἔτος ζ' σελ. 50 καὶ στ' σελ. 339 καὶ 548, *Βιαιεῖδιον*, ΕΕΝ', ζ', σελ. 406, *Δημάκην*, Ἀρχ. Ἰδιωτ. Δικ. ζ' σελ. 861 ἐπ.).

Ζήτημα μόνον γεννᾶται, ἂν περιορίζεται χρονικῶς ἡ ἀσκήσις τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργαζομένου νὰ ζητήσῃ τὴν διπλάσιαν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112, ἢ τὴν πενταπλασίαν τοῦ β.δ. 16 Ἰουλίου 1920 ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου.

Ἐτ' ὅσον ἐξακολουθεῖ ἡ παράβασις, δὲν περιορίζεται, καθ' ἡμᾶς, ὁ ἐργαζόμενος ὑπὸ χρονικοῦ τινος περιορισμοῦ νὰ θεωρήσῃ ὡς καταγγελλομένην ἀδικαιολογητῶς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἀλλὰ δύναται, ὅποτε δῆποτε, νὰ προβῇ, εἰς αὐτό.

Ἄλλως θὰ ἦτο ἡναγκασμένος ὁ ἐργαζόμενος νὰ περιπέσῃ ἀμέσως μετὰ τὴν πρώτην παράβασιν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, εἰς ἀνεργίαν, μετὰ μόνον ὠφελῆμα τὴν ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημίωσιν, ὑπὸ τὰς σημερινὰς μάλιστα συνθήκας, κατὰ τὰς ὁποίας τὸ πρότερον εἶναι ἡ ἐξασφάλισις τῆς θέσεως τοῦ ἐργαζομένου.

Προκειμένης ἤδη ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομένου, κατὰ τὸ Ἐφετ. Ἀθηνῶν (414]1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχὸς 6 σελ. 171), καὶ ἂν ἀκόμη γίνεται πρὸς ἀποφυγὴν ἐφαρμογῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον εἶναι θεμιτὴ ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐργαζομένου, ἐπὶ τῇ καταβολῇ τῶν ἀποζημιώσεων τοῦ νόμου 2112 (οὕτω καὶ Ἐφετ. Κρήτης 78]1939), δὲν εἶναι κακόβουλος, καὶ δὲν δικαιούται τῆς διπλάσιος ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112.

Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ Ἐφετ. Ἀθηνῶν (107]1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχὸς 7 σελ. 205), καὶ ὀρθῶς καθ' ἡμᾶς, ἐξετάζεται τὸ στοιχεῖον τῆς κακοβουλίας. (Οὕτω, καὶ *Καποδίστριας*, Θέμ. ΜΘ' σελ. 570).

Περίπτωσιν τοιαύτης κακοβουλίας ἀπολύσεως, διὰ τὴν ἀποφυγὴν τῆς αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἐργαζομένου, κατὰ τὸ ν.δ. 310]1941, ἐξετάζει καὶ ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, διὰ νὰ ἐπιδι- κάσῃ τὴν ἐκ τοῦ ἀρθ. 7 τοῦ ν.δ. 310]1941 διπλάσιαν ἀποζημίωσιν. (Περί τῆς ἐννοίας τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως δι' ἐφαρμογὴν ν.δ. 310]1941 βλέπε καὶ Πρωτ. Ἀθηνῶν 3254]1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α' τευχὸς 28, σελ. 884).

Περαιτέρω διὰ τῆς αὐτῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως προσεπικυροῦται ὡς ὀρθὴ ἡ ἀποψὶς τῆς παγίως κρατούσης νομολογίας ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112 δὲν ὑπολογίζεται βάσει τῶν ἀποδοχῶν, ποὺ θὰ εἶχεν ὁ ἐργαζόμενος κατὰ τὸν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν του χρόνον, ἀλλὰ κατὰ τὸν πρὸ τῆς ἀπολύσεως του χρόνον καὶ ὄχι μόνον τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς ἀπολύσεως του μηνός, ἀλλὰ τοῦ συνόλου τῶν

ἀποδοχῶν, ποὺ θὰ εἶχε καθ' ὅλον τὸ διάστημα πρὸ τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας. (Οὕτω καὶ Α. Π. 386]1937 Θέμ. ΜΘ', 142, Πρωτ. Ἀθηνῶν 5231]1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχὸς 14, σελ. 429).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5874]1942

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Γιαννόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Τάκης Κόντος, Σ. Γραββάνης

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα πραγματικά περιστατικά ὁ ἐνάγων, διατελέσας κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1929 ἀνταποκριτὴς ἐν Βόλῳ καὶ δι' ὅλην τὴν Θεσσαλίαν τῆς ἐνταῦθα ἐκδιδομένης ἐφημερίδος ** ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 800, ἀπελύθη ὑπὸ τῶν ἐναγομένων, ἄνευ προηγουμένης νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ τῆς μὴ προσαρμογῆς τοῦ μισθοῦ τοῦ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 29983]41 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, βάσει δὲ τῶν περιστατικῶν τούτων δίδεται ἡ ὑποχρέωσις τῶν ἐναγομένων εἰς πληρωμὴν α) τῆς συμφώνως τῇ ἄνω ἀποφάσει διαφορᾶς τοῦ μισθοῦ τοῦ μηνῶν Ἰουνίου καὶ Ἰουλίου 1941 ἐκ δραχ. 700 μηνιαίως καὶ β) διπλάσιος τῆς κατὰ τὸν νόμον 2112 ἀποζημιώσεως. Οὕτως αὕτη ἔχουσα νόμω βάσιμος εἶναι, ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ Ν. Δ]τος 310]41, κατὰ τὸ ἀρθρον 7 τοῦ ὁποίου παράβασις ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐκ τῶν τοῦ νόμου τούτου θεωρεῖται ὡς ἀδικαιολόγητος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεοῦσα τὸν ἐργοδότην εἰς τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως διπλάσιος τῆς τοῦ νόμου 2112, ὡς τοιαύτη δὲ παράβασις λογίζεται καὶ ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἡ γενομένη ἐκ κακοβουλίας, ἐπὶ μόνῳ τούτῳ τῷ σκοπῷ, ὅπως ὁ ἀπολύμενος στερηθῇ τῶν κατὰ τὴν ἀπόφασιν παρεχομένων αὐξήσεων, καθ' ὅσον ἡ τοιαύτη καταγγελία λογίζεται ὡς ἐνέργεια πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδιδομένων ἀποφάσεων, ὑποχρεοῦσα τὸν ἐργοδότην εἰς καταβολὴν διπλάσιος τῆς κατὰ τὸν νόμον 2112 ἀποζημιώσεως.

Ἐκ τοῦ ἀρθρου 3 τοῦ νόμου 2112 ὀρίζοντος ὅτι ὁ ἐργοδότης, παραμελῶν τὴν κατὰ τὸ ἀρθρον 1 ὑποχρέωσιν καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν ἀπολυόμενον ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν, ἃς θὰ ἐλάμβανε κατὰ τὸν χρόνον πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία, σαφῶς συνάγεται, ὅτι πρὸς καθορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως δεόν νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ὑπαλλήλου, ἃς ἔλαβεν οὗτος ἢ ἐδικαιοῦτο λαβεῖν κατὰ τὸν χρόνον πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, καὶ οὐχὶ αἱ κατὰ τὸν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν χρόνον τοιαῦται οὐχὶ νομίμως ὄθεν ὁ ἐνάγων ὑπολογίζει τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀξιουμένην ἀποζημίωσιν βάσει τῶν ἀποδοχῶν, ἃς θὰ ἐλάμβανε μετὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, καὶ ἥτις ὑπολογιστέα βάσει τῶν ἀποδοχῶν, ἃς ἔλαβεν ἢ ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ κατὰ τὸ προηγηθὲν τῆς ἀποζημιώσεως του διάστημα τῶν ἐννέα μηνῶν.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΕΠΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Έξηρτημένη έργασιακή σχέσης του ίδιωτικού δικαίου

Έφαρμογή συλλογικῶν συμβάσεων εργασίας ἐν περιπτώσει συμβάσεως εργασίας διεπομένης ἀπὸ τοῦ ιδιωτικοῦ δικαίου.—Γενικωτέρα ἀρχή ἐφαρμογῆς τῶν κανόνων τοῦ Έργατ. Δικαίου.

Τὸ θέμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω πρωτοδικεακὴ ἀπόφασις εἶναι ἀπὸ τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα θέματα τοῦ δικαίου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων εργασίας: Έὰν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ συλλογικὴ σύμβασις εργασίας καὶ ἐπὶ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου κατ' ἀρχὴν καὶ ποία ἡ εἰδοποιὸς διαφορὰ τῆς ὑπαγωγῆς τῶν. Ἡ ἐν λόγῳ πρωτοδικεακὴ ἀπόφασις δὲν ἀπομακρύνεται τοῦ κριτηρίου, ποὺ χρησιμοποιεῖται καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἄλλων νόμων (2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως εργασίας, β. δ. 16 Ἰουλίου 1920, νόμου 3514 περὶ τῆς θέσεως τῶν ιδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως), νὰ ὑπόκειται δηλαδὴ σύμβασις διεπομένη ὑπὸ τοῦ ιδιωτικοῦ δικαίου, ὁπότε ἔχουν πλήρη ἐφαρμογὴν οἱ ἐργατικὸι γενικῶς νόμοι.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5750)1942

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Παγώνης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Παπαγεωργίου, Δ. Γαβριηλίδης

Ὡς διατυπῶνται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ καὶ συνολικῶς ἐκτιμᾶται, διὰ ταύτης διώκεται ἡ κατὰ προσαρμογὴν πρὸς τὴν ἐπικαλουμένην ἐν τῇ ἀγωγῇ οἰκείαν συλλογικὴν σύμβασιν καὶ τὴν σχετικὴν περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Έργασίας (ἐκδοθεῖσαν βάσει τοῦ Ν.Δ. 310)1941) τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐνάγοντος, ἦν οὗτος ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του, ἐπ' ἀορίστῳ χρόνῳ παρὰ τοῦ ἐναγομένου, ὡς μαγείρου καὶ μέχρι τῆς παρὰ τούτου ἀπολύσεώς του ἔλαβε, καταβολὴ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τῆς προκυπτούσης διὰ τῆς τοιαύτης προσαρμογῆς ἐπὶ μείζον διαφορᾶς τῆς προσηκούσης μισθοδοσίας τοῦ ἐνάγοντος. Οὕτω γενικῶς ἐκτιμώμενη ἡ ἀγωγὴ νόμῳ βᾶσιμος παρίσταται, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιδίωξιν τῆς ρηθείσης διαφορᾶς τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐνάγοντος, συμφώνως πρὸς τὰς σχετικὰς διατάξεις περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν τοῦ ἰσχύοντος ἀστικοῦ δικαίου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν εἰρημένην συλλογικὴν σύμβασιν εργασίας, τὸ Ν. Δ. 310)1941 καὶ τὴν ἐπικαλουμένην συναφὴ ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Έργασίας, διὰ τὸ χρονικόν, ὅμως, διάστημα ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του καὶ μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὸ ἐπὶ ἔξ ἔτι μῆνας μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του χρονικὸν διάστημα, ἡτις ἔκτασις τῆς προσαρμογῆς οὐδαμῶς νομικῶς στηρίζεται, ἐὰν δὲ περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς προσαρμογῆς ταύτης, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐπικαλουμένην ἀπόφασιν τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου τούτου καὶ λοιπὰ σχετικὰ γεγονότα τῆς ἀγωγῆς, ἦθελον θεωρηθῇ ὡς ἔχοντα τὴν ἐννοίαν, ὅτι ἐπιζητεῖται ἡ προσαρμογὴ τῶν ἐπιδικασθέντων τῶ ἐνάγοντι καὶ εἰς βάρος τοῦ ἐναγομένου Νοσοκομείου βάσει τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ιδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως» ἐνεκα τῆς εἰρημένης

ἀπολύσεώς του, διὰ τῆς ἀνω προεδρικῆς ἀποφάσεως ἔξ μηνῶν μισθῶν, ὡς ἀποζημιώσεώς του, διότι ἡ ἀποζημιώσις του αὕτη καθωρίσθη βάσει μηνιαίου μισθοῦ δραχ. 3000, ἐνῶ κατὰ τὴν εἰρημένην συλλογικὴν σύμβασιν ἔδει νὰ ὑπολογισθῇ εἰς δραχ. 3500, καὶ πάλιν ἡ τοιαύτη ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος, ἀνεξαρτήτως ἀν πληττεται γενικώτερον ὑπὸ τοῦ δεδικασμένου, πάντως εἶναι ἀπὸ τοῦδε ἀπορριπτέα, διότι, ὡς ἐκ προσαγομένου νομίμου ἀντιγράφου τῆς ἀνω ἀποφάσεως προκύπτει, αὕτη καθώρισε τὴν εἰρημένην ἀποζημιώσιν τοῦ ἐνάγοντος, βάσει μηνιαίου μισθοῦ (κατὰ τοὺς ἔξ τελευταίους πρὸ τῆς στρατεύσεώς του μῆνας) δραχ. 4000, ἡτοι ἐπὶ πλέον τῆς κατὰ τὴν ἀνωτέρω συλλογικὴν σύμβασιν καθορισθείσης τοιαύτης ἐκ δραχ. 3500. Ἡ τοιαύτη περιωρισμένη ὡς ἀνω χρονικῶς κατ' ἔκτασιν προσαρμογὴ τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐνάγοντος πρὸς τὴν περὶ ἧς πρόκειται συλλογικὴν σύμβασιν ὑποχρεοῖ καὶ τὸ ἐναγόμενον Νοσοκομεῖον, διότι καὶ ἐτι τὸ θεραπευτήριον «Ὁ Εὐαγγελισμός» ἤθελε θεωρηθῇ, βάσει τοῦ ὀργανισμοῦ του, ὡς ἀποτελούν νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου καὶ ἐπομένως τοιοῦτον εἶναι τὸ ἐναγόμενον νοσοκομεῖον, βάσει τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ εἰρημένου ὀργανισμοῦ, καθ' ὃ ἄρθρον ὁ ὀργανισμὸς ἰσχύει καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς διατάξεις καὶ διὰ τὸ παράρημα αὐτοῦ, ἀποτελοῦν ἴδιον νομικὸν πρόσωπον «Νοσοκομεῖον Γεωργίου Σταύρου καὶ Γεωργίου Φούγκ», τελοῦν ὑπὸ τὴν διοίκησιν καὶ διαχειρίσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ θεραπευτηρίου «Ὁ Εὐαγγελισμός», πάντως ἀφ' ἐνὸς μὲν δὲν πρόκειται, ἐνταῦθα περὶ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου ἀσκούντος διοίκησιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπόκειται ἐν προκειμένῳ καθαρὰ σύμβασις εργασίας τοῦ ιδιωτικοῦ δικαίου, τῆς προσλήψεως τοῦ ἐνάγοντος φυσικοῦ προσώπου γενομένης οὐχὶ ἐν σχέσει δημοσίου χαρακτήρος, ἀλλ' ἐν προσωπικῶς ἐξηρτημένη ἐργασιακῇ σχέσει καὶ, ἐπομένως, ἡ μὲν σχέσις τοῦ ἐνάγοντος πρὸς τὸν ἐναγόμενον καὶ ἐργοδότην ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ ιδιωτικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἡ δὲ συλλογικὴ σύμβασις εργασίας καὶ ἐιδικώτερον ἡ περὶ ἧς πρόκειται τοιαύτη ἔχει πλήρῃ ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς ρηθείσης συμβάσεως εργασίας, ὑποχρεοῦσα τὸ ἐναγόμενον νομικὸν πρόσωπον εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀπορριπτέας οὕσης τῆς περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἐνστάσεως τοῦ ἐναγομένου (ὅρα σχετ. **Καποδίστρια** «Ἡ συλλογικὴ σύμβασις εργασίας καὶ τὸ δίκαιον τῶν Σωματείων» παράγρ. 120 σημ. 2 καὶ αὐτόθι παραπομπὰς εἰς νομολογίαν καὶ συγγραφεῖς, ἴδια «Έρμηνεία Έργατικοῦ Δικαίου» παραγρ. 316 καὶ ἐπομ., ἴδια παραγρ. 319 καὶ αὐτόθι σημειώσε-ε καὶ παραπομπὰς, **Τσιμπούκη** «Κώδις Συλλογικῶν Συμβάσεων Έργασίας» σελ. 450 καὶ ἐπόμε.) Προσέτι Α.Π. 164) 1941 Έ π ι θ. Έ ρ γ. Δ ι κ. σελ. 44, Α.Π. 292)1939. 605)1938, 160)1936, 332)1935 καὶ ἄλλαι).

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΕΤΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ

Έφαρμογή νόμου 2112 περί υποχρεωτικής καταγγελίας συμβάσεως εργασίας

Μετάπτωσις τῆς τακτικῆς καταγγελίας εἰς ἄτακτον, ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομένου πρὸς τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου καταγγελίας.— Ἀντίθετος πρὸς τὰ νομολογηθέντα ἄποψις.

Ἡ υποχρέωσις τοῦ ἐργοδότητος εἰς προειδοποίησιν τοῦ παρ' αὐτῷ ἐργαζομένου περὶ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως εργασίας, πρὸ χρόνου ἀναλόγου πρὸς τὴν ιδιότητά του καὶ τὸν χρόνον ὑπηρεσίας του, (ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4558, καὶ β. δ. 16 Ἰουλίου 1920) δὲν ἔπαυσε, φυσικὰ, νὰ ὑφίσταται καὶ μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας».

Τὸ ἐν λόγῳ ν. δ. ἀπαγορεύει, ὡς γνωστὸν, τὰς ἀπολύσεις τῶν ἐργαζομένων, ποὺ ἐπιτρέπονται μετὰ ὀρισμένης διατυπώσεως καὶ προϋποθέσεως (ἀρθρ. 9 καὶ 10). Ἀλλ' εἴτε ἡ ἀπόλυσις ἔχει γίνῃ, ἀφοῦ τηρηθῶν αἱ διατυπώσεις καὶ προϋποθέσεις αὐταί, εἴτε δὲν τηρηθῶν καί, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὑπόκειται ἄκυρος ἀπόλυσις, ἐξακολουθεῖ πάντοτε νὰ ὑπάρχῃ ἡ υποχρέωσις τοῦ ἐργοδότητος ἐκ τοῦ νόμου περὶ υποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως εργασίας (ν. 2112 καὶ β. δ. 16 Ἰουλίου 1920), ἐφ' ὅσον καὶ εἰς περίπτωσιν ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως εργασίας ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 ἐπεκράτησεν ἡ ἐκδοχή, ὅτι δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου εἶναι νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 ἀκυρότητα ἢ νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἢ ἄλλου σχετικοῦ νόμου, 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ιδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ἀποζημιώσεως (βλέπε σχετικῶς Πρωτ. Ἀθηνῶν 5845/1942, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τεύχος 29 σελ. 919 καὶ αὐτόθι εἰσαγωγικὸν σημεῖωμα καὶ παραπομπάς).

Ἐχόν, ἐπομένως, πάντοτε καὶ μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 νομικὸν ἐνδιαφέρον τὰ ζητήματα, ποὺ προκύπτουν ἐκ τοῦ νόμου 2112, καὶ περὶ ἑνός, μεγάλης πρακτικῆς σημασίας, ἀσχολεῖται ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Παγίως ἔχει γίνῃ δεκτὸν εἰς τὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν, ὅτι ἐάν ἔχῃ προειδοποιηθῇ ὁ ἐργαζόμενος τακτικῶς κατὰ τὸν νόμον 2112 ἢ τὸ β. δ. 16 Ἰουλίου 1920, καὶ ἀπολυθῇ κατόπιν, πρὸ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου καταγγελίας τῆς συμβάσεως εργασίας, δικαιούται α) τὰς ἀποδοχὰς του ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως εργασίας μέχρι τῆς ἀπολύσεως, τοῦ χρόνου δηλαδή, κατὰ τὸν ὅποιον προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του, β) τὰς ἀποδοχὰς του ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως μέχρι τῆς λήξεως τοῦ χρόνου καταγγελίας, γ) τὸ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 ποὺ θὰ ἐδικαιοῦτο ὁ ἐργαζόμενος, ἂν δὲν εἴχε γίνῃ τακτικὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως εργασίας (Βλέπε Α. Π. 248/1937 Θέμ. ΜΗ', σελ. 871, Α. Π. 531/1939 τμ. β' Θέμ. ΝΑ', σελ. 156, Α. Π. 22/1939, τμ. α', ΕΕΝ', στ', σελ. 244, Καποδίστριας, Ἐρμ. Ἐργατ. Δικ. § 426 ἐπ. Λιτξερόπουλος, Θέμ. ΝΒ', σελ. 356).

Διασπῶσα ἤδη τὴν ἀρχουσαν αὐτὴν γνώμην ἡ κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ἡ ἐν τῷ μεταξύ ἀπόλυσις τοῦ ἐργαζομένου, πρὶν παρέλθῃ ὁ χρόνος τῆς τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως

εργασίας, μεταβάλλει τὴν τακτικὴν καταγγελίαν εἰς ἄτακτον καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀφείλεται ὁλόκληρος ἡ ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημίωσις ὡς ἐάν δὲν ἔχῃ προηγηθῇ τακτικὴ καταγγελία. (Οὔτω τελευταίως δι' ἐνδιαφερόντων ἐπιχειρημάτων καὶ Δημάκης, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τεύχος 30—31, σελ. 940).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4495/1942

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Ν. Καούρης

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Σαμαρᾶς, Γ. Κουτσομητόπουλος

Ἐν τῇ περιπτώσει ἀπολύσεως ὑπαλλήλου, γενομένης ὑπὸ τοῦ ἐργοδότητος μετὰ τακτικὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως εργασίας, ἀλλὰ πρὸ τῆς παρόδου τῆς νομίμου προθεσμίας ταύτης, μετατρέπεται ἡ καταγγελία αὕτη εἰς ἄτακτον καὶ συνεπῶς ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης εἰς πληρωμὴν ὁλοκλήρου τοῦ διαστήματος, πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ὑπ' αὐτοῦ ἡ καταγγελία. Οὔτω ἐσφαλμένως ὑποστηρίζει ἡ ἐναγομένη, ὅτι ἐκ τῆς αἰτουμένης ἀποζημιώσεως τοῦ ἐνάγοντος ἐκ δύο μηνιαίων μισθῶν αὐτοῦ ἐκ δραχμῶν ἐν ὄλῳ 7.200 δέον νὰ ἐκπεσθῇ τὸ ποσόν, ὅπερ ἀναλογεῖ εἰς τὸ διάστημα τῶν 23 ἡμερῶν, καθ' ἃς μετὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ὑπηρετήσῃ παρ' αὐτῇ ὁ ἐνάγων, πληρωθεὶς τὸν μισθὸν τοῦ τῶν 23 τούτων ἡμερῶν.

ΠΑΡΑΛΕΙΨΙΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ

ΚΑΙ ΙΣΧΥΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΡΡΟΗ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΝ ΝΟΜ. 2112

Συνέπεια τῆς παραλείψεως καταγγελίας τῆς συμβάσεως εργασίας δὲν εἶναι τὸ ἀνίσχυρον τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλὰ μόνον ἡ υποχρέωσις τοῦ ἐργοδότητος πρὸς ἀποζημίωσιν κατὰ νόμον 2112.— Πολλαπλαῖ ἀπροειδοποίητοι ἀπολύσεις καὶ ὑπολογισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως.— Ἐφαρμογὴ νόμου 2112 καὶ ἐπὶ ὑπαλλήλων Ἑταιρίας Γενικῶν Ἀποθηκῶν τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ ζήτημα, ποὺ πραγματεύεται ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις δὲν εἶναι νέον. Προσεπικυροῦται, ὅμως, καὶ δι' αὐτῆς ὡς ὀρθὴ ἡ κρατούσα ἐκδοχή, ὅτι ἐάν ὁ ἐργοδότης παραλείψῃ τὴν τακτικὴν, κατὰ τοὺς περὶ υποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως εργασίας νόμους (ν. 2112 καὶ β. δ. 16 Ἰουλίου 1920) καταγγελίαν τῆς συμβάσεως εργασίας, δὲν ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἐν ἰσχύϊ ἡ σύμβασις εργασίας, δὲν θεωρεῖται, δηλαδή, ὡς ἀκύρως ἀπολυθεὶς ὁ ἐργαζόμενος, ἀλλὰ δικαιούται μόνον τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112 ὀριζομένης ἀποζημιώσεως.

Οὕτω καὶ Α.Π. 70]1941, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος α', τεύχος 1, σελ. 14).

Περαιτέρω ενδιαφέρον εἶναι τὸ πραγματευόμενον διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως θέμα τῆς συρροῆς περισσοτέρων τῆς μιᾶς ἀποζημιώσεων τοῦ νόμου 2112, εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἐργαζόμενος, ὑπηρετῶν εἰς ἐπιχείρησιν, ἀπολύει ἢ ἀπροειδοποιητῶς καὶ ἐπανασυρρολαμβάνεται, δικαιούμενος ἐκαστοτε τῆς ἀποζημιώσεως, ποὺ προβλέπεται ἀναλόγως τοῦ διαρρυσάντος πρὸ κάθε ἀπολύσεως χρόνου καὶ ὅχι μιᾶς ἀποζημιώσεως κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπόλυσίν του, μὲ ὑπολογισμὸν ὅλου τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Τὸ τρίτον διὰ τῆς αὐτῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως λυόμενον ζήτημα εἶναι, ἐὰν δικαιοῦνται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 οἱ ἐργαζόμενοι παρὰ τῇ 'Εταιρίᾳ Γενικῶν 'Αποθηκῶν τῆς 'Ελλάδος, ὑπὸ τὴν διατάξιν τοῦ ἀρθροῦ 8 τοῦ ἀναγκ. νόμου 806]1937. (Οὕτω καὶ 'Εφετ. 'Αθηνῶν 683]1941, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος α', τεύχος 6, σελ. 181).

Ἡ ἐν λόγῳ διάταξις, ἐρμηνευτικὴ τοῦ ἀρθροῦ 17 τοῦ ἀναγκ. νόμου 37/1936 ὁρίζει ρητῶς, ὅτι, καίτοι αἱ ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ 'Εταιρίας γενόμεναι ἀπολύσεις προσωπικῶς τῆς τεκμαίρονται ὡς γενόμεναι λόγῳ λήξεως τοῦ ἔργου ἢ τοῦ χρόνου δι' ὃν προσελήφθησαν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως.

Πρωτοδικείου 'Αθηνῶν 5432]1942

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Σταματιάδης
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Λιαρόπουλος, Π. Γκότσης

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ἀγωγῆς ἔχει ὡς ἐξῆς: Ὁ ἐνάγων κατ' ἀκολουθίαν συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἃς συνῆπτε μετὰ τῆς ἐναγομένης, προσελαμβάνετο παρ' ἐκείνης, ἐφ' ὧρισμένῳ μισθῷ, κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα, ἀπὸ 1 'Ιουλίου 1928 μέχρι καὶ τοῦ τέλους Νοεμβρίου 1935, ἄλλοτε ὡς ζυγιστῆς καὶ ἄλλοτε ὡς προϊστάμενος διαχειριστῆς τῆς ὑπηρεσίας συγκεντρώσεως καὶ διαθέσεως τοῦ ἐγχωρίου σίτου, ἀπολυόμενος παρ' αὐτῆς ἀπροειδοποιητῶς ἐκάστοτε. Μὲ βάσιν τὰς ἀνωτέρω ἀπολύσεις, κατὰ παράβασιν τοῦ Ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη, οὕτως ζητεῖ κατὰ κύριον μὲν αἶτημα τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ὀριζομένην ἀποζημίωσιν, ἀναλόγως τῶν χρονικῶν διαστημάτων, καθ' ἃ οὗτος παρείχε τὰς ὡς ἄνω ὑπηρεσίας του, ἐπικουρικῶς δὲ τοιαύτην, ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς ὁλόκληρον τὸν χρόνον τῆς παραχώρης τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἄνευ δηλονότι διακοπῆς καὶ ἀδιαφόρως τῶν διαδοχικῶν ἀπολύσεων, τεσσάρων ἐν συνόλῳ, ἐνῶ ἐν τέλει, κατὰ δευτέρον, ἐπικουρικὸν καὶ τοῦτο αἶτημα, ζητεῖ ἀποζημιώσιν ἀνάλογον πρὸς ὁλόκληρον τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ παρέσχεν οὗτος πράγματι τὰς ὑπηρεσίας του. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγή, κριθεῖσα ὡς ἐμπίπτουσα εἰς τὸ ἀρθρον 8 τοῦ 806]1937 Α. Ν. ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1221]1941 ἀποφάσεως τοῦ 'Εφετείου 'Αθηνῶν, εἶναι νόμος βάσιμος ἐν τῇ ἐπιδιώξει τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 2112, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. 4558, ὀριζομένης ἀποζημιώσεως, μόνον ὅμως ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρώτην, τὴν καὶ κυρίαν αὐτῆς βάσιν, οὐχὶ ὅμως καὶ καθ' ἑκατέραν τῶν ἐπικουρικῶν, αἵτινες οὕτω κρίνονται ἀπορριπτέαι, ὡς μὴ νόμος βάσιμοι.

'Αληθῶς ὁ ν. 2112, ἐν τῇ προσπάθειά του ὅπως καθορίσῃ λεπτομερῶς τὰ περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως καὶ τὴν προθεσίαν, καθ' ἣν αὕτη δέον νὰ γίνηται, δὲν κατήγγησεν ἐν

τοσοῦτῳ καὶ τὰς γενικὰς τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀρχάς, καθ' ἃς ἐκάτερος τῶν συμβαλλομένων δικαιούται νὰ προβῇ εἰς τὴν νομιμῇ λύσιν τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας. Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων αὐτοῦ καὶ ἰδίως ἐκ τῶν ἀρθρῶν 3 καὶ 4 σαφῶς συνάγεται, ὅτι συνέπεια τῆς παραλείψεως τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως δὲν εἶναι τὸ ἀνίσχυρον τῆς ἀπολύσεως τοῦ ὑπαλλήλου καὶ ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ μόνον, ὅτι ὁ παραμελήσας τὴν πρὸς καταγγελίαν ὑποχρέωσιν του ὀφείλει νὰ καταβάλῃ τὴν ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἀρθρῶν καθοριζομένην ἀποζημίωσιν, τῆς ἄνευ προηγουμένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ὑπαλλήλου οὐσης καθ' ἑαυτὴν ἰσχυρᾶς καὶ τοῦ οὕτως ἀπολυθέντος ὑπαλλήλου μὴ θεωρουμένου ἔκτοτε ὡς διατελούντος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ἐργοδότη (Ε.Α. 869]1935 ΕΕΝ' γ' 314 Α.Π. 45]1935 ΜΣΤ' 608, Α.Π. 251]1934 ΜΕ' 636). Κατ' ἀκολουθίαν ὅθεν τούτων καὶ ἐφ' ὅσον διὰ τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἱστορουμένων ἐκάστοτε ἀπροειδοποιητῶν ἀπολύσεων διεκόπητε καὶ διεσπᾶτο πᾶς οἰοσθῆναι ἐνοχικὸς δέσμός, ἀπορρῶν ἐκ τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως, ἐκάστη τούτων κρίνεται μεμονωμένως ἐν τῇ ἀπολήψει τῆς ὑπὸ τοῦ Ν. 2112 ὀριζομένης ἀποζημιώσεως, μὴ δυναμένου οὕτω νὰ ὑπολογισθῇ κατ' ἀναλογίαν οὔτε τοῦ χρόνου, δηλονότι, καθ' ὃν ὁ ἐνάγων ἦτο ἐκτός ἐργασίας, μέχρι τῆς νέας αὐτοῦ ἐπαναπροσλήψεως, ἀλλ' οὔτε ἐπίσης καὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν οὗτος συναπτῶς παρείχε τὰς ὡς ὑπαλλήλου ὑπηρεσίας του.

Ἡ ἐναγομένη ἀπαντῶσα εἰς τὴν ἀγωγήν, ἰσχυρίζεται, ὅτι δὲν συνῆπτε μετὰ τοῦ ἐνάγοντος συμβάσεις ἀορίστου χρόνου, ἀλλὰ τοιαύτας ὀρισμένου χρόνου, ὡς τοῦτο καὶ ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας σαφῶς δύναται νὰ συναχθῇ, ἐνῶ ἡ ἰδία προβάλλει καὶ ἐνστάσιν παραγραφῆς τοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀξιουμένου δικαιώματος ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ Ν. 6424, ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι ἡ παρ' αὐτῆς συγκέντρωσις καὶ διάθεσις τοῦ ἐγχωρίου σίτου, ὑπηρεσία, δηλονότι, ἥτις ἀπασχόλει καὶ τὸν ἐνάγοντα, ἐνηργεῖτο παρ' αὐτῆς ἀπολογιστικῶς καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ 'Ελληνικοῦ Δημοσίου, ἔχει δὲ ἥδη παρέλθει ἐξάμηνον ἀπὸ τῆς τελευταίας ἀπολύσεως αὐτοῦ καὶ συνεπῶς οὐδὲν τοιοῦτο δικαίωμα πρὸς ἀπόληψιν ἀποζημιώσεως ὑφίσταται, ἀποσβεσθὲν διὰ παραγραφῆς. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἰσχυρισμὸς ἀναγόμενος εἰς στοιχεῖον τοῦ δικαιώματος καὶ ἀποτελῶν ἡτιολογημένην ἄρνησιν αὐτοῦ δὲν χρήζει ἰδίας ἐρεύνης καὶ οὔτε καὶ ἰδίου θέματος ἀποδείξεως, ἐφ' ὅσον ἀνταποδεικτικῶς παρὰ τῆς ἐναγομένης δύναται νὰ γίνῃ ἡ ἐπαλήθευσις αὐτοῦ. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸν δευτέρον οὗτος εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς μὴ νόμος βάσιμος. Ἀληθῶς, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι δὲν ἐκτίθενται παρὰ τῆς ἐναγομένης περιστατικὰ συνιστῶντα τὴν ἀπολογιστικῶς καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ 'Ελληνικοῦ Δημοσίου ἀνάληψιν τῆς ὑπηρεσίας συγκεντρώσεως καὶ διαθέσεως τοῦ ἐγχωρίου σίτου, ὁ Α.Ν. 806]1937 ὀρίσας ἐν ἀρθρῳ 8 ὅτι παρέχεται δικαίωμα ἀποζημιώσεως, ἠννόησε νὰ παραχωρήσῃ τοιοῦτο, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἀναμφισβητήτως τελὼν ἐν γνώσει, ἀφοῦ πολὺ μετὰ τὸν Νόμον 6424 ἐξεδόθη, ὅτε ὑφίστατο ἐκ τούτου ὅσον ἀφορᾷ τὴν προθεσίαν δέσμευσις, καὶ ἂν ἀκόμη ἤθελεν ἀκολουθηθῇ ἡ παρὰ τῆς ἐναγομένης ὑποστηριζομένη ἐκδοχὴ περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου.

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΚΑΘΙΕΡΩΣΙΣ ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Λόγοι απόλυσεως κατὰ ν. δ. 424)1941 καὶ νόμιμοι διατυπώσεις

Αναγκαία πάντοτε ἡ ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, μετὰ τὴν καθιέρωσιν τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424)1941—Ἀκυρότης ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη ἀπολύσεως.

Εξαιρετικὸν τῷ ὄντι εἶναι τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης προεδρικῆς ἀποφάσεως, πραγματευομένης ζήτημα ἀπὸ τὰ καθ' ἡμέραν ἐν τῇ πράξει ἐμφανιζόμενα.

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι κατ' ἄρθρον 10 τοῦ ν. δ. 424)1941 ἐπιτρέπεται ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν, ἄνευ παρεμβάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, ἐὰν ὑφίσταται λόγος ἀνεπαρκείας, ἀκαταλληλότητος τοῦ μισθωτοῦ ἢ ἀναρμόστου αὐτοῦ συμπεριφορᾶς καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολυμένου θὰ προσληφθῇ ἄλλος μισθωτός, τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς.

Εἰς τὴν ὁμως, περίπτωσιν εἶναι καθιερωμένον τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἀπαιτεῖται, κατὰ τὴν ἐν λόγω ἀπόφασιν (Οὐκω καὶ *Α. Λιτξερόπουλος*, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424)1941 § 4 σημ. 4α, *Κ. Δημάκης*, *Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α' τεύχος 18* σελ. 554 καὶ σημειώματα *Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμ. α' τεύχ. 20*, σελ. 624), διὰ τὴν ἔγκυρον λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000)1939 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 626)1942
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. *Γ. Γεωργακόπουλος*
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Β. Σουρλᾶς, Φ. Κούτουφας

Δοθέντος ὅτι κατὰ τὰς συνδεδεασμένας παραγράφους 4 καὶ 6 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ α. ν. 2000)1939, μὴ θιγέλας ὑπὸ τοῦ ν. δ. 424)1941 τοῦ μεταγενεστέρου τοιοῦτου 669)1942, (πρβλ. *Λιτξεροπούλου*, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424)1941, καταδηλοῦται σαφῶς, ὅτι προκειμένου περὶ ἐπιχειρήσεως ἐν ᾗ ἔχει ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, οἷα καὶ ἡ τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ τὰ ἐκ τῆς ὑπὸ τῆς ἐναγούσης ἐπικαλουμένης καὶ προσαγομένης ὑπ' ἀριθμὸν 5124 τῆς 12 Φεβρουαρίου 1941 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, προκύπτουν, ἐφ' ὅσον δὲν ἐπὶ τὴν ἀφαίρεσιν αὐτοῦ, διὰ τῆς περὶ ἐπιβολῆς τοῦ ἀποφάσεως εἴτε διὰ μεταγενεστέρας ἀποφάσεως, ὁμοίως ἐκδιδομένης, οἱ ἐργοδότες δὲν δύνανται νὰ καταγγέλλωσι τὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν παρ' αὐτοῖς ἀπασχολουμένων μισθωτῶν ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας ἢ τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ ἐνεργοῦντος δημοσίου ὀργάνου. Ἐντεῦθεν ἐξαφανιστέα ἐλέγχεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀπορρίψασα τὴν ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἀγωγήν τῆς ἐκκαλοῦσης ἐναγούσης, διώκουσιν μισθοῦς ἔνεκα τῆς ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐναγομένου ἀκύρου καταγγελίας τῆς συνδεύσεως τοὺς διαδίκους τούτους συμβάσεως ἐργασίας, ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος τῆς συνδρομῆς τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424)1941, ἄνευ τῆς ὑπάρξεως

εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας ἢ τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ ἐνεργοῦντος δημοσίου ὀργάνου, ἐπιτρεπούσης τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐν ᾗ ἔχει ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἐργαζομένης ἐκκαλοῦσης, κατὰ τὸν περὶ τούτου νόμιμον καὶ βάσιμον λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, διὰ τὴν ὑπόβλην τοῦ ὁποῖου οὐδὲν ἀπαράδεκτον τίκεται, καὶ ἂν ἔτι ἤθελε γίνεαι δεκτόν, ὅτι προβάλλεται τὸ πρῶτον ἥδη κατ' ἐφεσιν, προκειμένου περὶ διαδικασίας ἐκ τῶν ἐνόντων, ἐν ᾗ εἶναι δεκτοὶ ἐν τῷ δευτέρῳ βαθμῷ καὶ νέοι ἰσχυρισμοί, ἐφ' ὅσον δὲν μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς (πρβλ. *Ἀποστολ. Ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν Τόμ. Α' § 229*) καὶ τάναντία ἀπορριπτέα.

Ν. Δ. 424/1941

ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ὈΡΙΣΜΕΝΗΣ ΧΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

Μὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ν. δ. 424)1941 ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὀρισμένης χρονικῆς διάρκειας. —Κριτήριον χαρακτηρισμοῦ συμβάσεως ἐργασίας ὡς ὀρισμένης χρονικῆς διάρκειας.

Τὸ ζήτημα ἂν αἱ συμβάσεις ὀρισμένης χρονικῆς διάρκειας ὑπάγονται ὡς πρὸς τὴν λύσιν των εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ν. δ. 424)1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000)1939» εἶναι ἀπὸ τὰ ἀμφισβητούμενα (βλέπε σχετικῶς *Α. Λιτξεροπούλου*, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424), *Δημάκη*, *Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμ. α', τεύχ. 21* σελ. 654), *Τσιμπούκη*, *Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμ. α', τεύχος 15* σελ. 455, *Μεταξῶν*, *Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 24* σελ. 742).

Ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη εἰρηνοδικεακὴ ἀπόφασις συντάσσεται πρὸς τὴν γνώμην, ὅτι αἱ συμβάσεις ὀρισμένης χρονικῆς διάρκειας δὲν ὑπάγονται εἰς τὸ ν. δ. 424)1941 καὶ ἐπομένως ἐξακολουθεῖ νὰ διέπεται ἡ λύσις των ὑπὸ τοῦ κοινού ἀστικοῦ δικαίου, κατὰ τὸ ὅποῖον δικαιούται ὁ ἐργοδότης νὰ λύσῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ πρὸ τοῦ πέρατος τῆς διάρκειας τῆς, ἂν ὁ ἐργαζόμενος δὲν ἐκπληροῖ προσηκόντως τὴν ὑπηρεσίαν του ἢ ἂν διεσαλεύθῃ ἢ ἐπὶ τὴν θέλησιν τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν (ἐργαζομένου) πεποιθήσῃς του (D e r n b u r g § 112).

Εἰς τὴν περίπτωσιν βεβαίως αὐτὴν ἀπόκειται εἰς τὰ δικαστήρια ἡ ἐκτίμησις τῶν λόγων, ποὺ ὡδήγησαν εἰς τὴν πρόωρον λύσιν τῆς συμβάσεως ὀρισμένου χρόνου, ὡς ἀπόκειται εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν δικαστηρίων καὶ οἱ λόγοι, ποὺ δύνανται κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. δ. 424)1941 νὰ δημιουργήσουν ἔγκυρον διάλυσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ μὲ τὴν

διαφορὰν ὅτι ἐνῶ διὰ τῆς συμβάσεως ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας δὲν ἐπιβάλλεται ἄλλη καμμία προϋπόθεσις, διὰ τῆς συμβάσεως ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας, ποὺ ἐπάγονται εἰς τὸ ν.δ. 424/1941, ἀπαιτοῦνται καὶ ἄλλαι προϋποθέσεις (ἀντικατάστασις τοῦ ἀπολυομένου δι' ἄλλου μισθωτοῦ τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς καὶ μὴ ὑπέρβασίς τοῦ ποσοστοῦ ἀπολύσεως).

Ἐξ ἄλλου τὸ ζήτημα ἐξετάζεται διαφόρως εἰς κάθε περίπτωσιν, ὑπαρχούσης πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκ μεταλλεύσεως.

Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει τοιαύτη, εἰς τὰς σύμβασεις ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας ἀρμόδιος διὰ τὴν λύσιν των εἶναι μόνον ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἑργασίας, κατ' ἄρθρ. 9 τοῦ ν. δ. 424/1941, ἐνῶ εἰς τὰς συμβάσεις ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας ὀφείλει ὁ ἐργοδότης νὰ προβλέπῃ κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τὸ ὅτι ἐνδέχεται νὰ ἐμποδισθῇ ἡ χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐργαζομένου ἐξ ἐνδεχομένων ζημιῶν π. χ. τῆς ἐπιχειρήσεως του.

Καὶ τέλος τὸ ζήτημα τῆς ἐγκύρου λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας γεννᾶται εἰς περίπτωσιν λήξεως τοῦ χρόνου τῆς ὠρισμένης διαρκείας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐπομένως τὸ νομικὸν ἐνδιαφέρον περὶ τῆς ὀρθότητος αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς ἐκδοχῆς εἶναι τῷ ὄντι μεγάλο.

Εἰρηνοδικεῖου Ἀθηνῶν 665/1942

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. Ν. Μέξης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Μήλας, Δ. Βεζανῆς

Καθοριζομένου καὶ σιωπηρῶς τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως ἐργασίας (Windcheid § 402), ὅταν ἡ ὠρισμένη διάρκεια αὐτῆς προκύπτει ἐκ τοῦ

εἰδους τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2378/1939, Θέμ. ΜΗ', 344, 3772/1935, Θέμ. ΜΖ', 510), καὶ ὅταν τεκμαίρεται ἐκ τοῦ σκοποῦ αὐτῶν (ἄρθρ. 2 § 2 β. δ. περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν) καὶ καθορίζεται ὁ χρόνος τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως δι' ἀναφορὰς εἰς περιστατικόν, τοῦ ὁποῦ ὁ χρόνος τῆς ἐπελεύσεως εἶναι ἐκ τῶν προτέρων γνωστός (Καποδίστρια, Ἑργατ. Δίκ. § 72), ὑπάρχει σύμβασις ὠρισμένου χρόνου, ὅτε ἡ λύσις τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως ἐπέρχεται αὐτοδικαίως, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη σχετικῆς προειδοποιήσεως, καὶ δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 καὶ τοῦ ν. δ. 424/1941 (Πρβλ. Συμβ. Ἐπικρ. 61/1940). Κατὰ ταῦτα, τοῦ ἐνάγοντος προσληφθέντος δι' ὠρισμένου χρόνον καὶ ἔργον, τῆς ἐπικαλουμένης ἐργασίας κατασκευῆς ἐπίπλων πρὸς χρῆσιν τῶν μελῶν τῆς Ἑταιρίας μὴ ἀποτελούσης σύμβασιν νέαν, δι' ἣς ἐτέθη τέρμα εἰς τὴν ὠρισμένον χρόνον προτέραν σύμβασιν καὶ συνωμολογήθη νέα, ἀορίστου χρόνου, μὴδὲ σιωπηρὰν παράσαιν τοῦ χρόνου τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως, ἀλλὰ νέαν σύμβασιν ὠρισμένου χρόνου, δι' ὠρισμένον, διάφορον τῆς πρώτης συμβάσεως, ἔργον, ἐφ' ὅσον οὐδαμῶθεν προκύπτει, οὐδὲ ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων ὅτι τὸ τοιοῦτο ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ καταστρατηγῆσεως τοῦ νόμου περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως τῆς ἐργασίας, ἡ δὲ λύσις, ἐν προκειμένῳ, τῆς ὑπηρεσιακῆς σχέσεως ἐπῆλθεν αὐτοδικαίως καὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ δι' ὅπερ ἡ πρόσληψις ἔργου, δὲν εὐρίσκει κατ' οὐσίαν νόμιμον ἔρεισμά ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ, διώκουσα τὴν καταβολὴν ἀποδοχῶν, συνεπεία ἀκύρου καὶ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. δ. 424/1941 ἀπολύσεως.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΙΣ ΕΞ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

Διάκρισις τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν ἀπὸ τοῦ ἀνωνύμου συναλλάγματος

Ὑπαγωγή εἰς τὴν τριακονταετῇ παραγραφῇ τῆς σχετικῆς ἀπαιτήσεως.—[Μὴ ἐφαρμογὴ νόμου ΓΥΔΓ' περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν.

Ἡ παραγραφὴ τῶν μισθῶν διέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου ΓΥΔΓ' «περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν» (Βλέπε περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου Α.Π. 244/1941. Ἐπιθ. Ἑργατ. Δίκ. τόμος α', τεύχος 9, σελ. 261.

Ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ ἀπαιτήσεως ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν, ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων δὲν ἔχει ἀκόμη παγιωθῆναι πρὸς τὸ ζήτημα, ἀν ἡ τοιαύτη ἀπαίτησις ὑπάγεται εἰς τὴν βραχυπροθέσμον παραγραφῇ τοῦ νόμου ΓΥΔΓ' ἢ τὴν συνήθη, τριακονταετῇ.

Ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω ἐφετειακὴ ἀπόφασις, κατὰ πλειονοψηφίαν, ἀκολουθεῖ τὴν δευτέραν ἐκδοχὴν, διακρίνουσα τὴν μίσθωσιν ὑπηρεσιῶν ἀπὸ τοῦ ἀνωνύμου συναλλάγματος (περὶ τοῦ ἀτόπου τῆς διακρίσεως βλέπε Γ. Σιμωνέτου, περὶ τῶν διακριτικῶν ὀρίων μεταξὺ ἐντολῆς καὶ μισθώσεως ὑπηρεσίας ἢ ἔργου, 1937 § 3, σημ. 20, σελ. 28). Σκότιμον ἐν τούτοις νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ νομολογία

τῶν δικαστηρίων δὲν διστάζει νὰ ἐφαρμόσῃ γενικώτερον τοὺς ἐργατικούς νόμους καὶ ὅταν πρόκειται περὶ ἀνωνύμου συναλλάγματος (Βλέπε σχετικῶς Α.Π. 169/1938, Θέμ. ΜΘ' σελ. 608 ἐπὶ ἐφαρμογῆς νόμου 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2498/1940. ΕΕΝ', ζ', σελ. 350 ἐπὶ ἐφαρμογῆς νόμου 2032 περὶ ἐπιδικάσεως προσωρινῆς διατροφῆς, Πρωτ. Ἀθηνῶν 8/1941, Ἐπιθ. Ἑργατ. Δίκ. τόμος α', τεύχος 19, σελ. 593 ἐπὶ ἐφαρμογῆς συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐν τούτοις Πρωτ. Ἀθηνῶν 1216/1942, Ἐπιθ. Ἑργατ. Δίκ. τόμος α', τεύχος 16, σελ. 493).

Ἐφετείου Ἀθηνῶν 221/1942

Εἰσηγητῆς ὁ κ. Γ. Λουκάκης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Μιράσγετις, Ι. Γρηγορίου

Κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 1 § 8 τοῦ

νόμου ΓΥΛΓ'/1909 «περί βραχυπροθέσμων παραγραφών», εἰς διετὴ παραγραφὴν ὑπόκεινται αἱ ἀξιώσεις τῶν ἐν τῇ ἰδιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ διατελούντων διὰ τὴν μισθοδοσίαν καὶ ἀμοιβὴν ἢ ἄλλας ἀποδοχάς. Ἐκ τῆς γενικωτέρας ἐκφράσεως τῆς διατάξεως ταύτης («μισθοδοσία, ἀμοιβή, παροχαί») συνάγεται κατὰ τρόπον ἀνεπίδεκτον σοβαρᾶς ἀμφισβήτησεως, ὅτι περιλαμβάνεται εἰς τὴν, ὡς εἴρηται, βραχυπρόθεσμον παραγραφὴν πᾶσα ἀξίωσις ἀφορῶσα χρηματικὸν ἀνυστάθμισμα ὀφειλόμενον διὰ παροχὴν ὑπηρεσίας ἐκ μέρους τῶν ἐν ἰδιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ διατελούντων, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν πρόκειται περὶ ἀγωγῆς ἐκ τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν (*actio locati*) ἢ περὶ ἀγωγῆς τῶν προγεγραμμένων ρημάτων (*actio prae scriptis verbis*) ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος, ἐφ' ὅσον ἡ οὐσία εἶναι ἡ αὐτὴ, μὴ μεταβαλλομένη ἐκ τῆς ὀνομασίας τῆς ἀγωγῆς, δὲν θεωρεῖται δὲ ὁρθή, κατὰ τὴν νεωτέραν ἐπιστημονικὴν ἀντίληψιν, ἡ διάκρισις εἰς μισθῶσιν ἐργασίας (*locatio conductio operatum*) καὶ εἰς ἀνώνυμον συνάλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἐλευθερίας τῶν ἐνοχικῶν συμβάσεων, ἐξ ἧς προκύπτει ἡ ὑποχρεωτικότης καὶ ἡ ἀγωγιμότης πάσης συμφωνίας μὴ ἀντικειμένης εἰς τὸν νόμον καὶ τὰ χρηστὰ ἤθη, διὰ τοῦ ὅρου «ἀνώνυμον συνάλλαγμα» νοουμένης πάσης, κατὰ πάντα, ὑποχρεωτικῆς ἅμα τῇ κατάρτισι τῆς συμβάσεως, μὴ ρυθμιζομένης εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ νόμου, ἐνῶ τὸ κλασσικὸν ρωμαϊκὸν Δίκαιον ἡγνόμεν τὴν *actio prae scriptis verbis* τοῦ *Iusstinianei* δικαίου, ἀναγνωρίζον μόνον τὴν *actio in factum* ὡς ἐνδίκον βοήθημα τοῦ ἀδικουμένου ἐκ τῆς ἐκτελέσεως ἀμφοτεροπαροχῆς συμβάσεως, χωρὶς νὰ λάβῃ οὐτος ἀντιπαροχὴν τινὰ ἐκ τοῦ ἀντισυμβαλλομένου (πανδ. 2. 14. 7, 2 καὶ 9. 5. 2 in fin) πρβλ. **P. Monier**, *droit romain* τόμ. II 1936 § 142 σελ. 230 καὶ § 141 σελ. 228, 229, **Μουφεράτου**, Ἐνοχ. Δίκ. § 132 σελ. 456, **Παπαρηγοπούλου**, Ἐνοχ. Δίκ. § 207, 522 σελ. 205, 553, **Καλλιγὰ**, Ἐνοχ. Δίκ. § 119, **Διεγροπούλου**, Ἡ νομολογία ὡς παράγων διαπλάσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου σελ. 25 σημ. 29, **Π. Ζέπου**, Τὸ δόγμα τῆς ἐλευθερίας τῆς συμβάσεως ἐν τῷ συγχρόνῳ Ἀσικῷ Δικαίῳ, ἐν «Ἀρχαίῳ Ἰδιωτικῷ Δικαίῳ» τόμ. Ζ' (1940) σελ. 137, 142 καὶ ἐπόμεν, **Gény**, *Science et technique en droit privé positif*, τόμ. III § 210 σελ. 139—146, **Baudry-Lacantinerie et Barde**, *des obligations* τόμ. I § 20 σημ. 1 σελ. 20, **Colmet de Santerre**, *Cours analytique du code civil* τόμ. V No 10, σελ. 11, **Larombière**, *Théorie et pratique des obligations* τόμ. I κάτωθι ἄρθρου 1107 *code civil* No 4, 8, σελ. 33, 34). Τοσοῦτο δὲ μάλλον χωρεῖ ἡ διετὴ παραγραφὴ τῆς ἀξιώσεως, καθ' ὅσον καὶ μετὰ τὸ πέρας τῆς μισθωτικῆς σχέσεως ἐφησύχασε καὶ δὲν ἐπεδίωξεν ἐγκαίρως τὴν δικαστικὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀξιώσεώς του ὁ παρασχὼν τὰς ὑπηρεσίας του, ἀπολύτως συντρέχοντος — εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην — τοῦ δικαιολογικοῦ λόγου τῆς βραχυπρόθεσμου παραγραφῆς, ὅστις εἶναι ἡ ταχεία διευθέτησις τῶν ἐκ τῶν συναλλαγῶν τοῦ καθ' ἡμέραν βίου γεννωμένων ἀξιώσεων (ἴδε αἰτιολογικὴν ἐκθεσιν νόμου ΓΥΛΓ'), ὡς ἐν προκειμένῳ, τοῦ ἐνάγοντος ἐγείραντος τὴν ἀγωγὴν του μετὰ διετίαν ἀπὸ τοῦ πέρας τῆς μισθωτικῆς σχέσεως καὶ εἰδικώτερον ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ ἔτους καθ' ὃ ἐγεννήθη ἡ ἀξίωσις (1938), τῆς κρινομένης ἀγωγῆς ἐπιδοθείσης τὴν 4ην Ἰουλίου 1941 (ἄρθρ. 4 ν. ΓΥΛΓ'). Κατ' ἀκολουθίαν

ὁρθῶς ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἡ ἀγωγή τοῦ ἐκκαλοῦντος, οὕτως ἡ ἀξίωσις ὑπέκυψε εἰς τὴν ὡς ἄνω βραχυπρόθεσμον παραγραφὴν, ἀπορριπτέα δὲ ἀποβαίνει ἡ ἐνδίκος ἐφεσίς του (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1334)1929, Θέμ. ΜΑ' 512, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 641)1924, Θέμ. ΛΣΤ' σελ. 344, ἴδε εἰδικὴν συγγραφὴν «*De la prescription*» ὑπὸ **Baudry-Lacantinerie et Tis-sierr**, 4η ἐκδ. No 773 σελ. 623 ἐν ἐρμ. ἄρθρου 2277 *du code civil*, **Planio-Ripert-Esmein**, *Traité pratique de droit civil* τόμ. VII, *Obligations* (2me partie) No 1333 σελ. 660, **Ροῦλου**, Περὶ παραγραφῆς § 55 σημ. 17 σελ. 211).

Ἐν τούτοις κατὰ τὴν μεῖζονα γνῶμην τοῦ δικαστηρίου τούτου οὐχὶ ὁρθῶς ἐκρίθη παραγεγραμμένη ἡ ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος, ἐφ' ὅσον ἐρείδεται ἐπὶ τοῦ ἀνωνύμου συναλλάγματος ἡ ἀγωγή, μὴ χωρούσης ἐπ' αὐτοῦ τῆς βραχυπρόθεσμου διετούς παραγραφῆς, ἀλλὰ τῆς τριακονταετοῦς ποιαύτης, καὶ ἔδει νὰ διαταχθῇ ἡ προσήκουσα ἀπόδειξις εἰς βάρος τοῦ ἐνάγοντος ἐπὶ τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς, ἀμφισβητούμενης ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

ΑΣΚΗΣΙΣ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΕΠΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ ΤΩΝ

Ἐννοία καὶ ἔκτασις ἐξουσίας ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ πρὸς μεταβολὴν καταστάσεως διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν ὑπαλλήλων. — Μὴ ὑπαγωγή εἰς ἔλεγχον Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας Ἀριθ. 348)1942
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. Ν. Γρηγορίου

Διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ συντακτικοῦ περιεχομένου καὶ ἰσχύος Ν. Διοτ. τῆς 30 Ἀπριλίου 2 Μαΐου 1941 (151) «περὶ ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων», ἡ ἰσχὺς τοῦ ὁποῦ παραταθῇ διὰ νεωτέρων Ν. Διοτ. μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1942, ἐξουσιοδοτήθη ἑαυτοῦ τῶν Ὑπουργῶν, ὅπως ἐκδίδῃ Διατάγματα, αἵτινα προκειμένου περὶ διορισμῶν, μεταθέσεων, τοποθετήσεων, θέσεων εἰς διαθεσιμότητα, ἀποσπάσεων, ὑποβιβασμῶν καὶ ἀπολύσεων τῶν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν ὑπαγομένων ἰσοβίων, μονίμων, ἐπὶ συμβάσει τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων ὑπαλλήλων, ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ τμηματάρχου καὶ ἄνω, ὑπογράφονται ὑπὸ τοῦ Πρεδροῦ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, προκειμένου δὲ περὶ τῶν αὐτῶν πράξεων πάντων τῶν λοιπῶν διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, ἄνευ τηρήσεως τῶν συντακτικοῦ καὶ νομοθετικοῦ χαρακτῆρος καὶ περιεχομένου νόμων. Ἡ ἀσκῆσις τῆς ἐκτάκτου ταύτης ἐξουσίας ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν, κατὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. δ. 1259 τοῦ 1942 δοθεῖσαν αὐθεντικὴν ἐρμηνείαν, δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, οὐδὲ χρῆζει αἰτιολογίας. Καὶ ναὶ μὲν ἡ ἀνωτέρω διάταξις δὲν περιλαμβάνει καὶ τὰς προαγαγείας τῶν ὑπαλλήλων, ἀλλὰ δέον νὰ θεωρηθῶσι καὶ οὕτως ὡς ὑπαγόμεναι εἰς τὴν ἐξουσίαν ταύτην τῶν Ὑπουργῶν, τῆς παραλείψεως τῶν ὀφειλομένων προδήλως εἰς παραδρομὴν τοῦ Νομοθέτου. Ἡ ἐλεγχόμενη ἐξουσία αὐτῶν θὰ ἦτο ἄνευ νομοθετικοῦ λόγου, ἀφοῦ ὁ νομοθέτης δὲν ἐξήρρεσεν, ἀλλὰ ρητῶς ὑπέταξε εἰς τὴν ἐκτάκτον ἐξουσίαν τῶν Ὑπουργῶν τοὺς διορισμοὺς δι' ὧν οὗτοι δύνανται νὰ πράττωσι τὸ μεῖζον, ἢτοι νὰ διορίζωσι κατ' οἰκίαν κρίσιν ἔξωθεν ὑπαλλήλους, εἰς οἵανδήποτε θέσιν καὶ με' οἵανδήποτε βαθμὸν.

ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ

Ἀποκλεισμός τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημιώσεως καὶ δικαίωμα μόνον τῶν ἐκ τοῦ καταργητικοῦ τοῦ Διεθνoῦς Ἐπιμελητηρίου διατάγματος ἀποδεχῶν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5521/1942

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Γ. Χατζάκης
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Βαντάκης, Σ. Βερεῆς

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἱστορούμενα ὁ ἐνάγων προσελήφθη τὴν 1ην Ἰουλίου 1926 ὡς τμηματάρχης τῆς ἐξωτερικῆς ἀλληλογραφίας παρὰ τῷ ἐν Ἀθῆναις ἐδρεύοντι Διεθνῇ Ἐπιμελητηρίῳ, ἐπὶ μνησίῳ μισθῷ ἀνερχομένῳ τελευταίως εἰς δραχ. 3100, ἐξηκολούθησε δὲ παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του ἔκτοτε συνεχῶς μέχρι τῆς 16 Ἰουλίου 1941, ὁπότε διὰ διατάγματος δημοσιευθέντος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, κατὰ τὴν ρηθεῖσαν χρονολογίαν, καταργήθη τὸ Διεθνὲς Ἐπιμελητήριον καὶ ἀπελύθη ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας, ἀνευ καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ καθολικῶς διαδεχθέντος τὸ καταργηθὲν Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν. Ἐντεῦθεν δὲ ἐπιδιώκει ὁ ἐνάγων τὴν καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου Ἐπιμελητηρίου, ὑπὸ τὴν ρηθεῖσαν ἰδιότητά του, εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν πληρωμὴν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 ὀριζομένης ἀποζημιώσεως. Ὑπὸ τὰς ἐκτεθείσας περιστάσεις ἐγειρομένης τῆς ὑποδίκου ἀγωγῆς προέχει ἡ ἔρευνα, ἂν τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἅτινα ἐπικαλεῖται ὁ ἐνάγων πρὸς θεμελίωσιν αὐτῆς, δικαιολογοῦσι τὸ περὶ οὗ ἡ δικὴ δικαίωμα αὐτοῦ καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ἀξιουμένης ἀποζημιώσεως.

Εἰ καὶ ἡδυνάτο τις εἰπεῖν, ὅτι ἀφοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου παράγρ. 2 τοῦ περὶ καταργήσεως τοῦ Διεθνoῦς Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου διατάγματος ὀρίζεται, ὅτι ἡ περιουσία τοῦ καταργουμένου Ἐπιμελητηρίου μεταβιβάζεται καθολικῶς εἰς τὸ ἐναγόμενον Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον Ἀθηνῶν, ὅπερ θέλει καταβάλλει τὰς πρὸς τρίτους ὑποχρεώσεις αὐτοῦ, παρέπαι, ὅτι καὶ τὴν ἐπίδικον ἀπαίτησιν τοῦ ἐναγόντος, στηριζομένην εἰς τὸν νόμον 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4558/30, ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τὸ προσημειωθὲν διάταγμα παρέχει ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τὰς ἀποδοχὰς δύο μηνῶν πρὸς τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ λοιπὸν ἀπολυόμενον προσωπικὸν τοῦ καταργηθέντος Ἐπιμελητηρίου, ἀλλὰ διὰ τῆς παροχῆς ταύτης δὲν ἐσκόπει ὁ νομοθέτης ν' ἀποκλείσῃ τὰς κατ' ἐξοχὴν δημοσίον συμφέροντος διατάξεις τοῦ ν. 2112, ἀλλὰ λόγῳ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου δημοσιουργηθεισῶν ἐξαιρετικῶν βιωτικῶν συνθηκῶν ἠθέλησε νὰ τερᾶσχη μείζονα οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν εἰς τοὺς ἀπολυμένους, ἐκείνης ἦν ὁ ἀνωτέρω νόμος προβλέπει διὰ τὸ κανονικῶς καὶ κατὰ τὰς νομίμως διατιπώσεις ἀπολυόμενον προσωπικόν. Ἐὰν ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου ἦτο διάφορος, ἀσφαλῶς κατ' ἄλλον τρόπον θὰ εἶχεν ἡ τεχνικὴ διατύπωσις τῆς 2 παραγρ. τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ καταργητικοῦ διατάγματος, ἥτοι θὰ περιελάμβανεν εἰδικὴν διάταξιν καταργούσαν τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2112, ἀλλ' ἔχον προδήλως ὑπ' ὄψει τοῦ ὅτι τοιαύτη διάταξις θὰ ἀντέκειτο εἰς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 2112, ὡς τοῦτο ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς ὑπὸ

τοῦ ν. 4558, καθ' ὃ, διὰ τὴν ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου τοῦτο (2112), δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχη ληφθῇ περὶ τῶν ὑπαλλήλων ἐπιχειρήσεως τινος, ἢ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, μὴ ἀσκούντος δημοσίαν διοίκησιν καὶ πολιτικὴν ἐξουσίαν, οἰαδήποτε εἰδικὴ διὰ νόμου μέριμνα, ἀλλ' ἀπαιτεῖται νὰ ἦ τοῦλάχιστον ἴση πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ 2112 παρεχομένην προστασίαν, δὲν διέλαβε ταύτην. Ἡ μόνη ἄρα παραδεκτὴ καὶ ἐπιβεβλημένη ἔρμηνεία τοῦ καταργήσαντος τὸ Διεθνὲς Ἐπιμελητήριον διατάγματος εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς ἐλάσσονος τοῦ δικαστηρίου γνώμης ἀναπτυχθεῖσα, ἥτις, ἄλλως, εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ τῶν κατ' ὅλου νομικῶν καὶ νομοθετικῶν ἰδεῶν περὶ τῆς ἀνάγκης ἐνίσχυσεως τοῦ ἐργατοῦπαλληλικοῦ κόσμου καὶ τὴν παρατηρουμένην ἔκτασιν τάσεως τῆς πρὸς τὴν βελτίαν διαμορφώσεως τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Ἐν ὁλοκληρίᾳ, ὅθεν, πρὸς τ' ἀνωτέρω ἔδει, κατὰ τὴν μειοψηφίαν, νὰ χρηθῇ νόμῳ εὐσταθῆς καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ. Κατὰ τὴν κρατήσασαν ὁμωσιν γνῶμην τοῦ Δικαστηρίου ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς νόμῳ ὑστήρικτος, καθ' ὅσον, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐναγόντος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐπῆλθε ἀνεπείρα τῆς καταργήσεως τοῦ παρ' ᾧ ὑπηρετεῖ Ἐπιμελητηρίου, δὲν συνέτρεχε περίπτωσις καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου, μὴ ἐπελθούσης μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, κατὰ τὴν νομικὴν ἐννοίαν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 2112, ὥστε νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. ν. τοῦτο, ἀλλ' ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐναγομένου ὡς καθολικοῦ διαδόχου εἰς τὰ περιουσιακὰ μόνον στοιχεῖα τοῦ καταργηθέντος ἐξτεκνέει μέχρι τῆς καταβολῆς πρὸς τὸν ἐνάγοντα ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῶν δύο μηνῶν, ἣν καὶ ἐξεπλήρωσε τὸ τοῦτο, καθ' ὃ ὁμολογεῖ ὁ αὐτός, καὶ τὴν ὁποίαν ρητῶς ὥρισεν ὁ νομοθέτης, ἀποκλείσας οὕτω πᾶσαν ἄλλην ἀποζημίωσιν ὑπὲρ τοῦ ἐναγόντος.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Ἐφαρμογὴ τοῦ ν.δ. 88/1941. — Ἀποκλεισμός τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112 ἀποζημιώσεως καὶ στέρψεως τοῦ δικαίωματος ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ Δημοσίου ἢ τοῦ νοσηλευτικοῦ ἰδρύματος

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4272/1942

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Κλαμαρῆς
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Χ. Μάνος, Φ. Παπαμακάμης

Ἡ χρονομένη ἀγωγὴ, ἱστορούσα ὅτι ἡ ἐνάγουσα, προσληφθεῖσα ὡς μαγειρίσσις παρὰ τῷ ἐναγομένῳ δημοσίῳ νοσηλευτικῷ ἰδρύματι, δι' ἀόριστον χρόνον, ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ν. δτος 88, διώκει τὴν καταδίκην αὐτοῦ εἰς καταβολὴν τῆς
(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 32)

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Ατυχήματα μεταλλευτών καὶ δικαιουμένη ἐκ τοῦ νόμου ΒΩΜΑ' ἀποζημίωσις.

Ἐναρξίς τοῦ δικαίωματος τῆς συντάξεως τοῦ παθόντος ἀνικανότητα ἐργάτου

Ἀρείου Πάγου 195|1942

Εισηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Κ. Βοϊτζής

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Κυβέλος, Μ. Παπαδημητρίου

Ἐφ' ὅσον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1003|1941), τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον, κατὰ τὴν εἰς τὰ πράγματα ἀναφερομένην κρίσιν τοῦ, δέχεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσίων ἐργαζόμενος εἰς τὰς ὑπογείους ἐργασίας τῆς Ἑταιρίας Μεταλλείων Λαυρίου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1922 μέχρι τοῦ 1928, ἡσθένεισε παθὼν παράλυσιν τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν, πάσχει δὲ ἐκ χρονίας μολυβδίασεως προελθούσης ἐκ τῆς ἐν τοῖς μεταλλείοις μολύβδου ἐργασίας, κατέστη δὲ ἀνίκανος πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν, τὸ δικαίωμα πρὸς σύνταξιν ἐκ τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν τοῦ ἀναιρεσεῖοντος ὡς παθόντος ἀνικανότητα ἐξ ἐπαγγελματικῆς νόσου ἐκ τῆς ἐν τοῖς μεταλλείοις ἐργασίας, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ χρονικὸν σημεῖον, ἀφ' οὗ ἀρχεται τοῦτο, ρυθμίζει ὁ κατὰ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐπῆλθεν ἡ ἐκ τῆς νόσου ἀνικανότης ἰσχύων νόμος ΒΩΜΑ', ὡς ἐκωδικοποιήθη ὑπὸ τοῦ Διατάγματος τῆς 23 Μαρτίου|30 Ἀπριλίου 1925, ὅστις ἐν ἀρθρῷ 8 ὁρίζει, ὅτι ἡ μηνιαία σύνταξις ἀρχεται ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν τριῶν πρώτων μηνῶν, αἱ τινες ἐπ' βαρύνουσι τὸν κύριον τῆς ἐπιχειρήσεως κατὰ τὸ ἀρθρὸν 2. ἀφοῦ ἔκτοτε συνέτρεξαν οἱ ὅροι τῆς κτήσεως τοῦ δικαίωματος. Ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 2|1 παρ. 2 τῆς δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 59 παρ. 1 τοῦ νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 περὶ Ὁργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς οὗτος ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἀναγκ. νόμου 694|1937, ἰσχύον νόμου ἐχούσης ὑπ' ἀριθ. 13987 τῆς 6|29 Μαρτίου 1940 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, καθ' ἣν διὰ τοὺς ἐξ ἐπαγγελματικῆς νόσου παθόντας ἡ σύνταξις ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχωρήσεως, προβλέπουσα περὶ τῶν ἐφεξῆς ὑφισταμένων ἀνικανότητα ἐξ ἐπαγγελματικῆς νόσου, δὲν ἐπεκτείνεται εἰς τὰ πρότερον κτηθέντα ἐκ τοιούτων νόσων δικαιώματα εἰς σύνταξιν μὴ ἔχουσα ἀναδρομικὴν δύναμιν, συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 2 τοῦ νόμου ΤηΑ', καθ' ὃ ὁ νόμος ὁρίζει μόνον περὶ τοῦ μέλλοντος καὶ δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν δύναμιν, ἐκτὸς ἂν ἐκ τῆς φύσεως τοῦ περιεχομένου καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου προκύπτει ἐναντία τοῦ νομοθέτου βούλησιν, οἷα ἐν προκειμένῳ οὐδαμῶθεν ἐνδείκνυται.

Τὸ Ἐφετεῖον, χορηγῆσαν σύνταξιν οὐχὶ ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν τριῶν πρώτων μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀνικανότητος, ἀλλ' ἀπὸ τῆς 25 Μαΐου 1932, καθ' ἣν ὁ ἀναιρεσίων ἐξητάσθη ὑπὸ τῶν πραγματογνωμόνων, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1003|1941 ἀποφάσεως, ὀρθῶς μὲν δὲν καθώρισεν ὡς σημεῖον ἐνάρξεως τῆς συντάξεως τὴν ἐπομένην τῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποχωρήσεως, ἐσφαλμέ-

ως ὅμως ἐφήρμοσε τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 6 τοῦ νόμου ΒΩΜΑ', οὐσιαστικοῦ περιεχομένου, κατὰ τὴν ὁποίαν, ὡς ἐξετέθη, ἡ ἔναρξις τῆς εἰς τὸν ἀναιρεσεῖοντα ἀπονειμθείσης συντάξεως ἔπρεπε νὰ καθορισθῇ ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν τριῶν πρώτων μηνῶν, ἀφ' ἧς ὁ ἀναιρεσίων κατέστη ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν, καὶ ἀναιρετέαν κατὰ τοῦτο κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του, συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 807 παρ. 17 πολιτικῆς δικονομίας, κατὰ τὸν περὶ τούτου λόγον ἀναιρέσεως, βάσιμον καθ' ὃ μέρος ἀποδίδεται ἐσφαλμένη ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου ΒΩΜΑ', ὡς ἐκωδικοποιήθη ὑπὸ τοῦ Διατάγματος τῆς 23 Μαρτίου|30 Ἀπριλίου 1925, καὶ παραπεμπτέα, κατὰ τὸ μέρος τοῦτο, ἡ δίκη εἰς τὸ Β', τμήμα τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν.

Τεθέντος ὅτι ἡ ἐκ τῆς νόσου ἀνικανότης ἐπ' ἦλθεν ἐν ἔτει 1928, τὸ ποσὸν τῆς ἀπονειμτέας συντάξεως μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 5598 (27 Αὐγούστου|5 Σεπτεμβρίου 1932) ρυθμίζει ὁ νόμος ΒΩΜΑ', ὡς ἐκωδικοποιήθη ὑπὸ τοῦ διατάγματος τῆς 23 Μαρτίου|30 Ἀπριλίου 1925, κατὰ τὸ ἀρθρὸν 4 παρ. 1 τοῦ ὁποῦ ἂν ἡ ἀνικανότης εἶναι πλήρης, ὁ παθὼν δικαιούται εἰς σύνταξιν ἴσην πρὸς τὰ 2|3, ἂν δὲ μερικὴ ἴσην πρὸς τὸ 1|3 τοῦ ἡμερομισθίου ἢ τοῦ μισθοῦ, τὸν ὁποῖον ἐλάμβανε κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθροῦ 2, ὑπὸ τὸν ἐν ἀρθρῷ 9 παρ. 1 περιορισμόν, προκειμένου περὶ γεγονότος ἐπενεγκόντος ἥδη ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου τούτου καὶ κατ' αὐτὸν ἔννομα ἀποτελέσματα, ἀπὸ δὲ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 5598 ἡ ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 5 παρ. 2, ἐξ ἧς ὁρίζουσης ἐκ λόγων προστασίας τῆς κλονιζομένης οἰκονομίας τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, ἀντανακλώσης καὶ εἰς τὰ συμφέροντα τῶν ἡσφαλισμένων, ἀποτελοῦντα καὶ κοινωνικὴν ὑπόθεσιν, ὅτι αἱ συντάξεις αἱ χορηγούμεναι κατὰ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις ὑπὸ τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν προσδιορίζονται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν 2|3 τῶν ἡμερομισθίων ἢ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν παθόντων, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ κατὰ τὰς ἰσχυούσας πρότερον διατάξεις τοῦ νόμου ΒΩΜΑ' χορηγητέα σύνταξις, ἡ συνισταμένη, ὡς ἐξετέθη, εἰς τὰ 2|3 ἢ τὸ 1|2 τοῦ ἡμερομισθίου ἢ τοῦ μισθοῦ, περιορίσθη ἐφεξῆς εἰς τὰ 2|3 τῶν ρηθέντων 2|3 ἢ 1|3, ὅπερ καὶ ἐκ τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσεως τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ γίνεται δῆλον. Ὅθεν τὸ Ἐφετεῖον, χορηγῆσαν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ἀρθροῦ 5, παρ. 2, τοῦ νόμου 5598 ἀπὸ τῆς 25 Μαΐου 1942, καθ' ἣν ἰσχυεν ἡ διάταξις αὕτη σύνταξιν περιορισμένην, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε ταύτην καὶ ὁ ἀντίθετος δεῦτερος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος.

ΕΡΓΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ Γ^ΩΟΔ' ΠΕΡΙ ΕΚΔΙΚΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑΙ ΠΑΡΟΧΑΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟΥ

Φύσις τοῦ μισθοῦ ὡς περιοδικῆς παροχῆς. — Ἀπροσδιόριστος ἀξία τοῦ δικαιώματος καὶ ἀντάλλαγμα ἀνθρωπίνης ἐνεργείας. — Ἀρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ^ΩΟΔ'

Ἐν συνεχείᾳ πρὸς ὅσα ἐσημειώθησαν ἐπὶ τοῦ θέματος ἐν Ἑπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμ. α', τεύχος 29, σελ. 923, ἐνθα καὶ ἡ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 579) 1942, παρατίθεται ἡ κατωτέρω, σύμφωνα καὶ αὐτὴ πρὸς τὴν ἀνωτέρω, ἐπὶ τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικείου προεδρικὴ ἀπόφασις, μετ' ἐνδιαφερόντος διὰ τὴν λύσιν τοῦ ὅλου νομικοῦ ζητήματος ἀπόψεως.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 619) 1942

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Σῦρρος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Σπετσάκης, Γ. Γκίκας

Διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ὁ ἐνάγων ἐζήτησε τὴν καταβολὴν αὐτῷ πάντων τῶν μέχρι τῆς ἀγωγῆς τοῦ γεγεννημένων καὶ ἀπαιτητῶν, ἥτοι τῶν ἀπὸ 8-14 Μαρτίου 1942, καὶ εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ἐβδομάδος πληρωτέων ἡμερομισθίων του, ἀνερχομένων εἰς ἑξ μὲν τὸν ἀριθμὸν, δραχμὰς δὲ 3288, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι, συνδεόμενος μετὰ τῆς ἐφεισβλήτου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἀπελύθη παρ' αὐτῆς κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 424) 1941 καὶ συνεπῶς δικαιοῦται λαμβάνειν τὰ διὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡμερομισθία του, ὡς ἀκύρως ἀπολυθείς, καὶ ἐπομένως ὡς ἐξακολουθῶν νὰ τελεῖ ἐν τῷ αὐτῷ δεσμῷ δικαίου πρὸς τὴν ἐφεισβλήτον, πρὸς ἣν ἄνευ πταίσματός του δὲν παρέσχε τὴν πρὸς τὰς ἡμέρας ταύτας ἀντίστοιχον ἐργασίαν του, ἀποκρουσθεῖσαν, καίτοι προσηκόντως αὐτῇ προσενεχθεῖσαν. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπεφάνητο ἀπορριπτέαν, δεχθεῖσα τὴν ἰδίαν τοῦ ἐκδόντος αὐτὴν δικαστηρίου ἀναρμοδιότητα, λόγῳ ποσοῦ, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι τοιοῦτο ἔχουσα ἀντικείμενον ἡ ἀγωγή δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἐκ τοῦ νόμου Γ^ΩΟΔ' ἀρμοδιότητα, καίτοι τὸ ἀξιούμενον ποσὸν εἶναι ἕλασσον τοῦ ρυθμιζόντος τὴν ἀρμοδιότητα ταύτην ἀνωτάτου ὅριου, διότι πρόκειται περὶ διαδοχικῆς ἢ περιοδικῆς ἢ κατὰ δόσεις παροχῆς ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ συνεπῶς ἀντικείμενον ἀπροσδιόριστος ἀξίας, ἀφοῦ ἡ ἐναγομένη ἐφεισβλήτος ἀμφισβητεῖ τὴν ὑπαρξίν καὶ τὴν ἰσχύον αὐτῆς ταύτης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐξ ἧς ἀπορρέει ἡ περὶ τῶν ἡμερομισθίων τοῦ ἀξιῶντος τοῦ ἐνάγοντος, ἥτις οὕτω ἀποβαίνει ἀπροσδιόριστος ἀξίας. Τὸ κατὰ τῆς αἰτιολογίας ταύτης καὶ τοῦ συστοίχου διατακτικοῦ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως παράπονόν του, ὡς νόμῳ ἀβάσιμον καὶ ἡμαρτημένης, κατάγει νῦν ὑπὸ τὴν ἡμετέραν ὁ ἐκκαλὼν κρίσιν ὡς τὸν μόνον τῆς ἐφέσεως τοῦ λόγον.

Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου Γ^ΩΟΔ', ὡς τοῦτο μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη, λέγει ὅτι αἱ

διαφοραὶ αἱ ἀντικείμενον ἔχουσαι ἀξιῶσεις περὶ πληρωμῆς ἡμερομισθίων ἢ μισθῶν ἢ ἄλλης ἀποζημιώσεως ὀφειλομένης ἐκ συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας, αἱ μὴ ὑπερβαίνουσαι ἐν συνόλῳ τὰς 50.000 δραχμὰς, ἐκδικάζονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου. Τὸ ὅτι ὁ μισθὸς δὲν ἀποτελεῖ παροχὴν ἢ ἀντιπαροχὴν παρασχετέαν ἢ ἐκτελεστέαν περιοδικῶς, τιμηματικῶς, διαδοχικῶς ἢ κατὰ δόσεις, ὡς εἶναι διαφοροὶ ἄλλαι εἴτε ἐκ τοῦ νόμου, εἴτε ἐκ τελευταίας διατάξεως, εἴτε καὶ ἐκ συμβάσεως πηγάζουσαι γνωσταὶ τοιαῦται, εἶναι, κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν, ἡ μόνη ὁρθὴ καὶ πρὸς τὴν πραγματικὴν καὶ νομικὴν τοῦ μισθοῦ φύσιν ἀνταποκρινόμενη διάγνωσις τοῦ ἀληθοῦς χαρακτῆρος αὐτοῦ. Ἡ κατάρτισις τῆς ἀμφοτεροβαροῦς συμβάσεως ἐργασίας προηγείται κατὰ κανόνα τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς, πλὴν τῆς εἰς ἀνώνυμον συνάλλαγμα μορφουμένης, ἐνθα, κατὰ τὸ πλεῖστον αὐτὴ αὐτὴ ἡ κατάρτισις εἶναι καὶ ἡ ἐναρξίς καὶ πρόοδος τῆς ἐκτελέσεως. Ὡς ἐκ τῆς φύσεως ὁμως τοῦ ἀντικείμενου τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτοι τῆς καταβολῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας ἐναντὶ τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ, τόσον ἡ παροχὴ, δηλαδὴ ἡ ἐργασία, ὅσον καὶ ἡ ἀντιπαροχὴ, ἥτοι ὁ μισθός, καὶ ἐπομένως συλλήβδην ἡ ἐκτέλεσις τῆς ὅλης συμβάσεως, εἶναι κατ' ἀνάγκην καὶ ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν παρασχετέαι ἐκατέρωθεν οὐχὶ ἐφάπαξ, ἀλλ' εἰς τὸ συνεχές ἢ διαλειπόντως ἐν τῷ ἀκολουθοῦντι τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως μέλλοντι χρόνῳ καὶ ἐπὶ ἄλλοτε ἄλλοις διαστήμασιν, εἴτε δὲ διὰ προκαθορισθέντα, εἴτε δι' ἀόριστον ἐκ τῶν προτέρων χρόνον. Ἡ τοιαύτη φύσις τοῦ ἀντικείμενου τῆς συμβάσεως καὶ ὁ εἰς τὴν φύσιν ταύτην ἐγκείμενος τρόπος τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐκατέρωθεν παροχῶν συνεφέλκει, κατ' ἄφευκτον ἀνάγκην, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἵνα, τόσον ἡ παροχὴ δηλαδὴ ἡ ἐργασία, ὅσον καὶ ἡ ἀντιπαροχὴ, τοῦτέστιν ὁ μισθός, κατανέμονται κατὰ συνθήκην καὶ ἐκ πρακτικῆς τοῦ βίου ἀνάγκης συμμετρῶνται ἐν τῇ ἐκτέλει τῶν καὶ λογίζονται κατὰ συστοίχον πρὸς τὰς συνήθεις διαιρέσεις τοῦ συνεχοῦς, δηλαδὴ τοῦ χρόνου, ἥτοι εἰς ὥρας, ἡμέρας, ἐβδομάδας, μῆνας, ἔτη, ὅτε ἡ ἀντιπαροχὴ, δηλαδὴ ὁ μισθός, συστοίχως πρὸς τὰς αὐτὰς κατὰ χρόνον διαιρέσεις καταβαλλόμενος, δὲν ἀποτελεῖ ἐλεμτὸν κατὰ ποσὸν ὀρισμένον καὶ χρονικὸν ἰσάξιον, τὸ ἀντιστάθμισμα καὶ τὸ ἀντίτιμον τῆς ἤδη κατὰ τὸν δοθέντα χρόνον ἀναλωθείσης ὀρισμένης ἐπίσης ἀνθρωπίνης ἐνεργείας. Ὡς, φέρ' εἰπεῖν, ἡ ὑπὸ τοῦ καταναλωτοῦ πληρωμὴ τῆς ἀξίας τοῦ ὀριαίως, ἡμερησίως ἢ μηνιαίως ἀναλίσκομένου ἡλεκτρικοῦ ρεύματος, οὕτω καὶ ἡ κατὰ

διαστήματα ἐν τῷ χρόνῳ καταβολῇ τοῦ μισθοῦ δὲν εἶναι εἰμὴ τὸ ἀντίτιμον τῆς κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἀναλωθείσης ἀνθρωπίνης ἐνεργείας. Ὡς δὲ οὐδεὶς ποτὲ διενόηθη νὰ ἀρτήσῃ ἢ ἐκπορεύσῃ τὴν κατὰ διαστήματα πληρωμὴν τῆς ἀξίας τῆς ἡλεκτρικῆς ταύτης ἐνεργείας ἕκ τινος εἰς τὸ παρελθὸν ὁλοκληρωτικῶς ἤδη παρασχεθείσης ἀρχικῆς κυρίας παροχῆς ἢ νόμῳ ἢ ἰδιωτικῇ βουλήσει παραχθείσης τινὸς καὶ μορφωθείσης πρὸς παροχὴν ὑποχρεώσεως, ὥς κατὰ κανόνα συμβαίνει διὰ τὰς ἐν ζωῇ ἢ αἰτίᾳ θανάτου γνησίας καὶ κατὰ κυριολεξίαν περιοδικὰς παροχάς, ὧν τὸ ἀπαιτητὸν ἐξαρχῇ ἐκ τῆς ἐπέλεσεως μόνον τοῦ γεγονότος τῆς παρόδου τοῦ ἐκ τῶν προτέρων ταχθέντος νόμῳ ἢ ἰδιωτικῇ βουλήσει χρόνου, ὥστε ἡ πληρωμὴ αὕτη νὰ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς περιοδικὴ ἢ τμηματικὴ ἢ διαδοχικὴ ἐκτέλεσις τῆς ἀντιπαροχῆς, οὕτω καὶ ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας— δι' ἧς ἀπλῶς ἰδρύεται ὑποχρέωσις ἐπὶ τὸ παρασχεῖν ἢ ποιῆσαι ἐν τῷ μέλλοντι καὶ ὀρίζονται οἱ ὅροι τῆς μελλούσης ἐκτελέσεως αὐτῆς ἐκατέρωθεν— ἡ κατὰ διαστήματα ἐν τῷ χρόνῳ καταβολῇ τοῦ μισθοῦ δὲν εἶναι ἀπλῇ ἐπέλευσις τοῦ χρόνου τούτου, ἀλλ' ἀντιπαροχὴ εἰς παρασχεθὲν ἤδη ἀνταλλάγμα, ὥστε νὰ εἶναι αὕτη τὸ ἀντίτιμον τῆς κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀναλωθείσης ἀνθρωπίνης ἐνεργείας, τὸ δ' ἐκάστοτε δικαίωμα πρὸς ἀπόληψιν τοῦ μισθοῦ οὐδαμῶθεν ἄλλοθεν κυρίως πηγάζει εἰμὴ μόνον καὶ ἀμέσως ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ὡς ἀνταλλάγματος προσενεχθείσης καὶ ἀναλωθείσης ἀνθρωπίνης ἐνεργείας κατὰ τὸν ἀντίστοιχον χρόνον καὶ οὐδέποτε οὗτος δύναται νὰ ᾗ ἀπροσδιορίστου ἀξίας, ἐάν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ τε ἐνέργεια αὕτη χρονικῶς καὶ ἡ κατὰ χρόνον αὐτῆς ἀξία παρίστανται ὠρισμένοι, εἴτε ἐκ τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως, εἴτε κατὰ συνήθειαν ἢ κρίσιν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ. Ἡμαρτεν ὅθεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἄλλως σκεφθεῖσα καὶ ἐπὶ τῇ ἐσφαλμένῃ ταύτῃ σκέψει δεχθεῖσα τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ ὠρισμένως κατὰ χρόνον καὶ ποσὸν αἰτούμενον μισθὸν ὡς περιοδικὴν ἢ διαδοχικὴν ἢ κατὰ δόσεις παροχὴν, πηγάζουσιν ἐκ δικαίωματος ἢ ἀξιώσεως ἀμφισβητούμενον κατὰ τὴν ὑπαρξίν του καὶ ἀπροσδιορίστου ἀξίας, ἀφοῦ σαφῶς ἐν αὐτῇ ἐκφέρεται, ὅτι οὗτος ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὰς ἐξ ἐν αὐτῇ ὀριζομένης ἡμέρας ἐργασίας, ὧν ἀποτελεῖ τὸ συμπεφωνημένον καὶ καταβλητέον ἀντάλλαγμα, τὸ ἐπὶ τοῦ οὐοῦ ἀνταλλάγματος δικαίωμα εἶναι ὠρισμένης ἀξίας, ἀφοῦ ὠρισμένως ἐκφέρονται τὰ προσδιοριστικὰ ταύτης στοιχεῖα. Τὸν δέ, κατὰ τὰ ὡς ἄνω ἐκτεθέντα, χαρακτήρα τοῦ μισθοῦ, ὡς μηδὲν τὸ κοινὸν ἔχοντος πρὸς τὰς περιοδικὰς ἢ ἄλλας ὁμοειδεῖς παροχάς, τὰς ἐξαρχωμένας ἐκ δικαίωματος ἀπροσδιορίστου ἢ μεζονος τῆς ἐν τῷ δικογράφῳ ἀδόλως καὶ πλήρως προσδιοριζομένης ἀξίας, ἐτι μᾶλλον δύναται νὰ ἐξάρῃ καὶ ἡ ἐκ τῶν ἐπομένων σκέψων διαφορικὴ βᾶσανος τῆς ὀρθότητος αὐτοῦ. Διότι, ὡς γνωστὸν, σύμβασις καὶ παροχὴ ἐργασίας ὑπάρχει καὶ ὅταν δὲν καταβάλλεται χρονικὸς μισθός, ἀλλὰ μισθός κατὰ λόγον ἀποτελέσματος τινος ἢ διὰ συμμετοχῆς εἰς τὰ κέρδη, ἢ ἐπὶ προμήλῃ ἢ καὶ ἐπ' ἄλλῳ μὴ εἰς χρήματα συνισταμένῳ καὶ κατὰ χρόνον προσνευμένῳ ἀνταλλάγματι. Καὶ ἐνῶ ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τούτου, παρ' ὃ ἐλλείπει ἡ εὐκόλως εἰς πλάνην ἐμβάλλουσα ἀπατηλὴ φαινομενικότης τῆς κατὰ χρονικὰ διαστήματα καταβολῆς, ἥτις καὶ περιάγει εἰς σύγχυσιν πρὸς τὰ ἀλλαχοῦ κυρίως κείμενα οὐσιαστικὰ γνωρί-

σματα τῆς περιοδικῆς παροχῆς, οὐδεμία δύναται νὰ γεννηθῇ ἀμφιβολία περὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου Γ^οΟΔ, ἐφ' ὅσον θὰ συνέτρεχον τὰ ποσοτικὰ ὅρια τοῦ αἰτήματος τῆς ἀγωγῆς, ἀνευ ἐξετάσεως ζητήματος ἐξαρχῇ—σεως ἀπὸ ἀμφισβητούμενης ἀξιώσεως ἀπροσδιορίστου ἀξίας, ἐν τούτοις διὰ τῆς ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως υἱοθετουμένης ἐκδοχῆς θὰ ἐπῆρχετο διχοτόμησις τοῦ πεδίου ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου, βάσει κριτηρίου ὧς φαινομενικοῦ, διχοτόμησις μὴ ὑπὸ τοῦ νόμου βουληθεῖσα καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ἀντιβαίνουσα καὶ τὴν πραγματικὴν φύσιν τοῦ μισθοῦ παρανοοῦσα καὶ ἐλάσσονα οὕτω δικονομικὴν προστασίαν παρέχουσα εἰς τὸ κατὰ πλεῖστον ἐν τῷ βίῳ συμβαῖνον, ἀφοῦ ὁ χρονικὸς μισθός ἀποτελεῖ σχεδὸν τὸν κανόνα δι' αὐτοὺς τοὺς ἐργαζομένους. Προσέτι αὐτὸς οὗτος ὁ νόμος Γ^οΟΔ ὁμιλεῖ ἐν ἄρθρῳ I αὐτοῦ, ὅτι ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ ἀξιώσεων περὶ πληρώμης ἀποζημιώσεως ἐκ παροχῆς ἐργασίας, ἥτις ἀποζημιώσεις, εἴτε ἐξ ἀνώνυμου προέρχεται συναλλαγματος, εἴτε ἐξ ἄλλης φύσεως παροχῆς ἐργασίας, οὐδὲ τὴν ἄνω φαινομενικὴν ὅψιν τοῦ χρονικοῦ μισθοῦ κέκτηται τῆς ἰσοχρόνου πληρώμης, οὐδ' ἄλλο τι γνώρισμα, πολλῶ ἥττον, προσεγγίζον αὐτὴν πρὸς τὴν γνησίαν ἔννοιαν τῶν περιοδικῶν ἢ διαδοχικῶν ἢ τμηματικῶν παροχῶν. Συνεπῶς τὴν ὅλην ἐνότητά τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου παρεχομένης δικονομικῆς προστασίας δὲν δύναται τις νὰ διασπάσῃ, οὐδὲ ὁμοίαν πρὸς τὴν ἀνωτέρω διχοτόμησιν τοῦ πεδίου ἐφαρμογῆς αὐτοῦ δύναται νὰ ἐπιφέρῃ, δεχόμενος ἀναμφίβολον καὶ καθολικὴν μὲν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου ἐπὶ ἀξιώσεων ἀπορρεουσῶν ἐκ δικαίωματος παρέχοντος πεδίου εὐρυτέρων ἀμφισβητήσεων ὡς πρὸς αὐτό, ὡς ὅταν πρόκειται περὶ ἀποζημιώσεως εἰς ἣν εἰσὶ παρειαπτόντως ἐξεταστέα ποικίλα καὶ πολλαπλὰ ζητήματα, περιορίζων δὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὅταν πρόκειται περὶ μισθοῦ καὶ ἐξαρχῶν τὸν περιορισμὸν τοῦτον ἐξ ἀμφισβήτησεως τοῦ ἐργοδότη ὧς ἰδιοτρόπου καὶ πολλὰκις κακοβούλου, στηριζομένης δὲ εἰς βασικὴν παραγνώρισιν τῆς ἀληθείας αὐτοῦ φύσεως καὶ βεβιασμένην ἐξομώσιν τοῦ μισθοῦ πρὸς τὰς περιοδικὰς παροχάς. Τέλος ἡ ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως δεκτὴ γενομένη ἐκδοχὴ ἀντιστρατεύεται αὐτὸν τοῦτον τὸν ἐσωτερικὸν καὶ δεδηλωμένον σκοπὸν τοῦ νόμου Γ^οΟΔ, ὅστις εἶναι ἡ ταχεῖα, ἀδάπανος καὶ ἀποτελεσματικὴ προστασία τιμαφεστάτου κοινωνικοῦ καὶ ἀτομικοῦ ἀγαθοῦ, οἷον ἡ ἐργασία καὶ ὁ μισθὸς τοῦ ἐργαζομένου. Διότι θὰ ἤρκει ἀπλῆν ὁ ἐργοδότης νὰ ὑποβάλλῃ ἐκάστοτε ἀμφισβήτησιν περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ τῆς ἰσχύος αὐτῆς ταύτης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἵνα θέσῃ ἐκποδὼν ὁλόκληρον τὸ νομοθέτημα καὶ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος ἐργάτου διὰ σκέψεως, ὡς ἡ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, καὶ μετατρέψῃ τὴν σαφῶς καὶ ὠρισμένως κατὰ χρόνον, ποσὸν καὶ ἔκτασιν ἐν τῷ δικογράφῳ τῆς ἀγωγῆς διατυπωμένην ἀξίωσιν, εἰς τοιαύτην ἀπροσδιορίστου ἀξίας καὶ ὅταν μάλιστα, ὡς ἐν προκειμένῳ, κυρίως ζητεῖται ἡ καταδίκη εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ, παρεπομένως δὲ ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως, σύρων οὕτω μεθ' αὐτοῦ τὸν προστασίας χρῆζοντα ἐργαζόμενον πρὸς τοὺς διαφόρους βαθμοὺς δικαιοδοσίας ἢ ἀρμοδιότητος. Πολλῶ δὲ μᾶλλον ἡμαρτεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, διότι,

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΤΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Οἱ ἄμεσα ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὸ Ἑργατικὸν Δίκαιον μισθωτοὶ καὶ ἐργοδότες γνωρίζουν, ὅτι, διὰ νὰ ἐφαρμοσθῶν βασικὰ νομοθετήματα τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου, εἶναι νομικὴ ἀνάγκη νὰ γίνεταί διαχωρισμὸς τῶν μισθωτῶν εἰς ὑπάλληλους, ἐργάτας καὶ ὑπηρετας.

Ἰσως νὰ ἦτο πρακτικώτερον νὰ μὴ ὑπῆρχεν ἡ διάκρισις αὐτῆ τῶν μισθωτῶν εἰς τὸ Ἑργατικὸν Δίκαιον, ἀφοῦ κατευθυντήριος ἀρχὴ θὰ ἔπρεπε νὰ ἦτο ἡ ἐξίσωσις τῆς νομικῆς προστασίας ὅλων τῶν μισθωτῶν, ἀνεξαρτήτως τῆς ιδιότητος τῶν ὡς ὑπάλληλων, ἐργατῶν ἢ ὑπηρετῶν. Τί θὰ ἠμποδίζε π.χ. ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας νὰ γίνεταί μετὰ τὰς αὐτὰς προθεσμίας δι' ὅλους τοὺς μισθωτοὺς καὶ μετὰ τὸν αὐτὸν τρόπον; Ὅπως δὲ ὅμως αἱ νομικαὶ διακρίσεις τῶν μισθωτῶν ὡς ὑπάλληλων, ἐργατῶν ἢ ὑπηρετῶν ὑπάρχουν καὶ σκόπιμον εἶναι, διὰ νὰ καταπορισθῶν οἱ ἐνδιαφερόμενοι, νὰ γίνῃ μίσις, σύντομος φυσικὰ, ὅσον ὁ χρόνος ἐπιτρέπει, ἀνάλυσις τοῦ θέματος.

Τὸ πρῶτον νομικὸν κριτήριον, διὰ νὰ χαρακτηρισθῇ ἓνας μισθωτὸς ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, μᾶς ἔδωκε παλαιὸς νόμος τοῦ 1918, ὁ νόμος 1234, ποὺ κοινίζει τὴν θέσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπάλληλου, εἰς περιπτώσεις στρατεύσεώς του. Ὁ νόμος αὐτὸς ἐπροσέτατε τότε τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπάλληλους μόνον—τώρα προσεταύονται ὅλοι οἱ μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως ἂν εἶναι ὑπάλληλοι ἢ ἐργάται—καὶ φυσικὰ ἐχρειάσθη νὰ μᾶς δώσῃ τὴν νομικὴν ἐννοίαν τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπάλληλου. Ἀργότερα, ὅταν τὸ 1920 ἦλθεν ὁ νόμος 2112, διὰ νὰ ἐπιβάλῃ τὴν υποχρεωτικὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἀρχὰς τοῦ ἰδιω-

τικοῦ ὑπάλληλου, ἐχρειάσθη καὶ αὐτὸς νὰ μᾶς δώσῃ τὰ στοιχεῖα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπάλληλου.

Ἀνεφέρθη καὶ αὐτὸς εἰς τὰ ἴδια στο χεῖρα, ποὺ εἶχον δοθῇ μετὰ τὸν νόμον 1234 καὶ ἀργότερα πάλιν, ὅταν ἐχρειάσθη νὰ ἐφαρμοσθῶν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας μετὰ ἄλλον νόμον, τὸν ἀναγκ. νόμον 866]1937, ἐδόθησαν πάλιν τὰ ἴδια στοιχεῖα τοῦ νόμου 1234, διὰ νὰ διαχωρισθῇ ὁ ὑπάλληλος ἀπὸ τὸν ἐργάτην. Τέλος καὶ σύγχρονον, διὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ν.δ. 310]1941, ποὺ παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἑργασίας νὰ αὐξάνῃ τὰς ὁδοχὰς τῶν μισθωτῶν, κάτω ἀπὸ τὴν πίεσιν τῶν διακυμάνσεων τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, πάλιν τὰ ἴδια στοιχεῖα τοῦ νόμου 1234 μᾶς χρειαζόνται, διὰ νὰ ξεχωρίσωμεν τὸν ὑπάλληλον ἀπὸ τὸν ἐργάτην, ἀφοῦ ἄλλαι αὐξήσεις ἀποδοχῶν παρίχονται εἰς τὸν ὑπάλληλον καὶ ἄλλαι εἰς τὸν ἐργάτην.

Ὁ νόμος φυσικὰ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐξαντλήσῃ λεπτομερῶς ὅλας τὰς περιπτώσεις καὶ νὰ μᾶς δώσῃ μίαν συστηματικὴν κατάταξιν τῶν μισθωτῶν, ὥστε νὰ μὴ εἶναι νομικῶς δύσκολον νὰ ξεχωρισθῇ ἓνας μισθωτὸς ἂν εἶναι ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης. Περιέχει μόνον γενικά στοιχεῖα, γενικοὺς ὁρισμοὺς καὶ, ὡς ἦτο φυσικόν, ἀφήκεν εἰς τὸν Δικαστὴν τὰ συμπληρώσῃ καὶ νὰ κρίνῃ τὰς ἰδιαιτέρας περιπτώσεις, μετὰ σύμβουλόν τὰ διδάγματα τῆς κοινωνικῆς πείρας.

Πάντως, κατὰ τὰ γενικά στοιχεῖα τοῦ νόμου, χρειαζέται νὰ παρέχῃ ὁ μισθωτὸς ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτηρὰ ὄχι σωματικὴν. Ἄν, μ' ἄλλους λόγους, ἡ ἐργασία, ποὺ παρέχει εἰς τὸν ἐργοδότην τοῦ ὁ μισθωτὸς, δὲν εἶναι ἀποτελεσματικὴ, ποὺ ἐρχετο μετὰ βοήθειαν τῶν σωματικῶν τῶν μόνον δυνάμεις, ἀλλὰ καὶ τὸς πνευματικὰς, χαρακτηρίζεται ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος καὶ ἐφαρμόζονται δι' αὐτὸν οἱ νόμοι, ποὺ κοινίζουσιν τὴν ὑπάλληλικὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Τὰ δικαστήρια, μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἔτη τώρα μακρὰ τοῦ νόμου 2112—ἄνω τῶν 20 ἐτῶν—τῶν ἐργατικῶν νόμων ἔχουν ξεκαθαρίσει σχεδὸν ὅλας τὰς περιπτώσεις τῶν μισθωτῶν, ποὺ ἠμποροῦν νὰ χαρακτηρισθῶν ὡς ὑπάλληλοι.

Χωρὶς φυσικὰ νὰ ἐξαντλώμεν ὅλας τὰς περιπτώσεις, ἀφοῦ αὐτὸ θὰ ἦτο ἀδύνατον μετὰ τὴν πληθύνσιν αὐτῶν, ἠμποροῦμεν, ἐνδεικτικὰ, ν' ἀνοφωρῶμεν, ὅτι, κατὰ τὰ πορίσματα τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων, ὡς ὑπάλληλοι χαρακτηρίζονται οἱ ὑπάλληλοι τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων (ἐκτὸς τῶν κλητῶν καὶ τῶν θυρωρῶν), οἱ ὑπάλληλοι τῶν γραφείων οἱ ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων, οἱ τεχνικῶς ἐξειδικευμένοι, ποὺ διευθύνουσιν τμήματα ἐργασιῶν, οἱ μηχανικοὶ, οἱ φωτογράφοι, οἱ ἡθοποιοὶ, οἱ ξαυροπλάσται κλπ.

Γενικῶς τὸ χαρακτηριστικὴν γνώρισμα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπάλληλου εἶναι ἡ φύσις καὶ τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας, ποὺ παρέχει, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρῃ, ἂν ὁ ἐργοδότης τοῦ τὸν ἔχει χαρακτηρίσει, κατὰ τὴν ἰδιότητα τοῦ κρίσειν, ὡς ἐργάτην καὶ τὸν συμπεριλαμβάνει μετὰ τὸν ἐργατικὸν προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεώς του.

ἐν προκειμένῳ, ἡ ἐναγομένη δὲν ἀμφισβητεῖ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἣν ἀντιθέτως ὡμολόγησε. ὡς ἐπίσης δὲν ἀμφισβητεῖ τὴν ἀπόλυσιν, ἣν ἐπίσης ὡμολόγησεν, ἰσχυριθεῖσα ὅμως ὅτι εἰς αὐτὴν προέβη ἐκ νομίμου λόγου, δι' ἀνάρμοστον τοῦ ἐκκαλοῦντος συμπεριφορὰν καὶ κατὰ τήρησιν τῶν ὁρῶν τοῦ Ν. Δ. 424]1941. Οὐδὲ διατείνεται αὕτη, ἵνα καταστήσῃ ἀνενεργὲς τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ δικαίωμα τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι οὗτος δὲν παρέσχε τὴν πρὸς αὐτὴν ἐργασίαν τοῦ κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον, καίτοι κληθεῖς πρὸς τοῦτο. Ἐδεῖ, ὅθεν, κατὰ τὰ ρηθέντα, δεχομένη τὴν ἰδίαν ἀρμοδιότητα, ἀφοῦ σαφῶς κατὰ χρόνον καὶ ποσὸν ἐκτίθεται ἐν τῷ δικογράφῳ τῆς ἀγωγῆς τὸ περὶ τῶν ἀπαιτητῶν μισθῶν αἴτημα ὡς μὴ ὑπερβαῖνον τὴν τοῦ Εἰρηνοδίκου ἀρμοδιότητα, οὐχὶ νὰ ἀπορρίψῃ, ἀλλὰ νὰ ἐξετάσῃ τὴν ἀγωγὴν, βαίνουσα περαιτέρω εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος τοῦ νομίμου ἢ οὐ, καὶ συνεπῶς τοῦ ἀκύρου ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐξ οὗ ζητήματος ἡρτάτο τὸ κατ' οὐσίαν παραδεκτὸν ἢ μὴ τῆς ἀγωγῆς. Δέον ὅθεν νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἔφεσις, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον ἐφέσεως, νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ νὰ κριθῇ κατ' οὐσίαν ἡ διαφορά.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

2019)1942. ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. (*) Περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς.

(Ε. Κ. τ. Α' ἀριθ. 322 τῆς 20 Δεκεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 τῆς 30 Ἀπριλίου) 2 Μαΐου 1941 Ν. Δ. περὶ ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξωμεν, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1ον.— 1. Αἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ὑποχρεοῦνται ὅπως, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος καὶ μετὰ πέρατος τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως, παρέχωσιν ἐν συσσιτίῳ εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἐργαζομένους, ἰσθιωτοὺς. Ἐφ' ὅσον αἱ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἠθέλων κρίνῃ ἀναγκαῖον, δύνανται νὰ παρακρατῶσιν ἐκ τοῦ μισθοῦ ἢ τοῦ ἡμερομισθίου τῶν μισθωτῶν ποσὸν μὴ ὑπερβαῖνον τὰς πενήντα δραχμὰς ἡμερησίως ὡς συμμετοχὴν τούτων εἰς τὰς δαπάνας αὐτοῦ συσσιτίου.

Τὸ συσσίτιον πρέπει νὰ παρέχεται μόνον διὰ τὰς ἡμέρας καθ' ἃς ἀπασχολοῦνται οἱ μισθωτοὶ παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει.

Εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ὑπόκεινται αἱ ἐκμεταλλεύσεις καὶ ἐπιχειρήσεις, αἵτινες ἀσχοῦνται παρὰ φυσικῶν προσώπων ἢ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ ὑπὸ προσώπου Δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἢ παρὰ ὀργανισμῶν κοινῆς ὠφελείας. Ὡσαύτως τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν ἔχουν αἱ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσκιοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφῇ διὰ λόγισμὸν τοῦ Κράτους ἢ Νομικοῦ προσώπου ἢ κατοπιν παραχωρήσεως αὐτῶν.

2. Ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες δι' οἰονδήποτε λόγον δὲν δύνανται νὰ ὀργανώσωσιν τὴν λειτουργίαν συσσιτίου, ὑποχρεοῦνται ὅπως καταβάλλωσιν εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἐργαζομένους μισθωτοὺς τὴν ἀξίαν τοῦ συσσιτίου, ἥτις θὰ καθορίζεται εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστου μηνὸς δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας ἐκδιδομένης μετὰ γνώμην τῆς ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 2 συνιστωμένης Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 2.— 1. Αἱ ἐν τῷ ἁρθρῳ 1 ἀναφερόμεναι ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ὑποχρεοῦνται ὅπως ἀντὶ δευτέρου συσσιτίου, χορηγῶσιν εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἐργαζομένους μισθωτοὺς ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς, οὗτοις τὸ ποσὸν θὰ καθορίζεται εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστου μηνὸς δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδιδομένης μετὰ γνώμην Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης α') ἐκ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ἐργασίας τοῦ Ὑφυπουργείου Ἐργασίας ὡς Προέδρου, β') ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀνωτάτου Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, γ') ἐξ ἐνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐπισιτισμοῦ, ὑποδεικνυμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐπισιτισμοῦ, δ') ἐξ ἐνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὑποδεικνυμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ε') ἐξ ἐνὸς καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ἐνὸς καθηγητοῦ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας, στ') ἐκ δύο ἀντιπροσώπων τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἑλλήνων Βιομηχάνων, ὑποδεικνυόμε-

νων ὑπ' αὐτοῦ. ζ) Ἐξ ἐνὸς ἀντιπροσώπου τῶν Βιοτεχνῶν καὶ ἐνὸς ἀντιπροσώπου τῶν Ἐπαγγελματιῶν ὑποδεικνυμένων ὑπὸ τοῦ Βιοτεχνικοῦ καὶ Ἐπαγγελματικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, η) ἐκ τεσσάρων ἀντιπροσώπων μισθωτῶν ὑποδεικνυμένων ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Συνομοσπονδίας τῶν Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος.

Χρὴς Γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεῖ εἰς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἔχων τοῦλάχιστον βαθμὸν γραμματέως.

Τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὁ Γραμματεὺς αὐτῆς διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας.

Δι' τῆς ἰδίας ἀποφάσεως ὁρίζονται καὶ ἰσαριθμὰ ἀνσπληρωματικὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ ἀναπληρωτὴς τοῦ Γραμματέως.

Τὰ τῆς ἀγνοητικῆς τῆς Ἐπιτροπῆς λεπτομερεσιερων, τὰ τοῦ τύπου ἀμοιβῆς τῶν μελῶν αὐτῆς καὶ τὰ τῆς ἐν γένει λειτουργίας αὐτῶν θέλουσι καθορισθῆ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας.

2 Ἡ ὑπὸ τῆς παρ. 1 προβλεπόμενη Ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ ἐντὸς 5 τῶν πολὺ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταβολῆς εἰς ταὐτὴν τοῦ σχετικοῦ ἐρωτήματος τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας.

Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης δύνανται ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς Ἐργασίας νὰ ἀπεφασίξῃ καὶ ἄνευ γνωμοδοτήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

3. Αἱ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες παρέχουσι καὶ δεύτερον συσσίτιον εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἐργαζομένους μισθωτοὺς, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τοῦ προβλεπόμενου ὑπὸ τῆς παρ. 1 τοῦ παρόντος ἁρθρου.

Ἄρθρον 3.— Αἱ ἐκ τοῦ παρόντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος προκύπτουσαι χρηματικαὶ διαφοραὶ ἐκδικάζονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου Γ^οΟΔ' ὡς οὗτος μεταγενεστέρως ἐτροποποήθη καὶ συνεπληρωθή.

Ἄρθρον 4.— Οἱ παραβάται τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδιδομένων ἀποφάσεων τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας τιμωροῦνται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθρου 3 τοῦ Α. Ν. 2000)39 περὶ λήψως μέτρων καταπολέμησης τῆς ἀνεργίας.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 11 Δεκεμβρίου 1942

1815)1942—ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. Περὶ καθορισμοῦ χρονικῶν ὁρίων καταβολῆς τῶν συντάξεων τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου καὶ τοῦ Οἴκου Ναύτου καὶ περὶ αὐξήσεως πόρων τινῶν τοῦ Ταμείου τούτου καὶ τοῦ Κεφαλαίου Ἀνεργίας καὶ Ἀσθενείας Ἐργατῶν Ἑλλάδος.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 249 τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1942).

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 30 Ἀπριλίου) 2 Μαΐου 1941 περὶ ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξωμεν, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.— 1. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Υ. Ε. Ν.) ἐκδιδομένων

(*) Πρὸ τῆς σειρᾶς λόγῳ τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ.

κατόπιν προτάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου του Ναυτ. Απομαχικού Ταμείου (Ν. Α. Τ.) δύναται νά καθορίζεται από 1 Αυγούστου 1942 ή καταβολή των μηνιαίων συντάξεων εις τους συνταξιούχους αυτού κατά βραχύτερα του μηνός χρονικά διαστήματα, τὰ αὐτὰ ἢ διάφορα κατὰ τῶν διαμονῆς τῶν συνταξιούχων.

2. Δι' ὁμοίων ἀποφάσεων ἐκδιδομένων προτάσει τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Οἴκου Ναυτοῦ (Ο. Ν.) δύναται νά καθορίζεται ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1942 ἡ καταβολὴ τῶν μηνιαίων συντάξεων μονίμων ἢ προσκαίρων ὡς καὶ τοῦ ἡμερησίου ἐπιδόματος εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Ο. Ν. διατελοῦντας ἐργάτας θαλάσσης καὶ τὰς οἰκογενεῖας αὐτῶν κατὰ βραχύτερα ἐπίσης τοῦ μηνός χρονικά διαστήματα, τὰ αὐτὰ ἢ διάφορα κατὰ τόπους διαμονῆς τῶν προστατευομένων.

3. Ὁ τρόπος καὶ ἡ ἡμερομηνία τῆς πληρωμῆς τῶν κατὰ τὰς παραγράφους 1 καὶ 2 συντεμνομένων εἰς χρονικά ὅρια συντάξεων τοῦ Ν. Α. Τ. καὶ τοῦ Ο. Ν. καθορίζονται διὰ διαταγῶν τοῦ Υ. Ε. Ν. μετὰ πρᾶτασιν τῶν Διοικήσεων τῶν ὡς ἄνω ὀργανισμῶν.

Ἀρθρον 2.— 1. Γδ ἐπὶ τῶν ναύλων εἰσιτηρίων καὶ φορτωτικῶν εἰσπραττόμενον τέλος «ὕπὲρ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Γαμείων Ἐργατῶν Θαλάσσης», τὸ καθοριζόμενον ὑπὸ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος ὑπ' ἀριθ. 1162/42, αὐξάνεται ἀπὸ 8 ο/ο εἰς 10 ο/ο, κατανέμεται δὲ τοῦτο κατὰ 5/10 ὑπὲρ τοῦ Ν. Α. Τ., κατὰ 3/10 ὑπὲρ τοῦ Κεφαλαίου Ἀνεργίας καὶ Ἀσθενείας ἐργατῶν θαλάσσης (Κ. Α. Ε. Θ.), κατὰ τὸ 1/10 ὑπὲρ τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Φυματικῶν καὶ κατὰ τὸ ὑπόλοιπον 1/10 ὑπὲρ τοῦ Κεφαλαίου Τ. Ε. Ε. Σ.

2. Ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον αὐξήσις τοῦ τέλους ἀρχεταὶ ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ ἐπομένου τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Ν. Δ. μηνός, ἀφ' ἧς ἀρχεταὶ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἰδίαν παράγραφον νέα κατανομή.

Ἀρθρον 3.— 1. Ἐκ τῶν τακτικῶν εἰσφορῶν τῶν ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν ἰσοπόσων τοιούτων τῶν πλοιοκτητῶν τῶν καταβαλλομένων εἰς τὸ Ν. Α. Τ., συμφώνως πρὸς τὸ ἀρθρον 15 ἐδάφια 1 καὶ 9 τοῦ Α. Ν. 2525/1940, ἀποδίδονται εἰς τὸ Κ. Α. Ε. Θ. ἀντὶ τοῦ ἐνὸς δεκατοῦ τὰ δύο δέκατα, αὐξάνεται δ' ἀντιστοιχῶς ὑπὲρ τοῦ Ν. Α. Τ. ὁ κατὰ τὸ ἀρθρον 32 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Νόμου συντελεστής τῶν εἰσφορῶν ἐ. θ.

2 Αἱ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον αὐξήσεις ἀρχονται ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ μεθεπομένου τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Ν. Δ. μηνός.

Ἀρθρον 4.— Διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ Υ. Ε. Ν., κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, δύναται νά ἀξιομοιώνται ἡ καταργῶνται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἡ νά παραμένουν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ Ν. Α. Τ. τὰ διὰ τῶν ἀρθρῶν 2 καὶ 3 τοῦ παρόντος ἐπιβαλλόμενα πρόσθετα τέλη καὶ εἰσφοραὶ ὑπὲρ τοῦ Κ. Α. Ε. Θ.

Ἀρθρον 5.— Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Ν. Δ. ἀρχεταὶ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, πᾶσαι δὲ σὶ γινόμεναι πρὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ πληρωμαὶ τῶν συντάξεων Οἴκου Ναυτοῦ καὶ Ν. Α. Τ. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος καὶ βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 13 τῆς Γ' συνεδριάσεως τῆς 21 Ἰανουαρίου 1942 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κυροῦνται θεωρούμεναι ὡς καλῶς γινόμεναι.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1942.

1818/1942. ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. Περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Τροχιοδρόμων καὶ Ἡλεκτροφωτισμοῦ Θεσσαλονίκης.

(Ε. Κ. τ. Α', φ. 253 τῆς 5 Ὀκτωβρίου 1942)

ΚΑΝ. ΔΙΑΤ. Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1941 Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 29 Μαΐου 1940 Διατάγματος «περὶ προστασίας ἀσθενείας καὶ γενικωτέρας τοιαύτης τῶν ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν».

(Ε. Κ. τ. Α', φ. 269 τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1942).

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 Ν. Δ. τῆς 30 Ἀπριλίου 2 Μαΐου 1941 «περὶ ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων», τὰ ἀρθρα 4 καὶ 5 τοῦ Νόμου 6002 «περὶ προστασίας τῶν ἀνέργων ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν (ΕΚ37/1934), τὸ ἀρθρον μόνον τοῦ Νόμου 6287 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 6002 κλπ.» (Ε.Κ. 330/1934), τὸ ἀρθρον 1 τοῦ Α. Ν. 113/1936 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 6002 κλπ.» (Ε.Κ. 398/1936), τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ (Συνεδριάσεως 4/31/8/1942) καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 215/1942 σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἀρθρον μόνον.— 1. Τὰ ἐδάφια στ' καὶ η' τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1941 Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 29 Μαΐου 1940 Διατάγματος περὶ προστασίας ἀσθενείας καὶ γενικωτέρας τοιαύτης τῶν ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν» τροποποιοῦνται ὡς κάτωθι:

στ') Νά κένηται, μετὰ τὴν ὥς ἐργάτου θαλάσσης (Ε. Θ.) ἀπογραφὴν του, ναυτικὴν ὑπηρεσίαν τοῦλάχιστον ἴσην πρὸς τὰ τεσσάρων ἑκατοστὰ (40 ο/ο) τοῦ διαδραμόντος χρόνου ἀπὸ τῆς ἀπογραφῆς του μέχρι τῆς 31 Ἰουλίου 1941 Διτος, ἐξ αὐτῆς δὲ δεκατετράμηνον τοῦλάχιστον διανυθείσαν κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν μετρούμενην ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς χρονολογίας ταύτης.

Εἰς τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω ναυτικὴν ὑπηρεσίαν συνυπολογίζεται καὶ ἡ τοῦ μεμονωμένου Ε. Θ. ἡ τοῦ ἐχόντος ναυτολογηθῇ ἐπὶ πλοίων ὑπὸ ξένην σημαίαν, ἐφ' ὅσον ἔχουσι καταβληθῇ εἰς τὸ Ν. Α. Τ. αἱ ἀντιστοιχοὶ εἰσφοραὶ ὡς καὶ ὁ χρόνος καθ' ὃν ὁ ἐργάτης θαλάσσης διετέλεσεν εἰς τὰς τάξεις τοῦ κατὰ ξηράν, θάλασσαν, ἀέρα καὶ τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος Στρατοῦ ὡς ἐπεδρῶς.

η') Νά εἶναι ἀπορῶς κατὰ τὴν περὶ τούτου κρίσιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Οἴκου Ναυτοῦ. Κατὰ τῆς κρίσεως ταύτης ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας ἀποφαινομένου ἀμετακλήτως.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεταὶ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, πᾶσαι δὲ αἱ μέχρι τῆς ἰσχύος αὐτοῦ παρασχεθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Οἴκου Ναυτοῦ προστασίαι, συμφώνως πρὸς τοὺς διὰ τοῦ παρόντος καθοριζομένους ὅρους, κυροῦνται θεωρούμεναι ὡς καλῶς γινόμεναι.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 23 Σεπτεμβρίου 1942.

1996/1942. ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. Περὶ μετατροπῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας εἰς Ὑφυπουργεῖον Ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Α', φ. 308 τῆς 2 Δεκεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 τῆς 30 Ἀπριλίου 2 Μαΐου 1941 Ν. Δ. «περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων», ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἀρθρον μόνον.— Τὸ διὰ τοῦ Νομοθ. Διατάγματος ὑπ' ἀριθ. 3/1941 μετονομασθὲν Ὑφυπουργεῖον Ἐργασίας εἰς Ὑπουργεῖον Ἐργασίας μετατρέπεται καὶ

αὐτὸς εἰς Ὑφυπουργεῖον Ἐργασίας, λειτουργοῦν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 46)1936 Ἀναγκ. Νόμου, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 330)1936 Ἀναγκ. Νόμου καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 671)1941 Ν.Δ.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Δεκεμβρίου 1942

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ, ΕΙΣΦΟΡΩΝ

28212]1942.—Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ αὐξήσεως ἐπιδόματος Συνταξιούχων προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 174 τῆς 8 Ὀκτωβρίου 1942)

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 341)1941 Ν. Δτος «περὶ τμῆς ἐφημερίδων» καὶ τοῦ ἀρθ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 408 Ν. Δτος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας» ἀποφασίζομεν: 1) ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 32350)41 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθεῖσα ἐπὶ τῆς συντάξεως προσαυξήσεως λόγῳ ἀκριβείας τοῦ βίου εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ Γαμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων καὶ τοῦ Εἰδικοῦ Δσμοῦ Α. Ν. 2176)40 καταργεῖται ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1942, ἀντὶ ταύτης δὲ παρέχεται ἀπὸ τῆς αὐτῆς χρονολογίας εἰς τοὺς ὡς ἄνω συνταξιούχους ἐπίδομα ἀκριβείας ὀριζόμενον κατὰ περιφέρειαν καὶ κατὰ κλίμακα ποσοῦ καταβαλλομένης συντάξεως ὡς κάτωθι:

	I περιφ.	II περ.	III περ.
Ἀπὸ δραχ. 1 ἕως 1.000	2.500	2.000	1.500
» » 1001 » 2.500	3.500	3.000	2.500
» » 2501 » 4.000	4.500	4.000	3.500
» » 4001 » 5.000	5.500	5.000	4.500
» » 5001 » 6.000	6.500	6.000	5.500
» » 6001 » 7.000	7.500	7.000	6.500
» » 7001 » 9.000	8.500	8.000	7.500
» » 9001 καὶ ἄνω	10.000	9.000	8.000

Εἰς τὴν πρώτην περιφέρειαν ἀνήκουν πάντες οἱ συνταξιούχοι οἱ διαμένοντες μόνιμως εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς τῶς Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ εἰς τὰς πόλεις Θεσσαλονίκην, Πάτρας καὶ Βόλον.

Εἰς τὴν δευτέραν περιφέρειαν ἀνήκουν οἱ διαμένοντες εἰς τὴν λοιπὴν περιφέρειαν τοῦ νομοῦ Ἀττικοβοιωτίας, τὰς Πρωτευούσας τῶν Νομῶν καὶ εἰς τὰς πόλεις Ἀργος, Κόρινθος καὶ Αἴγιον.

Εἰς τὴν τρίτην περιφέρειαν ὑπάγονται οἱ διαμένοντες εἰς τὰς λοιπὰς περιφέρειας τοῦ Κράτους.

2) Προκειμένου περὶ δικαιολογῶν τὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ ἀθροίσματος τῆς συντάξεως αὐτῶν, ἐπιμερίζεται δὲ μεταξὺ αὐτῶν κατ' ἴσα μερίδια.

3) Προκειμένου περὶ φυματικῶν συνταξιούχων τὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα προσαυξάνεται κατὰ δραχ. 1000 διὰ τοὺς τῆς πρώτης περιφέρειας, δραχ. 750 τῆς δευτέρας, 500 τῆς τρίτης περιφέρειας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1942

37359]1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ ἐγκρίσεως πρακτικῶν Ε.Ρ.Φ. Ξηρᾶς Ἀθηνῶν περὶ αὐξήσεως φορηκῶν τιμολογίων κ.λ.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 186 τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1942)

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου

199)1936, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰς τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ Δτος τῆς 4-3-32 «περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένες φορηκῶν ἐργασιῶν».

2) Τὰ διὰ τῆς ἀπὸ 2-10-42 ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως φορηκῶν ἐργασιῶν Σιδ. Σταθμῶν καὶ Τελωνείου Ἀθηνῶν ὑποβληθέντα ἀποσπάσματα ἐκ τῶν ὑπ' ἀριθ. 143, 144 καὶ 145 πρακτικῶν συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, περὶ αὐξήσεως τῶν φορηκῶν τιμολογίων, ἀμοιβῆς τῶν φορηκῶν Σιδ. Σταθμῶν Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π., περὶ καθορισμοῦ τιμολογίων φορηκῶν εἰδῶν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ περὶ καθορισμοῦ ἐργατικῶν ξυλείας καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Κεφαλαίου Οἰκονομικῆς Ἐνισχύσεως τῶν φορηκῶν τούτων, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὰς ἐν τοῖς ὡς ἄνω πρακτικοῖς ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς ἔχουσιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ὀκτωβρίου 1942

38700]1942 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.
Περὶ ἐπιβολῆς τιμολογίων ἀμοιβῆς νεκροφορέων Ἀθηνῶν καὶ Περιχώρων.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 186 τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1942)

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310)1941 Νομ. Δτος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783)1941 δημοίου, ἀποφασίζομεν.

1. Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 10)10)1942 τὸ κάτωθι τιμολόγιον ἀμοιβῆς τῶν νεκροφορέων Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων:

α) Διὰ φέρετρα ρηχὰ μέχρι 0.25 μ. δραχ. 1000.
β) Διὰ φέρετρα ἡμιβαθεῖα ἀπὸ 0.25 μ. μέχρι 0.35 μ. δραχ. 1.300

γ) Διὰ φέρετρα ἀπομιμήσεως ἀπὸ 0.40 μ. καὶ ἄνω δραχ. 1.500 καὶ

δ) Διὰ φέρετρα ἐκ δρυὸς ἢ καστανέας ἀνεξαρτήτως βάρους δραχ. 2.000.

2. Τὸ ἄνωτέρω τιμολόγιον ἰσχύει δι' ἕκαστον νεκροφορέα καὶ διὰ κηδείας ἐκ τῶν οἰκῶν τῶν νεκρῶν μέχρι τοῦ τάφου ἢ καὶ ἐκ τῶν ναῶν τῶν νεκροταφείων.

3. Διὰ τὰς ἐκ τοῦ 3ου νεκροταφείου κηδείας καὶ διὰ τὰ μέχρι 0.35 μ. φέρετρα καθορίζεται ἑνιαία τιμὴ δραχ. 600 δι' ἕκαστον νεκροφορέα, διὰ δὲ τὰ λοιπὰ φέρετρα ἰσχύει τὸ ἐν τῇ παραγράφῳ 1 τῆς παρούσης τιμολόγιον.

4. Διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ φερέτρου ἐκ τῶν προπυλαίων τοῦ Α' Νεκροταφείου μέχρι τῆς ἐσωτερικῆς Ἐκκλησίας (Ἀγ. Λαζάρου), ἀδιακρίτως φερέτρου καὶ καὶ ἀριθμοῦ νεκροφορέων, θὰ καταβάλλεται ποσὸν δραχ. 1000 ἐν συνόλῳ δι' ἅπαντας τοὺς νεκροφορεῖς.

5) Ὁ ὁρίθμος τῶν δι' ἕκαστην κηδείαν χρησιμοποιομένων νεκροφορέων ἐπαφίεται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἐργολάβου τῆς κηδείας.

6. Ἡ παρούσα ἰσχύει διὰ τὴν περιφέρειαν Ἀθηνῶν καὶ Περιχώρων (πλὴν Πειραιῶς).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ὀκτωβρίου 1942.

38826]Ε.661)1942. Ἀπ. Ὑπουργ. Ἐργασίας
Περὶ παροχῆς ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς εἰς συνταξιούχους Γραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς, Ἑλλάδος.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 186 τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1942)

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 408 Νομ. Δ)ματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς ἐργα-

τικῆς νομοθεσίας», ἀποφασίζομεν :

Ἀπὸ πρώτης Σεπτεμβρίου 1942 παρέχεται εἰς τοὺς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἑθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος, τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύνταξιν μέχρι δραχ. 5.000, ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς ἐκ δραχ. 5.000, ἀνεξαρτήτως τῆς περιφερείας εἰς ἣν διαμένουν, ἐπὶ πλέον τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 33284)42 ἀποφάσεως ἡμῶν ὁρισθέντος.

Τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω καθοριζόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας καταβάλλεται καθ' ἃ χρονικὰ διαστήματα καὶ ἡ σύνταξις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ὀκτωβρίου 1942.

35871/1942—Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ ἐπαυξήσεως πόρων εἰδικοῦ λογαριασμοῦ
Προνοίας, Περιθάλψεως Οἰνοπνευματεργατῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 186 τῆς 24 Ὀκτωβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310)1941 Νομ. Διτοῦ «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.», ἀποφασίζομεν :

Τοὺς πόρους τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 31)1940 διαιτητικῆς ἀποφάσεως τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν συσταθέντος Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Περιθάλψεως καὶ Προνοίας Οἰνοπνευματεργατῶν ἐπαυξάνομεν ἀπὸ 1)10)42 εἰς δραχμὰς 20 κατὰ κίλον παραγομένου οἰνοπνεύματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Σεπτεμβρίου 1942.

38872)1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ συμπληρώσεως ἄρθρ. 5 τῆς ἀπὸ 12-4-38
Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἑργασίας ἀκατεργά-
στων δερμάτων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 191 τῆς 4 Νοεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. 310)41, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. 783)41, ἀποφασίζομεν :

1) Συμπληροῦντες τὸ ἄρθρον 5 τῆς ἀπὸ 12-4-38 Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἑργασίας ἀκατεργάστων δερμάτων ἐπεκτείνομεν τὴν καταβολὴν τῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ Λογαριασμοῦ ἐφ' ἑκάστου δέρματος σφαιζομένου ζώου καὶ ἐκτὸς τῶν δημοτικῶν σφαγείων Ἀθηνῶν Πειραιῶς.

2) Ἐπαυξάνομεν τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8180)18-3-42 ἡμετέρας ἀποφάσεως ἐπιβληθείσας εἰσφορὰς διὰ τὸν Λογισμὸν ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν ἀκατεργάστων δερμάτων καθορίζομεν ὡς ἀκολούθως :

α) Δι' ἑκάστον δέρμα μικροῦ ζώου δραχ. 100.

β) Δι' ἑκάστον δέρμα μεγάλου ζώου (μόσχου, βοῦς καὶ βουβάλου) δραχμὰς 500.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεῖται ἀπὸ 15-10-42.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1942

39846)Λ)149)1942. Ἀπόφ. Ὑπουρ. Ἑργασίας
Περὶ αὐξήσεως πόρων Κεφαλαίου Λαχανοκη-
πουρῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 198 τῆς 12 Νοεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει 1) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310)1941 Ν. Δ. «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν κλπ.», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783)1941 ὁμοίου καὶ 2) τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 115)19)10)42 ἀναφορᾶς ὑποβληθείσαν ἡμῖν πρότασιν τοῦ Δ. Σ. τοῦ Κεφαλαίου Λαχανοκηπουρῶν Α.Π.Π. περὶ αὐξήσεως τῶν πόρων αὐτοῦ ἀποφασίζομεν :

Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 1)10)42 τὰς κάτωθι εἰσφορὰς

καὶ κρατήσεις ὑπὲρ τοῦ Κεφαλαίου Λαχανοκηπουρῶν Α.Π.Π.

α) Ἑργοδοτικὴ εἰσφορὰ διὰ μὲν τοὺς ἄρρενας ἐργατοτεχνίτας δραχ. 70 καθ' ἑκάστον πραγματοποιούμενον παρ' αὐτῶν ἡμερομίσθιον, διὰ δὲ τὰς θήλειες δραχ. 55.

β) Κράτησις ἐκ τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν διὰ μὲν τοὺς ἄρρενας δραχ. 30 καθ' ἑκάστον πραγματοποιούμενον ἡμερομίσθιον, διὰ δὲ τὰς θήλειες δραχ. 15.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ὀκτωβρίου 1942.

40839)1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ αὐξήσεως συντάξεων συνταξιούχων Τα-
μείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων
Ἀττικῆς, Τραπεζῆς Ἀθηνῶν, Ἀερίωφωτος
Ἀθηνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 209 τῆς 30 Νοεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 408 Νομ. Διτοῦ «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἑργατικῆς Νομοθεσίας», ἀποφασίζομεν :

Ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1942 τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27489 ἐ.ἐ. ἐνδεχομένης τῆς ὑπ' ἀρ. 28238 ἀποφάσεως ἡμῶν ὁριζόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς τῶν συνταξιούχων καὶ βοηθηματούχων τῶν Ταμείων Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς, Τραπεζῆς Ἀθηνῶν, Ἀερίωφωτος Ἀθηνῶν διπλασιάζεται.

Εἰς τὸ ὡς ἄνω διπλασιαζόμενον ἐπίδομα προστίθεται δι' ὅλους τοὺς συνταξιούχους καὶ νέον ἐπίδομα ἴσον πρὸς τὸ ποσὸν τῆς βασικῆς συντάξεως τοῦ συνταξιούχου ἢ βοηθηματούχου, διὰ δὲ τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύνταξιν μέχρι δραχ. 5000, ἐκτὸς τοῦ ἐπιδόματος τούτου, τοῦ ἴσου πρὸς τὸ ποσὸν τῆς βασικῆς συντάξεως καὶ πρόσθετον ἐπίδομα ἐκ δραχμῶν 4000 καὶ τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύνταξιν δραχ. 5001—10.000 ἐκ δραχ. 2000 ἀνεξαρτήτως τῆς περιφερείας εἰς ἣν διαμένουν.

Τὰ ἀνωτέρω ἐπιδόματα ἐνοποιούμενα ἀποτελοῦσιν ἐν τῷ συνόλῳ τῶν τὸ ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου ἐ.ἐ. ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς τῶν συνταξιούχων. Οὕτω τὸ νέον ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς μετὰ τῆς βασικῆς συντάξεως ἰσοῦται πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς μέχρι σήμερον καταβαλλομένης βασικῆς συντάξεως καὶ ἐπιδομάτων ἀκριβείας ζωῆς ἐκάστου συνταξιούχου, πῦξιν κατὰ δραχ. 4000 διὰ τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύνταξιν μέχρι δραχ. 5000 καὶ κατὰ δραχ. 2000 διὰ τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύνταξιν ἀπὸ δραχ. 5001—10.000.

Τὰ κατὰ τὰ ἀνωτέρω καθοριζόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας καταβάλλεται καθ' ἃ διαστήματα καὶ ἡ σύνταξις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ὀκτωβρίου 1942

11381)Ε524)1942 Ἀπόφ. Ὑπουρ. Ἑργασίας
Περὶ χορηγήσεως προσαυξήσεως εἰς συντάξεις
λόγῳ ἀκριβείας ζωῆς εἰς συνταξιούχους Ταμείου
Ἀσφαλ. Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν
Τεχνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 207 τῆς 24 Νοεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 408 Ν. Διτοῦ «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἑργατικῆς Νομοθεσίας», ἀποφασίζομεν :

Ἡ ἀπὸ 1—8—41 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 45722 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθεῖσα ἐπὶ τῆς συντάξεως προσαύξησις λόγῳ ἀκριβείας τοῦ βίου εἰς τοὺς συνταξιούχους, βοηθηματούχους τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν καταργεῖται

ἐπὶ 1ης Ὀκτωβρίου 1942, ἀντὶ ταύτης δὲ παρέχεται ἐπὶ τῆς αὐτῆς χρονολογίας εἰς τοὺς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Ταμεῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ὁριζόμενον κατὰ περιφέρειας καὶ κατὰ κλίμακα ποσοῦ καταβαλλομένης βασικῆς συντάξεως ὡς κάτωθι :

Ἀπὸ δραχ.	I περ.	II περ.	III περ.
1 ἕως 1000	2500	2000	1500
> 1001	2500	3500	2500
> 2501	4000	4500	3500
> 4001	5000	5500	4000
> 5001	6000	6500	4500
> 6001	7000	7500	5000
> 7001	8000	8500	6000
> 9001	καὶ ἄνω 10000	9000	8000

Εἰς τὴν πρώτην περιφέρειαν ἀνήκουν πάντες οἱ συνταξιούχοι οἱ διαμένοντες μονίμως εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς τέως Διοικήσεως πρωτεύουσας καὶ εἰς τὰς πόλεις Θεσσαλονίκην, Πάτρας, Βόλον.

Εἰς τὴν δευτέραν περιφέρειαν ἀνήκουν οἱ διαμένοντες μονίμως εἰς τὴν λοιπὴν περιφέρειαν τοῦ Νομοῦ Ἀττικοβοιωτίας, τὰς Πρωτευούσας τῶν Νομῶν καὶ εἰς τὰς πόλεις Ἀργος, Κόρινθον καὶ Αἴγιον.

Εἰς τὴν τρίτην περιφέρειαν ὑπάγονται οἱ διαμένοντες εἰς τὰς λοιπὰς περιφέρειας τοῦ Κράτους.

Προκειμένου περὶ δικαιολογῶν τὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ ἀθροίσματος τῆς συντάξεως αὐτῶν, ἐπιμερίζεται δὲ μετὰξὺ αὐτῶν κατ' ἴσα μερίδια.

Προκειμένου περὶ φυματικῶν συνταξιούχων τὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα προσαυξάνεται κατὰ δραχ. 1000 διὰ τοὺς τῆς πρώτης περιφέρειας, δραχ. 750 τῆς δευτέρας καὶ δραχ. 500 τῆς τρίτης περιφέρειας.

Τὸ κατὰ τ' ἄνωτέρω ἐπίδομα ἀκριβείας καταβάλλεται καθ' ἡ χρονικὰ διαστήματα καὶ ἡ σύνταξις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4ῃ Νοεμβρίου 1942

39449/1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ προσαύξεως νέου ἐπιδόματος εἰς ὁριζόμενον ἀπὸ 1—9—42 ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς εἰς Συνταξιούχους Ταμείων Συντάξεων Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας Ἑθνικῆς κ.λ.π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 207 τῆς 24 Νοεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 408 Νομ. Δ)τος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἑργατικῆς Νομοθεσίας», ἀποφασίζομεν :

Ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1942 τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27489 ἀποφάσεως ἡμῶν ὁριζόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας βίου τῶν συνταξιούχων καὶ βοηθηματούχων τῶν Ταμείων Συντάξεων Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «Ἑθνικῆς», Γενικῶν Ἀποθηκῶν, Ἑργατῶν Μετάλλου, Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων, Θεραπευτηρίων «Ὁ Εὐαγγελισμός», Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου, Α.Σ.Ο., Σ.Ε.Κ. (Λαριστικοῦ), ΣΕΚ (Μακεδονίας—Θράκης), Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, ΣΠΑΠ, Τροχιοδρόμων Θεσπικῆς, Τραπεζῶν Ἴονικῆς, Λαϊκῆς, Χίου, Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας, Ὑπεργύων Προσόδων καὶ Χρηματιστῶν διπλασιάζεται.

Εἰς τὸ ὡς ἄνω διπλασιαζόμενον ἐπίδομα προστίθεται δι' ὅλους τοὺς συνταξιούχους καὶ νέον ἐπίδομα ἴσον πρὸς τὸ ποσὸν τῆς βασικῆς συντάξεως τοῦ συνταξιούχου ἢ βοηθηματούχου, διὰ δὲ τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύνταξιν μέχρι δραχ. 5.000 ἐκτὸς τοῦ ἐπιδόματος τούτου, τοῦ ἴσου πρὸς τὸ ποσὸν τῆς βασικῆς συντάξεως καὶ πρόσθετον ἐπίδομα ἐκ δραχ. 4.000 καὶ τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύντα-

ξιν δραχ. 5001—10 000 ἐκ δραχ. 2 000, ἀνεξαρτήτως τῆς περιφέρειας εἰς ἣν διαμένουν.

Γ' ἄνωτερον ἐπίδομα ἐνοποιούμενα ἀποτελοῦσιν ἐν τῷ συνόλῳ τῶν τὸ ἀπὸ (1ης) πρώτης Σεπτεμβρίου ἐ.ε. ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς τῶν συνταξιούχων.

Ὅπως τὸ νέον ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς μετὰ τῆς βασικῆς συντάξεως ἴσονται πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς μέχρι σήμερον καταβαλλομένης βασικῆς συντάξεως καὶ ἐπιδόματων ἀκριβείας ζωῆς ἐκάστου συνταξιούχου, ἠδυνάμενον κατὰ δραχ. 5 000 διὰ τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύνταξιν μέχρι δραχ. 5 000.

Τὸ κατὰ τὰ ἄνωτέρω καθοριζόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας καταβάλλεται καθ' ἡ χρονικὰ διαστήματα καὶ ἡ σύνταξις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ὀκτωβρίου 1942

39733/1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.
Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς εἰς συνταξιούχους Ταμείων Συντάξεων Προσωπικοῦ Η.Ε.Α.Π. καὶ Ε.Η.Ε.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 211 τῆς 3 Δεκεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 408 Νομ. Δ)τος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἑργατικῆς Νομοθεσίας», ἀποφασίζομεν :

Ἀπὸ πρώτης Σεπτεμβρίου 1942 παρέχεται εἰς τοὺς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Ἑλληνικῆς Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας, τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύνταξιν μέχρι δραχμῶν 5.000 ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς ἐκ δραχμῶν (4 000) τεσσάρων χιλιάδων, ἀνεξαρτήτως τῆς περιφέρειας, εἰς ἣν διαμένουν, ἐπὶ πλέον τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 38283 ἀποφάσεως ἡμῶν ὁρισθέντος. Τὸ κατὰ τ' ἄνωτέρω καθοριζόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας καταβάλλεται καθ' ἡ χρονικὰ διαστήματα καὶ ἡ σύνταξις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ὀκτωβρίου 1942

41787/1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ προσαυξήσεως τῆς μηνιαίας εἰσφορᾶς τῶν μισθωτῶν ὑπὲρ τῶν Ἑργατοῦπαλληλικῶν Ὄργανισμῶν τῆς Ἑλλάδος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 219 τῆς 3 Δεκεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 2 παρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1876/1942 Νομ. Δ)τος «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ἐπαγγελματικῶν ὁργανώσεων καὶ ἄλλων τινῶν ἐργατικῶν νόμων» καὶ 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 2469/7—11—42 πρότασιν τῆς Ἑθνικῆς Συνομοσπονδίας τῶν Ἑργατῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀποφασίζομεν :

Προσαυξάνοντες τὴν διὰ τοῦ ἄνωτέρω Νομ. Δ)τος ἐπιβληθεῖσαν μηνιαίαν εἰσφορὰν τῶν μισθωτῶν εἰς ἐνίσχυσιν τῶν ἐργατοῦπαλληλικῶν ὁργανισμῶν τῆς Ἑλλάδος ὁρίζομεν ταύτην ἀπὸ 1/12/42 εἰς δραχμὰς τριακοσίας (300) μηνιαίως, κατανεμομένων ὡς ἀκολουθῶς :

α) Ὑπὲρ τῆς Ἑθνικῆς Συνομοσπονδίας Ἑργατῶν τῆς Ἑλλάδος δραχ. τεσσαράκοντα μηνιαίως.

β) Ὑπὲρ τῆς οἰκείας ἐπαγγελματικῆς ὁργανώσεως δραχ. ἑκατὸν πενήκοντα (150) μηνιαίως.

γ) Ὑπὲρ τοῦ Ἑργατικοῦ Κέντρου δραχ. πενήκοντα (50) μηνιαίως.

δ) Ὑπὲρ τοῦ Ταμείου ἐκπροσώπων καὶ ὑπαλλήλων ἐπαγγελματικῶν ὁργανώσεων δραχ. ἐξήκοντα (60) μηνιαίως, ἐξ ὧν δραχμαὶ εἴκοσι πέντε (25) ὑπὲρ τοῦ

κλάδου συντάξεων και δραχμαί τριάκοντα πέντε (35) ὑπὲρ τοῦ κλάδου Προνοίας.

Τὰ τοῦ τρόπου εἰσπράξεως καὶ ἀποδόσεως εἰς τοὺς δικαιουμένους ὁργανισμοὺς τῶν ἀνωτέρω ποσῶν, θέλουσι καθορισθῇ δι' ἀποφάσεως ἡμῶν (*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Νοεμβρίου 1942.

40849]1942 — Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ αὐξήσεως πόρων Κ.Α.Φ. Λιμένος Γυθείου
εἰς δεκαπλάσιον.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 213 τῆς 10 Δεκεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Ν. Διατάγματος 783)1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐργατικῶν τινῶν νόμων», 2) τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 37)20-5 42 πρακτικῷ συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς συντάξεως φορτοεκφορτώσεων λιμένος Γυθείου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν αὐτῆς περὶ αὐξήσεως τῶν πόρων τοῦ Κ.Α.Φ. λιμένος Γυθείου, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 621)1942 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἑργασίας, ἀριθ. πρωτ. 48 τῆς 8-42, ἀποφασίζομεν :

Ἀυξάνομεν τοὺς ἤδη θεσπισμένους πόρους τοῦ Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν Λιμένος Γυθείου, οἵτινες σήμερον ἀνέρχονται εἰς ἑξ δραχμὰς κατὰ τόννον εἰς τὸ δεκαπλάσιον, ἢτοι εἰς δραχμὰς ἐξήκοντα κατὰ τόννον παντὸς φορτοεκφορτωνομένου ἢ μεταφερομένου διὰ τοῦ λιμένος Γυθείου ἐμπορεύματος, αἰτίνες βαρύνουσι κατ' ἰσομοιρίαν ἕκαστον τῶν ὑποχρέων ὡς ἀκολουθεῖ :

α') Δραχμαὶ εἴκοσι κατὰ τόννον εἰς βάρος τοῦ φορτωτοῦ ἢ παραλήπτου τοῦ ἐμπορεύματος.

β') Δραχμαὶ εἴκοσι κατὰ τόννον εἰς βάρος τοῦ πρᾶκτορος ἢ πλοιοκλήτου ἢ πλοιάρχου.

γ') Δραχμὰς εἴκοσι κατὰ τόννον εἰς βάρος τῶν ἔργατῶν φορτοεκφορτωτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Νοεμβρίου 1942.

40732]1942 — Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς
ὑπ' ἀριθ. 39449 ἐ. ἑ. ἀποφάσεως.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 213 τῆς 10 Δεκεμβρίου 1942.)

* * Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 408 Ν. Δτος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἑργατικῆς Νομοθεσίας», ἀποφασίζομεν :

Ἡ τετάρτη παράγραφος τῆς ὑπ' ἀριθ. 39449 ἀπὸ 19 10 42 ἀποφάσεως ἡμῶν ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

«Ὅπως τὸ νέον ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς μετὰ τῆς βασικῆς συντάξεως ἰσοῦται πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς μέχρι σήμερον καταβαλλομένης συντάξεως καὶ ἐπιδόματων ἀκριβείας ζωῆς ἐκάστου συνταξιούχου ἠὲ συντάξιου κατὰ 4000 διὰ τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύνταξιν μέχρι 5000 καὶ κατὰ δραχ. 2000 διὰ τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύνταξιν ἀπὸ δραχ. 5001—10.000.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1942.

(*) Βλέπε ἀπόφ. Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 30—31, σελ. 959.

* * Ἡ παρούσα ἀπόφασις ἰσχύει διὰ τὰ κάτωθι Ταμεῖα Συντάξεων : Ἀσφαλ. Ἑταιρία Ἑθνικῆ, Γενικῶν Ἀποθηκῶν, Ἑργατῶν Μετάλλου, Ἑμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων, Θεραπευτηρίον «Ὁ Εὐαγγελισμός», Πυρτιδοποιεῖον καὶ Καλυκοποιεῖον, ΑΣΟ, ΣΕΚ (Λαρισαϊκῶν) ΣΕΚ (Μακεδονίας-Θράκης), Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, ΣΠΑΠ, Τροχιοδρόμων Θεσσαλονίκης, Τραπεζῶν Ἰονικῆς, Λαϊκῆς, Χίου, Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας, Ὑπεργύων Προσόδων, Χρηματιστῶν.

41786]1942. — Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ αὐξήσεως κατὰ 50 ο/ο τῶν ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων Δικηγορικῶν Γραφείων καὶ Συμβολαιογραφείων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 213 τῆς 10 Δεκεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310)1941 Ν. Δ. «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783)1941 ὁμοίου, ἀποφασίζομεν.

1. Κατ' ἐξαιρέσιν τῶν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 39985)24)10)42 ἀποφάσει ἡμῶν(*) ὀριζομένων ἐπιβάλλομεν τὴν κατὰ 50 ο/ο αὐξήσιν ἐπὶ τοῦ μισθοῦ καὶ ἐπιδόματων τῶν ὑπαλλήλων δικηγορικῶν γραφείων καὶ συμβολαιογραφείων, ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος ἀπὸ 15)10)42 ἐπὶ τοῦ μισθοῦ καὶ ἐπιδόματος τοῦ καταβαλλομένου εἰς αὐτοὺς καὶ τὴν 14)10)42.

2. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουν πᾶσαι αἱ διατάξεις τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 39985 ἡμετέρας ἀποφάσεως.

Ἡ παρούσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Νοεμβρίου 1942.

40770]1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς
εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ Ἐπικουρικοῦ
Ταμείου Ἐξόδου γερόντων καὶ ἀνικάνων
ἐργατῶν Μετάλλου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 214 τῆς 11 Δεκεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 408 Ν. Δτος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἑργατικῆς Νομοθεσίας», ἀποφασίζομεν.

Τροποποιοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 39439)42 ἀπόφασιν ἡμῶν ὡς πρὸς τ' ἀφορῶντα τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας βίου τῶν συνταξιούχων καὶ βοηθηματούχων τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου ἐξόδου γερόντων καὶ ἀνικάνων ἐργατῶν Μετάλλου ὀρίζομεν ὅτι οἱ συνταξιούχοι καὶ βοηθηματοῦχοι τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου, ἐφ' ὅσον τυγχάνουν παρὰ τοῦ Ταμείου συσσιτίου δὲν δικαιοῦνται τοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ὡς ἄνω ἀποφάσει ἡμῶν καθορισθέντος δι' αὐτοὺς ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Νοεμβρίου 1942

11928]1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ καταβολῆς ἀνά δεκαπενθήμερον τῶν συντάξεων τῶν συνταξιούχων τοῦ Συμπληρωματικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ
Η. Ε. Μ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 215 τῆς 12 Δεκεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1121 Ν. Δ. 2) τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 408 Ν. Δ., ἀποφασίζομεν :

1) Αἱ συντάξεις τῶν συνταξιούχων τοῦ Συμπληρωματικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν καταβάλλονται ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1942 ἀνά 15θήμερον.

2) Εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Ταμείου παρέχεται ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1942 ἐπίδομα ἀκριβείας βίου ὀριζόμενον κατὰ περιφερείας καὶ κλίμακα ποσοῦ καταβαλλομένης βασικῆς συντάξεως ὡς κάτωθι :

	I Περιφ.	II Περιφ.	III Περιφ.
Ἀπὸ δραχ.	1 ἕως 1000	2500	2000 1500
> > 1001 >	2500	3500	3000 2500

*) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικαίου τεύχος 27, σελ. 863.

>	>	2501	>	4000	4500	4000	3500
>	>	4001	>	5000	5500	4500	4000
>	>	5001	>	6000	6500	5500	4500
>	>	6001	>	7000	7500	6500	5500
>	>	7001	>	9000	8500	7000	6500
>	>	9001	>	καὶ ἄνω	10000	9000	8000

Εἰς τὴν πρώτην περιφέρειαν ἀνήκουν πάντες οἱ συνταξιούχοι οἱ διαμένοντες μονίμως εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ εἰς τὰς πόλεις Θρόνικην, Πάτρας καὶ Βόλον.

Εἰς τὴν δευτέραν οἱ διαμένοντες μονίμως εἰς τὴν αἰτὴν περιφέρειαν τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς, τὰς πρωτευούσας τῶν Νομῶν καὶ εἰς τὰς πόλεις Ἀργος, Κόρινθον καὶ Αἴγιον.

Εἰς τὴν τρίτην περιφέρειαν ἀνήκουν οἱ διαμένοντες εἰς τὰς λοιπὰς περιφέρειας τοῦ Κράτους.

Προκειμένου περὶ δικαιοδοχῶν τὸ ὥς ἄνω ἐπίδομα υπολογίζεται ἐπὶ τοῦ ἀθροίσματος τῆς συντάξεως αὐτῶν, ἐπιμερίζεται δὲ μεταξὺ αὐτῶν κατ' ἴσα μερίδια.

Τὸ κατὰ τ' ἄνωτέρω ἐπίδομα ἀκριβείας καταβάλλεται καθ' ἡ χρονικὰ διαστήματα καὶ ἡ σύνταξις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Νοεμβρίου 1942

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ

12862]Σ.332]1942. Ἀπόφ. Ὑποὺρ. Ἐργασίας
Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς Κανονισμόν Ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτισταῶν.

(Ε.Κ. τ. Β'. φ. 91]1942).

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρθροῦ 28 τοῦ Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτισταῶν προσετέθη μεταβατικὴ διάταξις ἔχουσα οὕτω :

Ἐξαιρετικῶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως δύνανται αἱ πρημήθειαι τοῦ Ταμείου νὰ ἐνεργῶνται ἐκ τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου ὑπὸ Ἐπιτροπῆς, συνιστωμένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου, ἐφ' ὅσον αὐταὶ δὲν δύνανται νὰ πραγματοποιηθῶσι διὰ μειοδοτικοῦ διαγωνισμοῦ.

8803]Σ. 197]1942. Ἀπόφ. Ὑποὺρ. Ἐργασίας.
Περὶ τροποποιήσεως ἀρθροῦ καὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Καταστατικὸν Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Τσιμέντων.

(Ε.Κ. τ. Β'. φ. 91]1942)

Τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Τσιμέντων τροποποιεῖται ὡς κάτωθι :

1) Εἰς τὴν παρ. 2 τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου προστίθεται ἡ κάτωθι διάταξις.

Ἐπίσης εἰς τὸν ἀντιπρόεδρον τοῦ Διοικ. Συμβουλίου παρέχεται καὶ παγία ἀποζημίωσις ἐκ δραχμῶν 1000 μηνιαίως.

2) Εἰς τὸ τέλος τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου τοῦτου προστίθεται ἡ κάτωθι διάταξις :

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Ταμείου δύναται νὰ χορηγῇ δάνεια εἰς ἡσφαλισμένους παρ' αὐτῷ κατόπιν Ὑπουργικῆς ἐγκρίσεως εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις.

3) Ἐπίσης εἰς τὸ τέλος τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Ταμείου προστίθεται ἡ κάτωθι μεταβατικὴ διάταξις :

Ἐγκρίνονται καὶ νομιμοποιοῦνται αἱ ἀποφάσεις τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, αἱ ἐκδοθεῖσαι

κατόπιν τῶν ὑπ' ἀριθ. 21295)15)5)1941 καὶ 21762)30)5)1941 Ὑπουργικῶν Ἐγκυκλίων περὶ χορηγήσεως δανείου ἐκ τριῶν χιλιάδων δραχμῶν (3.000) εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους τοῦ Ταμείου κατὰ μῆνα Ἰούνιον 1941 συνεπεία τῆς ἐκ τοῦ πολέμου οἰκονομικῆς δυσπραγίας τῶν μισθωτῶν.

19804]1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Δ)τος περὶ Ὁργανισμοῦ Ταμείου Προνοίας ὑπαλλήλων Ο. Α. Π.

(Ε.Κ. τ. Β'. φ. 91]1942)

Εἰς τὴν τρίτην παράγραφον τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ ἀπὸ 27)2)1933 Διατάγματος «περὶ ὁργανισμοῦ Ταμείου Προνοίας ὑπαλλήλων Ο. Α. Π.», ὡς ἐτροποποιήθη, προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτω :

Ἡ χρόνος καθ' ὃν ὑπάλληλοι ἡσφαλισμένοι εἰς τὸ Ταμεῖον διετέλεσαν ἐν ἀναρρωτικῇ ἀδείᾳ ἄνευ ἀποδοχῶν δύνανται νὰ υπολογισθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ἐφ' ὅσον καταβλήθῃ παρ' αὐτῶν ἡ νόμιμος εἰσφορά των 3 ο)ο, ἡ ἰσόποσος τοιαύτη τοῦ ἐργοδότου καὶ 1 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος πόλεως ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης καὶ ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ἀναρρωτικῆς ἀδείας.

21668]1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ τροποποιήσεως ἀρθρων τοῦ Καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμός».

(Ε.Κ. τ. Β'. φ. 91]1942).

Τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμός» τροποποιεῖται ὡς ἑπεται :

1) Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρθροῦ 22 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου προστίθεται παράγραφος ὑπ' ἀριθ' 8 ἔχουσα οὕτω :

Ἐπιτρέπεται κατ' ἐξαιρέσειν εἰς ἡσφαλισμένους τοῦ Ταμείου ἢ εἰς οἰκογενεῖας θανόντων ἡσφαλισμένων ἢ ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως τῆς παρούσης παρὰγράφου καταβολὴ ἀτόκως τῶν ἐν τῷ παρόντι ἀρθρῷ ὀριζομένων ποσῶν πρὸς ἀπόκτησιν δικαιώματος συντάξεως.

2) Ἡ παρ. 2 τοῦ ἀρθροῦ 38 τοῦ αὐτοῦ, ὡς ἄνω καταστατικοῦ τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Ἡ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Ἐρυνθρῷ Σταυρῷ ὑπηρεσία ἡσφαλισμένης ἀδελφῆς ἢ ἀνδρὸς νοσοκόμου τοῦ θεραπευτηρίου καθίσταται συντάξιμος, τηρουμένων τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθροῦ 6.

19407]1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Καταστατικὸν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Κεραμοποιῶν κλπ.

(Ε.Κ. τ. Β'. φ. 91]1942).

Εἰς τὸ τέλος τοῦ α' ἐδ. τῆς παρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 13 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφ. Ἐργατῶν Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν, Ἀγγειοπλαστῶν προστίθεται μεταβατικὴ διάταξις, ἔχουσα οὕτω :

Κατὰ τὰ ἔτη 1941 καὶ 1942 αἱ παροχαὶ τοῦ προηγουμένου ἀρθροῦ, ὡς καὶ τῶν ἱατρικῶν φροντίδων καὶ φαρμάκων, χορηγοῦνται εἰς τὸν ἡσφαλισμένον ἢ τὰ μέλη τῆς οἰκογενεῖας αὐτοῦ κατ' ἀνώτατον ὅριον δι' ἑκατὸν εἰκοσι ἡμέρας καὶ ἂν ἐτι ὁ ἡσφαλισμένος δὲν ἐπραγματοποίησεν εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀσθενείας ἐντὸς ἔτους πρὸ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ κινδύνου ἐξήκοντα ἡμερησίως καταβολὰς, ἐφ' ὅσον ὁμοῦ κατὰ τὰ προηγούμενα δύο πρὸ τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου ἔτη εἶχε πραγματοποιήσει 120 ἐν ὅλῳ καταβολὰς.

17805]1942. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
*Περὶ προσθήκης ἄρθρων εἰς Καταστατικὸν Τα-
μείου Συντάξεων Τραπεζῶν 'Εθνικῆς, Κτηματι-
κῆς καὶ 'Ελλάδος.*
(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 91]1942)

Εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων τοῦ
Προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν 'Εθνικῆς, Κτηματικῆς
καὶ 'Ελλάδος προστίθεται ἄρθρ. 13B ἔχον οὕτω :

Ἄρθρ. 13B

Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματων εἰς φυματικούς
συνταξιούχους.

Δύναται τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου
δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ 'Υπουρ-
γοῦ τῆς 'Εργασίας νὰ χορηγῇ εἰς τοὺς φυματικούς
συνταξιούχους τοῦ Ταμείου ἐπιδόματα ἐφ' ἅπαις ἐπὶ
ταῖς ἐσρταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα, ὡς
ἐπίσης καὶ τοιαῦτα ἀεροθεραπείας.

2) Ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβολίου δι' ὧν
ἐχορηγήθησαν εἰς φυματικούς συνταξιούχους καὶ χή-
ρας τοιούτων συνταξιούχων ἐπιδόματα ὡς ἀνωτέρω
ἀπὸ τῆς 7ης Φεβρουαρίου 1941 καὶ ἐντεύθεν μέχρι
σήμερον κυροῦνται ἀφ' ἧς ἐξεδόθησαν.

20195]1942. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
*Περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς Καταστατικὸν
Ταμείου Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν καὶ 'Αγ-
γειοπλαστῶν.*
(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 93]1942)

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Καταστατικοῦ
τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως 'Εργατῶν Κεραμοποιῶν,
Πλινθοποιῶν καὶ Ἀγγειοπλαστῶν προστίθεται μετα-
βατικὴ διάταξις ἔχουσα οὕτω :

Ἐπὶ θανάτου ἀμέσως ἡσφαλισμένου παρὰ τῷ
Κεντρικῷ Καταστήματι τοῦ Ταμείου χορηγεῖται κατὰ
τὰ ἔτη 1941 καὶ 1942 τὸ ἀνωτέρω βοήθημα καὶ ἂν
ἔτι ὁ ἡσφαλισμένος δὲν ἐπραγματοποίησε, κατὰ τὸ
προηγηθὲν τοῦ θανάτου του δωδεκάμηνον, ἐξήκοντα
ἡμερομίσθια.

48520]1942. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
*Περὶ τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Τα-
μείου Προνοίας Προσωπικοῦ Γραφείων Προστα-
σίας 'Ελληνικοῦ Καπνοῦ.*
(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 95]1942).

7482]1942. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
*Περὶ τροποποιήσεως καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου
'Εξόδου καὶ 'Επικ. Ἀσφ. Μισθωτῶν Βιομη-
χανίας Καπνοῦ.*
(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 95]1942).

Εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμείου 'Εξόδου καὶ
'Επικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας
Καπνοῦ ἐπιφέρονται αἱ κάτωθι τροποποιήσεις :

1) Εἰς τὴν παρ. 5 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Καταστα-
τικοῦ τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου προστίθεται διάταξις ἔχουσα
οὕτω :

Εἰς τὸν Γραμματέα τοῦ Δ. Συμβουλίου παρέχεται
ἐπίσης πρόσθετος ἀτοξημίωσις δραχμῶν διακοσίων
πεντήκοντα (250) κατὰ συνεδριάσιν ἀπὸ 1ης 'Ιανουα-
ρίου 1942.

2) Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω
Καταστατικοῦ προστίθεται μεταβατικὴ διάταξις ἔ-
χουσα οὕτω :

Αἱ ἀμειβόμεναι συνεδριάσεις δὲν δύναται νὰ
περῶν τὰς 8 κατὰ μῆνα, ἀναστελλομένης ἐπὶ ἐξά-
μηνον ἀπὸ 1ης 'Ιανουαρίου 1942 τῆς παρούσης τῆς
ἰσχύος τῆς παρ. 7 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Καταστατικοῦ
τοῦ Ταμείου.

8807]1942. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
*Περὶ τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ Ταμείου
Συντάξεως 'Ηθοποιῶν κλπ.*
(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 95]1942)

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρ. 35 παρ. 4 τοῦ Καταστα-
τικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων 'Ηθοποιῶν, Μουσικῶν,
Συγγραφέων καὶ Τεχνιτῶν Θεάτρου προστίθεται ἡ
κάτωθι διάταξις :

Ἐν περιπτώσει θανάτου συνταξιούχου ὀφείλοντος
ποσὸν τι ἐκ δανείου, ἡ ἀποπληρωμὴ αὐτοῦ γίνεται
δι' ἀναλόγων κρατήσεων ἐκ τῆς συντάξεως τῶν δι-
καιοδόχων τοῦ θανόντος.

Μὴ ὑπαρχόντων δικαιοδόχων τὸ ὀφειλόμενον πο-
σὸν ἀποσβέννυται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβου-
λίου.

21074]1942. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
*Περὶ προσθήκης εἰς ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ Λο-
γιστικῆς καὶ Οἰκονομικῆς λειτουργίας τοῦ Τα-
μείου Ἀσφαλίσεως ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν
'Ελλάδος.*
(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 95]1942).

Εἰς τὸ ἄρθρον 35 τοῦ Κανονισμοῦ Λογιστικῆς καὶ
Οἰκονομικῆς λειτουργίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως
'Επαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν 'Ελλάδος προστίθε-
ται ἐδάφιον 10 ἔχον ὡς ἐξῆς :

10. Ἐξαιρετικῶς καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς λόγῳ
τοῦ παγκοσμίου πολέμου δημιουργηθείσης οἰκονομι-
κῆς καταστάσεως δύναται τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον
δι' ἀποφάσεως οὗτοῦ ἐγκρινομένης παρὰ τοῦ 'Υπουρ-
γοῦ 'Εργασίας νὰ προμηθεύηται κατὰ παρέκκλισιν
τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ τὰς ἀναγ-
καίουσας διὰ τὸ Ταμεῖον ποσότητες πάσης φύσεως
ὕλικου δι' ἅπ' εὐθείας ἀγορᾶς κατόπιν ἀποφάσεως
τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ 'Υπουρ-
γοῦ 'Εργασίας καὶ μέχρι ποσοῦ 1.000.000.

8806]1942. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ Τ.Α.Ν.Π.Υ.
(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 95]1942)

Τὰ ἐδάφια 1 καὶ 2 τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρ-
θρου 7 τοῦ Β' Μέρους τοῦ Καταστατικοῦ Οἰκονομι-
κῆς καὶ Ἀσφαλιστικῆς Ὁργανώσεως τοῦ Ταμείου
'Ασφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων
τροποποιοῦνται ὡς ἑπεται :

2. Ἡ συμφώνως τῇ παραγράφῳ 2 τοῦ ἄρθρου 3
τοῦ Α. Ν. 275]1936 «περὶ συστάσεως Ταμείου Ἀσφα-
λίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων» καὶ
τοῖς ἐδαφίοις 1 καὶ 2 τῆς παραγράφου 7 τοῦ Β' Μέ-
ρους τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ «Τ.Α.Ν.Π.Υ.» διενερ-
γούμενῃ μέχρι σήμερον εἰσπραξίς ὑπὸ τοῦ Ταμείου
τούτου καὶ διὰ λογαριασμῶν τοῦ Ι. Κ. Α. τῶν εἰσφο-
ρῶν τῶν ἐπικουρικῶς ἡσφαλισμένων παρὰ τῷ Τα-
μείῳ τούτῳ καὶ κυρίως παρὰ τῷ Ι. Κ. Α. Ἀτμοπλοϊ-
κῶν καὶ Πρακτορικῶν ὑπαλλήλων, ὡς ἐπίσης καὶ
ἡ εἰσπραξίς τῶν ἀτομικῶν εἰσφορῶν μόνον τῶν ἐπὶ
μηνιαίῳ μισθῷ ἐργαζομένων εἰς Ἀτμοπλοῖας καὶ Ν:
Πρακτορεῖα καὶ μὴ ἡσφαλισμένων παρὰ τῷ Ταμείῳ
παύει ἀπὸ 1ης 'Ιουλίου 1942, ἀπασῶν τῶν ἀνωτέρω
εἰσφορῶν τούτων εἰσπραττομένων ἀπ' εὐθείας παρὰ
τοῦ Ι. Κ. Α.

19798]Σ. 398]1942. Ἀπ. 'Υπουργ. 'Εργασίας
*Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τα-
μείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Α. Σ. Ο.*
(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 96]1942).

Εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως

προσωπικοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὁργανισμοῦ ἐπιφέρονται αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθήκαι :

1. Τὸ ἐδάφ. 2 τοῦ ἀρθρου 30 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Εἰς ἀσθενεῖς ἡσφαλισμένους καὶ εἰς τὰ κατὰ τὸ καταστατικὸν ἡσφαλισμένα μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῶν παρέχονται πρὸς θεραπείαν τῶν τὰ ἀναγκαιούντα ἐκάστοτε φάρμακα καὶ σπεσιαλιτέ, τῆς ἀξίας αὐτῶν καταβαλλομένης ὑπὸ τοῦ Ταμείου, πλὴν ποσοστοῦ 100οο καθ' ἡ μετέχει ὁ ἡσφαλισμένος διὰ τὸ σπεσιαλιτέ καὶ 50οο διὰ τὰ φάρμακα διαρκούσης τῆς ἐμπολέμου περιόδου.

2. Εἰς τὸ ἐδάφιον 3 τοῦ ἀρθρου 36 προστίθεται ἐδάφιον ἔχον ὡς ἑξῆς :

Ἐν περιπτώσει χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως, προκειμένου μὲν περὶ τῶν ἀμέσως ἡσφαλισμένων ἢ τῶν συνταξιούχων, γίνεται οὕτῃ ἄνευ συμμετοχῆς τούτων εἰς τὴν δαπάνην, προκειμένου δὲ περὶ τῶν κατὰ τὸ καταστατικὸν δικαιουμένων περιθάλψεως μελῶν τῆς οἰκογενείας, ταῦτα δικαιούνται τῶν (2/3) δύο τρίτων τῆς δαπάνης καὶ οὐχὶ πέραν τοῦ ποσ. τῶν δραχμῶν δώδεκα χιλιάδων (12.000) Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου δύναται ἀναλόγως τῶν βιωτικῶν συνθηκῶν νὰ αὐξάνῃ ἢ ἐλαττώσῃ τὸ ἀνωτέρω ποσόν.

3. Τὸ ἀρθρον 43 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Πρὸς χρόνον ἀσφαλίσεως δύνανται νὰ ἐξομιοθῶσι.

1. Τὰ πρὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ταμείου ἔτη τῆς πραγματικῆς ὑπηρεσίας παρὰ τῷ ΑΣΟ ἢ τῇ Σταφιδικῇ Διαχειρίσει.

2. Ἡ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσία τῶν κληρωτοῦ καὶ ἐφέδρου κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. 5 τοῦ ἀρθρου 3 τοῦ Α. Ν. 771/1937 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας καὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας ἐνίων διατάξεων αὐτῆς, ὡς καὶ ἡ ὑπηρεσία ἐν τῷ στρατῷ ὡς ἐφέδρων καὶ κληρωτῶν μὴ παλαιῶν πολεμιστῶν» μέχρι τοῦ πολὺ πέντε ἐτῶν.

3. Τὰ ἔτη τῆς πραγματικῆς ὑπηρεσίας παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ Δημοσίῳ ἢ παρ' Ὁργανισμοῖς Δημοσίου Δικαίου ἢ παρ' ἀνεγνωρισμένην Τραπεζῇ ἢ Ἀνωνύμῳ Ἑταίρῳ ἢ ἐκ τῶν κατεργαζομένων τὴν Κορινθιακὴν σταφίδα ἢ παραγούσῃ προϊόντι χρησίμα διὰ τὴν γεωργίαν ἢ παρὰ συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων ἢ παρ' ἐπαγγελματικῇ Ὁργανώσει Ἰδιωτικῷ Δικαίου, ἢ τοι Ἑθνικὴν Συνομοσπονδίαν Ἑργατῶν τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ τὰς εἰς αὐτὴν ἀνηκούσας ἐπαγγελματικὰς Ἐνώσεις, ἐφ' ὅσον τὰ ἔτη ταῦτα δὲν ὑπελογισθῶσιν παρ' εἰσέλω Ἀσφαλιστικῷ Ὁργανισμῷ διὰ τὴν ἀποκτῆσιν τῆς συντάξεως.

Ἡ διὰ τῆς προηγουμένης παραγράφου 3 ἐξαγορὰ προϋπηρεσίας ἐπιτρέπεται μόνον μετὰ συμπλήρωσιν ὁκταετοῦς πραγματικῆς ὑπηρεσίας παρὰ τῷ ΑΣΟ ἢ τῇ Σταφιδικῇ Διαχειρίσει καὶ ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ἥμισυ τοῦ συνόλου τῆς πραγματικῆς ὑπηρεσίας.

Διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω προϋπηρεσίας ὀφείλουν οἱ ἡσφαλισμένοι ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτῶν τὰ μέλη οἰκογενείας τῶν νὰ υποβάλωσι τὰς ἐν λόγῳ αἰτήσεις πρὸς τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Ταμείου αἱ μὲν ἤδη ὑπηρετοῦντες μέχρι τῆς 30ῆς Δεκεμβρίου 1942, αἱ δὲ τὸ πρῶτον προσλαμβανόμενοι ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἐγγραφῆς τῶν εἰς τὸ Ταμεῖον μετὰ τῶν ἀποδεικτικῶν τῆς προϋπηρεσίας τῶν. Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ ΤΑΠΑΣΟ δύναται νὰ χορηγῇ παραστάσεις τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας ὁσάκις κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ συντρέχει εὖλογος περίπτωσις.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ὀφείλει, ὅπως ἐντὸς πέντε μηνῶν ἀπὸ τῆς περὶ τούτου ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ περὶ τοῦ εἶδους

καὶ τῶν ἐτῶν τῆς ἀναγνωριζομένης προϋπηρεσίας, ἀντίγραφον δὲ τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ καταχωρεῖται εἰς τὸν ἀτομικὸν φάκελλον τοῦ ἡσφαλισμένου.

Τὰ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς προϋπηρεσίας ὑποβλητέα στοιχεία καθορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ ἐξαγορὰ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀναγνωριζομένης προϋπηρεσίας ἐνεργεῖται διὰ δόσεων, ὀριζόμενων ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου καὶ παρακρατουμένων ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ ἐκ τῆς πρὸς τοῦτο ἢ τοὺς δικαιοδόχους αὐτοῦ παροχῆς τοῦ Ταμείου.

Διὰ τὴν ἐξαγορὰν προϋπηρεσίας ὑποχρεοῦται ὁ ἡσφαλισμένος εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀτομικῆς του εἰσφορᾶς ἐπὶ τοῦ μηνιαίου ἀτομικοῦ αὐτοῦ μισθοῦ, ἐντόχως πρὸς 3 οιο.

Ὡς μισθὸς ἐφ' οὗ γεννῆσεται ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἐξαγορᾶς δι' ὅλον τὸν προσμετρηθισόμενον χρόνον, λαμβάνεται ὁ μέσος ὅρος παρὰ τῷ ΑΣΟ ἢ τῇ Σταφιδικῇ Διαχειρίσει μισθοῦ τοῦ ἡσφαλισμένου ἀπὸ τῆς προσλήψεως αὐτοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τούτων μέχρι τῆς ἰδρύσεως τοῦ ΤΑΠΑΣΟ. Ὡς μέσος ὅρος θεωρεῖται τὸ πηλίκον τῆς διαίρεσεως τοῦ συνόλου τῶν μισθῶν διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μηνῶν.

Τοῦ διὰ τὴν ἐξαγορὰν τῆς προϋπηρεσίας, κατὰ τὰς ἀνωτέρω παραγράφους, ὀφειλομένου ποσοῦ δικαιούται ὁ ἡσφαλισμένος νὰ καταβάλῃ τὸ 1/4 κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας.

4. Τὸ ἐδάφιον 3 τοῦ ἀρθρου 44 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

«3. Ὁ ἀπολυόμενος λόγῳ καταργήσεως θέσεως μετὰ 10-τῇ συντάξιμον ὑπηρεσίαν ἐξ ὧν 8ετῇ πραγματικῇ παρὰ τῷ ΑΣΟ ἢ τῇ Σταφιδικῇ Διαχειρίσει καὶ ἡλικίαν τοῦλάχιστον 50 ἐτῶν ἢ ἀπολυόμενος λόγῳ ὁρίου ἡλικίας μετὰ 10ετῇ συντάξιμον ὑπηρεσίαν ἐξ ὧν 8ετῇ πραγματικῇ παρὰ τῷ ΑΣΟ ἢ τῇ Σταφιδικῇ Διαχειρίσει».

5. Εἰς τὸ ἐδάφιον 4 τοῦ ἀρθρου 44 προστίθεται ἐδάφιον ἔχον ὡς ἑξῆς :

Δικαίωμα ἐπίσης συντάξεως ἔχει ὁ ἡσφαλισμένος ὁ ἀπιδεδειγμένως ἀνέπληρον πολέμου ἀπολυόμενος τῆς ὑπηρεσίας δι' οἰανδήποτε αἰτίαν μετὰ συμπλήρωσιν δεκαπενταετοῦς συντάξιμον ὑπηρεσίας ἐξ ὧν 12ετῇ πραγματικῇ παρὰ τῷ ΑΣΟ ἢ τῇ Σταφιδικῇ Διαχειρίσει ἀνεξαρτήτως ἡλικίας.

6. Ἡ παράγραφος α' τοῦ ἀρθρου 51 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Ὁ οἰκιοθελῶς ἀποχωρῶν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ΑΣΟ ἡσφαλισμένος ἀνεξαρτήτως τῆς ἡλικίας αὐτοῦ μὴ δικαιούμενος συντάξεως ἢ βοηθήματος λαμβάνει τὰς προσωπικὰς αὐτοῦ εἰσφορὰς ἐπὶ τόκῳ 4 οιο, ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσε πενταετῇ πραγματικῇ συντάξιμον ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίαν.

Ἐὰν ὁ ἀποχωρῶν εἶναι θῆλυ καὶ ἀποχωρεῖ ὅπως συνάψῃ γάμον, ὁ ὡς ἄνω χρόνος περιορίζεται εἰς τὸ ἥμισυ, ἀπαιτουμένης καὶ τῆς ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἀποχωρήσεως προσαγωγῆς ἀντιγράφου ληξιαρχικῆς πράξεως τοῦ τελεσθέντος γάμου πρὸς ἀπόδειξιν αὐτοῦ διὰ τὴν καταβολὴν τῆς εἰσφορᾶς του.

6513/1942.—Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας *Περὶ τροποποιήσεως τῆς Νομοθεσίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς.*

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 97/1942).

Εἰς τὴν Νομοθεσίαν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν ἐπιφέρονται αἱ κάτωθι τροποποιήσεις :

1) Τὸ ἀρθρον 17 τοῦ Κανονισμοῦ τούτου τροποποιεῖται ὡς ἀκολουθῶς.

Ἡ μηνιαία σύνταξις ἐργάτου οἰκογενειάρχου αὐξάνεται κατὰ 10 οιο ἐπὶ τῆς ἐν παρ. 1 τοῦ προηγου-

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ (*)

Α'. ΓΕΝΙΚΑΙ: 'Υπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν'. Παντὸς ἐν γένει ἐργοδότης 29983|1941, 1 σελ. 24. — Βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων 45986|1941, 5 σελ. 157, 52232|1941, 8 σελ. 254. — Ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν 48587|1941, 6 σελ. 190. — Ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων 50458|1941, 7 σελ. 223, 52231|1941, 8 σελ. 254. — Ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν 1559|1942, 9 σελ. 286. — Ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Περιχώρων, Ἐλευσίνος (15θήμερος πληρωμὴ) 2988|1942, 10 σελ. 319. — Θ/νίκης (15θήμερος πληρωμὴ) 4363|1942, 11, σελ. 347. — Λοιπῆς χώρας (15θήμερος πληρωμὴ) 8267|1942, 12, σελ. 381, 19 σελ. 607. — Ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν 9850|1942 (ἐπίδομα Πάσχα 1942), 12 σελ. 383, 14 σελ. 445. — Ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν 20343|1942, 17 σελ. 539, 21621|1942, 17 σελ. 540. — Βιοτεχνικῶν καὶ ἐπαγγελματιῶν ἐπιχειρήσεων 21180|1942, 17 σελ. 540. — Ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν 28322|1942, 21 σελ. 672, 23 σελ. 735. — Ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν 39985|1942, 27 σελ. 863, 30 σελ. 955, 46701|1942, 30 σελ. 957. — Τραπεζῶν 21619|1942, 17 σελ. 542, 20 σελ. 637.

'Εργατῶν 29983|1941, 1 σελ. 24, 44441|1941, 4 σελ. 126. — Βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων 45986|1941, 5 σελ. 157. — Ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, 1559|1942, 9 σελ. 286, 10 σελ. 318, Βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων 19019|1942, 17 σελ. 540, 23280|1942, 21 σελ. 672. — Ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν 48587|1941, 6 σελ. 190. — Ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν (κατώτατα δῶρα ἡμερομισθίων) 25606|1942, 19 σελ. 608, 23 σελ. 734, 24 σελ. 767, 33649|1942, 24 σελ. 770, 39986|1942, 27 σελ. 864, 30 σελ. 955, 46367|1942, 30 σελ. 957, 46701|1942 (ἐπίδομα Χριστουγέννων) 30 σελ. 957.

Β'. ΕΙΔΙΚΑΙ: Ἀρχῶν κατοχῆς 50137|1941, 9 σελ. 284, 4254|1942, 11 σελ. 346, 5637|1942, 11 σελ. 346, 12 σελ. 382, 9765|1942, 13 σελ. 413, 9765|1942, 20 σελ. 636, 32316|1942, 24 σελ. 765, 26 σελ. 833, 39984|1942, 27 σελ. 865, 28 σελ. 894. — Ἀλωνιστικῶν μηχανῶν, 32473|1941, 1 σελ. 29, 27462|1942, 21 σελ. 675, 25 σελ. 798, 34596|1942, 24 σελ. 768. — Ἀλευροβιομηχανίας, 21635|1942, 17 σελ. 543, 20 σελ. 636. — Ἀτμοπλοίων (εἰσφορὰ εἰδικοῦ λ/σμοῦ) 49964|1941, 9 σελ. 285. — Γαλακτοπωλείων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων, 31472|1941, 1 σελ. 28, 41960|1942, 28, σελ. 894. — Δερμάτων (αὐξήσις εἰσφορᾶς) 34118|1941, 3 σελ. 91, 8180|1942, 18 σελ. 574, 23 σελ. 734, 7713|1942, 18 σελ. 574, 33871|1942, 29 σελ. 929. — Δομικῶν καὶ ξυλουργικῶν ἐργασιῶν (ἐπαύξησις εἰσφορᾶς) 51067|1941, 12 σελ. 382, 38239|1942, 30 σελ. 962. — Ἐστιατορίων, ζυθοεστιατορίων, ζυθοπωλείων κλπ. 32471|1941, 1 σελ. 29, 27988|1942, 21 σελ. 671, 25 σελ. 798, 41960|1942, 28 σελ. 894. — Ἐμπορικῶν ἀντιπροσώπων, 33634|1941, 3 σελ. 93. — Ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, 2042|1942, 11 σελ. 345, 4969|1942, 11 σελ. 346, 4603|1942, 11 σελ. 347, 12 σελ. 382, 1064|1942, 13 σελ. 413, 2431|1942, 18 σελ. 539, 2432|1942, 17 σελ. 539, 2514|1942, 17 σελ. 533, 488|1942, 18 σελ. 573, 4969|1942, 20 σελ. 636. — Ζαχαροπλαστείων (βλέπε γαλακτοπωλείων κλπ.). — Ἡθοποιῶν, σκηνοθετῶν κλπ., 51688|1941, 8 σελ. 253, 10 σελ. 319, 24033|1942, 20 σελ. 637, 23 σελ. 735, 42803|1942, 30 σελ. 955, 44392|1942, 30 σελ. 956. — Ἡλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ ἡλεκτροφωνισμοῦ, 52079|1942, 9 σελ. 285, 10 σελ. 318, 59953|1942 10 σελ. 318, 11 σελ. 345, 8159|1942, 16 σελ. 479, 17165|1942, 20 σελ. 638, 27509|1942, 24 σελ. 766, 33413|1942, 30 σελ. 953. — Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν - Πειραιῶς, 3206|1942, 10 σελ. 318, 33413|1942, 30 σελ. 953 (Μεταφορῶν). — Θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, 15576|1942, 16 σελ. 510, 21622|1942, 17 σελ. 542, 25533|1942, 19 σελ. 607, 23 σελ. 733, 31982|1942, 26 σελ. 833. — Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, 48735|1942, 20 σελ. 638. — Καφενείων (βλέπε γαλακτοπωλείων κλπ.). — Καπνοῦ, 31373|1941, 1 σελ. 30, 34115|1941, 2 σελ. 62, 34569|1941, 3 σελ. 94, 47091|1941, 8 σελ. 252, 2041|1942, 11 σελ. 345, 37487|1941, 4 σελ. 125, 1213|1942, 9 σελ. 284, 11 σελ. 345, 5636|1942, 11 σελ. 345, 18 σελ. 572, 19708|1942, 17 σελ. 542, 26129|1942, 21 σελ. 674, 28 σελ. 893, 35470|1942, 27 σελ. 865. — Κλωστοῦφαντουργίας, 15881|1942, 16 σελ. 510. — Κλωτῶν, φανελλοποιίας καὶ πλεκτικῆς, 18641|1942, 17 σελ. 539, 28321|1942, 23 σελ. 736. — Κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων 26572|1942, 21 σελ. 672, 24 σελ. 767. — Κλινικῶν καὶ σανατορίων, 21550|1942, 17 σελ. 543, 20 σελ. 636, 26701|1942, 21 σελ. 674, 25 σελ. 798, 41960|1942, 28 σελ. 894. — Λιγνιτωρυχείων, 8281|1942, 11 σελ. 345, 12 σελ. 382, 24822|1942, 23 σελ. 735, 39984|1942, 27 σελ. 865, 41183|1942, 30 σελ. 952. — Μυλεργατῶν καὶ μακαρονοποιῶν, 26049|1942, 21 σελ. 674, 24 σελ. 767, 36670|1942, 29 σελ. 928. — Ναυπηγοξυλουργῶν (ἐπαύξησις εἰσφορᾶς), 14667|1942, 23 σελ. 733. — Ξενοδοχείων, 31473|1941, 1 σελ. 26, 37711|1941, 3 σελ. 94, 41288|1941, 5 σελ. 155, 4412|1942, 12 σελ. 382, 50645|1941, 8 σελ. 252, 10 σελ. 317, 26665|1942, 21 σελ. 672, 24 σελ. 767, 31091|1942, 23 σελ. 764, 26 σελ. 833. — Σόλου κατεργασίας, 51414|1941, 8 σελ. 255, 10 σελ. 317, 51067|1942, 12 σελ. 382 (ἐπαύξησις εἰσφορᾶς) 38239|1942, 30 σελ. 962 (ἐπαύξησις εἰσφορᾶς) 41822|1942, 30 σελ. 954. — Ὀρφανοτροφείου, 7800|1942, 12, σελ. 381. — Οἰνοπνευματοποιίας, οἰνοποιίας καὶ δεψικῶν εἰδῶν, 19720|1942, 17, σελ. 541. — Οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν, 1035|1942, 9 σελ. 284, 21170|1942, 20 σελ. 638, 39984|1942, 27 σελ. 865, 51067|1942, 12 σελ. 382, 38239|1942, 30 σελ. 962 (ἐπαύξησις εἰσφορᾶς). — Πανοπωλοῦν καλλή-

(*) Τὸ πλῆθος τῶν Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ποὺ ἐξεδόθησαν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου 1941, εἰς ἐκτέλεσιν τῶν σχετικῶν νομοθετημάτων περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν, συντάξουν καὶ εἰσφορῶν εἰδικῶν λογαριασμῶν, καθιστᾷ σχεδὸν ἀδύνατον τὴν εὐχερῆ ἀνεύρεσιν τῶν καὶ διὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ τοὺς ἐφαρμοστάς των.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἐπιχειρεῖ ἤδη τὴν εὐεργεσίαν των, μὲ τὰς ἐξῆς ὑπομνήσεις: Οἱ ἀριθμοὶ δεξιῶν τὰς σχετικὰς ἀποφάσεις καὶ τεύχη τῆς «Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικαίου», δύνανται εὐρεθῆναι.

Διὰ τὴν πληρεστέραν ἐνημέρωσιν, προκειμένου περὶ τῶν εἰδικῶν ἀποφάσεων, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ συμβουλευθῇται ὁ ἀναγνώστης καὶ τὰ κείμενα τῶν γενικῶν ὀνομαζομένων, δοθέντος ὅτι εἰς αὐτὰς ρυθμίζεται πότε ἡ ὑπαγωγή καὶ τῶν ἐργαζομένων τῶν εἰδικῶν ἐργασιῶν εἰς τὰς γενικὰς καὶ πότε ἡ ἐξαίρεσις των. (Βλέπε σχετικῶς ὑπομνήσεις κατωτέρω).

λων, 38439|1942, 29 σελ. 929 (ἐπαύξεισις εἰσφορᾶς).—*Πυρτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου* 19853|1942, 18 σελ. 572, 17960|1942, 18 σελ. 576.—*Ραπτεργατῶν* 22411|1942, 23 σελ. 734.—*Ραδιοφωνικῆς Ἑταιρίας*, 21671|1942, 19 σελ. 607, 34115|1942, 24 σελ. 769, 29 σελ. 927, 206724|1942, 30 σελ. 954.—*Σιδηροδρόμων*, 54888|1941, 1 σελ. 27, 45308|1941, 5 σελ. 155, 3311|1942, 10 σελ. 318, 12 σελ. 381, 1170|1942, 14 σελ. 445, 19220|1942, 20 σελ. 639, 26717|1942, 24 σελ. 766, 33440|1942, 30 σελ. 953, 30208|1942, 29 σελ. 926.—*Στελβωτηρίων*, 34119|1941, 2 σελ. 62.—*Σιδηροβιομηχανίας*, 36798|1941, 3 σελ. 94, 39485|1941, 5 σελ. 15, 32317|1942, 24 σελ. 765, 26 σελ. 833, 15883|1942, 16 σελ. 511, 39984|1942, 27 σελ. 865, 30973|1942, 30 σελ. 958.—*Συσσιτίων κέντρων*, 4626|1942, 11 σελ. 347, 18 σελ. 573.—*Συμβολαιογραφείων καὶ δικηγορικῶν γραφείων*, 50458|1941, 8 σελ. 224, 5262|1942, 11 σελ. 346, 18 σελ. 573, 24083|1942, 20 σελ. 636, 21 σελ. 672, 29642|1942, 23 σελ. 736, 28 σελ. 893.—*Σανατορίων*, 21550|1942, 17 σελ. 20 σελ. 636, 543, 26701|1942, 21 σελ. 674, 25 σελ. 798, 41960|19 2, 28 σελ. 894.—*Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας*, 33920|1941, 1 σελ. 28, 359|1942, 10 σελ. 319, 4255|1942, 10 σελ. 319, 23 σελ. 783, 10373|1942, 20 σελ. 637, 103738|1942 23 σελ. 764, 174205|1942, 23 σελ. 764, 174230|1942, 30 σελ. 952.—*Τελεφούνων*, 25607|1942, 21 σελ. 673, 28597|1942, 23 σελ. 735, 28956|1942, 24 σελ. 767, 28 σελ. 893, 150329|1942, 28 σελ. 893, 200670|1942, 30 σελ. 953.—*Ταπητουργείων*, 29643|1942 23 σελ. 736, 30860|1942, 29 σελ. 926, 41321|1942, 30 σελ. 952.—*Τσιμεντοβιομηχανίας*, 15899|1942, 16 σελ. 511, 17522|1942, 17 σελ. 538, 39984|1942, 27 σελ. 865.—*Τροχιοδρόμων*, 59953|1942, 10 σελ. 318, 11 σελ. 345, 54888|1941, 3 σελ. 255, 52221|1941, 10 σελ. 317, 19240|1942, 20 σελ. 639, 27509|1942, 24 σελ. 766, 33413|1942, 30 σελ. 953.—*Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Μετάλλου*, 19410|1942, 20 σελ. 638.—*Υποδηματοεργατῶν*, 51122|1941, 8 σελ. 256, 10 σελ. 317, 4579|1942, 11 σελ. 347, 18 σελ. 573, 38440|1942, 26 σελ. 828, 25172|1942, 29 σελ. 926.—*Υδρεύσεως καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ Δαρίσης*, 19950|1942, 23 σελ. 736, 28908|1942, 24 σελ. 769, 20943|1942, 25 σελ. 798, 28 σελ. 894.—*Φορτοεκφορτωτῶν*, 49185|1942, 14 σελ. 445, 4904|1942, 18 σελ. 574, 13124|1942, 18 σελ. 574, 13123|1942, 18 σελ. 575, 11546|1942, 18 σελ. 575, 17907|1942, 23 σελ. 733, 19619|1942, 23 σελ. 733, 6467|1942, 23 σελ. 733, 25765|1942, 25 σελ. 797, 24628|1942, 25 σελ. 797.—*Χημικῆς βιομηχανίας* 47541|1941 8 σελ. 252.—*Ὠδείων*, 28596|1942, 30 σελ. 954.

Γ'. ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ : *Συνταξιοῦχων*, Ταμείου Συντάξεων προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Ἑλλ. Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας, 38283|1942, 30 σελ. 953.—Ταμείου Ἡθοποιῶν, 31916|1942, 29 σελ. 927.—Φορτοεκφορτωτῶν Λιμένος Ἐλευσίνος, 30809|1942, 29 σελ. 927.—Ταμείου Συντάξεων προσωπικοῦ Ἀεριοφότου Πειραιῶς, 35390|1942, 29 σελ. 928.—Ταμείου Συντάξεων προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Β. Δ. Ἑλλάδος καὶ ἑκτελωνιστῶν, 36980|1942, 29 σελ. 929.—Διαφόρων Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων, 27482|1942, 29 σελ. 928.—Ταμείου Συντάξεων προσωπικοῦ Ἀγορικῆς Τραπεζῆς, 38827|1942, 30 σελ. 958.—Ταμείου Συντάξεων προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ἀεριοφότου Ἀθηνῶν, 28238|1942, 29 σελ. 768.

ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ : Ἐκ τῶν «γενικῶν» ἡ 29983|1942 ἀφορᾷ τὸ ὑπαλληλικόν, ὑπηρετικόν καὶ ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν παντὸς ἐν γένει ἐργοδότη, πλὴν τοῦ οἰκιακοῦ προσωπικοῦ, τῶν ἐργατῶν φορτοεκφορτωτῶν λιμένων καὶ ξηρᾶς, τῶν ἀρτεργατῶν, τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ κουρεῖα, κομμωτήρια καὶ ἰνστιτούτα κολλόνης, ἐφ' ὅσον ἀμειβοῦνται διὰ ποσοτῶν, τῶν μισθωτῶν τῶν ἐμπορικῶν ἀντιπροσώπων, τοῦ προσωπικοῦ ξενοδοχείων ὕπνου, τῶν καπνεργατῶν, τοῦ προσωπικοῦ ἐστιατορίων, ζυθοπωλείων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων καὶ συναφῶν ἐπαγγελμάτων, τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων, Τροχιοδρόμων καὶ παραγωγῆς καὶ διανομῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας.

—Ἡ 45986|1941 ἀφορᾷ τὸ ὑπαλληλικόν, ὑπηρετικόν καὶ ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, πλὴν τῶν μηχανουργῶν, λεβητοποιῶν, χυτῶν καὶ ὀξυγονοκολλητῶν αὐτοτελῶν μηχανουργείων, καπνεργατῶν.

—Ἡ 52232|1941 ἀφορᾷ τὴν εἰκοσαήμερον πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων, νομικῶν συμβούλων, δικηγόρων καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ πασῶν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασίων.

—Ἡ 48587|1941 ἀφορᾷ ὑπαλλήλους καὶ ἐργατοτεχνίτας ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν. Γίνονται εἰδικὴ ρύθμισις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ κουρείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων, ἐστιατορίων, οἰνομαγειρείων, μπάρ κλπ., ὡς καὶ τῶν καφενείων. Ἐξαιροῦνται οἱ ὑποδηματοεργατῆς καὶ ραπτεργατῆς.

—Αἱ 50458|1941 καὶ 52231|1942 ἀφορῶν τὴν 20ήμερον πληρωμὴν ἀποδοχῶν ὑπαλλήλικου καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ πασῶν τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ ἐπιχειρήσεων, ἐκμεταλλεύσεων καὶ ἐργασίων. Γίνεται εἰδικὴ ρύθμισις τῶν ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων συμβολαιογραφείων καὶ δικηγορικῶν γραφείων, ἐργατοτεχνιτῶν ἀμειβομένων διὰ μηνιαίου μισθοῦ, φορτοεκφορτωτῶν. Ὑπάρχοντες καὶ οἱ νομικοὶ σύμβουλοι καὶ δικηγόροι. Ἐξαιροῦνται τὸ προσωπικόν τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, τὸ προσωπικόν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, περὶ οὗ ἡ 45986|1941, οἱ ξενοδοχοῦ ὑπαλλήλοι (πλὴν τῶν διεπομένων ὑπὸ τῆς ἀπὸ 16|9|1937 συλλογικῆς συμβάσεως), οἱ ἡθοποιοί, οἱ θυρωροὶ πολυκατοικιῶν.

—Ἡ 1559|1942 ἀφορᾷ τὸ ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν τῶν πάσης φύσεως ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασίων, τὸ προσωπικόν τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασίων. Ἐξαιροῦνται οἱ ὑπάλληλοι ξενοδοχείων. Γίνεται εἰδικὴ ρύθμισις ἀποδοχῶν περιποιητῶν ἐστιατορίων, ζυθοεστιατορίων, οἰνομαγειρείων, προσωπικοῦ κουρείων.

—Ἡ 2988|1942 ἀφορᾷ τὴν 15θήμερον πληρωμὴν ἀποδοχῶν ὑπαλλήλικου καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Περιχώρων καὶ Ἐλευσίνος, πλὴν τῶν διὰ μηνιαίου μισθοῦ ἀμειβομένων ἐργατοτεχνιτῶν.

—Ἡ 4363|1942 ἀφορᾷ 15θήμερον πληρωμὴν ἀποδοχῶν ὑπαλλήλικου καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ Θεσσαλονίκης καὶ ἡ 8267|1942 λοιπῆς χώρας.

—Ἡ 20343|1942 καὶ 21621|1942 ἀφορᾷ τὸ ὑπαλληλικόν καὶ ὑπηρετικόν προσωπικόν τῶν ἐπιχειρή-

σεων ἐν γένει καὶ ἐργασιῶν. Ἐξαιρεῖται τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν Τραπεζῶν, τῶν Ἑπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν, τῶν Συμβολαιογραφείων, Δικηγόρων καὶ Ξενοδοχείων ὕπνου.

— Ἡ 21180]1942 ἀφορᾷ τὸ ἐργατοτεχνικὸν, ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν βιοτεχνικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἐξαιροῦνται οἱ ὑποδηματεργάται καὶ ραπεργάται. Γίνονται ἐιδικὴ ρύθμισις ἀποδοχῶν τεχνικοῦ προσωπικοῦ ἐστιατορίων, ζυθοεστιατορίων, μπάρ, καφενείων, γαλακτοπωλείων, κέντρων διασκεδάσεως καὶ λοιπῶν συναφῶν ἐπιχειρήσεων.

— Ἡ 28322]1942 ἀφορᾷ πάντας τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετίας πασῶν τῶν βιομηχανικῶν, ἐμπορικῶν, ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, πλὴν τῶν Τροχιοδρομικῶν, Σιδηροδρομικῶν καὶ ἐπιχειρήσεων παραγωγῆς καὶ διανομῆς ἡλεκτρικῆς ἐνεργείας. Ὑπάρχοντες καὶ οἱ ἐμμισθοὶ ἱατροί, δικηγόροι, νομικοὶ σύμβουλοι, ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρετῶν ξενοδοχείων ὕπνου (οἱ διεπόμενοι ὑπὸ τῆς ἀπὸ 16]9]1937 συλλογικῆς συμβάσεως), οἱ ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων, οἱ διπλωματοῦχοι πρακτικοὶ μηχανικοί, οἱ μουσικοὶ κέντρων καὶ θεάτρων. Ἐξαιροῦνται τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν συμβολαιογραφείων καὶ δικηγορικῶν γραφείων, τοῦ ἡμερησίου καὶ περιοδικοῦ τύπου, οἱ θυρωροὶ πολυκατοικιῶν, οἱ ἡθοποιοί, τὸ οἰκιακὸν ὑπηρετικὸν προσωπικὸν ἰδιωτικῶν κλινικῶν, σανατορίων ἢ νοσοκομείων.

— Ἡ 39985]1942 ἀφορᾷ τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν πασῶν τῶν βιομηχανικῶν, ἐμπορικῶν, ἐπαγγελματικῶν, βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει. Ὑπάρχοντες καὶ οἱ ἐμμισθοὶ ἱατροί, δικηγόροι, νομικοὶ σύμβουλοι, ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρετῶν ξενοδοχείων ὕπνου (διεπόμενοι ὑπὸ τῆς ἀπὸ 16]9]1937 συλλογικῆς συμβάσεως), διπλωματοῦχοι πρακτικοὶ μηχανικοὶ, ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρετῶν συμβολαιογραφείων καὶ δικηγορικῶν γραφείων, θυρωροὶ πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν ἰδιωτικῶν κλινικῶν, σανατορίων καὶ νοσοκομείων.

— Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐργάτας ἐιδικώτερον αἱ 25606]1942, 33649]1942 39986]1942 ἀφοροῦν τὰ κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν. Ὑπὸ τὰς εἰς αὐτὰς ὁμως ἐξαίρεσεις ἱκανοῦ ἀριθμοῦ κατηγοριῶν ἐργαζομένων, περὶ τῶν ὁποίων ἰσχύουν ἐιδικαὶ ἀποφάσεις (βλέπε τὰ κείμενα τῶν ἀνωτέρων γενικῶν ἀποφάσεων).

— Αἱ 463 7]1942 καὶ 46701]1942 ἀφοροῦν ἐπίδομα Χριστουγέννων, ὑποχρεωτικὸν δι' ὅλους τοὺς ἐργαζομένους.

Ἐξαιρεῖται τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν ἐπιχειρήσεων, ἐκμεταλλεύσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, τὸ ὑπαγόμενον εἰς τὰς διατάξεις τῶν νόμων 5167 καὶ 5944, ὡς καὶ τὸ 499]1941 ν. δ., τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν θεατρικῶν καὶ κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ συγκροτημάτων καὶ οἱ ἀμειβόμενοι μόνον ἐπὶ ποσοστοῖς.

Εἰς τὸ ἐπόμενο τεῦχος, ἔτοιμον διὰ κυκλοφορίαν : Ἐνδιαφέρουσα νομοθετικὴ καὶ νομολογιακὴ ὑλὴ

ΑΠΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΥ ΕΙΣ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον Α. Π. Θεσσαλονίκη: Ἐχει γίνεαι δεκτὴ παγίως ἡ ἀπόφαις ὅτι ὁ ἀναγκ. νόμος 244]1936 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν προστατεύει καὶ τοὺς ἐργάτας. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου εἶχε κρατήσῃ ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν Πρωτοδικειακῶν Ἐπιτροπῶν (Ἀθηνῶν, Πειραιῶς κλπ.) ἡ ἀντίθετος ἀπόφαις, ὅτι δηλαδὴ ἡ προστασία τοῦ νόμου οὗτοῦ ἐκτείνεται μόνον ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν.

Κατὰ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ὁμως, ὅπου ἀσκειται αἴτησις ἀκυρώσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς πράξεως συλλογικοῦ διοικητικοῦ ὁργάνου, προστατεύονται καὶ οἱ ἐργάται καὶ τεχνῖται, ἀρκεῖ νὰ ἔχουν προσληφθῇ διὰ τακτικὰς ὁργανικὰς ἀνάγκας τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ὅχι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὀρισμένου ἔργου (Συμβ. Ἐπικρατείας 557]1939, 26]1939, 236]1939, 476]1939 καὶ ἄλλαι).

Πρέπει ὁμως ἡ ἐπιχειρήσις ἢ γενικῶς ὁ ὑπόχρεος ἐργοδότης ν' ἀπασχολῇ προσωπικὸν ἐργαζομένον ἀδιακρίτως τῆς ἰδιότητός των ὡς ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν, ὑπαλλήλων, ἄνω τῶν 15 (Συμβ. Ἐπικρατείας 809]1938, 951]1938, 599]1939 κλπ.).

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 14)

ἐναγούσῃ ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 2112, ἰσῆς πρὸς τοὺς μισθοὺς τῆς πέντε μηνῶν. Οὕτως ἡ ἀγωγή αὐτῆς ἔχουσα μὴ νόμιμος ἐλέγχεται καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπορριπτέα κρίνεται, διότι κατὰ τὴν τρίτην παράγραφον τοῦ μόνου ἀρθροῦ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 88 ν. δ) τοῦ οἱ ὑπάλληλοι καὶ ἐν γένει τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τῶν νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων, ἄτινα ὁπωσδήποτε ἐπιχορηγοῦνται καὶ ἐπολιτεύονται παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Προνοίας, οἷον τὸ ἐναγόμενον, καταλυόμενοι κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων αὐτοῦ (ν. δ) τοῦ 88), στεροῦνται τοῦ δικαιώματος τῆς ἐγέρσεως ἀγωγῆς ἀποζημιώσεως ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου εἰς ἀντίθετον τοῦ Δημοσίου, εἴτε κατὰ τοῦ ἰδρύματος εἰς ὑπέρθετον. Ἡ ὑποστηριζομένη ὑπὸ τῆς ἐναγουσῆς ἐκδοχῇ ὅτι τὸ ὡς ἄνω δῖμα δὲν ἀφορᾷ τὴν ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσιν, ἀλλὰ τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου, δὲν εἶναι ὀρθή, ὡς συνάγεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπικρατείας, ὅτι οἱ διὰ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου μισθώσαντες τὰς ὑπηρεσίας των δικαιούνται, ἀπολυόμενοι ἀνὰ προηγούμενης καταγγελίας τῆς συμβάσεως μόνον ἐπὶ τὸν ν. 2112 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, μὴ ἔχοντες καὶ ἐτέραν ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀγωγήν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ κριθῇ ὅτι εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην ἀφορᾷ ἡ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω ν. δ) τοῦ 88) τέρησις ἀποζημιώσεως, τοῦτο δὲ μάλιστα, ὅταν ὁ νόμος οὐδεμίαν ποιεῖται διάκρισιν μεταξὺ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ἀποζημιώσεως.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ - ΚΡΙΤΙΚΗ - ΜΕΛΕΤΗ =

ΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2ον

Θ. ΤΕΥΧΟΥΣ 33

≡

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

≡

ΑΘΗΝΑΙ

15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1943

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΣ

— Ζητήματα κεφαλαιώδη και αντιθέσεις γνώμων.
— Η έκφραστική απλότης των νόμων και δικαστικών αποφάσεων. — Ο δεύτερος τόμος μας. Σελ. 35

ΑΡΘΡΑ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

— Η πολλαπλή εκ συμβάσεως αποζημίωσις εις τὸ Ἑργατικὸν Δίκαιον, ὑπὸ Πολυβίου Χρ. Μητσοπούλου, δικηγόρου. . . . Σελ. 56

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

ΑΝΕΡΓΙΑ

— Καθιέρωσις τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας: Ἀρμοδιότης αποκλειστικὴ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας. — Κρίσις αἰτίων καθιέρωσης τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας καὶ ἐν περιπτώσει ἀνωτέρας βίας. — Ἀκυρὸς ἢ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη καθιέρωσις καὶ συνέπεια ἢ πληρωμὴ ἀποδοχῶν τοῦ ἐργαζομένου. — Ἀκυρότης ἀντιθέτων συμφωνιῶν, ὑπὸ Ι. Παπαγεωργίου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 5836/1942). . . . Σελ. 45

— Προϋποθέσεις κύρους ἀπολύσεως ἐργαζομένου μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941: Προϋποθέσεις λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας. — Βραχείας διαρκείας ἀσθένεια τοῦ ἐργαζομένου δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως. — Ἀνυπαρξία δικαιώματος μισθοῦ χρόνου ἀσθενείας. — Ἀπαγόρευσις συμψηφισμοῦ, ἐκχωρήσεως καὶ κατασχέσεως μισθοῦ ἐκ ν. δ. 424/1941, ὑπὸ Γ. Γεωργακίου, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 546/1942). Σελ. 46

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

— Ἀναγκαστικὴ σχέση ἐργασίας καὶ προϋποθέσεις καταρτίσεως: Μὴ ἀναγκαῖα συνδρομὴ ἄλλων, ἐκτὸς τῶν εἰς τὸν ἀναγκ. νόμον 244, στοιχείων. — Ἡ σχέση ἐργασίας λογίζεται πλήρως κατοριζομένη διὰ τῆς ἀποδοχῆς παρὰ τοῦ ἐφέδρου παλαίου πολεμιστοῦ τοῦ διορισμοῦ του καὶ ἐμπροθέσμου δι' ἀνάληψιν ὑπηρεσίας ἐμφανίσεως. — Μὴ ἀναγκαῖα προσφορά τοῦ διορισθέντος πρὸς ὀρεκδοσίαν, ὑπὸ Δ. Ζήλευ, Ἀρεοπαγίτου (Ἀρείου Πάγου 183/1942). . . . Σελ. 49

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ

— Δικαιοδοσία Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς παλαιῶν πολεμιστῶν: Ἐκτασις δεδικασμένου ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων. — Ἐρευνα ἐπὶ μόνων τῶν περιπτώσεων ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομένου ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ ἐφέδρου παλαίου πολεμιστοῦ ἢ ἀπλῶς ἐφέδρου. — Ἐλεγχος ὑπὸ τοῦ τακτικοῦ δικαστηρίου τῆς νομιμότητος τῶν ἀποφάσεων. Διαδικασία νόμων 244/1936 καὶ 3514, ὑπὸ Χ. Ἀποστολοπούλου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 784/1942). . . . Σελ. 51

— Ἀρμοδιότης καὶ δικαιοδοσία τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς εἰς διαφορὰς τοῦ νόμου 3514. — Ἐκτασις οὐσιαστικῆς προστασίας τοῦ νόμου 3514. — Οἰκιακὸν προσωπικόν, ὑπὸ Κ. Σύρρου, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 494/1942). . . . Σελ. 51

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΘΕΝΤΩΝ

— Ἐπίταξις ἐπιχειρήσεως καὶ ἐφεδρικὰ ἐπιδό-
(Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΕΥΧΟΣ

Τὸ ν. δ. 2047/1942 περὶ παρατάσεως τοῦ δικαιοστασίου, τὸ ν. δ. 2016/1942 περὶ ἀδείξεως παγίων τελῶν χαρτοσήμων.

* Ἡ ἐπ' ἀριθ. 1018/1943 ἀπόφασις Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

ὑπεύθυνος : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ = Συνδρομαὶ προπληρωτέαι : Ἐξάμηνος Δραχ. 3.000

Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζὰς καὶ Νομικὰ πρόσωπα

Δραχ. 5.000

Ἐμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

κατὰ κατὰ νόμον 3514 : Στοιχεῖον ὑποχρεώσεως πρὸς πληρωμὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ἢ ὑπαρξίς τῆς ἐπιχειρήσεως. — Ἀντικειμενικὴ ἀδυναμία ἔνεκα ἐπιτάξεως, ὑπὸ **Α. Τούση**, Πρωτοδίκου (Προέδρον Πρωτ. Ἀθηνῶν 936/1941). Σελ. 52

ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

— Στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ιδιότητος ἐργαζομένων : Ἀναγκαῖον κριτήριον. — Φύσις ἐργασίας ἐκτυπωτῶν φωτογραφικῶν πλακῶν. — Παροχὴ ἐργασίας μὴ σωματικῆς καὶ ἐφαρμογὴ νόμου 2112, ὑπὸ **Σ. Κοκιοῦση**, Εἰρηνοδίκου (Εἰρην. Ἀθηνῶν 567/1942). Σελ. 53.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

— Ἀπονομὴ συντάξεως μεταλλευτῶν ἐν περιπτώσει ἀνικανότητος δι' ἐργασίαν καὶ ὑπέχρεα πρόσωπα : Προστασία ἐκ τοῦ νόμου ΒΩΜΑ'. — Τρόπος ὑπολογισμοῦ τῆς συντάξεως. Ὑπόχρεοι πρὸς πληρωμὴν ὁ ἐργοδότης καὶ τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν. — Ἀπονομὴ ὅχι ἰσοβίας συντάξεως, ἀλλ' ἐφ' ὅσον χρόνον διαρκεῖ ἡ ἀνικανότης, ὑπὸ **Γ. Ἀντωνιάδου**, Ἀρεοπαγίτου (Ἀρείου Πάγου 196/1942). Σελ. 54.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

— Περὶ συμπληρώσεως τῶν ὀργανωτικῶν διατάξεων τοῦ Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως Ἐπιχειρηματιῶν κινηματογράφου, Ν. Δ. 1884/1942 Σελ. 55.
— Περὶ αὐξήσεως τῶν παγίων τελῶν χαρτοσήμου, Ν. Δ. 2016/1942. Σελ. 57.
— Περὶ αὐξήσεως τῶν πόρων τοῦ Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως μυλεργατῶν καὶ τεχνιτῶν μακαρονοποιῶν, Ν. Δ. 1963/1942. Σελ. 57.
— Περὶ παρατάσεως τοῦ δικαιοστασίου Ν. Δ. 2047/1942. Σελ. 34

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ

— Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ὁργανισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμεῖου Συντάξεως Αὐτοκινητιστῶν, 22993/1942. Σελ. 59.
— Περὶ τροποποιήσεως κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως καπνεργατῶν, 22873/1942. Σελ. 59.
— Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως μυλεργατῶν, 22941/1942. Σελ. 60.
— Περὶ προσθήκης ἐδαφίου εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμεῖου Συντάξεων καὶ Προνοίας τοῦ προ-

σωπικοῦ Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων, 22992/1942. Σελ. 60.

— Περὶ τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Κ.Α.Φ. Λιμένος Θεσσαλονίκης, 2128/1942. Σελ. 60.

— Περὶ τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμεῖου Μεταλλευτῶν, 19796/1942. Σελ. 60.

— Περὶ τροποποιήσεως ἀρθροῦ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμεῖου Συντάξεων προσωπικοῦ Τραπεζῆς Χίου, 2070/1942. Σελ. 60.

— Περὶ τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς, 19801/1942. Σελ. 60.

— Περὶ καθορισμοῦ ἰσχύος κανονισμοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ Ἐπιτροπῶν Ταμεῖου Συντάξεων προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Ἡλεκτρισμοῦ καὶ Μεταφορῶν, 23205/1942. Σελ. 60.

— Περὶ συστάσεως κανονισμοῦ κλάδου ἀνεργίας Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων, 6812/1942. Σελ. 60.

— Περὶ τροποποιήσεως καταστατικοῦ Ταμεῖου Τυπογράφων καὶ μισθωτῶν Γραφικῶν τεχνῶν, 23475/1942. Σελ. 60.

— Περὶ τροποποιήσεως νομοθεσίας Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν, 22874/1942. Σελ. 60.

— Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς καταστατικὸν Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως Ἰδιοκτητῶν, Συντακτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Τύπου, 19823/1942. Σελ. 60.

— Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς καταστατικὸν Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Χρηματιστῶν Μεσιτῶν, Ἀντικρυστῶν καὶ Ὑπαλλήλων Χρηματιστηρίου Ἀξιών Ἀθηνῶν, 27238/1942. Σελ. 60.

— Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμεῖου Συντάξεως προσωπικοῦ Τραπεζῆς Ἀθηνῶν, 26782/1942. Σελ. 60.

— Περὶ ἰσχύος προσωρινοῦ κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν, 27351/1942. Σελ. 60.

— Περὶ προσθήκης δευτέρας περιόδου εἰς ἐδάφ. 4 ἀρθρ. 3 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμεῖου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Λ.Π., 25835/1942. Σελ. 60.

— Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς, 1018/1943. Σελ. 60.

ΔΙΑΦΟΡΑ

— Στοιχεῖα Ἑργατικοῦ Δικαίου εἰς ἀπλᾶς γραμμάς : Χρονικὴ διάρκεια τῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ καταγγελία, ὑπὸ **Χ.** — Ἀλληλογραφία. Σελ. 64

ΤΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΤΑΣΙΟΥ

2047/1942 — ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. Περὶ παρατάσεως τοῦ δικαιοστασίου. (Ε. Κ. τ. Α. φ. 1 τῆς 9 Ἰανουαρίου 1942).

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἀρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 Ν. Διατάγματος «περὶ ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων» ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν :

Ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τῶν ὑπ' ἀριθ. 372 καὶ 411/1942 Ν. Δ. «περὶ δικαιοστασίου», ἡ λήξασα δυνάμει τῶν ἀπὸ 24 Φεβρουαρίου, 20 Ἀπριλίου καὶ 17 Ἰουνίου 1942 κανονιστικῶν διαταγμάτων τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1942, παρατείνεται ἀπὸ τῆς λήξεώς των μέχρι τῆς 31 Μαρτίου 1943, ἐξαιρέσει τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρῶν 13, 14 καὶ 15 τῶν ἀνω Ν. Διαταγμάτων, αἵτινες ἐπανέρχονται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Δεκεμβρίου 1942

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2ον ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 33

ΑΘΗΝΑΙ 15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1943

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΣ

Ζητήματα κεφαλαιώδη καὶ ἀντιθέσεις γνώμων

Εἰς ἄρθρον, ποῦ ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος, ὁ δικηγόρος κ. Ε. Ὑδραῖος ἔθηκε μερικὰ ἀπὸ τὰ κεφαλαιώδη τῆς νομοθετικῆς προστασίας τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ζητήματα καὶ ἐσημείωσε τὰς ἐπ' αὐτῶν γνώμας τῆς νομολογίας.

Δὲν εἶναι βεβαίως ἄγνωστοι αἱ ἀντιθέσεις γνώμων, ποῦ ἀνεφάνησαν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς εἰδικῆς αὐτῆς νομοθεσίας, σχετικῶς μετὰ τὴν ἐρμηνείαν αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς διατάξεως. Εἶναι ὅμως ἀληθινὰ ἀνεξήγητον, διατὶ δὲν ἐπεχειρήθη διὰ τὴν ἐξομάλυνσιν τῶν ἀντιθέσεων αὐτῶν τῆς νομολογίας ἔγκαιρος νομοθετικὴ ἐπέμβασις, ὥστε νὰ γνωρίζῃ ὁ ἐνδιαφερόμενος ἐργοδότης καὶ ἐργαζόμενος σαφῶς, κατὰ τρόπον ἀνεπίδεκτον ἀμφισβητήσεως, τὴν ἔκτασιν τῶν ὑποχρεώσεων καὶ δικαιωμάτων των, μετὰ αὐθεντικὴν ἐρμηνείαν τῶν ἀμφισβητούμενων διατάξεων. Ὁ χρόνος τοῦλάχιστον τῆς προσλήψεως τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐν ἀπὸ τὰ πλέον ἀποφασιστικά διὰ τὴν προστασίαν των στοιχεῖα τοῦ νόμου, ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον, μετὰ ἔξ ἔτη καὶ πλέον ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936, νὰ εἶναι ἀπὸ τ' ἀμφισβητούμενα ζητήματα, κατὰ τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὀξύτατα ἀντιθέτου, καὶ τὸ πρᾶγμα, ὡς ἐσημείωσαμεν καὶ ἄλλοτε, εἶναι ἀρκετὰ ἐπιζήμιον διὰ τὴν σταθερότητα τοῦ δικαίου.

Ἀπὸ τὴν ἐπιζήμιον αὐτὴν συνέπειαν θὰ μὲς ἀπῆλλασσε φυσικὰ μία ἐπίσημος, αὐθεντικὴ, ἐρμηνεία τῆς σχετικῆς καὶ ἄλλων ἀμφισβητούμενων διὰ τὴν ἐννοίαν των διατάξεων.

Εἰς ἄρθρον του, ἐξ ἄλλου, ποῦ δημοσιεύεται εἰς τὸ σημερινόν τεύχος, ὁ δικηγόρος κ. Π. Μητούπουλος ἐμφανίζει ἐπὶ ἄλλου ζητήματος, τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ἀναγκ. νόμου 99/1936 περὶ κυρώσεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὅλας τὰς ἀντιθέσεις γνώμων, θεωρίας καὶ νομολογίας, ὥστε, ἀσφαλῶς, νὰ εἶναι δύσκολον νὰ εὑρεθῇ ποία εἶναι ἡ ἀληθὴς θέλησις τοῦ νόμου, ἐν τῷ μέσῳ ποικίλων γνώμων, τόσοι διαφόροι τῆς μιᾶς ἀπὸ τῆς ἄλλης. Ἡ αὐτὴ διάταξις τοῦ 99 ἀναγκ. νόμου, μετὰ τὴν αὐτὴν διατύπωσιν, ἐπαναλαμβάνεται καὶ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 310/1941 ν. δ. περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, καὶ οὕτω εἰσάγεται ὑπὲρ τῶν ἐργαζομένων ἐν ἐπὶ πλέον δικαιώμα μετὰ ἀκαθόριστον διὰ τὴν ἐννοίαν τῆς διατάξεως.

Σημειοῦμεν τὰ ἀνωτέρω, διὰ νὰ καταδειχθῇ πόσον ἐπείγουσα εἶναι ἡ ἀνάγκη ν' ἀποσαφηνι-

σθοῦν τὰ ἐν λόγῳ, ὅχι μικρὰς πρακτικῆς σημασίας, ζητήματα, μετὰ μίαν ἐπίσημον, αὐθεντικὴν, ἐρμηνείαν τῶν σχετικῶν διατάξεων.

Ἡ ἐκφραστικὴ ἀπλότης τῶν νόμων καὶ δικαστικῶν ἀποφάσεων

Ὁ κ. Β. Βεκιαρέλλης σχολιάζων εἰς τὴν ἐφημερίδα «Καθημερινή» τὴν πταισματοδικεϊακὴν ἀπόφασιν, ποῦ ἐδημοσίευσεν ἤδη ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἑργατικοῦ Δικαίου», ἐπαινεῖ τὴν ἀπλότητα καὶ σαφήνειαν τοῦ δικαστικοῦ ὕφους τῆς καὶ θίγει τὸ γενικώτερον γλωσσικόν ζήτημα, ποῦ εἶναι φυσικὰ ἓνα ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα τοῦ ἔθνους.

Δὲν ἡμπορεῖ βέβαια νὰ ἐρευνηθῇ εἰς ἓνα σημείωμα, ἂν δὲν θὰ ἦτο ἀληθινὴ πρόοδος ν' ἀπλοποιηθῇ, μετὰ δημοτικὴν γλῶσσαν, ἡ ἐπίσημος διατύπωσις τῶν νόμων καὶ τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων, πρᾶγμα ποῦ θὰ εἶχεν ὡς συνέπειαν νὰ γίνῃ τὸ δίκαιον ἀληθινὸν κτῆμα τοῦ λαοῦ καὶ ὅχι ἄθροισμα σκοτεινῶν συνήθως ἐκφράσεων, ἀκατανόητων, κατὰ τὸ πλείστον, διὰ τὴν μεγάλην μᾶζαν τοῦ λαοῦ.

Ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τῶν γλωσσικῶν ὁρίων, ἀνάμεσα εἰς τὰ ὅποια κινεῖται τὸ ἐπίσημον Κράτος, ἡ σαφὴς, ἀβίαστος, φωτεινὴ γλωσσικὴ ἐκφρασις τῶν νοημάτων εἶναι πάντοτε ἓνα ἀπὸ τὰ πλέον χαρακτηριστικὰ σημεῖα προόδου.

Ὁ δεύτερος τόμος μας

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἑργατικοῦ Δικαίου» ἀπὸ τοῦ προηγούμενου τεύχους τῆς ἡνοιξε τὸν δεύτερον τόμον τῆς.

Ἐκλείσεν ἔτσι ὁ πρῶτος τόμος τῆς μετὰ χιλίας σχεδὸν σελίδας, ὅπου περιέχεται ἡ νομοθετικὴ καὶ νομολογιακὴ κίνησις ἐνὸς ἔτους καὶ πλέον, ἄφ' ὅτου τὸ περιοδικόν μας ἐξεδόθη, μετὰ κοπιώδη, ἐντατικὴν προσπάθειαν, εἰς ἐποχὴν τόσοι δύσκολον καὶ ὑπὸ συνθήκας τόσοι ἀνωμάλους.

Ἡδὴ ἡνοιξεν ὁ δεύτερος τόμος, μετὰ ἀμείωτον πάντοτε δραστηριότητα καὶ διάθεσιν πρὸς ἐργασίαν, ὥστε καὶ ὁ τόμος αὐτός ὅχι μόνον νὰ μὴ ὑστερήσῃ τοῦ προηγούμενου εἰς ὕλην, ἀλλὰ καὶ νὰ περικλείσῃ εἰς αὐτὸν ὅ,τι ἔχει νὰ ἐμφανίσῃ εἰς τὸ μέλλον ἡ ἐξέλιξις τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου, ὅ,τι ἔχει νὰ δώσῃ ἡ πρόθυμος συνεργασία τοῦ νομικοῦ κόσμου, ποῦ ἔδειξε ἀληθινὴν συμπάθειαν πρὸς τὸ ἔργον μας.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

Ἑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ = Συνδρομαὶ προπληρωταί: Ἐξάμηνος Δραχ. 3.000

Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζὰς καὶ Νομικὰ πρόσωπα Δραχ. 5.000

Ἑμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ματὰ κατὰ νόμον 3514: Στοιχεῖον ὑποχρεώσεως πρὸς πληρωμὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ἢ ὑπαρξίς τῆς ἐπιχειρήσεως.—Ἀντικειμενικὴ ἀδυναμία ἐνεκα ἐπιτάξεως, ὑπὸ Α. Τούση, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 936/1941). Σελ. 52

ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

—Στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος ἐργαζομένων: Ἀναγκαῖον κριτήριον.—Φύσις ἐργασίας ἐκτυπωτῶν φωτογραφικῶν πλακῶν.—Παροχὴ ἐργασίας μὴ σωματικῆς καὶ ἐφαρμογὴ νόμου 2112, ὑπὸ Σ. Κεκιούση, Εἰρηνοδίκου (Εἰρην. Ἀθηνῶν 567/1942). Σελ. 53.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

—Ἀπονομὴ συντάξεως μεταλλευτῶν ἐν περιπτώσει ἀνικανότητος δι' ἐργασίαν καὶ ὑπόχρεα πρόσωπα: Προστασία ἐκ τοῦ νόμου ΒΩΜΑ.—Τρόπος ὑπολογισμοῦ τῆς συντάξεως.—Υπόχρεοι πρὸς πληρωμὴν ὁ ἐργοδότης καὶ τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν.—Απονομὴ ὅχι ἰσοβίας συντάξεως, ἀλλ' ἐφ' ὅσον χρόνον διαρκεῖ ἡ ἀνικανότης, ὑπὸ Γ. Ἀντωνιάδου, Ἀρεοπαγίτου (Ἀρείου Πάγου 196/1942). Σελ. 54.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

—Περὶ συμπληρώσεως τῶν ὀργανωτικῶν διατάξεων τοῦ Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως Ἐπιχειρηματικῶν κινηματογράφων, Ν. Δ. 1884/1942 Σελ. 55.
—Περὶ αὐξήσεως τῶν παγίων τελῶν χαρτοσήμου, Ν. Δ. 2016/1942. Σελ. 57.
—Περὶ αὐξήσεως τῶν πόρων τοῦ Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως μυλεργατῶν καὶ τεχνιτῶν μακαρονοποιῶν, Ν. Δ. 1963/1942. Σελ. 57.
—Περὶ παρατάσεως τοῦ δικαιοστασίου Ν. Δ. 2047/1942. Σελ. 34

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ

—Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ὄργανισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμεῖου Συντάξεως Ἀυτοκινητιστῶν, 22993/1942. Σελ. 59.
—Περὶ τροποποιήσεως κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως καπνεργατῶν, 22873/1942. Σελ. 59.
—Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως μυλεργατῶν, 22941/1942. Σελ. 60.
—Περὶ προσθήκης ἐδαφίου εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμεῖου Συντάξεων καὶ Προνοίας τοῦ προ-

σωπικοῦ Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων, 22992/1942. Σελ. 60.

—Περὶ τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Κ.Α.Φ. Λιμένος Θεσσαλονίκης, 21281/1942. Σελ. 60.

—Περὶ τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμεῖου Μεταλλευτῶν, 19796/1942. Σελ. 60.

—Περὶ τροποποιήσεως ἀρθροῦ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμεῖου Συντάξεων προσωπικοῦ Τραπεζῆς Χίου, 2070/1942. Σελ. 60.

—Περὶ τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς, 19801/1942. Σελ. 61.

—Περὶ καθορισμοῦ ἰσχύος κανονισμοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ Ἐπιτροπῶν Ταμεῖου Συντάξεων προσωπικοῦ Ἑταιριῶν Ἡλεκτρισμοῦ καὶ Μεταφορῶν, 23205/1942. Σελ. 61.

—Περὶ συστάσεως κανονισμοῦ κλάδου ἀνεργίας Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων, 6812/1942. Σελ. 61.

—Περὶ τροποποιήσεως καταστατικοῦ Ταμεῖου Τυπογράφων καὶ μισθωτῶν Γραφικῶν τεχνῶν, 23475/1942. Σελ. 61.

—Περὶ τροποποιήσεως νομοθεσίας Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν, 22874/1942. Σελ. 61.

—Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς καταστατικὸν Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως Ἱδιοκτητῶν, Συντακτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Τύπου, 19823/1942. Σελ. 62.

—Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς καταστατικὸν Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Χρηματιστῶν, Μεσιτῶν, Ἀντικρυστῶν καὶ Ὑπαλλήλων Χρηματιστηρίου Ἀξιών Ἀθηνῶν, 27238/1942. Σελ. 62.

—Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμεῖου Συντάξεως προσωπικοῦ Τραπεζῆς Ἀθηνῶν, 26782/1942. Σελ. 62.

—Περὶ ἰσχύος προσωρινοῦ κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν, 27351/1942. Σελ. 62.

—Περὶ προσθήκης δευτέρας περιόδου εἰς ἐδάφ. 4 ἀρθρ. 3 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμεῖου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ο.Α.Π., 25835/1942. Σελ. 62.

—Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς, 1018/1943. Σελ. 63

ΔΙΑΦΟΡΑ

—Στοιχεῖα Ἑργατικοῦ Δικαίου εἰς ἀπλὰς γραμμάς: Χρονικὴ διάρκεια τῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ καταγγελία, ὑπὸ Χ.—Ἀλληλογραφία. Σελ. 64

ΤΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΤΑΣΙΟΥ

2047/1942—ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. Περὶ παρατάσεως τοῦ δικαιοστασίου. (Ε. Κ. τ. Α. φ. 1 τῆς 9 Ἰανουαρίου 1942).

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἀρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 Ν. Διατάγματος «περὶ ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων» ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τῶν ὑπ' ἀριθ. 372 καὶ 411/1942 Ν. Δ. «περὶ δικαιοστασίου», ἡ λήξεσα δυνάμει τῶν ἀπὸ 24 Φεβρουαρίου, 20 Ἀπριλίου καὶ 17 Ἰουνίου 1942 κανονιστικῶν διαταγμάτων τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1942, παρατείνεται ἀπὸ τῆς λήξεώς των μέχρις τῆς 31 Μαρτίου 1943, ἐξαίρεσι τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρῶν 13, 14 καὶ 15 τῶν ἄνω Ν. Διαταγμάτων, αἵτινες ἐπανερχοῦνται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Δεκεμβρίου 1942

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον} ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 33

ΑΘΗΝΑΙ 15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1943

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΣ

Ζητήματα κεφαλαιώδη καὶ ἀντιθέσεις γνωμῶν

Εἰς ἄρθρον, ποῦ ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος, ὁ δικηγόρος κ. Ε. Ὑδραῖος ἔθιξε μερικὰ ἀπὸ τὰ κεφαλαιώδη τῆς νομοθετικῆς προστασίας τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ζητήματα καὶ ἐσημείωσε τὰς ἐπ' αὐτῶν γνώμας τῆς νομολογίας.

Δὲν εἶναι βεβαίως ἄγνωστοι αἱ ἀντιθέσεις γνωμῶν, ποῦ ἀνεφάνησαν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς εἰδικῆς αὐτῆς νομοθεσίας, σχετικῶς μὲ τὴν ἐρμηνείαν αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς διατάξεως. Εἶναι ὅμως ἀληθινὰ ἀνεξήγητον, διατὶ δὲν ἐπεχειρήθη διὰ τὴν ἐξομάλυνσιν τῶν ἀντιθέσεων αὐτῶν τῆς νομολογίας ἔγκαιρος νομοθετικὴ ἐπέμβασις, ὥστε νὰ γνωρίζῃ, ὁ ἐνδιαφερόμενος ἐργοδότης καὶ ἐργαζόμενος σαφῶς, κατὰ τρόπον ἀνεπίδεκτον ἀμφισβητήσεως, τὴν ἔκτασιν τῶν ὑποχρεώσεων καὶ δικαιωμάτων των, μὲ αὐθεντικὴν ἐρμηνείαν τῶν ἀμφισβητούμενων διατάξεων. Ὁ χρόνος τοῦλάχιστον τῆς προσλήψεως τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐν ἀπὸ τὰ πλέον ἀποφασιστικὰ διὰ τὴν προστασίαν των στοιχεῖα τοῦ νόμου, ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον, μετὰ ἕξ ἔτη καὶ πλέον ἐφαρμογῆς τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936, νὰ εἶναι ἀπὸ τ' ἀμφισβητούμενα ζητήματα, κατὰ τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὀξύτατα ἀντιθέτου, καὶ τὸ πρᾶγμα, ὡς ἐσημείωσαμεν καὶ ἄλλοτε, εἶναι ἄρκετὰ ἐπιζήμιον διὰ τὴν σταθερότητα τοῦ δικαίου.

Ἀπὸ τὴν ἐπιζήμιον αὐτὴν συνέπειαν θὰ μᾶς ἀπήλλασσε φυσικὰ μία ἐπίσημος, αὐθεντικὴ, ἐρμηνεία τῆς σχετικῆς καὶ ἄλλων ἀμφισβητούμενων διὰ τὴν ἐννοίαν των διατάξεων.

Εἰς ἄρθρον του, ἐξ ἄλλου, ποῦ δημοσιεύεται εἰς τὸ σημερινόν τεύχος, ὁ δικηγόρος κ. Π. Μητσόπουλος ἐμφανίζει ἐπὶ ἄλλου ζητήματος, τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ἀναγκ. νόμου 99/1936 περὶ κυρώσεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὅλας τὰς ἀντιθέσεις γνωμῶν, θεωρίας καὶ νομολογίας, ὥστε, ἀσφαλῶς, νὰ εἶναι δύσκολον νὰ εὕρεθῃ ποία εἶναι ἡ ἀληθὴς θέλησις τοῦ νόμου, ἐν τῷ μέσῳ ποικίλων γνώμων, τὸσον διαφόρου τῆς μιᾶς ἀπὸ τῆς ἄλλης. Ἡ αὐτὴ διάταξις τοῦ 99 ἀναγκ. νόμου, μὲ τὴν αὐτὴν διατύπωσιν, ἐπαναλαμβάνεται καὶ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 310/1941 ν. δ. περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, καὶ οὕτω εἰσάγεται ὑπὲρ τῶν ἐργαζομένων ἐν ἐπὶ πλέον δικαίωμα μὲ ἀκαθόριστον διὰ τὴν ἐννοίαν τῆς διατάξεως.

Σημειοῦμεν τὰ ἀνωτέρω, διὰ νὰ καταδειχθῇ πόσον ἐπείγουσα εἶναι ἡ ἀνάγκη ν' ἀποσαφηνι-

σθοῦν τὰ ἐν λόγῳ, ὄχι μικρὰς πρακτικῆς σημασίας, ζητήματα, μὲ μίαν ἐπίσημον, αὐθεντικὴν, ἐρμηνείαν τῶν σχετικῶν διατάξεων.

Ἡ ἐκφραστικὴ ἀπλότης τῶν νόμων καὶ δικαστικῶν ἀποφάσεων

Ὁ κ. Β. Βεκιαρέλλης σχολιάζων εἰς τὴν ἐφημερίδα «Καθημερινή» τὴν πταισματοδικεϊακὴν ἀπόφασιν, ποῦ ἐδημοσίευσεν ἤδη ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἑργατικοῦ Δικαίου», ἐπαινεῖ τὴν ἀπλότητα καὶ σαφήνειαν τοῦ δικαστικοῦ ὕφους τῆς καὶ θίγει τὸ γενικώτερον γλωσσικὸν ζήτημα, ποῦ εἶναι φυσικὰ ἓνα ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα τοῦ ἔθνους.

Δὲν ἤμπορεῖ βέβαια νὰ ἐρευνηθῇ εἰς ἓνα σημείωμα, ἂν δὲν θὰ ἦτο ἀληθινὴ πρόοδος ν' ἀπλοποιηθῇ, μὲ δημοτικὴν γλῶσσαν, ἡ ἐπίσημος διατύπωσις τῶν νόμων καὶ τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων, πρᾶγμα ποῦ θὰ εἶχεν ὡς συνέπειαν νὰ γίνῃ τὸ δίκαιον ἀληθινόν κτῆμα τοῦ λαοῦ καὶ ὄχι ἄθροισμα σκοτεινῶν συνήθως ἐκφράσεων, ἀκατανόητων, κατὰ τὸ πλείστον, διὰ τὴν μεγάλην μᾶζαν τοῦ λαοῦ.

Ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τῶν γλωσσικῶν ὁρίων, ἀνάμεσα εἰς τὰ ὅποια κινεῖται τὸ ἐπίσημον Κράτος, ἡ σαφής, ἀβίαστος, φωτεινὴ γλωσσικὴ ἐκφρασις τῶν νοημάτων εἶναι πάντοτε ἓνα ἀπὸ τὰ πλέον χαρακτηριστικὰ σημεῖα προόδου.

Ὁ δεύτερος τόμος μας

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἑργατικοῦ Δικαίου» ἀπὸ τοῦ προηγούμενου τεύχους τῆς ἡνοιξε τὸν δεύτερον τόμον τῆς.

Ἐκλείσεν ἔτσι ὁ πρῶτος τόμος τῆς μὲ χιλίας σχεδὸν σελίδας, ὅπου περιέχεται ἡ νομοθετικὴ καὶ νομολογιακὴ κίνησις ἐνὸς ἔτους καὶ πλέον, ἀφ' ὅτου τὸ περιοδικόν μας ἐξεδόθη, μὲ κοπιώδη, ἐντατικὴν προσπάθειαν, εἰς ἐποχὴν τὸσον δύσκολον καὶ ὑπὸ συνθήκας τὸσον ἀνωμάλους.

Ἦδη ἡνοιξεν ὁ δεύτερος τόμος, μὲ ἀμείωτον πάντοτε δραστηριότητα καὶ διαθέσιν πρὸς ἐργασίαν, ὥστε καὶ ὁ τόμος αὐτὸς ὄχι μόνον νὰ μὴ ὑστερήσῃ τοῦ προηγούμενου εἰς ὕλην, ἀλλὰ καὶ νὰ περικλείσῃ εἰς αὐτὸν ὅ,τι ἔχει νὰ ἐμφανίσῃ εἰς τὸ μέλλον ἡ ἐξέλιξις τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου, ὅ,τι ἔχει νὰ δώσῃ ἡ πρόθυμος συνεργασία τοῦ νομικοῦ κόσμου, ποῦ ἔδειξε ἀληθινὴν συμπάθειαν πρὸς τὸ ἔργον μας.

ΑΡΘΡΑ, ΜΕΛΕΤΑΙ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Η ΠΟΛΛΑΠΛΗ ΕΚ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ
ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

I

Τοῦ κ. ΠΟΛ. ΧΡ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Δικηγόρου παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ

Τὸ ζήτημα τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας παρεχομένης εἰς τὸν μισθωτὸν ἀποζημιώσεως κατέχει πρωτεύουσαν καὶ ὅλως ἐξαιρετικὴν θέσιν ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ. Τὸ θέμα δὲ τοῦτο εἶναι πλέον ἢ ἐπικαίρον σήμερον, λόγῳ τῶν ἀσυνήθων περιστάσεων, αἰτινες παντοιοτρόπως περιέσφισαν τὸν κλοιὸν τῆς παραγωγικῆς δραστηριότητος τοῦ ἐργαζομένου καὶ ἐδημιούργησαν οἰκονομικὸν ἀδιέξοδον τρομακτικῶν διαστάσεων. Ὁ πόλεμος (1) καὶ ἡ διὰ τῆς ἐκ τούτου ἐπερχομένης ἀνωτέρας βίας παῦσις τῆς λειτουργίας πλείστον ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλύσεων, ὁ περιορισμὸς συνηθέστερον τῶν ἐργασιῶν καὶ ἡ συνεπεία τούτου ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας (1α), ἡ ἐκ τῆς ἐφαρμοζομένης νεαρᾶς παρ' ἡμῖν κοινωνικῆς πολιτικῆς προΐουσα βελτίωσις τῆς θέσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἡ ποικιλοτρόπως παρεχομένη αὐτῷ προστασία, ὡς καὶ ἕτεραί τινες περιπτώσεις, ἤγαγον εἰς τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην τοῦ καθορισμοῦ οἰκονομικῶν παροχῶν, τεινουσῶν νὰ ἐξασφαλίσουν κατὰ τὸ δυνατόν περισσότερον τὴν θέσιν τοῦ ἐργαζομένου, τόσον ἐκ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας, ὅσον καὶ ἐκ τῆς δυστροπίας τοῦ ἐργοδότη νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰς νομίμους ὑποχρεώσεις του.

Αἱ οἰκονομικαὶ αὗται παροχαί, διδόμεναι ὑπὸ μορφήν ἀποζημιώσεως, διάφορον ἐν τούτοις νομικὴν φύσιν ἐμφανίζουν μεταξύ των, γεγονὸς ὅπερ ἐνέχει βαθυτέραν καὶ οὐσιαστικὴν σημασίαν διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς θέσεως ἐκάστης ἐξ αὐτῶν πρὸς τὰς ἄλλας. Κατωτέρω ἐρευνῶνται παρόμοια ζητήματα ἀποζημιώσεως ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπὸ τὸ πρῶτον τῆς πολλαπλῆς παροχῆς, βάσει τῶν μέχρι σήμερον ἐπιστημονικῶς διδασθέντων καὶ τῶν πορισμάτων τῆς νομολογίας.

II

Κατὰ τὸ τὸ ἄρθρον 11 τῆς ἀπὸ 16-9-1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, Ἑπιχειρήσεων καὶ Ἰδιωτικῶν Γραφείων (1β) «πᾶσα παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως θεωρεῖται ἀδικαιολόγητος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεοῦσα τοὺς παραβάτας εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ὀριζομένην, ἀναλόγως τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν

ἐργαζομένων ὡς ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, διπλασίαν ἀποζημιώσιν δι' ὑπαλλήλους καὶ πενταπλασίαν διὰ τοὺς ἐργάτας». Προφανές ὅτι ὁ νομοθέτης διὰ τῆς πολλαπλασίας ἀποζημιώσεως ἐσκόπησε τὴν καλυτέραν προστασίαν τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τῆς αὐθαιρεσίας τοῦ ἐργοδότη περὶ τὴν τήρησιν τῶν κειμένων διατάξεων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, μὴ ἀρκεσθεὶς εἰς τὴν μέχρι τοῦδε παρεχομένην τοιαύτην ὑπὸ τοῦ νόμου 2112, οὗτινος ἡ ἴδρυσις ἀνάγεται εἰς ριζικῶς διαφόρους τῶν σημερινῶν συνθήκας τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ βίου.

Ἐρὶς προεκλήθη ἐντεῦθεν μεταξὺ θεωρίας καὶ πράξεως, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐκάστη τούτων κεχωρισμένως, περὶ τοῦ ἂν ἡ οὕτω καθοριζομένη ἀποζημιώσις ὀφείλεται ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐκ μόνης τῆς ποραβάσεως τῶν ὄρων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἀπαιτῆται ὅπως ὁ ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης, ἵνα δικαιωθῇ ταύτης, λύσῃ τὴν σύμβασιν καὶ ἀποχωρήσῃ τῆς ἐργασίας. Ἰὸ ζήτημα ἔχει ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἐν προκειμένῳ ἀποζημιώσεως ὡς ἀστικῆς ποινῆς, ἵνα προκυψῇ ἐκ τούτου ἡ νομικὴ μορφή τῶν ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀπαγγελλομένων κυρώσεων κατὰ τῶν ὑπευθύνων τῆς παραβάσεως τῶν ὄρων αὐτῶν. Εἰς τὴν ἔρευναν περὶ τῆς ὀρθῆς λύσεως δέον νὰ προέχῃ τὸ εὐνοϊκὸν ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ πνεῦμα τῆς ὅλης ἐπιστήμης τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ὅπερ ἐν ταῖς διατάξεσιν αὐτοῦ ἀποβλέπει πρωτίτως εἰς τὴν ρύθμισιν τῆς ἐργασίας ὡς τοῦ μόνου σκοποῦ καὶ τῆς ἐν γένει ἐπαγγελματικῆς ἐκπροσωπήσεως τοῦ ἐργαζομένου, δευτερευόντως δὲ καὶ διὰ μόνην τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν (μισθωσίαν τῶν ὑπηρεσιῶν) ἀσχολεῖται μὲ τὸ πρόσσπον τοῦ ἐργοδότη (2). Ἀβίαστον, φρονούμεν, δύναται νὰ ἐξαχθῇ τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐκεῖ ὅπου ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ ἐπιβάλλῃ κυρώσεις εἰς τὸν ἐργοδότην διὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ διαπραττομένας παραβάσεις ἐν τῇ ὑποχρεώσει εἰς συμμόρφωσιν πρὸς τοὺς ὄρους τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ταύτας ἔταξεν ὑπὸ μορφήν ποινῆς ἀστικῆς, ἥτις, εὐθὺς ὡς σημειωθῇ ἢ παράβασις, ἂνευ τῆς συνδρομῆς ἄλλου τινὸς πραγματικοῦ γεγονότος, καταπίπτει ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ, τὴν οἰκονομικὴν βελτίωσιν τοῦ ὁποίου ἠθέλησεν οὗτος (ὁ νομοθέτης) εἰς βάρος τοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του πλουτιζόντος ἐργοδότη (3). Ἡ ἀνίθετος ἐκδοχὴ, μειονεκτικὴ καθιστῶσα τὴν θέσιν τοῦ ἐργαζομένου, ἐξ ἀπόψεως ἀπολήψεως νομίμου μισθοῦ καὶ δικαστικῆς ἐπιδιώξεως αὐτοῦ—τῆς τελευταίας ἀπομενοῦσης ὡς τῆς μόνης ἐπαχθοῦς παραχωρήσεως δι' αὐτόν—ὑφὸ τὸν παρατυποῦν.

(1) Βλ. Σωτ. Ἀγαπητίδην, Ἡ ἐπίδρασις τοῦ πολέμου ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, ἐν Ἑπιθ. Κοινῶν. καὶ Δημοσ. Οἰκονομικῆς 1940, I σελ. 92 ἐπ.

(1α) Βλ. ἐν ἐκτάσει περὶ τοῦ ζητήματος τούτου εἰς Ἱ. Ζάγγαν, Ἀνεργία καὶ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, Ἀθήναι 1940.

(1β) Κωδ. Θέμ. 1937 σελ. 890.

(2) Hueck - Nipperdey: Lehrbuch des Arbeitsrechts, 1931 I § 1 ἐδ. 2.

(3) Α.Π. 1 καὶ 2/1937, Θέμ. ΜΗ' σελ. 439.

τα έργοδότην εις θέσιν μη άνεκτὴν ὑπὸ τῶν νόμων γιγνομένην.

Ἡ έννοια τῶν ἄρθρων 10 τοῦ ἀπὸ 16/20 Νοεμβρίου 1935 ἀναγκαστικοῦ νόμου (4) καὶ 2 τοῦ νόμου 2112 δὲν παρέχει ἱκανὴν ἐπιχειρηματολογία ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου γνώμης, ἐνῶ τοῦναντίον συνηγοροῦν πλήρως ὑπὲρ τῆς αὐτοτελείας τοῦ δικαιώματος τοῦτου τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Α.Ν. 866/1937 (5). Ἐξ ὧν συνάγεται ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται ὑπαρξίς ζημίας, ὥς αὕτη νοεῖται ἐν ταῖς διατάξεσι τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, διὰ τὴν διεκδίκησιν τῆς ἀστικῆς ποινῆς (6). Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι δυσβάστακτος ἦθελεν εἶναι διὰ τὸν έργοδότην ἡ ἀντίθετος λύσις, διότι ἐπὶ περισσοτέρων παραβάσεων θὰ ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ καταβάλλῃ ἱσχυροὺς ἀποζημιώσεις, δὲν δύναται νὰ κλονίσῃ τὴν οὐσιαστικὴν ταύτην καὶ πλέον σύμφωνον πρὸς τὴν έννοιαν τοῦ δικαίου ἀποφιν, ἀφοῦ διὰ τὴν καταβολὴν τῶν πολλῶν ἀποζημιώσεων μὴ ἀνάγκη λόγος θὰ εἶναι ἡ ὑπαιτιότης αὐτοῦ (7).

Ἀλλῶς θὰ παρέμενεν ἄνευ οὐσιαστικοῦ ἀντικειμένου ἡ θέσις παρομοίας διατάξεως, ἡ πρὸς τὴν ὁποίαν μὴ συμμόρφωσις, ὅταν ὁ εργαζόμενος, ὑπὸ τὴν πλείον δυσχερῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν καὶ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας, δὲν λύει τὴν σύμβασιν εργασίας, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του. οὐδεμίαν συνέπειαν θὰ ἔχη διὰ τὸν παρατυποῦντα έργοδότην, ἐνῶ ἀπεναντίας εἰς τὸν ὑπάλληλον δημιουργεῖ τὴν ἀνάγκην κατάρξεως δικαστικῶν ἀγώνων διὰ μόνον τὴν ἐπίδωξιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως χορηγουμένων δικαιωμάτων. Ποία ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ προστασία καὶ ἡ εὐνοια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὑπὲρ τοῦ εργαζομένου, ὅταν αὐτὸς θὰ ταλαιπωρηθῇ ἐκ τῆς μὴ συμμορφώσεως πρὸς τὸν νόμον τοῦ έργοδότου, καθ' οὗ οὐδεμίαν ἀπειλεῖται ποινὴ; Δὲν εἶναι δὲ ἀπαραίτητον, ὅπως ἡ προηγουμένη εἰς τὸν εργαζόμενον ζημία ἐκ τῆς παραβάσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τυγχάνει ταυτόσημος πρὸς τὴν ἐκ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως εργασίας προκύπτουσαν κατάστασιν, διὰ νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἄνευ ταύτης δὲν νοεῖται ἀποζημιώσεις πρὸς τὸν μισθωτόν. Οὐδ' ἀναλογία τις ὑφίσταται μεταξὺ τῶν διαφόρων ἀναγκαστικῶν νόμων περὶ συλλο-

γικῶν συμβάσεων εργασίας πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 2112, ἀφορῶσαν εἰς τὴν μονομερὴ ἐκ μέρους τοῦ έργοδότου βλαπτικὴν μεταβολὴν (7α) τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, καθ' ὅσον εἰς ταύτην μὲν πρόκειται περὶ ἐκλεκτικῆς ἐνασκήσεως δικαιώματος ἢ νὰ δεχθῇ τοὺς νέους ὅρους εργασίας ἢ νὰ θεωρήσῃ καταγγελλθεῖσαν τὴν ὑπαλληλικὴν σύμβασιν, μὴ τασσομένης ἐτέρας τινὸς συνεπείας, εἰς ἐκείνους δὲ περὶ ἀστικῆς ποινῆς, ἀπαγγελλομένης ὑπὸ τῶν ρηθειςῶν συλλογικῶν συμβάσεων, περιλαμβανουσῶν κανόνες οὐσιαστικοῦ δικαίου (8) καὶ ὥς ἐκ τοῦτου ἐχουσῶν ἀναγκαστικὴν ἐφαρμογὴν, εὐθύς ὥς σημειωθῇ παρόρβασίς τις τῶν ὅρων αὐτῶν

7α) Βλ. Γρ. Κασσιμάτην, ἐν Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. 8' σελ. 536, ΕΕΝ, ζ', σελ. 50 ἐπ., Χρ. Ἀγαλλόπουλον, Ἡ μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων συμβάσεως εργασίας, ἐν Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. 8' σελ. 26 ἐπ.

8) Α. Π. 1/1942, Ἑργατικὸν Δίκαιον 1ον σελ. 156 μετὰ ἐνδιαφερούσας παρατηρήσεις τοῦ καθηγητοῦ Γρ. Κασσιμάτη, ὅστις μετὰ θαυμαστῆς σαφηνείας καὶ περικοτικότητος ἐξετάζει ἐξ ἀφορμῆς τῆς δυνάμεως οὐσιαστικοῦ νόμου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων εργασίας, βάσει τοῦ ἀρθρου 3 τοῦ ὁργανικοῦ Α. Ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀρθρ. 7 τοῦ ἰδίου νόμου, ὅπερ, ὥς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ σχολιαστής, κυρίως προσδίδει τὸν κανονιστικὸν χαρακτῆρα εἰς τὴν σύμβασιν καὶ τὸ ὁποῖον κακῶς παρεῖδον πάντες σχεδὸν μέχρι σήμερον, προεξάρχοντος τοῦ Ἀρ. Πάγου (βλ. κατ. σημ. 45 τὴν μνημονευομένην Α. Π. 107/1941), καὶ δευτερευόντως τοῦ ἀρθρ. 5 τοῦ Α. Ν. 1367 καὶ τοῦ Α. Ν. 99/1936, ὅστις ἐν τούτοις ἀπλῶς ἐκύρωσε τὰς πρὸ αὐτοῦ συλλογικὰς συμβάσεις καὶ δὲν σχετίζεται βασικῶς μετὰ τὸ ζήτημα τοῦτο, ὅτι τὸ προέχον εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας εἶναι ἡ ἐξέτασις τοῦ ἂν ὥς οὐσιαστικὸς νόμος δύναιται νὰ θεωρηθῇ «πᾶς κανὼν δικαίου ἀνεξαρτήτως τοῦ ὁργάνου τῆς γενέσεώς του καὶ τῆς γενικότητος τῆς ἐφαρμογῆς του», ἀσχετῶς πρὸς τὴν τυπικὴν μορφήν τῆς ἐξωτερικῆς ἐκδηλώσεως, μεθ' ἧς ἀρρήκτως μέχρι σήμερον συνδέεται ἡ διακρίσις τοῦ οὐσιαστικοῦ νόμου (π. χ. συνταγματικὴ ρύθμισις, ἔθιμον) κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ Ἀκυρωτικοῦ μας, ἀποφαινόμενος, καὶ δοθῶς, ὅτι «κανὼν δικαίου ἡμπορεῖ νὰ ἀπαντήσῃ καὶ ἀπαντᾷ εἰς πλείους ὅσας περιστάσεις καὶ ὑπὸ ποικίλους τύπους, εἰς τὴν σύμβασιν ὅπως καὶ εἰς τὰς διαφόρους ἐκδηλώσεις τῆς ἐπαγγελματικῆς πράξεως, ἀνεξαρτήτως τοῦ λόγου διὰ τὸν ὁποῖον ἔχουν ἰσχύν αἱ πράξεις αὗται, ἂν εἶναι δηλ. ἀποτέλεσμα τῆς αὐτονομίας, τῆς νομοθετικῆς ἀναγνωρίσεως ἢ τῆς κοινωνικῆς ἀναγνώσεως τῆς θεσμικῆς κατασκευῆς τῶν πηγῶν των». Τοῦ ἰδίου, ἐν Ἀρχ. Ἰδ. Δικ. 8' σελ. 531. Δ. Πορτόλου, Ἡ ρύθμισις τῆς εργασίας διὰ συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τὸ δίκαιον αὐτῆς, 1938, σελ. 32 ἐπ., 106 ἐπ., Τοῦ ἰδίου, Ἡ ἀρχὴ τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἐν τῷ συμβατικῷ κανονισμῷ τῆς εργασίας, 1940, σελ. 24. Γ. Καποδίστριας, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις εργασίας, 1940, σελ. 123 ἐπ., Κ. Πάλλη, ἐν Ἑργατικῷ Δικαίῳ, 1ον σελ. 212 VI. Ποβλ. καὶ ἀρθρον 1134 τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος. Περὶ τῆς νομικῆς φύσεως τῶν κανόνων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐν Ἰταλίᾳ, ἐνθα ἐπικρατεῖ ἡ ἀποφιν τοῦ συμβατικοῦ αὐτῶν χαρακτῆρος, βλ. τὰ ὑπὸ τὴν Πρωτ. Καβάλλας 415/1940 Ἑργατικὸν Δίκαιον 1ον σελ. 183, σχόλια τοῦ Π. Βάλληνδα. IV καὶ τοὺς αὐτόθι ἐν σημ. 20 ἀναφερομένους συγγραφεῖς.

(4) Βλ. τὰ κατὰ τὴν προέλευσιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ σημαντικοῦ τοῦτου νόμου εἰς Γρ. Κασσιμάτην. Αἱ συλλογικαὶ διαφοραὶ εργασίας, Ἀθῆναι 1936 §§ 23, 24. Τοῦ ἰδίου, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις εργασίας ὥς θεσμὸς τοῦ συγγρόνου δικαίου, Ἀθῆναι 1932. Ποβλ. Κ. Πάλλη, Θέματα ἐκ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων εργασίας, σελ. 10 ἐπ., Γ. Καποδίστριας, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις εργασίας, Ἀθῆναι 1940.

(5) Κῶδ. Θεμ. 1937 σελ. 766.

(6) Ἀρθρα 10 Α. Ν. 244/1936 (Κῶδ. Θεμ. 1936 σελ. 711) καὶ 3 Α. Ν. 771/1937 (Κῶδ. Θεμ. 1937 σελ. 557). Ποβλ. Ἐφ. Ἀθ. 1702/1935 Θεμ. ΜΖ' σελ. 456, Ε.Ε.Ν. α' σελ. 399, Γ. Καποδίστριας, Ἑργατικὸν Δίκαιον § 436.

(7) Βλ. σύμφωνον τὴν Πρ. Ἀθ. 3063/1942, Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. Α' σελ. 660, ἥτις μετὰ χαρακτηριστικῆς λεπτομερείας καὶ ἀναλύσεως τῶν συναφῶν ζητημάτων καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο, ἐπικυρουμένον καὶ ἐκ τῆς ἀναγκαστικοῦ δικαίου μορφῆς τῶν διατάξεων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων εργασίας. Ποβλ. σχόλια αὐτῆς ὑπὸ Κ. Πάλλη, ἐν Ἑργατικῷ Δικαίῳ 1ον σελ. 192.

καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἀποχωρήσεως ἢ μὴ τοῦ ἐργαζομένου⁽⁹⁾. Ἐφ' ὅσον ἄρα πρόκειται περὶ ἀστικῆς ποινῆς, τεθειμένης κατὰ τοῦ ἐργοδότη καὶ ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ, οὐδεὶς λόγος συντρέχει νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἀποκλείεται ταύτης ὁ ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης, μὲ τὴν ἀπωτέραν δικαιολογίαν ὅτι, ἀφοῦ δὲν ἀπεχώρησε τῆς ἐργασίας, δὲν ὑπέστη ζημίαν τινά. Καὶ τοῦτο διότι, ὡς ἐν ταῖς συλλογικαῖς συμβάσεσι διαφαίνεται, ἡ παράβασις δὲν ἀποτελεῖ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' αὕτη μόνη γεννᾷ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ παραβάτου εἰς τὴν πολλαπλασίαν ἀποζημίωσιν, μὴ δυναμένην τοῦ γεγονότος, τῆς εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112 ἀναδρομῆς διὰ μόνην τὴν ἀνέυρεσιν βάσει αὐτῶν τοῦ ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως⁽¹⁰⁾, νὰ δώσῃ λαβὴν εἰς ἐρμηνείαν ὅτι ἡ παράβασις αὕτη ὅχι ἀπλῶς «θεωρεῖται», ἀλλὰ καὶ ἀποτελεῖ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ σαφῶς ἐν αὐταῖς διατυπῶνται τὸ τοιοῦτο.

Προκειμένου ἐν τούτοις περὶ συλλογικῆς συμβάσεως προβλεποῦσης ρητῶς τὴν ἐν περιπτώσει παραβάσεως ἢ μὴ συμμορφώσεως πρὸς τὰς διατάξεις αὐτῆς καταβολὴν πολλαπλασίας ἀποζημιώσεως⁽¹¹⁾, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν διατύπωσιν

τοῦ Α. Ν. 91/1936 «περὶ κυρώσεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας»⁽¹²⁾, ἡ κρατοῦσα γνώμη δέχεται, ὅτι ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως χωρεῖ, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἐλύθη ἢ ὅχι ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου ἢ σύμβασις τῆς ἐργασίας⁽¹³⁾, ἀρκοῦντος μόνου τοῦ περιστατικοῦ ὅτι ὁ ἐργοδότης παρέβη τὴν συλλογικὴν σύμβασιν⁽¹⁴⁾.

III

Ἐκ τῆς ἰδίας⁽¹⁵⁾ διατάξεως συνάγεται, ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὀριζομένη ἀποζημίωσις θεμελιῶνται διὰφορον τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2112 «περὶ υποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας», αἵτινες δὲν κατηγορήθησαν, καὶ δὴ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ νόμου τούτου, ἀλλ' ἐξακολουθοῦν καὶ σήμερον διέπουσαι βασικῶς τὰ ἐκ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας προκύπτοντα ζητήματα. Οὕτε, ἄλλως τε, ἐκ τοῦ ὅτι ἡ παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις πρὸς

θιγέντος δικαίωμα, ὅπως ζητήσῃ παρὰ τοῦ παραβάτου ἐν πάσῃ περιπτώσει, καὶ δποτεδῆπτε ἀνεξαρτήτως ἄλλης ἀπαιτήσεως του πρὸς ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τὸ διπλάσιον ἢ πενταπλάσιον, ἀναλόγως τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ ἐργαζομένου ἢ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ὀριζομένης, ἔστω καὶ ἂν μεταγενεστέρως ἤθελε καταγγεῖσθαι ἡ σύμβασις ἐργασίας νομίμως ἢ ἡθέλην ἀποχωρῆσθαι ὁ μισθωτὸς οἰκιοθελῶς, ἐφ' ὅσον συντρέχει παράβασις τῶν ὄρων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας». Ἡ τοιαύτη τοῦ κειμένου διατύπωσις οὐδεμίαν ἀφίνει ἀμφιβολίαν, ὅτι ἡ πολλαπλασία ἀποζημίωσις ὀφείλεται ἐκ μόνης τῆς παραβάσεως τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως. Ἡ τελευταία μάλιστα φράσις διαχωρίζει σαφῶς τὴν ἐκ τῆς παραβάσεως ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν ἀπὸ τὴν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὥστε πᾶσα ἀντίθετος ἐρμηνεία οὐδὲν νὰ εὐρίσκη ἔρεισμα. Οὕτω καὶ αἱ ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1940 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἐργατῶν σιδηροβιομηχανίας, ἀπὸ 12 Ἰουνίου συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἐργατῶν κεραμοποιῶν, ἀπὸ 18 Ἰουνίου 1940 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τεχνιτῶν μηχανοποιήτων ὑποδημάτων κτλ.

12) Κῶδ. Θέμ. 1935 σελ. 556, 887.

13) Περὶ τὰ ἀρθρα 31 τοῦ Γαλλικοῦ Ἐργατικοῦ Κώδικος καὶ 323 τοῦ Ἑλβετικοῦ Ἐργατικοῦ Κώδικος.

14) Οὕτω αἱ Πρ. Ἀθ. 1535/1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 41, 4150/1938 Δικαστ. 11 σελ. 523, 6007/39 Δικ. 11ος σελ. 466, Πρ. Πειρ. 826/1941, Ἐπ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 77 κτλ. Contra Α. Π. 340/1940 (ἀνωτ. σημ. 8), ἐπικυρουσά τὴν Ἐφ. Ἀθ. 1683/1939 (ἀνωτ. σημ. 8). Βλ. τὰς ἐπ' ἀμφοτέρως ταύτας σφύλλας τοῦ *Γ. Καποδίστρια* ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ἦν ἀποδεχόμεθα, *Τοῦ Ἰδίου*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 305 ἐπ., *Γεωργ. Καραμάνου*, ΕΕΝ, στ' σελ. 554, Θέμ. Ν' σελ. 488-9 καὶ *Κ. Παπαδημητρίου* ἐν Θέμ. Ν' σελ. 486. Πρὸς ἀντιθέτως τὴν ἀγόρευσιν τοῦ παρ' Ἀρείῳ Πάγι *Ἀντειλέως Χρ. Οἰκονόμου* ὑπὸ τὴν ῥηθεῖσαν Α. Π. 340/1940, *Α. Σακελλαρόπουλον* ἐν Θέμ. ΝΑ' σελ. 594, Πρ. Ἀθ. 9954/1940, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. σελ. 302. Χρ. *Ἀγαλλόπουλον*, Ἡ μονομερὴς μεταβολή, ἐνθ' ἀνωτ., *Χ. Φουρνιάρη* ἐν Θέμ. Ν' σελ. 678.

15) Ἀρθρον 11 τῆς ἀπὸ 16-9-37 συλλ. συμβ. τοῦ ὑπαλλ. καὶ ὑπηρε κτλ. (ἀνωτ. σημ. 1).

9) Ἀντιθέτως αἱ Α.Π. 340/1940 Θέμ. ΝΑ' σελ. 633, Ἐφ. Ἀθ. 1683/1939 Θέμ. ΝΑ' σελ. 45 (καὶ μειοψ.), 1693/1939 Θέμ. ΝΑ' σελ. 356 (καὶ μειοψ.), 141/1940 Θέμ. ΝΑ' σελ. 425, 2182/1940, 38/1941, Ἐφ. Κρ. 78/1939 Θέμ. Ν' σελ. 664, Πρ. Ἀθ. 13956/1939 ΕΕΝ ζ' σελ. 53, Ἐφ. Ἀθ. 1226/1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 397, ἀκυροῦσα τὴν Πρ. Ἀθ. 1535/1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 41. Βλ. τὴν ἐν αὐτῇ γνώμην τῆς μειοψηφίας καθ' ἣν «διὰ τῶν ὑπὸ κρίσιν συμβάσεων καὶ διὰ τοῦ ὁρου ὑπ' ἀριθ. 12 συννομολογηθέντων τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἠθέλησαν νὰ ὑποχρεοῦνται ὁ παραβάτης εἰς τὴν πολλαπλασίαν ἀποζημίωσιν, ἀδιαφόρως ἂν ὁ ἐργαζόμενος παραμῆνῃ ἐν τῇ ἐργασίᾳ τοῦ ἀποχωρήσῃ ταύτης...». Περὶ καὶ τὰς ὑπὸ τὴν Πρ. Σάμου 101/1939, ΕΕΝ, στ' σελ. 339 παρατηρήσεις *Γρ. Κασσιμάτη*, *Τοῦ Ἰδίου*, Αἱ συλλογικαὶ διαφοραὶ ἐργασίας, σελ. 141 ἐπ. Πρ., Σάμου 475/1939, Ἀργ. Ἰδ. Δικ. ζ', (1940) σελ. 388 μετὰ σχολίων *Κ. Ράλλη*, *Δ. Πόρτολος*, Ἡ ρύθμισις τῆς ἐργασίας διὰ συλλογικῶν συμβάσεων, σελ. 367 ἐπ., *Καν. Κανκᾶ* ἐν Θέμ. Ν' σελ. 609, *Α. Βασιλείου* ἐν ΕΕΝ στ' σελ. 406. *Κ. Ν. Ράλλης*, Θέματα ἐκ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, 1941 σελ. 22 σημ. 23α, *Ὁ ἴδιος*, ἐν Ἐργατικῷ Δικαίῳ Ιον σελ. 206 III. 1-5 (βλ. κατ. σημ. 14). Διεξοδικωτέρα ἀνάπτυξις τοῦ ζητήματος δὲν κατέστη δυνατὴ ἐν τῇ παρουσίᾳ μελέτῃ, ἐπιφυλάσσομένης δι' ἀργότερον.

10) Περὶ τὴν Πρ. 5442/1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 398 ἐν τέλει, δεχομένην τὴν ἀποψιν ταύτην καὶ ἀποφαινομένην ὅτι «... ἡ συλλογικὴ σύμβασις, ἀναφερομένη εἰς τὸν νόμον 2112 ἀρτεῖται ἐξ αὐτοῦ μόνον τὸν χαρακτηρισμόν τινος ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου καὶ τὸ μέτρον τῆς καταβλητέας ἐκ τῆς παραβάσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως δικαιοῦχῃ «ἀποζημιώσεως» διὰ τὴν τοιαύτην παράβασιν...».

11) Οὕτω ἡ ἀπὸ 28 Μαΐου 1940 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας μηχανικῶν, καθ' ἣν «πᾶσα παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις πρὸς οἰονδήποτε τῶν ὄρων τῆς παρουσίας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τίττει ὑπὲρ τοῦ ἐκ τῆς παραβάσεως θιγομένου ἢ

ας διατάξεις της από 16-9-1937 συλλογικής συμβάσεως «θεωρείται αδικαιολόγητος καταγγελία της συμβάσεως εργασίας», έπεται ότι ή ποζημίωσις, ής δικαιουται έκ του λόγου τούτου υπάλληλος ή εργάτης, άποστειρεί τούτον της ατά τώ άρθρον 1 του νόμου 2112, ώς έτροποποιήθη υπό του νόμου 4558, καθοριζομένης άποζημιώσεως διά τήν, έν περιπτώσει χρήσεως του πέρ αύτου τεταγμένου δικαιώματος νά λύση ήν σύμβασιν άποχωρών έκ της εργασίας, έξ ύ αιτιότητος του έργοδότου, έπερχομένην άτατον καταγγέλιαν (16). "Η βάσις έκατέρως των άποζημιώσεων τούτων στηρίζεται επί διαφόρου ιδίως, άνευ νομικής μεταξύ των συναφείας και ύνεπώς δέν δυνάμεθα νά ύποστηρίζωμεν, ότι ή τιδίωξις της μις έξ αύτων άποκλείει τό δικαίωμα ζητήσεως και της έτέρας (17).

"Εκείνο, όπερ προέχει εις παρομοίας περιπτώσεις, είναι ή διάκρισις μεταξύ των σκοπών τούς τοιους επιδιώκει έκαστος των νόμων τούτων, επισποθέντων ίνα θεραπεύσουν χωριστάς ό κα εις και αύτοτελή έχούσας ύπαρξιν διεκδικήσεις δν εργαζομένων. "Ο νόμος 2112 παραμένει ό οικώς πάντοτε ρυθμίζων, ώς υπό του νόμου 358 έτροποποιήθη, τά της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας ζητήματα, μηδεμίον συγγένειν όργανικήν άποκτήσας μετά των ήδη έφαρμοζομένων συλλογικών συμβάσεων, αί διατάξεις των όποίων ούδαμώς έθιξαν τήν αύτοτέλειαν των διατάξεών του. "Ο Α. Ν. 99/1936, άφορών εις ούς γενικώτερος κανόνας του συλλογικού έργατικού δικαίου, θεμελιοί ιδίως φύσεως άποζημιώσεις, άσχετους παντελώς ολουδήποτε άλλου όμου, δν δέν καταργεί ρητώς, άπαγγελλομένας επί παραβάσεων των κανόνων αύτου και έχούσας τόν τύπον της άστικής ποινής. Τάς παρασεις αούτάς, ώς έρρέθη, ό νόμος άπλώς έξμοιοί πρός αδικαιολόγητον καταγγελίαν της συμβάσεως, και δη πρός ύπολογισμόν της χρηρηθησομένης άποζημιώσεως, ούδαμώς δ' έπεται ντεϋθεν, ότι έσκόπει τήν ταύτισιν των δύο αυτών άνεξαρτήτων άποζημιώσεων, ώς, άλλως τε, ννάγεται κατ' αναλογίαν και έκ του Α. Ν.

16) Ούτω και ή 'Εφ. 'Αθ. 233/1941, 'Επιθ. 'Εργ. ικ. Α' σελ. 40. Αύτόθι και περί της άπόψεως άν παιτηται όπως ή παράβασις ή μη συμμόρφωσις αυ έργοδότου πρός τήν συλλογικήν σύμβασιν ή ακόβουλος. Βλ. και 'Ι. Καποδίστριαν, 'Εργατικών ίκαιων, σελ. 395 έπ. (βλ. κατ. σημ. 22).

17) Γ. Καραμάνος, έν Θέμ. Ν' σελ. 490. Πρ. 442/1941, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. Α' σελ. 398, καθ' ήν αι επί τή ύποθέσει ότι εργαζόμενός τις δέν προτατεύεται έκ των διατάξεων του νόμου 2112, όμως δικαιουται της κατά τήν συλλογικήν σύμβασιν άποζημιώσεως, έν παραβάσει των διατάξεων ταύτης πρσ του εργοδότου, έξ ου τεκμαίρεται και ή έκ ου νόμου διαστολή έκατέρως των έν λόγω άποζημιώσεων, ώς στηριζομένων επί διαφόρου δικαιολογικού λόγου, άλλως ούδέν νόημα θά ειχεν ή τοιύτη διάκρισις, όταν ή μία έκ των άποζημιώσεων περροφάτω υπό της άλλης. Περί των άνωώνυμων υναλλαγμάτων μισθώσεως και της σχέσεως αύτων πρός τό δικαίον των συλλογικών συμβάσεων, ιδίως πρός τάς περί καταγγελίας της συμβάσεως διατίξεις, βλ. Colson, Rapport σελ. 32 έπ.

866/1937 (18), διαλαμβάνοντος ότι αι ύπ' αύτου όριζόμεναι άστικά κυρώσεις είναι άσχετοι πρός τά άλλα έκ των συλλογικών συμβάσεων δικαιώματα.

Γενικώτερον συμπέρασμα των άνω έκτεθέντων είναι, ότι, έφ' όσον ή ως άστική ποινή θεωρουμένη άποζημίωσις λόγω παραβάσεως των όρων της συλλογικής συμβάσεως καταβάλλεται άνεξαρτήτως της λύσεως ή μη της συμβάσεως εργασίας, εις τήν περίπτωσιν της άποχωρήσεως του εργαζομένου όφείλεται παραλλήλως και ή έκ της ατάκτου καταγγελίας, λόγω της παραβάσεως, άποζημίωσις του νόμου 2112, ήτις επίσης άποτελεί αύτοτελές δικαίωμα του εργαζομένου και χορηγείται, άνεξαρτήτως πάσης άλλης, και ήτις τότε μόνον άτονεί, όσάκις ύφίστανται αι ρητώς έν τώ νόμω τούτω και τώ μεταρρυθμισαντι αύτόν 4558 διαγραφόμεναι περιπτώσεις άποστειρήσεως. Τοϋτο έξάγεται και έκ του ότι ό μισθωτός δύναται, κατ' τά άνω, νά μη άποχωρήση της εργασίας του, άλλα παραμένων έν αύτ' ήν' άξίωση μόνον τήν έκ της παραβάσεως της συλλογικής συμβάσεως καθοριζομένην άποζημίωσιν. "Αρα, δικαιούμενος νά παύση παρέχων τάς ύπηρεσίας του, νομίμως αίτείται και τήν έκ της ατάκτου καταγγελίας, της όφειλομένης εις ύπαιτιότητα του εργοδότου λόγω της παραβάσεως, τοιαύτην του νόμου 2112.

Τήν συνδρομήν της πολλαπλής άποζημιώσεως έχομεν και καθ' ήν περίπτωσιν σημειούται άτακτος καταγγελία της συμβάσεως εργασίας, της όποιās προηγήθη παράβασις των όρων συλλογικής συμβάσεως. Και έν προκειμένω, συμφώνως πρός τήν άναπτυχθείσαν άνωτέρω άποψιν, κατ' ειδικήν διάταξιν (19) ή τοιαύτη παράβασις γεννά ύποχρέωσιν καταβολής, αναλόγως, της διπλασίας ή πενταπλασίας άποζημιώσεως των νόμων 2112 και 4558, δέν δύναται δέ νά λεχθί, ότι τό γεγονός της μη άμέσου λύσεως της συμβάσεως άναιρεί τήν ύποχρέωσιν της καταβολής της πολλαπλασίας ταύτης άποζημιώσεως (20), άφοϋ, κατ' τά προεκτεθέντα, ή παράβασις των όρων συλλογικής συμβάσεως συνιστά άστικήν ποινήν, τεθείσαν πρός τόν σκοπόν της πιστής και εύρυτέρας έφαρμογής των συλλογικών συμβάσεων (21), καταβάλλεται δ' έπομένως πρός τή άποζημιώσει του νόμου 2112, ένόσω ύφίσταται και όφείλεται συνεχώς άφ' ής στιγμής έσημειώθη ή παράβασις (22).

IV

Πολλαπλή ώσαύτως όφείλεται άποζημίωσις,

18) Κωδ. Θέμ. 1937 σελ. 766.

19) "Αρθρον 2 Α. Ν. 99/1936 (άνωτ. σημ. 12).

20) Περβλ. 'Εφ. Κρ. 78/1939, Θέμ. Ν' σελ. 664 (μειοψ.).

21) Περβλ. και τούς Α. Ν. 99/1936 (άνωτ. σημ. 12), 547/1937, άρθρ. 16, Κωδ. Θέμ. 1937, σελ. 231, 866/1937, άρθρ. 2 έδ. 2 (άνωτ. σημ. 5) και 1367/1938, Κωδ. Θέμ. 1938 σελ. 523.

22) Περβλ. τήν Πρ. Καλ. 358/1940, Θέμ. ΝΑ' σελ. 431, καθ' ήν, έφ' όσον άπό της παραβάσεως της συλλογικής συμβάσεως μεχρσ της όπωσδήποτε άπομακρύνσεως του εργαζομένου έκ της εργασίας δέν κατεβλήθη ή διαφορά του μισθοϋ, δέν καλύπτεται ή παράβασις και δικαιουται ό εργαζόμενος της πολλαπλασίας του νόμου 2112 άποζημιώσεως, άν-

συντρεχόντων των νόμων 3514 (άρθρ. 4), ως ε-τροποποιήθη υπό του Α.Ν. 547/1937 (άρθρ. 11) (23), και 2112. Κατά τὸν πρῶτον ἐξ αὐτῶν, ὁ πρὸ τῆς παρελεύσεως ἐνός, καὶ ἥδη δύο ἐτῶν δυνάμει τοῦ Ν. Δ. 1336/1942 (24), ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατεύματος ἐπάνοδόν του, ἀδικαιολογητῶς ἀπολυόμενος μισθωτός, δικαιούται εἰς ἀπόληψιν ἀποζημιώσεως ἐξ ἀποδοχῶν 6 μηνῶν, ὡς ἐλάμβανε ταύτας κατὰ τὸν πρὸ τῆς στρατεύσεώς του χρόνον. Σὺν τῇ ἀποζημιώσει ὅμως ταύτη δέον νὰ καταβληθῇ εἰς τὸν ἐργαζόμενον καὶ ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112 προβλεπόμενη ἀποζημίωσις τῆς ἀτάκτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, λόγω τῆς λαμβανούσης χώραν ἀπρομηνύτου ἀπολύσεως (25). Καὶ ἐνταῦθα πρόκειται διὸν διάφοροι αἰτίαι, μηδενίαν ἔχουσαι νομικὴν συνάφειαν μεταξὺ των, ἐξ ὧν γεννῶνται ἰσαριθμοὶ αἰτήσεις ἀποζημιώσεως (26). Ἡ τοῦ νόμου 2112 βᾶσιν ἔχει τὴν ἀτακτον καταγγελίαν τῆς ἐργατικῆς συμβάσεως, ἥτις πάντοτε διδῇ δικαίωμα εἰς ἀποζημιώσιν, ἐνῶ ἡ δευτέρα θεμελιούται ἐπὶ εἰδικοῦ νόμου διώκοντος τὴν εὐνοϊκὴν προστασίαν τῶν ἐργαζομένων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως καὶ συνεπῶς ἐκάστη τούτων δὲν περιλαμβάνει ἐν τῷ μεγέθει της τὴν ἐτέραν. Ἐὰν ἄλλως εἶχε τοῦτο, τότε οὐδὲν θὰ ἐκώλυε τὸν συντάκτην τοῦ νόμου 3514 νὰ δηλώσῃ ρητῶς, ὅτι ὁ οὕτως ἀπολυόμενος πρὸ τῆς παρελεύσεως ἐνός ἔτους κτλ., ἀντὶ τῆς ἀποζημιώσεως τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2112, θὰ δικαιούται τοιαύτης ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἐξ μηνῶν. Τοιοῦτο τι ὅμως δὲν εἶπε καὶ δέον κατ' ἀνάγκην νὰ δεχθῶμεν, ὅτι αἱ διατάξεις ἀμφοτέρων τῶν νόμων συμπληροῦνται ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς ἀποζημιώσεως.

Ἀλλὰ καὶ εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἀδικαιολογητῶς ἀπολύεται ὁ στρατευθεὶς ἐργαζόμενος, μετὰ προηγουμένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τῶν δύο ἐτῶν, συμφωνῶς πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112 (27), καὶ πάλιν ὀφείλονται αὐτοτελεῖς αἱ δύο ἀποζημιώσεις τῶν νόμων

τούτων, μὴ ἐπηρεάζουσαι ἢ μία τὴν ἄλλην, οὐδ' ὑποκείμεναι εἰς μεταξὺ των συμψηφισμόν, κατὰ τ' ἀνωτέρω λεχθέντα (28). Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 3514 ἔχει καὶ ἐνταῦθα τὴν μορφήν τῆς ἀστικῆς ποινῆς, ἀπαγγελλομένης κατὰ τοῦ ἐργοδότη ἐν παραβάσει κανόνων δημοσίων τάξεως, οἱ οἱ τῶν νόμων 3514 καὶ 1336/1942, οὐδὲν ὅμως σχετιζομένη πρὸς ἐτέρας συνεπείας, αἵτινες προκύπτουν ἐξ ἄλλων ἐνεργειῶν τοῦ ἰδίου ἐργοδότη, καὶ δὴ ἀναφορικῶς πρὸς τὸν νόμον 2112, ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ οὐλοῦ ἐμπρόθεσμος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν διδῇ δικαίωμα εἰς αὐτὸν νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἐξ μηνῶν τὴν τοιαύτην, ἥτις ἀναλογεῖ εἰς τὸ ἀντίστοιχον ἐκ μισθῶν ποσὸν τοῦ μεσολαβούντος διαστήματος μεταξὺ τοῦ χρόνου τῆς προμηνύσεως καὶ τοῦ τῆς ἀπολύσεως.

Δὲν δύνανται, ἐξ ἄλλου, νὰ ὑποστηριχθῇ βασιμῶς, ὅτι τὸ ἄρθρον 7 § 2 τοῦ Α. Ν. 244 ἐν τῇ ἐφαρμογῇ του, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 11 τοῦ Α. Ν. 547, ἀποκλείει ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς ἀποζημιώσεως, βᾶσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2112, πᾶσαν ἐτέραν τοιαύτην καὶ δὴ τὴν ἐκ τοῦ νόμου 3514, διότι οὔτε, ὡς ἐλέγχθη, ἀμφοτέραι αἱ ἀποζημιώσεις αὗται ἀπορρέουν ἐκ τῆς αὐτῆς νομικῆς αἰτίας, οὔτε ἡ διὰ τοῦ ἁρθρου 11 τοῦ Α. Ν. 547 γιγνομένη παραπομπὴ εἰς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Α. Ν. 244, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 771, καθ' ὃ «πᾶσα διάταξις προγενεστέρου νόμου ὀρίζουσα ἄλλως τὰ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν καταργεῖται, πλὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας», ἀφορᾷ τὴν κατάργησιν τῶν οὐσιαστικῶν διατάξεων αὐτοῦ, ἀντιθέτως μάλιστα πρόκειται περὶ ἐπικλήσεως τῶν διονομικῶν τοῦ ἁρθρου τούτου διατάξεων ὡς πρὸς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ὀργάνου, ὅπερ ἀποφαίνεται τὸ δικαιολογημένον ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν (29). Ἡ ἐν προκειμένῳ

ἐξαργύτως κακοβουλίας τοῦ ἐργοδότη (καὶ μειον.) Περὶ τοῦ τελευταίου θέματος βλ. P. Pic. Traité élémentaire de législation industrielle § 1174, 1192, Baudry-Lacantinerie. Précis... II ἀριθ. 969. Πρβλ. καὶ Κ. Ράλλην ἐν Ἐργατικῷ Δικαίῳ, ἰον σελ. 197 ἐπ. II. 2-10 καὶ τοὺς ἐν ταῖς ὑποσημ. τῶν παραγράφων τούτων ἀναφερομένους συγγραφεῖς καὶ νομολογίαν.

23) Ἀνωτ. σημ. 21.

24) Κωδ. Θέμ. 1942 σελ. 149 Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 572.

25) Οὕτω καὶ αἱ Ἐφ. Ἀθ. 1775/1932 Θεμ. ΜΔ' σελ. 498, Πρ. Ἀθ. 2516/1939 καὶ 3391/1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 109, Πρ. Πρ. Πειρ. 1905/1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 47, 12366/1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 48, Πρ. Πρ. Ἀθ. 425/1942, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 695, Πρ. Πρ. Θεολ. 711/1941 Θεμ. ΝΓ' σελ. 194. Contra Πρ. Θεολ. 1096/1941 Θεμ. ΝΓ' σελ. 193.

26) Βλ. τὴν Πρ. Πρ. Ἀθ. 236/1942, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 499.

27) Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112 ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶναι τὸ τέταρτον τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἁρθρου 3 ἐδ. 1 (ἁρθρον 2 ν. 4558).

28) Οὕτω καὶ Πρ. Πρ. Ἀθ. 1585/1941 Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 366, Πρ. Πρ. Πειρ. 389/1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 109, Πρ. Πρ. Ἀθ. 1381/1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 208, Βλ. τὴν Πρ. Πρ. Ἀθ. 1183/1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 108, δεχομένην ἀντιθέτως, πρὸς τὴν ἀνωτέρω 1585/1941 ὁμοίαν, ὅτι ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεώς του ὁ ἐργαζόμενος δὲν ἐγκατέλειψε τὴν ἐργασίαν του, ἀλλ' ἐξηκολούθει, λόγω ἰδιαιτέρων συνθηκῶν, νὰ παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του καὶ νὰ λαμβάνῃ ὁλόκληρον τὸν μισθὸν του, δὲν προστατεύεται ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 3514. Πρβλ. καὶ τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀριθ. 14590/10559, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 88.

29) Βλ. Τ. Τσιμπούκη, Ἡ νομικὴ προστασία τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ § 14. Παγία καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος νομολογία. Contra ἡ Πρ. Ἀθ. 3397/1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 78, ὑποστηρίζουσα ὅτι ἡ ἀνευ συμφώνων ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Α. Ν. 224 (ἁρθρ. 7 § 2), ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 771, ἀπόλυσις τοῦ παλαιῦ πολεμιστοῦ τυγχάνει ἄκυρος καὶ συνεπῶς δὲν τίκεται ἐντεῦθεν δικαίωμα πρὸς ἀπαίτησιν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112, ὡς καὶ τῆς τοιαύτης ἐκ τοῦ ἁρθρου 4 τοῦ ν. 3514, ἀλλ' ἀξίως ἐπὶ τῶν εἰς τὸ διάστημα τοῦ ἔτους ἀντιστοιχοῦντων μισθῶν. Σημειωτέον ὅτι καὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη δέχεται, ὅτι πρὸ τοῦ Α. Ν. 547/1937 ὁ ἀπολυόμενος πρὸ τῆς

νω δ' ἐπικλήσις τοῦ Α. Ν. 244 δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, οὐδ' ἄλλως πῶς ἐπενεργεῖ οὐσιαστικῶς ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὴν τήρησιν τῶν νομίμων προϋποθέσεων αὐτῆς.

Δὲν πρέπει οὐδ' ἐπὶ στιγμήν νὰ διαφεύγῃ τῆς σκέψεως μὰς ἡ διάφορος ἀντίληψις, ἥτις ἤγαγε τὸν νομοθέτην εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ νόμου 2112⁽³⁰⁾, ἡ ὁποία προσδιορίζεται κυρίως ἐκ τῆς προθέσεως τούτου ν' ἀποζημιώσῃ, ἐν τινὶ μέτρῳ, τὸν εἰς ἐργασίαν τινὰ ἀναλωθέντα σωματικῶς καὶ πνευματικῶς, ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας του, μισθωτῶν⁽³¹⁾, περιπίπτοντα ἤδη εἰς ἀνεργίαν, ἐκ τῆς, διὰ τῆς συμβολῆς του, σχηματισθείσης περιουσίας τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλους προστατευτικούς διὰ τοὺς ἐργαζομένους νόμους, οἷον τὸν νόμον 3514, ὅπου ὁ νομοθέτης εἰδικῶς προϋνόησε διὰ τὸν στρατευθέντα, ὃν ἠθέλησε νὰ προστατεύσῃ ἐκ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας, πρὸ τῆς παρόδου ὀρισμένου χρόνου ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ στρατεύματος ἀπολύσεώς του⁽³²⁾, τάσσαν οὕτω μίαν ἀποζημίωσιν πρὸς ἀντιστάθμισιν τῆς ἐκ τῆς ἀδικαιολογήτου (ὄχι ἀτάκτου) καὶ μονομεροῦς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας προξενουμένης εἰς αὐτὸν ζημίας καὶ δὴ ἀσχετῆς πρὸς τὴν τυχόν πρόσληψίν του ἐντὸς τοῦ ἐξαμήνου τούτου παρ' ἐτέρου ἐργοδότη, ἢ τὴν ἄλλως πῶς ἐπικερδῇ ἀπασχολήσιν του ἐντὸς τοῦ ἰδίου χρονικοῦ διαστήματος⁽³³⁾. Θὰ ἦτο, κα-

τὰ ταῦτα, ἄδικον τὸ συμπέρασμα διὰ τὸν ἀποφαινόμενον ὅτι ἀμφότεραι αἱ ἐκ τῶν νόμων τούτων παρεχόμεναι ἀποζημιώσεις τὴν αὐτὴν ἔχουν νομικὴν αἰτίαν καὶ ἐκ τοῦ ἰδίου δικαιολογητικοῦ, ἐξ ἀπόψεως νομοθετικῆς, λόγου ἐκκινουῖν ἐν τῇ οὐσιαστικωτέρᾳ σκοπιμότητι τῆς κατὰ τῆς ἀνεργίας ἐξασφαλίσεως τοῦ ἐργαζομένου, ἀφοῦ οὕτε αἱ νεώτεροι τοῦ νόμου 2112 τοιοῦτοι καταργουῖν αὐτὸν ρητῶς, οὕτε καὶ ἄλλως πῶς διαφαίνεται, διὰ τῆς ἰδίας *causa* πάντες οὗτοι ὠρμήθησαν διὰ τὴν παροχὴν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς προστασίας, ἀνεξαρτήτως τῶν λόγων τῶν ἐπιφερόντων τὴν λύσιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως⁽³⁴⁾.

Ὑπὲρ τῆς μὴ παραλλήλου ὀφειλῆς τῶν ἀποζημιώσεων ἐκ τῶν νόμων 2112 καὶ 3514 προεβλήθη τὸ ἐπιχείρημα ὅτι, ἐφ' ὅσον, αὐταὶ πηγάζουν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἱστορικοῦ λόγου⁽³⁵⁾, ἀρκεῖ ἡ μία τούτων, κατ' ἐπιλογὴν, διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ μισθωτοῦ, ὅστις δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ καὶ τὴν δευτέραν κατὰ τὸν Ν. 57 Πανδ. (50.17) «δεύτερον τὸ αὐτὸ δὲν ἀπαιτεῖται». Ἡ ἀποφίς δὲν εἶναι νέα, μολοντοῦτο ἀπασχολεῖ θεωρίαν καὶ πράξιν, χωρὶς ποσὸς διὰ τῆς ὑπὸ τῆς δευτέρας ἐν τοῖς πλείστοις ἀποδοχῆς τῆς νὰ θεμελιούται βασικῶς καὶ κατ' ἀναμφισβήτητον τρόπον ἡ νομικὴ αὐτῆς ὁρθότης⁽³⁶⁾. Τὸ ζήτημα ἀνάγεται γενικώτερον εἰς τὸν συμφηρισμὸν τῶν ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας πηγαζόντων κέρδους καὶ ζημίας. Ἡ ταυτότης τῆς *causa* προσδιορίζεται, ὡς εἰκός, ἐκ τῆς νομικῆς συναφείας τῶν γεγονότων, ἥτις ὁμῶς δὲν ὑφίσταται ἐκεῖ ὅπου τὸ κέρδος (ἀποζημιώσεις) ἀπορρέει ἐξ ἄλλης πράξεως, ἢ ὁποία συνίστα τὴν ἐκτέλεσιν μιᾶς ὑποχρεώσεως⁽³⁷⁾.

τῆς παρελεύσεως ἔτους μετὰ τὴν ἐπάνοδον ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας του, ἐδικαιοῦτο πλὴν τῆς λόγῳ ἀτάκτου καταγγελίας ἀποζημιώσεως τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2112, καὶ τῆς τοιαύτης τοῦ ν. 3514, χωροῦσης παραλλήλως καὶ ἀνευ περιορισμοῦ τοῦ ποσοῦ αὐτῆς. Βλ. ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι ἡ παρὰ τὰς διατάξεις τῶν Α. Ν. 2000 καὶ 424/1941 καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τυγχάνει ἀκυρῆς καὶ μὴ δίδουσα ὡς ἐκ τούτου δικαίωμα ἀπαιτήσεως τῶν ἐκ τῶν ν. 2112 καὶ 3514 ἀποζημιώσεων, ἀλλὰ τοιοῦτο ἐπὶ τῶν μισθίων ἀποδοχῶν τοῦ ἐργαζομένου ἐφ' ὅσον ἐννοεῖται προσφέρει τῷ ἐργοδότη τὰς ὑπηρεσίας του, Ζ. Κανναβάν, ἐν 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. Α' σελ. 356 ἐπ., δεχόμενον ἐν τούτοις ἐμμέσως, ὅτι ἐκ τῆς ἀντιθέτου πλευρᾶς συντρέχουν ἀμφότεραι αἱ ἀποζημιώσεις. Πρβλ. Α. Χατζηδάκην, 'Ακυρότης τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ νόμος 2112, ἐν 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. Α' σελ. 806. Β. Δῶλον, 'Αρχ. Ι. Δ. δ' (1937) σελ. 167 ἐπ. Κ. Ν. Πάλλην, ΕΕΝ. στ' σελ. 588.

30) Βλ. Α. Χατζηδάκην, ἐνθ' ἄνωτ. ΙΙΙ. 4.

31) Α. Π. 229/1926 Θέμ. ΑΗ' σελ. 162. Πρβλ. καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 267/1920 ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργ. 'Εθν. Οἰκονομίας.

32) Βλ. τὰς 'Εφ. 'Αθ. 1775/1932 Θέμ. ΜΔ' σελ. 498, 214/1935 ΕΕΝ. β' σελ. 957. Contra ἡ Πρ. Πειρ. 1120/1941, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. Α' σελ. 499, δεχομένη ὅτι αἱ ἀποζημιώσεις τῶν ν. 2112 καὶ 3514 «τὸν αὐτὸν τεκμαιρόμενον ἔχουσι λόγον τὴν προστασίαν τούτῃσι τοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ τῆς ἀνεργίας», Πρ. Πειρ. 'Αθ. 1025/1941 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. Α' σελ. 9. Πρβλ. καὶ τὸν ν. 3647 (ἄρθρον 11) «περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφεδρῶν», καταργηθέντα ἤδη. 'Εφ. 'Αθ. 136/1942. 'Εργατικὸν Δίκαιον Ιον σελ. 176.

33) Πρ. Πειρ. 'Αθ. 39/1930 Καραβελάκη-Τσιμπούκη, 'Εργατικὸν Δίκαιον, 1931 σελ. 96, ἐνθα

καὶ περὶ τοῦ ὅτι διὰ τὴν ἀναγνώρισιν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου δικαιώματος ἀποζημιώσεως, δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἐκ νέου ἀνάληψις τῆς ὑπηρεσίας μετὰ τὴν ἐκ τοῦ στρατεύματος ἀπόλυσίν του, καθ' ὅσον ἄλλως «ὁ ἐργοδότης θὰ ἠδύνατο ἀποκροῦσαν τὴν πρόσληψιν τούτου νὰ μεταβιβάσῃ τὴν παρεχομένην αὐτῷ ἐκ τοῦ νόμου προστασίαν» (σελ. 98).

34) Πρ. Πειρ. 1905/1941, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. Α' σελ. 47. Πρ. 'Αθ. 3391/1941, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. Α' σελ. 109. Πρ. Πειρ. 'Αθ. 236/1042, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. Α' σελ. 499. Πρ. 'Αθ. 12366/1941, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. Α' σελ. 48. Κατὰ τὴν Πρ. Πειρ. 761/1942, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. Α' σελ. 929, αἱ ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ν. 2112 καὶ 3514 ἀποζημιώσεις συντρέχουν, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῆς ἐπιλογῆς ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου ἐκατέρας τῶν ἀξιώσεων τούτων, ἐπὶ δὲ καὶ τοῦ δικαιώματος ἐν περιπτώσει ἐγέρσεως ἀγωγῆς διὰ τὴν ἐξ αὐτῶν μικροτέραν νὰ αἰτησῇται διὰ τῆς ἄλλης τὴν συμπλήρῳσιν τοῦ μεταξὺ αὐτῶν μεγαλυτέρου ποσοῦ ἀποζημιώσεως. Πρβλ. 'Ι. Παπαγεωργίου, 'Ἀσκήσεις τῶν ἀξιώσεων ἐκ τῶν νόμων 3514 καὶ 2112, ἐν 'Εργατικῷ Δικαίῳ, Ιον σελ. 107, ἀποδεχόμενον τὴν ἀθροιστικὴν ἐπιδιώξιν τῶν ἀποζημιώσεων τούτων (§ 3), ἐπὶ δὲ καὶ ὅτι ἐπὶ συγχρόνῳ ὑπάρξεως παραβάσεως τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ὁ στρατευθεὶς δικαιούται ἀθροιστικῶς καὶ τῶν τριῶν ἀποζημιώσεων (§ 3), καὶ Κ. Πάλλην, 'Εργατικὸν Δίκαιον, Ιον σελ. 220, ἐν σχολίοις ὑπὸ τὴν 236/42.

35) Πρ. Πειρ. 1120/1941 (ἄνωτ. σημ. 32).

36) Βλ. σχετικῶς, ἐξ ἀπόψεως ἐξωσυμβατικῆς πολλαπλῆς ἀποζημιώσεως, μελέτην μου ὑπὸ τὴν Α. Π. 266/1940 Θέμ. ΝΑ', σελ. 607 ἐπ.

37) Van Wetter: Des obligations § 60;

Καὶ τοιαύτη ὑποχρέωσις εἶναι ἡ διατήρησις τοῦ στρατευθέντος ἐν τῇ ἐργασίᾳ τοῦ ἐπὶ μίαν διετίαν ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του, ἐν μὴ ἐκτελέσει τῆς ὁποίας τίκεται ἰδιαζούσης νομικῆς φύσεως ἀποζημιώσεις, πάντῃ διάφορος πρὸς τὴν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2112 προκύπτουσαν. Ἄλλ' οὕτε καὶ τὸ γεγονός τῆς συνυπάρξεως ἐν τῷ αὐτῷ προσώπῳ (ἐργοδότη) τῶν ἐν λόγῳ ὑποχρεώσεων αἶρει τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου ν' ἀπαιτήσῃ ἀμφοτέρως τὰς ἀποζημιώσεις, βάσει τοῦ κανόνος «δὴ γὰρ τὸ αὐτὸ λαμβάνειν οὐ θέμις»⁽³⁸⁾, καθ' ὅσον δὲν ἀνευρίσκει τις ταυτότητα τοῦ ἐπιδιωκομένου δι' ἑκατέρως τῶν ἀξιώσεων σκοποῦ, ἐκ τῆς ἀντικειμενικῆς νομικῆς πλευρᾶς, ταυτότητα μὴ καλυπτομένη ἐκ τῆς τυχόν ὑπαρχούσης ἀπλῶς ὁμοιότητος αὐτῶν. Ἐνταῦθα ὑφίσταται σαφὴς διάκρισις ἀπ' ἀλλήλων τῶν ἐν λόγῳ ἀποζημιώσεων, προκειμένης οὕτω ἱκανοποιήσεως δύο διακεκριμένων καὶ αὐτοτελῶν δικαιωμάτων, τῆς θεραπείας τοῦ ἐνὸς τούτων μὴ ἀποτελούσης θεραπείαν καὶ τοῦ ἄλλου. Ἄρα οὐδὲ σημασίαν νομικὴν δύναται νὰ ἔχῃ καὶ ἡ περίπτωσις τῆς συμπτώσεως ἀμφοτέρων τῶν ὑποχρεώσεων ἐν τῷ αὐτῷ προσώπῳ⁽³⁹⁾.

V

Τὴν μορφήν τῆς ἀστικῆς ποινῆς ἐν τῇ ἐργατικῇ καὶ ὑπαλληλικῇ ἀποζημιώσει εὐρίσκει τις εἰς πλείστας διατάξεις νεωτέρων νόμων σκοπούντων τὴν μείζονα προστασίαν τῶν διαφόρων κατηγοριῶν ἐργαζομένων. Οὕτω κατὰ τὸν Α.Ν. 244 (ἄρθρ. 10 § 1)⁽⁴⁰⁾ «πᾶσα παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου συνεπάγεται, πλην τῶν ἀλλάχου τοῦ παρόντος νόμου ἀναφερομένων κυρώσεων κατὰ τῶν ὑποχρέων εἰς τὴν τήρησιν τούτων, καὶ ἀστικὴν τοῦ τῶν εὐθύνων διὰ τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, τῶν κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου τούτου ἀπολυομένων ἢ μὴ προσλαμβανομένων»⁽⁴¹⁾. Οὐδεμία δύναται νὰ γεννηθῇ ἀμφιβολία, κατόπιν τῆς σαφοῦς λεκτικῆς διατυπώσεως, ὅτι καὶ ἐν προκειμένῳ ὁ νομοθέτης ἠθέλησε τὸν ὡς ἀστικῆς ποινῆς⁽⁴²⁾ χαρακτηρισμὸν τῶν ἐν τῷ νόμῳ

τούτῳ ὀριζομένων κυρώσεων, ἀκριβῶς ἵνα τὸ μὲν προστατεύσῃ τὸν ἀπολυόμενον παλαιὸν πολεμιστὴν ἐκ τῆς αἰφνιδίας μεταπτώσεώς του εἰς ἀνεργίαν, τὸ δὲ παρεμποδίσῃ τὴν αὐθαιρέσιαν τοῦ ἐργοδότη εἰς παραβάσεις τῶν διατάξεων τῆς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας.

Αἱ ἀστικαὶ αὐταὶ ποιναὶ⁽⁴³⁾ οὐδέποτε ἐπιδέχονται μετριασμόν, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ὁ ἀπολυθεὶς ἐφέδρος παλαιὸς πολεμιστῆς, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρόνου τῆς παρανόμου ἀπολύσεώς του, εἰργάσθῃ ἀλλάχου καὶ ἐκέρδισεν ἐκ τῆς ἐργασίας του ποσόν τι⁽⁴⁴⁾, διότι ἡ ἀποζημιώσις τοῦ νόμου τούτου ἐμφανίζεται ὡς διὰ διαφορὸν ὅλως νομικὴν κατασκευὴν ἐκείνης ἣν παρουσιάζει ἡ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Τοῦτο συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι αἱ διατάξεις τῆς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας, περιέχουν κανόνες ἀναγκαστικοῦ δικαίου⁽⁴⁵⁾, ὑπαγορευθέντας ἐκ τῆς κρατικῆς προθέσεως νὰ θέσῃ ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλυτέρας ἐκτάσεως θεμελίας προνοίας καὶ ἐξασφαλίσεως τοῦ ἐργαζομένου, συνάδοντα πρὸς τὸ σύγχρονον πνεῦμα τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς.

Ἐκ τῆς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας ἐπικουρεῖται ἡ περὶ τοῦ νομίμου τῆς πολυπλαπλῆς ἀποζημιώσεως, καὶ δὴ ἀνευ ἀφαιρέσεως τῶν ἀλλάχου κερδηθέντων ἀποψις καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἐφέδρος παλαιὸς πολεμιστῆς ἀπολύεται παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. τῆς 28/31-10-1935⁽⁴⁶⁾, ὅτε δικαιούται τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 5532⁽⁴⁷⁾ 2 ἄρθρου (μόνου) «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων 4180, 4881 καὶ 5355 περὶ προστασίας ἐφέδρων»⁽⁴⁷⁾ καθοριζομένης ἀποζημιώσεως, διπλα-

43) Ἰ. Καποδίστρια, Ἑργατικὸν Δίκαιον § 166.

44) Οὕτω Ἐφ. Ἀθ. 741/1914, 103/1935 καὶ Φ. Κωνσταντινίδης, ἐν Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. Α' σελ. 132. Πρβ. τὸ ἄρθρον 615 τοῦ Γερμανικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

45) Ἰ. Καποδίστρια, Ἑργ. Δικ. § 8. Συνέπεια τούτου εἶναι ὅτι διδομένη ἀποζημιώσις πόρρω ἀπέχει τῆς ἐννοίας τοῦ διαφέροντος, οἷον χαρακτηρίζεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἰσχύοντος Ρωμαϊκοῦ δικαίου, ὥστε ν' ἀποκλείεται παντελῶς, ὡς καὶ ἡ ρηθεῖσα Ἐφ. Ἀθ. 251/1942 (ἀνωτ. σημ. 42) δέχεται ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ν. 19 § 9 καὶ 10 Π. (9. 2) 4, Π. (1. 22) καὶ 10 Βασιλ. (6. 24). Πρβλ. Α. Π. 107/1941 Θέμ. ΝΒ' σελ. 431, ἐνθα ἐνδιαφέρουσαι παρατηρήσεις Ἰ. Καποδίστρια μετ' ἐκτενοῦς βιβλιογραφίας, Ἐφ. Ἀθ. 684/19:6 Θέμ. ΛΗ' σελ. 326. Contra Α. Π. 368/1936 Θέμ. ΜΗ' σελ. 171 (βλ. τὰς ὑπ' αὐτὴν παραπομπὰς εἰς παλαιότερας ἀποφάσεις), Πρ. Ἀθ. 1690/1942, Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. Α' σελ. 623, Πρ. Πρ. Ἀθ. 315/1942, Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. Α' σελ. 559, Πρ. Πειρ. 713/1942, Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. Α' σελ. 693.

46) Κώδ. Θέμ. 1935 σελ. 746. Κατὰ τὸ ἄρθρον 39 αὐτοῦ «πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται. Αἱ τυχόν ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας εἰμηνέστεραι ὑπὲρ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν διατάξεις διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ». Πρβλ. ἄρθρον 7 § 2 Α. Ν. 244, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 Ν. 771.

47) Κώδ. Θέμ. 1932 σελ. 454.

«La compensation n'est pas permise si le benefice resulte d'une autre acte qui constituait l'exécution d'une obligation».

38) «Bona fides non patitur ut bis idem exigatur»: Ν. 53 Πανδ. (44.7).

39) Βλ. πλείονα παρεμφερῶς ἐν τῇ ὡς ἄνω μελέτῃ μου (σημ. 36).

40) Κώδ. Θέμ. 1936 σελ. 711.

41) Βλ. καὶ ἄρθρον 3 § 9 τοῦ Α. Ν. 771/1937 (ἀνωτ. σημ. 6).

42) Οὕτω καὶ ἡ Ἐφ. Ἀθ. 251/1942 ἐν Ἑργατικῷ Δικαίῳ, 1 σελ. 176, καθ' ἣν ἡ ἐκ τῆς παραβάσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων τούτων περὶ προστασίας τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν προκείμενα ὑποχρέωσις πρὸς πληρωμὴν τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων ἔφ. παλ. πολ. «ἐπιβάλλεται ὡς κύρωσις... ἀσχετῶς ἄλλου ὅρου, ἥτοι ἐὰν λαμβάνωσι σύνταξιν ἐκ Ταμείου τινὸς τοῦ ἐργοδότη, ἢ ἐὰν ἐπορίσθων μισθὸν ἐξ ἄλλης ὑπηρεσίας παρασχεθείσης εἰς τρίτους». Βλ. τὰ ὑπ' αὐτὴν σχόλια Δημ. Πορτολίου, Τ. Τσιμπούκη, Δίκαιον περὶ προστασίας ἔφ. παλαιῶν πολεμιστῶν, σελ. 95 ἐπ.

οίας τοιαύτης τοῦ νόμου 2112⁽⁴⁸⁾, μὴ ὑπερβαίνουσιν μὲν τοὺς μισθοὺς δύο ἐτῶν, πλὴν καταβαλλομένης οὐχὶ κατὰ μῆνα καὶ εἰς ἰσας δόσεις, ἀλλ' ἀθροιστικῶς καὶ ἐπὶ πλέον ἄνευ τοῦ δεσμευτικοῦ ὅρου τῆς μὴ προσλήψεως παρ' ἐτέρου ἐργοδότη εἰς θέσιν ἀνάλογον ἐκείνης ἣν κατεῖχε.

VI

Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν.Δ. 424/1941⁽⁴⁹⁾, ὡς τοῦτο ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 2 τοῦ Ν.Δ. 1085/1942⁽⁵⁰⁾, ἐπιτρέπεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας ἢ ἀπόλυσις ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ ἐργατοῦπαλλήλικου προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως τινος⁽⁵¹⁾, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐπιβολῆς ἢ μὴ τοῦ καθεστώτος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται πραγματικὴ ἀδυναμία συνεχίσεως τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, τῆς τελευταίας ἐννοουμένης, μετὰ τὴν δοθεῖσαν ὡς ἄνω ἑρμηνείαν, οὐ μόνον ἐν ἀνυπαρξίᾳ κερδῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν παντελεῖ ἑλλείψει ἀποθεματικῶν κεφαλαίων, ρευστῶν ἢ ρευστοποιησίμων, λαμβανούσης οὕτω χώραν τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ λελογισμένως καὶ ἐν ἀφεύκτῳ ἀνάγκῃ, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῇ ἀπλῇ ἀναστολῇ τῶν κερδῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἥτις διὰ τῆς συμβολῆς τῶν μισθωτῶν αὐτῆς ἔχει συνήθως πραγματοποιήσει ἱκανὸν ἀποθεματικόν⁽⁵²⁾, μέρος τοῦ ὁποῦ δικαίον εἶναι νὰ διατεθῇ διὰ τὴν προστασίαν τῶν ἐκ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, ὁθενδήποτε προερχομένης, πληττομένων μισθωτῶν⁽⁵³⁾. Ἡ καταβαλ-

λομένη εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομένου ἀποζημιώσεις, ὀριζομένη ὑπὸ τῶν §§ 4 καὶ 5 τοῦ ἁρθροῦ τοῦτου, συνίσταται εἰς τὴν παρὰ τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως πληρωμὴν πρὸς τοὺς μισθωτοὺς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 προβλεπομένης τοιαύτης «καὶ εἰς ἃς περιπτώσεις συντρέχει λόγος ἀπαλλαγῆς τούτων βάσει τῶν κειμένων νόμων», ὑπολογιζομένης «ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν ἃς λαμβάνουν οἱ μισθωτοὶ ὑπὸ τὸ καθεστὼς τῆς πλήρους αὐτῶν ἀπασχολήσεως» (§ 4). Προσέτι διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, ἀνεξαρτήτως τῆς προηγουμένης ἀποζημιώσεως, ἐδύνανται νὰ καθορίζεται προθεσμία οὐχὶ μακροτέρα τῶν 60 ἡμερῶν, μέχρι λήξεως τῆς ὁποίας ὑποχρεοῦνται αἱ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις εἰς τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἀνεξαρτήτως ἂν χρησιμοποιοῦσι τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας τῶν μισθωτῶν. Ἡ συνδρομὴ τῆς διπλῆς ταύτης ἀποζημιώσεως ὑπὲρ τῶν ἀπολυομένων κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν.Δ. 424, ἐν ὅψει τῆς δευτέρας ἦν ἐμφανίζει τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα τῆς ἐργατικῆς τάξεως, ἐξ ἀφόρμης τοῦ πολέμου καὶ τῶν ἐκ τοῦτου ἐπακολουθησασάντων συνεπειῶν εἰς τὴν οἰκονομικὴν διάρθρωσιν τῆς χώρας, πρὸς ἣν ἀμέσως τυγχάνουσιν συνδεόμενοι οἱ πάσης κατηγορίας μισθωτοὶ, καλούμενοι αὐτοὶ πρῶτοι καὶ οὐσιαστικώτερον ν' ἀντιμετωπίσουν τὰς ἐντεῦθεν δυσχερείας τοῦ βίου, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν ἀνακουφίσεως τῶν ἐπιχειρήσεων ἐκεῖ-

48) Α. Π. 250/1939 Θέμ. Ν' σελ. 705, ἀναιρέσασα τὴν Ἐφ. Α.Θ. 1178/1938 Θέμ. ΜΘ' σελ. 658, ὑπὸ τὴν ὁποίαν βλ. παραπομπὰς καὶ σημειώσεις. Α. Π. 264/1941 Θέμ. ΝΓ' σελ. 235.

49) Κῶδ. Θέμ. 1941 σελ. 385.

50) Κῶδ. Θέμ. 1942 σελ. 52.

51) Περί τῆς θέσεως τοῦ ἐργαζομένου ἐν τῇ ἐπιχειρήσει καὶ τῶν προϋποθέσεων τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ κατὰ τὰ ἄρθρα 9 καὶ 10 τοῦ Ν.Δ. 424/1941 καὶ τὸ ἄρθρον 1 § 4 τοῦ Α. Ν. 2000/1939, βλ. *Ἀλ. Λιτξερόπουλον*, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν.Δ. 424/41 §§ 4, 24 ἐπ. *Κ. Δημάκην*, Προβλήματα ἐκ τοῦ ἁρθροῦ 9 τοῦ Ν.Δ. 424/41, ἐν *Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. Α'* σελ. 553 ἐπ. *Περβλ. Α. Χατζηδάκην*, ἐνθ' ἄνωτ. IV. 17 σελ. 811.

51a) H u e c k N i p p e r d e y, ἐνθ' ἄνωτ. I σελ. 229 ἐπ.

52) Περί τῶν ἐκ τῆς ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῆς ἐντεῦθεν παρανόμου ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ δικαιωμάτων κατὰ τὸ Ν.Δ. 424/41 καὶ τῆς ἐκ παραλλήλου ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112, βλ. *Ἀπ. Μπορονιᾶν*, Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως κατὰ τὸ Ν.Δ. 424/41, ἐν *Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. Α'* σελ. 612 καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένους μετὰ σχετικῆς νομολογίας Ἡ παγιοποίησις τῆς θεωρητικῆς συμβολῆς καὶ τῆς νομολογίας ἐπὶ τοῦ σπουδαιωτάτου τῷ ὄντι ζητήματος τούτου, τείνει καὶ ὁρθῶς, εἰς τὴν ἀποψιν ὅτι ἡ ἐκ τοῦ Ν.Δ. 424/41 ἀπαγγελλομένη ἀκυρότης τῶν ἀπολύσεων εἶναι σχετικὴ, τεθειμένη ὑπὲρ τῶν ἐργαζομένων καὶ μόνον, μὲ ἀναμνηστικὴν συνέπειαν ὅτι οὗτοι δικαιούνται ἐπιλογῆς μεταξὺ τῶν ἀξιώσεων εἴτε τῆς καταβολῆς τῶν μισθωτῶν, εἴτε τῶν ἀποζημιώσεων τῶν νόμων 3514 καὶ 2112, παράλλῃ-

ως ἐφαρμοζομένων, ἐφ' ὅσον συντρέχουν αἱ πραγματικαὶ προϋποθέσεις. Βλ. *Ἀλ. Λιτξερόπουλον*, ἐνθ' ἄνωτ. § 15, σελ. 56 καὶ 121. *Ἰω. Παπαρηγορίου*, ἐνθ' ἄνωτ. § 5 σελ. 111—2. *Κ. Δημάκην*, ἐν *Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. Α'* σελ. 489 ἐπ. *Πρ. Πρ. Α.Θ. 1159/1941, 1614/1941, Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. Α'* σελ. 496, 28/1942, *Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. Α'* σελ. 851 *Πρ. Πρ. Περβ. 424/1941, Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. Α'* σελ. 496. *Ἀντιτίθεται* αἱ *Πρ. Πρ. Περβ. 334/1941, Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. Α'* σελ. 496, 343/1941, *Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. Α'* σελ. 143, *Ζ. Κανναβᾶν*, ἐνθ' ἄνωτ., *Σ. Ἀγαπητίδην*, ἐν *Ἑργατικῷ Δικαίῳ* 1ον σελ. 97, VI, *Ἡλ. Ἡλιοῦ*, ἐν *Ἑργατικῷ Δικαίῳ* 1ον σελ. 217 ἐπ., κατακρίνοντα τὴν περὶ σχετικῆς ἀκυρότητος τῶν ἀπολύσεων ἀποψιν, ὡς δυναμένην νὰ ἐμφανίσῃ ὀξύτατον τὸ πρόβλημα τῆς ἀνεργίας, πλὴν ἀποδεχόμενον ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο θεωρεῖται κατὰ τὰς παρούσας στιγμὰς λόγῳ τῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν τῆς ἐργασίας. *Κ. Πάλλην*, ἐν *Ἑργατικῷ Δικαίῳ* 1ον σελ. 205 § 10 καὶ σημ. 3, ὑπὲρ τῆς ἀπολύτου ἀκυρότητος, τασσόμενον ἐν τούτοις καὶ ὑπὲρ τῆς σχετικῆς τοιαύτης χάριν τοῦ μισθωτοῦ, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἁρθ. 11 § 1 τοῦ Α. Ν. 547, καὶ *Τ. Τσιμπούκην*, ἐν *Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. Α'* σελ. 296—7. *Ἀλ. Λως* ἔχουν τὰ τῆς καταγγελίας ἐπὶ τῶν Α. Ν. 547 καὶ 3514. Περί τοῦ ἂν δύναται ὁ ἀποζημιωθείς κατὰ τοὺς ν. 2112 καὶ 3514 ν' ἀξιῶσιν μεταγενεστέρως τὴν προστασίαν τοῦ Ν.Δ. 424/41, ἀπαγγέλλοντος τὴν ἀκυρότητα τῶν ἀπολύσεων, βλ. *Πρ. Πρ. Α.Θ. 237/1942, Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. Α'* σελ. 586. *Περβλ. γενικώτερον* περὶ τῆς ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐν σχέσει μὲ τὸν ν. 2112 καὶ *Α. Χατζηδάκην*, ἐνθ' ἄνωτ.

νων αΐτινες πράγματι (άρθρ. 2 Ν. Δ. 1085/1942) αδυνατούν να συνεχίσουν τὰς ἐργασίας των, ἐμπίπτει ἀναμφιβόλως εἰς τὴν πρόθεσιν τοῦ νομοθέτου ν' ἀποζημιώσῃ, ὅσον τὸ δυνατόν εὐρύτερον, τὸν εἰς ἀνεργίαν περιπίπτοντα μισθωτόν.

Ἐξ οὗ καὶ ἡ παράλληλος καθιέρωσις τῆς πολλαπλῆς ἀποζημιώσεως, ἥτις καίτοι ὑπὸ δυνητικὴν χροιάν τεθειμένη ἐν τῷ ὡς εἴρηται νόμῳ (63), ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου ὀργάνου τῆς διοικήσεως, οὐχ' ἦντον ἐρμηνεύει γενικώτερον τὸ σύγχρονον πνεῦμα τῆς μεγαλυτέρας ἐξασφαλίσεως καὶ προστασίας τοῦ ἐργαζομένου. Ἄν μὴ ὑπῆρχεν ἡ εἰδικὴ αὕτη καθιέρωσις τῆς ἀποζημιώσεως, καὶ δὴ ὑπὸ διπλὴν μορφήν, τότε ἐν ἀνυπαρξίᾳ ἄλλης τινὸς προστασίας, θὰ κατεφεύγομεν εἰς τὰς διατάξεις τῶν νόμων 2112 καὶ 4558, αἵτινες ὁμῶς οὐδόλως εὐνοοῦν τὸν μισθωτὸν [μὴ συμπληρώσας διμήνου ἐν τῇ ἐργασίᾳ (άρθρ. 1 ν. 2112), ἀξιόποινος πρᾶξις τοῦ ὑπαλλήλου (άρθρ. 5 § 1 ν. 2112), μακρὰ ἀσθένεια (άρθρ. 3 ν. 4558)], ἢ παρέχουν περιωρισμένην προστασίαν (δικαστικῇ τῆς ἐργασίας ἐκ περιστάτικῶν ἀνωτέρας βίας (άρθρ. 4 ν. 4558 καὶ Ν.Δ. 1085/42), ἐμπρόθεσμος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας (άρθρ. 2 ν. 4558) κτλ.).

Διὰ τὸν ὅσον μιᾶς τοιαύτης ἀδίκου συνεπίσας διὰ τὸν ἀπολυόμενον ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν. Δ. 424/1941 προϋνόησεν αἱς τρόπῳ ὥστε οὐ μόνον νὰ ἐχῇ ὅπωςδήποτε ἐφαρμογὴν ὁ νόμος 2112 καὶ δι' ἐκείνους ἐκ τῶν μισθωτῶν, δι' οὓς δὲν προβλέπεται βᾶσει τῶν κειμένων νόμων ἡ ἐπὶ κλήσις του, ἀλλὰ παραλλήλως νὰ εἶναι δυνατός ὁ καθορισμός καὶ ἄλλης ἀποζημιώσεως, οἷα ἡ συγκεκριμένη ἐξ ἐξήκοντα τῶν πολὺ ἡμερομισθίων, ἀνεξαρτήτως χρησιμοποίησεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἐργαζομένων (64).

Ζήτημα ἐντεῦθεν θὰ ἠδύνατο νὰ γεννηθῇ, ἂν διὰ τὴν ἀξίωσιν λήψεως τῆς δευτέρας ταύτης ἀποζημιώσεως μέχρις ἐξήκοντα τὸ πολὺ ἡμε-

ρομισθίων, εἶναι ἀπαραίτητος, ἐν περιπτώσει μὴ χρησιμοποίησεως ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως τῶν μισθωτῶν τῆς, καὶ ἡ μὴ ἐκμίσθωσις παρ' οἷωδήποτε ἄλλῳ ἐργοδότη τῶν οὕτως ἐλευθέρων ἀπομενουσῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐργαζομένου, ἢ, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, λαμβάνει χώραν συμψηφισμός τῶν ἀλλάχου κερδηθέντων. Νομίζω, ὅτι τοῦ νόμου σιωπῶντος ἐπ' αὐτοῦ, ἐξ ἀντιθέτου δὲ ρητῶς μνημονεύοντος μόνον τὴν περίπτωσηιν τῆς χρησιμοποίησεως ἢ μὴ τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τῆς ἀπολυούσης ἐπιχειρήσεως, δέον ἀδιστάκτως ν' ἀποφανθῶμεν, ἄλλως καὶ ἐκ πνεύματος ἐπιεικειᾶς (65), ὅπερ δέον νὰ διακρίνῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ὅτι ἡ τυχὸν διάθεσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του κατ' ἄρθρον 9 Ν. Δ. 424/1941, παρ' ἄλλῳ ἐργοδότη, ἐφ' ὅσον αὐταὶ δὲν χρησιμοποιοῦνται ὑπὸ τῆς ἀπολυούσης ἐπιχειρήσεως, δὲν συνεπάγεται ἀφαίρεσιν τῶν ἀλλάχου κερδηθέντων ἐκ τῆς ἀποζημιώσεως τῆς § 5 τοῦ μνησθέντος ἁρθρου (66).

VII

Διὰ τῶν ἄνω ἐνδεικτικῶς καὶ συνοπτικῶς ἀναφερθεῖσιν περιπτώσεων πολλαπλασίας ἀποζημιώσεως ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ βελήσμεν νὰ καταδείξωμεν τὸ μὲν τὴν συνεχῆς ἐκδηλουμένην βούλησιν τοῦ νομοθέτου νὰ ἐξασφαλίσῃ πλεότερον τὸν ἐργαζόμενον (67), κατὰ τὴν σύγχρονον ἰδίᾳ ἐποχὴν τῶν μεγάλων καὶ ἀπροβλέπτων οικονομικῶν διακυμάνσεων, τὸ δὲ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπικρατοῦς ὑπὲρ τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν ἐρμηνείας τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἀκόμη καὶ ἐκεῖ ὅπου φαινομενικῇ ἀκαμψίᾳ τῶν κειμένων διατάξεων καθιστᾷ εὐνοϊκώτεραν, ἄνευ σημαντικῶς λόγου, τὴν θέσιν τοῦ ἐργοδότη (68). Τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, παρ' ἡμῖν τουλάχιστον, εὐρίσκεται εἰσέτι εἰς τὰ σπάργανα ἢ βαθμιαία ὁμῶς ἐξέλιξις καὶ ὁ διαφαινόμενος σημαντικὸς ρόλος αὐτοῦ ἐν τῷ μέλλοντι ἐπιτρέπουν τὴν ἀπὸ τοῦδε διεύρυνσιν τοῦ κοινωνικοῦ του σκοποῦ (69), πρὸς ἀσφαλεστέραν ἐπιτυχίαν, εἴτε ἐν τῇ θεωρίᾳ, εἴτε ἐν τῇ πρακτικῇ εἶναι δυνατόν τοῦτο νὰ ἐπιτελεσθῇ.

ΠΟΛΥΒΙΟΣ ΧΡ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Δικηγόρος παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ

63) Βλ. τὸ Ν. Δ. 1767/1942 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἁρθρ. 9 τοῦ Ν.Δ. 424/1941» (Κωδ. Θέμ. 1942 σελ. 362), δι' οὗ εἰς τοὺς ἀπολυόμενους συνεπείᾳ ἐπιτάξεως παρὰ τῶν Ἀρχῶν κατοχῆς ἐπιχειρήσεων ἐστιατορίων καὶ ζυθοεστιατορίων, μισθωτοὺς αὐτῶν, καταβάλλεται πρὸς τὴν ἀκεραίᾳ ἀποζημιώσις τῶν ἁρθρων 3 τοῦ ν. 2112 καὶ 5 τοῦ ἀπὸ 16/7/1920 Β.Δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112», βᾶσει μισθολογίου ὑπὸ καθεστῶς πλήρους ἀπασχολήσεως, καὶ μισθὸς ἡ ἡμερομισθία 60 ἡμερῶν. Πλέον εὐμενεστέρα ἡ διάταξις αὕτη διὰ τὸν ἐργαζόμενον καταδεικνύει τὸ καὶ ἐξ ἀπόψεως χρόνου συνεχῶς βελτιούμενον καὶ ἐπὶ τὸ καθολικώτερον διέπον τὸ σχετικὸν δίκαιον φιλεργατικὸν πνεῦμα τοῦ νομοθέτου.

64) Περί τῆς ὀφειλομένης ταύτης ἀποζημιώσεως τοῦ ἁρθρ. 9 τοῦ Ν. Δ. 424 βλ. ἐν ἐκτάσει, Ἀλ. Λιτσερόπουλον, ἐνθ' ἄνωτ. §§ 17 ἐπ. 21 ἐπ. καὶ Κ. Δημάκην, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 555 ἐπ., ἀναλύοντα τὴν μορφήν τῶν ἀποζημιώσεων τούτων καὶ δὴ τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἐπ' αὐτῶν, ὅσας ὑφίστανται ἐν τῇ προσώπῳ του ἀποστερητικαὶ οἰτίαι. Βλ. τὴν Σ. Ε. 294/1942, Ἐργατικὸν Δίκαιον, 1ον σελ. 152, μετὰ τὰ ὑπ' αὐτὴν οἰχόλια Κ. Πάλλη, καὶ τοὺς αὐτοῖσι ἀναφερομένους.

65) F. Regelsberger—Μαριδάκη—Πράτσια, I § 11 σελ. 88.

66) Βλ. τὰς σημειώσεις ὑπ' ἀριθ. 37, 44, 45.

67) Περί τῶν συγχρόνων τάσεων τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ προστασίᾳ τῶν ἐργαζομένων, βλ. J. Da bin, Droit de classe et droit commun, ἐν Rev. d'etud. en l'honneur de Lambert, σελ. 74 ἐπ.

68) Γενικῶς περὶ τῆς σχέσεως τοῦ ἐργοδότη πρὸς τὸν μισθωτὸν καὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου ἐργοδότης ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, βλ. H u e c k - N i p e r d e y, ἐνθ' ἄνωτ. I σελ. 73 ἐπ., Nikisch, Arbeitsrecht, 1936 I. 1 σελ. 21, Χρ. Ἀγαλλόπουλον, ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 189 σημ. 6 καὶ αὐτοῖσι ἀναφερομένους, Γ. Τρίμην, Ὁ χαρακτήρις τοῦ ἐργοδότη ἐν τῇ ἐλληνικῇ ἐργατικῇ νομοθεσίᾳ, ἐν Ἐργατικῷ Δικαίῳ 1ον σελ. 121, Κ. Πάλλη, Ἡ ἐννοία τοῦ ἐργοδότη εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, ἐν Ἐργατικῇ Ἑλλάδι Ι' (1939) σελ. 563 ἐπ.

69) Πρβλ. ἄρθρον 22 τοῦ Συντάγματος 1927.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΚΑΘΙΕΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συνέπεται εκ μέρους του εργοδότη απ' ευθείας επιβολής και άκυρότητας αντιθέτων προς τον νόμον συμφωνιών.

Άρμεδιότης αποκλειστική του Υπουργού Εργασίας. — Κρίσις αιτίων καθιερώσεως του συστήματος της εκ περιτροπής εργασίας και εν περιπτώσει άνωτέρας βίας. — Άκυρος ή εκ μέρους του εργοδότη καθιέρωσις και συνέπεια ή πληρωμή άποδοχών του εργαζομένου. — Άκυρότητα αντιθέτων συμφωνιών.

Το σύστημα της εκ περιτροπής εργασίας έπενόηθη υπό του νομοθέτου των νόμων 2000/1939 και 424/1941 ως δυνάμενον ν' άποτρέψη τον μισθωτόν από του να περιπέση εις άνεργίαν, ή καταπολέμησις της όποίας είναι ο σκοπός της εισαγωγής των εν λόγω νομοθετημάτων.

Η διαχείρισις όμως της επιβολής του συστήματος της εκ περιτροπής εργασίας άπόκειται, κατά την λειτουργίαν των σχετικών διατάξεων, εις τον Υπουργόν Εργασίας (Βλέπε περί του όλου διαδικαστικού συστήματος Ε.π.θ. Εργατ. Δ.κ., τόμος α', τεύχος 22, σελ. 689), μόνον άρμόδιον, άφού προηγουμένως κριθούν αι πραγματικά ή εκείναι συνθήκαι εργασίας, αι ύφιστάμεναι εις επιχείρησιν ή εκμεταλλεύσιν και δικαιολογούσαι την επιβολήν αυτής ή εκείνης της μορφής του συστήματος της εκ περιτροπής εργασίας.

Η εκ μέρους του εργοδότη επιβολή, κατά τινα τρόπον ιδιικής του κατασκευής, του συστήματος της εκ περιτροπής εργασίας διά μειώσεως π. χ. των ήμερών εργασίας, έστω και αν δικαιολογείται εκ λόγων άντικειμενικής άδυναμίας του εργοδότη, προς παροχήν εργασίας καθ' όλας τας εργάσιμους ήμέρας, συνιστά πάντοτε και υπό το ν. δ. 424/1941 μονομερή μεταβολήν των όρων της συμβάσεως εργασίας, έξιςουμένην προς άπόλυσιν (άρθρ 7 ν. 2112).

Συνέπεια είναι ότι δύναται ο εργαζόμενος, ή να επιδιώξη την εκ του νόμου 2112 «περί ύποχρεωτικής καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας» άποζημίωσιν ή άλλην προβλεπομένην εξ άλλων νόμων (π. χ. του νόμου 3514 «περί της θέσεως των ιδιωτικών ύπαλλήλων εν περιπτώσει στρατεύσεως») έφ' όσον έχει γίνει δεκτόν, ότι ή εκ του ν. δ. 424/1941 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του άρθρου 1 του άναγκ. νόμου 2000/1939 περί λήψεως μέτρων καταπολέμησης της άνεργίας» άκυρότης της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας είναι σχετική, τεταγμένη ύπερ του εργαζομένου (βλέπε περί αυτού Ε.π.θ. Εργατ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 16, σελ. 495, τεύχος 19, σελ. 586, Α. Λιζεροπούλου, Η καταγγελία της συμβάσεως εργασίας μετά το ν. δ. 424/1941 § 15, Κ. Δημάκην, Ε.π.θ. Εργατ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 16, σελ. 489 Α. Μπορινιάν, Ε.π.θ. Εργατ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 20, σελ. 613), ή να επικαλεσθῇ την εκ του ν. δ. 424/1941 άκυρότητα

της έξιςουμένης προς την άκυρον άπόλυσιν μονομερούς μεταβολής των όρων της συμβάσεως εργασίας και να ζητήσει τας εκ της συμβάσεως εργασίας άποδοχάς του.

Η άκυρότης της μονομερούς μεταβολής των όρων της συμβάσεως εργασίας ή άπολύσεως είναι εις το ότι δέν προηγήθη αυτής ή εκ του άρθρου 9 του ν. δ. 424/1941 άπαιτουμένη άδεια του Υπουργού Εργασίας, πού άπαιτείται, κατά την όρθήν άποψιν, εις κάθε περίπτωση πραγματικής άδυναμίας εξακολουθήσεως των εργασιών επιχειρήσεως ή εκμεταλλεύσεως, άδιαφόρος αν τα αίτια είναι άντικειμενικά ή ύποκειμενικά (βλέπε σχετικώς και Πρωτ. Πειραιώς 61/1942, Ε.π.θ. Εργατ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 30—31, σελ. 942 και πρό πάντων ν. δ. 1767/1942, Ε.π.θ. Εργατ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 25 σελ. 796).

Περίπτωσιν επιβολής του συστήματος της εκ περιτροπής εργασίας εκ μέρους του εργοδότη, άνευ άποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, κρίνει ή παρατιθεμένη κατωτέρω πρωτοδικειακή άπόφασις, της όποίας χαρακτηριστικώτερον γνώρισμα είναι ή συναγομένη εκ των σκέψεών της όρχή ότι, και αν ο εργαζόμενος συνήνεσε να μη άπασχοληται καθ' όλας τας εργάσιμους ήμέρας και καθ' ακολουθίαν να μη λαμβάνη δι' αυτό μισθόν, ή συναίνεσις του αυτή είναι άκυρος.

Πρωτοδικείου Αθηνών 5836/1942

Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. Ι. Παπαγεωργόπουλος
Δικηγόροι οι κ. κ. Α. Χαρβαλιάς, Φ. Κουτουφάς

Κατά τας διατάξεις των άρθρων 2, 6 και 7 του νομοθετικού διατάγματος 424/1941 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του άρθρου 1 του άναγκαστικού νόμου 2000/1939 «περί λήψεως μέτρων καταπολέμησης της άνεργίας» το σύστημα της εκ περιτροπής εργασίας δύναται δι' άποφάσεως του Υπουργού Εργασίας να εφαρμοσθῇ τῇ αίτήσει των μισθωτών ή τῇ αίτήσει των επιχειρήσεων και εκμεταλλεύσεων επί των ύπηρετούντων παρ' αύταις μισθωτών, εις ήν περιπτώσιν άδυνατούσιν αύται ν' άπασχολώσι το σύνολον των μισθωτών καθ' όλας τας εργάσιμους ήμέρας της έβδομάδος, εφαρμόζεται δέ τοϋτο είτε υπό την μορφήν της μειώσεως των ώρών εργασίας, είτε υπό την μορφήν του καθορισμού κατωτάτου άριθμού ήμερομισθίων, μειουμένου εν τῇ πρώτῃ περιπτώσει αναλόγως του ποσοϋ

τῆς ἀμοιβῆς, καὶ ὑποχρεοῦνται αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις νὰ καταβάλλωσι τοῖς μισθωτοῖς τὸ κατώτατον ὄριον τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν δὲν χρησιμοποιοῦσι τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 10, 13 καὶ 14 τοῦ αὐτοῦ νόμου, καθ' ὅς ἡ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, ὁ παραβαίων δὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ἐργοδότης τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρ. 3 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 διὰ χρηματικῆς ποινῆς ἢ φυλακίσεως, σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας καθιερουται μόνον δι' ἀποφάσεως τοῦ, ὡς ἄνω, Ὑπουργοῦ, εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τοῦ οὐοῦοιου καὶ μόνου, κατὰ τὸν νόμον, ἀπόκειται ἡ κρίσις τῶν αἰτίων, καὶ ἐπομένως τῆς ἀνωτέρας βίας, τῶν ὑπαγορευόντων τὴν καθιέρωσιν τοῦ συστήματος τούτου, ἢ ὑπὸ μόνου δὲ τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως καθιέρωσις, ἔστω καὶ ἐξ ἀνωτέρας βίας, ἀπαγορεύεται καὶ εἶναι ἄκυρος, ὑποχρεοῦσα ταύτην εἰς τὴν καταβολὴν τῷ μισθωτῷ τοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, ὡς ἐρρήθη, κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ ὡς ἄνω νομοθετικοῦ διατάγματος 424/1941, καὶ ἐν περιπτώσει ἀκόμη καθιέρωσις δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ, καὶ ἐν τῇ δὲν χρησιμοποιοῦ δι' οἰονδήποτε λόγον ἰδὲς προσφερομένας αὐτῷ ὑπηρεσίας, ἢ μὴ ἀπασχόλησις τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὴν ἐργασίαν καθ' ὅσας τὰς ἐργασίμους ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος καὶ ἡ παρημονή του ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, παρὰ τὴν μὴ καταβολὴν αὐτῷ ἀπάντων τῶν ἡμερομισθίων τῆς ἐβδομάδος, δὲν ἀπαλλάσσει τὴν ἐναγομένην τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς πληρωμὴν ἀπάντων τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν, διότι ἡ ἐνεκα τούτου τεκμαιρομένη, ὡς ἡ ἐναγομένη ὑποστηρίζει, συναίνεσις καὶ παραίτησις τοῦ ἐνάγοντος τῶν δικαιμάτων του καὶ τῆς προστασίας τοῦ νόμου εἶναι ἄκυρος, δεδομένου ὅτι οἱ ἐργατικοὶ νόμοι, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των, εἶναι δημοσίαι τάξεις, ὡς συνέπεια δὲ τοῦ τοιούτου χαρακτηρισμοῦ των εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς παραίτησεως ἀπὸ τῆς προστασίας των (Καποδίστρια, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. παραγρ. 8 καὶ 82α). Ὅθεν ἀπορριπτεῖα τὰ ἐναντία, ὡς νόμος ἀβάσιμος.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΥΡΟΥΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ ΜΕΤΑ ΤΟ Ν. ΔΙΑΤΑΓΜΑ 424/1941

Ἀποχὴ τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τῆς ἐργασίας δι' ἀσθενείαν καὶ ἐπιρροὴ ἐπὶ τῆς συμβάσεως.— Συμφητισμός, ἐκχώρησις καὶ κατάσχεσις.

Προϋποθέσεις λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας.— Βραχείας διαρκείας ἀσθενεία τοῦ ἐργαζομένου δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως.— Ἀνυπαρξία δικαίωματος μισθοῦ χρόνου ἀσθενείας.— Ἀπαγόρευσις συμφητισμοῦ, ἐκχώρησεως καὶ κατασχέσεως μισθοῦ ἐκ ν. δ. 424/1941.

Περισσότερα τοῦ ἐνὸς νομικὰ ζητήματα, συνδεόμε-

να μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» πραγματεύεται καὶ λύει ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις.

Τὸ ἐγκυρον τῆς ἐκ τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424/1941 ἐπιτροπόμενης, κατ' ἐξαίρεσιν, καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, ἀνευ παρεμβάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ποὺ ἀπαιτεῖται μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἀρθρου 9 τοῦ ν. δ. 424 (πραγματικὴ ἀδυναμία ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως) ἐξαργατὰ ἐκ τῆς συνδρομῆς τῶν ἐξῆς προϋποθέσεων α) νὰ εἶναι πράγματι ὁ ἐργαζόμενος ἀκατάλληλος ἢ ἀνεπαρκὴς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του ἢ νὰ συμπεριφέρῃ ἀναρμόστως, πράγμα ποὺ ἡ ἐκτίμησις του ὑπόκειται εἰς τὸν ἐλεγχον τοῦ Δικαστηρίου (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης Πρωτ. Ἀθηνῶν 5248/1942, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος α', τεύχος 29, σελ. 921), νὰ προσληφθῇ ἄλλος, ὅμως, μισθωτὸς εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολυθέντος, τῆς αὐτῆς ειδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν πάντως νὰ μὴ ὑπερβαίνειν αἱ ἀπολύσεις τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιτροπόμενον ποσοστὸν ἀπολύσεων (βλέπε ἀρθρ. 10 ν. δ. 424/1941, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμος α', τεύχος 1, σελ. 21, 35061/1941 ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 93).

Δυνατόν, ὅμως, ὁ ἐργαζόμενος ν' ἀπέσχε τῆς ἐργασίας του δι' ἀσθενείαν, ποὺ ἐμπόδισεν αὐτὸν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς καὶ τὸ ζήτημα, ποὺ πραγματεύεται ἡ ἐν λόγω προεδρικὴ ἀπόφασις, εἶναι ἂν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀποχὴ του καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. δ. 424/1941 ὡς λύσις ἐκ μέρους αὐτοῦ τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις ἐφαρμόζει, καὶ ἐν προκειμένῳ, τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρου 5 τοῦ νόμου 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας», κατὰ τὴν ὁποίαν ἀποχὴ τοῦ ἐργαζομένου λόγω βραχείας διαρκείας ἀσθενείας του δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας του ἐκ μέρους αὐτοῦ. (Ὁρῶ βραχείας διαρκείας εἰς ἀρθρὸν 3 νόμου 4558).

Ἐν τούτοις, καθ' ἡμᾶς, δὲν ἐφαρμόζεται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ν. δ. 424/1941, ποὺ εἰσῆχθη μὲ τὸν γενικώτερον σκοπὸν νὰ καταπολεμήσῃ τὴν ἀνεργίαν διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως, ὑπὸ αὐστηροῦς περιορισμοῦς, τῆς θέσεως τοῦ ἐργαζομένου, ἀφοῦ ἐμπόδιζε τὴν ἀπόλυσιν καὶ ὅταν ἀκόμη καταφανῶς καὶ ἀποδεδειγμένως εἶναι ὁ ἐργαζόμενος ἀκατάλληλος ἢ ἀνεπαρκὴς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του ἢ συμπεριφέρεται ἀναρμόστως, ἐόν ἔχῃ ἐξαντληθῇ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιτροπόμενον ὄριον ἀπολύσεων ἐντὸς ἐνὸς ἡμερολογιακοῦ ἔτους, ἢ διατάξῃς τοῦ ἀρθρου 5 τοῦ νόμου 2112, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 3 τοῦ νόμου 4558, ὥστε νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἂν ὁ ἐργαζόμενος ὑπερβῇ τὴν χρονικὸν ὄριον ἀπουσίας του λόγω ἀσθενείας, ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον, χάνει τὴν θέσιν του.

Τὸ αὐτὸ ζήτημα ἀνακύπτει καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἐφάδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ποὺ ἐξασφαλίζει μονιμότητα εἰς αὐτοὺς καὶ θὰ ἦτο ἀνεπιεικὲς πράγματι καὶ δι' αὐτοὺς νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἂν ἀπόσχουν τῆς ἐργασίας των, ὀλίγον ἔστω πέραν τῶν χρονικῶν ὁ-

ρίων τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558, χάνουν τὴν μο-
νιμότητά των.

Περαιτέρω ἡ προεδρική ἀπόφασις δέχεται, ὀρθῶς, ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 ἀπαίτησις τοῦ ἐργαζομένου εἶναι ἀπαίτησις περὶ μισθοῦ, δὲν ἐπιτρέπεται κατάσχεσις ἢ συμψηφισμός, κατὰ τὸν νόμον 4694/1930, ἐξαιρέσει τῆς περιπτώσεως ἐκχωρήσεως ἐπὶ δανεισμοῦ κατὰ τὸ πρόσφατον ν. δ. 1171/1942 ('Ε π ι θ. 'Ε ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τεύχος 12, σελ. 379).

Ἡ ἀποψις ὅτι πρόκειται περὶ μισθοῦ καὶ ὄχι ἀποζημιώσεως στηρίζεται εἰς τὸ ὅτι ἀπὸ τοῦ συνάλλαγμα τῆς μισθώσεως ὑπηρεσίας ἰδρύεται ἡ υποχρέωσις ἐκείνου, πού ἐμισθώσαν αὐτήν, νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν τὸ συμφωνηθέν ἀντάλλαγμα, καὶ τὸ ἀντάλλαγμα αὐτὸ ὀφείλεται καὶ ὅταν ὁ μισθωτὴς (ἐργοδότης) ἀρνεῖται νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας ἡ διὰ λόγον, πού ὑπάρχει εἰς τὸ πρόσωπόν του, δὲν θέλει ἢ δὲν δύναται νὰ τὰς ἀποδεχθῇ.

Ἐπομένως καὶ ἡ ἀξίωσις (καὶ κατὰ τὸν "Ἀρειον Πάγον, 711/1937 ΕΕΝ', δ', σελ. 329, εἰς περὶ πτωχῶν παρανόμων ἀπολυθέντων ὑπαλλήλου) δὲν παύει νὰ ἔχῃ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθοῦ ἀπὸ τὸ συνάλλαγμα τῆς μισθώσεως καὶ ἐφ' ὅσον εἰς αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ γεγονὸς τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ἀδικαιολογήτως καὶ παρανόμως δὲν θεμελιώνεται ἀξίωσις, πού νὰ μὴ εἶναι ἄμεσος συνέπεια τῆς συμβάσεως, ἀλλ' αὐτό, πού πρέπει νὰ παρασχεθῇ καὶ ὀφείλεται ἐκ τῆς συμβάσεως.

Περαιτέρω ὁρθῇ καὶ σύμφωνος καὶ πρὸς τὰ μέχρι τοῦδε νομολογηθέντα εἶναι ἡ ἀποψις τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως ὅτι δὲν ὀφείλεται μισθὸς δι' ὅσον χρόνον ἡσθέντησεν ὁ ἐργαζόμενος (Οὐτω καὶ Πρωτ. Ἀθηνῶν 5496/1942, 'Ε π ι θ. 'Ε ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος β', τεύχος 32).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 546/1942

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Γεωργακόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. **Ι. Παπαδάκος, Χ. Σαντορίνης**

Δοθέντος ὅτι μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπιτρέπεται πλέον ἐξαιρετικῶς, εἴτε κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 9 αὐτοῦ δοκίμιστα, κατόπιν προηγουμένης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ ἐκείσε ἀναφερομένου εἰδικοῦ συλλογικοῦ διοικητικοῦ ὁργάνου, εἴτε κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος τούτου, δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεισιν τῆς ἐργασίας, ἢ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλ' ὑπὸ τὸν περιορισμόν, ἐν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ περιπτώσει, τῆς μὴ ἀπολύσεως πέραν ὁρισμένου ποσοστοῦ, κατὰ τὴν διάρκειαν ἐνὸς ἡμερολογιακοῦ ἔτους, καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἀπολυομένων θὰ προσληφθῶσιν ἄλλοι μισθωτοὶ τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς, ἄλλως εἶναι ἄκυρος, καὶ λαμβανομένου περαιτέρω ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐκ τοῦ συναλλάγματος τῆς μισθώσεως ὑπηρεσίας ἰδρύεται υποχρέωσις τοῦ μισθωσάμενου ταύτας, ὅπως καταβάλλῃ τῷ ἐκμισθωτῇ τὸ συμφωνηθέν ἀντάλλαγμα, ὅπερ μάλιστα ὀφείλεται, κατὰ τὰ προκύπτοντα ἐκ τῶν ν. 19 § 9 καὶ 10, ν. 38 Π. (19. 2), ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν ἀναλόγως καὶ ἐπὶ μισθώσεως ἐργασίας ἐφαρμογὴν ἔχοντα ν. 55 § 2 Π. (19. 2), καὶ ὅταν ὁ μισθωσάμενος ἀρ-

νεῖται αὐθαίρετως νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας ἡ διὰ λόγον κείμενον εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ δὲν θέλει ἢ δὲν δύναται νὰ ἀποδεχθῇ ταύτας (πρβλ. Α. Π. 114/1914 Θέμ. ΚΕ' 329, Α. Π. 468/1936 ΕΕΝ', δ' 94, 499/1936 ΕΕΝ', δ' 492, Α. Π. 7/1937, Δ/κὴ 9/424), ἐπεὶ ὅτι ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέξατο, κατ' ἀρχήν, ὡς νόμιμον καὶ ἐντεῦθεν περαιτέρω ἐρευνήσαν τὴν ἐφ' ἧς αὕτη ἐξεδόθη ἀγωγὴν τῆς ἐφεσιβλήτου, δι' ἧς ἡ τελευταία αὕτη διώκει, βάσει τῆς ἐν τῇ ρηθείσῃ ἀγωγῇ μνημονευομένης καὶ ἀπὸ ἐπταετίας πρὸ τῆς ἀγωγῆς χρονολογούμενης καὶ συναφθείσης συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, καὶ ἐπὶ τῇ ἐκ μέρους τῆς θέσει εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐκκαλοῦσης τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ταύτης προβλεπομένων ὑπηρεσιῶν τῆς ὡς καθαριστρίας, καὶ κατόπιν τῆς ἐν τέλει τοῦ μηνὸς Ἰουλίου 1942 ἐπεληφθείσης ἀπολύσεως τῆς ἐκ μέρους τῆς ἐκκαλοῦσης, ἀνευ τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νομοθετικοῦ διατάγματος ὑπαγορευομένων διατυπώσεων, ὀφειλόμενον ὑπόλοιπον τῶν μέχρι τῆς ἀπολύσεως τῆς μισθῶν, ὡς καὶ ἀπὸ ταύτης καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς ἀγωγῆς τοιούτων ἐκ δραχμῶν ἐν συνόλῳ 27.000. Νομίμως δὲ ἐπίσης ἡ αὕτη, ὡς ἄνω ἀπόφασις, μὴ ἐπικληθείσης ὑπὸ τῆς ἐκκαλοῦσης τῆς συνδρομῆς, ἐν προκειμένῳ τῶν κατὰ τὸ ἄνω νομοθετικὸν διάταγμα προϋποθέσεων τῆς ἐγκύρου καταγγελίας, οὐδὲ βεβαιωθείσης, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνότων κρίσιν ἡμῶν, ἐκ τῆς ἐν γένει ἐνώπιόν μας διαδικασίας καὶ τῶν ἐκατέρωθεν ἐπικαλουμένων ὑπὸ τῶν διαδίκων καὶ νομίμως προσαγομένων ἐγγράφων μορφουμένην, τῆς ὑπάρξεως τούτων, οὐδὲ περαιτέρω, καθ' ὅμοιαν ἡμῶν, ὡς ἄνω, κρίσιν, τοῦ πρὸς κατάλυσιν τῆς κρινόμενης ἀγωγῆς προταθέντος ἰσχυρισμοῦ τῆς ἐκκαλοῦσης περὶ ἐκουσίας ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποχωρήσεως τῆς ἐφεσιβλήτου, ἐδέξατο περαιτέρω, συνομολογουμένης τῆς ὑπάρξεως τῆς ἐπικαλουμένης δις τῆς ἀγωγῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῆς ἐκ μέρους τῆς ἐφεσιβλήτου, ὡς κατωτέρω, προσφορᾶς τῶν ἐν τῇ συμβάσεως ταύτης ὀφειλομένων τῇ ἐκκαλοῦσιν, ὡς ἄνω ὑπηρεσιῶν, καὶ οὐσίᾳ τὴν ἐπιμαχον ἀγωγὴν ἀκαίτοι ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἐφεσιβλήτου ἀπουσίασε τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἐπὶ δύο καὶ ἡμίσει συνεχεῖς μῆνας, δοθέντος ὅτι ἡ τοιαύτη ἀπουσία της, καθ' ὅμοιως, ὡς ἄνω, ἐβεβαιώθη, ὀφείλεται εἰς χορηγηθεῖσαν τῇ ἐφεσιβλήτῳ ἐκ μέρους τῆς ἐκκαλοῦσης μηνιαίαν κανονικὴν ἀδειαν μετὰ πλήρων ἀποδογῶν, οἷα δὲν ἀποκλείεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ π. δ. τῆς 8/13-4-1942 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς καταστήματα κτλ.», ἅτε τούτου προσδιορίζοντος ἀπλῶς τὸ διὰ τὸν ἐργοδότην ὑποχρεωτικὸν κατώτατον ὅριον τῆς ὑπ' αὐτοῦ χορηγητέας ἐτησίας ἀδείας, μὴ ἀποκλείον τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐκουσίαν χορήγησιν μείζονος τοιαύτης—καὶ περαιτέρω εἰς τυχαῖον γεγονὸς, ἥτοι τεσσαρακονταπενθήμερον τῆς ἐφεσιβλήτου ἀσθένειας ἐξ ἐλνοσίας, μετὰ διογκώσεως τῶν ὑποχονδρίων σπλάχνων, ἐντόνου ἀναιμίας καὶ καταβολῆς τῆς θρέψεως, μὴ ἐπιτρέπουσαν τὴν ἐργασίαν, προσσηκόντως, δι' ἱατρικῆς πιστοποιήσεως, βεβαιουμένην, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 8 β. δ. τῆς 16/18-6-1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 «περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν» βραχεῖα ἀπογῇ τοῦ ἐργάτου ἢ ὑπηρετοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένης εἰς βραχεῖας σχετικῶς ἀσθένειας—οἷα, σκοπομένης τῆς παρὰ τῇ ἐκκαλοῦσιν ἐπταετοῦς συνεχοῦς ὑπηρεσίας τῆς ἐφεσιβλήτου, δέον νὰ λογισθῇ καὶ ἡ ἀνωτέρω—δὲν θεωρεῖται κατ' ἀνάλογον, ὡς ἐκ τῆς ταυτότητος τοῦ νομικοῦ λόγου ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρ.

θρου 5 του ν. 4558/1930 ως λύσις της συμβάσεως, ἐκ μέρους του. Ἐφ' ὅσον δ' ἐπὶ περαιτέρω, καθ' ὁμοίαν ἡμῶν κρίσιν, ὡσαύτως, ὡς ἄνω, μορφωμένην, ἰδίᾳ δὲ ὡς πρὸς τὸν λαμβανόμενον ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου, κατὰ τὸ ἀγωγικὸν διάστημα, μισθὸν τῶν δραχμῶν ὀκτὼ χιλιάδων μηνιαίως, καὶ ἐν ὅψει πάντοτε καὶ τῶν βάσει τοῦ ν. 8. 310/1941 ἐκδοθεισῶν οἰκειῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν αὐξήσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ εἰς ὃ ἡ ἐφεσιβλήτος ἀνέκει ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, ὁρθῶς ἐπὶ ἡ ἐκκαλούμενῃ ἀπόφασις ἀπέρριψε καὶ τὴν περὶ μερικῆς ἐξοφλήσεως τῆς ἐπιδίκου ἀπαιτήσεως καὶ δι' ὃς πρὸς τὸν ἀξιούμενον ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου μισθὸν τοῦ τελευταίου δεκαημέρου τοῦ μηνὸς Μαΐου 1942 ἔνστασιν τῆς ἐκκαλοῦσης, ὡς μὴ βεβαιωθείσης, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μας, ἐκ τῆς ἐπικαλούμενης μισθοδοτικῆς καταστάσεως, τῆς ἰσχυριζομένης ὡς ἄνω ἐξοφλήσεως, ὡς ὁρθῶς ἀπέρριψε καὶ τὴν ἐπὶ δανειακῶν συμβάσεων καὶ τοιούτων πιστωτικῶν ἀγοραπωλησίας τροφίμων, συνολικοῦ ποσοῦ δραχμῶν 32335, ἀνταγωγὴν τῆς ἐκκαλοῦσης, ἀντικείμενον ἔχουσῶν ἔλασσον, ἐκάστης ἀπαιτήσεως, τῶν δραχμῶν δέκα χιλιάδων, ὡς μὴ συντρεχουσῶν, διὰ τὸ παραδεκτὸν αὐτῆς, ἀπασῶν τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἀρθρου 633 τῆς Πολ. Δικ., τῶν ἀνταγωγῶν τούτων ὑπαγομένων εἰς εἶδος διαδικασίας, διάφορον τοῦ τῆς δικαιομένης διαφορᾶς. Ὁρθῶς ἐπίσης ἡ ἀπόφασις ἐκείνη καὶ τὴν ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω συμβάσεων ἐπεριδομένην ἔνστασιν συμψηφισμοῦ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἀπάσας τὰς ἐκ τῶν συμβάσεων τούτων ἀπορροεῦσας ἀπαιτήσεις, ἐξισιρέσει τῆς ἐκ τῆς ἐπὶ τῇ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1941 αἰτήσεως τῆς ἐφεσιβλήτου καταρτισθείσης τοιαύτης, δανείου δραχμῶν χιλίων πεντακοσίων, ἀπορροεῦσης, περὶ ἧς κατωτέρω, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπιδίκος ἀγωγικὴ ἀπαιτήσις θεωρεῖται καὶ εἶναι, κατὰ τὰ ἐκ τῶν ἀναλόγως ὄδε ἐφαρμοζομένων διατάξεων τῶν ν. 24 § 2, ν. 58 § 2 Π. (19. 2) προκύπτοντα, ἀπαιτήσεις μισθοῦ (πρβλ. Α. Π. 139/1909 Θέμ. Κ' 547, 416/1933 Θέμ. ΜΔ' 8080, 499/1936 ΕΕΝ, δ' 292, 7/1937 Δ' καὶ 9/424), μὴ ὑποκύπτουσα, ὡς τοιαύτη, ὡς ἐκ τοῦ ἀρθρου I τοῦ Ν. 4694/1930, εἰς τὸν ἐκ τῶν ὡς ἄνω συμβάσεων προτεινόμενον συμψηφισμόν. Εἰδικῶς αἱ ἐξ αὐτῶν δανειακαὶ συμβάσεις, αἵτινες καὶ μόναι συνένονται κατὰ τοιαύτης ἐκχωρήσεως, ἐκ μέρους τῆς ἐφεσιβλήτου πρὸς τὴν ἐκκαλοῦσαν, μέρους τοῦ μισθοῦ τῆς πρὸς ἐξοφλήσιν τοῦ κεφαλαίου τῶν εἰς ἃ αὐταὶ ἀφορῶσι δανείων, δὲν δύνανται νὰ ἐρευνηθῶσιν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ ἐπιτρέψαντος τὴν τοιαύτην ἐκχώρησιν ὡς κατωτέρω ν.δ. 1171/1942, καθ' ὅσον αὗται, ἐξαιρέσει τῆς ἀνωτέρω εἰδικώτερον καθορισθείσης, εἶναι προγενέστεραι τῆς 1 Νοεμβρίου 1941. - Τέλος δὲ κατ' ὁρθὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθρου 186 § 2 καὶ ἀρθρου 3 τοῦ ν.

ᾧ ΕΕ/1882 ἡ ἰδίᾳ ἀπόφασις ἐπέδρασε τόκους ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς ἐπὶ τοῦ πρὸς τὴν ἐφεσιβλήτου ἐπιδικασθέντος, διὰ μισθοῦς τῆς ποσοῦ, καθ' ὅσον ὁ μισθὸς τοῦ ἐργαζομένου δὲν εἶναι πρόσδοδος ἢ ἄλλη τις περιοδικὴ παροχὴ, ἀλλ' εἶναι ἀμοιβὴ διὰ τὴν παρεχομένην τῷ ἐργοδότη ὑπηρεσίαν, καθιστάμενος τοκοφόρος ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς ἀνεῦ τῶν περιορισμῶν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ ἀρθρου 3 τοῦ ν. ᾧ ΕΕ/1882, ἥτοι χωρὶς ν' ἀπαιτῆται ἡ καθυστέρησις αὐτοῦ ἐπὶ ἐν ὅλοκληρον ἔτος (πρβλ. Α. Π. 38/1918, Θέμ. ΚΘ' 307, 116/1926 Θέμ. Α' 449 ἐπ. καὶ 88/1927 Θέμ. ΔΗ' 407) καὶ συνεπῶς οἱ τάναντία τῶν ἀνωτέρω ὑποστηρίζοντες λόγοι τῆς κρινομένης ἐφέσεως ἀπορριπτοὶ ἐλέγχονται ὡς ἀβάσιμοι.

Ὁ ἐργαζόμενος, ἐὰν ἐκ περιστάτικῶν μὴ κειμένων εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, οἷον λόγῳ ἀσθενείας του, δὲν δύναται νὰ παρᾶσῃ τὰς ὑπηρεσίας του, ἀπαλλάσσεται οὗτος ἐντεῦθεν πάσης εὐθύνης ἀπέναντι τοῦ ἐργοδότη του, πλὴν ὅμως δὲν δικαιούται οὗτος μισθοῦ διὰ τὸν χρόνον τῆς λόγῳ ἀσθενείας ἐκτός ἐργασίας παραμονῆς του (πρβλ. ν. 15 § 6 Π. 12 2. Ἀρμ. Β. ια, 21, Πρὸχ. Νομ. XI II, 8, Α. Π. 97/1908 Θέμ. 10 666, Winds § 401 σημ. 6, Καλλ. § 321). Ἐντεῦθεν, βεβαιωθέντος, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ὅτι ἡ ἐφεσιβλήτος, ἐν συνεχείᾳ τῆς ὡς ἄνω ἀδείας τῆς, ἡσθένησεν ἐπὶ τεσσακονταπενθήμερον καὶ ἐντεῦθεν δὲν παρέσχεν τὰς ὀφειλόμενὰς τῇ ἐκκαλοῦσῃ ὑπηρεσίας τῆς κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα οὐχὶ ὁρθῶς ἡ ἐκκαλούμενῃ ἀπόφασις ἐπέδρασε τῇ ἐφεσιβλήτῃ καὶ τὸν εἰς τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα τῆς ἀσθενείας τῆς ἀντιστοιχοῦντα μισθὸν αὐτῆς καὶ δέον, ὅπως, δεκτοῦ καθισταμένου ὡς νομίμου καὶ βασίμου τοῦ σχετικοῦ λόγου τῆς κρινομένης ἐφέσεως, μεταρρυθμισθῇ, περιοριζόμενον ἐντεῦθεν τοῦ δι' αὐτῆς ἐπιδικασθέντος ποσοῦ κατὰ δραχμὰς δώδεκα χιλιάδας.

Δοθέντος ὅτι, κατὰ τὰ συνδεδυασμένα ἀρθρα 1 καὶ 1 τοῦ ν. δ. 1571/1942, κατ' ἐξαιρέσιν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 4694, ἐπιτρέπεται εἰς τὰ ἐν ἀρθρῳ 1 καὶ 2 τοῦ νόμου τούτου πρόσωπα—ἐν οἷς καὶ ἡ ἐφεσιβλήτος—ὅπως διὰ τὰ ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1941 καὶ ἐντεῦθεν χορηγηθέντα ἢ χορηγηθησόμενα δάνεια ἐκχωρῶσι τὸ 1/4 τοῦ συνολικοῦ τῆς μισθοδοσίας τῶν ποσοῦ, ἔπειτα ὅτι οὐχὶ ὁρθῶς ἡ ἡ ἐκκαλούμενῃ ἀπόφασις δὲν ἐδέξατο τὴν ἐκ μέρους τῆς ἐκκαλοῦσης προταθεῖσαν ἔνστασιν συμψηφισμοῦ ἐκ τῆς χάριν ἐξοφλήσεως τοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1941 αἰτήσεως τῆς ἐφεσιβλήτου χορηγηθέντος αὐτῇ δανείου ἐκ δραχμῶν χιλίων πεντακοσίων, καταρτισθείσης συμβάσεως ἐκχωρήσεως τῇ ἐκκαλοῦσῃ ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου ἐκ τοῦ μισθοῦ αὐτῇ ποσοῦ δραχμῶν εἰκοσι δύο καὶ 50 % μηνιαίως.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἑργατικοῦ Δικαίου» ἐρευνᾷ τὰ πολλὰ καὶ ποικίλα ζητήματα τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου, παρακολουθεῖ συστηματικᾶς τὴν νομοθετικὴν καὶ νομολογιακὴν κίνησιν καὶ γενικώτερον ἐξυπηρετεῖ τοὺς σκοποὺς τοῦ νέου κλάδου δικαίου, ὡς εἶναι τὸ Ἑργατικὸν Δίκαιον.

Ἐγγραφόμενοι συνδρομηταὶ εἰς τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἑργατικοῦ Δικαίου» ἀποκτᾶτε ἐν χρήσιμον θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν ὄργανον παρακολουθήσεως καὶ μελέτης.

Συνεχίζεται εἰς τὰ γραφεῖα μας ἡ ἐγγραφὴ συνδρομητῶν τοῦ α' τόμου καὶ τοῦ ἀνοικομένου ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους β' τόμου.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ

Μη ἀναγκαία ἡ συνδρομὴ ἄλλων, ἐκτὸς τῶν εἰς τὸν ἀναγκ. νόμον 244, στοιχείων.

Ἡ σχέσις ἐργασίας λογίζεται πλήρως καταρτιζομένη διὰ τῆς ἀποδοχῆς παρὰ τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ τοῦ διορισμοῦ του καὶ ἐμπροθέσμου δι' ἀνάληψιν ὑπηρεσίας ἐμφανίσεως. — Μη ἀναγκασία προσφορὰ τοῦ διορισθέντος πρὸς ὀρκοδοσίαν.

Ἡ ἐιδικὴ νομοθεσία περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν (κυριώτερα νομοθετήματα ἀναγκ. νόμος 28)31 Ὀκτωβρίου 1935, ἀναγκ. νόμος 244)1936, ἀναγκ. νόμος 771)1937) εἰσήγαγε τὴν ἀναγκαστικὴν σχέσιν ἐργασίας τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ μετὰ τῶν ὑποχρέων ἐκ τοῦ νόμου ἐπιχειρήσεων, νομικῶν προσώπων, ὀργανισμῶν.

Ἡ τοποθέτησις τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ὅσοι εἶχον δικαίωμα διορισμοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244)1936—μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀπαιτεῖτο νὰ εἶχον ὑποβάλει αἰτήσεις μέχρι τῆς 12 Ὀκτωβρίου 1936—ἐγένετο δι' ἀποφάσεως τοῦ παρὰ τῷ Ὑφυπουργεῖῳ Ἐργασίας Κεντρικοῦ Συμβουλίου προνοίας παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐπὶ τῷ μισθῷ, ποὺ καθορίζει, κατὰ τροποποίησιν προηγουμένων διατάξεων, τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244)1936.

Ὑπὸ τὰ νομοθετικὰ ταῦτα κείμενα προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἀναγκαστικὴ αὕτη σχέσις ἐργασίας ἰδρύεται διὰ μόνης τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου Συμβουλίου καὶ τῆς ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῆς ἐμφανίσεως τοῦ διορισθέντος πρὸς ἀνάληψιν τῆς ὑπηρεσίας του (ἄρθρ. 5 ἀναγκ. νόμου 244)1936), ἢ, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν κανονισμὸν τοῦ ἐργοδότου ἢ ἐξ ἄλλου νόμου ἀπαιτοῦνται καὶ ἕτερα στοιχεῖα καταρτίσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως μετὰ τοῦ ὑποχρέου ἐργοδότου, πρέπει νὰ συντρέξωσι καὶ τὰ στοιχεῖα αὐτά, διὰ τὴν τελείωσιν τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἔχουσα νὰ κρίνῃ τοιαύτην περίπτωσιν, ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ ἀναγκαστικὴ σχέσις ἐργασίας τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Συμβουλίου διορισθέντος ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἰδρύεται διὰ μόνης τῆς συνδρομῆς τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἀναγκ. νόμου 244)1936, ἥτοι ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου καὶ ἐμπροθέσμου τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἐμφανίσεως δι' ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, χωρὶς ν' ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν τελείωσιν τῆς καταρτίσεως τῆς σχέσεως ἄλλα, ἐκτὸς τοῦ εἰδικοῦ αὐτοῦ νόμου 244)1936, καὶ ἐκ κανονισμῶν ἢ νόμων ἀπαιτούμενα τυχόν στοιχεῖα.

Σκόπιμον νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ ἀποφῆς τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀντιτίθεται πρὸς προηγουμένως δεκτὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀποφίν (Α. Π. 306)1939, Θέμ. Ν', σελ. 761, Α. Π. 396/1939, Θέμ. Ν', σελ. 827) κατὰ τὸν ὅποιον διὰ τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων ἐνομολογήθη, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 244)1936 δὲν ἔχουσι τὴν ἐννοίαν, ὅτι εἶναι πλήρης ὁ διορισμὸς τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἐκ μόνης τῆς ἀποφάσεως τοῦ παρὰ τῷ Ὑφυπουργεῖῳ Ἐργασίας Κεντρικοῦ Συμβουλίου προνοίας πα-

λαιῶν πολεμιστῶν καὶ καθ' ἃς περιπτώσεις διὰ τὴν πληρότητα τοῦ διορισμοῦ καὶ ἰδρυσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως ἐξ ἐπιταγῆς τοῦ νόμου, τοῦ διέποντος τὸ ὑπόχρεον εἰς πρόσληψιν νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἐπιβάλλονται ἐπιτακτικαὶ προϋποθέσεις, ἅνευ τῆς τηρήσεως τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ ἰδρυθῇ ὑπαλληλικὴ σχέσις μετὰ τοῦ προσληπτέου ὡς ὑπαλλήλου καὶ τοῦ νομικοῦ δημοσίου δικαίου προσώπου (Ἐπρόκειτο περὶ περιπτώσεως ὑπαλλήλου διοριζομένου εἰς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου διὰ β. δ. καὶ δίδοντος σχετικὸν ὄρκον).

Ἐπομένως κατὰ τὸν Ἀρείον Πάγον, προηγουμένως, ἀπαιτεῖτο διὰ τὴν κατάρτισιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως μετὰ τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ καὶ τοῦ νομικοῦ τούτου προσώπου νὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ β. δ. περὶ διορισμοῦ καὶ δόσεως ὄρκου. (Ἀντίθετος Πρωτ. Ἀθηνῶν 5285)1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 14, σελ. 426).

Ἀρείου Πάγου 183)1942 Τμ. Α'.

Εισηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Δ Ζήλος

Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 2 παρ. 3 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244 τῆς 14)17 Ὀκτωβρίου 1936 περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἀπὸ 28)31 Ὀκτωβρίου 1935 ἀναγκαστικοῦ νόμου περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν εἰς τοὺς δι' ἀποφάσεως τοῦ παρὰ τῷ Ὑφυπουργεῖῳ Ἐργασίας κεντρικοῦ συμβουλίου προνοίας παλαιῶν πολεμιστῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἄνω νόμου τοποθετουμένους ἐφέδρους παλαιούς πολεμιστάς, ὅσοι ἐκ τούτων κέκτηνται πτενχία ἀνωτέρων σπουδῶν, καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου διὰ τὴν πρόσληψιν αὐτοῦ προσώπου μηνιαῖος μισθὸς ἐκ δραχμῶν 2800, ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν ἔχει ὀρίσει διὰ κανονισμοῦ ἀνώτερον μισθολόγιον διὰ τοὺς οἰκιοθελῶς παρ' αὐτοῦ προσλαμβανομένους ὑπαλλήλους, ἔχοντας τὰ αὐτὰ προσόντα, ὅτε ὑποχρεοῦται νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ μισθολόγιον τοῦτο καὶ διὰ τοὺς κατὰ τὸν παρόντα νόμον τοποθετουμένους ἐφέδρους παλαιούς πολεμιστάς. Κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 παρ. 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου πᾶσι αἱ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ τροποποιουμένου ἀπὸ 28)31 Ὀκτωβρίου 1935 ἀναγκ. νόμου ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τοῦ προμηνοθέντος συμβουλίου περὶ διορισμοῦ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ ὁρισθείσας ἐπιχειρήσεις, νομικὰ πρόσωπα ἢ ὀργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου κλπ., ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ὑπαγωγῆς αὐτῶν εἰς τὰς περὶ μισθοῦ καὶ λοιπὰς ἐν γένει διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ὡς ἄνω νόμου οἱ κατ' αὐτὸν τοποθετούμενοι ἐφεδρικοὶ παλαιοὶ πολεμισταὶ ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς δεκαπενθήμερου ἀπὸ τῆς

κοινοποιήσεως τῆς περὶ τοποθετήσεως ἀποφάσεως τοῦ συμβουλίου παρουσιασθῶν εἰς τὸν παρ' ᾧ τοποθετοῦνται ἐργοδότην, ἵνα ἀναλάβωσιν ὑπηρεσίαν, ἢ προθεσμία δὲ αὕτη παρουσιάσεως διὰ τοὺς ἡδη τοποθετούμενους εἶναι ἢ αὕτη, ἀρχομένη δέκα ἡμέρας μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου τούτου, καθ' ἣν δὲ περὶ τῶν ὁ τοποθετηθεὶς δὲν ἤθελε παρουσιασθῇ ἐντὸς τῶν ἀνωτέρω προθεσμιῶν πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ἀπόλλυσι τὸ δικαίωμα διορισμοῦ, κατὰ τὸν νόμον τούτου, καὶ τέλος κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 10 παρ. 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἢ παρὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ συνεπάγεται, πλὴν ἄλλων, κατὰ τῶν ὑποχρέων προσώπων τὴν ἀστικὴν τούτων εὐθύνην διὰ τὴν καταβολὴν εἰς τοὺς μὴ προσληφθέντας ἐφ' ὧς παλαιούς πολεμιστάς τῆς κατὰ τὰς ἄνω διατάξεις ὀριζομένης μισθοδοσίας.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν εἰρημένων ὀρισμῶν τοῦ νόμου σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ μεταξὺ τοῦ ἐργοδότη καὶ τοῦ δι' ἀποφάσεως τοῦ κεντρικοῦ συμβουλίου παλαιῶν πολεμιστῶν παρ' αὐτῷ τοποθετούμενου ὑπαλλήλου ἰδρυομένη ἔννομος σχέσις λογίζεται ὡς πλήρως καταρτισθεῖσα, ἅμα ὡς ὁ οὕτω γινόμενος διορισμὸς τοῦ ἐφ' ὧς παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ὅστις εἶναι ὑποχρεωτικὸς διὰ τὸν ἐργοδότην, τύχη ἀποδοχῆς παρ' αὐτοῦ, ἣτις ἐκδηλοῦται διὰ τῆς ἐμπροθέσμου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τοῦ τοιοῦτου διορισμοῦ τοῦ παρουσιάσεως τοῦ προσληπτέου ὑπαλλήλου ἐνώπιον τοῦ ὑποχρέου πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ἐνεχούσης τὴν ἔννοιαν τῆς προσφορᾶς ταύτης, μὴ προαπαιτουμένου ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ἐτέρου στοιχείου διὰ τὴν τελείωσιν τῆς συμβάσεως, ἀφοῦ καὶ τὸν μισθὸν προσδιορίζει ὁ νόμος καὶ ὁ τυχὼν ὀριζόμενος ὑπὸ τοῦ γενικοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἐργοδότη ἕτερος τρόπος ἀποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ προσληπτέου τοῦ διορισμοῦ του, διὰ τῆς δόσεως ὅρκου, δὲν ἀναγράφεται ἐν ἀρθρῷ 4 τοῦ προδιαληφθέντος νόμου ὡς διέπων καὶ ὡς πρὸς τοῦτο τὴν διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν ἀνωτέρω ἀπαραιτήτων ὄρων συστάσαν ἡδη δικαιοπραξίαν.

Κατὰ τὰ θεμελιούδια τὰς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὰς τοῦ ἀναιρεσείοντος πραγματικὰ περιστατικά, ὁ ἐνάγων, τυγχάνων ἐφεδρὸς παλαιὸς πολεμιστὴς καὶ κεκτημένος στοιχεῖα ἀνωτέρων σπουδῶν, διωρίσθη καὶ ἐτοποθετήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 26 καὶ ἀπὸ 12 Σεπτεμβρίου 1936 ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προνοίας παλαιῶν πολεμιστῶν παρὰ τῇ ἐναγομένη ὡς ὑπάλληλος μὲ βαθμὸν καὶ μισθὸν λογιτοῦ, ἥτοι μὲ μηνιαίαν ἀντιμισθίαν ἐκ δραχμῶν 6500, ἅτε κριθείσης παρὰ τοῦ Συμβουλίου τούτου ὡς μὴ προσηκούσης, λόγῳ ἀντιμισθίας, τῆς ἣν εἶχεν ἐργασίας, συγκρινομένης πρὸς τὴν εἰδικὴν αὐτοῦ μόρφωσιν, ὅτι μετὰ τὴν κοινοποίησιν τῆς ρηθείσης ἀποφάσεως ὁ ἐνάγων ἐνεφανίσθη ἐμπροθέσμως παρὰ τῇ ἐναγομένη ἀγωνύμῳ ἐταιρίᾳ καὶ προσέφερε πρὸς αὐτὴν τὰς ὑπηρεσίας του ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ ἐκ δραχμῶν 8500 ἢ ἄλλως ἐκ δραχμῶν 6500,

δι' ὅσον κατὰ τὸν κανονισμὸν ταύτης ἀμείβονται οἱ παρ' αὐτῆς μὲ τὰ αὐτὰ προσόντα οἰκιοθελῶς προσλαμβανόμενοι ὑπάλληλοι, ἢ ἐναγομένη ὁμως ἡρνήθη, ὅπως προσλάβῃ τούτον μὲ τὸν ἀξιούμενον μισθόν, ἀποδεχομένη μόνον τὰς προσφερθείσας ὑπηρεσίας του ἀντὶ μισθοῦ δραχμῶν 2800 κατὰ μῆνα, δίδωκεται δὲ διὰ τῆς δευτέρας ἢ κατανήφειαις τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἀρνηθείσης τὴν πρόσληψιν τοῦ ἐνάγοντος ὡς ὑπαλλήλου, εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ὀφειλομένης μισθοδοσίας.

Ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δεικνύται, τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 161] 1942) ἀπέρριψε τὰς ἀγωγὰς τοῦ ἀναιρεσείοντος, δεχθὲν ὅτι κατὰ τὰ ἐκτιθέμενα δι' αὐτῶν πράγματα δὲν ὑπάρχει παρουσίας τοῦ ἐνάγοντος καὶ προσφορὰ παρ' αὐτοῦ πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ἐφ' ὅσον ἐξήρτησε ταύτην ἐκ τοῦ ὅρου τῆς ἀντιπροσχῆς μηνιαίας ἀντιμισθίας μείζοντος τῶν δραχμῶν 2800, ἀλλ' ὅτι ἐγένετο ἀπλή μόνον μετὰ τῶν διαδίκων διαπραγματεύσεις πρὸς τὸν σκοπὸν συνάψεως τῆς συμβάσεως, μὴ τίκτουσα ἐνοχλήν, καὶ ὅτι μόνον ἡ προσφορὰ πρὸς δόσιν τοῦ ὅρκου παρὰ τοῦ ἐνάγοντος, ἣν ὁρκοδοσίαν καθορίζει ὡς τρόπον δηλώσεως τῆς ἀποδοχῆς τοῦ διορισθέντος ὑπαλλήλου ὁ γενικὸς κανονισμὸς τῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἀναιρεσιβλήτου καὶ ἡ ἄρνησις αὐτῆς, ὅπως ἀποδεχθῇ τὴν δόσιν τοῦ ὅρκου, ἡδύνατο νὰ στηρίξῃ τὰς ἀγωγὰς. Οὕτως ὁμως ἀποφηνάμενον ἀφ' ἐνός μὲν ἡμαρτε περὶ τὴν ὀρθὴν ὑπαγωγὴν πραγματικῶν περιστατικῶν εἰς τὸν νόμον, δόσαν εἰς αὐτὸ ἐσφαλμένον νομικὸν χαρακτηρισμὸν, ἐφ' ὅσον δέχεται, ὅτι ταῦτα ἀποτελοῦν διαπραγματεύσεις τῶν ὄρων πρὸς σύναψιν ὑπαλληλικῆς συμβάσεως καὶ οὐκ ἐπὶ τελείως κατηρητισμένην σύμβασιν, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἤξιωσε διὰ τὸ παραδεκτὸν αὐτῶν στοιχεῖα πλείονα τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένων, ἥτοι καὶ προσφορὰν τοῦ ἐνάγοντος πρὸς ὁρκοδοσίαν καὶ μετ' αὐτὴν ἄρνησιν τῆς ἐναγομένης τῆς ἀποδοχῆς ταύτης, ἣτις ὁρκοδοσία ὡς ἐπακόλουθον τῆς πράξεως τῆς ἀποδοχῆς τῆς προσφερθείσης ὑπηρεσίας, οὔσης ὑποχρεωτικῆς κατὰ νόμον διὰ τὸν ἐργοδότην, καὶ ματαία πλέον ἀπέβαινεν, ἐφ' ὅσον αὕτη ἡρνήθη πρότερον τὴν πρόσληψιν τοῦ διορισθέντος μὲ τὸ ὀρισθὲν παρ' αὐτοῦ διὰ τοῦ κανονισμοῦ του καὶ ἀξιούμενον ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἀνώτερον μισθολόγιον τῶν οἰκιοθελῶς προσλαμβανόμενων καὶ ἐχόντων τὰ αὐτὰ προσόντα ὑπαλλήλων. Ὅθεν ἀναιρετέα κατέστη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐσφαλμένως ἐφαρμόσασα τὰς προμνησθείσας οὐσιαστικοῦ δικαίου διατάξεις τοῦ νόμου 244, κατὰ τὸ ἀρθρὸν 807 παρ. 17 πολιτ. δικονομίας καὶ τοὺς βασίμους περὶ τούτου σχετικοὺς λόγους τοῦ ἀναιρετηρίου, παραπεμπτέα δὲ ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ β' τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, συμφῶνως μὲ τὰ ἀρθρα 836 πολ. δικ. καὶ 3 ἐδ. β' τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1877 νόμου ΧΜΖ'.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΛ. ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Ἐκτασίς δεδικασμένου ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων.

Ἐρευνᾷ ἐπὶ μόνων τῶν περιπτώσεων ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομένου ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἢ ἀπλῶς ἐφέδρου.— Ἐλεγχος ὑπὸ τοῦ τακτικοῦ δικαστηρίου τῆς νομιμότητος τῶν ἀποφάσεων.— Διαδικασία νόμων 244/1936 καὶ 3514.

Ἡ Πρωτοδικεϊακὴ Ἐπιτροπὴ Προστασίας Ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, συλλογικὸν ὄργανον διοικήσεως (Συμβ. Ἐπικρατ. 288/1938 καὶ ἄλλαι), συνεστήθη διὰ τῶν ἀναγκ. νόμων 244/1936 καὶ 771/1937 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν.

Δικαιοδοσία τῆς εἶναι νὰ κρίνῃ, ἐὰν συντρέχουν οἱ ἐκ τοῦ ἀναγκ. νόμου 23/24 Ἰανουαρίου 1936 λόγοι ἀπολύσεως τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ.

Εἰς ἄλλου, κατ' ἄρθρ. 11 τοῦ ἀναγκ. νόμου 547/1937 περὶ τροποποιήσεως ἐργατικῶν τινῶν νόμων, ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιλαμβάνεται καὶ τῶν περιπτώσεων ἀπολύσεως τοῦ διὰ τοῦ νόμου 3514 προστατευομένου μισθωτοῦ.

Τὸ ζήτημα, πού πραγματεύονται αἱ κατωτέρω δικαστικαὶ ἀποφάσεις εἶναι σχετικῶς μὲ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς ἐν λόγω Ἐπιτροπῆς εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις καὶ τὴν ἔκτασιν τοῦ δεδικασμένου τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ἐν ὅψει τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 771/1937, πού ὁρίζει, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ὑποχρεωτικαὶ καὶ ἀνέκκλητοι διὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ τὰ δικαστήρια.

Ἡ Πρωτοδικεϊακὴ Ἀθηνῶν 784/1942 εἶχε νὰ κρίνῃ περὶ τῶν ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς ἐργαζόμενον, πού ἐπεκαλεσθῇ τὸ δεδικασμένον τῆς ὑπαλληλικῆς του ιδιότητος ἐξ ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν, ὅπου προσέφυγεν ὡς παλαιὸς πολεμιστὴς, καὶ ἡ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 494/1942 κρίνει περὶ τῶν ἐφέδρων τοῦ νόμου 3514, διὰ νὰ ἐπιδικάσῃ τὴν ἐκ τοῦ ἀρθρου 4 αὐτοῦ ἐξάμνηγον ἀποζημίωσιν δι' ἀπόλυσιν τοῦ κριθείσαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς ἀδικαιολόγητον.

Καὶ αἱ δύο αὗται δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἀναχωροῦν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς ἐκτελεσταὶ διοικητικαὶ πράξεις συλλογικοῦ διοικητικοῦ ὁργάνου ὑπόκεινται εἰς τὸν ἐλεγχον τῶν δικαστηρίων περὶ τῆς νομιμότητος τῶν. (Οὕτω γενικώτερον καὶ Α. Π. 122/1937 Θέμ. ΜΗ' σελ. 690) καὶ διαχωρίζουν σαφῶς τὰ τῆς δικαιοδοσίας αὐτῶν.

Πρωτοδικεϊακὴ Ἀθηνῶν 784/1942

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδικὴς κ. Χ. Ἀποστολόπουλος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Καλαντζόπουλος, Ἡ. Κοτσώνης

Πρέπει ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐνάγων εἰς ἀπόδειξιν ἐκείνων τῶν περιστατικῶν τῆς ἀγωγῆς του, τὰ ὅποια δὲν προκύπτουσιν ἀποδεδειγμένα ἀποδοδεικτικῶς καὶ ἀμφισβητοῦνται εἰσέτι ὑπὸ τῆς ἐναγομέ-

νης, καὶ συγκεκριμένως α) τῆς ιδιότητος του ὡς ὑπαλλήλου, ἥτοι τῶν εἰς τὸ εἶδος τῆς ὑπηρεσίας ἀναγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ὑπ' αὐτοῦ στοιχείων, αἵνα χαρακτηρίζουσιν ταύτην, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐργασίαν κατὰ κύριον χαρακτήρα μὴ σωματικὴν, καθόσον περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς ιδιότητος ταύτης δὲν ὑφίσταται δεδικασμένον, ἀπορρέον ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11/1938 ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὸν Ν. 244/36 συσταθείσης Ἐπιτροπῆς Προστασίας Παλ. Πολεμιστῶν καὶ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2896/1940 τελεσιδικίου ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, διότι ἡ μὲν ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Παλ. Πολεμιστῶν, δι' ἧς, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ἐκηρύχθη ἄκυρος προγενεστέρᾳ ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, δὲν δημιουργεῖ κατὰ τὸν νόμον δεδικασμένον, κωλύον τὴν ἔρευναν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου οὔτε τοῦ ἀνωτέρω ἀντικειμένου, οὔτε ἀκόμη καὶ οἰουδήποτε ἄλλου ἐν αὐτῇ διαλαβανόμενον περιστάτικόν, ἐκ τῶς μόνου τοῦ ἀναγομένου εἰς τὸ κύρος ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἢ εἰς τὴν ὑπαρξίν δηλονότι ἢ μὴ τῶν ἐν τῷ νόμῳ ἀναφερομένων προϋποθέσεων τῆς ἀπολύσεως τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ, καθόσον τοῦτο καὶ μόνον τὸ ἀντικείμενον ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ ἀναγκ. ν. 244/36 (ὡς οὗτος τροποποιηθεὶς ἰσχύει) εἰς τὴν κρίσιν καὶ ἀπόφασιν τῆς ἐν λόγω Ἐπιτροπῆς, ἡ δὲ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου, διότι εἶχεν ὡς ἀντικείμενον ἑτέραν διαφορὰν μεταξὺ τῶν διαδίκων, ἀφορῶσαν τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἐνάγοντος περὶ μισθοῦ ὠρισμένων ἡμερῶν (ἐροτῶν), καθ' ὅς ἐδικαιοῦτο, κατὰ τοὺς ὁρους τῆς συμβάσεως, μισθοδοσίας ὁ ἐνάγων, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ παρὰ τῷ ἐνάγοντι ὑπαρξίς τῆς ιδιότητος τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου δὲν ἡρευνήθη οὔτε κυρίως, οὔτε παρεμπιπτόντως, καθόσον τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν ἀπετέλει οὐσιώδες στοιχεῖον τῆς διαφορᾶς ἐκείνης.

Ἀρμοδιότης καὶ δικαιοδοσία τῆς Πρωτοδικεϊακῆς Ἐπιτροπῆς εἰς διαφορὰς τοῦ νόμου 3514.— Ἐκτασίς οὐσιαστικῆς προστασίας τοῦ νόμου 3514.— Οἰκιακὸν προσωπικόν.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 494/1942

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδικὴς κ. Κ. Σῦρρος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Ἀθανασίου, Γ. Περίδης

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ νόμου 244/1936 ἔχει περιορισμένην δικαιοδοσίαν καὶ καλεῖται ν' ἀποφασίσῃ, ὅσον ἀφορᾷ τὸν νόμον 3514, μόνον περὶ τοῦ γεγονότος ἐὰν ἢ ἀπόλυσιν ἐγένετο διὰ τινά τῶν περιοριστικῶς ἐν ἀρθρῷ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 23/24 Ἰανουαρίου 1936 ἀναγραφόμενων λόγων, εἰς ὃ ἀρθρον παραπέμπει καὶ τὸ ἀρθρον 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936 κατὰ τὸ μὴ ἀντικατασταθὲν αὐτοῦ μέρος. Καὶ ἐπὶ τοῦ λόγου τούτου, ἥτοι τοῦ τῆς καταστροφῆς τοῦ αὐτοκινήτου, ἥτις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς

ἐμπύπτουσα εἰς τοὺς λόγους τοῦ στοιχ. δ' τοῦ ἄρθρου τούτου, ἀπεφάνθη ὁρητικῶς ἡ Ἐπιτροπὴ, ἥτοι ὅτι δὲν συνέτρεχεν ἡ περίπτωσις τῆς οἰκονομικῆς ἀνεπαρκείας πρὸς διατήρησιν τοῦ ὑπαλλήλου. Πέραν ὅμως τούτου οὐδεμίαν δικαιοδοσίαν, οὐδ' ἀρμοδιότητα εἶχεν ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ κρίνῃ περὶ πραγμάτων κεμένων ἐκτός τῆς σφαίρας τοῦ ἔργου αὐτῆς, ὡς ἔπραξε, καὶ δὴ ἀντὶ νὰ δεχθῇ μόνον τὴν αἰτησιν, βάσει τοῦ ἀρμοδίως παρ' αὐτῆς κριθέντος ὡς μὴ συντρέχοντος λόγου ἀπολύσεως, νὰ ἀπορρίψῃ αὐτὴν βάσει πραγμάτων ἄνευ ἐξουσίας ἐξετασθέντων παρ' αὐτῆς, ὅπως ἄλλοι τῶν πρὸς τὸ ἔργον τῆς καὶ καθ' ὑποκατάστασιν ἐαυτῆς εἰς ἔργα ἄλλοτρια καὶ δὴ τοῦ δικαστοῦ. Οὕτω πράξασα ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἐξέδοτο προφανῶς ἀπόφασιν οὐδόλως κατὰ τὸ μέρος τοῦτο δεσμεύουσαν τὸ Δικαστήριον καὶ μόνον κατὰ τὸ κεῖμενον ἐντός τῆς νομίμου αὐτῆς ἐξουσίας μέρος οὗσαν ὑποχρεωτικὴν καὶ ἀνέκκλητον δι' ἀμφοτέρω τὰ μέρη καὶ τὰ δικαστήρια, συμφώνως τῇ § 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 771/1937. Ἡμαρτεν, ὅθεν, ἡ ἐκκαλουμένη Εἰρηνοδικεακὴ ἀπόφασις, σκεφθεῖσα ἐν τῷ αἰτιολογικῷ αὐτῆς βάσει τῆς ῥηθείσης καὶ μόνης ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος παρεχομένη ὑπηρεσία ἦτο οὐχὶ ὑπαλλήλου γραφείου, καταστάματος ἢ ἐπιχειρήσεως, ἀλλ' οἰκιακοῦ ὑπαλλήλου, καὶ ἐπομένως μὴ προστατευομένου ὑπὸ τοῦ νόμου 3514. ἐνῶ τὴν περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς ὑπαλληλικῆς ιδιότητος τοῦ ἐνάγοντος ταύτην ἡ ἐκείνην τὴν κρίσιν τῆς ἐπρεπε νὰ βασίσῃ ἐπὶ τῆς ἐκτιμήσεως καὶ σταθμίσσεως τῶν ἀποδείξεων καὶ μόνων, οὐχὶ δὲ ἐπὶ τμήματος ἀποφάσεως ὁργάνου, ἐστερημένου δικαιοδοσίας νὰ ἀποφαίνεται περὶ πράγματος μὴ ἐξαιρεθέντος τῆς περὶ αὐτοῦ κρίσεως τοῦ δικαστοῦ. Προσῆκει, ὅθεν, ἡ ἐξέτασις τῆς ὅλης διαφοράς βάσει τῶν ἐκ τῶν ἀποδείξεων τούτων βεβαιωθέντων.

Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 3514, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀναγκ. νόμου 547/1937, περιλαμβάνεται πᾶς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ὡς καὶ τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν οἰοῦντι ποτε γραφείου, καταστάματος καὶ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεως. Διὰ τῆς τελευταίας ταύτης προσθήκης τοῦ νόμου 547 ἡ προστασία ἐπεξετάθη ἀφ' ἐνός μὲν καὶ εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν, ὅπου ἐκεῖτο ἐκτός τοῦ νόμου 3514, ἀφ' ἐτέρου δὲ καὶ εἰς ὑπαλλήλους καὶ ἐργατοτεχνίτας ἐπιχειρήσεων. ὑπὸ τὴν εὐρυτάτην κατ' εἶδος αὐτὴν ἔκτασιν καὶ ἔννοιαν. Εἶναι, ὅθεν, προφανές, ὅτι πρὸς ἔρευναν τοῦ ζητήματος, εἴαν τις ἐμπιπὴ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ νόμου τούτου, δὲν θὰ ἀποβλέπωμεν μόνον εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἐργαζομένου, ἀν δηλαδὴ οὗτος εἶναι ὑπάλληλος ἢ τεχνίτης ἢ ἐργάτης, ἀλλ' ἐν ταύτῃ καὶ ἂν οὗτος εἶναι τοιοῦτος γραφείου, καταστάματος ἢ πάσης φύσεως, ὑπὸ τὴν ῥηθείσαν εὔνοιαν ἔννοιαν, ἐπιχειρήσεως. Καὶ ὅτι μὲν ὁ ἐνάγων, ὡς ὁδηγὸς αὐτοκινήτου, εἶναι ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, εἶναι ἀναμφίβολον. Ἐκ τῶν διεξαχθεισῶν ὅμως ἀποδείξεων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἐκατέρωθεν προσκομιζόμενα ἐγγραφα καὶ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῶν διαδίκων, δὲν προέκυψεν ὅτι ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸ 1936 θανάτου τοῦ συζύγου τῆς ἐναγομένης ὁ ἐνάγων μέχρι τῆς στρατεύσεώς του ἦτο ὑπάλληλος γραφείου ἢ καταστάματος ἢ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεως, ἀλλ' οἰκιακὸς τοιοῦτος, ἐξυπηρετῶν ἀποκλειστικῶς τὰς ἀτομικὰς ἀνάγκας τῆς ἐναγομένης καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτῆς. Τοῦτο ὡμολογήθη ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος.

Δὲν πρόκειται, ὅθεν, περὶ ὑπαλλήλου γραφείου ἢ ἐπιχειρήσεως, ἀλλὰ περὶ οἰκιακοῦ ὑπαλλήλου, ἐφ'

οὗ δὲν ἐπεξετάθη ἡ προστασία τοῦ νόμου 3514, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ὁ ἐκκαλῶν, καὶ συνεπῶς, ἀσχετὸς τοῦ ἀδικαιολογήτου ἢ μὴ τῆς μὴ ἀναπροσπλήψεως του, περὶ οὗ τὸ ἀρμοδίως ἀποφανθὲν τμήμα τῆς ἂν ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, δὲν ὑπάγεται οὗτος ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ νόμου τούτου.

ΕΠΙΤΑΞΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΦΕΔΡΙΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΝ 3514

Στοιχεῖον ὑποχρεώσεως πρὸς πληρωμὴν ἐφεδρικών ἐπιδομάτων ἢ ὑπαρξίς τῆς ἐπιχειρήσεως. — Ἀντικειμενικὴ ἀδυναμία ἔνεκα ἐπιτάξεως.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 936/1941

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Α. Τεύσης

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Παπαδαντωνάκης, Ν. Τατσόπουλος

Στοιχεῖον τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότη, ὅπως καταβάλλῃ τῷ στρατευθέντι μισθωτῷ τὸ κατὰ τὸν κωδικοποιημένον νόμον 3514 ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του, εἶναι ἡ ὑπαρξίς τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἡ ἀνυπαίτιος καταστροφή ταύτης καὶ οἱ γενικώτεροι λόγοι, ἀπαλλάσσοντες τὸν μισθωτὴν ὑπηρεσιῶν, ὅπως ἀποδέχεται τὰς προσφερομένας αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ὑπηρεσίας, καὶ συνεπῶς τῆς ὑποχρεώσεως, ὅπως πληρώσῃ τὸν μισθόν, ἀπαλλάσσουν τοῦτον ἀντιστοιχῶς καὶ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς πληρωμὴν τοῦ κατὰ τὸν κωδικοποιημένον νόμον 3514 ποσοστοῦ ἐπὶ τοῦ μισθοῦ. Ἡ ἐπίταξις ἀσφαλῶς συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν, ἥτοι ἀντικειμενικὴν ἀδυναμίαν συνεχίσεως τῆς συμβάσεως τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν. Παραίτησις ἡ στρατιωτικὴ ἐπίταξις εἶναι δημόσιον βᾶρος διὰ τὸν πολίτην, ἡ δὲ ἀποζημίωσις, ἡ παρεχομένη, ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ Νόμου. Κατὰ τὴν ἔννοιαν ταύτης, ἄνευ εἰδικῆς διατάξεως νόμου, δὲν δύναται νὰ νοηθῇ, ὅτι περιλαμβάνει καὶ τοὺς μισθοὺς τῶν ἐργαζομένων παρὰ ταύτην μέχρι τῆς ἐπιτάξεως διὰ τὸν μετέπειτα χρόνον (περὶ τούτων τούτων τῶν ζητημάτων ἴδε S. Henry, Des réquisitions militaires immobilières, Revue de droit public (ἔτος 1919 σελ. 191 ἐπ.).

Ἀκολουθῶς ταῖς σκέψεσι ταύταις ὁ ἐργοδότης δὲν ὑποχρεοῦται μετὰ τὴν ἐπίταξιν εἰς τὴν καταβολὴν μισθῶν τοῦ στρατευθέντος ἐκ τῆς ἀνυπάρκτου πλέον ἐπιχειρήσεώς του. Τὰ μέχρι τῆς ἐπιτάξεως ὀφειλόμενα εἶναι μῆνες τρεῖς καὶ ἡμέραι 10 1226 δραχμᾶς 4220. Ἐναντι τούτων ἔλαβεν ὁ ἐνάγων δραχμᾶς 1500+1200+1200, ἥτοι δραχμαὶ 3900 κατὰ τὴν ἐν ταῖς προτάσεσιν του ὁμολογίαν, ἥτοι ἀπέμεινεν ὀφειλόμενον ποσὸν δραχμαὶ 320, δι' ὃ μόνον ἔδει νὰ γένηται δεκτὴ ἡ ἀγωγή.

Δέον ὅθεν ὅπως μεταρρυθμισθῇ ἡ ποιησαμένη δεκτὴν τὴν ἀγωγήν διὰ μείζον ποσὸν προσβαλλομένη ἀπόφασις ὡς ἐσφαλμένη.

ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Ἀναγκαῖον κριτήριον. — Φύσις ἐργασίας ἐκτυπωτῶν φωτογραφικῶν πλαινῶν. — Παροχή ἐργασίας μὴ σωματικῆς καὶ ἐφαρμογὴ νόμου 2112.

Τὸν διαχωρισμὸν τῶν ἐργαζομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν ἢ ὑπηρετῶν ἐπέβαλεν εἰς τὸ Ἑργατικὸν Δίκαιον ἀρχικῶς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου 1234 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως». Δικαιολογητικὸς λόγος ὑπῆρξεν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἐν λόγῳ νόμου, ποὺ περιορίζετο ἀρχικῶς ἐπὶ μόνον τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.

Ὁ διαχωρισμὸς αὐτὸς τῶν ἐργαζομένων ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 3514 (ὑπὸ τὸν ὁποῖον ἐκωδικοποιήθη ὁ νόμος 1234) δὲν εἶναι ἤδη ἀναγκαῖος μετὰ τὸν ἀναγκ. νόμον 547/1937, ποὺ ἐπεκτείνει τὴν αὐτὴν προστασίαν τοῦ νόμου 3514 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν κάθε εἵδους ἐπιχειρήσεως.

Ἀπομένουν ὅμως ἄλλοι νόμοι, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὁποίων ἀναγκαῖοι ἢ διάκρισις τῶν ἐργαζομένων ὡς ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν καὶ σχετικὸς εἶναι ὁ νόμος 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ὁποίου ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται ὁ ἔχων τὰ γνωρίσματα τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ νόμου 1234, ὁ ἀναγκ. νόμος 866/1937 «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νόμον», κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ὁποίου ὁ χαρακτηρισμὸς προσώπου τινὸς ὡς ὑπαλλήλου, ὑπηρετοῦ ἢ ἐργάτου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐν γένει γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ νόμου 1234, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη διδομένου χαρακτηρισμοῦ, καὶ ἀκόμη διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ ἀξίσεως ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν εἶναι ἐνδεδεδυμένος ὁ νομικὸς διαχωρισμὸς τῶν ἐργαζομένων εἰς ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας.

Ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω εἰρηνοδικειακὴ ἀπόφασις πραγματεύεται τὸ ἐν λόγῳ θέμα, δι' ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 2112. (Βλέπε γενικώτερον περὶ τοῦ κριτηρίου τῆς ὑπαλληλικῆς ιδιότητος *Τσιμπούκη*, Ἑ. π. ἱ. Ἑ. ρ. γ. α. Δ. ι. κ. τεύχος 3, σελ. 68 καὶ σχετικὴν νομολογίαν ἐπὶ συγκεκριμένων περιπτώσεων ἐν Ἑ. π. ἱ. Ἑ. ρ. γ. α. Δ. ι. κ. τεύχος 13 σελ. 405, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 464, σελ. 535, σελ. 562, σελ. 729).

Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν 567/1942

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. Σ. Κοκιοῦσης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Δερδέλης, Κ. Ράλλης

Ἡ ἔρις μεταξὺ τῶν διαδίκων στρέφεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον περὶ τοῦ ἂν ἡ παρασχεθεῖσα παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ὡς τυπωτοῦ φωτογράφου ἐρ-

γασία ἦτο κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικῆ, ὅτε ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ τοῦ νόμου 2112 περὶ καταγγελίας διατάξεις ἢ σωματικῇ τοιαύτῃ, ὅτε, ἀντιθέτως ἰσχύουν αἱ τοῦ ἀπὸ 16/18 Ἰουλίου 1920 β. δ. διατάξεις περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν.

Νομικὸς ὁρισμὸς περὶ διακρίσεως τῶν ἐργαζομένων εἰς ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας, ἐκτὸς ὁρισμένων εἰδικῶν διατάξεων θεσπισθεισῶν κατ' ἀπόκλισιν τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ νόμου 1234, δὲν ὑφίσταται ἐν τῷ Ἑργατικῷ Δικαίῳ. Συνεπῶς κριτήριον καὶ ἀναγκαῖον στοιχεῖον διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου εἶναι ἐργασία ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικῇ (ἄρθρον 10 νόμου 1234), δι' ὃ καὶ πρὸς ἐπίλυσιν τῆς ἀμφισβητήσεως ταύτης καὶ χαρακτηρισμὸν ἐν προκειμένῳ τοῦ ἐργαζομένου ἐξεταστέον ἀποβαίνει, βάσει τοῦ γράμματος καὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ νόμου 1234, ἂν ὁ ἐνάγων κατέβαλλεν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του διανοητικὴν ἀπασχόλησιν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἡ προσπάθειά του αὕτη, συγκρινομένη πρὸς τὴν σωματικὴν ἐπίδοσιν, ἦτο ἡ προέχουσα καὶ κυρία αἰτία τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας του.

Ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ἡ ἐργασία τοῦ ἐνάγοντος ἐργαζομένου συνίστατο ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν τύπωσιν φωτογραφικῶν καὶ μεταφορὰν τούτων ἐκ τοῦ ἀρνητικοῦ εἰς τὸ θετικόν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καὶ οὗτος ὁ ἐναγόμενος δὲν ἠμφοβήθησε, καὶ ὅτι διὰ τὴν ἐργασίαν του ταύτην διέθετε συγχρόνως πνευματικὰς καὶ σωματικὰς δυνάμεις, πλὴν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ἡ πνευματικὴ προσπάθειά του ὑπῆρξεν ἡ προέχουσα καὶ κυρία αἰτία καὶ ἐνέργεια πρὸς παραγωγὴν τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας, ὡς ἀκριβῶς συναντᾶται καὶ εἰς τὴν περὶ πτωσιν τῆς παροχῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐργαζομένου φωτογράφου καὶ ζωγράφου, ἐν ἣ προεξάρχει κυρίως τὸ πνευματικόν ἢ τὸ σωματικόν στοιχεῖον, ὅπερ ἀπλῶς, ὡς παρεπόμενον καὶ ὑποβοηθητικόν, δὲν δύναται, κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ νόμου, νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος, παραμενοῦσης κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικῆς. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων συντρέχουσιν αἱ κατ' οὐσίαν προϋποθέσεις τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ νόμου 1234 διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἐνάγοντος ὡς ὑπαλλήλου καὶ βασίμως οὗτος διὰ τὴν ἐνδίκον ἀποζημίωσιν του ἐπικαλεῖται τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΑΠΟΝΟΜΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΩΝ ΕΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΟΣ ΔΙ' ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Προστασία εκ του νόμου ΒΩΜΑ', ως έτροποποιήθη μεταγενεστέρως.

Τρόπος ύπολογισμού της συντάξεως.—Υπόχρεοι πρὸς πληρωμὴν ὁ ἐργοδότης καὶ τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν.—'Απονομή ὅχι ἰσοβίως συντάξεως, ἀλλ' ἐφ' ὅσον χρόνον διαρκεῖ ἡ ἀνικανότης.

'Αρείου Πάγου 196)1942, Τμ. Β'.

Εισηγητής ὁ 'Αρεοπαγίτης κ. 'Ι. 'Αντωνιάδης.
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Κυβέλος, Μ. Παπαδημητρίου

Καὶ τὸ τμήμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν ὑπὸ τοῦ Α'. Τμήματος διὰ τῆς ἀναιρετικῆς ἀποφάσεώς του (57/1941) καὶ τὰς ἐν αὐτῇ αἰτιολογίας ἐξενεχθεῖσαν γνώμην ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος ὅτι κατὰ τὰ ἄρθρα 4 παρ. 1 καὶ 3, 9, παρ. α' τοῦ νόμου ΒΩΜΑ' «περὶ περιθάλψεως τῶν ἐν τοῖς μεταλλείοις παθόντων», ὡς οὗτος ἐκωδικοποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 23 Μαρτίου/80 'Απριλίου 1925 Διατάγματος καὶ ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἁρθρου 3 παρ. 1 τοῦ νόμου 4705/1930 καὶ τοῦ ἁρθρου 5 παρ. 2 τοῦ νόμου 5548/1932, τὰ πρὸς προσδιορισμὸν τῆς συντάξεως τῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των ἢ ἐξ ἀφορμῆς ταύτης παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων ἐν τοῖς μεταλλείοις ἢ μεταλλουργείοις ὀριζόμενα ποσὸ τῶν 2/3 ἐπὶ πλήρους ἀνικανότητος ἢ τοῦ 1/3 ἐπὶ μερικῆς ἀνικανότητος αὐτῶν, κανονίζονται οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει ὁλοκλήρου τοῦ ἡμερομισθίου ἢ τοῦ μισθοῦ αὐτῶν, ὃν ἐλάμβανον κατὰ τὴν ἡμέραν, τὴν ἐβδομάδα ἢ τὸν μῆνα, καθ' ὃν συνέβη τὸ αὐτύχημα, ὡς ἀρχικῶς διελάμβανε τὸ τροποποιηθὲν ἄρθρον 4 παρ. 1 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου ΒΩΜΑ', ἀλλὰ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν 2/3 αὐτοῦ, τοῦ μηνὸς ὑπολογιζομένου πρὸς 26 ἡμέρας, καὶ ὅτι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ συντάξις αὕτη δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς χιλιάς διακοσίας δραχμὰς μηνιαίως, σὺν 1/4 τοῦ περὶ πλέον, εἰς ὃ θὸ ἐδικαιούτο ὁ παθὼν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἡμερομισθοῦ ἢ μηνιαίου μισθοῦ του.

'Απεδείχθη τελεῖως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν, ὑπηρετῶν ἀπὸ τριακονταετίας περίου πρὸς τῆς ὑποβολῆς τῆς ἐπιδίκου αἰτήσεώς του συνεχῶς ἐν τοῖς ἐν Λαυρίῳ μεταλλείοις τῆς Γαλλικῆς 'Εταιρίας καὶ εἰδικῶς ἐν τῷ τμήματι τῆς ἐκκοματιάσεως τῶν ἐξαγομένων μεταλλευμάτων, προσεβλήθη ἐκ μολυβδιδιάσεως, λόγῳ τῆς εἰσπνοῆς παρ' αὐτῷ, κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας του, δηλητηριωδῶν ἀερίων καὶ ἐπιβλαβῶν κόνεων μολύβδου, ὅτι δὲ συνεπεῖα τῆς παθήσεώς του ταύτης ὑπ-

έσθη μερικὴν καὶ οὐχὶ πλήρη ἀνικανότητα δι' ἐργασίαν του, ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς παρὰ τῇ 'Εταιρίᾳ ἐργασίας του (21 'Ιανουαρίου 1935) ἐλάμβανεν ἡμερομισθίον ἐκ δραχμῶν 89. 'Επομένως, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ὡς ἄνω νόμων, ἡ ἀπονεμητέα αὐτῷ μηνιαία σύνταξις τοῦ ἐνὸς τρίτου τῶν δύο τρίτων τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν του, ὑπολογιζομένου τοῦ μηνὸς πρὸς 26 ἡμέρας (ἄρθρ. 5 κωδικοποιηθέντος νόμου ΒΩΜΑ'), ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 514 καὶ 20ο)ο (89x26=2314, τὰ 2/3 αὐτοῦ=1542 καὶ τὸ 1/3 τοῦτου=514 καὶ 20ο)ο), καταβλητέας αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου Ταμεῖου κατὰ τὸ ἡμισυ μὲν ἀπὸ τῆς 21 'Απριλίου 1935, ἥτοι μετὰ τριμήνην ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεώς του (ἄρθρον 6 νόμου ΒΩΜΑ') μέχρι τῆς 31 Μαρτίου 1939, ἐφεξῆς δὲ ἀπὸ τῆς χρονολογίας ταύτης ἐξ ὁλοκλήρου, καθ' ὅσον ἡ διάταξις τοῦ ἁρθρου 3 τοῦ αὐτοῦ ΒΩΜΑ' νόμου, καθ' ἣν κατὰ τὸ ἕτερον ἡμισυ τῆς συντάξεως ὑπεχρεοῦτο ὁ κύριος τῆς ἐπιχειρήσεως κατηργήθη διὰ τοῦ ἁρθρου 5 τοῦ νόμου 1607/39 καὶ ὑπεχρεώθη τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν εἰς τὴν ἐξέξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας καταβολὴν ταύτης.

Εἶναι δὲ αὕτη καταβλητέα οὐχὶ ἰσοβίως, ὡς οὐχὶ νομίμως αἰτεῖται ὁ ἐκκαλῶν, ἀλλὰ μόνον ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἐκ τῆς ὡς ἄνω παθήσεώς του μερικῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν, καθόσον ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἁρθρου 35 τοῦ αὐτοῦ ΒΩΜΑ' νόμου καθ' ἣν, ἂν προΐόντος τοῦ χρόνου τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμεῖου πεισθῇ, ὅτι ἡ ἀνικανότης συνταξιούχου τινὸς ἐπαυσεν ἢ περιορίσθη, προβαίνει εἰς νέαν ἱατρικὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ, συνεπεῖα τῆς ὁποίας ἐκδίδει νέαν ἀπόφασιν, προδήλως συναγεται, ὅτι οὔτε τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμεῖου, οὔτε ὁ παθὼν δικαιούται νὰ ὀρίξωσι χρόνον διαρκείας συντάξεως, ἥτις κατ' ἀκολουθίαν ἐξακολουθεῖ μόνον ἐφ' ὅσον διαρκεῖ καὶ ἡ πρὸς ἐργασίαν τοῦ δικαιούχου ἀνικανότης, τῶν ἐκδιδόμενων ἀποφάσεων ἐπὶ τῶν συντάξεων τούτων ἐχουσῶν οὕτω ἰσχύϊν προσωρινοῦ μόνον δεδικασμένου.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

1884/1942 ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. Περί συμπληρώσεως τῶν οργανωτικῶν διατάξεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐπιχειρηματιῶν Κινηματογράφου.

(Ε. Κ. τ. Α'. φ. 261 τῆς 15 Ὀκτωβρίου 1942)

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 Νομοθετικοῦ Διαταγματος τῆς 30ῆς Ἀπριλίου 1941 «περί ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων», ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.—1. Παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἐπιχειρηματιῶν Κινηματογράφου συνιστᾶται Κλάδος Προνοίας.

2. Σκοπὸς τοῦ κλάδου Προνοίας εἶναι ἡ συμφῶνως πρὸς τὰς ἐπομένους διατάξεις χορήγησις ἐφ' ἑαυτὴ χρηματικοῦ βοηθήματος εἰς τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ παρόντος ἡσφαλισμένους καὶ ἐν περιπτώσει θανάτου τούτων εἰς τοὺς δικαιούχους αὐτῶν.

3. Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Ταμείου διοικεῖ τὸν κλάδον Προνοίας καὶ διαχειρίζεται τὰ κεφάλαια αὐτοῦ.

4. Οἱ πόροι, αἱ πρόσοδοι καὶ τὰ κεφάλαια τοῦ Κλάδου Προνοίας καὶ αἱ βαρύνουσαι αὐτὸν δαπάναι καὶ παροχαὶ εἶναι ἀπολύτως διακεκριμέναι καὶ ἀνεξάρτητοι τῶν τοῦ κλάδου συντάξεων καὶ τοῦ Κλάδου Ἀνεργίας.

Ἄρθρον 2.—Πόροι τοῦ κλάδου Προνοίας εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

α') Αἱ εἰσπράξεις τῶν κινηματογραφικῶν παραστάσεων δύο ἡμερῶν κατ' ἔτος ὁριζομένους ἐκάστοτε δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν μία θὰ ἐμπίπτῃ εἰς χειμερινὴν περίοδον, ἡ δὲ ἄλλη εἰς τὴν θερινὴν τοιαύτην.

Τὸ Δ. Συμβούλιον ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ὁρίσῃ τὰς ἡμέρας ταύτας διὰ τὸ ἔτος 1942. Ὁ ἔλεγχος τῶν διατιθεμένων εἰσιτηρίων διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ποσοῦ τῶν εἰσπράξεων καθορισθῇσεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ.

Οἱ ἡσφαλισμένοι ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν καταθέσωσι τὸ προϊόν τῶν ὡς εἴρηται κινηματογραφικῶν παραστάσεων εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ταμείου.

Ἐὰν ὁ ἡσφαλισμένος δὲν καταβάλλῃ εἰς τὸ Ταμεῖον τὸ προϊόν τοῦτο ἐμπροσθέντως, διαπράττει τὸ ἀδίκημα τῆς ὑπεξαίρεσεως καὶ διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

Αἱ πρὸς τὸ Ταμεῖον ὀφειλαὶ τῶν ἡσφαλισμένων ἐκ τῆς ὡς ἄνω αἰτίας μὴ καταβληθεῖσαι ἐγκαίρως εἰσπράττονται ἀναγκαστικῶς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, τὸ

δὲ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου δύναται νὰ καταλογίῃ τὸν νόμιμον τόκον ὑπερμερείας διὰ τὸν χρόνον τῆς καθυστερήσεως τῶν ὀφειλομένων καὶ

β'). Αἱ πρόσοδοι ἐν γένει τῶν διαθεσίμων κεφαλαίων τοῦ Κλάδου Προνοίας καὶ αἱ τυχόν δωρεαί, κληρονομίαι καὶ κληροδοσίαι ὑπὲρ τοῦ Κλάδου τούτου.

Ἄρθρον 3.—Εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Κλάδου Προνοίας ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντες οἱ παρὰ τῷ Ταμείῳ ἡσφαλισμένοι.

Ἄρθρον 4.—Διὰ τοῦ Κανονισμοῦ Προνοίας ἐγκριθεσμένου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἁρθρου 59 τοῦ Α. Ν. τῆς 11 Νομβρίου 1935 «περὶ ὁργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς διὰ τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ Α. Ν. 694/37 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», καθορισθῇσονται λεπτομερῶς, α) αἱ προϋποθέσεις χορηγήσεως βοηθήματος, β) τὸ παρὰ τοῦ Κλάδου Προνοίας εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους καὶ τοὺς δικαιούχους ταύτων παρεχόμενον βοήθημα καὶ γ) πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐν γένει ὁργανώσεως τῆς λειτουργίας τοῦ Κλάδου Προνοίας.

Ἄρθρον 5.—1. Παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἐπιχειρηματιῶν Κινηματογράφου ἰδρύεται Κλάδος Ἀνεργίας. Σκοπὸς τοῦ Κλάδου τούτου εἶναι ἡ κατὰ τὰς ἐπομένους διατάξεις χορήγησις ἐπιδόματων ἀνεργίας εἰς τὰ ἐν ἁρθρῳ 7 ἀναφερόμενα πρόσωπα.

2. Ἡ διοίκησις καὶ ἡ διαχείρισις τοῦ Κλάδου τούτου διενεργοῦνται κατὰ τὰ ἐν τῷ ἁρθρῳ 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενα, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἀμειβομένων συνεδριάσεων τοῦ Δ. Σ. δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὴν τέσσαρα κατὰ μῆνα δι' ἑκάστον τῶν διὰ τοῦ παρόντος συνιστωμένων κλάδων.

3. Οἱ πόροι, τὰ κεφάλαια καὶ αἱ πρόσοδοι τοῦ Κλάδου Ἀνεργίας, ὡς καὶ αἱ βαρύνουσαι τοῦτον δαπάναι καὶ παροχαὶ εἶναι ἀπολύτως διακεκριμέναι καὶ ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τὰς τοῦ Κλάδου Προνοίας καὶ τὰς τοῦ Κλάδου Συντάξεων.

Ἄρθρον 6. — Πόροι τοῦ Κλάδου Ἀνεργίας εἶναι :

α) Τέλος 0,50 τῆς δραχμῆς ἐπὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐπιχειρηματίου ἐπὶ τῆς τιμῆς ἑκάστου εἰσιτηρίου εἰσόδου.

β) Οἱ τόκοι τῶν κεφαλαίων καὶ αἱ πάσης φύσεως πρόσοδοι ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Κλάδου Ἀνεργίας καὶ

γ) Πᾶσα πρόσοδος προερχομένη ἐκ χαριστικῆς αἰτίας.

Οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὁριζόμενοι πόροι ὑπὲρ τοῦ Κλάδου Ἀνεργίας εἰσπράττονται ὑποχρεωτικῶς μετ' ἀπόφασιν τοῦ Δ. Σ. ἐκδιδομένην ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 7.—Δικαιοῦνται χρηματικοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας α) οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθρου 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 889/41 Νομ. Διατάγματος «περὶ ἱ-

δρύσεως Ταμείου 'Ασφαλίσεως 'Επιχειρηματιῶν Κινηματογράφου», ἀσφαλιζόμενοι, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἠναγκάσθησαν συνεπεῖς τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως νὰ ἐγκαταλείπουν τὰς ἐπιχειρήσεις αὐτῶν καὶ νὰ καταφύγουν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἑλλάδος, στεροῦνται δὲ οἰοῦνται ἄλλου πόρου ζωῆς.

β) Οἱ κατὰ τὸ ρηθὲν Νομ. Διάταγμα εἰς ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου ὑπαγόμενοι, ἐφ' ὅσον διακόπτουν τὴν ἀσκήσιν τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῶν συνεπεῖς βιαιῶν ἐξωτερικῶν πολεμικῶν γεγονότων.

γ) Τὸ μόνιμον προσωπικὸν τῶν Κινηματογραφικῶν ἐν γένει ἐπιχειρήσεων, τὸ καθιστάμενον ἀνεργὸν ἐκ τῶν περιορισμῶν τῶν ἐργασίῶν τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀπορρον, αἱ δὲ ἐπιχειρήσεις αὗται οὐκ ἀποδοτοῦν τοῦτο καὶ

δ) Οἱ ἀπορροι τῶς ἐπιχειρηματίας Κινηματογράφου ἢ ἀποστράτευτα μέλη τῆς οἰκογενείας αὐτῶν.

* Ἀρθρον 8.—Διὰ τοῦ Κανονισμοῦ 'Ανεργίας, ἐγκριθσομένου κατὰ τὴν διαδικασίαν τὴν ὀριζομένην ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ παρόντος, καθορισθῇσονται αἱ προϋποθέσεις χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀνεργίας καὶ πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια ἀναγκαία διὰ τὴν ἐν γένει ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Κλάδου 'Ανεργίας.

* Ἀρθρον 9.—'Η ε' παράγρ. τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νομ. Δίτος ὑπ' ἀριθ. 889/41 «περὶ ἰδρύσεως Ταμείου 'Ασφαλίσεως 'Επιχειρηματιῶν Κινηματογράφου» ἀντικαθίσταται ὡς ἔπεται :

Τέλος μιᾶς δραχμῆς ἐπὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐπιχειρηματίου ἐκ τῆς τιμῆς ἐκάστου εἰσιτηρίου εἰσόδου.

* Ἀρθρον 10.—1. 'Η εἰσπραξις τῶν ἐν ἄρθρῳ 6 παράγρ. α' καὶ ἄρθρῳ 9 τοῦ παρόντος ὀριζομένων πόρων διενεργεῖται ὑπὸ τοῦ Ταμείου, ἐκδιδομένης σχετικῆς ἀποδείξεως περὶ καταβολῆς, ἣτις δέον ἀπαραιτήτως νὰ προσάγῃται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ φόρου Δημοσίων Θεαμάτων κατὰ τὴν θεώρησιν τῶν εἰσιτηρίων.

Αἱ ὑπηρεσίαι Φόρου Δημοσίων Θεαμάτων ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀπαιτῶσιν πρὸ τῆς θεωρήσεως τῶν εἰσιτηρίων τὴν ἀπόδειξιν καταβολῆς τῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου θεσιζομένων πόρων.

2. Τὸ Ταμεῖον δύναται νὰ αἰτῇται παρὰ τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν πᾶσαν πληροφορίαν χρήσιμον διὰ τὴν παρακολούθησιν τῶν πόρων του, τῶν οἰκείων ὑπηρεσιῶν ὑποχρεομένων εἰς τὴν ἄμεσον παροχὴν αὐτῶν.

3. Τὰ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως 'Επιχειρηματιῶν Κινηματογράφου εἰσπραττόμενα τέλη ἐπὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐπιχειρηματίου ἀφαιροῦνται κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ φόρου Δημοσίων Θεαμάτων.

* Ἀρθρον 11 —'Η γ' παράγρ. τοῦ ὑπ' ἀριθ. 889/41 Νομοθ. Δίτος ἀντικαθίσταται ὡς ἔπεται :

1. Οἱ ἡσφαλισμένοι κατατάσσονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου εἰς πέντε ἀσφαλιστικὰς κλάσεις, βάσει τῶν ἀπολούθων στοιχείων.

Κλάσις πρώτη. Εἰς τὴν πρώτην κλάσιν κατατάσσονται :

α) Οἱ ἡσφαλισμένοι οἱ ἐκμεταλλεῖς ἐν 'Αθήναις κεντρικοὺς χειμερινοὺς κινηματογράφους καὶ προβάλλοντες εἰς πρώτην προβολὴν τὰς εἰσγομένας ἐν Ἑλλάδι ταινίας πρώτης κατηγορίας.

β) Οἱ ἡσφαλισμένοι οἱ ἐκμεταλλεῖς ἐν 'Αθήναις κεντρικοὺς λαϊκοὺς κινηματογράφους ἢ κεντρικοὺς δευτέρας προβολῆς, ἐφ' ὅσον διαθετοῦν ἐτησίως ἄνω τῶν 400.000 εἰσιτηρίων καὶ

γ) Οἱ διατηροῦντες γραφεῖα εἰσαγωγῆς ἢ ἐκμεταλλεύσεως ταινιῶν, ἐφ' ὅσον προβάλλουν κατ' ἔτος ἄνω τῶν εἴκοσι ταινιῶν πρώτης κατηγορίας.

Κλάσις δευτέρα. Εἰς τὴν δευτέραν κλάσιν κατατάσσονται οἱ ἡσφαλισμένοι οἱ ἐκμεταλλεῖς ἐν 'Αθήναις κεντρικοὺς λαϊκοὺς κινηματογράφους ἢ κεντρικοὺς δευτέρας προβολῆς ἢ συνοικιακοὺς διαθέτοντας ἄνω τῶν 200.000 εἰσιτηρίων κατ' ἔτος ὡς καὶ οἱ ἐκμεταλλεῖς χειμερινοὺς κεντρικοὺς κινηματογράφους ἐν Πειραιεῖ, Θεσσαλονικῇ, Πάτραις, Λαρίσῃ καὶ Βόλῃ καὶ προβάλλοντες εἰς πρώτην προβολὴν τὰς ταινίας, τὰς ὁποίας προβάλλουν οἱ ἡσφαλισμένοι τῆς πρώτης κλάσεως. Ἐπίσης εἰς τὴν κλάσιν ταύτην κατατάσσονται ἡσφαλισμένοι οἱ διατηροῦντες γραφεῖον εἰσαγωγῆς ἢ ἐκμεταλλεύσεως ταινιῶν, ἐφ' ὅσον προβάλλουν ἐν συνόλῳ ἄνω τῶν εἴκοσι ταινιῶν πρώτης κατηγορίας καὶ λαϊκῶν τοιούτων.

Κλάσις τρίτη. Εἰς τὴν τρίτην κλάσιν κατατάσσονται :

1. Οἱ ἡσφαλισμένοι οἱ ἐκμεταλλεῖς ἐν 'Αθήναις συνοικιακοὺς χειμερινοὺς κινηματογράφους ἢ θερινοὺς τοιούτους διαθέτοντες κατ' ἔτος ἄνω τῶν 70.000 εἰσιτηρίων.

2. Οἱ ἐκμεταλλεῖς ἐν Θεσσαλονικῇ καὶ Πειραιεῖ συνοικιακοὺς χειμερινοὺς κινηματογράφους ἢ κεντρικοὺς λαϊκοὺς καὶ διαθέτοντες ἄνω τῶν 70.000 εἰσιτήρια κατ' ἔτος.

3. Οἱ ἐκμεταλλεῖς κινηματογράφους εἰς πόλεις ἀριθμοῦσας κατοίκους 30.000—50.000 καὶ

4. Οἱ διατηροῦντες γραφεῖον εἰσαγωγῆς ἢ ἐκμεταλλεύσεως ταινιῶν, ἐφ' ὅσον προβάλλουν ταινίας πρώτης κατηγορίας κάτω τῶν δέκα ἢ ἄνω τῶν 10 λαϊκὰς καὶ πρώτης κατηγορίας, ἀθροιστικῶς λαμβανομένων.

Κλάσις τετάρτη. Εἰς τὴν κλάσιν ταύτην κατατάσσονται :

1. 'Ησφαλισμένοι ἐκμεταλλεῖς ἐν 'Αθήναις θερινοὺς κινηματογράφους, διαθέτοντες ἐτησίως εἰσιτήρια μεταξύ 40.000—70.000.

2. Οἱ ἐκμεταλλεῖς ἐν Θεσσαλονικῇ καὶ Πειραιεῖ συνοικιακοὺς χειμερινοὺς καὶ θερινοὺς κινηματογράφους καὶ διαθέτοντες εἰσιτήρια μεταξύ 40.000—70.000 κατ' ἔτος.

3. Οἱ ἐκμεταλλεῖς εἰς πόλεις ἀριθμοῦσας 10.000—30.000 κατοίκους χειμερινοὺς κινηματογράφους.

καὶ 4) οἱ ἐκμεταλλεῖς γραφεῖον εἰσαγωγῆς ταινιῶν, ἐφ' ὅσον προβάλλουν ἐτησίως μέχρις ἑξ ταινιῶν πρώτης κατηγορίας ἢ μέχρι δέκα λαϊκῶν ταινιῶν ἢ μέχρι δέκα λαϊκῶν καὶ πρώτης κατηγορίας, ἀθροιστικῶς λαμβανομένων.

Κλάσις πέμπτη. Εἰς τὴν κλάσιν ταύτην κατατάσσονται ἡσφαλισμένοι μὴ ὑπαχθέντες εἰς μίαν τῶν ὡς ἄνω κλάσεων.

* Ἀρθρον 12.—1. Διὰ τὴν πρώτην κατάταξιν τῶν

ήσφαλισμένων εις μίαν τῶν ἀνωτέρω κλάσεων λαμβάνεται ὑπ' ὄψει τοῦ Δ. Σ. ἡ μέση κατάστασις τῶν ἡσφαλισμένων κατὰ τὴν τριετίαν 1937—1940, ἐφ' ὅσον ὁ ἡσφαλισμένος ἦσκει τὸ ἐπάγγελμα κατὰ ταύτην καὶ εὐνοεῖται ἐκ τούτου, ἄλλως ἢ σημερινὴ κατάστασις τῆς ἐπιχειρήσεως.

2. Ἡσφαλισμένος διατηρηθεὶς ἐπὶ μίαν τριετίαν εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν του κλάσιν ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τῶν προϋποθέσεων τῆς κατατάξεως αὐτοῦ μετατάσσεται εἰς κατωτέραν κλάσιν, μόνον τῇ αἰτίᾳ του.

Ἀντιθέτως ἡσφαλισμένος περὶ οὗ συντρέχουσιν αἱ προϋποθέσεις διὰ τὴν μετάταξίν του εἰς ἀνωτέραν κλάσιν μετατάσσεται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν οἰκείαν κλάσιν.

3. Τὸ Δ. Σ. δύναται διὰ τὴν πρώτην κατάταξιν τῶν ἡσφαλισμένων εἰς εἰδικὰς καὶ πλήρως δεδικαιολογημένας περιπτώσεις νὰ λαμβάνῃ ὡς μέτρον διὰ τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τινὰ τῶν διὰ τοῦ παρόντος καθοριζόμενων κλάσεων καὶ τὴν παλαιότεραν κινηματογραφικὴν δρᾶσιν τῶν ἡσφαλισμένων.

4. Ἡ παράγρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 889/41 Νομ. Δ)τος περὶ ἀσφαλιστικῶν κλάσεων τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

Αἱ μηνιαῖαι ἀτομικαὶ εἰσφοραὶ ὀρίζονται κατὰ κλάσεις ὡς ἑξῆς:

Πρώτη κλάσις δραχ. 500, δευτέρα κλάσις δραχ. 400, τρίτη κλάσις δραχ. 350, τετάρτη κλάσις δραχ. 300, πέμπτη κλάσις δραχ. 250.

Ἀρθρον 13.—1. Ἐπὶ προσωπικῶν ἐταιριῶν ἀσφαλιζονται μόνον οἱ ὁμόρρυθμοι ἐταῖροι, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι πλείονες τῶν δύο. Τὸ Δ. Συμβούλιον δύναται ὅμως νὰ ὑπαγάγῃ καὶ τρίτον ὁμόρρυθμον εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ἂν ἡ Ἐταιρία ἐκμεταλλεύεται δύο ἢ πλείονας κινηματογράφους ἢ ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν εἶναι εὐρύς. Ἐπὶ πλειόνων τῶν δύο ὁμόρρυθμων ἐταίρων ἀσφαλιζονται οἱ ἔχοντες μείζονα ἐταιρικὴν μερίδα, ἐπὶ ἴσων δὲ ἐταιρικῶν μερίδων προτιμᾶται ὁ πρεσβύτερος.

Εἰς τὸ ἀρθρον 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 889/41 Νομοθ. Δ)τος περὶ ἰδρύσεως τοῦ Ταμείου προστίθεται ἡ ἑξῆς διάταξις: Εἰς τὴν ἀσφάλισιν ὑπάγεται ὁ γενικὸς διευθυντὴς καὶ ὁ πρόεδρος ἢ ὁ διευθύνων σύμβουλος τῶν ἐταιριῶν, περὶ ὧν διαλαμβάνει ἡ παραγρ. 2 τοῦ ἀρθροῦ τούτου. Ἐν περιπτώσει συγχωνεύσεως τῶν ἐταιριῶν τούτων συνεχίζεται ἡ ἀσφάλισις τῶν ἡσφαλισμένων τούτων. Ἐὰν διακοπῇ ἡ ἀσφάλισις ὡς πρὸς τινὰ τούτων, οἱ ὑπόλοιποι παραμένουν, ἐκ δὲ τῆς νέας Ἐταιρίας ἀσφαλιζονται οἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰς τὴν ἀσφάλισιν ὑπαγόμενοι μόνον ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡσφαλισμένων τούτων περιορισθῇ εἰς ἕλαττον τῶν δύο καὶ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τούτου.

Ἀρθρον 14.—Τὰ γραφεῖα εἰσαγωγῆς καὶ ἐκμεταλλεύσεως ταινιῶν ὑποχρεοῦνται ἀμελλητί ὅπως τῇ αἰτίᾳ τοῦ Ταμείου γνωρίζωσιν εἰς αὐτὸ τὰς πρὸς προβολὴν ταινίας, ὡς καὶ τὴν ἀξίαν αὐτῶν, διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοστοῦ τοῦ ἀρθροῦ 4 ἐδαφ. δ' τοῦ ὑπ' ἀριθ. 889/41 Νομοθ. Δ)τος «περὶ ἰδρύσεως Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐπιχειρηματικῶν Κινηματογράφου». Ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως τῶν ὡς ἄνω γραφῶν νὰ παράσχωσι τὰ ζητούμενα στοιχεῖα, τὸ Ταμεῖον προβαίνει εἰς τὰ ἀναγκαῖα μέτρα πρὸς εἰσπραξίν τοῦ κατὰ τοὺς ὑπολογισμούς ὀφειλομένου

ποσοῦ κατὰ τὴν ἐν ἀρθρῷ 2 τοῦ παρόντος προβλεπομένην διαδικασίαν.

Ἀρθρον 15.—Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἑφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Σεπτεμβρίου 1942

1963/1942.—ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. «Περὶ αὐξήσεως τῶν πόρων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν».

(Ε. Κ., τ. Α', φ. 290 τῆς 13 Νοεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ὑπ' ἀριθ. 1/1941 Ν. Δ. περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων, ἀπ' φασίσσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἀρθρον μόνον

1. Ἡ διὰ τοῦ Α. Ν. 2018/1930 καὶ τῶν Ν. Δ. 333 καὶ 905 τοῦ 1941 ἐπιβληθεῖσα εἰσφορὰ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν, ἐφ' ἐκάστης ὁκτῆς ἀλεθόμενου σίτου ἢ ἄλλων δημητριακῶν καρπῶν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων ἀλεύρων, ὀρίζεται ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1942 εἰς δραχμὰς τρεῖς κατ' ὁκτὰ ἐν συνόλῳ.

2. Τὰ δι' ἀποφάσεων τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Διατιμήσεων ἀλεύρου καὶ ἄρτου ἐπιβληθέντα μέληρι τοῦδε ποσοστὰ ἐπὶ τοῦ ἀλεθόμενου παρὰ τῶν κυλινδρομύλων σίτου ἢ ἄλλων δημητριακῶν καρπῶν, ὡς καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων ἀλεύρων διὰ τὴν χορήγησιν ἐπιδομάτων εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν κυλινδρομύλων παραμένον ὡς ἔχουν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ὀκτωβρίου 1942.

2016/1942.—ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. «Περὶ αὐξήσεως τῶν παγίων τελῶν χαρτοσήμου».

(Ε. Κ., τ. Α', φ. 325 τῆς 22 Δεκεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 30 Ἀπριλίου 2 Μαΐου 1941 «περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων», ἀπεφασίσσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἀρθρον 1.—Τὰ πάγια τέλη χαρτοσήμου τῶν κάτωθι μνημονευομένων καὶ εἰς τὸν κώδικα τῶν νόμων «περὶ τελῶν χαρτοσήμου» περιλαμβανομένων ἐγγράφων καθορίζονται ἐφεξῆς ὡς κάτωθι:

1. Πᾶσα ἀναφορὰ ἰδιωτῶν, ἐταιριῶν, Σωματείων, Ἐνώσεων, Συνεταιρισμῶν καὶ Συλλόγων, διδομένη πρὸς Ἀρχὴν τινὰ τοῦ Κράτους, Δημοσίαν, Δημοτικὴν, Κοινοτικὴν ἢ Ἐκκλησιαστικὴν, ἢ πρὸς ὄργανισμούς καὶ νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει δημοσίου δικαίου, ὑπόκειται εἰς τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν ἑκατὸν (100).

2. Πᾶσαι αἱ πρὸς τὰς Δικαστικὰς Ἀρχὰς αἰτήσεις, αἱ μὴ εἰδικῶς ὑποβληθῆναι εἰς ἀνώτερον ἢ

κατώτερον τέλος, υπόκεινται εις τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν ἑκατὸν (100).

3. Κύρωσις υπογραφῆς, ἐνεργουμένη παρὰ Δημοσίας, Δημοτικῆς ἢ Κοινοτικῆς Ἀρχῆς ἢ παρ' οἰουδήποτε προσώπου, υπόκειται εις τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν ἑκατὸν (100).

4. Ἀντίγραφα καὶ ἀποσπάσματα, ὅσα Δημοσία, Δημοτικὴ ἢ Κοινοτικὴ Ἀρχή, ἐπισήμως κεκυρωμένα, ἐκδίδει κατ' αἰτησιν καὶ πρὸς τὸ συμφέρον ἰδιωτῶν, υπόκεινται εις τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν τριακοσίων (300).

Ἐφ' ὅσον ὁμως τὸ πρωτότυπον ἔγγραφον υποβάλλεται εις τέλος κατώτερον, τὸ ἀντίγραφον αὐτοῦ υποβάλλεται εις τὸ αὐτό, εις ὃ καὶ τὸ πρωτότυπον τέλος.

5. Ἀντίγραφα ἐκδιδόμενα ὑπὸ Δικαστικῶν Ἀρχῶν υπόκεινται εις τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν τριακοσίων (300).

Ἐφ' ὅσον ὁμως τὸ πρωτότυπον ἔγγραφον υποβάλλεται εις τέλος κατώτερον, τὸ ἀντίγραφον αὐτοῦ υποβάλλεται εις τὸ αὐτό, εις ὃ καὶ τὸ πρωτότυπον τέλος.

6. Πάντα τὰ μὴ ἐπισήμως κεκυρωμένα ἀντίγραφα καὶ ἀποσπάσματα, οἰοσδήποτε καὶ ἂν εἶναι ὁ ἐκδότης αὐτῶν, υπόκεινται εις τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν διακοσίων (200).

Ἐφ' ὅσον ὁμως τὸ πρωτότυπον ἔγγραφον υποβάλλεται εις τέλος κατώτερον, τὸ ἀντίγραφον ἢ ἀποσπάσμα αὐτοῦ υποβάλλεται εις τὸ αὐτό, εις ὃ καὶ τὸ πρωτότυπον τέλος.

7. Τὰ παντὸς εἶδους ἀποδεικτικά, βεβαιώσεις καὶ πιστοποιητικά ὅσα Δημοσία, Δημοτικὴ, Κοινοτικὴ ἢ Ἐκκλησιαστικὴ ἀρχή, ἐπισήμως κεκυρωμένα, ἐκδίδει κατ' αἰτησιν καὶ πρὸς τὸ συμφέρον ἰδιωτῶν, υπόκεινται εις τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν πεντακοσίων (500).

8. Πιστοποιητικά ἐκδιδόμενα ὑπὸ Δικαστικῶν Ἀρχῶν υπόκεινται εις τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν πεντακοσίων (500).

9. Ἰδιωτικά ἀποδεικτικά ἔγγραφα, ὡς καὶ τὰ διπλόγραφα καὶ τὰ ἀντίγραφα τῶν υποκειμένων εις ἀναλογικὸν τέλος χαρτοσήμου, υπόκεινται εις τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν τριακοσίων (300).

10. Ἀντίγραφα καὶ πιστοποιητικά, ἐκδιδόμενα παρ' ἀνεγνωρισμένων Σωματείων, Συλλόγων, Ἐνώσεων, Συνεταιρισμῶν καὶ Νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, υπόκεινται εις τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν τριακοσίων (300).

Ἐφ' ὅσον ὁμως τὸ πρωτότυπον ἔγγραφον υποβάλλεται εις τέλος κατώτερον, τὸ ἀντίγραφον αὐτοῦ υποβάλλεται εις τὸ αὐτό, εις ὃ καὶ τὸ πρωτότυπον, τέλος.

11. Τὰ ἰδιωτικά ἢ ὑπὸ τῶν συμβολαιογράφων συντασσόμενα πληρεξούσια, ἀπαγορευόμενου τοῦ ἐν τῷ αὐτῷ ἔγγραφῳ διορισμοῦ πληρεξουσίων ὑπὸ τῶν μὴ ὁμοδίκων ἢ τῶν μὴ συνδεομένων ὑπὸ κοινοῦ συμφέροντος, αἱ παρὰ συμβολαιογράφοις καταθέσεις γραμματίων παρακαταθηκῶν οἰουδήποτε ποσού, ὡς καὶ αἱ ἀναλήψεις αὐτῶν, υπόκεινται εις τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν πεντακοσίων (500).

12. Τὰ ἐπικυρωμένα ἔγγραφα, ἀποσπάσματα καὶ ἀντίγραφα τὰ ὑπὸ τῶν συμβολαιογράφων καὶ τῶν

δικαστικῶν γραφείων ἐκδιδόμενα ὑπὲρ ἰδιωτῶν, μετὰ τὴν διὰ τὸ πρωτότυπον πληρωμὴν τέλους, υπόκεινται εις τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν τριακοσίων (300).

13. Ἀδεia, ἐκδιδομένη ὑπὸ Δημοσίας, Δημοτικῆς, Κοινοτικῆς ἢ Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς καὶ μὴ υποβαλλομένη εἰδικῶς εις ἀνώτερον τέλος, υπόκειται εις τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν ἑκατὸν 100.

Ἄρθρον 2.—Πάντα τὰ λοιπὰ ἔγγραφα, τὰ υποκείμενα κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε ἐν γένει ἰσχυοῦσας διατάξεις εις τὰ κάτωθι πάγια τέλη χαρτοσήμου, υπόκεινται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος εις πάγια τέλη, ὀριζόμενα ὡς ἀκολουθῶς :

1. Ἐγγραφα υποκείμενα ἄχρι τοῦδε εις πάγιον τέλος δραχμῶν 8 ἢ δραχμῶν 10 υπόκεινται ἐφεξῆς εις πάγιον τέλος δραχμῶν 50.

2. Ἐγγραφα υποκείμενα ἄχρι τοῦδε εις πάγιον τέλος δραχμῶν 15 ἢ δραχμῶν 25 υπόκεινται ἐφεξῆς εις πάγιον τέλος δραχμῶν 100.

3. Ἐγγραφα υποκείμενα ἄχρι τοῦδε εις πάγιον τέλος δραχμῶν 50 υπόκεινται ἐφεξῆς εις πάγιον τέλος δραχμῶν 300.

4. Ἐγγραφα υποκείμενα ἄχρι τοῦδε εις πάγιον τέλος δραχμῶν 80 υπόκεινται ἐφεξῆς εις πάγιον τέλος δραχμῶν 400.

5. Ἐγγραφα υποκείμενα ἄχρι τοῦδε εις πάγιον τέλος δραχμῶν 100 υπόκεινται ἐφεξῆς εις πάγιον τέλος δραχμῶν 500.

6. Ἐγγραφα υποκείμενα ἄχρι τοῦδε εις πάγιον τέλος δραχμῶν 150 υπόκεινται ἐφεξῆς εις πάγιον τέλος δραχμῶν 800.

7. Ἐγγραφα υποκείμενα ἄχρι τοῦδε εις πάγιον τέλος δραχμῶν 250 υπόκεινται ἐφεξῆς εις πάγιον τέλος δραχμῶν 1300.

8. Ἐγγραφα υποκείμενα ἄχρι τοῦδε εις πάγιον τέλος ἀνώτερον τῶν δραχμῶν 250 υπόκεινται ἐφεξῆς εις τὸ πενταπλάσιον τοῦ ἄχρι τοῦδε ἰσχύοντος παγίου τέλους.

Ἄρθρον 3.—Διαρκούσης τῆς διεθνούς ἐμπολέμου καταστάσεως, δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως δι' ἀποφάσεών του, ἐκδιδόμενων μετὰ γνώμην τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1033]1942 Νομοθ. Διατάγματος Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου καὶ δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζῃ τὰ πάγια τέλη χαρτοσήμου, εις ἃ υπόκεινται τὰ διάφορα ἔγγραφα εις ποσὰ ἀνώτερα ἢ κατώτερα τῶν ἄχρι τοῦδε ἰσχύοντων ἢ ὑπὸ τοῦ παρόντος Νομοθ. Διατάγματος καθοριζομένων.

Ἄρθρον 4.—Ἡ ἰσχύς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 697]1941 Νομοθετικοῦ Διατάγματος, καθ' ἣν ἀνεστάλη ἐπὶ ἐν ἔτος ἢ ἰσχύς τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφίου α' τῆς παραγράφου 5 τοῦ ἄρθρου 67 τοῦ Κώδικος τῶν νόμων «περὶ τῶν χαρτοσήμου», παρατείνεται ἐπὶ ἐν εἰσέτι ἔτος ἀπὸ τῆς λήξεώς της.

Ἄρθρον 5.—Καταργεῖται ἡ διάταξις τῆς παραγράφου 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 413]1937 Ἀναγκ. Νόμου περὶ δυνατότητος ὑπολογισμοῦ ἐπὶ συμβολαίων ἐρ-

γολαβίας δημοσίων έργων του τέλους χαρτοσήμου μόνον επί του ποσού του αναγραφόμενου ἐν τῇ ἐπικεφαλίδι του συντασσομένου συμβολαίου, ἀσχετῶς προσωρινῶς πρὸς τὸ ὅλον ποσὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς δαπάνης τῆς κατασκευῆς τοῦ ὅλου ἔργου, ἐφεξῆς δὲ τὰ τιαυτά συμβόλαια ὑπόκεινται πάντοτε ἐξ ὑπαρχῆς ἅμα τῇ καταρτίσει των εἰς ὁλόκληρον τὸ ἀναλογεῖν ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἀντικειμένου τῆς συμβάσεως τέλος χαρτοσήμου.

Ἄρθρον 6.—Ἡ ἰσχὺς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1033/1942 Νομοθ. Διατάγματος τῶν τελῶν χαρτοσήμων ἐπὶ ἐγγράφων ἐνδίκων μέσων τῶν διαφόρων φορολογιῶν, ὡς ἡ διάταξις ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1252/1942 Νομοθετικοῦ Διατάγματος, ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐγγράφων τῶν ἐνδίκων μέσων ἄλλων φορολογιῶν, ἅτινα ἐγγράφα δὲν ἐτύγγανον ἀπαλλαγῇ, ἐφεξῆς δὲ τὰ ἐγγράφα ταῦτα ὑποβάλλονται εἰς τέλος χαρτοσήμου ἴσα πρὸς τὰ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1033 τοῦ 1942 Νομοθ. Διατάγματος καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος ὁριζούμενα, ἐφ' ὅσον δὲν τυγχάνουσιν ἐπιβεβλημένα ἐιδικῶς εἰς ἄνωτερον τέλος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Νοεμβρίου 1942.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ

22993/Σ. 463/1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ὁργανισμοῦ ἑσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Συντάξεως Αὐτοκινητιστῶν.

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 112/1942)

Ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ ἀπὸ 30/8—7/9/34 Διατάγματος «περὶ Ὁργανισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν» τροποποιεῖται ὡς ἐξῆς:

Εἰς τοὺς κλητῆρας τοῦ Ταμείου τοὺς ἀσχολουμένους μετὰ τὴν ἐπίδοσιν ἐγγράφων καὶ διανομὴν ἐν γένει ἀλληλογραφίας παρέχεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου μηνιαῖον ἐπίδομα ὁδοιπορικῶν ἐξόδων μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβῇ τὰς δραχμὰς ἑννεακοσίας (900).

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἰσχύει ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1942.

22873/1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Περὶ τροποποιήσεως κανομισμοῦ ἑσωτερικῆς ὑπηρεσίας Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν.

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 112/1942).

Εἰς τὴν Νομοθεσίαν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν ἐπιφέρονται αἱ ἐπόμεναι τροποποιήσεις:

1) Ἡ παράγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Δ/γματος τῆς 26-4-1926 «περὶ τρόπου ἐν γένει λειτουργίας τοῦ Τ. Α. Κ.», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 40083/1940 ἀποφάσεως Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας, τροποποιεῖται ὡς ἐξῆς:

Τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ταμείου, ἀπόντα ἢ κωλύμενον, ἀναπληροῖ ὁ ἀρχαιότερος τῶν Τμηματορχῶν α', εἰς ὃν δύναται ν' ἀναθέτῃ ὁ Διευθυντὴς καὶ μέρος τῶν καθηκόντων του τῆς τρεχούσης ὑπηρεσίας. Ὁ ἐν λόγῳ δικαιούται παγίου μηνιαίου ἐπιδόματος ἴσου πρὸς τὸ ἐν τρίτον τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τοῦ Τμηματορχοῦ α'.

Ἐξαιρετικῶς, ἐν περιπτώσει κωλύματος ἢ ἀπουσίας τοῦ τε Διευθυντοῦ καὶ τοῦ ὡς ἄνω μενίμου ἀναπληρωτοῦ του, καθήκοντα Διευθυντοῦ ἀνατίθενται, ἀποφάσει τοῦ Διοικ. Συμβουλίου, εἰς ἓνα τῶν Τμηματορχῶν οὗτος δικαιούται ὁμοίως ἐπιδόματος ὡς ἄνω διὰ τὸν χρόνον τῆς τιαυτῆς ἀναπληρώσεως. Ἡ παρούσα ἀναπλήρωσις ἰσχύει ἀπὸ τῆς 7-9-40.

2) Ἡ παράγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Κανονισμοῦ Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τροποποιεῖται ὡς ἐξῆς: Δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου νὰ δοθῇ εἰς τοὺς ἱατροὺς καὶ νοσηκόμους ἐπίδομα οὐχὶ ἄνωτερον τοῦ 20ο/ο ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν μηνιαίων αὐτῶν ἀποδοχῶν λόγῳ ἐξόδων κινήσεως.

3. Ἡ παράγρ. 5 τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας τροποποιεῖται ὡς ἐξῆς:

Τὰ μέλη τῆς Τ.Ε.Α. λαμβάνουσιν ἀποζημίωσιν ἐκ δραχ. 200 κατὰ συνεδριάσιν καὶ οὐχὶ ἄνωτεραν τῶν 400 δραχ. μηνιαίως, ὃ δὲ γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης δραχ. 100 κατὰ συνεδριάσιν. Ἡ ἰσχὺς τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ἀρχεῖται ἀπὸ 1/11/1941.

4) Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Δ/τος τῆς 26/4/26 «περὶ τρόπου ἐν γένει λειτουργίας τοῦ Τ. Α. Κ.» προστίθενται αἱ ἐπόμεναι μεταβατικαὶ διατάξεις:

α) «Ἀπὸ τῆς 24/10/1941 καὶ ἐφ' ὅσον χρονικὸν διάστημα θὰ ἔχη ἰσχύον τὸ ὑπ' ἀριθ. 354/1941 Ν.Δ. «περὶ παροχῆς ἐκτάκτου ἐπιδόματος εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Δημοσίων ἐν γένει ὑπηρεσιῶν» ἢ ὡς ἄνω ἡμερησία ἀποζημιώσεως καθορίζεται εἰς δραχμὰς δύο χιλιάδας προκειμένης μετακινήσεως δι' Ἀθήνας καὶ εἰς δραχμὰς χιλίας διὰ τὰς λοιπὰς πόλεις, τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Σ. ὁριζομένης κατὰ δραχ. ἑκατὸν ἐπὶ πλέον τῶν ὡς ἄνω ποσῶν.

β) Ἀπὸ 1/3/1942 δύναται τὸ Δ. Συμβούλιον, ἀναλόγως τῶν ἐκαστοτε οἰκονομικῶν συνθηκῶν τῆς ἀκριβείας τοῦ βίου νὰ καθορίσῃ τὴν ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν τῶν ἐκτὸς ἔδρας ἐξερχομένων δι' ὑπηρεσίαν μελῶν τοῦ Δ. Σ. ἐντὸς τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῶν τεσσάρων χιλιάδων (4.000) δραχ. ἡμερησίως δι' ἑκαστον μέλος.

5) Εἰς τὸ τέλος τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 42 α τοῦ Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας προστίθεται ἡ ἐξῆς μεταβατικὴ διάταξις:

«Διὰ τὴν παρὰ τῶν ὑπαλλήλων ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου προκυνησῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν δύναται τὸ Δ. Σ. νὰ ἀποφασίσῃ τὴν καταβολὴν εἰς αὐτοὺς τοῦ σχηματισθέντος μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἀτομικοῦ λογαριασμοῦ των. Τὸ καταβληθισόμενον αὐτοῖς ὡς ἄνω ποσὸν ὑπογραφεύονται οἱ ὑπάλληλοι νὰ ἐπιστρέψουν ἀτόκως εἰς ἐξήκοντα μηνιαίας δόσεις παρακρατουμένας, ἐκ τοῦ μισθοῦ των, τῆς πρώτης δόσεως καθισταμένης ἀπαιτητῆς τὴν 1 Ἰανουαρίου 1943».

6) Εἰς τὴν παράγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 43 τοῦ Καν. Ἐσωτ. Ὑπηρεσίας προστίθεται μεταβατικὴ διάταξις ἔχουσα οὕτω:

α) 'Από της 24/10/1941 καὶ ἐφ' ὅσον χρονικὸν διάστημα ἰσχύσει τὸ Ν. Δ. 354/1941 «περὶ παροχῆς ἐκτάκτου ἐπιδόματος εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν δημοσίων ἐν γένει ὑπηρεσιῶν», ἢ ὡς ἄνω ἡμερησία ἀποζημιώσεις καθορίζεται ἰση πρὸς τὸ ἐν δέκατον πέμπτον τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μετακινουμένου ὑπαλλήλου, οὐχ ὅμως καὶ πλέον τῶν ἐξακοσίων δραχμῶν, προκειμένης μετακινήσεως δι' Ἀθήνας καὶ δραχ. ἑπτακοσίων διὰ τὰς λοιπὰς πόλεις.

β) 'Απὸ 1/3/1942 ἢ ὡς ἄνω ἡμερησία ἀποζημιώσεις καθορίζεται ἰση πρὸς τὸ ἐν δέκατον 1/10 τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μετακινουμένου ὑπαλλήλου.

22991/1942.—'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.
«Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν».

(Ε. Κ., τ. Β', φ. 113/1942)

Εἰς τὸ τέλος τῆς παρ. 1 τοῦ ἀρθρου 13 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν προσετέθη μεταβατικὴ διάταξις ἔχουσα οὕτω :

1. 'Η ἰσχὺς τῆς ὑπ' ἀριθ. 1 παραγρ. τοῦ ἀρθρου 13 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν ἀναστέλλεται μέχρι νεωτέρας ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας δι' ἐκείνους ἐκ τῶν δικαιούχων οἵτινες δὲν ἀπώλεσαν ὅπωςδήποτε τὴν ιδιότητα τοῦ μυλεργάτου,

22992/1942.—'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.
«Περὶ προσθήκης ἐδαφίου εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας τοῦ προσωπικοῦ Γαλλοελληνικῆς 'Εταιρίας Σιδηροδρόμων».

(Ε. Κ., τ. Β', φ. 113/1942)

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρθρου 47 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Γαλλοελληνικῆς 'Εταιρίας Σιδηροδρόμων προστίθεται τὸ ἀκόλουθον ἐδάφιον : «'Η παρούσα τροποποίησις ἰσχύει ἀπὸ 1 'Ιουλίου 1941».

21281/1942.—'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.
«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Κ. Α. Φ. Λιμένος Θεσσαλονίκης».

(Ε. Κ., τ. Β', φ. 113/1942)

1. 'Η τετάρτη παράγραφος τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50112/39 ἡμετέρας ἀποφάσεως ἐγκριθέντος κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Κ. Α. Φ. λιμένος Θεσ/νίκης ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως, ἰσχύουσα ἀπὸ τῆς 1ης 'Ιανουαρίου 1942.

«'Η Ὁ βασικὸς μισθὸς τῶν ἤδη ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων τοῦ Κ.Α.Φ. ὀρίζεται εἰς δρ. 2900».

2. 'Η ἑβδόμη παράγραφος τοῦ ἀρθρου 6 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Κ.Α.Φ., ὡς καὶ τὸ ἀρθρον 7 τῆς ὑπ' ἀριθ. 350/23-1-37 ἡ-

μετέρας ἀποφάσεως προστιθέμενον ὡς 8 παράγραφος τοῦ ἀρθρου 6 τοῦ κανονισμοῦ, ἀντικαθίστανται ὡς ἀκολούθως :

«7. Εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ Κ.Α.Φ. παρέχεται μηνιαία ἀποζημιώσεις δρχ. ἑπτακοσίων πενήντα (750), εἰς τοῦτον δὲ καὶ τὰ μέλη τῆς Διοικήσεως τοῦ Κ. Α. Φ. ἀποζημιώσεις δρχ. τριακοσίων εἴκοσι (320) δι' ἐκάστην συνεδρίαν, εἰς ἣν παρέστησαν καὶ μέχρις 6 κατ' ἀνώτατον ὄριον συνεδριάσεων κατὰ μῆνα. Εἰς τὸν εἰσηγητὴν δὲ καὶ Γραμματέα παρέχεται ἀποζημιώσεις δραχμῶν τριακοσίων εἴκοσι (320) τὸν πρῶτον καὶ δρχ. διακοσίων πενήντα (250) εἰς τὸν δευτέρον δι' ἐκάστην συνεδρίαν.

8. Εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Γραφείου 'Εργασίας λιμένος Θεσ/νίκης, ἀναλαμβάνοντα τὴν ὅλην ἐμπειρίαν ἐπὶ τῆς διεξαγωγῆς τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κ. Α. Φ., χορηγοῦνται λόγῳ τῆς προσθέτου ταύτης ἐργασίας, δι' ἔξοδα κινήσεως τούτου, δραχμαὶ 3.750 μηνιαίως».

'Η ἰσχὺς τῶν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 7 καὶ 8 παραγράφων ἄρχεται ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1941.

19796/1942.—'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.
«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν».

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 113/1942)

1.—Τὸ Ταμεῖον Διοικεῖται ὑπὸ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἀποτελουμένου :

α) ἐκ τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας, ὡς προέδρου.

β) τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Κλαδ. Ἀσφαλ. Ὁργανισμῶν τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας ἢ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ.

γ) τοῦ 'Επιθεωρητοῦ τῆς 'Επαγγελματικῆς 'Υγεινῆς τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας.

δ) τοῦ 'Επιθεωρητοῦ Μεταλλείων Α' Περιφερείας τοῦ 'Υπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ.

ε) ἐκ δύο ἐκπροσώπων τῶν μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων.

στ) ἐκ δύο ἀντιπροσώπων τῶν ἡσφαλισμένων κατοικούντων μονίμως εἰς τὴν περιφέρειαν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς, ἐξ ὧν ὁ εἰς τῆς τάξεως τῶν λατόμων καὶ εἰς τῆς τάξεως τῶν Μεταλλωρύχων.

2071/Σ. 411/1942.—'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.—«Περὶ τροποποιήσεως ἀρθρου τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων προσωπικοῦ Τραπεζῆς Χίου».

(Ε. Κ., τ. Β', φ. 113/1942)

'Εγκρίνεται ἡ κάτωθι τροποποίησις τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπεζῆς Χίου :

'Η παράγραφος Α' ἐδ. α' τοῦ ἀρθρου 9 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

«Μετά συμπλήρωσιν εἰκοσαετοῦς συμμετοχῆς ἐν τῷ Ταμείῳ, ἀσχετῶς ἡλικίας».

19801/1942, 'Απόφ. 'Υπουργού 'Εργασίας. *Περὶ τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως Διμενεργατῶν Πειραιῶς.*

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 115/1942)

Εἰς τὸν κανονισμὸν ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως Διμενεργατῶν Πειραιῶς ἐπιφέρονται αἱ κάτωθι προσθήκαι :

1) Εἰς τὴν παρ. 4 τοῦ ἀρθροῦ 34 προστίθεται δευτέρου ἐδάφιον ἔχον οὕτω :

«Ἐπιτρέπεται ὡσαύτως ἡ διάθεσις ἀναλόγου ποσοῦ ἐκάστοτε διὰ τὴν ἀγορὰν ὑφάσματος διὰ τὴν κατασκευὴν ἐσθίτων ὑπηρεσίας τῶν δακτυλογράφων τοῦ Ταμείου».

2) Εἰς τὸ ἀρθρον 22 τοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ προστίθεται τρίτη παράγραφος ἔχουσα οὕτω :

«Εἰς τὰς διὰ τοῦ παρόντος ἀρθρου προβλεπομένας ὁργανικὰς θέσεις προστίθεται μία θέσις ἀκολουθού. Εἰς τὴν θέσιν ταύτην τοποθετεῖται αὐτοδικαίως ὁ ἄχρι τοῦδε ὑπηρετῶν παρὰ τῷ Ταμείῳ εἰς τὴν ὁργανικὴν θέσιν τοῦ κλητῆρος, ἐφ' ὅσον κέκτηται τὰ ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀπαιτούμενα προσόντα».

23205/1942 'Απόφ. 'Υπουργού 'Εργασίας. *Περὶ καθορισμοῦ ἰσχύος κανονισμοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ 'Επιτροπῶν Ταμείου Συντάξεων προσωπικοῦ 'Εταιριῶν 'Ηλεκτρισμοῦ καὶ Μεταφορῶν.*

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 116/1942)

6812/Σ. 115/1942. 'Απόφ. 'Υπουργού 'Εργασίας. *Περὶ συστάσεως Κανονισμοῦ Κλάδου 'Ανεργίας Ταμείου 'Ασφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ 'Υπαλλήλων.*

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 118/1942)

23475/1942. 'Απόφ. 'Υπουργού 'Εργασίας. *Περὶ τροποποιήσεως καταστατικοῦ Ταμείου Τυπογράφων καὶ μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν.*

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 122/1942)

Εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως Τυπογράφων καὶ μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν ἐπιφέρονται αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθήκαι :

1) Αἱ παράγραφοι 4 καὶ 5 τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ καταστατικοῦ τροποποιοῦνται ὡς ἐξῆς :

«4) 'Υποχρεωτικὴ εἰσφορά τῶν ἠσφαλισμένων ἴση πρὸς 40% ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων, μισθῶν καὶ πάσης φύσεως ἀπολαυῶν τῶν ἠσφαλισμένων.

5) Εἰσφορά τῶν ἐργοδοτῶν πασῶν ἐν γένει τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν ἰσόπορος πρὸς τὴν ὑποχρεωτικὴν εἰσφορὰν τῶν ἠσφαλισμένων».

2) Εἰς τὴν παρὰρ. 2 τοῦ ἀρθροῦ 8 προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτω :

«η. Ἡ ὑπηρεσία Μητρώου διαχωρίζεται :

α) εἰς ὑπηρεσίαν Μητρώου καὶ
β) εἰς ὑπηρεσίαν Συντάξεων, ἡ σύνθεσις ἐκαιέρας τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται ἐξ ἐνὸς προϊσταμένου καὶ ἐξ ἐνὸς γραφέως.

Εἰς τὰς θέσεις ταύτας, ὡς καὶ εἰς ἄλλας τυχόν κενουμένας, τοποθετοῦνται, δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου, ἐκ τοῦ ὑπηρετούντος προσωπικοῦ οἱ ἔχοντες προηγουμένως πραγματικῶς ὑπηρετήσῃ εἰς τὰς οἰκείας ὑπηρεσίας.

3) Εἰς τὸ ἀρθρον 8 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου παρ. 1 ἐδάφ. α' προστίθεται ἐδάφιον αα' ἔχον οὕτω :

«αα. Τὴν 'Υποδιευθυνσιν τοῦ Ταμείου».

Εἰς τὸ αὐτὸ ἀρθρον παρ. 2 ἐδάφ. α' προστίθεται ἐδάφ. αα', ἔχον οὕτω :

αα) 'Υποδιευθυνσις : Εἰς 'Υποδιευθυντῆς.

Εἰς τὸ αὐτὸ ἀρθρον παρ. 3 ἐδάφ. α' προστίθεται ἐδάφ. α. α, ἔχον οὕτω :

«αα) 'Υποδιευθυντῆς διορίζεται ὁ ἔχων δίπλωμα 'Ανωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ 'Εμπορικῶν 'Επιστημῶν ἢ πτυχίον Μέσης 'Εμπορ. Σχολῆς καὶ ὑπερπενταετὴ προϋπηρεσίαν ἀνωτέρου ὑπαλλήλου παρ' 'Ασφαλιστικῶν 'Οργανισμῶν.

Εἰς τὸ αὐτὸ ὡς ἄνω ἀρθρον παρ. 3 ἐδάφ. ια ὑπεδάφ. πρῶτον προστίθεται διάταξις ἔχουσα οὕτω : 'Ο 'Υποδιευθυντῆς ἀναπληροῖ τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ταμείου, ἀπόντα ἢ κωλυόμενον, εἰς τὴν ἀρμοδιότητα δὲ αὐτοῦ ὑπάγονται αἱ οἰκονομικαὶ ὑπηρεσίαι τοῦ Ταμείου.

2) Τὴν θέσιν τοῦ 'Υποδιευθυντοῦ καταλαμβάνει ὁ 'Αρχιλογιστῆς τοῦ Ταμείου, ὅστις ἀσκεῖ καὶ καθήκοντα 'Αρχιλογιστοῦ. Εἰς τὸ προτελευταῖον ὑπεδάφιον τῆς παρ. 5 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἀρθρου καὶ μετὰ τὸν αὐξ. ἀριθμ. 1 προστεθῇ Ια 'Υποδιευθυντῆς δραχ. 6.000.

22874/1942.—'Απόφ. 'Υπουργού 'Εργασίας. *«Περὶ τροποποιήσεως Νομοθεσίας Ταμείου 'Ασφαλίσεως Καπνεργατῶν».*

(Ε. Κ., τ. Β', φ. 122/1942)

Εἰς τὴν Νομοθεσίαν τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως Καπνεργατῶν ἐπέρχονται αἱ κάτωθι τροποποιήσεις :

1.—'Η παράγραφος 4 τοῦ ἀρθροῦ 15 τοῦ Διατάγματος τῆς 26—4—1926 «περὶ τρόπου ἐν γένει λειτουργίας τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως Καπνεργατῶν», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 51305/1940 ἀποφάσεως τοῦ 'Υφυπουργοῦ 'Εργασίας, τροποποιεῖται ὡς ἐξῆς :

«Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου δύναται νὰ χορηγῇ ἀπὸ 1—4—42 εἰς τοὺς 'Επιθεωρητάς, 'Επόπτας, Βοηθοὺς 'Εποπτῶν καὶ ὑπαλλήλους τῆς 'Επιθεωρήσεως 'Εργασίας, τοὺς ἀσχοῦντας τὸν ἔλεγχον ἐν καπναποθήκαις μηνιαῖον ἐπίδομα δι' ὁδοιπορικὰ ἔξοδα, καθοριζόμενον ἐκάστοτε δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ, κατὰ πρότασιν τοῦ προϊσταμένου τοῦ οἰκείου διαμερίσματος τῆς 'Επιθεωρήσεως 'Εργασίας, τῆς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δαπάνης μὴ δυναμένης νὰ ὑπερβῇ μηνιαίως ἐν συνόλῳ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν εἴκοσι πέντε χιλιάδων (25.000).

2.—'Η παράγραφος 15 τοῦ ἀρθροῦ 38 τοῦ Κανονισμοῦ 'Εσωτερικῆς 'Υπηρεσίας τροποποιεῖται ὡς ἐξῆς :

Εἰς τοὺς κλητῆρας χορηγοῦνται ἀπὸ 1—1—1942 ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ τῶν δις κατ' ἔτος ἀνὰ δώδεκα χιλιάδες δραχμαὶ (12.000) λόγῳ στολῆς.

3.—Ἡ παράγραφος 16 τοῦ ἀρθροῦ 38 τοῦ Κανονισμοῦ Ἑσωτερικῆς Ὑπηρεσίας τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

«Εἰς τὸν ἐκτελοῦντα χρέη θυρωροῦ κλητῆρα τοῦ Κεντρικοῦ Καταστήματος διὰ τὴν πέραν τῶν κεκα-
νονισμένων ὥρων ὑπηρεσίαν του κατὰ τὰς συνε-
δριάσεις τοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ Ἐπιτροπῶν, τοὺς
Διαχειριστὰς τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως καὶ Κλινικῆς
Θεσπίας, τοὺς ὑπαλλήλους ἐλέγχου κλινικῶν
ἡσφαλισμένων Θεσπίας, τοὺς ἐκτελοῦντας ἐξωτερι-
κὴν ὑπηρεσίαν κλητῆρας Θεσπίας καὶ Πειραιῶς,
τὸν νυκτοφύλακα τοῦ καταστήματος τῆς Κεντρικῆς
Διοικήσεως, τὸν Προϊστάμενον τοῦ Ὑποκλ. Πειραιῶς
καὶ τοὺς ὑπαλλήλους ἐλέγχου καπναποθηκῶν χορη-
γεῖται ἀπὸ 1-4-1942 ἐπίδομα καθοριζόμενον ὀνο-
μαστικῶς κατὰ κέντρον δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ.
δι' ἔξοδα κινήσεως αὐτῶν ἢ τὴν πρόσθετον ὑπηρε-
σίαν των, τοῦ ὀλικοῦ μηνιαίου ποσοῦ ὀριζομένου εἰς
δέκα τέσσαρας χιλιάδας (14.000) δραχμῶν.

4.—Τὸ ἀρθρον 53 β τοῦ Κανονισμοῦ Ἑσωτερι-
κῆς Ὑπηρεσίας, ὡς ἐθεσπισθῇ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ.
18548/1937 ἀποφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας τροπο-
ποιεῖται ὡς ἑξῆς :

«Τὰ ἔξοδα κηδείας τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ταμεῖου
Ἀσφαλ. Καπνεργατῶν, ἐξαιρουμένων τῶν ὑπαλλή-
λων ἀνεργίας καὶ τῶν ἐπὶ συμβάσει τοιούτων, βα-
ρύνουσι τὸ ΤΑΚ μέχρις οὗ ὃ ἐπικοινωνοῦ λογισμὸς
τοῦ Ταμεῖου Προνοίας Ὑπαλλήλων κατὰ τὴν ἐπαρ-
κῆς διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης ταύτης,
ὅποτε βαρύνουσι τοῦτον.

Τὸ μέγεθος τῆς δαπάνης καθορίζεται ἐπὶ τῇ
βάσει τῶν ἰσχυουσῶν περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων
διατάξεων.

Ἡ παρούσα διάταξις ἰσχύει ἀπὸ 1 Μαρτίου 1942.

19823/ Σ 395/1942.— Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ
Ἑργασίας. Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς
καταστατικὸν Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως Ἰδιο-
κτητῶν, Συντακτῶν καὶ ὑπαλλήλων Τύπου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 122/1942)

Εἰς τὸ τέλος τῆς § 2 τοῦ ἀρθροῦ 6 τοῦ κατα-
στατικοῦ τοῦ Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως Ἰδιοκτητῶν,
Συντακτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Τύπου προστίθεται
διάταξις ἑξουσα οὕτω : Εἰς •δὲ τὸν ἀντιπροέδρον
παρέχεται ἀποζημίωσις ἐκ δραχμῶν χιλίων τριακο-
σίων (1.300).

27238/Σ/543/1942.— Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑρ-
γασίας. Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς
διατάξεως εἰς καταστατικὸν Ταμεῖου Ἀ-
σφαλίσεως, Χρηματιστῶν Μεσιτῶν, Ἀντι-
κρυστῶν καὶ Ὑπαλλήλων Χρηματιστη-
ρίου Ἀξιῶν Ἀθηνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β. φ. 132/1942)

Μετὰ τὸ ἀρθρον 38 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Τα-
μεῖου Ἀσφαλίσεως Χρηματιστῶν, Μεσιτῶν, Ἀντι-
κρυστῶν καὶ ὑπαλλήλων τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀ-

ξιῶν Ἀθηνῶν προστίθεται μεταβατικὴ διάταξις ὑπ'
ἀριθ. 38 ἑξουσα οὕτω :

Μεσίται τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀξιῶν Ἀθηνῶν
ἀπολυθέντες δυνάμει τοῦ Α. Ν. 2341/1940 ἀρθρ. 8
παρ. 2 καὶ μὴ συνταξιοδοτηθέντες, δικαιοῦνται, ἀ-
ναδρομικῶς ἀφ' ἧς ἀπελύθησαν, συντάξεως ἀναλό-
γου τῶν συνταξίμων ἐτῶν αὐτῶν, συνυπολογιζομέ-
νων τῶν ἐτῶν διαθεσιμότητός των, ἐφ' ὅσον ἔχουν
15ετῇ συντάξιμον ὑπηρεσίαν εἰς ἣν ὑπολογίζονται
καὶ τὰ εἴη καθ' ἃ διετέλεσαν ἐν διαθεσιμότητι.

26782/1942.— Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.
Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ
καταστατικοῦ τοῦ Ταμεῖου Συντάξεως
προσωπικοῦ Τραπεζῆς Ἀθηνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 134/1942)

Εἰς τὸ ἀρθρον 3 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμεῖου
Συντάξεως προσωπικοῦ Τραπεζῆς Ἀθηνῶν προσ-
τίθεται παράγρ. 3 ἑξουσα οὕτω :

«Οἱ ἐπαναδιοριζόμενοι ὡς τακτικοὶ ὑπάλληλοι
τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν παλαιοὶ τοιοῦτοι, διατελέ-
σαντες ἡσφαλισμένοι τοῦ Ταμεῖου, ἀσφαλιζονται
ὑποχρεωτικῶς, ὡς νέοι ἡσφαλισμένοι αὐτοῦ, ἀνε-
ξαρτήτως ἡλικίας, ἀναγνωριζομένης ἐπὶ τῇ αἰτήσει
τῶν τῆς προϋπηρεσίας αὐτῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν
τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ παρόντος καταστατικοῦ, ἐὰν δὲ
ἔλαβ- χώραν ἀνάληψις τῶν καταβολῶν των, ἐπὶ
τῇ ἐπιστροφῇ αὐτῶν ἐντόκως πρὸς 4 ο/ο.

Ἡ ἰσχὺς τῆς διατάξεως ταύτης ἀρχεῖται ἀπὸ
1ης Ἰανουαρίου 1942.

27351/1942.— Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.
Περὶ ἰσχύος προσωρινοῦ κανονισμοῦ ἑσω-
ρικῆς ὑπηρεσίας Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως
Μυλεργατῶν.

(Ε. Κ. τ. Β. φ. 134/1942)

25835/Σ/517/1942.— Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ
Ἑργασίας. Περὶ προσθήκης δευτέρας
περιόδου εἰς ἐδάφ. 4 ἀρθρ. 3 τοῦ κατα-
στατικοῦ τοῦ Ταμεῖου Προνοίας Ὑπαλ-
λήλων Ο.Α.Π.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 145/1942)

Εἰς τὸ ἐδάφ. 4 τοῦ ἀρθρ. 3 προστίθεται δευτέρα
περίοδος ἑξουσα οὕτω :

Προκειμένου περὶ μισθοῦ ὑπερβαίνοντος τὰς δέ-
κα χιλιάδας (10.000) δραχ. μηνιαίως, τὸ πέραν τῶν
δέκα χιλιάδων δραχ. ποσὸν δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄ-
ψει διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον εἰσ-
φορῶν καὶ τοῦ Ταμεῖου χορηγομένων παροχῶν.

Τὸ δεύτερον ἐδάφιον τῆς 3ης παραγράφου τοῦ
ἀρθροῦ 5 τροποποιεῖται, ἀφ' ἧς ἴσχυσεν, ὡς ἑξῆς :

Προκειμένου περὶ μισθοῦ ὑπερβαίνοντος τὰς
δέκα χιλιάδας (10.000) δραχμῶν μηνιαίως, τὸ πέραν
τῶν δέκα χιλιάδων δραχμῶν ποσὸν δὲν λαμβάνεται
ὑπ' ὄψει διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν πρὸς τὸ Τα-
μεῖον εἰσφορῶν.

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΤΙΜΟΥ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Υφυπουργείον Ἑργασίας

Γενική Διεύθυνσις Ἑργασίας

Διεύθυνσις Ἀνεργίας

Τμήμα Ἀνεργίας

Γραφείον Ιον

Ἀριθ. Πρωτ. 1018

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰανουαρίου 1943

Ἀποφασίς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2019 Νομ. Διατ. «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς», τὴν ὑπ' ἀριθμ. 300 ἀπὸ 7 Ἰανουαρίου 1943 ἀπόφασιν ἡμῶν, τὴν ὑπ' ἀρ. 1 ἀπὸ 14-1-1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Νομ. Δ/τος.

Ἀποφασίζομεν :

I. Καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐνὸς συσσιτίου διὰ τὸ ἀπὸ 20/12/1942 μέχρι τέλους Ἰανουαρίου 1943 χρονικὸν διάστημα, διὰ τὰς Ἐπιχειρήσεις καὶ Ἐκμεταλλεύσεις, παρ' αἷς δὲν λειτουργεῖ συσσίτιον, ὡς ἑξῆς :

α) Διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 15 καὶ ἄνω μισθωτοὺς δραχ. 700 ἡμερησίως.

β) Διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 6 μέχρι καὶ 14 μισθωτοὺς δραχ. 600 ἡμερησίως.

γ) Διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 1 μέχρι καὶ 5 μισθωτοὺς δραχ. 500 ἡμερησίως.

II. Καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον 1943, διὰ τὰς Ἐπιχειρήσεις καὶ Ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες δὲν παρέχουν δεύτερον συσσίτιον, ὡς ἑξῆς :

α) Διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 15 καὶ ἄνω μισθωτοὺς δραχ. 500 ἡμερησίως.

β) Διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 6 μέχρι καὶ 14 μισθωτοὺς δραχ. 450 ἡμερησίως.

γ) Διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 1 μέχρι καὶ 5 μισθωτοὺς δραχ. 400 ἡμερησίως.

III. Διὰ τοὺς μισθωτοὺς, οἵτινες ἐργάζονται εἰς Ἐπιχειρήσεις Καφφενείων, Γαλακτοπωλείων καὶ Ζαχαροπλαστείων, τῶν ὁποίων ἡ ἀμοιβὴ κατὰ κύριον λόγον βασίζεται εἰς τὰ φιλοδωρήματα, παρ' ὧν δὲ δὲν λαμβάνουν συσσίτιον, καθορίζομεν τὴν ἀξίαν τοῦ ἐνὸς συσσιτίου εἰς δραχμὰς 300, τοῦ δὲ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἐπίσης εἰς δραχμὰς 300 ἡμερησίως.

IV. α) Ἐπιχειρήσεις καὶ Ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες παρέχουν ἐν συσσίτιον ἡμερησίως, ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλλουν μόνον τὸ ἐν τῇ παραγρ. II τῆς παρούσης καθοριζόμενον ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς.

β) Ἐπιχειρήσεις καὶ Ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες δὲν παρέχουν συσσίτιον εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολούμενους μισθωτοὺς καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λειτουργήσῃ παρ' αὐταῖς συσσίτιον, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ

ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς ταῦτα καθορίζονται ἐν ταῖς παραγράφαις I καὶ II τῆς παρούσης.

γ) Ἐπιχειρήσεις καὶ Ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες παρέχουν δύο συσσίτια ἡμερησίως εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολούμενους μισθωτοὺς, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς ταῦτα καθορίζονται ἐν ταῖς παραγρ. I καὶ II τῆς παρούσης.

V. α) Συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιοῦνται οἱ μισθωτοί, οἵτινες ἀπασχολοῦνται καθ' οἷονδήποτε τρόπον καὶ δι' ἃς μόνον ἡμέρας ἀπασχολοῦνται παρὰ τῇ Ἐπιχειρήσει ἢ Ἐκμεταλλείᾳ. Μισθωτοί, ἀπασχολούμενοι εἰς πλείονας τῆς μιᾶς Ἐπιχειρήσεως ἢ Ἐκμεταλλεύσεως, δικαιοῦνται τῶν ἀνωτέρω παροχῶν μόνον παρὰ τοῦ ἐργοδότη, παρ' ᾧ κατὰ κύριον λόγον ἀπασχολοῦνται. β) Εἰς τὰς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεις ὑπόκεινται αἱ πάσης φύσεως Ἐπιχειρήσεις καὶ Ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσχοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν παρὰ φυσικοῦ πρὸς ὄσον (ἀτομικαί, ἀνώνυμοι, ὁμόρρυθμοι, ἑτερόρρυθμοι, ἐταιρικοί), εἴτε παρὰ προσώπου Ἰδιωτ. ἢ Δημοσίου Δικαίου (Συνμοί, Δημοτικαί Ἐκμεταλλεύσεις κλπ.), εἴτε παρὰ τοῦ Δημοσίου (Κρατικοὶ Σίδμοι κλπ.), εἴτε παρὰ Ὁργανισμῶν Κοινῆς Ὁφελείας (Νοσοκομεῖα, Φιλανθρ. Ἰδρύματα κλπ.). γ) Εἰς τὰς αὐτάς ὡς ἄνω ὑποχρεώσεις ὑπόκεινται καὶ αἱ Ἐπιχειρήσεις καὶ Ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀσχοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν διὰ λογισμὸν τοῦ Κράτους ἢ Νομικοῦ Προσώπου ἢ κατόπιν παραχωρήσεως αὐτῶν.

VI. α) Αἱ Ἐπιχειρήσεις καὶ Ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ὁργάνωσαν τὴν λειτουργίαν συσσιτίου μετὰ τὴν 20-12-1942 ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλλωσιν ἀναδρομικῶς εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολούμενους μισθωτοὺς τὴν ἀξίαν τοῦ συσσιτίου ἀπὸ τῆς ἄνω ἡμερομηνίας μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἤρχισε λειτουργεῖν παρ' αὐταῖς συσσίτιον, ὡς αὕτη καθορίζεται ἐν τῇ παραγρ. I τῆς παρούσης.

β) Τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς τοῦτο καθορίζεται ἐν τῇ παραγρ. II τῆς παρούσης, ὑποχρεοῦνται αἱ Ἐπιχειρήσεις καὶ Ἐκμεταλλεύσεις νὰ καταβάλλωσιν εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολούμενους μισθωτοὺς ἀπὸ 1-1-1943.

Ὁ Ὑφυπουργός
N. ΚΑΛΥΒΑΣ

Σημ. «Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικαίου» : Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας ἐξεδόθη εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. δ. 2019 τῆς 11/20 Δεκεμβρίου 1942 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς», (βλέπε Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τεύχος 32).

Ὑπενθυμίζομεν, ὅτι κατὰ τὸ ἀρθρον 3 τοῦ ν. δ. 2019/1942 αἱ ἐκ τοῦ ἐν λόγω διατάγματος προκύπτουσαι χρηματικαὶ διαφοραὶ ἐκδικάζονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου Γ' 304, ὡς οὗτος μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, μέχρι τοῦ ποσοῦ δηλαδὴ τῶν δραχμῶν 50.000 κατὰ τὸ ν. δ. 1544/1942 (Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τεύχος 21 σελ. 671).

Ἐπίσης κατὰ τὸ ἀρθρον 4 τοῦ ν. δ. 2019/1942 ἐπιβάλλονται καὶ ποινικαὶ κυρώσεις, εἰς περίπτωσιν παραβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Ἡ χρονικὴ διάρκεια τῶν συμβάσεων ἐργασίας δὲν ὀρίζεται ἀπὸ διάταξιν τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου. Δικαίωμα τῶν ἐνδιαφερομένων εἶναι νὰ συμφωνήσουν ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας θὰ διαρκέσῃ ὥρισμένον, γνωστὸν χρόνον, καθὼς εἶναι ἐπίσης δικαίωμα τῶν νὰ μὴ προσδιορίσουν πότε θὰ τελειώσῃ ὁ χρόνος τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Εἰς περίπτωσιν πού συνεφωνήθη ὥρισμένη χρονικὴ διάρκεια τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ καὶ ὅταν δὲν συνεφωνήθῃ ρητῶς, ἀλλὰ προκύπτει ἀπὸ τῶν φύσιν καὶ τὸ εἶδος τῶν ὑπηρεσιῶν, πού παρέχονται, χαρακτηρίζεται ἡ σύμβασις ἐργασίας ὡς ὥρισμένης χρονικῆς διαρκείας.

Ἄν, ἀντιθέτως, δὲν ἔγινε μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων σχετικὴ δι' αὐτὸ συμφωνία, ἡ δὲν προκύπτῃ ἀπὸ τὸ εἶδος καὶ τὴν φύσιν τῶν ὑπηρεσιῶν, ἡ σύμβασις χαρακτηρίζεται ὡς ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας.

Ἀπὸ ἀπόψεως ἀποδοχῶν καὶ ἡ μία καὶ ἡ ἄλλη σύμβασις δὲν διαφέρει, δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν χρόνον τῆς διαρκείας τῆς ἡ ἐφαρμογῇ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἐνδιαφέρει ὅμως νὰ ἐξακριβωθῇ ἂν ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ὥρισμένης ἢ ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας, διὰ νὰ κανονισθῇ ὁ τρόπος τῆς διαλύσεως τῆς.

Εἰς τὰς πρώτας, τὰς συμβάσεις ὥρισμένης χρονικῆς διαρκείας δὲν ἔμπορεῖ ἀζημίως νὰ γίνῃ ἡ διάλυσίς των, πρὶν παρέλθῃ ὁ χρόνος πού συνεφωνήθη, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ δικαιολογημένη αἰτία εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργαζομένου, ὅποτε διαλύεται καὶ πρὶν ἢ παρέλθῃ ὁ χρόνος τῆς διαρκείας τῆς. Ἄν δὲν ὑπάρχῃ δικαιολογημένη αἰτία, ὁ ἐργαζόμενος ἔχει δικαίωμα ν' ἀξιώσῃ τοὺς μισθοὺς ὅλου τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως, ἀρκεῖ νὰ μὴ ἐργάσθῃ εἰς ἄλλον ἐργοδότην καὶ νὰ μὴ ἐκέρδισεν ὅ,τι ἔχασε μὲ τὴν ἀδικαιολόγητον διάλυσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Εἰς τὰς συμβάσεις ὅμως ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας κατὰ τὸν νόμον 2112 εἶναι ἐλευθέρᾳ ἡ διάλυσίς των καὶ δὲν ὑπόκειται εἰς ἄλλους περιορισμοὺς, ἐκτὸς τῶν περιορισμῶν τοῦ νόμου αὐτοῦ.

Ὁ νόμος 2112 δὲν τέλει νὰ ἐξετάζεται ἡ αἰτία τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομένου, πού ἔμπορεῖ, καὶ αὐτόν, νὰ γίνῃ ὁποιοδήποτε καὶ χωρὶς λόγον, ἀρκεῖ μόνον νὰ προηγήθῃ τῆς ἀπολύσεως ὁ νόμιμος προειδοποίησις, ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῆς ιδιότητος τοῦ ἐργαζομένου ὡς ὑπαλλήλου, ἐργάτου ἢ ὑπηρετοῦ. Ἄν παραμεινθῇ ἡ προειδοποίησις, ὀφείλεται ἀποζημιώσις, ἀνάλογος πάλιν μὲ τὸν χρόνον ὑπηρεσίας καὶ τὴν ιδιότητα τοῦ ἐργαζομένου.

Ἐνῶ ὅμως ὁ νόμος 2112 ἔχει τὴν ἀρχὴν νὰ μὴ ἔξε τάζεται ἡ αἰτία τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομέ-

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον *Ι. Τ. Πειραιᾶ*. — Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων γίνεται κατὰ τὸν νόμον 4558/1930 ἐγγράφως.

Ἐφ' ὅσον ἄρα δὲν ἔγινεν ἐγγράφως, ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου θεωρεῖται ὅτι εἶναι ἀπροειδοποίητος καὶ ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης εἰς τὴν νόμιμον ἀποζημίωσιν.

Προκειμένου, ὅμως, περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν, δὲν εἶναι κατὰ τὸν νόμον, ἀπαραίτητος ὁ ἐγγράφως τύπος καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐπομένως ἔμπορεῖ νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία καὶ προφορικῶς καὶ εἶναι ἐπιτρεπτή ἡ ἐμμέριτος ἐπὶ δικαστηρίῳ ἀπόδειξις.

Κον *Κ. Α. Ἐνταῦθα*. — Ἀκριβῶς εἰς τὸ θέμα, πού ἀφορᾷ ἡ ἐρώτησίς σας, θὰ δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Κον *Α. Π. Ἐνταῦθα*. — Εὐτυχῶς ἀπεκατεστάθη κάποιος τεχνικός ρυθμὸς διὰ τὰς ἐκδόσεις μας καὶ προσαρμοζόμεθα πρὸς τὴν κανονικὴν χρονολογίαν τῆς κυκλοφορίας τῶν τευχῶν.

νου, ἦλθε τὸ ν. δ. 424/1941 νὰ φέρῃ ἓνα εἶδος ἀνατροπῆς εἰς ὅσα προηγουμένως ἐκράτουν διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας.

Τὸ νομοθετικὸν αὐτὸ διάταγμα ἐξεκίνησεν ἀπὸ τὴν ἐπιδίωξιν νὰ καταπολεμηθῇ ἡ ἀνεργία. Καὶ ἓνα μέσον δι' αὐτὸ εἶναι ὁ περιορισμὸς τοῦ ἐργοδότη νὰ διαλύῃ ἀδικαιολογητῶς τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Πρέπει, ἀπαραίτητως, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως νὰ εἶναι δικαιολογημένη, νὰ εἶναι, δηλαδή, ὁ ἐργαζόμενος ἀκατάλληλος, ἀνεπαρκὴς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας τοῦ ἢ νὰ συμπεριφέρεται ἀναρμόστως. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἂν τὰ περιστατικὰ αὐτὰ ἀποδειχθῶν, διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀπόλυσιν, τότε μόνον εἶναι ἐγκυρὸς, ἂν ἀντικαταθῇ ὁ ἀπολυθεὶς μὲ ἄλλον τῆς αὐτῆς ειδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς.

Μὲ τοὺς περιορισμοὺς αὐτοὺς τοῦ ν. δ. 424/1941 δὲν σημαίνει φυσικὰ, ὅτι κατηργήθη ὁ νόμος 2112. Ἀπεναντίας ἐξακολουθεῖ καὶ αὐτὸς νὰ ἐφαρμόζεται καὶ ὀφείλει ὁ ἐργοδότης, ἂν ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐργαζομένου δικαιολογῇται ἀπὸ τὸ ν. δ. 424, νὰ προειδοποιῇ καὶ πάλιν τὸν ἐργαζόμενον διὰ τὴν ἀπόλυσιν του, ἄλλως εὐθύνεται εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ἀποζημιώσεως, πού κανονίζει ὁ νόμος 2112.

Ἐνδέχεται ὅμως ὁ ἐργοδότης νὰ ἀπολύῃ τὸν ἐργαζόμενον ἀκύρως, χωρὶς δηλαδή νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὸ ν. δ. 424 καὶ ἀπροειδοποίητος, κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου 2112.

Ἡ συνέπεια εἶναι εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτήν, ὅτι δικαιοῦται ὁ ἐργαζόμενος, ἂν θελήῃ ἡ σύμβασις του νὰ ἐξακολουθῇ νὰ ἰσχύῃ, νὰ προσβάλλῃ ὡς ἀκυρὸν τὴν ἀπόλυσιν του κατὰ τὸ ν. δ. 424, καὶ νὰ ζητῇ τὰς ἀποδοχὰς του, ὡς ἂν νὰ μὴ εἶχεν ἀπολυθῇ, ἢ ν' ἀξιώσῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112 καὶ νὰ θεωρηθῇ ὡς διαλυμένη πλέον ἡ σύμβασις ἐργασίας. Αὕτη τοῦλάχιστον εἶναι ἡ γνώμη τῶν δικαστηρίων.

ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 34

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1943

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΣ : Τὸ δικαίωμα τῆς ἀναιρέσεως εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν. — Οἱ κοινωνικοὶ σκοποὶ ἐνὸς νόμου καὶ ἡ δικαιοσύνη . Σελ. 67

ΑΡΘΡΑ, ΜΕΛΕΤΑΙ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

- 'Ακυρότης συμφωνιῶν κατ' ἄρθρον 8 νόμου 2112, ὑπὸ **Ἀποστ. Ι. Μπουρνιά**, δικηγόρου. Σελ. 68
- 'Ἡ ἀπὸ ἀσφαλιστικῆς ἀπόψεως ἐξομοίωσις τῶν πολεμικῶν ἀτυχημάτων πρὸς ἀτυχήματα ἐργασίας, ὑπὸ **Ι. Παλαιολόγου**, τοῦ Ἰδρυματος τῶν Κοιν. Ἀσφαλίσεων. Σελ. 75
- 'Ο νόμος Γ' 704 δὲν παρέχει εἰς τὸν ἐργάτην λόγον ἀναιρέσεως, ὑπὸ **Στέλιου Σπετσάκη**, δικηγόρου. Σελ. 90
- 'Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112 (Στοιχεῖα Ἑργατικοῦ Δικαίου εἰς ἄλλας γραμμάς), ὑπὸ **Χ.** Σελ. 96

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

ΑΝΕΡΓΙΑ

- **Διοικητικὴ διαδικασία ἀπολύσεως μισθωτῶν κατὰ ν. δ. 424/1941 :** Δεκτικὴ προσβολῆς δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως εἶναι μόνον ἡ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας καὶ ὄχι ἡ γνωμάτευσις τῆς ἐιδικῆς Ἐπιτροπῆς — Μὴ ἀναγκαῖα ἡ ἀκρόασις τῶν ἐνδιαφερομένων ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς. — Ἀνάγκη αἰτιολογίας τῶν διοικητικῶν πράξεων, ὑπὸ **Κ. Μηλιαρέση**, Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας (Συμβ. Ἐπικρατείας 608/1942). Σελ. 80
- **Προϋποθέσεις ἐγκύρου κατὰ τὸ ν. δ. 424/1941 ἀπολύσεως μισθωτοῦ :** Ἐκτίμησις λόγου ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς καὶ κριτήριον. — Βραχεῖα καὶ αὐθαίρετος ἀπουσία τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του δὲν θεωρεῖται αὐτὴ καθ' ἑαυτὴ ὡς ἀνάρμοςτος συμπεριφορὰ. — Ἐκτίμησις τῆς ὅλης διαγωγῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐπιδόσεως τοῦ μισθωτοῦ. — Ἐννοια τακτικῶν ἀποδοχῶν, ὑπὸ **Ι. Γεωργακοπούλου**, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 623/1942). Σελ. 81
- **'Ακυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀποδοχαί :** Κῦρος παραιτήσεως

ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 προστασίας. — Προϋποθέσεις τοῦ δικαιώματος ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἐν περιπτώσει ἀκύρου κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ ν. δ. 424/1941 καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ προηγουμένη προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν. — Ἐγκυρος ἡ παραιτήσις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ ν. δ. 424 προστασίας, ὑπὸ **Κ. Καρμάλα**, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 7382/1942). Σελ. 82

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- **'Απόλυσις ὑπαλλήλου μετὰ καταγγελίαν συμβάσεως καὶ ἀποζημιώσεις. —** Ἐκτασις τοῦ δικαιώματος 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 : Ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου πρὸ τῆς προθεσμίας καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δικαιούται τοῦ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως νόμου 2112 δι' ὁλόκληρον τὸν χρόνον μέχρι πέρας τῆς καταγγελίας, ὑπὸ **Θ. Γιαννοπούλου**, Ἐφέτου (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1106/1942). Σελ. 83

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

- **Αὐξήσεις ἀποδοχῶν μισθωτῶν καὶ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου :** Ἐφ' ὅσον ἡ νομικὴ σχέση τοῦ ἐργαζομένου μετὰ τοῦ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου διέπεται ὑπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφαρμόζεται τὸ ν. δ. 310/1941 «περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν», ὑπὸ **Κ. Σύρρο**, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 628/1942). Σελ. 85

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

- **'Απόλυσις παλαιοῦ πολεμιστοῦ πρὸ τῆς συστάσεως Πρωτοδικειακῶν Ἐπιτροπῶν :** Ἡ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως ἐπέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι δὲν ἐχώρησεν ἀπόφασιν τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς προστασίας παλαιῶν πολεμιστῶν προϋποθέτει προηγουμένην σύστασιν αὐτῆς καὶ ἐκδοσιν κανονιστικοῦ (Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

Εἰς τὸ παρὸν τεῦχος : Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1535/1943 ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας περὶ ἀμοιβῶν μισθωτῶν τῶν ὑπηρεσιῶν, τῶν ὁποίων δὲν γίνεται χρῆσις ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη.

— Ἀλλαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν.

— Ἡ εἰσηγητικὴ ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου 2019/1942 περὶ παροχῆς οὐσιαστικοῦ εἰς τοὺς μισθωτοὺς.

Εἰς τὸ ἐπόμενον : Ἐνδιαφέρουσα ἀρθρογραφία, νομολογία.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνός

Ἑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ ἥ Συνδρομαὶ προπληρωτέαι: Ἑξάμηνος Δρχ. 3000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζὰς, Νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 5000

Ἑμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγουμένης σελίδος)

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ Κ.Α.Π.

- διατάγματος.—Ἐννοια ν. δ. 594]1941 περὶ ἀκυρό-
τητος ἀπολύσεων, ὑπὸ Χ. Σταυροπούλου, Ἀρεο-
παγίτου (Ἀρείου Πάγου 209]1942). Σελ. 86
- Προστασία τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936 καὶ
δικηγόροι Ἐφεδροὶ παλαιοὶ πολεμισταί:
Νομικὴ σχέση δικηγόρου καὶ ἐργοδότη: Ἡ προ-
στασία τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936 ἐπεκτείνεται
ἐπὶ ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν.—Ὁ δικη-
γός, νομικὸς σύμβουλος ἐπιχειρήσεων ἢ ὀργα-
νισμῶν δὲν εἶναι ὑπάλληλος.—Ἐλλειψὶς προστα-
σίας ἐπὶ δικηγόρων καὶ ἱατρῶν, ὑπὸ Ν. Γρηγο-
ρίου, Παρέδρου τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας
(Συμβ. Ἐπικρατείας 535]1942). Σελ. 87
- Ἐφαρμογὴ διαδικασίας Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρ-
θρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936: Προϋπό-
θεσις ἢ ἀπόλυσις ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη, ὑπὸ
Δ. Καρβελλᾶ, Παρέδρου τοῦ Συμβ. Ἐπικρατείας
(Συμβ. Ἐπικρατείας 473]1942). Σελ. 88
- #### ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ
- Προϋποθέσεις βοηθήματος ἀσφαλιζομένων εἰς Τα-
μεῖον Ἀσφαλίσεως Μεσιτῶν, Χρηματιστῶν κλπ.
Χρηματιστηρίου Ἀξιῶν Ἀθηνῶν.—Ἐννοια τοῦ
ὅρου τοῦ καταστατικοῦ «ἰδεῖς πραγματικὴ ὑπηρε-
σία», ὑπὸ Χ. Παναγιωτοπούλου, Παρέδρου
τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (Συμβ. Ἐπικρα-
τείας 518]1942). Σελ. 89
- #### ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ
- Περιπτώσεις ἀναίρεσως κατ' ἀποφάσεων
ἐργατικῆς διαδικασίας: Ἀναίρεσις κατ' ἀπο-
φάσεως διαδικασίας νόμου Γ'20Α' ἐπιτρέπεται
μόνον ἂν ὑπῆλθῃ εἰς τὴν διαδικασίαν διαφορά
μὴ ἐκ τοῦ νόμου ὑπαγομένη.—Ἐπὶ ἀποφάσεως ἀ-
πορριπτύσεως ἀγωγὴν δι' ἀναρμοδιότητα δὲν χω-
ρεῖ ἀναίρεσις, ὑπὸ Χ. Σχήμψε, Ἀρεοπαγίτου
(Ἀρείου Πάγου 216]1942). Σελ. 90
- #### ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ
- Περὶ παρατάσεως τοῦ ν. δ. ὑπ' ἀριθ. 1]1941 καὶ
ν. δ. 194]1941, Ν. Δ. 2034]1942. Σελ. 91
- Περὶ ἀποσπάσεως δημοσίων ὑπαλλήλων εἰς δια-
φόρους θέσεις, Ν. Δ. 2035]1942. Σελ. 91
- Περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ'
ἀριθ. 579]1941 Ν. Δ. περὶ συμπληρώσεως τῶν
διατάξεων περὶ ἀρμοδιοτήτων τῶν Ὑπουργῶν, Ν.
Δ. 2053]1942. Σελ. 91
- Περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν πᾶ-
σης μορφῆς ἐπιχίσεων καὶ ἐργασ., 33649]42. Σελ. 91
- Περὶ αὐξήσεως ἀμοιβῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐργαζο-
μένων εἰς τὸν Ταπητουργικὸν Ὄργανισμὸν 29643]
1942. Σελ. 91
- Περὶ καταβολῆς ἀποδοχῶν ὡς δώρου ἐπὶ ταῖς
ἐορταῖς τοῦ προσωπικοῦ Ἀνωτάτου Τηλεφωνικῆς
Ἑταιρίας, 174261]1942, 104706]1943. Σελ. 91 καὶ 92
- Περὶ ἐγκρίσεως χορηγουμένων ἡμερομισθίων εἰς
ὑποδηματεργάτας 38440]1942. Σελ. 92
- Περὶ ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ
Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ ὑπαγομένων εἰς αὐτὸν Ἱ-
δρυμάτων, 754]1943. Σελ. 92
- Περὶ κατωτάτων ὀρίων ἡμερομισθίων ἐργατοτε-
χνιτῶν καπνοβιομηχανίας 755]1943. Σελ. 92
- Περὶ συσσιτίου θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ με-
γάρων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, 1842]
1943. Σελ. 92
- Περὶ ἀμοιβῆς ἡθοποιῶν, σκηνοθετῶν κλπ. 85]
1943. Σελ. 92
- Περὶ ἀμοιβῶν μισθωτῶν, τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν
ὁποίων δὲν γίνεται χρῆσις δι' αἰτίαν ἀνε-
ξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη 1535]
1943. Σελ. 93
- Περὶ χορηγήσεως προσαυξήσεως εἰς συνταξιού-
χους Ταμείων, 38016]1942. Σελ. 93
- Περὶ ἐγκρίσεως αὐξήσεως βασικοῦ μισθοῦ τῶν
προϊσταμένων τμημάτων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλί-
σεως Ἀρτεργατῶν, 29339]1942. Σελ. 94
- Περὶ παροχῆς ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς εἰς συν-
ταξιούχους τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ
Τραπεζῶν Ἑθνικῆς, Ἑλλάδος, καὶ Κτηματικῆς,
38284]1942. Σελ. 94

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ

- Περὶ τροποποιήσεως κανονισμοῦ ἀσθενείας Ταμεί-
ου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν, 19797]1942. Σελ. 94

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ, ΕΡΜΗ- ΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Εἰσηγητικὴ ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου
2019]1942 περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς
μισθωτοὺς. Σελ. 95

ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟΝ

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐνδιαφέρονσα νομολογιακὴ ὕλη ἐπὶ τοῦ θέματος ἂν τὸ ν. δ. 424]1941 ἐφαρμόζε-
ται ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας

— Νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων.

— Προεδρικὴ νομολογία ἐπὶ τῆς ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 20^{ον} ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 34

ΑΘΗΝΑΙ 1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1943

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΣ

Τὸ δικαίωμα τῆς ἀναιρέσεως εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν

Ὁ βαθύτερος λόγος, πού ὠδήγησε τὸν νομοθέτην τῆς εἰδικῆς διαδικασίας τοῦ νόμου Γ³ΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, διὰ νὰ εἰσυγάγῃ τὸ ἔνδικοιον μέσον τῆς ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεων, πού ἐκδίδονται κατὰ τὴν διαδικασίαν αὐτὴν, μόνον ἂν ἡ διαφορὰ δὲν ὑπῆγετο εἰς τὴν διαδικασίαν καὶ ἀντιθέτως ὑπῆχθη, εἶναι, προδήλως, νὰ συντομευθῇ ἡ ἀποπεράτωσις τῶν δικῶν, εἰς ὄφελος τοῦ μισθωτοῦ, πού δὲν ἔχει οὐτὲ τὸν χρόνον, οὐτε τὰς οικονομικὰς δυνάμεις νὰ παρακολουθῇ τὸν ἰσχυρότερον οικονομικῶς ἀντίδικον ἐργοδότην εἰς μακρὸν καὶ πολυέσθον δικαστικὸν ἀγῶνα.

Σύμφωνα μάλιστα μετὰ τὸ σχέδιον νόμου, πού εἶχε προτείνει ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ, ἐπρωτάθῃ ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 17 τοῦ νόμου Γ³ΟΔ' χορηγούμενου ἐνδίκου μέσου τῆς ἀναιρέσεως, πού εἶναι —κατὰ τὴν ἐκθεσιν τῆς αὐτῆς Ἐπιτροπῆς— λόγῳ τοῦ πολυδαπάνου αἰτιῶν, ἀμφιβόλου πρακτικῆς χρησιμοῦ τῆτος, νὰ εἰσυχθῇ τὸ ἔνδικοιον μέσον τῆς ἐφέσεως, χωρὶς τὴν ἀνασταλτικὴν δύναμιν, καὶ διὰ μόνον τὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον τὸ νομοσχέδιον — καὶ τελικῶς ὁ νόμος — χορηγεῖ τὸ δικαίωμα ἀναιρέσεως.

Ἡ πρότασις τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἐγίνε τελικῶς δεκτὴ καὶ ὁ νόμος ἔμεινε ἔτσι μετὰ δικαίωμα ἀναιρέσεως, μόνον ἂν ἡ ἀπόφασις τοῦ Εἰρηνοδικοῦ ἢ τοῦ Προέδρου, κατ' ἔφεσιν, ὑπῆγαγεν εἰς τὴν διαδικασίαν διαφορὰν ἐξ ἐκεῖνων, πού δὲν ἔμπορεῖ νὰ ὑπαχθῶν εἰς αὐτήν.

Κατὰ πόσον ἤδη, ὑπὸ τὴν νομοθετικὴν αὐτὴν διάταξιν, εἶναι δυνατόν ἡ κρίσις τοῦ Εἰρηνοδικοῦ ἢ τοῦ κατ' ἔφεσιν Προέδρου νὰ μὴν ἀνεξέλεγκτος, χωρὶς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, εἰς ὅσας περιπτώσεις ἤχθη εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὠρισμένη διαφορὰ δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἐνῶ, ἀντιθέτως, ἐπιβάλλεται κατὰ τὴν αὐτὴν νομοθετικὴν διάταξιν, ὡς τὴν ἐρμηνεύει καὶ ἡ παρατιθεμένη εἰς ἄλλην στήλην τοῦ παρόντος τεύχους ὑπ' ἀριθ. 216]1942 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου — ὁ ἔλεγχος τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, ὁσάκις ἡ κρίσις τοῦ Εἰρηνοδικοῦ ἢ τοῦ Προέδρου ὑπῆγαγεν εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν διαφορὰν ἐκ τῶν μὴ ὑπαγομένων, δὲν ἐξηγεῖται εὐκόλως.

Ζητήματα σχετικὰ μετὰ τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Εἰρηνοδικοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ³ΟΔ' προέκυψαν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν βασικῶν ἐργατικῶν νόμων, ὡς τοῦ νόμου περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, τοῦ νόμου περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ ἐπ' ἐσχάτως καὶ τοῦ ν. δ. 424 1941, καὶ τὴν εἰκόνα τῶν διχογνωμιῶν ἔχει ἐμφανίσει ἀπὸ τῶν στήλων τῆς ἑ «Εἰσθεώρησις Ἐργατ. Δικαίου».

Ἡ κρατοῦσα ἤδη προεδρικὴ, κατ' ἔφεσιν, νομολογία, ὡς ἔχει ἀναπτυχθῇ, συντάσσεται, εὐτυχῶς καὶ διὰ τὰ πρακτικὰ ἀποτελέσματα τῶν νόμων, πρὸς τὴν γνώμην ὅτι αἱ διαφοραὶ ἐκ τοῦ ν. δ. 424]1941, πού

εἶναι καὶ αἱ ἐπίκαιροι, ἐκδικάζονται ἀρμοδίως ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν μέχρι τοῦ ποσοῦ φυσικὰ τῶν 50.000 δραχμῶν. Ἔτσι μετὰ τὴν ἐφηρμοσμένην αὐτὴν ἀποψιν ἡμπορεῖ, μετ' αἰτησιν ἀναιρέσεως, ν' ἀκουσθῇ καὶ ἡ γνώμη τοῦ Ἀκυρωτικοῦ ἐπὶ τοῦ σημαντικῶς αὐτοῦ ζητήματος, ἂν ὁ ἐργοδότης παραπονεθῇ ὅτι διαφορὰ τοῦ ν. δ. 424]1941 δὲν ὑπάγεται εἰς τὸν νόμον Γ³ΟΔ'.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ὅμως πού τὸ Εἰρηνοδικεῖον ἢ ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, κατ' ἔφεσιν, θὰ ἐκρινεν, ὡς συνέβαινε πρὶν ἢ προεδρικὴ νομολογία στραφῇ ἐσχάτως πρὸς τὴν ἀποψιν τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικοῦ, ὅτι αἱ διαφοραὶ αὗται ἐκ τοῦ ν.δ. 424 δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ὁ μισθωτὸς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν γνώμην τοῦ Ἀκυρωτικοῦ εἰς τὸ οὐσιωδέστατον αὐτὸ θέμα τῆς διονομικῆς προστασίας του.

Εἶναι ἀνάγκη, ἄρα, ὡς σημειώνει ὀρθῶς καὶ ὁ δικηγόρος κ. Σ. Σπετσάκης εἰς ἄλλην στήλην τοῦ παρόντος τεύχους, νὰ τροποποιηθῇ ἡ σχετικὴ διάταξις, ὥστε νὰ μὴ συμβαίνει νὰ στρέφεται, εἰς περιπτώσεις, κατὰ τοῦ μισθωτοῦ διάταξις, πού ἐνομοθετήθη μετὰ τὸν σκοπὸν νὰ ἐξυπηρετηθῇ εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς διονομικῆς προστασίας του.

Οἱ κοινωνικοὶ σκοποὶ ἐνδὸς νόμου καὶ ἡ δικαιοσύνη

Τὸ ν.δ. 424]1941 μετὰ τοὺς φραγμούς, πού εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἀνεμπόδιστον προηγουμένως δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη νὰ διαλύῃ ἀναιτίως τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ παρ' αὐτῷ ἐργαζομένου, δὲν ἔφερε μόνον τὰ καλὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, πού ἐπεδίωκε τὸ κοινωνικὸν αἶτημα, ὑπὸ τὰς σημερινάς, ἰδιαίτερας σκληρὰς, περιστάσεις, ἀλλ' ἐνεφάνισε καὶ δείγματα ζηλευτῆς κοινωνικῆς ἀντιλήψεως πού ἀπηχεῖται εἰς δικαστικὰς κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀποφάσεις.

Ἰδετε, μετὰ τῶν ἄλλων, καὶ τὴν εἰς τὸ σημερινὸν τεύχος προεδρικὴν ὑπ' ἀριθ. 623]1942 ἀπόφασιν, πού ζυγίζει μετὰ ὠριμον, φωτισμένην, κοινωνικὴν συνείδησιν, τοὺς λόγους πού προέκυψαν εἰς τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν περίπτωσιν, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, ἂν πρέπει ὁ μισθωτὸς νὰ χάσῃ ἢ ὄχι τὴν θέσιν του.

Ὁ ἐνθουσιασμός εἶναι δικαιολογημένος. Τὸ Ἐργατικὸν Δικαίον δὲν ἔχει μόνον νὰ ρυθμίσῃ περιουσιακὰς σχέσεις ἀλλ' ἐξυπηρετεῖ —εὐρύτερα— τὸν ἄνθρωπον καὶ ἡ κατανόησις τῆς ἀληθείας αὐτῆς καταφαίνεται μετὰ τὴν καλὴν ἐφαρμογὴν του.

Μὰς ἐδόθη καὶ ἄλλοτε ἡ ἀφορμὴ νὰ σημειώσωμεν πόσον προσεκτικῶς γίνεται εἰς τὸ σύνολόν τῆς ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, πρᾶγμα, πού δὲν ἔμπορεῖ παρὰ νὰ χαροποιῇ ὅλους ὅσοι ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν πρόδον τοῦ νέου αὐτοῦ ἰδιορρυθμίου κλάδου Δικαίου, πού ἔχει τόσον ἀπομακρυνθῇ, ἀπὸ τὰς ἀρχάς, πού διέπουν τὸ κοινὸν ἀστικὸν Δικαίον, καὶ τὸ ὁποῖον, ἄλλως τε, διὰ τῶν νεωτέρων νόμων τείνει ν' ἀποβάλλῃ τὸν ἀτομικιστικὸν χαρακτῆρα καὶ νὰ ρυθμίξῃ τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα μετὰ βάσιν πάντοτε τὸ συμφέρον τῆς ὁλότητος.

ΑΡΘΡΑ. ΜΕΛΕΤΑΙ. ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ 8 ΝΟΜΟΥ 2112

ΤΟΥ κ. ΑΠΟΣΤ. Ι. ΜΠΟΥΡΝΙΑ, Δικηγόρου

1. 1. Καθ' ἣν ἐποχὴν ἐδημοσιεύετο ὁ νόμος 2112/1920, τὸ ἐργατικὸν μας δίκαιον ἀπεῖχε πολὺ ἀπὸ τὴν σημαντικὴν ἀνάπτυξιν, τὴν ὁποίαν ἐπραγματοποίησε κατὰ τὰ τελευταῖα ἰδίως ἔτη, ἢ δ' ἐπιστημονικὴ τοῦ ἐπεξεργασία, προωθηθεῖσα μὲν κατὰ πρόσφατον ἐποχὴν, εὐρίσκειτο εἰσέτι εἰς τὰ σπάργανα. Τὰ νομικὰ ἐπακόλουθα τῆς τοιαύτης καταστάσεως εἶναι πολλὰ, δύο ὅμως συνεπείας τοῦ γεγονότος τούτου ἀποχωρίζομεν, διότι παρέχουν χρησιμότητα εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ θέματος τῆς παρούσης μελέτης. Πρώτη συνέπεια: Εἰς τὴν περιωρισμένην ἔκτασιν τῶν πρώτων ἐργατικῶν νόμων ἔδει νὰ συμπυκνωθῇ ὅχι μόνον ἡ ὀρισμένη ὕλη τοῦ ἐρευνημένου θέματος, ἀλλὰ καὶ ὕλη συγγενῶν θεμάτων μὴ ρυθμισθέντων νομοθετικῶς, ἀκόμη καὶ γενικώτεροι κανόνες τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου· ἄμεσον τούτου ἐπακόλουθον ἡ ἀνισότης τῶν διαφόρων διατάξεων τῶν νόμων τούτων κατὰ σημασίαν καὶ ἀξίαν. Οὕτω καὶ ἐν τῷ νόμῳ 2112 δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς τρεῖς κατηγορίας διατάξεων: Ἡ μία περιλαμβάνει διατάξεις ἀφορώσας ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τὰ θέματα τοῦ νόμου 2112, ὧν ἡ ἐφαρμογὴ ἐπομένως δὲν ἐκτείνεται πέραν τοῦ πλαισίου αὐτῶν (π. χ. ἄρθρον 1), ἡ δευτέρα περιλαμβάνει, ἀντιθέτως, διατάξεις ἀποτελοῦσας ἀληθεῖς κανόνας τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ὧν ἡ ἐφαρμογὴ τυγχάνει σχεδὸν γενικὴ καὶ ἔξω τῶν θεμάτων τοῦ ν. 2112 (π. χ. ἄρθρον 7, ἄρθρον 8 § 1, ἐδ. 3) (1), ἡ τρίτη τέλος περιλαμβάνει

διατάξεις, ὧν ἡ ἔκτασις τῆς ἐφαρμογῆς εἶναι μικροτέρα μὲν τῆς τῶν κανόνων τῆς δευτέρας κατηγορίας, εὐρυτέρα ὅμως τῆς τῶν ἐδικῶν διατάξεων τῆς πρώτης κατηγορίας (τοιαύτην διάταξιν ἀποτελεῖ καὶ τὸ ἄρθρον 8 § 1 ἐδ. 1 καὶ 2) (2). Εἰς τὴν διάκρισιν αὐτὴν βοηθοῦμεθα πλειστάκις μὲν ἀπὸ τὴν γραμματικὴν διατύπωσιν τῶν ἄρθρων, πάντοτε δὲ ἀπὸ τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν τῆς διατάξεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν δευτέραν συνέπειαν τοῦ ἐν ἀρχῇ διαπιστωθέντος γεγονότος, αὕτη συνίσταται εἰς τὸ ὅτι συναντῶνται καὶ ἐν τῷ νόμῳ 2112 διατάξεις, αἵτινες πρὸς τῇ ἀτομικῇ καὶ ἐιδικῇ τῶν σημασίᾳ ἔχουσι καὶ γενικωτέραν σημασίαν διαπλαστικῶν τῶν δικαιωμάτων καὶ θεσμῶν τῶν ρυθμιζομένων ὑπὸ τοῦ νόμου 2112. Χαρακτηριστικὸν τῶν διατάξεων τούτων εἶναι τὸ ὅτι καὶ καταργούμεναι ἀκόμη ἀτομικῶς, δὲν θὰ παύσουν ὅμως ἐμμέσως νὰ ἰσχύουν, ἐφ' ὅσον ἡ φύσις τοῦ δι' αὐτῶν διαπλασθέντος θεσμοῦ δὲν μετεβλήθῃ ἐν τῷ νοήματι τοῦ νομοθέτου (3). Τοιαύτην διάταξιν ἀποτελεῖ καὶ τὸ ἄρθρον 8 ἐδ. 1.

2. Πράγματι, λέγον τὸ ἄρθρον 8 ἐδ. 1 ν. 2112 ὅτι «εἶναι ἄκυρος οἰαδήποτε σύμβασις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον, πλὴν ἂν εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον» δὲν ἐπέτασεν ἀπλῶς μίαν ἀκυρότητα ὀρισμένων συμφωνιών, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον διεπίστου καὶ διέπλασεν, εἰς μίαν ἐποχὴν ἀτελοῦς εἰσέτι ἀναπτύξεως τῆς θεωρίας τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου παρ' ἡμῖν, τὸν χαρακτῆρα τῶν κανόνων τοῦ ν. 2112 ὡς κανόνων ἀναγκαστικοῦ δικαίου (4). Ὁ οὕτως διαπλασθεὶς χαρακτῆρ τῶν κανόνων αὐτῶν ἔχει ἐπεκταθῇ σήμερον εἰς τὰς πλείστας τῶν διατάξεων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἐνίοτε μάλιστα ἐντονώτερον, καὶ θεωρεῖται πλέον φυσικὸς καὶ ἀυτονόητος, ὅπου ἐκ τῆς φύσεως τῶν διατάξεων ἐπιβάλλεται, καὶ ἐν ἑλλείψει ἀκόμη ρητῆς ἐπιταγῆς τοῦ νομοθέτου (5). Ἐὰν νέος νόμος περὶ τῶν δικαιωμάτων ἐκ τοῦ νόμου 2112 κατήργει ὁλοσχερῶς τὸν νόμον αὐτόν, ἐπαν-

(1) Π. χ. τὸ ἄρθρον 7 ἑξομοιοῖ τὴν μονομερῆ παρὰ τοῦ ἐργοδότη μεταβολὴν τῶν ὥρων τῆς συμβάσεως πρὸς καταγγελίαν. Τοιοῦτο ἐφαρμόζεται εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, διότι ὁ νομοθέτης τοιοῦτον γενικὸν κανόνα ἠθέλησε νὰ θεσπίσῃ, ἐπαναλαβὼν ἄλλως τε συχνάκις αὐτὸν καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις, λ.χ. Α.Ν. 244/1936 ἐν ἄρθρ. 7 § 2 ἐδ. 3, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 771/1937, ἄρθρ. 1 (βλ. καὶ Ἀγαλλόπουλον ἐν Ἀρχ. Ἰδιωτ. Δικαίου Θ' 145 σημ. 2), Α.Ν. 99/1936 ἐν ἄρθρ. 2 (βλ. καὶ Ἀγαλλόπουλον, ἐν ΑἰΔ Θ' 163). Σχετικῶς ὅρα καὶ Διτζερόπουλον. Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Α. 424/1941 σελ. 13, Ζάραβ. Ἀνεργία καὶ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία σελ. 285, Ἀγαλλόπουλον ἐν ΑἰΔ Θ' 167, Τσιμπούκη, ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικαίου α' 742, σημειωμὰ μου ἐν ΕΕΔ α' 612, σχετικῶς δὲ ἀποφάσεις Προέδρου Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 7440/1942 ἐν ΕΕΔ α' 624, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 6745/1942 ἐν Ἐργατικῷ Δικαίῳ Α' τευχος τελευταῖον 1942, ἐπίσης δὲ βλ. καὶ ΕΕΔ α' 31. Κακῶς λοιπὸν περιορίζεται ἐνίοτε ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 7 εἰς τὰ πλαίσια μόνον τοῦ ν. 2112. (Οὕτω Ἀγαλλόπουλος ἐν ΑἰΔ Θ' 145—146 καὶ 161—162, Καποδίστριας Ἐρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου — 1937 — § 390) ἢ πάντως εἰς στενώτερα τῶν φυσικῶν του πλαισίων (Οὕτω Τσιμπούκης ἐν ΕΕΔ α' 742). — Ἐπίσης

τὸ ἄρθρ. 8 § 1 ἐδ. 3 ἑξομοιοῖ τὴν πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου σύναψιν συμβάσεως ὀρισμένου χρόνου πρὸς σύναψιν τοιαύτης ἀορίστου χρόνου. Καὶ τοῦτο δέον νὰ τύχῃ γενικῆς ἐφαρμογῆς. (Βλ. καὶ σημειωμὰ μου ἐν ΕΕΔ α' 712 σημ. 4).

(2) Βλ. καὶ κατωτέρω II, 4.

(3) Ἀνάλογον περίπτωσιν διαπλαστικῆς διατάξεως βλ. καὶ εἰς μελέτην μου περὶ τῆς lex commissoria ἐπὶ ὑποθήκης (ἀδημοσίευτον εἰσέτι) εἰς μέρος IY καὶ σημ. 70.

(4) Περὶ τοῦ χαρακτῆρος τούτου τοῦ ν. 2112 βλέπε καὶ Καποδίστριας, Ἐρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου (1937) § 420.

(5) Οὕτω ἐπὶ τοῦ Ν. Α. 424/1941. Βλ. καὶ Διτζερόπουλον, Ἡ καταγγελία κλπ. σελ. 22—26, ἐπίσης ΕΕΔ α' 710.

ελάμβανε δὲ πάσας τὰς διατάξεις του, πλην τῆς τοῦ ἄρθρου 8 ἐδ. 1. πάλιν αὕτη ἐμμέσως θὰ ἴσχυεν, ἐφ' ὅσον δὲν συνεπήγετο, ὅτι σκοπὸς τοῦ νομοθέτου ἦτο νὰ ἀλλοιώσῃ τὸν ἀναγκαστικὸν χαρακτῆρα τῶν διατάξεων τοῦ νόμου αὐτοῦ.

II. 1. Βάσει τῆς ἀτομικῆς καὶ διαπλαστικῆς ἀποστολῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 8 ἐδ. 1 ν. 2112 θὰ χωρήσῃ καὶ ἡ ἐρμηνεία του. Αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2112 εἶναι ἀπλοῦν *jus cogens* τεθειμένον ὑπὲρ τοῦ ἐργαζομένου κατὰ πρῶτιστον καὶ κύριον λόγον. Πᾶσα ἐκ τῶν προτέρων συμφωνία, ἀντίθετος πρὸς τὰς διατάξεις αὐτάς, μὲ τάσιν δυσμενῆ διὰ τὸν ἐργαζόμενον, δηλ. πᾶσα ἐκ τῶν προτέρων παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων του, τῶν χορηγουμένων διὰ τοῦ ν. 2112, εἶναι ἄνευ ἀντιρρήσεως ἄκυρος. Ἀφ' ἧς τώρα χωρήσῃ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη, κατὰ παράβασιν λ. χ. τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112 καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀπόλυσις τοῦ ἐργαζομένου, καταγγελία καὶ ἀπόλυσις δὲν εἶναι ἄκυροι, ἀλλὰ μόνον περιουσιακαὶ ἀπαιτήσεις τοῦ μισθωτοῦ γεννῶνται κατὰ τοῦ ἐργοδότη. Ὡστε δὲν τίθεται ζήτημα ἀπολύτου ἢ σχετικῆς ἀκυρότητος, ὅπως τίθεται ἐπὶ παραβάσεων ἄλλων νόμων, διότι ἀκυρότης ἐν προκειμένῳ δὲν ὑφίσταται κἂν. Ζήτημα διαθέσεως χρηματικῶν δικαιωμάτων τίθεται μόνον· περιορισμὸς ὅμως εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν δὲν ἠθέλησεν τὸ ἀρχικὸν ἄρθρον 8 ἐδ. 1 ν. 2112, διότι τόσον σοβαρὸς περιορισμὸς οὐδαμῶθεν συνάγεται⁽⁶⁾, τοσοῦτω μᾶλλον καθόσον ἡ διάταξις ἔχει τεθῇ ἀποκλειστικῶς σχεδὸν πρὸς τὸ συμφέρον τῶν μισθωτῶν, ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ κειμένου τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου συνάγεται («πλὴν ἂν εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον»)⁽⁷⁾, χωρὶς νὰ ἐπεβλήθῃ κυρίως ἐκ λόγων βιγόντων κατὰ τρόπον γενικώτερον τὴν δημοσίαν τάξιν⁽⁸⁾ (καταπολέμησις ἀνεργίας κλπ.). Ὁ ν. 2112 ἠθέλησεν αἱ διατάξεις του ἀναγκαστικῶς νὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς καὶ ὅπουδὴποτε νὰ παραχθῶσιν ὑπὲρ τῶν ἐργαζομένων ὥρισμένοι χρηματικαὶ ἀπαιτήσεις, τίποτε ὅμως δὲν πείθει καὶ οὐδεμία *ratio legis* συνηγορεῖ ὑπὲρ τοῦτου, ὅτι δηλαδὴ ἐνδιεφέρθη καὶ διὰ τὴν περαιτέρω διάθεσιν παρὰ τοῦ δικαιοῦχου τῶν χρηματικῶν αὐτοῦ ἀπαιτήσεων⁽⁹⁾. Παραίτησις, λοιπόν, τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῶν ὑστέρων δὲν ἀν-

τίκειται εἰς τὸν νόμον 2112, ὥστε ὅταν τὸ ἄρθρον 8 ἐδ. 1 αὐτοῦ διατάσσῃ ὅτι εἶναι ἄκυρος «οἰαδήποτε σύμβασις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον» μόνον τὴν ἐκ τῶν προτέρων παραίτησιν περιλαμβάνει⁽¹⁰⁾.

2. Ἡ διατύπωσις αὕτη τοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ἡ φύσις τῆς διατάξεως γενικώτερον ἐπιβάλλουσι καὶ ἕτερον προφανῆ περιορισμόν. Οὐχὶ πᾶσα σύμβασις εἶναι ἄκυρος, ἀλλὰ μόνον ἡ ἀντικειμένη εἰς τὸν ν. 2112 εἰς τὴν χορήγησιν τῶν δι' αὐτοῦ θεσπιζομένων δικαιωμάτων, καὶ δὴ τῶν ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ τοιούτων («πλὴν ἂν εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον»)· ἐπομένως, ἄκυρος εἶναι πᾶσα σύμβασις ἔχουσα ὡς ἀντικείμενον παραίτησιν (ἐκ τῶν προτέρων) τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων του ἐκ τοῦ νόμου 2112⁽¹¹⁾.

3. Ἡ τοιαύτη ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ ἄρθρου 8 ἐδ. 1 ἀκυρότης τῶν ἀνωτέρω συμφωνιῶν εἶναι, ἐπαναλαμβάνομεν, συνέπεια τῆς ἀναγνωριζομένης σήμερον γενικῶς φύσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου ὡς ἀναγκαστικοῦ δικαίου κανόνων. Διὸ καὶ δὲν συνδέεται ἡ ἀκυρότης πρὸς τὴν τυπικὴν ὑπαρξιν τῆς ἀνωτέρω διατάξεως, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον πρὸς τὴν οὐσιαστικὴν

καὶ 4558 δικαιωμάτων των» (Ἑρμηνεία κλπ. § 420), καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ἀκριβὲς καὶ συμφωνὸν πρὸς τὸ πνεῦμα νόμου τοῦ 1920, πάλιν ὅπως σημαίνει μόνον ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι ἔχουν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ καταργήσωσιν οὐσιαστικῶς (διὰ τῆς ἀποδοχῆς ἀντιθέτων ρητρῶν ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας) τὰ παρεχόμενα ὑπὸ τοῦ ν. 2112 δικαιώματα. Ἀφ' ἧς ὅμως ἐν τινι συγκεκριμένῃ περιπτώσει ἔλαβε χώραν καταγγελία καὶ τὰ δικαιώματα αὐτὰ ἐπραγματοποιήθησαν, τὸ ζήτημα ἐξατομικεύεται πλέον τῶσον ἐν τῷ προσώπῳ ὥρισμένου μισθωτοῦ, ὅσον καὶ διὰ μίαν ὥρισμένην περίπτωσιν, καὶ εἶναι πλέον ἀτομικὴ ὑπόθεσις τοῦ μισθωτοῦ ἢ διάθεσις τῶν πραγματοποιηθέντων ἡδὴ δικαιωμάτων, εἰς ἣν ἡ πολιτεία δὲν ἐξεδήλωσε διὰ τοῦ νόμου οὔτε ρητῶς, οὔτε σιωπηρῶς, ἀλλὰ σαφῶς ἐπιθυμίαν νὰ ἐπέμβῃ.

(10) Α. Π. 357/1934 ΕΕΝ β 10, Α. Π. 472/1936 ΕΕΝ δ 249, Ε. Α. 751/1924 Θέμ. ΛΣΤ' 486, Ε. Α. 182/1929 Θέμ. Μ 605, Ε. Α. 1471/1934 ΕΕΝ α 944, Ε. Α. 869/1935 ΕΕΝ γ 314, Ε. Α. 1909/1936 Θέμ. ΜΗ' 271. Εἰς Ε. Α. 751/1924 ἴδε καὶ ἕτερα ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς ἐν τῷ κειμένῳ ἀπόψεως. Ἀντιθέτως Ε. Α. 49/1936 Θέμ. ΜΖ' 896.

(11) Οἰωνδήποτε δικαιωμάτων ἐκ τοῦ ν. 2112 (βλ. καὶ γνωμοδότησιν Τριανταφυλλοπούλου, Σβώλου κλπ. Θέμ. ΜΖ' 90), ἀλλὰ πάντως δικαιωμάτων ἐκ τοῦ ν. 2112 καὶ ὅχι γενικῶς ἐκ τῆς καταγγελίας (κακῶς ἐκφράζεται ἐν προκειμένῳ ἡ ἀνωτέρω γνωμοδότησις, βλ. ὁρθῶς Ε. Α. 869/1935 ΕΕΝ γ 314, Ἱ. Καποδίστριας ἐν Ἀρχ. Ἰδιωτ. Δικαίου Θ 274), βλ. ὅμως καὶ κατωτέρω V 2 ἐδ. α. Ἄρα συναίνεσις τοῦ ἐργαζομένου εἰς μεταβολὴν τῶν ὁρῶν τῆς συμβάσεως, ἀφορῶσαν εἰς δικαιώματά του ἐκ τοῦ ν. 2112, δὲν εἶναι ἰσχυρὰ (ἀσχέτως τοῦ ἂν δύναται αὕτη νὰ προσβληθῇ δυνάμει τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἢ καὶ βάσει τοῦ ν. 2112 § 1 ἐδ. 3), διότι ἡ μεταβολὴ αὕτη—ἢ κοινῇ προηγουμένη (βλ. καὶ ΕΕΔ α' 613) συναίνεσις γενομένη—συνιστᾷ παραίτησιν τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ δικαιωμάτων του ἐκ τοῦ ν. 2112 καὶ κινεῖται τὸ ἄρθρ. 8 § 1 ἐδ. 1 ν. 2112 (βλ. καὶ ἀνωτέρω γνωμοδότησιν ὡς καὶ Ἱ. Καποδίστριας ἐν ΑἰΔ Θ 275 καὶ Ἀγαλλόπουλον ἐν ΑἰΔ Θ 144—145) καὶ ὅχι τὸ ἄρθρον 7, ὅπερ πραγματευόμενον μόνον περὶ «μονομεροῦς» μεταβολῆς δὲν θίγει τὴν τοιαύτην δι-

(6) Ὁ δικαιοῦχος δὲν περιορίζεται νὰ ἐκχωρήσῃ, δωρήσῃ κλπ. τὸ ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεώς του ἢ καὶ αὐτὴν τὴν ἀπαιτήσιν του. βλ. καὶ *Καποδίστριας* Ἑρμηνεία κλπ. § 286.

(7) βλ. καὶ αἰτιολογικὴν ἐκθεσιν τοῦ νόμου 2112.

(8) Ἡ λύσις αὕτη ἐνδείκνυται πολλῶ μᾶλλον ἐνταῦθα, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν παρόμοιαι λύσεις δίδονται, καὶ ὁρθῶς, καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις ὅπου γεννῶνται μὲν περισσότερα ἀμφιβολία, ἐν τούτοις ὅμως σαφῶς συνάγεται, ὅτι αἱ σχετικαὶ διατάξεις κυρίως πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἐργαζομένου ἐνομοθετήθησαν. λ. χ. αἱ διατάξεις τοῦ Ν. Α. 424/1941 ἐτέθησαν κυρίως πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ μισθωτοῦ, δυνάμεν ἄλλως τε δι' οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως νὰ καταλύσῃ τὴν νομοθετηθεῖσαν μονιμότητα καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἀνεργίαν παρὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ νόμου. βλ. καὶ ΕΕΔ Α' 710. Συμφωνῶς πρὸς ταῦτα *Διτξερόπουλος*, Ἡ καταγγελία κλπ. σελ. 22—26.

(9) Τὸ παρὰ τοῦ *Καποδίστρια* λεγόμενον ὅτι «οἱ πρὸς οὓς ἐχορηγήθη ἡ νόμιμος προστασία ἔχουν ὑποχρέωσιν ἐναντι τῆς ὁλότητος τῶν συναδέλφων τῶν νὰ μὴ δεχθοῦν περικολὴν τῶν ἐκ τῶν νόμων 2112

διατήρησιν τῆς νομικῆς φύσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112. Θὰ ὀνομάσωμεν οὕτω τὴν ἀκυρότητα ταύτην «οὐσιαστικὴν» ἢ καὶ «φυσικὴν» ἢ «φυσιολογικὴν» ἀκυρότητα, δηλαδὴ ἀκυρότητα ἐπερχομένην διὰ λόγους οὐσιαστικούς καὶ θεωρητικῶς φυσιολογικούς.

4 Ἡ οὐσιαστικὴ αὐτὴ ἀκυρότης ἰσχύει ὄχι μόνον ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων, περὶ τῶν κυρίως προνοεῖ ὁ νόμος 2112, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἄλλων κατηγοριῶν ἐργαζομένων, ἐφ' ὧν ἐπεξετάθη ἡ προστασία τοῦ νόμου τούτου. Ἐφαρμόζεται ἐπομένως καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, διότι, ἐφ' ὅσον ὁ νομοθέτης ἐξέτεινε τὴν προστασίαν τοῦ ν. 2112 καὶ ἐπ' αὐτῶν, τὴν ἠννόησε φυσικὰ ὅπως τὴν ἰδίαν φύσιν, ὅφ' ἦν τὴν διέπλασε καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων. Ὡς ἐλέγχθη καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης, ναὶ μὲν ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 8 ἐδ. 1 ν. 2112 δὲν ἐμπίπτει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν κανόνων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου τῶν θεσπισθέντων παρὰ τοῦ νόμου 2112, ἵνα ἔχωμεν γενικὴν καὶ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἐφαρμογὴν (καὶ ἐκτὸς τοῦ νόμου τούτου), καταλέγεται ὁμοῦς μεταξὺ τῶν διατάξεων ἐκείνων, αἵτινες δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς διαπλαστικαὶ τῆς μορφῆς καὶ φύσεως τῶν δικαιωμάτων τῶν θεσπισθέντων παρὰ τοῦ νόμου τούτου. Ἐκ τῆς ἰδιότητος τοῦ ταύτης τὸ ἀρθρον 8 ἐδ. 1 ἀναγκαστικῶς παρακολουθεῖ τὰ δικαιώματα ἐκ τοῦ ν. 2112, ὅπου δὴποτε τυγχάνουσιν ἐφαρμογῆς. Περιττὴ λοιπὸν θὰ εἶναι διὰ τὴν ἰσχὺν τῆς οὐσιαστικῆς ἀκυρότητος ἐπὶ ἐργατῶν τὸσον ἡ ρητὴ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 10 Β. Δ. 16118 Ἰουλίου 1920, ὅσον καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 1 (ἰδίᾳ § 1) τοῦ αὐτοῦ διατάγματος συναγομένη ἐφαρμογὴ πασῶν, κατ' ἀρχὴν, τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112 καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, πλὴν τῶν ρητῶς ἀποκλειομένων ἢ πρὸς τὴν φύσιν τοῦ θέματος ἀντικειμένων⁽¹²⁾.

5. Κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον (ἴσως χωρὶς τὴν ἀνωτέρω ἀναλυτικὴν κατασκευὴν) ἠτένισε καὶ ἡ νομολογία⁽¹³⁾ τὴν οὐσιαστικὴν ἀκυρότητα, τὴν ἐδραζομένην ἐπὶ τῷ ἀρχικῷ ἀρθρῳ 8 ἐδ. 1 ν. 2112, ἀνάλογον δ' ἔκτασιν καὶ δύνανται τὴν προσέδωκε καὶ αὐτὴ, ὥστε ἀληθῶς δὲν δύναται τις νὰ ἀνεύρῃ τίποτε τὸ μεμπτὸν εἰς τὴν δικαστηριακὴν ταύτην πρακτικὴν, τοῦλάχιστον ἀπὸ ἀπόψεως ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου⁽¹⁴⁾.

μερῇ συμφωνίαν. Ἡ μετατροπὴ κοινῇ συναινέσει τῆς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου εἰς σύμβασιν ὀρισμένου χρόνου, μὲ πᾶσαν αὐστηρότητα κρινομένη, δὲν δύναται κατ' ἀρχὴν νὰ θεωρηθῇ ὡς περιέχουσα παραίτησιν τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ δικαιωμάτων τοῦ ἐκ τοῦ ν. 2112, δεδομένου ὅτι—πλὴν τῶν ἄλλων—τὰ δικαιώματα ταῦτα ἀναλύονται τελικῶς εἰς μόνην τὴν ἀνάγκην τῆς πρὸ ὀρισμένης προϋθεσμίας προειδοποιήσεως τοῦ ὑπαλλήλου περὶ τῆς ἀπολύσεώς του, ὥστε ἡ συμφωνία ὀρισμένου χρόνου δὲν καθιστᾷ τὴν θέσιν του χειρόνα. Βλ. καὶ τὴν ἀνωτέρω γνωμοδότησιν.

(12) Βλ. καὶ σημείωμά μου ἐν ΕΕΔ α' 612

(13) Βλ. ἐπὶ παραδείγματι Α. Π. 357/1934 ΕΕΝ ε' 10 καὶ Θέμ. ΜΣΤ' 138, Α. Π. 472/1936 ΕΕΝ δ' 249, Ε. Α. 751/1924 Θέμ. ΛΣΤ' 486, Ε. Α. 182/1929 Θέμ. Μ' 605, Ε. Α. 1471/1934 ΕΕΝ α' 944, Ε. Α. 869/1935 ΕΕΝ γ' 314, Ε. Α. 1262/1935 Θέμ. ΜΖ' 353, Ε. Α. 645/1936 Θέμ. ΜΖ' 895, Ε. Α. 1909/1936 Θέμ. ΜΗ' 271. Ἀποκλίνουσαι ἀντιλήψεις ἐν Θέμιδι ΜΖ' 896 (Ε. Α. 649/1936).

(14) Ἐν τούτοις κατεκρίθη αὕτη. Βλ. ΕΕΝ γ' 314, Θέμ. ΜΖ' 896, *Καποδίστριαν*, ἐν ΑΙΑ Θ 272, Θέμ. Μ' 606, ΕΕΝ α 946, Ὑδραίων, ΕΕΔ α 656, *Καποδίστριαν*, Ἐρμηνεία § 421.

III. 1. Ἄλλ' ὅμως, καίτοι ἀμεμπτος ἢ τοιαύτη νομολογία, οὔτε αὕτη, οὔτε ἡ ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν λόγων βασιζομένη ἀκυρότης τοῦ ἀρθροῦ 8 ἐδ. 1 ἱκανοποιεῖ πλήρως τὴν ἀνάγκην τῆς ἐντελοῦς κατοχυρώσεως τοῦ μισθωτοῦ. Καὶ διὰ μὲν τὸν μέχρι τῆς καταγγελίας χρόνον ἡ κατοχυρῶσις τοῦ ἴτο σταθερὰ καὶ δὲν προέκυπτε ρῆγμα εἰς τὴν ἀμυνὰν τοῦ κατὰ τῶν ἀξιώσεων τοῦ ἐργοδότη τοῦ. Ἡ διὰ τὸν μετέπειτα ὁμοῦς χρόνον παρεχόμενη ἀκρατος ἐλευθερία, καίτοι νομικῶς θεμελιουμένη καὶ ἥτιον ἐπικίνδυνος τῆς πρὸ τῆς καταγγελίας ἐποχῆς, καθιστάτο πάντως ἐν τῇ πράξει ἀποδοκιμαστέα καὶ ἐζητεῖτο ἀναφανδὸν ὁ περιορισμὸς αὐτῆς. Πράγματι, ὁ ἐργοδότης, καθὼ οἰκονομικῶς ἰσχυρότερος, διέθετε σοβαρὰ μέσα πιέσεως τοῦ μισθωτοῦ⁽¹⁵⁾ πρὸς ἀπεμπόλησιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐκ τοῦ ν. 2112, ὥστε ἡ διάθεσις αὐτῶν, ἔστω καὶ μετὰ τὴν καταγγελίαν ἐπερχομένη, νὰ μὴ παρίσταται ἐν τῇ πράξει πάντοτε ὡς ἐλευθερία ἐνεργηθεῖσα⁽¹⁶⁾. Τοιαῦτα δὲ μέσα εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐργοδότη τοῦ ἦσαν κυρίως: α) Ἡ δημιουργία εἰς τὸν ἐργαζόμενον τῆς ἐλπίδος παραμονῆς εἰς τὴν ὕπηρεσίαν. β) Ἡ τῆς ἐλπίδος ἐπαναπροσλήψεως, γ) Ἡ τῆς πιθανότητος ἀμέσου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως ἀνευ δικαστικῆς ταλαιπωρίας⁽¹⁷⁾. Εἰδικώτερον: Ἡ μὲν πρώτη καταπίεσις ἐφαρμόζεται κυρίως ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τῆς πλασματικῆς ἀπολύσεως τοῦ ἀρθροῦ 7 ν. 2112, ὁπότε ὁ μισθωτὸς πρὸ τοῦ φάσματος τῆς πραγματικῆς τοῦ ἀπολύσεως φέρεται πρὸς τὴν παραμονὴν εἰς τὴν ὕπηρεσίαν τοῦ, ἔστω καὶ τροποποιημένην μονομερῶς παρὰ τοῦ ἐργοδότη τοῦ καὶ βλαπτικῶς δι' αὐτόν, ἐξ ἄλλου δὲ χωρὶς τὴν ἀποζημιώσιν τοῦ ν. 2112. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ὁ μισθωτὸς, ἀπολυθεὶς ἤδη, προκαλεῖται νὰ παραιτηθῇ τῶν ἐκ τοῦ ν. 2112 δικαιωμάτων τοῦ ἢ μέρους αὐτῶν καὶ εἰς ἀντάλλαγμα νὰ προσληφθῇ πάλιν εἰς τὴν ὕπηρεσίαν τοῦ. Τέλος, ἐκ τρίτου, ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτὸς, χωρὶς ἐλπίδα ἐπαναπροσλήψεως τοῦ παρὰ τοῦ ἐργοδότη τοῦ καὶ εἰς οἰκονομικὴν στενοχωρίαν εὐρισκόμενος, στέργει νὰ παραιτηθῇ ἐνὸς τμήματος τῆς ὀφειλομένης αὐτῷ ἀποζημιώσεως, ἵνα, εἰς ἀντάλλαγμα, πληρωθῇ ἀμέσως καὶ ἀποφύγῃ τοὺς πολυεξόδους δικαστικούς ἀγῶνας.

2. Διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν μιᾶς ἐκάστης τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεων τὸ κοινωνικὸν αἴτημα ἦτο καὶ εἶναι διαφορετικόν. Ὁ πρῶτος κίνδυνος

(15) Βλ. Ε. Α. 649/1936 Θέμ. ΜΖ' 896. Ὡστε ἡ προβαλλομένη παρὰ τῆς νομολογίας ἀνυπαρξία ἐπηρεασίας τοῦ ἐργοδότη ἐπὶ τοῦ μισθωτοῦ μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως δὲν ἀπετέλει ἀληθὲς καὶ βάσιμον ἐπιχείρημα. Ε. Α. 751/1924, Ε. Α. 869/1935, Α. Π. 472/1936, Ε. Α. 1909/1936.

(16) Βεβαίως ὕπρχον εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ μισθωτοῦ μέσα προστατευτικὰ τοῦ κοινῶν ἀστ. δικαίου (φόβος, πλάνη, δόλος κλπ.), ἀλλὰ γνωρίζομεν τὴν δυσχερείαν, ἰδίᾳ περὶ τὴν ἀπόδειξιν, τῆς βάσεως τοιαύτης ἀγωγῆς. Α. Π. 472/1936, Ε. Α. 1909/1936, Ε. Α. 1471/1934, Ε. Α. 1997/1931 Θέμ. ΜΓ' 830, Ε. Α. 1388/1934 ΕΕΝ α' 882, Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 1627—1633/1935 ΕΕΝ β' 193, Πρωτ. Ἀθην. 3937/1941 ΕΕΔ α' 72, Πρωτ. Ἀθην. 13376/1940 ΕΕΔ α' 481, βλ. καὶ *Καποδίστριαν* ἐν ΕΕΔ α 53.

(17) Βλ. καὶ Ε. Α. 869/1935.

νος είναι σοβαρότατος (18), διότι ὁ μισθωτὸς εὐρίσκεται εἰσέτι ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ ἡ πλείους τοῦ ἐργοδότητος δύναται ἐπομένως ἰσχυρότερον νὰ ἐκδηλωθῇ, ἐξ ἄλλου ἡ πλασματικὴ αὐτὴ καταγγελία, ἡ διὰ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐκδηλουμένη, διέοχεται ψυχολογικῶς ἀπαρτίρητος πολὺ εὐκολότερον ἀπὸ τὴν ρητὴν κανονικὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ δυσχερείας περὶ τὴν ἀπόδειξιν καὶ ἄλλα πρακτικὰ ἐμπόδια γεννᾷ διὰ τὸν ἐργαζόμενον, ὁ ὁποῖος, ἐπὶ πλέον, κινδυνεύει μὲ τὴν ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐκτέλεισιν τῶν νέων ἐργασιῶν τοῦ νὰ θεωρηθῇ παραιτηθεὶς τῶν δικαιωμάτων του, χωρὶς κἂν νὰ ἔχη ἀντίληψιν τῶν γενομένων καὶ σαφῇ γνῶσιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ, τελευταῖον δὲ, ἡ τοιαύτη παραιτήσις καὶ ἀπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ν. 2112 τὸν ἀποστερεῖ, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ δημιουργεῖ δι' αὐτὸν μίαν νέαν κατάστασιν καὶ νέους ὁρους ἐργασίας, οὕτω δὲ μὲ διαδοχικὰς μεταβολὰς τῶν ὄρων αὐτὸν δυνατὸν νὰ φθάσῃ ἀσυναισθήτως εἰς λίαν δυσάρεστα ἀποτελέσματα. Τοιοῦτοτρόπως, μὲ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ πρώτου κινδύνου ὅχι μόνον αἱ χρηματικαὶ ἀπαιτήσεις τοῦ μισθωτοῦ ἐξαφανίζονται, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρος ἄλυσις συνεπειῶν ἐδραιοῦται, τὰς ὁποίας ἀκριβῶς ὁ ν. 2112 ἠθέλησεν ἐπίσης νὰ ἀπομακρύνῃ διὰ τοῦ ἀρθροῦ 7 (19). Ἀπεναντίας εἰς τὰς δύο ἄλλας περιπτώσεις ὁ κίνδυνος εἶναι μᾶλλον περιορισμένος καὶ ὡς ἐκ τούτου κοινωνικὸν αἶτημα ἦτο ἡ ὁπωσδήποτε ἀσφάλισις τῶν ἐκ τοῦ ν. 2112 δικαιωμάτων, ἐνῶ ἐπὶ τῆς πρώτης περιπτώσεως τὸ αἶτημα τοῦτο στρέφεται εἰς τὴν ὁπωσδήποτε ἀποφυγὴν τῆς καθιερώσεως καὶ νομίμου κατοχυρώσεως τῶν ἐπὶ βλάβῃ τοῦ μισθωτοῦ μονομερῶς τροποποιηθέντων ὄρων τῆς ἐργασίας του.

IV. 1. Ὑπὸ τὴν πλείων τῆς ἀδιήρτου ἀνάγκης ἐπὶ ἡλθεν ἐρμηνευτικὸς νόμος τοῦ ἀρθροῦ 8 ν. 2112, ὁ Α. Ν. τῆς 19/19 Νοεμβρίου 1935, ὅστις ὥρισεν ἐν ἀρθρῷ 10 αὐτοῦ: «ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἀρθροῦ 8 ν. 2112 εἶναι ὅτι οἰαδήποτε συμφωνία, συναπτομένη ἔστω καὶ μετὰ τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας, εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, πλὴν ἂν εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον». Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη ἀνετράπη δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 1 Α. Ν. 25/25 Ἰανουαρίου 1936 καὶ Δ)τος τῆς 1/1 Μαΐου 1936.

2. Διὰ τοῦ ἀρθροῦ ὁμως 11 τοῦ Α. Ν. 547/1937 τὸ ζήτημα ἐπανήλθε πάλιν ἐπὶ τάπητος, δεδομένου ὅτι τοῦτο ὥρισεν ὅτι, «εἰς τὸ ἀρθρον 8 τοῦ ν. 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας κλπ. προστίθεται δευτέρᾳ παράγραφος ἔχουσα οὕτω: ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς προηγουμένης παραγράφου εἶναι, ὅτι οἰαδήποτε σύμβασις συναπτομένη πρὸ ἢ μετὰ τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, πλὴν ἂν αὕτη περιέχῃ ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν (20) εἰδικῶς τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀξιώσεων τοῦ ὑπάλληλου ἢ εἶνε μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον».

V.—1. Διὰ τοῦ ἐρμηνευτικοῦ τούτου νόμου

(18) Ἐνῶ ἀντιθέτως ἡ ἔκτασις τῆς εὐθύνης τοῦ ἐργοδότητος ἀπὸ τινων ἀποψεων εἶναι πλέον περιορισμένη. Βλ. *Μπουρτζιᾶν* ἐν ΕΕΔ α' 614.

(19) Βλ. καὶ αἰτιολογικὴν ἐκθεσιν ν. 4558.

(20) Περὶ τῆς ἔννοιαις τῶν ὄρων ἀναγνωρίσις καὶ ἐξόφλησις βλ. *Κ. Πάλλην* ἐν Ἀρχ. Ἰδιωτ. Δικαίου ΣΤ' 335 ἀριθ. 96, ἐπίσης ΕΕΔ α' 612.

ἡ ἔννοια τῆς ἀνωτέρω ἐρμηνείας οὐ σί α-στικῆς ἀκυρότητος δὲν ἐθίγη (21). Πρῶτον, διότι, ὡς ἐλέγχθη ἤδη, ἡ ἀκυρότης αὕτη συνδέεται πλέον ὀχι μὲ ὠρισμένην διάταξιν τοῦ ν. 2112, ἀλλὰ πρὸς τὴν φύσιν τοῦ νόμου τούτου, καὶ μόνον τότε θὰ ἀνατραπῇ, ὅταν διὰ νομοθετικῆς μεταρρυθμίσεως μεταβληθῇ ἡ νομικὴ φύσις τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112, πράγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἐσκόπει βεβαίως τὸ ἀρθρον 11 Α. Ν. 547, ὅπερ ἀντιθέτως ἐπεκύρωσε καὶ μάλιστα ἐπέξετεινε τὴν ἰδιότητα τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112, ὡς κανόνων ἀναγκαστικοῦ δικαίου. Δεύτερον, διότι καὶ αὕτη ἡ ἐρμηνευτικὴ διάταξις τοῦ Α. Ν. 547 ἐσεβάσθη καὶ ἀφῆκεν ἄθικτον ὁλόκληρον τὴν α' παράγραφον τοῦ ἀρθροῦ 8 ν. 2112, ἡ δὲ δοθεῖσα αὐθεντικὴ ἐρμηνεία ἐτέθη ὡς δευτέρᾳ παράγραφος τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ, ἀντιθέτως πρὸς τὰ συμβαίνοντα ἐπὶ ἐρμηνευτικῶν νόμων (22), ἐρμηνὸς δ' ἴσως ἐνδεικτικὸν τοῦ ὅτι ἡ δοθεῖσα ἐρμηνεία δὲν ὑποκατέστη εἰς τὸ ἀρθρον 8 καὶ 1 ἐδ. 1, ἀντικαταστήσασα ὁλοκληρωτικῶς τοῦτο, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ συνεπλήρωσεν, ἐγκαταλιποῦσα κατὰ τ' ἄλλα ἀμείωτον τὴν ἰσχύν του (23).

2. Ἡ ἐρμηνευτικὴ διάταξις τοῦ Α. Ν. 547 ἀφορᾷ κυρίως τὰς μετὰ τὴν καταγγελίαν συμφωνίας (24), Πρῶτον, διότι αἱ πρὸ τῆς καταγγελίας συμβάσεις μεταξύ ἐργοδότητος καὶ μισθωτοῦ ἐμπέπτουν εἰς τὴν οὐσιαστικὴν ἀκυρότητα, ὅταν ἀντίκεινται εἰς τὸν ν. 2112, δεδομένου δ' ὅτι παρομοίᾳ φυσικῇ ἀκυρότητι, καθὼς συνδεομένη μὲ τὴν φύσιν τῶν κανόνων τούτων ὡς ἀναγκαστικοῦ δικαίου, ὑπάρχει καὶ ἐφαρμοζέται ἐπὶ πασῶν τῶν ὁμοίως φύσεως διατάξεων, πᾶσα προστασία παρεχομένη εἰς τὸν μισθωτὸν λόγῳ ἐλαττωματικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεώς του (ἔστω καὶ δι' ἄλλων νόμων λ. χ. ν. 3514, ν. δ. 424 κλπ.), καθὼς ἀπορρέουσα ἀπὸ ἀναγκαστικοῦ δικαίου διατάξεις, κεῖται ἐκτὸς τῆς ἐλευθέρως (ἐκ τῶν προτέρων) διαθέσεως τῶν μερῶν καὶ ἐπομένως πᾶσα σύμβασις ἀντικειμένη εἰς τινὰ τῶν ὁμοειδῶν προστατευτικῶν νόμων τυγχάνει προφανῶς ἄκυρος (25). Δεύτερον, διότι

(21) Διὰ τῆς δοθείσης ἐρμηνείας ἡ ἀκυρότης τῶν προκειμένων συμφωνιῶν ἐπεξετάθη κατὰ τρόπον ὥστε πάντες αἱ λόγοι ἀκυρότητος, οἷς περιελάμβανεν εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς οὐσιαστικῆς ἀκυρότητος, νὰ παραμεινῶν ἀκέραιοι, ἐπὶ πλέον ὁμως νὰ δημιουργηθῶσι καὶ ἄλλοι λόγοι ἀκυρότητος, μὴ δικαιολογούμενοι ἐκ τῶν αὐτῶν θεωρητικῶν αἰτίων, ἐξ ὧν καὶ οἱ τῆς φυσιολογικῆς ἀκυρότητος. Βλ. κατωτ. V. ἀρ. 2 καὶ 4.

(22) Ἀντιθέτως καὶ πρὸς τὸν Α. Ν. τῆς 19/19/11/35.

(23) Εἰς τὸ ἀρθρον 11 Α. Ν. 547 ἐδόθη μὲν ὁ τύπος τῆς αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τοῦ ν. 2112, πράγματι ὁμως—ὡς συμβαίνει συχνὰ εἰς τὰς αὐθεντικὰς ἐρμηνείας—ἐσκόπειτο ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἀρθροῦ 8 ν. 2112, τὸ δὲ ἐρμηνευτικὸν ἐνδύμα προσεφέρθη δι' ἄλλους λόγους λ. χ. ἀναδρομικότητος τῆς ἰσχύος. Ὁ Α. Ν. 547, τοῦτέστι, διέταξεν, ὅτι κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἀρθροῦ 8 (πλὴν τῶν ἄλλων) καὶ οἰαδήποτε σύμβασις συναπτομένη πρὸ ἢ μετὰ τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος πλὴν ἂν κλπ. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ διατύπωσις τοῦ Α. Ν. τῆς 19/19/11/1935 («ἔστω καὶ»).

(24) Γράφων τὰ ἐν ΕΕΔ α' 711 σημ. 2 καὶ σελ. 715 σημ. 5 ἀντιμεταπίπτον καὶ τὴν ἀντίθετον γνώμην.

(25) Βλ. καὶ ΕΕΔ α' 710.

τοιαύτη συνάγεται καὶ ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου ἐκ τῆς ὅλης ἱστορίας καὶ τῶν ἐπιδιωχθέντων σκοπῶν διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 11 Α.Ν. 547. Τρίτον, διότι καὶ ἡ γραμματικὴ διατύπωσις τοῦ ἀρθροῦ φαίνεται ὡς ἂν νὰ ἔχη πάντοτε ὑπ' ὄψει συμφωνίας μετὰ τὴν καταγγελίαν συναφθείσας, δεδομένου ὅτι ὁ νομοθέτης πάντοτε τοποθετεῖται εἰς χρόνον μεταγενέστερον τῆς καταγγελίας, ἵνα διατυπώσῃ τὰς σχετικὰς διατάξεις· οὕτω, ἂν ἔδει νὰ γίνη μία χρονικὴ διάκρισις, ἐν σχέσει μὲ τὰς ἀκυρότητας, φυσικὸν ἦτο τὸ πρὸ τῆς καταγγελίας διάστημα νὰ διακριθῇ τοῦ μετ' αὐτήν, καθ' ὅσον ἡ διάκρισις αὕτη ἦτο φυσικώτερα, ἐπιβαλλομένη ἐκ λογικῶν, νομικῶν καὶ ἱστορικῶν αἰτιῶν· ἀντὶ τούτου, ὁ μὲν Α. Ν. τῆς 19(19)11)1935 (ἀρθρον 10) ὁμιλεῖ περὶ συμβάσεων συναπτομένων «ἔστω καὶ μετὰ τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας» ἀποδεικνύων καταφανῶς ὅτι τὰ ἐπ' αὐτὸν κρατοῦντα ἠθέλησε κυρίως νὰ μεταρρυθμίσῃ, ὁ δὲ Α. Ν. 547 (ἀρθρ. 11) ὁμιλεῖ περὶ συμβάσεων συναπτομένων «πρὸ ἢ μετὰ τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας», ἦτοι τοποθετεῖται πάντοτε ὁ νομοθέτης εἰς χρονικὸν σημεῖον *μεταγενέστερον συνήθως τῆς καταγγελίας* (οἷον εἶναι ἡ λύσις τῆς μισθώσεως⁽²⁶⁾) καὶ ἐκεῖθεν ἀτενίζει τὰ πράγματα. Τέταρτον, τέλος, καὶ ἄλλαι φράσεις τοῦ ἐρμηνευτικοῦ ἀρθροῦ 11 Α.Ν. 547 δημιουργοῦν τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι πάντοτε τοιαύτας μεταγενεστέρως τῆς καταγγελίας συμβάσεις εἶχε τοῦτο ὑπ' ὄψει τοῦ ἰδιαιτέρως ἡ ἀπαιτήσις ὅπως εἰς ἐκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν ἀναγνωρίζονται εἰδικῶς ἢ (ἔτι πλέον) ἐξοφλοῦνται τὰ δικαιώματα τὰ ἐκ τοῦ ν. 2112 προκύπτοντα, ἅτινα ὅμως εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπολογισθῶσι πρὶν ἢ γνωρίσωμεν τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας.

3. Ἀλλ' ἡ ἰδιότης τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112, ὡς διατάξεων ἀναγκαστικοῦ δικαίου, ἐπιβάλλει, ὡς ἐλέγχθη, φυσικῶς μόνον τὴν ἀκυρότητα προγενεστέρων τῆς καταγγελίας συμφωνιῶν, ἃς καὶ μόνον ἀφεῶρα τὸ ἀρχικὸν ἀρθρον 8 ἐδ. 1 ν. 2112, δεδομένου ὅτι (ἰδιαιτέρως ἐπὶ τῶν ἀξιώσεων ἐκ τοῦ ν. 2112 ὅπου πρόκειται περὶ χρηματικῶν καθαρῶς ἀπαιτήσεων καὶ ὅχι περὶ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως) τὸ ἀναγκαστικὸν τῶν διατάξεων δὲν περιορίζει καὶ τὴν ἐλευθέραν διάθεσιν τῶν χρηματικῶν ἀπαιτήσεων τοῦ δικαιούχου. Ὡστε ἡ ἀκυρότης τῶν μεταγενεστέρων τῆς καταγγελίας συμφωνιῶν (τούλάχιστον ὑπὸ τὴν ἑκτασιν, ἣν ἔχει, ὡς ἐκτίθεται κατωτέρω) δὲν ἐδράζεται τόσο ἐπὶ τῆς φύσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112 ὡς ἀναγκαστικοῦ δικαίου, ὅσον ἐπὶ τῆς εἰδικῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 8 § 2, δηλ. τοῦ ἀρθροῦ 11 Α.Ν. 547, ἥτις, καίτοι φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν τῆς ἐρμηνευτικῆς διατάξεως, εἶναι ἐν τοῖς πράγμασι τροποποιητικὴ καὶ συμπληρωτικὴ τῆς τοῦ ἀρθροῦ 8 § 1 ἐδ. 1. Διὸ τὴν τοιαύτην ἀπαγγελλομένην ἀκυρότητα θὰ ὀνομάσωμεν τυπικὴν ἀκυρότητα, δηλ. ἀκυρότητα ἐρευνώμενην εἰς λόγους τυπικούς, τυπικῆς ἀντιθέσεως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἐν ἀρχῇ ἐρευνηθείσαν οὐσιαστικὴν ἢ φυσιολογικὴν ἀκυρότητα.

4. Ἡ τοιαύτη τυπικὴ ἀκυρότης, ἐπαναλαμβάνομεν, οὐδαμῶς βασιζέται ἐπὶ τῆς § 1 τοῦ

ἀρθροῦ 8 ν. 2112 καὶ οὐδεμίαν ἔχει πρὸς τὴν πραγματικότητα σχέσιν πρὸς αὐτήν, τούναντίον εἶναι ἀπόρροια τῆς διήθεν ἐρμηνευτικῆς, πρᾶγματι δὲ νεωτεριστικῆς, δευτέρας παραγράφου τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ, ἡ ὁποία καὶ ὡς ἔχει, διαφόρως διατετυπωμένη τῆς πρώτης παραγράφου, ἀποκλειστικῶς διέπει τὸ τῆς ἀκυρότητος αὐτῆς, τοσοῦτ' ἂν μᾶλλον καθόσον τὸ ἔδαφος τῆς ἐφαρμογῆς ἐκάστης τῶν παραγράφων τούτων εἶναι τελείως διάφορον⁽²⁷⁾. Συνέπεια τούτου εἶναι ὅτι καὶ ἡ ἑκτασις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς δευτέρας ταύτης παραγράφου, δηλαδή ὁ κύκλος τῶν συμφωνιῶν, αἵτινες ἐμπίπτουν εἰς αὐτήν, εἶναι καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως διαφορετικὸς τοῦ τῶν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς πρώτης παραγράφου ὑπαγομένων. Δὲν ὑπάγονται ἐνταῦθα μόνον αἱ «συμβάσεις αἱ ἀντικείμεναι εἰς τὸν παρόντα νόμον», ἀλλὰ γενικῶς «οἱ ἀδηφύτοι σύμβασιν» πᾶσι εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς δευτέρας παραγράφου. Ἄν μάλιστα εἰς τὸ γράμμα μόνον τοῦ νόμου προσκολληθῶμεν, θὰ ἐφθάνομεν εἰς τὸ πασιφανέστατον ἄτοπον, δεδομένου ὅτι πᾶσα, καὶ ἡ πλέον ἄσχετος πρὸς τὰ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως συμφωνία μεταξύ ἐργοδότη καὶ μισθωτοῦ, ἐπακολουθοῦσα τὴν καταγγελίαν τῆς μισθώσεως παρὰ τοῦ ἐργοδότη, θὰ ἔπρεπε νὰ προνοῖ διὰ τὰ δικαιώματα τοῦ ὑπαλλήλου! Ὡστε ἐπιβάλλεται περιορισμὸς βάσει τοῦ θέματος, περὶ τοῦ ὁποίου πραγματεύεται ὁ ν. 2112, ὡς ἐμφαίνεται καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ τίτλου του· εἰς τὴν δευτέραν παράγραφον τοῦ ἀρθροῦ 8 ὑπάγεται πᾶσα σύμβασις ρυθμίζουσα τὰ δικαιώματα τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Δὲν εἶναι ὅμως ἀνάγκη νὰ ἀφορᾷ εἰδικῶς τὰ δικαιώματα τὰ προερχόμενα ἐκ τοῦ ν. 2112, ἀρκεῖ νὰ πρόκειται γενικῶς περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας⁽²⁸⁾. Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν γενικωτέραν σύμβασιν («οἱ ἀδηφύτοι σύμβασιν») ἐπιθυμῶμεν νὰ γίνηται μνεῖα εἰδικῶς τῶν δικαιωμάτων ἐκ τοῦ νόμου 2112 («εἰδικῶς τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀξιώσεων»⁽²⁹⁾).

5. Εἶναι δ' εὐτύχημα ὅτι ὁ νόμος παρέχει ἐρείσματα εἰς τοιαύτην ἐρμηνείαν, διότι οὕτω πως ἐπιτυγχάνεται ἐκτεταμένη ἐξασφάλις τοῦ ἐργαζομένου, οἷα ἄλλῶς δὲν θὰ ἦτο δυ-

(27) Σκοπὸς τοῦ ἐρμηνευτικοῦ νόμου ἦτο, ὑπὸ τὸν τύπον ἐρμηνείας, νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ἀκυρότητα καὶ εἰς τὰς μεταγενεστέρως τῆς καταγγελίας συμβάσεις, καὶ δὴ μὲ μεγαλύτεραν αὐστηρότητα. Διὰ τὰς πρὸ τῆς καταγγελίας συμφωνίας δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ προνοήσῃ, ἦτο μάλιστα πρὸς τοῦτο ὑπεραρκετὸν τὸ γεγονός ὅτι ἄφηνεν ἄθικτον τὸ προβλέπον δι' αὐτὰς ἀρθρον 8 § 1. Διὰ τοῦτο δὲν ἐσκόπευε καὶ ὁ ἐρμηνευτικὸς νόμος νὰ δώσῃ ἄλλοιαν ἐρμηνείαν εἰς τὰ πρὸ αὐτοῦ κρατοῦντα ἐπὶ τῆς πρὸ τῆς καταγγελίας συμφωνίας. Ἐν τούτοις, κακὴ ἐκφρασις αὐτοῦ δυνατόν νὰ δώσῃ τοιαύτην ἐντύπωσιν. ἐνῶ, ἀντιθέτως, ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω V. 2 λεχθέντων, προκύπτει τὸ ἐναντίον. Ὅθεν προβαίνομεν εἰς συστατικὴν, οὕτως εἰπεῖν, ἐρμηνείαν τῆς διατάξεως τοῦ Α.Ν. 547 διὰ λόγους κυρίως τεχνικούς καὶ θεωρητικούς, διότι ἐν τοῖς πράγμασι καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς καταγγελίας συμφωνιῶν ἡ ἀκυρότης εἶναι ἐκτεταμένη (βλ. V. 2).

(28) Ἀκόμη εὐρύτεραν ἐρμηνείαν δίδει ὁ Κ. Πάλης ἐν Ἐργατικῷ Δικαίῳ Α σελ. 205 σημ. 3.

(29) Προέκτειναι δηλαδή περὶ νῦν ἐκτεταμένης τυπικῆς ἀκυρότητος.

(26) Περὶ καταγγελίας καὶ λύσεως μισθώσεως βλ. καὶ Α. Π. 251)1934 Ε.Ε.Ν. α' 611. Ἐπίσης *Καποδίστρια* Ἐρμ. § 422, *Δημάκη* Ε.Ε.Δ α 933.

νατόν εὐχερῶς νὰ πραγματοποιηθῇ, δεδομένου ὅτι ἡ ἀκυρότης τῶν συμφωνιῶν τούτων δὲν προκύπτει ἐκ τῆς φύσεως τῶν σχετικῶν διατάξεων, ὡς ἡ οὐσιαστικὴ ἀκυρότης. Τοιοῦτοτρόπως, διὰ τὴν ἀπαιτηθῇ ἐγκύρως ὁ ἐργαζόμενος ἀπὸ δικαιώματά του θεμελιούμενα ἐπὶ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, διατασσόμενα ὁμως παρ' ἄλλων προστατευτικῶν νόμων (ν. 3514 Ν. Δ. 424 κ.ο.κ.), θὰ πρέπει πάλιν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ τοῦλάχιστον νὰ ἀναγνωρίζωνται παρὰ τοῦ ἐργοδότη, ἂν ὅχι εὐνοϊκώτερα, τοῦλάχιστον τὰ τυχόν ὑφιστάμενα δικαιώματα τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τοῦ ν. 2112. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν πραγματοποιεῖται ἐπιτυχῶς ὁ ἀληθὲς σκοπὸς τοῦ νόμου 2112 (μετὰ τὰς τροποποιήσεις τοῦ ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 547), ὅστις ἠθέλησεν ὅπως τὸ *miniimum* αὐτὸ τῆς προστασίας, τὸ ὁποῖον ἀπετέλεσεν οὗτος, ἐν πάσῃ περιπτώσει —καὶ παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ ἐργαζομένου— περιβάλλῃ αὐτόν. Ἐγκύρως παραιτεῖται ὁ ὑπάλλῃλος δικαιωμάτων του ἐκ τῆς καταγγελίας, θεμελιουμένων ὁμως εἰς ἄλλους προστατευτικούς νόμους, ἐφ' ὅσον πάντως εἰς ἀντάλλαγμα τίθενται πλέον ἐκτὸς ἀμφισβήτησεως τοῦλάχιστον τὰ δικαιώματά του ἐκ τοῦ ν. 2112. Ἡ νομολογία ὁμως ἐπροχώρησεν ἐτι περαιτέρω⁽³⁰⁾ καὶ αὐτὴν τὴν τυπικὴν ἀκυρότητα προσεπάθησε νὰ τὴν ἐξαγάγῃ ἀπὸ τὸ στενὸν πλαίσιον τῆς εἰδικῆς διατάξεως μὲ ἀτομικὴν σημασίαν καὶ νὰ τὴν ἀνορθώσῃ σχεδὸν εἰς τὴν βαθμίδα ἀρχῆς διαπλαστικῆς τῶν δικαιωμάτων τοῦ ν. 2112 καὶ ἱκανὴν ὡς ἐκ τούτου νὰ διαπλάσῃ καὶ ἐπηρεάσῃ τὴν φύσιν καὶ τὸν χαρακτῆρα τῶν ἄλλων ὁμοειδῶν δικαιωμάτων πρὸς τὰ τοῦ ν. 2112. Ἐδέχθη δηλαδὴ ἡ νομολογία τὴν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθροῦ 8 § 2 ν. 2112 καὶ ἐπὶ ἄλλων προστατευτικῶν νόμων ὁμοειδῶν, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου, οὕτω λ. χ. ἐπὶ τοῦ ν. 3514⁽³¹⁾. Συμφώνως πρὸς τὴν ἀποφασιστὴν δὲν εἶναι πλέον δυνατὴ μία συμφωνία περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τῆς καταγγελίας, ἀρκεῖ νὰ ἀναγνωρίζωνται ἢ ἐξοφλῶνται τὰ δικαιώματα ἐκ τοῦ ν. 2112, ἀλλὰ πρέπει, διὰ τὰ εἶναι ἐγκυρὸς τοιαύτη συμφωνία, νὰ ἀναγνωρίζωνται αὐτὰ ταῦτα τὰ πλέον ἐκτεταμένα ἐκ τοῦ ν. 3514 (ὅταν ὑπάρχει περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου), ὥστε δὲν δύναται πλέον νὰ παραιτηθῇ ὁ ἐργαζόμενος αὐτῶν καὶ νὰ τῷ ἀναγνωρισθῶσι μόνον τὰ ἐκ τοῦ ν. 2112. Ἡ διαφορὰ εἶναι σοβαρά, ἂν καὶ εἰς πλείστας περιπτώσεις, ἰδίᾳ ἐπὶ σιωπηρᾶς παραίτησεως (λ. χ. μονομερὲς μεταβολὴ ὅρων τῆς συμβάσεως καὶ παραμονὴ τοῦ ὑπαλλήλου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, δυνάμεν νὰ ἀποτελέσῃ ἐν τινι συγκεκριμένῃ περιπτώσει παραίτησιν ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ τῶν ἀπορρεόντων ἐκ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότη⁽³²⁾ τοῦ ἐργα-

ζομένου, δὲν δημιουργεῖται σύμβασις πραγματοποιοῦσα τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθροῦ 8 § 2 ν. 2112, καὶ ἐπομένως ἡ παραίτησις τυγχάνει ἀνίσχυρος, ἂνευ ἀποτελέσματος (ἐπομένως καὶ τὰ δικαιώματα ἐκ τοῦ ν. 3514 ἢ τοῦ Ν. Δ. 424 κλπ. διαφυλάσσονται), χωρὶς νὰ παρίσταται ἀνάγκη προσφυγῆς εἰς τὴν παρὰ τῆς νομολογίας ἐπιχειρηθεῖσαν ἀνάλογον ἐπέκτασιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς τυπικῆς ἀκυρότητος. Πάντως, καὶ ἂν δύναται διὰ τῆς ἀναλογίας νὰ δικαιολογηθῇ ἡ ἐπέκτασις ἐπὶ τοῦ ν. 3514 ἢ ἄλλων περιωρισμένων προστατευτικῶν νόμων, εἶναι αὕτη ἀδικαιολόγητος καὶ ἐπικίνδυνος ἐπὶ τοῦ Ν. Δ. 424, ὡς ἐξηγήσαμεν καὶ ἄλλοτε⁽³³⁾, ἐπομένως εἶναι ἰσχυρά σύμβασις περιέχουσα παραίτησιν ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τοῦ Ν. Δ. 424, ἀρκεῖ ν' ἀναγνωρίζωνται τὰ δικαιώματα ἐκ τοῦ ν. 2112. δὲν εἶναι δηλαδὴ ἀπαράιτητον μία τοιαύτη συμφωνία νὰ ἀναγνωρίζῃ καὶ τὰ ἐκ τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος 424, ἀπὸ τὰ ὁποῖα, ἀντιθέτως, εἶναι δυνατὴ ἡ παραίτησις⁽³⁴⁾.

6. Καὶ ἡ τυπικὴ αὕτη ἀκυρότης ἰσχύει ὅχι μόνον ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων, περὶ ὧν κυρίως προνοεῖ ὁ ν. 2112, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἄλλων κατηγοριῶν ἐργαζομένων, τοῦλάχιστον ἐκείνων, ἐφ' ὧν ἐξετάθη ἡ ἰσχύς τοῦ ἀρθροῦ 8 ν. 2112. Οὕτω, ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, διὰ τοὺς ὁποίους τὸ ἀρθρον 10 Β.Δ. 16)18 Ἰουλίου 1920 ἐπανέλαβε τὸ ἀρθρον 8 § 1 ἐδ. 1 καὶ 2 ν. 2112. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ ἀρθρον 11 Α.Ν. 547 προσετέθη ὡς δευτέρου παράγραφος εἰς τὸν Ν. 2112 (ἀρθρον 8) μόνον. Ἀλλὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι, καίτοι κατ' οὐσίαν τροποποιητικὴ, φέρει ἐν τούτοις τὸν τύπον ἐρ-

εἰς τὸ ἀρθρον 8 § 2 ν. 2112. Τὴν ἀπλὴν αὐτὴν διαπίστωσιν, γενομένην ἀποδεκτὴν παρὰ τῆς νομολογίας, διεξήγαγεν ἡ ἐπιστήμη σφραδῶν ἀγῶνα ὅπως ἀνατρέψῃ, καταφυγοῦσα εἰς πάσης φύσεως ἐπιχειρήματα. (Ἰδε συστηματικὴν ἀντίκρουσιν τῶν ἐπιχειρημάτων τούτων καὶ σχόλιόν μου ἐν «Εργατικῷ Δικαίῳ» τελευταίον τεύχος 1942).

(33) Βλ. ΕΕΔ α 710 καὶ 613 Ἰδε ἐπίσης Πρωτ. Ἀθηνῶν 5845/42 ΕΕΔ α 919. Ἀντιθέτως *Διτξερόπουλος*. Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας κλπ. σελ. 25, *Δημάκης* ΕΕΔ α 491.

(34) Τὸ περιεργον εἶναι ὅτι ἀναγνωρίζεται ἡ τοιαύτη ἀναλογικὴ ἐπέκτασις καὶ ἐπὶ τῶν δικαιωμάτων ἐκ τοῦ Ν. Δ. 424, ὅκωμ καὶ ὑπὸ συγγραφέων τινῶν, δεχομένων ὁρθῶς ὅτι ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας λόγῳ παραβάσεως τῶν ὅρων τοῦ Ν. Δ. 424 εἶναι σχετικὴ, ὑπὲρ τοῦ ἐργαζομένου. Ἀν ὁμως εἶναι σχετικὴ, σημαίνει ὅτι δύναται οὗτος —κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου— νὰ παραιτηθῇ τῆς ἀκυρότητος αὐτῆς. Ἀλλὰ, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, τῷ ἀφαιροῦσι τὸ δικαίωμα τοῦτο, διότι μία συμφωνία παραίτησεως δέον, ἀντιθέτως, κατ' αὐτοὺς νὰ ἀναγνωρίζῃ τὰ δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ Ν. Δ. 424, μετὰ τῶν ὁποίων περιλαμβάνεται κυρίως τὸ δικαίωμα νὰ θεωρήσῃ ἄκυρον τὴν καταγγελίαν. Βλ. *Διτξερόπουλος*, Ἡ καταγγελία κλπ. σελ. 25, *Δημάκης* ΕΕΔ α 491. Λογικὸν ἐπακόλουθον τῆς ἀντιθέτου γνώμης θὰ ἦτο περαιτέρω ὅτι καὶ ἂν ὁ μισθωτὸς ἔλαβε τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112 ἢ 3514, θὰ δύναται ὁμως νὰ ἐπιδιώξῃ καὶ τοὺς μισθοὺς του, κατ' ὃ μὴ παραιτηθεὶς τῶν ἐκ τοῦ Ν. Δ. 424 δικαιωμάτων του. Ἀλλὰ τότε ἡ ἀκυρότης οὐσιαστικῶς καθίσταται ἀπόλυτος μὲ ὅλα τὰ δυσάρεστα αὐτῆς ἐπακόλουθα, τὰ ὁποῖα ἡ ἀντιθετος γνώμη προσπαθεῖ διὰ διαφορᾶν μέσων νὰ ἀποτρέψῃ. Βλ. *Κ. Δημάκης* ΕΕΔ α 500.

(30) Βλ. ΕΕΔ α 259, 587, 827, 818 (Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 6196/42)

(31) Βλ. Πρωτ. Ἀθην. 13376/1940 ΕΕΔ α 431.

(32) Εἰδικότερον εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς μονομεροῦς μεταβολῆς τῶν ὁρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι δυσχερὲς καὶ νὰ νοηθῇ ὅκωμ παραίτησις ἀπὸ ὁρισμένων δικαιωμάτων μόνον καὶ ὅχι ἀπὸ πάντων τῶν ἐκ τῆς καταγγελίας ἀπορρεόντων, δεδομένου ὅτι ἡ παραμονὴ εἶναι μᾶλλον (ἂν ὑπάρχουν *facta concludentia*) ἀποδοχὴ τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως, ἄρα παραίτησις ἀπὸ πάντων τῶν δικαιωμάτων ἐκ τῆς μονομεροῦς μεταβολῆς ἀντικειμένη ὁπωσδήποτε

μηνευτικής διατάξεως, και επομένως περιττόν ἦτο νὰ προστεθῇ καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ἀνωτέρω διατάγματος, ἀφοῦ τοῦτο, καθὼ ἐπέκτασις τοῦ ἄρθρου 8 ν. 2112⁽³⁵⁾ καὶ ὁμοιον πρὸς αὐτὸ ὡς ἐξ αὐτοῦ ἀντιγραφέν, δὲν εἶναι δυνατόν εἰ μὴ νὰ ἐννοηθῇ ὅτι (κατὰ νομοθετικὴν ἐπιταγὴν καὶ ἐρμηνείαν) ἠννόησε καὶ τὸ ἄρθρον 8 ν. 2112. Ἀλλως τε ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 (ἰδίᾳ § 1) τοῦ αὐτοῦ διατάγματος συνάγεται ὅτι, κατ' ἀρχήν, πᾶσαι αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2112 ἐφαρμόζονται ἐπὶ ἐργατῶν, καὶ ἂν δὲν ἐπαναλαμβάνονται ρητῶς⁽³⁶⁾. Τέλος, ἂν ἀκολουθήσωμεν τὴν νομολογιακὴν τάσιν, ὅπως ἀποδοθῇ διαπλαστικὴ ἱκανότης καὶ εἰς τὴν § 2 ν. 2112, τότε θὰ ἔχωμεν ἐν ἐπὶ πλέον ἐπιχείρημα εἰς τὰ ἀποφασιστικὰ ἄλλως τε, προηγούμενα προστιθέμενον.

7. Καὶ ἡ νομολογία εἰς σύμφωνον περίπου συμπεράσματα κατέληξε κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς τυπικῆς ἀκυρότητος⁽³⁷⁾, ἀποβλέψασα κυρίως εἰς πρακτικούς σκοπούς, χωρὶς πλήρη θεωρητικὴν θεμελίωσιν τῶν ἀπόψεών της, διὸ καὶ δὲν ἐγένετο πάντοτε ἀντιληπτὴ καὶ δριμύως κατεκρίθη⁽³⁸⁾ καὶ⁽³⁹⁾.

VI. Ποιὰ ἡ φύσις τῶν ἀκυροτήτων (οὐσιαστικῆς καὶ τυπικῆς) τῶν συμφώνων παραιτήσεως; Συχνότατα εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ἀπαντῶμεν σχετικὰς ἀκυρότητας, διότι δημιουργοῦνται μὲν κατ' αὐτὸ δικαιώματα ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν, ἀλλ' ἀφίεται ἐλευθέρᾳ ἡ διαχείρισις τῶν εἰς τὸν δικαιοῦχον, δηλ. δὲν ἐπιβάλλεται καὶ εἰς αὐτὸν ἀναγκαστικῶς ἡ ἀποδοχὴ τῆς δημιουργουμένης ὑπὸ τοῦ νόμου καταστάσεως⁽⁴⁰⁾. Ἐν προκειμένῳ ὁμοῦ δὲν συμβαίνει τοιοῦτο τι. Ἡ κηδεμονία τοῦ νόμου εἶναι τοιαύτη, ὥστε παρακολουθεῖ καὶ περιορίζει τὸν μισθωτὸν εἰς κάθε του ἐνέργειαν. Ἀς ἐξετάσωμεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸ ζήτημα μὲ κίνδυνον

ἀκόμη καὶ νὰ θεωρηθῶμεν λογοπαίζοντες: Ἐπὶ μὲν τῆς οὐσιαστικῆς ἀκυρότητος, ἡ φύσις τοῦ ἄρθρου 8 § 1 ἐδ. 1 ὡς κανόνος ἀναγκαστικοῦ δικαίου δὲν ἐπιτρέπει παραίτησιν ἐκ τῶν προτέρων τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τὰ παρεχόμενα δικαιώματα, ἀλλ' οὔτε καὶ παραίτησιν ἀπὸ τῆς ἀκυρότητος τοιαύτης παραιτήσεως, δεδομένου ὅτι τοῦτο ἰσοδυναμεῖ πρὸς παραίτησιν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὰ δικαιώματα ἐκ τοῦ ν. 2112, ἥτις δὲν εἶναι ἀνεκτὴ οὔτε πρὸ τῆς καταγγελίας, οὔτε μετ' αὐτήν, λόγῳ τῆς τυπικῆς ἀκυρότητος. Ἐπὶ δὲ τῆς τυπικῆς ἀκυρότητος, πάλιν ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων παραίτησις εἶναι ἄκυρος, ἀλλὰ καὶ ἡ παραίτησις ἀπὸ τῆς ἀκυρότητος τῆς τοιαύτης παραιτήσεως εἶναι ἄκυρος, διότι καὶ αὕτη ἐμπίπτει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 8 § 2 ν. 2112. Προφανῶς λοιπὸν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ ἀπολύτου ἀκυρότητος εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις⁽⁴¹⁾.

VII. Περιττόν νὰ σημειωθῇ ὅτι καὶ, ἀντιθέτως, σύμφωνα παραιτήσεως τοῦ ἐργοδότη ἀπὸ τὰ δικαιώματά του (δυνάμει τοῦ ν. 2112) ἐκ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως παρὰ τοῦ μισθωτοῦ κεῖνται ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀνωτέρω ἀκυροτήτων⁽⁴²⁾, πλὴν ὁμοῦ οὐδέποτε πλήττονται ὑπ' αὐτῶν, δεδομένου ὅτι πάντοτε πραγματοποιεῖται ὁ εἰς τῶν ὁρῶν μὴ ἐφαρμογῆς τῶν ἀκυροτήτων τούτων, δηλαδή θὰ ἀποτελῶσι πάντοτε συμφωνίας εὐνοϊκώτερας τοῦ ν. 2112 διὰ τὸν μισθωτὸν.

VIII. Ἐκουσία ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ ἢ κοινῇ συναινέσει μετὰ τοῦ ἐργοδότη τοῦ ἀπομάκρυνσις ἐκ τῆς ὑπηρεσίας δὲν δίδουσι λαβὴν εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἄρθρου 3 § 1 ἐδ. 1 ν. 2112, οὔτε ἀπαγορεύονται κατ' ἀρχήν⁽⁴³⁾. Ἀντιθέτως, ἂν ἔλαβε ἥδη χώραν καταγγελία τῆς συμβάσεως παρὰ τοῦ ἐργοδότη, μεταγενέστερος συμβιβασμὸς παριστῶν τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ὡς οἰκιοθελῇ ἀποχώρησιν τοῦ μισθωτοῦ ἢ κοινῇ συναινέσει διάλυσιν τῆς μισθωτοῦ ἐμπίπτει βεβαίως εἰς τὴν τυπικὴν ἀκυρότητα.

IX. Εἰδικωτέρα ἔρευνα προσήκει εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀνακλήσεως τῆς καταγγελίας⁽⁴⁴⁾. Διόσκειται, ὅτι τοιαύτη ἀνάκλησις δὲν εἶναι δυνατὴ ἂνευ συναινέσεως τοῦ πρὸς ὃν ἐγένετο αὕτη⁽⁴⁵⁾. Ἡ συμφωνία δὲ τῶν δύο μερῶν περὶ

(35) Βλ. ἄρθρ. 12 § 2 ν. 2112 καὶ ἄρθρ. 1 § 1 Β. Δ. 16/20 Ἰουλίου 1920.

(36) Βλ. καὶ μελέτην μου ἐν ΕΕΔ α 612.

(37) Πρωτ. Ἀθηνῶν 6418/1937, Α. Π. 507/1938 Θέμ. Ν' 323, Α. Π. 338/1939 Θέμ. Ν' 794, Ε. Α. 469/1938 Δ)κὴ 10,451, Α. Π. 180/1941 Θέμ. ΝΒ' 456, Πρωτ. Ἀθηνῶν 6745/1942 «Εργατ. Δίκαιον», τελευτ. τεύχος 1942. Ἀποκλίνουσαι ἀντιλήψεις ἐν Ε. Α. 1683/1939 Θέμ. ΝΑ' 45.

(38) Ἡ ἐπὶ κρίσις αὐτῆς ἀφορᾷ κυρίως τὴν (καθ' ἡμᾶς ὁρθὴν καὶ κοινωνικῶς ἐπιδοκιμαστέαν) στάσιν τῆς νομολογίας εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς παραμονῆς τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του παρὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη ἐπιχειρηθεῖσαν μονομερῇ μετοβολὴν τῶν ὁρῶν τῆς ἐργασίας. Οὕτω **Καποδίστριας** Ἐργμ. Ἐργ. Δικαίου § 390.

(39) Βλ. **Καποδίστριας** ἐν ΑΙΔ Θ 375. Ἐπίσης **Καποδίστριας** ἐν Θέμ. ΝΑ' 47, Γ. **Βάλλη-Νδαν** ΕΕΝ Θ' 264, **Διεξερόπουλος**, Ἡ καταγγελία σελ. 62 σημ. 56, **Αγαλλόπουλος** ΑΙΔ Θ 158. Σύμφωναν πρὸς τὰ ἐν τῷ κειμένῳ **Κ. Πάλλης** ἐν «Εργατικῷ Δικαίῳ» Α σελ. 210 σημ. 4. **Υδροῦτος** ἐν ΕΕΔ α 656, ἐπίσης δὲ ΕΕΔ α 31, 145, 259, 587. Βλ. καὶ ἀνωτ. σημ. 32.

(40) Οὕτω ἐδέχθημεν ἀνταντιρρόπῳ τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας βάσει τοῦ Ν. Δ. 424 ὡς σχετικὴν. (Βλ. ΕΕΔ α 613 καὶ 710). Διότι, πλὴν τῶν ἄλλων, τὸ παρεχόμενον ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου δικαίωμα τῆς μονιμότητος δὲν ἐπιβάλλεται ἀναγκαστικῶς καὶ εἰς τὸν μισθωτὸν. Ἀποδείξις ὅτι δύναται ἔκρουσιν ἂν ἀποχωρήσῃ τῆς ἐργασίας, ὁπότε ἡ ἄρσις αὐτῆς μονιμότητος δὲν κωλύεται ἀπὸ τὸ Ν. Δ. 424 (Βλ. καὶ σημ. 8).

(41) Βλ. καὶ **Αγαλλόπουλος** ΑΙΔ Θ 160.

(42) Ἡ γενικότης τῆς διατυπώσεώς των ἐπιβάλλει τὴν λύσιν αὐτὴν.

(43) Βλ. καὶ Ε. Α. 182/1929 Θέμ. Μ' 605 («Ἄλλως ἔχει τὸ ζήτημα ἐν περιπτώσει ὑπάρξεως σκοποῦ καταστρατηγήσεως τοῦ νόμου, διὸ καὶ ἡ ἥσσαν γνώμη τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως ἐπὶ σχετικῷ ζητήματι εἶναι ἀβάσιμος»). Α. Π. 384/1940 Θέμ. ΝΑ' 726, Ε. Α. 1236/1931 Θέμ. ΜΓ' 371, Α. Π. 370/1933 Θέμ. ΜΔ' 706 (καὶ αὕτη ὁμοῦ μὴ δεχομένη δυνατότητα ὑπάρξεως καταστρατηγήσεως περιπίπτει εἰς τὸ αὐτὸ σφάλμα. Βλ. ὁρθὰς παρατηρήσεις Θέμιδος σελ. 707). Α. Π. 172/1934 ΕΕΝ α' 398 (ἴδε καὶ ἐν αὐτῇ παρόμοιον σφάλμα), Ε. Α. 1567/1932 Θέμ. ΜΔ' 707 (ὁρθῶς ἀποφαίνεται καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς καταστρατηγήσεως). Ἐπίσης ἄλλως ἔχει τὸ ζήτημα ἐν περιπτώσει ἐλαττωματικῆς δηλώσεως βουλήσεως, π.χ. συνεπείᾳ φόβου βλ. Ε. Α. 1388/1934 ΕΕΝ α' 882.

(44) Περὶ παραιτήσεως ἀπὸ τῆς καταγγελίας βλ. **Καποδίστριας** Ἐργμ. Ἐργ. Δικ. § 428, Πρωτ. Πειραιῶς 569/1940 ΕΕΔ α 301.

(45) **Καποδίστριας** Ἐργμ. Ἐργ. Δικ. § 422, Α. Π. 76/1941 ΕΕΔ α 14, Πρωτ. Ἀθ. 13719/1940 ΕΕΔ α 206.

ἀνακλήσεως τῆς καταγγελίας, εἴτε ὡς νέα σύμβασις ἐργασίας θεωρηθῇ, εἴτε ὡς συμφωνία ἐξαφανίσεως τῆς καταγγελίας καὶ συνεχίσεως τῆς παλαιᾶς συμβάσεως—ὅπερ καὶ τὸ ὀρθότερον—, δὲν ἀπαγορεύεται δυνάμει τοῦ ἀρθρ. 8 ν. 2112. Διότι α) πάντες οἱ προστατευτικοὶ νόμοι σκοπὸν ἔχουσι νὰ περιορίσωσι τὰς ἀπολύσεις καὶ διατηρήσωσι τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὰς θέσεις τῶν. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ὁ μισθωτὸς, διὰ τῆς ἀνακλήσεως τῆς καταγγελίας, διατηρεῖται ἀδιαλείπτως εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους ὡς ὁ μισθωτὸς, δὲν εἶναι δυνατόν αὕτη, κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου αὐτοῦ, νὰ θεωρηθῇ ἐμπίπτουσα εἰς τινὰ ἀπαγόρευσιν, ἀλλ' ἀπεναντίας εἶναι ὅλως εὐπρόσδεκτος παρὰ τοῦ νομοθέτου. β) Καὶ ἂν ἀκόμη ἤθελε θεωρηθῇ ἡ τοιαύτη σύμβασις ἐμπίπτουσα εἰς τὸ ἀρθρὸν 8 ν. 2112, πάλιν θὰ περιλαμβάνεται, κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου καὶ ἐν τοῖς πράγμασιν, εἰς τὴν ἐξαίρεσιν τῶν συμφωνιῶν τῶν εὐνοϊκωτέρων τοῦ νόμου τοῦτου. Τὰ δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ γεννῶνται μὲν ἀπὸ τῆς καταγγελίας, δύνανται ὅμως νὰ ἀσκηθῶσι μόνον ἀπὸ τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ μισθωτοῦ (46). Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ὁ νόμος παρέσχε τῷ μισθωτῷ τὴν εὐχέριαν, ἔφ' ὅσον δὲν ἀπεχώρησε, νὰ μὴ θέσῃ εἰς κίνησιν τὰ δικαιώματα αὐτά, εἶναι λογικὸν νὰ ἔχῃ οὗτος τὴν εὐχέριαν νὰ δεχθῇ τὴν ἀνάκλησιν τῆς καταγγελίας, ἥτις δὲν εἶναι ἄλλο τι ἢ ἐκ μέρους τοῦ εἰ μὴ μὴ ὑπόσχεσις ὅτι δὲν μέλλει ν' ἀποχωρήσῃ λόγῳ τῆς γενομένης καταγγελίας.

Χ. Πρέπει νὰ σημειώσωμεν ἐν τέλει τῆς παρούσης ὅτι πρὸς ἀσκήσιν τῶν ἐκ τῆς καταγγελίας δικαιωμάτων τοῦ εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἀπομα-

κρυνθῇ κατὰ τινὰ τρόπον τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὁ μισθωτὸς. Τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον 1) Διότι τὸ πνεῦμα τῶν προστατευτικῶν νόμων εἶναι νὰ δημιουργήσωσι μίαν περιουσιακὴν βοήθειαν εἰς τὸν μισθωτὸν, ἔφ' ὅσον δὲν κατωρθώθῃ ἡ διατήρησις τοῦ εἰς τὴν θέσιν καὶ ἀποχωρεῖ οὗτος τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἀπομακρύνεται αὐτῆς, ὥστε νὰ δυνηθῇ οὗτος νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἐν μέρει τὰς δημιουργουμένας ἀνάγκας, ὅχι ὅμως καὶ νὰ τῷ παράσχουσιν ἐν πρόσθετον ἐπίδομα παρὰ τῷ μισθῷ, ὃν θὰ ἐξακολουθῇ νὰ λαμβάνῃ παραμένων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ. 2) Ἡ καταγγελία, ἀπὸ τὴν ὅποیان πηγάζουσιν τὰ δικαιώματα τοῦ ἐργαζομένου, εἶναι πράξις ἀποβλέπουσα ἀκριβῶς εἰς τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως, ἐπομένως εἰς αὐτὴν ἀπέβλεψεν ὁ νομοθέτης, ἀφοῦ τὴν καταγγέλλαν ἐθεώρησε πηγὴν τῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ.

Τὴν ἀπαραίτητον ταύτην προϋπόθεσιν τῆς ἀσκήσεως τῶν ἐκ τῆς καταγγελίας δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου πρέπει νὰ ἔχωμεν πάντοτε ὑπ' ὄψει μας κατὰ τὴν ἔρευναν τῶν ἐναλλασσομένων φάσεων καὶ νομικῶν καταστάσεων κατὰ τὴν ἐπομένην τῆς καταγγελίας ἐξέλιξιν τῶν πραγμάτων, ἰδίᾳ δὲ ὅταν πρόκειται περὶ τῆς πολυπλόκου περιπτώσεως τῆς μονομεροῦς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας (47).

ΑΠΟΣΤ. Ι. ΜΠΟΥΡΝΙΑΣ, Δικηγόρος

(47). Βλ. καὶ *Καποδίστρια* Ἐργ. Ἐργ. Δικ. § 422 καὶ ἰδίᾳ § 437. Περὶ δὲ τῆς μονομεροῦς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας βλ. καὶ *Ἀγαλλόπουλον* ΑἰΔ Θ 140. Σκιαγραφίαν τῆς ἐξέλιξεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ, ἐν μονομερεῖ μεταβολῇ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας βλ. εἰς σχετικὸν μου σχόλιον ἐν «Ἐργ. Δικαίω» τελ. τευχ. 1942.

(46) Βλ. κατωτ. Χ.

Η ΑΠΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΨΕΩΣ ΕΞΟΜΟΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ζητήματα ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 67724/1940 ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας

Τοῦ κ. Ι. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ, τοῦ Ἰδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων

I

Ἐν τῷ πλασιῳ τῶν κοινωνικοασφαλιστικῶν νομοθετημάτων τῆς τελευταίας πολεμικῆς περιόδου 1940—1941, σημαντικὴν ὅλως θέσιν κατέχει καὶ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 67724/1940 ἀπόφασις τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας (1), ἀποτελοῦσα χαρακτηριστικὴν ἐκδήλωσιν προνοίας ὑπὲρ τῶν θυμάτων τοῦ τελευταίου πολέμου, τῶν ἠσφαλισμένων παρ' Ὀργανισμοῖς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Διὰ τῆς ἐν λόγω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως οἱ ἐν πολέμῳ ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτοῦ παθόντες ἐκ πολεμικῶν ἀτυχημάτων ἠσφαλισμένοι μισθωτοί, ἐξομοιοῦνται ἀπὸ ἀπόψεως ἀσφαλιστικῆς μεταχειρίσεως πρὸς τοὺς ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων παθόντας ἠσφαλισμένους, δικαιούμενοι τῶν αὐτῶν, ὧν καὶ τὰ θύματα ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ἀσφαλιστικῶν παροχῶν.

Λόγῳ τῆς σπουδαιότητος τοῦ νομοθετήματος καὶ τῆς σωρείας τῶν προβλημάτων, ἅτινα ἐγέννησεν ἡ μέχρι τοῦδε ἐφαρμογὴ τοῦ ἐν τῇ πρά-

ξει, δὲν κρίνομεν ἄσκοπον ποιᾶν τινὰ λεπτομερεστέραν ἀνάλυσιν τῶν διατάξεων αὐτοῦ, ἥτις θὰ ἡδύνατο νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν βαθυτέραν κατανόησιν τοῦ καὶ εἰς τὴν ἐπιτυχή ἀντιμετώπισιν τῶν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ προκυπτόντων ζητημάτων.

II

Κατὰ τὴν προμνησθεῖσαν ὑπ' ἀριθμ. 67724/1940 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν «πρὸς ἐργατικὸν ἀτύχημα ἐξομοιοῦνται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, οἱ ἐν καιρῷ πολέμου καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ἐπερχόμενοι καὶ ὁπωσδήποτε συμβαίνοντες τραυματισμοί, δηλητηριάσεις ἐκ πολεμικῶν ἀερίων, ἀναπηρία καὶ θάνατοι ἀμέσως ἠσφαλισμένων εἰς τοὺς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀσφαλιστικούς Ὀργανισμούς, ἔφ' ὅσον ἔχουν πραγματοποιήσει οὗτοι εἰς τὸν Ὀργανισμόν, εἰς ὃν ἀσφαλίζονται, ἑκάτον (100) τοῦλάχιστον καταβολὰς ἀπὸ τῆς ὑπαγωγῆς τῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτοῦ».

Νομοθετικὸς λόγος τῆς πρωτοτύπου ταύτης ρυθμίσεως τοῦ ἑλλήνου νομοθέτου ἐν τῇ ἐπανορθώσει τῶν πολεμικῶν ἀτυχημάτων ὑπῆρξεν

(1) Ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 264/21-11-40 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (τευχὸς Β').

προφανώς ἡ σκέψις ὅτι ὁ παθὼν ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ ὑψίστου πρὸς τὴν Πατρίδα καθήκοντος ἐν τῷ πεδίῳ τῆς τιμῆς ἡσφαλισμένος ἔδει νὰ μὴ ὑστερήσῃ ἀπὸ ἀπόψεως ἀσφαλιστικῆς προστασίας πρὸς τὸν ἐν τῇ ἐκτελέσει ἢ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας παθόντα μισθωτόν. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἐκ πρώτης ὄψεως θὰ ἠδύνατο νὰ παρατηρήσῃ τις, ὅτι ἡ ρύθμις αὕτη ἀντίκειται εἰς τὰς στοιχειώδεις ἀσφαλιστικὰς ἀρχάς, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι οἱ ἀσφαλιστικοὶ ὁργανισμοὶ ἐπωμίζονται οὕτω καὶ τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν πολεμικῶν ἀτυχημάτων τῶν ἡσφαλισμένων τῶν, ἥτοι μίαν ἐπὶ πλεον κατηγορίας κινδύνων, τῶν κινδύνων πολέμου, ἄνευ ἀντιστοίχου αὐξήσεως τῶν ἐσόδων τῶν, κινδύνων, οἷτινες δὲν εἶχον βεβαίως ὑπολογισθῇ κατὰ τὸν ἀναλογισμὸν τῶν πόρων τῶν πρὸς τὰς ὑπὸ τούτων χορηγητέας παροχάς. Ἡ σκέψις ὅμως αὕτη ἐλέγχεται ἀβάσιμος, μετ' ἐγγυτέραν ἔρουναν τοῦ ζητήματος, λαμβανομένου ὑπ' ὄψεως, ὅτι τοῦλάχιστον διὰ τὸν μεγαλύτερον ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμὸν τῆς χώρας, τὸ Ἰδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὅπερ μόνον καλύπτει 350.000 μισθωτῶν μετὰ τῶν οἰκονομειῶν τῶν, ἥτοι ἀριθμὸν ἴσον πρὸς τὸ σύνολον περίπου τῶν ἡσφαλισμένων πάντων τῶν λοιπῶν ἀσφαλιστικῶν ὁργανισμῶν (2), ἐκρίθη ὅτι ἡ ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν τῶν κεκανονισμένων ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, τόσον ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐργοδοτικὴν, ὅσον καὶ τὴν ἐργατικὴν μερίδα τοῦ ἀσφαλιστροῦ, συνεχίζεται καὶ διαρκούσης τῆς στρατεύσεως τοῦ ἡσφαλισμένου, ἂν οὗτος ἐξακολουθῇ λαμβάνων δι' ὅλον δὴποτε λόγον πλήρη τὸν μισθὸν τοῦ παρὰ τοῦ ἐργοδότη τοῦ ἡ τμήμα τούτου ἢ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα, δυνάμει νοῦ νόμου 3514/1928 «περὶ θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως» ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως (3) ὅπερ ἀποτελεῖ καὶ τὸν κανὼνα ἐπὶ

στρατεύσεως μισθωτοῦ, ἐξαιρέσει τῶν ὡς ἀξιοματικῶν στρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, οἷτινες, κατὰ τὴν παρεχομένην αὐτοῖς διακριτικὴν εὐχέρειαν ἐκ τοῦ νόμου, δικαιούνται νὰ προτιμῶσιν ἀντὶ τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, τὸν μισθὸν τοῦ ἐφεδρικοῦ ἀξιοματικοῦ.

Καὶ ἀνεξαρτήτως ὅμως τοῦ γεγονότος τού-

κολουθῇ ὑφισταμένη ἡ βούλησις τοῦ ἐργοδότη, ὅπως διατηρῇ δι' ἑαυτὸν, ἐν ὠρισμένῳ μέτρῳ καὶ τρόπῳ, τὴν ἐργατικὴν δύναμιν τοῦ μισθωτοῦ του, ἔστω καὶ ἂν ἐξ οἰουδήποτε λόγου κωλύεται προσκαίρως ἡ πραγματικὴ ἀσκήσις τῆς τοιαύτης ἐξουσίας του. Κατὰ ταῦτα πρόσκαιρος διακοπὴ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας, ἀδείας ἢ στρατεύσεως, ἥτις καὶ ἐνδιαφέρει ἡμᾶς ἐν προκειμένῳ, δὲν συνεπάγεται ἀναστολὴν ἢ λήξιν τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως, ἐφ' ὅσον ὁπωσδήποτε συνεχίζεται ἡ καταβολὴ τοῦ μισθοῦ, ἥτις προδίδει τὸ *animus* τοῦ ἐργοδότη τοῦ "Οὐα πλείονα ἐπὶ τῶν ἀνωτέρῳ ἰδίᾳ ἐν τῇ κλασικῇ ἐργασίᾳ τοῦ *Rossin*, *Das Recht der Arbeitsversicherung*, τόμ. I σελ. 175 καὶ II σελ. 49. Πρβλ. ἐπίσης *Hahn-Kühne*, *Handbuch der Krankenversicherung* (1929)¹⁰, σελ. 220, *Stier-Somlo*, *Reichsversicherungsordnung, Handkommentar* (1929)¹¹ σελ. 121 ἐπόμε., ὑποστηρίζοντα ἰδίαν θεωρίαν, καθ' ἣν τὴν βάσιν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἀποτελεῖ μία δημοσίῳ δικαίῳ σύμβασις, ἀσχετος πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἀτοικὸν δίκαιον συνδένουσαν τὸν ἐργοδότην πρὸς τὸν ἡσφαλισμένον σχεῖν, *Hoffmann*, *Reichsversicherungsordnung*, (ἐκδ. 8η) σελ. 31 ἐπ. Εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα καταλήγει καὶ ὁ *H. Schultz*, *Die Deutsche Sozialversicherung* (1929)¹² σελ. 17 ἐπ. ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐξενεχθείσης θεωρίας, καθ' ἣν τὴν βάσιν τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως ἀποτελεῖ τὸ στοιχεῖον τοῦ μισθοῦ. Πρβλ. ἐπίσης καὶ *Reichsversicherungsordnung mit Anmerkungen*, herausgegeben von Mitgliedern des Reichsversicherungsamts (1930) II σελ. 5 ἐπ. Τὸν παραλληλισμὸν τῆς σχέσεως τῆς ἀπασχολήσεως πρὸς τὴν νομὴν ἐπικρίνει μετὰ σφοδρότητος ὁ *Barassi*, *Il contratto di lavoro nel diritto positivo italiano* (ἐκδ. 2α) τόμ. I σελ. 476 ἐπόμε. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ ἑλληνικοῦ νόμου «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», καθ' ὅν σημερινοὶ ἡ ἀσφαλιστικὴ σχέσις βασίζεται ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὡς καὶ ἐν Γερμανίᾳ προϋποθέσεων, ὅρα *Ἀγαλλόπουλον*, Ἡ βάσις τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (1933), σελ. 32 σημ. 3, ἀπαιτοῦντα πάντως διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἀσφαλιστικῆς ὑποχρέω-σεως διαρκούσης τῆς στρατεύσεως, ὅπως ὑφίσταται δικαίωμα τοῦ στρατευθέντος εἰς μισθοδοσίαν, βάσει τοῦ Ν 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως» καὶ τοῦ αὐτοῦ, Αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις (1936) σελ. 33. Νομίζομεν, ἐν τούτοις, ὅτι ἡ ἀσφαλιστικὴ ὑποχρέωσις συνεχίζεται καὶ ὅταν δὲν συντρέχει νόμιμος ἀξίωσις τοῦ στρατευθέντος ἡσφαλισμένου ἐπὶ τοῦ μισθοῦ, δυνάμει τοῦ προμνησθέντος νόμου, ἀρκεῖ καὶ μόνον νὰ καταβάλλεται μισθὸς διαρκούσης τῆς στρατεύσεως, ἀδιαφόρως αἰτίας, ὡς π.χ. ὅταν ὁ ἐργοδότης καταβάλ-λει τὸν μισθὸν ἢ τμήμα τούτου δυνάμει ὑποχρεώ-σεως προκυπτούσης ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ καὶ οἰκειοθελῶς ἄνευ νομίμου ὑποχρεώσεως, διότι καὶ ἐπὶ οἰκειοθελοῦς καταβολῆς δὲν νομίζομεν ὅτι ὑπὸ τὰς σημερινὰς κοινωνικὰς ἀντιλήψεις πρόκειται περὶ δωρεᾶς, ἀλλὰ μᾶλλον περὶ ἐκπληρώσεως φυσικῆς ἐνοχῆς, ἔστω καὶ ἂν δὲν τὴν γνωρίζῃ τὸ ρωμαϊ-κὸν δίκαιον. Ἡ ἐγγυτέρα ὅμως ἔρευνα τοῦ ζητήμα-τος ἐξέρεχεται τῶν ὁρίων καὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ παρόντος ἀρθροῦ.

(2) "Οὐα Ἀπολογισμὸν τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων 1940, σελ. 16 καὶ *Βελλανίου*, Ἡ ἀσφάλις τῶν ἐργαζομένων (1940) σελ. 1 καὶ 26.

(3) "Οὐα τὴν ὑπ' ἀριθμ. 57/1940 ἐγκύκλιον τῆς Γεν. Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. «περὶ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν στρατευθέντων ἡσφαλισμένων». Σημειωτέον ὅτι ἡ ἀποψις αὕτη τῆς Διοικήσεως τοῦ Ἰδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων περὶ συνέχσεως τῆς ἀσφαλιστικῆς ὑποχρεώσεως καὶ διαρκούσης τῆς στρατεύσεως εἶναι καὶ ἡ κρατούσα ἐν τῇ θεωρίᾳ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλί-σεως, βασισμένη ἰδίᾳ ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ *Rossin* τὸ πρῶτον διατυπωθείσης ἀντιλήψεως, καθ' ἣν τὴν βάσιν τῆς ἀσφαλιστικῆς ὑποχρεώσεως ἀποτελεῖ ἡ σχέσις τῆς «ἀπασχολήσεως», ἡ σχέσις δηλ. δύο προσώπων πρὸς ἀλλήλα, καθ' ἣν τὸ ἐν δύναται νὰ διαθέσῃ τὴν ἐργατικὴν δύναμιν τοῦ ἄλλου, ἥτις ὑφίσταται καὶ ὅταν ἀκόμη ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος ἢ δὲν ὑπάρχῃ καὶ τοιαύτη. Παρεβλήθη δὲ μάλιστα εὐστόχως ἡ σχέσις αὕτη τῆς «ἀπασχολή-σεως» πρὸς τὴν *νομήν*, χαρακτηρισθεῖσα ὡς ἡ νομὴ τῆς ἐργατικῆς δυνάμεως, ἐν ἣ τὸ *animus* ἐκδη-λοῦται διὰ τῆς βουλῆσεως τοῦ ἐργοδότη, ὅπως ἔχη εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ τὴν ἐργατικὴν δύναμιν τοῦ ἡ-σφαλισμένου καὶ τὸ *corpus* διὰ τῆς πραγματικῆς ἀσκήσεως τῆς τοιαύτης ἐξουσίας του. Κατ' ἐφαρμο-γὴν τῆς θεωρίας αὐτῆς, ὡς διὰ τὴν νομὴν δὲν ἀ-παιτεῖται ἡ διαρκὴς ἐκδήλωσις τῆς ἐπὶ τοῦ ἀντικει-μένου ταύτης ἐξουσίας τοῦ νομίμου, οὕτω καὶ διὰ τὴν σχέσιν τῆς ἀπασχολήσεως, οὕτω καὶ διὰ τὴν ἀναγκαιὰ ἢ διαρκὴς παρὰ τοῦ ἐργοδότη διάθεσις τῆς ἐργατικῆς δυνάμεως τοῦ μισθωτοῦ του, ἀρκεῖ νὰ ἐξα-

του, ότι δηλ. διὰ τῆς κατὰ κανόνα καταβολῆς ασφαλιστικῶν εἰσφορῶν διαρκούσης τῆς στρατεύσεως καλύπτονται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀναλογιστικῶς οἱ πολεμικοὶ κίνδυνοι(*) ὑποκαθιστῶντες τὰ ἐργατικά ἀτυχήματα, ἡ ἐπέλευσις τῶν ὁποίων ἀποκλείεται κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ ἡσφαλισμένου καὶ τῆς ὥς ἐκ ταύτης προσωρινῆς ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ μόνον ὁ σκοπὸς αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν εἰς δὴν ἀπέβλεψεν ἡ διάταξις, ἥτοι ἡ προστασία τῶν θυμάτων τοῦ ἐθνικοῦ μας ἀγῶνος, ἀρκεῖ διὰ νὰ θεμελιώσῃ ταύτην καὶ νὰ ἀνατρέψῃ πάντα τὰ τυχόν προβληθσόμενα ἀντίθετα ασφαλιστικοαναλογιστικά ἐπιχειρήματα, τυπικῆς ἄλλωστε καὶ θεωρητικῆς μᾶλλον ἢ πρακτικῆς σημασίας. Ἀναγνωρίζομεν βεβαίως, ὅτι τὸ κράτος εἶναι τὸ κατ' ἀρχὴν ὑπεύθυνον καὶ ὑπόχρεον πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν πολεμικῶν ἀτυχημάτων καὶ προστασίαν τῶν θυμάτων πολέμου, πλὴν ὅμως ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν νὰ ἐξασφαλισθῇ εἰς ταῦτα καὶ συμπληρωματικὴ προστασία παράλληλος πρὸς τὴν ὑπὲρ αὐτῶν κρατικὴν μέριμναν, θὰ ἦτο παράλογον ἐκ τυπικῶν καὶ μόνον λόγων νὰ ἀρνηθῶμεν ταύτην, ὅταν μάλιστα πρόκειται περὶ μιᾶς τάξεως προσώπων τόσοσιν προσφιλοῦς, ὅπως τὰ θύματα τῶν ἐθνικῶν μας ἀγῶνων. Δὲν πρέπει τέλος νὰ παροραθῇ καὶ τὸ γεγονὸς, ὅτι ἡ συνεχὴς πτώσις τῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας τῆς δραστικῆς, ἀνέτρεψεν ἐν πολλοῖς τὰς ἀναλογιστικὰς βάσεις λειτουργίας τῶν ασφαλιστικῶν

(*) Εἶναι βεβαίως ἀναμφισβήτητον, ὅτι τὰ πολεμικά ἀτυχήματα ἀποτελοῦσι κατηγορίαν κινδύνων οὐβαροτέρων τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ὅσον ἀφορᾷ τὰς πιθανότητας ἐπέλευσεως καὶ τὴν βαρύτητα τῶν συνεπειῶν διὰ τε τὸν παθόντα καὶ τὸν ασφαλιστικὸν φορέα διὰ τοῦτο, ὡς παρατηρεῖται ἐν τῷ κειμένῳ, ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ αὐτοῦ ασφαλιστροῦ ἀντιμετώπισις τῶν πολεμικῶν ἀτυχημάτων ἀντὶ τῶν ἐργατικῶν τοιοῦτων, διαρκούσης τῆς στρατεύσεως, δὲν πρέπει νὰ θεωρῇται πλήρης ἀπὸ ἀναλογιστικῆς ἀπόψεως. Λαμβανομένου ὅμως ὑπ' ὄψει, ὅτι ἡ πραγματοποίησις τῶν ασφαλιστικῶν παροχῶν, προκειμένου περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ἐνεργεῖται ἀνεξορίτως προϋποθέσεων, ἐνῷ προκειμένου περὶ πολεμικῶν κινδύνων ἀπαιτεῖται ἡ ἐκ μέρους τοῦ παθόντος πλήρως ὠρισμένου χρονικῶν προϋποθέσεων ὑπαγωγῆς του εἰς τὴν ἀσφάλισιν (40 ἡμερησίων καταβολῶν διὰ τοὺς ἡσφαλισμένους τοῦ Ι.Κ.Α. (Υ.Α. ὑπ' ἀριθ. 27435/1941) καὶ 10ῦ ἡμερησίων καταβολῶν διὰ τοὺς ἡσφαλισμένους τῶν λοιπῶν Ταμείων (Υ.Α. ὑπ' ἀριθ. 67724/1940) περιοριζομένου οὕτω σημαντικῶς τοῦ κύκλου τῶν δικαιούχων, προσεγγίζομεν ἐτι μᾶλλον εἰς τὴν πλήρη ἀπὸ ἀναλογιστικῆς ἀπόψεως κάλυψιν τῶν πολεμικῶν ἀτυχημάτων, τοσούτω μᾶλλον καθ' ὅσον τὰ πολεμικά ἀτυχήματα περιθάλπονται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, ἀπαλλασμένων τῶν Ἀσφαλιστικῶν φορέων ἐκ τῶν πάσης φύσεως δαπανῶν νοσηλείας καὶ περιθάλψεως. Δὲν πρέπει ἐπίσης νὰ παροραθῇ, ὅτι καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰς εἰς χρῆμα παροχὰς ἡ ἐκτασις τῆς ἐπιβαρύνσεως τῶν ασφαλιστικῶν ὁργανισμῶν ἐν τῇ ἐπανορθώσει τῶν πολεμικῶν ἀτυχημάτων εἶναι σημαντικῶς μικροτέρα τῆς ἀντιστοιχοῦν τοιαύτης διὰ τὰ ἐργατικά ἀτυχήματα, καθ' ὅσον κατὰ ρητὴν διάταξιν τῆς περὶ ἧς πρόκειται ὑπουργικῆς ἀποφάσεως αἱ χορηγούμεναι ὑπὸ τῶν ασφαλιστικῶν φορέων παροχαί, μειοῦνται κατὰ τὸ ποσόν, ὅπερ διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην δικαιοῦνται νὰ λαμβάνουν τὰ θύματα ἐκ τοῦ Δημοσίου.

Ὁργανισμῶν, οἱ πλείστοι τῶν ὁποίων ἐξήντηλσαν ἤδη πλήρως ἢ ἐν μεγάλῳ μέτρῳ τὰ κεφάλαιά των, ἅτινα ἀπηττοῦντο ἀναλογιστικῶς διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ὑποχρεώσεών των ἔναντι τῶν ἡσφαλισμένων των, ὡς ἐκ τοῦ ὁποῦ εὐρίσκεται μακρὰν τῆς πραγματικότητος, πᾶς ὅστις ἤθελεν ὁμιλῆσαι σήμερον περὶ τηρήσεως καὶ τῶν στοιχειωδεστέρων ἀκόμη ἀναλογιστικῶν κανόνων, ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῶν ασφαλιστικῶν μας Ταμείων.

III

Ἀτυχῶς ὅμως ἡ διατύπωσις τῆς προμνησθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑπῆρξε κατὰ βάσιν ἐλαττωματικῇ, ὡς ἄλλωστε συμβαίνει καὶ μετὰ πλείστα νομοθετήματα τῆς πολεμικῆς περιόδου, ἀποτελοῦσα, ὡς θέλει καταδειχθῇ ἐν τοῖς ἐπομένοις, πρότυπον νομοθετήματος μετὰ χαρακτηριστικῆς προχειρότητος καὶ κατὰ τὴν κοινὴν ἔκφρασιν «εἰς τὸ γόνατον» κατασκευασθέντος.

Πράγματι κατὰ τὴν διατύπωσιν τῆς διατάξεως «πρὸς ἐργατικὸν ἀτύχημα ἐξομοιοῦνται, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου, οἱ ἐν καιρῷ πολέμου καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ἐπερχόμενοι καὶ ὁπωσδήποτε συμβαίνοντες τραυματισμοί, δηλητηριάσεις ἐκ πολεμικῶν ἀερίων, ἀναπηρία καὶ θάνατοι ἀμέσως ἡσφαλισμένων εἰς τοὺς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ασφαλιστικοὺς Ὁργανισμοὺς», ἥτοι τοὺς ὑπαγομένους ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἡ πρώτη ἀπορία, ἥτις γεννᾶται εἰς τὸν μελετητὴν τῆς διατάξεως εἶναι ἡ ἀσάφεια τῆς φράσεως «διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου». Ἡ διαπίστωσις ὅμως τοῦ περιεχομένου ταύτης εὐτυχῶς δὲν ἐμφανίζει σημαντικὰς δυσχερείας διὰ τὸν ἐξοικειωμένον εἰς τὴν ασφαλιστικὴν ἡμῶν νομοθεσίαν τῶν τελευταίων χρόνων καὶ ἰδίᾳ τοὺς ἀσχολουμένους μετὰ τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν. Διὰ τοῦ ὅρου «Νόμον» ὁ ἔλλην νομοθέτης νοεῖ κατὰ κανόνα τοὺς διέποντας τὴν ἀσφάλισιν τοῦ οἰκελοῦ ασφαλιστικοῦ Ὁργανισμοῦ εἰδικοὺς νόμους, κατ' ἐπέκτασιν δὲ καὶ τοὺς εἰδικοὺς Κανονισμοὺς, διατάγματα, ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, καταστατικά κλπ., ἥτοι τὸ σύνολον τῶν νομοθετημάτων τῶν ρυθμιζόντων τὰ τῆς λειτουργίας καὶ πραγματοποιήσεως τῶν ασφαλιστικῶν παροχῶν ὑπὸ τοῦ οἰκελοῦ φορέως τῆς ἀσφάλισεως.

Ἡ διάταξις ὅμως χωλαίνει νομοτεχνικῶς καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ: Κατὰ τὴν διατύπωσιν αὐτῆς πρὸς ἐργατικά ἀτυχήματα ἐξομοιοῦνται οἱ ἐν καιρῷ πολέμου καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ἐπερχόμενοι καὶ ὁπωσδήποτε συμβαίνοντες τραυματισμοί, δηλητηριάσεις ἐκ πολεμικῶν ἀερίων, ἀναπηρία καὶ θάνατοι ἀμέσως ἡσφαλισμένων. Ἐκ τούτων ὅμως οἱ μὲν τραυματισμοὶ καὶ δηλητηριάσεις, αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς, δὲν συνιστῶσιν ασφαλιστικοὺς κινδύνους, ἀλλ' ἀπλῶς ἐνδεχόμενα αἰτία τούτων, ἐν ᾧ αἱ ἀναπηρία καὶ θάνατοι συνιστοῦν αὐτοτελεῖς ασφαλιστικοὺς κινδύνους, ἥτοι ἐνδεχόμενα ἀποτελέσματα τῶν προμνησθέντων αἰτίων, τῶν τραυματισμῶν καὶ δηλητηριάσεων (*).

Πράγματι εἰς τραυματισμὸς ἢ μία δηλητηρία-

(5) Πράγματι κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τῆς κοινωνικῆς ἀσφάλισεως οἱ ὑπὸ ταύτης ἀσφαλιζόμενοι κινδύνοι εἶναι οἱ ἀκόλουθοι: ἀναπηρία, γῆρας, θάνατος εἰς τὸν κλάδον τῶν συντάξεων καὶ ἀσθένεια καὶ μητρότης εἰς τὸν κλάδον ἀσθενείας (δρ. τὴν συγκρι-

προφανώς ή σκέψις ότι ο παθών εν τη εκτέλεσει του υψίστου προς την Πατρίδα καθήκοντος εν τῷ πεδίῳ τῆς τιμῆς ήσφαλισμένος ἔδει νά μή ὑστερήσῃ ἀπό ἀπόψεως ασφαλιστικῆς προστασίας πρὸς τὸν ἐν τη ἐκτέλεσει ή ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας παθόντα μισθωτόν. Εἶναι ἀληθές ότι ἐκ πρώτης ὄψεως θά ἡδύνατο νά παρατηρήσῃ τις, ότι ή ρύθμισις αὕτη ἀντίκειται εἰς τὰς στοιχειώδεις ασφαλιστικὰς ἀρχάς, ἀν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ότι οἱ ἀσφαλιστικοὶ ὁργανισμοὶ ἐπωμίζονται οὕτω καὶ τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν πολέμικων ἀτυχημάτων τῶν ήσφαλισμένων τῶν, ἥτοι μίᾳς ἐπὶ πλέον κατηγορίας κινδύνων, τῶν κινδύνων πολέμου, ἀνευ ἀντιστοίχου αὐξήσεως τῶν ἐσόδων τῶν, κινδύνων, οἷτινες δὲν εἶχον βεβαίως ὑπολογισθῇ κατὰ τὸν ἀναλογισμὸν τῶν πόρων τῶν πρὸς τὰς ὑπὸ τούτων χορηγητέας παροχάς. Ἡ σκέψις ὅμως αὕτη ἐλέγχεται ἀβάσιμος, μετ' ἐγγυτέραν ἔρευναν τοῦ ζητήματος, λαμβανομένου ὑπ' ὄψει, ότι τοῦλάχιστον διὰ τὸν μεγαλύτερον ασφαλιστικὸν Ὀργανισμὸν τῆς χώρας, τὸ Ἰδρυμα Κοινωνικῶν Ασφαλίσεων, ὅπερ μόνον καλύπτει 350.000 μισθωτῶν μετὰ τῶν οἰκογενειῶν τῶν, ἥτοι ἀριθμὸν ἴσον πρὸς τὸ σύνολον περίπου τῶν ήσφαλισμένων πάντων τῶν λοιπῶν ασφαλιστικῶν ὁργανισμῶν (*), ἐκρίθη ότι ή ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν τῶν κεκανοτισμένων ασφαλιστικῶν εἰσφορῶν, τόσον ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐργοδοτικὴν, ὅσον καὶ τὴν ἐργατικὴν μερίδα τοῦ ἀσφαλιστροῦ, συνεχίζεται καὶ διαρκούσης τῆς στρατεύσεως τοῦ ήσφαλισμένου, ἀν οὗτος ἐξακολουθῇ λαμβάνων δι' οἰονδήποτε λόγον πλήρη τὸν μισθὸν τοῦ παρὰ τοῦ ἐργοδότη τοῦ ή τμήμα τούτου ή ἐφεδρικὸν ἐπίδομα, δυνάμει νοῦ νόμου 3514/1928 «περὶ θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως» ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως (*) ὅπερ ἀποτελεῖ καὶ τὸν κανόνα ἐπὶ

στρατεύσεως μισθωτοῦ, ἐξαίρεισι τῶν ὡς ἀξίωματικῶν στρατευομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, οἷτινες, κατὰ τὴν παρεχομένην αὐτοῖς διακριτικὴν εὐχέριαν ἐκ τοῦ νόμου, δικαιοῦνται νά προτιμῶσιν ἀντὶ τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, τὸν μισθὸν τοῦ ἐφέδρου ἀξιωματικοῦ.

Καὶ ἀνεξαρτήτως ὅμως τοῦ γεγονότος τού-

κολουθῇ ὑφισταμένη ή βούλησις τοῦ ἐργοδότη, ὅπως διατηρῇ δι' ἑαυτόν, ἐν ὀρισμένῳ μέτρῳ καὶ τρόπῳ, τὴν ἐργατικὴν δύναμιν τοῦ μισθωτοῦ του, ἔστω καὶ ἂν ἐξ οἰουδήποτε λόγου καλύπτεται προσκαίρως ή πραγματικὴ ἀσκήσις τῆς τοιαύτης ἐξουσίας του. Κατὰ ταῦτα πρόσκαιρος διακοπὴ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας, ἀδείας ή στρατεύσεως, ἥτις καὶ ἐνδιαφέρει ἡμᾶς ἐν προκειμένῳ, δὲν συνεπάγεται ἀναστολὴν ή λήξιν τῆς ασφαλιστικῆς σχέσεως, ἐφ' ὅσον ὅπωςδὴ ποτε συνεχίζεται ή καταβολὴ τοῦ μισθοῦ, ἥτις προδίδει τὸ *animus* τοῦ ἐργοδότη «Ὅρα πλείονα ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἰδίᾳ ἐν τη κλασικῇ ἐργασίᾳ τοῦ *Rossin*, *Das Recht der Arbeitsversicherung*, τόμ. I σελ. 175 καὶ II σελ. 49. Πρὸβλ. ἐπίσης *Haehn-Kühne*, *Handbuch der Krankenversicherung* (1929)^{10.11} σελ. 220, *Stier-Somlo*, *Reichsversicherungsordnung, Handkommentar* (1929)¹² σελ. 121 ἐπομ., ὑποσηρίζοντα ἰδίαν θεωρίαν, καθ' ἣν τὴν βάσιν τῆς κοινωνικῆς ασφαλίσεως ἀποτελεῖ μία δημοσίου δικαίου σύμβασις, ἀσχέτος πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον συνδέουσαν τὸν ἐργοδότην πρὸς τὸν ήσφαλισμένον σχέσιν, *Hoffmann*, *Reichsversicherungsordnung*, (ἐκδ. 8η) σελ. 31 ἐπ. Εἰς τὸ σὺντὸ συμπέρασμα καταλήγει καὶ ὁ *H. Schultz*, *Die Deutsche Sozialversicherung* (1929)¹³ σελ. 17 ἐπ. ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐξενηχθείσης θεωρίας, καθ' ἣν τὴν βάσιν τῆς ασφαλιστικῆς σχέσεως ἀποτελεῖ τὸ στοιχεῖον τοῦ μισθοῦ. Πρὸβλ. ἐπίσης καὶ *Reichsversicherungsordnung mit Anmerkungen*, herausgegeben von Mitgliedern des Reichsversicherungsamts (1930) II σελ. 5 ἐπ. Τὸν παραλληλισμὸν τῆς σχέσεως τῆς ἀπασχολήσεως πρὸς τὴν νομὴν ἐπικρίνει μετὰ σφοδρότητος ὁ *Barassi*, *Il contratto di lavoro nel diritto positivo italiano* (ἐκδ. 2α) τόμ. I σελ. 476 ἐπομ. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ ἐλληνικοῦ νόμου «περὶ Κοινωνικῶν Ασφαλίσεων», καθ' ὃν σημειώμεν ή ἀσφαλιστικὴ σχέσις βασίζεται ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὡς καὶ ἐν Γερμανίᾳ προϋποθέσεων, ὅρα *Ἀγαλλόπουλον*, Ἡ βάσις τῆς Κοινωνικῆς Ασφαλίσεως (1933), σελ. 32 σημ. 3, ἀπαιτοῦνται πάντως διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ασφαλιστικῆς υποχρεώσεως διαρκούσης τῆς στρατεύσεως, ὅπως ὑφίσταται δικαίωμα τοῦ στρατευθέντος εἰς μισθοδοσίαν, βάσει τοῦ Ν 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως» καὶ τοῦ αὐτοῦ, *Αἱ Κοινωνικαὶ Ασφαλίσεις* (1936) σελ. 33. Νομίζομεν, ἐν τούτοις, ότι ή ἀσφαλιστικὴ ὑποχρέωσις συνεχίζεται καὶ ὅταν δὲν συντρέχει νόμιμος ἀξίωσις τοῦ στρατευθέντος ήσφαλισμένου ἐπὶ τοῦ μισθοῦ, δυνάμει τοῦ προμνησθέντος νόμου, ἀρκεῖ καὶ μόνον νά καταβάλλεται μισθὸς διαρκούσης τῆς στρατεύσεως, ἀδιαφόρως αἰτίας, ὡς π.χ. ὅταν ὁ ἐργοδότης καταβάλλει τὸν μισθὸν ή τμήμα τούτου δυνάμει υποχρεώσεως προκυπτούσης ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ή καὶ οἰκειοθελῶς ἀνευ νομίμου υποχρεώσεως, διότι καὶ ἐπὶ οἰκειοθελῶς καταβολῆς δὲν νομίζομεν ότι ὑπὸ τὰς σημερινὰς κοινωνικὰς ἀντιλήψεις πρόκειται περὶ δωρεᾶς, ἀλλὰ μάλλον περὶ ἐκπληρώσεως φρεσικῆς ἐνοχῆς, ἔστω καὶ ἂν δὲν τὴν γνωρίζῃ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον. Ἡ ἐγγυτέρα ὅμως ἔρευνα τοῦ ζητήματος ἐξέρχεται τῶν ὁρίων καὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ παρόντος ἀρθρου.

(*) Ὅρα *Ἀπολογισμὸν* τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ασφαλίσεων 1940, σελ. 16 καὶ *Βελλιανίτου*. Ἡ ἀσφάλις τῶν ἐργαζομένων (1940) σελ. 1 καὶ 26.

(*) Ὅρα τὴν ὑπ' ἀριθμ. 57/1940 ἐγκύκλιον τῆς Γεν. Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. «περὶ ασφαλιστικῶν εἰσφορῶν στρατευθέντων ήσφαλισμένων». Σημειωτέον ότι ή ἀποψις αὕτη τῆς Διοικήσεως τοῦ Ἰδρύματος Κοιν. Ασφαλίσεων περὶ συνέχσεως τῆς ασφαλιστικῆς υποχρεώσεως καὶ διαρκούσης τῆς στρατεύσεως εἶναι καὶ ή κρατούσα ἐν τῇ θεωρίᾳ τῆς κοινωνικῆς ασφαλίσεως, βασιζομένη ἰδίᾳ ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ *Rossin* ἐν τῷ πρώτῳ διατυπωθείσης ἀντιλήψεως, καθ' ἣν τὴν βάσιν τῆς ασφαλιστικῆς υποχρεώσεως ἀποτελεῖ ή σχέσις τῆς «ἀπασχολήσεως», ή σχέσις δηλ. δύο προσώπων πρὸς ἀλλήλα, καθ' ἣν τὸ ἐν δύναται νά διαθέσῃ τὴν ἐργατικὴν δύναμιν τοῦ ἄλλου, ἥτις ὑφίσταται καὶ ὅταν ἀκόμη ή σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος ή δὲν ὑπάρχει ἂν τοιαύτη. Παρεβλήθη δὲ μάλιστα εὐστόχως ή σχέσις αὕτη τῆς «ἀπασχολήσεως» πρὸς τὴν νομὴν, χαρακτηρησθεῖσα ὡς ή νομὴ τῆς ἐργατικῆς δυνάμεως, ἐν ἣ τὸ *animus* ἐκδηλοῦται διὰ τῆς βουλῆσεως τοῦ ἐργοδότη, ὅπως ἔχη εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ τὴν ἐργατικὴν δύναμιν τοῦ ήσφαλισμένου καὶ τὸ *corpus* διὰ τῆς πραγματικῆς ἀσκήσεως τῆς τοιαύτης ἐξουσίας του. Κατ' ἐφαρμογὴν τῆς θεωρίας ταύτης, ὡς διὰ τὴν νομὴν δὲν ἀπαιτεῖται ή διαρκὴς ἐκδήλωσις τῆς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου ταύτης ἐξουσίας τοῦ νομῶς, οὕτω καὶ διὰ τὴν σχέσιν τῆς ἀπασχολήσεως δὲν εἶναι ἀναγκαῖα ή διαρκὴς παρὰ τοῦ ἐργοδότη διάθεσις τῆς ἐργατικῆς δυνάμεως τοῦ μισθωτοῦ του, ἀρκεῖ νά ἐξα-

του, ὅτι δηλ. διὰ τῆς κατὰ κανόνα καταβολῆς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν διαρκούσης τῆς στρατεύσεως καλύπτονται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀναλογιστικῶς οἱ πολεμικοὶ κίνδυνοι(*) ὑποκαθίστανται τὰ ἐργατικά ἀτυχήματα, ἡ ἐπέλευσις τῶν ὁποίων ἀποκλείεται κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπὸ τὰ ὄπλα ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ ἡσφαλισμένου καὶ τῆς ὥς ἐκ ταύτης προσωρινῆς ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ μόνον ὁ σκοπὸς αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν εἰς δὲν ἀπέβλεψεν ἡ διάταξις, ἥτοι ἡ προστασία τῶν θυμάτων τοῦ ἐθνικοῦ μας ἀγώνος, ἀρκεῖ διὰ νὰ θεμελιώσῃ ταύτην καὶ νὰ ἀνατρέψῃ πάντα τὰ τυχόν προβληθησόμενα ἀντίθετα ἀσφαλιστικοἀναλογιστικά ἐπιχειρήματα, τυπικῆς ἄλλωστε καὶ θεωρητικῆς μᾶλλον ἢ πρακτικῆς σημασίας. Ἀναγνωρίζομεν βεβαίως, ὅτι τὸ κράτος εἶναι τὸ κατ' ἀρχὴν ὑπεύθυνον καὶ ὑπόχρεον πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν πολεμικῶν ἀτυχημάτων καὶ προστασίαν τῶν θυμάτων πολέμου, πλὴν ὅμως ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν νὰ ἐξασφαλισθῇ εἰς ταῦτα καὶ συμπληρωματικὴ προστασία παράλληλος πρὸς τὴν ὑπὲρ αὐτῶν κρατικὴν μέριμναν, θὰ ἦτο παράλογον ἐκ τυπικῶν καὶ μόνον λόγων νὰ ἀρνηθῶμεν ταύτην, ὅταν μάλιστα πρόκειται περὶ μιᾶς τάξεως προσώπων τόσοσιν προσφιλοῦς, ὅπως τὰ θύματα τῶν ἐθνικῶν μας ἀγώνων. Δὲν πρέπει τέλος νὰ παροραθῇ καὶ τὸ γεγονὸς, ὅτι ἡ συνεχὴς πτώσις τῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας τῆς δραμῆς, ἀνέτρεψεν ἐν πολλοῖς τὰς ἀναλογιστικὰς βάσεις λειτουργίας τῶν ἀσφαλιστικῶν

(*) Εἶναι βεβαίως ἀναμφισβήτητον, ὅτι τὰ πολεμικά ἀτυχήματα ἀποτελοῦσι κατηγορίαν κινδύνων σοβαροτέρων τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ὅσον ἀφορᾷ τὰς πιθανότητας ἐπελεύσεως καὶ τὴν βαρύτητα τῶν συνεπειῶν διὰ τε τὸν παθόντα καὶ τὸν ἀσφαλιστικὸν φορέα. Διὰ τοῦτο, ὡς παρατηρεῖται ἐν τῷ κειμένῳ, ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ αὐτοῦ ἀσφαλιστροῦ ἀντιμετώπισις τῶν πολεμικῶν ἀτυχημάτων ἀντὶ τῶν ἐργατικῶν τοιοῦτων, διαρκούσης τῆς στρατεύσεως, δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται πλήρης ἀπὸ ἀναλογιστικῆς ἀπόψεως. Λαμβανομένου ὅμως ὑπ' ὄψει, ὅτι ἡ πραγματοποίησις τῶν ἀσφαλιστικῶν παρυχῶν, προκειμένου περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ἐνεργεῖται ἀνεξουιήτως προϋποθέσεων, ἐνῷ προκειμένου περὶ πολεμικῶν κινδύνων ἀπαιτεῖται ἡ ἐκ μέρους τοῦ παθόντος πλήρης ὁρισμένον χρόνικῶν προϋποθέσεων ὑπαγωγῆς του εἰς τὴν ἀσφάλισιν (40 ἡμερησίων καταβολῶν διὰ τοὺς ἡσφαλισμένους τοῦ Ι.Κ.Α. (Υ.Α. ὑπ' ἀριθ. 27435/1941) καὶ 100 ἡμερησίων καταβολῶν διὰ τοὺς ἡσφαλισμένους τῶν λοιπῶν Ταμείων (Υ.Α. ὑπ' ἀριθ. 67724/1940) περιορισμένου οὗτω σημαντικῆς τοῦ κύκλου τῶν δικαιούχων, προσεγγίζομεν ἐτι μᾶλλον εἰς τὴν πλήρη ἀπὸ ἀναλογιστικῆς ἀπόψεως κάλυψιν τῶν πολεμικῶν ἀτυχημάτων, τοσούτω μᾶλλον καθ' ὅσον τὰ πολεμικά ἀτυχήματα περιθάλπονται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, ἀπάλασσόντων τῶν Ἀσφαλιστικῶν φορέων ἐκ τῶν πάσης φύσεως δαπανῶν νοσηλείας καὶ περιθαλψέως. Δὲν πρέπει ἐπίσης νὰ παροραθῇ, ὅτι καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰς εἰς χρῆμα παροχὰς ἢ ἐκτασίς τῆς ἐπιβαρύνσεως τῶν ἀσφαλιστικῶν ὁργανισμῶν ἐν τῇ ἐπανορθώσει τῶν πολεμικῶν ἀτυχημάτων εἶναι σημαντικῶς μικροτέρα τῆς ἀντιστοίχου τοιαύτης διὰ τὰ ἐργατικά ἀτυχήματα, καθ' ὅσον κατὰ ρητὴν διάταξιν τῆς περὶ τῆς πρόκειται ὑπουργικῆς ἀποφάσεως αἱ χορηγοῦμεναι ὑπὸ τῶν ἀσφαλιστικῶν φορέων παροχὰς, μειοῦνται κατὰ τὸ ποσόν, ὅπερ διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην δικαιοῦνται νὰ λαμβάνουν τὰ θύματα ἐκ τοῦ Δημοσίου.

Ὁργανισμῶν, οἱ πλείστοι τῶν ὁποίων ἐξήντηλσαν ἤδη πλήρως ἢ ἐν μεγάλῳ μέτρῳ τὰ κεφάλαιά των, ἅτινα ἀπητοῦντο ἀναλογιστικῶς διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ὑποχρεώσεων των ἕναντι τῶν ἡσφαλισμένων των, ὡς ἐκ τοῦ οὐλοῦ εὐρίσκεται μακρὰν τῆς πραγματικότητος, πᾶς ὅστις ἤθελεν ὁμιλῆσαι σήμερον περὶ τηρήσεως καὶ τῶν στοιχειωδεστέρων ἀκόμη ἀναλογιστικῶν κανόνων, ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῶν ἀσφαλιστικῶν μας Ταμείων.

III

Ἀτυχῶς ὅμως ἡ διατύπωσις τῆς προμνησθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑπῆρξε κατὰ βάσιν ἐλαττωματικὴ, ὡς ἄλλωστε συμβαίνει καὶ μετὰ τὰ πλείστα νομοθετήματα τῆς πολεμικῆς περιόδου, ἀποτελοῦσα, ὡς θέλει καταδειχθῇ ἐν τοῖς ἐπομένοις, πρότυπον νομοθετήματος μετὰ χαρακτηριστικῆς προχειρότητος καὶ κατὰ τὴν κοινὴν ἔκφρασιν «εἰς τὸ γόνατον» κατασκευασθέντος.

Πράγματι κατὰ τὴν διατύπωσιν τῆς διατάξεως «πρὸς ἐργατικὸν ἀτύχημα ἐξομοιοῦνται, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου, οἱ ἐν καιρῷ πολέμου καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ἐπερχόμενοι καὶ ὁπωσδήποτε συμβαίνοντες τραυματισμοί, δηλητηριάσεις ἐκ πολεμικῶν ἀερίων, ἀναπνέει καὶ θάνατοι ἀμέσως ἡσφαλισμένων εἰς τοὺς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀσφαλιστικούς Ὁργανισμούς», ἥτοι τοὺς ὑπαγομένους ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἡ πρώτη ἀπορία, ἥτις γεννᾶται εἰς τὸν μελετητὴν τῆς διατάξεως εἶναι ἡ ἀσάφεια τῆς φράσεως «διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου». Ἡ διαπίστωσις ὅμως τοῦ περιεχομένου ταύτης εὐτυχῶς δὲν ἐμφανίζει σημαντικὰς δυσχερείας διὰ τὸν ἐξοικειωμένον εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν ἡμῶν νομοθεσίαν τῶν τελευταίων χρόνων καὶ ἰδίᾳ τοὺς ἀσχολούμενους μετὰ τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν. Διὰ τὸ ὅρου «Νόμου» ὁ ἔλλην νομοθέτης νοεῖ κατὰ κανόνα τοὺς διέποντας τὴν ἀσφάλισιν τοῦ οἰκεῖου ἀσφαλιστικοῦ Ὁργανισμοῦ εἰδικούς νόμους, κατ' ἐπέκτασιν δὲ καὶ τοὺς εἰδικούς Κανονισμούς, διατάγματα, ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, καταστατικά κλπ., ἥτοι τὸ σύνολον τῶν νομοθετημάτων τῶν ρυθμιζόντων τὰ τῆς λειτουργίας καὶ πραγματοποιήσεως τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν ὑπὸ τοῦ οἰκεῖου φορέως τῆς ἀσφαλίσεως.

Ἡ διάταξις ὅμως χωλαίνει νομοτεχνικῶς καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ: Κατὰ τὴν διατύπωσιν αὐτῆς πρὸς ἐργατικά ἀτυχήματα ἐξομοιοῦνται οἱ ἐν καιρῷ πολέμου καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ἐπερχόμενοι καὶ ὁπωσδήποτε συμβαίνοντες τραυματισμοί, δηλητηριάσεις ἐκ πολεμικῶν ἀερίων, ἀναπνέει καὶ θάνατοι ἀμέσως ἡσφαλισμένων. Ἐκ τούτων ὅμως οἱ μὲν τραυματισμοὶ καὶ δηλητηριάσεις, αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς, δὲν συνιστῶσιν ἀσφαλιστικούς κινδύνους, ἀλλ' ἀπλῶς ἐνδεχόμενα αἰτία τούτων, ἐν ᾧ αἱ ἀναπνέει καὶ θάνατοι συνιστοῦν αὐτοτελεῖς ἀσφαλιστικούς κινδύνους, ἥτοι ἐνδεχόμενα ἀποτελέσματα τῶν προμνησθέντων αἰτίων, τῶν τραυματισμῶν καὶ δηλητηριάσεων (*).

Πράγματι εἰς τραυματισμὸς ἢ μία δηλητηρία-

(5) Πράγματι κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως οἱ ὑπὸ ταύτης ἀσφαλιζόμενοι κίνδυνοι εἶναι οἱ ἀκόλουθοι: ἀναπνέει, γῆρας, θάνατος εἰς τὸν κλάδον τῶν συντάξεων καὶ ἀσθένεια καὶ μητρότης εἰς τὸν κλάδον ἀσθενείας (ὅρ. τὴν συγκρι-

σις ἐκ πολεμικῶν ἀερίων δὲν ἀποτελεῖ «*ἀσφαλ-
στικὸν κίνδυνον*» ὑπὸ τὴν τεχνικὴν ἔννοιαν τοῦ
δρου. Τὸν κίνδυνον συνιστᾷ τὸ ἀποτέλεσμα
τοῦ τραυματισμοῦ ἢ τῆς δηλητηριάσεως, ὅπερ
δύναται νὰ εἶναι εἴτε ἀπλὴ νόσος ἐν τῇ ἀσφα-
λιστικῇ ἐννοίᾳ τοῦ δρου, ἢτοι μίᾳ ἀνώμαλος
κατάστασις τοῦ σώματος ἢ τοῦ πνεύματος, χρή-
ζουσα περιθάψεως ἢ συνεπαγομένη ἀνικανό-
τητα πρὸς ἐργασίαν (*), εἴτε ἀναπηρία (7) ἢ
θάνατος.

Σημειωτέον ὅτι ἡ ἀτυχῆς διατύπωσις τῆς ἐν
λόγῳ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἔδωκε λαβὴν καὶ
εἰς παρεξηγήσεις ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς ἐν τῇ
πράξει τῆς ἀσφαλίσεως. Οὕτω κατὰ τὴν ἀσφα-
λιστικὴν πρακτικὴν τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν
Ἀσφαλίσεων διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν ἐν
πολέμῳ ἐπελθουσῶν ἀναπηριῶν καὶ θανάτων
ἡσφαλισμένων του ὡς πολεμικῶν ἀτυχημάτων
καὶ τὴν ἐξομοίωσίν των ἀπὸ ἀπόψεως ἀσφαλι-
στικῆς μεταχειρίσεως πρὸς ἐργατικά τοιαῦτα,
δέον ὅπως ἡ ἀναπηρία ἢ ὁ θάνατος προεκλήθη
ἐκ βιαίου συμβάντος καὶ συγκεκριμένως ἐκ
τραυματισμοῦ ἢ δηλητηριάσεως ἐξ ἀερίων, οὐχὶ
δὲ καὶ ἐξ ἄλλης τινὸς αἰτίας, ὡς π.χ. ἀσθενείας
εἰς οἰσνδήποτε αἰτίαν ὀφειλομένης (*). Ἐπὶ τῇ
βάσει τῆς ἐρμηνείας ταύτης δὲν ἀπεξημιώθη-
σαν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. αἱ περιπτώσεις ἀναπηριῶν
καὶ θανάτων ἡσφαλισμένων του ἐκ φυσικῶ-

τικὴν μελέτην τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου Ἐργασίας *Les
principes généraux de l'assurance sociale* (Ge-
néve 1925) σελ. 119 ἐπόμεν.). Ἡ ἀσφάλις ἀνεργίας
προφανῶς δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ χω-
ριστὴ ἀσφάλις τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, διότι
καὶ τὸ ἐργατικὸν ἀτύχημα, αὐτὸ καθ' ἑαυτὸν ὡς
τοιοῦτο, δὲν ἀποτελεῖ ἴδιον ἀσφαλιστικὸν κίνδυνον,
ἀλλ' αἱ συνέπειαι αὐτοῦ, ἢτοι ἡ ἐξ αὐτοῦ προκύψουσα
ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν, ἀνάγκη νοσηλείας, ἀνα-
πηρία, θάνατος κλπ. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ ἑλληνικὸς
νόμος δὲν γνωρίζει τὸ ἐργατικὸν ἀτύχημα ὡς ἰδιαί-
τερον ἀσφαλιστικὸν κίνδυνον, οὐδὲ τὸ καλύπτει ὑπὸ
ἰδίου ἀσφαλιστικοῦ κλάδου, ἀλλ' ἀναλόγως τῶν συ-
νεπειῶν του τὸ ὑπάγει εἴτε ὑπὸ τὸν κλάδον ἀσθε-
νείας, εἴτε ὑπὸ τὸν κλάδον ἀναπηρίας, γήρατος, θανα-
τοῦ. Βλ. σχετικῶς ἀντὶ ἄλλων *Χρ. Ἀγαλλοπούλου*,
Ἡ ἀπλοποίηση τῶν ἀσφαλιστικῶν περιπτώσεων ἐν
τῇ κοινωνικῇ ἀσφάλει (1932), ἐνθα ἐρευνᾷται τὸ
ζήτημα ἀπὸ θεωρητικῆς πλευρᾶς καὶ τοῦ αὐτοῦ, Αἱ
Κοιν. Ἀσφαλίσεις (1936) σελ. 106, ἀντιμετωπίζον-
τος τὸ ζήτημα ἀπὸ ἀπόψεως κειμένης νομοθεσίας.

(6) Ὅρα ἀντὶ ἄλλων περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἀσθε-
νείας ἀπὸ ἀσφαλιστικοτεχνικῆς ἀπόψεως *Hahn-
Kühne, Handbuch der Krankenversicherung*
(1929) σελ. 257 ἐπ. καὶ *L. Richter, Sozialversiche-
rungsrecht* (1931) σελ. 141, ἀπὸ δὲ τοῦς ἡμετέροις
Ἀγαλλοπούλου, Αἱ Κοιν. Ἀσφαλίσεις (1936) σελ. 111.

(7) Δηλ. μονιμώτερα πῶς ἀνικανότης πρὸς ἐργα-
σίαν ἢ μείωσις τῆς ἐργατικῆς ἱκανότητος κατὰ τὰς
περὶ τούτου ἐιδικωτέρας προϋποθέσεις ἐκάστης νομο-
θεσίας. Ὅρα σχετικῶς τὰς συγκριτικὰς ἐρεῦνας τοῦ
Διεθνoῦς Γραφείου Ἐργασίας, *L'assurance in va-
lidité—viellésse—décès* (1932) σελ. 71 καὶ ἐιδικώτε-
ρον *L'évaluation de l'incapacité permanente de
gain dans les assurances sociales* (1937).

(8) Ὅρα τὴν ὑπ' ἀριθ. 58/1940 ἐγκύκλιον τῆς
Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. «περὶ ἐξομοιώσεως τῶν
πολεμικῶν ἀτυχημάτων πρὸς τὰ ἐργατικά», ὡς καὶ
τὰς ἐν συνεχείᾳ καὶ εἰς συμπλήρωσιν ταύτης ἐκδοθεῖ-
σας ἐρμηνευτικὰς ὁδηγίας διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 17, 20
καὶ 25 ἐγκυκλίων διαταγῶν 1941 τοῦ Ἰδρύματος.

σεως, προκληθείσης βαθμιαίως ἐκ τῶν κακου-
χιῶν τοῦ πολέμου καὶ οὐχὶ ἐκ βιαίου συμβάντος.

Ἡ ἐρμηνεία αὐτῆς τῆς διοικήσεως τοῦ Ἰδρύ-
ματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐβασίσθη προ-
φανῶς ἐπὶ παρεξηγήσεως τοῦ γράμματος τῆς
διατάξεως. Ἐκ τοῦ γεγονότος πράγματι ὅτι
κατὰ τὴν διατύπωσιν τῆς ὑπουργικῆς ἀποφά-
σεως «*πρὸς ἐργατικά ἀτυχήματα ἐξομοιοῦνται* κλπ.»
καὶ περαιτέρω «*ἡ προθεσμία πρὸς δήλωσιν τῶν
ἀνωτέρω ἀτυχημάτων*» (ἢτοι τῶν πολεμικῶν) *πα-
ρατείνεται ἐπὶ τρίμηνον*» κλπ., ἐκρίθη ὅτι διὰ
τὴν ἐφαρμογὴν ταύτης δέον νὰ πρόκειται ἀνα-
πηρία ἢ θάνατος ὀφειλόμενος εἰς «*ἀτύχημα*» ἐ-
πελθὸν ἐξ ἀφορμῆς τῶν πολεμικῶν συνθηκῶν
καὶ *πληροῦν τὰς τεχνικὰς προϋποθέσεις τοῦ δρου*,
ἢτοι νὰ ὑφίσταται βίαιον καὶ αἰφνίδιον συμβάν,
ὀφειλόμενον εἰς τὴν ἐπίδρασιν ἐξωτερικῆς αἰ-
τίας κλπ. (*), μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἀντὶ
τοῦ αἰτιώδους συνδέσμου πρὸς τὴν ἐργασίαν,
ὅστις ἀπαιτεῖται προκειμένου περὶ ἀτυχημάτων
ἐργασίας, ἐπὶ πολεμικῶν ἀτυχημάτων ὁ σύνδε-
σμος οὗτος δέον νὰ θεμελιούται πρὸς τὰς πο-
λεμικὰς συνθήκας.

Ἡ ἀποφίς ὁμως αὕτη τοῦ Ἰδρύματος ἐλέγ-
χεται ἐσφαλμένη, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἀ-
ποφάσει γίνεται λόγος γενικῶς περὶ τραυμα-
τισμῶν, δηλητηριάσεων, ἀναπηριῶν καὶ θανά-
των, ἐπερχομένων ἐν καιρῷ πολέμου καὶ ἐξ
αἰτίας αὐτοῦ, χωρὶς νὰ ὀρίζεται καὶ πρόσθετός
τις προϋποθέσεις διὰ τὴν ἐξομοίωσίν των πρὸς
ἐργατικά ἀτυχήματα. Τὸ γεγονός ἐπίσης ὅτι
οἱ κίνδυνοι οὗτοι (καίτοι ὡς παρατηρήθη ἀνω-
τέρω οἱ τραυματισμοὶ καὶ δηλητηριάσεις δὲν
συνιστοῦν αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὶ ἀσφαλιστικούς
κινδύνους, ἀλλ' ἐνδεχόμενα αἰτία τοιούτων),
χαρακτηρίζονται ἐν τέλει τῆς ἀποφάσεως ὡς
«*ἀτυχήματα*» (ἡ προθεσμία πρὸς δήλωσιν τῶν
ἀνωτέρω ἀτυχημάτων παρατείνεται κλπ.), δὲν
πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς πρόθεσιν τοῦ νομοθέτου
ὅπως περιορίσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νομοθετή-
ματος εἰς τὰς περιπτώσεις καὶ μόνον καθ' ὅς ὁ
προκαλέσας τὴν ἀναπηρίαν ἢ τὸν θάνατον τοῦ
ἡσφαλισμένου πολεμικὸς κίνδυνος πληροῖ τὰς
τεχνικὰς προϋποθέσεις τοῦ δρου «*ἀτύχημα*».
Διὰ τοῦ δρου τούτου, ὁ νομοθέτης ἀπέβλεπεν
εἰς τοὺς πολεμικοὺς ἐν γένει κινδύνους, οἵτινες,
ὡς γνωστόν, ἀποκαλοῦνται συνήθως ἐν τῇ κα-
θολικῇ «*πολεμικὰ ἀτυχήματα*» καὶ οὐχὶ εἰς
τὴν τεχνικοασφαλιστικὴν ἔννοιαν τοῦ δρου.

Τούτων δοθέντων, ἡ μᾶλλον ἀβίαστος ἐρ-
μηνεία τῆς τῶσον ἀτυχοῦς τὴν διατύπωσιν ὑ-
πουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως, ἥτις σημειωτέον
εἶναι σύμφωνος καὶ πρὸς τοὺς γενικοὺς ἐρμη-
νευτικοὺς κανόνες, καθ' οὓς ἐν ἀμφιβολίᾳ δέον
νὰ προτιμᾶται ἡ ἐρμηνεία ἡ εὐνοοῦσα τὰ πρό-
σωπα ὑπὲρ τῶν ὀφίλων ἐνομοθετήθη ἡ ἐρμη-
νευομένη διάταξις, εἶναι καθ' ἡμᾶς ἡ ἀκόλουθος.

Προκειμένου περὶ ἀναπηριῶν καὶ θανάτων
ἄρκει διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ παθόντος ἡσφα-
λισμένου ἢ τῶν μελῶν οἰκογενείας του τὸ γε-

(9) Ὅρα περὶ τῶν ὁρῶν τοῦ ἀτυχήματος ἀντὶ ἄλ-
λων *Ἀγαλλοπούλου*, ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 124, *Τζατζάνη*
ἐνθ. ἀνωτ. II, ἀριθ. 284 ἐπ., *Reichsversicherungs-
ordnung mit Anmerkungen, herausgegeben von
Mitgliedern des Reichsversicherungsamts* (1930)
III § 544. Rouast—Givord, *Traité du droit
des accidents du travail* (1934) ἀριθ. 90 ἐπ. καὶ τὴν
μελέτην τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου Ἐργασίας, *Die Ent-
schädigung von Betriebsunfällen* (1925) σελ. 134 ἐπ.

γονός καὶ μόνον οὗτοι ἐπῆλθον, κατὰ τὴν ρητὴν διατύπωσιν τῆς διατάξεως, ἐν καιρῷ πολέμου ἢ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ. Ἐπομένως ὁ παθὼν δικαιούται τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν καὶ ὅταν ἡ ἀναπηρία ἢ ὁ θάνατος δὲν ὀφείλονται εἰς τραυματισμὸν ἢ δηλητηρίασιν ἢ εἰς βίαιον συμβάν, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ ἀσφαλιστικὴ πρακτικὴ τοῦ Ι.Κ.Α., ἀλλ' εἰς ἄλλα αἰτία, ὅσον εἰς κακουχίας τοῦ πολέμου, ψύξεις, λοιμῶδεις νόσους, κρυοπαγήματα κλπ., ἐφ' ὅσον ὁμως πάντως ὁπωσδήποτε διαπιστοῦται ἡ ὑπαρξίς αἰτιώδους συναφείας μεταξὺ τοῦ προκαλέσαντος τὴν ἀναπηρίαν ἢ τὸν θάνατον αἰτίου καὶ τῶν συνθηκῶν τῶν πολέμου.

Ἀντιθέτως προκειμένου περὶ ἐτέρων κινδύνων, πλὴν τῶν ἀναπηριῶν καὶ τῶν θανάτων, τοιοῦτοι δὲ εἶναι οἱ ὑπὸ τοῦ κλάδου ἀσθενείας καλυπτόμενοι κίνδυνοι, ὡς π.χ. αἱ κοινὰ ἀσθένειαι, λαμβανόμενου ὑπ' ὅψει ὅτι δι' αὐτοὺς δὲν ποιεῖται μνείαν τινὰ ἢ ἀπόφασις, δέον νὰ δεχθῇ τις ὅτι εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην τῶν κινδύνων ὁ νομοθέτης ἀπέβλεψε διὰ τῶν ὄρων «τραυματισμοὶ καὶ δηλητηριάσεις ἐκ πολεμικῶν ἀερίων», ἀξιόσας ἐμμέσως, ὅπως διὰ τὴν κάλυψιν αὐτῶν, ἦτοι τῶν λοιπῶν ἀσφαλιστικῶν κινδύνων, πλὴν, τῶν θανάτων καὶ ἀναπηριῶν, καὶ τὴν ἐξομολώσιν τῶν πρὸς ἐργατικά ἀτυχήματα ἀπὸ ἀπόψεως ἀσφαλιστικῆς προστασίας, οὗτοι προῆλθον ἐκ τραυματισμῶν καὶ δηλητηριάσεων, ἀποκλεισμένων πάντων τῶν λοιπῶν πολεμικῶν αἰτίων.

Αὕτη καθ' ἡμᾶς εἶναι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς διατάξεως καὶ ἡ μόνη λογικὴ ἐρμηνεία, ἥτις θὰ ἠδύνατο νὰ δοθῇ εἰς ταύτην καὶ ἡ ὁποία σημειωτέον δὲν στερεῖται λογικῆς βάσεως, δεδομένου ὅτι εἶναι φυσικὴ ἡ εὐμενεστέρα μεταχειρίσις τῶν σοβαροτέρων περιπτώσεων τῆς ἀναπηρίας καὶ τοῦ θανάτου (ἦτοι τῶν κινδύνων τοῦ κλάδου συντάξεων) ἔναντι τῶν ἐλαφροτέρων κινδύνων, ὡς τῶν κοινῶν νόσων (τοῦ κλάδου ἀσθενείας), αἵτινες δὲν κατέληξαν εἰς ἀναπηρίαν.

Ἐν συμπεράσματι καὶ ἀντιθέτως πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ἀκολουθουμένην ἀσφαλιστικὴν πρακτικὴν, προκειμένου μὲν περὶ ἀναπηρίας καὶ θανάτου ὁ παθὼν ἢ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του δικαιούνται τῶν κεκανονισμένων ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, ἐφ' ὅσον ἠθελε διαπιστωθῇ αἰτιώδης σύνδεσμος πρὸς πολεμικὰ ἐν γένει αἰτία πάσης φύσεως καὶ ἂν ἔτι ταῦτα δὲν συνιστῶσι βίαιον συμβάν, ἐνῶ προκειμένου περὶ κοινῶν νόσων μὴ ἐξελιχθεισῶν εἰς ἀναπηρίαν, ἐπελθουσῶν δὲ πάντως ἐν καιρῷ πολέμου καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ, δὲν ἀρκεῖ διὰ τὴν ἐξομολώσιν τῶν πρὸς ἐργατικά ἀτυχήματα καὶ ἀπονομήν τῶν κεκανονισμένων ἀσφαλιστικῶν παροχῶν ἢ διαπίστωσις τῆς ὑπάρξεως αἰτιώδους συναφείας πρὸς πολεμικὰ γεγονότα, ἀλλὰ δέον αὐταὶ νὰ προεκλήθησαν ἐκ συγκεκριμένων πολεμικῶν αἰτίων, τοιαῦτα δὲ εἶναι τὰ ὑπὸ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περιοριστικῶς ἀπαριθμούμενα, «ἦτοι οἱ τραυματισμοὶ καὶ δηλητηριάσεις ἐκ πολεμικῶν ἀερίων».

III

Κατὰ τὴν προμνησθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 75731/3 9-1-41 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν ἡ ἰσχὺς αὐτῆς περιορίζεται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς «ἐμπολέμου καταστάσεως». Καὶ ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τοῦ ὅρου τούτου σοβαρὰ εἶχον γεννηθῇ ἐν τῇ πράξει

ἀμφισβητήσεις. Κατὰ τινὰ γνώμην ἡ πολεμικὴ περίοδος ἔδει νὰ θεωρηθῇ λήξασα μὲ τὴν παύσιν τῶν ἐχθροπραξιῶν. Κατ' ἄλλην γνώμην αὕτη ἔδει νὰ θεωρηθῇ λήξασα τὴν 13ην Αὐγούστου 1941, ἡμέραν δημοσιεύσεως τοῦ ἀπὸ 11/13/8-41 Κανονιστικοῦ Διατάγματος «περὶ κηρύξεως τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως». Τέλος κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 38526/1 2505/29-9-41 ἐρμηνευτικὴν ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας ἡ ἐμπόλεμος κατάστασις ἔδει νὰ θεωρηθῇ συνεχίζομένη μέχρι τῆς ὑπογραφῆς τῶν συνθηκῶν εἰρήνης. Κατὰ τὴν ἐν λόγω ἐρμηνευτικὴν ἐγκύκλιον τὸ Διάταγμα τῆς 13ης Αὐγούστου 1941, ἀποτελοῦν πράξιν Κυβερνήσεως, ρητῶς καὶ σαφῶς σχετίζεται πρὸς τὰς προγενεστερας κυβερνητικὰς πράξεις τῆς κηρύξεως τῆς γενικῆς ἐπιστρατευσέως τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι ἐσκόπουν τὴν διεξαγωγὴν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, συνεπαγομένων τὴν ἔνσρξιν τῆς ἰσχύος ὀρισμένων κανόνων διεθνούς δικαίου μεταξὺ τῶν ἐμπολέμων.

Κατὰ συνέπειαν τὸ Δῆμα, κατὰ τὴν αὐτὴν πάντοτε ἐγκύκλιον, ἀποβλέπει εἰς τὴν ἄρσιν τῶν πράξεων τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου, ἐκλιπούσης δ' ἐκ τῶν πραγμάτων τῆς καθαρῶς στρατιωτικῆς πλευρᾶς ρυθμίζει ὡς μέτρον διεθνούς δικαίου, ἐπιβληθὲν ὑπὸ τῶν ἐξαιρετικῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας εὐρέθη ἡ χώρα μας, τὴν λήξιν τῆς ἐφαρμογῆς κανόνων διεθνούς δικαίου, ἐφαρμοζομένων μεταξὺ τῶν ἐμπολέμων καὶ συνεπῶς ἔχει εἰδικὴν, στενὴν, σημασίαν. Τούτου δοθέντος ἡ ἐμπόλεμος κατάστασις, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας, δὲν ἀφορᾷ τὴν εἰδικὴν ἀσφαλιστικὴν νομοθεσίαν τοῦ Ἰδρύματος Κοινων. Ἀσφαλίσεων, δὲν ὠφείλε νὰ θεωρηθῇ λήξασα, συμφώνως τῷ προμνησθέντι διατάγματι, τὴν 13ην Αὐγούστου 1941, ἀλλὰ ὡς συνεχίζομένη μέχρι τῆς ὑπογραφῆς τῶν συνθηκῶν τῆς εἰρήνης.

Εὐτυχῶς τὸ ζήτημα ἐλύθη ἤδη νομοθετικῶς, συμφώνως πρὸς τὰς εἰς τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας διατυπουμένας ἀποφάσεις, διὰ τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ ἀπὸ 19 Μαρτίου/8 Μαΐου 1942 (Καν. Δ)τος, δι' οὗ ὠρίσθη ὅτι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ὅρου «διαρκούσης τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως», ὅπου ἀναφέρεται εἰς τὴν νομοθεσίαν τὴν ἀφορῶσαν τοὺς ἀσφαλιστικοὺς ὀργανισμοὺς, εἶναι ὅτι δι' αὐτῆς νοεῖται τὸ χρονικὸν διάστημα μέχρι τῆς ἐπικυρώσεως τῶν συνθηκῶν εἰρήνης παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους.

IV

Τὰς σοβαροτέρας ὁμως ἀμφισβητήσεις ἐγέννησεν ἐν τῇ πράξει ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἐννοίας τοῦ πολεμικοῦ ἀτυχήματος καὶ συγκεκριμένως ἡ διαπίστωσις τοῦ αἰτιώδους συνδέσμου ἐκάστης συγκεκριμένης περιπτώσεως πρὸς τὰς πολεμικὰς συνθήκας, πρὸς διάκρισιν τῶν κατὰ τὸ γράμμα τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως «ἐν καιρῷ πολέμου καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ» ἐπελθόντων πολεμικῶν ἀτυχημάτων ἀπὸ τῶν μὴ τοιούτων καὶ τοῦτο λόγω τῶν πολλαπλῶν δυσχερειῶν, τὰς ὁποίας ὡς γνωστὸν, ἐμφανίζουσι τὰ προβλήματα τοῦ αἰτιώδους συνδέσμου.

(Συνεχίζεται εἰς τὸ ἐπόμενον)

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΤΑ Ν. Δ. 424)1941

Αιτιολογία διοικητικῶν πράξεων καὶ ἔνδικο προσβολῆς μέσα

Δεκτική προσβολῆς δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως εἶναι μόνον ἡ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας καὶ ὄχι ἡ γνωμάτευσις τῆς εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς. — Μὴ ἀνάγκη καὶ ἡ ἀκρέασις τῶν ἐνδιαφερομένων ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς. — Ἀνάγκη αἰτιολογίας τῶν διοικητικῶν πράξεων.

Κατὰ τὸ ἀρθρον 9 τοῦ ν. δ. 424)1941 (Ἐπ. θ. Ἑργατ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 1, σελ. 22) δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας δύναται νὰ ἐπιτρέπηται εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἀπόλυσις ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ ἐργατοῦπαλλήλικου πρὸσωπικοῦ αὐτῶν, ἐφ' ὅσον διαπιστοῦται, ὅτι αὐτὰ εὐρίσκονται εἰς πραγματικὴν ἀδυναμίαν πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῶν.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας ἐκδίδεται τῇ αἰτῇ τῶν ἐνδιαφερομένων, μετὰ σύμφωνον γνώμην Ἐπιτροπῆς. (Βλέπε περὶ τοῦ ὅλου διαδικασικοῦ συστήματος Ἐπ. θ. Ἑργατ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 22, σελ. 689).

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἀρθρον 2 τοῦ ν. δ. 1085)1942 «περὶ συμπληρώσεως καὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας ἐνίων διατάξεων τοῦ ν. δ. 424 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000)1939» (Ἐπ. θ. Ἑργατ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 12 σελ. 379), ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἀρθρου 9 τοῦ ν. δ. 424 εἶναι, ὅτι διὰ τοῦ ὅρου «πραγματικὴ ἀδυναμία» δηλοῦται οὐ μόνον ἡ ἐλλείψις πρώτων βοηθητικῶν καὶ δυναμικῶν ὑλῶν ἢ κινητηρίου δυνάμεως πρὸς διεξαγωγὴν τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐλλείψις διαθεσίμων ἐνδιαμέσων ἢ ἐτοιμῶν προϊόντων ἢ ἐμπορευμάτων πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς καὶ ταῦτα ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν οικονομικὴν εὐχέρειαν αὐτῆς, τὴν προκύπτουσαν ἐκ τῶν περιουσιακῶν τῆς στοιχείων καὶ τῶν ἐν γένει διαθεσίμων αὐτῆς ρευστῶν ἢ ρευστοποιησίμων κεφαλαίων.

Ὑπὸ τὰ νομοθετικὰ αὐτὰ κείμενα ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας πραγματεύεται τὰ ἑξῆς ἐνδιαφέροντα θέματα α) ὅτι ἡ γνωμάτευσις τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἑργασίας συνεστημένης εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς (περὶ τῆς συστάσεως τῆς βλέπε Ἐπ. θ. Ἑργατ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 22, σελ. 689) δὲν εἶναι προσβλητὴ δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀλλὰ μόνον ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας β) ὅτι δὲν ἐπιβάλλεται ἡ ἀκρόασις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς γ) ὅτι ὀφείλει νὰ εἶναι ἐπαρκῶς ἡτιολογημένη ἡ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας. (Περὶ τοῦ ἀναγκαίου τῆς αἰτιολογίας καὶ τῆς ἐννόιας τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424)1941 βλέπε Συμβ. Ἐπικρατ. 294)1942, Ἐπ. θ. Ἑργατ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 17, σελ. 527).

Εἰδικώτερον, ἐν προκειμένῳ, τὸ ἱστορικὸν τῆς υποθέσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς: Ἐνταῦθα ἐδρεόουσα Ἑταιρία διετέρει καὶ ἐν Θεσ-

σαλονίκῃ ὑποκατάστημα, μὲ ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τὴν χονδρικὴν πώλησιν καλτῶν διὰ τοὺς ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ πελάτας τῆς.

Περιορισθῶν ὁμοῦ τῶν ἐργασιῶν τῆς, λόγω ἐλλείψεως πρώτων ὑλῶν καὶ διότι κατέστη προβληματικὸς ὁ ἀνεφοδιασμός τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ὑποκαταστήματος μὲ ἐμπορεύματα, ἡ Ἑταιρία ἐζήτησε νὰ τῆς δοθῇ ἡ ἐγκρίσις τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διὰ τοὺς 4 ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ὑποκαταστήματος τῆς.

Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἑργασίας διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, στηριζόμενος εἰς γνωμάτευσιν τῆς κατὰ τὸ ἀρθρον 9 τοῦ ν. δ. 424 1941 Ἐπιτροπῆς, ἐνέκρινε. τὴν ἀπόλυσιν τῶν 4 ἐκ τῶν 5 ὑπαλλήλων τοῦ ὑποκαταστήματος Θεσσαλονίκης. Οἱ ἀπολυθέντες ὑπάλληλοι ἐζήτησαν δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας καὶ τῆς σχετικῆς γνωματεύσεως τῆς κατὰ τὸ ἀρθρον 9 τοῦ ν. δ. 424 Ἐπιτροπῆς.

Λόγοι ἀκυρώσεως εἶναι α) ὅτι δὲν ἐκλήθησαν νὰ πρᾶσι ἐνώπιον τῆς γνωμοδοτικῆς Ἐπιτροπῆς, κατὰ τὴν συζητήσιν τῆς περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀπολύσεως τῶν αἰτήσεως τῆς ἐργοδοτῆδος Ἑταιρίας β) ὅτι αἱ προσβαλλόμεναι πράξεις δὲν εἶναι πλήρως ἡτιολογημέναι γ) ὅτι ἐξεδόθησαν κατὰ ψευδῇ ἐρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ἀρθρων 9 ν. δ. 424 καὶ 2 ν. δ. 1085 δ) ὅτι ἐξεδόθησαν κατὰ πλάνην περὶ τὰ πραγματικὰ περιστατικά καὶ ε) ὅτι ἐξεδόθησαν καθ' ὑπερβάσιν ἐξουσίας, ἄλλως κατὰ κακὴν χρῆσιν τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 608)942

Εισηγητῆς ὁ Σύμβουλος κ. Κ. Μηλιαρέσης

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Παπαδάμ, Σ. Μεσημέρης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, τύποις παραδεκτῶς ἀσκηθείσης, δίδωκεται ἡ ἀκύρωσις γνωματεύσεως τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἑργασίας, συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 9 § 2 τοῦ ν. δ. 424)1941, συνεστημένης Ἐπιτροπῆς, ὡς ἐπίσης καὶ τῆς ἐπὶ ταύτῃς ἐρειδόμενης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, δι' ἧς ἐνεκρίθη ἡ ὑπὸ τῆς Ἀνωτάτου Ἑταιρίας * * * καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ προκηρυσθέντος ἀρθρου ἀπόλυσις τῶν αἰτούντων ὑπαλλήλων αὐτῆς.

Τῆς ὡς ἄνω γνωματεύσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, μὴ κεκτημένης κατὰ νόμον ὑποχρεωτικὴν διὰ τὸν Ὑπουργὸν ἰσχὺν καὶ ὡς τοιαύτης μὴ ἀποτελούσης πρᾶξιν ἐκτελεστέαν, μόνῃ τύποις παραδεκτῶς προσβλητέα διοικητικὴ πρᾶξις εἶναι ἐν προκειμένῳ ἡ ἐγκρίνασα τὴν ἀπόλυσιν τῶν αἰτούντων ὑπουργικῇ ἀπόφασιν, κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ κύρους τῆς ὁποίας

δύναται νὰ κριθῇ καὶ ἡ νομιμότης τῆς ἐφ' ἧς ἡ ἀπόφασις αὕτη στηρίζεται γνωματεύσεως.

Κατ' οὐδεμίαν διάταξιν τοῦ ν. δ. 424/1941, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη πράξις, ἐπιβάλλεται εἰς τὴν συμφώνως πρὸς τὸ ἀρθρον 9 τοῦ αὐτοῦ ν. δ. γνωμοδοτοῦσαν Ἐπιτροπὴν νὰ καλῇ προηγουμένως καὶ ἀκροῦται τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν. Οὐδ' ἀποτελεῖ ἡ τοιαύτη παραλείψις, καθ' ἣ ἀβασίμως ὑποστηρίζουν οἱ αἰτοῦντες, παράβασιν δικονομικοῦ κανόνος, ἰσχύοντος ἐν τῇ διοικητικῇ δικαίῳ, παρ' ᾧ τοῦ ἀντικειμένου ἰσχύει ὁ κανὼν τῆς, ἐν ἐλλείψει ἀντιθέτου θετικῆς διατάξεως, οἰκοθεν καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς δημοσίας ἐνεργείας ἐνεργείας τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν. Καθ' ὅτι σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 1 τοῦ ἀρθρου 9 τοῦ προκηρυσθέντος ν. δ. 424, ὅς ἡ παράγραφος αὕτη ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ ν. δ. 1085/1942, ἡ Διοίκησις, προκειμένου ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἀπολύσεως ἢ μὴ τοῦ ὅλου ἢ μέρους τοῦ ἐργατοῦπαλλήλικου προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεως τινος, ὑποχρεοῦται νὰ αἰτιολογήσῃ ἐπαρκῶς τὴν τοιαύτην ἀπόφασίν της δι' ἀναφορὰς τῶν πραγματικῶν ἐκείνων γεγονότων, ἅτινα ἀποτελοῦντα τοὺς κατὰ νόμον ὄρους, ἡγαγον τὴν Διοίκησιν εἰς τὴν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς διακριτικῆς αὐτῆς ἐξουσίας σχετικῆς ἐνέργειαν.

Ἐν προκειμένῳ, οὕτε ἡ προσβαλλομένη ὑπουργικὴ ἀπόφασις, οὕτε ἡ ἐφ' ἧς αὕτη ἐρεῖδεται γνωματεύσις τῆς Ἐπιτροπῆς, περιέχουσι τοιαύτην ἐπαρκῆ, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου τούτου, αἰτιολογίαν, διαμένειν νὰ καταστήσῃ δυνατὴν ἡν ὑπὸ τούτου ἄσκησιν τοῦ κατὰ νόμον δικαστικοῦ περὶ τῆς νομιμότητος τῆς προσβαλλομένης πράξεως ἐλέγχου. Οὕτε ἀρκεῖ, ὅπως στηρίξῃ ἐπαρκῶς τὴν προσβαλλομένην πράξιν, ἡ ἐν αὐτῇ αἰτιολογία ὅτι «αἱ ἐργασίαι τῆς ἐπιχειρήσεως ἐμειώθησαν κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἡνάγκασαν αὐτὴν νὰ προβῇ εἰς τὸ κλείσιμόν τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ὑποκαταστήματός της, «δι' ἔλλειψιν ἐμπορευμάτων», διότι, συμφώνως πρὸς τὸ ἀρθρον 2 τοῦ προκηρυσθέντος ν. δ. 1085/1942, πρὸς διαπιστώσιν τῆς πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐπιχειρήσεώς τινος, ὅπως συνεχίσῃ τὴν ἐργασίαν της, δέον ὅπως ἡ ὑφιστημένη τυχὸν παρ' αὐτῇ ἔλλειψις πρώτων ὕλων καὶ ἐμπορευμάτων συνδυάζεται «πρὸς τὴν οἰκονομικὴν εὐχέρειαν τῆς ἐπιχειρήσεως τὴν προκύπτουσαν ἐκ τῶν περιουσιακῶν της στοιχείων καὶ τῶν ἐν γένει διαθεσίμων αὐτῆς ρευστῶν ἢ ρευστοποιήσιμων κεφαλαίων», περὶ ὧν, συνδυσστέων κατὰ τὸν νόμον ὡς ἄνω ὄρων, οὐδεμία ὑπάρχει ἐν τῇ προσβαλλομένῃ πράξει αἰτιολογία ἢ ἑτερόν τι ἐν τῇ φαικῶ, συμπληροῦν τὴν ἀτελῆ ταύτην αἰτιολογίαν, στοιχείον.

Κατὰ ταῦτα ἀκυστωτέα ἀποβαίνει ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς μὴ ἐπαρκῶς ἡτιολογημένη.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΓΚΥΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ Ν.Δ. 424/1941 ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Ἐκτίμησις λόγου ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς καὶ κριτήριον

Βραχεῖα καὶ αὐθαίρετος ἀπουσία τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του δὲν θεωρεῖται αὐτὴ καθ' ἑαυτὴ ὡς ἀνάρμοςτος συμπεριφορὰ — Ἐκτίμησις τῆς ὅλης διαγωγῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐπιδόσεως τοῦ μισθωτοῦ. — Ἐννοια τακτικῶν ἀποδοχῶν.

Βασικόμενον εἰς τὸ δικαίωμα, πού ἔχει ὁ ἐργοδότης νὰ ὀργανώσῃ καὶ νὰ διευθύνῃ τὴν ἐπιχειρήσιν του,

τὸ ν. δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» ἐπιτρέπει τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότητος καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν μισθωτῶν, πού ἀπασχολεῖ, δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως ὅτι εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἀπολυομένων θὰ προσληφθῶσιν ἄλλοι μισθωτοὶ τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς οὐτάς ἀποδοχάς.

Ὁ χαρακτηρισμὸς ὅμως αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς πράξεως τοῦ μισθωτοῦ ὡς λόγος ἀπολύσεως πρᾶται εἰς κάθε περίπτωσιν νὰ γίνεται, κατ' ἀντικειμενικὴν κρίσιν, ὥστε ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ, πού ἐπιτρέπει ἐξαιρετικῶς τὸ ν. δ. 424/1941, νὰ ὀφείλται εἰς ἀποδεδειγμένην ἀντικειμενικῶς ὑπαίτιοτητα του, ὑπὸ τὸ πνεῦμα πάντας ὅτι ὁ μὲν μισθωτὸς ὑποχρεοῦται εἰς ἐπαρκῆ ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του, μετὰ τῆς πρεπούσης πρὸς τὸν ἐργοδότην του καλῆς συμπεριφορᾶς, ὁ δ' ἐργοδότης δὲν δικαιούται νὰ ἐκτείνῃ πέραν τῶν καλῶς ἐννοουμένων, ὑπὸ τὰς σημερινὰς ἀντιλήψεις, ὁρίων τὸ δικαίωμα, πού ἔχει νὰ διευθύνῃ τὴν ἐπιχειρήσιν του.

Ὑπὸ τὰς λανθανούσας αὐτάς εἰς τὸ ἐν λόγῳ ν. δ. 424 ἀρχάς, δὲν ἀφέθη ἡ κρίσις περὶ τῆς αἰτίας ἀπολύσεως εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐργοδότητος, πού θὰ ἡδύνατο νὰ χαρακτηρίσῃ, κατ' αὐστηρὰν κρίσιν, συγκεκριμένον περιστατικὸν ὡς δικαιολογούν τὴν ἀπόλυσιν, ἐνῶ ἐνδεχομένως τὸ περιστατικὸν αὐτό, κατ' ἀντικειμενικὴν θεώρησιν, δὲν εἶναι ἄξιον νὰ ὀδηγήσῃ τὸν μισθωτὸν εἰς τὴν δοκιμασίαν τῆς ἀνεργίας. (Παγία ἡ νομολογία περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἐκτίμησις τῶν λόγων ἀπολύσεως ὑπόκειται εἰς τὸν ἐλέγχον τῶν δικαστηρίων. (Βλέπε ἀντὶ πρῶτης ἄλλης Πρωτ. Ἀθηνῶν 5248/1942, καὶ αὐτόθι παραπομπάς, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 33 σελ. 46).

Ἐλέγχουσα ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις εἰς συγκεκριμένην περίπτωσιν τοὺς λόγους ἀπολύσεως μισθωτῶν, δὲν ἀρκεῖται στενωπὸν μόνον εἰς τὴν ἐκτίμησιν πράξεως τοῦ μισθωτοῦ, πού ἐξεδιηλώθη ὑπὸ τὴν ἐννοίαν «ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς», ἀλλὰ διευρύνει τὸ κριτήριον πού χρησιμοποιεῖ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ συμπεριλάβῃ εἰς τὸν ἐλέγχον τῆς τῆς ἐν γένει ἀπὸ τῆς προσλήψεως τοῦ μισθωτοῦ συμπεριφορᾶν του καὶ ἐπαγγελματικὴν ἐπίδοσιν.

Τὸ κριτήριον, πού ἀποδέχεται καὶ θεωρεῖ ἡ ἐν λόγῳ προεδρικὴ ἀπόφασις, εἶναι τῷ ὄντι ἐκεῖνο, πού ἐπιβάλλει ἡ καλῇ ἐφαρμογῇ νομοθετήματος μὲ κοινωνικὴν σημασίαν, ὡς τὸ ν. δ. 424.

Θὰ ἦτο, ἄλλως, ἀνεπιεικὲς καὶ δυνάμενον νὰ καταλήξῃ εἰς παράλογα ἀποτελέσματα, νὰ κριθῇ μία πράξις τοῦ μισθωτοῦ αὕτη καθ' ἑαυτή, χωρὶς συνάρτησιν πρὸς τὴν ἐν γένει συμπεριφορὰν του, καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ πρὸς τὰ βαθύτερα αἰτία, πού ὑπῆρξαν ἀφορμὴ νὰ ἐκδηλωθῇ. (Βλέπε σχετικῶς καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 276/1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 17, σελ. 526, Εἰρην. Ἀθηνῶν, 292/1942 ἐνθ' ἄνωγ. Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 490/1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 26, σελ. 820).

Περαιτέρω ἡ αὕτη προεδρικὴ ἀπόφασις δέχεται κατ' ὁρθὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, ὅτι καὶ ἡ τροφή, πού παρέχεται εἰς τὸν μισθωτόν, ὑπολογίζεται διὰ τὴν ἀποζημιώσιν του, εἰς περίπτωσιν ἀκύρου, κατὰ τὸ ν. δ. 424/1941, ἀπολύσεως.

Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν 623)1942
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γεωργακόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Μπουκαούρης, Ε. Λεοντιάδης

Ἐκ τῆς ἐν γένει ἐνώπιον ἡμῶν διαδικασίας, τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐξετασθέντων μαρτύρων καὶ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγγεμένων ἐγγράφων, ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος, ὑπηρετῶν παρὰ τῇ ἐκκαλοῦσῃ ἐπὶ ἐπιαετιᾷ καὶ οὐδεμίαν δούς ἄλλοτε σοβαρὰν ἀφορμὴν, ἀπουσίασεν ἄνευ ἀδείας, ἐφ' ἅπαξ μόνον, κατ' Ἀδγουστον ἐ. ἔτους ἐπὶ μίαν ὥραν, πρὸς διεκπεραίωσιν ὑπηρεσίας τοῦ Συνεταιρισμοῦ τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐκκαλοῦσης. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ τοιαύτη ἀπουσία του ἐχώρησε παρὰ τὴν ἀπόρριψιν τῆς διὰ συναδέλφου του υποβληθείσης προφορικῆς αἰτήσεώς του περὶ χορηγήσεως αὐτῷ σχετικῆς ἀδείας, πλὴν ἡ τοιαύτη βραχεὶα καὶ αὐθαίρετος, ἔστω, μοναδικὴ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπουσία δὲν κρίνεται καθ' ἑαυτὴ ἱκανὴ νὰ ἰδρῶσῃ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν, κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ ν. δ. 424)1941, παρέχουσαν εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα τῆς ὑπ' αὐτοῦ, ὑπὸ τὰς λοιπὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ προϋποθέσεις, ἀπ' ἐνθείας, ἐγκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐγγασίας (Ποβλ. ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας βραχυχρόνιον ἀπουσίαν ὡς δεικνυομένην λόγον ἀπολύσεως (IAG Chemnitz in Bensch. Samml. Bd. 2 S. 280. IAG Mannheim in Bensch. Samml. Bd. 3 S. 231. K. Rohrscheidt, Gewerbeordnung 2. Aufl. § 123 S. 256. Flato w - K a h n - F r e u n d, Betriebsrätegesetz 13. Aufl. § 96) κατὰ μείζονα δὲ λόγον ἐν προκειμένῳ, ἐνθὰ ἀφ' ἐνός μὲν ἡ ἀπουσία ὀφείλεται εἰς τὸν ὡς ἄνω σκοπόν, ἐξυπηρετοῦντα ζωτικώτατα, ὑπὸ τὰς σημερινὰς δυσχερεῖς ἐπιστασιακὰς συνθήκας, συμφέροντα τῶν ἐργαζομένων, ἀντανακλῶντα ἐμμέσως καὶ ἐπὶ τῶν καλῶς ἐννοουμένων συμπεριόντων καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς ἐκκαλοῦσης, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρόκειται περὶ ἱκανοῦ καὶ ἐπαγγελματικῶς μορφωμένου ὑπαλλήλου, ὡς κατατίθεται ὑπὸ τῶν μαρτύρων, ἐνθ' ἐξ ἄλλου οὐδόλως βεβαίουνται ἕτεροι παρόμοιοι, αὐθαίρετοι, ἀπουσίαι του, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἐφεσίβλητος καὶ δὲν προσάγει τὰ πρὸς ἐπίρρωσιν τοῦ τοιούτου ἰσχυρισμοῦ τῆς ἐπικαλούμενα δελτία παρουσιάσεων, οὐδὲ ἔλαβε χώραν ἢ ὑπ' αὐτῆς ἰσχυριζομένη μεταξὺ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς καὶ τοῦ ἐφεσίβλητου συγχρονισμῶς, καθ' ἣν ὁ τελευταῖος οὕτως φέρεται εἰπῶν ὅτι τὴν αὐτὴν ἐγκυμθεῖσαν ἀδειαν «θὰ τὴν πάρῃ μὲ τὸ χέρι του», διότι τοιαῦτα περιστατικά οὐδεὶς τῶν μαρτύρων, οὐδὲ πόρρωθεν καταθέτει. Ὅθεν ὁρθῇ ὑπὸ ἡμῶν ἐν προκειμένῳ ἡ κρίσις τοῦ δικασάντος Εἰρηνοδικοῦ καὶ ἀβάσιμα τὰ ἀντίθετα παρὰ πονα τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως.

Τὰ ἄνω περιστατικά δὲν δικαιολογοῦσι, κατὰ τὴν κρίσιν μας, ἀκαταλληλότητα τοῦ ἐφεσίβλητου περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του, οὐδὲ ἕτερα τοιαύτη ἀκαταλληλότητα του προέκυψε, ἀλλ' οὔτε καὶ ἀποδειγμένη ἀνεπάρκεια, κατὰ τὴν ὁρθὴν ἐννοίαν τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ ν. δ. 424)1941, παρὰ τοὺς ἀντιθέτους ἰσχυρισμούς τῆς ἐκκαλοῦσης, δοθέντος ὅτι οὐδεὶς τούτων ἐβεβαιώθη ὡς κατ' οὐσίαν βάσιμος. Ἀντιθέτως, μάλιστα, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἰρήνεται, ἐκ μέρους τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων ἐξυμνεῖται ἡ ἐργατικότης καὶ καταλληλότης τοῦ ἐφεσίβλητου καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ τοῦτου κατάρτις. Ἀβάσιμα ὅθεν καὶ τὰ σχετικὰ, ἀντίθετα, παρὰ πονα τῆς ἐκκαλοῦσης.

Δοθέντος ὅτι ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαὶ τοῦ ὑπαλλήλου θεωροῦνται, ἐκτός τοῦ μισθοῦ, καὶ πᾶσα ἄλλη παροχὴ, ἀρκεῖ αὕτη νὰ συνιστᾷ ἀντάλλαγμα διδόμενον βάσει τῆς ἐργασιᾶς συμβάσεως ἀντὶ τῆς ὑπηρεσίας, ὡς ἀμέσου διὰ τὴν τοιαύτην δόσιν αἰτίου

(πρὸβλ. Α. Π. 234)1929, Θέμ. ΔΕ' 97, 98)1936, ΕΕΝ' α' 205 καὶ 268)1937, Θέμ. ΜΗ' 906), συνεπῶς καὶ ἡ τροφή, ὑπὸ τοῦς ὡς ἄνω ὅρους παρεχομένη καὶ βεβαιούμενη ὡς, καθ' ὁμοίαν ἡμῶν κρίσιν, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος, παρεκτός τοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ, ἀπελάμβανεν εἰσέτι, ὡς ἀντάλλαγμα ὡς ἄνω τῆς ὑπ' αὐτοῦ παρεχομένης ἐργασίας, καὶ τροφῆς, ὡς ἐν τῇ ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλούμενη ἀπόφασις ἀγωγῇ του, ὁρθῶς ἐπεδικάσθη διὰ τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης τοιαύτη, ὡς ἐν τῇ ἀγωγῇ κατὰ τὴν χρηματικὴν τῆς ἀποτίμησιν, ἐφ' ὅσον ὁ ἐφεσίβλητος διὰ τοῦ συνόλου τῆς ρηθείσης ἀγωγῆς του ἐπικαλεῖται ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, ἀδυναμίαν αὐτοῦσις ἀποδόσεως καὶ ἀπορριπτὸν τὸ ἀντίθετον παρὰ πονον.

ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΧΑΙ

Κύρος παραιτήσεως ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ ν. δ. 424)1941 προτάσεως

Προϋποθέσεις τοῦ δικαίωματος ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ἐν περιπτώσει ἀκύρου κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ ν. δ. 424)1941 καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ προηγουμένη προσφορά τῶν ὑπηρεσιῶν. — Ἐγκύρου ἡ παραιτήσις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ ν. δ. 424 προτάσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ ν. δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων κατὰπολεμῆσεως τῆς ἀνεργίας» αἱ ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1941 καὶ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τοῦτου γενόμεναι καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυροι καὶ δύνανται τῇ αἰτήσῃ τοῦ ἐνδιαφερομένου νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ νόμου. Αἱ τυχόν καταβληθεῖσαι εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀποζημιώσεις, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν νόμων 2112 καὶ 3514, ὡς οὗτοι μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθησαν, ἀποδίδονται, πωρακρατούμεναι εἰς 24 ἰσας δόσεις.

Ὑπὸ τὴν νομοθετικὴν αὐτὴν διάταξιν, πού δὲν καθορίζει σαφῶς τὰ ἔννομα ἀποτελέσματα τῆς ἀκύρωτης, ἀπὸ ἀνάψεως ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἐγενήθη κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τὸ ζήτημα, ἂν ὀφείλονται αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς 1 Ἰουλίου 1941, ἢ ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἐν λόγω ν. δ. (28 Αὐγούστου 1941) προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν ἐκ μέρους αὐτοῦ.

Ἡ κατωτέρω πρωτοδικεῖακὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν ἀποψιν, ὅτι μόνον ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ν. δ. 424/1941 προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ὀρεῖλονται εἰς αὐτὸν ἀποδοχαί. (Βλέπε σχετικῶς **Φλωράκη**, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 27, σελ. 838, **Λιτξερόπουλον**, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 σελ. 147 καὶ ἑπ., Πρωτ. Ἀθηνῶν 1610/1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 20, σελ. 623, Πρωτ. Ἀθηνῶν 3163/1942 καὶ εἰσαγωγικὸν σημείωμα, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 27, σελ. 849, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 8/1942, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 850, Εἰρην. Ἀθηνῶν 1374/1941, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 850).

Περαιτέρω ἡ πρωτοδικεῖακὴ ἀπόφασις πραγματεύεται τὸ ἐνδιαφέρον νομικὸν ζήτημα, ἂν δύναται νὰ γίνῃ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἐγκύρως παραιτήσις ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ ν. δ. 424/1941 προτάσεως. (Περὶ τοῦ

ζητήματος βλέπε *Λιτσερόπουλον*, ή καταγγελία τῆς συμβάσεως ἔργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941, σελ. 25, *Δημάκη*, 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμος α', τεύχος 16, σελ. 21, *Μπουρνιδῶν* 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τεύχος 20, σελ. 612 ἐπ. καὶ τεύχος σημερινόν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7382/1942

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Καρμάλας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. **Ι. Παπαδόπουλος**, **Ε. Λεοντιάδης**

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἡ ἐνάγουσα ἐκτίθησιν, ὅτι τὴν 1 Σεπτεμβρίου 1938 προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου ὡς ὑπάλληλος (βοηθὸς λογιστοῦ), δι' ἀόριστον χρόνον, ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ δραχ. 1800, ἀυξηθέντος εἰς νομίμως εἰς δραχ. 2919 ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1941 καὶ εἰς δραχ. 3200 ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1941, ὅτι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ὑπηρετήσῃ μέχρι 1 Ἰουλίου 1941, ὅτε καὶ ἀπελύθη, καὶ ἐξαιτεῖται, ὅπως, ἀκυρωθεῖσῃ τῆς τοιαύτης ἀπολύσεως τῆς δυνάμει τοῦ Ν. Δ. 424)41, κοινοποιηθεῖσῃ συνάμα τῷ ἐναγομένῳ τῆς ἀπὸ 20 Σεπτεμβρίου 1941 ἐξωδίκου δηλώσεως τῆς περὶ ὑπαγωγῆς τῆς εἰς τὴς διατάξεις τοῦ ρηθέντος Διατάγματος, ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος νὰ τῇ πληρώσῃ δραχ. 57606, ἥτοι τὰς ἀποδοχὰς τῆς ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1941 ἕως 10 Ἰουνίου 1942. Οὕτως ἔχουσα ἡ κρινομένη ἀγωγὴ εἶναι βάσιμος, ὡς ἐρειδομένη εἰς τὰς διατάξεις τῶν Ν. 30 § 3, Ν. 51 § 1, Ν. 38 πρ. Π. (19.2) Κ. (30.50) καὶ τῶν τοιούτων τοῦ Ν. Δ. 424)1941, πλὴν οὐχὶ καὶ ὡς πρὸς τὸν ὀριζόμενον μισθὸν διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ 424)41 Ν. Δ)τος (28 Αὐγούστου 1941) μέχρι τῆς 20 Σεπτεμβρίου 1941, χρόνον καθ' ὃν ἐγένετο ἡ δῆλωσις περὶ προσλήψεως, ὡς πρὸς ὃ εἶναι αὕτη ἀπορριπτέα, διότι κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τοῦ ἀρθροῦ 13 τοῦ ρηθέντος Νομ. Διατάγματος, ἵνα ἀρξῇται ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότη πρὸς πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ, δεόν νὰ προσηγηθῇ δῆλωσις προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν, ἀφ' ἧς δηλώσεως καθίσταται οὗτος ὑπόχρεως καὶ ἀρνούμενος τυχόν τὰς οὕτω προσφερομένας αὐτῷ ὑπηρεσίας εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ.

Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Ν. 35.100, 153 Π. (50. 17) Ν. Ι Π. (44.7) οὐδόλως, κωλύεται τις νὰ παραιτηθῇ τῶν δικαιωμάτων οὗτοῦ οὐ μόνον τῶν γνωστῶν καὶ βεβαίων αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐνδεχομένων καὶ ἀγνώστων ἐνι, ἀρκεῖ μόνον νὰ βεβαιωθῇ, ὅτι τοῦτο εἶχεν ὑπ' ὄψει τοῦ ὁ παραιτούμενος, τότε δὲ μόνον ἡ παρὰ τῆς εἰς αὐτὸν ἀκυρότητας, ὅταν ἀντιβαινῇ εἰς ἐπιτακτικὴν τινα τοῦ νόμου διάταξιν ἢ εἰς τὰ χρηστά ἢ ἢ εἶναι προῖον βίας, δόλου ἢ πλάνης, ἡ τοιαύτη δὲ

παραιτήσις, δύναται νὰ δηλωθῇ εἴτε ρητῶς, εἴτε σιωπηρῶς νὰ συναχθῇ ἐκ πράξεων τοῦ παραιτούμενου, σαφῶς δηλοῦσων τὴν τοιαύτην παρὰ τῆς εἰς αὐτὸν ἀκυρότητας, ἥτις ἐπὶ τῶν ἀμοιβαίᾳ συναινέσει συναπτομένων συμβάσεων ἐπέρχεται διὰ τῆς συμφωνίας περὶ τούτου δηλώσεως τῶν μερῶν (Ν. 2 § 1 Π. (2.14) Ν. 10 πρ. Π. (41.2) Οἰκ. Γεν. ἀρχαὶ § 48. Συνωδὰ τούτοις ἐν προκειμένῳ νόμῳ βάσιμός ἐστίν ὁ ἰσχυρισμός τοῦ ἐναγομένου περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἐνάγουσα μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ν. Δ. 42)41 διὰ τῆς ἀπὸ 10 Δεβρίου 1941 δηλώσεως τῆς ἐδήλωσε πρὸς αὐτόν, ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Δ)τος τούτου, παραιτούμενη παντὸς ἐν γένει ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέοντος δικαιοῦτός τῆς, τῆς τοιαύτης παρὰ τῆς εἰς αὐτὴν ἀπαγορευομένης ἐκ διατάξεως νόμου, μηδὲ ἀντιβαιούσης εἰς τὰ χρηστά ἢ ἢ, δέον δὲ, ἀρνούμενης τοῦτον τῆς ἐναγούσης, νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος εἰς ἀπόδειξιν τοῦ, πλὴν μαρτύρων μὲν ὅσον ἀφορᾷ τὴν παρὰ τῆς εἰς αὐτὴν ἀκυρότητας, καὶ διὰ μαρτύρων δὲ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποδοχὴν ταύτης, ἐπιτρεπομένων κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, δι' ἀδυναμίαν κτήσεως ἐγγράφου.

Ἴνα δικαιοπραξία τις διαρρηχθῇ, ἐμφιλοχωρησάσης ψυχολογικῆς βίας, δεόν οὕτη νὰ συνήφθῃ ὑπὸ τῇ κράτος φόβου ἐμποιηθέντος ἐκ τῆς ἀπειλῆς κινδύνου ἀδίκου, ἐπικειμένου, περιέχοντος ἀπειλὴν σπουδαίου κακοῦ, τὰ στοιχεῖα δὲ ταῦτα δεόν νὰ περιέχονται ἐν τῇ προτάσει τοῦ σχετικοῦ ἰσχυρισμοῦ. Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐνάγουσα, ἀντικρούουσα τὴν παρὰ τῆς εἰς αὐτὴν ἀκυρότητας, ἰσχυρίζεται, ὅτι αὕτη τυγχάνει ἀκυρῆς, λόγῳ ψυχολογικῆς βίας ἀσκηθείσης κατ' αὐτῆς κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς, ὁ ἰσχυρισμός τῆς ὅμως οὗτος εἶναι ἀπορριπτέος, διότι τὰ ὑπ' αὐτῆς ἐπικαλούμενα γεγονότα, ἥτοι ὅτι αὕτη ἐγένετο πρὸς κάλυψιν τῆς ἀκυρότητος τῆς γενομένης ἀπολύσεως τῆς, τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐναγομένου ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐκ τοῦ Ν. Δ. 424)41, δὲν συνιστοῦν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου ψυχολογικὴν βίαν.

Ἀληθῶς κατὰ τὸ ἀρθρον 10 τοῦ ρηθέντος Νομοθ. Δ)τος αἱ βάσει ἄλλων νόμων ληφθεῖσαι παρὰ τοῦ ἀκέρως ἀπολυθέντος, ὑπαλλήλου ἀποζημιώσεις ἐπιστρέφονται, παρακρατούμεναι εἰς 24 μηνιαίας δόσεις, καὶ ἰσχυρίζεται μὲν ὁ ἐναγόμενος ἐν προκειμένῳ, ὅτι εἰς τὴν ἐνάγουσαν κατέβαλε κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς δραχ. 3480, λόγῳ ἀποζημιώσεώς τῆς, καὶ τὰς προτείνει πρὸς συμψηφισμόν, πλὴν ὅμως ὁ ἰσχυρισμός τοῦ οὗτος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀόριστος, ἐφ' ὅσον δὲν ἀναφέρεται ἐν αὐτῷ βάσει τίνος νόμου κατεβλήθη ἡ ἀποζημιώσις αὕτη, ὡς καὶ ἂν εἶχε πρὸς τοῦτο ὑποχρέωσιν.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΜΕΤΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ

Ἐκτασις τοῦ δικαιώματος 1)4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112

Ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου πρὸ τῆς παρόδου προθεσμίας καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἔργασίας δικαιουται τοῦ 1)4 τῆς ἀποζημιώσεως νόμου 2112 δι' ἐλέκκληρον τὸν χρόνον μέχρι πέρατος τῆς καταγγελίας.

Ἡ ἐφετειακὴ ἀπόφασις, ποὺ παρατίθεται κατωτέρω, ἀκολουθεῖ καὶ αὕτη, ὡς καὶ ἡ ἐπικυρουμένη πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4584/1942 τὴν ἀποφιν ὅτι εἰς τὴν περιπτώσει ἀπολύσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, μετὰ νόμιμον, κατὰ τὸν νόμον 2112 ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 4558, καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἔργασίας καὶ πρὶν ἢ παρέλθῃ ἡ

προθεσμία προειδοποιήσεως, ὀφείλονται, ἐκτὸς τῶν δεδουλευμένων ἀποδοχῶν, οἱ ἀποδοχαὶ καὶ τοῦ ὑπολοίπου χρόνου τῆς προθεσμίας τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἔργασίας καὶ τὸ 1)4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 4558, δι' ὅλον τὸν χρόνον μέχρι πέρατος τῆς προθεσμίας τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως

εργασίας. (Βλέπε συμφώνους Α. Π. 248]1937 Θέμ. ΜΗ' σελ. 871, Α. Π. 531]1939 τμ. β' Θέμ. ΝΑ' σελ. 244, *Καποδίστριαν*, Έργατ. Δικ. § 426 ἐπ. *Διτσερόπουλον* Θέμ. ΝΒ' σελ. 356, ἐν τούτοις ἀντίθετον Πρωτ. Ἀθηνῶν 4495]1942, Έπιθ. Έργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 32 σελ. 9, *Δημάκη*, Έπιθ. Έργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 30—31 σελ. 933).

Ἀνεξαρκῆτως ὁμως τῆς ὀρθότητος τῆς ἐν λόγῳ ἐκδοχῆς (βλέπε *Δημάκη*, ἐνθ' ἄνωγ.), κατὰ τὴν ὁποῖαν διὰ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομένου πρὸς τῆς παρελεύσεως τῆς προθεσμίας, μετὰ τὴν γενομένην ἤδη τακτικὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ἐπέρχεται—κατὰ τὸ Έφετεῖον—ἀναίρεσις τῆς τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, οὔτε μεταβολὴ τῶν ἐκ ταύτης γεγεννημένων δικαιοματῶν καὶ ὑποχρεώσεων, αἱ σκέψεις τῆς ἐφετειακῆς ἀποφάσεως, διὰ τὰ καταλήξει εἰς τὸ ἐν λόγῳ συμπέρασμα, δὲν εἶναι, καθ' ἡμᾶς, ἐγγὺς πρὸς τὴν ἐννοιαν καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου.

Ὁ νόμος 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπέβαλε τὴν πρὸ ὠρισμένου χρόνου προειδοποίησιν περὶ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἵνα μὴ ὁ ὑπάλληλος περιπέσῃ ἀπροειδοποίητος εἰς τὴν ἀνεργίαν (βλέπε εἰσηγητ. ἐκθέσιν νόμου 2112).

Ὡστε ἡ παροχὴ προθεσμίας ἐτέθη ὑπὲρ τοῦ ἐργαζομένου, περαιτέρω δὲ εἶναι ζήτημα, πού ἀφορᾷ μόνον τὸν ἐργαζόμενον, ἂν θὰ συνεχίσῃ καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ἢ ὄχι νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν ἐργοδότην τὰς ὑπηρεσίας του.

Θὰ ἦτο ἀντίθετον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, πού ἀποβλέπει νὰ χορηγηθῇ εἰς τὸν ἐργαζόμενον προθεσμία περὶ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, διὰ τὰ δυνηθῇ νὰ ἐξεύρῃ ἀλλաχοῦ ἐργασίαν, νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἔχει ὑποχρεώσιν νὰ παράσῃ τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς ἐκπνεύσεως τῆς προθεσμίας, ὡς φαίνεται δεχομένη ἡ ἐφετειακὴ ἀπόφασις.

Ἀντιθέτως—καὶ ὀρθῶς—ἔχει γίνῃ δεκτὸν, ὅτι εἶναι ἐλεύθερος ὁ ἐργαζόμενος ν' ἀπόσῃ τῆς ἐργασίας του, ὅποτεδήποτε μετὰ τὴν τακτικὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ ἡ προθεσμία χορηγείται διὰ τὰ ἐξεύρῃ ἀλλαχοῦ ἐργασίαν καὶ τοῦτο ἐνδέχεται νὰ γίνῃ καὶ ἀμέσως μετὰ τὴν τακτικὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ μόνη συνέπεια εἶναι, ὅτι δὲν δικαιούται, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, οὐδὲμιας ἀποζημιώσεως (Α. Π. 94]1932 Θέμ. ΜΓ' σελ. 339), ἐκτὸς φυσικὰ τῶν ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποδοχῶν του.

Ἐπομένως ἡ σκέψις τῆς ἐφετειακῆς ἀποφάσεως ὅτι ὁ ἐργοδότης ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν ὑπάλληλον τῆς πρὸς παροχὴν τῆς ὑπηρεσίας του ὑποχρεώσεως, ἂν ᾔθελεν (ὁ ἐργοδότης) κρίνῃ, ὅτι δὲν εἶναι ἀπαραίτητος εἰς αὐτόν, ἀναχωρεῖ ἀπὸ προϋποθέσεως ἐσφαλμένης καὶ παρερμηνεύει τὸν σκοπὸν τῆς προθεσμίας, πού ἐπιβάλλει ὁ νόμος.

Έφετείου Ἀθηνῶν 1106]1942

Εἰσηγητὴς ὁ Έφέτης κ. Θ. Γιαννόπουλος

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Στῆσινοπούλος, Η. Κατσαντώνης

Έκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνὸρκως ἐξετασθέντων μαρτύρων τῆς τε ἀποδείξεως καὶ ἀνταποδείξεως, ἐν τῷ συνόλῳ καὶ κατὰ μέρος ἐκάστης τούτων ἐκτιμωμένων, συνεκτιμωμένων καὶ τῶν διὰ τῶν προτάσεων τῶν διαδίκων ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων, πλήρως καὶ κατὰ τὴν τοῦ Έφετείου κρίσιν ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ σύζυγος τῆς ἐφεσίβητου, προσ-

ληφθεὶς ὡς ὑπάλληλος παρὰ τῆς ἐναγομένης, ᾗδ' ἐκκαλοῦσης, ἐπὶ χρόνῳ μὴ ὠρισμένῳ, πρὸ 35 ἐτῶν, ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον ἐκ δραχ. 3500. παρέσχεν ἔκτοτε συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως τὰς ὑπηρεσίας του καὶ μετὰ τὴν κατὰ τὴν 1 Νοεμβρίου 1935 γενομένην ὑπὸ τῆς ἐκκαλοῦσης καταγγελίαν τῆς συμβάσεως μέχρι τῆς 12 Νοεμβρίου 1936, ὅτε ἡ ἐναγομένη ἀνευ νομίμου αἰτίας ἔπαυσε νὰ δέχεται τὰς ὑπηρεσίας του. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι κατατίθεται ὑπὸ τῶν μαρτύρων ἀνταποδείξεως, ὅτι ὁ σύζυγος τῆς ἐναγομένης ἀπὸ τοῦ ἔτους 1932 καὶ ἐντεῦθεν, προσβληθεὶς ἐκ συμφορήσεως, ἐξ ἧς ἔπαθε, καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1936, δὲν παρέσχε διαρκῶς τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν, λόγῳ τῆς ἀσθενείας του ταύτης, ὡς καὶ τοῦ προκεχωρημένου τῆς ἡλικίας του, εἰδικώτερον δὲ ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1936 ἀπέσχε τῶν ἐργασιῶν του κατὰ τὸν πλείστον χρόνον, πλὴν ὁμως ἡ τοιαύτη ἀποχῇ, λόγῳ ἀσθενείας, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μονομερὴς λύσις τῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου τούτου, ὅστις, ἔχων ὑπηρεσίαν 35 ἐτῶν παρὰ τῇ ἐναγομένη, ἐδικαιοῦτο ν' ἀπουσιάσῃ τῶν ἐργασιῶν του ἐπὶ ἔξ μηνῶς, χωρὶς νὰ παρέχεται ἐκ τούτου τὸ δικαίωμα εἰς τὴν ἐργοδοτήριαν ἐναγομένην ν' ἀπολύσῃ τοῦτον, ἐφ' ὅσον δὲν προκύπτει, ὅτι μετὰ τὴν πάροδον τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος οὗτος δὲν προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του, ὥστε νὰ θεωρηθῇ ὡς λύων οὗτος μονομερῶς τὴν σύμβασιν. Ὅρθως, ὁθεν, ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐξετίμησε τὰς διεξαχθείσας ἀποδείξεις καὶ ὀρθῶς ἐδέξατο διὰ τὰς ὁρθὰς καὶ νομίμους σκέψεις αὐτῆς, εἰς ἃς καὶ τὸ Έφετεῖον ἀναφέρεται, τὴν ἐνδίκον ἀγωγὴν καὶ τὸ περὶ τοῦ ἀντιθέτου παράπονον ἀπορριπτέον.

Κατὰ τὰ ἀρθρα 3 καὶ 1 ἐδ. 1 τοῦ νόμου 2112, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ μεταγενεστέρων διατάξεων, προκύπτει, ὅτι ὁ ἐργοδότης δικαιούται ν' ἀπολύσῃ τὸν παρ' αὐτῷ ὑπάλληλον, εἴτε ἀνευ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅποτε ὀφείλει ἀμέσως τὴν ὑπὸ τῆς ρηθείσης διατάξεως καθοριζομένην ἀποζημιώσιν, εἴτε προκαταγγέλλων ἐμπροθέσμως τὴν σύμβασιν, ὅτε, συνεχιζομένης ταύτης καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς καθοριζομένης προθεσμίας, ὁ ὑπάλληλος κατὰ τὴν λήξιν τῆς προθεσμίας ταύτης, ὅτε ἐπέρχεται ἡ λύσις τῆς συμβάσεως, δικαιούται ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὸ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως, ἣν θὰ ἐλάμβανε κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν. Ταῦτα ἐναργῶς προκύπτουσιν ἐκ τῆς σκέψεως, καθ' ἣν, ἐν περιπτώσει ἐμπροθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ὑπαλλήλου μέχρι τῆς ἐκπνεύσεως τῆς προθεσμίας ταύτης εἶναι ὑποχρεώσεις αὐτοῦ. ἀπορρέουσα ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅπως ἐπὶ τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότην εἶναι ἡ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο πληρωμὴ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὑπαλλήλου, ἀλλ' ἐν ταύτῳ, ὁμως, ὁ ἐργοδότης ἔχει καὶ τὴν ἐξουσίαν ν' ἀπαλλάξῃ τὸν ὑπάλληλον τῆς πρὸς παροχὴν τῆς ὑπηρεσίας του ὑποχρεώσεως, ἂν ᾔθελε κρίνῃ, ὅτι αὕτη δὲν εἶναι ἀπαραίτητος. Κατὰ συνέπειαν, ἐὰν ὁ ἐργοδότης ἀπεδέχθῃ ἐπὶ τινὰ χρόνον τὰς παρὰ τοῦ ὑπαλλήλου παρεχομένας ὑπηρεσίας μετὰ τὴν γενομένην καταγγελίαν καὶ πρὸ τοῦ πέρατος τῆς προθεσμίας ταύτης προβῇ εἰς ἀπόλυσιν αὐτοῦ, ὡς ἐν προκειμένῳ, ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ οὐ μόνον τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν μέχρι πέρατος τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ καὶ τὸ τέταρτον

της αποζημιώσεως, ἢν θὰ κατέβαλλεν αὐτῷ, ἂν προέβαινεν εἰς ἄτακτον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καθόσον ἐντεῦθεν οὔτε ἀναίρεσις τῆς γενομένης ἐννόμου καταγγελίας δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἐπέρχεται, οὔτε μεταβολὴ τῶν ἐκ ταύτης γεγεννημένων δικαιωμάτων

καὶ ὑποχρεώσεων τῶν μερῶν. Ὁρθῶς ὅθεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέξατο τὴν καταψήφισιν τοῦ 1/4 τῆς αποζημιώσεως δι' ὁλόκληρον τὸ χρονικὸν διάστημα μέχρι πέρατος τῆς προθεσμίας τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως καὶ τὸ περὶ τοῦ ἀντιθέτου παράπονον ἀπορριπτέον.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣ. ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἀποφασιστικὸν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 310/1941 κριτήριον

Ἐφ' ὅσον ἡ νομικὴ σχέσις τοῦ ἐργαζομένου μετὰ τοῦ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου διέπεται ὑπὸ τοῦ ἰδιωτ. δικαίου, ἐφαρμόζεται τὸ ν.δ. 310/1941 «περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν»

Τὸ ζήτημα, ποῦ πραγματεύεται ἡ κατωτέρω προεδρική, κατ' ἐφέσιν, (διαδικασίας νόμου Γ^αΟΔ') ἀπόφασις, εἶναι ἀπὸ τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα: Ἄν ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ποῦ συνδέει τοὺς ἐργαζομένους παρ' αὐτοῖς μετὰ τούτων, ἐφαρμόζονται τὰ εἰδικὰ νομοθετήματα περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου (ν. δ. 610/1941, ν. δ. 1505/1942) ἢ ἐξῆ ἐφαρμογὴν τὸ ν. δ. 310/1941 «περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν» καὶ αἱ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ ἐκδιδόμεναι ὑπευθυνικαὶ ἀποφάσεις περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν.

Ἡ ἐν λόγω προεδρική ἀπόφασις θεωρεῖ ὡς ἀναγκαίαν τὴν ἐρευνᾶν περὶ τοῦ ἂν ἡ σχέσις, ποῦ συνδέει τὸν ἐργαζόμενον μετὰ τοῦ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, διέπεται ἀπὸ τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον, διὰ τὰ καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα δεῖ, ἐν τούτῃ περιπτώσει, παρεχόνται εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου αἱ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ν. δ. 310/1941 «περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν» καὶ τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπιβαλλόμεναι αὐξήσεις ἀποδοχῶν.

Ἡ ἀποφ. τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως (βλέπε καὶ σύμφωνον *Κωνσταντίνου*, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 27 σελ. 839) δὲν ἀπομακρύνεται τοῦ κριτηρίου, ποῦ χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἄλλων ἐργατικῶν νόμων ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου. (Βλέπε διὰ τὴν ἐφαρμογὴν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας Πρωτ. Ἀθηνῶν 5750/1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 32, σελ. 8, καὶ ἐν αὐτῇ παραπομπῇ, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν νόμου 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας Ἐφετ. Ἀθηνῶν 675/1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 20, σελ. 626 καὶ ἐν αὐτῇ παραπομπῇ, διὸ τὴν ἐφαρμογὴν νόμου 3514 περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως Πρωτ. Ἀθηνῶν 1589/1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 16, σελ. 497).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 628/1942

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Σῦρρος

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Νερούτσουλος, Φ. Κωνσταντίνιδης

Ὁ μόνος λόγος ἐφέσεως συνίσταται εἰς τὸ παράπονον τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι κακῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέξατο τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου, δεχθεῖσα ὅτι οὗτος δικαιούται τῶν ὑπὸ τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας χορηγηθεισῶν αὐξήσεων, καθὼς

συνδεόμενος μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ καὶ οὐχὶ δημοσίου δικαίου, ἐνῶ κατὰ τὸν ἐκκαλοῦντα ἡ ἀγωγὴ αὐτῇ ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὡς πρὸς τὰς ἀποδοχὰς καὶ αὐξήσεις τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ, οἷος καὶ ὁ ἐνάγων, ἔδει νὰ ἐφαρμοσθοῦν τὰ νομ. διατάγματα 354/1941, 610/1941 καὶ 1505/1942 περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν καὶ αὐξήσεων τῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἀναλόγως τῆς οἰκονομικῆς τοῦτων ἀντοχῆς καὶ καταστάσεως. Τὸ παράπονον ὁμῶς τοῦτο τοῦ ἐκκαλοῦντος εἶναι ὅλως ἀβάσιμον, ὡς ἀβιάστως δείκνυται ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν διατάξεων τῶν ἐπικαλουμένων νομοθετικῶν διαταγμάτων. Τὸ ἐν προκειμένῳ σκοπητέον κριτήριον πρὸς ὁρθὴν διάνωσιν τῆς διαφορᾶς δὲν εἶναι, ἂν ὁ ἐκκαλὼν εἶναι ἀπλῶς καὶ μόνον νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ὃ δὲν ἀμφισβητεῖται, οὐδ' ἀμφιβάλλεται, καὶ τὸ ὁποῖον καὶ μόνον δὲν θὰ ἦτο ἀρκετόν, ὅπως προσδῶσθαι βασιμότητα εἰς τὰ παράπονα ταῦτα, ἀλλὰ τὸ ἂν ἡ σύνδεσσις τὸ ἐκκαλοῦν πρὸς τὸν ἐφεσιβλήτον νομικὴ σχέσις εἴναι ἰδιωτικοῦ δικαίου, οἷα δύναται νὰ ἡ πολλὰκις ἡ σχέσις προσώπου τινὸς ἐναντι καὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ Δημοσίου ἢ ἄλλου νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ὡς καὶ ἂν τὸ νομικὸν τοῦτο πρόσωπον ἀσκῇ ἐργασίαν ἐκ τῶν περιλαμβανόμενων εἰς τὰς ὑπουργικὰς ταύτας περὶ τῶν αὐξήσεων ἀποφάσεις, εἰς ἃς ἐργασίας καὶ χρησιμοποιεῖ τὸν ἐργάτην ἢ ὑπάλληλον. Καὶ τὸ μὲν νομοθ. διάταγμα 610 ρυθμίζει ἄλλο θέμα, ἥτοι τὸ τῆς εἰς χρονικὰ διαστήματα ἐλάσσονα τοῦ μηνὸς πληρωμῆς τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, τῶν μετ' αὐτῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου, ἢν πληρωμὴν εἰς ἐλάσσονα τοῦ μηνὸς διαστήματα ἐλήθησεν ἐκ τῶν ἐν τῷ διατάγματι τούτῳ ὄρων, ὡς ἔπραξε καὶ διὰ τὰ ἐπιδόματα (ν. δ. 1505/1942). Ἐκτὸς ὁμῶς τοῦ ὅτι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ τούτου, οὐδὲ περὶ θέματος ἐφ' ὃ θὰ ἠδύνατο τις νὰ ἐφαρμόσῃ ἀναλόγως τὰς διατάξεις ταύτας, ἐλλείψει ἄλλων εἰδικῶν τοιούτων, ἡ παροχὴ τῶν αὐξήσεων ἃς ὁ ἐνάγων ἐζήτησε διὰ τῆς ἀγωγῆς του διέπεται ὑπὸ τῶν ὄρων τοῦ νομ. διατάγματος 310/1941 καὶ τῶν βάσει τούτου ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, δι' ὧν καὶ παρέχεται εἰδικὴ τούτων ρυθμίσις. Αἱ προϋποθέσεις τῆς ὑπαγωγῆς τῆς προκειμένης σχέσεως ὑπὸ τὸ τελευταῖον τοῦτο νομ. διάταγμα καὶ τὰς σχετικὰς ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, ἥτοι ἡ φύσις τῆς μεταξὺ ἐργοδότη

καὶ ὑπαλλήλου σχέσεως, ὁ χαρακτήρ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότη καὶ ἡ φύσις τῶν ὑπὸ τούτου ἀσκουμένων ἐργασιῶν, πλήρως ἐν προκειμένῳ συντρέχουσι. Διότι ὡς ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ὑπ' ἀριθ. 29983)1941, 50548)1941, 2988)1942, 6816)1942, 9850)1942, 21621)1942 καὶ 28322)1942 βάσει τοῦ νομ. δ)τος 310 ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, σαφῶς καὶ ἀναμφιβόλως προκύπτει, αἱ αἰτούμεναι αὐξήσεις εἶναι χορηγῆται τῷ ἐνάγοντι ἐφεισιβλήτω, διότι οὗτος συνδέεται μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος νομικοῦ προσώπου δημοσίου διὰ σχέσεως μισθώσεως ὑπηρεσίᾳ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ διότι τὸ νομικὸν τοῦτο πρόσωπον δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἀσκῇ ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν ὑπὸ τὴν οἰκονομικὴν

τοῦ πράγματι ἐννοίαν, ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ μετέρχεται ἐργασίας ἐν γένει συμφώνως πρὸς τὸν χαρακτήρα αὐτοῦ, ἀφοῦ ἐν ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις, πρὸς ἀλλήλας συνδυαζομέναις, οὐχὶ μόνον γίνεται λόγος ἀπλῶς περὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, ἀλλὰ καὶ ρητῶς ἀναφέρονται ὡς ἐργοδοτὰ τὸ δημόσιον ἢ ὀργανισμοὶ κοινῆς ὥφελείας ἢ φιλανθρωπικοὶ ὀργανισμοί, οἵτινες, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των, πόρρῳ κεῖνται ἀπὸ τοῦ νὰ ἀσκῶσιν ἐκμετάλλευσιν ἢ ἐπιχειρήσιν ὑπὸ τὴν ἐμπορικὴν ἢ οἰκονομικὴν τούτων ἐννοίαν. Ὅρθως ἐπομένως ἐκρίνεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ὁ σχετικὸς τῆς ἐφέσεως λόγος ἀβάσιμος ἐλέγχεται νόμῳ καὶ ἀπορριπτέος.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΠΑΛΑΙΟΥ ΠΟΛΕΜΙΣΤΟΥ ΠΡΟ ΤΗΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Προϋποθέσεις ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως καὶ συνέπειαι.

Ἡ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι δὲν ἐχώρησεν ἀποφάσεις τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς προστασίας παλαιῶν πολεμιστῶν προϋποθετεῖ προηγουμένως σύστασιν αὐτῆς καὶ ἐκδοσιν τοῦ κανονιστικοῦ διατάγματος. — Ἐννοία ν. δ. 594)1941 περὶ ἀκυρότητος ἀπολύσεων

Οἱ ἐφεδρὸι παλαιοὶ πολεμισταί, ὡς γνωστόν, δὲν ἀπολύονται εἰμὴ διὰ λόγους, πλὴν ἀναφέρονται εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 23)24 Ἰανουαρίου 1936 ἀν. νόμου καὶ κατόπιν ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244)1936 Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς.

Συνέπεια τῆς ἀπ' εὐθείας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη ἀπολύσεως εἶναι ἡ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ καὶ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότη εἰς πληρωμὴν τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244)1936 μισθοδοσίας του.

Ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου κρίνει περίπτωσιν ἀπολύσεως ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ἀναγκ. νόμου 244)1936 καὶ πρὸ τῆς συστάσεως τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποφαينوμένη (ἀκυροῦσα τὴν Ἐφετείου Ἀθηνῶν 280)1942), ὅτι ἡ τοιαύτη ἀπόλυσις δὲν εἶναι ἀκυρὸς.

Λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι οἱ ἑξῆς: Διότι κρίνασα ἡ ἐφετειακὴ ἀπόφασις ὅτι ἡ κατὰ τὴν 16 Δεκεμβρίου 1936 λαβοῦσα χώραν ἀπόλυσις τοῦ ἀναιρεβλήτου παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῆς ἡτο ἀκυρὸς καὶ ὑπερτέρας αὐτὴν εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐφεξῆς μισθῶν του ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι ἐγένετο ἄνευ προηγουμένης ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὴν παράγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244)1936 Ἐπιτροπῆς, καίτοι συγχρόνως δέχεται, ὅτι ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο ἀπ' ἐνὸς μὲν εἰς χρόνον καθ' ὃν οὐ μόνον δὲν εἶχε λειτουργήσῃ ἡ περὶ τῆς πρόκειται Ἐπιτροπὴ, ἀλλὰ καὶ δὲν εἶχε καὶ ἐκδοθῆναι κατὰ τὴν παράγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὑπὸ τῆς ἀναγκ. νόμου 244 ἀπαιτηθῆναι διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς Ἐπιτροπῆς β.δ., ἀπ' ἐτέρου δὲ διὰ τὸν ἐν ἄρθρῳ 1 παρ. 1 ἐδάφ. 3 τοῦ ἀπὸ 23)24 Ἰανουαρίου ἀν. νόμου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 28)31 Ὀκτωβρίου ἀναγκ. νόμου «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν» ἀναφερόμενον λόγον ἀπολύσεως, ψευδῶς ἡρμηνεύσει καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸν οὐσιαστικὸν νόμον καὶ δὴ τὰ ἄρθρα 7 παράγρ. 1 καὶ 10 παρ. 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244, ἐν συνδυα-

σμῷ μὲ τὰς περὶ ἀνενθύνου τοῦ ὀφειλέτου, ἐν περιπτώσει ἀπολύτου ἀναικιμενικῆς ἀδυναμίας πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὀφειλόμενης παροχῆς, ἀρχῆς τοῦ δικαίου. Ἡ ἀληθὴς ἐννοία τοῦ ἄρθρου 7 παρ. 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244 εἶναι, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν διὰ τοὺς ἐν ἄρθρῳ 1 παράγρ. 1 ἐδάφ. β—δ τοῦ ἀπὸ 23)24 Ἰανουαρίου 1936 ἀν. νόμου ἀναφερομένους λόγους ἀπολύσεως δὲν ἐπιτρέπεται ἄνευ προηγουμένης ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὴν παράγραφον 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου Ἐπιτροπῆς ὅχι ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, ἐξ οὗ ἐπεται, ὅτι δὲν ὑφίσταται ἀπόλυσις κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 244, συνεπαγομένη κατὰ τὸ ἄρθρον 10 παράγρ. 1 τοῦ νόμου τούτου τὴν ὑποχρέωσιν τ.ε. καταβολῆς τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἀπολυθέντος, ὅταν ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο ἄνευ μὲν ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλ' εἰς χρόνον καθ' ὃν ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ ἦτο ἀνύπαρκτος, μὴ συσταθεῖσα καὶ διὰ λόγον ἐκ τῶν ἀνὸ ἄρθρου 1 παρ. 1 ἐδάφ. β—δ τοῦ ἀπὸ 23)24 Ἰανουαρίου 1936 ἀναγκ. νόμου.

Ἀρείου Πάγου 209)1942, τμ. Α'.

Εισηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Χ. Σταυρέπουλος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Τρίμης, Δ. Τζωρτζάκης

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 παρ. 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244, καθ' ἣν «ἐφεδρὸι παλαιοὶ πολεμισταί, ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ νόμου τούτου ἐπιχειρήσεις, ὀργανισμοὺς καὶ νομικὰ πρόσωπα, δὲν ἀπολύονται εἰμὴ μόνον διὰ τινὰ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 παρ. 1 ἐδ. α—δ τοῦ ἀπὸ 23)24 Ἰανουαρίου 1936 ἀναγκ. νόμου «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν» ἀναφερομένων λόγων ἀπολύσεως καὶ κατόπιν «ἰδικτῆς ἡτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὴν ἐπομένην παράγραφον Ἐπιτροπῆς», καὶ τῆς διατάξεως τῆς παρ. 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὡς τοῦτο ἴσχυε πρὸ τοῦ ἀναγκ. νόμου 771, καθ' ἣν «ἡ Ἐπιτροπὴ συγκροτεῖται δι' ἀποφάσεως

τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατ' Ἰανουάριον ἐκάστου ἔτους. Τὰ τοῦ τρόπου τῆς ἐκλογῆς καὶ διορισμοῦ καὶ ἀναπληρώσεως τῶν μελῶν ἐκάστης Ἐπιτροπῆς καὶ τὰ τῆς ἀπαρτίας καὶ λειτουργίας ἐν γένει τούτων κλπ. κανονισθῇσονται διὰ β. δ. ἐκδιδόμενον προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, σαφῶς συνάγεται, ὅτι τῆς ἰσχύος τῆς διατάξεως τῆς πρώτης παραγράφου ἀναγκαῖα προϋπόθεσις τυγχάνει ἡ συγκρότησις Ἐπιτροπῆς δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ἡ προτάσει τοῦ ἴδιου ἐκδόσις τοῦ κατὰ τὴν παράγρ. 3 κανονιστικοῦ διατάγματος· πρὸ τούτων δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς αὕτη καὶ τὰ τῆς ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν διέπονται ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1 παρ. 1 ἐδ. α—δ τοῦ ἀναγκ. νόμου ἀπὸ 23/24 Ἰανουαρίου 1936· οὐδὲ συνάγεται ἀκυρότης τῆς τοιαύτης ἀπολύσεως ἐκ τοῦ ν. δ. 594 τῆς 14 Ὀκτωβρίου 1941 «περὶ ἀπολύσεων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, γενομένων κατὰ τὴν ἀπὸ 4 Αὐγούστου 1936 μέχρι τέλους Ἀπριλίου 1941 χρονικὴν περίοδον, διὰ τοῦ ὁποῦ ὁρίζεται ἐν ἀρθρῷ 1 παρ. 1, ὅτι ἅπασαι αἱ ἀπολύσεις τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, αἱ γενόμεναι παρὰ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων κλπ. ἀπὸ τῆς 4 Αὐγούστου 1936 ἕως 29 Ἀπριλίου 1941 θεωροῦνται ἄκυροι, ἐφ' ὅσον ἡγέρθη ἀγωγή καὶ ἐκκρεμεὶ δίκη ἐνώπιον Δικαστηρίου, διότι ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς παρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ τούτου πρὸς τὴν παρ. 2 προκύπτει σαφῶς, ὅτι ἡ παρ. 1 ἀφορᾷ ἀπολύσεις ἄλλας, παρὰ τὰς γενομένας δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 1 παρ. 1 ἐδ. α—δ τοῦ ἀναγκ. νόμου τῆς 24 Ἰανουαρίου 1936, εἴα καὶ ἐν προκειμένῳ, διότι αἱ τοιαύτης φύσεως ἀπολύσεις κηρύσσονται ἔγκυροι καὶ νόμιμοι. Ἀντιθέτως ὅθεν ἀποφηνάμενον τὸ Ἐφετεῖον διὰ τῆς προβαλλομένης ἀποφάσεώς του καὶ θεωρήσαν μὴ νόμιμον τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, γενομένην τὴν 16 Δεκεμβρίου, καθ' ἣν ἐποχὴν δὲν εἶχον συσταθῇ, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, αἱ κατὰ τὸ ἀρθρον 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244 ἀρμόδιαι, ὅπως ἀποφαίνονται περὶ ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν Ἐπιτροπαί, καὶ δὲν εἶχεν ἐκδοθῇ, τῇ προτάσει τοῦ ἴδιου, τὸ σχετικὸν κανονιστικὸν β. δ., καὶ διὰ παράβασιν, ὡς δέχεται, τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἀναιρεσιεύσεως, καὶ εἰδικώτερον διὰ τὸν ἐν ἀρθρῷ 1 παρ. 1 ἐδ. γ' ἀναφερόμενον λόγον ἀπολύσεως, ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι δὲν ἐγένετο δι' ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀρμοδίας, ὅπως ἀποφανθῇ περὶ ταύτης Ἐπιτροπῆς, ψευδῶς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασιν τοῦ κατέστησε κατὰ τὸ ἀρθρον 807 παρ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν περὶ τούτου βásiμον πρῶτον ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγον ἀναιρέσεως.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ἈΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΥ 244/1936 ΚΑΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΕΦΕΔΡΟΙ ΠΑΛΑΙΟΙ ΠΟΛΕΜΙΣΤΑΙ Νομικὴ σχέσις δικηγόρου καὶ ἐργοδότου.

Ἡ προστασία τοῦ ἀναγκ. νόμου 244)1936 ἐπεκτείνεται ἐπὶ ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν.—Ὁ δικηγόρος, νομικὸς σύμβουλος ἐπιχειρήσεων ἢ ὁργανισμῶν, δὲν εἶναι ὑπάλληλος.—Ἐλλειψίς προστασίας ἐπὶ δικηγόρων καὶ ἱατρῶν.

Τὸ πρόβλημα, ἂν ὁ δικηγόρος, ποῦ παρέχει τὰς νο-

μικὰς τοῦ ὑπηρεσίας εἰς ἰδιώτην ἐπ' ἀμοιβῇ, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐργατικῶν νόμων, ἐπανέρχεται πρὸς λύσιν διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας συμφωνεῖ πρὸς τὸν Ἀρειὸν Πάγον (Α. Π. 117)1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 19, σελ. 590, ἐνθα καὶ ἀνάπτυξις τοῦ ὅλου ζητήματος καὶ τῶν νομολογιακῶν ἀπόψεων, ὅτι ὁ δικηγόρος ποῦ παρέχει ὡς νομικὸς σύμβουλος τὰς ὑπηρεσίας τοῦ πρῶ ἰδιώτη, ἐπ' ἀμοιβῇ, δὲν θεωρεῖται ὑπάλληλος, ἐκ τούτου δὲ καὶ ὑπὸ τὴν εἰδικὴν διάταξιν τοῦ ἀναγκ. νόμου 771)1937 περὶ τροποποιήσεως κλπ. τοῦ ἀν. νόμου 244)1936 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, κατὰ τὴν ὁποίαν δικηγόροι δὲν δύναται νὰ τοποθετηθῶσιν ὡς δικηγόροι, ἀλλὰ μόνον ὡς ὑπάλληλοι, ἀποφαίνεται, ὅτι δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ περιοριστικὴ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐφέδρου παλαιῶν πολεμιστῶν διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244)1936.

Ἐπομένως εἶναι ἐλευθέρῳ ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ἄνευ παρεμβάσεως τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἀπόλυσις.

Ἀνεξεργήτως τῆς ὀρθότητος τῆς ἐκδοχῆς, ποῦ ἀκολουθεῖ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, σχετικῶς μὲ τὴν ὑπαλληλικὴν ιδιότητα τοῦ δικηγόρου (Ὁδεῶν καὶ Σ. Ε. 472)1937, διὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ ἀναγκ. νόμος 244)1936 «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν», ἡ ὁ Ἀρειὸς Πάγος (Α. Π. 117)1942, διὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ν.δ. 424)1941 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας», δὲν εἶναι χαρακτηριστικὸν τῆς ἐλλείψεως εἰς τὴν νομοθεσίαν ἐνότητος, ἀφοῦ κατὰ μὲν τὰς ἐν λόγῳ ἀποφάσεις διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἄλλων νόμων, ὡς οἱ ἀνωτέρω, οἱ δικηγόροι δὲν εἶναι ὑπάλληλοι καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἄλλων ἐξομοιοῦνται ἀντιθέτως πρὸς τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικόν; (Βλέπε ν. δ. 1366)1942, ἀρθρον 10, κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ νομικοὶ σύμβουλοι καὶ οἱ δικηγόροι τῶν Ὀργανισμῶν καὶ Νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἐξομοιοῦνται πρὸς τὸ ὑπαλληλικὸν αὐτῶν προσωπικόν ὡς πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῶν καὶ τὸν χρόνον τῆς καταβολῆς αὐτῶν, Σ. Ε. 478)1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 28, σελ. 881), βλέπε καὶ 52232)1941 ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 8, σελ. 254, περὶ τῆς πληρωμῆς κατὰ 20ήμερον τῶν μισθῶν τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ βιομηχανικῶν ἐργασιῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάγονται καὶ οἱ δικηγόροι καὶ νομικοὶ σύμβουλοι, 50458)1941, 52231)1941, ἐνθ' ἄνωκ. τεύχος 7, σελ. 223, τεύχος 8 σελ. 254, καὶ ἄλλας, εἰς τὰς ὁποίας ρητῶς ἀναγράφεται, ὅτι ὑπάγονται καὶ οἱ δικηγόροι καὶ νομικοὶ σύμβουλοι τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν).

Περαιτέρω ἐκ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας προκύπτουν καὶ ἄλλα ζητήματα, ποῦ ἐνδιαφέρουν τὸν Νομοθέτην.

Ἡ Πρωτοδικειακὴ Ἐπιτροπὴ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς ὁποίας ἡ αἴτησις ἀκυρώσεως, δέχεται ὅτι ὁ προσληφθεὶς οἰκειοθελὸς μετὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1936 ἐφεδρὸς παλαιὸς πολεμιστὴς δὲν προστατεύεται ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ἀναγκαστ. νόμου 244)1936.

Ἐξασκοῦνθε, ἐπομένως, νὰ ἀντιτίθεται ἡ γνώμη τοῦ ἀρμοδίου διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν λόγων ἀπολύσεως παλαιοῦ πολεμιστοῦ, συλλογικοῦ διοικητικοῦ ὁργανοῦ καὶ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Ἀρειοῦ Πάγου, ἐν σχέσει μὲ τὸν

χρόνον προσλήψεως τῶν ἐφένδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ὡς στοιχεῖον τῆς προστασίας τῶν. (Βλέπε περὶ τῶν ἀντιθέσεων Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α' τεύχος 10, σελ. 306).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 535/1942

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. Ν. Γρηγορίου
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Πλατοῦς, Γ. Τριανταφύλλου

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244 τοῦ 1936 ἐφεδρὸι παλαιοὶ πολεμισταί, ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς ἐν ἀρθρῷ 2 τοῦ νόμου τούτου ἐπιχειρήσεις, νομικὰ πρόσωπα κλπ., δὲν ἀπολύονται ἐμὴ μόνον διὰ τινὰ τῶν ἐν ἀρθρῷ 1 παρ. 1 ἐδ. α'-δ' τοῦ ἀπὸ 23 Ἰανουαρίου 1936 ἀναγκ. νόμου ἀναφερομένων λόγων ἀπόλυσεως καὶ κατόπιν εἰδικῆς ἡτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὴν ἀμέσως ἐπομένην παράγραφον Ἐπιτροπῆς.

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, ὡς καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν διατάξεων καὶ τοῦ ὅλου πνεύματος τῆς ἰσχυροῦς νομοθεσίας περὶ προστασίας τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ὡς ἄνω προστασία ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν ὑπηρετοῦντων ἐφένδρων παλαιῶν πολεμιστῶν περιλαμβάνει μόνον τοὺς ὑπαλλήλους, ὑπηρέτας καὶ ἐργάτας τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς τὰς ἐν ἀρθρῷ 2 τοῦ νόμου 244 ἐπιχειρήσεις καὶ ὀργανισμούς, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς ὑπὸ τούτων καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἄλλων ἐννόμων σχέσεων ἀπασχολουμένους παρ' αὐταῖς ἐφένδρους παλαιούς πολεμιστάς.

Ὁ δικηγόρος, προσλαμβάνόμενος ὡς νομικὸς σύμβουλος πρὸς ἐπιμέλειαν καὶ διαχείρισιν νομικῶν ὑποθέσεων, ἐξωδίκων καὶ δικαστικῶν, ἐπιχειρήσεως ἢ Ὄργανισμοῦ, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπάλληλος τούτων, διότι ἡ παρ' αὐτοῦς θέσις τοῦ δικηγόρου ὡς νομικοῦ συμβούλου δὲν εἶναι θέσις ὑπαλληλικῆ, ἀλλὰ θέσις ἐρειδομένη ἐπὶ τῆς σχέσεως τῆς ἐντολῆς, δημοσίου μάλιστα χαρακτηῖρος, λόγῳ τῆς ιδιότητος αὐτοῦ ὡς δημοσίου λειτουργοῦ κατὰ τὸν Κώδικα περὶ δικηγόρων. Τὸ γεγονός ὅτι ὁ δικηγόρος προσφέρει, κατ' εἰδικὴν συμφωνίαν, τὰς εἰς τὴν ιδιότητα αὐτοῦ ὡς τοιούτου ἀρμοζούσας ὑπηρεσίας, οὐχὶ ἐπ' ἀμοιβῇ, κατὰ ὑπόθεσιν ἢ ἀπασχόλησιν ἢ συμβουλὴν, ἀλλ' ἐπὶ παγίᾳ τοιαύτῃ, οὐδὲν ἄλλοι παλαιοὶ τὴν ἐννομον σχέσιν τῆς ἐντολῆς, ἥτις συνδέει τούτον μετὰ τοῦ κυρίου τῶν ὑποθέσεων ὅς διαχειρίζεται, οὐδὲ καθίστησιν αὐτὸν ἀπλοῦν τούτου ὑπάλληλον.

Ὁθῶ ἀποφνηναμένη ἡ παρὰ τῷ Πρωτοδικεῖῳ Ἀθηνῶν Ἐπιτροπὴ τοῦ ἀναγκ. νόμου 771 τοῦ 1937 καὶ ἀπορρίψασα διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τῆς (22/1942) τὴν προσφυγὴν τοῦ αἰτούντος δικηγόρου ἐφένδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ζητήσαντος ὅπως ἀκυρωθῇ ἡ ἀπόλυσιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ νομικοῦ συμβούλου παρὰ τῇ παρεμβαινούσῃ Ἐταιρίᾳ, ἣν κατεῖχεν ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ, ὁρῶν τὴν προδιαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244 ἡρμήνευσεν καὶ ἐφήρμοσεν, ὁ δὲ παρὰ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος ἀκυρώσεως νόμῳ ἀβάσιμος καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος εἶναι.

Καὶ ὁ δεύτερος λόγος ἀκυρώσεως, καθὼν οὐδεμία διάταξις νόμου ἐξαίρει τῆς ἐφαρμογῆς τῶν προστατευτικῶν διατάξεων τῆς νομοθεσίας περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν τοὺς ὡς νομικοὺς συμβούλους ὑπηρετοῦντας δικηγόρους ἐφένδρους παλαιούς πολεμιστάς, νόμῳ καὶ οὐ-

τος ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος εἶναι, διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι καθ' ἃ ἐν τῇ ἡγουμένην σκέψει ἐκτίθεται, ὁ νομικὸς σύμβουλος δὲν εἶναι ὑπάλληλος, ὑπαλλήλους δὲ προστατεῖ ἡ νομοθεσία περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν, ρητῶς ὁ ἀναγκ. νόμος 771/1937 ἐν παραγράφῳ τελευταίᾳ τοῦ ἀρθροῦ αὐτοῦ 3 ὥρισε, προδήλως λόγῳ τοῦ ἄκρως προσωπικοῦ καὶ ἐμπιστευτικοῦ χαρακτηῖρος τῶν ὑπ' αὐτῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν, ὅτι οἱ ἱατροὶ καὶ οἱ δικηγόροι δὲν δύνανται νὰ τοποθετηθῶσιν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ τοὺς Ὄργανισμούς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244 ὡς τοιοῦτοι, ἀλλὰ μόνον ὡς ὑπάλληλοι, ἀνεξαρτήτως τῆς ιδιότητος αὐτῶν καὶ τῶν τίτλων σπουδῶν, ἐξ οὗ συνάγεται, διὰ τὴν αὐτότητα τοῦ νομοθετικοῦ λόγου καὶ διὰ τὴν ἰσότητα, ὅτι καὶ οἱ ἱατροὶ ἢ ὡς δικηγόροι ἀπασχολούμενοι ἤδη ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ Ὄργανισμῶν ἐφεδρὸι παλαιοὶ πολεμισταί, δὲν προστατεύονται, ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν, ὑπὸ τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, ἀπολυόμενοι τῶν θέσεων τῶν κατ' οἰκείαν κρίσιν τῶν προσλαβόντων αὐτοὺς ὡς τοιούτους.

Ὁ ὡς νομικὸς σύμβουλος παρ' ἐπιχειρήσει ἢ Ὄργανισμῷ προσφέρων τὰς ὑπηρεσίας του δικηγόρος ἐφένδρος παλαιὸς πολεμιστὴς δὲν ὑπάγεται, κατὰ βάσιν, συμφώνως τοῖς ἀνωτέρω, εἰς τὴν προστατευτικὴν διάταξιν τῆς παρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244 τοῦ 1936, καὶ ἐπομένως παρέλκει ὡς ἀλυσιτελής ἡ ἐξέτασις τῆς βασιμότητος τοῦ τρίτου καὶ τελευταίου λόγου ἀκυρώσεως ὅτι ἡ ἀπόφασις ἡμαρτε νόμῳ, εἰπούσα ὅτι ὁ αἰτῶν δὲν προστατεύεται ὡς οἰκειοθελῶς προσληφθεὶς μετὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1936.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΡΘΡΟΥ 7 ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ 244/1936

Πρεϋπόθεσις ἡ ἀπόλυσιν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη καὶ ὅχι ἡ οἰκειοθελὴς ἀποχώρησις τοῦ ἐφένδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 473/1942

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. Δ. Καρβελλᾶς
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Η. Ἡλιοῦ, Π. Μαγιάκος

Ἐκ τῆς αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως (Ἐπιτροπῆς προστασίας ἐφένδρων παλαιῶν πολεμιστῶν Πρωτ. Ἀθηνῶν), δεχθείσης ὅτι «μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν κατοχῆς κατάσχεσιν τῆς ἐν Ἑλλάδι περιουσίας τῆς καθ' ἥς ἡ αἰτίας Ἐταιρίας, ὁ αἰτῶν, ὡς καὶ οἱ πλείστοι τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐταιρίας, παρητήθησαν οἰκειοθελῶς τῆς ὑπηρεσίας τῶν λαβόντες καὶ τὴν κεκανονισμένην ἀποζημίωσιν, ἐν προκειμένῳ δὲ ὁ αἰτῶν, παραιτηθεὶς ἐγγράφως τὴν 14 Μαΐου ἐ. ε., ἔλαβε καὶ πλέον τῆς κεκανονισμένης τοιαύτης, ἡ γ' νομένη δὲ μεταγενεσιτέρως ἐπιφύλαξις του καὶ μετάνοια αὐτοῦ διὰ τὴν παραιτήσιν του ταύτην. ἔχουσαν οὖσαν καὶ ἰσχυρὰν καὶ ἀβίαστος γενομένην οὐδεμίαν δύναται νὰ ἐξῇ ἀξίαν, ἐφ' ὅσον τῷ ἐδηλώθη, ὅτι ἡδύνατο νὰ ἐπανέλθῃ ἐργαζόμενος ἐκ περιτροπῆς, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι ὑπάλληλοι, ἐφ' ὅσον ἐπέστρεψε τὴν ληγθεῖσαν ἀποζημίωσιν, πρᾶγμα ὃπερ δὲν ἐπράξε καὶ ἐπομένως οὐδεμία ἀπόλυσιν ἔλαβε χωρὶν κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936, ἀλλ' οἰκειοθελὴς ἀποχώρησις του», συνάγεται, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπ' ὄψει καὶ ἐξετίμησεν ἅπαντα τὰ ἐν τῷ φακέλλῳ στοιχεῖα, αἰτιολογήσας δεόντως τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τῆς.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΒΟΗΘΗΜΑΤΟΣ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΥ ΕΙΣ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΜΕΣΙΤΩΝ,
ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΩΝ Κ.Λ.Π. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ἔννοια τοῦ ὅρου τοῦ καταστατικοῦ «15ετῆς πραγματικῆς ὑπηρεσίας»

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐξεδόθη ἡ παρατιθεμένη ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ὁ αἰτῶν δι' αἰτήσεώς του πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Χρηματιστῶν—Μεσιτῶν—Ἀντικρυστῶν καὶ Ὑπαλλήλων τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀξιῶν Ἀθηνῶν ἐζήτησε νὰ χορηγηθῇ εἰς αὐτὸν μηνιαῖον προσωποπαγὲς βοήθημα ἐκ δραχ. 1500, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 38 § 6 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμεῖου τούτου, ἰσχυριζόμενος ὅτι τυγχάνει ἀποδεδειγμένως ἄπορος Χρηματιστής, διακόψας τὴν ἀσκήσιν τοῦ ἐπαγγέλματός του πρὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ ἄνω Ταμεῖου, καὶ ὅτι κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ καταστατικοῦ τοῦ αὐτοῦ Ταμεῖου εἶχε συμπληρώσει τὸ 45ον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ 15ετῆ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν, ἀρχικῶς μὲν ὡς ὑπάλληλος Χρηματιστοῦ Ἀθηνῶν, ἔπειτα δὲ ὡς Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν καὶ βραδύτερον ὡς Χρηματιστὴς παρὰ τῷ αὐτῷ Χρηματιστηρίῳ.

Τὴν αἴτησιν αὐτὴν ἀπέρριψε τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμεῖου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν συνέτρεχε τὸ στοιχεῖον τῆς ἀπορίας τοῦ αἰτοῦντος, πού ἀπαιτεῖται κατὰ τὸ καταστατικόν.

Μετά διετίαν περίπου ὁ αἰτῶν, ἀπολυθεὶς τῆς θέσεως, πού κατεῖχεν, ὡς ὑπάλληλος Ἀνωτάτου Ἐταιρίας καὶ στερεθθεὶς τοῦ μισθοῦ του ἐκ δραχ. 3.500 μηνιαίως, υπέβλεα πρὸς τὸ Ταμεῖον νῆαν αἰτησιν, ἰσχυριζόμενος ὅτι μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του συνέτρεχε πλέον τὸ στοιχεῖον τῆς ἀπορίας του.

Ἀλλὰ καὶ τὴν δευτέραν αὐτὴν αἴτησιν ἀπέρριψε τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμεῖου, διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ αἰτῶν δὲν εἶχε συμπληρώσει κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμεῖου 15ετῆ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν Χρηματιστοῦ, Μεσίτου, Ἀντικρυστοῦ ἢ Ὑπαλλήλου.

Κατὰ τῆς τελευταίας αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως μεσιτῶν, χρηματιστῶν, ἀντικρυστῶν καὶ ὑπαλλήλων τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀξιῶν Ἀθηνῶν ἡσκήθη αἰτήσεις ἐκ μέρους τῶν ἐνδιαφερομένων ἀκυρώσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης, κατὰ τὴν οὐζήτησιν τῆς ὁποίας παρενέβη τὸ ἀνωτέρω Ταμεῖον.

Τὰ προκύψαντα ἐντεῦθεν ζητήματα εἶναι α) ἂν ἡ αἴτησις ἡσκήθη παραδεκτῶς καὶ ἐμπροθέσμῳ β) ἂν οἱ λόγοι ἀκυρώσεως εἶναι νόμῳ βάσιμοι.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 518|1942

Εισηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Χ. Παναγιωτόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Στεργιόπουλος, Β. Μεϊμαράκης.

Τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Χρηματιστῶν, Μεσιτῶν, Ἀντικρυστῶν καὶ Ὑπαλλήλων τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀξιῶν ἀποτελεῖ, κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἰδρύσαντος αὐτὸ Ν. Διατάγματος τῆς 20(6)1935, νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ὅπερ ἀσχεὶ διοίκησιν, ὡς προ-

κύπτει καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ καὶ τῶν μέσων δι' ὧν ἐπιτυγχάνεται οὗτος, τῆς ἐν γένει λειτουργίας του καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀσκήσεως ἀνωτέρας ἐποπτείας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἡ δὲ ἐν προκειμένῳ προσβαλλομένη πρᾶξις τοῦ ἐν λόγῳ Ταμεῖου, καίτοι ἔχουσα τὸ αὐτὸ περιεχόμενον πρὸς τὴν ἀπὸ 22 αἰῶν 1940 προγενεστέραν τοιαύτην, δὲν εἶναι, οὐχ' ἦτον, ἐπιβεβαιωτικὴ ταύτης, ὡς ἐκδοθεῖσα μετὰ νῆαν τῆς ὑποθέσεως ἐρευναν, ἐνεοργηθεῖσαν βάσει τοῦ ἐπακολουθήσαντος στοιχείου τῆς ἀπολύσεως τοῦ αἰτοῦντος ἐκ τῆς θέσεώς του ὡς ὑπαλλήλου παρὰ τῇ Α. Ε. Ἱπποδρομιῶν. Ἡ ὑπὸ κρίσιν, συνεπῶς, αἰτήσις, στρεφόμενη κατὰ ἐκτελεστῆς πράξεως νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου ἀσχεθὺς διοίκησιν, ἀσκηθεῖσα δὲ καὶ ἐμπροθέσμῳ, τύποις δεκτὴ καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν τυγχάνει.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 38 § 6 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ παρεμβαίνοντος Ταμεῖου, ὅπερ, καταρτισθὲν καὶ ἐκδοθὲν βάσει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἰδρύσαντος τοῦ Ταμεῖου Ν. Δ. τῆς 20(6)1935, ἐπέχει ἰσχὺν νόμου, τὸ ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος αἰτηθὲν μηνιαῖον προσωποπαγὲς βοήθημα ἐκ δραχ. 1500 παρέχεται ὑπὸ ὠρισμένης προϋποθέσεως, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ συμπληρωμένη κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ καταστατικοῦ 15ετῆς πραγματικῆς ὑπηρεσίας Χρηματιστοῦ, Μεσίτου, Ἀντικρυστοῦ ἢ Ὑπαλλήλου.

Ἡ διάταξις αὕτη ὑπὸ μὲν τὸν ὅρον «πραγματικῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλου» ἐννοεῖ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν ὑπαλλήλου τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀξιῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἀνωτάτου Ἐταιρίας Χρηματιστῶν Ἀθηνῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ὑπαλλήλου παρὰ Χρηματιστῆ, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἁρθρῶν 10, 12 ἐδάφ. β' 21 § 2 καὶ 5 ἐδάφ. β' καὶ 38 § 14 τοῦ καταστατικοῦ, ὑπὸ δὲ τὸν ὅρον «πραγματικῆς ὑπηρεσίας ἀντικρυστοῦ» ἐννοεῖ, ὡς ἐξ αὐτοῦ προκύπτει, οὐ μόνον τὴν πραγματικὴν ὑπηρεσίαν ἀντικρυστοῦ, νομίμως προσληφθέντος ὡς τοιοῦτου, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἁρθρου 15 τοῦ ν. 1808(1918) «περὶ ἐμπορικῶν Χρηματιστηρίων», ἀλλὰ καὶ τὴν πρὸ τοῦ νόμου τούτου ὑπηρεσίαν, καθ' ἣν πράγματι ἡσκήθησαν καθήκοντα ἀντικρυστοῦ, δὲν ἐννοεῖ ὅμως καὶ οἰανδήποτε ἄλλην ὑπηρεσίαν, ἣν ὁ ἀντικρυστὴς διακαιοῦται, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ καταστατικοῦ, νὰ ἐξαγοράσῃ καὶ νὰ προσμετρήσῃ ὡς χρόνον ἀσφαλίσεως παρὰ τῷ Ταμείῳ.

Κατὰ ταῦτα ἡ διὰ τοῦ ἀπὸ 10 Φεβρουαρίου 1915 πιστοποιητικῶς τοῦ Χρηματιστοῦ Σ. Φ. βεβαιουμένη προϋπηρεσία τοῦ αἰτοῦντος ὡς προϊσταμένου τοῦ Λογιστηρίου τοῦ Γραφείου του ἐν λόγῳ Χρηματιστοῦ, δὲν ἀποτελεῖ, κατὰ τὴν ἀνωτέρω δοθεῖσαν ἐννοίαν, οὔτε πραγματικὴν ὑπηρεσίαν ὑπαλλήλου, οὔτε πραγματικὴν ὑπηρεσίαν ἀντικρυστοῦ, καὶ συνεπῶς δὲν δύναται κατὰ νόμον νὰ συνυπολογισθῇ μὲ τὸν τῆς ἐπολοῦπου ὑπηρεσίας τοῦ αἰτοῦντος διὰ τὴν εἰς αὐτὸν παροχὴν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 38 § 6 τοῦ καταστατικοῦ μηνιαίου βοηθήματος.

ΕΡΓΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ ΚΑΤ' ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Ζητήματα του νόμου Γ^ΝΟΔ' περί έκδι άσεως εργατικῶν διαφορῶν

'Αναίρεσις κατ' άποφάσεως διαδικασίας νόμου Γ^ΝΟΔ' επιτρέπεται μόνον άν υπήχθη εις την διαδικασίαν διαφορά μη έκ του νόμου ύπαγομένη.—'Επί άποφάσεως άπορριπτεύσεως άγωγήν δι' άναρμεδιότητα δέν χωρεί άναίρεσις.

'Αρείου Πάγου 216[1942 τμ. Α'

Εισηγητής ό 'Αρεοπαγίτης κ. Χ. Σχιμφλε.

Δικηγόροι οί κ. κ. Μ. Χατζημιχάλης, Ι Γκίκα

'Ο διά του νομοθετικού διατάγματος της 1 Αυγούστου 1920 κωδικοποιηθείς νόμος Γ^ΝΟΔ' «περί έκδικάσεως τῶν μεταξύ εργατῶν καί εργοδοτῶν διαφορῶν», ὡς ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη διά του νομοθετικού διατάγματος της 10/13 Σεπτεμβρίου 1926, διορθωθέντος καί κυρωθέντος διά του νομοθετικού διατάγματος της 13 Νοεμβρίου 1927, κυρωθέντος καί τούτου διά του ὑπ' αριθ. 4032 του 1929 νόμου, καθορίσας ειδικήν διαδικασίαν διά τήν έκδικασιν ὀρισμένων διαφορῶν μεταξύ εργατῶν καί εργοδοτῶν, ρητήν διέλαβεν ἐν άρθρῳ 17 διάταξιν, καθ' ἣν αἰτήσεις ἀναίρεσεως κατ' άποφάσεων έκδοθεισῶν κατὰ τήν προκειμένην διαδικασίαν ἐπιτρέπεται μόνον, ἐάν αἰται ἐξεδῶθησαν ἐπὶ ὑποθέσεων μή ὑπαγομένων εἰς τήν διαδικασίαν ταύτην καί μόνον διά τόν λόγον τοῦτον, ἔξ οὗ προκύπτει, ὅτι ἐκ τῶν κατὰ τήν διαδικασίαν ταύτην έκδοθεισῶν άποφάσεων εἶναι δεκτικαί προσβολῆς δι' ἀναίρεσεως μόνον ἐκεῖναι δι' ὧν ἐκρίθη ὡς ὑπαγομένη εἰς τήν διαδικασίαν ταύτην ἡ διαφορά, ἐνῶ δέν ὑπήγετο πράγματι εἰς αὐτήν. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ὑπὸ κρίσιν αἰτησις, στρεφόμενη κατὰ τῆς ὑπ' αριθ. 396[1942 άποφάσεως τοῦ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν, δι' ἣς ἡ κατὰ τήν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ^ΝΟΔ' εἰσαχθεῖσα άγωγή τοῦ ἀνααιρεσιοντος άπερρίφθη ὡς ἀπαράδεκτος, διότι ἐκρίθη, ὅτι δέν ὑπήγετο εἰς τήν διαδικασίαν ταύτην, εἶναι άπορριπτέα ὡς ἀπαράδεκτος (*).

δικον μέσον τῆς αἰτήσεως ἀναίρεσεως.

'Η ἐρμηνεία πού θά ἐδέχτο, ὅτι τόσον εἰς τήν περιπτώσιν, πού ὁ δικαστής τῆς οὐσίας, άν καί ἀρμόδιος ἐκηρύχθη ὁ ἀρμόδιος, ὅσον καί εἰς τήν περιπτώσιν πού, άν καί ἀναρμόδιος, ἐκηρύχθη ἀρμόδιος, ὑπάρχει λόγος ἀναίρεσεως τῆς άποφάσεως, εἰναι ἐξαιρετικῶς τολμηρά, ἀσφαλῶς δέ θά ἐχαρακτηρίζετο ἀπὸ τούδ ὁπαδούς τῆς παλαιᾶς ἐρμηνευτικῆς μεθόδου ὡς ἐρμηνευτικόν πῆδημα. Καί ὁ 'Αρείος Πάγος, ἀπὸ τήν φύσιν του συντηρητικός, δέν μᾶς ἔχει συνηθίσει μέ contra legem ἐρμηνείας, μάλιστα εἰς θέματα τοῦ δικονομικοῦ δικαίου.

'Η ἀνάλυσις τῆς ἐννοίας τοῦ άρθρου 17 τοῦ νόμου Γ^ΝΟΔ' μᾶς δείχνει, ὅτι, ὅπως εἶναι διατυπωμένη, στερεῖ τόν ἐργάτην τοῦ μόνου λόγου ἀναίρεσεως κατὰ τῶν άποφάσεων, πού ἔχουν έκδοθῇ, κατὰ τήν ἐργατικὴν διαδικασίαν, πρᾶγμα πού δέν συμβαίνει μέ τόν ἐργοδότην. Καί αὐτό διά τόν ἀπλούστατον λόγον ὅτι εἰς τήν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ^ΝΟΔ' (*) μόνον οἱ ἐργάται ἐνάγουν.

'Αν τώρα ὁ ἐργάτης ἐγείρῃ άγωγήν, πού πραγματικᾶ ὑπήγετο εἰς τήν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἀλλ' ἀπερρίφθη ὡς ἀναρμόδιος εἰσαχθεῖσα, δέν ἡμπορεῖ νά παραπονεθῇ εἰς τόν 'Αρείον Πάγον καί νά ἰσχυρισθῇ ὅτι ἡ άγωγή του ὑπήγετο εἰς τήν διαδικασίαν τοῦ Γ^ΝΟΔ' καί συνεπῶς παρὰ τόν νόμον ἀπερρίφθη.

'Αντιθέτως ὁ ἐργοδότης ἡμπορεῖ νά ἰσχυρισθῇ ἐνώπιον τοῦ 'Αρείου Πάγου, ὅτι ἡ άγωγή τοῦ ἐργάτου δέν ὑπήγετο εἰς τήν ἐργατικὴν διαδικασίαν καί ὁ 'Αρείος Πάγος θά ἐξετάσῃ τὸ παράπονον του.

Κατόπιν αὐτῶν τῶν συμπεράσματα ἔρχεται μόνον του: 'Η διάταξις τοῦ άρθρου 17 § 2, πού θέτει εἰς πλεονεκτικὴν μοῖραν τόν ἐργοδότην, εἶναι ἀντεργατικὴ καί μάλιστα ἐκεῖνο, πού προξενεῖ ἐντύπωσιν, εἶναι, ὅτι ἔχει τεθῇ εἰς φιλεργατικὸν δικονομικὸν νόμον. 'Η διάταξις αὕτη ἀντιβαίνει ἀκόμη καί εἰς τήν δικονομικὴν ἰσότητα τῶν διαδίκων (άρθρ. 76 τῆς Πολιτ. Δικον.). Τὰ ἐνδίκᾶ μέσα πρέπει νά εἶναι κοινά. Δικονομικός νόμος, πού νά στερεῇ τόν ἕνα διάδικον καί νά παρεχῇ εἰς τόν ἄλλον ἐνδικὸν μέσον προσβολῆς τῶν άποφάσεων, π. χ. δι' αἰτήσεως ἀναίρεσεως, δέν ἡμπορεῖ νά ἐννοηθῇ.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτό ὁ νόμος Γ^ΝΟΔ' ἐλέγχεται ἀτελὴς καί ἐπιβάλλεται ἡ ἄμεσος συμπλήρωσις τοῦ κενοῦ. Εἶναι ὀλοφάνερρον τὸ ἄδίκον, πού γίνεται εἰς τόν ἐργάτην. Αἱ άποφάσεις τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας, πού δέχονται ἀναρμοδιότητα καί ἀπορρίπτουν τήν άγωγήν τοῦ ἐργάτου, νά ἐσφεύγουν ἀπὸ τὸν ἐλεγχόν τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, ἐνῶ αἱ άποφάσεις, πού δέχονται τήν ἀρμοδιότητα τοῦ δικάζοντος νά ὑπὸκεινται εἰς τόν ἐλεγχόν του.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΤΣΑΚΗΣ
Δικηγόρος

(*) Ο ΝΟΜΟΣ Γ^ΝΟΔ' ΔΕΝ ΠΑΡΕΧΕΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΡΓΑΤΗΝ ΛΟΓΟΝ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ.

'Η § 2 του άρθρου 17 του νόμου Γ^ΝΟΔ' «περί έκδικάσεως τῶν μεταξύ εργατῶν καί εργοδοτῶν διαφορῶν», πού ἀναφέρεται εἰς τήν ἀναίρεσιν άποφάσεων κατὰ τήν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ὀρίζει, ὅτι «αἰτήσεις ἀναίρεσεως κατ' άποφάσεων έκδοθεισῶν κατὰ τήν προκειμένην διαδικασίαν ἐπιτρέπεται, μόνον άν αἰται ἐξεδῶθησαν ἐπὶ ὑποθέσεων μή ὑπαγομένων εἰς τήν διαδικασίαν ταύτην καί μόνον διὰ τόν λόγον τοῦτον».

'Ο 'Αρείος Πάγος μέ τήν ἀνωτέρω άπόφασίν του ἀπεφάνθη, ὅτι τὸ γράμμα τοῦ νόμου εἶναι κατηγορηματικόν καί ἀνεπίδεκτον ἄλλης ἐρμηνείας. 'Επομένως, άν μία ὑπόθεσις ὑπήγετο εἰς τήν ἐργατικὴν διαδικασίαν καί ὁ Εἰρηνοδίκης ἡ, κατ' ἔφεσιν, ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν ἐκηρύχθη ἀναρμόδιος καί δέν ἐδίκασε κατ' οὐσίαν τήν διαφοράν, ἀλλ' ἀπέσυρε τήν άγωγήν (*), ἡ άπόφασις τοῦ Εἰρηνοδίκου ἡ τοῦ Προέδρου δέν ἡμπορεῖ νά προσβληθῇ μέ τὸ ἐν-

(1) Τὰ άρθρα 2 καί 8 τοῦ νόμου εἶναι σαφεῖ. 'Αν ἡ άγωγή κριθῇ ἀπαράδεκτη, εἴτε διότι δέν συνεσιγήθησαν ὅλαι αἱ ἀπαιτηταὶ ἀξιόσεως τοῦ ἐνάγοντος, εἴτε διότι ἀναρμοδίως λόγω τοῦ εἴδους ἡ τοῦ ποσοῦ τῆς διαφορᾶς εἰσήχθη κατὰ τήν ἐργατικὴν διαδικασίαν, δέν παραπέμπεται, κατὰ τὸ άρθρον 25 Πολ. Δικ., ἀλλ' ἀπορρίπτεται (Βλέπε καί Κ-

τ σ ι κ ο π ο ὕ λ ο υ, Πολιτικὴ Δικονομία § § 1275, 1231, ὅχι ὅμως διότι ἡ άσκησις τῆς άγωγῆς γίνεται δι' ἐκθέσεως καί ὅχι διὰ δικηγόρου, ἀλλὰ διότι τήν ἀπόρριψιν τῆς άγωγῆς ἐπιβάλλει ὁ νόμος.

(2) 'Αν ἐξαιρεσώμεν ὀρισμένας ἄλλας διαφοράς, πού εἰδικοί νόμοι ὑπάγαγον εἰς τήν αὐτὴν διαδικασίαν,

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

2034]1942 ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. Περί παρατάσεως τοῦ Ν. Διατάγματος ὑπ' ἀριθ. 1]1941 καὶ Νομ. Διατάγματος 194]41 κλπ. (Ε. Κ. τ. Α' φ. 328 τῆς 30 Δεκεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 τῆς 30 Ἀπριλίου]2 Μαΐου 1941 Ν. Διατάγματος «περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων», ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον.—1. Ἡ ἰσχὺς τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1]1941 Νομ. Διατάγματος «περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων», ὡς καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ ἁρθρου 2 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος ὑπ' ἀριθ. 194]1941 «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῶν Ὑπουργῶν» παρατείνεται ἀφ' οὗ χρόνου λήγει ἡ ἰσχὺς των μέχρι τέλους 1943.

2. Ὁ παρὼν νόμος συντακτικοῦ χαρακτῆρος καὶ περιεχομένου ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Δεκεμβρίου 1942

2035]1942. ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. Περί ἀποσπάσεως δημοσίων ὑπαλλήλων εἰς διαφόρους θέσεις.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 2 τῆς 11 Ἰανουαρίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 Ν. Δ. τῆς 30 Ἀπριλίου]2 Μαΐου 1941 «περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων», ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.—1. Δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ λειτουργοὶ οἰοῦντες βαθμοῦ καὶ κλάδου εἰς οἰανδήποτε κρατικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἂν ἀνήκουν, καθὼς καὶ ὑπάλληλοι Ὁργανισμῶν Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, δύνανται νὰ ἀποσπῶνται εἰς οἰανδήποτε θέσιν κρατικῆς ὑπηρεσίας ἢ Ὁργανισμοῦ Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου δι' ἐκτέλεσιν εἰδικῆς ὑπηρεσίας, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

2. Ἐν τῇ ὥς ἄνω ἀπόφασι καθορίζεται ὁ, τε χρόνος τῆς ἀποσπάσεως τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων καὶ ἡ πρόσθετος τυχὼν ἀποζημίωσις, ἣν οὗτοι διὰ τὴν τοιαύτην ἀπόσπασιν θὰ δικαιούνται νὰ λαμβάνωσι.

3. Ἡ τοιαύτη ἀπόσπασις εἶναι ὑποχρεωτική, ἡ δὲ ἄρνησις ἐκτελέσεως τῆς ἀνατιθεμένης ὑπηρεσίας συνεπιδέχεται τὴν ὑπόβλησιν τοῦ ἀρνούμενου ὑπαλλήλου ἐκ τῆς θέσεώς του, καθὼς καὶ τὴν στέρησιν αὐτοῦ ἐκ τῆς συντάξεώς του.

Τὸ παρὼν Νομοθετικὸν Διάταγμα συντακτικοῦ περιεχομένου καὶ χαρακτῆρος ἰσχύει ἅμα τῇ δημοσίευσί αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Δεκεμβρίου 1942

2053]1942. ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. Περί αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 579]1941 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῶν Ὑπουργῶν».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 6 τῆς 15 Ἰανουαρίου 1943).

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ.

1]1941 Νομ. Διατάγματος «περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων», ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.—Ἡ ἀληθὴς ἐννοία τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 579]1941 Νομ. Διατάγματος «περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἀρμοδιοτήτων τῶν Ὑπουργῶν», εἶναι ὅτι δύνανται οἱ Ὑπουργοί, ἐν τῇ ἀρμοδιότητι τοῦ ἑαυτοῦ, ἐπὶ τῷ τέλει βελτιωτέρας διοικήσεως, ν' ἀπολύωσιν, ἀντικαθιστῶσι, διορίζωσι, παρατείνωσιν ἢ κηρύσσωσι λήξαν τὴν θητείαν τῶν μελῶν τῶν Διοικητικῶν ἢ Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων ἢ Ἐπιτροπῶν τῶν ἐν αὐτῷ Νομικῶν Προσώπων καὶ Ἰδρυμάτων, παραχωρηθεῖσιν ὑπηρεσιῶν ὡς καὶ τῶν Ἀνωνύμων Ἐταιριῶν ἢ Ἰδιωτικῶν ἐν γένει ἐπιχειρήσεων, αἵτινες συνδέονται μετὰ τοῦ Κράτους διὰ συμβάσεων καὶ τῶν Διοικήσεων καὶ Διευθύνσεων τῶν Νομικῶν Προσώπων, Ἰδρυμάτων, Ἀνωνύμων Ἐταιριῶν καὶ ἐπιχειρήσεων τούτων, ἀνεξαρτήτως ἂν αὐταὶ ἀνατίθενται εἰς μέλη τῶν Συμβουλίων αὐτῶν ἢ κατὰ τὸν οἰκτεῖον νόμον, κανονισμόν, ὄργανισμόν ἢ καταστατικόν.

Πρὸς δὲ ὅτι ἀρμόδιος Ὑπουργός, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἐρμηνευομένου ἁρθρου ἐπὶ τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων, τῶν Διοικήσεων καὶ Διευθύνσεων τῶν Ἀνωνύμων Ἐταιριῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, εἶναι ὁ ἀσκῶν κηδεμονίαν, ἐποπτείαν ἢ ἐλεγχον ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συνδεούσης ἐκάστην τούτων μετὰ τοῦ Κράτους συμβάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ὀκτωβρίου 1942

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΛΠ.

33649]1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περί αὐξήσεως ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν πάσης μορφῆς ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν (1).
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 170 τῆς 29 Σεπτεμβρίου 1942)

29643]Α]245]1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί αὐξήσεως ἀμοιβῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐργαζομένων εἰς τὸν Ταπητουργικὸν Ὁργανισμόν (2).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 170 τῆς 29 Σεπτεμβρίου 1942)

174261]697]1942 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἐργασίας

Περί καταβολῆς ἀποδοχῶν ὡς δώρου ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς εἰς προσωπικὸν Ἀνωνύμου Τηλεφωνικῆς Ἐταιρίας.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 499]1941 Νομοθετικῶν Διαταγμάτων Ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν τὴν εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν ὑπαλλη-

(1) Ἐ. π. ι. θ. Ἐ. ρ. γ. α. τ. Δ. ι. κ. τόμος α', τεύχος 24, σελ. 770. Πρόκειται περὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἀπὸ 14 Σεπτεμβρίου 1942.

(2) Ἐ. π. ι. θ. Ἐ. ρ. γ. α. τ. Δ. ι. κ. τόμος α', τεύχ. 23, σ. 736.

λικόν, ἐργατοτεχνικόν κλπ. τοιοῦτον τῆς Ἀωννύμου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας καταβολὴν ἐπὶ ταῖς ἐσοταῖς τῶν Χριστουγέννων τῶν ἀποδοχῶν ἐνὸς 15θήμερου μετὰ τοῦ μηνιαίου σταθεροῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας τοῦ βίου.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Δεκεμβρίου 1942

104706]53]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας

Περὶ καταβολῆς ἀποδοχῶν ὡς δώρου ἐπὶ ταῖς ἐσοταῖς εἰς προσωπικὸν τῆς Ἀωννύμου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας.

(Συμπληρωματικὴ τῆς ὑπ' ἀριθ. 174261]1942)

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 499]1941 Νομοθετικῶν Διαταγμάτων

Ἀποφασίζομεν

Ἐγκρίνομεν τὴν εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν ὑπαλλήλικόν καὶ ἐργατοτεχνικὸν καὶ λοιπὸν τοιοῦτον τῆς Ἀωννύμου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας, καταβολὴν τῶν πλήρων ἀποδοχῶν ἐνὸς δεκαπενθήμερου εἰς συμπλήρωσιν τοῦ διὰ τῆς ἡμετέρας ὑπ' ἀριθ. 174261]697 ἀποφάσεως χορηγηθέντος τοιοῦτου ὡς δώρου ἐπὶ ταῖς ἐσοταῖς τῶν Χριστουγέννων.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰανουαρίου 1943

38440]1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας Περὶ ἐγκρίσεως χορηγουμένων ἡμερομισθίων εἰς ὑποδηματεργάτας (1).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 205 τῆς 20 Νοεμβρίου 1942)

754]1943 Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας. Περὶ ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ ὑπαγομένων εἰς αὐτὸν ἰδρυμάτων.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]1941 Νομ. Δτος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783/1941 ὁμοίου

Ἀποφασίζομεν

Κατ' ἐξαίρεσιν τῶν μέχρι σήμερον ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων ἡμῶν, ἐπιβάλλομεν ὅπως αἱ οἰκιοιθελῶς χορηγηθεῖσαι αὐξήσεις εἰς ἅπαν τὸ ὑπαλλήλικόν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ὡς καὶ τῶν εἰς αὐτὸν ὑπαγομένων ἰδρυμάτων κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 1942, θεωροῦνται ὡς καταβληθεῖσαι κατὰ τὸν μῆνα Σεπτεμβρίου 1942, πᾶσαι δὲ αἱ ἡμέτεραι ἀποφάσεις περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀνωτέρω προσωπικοῦ ἀπὸ 1-9-1942 ἔχουσι ἰσχὺν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἀναφέρονται.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰανουαρίου 1943

755/1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας Περὶ κατωτάτων ὀρίων ἡμερομισθίων ἐργατο- τεχνικοῦ προσωπικοῦ καπνοβιομηχανίας.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ.

310/1941 νομοθ. Δτος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783/1941 ὁμοίου

Ἀποφασίζομεν

1. Ἐλεγκτένομεν ἀπὸ 11-1-1943 τὴν ἰσχὺν τῆς ὑπ' ἀριθ. 39986/24-10-42 (2) (Φ. Ε. Κ. 209/1942, τευχὸς Β') ἀποφάσεως ἡμῶν καὶ ἐπὶ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ λειτουργούντων ἐπιχειρήσεων καπνοβιομηχανίας, καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς διατάξεις καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους καὶ προϋποθέσεις.

2. Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἰανουαρίου 1943

1842]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας Περὶ συσταίτου θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς καὶ Περιχώρων.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310]41, 783]41 καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1017/43 ἡμετέραν ἀπόφασιν (3) ἐκδοθείσαν βάσει τοῦ Ν. Δ. 2019]42

Ἀποφασίζομεν

Ὅρίζομεν ὅτι τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐνὸς συσταίτου, ὡς καὶ τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς καὶ Περιχώρων ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλωσι κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν οἱ ἰδιοκτῆται καὶ ἐνοικιασταί, τοῦ ἀριθμοῦ τούτων λαμβανομένων ἀθροιστικῶς καὶ κατανομομένων κατὰ κεφαλὰς μετὰξὺ αὐτῶν, ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ δωμάτων κατεχομένου διαμερίσματος, ὡς καὶ μελῶν οἰκογενείας αὐτῶν.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰανουαρίου 1943

85]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας Περὶ ἀμοιβῆς ἡθοποιῶν, σκηνοθετῶν κλπ.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310]41 Ν. Δτος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]41 ὁμοίου, ὡς καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 42803]42 (4) καὶ 44392/42 (5) ἡμετέρας ἀποφάσεις

Ἀποφασίζομεν

Τροποποιούντες καὶ συμπληροῦντες τὰς ὡς ἀνωτέρω ἡμετέρας ἀποφάσεις ὀρίζομεν ὅτι:

1) Τὰ θεατρικὰ ἐν γένει συγκροτήματα τὰ ἔχοντα εἰσιτηρίων ἀνωτέρων τῶν 1.500 δραχμῶν δύναται νὰ μειώσωσι τοῦτο μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 1.500 δραχμῶν, τῶν μηνιαίων ἀπολαυτῶν τῶν παρ' αὐτοῖς μισθωτῶν τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς προμνησθείσας ἀποφάσεις, μειουμένων ἀναλόγως καθ' ἑκάστην 100δραχμον μειώσιν τοῦ εἰσιτηρίου κατὰ δραχμὰς μὲν 15 χιλιάδας μηνιαίως διὰ τὸ θέατρον πρόζας, καὶ 80δραχμὰς 14 χιλιάδας μηνιαίως διὰ τὸ λυρικὸν θέατρον.

2) Ἐν περιπτώσει ἐλαττώσεως τῆς τιμῆς τοῦ εἰσιτηρίου τῶν θεάτρων ἐν γένει ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν 1.500 μέχρι 1000 δραχμῶν, τὸ σύνολον τῆς μηνιαίας ἀντιμισθίας τῶν μισθωτῶν τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 42803/42 καὶ 44392/42 ἡμετέρας ἀποφά-

(2) Ἐ. π. ὁ. Ἐργατ. Δ. κ. τόμ. α', τευχὸς 27, σελ. 864, 30 σελ. 955.

(3) Ἐ. π. ὁ. Ἐργατ. Δ. κ. τόμ. β', τευχὸς 33, σελ. 63.

(4) Ἐ. π. ὁ. Ἐργατ. Δ. κ. τόμ. α', τευχ. 30, σελ. 955.

(5) Ἐ. π. ὁ. Ἐργατ. Δ. κ. τόμ. α', τευχ. 30, σελ. 956.

(1) Ἐ. π. ὁ. Ἐργατ. Δ. κ. τόμ. α', τευχὸς 26, σελ. 828.

σεις θὰ μειώνονται ἀνὰ πᾶσαν 100 δραχμὴν μείωσιν τοῦ εἰσιτηρίου κατὰ δραχμὰς μὲν 7.500 μηνιαίως διὰ τὸ θέατρον πρόζας, κατὰ δραχμὰς δὲ 7.000 μηνιαίως διὰ τὸ λυρικὸν θέατρον.

3) Ἡ παρούσα ἰσχύει ἀπὸ 8/1/43 καὶ διὰ τὴν χειμερινὴν θεατρικὴν περιόδον (σσιζόν) 1942 - 1943.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰανουαρίου 1943

1535]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας Περὶ ἀμοιβῶν μισθωτῶν, τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ὁποίων δὲν γίνεται χρῆσις δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310/1941 Νομ. Δ/τος «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783/1941 ὁμοίου

Ἀποφασίζομεν

Ἀρθρον 1ον.—1. Ἐργατοτεχνίται ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος τῶν πάσης μορφῆς καὶ φύσεως Βιομηχανικῶν, Ἐμπορικῶν, Ἐπαγγελματικῶν, Βιοτεχνικῶν Ἐπιμελητηρίων, ὡς καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, ἀμειβόμενοι καθ' οἷονδῆποτε τρόπον (ἡμερομισθίου, ἐβδομαδιαίως, κατ' ἀποκοπὴν κλπ.) καὶ συνδεόμενοι μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὧν δὲν γίνεται χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν, δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, θὰ λαμβάνουν ἀπὸ 1/1/43 τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 25606/18—7—42 (Φ. Ε. Κ. 149/2—9—42 τεύχος Β') (1) ἀποφάσεως ἡ μὲν ἐπιβληθέντα κατώτατα ὄρια ἡμερομισθίων καὶ ἐφ' ὅσον ἡ παῦσις τῆς χρήσεως τῶν ἐργασιῶν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐγένετο κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1/6/42 καὶ ἐντεύθεν.

2. Εἰς περιπτώσιν ὅπως καθ' ἣν ἡ παῦσις τῆς χρήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἐν λόγῳ ἐργατοτεχνιτῶν ἐγένετο κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα μέχρι 30/5/42, δικαιούνται πασῶν τῶν αὐξήσεων τῶν ἐπιβληθεισῶν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 29983/41 (2), 44441/41 (3), 45986/41 (4) καὶ 1559/42 (5) ἀποφάσεων ἡμῶν ὡς καὶ τῶν τοιούτων τῶν ἐκδοθεισῶν μέχρι 31/1/42 προκειμένων περὶ Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, προκειμένου δὲ περὶ Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν τοιούτων τῶν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 29983/41, 44441/41, 48587/41 (6), καὶ 1559/42 ἀποφάσεων ἡμῶν ἐπιβληθεισῶν αὐξήσεων ὡς καὶ τῶν τοιούτων τῶν ἐκδοθεισῶν μέχρι 31/1/42.

3. Εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις τοῦ παρόντος ἄρθρου τὸ δικαιούμενον ποσὸν ἡμερομισθίου θ' ἀντιστοιχῇ εἰς ἕξ ὑποχρεωτικὰ ἡμερομισθία ἐβδομαδιαίως.

Ἀρθρον 2ον.—Ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρεταὶ ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος τῶν πάσης μορφῆς καὶ φύσεως Βιομηχανικῶν, Ἐμπορικῶν, Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ἐπιχειρήσεων ὡς καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει συνδεόμενοι μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀμειβόμενοι καθ' οἷονδῆποτε τρόπον (κατὰ μῆνα, ἀνὰ 20 ἡμέραν, 15 ἡμέραν, ἐβδομαδιαίως, ἐπὶ ποσοστοῖς κλπ.) καὶ ὧν δὲν γίνεται χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν αὐ-

τῶν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη, δικαιούνται ἀπὸ 1/1/43 οἱ μὲν ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρεταὶ Βιομηχανικῶν καὶ ἔμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει, πασῶν τῶν αὐξήσεων καὶ ἐπιδομάτων ἀκριβεῖς βίου, τῶν ἐπιβληθεισῶν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 29983/41, 50458/41 (7), 2988/42 (8) καὶ 21621/42 (9) ἀποφάσεων ἡμῶν καὶ γενικῶς τῶν αὐξήσεων τῶν ἐπιβληθεισῶν δι' ἀποφάσεων ἡμῶν μέχρι 30/6/42, οἱ δὲ τοιοῦτοι τῶν Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν πασῶν τῶν αὐξήσεων καὶ ἐπιδομάτων τῶν ἐπιβληθέντων διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 29983/41, 48587/41, 1559/42 καὶ 21180/42 (10) ἀποφάσεων ἡμῶν ὡς καὶ τῶν τοιούτων τῶν ἐκδοθεισῶν μέχρι 30/6/42.

Ἀρθρον 3ον.—Τῶν διατάξεων τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐξαιροῦνται: α) οἱ μισθωτοὶ γενικῶς ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων ὑπαγομένων εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 499/41 Νομ. Δ/μα. β) Τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν ὑποδηματοποιείων, περὶ οὗ προβλέπουν εἰδικὰ ἀποφάσεις ἡμῶν καὶ γ) οἱ μισθωτοὶ ὅτινες ἀποδεδειγμένως προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς ἑτέρας ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας ἐν γένει, ἀμειβόμενοι κανονικῶς παρ' αὐτῶν συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἐκάστοτε ἰσχυουσῶν ἀποφάσεων ἡμῶν περὶ ἐπιβολῆς αὐξήσεων. Οἱ μισθωτοὶ τῆς τελευταίας ταύτης περιπτώσεως οὐδεμιᾶς αὐξήσεως δικαιούνται ἐκ τῶν ἐπιχειρήσεων παρ' ὧν δὲν γίνεται χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των παρ' ἑτέρας ἐπιχειρήσεσι καὶ ἐργασίαις ἐν γένει.

Ἀρθρον 4ον.—Ἡ παρούσα ἰσχύει καθ' ἅσας τὴν χώραν.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἰανουαρίου 1943

38016]Σ. 638. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας Περὶ χορηγήσεως προσαυξήσεως εἰς συνταξιούχους Ταμείων.

(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 205 τῆς 20 Νοεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 408 Ν. Δ/γματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας», ἀποφασίζομεν:

Ἡ ἀπὸ 1/8/41 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 45722/41 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθεῖσα ἐπὶ τῆς συντάξεως προσαύξεις λόγῳ ἀκριβείας τοῦ βίου εἰς τοὺς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους τῶν Ταμείων: Ἀρτεργατῶν, Αὐτοκινητιστῶν, Διῶρυγος Κορίνθου, Ἀπόρων Γυναικῶν, Καπνεργατῶν, Μεταλλευτῶν, Σμυριδιωρικῶν, Πύργου Κατακώλου, Φορτοεμφωρτωτῶν Καλαμῶν, Μυλεργατῶν, Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ ὑπαλλήλων Πρακτορείων Ἀθηνῶν, Ἐφημεριδοπωλῶν καὶ ὑπαλλήλων Πρακτορείων Θεσσαλονίκης, Λιμενεργατῶν Πειραιῶς, Ναυτικῶν Πρακτόρων, Συντακτῶν Ἐφημερ. Θεσσαλονίκης, Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας, καταργεῖται ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1942, ἀντὶ ταύτης δὲ παύεται ἀπὸ τῆς αὐτῆς χρονολογίας εἰς τοὺς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους τῶν αὐτῶν ὡς ἂνω Ταμείων ἐπίδομα ἀκριβείας, ὀριζόμενον κατὰ περι-

(1) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμ. α', τευχ. 19 σελ. 608, 23 σελ. 734, 24 σελ. 767.

(2) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμ. α', τευχ. 1 σελ. 24.

(3) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμ. α', τευχ. 4 σελ. 126.

(4) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμ. α', τευχ. 5 σελ. 157.

(5) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμ. α', τευχ. 9 σελ. 286, 10 σελ. 318.

(6) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμ. α', τευχ. 6 σελ. 190.

(7) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμ. α', τευχ. 7 σελ. 223.

(8) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμ. α', τευχ. 10 σελ. 319.

(9) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμ. α', τευχ. 17 σελ. 510.

(10) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμ. α', τευχ. 17 σελ. 540.

φρείας και κατά κλίμακα ποσού καταβαλλομένης βασικής συντάξεως ως κάτωθι:

	I Περιφ.	II Περ.	III Περ.	
Από δρχ.	1 έως 1000	2500	2000	1500
> >	1001 >	2500	3500	2500
> >	2501 >	4000	4500	3500
> >	4001 >	5000	5500	4000
> >	5001 >	6000	6500	4500
> >	6001 >	7000	7500	5300
> >	7001 >	9000	8500	7000
> >	9001 και άνω	10000	9000	8000

Είς την πρώτην περιφέρειαν ανήκουν πάντες οι Συνταξιούχοι οι διαμένοντες μονίμως εις την περιφέρειαν της τῆς Διοικήσεως Πρωτευούσης και τὰς πόλεις Θεσσαλονίκην, Πάτρας και Βόλον.

Είς την δευτέραν περιφέρειαν ανήκουν οι διαμένοντες μονίμως εις την λοιπὴν περιφέρειαν τοῦ Νομοῦ Ἀττικοβοιωτίας, τὰς Πρωτευούσας τῶν Νομῶν καὶ εἰς τὰς πόλεις Ἀργος, Κόρινθον καὶ Αἶγιον.

Εἰς τὴν τρίτην περιφέρειαν ὑπάγονται οἱ διαμένοντες εἰς τὰς λοιπὰς περιφέρειας τοῦ Κράτους.

Προκειμένου περὶ δικαιολογῶν τὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ ἀθροίσματος τῆς συντάξεως αὐτῶν, ἐπιμερίζεται δὲ μεταξὺ αὐτῶν κατ' ἴσα μερίδια.

Προκειμένου περὶ φυματικῶν συνταξιούχων, τὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα προσαυξάνεται κατὰ δραχ. (1.000) διὰ τοὺς τῆς πρώτης περιφέρειας, δραχ. (750) τῆς δευτέρας καὶ δραχ. (500) τῆς τρίτης περιφέρειας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ὀκτωβρίου 1942.

29339/1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ ἐγκρίσεως αὐξήσεως βασικοῦ μισθοῦ τῶν
πρεϊσταμένων τμημάτων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β', φ. 205 τῆς 20 Νοεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Νόμου 972/37, 2) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 671/41 Ν. Δ. ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς καταστατικὰς διατάξεις τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 677/10/8/42 ἀπόφασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου ὑποβληθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4759/12/8/42 ἀναφορᾶς του, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν τὸν βασικὸν μηνιαῖον μισθὸν τῶν πρεϊσταμένων τῶν Τμημάτων καὶ ὑπηρεσιῶν τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου ἀπὸ 4770 δραχμὰς εἰς ἑξ. χιλιάδας (6000), ἐγκρινομένης τῆς ἀναγραφῆς τῆς σχετικῆς πιστώσεως εἰς τὸ οἰκείον ἄρθρον καὶ κεφάλαιον δαπανῶν Διοικήσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ ἀνωτέρου Ταμείου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1942

38284/Ε.652/1942. Ἀπ. Ὑπουργ. Ἑργασίας
Περὶ παροχῆς ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς εἰς
συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους τοῦ Ταμείου Συντάξεως Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἑθνικῆς, Ἑλλάδος καὶ Κτηματικῆς.

(Ε.Κ. τ. Β', φ. 205 τῆς 20 Νοεμβρίου 1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 408 Νομ. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἑργατικῆς Νομοθεσίας», ἀποφασίζομεν:

Ἀπὸ πρώτης Σεπτεμβρίου 1942 τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27481 ἀποφάσεως ἡμῶν ὀριζόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς τῶν συνταξιούχων καὶ βοηθηματού-

χων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἑθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος διπλασιάζεται.

Εἰς τὸ ὡς ἄνω διπλασιαζόμενον ἐπίδομα προστίθεται καὶ νέον ἐπίδομα ἴσον πρὸς τὸ ποσὸν τῆς βασικῆς συντάξεως τοῦ συνταξιούχου ἢ βοηθηματούχου. Τὰ ἀνωτέρω ἐπιδόματα ἐνοποιούμενα ἀποτελοῦσιν ἐν τῷ συνόλῳ τῶν τὸ ἀπὸ πρώτης Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς τῶν συνταξιούχων καὶ βοηθηματούχων.

Οὕτω τὸ νέον ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς μετὰ τῆς βασικῆς συντάξεως ἰσοῦται πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς μέχρι σήμερον καταβαλλομένης βασικῆς συντάξεως καὶ ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς ἐκάστου συνταξιούχου ἢ βοηθηματούχου.

Τὸ κατὰ τὰ ἀνωτέρω καθοριζόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας καταβάλλεται καθ' ἃ χρονικὰ διαστήματα καὶ ἡ σύνταξις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ὀκτωβρίου 1942

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ

19797/1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ Ἀσθενείας Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν.
(Ε.Κ. τ. Β' φ. 14/1942)

Εἰς τὸν Κανονισμόν Ἀσθενείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν ἐπιφέρονται αἱ κάτωθι τροποποιήσεις.

1. Εἰς τὸ τέλος τῆς § 3 τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσθενείας, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7667/1940 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, προστίθεται μεταβατικὴ διάταξις ἔχουσα οὕτω:

«Τὸ Διοικ. Συμβούλιον δύναται δι' ἀποφάσεώς του, νὰ καθορίσῃ κατὰ τὴν κρίσιν του, δι' ἑκαστον κέντρον τὰς ἀπαιτούμενας πρὸς ἀπόκτησιν ασφαλιστικῆς ἱκανότητος διὰ τὸ ἔτος 1942 προϋποθέσεις καὶ κατὰ παρέκκλισιν τῶν διατάξεων τῆς παρούσης παραγράφου».

2. Αἱ παραγράφοι Α καὶ Β τοῦ ἀρθροῦ 135 τοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ τροποποιοῦνται ὡς ἑξῆς:

«Ἀπὸ 1 Μαΐου 1942 τὸ ἡμερήσιον ἐπίδομα ἀσθενείας τῶν φυματικῶν καὶ ἀντίτιμον σανατοριακῆς περιθάλψεως αὐξάνονται ὡς ἑξῆς:

Διὰ τοὺς ἐκτὸς Σανατορίου καὶ Εἰδικῶν Θεραπευτηρίων.

α) Ἄνδρας μὴ προστάτ. οἰκογεν. δραχ. 160, β) ἄνδρας προστάτ. οἰκογεν. μέχρι δύο μελῶν δραχ. 180, γ) ἄνδρας προστάτ. οἰκογεν. πλέον τῶν δύο μελῶν δραχ. 190, δ) γυναῖκ. μὴ προστάτ. οἰκογεν. δραχ. 50, ε) γυναῖκ. προστάτ. οἰκογ. μέχρι δύο μελῶν δραχ. 80, στ) γυν. προστάτ. οἰκογ. ἄνω τῶν δύο μελῶν δραχ. 90.

Β) Διὰ τοὺς ἐν Σανατορίοις καὶ Εἰδικοῖς Θεραπευτηρίοις νοσηλευομένους.

α) Ἄνδρας μὴ προστάτ. οἰκογ. δραχ. 50, β) ἄνδρας προστάτ. οἰκογ. δραχ. 80, γ) γυναῖκ. μὴ προστάτ. οἰκογ. δραχ. 20, δ) γυναῖκ. προστάτ. οἰκογ. δραχ. 50.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου ἐπὶ τῇ βάσει τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας δύναται ν' αὐξήσῃ ἢ νὰ μειώσῃ τὸ ἀνωτέρω ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας καὶ τοῦ ἀντίτιμου Σανατοριακῆς περιθάλψεως, μέχρι τὸ πολὺ 40 ο/ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ ἡμερομισθίου.

3. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρθροῦ 14 τοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ προστίθεται μεταβατικὴ διάταξις, ἔχουσα οὕτω:

«Ἀπὸ 1 Μαΐου 1942 αὐξάνονται τὰ βοηθήματα ὡς ἑξῆς:

α) Τοκετοῦ: Διὰ τὰς πόλεις Ἀθηνῶν, Πειραιῶς,

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ 2019/1942 "ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ (*),

Κατ' εφαρμογήν της αρχής ότι αι εισηγητικαί εκθέσεις τῶν νόμων ἔχουν τὴν ἀξίαν τῶν ὡς ἐρμηνευτικά στοιχεῖα, δημοσιεύομεν τὴν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου 2019/1942 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς» ἐνδιαφέρουσάν εισηγητικὴν ἐκθεσιν τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας, ἐκ τῆς ὁποίας προκύπτουσιν οἱ σκοποὶ τοῦ ἐν λόγῳ νομοθετήματος.

Ὑπὸ τὰς σημερινὰς ἄκρως δυσχερεῖς βιωτικὰς συνθήκας ἡ τάξις τῶν μισθωτῶν δοκιμάζεται τὰ μέγιστα. Ἡ πολιτεία δὲν ἔπαυσε νὰ λαμβάνῃ ἐκάστοτε τὰ ἐπιβαλλόμενα μέτρα πρὸς ἀνακούφισιν τῶν δεινοπαθόντων μισθωτῶν. Παρ' ὅλην ὅμως τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας μέριμναν ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν δὲν κατέστη δυνατόν νὰ ἐξασφαλισθοῦν εἰς τούτους τὰ μέσα διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν στοιχειωδῶν ἐπισιτιστικῶν αὐτῶν ἀναγκῶν. Ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης ἐρεῦνης προέκυψεν, ὅτι ἡ ἀπόδοσις τῶν μισθωτῶν ἐσχάτως ἤρχισε νὰ ἐλαττοῦται λόγῳ τῆς ἀνεπαρκοῦς αὐτῶν διατροφῆς.

Πρὸς βελτίωσιν τῆς διατροφῆς τῶν μισθωτῶν ἐπὶ σκοπῷ τὸν ὡς ἑκ μέρους τῶν ἐργατικῶν δυναμῶν τῶν μισθωτῶν ἐκρίθη σκόπιμον, ὅπως ἐπιβληθῇ ἡ ὑποχρέωσις εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις πρὸς παροχὴν συσσιτίου εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἐργαζομένους μισθωτοὺς.

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ὑπὸ κρίσιν σχεδίου Νομ. Διτος καθορίζεται ὁ κύκλος τῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες ἔχουν ὑποχρέωσιν διὰ τὴν παροχὴν συσσιτίου. Εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ὑπό-

(*) Ἐ π ι θ. Ἑ ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος β', τεύχος 32 σελ. 19. Βλέπε καὶ δι' ἀριθ. 1018/1943 ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων, Ἐ π ι θ. Ἑ ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος β', τεύχος 33, σελ. 63.

Θεσσαλονίκης (Εἰρηνοδικεῖα καὶ Περιφέρεια) δρχ. 3.000
Διὰ τὰς πόλεις Βόλου, Πατρῶν, Ἀγρινίου δρχ. 2.500.
Διὰ τὰ λοιπὰ κέντρα δρχ. 2.000.

Διὰ τὸν ἐν Θεραπευτηρίοις τοκετὸν τὸ ποσὸν ὁρίζεται γενικῶς εἰς 1000 δραχμάς.

β) Θηλάσματος: Διὰ τὰς πόλεις Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσ/νίκης (Εἰρηνοδικεῖα καὶ Περιφέρεια) δρχ. 3.000. Διὰ τὰς πόλεις Βόλου, Πατρῶν, Ἀγρινίου δρχ. 2.500. Διὰ τὰ λοιπὰ κέντρα δρχ. 2.000.

4. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρθροῦ 14 τοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ προστίθεται ἡ κατωθί μεταβλητικὴ διάταξις:

«Ἀπὸ 1 Μαΐου 1942 τὸ βοήθημα δι' ἐξοδα καὶ δείας αὐξάνεται ὡς ἑξῆς:

Διὰ τὰς πόλεις Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσ/νίκης (Εἰρηνοδικεῖα καὶ Περιφέρεια) εἰς δρχ. 5.000. Διὰ τὰ λοιπὰ κέντρα δρχ. 3.000.

κεῖνται ἅπασαι αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις αἱ ἀσκούμεναι ὑπὸ φυσικῶν προσώπων, νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, ὑπὸ ὀργανισμῶν κοινῆς ὠφελείας, ὡς καὶ ἅπασαι αἱ ἐπιχειρήσεις αἱ ἀσκούμεναι διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους ἢ νομικῶν προσώπων ἢ κατόπιν παραχωρήσεως αὐτῶν.

Ἐκρίθη σκόπιμον, ὅπως εἰς τὴν δαπάνην τοῦ συσσιτίου, ἡ ὁποία βαρύνει ἀποκλειστικῶς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, μετέχῃ καὶ οἱ μισθωτοὶ διὰ ποσοῦ οὐχὶ μεγαλυτέρου τῶν 50 δραχμῶν ἡμερησίως. Ἡ συμμετοχὴ τῶν μισθωτῶν εἶναι ἐλαχίστη καὶ ἔχει μᾶλλον συμβολικὸν χαρακτῆρα.

Περαιτέρω ὁρίζεται, ὅτι τὸ συσσίτιον θὰ παρέχεται μόνον διὰ τὰς ἡμέρας, καθ' ἃς θὰ ἐργάζωνται οἱ μισθωτοί. Ἡ διάκρισις αὕτη ἐγένετο ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, διότι πλείσται ἐπιχειρήσεις, λόγῳ ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ἀπασχολοῦσι τοῦτο μόνον καθ' ὅρισμένης ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος. Θὰ ᾖτο δὲ καταθλιπτικὸν διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις νὰ ὑποχρεωθῶσι νὰ παρέχῃσι συσσίτιον εἰς τοὺς μισθωτοὺς καὶ καθ' ἃς ἡμέρας δὲν ἀπασχολοῦσι τούτους.

Ἐπειδὴ ὁρισμέναι ἐπιχειρήσεις, εἴτε λόγῳ τοῦ μικροῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐταῖς ἐργαζομένων μισθωτῶν ἢ λόγῳ δυσχερειῶν πρὸς ἐξεύρεσιν τροφίμων ἢ δι' ἄλλους τεχνικοὺς λόγους δὲν θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ παρασκευάζωσι συσσίτιον, ὁρίζεται διὰ τῆς παρ. 2 τοῦ ἀρθρ. 1, ὅτι αἱ ἐπιχειρήσεις αὗται θὰ καταβάλλωσιν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τὴν ἀξίαν τοῦ συσσιτίου καὶ θὰ καθορίζεται δι' ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Νομ. Διτος. Ἀντὶ δευτέρου ἀπογευματινοῦ συσσιτίου διὰ τοῦ ἀρθρ. 2 προβλέπεται ἡ χορήγησις εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἐκ μέρους τῶν ἐπιχειρήσεων ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, τοῦ ὁποίου τὸ ποσὸν θὰ καθορίζεται ἐκάστοτε δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ τούτου. Ἡ σύνθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης παρέχει πᾶσαν ἐγγύησιν, ὅτι αἱ ἀποφάσεις αὐτῆς θὰ διαπνέωνται ὑπὸ πνεύματος δικαιοσύνης καὶ ὅτι θὰ διασφαλισθοῦν τὸσον τὰ δικαιώματα τῶν μισθωτῶν, ὅσον καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ἐπιχειρήσεων.

Περαιτέρω διὰ τοῦ ἀρθροῦ 2 καθορίζονται τὰ τῆς λειτουργίας τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης. Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 3 ὁρίζεται ὅτι αἱ χρηματικαὶ διαφοραὶ αἱ προκύπτουσαι ἐκ τοῦ παρόντος Ν. Διτος θὰ ἐκδικάζωνται κατὰ τὴν συνοπτικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ' 204, καὶ τοῦτο ἵνα καταστῇ δυνατόν ὁ ταχύτερος τερματισμὸς τῶν διαφορῶν καὶ ἀποφευχθῇ ἡ ταλαιπωρία τῶν μισθωτῶν διὰ τῆς τακτικῆς διαδικασίας.

Τέλος διὰ τοῦ ἀρθροῦ 4 προβλέπονται αἱ ἀπαιτούμεναι κυρώσεις διὰ τοὺς παραβάτας τοῦ Ν. Διτος καὶ τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας.

Παρακαλοῦμεν, ὅθεν, ὅπως ἐγκρίνητε τὸ παρὸν σχέδιον Ν. Διτος.

Ὁ Ὑφυπουργὸς Ἑργασίας
Ν. ΚΑΛΥΒΑΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ (*)

Η ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 2112

Με την πρώτη εφαρμογή του νόμου 2112, που επιβάλλει στον εργοδότη πληρωμή της ανάλογης αποζημίωσης, αν παραμελήση να καταγγείλῃ με προθεσμία τῇ σύμβασιν εργασίας, αντιμετωπίσθη ἀπὸ τὴν νομολογίαν τῶν Δικαστηρίων τὸ νομικὸ ζήτημα πῶς υπολογίζεται ἡ ἀποζημίωσις αὐτή. Συγκεκριμένα ἐπρεπε νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἀποζημίωσις υπολογίζεται με ἀποδοχές, πού εἶχεν ὁ μισθωτὸς, πρὶν ἀπολυθῇ, ἢ με ἀποδοχές, πού θὰ εἶχε μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του.

Ἐάνω σ' αὐτὸ ἀνεπτύχθησαν διάφορες γνώμες, ἀλλ' ἡ λύσις πού ἐδόθη τελικὰ στὸ ζήτημα—καὶ με γνώμη τοῦ Ἀρείου Πάγου—εἶναι ὅτι ἡ ἀποζημίωσις υπολογίζεται με ἀποδοχές, πού θὰ εἶχε ἡ ἐδικαιοῦτο νὰ ἔχῃ ὁ μισθωτὸς στὸ χρονικὸ διάστημα, πού ἐπρεπε πρὶν ἀπὸ αὐτὸ νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία.

Ἄν, γιὰ παράδειγμα, ὁ νόμος ἐπιβάλλει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως εργασίας πρὶν ἀπὸ δυὸ μῆνες, ὁ μισθωτὸς δικαιούται ἀποζημίωσις ὅσες ἀποδοχές εἶχε ἡ ἐδικαιοῦτο νὰ ἔχῃ πρὶν ἀπὸ δυὸ μῆνες. Ἄν, μ' ἄλλο παράδειγμα, ἡ καταγγελία ἐπρεπε νὰ γίνῃ πρὶν ἀπὸ δέκα μῆνες, ἡ ἀποζημίωσις πάλι θὰ εἶναι ὅσες ἀποδοχές εἶχε ἡ ἐδικαιοῦτο νὰ ἔχῃ πρὶν ἀπὸ δέκα μῆνες.

Τὸ πρᾶγμα, σὲ μιὰν ὁμαλὴ ὁπωσδήποτε οἰκονομικὴ περίοδο, χωρὶς σοβαρὰς παραλλαγὰς ἀποδοχῶν, δὲν εἶναι καὶ τόσο πολὺ πλοκο, κ' ὅπως κ' ἂν ἔχῃ, δὲν σημαίνει καμμίαν σημαντικὴν διαφορὰ στὴν ἀποζημίωσις.

Στὴ σημερινή ὥμως ἐποχὴ, πού οἱ μισθοὶ ἀπὸ μῆνα σὲ μῆνα, γιὰ νὰ μὴ ποῦμε καὶ πιδ γρήγορα, ἀνεβαίνουν ἀλματικά, με σκοπὸ νὰ παρακολουθήσουν τὸ κόστος τῆς ζωῆς, κάτω ἀπὸ τὴν πίεσιν τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, ἡ μέθοδος αὐτὴ τοῦ υπολογισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, πού ἀπολύεται καὶ δὲν στηρίζεται παρὰ σ' αὐτὴν οὐσιαστικὰ γιὰ ν' ἀντιμετωπίζῃ τὶς ἀνάγκης τῆς ζωῆς, ἔχει σοβαρὰν πρακτικὴν ἀξία, ἀφοῦ σὲ χρονικὸ διάστημα δυο-τριῶν μηνῶν καὶ πιδ λίγο ἢ πιδ πολὺ, ἀνάλογα με τὶς οἰκονομικὰς συνθήκας, γίνονται τέτοιες σημαντικὲς μεταβολές στὴ μισθοδοσίαν τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ ἀποψὶς αὐτὴ τῆς νομολογίας ἔχει βέβαια τὰ ἐπιχειρήματά της καὶ βασίζεται καὶ στὸ γράμμα τοῦ νόμου. Ὁλοφάνερο εἶναι ὅμως ὅτι δὲν ἀνταποκρίνεται στὸ σημερινὸ αἰσθημα τοῦ δικαίου, ἀφοῦ καταλήγει, με τόσες σημαντικὰς παραλλαγὰς τοῦ μισθοῦ—ἰδιαίτερα σὲ περιπτώσεις μακροῦ χρόνου καταγγελίας τῆς συμβάσεως εργασίας, νὰ υπολογίζεται ἡ ἀποζημίωσις τῶν μισθωτῶν με διαφορετικὴ γιὰ κάθε μῆνα σχεδὸν μισθοδοσίαν, μ' ὅλο πού ξεκινᾶμε πάντοτε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὅτι δικαιολογητικὸ λόγος ἡ ἀποζημίωσις

αὐτὴ ἔχει νὰ συντηρηθῇ καὶ νὰ ζήσῃ ὁ μισθωτὸς τοὺς ἐπόμενους τῆς ἀπολύσεώς του μῆνες. Καὶ φυσικὰ οἱ ἐπόμενοι αὐτοὶ μῆνες, σὲ μιὰν ἐποχὴ οἰκονομικῶς εὐμετάβλητη, σὰν τὴν σημερινή, ἐνδέχεται νὰ εἶναι ἀπὸ οἰκονομικὴ ἀποψὶ, δύσκολοι, καὶ πάντως ὄχι καλύτεροι ἐκείνου, πού σ' αὐτὸν ἐγίνε ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ ἀλήθεια γίνεται πιδ φανερὴ, ὅταν ἔχουμε στὸ νοῦ τὸν τελευταῖο νόμο παροχῆς συσσιτίου στοὺς μισθωτοὺς. Γιὰ τὸ λόγο ὅτι οἱ σημερινοὶ καιροὶ ἐπιβάλλουν τὴν ἀναγκαστικὴν αὐτὴν παροχὴν τοῦ νόμου, ἐξέχωρα ἀπὸ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ μισθωτοῦ, τὸ συσσίτιο καὶ τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ἐγίνε τώρα γενικὰ υποχρεωτικόν. Στὴν ἐννοία τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν, πού υπολογίζονται με τὸ νόμο γιὰ ἀποζημίωσις, εἶναι φυσικὰ καὶ ἡ ἀξία τῶν παροχῶν αὐτῶν, καθὼς τὴν ὀρίζει ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις.

Ἄν ὁ μισθωτὸς ἀπολυθῇ χωρὶς προειδοποιήσῃ, θὰ ἔχῃ φυσικὰ στὴν ἀποζημίωσίν του καὶ τὴν ἀξία τῶν παροχῶν αὐτῶν, ἀλλὰ μόνο ἂν ἡ παροχὴ αὐτὴ εἶναι μέσα στὸ χρονικὸ διάστημα, πού ἐπρεπε πρὶν ἀπ' αὐτὸ νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία. Κι' ὅταν ἔχουμε στὸ νοῦ ὅτι ἡ παροχὴ αὐτὴ τοῦ συσσιτίου ἄρχισε ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου 1942 καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1943, ἐκεῖνοι, πού δὲν μποροῦν νὰ δικαιωθοῦν τὶς παροχές αὐτὲς γιὰ ἀποζημίωσις, εἶναι οἱ μισθωτοὶ, πού θὰ πρέπει με τὸ νόμο ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως νὰ γίνῃ πρὶν ἀπὸ μερικὸς μῆνες, με τὸν περιορισμὸ νὰ δικαιωθοῦν μόνο ἀπὸ τὴν ἡμέραν πού ἄρχισε ἡ εφαρμογὴ τῶν. Ἔτσι τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι οὔτε ὁμαλόν, οὔτε δίκαιο.

Ἡ ἴδια μέθοδος ἀποζημιώσεως ἐφαρμόζεται, κατὰ τὴν ἀποψὶ πού κρατεῖ, κ' ὅταν πρόκειται γιὰ τὸ δικαίωμα πού ἔχει ὁ ὑπάλληλος νὰ πληρωθῇ τὸ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, σὲ ἀπόλυσι μετὰ τακτικὴν καταγγελία τῆς συμβάσεως εργασίας, ἂν δηλαδὴ προειδοποιηθῇ τακτικὰ γιὰ τὴν ἀπόλυσιν του.

Καὶ στὴν περίπτωσιν αὐτὴ θὰ ἐξετάσουμε εἰ θὰ ἐδικαιοῦτο ὁ ὑπάλληλος, ἂν ἀπελύετο χωρὶς νὰ προειδοποιηθῇ, καὶ τὸ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως αὐτῆς δικαιούται, σύγχρονα με τὸ τέλος τῆς προθεσμίας προειδοποιήσεως.

Ἡ μέθοδος ὅμως αὐτὴ τοῦ υπολογισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως γίνεται φανερό, ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα ὅπου καταλήγει, ὅτι δὲν ἀνταποκρίνεται ἀπόλυτα στὸ σημερινὸ αἰσθημα τοῦ δικαίου, σὲς ἀνάγκης τῆς σημερινῆς πραγματικότητος, σὲ συνδυασμὸ καὶ με τὸ σκοπὸ τοῦ νόμου 2112, πού χορηγεῖ τὴν ἀποζημίωσιν, γιὰ νὰ μπορέσῃ ὁ μισθωτὸς, στὸ χρονικὸ διάστημα τῆς ἀνεργίας του, ν' ἀντιμετωπίζῃ τὰ ἐξοδα τῆς ζωῆς. Ἐνὸς ἡ ζωὴ μεταβάλλεται τόσο βαθεῖα σήμερον, χρειάζεται ν' ἀντιμετωπισθῇ με ἀποδοχὰς σύγχρονες με τὴν ἀπόλυσίν του ἡ τοῦλάχιστον τοῦ τελευταίου τῆς ἀπολύσεώς του μηνός.

X.

ΤΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ Α' ΤΟΜΟΥ ΜΑΣ

Αἱ περιστάσεις, πού διερχόμεθα, δὲν μᾶς ἐπιτρέπουν, ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον, τὴν ἐκδοσὶν ἀλφαριθμητικῶν εὐρετηρίων τοῦ α' τόμου μας, ἀναγκαῖον διὰ τὴν συμπληρωσὶν του.

Θὰ καταβάλωμεν ὅμως καθεὶ προσπάθειαν νὰ ξεπεράσωμεν τὰς δυσχερείας καὶ θὰ εἰδοποιήσωμεν σχετικῶς τοὺς κ. κ. συνδρομητὰς μας ἀμέσως με τὴν πιθανὴν ἐκτύπωσιν τοῦ εὐρετηρίου.

Τύποις: Ν. ΑΠΑΤΣΙΑΝ Μενάνδρου 4—Ἀθήναι Τηλ. 29-193

(*) Τὰ στοιχεῖα Ἑργατικοῦ Δικαίου εἰς ἀπλὰς γραμμάς γράφονται ἰδιαίτερα γιὰ τὸν ἀμεσα ἐνδιαφερόμενον μισθωτὸν ἢ εργοδότην.

Γιὰ λόγους πού σχετίζονται στενά με τὴν ἐπιτυχία τῆς ἀπλουστεύσεως τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου, ὁ συντάκτης τῆς στήλης αὐτῆς ἔκαμε τὸ μεγάλον βῆμα νὰ προτιμήσῃ στὴ γλωσσικὴ ἑκφρασί τῇ δημοτικῇ γλώσσῃ, με μοναδικὸ σκοπὸ τὴν καλύτερην κατανόησιν τῶν γραφομένων τῆς στήλης αὐτῆς.

Ἀπὸ τ' ἀποτελέσματα θὰ κριθῇ, ἂν ἡ «καινοτομία» αὐτὴ σὲ νομικὸ περιοδικὸν ὑπῆρξε σκόπιμη.

ΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον}
ΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 35

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1943

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΑΡΘΡΑ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

- 'Αναστολή εκτελέσεως της συμβάσεως εργασίας, υπό 'Ιωάννου Καποδίστρια, δικηγόρου Σελ. 99
- Θέματα νομοθετικής πολιτικής, υπό Σωτ. Γραββάνη, δικηγόρου Σελ. 103
- 'Η από πολεμικής απόψεως εξομοίωσης των πολεμικών ατυχημάτων προς ατυχήματα εργασίας, υπό Ι. Παλαιολόγου, του 'Ιδρύματος των Κοιν. Ασφαλίσεων Σελ. 104
- Ζητήματα του νόμου 2112 και νομολογιακαί απόψεις, υπό Α—Ω Σελ. 106
- 'Εννοια 'Οργανισμών ιδιωτικού δικαίου κατά τὸ ν. δ. 1799/1942.— Νόμος 2112 και διάλυσις συμβάσεως εργασίας μετά συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας, υπό Α. Παπαδημητρεοπούλου, Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους Σελ. 120
- 'Η παροχή συσσιτίου (Στοιχεῖα 'Εργατικοῦ Δικαίου εἰς ἀτλᾶς γραμμάς), υπό Χ. Σελ. 128

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

ΑΝΕΡΓΙΑ

- Ν. Δ. 424/1941 και συμβάσεις ὠρισμένης χρονικῆς διάρκειας : Μὴ ὑπαγωγή τῶν συμβάσεων ὠρισμένης χρονικῆς διάρκειας εἰς τὸ ν. δ. 424/1941.—Περίπτωσης ἀντικειμενικῆς ἀδυναμίας ἐκτελέσεως τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως εργασίας υποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότη καὶ νόμιμα ἀποτελέσματα, υπό Σ. 'Αλεξανδρῆ, Πρωτοδίκου (Πρωτ. 'Αθηνῶν 261/1943) Σελ. 107
- 'Αναστολή τῆς συμβάσεως εργασίας.—'Εν-

νοια ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς κατὰ τὸ ν. δ. 424/1941 : Νόμιμος ἢ μεταξὺ ἐργοδότη καὶ μισθωτοῦ σύμβασις περὶ ἀναστολῆς ἐπ' ἀόριστον τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν.—Καθορισμὸς τοῦ χρόνου λήξεως τῆς ἀναστολῆς.—Πρόσκλησις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας καὶ συνέπειαι ἀρνήσεως, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς «ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς» κατὰ τὸ ν. δ. 424.—Στοιχεῖον τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως εργασίας ἢ ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἀντικατάστασις τοῦ ἀπολυομένου.—'Υπολογισμὸς εἰς τὴν ἀποζημίωσιν καὶ τοῦ ἀντιτίμου τροφῆς, ὑπὸ Ι. Γεωργακοπούλου, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν 7/1943) Σελ. 108

— Ν. Δ. 424/1941 καὶ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότη.—Λειτουργία ἐπιχειρήσεων κατόπιν εἰδικῆς διοικητικῆς ἀδείας : Μεταβίβασις τῶν υποχρεώσεων τοῦ ν. δ. 424/1941 ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότη.—'Επιχειρήσεις λειτουργοῦσαι κατόπιν διοικητικῆς ἀδείας καὶ κύριος αὐτῶν.—Παροχαὶ ἀτεργάτου εἰς εἶδος καὶ ἀδυναμία ἐργοδότη, ὑπὸ Κ. Σύρρου, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν 637/1942) Σελ. 110

— Διοικητικὴ ἀδεία ἀπολύσεως κατὰ τὸ ν. δ. 424/1941 : 'Αδυναμία ἐξακολουθήσεως ἐργασιῶν.—'Ακυρότης ἀπολύσεως μισθωτοῦ ἀνεῦ ἀδείας τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.—Μεταγενεστέρα ἐκδοσις ἀδείας καὶ ἐνέργεια αὐτῆς, ὑπὸ Χ. 'Αποστολοπούλου, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν 10606/1942) Σελ. 110

(Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Μὲ τὸ ἐπόμενον 36ον τεῦχος κλείει τὸ τρίτον ἐξάμηνον, ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1942—1 Μαρτίου 1943, τῆς «**Ἐπιθεωρήσεως 'Εργατικοῦ Δικαίου**».

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ νὰ προκαταβάλωσιν ἐγκαίρως τὴν συνδρομὴν τοῦ τετάρτου ἐξαμήνου ἀπὸ 15 Μαρτίου 1943, καθόσον τὸ 37ον τεῦχος τῆς 15 Μαρτίου, λόγῳ τῶν περιστάσεων, πού δὲν ἐπιτρέπουν ἀνοικτοὺς λογαριασμοὺς, θὰ ταχυδρομηθῇ μόνον μετὰ προηγουμένην πληρωμὴν τῆς συνδρομῆς.

Οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ ὅς ἔχουν ὑπ' ὄψει τῶν τὰς μεγάλας δαπάνας, πού ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἐκδοσιν.

Εἰς τὸ παρὸν τεῦχος : 'Η ὑπ' ἀριθ. 2314/1943 ἀπόφασις 'Υφυπουργοῦ 'Εργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν μηνὸς Φεβρουαρίου ἐ. ἔ.

—'Η ὑπ' ἀριθ. 3601/1943 ἀπόφασις 'Υφυπουργοῦ 'Εργασίας περὶ ἀνακλήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 1842/1943 ἀποφάσεως περὶ συσσιτίου θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων 'Αθηνῶν—Πειραιῶς—Περιχώρων.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθῆναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

Ἑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ προπληρωτέαι: Ἐξάμηνος Δρχ. 3000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζάς, Νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 5000

Ἑμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγούμενης σελίδος)

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Ἀκυρότης συμβάσεων ἀντικειμένων εἰς τὸν νόμον 2112: Ἡ ἀκυρότης νοεῖται ἀναφερομένη μόνον εἰς συμφωνίας ἐπὶ ἀξιώσεων τοῦ ἐργαζομένου ἐκ παραβάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ ὄχι εἰς συμφωνίας μεταρρυθμιστικὰς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας. — Ψυχολογικὴ βία δι' ἀπειλῆς ἀπολύσεως καὶ κῆρος μεταρρυθμιστικῆς τῶν ὅρων συμβάσεως, ὑπὸ Χ. Κεντογιώργου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 7365/1942). Σελ. 111

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

- Παράνομος ἀπόλυσις καὶ ἀλλάχου κερδῶν: Ἐπιβολὴ τῆς πληρωμῆς τῆς μισθοδοσίας τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἐν περιπτώσει παρὰ νόμου ἀπολύσεως ὡς κυρώσεως. — Μὴ ἀφαίρεσις τῶν ἀλλάχου κερδῶν, ὑπὸ Κ. Παγώνη, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 7496/1942). 112

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΘΕΝΤΩΝ

- Ἀπόλυσις ἐφέδρου ἀδικαιολογήτως καὶ ἀποζημιώσεις ἐκ τοῦ νόμου 3514. Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως ἐκ μισθοῦ καὶ εἰς εἶδος παροχῶν: Ἡ αἰτία τῆς ἀπολύσεως ἀποδεικνύεται μόνον δι' ἀποφάσεως τῆς Πρωτοδικεακῆς Ἐπιτροπῆς. — Ἡ χρηματικὴ ἀποζημίωσις ὑπολογίζεται ἐκ μισθῶν πρὸ τῆς στρατεύσεως. — Ἡ ἀποτίμησις τῶν εἰς εἶδος παροχῶν γίνεται κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταψήφισεως, ὑπὸ Ι. Γεωργακοπούλου, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 607/1942). Σελ. 113

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

- Σύμβαισις δημοσίου ὑπαλλήλου περὶ παροχῆς ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν: Μὴ ἀντίθεσις τῆς παροχῆς πρὸς τὴν ἠθικὴν συνείδησιν ἢ τὰ χρηστά ἤθη. — Ἀπαίτησις ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ὑπὸ Α. Γεωργίου, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 16288/1942). Σελ. 114

ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

- Πολεμικὸν ἐπίδομα ἐργατῶν θαλάσσης εἰς ἐμπόλεμον δράσιν: Προϋπόθεσις τοῦ ἐπιδόματος. — Ποῖος θεωρεῖται ἐφοπλιστής. — Ἐκπροσώπησις τῆς πλοιοκτησίας ὑπὸ τοῦ διαχειριστοῦ. — Ἀμφισβητήσεις κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς συμβάσεως καὶ ἀρμοδιότης Ὑφυπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας. — Ναυτολόγιον ὡς στοιχεῖον τῆς μισθώσεως ναυτολογίας, ὑπὸ Κ. Δαλιάνη, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 4238/1942). Σελ. 115

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

- Νόμος 551 καὶ ἀποζημιώσεις ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος. Ἐπιμερισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ παθόντος: Στοιχεῖον τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς ἡ κατάστασις τοῦ τέκνου. — Χρονικὸν σημεῖον ἀρσεως τῆς ἐγγάμου σχέσεως ἐν περιπτώσει διαζυγίου. — Σύνταξις ἐξ ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου καὶ κεφαλαιοποιήσις, ὑπὸ Χ. Καλλῆλη, Ἀρεοπαγίτου (Ἀρείου Πάγου 211/1942). Σελ. 117

- Εὐθύνη ἐργοδότη μετὰ τὰς Κοινωνικὰς Ἀσφαλίσεις: Ἐξακολούθησις τῆς εὐθύνης τοῦ ἐργοδότη πρὸς ἀποζημιώσιν ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικού δικαίου, ἐν περιπτώσει δόλου αὐτοῦ, ὑπὸ Β. Μπουροπούλου, Ἐφέτου (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1408/1942). Σελ. 118

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

- Προσωρινὴ ἐπιδόκασις διατροφῆς μισθωτοῦ. — Ἀσκήσις ἀγωγῆς καὶ συνέπειαι, ὑπὸ Β. Μπουροπούλου, Ἐφέτου (Ἐφ. Ἀθηνῶν 1408/1942). Σελ. 119
- Λικαστικὸν ἔνσημον ἐπὶ διαφορῶν τοῦ νόμου Γ.Θ.Α'. Περιορισμὸς ἀπαιτήσεως, ὑπὸ Ι. Γεωργακοπούλου, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 608/1942). Σελ. 119
- Διαφοραὶ ἀρτεργατῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ.Θ.Α'. Ἀρμοδιότης ἀσχέτως ποσοῦ, ὑπὸ Χ. Ἀποστολεπούλου, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 436/1942). Σελ. 119

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν μηνὸς Φεβρουαρίου 1943, 2314/1943. Σελ. 121
- Περὶ ἀνακλήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 1842/1943 ἀποφάσεως περὶ συσσιτίου θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων Ἀθηνῶν — Πειραιῶς — Περιχώρων, 3601/1943. Σελ. 122

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ

- Ταμ. Ἀσφαλ. Καπνεργατῶν 12865/1942. Σελ. 122
- Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων τοῦ Κράτους, 7480/1942. Σελ. 122
- Ταμ. Ἀσφ. Ἐργατῶν Μετάλλου 20702/1942. Σελ. 122
- Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καὶ Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων, 17806/1942. Σελ. 123
- Ταμείου Ἀσφαλ. Ἐμπόρων, 23761/1942. Σελ. 123
- Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν, 20100/1942. Σελ. 123
- Ταμείου Αὐτοασφαλίσεως Ὑγειονομικῶν 22872/1942. Σελ. 123
- Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἰδιοκτητῶν, Συντακτῶν, Ὑπαλλήλων Τύπου, 19794/1942. Σελ. 123
- Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καὶ Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων, 27943/1942, 27943/1942, 31070/1942. Σελ. 123 — 125
- Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀνωόνων Ἑταιριῶν Οἰνοποιίας κλπ. 23476/1942. Σελ. 124
- Ταμείου Συντάξεων Ἡθοποιῶν 24835/1942. Σελ. 124
- Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μαχαρονοποιῶν, 41763/1942. Σελ. 124
κλπ. κλπ.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Συλλογικὴ σύμβαισις ἐργασίας ἐκδορέων, σφαγῶν, καὶ ὑπαλλήλων — χροσπωλεῶν. Σελ. 127

ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον} ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 35

ΑΘΗΝΑΙ 15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1943

ΑΡΘΡΑ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Του κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ, Δικηγόρου

Ἡ κατωτέρω ἐν σελ. 108 παρατιθεμένη ὑπ' ἀριθ. 7/1943 ἀπόφαισις τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν εἶναι ἡ πρώτη ἀπόφαισις ἐλληνικοῦ δικαστηρίου, ἥτις ἐπιλαμβάνεται τοῦ ζητήματος τῆς συμβατικῆς μεταξὺ ἐργοδότη καὶ ἐργαζομένου ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπ' ἀόριστον ἢ ὀρισμένον χρόνον.

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς ἀποφάσεως, ὁ ἐναγόμενος ἐργοδότης, εὐρεθεὶς, λόγω ἐλλείψεως πρώτων ὑλῶν, εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ σταματήσῃ τὰς ἐργασίας ἐνὸς μεγάλου τμήματος τοῦ βιομηχανικοῦ ἐργοστασίου του καὶ νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς ἐργασίας ἀδειαν ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ του, προήλθεν εἰς συνεννοήσεις μετὰ τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων του, μὲ τοὺς ὁποίους συνεφώνησεν, ὥπως ἀπὸ κοινοῦ ἀναστρίλουν τὴν περαιτέρω ἐκτέλεσιν τῶν συμβάσεων ἐργασίας, μέχρις ὅτου ἔλθουν καλλίτεραι ἡμέραι, ἐξευρεθοῦν αἱ πρώται ὕλαι καὶ λειτουργήσῃ πάλιν τὸ τμήμα τοῦτο τοῦ ἐργοστασίου. Εἰς ἐκ τῶν ἐργαζομένων ἦτο καὶ ὁ ἐνάγων, ὅστις, ἀποδεχθεὶς καὶ συνομολογήσας συμβατικῶς μετὰ τοῦ, ἤδη ἐναγομένου, ἐργοδότη, τὴν προσωρινὴν ἀναστολὴν περαιτέρω ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας του, ἀνεζήτησεν ἀμέσως ἐργασίαν ἄλλαχού καὶ εὗρε τοιαύτην, συνάψας μετ' ἄλλου ἐργοδότη σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Παρήλθον μῆνες, μέχρις οὗ ὁ παλαιὸς ἐργοδότης, βελτιωθείσης τῆς καταστάσεως καὶ ἐξευρεθεισῶν πρώτων ὑλῶν, ἀπεφάσισε τὴν ἐπαναλειτουργίαν τοῦ ἀργούντος τμήματος καὶ ἐκάλεσεν ἐν τάχει τὸ προσωπικόν του (μεταξὺ δὲ τούτου καὶ τὸν ἤδη ἐνάγοντα), ὥπως ἐπανέλθῃ εἰς τὰς θέσεις του. Ἀλλ' ὁ ἐνάγων, προσκεκολλημένος εἰς τὴν νέαν θέσιν του, ἐζήτησε παράτασιν τῆς ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὴν ὁποίαν ὁμως δὲν τοῦ παρέσχεν ὁ ἐργοδότης, θεωρήσας μάλιστα τὴν ἄρνησιν αὐτοῦ πρὸς ἄμεσον ἐπάνοδόν του, ὡς συνιστῶσαν τὴν κατ' ἄρθρον 10 § 1 τοῦ ν.δ. 424/1941 ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐπιτρέπεται ἀπόλυσις τοῦ ἐργαζομένου ὑπὸ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ προϋποθέσεις. Ἡ προεδρικὴ ἀπόφαισις συμφωνεῖ καὶ αὐτῇ, ὅτι πράγματι ἡ ἄρνησις τοῦ ἐργαζομένου, ὥπως ἐπανέλθῃ ἐντὸς τοῦ προσήκοντος χρόνου εἰς τὴν θέσιν του καὶ παράσχῃ τὰς συνομολογημένας ὑπηρεσίας, συνιστᾷ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν, δέχεται ὁμως τὴν ἀγωγὴν ἐξ ἄλλου λόγου, ὁ ὁποῖος δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει ἐνταῦθα.

Οὕτω τίθεται ἐνώπιον ἡμῶν τὸ ἐρώτημα: Δύ-

ναι νὰ χωρήσῃ, καὶ ὑπὸ τίνας ὁρους, ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας;

I

Ζήτημα ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως, ἐπ' ἀόριστον ἢ ὀρισμένον χρόνον, δύναται νὰ προκύψῃ κυρίως ἐπὶ τῶν λεγομένων «διαρκῶν ἐνοχικῶν σχέσεων», εἰς ἃς αἱ ἐκατέρωθεν ὑποχρεώσεις δὲν περιορίζονται εἰς μίαν μόνην παροχὴν ἢ ἀντιπαροχὴν, μετὰ τὴν ὁποίαν λύεται ἡ σύμβασις διὰ τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῆς, ἀλλὰ συνίστανται εἰς συνεχεῖς παροχὰς καὶ ἀντιπαροχὰς, διαρκούσας ἐπὶ χρόνον, ὅτε ἡ σύμβασις δὲν ἐκπληροῦται διὰ μόνης τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐκατέρωθεν παροχῶν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται, πρὸς περάτωσιν αὐτῆς, εἴτε ἡ πάροδος τοῦ ὀρισμένου χρόνου, ἐφ' ὃν αὕτη συνέστη, εἴτε καταγγελία (1). Ἡ σύμβασις ἐργασίας, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, συμφωνεῖται πάντοτε διὰ χρόνον ὅπωςδῆποτε μακρόν (2). Τὸ συνεχὲς καὶ διαρκὲς εἶναι στοιχεῖον ἀπαραίτητον τῆς συμβάσεως ταύτης. Σύμβασις περὶ παροχῆς ὑπηρεσίας ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος ἐξέρχεται τῆς σφαίρας τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου (3).

Ὡς ἡ ἐκτέλεσις πάσης διαρκοῦς ἐνοχικῆς συμβάσεως, οὕτω καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας δύναται ν' ἀνασταλῇ, εἴτε ἐκ τοῦ νόμου, εἴτε ἐκ συμβάσεως, ἐν ὧν ἡ ἐν μέρει. Ἡ ἀναστολὴ ἄρα διακρίνεται εἰς νόμιμον, συμβατικὴν, ὀλικὴν καὶ μερικὴν.

1. Νόμιμος ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας χωρεῖ κατ' ὀρισμένας περιπτώσεις, ὡς ἐπὶ τῆς στρατεύσεως τοῦ ἐργαζομένου (κωδ. ν. 3514 κλπ), ἐπὶ παρατεινόμενης ἀσθενείας αὐτοῦ (ν. 2112 ἄρθρ. 5), ἐπὶ ἐγκυμοσύνης καὶ λοχείας τῆς ἐργαζομένης γυναικὸς (ν. ΔΚΘ ἄρθρ. 13 κλπ).

2. Συμβατικὴ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας δύναται νὰ ἐπέλθῃ, εἴτε δι' ἀτομικῆς, εἴτε διὰ συλλογικῆς συμβάσεως. Τὸ δικαίωμα τοῦτο προκύπτει ἐκ τῆς συναλλακτικῆς ἐλευθερίας, ἐκ τῆς ὁποίας ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἐργοδότην καὶ τὸν ἐργαζόμενον, ὥπως ρυθμίσουν κατ' ἐλευθέραν κρίσιν τὰ τῆς περαιτέρω ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀρκοῦντος μόνον ὅτι μίᾳ τοιαύτῃ συμφωνίᾳ δὲν ἀποβλέπει εἰς τὴν καταστρατήγησιν

(1) Otto v. Gierke, Dauernde Schuldverhältnisse, ἐν Jherings J. τόμ. 64 (1914) σελ. 355 ἐπ.

(2) Βλ. τὸ ἐν Θέμ. ΝΓ' 258 σχόλιόν μου.

(3) Hueck v. Nipperdey, Lehrbuch des Arbeitsrechts, I 1931, § 20 IV.

τῶν φιλεργατικῶν νόμων καὶ δὲν εἶναι ὀλιγώτερον εὐνοϊκὴ τῆς ὀφισταμένης συλλογικῆς συμβάσεως διὰ τὸν ἐργαζόμενον.

3. Ὁ λ ι κ ῆ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὀφίσταται, ὁσάκις, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀναστολῆς, τόσον ὁ ἐργαζόμενος, ὅσον καὶ ὁ ἐργοδότης ἀπαλλάσσονται τῶν ἀμοιβαίων ὑποχρεώσεων. Ἡ ὀλικὴ ἀναστολὴ δύναται νὰ εἶναι νόμιμος ἢ συμβατικὴ. Περί τοιαύτης ὀλικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀναστολῆς ἐκτελέσεως πρόκειται, π. χ., ἐπὶ παρατεινομένης ἀσθενείας τοῦ ἐργαζομένου, ὅτε ὁ μὲν ἐργαζόμενος ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ὁ δ' ἐργοδότης τῆς πρὸς πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ (*).

4. Μ ε ρ ι κ ῆ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὀφίσταται, ὁσάκις, ἐκ τοῦ νόμου ἢ ἐκ συμφωνίας, μόνον ὁ ἐργαζόμενος ἀπαλλάσσεται τῆς πρὸς παροχὴν ἐργασίας ὑποχρεώσεώς του, οὐχὶ ὁ μὲν καὶ ὁ ἐργοδότης, ὅστις ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ὅλου ἢ μέρους τοῦ μισθοῦ. Οὕτω, π. χ., ἐν στρατεύσει τοῦ ὁ ἐργαζόμενος δικαιούται εἰς τὴν λήψιν μέρους τῶν ἀποδοχῶν του, τοῦ λεγομένου ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος (*).

II

Ἐρχόμεθα ἤδη ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ θέμα τῆς συμβατικῆς ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὸ ὁποῖον πραγματεύεται καὶ ἡ ἐνταῦθα σχολιαζομένη προεδρικὴ ἀπόφασις (*).

1. Ὡς ἐπὶ πάσης διαρκοῦς συμβάσεως ἀορί-

(4) Βλ. ἐμὴν Ἑρμηνείαν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, 1937, § 325.

(5) Βλ. ἐπίσης αὐτόθι, §§ 326 ἐπ.

(6) Τὸ ζήτημα ἐμελετήθη ἄλλοτε εὐρέως ἐν τῇ γερμανικῇ ἐπιστῇ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Ὅταν, μετὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον, τὰ μεγάλα ἐργοστάσια τῶν βιομηχανικῶν περιφερειῶν τῆς δυτικῆς Γερμανίας εἶχον περιέλθει εἰς πλήρη ἀπραξίαν, τὰ ἐπαγγελματικὰ σωματεία τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐργαζομένων, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ ὅπως ἐμποδίσουν περαιτέρω οἰκονομικὴν καταστροφὴν τῶν ἐπιχειρήσεων, ἥτις θὰ εἶχεν ἄμεσον ἀντίκτυπον καὶ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν συμφερόντων τῶν ἐργαζομένων, συνήψαν συλλογικὰς συμβάσεις, δι' ὧν καθώριζον ὅτι οἱ ἐργάται τῶν ἐργοστασίων δὲν ἀπολύονται, ἀλλὰ λαμβάνουν ἄδειαν ἄνευ ἀποδοχῶν, ἀναστελλομένης τῆς περαιτέρω ἐκτελέσεως τῶν συμβάσεων ἐργασίας, μέχρις οὗ τὰ ἐργοστάσια ἐπαναλάβουν κανονικῶς τὰς ἐργασίας των. Ἡ τοιαύτη δικαιοπραξία ἔλαβεν ἐκ τῆς πράξεως τὸ ὄνομα: Werksbeurlaubung (κατὰ λέξιν: ἐργοαδειοδότησις=χορήγησις ἀδείας πρὸς ἀποχὴν ἀπὸ τῆς ἐργασίας. Καὶ ἐν τῇ παρ' ἡμῖν πράξει ἡ δικαιοπραξία αὕτη ἀποκαλεῖται «ἀδειοῦ ἄνευ ἀποδοχῶν»). Τὸ σύστημα, ἐπεκταθὲν εἰς ὅλας τὰς ἐκ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως πληγείσας βιομηχανικὰς περιοχὰς τῆς Γερμανίας, ἀπησχόλησε τὴν θεωρίαν, ἥτις προσεπλάθει νὰ καθορίσῃ τὰς προϋποθέσεις καὶ τὰς συνεπείας τῆς τοιαύτης ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Βλ. Strunden, Zur Frage der Werksbeurlaubung, ἐν Neue Zeitschrift für Arbeitsrecht 1924 σ. 403 ἐπ. Fuchs, Arbeitsaussetzung - Werksbeurlaubung, ἐν Juristische Wochenschrift 1924 σ. 1854 ἐπ. Τοῦ αὐτοῦ, Wichtige Gegenwartsfragen des Arbeitsrechts, 1925, σ. 73 ἐπ. Potthoff, Arbeitsaussetzung und Tarifvertrag, ἐν περιοδικῷ Arbeitsrecht 1925 σ. 111 ἐπ. Sauer, Arbeits-

setzungen, ἐν JW 1925 σ. 220 ἐπ. E. Lange, Arbeitsaussetzung und Kurzarbeit, ἐν NZfAR 1927 σ. 91 ἐπ. Biergmanns, Die Beendigung des Vertrages über Aussetzen der Arbeit, ἐν περιοδικῷ Arbeitsrecht 1927 σ. 81 ἐπ. Rohlfing, Das Aussetzen im Arbeitsverhältnis, ἐν JW 1932 σ. 1235 ἐπ. Hueck-Nipperdey, ἐνθ' ἀν., I § 32 II 2.

Τούτων δοθέντων καὶ ἐφ' ὅσον θεωρεῖται νόμιμος ἡ ἀμοιβαία συναινέσει λύσις τῆς συμβάσεως, δὲν ἀπομένει ἀμφιβολία ὅτι, πολλῶ μᾶλλον, θεωρεῖται ἔγκυρος ἡ ἀμοιβαία συναινέσει μερικὴ ἢ καὶ ὀλικὴ ἀναστολὴ τῆς περαιτέρω ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ἐφ' ὀρισμένον, εἴτε καὶ ἐφ' ἀόριστον χρό-

aussetzung, ἐν JW 1925 σ. 220 ἐπ. E. Lange, Arbeitsaussetzung und Kurzarbeit, ἐν NZfAR 1927 σ. 91 ἐπ. Biergmanns, Die Beendigung des Vertrages über Aussetzen der Arbeit, ἐν περιοδικῷ Arbeitsrecht 1927 σ. 81 ἐπ. Rohlfing, Das Aussetzen im Arbeitsverhältnis, ἐν JW 1932 σ. 1235 ἐπ. Hueck-Nipperdey, ἐνθ' ἀν., I § 32 II 2.

(7) Contrarius consensus: Οὐλιανός, ν. 35 πανδ. 50. 17, «nudi consensus obligatio contrario consensu dissolvitur». Πομπώνιος, ν. 80 πανδ. 46. 3, «... aequum cum emptio vel venditio vel locatio contracta est, quoniam consensu nudo contrahi potest, etiam dissensu contrario dissolvi potest».

(8) Βλ. ἐμὴν Ἑρμηνείαν σ. 399.—Α. Π. 370/1933 (Θέμ. ΜΔ' 706), Α. Π. 172/1934 (ΜΕ' 471), Α. Π. 384/1940 (ΝΑ' 726), Ε. Α. 182/1929 (Μ' 605), Ε. Α. 211/1930 (ΜΑ' 843), Ε. Α. 180/1934 (ΜΕ' 497).

(9) Λ ι τ ζ ε ρ ο π ο ῦ λ ο υ, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, 1942, σ. 55 ἐπ.

νον⁽¹⁰⁾. Μία τοιαύτη συμφωνία ούδαμῶς ἐμπέτει εἰς τὸ ἔδαφος ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθρου 7 ν. 2112, τοῦ θεωρουμένου ἄκυρον μόνον τὴν μονομερῆ καὶ σιωπηρῶς ἐπιτρέποντος τὴν διμερῆ μεταβολὴν τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἔστω καὶ εἰς βάρος τοῦ ὑπαλλήλου⁽¹¹⁾.

Δύναται ὁμως νὰ ἐμπέτῃ μία τοιαύτη συμφωνία περὶ ἀναστολῆς εἰς τὸ πεδὸν ἐφαρμογῆς μιᾶς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅτε ἡ ἀτομικὴ αὕτη συμφωνία θὰ εἶναι ἰσχυρά, μόνον ἂν περιέχῃ ὅρους εὐνοϊκωτέρους τῶν τῆς συλλογικῆς διὰ τὸν ἐργαζόμενον⁽¹²⁾. Θὰ πρέπει, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, νὰ ἐξετασθῇ, ἂν ἡ ἀτομικὴ συμφωνία, διὰ τῆς ὁποίας ἀναστέλλεται ἡ περαιτέρω ἐκτέλεσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀποτελεῖ σύμβασιν εὐνοϊκωτέραν ἢ δυσμενέστεραν τῆς συλλογικῆς. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι μία ἀτομικὴ συμφωνία, δι' ἧς ἐξασφαλίζεται ἡ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει θέσις τοῦ ἐργαζομένου, ἔστω καὶ ἂν ἐπὶ τι χρονικὸν διάστημα θέλῃ οὗτος στερηθῇ τῆς ἀντιπαροχῆς, ἀποτελεῖ ἀείποτε σύμβασιν εὐνοϊκὴν διὰ τὸν ἐργαζόμενον⁽¹³⁾. Διὰ τῆς συμφωνίας ταύτης οὐ μόνον δὲν βλάπτεται οὗτος, ὅσον θὰ ἐβλάπτετο ἂν ἀπελύετο, ἀλλ' ἀποκτᾷ εὐρύτερον δικαίωμα πρὸς διατήρησιν τῆς θέσεως αὐτοῦ καθ' ὅλον τὸν χρόνον, καθ' ὃν διαρκοῦν τὰ ἐξαιρετικὰ περιστατικά, τὰ ἐπιβαλόντα τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναστολῆς⁽¹⁴⁾.

2. Ἡ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας συμφωνεῖται δι' ὠρισμένον ἢ ἄοριστον χρόνον.

Ὁ χρόνος τῆς ἀναστολῆς θεωρεῖται ἀκριβῶς

(10) Μερικὴ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας δύναται νὰ συνίσταται, ἐπὶ παραδείγματι, εἰς τὴν συμβατικὴν καθιέρωσιν τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας (Rohlfing, ἐνθ' ἂν, σελ. 1236/7) ἄνευ μισθοῦ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς ἐργασίας καὶ ἐν γένει ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939, ἀλλὰ καὶ ἄνευ μειώσεως τοῦ μηνιαίου μισθοῦ, διότι μειώσεις τοῦ ποσοῦ τοῦ κατὰ μῆνα καταβαλλομένου μισθοῦ ἀντίκεινται εἰς τὴν τυχόν ἰσχύονσαν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ μόνον ὑπὸ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἀν. ν. 2000 δύναται νὰ γίνῃ.

(11) Ἐπὶ τοῦ ζητήματος βλ. τὸ βιβλίον μου Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, 1910, σελ. 285 σημ. 1 καὶ, διεξοδικῶς, ἀντίκρουσιν τῆς σχετικῆς νομολογίας τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν Ἀρχεῖφ Ἰδ. Δικαίου 1942 σελ. 275 Σύμφωνοι: Ἀγαλλόπουλος, ἐν Ἀρχεῖφ Ἰδ. Δικαίου 1942 σελ. 158 Γ. Βάλληνηδας, ἐν ΕΕΝ 8^α σελ. 264 ἐπ. Προβλ. Μπουρνιάν, ἐν ΕΕΛ 2 σελ. 168 ἐπ. Καὶ ἐν τῇ γερμανικῇ ἐπιστήμῃ γίνεται δεκτὸν ὅτι μόνῃ ἡ μονομερῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη τροποποίησις τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς βάρος τοῦ ἐργαζομένου εἶναι ἀπαράδεκτος, οὐχὶ ὁμως καὶ ἡ συμβατικὴ: Hueck-Nipperdey, ἐνθ' ἂν., § 59 σημ. 10. Ὁμοίως ἀποκλείεται ἡ μονομερῆς ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἡ συμβατικὴ: Kaskel, Arbeitsrecht, 1928^α, σελ. 159 σημ. 3. Staudinger-Nipperdey, Kommentar zum BGB, 1939^α, § 611 Anm. 136.

(12) Ἀναγκ. νόμ. τῆς 16/21 Νβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» ἀρθρον 3.—Βλ. τὸ ἐνθ' ἂν. βιβλίον μου, § 146.

(13) Fuchs, ἐν JW 1924 σελ. 1855.

(14) Fuchs, αὐτόθι σελ. 1857.

καθωρισμένος, ὅταν ἐκ τῶν προτέρων ἀμφότεροι οἱ συμβαλλόμενοι γνωρίζουν τὸ ἀκριβὲς χρονικὸν σημεῖον λήξεως αὐτῆς ἢ τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ λόγου, τοῦ ἐπιβαλόντος τὴν ἀναστολὴν ἢ ἐξ ἄλλων συμπαρομαρτούντων περιστατικῶν. Ἡ προθεσμία δεσμεύει ἀμφοτέρους τοὺς συμβαλλομένους καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν αὐτῆς οὔτε ὁ εἰς, οὔτε ὁ ἄλλος δικαιούται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἐτέρου τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας. Σύντησις τῆς προθεσμίας μόνον συμβατικῶς δύναται νὰ χωρήσῃ.

Ἐὰν ὁ χρόνος τῆς ἀναστολῆς δὲν ὠρίσθῃ, οὐδὲ προκύπτει ἄλλως πῶς ἐπακριβῶς, ἀμφότεροι οἱ συμβαλλόμενοι δικαιούνται νὰ ζητήσουν, μετὰ πάροδον μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος, καθοριζομένου πλεον ἐκ τῶν κανόνων τῆς καλῆς πίστεως, τὴν λήξιν τῆς ἀναστολῆς καὶ ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας⁽¹⁵⁾. Ἐπὶ παραδείγματι, συμφωνία περὶ ἀναστολῆς τῆς συμβάσεως ἐργασίας, «μέχρι λήξεως τοῦ πολέμου», εἶναι, κατ' ἀρχήν, συμφωνία ἄοριστου χρόνου, ἀφοῦ, ὅταν αὕτη συνάπτεται, οὐδεὶς γνωρίζει πότε θὰ λήξῃ ὁ πόλεμος. Ἐκ τούτου ὁμως δὲν ἔπεται ὅτι ὁ ἐργοδότης ἢ ὁ ἐργαζόμενος δύνανται νὰ ζητήσουν, εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐπομένης, τὴν λήξιν τῆς ἀναστολῆς. Ἐν παρομοίᾳ περιπτώσει, ἡ κρίσις περὶ τοῦ χρονικοῦ σημείου λήξεως τῆς συμφωνίας θὰ γίνῃ κατὰ τοὺς συμπαρομαρτούντας ὅρους τῆς συμβάσεως, ἐρμηνευομένης συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνες τῆς καλῆς πίστεως.

3. Κυρίᾳ συνέπειᾳ τῆς συμφωνίας, περὶ ὀλικῆς ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἶναι ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ τῆς πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας τοῦ ὑποχρεώσεως, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀναστολῆς καὶ τοῦ ἐργοδότη ἀπὸ τῆς πρὸς παροχὴν τοῦ μισθοῦ ἀντιστοίχου ὑποχρεώσεως. Συνέπειᾳ τῆς συμφωνίας, περὶ μερικῆς ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἶναι ἡ ὀλικὴ μὲν ἀπαλλανή τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας, ἡ μερικὴ δὲ ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐργοδότη ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς παροχὴν τοῦ μισθοῦ⁽¹⁶⁾. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὁ ἐργοδότης, μολοντί οὐδεμίαν λαμβάνει ἐργασίαν, ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ μέρος τοῦ μισθοῦ πρὸς τὸν ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην του.

4. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὀλικῆς ἢ μερικῆς ἀναστολῆς τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀναστέλλεται μὲν, ὡς ἐλέγχῃ, ἡ ἐκτέλεσις τῶν κυρίων ἐνοχικῶν παροχῶν (ἐργασίας· μισθοῦ) τῶν συμβαλλομένων, δὲν παύει ὁμως ἡ ἐκτέλεσις καὶ τῶν παρεπομένων ἐκείνων ὑποχρεώσεων, αἵτινες ἀνακύπτουν, κατὰ τοὺς κανόνες τῆς καλῆς πίστεως, λαμβανομένων ὑπ' ὄψει καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἥθων, ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασιακῆς σχέ-

(15) Lange, ἐνθ' ἂν., στήλῃ 94. Hueck-Nipperdey, ἐνθ' ἂν. I σελ. 163.

(16) Μερικὴ συμβατικὴ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ θὰ συμφωνεῖται, ὅπως ὁ ἐργαζόμενος ἀπασχολῆται ὅπωςδήποτε παρὰ τὸν ἐργοδότη, οὗτος ὁμως θὰ περιορίζεται ἢ πρὸς παροχὴν τοῦ μισθοῦ ὑποχρεώσεως (Kurzarbeit), θὰ ἴη ἀμφιβόλου κύρους, ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν τυχόν ὑφισταμένην συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, τὴν καθορίζουσαν κατ' ὅσα ἐνδεχόμενα, πλὴν ἂν αὕτη ἡ συλλογικὴ ἐπιτρέπῃ τὴν συνομολόγησιν μικροτέρου μισθοῦ δι' ὀλιγώτερον χρόνον ἐργασίας.

τῶν φιλεργατικῶν νόμων καὶ δὲν εἶναι ὀλιγό-
τερον εὐνοϊκῇ τῆς ὀφισταμένης συλλογικῆς
συμβάσεως διὰ τὸν ἐργαζόμενον.

3. Ὁ λικὴ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβά-
σεως ἐργασίας ὀφίσταται, ὁσάκις, κατὰ τὴν
διάρκειαν τῆς ἀναστολῆς, τόσον ὁ ἐργαζόμε-
νος, ὅσον καὶ ὁ ἐργοδότης ἀπαλλάσσονται τῶν
ἀμοιβαίων ὑποχρεώσεων. Ἡ ὀλικὴ ἀναστολὴ
δύναται νὰ εἶναι νόμιμος ἢ συμβατικὴ. Περί
τοιαύτης ὀλικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀναστολῆς ἐκτε-
λέσεως πρόκειται, π. χ., ἐπὶ παρατεινομένης
ἀσθενείας τοῦ ἐργαζομένου, ὅτε ὁ μὲν ἐργαζό-
μενος ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς
παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ὁ δ' ἐργοδότης
τῆς πρὸς πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ (*).

4. Μερικὴ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς συμ-
βάσεως ἐργασίας ὀφίσταται, ὁσάκις, ἐκ τοῦ
νόμου ἢ ἐκ συμφωνίας, μόνον ὁ ἐργαζόμενος
ἀπαλλάσσεται τῆς πρὸς παροχὴν ἐργασίας ὑπο-
χρεώσεώς του, οὐχὶ ὅμως καὶ ὁ ἐργοδότης,
ὅστις ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ὅλου
ἢ μέρους τοῦ μισθοῦ. Οὕτω, π. χ., ἐν στρατεύσει
τοῦ ὁ ἐργαζόμενος δικαιούται εἰς τὴν λήψιν μέ-
ρους τῶν ἀποδοχῶν του, τοῦ λεγομένου ἐφε-
δρικοῦ ἐπιδόματος (*).

II

Ἐρχόμεθα ἤδη ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ θέμα
τῆς συμβατικῆς ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως τῆς
συμβάσεως ἐργασίας, τὸ ὁποῖον πραγματεύε-
ται καὶ ἡ ἐνταῦθα σχολιαζομένη προεδρικὴ
ἀπόφασις (*).

1. Ὡς ἐπὶ πάσης διαρκοῦς συμβάσεως ἀορί-

(4) Βλ. ἐμὴν Ἑρμηνείαν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου,
1937, § 325.

(5) Βλ. ἐπίσης αὐτόθι, §§ 326 ἐπ.

(6) Τὸ ζήτημα ἐμελετήθη ἄλλοτε εὐρὺς ἐν τῇ
γερμανικῇ ἐπιστήμῃ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Ὅταν,
μετὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον, τὰ μεγάλα ἐργοστάσια
τῶν βιομηχανικῶν περιφερειῶν τῆς δυτικῆς Γερμα-
νίας εἶχον περιέλθει εἰς πλήρη ἀπραξίαν, τὰ ἐπαγ-
γελματικά σωματεῖα τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐργαζο-
μένων, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ ὅπως ἐμποδίσουν περαιτέρω
οἰκονομικὴν καταστροφὴν τῶν ἐπιχειρήσεων, ἧτις θὰ
εἶχον ἄμεσον ἀντίκτυπον καὶ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν
συμφερόντων τῶν ἐργαζομένων, συνῆψαν συλλογικὰς
συμβάσεις, δι' ὧν καθώριζον ὅτι οἱ ἐργάται τῶν ἐρ-
γοστασίων δὲν ἀπολύονται, ἀλλὰ λαμβάνουν ἄδειαν
ἀνευ ἀποδοχῶν, ἀναστειλομένης τῆς περαιτέρω ἐκ-
τελέσεως τῶν συμβάσεων ἐργασίας, μέχρις οὗ τὰ
ἐργοστάσια ἐπαναλάβουν κανονικῶς τὰς ἐργασίας των.
Ἡ τοιαύτη δικαιοπραξία ἔλαβεν ἐκ τῆς πράξεως τὸ
ὄνομα: Werksbeurlaubung (κατὰ λέξιν: ἐργοστα-
σιοδότης=χορηγῆσις ἀδείας πρὸς ἀποχὴν ἀπὸ τῆς
ἐργασίας. Καὶ ἐν τῇ παρ' ἡμῖν πράξει ἡ δικαιοπρα-
ξία αὕτη ἀποκαλεῖται «ἄδεια ἀνευ ἀποδο-
χῶν»). Τὸ σύστημα, ἐπεκταθὲν εἰς ὅλας τὰς ἐκ τῆς
οἰκονομικῆς κρίσεως πληγείσας βιομηχανικὰς περιο-
χὰς τῆς Γερμανίας, ἀποσχόλησε τὴν θεωρίαν, ἧτις
προσπαθῆσε νὰ καθορίσῃ τὰς προϋποθέσεις καὶ τὰς
συνεπείας τῆς τοιαύτης ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς
ἐργασιακῆς συμβάσεως. Βλ. Strunden, Zur
Frage der Werksbeurlaubung, ἐν Neue Zeit-
schrift für Arbeitsrecht 1924 σ. 403 ἐπ. Fuchs,
Arbeitsaussetzung - Werksbeurlaubung, ἐν Juri-
stische Wochenschrift 1924 σελ. 1854 ἐπ. Τοῦ
αὐτοῦ, Wichtige Gegenwartsfragen des Ar-
beitsrechts, 1925, σελ. 73 ἐπ. Potthoff, Ar-
beitsaussetzung und Tarifvertrag, ἐν periodisch
Arbeitsrecht 1925 σ. 111 ἐπ. Sauer, Arbeits-

στου ἡ ὀρισμένον χρόνον, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς
συμβάσεως ἐργασίας, οἱ συμβαλλόμενοι δύ-
νανται, ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, νὰ συμφωνήσουν
τὴν λύσιν αὐτῆς (*). Αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ
ἀστικοῦ δικαίου οὐδόλως ἐθίγησαν διὰ τοῦ ν.
2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμ-
βάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὅ-
στις εἰς τὸν μονομερῆ τερματισμὸν τῆς ἀορί-
στου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας ἔθεσε χρο-
νικὸν περιορισμὸν, καθόσον οὗτος ρυθμίζει ἀ-
ποκλειστικῶς τὸ ἐκ τῶν ρωμαϊκῶν νόμων ὀφί-
στέμενον δικαίωμα ἐκατέρου τῶν συμβαλλο-
μένων, ὅπως διὰ μόνης τῆς δηλώσεως τῆς βου-
λήσεως αὐτοῦ, γνωστοποιουμένης πρὸς τὸν
ἕτερον, προκαλέσῃ τὴν παύσιν τῆς νομικῆς
σχέσεως. Ὅθεν ἡ δι' ἀμοιβαίας συμφωνίας ἁ-
μέσως λύσις τῆς μετὰ αὐτῶν ὀφισταμένης
συμβάσεως δὲν εἶναι δικαιοπραξία ἀπαγορευο-
μένη ὑπὸ τοῦ ν. 2112, ἐφ' ὅσον ἡ συμφωνία
αὕτη εἶνε ἀπηλλαγμένη τῶν ἐλαττωμάτων
πλάνης, δόλου, βίας, συγκριμμένων δὲ δὲν
ἀποβλέπει εἰς τὴν καταστρατήγησιν τῶν ἐκ τοῦ
νόμου τούτου ὠφελημάτων τοῦ ἐργαζομένου (*).
Αἱ περὶ *contrarius consensus* ρωμαϊκαὶ διατά-
ξεις δὲν κατηργήθησαν ἐπίσης οὔτε διὰ τοῦ
ν. δ. 424. διὰ τοῦ ὁποίου, κατ' ἀρχὴν, ἀπηγορεύ-
θησαν αἱ ἀπολύσεις τῶν ἐργαζομένων καὶ ὑπε-
βλήθησαν εἰς ὀρισμένας διατυπώσεις. Τοῦτο
ἄλλωστε σαφῶς προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ χαρα-
κτήρος τῶν ἐν ἀρθροῖς 9 καὶ 10 τοῦ ν. δ. δια-
τυπώσεων, τῶν ὁποίων ἡ παράλειψις δημιουργεῖ,
οὐχὶ ἀπόλυτον, ἀλλὰ σχετικὴν ὑπὲρ
μόνου τοῦ ἐργαζομένου ἀκυρότητα, ἣν οὗτος
δύναται καὶ νὰ μὴ ἐπικαλεσθῇ, στέργων τὸ ἀ-
νόμαλον τῆς καταγγελίας καὶ λαμβάνων μόνον
τὴν ἐκ τοῦ ν. 2112 ἢ τοῦ β.δ. 1618 Ἰουλίου
1920 ἀποζημίωσιν ἢ, ἐὰν πρόκειται περὶ ὑπαλ-
λήλου καὶ ἡ καταγγελία ἔγινεν ὑπὸ τὴν νόμι-
μον προθεσμίαν, τὸ τέταρτον τῆς ἀποζημιώ-
σεως (*).

Τούτων δοθέντων καὶ ἐφ' ὅσον θεωρεῖται
νόμιμος ἡ ἀμοιβαία συναινέσει λύσις τῆς συμ-
βάσεως, δὲν ἀπομένει ἀμφιβολία ὅτι, πολλῶ
μᾶλλον, θεωρεῖται ἔγκυρος ἡ ἀμοιβαία συναι-
νέσει μερικὴ ἢ καὶ ὀλικὴ ἀναστολὴ τῆς περαι-
τέρω ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας,
εἴτε ἐφ' ὀρισμένον, εἴτε καὶ ἐπ' ἄοριστον χρό-

aussetzung, ἐν JW 1925 σελ. 220 ἐπ. E. Lange,
Arbeitsaussetzung und Kurzarbeit, ἐν NZfAR
1927 σ. 91 ἐπ. Biermanns, Die Beendigung
des Vertrages über Aussetzen der Arbeit, ἐν πε-
ριοδικῷ Arbeitsrecht 1927 σ. 81 ἐπ. Rohlfing,
Das Aussetzen im Arbeitsverhältnis, ἐν JW 1932
σελ. 1235 ἐπ. Hueck-Nipperdey, ἐνθ' ἀν.,
I § 32 II 2.

(7) *Contrarius consensus*: Οὐλιανός, ν. 35
πανδ. 50. 17, «nudi consensus obligatio contrario
consensu dissolvitur». Πομπώνιος, ν. 80 πανδ. 46.
3, «... aequum emptio vel venditio vel loca-
tio contracta est, quoniam consensu nudo con-
trahi potest, etiam dissensu contrario dissolvi
potest».

(8) Βλ. ἐμὴν Ἑρμηνείαν σελ. 399.—Α. Π. 370/1933
(Θέμ. ΜΑ' 706), Α. Π. 172/1934 (ΜΕ' 471), Α. Π.
384/1940 (ΝΑ' 726), Ε. Α. 182/1929 (Μ' 605), Ε. Α.
211/1930 (ΜΑ' 843), Ε. Α. 180/1934 (ΜΕ' 497).

(9) Λιτξερπούλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμ-
βάσεως ἐργασίας, 1942, σελ. 55 ἐπ.

νον⁽¹⁰⁾. Μία τοιαύτη συμφωνία ούδαμῶς ἐμπέπει εἰς τὸ ἔδαφος ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθρου 7 ν. 2112, τοῦ θεωρουμένου ἄκυρον μόνον τὴν μονομερῆ καὶ σιωπηρῶς ἐπιτρέποντος τὴν διμερῆ μεταβολὴν τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἔστω καὶ εἰς βάρος τοῦ ὑπαλλήλου⁽¹¹⁾.

Δύναται ὁμως νὰ ἐμπέπη μία τοιαύτη συμφωνία περὶ ἀναστολῆς εἰς τὸ πεδὸν ἐφαρμογῆς μιᾶς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅτε ἡ ἀτομικὴ αὕτη συμφωνία θὰ εἶναι ἰσχυρά, μόνον ἂν περιέχῃ ὄρους εὐνοϊκωτέρους τῶν τῆς συλλογικῆς διὰ τὸν ἐργαζόμενον⁽¹²⁾. Θὰ πρέπει, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, νὰ ἐξετασθῇ, ἂν ἡ ἀτομικὴ συμφωνία, διὰ τῆς ὁποίας ἀναστέλλεται ἡ περαιτέρω ἐκτέλεσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀποτελεῖ σύμβασιν εὐνοϊκωτέραν ἢ δυσμενεστέραν τῆς συλλογικῆς. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι μία ἀτομικὴ συμφωνία, δι' ἧς ἐξασφαλίζεται ἡ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει θέσις τοῦ ἐργαζομένου, ἔστω καὶ ἂν ἐπὶ τι χρονικὸν διάστημα θέλῃ οὗτος στερηθῇ τῆς ἀντιπαροχῆς, ἀποτελεῖ ἀείποτε σύμβασιν εὐνοϊκὴν διὰ τὸν ἐργαζόμενον⁽¹³⁾. Διὰ τῆς συμφωνίας ταύτης οὐ μόνον δὲν βλάπτεται οὗτος, ὅσον θὰ ἐβλάπτετο ἂν ἀπελύετο, ἀλλ' ἀποκτᾷ εὐρύτερον δικαίωμα πρὸς διατήρησιν τῆς θέσεως αὐτοῦ καθ' ὅλον τὸν χρόνον, καθ' ὃν διαρκοῦν τὰ ἐξαιρετικὰ περιστατικά, τὰ ἐπιβαλόντα τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναστολῆς⁽¹⁴⁾.

2. Ἡ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας συμφωνεῖται δι' ὠρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον.

Ὁ χρόνος τῆς ἀναστολῆς θεωρεῖται ἀκριβῶς

(10) Μερικὴ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας δύναται νὰ συνίσταται, ἐκ παραδείγματι, εἰς τὴν συμβατικὴν καθιέρωσιν τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας (Rohlfing, ἐνθ' ἂν, σελ. 1236/7) ἄνευ μισθοβύσεως τοῦ ὑπουργοῦ τῆς ἐργασίας καὶ ἐν γένει ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939, ἀλλὰ καὶ ἄνευ μειώσεως τοῦ μηνιαίου μισθοῦ, διότι μειώσεις τοῦ ποσοῦ τοῦ κατὰ μῆνα καταβαλλομένου μισθοῦ ἀντίκεινται εἰς τὴν τυχόν ἰσχύσαν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ μόνον ὑπὸ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἀν. ν. 2000 δύναται νὰ γίνῃ.

(11) Ἐπὶ τοῦ ζητήματος βλ. τὸ βιβλίον μου Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, 1910, σελ. 285 σημ. 1 καὶ, διεξοδικῶς, ἀντίκρουσιν τῆς σχετικῆς νομολογίας τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν Ἀρχεῖῳ Ἰδ. Δικαίου 1942 σελ. 275. Σύμφωνοι: Ἀγαλλόπουλος, ἐν Ἀρχεῖῳ Ἰδ. Δικαίου 1942 σελ. 158 Γ. Βάλληνδρας, ἐν ΕΕΝ θ' σελ. 264 ἐπ. Προβλ. Μπουρνιάν, ἐν ΕΕΝ 2 σελ. 168 ἐπ. Καὶ ἐν τῇ γερμανικῇ ἐπιστήμῃ γίνεται δεξιὸν εἶναι μόνον ἡ μονομερὴς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη τροποποίησις τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς βάρος τοῦ ἐργαζομένου εἶναι ἀπαράδεκτος, οὐχὶ ὁμως καὶ ἡ συμβατικὴ: Hueck-Nipperdey, ἐνθ' ἂν., § 59 σημ. 10. Ὁμοίως ἀποκλείεται ἡ μονομερὴς ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἡ συμβατικὴ: Kaskel, Arbeitsrecht, 1928^a, σελ. 159 σημ. 3. Staudinger-Nipperdey, Kommentar zum BGB, 1939¹⁰, § 611 Anm. 136.

(12) Ἀναγκ. νόμ. τῆς 16/21 Νβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» ἀρθρον 3.—Βλ. τὸ ἐνθ' ἂν. βιβλίον μου, § 146.

(13) Fuchs, ἐν JW 1924 σελ. 1855.

(14) Fuchs, αὐτόθι σελ. 1857.

καθωρισμένος, ὅταν ἐκ τῶν προτέρων ἀμφοτέροι οἱ συμβαλλόμενοι γνωρίζουν τὸ ἀκριβὲς χρονικὸν σημεῖον λήξεως αὐτῆς ἢ τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ λόγου, τοῦ ἐπιβαλόντος τὴν ἀναστολὴν ἢ ἐξ ἄλλων συμπαρομαρτούντων περιστάτικων. Ἡ προθεσμία δεσμεύει ἀμφοτέρους τοὺς συμβαλλομένους καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν αὐτῆς οὔτε ὁ εἰς, οὔτε ὁ ἄλλος δικαιούται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἐτέρου τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας. Σύντημσις τῆς προθεσμίας μόνον συμβατικῶς δύναται νὰ χωρήσῃ.

Ἐὰν ὁ χρόνος τῆς ἀναστολῆς δὲν ὠρίσθῃ, οὐδὲ προκύπτει ἄλλως πῶς ἐπακριβῶς, ἀμφοτέροι οἱ συμβαλλόμενοι δικαιούνται νὰ ζητήσουν, μετὰ πάροδον μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος, καθοριζομένου πλέον ἐκ τῶν κανόνων τῆς καλῆς πίστεως, τὴν λήξιν τῆς ἀναστολῆς καὶ ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας⁽¹⁵⁾. Ἐπὶ παραδείγματι, συμφωνία περὶ ἀναστολῆς τῆς συμβάσεως ἐργασίας, «μέχρι λήξεως τοῦ πολέμου», εἶναι, κατ' ἀρχήν, συμφωνία ἀόριστου χρόνου, ἀφοῦ, ὅταν αὕτη συνάπτεται, οὐδεὶς γνωρίζει πότε θὰ λήξῃ ὁ πόλεμος. Ἐκ τούτου ὁμως δὲν ἔπεται ὅτι ὁ ἐργοδότης ἢ ὁ ἐργαζόμενος δύνανται νὰ ζητήσουν, εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐπομένης, τὴν λήξιν τῆς ἀναστολῆς. Ἐν παρομοίᾳ περιπτώσει, ἡ κρίσις περὶ τοῦ χρονικοῦ σημείου λήξεως τῆς συμφωνίας θὰ γίνῃ κατὰ τοὺς συμπαρομαρτούντας ὄρους τῆς συμβάσεως, ἐρμηνευομένης συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τῆς καλῆς πίστεως.

3. Κυρίᾳ συνέπειᾳ τῆς συμφωνίας, περὶ ὀλικῆς ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἶναι ἡ ἀπαλλοτρίωσις τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ τῆς πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας του ὑποχρεώσεως, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀναστολῆς καὶ τοῦ ἐργοδότη ἀπὸ τῆς πρὸς παροχὴν τοῦ μισθοῦ ἀντιστοίχου ὑποχρεώσεως. Συνέπειᾳ τῆς συμφωνίας, περὶ μερικῆς ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἶναι ἡ ὀλικὴ μὲν ἀπαλλοτρίωσις τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεώς του πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας, ἡ μερικὴ δὲ ἀπαλλοτρίωσις τοῦ ἐργοδότη ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς παροχὴν τοῦ μισθοῦ⁽¹⁶⁾. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὁ ἐργοδότης, μολονότι οὐδεμίαν λαμβάνει ἐργασίαν, ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ μέρος τοῦ μισθοῦ πρὸς τὸν ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην του.

4. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὀλικῆς ἢ μερικῆς ἀναστολῆς τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀναστέλλεται μὲν, ὡς ἐλέγχθη, ἡ ἐκτέλεσις τῶν κυρίων ἐνοχικῶν παροχῶν (ἐργασίας - μισθοῦ) τῶν συμβαλλομένων, δὲν παύει ὁμως ἡ ἐκτέλεσις καὶ τῶν παρεπομένων ἐκείνων ὑποχρεώσεων, αἵτινες ἀνακύπτουν, κατὰ τοὺς κανόνας τῆς καλῆς πίστεως, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἡθῶν, ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασιακῆς σχέ-

(15) Lange, ἐνθ' ἂν., στήλῃ 94. Hueck-Nipperdey, ἐνθ' ἂν., I σελ. 163.

(16) Μερικὴ συμβατικὴ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ θὰ συμφωνεῖτο, ὅπως ὁ ἐργαζόμενος ἀπασχολῆται ὅπωςδήποτε παρὰ τῷ ἐργοδότη, οὐκ ὁμως θὰ περιωριζετο ἡ πρὸς παροχὴν τοῦ μισθοῦ ὑποχρεώσις (Kurzarbeit), θὰ ἦτο ἀμφιβόλου κύρους, ὡς ἀνέβαινουν εἰς τὴν τυχόν ὑφισταμένην συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, τὴν καθορίζουσαν κατ' ὅσατα ὅρια μισθῶν, πλὴν ἂν αὕτῃ ἡ συλλογικὴ ἐπιτρέπη τὴν συνομολόγησιν μικροτέρου μισθοῦ δι' ὀλιγώτερον χρόνον ἐργασίας.

σεως, ούσης κατ' ἐξοχὴν σχέσεως προσωπικῆς καὶ ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης (17), τοιαύτη δὲ εἶνε καὶ ἡ ὑποχρέωσις πίστεως τοῦ ἐργαζομένου ἐναντι τοῦ ἐργοδότη (18).

5. Διαρκούσης τῆς ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁ ἐργαζόμενος δικαιούται: νὰ ἐκμισθῶσιν ἄλλ' ἄλ' αὐτὸν, παρ' ἄλλω ἐργοδότη, τὰς αὐτὰς ἢ ἄλλας ὑπηρεσίας (19). Ὁφείλει ὅμως, παρέχων πρὸς ἄλλον ἐργοδότην τὰς ὑπηρεσίας του, νὰ ἔχη πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν τοὺς ὅρους τῆς συμφωνίας, περὶ ἀναστολῆς τῆς παλαιᾶς συμβάσεως ἐργασίας του καὶ νὰ ρυθμίζῃ τοὺς ὅρους τῆς νέας συμβάσεως οὕτως, ὥστε, εὐθύς ὡς, ληξάνσης τῆς ἀναστολῆς, ἦθελε τοῦ ζητηθῇ, ὅπως ἐπανέλθῃ εἰς τὴν θέσιν του, νὰ δύναται νὰ

πράξῃ τοῦτο (20). Ὅθεν, ἐὰν ἡ συμφωνία, περὶ ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως τῆς παλαιᾶς συμβάσεως ἐργασίας, εἶναι ὠρισμένου χρόνου, δύναται οὗτος νὰ συνάψῃ μετὰ τοῦ νέου ἐργοδότη τοῦ σύμβασιν ἐργασίας ἴσου χρόνου, οὕτως, ὥστε, ληγούσης τῆς νέας συμβάσεως, ὁ ἐργαζόμενος νὰ ἐπανέλθῃ ἀμέσως παρὰ τῷ προτέρῳ ἐργοδότη. Ἐὰν ὅμως ἡ περὶ ἀναστολῆς συμφωνία συνήθῃ ἐπὶ χρόνον ἄοριστον, ὀφείλει οὗτος, συμβαλλόμενος μετὰ τοῦ νέου ἐργοδότη του, νὰ διατηρήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του, ὅπως ἀποχωρήσῃ τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ, τηρῶν ἀπλῶς τὴν νόμιμον προθεσμίαν τῆς καταγγελίας (21).

Ἐὰν συνεφωνήθῃ, ὅπως, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁ ἐργαζόμενος λαμβάνῃ παρὰ τοῦ παλαιοῦ ἐργοδότη μέρους τοῦ μισθοῦ του, οὗτος δέ, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, παρέχῃ πρὸς ἄλλον ἐργοδότην τὰς αὐτὰς ἢ ἄλλας ὑπηρεσίας ἐπὶ μισθῷ, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ ἐν ν. 19 §§ 9, 10 πανδ. 19. 2 κανὼν, καθ' ὃν ὁ μισθωτὴς τῶν ὑπηρεσιῶν (ἐργοδότης) δικαιούται νὰ καταλογίσῃ εἰς τὸν μισθὸν πᾶν ὅ,τι ὁ ἐκμισθωτὴς (ἐργαζόμενος) ὠφελήθῃ ἐκ τῆς μεταλλάξεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαγῆς παροχῆς αὐτῆς. διότι ὁ κανὼν οὗτος ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον ἐν ὑπερμερίᾳ τοῦ ἐργοδότη, οὐχὶ ὅμως καὶ ἐν συμβατικῇ ἀναστολῇ τῆς συμβάσεως ἐργασίας (22). Ἐκ τούτου ἔπεται ὅτι ὁ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀναστολῆς, ἀλλαγοῦ ἐργασθεὶς θὰ λάβῃ τὸν τυχόν συμφωνημένον μισθὸν παρὰ τοῦ παλαιοῦ ἐργοδότη, ἀλλὰ καὶ τὸν μισθὸν παρὰ τοῦ νέου ἐργοδότη, διὰ τὰς πρὸς τοῦτον ἤδη παρεχομένας ὑπηρεσίας.

6. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νὰ μὴ προσλάβῃ ἄλλον ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην τῆς αὐτῆς ἐπαγγελματικῆς εἰδικότητος, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἐν ἀναστολῇ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὑποχρεώσεων του τελὼν ἐργαζόμενος. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης, παρὰ τοὺς κανόνας τῆς καλῆς πίστεως, προσέλαβεν ἄλλον ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην, ὑποχρεοῦται ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ἐκ τῆς τοιαύτης δικαιοπραξίας βλαπτόμενον ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην του, ὅστις παραμένει ἐν ἀργίᾳ (23).

7. Ἡ. ἔστω καὶ ἐφ' ὠρισμένον χρόνον, συναφθεῖσα συμφωνία, περὶ ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, οὐδόλως περιάγει εἰς ἀργίαν τὸ δικαίωμα, τόσον τοῦ ἐργοδότη, ὅσον καὶ τοῦ ἐργαζομένου, ὅπως καταγγείλουν τὴν ἐν ἀναστολῇ τελοῦσαν σύμβασιν ἐργασίας ἄοριστου χρόνου. Διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ ἐργοδότη τακτικῆς καταγγελίας ἐπανέρχεται αὐτομάτως εἰς ἐνέργειαν ἡ ὑποχρέωσις αὐτοῦ, πρὸς πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς προθεσμίας τῆς καταγ-

(17) Siebert, Die deutsche Arbeitsverfassung, 1942, σελ. 37 ἐπ. Riva-Sanseverino, ἐν Borsi-Pergolesi, Trattato, I 1939, σ. 156.

(18) Ἡ ὑποχρέωσις πίστεως (Treupflicht), ἥτις παλαιότερον ἐθεωρεῖτο ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ὡς μία τῶν πλειόνων ὑποχρεώσεων, τῶν ἀνακυπτουσῶν διὰ τὸν ἐργαζόμενον ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως, εἴτε κατὰ ρητὰς νομοθετικὰς διατάξεις (πρβλ. Kaskel, ἐνθ' ἂν., σελ. 110, 116), θεωρεῖται σήμερον ὡς ἡ κυριωτέρα, βασική, ὑποχρέωσις τοῦ ἐργαζομένου ἐναντι τοῦ ἐργοδότη, ἥτις κυριαρχεῖ τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως (Staudinger-Nipperdey, ἐνθ' ἂν., § 611 Anm. 109 ἐπ. Nikisch, Arbeitsrecht, 1936, σελ. 34, 76, 80 ἐπ.) καὶ ἐκ τῆς ὁποίας προέρχονται αἱ μερικώτεραι ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργαζομένου, ὑπακοῆς, διαφυλάξεως τῆς ἐν τῷ καταστήματι ἡ γρὰ φεῖται τάξεως καὶ ἐσωτερικῆς πειθαρχίας, εἴτι ἡ ὑποχρέωσις πρὸς παράλειψιν πάσης πράξεως, ἀνταγωνιστικῆς τῶν συμφερόντων τοῦ ἐργοδότη, ἰδίως δὲ ἡ πρὸς τήρησιν τοῦ βιομηχανικοῦ καὶ ἐμπορικοῦ ἀπορρήτου. Κατὰ τὸ ἐλληνικὸν ἐργατικὸν δίκαιον ἡ ὑποχρέωσις πίστεως τοῦ ἐργαζομένου ἐναντι τοῦ ἐργοδότη δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς παρεπόμενῃ ὑποχρέωσις, εὐθέως ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀνακύπτουσα καὶ ἔχουσα ὡς ἀντικείμενον τὴν ὑπακοὴν εἰς τὰς ὑπηρεσιακὰς διατάξεις τοῦ ἐργοδότη, ἀνευ τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ἐκτέλεσις τῆς συμβατικῆς ἐνοχῆς πρὸς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν, εἴτι δὲ τὰς περὶ τῶν ἀνωτέρω ὑποχρεώσεων διαφυλάξεως τῆς τάξεως καὶ πειθαρχίας καὶ τηρήσεως τοῦ ἀπορρήτου. Βλ. καὶ Νόμ. 146/1914 «περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ» ἀρθρον 16 § 1, κατὰ τὸ ὁποῖον τιμωρεῖται ποινικῶς, ὅστις, ἐργαζόμενος παρὰ τινι ἐμπορικῷ ἢ βιομηχανικῷ καταστήματι ἢ ἐπιχειρήσει, ἀνακοινῶν ἄνευ δικαιωμάτων εἰς τρίτους, κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ὑπηρεσίας του, ἀπόρρητα τοῦ καταστήματος ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐμπεισιευμένα αὐτῷ ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἄλλως περιελθόντα εἰς τὴν ἀντίληψιν του, πρὸς τὸν σκοπὸν ἀνταγωνισμοῦ ἢ ἐπὶ τῇ προθέσει βλάβης τοῦ κυρίου τοῦ καταστήματος ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως. Πρβλ. ἐμὴν Ἑρμηνείαν, σελ. 379 ἐπ. καὶ τὰς αὐτόθι ἐν σελ. 380 σημ. 1 παραπομπάς. Τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην τῆς ἀποφυγῆς τοῦ ἀνταγωνισμοῦ εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότη ἔχει καὶ ὁ ἐργαζόμενος, ὅστις ἐλαυσε προσωρινῶς νὰ παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του δυνάμει συμφωνίας, συναφθεῖσης μετὰ τοῦ ἐργοδότη του, περὶ προσωρινῆς ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Οὕτω καὶ Potthoff, ἐνθ' ἂν.

(19) Rohlfing, ἐνθ' ἂν., σελ. 1237. Hueck-Nipperdey, ἐνθ' ἂν.

(20) Οὕτως ἡ ἐνταῦθα σχολιαζομένη προεδρικὴ ἀπόφασις. Συμφωνοὶ: Rohlfing, ἐνθ' ἂν. Staudinger-Nipperdey, ἐνθ' ἂν., καὶ ἀποφάσεις τοῦ γερμανικοῦ ἐργατικοῦ ἀκυρωτικοῦ ἀπὸ 30/11/1927 (Arbeitsrechts-Sammlung τόμ. 1 σελ. 66) καὶ ἀπὸ 23/2/1932 (αὐτόθι τόμ. 14 σελ. 363).

(21) Συμφωνοὶ αἱ οὗται ἀποφάσεις.

(22) Πρβλ. καὶ ἀρθρον 656 ἀστικῷ κώδικος.

(23) Hueck-Nipperdey, ἐνθ' ἂν.

γελίας⁽²⁴⁾. Συμφωνία όμως, δι' ἧς ὁ ἐργοδό-
της ἀπαλλάσσεται τῆς υποχρεώσεως πρὸς πα-
ροχὴν τοῦ μισθοῦ, κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο
διάστημα, δὲν ἐμπίπτει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ
ἄρθρου 8 ν. 2112 καὶ δὲν εἶναι ἄκυρος. Εἶναι
ὅμως ἄκυρος ἡ συμφωνία, ἡ ἐν ἀτάκτῳ καταγ-
γεῖα ἀπαλλάσσουσα τὸν ἐργοδότην ἀπὸ τῆς
υποχρεώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν ἢ, ἐν τακτικῇ
καταγγελίᾳ, ἀπὸ τῆς υποχρεώσεως πρὸς κα-
ταβολὴν τοῦ τετάρτου τῆς ἀποζημιώσεως.

8. Ληξάσης τῆς ὀρισμένης προθεσμίας ἀνα-
στολῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας,
τόσον ὁ ἐργοδότης, ὅσον καὶ ὁ ἐργαζόμενος,
δικαιοῦνται νὰ ζητήσουν τὴν ἐπ' ἀν' ἀληθιν
τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς. Ὁ ἐργοδότης ὀ-
φείλει νὰ δεχθῇ ἀμέσως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του
τὸν ἐργαζόμενον, ἄλλως καθίσταται ὑπερ-
μέροσ καὶ ὀφείλει πλήρη τὸν μισθὸν⁽²⁵⁾.
Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐργαζόμενος ὀφείλει, ἅμα προσ-
κληθεὶς, νὰ ἐπανελθῇ ἀμελητέῃ εἰς τὴν ἐρ-
γασίαν του. Ἀρνούμενος, ἄνευ εὐλόγου αἰ-
τίας, νὰ πράξῃ τοῦτο, δύναται, κατὰ τὰς πε-
ριστάσεις, νὰ θεωρηθῇ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, εἴτε
ὡς παραιτηθεὶς⁽²⁶⁾, εἴτε ὡς
ἀναρμόστως συμπεριφερόμενος
ἐναντι αὐτοῦ καὶ νὰ ἀπολυθῇ, κατ' ἄρθρον
10 ν.δ. 424, ἄνευ ἀδείας τοῦ ὑπουργοῦ ἐργα-
σίας, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ὅτι, ἀντ' αὐτοῦ, προσ-

λαμβάνεται ἄλλος μὲ τὸν αὐτὸν μισθὸν⁽²⁷⁾.

9. Ὁλόκληρον τὸ χρονικὸν διάστημα ἀναστο-
λῆς τῆς συμβάσεως υπολογίζεται ὡς χρόνος
πραγματικῆς ἐργασίας, διὰ τὸν υπο-
λογισμὸν τῆς προϋπηρεσίας καὶ τῆς ἀρχαιό-
τητος τοῦ ἐργαζομένου, τὴν ἀπόκτησιν δικαιώ-
ματος πρὸς λήψιν ἀδείας κλπ., θεωρεῖται δὲ
ἐπίσης ὡς χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας, διὰ
τὸν καθορισμὸν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 προ-
βλεπομένης προθεσμίας καταγγελίας τῆς ἀορί-
στου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας⁽²⁸⁾.

10. Τὸ συμπέρασμα τοῦ συντόμου τούτου ση-
μειώματος εἶναι ὅτι ἡ συμφωνία ἐργοδότη καὶ
ἐργαζομένου, περὶ προσωρινῆς ἀναστολῆς τῆς
ἐκτελέσεως τῆς μεταξύ αὐτῶν ὑφισταμένης ἐρ-
γασιακῆς συμβάσεως, ἐὰν συντελεσθῇ μετὰ προ-
σοχῆς καὶ κατὰ τρόπον ἀποκλείοντα παρεξη-
γήσεις καὶ προστριβὰς μεταξύ τῶν ἐνδιαφερο-
μένων, δύναται νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ ἀμοιβαῖα
συμφέροντα, διότι εἰς μὲν τὸν ἐργαζόμενον
ἐξασφαλίζει τὴν θέσιν του, κατὰ μίαν δυσχερῆ
περίοδον, καθ' ἣν θὰ ἦτο ἀναπόφευκτος ἡ λύ-
σις τῆς συμβάσεως καὶ ἡ ἀπόλυσίς του, εἰς δὲ
τὸν ἐργοδότην διαφυλάσσει τὴν πολύτιμον ἐνό-
τητα τοῦ ἐδικευμένου προσωπικοῦ του, ἄνευ τοῦ
ὁποίου θὰ ἦτο δυσχερὴς ἡ ἐπανάληψις τῆς λει-
τουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐν τῷ συνόλῳ τῆς
δὲ ἡ συμφωνία αὕτη συσφίγγει τὰς μεταξύ τοῦ
ἐργοδότη καὶ ἐργαζομένου σχέσεις καὶ προά-
γει τὴν συνεργασίαν τῶν δύο τούτων
βασικῶν παραγόντων τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

(24) Potthoff, ἐνθ' ἄν., στήλῃ 135. Hueck-
Nipperdey, ἐνθ' ἄν., I § 32 II 4.

(25) Rohlfing, ἐνθ' ἄν., σελ. 1237.

(26) Οὕτως ἐμὴ Ἑρμηνεία § 418. Λιτξερὸ-
πουλος, ἐν Θέμ. ΝΒ' 360 α' στήλῃ. Τοῦ αὐτοῦ,
Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, 1942, σελ. 127.

(27) Οὕτω καὶ ἡ ἐνταῦθα σχολιαζομένη προεδρική
ἀπόφασις.

(28) Strunden, ἐνθ' ἄν., στήλ. 417/8.

ΘΕΜΑΤΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Τοῦ κ. ΣΩΤ. ΓΡΑΒΒΑΝΗ, Δικηγόρου

Ἐχει ἀπὸ πολλοὺς γραφῇ, ὅτι αἱ διατάξεις
περὶ Π. Π., καθὼς καὶ τοῦ Ν. Δ. 424, ἀποτελοῦν
σπουδαῖαν καινοτομίαν εἰς ὅλην τὴν ἐργατικὴν
Νομοθεσίαν. Δι' αὐτῶν ἐτέθησαν αἱ βάσεις μιᾶς,
θὰ ἐλέγομεν, σχεδὸν μονιμότητος τῶν ἐργαζο-
μένων μισθωτῶν, καὶ ἐθεσπίσθησαν ἐγγυήσεις
διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐνδεχομένης ἀπολύσεως
τῶν. Ὅσον δὲ καὶ ἂν αἱ διατάξεις τοῦ Νομοθ.
Διτος 424 ἐθεωρήθησαν, ὅτι ὑπηρετήθησαν ἀπὸ
τὰς ἐκτάκτους δυσχερεῖς περιστάσεις, ποὺ δια-
νύομεν, καὶ ὅτι ἔχουν προσωρινὸν χαρακτήρα,
πάντως ἡ κατεύθυνσις ἔχει πλέον δοθῇ καὶ ἡ
κατάκτησις ἐνὸς πολυτιμωτάτου δικαιώματος
τῶν ἐργαζομένων ἔχει πλέον πραγματοποιηθῇ.

Μᾶλλον ἡ προστασία αὕτη θὰ κατοχυρωθῇ
καὶ θὰ ἐπεκταθῇ, διότι αὐτὸ ἐπιβάλλει τὸ στοι-
χειῶδες κοινωνικὸν καθήκον, τῆς προστασίας
δηλαδὴ τῆς ἐργασίας (Συναφῶς Σ. Γραββάνη,
«Πρὸς μίαν δικαιότεραν κοινωνικὴν νομοθε-
σίαν» «Ἐργασία» τεύχ. 313) 29—12—35, σελ. 1575).

Μὲ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ συμβάλωμεν εἰς τὴν
βελτίωσιν τῶν ἀνωτέρω θεσμῶν, ὡς πρὸς με-
ρικὰ οὐσιώδη σημεῖα αὐτῶν, νομίζομεν χρήσι-
μον νὰ σημειώσωμεν τὰ κάτωθι:

I.

Ὡς ἔχουν σήμερον αἱ διατάξεις τοῦ Ἀναγ.
Νόμου τῆς 23/24 Ἰαν. 1936, Ἀναγκ. Ν. 244 καὶ 771

περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς
περὶ Π. Π. νομοθεσίας, ἡ ὑπ' αὐτῶν προβλεπο-
μένη Ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται ἀνεκκλητῶς, ἂν
ὕφισται περίπτωσις ἀπολύσεως τῶν ἐργαζο-
μένων, λόγῳ ἀκαταλήττοτος ἢ ἀναρμόστου
συμπεριφορᾶς ἢ λόγῳ παραβάσεως τοῦ πρὸ
τῆς προσλήψεως τοῦ Π. Π. ἰσχύοντος Ὁργανι-
σμοῦ ἢ Κανονισμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως.

Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς καλεῖται ἡ Ἐπι-
τροπὴ νὰ χορηγήσῃ τὴν ἀδειαν τῆς ἀπολύ-
σεως. Εἰς τὸν Νόμον ὅμως δὲν ὑπάρχει δια-
βάθμισις ποινῶν ἀναλόγως τῆς γενομένης ἐλα-
φρᾶς ἢ βαρείας παραβάσεως, ἀλλὰ μία καὶ
μόνη, ἡ κεφαλικὴ, δηλαδὴ, ποινὴ τῆς ἀπολύ-
σεως. Ὑπάρχουν δὲ περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁ-
ποίας ἡ σκοπιμότης καὶ ἡ ἐπιείκεια συντελοῦν,
ὥστε νὰ συμπεισθοῦν τὰ πράγματα, καὶ νὰ μὴ
χορηγηθῇ ἡ ἀδεία, μολονότι ὑπάρχει παράβα-
σις, διότι ἡ ἀπόλυσις θὰ θέσῃ εἰς κίνδυνον τὴν
ὑπαρξίν τοῦ ἀπολυομένου καὶ τῆς οἰκογενείας
του. Ἡ θὰ δοθῇ λοιπὸν ἡ ἀδεία τῆς ἀπολύ-
σεως καὶ θὰ προκύψῃ ὁ κίνδυνος αὐτῆς, ἢ δὲν
θὰ χορηγηθῇ καὶ θὰ ἀναπτυχθῇ ἕνα πνεῦμα
ἀντιθέσεως καὶ ἐχθρότητος μεταξύ τοῦ ἐργα-
ζομένου καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἐπιβάλλεται ὅθεν νὰ ὑπάρχουν μέχρι τῆς
ἀπολύσεως διάφοροι, ἐνδιάμεσοι, σταθμοί, προ-

τοῦ φθάσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὴν τελικὴν, κεφαλικὴν ποινὴν. Θὰ πρέπει νὰ δοθῇ τὸ δικαίωμα πρῶτον τῆς προσκαίρου, μηνιαίας, τριμήνου ἢ ἑξαμήνου παύσεως καὶ τέλος τῆς ὀριστικῆς ἀπολύσεως, ἀναλόγως τοῦ εἵδους καὶ τῆς βαρύτητος τῆς παραβάσεως. Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ὁ θεσμός θὰ καταστῇ περισσότερο εὐλόγιστος καὶ τὸ συμφέρον τῶν ἐργαζομένων θὰ ἐξυπηρετηθῇ καλύτερον. Θὰ ἀσκήσῃ δηλαδὴ ἡ Ἐπιτροπὴ πραγματικὴν πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν, ἡ ὁποία θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπεκταθῇ ἀπέναντι ὄλων τῶν μισθωτῶν καὶ ὄχι μόνον προκειμένου περὶ Π. Π.

II.

Πράγματι, τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Νομοθ. Δ)τος 424]1941 παρέχει, ὡς γνωστόν, τὸ δικαίωμα εἰς τὸν ἐργοδότην τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομένου δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς προσλήψεως ἀντικαταστάτου τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὸν αὐτὸν μισθόν. Καὶ ἐδῶ, δηλαδὴ, ἐφαρμόζεται ἀμέσως καὶ διὰ μιᾶς ἡ ποινὴ τῆς ἀπολύσεως, ἐνῶ ὑπάρχουν πλείστα ἐνδιάμεσοι περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας θὰ ἐξυπηρετεῖτο καλύτερον καὶ ἡ ὑποκειμένη καὶ ἡ γενικώτερα κοινωνικὴ δικαιοσύνη, ἂν ὑπῆρχον διαβαθμίσεις ἐπιβολῆς ποινῶν προσκαίρου τυχόν παύσεως τοῦ μισθοῦ καὶ ὄχι ἀπολύσεως, ὅταν ἡ παράβασις δὲν ὑπῆρξε τόσο βαρεία. Δεδομένου δὲ ὅτι δὲν καθορίζεται διαδικασία ἀπολύσεως, νομίζομεν ὅτι, ὡς ἐγράψαμεν καὶ εἰς τὸ τεύχ. 10 τῆς Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ., θὰ ἦτο ἐνδεδειγμένον, ὅπως αἱ τοιαῦται

περιπτώσεις ὑπῆγοντο εἰς τὴν ἀρμοδιότητα εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως τῶν Π. Π. (ἢ τῆς ἰδίας μὲ ἐλαφρὰν τροποποίησιν τῆς συνθέσεώς της), ὁπότε τὰ συναφῆ ζητήματα θὰ ἐλύοντο ταχύτερον καὶ ἀρμονικώτερον καὶ πρὸς τὸ συμφέρον ὄχι μόνον τῶν ἐργαζομένων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων. Διότι, ἐφ' ὅσον τὰ ζητήματα αὐτὰ τῆς ἀπολύσεως καὶ ἀντικαταστάσεως κρίνονται σήμερον ἀπὸ τὰ τακτικά Δικαστήρια, εἶναι ἐνδεχόμενον ἡ κρίσις περὶ ἀκαταλληλότητος νὰ βραδύνῃ πολὺ ἢ καὶ νὰ ἀνατραπῇ ἢ ἀπόλυσις, ἐνῶ ἐν τῷ μεταξύ καὶ ὁ ἀντικαταστάτης θὰ εἶναι μετέωρος καὶ θὰ προέκυπτον ὅλα ἐκεῖνα τὰ ζητήματα, τὰ ὁποία μὲ τόσον λεπτολόγον κριτικὸν πνεῦμα συνεζητήθησαν εἰς τὰς στήλας τῆς Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου (Ἀλεξ. Διζεροπούλου, τεύχη 17, 18 καὶ 22 καὶ Κ. Δημάκη, τεύχ. 15 καὶ 25).

Θὰ ἦτο ἐπίσης σκόπιμον νὰ ἐτάσσετο καὶ σύντομος προθεσμία προσφυγῆς ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἀσκήσιν τοῦ δικαίωματος, ὥστε αἱ σχετικαὶ διαφοραὶ νὰ κρίνονται ταχύτερον καὶ ἀμεσώτερον.

Αἱ γενικαὶ αὐταὶ σκέψεις ἴσως δώσουν ἀφορμὴν βελτιώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ θεσμοῦ, ὥστε νὰ ἐξυπηρετηθοῦν καλύτερον καὶ οἱ ἐργαζόμενοι καὶ τὸ γενικώτερον κοινωνικὸν συμφέρον, διὰ τὸ ὁποῖον ἡ προστασία τῆς ἐργασίας ἀποτελεῖ σήμερον τὸ θεμέλιον τῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας.

ΣΩΤΗΡ. ΓΡΑΒΒΑΝΗΣ
Δικηγόρος

Η ΑΠΟ ΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΑΠΟΨΕΩΣ ΕΞΟΜΟΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ζητήματα ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 67724]1940 ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας

Τοῦ κ. Ι. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ, τοῦ Ἰδρύματος Κθιν. Ἀσφαλίσεων

(*) Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τοὺς κυρίους πολεμικοὺς κινδύνους, ὡς εἶναι οἱ πάσης φύσεως τραυματισμοί, οἱ ἐπερχόμενοι διαρκούντες τοῦ ἀγῶνος εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, δὲν δύναται βεβαίως νὰ ὑπάρξῃ ἀμβολία τις περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν ὡς πολεμικῶν ἀτυχημάτων. Ὡς τοιαῦτα δ' ὀρθῶς ἐκρίθησαν ὑπὸ τῆς ασφαλιστικῆς πρακτικῆς τραυματισμοί ἐξ ἐχθρικῶν βλημάτων, ἐξ ἀεροπορικῶν βομβαρδισμῶν, ἐκ λακτισμάτων στρατιωτικῶν κτηνῶν, πτώσεις διαρκούσης τῆς ἐκστρατείας εἰς δυσβάτους περιοχάς, ἔτι δὲ περαιτέρω ὁ πνιγμὸς ὁπλίτου ἐν τῇ προσπάθειᾳ τοῦ διαβάσεως χειμάρρου κατὰ τὴν καταδίωξιν τοῦ ἐχθροῦ. Ἐπίσης νευρικός κλονισμὸς προκληθεὶς ἐκ τῆς ἐγγύς τοῦ παθόντος ἐκρήξεως ὀβίδου τοῦ βαρέως πυροβολικοῦ, τραυματισμὸς ὑπὸ συναδέλφου τοῦ παθόντος ἐξ ἀπροσεξίας καὶ θάνατος ἐκ τῆς ἐκρήξεως σωροῦ πυρομαχικῶν συνεπείᾳ εὐστόχου βολῆς ἐχθρικοῦ ὅλμου.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ κρουπαγήματα ταῦτα ἐχαρακτηρίσθησαν ἐπίσης ὡς πολεμικὰ ἀτυχή-

ματα. Οὐχ' ἦττον, ἐπειδὴ, ὡς παρετηρήθη ἀνωτέρω, κατὰ τὴν ασφαλιστικὴν πρακτικὴν τοῦ Ι. Κ. Α. προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ὅψει ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἡ ἐκ βιαίου συμβάντος πρόκλησις τοῦ πολεμικοῦ κινδύνου, διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ὡς πολεμικοῦ ἀτυχήματος καὶ τὴν ἐξομοίωσιν τοῦ πρὸς ἐργατικόν, ὅπερ δὲν συμβαίνει πάντοτε μὲ τὰ κρουπαγήματα, ἅτινα δὲν ἀποκλείεται νὰ προκληθῶσιν βραδέως καὶ βαθμηδόν, παρέστη ἀνάγκη ἐκδόσεως εἰδικοῦ νομοθετήματος, προκληθέντος ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι. Κ. Α., τῆς ὑπ' ἀριθ. 12198]63]41 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, διότι ἐκρίθη ὅτι ταῦτα δὲν ἔπρεπε νὰ ὑστερήσουν ἀπὸ ἀπόψεως ασφαλιστικῆς προστασίας τῶν λοιπῶν πολεμικῶν κινδύνων. Διὰ τῆς § 1 τῆς ἐν λόγω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ρητῶς ὀρίζεται, ὅτι «πρὸς πολεμικὸν τραῦμα ἐξομοιοῦνται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς § 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 67724]1940 ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας ἀπὸ κρουπαγήματα, ἐξ ὧν προσβάλλονται ἡσφαλισμένοι, διαρκούσης τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας των, ἀπὸ τῆς ἐκρήξεως μέχρι τέλους τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως».

(*) Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου.

Ἀμφιβολίας ἐγέννησεν ἐν τῇ πράξει καὶ ἡ περίπτωσις δολίου αὐτοτραυματισμοῦ, ἥτις ὁρθῶς ἐκρίθη ὡς μὴ πολεμικὸν ἀτύχημα, μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι ὁ παρεμβληθεὶς δόλος τοῦ παθόντος πρὸς αὐτοτραυματισμόν, διέκοψε τὸν αἰτιώδη σύνδεσμον πρὸς τὰς πολεμικὰς συνθήκας (10).

Κατὰ γενικὸν κανόνα ἐχαρακτήρισθησαν ὡς πολεμικὰ ἀτύχημα καὶ οἱ εἰς τὰς πόλεις συνεπείᾳ ἀεροπορικῶν βομβαρδισμῶν προκληθέντες τραυματισμοί, ἀναπηρία καὶ θάνατοι ἡσφαλισμένων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τελευταίου πολέμου, ὡς καὶ μετὰ τὴν ὑπογραφήν τῆς ἀνακωχῆς ἐκ τῶν ἐπιδρομῶν ἀγγλικῶν ἀεροπλάνων.

Ἀμφιβολίας ἐγέννησεν ἐν τῇ πράξει ἡ περίπτωσηίς ἡσφαλισμένου ἐφέδρου ἀξιωματικοῦ, παθόντος διαρκούσης τῆς στρατεύσεώς του ἐκ πλευρίτιδος, ἐξελιχθείσης ἐν συνεχείᾳ εἰς φυματίωσιν, ἥτις τελικῶς ἐχαρακτήρισθη ὡς πολεμικὸν ἀτύχημα, λόγῳ τῶν ἐξαιρετικῶν συνθηκῶν, ὅφ' ἃς προεκλήθη ἡ νόσος καὶ τῆς ἀποτόμου ἐκδηλώσεως αὐτῆς (ἐπιστάσις διαρκούσης παγερᾶς νυκτὸς τοῦ Ἰανουαρίου εἰς τὴν διάνοξιν διόδου διελεύσεως αὐτοκινήτων εἰς χιονοσκεπῇ περιοχὴν παρὰ τὸ Τομόρι τῆς Ἀλβανίας).

Ζητήματα ἐπίσης προεκάλεσαν διὰ τὸν χαρακτηρισμόν των ὡς πολεμικῶν ἢ μὴ ἀτυχημάτων ὁ τραυματισμὸς ἐφέδρου ὀπλίτου ἡσφαλισμένου, ὑπηρετοῦντος ὡς μαγείρου εἰς στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον, κατὰ τὴν κοπὴν κρέατος, ὁ τραυματισμὸς ὀπλίτου ἡσφαλισμένου τῆς γραμμῆς τῶν πρόσω κατὰ τὸ ἀνοιγμα κονσέρβας καὶ ὁ τραυματισμὸς πολίτου ἡσφαλισμένου ὑπὸ ἀδεσπότου σφαίρας μετὰ τὴν ὑπογραφήν τῆς ἀνακωχῆς εἰς τοὺς στρατῶνας τοῦ Ρούφ.

Τὸν ἀλλήθι ὅμως σταυρὸν τῆς ἀσφαλίσεως ἀπετέλεσαν αἱ περιπτώσεις τραυματισμῶν ἡσφαλισμένων εἰς τὰ ἀστικά κέντρα ὑπὸ ὀχημάτων τῶν ἀρχῶν κατοχῆς. Τὰ ἐν λόγῳ ἀτύχημα, χαρακτηρισζόμενα κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς κατοχῆς ὡς πολεμικὰ, ἐκρίθησαν ἀργότερον ὑπὸ τῆς ἀσφαλιστικῆς πρακτικῆς ὡς

κοινὰ ἀτύχημα καὶ μὴ παρέχοντα ἐπομένως δικαίωμα ἐπὶ τῶν ἠϋξημένων ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, τῶν χορηγουμένων ἐν περιπτώσει ἐργατικῶν ἀτυχημάτων. Ἀτυχῶς οὐδεμία μέχρι τοῦδε παρομοία περίπτωσις ἤχθη ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ἵνα ἐκδηλωθῶσιν αἱ ἐπὶ τοῦ τόσον ἐνδιαφέροντος καὶ γενικωτέρας σημασίας ζητήματος αἰτιώδους συναφείας ἀπόψεις τῆς νομολογίας μας.

Καθ' ἡμᾶς ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν ἐν λόγῳ ἀτυχημάτων ὡς πολεμικῶν ἢ μὴ δέον νὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τῶν πραγματικῶν συνθηκῶν, ὅφ' ἃς ἔλαβε χώραν τὸ ἀτύχημα, ἐν ἐκάστη συγκεκριμένη περιπτώσει. Ἐφ' ὅσον δηλονότι διαπιστῶται ἐκ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν τῆς περιπτώσεως, ὅτι τὸ ἀτύχημα διατελεῖ ἐν αἰτιώδει συναφείᾳ πρὸς τὴν διαμορφωθείσαν μετὰ τὴν κατοχὴν πραγματικὴν κατάστασιν, τότε καὶ μόνον τοῦτο δέον νὰ θεωρητῇ ὡς πολεμικόν. Ἐάν, ἀντιθέτως, ὁ τραυματισμὸς ἐπῆλθεν ὑπὸ συνθηκῆς τοιαύτας, ὥστε νὰ μὴ ἀποκλεισται ἡ ἐπέλευσίς του καὶ ὑπὸ ὁμαλᾶς περιστάσεις ὑπὸ κοινοῦ αὐτοκινήτου, τότε δέον νὰ θεωρητῇ ὡς κοινὸν ἐκτὸς ἐργασίας ἀτύχημα, μὴ ἀσκοῦντος ἐπιρροὴν τινὰ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ τραυματίσαν τὸν ἡσφαλισμένον ὄχημα ἀνήκεν ἢ ἦτο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἀρχῶν κατοχῆς. Τοῦτο δέ, διότι δὲν ἀρκεῖ προφανῶς διὰ τὸν χαρακτηρισμόν τοῦ ἀτυχήματος ὡς πολεμικοῦ τὸ τυχαῖον γεγονός ὅτι ὁ τραυματισμὸς προεκλήθη ὑπὸ ὀχηματος τῶν ἀρχῶν κατοχῆς καὶ ἡ σκέψις ὅτι τὸ τραυματίσαν ὄχημα δὲν θὰ εὑρίσκετο ἐν Ἑλλάδι, ἂν δὲν ἐμεσολάβει ὁ πόλεμος καὶ ἡ κατοχή. Πράγματι τοιοῦτος συλλογισμὸς πρὸς θεμελίωσιν τοῦ αἰτιώδους συνδέσμου ἐνθυμίζει τὸ ὁμηρικόν (Ἰλιάδος Ε 59) «Φέρεκλον... τέκτονος υἱόν...» δς καὶ Ἀλεξάνδρῳ τεκτῆνατο νῆας εἰσας ἀρχεκάκους αἱ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο...», ὅπου ὡς ἀρχικὴ αἰτία τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου θεωρεῖται ὁ ναυπηγήσας τὰ πλοῖα ἐπὶ τῶν ὀπλῶν ὁ Πάρις ἀπήγαγε τὴν Ἑλένην!! (11).

Ἐάν ὅμως τὸ στρατιωτικὸν ὄχημα τῶν ἀρχῶν κατοχῆς ἐκινεῖτο μὲ ἀσυνήθη ταχύτητα διὰ τὴν πόλιν ἢ παρὰ τοὺς κανόνας τοὺς διέποντας τὴν τροχαίαν κίνησιν καὶ ὡς ἐκ τούτου προεκλήθη ἀτύχημα εἰς ἡσφαλισμένον, τότε προφανῶς τοῦτο δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς πολεμικόν, δεδομένου ὅτι διατελεῖ ἐκ στενὸν αἰτιώδη σύνδεσμον πρὸς τὴν διαμορφωθείσαν ἐκ τῆς κατοχῆς πραγματικὴν κατάστασιν, καθ' ἣν οἱ κίνδυνοι τραυματισμῶν ἐκ στρατιωτικῶν αὐτοκινήτων εἶναι ὅπωςδήποτε ἠϋξημένοι, ἀποτελοῦν δὲ πραγματικῶς ἰδιαιτέραν κατηγορίαν πολεμικῶν κινδύνων.

Ὅμοιως τραυματισμὸς ἡσφαλισμένου ὑπὸ τροχοφόρου διαρκούσης τῆς συσκοτίσεως τῶν φώτων φέρει προφανῶς τὰ χαρακτηριστικὰ πολεμικοῦ ἀτυχήματος, λόγῳ τῆς ἐκ τῆς συσκοτίσεως δημιουργουμένης ἐπικινδύνου καταστάσεως κινήσεως τῶν πεζῶν καὶ τῶν ὀχημάτων καὶ τῆς ἐκ ταύτης προκαλουμένης φυσικῆς συγχίσεως καὶ νευρικότητος. Σημειωτέον ὅτι εἰς τὰς τελευταίας ταύτας περιπτώσεις δέον νὰ θεωρητῇ ὡς ἀνευ σημασίας τὸ γεγονὸς ἂν τὸ τραυματίσαν ὄχημα ἀνήκεν ἢ μὴ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἀρχῶν κατοχῆς.

Διὰ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω λόγους ἐκρίθη ὡς

(10) Περί τῶν συνεπειῶν καὶ τῶν γεννωμένων παντοειδῶν προβλημάτων ἐν περιπτώσει ὑπαίτιας προκλήσεως τοῦ κινδύνου παρὰ τοῦ ἰδίου τοῦ ἡσφαλισμένου, ὅρα τὴν ἐκενῇ μονογραφίαν μου, Τὸ πταίσμα τοῦ ἡσφαλισμένου ἐν τῇ πραγματώσει τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως (ἀνατύπωσις ἐκ τῆς Ἐπιθεωρήσεως Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τοῦ Ι. Κ. Α., 1939). Πρὸς ἐπίσης ὅσον ἀφορᾷ τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλειαν A. Pfluger, Das selbstverschulden in der Krankenversicherung ἐν Schweizerische Krankenkassen-Zeitung τῆς 1ης Αὐγούστου 1939 σελ. 226 ἐπ., J a n o s t i k - R i e d e l, Kommentar zu dem Gesetz betreffend die Versicherung der Arbeitnehmer κλπ. (Piag 1934) σελ. 255, S c h u l t z, Die deutsche Sozialversicherung (1929) σελ. 223 καὶ 95, T i s s i e r - C l o s s e t - d e S a r d a n, Traité des Ass. Sociales (1931) No 487, A n t o n e l l i, Le droit des Ass. Sociales, I, IV § 5 καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων Χρ. Ἀγαλλόπουλον, ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 128 καὶ Μ. Τζατζάνην, Αἱ Κοινων. Ἀσφαλίσεις ἀλλοθῶ καὶ ἐν Ἑλλάδι (1937) II § 295 - 297. Ὅρα τέλος ἀπὸ ἀπόψεως συγκριτικοῦ δικαίου τὰς συγκριτικὰς μελέτας τοῦ Δ. Γ. Ε. Die Entschädigung von Betriebsunfällen, σελ. 162 καὶ 204 καὶ L'assurance invalidité - vieillesse - décès (1932) σελ. 99 ἐπ.

(11) Ὅρα καὶ Τρ i a ν τ α φ υ λ λ ὀ π ο υ λ ο ν, Ἑνωχ. Δίκαιον, (ἐκδ. 1η) σελ. 144.

πολεμικὸν ἀτύχημα, μεθ' ὧν τῶν νομίμων συνεπειῶν, ὁ τραυματισμὸς ἡσφαλισμένου συνεπεία πυροβολισμοῦ παρὰ τοῦ σκοποῦ ἀεροδρομίου, χρησιμοποιοῦμένου παρὰ τῶν ἀρχῶν κατοχῆς, ὅστις εἶχεν ἐκλάβει τὸν τραυματισθέντα ὡς ὑπόπτως κινούμενον περὶ τοῦ ἀεροδρομίου, καθ' ὅσον καὶ ὁ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐπὶ συμβὰς τραυματισμὸς διατελεῖ ἀναμφισβήτητος ἐν αἰτιῳδῇ συναφείᾳ καὶ εἶναι ἀπότοκος τῆς ἐκ τῆς κατοχῆς δημιουργηθείσης πραγματικῆς καταστάσεως.

Ἐνδιαφέρουσαι εἶναι ἀπὸ ασφαλιστικῆς ἀπόψεως καὶ αἱ ἀκόλουθοι περιπτώσεις, αἵτινες ἐνεφανίσθησαν ἐν τῇ πράξει τῆς παρ' ἡμῖν ἀσφαλίσεως, ὡς μὴ παρουσιάζουσιν τὰ τυπικὰ στοιχεῖα τοῦ πολεμικοῦ ἀτυχήματος καὶ αἱ ὁποῖαι ποικιλοτρόπως ἀντιμετωπίσθησαν ὑπὸ τῆς διοικήσεως τῶν διαφόρων ασφαλιστικῶν ὀργανισμῶν. α) Τραυματισμὸς ὀπλίτου ἡσφαλισμένου κατὰ τὴν συλλογὴν καλύκων πρὸς ἐκκαθάρισιν ἀγροῦ ἐξ ἐγκατεσπαρμένου ἐν αὐτῷ πολεμικοῦ ὕλικου. β) Τραυματισμὸς ἡσφαλισμένου πολίτου κατὰ συμπλοκὴν μεταξὺ στρατιωτικῶν τῶν ἀρχῶν κατοχῆς καὶ ἀγγλῶν αἰχμαλώτων. γ) Τραυματισμὸς ὑπὸ στρατιωτικῶν τῶν ἀρχῶν κατοχῆς πολίτου ἡσφαλισμένου, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν κανόνων περὶ συσκοτισμοῦ τῶν φώτων, διαρκούσης ἐπιδρομῆς ἀγγλικῶν ἀεροπλάνων καὶ δ) θάνατος (πνιγμὸς) ἡσφαλισμένου ὀπλίτου συνεπείᾳ τορπιλλισμοῦ. Σημαντικὰς ἐπίσης δυσχερεῖας ἐμφανίζουσιν αἱ περιπτώσεις τῶν ἀφάντων ἡσφαλισμένων.

V

Διὰ τῶν ἀνωτέρω ὁμῶς δὲν ἐξαντλοῦνται τὰ γεννώμενα ποικίλα προβλήματα ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς ἐρευνωμένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Ἐκτὸς πράγματι τῶν ἀνωτέρω οὐσιαστικῶν ζητημάτων γεννῶνται καὶ τὰ ἀκόλουθα διαδικαστικὰ ζητήματα, ὡς τὸ ζήτημα ἂν ἀπαίτηται ἀναγνώρισις τοῦ πολεμικοῦ ἀτυχήματος ὡς τοιοῦτου ὑπὸ τοῦ δημοσίου καὶ ἂν δεσμεύεται περαιτέρω ὁ οἰκείος ασφαλιστικὸς ὀργανισμὸς ἐκ τῆς καταφατικῆς ἢ ἀρνητικῆς ἀποφάσεως τῶν ἀρμοδίων ὀργάνων τοῦ δημοσίου, προκειμένου ν' ἀπονεμηθῇ δημοσίᾳ σύνταξις εἰς τὸν παθόντα. Ἐπίσης σημαντικὰ προβλήματα ἀναφύονται ἐν περιπτώσει συρροῆς συντάξεων τοῦ δημοσίου καὶ ασφαλιστικοῦ Ταμείου⁽¹²⁾ καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰς προθεσμίας ἀναγγελίας τοῦ πολεμικοῦ ἀτυχήματος εἰς τὸν εἰκειὸν ασφαλιστικὸν Ὀργανισμὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων διατάξεων περὶ ἀναγγελίας τῶν πολεμικῶν ἀτυχημάτων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τὰς ἀφορώσας τὴν ἀναγγελίαν τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων πρὸς τὰ ὁποῖα ἐξομοιοῦνται κατὰ νόμον τὰ πολεμικά.

VI

Τὰ πολλαπλὰ προβλήματα, ἅτινα ἐγέννησεν ἐν τῇ πράξει ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 67724] 1940 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, ἀπη-

σχόλησαν τελευταίως καὶ τὸ παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἑργασίας ἐδρευόν Συμβούλιον Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ὅπερ καὶ καθήρτισεν ἐιδικὴν ἐκ μελῶν τοῦ ἐπιτροπῆν διὰ τὴν μελέτην τοῦ ὅλου ζητήματος, ἥτις ὁμῶς δὲν ὑπέβαλεν εἰσέτι τὸ πόρισμα τῶν ἐργασιῶν τῆς πρὸς τὸ Συμβούλιον. Ἀς ἐλπίζωμεν ὅτι δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ ὑποβάλῃ τοῦτο, ἵνα καταστή δυνατὴ ἡ κατ' εἰσήγησιν τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως νομοθετικὴ ἀντιμετώπισις καὶ ἐπίλυσις ὧν τῶν γεννωμένων συναφῶν ζητημάτων, ζητημάτων ἰδιαζούσης πρακτικῆς σημασίας καὶ γενικωτέρου κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος.

I. T. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 2112 ΚΑΙ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § ζ' τοῦ νόμου 4558 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπολλήλων» διὰ πᾶν ἔτος ὑπηρεσίας ὑπὲρ τὴν δεκαετίαν προστίθενται εἰς τὰ ὡς ἄνω χρονικὰ ὅρια τριάκοντα ἡμέραι μέχρι τὸ πολὺ δύο ἐτῶν. Ἐξ ἄλλου κατὰ τὴν § στ' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 4558 δι' ὑπαλλήλους συμπληρώσαντας δεκαετὴ ὑπηρεσίαν, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρέπει νὰ γίνεταί πρὸς 6 μηνῶν.

Ὑπὸ τὰς ἐν λόγῳ διατάξεις προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἐννοία τοῦ νόμου εἴναι, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὴν ἀνωτέρω περίπτωσιν τοῦ ὑπαλλήλου μετ' ὑπηρεσίαν ὑπερδεκαετὴ πρέπει νὰ γίνεταί ὅχι μακρότερον τῶν δύο «τὸ πολὺ» ἐτῶν, ἢ ἡ προσθήκη διὰ κάθε ἔτος ὑπηρεσίας ὑπὲρ τὴν δεκαετίαν περιορίζεται εἰς τὰ δύο ἔτη.

Ἐξ ὅσων γνωρίζομεν ἔχει ἐπὶ τοῦ ζητήματος σημειωθῇ διάστασις γνώμων ἐν τῇ νομολογίᾳ.

Κατὰ τὴν Ἑφετ. Ἀθηνῶν 989]1929 (Θέμ. ΜΑ' σελ. 139), ποὺ ἠρμήνευσε τὴν κατ' ἀνάλογον διατύπωσιν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 2112, πρὸ τῆς τροποποιήσεώς τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 4558, ἡ συνολικὴ προθεσμία—καὶ ὅχι μόνον ἡ προσθήκη—ἐκτείνεται μέχρις 1 1/2 τὸ πολὺ ἔτους (κατὰ τὴν ἀρχικὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 2112). Ἐν τούτοις κατὰ τὴν Ἑφετ. Ἀθηνῶν 435]1932 (ἀδημοσίευτον), ἐρμηνεύουσιν τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 4558, σαφῶς συναγεται, ὅτι, ἀνεξαρτήτως τῶν χρονικῶν ὁρίων κάθε περιπτώσεως, προστίθεται ἐπὶ πλέον ἕτερον χρονικὸν χρονικὸν διάστημα, μὴ δυνάμενον ὁμῶς νὰ ὑπερβῇ τὰ δύο ἔτη καὶ ὅχι ὅτι καθωρίσθη τὸ ἀνώτατον ὅριον προθεσμίας, μὴ δυνάμενον, ἐν πάσῃ περιπτώσει, νὰ εἴναι ἀνώτερον τῶν δύο ἐτῶν. Πρὸς τὴν ἀποψιν τῆς Ἑφετ. Ἀθηνῶν 989]1929 συμφωνεῖ καὶ ἡ Πρωτ. Ἀθηνῶν 545]1939 (πλειοψηφία, ἀδημοσίευτο). Ἡ ὀρθότερα κατ' ἡμᾶς ἀποψις εἶναι ὅτι ὁ περιορισμὸς τῶν δύο ἐτῶν ἀναφέρεται εἰς τὴν προσθήκην τοῦ ἐνός μηνὸς διὰ κάθε ἔτος ὑπὲρ τὴν δεκαετίαν καὶ ὅχι ὅτι ἡ συνολικὴ προθεσμία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν δύναται νὰ εἴναι μακροτέρα τῶν δύο ἐτῶν.

Ὅποσδήποτε εἶναι καὶ αὐτὸ ἓνα ἀπὸ τὰ ζητήματα, ποὺ ἔχουν σημαντικὸν ἐνδιαφέρον. Ἐκ τῆς προθεσμίας ἐξαρτᾶται τὸ κῶρος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς σοβαρὰ διὰ τὸν ἐργοδότην καὶ ἐργαζόμενον συνέπειαι, ἀφοῦ κατὰ τὰ παγίως κρατοῦντα εἶναι ἀκυρὸς ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅταν γίνεταί πρὸς χρόνον ὀλιγοτέρου τοῦ νομίμου, ἐξισουμένη πρὸς ἑλλειψιν καταγγελίας (Ἑφετ. Ἀθηνῶν 1476]1929, Θέμ. ΜΑ', σελ. 521, Ἑφετ. Ἀθηνῶν 1657]1934 ΕΕΝ, α', σελ. 481).

(12) Σχετικῶς δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἐκκρεμεῖ σχετικὸν σχέδιον νόμου, δι' οὗ ρυθμίζεται τὸ ζήτημα, ὑπὲρ τῶν ἡσφαλισμένων, ὀριζομένου ὅτι τὰ θύματα πολεμικῶν ἀτυχημάτων δικαιοῦνται τόσον τῆς συντάξεως τοῦ Δημοσίου ὅσον καὶ τῆς ἐκ τοῦ εἰδικοῦ Ταμείου τοιαύτης, παρ' ᾧ ἐτύγχανεν ἡσφαλισμένος ὁ παθὼν, ἂν συντρέχουσιν αἱ προϋποθέσεις ἀπονουμῆς ἑκατέρωθεν τούτων, ἀνευ οἰσδῆποτε μειώσεως τῆς μῆδος ἢ τῆς ἄλλης.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΝΕΡΓΙΑ

Ν. Δ. 424/1941 ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΩΡΙΣΜΕΝΗΣ ΧΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

Ἀντικειμενικὴ ἀδυναμία ἐργοδότη καὶ νόμιμοι συνέπειαι

Μὴ ὑπαγωγή τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας εἰς τὸ ν. δ. 424/1941.—
Περὶπτώσεις ἀντικειμενικῆς ἀδυναμίας ἐκτελέσεως τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεώ-
σεων τοῦ ἐργοδότη καὶ νόμιμα ἀποτελέσματα.

Μεταξὺ τῶν νομικῶν ζητημάτων, ποὺ ἐνεφανίσθησαν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν.δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας», εἶναι — καὶ ὄχι μικροῦ ἐνδιαφέροντος — τὸ ζήτημα, ἂν εἰς τοὺς περιορισμούς, ποὺ εἰσάγει τὸ ἐν λόγω ν. δ., ὡς πρὸς τὸν τρόπον διαλύσεως τῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὑπάρχουν καὶ αἱ συμβάσεις ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας.

Ὡς γνωστόν, αἱ περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας εἶναι δυνατὴ, κατὰ τὸ ν.δ. 424/1941, ἡ ἐγκυρὸς διάλυσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι αἱ ἀκόλουθοι α) ἐφ' ὅσον ὑπάρχει πραγματικὴ ἀδυναμία τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἢ ἐγκυρὸς διάλυσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας γίνεται μόνον κατόπιν ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (ἀρθρ. 9 ν.δ. 424) καὶ β) ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ μισθωτοῦ ἀκαταλλήλου ἢ ἀνεπαρκοῦς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀναρμοστώως συμπεριφερομένου, ὁπότε ἡ ἀπόλυσις δύναται νὰ γίνῃ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀπολυομένου δι' ἄλλου μισθωτοῦ τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς καὶ πάντως κατὰ τὸ νόμιμον ποσοστὸν ἀπολύσεων, ποὺ ἐπιτρέπει ὁ νόμος (ἀρθρον 10 ν.δ. 424/1941).

Τὸ ζήτημα ἐπομένως εἶναι, ἂν οἱ περιορισμοὶ αὗτοι καὶ αἱ προϋποθέσεις ἐγκύρου διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀφορῶσι μόνον συμβάσεις ὁρίστου χρονικῆς διαρκείας (Σύμφωνον *Δημόνης*, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 21, σελ. 654, *Τσιμπούκης*, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 15, σελ. 455, *Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν* 665/1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 32, σελ. 11. Βλέπε ἐν τούτοις *Διτσερόπουλον*, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν.δ. 424/1941, *Μεταξάν*, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 24, σελ. 742).

Ἡ πρωτοδικεϊακὴ ἀπόφασις, ποὺ παρατίθεται κατωτέρω, ἀκολουθεῖ τὴν ἐκδοχὴν, ὅτι αἱ συμβάσεις ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας δὲν ὑπάρχοντι εἰς τὸ ν. δ. 424/1941, ἀλλ' ἐξακολουθοῦν νὰ διέπονται ὡς πρὸς τὴν λύσιν των ὑπὸ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου.

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 261/1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Ἀλεξανδρῆς
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Παπαδημητρίου, Π. Στασινόπουλος

Κατὰ τὸν νόμον, ὅταν ὁ μισθώσας τὴν ὑπηρεσίαν ἑτέρου ἐφ' ὀρισμένῳ χρόνῳ αὐθαίρετως

ἐμποδίσῃ τὴν παρὰ τούτου ἐκτέλεσιν τῆς ἐκμισθωθείσης ὑπηρεσίας, οὗτος ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τοὺς κεκανονισμένους μισθοὺς, καὶ περ μὴ ἐκδουλευθέντας ὑπ' αὐτοῦ, ἐκτὸς ἂν παρέχῃ ἄλλαχού ὑπηρεσίαν, καλύψασαν τὴν ζημίαν (Νόμ. 19 § 9 καὶ 10 Π (19.2) ν. 38 Π (19.2) ν. 4 Π (1.22) Α. Π. 499/1936, Θέμ. ΜΗ' 405, Καλλιγὰ Ἐνοχ. § 321). Ἡ ὑπὸ κρίσιν ὄθεν ἀγωγή, ἀντικείμενον ἔχουσα τὴν πληρωμὴν ἀντιμισθίας εἰς τὴν ἐνάγουσαν, διότι αὕτη δὲν ἠδυνήθη νὰ παράσχῃ τὴν συμφωνηθεῖσαν ἐργασίαν κατὰ τὸν καθορισθέντα χρόνον μισθώσεως ἐξ ὑπαιτιότητος τῶν ἐναγομένων ἐργοδοτῶν, ἀρνηθέντων ν' ἀποδεχθῶσι ταύτην, ἐρεῖδεται ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων καὶ δέον νὰ ἐξετασθῇ τὸ κατ' οὐσίαν βάσιμον ταύτης.

Κατὰ γενικὴν ἀρχὴν τοῦ δικαίου, ἥς ἡ ἐφαρμογὴ δὲν ἀποκλείεται ἐπὶ μισθώσεων ὑπηρεσίας, ἡ ἀρχικὴ ἀντικειμενικὴ ἀδυναμία δὲν ἀφήνει ποσῶς νὰ γεννηθῇ τὸ ἐνοχικὸν δικαίωμα καὶ δὲν δύναται ν' ἀπαιτηθῇ οὔτε αὕτη αὕτη ἢ παροχή, οὔτε ἀντ' αὐτῆς τὸ εἰς χρήματα ἰσοδύναμον (νόμ. 185 Π (50.17), νόμ. 1 § 9 Π (44.7), νόμ. 103 Π (45.1), ὡς ἐπίσης ἂν τοιαύτη ἀδυναμία προέλθῃ ἐπιγενομένως ἐξ ἀνωτέρας βίας, ἥτοι ἐκ περιστατικοῦ οὐτινος δὲν προσεδοκᾷ, τοι, κατὰ τὴν συνήθη πορείαν τῶν πραγμάτων, ἡ ἐμφάνισις, κατὰ τοῦ ὁποίου πᾶσα ἀντίδρασις θὰ ἦτο πασιφανῶς ἀδύνατος, καθιστᾷ ἀνεύθυνον τὸν ὀφειλέτην, ὡς ἀνάτιον ἐν τῇ ἐπελθούσῃ ἀδυναμίᾳ παροχῆς (Windcheid Ἐνοχ. 264, Regelsberger Γεν. Ἀρχ. Β' § 179). Ὅθεν, τὸ γεγενός, ὅπερ ἐπικαλοῦνται οἱ ἐναγόμενοι, ὅτι τὸ κατὰστημά των ἐκλείσθη παρὰ τῶν ξένων στρατιωτικῶν ἀρχῶν κατοχῆς, μὴ δυνάμενον προδήλως ν' ἀποτραπῇ παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν τούτων, συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν, συνεπαγομένην ἀδυναμίαν ἐκτελέσεως τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ὑποχρεώσεών των, ἥτοι τῆς ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἐναγούσης καὶ θεμελιούται ἐπὶ τοῦ γεγονότος τούτου ἐνστάσις διακωλύουσα τὴν παραγωγὴν τοῦ ἐπιδέκου δικαιώματος. Παραδεκτικῶς δὲ προτείνεται ἡ ἐνστάσις αὕτη κατὰ τὴν παροῦσαν δίκην ἐπὶ διαφορᾷ ἐκ μισθώσεως ὀρισμένου χρόνου, ἐφ' ἥς δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἀρθρον 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424/1941 νομοθ. διατάγματος, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου ἀπαιτεῖται ἀδεία περὶ ἀπολύσεως μισθωτῶν, ἐν περιπτώσει πραγματικῆς ἀδυναμίας πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως, εἰς ἣν παρέχονται ὑπηρεσίαι ἐπ' ὁρίστῳ χρόνῳ, διότι, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ συνό-

λου τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου καὶ τῆς ἐν ἐπικεφαλίδι περιλήψεως τοῦ περιεχομένου τοῦ νόμου, σκοπεῖται δι' αὐτοῦ ἡ καταπολέμησις τῆς ἀνεργίας, ἥτις ἤθελε προκύψει διὰ τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τῶν ἐργοδοτῶν νὰ καταγγέλλωσι τὰς συμβάσεις ἐργασίας ἀόριστου χρόνου καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συνεπληρώθησαν προηγουμένως, τῆς αὐτῆς φύσεως, διατάξεις, ἀφορῶσαι σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἐξασφαλίζον παροχὴν ἐργασίας ἐκ μέρους μισθωτῶν, οἵτινες δὲν προστατεύονται ἐξ ὅρων συμβάσεως καθ' οὓς ὁ ἐργοδότης εἶναι ὑπόχρεως ν' ἀποδέχεται ταύτην ἐφ' ὀρισμένον χρόνον.

Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 13 § 2 ἐδ. ε' τοῦ ὡς ἄνω νομ. διατάγματος, καθ' ἣν ἐξαιροῦνται αἱ συμβάσεις μισθώσεως ὀρισμένου χρόνου τῆς διατάξεως τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἀνωτέρω ἀρθροῦ περὶ ἀκυρότητος τῶν γενομένων καταγγελιῶν τῶν συμβάσεων πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου, ἡ διατάξις δὲ αὕτη δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀποκλειστικῶς τεθείσα διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀρθροῦ 13 § 1 καὶ ἐκ τῆς ἀποκλειστικότητος ταύτης, κατ' ἐπιχειρήμα ἐξ ἀντιδιαστολῆς, ν' ἀναγνωρισθῇ, ὅτι αἱ συμβάσεις ὀρισμένου χρόνου ἐμπίπτουσιν εἰς τὰς λοιπὰς διατάξεις τοῦ νόμου, διότι αἱ προηγούμεναι ταύτης διατάξεις ἀναφέρονται ἐν τῷ συνόλῳ τῶν εἰς σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, τὸ ὁποῖον, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν εἰς συμβάσεις μισθώσεως ὀρισμένου χρόνου καὶ εἰς περιορισμούς τῶν ἐργοδοτῶν περὶ τὴν ἀπόλυσιν μισθωτῶν, οἵτινες, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἡδύναντο νὰ ἀπολυθῶσιν αὐτοβούλως παρὰ τῶν μισθωσάντων τὴν ὑπηρεσίαν τῶν.

Οἱ λοιποὶ ἰσχυρισμοὶ τῶν ἐναγομένων ἀποτελοῦσιν ἀρνήσιν τῶν θεμελιούντων τὴν ἀγωγὴν γεγονότων, δέον νὰ ταχθῇ ἀπόδειξις εἰς βάρος τῆς ἐναγοῦσης περὶ τῆς υπάρξεως τῆς συμβάσεως μισθώσεως καὶ τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν ἐκ μέρους τῶν ἐναγομένων ἐργοδοτῶν, διὰ τῶν νομίμων μέσων καὶ διὰ μαρτύρων, ἐπιτρεπομένων, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, λόγῳ τῆς ἐμπορικῆς ιδιότητος τῶν ἐναγομένων, ἥτις ἐπίσης δέον ν' ἀποδειχθῇ παρὰ τῆς ἐναγοῦσης καὶ διὰ μαρτύρων, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἀποδεικτέου θέματος, ἐκτεινομένης τῆς ἀποδείξεως καὶ ἐπὶ τῶν ἐκάστοτε αὐξήσεων τῆς ἀντιμισθίας τῆς ἐναγοῦσης, δυνάμει ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, δεδομένου ὅτι αἱ ἀποφάσεις αὗται ἐπέχουσι θέσιν νόμου, ὡς περιέχουσαι διατάξεις ὑποχρεωτικὰς, διὰ τὴν παράβασιν τῶν ὁποίων ὀρίζεται ποινὴ κατὰ τῶν παραβατῶν (ἀρθρ. 7 ὑπ' ἀριθ. 310/1941 νομοθ. διατάγματος), καὶ θέλουσι ληφθῇ ὑπ' ὄψει οἰκοθεν παρὰ τοῦ Δικαστηρίου.

Ἐτέρωθεν οἱ ἐναγόμενοι δέον νὰ ὑποχρεωθῶσιν, ὅπως ἀποδείξωσι τὴν ἐπικαλουμένην παρ' αὐτῶν ἀδυναμίαν ἐξ ἀνωτέρας βίας περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἐναγοῦσης, ἐπιτρεπομένων διὰ τὴν ἀπόδειξιν τούτων καὶ τῶν μαρτύρων, λόγῳ τοῦ ἀνεφίκτου κτήσεως ἐγγράφου ἀποδείξεως, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἀποδεικτέου θέματος.

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἐννοία ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς
κατὰ τὸ ν. δ. 424/1941

Νόμιμος ἡ μεταξὺ ἐργοδότης καὶ μισθωτοῦ σύμβασις περὶ ἀναστολῆς ἐπ' ἀόριστον τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν. — Καθορισμὸς τοῦ χρόνου λήξεως τῆς ἀναστολῆς. — Πρόσκλησις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας καὶ συνέπεια ἀρνήσεως αὐτοῦ, ὑπὲρ τὴν ἐννοίαν τῆς «ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς» κατὰ τὸ ν. δ. 424. — Στοιχεῖον τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἀντικατάστασις τοῦ ἀπολυομένου. — Ὑπολογισμὸς εἰς τὴν ἀποζημίωσιν καὶ τοῦ ἀντιτίμου τροφῆς.

Ἐνδιαφέροντα νομικὰ ζητήματα πραγματεύεται ἡ κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις, ἔχουσα νὰ κρίνῃ περὶ τῶσιν ἐφαρμογῆς τοῦ ν. δ. 424/1941 : α) ἂν εἶναι γενικῶς ἐπιτρεπτή ἡ κατ' ἀμοιβαίαν συμφωνίαν μισθωτοῦ καὶ ἐργοδότης ἀναστολὴ ἐπ' ἀόριστον τῆς συμβάσεως ἐργασίας, β) ἂν ἡ ἀρνήσις τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν διακοπείσαν ἔνεκα τῆς συμφωνηθείσης ἀναστολῆς τῆς συμβάσεως ἐργασίας του συνιστᾷ τὴν κατὰ τὸ ἀρθρ. 10 τοῦ ν. δ. 424/1941 ἀναρμόστον συμπεριφορὰν, ποῦ εἶναι νόμιμος λόγος ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε σχόλια *Ι. Καποδίστρια*, ἀνωτέρω σελ. 99 ἐπ.), γ) ἂν ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἀνωτέρω μισθωτοῦ δι' ἄλλου τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς πρέπει νὰ γίνῃ ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως καὶ ποῖος ὁ εὐλογος χρόνος (βλέπε σχετικῶς καὶ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς 713/1942, *Ἐ π ι θ.* 'Ε ρ γ α. Δ ι κ. τόμος α', τεύχος 22, σελ. 692, *Διτζερόπουλον*, 'Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 σελ. 120, *Ἐ π ι θ.* 'Ε ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τεύχος 17, σελ. 515 ἐπ., *Δημάκης*, 'Ἐ π ι θ. 'Ε ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τεύχος 20 σελ. 616 ἐπ.) καὶ δ) ἂν καὶ ἡ παροχὴ εἰς τὸν μισθωτὸν τροφῆς ὑπολογίζεται εἰς τὴν ἀποζημίωσιν, ποῦ δικαιουται ἔνεκα τῆς ἀκύρου κατὰ τὸ ν. δ. 424/1941 ἀπολύσεως.

Προέδρου Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 7/1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδικῆς κ. *Ι. Γεωργακόπουλος*
Δικηγόροι οἱ κ. κ. *N. Μπουκαούρης, Β. Παπαδημητρίου*

Ἀφοῦ ἡ λύσις τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας νομίμως ἐπέρχεται, ὡς καὶ ἡ τῶν λοιπῶν συμβάσεων, συναινούντων τῶν μερῶν, καθ' οἷονδήποτε τρόπον ἐκδηλουμένων τὴν περὶ τούτου θέλησιν τῶν (ν. 1 § 4 Π. 2.14, ν. 4 Π. 19.2, ν. 9 Β. 24.3 καὶ ν. 1 Β. 20.1, πρβλ. καὶ Α. Π. 370/1933 Θέμ. ΜΔ', 706 καὶ 384/1940 ΕΕΝ γ' 548) ἔπεται ὅτι πολλῶ μᾶλλον ἐπέρχεται ὁμοιοτρόπως ἡ ἀναστολὴ ταύτης, καὶ συνεπῶς νόμιμος ἡ μεταξὺ ἐργοδότης καὶ ἐργαζομένου σύμβασις, δι' ἧς ἀναστέλλεται ἐπ' ἀόριστον ἡ συνέχουσα αὐτοῦς ἑτέρα τοιαύτη μίσθωσις ὑπηρεσιῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ, εἰδικῶς, τὰς εἰς τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τοῦ μισθοῦ ἀναγομένης ὑποχρεώσεις τῶν συμβαλλομένων καὶ παρέχεται εἰς τὸν ἐργαζόμενον τὸ δικαίωμα τῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τοιαύτης ἀναστολῆς ἀλλασχοῦ παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ.

Ἐφ' ὅσον δὲ δὲν ὀρίζεται συμβατικῶς ὁ χρόνος λήξεως τῆς, ὡς ἄνω, ἀναστολῆς τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ καθ-

ορισμός τούτου, από της απόψεως του εργοδότη, έναπόκειται εις την κρίσιν τούτου, ὅτι ἐν προκειμένῳ νοεῖται ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρός, μετὰ τὰ ἐν τοῖς νόμοις 76 Π. 17.2, ν. 22 § 1 Β. 2.3 καὶ ν. 22 Π. (50.17) ὀριζόμενα (πρβλ. καὶ Παπαρρ. Ένοχ. II § 3, Dernburg Ένοχ. § 15 σημ. 6, ὡς καὶ Α. Π. 150|1935 Θέμ. ΜΣΤ 928). Καὶ ὁ εργοδότης ἐστὶν ὁμῶς ὑπόχρεως, ἐφ' ὅσον ἐχορήγησεν εἰς τὸν ἐργαζόμενον τὸ δικαίωμα τῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὡς ἄνω ἀναστολῆς ἀλλοχοῦ ἐργασίας, νὰ παράσχη εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον, μετὰ τὴν πρὸς αὐτὸν πρόσκλησιν πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας του, τὸν ἀνάλογον χρόνον, ὅστις ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἐκ μέρους τοῦτου καταγγελίαν τῆς ἐνδεχομένως, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ρηθείσης ἀναστολῆς, καταρτισθείσης μετὰ τρίτου συμβάσεως ἐργασίας καὶ πάντως οὐχὶ μείζονα τοῦ πρὸς τοῦτο ἐκ τοῦ ν. 2112|1920 ἢ τοῦ β. δ. τῆς 16|18 'Ιουλίου 1920 διὰ τὴν καταγγελίαν τῶν ἀορίστου χρόνου συμβάσεων προβλεπομένου. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ ὁ ἐργαζόμενος ὀφείλει νὰ καταβάλῃ τὴν ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἀναγκαίαν ἐπιμέλειαν καὶ ἔχων πάντοτε ὑπ' ὄψιν, ἐν τῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τοιαύτης ἀναστολῆς καὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ αὐτῆς τυχὸν καταρτίσει μετ' ἄλλου συμβάσεως, τὸ ἐνδεχόμενον τῆς ἄρσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐκ τῆς ἐν ἀναστολῇ, ὡς ἄνω, τελούσης συμβάσεως εργοδότη του, τῆς τοιαύτης ἀναστολῆς καὶ τῆς ὑπ' ἐκείνου προσκλήσεώς του πρὸς ἐπανάληψιν τῆς προτέρας αὐτοῦ ἐργασίας, νὰ συμβάλλῃται, ἐν ὅπῃ τοῦ τοιοῦτου ἐνδεχομένου, κατ' ἀρχὴν διὰ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, παρεχούσης αὐτῷ τὴν δυνατότητα τῆς διὰ τῆς νομίμου καταγγελίας «ἐγκαίρου» ἐπαινόου του εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ ἐργασίαν. Τοῦτο δὲ καθ' ὅσον ἡ ἐπίμονος τοῦ ἐργαζομένου καὶ πέραν τοῦ διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς μετὰ τοῦ τρίτου, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὡς ἄνω ἀναστολῆς τῆς προτέρας ἐργασιακῆς συμβάσεως καταρτισθείσης τυχὸν νέας τοιαύτης, ἀπαιτούμενου νόμου χρόνου, παρατεινόμενη ἄρνησις αὐτοῦ, ὅπως ἐπαναλάβῃ, καλούμενος, τὴν προτέραν του παρὰ τῇ ἐν τῇ ἀρχικῶς εἰργάζετο ἐπιχειρήσει ἐργασίαν, ὁ ἄρνούμενος τελεῖ ἢ διὰ τῆς καταβολῆς τῆς ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἀναγκαίας ἐπιμελείας ὡφείλει νὰ τελῇ ἐν συνειδήσει τῆς διὰ τῆς ἀρνήσεως τοῦ ἐπερχομένης ἐκ μέρους τοῦ παραβάσεως τῶν συμβατικῶν ὑποχρεώσεών του, ἀποτελεῖ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424|1941, παρέχουσιν εἰς τὸν εργοδότην, ἐν συνδρομῇ καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ μνησθέντος ἄρθρου τούτου προϋποθέσεων, τὸ δικαίωμα τῆς ὑπ' αὐτοῦ, ἀπ' εὐθείας, καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως.

Ἐκ τῆς ἐν γένει ἐνώπιον ἡμῶν διαδικασίας, τῶν καταθέσεων τῶν ἐνόρκως ἐξετασθέντων μαρτύρων καὶ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων βεβαιοῦται, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόρκων κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, καίτοι κληθεὶς τὴν 25 Μαΐου 1942 ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης ἐναγομένης εργοδότηδός του, μετὰ συμβατικῆν, ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας, ἀναστολήν, ὡς ἄνω, τῆς συνδεούσης αὐτὸν ἐργατικῆς συμβάσεως, ὅπως ἐπαναλάβῃ τὴν παρὰ τῇ εργοδότηδί του ταύτῃ προτέραν αὐτοῦ ἐργασίαν, οὗτος, ἐπικαλεσθεὶς τὴν ὑπαρξίν τῆς διαρκούσης τῆς ὡς ἄνω ἀναστολῆς καταρτισθείσης μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς διὰ λογαριασμὸν τῶν γερμανικῶν Ἀρχῶν κατοχῆς ἐργαζομένης Α. Ε. Αὐτοκινή-

των **, ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἀορίστου πάντως χρόνου, ἡρνήθη νὰ πράξῃ τοῦτο πρὸς τοῦ τερματισμοῦ τῶν ὑπὸ τῆς τελευταίας εργοδότηδός ἐκτελουμένων, διὰ λογαριασμὸν τῶν ὡς ἄνω Ἀρχῶν κατοχῆς, ἐργασιῶν. Καὶ χωρὶς οὗτος ν' ἀποστῇ τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς ἐκκαλούσης ἐναγομένης ὑφισταμένης συμβάσεως ἐργασίας, προβαίνων εἰς καταγγελίαν αὐτῆς, καίτοι ἡδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, μηδὲν ὅμως θιγείας ἐν τούτῳ ὑπὸ τοῦ ν. 2112|1920 (πρβλ. Α. Π. 251|34 ΕΕΝ α' 611 ἐπ.), ἀλλ' οὔτε εἰδικῶς ὡς πρὸς αὐτὸν ὡς «ἐργαζόμενον» καὶ ὑπὸ τοῦ ν. δ. 424|1941, παρέμεινε καὶ ἐξηκολούθησε ἐργαζόμενος ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς ἐκκαλούσης ἐναγομένης παρὰ τῇ νέᾳ εργοδότηδι, ἀντὶ νὰ καταγγείλῃ, ὡς ἔδει, τὴν μετὰ τῆς τελευταίας ταύτης σύμβασίν του καὶ νὰ ἐπανέλθῃ κληθεὶς εἰς τὴν προτέραν του παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ ἐναγομένη ἐργασίαν, τοῦθ' ὅπερ μόλις περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου 1942 ἐπεχείρησε. Πλὴν ἡ τοιαύτη συμπεριφορὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος, ἢ ἐναντὶ τῆς ἐκκαλούσης ἐναγομένης, εἶναι, κατὰ τὰ προρρηθέντα, ἀνάρμοστος, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. δ. 424|1941, μὴ ἀποβάλλουσα ἐν προκειμένῳ τὸν τοιοῦτον αὐτῆς χαρακτῆρα ἐκ τοῦ καὶ ὡς ἀληθοῦς ἔτι ὑποτιθέμενου ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος, ὅτι ἡ μὴ ἔγκαιρος συμμόρφωσίς του πρὸς τὴν πρόσκλησιν τῆς ἐκκαλούσης ἐναγομένης ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι οὗτος, καθ' ὃ ὑπηρετῶν τότε εἰς τὴν ὡς ἄνω διὰ λογαριασμὸν τῶν γερμανικῶν Ἀρχῶν κατοχῆς ἐργαζομένην ἐπιχειρήσιν, δὲν ἡδύνατο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν παρ' ἐκείνῃ ἐργασίαν του, διότι τοῦτο ἦτο πιθανὸν νὰ θεωρηθῇ ὡς πρᾶξις «σαμποτάζ», καθ' ὅσον ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, μὴ ἀχθεὶς καταναγκαστικῶς εἰς τὴν νέαν, ὡς ἄνω, ἐργασίαν, ἀλλ' ἐκουσίως εἰς ταύτην προσελθὼν, διὰ καταρτίσεως νέας, ὡς ἄνω, ἐργασιακῆς συμβάσεως, ὡφείλει, καταβάλλων τὴν ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἀναγκαίαν ἐπιμέλειαν, νὰ ἔχη ὑπ' ὄψει του, κατὰ τὴν σύναψιν τῆς νέας συμβάσεως ταύτης, τὰς ἐκ τῆς προγενεστέρας ἐργασιακῆς συμβάσεως ὑποχρεώσεις του καὶ νὰ ρυθμίσῃ ἀναλόγως τὰς ἐκ τῆς νέας τοιαύτης, κατὰ τρόπον μὴ ἐμποδίζοντα τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν παλαιῶν ὑποχρεώσεών του. Ἀλλοίᾳ θὰ ἦτο ἡ ἐν τῇ συγκεκριμένη περιπτώσει κρίσις ἡμῶν, ἐὰν ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων ἰσχυρίζετο καὶ ἐβεβαιούτο, ὅτι ἐπιμελῶς ἐνεργῶν, εἶχε μὲν λάβει τοιαύτην ὡς ἄνω πρόνοιαν, πλὴν ὁμῶς καὶ παρὰ ταῦτα δὲν ἡδύνατο νὰ καταγγείλῃ τὴν νέαν σύμβασιν ἐργασίας, ἄνευ τοῦ κινδύνου νὰ χαρακτηρισθῇ ἢ πρᾶξις του ὡς «σαμποτάζ». Συνεπῶς ἡ ὡς ἄνω τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος συμπεριφορὰ εἶναι ἱκανῇ, ὡς ἀνάρμοστος, νὰ παράσχη εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν ἐναγομένην τὸ δικαίωμα τῆς ἀπ' εὐθείας, ἐγκύρου, ἐκ μέρους τῆς καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος συμβάσεως ἐργασίας, ἐν συμμορφώσει, ἐννοεῖται, καὶ πρὸς τὰς λοιπὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου τούτου, διὰ προσλήψεως εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος ἐτέρου τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μισθολογικῆς ἱκανότητος. Δοθέντος ὁμῶς ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα ἐναγομένη αὕτη, καίτοι δεδικαιολογημένως ἀρνεῖται νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος, οὕτως ἐἴ ἀναμρόστως ἐναντὶ αὐτῆς συμπεριφερθέντος, ἐν τούτοις ὁρθῶς ἔκρινεν ἡ πρώτη τῶν ἐκκαλουμένων ἀποφάσεων, δεξαμένη τὴν ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἀγωγήν, διώ-

κουσαν μισθούς, λόγω της παρανόμου μη αποδοχής των προσφερομένων υπηρεσιών του, ἐφ' ὅσον ἡ ἐκκαλοῦσα ἐναγομένη δὲν ἰσχυρίζεται, οὐδὲ βεβαιοῦται ἔστω, καθ' ὁμοίαν ἡμῶν, ὡς ἄνω, κρίσιν, ὅτι, παύσασα νὰ δέχεται τὰς υπηρεσίας τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος, προέβη ἅμα καὶ εἰς ἀντικατάστασιν τούτου δι' ἄλλον, τῆς αὐτῆς πρὸς ἐκείνου εἰδικότητος καὶ μισθολογικῆς ἱκανότητος, καίτοι παρήλθον, ἀφ' ἧς ἔπαυσεν ἡ ἐκ μέρους της ἀποδοχὴ τῶν υπηρεσιῶν του, τέσσαρες μῆνες, διάστημα τοῦτέστιν ἱκανόν, καὶ κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, νὰ συστήσῃ τὸν ἐν προκειμένῳ διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος, εὐλογον χρόνον.

Ὁρθῶς δ' ἐπίσης ἔκρινεν ἡ ἰδία ἀπόφασις, δεξαμένη τὴν ἀγωγὴν ταύτην καὶ καθ' ὅσον αὕτη ἀφορᾷ ἐδικώτερον εἰς τὸ δικώμενον ἐκ μέρους τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐνάγοντος ἀντίτιμον τροφῆς, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ ὑπὸ τῆς ἐκκαλοῦσης ἐναγομένης παχθέντος καὶ ἐνώπιον ἡμῶν δοθέντος ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος ὅρκου βεβαιοῦται, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ἡ τοιαύτη τροφή ἐδίδετο εἰς τὸν ὁμόσαντα ἐκ τῆς μετὰ τῆς ἐκκαλοῦσης ἐναγομένης ἐργασιακῆς συμβάσεώς του, ὡς ἀντάλλαγμα τῆς παρ' αὐτοῦ παρεχομένης ἐργασίας καὶ ὡς ἀμέσου διὰ τὴν τοιαύτην δόσιν αἰτίου καὶ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου παράπονα τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως ἀπορριπτέα κρίνονται ὡς ἀβάσιμα.

Ν. Δ. 424/1941 ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Λειτουργία ἐπιχειρήσεων κατόπιν εἰδικῆς διοικητικῆς ἀδείας

Μεταβίβασις τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ν. δ. 424/1941, ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότη. — Ἐπιχειρήσεις λειτουργοῦσαι κατόπιν διοικητικῆς ἀδείας καὶ κύριος αὐτῶν. — Παροχαὶ ἀρτεργάτου εἰς εἶδος καὶ ἀδυναμία ἐργοδότη.

Ἐνθ' ἄλλοι νόμοι (ν. 2112 ἄρθρ. 6, β. 8. 16 Ἰουλίου 1920, ἄρθρ. 9, νόμος 3514, ἄρθρ. 8) ρυθμίζουν εἰδικῶς τὰ δικαιώματα τοῦ ἐργαζομένου ἐν περιπτώσει καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅταν ἐπέρχεται μεταβολὴ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότη, τὸ ν. δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939» δὲν προβλέπει σχετικῶς μὲ τὸ θέμα.

Ἐν τούτοις ἐξ ἀναλογίας ἰσχύουν τὰ αὐτὰ καὶ διὰ τὴν ἐφερομὴν τοῦ ν. δ. 424 καὶ περὶ αὐτοῦ ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις (βλέπε καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 156/1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 22 σελ. 694).

Τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τῆς ἐν λόγω δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἡ ἀποψις, πού υἱοθετεῖ, ὅτι κύριος τῆς ἐπιχειρήσεως, πού λειτουργεῖ κατόπιν διοικητικῆς ἀδείας, ὡς εἶναι τὰ ἀρτοποιεῖα, φαρμακεία κλπ θεωρεῖται ὁ κάτοχος τῆς ἀδείας.

Περαιτέρω καὶ ἐιδικώτερον προκειμένου περὶ ἀρτεργάτου, ἀπολυομένου κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424/1941, ὑπολογίζει εἰς τὴν ὀφειλόμενην ἀποζημίωσιν καὶ τὴν εἰς εἶδος παροχὴν τοῦ ἀρτου (ν. δ. 472/1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 3, σελ. 90, οὕτω καὶ Προέ-

δρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 315/1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 18, σελ. 558).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 637/1942

Προεδρεύον ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Σῦρρος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Βλεσιδίδης, Δ. Παπαδημητρίου

Προκειμένου περὶ καταστήματος ἡ ἐπιχειρήσεως δι' ἣν ἀπαιτεῖται εἰδικὴ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς ἄδεια πρὸς σύστασιν καὶ λειτουργίαν, ὡς εἶναι τὰ φαρμακεία, τὰ ἀρτοποιεῖα καὶ ἄλλαι ἐπιχειρήσεις, ἡ ὑπαρξίς, ἡ συνέχισις, ἡ διακοπὴ ταύτης, ὡς καὶ ὅλα τὰ ἐπὶ τὴν ὑπόστασιν αὐτῆς ἐπιδρῶντα γεγονότα, ἐξαρτῶνται κυρίως ἐκ τῆς ἀδείας ταύτης. Ἡ τὴν τύχην καὶ ἀκολουθοῦσιν, ἡ ὑπαρξίς δὲ τῆς ἐπιχειρήσεως συνεκλείπει μετὰ τῆς ἀδείας καὶ μόνον, ὁ δὲ νομοθέτης ἠθέλησε τὸν κάτοχον τῆς ἀδείας καὶ μόνον ὡς κύριον τῆς ἐπιχειρήσεως, εἰς ὃν καὶ ἐπιβάλλει ὀρισμένους ὑποχρεώσεις, ἀδιαφορῶν διὰ τὸν ὑπὸ τὴν ἄδειαν ταύτην πολλάκις ὑποκρυπτόμενον. Πολλῶς δὲ μᾶλλον τοῦτο εἶναι ἀληθές, ὅταν μετὰ τῆς ἀδείας ταύτης συνάπτονται ἀναποσπάστως καὶ ὀρισμένοι ἐγκαταστάσεις πρὸς ἄσκησιν τῆς ἐπιχειρήσεως, αἵτινες εἶναι καὶ προϋπόθεσις τῆς παροχῆς τῆς ἀδείας, ὡς καὶ ὅταν, ὡς συμβαίνει σήμερον ὑπὸ τὰς συνθήκας τῆς διὰ δελτίων ἀρτοδοσίας, καὶ αὕτη ἀκόμη ἡ πελατεία τοῦ καταστήματος εἶναι στερεῶς συνδεδεμένη μετὰ τῆς ἀδείας τοῦ καταστήματος καὶ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀκολουθοῦσα, οἶονε μόνιμον ἐξάρτημα ἢ παρακολούθημα. Ἀφοῦ δέ, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ προσαγομένου ὑπ' ἀριθ. 2831/1935 συμβολαίου, ὁ ἐκκαλὼν εἶναι κάτοχος καὶ ἰδιοκτήτης τῆς ὑπ' ἀριθ. 96405/1914 ἀδείας συστάσεως καὶ λειτουργίας ἀρτοποιείου, οὗ τὴν ἐκμετάλλευσιν ἀνέλαβε καὶ σὺθις προσωπικῶς ὅπο ἵνους, ἀφ' ἐνὸς μὲν οὐδέποτε ἔπαυσεν ἐκμεταλλευσόμενος τοῦτο, ἀφοῦ καὶ ἡ ἐκμίσθωσις ἐκμετάλλευσιν ἀποτελεῖ, ἀφ' ἑτέρου δὲ οὐδέποτε διέκοψε τὴν ἐπιχειρήσιν του, ἀφοῦ δὲν ἀποδεικνύεται, κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 20 τοῦ νόμου 405/1936 διαγορευόμενον τύπον, ὅτι μετεβίβασε καὶ τὴν ἄδειαν τῷ ἀρτοποιῷ. Κατὰ ταῦτα πρόκειται ἡ ἀπλή μεταβολὴ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότη, οὐδόλως ἐπιδρῶσα ἐπὶ τὸ κύρος καὶ τὰς συνεπείας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν μετὰ τῆς ἐπιχειρήσεως διὰ τοιαύτης συνδεομένων προσώπων, καὶ ἐπομένως ὁ πρῶτος τῆς ἐφέσεως λόγος εἶναι νόμῳ ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Ὁρθῶς καὶ νομίμως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ λόγους, εἰς οὓς καὶ ἀναφερόμεθα, ἐπεδίκασεν αὐτοὺς κατὰ ποσὸν καὶ ποῖον τὸ εἶδος κατὰ νόμον παρυσχετέον μέρος τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐργάτου, καθόσον ἡ ἐκ παρανόμου πράξεώς τινος, ὡς ἐν προκειμένῳ ἡ ἀπόλυσις, διαθέσις τοῦ εἶδους ὁ ἔλαβε καὶ ἔδει νὰ διαθέσῃ καθ' ὀρισμένον τρόπον δὲν συνιστᾷ ἀντικειμενικὴν ἀδυναμίαν πρὸς παροχὴν, ἀλλ' ἐνέχει ὑποκειμενικὴν ὑπαιτιότητα, οὐδὲ παρέχει οὐτῷ δικαίωμα πρὸς διαζευκτικὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐνοχῆς, ἥτις οὐδὲ ἦτο ἀρχικῶς διαζευκτικὴ. Ἀπορριπτέοι ὅθεν εἶναι καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος τῆς ἐφέσεως λόγος.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΔΕΙΑ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΤΟ Ν. Δ. 424/1941

Ἀδυναμία ἐξακολουθήσεως ἐργασιῶν. — Ἀκυρότης ἀπολύσεως μισθωτοῦ ἄνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. — Μεταγενεστέρᾳ ἐκδόσει ἀδείας καὶ ἐνέργεια αὐτῆς

Κατὰ τὸ ἀρθρον 9 τοῦ ν. δ. 424/1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων κατάπολεμῆ-

σεως τῆς ἀνεργίας», προκειμένου περὶ πραγματικῆς ἀδυναμίας τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν των, ὁ μόνος τρόπος ἐγκύρου διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ ἐργατοῦπαλληλικοῦ προσωπικοῦ εἶναι ὁ διὰ τῆς διοικητικῆς διαδικασίας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄν ἡ ἀπόλυσις γίνῃ ἄνευ τῆς προγουμένης ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, εἶναι ἄκυρος καὶ κατ' ἀποτέλεσμα τῆς ἀκυρότητος εἶναι ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότητος εἰς πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως δὲν δύναται νὰ ἀρθῇ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι μετ' αὐτὴν ἐχορηγήθη ἡ ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ ν. δ. 424]1941 ἀπαιτούμενη διοικητικὴ ἀδεια, ἡ ὁποία δὲν προκύπτει ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως, ὅτι δύναται νὰ ἐγκρίνῃ γενομένην ἤδη ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότητος ἀπόλυσιν, ὥστε νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἰσχυρὰν καὶ ἔγκυρον διὰ τὸν πρὸ τῆς ἐκδόσεώς της χρόνον.

Ἀντιθέτως ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 9 § 5 προκύπτει, ὅτι ἡ ἐργασιακὴ σχέσις, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου, ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται καὶ μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπὶ χρόνον ὅχι μακρότερον τῶν 60 ἡμερῶν, ἂν ἡ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, πού ἐπιτρέπει τὴν ἀπόλυσιν, καθορίσῃ μετὰ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ τὴν εἰδικὴν ἀποζημιώσιν τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων 60 ἡμερῶν, πού προβλέπεται διὰ τοῦ ἀρθροῦ 9 ν. δ. 424]1941.

Ὑπὸ τὰς ἀντιλήψεις αὐτὰς ἐρευνᾷ τὸ ζήτημα καὶ ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 10606]1942

Προεδρεύων Ὁπρωτοδίκης κ.Χ. Ἀποστολόπουλος
Διηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Τζαναβάρας, Β Βαχλιώτης.

Ἡ ἀλήθεια τῆς ἐν τῇ αἰτήσῃ ἀναφερομένης ἀπ-

αιτήσεως τοῦ αἰτούντος κατὰ τῆς καθ' ἧς ἡ αἰτή-
τησις, ἀνερχομένης εἰς δραχμὰς περίπου 100.00 καὶ
συνισταμένης εἰς μισθοὺς ὀφειλομένους τῷ αἰτούντι
διὰ τὸ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου μέχρι 3ης Ἰουλίου 1942
χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ οὗτος ἀπολυθεὶς ὑπὸ τῆς
καθ' ἧς ἡ αἰτήσις, κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων
τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424 Ν. Δ., ἐστερήθη τῶν
ἐκ τῆς παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἐργασίας του ὡς σερβιτό-
ρου μισθῶν του, ἐπαρκῶς ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρί-
σιν ἡμῶν, ἐκ τε τῆς ἐνώπιον ἡμῶν γενομένης συζη-
τήσεως, ἰδίᾳ δ' ἐκ τῆς προγενεστέρως ὁμοίας τῆς παρ-
ούσης ἀποφάσεως ἡμῶν, δι' ἧς ἐπεδικάσθη τῷ αἰ-
τούντι προσωρινῶς μέρος τῆς ἰδίας ἀπαιτήσεως, καὶ
ἐκ τῆς ὁποίας ὑφίσταται, ὡς πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῆς
ἀπαιτήσεως, προσωρινὸν δεδικασμένον. Ὁ ἰσχυρι-
σμός τῆς καθ' ἧς ἡ αἰτήσις, ὅτι ἡ ἀπαιτήσις τοῦ αἰ-
τούντος ἔπαισεν ὑφισταμένη, συνεπεία τῆς ὑπὸ τοῦ
Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκδοθείσης τὴν 3ην Ἰουλίου ὑπ'
ἀριθ. 17649 ἀποφάσεως αὐτοῦ, δι' ἧς παρεσχέθη εἰς
τὴν καθ' ἧς ἡ αἰτήσις, συμφώνως τῷ Ν. Δ. 424, ἄ-
δεια ἀπολύσεως τοῦ αἰτούντος λόγω τῆς οἰκονομικῆς
ἀνεπαρκείας τῆς ἐπιχειρήσεως ἐν ᾗ παρεῖχεν οὗτος
τὰς ὑπηρεσίας του, δὲν κρίνεται βάσιμος, διότι ἡ
ἀδεια αὕτη, μὴ ἔχουσα, ὡς ἐξ αὐτῆς, προσκομιζομέ-
νης ἐν ἐπισήμῳ ἀντιγράφῳ, προκύπτει, ἀναδρομικὴν
ἰσχύν, δὲν καθιστᾷ ἔγκυρον τὴν ἀπόλυσιν τοῦ αἰ-
τούντος διὰ τὸν προλαβόντα χρόνον, εἰς ὃν ἀφορᾷ ἡ
ἀπαιτήσις, ἀλλ' ἀπλῶς νομιμοποιεῖ ταύτην διὰ τὸν
ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της καὶ ἐφεξῆς χρόνον. Κατὰ συνέ-
πειαν ἡ ἐκ τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως ἀπορρέουσα
ὡς ἄνω ἀπαιτήσις τοῦ αἰτούντος περὶ πληρωμῆς τῶν
μισθῶν του δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ καταργηθεῖσα
ἐνεκα τῆς ἐπικαλουμένης Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟΝ 2112

Μεταρρυθμίσις συμβατικῶν ὅρων καὶ ἑκτασις ἀκυρότητος

Ἡ ἀκυρότης νοεῖται ἀναφερομένη μόνον εἰς συμφωνίας ἐπὶ ἀξιώσεων τοῦ ἐργαζομένου ἐκ παραβάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ ὅχι εἰς συμφωνίας μεταρρυθμιστικὰς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας.—Ψυχολογικὴ βία δι' ἀπειλῆς ἀπολύσεως καὶ κῆρος μεταρρυθμιστικῆς τῶν ὅρων συμβάσεως.

Διὰ νὰ ἐξασφαλισθοῦν τὰ πρακτικὰ ἀποτελέσματα τοῦ νόμου 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας» ἐθεσπίσθη ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 8, κατὰ τὴν ὁποίαν «εἶναι ἄκυρος οἰαδήποτε σύμβασις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον, πλὴν ἂν εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον».

Ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς νομοθετικῆς αὐτῆς διατάξεως ἐγενήθησαν διχογνωμίαι ἐν τῇ νομολογίᾳ (ἴδε Ἐφετ. Ἀθηνῶν 869 (1935), ΕΕΝ, γ', 314, 1471) 1934 ΕΕΝ, α', 946) καὶ ἡ διχογνωμία συνίστατο εἰς τὸ ἂν εἶναι ἄκυρος ἡ ἀντικειμένη εἰς τὸν νόμον 2112 σύμβασις, ὅταν συνάπτεται διαρκούσης τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ἡ καὶ ἐκείνη, πού καταρτίζεται μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅποτε ἐκλείπει ὁ ψυχολογικὸς καταναγκασμός τοῦ ἐργαζομένου.

Μετὰ τὸν σκοπὸν νὰ ἀρῇ τὰς διχογνωμίας ὁ ἀναγκ. νόμος 547, ἀρθρον 11, ἡρμήνευσεν αὐθεντικῶς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 8 τοῦ νόμου

2112 καὶ ὥρισεν, ὅτι οἰαδήποτε σύμβασις συναπτομένη πρὸ ἢ μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, πλὴν ἂν αὕτη περιέχῃ ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν τῶν ἐκ τοῦ νόμου ἀξιώσεων τοῦ ὑπαλλήλου ἢ εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον.

Κατ' ἀκολουθίαν, κάθε σύμβασις πού ρυθμίζει ἄλλως, ἢ ὡς ὁ νόμος 2112, τὰ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομένου καὶ τὰ τῆς ἀποζημιώσεώς του, εἶναι ἄκυρος (Α. Π. 507)1938, Α. Π. 180)1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δίκ. τόμος α', τεύχος 4, σελ. 106), ἡ ἀκυρότης δὲ αὕτη ἐπέρχεται καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πού ἐξομοιοῦται κατὰ νόμον (ἀρθρον 7 νόμου 2112) πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐὰν ὅμως μεταβληθῇ μονομερῶς, ἐπὶ βλάβῃ τοῦ ἐργαζομένου, ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἡ μονομερῶς μεταβληθεῖσα σύμβασις δὲν εἶναι ἄκυρος, εἰμὴ μόνον καθ' ὅσον δὲν περιέχει ἀναγνώρισιν ἢ ἐξό-

φλῃσιν τῶν ἐκ τοῦ νόμου 2112 δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου. Θὰ ἰσχύσῃ, ἐπομένως, ὡς ἔγκυρος ἡ νέα σύμβασις ἐργασίας καὶ μόνον δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ νόμου 2112 ὑπάρχει διὰ τὸν ἐργαζόμενον.

Διαφέρει φυσικὰ ἡ περίπτωσης τῆς ἀκυρότητος τῆς νέας συμβάσεως ἐξ ἄλλης εἰδικῆς διατάξεως, ὡς π.χ. ἐὰν πρόκειται περὶ μείωσος τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐργαζομένου, πού εἶναι μια μορφή τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας (Βλέπε περιπτώσεις 'Επιθ. 'Εργ. α.τ. Δ.τ.κ. τόμος α', τεύχος 19, σελ. 557 ἐπ.), ὅταν τὴν μείωσιν αὐτὴν ἀπαγορεύει ὁ νόμος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἡ διαφορὰ τῆς περιπτώσεως εἶναι εἰς τὸ ὅτι, ἀφοῦ δὲν εἶναι νομικῶς δυνατὴ ἡ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ἐπέρχονται καὶ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ νόμου 2112. Ὑπὸ τὰς ἀπόψεις αὐτάς ἀντιμετωπίζει τὸ ζήτημα καὶ ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7365/1942

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Χ. Κοντογιώργος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Καλδῆς, Α. Καστρινός

Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ νόμου 2112, δι' αὐτοῦ οὐδαμῶς ἀπεσκοπήθη ἡ κατάργησις τοῦ ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου δικαιώματος τῶν ἐν συμβάσει μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου συμβεβλημένων, ὅπως λύσει, κατὰ τὸ δοκοῦν ἐκαστῶ, τὴν μεταξὺ τῶν τοιαύτην σύμβασιν, ἀλλὰ μόνον ἐπιδιώχθη περιορισμὸς τοῦ δικαιώματος τῶν ἐκείνων διὰ τῆς ἀπειλῆς ὑποχρεώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν, ἐν περιπτώσει εἴτε ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, εἴτε ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ λύσεως τῆς συμβάσεως, ἄνευ τηρήσεως τῶν δι' αὐτοῦ τεθέντων σχετικῶν ὄρων. Κατ' ἀκολουθίαν τούτου ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 8 τοῦ ἐν λόγῳ νόμου, καθ' ἣν οἰαδήποτε σύμβασιν μεταξὺ τοῦ ἐργοδότη καὶ τοῦ ὑπαλλήλου, συναπτομένη εἴτε πρὶ, εἴτε μετὰ τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας, εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, ἐκτὸς ἂν περιέχῃ ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν εἰδικῶς τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀξιώσεων τοῦ ὑπαλλήλου, ἢ εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον (ἀρθρον 11 ἀναγκ. νόμου 547/1937), νοεῖται ἀναφερόμενῇ, κατ' ἀνάγκην, μόνον εἰς συμφωνίας σχετικὰς πρὸς γεννηθείσας συνεπείᾳ παραβάσεως τοῦ νόμου τούτου ἀξιώσεις ὑπαλλήλου πρὸς ἀποζημιώσιν, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς συμφωνίας μεταρρυθμιστικὰς ὄρων τῶν μεταξὺ τῶν συμβάσεων, αἰτινες, ἐπομένως, καὶ εἶναι ἐπιβλαβεῖς, ἐν σχέσει πρὸς τὰ πρότερον δικαιώματα, διὰ τὸν μισθωτόν, δὲν καθίστανται ἄκυροι ἐκ τῆς εἰρημένης διατάξεως. Ἐπομένως δὲ ἡ τυχὸν ἐκ μέρους τοῦ ὑπαλλήλου μετὰ μονομερῆ καὶ μὴ ἐμπροθέσμον ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη μεταβολὴν τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως, διὰ τοῦ περιορισμοῦ, φέρ' εἰπεῖν, τοῦ συμβατικοῦ πάντοτε μισθοῦ, μεταβολὴν ἀποτελοῦσαν τῷ ὄντι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, παράβασιν τοῦ ἀρθροῦ 7 καὶ συνεπαγομένην ὑποχρεώσιν τοῦ ἐργοδότη εἰς καταβολὴν τῷ ὑπαλλήλῳ τῆς ἐν ἀρθρῳ 3 ἀποζημιώσεως, ἐξακολουθήσας τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη ἀποδοχὴ αὐτῶν ἀποτελεῖ ἔγκυρον συμφωνίαν, καθ' ὃ ἀσχετον, καθ' ἑαυτὴν, πρὸς τὴν ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη ἀκαίρου μεταβολῆς τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως γεννηθεῖσαν ἀξίωσιν τοῦ ὑπαλλήλου περὶ καταβολῆς αὐτῇ ἀποζημιώσεως, ἥτις, βεβαίως, ἐξακολουθεῖ νὰ ὀφείλῃται αὐτῇ, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ὑπὸ τούτων νέους ὁρους ἐξακολουθήσας τῆς μισθωτικῆς σχέσεως δὲν πληροῦνται αἱ προϋποθέσεις τῆς, ὡς ἐξετέθη, διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 8 τοῦ

νόμου. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ, ἀποδίδουσα ἀκυρότητα εἰς τοιαύτην σύμβασιν καὶ ἀναγνωρίζουσα, συνεπῶς, ἀξίωσιν πρὸς καταβολὴν τοῦ πρότερον μείζονος μισθοῦ, θὰ ἦτο, βεβαίως, ὀρθὴ μόνον ὑπὸ τὴν ἀνυπαρξτον προϋπόθεσιν τῆς ἐν τῷ νόμῳ ὑπάρξεως διατάξεως παρεχούσης ἀξίωσιν πρὸς ἐξαναγκασμὸν εἰς τήρησιν τῶν ἀρχικῶν ὄρων τῆς συμβάσεως.

Εἶναι προφανές, ὅτι ὁ νόμος ὑποχρεῶν τὸν ἐργοδότην, ὅπως κατ' ἀγγέλλῃ τὴν σύμβασιν πρὸ ὁρισμένου χρόνου, πράττει τοῦτο ἀκριβῶς, διὰ νὰ προστατεύσῃ τὸν ὑπάλληλον ἐκ τοῦ κινδύνου τῆς ἐνδεχομένης ἐκ τῆς ἀπροόπτου λήξεως τῆς σχέσεως ἀνεργίας αὐτοῦ μέχρις ἐξουρέσεως νέας ἐργασίας, παρέχει δ' αὐτῷ τὴν ὡς εἴρηται ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 3 ἀποζημίωσιν, εἰς ἀντιτάθμισμα καὶ ἐξασφάλισιν κατὰ τοῦ κινδύνου ἐκείνου. Ἐξασφαλιζομένης συνεπῶς ὑπὸ τοῦ νόμου τοιαύτης προστασίας, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ νοηθῇ ὡς ὀφειλομένη εἰς ψυχολογικὴν βίαν, ἐκ τῆς σκέψεως τῆς ἀπολύσεως καὶ τῆς ἐνδεχομένης μετ' αὐτὴν ἀνεργίας, ἡ ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου ἀποδοχὴ προστασίας συνεχίσεως τῆς σχέσεως ὑπὸ δυσμενεστέροις ἢ πρότερον ὁρους, διότι, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, θ' ἀνεγνωρίζοντο ὡς βία κίνδυνος, τὴν κατὰ τὸν ὅποιον ἀσφάλειαν παρέχει αὐτὸς ὁ νόμος, θὰ καθίστατο δὲ ἐν τέλει ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ἐργοδότην ἡ ἐξακολουθήσις τῆς σχέσεως ὑπὸ τούτοις ἀρχικοῦς πάντοτε ὁρους. Ἡ τυχὸν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη γνωστοποίησις ἀποφάσεώς του περὶ μεταβολῆς τῶν ὄρων μετὰ δηλώσεώς του πρὸς τὸν ὑπάλληλον, ὅτι δέον νὰ θεωρηθῇ τὴν σύμβασιν καταγγελλομένην, ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς τῶν νέων ὄρων, δὲν δύναται, βεβαίως, νὰ θεωρηθῇ ἰκανή, ὅπως προκαλεσθῇ δεδικαιοιογημένην ψυχολογικὴν βίαν, διότι ἡ τοιαύτη γνωστοποίησις δὲν εἶναι τι πλεον τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη γυνῆς δηλώσεως θελήσεώς του περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως. Ἐπομένως, ὁ κατὰ σχετικῆς ἐνστάσεως τῆς ἐνάγμνης ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος περὶ ἀκυρότητος τῆς ὑπὸ τῆς ἐναγομένης προβαλλομένης πρὸς τῆς ἐνάξεως τῆς ἰσχύος τοῦ εἰρημένου κανονισμοῦ καὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀποδοχῆς αὐτοῦ, ὅπως τῷ καταβάλλεται μικρότερος ἢ πρότερον μισθός, ὡς ὀφειλομένης εἰς ψυχολογικὴν βίαν ἀσκηθεῖσαν ἐπ' αὐτοῦ διὰ τῆς γνωστοποιήσεως πρὸς αὐτὸν ἀποφάσεως τῆς ἐναγομένης ταύτης περὶ περιορισμοῦ τοῦ μισθοῦ του μετὰ δηλώσεως, ὅτι ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ τὴν σχέσιν των καταγγελλομένην, ἐν ἣ περιπτώσει δὲν ἀπεδέχεται οὐτεὶ νὰ παρασχῇ τὰς ἐργασίας του ἀντὶ τοῦ προταθέντος ἐλάσσονος μισθοῦ, ἀπορριπτέος εἶναι ὡς μὴ νόμιμος. Ἄλλως τε, δικαιούται μὲν ὁ ὑπὸ τὸ κράτος ψυχολογικῆς βίας προσελθὼν εἰς κατάρτισιν συμβάσεως, ὅπως ἀξίωσιν πᾶσαν συνέπειαν ταύτης ἐπ' αὐτοῦσαν ζημίαν, ἐν προκειμένῳ ὅμως οὐδαμῶς προβάλλονται ἐν τῇ ἀγωγῇ ἡ ἔστω καὶ ἐν ταῖς προτάσεσι περιστατικά, θεμελιούντα ζημίαν τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς ἀποδοχῆς αὐτοῦ, ὅπως παρέχῃ τὰς ἐργασίας του ἐναντὶ μισθοῦ μικροτέρου ἐκείνου, τὸν ὅποιον ἐλάμβανε πρότερον.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΠΑΡΑΝΟΜΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ & ΑΛΛΑΧΟΥ ΚΕΡΔΗΘΕΝΤΑ

Νομικὴ μορφή τῆς ἀποζημιώσεως

Ἐπιβολὴ τῆς πληρωμῆς τῆς μισθοδοσίας τοῦ παλαίου πολεμιστοῦ ἐν περιπτώσει παρονόμου ἀπολύσεως, ὡς κυρώσεως. — Μὴ ἀφαίρεσις τῶν ἀλλάχου κερδῶν.

Ἡ παράνομος ἀπόλυσις ἐφέδρου παλαίου πολεμιστοῦ, ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, ἄνευ ἀπο-

φάσεως τῆς ἀρμοδίας Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς προστασίας ἐφένδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, συνεπ-
άγεται, κατὰ τὸν νόμον (ἄρθρ 10 ἀναγκ. νόμου 244]
1936 καὶ ἄρθρ. 3 ἀναγκ. νόμου 171[1937], τὴν ὑπο-
χρέωσιν πληρωμῆς τῆς μισθοδοσίας του.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, δι-
καιούται ὁ ἐκμισθωτὴς τῶν ὑπηρεσιῶν ν' ἀξιῶσιν
τὸν μισθὸν καὶ εἰς ὅσας περιπτώσεις δὲν κάμνει
χρῆσιν αὐτῶν ὁ μισθωτὴς, ἀρκεῖ νὰ μὴ παρέσχηεν
εἰς ἄλλον τὸς ὑπηρεσίας του, ὁπότε ἐκπίπτουνται
ἐκ τοῦ μισθοῦ τὰ ἀλλοχρῶν κερδηθέντα.

Δὲν εἶναι μάλιστα ἀναγκαῖον ἡ ὥρεια πὺν κατα-
λογίζεται εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ μισθοῦ, νὰ εἶναι
τὸ πρῶτον διαθέσεως τῆς αὐτῆς ἐργασίας, ἐπὶ τῇ
βάσει μόνον συμβάσεως παροχῆς αὐτῆς ἐπὶ μισθῷ,
διότι ὁ καιὼν τοῦ δικαίου, πὺν ἐνυπάρχει εἰς τὰς
σχετικὰς διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, εἶναι νὰ
μὴ στερηθῇ ὁ ἐργαζόμενος τοῦ χρηματικοῦ κέρ-
δους, πὺν θὰ ἐπορίζετο ἐκ τῆς ἐργασίας του (Α.
Π. 367[1936 Ε.Κ.Ν, δ', σελ. 94]).

Ἄλλ' αἱ διατάξεις αὐταί, ὡς δέχεται ἡ κατωτέρω
πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις, πὺν ἀκολουθεῖ τὴν σύμ-
φωνον ἐκδοχὴν τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν 251[1942
(Ἐ.π.ι.θ. Ἐ.ρ.γ.α.τ. Δ.ικ. τόμος α', τευχὸς
14, σελ. 426) δὲν ἐφαρμόζονται προκειμένου περὶ
τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἐφένδρου παλαιῶν πολεμιστῶν,
πὺν ἀπολύεται παρ' ἀνόμως, ἀλλ' ἔχει πληρὴ τὴν ἐπὶ
τοῦ μισθοῦ του ἀξίωσιν, ἀδιαφόρως ἂν κατὰ τὸν
χρόνον τῆς ἀπολύσεως του εἰργάσθη ἀλλοχρῶν καὶ
δὲν ὑπέστη ζημίαν (Σύμφ. καὶ Κωνσταντ. ἐ-
ν. δ. ης, Ἐ.π.ι.θ. Ἐ.ρ.γ.α.τ. Δ.ικ. τόμος α',
τευχὸς 5, σελ. 132).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7496[1942

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Παγώνης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Νέφης, Ν. Μπουκασούρης

Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ὅτι ὁ ἐναγόμενος

ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ἀποχωρή-
σας τοῦ ἀσχεῖ διαφόρους ἐπιχειρήσεις καὶ κυρίως
μεταπωλεῖ πᾶγον δι' ἴδιον λογαριασμὸν του, κερδίσας
καὶ κερδίζων συνεχῶς ὑπερδιπλάσια τῶν ὧσων θὰ ἔ-
λάμβανε παρ' αὐτῆς δι' ἀντιμισθίαν του, ἐὰν προσέφε-
ρεν εἰς αὐτὴν τὰς ὑπηρεσίας του, εἶναι κατ' ἀρχὴν
ἀόριστος, ὡς διατυπύεται καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορρι-
πτέος, καθὼ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμῆσεως, ὡς
ἐκ τῆς ἀοριστολόγου ἐκφράσεως του, ἐπὶ πλέον δὲ
καὶ μὴ νόμιμος καὶ ὡς τοιοῦτος καὶ πάλιν ἀπορρι-
πτέος, διότι ἡ ἐπὶ τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν κρα-
τοῦσα ἀρχὴ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, καθ' ἣν ἡ ἐκ μι-
σθῶν ἀπαίτησις τοῦ μισθώσαντος τὰς ὑπηρεσίας του
ἐκλείπει ἢ μειοῦται ἀναλόγως, καθ' ὃ μέτρον οὗτος
δὲν ἐστερηθῇ περιουσιακῶς ὡς πορισθεὶς τοὺς μισθοὺς
του κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἄλλοθεν, ἐνθα παρέσχε τὰς
ὑπηρεσίας του, δὲν δύναται νὰ ἔλῃ ἰσχύϊ ἐπὶ τῆς περι-
πτώσεως, καθ' ἣν ἐφαρμογὴν ἔχουσι νόμοι δημοσίας
τάξεως καὶ κοινωνικῆς προνοίας, οἵτινες τὴν ἀποζημι-
ωσιν ὥρισαν οὐχὶ ὡς διαφέρον, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῶν
σχετικῶν διατάξεων τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου, ἀλλ' ὡς
ὑποχρέωσιν, προκύπτει δὲ ἐξ ἄλλου σαφῶς ἐκ τοῦ
συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 10 ἐδαφ. 1
τοῦ ἀναγκ. νόμου 244[1936 καὶ τοῦ ἄρθρου 3 § 9
τοῦ Α.Ν. 771/1937, ὅτι ἡ πληρωμὴ τῶν μισθῶν τῶν
ἀκύρως ἀπολυθέντων ἐφένδρων παλαιῶν πολεμιστῶν
ἐπιβάλλεται ὡς κύρωσις, ἀσχετῶς ἄλλου ὅρου, οἶον
τῆς μὴ λήψεως συντάξεως ἐκ Ταμείου τινὸς τοῦ ἐρ-
γοδότου καὶ τοῦ μὴ πορισμοῦ μισθοῦ ἐξ ἄλλης ὑπηρε-
σίας παρασχεθείσης εἰς τρίτους (ὄρα Ε.Α. 251[1942
ἐν Ἐργατ. Δικ. Ἐπιθεώρ. Κοινωνικῆς Πολιτικῆς
καὶ Νομοθεσίας, σελ. 176, ἐνθα καὶ σύμφωνος πα-
ράτηρησις Δ. Πόρτολου).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΘΕΝΤΩΝ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΕΦΕΔΡΟΥ ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 3514

Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως ἐκ μισθοῦ καὶ εἰς εἶδος παροχῶν τοῦ ἀπολυομένου

Ἡ αἰτία τῆς ἀπολύσεως ἀποδεικνύεται μόνον δι' ἀπεφάσεως τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς. —
Ἡ χρηματικὴ ἀποζημιώσις ὑπολογίζεται ἐκ μισθῶν πρὸ τῆς στρατεύσεως — Ἡ ἀποτίμησις τῶν
εἰς εἶδος παροχῶν γίνεται κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταψηφίσεως.

Δύο εἶναι τὰ θέματα, πὺν πραγματεύεται ἡ κατωτέρω
προεδρική, κατ' ἔφεσιν, ἀπόφασις.

Τὸ πρῶτον εἶναι, ἂν, καὶ ὑποτιθεμένου ἄληθους ὅτι
ὁ ἐφένδρος, πὺν προστατεύεται ὑπὸ τοῦ κωδικοποιη-
μένου νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν
ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ὡς συνε-
πληρωθῇ διὰ τοῦ ἀναγκ. νόμου 547[1937, καὶ δὲν
δύναται ν' ἀπολυθῇ ἀδικαιολογητῶς πρὸ τῆς παρ-
ελεύσεως δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐρ-
γασίας του (ν. δ. 1336[1941, Ἐ.π.ι.θ. Ἐ.ρ.γ.α.τ.
Δ.ικ. τόμος α', τευχὸς 18 σελ. 572), εἶναι πράγ-
μα ἀκατάλληλος καὶ ἀδικαιολογητὴ ἡ ἀπόλυσίς
του, δύναται τοῦτο νὰ ἐξεισθῇ ὑπὸ τοῦ Δικαστη-
ρίου.

Ἡ προεδρική ἀπόφασις κατὰ τοῦτο ἀκολουθεῖ τὴν
σύμφωνον πρὸς τὸν νόμον (ἀναγκ. νόμος 547[1937)
ἐκδοχὴν, ὅτι μόνον δι' ἀποφάσεως τῆς ἀρμοδίας
Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ
ἀναγκ. νόμου 244[1936 δύναται νὰ βεβαιωθῇ ἡ αἰ-
τία τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐφένδρου, ἐπὶ ἀγωγῆς του

περὶ ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ νόμου 3514.

Τὸ δεύτερον καὶ κυρίως ἐνδιαφέρον θέμα εἶναι ὁ
τρόπος τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ
νόμου 3514, πὺν παραδέχεται ὡς ὀρθὸν ἢ ἐν λόγῳ
ἀπόφασις.

Κατ' ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 3514 ἡ ἀποζημιώσις πὺν
ὀφείλεται εἰς τὸν ἀδικαιολογητῶς ἀπολυόμενον ἐφε-
δρον ἀποτελεῖται ἐκ μισθῶν ἐξ μηνῶν, τοὺς ὁποίους
ἐλάμβανεν ὁ στρατευθεὶς πρὸ τῆς στρατεύσεώς του.

Τὸ γράμμα τοῦ νόμου εἶναι ρητόν. Ἐν τῷ μεταξὺ
ὅμως αἱ μεταπολεμικαὶ οἰκονομικαὶ συνθήκαι ἀπε-
μακρύνθησαν κατὰ πολὺ τῶν προπολεμικῶν, αἱ ἀπο-
δοχαὶ τῶν μισθῶν ἠκολούθησαν τὴν ἐπιβαλλο-
μένην ἀπὸ τὰ πράγματα ἀνῶδον, ὑπὸ τὰς σημερι-
νὰς δὲ συνθήκας θὰ ἐπρεπεν, ὡς σημειώνεται ἐπι-
τυχῶς ἐν τῇ ἐν λόγῳ προεδρικῇ ἀποφάσει, πρὸς
ἱκανοποίησιν τοῦ αἰσθήματος περὶ δικαίου, νὰ ἐρ-
υθμισθῇ νομοθετικῶς τὸ θέμα, ὥστε νὰ μὴ ἐμ-
φανίζηται ἡ περὶπτωσης ν' ἀποζημιούται ὁ ἐφε-
δρος, πὺν ἀπολύεται ἀδικαιολογητῶς, μὲ ἀπαδοχὰς

προπολεμικάς, κατά ποσὸν ἐν συνόλῳ δι' ἑξ μηνῶν, ὅσας λαμβάνει ἤδη κατὰ τὴν ἀπόλυσίν του τοῦλάχιστον δι' ἐν δεκαπενθήμερον. (Βλέπε σχετικὰ σημειώματά μας, 'Ε π ι θ. 'Ε ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τεῦχος 19 σελ. 579 καὶ 'Ε π ι θ. 'Ε ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τεῦχος 29 σελ. 901).

Εἰς τὴν ἐννοίαν, ἑξ ἄλλου, τοῦ μισθοῦ εἶναι καὶ αἱ λοιπαὶ παροχαὶ τοῦ μισθωτοῦ εἰς εἶδος καὶ ἐπομένως εἶναι καὶ αὐταὶ ὑπολογιστέαι εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 3514.

Ἡ προεδρική ἀπόφασις ἔχει νὰ κρίνῃ τοιαύτην περίπτωσηὴν ὑπολογισμοῦ ἀποζημιώσεως καὶ ἀκολουθεῖ ἐκδοχὴν, πού διανοίγει μίαν διέξοδον πρὸς ἱκανοποίησιν, κατὰ τοῦτο τοῦλάχιστον, τοῦ κοινοῦ περὶ δικαίου αἰσθήματος. Ἄλλως θὰ ἐπρεπε νὰ ἐπιδικασθῇ ὡς ἀποζημιώσιν ἀντίτιμον τροφῆς ἐκ δραχμῶν τὸ πολὺ 30 ἡμερησίως, ἐν ὅψει τῶν συνθηκῶν, πού ἐκράτουν προπολεμικῶς, καὶ τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο ἀφορητῶς στενόχωρον.

Ὅπωςδήποτε καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν αὐτήν, πού ὀδηγεῖ, κατ' ἀνάγκην, εἰς διάφορον ὑπολογισμὸν τοῦ μισθοῦ, καὶ διάφορον τῶν λοιπῶν εἰς εἶδος παροχῶν, θὰ ἐπρεπε νὰ εἶναι ταχεῖα ἡ νομοθετικὴ τοῦ ζητήματος ρύθμισις.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 607/1942

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδικὴς κ.Ι. Γεωργακόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Ἐρωτας, Δ. Παπαδημητρίου

Κατ' οὐδὲν ἀναιρεῖται ἡ ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐκ τοῦ νόμου 3514 καὶ τοῦ ν. 547/1937 ἀγωγῇ, καὶ ἂν εἴη ἡθέλεν ὑποτεθῇ, ὡς ἡ ἰδίᾳ ἐκκαλοῦσα ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐχώρησε δι' ἀκαταλληλότητα καὶ ἀνεπάρκειαν αὐτοῦ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας, ἐφ' ὅσον δὲν γίνεταί ἐκ μέρους τῆς ἐπικλήσεως καὶ προσαγωγῇ ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Α. Ν. 244/1936, δικαιολογούσης τὴν ἐκ τῆς ἐκτεθείσης αἰτίας ἀπόλυσίν του καὶ ἀπορριπτέος ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων ἐπικουρικὸς τρίτος τῆς ἐφέσεως λόγος ὡς ἀβάσιμος.

Ἀναμφισβητήτως ἡ ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ νόμου 3514 χορηγουμένη ἀποζημίωσις ἰσοῦται πρὸς τοὺς μισθοὺς ἑξ μηνῶν, οὓς ὁ ἀπολυθεὶς ἐλάμβανε πρὸ τῆς στατεῦσεώς του καὶ δὲν ἐχώρησεν ἀμέσως ἡ ἐμμέσως ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ νομοθετικὴ ρύθμισις, ἥτις βεβαίως, σκοπομένης τῆς ραγδαίας ὑποτιμῆσεως τοῦ ἐθνικοῦ μας νομίσματος, θὰ ἦτο εὐκαταστή, χάριν ἱκανοποιήσεως αὐτοῦ τούτου τοῦ περὶ δικαίου συναισθήματος καὶ τάναντία ἀπορριπτέα. Πλὴν, ὁσάκις ὁ μισθὸς συνίσταται ἐν μέρει καὶ εἰς εἶδος, ἀποτελούμενον, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἐκ διαφόρων ἀντικαταστατῶν πραγμάτων, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἐξ αὐτῶν ἐπιδίκως ἀποζημιώσις εἶναι καταψηφιστέα αὐτουσίως καὶ ἐν ἀδυναμίᾳ αὐτουσίας ἀποδόσεώς της εἰς χρηματικὴν ἀποτίμησιν κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταψηφίσεως, συμφωνῶς πρὸς τὸ ἀρθρον 880 § 2 τῆς Πολ. Δικ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τοὺς ν. 3 § 2 Π. (13.6), ν. 3 Π. (13.3), ν. 37 Π. (17.1) 3 § 3 Π. (19.1), θ § 1 Π. (13.1) καὶ 50 Π. (4.7.2). Ἐν προκειμένῳ, κατὰ τὴν γενομένην ὑφ' ἡμῶν ἐκτίμησιν τοῦ ἀγωγικοῦ δικογραφήματος, ὁ ἐνάγων ἐφεσιβλήτης νομίμως καὶ ἤδη (πρβλ. Οἰκ. Λιβ § 262β) ἐπιδίδωκε πρὸς καθορισμὸν τῆς ἐπιδίκου ἀποζημιώσεως τοὺς εἰς εἶδος (τροφὴν) μισθοὺς του αὐτουσίως καὶ ἐν ἀδυναμίᾳ τὴν χρηματικὴν ἀποτίμησιν των. Ἐφ' ὅσον ὅμως, ὡς ἐκ τῶν ἐνόντων βεβαιωθέντων, ἡ αὐτοῦσις ἀπόδοσις εἶναι ἀνέφικτος, οὐδὲ ἰσχυρίζεται ἡ ἐκκαλοῦσα τὸ ἐναντίον, δέον ὅπως προβῶμεν, κατὰ τὴν βάσιμον, ἄλλως τε, αἰτησὶν τοῦ ἐνάγοντος-ἐφεσιβλήτου, ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν καταψήφισιν, συνισταμένην

δι' ἅπασαν τὴν, ὡς ἐν τῇ ἀγωγῇ, ἡμερησίαν τροφήν του εἰς δραχμὰς ὀκτακοσίας. Ὡςδεμίαν δὲ ἐφαρμογὴν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐφεσιβλήτου ἐκκαλουμένη ὑφ' ἀριθμὸν 6118/13 1942 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, ἅτε διάφορον ἐντελῶς ἀπουστολὴν ἔχουσα καὶ μὴ ἀνατρέχουσα ἅμα εἰς τὸ παρελθόν. Ὅθεν ἐσφαλμένως μὲν ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης ἔλαβε τὴν Ὑπουργικὴν ταύτην ἀπόφασιν ὑπ' ὄψει, διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ, ὡς εἰρηται, εἰς εἶδος μισθοῦ, πλὴν ὀρθῶς, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, καθώρισε τὸ ποσὸν ταύτης καὶ κατ' ἀκολουθίαν τα ἀντίθετα παράπονα τῆς κρινομένης ἐφέσεως καὶ τὸ τοιοῦτο τῆς ἀντεφέσεως, ἥτις παραδεκτικῶς ἀσχετεῖται διὰ τῶν προτάσεων, ἀπορριπτέα ἐλέγχονται ὡς ἀβάσιμα.

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

θεώρησις τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως

Μὴ ἀντίθεσις τῆς παρεχῆς ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν δημοσίου ὑπαλλήλου πρὸς τὴν ἠθικὴν συνείδησιν ἢ τὰ χρηστὰ ἦθην. — Ἀπαιτήσεις ἐξ ἀδικαιολογητέου πλουτισμοῦ.

Εἶναι ἄκυρος ἡ σύμβασις ἐργασίας, πού συνάπτεται μεταξὺ κατ' ἐπάγγελμα δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ ἐργοδότη πρὸς παρεχὴν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν του ;

Ἡ προεδρική ἀπόφασις, πού παρατίθεται κατωτέρω, ἀκολουθεῖ, ὀρθῶς, τὴν ἄποψιν, ὅτι διὰ μόνης τῆς παρεχῆς ὑπηρεσιῶν ἐν σχέσει συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπὸ τοῦ κατ' ἐπάγγελμα δημοσίου ὑπαλλήλου δὲν προσβάλλεται ἡ ἠθικὴ συνείδησις καὶ δὲν ὑπάρχει ἀντίθεσις πρὸς τὰ χρηστὰ ἦθην καὶ τὴν δημοσίαν τάξιν (Βλέπε σχετικὸς ξένον νομολογίαν, 'Ε π ι θ. 'Ε ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τεῦχος 11, σελ. 328).

Ἄλλο βεβαίως τὸ ζήτημα ἂν, προκειμένου νὰ καταγγελθῇ ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἐν συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου τελούσης κατ' ἐπάγγελμα δημοσίου ὑπαλλήλου, δὲν εἴη ἐφαρμογὴν ὁ νόμος 2112 «περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας», ἀφοῦ εἰς τὸν νόμον αὐτὸν ὑπάγονται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ τοιοῦτος εἶναι κατ' ἀρθρον 10 νόμου 1234, ὅπου παραπέμπει τὸ ἀρθρ. 11 τοῦ νόμου 2112, πᾶν πρόσωπον κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπ' ἑλληνικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικὴν.

Ὁ δημόσιος ὑπάλληλος, πού παύεται ἀπὸ μίαν ἐπιχείρησιν, εἰς τὴν ὁποίαν παρέχει ἰδιωτικὰς ὑπηρεσίας, ἀπροειδοποίητος, δὲν εἶναι ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, ἀλλὰ δημόσιος καὶ δὲν προστατεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου 2112 (Α.Π. 387/1934, ΕΕΝ, β', σελ. 104). Διὰ τὴν διερεῦνσιν δὲ ἂν ὑπάλληλος ἀσχολῆται εἰς τὸν ἐργοδότην του κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, δὲν πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψει μιᾶς περιορισμένης χρονικῆς περιόδου οἰκονομικὴν δρᾶσιν, ἀλλὰ τὴν κατὰ τὸ σύνολον ἢ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς ἀπ-

ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΕΠΙΔΟΜΑ ΕΡΓΑΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΕΙΣ ΕΜΠΟΛΕΜΟΝ ΔΡΑΣΙΝ

Προϋπόθεσις τοῦ ἐπιδόματος ἡμερῶν παραμονῆς τῶν πλοίων εἰς τοὺς ἐμπολέμους λιμένας δὲν εἶναι ἡ πολεμικὴ δρᾶσις καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς παραμονῆς, ἀλλὰ μόνον ἐκδήλωσις δράσεως.— Ποῖος θεωρεῖται ἐφοπλιστής.— Ἐκπροσώπησις τῆς πλοιοκτησίας ὑπὸ τοῦ διαχειριστοῦ.— Ἀμφισβητήσεις κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς συμβάσεως καὶ ἀρμεδιότης Ὑφυπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.— Ναυτολόγιον ὡς στοιχεῖον τῆς μισθώσεως ναυτολογίας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4238/1942

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Δαλιάνης.

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Σωμερίτης, Ι. Στάης

Διὰ τῆς πρώτης καὶ κυρίας βάσεως τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, ὅτι τὴν 10ην Μαΐου 1940 ἐναυτολογήθη ἐν Ἀμβέρσᾳ ὡς μηχανικός ἐπὶ ὑπὸ Ἑλληνικὴν σημαίαν φορτηγοῦ ἀτμοπλοίου τοῦ πλοιοκλήτου, ἄλλως ἐφοπλιστοῦ, ἄλλως διαχειριστοῦ ἢ πράκτορος ἐναγομένου, ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ναυτολογήσεως ἤρξατο δεῦσις διὰ βομβαρτισμῶν ἀπὸ ἀέρος κατὰ τοῦ ἐμπολέμου τούτου λιμένος, κατ' ἀρχὰς μὲν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, εἰτα δὲ ὑπὸ τῶν Ἀγγλων, καὶ ὅτι συνεπείᾳ τοῦ βομβαρδισμού τὸ πλοῖον παρέμεινεν ἐν τῷ τοιοῦτῳ λιμένι μέχρι τῆς 10 Σ)βρίου 1940, ὅτε διελύθη ἡ σύμβασις ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου παρ' οὗ δικαιούται τὴν πληρωμὴν εἰδικοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος διὰ τῆς προλαβούσης συμβάσεως τῆς συναφθείσης δυνάμει τῆς ἀπὸ 23 Δ)βρίου 1939 συλλογικῆς συμβάσεως περὶ πολεμικῶν ἐπιδομάτων ἐκ λιρῶν Ἀγγλίας 1,10 ἡμερησίως καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας, ἀνερχομένης εἰς 124, δι' ἃς τῷ κατεβλήθη μόνον 65 ἡμερῶν τοιοῦτον καὶ τῷ ὀφείλεται ὑπόλοιπον 59 ἡμερῶν ἐκ λιρῶν Ἀγγλίας ἐν συνόλῳ 88,10, ὅπερ καὶ αἰτεῖται.

Διὰ τῆς § 6 τῆς ἐπικαλουμένης ἀπὸ 23 Δ)βρίου

ασχόλησιν τοῦ ὑπαλλήλου (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 940/1934, ΕΕΝ, α', σελ. 725).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 16288/1942

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Α. Γεωργίου

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Φ. Πλυτᾶς, Κ. Μπακόλας

Ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ αἰών, μόνιμος δημόσιος ὑπάλληλος, προσελήφθη ὑπὸ τῆς καθ' ἧς κατὰ μῆνα Ἰουνίου ἐ. ἔτους διὰ τὴν τακτοποίησιν καὶ τήρησιν τῶν λογιστικῶν τῆς βιβλίων, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ 25.000 καὶ τῷ ἐπιδόματι ἀκριβείας ζωῆς ὡς ἐγγάμου ἐκ δραχμῶν 4000, ἔκτοτε δὲ μέχρι σήμερον προσφέρει εἰς τὴν καθ' ἧς Ἐταιρίαν τὴν συμπεφωνημένην ὑπηρεσίαν, ἐργαζόμενος κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας, καθ' ἃς δὲν ἀπασχολεῖται εἰς τὰ κύρια αὐτοῦ καθήκοντα. Ἐντεῦθεν ὑφίσταται ἀπαίτησις τοῦ αἰτούντος κατὰ τῆς καθ' ἧς ἡ αἰτήσις, διότι, ἀνεξαρτήτως παντὸς ἄλλου, ἐν μόνῃ τῇ παροχῇ ὑπηρεσιῶν ἐν σχέσει ἰδιωτικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ κατ' ἐπάγγελμα δημοσίου ὑπαλλήλου δὲν ὑπάρχει τι τὸ προσβάλλον τὴν ἡθικὴν συνείδησιν ἢ ἀντιτιθέμενον πρὸς τὰ χρεῖστα ἡθῆ καὶ τὴν δημοσίαν τάξιν. Ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ὑφίσταται ἀπαίτησις τοῦ αἰτούντος ἐκ τοῦ ἀδικαιολογίου πλουτισμοῦ.

1939 συλλογικῆς συμβάσεως, ἧς ἡ ἰσχὺς παρετάθη μέχρι τῆς 20 Ἰουλίου 1940 διὰ τῆς § 1 τῆς ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1939 τοιαύτης, παραταθείσης καὶ ταύτης διὰ τῆς § 1 τῆς ἀπὸ 12 Ἰουλίου 1940 ὁμοίας μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου 1940, συνωμολογήθη ἡ καταβολὴ εἰδικοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος ἐκ λ. Α. 1,10 διὰ τὸ κατώτερον πλῆρωμα ἐν γένει δι' ἐκάστην ἡμέραν πλοῦ τῶν φορτηγῶν πλοίων ἐν τῇ καθοριζομένῃ δι' αὐτῆς ἐπικινδύνῳ ζώνῃ, εἰς περίπτωσιν δὲ δράσεως διὰ πολεμικῶν ὀπλῶν ἢ μέσων ἐν γένει (βομβαρδισμού, τορπιλλισμού κλπ.) ἐναντίον λιμένων ἐμπολέμων κρατῶν θὰ καταβάλλεται τὸ ἥμισυ τοῦ εἰδικοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος τῆς ἐπικινδύνου ζώνης καὶ διὰ τὰς ἡμέρας παραμονῆς τῶν πλοίων εἰς τοὺς λιμένας τούτους καθ' ὧν ἤθελεν ἐκδηλωθῇ ἡ δρᾶσις αὕτη. Ἐκ τῆς συμφωνίας ταύτης, καθ' ἣν τὸ ἥμισυ τοῦ εἰδικοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος εἶναι καταβλητέον διὰ τὰς ἡμέρας παραμονῆς τῶν πλοίων εἰς τοὺς ἐμπολέμους λιμένας, καθ' ὧν ἤθελεν ἐκδηλωθῇ ἡ δρᾶσις, σαφῶς συνίσταται, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται πολεμικὴ δρᾶσις καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας παραμονῆς τῶν πλοίων, ἀλλὰ μόνον ἐκδήλωσις τοιαύτης δράσεως, ἥτις, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐσημειώθη, ἰδρύει ἀξίωσιν καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος τούτου, ὅπερ συννόμως αἰτεῖται διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐπικαλουμένης ἐκδήλωσιν τῆς τοιαύτης πολεμικῆς δράσεως ἐναντίον τοῦ λιμένος Ἀμβέρσης ἀπὸ τῆς ἡμέρας ναυτολογήσεως μέχρι καὶ τῆς 9 Αὐγούστου 1940, ἥτοι δι' 22 ἡμέρας ἐν συνόλῳ. Διότι ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς ἀπὸ 12 Ἰουλίου 1940 τελευταίας συλλογικῆς συμβάσεως ἀρχομένης κατὰ τὴν § 3 ταύτης τὴν 21 Ἰουλίου 1940 καὶ ληγουσῆς τὴν 31 Αὐγούστου 1940, καθ' ἣν ἡμέραν καὶ παύει ἰσχύουσα οἰαδήποτε ἄλλη διάταξις προγενεστέρης συμβάσεως ἀντικειμένη εἰς ταύτην, συνωμολογήθη διὰ τοῦ ἐδ. α τῆς § 2 ταύτης ἡ καταβολὴ τοῦ καθωρισμένου εἰδικοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος διὰ τὰς ἡμέρας πλοῦ ἐν τῇ ἐπικινδύνῳ ζώνῃ καὶ δι' ἐκάστην ἐκ τῶν πέντε πρώτων ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ κατάπλου τοῦ πλοίου εἰς λιμένας τῶν ἐμπολέμων κρατῶν ἐντὸς τῆς καθοριζομένης δι' αὐτῆς ζώνης, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ὑπὸ Γερμανικὴν κατοχὴν λιμένων ξένων κρατῶν, τὸ ἥμισυ δὲ τούτου ἐκάστην ἡμέραν παραμονῆς τοῦ πλοίου ἐν τῷ αὐτῷ λιμένι πέραν τῶν πέντε ἡμερῶν, οὐχὶ ὁμῶς καὶ διὰ περισοιέρας τῶν εἰκοσι, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν ὁποίων δὲν καταβάλλεται τούτο, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐν συνεχείᾳ ἤθελε διαρκέσῃ ἡ παραμονὴ τοῦ πλοίου εἰς ἕνα ἐκ τῶν ὡς ἄνω λιμένων, ὡς ἐν προκειμένῳ, συνωμολογεῖ ὁ ἐνάγων, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ λιμένι τῆς Ἀμβέρσης, ὅστις διαιτελεῖ ὑπὸ Γερμανικὴν στρατιωτικὴν κατοχὴν, ἀφ' ἧς ἐναυτολογήθη, διήρκεσε ἡ παραμονὴ τοῦ πλοίου ἐπὶ εἰκοσάῃμερον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ταύτης δι' ἧς ἐτροποποιήθη ἡ παράγραφος 6 τῆς ἀπὸ 23 Δ)βρίου 1939

ομοίας, ἐν ᾗ ὁρίζεται ἡ καταβολὴ τοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος εἰς τὸ πληρωμα τοῦ πλοίου ἐν οἰσδήποτε ἀνεξαρτέτως λιμένι ἐμπολέμου κράτους, καθ' οὗ ἐξεδηλώθη δρᾶσις, καὶ διὰ τῆς § 2 ἐδ. α' καὶ β' ταύτης, ἣτις διαστελλοῦσα τοὺς λιμένας τῶν ἐμπολέμων κρατῶν τῆς δι' αὐτῆς καθοριζομένης ἐπικινδύνου ζώνης, ἐν οἷς περιλαμβάνονται καὶ ὑπὸ Γερμανικὴν κατοχὴν λιμένε· ξένων κρατῶν, ἀπὸ τοὺς λοιποὺς λιμένας, ὁρίζει διὰ μὲν τοῦ ἐδ. α' τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος τούτου διὰ μόνον τὴν ἐπὶ 20 ἡμέρας παραμονὴν τοῦ πλοίου ἐν τῷ αὐτῷ λιμένι ἐμπολέμου κράτους κειμένῳ ἐντὸς τῆς καθοριζομένης δι' αὐτῆς ζώνης, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ὑπὸ Γερμανικὴν κατοχὴν λιμένων ξένων κρατῶν, διὰ δὲ τοῦ ἐδαφ. β' τὴν καταβολὴν τοῦ αὐτοῦ ἐπιδόματος δι' ἐκάστην ἡμέραν παραμονῆς τῶν πλοίων εἰς οἰσδήποτε ἄλλον πλὴν τῶν ἀνωτέρω λιμένων καθ' οὗ ἤθελε σημειωθῇ δρᾶσις πολεμικῆ, ἀνεξαρτέτως χρόνου παραμονῆς τοῦ πλοίου. Ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ νόμιμος εἶναι διὰ τὸ αἰτούμενον ἐπίδομα τῶν ὑπολοίπων 27 ἡμερῶν συνιστάμενον ἐκ λιρῶν Ἀγγλίας 33.15 μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ διὰ ταύτης συνομολογουμένου ὡς καταβληθέντος τοιοῦτον τῶν 56 ἡμερῶν ἐκ τοῦ συνόλου τῶν 92 τοιούτων, καθ' ὅς μόνον δικαιοῦται τοῦτον ὁ ἐνάγων, δι' ὃ καὶ ἀπορριπτέα ἐστὶν ἡ ἀγωγὴ ἐν τούτῳ κατὰ τὸ ἐπὶ πλεόν ποσὸν ὡς μὴ βάσιμος, κατὰ τὴν περὶ τούτου νόμιμον ἐνστασιν τοῦ ἐναγομένου, ὅστις ἀβάσιμῳ ἐπικαλεῖται τὴν σύναψιν ἀναχωχῆς μεταξὺ Βελγίου καὶ Γερμανίας, ἀφοῦ διὰ τῆς ἀπὸ 12^{ης} Ἰουλίου 1940 συλλ. συμβάσεως συνομολογήθη, ὅτι συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ ὑπὸ Γερμανικὴν κατοχὴν λιμένε· ξένων κρατῶν, οἷς συνομολογεῖται ἐτέρωθεν, ὅτι τυγχάνει ὁ τῆς Ἀμβέρσας τοιοῦτος, ἀνεξαρτέτως τοῦ ὅτι διὰ τῆς ἐπικαλουμένης ἀναχωχῆς δὲν παθεῖ νὰ θεωρηθῇ ἐμπόλεμος. Ἄνευ δὲ νομικῆς ἐπιρροῆς τυγχάνει ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος περὶ συμφωνίας καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος καθ' ὅλον τὸν συνομολογηθέντα χρόνον τῆς ναυτολογήσεως, βάσει τῆς ἀπὸ 23 Δεβρίου 1939 συλλ. συμβάσεως δι' ἣς δὲν συνομολογήθη περιορισμὸς τοῦ χρονικοῦ ὁρίου παραμονῆς τοῦ πλοίου ἐν τῷ αὐτῷ λιμένι. Διότι ἐκ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2171] 1940 νόμου σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ ἀτομικὴ σύμβασις καταργεῖται δι' ἐπιγενομένης συλλογικῆς τοιαύτης, οὗσης ἐπικρατεστέρας ὡς δρᾶσις τὴν δημοσίαν τάξιν (ὅρα καὶ εἰσηγητικὴν ἐκθεσιν τοῦ νόμου τούτου) καὶ τὰ ἐναντία ὡς ἀβάσιμα ἀπορριπτέα.

Καὶ κατὰ τὴν ἐτέραν βάσιν τῆς ἡ ἀγωγὴ ἐν τῇ ἐκτίθεται, ὅτι ἐν Ἀμβέρσῃ ὁ πλοίαρχος τοῦ πλοίου ἀνεγνώρισε τὴν υπογνώσιν τῆς καταβολῆς τοῦ δι' αὐτῆς αἰτούμενου ἐπιδόματος εἰς τὸν ἐνάγοντα ἐννομον ἐρεῖσμα ἔχει τὴν ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ νόμου 1 π.ἀνδ. (422) παρεπομένην ἀγωγὴν, ἣτις ἀποτελεῖ ἰδίαν βάσιν ἐννόμου ἐνοχικῆς σχέσεως, ἀνεξάρτητον τοῦ κύρους καὶ τῆς ἰσχύος τῆς προϊσταμένης ἐνοχῆς, δεδομένου ὅτι ἡ ἐπικαλουμένη δικαιοπραξία συνάδει πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ πλοιοκτῆτου καὶ ἐφοπλιστοῦ, ὡς ἀφορῶντα τὰς ἀνάγκας τοῦ πλοίου καὶ τὴν ἀποστολὴν δι' ἣν καὶ ἐνηργήθη ἐν τῇ Ἀμερικῇ ἐντὸς τῶν νομίμων ὁρίων τῆς ἐξουσίας τοῦ προσεστώτος πλοίαρχου, ὅστις, ὡς ἔχων δικαίωμα πληρωμῆς τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ναυτικοῦ, ἐγκύρως συνομολογεῖ σύμβασιν ἀναγνωρίσεως περὶ πληρωμῆς ταύτης ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, δι' ὃ καὶ ὑποχρεώνει τὸν προστήσαντά ἐπὶ τῇ βάσει τῶν περὶ προστήσεως κανόνων τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου. Ὅθεν ἐξέτασις ἀποβαίνει καὶ ἀπορριπτέα τὰ ἀντίθετα.

Ἐφοπλιστὴς θεωρεῖται ὁ χρησιμοποιοῦν δι' ἴδιον αὐτοῦ λογαριασμὸν πρὸς ναυτιλιακὴν ἐπὶ κέρδει ἐργασίαν πλοῖον μὴ ἀνήκον εἰς αὐτὸν καὶ κατὰ συνέ-

πειαν ἀρκούντως ὀρισμένην τυγχάνει ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τοῦ ἐναγομένου καὶ ἐφοπλιστοῦ, περιέχουσα ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 533 Πολ. Δικ. ὁριζόμενα στοιχεῖα, καὶ ἀπορριπτέα ἡ περὶ τοῦ ἐναντίου σχετικῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐναγομένου.

Κατὰ τοὺς ὁρισμούς τοῦ ἀρθροῦ 293 § 3 ὁ διαχειριστὴς ἐκπροσωπεῖ τὴν πλοιοκτησίαν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου ποιούμενος μνείαν τοῦ ὀνόματος τοῦ πλοίου, ἄνευ τοιαύτης τοῦ ὀνόματος τῶν συμπλοιοκτητῶν, οὗ ἡ ἀναγραφὴ δὲν κρίνεται ἀπαραίτητος, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ὁ ἐναγόμενος, καὶ ἡ τὴν ἐναντίαν ἐκδοχὴν ὑποστηρίζουσα ἐνστασις ἀπορριπτέα κρίνεται ὡς μὴ νόμιμος.

Ἐκ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῆς ἐπικαλουμένης ρήτρης τῆς συμβάσεως, καθ' ἣν ἐπὶ πάσης ἀμφισβητήσεως κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν ταύτης ἀποφαίνεται ὁριστικῶς ὁ ὑφυπουργὸς τῆς Ἐμπορικῆς ναυτιλίας, προφανῶς συνάγεται, ὅτι αὕτη δὲν ἀφορᾷ τὰς διαφορὰς τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ὁποίων οὐδόλως ἀπεκλείονται τὰ δικαστήρια, ἀλλὰ μόνον τὰς διοικητικὰς, ἀνεξαρτέτως τοῦ ὅτι, ὑποκειμένης διαφορᾶς συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεωτικῆς καὶ διὰ τὸν ἐργαζόμενον, μὴ δυνάμενον νὰ παραιτηθῇ τῶν ἐκ ταύτης δικαιωμάτων του, ἀφορῶντων κυρίως τὴν δημοσίαν τάξιν, ἡ προλαβοῦσα ρήτραι, καὶ ἂν εἴη ὡς σύμβασις ἡ προσύμβασις ἐκλήφθη, τυγχάνει ἀνίσχυρος κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ τροποποιηθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 3332/25 ἀρθροῦ 107 Πολ. Δικ. καθ' οὗς μόνον αἱ διαφοραὶ εἰς ἃς ἐπιτρέπεται συμβιβασμὸς εἶναι δεκτικαὶ διαιτησίας καὶ ἡ τὴν ἐναντίαν ἐκδοχὴν ἐνστάσεως τοῦ ἐναγομένου περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἐλέγχεται ἀπορριπτέα ὡς στηριζομένη ἐπὶ ψευδοῦς προϋποθέσεως.

Διὰ τῆς ἐπικαλουμένης ἐν τῇ ἀγωγῇ συλλογικῆς συμβάσεως, βάσει τῆς ὁποίας ἐναυτολογήθη ὁ ἐνάγων, ρητῶς συνομολογήθη ὅτι διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος δὲν ὑπολογίζονται αἱ ἡμέραι καθ' ἃς λόγῳ ἀρνήσεως τοῦ πληρώματος πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς εἰς αὐτὸ ἐπιβαλλομένης ὑπηρεσίας ἠναγκάσθη τὸ πλοῖον ν' ἀνακόψῃ τὸν πλοῦν, ἢ ν' ἀναβάλῃ τὸν ἀπόπλουν ἢ νὰ διακόψῃ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐν τῷ λιμένι ἐργασίαν, ἢ τέλος νὰ ἐπιβραδύνῃ τὴν ἐναρξιν τῆς τοιαύτης ἐργασίας. Κατὰ ταῦτα τὸ ἐπικαλούμενον ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἀρθροῦ 349 Ε. Ν. οὐδεμίαν ἔχει ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν καὶ ἡ σχετικὴ περὶ τούτου ἐνστασις κρίνεται ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος.

Κατὰ τὸ ἀρθρον 357 Ε. Ν. τὸ ναυτολόγιον δὲν ἀπαιτεῖται ὡς συστατικὸν στοιχεῖον τῆς μισθώσεως καὶ τῶν ὅρων τῆς ναυτολογίας τοῦ πλοίαρχου καὶ τοῦ πληρώματος, ἀποκλειομένου ἐτέρου μέσου πρὸς ἀπόδειξιν αὐτῶν, ἀλλ' ἀναφέρεται μόνον εἰς τρόπους ἐγγράφου ἀποδείξεως τῆς μισθώσεως. Κατ' ἀκολουθίαν δύναται αὕτη ν' ἀποδειχθῇ δι' ὅρκου ἢ ἐξ ὁμολογίας (Α. Π. 126136 Θέμ. ΜΖ' σελ. 289) καὶ δέον ἐπὶ τῇ ἀμφισβητήσει, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐνάγων εἰς ἀπόδειξιν ταύτης διὰ παντός νομίμου ἀποδεικτικοῦ μέσου πλὴν μαρτύρων (*).

(*) Σχετικὴ πρὸς τὴν ἀνωτέρω πρωτοδικειακὴν ἀπόφασιν εἶναι καὶ ἡ Πρωτοδικεῖα Ἀθηνῶν 5079/1941, (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 12, σελ. 367), πραγματευομένη περὶ τῶν περιπτώσεων χορηγήσεως πολεμικοῦ ἐπιδόματος καὶ τῶν κανονιστικῶν καὶ ἐνοχικῶν ὅρων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὡς καὶ περὶ τῆς ἀποδείξεως τῆς συμβάσεως ναυτολογήσεως.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΝΟΜΟΣ 551 ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΕΞ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

Ἐπιμερισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ παθόντος

Στοιχείον τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς ἡ κατάστασις τοῦ τέκνου. — Χρονικὸν σημεῖον ἄρσεως τῆς ἐγγάμου σχέσεως ἐν περιπτώσει διαζυγίου. — Σύνταξις ἐξ ἀσφαλιστ. Ταμείου καὶ κεφαλοποιήσις

Ἀρείου Πάγου 221|1942

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Χ. Καλλέλης

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Λέκκας, Ν. Τρωϊάνος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 551 «περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημιώσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματων ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων», ὡς τὸ ἄρθρον τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 6234|1934, ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ παθόντος ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 3, περιπτώσις 5, ἀποζημιώσεις περιέχεται εἰς τὸν ἐπιζῶντα καὶ μετὰ κατιόντων συντρέχοντα σύζυγον τοῦ παθόντος κατὰ τὰ 2|5, τῶν λοιπῶν 3|5 περιεχομένων εἰς τὰ καταλειπόμενα ὑπὸ τοῦ παθόντος τέκνα ἢ ἄλλους κατιόντας, ζῶντας εἰς βάρος αὐτοῦ, πάντας δὲ ἀγῶμους, ἢ προκειμένους περὶ θηλέων, καὶ εἰς τὰς ἐξ αὐτῶν ἐν χρεΐᾳ τελούσας. Ὅθεν στοιχείον τῆς ἱστορικῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς τοῦ τέκνου, δι' ἧς, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἐπιδιώκεται ἀποζημιώσις ἐκ τοῦ νόμου 551 διὰ τὸν ἐν ἐργατικῷ ἀτυχήματι θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀποτελεῖ κατὰ τὸ μνησθὲν ἄρθρον 6 καὶ ἡ πρότασις ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τοῦ ἀτυχήματος ἦτο ἄγαμος ἢ, προκειμένου περὶ θήλεος, ὅτι ἐτέλει κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐν χρεΐᾳ, δὲν συνιστᾷ δὲ κατὰ τὸν νόμον ἔνστασιν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου προβλητέαν καὶ συνεπὶς ὑποκειμένην εἰς τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 160 τῆς Πολ. Δικονομίας ἀπαράδεκτον ἕνεκα προβολῆς τῆς μετὰ τὴν πρώτην ἐπ' ἀκροατηρίου συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς, ἢ ἀμφισβητοῦσα τὴν ἐνεργητικὴν νομιμοποίησιν τοῦ ἐνάγοντος πρότασις τοῦ ἐναγομένου ὅτι ὁ ἐνάγων ἦτο ἐγγαμος κατὰ τὸν χρόνον τοῦ ἀτυχήματος. Κατὰ ταῦτα εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἄβασιμος, ὁ 6ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, ὑποστηρίξων ὅτι παρὰ τὸν νόμον δὲν ἐκήρυξεν ἡ προσβαλλομένη ἀπαράδεκτον τὸν μετὰ τὴν πρώτην πρωτόδικον συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς προταθέντα ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὅτι ἡ ἐκ τῶν ἀναιρεσειουσῶν Ε.Χ. ἦτο ἐγγαμος κατὰ τὸν χρόνον τοῦ ἀτυχήματος καὶ ὅτι δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν σχετικὴν περὶ ἀπαράδεκτου τοῦ αὐτοῦ πραγματικοῦ ἰσχυρισμοῦ ἔνστασιν τῆς ἰδίας ἀναιρεσειούσης, τῆς παραλείψεως τοῦ κατ' ἐφεσιν δικάσαντος Πρωτοδικείου, ὅπως ἀπαντήσῃ εἰς τὴν τελευταίαν ἔνστασιν, μὴ ἰδρυούσης τὸν ἐκ τοῦ ἄρθρου 807 παρ. 7 λόγον ἀναιρέσεως, αἵτε τῆς ἐνστάσεως ταύτης, καθὼς νόμῳ ἄβασιμος, μὴ ἐκούσης κατὰ νόμον ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐκβασὴν τῆς δίκης.

Λόγῳ τοῦ διαπλαστικοῦ χαρακτῆρος τῆς ἐπὶ διαζυγίῳ ἐκδιδομένης ἀποφάσεως, ἡ ἄρσις τῆς ἐγγάμου σχέσεως ἐπέρχεται ἀπὸ τοῦ χρονικοῦ σημείου καθ' ὃ κατέστη ἀμετάκλητος ἡ ἀπαγγέλλουσα αὐτὴ ἀπόφασις (ἄρθρ. 1 νόμου 2228|1920), ἧς τὰ ἀποτελέσματα δὲν ἀνατρέχουσιν εἰς χρόνον, προγενέστερον καὶ δὴ τὸν τῆς ἐγγέρσεως τῆς περὶ διαζυγίου ἀγωγῆς ἢ τὸν τῆς ἐκδόσεως τῆς δεχομένης αὐτὴν πρωτοδίκου ἀπο-

φάσεως. Ὅθεν, ἀφοῦ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐκ τῆς τετάρτης σκέψεως τοῦ αἰτιολογικοῦ αὐτῆς προκύπτει, δέχεται ὡς ἀποδειχθὲν ἐκ δικαστικῆς ὁμολογίας, ὁμολογεῖται δὲ τοῦτο καὶ διὰ τοῦ 7ου λόγου τοῦ ἀναιρετηρίου, ὅτι ἡ ἐκ τῶν ἀναιρεσειουσῶν Ε.Χ. κατὰ τὸν χρόνον τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀτυχήματος καὶ τοῦ ἐξ αὐτοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς τῆς (Αὔγουστον 1934) ἐτέλει εἰσέτι ἐν νομίμῳ γάμῳ, τελεσθέντι τὸν Μάρτιον 1933, καὶ ὅτι ἐπὶ ἀγωγῆς αὐτῆς περὶ διαζυγίου εἶχεν ἐκδοθῇ ἡ ὑπ' ἀριθ. 2151 τῆς 27 Ἰουνίου 1934 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ἀλλ' ἡ ἀπόφασις αὕτη κατέστη ἀμετάκλητος κατὰ Νοέμβριον 1934 (ἦτοι μετὰ τὸν χρόνον τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος καὶ τοῦ ἐξ αὐτοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς τῆς), κατ' ὀρθὴν ἐρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων 1 τοῦ νόμου 2228|1920 καὶ 6 τοῦ νόμου 551 ἐδέχθη περαιτέρω, ὅτι ἡ ἀναιρεσεύουσα αὕτη δὲν δικαιούται ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ νόμου 551, καθ' ὃ μὴ οὕσα ἄγαμος, οὐδὲ διατελοῦσα ἐν χρεΐᾳ κατὰ τὸν ἀνωτέρω χρόνον καὶ κατέληξε δι' ἐπικυρώσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ὡς διὰ τῆς αὐτῆς τετάρτης σκέψεως τῆς ἐξετίμησε τὸ περιεχόμενον τῶν διατάξεων τῆς τελευταίας ταύτης, εἰς ἀπορρίψιν ὡς πρὸς τὴν ἀναιρεσειούσαν ταύτην τῆς ἀγωγῆς, ἀπορριπτέος δὲ ὁ τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζων 7ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, ἀπορριπτέας μετὰ τοῦτο καθισταμένης ὡς πρὸς τὴν αὐτὴν ἀναιρεσειούσαν Ε.Χ. τῆς προκειμένης αἰτήσεως ἀναιρέσεως ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς, διότι οἱ λοιποὶ λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων ἀναφέρονται εἰς τὸ ποσὸν τῆς καταβλητέας ἀποζημιώσεως, εἰς τὴν ὁμοῦς ἀμετακλήτως, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, κρίνεται, ὅτι δὲν δικαιούται ἡ αὕτη ἀναιρεσεύουσα.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 18 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 551, ὡς τοῦτο ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος 408|1941 καὶ οὕτως ἐρμηνευθὲν εἶναι ἐφαρμοστέον καὶ παρὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου οὐχὶ κατ' ἀνάδρομον τὸν ἐρμηνευτικοῦ νόμου ἐφαρμογήν, ἀλλὰ τοιαύτην τὴν ἐρμηνευτικῶν διατάξεων, αὐτοῦ κατὰ τὴν αὐθεντικῶς προσδοθεῖσαν αὐταῖς, ἀφ' ἧς ἐθεσπίσθησαν, ἐννοίαν, πρὸς ἐξεύρεσιν ἐὰν ἡ ὑπὸ ἰδρυθέντος παρὰ σιδηροδρομικῆς ἐταιρίας Ταμείου Συντάξεων χορηγουμένη σύνταξις εἰς τὸν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς ἀτυχήσαντα ἐργάτην ἢ ὑπάλληλον συμπληρωτὴ ἢ οὐ τὸ κατὰ τὸν νόμον 551 καταβλητέον ποσὸν ἀποζημιώσεων, δέον ν' ἀφαιρῶνται ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ κεφαλαιοποιήσεως τῆς χορηγουμένης συντάξεως αἱ ἐκ μέρους τοῦ ἡσφαλισμένου γενόμεναι κρατήσεις καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν. Ὅθεν οὐσιώδης εἰς τὴν ἐκβασὴν τῆς δίκης εἶχε κατὰ τὴν ἀνωτέρω διάταξιν ὁ κατὰ τὴν ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις συζήτησιν προβληθεὶς ὑπὸ τῶν ἀναιρεσειουσῶν Αἰκ. καὶ Ν. Χ., ὡς δείκνυται ἐκ τῶν προσαγομένων

ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ ἐγγράφων προτάσεων τῶν τῆς συζητήσεως ἐκείνης, ἰσχυρισμὸς ὅτι ἐκ τοῦ μισθοῦ τοῦ παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεσιν Προσωπικοῦ τῶν Ἑλληνικῶν Σιδηροδρόμων ἡσφαλισμένου συζύγου καὶ πατρὸς αὐτῶν ἐγένοντο κρατήσεις ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ Ταμείου 30.000 δραχμῶν, ὑπολογιστέαι εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς ἀπονεμηθείσης αὐταῖς συντάξεως καὶ συνεπῶς τὸ ὥς Ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, περιορισθὲν εἰς ἐπὶ τόκῳ 100/ο κεφαλαιοποιήσιν τῆς ἐκ δραχμῶν 1075 μηνιαίως ἀπονεμηθείσης εἰς τὰς ἀνωτέρω ἀναιρεσειούσας συντάξεως διὰ τὸν ἐκ τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος θάνατον τοῦ παθόντος καὶ ἀφαιρέσαν ὁλόκληρον τὸ οὕτως ἐξευρεθὲν ποσὸν κεφαλαίου δραχμῶν 129.000 ἐκ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 157.000 εἰς ὃ, βάσει τοῦ ἐν δέχεται μηνιαίου μισθοῦ τοῦ παθόντος, ἀνέρχεται ἢ ἐκ τοῦ νόμου 551 ἀποζημιώσεις αὐτῶν, καὶ καταλήξαν εἰς τὴν δι' ἐπικυρώσεως τῆς πρωτοδικῆς ἀποφάσεως ἐπιδίκασιν τῆς ἐκ δραχμῶν 28500 διαφοράς, ἀπορρίψιν δὲ τῆς ἀγωγῆς κατὰ τὸ ὑπὲρ τὸ ποσὸν τοῦτο αἴτημα αὐτῆς, χωρὶς μηδὲν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει τὸ περὶ οὗ ἡ ἀνωτέρω πρότασις ποσὸν τῶν κρατήσεων καὶ τῶν τόκων αὐτῶν, οὐδὲ νὰ τάξῃ περὶ αὐτῆς τὴν προσήκουσαν ἀπόδειξιν, ἀναιρετὰς ὡς πρὸς τὰς αὐτάς ἀναιρεσειούσας καὶ καθ' ὃ μέρος ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν αὐτὴν κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του, κατὰ τὸ ἀρθρον 807 παρ. 7 καὶ 8 τῆς Πολιτ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν βάσιμον ὄγδον λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ τὸ σχετικὸν μέρος τοῦ τελευταίου λόγου τῶν προσθέτων.

ΕΥΘΥΝΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΜΕΤΑ ΤΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Ἀποζημιώσεις ἐκ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἐν περιπτώσει δόλου.

Ἐξακολουθήσας τῆς εὐθύνης τοῦ ἐργοδότη πρὸς ἀποζημιώσιν ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἐν περιπτώσει δόλου αὐτοῦ καὶ μετὰ τὸν νόμον περὶ Κοινωνικῶν Ασφαλίσεων.

Τὸ ζήτημα τῆς εὐθύνης τοῦ ἐργοδότη ἐναντι τοῦ παθόντος ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου, ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, μετὰ τὸν νόμον 6298]1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ασφαλίσεων» ἐπανερχεται πρὸς κρίσιν διὰ τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω ἐφετειακῆς ἀποφάσεως.

Σχετικαὶ μὲ τὸ θέμα εἶναι καὶ αἱ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 157]1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχ. 1, σελ. 16, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 770]1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχ. 4 σελ. 115, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1161]1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχ. 7, σελ. 211, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1466]1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχ. 13, σελ. 407 (βλέπε περὶ τοῦ ζητήματος καὶ Π. Κριθαράν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχ. 16, σελ. 484, Β. Χαλιδην, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχ. 7, σελ. 202, Η. Ἡλιοῦ, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχ. 19, σελ. 580 ἐπ.).

Συνοφίζοντες τὰς ἀπόψεις τῆς νομολογίας ἐπὶ τοῦ σημαντικοῦ ἐνδιαφέροντος ζητήματος σημειοῦμεν τὰ ἀκόλουθα :

Ἡ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 157]1941 παραδέχεται, ὅτι μετὰ τὸν νόμον 6298 «περὶ κοινωνικῶν ασφαλίσεων» ἢ ἐκ τοῦ ἀρθρου 16 τοῦ νόμου 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων εὐθύνη τοῦ ἐργοδότη περιωρίσθη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν τὸ ἀτύχημα προήλθεν ἐκ δολίας προαιρέσεως τοῦ ἐργοδότη ἢ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ, ἐκ προθέσεως δη-

λαδῇ αὐτῶν, ὅπως προκαλέσωσι κατ' εὐθείαν τὸ ζημιογόνον γεγονός, καὶ δὲν ἐπεκτείνεται ἐπὶ τῆς παραλείψεως τούτων, ὅπως τηρήσωσι τοὺς περὶ ασφαλείας τοῦ ἐργάτου κανονισμοὺς καὶ διατάγματα.

Ἡ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 770]1941 παραδέχεται, ὅτι διὰ τοῦ νόμου 6298 δὲν ἐπῆλθε κατάργησις τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθρου 16 τοῦ νόμου 551 καὶ δικαίωμα ἔχει ὁ παθὼν ν' ἀξιώσῃ παρὰ τοῦ ἐργοδότη τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀποζημίωσιν καὶ ὅταν τὸ ἀτύχημα ὀφείλεται εἰς πταίσμα τοῦ ἐργοδότη καὶ δὴ εἰς δόλον αὐτοῦ ἢ εἰς παράλειψιν πρὸς τηρήσιν τῶν περὶ ασφαλείας τῶν ἐργαζομένων κανονισμῶν.

Ἡ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1161]1941 παραδέχεται ὅτι ὁ ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς εὐθύνης εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις, πλην τῆς ἐν ἀρθρῳ 45 παρ. 2 νόμου 6298, καθ' ἣν βεβαιούται διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ὅτι τὸ ἀτύχημα ὀφείλεται εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότη.

Ἡ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1466]1941 παραδέχεται, ὅτι ὑπάρχει εὐθύνη τοῦ ἐργοδότη ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἐν περιπτώσει δόλου αὐτοῦ ἢ μὴ τηρήσεως τῶν διατάξεων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν περὶ τῶν ὄρων ασφαλείας τοῦ ἐργαζομένου.

Ἐφετείου Ἀθηνῶν 1408]1942

Εἰσηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. Β. Μπυρόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Ἀναγνωστόπουλος, Γ. Δημητρίου

Ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἀρθρον 69 § 4 τοῦ νόμου 6298 περὶ κοινωνικῶν ασφαλίσεων, ἐν περιπτώσει ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ἢ θανάτου, ὀφειλομένου εἰς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἂν ὁ παθὼν ἔχει ὑπαχθῇ εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ ὡς ἐκ τούτου δικαιούται οὐδὲν καὶ ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ τὰ ἐν τῷ ἀρθρ. 35 ἀναφερόμενα πρόσωπα τῶν ὑπὸ τοῦ ἄνω Νόμου παροχῶν τῶν ασφαλίσεων, ὁ ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς εὐθύνης πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Β.Δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920, ὡς ἐτροποιοῖθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημιώσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος παθόντων ἐργατῶν ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ἀλλὰ δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀποζημιώσεως, ἂν τὸ ἀτύχημα ὀφείλεται εἰς δόλον τοῦτο, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἀρθρου 45 τοῦ ἄνω Νόμου, ὅπερ ὁρίζει ὅτι ἐν περιπτώσει δόλου ὁ ἐργοδότης καταβάλλει εἰς μὲν τὸ Ἴδρυμα πᾶσαν τὴν δαπάνην τὴν προκληθεῖσαν ἐκ τοῦ ἀτυχήματος καὶ εἰς τὸν παθόντα ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου εἰς τὰ ἀντ' αὐτοῦ δικαιούμενα πρόσωπα τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον ἀποζημιώσεως καὶ τῶν κατὰ τὸν νόμον 6298 παροχῶν καὶ ἐκ τοῦ ἀρθρ. 16 τοῦ Β.Δ. τῆς 25 Αὐγούστου 1920, καθ' ὃ οἱ παθόντες ἐξ ἀτυχήματος, δυναμένου ν' ἀποδοθῇ εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότη, ἔχουσι τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα ν' ἀσκήσωσιν εἴτε τὴν ἐκ τοῦ Νόμου τούτου ἢ τὴν ἐκ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀξίωσιν. Ἐν προκειμένῳ ρητῶς ἐκτίθεται ἐν τῇ ἀγωγῇ, ὅτι ὁ θάνατος τοῦ συζύγου καὶ πατρὸς τῶν ἐναγόντων ὀφείλεται εἰς τὸν δόλον τῶν ἐναγομένων, συνεπῶς ὁρθῶς ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὅτι ἡ ἀγωγὴ ἐρείδεται εἰς τὸν νόμον, δεχθεῖσα ὅτι οἱ ἐφεσίβλητοι δικαιούνται τῆς ἐκ τοῦ ἀστικοῦ νόμου ἀποζημιώσεως καὶ δέον ν' ἀπορριφθῇ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος τῆς ἐφέσεως.

ΕΡΓΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΕΠΙΔΙΚΑΣΙΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

*Ασκήσεις αγωγής και συνέπειαι.

Ἐφετείου Ἀθηνῶν 1408|1942

Εισηγητής ὁ Ἐφέτης κ. Β. Μπουρόπουλος.

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ἀναγνωστόπουλος Γ. Δημητρίου.

Ναὶ μὲν κατὰ τὸ προστεθὲν διὰ τοῦ Α. Ν. 2032 εἰς τὸ ἄρθρ. 638 Πολ. Δικον. ἄρθρ. 638 Α' ὁ ὑπὲρ οὗ ἐγένετο προσωρινὴ ἐπιδίκασις διατροφῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 634 Πολ. Δικ. ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιδώσῃ τὴν οἰκίαν ἀγωγὴν ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν ἐπεταί, ὅτι μεθ' ἐκάστην ἐπιδίκασιν ἀπαιτεῖται ἀσκήσεις νέας ἀγωγῆς, ἀρκεῖ ὅτι ἀπαξ ἡγήθη τοιαύτη, διότι ἄλλως θὰ ἐγεννᾶτο τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 475 Πολιτ. Δικον. ἀπαράδεκτον τῆς νέας ἀγωγῆς, οὔτε ἀπαγορεύεται μετὰ τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς καὶ πρὸ τῆς συζητήσεως αὐτῆς νὰ ζητηθῇ παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Προέδρου προσωρινὴ ἐπιδίκασις διατροφῆς. Κατ' ἀκολουθίαν, ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν προσαγομένων ἐπιδοτηρίων ἀποδεικνύεται, ὅτι οἱ ἐνάγοντες πρὸ τῆς ἐπιδικάσεως αὐτῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21156|1941 προεδρικῆς ἀποφάσεως προσωρινῆς διατροφῆς εἶχον ἐγείρει τὴν κρινομένην ἀγωγὴν περὶ διατροφῆς καὶ ἀποζημιώσεως ἐν γένει, δὲν ἀπαιτεῖτο μετὰ τὴν προσωρινὴν ἐπιδίκασιν ἀσκήσεις νέας τοιαύτης καὶ ἐπομένως δὲν ἀπέβαλε τὴν ἰσχύν τῆς ἢ ἀνω ἀπόφασις τοῦ Προέδρου καὶ ἐγκύρως ἐπείχθησαν οἱ ἐκκαλοῦντες ἐναγόμενοι νὰ πληρώσωσι τοῖς ἐφεισβλήτοις τὰ δι' αὐτῆς ἐπιδικασθέντα ποσὰ λόγῳ προσωρινῆς διατροφῆς. Ὁρθῶς οὖν ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλομένης ἀποφάσεως ἡ κατὰ τῆς παρὰ πόδας τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως κοινοποιηθείσης ἐπιταγῆς ἀνακοπῇ καὶ δέον ν' ἀπορριφθῇ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος τῆς ἐφέσεως.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΝ ΕΝΣΗΜΟΝ

ΕΠΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ Γ.Ο.Δ.

Περιορισμὸς ἀπαιτήσεως

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 608|1942

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Ι. Γεωργακόπουλος

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Φιλίππιδης, Ζ. Φαρακίδης

Ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων καὶ ἤδη ἐφεισβλητός, κατὰ τὰ ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς ἐν τῷ πρώτῳ βαθμῷ δίκης προκύπτοντα, περιώρισε τὴν ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀγωγὴν του, κατευθυνομένην εἰς τὴν κατόπιν τῆς κατὰ παράβασιν τοῦ ν. δ. 424|1941 καὶ συνεπῶς ἀκύρως χωρησάσης ἀπολύσεώς του, ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης ἐφεισβλήτου, ἀπόληψιν τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ μέχρι τῆς ἀγωγῆς ὀφειλομένων ἀποδοχῶν του εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν πενήντα χιλιάδων (50.000) καὶ οὐδαμῶς περαιτέρω βεβαιούται, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόμων κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐφεισβλητός προέβη εἰς τὸν ρηθέντα περιορισμὸν δολίως καὶ ἐπὶ σκοπῷ καταστρατηγήσεως τῶν

περὶ ἀρμοδιότητος διατάξεων τοῦ νόμου, ἀρμοδίως τὸ δικάσαν Εἰρηνοδικεῖον ἐπελήφθη τῆς ὡς εἰρηται ἀγωγῆς, δι' ἣν καθ' ἃ ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου Γ.Ο.Δ'|1912, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. δ. 1544|1942 (*), καὶ τῶν ἄρθρων 6, 7 καὶ 18 τοῦ νόμου Γ.Ο.Δ'|1912 προκύπτει, δὲν ἀπαιτεῖται ἡ καταβολὴ τέλους δικαστικοῦ ἐνσήμου, τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐν τῇ διαδικασίᾳ τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρω νόμου ἐνάγοντος περιοριζομένης φορολογικῶς εἰς τὴν καταβολὴν μόνον τῶν ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ρηθέντος νόμου Γ.Ο.Δ'|1912, ὡς αὐταὶ ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος νόμου περὶ χαρτοσήμου, τελῶν, καὶ τὰ ἐναντία διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς ἐγγράφων προτάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου ἐπαγόμενα ἀπορριπτέα ἐλέγχονται ὡς ἀβάσιμα (**).

(*) Ἐ. π. ἰ. θ. Ἐ. ρ. γ. α. τ. Δ. ι. κ. τόμος α', τεύχος 21 σελίς 671.

(**) Οὕτω καὶ Α. Φ. λ. ω. ρ. ἄ. κ. η. ς, Ἐ. π. ἰ. θ. Ἐ. ρ. γ. α. τ. Δ. ι. κ. τόμος α', τεύχος 24, σελίς 746.

ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΑΡΤΕΡΓΑΤΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ Γ.Ο.Δ.

Ἀρμοδιότης ἀσχετῶς ποσοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 436|1942

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδ. κ. Χ. Ἀποστολόπουλος

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν συνδεδυσμένων διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ νόμου 5245, δι' οὗ ἀντικατεστήθησαν αἱ § § α—δ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3756 «περὶ ἀμοιβῶν ἀρτεργατῶν κλπ.» καὶ τῆς § 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3756, ἡ περὶ πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἀξίωσις τῶν ὀμτεργατῶν ὑπάγεται, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Εἰρηνοδίκου, δικάζοντος κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ.Ο.Δ'. Ἡ ἀρμοδιότης αὕτη τοῦ Εἰρηνοδίκου ὑφίσταται, ὡς ἐκ τῆς γενικότητος τῆς ἐκφράσεως τῆς διατάξεως τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 5245 σαφῶς προκύπτει, ὅχι μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης εἴτε αὐτοβούλως, εἴτε ἀπὸ συμφώνου μετὰ τοῦ ἀρτεργάτου παρακρατεῖ μέρος τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένου ἡμερομισθίου τοῦ ἀρτεργάτου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἀρνεῖται οὗτος, δι' οἰονδήποτε λόγον, τὴν καταβολὴν τῶν ἡμερομισθίων τοῦ ἀρτεργάτου. Κατὰ ταῦτα ἡ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀγωγὴ δι' ἧς ὁ ἐνάγων αἰτεῖται τὴν καταδίκην τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἡμερομισθίων του τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1941 ἐκ δραχμῶν ἐν συνόλῳ 5130, τῶν ὀποιῶν δικαιούται ἀπὸ τῆς παρ' αὐτῷ ὑπηρεσίας του ὡς ἀρτεργάτου, κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 424|1941, ἀρμοδίως εἰσήχθη ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ.Ο.Δ'. συμφώνως πρὸς τὰς ρηθείσας ἀνωτέρω διατάξεις, καίτοι τὸ δι' αὐτῆς αἰτούμενον ποσὸν εἶναι μείζον τῶν 5000 δραχμῶν.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ, ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΕΝΝΟΙΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ 1799/1942

Υπουργείον Οικονομικῶν (Δ/ναις Νομικῶν Ὑπηρεσιῶν). Ἀριθ. Πρωτ. 20162/18538. Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰανουαρίου 1943. Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἑργασίας (Γεν. Δ/ναιν Ἑργασίας, Διεύθυνσιν Β').

Ἀποκρινόμενοι εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 42871/Δ 35 π. ἔ. ὑμέτερον ἔγγραφον, δι' οὗ ἐρωτώμεθα 1) Ποιοὶ δέον νὰ θεωρηθῶσιν ὡς Ὁργανισμοὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, κατὰ τὸν νόμον 1799/42, ἄρθρον 7, οἱ Ὁργανισμοὶ οἱ μὴ ἔχοντες κερδοσκοπικὸν χαρακτῆρα ἢ οἱ ἐπιδιώκοντες κέρδη καὶ 2) ἐὰν ὡς μισθὸς θὰ λογισθῇ μόνον ὁ βασικὸς, ὡς εἶχε διαμορφωθῇ πρὸ τοῦ Ἰουλίου 1941 διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῶν ἐιδικῶν κανονισμῶν ἢ τὸ σύνολον τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν αὐτῶν, ὡς αὐταὶ ἔχουν διαμορφωθῇ κατόπιν τῶν ἐπιβληθεισῶν αὐξήσεων, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὡς ἀκολουθῶς τὴν γνώμην τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου :

Διὰ τοῦ νόμου 1799/42 νοοῦνται ὡς Ὁργανισμοὶ Ἰδιωτικοῦ δικαίου ἅπαντα τὰ νομικὰ πρόσωπα καὶ αἱ αὐτετελεῖς οἰκονομικαὶ μονάδες τῶν ὁποίων οἱ ὑπάλληλοι σταδιοδρομοῦν βάσει ἐγκρινομένου κανονισμοῦ, προβλεπόντος τοὺς βαθμούς, τὰ προσόντα καὶ τὸν χρόνον τῆς προαγωγῆς αὐτῶν.

Ἐπὶ τοῦ β' ἐρωτήματος : Ὡς μισθὸς θὰ λογισθῇ τὸ σύνολον τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν, ὡς αὐταὶ ἔχουν διαμορφωθῇ κατόπιν τῶν ἐπιβληθεισῶν αὐξήσεων καὶ αὐτὸς ἦτο ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου.

Ὁ Εἰσηγητὴς Νομικὸς Σύμβουλος

Α. Παπαδημητρόπουλος

(*) Ἐπὶ θ. Ἑργατ. Δ. κ. τόμος α', τευχ. 27, σ. 860.

ΝΟΜΟΣ 2112 ΚΑΙ ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΝ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ

Υπουργεῖον Οικονομικῶν (Δ/ναις Νομικῶν Ὑπηρεσιῶν). Ἀριθ. πρωτ. 18927/18350. Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Δεκεμβρίου 1942. Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἑργασίας (Δ/ναιν Ἑργατ. Νομοθεσίας).

Ἐχομεν τὴν τιμὴν, ἀπαντώντες εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 26974 ἔ. ἔ. ὑμέτερον ἔγγραφον, σὺν τῇ ἐπιστροφῇ τῶν δι' αὐτοῦ διαβιβασθέντων ἐγγράφων, νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι τὸ Νομικὸν Συμβούλιον (τμήμα Β'), κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς 3/12/42, ἀποτελεσθέν ἐκ τοῦ προεδρευσαντος Ἀντιπροέδρου αὐτοῦ κ. Δ. Ἀποστολάκη, τῶν Νομικῶν Συμβούλων κ. κ. Σ. Μεσημέρη, Ἀλ. Παπαδημητροπούλου, Ἀθ. Παπαγιαννοπούλου, Γ. Φραγκοῦλη καὶ ἐκ τῶν Παρέδρων κ. κ. Κ. Περιφανάκη καὶ Δ. Μαγγιώρου, ἐξήνεγκεν ἐπὶ τοῦ τεθέντος ἡμῖν ἐρωτήματος τὴν ἀκόλουθον γνώμην :

Συμφώνως τῇ παρ. 3 τοῦ ἁρθρου 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2248/1940 ἀναγκ. νόμου, ὡς αὕτη ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἁρθρου 6 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 912/1941 Ν. Δ., εἰς τοὺς ἀπολυομένους κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον παρῆχεται, ἐπὶ πλέον τῆς συντάξεως ἢ βοηθηματος, αἵτινα προβλέπει ἡ προηγουμένη αὕτη παράγραφος, καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου 2112, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, καθοριζομένη ἀποζημίωσις. Κατ' ἀ-

κολουθίαν, ἡ ἀποζημίωσις αὕτη ὀφείλεται συνεπεί τῆς ἄνω ρητῆς ἐπιταγῆς τοῦ νόμου καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι δὲν συντρέχουσιν ἐν προκειμένῳ αἱ βασικαὶ προϋποθέσεις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2112, τοῦθ' ὅπερ εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὁ νομοθέτης, ἀφοῦ ἐπρόκειτο περὶ ἀπολύσεων λόγῳ καταλήψεως ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ὅτε δὲν ὑφίσταται κατ' ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 2112 ὑποχρέωσις καταγγελίας τῆς συμβάσεως, αἵ τῆς συμβάσεως λογιζομένης ὠρισμένης καὶ οὐχὶ ἀορίστου διαρκείας, ἐτι δὲ πλέον ἀφοῦ ἐν παρ. 2 τοῦ ἰδίου ἁρθρου προβλέπεται ἡ παροχὴ συντάξεως ἢ βοηθηματος, ὅτε κατ' ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 2112 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις αὐτοῦ. Συνεπῶς ἀνεῖ ἐπιρροῆς τινος εἶναι, ὅτι, ἐν προκειμένῳ, δὲν συντρέχει ἡ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 3 τοῦ νόμου 2112 προβλεπόμενη παραμέλησις ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη τῆς ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 1 προβλεπομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως πρὸ ὠρισμένου χρόνου, οὐδ' ἄλλαι εἰς ὑπαίτιότητος τοῦ ἐργοδότη, ἐφ' ὅσον τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς ἀποζημίωσιν καθιεροῖ ρητῶς ἡ προβλέψασα καὶ τὴν ἀπόλυσιν ρηθεῖσα διάταξις τοῦ ἁρθρου 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2248/40 ἀναγκ. νόμου.

Τοῦτου οὕτως ἔχοντος, παρέπεται, ὅτι καταβλητέα, ἐν προκειμένῳ, ἀποζημίωσις εἶναι ὁλόκληρος ἡ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 3 τοῦ νόμου 2112, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ τροποποιήσαν τὸ ἄρθρον 1, ἐκ τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ νόμου 4558/1930 προβλεπομένη ἀποζημίωσις, ἥτοι ἀποζημίωσις ἴση πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν, ἃς ὁ αἰτῶν θὰ ἐλάμβανε κατὰ τὸν χρόνον πρὸ τοῦ ὁποίου θὰ ἔδει νὰ γινῇ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως, ἐν ἐφαρμογῇ τοῦ νόμου 2112. Διάφορος ἀντίληψις καὶ δὴ ἐκείνη καθ' ἣν εἰς τὸν αἰτοῦντα ὀφείλεται μόνον τὸ τέταρτον τῆς ἄνω ἀποζημιώσεως, δὲν παριστάται βάσιμος, οὐδὲ δύναται νὰ εὐρὴ ἔρεισμα εἰς τὸν μὴ ἀσκοῦντα, κατὰ τὰ ἄνω, ἐπιρροὴν ἰσχυρισμὸν ὅτι, ἐν προκειμένῳ, δὲν παρημέλησε τὸ Ταμεῖον προθεσμίαν τινὰ ἢ ἄλλην νόμῳ υποχρέωσιν. Καθ' ὅσον, πλην τούτου δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ προκύπτουσα ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ ἁρθρου 4 παρ. 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2248/1940 ἀναγκ. νόμου, ὡς ἀντεκατεστάθη διὰ τοῦ ἁρθρου 6 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 912/1941 Ν. Δ., ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν τοῦ τετάρτου μόνον καὶ οὐχὶ ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως, ἡ μᾶλλον σύμφωνος καὶ πρὸς τὴν ἀληθῆ θέλησιν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ἐκδοχὴ εἶναι ἐκείνη, καθ' ἣν ὀφείλεται ὁλόκληρος ἡ ἀποζημίωσις, ὅτε πραγματεύεται καὶ ἡ σκοπηθεῖσα οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τῶν ἀπολυθέντων, λόγῳ τῆς ἐκ τῶν ὑπετέρων καθιερωσεως ὁρίου ἡλικίας ἐπαγαγούσης καὶ τὴν ἀπροειδοποίητον ἀπόλυσιν αὐτῶν. Ἄλλως καὶ διότι δὲν συντρέχει ἡ ἀναγκαία κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 2112, ὡς συνεπληρωθῇ διὰ τοῦ ἁρθρου 2 τοῦ νόμου 4558, διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ τετάρτου τῆς ἀποζημιώσεως προϋπόθεσις, ἥτοι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 προηγουμένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Κατὰ τὴν γνώμην, ὅθεν, τοῦ Συμβουλίου παρίσταται νόμῳ βάσιμος ἡ αἵτησις τοῦ τῶς Διευθυντοῦ τοῦ Ταμεῖου Συντάξεων Προσωπικοῦ ΣΠΑΠ περὶ καταβολῆς αὐτῇ ὁλοκλήρου τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἀποζημιώσεως, μὴ βάσιμος δὲ ἡ ἀντίληψις τοῦ Ταμεί-

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

2314/1943. 'Απόφ. 'Υφυπουργού 'Εργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπι-
δόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν
μηνὸς Φεβρουαρίου 1943.

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ
2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019 Ν. Δ. (*), ὑπ' ἀριθ. 300 ἀπὸ 7
'Ιανουαρίου 1943 ἀπόφασιν ἡμῶν, τὴν ὑπ' ἀριθ. 2/
1943 γνωμάτευσιν τῆς 'Επιτροπῆς τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ
αὐτοῦ Ν. Δ.τος

Ἀποφασίζομεν

1.—Καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐνὸς συσσιτίου
διὰ τὸν μῆνα Φεβρουαρίου 1943 διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις
καὶ ἐκμεταλλεύσεις παρ' αἷς δὲν λειτουργεῖ συσσίτιον
ὡς ἑξῆς :

α) διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 15 καὶ ἄνω μισθω-
τοὺς δραχ. 700 ἡμερησίως.

β) διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 6 μέχρι καὶ 14 μι-
σθωτοὺς δραχ. 600 ἡμερησίως.

γ) διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 1 μέχρι καὶ 5 μι-
σθωτοὺς δραχ. 500 ἡμερησίως.

II.—Καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος
βελτιώσεως τροφῆς διὰ τὸν μῆνα Φεβρουαρίου 1943
διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες δὲν
παρέχουν συσσίτιον ὡς ἑξῆς :

α) διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 15 καὶ ἄνω μισθω-
τοὺς δραχ. 500 ἡμερησίως.

β) διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 6 μέχρι καὶ 14 μι-
σθωτοὺς δραχ. 450 ἡμερησίως.

γ) διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 1 μέχρι καὶ 5 μι-
σθωτοὺς δραχ. 400 ἡμερησίως.

III.—Διὰ τοὺς μισθωτοὺς, οἵτινες ἐργάζονται εἰς
ἐπιχειρήσεις καφενείων, γαλακτοπωλείων καὶ ζαχα-
ροπλαστείων, τῶν ὁποίων ἡ ἀμοιβή κατὰ κύριον λό-
γον βασιζέται εἰς φιλοδωρήματα, παρ' ὧν δὲν λαμ-
βάνουν συσσίτιον, καθορίζομεν τὴν ἀξίαν τοῦ ἐνὸς
συσσιτίου εἰς δραχ. 300 καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώ-
σεως τροφῆς εἰς δραχ. ἐπίσης 300 ἡμερησίως. Οἱ ἄλ-
λοι μισθωτοὶ τῶν ἐν λόγω ἐπιχειρήσεων ὑπάγονται
εἰς τὰς διατάξεις τῶν παραγράφων I καὶ II τῆς πα-
ρούσης.

VI.—α) 'Επιχειρήσεις καὶ 'Εκμεταλλεύσεις, αἵτι-
νες παρέχουν ἐν συσσίτιον ἡμερησίως, ὑποχρεοῦν-
ται, ὅπως καταβάλλουν μόνον τὸ ἐν τῇ παρ. II τῆς

(*) 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 32, σελ. 19.
Διὰ τὸ ἀπὸ 20/12/1942 μέχρι τέλους 'Ιανουαρίου 1943 χρονι-
κὸν διάστημα βλέπε ὑπ' ἀριθ. 1018/1943 ἀπόφ. 'Υφυπουργοῦ
'Εργασίας, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 33, σ. 63.

οὐ περὶ ὀφειλῆς ὑπ' αὐτοῦ μόνον τοῦ τετάρτου τῆς
ἀποζημιώσεως ταύτης.

Πρὸς τὴν γνώμην ταύτην δὲν συνεφώνησε μόνον
ὁ Νομικὸς Σύμβουλος Γ. Φραγκοῦλης, ὑποστηρί-
ξας τὴν ἐκδοχὴν διὰ εἰς τὸν αὐτοῦ ὀφείλεται μόνον
τὸ τέταρτον τῆς ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον δὲν
συντρέχει παραμέλησις τῆς κατὰ τὸ ἀρθρον 1 ὑπο-
χρεώσεως πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ἐν συν-
δρομῇ τῆς ὁποίας μόνον θὰ ὀφείλεται ὁλόκληρος ἡ
ἀποζημιώσις.

Ὁ Εἰσηγητὴς Νομικὸς Σύμβουλος
Α. Παπαδημητράπουλος

παρούσης καθοριζόμενον ἐπίδομα βελτιώσεως τρο-
φῆς.

β) 'Επιχειρήσεις καὶ 'Εκμεταλλεύσεις, αἵτινες δὲν
παρέχουν συσσίτιον εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολου-
μένους μισθωτοὺς καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λειτουρ-
γήσῃ συσσίτιον παρ' αὐταῖς, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν
καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδό-
ματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς ταῦτα καθορίζονται
ἐν ταῖς παραγράφους I καὶ II τῆς παρούσης.

γ) 'Επιχειρήσεις καὶ 'Εκμεταλλεύσεις, οἵτινες παρ-
έχουν δύο συσσίτια ἡμερησίως εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς
ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς
τὴν καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπι-
δόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς ταῦτα καθορίζονται
ἐν ταῖς παραγράφους I καὶ II τῆς παρούσης.

V.—Συσσίτιον καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς
δικαιοῦνται :

α) Οἱ μισθωτοὶ οἵτινες ἀπασχολοῦνται καθ' οἷον
δήποτε τρόπον καὶ δι' ἃς μόνον ἡμέρας ἀπασχο-
λοῦνται παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει.

Μισθωτοί, ἀπασχολούμενοι εἰς πλείονας τῆς μιᾶς
ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, δικαιοῦνται τῶν ἀνω-
τέρω παροχῶν μόνον παρὰ τοῦ ἐργοδότη παρ' ᾧ
κατὰ κύριον λόγον ἀπασχολοῦνται.

β) Οἱ ἀσθενεῖς ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀσθένειά των.

VI.—Τὸ συσσίτιον καὶ τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως
τροφῆς θὰ παρέχεται μόνον διὰ τὰς ἡμέρας, καθ'
ἃς ἀπασχολοῦνται οἱ μισθωτοὶ παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει
ἢ ἐκμεταλλεύσει. (Δὲν δικαιοῦται συσσιτίου οἱ ἐν
ὁδῷ διατελοῦντες μισθωτοί).

VII.—Εἰς τὰς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεις ὑπόκεινται
αἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις,
αἵτινες ἀκροῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν παρὰ φυ-
σικοῦ προσώπου (ἰτομικαί, ἀνώνυμοι, ὁμόρρυθμοι,
ἑτερόρρυθμοι εταίρειαι), εἴτε παρὰ προσώπου ἰδιω-
τικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου (Συνισμοί, Δημοτικαὶ ἐκ-
μεταλλεύσεις κλπ.), εἴτε παρὰ τοῦ Δημοσίου (Κρατι-
κοὶ σιδηροδρομοὶ κλπ.), εἴτε παρὰ ὀργανισμῶν κοι-
νῆς ὠφελείας (νοσοκομεῖα, φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα
κλπ.) Εἰς τὰς αὐτάς ὡς ἀνω ὑποχρεώσεις ὑπόκεινται
καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ἀ-
σχοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν διὰ λῆσμον τοῦ
Κράτους ἢ Νομικοῦ Προσώπου ἢ κατόπιν παραχω-
ρήσεως αὐτῶν.

VIII.—Διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀντιτίμου τοῦ
συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς,
τὸ ὅποῖον ἐκάστη ἐπιχείρησις ἢ ἐκμεταλλεύσις ὑπο-
χρεοῦται νὰ καταβάλλῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῇ ἀπασχολου-
μένους μισθωτοὺς, ὑπολογίζονται ἅπαντες (ἀθροιστι-
κῶς) οἱ ὑπηρετοῦντες παρ' αὐτῇ μισθωτοί, ἀνεξαρτή-
τως τρόπου πληρωμῆς καὶ τόπου ἀπασχολήσεώς των
(π. χ. Τράπεζαι—'Υπαιμα αὐτῶν, ἐν τῇ αὐτῇ ἢ ἄλλῃ
πόλει).

IX.—α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου, ὡς καὶ τὸ
ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς, ὑπόκειται εἰς κράτη-
σιν ὑπὲρ τοῦ 'Ιδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων
καὶ τῶν ἄλλων ἀσφαλιστικῶν Ὁργανισμῶν.

β) 'Εφ' ὅσον τὸ συσσίτιον καταβάλλεται εἰς χρήμα,
δὲν ὑπόκειται τοῦτο εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 1 παρ.
1 τοῦ Ν. Δ. 2019 προβλεπομένην μέχρι 50 δραχμῶν
κράτησιν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη.

X.—'Εν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου μισθωτὸς περιλαμ-
βάνονται ἅπαντα τὰ φυσικὰ πρόσωπα, αἵτινα παρ-
έχουν εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἰασθή-

ποτε φύσεως εξηρημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς. Ὡς ἀμοιβή θεωρεῖται πᾶσα παροχή χορηγούμενη εἰς τὸν μισθωτὸν (ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος, φιλοδωρήματα κλπ.), ἀνεξαρτήτως τρόπου καθορισμοῦ ταύτης, (ἀμοιβή καθοριζομένη βάσει τῆς διαρκείας τῆς ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς—χρονική ἀμοιβή ἐργασίας—καὶ ἀμοιβή καθοριζομένη βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας, δηλονότι βάσει τοῦ ἐπιτευχθέντος ἀποτελέσματος, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρησιμοποιοθέντος πρὸς τοῦτο χρονικοῦ διαστήματος—ἀμοιβή κατ' ἀποκοπήν).

XI.— Διὰ τὴν παροχὴν τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἄσκει ἡ μορφή τῆς συμβάσεως τῆς ἐργασίας, τοῦτέστιν ἂν αὕτη εἴναι ὠρισμένης ἢ ἀορίστου διαρκείας, ὥς ἐπίσης καὶ ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ.

XII.— Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες ὀργάνωσαν τὴν λειτουργίαν οὐσσιτίου μετὰ τὴν 20)12)42 ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλωσι ἀναδρομικῶς τὴν ἀξίαν τοῦ συσσιτίου ἀπὸ τῆς ἂνω ἡμερομηνίας, τοῦ δὲ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου ἐ. ἔ., ὡς καθωρίσθησαν ταῦτα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1018 ἀπὸ 15)1)43 καὶ τῆς παρούσης ἡμετέρων ἀποφάσεων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Φεβρουαρίου 1943

3601)1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ ἀνακλήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 1842)1943 ἀποφάσεως περὶ συσσιτίου θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περικλῶν.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310)1941 καὶ 783)1941 Νομ. Διαταγμάτων καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1018)43 ἡμετέραν ἀπόφασιν ἐκδοθεῖσαν βάσει τοῦ Ν.Δ. 2019)42

Ἀποφασίζομεν :

Ἀνακαλοῦμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 1842 ἡμετέραν ἀπόφασιν (*), ἣτις θεωρεῖται ὡς μηδέποτε ἰσχύσασα.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Φεβρουαρίου 1943

(*) Ὁ π. ἰ. δ. Ὁ ρ. γ. α. τ. Δ. κ. τόμ. β', τεύχος 34, σελ. 92.

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ

12865)1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν.
(Ε. Κ. τ. Β', φ. 105)1942)

Ἡ παράγραφος 5 τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ ἀπὸ 26 Ἀπριλίου 1926 Διατάγματος «περὶ τρόπου ἐν γένει λειτουργίας τοῦ ΤΑΚ», ὡς ἐτροποποιήθη, καὶ ἣτις προσετέθη διὰ τοῦ ἀπὸ 19 Ἀυγούστου 1936 Διατάγματος, τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

5. Κατὰ παντὸς καπνεμπορίου ὁποτεδήποτε ἡ ὁπωσδήποτε παραβαίνοντες τὰς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεις αὐτοῦ ἢ ὁφείλοντες εἰς τὸ ΤΑΚ ἐκ γενομένων κρατήσεων δι' οἱανδήποτε αἰτίαν ἐξ ἡμερομισθίων ἢ ἐβδομαδιασίων ἀντιμισθίων τῶν καπνεργατῶν ὑπὲρ τοῦ ΤΑΚ συντάσσεται παρὰ τοῦ ἐνεργήσαντος τὸν ἐλεγχον ὑπάλληλου τοῦ Ταμείου πρωτόκολλον ἀναφέρον τὴν ἐπεξεργασθεῖσαν ποσότητα καπνοῦ, τὸν ἀριθμὸν τῶν δι' αὐτῶν ἀπαιτηθέντων ἡμερομισθίων, τὸν χρόνον καθ' ὃν αὕτη ἐγένετο καὶ τὸ ποσὸν τῶν ὀφειλο-

μένων εἰς τὸ Ταμεῖον ὑποχρεωτικῶν ἐργατικῶν καὶ ἐργοδοτικῶν εἰσφορῶν.

Τὸ πρωτόκολλον τοῦτο, ἐπιδιδόμενον διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος, καθίσταται ὁριστικὸν καὶ ἀποτελεῖ τιτλον διοικητικῶς ἐκτελεστικὸν διὰ τὸ ἐν αὐτῷ ποσὸν καὶ τὰ ἐξόδα ἐπιδόσεως, ἂν μὴ ἀσκηθῇ κατ' αὐτοῦ ἀνακοπὴ ἐντὸς 8 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου Εἰρηνοδίκου τοῦ τόπου τῆς ἐργασίας, ἂν τὸ ὀφειλόμενον χρέος εἴναι ἑλασσον τῶν δραχ. 5.000 καὶ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν ἐπὶ μείζονος ποσοῦ. Τῆς ἀνακοπῆς ταύτης ὀρίζεται δικασίμος διὰ πρᾶξεως κάτωθι αὐτῆς οὐχὶ πέραν τῶν 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταθέσεώς της, κατ' αὐτὴν δὲ ἐξετάζονται ἄνευ γνωστοποιήσεως οἱ ἐκατέρωθεν προσκομιζόμενοι μάρτυρες καὶ ἡ ἐπ' αὐτῆς ἀπόφασις ἐκ τῶν ἐνότων λαμβανομένη, ἐκδίδεται ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συζητήσεως καὶ εἰς οὐδὲν τακτικὸν ἢ ἔκτακτον ἐνδίκον μέσον ὑπόκειται.

7480)1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων τοῦ Κράτους.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 105)1942)

Ἐπιφέρονται αἱ κάτωθι τροποποιήσεις :

1) Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρθρου 35 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ ὡς ἂνω Ταμείου προστίθεται ἡ κάτωθι μεταβατικὴ διάταξις. «Εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους τοῦ Ταμείου παρέχεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἐτησίᾳ προθεσμίᾳ πρὸς ὑποβολὴν αἰτήσεων διὰ τὴν ἐξαγορὰν τῆς τυχὸν προϋπηρεσίας τῶν παρὰ Ἐπιμελητηρίῳ ἢ ἄλλῳ Ὁργανισμῷ Δημοσίου Δικαίου τοῦ ὁποίου οἱ ὑπάλληλοι ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τοῦ Ταμείου».

2) Τὸ ἐδάφιον 3 τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἀρθρου 37 τοῦ ὡς ἂνω Καταστατικοῦ, τὸ ἀφορῶν τὴν προθεσμίαν ἐξαγορᾶς, παλαιοπολεμιστικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἡσφαλισμένων, καταργεῖται.

3) Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγρ. 11 τοῦ ἀρθρου 56 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἂνω Καταστατικοῦ προστίθεται ἡ κάτωθι διάταξις :

Ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τῆς παρούσης παραγράφου ἀπονεμηθεῖσα εἰς δικαιούχους θανόντων ἡσφαλισμένων σύνταξις ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης διατάξεως ὑπολογίζεται κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ καὶ χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ χρόνος ὑπηρεσίας τοῦ θανόντος παρὰ Δημοσίῳ.

Ἡ εἰς τὸ Ταμεῖον κατοβολὴ τοῦ τυχὸν ἀναληφθέντος παρὰ τῶν ἐν λόγῳ δικαιούχων ἀτομικοῦ λογαριασμοῦ τοῦ θανόντος, ὡς καὶ τὸ συνολικὸν ποσὸν τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὴν ἐξαγορὰν προϋπηρεσίας τοῦ θανόντος παρὰ Ἐμπορικῷ Ἐπιμελητηρίῳ ἢ συναφεῖ Ὁργανισμῷ, τοῦ ὁποίου ὅμως οἱ ὑπάλληλοι εἶναι ἡσφαλισμένοι εἰς τὸ Ταμεῖον, δεόν νὰ γίνῃ εἰς τέσσαρας ἐτησίαις δόσεις καὶ ἐντόκως πρὸς 4ο/ο.

20702)1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ τροποποιήσεως Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Μετάλλου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 105)1942)

Εἰς τὸ ἀρθρον 34 τοῦ Ἐσωτερικοῦ Διοικητικοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Μετάλλου προστίθεται μεταβατικὴ διάταξις ἔχουσα οὕτω :

Ἀδελφόνονται τὰ ὁδοιπορικὰ ἐξόδα τῶν ὑπαλλήλων ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας ἀπὸ δραχμ. 500 εἰς δραχμὸς

χιλίας πεντακοσίας (1.500) από 1ης 'Ιουλίου 1941 και καί ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ σημερινὴ ἀκρίβεια τῆς ζωῆς.

17806]Γ. 5339]1942. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ ἐγκρίσεως προσωρινοῦ Κανονισμοῦ τοῦ
Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου 'Επι-
κουρικῆς 'Ασφαλίσεως 'Ασφαλιστῶν καὶ Προ-
σωπικοῦ 'Ασφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων.
(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 105]1942)

Ὁ προσωρινὸς Κανονισμὸς τοῦ Διοικητικοῦ Συμ-
βουλίου, περιέχων καὶ τὸν καθορισμὸν τῶν μισθολο-
γικῶν κλάσεων τῶν μὴ ἐμμίσθων ἡσφαλισμένων, ἐξ
ἄρθρων ἐξ τοῦ Ταμείου 'Επικουρικῆς 'Ασφαλίσεως
'Ασφαλιστῶν καὶ Προσωπικοῦ 'Ασφαλιστικῶν 'Επι-
χειρήσεων ἰσχύει ὡς ἑξῆς.

* Ἄρθρον 6.

Μισθολογικαὶ κλάσεις μὴ ἐμμίσθων ἡσφαλισμένων
Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν κατὰ τὸ νομοθετικὸν
Διάταγμα 1070]42 εἰσφορῶν τῶν μὴ ἐμμίσθων ἡσφα-
λισμένων τοῦ Ταμείου οἱ ἐν λόγῳ ἡσφαλισμένοι δύ-
ναι νὰ καταταγοῦν εἰς μίαν ἐκ τῶν κάτωθι μισθολο-
γικῶν κλάσεων τῶν σημειουμένων κατωτέρω διὰ
λατινικῶν στοιχείων ἥτοι:

I	Κλάσις δραχμαὶ	2.000.—
II	" "	4.000.—
III	" "	6.000.—
IV	" "	8.000.—
V	" "	10.000.—
VI	" "	15.000.—
VII	" "	20.000.—
VIII	" "	25.000.—
IX	" "	30.000.—

23761]1942. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ
Ταμείου 'Ασφαλίσεως 'Εμπόρων.
(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 110]1942)

20100]1942. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ τροποποιήσεως Κανονισμοῦ 'Εσωτ. 'Υπη-
ρεσίας Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ 'Η-
λεκτρικῆς 'Εταιρίας Μεταφορῶν.
(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 110]1942)

Εἰς τὸν 'Εσωτερικὸν Κανονισμὸν τοῦ Ταμείου Συν-
τάξεων Προσωπικοῦ 'Ηλεκτρικῆς 'Εταιρίας Μετα-
φορῶν προστίθεται μεταβατικὴ διάταξις ἔχουσα οὕτω:
'Απὸ 1ης 'Ιανουαρίου 1942 ὁ βασικὸς μηνιαίος
μισθὸς τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Διοικητικοῦ ὁρίζεται
εἰς δραχ. 8.000, τῶν δὲ γραμματέων καὶ λογιστῶν
τῶν ἐχόντων ὑπερδεκαετὴ ὑπηρεσίαν εἰς δραχ. 6.000
καὶ ὑπερεξαετὴ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ Ταμείῳ κατὰ τὴν
δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ὁρίζεται εἰς δραχ. 5.000.

22872]1942. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Κα-
ταστατικὸν Ταμείου Αὐτασφαλίσεως 'Υγειο-
νομικῶν.
(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 110]1942)

Εἰς τὴν νομοθεσίαν τοῦ Ταμείου Συντάξεως καὶ
Αὐτασφαλίσεως 'Υγειονομικῶν προστίθεται μεταβα-
τικὴ διάταξις ἔχουσα οὕτω:
'Μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς καταβολῆς παροχῶν ἐκ

μέρους τοῦ Ταμείου 'Επικουρικῆς 'Ασφαλίσεως 'Υπ-
αλλήλων 'Ασφαλιστικῶν Ὄργανισμῶν χῆραι καὶ
τέκνα ὑπαλλήλων τοῦ Ταμείου Συντάξεως καὶ Αὐτο-
ασφαλίσεως 'Υγειονομικῶν θανόντων ἐν ὑπηρεσίᾳ μέ-
χρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος δικαιοῦνται ἀπὸ τῆς
ἐπομένης τοῦ θανάτου μηνιαίου προσωποπαγοῦς βοή-
θήματος τοῦ Ταμείου Τ.Α.Υ. ἴσου πρὸς τὰ δύο τρί-
τα τοῦ ὀργανικοῦ μισθοῦ τοῦ θανόντος.

19794]1942. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς
Καταστατικὸν Ταμείου 'Ασφαλίσεως 'Ιδιο-
κτητῶν, Συντακτῶν, 'Υπαλλήλων Τύπου.
(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 110]1942)

Εἰς τὸ τέλος τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου 'Α-
σφαλίσεως 'Ιδιοκτητῶν, Συντακτῶν καὶ 'Υπαλλήλων
Τύπου προστίθενται μεταβατικαὶ διατάξεις ἔχουσαι
ὡς ἑξῆς:

'Ἐγκρίνονται καὶ νομιμοποιοῦνται αἱ ἀποφάσεις
τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου περὶ χορηγήσεως
ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα 1941 διπλοῦ ἐ-
πιδόματος ἀνεργίας εἰς ταῦς ἐπιδουτούμενους ἀνέ-
ργους ἡσφαλισμένους τοῦ Ταμείου.

'Ἐγκρίνονται καὶ νομιμοποιοῦνται αἱ ἀποφάσεις
τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου περὶ χορηγήσεως ἐπὶ ταῖς
ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1941 ἐκτάκτων ἐπιδομά-
των εἰς τοὺς ὀλιγῶς ἢ μερικῶς ἀνέργους ἡσφαλι-
σμένους τοῦ Ταμείου.

27943]Σ. 549]1942. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ τροποποιήσεως Καταστατικοῦ Ταμείου
'Επικουρικῆς 'Ασφαλίσεως 'Ασφαλιστῶν καὶ
Προσωπικοῦ 'Ασφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων.
(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 14]1942)

Εἰς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ προσωρινοῦ Κανονισμοῦ τοῦ
Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου προστίθεται
ἐδάφιον ὑπ' ἀριθ. 3 ἔχον ὡς ἀκολούθως:

Εἰς τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου παρ-
έχονται δι' ἑκάστην συνεδρίαν εἰς ἣν ἔλαβον μέρος
δραχ. 500 (πεντακόσιαι). Εἰς τὸν Πρόεδρον χορη-
γοῦνται ἐπὶ πλέον παγίως δι' ἑξοδα κινήσεως δραχ.
5.000 (πέντε χιλιάδες) μηνιαίως, ὁμοίως δὲ εἰς τὸν
'Αντιπρόεδρον καὶ τὸν Γραμματέα τοῦ Δ. Σ. δι' ἑ-
ξοδα κινήσεως δραχ. 4.000 (τέσσαρες χιλιάδες) μη-
νιαίως. Αἱ ἀμειβόμεναι συνεδριάσεις δὲν δύναται νὰ
ὑπερβῶσιν τὰς ἑξὶ κατὰ μῆνα.

II. Τὸ ἄρθρον μόνον εἰς τὸ τέλος τοῦ Καταστα-
τικοῦ, ὅπερ ἐφεξῆς λαμβάνει τὸν ἀριθμὸν 21 τοῦ
δευτέρου μέρους τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ὅπερ
ἐφεξῆς μετονομάζεται εἰς τρίτον μέρος, τροποποιεῖται
ὡς κάτωθι.

ΜΕΡΟΣ Γ'.

* Ἄρθρον 21.

Μισθολογικαὶ Κλάσεις μὴ ἐμμίσθων ἡσφαλισμένων.
'Ανώτατον ὄριον συνταξίμων ἀποδοχῶν, ὑπολογισμὸς
εἰσφορᾶς ἐμμίσθων ἡσφαλισμένων.

I. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν κατὰ τὸ Ν. Δ. 1070]
42 εἰσφορῶν τῶν μὴ ἐμμίσθων ἡσφαλισμένων τοῦ
Ταμείου οἱ ἐν λόγῳ ἡσφαλισμένοι δύναται νὰ κα-
ταταγῶσιν εἰς μίαν ἐκ τῶν δεκατριῶν μισθολογικῶν

κλάσεων τῶν σημειωμένων διὰ λατινικῶν στοιχείων, ἦτοι :

I	Κλάσις	Δραχ.	2.000
II	>	>	4.000
III	>	>	6.000
IV	>	>	8.000
V	>	>	10.000
VI	>	>	15.000
VII	>	>	20.000
VIII	>	>	25.000
IX	>	>	30.000
X	>	>	35.000
XI	>	>	40.000
XII	>	>	45.000
XIII	>	>	50.000

Τὸ ποσὸν τῶν δραχ. πενήντα χιλιάδων (50.000) καθορίζεται ὡς ἀνώτατον ὄριον συνταξίμων ἀποδοχῶν καὶ διὰ τοὺς ἐμίσθους ἡσφαλισμένους, ἐπὶ τοῦ ὑπερβάλλοντος δὲ αὐτῶν δὲν θέλει γίνεσθαι οὐδεμία κράτησις ὑπὲρ τοῦ Ταμείου.

3 Αἱ ἀνωτέρω καθοριζόμεναι μισθολογικαὶ κλάσεις, ὡς καὶ τὸ ἀνώτατον ὄριον συνταξίμων ἀποδοχῶν, δύνανται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου, ἐγχειρῶντος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, νὰ αὐξομειωθῶσι.

4. Ὁ ὑπολογισμὸς τῆς εἰσφορᾶς τῶν ἐμίσθων ἡσφαλισμένων θέλει γίνεσθαι οὐχὶ ἐπὶ τοῦ ὀργανικοῦ αὐτῶν μισθοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τῶν συνολικῶν μηνιαίων ἀπολαυτῶν τούτων καὶ ἀσχετῶς χρόνον καταβολῆς.

5. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς 2ας Μαρτίου ἐ. ε.

23476) Σ. 475] 1942. Ἀπόφ. Ὑποῦ Ἑργασίας
Περὶ προσθήκης ἀρθροῦ εἰς Καταστατικὸν Ταμείου Ἑπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν Οἰνοποιῶν κλπ.
(Ε. Κ. τ. Β', φ. 145] 1942).

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὸ ἀρθρον 59 παρ 1 τοῦ Ἀν. Νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ Ὁργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ Α. Ν. ὑτ' ἀριθ. 694] 1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἑπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀνών. Ἑταιριῶν Οἰνοποιῶν, Ζυθοποιῶν καὶ Οἰνοπνευματοποιῶν.

Εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἑπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν Οἰνοποιῶν, Ζυθοποιῶν καὶ Οἰνοπνευματοποιῶν προστίθεται ἀρθρον 9 ἔχον ὡς ἑξῆς :

«Ἐξαιρητικῶς καὶ μέχρι τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Κανονισμοῦ Συντάξεων ἐπιστρέφονται εἰς τὰς χήρας καὶ ἐλλείπει τούτων εἰς τὰ ὀρφανὰ ἀποβιώσαντων ἡσφαλισμένων αἱ ἀτομικαὶ αὐτῶν καταθέσεις.

Δύνανται τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ἐφ' ὅσον τὸ ποσὸν τῶν ἀτομικῶν καταθέσεων εἶναι μικρότερον τῶν (6.000) δραχμῶν, νὰ παρέχῃ ἐφ' ἀπαξ οικονομικὴν ἐνίσχυσιν μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ποσοῦ τῶν ἐξ χιλιάδων (6.000) δραχμῶν».

24835) Σ. 506] 1942. Ἀπόφ. Ὑποῦ Ἑργασίας
Περὶ τροποποιήσεως Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἡθοποιῶν.
(Ε. Κ. τ. Β', φ. 148] 1942)

Αἱ παράγραφοι 1, 2 καὶ 4 τοῦ ἀρθρου 36 τοῦ

καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἡθοποιῶν, Συγγραφῶν, Μουσικῶν, Τεχνιτῶν Θεάτρου τροποποιοῦνται ὡς ἑξῆς :

1. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν κατὰ τὸ ἀρθρον 34 παρ. 1 ἐδάφ. β' ἀτομικῶν εἰσφορῶν οἱ ἡσφαλισμένοι κατατάσσονται εἰς πέντε (5) μισθολογικὰς κλάσεις, ἐκάστη τῶν ὁποίων περιλαμβάνει :

I. Τοὺς λαμβάνοντας μηνιαῖον μισθὸν, ἐκ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου, ἢ κατ' ἀποκοπὴν ἀποδοχῶν, ἢ ἀποζημιώσεων, ἢ ποσοστῶν, μέχρι δραχμῶν τεσσάρων χιλιάδων (4.000).

II. Τοὺς λαμβάνοντας μηνιαῖον μισθὸν ὡς ἄνω ἀπὸ 4.001 μέχρις 6.000.

III. Τοὺς λαμβάνοντας μηνιαῖον μισθὸν ὡς ἄνω ἀπὸ 6.001 μέχρις 8.000

IV. Τοὺς λαμβάνοντας μηνιαῖον μισθὸν ὡς ἄνω ἀπὸ 8.001 μέχρις 10.000.

V. Τοὺς λαμβάνοντας μηνιαῖον μισθὸν ὡς ἄνω ἀπὸ 10.001 καὶ ἄνω

2. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν εἰσφορῶν ὁ ἡσφαλ. τῆς I κλάσ. λογίζεται λαμβάνων μηνιαῖον μισθὸν δρ. 4.000
τῆς II κλάσ. > > > > 6.000
τῆς III > > > > 8.000
τῆς IV > > > > 10.000
τῆς V > > > > 12.000

3. Αἱ ἀτομικαὶ εἰσφοραὶ τῶν ἡσφαλισμένων, ὡς καὶ αἱ ἰσοποσοὶ τῶν ἐργοδοτῶν, ὑπολογίζονται δι' ἐκάστην ἡμέραν μετοχῆς τοῦ ἡσφαλισμένου εἰς τὴν ἐργασίαν, ὡς ἀκολουθοῦσιν :

Διὰ τὴν I μισθολογικὴν κλάσιν δραχμαὶ	4
> > II > > >	6
> > III > > >	8
> > IV > > >	10
> > V > > >	12

Τριάκοντα ἡμερήσιαι ἀτομικαὶ εἰσφοραὶ μετὰ ἰσαριθμῶν ἰσοπόσων εἰσφορῶν τοῦ ἐργοδότη οὐ συμπληροῦν ἓνα συντάξιμον μῆνα.

27943) Σ. 549] 1942. Ἀπόφ. Ὑποῦ Ἑργασίας
Περὶ ἰσχύος προσωρινοῦ κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Ἑπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστῶν καὶ Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων.
(Ε. Κ. τ. Β', 151] 1942)

41763) Σ. 634] 1942. Ἀπόφ. Ὑποῦ Ἑργασίας
Περὶ προσθήκης ἐδαφίου εἰς Καταστατικὸν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν.
(Ε. Κ. τ. Β', φ. 154] 1942)

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρθρου 16 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτως :

Εἰς τὰς ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1942 καὶ ἐφεξῆς ἀπονεμομένους συντάξεις ὡς μισθὸν ἢ ἡμερομίσθιον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπολογίζονται καὶ αἱ συντάξεις, λογίζονται καὶ τὰ ἐκ τῆς διατιμῆσεως ἀλεύρων καὶ ἄρτου δοθέντα ἢ δοθησόμενα εἰς τὸ μέλλον ἐπιδόματα ἐκ τῆς διατιμῆσεως. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καθορίζονται ἀπὸ 1—42 καὶ αἱ ἀπονεμηθεῖσαι συντάξεις, δι' αἷς δὲν ὑπελογίσθησαν ὡς μισθὸς ἢ ἡμερομίσθιον τὰ ἐκ τῆς διατιμῆσεως ἀλεύρων καὶ ἄρτου ἐπιδόματα.

28291)Σ.Ι1942. 'Απόφ. 'Υπουργού 'Εργασίας.
Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ
Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ 'Ηλεκτρι-
κῆς 'Εταιρίας Μεταφορῶν.

(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 154|1942)

Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἀρθροῦ 6 τοῦ Καταστατικοῦ
τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ 'Ηλεκτρικῆς
'Εταιρίας Μεταφορῶν τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

1) Κράτησις 6 ο)ο (ἕξ τοῖς ἑκατὸν) ἐφ' ὧν τῶν
ἀποδοχῶν ἡσφαλισμένων τοῦ Ταμείου ἐν αἷς δὲν ὑ-
πολογίζεται ὁ διπλοῦς μισθός.

'Ανώτατον ὄριον συνταξίμων ἀποδοχῶν ὁρίζεται
ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1941 τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν τρι-
ἄκοντα χιλιάδων (30.000) μηνιαίως.

Σ 30540|1942. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ προσθήκης ἐδαφίων εἰς Ν.Δ. 980|42 «περὶ
ἰδρύσεως Ταμείου 'Επικουρικῆς 'Ασφαλί-
σεως 'Οργανισμῶν Κοινωνικῆς 'Ασφαλίσεως»

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 155|1942)

Εἰς τὸ ἀρθρον 3 τοῦ Ν.Δ. ὑπ' ἀριθ. 980|1942 «πε-
ρὶ ἰδρύσεως Ταμείου 'Επικουρικῆς 'Ασφαλίσεως Προ-
σωπικοῦ 'Οργανισμῶν Κοινωνικῆς 'Ασφαλίσεως»
προστίθενται τὰ ἑξῆς :

β) Τὸ προσωπικὸν τῶν ἀπὸ τοῦ 'Υπουργείου 'Ερ-
γασίας ἐξαρτωμένων 'Οργανισμῶν Κοινωνικῆς 'Α-
σφαλίσεως τὸ ἀσφαλιζόμενον διὰ τὴν κυρίαν ἀσφά-
λισιν κλάδου συντάξεων εἰς τοὺς 'Οργανισμοὺς εἰς
τοὺς ὁποίους ὑπηρετεῖ, καὶ

γ) 'Εκ τῶν παρὰ τῷ 'Υπουργεῖῳ 'Εργασίας ὑπη-
ρετούντων, ἐκτὸς τῶν κατὰ τὰς προηγουμένας δια-
τάξεις τοῦ ἀρθροῦ τούτου ὑπαγομένων, καὶ τὸ λοι-
πὸν προσωπικὸν τοῦ 'Υπουργείου ἐπὶ καταβολῇ τῶν
ὑπὸ στοιχείων α, β, γ, τοῦ ἀρθροῦ 5 προβλεπομέ-
νων εἰσφορῶν.

Ὡς προσωπικὸν τῶν 'Ασφαλιστικῶν 'Οργανισμῶν,
ἀσφαλιζόμενον παρὰ τῷ Ταμείῳ, κατὰ τὰς προη-
γουμένας διατάξεις, νοοῦνται πάντες οἱ κατὰ κυρίαν
ἀπασχόλησιν πραγματικῶς παρέχοντες τὰς ὑπηρεσίας
τῶν εἰς τοὺς παρ' οἷς ὑπηρετοῦσιν 'Ασφαλιστικὸς
'Οργανισμοὺς, ὑφ' οἷανδήποτε καὶ ἂν ὑπηρετοῦσιν
οὗτοι ἰδιότητα καὶ ἀδιαφόρως νομικοῦ χαρακτηρι-
σμοῦ τῆς σχέσεως.

28125|1942 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ ἐγκρίσεως προσωρινοῦ Κανονισμοῦ τοῦ
Ταμείου 'Επικουρικῆς 'Ασφαλίσεως Προσω-
πικοῦ 'Οργανισμῶν Κοινωνικῆς 'Ασφαλίσεως.

(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 163|1942)

31070|1942 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.
Περὶ τροποποιήσεως Καταστατικοῦ Ταμείου
'Επικουρικῆς 'Ασφαλίσεως 'Ασφαλιστῶν καὶ
Προσωπικοῦ 'Ασφαλιστικῶν 'Επιχειρήσεων.

(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 172|1942).

Εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου 'Επικουρικῆς
'Ασφαλίσεως 'Ασφαλιστῶν καὶ Προσωπικοῦ 'Ασφα-
λιστικῶν 'Επιχειρήσεων ἐπιφέρονται αἱ κάτωθι τρο-
ποποιήσεις.

1. Εἰς τὸ ἀρθρον 5 τοῦ Προσωρινοῦ Κανονισμοῦ
Διοικητικοῦ Συμβουλίου προστίθενται δύο ἐδάφια
ὑπ' ἀριθ. 4 καὶ 5 ἔχοντα ὡς ἀκολουθῶς :

4. Πᾶσα ἀνάληψις χρημάτων ἢ τίτλων παραστα-

τικῶν ἀξιῶν ὡς καὶ πᾶσα δαπάνη ἐνεργοῦνται κατό-
πιν ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τα-
μείου. Προκειμένου περὶ ἐπενδύσεως χρημάτων ἢ τῆς
μετατροπῆς τίτλων εἰς ἄλλας ἀξίας καὶ τῆς ρευστο-
ποιήσεως αὐτῶν ἀπαιτεῖται ἀπόφασις Διοικητικοῦ
Συμβουλίου, ἐγκειμένη ὑπὸ τοῦ 'Υπουργοῦ τῆς 'Ερ-
γασίας.

5. Ἡ ταμειακὴ ὑπηρεσία διεξάγεται διὰ τῆς 'Ε-
θνικῆς Τραπεζῆς. 'Επιταγαὶ ἢ ἄλλα ἔγγραφα δι' ὧν
ἐνεργεῖται ἀνάληψις χρημάτων ἢ τίτλων ὑπογράφον-
ται παρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλί-
ου, τοῦ Διευθυντοῦ καὶ τοῦ Λογιστοῦ τοῦ Ταμείου ἢ
τῶν νομίμων αὐτῶν ἀναπληρωτῶν. ἡ ὑπάρχοντος
Διευθυντοῦ, οὐδὲ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, τὰ ὡς ἄνω ἔγ-
γραφα, δι' ὧν ἐνεργεῖται ἀνάληψις χρημάτων ἢ τί-
τλων ὑπογράφονται παρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικη-
τικοῦ Συμβουλίου, τοῦ Γραμματέως τοῦ Διοικητικοῦ
Συμβουλίου καὶ τοῦ Λογιστοῦ. Μέχρι τοῦ διορισμοῦ
Λογιστοῦ τοῦ Ταμείου, τακτικοῦ ὑπαλλήλου, καθή-
κοντα Λογιστοῦ θὰ ἐκτελῇ ὁ παρὰ τῷ Οἰκονομικο-
στατιστικῷ Γραφεῖῳ τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας Λο-
γιστὴς.

2. Εἰς τὸ ἀρθρον 7 παράγρ. 3 τοῦ Προσωρινοῦ
Κανονισμοῦ 'Εσωτερικῆς 'Υπηρεσίας προστίθεται εἰς
τὸ τέλος τῆς παραγράφου ἡ ἀκόλουθος φράσις :

Κατὰ τὴν πρώτην λειτουργίαν τοῦ Ταμείου δύνα-
ται ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου δι' ἀπο-
φάσεως αὐτοῦ νὰ ἀναθέτῃ τὴν ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας
τοῦ Ταμείου εἰς ὑπαλλήλους ἐκ τῶν παρ' αὐτῷ ἐν τῷ
'Υπουργεῖῳ 'Εργασίας ὑπηρετούντων. Ἡ μηνιαία ἀ-
ποζημίωσις τούτων, καθοριζομένη δι' ἀποφάσεως τοῦ
Διοικητικοῦ Συμβουλίου, δὲν δύναται νὰ εἶναι μεγα-
λυτέρα τοῦ ὑπὸ τοῦ παρόντος διὰ τὸν Γραμματέα τοῦ
Ταμείου καθοριζομένου μηνιαίου ὀργανικοῦ μισθοῦ.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεται ἀπὸ τῆς 2ας Μαρ-
τίου 1942.

30269|1942 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.
Περὶ τροποποιήσεως Καταστατικοῦ τοῦ Ταμεί-
ου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων
'Ελληνικοῦ Κράτους (Δίκτυον Μακεδονίας—
Θράκης).

(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 172|1942)

Εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προ-
σωπικοῦ Σιδηροδρόμων 'Ελληνικοῦ Κράτους, Δίκτυον
Μακεδονίας Θράκης, ἐπιφέρονται αἱ κάτωθι τροπο-
ποιήσεις :

1) Ἡ πρώτη παρ. τοῦ ἀρθροῦ 10 τροποποιεῖται
ὡς ἑξῆς :

1) Κράτησις 4 ο)ο ἐπὶ τῶν συνταξίμων ἀποδοχῶν
τῶν ἡσφαλισμένων, ὡς καθορίζονται κατωτέρω ἐν τῷ
ἀρθρῳ 13φ.

2) Τὸ ἐδάφιον 1 τῆς παρ. α' τοῦ ἀρθροῦ 11 τρο-
ποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

1) Εἰσφορὰ τοῦ Δικτύου ΣΕΚ 5 ο)ο ἐπὶ τῶν ἀπο-
δοχῶν τῶν ἡσφαλισμένων εἰς κρατήσεις 4 ο)ο.

28122|1942 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.
Περὶ τροποποιήσεως Καταστατικοῦ Ταμείου
Προνοίας 'Υπαλλήλων 'Εμπορικῆς Τραπεζῆς
τῆς 'Ελλάδος.

(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 172|1942).

Τὸ 4ον ἐδ. τῆς παραγρ. γ τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ Κα-
ταστατικοῦ αὐτοῦ τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Τὰ ὡς ἄνω δάνεια χορηγοῦνται ἐπὶ τόκῳ 3 ο)ο
(τρία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν) καὶ ἀσφαλιστῶν 1 ο)ο (ἓν ἐπὶ
τοῖς ἑκατὸν).

28628]Σ 566]1942. 'Απόφ. 'Υπουρ. 'Εργασίας
Περὶ προσθήκης ἐδσφίου εἰς Καταστατικὸν
Ταμείου Μυλεργατῶν κλπ.

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 173]1942)

Τὸ ἐν τέλει τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακρονοποίων προστεθὲν ἴσον ἐδάφιον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 39642]19-8-1939 ἀποφάσεως 'Υπουργοῦ 'Εργασίας τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Δύνανται τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου, δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ, ἐγκρινομένης παρὰ τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας, νὰ χορηγῇ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἐορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα ἑκτακτα βοηθήματα εἰς τοὺς φυματικούς συνταξιούχους, τὰς συνταξιούχους χήρας φυματικῶν, τοὺς ἐν Σανατορίῳ νοσηλευμένους φυματικούς, τοὺς ὑπὸ ἀεροθεραπείαν φυματικούς καὶ τοὺς ἀνέργους ἡσφαλισμένους.

Νομιμοποιεῖται τὰ ὑπὸ τὰς ἄνω προϋποθέσεις χορηγηθέντα ἑκτακτα βοηθήματα εἰς ἀσθενεῖς ἡσφαλισμένους, ὡς καὶ εἰς τοὺς στρατευθέντας ἡσφαλισμένους, οἵτινες πρὸ τῆς στρατεύσεώς των ἦσαν ἄνεργοι.

28625]1942. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ τροποποιήσεως Καταστατικοῦ Ταμείου
Συντάξεως Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ., Δίκτυον Μακεδονίας—Θράκης.

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 177]1942)

Τὸ ἄρθρον 34α τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσ. Σ.Ε.Κ., Δίκτυον Μακεδονίας—Θράκης, τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς : 'Επὶ τῷ θανάτῳ συνταξιούχου ἐκ τῶν ἡσφαλισμένων τοῦ Ταμείου καταβάλλεται, κατόπιν αἰτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων, δι' ἐξοδα κηδείας ἐφ' ἅσῃ ποσὶν ἴσον πρὸς τὴν μηνιαίαν σύνταξιν αὐτοῦ, μὴ δυνάμενον νὰ εἶναι κατώτερον τοῦ ποσοῦ τῶν 6.000 δρχ.

29392]1942. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ τροποποιήσεως Καταστατικοῦ Ταμείου
Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Β.Α.
'Ελλάδος.

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 179]1942)

Τὸ πρῶτον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Β. Α. 'Ελλάδος τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

1) 'Ησφαλισμένοι συμπληροῦντες τὰ κατωτέρω ὅρια ἡλικίας των, ἢτοι προϊστάμενοι 'Υπηρεσιῶν, τμηματάρχαι καὶ μηχανικοὶ τὸ 60ὸν ἔτος, τὸ προσωπικὸν τῶν ἀμαξοστασιῶν καὶ ἀτμαμαζῶν τὸ 55ον ἔτος, οἱ ἐλεγχταὶ μηχανοστασιάρχαι, ὑπομηχανοστασιάρχαι, οἱ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀτμαμαζῶν προερχόμενοι καθὼς καὶ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τὸ 58ον ἔτος, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσαν 25 ἐτῶν κρατήσεις, κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ παρόντος, ἐξερχόμενοι λαμβάνουσι τὸ ἀναλογικὸν αὐτοῖς βοήθημα ἐκ τοῦ κλάδου Προνοίας.

29386]1942. 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας
Περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς Κανονισμὸν
'Εσωτερικῆς ὑπηρεσίας Ταμείου 'Επικουρικῆς
'Ασφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ.

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 179]1942)

Εἰς τὸ ἄρθρον 20 τοῦ Κανονισμοῦ 'Εσωτερικῆς 'Υπηρεσίας τοῦ Ταμείου 'Εξόδου καὶ 'Επικουρικῆς 'Ασφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ προστίθεται παράγραφος 6η ἔχουσα οὕτω :

«6. 'Εὰν ὁ μισθὸς τῆς θέσεως εἰς ἣν ἠθελε ἐνταχθῇ ὑπάλληλός τις, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ 'Εσωτερικῆς ὑπηρεσίας, εἶναι κατώτερος τοῦ ἤδη λαμβανομένου, ὁ ὑπάλληλος οὗτος ἐξακολουθεῖ νὰ λαμβάνῃ τὸν μισθὸν του τὸν ὅποιον ἐλάμβανε πρὸ τῆς ἐντάξεως.

'Η ἰσχὺς τῆς ὡς ἄνω παραγράφου ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Κανονισμοῦ τῆς 11ης Σεπτεμβρίου 1940.

29388]Σ.583]1942. 'Απόφ. 'Υπ)γοῦ 'Εργασίας
Περὶ τροποποιήσεως τῆς Νομοθεσίας Ταμείου
Προνοίας Λιμενεργατῶν.

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 179]1942)

Εἰς τὴν Νομοθεσίαν τοῦ Ταμείου Προνοίας Λιμενεργατῶν ἐπιφέρονται αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι :

1) Καταργοῦνται αἱ περιπτώσεις α' καὶ β' τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Καταστατικοῦ καὶ ἀντ' αὐτῶν τίθενται :
α) Εἰσφορὰ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἡσφαλισμένων μονί-

28124]Σ 555]1942. 'Απόφ. 'Υπουρ. 'Εργασίας
Περὶ προσθήκης εἰς Νομοθεσίαν Ταμείου Συντάξεως καὶ 'Ασφαλίσεως 'Υγειονομικῶν

(Ε. Κ. τ. Β', φ. 173]1942)

Εἰς τὴν νομοθεσίαν τοῦ Ταμείου Συντάξεως καὶ Ἀυτασφαλίσεως 'Υγειονομικῶν ἐπιφέρονται αἱ κάτωθι προσθῆκαι :

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 39900]1938 ἀποφάσεως 'Υπουργοῦ 'Εργασίας προστίθεται παράγραφος ἔχουσα οὕτω.

Διὰ τοὺς στρατιωτικούς καὶ δημοσίους ὑπαλλήλους φαρμακοποιούς, μετόχους τοῦ Ταμείου, τοὺς συμπληρώσαντας ἢ συμπληροῦντας τὸ πρὸς συνταξιοδότησιν ὅριον ἡλικίας μετὰ τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποχώρησίν των, ἢ κατὰ τὰ ἀνωτέρω τριετῆς συμμετοχὴ λογίζεται ὑπάρχουσα, ἔστω καὶ ἂν οὗτοι δὲν ἔσκησαν τὸ ἐπάγγελμα αὐτῶν κατὰ τὴν τελευταίαν πρὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς περὶ ἀπονομῆς συντάξεως αἰτήσεως τριετίαν, ἐφ' ὅσον πάντως θὰ ἔχωσι καταβάλει τὸ δικαίωμα ἐγγραφῆς τρία τοιυλάχιστον ἔτη πρὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως καὶ θὰ ἔχωσιν ἐν συνόλῳ συμπληρώσει τριακονταετὴ ἄσκησιν ἐπαγγέλματος μέχρι τῆς αὐτῆς χρονολογίας.

2) Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 4 τῆς ὑπ' ἀριθμ. 40390]1941 ἀποφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας, ὡς συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, προστίθεται παράγραφος 4 ἔχουσα ὡς ἑξῆς.

4. Αἱ κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἐφαρμογὴν ἔχουσι καὶ προκειμένου περὶ οἰκογενειῶν ἱατρῶν θνησκόντων συνεπείᾳ ἐπιδημίας ἐν τῇ ἐκτελέσει των καθηκόντων των.

3. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Κανονισμοῦ Διοικητικῆς 'Οργανώσεως προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτω.

'Η ἀποζημίωσις τῶν μελῶν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 παρ. 3 τοῦ ἀπὸ 13-3-1942 Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς Νομοθεσίας τῶν Ταμείων Συντάξεως καὶ Ἀυτασφαλίσεως 'Υγειονομικῶν καὶ προσωπικοῦ Τραπεζῶν 'Εθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ 'Ελλάδος» συσταθεῖσης 'Επιτροπῆς πρὸς θεώρησιν τῶν συντάξεων καὶ βοηθημάτων ὀρίζεται, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν 'Επιτροπῶν τῶν ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου συνιστωμένων καὶ μέχρι τεσσάρων συνεδριάσεων κατὰ μήνα.

μων εργατων εξ 1 ο)ο επί των παρ' αυτων πραγματοποιουμένων αποδοχων. Κλάσμα εκατονταδράχμου τούτων εκ δραχμων πενήκοντα και ανω υπολογίζεται ως πληρες εκατονταδράχμον, ελασσον δε των δραχμων πενήκοντα δεν λαμβάνεται υπ' οψιν δια τον υπολογισμον της ανωτέρω εισφορας.

2) Εις το τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του Κανονισμού παροχων προστίθενται δύο εδάφια έχοντα ούτω :

Ο χρόνος απουσίας εργατου ή ασφαλισμένου εκ της υπηρεσίας λόγω ασθενείας δεόντως αποδεδειγμένης, δυνάμει πιστοποιήσεως του Τ.Α.Δ.Π. ως και ο χρόνος στρατεύσεως, εξαιρέσει της θητείας κληρωτου, θεωρείται χρόνος πραγματικής ασφαλίσεως και συνυπολογίζεται δια τον καθορισμον των παροχων Προνοίας.

Δια πᾶσαν ὁμως ἀδικαιολόγητον ἀπουσίαν πέραν του μηνός υπολογιζομένου επί συναπτού διαστήματος ενός έτους, υποχρεούται ὁ ἡσφαλισμένος εις την καταβολήν της υπό του άρθρου 7 παράγρ. 1 εδάφ. α' καθοριζομένης εισφορας εξ 1 ο)ο, ήτις ἐν τῇ περιπτώσει αὐτῇ υπολογίζεται ἐπὶ του ἐκάστοτε ισχύοντος βασικοῦ ἡμερομισθίου.

Αἱ ἐκ του προηγούμενου εδάφίου βεβαιούμεναι ὀφείλει των ἡσφαλισμένων καταβάλλονται ἀπ' εὐθείας ἐπ' αὐτὸν εις τὸ Ταμεῖον, καθ' ἑκάστον μῆνα ἅλως παρακρατοῦνται, ὡς τὸ ἄρθρον 7 του παρόντος Κανονισμού ὁρίζει.

38348/1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.
Περὶ προσθήκης φράσεως εἰς Καταστατικὸν Ταμείου Προνοίας Σ.Ε.Δ.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 179/1942)

Εἰς τὸ ἄρθρον 21 του Καταστατικοῦ του Ταμείου Προνοίας Προσφαλοῦ Σιδηροδρόμου Ἑλληνικοῦ Κράτους του Κεφαλαίου γ' εδάφιο β' του ἀριθμοῦ 1 προστίθεται ἡ φράσις «Ὡς καὶ οἱ ἐπιθεωρηταὶ Ἐκμεταλλεύσεως τὸ ἔδον».

29387/2581/1942. Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἑργασίας.
Περὶ προσθήκης εδάφιοις εἰς Ὁργανισμὸν Ἑσωτερικῆς Ὑπηρεσίας του Ταμείου Συντάξεων Ἀυτοκινητιστῶν.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 179/1942)

Εἰς τὸ ἄρθρον 52 του ἀπὸ 3018/8.7-9-1934 διατάγματος «περὶ Ὁργανισμοῦ Ἑσωτερικῆς Ὑπηρεσίας του Ταμείου Συντάξεων Ἀυτοκινητιστῶν, προστίθεται ἐδάφιο ἔχον οὕτω :

Ὑπάλληλοι του Ταμείου στρατευθέντες κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον καταστάντες λόγω πολεμικοῦ τραύματος, ἀρμοδίως πιστοποιουμένου, ἀνάπηροι καὶ δικαιωθέντες συντάξεως ἀναπηρίας ἐκ του Δημοσίου Ταμείου, προάγονται ἀνεξαρτήτως προσόντων κατ' ἀπόλυτον ἐκλογὴν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνωτερον του ὄν κέκτηνται βαθμόν.

36276/1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.
Περὶ τροποποιήσεως Καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 180/1942)

Ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1942 καταργεῖται ἡ περίπτωσις Β του άρθρου 3 του Ἀν. Νόμου υπ' ἀριθ. 877/1937 καὶ τροποιοῦνται αἱ περιπτώσεις γ' καὶ δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του καταστατικοῦ του Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς ὡς ἑξῆς :

γ) Εἰσφορὰ του Ο.Α.Π. ἐκ τεσσάρων (4) τοῖς ἐκατὸν των πραγματοποιουμένων παρὰ των ἐν ἐνεργείᾳ μονίμων εργατῶν αὐτοῦ τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων

ἡμερομισθίων. Κλάσμα ἐκατονταδράχμου ἐκ του ἡμερομισθίου ἀνω των δραχμῶν πενήκοντα λογίζεται ὡς πληρες ἐκατονταδράχμον, πενήκοντα δὲ δραχμῶν καὶ ἔλασσον τούτων δὲν λαμβάνεται υπ' ὄψιν.

δ) Ἰσόποσος εἰσφορὰ των ἐν ἐνεργείᾳ μονίμων εργατῶν λογιζομένη ὡς ἀνωτέρω ἐν περιπτώσει της αὐτῆς παραγράφου».

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἐκδορέων, σφαγέων καὶ ὑπαλλήλων κρεοπωλείων.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 23 Ἰανουαρίου 1943 ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἑργασίας, παρουσία του Ὑφ' γοῦ Ἑργασίας Ν. Καλύβα, του Γεν. Δι' του Ἑργασίας Π. Παυλάκη καὶ του Δι' του Ὁργανισμῶν, Διαιτησίας καὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ι. Παπαδημητροπούλου, οἱ υπογεγραμμένοι Ταρούσης Δημήτριος, Πρόεδρος, καὶ Ἀθαν. Μακρῆς, Γεν. Γραμμ. της Ἐνώσεως Κρεοπωλῶν Ἀθηνῶν, Π. Σεχόπουλος, Σ. Φουρούλης καὶ Δ. Δίκος, ζωέμποροι ἀπ' ἐνός καὶ Γ. Μπλίτης, Πρόεδρος του Ἑργατικοῦ Κέντρου Ἀθηνῶν, Ι. Δρίβας, Πρόεδρος του Σωματείου Ἑργατῶν Ἐκδορέων, Σταμ. Τερεζάκης, Πρόεδρος Συλλόγου των Ὑπαλλήλων Κρεοπωλείων καὶ Ἀθ. Βλαχόπουλος, Πρόεδρος του Σωματείου Ἑργατῶν Σφαγέων ἀπ' ἑτέρου, ἀπεφασίσαν τὴν υπογραφὴν της παρούσης Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἑργασίας, δι' ἧς συμφωνοῦνται τὰ κάτωθι :

1.—Ἐπὶ σκοπῷ οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως των εργατοῦπαλλήλων των συμβαλλομένων ὁργανώσεων, λόγω της ὑφισταμένης ἀνεργίας αὐτῶν, ὡς ἐκ της διαφυγῆς των ἐργασιῶν σφαγῆς καὶ ἐκδορᾶς των ζῶων οἱ ἐργαδοῦται (κρεοπῶλαι καὶ ζωέμποροι) υποχρεοῦνται νὰ καταβάλλουν κατὰ κεφαλὴν ἐσφαγμένου ζώου ἐν τῇ πόλει των Ἀθηνῶν

α) Διὰ τὰ λευκὰ κρέατα δρχ. 200

β) > > χοιρινὰ > > 1000

γ) > > βοειδῆ > > 4000

2.—Τὰ οὕτω εἰσπραττόμενα ποσὰ διατίθενται τὰ μὲν της περιπτώσεως α καὶ β της προηγούμενης παραγράφου πρὸς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν των εργατῶν ἐκδορέων λευκῶν, τὰ δὲ της γ των εργατῶν ἐκδορέων βοειδῶν καὶ των ὑπαλλήλων κρεοπωλείων ἐξ ἡμισείας.

3.—Τὰ ἐν τῇ παραγρ. 1 δικαιώματα δὲν καταβάλλονται διὰ τὰ ἐν τοῖς σφαγείοις Ἀθηνῶν σφαζόμενα ζῶα, καταβάλλονται δὲ εἰς τὸ ἥμισυ διὰ τὰ ἐκδερόμενα, εἰτε ὑπὸ συνεργείῳ εργατῶν των συμβαλλομένων ὁργανώσεων, εἰτε ὑπὸ του μονίμου προσωπικοῦ των κρεοπωλείων, ἀνεξαρτήτως της πληρωμῆς των ἐργατικῶν ἐκδορᾶς.

4.—Ἐπιτροπὴ συγκροτούμενη δι' ἀποφάσεως του Ὑφ' γοῦ Ἑργασίας ἐξ ἐνός ὑπαλλήλου του Ὑφ' γοῦ ὡς Πρόεδρου, ἐνός ἀντιπροσώπου των συμβαλλομένων ἐργαδοτικῶν ὁργανώσεων καὶ δύο τοιούτων των ἐργατικῶν, θὰ ρυθμίξῃ τὰ του τρόπου εἰσπράξεως των ἐργατικῶν δικαιωμάτων καὶ τὰ της διανομῆς αὐτῶν, θὰ ἐπιλύῃ πᾶσαν ἐκ της παρούσης διαφορὰν καὶ θὰ ἐγκρίνῃ πᾶσαν ἐν γένει δαπάνην ἢ ἀποζημίωσιν διὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῆς καὶ ἐφαρμογὴν της παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

5.—Ἡ ἰσχὺς της παρούσης διὰ τὴν περιφέρειαν Ἀθηνῶν ὁρίζεται τριμήνου, ἀρχομένη ἀπὸ 1-1-43.

Ἐφ' ᾧ συνετάγη ἡ παρούσα εἰς τρία πρωτότυπα υπογραφέντα ἅπαντα ὑπὸ των ἐνάρχῃ μνημονευομένων, ἐξ ὧν ἀνὰ ἐν θέλει ληφθῇ παρὰ των δύο συμβαλλομένων μερῶν καὶ κατατεθῇ παρὰ τῷ Γραμματεῖ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν (*).

(*) Κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ του Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ της υπ' ἀριθ. 1278/23-1-43 πράξεως καταθέσεως.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ (*)

Η ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ

Από την εισηγητική έκθεσι του άρθρου 2019(19)2, εξηγούνται οι σκοποί του για την ιδιότητα αυτή, γέννημα των περιστάσεων, υποχρεωτική παροχή συσσιτίου στους μισθωτούς (βλέπε προηγούμενο τεύχος μας).

Είμαστε άκομα στην πρώτη εφαρμογή και δεν έχουν φυσικά εμφανισθῇ σὴν πράξι τὰ πολλὰ καὶ διάφορα προβλήματα, πού ἐπόμενο ἐίναι νά γεννηθῶν. Προβλεπούμε ὅμως, ὅτι τὰ περισσότερα ζητήματα θὰ δημιουργηθῶν ἐπ' αὐτὸν ὅρισμό τοῦ νόμου, ὅτι τὸ συσσίτιον πρέπει νά παρέχεται μόνο γιὰ τὶς ἡμέρες, πού ἀπασχολοῦνται σὴν ἐπιχειρήσει ἡ ἐκμετάλλευσι οἱ μισθωτοί. Σύμφωνα με τὶς πληροφορίες μας ἀρχισαν κι' ὅλας νά ἐμφανίζονται μερικὲς περιπτώσεις, ὅπου παρανόησι, ἀσφαλῶς, τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου σχετικὰ με τὸν ὅρο τῆς ἀπασχολήσεως τῶν μισθωτῶν. Μία τέτοια περίπτωση εἶναι ἡ ἀναγκαστικὴ ἀργία τοῦ μισθωτοῦ, πού ἐπιβάλλει ὁ ἐργοδότης, με σκοπὸ ν' ἀποφυγῇ τὸ οἰκονομικὸ αὐτὸ βάρος τῆς παροχῆς τοῦ συσσιτίου, χωρὶς φυσικὰ νά τὸν στερεῇ ἀπὸ τὶς ἀποδοχῆς του, πού δὲν μπορεί, ἄλλως τε, ἀφοῦ ἡ σχέση ἐργασίας ὑπάρχει κι' ὁ μισθωτὸς προσφέρεται νά παρέχῃ ὑπηρεσίες, ν' ἀρνηθῇ τὴν πληρωμὴ των.

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι σύμφωνα με τὸ δίκαιον, πού κρατεῖ, ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ γιὰ οἰκονομικὴ ἀνεπάρκεια τῆς ἐπιχειρήσεως ἡ ἐκμεταλλέσεως δὲν ἐπιτρέπεται παρὰ μόνο με ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας. Ἄν δὲν γίνῃ αὐτό, ἡ ἀπόλυσις ἡ ἀρνήσις τοῦ ἐργοδότη πᾶ δεχθῇ τὶς ὑπηρεσίες τοῦ μισθωτοῦ, πού ἰσοδυναμεῖ με ἀπόλυσι, εἶναι ἄκυρη κι' ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν πληρωμὴ τῶν ἀποδοχῶν του.

Στὴν ἔννοια τῶν ἀποδοχῶν εἶναι καὶ ἡ υποχρεωτικὴ παροχὴ συσσιτίου, χωρὶς σ' αὐτὴν τὴν περίπτωσι νά ἐνδιαφέρει τὸ ὅτι ὁ μισθωτὸς δὲν ἀπασχολεῖται ἀπὸ τὸν ἐργοδότη, ἀφοῦ γιὰ τὸ ὅτι δὲν ἀπασχολεῖται εἶναι αὐτὸς ὑπαίτιος.

Ἄν οἱ ἐργασίες τῆς ἐπιχειρήσεως ἔχουν περιορισθῇ καὶ δὲν μπορεί ἡ ἐπιχειρήσις νά ἀνθέξῃ στὸ οἰκονομικὸ βάρος τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ὑπάρχει ἀπὸ τὸν νόμο ἡ διέξοδος νά ζητηθῇ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Ἐργασίας νά καθιερωθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

Σ' αὐτὴν τὴν περίπτωσι ἀποφεύγεται ἡ παροχὴ τοῦ συσσιτίου γιὰ ὅσες ἡμέρες δὲν θ' ἀπασχολοῦνται οἱ μισθωτοί, σύμφωνα με τὴν ἔννοια τῆς διατάξεως, πού ὁρίζει ὅτι τὸ συσσίτιον θὰ παρέχεται μόνον ὅταν ἀπασχολῆται ὁ μισθωτὸς.

Τὴν ἔννοια αὐτὴ μᾶς ἐξηγεῖ καθαρά ἡ εισηγητικὴ ἐκθεσις τοῦ νόμου, πού ἀναφέρει αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν περίπτωσι τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν ἐργοδοτῶν, ὅταν δηλαδὴ ἔχει καθιερωθῇ σὴν ἐπιχειρήσει των ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία (βλέπε τὴν εισηγητικὴ ἐκθεσι, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τεύχος 84 σελ. 95).

ΣΤΗΛΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ν. Βέτσον, δικηγόρον, Πάτρας. Ἐπιταγὴ ἐλήφθη. Σᾶς ἐνεγράψαμεν συνδρομητὴν ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1942 καὶ δι' ἐν ἐξάμηνον. Ταχυδρομικῶς ἀπεστείλαμεν τὰ ὑπ' ἀριθ. 28, 29, 30-31, 32, 33, 34 καὶ 35 τεύχη, ὡς καὶ τὴν σχετικὴν ἀπόδειξιν συνδρομῆς.

Πολ. Κατώπην, δικηγόρον, Θεσσαλονίκην. Ἐπιταγὴ δι' ἀνανέωσιν συνδρομῆς σας ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1942—1 Ἰανουαρίου 1943 ἐλήφθη. Ἀπεστείλαμεν τὰ ὑπ' ἀριθ. 27, 28, 29, 30-31, 32, 33, 34 καὶ 35 τεύχη, ὡς καὶ σχετικὴν ἀπόδειξιν. Διὰ συνδρομὴν ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου 1943 πρέπει νά μᾶς ἐμβάσητε 3 χιλιάδας.

Ἄθ. Ἀνδρέον, Θεσσαλονίκην. Ἀπεστείλαμεν μὲχρι τοῦδε τὰ ὑπ' ἀριθ. 27, 28, 29, 30-31, 32, 33, 34 καὶ 35 τεύχη.

Ἐπ. Σαμακίδην, δικηγόρον, Θεσσαλονίκην. Ἐπιταγὴ δι' ἀνανέωσιν συνδρομῆς σας ἀπὸ 15-9-42 μέχρι 1-3-43 ἐλήφθη. Ἀπεστείλαμεν τὰ ὑπ' ἀριθ. 26, 27, 28, 29, 30-31, 32, 33, 34 καὶ 35 τεύχη ὡς καὶ τὴν σχετικὴν ἀπόδειξιν.

Γ. Μυλωνόπουλον, δικηγόρον, Θεσσαλονίκην. Ἐπιταγὴ δι' ἀνανέωσιν συνδρομῆς σας ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1942, ἀπεστείλαμεν δὲ ταχυδρομικῶς τὰ ὑπ' ἀριθ. 28, 29, 30-31, 32, 33, 34 καὶ 35 τεύχη, ὡς καὶ τὴν σχετικὴν ἀπόδειξιν.

Ἀχ. Σακελλαρίδην, δικηγόρον, Θεσσαλονίκην. Ἐπιταγὴ δι' ἀεροπορικὴν ἀποστολὴν τοῦ τεύχους ἐλήφθη.

Χ. Ρουμπέαν, δικηγόρον, Καλάμας. Ἐπιταγὴ δι' ἀνανέωσιν συνδρομῆς σας ἐλήφθη. Ἀποστέλλομεν σχετικὴν ἀπόδειξιν.

Ἐργατικὸν Κέντρον Βόλου. Ἐλάβομεν ἐπιταγὴν ἐκ δραχμῶν 3000 ὑπόλοιπον συνδρομῆς σας. Ἀποστέλλομεν σχετικὴν ἀπόδειξιν.

Μ. Τζαμτζήν, Θεσσαλονίκην. Ἐπιταγὴν διὰ συνδρομὴν σας ἀπὸ 1-1-43 μέχρι 15-6-43 ἐλάβομεν. Ἀποστέλλομεν σχετικὴν ἀπόδειξιν.

Τ. Γ. Μπαϊρακτάρην, δικηγόρον, Βόλου. Ἐπιταγὴν διὰ συνδρομὴν σας ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1942 μέχρι 15 Ἀπριλίου 1943 ἐλάβομεν. Ἀπεστείλαμεν τὰ ὑπ' ἀριθ. 28, 29, 30-31, 32, 33, 34 καὶ 35 τεύχη, ὡς καὶ σχετικὴν ἀπόδειξιν.

Ἄνδρ. Γ. Διακόπουλον, δικηγόρον, Πάτρας. Ἐλάβομεν ἐπιταγὴν. Σᾶς ἐνεγράψαμεν συνδρομητὴν ἀπὸ 1-1-43 μέχρι 15 Ἰουνίου 1943, ἀπεστείλαμεν δὲ τὰ ὑπ' ἀριθ. 32, 33, 34 καὶ 35 τεύχη ὡς καὶ σχετικὴν ἀπόδειξιν.

Ἄνδρ. Δ. Μάρκου, δικηγόρον, Πάτρας. Ἐπιταγὴ ἐκ δραχμῶν 3000 διὰ συνδρομὴν ἀπὸ 15-9-42 μέχρι 1-3-43 ἐλήφθη. Ἀπεστείλαμεν 25ον τεύχος.

Π. Ἀνίτσαν, δικηγόρον, Βόλου. Ἐπιταγὴ ἐλήφθη. Σᾶς ἐνεγράψαμεν συνδρομητὴν δι' ἐν ἐξάμηνον ἀπὸ 1-1-43 μέχρι 15-6-43, ἀπεστείλαμεν δὲ ταχυδρομικῶς τὰ ὑπ' ἀριθ. 32, 33, 34 καὶ 35 τεύχη, ὡς καὶ τὴν σχετικὴν ἀπόδειξιν.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 36

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
1 ΜΑΡΤΙΟΥ 1943

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ—'Ανάγκη καὶ ἄλλης δικονομικῆς μεταρρυθμίσεως.—Ζητήματα ἐκ τοῦ νόμου περὶ παροχῆς συσσιτίου.—Τὸ τέταρτον ἐξάμηνον τῆς <Επιθεωρήσεως Ἑργατικοῦ Δικαίου>. Σελ. 131

ΑΡΘΡΑ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

- Ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὸ Ἑργατικὸν καὶ Ἀσφαλιστικὸν Δίκαιον, ὑπὸ *Νικηφόρου Βικελίδου*, Δικηγόρου. Σελ. 132
- Τὸ ν. δ. 1799/1942 περὶ προστασίας τῶν ἀναπήρων καὶ ἡ ἀνάγκη συμπληρώσεως τῶν διατάξεων του, ὑπὸ *Πολ. Χρ. Μητσοπούλου*, Δικηγόρου. Σελ. 135
- Νόμος 2112 καὶ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ὑπὸ *Α. Χατζηδάκη*, Παρέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους. Σελ. 138
- Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1511/1943 προεδρικῆς ἀποφάσεως, ὑπὸ *Παύλου Ι. Παπαπαύλου*, Δικηγόρου. Σελ. 143
- Ἡ ἐπίταξις τῆς ἐπιχειρήσεως μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 (Στοιχεῖα Ἑργατικοῦ Δικαίου εἰς ἀπλᾶς γραμμάς), ὑπὸ *Χ.* Σελ. 160

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

ΑΝΕΡΓΙΑ

- Ἀπέλυσις μισθωτοῦ ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας: Μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941 καὶ ἐν περιπτώσει καθιερώσεως τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας δι' ἀπόλυσιν μισθωτοῦ λόγῳ ἀκαταλλήλότητος κλπ. δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας, ὑπὸ *Ι. Μπιζιμῆ*,

Πρωτοδίκου (*Πρωτ. Ἀθηνῶν 6746/1942*). Σελ. 140

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Τακτικὴ καταγγελία κατὰ νόμον 2112 καὶ τρεποποιητικὸς νόμος 4558: Μὴ ἀναδρομικὴ ἐφαρμογὴ νόμου 4558 εἰς περιπτώσεις καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς του.—Μὴ παροχὴ τοῦ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, ὑπὸ *Δ. Σπηλιωτοπούλου*, Ἀρεοπαγίτου (*Ἀρείου Πάγου 1/1943*). Σελ. 141
- Ἐκτάσις ἐφαρμογῆς νόμου 2112. Πρόσληψις μισθωτοῦ δι' ἐκτέλεσιν ἔργου: Μὴ ἐφαρμογὴ νόμου 2112 ἐπὶ συμβάσεων ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας.—Οἰκοδομικαὶ ἐργασίαι δι' ἐκτέλεσιν ὠρισμένων ἔργων.—Χαρακτηρισμὸς τῆς συμβάσεως ὡς ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας, ὑπὸ *Χ. Ἀποστολοπούλου*, Πρωτοδίκου (*Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 242/1942*). Σελ. 141
- Κανονισμοὶ ἐπιχειρήσεων καὶ ἀπέλυσις μισθωτοῦ: Μὴ ὑπαγωγή τῆς κρίσεως πειθαρχικοῦ συμβουλίου εἰς τὴν ἐρευναν τῶν Δικαστηρίων.—Σκοπὸς τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐφαρμογὴ ἐπὶ μονίμων ὑπαλλήλων, ἀπολυομένων μετ' ἀπόφασιν πειθαρχικοῦ Συμβουλίου. Μέρимνα τοῦ νόμου 2112 καὶ μέρимνα κανονισμοῦ.—Χαρακτηρισμὸς τῆς συμβάσεως ἐξ ὁρίου ἡλικίας, ὑπὸ *Ε. Καζαμπάνα*, Πρωτοδίκου (*Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1511/1943*). Σελ. 142

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΘΕΝΤΩΝ

- Νόμος 3514 καὶ ἀναστολὴ ἐργασιῶν ἐξ ἄνω.—(Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

ΟΙ Κ. Κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ ΜΑΣ :

Παρακαλοῦνται νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψει των, ὅτι μὲ τὸ παρὸν τεῦχος λήγουν αἱ συνδρομαὶ τοῦ τρίτου ἐξαμήνου.

Ὡς ἐγνωστοποιήσαμεν, τὸ ἐπόμενον 37ον τεῦχος θὰ ταχυδρομηθῇ μόνον μετ' ἀνα νέωσιν τῆς συνδρομῆς διὰ τὸ τέταρτον ἐξάμηνον, ἀπὸ 15 Μαρτίου — 1 Σεπτεμβρίου 1943.

Ἡ ἀνανέωσις τῶν συνδρομῶν ἤρχισεν ἤδη εἰς τὰ γραφεῖά μας. Εἰσπράκτορες δὲν θὰ χρησιμοποιοῦνται.

Εἰς τὸ παρὸν τεῦχος : Ἡ ὑπ' ἀριθ. 4520/1942 ἀπόφασις Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας περὶ αὐξήσεων ἀποδοχῶν ὑπαλληλικῶν καὶ ὑπηρετικῶν προσωπικῶν ἐργοδοτῶν.

— Ἡ ὑπ' ἀριθ. 4888/1943 ἀπόφασις Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας περὶ ἀμοιβῆς προσωπικῶν ἐπιχειρήσεων εἰς τὰς ὁποίας ἔχει ἐφαρμοσθῇ ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία.

— Ἀλλαι ἀποφάσεις περὶ αὐξήσεων ἀποδοχῶν κατηγοριῶν μισθωτῶν.

— Ἡ ὑπ' ἀριθ. 4000/1943 ἐγκύκλιος Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας περὶ τῶν σκοπῶν τῆς παροχῆς συσσιτίου καὶ τῆς συνθέσεως αὐτοῦ.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνός

Ἑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ προπληρωταί: Ἑξάμηνος Δρχ. 3000
Διὰ τὰς ἑταιρίας, Τραπεζάς, Νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 5000

Ἑμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγουμένης σελίδος)

τέρας βίας: Δεδικαιολογημένη αἰτία ἀπολύσεως ἢ ἀνωτέρα βία.—Ἀποκλειστικὴ ἀρμοδιότης τῆς Ἐπιτροπῆς.—Περὶπτώσεις ἀπαλλαγῆς τοῦ ἐργοδότη μόνον εἰς συνολικῶς ἀδύνατον ἐξακολουθῆσαι τῆς ἐπιχειρήσεως, ὑπὸ **Χ. Ἀποστολοπούλου**, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 124/1942). Σελ. 144

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

— **Ἀπόλυσις παλαιοῦ πολεμιστοῦ πρὸς τῆς συστάσεως Πρωτ. Ἐπιτροπῶν:** Δυνατὴ ἡ ἀπόλυσις διὰ πράξεις τῶν πειθαρχικῶν ὁργάνων, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ συντρέχῃ λόγος ἀπολύσεως ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένων, ὑπὸ **Μ. Στασινοπούλου**, Παρέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (Συμβ. Ἐπικρατείας 648/1942). Σελ. 144

ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ

— **Δικαίωμα παροχῆς συσσιτίου καὶ προϋποθέσεις στερήσεως:** Μὴ ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ ἐξ ὑπατιότητος τοῦ ἐργοδότη καὶ συνέπειαι: Ἐννοία τοῦ ὅρου «ἀπασχόλησις» τοῦ μισθωτοῦ.—Μὴ ἀπαλλαγὴ τῆς υποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότη, ἐν περιπτώσει ὑπατίου ἀρνήσεως ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν. Ἐννοία διατάξεων ν. δ. 2019/1942, ὑπὸ **Α. Φλωράκη**, Πρωτοδίκου Ἐιρηνοδικοῦ Ἀθηνῶν 66/1943). Σελ. 145

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

— **Ἐκτασις ἐφαρμογῆς συλλογικῆς συμβάσεως Ἀνώμων ἑταιριῶν:** Ἐφαρμογὴ ἐπὶ ἐφεδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν.—Περιορισμὸς ἐκτάσεως ἐπὶ μόνον τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικῶν προσωπικοῦ τῶν γραφείων, ὑπὸ **Κ. Παγώνη**, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 7496/1942). Σελ. 146

ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

— **Καταγγελία συμβάσεως προσωπικοῦ Στρατιωτικῆς Λέσχης Φρουρᾶς Ἀθηνῶν:** Χαρακτηρισμὸς τῆς Στρατιωτικῆς Λέσχης Φρουρᾶς Ἀθηνῶν ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ἀσχοῦντος διοικήσιν.—Μὴ ἐφαρμογὴ νόμου 2112, ὑπὸ **Κ. Πουρεναῖ**, Ἀρεοπαγίτου (Ἀρείου Πάγου 3/1943). Σελ. 147

— **Διαβαθμίσεις προσωπικοῦ ἑταιρίας Ὑδάτων καὶ προσυζητήσεις μισθοῦ:** Μὴ ἐξάρτησις τοῦ δικαίου τῶν ἐκ τοῦ κανονισμοῦ προσυζητήσεων ἐκ τῆς διαβαθμίσεως τοῦ προσωπικοῦ.—Προθεσμία ἐνεργείας διαβαθμίσεως, ὑπὸ **Μ. Μελισσηνοῦ**, Ἀρεοπαγίτου (Ἀρείου Πάγου 8/1943) Σελ. 147

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

Προστασία τοῦ μισθωτοῦ κατὰ νόμον 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων: Ἀνώμαλοι καὶ ἐξαιρετικαὶ συνθήκαι ἐργασίας ὡς αἰτία τῆς βλάβης κατὰ τὸν νόμον 551.—Λόγος ἐφέσεως κατὰ προδικαστικῆς ἀποφάσεως.—Δαπάναι νοσηλείας τοῦ παθόντος καὶ χρονικὸν διάστημα ἐνάρξεως καὶ λήξεως αὐτῶν, ὑπὸ **Χ. Ἀποστολοπούλου**, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 1822/1942) Σελ. 148

— **Ἀσφάλις εἰς Κλαδικὰ Ἀσφαλιστικὰ Ταμεία:** Ταμείον Συντάξεων προσωπικοῦ Ἡλεκτρικῆς ἑταιρίας Ἀθηνῶν.—Πειραιῶς, 5648/1943 Σελ. 158

ταιρίας Ἀθηνῶν.—Πειραιῶς καὶ Ἑλληνικῆς Ἡλεκτρικῆς ἑταιρίας.—Τίνες οἱ μέτοχοι, ὑπηρεσία ἐκ τοῦ κανονισμοῦ καὶ υποχρεωτικὴ ἀσφάλις, ὑπὸ **Ι. Παπαγεωργοπούλου**, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 5375/1942). Σελ. 149

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

— **Σκοπὸς τῆς παροχῆς συσσιτίου τῶν μισθωτῶν καὶ σύνθεσις αὐτοῦ, 4000/1943 ἐγκύκλιος Ὑφυπουργείου Ἑργασίας.** Σελ. 150
κλπ. κλπ.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

— **Περὶ ἐκτελέσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1291/1942 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν διατάξεων» ΚΑΝ. ΔΙΑΤ.** Σελ. 153

— **Περὶ πειθαρχικῆς τιμωρίας ἐργατῶν Θαλάσσης μετεχόντων εἰς Ἀνακριτικὰ Συμβούλια ἢ Διοικητικὰ Συμβούλια, εἴτε ἄλλα τοιαῦτα τῶν Νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ λοιπῶν Ὁργανισμῶν ἢ Ἰδρυμάτων καὶ ὑποπιπτόντων εἰς ὀρισμένας πράξεις ἢ παραλείψεις, Ν. Δ. 2082/1943** Σελ. 154

— **Περὶ συστάσεως Διευθύνσεως Ἀλλοδαπῶν καὶ Μεταναστεύσεως παρὰ τῷ Ὑφυπουργεῖῳ Ἑργασίας, Ν. Δ. 2077/1943.** Σελ. 154

— **Περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1119 Ν. Διατάγματος Ν. Δ. 2087/1943.** Σελ. 155

— **Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀπὸ 8/11/1931 Προεδρικοῦ Διατάγματος «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ Νόμου 5245» ΚΑΝ. ΔΙΑΤ.** Σελ. 155

— **Περὶ διαρρυθμίσεως ἐνίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑφυπουργείου Ἑργασίας, ΚΑΝ. ΔΙΑΤ.** Σελ. 155

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ — ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ Κ.Α.Π.

— **Περὶ αὐξήσεων ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1943 ἀποδοχῶν ὑπαλληλικῶν καὶ ὑπηρετικῶν προσωπικοῦ ἐργοδοτῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου 4520/1943** Σελ. 156

— **Περὶ ἀμοιβῆς προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων εἰς τὰς ὁποίας ἔχει ἐφαρμοσθῇ ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, 4888/1943** Σελ. 157

— **Περὶ ἀμοιβῶν διευθυντῶν σκηνῆς, ὁδηγῶν σκηνῆς καὶ βοηθῶν σκηνοθετῶν 4411/1943** Σελ. 157

— **Περὶ ἀμοιβῶν ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ καφενείων, καφεζαχαροπλαστείων, καφεγαλακτοπωλείων, καφεζυθοπωλείων καὶ συναφῶν πρὸς ταῦτα, 1667/1943** Σελ. 157

— **Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἐργατῶν Ἡλεκτρισμοῦ, 27507/1942** Σελ. 158

— **Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἡλεκτρικῆς ἑταιρίας Ἀθηνῶν — Πειραιῶς, 5648/1943** Σελ. 158

— **Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἠλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων 5647/1943** Σελ. 158

— **Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Κρατικῆς ἐκμεταλλεύσεως Τροχιδορῶν καὶ Ἡλεκτρισμοῦ Θεσσαλονίκης 5649/1943** Σελ. 158
κλπ. κλπ.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2ον ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 36

ΑΘΗΝΑΙ 1 ΜΑΡΤΙΟΥ 1943

ΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΑΣ

Ἀνάγκη καὶ ἄλλης δικονομικῆς μεταρρυθμίσεως

Τὸ ν. δ. 1514 τῆς 3 Ἰουλίου 1942 ἐπέξετεινε τὸ ὄριον τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικείου πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ' 204, μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 50.000.

Ἐκτοτε ὁμως, ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1942 καὶ ἐφεξῆς, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν συνθηκῶν, ἐπεβλήθησαν καὶ νέαι αὐξήσεις ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, πού μετ' ὑπολογισμὸν καὶ τῶν προσφάτων ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου ἐ. ε. ὑπερβαίνον, τοῦλάχιστον διὰ τοὺς ὑπαλλήλους, τὰ 13500. Ἐπὶ πλέον ἐπεβλήθη καὶ ἡ παροχὴ συσσιτίου, κατὰ τὸν νόμον 2019(1942, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 αὐτοῦ αἱ χρηματικαὶ διαφοραὶ, πού προκύπτουν ἀπὸ τὸ ἐν λόγῳ νομοθέτημα, ἐκδικάζονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ' 204, ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη.

Ἐξ ἄλλου κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου Γ' 204, ὅλαι αἱ ἀπαιτηταὶ ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ πρέπει συγχρόνως νὰ εἰσάγονται διὰ τοῦ αὐτοῦ δικηγόρου, μετ' ἐπιτίμου, ἂν ὑπερβαίνον τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 50.000, μετ' ἐπὶ τὴν τελευταίαν τροποποίησιν, νὰ ἐκδικάζονται διὰ τῆς τακτικῆς διαδικασίας.

Ἐξ ὧν αὐτῶν καταφαίνεται, ὅτι ὁ περιορισμὸς τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικείου πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν μετ' ἐργατικὴν διαδικασίαν μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 50.000 δὲν ἐξυπηρετεῖ καὶ πάλιν τοὺς ἐργαζομένους. Ὅταν καὶ μόνῃ ἡ διαφορὰ ἐκ καθυστέρήσεως ἐνὸς μισθοῦ, πού ὑπερβαίνει τὰς 50.300 δραχμὰς σήμερον, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λυθῇ διὰ τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας, πολὺ περισσότερον ἂν ὁ ἐργαζόμενος συμπίπτῃ νὰ ἔχῃ ἐκκερμαίς καὶ ἄλλας ἐξ ἄλλων δικαιωμάτων, ὡς τῆς παροχῆς συσσιτίου κλπ. διαφορὰς.

Ν' ἀκολουθήσῃ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν τοῦ Πρωτοδικείου εἶναι φυσικὰ, τὸ ὀλιγώτερον, ταλαιπωρία, ὡς προσφυνὸς χαρακτηρίζει αὐτὸ καὶ ἡ εἰσηγητικὴ ἐπὶ τοῦ νόμου 2019 «περὶ παροχῆς συσσιτίου» ἐκθέσεις τοῦ ἀρμοδίου Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας.

Διὰ ν' ἀποφευχθῇ, ἐπομένως, ἡ στενόχωρος αὐτὴ ταλαιπωρία τοῦ ἐργαζομένου, πού στηρίζεται εἰς τὸν μόνον πόρον ζωῆς, τὸ ἐργατικὸν εἰσόδημά του, πρέπει, ὑπὸ τὴν πίεσιν καὶ πάλιν τῶν πραγμάτων, νὰ ἐπεκταθῇ τὸ ὄριον ἐκδίκασεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν διὰ τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας τοῦλάχιστον, καθ' ἡμᾶς, τῶν δραχμῶν ἑκατὸν χιλιάδων καὶ τοῦλάχιστον μέχρι τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ πρέπει ν' αὐξηθῇ καὶ τὸ ὄριον τῆς διὰ τοῦ Προέδρου ἐπιδιόκσεως προσωρινῆς διατροφῆς, ἀφοῦ, κατὰ πᾶσαν γνώμην, μετ' ἐπὶ τὸν σημερινὸν ὄριον τῶν δραχμῶν 50.000 κατὰ τὸν νόμον 2032(1939, δὲν ἡμπορεῖ νὰ ληθῇ, ὅτι ἐξυπηρετοῦνται οἱ ἐργαζόμενοι, πρᾶγμα πού κατ' ἐπανάληψιν ἐσημειώσαμεν.

Ζητήματα ἐκ τοῦ νόμου περὶ παροχῆς συσσιτίου

Μεταξὺ τῶν ζητημάτων, πού προκύπτουσιν ἀπὸ τὸ ν. δ. 2019(1942 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς» εἶναι καὶ τὸ ζήτημα, ἂν οἱ δικηγόροι καὶ νομικοὶ σύμβουλοι ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεῶσεων δικαιούνται τῆς παροχῆς αὐτῆς.

Προϋπόθεσις φυσικὰ τοῦ δικαιώματος συσσιτίου εἶναι ἡ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν παροχῆς ἐξερτημένης ἐργασίας ἐναντι ἀμοιβῆς (βλέπε ὑπ' ἀριθ. 2314(1943 ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας περὶ καθυστεροῦ ἀντιτίμου συσσιτίου διὰ τὸν μῆνα Φεβρουαρίου ἐ. ε.).

Ἡ ἐξάρτησις, ἄλλως τε, πού περιέχεται εἰς τὸν ὅρον «μισθωτὸς» εἶναι τὸ ἐννοιολογικὸν στοιχεῖον τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὁ δικηγόρος καὶ νομικὸς σύμβουλος ἐπιχειρήσεως συνδέεται μετ' αὐτῆς διὰ συμβάσεως ἐργασίας; Κατὰ τὸν Ἀρειὸν Πάγον καὶ τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας (βλέπε σχετικῶς Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τεύχος 34, σελ. 87) συνδέεται διὰ σχέσεως ἐντροπῆς δημοσίου μάλιστα χαρακτηρισθῆναι.

Ἐν τούτοις αἱ ἐκάστοτε Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ὑπαλληλικῶν προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων ὑπάγουν ρητῶς καὶ τοὺς δικηγόρους καὶ νομικοὺς συμβούλους εἰς τὰς αὐξήσεις ἀποδοχῶν, παρ' ὅλον ὅτι καὶ τὸ ν. δ. 310(1941 περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν, βάσει τοῦ ὁποῦ ἐκδίδονται αἱ σχετικαὶ Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, θέλει ὡς προϋπόθεσιν τοῦ δικαιώματος τὴν ἰδιότητα τοῦ «μισθωτοῦ» ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας συνδεομένου προσώπου.

Δὲν θέλομεν νὰ εἴπωμεν φυσικὰ, ὅτι αἱ Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ὑπερβαίνουν τὴν νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, ἀφοῦ ὑπάγουν καὶ τοὺς δικηγόρους καὶ νομικοὺς συμβούλους εἰς τὴν διὰ μισθωτοὺς μόνον λαμβανομένην ἐκ τοῦ νόμου μέριμναν.

Ἀπλὸς σημειοῦμεν τὴν ἀνάγκην νὰ τακτοποιηθῶν ὅλα αὐτὰ τὰ ζητήματα, νομοθετικῶς, ὡς ἐγίνε καὶ μετ' ἐπὶ τὸ ν. δ. 1366(1942, καθ' ὃ ἐξωμοιωθήσαν οἱ δικηγόροι τῶν Ὁργανισμῶν καὶ Νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου πρὸς τὸ ὑπαλληλικὸν αὐτῶν προσωπικὸν ὡς πρὸς τὰς ἀποδοχὰς καὶ τὸν χρόνον καταβολῆς των, ὥστε νὰ λείψῃ κάθε ἀσάφεια καὶ ἀμφιβολία.

Τὸ τέταρτον ἐξάμνηον τῆς

Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» μετ' ἐπὶ τὸ παρὸν τεύχος κλείει τὸ τρίτον ἐξάμνηον καὶ προχωρεῖ ἤδη πρὸς τὸ τέταρτον, μετ' ἐπὶ τὴν πάντοτε διάθεσιν πρὸς δρᾶσιν καὶ πραγμάτων τῶν σκοπῶν τῆς.

Περιβαλλομένη ἀπὸ θερμὴν συμπάθειαν πρὸς τὰ ἔργον τῆς, ἐνισχυμένη ἀπὸ τὴν πρόθυμον συνεργασίαν τοῦ νομικοῦ κόσμου τῆς χώρας, αἰσθάνεται πάντοτε τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς διὰ μίαν ἀκόμη, ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς, φορᾶν.

ΑΡΘΡΑ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

Η ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Τοῦ κ. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΒΙΚΕΛΙΔΟΥ, δικηγόρου

Εἰς τὸ Ἀσφαλιστικὸν καὶ Ἑργατικὸν Δίκαιον ὑφίστανται νομικαὶ ἔννοιαι παράλληλοι καὶ κοιναί. Καὶ εὐνόητον τοῦτο, διότι τόσον τὸ Ἑργατικὸν Δίκαιον οἰκοδομεῖται ἐπὶ τῆς συμβάσεως Ἑργασίας, ὅσον καὶ αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις⁽¹⁾, αἵτινες ἀποτελοῦν ἀντικείμενον μελέτης καὶ περιεχόμενον τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Δικαίου, θεμελιούνται ἐπὶ τῆς ἐξηρητημένης ἐργασίας τῆς παρεχομένης ἐπ' ἀμοιβῇ, ἀδιαφόρου ὄντος τοῦ τύπου τῆς ἀσφαλιστέας σχέσεως.

Ἡ σύμβασις ἐργασίας, καθ' ὃ σύμβασις, ἐξυπακούει ἀντισυμβαλλομένους, τοιοῦτοι δὲ ἐν προκειμένῳ εἶναι ὁ μισθωτὸς καὶ ὁ ἐργοδότης, διότι μισθωτὸς ἐννοεῖται ὁ παρέχων ἐξηρητημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν, ἡ δὲ ἐξηρητημένη ἐργασία ἀναγκαιῶς προϋποθέτει ἐν πρόσωπον ἀπὸ τὸ ὁποῖον αὕτη ἐξαρτᾶται, τοιοῦτο δὲ εἶναι ὁ ἐργοδότης, εἴτε οὗτος εἶναι φυσικὸν πρόσωπον, εἴτε νομικόν. Τὰ πρόσωπα ταῦτα, ἐργοδότης καὶ μισθωτὸς, καθίστανται ὑποκείμενα δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων ἕκ τε τῆς μισθωτικῆς σχέσεως καὶ τῆς ἀσφαλιστικῆς τοιαύτης, ἐχούσης ὡς προϋπόθεσιν τὴν πρώτην.

Δύναται τις μάλιστα νὰ εἴπῃ, ὅτι ἔνθα ἐξετάθησαν αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, καὶ ἐφ' ὅσον αὗται ἔχουσι φύσιν ὑποχρεωτικὴν, αἱ ἐκ τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως ὑποχρεώσεις καὶ κατ' ἀρχὴν ἢ πρὸς ἀσφάλισιν τοῦ μισθωτοῦ ἐνέργεια τοῦ ἐργοδότη ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον περιεχόμενον τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως καὶ δι' ἑαυτὴν ἐκ τῶν κυριωτέρων ὑποχρεώσεων του. Λαμβανομένου δὲ ὅπ' ὅσιν ὅτι ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις εἶναι μέσον πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἐργατικοῦ μισθοῦ⁽²⁾, ἡ μὴ ἐκπλήρωσις ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη τῆς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεως δύναται, νομίζω, νὰ κριθῇ ὡς ἐνέργεια βλάβης τῶν μισθωτῶν καὶ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἄτακτος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

(1) Αὗται δὲν ἀφοροῦν, ἀπὸ τῆς ἐξεταζομένης βάσεως, τὰ Ταμεία συντάξεως τῶν δικηγόρων, ὑγειονομικῶν, ἐμπόρων κ.τ.λ., διότι οὗτοι δὲν παρέχουν προφανῶς ἐξηρητημένην ἐργασίαν, ἀλλ' ἀσκοῦν ἐλευθέριον ἐπάγγελμα. Βεβαίως ὑπὸ τὴν εὐρύτεραν ἐννοιαν καὶ δι' τὴν φιλοσοφικοοικονομικὴν καὶ οὗτοι παρέχουσιν ἐξηρητημένην ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον τὸ ἀποτέλεσμα ταύτης ἀποβαίνει ἐπ' ὠφελείᾳ ἄλλων καὶ ἐφ' ὅσον σκοπεῖ τὴν διὰ ταύτης κάλυψιν τῶν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅμως πρὸς τὸ παρόν, κατὰ τὸ κρατοῦν κοινωνικὸν σύστημα, σημασίαν ἔχει ἡ ἐργασία ἐκείνη, ἣν μία πολυάριθμος τάξις τῆς κοινωνίας, λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς τῆς θέσεως, εἶναι ὑποχρεωμένη ὅπως παρέχῃ ταύτην πρὸς τρίτους διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν μέσων τῆς ζωῆς καὶ συντηρήσεως.

(2) Πλείονα βλέπε **Χ. Ἀγαλλόπουλον**, «Αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις» σελ. 5.

Ἐφ' ὅσον ἡ πρὸς ἀσφαλιστικὴν εἰσφορὰν ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότη ἀποτελεῖ ἀναγκαστικὸν ὅρον τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς μὴ συμμορφώσεώς του βλάπτεται ὁ μισθωτὸς, π. χ. μὴ δυνάμενος νὰ τύχῃ τῶν παροχῶν ἀσθενείας καί, καταφεύγων εἰς ἰδιώτην ἰατρὸν, μειοῖ τοιοῦτοτρόπως τὸν μισθόν του, ὑπαιτιότητι τοῦ ἐργοδότη, ἔχομεν περίπτωσιν μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὄρων τῆς συμβάσεως ἀπαγορευομένης ἐκ τοῦ νόμου. Ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς ὑποστηριζομένης ἀπόψεως παρέχει καὶ αὕτη αὕτη ἡ ἀσφαλιστικὴ νομοθεσία διὰ τοῦ Ν. 6298, ὅστις ἐν ἀρθρῳ 22 παράγρ. 1 λέγει, ὅτι ἀρνήσις τοῦ ἡσφαλισμένου πρὸς καταβολὴν ἀποτελεῖ λόγον καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἄνευ οἰασδήποτε ἀποζημιώσεως. Μὴ δυνάμενοι ὅμως νὰ δεχθῶμεν ἐπὶ κοινῆς ὑποχρεώσεως ἐργοδότη καὶ μισθωτοῦ—ἡσφαλισμένου περὶ καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν συνεπειὰς μόνον εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ—ἡσφαλισμένου, παραδεχόμεθα ἄφ' ἐνὸς μὲν κατ' ἀναλογίαν, ὅτι τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὸν ἐργοδότην, ἄφ' ἑτέρου δὲ ὅτι ἡ εὐθύνη τοῦ ἐργοδότη ὑφίσταται, κατὰ τὰ κοινῶς παραδεγμένα, ἀναμφισβήτητος, ἐνῷ ἀπλῶς ὁ Νόμος παρέχει ἀντίστοιχον κύρωσιν καὶ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ—ἡσφαλισμένου.

Ἐλέχθησαν τὰ ἀνωτέρω, διὰ νὰ καταδειχθῇ, ὅτι ἡ ἐργασιακὴ σχέσις δὲν συνδέεται κατὰ τοῦτο μόνον πρὸς τὴν ἀσφαλιστικὴν τοιαύτην, ὡς παρέχουσα ἢ πρώτη τὴν ἐπικοδομητικὴν βάσιν τῆς δευτέρας, ἀλλ' ὅτι ὑφίστανται ἀλληλεπιδρασίαι καθ' ὅσον, κατὰ κανόνα, διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως δημιουργεῖται ἢ τε ἐργασιακὴ σχέσις καὶ ἡ ἀσφαλιστικὴ τοιαύτη, διότι ἡ ἐργασιακὴ σχέσις ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς καταλαμβάνεται αὐτοδικαιῶς καὶ ἀναγκαστικῶς ὑπὸ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, συναποθνήσκουν δὲ ἐν τέλει ἀμφότεραι, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν παύσῃ ὁ μισθωτὸς νὰ παρέχῃ ἐξηρητημένην ἐργασίαν, ὡς π. χ. ὅταν τραπῇ εἰς ἐλευθέριον βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα. Πρὸς ἀποφυγὴν ὅμως παρανοήσεως σημειοῦμεν, ὅτι ἡ ἀνωτέρω περίπτωσις ἀποτελεῖ συνήθως τὴν ἐξαίρεσιν, διότι ὁ κανὼν εἶναι, ὅτι ἢ τε ἐργασιακὴ σχέσις καὶ ἡ ἀσφαλιστικὴ τοιαύτη συμβαδίζουν μέχρις ἐνὸς ὀρισμένου χρονικοῦ ὁρίου, τοῦτο δὲ εἶναι ἐκεῖνο καθ' ὃ ὁ μισθωτὸς ἡσφαλισμένος εἰσέρχεται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν συνταξιούχων, ὅποτε ἡ ἀσφαλιστικὴ σχέσις, ὡς καθίσταται εὐνόητον, ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη καὶ ἄνευ τῆς συνυπάρξεως τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι αὕτη συνεισέφερε κατὰ τὸ ἐνεργὸν τῆς στάδιον.

II

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω λεχθέντα, ὅπως εἰς τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν, τὴν διεπομένην ὑπὸ τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου, ὑφίσταται ὁ ἐργοδότης καὶ ὁ

μισθωτός, οὕτω καὶ εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλειαν ὑφίστανται τὰ αὐτὰ πρόσωπα, μεταξὺ τῶν μὲν συνδεόμενα διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἑκάτερον δὲ πρὸς τρίτον πρόσωπον, τὸν ἀσφαλιστικὸν φορέα, δι' ἰδίας φύσεως ἐνοχῆς, διότι ἡ τοῦ μὲν ἐργοδότη τοῦ συνίσταται εἰς τὴν καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν, ἡ τοῦ δὲ μισθωτοῦ—ἡσφαλισμένου εἰς τὸ δικαίωμα ὅπως ἀξιώσῃ τὰς ἀσφαλιστικὰς παροχάς (3). Ἐνεκα τῆς ἰδιορρυθμίας ταύτης δέον, ὅπως ἐξετάσωμεν κατ' ἀρχὴν τὴν ἔννοιαν τῆς ἀλλαγῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότη ἐν τῷ Ἑργατικῷ Δικαίῳ καὶ δι' οὗς λόγους ἐκθέτομεν κατωτέρω, κατόπιν δὲ ἐν τῇ Κοινωνικῇ Ἀσφαλίσει, ἵνα τοιοιτοτρόπως καταδειχθῶσι τὰ σημεῖα ὁμοιότητος καὶ διαφορᾶς.

III

Κατὰ τὸν ν. 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 4558, ἐν ἄρθρῳ 6 παράγρ. 1 λέγεται ὅτι «ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότη ὁποσδήποτε ἐπερχομένη οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ παρόντος», τὸ αὐτὸ δὲ ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς ἐργάτας, τεχνίτας καὶ ὑπηρετάς, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 9 παράγρ. 1 τοῦ ἀπὸ 16 Ἰουλίου 1920 Β.Δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν κτλ.».

Ἐπίσης κατὰ τὸν ν. 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως», ὡς οὗτος ἐπεξετάθη διὰ τοῦ Α.Ν. 547/1937 ἄρθρ. 11 καὶ εἰς τοὺς ἐργατοτεχνίτας, ἐν ἄρθρῳ 8 λέγεται, ὅτι «αἱ κατὰ τὸν παρόντα νόμον ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότη μεταβιβάζονται αὐτοδικαίως ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ».

Κατ' ἀρχὴν ἐρειδόμενοι ἐπὶ τοῦ γράμματος τοῦ νόμου καταλήγομεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ νόμος ἐτροποποίησεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τὸ Ρ. Δ., κατὰ τὸ ὅποιον ἡ σύμβασις τῆς μισθώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν εἶναι χαρακτηριστικὸς προσωπικοῦ (4), δημιουργοῦσα ἐνοχὴν μεταξὺ τῶν ἀρχικῶς συμβληθέντων μόνον προσώπων, ἥτοι τοῦ ἐκμισθωτοῦ (μισθωτοῦ) καὶ τοῦ μισθωτοῦ (ἐργοδότη).

Εἶναι δὲ ἀδιάφορον κατὰ ποῖον τρόπον ἐπῆλθεν ἡ ἀλλαγὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότη, εἴτε δηλαδὴ διὰ γενικῆς ἢ ἐιδικῆς διαδοχῆς, εἴτε διὰ συγχωνεύσεως, ἐνώσεως καὶ μετατροπῆς. Αὐτὸ ἀκριβῶς σημαίνει ἡ λέξις «ὁποσδήποτε», ἵνα τοιοιτοτρόπως παρασχεθῇ εἰς τὸν ἐργαζόμενον ἡ ἐγγύησις κατὰ πάσης προσπάθειας τοῦ ἐργοδότη πρὸς περιγραφὴν τῶν δικαιωμάτων τοῦ πρώτου (5).

Περὶ τῆς εὐθύνης τοῦ νέου ἐργοδότη περὶ

τῶν ἀναληφθεισῶν ὑπὸ τοῦ πρώτου ἐργοδότη ὑποχρεώσεων ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας σαφέστερον διαλαμβάνει ὁ ν. 3514, διότι κατ' αὐτὸν αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ παλαιοῦ ἐργοδότη μεταβιβάζονται αὐτοδικαίως εἰς τὸν νέον.

Καὶ ταῦτα ἀπὸ ἀπόψεως γραμματικῆς ἐρμηνείας τοῦ νόμου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦτου οὐδεμία ἐπίσης ἀμφιβολία καταλείπεται περὶ τοῦ κρινόμενου ζητήματος.

Ὁ δὲ δὲ ἀνόμενος κρατικὸς παρεμβατισμὸς περιβάλλει δι' ἐγγυήσεων δημοσίας τάξεως τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν, αἱ δὲ περὶ τούτων δημοσίας τάξεως διατάξεις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ἔχουν ἐπιβάλλει περιορισμοὺς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν συμβαλλομένων καὶ διὰ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἐργοδότη, καὶ δικαίως, διότι οἱ μισθωτοί, ὡς οἰκονομικῶς ἀσθενέστεροι, χρῆζονται τῆς προστασίας τοῦ κράτους, ἵνα ἡ ἰσότης τῶν ἀπέναντι τοῦ νόμου καθίσταται πράγματι ἐνεργός.

Τοιοιτοτρόπως ὁ νομοθέτης, ὑπὸ τὴν πίεσιν κοινωνικοπολιτικῶν λόγων, κατανοουμένων σὺν τῷ χρόνῳ ὑπὸ εὐρυτέρου ἀριθμοῦ ἀτόμων, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς προστασίας τῆς ἐργασίας αὐτῆς καθ' ἑαυτῆς, ὡς οἰκονομικῆς ἐννοίας, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀρρήκτως συνυφασμένης μὲ τὸ ἐργαζόμενον πρόσωπον, θεσπίζει διατάξεις διεποῦσας τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὑπὸ πνεῦμα καὶ σκοπὸν τελειῶς διαφορετικώτερον τοῦ Ρ. Δ., ἥτοι ὑπὸ πνεῦμα ἀνθρωπισμοῦ καὶ κοινωνικῆς δικαιοσύνης (6).

Ἐπίσης λόγῳ ἀπλότητος τῶν δημιουργουμένων ἐννόμων οὐχέσεων ἐπιβάλλουν, ὅπως ὁ μισθωτός κατὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότη γνωρίζῃ πάντοτε τὸν ἐνεστῶτα ἐργοδότην, ὡσαύτως ὅπως ἐργάζεται οὗτος, βέβαιος ὢν, ὅτι ἡ προϋπηρεσία του δὲν δύναται νὰ ἐξαφανισθῇ ὑπὸ τοῦ τυχόν ἀφεργγύου καθισταμένου παλαιοῦ ἐργοδότη, διότι ἀντιθέτως ἢ ὑπὸ τὴν κατοχὴν τοῦ νέου ἐργοδότη ἐπιχειρήσεις παρουσιάζει εἰκόνα ἐξασφαλίσεως τῶν ἐκ τῆς ἐργασίας δικαιωμάτων του.

Ἀλλὰ καὶ ἕτερος λόγος συνηγορεῖ, νομίζομεν, ὑπὲρ τῆς ἀπὸ τελεολογικῆς πλευρᾶς ἀπομακρύνσεως ἐκ τῆς προσωπικοῦ χαρακτῆρος μισθώσεως ὑπηρεσιῶν τοῦ Ρ. Δ.

Οἱ θεσμοὶ τοῦ δικαίου καὶ ἡ νομικὴ αὐτῶν κατασκευὴ ὑφίστανται ἄμεσον τὴν ἐπίδρασιν τῶν κοινωνικοοικονομικῶν κρατούσων συνθηκῶν, ἐνῶ γνωστὸν εἶναι, ὅτι αἱ ἔννοιαι τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως, ὡς αὐταὶ σήμερον ἀνεπτύχθησαν καὶ νοοῦνται, δὲν ὑφίσταντο εἰς τὴν Ρώμην, διότι κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἡ παραγωγὴ ἐξηντλεῖτο εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς καὶ εἰς τὴν μικρὰν χειροτεχνίαν, ἅπασαι δὲ αὐταὶ αἱ ἐργασίαι ἐξετελοῦντο κυρίως ὑπὸ τῶν δούλων, τοὺς ὁποίους ὁ κύριος ἐχρησιμοποιοῦσε ἀπ' εὐθείας ἢ τοὺς ἐξεμίσθωνε πρὸς τρίτους ὡς res, ἐξ οὗ καὶ ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας ὑπὸ ἐλευθέρων προσώπων ἀντὶ ἀμοιβῆς εὐκόλως προσωμοιάσθη πρὸς τὴν γνωστὴν κατασκευὴν τῆς μισθώσεως πράγματος.

Ὑπὸ αὐτὰς τὰς προϋποθέσεις ἦτο βεβαίως

(3) Βλέπε X. Ἀγαλλόπουλον, αὐτόθι σελ. 15.

(4) I. Καμπίτογλου, Θέμ. ΜΓ' σελ. 526. Ἐρειδόμενος ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ χαρακτῆρος τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν τοῦ Ρ. Δ. ὑποστηρίζει τυπικολογικῶς ὅτι ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότη ὑπόχρεως πρὸς ἀποζημίωσιν παραμένει πάντοτε ὁ παλαιὸς ἐργοδότης.

(5) I. Καποδίστριας, Ἑρμηνεία Ἑργατικοῦ Δικαίου παράγρ. 440 καὶ αὐτόθι παραπομπαὶ εἰς τὴν νομολογίαν. Βλέπε ἐπίσης Γεν. Εὐρ. Θέμ. εἰς λέξιν «Ἑργασία» καὶ K. Τριανταφυλλόπουλον, Θέμ. ΜΖ' σελ. 90.

(6) I. Δέδες, Θέμ. ΜΓ', σελ. 923, ὅστις ἐξετάζει τὴν ἀλλαγὴν τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότη ὑπὸ τὸ πρῶτον τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς καὶ τῶν κοινωνικοπολιτικῶν ὄρων.

νοητὸς ὁ προσωπικὸς χαρακτήρ τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν.

Σήμερον ὁμως, ὅποτε ἡ ἐπιχειρήσις θεωρεῖται ὡς αὐτοτελής οικονομικὴ μονάς, ἀνεξαρτήτως τοῦ φορέως αὐτῆς, ἡ ἐργασία μετέχουσα τῆς παραγωγῆς, ὡς εἰς ἐκ τῶν συντελεστῶν ταύτης, δημιουργεῖ σχέσιν ἐργασιακὴν οὐχὶ χαρακτήρου προσωπικοῦ καὶ ἐπομένως ἡ ἀλλαγὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότης δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὰ κεκτημένα δικαιώματα τῶν ἐργαζομένων.

Ἀλλὰ, καὶ ἂν εἰσέτι δὲν ὕφισταντο ρηταὶ διατάξεις τοῦ θετοῦ δικαίου, δι' ὅσα ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν, θὰ ἐπεβάλλετο ἡ διὰ τῆς *contra legem* ἐρμηνείας λύσις, ἐξυπηρετοῦσας ἀληθεῖς καὶ ἐπιτακτικούς κοινωνικοὺς σκοποὺς, διότι ὅφ' ἦν νομικὴν κατασκευὴν μᾶς ἐκληροδοτήθη, διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ὁ θεσμὸς τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, — γενηρακῶς καὶ ἀρτηριοσκληρωτικὸς, — δὲν δύναται πλέον νὰ παρακολουθῇ τὰς συγχρόνους κοινωνικὰς συνθήκας.

III

Ὁ Α. Ν. 697/1937 ἐν ἀρθρῷ 7 παράγρ. 1 λέγει, ὅτι ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡσφαλισμένους τις παρὰ τινι Ὁργανισμῷ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ὑποβληθεὶς εἰς κρατήσεις, ἤθελεν ὑπαχθῆ, λόγω μεταβολῆς ἐργοδότης, εἰς ἕτερον ὄργανισμὸν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ὁ ἀτομικὸς λῆσμός αὐτοῦ μεταβιβάζεται ὑπὸ τοῦ πρώτου ὄργανισμοῦ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὸν δευτέρον.

Γνωστὴ εἶναι παρ' ἡμῖν ἡ πολυμορφία τῶν Ὁργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Γνωστοῦ ὄντος τοῦτου, ἂν μισθωτὸς τις, ἐργαζόμενος π.χ. εἰς ἕν ἐμπορικὸν κατάστημα καὶ ὑπαγόμενος ὡς ἐκ τούτου εἰς τὸ Ἰδρυμα Κοιν. Ἀσφαλίσεως, ἤθελε μετέπειτα ἐργασθῇ, κατόπιν εἰδικῆς ἀδείας, εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν φύλλων καπνῶ, θὰ μεταταχθῇ, ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς ἀλλαγῆς ἐργοδότης, εἰς ἕτερον ἀσφαλιστικὸν Ὁργανισμὸν, ἐν προκειμένῳ δὲ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν, εἰς δὲ καὶ θὰ μεταφερθῇ ὁ ἀτομικὸς του λογαριασμός. Ἐὰν δὲ κατόπιν ἐργασθῇ παρὰ τυπογραφείῳ, ὁ λῆσμός του θὰ μεταφερθῇ ἐκ τοῦ δευτέρου Ὁργανισμοῦ εἰς τὸν τρίτον.

Πιθανὸν ὁμως νὰ μὴ ἐπέλθῃ ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἐργοδότης τῇ θελήσει τοῦ μισθωτοῦ, ὡς ἀνωτέρω, ἀλλ' ἐργαζόμενος οὗτος παρὰ τῇ αὐτῇ ἐπιχειρήσει νὰ ἀλλάξῃ ἐργοδότην καὶ Ὁργανισμὸν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ὡς π.χ. τὸ παραγγελιοδοχικὸν γράφειον παρ' ᾧ ἐργάζεται ὁ μισθωτὸς συγχωνεύεται μετὰ ἐταιρίας χαρτοποιητικῆς ἢ ὁ ἐργοδότης καταστήματος πωλήσεως ὕφασμάτων μετατρέπῃ τὴν ἐπιχειρήσιν του εἰς τοιαύτην πωλήσεως χάρτου. Λόγῳ τῆς συγχωνεύσεως ὁ μισθωτὸς θὰ τυγχάνῃ πλέον ἡσφαλισμένος τοῦ Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, εἰς δὲ θὰ μεταφερθῇ ὁ λῆσμός του ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α., ὁμοίως δὲ εἰς τὸ αὐτὸ Ταμεῖον λόγω τῆς μετατροπῆς τῆς ἐπιχειρήσεως.

Καταφαίνεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ὅτι ἡ ἔννοια τῆς ἀλλαγῆς τοῦ ἐργοδότης ἐνταῦθα εἶναι εὐρύτερα τῆς τῶν ἐργατικῶν νόμων, διότι ἡ ἀλλαγὴ ἐπέρχεται ἢ παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ μισθωτοῦ ἢ τῇ θελήσει αὐτοῦ, ἐνῶ εἰς τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον πάντοτε παρὰ τὴν θέλησιν του.

Εἰς τὴν ἐρευνωμένην περίπτωσιν δὲν εἶναι, ἄλλως τε, ἀπαράιτητον, διὰ νὰ πληρωθῇ ἡ ἔννοια τῆς ἀλλαγῆς τοῦ ἐργοδότης, νὰ ἐπέλθῃ

ἡ προσωπικὴ ἀλλαγὴ αὐτοῦ διὰ νέου, διότι ὁ ἐργοδότης ἐξετάζεται ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς ἐνοχῆς του πρὸς τὸν ἀσφαλιστικὸν φορέα, ἥτοι πρὸς ποῖον Ὁργανισμὸν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως εἶναι ὑπόχρεως, ὅπως καταβάλλῃ τὰς εἰδικὰς εἰσφοράς διὰ τοὺς παρ' αὐτῷ μισθωτοὺς ἡσφαλισμένους, ὅποτε, ὡς εὐνόητον καθίσταται, ἂν μετατρέψῃ τὴν μορφήν τῆς ἐπιχειρήσεως του καὶ προσδώσῃ τοιαύτην κειμένην ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῶν ὑποχρέων ἐπιχειρήσεων πρὸς τὸν πρῶτον ἀσφαλιστικὸν Ὁργανισμὸν, αὐτοδικαίως καὶ ἐν τῇ ἐνοχῇ του ἀλλάσσει ὁ ἀσφαλιστικὸς Ὁργανισμὸς πρὸς δὲν θὰ καθίσταται τοῦ λοιποῦ ὑπόχρεως.

Ἡ περίπτωσις ἀκριβῶς κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπέρχεται ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἐργοδότης παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ μισθωτοῦ ἡσφαλισμένου εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία μᾶς ἀφορᾷ ἀπὸ ἀπόψεως συγκριτικῆς μελέτης τῆς ἐννοίας τῆς ἀλλαγῆς, διότι αὕτη δύναται νὰ ἔχῃ κοινὰς συνεπείας, τόσον ἀπὸ ἀπόψεως τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ὅσον ἀπὸ τῆς ἀσφαλιστικῆς τοιαύτης.

Αἱ περιπτώσεις δὴλον ὅτι τῆς ἐνώσεως ἢ συγχωνεύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως μετ' ἄλλης καὶ τῆς μετατροπῆς τῆς μορφῆς τῆς εἶναι ἐκεῖναι ἀκριβῶς, αἱ ὁποῖαι ἐνδιαφέρουν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ὅτι ὁποῖον λόγον δύναται νὰ ἔχουν διὰ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, τὸν αὐτὸν λόγον δύναται νὰ ἔχουν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀσφαλιστικὴν σχέσιν.

Κατὰ τὸν ἐργατικὸν νόμον, ὡς εἶδομεν, ἡ ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη ἀλλαγὴ τοῦ ἐργοδότης δὲν ἐπηρεάζει τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῆς ἀποζημιώσεώς του, ἡ δὲ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότης μεταβιβάζεται αὐτοδικαίως εἰς τὸν νέον καὶ τοῦτο διότι ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν, ὅπως διασφαλίσῃ τὰ δικαιώματα τῶν ἐργαζομένων κατὰ πιθανῆς περιγραφῆς τῶν, διὰ τοῦ τρόπου π.χ. τῆς συγχωνεύσεως, ἐνώσεως ἢ μετατροπῆς.

Ἀλλ' ὁ αὐτὸς νομοθετικὸς σκοπὸς ὕφισταται καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀσφαλιστικὴν σχέσιν κατὰ τῆς προσπάθειας τοῦ ἐργοδότης διὰ τῶν αὐτῶν μέσων καὶ τρόπων, ὅπως ἀποφύγῃ τὰς ἐκ τῆς ἀσφαλιστικῆς ὑποχρέωσης πρὸς τὸν ἀσφαλιστικὸν Ὁργανισμὸν ὀφειλόμενας εἰς σεβαστὸν ποσὸν ὡς ἐκ καθυστερήσεως ἀσφαλιστικὰς εἰσφοράς καὶ τελικῶς, ὅπως περιγράψῃ τὰ ἐπὶ τούτων ἐρειδόμενα ἀσφαλιστικὰ δικαιώματα τῶν μισθωτῶν ἡσφαλισμένων, ἢ νὰ ἐπιδιώξῃ, ὅπως ἐπιτύχῃ ἀμφότερα, ἥτοι τὴν περιγραφὴν τοῦ τε δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως καὶ τῆς ἀσφαλιστικῆς ὑποχρέωσης.

Ὡς ἐκ τούτου ἐρωτᾶται: Εἰς περίπτωσιν συγχωνεύσεως ἢ ἐνώσεως τῆς ἐπιχειρήσεως τίς ἐκ τῶν ἐργοδοτῶν ὁ παλαιὸς ἢ ὁ νέος εὐθύνεται διὰ τὰς καθυστερουμένας ἀσφαλιστικὰς παροχὰς ἐναντι τοῦ πρώτου ἀσφαλιστικοῦ Ὁργανισμοῦ;

Ἡ πρὸς καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν ὑποχρέωσις εἶναι τοιαύτη τοῦ ἐπιχειρηματίου ἐργοδότης ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῆς καθ' ἑαυτῆς, ἀσχέτως τοῦ φορέως τῆς;

Ἡ λύσις τοῦ δευτέρου ἐρωτήματος ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς λύσεως τοῦ πρώτου. Βεβαίως τὰ ἀνωτέρω δι' ὧν ἡμηνεύσαμεν τὴν ἔννοιαν τῆς ἀλλαγῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότης ἐν τῷ Ἐργατικῷ Δικαίῳ δὲν ἀποτελοῦν νέον τι, διότι ἡ τε νομολογία καὶ ἡ θεωρία εἶναι σύμφωνοι ἀπολύτως, ἀλλ' ἐνέχουν ἀξιολογικὴν σημασίαν ὡς πρὸς τὴν ἐρμηνείαν τῆς καινοφανοῦς ἐννοίας

τῆς ἀλλαγῆς τοῦ ἐργοδότη τοῦ ἐν τῇ κοινωνικῇ ἀσφαλίσει, δεδομένου ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ Ν. 6298 προβλεπόμενα ἀσφαλιστικὰ δικαστήρια δὲν ἤρξαντο λειτουργοῦντα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἔχη δημιουργηθῇ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου νομολογιακὴ ἀποψις.

Παραδέχθημεν ἐν τῇ II παραγράφῳ, ὅτι ἡ ἐπιχειρήσις λαμβάνεται ὡς αὐτοτελὴς οἰκονομικὴ μονάς, ἀσχέτως τοῦ φορέως τῆς, τ' αὐτὸ δὲ ὀφείλομεν ν' ἀποδεχθῶμεν ὅσον ἀφορᾷ καὶ ἐν τῇ ἀσφαλιστικῇ ἐνοχῇ.

Καὶ τοῦτο, διότι ναὶ μὲν ἡ ἐνοχὴ ἡ συνδέουσα ἐργοδότην καὶ ἀσφαλιστικὸν φορέα ὡς πρὸς τὰς ἀσφαλιστικὰς εἰσφορὰς ἀφορᾷ ἀμέσως τὸ δεῦτερον πρόσωπον διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδιωκομένου ὑπ' αὐτοῦ σκοποῦ, πλὴν ὅμως οὐσιαστικῶς ἀφορᾷ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐτέρας ἐνοχῆς τῆς συνδεούσης τὸν μισθωτὸν ἡσφαλισμένον μετὰ τοῦ φορέως, ἥς περιεχόμενον εἶναι ἡ πραγματοποιήσις τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, ἥτοι ὁ σκοπὸς τῆς πρώτης εἶναι ἡ ἐκπλήρωσις τῆς δευτέρας.

Ἐφ' ὅσον ἡ ἀσφαλιστικὴ ὑποχρέωσις ἀποτελεῖ ἀναγκαστικὴν τοιαύτην κατέναντι οὐσιαστικῶς τῆς ἐργασίας καὶ οὐχὶ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ ἀπλῶς τὸ μέσον διὰ τὸν σκοπὸν, ἡ ὁποσδήποτε ἐπερχομένη ἀλλαγὴ ἐργοδότη ὑπὸ ἀσφαλιστικὴν ἐποψιν καὶ παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ μισθωτοῦ ἡσφαλισμένου συνεπάγεται αὐτοδικαίως τὴν μεταβίβασιν τῶν ὑποχρεώσεων εἰς τὸν νέον ἐργοδότην, ὡς καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῶν ἐργατικῶν νόμων, ἐνῶ τοῦτο οὐδὲν ἄλλο σημαίνει ἢ ὅτι ὑπόχρεως παραμένει οὐχὶ ὁ ἐργοδότης ἐπιχειρηματίας, ἀλλὰ ἡ ἐπιχειρήσις.

Ἡ διδομένη ἐρμηνεία εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν καθόλου πολιτικὴν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς περιφρουρήσεως τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐργασίας, διότι πῶς εἶναι δυνατόν, ὅταν ὁ ἐργοδότης ἐπιχειρῇ διὰ τῆς συγχωνεύσεως τῆς ἐπιχειρήσεώς του νὰ περιγράψῃ συγχρόνως ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ τῆς ἀποζημιώσεως δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἀσφαλιστικὴν του ὑποχρέωσιν, εἰς μὲν τὴν πρώτην περιπτώσιν νὰ ἐπυθύνεται ὁποσδήποτε ὁ νέος ἐργοδότης, δηλαδὴ ἡ ἐπιχειρήσις πάντοτε, εἰς δὲ τὴν δευτέραν νὰ ἐπιτυχάνῃ τοῦ βολίου τοῦ σκοποῦ;

Τὰ δικαιώματα τῆς ἐργασίας ἀπαιτοῦν πάντοτε ἀσφάλειαν διὰ μέτρων καθιστώντων ἀνεφικτὸν τὴν περιγραφήν των, ἐνῶ ἂν ἡρμηνεῖτο, ὅτι ἡ ἀσφαλιστικὴ ἐνοχὴ παρακολουθεῖ πάντοτε τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότη ὀφειλέτου, ὡς ἐν πάσῃ ἐνοχῇ συμβαίνει, τότε θὰ κατελήγομεν εἰς ἀποτελέσματα ἀντικρυς ἀντίθετα πρὸς τὴν

βασικὴν ἀρχὴν τῆς ὅσον ἔνεστι ἀσφαλείας τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐργασίας.

Εὐνόητον τοῦτο, διότι ἐὰν εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς διὰ τῆς ἐνώσεως ἀλλαγῆς ἐργοδότη ἀπὸ ἀσφαλιστικῆς ἀπόψεως δὲν παρέμενεν ὑπόχρεως ἡ ἐπιχειρήσις, ἥτις παρουσιάζει εἰκόνα φερεγγυότητος, ἀλλ' ὁ παλαιὸς ἐργοδότης, τότε θὰ διέτρεχε τὸν κίνδυνον ἡ ἡσφαλισμένη ἐργασία, ἐν περιπτώσει ἀφερεγγυότητός του, νὰ εὐρίσκετο ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ μεταφέρῃ ἐκ τοῦ ἐνὸς ἀσφαλιστικοῦ Ὄργανισμοῦ εἰς τὸν ἕτερον τὸν λογαριασμὸν τῆς, μὲ τὸ δυσμενὲς ἀποτέλεσμα, ὡς ἐκ τούτου, νὰ παραμείνῃ μίαν χρονικὴν περίοδον, δι' ἣν συνεισέφερεν, ἀκάλυπτος δι' εἰσφορῶν.

Τοῦτο θὰ εἶχε περαιτέρω τὴν συνέπειαν, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν θὰ ἐπραγματοποιεῖτο ἀσφαλιστικὸς τις κίνδυνος, παρέχων π. χ. δικαίωμα συντάξεως εἰς τὸν μισθωτὸν-ἡσφαλισμένον, ἢ νὰ μὴ δυνηθῇ οὗτος νὰ τύχῃ τῆς παροχῆς συντάξεως ἢ νὰ μὴ τύχῃ τῆς προσηκούσης κατ' ἔκτασιν τοιαύτης, βλέπων οὕτω ὀλοκληρωτικῶς ἡ μερικῶς νὰ περιγράφονται τὰ δικαιώματά του.

Ἀλλὰ ὁ μισθωτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του, ἀποζοῦν ἀποκλειστικῶς ἐκ τῆς ἐργασίας εἴτε ἀμέσως (μίσθωσις ὑπηρεσιῶν ἐπ' ἀμοιβῇ), εἴτε ἐμμέσως (σύνταξις) καὶ καθίσταται κοινωνικῶς ἀναγκάσιον, ὅπως περιβάλλονται δι' ἐγγυήσεων αἱ προϋποθέσεις αἱ δημιουργοῦσαι τὰ δικαιώματα τῆς ἐργασίας ἐξ ἴσου, ὅν μὴ καὶ ἔτι δραστικώτερον εἰς τὴν δευτέραν ἐκ τῶν ἄνω περιπτώσεων, ὅτε ὁ μισθωτὸς θὰ ἔχη ἤδη ἐξαντλήσει τὴν πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητα ἢ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του θὰ ἔχουν στερηθῇ τοῦτον, παρῆχοντα τὸν μόνον πόρον τῆς ὑπάρξεως καὶ συντηρήσεώς των.

Παραδεχόμεθα λοιπὸν τὴν πρὸς τὴν κοινωνικὴν σκοπιμότητα καὶ τὰς κοινωνικὰς ἰδέας σύμφωνον λύσιν, καθ' ἣν ἐν τῇ ἀσφαλιστικῇ σχέσει, ἐν περιπτώσει ἀλλαγῆς προσώπου ἐργοδότη παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ μισθωτοῦ-ἡσφαλισμένου, αἱ περὶ προσωπικοῦ χαρακτηρὸς ἀντιλήψεις τοῦ Ρ. Δ. περὶ τῆς ἐνοχῆς δὲν δύνανται νὰ τύχουν ἐφαρμογῆς, ἀλλ' ἀντιθέτως ὅσα κρατοῦν ἐν τῷ Ἐργατικῷ Δικαίῳ, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομοθετικοῦ σκοποῦ καὶ λόγῳ τῆς ἀλληλοεπιδράσεως τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως καὶ τῆς ἀσφαλιστικῆς τοιαύτης, ἐχουσῶν ἀμφοτέρων κοινὴν τὴν βάσιν—τὴν ἐργασίαν—καὶ κοινὸν τὸν σκοπὸν—τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῆς ἐργασίας.

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΒΙΚΕΛΙΔΗΣ

Δικηγόρος ἐν Θεσσαλονικίᾳ

ΤΟ Ν.Δ. 1799/1942 ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ

Τοῦ κ. ΠΟΛ. ΧΡ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ, Δικηγόρου παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ

Τὸ ν. δ. 1799/1942 (Κῶδ. Θέμ. 1942 σελ. 372, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. Α' σελ. 860) περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1040/1942 (Κῶδ. Θέμ. 1942 σελ. 35, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. Α' σελ. 338) νομοθετικοῦ διατάγματος «περὶ μέτρων προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν ἐν γένει καὶ ἄλλων

τῶν διατάξεων» εἶναι ἀσφαλῶς, μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941, ἡ σημαντικωτέρα νομοθετικὴ πρόνοια ἥτις λαμβάνεται ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ πολέμου ὑπὲρ τῶν ἐκ τῶν ἐργαζομένων πολεμιστῶν καὶ δι' αὐτῶν παθόντων ἐξ αὐτῶν. Ἡ σημασία τοῦ νόμου τούτου δέον ἰδιαίτερος νὰ ἐξαρθῇ, καθ' ὅσον οὕτω παρέχεται ἐναρ-

γής και πρακτικῶς ὑπολογισμὸς προστασία ὑπὲρ τῶν πασης φύσεως μισθωτῶν, τῶν μετασχόντων τοῦ τελευταίου πολέμου, εἴτε οὗτοι ἀνήκουν εἰς τὴν δημοσίαν, δημοτικὴν ἢ κοινοτικὴν ὑπηρεσίαν, εἴτε εἰς ὀργανισμοὺς δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν δικαίων καὶ κάθε φύσεως ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως. Ἡ παρεχόμενη προστασία ἀφορᾷ τὰς περισσότερας μορφὰς τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ὅσον τὴν πρόσληψιν, μονιμότητα, προαγωγὴν, γεωργικὴν ἀποκατάστασιν, ἐπαναπρόσληψιν ἀπολυθέντων, περιορισμὸν τῆς δυνατοῦτος ἀπολύσεως, αὐξήσιν μισθῶν, παροχὴν βοηθημάτων κ.τ.λ. Χωρὶς νὰ εἶναι ἰδιανικὴ ἡ τοιαύτη ρύθμις τῶν ζητημάτων τῶν ἀναπήρων, θυμάτων κ.τ.λ. πολέμου, πάντως δεόν νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἐγένετο ἐν σπουδαίῳ βήμα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δημιουργηθείσης ἐκ τοῦ πολέμου καταστάσεως.

Ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ σημαντικοῦ αὐτοῦ νομοθετήματος καὶ τῆς μελέτης τῶν διαφόρων περιπτώσεων του, θὰ προκύψουν τὰ ἀσθενῆ σημεῖα, ἅτινα δεόν νὰ τυγχάνουν ἐκάστοτε ἀμέσων θεραπειᾶς. Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν ἀποβλέπει καὶ τὸ παρὸν ἀρθρον, θίγον μερικὰ ἐκ τῶν πολλῶν ζητημάτων, ἅτινα ἀνακύπτουν ἐκ τοῦ ρηθέντος ν. δ. 1799|1942.

Μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐδ. 2 τοῦ ἀρθρου 1 τοῦτου, γενομένην τροποποίησιν τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ν. δ. 1940|1942 διὰ προσθήκης καὶ δευτέρας αὐτῷ παραγράφου, ὁρίζεται ὅτι τὸ κατὰ τὸ ἀρθρον 2 τοῦ ν. δ. 362|1941 (Κωδ. Θέμ. 1941 σελ. 355) καταβαλλόμενον χρηματικὸν βοήθημα εἰς ὁπλίτας τυγχάνοντας ἢ τυχόντας ἐτησίως ἢ διετούς ἀναβολῆς, ὡς καὶ τὸ καταβαλλόμενον αὐτοῖς ἑκατὸν ἐπίδομα τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ν. δ. 1040|1942, καταβάλλονται ἐφεξῆς εἰς τοὺς δικαιούχους παρὰ τῶν δημοσίων ταμείων κατὰ τὰς περὶ καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἰσχυοῦσας διατάξεις, ὅσον ἀφορᾷ τὰ χρονικὰ ὅρια τῆς καταβολῆς αὐτῶν. Ἐκ πρώτης ὄψεως ἡ διάταξις αὕτη ἐμφανίζεται ὡς εὐλόγος καὶ δικαία, ἐπιθυμοῦσα τὸν συντερισμὸν ἐξ ἀπόψεως χρονικῆς καταβολῆς τῶν βοηθημάτων καὶ ἐπιδομάτων τῶν τυχόντων ἀναβολῆς κατατάξεως ὁπλιτῶν, πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Δὲν συμβαίνει ὁμως τὸ ἴδιον καὶ εἰς τὴν ἐπιδίωξιν τῆς οὐσιαστικῆς ἱκανοποιήσεως. Διότι καὶ μικρότερα ἀκόμη χρονικὰ διαστήματα καταβολῆς ἐάν ἤθελον ὁρισθῇ διὰ τὴν προκειμένην κατηγορίαν τῶν ὁπλιτῶν, εἶναι τόσον μικρὰ τὰ χορηγούμενα αὐτοῖς βοηθήματα καὶ ἐπιδόματα, ὥστε οὐδεμία πραγματικὴ ἐνίσχυσις νὰ παρέχεται. Τὰ βοηθήματα ταῦτα καθορίζονται ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν ὑγειονομικῶν ἐπιτροπῶν, τῶν ἀποφαινομένων ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς κατατάξεως, κυμαίνοντα δέ, κατὰ τὸ ἀρθρον 2 ἐδ. 1 τοῦ ρηθέντος ν. δ. 362|1941, μεταξὺ 800—1500 δραχ. κατὰ μῆνα. Ὁ καθορισμὸς ὁμως τῶν χορηγητέων βοηθημάτων ἐντὸς τῶν ὁρίων τούτων κάθε ἄλλο, παρὰ ἐγγυᾶται τὴν θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν τοῦ ὁπλίτου, τῶν ἀπορρεουσῶν ἐκ τῆς διαπιστουμένης αὐτῷ προσωρινῆς ἀνικανότητος, πλήρους ἢ μερικῆς. Δὲν γνωρίζομεν διατὶ δὲν ἐκρίθη ἀπαραίτητος ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν ἐν λόγῳ ποσῶν πρὸς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας, κατὰ τῆς τεραστιάς ὑποτιμήσεως τοῦ νομίματος ἀπὸ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐψηφίσθη ὁ νόμος 362|1941, πάντως καὶ ἐν ὅψει οἰοῦνδὴποτε δικαιολογητικοῦ λόγου δεόν τὸ ταχύτερον νὰ ρυθμισθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον, ὡς ἔχει σήμερον, ἀνεπαρκῶς προστατεύει ἀνθρώπους ὑποστάντας ἀτυχήματα ἐκ τοῦ πολέμου, χωρὶς διὰ τεχνικοὺς λόγους νὰ δύναται ν' ἀποσαφηνισθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἢ πρὸς ἐργασίαν ἱκανότης των. Τὰ ποσὰ τῶν 800—1500 δραχ. μηνιαίως, ὅσα χορηγοῦνται σήμερον, καὶ δὴ προκαταβολικῶς,

τὸ συνηθέστερον, δι' ὁλόκληρον τὸ ἔτος, δὲν ἐπαρκοῦν εἰ μὴ δι' ὀλίγων μόνον ἡμερῶν συντήρησιν, πέραν τῶν ὁποίων δεινὸν προβάλλει τὸ οἰκονομικὸν δρᾶμα τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, οὔτινες σημειωτέον οὐδεμίαν ἐτέρας παροχῆς εἰς χορῆμα ἢ εἰς εἶδος ἀπολαμβάνουν, ὡς συμβαίνει μὲ τοὺς τακτοποιηθέντας εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς ἀνικανότητος συναδέλφους των ἀναπήρους. Ἀμεσος κατὰ ταῦτα παρίσταται ἡ ἀνάγκη τῆς ἱκανῆς αὐξήσεως τῶν παρεχομένων αὐτοῖς βοηθημάτων καὶ ἐκτάκτων ἐπιδομάτων, κατ' ἀναλογίαν τῶν παροχῶν αἵτινες προβλέπονται διὰ τοὺς ἀναπήρους πολέμου.

Μικρὰ περαιτέρω θὰ ἡδύναντο νὰ θεωρηθοῦν καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ ν. δ. 1799|1942 χορηγούμενα μηνιαία ἐπιδόματα ἐκ δραχ. 2500, εἰς τοὺς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καταγομένους ἀναπήρους πολέμου ὁπλίτας καὶ εἰς τοὺς ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοιοῦτους, τοὺς μὴ δυναμένους νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰς ἐστίας των, συνεπείᾳ ἀπαγορευτικῶν διαταγῶν τῶν στρατευμάτων κατοχῆς, μέχρι τῆς ἐπανόδου εἰς τὰς ἐστίας των. Ὡς ἐξετέθη, ὁ καθορισμὸς τόσον μικρῶν βοηθημάτων καὶ ἐπιδομάτων, ἀδικαιολόγητος ἀκόμη καὶ διὰ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐψηφίσθησαν οἱ ἀνωτέρω νόμοι, ἀποτελεῖ διὰ τὰς σημερινὰς συνθήκας ἀνυπαρκτον βοήθειαν. Ἀσφαλῶς ὁ νομοθέτης δὲν κατώρθωσε νὰ συντονισθῇ, ὅσον ἀπαιτοῦν αἱ περιστάσεις, πρὸς τὴν διαμόρφωσιν τῶν νέων οἰκονομικῶν ὄρων τῆς ζωῆς καὶ τὴν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν συνεχῆ αὐξήσιν τοῦ τιμαρίθμου, διὰ νὰ φαντάζεται ὅτι τὰ ἐπιδόματα ταῦτα τῶν 2.500 δραχ. μηνιαίως δύναται ν' ἀνακουφίσουν ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον τὰς πολλαπλὰς ἀνάγκας τῶν ἀναπήρων, τῶν μὴ δυναμένων νὰ μεταβοῦν εἰς τὰς ἐστίας των λόγῳ ἀνωτέρας βίας, ἀνάγκας δημιουργουμένης ἐκ μόνης τῆς ἀδυναμίας ἐπανόδου εἰς τὸν τόπον των. Ἡ χειρονομία τοῦ ἐπισήμου κράτους, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἔπαθον τὰ διαληφθέντα πρόσωπα, εἶδει νὰ σημειωθῇ γενναιοτέρα καὶ ἀνευ πολλῶν ἐπιφυλάξεων καὶ διατυπώσεων, ἂν μὴ διὰ τίποτε ἄλλο, τουλάχιστον ὡς ἐκ τῶν ἐξαιρητικῶν σιγμῶν ἃς διέρχονται ὅλοι οἱ ἀνθρώποι καὶ τῆς βαρυτάτης κρίσεως ἣτις ἐπληξε τὸν περισσότερον πληθυσμὸν, τὸν καὶ ἐργαζόμενον, τῆς χώρας μας.

Περισσότερον ἱκανοποιητικὴ ἔναντι τῆς προστασίας ἄλλων κατηγοριῶν, εἶναι ἡ χορηγούμενη τοιαύτη εἰς τοὺς ἀναπήρους, θύματα πολέμου κτλ. βάσει τοῦ ἀρθρου 3, διὰ τῆς γεωργικῆς ἀποκαταστάσεως ἐπὶ τῶν διαθεσίμων κατὰ τὴν ἐποικιστικὴν νομοθεσίαν ἐκτάσεων καὶ κλήρων καὶ ἐν συμφωνίᾳ πάντοτε πρὸς τὸ ν. δ. 458|1941 (Κωδ. Θέμ. 1941 σελ. 400) «περὶ γεωργικῆς ἀποκαταστάσεως θυμάτων πολέμου», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη. Ἀλλὰ καὶ αὕτη θὰ ἡδύναιτο νὰ εὐρυνθῇ εἰς περισσότερον, πάντως δὲ νὰ καταργηθῇ πᾶσα καταβολὴ τῶν οὕτως ἀποκαθιστωμένων ὑπὲρ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμεῖου Ἐποικισμῶν διὰ τὰς δαπάνας τοπογραφίσεως, διανομῆς, κτλ., ἔστω καὶ εἰς τὸ προβλεπόμενον ποσοστὸν 130|ο ἐπὶ τοῦ τιμήματος τοῦ κλήρου, καθ' ὅσον ὅπως καὶ διὰ τὰς λοιπὰς περιπτώσεις ἀποκαταστάσεων τῶν ἀναπήρων οὐδεμία ἐκ μέρους των ζητεῖται δαπάνη, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δέον νὰ ἔχωμεν ἀτελεῖ χορηγίαν τῆς προστασίας, πολὺ περισσότερον μάλιστα ἀφοῦ ἀπαραίτητος προϋπόθεσις πρὸς χορήγησιν αὐτῆς εἶναι ἡ ἀκτεμωσύνη τοῦ ἀναπήρου καλλιεργητοῦ, γεγονός μὴ ἐξεταζόμενον εἰς τὰς συναφεῖς περιπτώσεις προστασίας τῶν ἀναπήρων θυμάτων κτλ. πολέμου τοῦ αὐτοῦ νόμου.

Μικρὸν ἐξ ἄλλου εἶναι τὸ ποσοστὸν τὸ καθοριζόμενον ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 4 τοῦ ν. δ. 1799|1942 εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ ν. δ. 1040|1942, ἐν σχέσει μὲ τὴν ὑποχρεωτικὴν πρόσληψιν ἀναπήρων ὁπλιτῶν τοῦ πολέμου 1940—41 ὑπὸ τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὑπηρεσιῶν, ἥτοι 30|ο ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ἀριθ.

μοῦ τῶν ὑπαρχουσῶν θέσεων κατωτέρου προσωπικοῦ. Θὰ ἡδύνατο ἴσως νὰ προβληθῇ ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ τοιαύτη πρόσληψις γίνεται ἀνεξαρτήτως ὑπάρξεως ἢ μὴ ὀργανικῶν θέσεων, καὶ συνεπῶς δέον νὰ μὴ ἐπιβαρύνεται δυσαναλόγως ὁ δημόσιος ἢ δημοτικὸς προϋπολογισμὸς διὰ τοῦ διορισμοῦ πλεοναζόντων ὑπαλλήλων. Ἐν τούτοις νομίζομεν ὅτι αὐξήσις τοῦ ποσοστοῦ τούτου εἰς τὸ διπλάσιον τοῦλάχιστον, δὲν θ' ἀπετέλει μέγα βάρος διὰ τὸ δημόσιον ἢ δημοτικὸν ταμεῖον, δοθέντος ὅτι τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ν. δ. 1799]1942 προνοεῖ ὅπως οἱ οὗτοι προσλαμβάνοντες ἀνάπληροι, ἐφ' ὅσον κατέχουν μὴ ὀργανικὰς θέσεις, ἀπορροφῶνται εἰς ὀργανικὰς ὁσάκις κενοῦνται τοιαῦται. εἴτε δι' ἀπομακρύνσεως τῶν παρ' αὐταῖς ὑπηρετούντων, εἴτε δι' ἀπολύσεως, ἀποχωρήσεως, παραγωγῆς, μεταθέσεως κτλ., ὅτε συντόμως θὰ παύσουν ὄντες ὑπεράριθμοι. Ἄλλως, λαμβανομένης πάντοτε ὑπ' ὅψει τῆς τάσεως πρὸς δημιουργίαν νέων ὑπηρεσιῶν, ἀκόμη καὶ ἐκεῖ ὅπου οὐδὲ πόρρωθεν ἐμφανίζεται ἀναγκαιότης τις, αἰτινες νῆαι ὑπηρεσίαι δύνανται κάλλιστα νὰ προσλαμβάνουν κατὰ προτίμησιν τοὺς εἰς τὰς συναφεῖς θέσεις ὑπηρετοῦντας ὑπεράριθμους ἀναπλήρους, τοὺς συγκεντροῦντας, ἐννοεῖται, τὰ τυπικὰ προσόντα, δέον νὰ θεωρηθῇ ὑπεράγαν σμικρὸν τὸ ποσοστὸν τοῦτο τῶν 3 οἱ 0. Ἀνάλογος αὐξήσις τοῦ ποσοστοῦ, διὰ τοὺς ἰδίους ὡς ἄνω παρεμφερεῖς λόγους, δύναται νὰ γίνῃ καὶ προκειμένου περὶ πρόσληψεως ἀναπλήρων ὑπὸ ὀργανισμῶν δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ πάσης φύσεως ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ ἐδ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου.

Συζητήσιμον παραμένει τὸ ζήτημα τῶν οἰκιοθελῶς προσληφθέντων ἀναπλήρων, ὡς τοῦτο προβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἐδ. 5 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. δ. 1799]1942. Κατ' αὐτὸ αἱ προσλαβούσαι πρότερον οἰκιοθελῶς δημόσιαι ἢ δημοτικαὶ ὑπηρεσίαι, αἱ πάσης φύσεως ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις ὡς καὶ οἱ ὀργανισμοὶ δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀναπλήρων κατὰ τὸ ποσοστὸν τοῦ ἄρθρου τούτου, δὲν ὑποχρεοῦνται ἤδη νὰ προσλάβουν νέους. Καὶ ἐὰν μὲν ἡ πρόσληψις τῶν ἀναπλήρων εἴχε γίνεσθαι οὐχὶ διὰ τὴν κάλυψιν ὀργανικῶν ἀναγκῶν τῶν ἀνωτέρου ὑπηρεσιῶν, ἀλλὰ μόνον πρὸς τὸν σκοπὸν προστασίας τῶν ἀναπλήρων ἐξ εὐγενούς πρωτοβουλίας, ἡ διάταξις ἔχει καλῶς. Ἐὰν ὅμως ἡ πρόσληψις ἐγένετο πρὸς πληρῶσιν ὀργανικῆς καὶ ἀπαραιτήτου ἀνάγκης τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων, προεπιμήθησαν δ' ἀπλῶς καὶ μόνον, ἢ καὶ ἐκ τύχης, ἀνάπληροι πολέμου, διαθέντες τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα, διατὶ ἄραγε ν' ἀποκλεισθῇ εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 4; Φρονοῦμεν συνεπῶς ὅτι δέον νὰ γίνῃ διαστολὴ προκειμένου περὶ τῶν οἰκιοθελῶς προσληφθέντων ἀναπλήρων, ἐὰν δηλαδὴ οὗτοι ἐκάλυψαν διὰ τῆς προσλήψεως τῶν ὀργανικὰς θέσεις τῶν ἐν λόγῳ ὑπηρεσιῶν, ὁπότε ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχῃ δι' αὐτὰς (τὰς ὑπηρεσίας) ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 4, ἢ ἡ πρόσληψις τῶν προεκλήθη ἐκ τῆς αὐτῆς σκοπιμότητος εἰς τὴν ἀπέβλεψε καὶ ἡ ψήφισις τοῦ ν. δ. 1799]1942, ὁπότε τὸ τελευταῖον τοῦτο δὲν δύναται προσφάνως νὰ ἰσχύῃ παρακλήτως. Πάντως δέον νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ὁμοειδὴς προστασία τῶν κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον προσλαμβανομένων ἀναπλήρων, ἰδίᾳ δ' ἐπὶ τῆς ἀδικαιολογήτου ἀπολύσεως, καὶ διότι εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου ἦτο ὅπως πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ διατάγματος τούτου προβλεπόμενα πρόσωπα τυχάνουν τῆς αὐτῆς προστασίας, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀναγκαστικῆς ἢ οἰκιοθελεῦς προσλήψεως τῶν, καὶ διὰ ν' ἀποφευχθῇ ἡ δημιουργία ζητήματος ὁμοίου πρὸς ἐκεῖνο ὅπερ ἐνεφάνισεν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 244]1936, ἐν σχέσει μὲ τὸν χρόνον τῆς προσλήψεως τῶν ἐφεδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, ὅπερ κυριολεκτικῶς ἐκλόνισε τὴν πίστιν τῶν ἐνδιαφερομέ-

νων πρὸς τε τὴν νομοθετικὴν ἀρχὴν καὶ τὰ δικαστήρια.

Διασάφειν χρειάζεται ἡ παράγραφος 4 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. δ. 1799]1942, καθ' ἣν αἱ ἀνάπληροι, τραυματαῖοι, ἐφεδρῶν ἀξίωματικοὶ καὶ ὀπλῖται τοῦ τελευταίου πολέμου, τυγχάνοντες πρὸ αὐτοῦ ὑπάλληλοι εἰς δημοσίας, δημοτικὰς ἢ κοινοτικάς ὑπηρεσίας, ἢ ὑπάλληλοι εἰς ὀργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐν γένει καὶ ἀπολυθέντες τῆς θέσεώς των διαρκούντος τοῦ πολέμου 1940—41 ἢ μετὰ τὸ τέλος αὐτοῦ ἐνεκεν οἰουδήποτε λόγου, πλὴν τῶν ἐν αὐτῇ ὀριζομένων ἐξαιρέσεων, ἐπανέρχονται αὐτοδικαιῶς δυνάμει τοῦ νόμου τούτου εἰς τὰς αἰς κατεῖχον πρὸ τῆς ἀπολύσεώς των θέσεις, χρησιμοποιούμενοι εἰς ἐργασίας ἀναλόγως τῆς σωματικῆς των ἱκανότητος, ἢ ἐπαναφορὰ δὲ αὕτη λογίζεται γενομένη ἀπὸ 1ης Μαΐου 1941. Καὶ λέγομεν χρειάζεται διασάφειν, διότι τοῦ νόμου σιωπῶντος θὰ ἡδύνατο νὰ γεννηθῇ ζήτημα, σὺν τῇ ἐπαναφορᾷ, ἥτις ἀνατρέχει εἰς προγενέστερον χρόνον ἀσφαλῶς διὰ λόγους ὑπολογισμοῦ τῆς συνταξίμου ὑπηρεσίας, προϋπηρεσίας κ.τ.λ., καὶ καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν ἀπὸ 1ης Μαΐου 1941, χρόνον ἀπὸ τοῦ ὁποίου θεωρεῖται γενομένη ἡ ἐπαναφορὰ των. Τοῦτο ὅμως δὲν ἀπετέλεσε, νομίζομεν, πρόθεσιν τοῦ νομοθέτου, καὶ δι' ἄλλους μὲν λόγους, ἀλλὰ καὶ διότι δὲν τίθεται περίπτωσις, ἐξ ἀπόψεως οὐσίας, ἀκύρου ἢ μὴ ἀπολύσεως, ὥστε ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει καὶ μόνον νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ καταβολὴ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνδιαμέσου χρόνου, ὡς ἐγένετο καὶ τελευταίως μὲ ἄλλους νόμους, οἵτινες ῥητῶς μνημονεύουν τὸ τοιοῦτον. Ἄλλως τε ὁ σκοπὸς τοῦ ν. δ. 1799]1942 εἶναι γενικώτερος καὶ ἀποβλέπει κυρίως εἰς τὴν μελλοντικὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἀναπλήρων, θυμάτων κ.τ.λ. πολέμου, καίτοι οὐδαμῶς θ' ἀπεκλείετο ἡ θὰ ἐθεωρεῖτο ὑπερβολικὴ εὐνοία καὶ ἡ ρύθμισις τοῦ ζητήματος τούτου, συντρεχουσῶν ὠρισμένων προϋποθέσεων, ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὴν αἰτίαν τῆς ἀπολύσεως, τὴν πληρῇ ἡ μερικὴν παραμονὴν ἐν ἀνεργίᾳ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο κ.τ.λ.

Ζητήματα πολλὰ ἀσφαλῶς θὰ προκύψουν καὶ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 8, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπόλυσιν τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 4 καὶ 5 ἰδίου νόμου προσλαμβανομένων ἀναπλήρων ὑπὸ τῶν νομικῶν προσώπων καὶ ἐπιχειρήσεων, καὶ δι' εἰς τὰς περιπτώσεις β' καὶ γ' τοῦ ἐδ. 1. Κατ' αὐτὰς ἀπολύεται ὁ ἀνάπληρος «διὰ πράξεις ἐπενεγκούσας ζημίας εἰς τὸ νομικὸν πρόσωπον ἢ ἐπιχείρησιν» καὶ «δι' ἀπειθαρχον καὶ ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν ιδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου διαγωγῇ». Τὸ δικαιολογημένον ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως ἀποφαίνεται πενταμελὲς διοικητικὸν (:) συμβούλιον συγκροτούμενον διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης, δι' ὃν καὶ εἶναι ὑποχρεωτικαὶ αἱ ἀποφάσεις τοῦ συμβουλίου. Παρὰ τὸ πολυμελὲς τοῦ συμβουλίου τούτου, ἀμφιβάλλομεν πολὺ ἂν οὕτως ἐξασφαλίζεται ἡ ὁρθότης, ἡ σύμφωνος πρὸς τοὺς κανόνας τοῦ δικαίου καὶ τὴν ἐπιείκειαν, τῆς ἀποφάσεως περὶ ἀπολύσεως. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς περιπτώσεως τὸ ν. δ. 424]1941 ἔχει προβλέψει θετικωτέραν καὶ ἐγγυωμένην τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, διαδικασίαν ἀπολύσεως τοῦ ὑπαλλήλου. Ἡ αὕτη ἐξασφάλισις δέον νὰ ὑπάρξῃ καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅπου ἡ ἰδία κοινωνικὴ σκοπιμότης προβάλλει διὰ τοὺς ἐργαζομένους τούτους, ἴσως δὲ καὶ μεγαλυτέρα ὡς ἐκ τῆς συμπαθοῦς ιδιότητός των. Ὁρθὴ πάντως καὶ σύμφωνος πρὸς τὴν παγίως γενομένην δεκτὴν ἀποψιν, εἶναι ἡ διατύπωσις τοῦ ἐδ. 3 τοῦ ἄρθρου 8, καθ' ἣν ἡ ἀπόλυσις, ἡ γενομένη παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου, τυγχάνει ἀκυρος, ἢ δὲ ἐπιχειρήσις δὲν ἀπαλλάσσεται ὁπωσδήποτε τῆς υποχρεώσεως νὰ καταβάλλῃ ἄνευ διακοπῆς τὸν μισθὸν τοῦ παρανόμως ἀ-

πολυθέντος υπαλλήλου, χωρίς την συνδρομήν άλλης τινός προϋποθέσεως.

Μεταξύ των παραλείψεων του ν. δ. 1799|1942 θα ήδύνάτο ιδιαιτέρως να σημειωθῇ ἡ μὴ πρόβλεψις προσαγωγῆς εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν τῶν ἀναπήρων κ.τ.λ. ὑπαλλήλων τῶν οἰσασθήποτε φύσεως ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον ἀντίστοιχον μέτρον ἐλήφθη διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς δημοσίας, δημοτικές καὶ κοινοτικές θέσεις καὶ εἰς ὀργανισμοὺς δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Θὰ ἦ ἴσχυος μὲν ν' ἀντιταχθῇ ὅτι εἰς τὰς ἰδιωτικὰς αὐτὰς ἐπιχειρήσεις δὲν ὑπάρχει πάντοτε καθωρισμένη ὀργανικῶς ἡ διαβάθμισις τῶν εἰς αὐτὰς ὑπηρετοῦντων ὑπαλλήλων, ἀλλὰ τοῦτο νομίζομεν δὲν εἶναι σοβαρὸς λόγος ν' ἀποστερήσῃ τοὺς ἀναπήρους καὶ λοιποὺς πολεμιστὰς ἐνὸς προστατευτικοῦ μέτρου, στοιχειώδους ἄλλως τε μορφῆς, ἐφ' ὅσον μάλιστα καὶ ἐν ἐλλείψει βαθμολογικῆς κλίμακος δύναται νὰ χορηγῇται τοῦλάχιστον μόνον ὁ μισθὸς τοῦ ἀντιστοιχοῦντος ἀνωτέρου βαθμοῦ εἰς ὁμοίας φύσεως ἐπιχειρήσεις, ἐν αἷς ὑπάρχει τιαυτῇ ἱεραρχικὴ κατάταξις, ἡ ἄλλως τε ὁ ἀμέσως μεγαλύτερος μισθὸς τὸν ὁποῖον προβλέπουν αἱ σχετικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις, μὲ κριτήριον τὰ ἔτη ὑπηρεσίας τοῦ ἐργαζομένου, ὡς τοῦτο προβλέπει διὰ μόνους τοὺς ἀναπήρους πόλεως ὁλότης τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ν. δ. 1040|42. Ἡ διαφορὰ δὲ αὕτη ἐνὸς βαθμοῦ ἡμισθοῦ, δέον νὰ ὑπολογίζεται καὶ εἰς τὴν προϋπηρεσίαν τοῦ τὸ πρῶτον διοριζομένου ἀναπήρου ἢ πολεμιστοῦ, διότι δὲν πρέπει νὰ γίνεται διάκρισις ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου μεταξὺ τῶν ἤδη ὑπηρετοῦντων καὶ τῶν βάσει τοῦ ν. δ. 1799|1942 ἡ οἰκιοθελῶς προσλαμβανόμενων ἐφεξῆς ὑπαλλήλων ἐκ τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν.

Ἐτέρα σοβαρὰ ἐπίσης παράλειψις, ἐκ τῆς δικονομικῆς πλευρᾶς, εἶναι καὶ ἡ μὴ πρόβλεψις εἰδικῆς, συντόμου καὶ ὀλιγοδαπάνου διαδικασίας διὰ τὰς παντὸς εἶδους παραβάσεις ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. 1799|1942, οἷα ὑπάρχει καὶ εἰς ἐτέρας συναφεῖς περιπτώσεις, ὡς τῶν ἐφ' ὧν παλαιῶν

πολεμιστῶν, τῶν ἐφ' ὧν πολεμιστῶν τῶν ἐτῶν 1940—1941 κ. ἄ.

Τέλος ἀδικαιολόγητος παράλειψις εἶναι καὶ τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὰ προστατευτικὰ μέτρα ὑπὲρ τῶν πολεμιστῶν τοῦ 1940—41 δὲν συμπεριελήφθησαν καὶ οἱ ἐφεδροὶ παλαιοὶ πολεμισταί, δοθέντος ὅτι ἡ παρασχεθεῖσα αὐτοῖς προσίασις ἀπὸ τοῦ ἀ. ν. τῆς 28|31 Ὀκτωβρίου 1935 καὶ ἐφεξῆς δὲν ὑπῆρξεν οὐ μόνον ὀλοκληρωμένη, ἀλλ' ἐν πολλοῖς οὐδ' ἴση πρὸς τὴν τῶν μετασχόντων τοῦ τελευταίου πολέμου, ὅσον ἐπὶ τῶν προαγωγῶν, ὑπολογισμοῦ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας κ. ἄ. Ἡ εὐκαιρία παρέχεται ἤδη νὰ ἰκανοποιηθῶν τὰ αἰτήματα τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν διὰ συμπληρώσεως τοῦ ν. δ. 1799|1942 καὶ εἰμῆθα βέβαιοι τὸσον διὰ τοῦτο, ὅσον καὶ διὰ τ' ἀνωτέρω ὑποδεικνύμενα σημεία, ὅτι θ' ἀποτελέσουν τὸ ταχύτερον ἀφορμὴν τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ κατὰ τὴν βάσιν του σημαντικοῦ αὐτοῦ νομοθετήματος.

ΠΟΛΥΒΙΟΣ ΧΡ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Δικηγόρος παρ' Ἀρείφ Πάγφ

Υ. Γ. Εἶχε γραφῇ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον, ὅτε ἐλάβομεν γνῶσιν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν. δ. 2121|1943, δι' οὗ παρέχονται ἱκανὰ ἐν τῷ συνόλῳ τῶν εὐεργετικῶν μέτρων ὑπὲρ τῶν μὴ δυναμένων νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰς ἐστίαις τῶν ἀναπήρων κ.τ.λ. ὀπλιτῶν τοῦ τελευταίου πολέμου, τὴν ἐπάνοδον τῶν ὁποίων καὶ προβλέπει τοῦτο. Οὕτως ἀναγνωρίζεται καὶ ἡ βασιμότης τῶν ἀνωτέρω ὑποδείξεών μας περὶ τῆς ἀνάγκης μείζονος προστασίας ἐκείνης τοῦ ἁρθροῦ 2 τοῦ ν. δ. 1799|1942, ἥτις ἐκρίνε ἀρκετὰ τὰ μηνιαῖα ἐπιδόματα τῶν δοχ. 2500. Ἡ δημοσίευσις τοῦ νέου αὐτοῦ νόμου, δι' οὗ χορηγοῦνται ἐφ' ἀπαξ χρηματικὰ ποσὰ σημαντικά, ἱματισμὸς πλήρης, ἐξοδα ταξιδίου, πρεβλέπεται ἡ ἐξεύρεσις ἐργασίας καὶ περιλαμβάονται πλεῖστα ἄλλα ὠφελήματα, δέον νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἐπιτελεῖ σπουδαῖον βῆμα πρὸς μίαν καθολικὴν προστασίαν τῶν ἀναπήρων, πολεμιστῶν κ.τ.λ. τοῦ πολέμου 1940—41, ἥτις ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ πραγματοποιηθῇ.

Π. Χ. Μ.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΣ 2112 ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Τοῦ κ. Α. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ, Παρέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Τὸ νομικὸν ζήτημα ὑπὸ ποίας προϋποθέσεις ἐφαρμόζεται ὁ νόμος 2112|1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρωθῇ διὰ τοῦ νόμου 4558, ἐπὶ ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἐπ' ἀνέχεσθαι πρὸς ἐρευναν διὰ τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης γνωμοδοτήσεως τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

Τὰ νομοθετικὰ κείμενα ἔχουν ὡς ἑξῆς : Κατ' ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 2112 ὁ παρὼν νόμος δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, οὐδ' ἀφορᾷ ὑπαλλήλους ἐπιχειρήσεων δι' οὓς ἔχει ληφθῇ εἰδικὴ μέριμνα διὰ νόμων ἢ κανονισμῶν ἐγκεκριμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους. Καὶ κατ' ἄρθρον 6 τοῦ νόμου 4558 ἡ ἐννοία τοῦ ἁρθροῦ 9 τοῦ νόμου 2112 εἶναι ἡ ἑξῆς : Δὲν ὑπάγονται ὡσαύτως εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ὑπάλληλοι νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἢ καὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον ἔχει ληφθῇ διὰ τὰς ἐν λόγῳ περιπτώσεις εἰδικὴ μέριμνα διὰ κανονι-

σμῶν παρεχόντων τοῦλάχιστον ἴσην προστασίαν πρὸς τὴν τοῦ παρόντος νόμου.

Τὸ Νομικὸν Συμβούλιον εἰς προηγουμένην γνωμοδοτησίαν του (Ἐ. π. ἱ. Ἐ. ρ. γ. α. τ. Δ. κ. τ. ὅμος α', τεύχος 11 σελ. 323), μὲ εἰσηγητὴν τὸν Νομικὸν Σύμβουλον Α. Παπαδημητρόπουλον, ἐδέχθη, ὅτι μόνη προϋπόθεσις, διὰ νὰ τύχουν οἱ ὑπάλληλοι τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2112, εἶναι νὰ μὴ ἔχη ληφθῇ δι' αὐτοὺς εἰδικὴ μέριμνα διὰ κανονισμῶν κλπ., ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως τῆς συνδεούσης τὸν ἐργαζόμενον μετὰ τοῦ νομικοῦ προσώπου σχέσεως. (Σύμφωνος καὶ Α. Μαγκάκης, Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Ἰδρύματος τῶν Κοιν. Ἀσφαλίσεων).

Ἡ δὲ τὸ Νομικὸν Συμβούλιον συντάσσεται πρὸς τὴν κρητήσασαν ἤδη ἀποψιν τῆς θεωρίας καὶ νομολογίας (Καποδίστρια, Ἐρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § § 309, 310, Α. Π. 160|1936, Θέμ. ΜΖ', σελ. 682 Α. Π. 505|1938, Θέμ. Ν', σελ. 322, Α. Π. 292|1939, Θέμ. Ν', σελ. 753, Α. Π. 128|1940. Θέμ.

ΝΑ', σελ. 412, Α. Π. 164/1941, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 2, σελ. 44, 'Εφετ. 'Αθηνών 675/1942, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 20, σελ. 625), ότι αποφαστικόν στοιχείον διά την εφαρμογήν του νόμου 2112 επί υπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου εἶναι ἡ φύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἄν οἱ υπάλληλοι συνδέωνται διά σχέσεως τοῦ ιδιωτικοῦ δικαίου, ἐφαρμόζεται ὁ νόμος 2112, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν πάντως, ὅτι δὲν ἔχει ληφθῇ εἰδικὴ μέριμνα διὰ κανονισμῶν, παρεχόντων τοῦλάχιστον ἴσην προστασίαν πρὸς τὴν τοῦ νόμου 2112 (ἄρθρ. 6 νόμου 4558).

Ἡ μέριμνα, πού θεωρεῖ ὁ νόμος ὡς ἱκανὴν ν' ἀπαλλάξῃ τὸ νομικὸν πρόσωπον τῆς υποχρεώσεως ἐκ τοῦ νόμου 2112, πρέπει ν' ἀφορᾷ τὰς ἐν τῷ νόμῳ 2112 προνοουμένας περιπτώσεις, δηλαδὴ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἀνευ τῆς νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπολυομένου υπαλλήλου (Οὕτω καὶ Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν 1511/1943, κατωτέρω, σελ. 142 καὶ αὐτόθι παραπομπά).

Ἐπομένως ἀπολείπεται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς μέριμνα πού ἀφορᾷ τὰς περιπτώσεις τοῦ νόμου 2112 ἡ συνταξιοδότησις τοῦ υπαλλήλου μετὰ τὴν ἐκ τῆς υπηρεσίας του ἐξόδον (Οὕτω ἡ ἀνωτέρω Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν 1511/1943 καὶ αὐτόθι παραπομπά).

Ἀντιθέτως, ἂν συνδέωνται διά σχέσεως δημοσίου δικαίου, δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2112.

Τὸ κριτήριον αὐτὸ χρησιμοποιεῖται καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἄλλων ἐργατικῶν νόμων, ὡς τοῦ νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ιδιωτικῶν υπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατευσέως» (βλέπε ἀντὶ πάσης ἄλλης Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν 339/1942, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 23 σελ. 725), διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (βλέπε Πρωτ. 'Αθηνῶν 5750/1942, καὶ αὐτόθι παραπομπάς, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 32, σελ. 8).

Υπουργεῖον Οἰκονομικῶν (Δ)σις Νομικῶν Ὑπηρεσιῶν. Ἀριθ. πρωτ. 928/977/1. 'Εν 'Αθήναις τῇ 12 Φεβρουαρίου 1943. = Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ὁρησκειμάτων.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2056 ἐ. ἐ. ὑμετέρου ἐγγράφου, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι τὸ Β' Τμήμα τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ἀποτελεσθὲν ἐκ τῶν κ. κ. Ἄν. Κουμάντου, Προέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, Στ. Μεσημέρη, Ι. Κυβέλου, Κ. Δημητρακάκη, Γ. Φραγκοῦλη, Νομικῶν Συμβούλων, Ἄν. Χατζηδάκη, εἰσηγητοῦ, καὶ Α. Παμπούκα, Παρέδρων τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφάνθη ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ὡς ἄνω ἐγγράφῳ ὑμῶν διατυπουμένων ἐρωτημάτων ὡς ἑξῆς:

Ι. Ἡ ἀληθὴς ἐννοία τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ Ν. Δ. 928/1942 (Ε. Κ. 7), καθ' ὃ εἰς τοὺς ἀποχωροῦντας λόγῳ καταργήσεως θέσεως δυνάμει τοῦ Ν. Δ. τοῦτου υπαλλήλους τοῦ ΤΑΚΕ, χορηγεῖται ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἅμα τῇ ἀποχωρήσει ἴσον πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἐνὸς ἔτους, εἶναι ὅτι οἱ υπάλληλοι οὗτοι πρέπει νὰ λάβωσιν ὡς βοήθημα τὸ δωδεκαπλάσιον τοῦ συνόλου τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν, αἵτινες κατεβλήθησαν εἰς αὐτοὺς διὰ τὸν μῆνα καθ' ὃν ἔλαβε χώραν ἡ ἀπόλυσις, διότι ὁ νόμος ἀπέβλεπεν εἰς τὸ χρονικὸν σημεῖον τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ υπαλλήλου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, καθ' ὃ καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ πληρωθῇ

τὸ βοήθημα, διὰ νὰ καθορίσῃ τὸ ποσὸν τοῦτου. Ἐφ' ὅσον δὲ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ περὶ οὗ ἦδη πρόκειται υπαλλήλου (5-2-1942) ὁ μηνιαίος τοῦτου μισθὸς κατεβάλλετο ἀνὰ εἰκοσαήμερον δυνάμει τοῦ Ν. Δ. 610/1941 (Ε. Κ. 362), ὁ ὀνομαστικὸς μηνιαίος μισθὸς δηλαδὴ ἀντιστοιχεῖ εἰς χρονικὸν διάστημα εἰκοσιν ἡμερῶν, ἔπεται ὅτι αἱ πραγματικαὶ μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ τοῦτου ἦσαν ἴσαι πρὸς ἓνα καὶ ἥμισυ ὀνομαστικῶν μηνιαίων μισθῶν. Συνεπῶς, προϋποτιθεμένου ὅτι ὁ ἀνὰ εἰκοσαήμερον καταβαλλόμενος μηνιαίος μισθὸς τοῦ περὶ οὗ πρόκειται υπαλλήλου ἀνῆρχετο εἰς δραχμὰς 11848, θὰ ἔπρεπε νὰ καταβληθῇ εἰς αὐτόν, ὡς ἐφ' ἅπαξ βοήθημα, τὸ 18πλάσιον τοῦ ποσοῦ τοῦτου.

2). Κατὰ τὸ ἀρθρ. 9 τοῦ Ν. 2112 τοῦ 1920, ὡς τοῦτο ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 6 τοῦ Ν. 4558/1930, ὁ Ν. 2112 κατ' ἀρχὴν ἐφαρμόζεται ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἀκόμη καὶ ἐπὶ τῶν ἀσκούντων διοίκησιν τοιούτων. Τοῦτο ὅμως μόνον ἐφ' ὅσον συντρέχουσιν αἱ γενικαὶ προϋποθέσεις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 2112, ἐφ' ὅσον δηλαδὴ θὰ ἐπρόκειτο περὶ προσωπικοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου συνδεομένου μετὰ τοῦτου διὰ συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ιδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας (Α. Π. 128/1940 Θέμ. ΝΑ' 412, 292/1939, Θέμ. Ν' 753, 505) 1938 Θέμ. Ν' 322, 332/1935 Θέμ. ΜΖ' 253 κ. ἀ. πλείστα).

Ὁ περὶ οὗ ὅμως πρόκειται ἦδη Ὑποδιευθυντὴς τοῦ ΤΑΚΕ καὶ προϊστάμενος τμήματος συντάξεων, διορισθεὶς κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1931 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (Ε. Κ. 2 β' φύλ. 101 σελ. 439), ἐκδοθείσης κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν δυνάμει τοῦ ἀρθρ. 102 τοῦ κωδικοποιηθέντος διὰ Π. Δ. ἀπὸ 6-9-13) 10-1931 Ν 5148 (ἄρθρ. 105 τοῦ κωδικοποιηθέντος Π. Δ. ἀπὸ 25) 5-2-9 1932 Ν. 5432, διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, δημοσιευθείσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως) προφανῶς δὲν συνεδέετο μετὰ τοῦ ΤΑΚΕ διὰ σχέσεως τοῦ ιδιωτικοῦ δικαίου, στηριζομένης εἰς σύμβασιν ἐργασίας, ἐν ᾗ οἱ συμβαλλόμενοι ἐμφανίζονται κεκτημένοι ἴσα πρὸς ἀλλήλους δικαιώματα, ἀλλὰ συνεδέετο διὰ σχέσεως τοῦ δημοσίου δικαίου, δημοιουργηθείσης διὰ μονομεροῦς διοικητικῆς πράξεως, ἐπιχειρηθείσης κυριαρχικῶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου παρὰ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένων ἀρχῶν, διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς ὁποίας ἀπαιτεῖται μὲν ἡ συγκατάθεσις τοῦ διοριζομένου, χωρὶς ὅμως ἐκ ταύτης νὰ δύναται νὰ συναχθῇ, ὅτι ἡ τῇ συναινέσει τοῦτου ἐκδιδομένη διοικητικὴ πράξις συνιστᾷ σύμβασιν τοῦ ιδιωτικοῦ δικαίου, ἀφοῦ καὶ ἐν τῇ πράξει ταύτῃ ὑφίσταται ἡ χαρακτηριστικὴ ἐν τῷ δημοσίῳ δικαίῳ ἀνισότης τῶν βουλήσεων (Α. Π. 332/1935 Θέμ. ΜΖ' 253, 504/1933 Θέμ. ΜΕ' 145, 34/1933 Θέμ. ΜΔ' 227 κ. ἀ.).

Κατὰ ταῦτα, μὴ προκείμενης συμβάσεως ἐργασίας οὔτε υποχρεώσεως πρὸς καταγγελίαν αὐτῆς κατὰ τὸν νόμον 2112 ὑφίστατο, οὔτε συνεπῶς ὀφείλεται εἰς τὸν περὶ οὗ πρόκειται υπάλληλον ἀποζημίωσις κατὰ τὸν νόμον τοῦτον διὰ τὴν ἀπόλυσίν του, τὴν γενομένην τὴν 17ην Ἰουλίου 1941.

Ὁ Εἰσηγητὴς

Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου

Α. Χατζηδάκης

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΥΠΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀπόψεις περὶ τοῦ ἀναγκαίου ἢ μὴ τῆς διοικητικῆς ἀδείας ἀπολύσεως

Μετὰ τὸ ν. δ. 424]1941 καὶ ἐν περιπτώσει καθιερώσεως τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας δι' ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ λόγῳ ἀκαταλληλότητος κλπ. δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας.

Μεταξὺ τῶν ζητημάτων, ποὺ προέκυψαν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. δ. 424]1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολέμησης τῆς ἀνεργίας», εἶναι καὶ τὸ ἂν, ἐφ' ὅσον καθιερωθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἀπαιτῆται διὰ τὴν ἔγκυρον λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ διὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ ν.δ. 424 ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.

Ὡς γνωστόν, κατὰ τὸ πρὸ τῆς τροποποιήσεώς του ἀρθρον 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολέμησης τῆς ἀνεργίας, ἀφ' ἧς ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῆς Ἑργασίας ἠθέλει καθιερώσῃ τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν καὶ ἐφ' ὅσον αὕτη ἐξακολουθεῖ ἐφαρμοζομένη, οἱ ἐργοδότες δὲν δύνανται νὰ καταγγέλλωσι τὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν παρ' αὐτοῖς ἀπασχολουμένων μισθωτῶν ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας ἢ τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησίν του ἐνεργοῦντος δημοσίου ὁργάνου.

Τὸ ἀρθρον ὅμως 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939 ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ν. δ. 424]1941, ποὺ ἐπιτρέπει ἤδη τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀκαταλληλότητα, ἀνεπάρκειαν ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν αὐτοῦ, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀπολυομένου δι' ἄλλου μισθωτοῦ τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς (ἀρθρον 10 ν.δ. 424]1941).

Ἡ διαδικασία τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις, κατὰ τὸ ν.δ. 424]1941, ποὺ προβλέπει ἐνυτέραν τῆς τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939 προστασίαν, εἰς ὅσας ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις δὲν ἔχει ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, δὲν ἀπαιτεῖ διοικητικὴν ἄδειαν, ἀλλ' ἡ ἀπόλυσις γίνεται ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη.

Τὸ ζήτημα μόνον εἶναι ἂν ἐφαρμόζεται τὸ αὐτὸ καὶ εἰς ὅσας ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἔχει καθιερωθῇ ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, ἂν δηλαδὴ καὶ μετὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939 ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ν. δ. 424]1941 ἀπέμεινεν ἐν ἰσχύϊ ἡ διάταξις περὶ ἀπαιτούμενης διοικητικῆς ἀδείας πρὸς ἔγκυρον διάλυσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας κρίνοντος τοὺς λόγους ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ παρατιθεμένη πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν ἐκδοχὴν, ὅτι μετὰ τὸ ν. δ. 424]1941 δὲν ἀπαιτεῖται εἰδικὴ διοικητικὴ ἄδεια ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἔχει καθιερωθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἐὰν ὑπάρχουν οἱ λόγοι ἀπολύσεως, ποὺ ἀ-

ναφέρονται εἰς τὸ ἀρθρον 10 τοῦ ν. δ. 424]1941, θεωροῦσα ὅτι ἡ σχετικὴ διάταξις ἔχει καταργηθῇ ὡς ἀντιτιθεμένη εἰς τὰς μεταγενεστέρας διατάξεις τοῦ ἐν λόγῳ νομοθετήματος (βλέπε ἐν τούτοις ἀντιθέτως Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 626]1942, Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμ. β', τεύχος 32, σελ. 11 Α. Λιτζεροπούλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424]1941, § 4 σημ. 4α, Κ. Δημάκη, Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 18, σελ. 554).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 6746]1942

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδικὴς κ. **Ι. Μπιζιμης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Φιλίπιδης, **Ι. Ἀναστασόπουλος**

Κατὰ τὸ ἀρθρον 10 τοῦ ἡπ' ἀριθ. 424 Νομ. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000» οἱ ἐργοδότες, οἱ ἀσχοῦντες ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμεταλλεύσιν, δύνανται δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν νὰ προβαίνωσιν εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπὸ τὰς λοιπὰς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένας προϋποθέσεις. Αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ τούτου ἰσχύουσιν ἐπὶ πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, ἀνεξαρτήτως ἂν ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῶν ἐφηρμοσθῇ ἢ μὴ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἀφοῦ ἐν αὐταῖς οὐδεμία διάκρισις γίνεται, οὔτε δὲ ἐκ τοῦ ὅλου περιεχομένου τοῦ Διατάγματος ἐξάγεται τὸ ἐναντίον. Τούτου συνέπεια εἶναι, ὅτι, προκειμένης περιπτώσεως καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, λαβούσης χώραν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τῶν ἀνωτέρω διατάξεων καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ προϋποθέσεις, ἡ καταγγελία αὕτη ρυθμίζεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τούτων καὶ ἂν εἴη ἐπὶ τοῦ μισθωτοῦ ἔχει ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἢ δὲ παράγραφος 4 τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000, καθ' ἣν, ἀφ' ἧς ἐφηρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, οἱ ἐργοδότες δὲν δύνανται νὰ καταγγέλλωσι τὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν παρ' αὐτοῖς ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας, ὡς ἀντιτιθεμένη εἰς τὰς προδιαληφθείσας μεταγενεστέρας αὐτῆς διατάξεις, κατηργήθη, μὴ ἔχουσα ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω περιπτώσεως. Συνεπῶς νόμιμος εἶναι ἡ ἐν πληροῦτι διαιτυπομένη καταλυτικὴ τῆς ἐναγομένης ἐνστάσεως περὶ ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος λαβούσης χώραν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ ἡπ' ἀριθ. 424 Ν. Διατάγματος καὶ ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἀρθροῦ 10 αὐτοῦ, καὶ ἂν ἀκόμη ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῆς εἶχεν ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, καὶ δέον, ἀμφισβητου-

μένη, ν' αποδειχθῇ παρ' αὐτῆς διὰ παντός νομίμου μέσου καὶ μαρτύρων, λόγῳ τοῦ ἀνεφίκτου τῆς δι' ἐγγράφου ἀποδείξεως, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἀποδεικτέων, τοῦ ἀντιθέτου ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐνάγοντος ἀπορριπτέου ὡς μὴ βασίμου.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΑΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΝ 2112 ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 4558

Μὴ ἀναδρομικὴ ἐφαρμογὴ νόμου 4558 εἰς περιπτώσεις τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς του. — Μὴ παροχὴ τοῦ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112.

Ὁ νόμος 4558/1930 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἰσχύει καὶ ἤδη, ἐπέφερεν ὠρισμένους τροποποιήσεις εἰς τὸ πρὸ αὐτοῦ ἰσχύον δίκαιον τοῦ νόμου 2112, καὶ κυριώτεραι εἶναι ἡ ἐπιμήκυνσις τῆς προθεσμίας καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ παροχὴ τοῦ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, ἐν περιπτώσει τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ παρὰ τὴν ἐκτελέσειν αὐτῶν ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου κρίνει περὶ τῶν τακτικῶν καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ νόμου 4458/1930 καὶ ἀποφαίνεται, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ νόμος 4558 δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν ἰσχύον, ἡ γενομένη κατὰ τὸν νόμον 2112 τακτικὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας κρίνεται κατὰ τὸν νόμον τοῦτον καὶ δὲν παρέχεται ἡ κατὰ τὸν ἀρθρον 2 τοῦ νόμου 4558 πρόσθετος ἀποζημιώσις τοῦ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112.

* Ἀρείου Πάγου 1/1943, τμ. Β'.

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Δ. Σηλιωτέπουλος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ε. Καραπαναγιώτης Π. Ἀγγελετόπουλος

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν ἰσχυρισμῶν τῆς ἐναγομένης, ὅτι εἶχεν αὕτη καταγγεῖλαι πρὸ 18 μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος τὴν μεταξὺ αὐτῶν σύμβασιν, λαβοῦσα περὶ τούτου τὴν ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1930 ἰδιωτικὴν δὴλῳσιν τοῦ ἐνάγοντος, ἀπολεσθεῖσαν, περὶ οὗ διετάχθη ἀποδείξαι ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 839/1935 ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετερίου Ἀθηνῶν, εἶναι προφανές, ὅτι ἡ ἐπίδικος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐγένετο ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου 2112/1920, ὅστις, ὡς ἐκ τούτου, εἶναι ἐφαρμοστέος ἐπ' αὐτῆς καὶ ὅχι ὁ μεταγενεστέρως τροποποιήσας τοῦτον ὑπ' ἀριθ. 4558 τῆς 19/26 Ἀπριλίου 1930 (ἀρθρον 2 τοῦ νόμου ΤηΑ' ἔτους 1856), ἐφ' ὅσον εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον νόμον, ὡς ἐξ αὐτοῦ προκύπτει, δὲν ἐδόθη ἀναδρομικὴ ἰσχύς. Καὶ κατὰ συνέπειαν οἱ ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐνάγοντος, ὅτι ἔδει ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως νὰ λάβῃ χώραν πρὸ 24 μηνῶν πρὸ τῆς ἀπολύσεως, καὶ ὅτι ὁπωσδήποτε δικαιούται οὗτος τοῦ 1/4 τῆς ἀπὸ τῆς καταγγελίας μέχρι τῆς ἀπολύσεως ἀποζημιώσεως, κατὰ τὰ ἀρθρα 1 καὶ 2 τοῦ τελευταίου τῶν ἀνωτέρω νόμων, εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

ΕΚΤΑΣΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΝΟΜΟΥ 2112

Πρόσληψις μισθωτοῦ δι' ἐκτέλεσιν ἔργου

Μὴ ἐφαρμογὴ νόμου 2112 ἐπὶ συμβάσεων ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας. — Οἰκοδομικαὶ ἐργασίαι δι' ἐκτέλεσιν ὠρισμένων ἔργων. — Χαρακτηρισμὸς τῆς συμβάσεως ὡς ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας.

Ὁ νόμος 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», τὸ β. δ. 16 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν» ἀφορᾷ συμβάσεις ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας.

Ἡ νομοθετικὴ αὕτη τάσις νὰ ρυθμίζεται ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ποὺ ἔχει καταρτισθῇ δι' ἀόριστον χρονικὴν διάρκειαν, παρατηρεῖται καὶ εἰς ἄλλους νόμους (νόμος 244/1936 «περὶ προστασίας ἐφένδρων παλαιῶν πολεμιστῶν», Συμβ. Ἐπικρατείας 315/1939 καὶ ἄλλαι, νόμος 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1533/1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 24, σελ. 749, ν. δ. 424/1941 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμητικῆς τῆς ἀνεργίας», Πρωτ. Ἀθηνῶν 261/1943, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 35 σελ. 107, βλέπε ἐν τούτοις Α. Διτζερόπουλον, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941).

Ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις, ποὺ παρατίθεται κατωτέρω, κρίνει περίπτωσιν ἐφαρμογῆς τοῦ β. δ. 16 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν κλπ.» ἐπὶ ἐργαζομένου, ποὺ προσλαμβάνεται ἐκάστοτε διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὠρισμένου ἔργου, καὶ χαρακτηρίζει τὴν σύμβασιν ὡς ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας, ἐφ' ἧς δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ νόμος περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 242/1942

Προεδρεύων ὁ Πρωτῆς κ. Χ. Ἀποστολόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Ρήγος, Α. Πανουργιάς.

Ἐπαρκῶς ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ὁ ἐνάγων τὰς πρὸς τὴν ἐναγομένην παρασχεθείσας κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1933 περίοδον μέχρι τέλους 1939 ὑπηρεσίας αὐτοῦ ὡς ἐλασχορμητιστοῦ καὶ ἀμμοκονιαστοῦ, δὲν παρέσχε πρὸς ἐκτέλεσιν συμβάσεως καταρτισθείσης μετ' αὐτῆς δι' ἀόριστον χρόνον, ἀλλὰ δυνάμει συμβάσεων συναφθεισῶν κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα δι' ὠρισμένον ἐκάστοτε χρόνον, καθ' ὃν διήρκει ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων, εἰς τὰ ὅποια ἐκάστοτε οὗτος εἰργάζετο παρ' αὐτῇ, ἦσαν δὲ τὰ ἔργα αὐτὰ διάφοροι οἰκοδομικαὶ ἐργασίαι, τὰς ὁποίας ἐκάστοτε ἐξετέλει ἡ ἐναγομένη πρὸς ἐπέκτασιν ἢ συμπλήρωσιν τῶν κτιρίων ἢ ἐγκαταστάσεων αἵτινες ἦσαν ἀπαραίτητοι εἰς τὴν ὑπ' αὐτῆς ἀσκουμένην γεωργοκτηνοτροφικὴν ἐπιχείρησιν. Τὸ ἐκ τοῦ προσκομιζομένου βιβλιαρίου ἐργασίας Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων προκύπτει γεγονός ὅτι τὸ τελευταῖον ἔργον ἦτο μακροτέρως ὁπωσοῦν διαρκείας, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ προηγουμένα, δὲν ἀποτελεῖ βεβαίως λόγον ἀποχρῶντα, ὅπως ἡ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου καταρτισθεῖσα σύμβασις χαρακτηρισθῇ ὡς σύμβασις ἀορίστου χρόνου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οὐδεμίαν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς ἐργατικῆς ταύτης συμβάσεως αἱ διατάξεις τοῦ β. δ. Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη ἐπιβάλλεται ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΥΠΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀπόψεις περὶ τοῦ ἀναγκαίου ἢ μὴ τῆς διοικητικῆς ἀδείας ἀπολύσεως

Μετὰ τὸ ν. δ. 424]1941 καὶ ἐν περιπτώσει καθιερώσεως τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας δι' ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ λόγω ἀκαταλληλότητος κλπ. δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας.

Μεταξὺ τῶν ζητημάτων, ποὺ προέκυψαν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. δ. 424]1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας», εἶναι καὶ τὸ ἄν, ἐφ' ὅσον καθιερωθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἀπαιτῆται διὰ τὴν ἐγκυρον λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ διὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ ν. δ. 424 ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.

Ὡς γνωστόν, κατὰ τὸ πρὸ τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας, ἀφ' ἧς ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῆς Ἑργασίας ἠθέλε καθιερωθῇ τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν καὶ ἐφ' ὅσον αὕτη ἐξακολουθεῖ ἐφαρμοζομένη, οἱ ἐργοδοτοὶ δὲν δύνανται νὰ καταγγέλλωσι τὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν παρ' αὐτοῖς ἀπασχολουμένων μισθωτῶν ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας ἢ τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησίν του ἐνεργοῦντος δημοσίου ὁργάνου.

Τὸ ἀρθρον ὅμως 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939 ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ν. δ. 424]1941, ποὺ ἐπιτρέπει ἤδη τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀκαταλληλότητα, ἀνεπάρκειαν ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν αὐτοῦ, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀπολυομένου δι' ἄλλου μισθωτοῦ τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς (ἀρθρον 10 ν. δ. 424]1941).

Ἡ διαδικασία τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις, κατὰ τὸ ν. δ. 424]1941, ποὺ προβλέπει εὐρυτέραν τῆς τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939 προστασίαν, εἰς ὅσας ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις δὲν ἔχει ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, δὲν ἀπαιτεῖ διοικητικὴν ἄδειαν, ἀλλ' ἡ ἀπόλυσιν γίνεται ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδοτοῦ.

Τὸ ζήτημα μόνον εἶναι ἂν ἐφαρμόζεται τὸ αὐτὸ καὶ εἰς ὅσας ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἔχει καθιερωθῇ ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, ἂν δηλαδὴ καὶ μετὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939 ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ν. δ. 424]1941 ἀπέμεινεν ἐν ἰσχύϊ ἡ διάταξις περὶ ἀπαιτουμένης διοικητικῆς ἀδείας πρὸς ἐγκυρον διάλυσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας κρίνοντος τοὺς λόγους ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ παρατιθεμένη πρωτοδικειακὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὴν ἐκδοχὴν, ὅτι μετὰ τὸ ν. δ. 424]1941 δὲν ἀπαιτεῖται εἰδικὴ διοικητικὴ ἄδεια ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἔχει καθιερωθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἐὰν ὑπάρχουν οἱ λόγοι ἀπολύσεως, ποὺ ἀ-

ναφέρονται εἰς τὸ ἀρθρον 10 τοῦ ν. δ. 424]1941, θεωροῦσα ὅτι ἡ σχετικὴ διάταξις ἔχει καταργηθῇ ὡς ἀντιτιθεμένη εἰς τὰς μεταγενεστέρας διατάξεις τοῦ ἐν λόγω νομοθετήματος (βλέπε ἐν τούτοις ἀντιθέτως Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 626]1942, Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμ. β', τεύχος 32, σελ. 11 Α. Λιτζεροπούλου, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424]1941, § 4 σημ. 4α, Κ. Δημάκη, Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 18, σελ. 554).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6746]1942

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μπιζιμης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Φιλιππίδης, **Ι. Ἀναστασόπουλος**

Κατὰ τὸ ἀρθρον 10 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424 Νομ. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000» οἱ ἐργοδοτοὶ, οἱ ἀσκοῦντες ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, δύνανται δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν νὰ προβαίνωσιν εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπὸ τὰς λοιπὰς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένας προϋποθέσεις. Αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ τούτου ἰσχύουσιν ἐπὶ πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, ἀνεξαρτήτως ἂν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἐφηρμόσθῃ ἡ μὴ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἀφοῦ ἐν αὐταῖς οὐδεμίᾳ διάκρισις γίνεται, οὔτε δὲ ἐκ τοῦ ὅλου περιεχομένου τοῦ Διατάγματος ἐξάγεται τὸ ἐναντίον. Τούτου συνέπεια εἶναι, ὅτι, προκειμένης περιπτώσεως καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, λαβούσης χώραν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τῶν ἀνωτέρω διατάξεων καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῇ προϋποθέσεις, ἡ καταγγελία αὕτη ρυθμίζεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τούτων καὶ ἂν ἔτι ἐπὶ τοῦ μισθωτοῦ ἔχει ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἡ δὲ παράγραφος 4 τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000, καθ' ἣν, ἀφ' ἧς ἐφηρμόσθῃ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, οἱ ἐργοδοτοὶ δὲν δύνανται νὰ καταγγέλλωσι τὴν σύμβασιν ἐργασίας τῶν παρ' αὐτοῖς ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας, ὡς ἀντιτιθεμένη εἰς τὰς προδιαληφθείσας μεταγενεστέρας αὐτῆς διατάξεις, καθιερωθῇ, μὴ ἔχουσα ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω περιπτώσεως. Συνεπῶς νόμιμος εἶναι ἡ ἐν πληρότητι διατυπωμένη καταλυτικὴ τῆς ἐναγομένης ἐνστάσεως περὶ ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος λαβούσης χώραν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424 Ν. Διατάγματος καὶ ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἀρθροῦ 10 αὐτοῦ, καὶ ἂν ἀκόμη ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς εἶχεν ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, καὶ δέον, ἀμφισβητου-

μένη, ν' αποδειχθῇ παρ' αὐτῆς διὰ παντός νομίμου μέσου καὶ μαρτύρων, λόγω τοῦ ἀνεφίκτου τῆς δι' ἐγγράφου ἀποδείξεως, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἀποδεικτέων, τοῦ ἀντιθέτου ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐνάγοντος ἀπορριπτέου ὡς μὴ βασίμου.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΑΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΝ 2112 ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 4558

Μὴ ἀναδρομικὴ ἐφαρμογὴ νόμου 4558 εἰς περιπτώσεις τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς του. — Μὴ παροχὴ τοῦ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112.

Ὁ νόμος 4558/1930 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἰσχύει καὶ ἤδη, ἐπέφερεν ὀρισμένας τροποποιήσεις εἰς τὸ πρὸ αὐτοῦ ἰσχύον δίκαιον τοῦ νόμου 2112, καὶ κυριώτεραι εἶναι ἡ ἐπιμήκυνσις τῆς προθεσμίας καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ παροχὴ τοῦ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, ἐν περιπτώσει τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου κρίνει περιπτώσιν τακτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ νόμου 4558/1930 καὶ ἀποφαίνεται, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ νόμος 4558 δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν ἰσχύν, ἡ γενομένη κατὰ τὸν νόμον 2112 τακτικὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας κρίνεται κατὰ τὸν νόμον τοῦτον καὶ δὲν παρέχεται ἡ κατὰ τὸ ἀρθρον 2 τοῦ νόμου 4558 πρόσθετος ἀποζημίωσις τοῦ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112.

Ἀρείου Πάγου 1/1943, τμ. Β'.

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Δ. Σπηλιωτέπουλος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ε. Καραπαναγιώτης Π. Ἀγγελετόπουλος

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν ἰσχυρισμῶν τῆς ἐναγομένης, ὅτι εἶχεν αὕτη καταγγεῖλει πρὸ 18 μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος τὴν μεταξὺ αὐτῶν σύμβασιν, λαβοῦσα περὶ τούτου τὴν ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1930 ἰδιωτικὴν δήλωσιν τοῦ ἐνάγοντος, ἀπολεσθεῖσαν, περὶ οὗ διετάχθη ἀπόδειξις ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 839/1935 ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, εἶναι προφανές, ὅτι ἡ ἐπιδικος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐγένετο ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου 2112/1920, ὅστις, ὡς ἐκ τούτου, εἶναι ἐφαρμοστέος ἐπ' αὐτῆς καὶ ὅχι ὁ μεταγενεστέρως τροποποιήσας τοῦτον ὑπ' ἀριθ. 4558 τῆς 19/26 Ἀπριλίου 1930 (ἀρθρον 2 τοῦ νόμου ΤηΑ' ἔτους 1856), ἐφ' ὅσον εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον νόμον, ὡς ἐξ αὐτοῦ προκύπτει, δὲν ἐδόθη ἀναδρομικὴ ἰσχύς. Καὶ κατὰ συνέπειαν οἱ ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐνάγοντος, ὅτι ἔδει ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως νὰ λάβῃ χώραν πρὸ 24 μηνῶν πρὸ τῆς ἀπολύσεως, καὶ ὅτι ὁπωσδήποτε δικαιούται οὗτος τοῦ 1/4 τῆς ἀπὸ τῆς καταγγελίας μέχρι τῆς ἀπολύσεως ἀποζημιώσεως, κατὰ τὰ ἀρθρα 1 καὶ 2 τοῦ τελευταίου τῶν ἀνωτέρω νόμων, εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

ΕΚΤΑΣΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΝΟΜΟΥ 2112

Πρόσληψις μισθωτοῦ δι' ἐκτέλεσιν ἔργου

Μὴ ἐφαρμογὴ νόμου 2112 ἐπὶ συμβάσεων ὀρισμένης χρονικῆς διάρκειας. — Οἰκοδομικαὶ ἐργασίαι δι' ἐκτέλεσιν ὀρισμένων ἔργων. — Χαρακτηρισμὸς τῆς συμβάσεως ὡς ὀρισμένης χρονικῆς διάρκειας.

Ὁ νόμος 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», τὸ β. δ. 16 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν» ἀφορᾷ συμβάσεις ἀορίστου χρονικῆς διάρκειας.

Ἡ νομοθετικὴ αὕτη τάσις νὰ ρυθμίζεται ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πού ἔχει καταρτισθῇ δι' ἀόριστον χρονικὴν διάρκειαν, παρατηρεῖται καὶ εἰς ἄλλους νόμους (νόμος 244/1936 «περὶ προστασίας ἐφεδρῶν παλαιῶν πολεμιστῶν», Συμβ. Ἐπικρατείας 315/1939 καὶ ἄλλαι, νόμος 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1533/1941, Ἐ. π. θ. Ἐργατ. Δ. κ. τόμος α', τεῦχος 24, σελ. 749, ν. δ. 424/1941 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμητικῆς ἀνεργίας», Πρωτ. Ἀθηνῶν 261/1943, Ἐ. π. θ. Ἐργατ. Δ. κ. τόμος β', τεῦχος 35 σελ. 107, βλέπε ἐν τούτοις Δ. Διζερῶ-
πουλον, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941).

Ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις, πὺν παρατίθεται κατωτέρω, κρίνει περιπτώσιν ἐφαρμογῆς τοῦ β. δ. 16 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν κλπ.» ἐπὶ ἐργαζομένου, πὺν προσλαμβάνεται ἐκάστοτε διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὀρισμένου ἔργου, καὶ χαρακτηρίζει τὴν σύμβασιν ὡς ὀρισμένης χρονικῆς διάρκειας, ἐφ' ἧς δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ νόμος περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 242/1942

Προεδρεύων ὁ Πρωτῆς κ. Χ. Ἀποστολόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ν. Ρήγος, Λ. Πανουργιάς.

Ἐπαρκῶς ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ὁ ἐνάγων τὰς πρὸς τὴν ἐναγομένην παρασχεθείσας κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1933 περὶ τοῦ μέχρι τέλους 1939 ὑπηρεσίας αὐτοῦ ὡς ἐλαιοχρωματιστοῦ καὶ ἄμμοκονιαστοῦ, δὲν παρέσχε πρὸς ἐκτέλεσιν συμβάσεως καταρτισθείσης μετ' αὐτῆς δι' ἀόριστον χρόνον, ἀλλὰ δυνάμει συμβάσεων συναφθεισῶν κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα δι' ὀρισμένον ἐκάστοτε χρόνον, καθ' ὃν διήρκει ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων, εἰς τὸ ὅποια ἐκάστοτε οὗτος εἰργάζετο παρ' αὐτῇ, ἦσαν δὲ τὰ ἔργα ταῦτα διάφοροι οἰκοδομικαὶ ἐργασίαι, τὰς ὁποίας ἐκάστοτε ἐξετέλει ἡ ἐναγομένη πρὸς ἐπέκτασιν ἡ συμπλήρωσιν τῶν κτιρίων ἢ ἐγκαταστάσεων αἵτινες ἦσαν ἀπαραίτητοι εἰς τὴν ὑπ' αὐτῆς ἀσκουμένην γεωργικηνοτροφικὴν ἐπιχείρησιν. Τὸ ἐκ τοῦ προσκομιζομένου βιβλιαρίου ἐργασίας Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων προκύπτει γεγονὸς ὅτι τὰ τελευταῖα ἔργον ἥτοι μακροτέρας ὁπωσοῦν διάρκειας, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ προηγουμένα, δὲν ἀποτελεῖ βεβαίως λόγον ἀποχρῶντα, ὅπως ἡ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου καταρτισθεῖσα σύμβασις χαρακτηρισθῇ ὡς σύμβασις ἀορίστου χρόνου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οὐδεμίαν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς ἐργατικῆς ταύτης συμβάσεως αἱ διατάξεις τοῦ β. δ. Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη ἐπιβάλλεται ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου

χρόνου και οὐχὶ ἐπὶ συμβάσεων ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας, ὡς ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερομένη. Καλῶς κατὰ ταῦτα, ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐκτιμήσασα τὰς γενομένας ἀποδείξεις, ἐδέχθη, ὅτι δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος αἱ διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω ἀναφερομένου β. διατάγματος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ καταγγελλομένη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης σύμβαςις ἐργασία μετὰ τοῦ ἐνάγοντος ἦτο ὠρισμένου χρόνου, καὶ ὁρθῶς μετὰ ταῦτα ἀπέρριψε τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀξίωσιν τοῦ ἐνάγοντος ἐνεκα μὴ ἐμπροσθέντος καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὃ τὴν ἐναντίαν δὲ ἐκδοχὴν ὑποστηρίζων πρῶτος λόγος τῆς ἐφέσεως κρίνεται ἀπορριπτέος ὡς μὴ βάσιμος.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Ἀποζημιώσεις ἐκ τοῦ νόμου 2112

Μὴ ὑπαγωγὴ τῆς κρίσεως πειθαρχικοῦ συμβουλίου εἰς τὴν ἔρευναν τῶν Δικαστηρίων.—Σκοπὸς τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐφαρμογὴ ἐπὶ μονίμων ὑπαλλήλων, ἀπολυομένων μετ' ἀπόφασιν πειθαρχικοῦ συμβουλίου.—Μέριμνα τοῦ νόμου 2112 καὶ μέριμνα κανονισμοῦ.—Χαρακτηρισμὸς τῆς συμβάσεως ἐξ ὁρίου ἡλικίας.

Τὰ ζητήματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀσχολεῖται ἡ παρατηρούμενη προεδρική ἀπόφασις, εἶναι ἱκανῶς ἐνδιαφέροντα.

Τὸ πρῶτον εἶναι, ἂν εἰς τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς Κανονισμοῦ ἐπιχειρήσεως, ποὺ ἐπέχει ἰσχὺν νόμου καὶ προβλέπει περὶ μονιμότητος τοῦ ἐργαζομένου, ἀπολυομένου μόνον μετ' ἀπόφασιν τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου καὶ διὰ τοὺς λόγους, ποὺ ἀναφέρονται εἰς τὸν Κανονισμόν, δύναται τὸ δικαστήριον νὰ ὑπεισέλθῃ εἰς τὴν οὐσιαστικὴν ἔρευναν τῆς κρίσεως τοῦ συμβουλίου.

Ἡ προεδρική ἀπόφασις ἀκολουθεῖ ὡς πρὸς αὐτὸ τὴν ἐκδοχὴν τῆς ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (282]1939, Θέμ. Ν', σελ. 749), κατὰ τὴν ὁποίαν, ἐφ' ὅσον τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον, ποὺ ἀναγορεύεται ὑπὸ τὸν νόμον ὡς ἴδιον διοικητικὸν συλλογικὸν ὄργανον, ἀποφανθῇ περὶ τῶν λόγων ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομένου, ἡ οὐσιαστικὴ ἐκτίμησις καὶ ὑπόστασις τοῦ λόγου ἀπολύσεως, ποὺ ἀναφέρεται εἰς τὸν Κανονισμόν, δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων, περιοριζομένων μόνον νὰ κρίνουν περὶ τῆς κατὰ νόμον καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς διαγραφόμενους ὑπ' αὐτοῦ ὁρους καὶ τύπους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου καὶ τῆς νομιμότητος αὐτῆς.

Διάφορος ὁμως εἶναι ἡ λύσις τοῦ ζητήματος εἰς τὰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας αἱ διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ δὲν ἐπέχουσιν, κατὰ διάταξιν τινα, ἰσχὺν νόμου, ὁπότε ἡ καλὴ πίστις καὶ κατὰ κρίσιν δικαίου ἀνδρὸς ἐφαρμογὴ αὐτῶν, ἐν ἀμφισβητήσῃ, ὑπόκειται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων ὅχι μόνον κατὰ τὴν τυπικὴν τῶν διτυπωσέων τῶν τήρησιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν οὐσιαστικὴν (Α. Π. 87] 1938, Θέμ. ΝΘ', σελ. 445, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 103]1941, Ἐ. π. ἱ. θ. Ἐ. ρ. γ. α. τ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 10, σελ. 310).

Διάφορος ἐπίσης λύσις δίδεται εἰς τὰς περιπτώσεις ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ποὺ προ-

στατεύονται ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936.

Κατ' αὐτὸ ἡ ἔγκυρος ἀπόλυσις τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν γίνεται μόνον κατόπιν ἀποφάσεως τῆς ἀρμοδίας Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς καὶ διὰ τοὺς εἰς τὸν ἀναγκ. νόμον τῆς 23]24 Ἰανουαρίου 1936 ἀναφερομένους λόγους ἀπολύσεως.

Ἐχεῖ ὁμως νομολογηθῇ (Συμβ. Ἐπικρατείας 535]1939, ὅλομ. 934]1939, ὅλομ. 647]1941 ὅλομ. Ἐ. π. ἱ. θ. Ἐ. ρ. γ. α. τ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 9, σελ. 269, 133]1942, ὅλομ. Ἐ. π. ἱ. θ. Ἐ. ρ. γ. α. τ. Δ. κ. τόμος α', τεύχ. 19, σελ. 594), ὅτι καὶ προκειμένου περὶ ἐργαζομένου, τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόλυσις κατὰ τὸν Κανονισμόν ἐπιτρέπεται μόνον κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ εἰδικῶς συντεθειμένου πειθαρχικοῦ συμβουλίου, ὅπαιτεται πάντως νὰ ἐπιληφθῇ ἡ ἀρμοδία πρωτοδικειακὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἀρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936, ἀνεξαρτήτως ἂν τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον κρίνῃ ἀπολυτέον τὸν ἐργαζόμενον.

Περαιτέρω ἡ προεδρική ἀπόφασις ἀκολουθεῖ, ὡς πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112 περὶ υποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὴν νεωτέραν ἀποψιν τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε σχετικῶς τὰς εἰσὶς παραπέμπει ἡ προεδρική ἀπόφασις), ὅτι διὰ ν' ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2112 δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχη ληφθῇ περὶ τῶν ὑπαλλήλων ἐπιχειρήσεως τινος ὁιαδήποτε εἰδικὴ μέριμνα διὰ νόμων ἢ κανονισμῶν ἐγκεκριμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἀλλ' ἀνάγκη ἡ μέριμνα αὕτη νὰ ἔχῃ ληφθῇ διὰ τὰς ἐν τῷ νόμῳ 2112 προνοουμένας περιπτώσεις, ἥτοι διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἀνεν τῆς νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπολυομένου ὑπαλλήλου. (Σχετικὴ ἡ ἀπὸ 8 Δεκεμβρίου 1942 γνωμοδότησις Νομικοῦ Συμβουλίου, εἰσηγητῆς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος Α. Παπαδημητρώπουλος, Ἐ. π. ἱ. θ. Ἐ. ρ. γ. α. τ. Δ. κ. τόμος β', τεύχος 35, σελ. 120), καθ' ἣν ὁμως ἐν περιπτώσει παροχῆς συντάξεως ἡ βοηθήματος δὲν ἐφαρμόζεται ὁ νόμος 2112, κατ' ἀρθρ. 9 αὐτοῦ. Ἡ ἀποψις αὕτη δὲν ἀκολουθεῖται ὑπὸ τῆς νομολογίας, βλέπε Α. Π. 1]1937, ΕΕΝ', δ', σελ. 323, κατὰ τὴν ὁποίαν εἶναι διάφορος τῆς μερίμνης τοῦ νόμου 2112 ἡ τοιαύτη περὶ συνταξιοδότησεως τῶν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξερχομένων, μὴ ἀποσκοποῦσα τὴν διὰ τὸ ἀντικανονικὸν τῆς ἐξόδου ἀποζημίωσιν. (Σύμφ. καὶ ἡ Α. Π. 194]1937, ΕΕΝ', δ', σελ. 630)

Τέλος ἡ προεδρική ἀπόφασις θίγει καὶ τὸ ζήτημα, ἂν ὁσάκις ὁ κανονισμὸς ἐπιχειρήσεως ὁρίζει ὠρισμένον ὅριον ἡλικίας τοῦ ὑπαλλήλου ἢ σύμβαςις δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ἐφαρμόζεται ὁ νόμος 2112 (βλέπε σχετικῶς Κ. Δημάκη, Ἐ. π. ἱ. θ. Ἐ. ρ. γ. α. τ. Δ. κ. τόμος α', τεύχος 21, σελ. 653 ἐπ. καὶ αὐτόθι παραπομπάς, Τ. Τομπούκη, Ἐ. π. ἱ. θ. Ἐ. ρ. γ. α. τ. Δ. κ. τόμος α', τεύχ. 15, σελ. 455).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1511]1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Ε. Καζαμπάκας
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Π. Παπαπαῦλος, Δ. Τρίμης

Ι. Ἐκ τῆς ἐνώπιον ἡμῶν συζητήσεως ἐβεβαιώθημεν περὶ τοῦ ὅτι νομοτύπως ἐχώρησεν ἡ ὁριστικὴ ἀπόλυσις τοῦ αἰτούντος, ἐφ' ὅσον, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐν πρωτοτύπῳ παραγομένης ὑπ' ἀριθ. 1261]42 ἀποφάσεως τοῦ πειθαρχικοῦ τῆς καθ' ἧς συμβουλίου, ἡ πρᾶξις τοῦ αἰτούντος ἐθεωρήθη ὡς κατάχρησις τοῦ ἀρθρου 85 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς, προβλέποντος τὴν ποινὴν τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως. Οὕτω προκύπτουσι τῆς κατὰ τὸν ἐπέχοντά ἰσχὺν νόμου

κανονισμόν τῆς καθ' ἧς καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτοῦ διαγραφόμενους ὅρους καὶ τύπους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου καὶ τῆς ἐντεῦθεν νομιμότητος αὐτῆς, δὲν δύνανται τὰ Δικαστήρια νὰ ἐπιληφθῶσι καὶ τῆς ἐρεῦνης τῆς οὐσιαστικῆς αὐτοῦ κρίσεως, ἥτις, ἀνατεθειμένη οὖσα ὑπὸ τοῦ νόμου ἀποκλειστικῶς εἰς τοῦτο, ἐξαιρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τῆς Πολ. Δικον. τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ (ὁλομέλειαι Α. Π. ὑπ' ἀριθ. 282]39 ἐν Θέμ. Ν', σελ. 749). Ἀπορριπτέα ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεις, ὡς πρὸς τὴν κυρίαν τῆς βάσιν, τὴν ἐρειδομένην ἐπὶ τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως τοῦ αἰτούντος καὶ διώκουσαν προσωρινὴν ἐπιδίκασιν ἔναντι τῶν ὀφειλομένων μισθῶν τοῦ αἰτούντος ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως του καὶ ἐφεξῆς.

II. Ὡς πρὸς τὴν προφορικῶς ὑποβληθεῖσαν ἐπικουρικὴν βάσιν τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, τὴν ἐρειδομένην ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112, ὡς οὗτος νῦν ἰσχύει.

Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2112, ἀποβλέποντος εἰς οὐσιωδέστατον θέμα κοινωνικῆς προνοίας, ἥτοι εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἀπὸ αἰφνιδιαστικῆς ἀπολύσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας καὶ κατὰ συνέπειαν ἀναγομένου εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, ὀφειλόμεναι εἰς τὴν βασικὴν σκέψιν ὅτι πρέπει ὁ ὑπάλληλος νὰ εἰδοποιῇται ἐγκαίρως περὶ τῆς μελλούσης διαλύσεως τῆς μισθώσεως, οὕτως ὥστε νὰ ἔχη εἰς τὴν διάθεσίν του ἐπαρκῆ χρόνον, ὅπως μεριμνήσῃ περὶ εὐρέσεως νέας ἐργασίας καὶ μὴ παραμείνῃ ἐν τῷ μεταξὺ ἀνεργος (Α. Π. 1 καὶ 2]1937 ἐν Θέμ. ΜΗ' σελ. 439), εἶναι ἐφαρμοστέαι καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει τῆς ἀπολύσεως τοῦ αἰτούντος ἄνευ τηρήσεως τῶν ὁρίσμων τοῦ νόμου 2112, κατόπιν τῆς κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ Κανονισμοῦ τῆς ἐπιβληθείσης αὐτῷ ὑπὸ τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου κατὰ τοὺς προδιαγεγραμμένους τύπους ποινῆς τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως, ἐφ' ὅσον οὐδαμῶς προκύπτει ἐκ τοῦ κανονισμοῦ τῆς καθ' ἧς, οὗτινος αἱ διατάξεις, γινόμεναι ἀποδεκταὶ ὑπὸ τοῦ αἰτούντος, ἀποτελοῦσι συμβατικὸν δίκαιον, ὅτι καθωρίσθη συμβατικῶς ὠρισμένη ἡλικία τῶν ἐργαζομένων παρὰ τῇ καθ' ἧς, μέχρι τῆς ὁποίας ἤθελε διαρκέσῃ ἡ σύμβασις, μὴ δυναμένη νὰ λυθῇ πρὸ τῆς προθεσμίας ταύτης, εἰμὴ δι' ὠρισμένους λόγους, διαπιστωμένους καθ' ὠρισμένην διαδικασίαν, ὅτε ἡδύνατο νὰ ὑποστηρίχῃ, ὅτι οὐχὶ ἀόριστος χρόνος σύμβασις, ἀλλ' ὠρισμένου χρόνου τοιαύτη πρόκειται, εἰς ἣν περίπτωσιν δὲν θὰ εἶχον ἐφαρμογὴν αὐταὶ (Α. Π. 87]1938, Θέμ. ΜΘ', σελ. 455, παρατηρήσεις *Καποδιστρια*, ὑπὸ ἀπόφ. 175]1939 ἐν Θέμ. Ν', σελ. 616, ἀντιθέτως ἡ ἀπόφασις αὕτη Α. Π. 179]1939 καὶ ἡ ὑπ' αὐτῆς ἐπικυρωθεῖσα 993]1937 Ἐφετ. Ἀθηνῶν, Θέμ. Ν', σελ. 616). Περίπτωσις μὴ ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2112, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 5 τοῦ αὐτοῦ, δὲν προβάλλεται, οὐδὲ προέκυψεν ἄλλως ἐκ τῆς διαδικασίας ὁμοίως οὔτε συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 9 τοῦ ἰδίου νόμου, ἐφ' ὅσον δὲν προβάλλεται ὑπὸ τῆς καθ' ἧς, οὔτε ἐκ τοῦ κανονισμοῦ τῆς προκύπτει, ὅτι ἔχει ληφθῇ παρ' αὐτῆς δι' αὐτοῦ εἰδικὴ μέριμνα διὰ τὴν ἄνευ τηρήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2112 ἀπόλυσιν τῶν ὑπαλλήλων τῆς, δι' ἧς παρέχεται τοῦτοις τοῦλάχιστον ἴση προστασία πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου (Α. Π. 306]1938, ἐν Θέμ. ΜΗ' σελ. 11, 1 καὶ 2]1937 ἐν Θέμ. ΜΗ' 439, Α. Π. 194]1937 ἐν Θέμ. ΜΗ', 802).

Ἐκ τῆς ἐνώπιον ἡμῶν συζητήσεως προέκυψεν, ὅτι ὁ αἰτῶν διετέλεσεν ὑπάλληλος τῆς καθ' ἧς (εἰσπράκτωρ), ἐπὶ χρόνῳ μὴ ὠρισμένῳ ἐπὶ 22 ἔτη συνεχῶς, ὅτι ὁ μισθὸς του ἀνῆλθεν εἰς 80.000 δραχμὰς μηνιαίως, ὅτι ἐτιμωρήθη ὑπὸ τοῦ πειθαρχικοῦ τῆς συμβουλίου διὰ τῆς ποινῆς τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως τῶν 28]7]1942, ἀπολυθεὶς ἄμέσως ἄνευ προηγουμένης νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὅτι τυγχάνει ἄπορος, δικαιούται ὅθεν οὗτος τῆς κατὰ νόμον 2112 ἀποζημιώσεως καὶ δεκτὴ καθίσταται ἡ ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεις ὡς πρὸς τὴν βάσιν τῆς ταύτης, παραδεκτικῶς ὑποβληθεῖσαν προφορικῶς ἐνώπιον ἡμῶν ἐπικουρικῶς (*).

(*) **Παρατηρήσεις.**— Ἡ πρώτη σκέψις τῆς ἀποφάσεως ἀκολουθοῦσα τὴν παλαιὰν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων μας καθ' ἣν τὰ πολιτικὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ ἐπιληφθῶσι καὶ τῆς ἐρεῦνης τῆς οὐσιαστικῆς κρίσεως τοῦ διὰ νόμου ἀρμοδίου πειθαρχικοῦ συμβουλίου τῆς ἐπιχειρήσεως περὶ τῆς ὑπόθεσεως ποραπτώματος τινος διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, νομίζω ὅτι, μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424]41 Ν. Δ)τος, δὲν εἶναι ὀρθή.

Ἀνομφισβητήτως τὸ Ν. Δ. 424]41 εἶναι κατ' ἐξοχὴν δημοσίας τάξεως καὶ ὡς εἰσάγον διατάξεις γενικωτέρου ἐνδιωφρόντος ὑπερισχύει τῶν διὰ νόμου κυρωθέντων κανονισμῶν τῶν ἐπιχειρήσεων εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκεῖνας καθ' ἃς εἰσάγει διατάξεις εὐμενεστέρας ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν ἀπὸ τὰς μέχρι τοῦδε ἰσχυοῦσας διατάξεις τῶν διαφόρων κανονισμῶν τῶν ἐπιχειρήσεων, δι' ὧν κατοχυροῦνται ἡ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας νομικὴ σχέση μετὰ τῶν μισθωτῶν τῶν. Ἡ πλέον εὐμενεστέρα διάταξις τοῦ Ν. Δ)τος 424]41 ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρου 10 αὐτοῦ, καθ' ἣν ἡ κρίσις περὶ τῆς ἀκαταλληλότητος ἢ μὴ τοῦ μισθωτοῦ ὑπόκειται, κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ νόμου, εἰς τὸν ἀπεριόριστον ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων μας, ἐνῶ κατὰ τοὺς κανονισμοὺς τῶν διαφόρων ἐπιχειρήσεων ἡ κρίσις αὕτη ἔχει ἀνατεθῇ εἰς τὴν ἀνεξέλεγκτον κρίσιν τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου τῆς ἐπιχειρήσεως, ὅπερ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, δὲν ἐκδηλῶναι τὴν ἀμερόληπτον κρίσιν περὶ τοῦ παραπτώματος τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλὰ τὴν στυγνὴν προσταγὴν τοῦ κεφαλαίου τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἡ κατὰ τὰς ἐξαιρετικὰς ὁμῶς αὐτὰς περιστάσεις ἀνεξέλεγκτος ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἀπόλυσις τῶν ἐργαζομένων ὑπὸ τῶν διαφόρων πειθαρχικῶν συμβουλίων καὶ ἡ ἐντεῦθεν μετὰπτωσις των εἰς ἀνεργίαν δὲν θίγει μόνον προσωπικὸν ἰδιωτικὸν δικαίωμα, ἀλλὰ θίγει αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπαρξίν τοῦ Κράτους καὶ τῆς ἐθνικῆς μας ὑπόστασιν ἐκ τῆς ἐπικινδύνου αὐξήσεως τῆς ἀνεργίας. Ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὰς σημερινὰς ἐξαιρετικὰς ἐθνικὰς περιστάσεις, καὶ ἂν ἀκόμη φέρῃ πλήρη τὰ τυπικὰ στοιχεῖα τῆς νομιμότητος, δὲν ἀπολύει τῆς προστασίας τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἡθικῆς, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόλυτος αὕτη ἄσκησις τοῦ δικαιώματος προσκρούει σήμερον εἰς τὸ κοινὸν αἶσθημα καὶ εἰς τὸ θεμελιῶδες κοινωνικὸν ἀξίωμα καθ' ὃ «ὑπέρτατος νόμος τυγχάνει ἡ σωτηρία τῆς πολιτείας καὶ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου».

Ἡ δευτέρα σκέψις τῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 2112 λανθάνοντος λύει τὸ ζήτημα τοῦτο, ἀκολουθοῦσα τὴν ὀρθὴν ἀποψιν τῆς νομολογίας μας, ὅτι κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη, διὰ νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2112, δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχη ληφθῇ περὶ τοῦ ὑπαλλήλου ἐπιχειρήσεως τινος οἰαδήποτε εἰδικὴ μέριμνα διὰ νόμου ἢ ἐγκυκλιμένου ὑπὸ τοῦ Κράτους κανονισμοῦ, ἀλλὰ εἶναι ἀνάγκη ἡ μέριμνα

αὕτη νὰ ἔχη ληφθῇ διὰ τὰς ἐν τῷ Ν. 2112 προνοούμενας περιπτώσεις, ἥτοι διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἀνευ τῆς νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπολυομένου ὑπαλλήλου, ἵνα οὗτος μὴ μεταπέσῃ ἀποτόμως εἰς κατὰστασιν ἀνεργίας, ἀνευ οὐδενὸς πόρου ζωῆς μέχρι τῆς ἐξευρέσεως νέας ἐργασίας.

Παῦλος Ι. Παπαπαῦλος
Δικηγόρος

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΘΕΝΤΩΝ

ΝΟΜΟΣ 3514

ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΞ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ

Ἀναγκαία ἡ προσφυγὴ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν

Δεδικαιολογημένη αἰτία ἀπολύσεως καὶ ἡ ἀνωτέρα βία.—Ἀποκλειστικὴ ἀρμοδιότης τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς. — Περίπτωσης ἀκαλλαγῆς τοῦ ἐργοδότης μόνον εἰς συνολικῶς ἀδύνατον ἐξακολούθησιν τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ὁ νόμος 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως» ἐξακολουθεῖ φυσικὰ νὰ ἔχη ἐδαφὸς ἐφαρμογῆς, ἀφοῦ καὶ μὲ τὸ ν. δ. 1336]1942 (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμ. α', τευχ. 18, σελ. 572) παρετάθη ἐπὶ ἐν ἀκόμῃ ἔτος ἡ ἐνιαυσία προθεσμία τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 3514.

Ἐπὶ ζητήματος τοῦ νόμου 3514 ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη προεδρική ἀπόφασις, ἀκολουθοῦσα ὁρθῶς τὴν ἐκδοχὴν ὅτι εἰς περίπτωσιν ἀναστολῆς τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως, ἔστω καὶ ἐξ ἀνωτέρας βίας, ἀπαιτεῖται ὁπωσδήποτε, διὰ τὴν ἀκαλλαγὴν τοῦ ἐργοδότη ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἀρθρον 4 τοῦ νόμου 3514 ἀποζημιώσεως, ν' ἀποφανθῇ, τῇ αἰτήσῃ αὐτοῦ, ἡ κατὰ τὸ ἀρθρον 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936 Πρωτοδικειακὴ Ἐπιτροπὴ.

Ἄλλως φυσικὰ θὰ εἶχε τὸ πρῶγμα, ἂν διελύετο ἡ ἐπιχειρήσις ὁλοσχερῶς, ὁπότε δὲν θὰ ὑπῆρχε περίπτωσης προσφυγῆς εἰς τὴν Πρωτοδικειακὴν Ἐπιτροπὴν, ἀφοῦ προϋπόθεσις τῆς υποχρεωτικῆς διατηρήσεως τοῦ ἐφέδρου εἰς τὴν θέσιν του εἶναι ἡ ὑπαρξίς καὶ λειτουργία τῆς ἐπιχειρήσεως. (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 709]1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχ. 2, σελ. 50, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1094]1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχ. 9, σελ. 265, Συμβ. Ἐπικρατείας 127]1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχ. 10 σελ. 305). Τὰ ἀνωτέρω ἐφαρμόζονται ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ νόμου 3514.

Ἐφ' ὅσον ὁμως ὁ μισθωτός, καθ' ὃ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα ἔχει, ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐκ τοῦ ν. δ. 424]1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939» παρεχομένην προστασίαν, ἡ ἀντικειμενικὴ ἀδυναμία ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως ἡ ἐκμεταλλεύσεως ἀνάγεται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατ' ἀρθρον 9 ν. δ. 424.

Ἄλλως ἡ ἀπόλυσις εἶναι ἄκυρος, μὲ συνέπειαν τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν του.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 124]1942

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Χ. Ἀποστολέπουλος
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Νικόπουλος, Ἐλ. Σταματιάδης.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ἐφ' οὗ οὗτος ἐστήριξε τὴν κατὰ τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης

προταθεῖσαν ἔνστασιν τοῦ ὅτι δὲν ὑπέχει ὑποχρέωσιν πληρωμῆς τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης, καθ' ὅσον ἡ ἀποποίησις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος ἐγένετο ἐκ δεδικοιολογημένης αἰτίας, ἥτις συνίστατο εἰς τὴν ἀναστολὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐργοστασίου ἐπὶ δῖμηνον, προκληθεῖσαν ἐξ ἀνωτέρας βίας, ἥτοι ἐξ ἐλλείψεως ἐργασίας καὶ πρώτων ὑλῶν, ὀφειλομένης εἰς τὴν ἐμπόλεμον κατάστασιν, κρίνεται ἀπορριπτέος καὶ ἀπαράδεκτος, προβαλλόμενος ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, καθ' ὅσον ἀποκλειστικὸς ἀρμοδία, ὅπως ἀποφανθῇ, ἂν συντρέχῃ περίπτωσις ἀπολύσεως ἢ, ὅπερ τὸ αὐτό, μὴ ἐπαναπροσλήψεως τοῦ ἐφέδρου, ἐκ δεδικοιολογημένης αἰτίας, οἷα εἶναι προδήλως καὶ ἡ ἀνωτέρα βία, εἶναι ἡ κατὰ τὸ ἀρθρ. 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244]1936 προβλεπομένη Ἐπιτροπὴ, συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 11 τοῦ νόμου 547]1937, τὸ ὁποῖον ρητῶς κατέστησεν ἀρμοδίαν τὴν ἐν λόγω Ἐπιτροπὴν καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης περιπτώσεως τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ νόμου 3514. Ἄλλως τε τὸ ὡς ἀνωτέρα βία ἐπικαλούμενον ἐν προκειμένῳ γεγονὸς δὲν ἀποτελεῖ νόμιμον λόγον καταργήσεως τῆς υποχρεώσεως ταύτης τοῦ ἐναγομένου, διότι κατὰ τὴν ἔχουσαν ἐν προκειμένῳ ἀνάλογον ἐφαρμογὴν, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου, διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 6 τοῦ ὑπὸ 16]18 Ἰουλίου 1920 β. δ. «περὶ ἐπικτάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν κλπ.» τότε μόνον τὸ συνιστῶν τὴν ἀνωτέραν βίαν γεγονὸς δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐργοδότη ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω υποχρεώσεώς του, ὅταν ἔνεκα τοῦ γεγονότος τούτου κατέστη ἀπολύτως καὶ συνολικῶς ἀδύνατος ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐνῶν ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἐναγομένου οὐτε συνολικῶς, οὐτε ἀπολύτως ἀδύνατος κατέστη, προσωρινῇ δὲ μόνον ἀναστολῇ τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἐχώρησε καὶ αὕτη οὐχὶ συνολικῶς καὶ διὰ χρονικὸν διάστημα βραχύτερον τῶν δύο μηνῶν.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΠΑΛΑΙΟΥ ΠΟΛΕΜΙΣΤΟΥ ΠΡΟ ΤΗΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΠΡΩΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Λειτουργία πειθαρχικῶν συμβουλίων

Δυνατὴ ἡ ἀπόλυσις ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν πρὸ τῆς συστάσεως τῶν Πρωτ. Ἐπιτροπῶν διὰ πράξεως τῶν πειθαρχικῶν ὁργάνων, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ συντρέχῃ λόγος ἀπολύσεως ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένων.

Τὸ θέμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ἡ παρατιθεμένη ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, δὲν ἐρευνᾶται τὸ πρῶτον ἤδη ὑπ' αὐτοῦ.

Σχετικῇ εἶναι καὶ ἡ Α. Π. 209]1942, τμ. Α' (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τευχ. 34, σελ. 86), ἀκολουθοῦσα τὴν αὐτήν, ὡς ἡ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀποψιν.

Ἐπομένως, ἂν ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, πρὸ τῆς ἐκδόσεως κανονιστικοῦ διατάγματος περὶ συστάσεως τῶν Πρωτ. Ἐπιτροπῶν (βλέπε ἀναγκ. νόμον 771]1937), ἐγένετο διὰ λόγους, πού ἀναφέρονται εἰς τὸν ἀπὸ 23]24 Ἰανουα-

ρίου 1936 αναγκ. νόμον (ἀκαταλλήλότης κλπ.), ὡς πειθαρχική ποινὴ διὰ συντεθειμένου πειθαρχικοῦ συμβουλίου, νομίμως ἐχώρησε καὶ δὲν ἀπορρέουν ἐξ αὐτῆς αἱ ἀστικαὶ καὶ ἄλλαι κυρώσεις τοῦ νόμου, ποὺ προνοεῖ περὶ ἀπολύσεως ἄνευ ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὸ ἀρθρ. 7 ἀναγκ. νόμου 244]1936 'Επιτροπῆς.

Συμβουλίου 'Επικρατείας 648]1942

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. Μ. Στασινέπουλος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Βούρβαχης, Στ. Μεσημέρης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ζητεῖται ἡ ἐπανεξέτασις τῆς πειθαρχικῆς ὑποθέσεως τοῦ αἰτοῦντος, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 208]1938 ἀπόφασις τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Συμβουλίου τῆς 'Επικρατείας, ἀπορρίψασα προσφυγὴν τοῦ αἰτοῦντος κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9 τῆς 19 Μαρτίου 1937 πράξεως τοῦ 'Αδελφάτου τοῦ 'Αχιλλοπούλειου Δημοτικοῦ Νοσοκομείου Βόλου, δι' ἧς ὁ αἰτῶν ἀπελύθη ὡς ἀκατάλληλος τῆς ἦν κατεῖχε θέσεως παρὰ τῷ Νοσοκομείῳ τούτῳ.

'Η ὡς ἄνω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς 'Επικρατείας ἐδέχθη, ὅτι ναὶ μὲν ὁ ἀναγκ. νόμος 244 εἶχε προβλέψει ἐν ἀρθρῳ 7, ὅτι οἱ παλαιοὶ πολεμιστὰὶ δὲν ἀπολύονται εἰμὴ κατόπιν ἀποφάσεως ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς διὰ τινὰ τῶν

λόγων, τῶν ἀναφερομένων ἐν ἀρθρῳ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου τῆς 23]24 'Ιανουαρίου 1936, πλὴν ὅμως διὰ τῆς παρ. 3 τοῦ αὐτοῦ ἀρθρου προεβλέπετο ἡ ἔκδοσις διατάγματος περὶ λειτουργίας τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, ἐφ' ὅσον δὲ τοιοῦτο διάταγμα δὲν εἶχεν ἐκδοθῇ μέχρι τῆς 19 Μαρτίου 1937, ἦτοι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἀπελύθη ὁ αἰτῶν, δὲν ὕφιστατο εἰσέτι νομίμως ἡ ἐπιτροπὴ καὶ συνεπῶς ἦτο δυνατὴ ἡ ἀπόλυσις τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν διὰ πράξεως τῶν ὕφισταμένων πειθαρχικῶν ὀργάνων, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ συντρέχη λόγος ἀπολύσεως ἐκ τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν, τοιοῦτος δὲ λόγος συνέτρεχεν ἐν προκειμένῳ, ὡς ἐξετίμησε κατ' οὐσίαν ἡ ἀπόφασις, ἥτοι ἀποδεδειγμένη ἀνεπάρκεια καὶ ἀκαταλλήλότης τοῦ αἰτοῦντος. 'Απὸ τῆς κρίσεως ταύτης δὲν ὕφισταται λόγος ν' ἀποστῇ καὶ ἡδη τὸ δικαστήριον τοῦτο, διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ δεκτόν, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ αἰτῶν, ὅτι, μέχρις οὗ ὀργανωθῶσιν αἱ ὑπὸ τοῦ ἀναγκ. νόμου 244 ἱδρυθεῖσαι ἐπιτροπαί, ἀργεῖ ἡ ἀρμοδιότης τῶν ὕφισταμένων κατὰ ὑπηρεσίας πειθαρχικῶν ὀργάνων καὶ τελεῖ ὑπὸ ἀναστολὴν ἡ πειθαρχικὴ δίωξις τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν ὑπαλλήλων, διότι τοιαύτη ἐκδοχὴ θ' ἀντέκειτο εἰς βασικὰς ἀρχὰς τοῦ πειθαρχικοῦ δικαίου καὶ τὸ συμφέρον τῶν ὑπηρεσιῶν.

ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟ'ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΤΕΡΗΣΕΩΣ

Μὴ ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ ἐξ ὑπαιτιότητος ἐργοδότη καὶ συνέπειαι.

'Εννοια τοῦ ὅρου «ἀπασχόλησις» τοῦ μισθωτοῦ.—Μὴ ἀπαλλαγὴ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότη, ἐν περιπτώσει ὑπαίτιου ἀρνήσεως ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν.—'Εννοια τῶν διατάξεων νομοθετικοῦ διατάγματος 2019]1942

'Η ἰδιότυπος παροχὴ εἰς τοὺς μισθωτοὺς συσσιτίου, διὰ τοῦ ν. δ. 2019]1942 ('Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 32, σελ. 19) εἶναι ἐν ἀπὸ τῆς μετὰ ἐκεῖνα ποῦ ἐπέβαλεν ἡ Πολιτεία, μὲ σαφῆ τὸν σκοπὸν τῆς διασώσεως τοῦ ἐμψύχου ὕλικου τῶν ἐπιχειρήσεων, κατὰ τὰς δεινὰς περιστάσεις, ποῦ ἡ χώρα διέρχεται (πρβλ. Συμβ. 'Επικρατείας 294]1942, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος α', τεῦχος 17, σελ. 527, ἐπὶ τοῦ ν. δ. 424]1941 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας).

Εἶναι καὶ τὸ μέτρον αὐτὸ μία ἐκδήλωσις τῆς δυνάμεως τοῦ νομοθέτου νὰ ἐπιβάλλῃ διὰ τὴν περιφρούρησιν καὶ προστασίαν ἀνωτέρων καὶ γενικωτέρων κοινωνικῶν συμφερόντων περιορισμοὺς καὶ ρυθμιστικὰς ὑποχρεώσεις, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἐξυπηρετῶνται οἱ ἐργαζόμενοι καὶ τὸ κοινωνικὸν σύνολον (πρβλ. Συμβ. 'Επικρατείας 583]1930, 445]1939, 299]1932, 617]1933).

Ποιοὶ εἶναι οἱ σκοποὶ τῆς παροχῆς αὐτῆς ἐξηγοῦνται σαφῶς εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἐπὶ τοῦ ν. δ. 2019]1942 ἐκθέσιν τοῦ ἀρμοδίου 'Υφυπουργοῦ 'Εργασίας ('Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 34, σελ. 95).

Προϋποθέτει «ἀπασχόλησιν» τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τῷ ἐργοδότη, μὲ τὸν προφανῆ λόγον, ὅτι ἡ ἀπασχόλησις εἶναι φυσικὸν νὰ ἐπιτείνῃ τὴν φθορὰν τῶν δυνάμεων τοῦ μισθωτοῦ, ὅφ' οὗς γνωστοὺς ὄρους διαβιοῦμεν, καὶ πρὸς τόνωσιν τῶν ἐργατικῶν του δυ-

νάμεων ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ ἐπιβληθῇ ἡ παροχὴ συσσιτίου καὶ τὸ λεγόμενον «ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς». Συνέπεια τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ—κατὰ παρέκκλισιν τῆς ἀρχῆς τῆς «ἀπασχολήσεως»—εἶναι ἡ ὑποχρεώσις τῶν ἐργοδοτῶν εἰς τὰς ἐν λόγω παροχὰς καὶ ὅταν οἱ μισθωτοὶ ἀσθενοῦν καὶ ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀσθενεία των (βλέπε ὑπ' ἀριθ. 2314]1943 ἀπόφ. 'Υφυπουργοῦ 'Εργασίας, 'Επιθ. 'Εργατ. Δικ. τόμος β', τεῦχος 35, σελ. 121).

'Η καινοτόμος αὕτη διάταξις εἶναι ἐντελῶς ξένη πρὸς τὰς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότη, ὡς τοῦλάχιστον τὰς διατηρεῖ τὸ ἰσχύον δίκαιον, προκειμένου περὶ τοῦ μισθοῦ, ὡς ἀνταλλάγματος ἐκ τῆς παροχῆς ἐργασίας.

'Ο μισθὸς προϋποθέτει παροχὴν ἐργασίας καὶ κατὰ τὸ ἰσχύον δίκαιον, ἐὰν ἡ παροχὴ ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ καθίσταται ἀδύνατος, ἐνεκα ἀσθενείας, δὲν δικαιῶται ἀποδοχῶν (Α. Π. 478]1939 ΕΕΝ, στ', σελ. 688).

'Εν τούτοις ἡ παροχὴ συσσιτίου ἐπιβάλλεται ἐκ τοῦ νόμου εἰς τὸν ἀσθενοῦντα μισθωτόν.

Κατάδηλον, ἐπομένως, εἶναι ὅτι ἡ παροχὴ αὕτη ἔχει μὲν προϋπόθεσιν τὴν ὑπαρξίν συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀπασχόλησιν τοῦ μισθωτοῦ παρ' ἐπιχειρήσεως, ἀλλ' ὀφείλεται ὅχι κυρίως ὡς ἀνιστάθμισμα τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῆς ἀντιπαροχῆς, ἀλλ' ὡς ἐκ τοῦ νόμου ἀξιώσεως, ὑπὸ τὴν

μορφήν οίονει κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐξ ἄλλου ὁ νόμος ἀπέβλεψε καὶ εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τοῦ ἐργοδότη, ἀφοῦ ὑπολογίζει βάσει τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ διατηρουμένου προσωπικοῦ τὴν ἀξίαν τοῦ συσσιτίου, καὶ δὲν θέλει νὰ ἐκτείνῃ τὸ βάρος καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ποῦ ἡ ἐπιχειρήσις, δεσμευμένη μὲ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, καταβάλλει τα ἐλάχιστα ὅρια ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ποῦ ὀρίζονται εἰς τὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

Ἡ κατωτέρω ἐνδιαφέρουσα δικαστικὴ ἀπόφασις, ἀντιλαμβάνομένη πλήρως τὸν σκοπὸν τῆς ἰδιοτύπου αὐτῆς παροχῆς, ἐρμηνεύει ὀρθότατα τὴν ἐννοίαν τῆς «ἀπασχολήσεως» καὶ ἀρνεῖται εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα νὰ δημιουργῇ, κατὰ τὸ δοκῶν αὐτῷ, τὰ αἰτία τῆς μὴ ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὥστε νὰ ἐπέρχεται, ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου, στέρησις τῆς παροχῆς τοῦ συσσιτίου εἰς τὸν μισθωτόν.

Εἰδικώτερον ἡ θέσις ἐνὸς μισθωτοῦ εἰς διαθεσιμότητα, τρόπον τινά, ἐξ αἰτίων δηλαδὴ ἀσχετῶν πρὸς τὴν ἀδυναμίαν ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν, ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις ἐργασίας δὲν ἔχει διαλυθῇ, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὀδηγῇ εἰς ἀπαλλογήν τοῦ ἐργοδότη ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως παροχῆς τοῦ συσσιτίου, ἀφοῦ ἡ δύνατο καὶ ὀφείλει ὁ ἐργοδότης ν' «ἀπασχολῇ» τὸν μισθωτόν, ἐκτός τοῦ ὅτι ὑπὸ τὰς καταστάσεις αὐτὰς ἐνίοτε δύναται καὶ νὰ ὑποκρύπτονται προθέσις καταστρατηγήσεως τοῦ δικαϊώματος τοῦ μισθωτοῦ, καὶ τῆς ὁποίας καταστρατηγήσεως δὲν εἶναι συγχωρητὴ ἡ ἐννομος βοήθεια.

Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν 66]1943

Προϊστάμενος ὁ Πρωτοδίκης κ. **Λ. Φλωράκης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ε. Ὑδραῖος, Ε. Τσιροπινᾶς

Ἡ ἐνάγουσα, ἰσχυριζομένη ὅτι εἶναι ὑπάλληλος τῆς ἐναγομένης, ζητεῖ τὴν καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς διὰ τὸ ἀπὸ 20 μέχρι 31 Ἰανουαρίου ἐ. ἐ. χρονικὸν διάστημα, βάσει τῶν ἀρθρῶν 1 § 2 καὶ 2 § 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019 ν. δ. «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτούς», καὶ τῆς βάσει τοῦ ν. δ. τούτου ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 1018 ἐ. ἐ. ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας.

Ἡ ἐναγομένη παρεδέχθη, ὅτι ἡ ἐνάγουσα εἶναι ὑπάλληλος τῆς, πλὴν ἰσχυρίσθη, ὅτι δὲν ἔχει ὑποχρέωσιν ἐκ τοῦ νόμου πρὸς καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, διότι κατὰ τὸ ἄνω χρονικὸν διάστημα ἡ ἐνάγουσα δὲν εἰργάσθη, ἀπομακρυνθεῖσα ὑπ' αὐτῆς τῆς ἐναγομένης ἐκ τοῦ καταστημάτων τῆς, λόγῳ τοῦ ὅτι εἶχε κατ' αὐτῆς σοβαρὰς ὑπονοίας περὶ κλοπῆς. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τῆς ἐναγομένης τυγχάνει ἀπορριπτός, διότι ναὶ μὲν, κατὰ τὸν ἀρθρὸν 1 § 1 ἐδ. β' τοῦ ρηθέντος ν. δ. καὶ τὴν § Υ. ἐδ. α' τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ, συσσίτιον καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιοῦνται οἱ μισθωτοὶ μόνον διὰ τὰς ἡμέρας καθ' ἃς ἀπασχολοῦνται παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει, πλὴν ὅμως, ὡς σαφὲς προκύπτει τὸσον ἐκ τῶν διατάξεων τούτων, ὅσον καὶ ἐκ τῆς ἐπὶ τοῦ ν. δ. 2019 εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως (ὅρα ταύτην ἐν Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 34, σελ. 95), προϋποθέσις τῆς στέρησεως τοῦ δικαϊώματος τούτου τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἡ ἀποχὴ αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, εἴτε λόγῳ ἐφαρμογῆς

τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, εἴτε ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ἀφοῦ μάλιστα διὰ τῆς κατὰ τὸν μῆνα Φεβρουαρίου ἐκδοθείσης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ «περὶ τοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου» ἐπιβάλλεται παροχὴ συσσιτίου κλπ. καὶ διὰ τοὺς λόγους ἀσθενεῖς ἀπέχοντας τῆς ἐργασίας. Συνεπῶς, ἐὰν ὁ πρὸς παροχὴν συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ὑπόχρεως ἐργοδότης δὲν ἀποδέχεται τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, οὐδὲ ὅπως ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως, ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ δεδικαιολογημένη αἰτία μὴ ἀποδοχῆς αὐτῶν, ἐκ τῶν τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ ν. δ. 424, δύναται ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις αὐτοῦ ν' ἀπολύσῃ αὐτόν, ἐφ' ὅσον ὅμως τὸν διατηρεῖ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ, ἐν αἷς περιλαμβάνεται καὶ τὸ συσσίτιον μετὰ τοῦ ἐπιδόματος, διότι, ὡς ἐκ τοῦ αὐτοῦ ν.δ. 2019 καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως προκύπτει, αἱ πρόσθετοι αὐτοὶ παροχαὶ ἐπεβλήθησαν κυρίως πρὸς βελτίωσιν καὶ ἐπαύξησιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ πλεῖστοι, ἂν μὴ ἅπασαι αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, δὲν εἶχον ὁργανώσει τὴν λειτουργίαν συσσιτίου, οὔτε καὶ ἤδη ἔχουσι τὰ μέσα πρὸς ὁργάνωσιν αὐτοῦ καὶ συνεπῶς καταβάλλουσιν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Κατ' ἀκολουθίαν δεόν νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγή.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΚΤΑΣΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΑΝΩΝ. ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Ἐφαρμογὴ ἐπὶ ἐφάδρων παλαιῶν πολεμιστῶν.— Περιορισμὸς ἐκτάσεως αἱ μόνον τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων ἢ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας καὶ κινήσεως τῶν Ἀνωνύμων Ἐταιριῶν.

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 7496]1942

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Παγώνης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Νέρης, Ν. Μπουκαούρης.

Ναὶ μὲν κατὰ τὴν ὀρθοτέραν καὶ πάντως ἐν ἀμφιβολίᾳ ἐπιεικεστέραν ἐκδοχὴν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ἐφαρμογὴν ἔχουσι καὶ ἐπὶ τῶν ἐφάδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἀνεξαρτήτως ἂν πράγματι παρέχωνται αἱ ὑπηρεσίαι παρὰ τὸν ἄνωτέρω εἰδικῆς προστασίας τυγχινόντων προσώπων, ἢ ἂν αὐταὶ δὲν παρέχωνται πράγματι, ὡς μὴ ἀποδεχομένου τοῦ ἐργοδότη τοῦταίς προσφερομένας (Εἰσαγγ. Ἀρ. Πάγου, Θέμ. ΝΑ' 747, **Καποδίστρια**, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας σελ. 223), οὐχ' ἦτον ὁμοῦς ἡ ἐπικαλουμένη ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ 16]9]1937 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως Ἀνωνύμων Ἐταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων, ὡς ἐκ τοῦ συνόλου αὐτῆς προκύπτει, ἐφαρμογὴν ἔχει ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ, τῶν γραφείων τῶν Ἀνωνύμων Ἐταιριῶν κλπ., ἢ, ἄλλως εἰπεῖν, τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας ἢ κινήσεως τῶν Ἀνωνύμων Ἐταιριῶν κλπ., οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἀνωνύμων Ἐταιριῶν κλπ. τῶν ἐκτός τοῦ γραφείου ὑπηρετούντων, τοὔτεστι τῶν τριούτων τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας ἢ κινήσεως (ὅρα Α. Π. 107]1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. σελ. 39, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 272]1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. σελ. 236 καὶ ἄλλαι).

ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΛΕΣΧΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Χαρακτηρισμός τῆς Στρατιωτικῆς Λέσχης Φρουρᾶς Ἀθηνῶν ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦντος διοίκησιν. — Μὴ ἐφαρμογὴ νόμου 2112.

Ἀρείου Πάγου 3]1943

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Πουρναρᾶς**
Δικηγόρος ὁ κ. Ν. Τζάνης

Ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δεικνύται, τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον ἐδέχθη, ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τῆς ἀναιρεσιούσης, προκειμένου περὶ ἀπολύσεως, ὑπάγονται εἰς τὰς προστατευτικὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112]1920 καὶ 4558]1930 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ὅπερ δὲν ἀσκεῖ διοίκησιν καὶ πολιτικὴν ἐξουσίαν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 54 τῆς 19/20 Μαΐου 1941 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ Στρατιωτικῶν Λεσχῶν διατάξεων καὶ ἰδρύσεως οἴκου ἀξιοματικῶν καὶ παλαιῶν πολεμιστῶν» αἱ διατάξεις περὶ Στρατιωτικῆς Λέσχης Φρουρᾶς Ἀθηνῶν ἐξακολουθοῦσιν ἰσχύουσai ἐφ' ὅσον δὲν ἀντίκεινται εἰς τὸ νομοθετικὸν τοῦτο Διατάγμα. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1880 τῆς 18 Σεπτεμβρίου]19 Δεκεμβρίου 1942 Διατάγματος περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας διατάξεων τινῶν «περὶ οἴκων ἀξιοματικῶν» ἢ ἀληθῆς ἔννοια τῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 54]1941 νομοθετικοῦ διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ Στρατιωτικῶν Λεσχῶν διατάξεων καὶ ἰδρύσεως οἴκων ἀξιοματικῶν καὶ παλαιῶν πολεμιστῶν» διατηρηθεῖσιν ἐν ἰσχύϊ διατάξεων περὶ Στρατιωτικῆς Λέσχης Φρουρᾶς Ἀθηνῶν εἶναι ὅτι τὸ «νομικὸν τοῦτο πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἀσχεῖ διοίκησιν καὶ δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ αἱ διατάξεις τῶν νόμων 2112]1920 καὶ 4558]1930 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ τοῦ ἀπὸ 16 Ἰουλίου 1920 βασιλικοῦ διατάγματος «περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν», ὡς καὶ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας».

Ἡ ἐρμηνευτικὴ αὕτη διάταξις, καίτοι ἀρξαμένης τῆς ἰσχύος της μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς προσβαλλομένης τελεσιδικίου ἀποφάσεως, εἶναι ἐφαρμοστέα ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, διότι οἱ ἐρμηνευτικοὶ νόμοι δὲν εἰσάγουσι διάφορον δίκαιον, ἀλλ' ἀπλῶς διαλύουσιν ἀμφιβολίας περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ἐρμηνευομένων νόμων καὶ ἐπομένως ἔχουσιν ἀναδρομικὴν δύναμιν, θεωρούμενοι ὡς ὁλοεῖ σύγχρονοι πρὸς τοὺς τελεταίους, κατὰ συνέπειαν δὲ τούτου, ὅταν ἡ προσβαλλομένη τελεσιδικία ἀπόφασις ἀπέδωκεν εἰς τὸν αὐθεντικῶς ἐρμηνευθέντα νόμον ἔννοιαν διάφορον ἐκείνης, ἥτις τῷ ἀπεδόθη διὰ

τοῦ ἐρμηνευτικοῦ τοιούτου, εἶναι ἀναιρετέα διὰ ψευδῇ ἐρμηνείαν ἐκείνου.

Κατὰ ταῦτα ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου ἐσφαλμένως ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τοὺς ἀνωτέρω νόμους καὶ τὴν ἀποδοθεῖσαν εἰς αὐτοὺς διὰ τοῦ ρηθέντος νομοθετικοῦ διατάγματος ἔννοιαν καὶ δέον νὰ ἀναιρεθῇ, δυνάμει τοῦ ἁρθρου 807 παρ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν βásiμον περὶ τούτου λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου (*).

(*) Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 675]1942 Ἐφετείου Ἀθηνῶν (Ἐπιθ' Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 20, σελ. 625).

ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΥΔΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ ΜΙΣΘΟΥ

Μὴ ἐξάρτησις τοῦ δικαιώματος τῶν προσαυξήσεων ἐκ τοῦ κανονισμοῦ ἐκ τῆς διαβαθμίσεως τοῦ προσωπικοῦ. — Προθεσμία ἐνεργείας διαβαθμίσεως.

Ἀρείου Πάγου 8]1943, τμ. Α'.

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Μελισσινός**,
Δικηγόρος ὁ κ. Π. Καλδῆς.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 παρὰ γρ. 2 τοῦ ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1935 κανονισμοῦ ὑπηρεσίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου Ἑλληνικῆς Ἐταιρίας Ὑδάτων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, κυρωθέντος συμφώνως πρὸς τὸν νόμον 3752 διὰ διατάγματος δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 376 τῆς 28 Αὐγούστου 1935 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, μόνιμον προσωπικὸν τῆς ἑταιρίας ταύτης θεωρεῖται τὸ εὐρισκόμενον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἅμα τῇ πρὸς αὐτὴν κοινοποιήσει τοῦ ὡς ἄνω κανονισμοῦ, ἐφ' ὅσον εἶχε συμπληρώσει ἀπὸ τῆς προσλήψεως του συνεχῇ ὑπηρεσίαν ἐνὸς ἔτους παρ' αὐτῷ. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ μονίμου προσωπικοῦ προσαυξάνονται κατὰ τὰ ἐν τῷ ἁρθρῷ τούτῳ ὀριζόμενα χρονικὰ διαστήματα καὶ ποσοστά, τῆς πρώτης προσαυξήσεως χορηγουμένης μετὰ πενταετῇ ἐν συνόλῳ ὑπηρεσίαν, διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ὁποίας λαμβάνεται ὑπ' ὄψει καὶ ἡ προγενεστέρα αὐτοῦ παρὰ τῇ Ἐταιρίᾳ τοιαύτῃ. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων καὶ τῆς τοῦ ἁρθρου 2 τοῦ ὡς ἄνω νόμου 3752 σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ δικαίωμα τῶν μονίμων ὑπαλλήλων τῆς ἀναιρεσιβλήτου Ἐταιρίας, οἵτινες εἶχον συμπληρώσει πενταετῇ ἐν συνόλῳ ὑπηρεσίαν κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ κυρώσαντος τὸν ἐν λόγω κανονισμόν τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν διατάγματος, ὅπως ἀξιώσωμαι παρ' αὐτῆς τὰς προσαυξήσεις τοῦ ἁρθρου 9 τοῦ κανονισμοῦ, οὐδαμῶς ἡρηγτο ἐκ τῆς ἐνεργείας ὑπὸ τῆς ἑταιρίας τῆς διαβαθμίσεως τῶν εἰς ἣν ὀφείλεν

(συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 152)

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΝ 551 ΠΕΡΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

“Έννοια έργατικού ατυχήματος, αποζημίωσις καὶ δαπάναι νοσηλείας.

Ἀνώμαλοι καὶ ἐξαιρετικαὶ συνθήκαι ἐργασίας ὡς αἰτία τῆς βλάβης κατὰ τὸν νόμον 551. — Λόγος ἐφέσεως κατὰ προδικαστικῆς ἀποφάσεως. — Δαπάναι νοσηλείας τοῦ παθόντος καὶ χρονικὸν διάστημα ἐνάρξεως καὶ λήξεως αὐτῶν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1822/1942

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδ. κ. Χ. Ἀποστολόπουλος

Ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἀγωγῆς, ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται ἐν αὐτῇ ὅτι διατελὼν ἐργάτης ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τῆς ἐναγομένης καὶ ὑποστάς ἐργατικὸν ατύχημα, συνιστάμενον εἰς νόσον (φυματίωσιν), προκλήθεισαν ἐνεκα τῆς ὑπὸ ὧως ἐξαιρετικῆς καὶ ἀσυνήθους συνθήκας ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας του, κατέστη συνεπείᾳ τοῦ ατυχήματος τούτου πλήρως καὶ διαρκῶς ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν, αἰτεῖται δὲ κατόπιν τούτου τὴν καταδίκην τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτῷ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 551 ὀριζομένης ἀποζημιώσεως διὰ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀνικανότητος, καθὼς καὶ τῶν ἐπὶ μίαν διετίαν δαπανῶν τῆς νοσηλείας του. Ἐκ τοῦ συνολικῶς αἰτουμένου ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως καὶ τῶν δαπανῶν νοσηλείας, ἀνερχομένου εἰς δραχμὰς 258,870, ἐκπίπτει ποσὸν δραχμῶν 32.175, τὸ ὅποιον, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα, ἔλαβε πρὸ τῆς ἀγωγῆς κατόπιν συμβιβασμοῦ μετὰ τῆς ἐναγομένης, ὅστις ἐπηκολούθησε προγενεστέραν κατ’ αὐτῆς ἀγωγὴν του, τῆς ὁποίας παρητήθη, πρὸ τῆς ἐκδόσεως ὀριστικῆς ἐπ’ αὐτῆς ἀποφάσεως, καὶ διὰ τῆς ὁποίας εἶχεν ἐπιδιώξει ἀποζημιώσιν καὶ ἔξοδα νοσηλείας, ἐνεκα τοῦ ἴσιου αὐτοχρήματος, ἀλλ’ ὡς ἐπενεγκόντος αὐτῷ μερικὴν μόνον διαρκῆ καὶ οὐχὶ ὀλικὴν διαρκῆ ἀνικανότητα, ἡ ὁποία ἐπεγενέτο τοῦ συμβιβασμοῦ, συνεπείᾳ ἐπιδεινώσεως τῆς νόσου του.

Ἡ ἀγωγὴ οὕτῃ περιέχουσα ἀπάσας τὰς ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 1, 2 καὶ 3 τοῦ νόμου 551, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4705, ἀπαιτουμένης πρὸς παραγωγὴν τοῦ δι’ αὐτῆς ἐπιδιωκόμενου δικαιώματος πραγματικὰς προϋποθέσεις, καλῶς ἐκρίθη ὡς νόμιμος ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως. Τα παρὰ τῆς ἐκκαλοῦσης, κατὰ τὰ ὁποία οὐχὶ ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις δὲν ἀπερρίψεν τὴν ἀγωγὴν ὡς διαδικαστικὴν πράξιν, ἐφ’ ὅσον ὁ ἐνάγων ἀναφέρει ἐν αὐτῇ, ὅτι ἐχόρησε συμβιβασμός, κατὰ συνέπειαν τοῦ ὁποίου δὲν ὑφίσταται ἀντικείμενον δίκης, ὅτι προσέει ἡ ἀγωγὴ ἦτο ἀπορριπτέα ὡς μὴ νόμιμος τοῦλάχιστον ἐν μέρει, ἤτοι κατὰ τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως, ὅπερ ἀντιστοιχεῖ εἰς τὴν μερικὴν ἀνικανότητα ἀνερχομένην συμφώνως πρὸς τὸ ἐνῶπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου συνταχθέν πρακτικὸν συμβιβασμοῦ τοῦ 570 ο)ο καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο κατόπιν τοῦ συμβιβασμοῦ ὁμολογεῖ ἐν τῇ ἀγωγῇ, ὅτι ἔλαβεν ὁ ἐνάγων, ὅτι ἡ ἀγωγὴ ἔδει ν’ ἀπορριφθῇ, ὡς μὴ νόμιμος, δι’ ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς αἰτουμένης δι’ αὐτῆς δαπάνης νοσηλείας, τὰς ὁποίας διὰ τοῦ αὐτοῦ πρακτικοῦ ὁμολογεῖ, ὅτι ἔλαβεν ὁ ἐνάγων διὰ μίαν διετίαν, πέραν τῆς ὁποίας δὲν δικαιουται οὗτος ἄλλων τοιαύτης φύσεως δαπανῶν κατὰ τὸν νόμον 551, ἀπαράδεκτως προβάλλονται κατὰ τῆς ἐκκαλουμένης προδικαστικῆς ἀποφάσεως, διότι, κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἐχόντος ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν ἀρθρου 181, ἐδ. 1 Πολιτ. Δικ., τὰ

κατὰ προδικαστικῆς ἀποφάσεως προβαλλόμενα παράπονα εἶναι παραδεκτὰ τότε μόνον, ὅταν δι’ αὐτῆς ἐλέγχεται ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, ὡς οὐχὶ ὀρθῶς μὴ ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν, ἐνῷ αὕτη ἀφ’ ἑαυτῆς παρέχει τὴν ἀπόδειξιν, ὅτι στερεῖται νομιμότητος, τοῦτ’ ὅπερ συμβαίνει, ὅταν ἐν αὐτῇ τῇ ἀγωγῇ ἐκτίθενται περιστατικὰ μὴ ἀρχοῦντα πρὸς παραγωγὴν τοῦ ἀξιουμένου δι’ αὐτῆς δικαιώματος ἢ ἰδρύοντα καταχρηστικὰς ἐνστάσεις πα-ακωλυούσας τὴν γένεσιν τοῦ δικαιώματος ἢ ἀληθεῖς τοιαύτας ἀναιρούσας τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ, οὐχὶ ὁμως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν καθ’ ἣν ἡ ἀπόφασις ἐλέγχεται, ὅτι ἐσφαλμένως δὲν ἔλαβεν ὑπ’ ὄψει περιστατικὰ ἰδρύοντα ἐνστάσιν (καταλυτικὴν ἢ ἀληθινήν), ἡ ὁποία δὲν προκύπτει ἀληθῆς ἐξ αὐτοῦ τοῦ διηγορηθέντος ἀποφάσεως τῆς ἀγωγῆς (Περὶ βλ. Α. Π. 120/1922, Θέμ. ΑΓ’, 561, Ἐφετ., Αἰγ. 157/1931 Θέμ. ΜΒ’, 655, Παπαδοπούλου, ἐφεσις κατὰ προδικαστικῆς § 13). Ἐν προκειμένῳ τὰ ὑπὸ τῆς ἐκκαλοῦσης ἐπιβαλλόμενα περιστατικὰ, συνιστῶντα ἐνστάσεις καταλυτικὰς τῆς ἀγωγῆς, δὲν προκύπτουσιν ἀληθῶς ἀμέσως ἐξ αὐτῆς τῆς ἀγωγῆς, ἀλλὰ προβάλλονται ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ἐπικαλουμένης πρὸς ἠπόδειξιν τούτων τὸ συνταχθέν ἐνῶπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου πρακτικὸν συμβιβασμοῦ, ἡ ἀπλὴ δὲ μνεία τοῦ συμβιβασμοῦ τούτου ἐν τῇ ἀγωγῇ, ὅστις μάλιστα προβάλλεται δι’ αὐτῆς καθ’ ὑποφωρὰν ὡς ἐστερημένος κύρους, γενομένη διὰ γενικωτάτης ἐκφράσεως ἐπὶ σκοπῷ δικαιολογήσεως μόνον τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἀπαιτήσεως, κατὰ τὸ ἐπὶ τῇ βῆσει τοῦ συμβιβασμοῦ ληφθέν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ποσόν, δὲν δύναται βεβαίως νὰ θεωρηθῇ ὡς παρέχουσα ἀπόδειξιν τῆς ἀνωτέρω ἐνστάσεως τοῦ ἐναγομένου, διότι οὐδεμιᾶς τῶν ἐνστάσεων τούτων τὰ στοιχεῖα περιέχονται ἐν τῇ ἀγωγῇ. Ἄπαντες, ὅθεν, οἱ λόγοι τῆς ἐφέσεως, οἱ τὰ ὡς ἀνω παρὰ τὸν παρὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως περιέχοντες, κρίνονται ἀπορριπτέοι ὡς ἀπαράδεκτοι κατὰ τὸ ἀρθρον 181 ἐδ. 1 Πολ. Δικονομίας.

Ὁ λόγος τῆς ἐφέσεως, καθ’ ὃν οὐχὶ ὀρθῶς δὲν ἀπερρίφθη ἡ ἀγωγὴ ὡς μὴ στηριζομένη εἰς τὸν νόμον, ἐφ’ ὅσον ἐν αὐτῇ δὲν ἐκτίθενται πραγματικὰ περιστατικὰ, συνιστῶντα τοὺς ὅρους ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἡ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας προκλήθεισα νόσος λογίζεται κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ 551, ὡς ατύχημα ἐκ βιαιῶν συμβάντων, παραδεκτῶς προβαλλόμενος κατὰ προδικαστικῆς ἀποφάσεως, συμφώνως τῷ ἀρθρῳ 181 ἐδ. 1 Πολ. Δικονομίας, ἀφοῦ δι’ αὐτοῦ ἐλέγχεται ἡ κατὰ τὸν νόμον βασιμότης τῆς ἀγωγῆς, κρίνεται ἀπορριπτέος ὡς κατ’ οὐσίαν ἀβάσιμος, διότι ἡ ἀγωγὴ, ὡς ἐκ τῆς ἱστορικῆς αἰτίας αὐτῆς προκύπτει, περιέχει γεγονότα, ἐνεκα τῶν ὁποίων δύναται, κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ νόμου 551, νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ νόσος ὑπὸ τῆς ὁποίας κατὰ τὴν ἐκτέλεισιν τῆς ἐργασίας του καὶ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς προσεβλήθη ὁ ἐνάγων, ὡς ατύχημα ἐκ βιαιῶν συμβάντων, τοιαῦτα δὲ εἶναι τὰ περιστατικὰ τὰ ἀνα-

γόμενα εις τὴν ἐκτέλεσιν ἐπιβληθείσης τῷ ἐνάγοντι ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ὑπὸ τὸν τύπον τῶν ὑπερωριῶν προσθέτου κοπιώδους ἐργασίας, εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἐτέρας ἐπίσης ἐκτάκτου καὶ ὑπὸ ἀσυνήθους καὶ ἐξαιρετικῶς ἀνωμάλους συνθήκας διενεργουμένης ἐργασίας, οἷα ἦτο ἡ εἰς τὰς ἐπισκευὰς τῶν φούρνων τοῦ ἐργοστασίου ἀναφερομένη, καθ' ἣν οὗτος ἐξετέθη, ἄνευ προηγουμένης, ὡς ἔδει, λήψεως προφυλακτικῶν μέτρων εἰς ρεύματα ἀέρος, σχηματιζόμενα ἐκ τῆς καπνοδόχου τοῦ ἐργοστασίου, ἐξαιρετικῶς ὀρμητικὰ καὶ ψυχρὰ (πρβλ. Α. Π. 361]1931, Θέμ. ΜΓ' 19, Α. Π. 12]1932 Θέμ. ΜΓ', 179, Α. Π. 236]1934, Θέμ. ΜΒ', 584).

Ὁ λόγος τῆς ἐφέσεως, καθ' ὃν ἐσφαλμένως ἐτάχθη θέμα ἀποδείξεως ἐπὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐνάγοντος ὅτι οὗτος προεβίη εἰς τὸν συμβιβασμὸν λόγῳ ὑποσχέσεων τῆς ἐναγομένης περὶ μελλοντικῆς οικονομικῆς ἐνισχύσεώς του, καθόσον τὰ διὰ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου προτεινόμενα περιστατικά δὲν ἔχουνσι καθ' ἑαυτὸ οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐκβασιν τῆς δίκης, παραδεκτικῶς προβαλλόμενα κατὰ προδικαστικῆς ἀποφάσεως, καθὼ ἐμπίπτων εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 181 § 2 ἐδ. 3 Πολ. Δικ. κρίνεται βάσιμος κατ' οὐσίαν, διότι πράγματι ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος, ὡς ἔχει καθ' ἑαυτόν, δὲν ἀσχετὸ οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐκβασιν τῆς δίκης καὶ δέον ὅπως, δεκτοῦ γενομένου τοῦ λόγου τούτου τῆς ἐφέσεως, μεταρρυθμισθῇ ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐπὶ τῷ τέλει, ὅπως ἀπαλειφθῇ ἐκ τοῦ ἀποδεικτέου θέματος τὸ περιστατικὸν τοῦτο.

Τὸ παράπονον τῆς ἐκκαλούσης ὅτι ἐσφαλμένως διευτυπώθη τὸ ἀποδεικτέον διὰ τοῦ ἐμμαρτύρου μέσου θέμα, καθόσον δι' αὐτοῦ ὑποχρεοῦται ὁ ἐνάγων ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἐδαπάνησε δραχμὰς 126,800 διὰ νοσήλεια ἐπὶ πλέον τῶν ὧν ἔλαβε κατὰ τὸν συμβιβασμὸν ἐκ τῆς ἰδίας αἰτίας, παραδεκτικῶς προτεινόμενον, συμφώνως τῇ διατάξει 181 § 2 ἐδ. 2, περίπτωσις γ', Πολιτ. Δικ., κατὰ τὴν ἐννοίαν τῆς ὁποίας ἐσφαλμένη διαιτυπώσις τοῦ θέματος, δι' ἣν ἐπιτρέπεται ἐφεςις κατὰ προδικαστικῆς ἀποφάσεως, ὑπάρχει καὶ ὅταν τὸ θέμα διαλαμβάνει γεγονότα μὴ προεθθέντα ὑπὸ τῶν διαδίκων, βάσιμον κρίνεται κατ' οὐσίαν, διότι, ὡς ἐκ τῆς ἀγωγῆς ἀποδεικνύεται, ὁ ἐνάγων ἰσχυρίσθη ὅτι ἐδαπάνησεν ἐν συνόλῳ διὰ νοσήλεια δύο ἐτῶν δραχ. ἐν ὧν 126.000 (ἑξ ὧν ἐκπίπτει τὰ κατὰ τὸν συμβιβασμὸν ληφθέντα) καὶ οὐχὶ ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο ἐδαπάνησεν ἐπὶ πλέον τοῦ κατὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ συμβιβασμοῦ ληφθέντος ὑπ' αὐτοῦ ποσοῦ. Πρέπει, ἐπομένως, ὅπως γινόμενον δεκτοῦ καὶ τοῦ λόγου τούτου τῆς ἐφέσεως καὶ μεταρρυθμιζομένης ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἀποφάσεως ἀπαλειφθῇ ἐκ τοῦ ἀποδεικτέου θέματος ἡ μεταβάλλουσα τὴν ἐννοίαν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐνάγοντος ἀνωτέρω ἀναφερομένη φράσις.

Τὸ διὰ τῆς διαταχθείσης πραγματογνωμοσύνης ἀποδεικτέον θέμα, τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς αἰτίας τῆς προκαλεσάσης τὴν ὡς ἀτύχημα χαρακτηριζομένην νόσον τοῦ ἐνάγοντος, ὁρθῶς ἔχει διαιτυπωθῇ ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ἡ δὲ ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης ὑποδεικνυομένη διαιτυπώσις, μὴ οὕσα διάφορος κατὰ τὴν ἐννοίαν ἀπὸ τῆς τῷ θεματι δισλαμβανομένης, δὲν δικαιολογεῖ κατ' οὐσίαν τὸ περὶ ἐσφαλμένης διαιτυπώσεως τοῦ θέματος, ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο παράπονον αἰτημα. Ὁθεν, ὁ σχετικὸς λόγος τῆς ἐφέσεως παραδεκτικῶς προβαλλόμενος κατὰ τὸ ἀρθρον 181 § 2 ἐδ. 3 Πολ. Δικ. οικονομίας καὶ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἑλλειψιν ὁρθῆς διαιτυπώσεως τοῦ ἀποδεικτέου θέματος, ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς μὴ βάσιμος κατ' οὐσίαν.

Τὸ παράπονον τῆς ἐκκαλούσης, κατὰ τὸ ὅποιον οὐχὶ ὁρθῶς δὲν ἀπερρίφθη ἡ περὶ τῶν δαπανῶν τῆς

θεραπείας τοῦ ἐνάγοντος ἀξίωσις αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον δὲν ἀναφέρεται συγκεκριμένως ποῖον εἶναι τὸ διετέες χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ ἐγένοντο αἱ δαπάναι αὗται, παραδεκτικῶς προτεινόμενον, καθὼ ἀναφερόμενον εἰς τὴν νομικὴν θεμελίωσιν τῆς ἀγωγῆς ὡς πρὸς τὴν ἀξίωσιν ταύτην, δὲν κρίνεται βάσιμον κατ' οὐσίαν, τὸ μὲν διότι σαφῶς ἐκ τῆς ἀγωγῆς προκύπτει, ὅτι ἡ διετία, καθ' ἣν ἐδαπανήθη τὸ ἀξιούμενον πρὸν, ἄρχεται ὑπὸ τῆς ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχωρήσεως τοῦ ἐνάγοντος, τὸ δὲ διότι ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἐγένοντο αἱ δαπάναι, δὲν ἀποτελεῖ οὐσιώδεις στοιχεῖον τῆς ἐν λόγῳ ἀξιώσεως, ὄντος ἐπαρκοῦς κατὰ τὸν νόμον ἐν προκειμένῳ τοῦ γεγονότος τῆς πραγματοποιήσεως τῆς δαπάνης ταύτης ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, ἐντὸς διαστήματος δύο ἐτῶν, ἀδιαφόρους τῶν χρονικῶν τμημάτων ἐνάξεως καὶ λήξεως διετίας. Ὁθεν ἀπορριπτέον κρίνεται ὁ τὸ παράπονον τοῦτο περιέχων τελευταῖος λόγος τῆς ἐφέσεως.

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΕΙΣ ΚΛΑΔΙΚΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑλεγκτικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Ἑλληνικῆς Ἑλεγκτικῆς Ἑταιρίας.—Τίνες οἱ μέτοχοι, ὑπηρεσία ἐκ τοῦ κανονισμοῦ καὶ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5375]1942

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδ. κ. **Ι. Παπαγεωργόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. **Α. Παπαρροδόπουλος, Α. Θεοχάρης**

Κατὰ μὲν τὰ ἀρθρα 1, 2 καὶ 5 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 2868 ἀσφαλίζεται ὑποχρεωτικῶς διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀσθενείας ἐν τῇ ἐργασίᾳ, τοῦ θανάτου, τοῦ γήρατος καὶ ἐν γένει τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν, πᾶν πρόσωπον μὴ αὐτοτελῶς ἐργαζόμενον ἐν βιομηχανικῇ, βιοτεχνικῇ καὶ ἐμπορικῇ ἐπιχειρήσει ἡ ἐργασία, πλὴν τῶν μὴ συνήθως, ἀλλὰ περιодικῶς καὶ ἀκανονίστως εἰς ταύτας ἐργαζομένων προσώπων, ὡς καὶ τῶν δι' ἐργασίας περιοδικῆς φύσεως προσλαμβάνομένων τοιούτων, διὰ τοῦ κανονισμοῦ δὲ ἐκάστου ἐργατικῆς ἀσφαλιστικοῦ ἰδρύματος κανονίζονται αἱ ὑποχρεώσεις καὶ τὰ δικαιώματα τῶν ἀσφαλιζομένων καὶ τὸ ποσοστὸν τῶν εἰσφορῶν τῶν ἀσφαλιζομένων τούτων καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων, κατὰ δὲ τὸ ἀρθρον 4 τοῦ νόμου 5376]1932 οἱ κύριοι, διευθύνται ἡ ἐπιτετραμμένοι ἐπιχειρήσεων ἡ ἐργασιῶν, διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ὁποίων λειτουργεῖ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως ἰδρυμένον δυνάμει τοῦ νόμου 2868, ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλωσι, συνδρά τὰς διατάξεις τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμεῖου τούτου, τὰς παρ' αὐτῶν καὶ τῶν σχετικῶν νόμων καθοριζόμενας εἰσφοράς, ὡς καὶ τὰς παρ' οὐτῶν ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἰσφαλισμένων παρακρατουμένων διὰ λογαριασμὸν τῶν Ταμείων κρατήσεις. Ὁθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, κατὰ τὰ περιστατικά τῆς ὁποίας ἡ ἐναγομένη, διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ὑπαλλήλων τῆς ὁποίας λειτουργεῖ τὸ ἐνάγον Ταμεῖον, προσλαβούσα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ μνημονευομένου ὑπαλλήλου κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ δι' ἑκάστον τούτων ἀναφερόμενον χρόνον δὲν κατέβαλε τῷ ἐνάγοντι, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ὀριζόμενα χρονικά διαστήματα, τὰς ὀφειλόμενας, ὡς ἄνω, κρατήσεις καὶ εἰσφοράς, ἀνερχομένης ἐν συνόλῳ εἰς δραχμὰς 54.552,70, ἃς ἦδη καὶ αἰτεῖται τὸ ἐνάγον Ταμεῖον, στηρίζεται ἐπὶ τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων καὶ δέον νὰ ἐξετασθῇ κατ' οὐσίαν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι κατὰ τὰ ἀρθρα 3 καὶ 4 στοιχ. α' καὶ δ' τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 74391]1933 ἀποφά-

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 152)

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ
ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΑΥΤΟΥ (*)

ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αριθ. πρωτ. 4000

Έν Αθήναις τῇ 10 Φεβρουαρίου 1943

Ἡ προσαρμογὴ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν, πρὸς τὰς νέας συνθήκας ζωῆς, ἃς ἐδημιούργησεν ὁ πόλεμος, δὲν ἦτο τοιαύτη, ὥστε νὰ δίδῃ εἰς τούτους τὴν δυνατότητα τῆς ἀντιμετώπισεως τῶν στοιχειωδῶν ἀναγκῶν των, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ὁ τιμάρθιμος τῆς ζωῆς εἶναι δυσαναλόγως ὑπέρτερος τοῦ ἐπιπέδου τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων. Οἱ μισθωτοί, παρὰ τὴν σημειωθεῖσαν ὑποτίμησιν τῶν εἰδῶν διατροφῆς, ἐξ ἧς ἐπῆλθεν ἡ σχετικὴ βελτίωσις τῶν ἐπισιτιστικῶν συνθηκῶν τῆς χώρας, ἐξακολουθοῦν εἰσέτι νὰ δοκιμάζονται τὰ μέγιστα, δοθέντος ὅτι ἐξηντήθη ἡ ἀγοραστικὴ αὐτῶν ἱκανότης. Ἡ δυσάρεστος οἰκονομικὴ τῶν μισθωτῶν κατάστασις ἐπετάθη ἐσχάτως καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι, συνεπεία τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ διαμορφωθείσων νέων συνθηκῶν, ἐξέλτεν ἡ εὐχέρεια τῆς συμπληρώσεως τῶν ἐσόδων αὐτῶν διὰ τῆς πωλήσεως τῶν τυχόν ὑπολειφθέντων περιουσιακῶν στοιχείων τῆς οἰκιακῆς αὐτῶν οἰκονομίας (ἐπίπλων, σκευῶν κλπ.).

Πρὸ τῆς ἐξαθλίωσεως, εἰς ἣν περιέπεσαν οἱ μισθωτοί, καὶ ἐν τῇ παρασχεῖ, ὅπως διασωθῇ εἰς τὰς δυσχερεῖς ταύτας στιγμὰς, ἃς διέρχεται ἡ χώρα, τὸ ἔμψυχον ὕλικόν τῶν ἐπιχειρήσεων, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ οὐσιώδες κῦμαρον τῆς οἰκονομικῆς, ἐθνικῆς καὶ φυλετικῆς ἡμῶν ὑποστάσεως, ἐλήφθη παρὰ τῆς Πολιτείας τὸ μέτρον τῆς παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτούς.

Ἐκ τῶν λόγων, οἵτινες ἐπέβαλον τὴν θέσπισιν τοῦ μέτρου τούτου, εἶναι φανερόν, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ συνθέσιν τοῦ συσσιτίου καθ' ἡμέραν, ἀπὸ ἀπόψεως θρησκευτικῶν συστατικῶν, ποσότητος καὶ ποικιλίας, νὰ εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ ἀναποκρίνεται πλήρως εἰς τὸν παρὰ τοῦ ληφθέντος μέτρου ἐπιδιωκόμενον σκοπόν.

Δυστυχῶς, ἐκ παραπόνων τῶν μισθωτῶν, διεπιστώθη, ὅτι ἐνίοι τῶν ἐργοδοτῶν χορηγοῦν εἰς τὸ παρ' αὐτοῖς προσωπικὸν διάφορα παρασκευάσματα μὴ περιέχοντα τὰ ἀπαιτούμενα θρεπτικὰ συστατικά καὶ εἰς ποσότητας ἐλαχίστας, ἄλλοι δὲ ἐφθασαν μέχρι τοῦ σημείου νὰ δίδουν εἰς δύο δόσεις τὸ μέχρι τοῦδε παρ' αὐτῶν παρεχόμενον συσσίτιον κατὰ τὴν μεσημβρίαν.

Οὕτω διαπιστοῦται, ὅτι κατὰ τρόπον ἔμμεσον καὶ συγκεκαλυμμένον ἡ εὐεργετικὴ καὶ προστατευτικὴ τοῦ νόμου περί παροχῆς εἰς τοὺς μισθωτούς συσσιτίου ἐξουδετεροῦται ἐκ τῆς τοιαύτης τῶν ἐργοδοτῶν τακτικῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μᾶς ἐνισχύει τὴν πεποίθησιν, ὅτι θὰ πρέπει διὰ νόμον νὰ καθιερωθῇ ἡ ποσότης καὶ τὸ διαιτολόγιον τοῦ συσσιτίου.

Πάντως πρὶν ἢ διὰ νομοθετικοῦ μέτρου ὑποχρεώ-

σωμεν τοὺς ἐλαχίστους, εὐτυχῶς, δυστροποῦντας ἐργοδοτάς, ὅπως σεβασθοῦν τοὺς στοιχειώδεις κανόνας τῆς ἠθικῆς, οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλουν τὴν καθ' οἷονδ' ἴποτε τρόπον διατήρησιν τῶν μισθωτῶν εἰς τὴν ζωὴν, κρίνομεν σκόπιμον, ὅπως φέρωμεν εἰς γνῶσιν ὑμῶν, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ συσσιτίων, προκειμένου νὰ καθορίσῃ τὴν ἀποτίμησιν τοῦ συσσιτίου εἰς χρῆμα, ἔλαβεν ὑπ' ὄψει τῆς, ὅτι διὰ τὴν στοιχειώδη διατροφὴν τοῦ μισθωτοῦ δι' ἐν γεῦμα ἀπαιτοῦνται αἱ κάτωθι ποσότητες τροφίμων :

α) Ἐπὶ 25 ἐργασίμων ἡμερῶν δέον νὰ παρέχωνται 15 συσσίτια ἐξ ὁσπρίων διαφόρων, 4 συσσίτια ἐκ γεωμήλων, 4 συσσίτια ἐκ λαχανικῶν καὶ 2 συσσίτια περιέχοντα ζωϊκὰς καὶ λευκωματούχους οὐσίας. Ὡς πρὸς τὰς λευκωματούχους καὶ ζωϊκὰς οὐσίας διατυπώται ἐπὶ τοῦ παρόντος εὐχῇ, δεδομένου ὅτι ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας ἡ ὑγιεινὴ κατὰστασις τῶν μισθωτῶν εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐπιβάλλεται κατὰ μῆνα δύο τοῦλάχιστον φορὰς ἡ παρασκευὴ συσσιτίου περιέχοντος τὰς οὐσίας αὐτάς.

β) Ἡ ποσότης κατὰ μερίδα δέον νὰ μὴ εἶναι τῶν ὁσπρίων κατωτέρα τῶν 40 δραμίων, τῶν γεωμήλων κατωτέρα τῶν 100 δραμίων, τῶν λαχανικῶν κατωτέρα τῶν 200 δραμίων καὶ τοῦ κρέατος, ὡς καὶ τῶν ἰχθύων, κατωτέρα τῶν 80 δραμίων.

γ) Δι' ἐκάστην μερίδα παρασκευαζομένου συσσιτίου ἐξ ὁσπρίων, γεωμήλων, λαχανικῶν, κρέατος καὶ ἰχθύων ἀναλογοῦν 4 δράμια ἐλαίου, 3 δράμια ντομάτας πολτοῦ, 3 δράμια ἄλατος, 4 δράμια κρομμύων καὶ 3 δράμια σελίνου κλπ.

δ) Δι' ἐκάστην μερίδα παρασκευαζομένου συσσιτίου ἐκ κρέατος, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω καθοριζομένων ποσοτήτων κατὰ μερίδα ἐλαίου, κρομμύων κλπ. καρυκευμάτων, ἀναλογοῦν καὶ 125 δράμια λαχανικῶν.

Πρὸς τὸ ἀνωτέρω διαιτολόγιον, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον διασφαλίζει τὸ ἐλάχιστον ὄριον συντηρήσεως τῶν μισθωτῶν, δέον νὰ συμμορφωθῶσιν ἀπαξάπαντες οἱ παρασκευάζοντες συσσίτιον ἐργοδοταί, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, φέρουν ἀκέραιαν τὴν εὐθύνην τῆς ἐξαθλίωσεως τῆς ἐργατικῆς τάξεως καὶ τὰς ἐξ αὐτῆς προκυπούσας κοινωνικὰς ἀναστατώσεις.

Ἐντελλόμεθα ὅθεν, ὅπως, ἅμα τῇ λήψει τῆς παρούσης, φέρετε εἰς γνῶσιν τῶν εἰς τὴν ὁργάνωσιν ὑμῶν ἀνηκουσῶν ἐπιχειρήσεων, ὅτι ἔχομεν τὴν ἀξίωσιν, ὅπως αὐταὶ ἐπιδείξωσι πλήρη κατανόησιν τοῦ σοβαροῦ μέτρου τῆς παροχῆς συσσιτίου πρὸς τοὺς μισθωτούς καὶ ὅπως συμμορφωθῶσι πλήρως πρὸς τὸ ἀνωτέρω πρόγραμμα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐκλείψῃ εἰς τὸ μέλλον πᾶν παράπονον τῶν μισθωτῶν.

Εὐελπιστοῦμεν, ὅτι οἱ ἐργοδοταί, ἡ πλειονότης τῶν ὁποίων μετὰ πατρικῆς στοργῆς ἀντιμετωπίζει τὸ ζήτημα τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τοῦ προσωπικοῦ των, καὶ κατ' ἐπανάληψιν ἔοτερεν εἰς τὴν χορήγησιν παροχῶν πέραν ἐκείνων, ἃς καθορίζουν οἱ νόμοι καὶ αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, θὰ πράξουν πᾶν τὸ δυνατόν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ θεσμοῦ τῶν συσσιτίων καὶ ὅτι δὲν θὰ φέρουν ἡμᾶς εἰς τὴν δυσάρεστον θέσιν νὰ λάβωμεν αὐστηρὰ μέτρα καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ ρυθμίσωμεν τὸ ὅλον ζήτημα νομοθετικῶς.

Ο' Ὑπουργὸς

N. Καλῆς

(*) Διεβιβάσθη πρὸς 1) Σύνδεσμον Ἑλλήνων Βιομηχάνων καὶ Βιοτεχνῶν, 2) Βιομηχανικὰ καὶ Ἐμπορικὰ Ἐπιμελητήσια, 3) Ἐνσιν Τραπεζῶν, 4) Σύνδεσμον Ἀνωνύμων Ἐταιριῶν, 5) Ἐπαγγελματικὰ καὶ Βιοτεχνικὰ Ἐπιμελητήρια, 6) Καπνεμπορικὴν Ἐνώσιν, 7) Σύνδεσμον Ἀλευροβιομηχάνων, 8) Πανελλήνιον Σύνδεσμον Ἐργοληπτῶν, 9) Ἐμπορικὸν Σύλλογον Ἀθηνῶν, 10) Ἐμπορικὸν Σύλλογον Πειραιῶς.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

ΕΝΝΟΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ

ΙΑΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Γενική Διεύθυνσις

Αριθ. πρωτ. 486]έγκ. 3

Έν Αθήναις τῇ 15 Ἰανουαρίου 1943

Περὶ τοῦ καταβαλλομένου ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος εἰς τὴν εἰς νέον γάμον ἐρχομένην χήραν.

Πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.

Υπεβλήθη ἡμῖν τὸ ἐρώτημα ἐάν, εἰς τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 37 παρὰγρ. 3 τοῦ ν. 6298 χορηγούμενον ἐφ' ἅπαξ βοήθημα, εἰς τὴν περιπτώσιν τελέσεως τοῦ γάμου παρὰ τῆς χήρας, θέλουσι ὑπολογισθῇ καὶ αἱ μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου, καὶ ἐντὸς τῶν ἀμέσως δύο ἐτῶν ἀπ' αὐτοῦ, χορηγηθεῖσαι αὐξήσεις. Σχετικῶς γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἐννοίαν τοῦ ἄρθρου 37 παρ. 3 ν. 6298, καθ' ὃ εἰς τὴν περιπτώσιν τελέσεως γάμου παρὰ τῆς χήρας χορηγεῖται εἰς αὐτὴν ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἴσον πρὸς δύο ἐτησίαις συντάξεις αὐτῆς, ἡ χορηγίσις δὲν ἔχει τὴν ἐννοίαν τῆς συντάξεως, ἔστω καὶ ἐάν αὕτη, κατὰ τὸ ρῆμα τοῦ νόμου, ἰσοῦται πρὸς δύο ἐτησίαις συντάξεις, ἀλλ' ἀποτελεῖ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα, διὰ τῆς καταβολῆς τοῦ ὁποῦο ἀπεσβέννεται διὰ τὴν χήραν οἰαδίποτε ἀποζημιώσεις σχετιζομένη μετὰ τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ἀποβιώσαντος συζύγου.

Ἄμα τῇ λήψει ὅθεν τῆς ἐν λόγῳ παροχῆς, δι' ἧς ἀποσβέννεται πᾶσα κατὰ τοῦ Ἰδρύματος ἀξίωσις τῆς εἰς νέον γάμον ἐλθούσης χήρας, οὐδεμίαν ἀξίωσιν δύναται νὰ ἔχῃ αὕτη κατὰ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως, πρὸς λήψιν τῶν ἐντὸς τῆς μετὰ τὸν νέον γάμον διετίας χορηγηθεῖσων αὐξήσεων, καθόσον αὕτη ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, καὶ πρὸ τῆς λήψεως ἐστὶ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 37 παρ. ν. 6298 παροχῆς, ἐπαυσεὶν ἀνήκουσα εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν συνταξιούχων, ἀποκτήσασα νέαν ἀξίωσιν πρὸς λήψιν ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος καὶ συνεπῶς αὕτη δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παροχὴν, ἥτις ἀρμόζει εἰς τὴν τάξιν τῶν παροχῶν συντάξεως.

Κατὰ ταῦτα εἰς τὴν περὶ οὗ ὁ λόγος δέον νὰ χορηγηθῇ βοήθημα ἴσον πρὸς δύο ἐτησίαις συντάξεις ταύτης, πρὸς ἐξέυρεσιν τοῦ ὁποῦο δέον νὰ ληφθῇ τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως, ὅπερ δικαιούται αὕτη κατὰ τὴν τελευταίαν συνταξιοδοτικὴν περίοδον.

Ὁ Πρόεδρος

Κ. Πουρναῖς

Ὁ Γεν. Διευθυντής

Χρ. Ἀγαλλόπουλος

ΙΑΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Γενική Διεύθυνσις

Αριθ. πρωτ. 836]έγκ. 4

Έν Αθήναις τῇ 22 Ἰανουαρίου 1943

Περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 40 παρ. 2 ν. 6298.

Πρὸς ἅπαντα τὰ ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.

Υπεβλήθη ἡμῖν τὸ ἐρώτημα, ἐάν κατὰ τὴν ἀληθῆ ἐννοίαν τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ ν. 6298 διὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ ὅρου τῶν διακοσίων (200) ἡμερομισθίων ἐντὸς τῆς τελευταίας τριετίας δέον νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν μόνον τὰ ἡμερομισθία μικτῆς ἀσφαλίσεως ἢ καὶ τὰ τοιαῦτα ἀσφαλίσεως μόνον κατὰ τῆς ἀσθeneίας.

Ὡς γνωστὸν, ἵνα τύχῃ τις τοῦ δικαιώματος ἐπὶ

τῆς παροχῆς τοῦ ἄρθρου 86 ν. 6298 (ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως) δέον ὁ ἡσφαλισμένος (ἡσφαλισμένη) νὰ ἐπραγματοποιήσῃ περισοτέρας τῶν τριακοσίων ἡμέρας ἐργασίας, ἐξ ὧν τοῦλάχιστον διακοσίας ἐντὸς τὸ πολὺ διετίας ἀπὸ τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀναπηρίας ἢ τοῦ θανάτου τοῦ. Συντρεχουσῶν τῶν προϋποθέσεων τούτων δύναται ὁ δικαιούχος νὰ τύχῃ παρὰ τοῦ Ἰδρύματος τῆς κατὰ νόμον ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως.

Ἡ παροχὴ αὕτη, ἀνήκουσα, ὡς γνωστὸν, εἰς τὰς παροχὰς τοῦ κλάδου συντάξεων, χορηγεῖται, ἐφ' ὅσον ὁ ἡσφαλισμένος ὑπῆγετο εἰς τὴν πρῶν ἡμῖν ἀσφάλισιν διὰ τὸν κλάδον συντάξεων. Τοῦτο ἄλλωστε συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσις δὲν εἶναι ἄλλο τι ἢ κεφαλαιοποιημένη τις σύνταξις, χορηγούμενη ἐφ' ὅσον ὁ ἡσφαλισμένος ἐπραγματοποίησεν ὀλιγώτερα τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἀπαιτουμένων κατὰ νόμον διὰ τὴν παροχὴν συντάξεως.

Ἐφ' ὅσον ὅθεν ἡ περὶ οὗ ὁ λόγος παροχὴ ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ κλάδου συντάξεων, ἐπεταὶ ὅτι αὕτη χορηγεῖται, ἐφ' ὅσον ὁ ἡσφαλισμένος παρ' ἡμῖν ἐπραγματοποίησεν ἡμερομισθία ἢ μικτῆς ἀσφαλίσεως ἢ καὶ μόνον συντάξεως, οὐχὶ δὲ τοιαῦτα μόνον ἀσθeneίας, καθόσον ἡ ἐπραγματοποίησις ἡμερομισθίων τοῦ κλάδου τούτου δὲν δύναται ν' ἀποτελέσῃ προϋπόθεσιν πρὸς λήψιν παροχῆς εἰς τὸν ἕτερον κλάδον ἀνηκούσης.

Κατὰ ταῦτα ἐάν ἡσφαλισμένος τις κατ' ἀρχὰς μόνον διὰ τὸν κλάδον ἀσθeneίας ὑπῆχθη βραδύτερον εἰς τὴν πρῶν ἡμῖν ἀσφάλισιν καὶ διὰ τὸν κλάδον συντάξεων, ἵνα χορηγηθῇ, συντρεχουσῶν καὶ τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων, εἰς τοὺς δικαιούχους ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 36 ν. 6298, δέον ὁ ἡσφαλισμένος νὰ ἐπραγματοποιήσῃ ἐν τῷ κλάδῳ συντάξεων τριακοσίας τοῦλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας, ἐξ ὧν τοῦλάχιστον διακοσίας ἐντὸς; τὸ πολὺ τριετίας ἀπὸ τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως, ἐάν δ' οὗτος ἐπραγματοποιήσῃ ἐν τῷ κλάδῳ συντάξεων ὀλιγώτερα τῶν ὡς ἄνω ἡμερομισθίων, δὲν δικαιούται εἰς λήψιν τῆς ἐν λόγῳ παροχῆς, οὐδὲ δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν εἰς τὰ ἐλλείποντα ἡμερομισθία τοῦ κλάδου συντάξεων τὰ τοιαῦτα τοῦ κλάδου ἀσθeneίας. Ἡ αὕτη λύσις προσήκει καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ὁ ἡσφαλισμένος διετέλεσε κατὰ περιόδους ἄλλοτε μὲν τοιοῦτος τοῦ κλάδου συντάξεων, ἄλλοτε δὲ τοῦ κλάδου ἀσθeneίας, κατὰ δὲ τὴν ἐπραγματοποίησιν τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως δὲν εἶχε λήξει ὁ χρόνος τῆς οὐσιαστικῆς ἰσχύος τῆς ἀσφαλίσεώς του εἰς τὸν κλάδον συντάξεων. Καὶ ἐν τῇ περιπτώσει δηλαδὴ ταύτῃ δέον τὰ ἡμερομισθία τοῦ κλάδου συντάξεων μόνον, ἀθροιστικῶς λαμβανόμενα, νὰ εἶναι πλείονα τῶν τριακοσίων, ἐξ ὧν τοῦλάχιστον διακοσία ἐπραγματοποιηθέντα ἐντὸς τὸ πολὺ τριετίας ἀπὸ τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀναπηρίας ἢ τοῦ θανάτου τοῦ ἡσφαλισμένου.

Ὁ Πρόεδρος Δ. Συμβουλίου

Κ. Πουρναῖς

Ὁ Γενικὸς Διευθυντής

Χρ. Ἀγαλλόπουλος

ΙΑΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Γενική Διεύθυνσις

Αριθ. πρωτ. 547Α]έγκ. 5

Έν Αθήναις τῇ 30 Ἰανουαρίου 1943

Περὶ τοῦ δικαιώματος ἀπολήψεως τῶν παροχῶν ἀσθeneίας ὑπὸ ἡσφαλισμένων παθόντων πολεμικὸν ἀτύχημα καὶ συνταξιοδοτουμένων μόνον ἐκ τοῦ Δημοσίου.

Πρὸς ἅπαντα τὰ ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἡσφαλισμένος τοῦ Ἰδρύματος καταστάς ἀνάπηρος συνεπείᾳ πολεμικοῦ ἀτυχήματος καὶ μὴ συντα-

ξιοδοτούμενος από τὸ Ἰδρυμα, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ σχετική σύνταξις εἶναι μικροτέρα ἐκείνης, ἣν λαμβάνει ὁ παθὼν ἀπὸ τῶ Δημόσιον, παρουσιασθεὶς ἀνέφερεν ὅτι ἡ ἀρμοδία ὑπηρεσία τοῦ Ὑποκαταστήματος ἡρνήθη νὰ ἀνανεώσῃ τὸ βιβλιαρίον τοῦ ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος κατὰ τῆς ἀσθενείας, καίτοι οὗτος εἶχεν ἀναγνωρισθῇ ὡς συνταξιούχος τοῦ Ἰδρύματος, μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι δὲν τυγχάνει συνταξιούχος αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον δὲν λαμβάνει σύνταξιν.

Ἡ ἀποψις αὕτη, ὡς εἰκός, εἶναι ἐσφαλμένη. Πράγματι, ἐφ' ὅσον ὁ ἡσφαλισμένος ἀνεγνωρίσθη ὡς συνταξιούχος τοῦ Ἰδρύματος, δικαιούται τῆς παρεχόμενης εἰς τοὺς ἐν γένει συνταξιούχους αὐτοῦ ἱατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως, ἄνευ ἐτέρας τινὸς προϋποθέσεως. Τὸ γεγονός ὅτι δὲν τῷ καταβάλλεται σήμερον σύνταξις, διότι ἡ συρρέουσα σύνταξις τοῦ Δημοσίου εἶναι μεγαλυτέρα τῆς τοῦ Ἰδρύματος, εἶναι προφανὲς ἄνευ σημασίας, δεδομένου ὅτι ἡ μὴ καταβολὴ τῆς συντάξεως διὰ τὸν λόγον τοῦτον, ἀποτελοῦσα προσωρινὴν ἀναστολὴν τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ἐνοχῆς ἐκ μέρους τοῦ Ἰδρύματος, δὲν ἀφαίρει ἀπὸ τὸν δικαιούχον τὴν ιδιότητά τοῦ συνταξιούχου. Οὕτω, ἐν περιπτώσει μειώσεως τῆς συντάξεως τοῦ Δημοσίου ἢ ἀυξήσεως τῆς τοιαύτης τοῦ Ἰδρύματος, κατὰ τὸν τρόπον ὥστε ἡ δευτέρα νὰ καταστῇ μεγαλυτέρα τῆς πρώτης, ἢ ἐν περιπτώσει διακοπῆς τῆς συντάξεως τοῦ Δημοσίου, ὁ παθὼν δικαιούται ἀναμφισβητήτως τῆς τοιαύτης τοῦ Ἰδρύματος ἢ τῆς ἐπιπλέον διαφορᾶς αὐτῆς, δεδομένου ὅτι οὗτος ἀνεγνωρίσθη ἤδη ὡς συνταξιούχος ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου διὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς παροχῆς ὁράντου.

Συνεπῶς ἡσφαλισμένοι παθόντες πολεμικὸν ἀτύχημα καὶ ἀναγνωρισθέντες ὡς συνταξιούχοι τοῦ Ἰδρύματος δικαιούνται τῆς παρεχόμενης εἰς τοὺς ἐν γένει συνταξιούχους ἱατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως. Ὅθεν δέον νὰ προβῇτε εἰς τὴν ἀνανέωσιν τῶν βιβλιαρίων τῶν ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος κατὰ τῆς ἀσθενείας διὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν συνταξιούχων.

*Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρόβλεπομένην ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 21 παράγρ. 1 τοῦ νόμου κράτησιν ποσοστοῦ 40% ἐπὶ τῆς συντάξεως, ὡς εἰσφορᾶς ἀσθενείας τῶν συνταξιούχων, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ διάταξις, τελούσα προφανῶς ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι εἰς τοὺς συνταξιούχους καταβάλλεται τῷ ὄντι ἡ σύνταξις τοῦ Ἰδρύματος, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, καθ' ἣν χωρεῖ ἀναστολὴ τῆς καταβολῆς τῆς συντάξεως καὶ συνεπῶς οἱ ἐν λόγῳ συνταξιούχοι ἀπαλλάσσονται τῆς υποχρεώσεως ταύτης. Πάντως προέβημεν εἰς τὰς ἀναγκαίας ἐνεργείας διὰ τὴν νομοθετικὴν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος, θέλωμεν δὲ κοινοποιῆσαι ὑμῖν ἐν καιρῷ τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας. Ἐν τέλει διευκρινίζομεν ὑμῖν ὅτι συνταξιούχοι λόγῳ πολεμικοῦ ἀτυχήματος, δικαιούμενοι τῆς ἱατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως, εἶναι μόνον ὅσοι ἀνεγνωρίσθησαν ἐκ τοιούτοι δι' ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου διὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς συντάξεως ὁργάνου (Τ. Δ. Ε. ἢ, ἑλλείψει τοιαύτης, τοῦ Δ. Σ.). Ὡς εἰκός ὅμως δὲν θεωροῦνται τοιοῦτοι ἐκεῖνοι διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἐξεδόθη ἀπόφασις, εἴτε διότι δὲν ὑπέβαλον σχετικὴν αἰτησιν, εἴτε διότι δὲν ἐπεραιώθη δι' οἰονδήποτε λόγον ἡ σχετικὴ διαδικασία, ἔστω καὶ ἂν εἶναι βέβαιον, ὅτι συντρέχουν καὶ ἐν προκειμένῳ αἱ ἀπαιτούμεναι προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς συντάξεως πολεμικοῦ ἀτυχήματος.

Ὁ Πρόεδρος Δ. Συμβουλίου
Κ. Πουργαράς

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς
Χρ. Ἀγαλλόπουλος

ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΥΔΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΙΣ ΜΙΣΘΟΥ

(συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 147)

αὕτη κατὰ τὸ ἄρθρον 3 νὰ προβῇ ἐντὸς διμήνου προθεσμίας ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὴν κοινοποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ, ἀλλὰ τὸ δικαίωμα αὐτῶν τοῦτο ἐγεννήθη ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ κυρωτικοῦ τοῦ κανονισμοῦ διατάγματος καὶ εἶναι ἔκτοτε κεκτημένον καὶ ἀπαιτητόν, ἀφοῦ ρητῶς ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ ρηθέντος νόμου 3752 ὁρίζεται, ὅτι μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους κοινοποιήσεως τῶν κανονισμῶν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας δικαιούται εἰς τὴν διὰ διατάγματος κύρωσιν αὐτῶν καὶ ἂν οἱ ἐνδιαφερόμενοι δὲν ἤθελον τυχόν συμμορφωθῇ πρὸς τὰς διὰ τούτων ἐπιβαλλομένας αὐτοῖς υποχρεώσεις, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως δὲ τοῦ κυρωτικοῦ τῶν κανονισμῶν διατάγματος πᾶσαι αὐτῶν αἱ διατάξεις τίθενται εἰς ἐφαρμογὴν καὶ ἐπέχουσι κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 3752 ἰσχύον νόμου.

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΕΙΣ ΚΛΑΔΙΚΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

(συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 149)

σεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ ἐγκριθέντος καταστατικοῦ τοῦ ἐνάγοντος, μέτοχοι τοῦ ἐνάγοντος τούτου εἶναι πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ὑπάλληλοι, τεχνῖται καὶ ἐργάται, μόνιμοι, προσωρινοὶ ἢ ἔκτακτοι, καὶ οἱ δι' ὠρισμένον χρόνον προσλαμβανόμενοι, ἐξ ὧν ἅπαντες οἱ τελευταῖοι, πλὴν τῶν πρώτων, μετέχουσιν ὑποχρεωτικῶς τοῦ Ταμείου μετὰ τὴν συμπλήρωσιν συνεχοῦς ἑξαμήνου ὑπηρεσίας, πόρους δὲ τοῦ Ταμείου ἀποτελοῦσιν ἡ κράτησις 60% ἐκ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τῶν μετόχων μόνον καὶ ἡ ἴση πρὸς ταύτην μηνιαία εἰσφορὰ τῶν ἐταιριῶν, ἡ περὶ τῆς ἀσφαλίσεως ὁμῶς τῶν λοιπῶν, πλὴν τῶν μονίμων ὑπαλλήλων, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἑξαμήνου ὑπηρεσίας τοιαύτης διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ, μολοντί οὗτος ἐξεδόθη ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διὰ τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ Νόμου 2868 δοθείσης ἐξουσιοδοτήσεως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ ἐπέχει ἔνεκα τούτου ἰσχύον νόμου, ὡς περιέχων κανόνας ἐξ ἀντικειμένου δικαίου, εἶναι ἀνίσχυρος τὸ μὲν ὡς ἀντικειμένη εἰς τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ὡς ἄνω ἀρθροῦ 1 περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως παντὸς ἐργαζομένου πλὴν τῶν ἐν αὐτῷ ἐξαιρέσεων, ἐν αἷς δὲν περιλαμβάνονται καὶ οἱ ἐν τῇ ἀγωγῇ ὑπάλληλοι, τὸ δὲ ὡς καθ' ὑπέρβασιν τῆς δοθείσης ἐξουσίας διατυπωθεῖσα, ἀφοῦ, ὡς ἐρρήθη, διὰ τοῦ ἀρθροῦ 5 ἐπετράπη ἵνα διὰ τοῦ κανονισμοῦ κανονισθῶσι μόνον αἱ ὑποχρεώσεις καὶ τὰ δικαίωματα τῶν ἀσφαλιζομένων, ὡς καὶ τὸ ποσοστὸν τῶν κρατήσεων καὶ εἰσφορῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ καθορισμὸς τῶν προϋποθέσεων, ὑφ' αἷς ἀσφαλιζέται ὁ ἐργαζόμενος, δεδομένου, ὅτι τοιαύτας καθώρισεν ὁ νόμος ἐν τῷ, ὡς ἄνω, ἀρθρ. 1. Ἡ ἐνστάσις τῆς ἐναγομένης, καθ' ἣν οἱ ἐν τῇ ἀγωγῇ ὑπάλληλοι, καθὼ προσωρινοὶ καὶ ἔκτακτοι, κατέστησαν μέτοχοι μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἑξαμήνου ὑπηρεσίας, κρίνεται ἀπορριπτέα, ὡς μὴ νόμιμος.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΚΑΝ. ΔΙΑΤ. — Περί έκτελέσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1291)1942 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περί τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περί Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν διατάξεων».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 12 τῆς 22 Ἰανουαρίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 παράγρ. 1 ἐδάφ. β' καὶ 9 ἐδάφ. 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1291)42 Νομοθετικοῦ Διατάγματος, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1. — Αὐξηθέντων ἀπὸ 10 Νοεμβρίου 1942 τῶν ἀρτεργατικῶν δικαιωμάτων, δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Διατιμήσεων εἰς δρχ. 18,08 κατ' ὅκω παραγομένου ἄρτου, ἡ κατὰ τὸ ἀρθρον 1 παρ. 1 ἐδάφ. β' τοῦ ὑπ' ἀριθ' 1291)1942 Νομοθετικοῦ Διατάγματος ὑποχρεωτικὴ εἰσφορὰ τῶν ἡσφαλισμένων παρὰ τῷ Ταμείῳ καὶ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν αὐξάνεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος κατὰ 2,73 εἰσέτι λεπτά, ἀνερχομένη οὕτω ἐν συνόλῳ ἐκ τοῦ λόγου τούτου εἰς 2,97 λεπτά.

Ἄρθρον 2. — 1) Κύριοι, Διευθύνται ἡ Ἐπιτετραμμένοι ἐπιχειρήσεων ἡ ἐργασιῶν βιομηχανικῆς ἡ βιοτεχνικῆς παραγωγῆς ἄρτου ἡ κουλουρίων τῶν πόλεων, εἰς ᾗς ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν Νόμων περὶ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ὑποχρεοῦνται νὰ τηρῶσι τὸ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ Νόμου 5891 προβλεπόμενον βιβλίον παραγωγῆς ἄρτου, εἰς ὃ δεόν νὰ ἐμφαίνωνται σαφῶς α) ἡ παραγομένη ποσότης ἄρτου, β) οἱ ἀπασχολούμενοι διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ ἄρτου ἀρτεργάται, γ) τὰ καταβαλλόμενα ποσὰ εἰς τοὺς ἀρτεργάτας διὰ τὴν ἀντιμισθίαν τῆς ἐργασίας τῶν, ὅπωςδῆποτε καὶ ἂν κανονίζεται αὕτη κατ' ὅκω, ἀποκοπὴν, ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἡ ὅπωςδῆποτε ἄλλως.

2) Εἰς τὸ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον βιβλίον καταχωροῦνται ὑποχρεωτικῶς εἰδικώτερον, α) ἡ κατ' ἐβδομάδα παραγομένη ποσότης ἄρτου, β) τὸ ὀνοματεπώνυμον τῶν διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ ἄρτου ἀπασχολούμενων ἀρτεργατῶν μετὰ τῆς διευθύνσεως καὶ τῆς εἰδικότητος αὐτῶν, γ) ὁ ἀριθμὸς τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἐκάστου ἀρτεργάτου, δ) ὁ ἀριθμὸς τοῦ βιβλιαρίου ἀσφαλίσεως εἰς τὸ Τ.Α.Α. ἐκάστου ἐργάτου, ε) ὁ ἀριθμὸς τῶν πραγματοποιηθέντων κατ' ἐβδομάδα ἡμερομισθίων, στ) τὸ καταβληθὲν εἰς ἐκαστον ἀρτεργάτην ποσὸν ἀντιμισθίας τῆς ἐργασίας. Εἰς τὸ αὐτὸ βιβλίον καὶ εἰς τὴν οἰκίαν στήλην βεβαιοῖ ὑπευθύνως καὶ ἐκαστος ἀρτεργάτης διὰ τῆς ὑπογραφῆς του τὸ ληφθὲν ὑπ' αὐτοῦ ποσὸν δι' ἀντιμισθίαν τῆς ἐργασίας του.

3) Πᾶς κύριος, διευθυντὴς ἡ ἐπιτετραμμένος τῶν ἐν τῇ πρώτῃ παραγράφῳ τοῦ παρόντος ἀρθρου ἐπιχειρήσεων ἡ ἐργασιῶν ὑποχρεοῦται νὰ θέτῃ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐντεταλμένων ὀργάνων τοῦ Ταμείου τὸ κατὰ τὰς προηγουμένας παραγράφους βιβλίον, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο στοιχεῖον, σχετικὸν πρὸς τὸ ἔργον τῆς βεβαιώσεως τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων τῶν ἐργασθέντων ἀρτεργατῶν, ὡς καὶ τῆς ἀντιμισθίας αὐτῶν, ὡς λογιστικὰ βιβλία, τιμολόγια ἀγορᾶς ἀλεύρων, ἀποδείξεις κλπ., ἅμα δὲ καὶ νὰ παρέχῃ εἰς τὰ αὐτὰ ὄργανα πᾶσαν πληροφορίαν σχετι-

κὴν πρὸς τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν ἀνωτέρω στοιχείων.

4) Πᾶσα παράβασις τῶν κατὰ τὰς ἀνωτέρω παραγράφων ἀναφερομένων διώκεται καὶ τιμωρεῖται κατ' ἃ προβλέπουσιν ἐπὶ τῶν αὐτῶν περιπτώσεων ὁ Νόμος 5245 ἐν ἀρθρῳ 3ῳ αὐτοῦ, ὁ Νόμος 5891 ἐν ἀρθρῳ 17 αὐτοῦ καὶ τὸ ἀρθρον 3 παρ. 2 τοῦ Ν. Διατάγματος 1291)1942, οἵτινες καὶ θεσπίζουσι τὰς διὰ τὰς ἀνω παραβάσεις ποινάς.

5) Τὸ Ταμεῖον διὰ τῶν ἐντεταλμένων ὀργάνων αὐτοῦ βεβαιοῖ βάσει τοῦ βιβλίου παραγωγῆς ἄρτου τὰ πραγματοποιηθέντα ὑπὸ τῶν ἀρτεργατῶν ἡμερομισθία, συντασσομένης πρὸς τοῦτο βεβαιώσεως εἰς διπλοῦν. Ὁ τύπος τῶν βεβαιώσεων καὶ τὰ χρονικά ὅρια κατὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἐνεργῇται ἡ βεβαίωσις τῶν ἡμερομισθίων καθορίζονται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 3. — Οἱ πλεονάζοντες ἐν τῇ ἐσωτερικῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ταμείου ὑπάλληλοι λόγῳ τῆς ἐπερχομένης ἐλαττώσεως τῆς ἐργασίας ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ Ν. Διατάγματος 1291, ἐντάσσονται, ἀνολόγως τῶν προσόντων καὶ τοῦ βαθμοῦ των, εἰς τὰ λοιπὰ τμήματα καὶ ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου κατόπιν ἡτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 4. — 1) Ἡ ἀσφάλις κατὰ τῆς ἀσθενείας ἔχει ὡς ἀντικείμενον τὴν χορήγησιν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ παρόντος ἀρθρου:

Α) Εἰς μόνους τοὺς ἀσθενούντας ἡσφαλισμένους, ἐφ' ὅσον ἡ κατάστασις αὐτῶν τὸ ἀπαιτεῖ:

α) Ἱατρικῶν φρονιδίων καὶ φαρμάκων, τοῦ ἡσφαλισμένου μετέχοντος ὑποχρεωτικῶς μόνον εἰς τὰς δαπάνας φαρμάκων. Ἡ τοιαύτη συμμετοχὴ ὀρίζεται εἰς τὸ ἔβδομον τῆς ἀξίας, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ κοινῶν φαρμάκων, καὶ εἰς τέταρτον τῆς ἀξίας ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ σπασιατικῶν τοιούτων. Προκειμένου περὶ σοβαρᾶς ἀσθενείας συνεπαγομένης ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν καὶ πραγματικὴν διακοπὴν αὐτῆς ὑπὲρ τῆς 20 ἡμέρας, κατόπιν ὑπευθύνου ἱατρικῆς πιστοποιήσεως παρὰ τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου, ὁ ἡσφαλισμένος ἀπαλλάσσεται δι' ἐαυτὸν πάσης ὑποχρεωτικῆς συμμετοχῆς εἰς τὰς δαπάνας τῆς φαρμακευτικῆς περιθάλψεως.

Αἱ ἱατρικαὶ φροντίδες χορηγοῦνται ἐν ἱατρείῳ, ἐφόσον ἡ κατάστασις τῆς υγείας τοῦ ἀσθενούντος ἐπιτρέπει τοῦτο.

Σπασιατικῶς χορηγοῦνται μόνον ὁσάκις ταῦτα δὲν δύνανται ν' ἀντικατασταθῶν δι' ἄλλων φαρμάκων κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου.

β) Δωρεὰν περιθάλψεως ἐν Θεραπευτηρίῳ κατὰ τὰς ἰσχυοῦσας καταστατικὰς διατάξεις.

γ) Δωρεὰν περιθάλψεως ἐν Σανατορίῳ κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὀριζόμενα δια τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ ἀπὸ 19)11)1935 Ἀναγκ. Νόμου περὶ μεταρρυθμίσεως τῶν Νόμων περὶ Τ.Α.Α.

δ) Στοιχειωδῶν ἐκτάκτων θεραπευτικῶν μέσων χορηγουμένων ἐπὶ τῇ παρ' αὐτῶν καταβολῇ τοῦ τρίτου τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης.

ε) Χρηματικῶν ἐπιδομάτων καθοριζομένων ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀνολόγως τῶν ἡμερῶν ἀσθενείας καὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ ἡσφαλισμένου, μὴ δυναμένων νὰ ὑπερβῶσι τὰς 150 δραχμὰς ἡμερησίως καὶ διὰ χρονικὸν διάστημα οὐχὶ μείζον τῶν 6 μηνῶν διὰ τὴν αὐτὴν ἀσθένειαν, καταβαλλομένων δὲ ἀπὸ τῆς τετάρτης ἡμέρας ἀφ' ἧς

διεπιστώθη ή προς εργασίαν άνικανότης.

στ) Τοποθέτησιν τεχνητών οδόντων ή οδοντοστοιχιών επί τη συμμετοχή του ήσφαλισμένου του τρίτου της απαιτουμένης δαπάνης, έφ' όσον κατά γνωμάτευσιν της 'Υγειονομικής 'Επιτροπής του Ταμείου ή έλλειψις σημαντικού μέρους των οδόντων επιφέρει σοβαράς διαταραχάς της υγείας καθιστώσας αναγκαίαν την τοποθέτησιν τεχνητών οδόντων ή οδοντοστοιχιών.

β) Είς τά μέλη οίκογενείας του ήσφαλισμένου: α) 'Απλής Ιατρικής περιθάλψεως παρεχομένης έν τώ 'Ιατρείω του Ταμείου ή κατ' οίκον παρό των Ιατρών του Ταμείου.

β) Φαρμακευτικής περιθάλψεως υπό τους αυτούς όρους καί προϋποθέσεις της παρ. Α' έδ. α' του παρόντος άρθρου.

γ) Δωρεάν περιθάλψεως είς τά έξωτερικά Ιατρεία των θεραπευτηρίων μεθ' όν έχει συμβληθή το Ταμείο.

δ) Είδικων θεραπειών καί χειρουργικών έπεμβάσεων μετά προηγουμένην γνωμάτευσιν της 'Υγειονομικής 'Επιτροπής του Ταμείου περί της άπολύτου ανάγκης έκτελέσεως της θεραπείας ή χειρουργικής έπεμβάσεως καί επί τη συμμετοχή του ήσφαλισμένου είς τό τρίτον της δαπάνης.

*Άρθρον 5.— Σχετικώς μετέν ύπό του άρθρου 6 του Ν. Διατάγματος 1291)1942 έπεκταθείσαν επί του Ταμείου Άρτεργατών έφαρμογήν του Νόμου 5981 καθορίζεται, συμφώνως τώ άρθρω 9 παρ. 1 του αυτού Διατάγματος, ότι διά την τιαύτην έφαρμογήν του Νόμου 5981 έχουσι ίσχύν επί των υπό του Ταμείου καταβαλλομένων άντιμισθιών αί διατάξεις των έδ. α', β' καί γ' της παρ. 1 του άρθρου 18 του από 12/22 'Ιανουαρίου 1934 έκτελεστικού του Νόμου 5981 Διατάγματος.

*Εν 'Αθήναις τή 18 Δεκεμβρίου 1942.

2082)1943. ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ.— Περί πειθαρχικής τιμωρίας εργατών θαλάσσης μετεχόντων είς 'Ανακριτικά Συμβούλια ή Διοικητικά Συμβούλια, είτε άλλα τοιαύτα Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καί λοιπών 'Οργανισμών ή 'Ιδρυμάτων, καί υποπιπτόντων είς ώρισμένας πράξεις ή παραλείψεις.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 17 της 27 'Ιανουαρίου 1943).

*Έχοντες ύπ' όψει τας διατάξεις του άρθρου 1 του ύπ' αριθ. 1 από 30 'Απριλίου) 2 Μαΐου 1941 Νομοθετικού Διατάγματος «περί άρμοδιοτήτων της Κυβερνήσεως, των 'Υπουργών καί άλλων διατάξεων» άποφασίζομεν καί διατάσσομεν :

*Άρθρον μόνον.

1. 'Εργάται θαλάσσης μετέχοντες, ύπ' οίανδήποτε ιδιότητα είς 'Ανακριτικά Συμβούλια 'Εργατών Θαλάσσης ή Διοικητικά Συμβούλια, είτε άλλα οιαδήποτε τοιαύτα Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, αυτοδιοικουμένων 'Οργανισμών, άσκούντων ή μη διοίκησιν, Δημοσίων καί Κοινοφελών 'Ιδρυμάτων, έφ' όν τόν έλεγχον, την έποπτείαν ή την κηδεμονίαν άσκει ό 'Υπουργός της 'Εμπορικής Ναυτιλίας καί υποπίπτοντες είς πράξιν ή παράλειψιν γενομένην έν τη άσκήσει των εκ της συμμετοχής των είς τά ως άνω Συμβούλια άπορροώντων καθήκόντων καί άνειβαίνουσας είς την ναυτικήν έπαγγελματικήν τιμήν ή τας έν γένει ήθικάς, είτε νομικάς ύποχρεώσεις της θέσεώς των, δύνανται, άνεξαρτήτως της ύπάρξεως ή

μή λόγων ποινικής διώξεως, είτε έτέρας πειθαρχικής τιαύτης, νά στερηθώσι του είδικού αξιώματος ή δικαιώματος, όπερ επί τη βάσει διπλώματος, άδείας ή πτυχίου δικαιούνται νά άσκώσιν έν τώ 'Εμπορικώ Ναυτικώ, είτε νά στερηθώσιν έν γένει του δικαιώματος της άσκήσεως του ναυτικού έπαγγέλματος, είτε καί άμφοτέρων προσωρινώς ή όριστικώς.

2. 'Η προσωρινή στέρησις είναι διαρκείας ένός μηνός μέχρι δύο έτών.

3. Διά την έπιβολήν της τε προσωρινής καί όριστικής στέρησεως, περί όν ή παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου, έφαρμόζονται αί διατάξεις των άρθρων 10 καί 11 του Ποινικού καί Πειθαρχικού Κώδικος Ε. Ν. (Ν. Δ. 13)12)1923), ως έτροποποιηθήσαν καί ίσχύουσι σήμερα, καθώς καί τά είς έκτέλεσιν των διατάξεων τούτων έκδοθέντα καί ίσχύοντα σήμερα Διατάγματα.

4. Κατ' έξαίρεσιν των διατάξεων της προηγουμένης παραγράφου, δύναται ό 'Υπουργός της 'Εμπορικής Ναυτιλίας νά έπιβάλλη είς τους εργάτας θαλάσσης, περί όν ή παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου, προσωρινήν στέρησιν μέχρις έξ μηνών του είδικού αξιώματος ή δικαιώματος, όπερ επί τη βάσει διπλώματος, άδείας ή πτυχίου δικαιούνται ούτοι νά άσκώσιν έν τώ 'Εμπορικώ Ναυτικώ, είτε προσωρινήν στέρησιν μέχρις 6 μηνών έν γένει του δικαιώματος της άσκήσεως του ναυτικού έπαγγέλματος, είτε καί άμφοτέρων, δι' άποφάσεώς του στηριζομένης είς ήτιολογημένην σχετικήν έκθεσιν του Προέδρου 'Ανακριτικού Συμβουλίου ή Συμβουλίου Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, 'Οργανισμού ή 'Ιδρύματος είς ό μετεΐχον οί καθ' όν ή έκθεσις εργάται θαλάσσης.

Τό παρόν Νομοθετικόν Διάταγμα τίθεται έν ίσχύϊ άμα τή δημοσιεύσει του είς την 'Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

*Εν 'Αθήναις τή 12 'Ιανουαρίου 1943

2077)1943 ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. Περί συστάσεως Διευθύνσεως 'Αλλοδαπών καί Μεταναστεύσεως παρ' τώ 'Υφυπουργείω 'Εργασίας κλπ.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 19 της 28 'Ιανουαρίου 1943)

*Έχοντες ύπ' όψει τό άρθρον 1 του ύπ' αριθ. 1 της 30 'Απριλίου) 2 Μαΐου 1941 Ν. Διατάγματος «περί των άρμοδιοτήτων της Κυβερνήσεως, των 'Υπουργών καί άλλων διατάξεων», άποφασίζομεν καί διατάσσομεν :

*Άρθρον 1. Διά την ρύθμισιν των διαφορών, αίτινες δημιουργούνται μεταξύ 'Ελλήνων μισθωτών καί εργαζομένων είς την 'Αλλοδαπήν καί προς παρακολούθησιν των όρων ζωής καί εργασίας αυτών, συνιστώνται παρ' τώ 'Υπουργείω 'Εργασίας τρεις θέσεις έκτάκτων Εισηγητών καί δύο θέσεις έκτάκτων βοηθών των εισηγητών.

Είς τας θέσεις ταύτας διορίζονται οί μόν έκτακτοι Εισηγηταί επί βαθμῶ καί μισθῶ Εισηγητοῦ, οί δέ βοηθοί αυτών επί βαθμῶ καί μισθῶ άκολουθου, έφ' όσον συγκεντρώνουν τά προσόντα, άτινα ήθελον όρισθῇ διά Διατάγματος, έκδιδομένου προτάσει του 'Υφυπουργοῦ 'Εργασίας. Διά του αυτού Διατάγματος θέλει καθορισθῇ ή άρμοδιότης αυτών, τό ποσόν των έξόδων κινήσεως αυτών, ως καί τά έξοδα έγκαταστάσεως καί λειτουργίας του ίδρυθησομένου έν τή αλλοδαπή Γραφείου.

*Άρθρον 2. 1. Τό Τμήμα 'Αλλοδαπών καί μεταναστεύσεως μετατρέπεται είς Διεύθυνσιν 'Αλλοδαπών καί Μεταναστεύσεως. 'Η Διεύθυνσις 'Αλλοδαπών καί

Μεταναστεύσεως ἔχει ὡς ἀρμοδιότητα α) τὴν ἐργασίαν τῶν ἀλλοδαπῶν, εἰδικώτερον δὲ τὴν χορήγησιν ἀδειῶν ἐργασίας εἰς ἀλλοδαποὺς προτιθεμένους νὰ ἐργασθῶσιν ἐν Ἑλλάδι καὶ β) τὴν μελέτην καὶ εἰσήγησιν τῶν μέτρων, τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν ρύθμισιν τῆς μεταναστευτικῆς κινήσεως τῶν μισθωτῶν, ὡς καὶ τὴν μέριμναν τῆς παλιννοστήσεως αὐτῶν.

2. Ἡ Διευθύνσις αὕτη περιλαμβάνει ἐν τμήμα, τὸ ὁποῖον διαιρεῖται εἰς δύο γραφεῖα.

Διευθυντὴς τῆς Διευθύνσεως Ἀλλοδαπῶν καὶ Μεταναστεύσεως τοποθετεῖται ὁ ἄχρι τοῦδε Διευθυντὴς Ἀνεργίας (Ἑπηρεσίας Ἀνεργίας), τμηματάρχης δὲ ὁ ἄχρι τοῦδε Τμηματάρχης Ἀλλοδαπῶν καὶ Μεταναστεύσεως, ἐπὶ βαθμῇ καὶ μισθῷ ὃν κέκτηνται.

3. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας καθ' ὁρισθῆσονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς λειτουργίας τῆς Διευθύνσεως Ἀλλοδαπῶν καὶ Μεταναστεύσεως, ὡς καὶ ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Τμήματος καὶ τῶν Γραφείων.

Τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τοῦ ἄχρι τοῦδε τμήματος Ἀλλοδαπῶν καὶ Μεταναστεύσεως τοποθετεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας εἰς τὰς σχετικὰς ὑπηρεσίας τῆς Διευθύνσεως Ἀλλοδαπῶν καὶ Μεταναστεύσεως.

4. Διὰ Διατάγματος ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδομένου, προτάσει τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας, καθορισθῆσεται ἡ σύνθεσις τοῦ προσωπικοῦ τῆς Διευθύνσεως Ἀνεργίας (Ἑπηρεσία Ἀνεργίας), τῆς Διευθύνσεως Ὁργανισμῶν Διαιτησίας καὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων, ὡς καὶ ἡ διαιρέσις αὐτῶν εἰς τμήματα καὶ γραφεῖα.

Ἄρθρον 3. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰανουαρίου 1943

2087/1943 ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ.— Περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1119 Ν. Διατάγματος.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 19 τῆς 28 Ἰανουαρίου 1943)

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 30 Ἀπριλίου 2 Μαΐου 1941 Ν. Διατάγματος «περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων», ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.— Εἰς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Νομ. Διατάγματος 1119/1942 ὑπάγονται γενικῶς ἅπασαι αἱ ἀποφάσεις, αἱ ἐκδοθεῖσαι κατὰ τὸ ἀπὸ 4 Αὐγούστου 1936 μέχρι 29 Ἀπριλίου 1941 χρονικὸν διάστημα ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔστω καὶ ἂν ἐξητάσθησαν ὑπὸ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ν. Δ. 352/1941, ἐὰν δὲ τυχὸν αἰτησὶς τις πρὸς ἀναθεώρησιν ἀποφάσεως ἀπερρίφθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὡς ἀπαράδεκτος λόγῳ ἐξετάσεως τῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἡ ἀπόρριψις αὕτη θεωρεῖται ἄκυρος καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας δύναται ν' ἀποφανθῇ ἐκ νέου ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως κατ' οὐσίαν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 5 τοῦ Ν. 1119 τῇ αἰτήσῃ ἐνδιαφερομένων, ὑποβαλλομένη ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Νόμου.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Σεπτεμβρίου 1942.

ΚΑΝ. ΔΙΑΤ. Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 8/11/1931 Προεδρικοῦ Διατάγματος «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ Νόμου 5245 κλπ».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 29 τῆς 6 Φεβρουαρίου 1943)

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1/41 Ν. Δ. «περὶ ἀρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων», τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 3756, προτάσει τῶν ἐπὶ τοῦ Ἐπισιτισμοῦ Ὑπουργοῦ καὶ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον.— Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Π. Δ. τῆς 8/11/31 «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ Νόμου 5245 περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 3756 καὶ 4313 Νόμων περὶ σχέσεων τῶν ἀρτοποιῶν καὶ ἀρτεργατῶν» τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Οἱ ἀρτοποιοὶ τῶν πόλεων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων ὑποχρεοῦνται νὰ διατηρῶσι μονίμως διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν ἀρτοποιείων τῶν τὸ ἀπαιτούμενον ἀρτεργατικὸν προσωπικόν, ὀριζόμενον ὡς ἑξῆς:

1. Διὰ τὰ ἀρτοποιεῖα τὰ κατεργαζόμενα ἡμερησίως μέχρι 1 σάκκου ἀλεύρων, ἥτοι 70 ὀκάδες, 1 τεχνίτην, ὁ ὁποῖος θὰ ἐκτελῇ ἐργασίαν κλιβανέως καὶ μαζοποιού.

2) Διὰ τὰ ἀρτοποιεῖα τὰ κατεργαζόμενα ἡμερησίως 2 σάκκους ἀλεύρων, ἥτοι 140 ὀκάδες, 1 κλιβανέα καὶ 1 μαζοποιόν.

3) Διὰ τὰ ἀρτοποιεῖα τὰ κατεργαζόμενα ἡμερησίως 3 σάκκους ἀλεύρων, ἥτοι 210 ὀκάδες, 1 κλιβανέα καὶ 2 μαζοποιούς.

4) Διὰ τὰ ἀρτοποιεῖα τὰ κατεργαζόμενα ἡμερησίως 4 σάκκους ἀλεύρων, ἥτοι 280 ὀκάδες, 1 κλιβανέα, 2 μαζοποιούς καὶ 1 βοηθόν.

5) Διὰ τὰ ἀρτοποιεῖα τὰ κατεργαζόμενα ἡμερησίως 5 σάκκους ἀλεύρων, ἥτοι 350 ὀκάδες, 2 κλιβανεῖς, 2 μαζοποιούς, 1 βοηθόν.

6) Διὰ τὰ ἀρτοποιεῖα τὰ κατεργαζόμενα ἡμερησίως ποσότητα ἀλεύρων μεγαλυτέραν τῶν 5 σάκκων προστίθεται εἰς τὸν ἐν τῷ προηγουμένῳ ὑπ' ἀριθ. 5 ἐδαφίῳ ὀριζόμενον ἀριθμὸν ἀρτεργατῶν εἰς τεχνίτην ἀνὰ 1 σάκκον ἢ κλάσμα τοῦ ποσοῦ τούτου μεγαλύτερον τοῦ 1/2, εἰς δὲ βοηθός, ἐὰν τὸ κλάσμα τοῦ ἐνὸς σάκκου μικρότερον τοῦ 1/2 ἐπὶ πλεον τῶν 5 σάκκων κατεργαζομένων ἀλεύρων.

Οἱ παραβάται τῶν ὡς ἄνω ὀριζομένων ἀρτοποιῶν τιμωροῦνται μὲ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι 100.000 δραχμῶν ἢ διὰ φυλακίσεως μέχρι 3 μηνῶν καὶ ἐν ὑποτροπῇ μὲ στέρησιν τῆς δυναμικότητός των.

Πᾶσαι αἱ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον δίκαι ἐκδικάζονται ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου Δικαστηρίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰανουαρίου 1943.

ΚΑΝ. ΔΙΑΤ. Περὶ διαρρυθμίσεως ἐνίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑφυπουργείου Ἑργασίας.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 28 τῆς 6 Φεβρουαρίου 1943).

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 194 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῶν Ὑπουργῶν», ὡς συμπληρωθῇ μεταγενεστέρως, τὸ Ν. Δ. 2034/1942, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1/1941 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ἀρμοδιοτήτων τῆς

Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.— Ἡ παρὰ τῶν Ὑφυπουργείων Ἐργασίας Διευθύνσεις Προσωπικοῦ καὶ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας καταργεῖται. Τὰ Τμήματα Προσωπικοῦ Κεντρικῆς καὶ Περιφερειακῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Ὁργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς καταργοῦνται, τῆς ἀρμοδιότητος τούτων ἀνατιθεμένης ἀναλόγως εἰς τὰ, παρ' ἐκατέρω τῶν Γενικῶν Διευθύνσεων, Διοικητικὰ Γραφεῖα. Τὸ Τμήμα Διεκπεραιώσεως καὶ Ἀρχείου παραμένει. Προϊστάμενος τοῦ Τμήματος τούτου τοποθετεῖται εἰς ἓκ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐπὶ βαθμῶ Διευθυντοῦ β' ἢ α' τάξεως.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας καθορισθῇσονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς λειτουργίας τοῦ Τμήματος Διεκπεραιώσεως καὶ Ἀρχείου, ὡς καὶ ἡ διαίρεσις αὐτοῦ εἰς γραφεῖα.

Τὸ προσωπικὸν τῶν διὰ τοῦ παρόντος καταργουμένων ὑπηρεσιῶν τοποθετεῖται εἰς σχετικὸς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑφυπουργείου Ἐργασίας δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας.

Εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ὑφυπουργείου δύνανται νὰ καλῶνται παρὰ τοῦ Προέδρου, ὡς εἰσηγηταὶ ἄνευ ψήφου τῶν διαφόρων θεμάτων, αἱ οἰκείαι προϊστάμενοι ὑπηρεσιῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Φεβρουαρίου 1943.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΛΤ.

41183]1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν
τῶν λιγνιτωρυχείων καὶ μεταλλείων⁽¹⁾.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 3 τῆς 12 Ἰανουαρίου 1943)

44197]Α329]1942. Ἀπόφ. Ὑφυπ. Ἐργασίας
Περὶ αὐξήσεως πόρων Ἐθνικῆς Συνμοσπον-
δίας Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος⁽²⁾.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 8 τῆς 21 Ἰανουαρίου 1943)

200670]1942. Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Συγ-
κοινωνίας καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἐπεκτάσεως ἰσχύος 39985 καὶ 39986 ἀπο-
φάσεων ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας Τε-
λεφευθνικῆς⁽³⁾.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 9 τῆς 23 Ἰανουαρίου 1943)

21671]1942. Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Συγ-
κοινωνίας καὶ Ἐργασίας.

Περὶ ἐπιβολῆς αὐξήσεως εἰς τοὺς ὑπαλλήλους
τῆς Ἀνωτάτου Ἑλληνικῆς Ραδιοφωνικῆς
Ἑταιρίας⁽⁴⁾.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 9 τῆς 23 Ἰανουαρίου 1943)

1) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 30, σελ. 952.

2) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχη 30—31, σελ. 959.

3) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 30, σελ. 953.

4) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 19, σελ. 607.

41960]1942.— Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ αὐξήσεων ἀμοιβῶν προσωπικοῦ ἐστιατο-
ρίων, οἰνομαγειρείων, ζαχαροπλαστείων, κα-
φενείων κλπ⁽⁵⁾.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 13 τῆς 1 Φεβρουαρίου 1943)

5353]1942. Ἀπόφ. Γενικῆς Διευθύνσεως Τύ-
που καὶ Ραδιοφώνων.

Περὶ αὐξήσεως κατὰ 30 ο/ο τῶν συνολικῶν ἀ-
ποδοχῶν τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ
ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν τῇ Ἐπικρατείᾳ
ἐκδιδόμενων ἡμερησίων ἐφημερίδων, τῶν λαμ-
βανομένων κατὰ τὴν 8 Δεκεμβρίου 1942.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 14 τῆς 6 Φεβρουαρίου 1943)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθροῦ 5 τοῦ
ὑπ' ἀριθ. 791]14]11]1941 Ν. Διατάγματος «περὶ τι-
μῆς πωλήσεως ἐφημερίδων»⁽⁶⁾, τὸ ὑπ' ἀριθ. 1999]
1942 Ν. Δίμα, τὴν ὑπ' ἀριθ. 24163]Σ. 6 ἀπόφασιν
τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὡς καὶ τὴν ὑπ'
ἀριθ. 5247]Α ἀπόφασιν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνή-
σεως περὶ ἐκατονταδράχμου τιμῆς πωλήσεως τῶν
ἐφημερίδων, ἀποφασίζομεν: Αὐξάνομεν τὰς συνο-
λικὰς ἀποδοχὰς τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ
ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν τῇ Ἐπικρατείᾳ ἐκδι-
δόμενων ἡμερησίων ἐφημερίδων, ὡς καὶ τῶν ὑπαλ-
λήλων τῆς Ἐνώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ Ξένου Τύ-
που, τὰς λαμβανομένας κατὰ τὴν 8ην Δεκεμβρίου
1942, κατὰ 30 ο/ο καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας.

Ἡ ὡς ἄνω αὐξήσις τῶν 30 ο/ο χορηγεῖται αὐτο-
τελῶς καὶ ἀνεξαρτήτως δοθεισῶν προσαυξήσεων ἐνε-
κεν ἀκριβεῖας ζωῆς διαφόρων ἐπιδομάτων, ἐξ οἷας
δήποτε αἰτίας ἀπορροεῖνται, συμπεριλαμβανομένου
καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβεῖας ζωῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Δεκεμβρίου 1942

4520]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ αὐξήσεων ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1943 ἀπο-
δοχῶν ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπι-
κοῦ ἐργοδοτῶν συνδεδεμένων διὰ σχέσεως ἐρ-
γασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ.
310]1941 Ν. Δίματος, ἐν συνδυασμῶ πρὸς τὰς
διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]41 ὁμοίου.

Ἀποφασίζομεν

1.—Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 1]2]43 αὐξήσιν ἐπὶ τῶν
συνολικῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῆς 31]1]43 παν-
τὸς τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπι-
κοῦ (μονίμου, ἐκτάκτου, ἐπὶ συμβάσει κλπ.) ἀ-
νεξαρτήτως φύλου καὶ εἰδικότητος παντὸς ἐν
τῇ χώρᾳ φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου συνδεο-
μένου, ὡς ἐργοδότη, μετὰ τοῦ ἄνω προσωπι-
κοῦ διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου
καὶ ἀνεξαρτήτως τρόπου πληρωμῆς ὡς κάτωθι:

Ἐπὶ μην. ἀποδ. μέχρι	35.000	αὐξ.	60 %
> > >	35.001—40.000	>	55 %
> > >	40.001—45.000	>	50 %
> > >	45.001—50.000	>	48 %
> > >	50.001—55.000	>	45 %
> > >	55.001—60.000	>	35 %
> > >	60.001 καὶ ἄνω	>	30 %

Ἐπὶ πλείον τῶν ὡς ἄνω αὐξήσεων ἐπιβάλλο-

5) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 28, σελ. 894.

6) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 9, σελ. 281.

μεν πρόσθετον μηνιαῖον ἐπίδομα ἀκριβείας ἐκ δραχμῶν 15.000 ἀνεξαρτήτως μισθοῦ.

2.—Ὡς ἀποδοχαὶ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς παρῶσης θεωρεῖται πᾶσα εἰς χορήμα ἀμοιβή, ἣν ἔλαβεν ἢ δικαιούται ὁ μισθωτὸς διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον ἐ. ἔ., ἐξαίρεσει μόνον τοῦ δώρου τῶν ἑορτῶν, τῶν ποσοστῶν ἐπὶ τοῖς ἐκατὸν ἐπὶ τιμῆς, ἐπὶ εἰσπράξεων ἢ ἐπὶ ἀξίας, ὡς καὶ τοῦ ἀντιτίμου τῆς δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019/42 Ν. Διατάγματος (1) χορηγουμένης τροφῆς.

3.—Προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, ἐφ' ὧν ἔχει ἐπιβληθῇ δι' ἀποφάσεων ἡμῶν τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἢ κατὰ τὴν παράγραφον 1 τῆς παρούσης προσαυξήσεως θὰ ὑπολογισθῇ ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ μισθοῦ, ὁ δὲ οὕτως ἡυξημένος μισθὸς θέλει μειωθῇ κατὰ τὸ ὑπὸ τῆς καθιερούσης τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν ἀποφάσεως ἡμῶν ὀριζόμενον ποσοστὸν.

4.—Υπάλληλοι καὶ ὑπηρεταὶ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τῆς παρούσης ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει ὑπαγόμενοι εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης ἀποφάσεως θεωροῦνται πάντες ὡν τὰ κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν ρυθμίζονται ὑπὸ τῶν μέχρι σήμερον ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας (ὡς π. χ. Ἐθνικὴ 12/8/1936, Ἀνωτάτων ἐταιριῶν κλπ., Τραπεζῶν, Ἀσφαλιστικῶν Ἐταιριῶν, Ἐμποροῦπαλλήλων, Παντοπωλοῦπαλλήλων κλπ.). Ὡσαύτως εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης ἀποφάσεως ὑπάγονται καὶ οἱ ἔμμισθοι ἱατροὶ, δικηγόροι καὶ νομικοὶ σύμβουλοι, οἱ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρεταὶ τῶν ξενοδοχείων ὕπνου, οἱ ὁδηγοὶ πάσης μορφῆς καὶ φύσεως αὐτοκινήτων, οἱ διπλωματοῦχοι πρακτικοὶ μηχανικοὶ οἱ ἀσκούντες ὑπεύθυνον ἐπιβλεψὶν μηχανολογικῆς ἐγκαταστάσεως, οἱ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρεταὶ τῶν Συμβολαιογραφείων, Δικηγορικῶν Γραφείων, οἱ θυρωροὶ πολυκατοικιῶν ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ Ν. Δ. 1167 (2), ὡς καὶ τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν κλινικῶν, σανατορίων καὶ νοσοκομείων.

5. Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης ἀποφάσεως δὲν ἰσχύουν μόνον διὰ τοὺς ἐργαζομένους εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐργασίας ἐν γένει, περὶ ὧν προβλέπει τὸ ὑπ' ἀριθ. 499/41 Ν. Διάταγμα (3), διὰ τοὺς ἡθοποιοὺς θεάτρων καὶ θεαμάτων γενικῶς, μουσικῶν κέντρων καὶ θεαμάτων, διὰ τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τοῦ ἡμερησίου καὶ περιοδικοῦ τύπου, ὡς καὶ διὰ τὸ οἰκιακὸν προσωπικόν.

6. Πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβαλλόμενας αὐξήσεις συμψηφίζεται πᾶσα τυχὸν οἰκιοθελῶς χορηγηθεῖσα αὐξήσις ἀπὸ 1—1—43 καὶ οὐχὶ ἐξ ἐφαρμογῆς ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων ἡμῶν, συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.

7. Πρὸς τὰ διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβαλλόμενα ποσοστὰ αὐξήσεων προσαυξάνονται ἀπὸ 1—2—43 καὶ τὰ ἥδη ἐν ἰσχύϊ προσηυξημένα κατώτατα ὅρια μισθῶν τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν μέχρι σήμερον ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτρο-

πῶν Διαιτησίας καὶ ἀποφάσεων ἡμῶν.

Ἡ παρούσα ἀπόφασις ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν ἀπὸ 1—2—43.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Φεβρουαρίου 1943

4888/1943 Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας Περὶ ἀμοιβῆς προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων εἰς τὰς ὁποίας ἔχει ἐφαρμοσθῇ ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310/41 καὶ 783/41 Νομ. Διαταγμάτων, ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 14727/17726 ἀπὸ 31/10/42 γνωμάτευσιν τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους.

Ἀποφασίζομεν

Ὅριζομεν ὅτι εἰς ὅσας ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις καὶ ἐν γένει ἐργασίας ἐφηρμοσθῇ δι' ἀποφάσεως ἡμῶν τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας τὰ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ταύτης καθιερούμενα ἡμερομίσθια δέον νὰ καταβάλλωνται ἡυξημένα βάσει πασῶν τῶν ἐκδοθεισῶν μέχρι σήμερον ἢ ἐκδοθησομένων ἡμετέρων ἀποφάσεων μὴ ἰσχυουσῶν διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην τῶν περιοριστικῶν διατάξεων τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων ἡμῶν περὶ προαιρετικοῦ τῶν αὐξήσεων εἰς περιπτώσιν μὴ χρήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ. Προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ γενικῶς μισθωτῶν ἀμειβομένων ἐπὶ μηνιαίῳ ἢ δεκαπενθημέρῳ κ.τ.λ. μισθῷ αἱ αὐξήσεις θὰ ὑπολογισθῶν ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ μισθοῦ καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας, ὁ δὲ οὕτως ἡυξημένος μισθὸς θέλει μειωθῇ κατὰ τὸ ποσοστὸν τὸ ὀριζόμενον ὑπὸ τῆς καθιερούσης τὴν ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἀποφάσεως.

Ἡ παρούσα ἰσχύει ἀπὸ 15ης Φεβρουαρίου 1943 δι' ἅπασαν τὴν Χώραν.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Φεβρουαρίου 1943

4411/1943 Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας Περὶ ἀμοιβῶν διευθυντῶν σκηνῆς, ὁδηγῶν σκηνῆς καὶ βοηθῶν σκηνοθετῶν.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310/41 Ν. Δ. «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κ.λ.π.», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783/1941 ὁμοίου, ὡς καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 42803/42, (4) 44392/42 (5) καὶ 85/1943 ἡμετέρας ἀποφάσεις.

Ἀποφασίζομεν

Συμπληροῦντες τὸς ὡς ἄνω ἡμετέρας ἀποφάσεις ὀρίζομεν ὅτι εἰς τὰς διατάξεις τούτων συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ διευθύνται σκηνῆς, ὁδηγοὶ σκηνῆς καὶ βοηθοὶ σκηνοθετῶν.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Φεβρουαρίου 1943

1667/1943 Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας Περὶ ἀμοιβῶν ἐργατοτεχνικῶν προσωπικοῦ καφεζαχαροπλαστείων, καφεγαλα-

(1) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α' τεύχος 32, σελ. 19.

(2) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α' τεύχος 15 σελ. 473.

(3) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α' τεύχος 6 σελ. 188.

(4) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 30, σελ. 955.

(5) Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 30 σελ. 956.

κτοπωλείων, καφεζυθοπωλείων και συναφών
πρὸς ταῦτα.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ.
310]1941 Νομοθ. Διατάγματος «περὶ αὐξήσεως τῶν
ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.», ἐν συνδυασμῷ πρὸς
τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 783]41 ὁμοίου

Ἀποφασίζομεν

1. Ἐπιβάλλομεν ἀπὸ 1—8—1942 τὰς ὑπὸ τῆς πα-
ραγρ. 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 27988]42 ἡμετέρας ἀποφά-
σεως (1) ὀριζόμενας προσαυξήσεις κατὰ 50 οἰο ἐπὶ τῶν
εἰς χρῆμα ἀμοιβῶν τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ
τῶν καθ' ἅπασαν τὴν χώραν ὑφισταμένων καφενείων,
καφεζαχαροπλαστείων, καφεγαλακτοπωλείων, καφε-
ζυθοπωλείων καὶ τῶν τούτοις συναφῶν ἐπιχειρήσεων.

2. Ἡ παρῶσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν χώραν.
Ἡ παρῶσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος
τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰανουαρίου 1943

27509]1942 Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Συγκοι-
νωνίας καὶ Ἑργασίας.

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἐργατῶν Ἡλεκτρι-
σμοῦ (2).

(Ε. Κ. τ. Β'. φ. 16 τῆς 10 Φεβρουαρίου 1943)

5648]1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινο-
νίας καὶ Ἑργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἡλεκ-
τρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ.
499]41 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310
καὶ 354 Ν. Δ.».

Ἀποφασίζομεν

Ὅπως εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς Ἡλεκτρικῆς
Ἑταιρίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς χορηγηθῇ ἀπὸ 1 Φε-
βρουαρίου ἐ. ἔ. αὐξήσεις ἐπὶ τῶν καθορισθεισῶν
ἀποδοχῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 33413 π. ἔ. ἀποφάσεως
ἡμῶν (3) ὡς κάτωθι:

Δι' ἀποδοχὰς μέχρι 35.000 δραχμῶν μηνιαίως
αὐξήσεις ἐξήκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (60 %).

Διὰ 35.001 δραχ. ἕως 36.000 αὐξήσεις 59 %.

Διὰ 36.001 ἕως 37.000 δραχ. αὐξήσεις 58 % καὶ
οὕτω καθέξῃς μέχρι τῶν 64.000 δραχμῶν μηνιαίως,
εἰς ἃς ἀντιστοιχεῖ αὐξήσεις τριάκοντα τοῖς ἑκατὸν
(80 %) καὶ ἥτις θὰ δοθῇ εἰς πάσας τὰς ἀποδοχὰς
τὰς ἀνωτέρας τῶν 64.000 δραχμῶν.

Ἐπὶ πλέον τῶν ὡς ἄνω αὐξήσεων ὀρίζομεν πρόσ-
θετον μηνιαῖον ἐπίδομα ἐκ δραχμῶν 15.000 ἀνεξαρ-
τήτως μισθοῦ.

Πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβαλ-
λομένας αὐξήσεις συμψηφίζεται πᾶσα τυχὸν οἰκειο-
θελῶς χορηγηθεῖσα αὐξήσις ἀπὸ 1—1—43 πέραν
τῶν καθορισθεισῶν τοιοῦτων διὰ τῶν ἡμετέρων ἀπο-
φάσεων δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499]41 Ν. Δ.

Πᾶσαι αἱ ὡς ἄνω χορηγίαι δίδονται ὑπὸ τύπον
προσωρινοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας τοῦ βίου.

Ἡ παρῶσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος
τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Φεβρουαρίου 1943

5647]1943 Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Συγκοι-
νωνίας καὶ Ἑργασίας.

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τῶν ἐν
Ἑλλάδι ἠλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ.
499]41 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσε-
ως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310 καὶ 354 Ν. Δ.

Ἀποφασίζομεν

Ὅπως εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι
ἠλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων χορηγηθῇ ἀπὸ 1ης Φε-
βρουαρίου 1943 αὐξήσεις ἐπὶ τῶν καθορισθεισῶν ἀ-
ποδοχῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 33413 π. ἔ. ἀποφάσεως
ἡμῶν (4) ὡς κάτωθι:

Δι' ἀποδοχὰς μέχρι 35.000 δραχ. μηνιαίως αὐξή-
σεις ἐξήκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (60 οἰο). Διὰ 35.001 ἕως
36.000 αὐξήσεις 59 οἰο.

Διὰ 36.001 ἕως 37.000 αὐξήσεις 58 οἰο καὶ οὕτω
καθεξῇς μέχρι τῶν 64.000 δραχμῶν μηνιαίως, εἰς ἃς
ἀντιστοιχεῖ αὐξήσεις 30 οἰο, καὶ ἥτις θὰ δοθῇ εἰς πά-
σας τὰς ἀποδοχὰς τὰς ἀνωτέρας τῶν 64.000 δραχμῶν.
Ἐπὶ πλέον τῶν ὡς ἄνω αὐξήσεων ὀρίζομεν πρόσθε-
τον μηνιαῖον ἐπίδομα ἐκ δραχμῶν 15.000, ἀνεξαρτή-
τως μισθοῦ.

Πρὸς τὸς διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβαλ-
λομένας αὐξήσεις συμψηφίζεται πᾶσα τυχὸν οἰκειο-
θελῶς χορηγηθεῖσα αὐξήσις ἀπὸ 1]1]1943 πέραν τῶν
καθορισθεισῶν τοιοῦτων διὰ τῶν ἡμετέρων ἀποφά-
σεων δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499]941 Ν. Δ.

Πᾶσαι αἱ ὡς ἄνω χορηγίαι δίδονται ὑπὸ τύπον
προσωρινοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας τοῦ βίου.

Ἡ παρῶσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος
τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Φεβρουαρίου 1943

5649]1943 Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Συγκοι-
νωνίας καὶ Ἑργασίας.

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Κρατι-
κῆς ἐκμεταλλεύσεως Τροχιοδρόμων καὶ Ἡ-
λεκτροφωτισμοῦ Θεσσαλονίκης.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ.
499]41 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 310
καὶ 354 Ν. Δ.

Ἀποφασίζομεν

Ὅπως εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς Κρατικῆς ἐκ-
μεταλλεύσεως Τροχιοδρόμων καὶ Ἡλεκτροφωτισμοῦ
Θεσσαλονίκης χορηγηθῇ ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου ἐ. ἔ.
αὐξήσεις ἐπὶ τῶν καθορισθεισῶν ἀποδοχῶν διὰ τῆς
ὑπ' ἀριθ. 33413]28]10]42) ἀποφάσεως ἡμῶν (5) ὡς
κάτωθι.

Δι' ἀποδοχὰς μέχρι 35.000 δραχμῶν μηνιαίως αὐ-
ξήσεις ἐξήκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (60 οἰο).

Διὰ 35.001 δρ. ἕως 36.000 δρ. αὐξήσεις 59 οἰο.

Διὰ 36.001 δρ. ἕως 37.000 δρ. αὐξήσεις 58 οἰο καὶ
οὕτω καθ' ἐξῆς μέχρι τῶν 64.000 δραχμῶν μηνιαί-
ως, εἰς ἃς ἀντιστοιχεῖ αὐξήσεις 30 οἰο καὶ ἥτις θὰ
δοθῇ εἰς ἀπάσας τὰς ἀποδοχὰς τὰς ἀνωτέρας τῶν
64.000 δραχμῶν.

Ἐπὶ πλέον τῶν ὡς ἄνω αὐξήσεων ὀρίζομεν πρόσ-
θετον μηνιαῖον ἐπίδομα ἐκ δραχμῶν 15.000, ἀνεξαρ-
τήτως μισθοῦ.

Πρὸς τὰς διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐπιβαλ-
λομένας αὐξήσεις συμψηφίζεται πᾶσα τυχὸν οἰκειο-
θελῶς χορηγηθεῖσα αὐξήσις ἀπὸ 1]1]1943, πέραν τῶν

(1) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τευχὸς 21, σελ. 874.

(2) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τευχὸς 24, σελ. 768.

(3) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τευχὸς 30, σελ. 953.

(4) Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμος α', τευχὸς 30, σελ. 953.

(5) Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τευχ. 30, σ. 953ο

καθορισθεις των τοιούτων δια των ημετέρων αποφάσεων δύναται τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499/41 Ν. Δ.

Πᾶσαι αἱ ὡς ἄνω χορηγίαι δίδονται ὑπὸ τύπον προσωρινῆς ἐπιδόματος ἀκριβείας τοῦ βίου.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἑφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Φεβρουαρίου 1943

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ

29385)1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας Περὶ προσθηκῶν εἰς τὴν νομοθεσίαν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 180)1942).

Εἰς τὴν Νομοθεσίαν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν ἐπιφέρονται αἱ κάτωθι προσθηकाί.

1. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρθροῦ 16 τοῦ Καταστατικοῦ προστίθεται ἡ κάτωθι διάταξις ὡς τελευταία παράγραφος αὐτοῦ.

«Ἡσφαλισμένοι συμπληρώσαντες τὸ 60ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἀνῆλθοι καὶ οἱ δικαιούχοι τούτων ἀσφαλισθέντες δύναται τῶν Α. Νόμων 174)1936 καὶ 2018)1939 δικαιοῦνται συντάξεως ἐφ' ὅσον ἔχουν 10ετὴ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν εἰς κυλινδρομύλους ἢ μακαρονοποιεῖα.

Ἡ σύνταξις ὑπολογίζεται συμφώνως πρὸς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ὡς καὶ τὰς περὶ φυματικῶν ὁμοίας τοῦ ἀρθροῦ 12, δὲν δύναται δὲ νὰ ὑπερβῇ τὰς 8.000 δραχ. (βασικὴ πρόσθετος) ἐὰν δὲν ἔχουν πραγματοποιήσῃ πλείονας τῶν 500 καταβολῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον.

2. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας προστίθεται ἐδάφιον ὑπ' ἀριθ. 3 ἔχον οὕτω:

Εἰς τοὺς δύναται τῶν Α. Ν. 174)1936 καὶ 2018)1939 ἡσφαλισμένους δὲν παρέχεται ἐφ' ἀπαξ βοήθημα».

29839)Σ 591)1942 Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἑργασίας Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 183)1942).

Εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς ἐπιφέρονται αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθηκαί.

2. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρθροῦ 22 προστίθενται τρία ἐδάφια ἔχοντα ὡς ἑξῆς.

«Υπάλληλοι καὶ ὑπηρετῶν τῆς Ἑταιρίας Σιδ)μων Ἀττικῆς, διατελέσαντες ἡσφαλισμένοι τοῦ Ταμείου ὑπὸ τὴν ιδιότητι των ταύτην, προσληθέντες μετὰ τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῆς Ἑταιρίας ταύτης ἀποχώρησιν ἢ ἀπόλυσιν των εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ταμείου Συντάξεων ὡς ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρετῶν αὐτοῦ καὶ ἀσφαλισθέντες ἐκ νέου παρ' αὐτῶ, συμφώνως τῷ ἀρθρῳ 1 τοῦ παρόντος, δικαιοῦνται εἰς τὴν προσμέτρησιν τοῦ χρόνου τῆς παρὰ τῇ ὡς ἄνω Ἑταιρίᾳ ἡσφαλισμένης προϋπηρεσίας των διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ὀλίκου συνταξίου χρόνου καὶ τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεώς των.

Οἱ τυχόν ἐκ τούτων ἀναλαβόντες τὰς ἀτομικὰς ἰσφορὰς των τῆς πρώτης παρὰ τῷ Ταμείῳ ἀσφαλίσεως των, ὡς ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν τῆς Ἑταιρίας Σιδ)μων Ἀττικῆς, πρὸς ἀναγνώρισιν τοῦ κατὰ τὰ ὡς ἄνω δικαιώματος ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν ἀνακατάθεσιν τοῦ ποσοῦ των ἀναληφθεῖσων ἀτομικῶν εἰσφορῶν των ὡς καὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ καταβληθέντος ὑπ' αὐτῶν τόκου πρὸς 4ο/ο. Ἡ ἀνακατάθεσις αὕτη ἐνεργεῖται ἐφ' ἀπαξ ἢ κατὰ δόσεις, ὀριζόμενας παρὰ τοῦ Συμβουλίου.

Ἐν περιπτώσει ἀποχωρήσεως ἢ ἀπολύσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου ἢ θανάτου τοῦ ἐνεργοῦντος, κατὰ τ' ἄνωτέρω, ἀνακατάθεσιν ἀτομικῶν εἰσφορῶν, τὸ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀποχωρήσεως, ἀπολύσεως ἢ τοῦ θανάτου, ἀπομένον ὑπόλοιπον τῆς τοιαύτης ὀφειλῆς του ἐξακολουθεῖ βαρύνον τὴν σύνταξιν τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ τῶν δικαιούχων αὐτοῦ καὶ θὰ κρατῆται ἐκ ταύτης εἰς δόσεις ὀριζόμενας παρὰ τοῦ Δ. Σ.».

3. Τὸ ἀρθρον 23 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«Πᾶσα πρότασις τροποποιήσεως τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ ἀποφασίζεται διὰ πλειοψηφίας τῶν παρόντων μελῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου, οὐχὶ ὀλιγωτέρας τῶν τριῶν, ὑποβάλλεται δὲ πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἑργασίας, κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 59 τοῦ Α. Ν. «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας», ὀριζόμενα».

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συλλογικὴ Σύμβασις ἐργασίας φορτοεκφορτωτῶν Σφαγείων Ἀθηνῶν.

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 11ην Φεβρουαρίου 1943 ἐν τῷ Ὑφυπουργείῳ Ἑργασίας, παρουσία τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ν. Καλύβα, τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ἑργασίας Π. Παυλάκη καὶ τοῦ Διευθυντοῦ Ὀργανισμῶν Διαιτησίας καὶ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ι. Παπαδημητροπούλου, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι Παντελῆς Μακρῆς, Πρόεδρος τῶν ζωεμπορῶν Ἀθηνῶν, ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ Χρήστος Κελεπούρης, Πρόεδρος τῶν Φορτοεκφορτωτῶν Σφαγείων Ἀθηνῶν, ἀπεφασίσαν τὴν ὑπογραψὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, δι' ἧς καθορίζεται ὡς κάτωθι τὸ τιμολόγιον ἐργατικῶν τῶν φορτοεκφορτωτῶν σφαγείων Ἀθηνῶν.

Α' Τιμολόγιον.

1) Διὰ τὰ μικρὰ σφάγια (ἀρνοπρόβατα) κατὰ κεφαλὴν δραχ. 50.

2) Διὰ τὰ χοίρινα (μικρόσωμα ἢ μεγάλοςωμα) κατὰ κεφαλὴν δραχ. 500. καὶ

3) Διὰ τὰ πάσης φύσεως βοοειδῆ κατὰ κεφαλὴν δραχ. 500.

Τὸ ὡς ἄνω τιμολόγιον ἰσχύει μόνον ἐπὶ τῶν δι' αὐτοκινήτων μεταφερομένων σφαγίων, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν Σιδηροδρόμων ΣΠΑΠ καὶ ΣΕΚ μεταφερομένων, τὸ ὁποῖον παραμένει τὸ αὐτό, ἥτοι

1) Διὰ τὰ ἀρνοπρόβατα δραχ. 300.

2) Διὰ τὰ χοίρινα γενικῶς δραχ. 1000 καὶ

3) Διὰ τὰ βοοειδῆ πάσης φύσεως δραχ. 2000.

Β') Ἡ παρούσα Συλλογικὴ Σύμβασις ἰσχύει διὰ τὰς Ἀθῆνας καὶ διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς αὐτῆς μέχρι καὶ τῆς 11ης Μαΐου ἐ.ε. 1943.

Γ') Ἡ παρούσα Συλλογικὴ Σύμβασις εἶναι ἐπικρατεστέρα πάσης ἄλλης καθοριζούσης δυσμενεστέρους διὰ τοὺς ἐργάτας ὁρους, ἀντιθέτως δὲ ἐπικρατεῖ αὐτῆς πᾶσα σύμβασις καθορίζουσα εὐμενεστέρους τοιοῦτους.

Δ') Πᾶσα παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις πρὸς τὰς διατάξεις τῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως Ἑργασίας θεωρεῖται ὡς ἀδικαιολόγητος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεοῦσα τοὺς παραβάτας εἰς πενταπλασίαν ἀποζημίωσιν τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου 2112, ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη.

Ε') Ἡ παρούσα Συλλογικὴ Σύμβασις συνετάγη εἰς τέσσαρα πρωτότυπα, ὑπογραφέντα ἅπαντα παρὰ τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας, τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ἑργασίας καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων, ἐξ ὧν ἐν μὲν θὰ κατατεθῇ παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικοῦ Ἀθηνῶν, δύο θὰ ληφθῶν παρὰ τῶν συμβαλλομένων ἂν ἐν καὶ ἐν θὰ παραμείνῃ παρὰ τῇ Ὑπηρεσίᾳ Ὀργανισμῶν καὶ Διαιτησίας.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ (*)

Η ΕΠΙΤΑΞΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ
ΜΕΤΑ ΤΟ Ν. Δ. 424/1941

Στὴν περίπτωσιν τῆς πραγματικῆς ἀδυναμίας τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως νὰ ἐξακολουθήσῃ τῇ λειτουργίᾳ τῆς, ποὺ ἔχει ὡς συνέπεια καὶ τὴν ἀδυναμίαν νὰ διατηρηθῇ ὁλόκληρος ἢ μέρος τοῦ προσωπικοῦ τῆς, τὸ ν. δ. 424/1941 ἐπιβάλλει ἓνα μόνον νόμιμο τρόπο ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ: Μὲ ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας.

Κάθε ἄλλη ἀπόλυσις εἶναι ἄκυρος καὶ ἔχει ἀποτέλεσμα τὴν πληρωμὴ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, ποὺ ἐξακολουθεῖ, σύμφωνα μὲ τὸν νόμο, νὰ συνδέεται μὲ τὴν σχέσιν ἐργασίας.

Στὴν ἐννοία τοῦ ὅρου «πραγματικὴ ἀδυναμία» εἶναι καὶ ἡ ἀντικειμενικὴ ἀδυναμία τοῦ ἐργοδότη νὰ δεχθῇ τὶς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, κάθε δηλαδὴ περιστατικὸ ἀνωτέρας βίας, ποὺ δὲν ἀναμένεται μὲ τὴν συνηθισμένη πορεία τῶν πραγμάτων.

Ἡ ἐπίταξις τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀπὸ τὶς ἀνάγκας τοῦ πολέμου, εἶναι φυσικὰ γεγονὸς ἀνωτέρας βίας καὶ μὲ βάσιν τὸ προηγούμενον τοῦ ν. δ. 424/1941 δίκαιο θὰ μπορούσε νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀναστολὴ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ καὶ τὴν διάλυσί τῆς, κατ' ἄλλην γνώμη. Σὲ κάθε περίπτωσιν ὁ μισθωτὸς δὲ θὰ εἶχε δικαίωμα ἀποδοχῶν, ἀφοῦ ὁ ἐργοδότης δὲν θὰ ἦτο ὑπαίτιος γιὰ τὴν ἀδυναμίαν ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ.

Μὲ τὸ ν. δ. 424/1941 ὅμως τὸ πρᾶγμα διαφέρει. Ἀφοῦ στὴν περίπτωσιν τῆς πραγματικῆς ἀδυναμίας γιὰ τὴν ἐξακολουθήσιν τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως δὲν ὑπάρχει ἄλλος νόμιμος τρόπος νὰ διαλυθῇ ἡ σχέσις ἐργασίας, ἐκτὸς τῆς ἀπολύσεως μὲ ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, καὶ ἡ ἐπίταξις δὲν ἔμπορὶ νὰ φέρῃ τὴν ἀλυσιν τῆς σχέσεως ἐργασίας ἢ ὀριστικὴ ἢ πρόσκαιρη ἀδυναμίαν γιὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότη, ἀλλ' ἀπαραίτητα ἀπαιτεῖται νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἀπόλυσις τοῦ προσωπικοῦ μὲ ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.

Ἄν δὲν γίνῃ αὐτό, δὲν ἐπιτρεῖται ἡ ἐπίταξις τῆς σχέσεως ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ, ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα ἀποδοχῶν, ἀκόμα καὶ χωρὶς νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἀποδοχὴ ἀπὸ τὸν ἐργοδότη τῶν ὑπηρεσιῶν του.

Ἡ ἐννοία αὕτῃ τοῦ νόμου δὲν προκύπτει μόνον ἀπὸ τὸν ὅρο «πραγματικὴ ἀδυναμία» ποὺ μεταχειρίζεται τὸ ν. δ. 424/1941, μὲ τὸ πλάτος τῆς ἐννοίας του, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ εἰδικὸ ν. δ. 1767/1942 (Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τεύχος 25, σελ. 796).

Τὸ νομοθετικὸ αὐτὸ διάταγμα προνοεῖ γιὰ τὶς ἐπιχειρήσεις ἐστιατορίων καὶ ζυθοεστιατορίων, ποὺ διέκωψαν τὴν λειτουργίαν των, ἀπὸ τὴν αἰτία τῆς ἐπίταξεως ἀπὸ τὶς Ἀρχὲς κατοχῆς καὶ ἐπιτρέπει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ των, χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας.

Τὸ συμπέρασμα ἄρα εἶναι, ὅτι ἂν πρόκειται γι' ἄλλες ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, ἐκτὸς τῶν ὧν ἀναφέρει εἰδικῶς τὸ ν. δ. 1767/1942, ἡ ἐπίταξις δὲν μπορεῖ ν' ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς πληρω-

μῆς τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ καὶ δὲν ἔχει ἀποτέλεσμα τὴν διάλυσιν ἢ ἀναστολὴ τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

X.

ΣΤΗΛΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Εἰδοποιοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομηταί, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἑργατικοῦ Δικαίου» ἀπεστέλλετο ἀεροπορικῶς, ὅτι ἐφεξῆς τὰ ἐκδιδόμενα τεύχη θὰ ἀποστέλλονται διὰ τοῦ ταχυδρομείου ὡς ἀπλὰ καὶ οὐχὶ ἀεροπορικῶς. Τὸ μέτρον τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Ταχυδρομεῖον δὲν ἀναλαμβάνει πλέον τὴν ἀποστολὴν ἐντύπων ἢ περιοδικῶν ἀεροπορικῶς.

Ἐπίσης παρκαλοῦνται ὅσοι ἀπὸ τοὺς κ. κ. ἀναγνώστας μας, ἀπὸ τὰς ἐποχῆς, ζητοῦσι τὴν ἀποστολὴν ὁρισμένων τευχῶν, μὴ περιλαμβανομένων εἰς τὰ τεύχη τῆς συνδρομῆς, ὅπως ἀποστέλλουν καὶ τὸ σχετικὸν ἀντίτιμον, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ εὐρισκόμεθα εἰς τὴν δύσκολον θέσιν νὰ μὴ ἀποστείλωμεν τὰ ζητούμενα τεύχη.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ γνωρίζομεν ὅτι ἡ τιμὴ ἐκάστου τεύχους, παλαιῶν καὶ νέων, ἔχει ὁρισθῇ εἰς δραχμὰς τριακοσίας (300), εἰς τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο δέον νὰ προστεθῶν καὶ δραχμαὶ πεντήκοντα (50) ἐπὶ πλέον διὰ ταχυδρομικὰ κ.λ.π. ἔξοδον.

Νικ. Κανταρτζῆν, δικηγόρον, Τρίκαλα. Ἐπιταγὴ διὰ συνδρομὴν σας ἀπὸ 15—9—42 μέχρι 1—3—43 ἐλήφθη. Ἀπεστείλαμεν τὰ ὑπ' ἀριθ. 26, 27, 28, 29, 30—31, 32, 33, 34, 35 καὶ 36 τεύχη, ὡς καὶ τὴν σχετικὴν ἀπόδειξιν. Διὰ τὸ ἀπὸ 15—3—43 μέχρι 1—9—43 νέον ἐξάμηνον δέον νὸ μᾶς ἐμβάσητε ἐτέρας δραχμὰς 3.000.

Τηλ. Νομίδην, Θεσσαλονίκην. Ἐλάβομεν ἐπιταγὴν. Σὰς ἐνεγράψαμεν συνδρομητὴν ἀπὸ 1—1—43 μέχρι 15 Ἰουνίου 1943. Ταχυδρομικῶς ἀπεστείλαμεν ὑπ' ἀριθ. 32, 33, 34, 35 καὶ 36 τεύχη, ὡς καὶ ἀπόδειξιν συνδρομῆς.

Ἑθνικὸν Ἑργατοῦπαλληλικὸν Κέντρον Αἰγίου. Ἐπιταγὴ δι' ἀνανέωσιν συνδρομῆς σας ἀπὸ 15—9—42 μέχρι 1—3—43 ἐλήφθη. Ἀπεστείλαμεν τὰ ὑπ' ἀριθ. 26, 27, 28, 29, 30—31, 32, 33, 34, 35 καὶ 36 τεύχη ὡς καὶ τὴν ἀπόδειξιν συνδρομῆς. Διὰ τὸ ἀπὸ 15—3—43 μέχρι 1—9—43 νέον ἐξάμηνον δέον νὰ μᾶς ἐμβάσητε δραχμὰς 5.000.

Ἄνδρ. Διακόπουλον, δικηγόρον, Πάτρας. Ἐπιταγὴ ἐλήφθη. Ἀπεστείλαμεν τὰ ζητηθέντα τεύχη ὑπ' ἀριθ. 28, 29, 30—31 τεύχη.

Ἀχιλ. Γκούταν, δικηγόρον, Νάουσας. Ἐπιταγὴ ἐλήφθη. Σὰς ἐνεγράψαμεν συνδρομητὴν δι' ἐξάμηνον ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1943 μέχρι 15 Ἰουνίου 1943, ἀπεστείλαμεν δὲ ταχυδρομικῶς τὰ ὑπ' ἀριθ. 32, 33, 34, 35 καὶ 36 τεύχη, ὡς καὶ τὴν σχετικὴν ἀπόδειξιν συνδρομῆς.

Κ. Μπεκατώρον, Ἐπιθεώρησιν Ἑργασίας, Γ. Γκόγκαν, διευθυντὴν Σχολῆς Μηχανικῶν Θεσσαλονίκης, «Ὁ Εὐκλείδης», Θεσσαλονίκην. Ἀυτούμεθα πολὺ διὰ τὴν μὴ λήψιν τῶν τευχῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν βαρύνει τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ περιοδικοῦ. Ὅπως δὴποτε ἀποστέλλομεν καὶ πάλιν ταχυδρομικῶς τὰ τεύχη, τὰ ὁποῖα δὲν ἐλάβετε, εὐχόμεθα δὲ νὰ μὴ ἀπολεσθῶν καὶ πάλιν.

Τύποις: Ν. ΑΠΑΤΣΙΔΗ Μενάνδρου 4—Ἀθῆναι Τηλ. 29-19

ΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον}
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 37

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1943

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΙΔΑΧΕΥΣΙΣ ΜΑΣ : Τὸ δικονομικὸν πρόβλημα
προστασίας τῶν μισθωτῶν. Σελ. 163

ΑΡΘΡΑ, ΜΕΛΕΤΑΙ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

- 'Απόλυσις τοῦ ἀσθενήσαντος μισθωτοῦ ὑπὸ
τὸ κράτος τοῦ ν. δ. 424/1941, ὑπὸ **Ζαχαρία
Δ. Κανναβᾶ**, Δικηγόρου Σελ. 164
- Ζητήματα ἐκ τῶν περὶ συσσιτίων ἀποφάσεων Ὑφ.
Υπουργοῦ Ἑργασίας, ὑπὸ **Σταμ. Ἀμερικάνου**,
Δικηγόρου Σελ. 169
- 'Η μήνυσις κατὰ τοῦ μισθωτοῦ κατὰ νόμον 2112
καὶ 424, ὑπὸ **Α—Ω** Σελ. 171
- 'Η παροχὴ συσσιτίου εἰς τοὺς θνητοὺς πολυκα-
τοιικῶν (Στοιχεῖα Ἑργατικοῦ Δικαίου εἰς ἀπλᾶς
γραμμᾶς), ὑπὸ **Χ** Σελ. 192

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑ- ΦΕΡΟΝΤΟΣ

ΑΝΕΡΓΙΑ

- **Ν. Δ. 424/1941 καὶ ἀκυρότης καταγγελιῶν
συμβάσεων ἔργασίας.** Καταγγελία συμβάσεων
ἔργασίας ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1941 καὶ δικαίωμα
ἀποδοχῶν: Ἀπαγγελία ἀκυρότητας, ἀδιακρίτως
νομιμότητος ἢ μὴ τῆς καταγγελίας τῆς συμβά-
σεως ἔργασίας.— Ἐξαίρεσις ἐπὶ συμβάσεων ὠρι-
σμένης χρονικῆς διάρκειας.— Χαρακτηρισμὸς συμ-
βάσεως ἔργασίας ἀντικαταστάτου στρατευθέντος.
— Δικαίωμα ἀποδοχῶν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου μέχρις
28 Αὐγούστου 1941, ἀνεξαρτήτως παροχῆς ὑπηρε-
σιῶν.— Ἀναγκαῖα προσφορά ὑπηρεσιῶν μετὰ τὴν
28 Αὐγούστου 1941.— Μέσα ἀποδείξεως, ὑπὸ **Π**.

Παπανδρέου, Ἐφέτου ('Ἐφετ. Ἀθηνῶν 826/
1942) Σελ. 172

- 'Απόλυσις μισθωτῶν ὑπὸ σύστημα ἐκ περι-
τροπῆς ἔργασίας: Ἀναγκαῖα πάντοτε, ἐν περι-
πτώσει καθιερώσεως τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περι-
τροπῆς ἔργασίας, ἢ διὰ τῆς διοικητικῆς ἀδείας
τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας ἀπόλυσις τοῦ μι-
σθωτοῦ, ὑπὸ **Ἡρ. Καρούτση**, Προέδρου Πρωτ.
Ἀθηνῶν (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1222/
1943), ὑπὸ **Δ. Παντέλεω**, Πρωτοδίκου (Προέ-
δρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 484/1943). Σελ. 174
- Πραγματικὴ ἀδυναμία ἐξακολουθήσεως ἔρ-
γασίων ἐπιχειρήσεως καὶ τύχη τῆς συμβά-
σεως ἔργασίας, ἐπιτάξις ἐπιχειρήσεως καὶ
διαδικασία ἀπολύσεως προσωπικοῦ: Εἰδικὸς
καὶ ἀποκλειστικὸς τρόπος ἀπολύσεως, ἀνεξαρτή-
τως αἰτίων πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐξακολουθή-
σεως τῶν ἔργασίων, ὁ διὰ τῆς διοικητικῆς ἀδείας
τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας.— Ἐφαρμογὴ καὶ
ἐν περιπτώσει τυχηροῦ ἢ ἀνωτέρας βίας καὶ συνε-
πῶς καὶ ἐπιτάξεως, ὑπὸ **Γ. Βαρσάμου**, Προέ-
δρου Πρωτ. Ἀθηνῶν (Προέδρου Πρωτ. Ἀθη-
νῶν 2723/1943) Σελ. 174

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Ἐννοια τακτικῶν ἀποδοχῶν καὶ ὑπολογι-
σμὸς ἀποζημιώσεως νόμου 2112: Ἀνάγκη προ-
ϋπάρξεως εἰδικῆς συμφωνίας, ἐξ ἧς νὰ εἶναι ἡ
παροχὴ τοῦ μισθοῦ ἀντάλλαγμα ἀντὶ τῆς ὑπηρε-
σίας του.— Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως τοῦ νό-
(Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

Εἰς τὸ παρὸν τεῦχος: Τὸ ν. δ. 2140/1943 περὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424/1941
ν. δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000/1939 περὶ λήψεως μέτρων
καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας.

- Ἡ ὑπ' ἀριθ. 6340/1943 ἀπόφασις Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου
συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἐ. ἔ.
- Ἡ ὑπ' ἀριθ. 6170/1943 ἀπόφασις Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἑργασίας περὶ τρό-
που ὁργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν συσσιτίων τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχα-
νίας.— Ἄλλαι ἀποφάσεις Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας σχετικαὶ μὲ τὰ συσσίτια μισθωτῶν.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΕΥΧΟΣ

ὥς ἐγνωστοποιήσαμεν ἤδη, εἰς τοὺς ἀνανεώσαντας τὴν συνδρομὴν των διὰ τὸ ἀπὸ 15
Μαρτίου—1 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔτους ἑξάμηνον καὶ εἶναι πάντοτε εἰς τὴν διάθεσιν ὧσων ἐγ-
καίρως ἤθελον ἀνανεώσαι τὴν συνδρομὴν των.

Εἰσπράκτορες, λόγῳ τῶν περιστάσεων, δὲν θὰ χρησιμοποιηθῶσι.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

Ὑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ προπληρωτέαι: Ἐξάμηνος Δρχ. 3000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζάς, Νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 5000

Ἐμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγουμένης σελίδος)

- μου 2112 ἐξ ἀποδοχῶν τοῦ χρόνου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀναλογία 13ου μισθοῦ, ὑπὸ Σ. Πάντου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 39] 1943] Σελ. 176
- Μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀποζημιώσεις ἐκ τοῦ νόμου 3514: Ἐννοια ἀπολύσεως μισθωτοῦ.—Υπαγωγή καὶ τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὁρων συμβάσεως ἐργασίας.—Κρίσις τοῦ δικαστοῦ περὶ αὐτῆς.—Υπερμερία τοῦ ἐργοδότη κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον καὶ νόμος 2112, ὑπὸ Χ. Ἀποστολεπούλου, Πρωτοδίκου (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 324] 1942) Σελ. 177

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

- Παράνομος ἀπόλυσις καὶ συνέπειαι ἐκ τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 244]1936 Γνώσις τῆς ιδιότητος τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ καὶ ἀφαίρεσις κερδηθέντων ἀλλάχου: Ἀνυπόχρεον προσφοράς τῶν ὑπηρεσιῶν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ.—Γνώσις τῆς ιδιότητος τοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως.—Μὴ ὑποχρέωσις ἐπαναπροσλήψεως ἐν ἀγνοίᾳ.—Μὴ ἀφαίρεσις τῶν κερδηθέντων ἀλλάχου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως, ὑπὸ Ε. Καραστάθης Ἐφέτου (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 482]1942) Σελ. 179

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

- Πρόσθετος παρεχὸν 13ου μισθοῦ εἰς μισθωτοῦς: Ἐκτακτος καὶ πρόσθετος παροχὴ ἐξ εὐμενείας πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἐργαζομένου καὶ ὅχι ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῆς ἀντιπαροχῆς.—Υποχρέωσις πληρωμῆς καὶ εἰς τοὺς ἐπ' ἀδείᾳ διατελοῦντας, ὑπὸ Σ. Κεκιούση, Εἰρηνοδίκου (Εἰρηνοδικεῖου Ἀθηνῶν 168]1943) Σελ. 180

ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

- Ἀποζημιώσεις ναυτικοῦ εἰς περίπτωσιν ναυαγίου τοῦ πλοίου.—Ἐννοια τοῦ ὅρου «ναυτικός» καὶ τοῦ ὅρου «πλοίου» καὶ ἔκτασις δικαιωμάτων τοῦ ναυτικοῦ.—Ἐπίταξις πλοίου ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καὶ ἀρμοδιότης τακτικῶν δικαστηρίων.—Ἐφαρμογὴ τοῦ ὅρου «ναυτικός» εἰς πάντας τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐπὶ πλοίων, ἐκτελούντων θαλασσίους πλόας.—Ὁ ὅρος «πλοίων», περιλαμβάνει πάντα τὰ σκάφη, ἐξαιρέσει τῶν πολεμικῶν.—Υπολογισμὸς ἀποζημιώσεως, ὑπὸ Δ. Νάνου, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 835]1943) Σελ. 181

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

- Περί συστάσεως Ἑγγυητικοῦ Κεφαλαίου Ὁργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, Ν. Δ. 2122] 1943 (μετ' εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως) Σελ. 182
- Περί συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424 Ν. Διατάγματος, Ν. Δ. 2140]1943 Σελ. 183

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Περί καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἐ.ἐ. 6340]1943. Σελ. 184

- Περί καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἐργαζομένων εἰς ἐπιχειρήσεις θεάτρων, 3079]1943 Σελ. 185
- Περί καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργαζομένων εἰς ἐπιχειρήσεις κουρείων, κομμωτηρίων κλπ., 5200] 1943 Σελ. 185
- Περί τρόπου ὁργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν συσσιτίων τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας, 6170]1943 Σελ. 185
- Περί μὴ ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 1535]1942 ἀποφάσεως Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας ἐπὶ τῶν μισθωτῶν ἀλευροβιομηχανῶν, τῶν λαμβανόντων ἐπίδομα ἀνεργίας, 5925]1943 Σελ. 187
- Περί αὐξήσεων ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἀωνοῦμου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας 104726]1943 Σελ. 187
- Περί χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς εἰς συνταξιούχους Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος, 42432] 1942 Σελ. 188
- Περί τροποποιήσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς ἀφορώσης τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς τῶν συνταξιούχων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων, 42303]1942 Σελ. 188

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ

- Τ. Σ. Α. 35888]Α 454]1943 Σελ. 188
- Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας Ι.Κ.Α., 39438]1942. Σελ. 188
- Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν, 39477]1942 Σελ. 189
- Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς, 39949]1942 Σελ. 189
- Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος, 39762]1942. Σελ. 189
- Ταμείου Ἀσφαλίσεως Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν καὶ Ἀγγειοπλαστῶν, 39437]1942 Σελ. 189
- Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μεσιτῶν Ἀστικῶν Συμβάσεων, 41002]1942 Σελ. 190
- Νομοθεσίας Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, 41304]1942 Σελ. 190
- Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (ἀσφάλις ἐργατῶν σφαγῆς, ἐκδορᾶς κλπ.) 41302]1942. Σελ. 190
- Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους (Μικτοῦ Μακεδονίας—Θράκης), 39439]1942 Σελ. 190
- Κανονισμὸν Ι.Κ.Α. «περὶ ποσοστοῦ συμμετοχῆς ἠσφαλισμένων εἰς τὰς δαπάνας ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας», 41301]1942 Σελ. 190
- Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὁργανισμοῦ, 38347]1942 Σελ. 191
- Ταμείου Συντάξεων καὶ Αὐτασφαλίσεως Ὑγειονομικῶν, 42506]1942. Σελ. 191
- Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων—Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, 37977]1942 Σελ. 191
- Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν, 42609]1942 Σελ. 191

ΔΙΑΦΟΡΑ

- Νέαι ἐκδόσεις—Στήλη συνδρομητῶν Σελ. 192

ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2ον ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 37

ΑΘΗΝΑΙ 15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1943

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ

Τὸ δικονομικὸν πρόβλημα τῆς προστασίας τῶν μισθωτῶν.

Εἰς μίαν πρόσφατον, ἐκτενῆ μελέτην του, ἡ ἐπίλυσις τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν καὶ τὰ ἐργατικά δικαστήρια· ὁ κ. Χρ. Ἀγαλλόπουλος ἐξετάζει τὸ ὅλον πρόβλημα τῆς προστασίας τοῦ μισθωτοῦ.

Αἱ ἀπόψεις, ποὺ ἀναπτύσσει, εἶναι τῷ ὄντι ὑνδιαφέρουσαι. Τὸ Ἑργατικὸν Δίκαιον, βαῖνον πρὸς τὴν ἐξέλιξιν του, τὰ τελευταῖα ἰδίως ἔτη, πλουτίσθη μὲ πλήθος κανόνων, ποὺ εἰσάγουσι οὐσιαστικά ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ δικαιώματα, ἐπιχειροῦν νὰ προσαρμοσθῇ πρὸς τὰς νέας ἀνάγκας τῆς ζωῆς καὶ τὸ νέον πνεῦμα τῆς ἐποχῆς. Ἐνῷ δὲ ἡμπορεῖ νὰ εἴπῃ κανεὶς, ὅτι παρατηρεῖται μία τολμηρά, δι' ἄλλους καιροὺς, τάσις ἀνατροπῆς τῶν παλαιῶν περὶ ἐργασίας καὶ τοῦ ἐργαζομένου ἀνθρώπου ἀντιλήψεων, ὑπὸ τὴν ὀθησιν τοῦ συγχρόνων συνθηκῶν, ἐκεῖ ὅπου ἐμείναμεν, προχωροῦντες ἀργά, μακαρίως «μὲ τὸν ἀραμπᾶν», εἶναι εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς δικονομικῆς προστασίας τῶν οὐσιαστικῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ.

Τὸ πρᾶγμα φυσικὰ δὲν ἔχει τὴν αἰτίαν του εἰς τὸ ὅτι τὸ ὑπάρχον δικονομικὸν σύστημα λειτουργεῖ τόσον καλῶς, ὥστε νὰ εἶναι περιττὴ κάθε μεταρρύθμις.

Ἄν ἔλειπεν ἡ ἐργατικὴ διαδικασία τοῦ Εἰρηνοδικείου, ποὺ καθιερώθη ἀπὸ τὸ ἔτος 1911, χάρις εἰς τὸ ρηξικέλευθον καὶ διὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ πνεύμα τοῦ ἀειμνήστου Δημητράκοπούλου, ἡ ἐπίλυσις τῶν ἀτομικῶν ἐργατικῶν διαφορῶν δὲν θὰ εἶχε τίποτε τὸ ἰδιαιτέρως ἐξυπηρετικὸν τῶν μισθωτῶν.

Τ' ἀποτελέσματα τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας τοῦ Εἰρηνοδικείου ὑπῆρξαν βεβαίως ἀγαθὰ. Κατὰ τὸν χρόνον ὅμως τῆς εἰσαγωγῆς τῆς τὰ οὐσιαστικά δικαιώματα τῶν μισθωτῶν δὲν εἶχον τὴν ἔκτασιν, ποὺ ἔλαβον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἐλάχιστοι ἦσαν τότε οἱ νόμοι καὶ αἱ ἐξ αὐτῶν διαφοραὶ ἀνάλογοι.

Ἐκτοτε ὅμως καὶ συνεχῶς νέοι νόμοι ἐδημιούργησαν καὶ ἄλλα δικαιώματα καὶ ἐπόμενον εἶναι νὰ ἔχουν πληθυνθῇ αἱ ἐργατικαὶ διαφοραὶ καὶ τόσον ὥστε, σήμερον, νὰ καλύπτουν μέγα μέρος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δικῶν. Φθάνει μόνον νὰ σημειωθῇ, ὅτι κατὰ τοὺς τρεῖς αὐτοὺς πρώτους μῆνας τοῦ τρέχοντος ἔτους ἔχουν εἰσαχθῇ κατὰ τὴν ἐργατικὴν μόνον διαδικασίαν τοῦ Εἰρηνοδικείου ἀγωγαί, ποὺ ὑπερβαίνουν τὰς χιλιάς,

χωρὶς νὰ ὑπολογισθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποθέσεων, ποὺ εἰσῆχθησαν μὲ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν τοῦ Εἰρηνοδικείου, μὲ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 634 Πολιτ. Δικονομίας ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου, ἐκ τοῦ νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», μὲ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν τοῦ Πρωτοδικείου.

Θὰ ἔπρεπεν, ἐπομένως, νὰ εἶχε γίνη ἡ ἐπιβαλλομένη ἀπὸ τὰ πράγματα πρόοδος εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς δικονομικῆς προστασίας τοῦ μισθωτοῦ, παράλληλος πρὸς τὴν πρόοδον, ποὺ ἐσημειώθη εἰς τὸ οὐσιαστικὸν δίκαιον.

Ἡ μόνη πρόοδος, ποὺ ἐσημειώθη, εἶναι ἡ δυνατότης τῆς διὰ τοῦ Προέδρου ἢ Εἰρηνοδίκου ἐπιδικάσεως προσωρινῆς διατροφῆς τοῦ μισθωτοῦ, ἀπέναντι τῆς ἀπαιτήσεώς του, κατὰ τὸν νόμον 2032/1939, πρᾶγμα, ποὺ ἂν βοηθῇ τὸν μισθωτὸν ν' ἀντιμετωπίξῃ ἐπείγουσας ἀνάγκας διατροφῆς του, δὲν εἶναι πάντως τὸ μέτρον, ποὺ αἱ περιστάσεις ἐπιβάλλουν ὡς τὸ καλλίτερον.

Ἐξ ἄλλου καὶ αὐτὸς ὁ περιορισμὸς τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 50.000, μέχρι τοῦ ὁποῦ ἡμπορεῖ νὰ ἐπιδικάσῃ ὁ Πρόεδρος, ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας, ὡς κατ' ἐπανάληψιν ἐτονίσσαμεν, δὲν ἐξυπηρετεῖ τοὺς μισθωτοὺς, εἶναι μάλιστα ἐντελῶς ἀπροσάρμοστος πρὸς τὰς σημερινὰς οἰκονομικὰς συνθήκας.

Ὁ κ. Χρ. Ἀγαλλόπουλος εἰς τὴν μελέτην του ἐξετάζει τὸ σκόπιμον ἢ μὴ τῆς ἀνάγκης ἰδρύσεως ἐργατικῶν δικαστηρίων, παρατάσσει τὰ ὑπὲρ καὶ κατὰ τῆς ἀπόψεως ἐπιχειρήματα καὶ προτείνει ὅτι κατὰ τὴν γνώμην του, εἶναι τὸ καλλίτερον.

Βεβαίως καὶ ἂν ἀκόμη ἐπεβάλλετο ἡ ἰδρύσις Ἑργατικῶν Δικαστηρίων, δὲν εἶναι αἱ σημεριναὶ περιστάσεις ἐκεῖναι, ποὺ εὐνοοῦν τὴν δημιουργίαν των. Μέτρα τοιαύτης ἐκτάσεως εἶναι ἄλλης ἐποχῆς, καὶ διὰ νὰ εἴμεθα κυριολεκτικώτεροι καὶ αὐτὴ ἡ ἐρεῦνα περὶ τοῦ νέου αὐτοῦ θεσμοῦ δὲν εἶναι εἰς τὰ πλαίσια τῆς σημερινῆς δυσκόλου, ἀπὸ κάθε ἄποψιν, ἐποχῆς.

Ἐκεῖνο, ποὺ προέχει, καθ' ἡμᾶς, εἶναι νὰ ληφθοῦν σήμερον πρόχειρα ἔστω, ἀνάλογα πρὸς τὰς περιστάσεις ποὺ διερχόμεθα, μέτρα, ὥστε νὰ βοηθηθῇ ὁ μισθωτὸς εἰς τὴν ταχείαν ἱκανοποίησιν τῶν δικαίων του, καὶ ἐντὸς ἀκόμη τοῦ πλαισίου τοῦ ὕφισταμένου δικονομικοῦ συστήματος.

ΑΡΘΡΑ. ΜΕΛΕΤΑΙ. ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΑΣΘΕΝΗΣΑΝΤΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ
ΥΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΟΥ Ν. Δ. 424)1941

Τοῦ κ. ΖΑΧΑΡΙΑ Δ. ΚΑΝΝΑΒΑ, Δικηγόρου

I

Ἐνα ἀπὸ τὰ ζητήματα, ποὺ ἐμφανίζει ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Ν. Δ. 424)1941, εἶναι καὶ τὸ ζήτημα τῶν συνεπειῶν, ποὺ ἔχει ὑπὸ τὸ κράτος τῶν διατάξεων τοῦ νομοθετήματος τούτου ἐπὶ τῆς διαρκείας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ λόγῳ ἀσθενείας μὴ παροχὴ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τὸν ἐργοδότην τῶν μισθῶν ὑπηρεσιῶν του. Σχετικῶς εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἐπεξεργασίαν τῶν κανόνων τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου ὑπεστηρίχθη ἡ ἄποψις, ὅτι ὁ ἀσθενήσας καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου μὴ παρέχων τὰς μισθίους ὑπηρεσίας του μισθωτὸς προστατεύεται ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ ἐφαρμόζονται καὶ ἐπ' αὐτοῦ αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρ. 9 καὶ 10 τοῦ νομοθετήματος τούτου, ἀδιαφόρως ἂν ἡ λόγῳ ἀσθενείας ἀποχὴ ἐκ τῆς μισθίου ἐργασίας εἶναι μικρᾶς ἢ μακρᾶς διαρκείας, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρ. 5 § 3 τοῦ νόμου 2112)1920 καὶ 8 τοῦ Β. Δ. τῆς 16)7)1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ προηγουμένου νόμου καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, προκειμένης διὰ τὴν τελευταίαν περίπτωσιν συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου⁽¹⁾. Ἀντιθέτως εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρακτικὴν διευτυπώθη τελευταίως ἡ ἀντίληψις, ὅτι ἡ ἐξεταζομένη περίπτωσις ἐξαιρεῖται τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρ. 9 καὶ 10 τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, αὕτη ρυθμίζεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθρ. 5 § 3 τοῦ νόμου 2112, ὡς συνεπληρώθη διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρ. 3 τοῦ νόμου 4558)1930 καὶ τοῦ ἀρθρ. 8 τοῦ Β. Δ. τῆς 16)7)1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν⁽²⁾. Ἐχομεν τὴν γνώμην, ὅτι ἡ ὁρθὴ λύσις τοῦ ὑπ' ὧσφι ζητήματος πρέπει νὰ βασισθῇ κυρίως, ἂν μὴ ἀποκλειστικῶς, ἐπὶ τοῦ εὐρέως κοινωνικοῦ σκοποῦ τοῦ Ν. Δ. 424.

II

Ἡ ἀπὸ ἐτῶν καὶ διαρκῶς ὀξυνομένη οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ κρίσις τῶν συγχρόνων καπιταλιστικῶν κοινωνιῶν, ἐνεφάνισεν εἰς τὰ πλαίσια τῶν ἐθνικῶν οἰκονομιῶν τῶν ἐιρημένων κοινωνιῶν τὸ φαινόμενον τῆς διαρκῶς αὐξανόμενης καὶ ἐκτεινομένης, ἀνεργίας. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἀπέβη μόνιμον καὶ ἐκτεταμένον κοινωνικὸν φαινόμενον καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ κορυφωμα τῆς ἀναπτύξεώς του ὑπὸ τὰς πολεμικὰς συνθήκας, καταδικάζον τὴν κοινωνικὴν τάξιν τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἐξαθλίωσιν καὶ κοινωνικὴν δυστυχίαν.

Ἡ ἐξέλιξις αὕτη τοῦ φαινομένου τῆς ἀνεργίας

γίας ἐξεδηλώθη καὶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας μας καὶ ἡ ἑλληνικὴ ἐργατικὴ τάξις, συνεχίζουσα τοὺς ἀγῶνας τῆς διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἀνάπτυξιν καὶ τῶν οἰκονομικῶν ὄρων τῆς διαβιώσεως τῶν μελῶν τῆς, προέβαλε τὴν ἀξίωσιν τῆς κατὰ τρόπον ριζικὸν ἀντιμετωπίσεως ὑπὸ τοῦ Κράτους τοῦ φαινομένου τῆς ἀνεργίας, ποὺ ἐξεδηλοῦτο καθημερινῶς καὶ εἰς περισσότερα εὐρέα στρώματα ἐργαζομένων, ἰδίᾳ μετὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν τῶν ἀπαραιτητῶν οἰκονομικῶν ὄρων ζωῆς. Τὸ Κράτος ἠναγκάσθη, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν νέων συνθηκῶν τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τῆς κοινωνίας, ν' ἀποδεχθῇ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἀξίωσιν τῆς ἐργατικῆς τάξεως καὶ ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸ ζήτημα τῆς ἀνεργίας κατ' ἀρχὰς μὲν διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, καθιερουμένου ἐν ἐκάστη περιπτώσει διακριτικῶς ὑπὸ τῆς Διοικήσεως, ὅπερ ἐγένετο διὰ τοῦ Α. Ν. 2000)1939, κατόπιν δέ, μετὰ τὴν διαμόρφωσιν τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν τῆς παρούσης πολεμικῆς περιόδου, διὰ τῆς ἀμέσως ἐκ τοῦ νόμου (ipso jure) καθιερώσεως ἐνὸς γενικοῦ συστήματος μονιμότητος τῶν μισθωτῶν ἐν τῇ ἐργασίᾳ των καὶ ἐξασφαλίσεως ὑπὲρ τῆς ἐργατικῆς τάξεως ὅλων τῶν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις⁽³⁾ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας ὑπαρχουσῶν καὶ ἐφεξῆς ἰδρυομένων θέσεων μισθωτῶν ἀπὸ τοῦ κινδύνου τοῦ αὐθαίρετου ὑπὲρ τῶν ἐργοδοτῶν περιορισμοῦ των, ὅπερ ἐγένετο διὰ τοῦ Ν. Δ. 424.

Ὁ νομοθέτης τοῦ Α. Ν. 2000 καὶ τοῦ Ν. Δ. 424 εἰς τὴν κατὰστρωσιν τῶν νομοθετημάτων τούτων ὠδηγήθη ἀπὸ τὴν βασικὴν ἀντίληψιν τοῦ νεωτέρου Ἑργατικοῦ Δικαίου, ἥτις καὶ προσδίδει εἰς τοῦτο τὸν κοινωνικὸν χαρακτήρα του, ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς διὰ τὸ δικαίου τούτου παρεχομένης προστασίας δὲν εἶναι μόνον τὸ ἀτομικὸν συμφέρον τῶν μισθωτῶν, ἀλλὰ πρὸ παντὸς καὶ κυρίως τὸ γενικὸν κοινωνικὸν συμφέρον τοῦ ὀργανικοῦ κοινωνικοῦ συνόλου τούτων, τῆς ἐργατικῆς τάξεως, ὡς φορέως τῆς κοινωνικῆς ἐργασίας, βασικοῦ συντελεστοῦ τῆς κοινωνικῆς παραγωγῆς καὶ θεμελιώδους στοιχείου τῆς κοινωνικῆς ζωῆς⁽⁴⁾. Κατὰ τὸν Α. Ν. 2000 (ἀρθρ. 1), εἰς ὅσας ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμε-

(3) Περί τῶν ἐννοιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως βλ. Γ. Τ ρ ι μ η ν, Ἡ ἐννοία τοῦ ἐργοδότη, τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως ἐν τῷ Ἑργατικῷ Δικαίῳ (1941) σελ. 9, 17.

(4) Περί τοῦ κοινωνικοῦ χαρακτήρος τοῦ νεωτέρου Ἑργατικοῦ Δικαίου, καθοριζομένου κυρίως ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι διὰ τῶν κανόνων τοῦ Δικαίου τούτου δημιουργοῦνται δικαιώματα καὶ ἐπιβάλλονται ὑποχρεώσεις οὐχὶ ἁπλῶς διὰ τὸ ἀτομον τοῦ μισθωτοῦ,

(1) Ἀ λ. Δ ι τ ζ ε ρ ὀ π ο υ λ ο ς, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 424)1941. § 22 Β'.

(2) Πρόεδρος Πρωτ. Ἀθηνῶν, 546)1942 (Πρωτοδικὴς Ι. Γ ε ω ρ γ α κ ὀ π ο υ λ ο ς) ἐν Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμ. Α' σελ. 47.

ταλλεύσεις εμφανίζεται τὸ φαινόμενον τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν, ἡ ἐκτέλεσις τῶν διαθεσίμων ἐργασιῶν, κατόπιν πράξεως τῆς Διοικήσεως, προκαλουμένης συνήθως δι' αἰτίας τῶν ἐνδιαφερομένων μισθωτῶν ἢ ἐργοδοτῶν, καὶ μετὰ τὴν τροποποιητικὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρ. 2 ἐδάφιον 1 τοῦ Ν. Δ. 424 μόνον τῶν ἐνδιαφερομένων μισθωτῶν ἢ τῆς ἐπαγγελματικῆς ὁργανώσεώς των, διανέμεται μεταξὺ τῶν μισθωτῶν, τῶν ἀπασχολουμένων ὑπὸ τῶν περιττῶν ἐκάστοτε πρόκειται ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, μειουμένων δι' ἕκαστον μισθωτὸν ἀναλόγως καὶ τοῦ ἐργασίμου χρόνου καὶ τῶν μισθίων ἀποδοχῶν τοῦ καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη ἢ λύσῃ μονομερῶς τὴν σύμβασιν ἐργασίας περιωρίσθη ἀπολύτως, ὑποβληθὲν διὰ τὴν ἔγκυρον ἀσκῶν του εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς προηγουμένης ἀδείας τῆς Διοικήσεως, ἣν αὕτη χορηγεῖ κατ' ἐλευθέραν κρίσιν⁽⁵⁾. Διὰ τοῦ Ν. Δ. 424, χωρὶς νὰ καταργηθῇ τὸ προεκτεθέν μέτρον τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ὅπερ μάλιστα ἐρρυθμίσθη συστηματικώτερον (ἀρθρ. 1—8, II), περιωρίσθη ἀπολύτως καὶ γενικῶς τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότη νὰ λύῃ ἐλευθέρως διὰ μονομεροῦς καταγγελίας τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὅπερ ἀσκεῖται πλέον ἐγκύρως, κατὰ κανόνα μὲν μόνον κατόπιν ἀδείας τῆς Διοικήσεως, παρέχουμένης ἐν ἐκάστη συγκεκριμένῃ περιπτώσει μόνον ἐφ' ὅσον συντρέχει πραγματικὴ καὶ ἀληθὴς ἀδυναμία συνεχίσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως (ἀρθρ. 9 καὶ Ν. Δ. 1085 ἀρθρ. 2), κατ' ἐξαίρεσιν δέ, ὅταν συντρέχει περίπτωσις μισθωτοῦ ἀποδεδειγμένης ἀνικανότητος ἢ ἀκαταλλογότητος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς μισθίου ἐργασίας τοῦ ἢ ἀναρμοστοῦ συμπεριφορᾶς τοῦ μισθωτοῦ ἔναντι τοῦ ἐργοδότη, ἐφ' ὅσον δὲν σημειοῦται ὑπέρβασις ἐνὸς ἀριθμητικοῦ ὁρίου κατ' ἔτος τῶν ἀπολυομένων μισθωτῶν τῆς περὶ τῆς πρόκειται ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως καὶ εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ προσλαμβάνεται ἕτερος μισθωτὸς τῆς αὐτῆς ειδικότητος καὶ μετὰ τὰς αὐτὰς μισθολογίας ἀποδοχάς⁽⁶⁾.

Τὸ Ν. Δ. 424 ἀποτελεῖ τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν τῶν ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν προστατευτικῶν μέτρων, ποῦ ἤρξαντο νὰ λαμβάνη τὸ Κράτος διὰ τοῦ Α. Ν. 2000, ἔναντι τῆς ἀνεργίας. Διὰ τοῦ νομοθετήματος τούτου (Α. Ν. 2000) ἀντιμετώπισθη

ἀλλὰ γενικῶς ὑπὲρ τῆς κοινωνικῆς τάξεως, τὴν ὁποῖαν τὸ ὁργανικὸν κοινωνικὸν σύνολον ἐκείνων ἀποτελεῖ, καὶ σκοπεῖται ἡ προστασία τοῦ γενικοῦ συμφέροντος τῆς τάξεως ταύτης, βλ. προχρῶς Γ. ρ. Κ. α. σ. ι. μ. α. τ. η. ν. 'Ἡ ἐξέλιξις τοῦ νομικοῦ ἀτομισμοῦ καὶ ἡ δημιουργία τοῦ 'Εργατικοῦ Δικαίου, ἐν Δικαστικῇ 1931, III σελ. 217, Αἱ κοινωνικαὶ τάξεις καὶ τὸ κοινωνικὸν δίκαιον ἐν 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τ. Α' σελ. 99, 'Α. λ. Δ. ι. π. ο. β. α. τ. ς, 'Ἐξέλιξις, ἰδιορρυθμία καὶ ἐρμηγὴν τοῦ 'Εργατ. Δικαίου, αὐτόθι σελ. 842 καὶ ἀρθρον μου ('Ἡ ἀτόλυσις τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τὸν Α. Ν. 2000 καὶ Ν. Δ. 424 καὶ τὰ ἐκ τῶν Ν. 2112 καὶ 3514 δικαίωμάτα του), αὐτόθι σελ. 356.

(5) Βλ. συστηματικὴν ἔρευναν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθρ. 1 τοῦ Α. Ν. 2000 ἐν I. Ζ. α. ρ. α., 'Ανεργία καὶ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία (1940).

(6) Βλ. 'Α. λ. Δ. ι. τ. ζ. ρ. ο. π. ο. υ. λ. ο. ν, ἐνθ' ἄνωτ. III, IV καὶ ἐν 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τ. Α' σελ. 515 ἐπ., 548 ἐπ., Κ. Δ. η. μ. α. κ. η. ν. αὐτόθι σελ. 468 ἐπ., 553 ἐπ., 774 ἐπ.

τὸ φαινόμενον τῆς ἀνεργίας μερικῶς καὶ κατὰ περίπτωσιν, ἥτοι εἰς μίαν ἐκάστην περίπτωσιν τῆς συγκεκριμένης ἐκδηλώσεώς του καὶ ἐπιστατεύθησαν οἱ προσβαλλόμενοι ὑπὸ τῆς ἀνεργίας μισθωτοὶ καὶ διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐμμέσως καὶ τὸ κοινωνικὸν σύνολον, παρασχεθείσης εἰς αὐτοὺς μετὰ τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας μιᾶς ειδικῆς καὶ ἐκ τῆς ἀπολύτου διακρίσεως τῆς Διοικήσεως ἐξαρτωμένης μονιμότητος τῆς συνδεούσης ἕκαστον τούτων μετὰ τοῦ ἐργοδότη τοῦ ἀτομικῆς ἐργασιακῆς σχέσεως. Διὰ τοῦ νομοθετήματος ἐκείνου (Ν. Δ. 424) τὸ φαινόμενον τῆς ἀνεργίας ἀντιμετωπίσθη κατὰ τρόπον γενικὸν καὶ καθολικόν, ἥτοι τὸ φαινόμενον τοῦ ἀντιμετωπίσθη ὡς γενικὸν οἰκονομικὸν φαινόμενον τῆς ἀποτόμου συγκρούσεως ὑπὸ τὰς συνθήκας τῆς ὀξείας οἰκονομικῆς κρίσεως τῶν ἀντιθέτων οἰκονομικῶν (ταξικῶν) συμφερόντων τῆς ἐργατικῆς τάξεως καὶ τῆς ἐργοδοτικῆς τοιαύτης. Ὁ νομοθέτης τοῦ Ν. Δ. 424 ἀντελήφθη τὴν ἀτομικὴν οἰκονομικὴν ἀντίθεσιν μεταξὺ τοῦ μισθωτοῦ καὶ τοῦ ἐργοδότη τοῦ, ὡς μερικὴν ἐκδήλωσιν τῶν ἀντιπάλων γενικῶν οἰκονομικῶν συμφερόντων τῆς ἐργατικῆς τάξεως καὶ τῆς ἐργοδοτικῆς τοιαύτης ἐν τῷ συστήματι τῆς καπιταλιστικῆς οἰκονομίας καὶ ἠθέλησε νὰ προστατεύσῃ κατὰ τῶν συνεπειῶν τῆς ἀνεργίας ἀμέσως ὄχι μόνον ἀτομικῶς τὸν μισθωτὸν, ἀλλὰ καὶ γενικῶς τὸ σύνολον τῶν μελῶν τῆς ἐργατικῆς τάξεως. Πρὸς τοῦτο ἀφ' ἑνὸς μὲν κατέστησε μόνιμον, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν, ἥτοι ἀνήγαγε ταύτην εἰς δημοσίαν καὶ ἀναγκαστικὴν διὰ τὸν ἐργοδότην ἔννομον σχέσιν, ἥν δὲν δικαιουται οὗτος πλέον νὰ λύῃ μονομερῶς ἄνευ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ειδικῶς καὶ περιοριστικῶς ὀριζομένων ὅρων, ἀφ' ἑτέρου δ' ἐπέβαλεν εἰς πάσας τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας τὴν διατήρησιν τῶν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ἐν λόγῳ νομοθετήματος ὑπαρχουσῶν καὶ μετὰ ταῦτα ἰδρυομένων θέσεων μισθωτῶν ὑπὲρ τοῦ συνόλου τῶν μισθωτῶν (τῆς ἐργατικῆς τάξεως), μὴ δυναμένων νὰ μειωθῶσι κατ' ἀριθμὸν ἀπὸ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν, εἰ μὴ μόνον ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Διοικήσεως, συντρέχει περίπτωσις πραγματικῆς ἀδυναμίας ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς δεδομένης ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως (ἀρθρ. 9 καὶ 10)⁽⁷⁾. Οὕτω τὸ Ν. Δ. 424 ἐμφανίζεται ὡς νομοθέτημα εὐρυτάτου κοινωνικοῦ σκοποῦ⁽⁸⁾. Καταλαμβάνει τὸ σύνολον τῶν μισθωτῶν πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, ἐξαίρεσει τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς πρόκειται περὶ μισθωτοῦ, συνδεομένου μετὰ τοῦ ἐργοδότη τοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὀρισμένου χρόνου, ὡς συμβαίνει καὶ μετὰ τὸν Α. Ν. 2000, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ χρονικὸς προσδιορισμὸς δικαιολογεῖται ἐκ τῶν συμπαρομαρτούντων τῇ ἐργατικῇ σχέσει περιστάτικῶν ἢ προκύπτει ἐκ τῆς φύσεως

(7) Πρβλ. Κ. Δ. η. μ. α. κ. η. ν, ἐν 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμ. Α' σελ. 468 ἐπ., 778—779.

(8) Περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ Ν. Δ. 424 βλ. 'Α. λ. Δ. ι. τ. ζ. ρ. ο. π. ο. υ. λ. ο. ν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ μονογραφίᾳ του § 1, 2, Κ. Δ. η. μ. α. κ. η. ν, ἐν 'Επιθ. 'Εργ. Δικ. τόμ. Α' σελ. 468, Συμβ. 'Επικρατείας, ἀπόφ. 294|1942 (Εἰσηγ. Σ. Σ. ο. λ. ι. ω. τ. η. ς), αὐτόθι σελ. 527, 'Επιτροπὴν ἀρθρ. 9 τοῦ Ν. Δ. 424, ἀριθμ. 78|1941, αὐτόθι σελ. 363.

του έκτελεστέου έργου⁽⁹⁾, χωρίς ή εξαίρεσις αὕτη νά μειώνη αλοσητῶς τήν καθολικότητα τοῦ εἰρημένου νομοθετήματος, δεδομένου, ὅτι ὁ ἀριθμός τῶν ἀτομικῶν σχέσεων ἐργασίας, τῶν ἐμφανιζομένων μέ τήν μορφήν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὥρισμένου χρόνου, ὑπό τήν ἐκτεθεῖσαν ἔννοιαν, εἶναι ἐλάχιστος καί παρέχει τήν ἐκ τῶν διατάξεων του προστασίαν κατά τῆς ἀνεργίας καί συγκεκριμένως πρὸς τοὺς ἐργαζομένους μισθωτοὺς καί ἀφηρημένως πρὸς τὸ σύνολον τῶν μισθωτῶν (ἐργατικὴ τάξις), ἡ δὲ διὰ τῶν διατάξεων αὐτοῦ ἐπερχομένη κατάργησις τοῦ δικαίωματος τῶν ἐργοδοτῶν περὶ ἐλευθέρας μονομεροῦς λύσεως τῆς ἀτομικῆς ἐργασιακῆς σχέσεως καί περὶ καταργήσεως θέσεως μισθωτοῦ ἐν ταῖς ἐπιχειρήσεσι καί ἐκμεταλλεύσεσιν αὐτῶν τυγχάνει ἀπόλυτος καί οὐσιαστικῇ, ἀφορῶσα πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν πρότερον ἐπρόκειτο πραγματικῶς καί ἐν τῇ οὐσίᾳ ἀσκησις τοιοῦτου ἐργοδοτικοῦ δικαίωματος.

III

Κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν κρατοῦν βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ (ἐκμισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν) ἐκ τῆς μισθίου ὑπηρεσίας του, λόγῳ ἀσθενείας, παρέχει εἰς τὸν ἐργοδότην (μισθωτὴν τῶν ὑπηρεσιῶν), τὸ δικαίωμα νά διαλύῃ μονομερῶς τὴν σύμβασιν ἐργασίας (μισθώσις ὑπηρεσιῶν), ἐφ' ὅσον τὸ γεγονός τοῦτο κατὰ τὰς περιστάσεις, εἴτε λόγῳ τῆς μορφῆς τῆς ἀσθενείας, ἥτις κατέστησε τὸν μισθωτὸν μερικῶς ἢ ὁλικῶς ἀνίκανον νά παρέχῃ τὰς μισθίους ὑπηρεσίας του, εἴτε λόγῳ τῆς διαρκείας αὐτῆς, ἥτις εἶναι δυσαναλόγως μακρά, συνιστᾷ ἀντικειμενικῶς εὐλόγον καί δεδικαιολογημένην ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ μισθωτοῦ αἰτίαν (*justam ac probabilem causam*) μονομεροῦς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη λύσεως τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως⁽¹⁰⁾. Τοῦτο ἔχει σημασίαν προκειμένου μόνον περὶ τῆς περιπτώσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὥρισμένου χρόνου, ὅπου ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νά ἐμμελῇ εἰς τὴν καταρτισθεῖσαν σύμβασιν μέχρι πέρας τῆς ρητῆς ἢ σιωπηρῶς συμφωνηθείσης διαρκείας αὐτῆς, ὅχι δὲ καί περὶ τῆς περιπτώσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, διότι εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν κατὰ τὸ εἰρημένον δίκαιον ὁ ἐργοδότης δικαιούται νά καταγγείλῃ ἐλευθέρως τὴν μισθωτικὴν σχέσιν, ὅποτε δῆποτε θε-

λῆσῃ⁽¹¹⁾ καί νά ἐπιφέρῃ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, χωρὶς νά εἶναι ὑποχρεωμένος νά δικαιολογήσῃ τὴν ἐνέργειάν του ταύτην καί ἐπομένως, ὅταν εἰς τὴν ἐν λόγω περίπτωσιν πραγματικὸς λόγος, δι' ὃν ὁ ἐργοδότης προβαίνει εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἶναι ἡ λόγῳ ἀσθενείας ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του, ἡ ἐλευθέρᾳ μονομερῆς δήλωσις βουλήσεως περὶ καταγγελίας τῆς μισθωτικῆς σχέσεως τοῦ ἐργοδότη καί μόνον ἐπιφέρει τὸ νομικὸν ἀποτέλεσμα τῆς περὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, τῆς ἕνεκα τῆς λόγῳ ἀσθενείας μὴ παροχῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τῶν μισθίων ὑπηρεσιῶν του, ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ὥρισμένης διαρκείας εἶναι αὐτῇ, εἴτε ἀορίστου χρόνου, ἐπέρχεται συνεπείᾳ καταγγελίας τοῦ ἐργοδότη καί ἐπομένως ὑπάρχει ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη ἐκ τῆς ἐργασίας του, ἐκτὸς φυσικά, ἐὰν ὁ ἀσθενήσας μισθωτὸς ἀποχωρήσῃ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του καί λύσῃ αὐτὸς μονομερῶς τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἢ λάβῃ χώραν μεταξὺ μισθωτοῦ καί ἐργοδότη ἀντίθετος συμφωνία (*contractus contrarius*) πρὸς τερματισμὸν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Τὸ Ἑργατικὸν Δίκαιον, πραγματοποιοῦν τὸν κοινωνικὸν χαρακτῆρα του καί τοὺς προστατευτικοὺς ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν σκοπούς του, εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ἡ ἐργατικὴ σχέσις προσλαμβάνει τὴν μορφήν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐπέβαλε διὰ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2112, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη διὰ τοῦ νόμου 4558 καί τοῦ Β. Δ. τῆς 16/7/1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 καί ἐπὶ τῶν ἐργατῶν⁽¹²⁾, εἰς τὸν ἐργοδότην τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως, ὡςάκις θέλει νά καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, πράττῃ τοῦτο ἐγγράφως, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, καί γραπτῶς ἢ προφορικῶς, προκειμένου περὶ ἐργατῶν καί πρὸ ὥρισμένου χρόνου, ἥτοι ἐν τῇ πρὸς τὸν μισθωτὸν δηλώσει τῆς βουλήσεώς του, ὅτι θέλει νά λύσῃ μονομερῶς τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καί τούτου σύμβασιν, βέτῃ ὥρισμένην προθεσίαν, μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὁποίας ἐπέρχεται ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ταύτης, ἥτις προθεσμία ποικίλλει χρονικῶς, ἀναλόγως τοῦ χρόνου, καθ' ὃν διήρκεσεν ἡ λυομένη σύμβασις ἐργασίας (τακτικὴ καταγγελία) καί ὥρισεν, ὅτι ἡ παράβασις τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης δὲν στερεῖ μὲν τοῦ κύρους τῆς τὴν γενομένην καταγγελίαν, ἀλλ' ἐπάγεται τὴν ἐτέραν ὑποχρέωσιν διὰ τὸν ἐργοδότην νά καταβάλλῃ εἰς τὸν ἀπολυθέντα μισθωτὸν χρηματικὴν ἀποζημιώσιν, προσδιοριζομένην πάλιν ἀναλόγως τοῦ χρόνου καθ' ὃν διήρκεσεν ἡ λυθεῖσα σύμβασις ἐργασίας (ἄτακτος καταγγελία), τὸ τέταρτον μάλιστα τῆς ὁποίας ἀποζημιώσεως παρέχεται εἰς τὸν μισθωτὸν καί κατὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐμπροθέσου καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη. Ἀλλὰ προκειμένου περὶ τῆς περιπτώσεως, κατὰ

(9) Περὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὥρισμένου χρόνου βλ. I. Καποδίστριαν, Ἑργατικὸν Δίκαιον 72, Κ. Δημάκη ν, ἐν Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμ. Α' σελ. 653. Ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως, ὅτι αἱ συμβάσεις ἐργασίας ὥρισμένης διαρκείας ἐξαίρουται τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. Δ. 424, Κ. Δημάκη ν, ἐν Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμ. Α' σελ. 656 ἐπ. 654—655 καί 720 ἐπ., Τ. Τσιμπούκη ν, αὐτόθι σελ. 455, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ἀπόφ. 261/1943, αὐτόθι τόμ. Β' σελ. 107, Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν, ἀπόφ. 665/1942, αὐτόθι σελ. 12. Ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως, Ἄλ. Λιτξερὸς π. οὐλοῦς, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας κ.τ.λ., 7, Κ. Μεταξᾶς ἐν Ἐπιθ. Ἑργ. Δικ. τόμ. Α' σελ. 742.

(10) Ταῦτα προκύπτουν ἀπὸ τὰς διατάξεις τῶν ν. 19 § 9, 10, ν. 38 καί ν. 55 § 2 Πανδ. (192), ἐρμηνευόμεναι ἐν συνδυασμῷ καί πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ν. 19 § 7 καί ν. 54 § 2 Βασιλ. (20. 1), ἐπίσης ἐν συνδυασμῷ ἐρμηνευόμεναι. Βλ. I. Καποδίστριαν, Ἑργατικὸν Δίκαιον § § 396, 397.

11) Μόνον ἐὰν ὑπῆρχεν ἐπιτόπιος συνθήκη, εἶχεν ὑποχρέωσιν νά τηρήσῃ προθεσίαν καταγγελίας. Βλ. Windscheid - Πολυγένης Ἑνοχ. Δικ. 402. I. Π. Παπαρηγόπουλου Ἑνοχ. Δικ. Β' 73, Van Wetter Ἑνοχ. Δικ. 424. I.

(12) Περὶ τῆς ἐρμηνείας τῶν νομοθετημάτων τούτων βλ. γενικῶς I. Καποδίστριαν, ἐνθ. ἄνωτ. 110 καί ἐπόμεν.

τὴν ὁποῖαν ὁ ἐργοδότης προβαίνει εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ἕνεκα τῆς ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς μισθίου ἐργασίας του, λόγῳ ἀσθενείας, ὁ νομοθέτης περιέλαβεν εἰς τὰ ἀνωτέρω νομοθετήματα τὴν πανομοιότυπον διάταξιν τῶν ἄρθρων 5 § 3 τοῦ νόμου 2112 καὶ 8 τοῦ ἀνωτέρω Β. Δ. τῆς 16/7/1920, καθ' ἣν μόνον ἐὰν ἡ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ εἶναι βραχείας σχετικῶς διαρκείας, ἢ λύσις τῆς συμβάσεως ἐπέρχεται συνεπείᾳ τῆς καταγγελίας τοῦ ἐργοδότη, ἐὰν δ' εἶναι μακρᾶς σχετικῶς διαρκείας, τότε «θεωρεῖται», ὅτι ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐπέρχεται ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ⁽¹³⁾. Ἐνταῦθα δηλαδὴ ὁ νομοθέτης δημιουργεῖ τὸ ἀμάχητον νόμιμον τεκμήριον (*praesumptio juris et de jure*), ὅτι ἡ λόγῳ ἀσθενείας ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του μακρᾶς σχετικῶς διαρκείας, ἐνέχει τὴν ἔννοιαν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, ἥτοι ἀποχωρήσεως καὶ παραιτήσεως τούτου ἐκ τῆς ἐργασίας του. Προέβη δὲ εἰς τὴν πλάσματικὴν ταύτην, δηλ. ἀντίθετον πρὸς τὴν πραγματικότητά τεχνικὴν κατασκευὴν⁽¹⁴⁾ ὁ νομοθέτης, διότι ἠθέλησε κατὰ τὴν ἀνωτέρω περίπτωσιν ν' ἀπαλλάξῃ τὸν ἐργοδότην τῶν ἀνωτέρω ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας εἰσήγαγε καὶ συνέδεσε μετὰ τῆς ὑπὸ τούτου (ἐργοδότη) καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐπομένως ἡ ἀληθὴς καὶ ἀνταποκρινόμενη πρὸς τὴν πραγματικότητά καὶ τὴν θέλησιν τοῦ νομοθέτου ἔννοια τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως εἶναι, ὅτι ἐὰν ἡ λόγῳ ἀσθενείας ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του εἶναι βραχείας σχετικῶς διαρκείας (ταύτην ὁρίζει ἐπακριβῶς καὶ ἀναλόγως τῆς ἐν τῷ παρελθόντι διαρκείας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ τὸς ὑπαλλήλους ἡ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου 4558, ἥτις δὲ μὴ, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου, ἐφαρμογὴν ἔχει κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν), τότε ὁ ἐργοδότης, ἐπιθυμῶν νὰ καταγγεῖλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὀφείλει νὰ ἐκπληρῶσιν τὰς ἀνωτέρω διαγραφόμενας δι' αὐτὸν ὑποχρεώσεις τῆς τακτικῆς ἢ ἀτάκτου καταγγελίας, ἐὰν δὲ ἡ εἰρημένη ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ εἶναι μακρᾶς σχετικῶς διαρκείας (τοιαύτη εἶναι ἡ ὑπερβαίνουσα τὰ ὅρια τῆς κατὰ τὴν διατάξιν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 4558 βραχείας διαρκείας), τότε ὁ ἐργοδότης δικαιούται νὰ προβῇ εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, χωρὶς νὰ ὑπόκειται εἰς οὐδεμίαν τῶν ἀνωτέρω νόμῳ ἐπιβεβλημένων εἰς αὐτὸν ὑποχρεώσεων. Ὅτι τοιαύτη εἶναι ἡ ἔννοια καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἐξεταζομένης διατάξεως, προκύπτει καὶ ἐκ τῶν ἐξῆς σκέψεων: Α) Ἡ ὑπ' ὅψει πανομοιότυπος διάταξις τῶν ἄρθρ. 5 § 3 τοῦ νόμου 2112 καὶ 8 τοῦ ὡς ἄνω Β. Δ. τῆς 16/7/1920 δέον νὰ ἐρμηνευθῇ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς λοιπὰς διατάξεις τῶν νομοθετημάτων τούτων καὶ ἰδίᾳ ἐκεῖνας, διὰ τῶν ὁποίων ἡ παρὰ τοῦ ἐργοδότη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας συνδέεται μὲ τὰς ἀνωτέρω ἐκτεθείσας ὑποχρεώσεις (ἐγγραφὸς τύπος προειδοποιήσεως, ἀποζημιώσεις), καθ' ὅσον διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ρυθμίζεται ἡ θέσις τοῦ ἐργοδότη ἔναντι τῶν ὑποχρεώσεων τούτων κατὰ τὴν εἰδικὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν οὗτος καταγγέλλει τὴν σύμβασιν

ἐργασίας ἕνεκα τῆς λόγῳ ἀσθενείας ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας. Β) Ἡ ἰδίᾳ διατάξις περιλαμβάνεται εἰς τὴν κατηγορίαν ἐκείνων τῶν διατάξεων τῶν εἰρημένων νομοθετημάτων, μετὰ τῶν ὁποίων τελεῖ καὶ ἐν ὀργανικῷ συνδυασμῷ, διὰ τῶν ὁποίων καθορίζονται περιοριστικῶς αἱ ἐξαιρετικαὶ περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν συνδέεται μὲ τὰς ἀνωτέρω ἐκτεθείσας διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ὑποχρεώσεις τούτου (ἄρθρ. 5 νόμ. 2112 καὶ ἄρθρ. 6 καὶ 8 τοῦ Β. Δ. τῆς 16/7/1920) καὶ διὰ τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως ἀπαγορεύεται εἰς τοιαύτην ἐξαιρετικὴν περίπτωσιν καὶ ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, λόγῳ ἀσθενείας, μακρᾶς ὁμοῦ σχετικῶς διαρκείας⁽¹⁵⁾ καὶ Γ) Ὁ νομοθέτης, εἰσάγων διὰ τοῦ νόμου 2112 καὶ τοῦ Β. Δ. τῆς 16/7/1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ προηγουμένου νόμου καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν τοὺς πρῶτους περιορισμοὺς εἰς τὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν τοῦ ἐργοδότη νὰ λύῃ μονομερῶς, ὅποτεδήποτε θελήσῃ, τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὑπὸ τὴν μορφήν τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθεισῶν ὑποχρεώσεων, ἐδείλανε νὰ ἐπιβάλλῃ τοὺς περιορισμοὺς τούτους ἀπολύτως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας αἰτίαν ἔχει τὴν λόγῳ ἀσθενείας ἀποχὴν τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ διὰ τοῦτο κατέφυγεν εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαν νομικὴν κατασκευὴν (πλάσμα). Κατὰ ταῦτα ὅθεν καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του, λόγῳ ἀσθενείας, βραχείας ἢ μακρᾶς διαρκείας, ὑπάρχει πραγματικῶς καὶ οὐσιαστικῶς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη, ἐφ' ὅσον ὁ ἀσθενήσας μισθωτὸς δὲν γίνεται δεκτός, ἐπανερχόμενος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς υγείας του, ἡ δὲ πλάσματικὴ κατάσκευα καὶ αἱ διακρίσεις τῆς διατάξεως τῶν ἄρθρων 5 § 3 τοῦ νόμου 2112 καὶ 8 τοῦ ὡς ἄνω Β. Δ. τῆς 16/7/1920 ἀποκλειστικὴν σχέσιν ἔχουν μόνον μὲ τὸ ζήτημα τῆς εἰς τὸν ἐργοδότην ἐπιβολῆς τῶν διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 καὶ 3 τοῦ πρώτου καὶ 1, 3 καὶ 5 τοῦ δευτέρου τῶν εἰρημένων νομοθετημάτων εἰσαγομένων ὑποχρεώσεων.

Τὸ Ν. Δ. 424, ὡς ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ἐκτεθέντος εὐρέως κοινωνικοῦ σκοποῦ του καὶ τοῦ καθολικοῦ χαρακτήρος του, ἐπιβάλλει τὴν ἀπόλυτον ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων του ἐπὶ πάσης περιπτώσεως ἀπολύσεως μισθωτοῦ, ἐργαζομένου εἰς ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν καὶ συνδεομένου μετὰ τοῦ ἐργοδότη τοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀσθενήσαντος καὶ ἐκ' τοῦ λόγου τούτου ἀπέχοντος ἐκ τῆς ἐργασίας του μισθωτοῦ ὑπάρχει, ὡς ἀνωτέρω ἐξηγήθη, πραγματικῶς καὶ οὐσιαστικῶς λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ καταγγελίας τοῦ ἐργοδότη, ἐφ' ὅσον οὗτος δὲν ἐπιθυμεῖ τὴν συνέχισιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως καὶ ἐκδηλοῖ τὴν ἐπιθυμίαν του ταύτην, παρὰ τὴν διατύπωσιν καὶ τὰς διακρίσεις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ, τῆς πανομοιότυπου διατάξεως τῶν ἄρθρ. 5 § 3 τοῦ νόμου 2112 καὶ τοῦ ὡς ἄνω Β. Δ. τῆς 19/7/1920. Ἐπομένως καὶ ἐπὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης ἐφαρμογὴν ἔχουσιν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 9 καὶ 10 τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται ν' ἀπολύσῃ ἐγκύρως τὸν ἀσθενήσαντα καὶ ἐκ τῆς ἐργασίας

(13) Βλ. Ι. Καποδίστριαν, ἐνθ. ἀνωτ. § 324.

(14) Πρὸβλ. Ἀλ. Λιτξερόπουλον, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας κ.τ.λ. § 22 Β'.

του απέχοντα εκ του λόγου τούτου μισθωτὸν ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῶν ὄρων, ποὺ διαγράφονται εἰς τὰς διατάξεις ταύτας. Ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ταύτης συνηγοροῦν καὶ τ' ἀκόλουθα:

Α) Τὸ Ν. Δ. 424, γέννημα ἐπιτακτικῆς κοινωνικῆς ἀνάγκης, τῆς καταπολεμήσεως δηλονότι τῆς ἀνεργίας εἰς τὴν τάξιν τῶν μισθωτῶν, ἀξιοῖ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων του παντοῦ, ὅπου ὑφίσταται ἡ πραγματικὴ κατάστασις, ποὺ προέβλεψε καὶ ἐρρύθμισε δι' αὐτοῦ ὁ νομοθέτης. Ὅταν ὁ μὲν μισθωτὸς ἀσθενήσῃ καὶ λόγω τῆς ἀσθενείας του ἀπέχῃ ἐκ τῆς ἐργασίας του, ὁ δ' ἐργοδότης του ἐκδηλώσῃ ὁπωσδήποτε τὴν θέλησίν του ν' ἀπαλλαγῇ αὐτοῦ, ὑπάρχει μονομερὴς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη τοῦ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε βραχεῖα, εἴτε μακρὰ εἶναι ἡ ἀσθένεια τοῦ μισθωτοῦ, καὶ ἐπομένως ὑφίσταται ἐνταῦθα ἡ πραγματικὴ ἐκείνη κατάστασις, διὰ τὴν ὁποῖαν εἰσῆχθησαν αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρ. 9 καὶ 10 τοῦ Ν. Δ. 424. Τὴν ἐν προκειμένῳ λειτουργίαν τῶν διατάξεων τούτων δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὸ γεγονὸς τῆς μακρᾶς ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ καὶ τὸ ἐντεῦθεν μακρὰν πάσης πραγματικότητος τεκμήριον ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρ. 5 § 3 τοῦ νόμου 2112 καὶ τοῦ ἀρθρ. 8 τοῦ Β. Δ. τῆς 16/7/1920, καθ' ὃ τεκμήριον εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἐπερχομένη ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ. Β) Ἡ σχέση μεταξὺ τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ τῶν ἄλλων προϋφισταμένων αὐτοῦ ἐργατικῶν νόμων, ποὺ συναντῶνται εἰς τὸ αὐτὸ πεδίου ἐφαρμογῆς (νόμος 2112, Β. Δ. τῆς 16/7/1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, κωδικοποιημένος νόμος 3514/1928, νομοθεσία περὶ προστασίας παλαιῶν πολεμιστῶν), εἶναι σχέσις παραλήλου ἰσχύος, μὲ ἐπικρατεστέραν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νομοθετήματος ἐκείνου (Ν. Δ. 424). Αἱ διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 424, λόγῳ τοῦ ἀνωτέρω ἐκτεθέντος γενικοῦ καὶ καθολικοῦ κοινωνικοῦ σκοποῦ του, ἐφαρμόζονται πάντοτε καὶ ὁλοσχερῶς καὶ μόνον, ἐφ' ὅσον μετὰ ταῦτα ὑπολείπεται ἔδαφος ἐφαρμογῆς καὶ τῶν ἄλλων ἐκ τῶν ἀνωτέρω νόμων, ἐφαρμόζονται καὶ αἱ διατάξεις τούτων (15). Ἡ τοιαύτη σχέση μεταξὺ τοῦ Ν. Δ. 424 ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ νόμου 2112 καὶ τοῦ Β. Δ. τῆς 16/7/1920 ἐκ-

δηλοῦται ὡς ἀκολούθως: Διὰ τὴν ἐγκυρον ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ ἀνάγκη νὰ ὑφίστανται οἱ ὅροι καὶ νὰ τηρηθῶσιν αἱ διατυπώσεις, ποὺ διαγράφουν αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 9 ἢ 10 τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ ἀκολούθως ὁ ἐργοδότης ὁ φεῖλει νὰ ἐκπληρῶσῃ ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ τὰς ὑποχρεώσεις, ποὺ συνδέουν μὲ τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2112 καὶ τοῦ Β. Δ. τῆς 16/7/1920. Ἐπομένως καὶ ὁσάκις πρόκειται ν' ἀπολυθῇ ἀσθενήσας καὶ λόγω τῆς ἀσθενείας του ἀπέχων ἐκ τῆς ἐργασίας του μισθωτός, ἡ τοιαύτη ἀπόλυσις, διὰ νὰ γίνῃ ἐγκύρως, δεόν νὰ συντρέχῳσιν οἱ ὅροι καὶ νὰ τηρηθῶσιν αἱ διατυπώσεις τῶν ἀρθρ. 9 ἢ 10 τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ μάλιστα ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου διαρκείας τῆς ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ, ὅστις (χρόνος διαρκείας) μετὰ ταῦτα, ἥτοι τὴν κατὰ τὰς εἰρημένους διατάξεις ἀπόλυσιν τοῦ ἀσθενήσαντος μισθωτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του, θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ἵνα κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τῶν ἀρθρ. 5 § 3 τοῦ νόμου 2112 καὶ 8 τοῦ Β. Δ. τῆς 16/7/1920 κριθῇ, ἐὰν ὁ ἀπολύσας τὸν τοιοῦτον μισθωτὸν ἐργοδότης ὀφείλῃ ἢ οὐ νὰ ἐκπληρῶσῃ ἔναντι αὐτοῦ τὰς ὑποχρεώσεις, ποὺ συνδέουν μὲ τὴν ἐργοδοτικὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁ νόμος 2112 καὶ τὸ Β. Δ. τῆς 16/7/1920. Γ) Διὰ τοῦ Ν. Δ. 424, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, ἐξησφαλίσθησαν ὑπὲρ τοῦ συνόλου τῶν μισθωτῶν (ἐργατικῆς τάξεως) αἱ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τοῦ νομοθετήματος τούτου ὑφιστάμεναι καὶ μετέπειτα ἰδρυόμεναι θέσεις μισθωτῶν εἰς ὅλας τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας (ἀρθρ. 10), ὁ δὲ περιορισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν δὲν εἶναι δυνατός, εἰ μὴ μόνον, ἐὰν ἐν ἐκάστη συγκεκριμένη περιπτώσει ὑπάρχῃ πραγματικὴ ἀδυναμία ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς δεδομένης ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως καὶ βεβαιωθῇ τοῦτο δι' ἡτιολογημένης πράξεως τῆς Διοικήσεως (ἀρθρ. 9). Ἡ τοιαύτη μέριμνα ὑπὲρ τῆς τάξεως τῶν μισθωτῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας, θὰ ἐματαιοῦτο εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἀσθενοῦς καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀπέχοντος ἐκ τῆς ἐργασίας του μισθωτοῦ, οὗτινος ἡ ἀσθένεια παρετάθη ἐπὶ μακρὸν σχετικῶς χρονικὸν διάστημα, ἐὰν εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, κατὰ τὴν ἐνταῦθα ἀποκρουσμένην ἄποψιν, ἐφηρμόζετο μόνον ἡ διάταξις τῶν ἀρθρ. 5 § 3 τοῦ νόμου 2112 καὶ 8 τοῦ Β. Δ. τῆς 16/7/1920, ὅτε ὁ ἐργοδότης, ὑπὸ τὸ ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης τεκμήριον, καθ' ὃ ὁ ἐπὶ μακρὸν σχετικῶς χρόνον ἀσθενήσας καὶ ἐκ τῆς ἐργασίας του ἔνεκα τοῦ λόγου τούτου ἀπέχων μισθωτός θεωρεῖται λύσας αὐτὸς μονομερῶς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, καὶ τὸν μισθωτὸν θὰ ἀπέλυε καὶ τὴν τάξιν τῶν μισθωτῶν θὰ ἐστέρει τῆς σεσεως, ποῦ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει του κατεῖχεν ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτός, διότι ὁ ἐργοδότης οὗτος, μὴ ἐφαρμοζομένων ἐνταῦθα τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθρ. 10 τοῦ Ν. Δ. 424, δὲν θὰ εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προσλάβῃ ἀντικαταστάτην τοῦ ἀπολυθέντος ἀσθενοῦς μισθωτοῦ. Ἀλλὰ τοιοῦτο τι δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν θέλησιν τοῦ νομοθέτου, ὅστις εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ν. Δ. 424 ὠρμήθη ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαν ἀνάγκην ὑψίστης κοινωνικῆς σημασίας (καταπολέμησις τῆς ἀνεργίας) καὶ διὰ τῶν διατάξεων τοῦ νομοθετήματος τούτου ἐπεδίωξε νὰ θεραπεύσῃ κατὰ τὸ δυνατόν

(15) Ἡ διάταξις τοῦ ἐδαφ. 8 τοῦ ἀρθρ. 9 τοῦ Ν. Δ. 424 καθορίζει τὴν σχέσιν μεταξὺ τῆς διαδικασίας ἀπόλυσως τῶν μισθωτῶν κατὰ τὰς λοιπὰς διατάξεις τοῦ ἰδίου ἀρθροῦ τοῦ νομοθετήματος τούτου καὶ τῶν εἰδικῶν διαδικασιῶν, ποὺ διαγράφονται ἀπὸ εἰδικᾶς διατάξεις, νομικᾶς ἢ συμβατικᾶς (κανονισμοὶ ὑπηρεσίας διαφόρων ἐπιχειρήσεων), περὶ ἀπολύσεως ὀρισμένων κατηγοριῶν μισθωτῶν (π. χ. ἐφεδρῶν παλαιοῖ πολεμιστῶν), πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς καθιερώσεως μιᾶς καὶ μόνης, ἐνιαίας καὶ γενικῆς δι' ὅλους τοὺς μισθωτοὺς ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων διαδικασίας ἀπολύσεως, ὅταν αὕτη γίνεται διὰ πραγματικὴν ἀδυναμίαν συνεξίσεως τῶν ἐργασιῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, ὅπου ἐργάζονται καὶ μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν τῶν ὁποίων συνδέονται διὰ σχέσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Περὶ τῆς σχέσεως τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ τῶν ἄλλων προϋφισταμένων αὐτοῦ ἐργατικῶν νόμων βλ. Ἄλ. Διτξερᾶπουλον, ἐνθ. ἀνωτ. § § 4, 12, 21, 23α, 24, 29, 30. Α. Παπαδημητρίου, ἐν Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τομ. Α' σελ. 245. Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν, ἀποφ. 448/1942, αὐτόθι σελ. 747.

τὴν ἀνάγκην ταύτην κατὰ τρόπον γενικὸν καὶ καθολικόν, καὶ Δ) Ἡ ἀπομίσ, ὅτι καὶ προκειμένου περὶ ἀπολύσεως ἀσθενοῦς καὶ ἔνεκα τούτου ἐκ τῆς ἐργασίας του ἀπέχοντος μισθωτοῦ ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 9 καὶ 10 τοῦ Ν. Δ. 424, ἀνταποκρίνεται καὶ πρὸς τὴν ἀπὸ ἐτῶν σταθερὰν τάσιν καὶ τῆς ἡμετέρας ἐργατικῆς νομοθεσίας πρὸς προστασίαν τοῦ ἀσθενοῦς μισθ. τοῦ (16) καὶ ἐξ ἄλλου ἱκανοποιεῖ καὶ τὴν ἐν προκειμένῳ ἀξίωσιν τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης, τὸ πνεῦμα τῆς ὁποίας διαποτίζει τὰς διατάξεις τοῦ νεωτέρου Ἑργατικοῦ Δικαίου, ὅπως μὴ στερηθῇ, ἐν' οὐδεμιᾷ περιπτώσει, ὁ ἀσθενὴς μισθωτὸς τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ διὰ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 424 εἰσαγομένου συστήματος μονιμότητος εἰς τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου. Κατὰ ταῦτα ὅθεν ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη ἀπόλυσις τοῦ ἀσθενήσαντος καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀπέχοντος ἐκ τῆς ἐργασίας του μισθωτοῦ, ὅστις ἐργάζεται εἰς ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν καὶ συνδέεται μετὰ τοῦ ἐργοδότη τοῦ διὰ μισθωτικῆς σχέσεως ἀορίστου διαρκείας δύναται νὰ γίνῃ ἐγκύρως μόνον εἴτε κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9, εἴτε κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. Δ. 424. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ πραγματικὴ ἀδυναμία ἐξακολούθησεως τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμετάλλευσεως, ὡς καθορίζει αὐτὴν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν. Δ. 1085, καὶ νὰ παρασχεθῇ εἰς τὸν ἐργοδότην ἢ πρὸς ἀπόλυσιν ἄδεια ὑπὸ τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας διὰ πράξεως τούτου, ἐκδιδομένης μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς (ἄρθρ. 9 ἐδάφ. 2 Ν. Δ. 424), ἥτις καὶ ἐξετάζει καὶ κρίνει, ἂν ὑφίσταται ὁ προηγούμενος ὁρος. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν πρέπει ἡ ἀσθένεια τοῦ μισθωτοῦ ν' ἀποτελῇ καὶ λόγον ἀνικανότητος αὐτοῦ, ὅπως ἐκτελῇ τὴν μίσθιον ἐργασίαν του ἢ νὰ ὑπάρχῃ κατὰ τοῦ ἀσθενοῦς μισθωτοῦ λόγος ἀκαταλληλότητος αὐτοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς μίσθου ὑπηρεσίας του ἢ νὰ συντρέχῃ περίπτωσις ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς τοῦ ἀσθενήσαντος μισθωτοῦ ἔναντι τοῦ ἐργοδότη του, ἐπίσης διὰ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἀσθενοῦς μισθωτοῦ νὰ μὴ σημειοῦται ὑπερβάσις τοῦ ἀριθμικοῦ ὁρίου τῆς διατάξεως τοῦ ἐδάφ. 1 τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ Ν. Δ. 424 καὶ ἐκ παραλλήλου ὁ ἐργοδότης, προβαίνων εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τοῦ ἀσθενοῦς μισθωτοῦ, νὰ προσλάβῃ εἰς τὴν ἐκκενουμένην παρὰ τούτου θέσιν ἕτερον μισθωτὸν τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς (μισθὸν κ.λ.) (17).

IV

Ὅσα ἀνωτέρω ἐξετέθησαν ἀφοροῦν τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἀσθενήσαντος καὶ λόγῳ τῆς ἀσθενείας του ἀπέχοντος ἐκ τῆς ἐργασίας του μισθωτοῦ ἐργαζομένου εἰς ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν καὶ συνδεομένου μετὰ τοῦ ἐργοδότη του διὰ σχέσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου.

(16) Βλ. Νόμον 6298 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» ἄρθρ. 30, 31, Ἑμπορικὸν Νόμον ἄρθρ. 357, Σχέδιον νόμου περὶ συμβάσεως ἐργασίας (1913) ἄρθρ. 18, Ἑλλην. Ἀστ. Κώδιξ ἄρθρ. 660—661 (657—658), Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἀπὸ 2/20—6—1939 «περὶ πληρωμῆς ἡμερῶν ἀσθενείας τῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων».

(17) Βλ. ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθμ. 6 σημείωσιν καὶ τὰς αὐτόθι παραπομπάς.

Ὑπολείπονται ἀκόμη α) ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ὁ τοιοῦτος μισθωτὸς συνδέεται μετὰ τοῦ ἐργοδότη του διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὁρισμένου χρόνου καὶ β) ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ὁ εἰρημένος μισθωτὸς συνδέεται μὲν μετὰ τοῦ ἐργοδότη του διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἀλλ' ἡ ἐργασία, εἰς ἣν ἀπασχολεῖται, δὲν ἀποτελεῖ ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν. Ἐπὶ τῶν δύο τούτων περιπτώσεων, ὡς ἐρρήθη, δὲν ἐφαρμόζονται διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 9 καὶ 10 τοῦ Ν. Δ. 424. Ἐπομένως εἰς τὴν πρώτην τῶν δύο τούτων περιπτώσεων θὰ ἐφαρμοσθοῦν αἱ ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαι διατάξεις τοῦ βυζαντινορωμαϊκοῦ δικαίου (18) καὶ εἰς τὴν δευτέραν θὰ ἐφαρμοσθοῦν αἱ ἐπίσης ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαι διατάξεις τοῦ νόμου 112 διὰ τὸς ὑπαλλήλους καὶ τοῦ Β. Δ. τῆς 16/7/1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, διὰ τοὺς ἐργάτας.

V

Συμπέρασμα: Ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ν. Δ. 424 ἢ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη καταγγελία τῆς ἐργατικῆς σχέσεως τοῦ ἀσθενήσαντος καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀπέχοντος ἐκ τῆς ἐργασίας του μισθωτοῦ γίνεται ἐγκύρως κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 9 ἢ 10 τοῦ νομοθετήματος τούτου, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς οὗτος ἐργάζεται εἰς ἐπιχειρήσιν ἢ ἐκμετάλλευσιν καὶ συνδέεται μετὰ τοῦ ἐργοδότη του διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἀδιαφόρως τῆς βραχείας ἢ μακρᾶς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς ἐντεῦθεν ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας τοῦ ὑπὸ ἀπόλυσιν ἀσθενοῦς μισθωτοῦ.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ Δ. ΚΑΝΝΑΒΑΣ
Δικηγόρος

(18) Βλ. ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθμ. 10 ὑποσημείωσιν καὶ τὰς αὐτόθι παραπομπάς.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΚ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΣΥΣΣΙΤΙΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τοῦ κ. ΣΤΑΜ. ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥ, Δικηγόρου

I. Κοινωνικὴ σκοπιμότης τῶν συσσιτίων.— Αἱ δυσχερεῖς ἐπισιτιστικαὶ καὶ γενικώτεραι βιοτικαὶ συνθῆκαι, ποὺ ἐδημιουργήθησαν εἰς τὴν πατρίδα μας ἀπὸ τὴν διεθνή πολεμικὴν σύρραξιν, ἐπληξάν καὶ ἐδοκίμασαν εἰς μεγαλύτερον ποσοστὸν τοὺς μισθωτοὺς (ὑπαλλήλους, ὑπηρετας καὶ ἐργάτας), οἱ ὅποιοι εἰς τὴν καταπληκτικὴν προώθησιν τοῦ κόστους τῆς ζωῆς ἔχουν νὰ ἀντιπαραταξοῦν μόνον τὰς ἀποδοχὰς τῶν, ἀπὸ τὴν ἀξιοποίησιν τῆς ἐργασίας τῶν. Παρὰ τὰς μέχρι σήμερον γενομένας ἀναπροσαρμογὰς τῶν μισθῶν, οἱ μισθωτοὶ ἀναμφισβητήτως εὐρίσκονται πάντοτε εἰς οἰκονομικὴν στενοχωρίαν.

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἑργασίας, ἐν τῇ προσπάθειά του ὅπως παράσχῃ εἰς τοὺς ἐργαζομένους πᾶσαν δυνατὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν, πλασιουμένην πάντοτε ἐντὸς τῶν σημερινῶν οἰκονομικῶν δυναμικοτήτων τῶν ἐπιχειρήσεων, μὲ τὸ Ν. Δ. 2019/1943 ὑπεχρέωσε τὰς ἐν Ἑλλάδι πάσης φύσεως ἐκμεταλλεύσεις καὶ ἐπιχειρήσεις (βλ. ταῦτας ἐν παραγρ. Υ' ὑπ' ἀρ. 1018/15—1—1943 ἀποφ. Ὑφυπουργοῦ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον I Ν. Διτος) ὅπως παρέχωσιν εἰς ὅλους τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολουμένους ὑπαλλήλους, ὑπηρετας, ἐργάτας, τοὺς ἐπὶ παγίᾳ ἀμοιβῇ, συσσίτιον καὶ ἐπίδομα βελτιώσε-

ως τροφῆς, κατὰ τὰς κατωτέρω ἐν παραρρ. 2 ἀναγραφόμενας εἰδικὰς διακρίσεις.

Ἡ σκοπιμότης τῆς παροχῆς αὐτῆς κεῖται, ὡς καὶ ἐν τῇ αἰτιολογικῇ τοῦ Ν. Δ. ἐκθέσει ἀναφέρεται, εἰς τὴν ὁπωσδήποτε βελτίωσιν τῆς διαβίωσης τῶν ἐργαζομένων.

Τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἢ, εἰς ὅς ἐπιχειρήσεις δὲν εἶναι ἐφικτὴ ἡ λειτουργία συσσιτίου, τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως καθορίζονται δι' ἑκάστον μῆνα καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ, ἐκδιδόμενης μετὰ γνώμης Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τῶν ἐν ἀρθρῷ 2 τοῦ Ν. Δ)τος ἀναφερομένων προσώπων.

Μέχρι σήμερον ἐξεδόθησαν δύο σχετικαὶ Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις α) ἡ ὑπ' ἀρ. 1018]15—1—1943 (Ε. Ε. Δ. τεύχος 33 σελ. 63) καὶ β) 2314]4—2—1943 (Ε. Ε. Δ. τεύχος 35 σελ. 121).

2. Τρόποι λειτουργίας συσσιτίων.—Ἐπὶ τοῦ Ν. Δ)τος καὶ τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων σημειοῦμεν τὰς κάτωθι ἐρμηνευτικὰς παρατηρήσεις μας, σχετικῶς μὲ τὴν ἔκτασιν τῶν ἐκ τούτων ἀντλούμενων ὑπὸ τῶν μισθωτῶν δικαίων, ὡς καὶ τῶν ἀντιστοιχούντων υποχρεώσεων τῶν ἐργοδοτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων.

1) Λέγων ὁ νόμος «συσσίτιον» ἐννοεῖ τοῦτο παρεσκευασμένον. Εἶναι ὅμως δυνατὴ ἡ παροχὴ τῆς διὰ προσφάτου ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ κεκατοντισμένης ποσότητος συσσιτίου ἀπαρασκευάστου, ἐφ' ὅσον ὅμως ἡθελοῦν τοῦτο δεχθῇ ἡ ζητήσῃ παρὰ τῆς ἐπιχειρήσεως οἱ μισθωτοὶ ἐγγράφως ἢ καὶ προφορικῶς. Ὡς ἐπίσης δύνανται τινες μὲν νὰ λαμβάνωσι τοῦτο παρεσκευασμένον, τινὲς δὲ ἀπαρασκευασμένον.

2) Ὅσαι ἐπιχειρήσεις παρεῖχον οἰκειοθελῶς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἰσχύος τῶν συσσιτίων ἐν συσσίτιον εἰς τοὺς μισθωτοὺς θὰ ἐξακολουθήσωσι κατὰ βάλλουνσαι τοῦτο, ὡς καὶ ἐπιδόμα βελτιώσεως τροφῆς, τὸ ἀντίτιμον τοῦ ὁποίου ποικίλλει, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων μισθωτῶν. Ἐὰν ἡ ἐπιχειρήσις ἔχῃ εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος Ὑποματα ἢ αὐτοτελεῖς ἐργασίας (λ. χ. μεταλλεῖα, λατομεῖα, ἀνθρακωρυχεῖα, κλπ.), ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν ἀπασχολουμένων μισθωτῶν κριθῇσεται οὐχὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπαρχιακῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μισθωτῶν, τοὺς ὁποίους ἀπασχολεῖ ἡ ἐπιχειρήσις εἰς ὅλους τοὺς κλάδους ἐργασίας τῆς, κεντρικοὺς καὶ ἐπαρχιακοὺς. Αἱ ἐπιχειρήσεις δὲν ἔχουν τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα καταβολῆς, ἀντὶ τοῦ παρεσκευασμένου συσσιτίου, τῆς ἀξίας αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον εἰς τοῦτο δὲν συναινῶν οἱ μισθωτοί. Ἐξ ἀντιθέτου, οὐδὲ οἱ μισθωτοὶ δικαιούνται νὰ ἀπαιτήσωσι παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν τὴν χορήγησιν, ἀντὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως, δευτέρου εἰς εἶδος συσσιτίου ἢ καὶ τανάπαλιν.

Αἱ ἀνωτέρω ἀλλοιώσεις τῶν δικαιωμάτων τῶν μισθωτῶν καὶ υποχρεώσεων τῶν ἐργοδοτῶν ἐπὶ τῆς φύσεως τοῦ παρεχομένου συσσιτίου, εἶναι ἐφικταί, κατόπιν ἰδιαιτέρως μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν, κοινῇ συναινέσει, συμφωνίας, ἡ ὁποία ὅμως δέον, ὅπως εἶναι εὐνοϊκωτέρα διὰ τὸν μισθωτόν, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου καὶ ἐτάχθησαν αἱ περὶ συσσιτίων διατάξεις, ἵνα μὴ ἄλλως υποκρύπτεται ψυχολογικὴ βία τῶν μισθωτῶν. Τὸ τοιοῦτο εἶναι δυνατόν νὰ ἐκδηλωθῇ σήμερον ἰδίᾳ ἀπὸ τῶν μισθωτοῦς, οἱ ὁποῖοι, βλέποντες ὑποβιβασμένην ὁσημέραι τὴν ἀξίαν τῶν ὁσπρίων καὶ λοιπῶν τροφίμων καὶ τὴν ἐξ ἀντιθέτου ἀνάλογον ἀνατίμωσιν τῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς, εὐχαρίστως θὰ παρηγοῦντο τοῦ εἶδος συσσιτίου ὑπὲρ τοῦ εἰς χρῆμα ἀντίτιμον αὐτοῦ.

3) Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν ἐναρξιν τῶν συσσιτίων δὲν παρεῖχον συσι-

τίον εἰς τοὺς μισθωτοὺς καὶ δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ λειτουργία παρ' αὐταῖς συσσιτίου, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς Ἡ ἐκτίμησις τῶν λόγων ἀδυναμίας λειτουργίας τοῦ συσσιτίου ἐναπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἐργοδοτῶν. Ἐν τῇ τοιαύτῃ ὁμως ἐκτιμήσει δέον νὰ ἐμφορῶνται κατ' ἀρχὴν ἀπὸ πνεῦμα ἐξυπηρετήσεως τῶν συμφερόντων τῶν μισθωτῶν, τοὺς ὁποίους νὰ στερῶσι τοῦ παρεσκευασμένου συσσιτίου, ὅταν κωλύματα σοβαρά, ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως, ἐμποδίζουσιν τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ (λ. χ. μικρὸς ἀριθμὸς μισθωτῶν, ἑλλειψίς καυσίμου ὕλης κλπ.) καὶ οὐχὶ ὅταν τὰ συμφέροντά των ὑπαγορεύουν τὴν μὴ λειτουργίαν των.

4) Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἱ ὁποῖαι παρέχουν δύο συσσίτια ἡμερησίως εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς.

3. Προϋποθέσεις χορηγήσεως συσσιτίου.—Συσσίτιον καὶ ἐπιδόμας βελτιώσεως τροφῆς δικαιούνται κατὰ τὸ Δ)μα καὶ τὴν ἀπόφασιν οἱ μισθωτοί, οἱ ὁποῖοι ἀπασχολοῦνται καθ' οἷον ὁποῖον τρόπον καὶ δι' ὅς μόνον ἡμέρας ἀπασχολοῦνται παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει.

Ἐκ τῆς ρητῆς διατυπώσεως τῆς ἀνωτέρω διατάξεως συνάγεται ἀναμφισβητήτως, ὅτι δὲν παρέχεται συσσίτιον καὶ ἐπιδόμα:

1) Κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐορτάς, κατὰ τὰς ὁποίας, ὡς γνωστόν, δὲν γίνεται χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν μισθωτῶν. Ἐὰν ὅμως εἰργάσθῃ ὁ μισθωτὸς κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, π. χ. ὡς ἡμερησία ὑπηρεσία (βάρδια), εἰς ὑπερωρίας κ. λ. π., θὰ δικαιωθῇ τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως.

2) Κατὰ τὰς ἡμέρας καθ' ὅς ὁ μισθωτὸς δὲν προσῆλθεν εἰς τὴν ἐργασίαν του. Περιπτώσεις μὴ προσελεύσεως εἶναι: α) Ἐπιβολὴ τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, β) αὐθαίρετος ἀπουσία, γ) γεγονὸς ἀνωτέρας βίας (λ. χ. διακοπὴ συγκοινωνίας, ἀσθένεια ἢ θάνατος μέλους τῆς οἰκογενείας του κ. λ. π.), δ) ἀδεια (κανονικὴ, ἀναρρωτικὴ καὶ ἄνευ ἀποδοχῶν), ε) ἀσθένεια.

α) Ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ὁ νομοθέτης, ὡς καὶ ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει τοῦ Ν. Δ)τος ἀναφέρεται, ἐκρίνε καταθλιπτικὸν νὰ υποχρεώσῃ τὰς ἐπιχειρήσεις νὰ παρέχωσι συσσίτιον εἰς τοὺς μισθωτοὺς καθ' ὅς ἡμέρας δὲν ἀπασχολοῦσι τοὺς.

β) Αὐθαίρετος ἀπουσία. Κατὰ τὴν κρατοῦσαν ἐν τῷ δικαίῳ μας ἀρχὴν «ὁ ἐξ οἰκείου ἁμαρτήματος ζημιούμενος οὐ δοκεῖ ζημιωθῆναι». Κατὰ συνέπειαν ὁ αὐθαίρετος μὴ προσερχόμενος πρὸς ἐργασίαν δὲν δικαιούται νὰ ζητήσῃ ἀποκατάστασιν τῆς βλάβης, ἣν ἐξ ὑπαιτιότητός του ὑπέστη.

γ) Ἐπίσης, τοῦ νόμου μὴ διαστελλόντος, καὶ ὁ ἐξ ἀνωτέρας βίας μὴ προσφέρων τὴν ἐργασίαν του δὲν θὰ δικαιωθῇ τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος, κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τῶν περὶ ἀντιπαροχῆς τοῦ μισθοῦ διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, καθ' ὅς, ἐφ' ὅσον καθίσταται ἀδύνατος ἡ παροχὴ τῆς ὑπηρεσίας ἄνευ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐκμισθωτοῦ δὲν εὐθύνεται μὲν αὐτὸς τὸ καθ' ἑαυτόν, ἀλλὰ καὶ δὲν λαμβάνει ἀντιπαροχὴν (Α. Π. 478]1939 Ε. Ε. Ν. 688. 97]1908 Θ. 10. 666 νομ. 15 παρ. 6 Πανδ. (1402) Windsheid Ἐνοχ. παρ. 401 σημ. 6 καὶ 404 σημ. 5 Κ. α. λ. λ. γ. α., Ἐνοχ. παρ. 321).

δ) Οἱ ἐν ἀδειᾷ (κανονικῇ, ἄνευ ἀποδοχῶν, ἀναρρωτικῇ) τελοῦντες δὲν δικαιούνται συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2314 ἀπόφασιν τοῦ Ὑφυπουργοῦ. Ἡ ἀπόφασις ὁμολεγενομένη περὶ ἀδειας, περιλαμβάνουσα οὐκ καὶ τὴν ἀναρρωτικὴν, εἰς ἣν

ἔδει νὰ χορηγῆται τὸ συσσίτιον, διότι, ἀφοῦ χορηγεῖται ἐν ἀσθενείᾳ, κατὰ μείζονα λόγον ἐπιβάλλεται ἡ χορηγία κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἀναρρώσεως, ὅτε ὁ ὀργανισμὸς, ὧν ἐκ τῆς ἀσθενείας ἐξηντημένος, ἔχει ἀνάγκην ὑπερσιτισμοῦ.

ε) **Ἀσθένεια τοῦ μισθωτοῦ.** Ἡ ἀρχικὴ Ὑπουργικὴ ἀπόφασις (1018), προφανῶς ἐξ ἀβλεψίας, δὲν ἀνέφερεν, ὅτι οἱ ἀσθενεῖς θὰ δικαιουῦνται τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος. Ἡ ἀδικία ὅμως αὐτῇ τῶν μισθωτῶν, εὐτυχῶς, ἐπανορθώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2314 ἀποφάσεως, δι' ἧς ἐδικαιώθησαν οἱ ἀποδεδειγμένως ἀσθενεῖς τοῦ συσσιτίου.

3.—Ὅταν ὁ μισθωτὸς προσφέρει εἰς τὸν ἐργοδότην τὴν ἐργασίαν του, δὲν δικαιούται ὁ ἐργοδότης, μὴ ἀποδεχόμενος ταύτην, νὰ τῷ περικόψῃ τὸ συσσίτιον (Εἰρ. Αθ. 66]1943 Ε.Ε.Δ., τευχὸς 36, σελ. 146).

4. Ὁ εἰς Κρατικὰς ὑπηρεσίας (π.χ. Ὑπουργεῖον Ἐπισιτισμοῦ κλπ.) ἡ κοινωφελῆ Ἰδρύματα (Διεθνής Ἐργ. Σταυρὸς) ἀπεσπασμένοι ὑπάλληλοι θὰ δικαιωθῇ παρὰ τῆς ἐξ ἧς ἀπεσπάσθη ἐπιχειρήσεως τοῦ συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως ὅτι δὲν λαμβάνει ταῦτα ἀπὸ τὰς ὑπηρεσίας εἰς τὰς ὁποίας ἀπεσπάσθη. Ἡ ἐπὶ τῆς εἰδικῆς ταύτης περιπτώσεως παρεκτεμένη ἀπόφασις δὲν ἐξάγεται ἐκ τοῦ περὶ συσσιτίων νόμου, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὅλου πνεύματος τῶν περὶ συσσιτίων διατάξεων.

4. **Ἐπιρροὴ χρονικῆς διαρκείας ἐργασίας ἐπὶ τῶν συσσιτίων.**—Εἰς τὴν παράγραφον XI τῆς ὑπ' ἀριθ. 2314 ἀποφάσεως ἀναφέρεται, ὅτι «διὰ τὴν παροχὴν συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἀσχεῖ ἡ χρονικὴ διάρκειά τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ». Ἡ διάταξις αὕτη ἔδωκε λαβὴν παρεξηγήσεων ὑπὸ τῶν μισθωτῶν καὶ ἐρμηνείας contra legem. Οἱ μισθωτοὶ ἔδοξαν τὴν αὐθαίρετον καὶ παράλογον ἐρμηνείαν, ὅτι δύναται ὁ ὑπάλληλος ἡ ἐργάτης, προσερχόμενος τὴν καθωρισμένην πρωτὴν ὥραν πρὸς ἐργασίαν καὶ ἐργαζόμενος μίαν ἢ δύο ὥρας, νὰ ἀποχωρῇ κατόπιν τὰς ὑπολοίπους ἐργασίμους ὥρας αὐθαίρετως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀδείας τῶν ἀρμοδίων προϊσταμένων καὶ περαιτέρω νὰ προσέρχεται τὴν μεσημβρίαν πρὸς παραλαβὴν τοῦ συσσιτίου ἡ τοῦ ἐπιδόματος.

Ἡ ἀνωτέρω παράγραφος ἐτέθη ἐν τῇ ἀποφάσει, ἵνα ἐξασφαλίσῃ τὴν παροχὴν τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος α) εἰς τοὺς μισθωτοὺς καὶ ἰδίᾳ εἰς τοὺς ἐργάτας τῶν ἐπιχειρήσεων ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι, παρὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἐργατῶν προσφορὰν τῆς ἐργασίας των, λόγω τοῦ μικροῦ καὶ περιορισμένου κύκλου ἐργασιῶν, ἀπασχολοῦν λόγω ἐλλείψεως ἐργασίας τοὺς ἐργάτας εἰς ὀλιγωτέρας τῶν νομίμων ἢ τῶν ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως καθωρισμένων ὥρων ἐργασίας, καὶ β) εἰς τοὺς μισθωτοὺς οἱ ὁποῖοι, κατ' ἀπόφασιν τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐργάζονται ὀλιγωτέρας ὥρας τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου καθωρισμένων, ὅποτε ἡ ἐπιχείρησις δὲν δύναται, ἐν ἀναλογισμῷ τῶν ὥρων πραγματικῆς ἐργασίας πρὸς τὰς νομίμους τοιαύτας, νὰ περικόψῃ ἀναλόγως τὸ συσσίτιον καὶ τὸ ἐπιδόμα βελτιώσεως τροφῆς. Οἱ κατόπιν ὅμως ἀδείας τῶν ἀρμοδίων προϊσταμένων ἀποχωροῦντες τῆς ἐργασίας των θὰ δικαιουῦνται ὁλοκλήρου τοῦ συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος, ὡς ἐπίσης καὶ οἱ ἐξ ἀποδεδειγμένης καὶ διαπιστωθείσης ἀσθενείας μὴ δυνάμενοι νὰ συνεχίσωσι τὴν ἐργασίαν των καὶ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἀποχωροῦντες ἐνωρίτερον τοῦ χρόνου λήξεως ἐργασίας θὰ δικαιουῦνται ὁλοκλήρου τοῦ συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος, καθ' ἣν ἡμέραν ἀπεχώρησαν, ἀφοῦ οὗτοι, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ, λαμβάνουν ταῦτα καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἀσθενείας των.

Ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν περὶ συσσιτίων ἀποφάσεων ἀσφαλῶς θέλουσι γεννηθῇ καὶ ἄλλα ζητήματα, ἡ λύσις τῶν ὁποίων ὅμως δέον ὅπως γίνηται κατὰ τὰς

ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως καὶ, ἐν ἀμφιβολίᾳ, τὸ δίκαιον ν' ἀποδίδηται εἰς τοὺς μισθωτοὺς, ὑπὲρ ὧν ἐθεσπίσθησαν τὰ συσσίτια.

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Δ. ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ
Δικηγόρος

Η ΜΗΝΥΣΙΣ ΚΑΤΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΥΣ 2112 ΚΑΙ 424

Τοῦ κ. Α—Ω.

Ὑπὸ τὸ προϊσχύον τοῦ ν. δ. 424]1941 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» δίκαιον ἦτο δυνατόν ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη κατὰ τὴν ἐργασίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ προθεσμίας, ἂν κατὰ τοῦ ἐργαζομένου ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιοποῖνον πρᾶξιν, πού διεπράχθη κατὰ τὴν ἐξασκήσιν τῆς ὑπηρεσίας του ἡ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον τοῦλάχιστον βαθμὸν πλημμελήματος (ἀρθρ. 5 νόμου 2112 καὶ ἀρθρον 6 β. δ. 16 Ἰουλίου 1920).

Ἡ νομοθετικὴ αὕτη διάταξις, πού ἀποτελεῖ μέρος τῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, προφανῶς διὰ τὸ διάφορον τῶν σκοπῶν τῶν νόμων αὐτῶν πρὸς τοὺς σκοποὺς τοῦ ν. δ. 424]1941 δὲν ἰσχύει εἰς τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τοῦ ἐν λόγω ν. δ., δὲν ἀρκεῖ, δηλαδὴ, μόνῃ ἡ μήνυσις κατὰ τοῦ ἐργαζομένου δι' ἀξιοποῖνον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκῇ τῆς ὑπηρεσίας του, νὰ θεμελιώσῃ ἔγκυρον διάλυσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Κατὰ τὸ ἀρθρον 10 τοῦ ν. δ. 424]1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939» ἐπιτρέπεται ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας δι' ἀκαταλληλότητα, ἀνεπαρκείαν, ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν τοῦ ἐργαζομένου, ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅμως, τῆς ἀντικαταστάσεως δι' ἄλλου μισθωτοῦ, τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς.

Ἡ πρᾶξις, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπέπεσεν ὁ μισθωτὸς, δι' ἣν καὶ ἐμηνύθη ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη, δύναται μόνον ν' ἀποτελέσῃ λόγον, συνιστῶντα τὴν αἰτιώδη ἐκ τοῦ νόμου καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ νὰ θεμελιώσῃ ἔγκυρον διάλυσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ ὅμως τηρηθῶν καὶ αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις τοῦ νόμου (ἀντικατάστασις τοῦ ἀπολυομένου δι' ἄλλου μισθωτοῦ τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς, μὴ ὑπερβάσις τοῦ νομίμου ποσοστοῦ ἀπολύσεων κατὰ τὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος).

Περαιτέρω, κατὰ συνέπειαν τῆς ἀρχῆς ὅτι τὰ πολιτικὰ Δικαστήρια, ἐνώπιον τῶν ὁποίων ἐγείρεται ἡ περὶ μισθῶν ἀγωγή, εἰς ἄκυρον ἐκ τοῦ ν. δ. 424]1941 ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, εἶναι ἀρμόδια νὰ κρίνουν περὶ τῆς ὑπάρξεως δεικνυομένου λόγου δι' ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, ἐρευνοῦν ἂν ὑπέπεσε πράγματι οὗτος εἰς τὸ ἀδίκημα, διὰ τὸ ὁποῖον ἐμηνύθη, καὶ εἶναι ἱκανόν, κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ ν.δ. 424]1941, νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἔγκυρον διάλυσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς τὴν ἐννοεῖ τὸ ν.δ. 424]1941.

Ἄλλο τὸ ζήτημα ἂν, προκειμένου νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας», εἰς τὰς περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ὑπάρχει ἔγκυρος, κατὰ τὸ ν.δ. 424]1941, ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, δικαιούται ὁ ἐργοδότης νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν κατὰ τοῦ μισθωτοῦ μήνυσιν δι' ἀξιοποῖνον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκῇ τῆς ὑπηρεσίας του, ὡς λόγον, πού δικαιολογεῖ τὴν ἀπὸ ὁ-θ-ε-σ-μ-ο-ν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ.

Α—Ω.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΝΕΡΓΙΑ

Ν.Δ. 424)1941 ΚΑΙ ΑΚΥΡΟΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Καταγγελία συμβάσεων εργασίας από 1ης 'Ιουλίου 1941 καὶ δικαίωμα ἀποδοχῶν.

Ἀπαγγελία ἀκυρότητος ἀδιακρίτως νομιμότητος ἢ μὴ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ἐξαίρεσις ἐπὶ συμβάσεων ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας.—Χαρακτήρ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀντικαταστάτου στρατευθέντος.—Δικαίωμα ἀποδοχῶν μισθωτοῦ ἀπὸ 1ης 'Ιουλίου μέχρι 28 Αὐγούστου 1941 ἀνεξαρτήτως παροχῆς ὑπηρεσιῶν.—Ἀναγκαῖα προσφορά ὑπηρεσιῶν μετὰ τὴν 28 Αὐγούστου 1941.—Μέσα ἀποδείξεως.

Κατ' ἄρθρον 13 τοῦ ν. δ. 424)1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἁρθροῦ 11 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000)1939 περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας αἱ ἀπὸ τῆς 1ης 'Ιουλίου 1941 καὶ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου γινόμεναι καταγγελίαι τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυροι καὶ δύνανται, τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου, νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου. Ἐξαίρουνται τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἁρθροῦ, μετὰ τῶν ἄλλων, καὶ οἱ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὠρισμένου χρόνου ἢ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὠρισμένου ἔργου συνδεόμενοι μισθωτοί.

Μεταξὺ τῶν ζητημάτων, ποὺ προέκυψαν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐν λόγῳ ν. δ. εἶναι α) ἂν αἱ ἀπὸ τῆς 1ης 'Ιουλίου 1941 μέχρι τῆς 28ης Αὐγούστου 1941 (δημοσιεύσεως τοῦ ν. δ. 424)1941) καταγγελίαι τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωροῦνται ἀδιακρίτως ἄκυροι, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ αἰτία αὐτῶν ὀφείλετο εἰς λόγους, ποὺ ἐπιτρέπουν τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὸ ν. δ. 424 (ἄρθρον 10) ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του καὶ ἐντεῦθεν β) ἂν συνεπέει τῆς ἀκυρότητος τῶν καταγγελιῶν τῶν συμβάσεων ἐργασίας, ποὺ ἀπαγγέλλει τὸ ἄρθρον 13 τοῦ ν. δ. 424)1941, ὀφείλονται εἰς τὸν μισθωτὸν αἱ ἀπὸ 1ης 'Ιουλίου 1941 καὶ μέχρι τῆς 28 Αὐγούστου 1941 (ἡμέρας δημοσιεύσεως τοῦ ν. δ. 424)1941) ἀποδοχαί, ἀδιαφόρως ἂν δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον προσφορά τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, γ) γενικώτερον, ἂν εἰς τὴν ἀκυρότητα τῶν καταγγελιῶν τῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ἐν γένει εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. δ. 424)1941 ὑπάγονται καὶ συμβάσεις ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας ἢ δι' ἐκτέλεσιν ὠρισμένου ἔργου συναφθεῖσαι.

Ἡ ἐφετειακὴ ἀπόφασις, ποὺ παρατίθεται κατωτέρω, ἀποδέχεται, ὁρθῶς ἀντιλαμβάνομένη τὴν ἐννοίαν καὶ τὸν σκοπὸν τῆς διατάξεως τοῦ ἁρθροῦ 13 τοῦ ν. δ. 424)1941, ὅτι ἡ ἀκυρότης, ποὺ ἀπαγγέλλεται ἐξ αὐτοῦ, ἐπέρχεται ἀδιακρίτως τῆς νομιμότητος ἢ ὅχι τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ προϊσχύον τοῦ ν. δ. 424)1941 δίκαιον, χωρὶς μὲν ἄλλους λόγους νὰ ἐρευνῶνται τὰ αἰτία, ποὺ ὡδήγησαν τὸν ἐργοδότην εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ μόνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου αὐτοῦ (28 Αὐγούστου 1941) καὶ ἐφεξῆς δύναται νὰ προβῇ οὗτος εἰς αἰτιώδη καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἁρθροῦ 10 τοῦ ν. δ. 424)1941. (Βλέπε ἀντιθέτως Πρωτ. Ἀθηνῶν 3163)1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 27, σελ. 849).

Ἡ αὐτὴ ἐφετειακὴ ἀπόφασις ἀναγνωρίζει δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῶν ἀπὸ 1ης 'Ιουλίου 1941 καὶ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν. δ. 424)1941 (28 Αὐ-

γούστου 1941) ἀποδοχῶν του, ἀνεξαρτήτως ἂν δὲν παρεσχέθησαν ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ, καὶ αἱ ὁποῖαι, ἄλλως, ἐφ' ὅσον ἡ διάταξις περὶ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἀναδρομικὴ, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παρασχεθῶν ἢ νὰ προσφερθῇ ὁ μισθωτὸς εἰς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν (Βλέπε σχετικῶς συμφώνους Α. Διζερρόπουλον, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424)1941 σελ. 147 ἐπ. Α. Φλωράκη, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 27, σελ. 838, Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν 1374) 1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 27, σελ. 850, ἐν τούτοις ἀντιθέτως Πρωτ. Ἀθηνῶν 3163)1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος α', τεύχος 27 σελ. 849, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 8)1942, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 850, Πρωτ. Ἀθηνῶν 7382)1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος β', τεύχος 34, σελ. 83).

Περαιτέρω ἡ ἐφετειακὴ ἀπόφασις ἐρευνᾷ τὸν χαρακτῆρα τῆς συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ, ποὺ προσλαμβάνεται εἰς ἀντικατάστασιν στρατευθέντος, διὰ νὰ συναγάγῃ ἐξ αὐτοῦ, ἂν, ἐφ' ὅσον ἡ τοιαύτη σύμβασις ἐργασίας χαρακτηρίζεται ὡς ὠρισμένης χρονικῆς διαρκείας, ὑπάγεται εἰς τὴν ἐξαίρεσιν ἀπὸ τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ποὺ ἀπαγγέλλει τὸ ἄρθρον 13 ἐδ. 2 τοῦ ν. δ. 424)1941.

Ἡ πρόσληψις τοῦ ἀντικαταστάτου στρατευομένου ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου (μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἀναγκ. νόμου 547)1937 ἐπέκτασιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως» ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου 3514, ἄρθρ. 2.

Κατὰ τούτον, ἐὰν ἐργοδότης τις ἀντικαταστήσῃ τὸν στρατευθέντα δι' ἄλλον, ἢ σύμβασις ἐργασίας τοῦ τελευταίου τούτου διαλύεται αὐτοδικαίως ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῆς ἐργασίας τοῦ ἀποστρατευθέντος, ἂνεν οὐδεμιᾶς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότη τοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν, πλὴν τῆς πρὸς αὐτὸν καταβολῆς τοῦ 1)2 τῆς ἡμερησίας ἀμοιβῆς του ἐπὶ 15θῇ ἡμέρῳ.

Περαιτέρω κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου 3514 ὁ ἀντικαταστήσας τὸν στρατευθέντα δὲν ἀπολαύει τοῦ ἐυεργετήματος τῆς παροχῆς ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, ἂν στρατευθῇ.

Εἶναι προφανές, ἐπομένως, ὅτι ἡ σύμβασις τοῦ ἀντικαταστάτου τοῦ στρατευομένου δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας, ἀλλ' ὡς διαρκούσα ὅσον χρόνον ἡ στράτευσις τοῦ μισθωτοῦ, ὡς ἀντικαταστάτης τοῦ ὁποίου ἐκλήθη, δι' ὃ καὶ δὲν ἠθελήθη ὑπὸ τοῦ νόμου νὰ ἐφαρμόζεται ὁ νόμος 2112, ποὺ ἀφορᾷ ἀορίστου χρονικῆς

διαρκείας συμβάσεις, ἀλλ' εἰσήχθη ἐν ἰδιότυπον ὑπὲρ αὐτοῦ δικαίωμα, τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ 1]2 τῆς ἡμερησίας ἀμοιβῆς τοῦ ἐπὶ 15θῆμερον.

Ἀν, ὅμως, ἐπανέλθῃ εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὁ στρατευθεὶς μισθωτὸς καὶ συνεχίῃ ὁ ἀντικαταστάτης τὰς ὑπηρεσίας του, παρ' ὅλον ὅτι ὁ νόμος (ἄρθρ. 4 νόμου 3514) θεωρεῖ αὐτοδικαίως διαλυομένην τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὑπόκειται τότε νέα σύμβασις ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας καὶ ὡς τοιαύτη ὑπάγεται εἰς τοὺς περιορισμοὺς καὶ ἐν γένει τὰς διατάξεις τοῦ ν. δ. 424]1941.

Ταῦτα ὑπὸ τὴν ἀποψιν, ὅτι τὸ ν. δ. 424]1941 ἀφορᾷ συμβάσεις ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας (βλέπε σχετικῶς Πρωτ. Ἀθηνῶν 261]1943, Ἐπ. ι. θ. Ἐργ. α. τ. Δ. ι. κ. τόμος β'. τεύχος 35, σελ. 107 καὶ αὐτόθι παραπομπάς).

Ἐφετείου Ἀθηνῶν 826]1942

Εἰσηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. Π. Παπανδρέου
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Καστρινός, Π. Καλδῆς

Κατὰ μὲν τὴν διατάξιν τοῦ ἁρθροῦ 13 § 1 ἐδ. 1 τοῦ ν. δ. 424]1941 «αἱ ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου 1941 καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος (28 Αὐγούστου 1941) γενόμεναι καταγγελίαι τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυροι καὶ δύνανται, τῇ αἰτήσῃ τοῦ ἐνδιαφερομένου, νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου», κατὰ δὲ τὴν § 2 ἐδ. ε'. τοῦ αὐτοῦ ἁρθροῦ «ἐξαιροῦνται τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος... ε') οἱ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὁρισμένου χρόνου ἢ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὁρισμένου ἔργου συνδεδεμένοι μισθωτοί». Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης (ἐκκαλούσης) Ἀνωρύμου Ἑταιρίας τὴν 27]1]1940, ἀπελύθη μετὰ προηγουμένην νόμιμον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τὴν 2]7]1942, ἥτοι ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω ν. δ. ὁριζομένης προθεσμίας, καθ' ἣν ἅπασαι αἱ γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεων ἐργασίας εἶναι ἄκυροι, ἄνευ τινὸς διακρίσεως νομιμότητος ἢ μὴ τῆς καταγγελίας, κακοπίστου ἢ κακοβούλου ἢ μὴ ταύτης. Κατὰ συνέπειαν ἡ ἐπιδίκος σύμβασις ἐργασίας ἐμπίπτει εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄνω ν. δ. Κατὰ τὴν § 2 ἐδ. ε'. ὅμως τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐξαιροῦνται τῆς ἀκυρότητος αἱ καταγγελίαι συμβάσεως ἐργασίας ὁρισμένου χρόνου. Ἐξεταστέον, ὅθεν, ἐν προκειμένῳ, ἂν ἡ ὑπὸ κρίσιν σύμβασις εἶναι ἀορίστου ἢ ὁρισμένου χρόνου διαρκείας.

Ἡ ἐναγομένη ἑταιρία ἰσχυρίσθη πρωτοδίκως, ὅτι ὁ ἐνάγων, κατόπιν ἰδιαιτέρας συμφωνίας, προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της, εἰς ἀναπλήρωσιν στρατευθέντος μονίμου ὑπαλλήλου της καὶ μέχρι τῆς ἐπανόδου αὐτοῦ καὶ ἀπελύθη εὐθὺς ἅμα τῇ ἐπανόδῳ αὐτοῦ, ἀντιθέτως πρὸς ὅσα ὁ ἐνάγων ἐκθέτει διὰ τῆς ἀγωγῆς του, ὅτι προσελήφθη ἐπὶ χρόνον μὴ ὁρισμένον καὶ ἄνευ τοῦ προσθέτου ἐκείνου ὅρου. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τῆς ἐναγομένης, ἀληθῆς ἀποδεικνυόμενος, μεταβάλλει, κατὰ τὴν τοῦ δικαστηρίου τούτου κρίσιν, τὸν χαρακτήρα τῆς συμβάσεως ἀπὸ ἀορίστου χρόνου διαρκείας εἰς ὁρισμένου χρόνου τοιαύτην, ἀφοῦ διὰ τῆς ἐπανόδου τοῦ στρατευθέντος ὑπαλλήλου καθίσταται προφανὴς ἡ ἐπιδίκος σύμβασις περιωρισμένης χρονικῆς διαρκείας, ἐν προκειμένῳ δὲ ἰσχυρίζεται ἡ ἐναγομένη, ὅτι ἐπανήλθεν ὁ στρατευθεὶς ὑπαλλήλος. Ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἡ πρόθεσις τῶν συμβαλλομένων, εἰς ἣν δέον ν' ἀποβλέψῃ τις, διὰ νὰ κρίνῃ τὸν χαρακτήρα τῆς συμβάσεως, ἦτο,

κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου τούτου, νὰ καταρτίσῃσι σύμβασιν ὁρισμένου χρόνου διαρκείας. Τοῦτου δεκτοῦ γενομένου, ἡ ἐπιδίκος σύμβασις δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν διατάξιν τῆς § 1, ἀλλὰ τῆς παραγράφου 2 τοῦ προμνησθέντος ν. δ., ἥτοι εἰς τὴν ἐξαιρέσιν τῶν διατάξεων αὐτοῦ. Εἰ καὶ ἡδυνάτῃ τις εἰπεῖν, ὅτι διὰ τοῦ ἐν λόγω ἰσχυρισμοῦ τῆς ἐναγομένης οὐδαμῶς μεταβάλλεται ὁ χαρακτήρ τῆς συμβάσεως, ἥτις ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ἀορίστου χρόνου διαρκείας, καθόσον ἡ ἐπάνοδος τοῦ στρατευθέντος δὲν εἶναι βεβαία, ἀλλὰ διατελεῖ ὑπὸ ἀναβλητικὴν αἴρεσιν, οὕσης ἀδήλου τῆς ἐπανόδου καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐπανόδου. Οὐχὶ ὀρθῶς, ὅθεν, (κατὰ τὴν κρατήσασαν γνώμην τῆς πλειοψηφίας), ἐν προκειμένῳ ἔκρινεν ἀντιθέτως τὸ πρωτοβάθμιον δικαστήριον καὶ δέον, δεκτοῦ γενομένου τοῦ σχετικοῦ παραπόνου τῆς ἐκκαλούσης, νὰ διαταχθῇ, εἰς βάρος της ἡ σχετικὴ ἀπόδειξις ἐπὶ τοῦ ἐν λόγω ἰσχυρισμοῦ της διὰ παντός νομίμου μέσου, πλὴν μαρτύρων, ἄτε τῆς διαφορᾶς οὕσης ἐμπορικῆς μόνον ὡς πρὸς τὴν ἐναγομένην Ἀνωνύμου Ἑμπορικὴν Ἑταιρίαν, οὐχὶ ὅμως καὶ διὰ τὸν ἐνάγοντα ὑπάλληλον αὐτῆς (Lyon Caen et Renault, I, παράγρ. 131 καὶ 111, 522), μεταρρυθμιζομένης κατὰ τοῦτο τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως καὶ ἀναπεμπομένης τῆς υποθέσεως πρὸς περαιτέρω ἐκδίκασιν ἐνώπιον τοῦ πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, κατὰ τὸ διατακτικόν.

III. Ἀκύρου οὕσης τῆς ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης γενομένης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τοῦ ἀντιδίκου της, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἀναληθείας τοῦ ἐν τῇ ἡγουμένη σκέψει ἰσχυρισμοῦ αὐτῆς (δὲ) ἦν τὸ διαταχθέν θέμα ἀποδείξεως) καὶ τῆς ἐν λόγω συμβάσεως ἐξακολουθοῦσης καὶ μετὰ τὴν καταγγελίαν νὰ ἔχῃ ἔννομον ἰσχύν, σαφῶς παρέπεται, ὅτι ὁ ἐνάγων δικαιοῦται πλέον πλήρων ἀποδοχῶν ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῆς ἐναγομένης καταγγελίας (2 Ἰουλίου 1941) μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 424]1941 ν. διατάγματος, ἥτοι μέχρι τῆς 28 Αὐγούστου 1941, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν κατὰ τὸ ἐν λόγω χρονικὸν διάστημα ὁ πρῶτος παρέσχεν εἰς τὸν δεῦτερον τὰς ὑπηρεσίας του ἢ προσεφέρθη νὰ παρᾶσχῃ, τῆς ἐκκαλούσης ἀρνηθείσης νὰ ἀποδεχθῇ αὐτάς. Τὸ περὶ τοῦ ἐναντίου, ὅθεν, παράπονον τῆς ἐκκαλούσης ἀπορριπτέον κρίνεται ὡς ἀβάσιμον.

IV. Ὄρθως καὶ νομίμως ἐπετράπη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως καὶ τὸ ἐμμέταυρον μέσον τῆς ἀποδείξεως πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ περιστατικοῦ, ὅτι ὁ ἐνάγων προσεφέρθη καὶ μετὰ τὴν 28 Αὐγούστου 1941 τῇ ἐναγομένην νὰ παρᾶσχῃ τὰς ὑπηρεσίας, ἀρνηθείση ν' ἀποδεχθῇ ταύτας, τοῦτο μὲν λόγω ἀδυναμίας κτήσεως ἐγγράφου ἀποδείξεως, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἀποδεικτέου περιστατικοῦ, τοῦτο δὲ λόγω τῆς ἐμπορικότητος τῆς διαφορᾶς, ἔνεκα τῆς ἐμπορικῆς ἰδιότητος τῆς ἐναγομένης Ἀνωνύμου Ἑμπορικῆς Ἑταιρίας. Τὸ περὶ τοῦ ἐναντίου, ὅθεν, παράπονον τῆς ἐκκαλούσης, εἰ καὶ παραδεκτῶς προβάλλεται κατὰ προδικαστικῆς διατάξεως τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ἀπορριπτέον κρίνεται κατ' οὐσίαν ὡς ἀβάσιμον.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΥΠΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀναγκαῖα πάντοτε ἐν περιπτώσει καθιερώσεως τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας ἡ διὰ τῆς διοικητικῆς ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ. — Ἀπόψεις καὶ ἐπιχειρήματα.

Αἱ ἀπόψεις τῶν προεδρικῶν ἀποφάσεων, πού παρατίθενται κατωτέρω, συμπίπτουν πρὸς ἐκείνας, πού ἐσημειώθησαν ἀνωτέρω (Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 36, σελ. 140), ὅτι ἐφ' ὅσον ἔχει καθιερωθῇ εἰς ἐπιχειρήσιν ἡ ἐκμετάλλευσιν τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας, κατὰ τὸν ἀναγκ. νόμον 2000]1939 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» καὶ τὸ τροποποιητὸν αὐτοῦ ν.δ. 424]1941, ἀπαιτεῖται καὶ μετὰ τὸ ν.δ. 424]1941 ἀδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας δι' ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, ἔστω καὶ ἂν τὴν ἀπόλυσιν δικαιολογούν ὑφιστάμενοι ἐκ τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ ν.δ. 424 λόγῳ ἀπολύσεως. (Βλέπε σχετικῶς ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν, κατ' ἐφεσιν, 626]1942, Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 32, σελ. 11, **Δ. Διζεροπούλου**, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν.δ. 424]1941 § 4 σημ. 4η, **Κ. Δημάκην**, Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 18, σελ. 554. Ἀντιθέτως Πρωτ. Ἀθηνῶν 6746]1942, Ἐπιθ. Ἑργατ. Δικ. τόμος β', τεύχος 36, σελ. 140).

Μεταξὺ τῶν ἀντιτιθεμένων ἀπόψεων ἐπὶ τοῦ σημαντικοῦ νομικοῦ ἐνδιαφέροντος ζητήματος, πού ἀναπτύσσεται ἐν προκειμένῳ, ἡ μᾶλλον καὶ καθ' ἡμᾶς ὁρθὴ ἀποψις εἶναι, ὅτι δὲν ἔπαυσε μετὰ τὸ ν.δ. 424]1941 ὑφιστάμενη ἡ ὑποχρέωσις τῆς διὰ διοικητικῆς ἀδείας ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν εἰς τὴν περιπτώσει ἔχει ἐφαρμοσθῇ ἡ ἐκ περιτροπῆς ἐργασία, ἀφοῦ, ἄλλως, ἡ ἀπειλὴ τῆς καθιερώσεως τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας αὐτὴ σπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας, κατὰ τὸ ἀρθρον 10 § 3 τοῦ ν. δ. 424]1941, εἰς περιπτώσεις καταγγελιῶν συμβάσεως ἐργασίας γενομένων καθ' ὑπερβάσιν τοῦ νομίμου ποσοστοῦ ἀπολύσεων ἢ ἄνευ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀπολυθέντος, δὲν θὰ εἶχε νόημα, ἂν καθίστατο δυνατὴ ἡ ἄνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 1222]1943

Πρόεδρος Πρωτοδικῶν ὁ κ. **Ἡρ. Καμεύτης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Β. Σουλᾶς, Φ. Κουτουφᾶς

Ἐκ τῆς διεξαχθείσης διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ἀλλὰ καὶ συνωμολογήθη ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ, ὅτι ἐν τῇ ἐπιχειρήσει του καθιερώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5124 τοῦ ἔτους 1941 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας, τῆς μὴ ἀνακληθείσης ἡ μεταρρυθμισθεῖσης ἀρχὴ τοῦδε, τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. Ἐβεβαιώθη ὡσαύτως, ὅτι ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ καθ' οὗ εἶχε προσληφθῇ ὡς ἐργάτρια ἡ αἰτούσα ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1935 καὶ παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας τῆς μέχρι τῆς 18 Ὀκτωβρίου ἔ. ἔ., ὅτε καὶ ἀπελύθη ὑπὸ τούτου, ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῆς Ἑργασίας.

Ἡ οὕτω γενομένη ἀπόλυσις τῆς αἰτούσης εἶναι μὴ νόμιμος καὶ ἄκυρος, καθ' ὃ προκύπτει ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἐδαφ. 4 καὶ 6 τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 2000, αἵτινες ἐξακολουθοῦν οὔσαι ἐν ἰσχύϊ, ὡς μὴ καταργηθεῖσαι ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ τροποποιήσαντος καὶ συμπληρώσαντος τὸ

ἀνωτέρω ἀρθρον ν.δ. 424 καὶ 669 ἔτους 1941. Δὲν ὠφελεῖται δὲ ὁ καθ' οὗ, ἀντιτάσσων ὅτι ἐγκύρως προέβη εἰς ἀπόλυσιν τῆς αἰτούσης, λόγῳ συνδρομῆς τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἀρθρου 10 ἐδαφ. 1 τοῦ νομ. διατάγματος 424, διότι ἡ σχετικὴ διάταξις τούτου δὲν τυγχάνει ἐφαρμοστέα εἰς ἐπιχειρήσεις εἰς ἃς καθιερώθη τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἀντιθέτῳ ἐκδοχῇ, ἐκ τοῦ συνόλου τῆς διεξαχθείσης συζητήσεως δὲν ἐπέισθημεν περὶ τοῦ βασικοῦ τῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ καθ' οὗ περὶ ἀκαταλληλότητος καὶ ἀναμερόστου συμπεριφορᾶς τῆς αἰτούσης. Δὲν ὠφελεῖται ὡσαύτως ὁ καθ' οὗ, ἐπικαλούμενος ὅτι ἠτόνησεν ἡ ὡς ἄνω Ὑπουργικὴ ἀπόφασις, δι' ἧς ἀπηγορεύθη τούτῳ ἡ ἀπόλυσις τοῦ τότε ὑπηρετούντος προσωπικοῦ, λόγῳ μὴ ἐφαρμογῆς ἐν τῇ πραγματικότητι ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ καθ' οὗ τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, διότι ἐφ' ὅσον δὲν ἀνεκλήθη αὕτη ἡ δὲν ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρως Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐξακολουθεῖ ἰσχύϊ ἔχουσα καὶ ὑποχρεοῦσα τὸν καθ' οὗ εἰς ἐφαρμογὴν τῆς, καθ' ὃ σαφῶς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρων 1 παρ. 4 καὶ 3 τοῦ Ἀναγκ. νόμου 2000, ἀρθρου 11 ἐδαφ. 1, ἀρθρ. 2 ἐδ. 1 καὶ 2 καὶ ἀρθρ. 14 ν. δ. 424.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 484]1943

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Πάντελος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Β. Σουλᾶς, Φ. Κουτουφᾶς

Καθιερωθέντος καὶ ἰσχύοντος εἰς τὴν εἰς τὴν ἀπασχολεῖται ἡ αἰτούσα ἐπιχειρήσιν τοῦ ἐναγομένου τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5124]1941 ἀποφάσεως Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας, δι' ἧς καὶ ἀπηγορεύθη πᾶσα ἀπόλυσις τοῦ τότε ὑπηρετούντος προσωπικοῦ, εἰς ὃ καὶ ἡ αἰτούσα, ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῆς Ἑργασίας, μὴ ὑπαρχούσης δὲ τοιαύτης ἀδείας ἀπολύσεως τῆς αἰτούσης, ἔπεται, ὅτι κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἐδαφ. 4 παρ. 6 τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939, μὴ καταργηθεῖσαν ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων ν. δ. 424]1941 καὶ 669]1942, εἶναι ἄκυρος καὶ μὴ νόμιμος ἡ ἀπόλυσις τῆς αἰτούσης καὶ δὲν ἐπῆλθε λύσις τῆς μεταξὺ ταύτης καὶ τοῦ καθ' οὗ ὑφισταμένης συμβάσεως ἐργασίας, διὰ τὴν νόμιμον ἢ μὴ λύσιν τῆς ὁποίας εἶναι συνεπῶς μάταιον νὰ ἐξετασθῇ, ἂν συντρέχουν οἱ προϋποθέσεις τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ ν.δ. 424, ἥτοι ἀκαταλληλότητος τῆς αἰτούσης κλπ. Ἀκύρου καὶ οὐχὶ νομίμου οὔσης, κατὰ ταῦτα, δι' ἑλλειψιν ὑπουργικῆς ἀδείας, τῆς ἀπολύσεως τῆς αἰτούσης ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ, ἀποκρούσαντος οὕτω ἀπὸ τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1942 καὶ μέχρι σήμερον παρὰ νόμῳ τὴν προσφερομένην ἐργασίαν τῆς αἰτούσης, αὕτη ἔχει ἀπαίτησιν ἐπὶ καταβολῇ τοῦ ἐν τῇ αἰτήσει ἡμερομισθοῦ τῆς ἐκ δραχ. 1250 διὰ τὸ ἀπὸ 18]10]1942 καὶ μέχρι 31]12]42 χρονικὸν διάστημα ἐκ δραχμῶν ἐν συνόλῳ 80.000 περίπου, τὸ ἥμισυ τοῦ ὁποίου δέον νὰ ἐπιδικασθῇ ταύτῃ προσωρινῶς διὰ τὸ κατεπεῖγον καὶ τὴν βεβαιωθεῖσαν ἀπορίαν τῆς αἰτούσης καὶ τὸν ἐκ τῆς ἀναβολῆς κίνδυνον νὰ μείνῃ ἄνευ στοιχειωδῶν μέσων συντηρήσεως (Α.Ν. 2032).

**ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΑ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΥΧΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

Ἐπίταξις ἐπιχειρήσεως καὶ διαδικασία ἀπολύσεως προσωπικοῦ.

Εἰδικὸς καὶ ἀποκλειστικὸς τρόπος ἀπολύσεως, ἀνεξαρτήτως αἰτίων πραγματικῆς ἀδυναμίας

ἐξακολούθησας τῶν ἐργασιῶν, ὁ διὰ τῆς διοικητικῆς ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας. — Ἐφαρμογὴ καὶ ἐν περιπτώσει τυχεροῦ ἢ ἀνωτέρας βίας καὶ συνεπῶς καὶ ἐπιτάξεως.

Τοὺς ὅρους τῆς ἀνωτέρας βίας περιέχει καὶ ἡ ἐπίταξις ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 823]1924, Θέμ. ΑΣΤ', 570, πρβλ. Α.Π. 377] 1927, Θέμ. ΑΘ', 11, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 995]1926, Θέμ. ΑΗ', 451, Πρωτ. Ἀθηνῶν 2146]1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 3, σελ. 74).

Ἡ ἐπίταξις, ὡς γεγονός συνιστῶν τὴν ἔννοιαν τῆς ἀνωτέρας βίας, δὲ ἡδύνατο κατὰ τὸ προῖσχον τοῦ ν.δ. 424]1941 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2000]1939 «περὶ λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας» δίκαιον νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν ἐργοδότην ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεώσεών του.

Κατὰ τὸ προῖσχον τοῦ ν.δ. 424]1941 δίκαιον ἐκ τοῦ συναλλάγματος τῆς μισθώσεως ὑπηρεσίας ἱδρύεται ὑποχρέωσις τοῦ μισθωσαμένου αὐτὴν νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν τὸ συμφωνηθὲν ἀντάλλαγμα (μισθόν), ἡ δὲ ἐνοχὴ αὕτη δὲν αἰρεται καὶ ὅταν ὁ μισθωσάμενος ἀρνεῖται αὐθαίρετως νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας ἢ διὰ λόγον, ὅστις κείται εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, δὲν θέλει ἢ δὲν δύναται ν' ἀποδεχθῇ ταύτας (Α.Π. 7]1937, ΕΕΝ', δ', σελ. 329, Α. Π. 73]1939, ΕΕΝ' στ', σελ. 301).

Ἐάν, ἐπομένως, ἡ αἰτία τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του κείται ἐκτός τοῦ προσώπου αὐτοῦ, δὲν ὑπάρχει ὑποχρέωσις πρὸς ἀντιπαροχὴν. (Ὅρα καὶ ἀρθρ. 656 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀποκλείοντος τὴν εὐθύνην τοῦ ἐργοδότητος εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἐξ ἀνωτέρας βίας ἐμποδίζεται νὰ ἀποδεχθῇ τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας).

Διάφορον ὅμως πρὸς τὸ προῖσχον δίκαιον τὸ ν.δ. 424]1941 δὲν ἀναγνωρίζει ἄλλον τρόπον ἐγκύριον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις τῆς πραγματικῆς ἀδυναμίας τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν των, ἀπὸ τὸν διὰ τῆς διοικητικῆς ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας (ἀρθρ. 9 ν.δ. 424]1941).

Ἄν ἡ διαδικασία αὕτη δὲν ἀκολουθῇ, ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐξακολουθεῖ πάντοτε ὑφισταμένη, μὲ συνέπειαν τὴν ὑποχρεῶσιν πληρωμῆς τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ.

Τὸ ἐν λόγῳ ἐνδιαφέρον νομικὸν ζήτημα πραγματεύεται ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω προεδρική ἀπόφασις, τῆς ὁποίας ἰδιαιτέρως χαρακτηριστικὸν εἶναι ἡ σαφὴς ἀντίληψις περὶ τῶν ἀποκλίσεων τοῦ ν. δ. 424]1941 ἀπὸ τοῦ προῖσχοντος δικαίου, ἐπικαλουμένη ἐπιτυχῶς εἰς ἐνίσχυσιν τῶν ἀπόψεών της καὶ τὸ ν.δ. 1767]1942 (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τεύχος 25, σελ. 796), τὸ ὁποῖον παρέχει τὴν εὐχρηστα εἰδικῶς εἰς ἐπιχειρήσεις ἐστιατορίων καὶ ζυθοεστιατορίων, πού διέκοψαν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν, συνέπειά ἐπιτάξεως παρὰ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς, νὰ προβῶσιν εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ των ἄνευ τῆς τηρήσεως τῆς διαδικασίας τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ ν. δ. 424]1941.

Ἐπομένως καὶ ἀναμφισβητήτως καὶ ἡ ἐπίταξις ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, εἰς τὰς λοιπὰς περιπτώσεις, ἀνάγεται εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς πραγματικῆς ἀδυναμίας πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν καὶ εἶναι πάντοτε τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑργασίας ἢ κρίσις περὶ τοῦ ἐπιτρεπτοῦ τῆς ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2723]1943

Πρόεδρος Πρωτοδικῶν ὁ κ. Γ. Βαρόμος
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ράλλης, Ν. Κωνσταντινίδης

Ἡ κρινόμενη αἴτησις ἀντικείμενον ἔχει τὴν εἰς τὸν αἰτοῦντα προσωρινὴν ἐπιδίκασιν ἐναντι τῆς ἐν αὐτῇ ἀπαιτήσεώς του ἐκ μισθοῦ εἰς δν δικαιούται, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι, διατελὼν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς καθ' ἣς, ἀπελύθη κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424]41 Ν.Δ.

Ἐκ τῆς ἐνώπιόν μας διαδικασίας, τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων καὶ τῶν καταθέσεων τῶν ὑφ' ἡμῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων προέκυψεν, ὅτι ὁ αἰτών, προσληφθεὶς δι' ἄοριστον χρόνον εἰς τὴν ἡχοροπλαστικὴν ἐπιχείρησιν τῆς καθ' ἣς, ἐπὶ ἀποδοχαῖς συνισταμέναις εἰς α) φιλοδωρήματα 10 ο)ο παρεχόμενον ὑπὸ τῶν πελατῶν β) μηνιαῖον μισθὸν καὶ γ) μεσημβρινὴν καὶ καὶ ἑσπερινὴν τροφήν, παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1942, ὅτε ἡ ἐργοδότης ἔπαυσε ν' ἀποδέχεται ταύτας συνεπεία ἐπιτάξεως τοῦ καταστήματός της ὑπὸ τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 9, § 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424]41 δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας μετὰ γνώμην τῆς ἐν § 2 αὐτοῦ ἐπιτροπῆς δύναται νὰ ἐπιτρέπηται εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ἀδιακρίτως ἂν ἔχη ἢ οὐ ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἢ ἀπόλυσις ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ ἐργατοῦπαλληλικοῦ προσωπικοῦ, ἐφ' ὅσον διαπιστοῦται, ὅτι αὗται εὐρίσκονται εἰς πραγματικὴν ἀδυναμίαν πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν των. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, θεσπισθείσης πρὸς προστασίαν τῶν μισθωτῶν, σαφῶς προκύπτει, ὅτι καθιερώθη εἰδικὴ καὶ ἀποκλειστικὸς τρόπος ἀπολύσεως αὐτῶν, ἀνεξαρτήτως τῶν αἰτίων εἰς τὰ ὁποῖα ὀφείλεται ἡ ἀδυναμία τῶν ὡς ἄνω ἐργοδοτῶν πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν των, δηλονότι εἰς παροδικὸν κώλυμα, εἴτε εἰς ἄλλο γεγονός συνιστῶν ἀνωτέραν βίαν (Σ. Ἐπικρατείας 294]42). Μόνον δ' ἐν περιπτώσει ἀκαταλληλότητος ἢ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς δύναται ὁ ἐργοδότης κατ' ἀρθρ. 10 τοῦ ἰδίου Ν.Δ. νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀπόλυσιν ὥρισμένου ποσοστοῦ τοῦ προσωπικοῦ, ἀλλὰ καὶ πάλιν ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς προσλήψεως ἄλλων ἀντικαταστατῶν τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς. Συνεπῶς πρὸς ταῦτα καὶ ἐν τῇ περιπτώσει τῆς τοῦ καταστήματος τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπιτάξεως, εἴτε ὡς τυχερὸν, εἴτε ὡς ἀνωτέρα βία ἤθελε χαρακτηρισθῇ αὕτη, δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόλυσις τῶν ὑπηρετούντων μισθωτῶν, χωρὶς νὰ τηρηθῇ ἡ διαληφθεῖσα διαδικασία (Ἄλ. Διζερροπούλου, Καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας κ.λ.π. 9—12). Ἐνισχύεται δὲ σπουδαίως ἡ τοιαύτη κρίσις καὶ ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1767]42 Ν.Δ., ὅπερ συμπληρώσαν τὸ ἀρθρ. 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424 Ν.Δ. ὥρισεν, ὅτι ἐπιχειρήσεις ἐστιατορίων καὶ ζυθοεστιατορίων, αἵτινες συνέπειά ἐπιτάξεως παρὰ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς διέκοψαν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν καὶ δὲν χρησιμοποιοῦν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐπιτάξεως τὰς ὑπηρεσίας τῶν μισθωτῶν, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ αὐτῶν, δύνανται δ' ἄνευ Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως νὰ προβῶσιν εἰς τὰς ἀπολύσεις των, ἐπὶ τῇ καταβολῇ τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2112 καὶ τοῦ ἀπὸ 16 Ἰουλίου 1920 Β.Δ. προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, ἡδωμένης μὲ τὸν μισθὸν ἢ τὰ ἡμερομίσθια 60 ἡμερῶν. Ἐπὶ τοῦ

προκειμένου δθεν νόμιμος ἐστὶν ἡ τοῦ αἰτοῦντος ἀξίωσις διὰ τὰς ἀποδοχὰς του, ἱκανῶς πιθανολογηθεῖσας διὰ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν * * * τοῦλάχιστον κατὰ μῆνα, ἐφ' ὅσον καὶ μετὰ τὴν εἰρημένην ἐπίταξιν ἐξηκολούθησε νὰ θέτῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν διάθεσιν τῆς καθ' ἧς. "Ανευ δ' ἐπιρροῆς ἐστὶν ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτῆς ὅτι δὲν προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ αἰτοῦντος, ἀλλ' εὐρίσκεται ἐν ἀδυναμίᾳ ν' ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας του, διότι ὁπωσδήποτε ἡ ἀρνήσις πρὸς πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ εἶναι ἀδικαιολόγητος καὶ ἀντίκειται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ρηθέντος Ν. Δ. 424, θεωρουμένη ὡς ἀπόλυσις. Διάφορος λύσις θὰ ἦγεν εἰς τὴν καταστρατήγησιν τοῦ σκοποῦ τοῦ Νομοθέτου, ἀφοῦ οὕτω ὁ ἐργοδότης (ἐπιχειρήσις ἢ ἐκμετάλλευσις), εὐρισκόμενος ἐν ἀδυναμίᾳ συνεχίσεως τῶν ἐργασιῶν του, θὰ ἠδύνατο νὰ κλείῃ τὸ ἐργοστάσιον ἢ κατὰστέμναι τοῦ ἀνευ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας καὶ νὰ προβάλλῃ κατὰ τῶν ὑπαλλήλων του, ἀπαιτούντων τὸν μισθὸν τῶν, ὅτι εὐρίσκεται ἐν ἀδυναμίᾳ ν' ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τῶν. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου δὲν δύναται ν' ἀποτρέψῃ τὴν πρὸς πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ εὐθύνην τῆς ἢ καθ' ἧς. "Εφ' ὅσον, ὡς καὶ ἡ ἰδία συνομολογεῖ, δὲν ἐλύθη ἡ σύμβασις, σαφῶς ἐκ τῶν Ν. 19. 9, 10 ν. 38 ν. 55 2 Π (19.8) προκύπτει, ὅτι ὁ μισθωτὸς δικαιούται εἰς τὸν μισθὸν καὶ ὅταν ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται ν' ἀποδεχθῇ τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας ἐκ λόγου κειμένου εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ὡς συμβαίνει ἐν τῇ ἐπιδίκῳ διαφορᾷ (Ἑνοχ. Καλλιγὰ 32 I Παπαρηγοπούλου Β. 70 Γ 74 Α. Π. 7) 37. Μετὰ ταῦτα βεβαιώσεως καὶ περιπτώσεως κατεπείγοντος, δικαιολογούσης τὴν χορήγησιν τοῦ αἰτουμένου προσωρινοῦ μέτρου λόγῳ τῆς ἀπορίας καὶ ἀνεργίας τοῦ αἰτοῦντος, δέον νὰ ἐπιδικασθῇ αὐτῷ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν πενήκοντα χιλιάδων, δεκτῆς καθισταμένης τῆς κρινόμενης αἰτήσεως.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΝΝΟΙΑ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΥ 2112

Ἀνάγκη προϋπάρξεως ἐιδικῆς συμφωνίας, ἐξ ἧς νὰ εἶναι ἡ παροχὴ τοῦ μισθοῦ ἀντάλλαγμα ἀντὶ τῆς ὑπηρεσίας του. — Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως τοῦ νομοῦ 2112 ἐξ ἀποδοχῶν τοῦ χρόνου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἀναλογία 13ου μισθοῦ.

Τὰ νομικὰ ζητήματα, πού πραγματεύεται ἡ πρωτοδικεϊακὴ ἀπόφασις, πού παρατίθεται κατωτέρω, εἶναι τὰ ἀκόλουθα: α) Ὑπὸ ποίας προϋποθέσεις ὑπολογίζεται εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112] 1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς τροφῆς, πού παρέχεται εἰς τὸν μισθωτὸν β) πῶς ὑπολογίζεται ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112.

Αἱ ἀπόψεις, πού ἀκολουθοῦνται ὑπὸ τῆς πρωτοδικεϊακῆς ἀποφάσεως, δὲν εἶναι νέαι. (Οὕτω ἐπὶ τοῦ πρώτου ζητήματος, ἐκτός τῶν ἄλλων, καὶ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 7]1913 Ἐ π. ι. θ. Ἐ ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος β' τεύχος 35 σελ. 108) καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου ζητήματος οὕτω καὶ Πρωτ. Ἀθηνῶν 5231]1941,

Ἐ π. ι. θ. Ἐ ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τεύχος 14 σελ. 429).

Ἄλλο τὸ ζήτημα ἂν ἡ σχετικὴ νομοθετικὴ διάταξις περὶ ὑπολογισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως βάσει τῶν ἀποδοχῶν, πού ἔλαβεν ἡ ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ ὁ μισθωτὸς κατὰ τὸν χρόνον πρὸ τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, μὲ τὰς βαθυτάτας αὐτὰς ἀλλοιώσεις, ἀπὸ μηνὸς εἰς μῆνα, τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, δὲν ἀνταποκρίνεται πλέον πρὸς τὸ περὶ δικαίου συναίσθημα καὶ ἐπιβάλλεται νὰ τροποποιηθῇ καὶ προσαρμοσθῇ πρὸς τὰ οἰκονομικὰ δεδομένα τῆς συγχρόνου ἐποχῆς.

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 39]1943

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Πάντος.
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Σ. Δημόπουλος, Γ. Δημίδης.

Ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ἐκτίθεισιν, ὅτι τὴν 11—6—1938 προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης δι' ἀόριστον χρόνον, ὡς λογιστής, ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ ἀρχικῶς μὲν δραχ. 3800, αὐξηθέντος βαθμιαίως ἐν τέλει ἀπὸ 11—5—1942 εἰς δρχ. 10.800, προσαυξηθέντος πάντοτε κατὰ πλήρη 13ον μισθὸν, ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1941 καὶ κατὰ μίαν μερίδα τροφῆς ἡμερησίως, ἀξίας δρχ. 500. ὅτι τὴν 23—5—1942 ἀπελύθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἀνευ προηγουμένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως, αἰτεῖται δέ, ὡς ἐργασθεὶς ὑπὲρ τὴν 3ετίαν παρὰ τὴν ἐναγομένην, τὴν κατὰ νόμον 2112 καὶ 4558 ἀποζημιώσιν, συνισταμένην εἰς τοὺς μισθοὺς 2 μηνῶν ἐκ δρχ. 10.800 κατὰ μῆνα, ἠϋξημένην κατὰ 50 οἶο, σὺν δρχ. 3000 δι' ἐπίδομα, συνωδὰ τῇ ὑπ' ἀριθ. 21621]13—6—1942 ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, σὺν τῇ ἀξίᾳ τῆς ὡς ἀνω μερίδος τροφῆς ἐκ δρχ. 15.000 μηνιαίως καὶ ἐν συνόλῳ ἐκ δρχ. 68.850.

Οὕτω διατυπωμένη ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή νόμῳ βάσιμος παρίσταται, κατὰ τὰ κατωτέρω, ἐδραζομένη ἐπὶ τῶν ν. 2112 καὶ 4558, καὶ ἐρευνητέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει.

Ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ ν. 2112]1920, ὀρίζοντος ὅτι «ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαὶ τοῦ ὑπαλλήλου θεωροῦνται ὁ μισθός, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη παροχὴ, ἐφ' ὅσον δίδεται ἀντὶ μισθοῦ, οἷον παροχαὶ εἰς εἶδος, προμήθεια κλπ., ποσοστὰ δὲ ἐπὶ κερδῶν ἢ εἰσπράξεων ἢ ἄλλης φύσεως συμμετοχῇ εἰς ἐπιχειρήσιν, ἐφ' ὅσον χορηγοῦνται ἀνεξαρτήτως τῆς κανονικῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας δὲν θεωροῦνται τακτικαὶ ἀποδοχαί, πλην ἐναντίας συμφωνίας ἢ ἐθίμου», προκύπτει, ὅτι πᾶσα ἰδιαιτέρα ἀποδοχὴ, εἴτε συνίσταται αὕτη εἰς χρήματα, εἴτε εἰς εἶδος, ἥτις, ἐκτός τοῦ συμπεφωνημένου μισθοῦ, χορηγεῖται εἰς τὸν ὑπάλληλον ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη, καθ' ἑαυτὴν δὲν καταλέγεται μεταξὺ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν ἐκείνου, εἰ μὴ ἐφ' ὅσον δίδεται εἰς αὐτὸν ἀντὶ μισθοῦ, τοῦτέστιν ὅταν προϋπάρχῃ ἐιδικὴ συμφωνία, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας καὶ ἡ τοιαύτη παροχὴ συνιστᾷ ἀντάλλαγμα διδόμενον ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη ἀντὶ τῆς ὑπηρεσίας, ὡς ἀμέσου διὰ τὴν τοιαύτην δόσιν αἰτίου, ἥτοι ἀποτελεῖ μισθὸν τοῦ ὑπαλλήλου (Α. Π. 268]37 ΜΗ σ. 906). Κατ' ἀκολουσίαν τὸ αἴτημα τοῦ ἐνάγοντος ὅπως εἰς τὸν τακτικὸν μισθὸν του ἐκ δρχ. 10.800 + δρχ. 900 μηνιαίως ὑπολογισθῇ καὶ ἡ ἐκ δρχ. 500 ἡμερησίως ἀξία τῆς καθ' ἡμέραν χορηγουμένης αὐτῷ μερίδος τροφῆς, ἥτις, κατὰ τὴν ἐναγομένην, ἐχορηγεῖτο οὐχὶ παρ' αὐτῆς, ἀλλὰ παρὰ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἐφ' ὅσον δὲν ἐκτίθεται ἐν τῇ ἀγωγῇ, ὅτι προϋπῆρχεν ἐιδικὴ συμφωνία, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας καὶ ἡ τοιαύτη παροχὴ συνι-

στὰ ἀντάλλαγμα διδόμενον ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη τοῦ ἀντὶ μισθοῦ, εἶναι ἀπορριπτέον, ἅτε τῆς τοιαύτης παροχῆς μὴ συνιστάσης τακτικὴν ἀποδοχὴν τοῦ εἰρημένου ἄρθρου.

Ἐκ τῆς ἐρμηνείας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 2112] 1920 προκύπτει σαφῶς, ὅτι πρὸς καθορισμὸν τῆς ὑπὸ τὸ ἄρθρον τούτου προβλεπομένης ἀποζημιώσεως δέον νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν αἱ τακτικαὶ ἀποδοχαὶ τοῦ ὑπάλληλου, ἃς ἔλαβε πράγματι οὗτος ἢ ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ κατὰ τὸν χρόνον πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς ὑπάλληλικης συμβάσεως, οὐχὶ δὲ κατὰ τὸν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν χρόνον, καθ' ὃν εἶναι ἄδηλον τί θὰ ἐλάμβανεν ὁ ἀπολυθεὶς ὑπάλληλος, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ἀποδοχαὶ μετεβλήθησαν (αὐξήσιν ἢ μείωσιν) (Α. Π. 323]38 ΜΘ σ. 613, 386]37 ΜΘ 143). Ἡ ὁρθότης τῆς γνώμης ταύτης ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἄρθρου 3 τοῦ ν. 2112 θεσπιζομένης ὑποχρεώσεως πρὸς ἄμεσον καταβολὴν τῆς ἐν αὐτῇ ἀποζημιώσεως ἅμα τῇ ἀπολύσει, ἐφ' ὅσον ἐν αὐτῇ οὐδεμίᾳ τάσσεται προθεσμία, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ὁ ὑπάλληλος παρέσχεν εἰς ἄλλον τὰς ὑπηρεσίας του καὶ οὐδεμίαν ὥς ἐκ τούτου ὑπέστη ζημίαν, κατὰ παρέκκλινιν τῶν διατάξεων τοῦ Ρ. Δ. (ν. 19 § 9, ν. 30 Πανδ. (192). Κατ' ἀκολουθίαν τὸ αἷτημα τοῦ ἐνάγοντος, ὅπως εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῆς καταβλητέας αὐτῷ ἀποζημιώσεως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν του γενομένη κατὰ 50 ο)ο αὐξήσις τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τῶν δραχ. 10.800 εἶναι ἀπορριπτέον ὡς νόμῳ ἀβάσιμον.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ἡ καταβλητέα τῷ ἐνάγοντι ἀποζημίωσις εἶναι ὑπολογιστέα βάσει τοῦ τακτικοῦ μισθοῦ τῶν δραχμῶν 10.800 σὺν 900 μηνιαίως (ἀναλογία κατὰ μῆνα τοῦ 13 μισθοῦ). Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ ἐναγομένη ὁμολογεῖ ρητῶς, ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάσθη παρ' αὐτῇ ἐπὶ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ χρονικὸν διάστημα καὶ ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ τελικῶς 10.800, ὁμολογεῖ δὲ τὴν καταβολὴν 13ου μισθοῦ, δέον νὰ γένηται δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή διὰ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 23.400 ἐν συνόλῳ, ὅπερ ἄλλως τε ἐπ' ἀκροατηρίου ἐδήλωσεν, ὅτι ὀφείλει ἡ ἐναγομένη καὶ προσέφερε, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῶν πρακτικῶν συνεδριάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου.

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΟΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 3514

Ἐννοια ἀπολύσεως μισθωτοῦ.— Ὑπαγωγή καὶ τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὁρων συμβάσεως ἐργασίας.— Κρίσις τοῦ Δικαστοῦ περὶ αὐτῆς.— Ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότη κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον καὶ νόμος 2112.

*Ἐνδιαφέροντα νομικὰ ζητήματα ἐπὶ τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὁρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ πραγματεύεται ἡ παρατιθέμενη προεδρική ἀπόφασις, ἔχουσα νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3514 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως».

*Ἡ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὁρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας πού ἐξομοιώνεται κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας» πρὸς ἀπόλυσιν, δὲν παρ-

άγει μόνον τὰ ἐκ τοῦ νόμου 2112 δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ, διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομοθετικοῦ λόγου, δημιουργεῖ καὶ ἄλλα ἐξ ἄλλων νόμων δικαιώματα, (βλέπε σχετικῶς ἀνάπτυξιν τοῦ θέματος καὶ αὐτόθι νομολογίαν ἐν Ἐ π ι θ. Ἐ ρ γ α τ. Δ ι κ. τόμος α', τεύχος 19, σελ. 587 ἐπ.).

*Ἐπομένως ἀποκτοῦν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον αἱ ἀποφαισὲς τῆς ἐν λόγω προεδρικῆς ἀποφάσεως περὶ τῆς ἐννοίας τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὁρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πού θεωρεῖται—ὡς ἐρευνητέα ὄχι θεωρητικὰ καὶ ἀφηρημένα στοιχεῖα, ἀλλὰ τὰς εἰδικὰς, εἰς κάθε συγκεκριμένην περίπτωσιν, ὑφισταμένας συνθήκας, διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς τὸ πόρισμά της, ἂν ἡ ἐργοδοτικὴ ἐνέργεια συνιστᾷ τὴν ἐννοίαν τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὁρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 324]1942

Προεδρεύον ὁ Πρωτ]κης κ. Χ. Ἀποστολόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δημάκης, Ε. Μπουσιώτης

*Ὁ ἐνάγων καὶ ἤδη ἐκκαλῶν, διατελὼν ἀπὸ μακροῦ καὶ διὰ χρόνον ἀόριστον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἐναγομένης ὡς τεχνίτης καὶ στρατευθεὶς κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπιστροφάουσιν (28 Ὀκτωβρίου 1940) ὡς ἐφεδρὸς, ὑπεχρεώθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσιν του καὶ ἐπαναλήψιν κατὰ Μάϊον 1941 τῆς προτέρας παρ' αὐτῇ ἐργασίας του, ὅπως ἀναλάβῃ ἐτέραν ἐργασίαν, τοῦ μαθητευομένου κλειδοῦχου, μεθ' ἧν, ἐὰν οὗτος ἤθελεν εὐδοκιμήσῃ μετὰ τρίμηνον μαθητείαν, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τῆς ἐναγομένης προβλεπομένην ἐξέτασιν, θὰ διωρίζετο οὗτος μόνιμος κλειδοῦχος. Τὴν μεταβολὴν ταύτην τῶν ὁρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, θεωρήσας ὁ ἐνάγων ὡς βλάπτουσαν αὐτόν, καὶ ἐπομένως ὡς ἰσοδυναμοῦσαν μὲ ἀπόλυσιν αὐτοῦ, ἤξιωσε τὴν ὑπὸ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Ν. 3514 προβλεπομένην ἀποζημίωσιν, ἰσουμένην πρὸς τὸ σύνολον τῶν μισθῶν, τοὺς ὁποίους ἔλαβε κατὰ τοὺς πρὸ τῆς στρατεύσεώς του μῆνας.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 3514, ἧς ἡ ἐφαρμογὴ ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τοῦ στρατευομένου ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἂν. ν. 547]37, ὁ πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν του ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του ἀπολυθεὶς ἀνευ δεδικαιολογημένης αἰτίας, κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν ὑπάλληλος, δικαιούται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἄρθρου ὀριζομένην ἀποζημίωσιν. Ὡς ἀπόλυσις δὲ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου δέον νὰ νοηθῇ ὄχι μόνον ἡ μονομερὴς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ὑπ' αὐτοῦ μονομερὴς ἐπιβαλλομένη μεταβολὴ τῶν ὁρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπιβλαβὴς διὰ τὸν ὑπάλληλον, συμφώνως τῇ καὶ ἐπὶ ἐργατῶν καὶ ἐπὶ τεχνιτῶν ἰσχυοῦσα (κατὰ τὸ Β. Δ. τῆς 16]18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112») διατάξει τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 2112, ἡ ὁποία εἶναι ἀναλόγως ἐφαρμοστέα, ἐνεκα τῆς προφανῶς ὑφισταμένης καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 3514 ρυθμιζομένου θέματος ταυτότητος τοῦ νομικοῦ λόγου, δι' ὃν ἐθεσπίσθη ἡ διάταξις αὐτὴ τοῦ νόμου 2112. Ἐτερωθεν, μὴ ὀρίζοντος τοῦ Ν. 2112 πότε θεωρεῖται ἡ μεταβολὴ τῶν ὁρων τῆς ἐργασίας ὡς ἐπιζήμιος διὰ τὸν ὑπάλληλον, ἐναπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, λαμβάνοντος ὑπ' ὄψιν οὐχὶ θεωρητικὰ καὶ ἀφηρημένα στοιχεῖα, ἀλλὰ τὰς εἰδικὰς ἐν ἐκάστη συγκεκριμένην περιπτώσει ὑφισταμένας συνθήκας, ν' ἀποφανθῇ ἐκαστοτε, ἐὰν ἐπέρχεται ὄντως βλάβη εἰς τὸν ὑπάλληλον ἐκ τῆς ἐπιβληθείσης ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη μεταβολῆς

ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος, δεχθεῖσα ὅτι ἡ μεταβολὴ τῶν ὄρων τῆς ἐργασίας δὲν εἶναι ἐπιβλαβὴς εἰς αὐτόν, καὶ ὅτι ἐπομένως δὲν ἀποτελεῖ ἀπόλυσιν αὐτοῦ, καὶ δέον ὥπως, δεκτοῦ γενομένου τοῦ μοναδικοῦ σχετικοῦ λόγου ἐφέσεως, μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐπὶ τῷ τέλει, ὥπως γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγή.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΠΑΡΑΝΟΜΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΕΚ ΤΟΥ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ 244/1936

Γνώσις τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ καὶ ἀφαίρεσις κερδηθέντων ἀλλαχοῦ.

Ἀνυπόχρεον προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ.—Γνώσις τῆς ἰδιότητός του κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως.—Μὴ ὑποχρέωσις ἐπαναπροσλήψεως ἐν ἀγνοίᾳ.—Μὴ ἀφαίρεσις τῶν κερδηθέντων ἀλλαχοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως.

Κατὰ τὸν ἀναγκ. νόμου 244/1936, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἀναγκ. νόμου 771/1937, ἡ ἀπ' εὐθείας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη ἀπόλυσιν τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἄνευ παρεμβάσεως τῆς ἀρμοδίας Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936, ἐπισύρει κατὰ τοῦ ἐργοδότη ἐκτὸς τῶν ποινικῶν κυρώσεων (ἀρθρ. 29 ἀναγκ. νόμου 28)31 Ὀκτωβρίου 1935 «περὶ προστασίας παλαιῶν πολεμιστῶν» καὶ ἀστικῆς τοιαύτης, πού συνίστανται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τοῦ παρανόμως ἀπολυομένου ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ (ἀρθρ. 10 ἀναγκ. νόμου 244/1936).

Τὰ ζητήματα, πού ἀνέκυψαν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων καὶ περὶ τῶν ὁποίων πραγματεύεται ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη ἐφετειακὴ ἀπόφασις, εἶναι α) ἂν στοιχεῖον τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ εἶναι ἡ γνώσις ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη τῆς ἰδιότητός του ὡς παλαιοῦ πολεμιστοῦ β) ἂν κατὰ τὴν κρατούσαν ἐν τῷ ἀστικῷ δικαίῳ ἀρχὴν (Πανδ. 19.2, 19.9 καὶ 10 Βασ. 20.1.19 Πανδ. 1.22, 4 Βασ. 6.24.10) ἀφαιροῦνται ἐκ τῆς μισθοδοσίας τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ τὰ ἀλλαχοῦ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρανόμου ἀπολύσεώς του, κερδηθέντα.

Τὰ νομολογιακὰ δεδομένα ἐπὶ τοῦ πρώτου ζητήματος ἔχουν ὡς ἑξῆς: Κατὰ τὰς Πρωτ. Ἀθηνῶν 12942/1940 (ἀδημοσίευτον) Πρωτ. Ἑρακλείου 1164/1938, Δικαστικῆς, τευχὸς 6, 8ον ἔτος, σελ. 103, Πρωτ. Ἀθηνῶν, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχὸς 13, σελ. 404, Πρωτ. Ἀθηνῶν 6800/1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχὸς 17, σελ. 534, στοιχεῖον τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότη γνώσις τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ.

Ἡ ἐφετειακὴ ἀπόφασις, πού παρατίθεται κατωτέρω, ἐκτείνει ἀκόμη περισσότερο τὰς συνεπείας τῆς ἀγνοίας τοῦ ἐργοδότη περὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἀποφαινομένη ὅτι ὁ ἐργοδότης δὲν ἔχει ὑποχρέωσιν ἐπαναπροσλήψεως, ἂν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν γνωστοποιήθῃ εἰς αὐτὸν ἐκ μέρους τοῦ ἀπολυθέντος ἡ ἰδιότης του ὡς ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ.

Ἡ ἀποψὶς αὕτη, καθ' ἡμᾶς, βαίνει εἰς ἀδικαιολόγητον κατάργησιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐφέδρου

παλαιοῦ πολεμιστοῦ τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὴν θέσιν του ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, ἀφοῦ δι' αὐτῆς δὲν ἐπέρχεται μόνον, ὡς εἶναι τὸ ὀρθόν, ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐργοδότη ἀπὸ τῆς ὑποχρέωσιν πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, λόγῳ τῆς ἀγνοίας περὶ τῆς ἰδιότητός του, ἀλλ' ἀναγνωρίζεται καὶ ἀπαλλαγὴ του ἀπὸ τῆς ὑποχρέωσιν ἐπαναπροσλήψεως.

Ἐν τούτοις, ἔχει νομολογηθῇ ὀρθῶς, ὅτι δὲν ἐμποδίζεται ὁ ἐφεδρὸς παλαιὸς πολεμιστὴς, καίτοι δὲν εἶχε γνωστοποιήσῃ τὴν ἰδιότητά του εἰς τὸν ἐργοδότην κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως, νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν Πρωτοδικειακὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936 καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀπολύσεώς του, νομιμοποιούμενος ἐνώπιον αὐτῆς ὡς ἐφεδρὸς παλαιὸς πολεμιστὴς (Συμβ. Ἐπικρατ. 318/1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α' τευχὸς 25, σελ. 791).

Περαιτέρω, ἡ ἀποψὶς τῆς ἐφετειακῆς ἀποφάσεως, ὅτι δὲν ἀφαιροῦνται ἐκ τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, πού ἀπολύεται παρανόμως, (τὸ παρανόμον εἶναι εἰς τὸ ὅτι ἡ ἀπόλυσιν γίνεται ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Πρωτοδικειακῆς ἐπιτροπῆς) τὰ ἀλλαχοῦ κερδηθέντα, εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν κρατήσαν ἐν τῇ νομολογίᾳ (Βλέπε Ἐφετ. Ἀθηνῶν 251/1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχὸς 14, σελ. 426, Πρωτ. Ἀθηνῶν 7496/1942, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος β', τευχὸς 35, σελ. 113 καὶ σύμφωνον *Κωνσταντινίδην*, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. τόμος α', τευχὸς 5, σελ. 132).

Ἐφετείου Ἀθηνῶν 482/1942

Εἰσηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. Ε. Καραστάθης

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Τριτσιμπιδᾶς, Μ. Λιαρομάτης

Μὴ προκειμένης περιπτώσεως καθ' ἣν ὁ ἐκμισθώσας τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἐργασίας δὲν λαμβάνει μισθόν, ἂν ἐξ ὑπαιτιότητός του δὲν παράσῃ ἐξ ὑπαρχῆς ταύτης, κατὰ τοὺς νόμους 19 § 9, 10 πανδ. (19.2) 4 πανδ. (1.22) καὶ 38 πρ. πανδ. (19.2), ἀλλὰ τοιαύτης, ὑπαιτιότητι τοῦ μισθωτοῦ, διακοπῆς τῆς παρεχομένης ἔργασίας τοῦ ἐκμισθωτοῦ, εἰς οὐδεμίαν νόμιμον ὑποχρέωσιν ὑπέκειτο ὁ τελευταῖος προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του, διότι, ἂν ὁ ἀπολύσας μισθωτὸς, ἐν προκειμένῳ ἐφεσεῖουσα, ἐγνώριζε τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐκκαλοῦντος ὡς παλαιοῦ πολεμιστοῦ κατὰ τὴν ἀπόλυσίν του, ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν, ὡς παρανόμως ἐνεργήσασα, ἂν δὲ ἡγνῶει τοῦτο, ἐγκύρου οὐσης τότε τῆς ἀπολύσεως, εἰς οὐδεμίαν ἤθελεν ὑπόκεισθαι ὑποχρέωσιν ἐπαναπροσλήψεως, χωρὶς νὰ δύναται νὰ ὠφελήσῃ τὸν ἐκμισθωτὴν ἢ ὅποτεδήποτε λαβοῦσα χώραν παρ' αὐτῷ γνώσις τῆς ἰδιότητός του ὡς παλαιοῦ πολεμιστοῦ. Οὕτω ὀρθῶς ἔκρινε κατὰ τοῦτο ἡ ἐκκαλουμένη, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἡ ἀλλαχοῦ προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου δὲν ἀπαλλάσσει τὴν ἐκκαλοῦσαν τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσός της, διότι τὸ ἀρθρ. 10 τοῦ ἀ. ν. 244/1936 οὐδεμίαν ποιεῖται διάκρισιν, σαφῶς προκύπτοντος ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἄνω νόμου καὶ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἀρθροῦ τούτου, ὅτι ἐν προκειμένῳ δὲν τυγχάνουσιν ἐφαρμογῆς αἱ εἰς ἀναλόγους περιπτώσεις ἐκμισθώσεως ὑπηρεσιῶν καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς σκέψεως ταύτης μνημονευόμεναι ἰσχύουσαι διατάξεις τοῦ ρ. δ.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΠΡΟΣΘΕΤΟΣ ΠΑΡΟΧΗ 13^{ου} ΜΙΣΘΟΥ ΕΙΣ ΜΙΣΘΟΥΣ

"Έννοια και έκτασις του δικαιώματος

*Έκτακτος και πρόσθετος παροχή εξ εϋμενείας πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἐργαζομένου και ὄχι ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἀντιπαροχῆς.— Ὑποχρέωσις πληρωμῆς καὶ εἰς τοὺς ἐπ' ἀδείᾳ διατελοῦντας.

Βάσει τοῦ ν. δ. 310]1941 «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν κλπ.» (Ἐ.π.θ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος α', τεῦχος 1, σελ. 19) ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 46702]1942 ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας (Ἐ.π.θ. Ἐργ. Δ.κ. τόμος α', τεῦχος 30—31 σελ. 957) περὶ πληρωμῆς ἀποδοχῶν ἐνὸς μηνὸς ὡς δώρου ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τῶν Χριστουγέννων εἰς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετίας ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν (Σχετική καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 46367]1942 καὶ 46701]1942 περὶ πληρωμῆς ἀποδοχῶν 15 ἡμερῶν εἰς ἐργάτας καὶ τεχνίτας ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, (Ἐ.π.θ. Ἐργατ. Δ.κ. τόμος α', τεῦχος 30—31 σελ. 957).

Ὡς εἶναι φανερόν, διὰ τῶν ἀνωτέρω Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων εἰσήχθη ἐν ἐπὶ πλέον δικαίωμα τῶν μισθωτῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν βιοτικῶν συνθηκῶν καὶ τῶν ἐκτάκτων ἀναγκῶν ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου ἔτους, ἀνεξαρτήτως παροχῆς ἢ μὴ ἐργασίας, ἀρκεῖ μόνον νὰ ὑφίσταται σχέσησις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀπὸ τῆς 21 Δεκεμβρίου 1942 καὶ ἐντεύθεν.

Επομένως καὶ ἐν περιπτώσει ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ συμβατικὴν ἐνοχλήν, ὀφείλεται ἡ χαρακτηριζομένη ὡς «δῶρον» παροχή εἰς τὸν μισθωτόν, ἀδιαφόρως ἂν συμβατικῶς ἔχη ὀρισθῇ μετὰ τῶν ἐνδιαφερομένων ἢ λήψις ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ μειωμένων ἀποδοχῶν του, καὶ περὶ τοῦ θέματος τοῦτου πραγματεύεται ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω εἰρηνοδικαικὴ ἀπόφασις (ἐργατικὴ διαδικασία).

Εἰρηνοδικεῖου Ἀθηνῶν 168]1943

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. Σ. Κοκιοῦσης

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Ὑδραῖος, Π. Μαρινᾶκος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ὡς περιωρίσθη, διώκεται ἡ καταψήφισις τῆς ἐναγομένης ἐταιρίας πρὸς πληρωμὴν τῷ ἐνάγοντι δρχ. 50.000, ἴσων πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἐνὸς μηνὸς, διὰ τὸ χορηγηθὲν συνεπείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 46702 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας δῶρον ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τῶν Χριστουγέννων. Ὡς τοιαύτη ἡ ἐνδίκος ἀγωγή νόμῳ ἐρεῖδεται καὶ ἀποδεκτὴ περαιτέρω πρὸς κατ' οὐσίαν ἐξέτασιν ἀποβαίνει κατὰ τὴν θεσπισθεῖσαν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ201', ὡς οὗτος ἤδη τροποποιηθεὶς καὶ συμπληρωθεὶς ἰσχύει.

Ἐκ τῶν προσκομιζομένων ἀπὸ μέρους τῆς ἐναγομένης ἰδιωτικῶν ἐγγράφων καὶ διὰ τοῦ ὑπὸ χρονολογίαν 20 Αὐγούστου 1942, προκύπτει, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπὸ τῆς 19 Αὐγούστου 1942 μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου ἰδίου ἔτους διετελεῖ ἐπ' ἀδείᾳ καὶ κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀπουσίας του εἶχεν ὀρισθῇ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων διαδίκων συμβατικῶς ὡς μηνιαία ἀποζημιώσις του ἡ καταβολὴ τῶν $\frac{12}{30}$ τῆς κατὰ μῆνα Αὐγούστου 1942 πληρωθείσης ἀμοιβῆς του. Ἡ ἐναγομένη, ἀποκρούουσα ἤδη τὴν ἐνδίκον ἀξίωσιν του, προβάλλει τοὺς ἐξῆς ἰσχυρισμούς: 1) καὶ κυρίως ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν δικαιούται τοῦ αἰτουμένου δώρου, καθόσον δυνάμει τῆς συμβατικῶς καθορισθείσης κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀδείας του ἀποζημιώσεως του, ἴσης πρὸς τὰ $\frac{12}{30}$ τῆς κατὰ μῆνα Αὐγούστου πληρωθείσης ἀμοιβῆς του, λογίζεται προκαταβολικῶς

παρατιθεῖς πάσης ἄλλης μεγαλυτέρας ἀξιώσεως, συνεισῶς καὶ τῆς ἐνδίκου τοιαύτης, 2) καὶ ἐπικουρικῶς ὅτι μόνον τὰ $\frac{12}{30}$ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου 1942 δικαιούται βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 46702 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας. Ἐξισταστέον, ὅθεν, ἀποβαίνει ἔαν καὶ κατὰ πόσον οἱ προβαλλόμενοι οὗτοι ἰσχυρισμοὶ ἔχουσι βάσιμον καὶ νόμιμον ἔρεισμα. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἀπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἐκτὸς ὧρισμένων κατηγοριῶν θεσπισθεῖσων διὰ συλλογικῶν συμβάσεων, περὶ οὗ ἤδη δὲν πρόκειται, δὲν ἀναγνωρίζεται εἰς τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους ἄλλη ἀδεια μὲ ἀποδοχὰς, ἔστω καὶ ἀναρρωτική, εἰμὴ ἡ δεκαπενθήμερος κανονικὴ κατ' ἔτος καὶ τοῦτο προφανές, διότι ὁ νομοθέτης δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπιβαρύνῃ ἀπὸ οἰκονομικῆς πλευρᾶς περισσότερον τὰς ἐπιχειρήσεις. Ἄρα ἡ πέραν τοῦτου ἀπόκλισις ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἀδείας, τὸ εἶδος ταύτης καὶ παροχῆς ἢ μὴ μισθοῦ τοῦ ἐργαζομένου εἶναι ἀντικειμενικὸν συμβατικῆς ἐνοχλῆς, ἐξ οὗ καὶ δὲν κωλύονται οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ ὀρίσωσι συμβατικῶς τοῦτο κατ' οἰκειάν προαίρεσιν των.

Ἡ ἐναγομένη εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ παραδεκτοῦ τῶν προβαλλομένων ἂνω ἰσχυρισμῶν τῆς ἐπικαλεῖται καὶ προσάγει τὸ ὑπὸ χρονολογίαν 20 Αὐγούστου 1942 ἐγγράφον ἀδείας, δι' οὗ ὀρίσθη ρητῶς μετὰ τῶν ἐνδιαφερομένων διαδίκων τὸ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας ποσοστὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἐνάγοντος, ἴσον πρὸς τὰ $\frac{12}{30}$ τῆς κατὰ μῆνα Αὐγούστου 1942 πληρωθείσης ἀμοιβῆς του, κατὰ τὴν γενομένην ὁμῶς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἐκτίμησιν τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐγγράφου τοῦτου προκύπτει, ὅτι ὁ τεθείς διὰ τοῦτου περιορισμὸς ἐπὶ τῆς πρὸς ἀποζημιώσιν εὐθύνης τῆς ἐναγομένης δὲν ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῆς ἐνδίκου ἀξιώσεως, διότι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι αὕτη κατὰ τὸν χρόνον τῆς συμβατικῶς ὀρισθείσης ἀποζημιώσεως (20 Αὐγούστου 1942) δὲν ἦτο γεγεννημένη καὶ ὡς τοιαύτη συνεπῶς δὲν εἶχε τεθῇ ὑπ' ὄψει τῶν ἐνδιαφερομένων, ἡ ἐνδίκος ἀξίωσις, καθὼς ἐκ τοῦ νόμου ἀπορρῶσσα, δὲν ἔχει τὴν ἐννοιαν, ἣν θέλει νὰ ἀποδώσῃ ἡ ἐναγομένη, ὅτι δηλαδὴ εἶναι ἀντιπαροχὴ ἔναντι παροχῆς ἐργασιῶν ἐν ἀμφοτεροβαρεῖ συμβάσει μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, ἀλλὰ τοῦναντίον ἐκτακτος καὶ πρόσθετος παροχὴ, ἐπιβληθεῖσα διὰ νομικῆς διατάξεως, ἐπὶ πλέον τῶν κανονικῶν ἀπολαυτῶν ἐξ εϋμενείας καὶ ἀποκλειστικῶς πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἐργαζομένου. Τὸ τοιοῦτο προκύπτει καταφανῶς ἐκ τοῦ γράμματος τῆς ὑπ' ἀριθ. 46702 ἐ. ἐ. ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας, δι' ἧς ὀρίζεται ὅτι τὸ παρεχόμενον ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τῶν Χριστουγέννων δῶρον καταβάλλεται ἐπὶ πλέον τῶν κανονικῶν ἀπολαυτῶν καὶ εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη τοῦ ἐνάγοντος δὲν ἐγένετο χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, τοσούτω δὲ μᾶλλον ἐν προκειμένῳ, ἔνθα ἡ μὴ παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, λόγῳ τῆς ἀδείας του, ἐπῆλθε συναινεσάσης καὶ τῆς ἐργοδοτικῆς ἐναγομένης. Κατ' ἀκολουθίαν τοῦτων καὶ δεδομένου ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ ἐνάγοντος δὲν εἶχε λυθῇ καὶ ἐξηκολούθη ὡς τοιαύτη ὑφισταμένη κατὰ τὴν 21]12]42 ὑπέχει ἐντεῦθεν ἡ ἐναγομένη τὴν ὑποχρέωσιν δυνάμει τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας ὅπως καταβάλλῃ τῷ ἐνάγοντι ἐξ ὁλοκλήρου τὸ διὰ τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς αἰτούμενον δῶρον, μὴ ἰσχύοντος ἐπὶ τοῦτου τοῦ συμβατικοῦ περιορισμοῦ τῶν $\frac{12}{30}$, διότι ὁ περιορισμὸς οὗτος ἐτέθη καταδήλως μετὰ τῶν διαφερομένων πρὸς κανονισμὸν μόνον τοῦ ποσοστοῦ τῆς ἀποζημιώσεως, ἐν ὄψει τῶν κανονικῶν ἀπολαυτῶν τοῦ ἐνάγοντος, δὲν ἐκτείνεται δὲ καὶ ἐπὶ τὸ ἀπαιτούμενον δῶρον, χορηγηθέντος προσθέτως καὶ ἀποκλειστικῶς πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἐργαζομένου.

ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΝ ΝΑΥΑΓΙΟΥ ΤΟΥ ΠΛΟΙΟΥ

Ἔννοια τοῦ ὅρου «ναυτικός», τοῦ ὅρου «πλοίου» καὶ ἑκτασίς δικαιωμάτων τοῦ ναυτικοῦ

Ἐπίταξις τοῦ πλοίου ὑπὸ τοῦ δημοσίου καὶ ἀρμεδιότης τακτικῶν δικαστηρίων.— Ὑποχρεώσεις τοῦ Δημοσίου ἐν περιπτώσει ἐπιτάξεως.— Ἐφαρμογὴ τοῦ ὅρου «ναυτικός» εἰς πάντας τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐπὶ πλοίων, ἐκτελούντων θαλασσίους πλάας.— Ὁ ὅρος «πλοῖον» περιλαμβάνει πάντα τὰ σκάφη ἐξαιρέσει τῶν πολεμικῶν.— Ὑπολογισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως.

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 835/1943

Εισηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Δ. Νάνος

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Ἀραβανόπουλος, Δ. Λεούσης

Ὡς σαφὲς συνάγεται ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἀρθρῶν 200, 201, 215 καὶ 218 τοῦ νόμου 4442 περὶ στρατιωτικῶν εἰσφορῶν, μεταξὺ τῶν ἀπαιτήσεων, δι' αἷς ἀρμόδιον τυγχάνει τὸ ὑπὸ τοῦ ρηθέντος νόμου ὀριζόμενον διοικητικὸν δικαστήριον ἢ γνωμοδοτικὴ ἐπιτροπὴ, δὲν περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀπαίτησις τοῦ πληρώματος διὰ τοὺς μισθοὺς ἢ ἀποζημιώσεως τῶν δύο μηνῶν τοῦ νόμου 4004 καὶ ἐπομένως ἡ ἐνστάσις τοῦ ἐναγομένου Δημοσίου περὶ ἀναρμοδιότητος τοῦ Δικαστηρίου ἀπορριπτεῖα κρίνεται ὡς μὴ νόμιμος.

Διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Κράτους γενομένης ἐπιτάξεως πλοῖον καταρτίζεται μεταξὺ τοῦ ἐπιτάσσοντος καὶ τοῦ εἰς ὃ ἀναφέρεται ἡ ἐπίταξις σχέσις ἐνοχικὴ, ἀποτελοῦσα μίσθωσιν ἀναγκαστικὴν, συνέπεια τῆς ὁποίας εἶναι, ὅτι ὁ ἰδιοκτῆτης ἢ ἐφοπλιστὴς στερεῖται προσαίρως τῆς χρήσεως τοῦ ἐπιταχθέντος πλοίου (Α.Π. 61/1914). Το Κράτος, ὅθεν, ἐπιτάσσει τὸ πλοῖον καὶ χρησιμοποιοῦν αὐτὸ αὐτοβούλως, ὑπέχει ὅλας τὰς εὐθύνας καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ πλοιοκτῆτου ἢ ἐφοπλιστοῦ.

Ἐπομένως, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων διατείνεται, ὅτι καθ' ὃν χρόνον προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του ἐπὶ τοῦ ἐπιταχθέντος πλοίου, ὅπερ βλήθην ὑπὸ βόμβας ἀεροπλάνου ἐβυθίσθη, ζητῶν τοὺς μισθοὺς δύο μηνῶν τοῦ νόμου 4004, οἵτινες χορηγοῦνται εἰς τοὺς ναυτικούς, τοὺς καθισταμένους ἀνέργους λόγῳ ναυαγίου, νομιμοποιεῖται παθητικῶς, στρεφόμενος κατὰ τὸν Δημοσίον, καὶ ἡ ἐνστάσις παθητικῆς νομιμοποιήσεως ἀπορριπτεῖα ἐλέγχεται ὡς μὴ νόμιμος.

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς διατείνεται ὁ ἐνάγων, ὅτι ὑπηρετῶν ὡς κυβερνήτης ρυμουλκοῦ πλοίου ἐνεργοῦντος θαλασσίους πλάας, ἐπιταχθέντος ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου κατὰ τὴν διαρκείαν τοῦ Ἰταλοελληνικοῦ πολέμου, ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ ὀρισθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4328 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας εἰς δραχ. 3900, ὡς καὶ τροφοδοσίας, τὸ ἀντίτιμον τῆς ὁποίας ἀνήρχετο κατὰ συμφωνίαν, ἄλλως ἐξ ἔμπορικῆς συνθηδείας, εἰς δραχμὰς 30 ἡμερησίως, παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 19 Ἀπριλίου 1941, ὅτε κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τὸ ρηθὲν πλοῖον πληγὲν ὑπὸ βόμβας ἐχθρικοῦ ἀεροπλάνου ἐβυθίσθη ἐξωθεν τῆς θέσεως Τουρκοκλίμανο καὶ ἐκτοτε παρέμεινεν ἀνεργός, δι' ὃ ζητεῖ α) ἀποζημίωσιν δύο μηνῶν μισθοῦ διὰ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἀνεργίας του, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συμφωνημένου μισθοῦ του, τῆς προσελθούσης συνεπείᾳ τῆς ἀπωλείας τοῦ ναυπηγήματος β) τὴν τροφοδοσίαν του κατὰ τὸ

διάστημα τῶν δύο μηνῶν καὶ γ) τὸ πολεμικὸν ἐπίδομα ὅπερ θὰ ἐλάμβανε κατὰ τὸ ρηθὲν χρονικὸν διάστημα τῶν δύο μηνῶν. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ νόμιμος τυγχάνει ὅσον ἀφορᾷ τοὺς δύο μισθοὺς του, στηριζομένη ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ νόμου 4004 περὶ κινήσεως τοῦ ἐν Γενούῃ ὑπογραφέντος σχεδίου διεθνούς συμβάσεως ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀνεργίας εἰς περιπτώσιν ἀπωλείας πλοίου ἐκ ναυαγίου, καθ' ὅς πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς προδιαληφθείσης συμβάσεως ὁ ὅρος «ναυτικός» ἐφαρμόζεται εἰς πάντας τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐπὶ πλοίων ἐκτελούντων θαλασσίους πλάας, ὁ δὲ ὅρος «πλοῖον» περιλαμβάνει, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην, πάντα τὰ σκάφη, πλοῖα ἢ ναυπηγήματα, οἳαδήποτε καὶ ἂν ὦσι, δημοσίας ἢ ἰδιωτικῆς χρήσεως, ἐνεργοῦντα θαλασσίον πλοῦν, ἐξαιρέσει τῶν πολεμικῶν τοιούτων, καὶ ὅτι ἐν περιπτώσει ἀπωλείας ἐκ ναυαγίου οἰοῦνται, ποτε πλοῖον ὁ ἐφοπλιστὴς ὀφείλει νὰ πληρώσῃ εἰς ἕκαστον ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἐπὶ τοῦ πλοίου ναυτικῶν πλὺς ἀντιμετώπισιν τῆς ἀνεργίας, προσελθούσης ἐκ τῆς ἀπωλείας τοῦ πλοίου, λόγῳ ναυαγίου, ἀποζημιώσιν διὰ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς πραγματικῆς ἀργίας τοῦ ναυτικοῦ μέχρι δύο μηνῶν. Ἐκ τῆς ἐννοίας αὐτῶν σαφῶς συνάγεται ἅψ' ἐνὸς μὲν, ὅτι αὗται ἔχουσιν ἐφαρμογὴν οὐχὶ μόνον ἐπὶ τῶν χαρακτηριζομένων σκαφῶν ὡς πλοίων, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν παρ' ἡμῖν περὶ θαλασσίας ἔμπορίας συνδεδεσμένων διατάξεων τῶν ἀρθρῶν 226 καὶ 517 τοῦ Ἐμπορικοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ παντὸς σκάφους ἢ ναυπηγήματος ἐνεργοῦντος θαλασσίον πλοῦν διὰ κινήσεως τιθεμένης δι' ἰδίας δυνάμεως μηχανικῆς, οἷον τὸ ὑπὸ κρίσιν ρυμουλκὸν (Ἀναστ. Ἐμπορικὸς Νόμος § 286), ὃν ἐπιτήδειον πρὸς ἀκτοπλοῖαν καὶ θαλασσοπλοῖαν, ὅψ' οὐ ἀνενδοιάστως συνηγορεῖ καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου, τῆς προστασίας τῶν ναυτικῶν τῶν ὑπηρετούντων ἀδιακρίτως ἐπὶ παντὸς σκάφους ἐκτελούντος θαλασσοπλοῖαν, ἣν ἰδιότητα τοῦ ναυτικοῦ κέχρηται ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων, ὡς ὑπηρετήσας ἐπὶ ναυπηγήματος ἐνεργήσαντος θαλασσίους πλάας, καὶ ἅψ' ἑτέρου ὅτι διὰ τῆς ρήσεως ναυαγίου πλοίου προδήλως ἐννοεῖται καὶ ἡ διὰ βομβῶν καταβύθισις τούτου.

Κατὰ τὸ ἀρθρον 2 τοῦ νόμου 4004 ὀρίζεται, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις περὶ τῆς τὸ ἀρθρον 2 τῆς συμβάσεως δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς μισθοὺς δύο μηνῶν, κατὰ δὲ τὸ ἀρθρον 1 τοῦ νόμου 4005 τοῦ 1929 τὸ πλήρωμα δικαιούται εἰς διατροφήν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐν τῷ πλοίῳ ὑπηρεσίας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐν αὐτῷ κατὰ τὸ ἀρθρον 362 τοῦ Ἐμπορικοῦ νόμου παραμονῆς, τῆς τροφοδοσίας βαρυνούσης τὸν πλοιοκτῆτην. Ἐκ τῶν διατάξεων αὐτῶν προκύπτει ὅτι ἐν τῷ μισθῷ τῶν δύο μηνῶν, περὶ ὧν ἀνωτέρω, περιλαμβάνεται καὶ ἡ τροφή. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ αἰτήσις τοῦ ἐνάγοντος περὶ πληρωμῆς καὶ τῆς ἀξίας τῆς τροφῆς τῶν δύο μηνῶν νόμῳ βάσιμος τυγχάνει, ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὴν χορηγήσιν τοῦ πολεμικοῦ ἐπιδόματος κατὰ τὸ διάστημα τῶν δύο μηνῶν, διότι τοῦτο περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν μισθῶν τοῦ ἐνάγοντος, ἢ αἰτήσις περὶ χορηγήσεως τούτου ἀπορρι-

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

2122)1943. ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ.— Περί συστάσεως Έγγυητικού Κεφαλαίου Όργανισμών Κοινωνικής Ασφαλίσεως.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 30 τής 9ης Φεβρουαρίου 1943).

Έχοντες υπ' όψει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ υπ' ἀριθ. 1 Ν. Δ. τής 30 Ἀπριλίου 1941 «περὶ ἁρμοδιοτήτων τής Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν κ.λ.π.», ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.— 1. Συνιστᾶται «Έγγυητικὸν Κεφάλαιον» οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν εἰς τὴν ἁρμοδιότητά τοῦ Ὑφυπουργείου Ἑργασίας ὑπαγομένων Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ασφαλίσεως, λειτουργοῦν ὡς ἰδία ὑπηρεσία παρὰ τῇ Γενικῇ Διευθύνσει Κοινωνικῆς Προνοίας τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου.

2. Διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ τοῦ διὰ τοῦ παρόντος νόμου συνιστωμένου Ἑγγυητικοῦ Κεφαλαίου παρέχεται τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἀφ' ἐνός μὲν ὅπως αὐξάνῃ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις τὸν φθόρον ἐπὶ τοῦ καταναλισκόμενου καπνοῦ, ἐπιχορηγῇ δ' ἀφ' ἑτέρου ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς ἀνωτέρω αὐξήσεως τὸ Ἑγγυητικὸν Κεφάλαιον, ἀναγραφομένης πρὸς τοῦτο ἐτησίως ἐν τῇ Εἰδικῇ Πρὸςμῳ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑφυπουργείου Ἑργασίας ὑπὸ ἰδίων κεφάλαιον καὶ ἄρθρον εἰδικῆς πιστώσεως μέχρις 2.500 ἑκατομμυρίων διατιθεμένης βάσει πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου στηριζομένης εἰς πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῆς Ἑργασίας μετὰ γνώμην τῆς ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 2 τοῦ παρόντος Νόμου προβλεπομένης Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 2.— 1. Συνιστᾶται παρὰ τῷ Ὑφυπουργεῖῳ Ἑργασίας Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ἑργασίας, ὡς Προέδρου, τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Κοινωνικῆς Προνοίας, τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Κλαδικῶν Ασφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Προϋπολογισμοῦ, τοῦ παρὰ τῇ Γ. Δ. Δ. Δογιστικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ὑπηρεσίας Νομικῶν Προσώπων, τοῦ παρὰ τῇ αὐτῇ Γ. Δ. Διευθυντοῦ τοῦ Δημοσίου Χρέους, καὶ ἐκ δύο ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Φορολογίας καὶ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Κοινωνικῆς Προνοίας ὁριζομένων δι' ἀποφάσεως τῶν οἰκείων Ὑπουργῶν. Γὰ καθήκοντα τοῦ Γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνατίθενται εἰς ἓνα, ἐπὶ βαθμῷ τοῦλάχιστον Εἰσηγητοῦ, ὑπάλληλον τοῦ Ὑφυπουργείου Ἑργασίας, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας.

2. Δι' ὁμοίων ἀποφάσεων τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν

ὁρίζονται τὰ ἀναπληρωματικὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Γραμματέως αὐτῆς.

3. Ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἡ ἐξέτασις τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν δεομένων ἐνισχύσεως ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ασφαλίσεως, τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑφυπουργείου Ἑργασίας καὶ ἡ περὶ ἐκτάσεως τῆς παροσχέτας αὐτοῖς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως γνώμη αὐτῆς, ὑποβαλλομένη εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἑργασίας. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς λαμβάνονται διὰ πλειοψηφίας τοῦλάχιστον τεσσάρων ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς.

Ἄρθρον 3.— Δι' Ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἑργασίας ὁρίζονται τὰ τῆς λειτουργίας τῆς ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένης ὑπηρεσίας Ἑγγυητικοῦ Κεφαλαίου καὶ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 αὐτοῦ Ἐπιτροπῆς, τῶν σχετικῶν δαπανῶν βαρυνουσῶν τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐγγραφομένην ἐν τῇ πρὸςμῳ πίστῳ.

Εἰς τὰς δαπάνας ταύτας δὲν δύναται κατ' οὐδένα λόγον νὰ περιληφθῶν τοιαῦτα ἀφορῶσαι πρόσληψιν νέου προσωπικοῦ, τοῦ διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἑγγυητικοῦ Κεφαλαίου ἀπαιτηθησομένου λυμβανομένου ἐκ τοῦ παρὰ τῷ Ὑφυπουργεῖῳ Ἑργασίας ὑπηρετούντος ἤδη τοιοῦτου.

Ἄρθρον 4.— Αἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου χορηγηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν προκαταβολαὶ ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμεῖου ὑπὸ τύπον δανείου πρὸς Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ασφαλίσεως θεωροῦνται προκαταβολαὶ τοῦ Δημοσίου πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπόμενον Ἑγγυητικὸν Κεφάλαιον καὶ συμψηφίζονται εἰς τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου προβλεπομένας οἰκονομικὰς ἐνισχύσεις.

2. Κατ' ἐξαιρέσιν θεωροῦνται ὡς προκαταβολὴ τοῦ Δημοσίου Ταμεῖου πρὸς τὸ Ἑγγυητικὸν Κεφάλαιον, συμψηφιστέα πρὸς τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 1 τοῦ παρόντος οἰκονομικὰς ἐνισχύσεις, καὶ τὰ πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Συνομοσπονδίαν τῶν Ἑργατῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς ἐν γένει ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑφυπουργείου Ἑργασίας, προκαταβληθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπὸ τύπον δανείου πρὸς αὐτοὺς ποσά.

3. Ἡ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Δ. 115)42 προβλεπομένη ἐκπροσώπησις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν παρὰ τοῖς Ασφαλιστικοῖς Ὀργανισμοῖς ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη καὶ ἰσχύουσα καὶ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Νόμου ἐπεκτεινομένη εἰς ἅπαντας τοὺς ασφαλιστικοὺς Ὀργανισμοὺς τοὺς οἰκονομικῶς ἐνισχυομένους ἐκ τοῦ Ἑγγυητικοῦ Κεφαλαίου.

Ἄρθρον 5.— Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑφυπουργὸν Ἑργασίας ὅπως διαθέτῃ κατ' ἔτος, κατὰ τὰ εἰδικότερον δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ ὁριζόμενα, ἐκ τοῦ Ἑγγυητικοῦ Κεφαλαίου Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ασφαλίσεως ποσὸν ὁριζόμενον δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πρὸς ἑκατὸν ἐνίσχυσιν τῶν ἀνέργων, ἀπόρων ἡσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ασφαλίσεως κατὰ τὰς ἐορτὰς τοῦ Πάσχα καὶ τῶν Χριστουγέννων.

Τὸ διὰ τὰς ἐορτὰς τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἔτους 1942 διατεθησόμενον κατὰ τ' ἀνωτέρω ποσὸν ὁριζόμενον διὰ πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δύνανται νὰ προκαταβληθῇ ἐξαιρετικῶς καὶ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὸν Ὑφυπουργὸν Ἑρ-

πτεὰ κρίνεται ὡς μὴ νόμιμος, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 2 ἐδάφ. 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2171 τὸ καθ' οἷον ὁποῖοτε ἄλλον τρόπον ρυθμιζόμενον πολεμικὸν ἐπίδομα ἢ ὅφ' οἰανδήποτε ἄλλην μορφήν καταβαλλομένη λόγῳ πολεμικῆς καταστάσεως πρόσθετος ἀμοιβὴ ἀποζημιώσεως ἢ προσαυξήσεως μισθοῦ τῶν ἐργατῶν θαλάσσης δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψει διὰ τὸν καθορισμὸν ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 4004 λόγῳ ἀνεργίας εἰς περιπτώσιν ἀπωλείας πλοίου.

γασίας, συμψηφισθησόμενον εἰς τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένας οἰκονομικὰς ἐνισχύσεις.

Ἄρθρον 6.— Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, καταργουμένης πάσης ἀντικειμένης πρὸς αὐτὸν διατάξεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 11 Δεκεμβρίου 1942.

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ σχεδίου Ν. Δ/τος «περὶ σχηματισμοῦ Ἑγγυητικοῦ Κεφαλαίου Ὁργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως».

Ἡ ἐκ τοῦ πολέμου δημιουργηθεῖσα κατάσταση εἰς τὴν οἰκονομίαν τῆς Χώρας μας ἀνέτρεψε τὰς βάσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστήριζον τὴν οἰκονομικὴν τῶν ὑπόστασιν καὶ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν οἱ Ὁργανισμοὶ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ἔτους 1941 οἱ Ὁργανισμοὶ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἀντιμετωπίζουν, ἐκτὸς τῆς συνεχοῦς αὐξήσεως τῶν δαπανῶν τῶν, συνεπείᾳ τῆς φυσιολογικῆς αὐξήσεως τῶν συνταξιούχων, ἀπ' ἐνὸς μὲν τὴν πρόσθετον ἐπιβάρυνσιν λόγῳ τῆς ἐκ τῆς ἀκριβείας τοῦ βίου ἀναγκαίας καταστάσεως αὐξήσεως τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως τῶν συνταξιούχων καὶ τῶν παροχῶν ἐν γένει, ἀπ' ἐτέρου δὲ συνεχῇ μείωσιν τῶν ἀμέσων καὶ τῶν ἐμμέσων πόρων τῶν, συνεπείᾳ τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τῶν Ἐργοστασίων καὶ Ἐπιχειρήσεων καὶ τοῦ περιορισμοῦ τῆς καθόλου οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς Χώρας, ἐπὶ τῆς κινήσεως τῆς ὁποίας εἶχον ἐπιβληθῇ ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ—κοινωνικοὶ πόροι καλούμενοι—ὑπὲρ τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργαζομένων.

Ἡ ἀνάγκη τῶν ἀποθεματικῶν, τὴν ὁποίαν ἤρχισαν οἱ Ὁργανισμοὶ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, μολονότι δὲν ἀποτελεῖ παρὰ μίαν ἐσκεμμένην μετατόπισιν τῶν βαρῶν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους, ἡ ὁποία θὰ γεννήσῃ, σὺν τῷ χρόνῳ, δύσλετα προβλήματα, θὰ ἡδύνατο νὰ βοηθῆσθαι τοὺς Ὁργανισμοὺς κατὰ τὴν δύσκολον ταύτην στιγμήν ν' ἀντιμετωπίσουν τὰς ἀνάγκας τῶν. Οἱ περισσότεροι ὅμως τούτων στεροῦνται ἀποθεματικῶν ἢ, ὅπου ὑπάρχουν τοιαῦτα, δὲν ἐπαρκοῦν εἰ μὴ μόνον διὰ περιορισμένον χρόνον.

Καὶ διὰ τοὺς Ὁργανισμοὺς μὲν ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἀντλοῦν τὰ ἔσοδα ἐκ τῶν ἡσφαλισμένων τῶν ἢ ἐμμέσως ἐξ οἰκονομικῆς κινήσεως, ἥτις καὶ ὑπὸ τὰς παρούσας περιστάσεις δὲν διεκόπη ἢ δὲν περιορίσθη οὐσιωδῶς, ὅπως εἶναι τὰ Ταμεία Συντάξεων Τραπεζικῶν Ὑπαλλήλων, τὰ Σιδηροδρομικὰ, τὰ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων, Ἐργατῶν Μετάλλου, Τροχιοδρομικῶν, ἢ αὐξήσις τῶν πόρων ἐπεδιώχθη διὰ τῆς αὐξήσεως μέχρι τοῦ ἀνωτάτου δυνατοῦ ὁρίου τῶν εἰσφορῶν τῶν ἡσφαλισμένων καὶ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν. Διὰ τοὺς Ὁργανισμοὺς ὅμως ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐστηρίζοντο εἰς οἰκονομικὴν δραστηριότητα, διακοπείσαν ἤδη πλήρως ἢ περιορισθεῖσαν οὐσιωδῶς (Ἀρτεργατῶν, Καπνεργατῶν, Μυλεργατῶν, Ὑγειονομικῶν, Μεταλλευτῶν κλπ.), ἢ αὐξήσις κατὰ ποσοστὸν ἢ καὶ κατὰ ποσὸν τῶν παραδεδωγμένων πόρων τῶν οὐδὲν ἡδυνήθη ν' ἀποδώσῃ καὶ δὲν ἀπομένει ἄλλη δυνατὴ λύσις, εἰμὴ ἡ ἐνίσχυσις αὐτῶν ἐκ τοῦ Δημοσίου Προϋπολογισμοῦ.

Τὸν σκοπὸν τούτον θεραπεύει τὸ ὑπὸ κρίσιν Νομοθετικὸν Διάταγμα.

Δι' αὐτοῦ συνιέται Ἑγγυητικὸν Κεφάλαιον Ὁργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἀναγραφομένης εἰς βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ σχετικῆς ἐνισχύσεως εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ διατιθεμένης μετὰ γνώμην Ἐπιτροπῆς, ἀποτε-

λουμένης ἐξ ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν καὶ πρότασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου εἰς τοὺς Ὁργανισμοὺς ἐκείνους Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, οἵτινες εὐρίσκονται εἰς ἀδυναμίαν ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεών των.

Καθιεροῦται οὕτω ἡ ἀρχὴ τῆς συμμετοχῆς καὶ τοῦ Δημοσίου εἰς τὰ βάρη τῆς ἀσφαλίσεως, μιᾶς ἀρχῆς καθιερωμένης εἰς ὅπαντα τὰ Κράτη, εἰς τὰ ὅποια ἐφαρμόζεται ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλις.

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑφυπουργὸς

2140]1943 ΝΟΜΘ. ΔΙΑΤ. Περὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 424 Ν. Διατάγματος (*). (Ε. Κ. τ. Α'. φ. 36 τῆς 19 Φεβρουαρίου 1943)

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 τῆς 30 Ἀπριλίου 2 Μαΐου 1941 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ἀρμοδιοτήτων τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων διατάξεων» ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον. Εἰς τὸ τέλος τοῦ Νομοθετικοῦ διατάγματος 424 προστίθεται ἄρθρον 15 ἔχον οὕτω:

1. Ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, τῶν ὁποίων διακόπτεται μερικῶς ἢ ὁλοσχερῶς ἡ λειτουργία ἔνεκα λόγων ἀντικειμενικῆς ἀδυναμίας συνεχίσεως τῶν ἐργασιῶν τῶν, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ὑπηρετοῦντας μισθωτοὺς, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἐξεύρωσι διὰ τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν ἐργασίαν ἀνάλογον πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν αὐτῶν εἰδικότητα.

2. Οἱ μισθωτοὶ ἀναλαμβάνοντες ἐργασίαν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον θεωροῦνται ὡς διατελοῦντες ἐν ἀδείᾳ, μὴ διακοπτομένης τῆς μετὰ αὐτῶν καὶ τῶν ἐκμεταλλεύσεων ἢ ἐπιχειρήσεων ἐξ ὧν προέρχονται σχέσεις ἐργασίας.

3. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν δὲν καθίσταται δυνατὴ ἡ παρὰ τῇ νέᾳ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει ἐξασφάλις εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοῦ αὐτοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου, αἱ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, τῶν ὁποίων διεκόπη ἡ λειτουργία, ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλλωσιν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τὴν διαφορὰν μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ποσοῦ, ὅπερ εἰσέπραττεν ὁ μισθωτὸς καθ' ὃν χρόνον εἰργάζετο παρ' αὐταῖς.

4. Εἰς περίπτωσιν ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, τῶν ὁποίων διεκόπη ἡ λειτουργία, οἱ μισθωτοί, ἀπασχολούμενοι προσωρινῶς εἰς ἄλλας ἐπιχειρήσεις, ἐκπνέρονται εἰς τὰς ἀρχικὰς τῶν θέσεις.

5. Οἱ μισθωτοί, οἵτινες δὲν δέχονται τὴν ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων ὑποδεικνυμένην αὐτοῖς ἐργασίαν, ἀπολύονται, μὴ δικαιούμενοι οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως. Ἐπὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης δὲν ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ ν. διατάγματος 424.

6. Αἱ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως, ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀλικῆς ἢ μερικῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῶν, ὑποβάλλωσιν εἰς τὰς οἰκείας Ἐπιθεωρήσεις Ἐργασίας εἰς διπλοὺν πῖνακα, ἐμφαινόντα τὸ ὀνοματεπώνυμον, τὴν εἰδικότητα, τὸν μισθὸν ἢ ἡμερομισθὸν τῶν διαθεσίμων μισθω-

των, ως και τὸν ἀριθμὸν τῶν πραγματοποιουμένων ἡμερομισθίων εἰς περίπτωσιν μερικῆς ἀπασχολήσεως τῶν μισθωτῶν.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰανουαρίου 1943.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

6340]1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀντίτιμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τοῦ μηνὸς Μαρτίου 1943.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019 Ν. Δ., ὑπ' ἀριθ. 300 ἀπὸ 7 Ἰανουαρίου 1943 ἀπόφασιν ἡμῶν, τὴν ὑπ' ἀριθ. 3]1943 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ]τος.

Ἀποφασίζομεν

I. Καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐνὸς συσσιτίου διὰ τὸν μῆνα Μάρτιον 1943 διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, παρ' αἷς δὲν λειτουργεῖ συσσίτιον, ὡς ἑξῆς :

α) Διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 15 καὶ ἄνω μισθωτοὺς δρχ. 700 ἡμερησίως.

β) Διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 6 μέχρι καὶ 14 μισθωτοὺς δρχ. 600 ἡμερησίως.

γ) Διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 1 μέχρι καὶ 5 μισθωτοὺς δρχ. 500 ἡμερησίως.

II. Καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς διὰ τὸν μῆνα Μάρτιον 1943 διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἰτίνες δὲν παρέχουν συσσίτιον, ὡς ἑξῆς :

α) Διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 15 καὶ ἄνω μισθωτοὺς δρχ. 500 ἡμερησίως.

β) Διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 6 μέχρι καὶ 14 μισθωτοὺς δρχ. 450 ἡμερησίως.

γ) Διὰ τὰς ἀπασχολούσας ἀπὸ 1 μέχρι καὶ 5 μισθωτοὺς δρχ. 400 ἡμερησίως.

III. Διὰ τοὺς μισθωτοὺς, οἵτινες ἐργάζονται εἰς ἐπιχειρήσεις καφενείων, γαλακτοπωλείων καὶ ζαχαροπλαστείων, τῶν ὁποίων ἡ ἀμοιβὴ κατὰ κύριον λόγον βασιζέται εἰς φιλοδωρήματα, παρ' ὧν δὲν λαμβάνουν συσσίτιον, καθορίζομεν τὴν ἀξίαν τοῦ ἐνὸς συσσιτίου εἰς δρχ. 300 καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς εἰς δρχ. ἐπίσης 300 ἡμερησίως. Οἱ ἄλλοι μισθωτοὶ τῶν ἐν λόγω ἐπιχειρήσεων ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τῶν παραγράφων I καὶ II τῆς παρούσης.

IV. α) Ἐπιχειρήσεις καὶ Ἐκμεταλλεύσεις, αἰτίνες παρέχουν ἐν συσσίτιον ἡμερησίως, ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλλουν μόνον τὸ ἐν τῇ παρ. II τῆς παρούσης καθοριζόμενον ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς.

β) Ἐπιχειρήσεις καὶ Ἐκμεταλλεύσεις, αἰτίνες δὲν παρέχουν συσσίτιον εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολούμενους μισθωτοὺς καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λειτουργήσῃ συσσίτιον παρ' αὐταῖς, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς ταῦτα καθορίζονται ἐν ταῖς παραγράφους I καὶ II τῆς παρούσης.

γ) Ἐπιχειρήσεις καὶ Ἐκμεταλλεύσεις, αἰτίνες παρέχουν δύο συσσίτια ἡμερησίως εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολούμενους μισθωτοὺς, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς ταῦτα καθορίζονται

ἐν ταῖς παραγράφους I καὶ II τῆς παρούσης.

V. Συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιούνται :

α) Οἱ μισθωτοὶ οἵτινες ἀπασχολοῦνται καθ' οἷον, ἢ ἄλλοτε τρόπον καὶ δι' ἄς μόνον ἡμέρας ἀπασχολοῦνται παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει.

Μισθωτοὶ ἀπασχολούμενοι εἰς πλείονας τῆς μῆδος ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, δικαιούνται τῶν ἄνωτέρω προχρῶν μόνον παρὰ τοῦ ἐργοδότητος παρ' ὃ κατὰ κύριον λόγον ἀπασχολοῦνται.

β) οἱ ἀσθενεῖς ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀσθένειά των.

VI. Τὸ συσσίτιον καὶ τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς θὰ παρέχεται μόνον διὰ τὰς ἡμέρας, καθ' ἃς ἀπασχολοῦνται οἱ μισθωτοὶ παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει. (Δὲν δικαιούνται συσσιτίου οἱ ἐν ἀδείᾳ διατελοῦντες μισθωτοί).

VII. Εἰς τὰς ἄνωτέρω ὑποχρεώσεις ὑπόκεινται αἱ πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἰτίνες ἀσχοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφῇ παρὰ φυσικοῦ προσώπου (ἀτομικαί, ἀνώνυμοι, ὁμόρρυθμοι, ἑτερόρρυθμοι εἰσπρακτοὶ), εἴτε παρὰ προσώπου ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου (Συν]μοί, Δημοτικαὶ ἐκμεταλλεύσεις κλπ.), εἴτε παρὰ τοῦ Δημοσίου (Κρατικοὶ Σιδηρόδρομοι) εἴτε παρὰ ὀργανισμῶν κοινῆς ὠφελείας (νοσοκομεῖα, φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα κλπ.). Εἰς τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω ὑποχρεώσεις ὑπόκεινται καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἰτίνες ἀσχοῦνται ὑπὸ οἰανδήποτε μορφῇ διὰ λῆσιν τοῦ Κράτους ἢ Νομικοῦ Προσώπου ἢ κατόπιν παραχωρήσεως αὐτῶν.

VIII. — Διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀντίτιμου τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, τὸ ὁποῖον ἐκάστη ἐπιχείρησις ἢ ἐκμεταλλεὺς ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῇ ἀπασχολούμενους μισθωτοὺς ὑπολογίζονται ἅπαντες (ἀθροιστικῶς) οἱ ὑπηρετοῦντες παρ' αὐτῇ μισθωτοὶ ἀνεξαρτήτως τρόπου πληρωμῆς καὶ τοποῦ ἀπασχολήσεως των (π. χ. Τράπεζαι, Ὑπ]ματα αὐτῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἢ ἄλλῃ πόλει).

IX. — α) Τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου ὡς καὶ τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς ὑπόκεινται εἰς κράτησιν ὑπὲρ τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τῶν ἄλλων ἀσφαλιστικῶν Ὁργανισμῶν.

β) Ἐφ' ὅσον τὸ συσσίτιον καταβάλλεται εἰς χρεῖμα, δὲν ὑπόκειται τοῦτο εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1 παρ. 1 τοῦ Ν. Δ. 2019 προβλεπομένην μέχρι 50 δρχ. κράτησιν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότητος.

X. — Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου μισθωτός, περιλαμβάνονται ἅπαντα τὰ φυσικὰ πρόσωπα, αἵτινα παρέχουν εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἰαδήποτε φύσεως ἐξηρημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς.

Ὡς ἀμοιβὴ θεωρεῖται πᾶσα παροχὴ χορηγουμένη εἰς τὸν μισθωτὸν (ἀμοιβὴ εἰς χρεῖμα ἢ εἰς εἶδος, φιλοδωρήματα κλπ.) ἀνεξαρτήτως τρόπου καθορισμοῦ ταύτης (ἀμοιβὴ καθοριζομένη βάσει τῆς διάρκειας τῆς ἐργασίας ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς—χρονικὴ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας—καὶ ἀμοιβὴ καθοριζομένη βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας, δηλονότι βάσει τοῦ ἐπιτευχθέντος ἀποτελέσματος, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρησιμοποιηθέντος πρὸς τοῦτο χρονικοῦ διαστήματος—ἀμοιβὴ κατ' ἀποκοπὴν).

XI. Διὰ τὴν παροχὴν τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς οὐδὲμίαν ἐπιρροὴν ἀσχεῖ ἡ μορφή τῆς συμβάσεως τῆς ἐργασίας, τούτεστιν, ἂν αὕτη εἶναι ὠρισμένης ἢ ἀόριστου διάρκειας ὡς ἐπίσης καὶ ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ.

XII. Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, αἰτίνες ὠργάνωσαν τὴν λειτουργίαν συσσιτίου μετὰ τὴν 20]12]42 ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλλωσι ἀναδρομικῶς τὴν ἀξίαν τοῦ συσσιτίου ἀπὸ τῆς ἄνω ἡμερομηνίας

νίας, τοῦ δὲ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐ.ε. ὡς καθωρίσθησαν ταῦτα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1018 ἀπὸ 15/1/43 (1), 2314 ἀπὸ 4/2/43 (2) καὶ τῆς παρούσης ἡμετέρας ἀποφάσεων.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 3 Μαρτίου 1943

3079/1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἐργαζομένων εἰς ἐπιχειρήσεις θεάτρων.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019 Ν. Δ. «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτούς», τὴν ὑπ' ἀριθ. 1 ἐ.ε. γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ Νομ. Διατάγματος, τὴν ὑπ' ἀριθ. 300 ἀπὸ 7/1/43 ἡμετέραν ἀπόφασιν

Ἀποφασίζομεν

Τροποποιούντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 1018 ἀπὸ 15/1/43 ἡμετέραν ἀπόφασιν καθορίζομεν τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς διὰ τὸ ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου 1942 μέχρι τέλους Ἰανουαρίου 1943 χρονικὸν διάστημα τῶν ἐργαζομένων εἰς ἐπιχειρήσεις Θεάτρων ὡς ἑξῆς, κατὰ κατηγορίας :

1) Διὰ τοὺς μισθωτούς, ὧν ἡ μηνιαία ἀντιμισθία ἀνέρχεται μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 100.000 δραχμῶν, ἀντίτιμον τοῦ ἐνὸς συσσιτίου δραχμὰς 300 ἡμερησίως καὶ ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἐπίσης δραχμὰς 300 ἡμερησίως. Τὸ προσωπικὸν τῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων, ὧν ἡ ἀντιμισθία συνίσταται εἰς φιλοδωρήματα, ὑπάγεται εἰς τὴν παροῦσαν κατηγορίαν.

Διὰ τοὺς μισθωτούς, ὧν ἡ μηνιαία ἀντιμισθία ἀνέρχεται ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν 101.000 δραχμῶν μέχρι 151.000 δραχμῶν, ἀντίτιμον συσσιτίου δραχμὰς 200 ἡμερησίως καὶ ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἐπίσης δραχμὰς 200 ἡμερησίως.

3) Διὰ τοὺς μισθωτούς, ὧν ἡ μηνιαία ἀντιμισθία ἀνέρχεται ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν 151.000 δραχμῶν μέχρι 200.000 δραχμῶν, ἀντίτιμον συσσιτίου δραχμὰς 150 ἡμερησίως καὶ ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἐπίσης δραχμὰς 150 ἡμερησίως.

4) Διὰ τοὺς μισθωτούς, ὧν ἡ μηνιαία ἀντιμισθία ἀνέρχεται ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν 200.000 δραχμῶν καὶ ἄνω ἀντίτιμον συσσιτίου δραχμὰς 100 ἡμερησίως καὶ ἀντίτιμον ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς ἐπίσης δραχμὰς 100 ἡμερησίως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 2 Φεβρουαρίου 1943

5200/1943. Ἀπόφ. Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργαζομένων εἰς ἐπιχειρήσεις κουρείων, κομμωτηρίων κλπ.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019 Ν. Δ. «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτούς», τὴν ὑπ' ἀριθ. 300 ἀπὸ 7-1-43 ἡμετέραν ἀπόφασιν, σχετικὴν γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ ἀνωτέρω Ν. Δ. τοῦ

Ἀποφασίζομεν

Τροποποιούντες τὰς ὑπ' ἀριθ. 1018 καὶ 2314 ἐ.ε. ἡμετέρας ἀποφάσεις (3) περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου

συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν μισθωτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, καθορίζομεν ὡς κατωτέρω τὸ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς τῶν ἐργαζομένων εἰς ἐπιχειρήσεις κουρείων, κομμωτηρίων κλπ.

Ἀντίτιμον συσσιτίου δραχ. 300 ἡμερησίως καὶ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς δραχ. 300 ἡμερησίως.

Τὰ ἀντίτιμον τοῦ συσσιτίου καὶ τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς ταῦτα καθορίζονται διὰ τῆς παρούσης, ὑποχρεοῦνται αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις νὰ καταβάλλουν εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς καὶ δι' αὐτὸν μόνον ἡμέρας ἀπασχολήθησαν ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου 1942 μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1943, ἐξαιρέσει τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, τὸ ὅποῖον θὰ καταβάλλουν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1943 μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1943.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουν αἱ ὑπ' ἀριθ. 1018 καὶ 2314 ἐ.ε. ἀποφάσεις ἡμῶν.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 20 Φεβρουαρίου 1943

6170/1943 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν
καὶ Ἑργασίας.

Περὶ τρόπου ὁργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν συσσιτίων τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καπνοβιομηχανίας.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2019 ἐ.ε. Ν. Δ. τοῦ καὶ τὴν παράγραφον ΣΤ τῆς ὑπ' ἀριθ. Μ. 16555 π. ἐ. ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη διὰ τῆς παραγρ. 6 τῆς ὑπ' ἀριθ. Μ. 1. ἐ.ε. ὁμοίας ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, καθορίζομεν ὡς κατωθί τὰ τοῦ τρόπου ὁργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν συσσιτίων τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων τῆς Καπνοβιομηχανίας, κατ' ἐξαιρέσει τῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἰσχυόντων διὰ τοὺς λοιποὺς ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους.

Ι. Ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ἐκ τοῦ Ν. Δ. 2019 καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἀποφάσεων τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας ἀπορροεῶσιν ὑποχρεώσεων τῶν Καπνοβιομηχανῶν ἐξαντλοῦνται εἰδικῶς ὅσον ἀφορᾷ τὰ Καπνοβιομηχανικὰ προϊόντα τὰ ὑποβαλλόμενα εἰς φορολογίαν ἐγγωρίας καταναλώσεως διὰ τῆς καταβολῆς τῶν ὑπὸ τῶν μνησθεισῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν προβλεπομένων δραχ. 500 (πεντακοσίων) κατὰ χιλιόγραμμον, αἵτινες θὰ ἐξακολουθήσῃ καταβαλλόμενα, κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντα, εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος καὶ δι' εἰς ἓνα Γενικὸν Λογαριασμὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμεῖον Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ, Ἀσμὸς Συσσιτίου ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων Καπνοβιομηχανιῶν» μὲ βοηθητικὸς λογαριασμοὺς κατ' Ἐφορείαν ἥτοι : Αἱ Ἐφορεῖαι Καπνοῦ Ἀθηνῶν—Ἀσμὸς συσσιτίου Ἑργατῶν, Ἐφορεῖα Καπνοῦ Βόλου—Ἀσμὸς συσσιτίου ἐργατῶν, καὶ ο. κ. βάσει σημειωμάτων τῶν οἰκείων Ἐφόρων Καπνοῦ.

2. Τὰ οὕτω συγκεντρούμενα χρηματικὰ ποσὰ διατίθενται α) διὰ τὴν παροχὴν συσσιτίου εἰς τοὺς ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους τῆς Καπνοβιομηχανίας τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὰ Καπνεργοστάσια Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Βόλου, Θεσπλίκης, Καλαμῶν καὶ Πύργου, τοὺς δικαιουμένους συσσιτίου ἢ λογιζομένους ἐν τῇ συνόλῳ των ὡς ἀποτελοῦντας μίαν καὶ μόνην Ἐφορείαν ἀνεξαρτήτως τοῦ Καπνεργοστασίου ἢ τῆς Καπνοβιομηχανίας παρ' ἣ ἐργάζονται καὶ β) διὰ τὴν παροχὴν τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὅπερ καθορίζεται ἐκάστοτε δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας. Τοῦ ἐπι-

(1) Ἐπ. ἰ.θ. Ἑργ. Δ. κ. τόμος β' τευχὸς 33, σελ.

(2) Ἐπ. ἰ.θ. Ἑργ. Δ. κ. τόμος β' τευχὸς 35 σελ. 121.

(3) Ἐπ. ἰ.θ. Ἑργ. Δ. κ. τόμος β'. τευχὸς 33, σελ. 43, Ἐπ. ἰ.θ. Ἑργ. Δ. κ. τόμος β', τευχὸς 35, σελ. 121.

δόματος βελτιώσεως τροφῆς δικαιούνται μόνον οἱ καθ' οἷονδήποτε τρόπον εργαζόμενοι καὶ δι' ἃς ἡμέρας ἀπασχολοῦνται ἐξ ὁλοκλήρου.

3. Ἡ διαχείρισις τῶν χρημάτων καὶ ἡ λειτουργία τῶν συσσιτίων τούτων ἐνεργεῖται βάσει τῆς παρουσίας ἀποφάσεως καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν ταύτης ἐκδιδόμενων διαταγῶν καὶ κανονισμῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας μετὰ πρότασιν τῆς «Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Συσσιτίων Ἐργατῶν καὶ Ὑπαλλήλων τῆς Καπνοβιομηχανίας» περὶ ἧς κατωτέρω.

4. Εἰς τὰ λοιπὰ Καπνεργοστάσια τοῦ Κράτους τὸ διὰ τὰ συσσίτια προοριζόμενον κατὰ τὴν παράγρ. 1 τῆς παρούσης ἀποφάσεως 500 δραχμὸν κατὰ χιλιὸν λόγῳ τῶν συγκοινωνιακῶν δυσχερειῶν καὶ τῆς μικρᾶς αὐτῶν δυναμικότητος, κατατίθεται ὑπὸ τῶν Καπνοβιομηχανῶν ἀπ' εὐθείας μετρητοῖς εἰς τοὺς Ἐφόρους Καπνοῦ, οἵτινες τὸ οὕτω συγκεντρούμενον ποσὸν καὶ μετὰ προηγουμένην ἀποστολὴν τοῦ ὑπὸ τῆς παραγρ. 5 ἐδάφ. α' τῆς παρούσης ἀποφάσεως προβλεπομένου ποσοτοῦ ὑπὲρ τοῦ «Ταμείου Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ» κατανέμουν μεταξὺ τῶν δικαιουμένων κατ' ἰσομοιρίαν καὶ ἐν ἀναλογίᾳ τῶν πραγματικῶν ἡμερῶν ἐργασίας ἐκάστου.

Πρὸς τοῦτο ὁ Ἔφορος Καπνοῦ τηρεῖ εἰδικὸν ἀναλυτικὸν Ταμεῖον, μὲ τὴν χρέωσιν τοῦ ὁποίου καταχωρεῖ καθ' ἡμέραν τὰς πραγματοποιούμενας εἰσπράξεις ἃς ἐνεργεῖ βάσει διπλοτύπων εἰσπράξεως, εἰς δὲ τὴν πίστωσιν τὰς πληρωμὰς ἃς θὰ ἐνεργῇ καθ' ἑκάστην 1ην, 11ην καὶ 21ην τοῦ μηνός, βάσει ἀποδείξεων πληρωμῆς ὑπογεγραμμένων παρὰ τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ τὰς ἀποστολὰς χρημάτων, ἃς θὰ ἐνεργῇ κατὰ τὴν παράγρ. 5 ἐδάφ. α' πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ. Εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς ἐνεργεῖται ἐκκαθάρισις ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ βιβλίῳ τοῦ Ταμείου διὰ πράξεως Ἐπιτροπῆς συνιστωμένης βάσει τῆς παρούσης καὶ ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἀντιπροσώπου τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῶν ἐργατῶν. Ἀντιγραφὸν τῆς ἐκκαθαρίσεως ταύτης ὑποβάλλεται εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Συσσιτίου.

5. Τὰ συγκεντρούμενα εἰς τοὺς παρὰ τῇ Ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἑλλάδος Ἰσμοῦς, περὶ ὧν ἡ παράγραφος 1 τῆς παρούσης ἀποφάσεως, χρήματα, οἱ Ἔφοροι Καπνοῦ ὑποχρεοῦνται ὅπως ἐκάστην 1ην, 11ην καὶ 21ην τοῦ μηνός ἀποστέλλωσι, κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντα, δι' ἐπιταγῶν ὡς ἀκολούθως: α) δραχ. 15 κατὰ χιλ. μὴν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ, εἰς τὸν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ τηρούμενον ἰσμοὺν πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν πόρων τοῦ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν γενικῶν του σκοπῶν καὶ β) δραχ. 485 κατὰ χιλ. μὴν ὑπὲρ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Συσσιτίων Ἐργατῶν καὶ Ὑπαλλήλων τῆς Καπνοβιομηχανίας, διὰ τῶν ὁποίων θὰ λειτουργήσωσι τὰ συσσίτια αὐτῶν. Τὸ ἄνωτέρω ποσὸν θὰ φέρεται εἰς πίστωσιν γενικοῦ Λογισμοῦ παρὰ τῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμ. Ε.Ε.Α.Μ. Βιομ. Καπνοῦ, Κεντρικῇ Ἐπιτροπῇ Συσσιτίων Ἐργατῶν καὶ Ὑπαλλήλων Καπνοβιομ.». Πρὸς ἀποφυγὴν μετακινήσεως χρημάτων δύναται ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Συσσιτίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων νὰ καθορίσῃ ὠρισμένον ποσοστὸν ἢ ποσὸν ἢ καὶ δόλολητρον τὸ ποσὸν ἐπὶ ὁποῖον οἱ ἔφοροι Καπνοῦ θὰ μεταβιβάζωσι ἀμέσως εἰς τὰς κατὰ Καπνεργοστάσιον Ὑποεπιτροπὰς Συσσιτίων περὶ ὧν ἐν παραγρ. 7 τῆς παρούσης, καθ' ὅμοιον, ὡς μέχρι τοῦδε τρόπον, καὶ εἰς τὸν παρὰ τῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος Γενικὸν Ἰσμοὺν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμ. Ε.Ε.Α.Μ. Βιομ. Καπνοῦ Ἐπιτροπῆς Καπνοβιομηχανικοῦ Συσσιτίου», μὲ βοηθητικούς ἰσμοῦς

ἕνα δι' ἐκάστην τοιούτων Ὑποεπιτροπῶν, ἧτοι Ἐπιτροπῇ Καπνοβιομηχανικοῦ Συσσιτίου Α' Ἐφορείας Καπνοῦ Ἀθηνῶν καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς:

6. Ἡ διαχείρισις τῶν οὕτω συγκεντρούμενων χρημάτων καὶ ἡ Ἐποπτεία τῆς καθόλου λειτουργίας τῶν Συσσιτίων τούτων ἐνεργεῖται ὑπὸ Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Συσσιτίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων Καπνοβιομηχανίας, ἧτις ἀποτελεῖται:

α) Ἐκ τεσσάρων ἐκπροσώπων Καπνοβιομηχανιῶν.

β) Ἐκ δύο ἐργατῶν Καπνοβιομηχανίας.

γ) Ἐξ ἐνὸς ὑπαλλήλου Καπνοβιομηχανίας.

δ) Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ Μονοπωλίων καὶ Φόρου Καταναλώσεως τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ἀναπληρουμένου ἐν περιπτώσει ἀπουσίας ἢ κωλύματος ὑπὸ τοῦ Τμηματοάρχου Ἐλέγχου Βιομηχανίας Καπνοῦ.

ε) Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ Ἀνεργίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ὡς Προέδρου, ἐν περιπτώσει ἀπουσίας ἢ κωλύματος ἀναπληρουμένου ὑπὸ τοῦ δευτέρου ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας παρὰ τῷ Τ.Ε.Ε.Α.Μ.Β.Κ.

Τὰ ὑπὸ στοιχεῖα α, β, γ καὶ ε μὲλη διορίζει δι' ἀποφάσεώς του ὁ Ὑφυπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἐργασίας, τὸ δὲ ὑπὸ στοιχεῖον δ μέλος ὁ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν.

Τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης οὐδεμιᾶς δικαιούνται ἀποζημιώσεως ἢ ἀμοιβῆς διὰ τὴν ἐργασίαν τῶν ταύτην, πλην τῶν μελῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ἐργατῶν τῆς Καπνοβιομηχανίας, οἵτινες δύνανται νὰ τυχῶσι δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας ἐξόδων κινήσεως ἄνευ ἀποδόσεως λογαριασμοῦ μέχρι δραχ. χιλίων (1.000) κατ' ἀνώτατον ὅριον ἡμερησίως.

Τὴν ὅλην διεξαγωγὴν τῆς ἐργασίας τῶν συσσιτίων ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ διενεργεῖ διὰ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Τ.Ε.Ε.Α.Μ.Β.Κ. μὴ δικαιουμένου ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἰδιαιτέρας τινὸς προσθέτου ἀποζημιώσεως.

Ἐκ τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ αὐτοῦ Ταμείου προσλαμβάνεται ὁ Γραμματεὺς τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς δι' ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου, ἐπὶ ἀποζημιώσει ὅμοια καὶ ἴση πρὸς τὸ ἡμῶν τῆς τοιαύτης τῶν μελῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ συνεδριάζει ἐγκύρως, ὅταν παρίστανται τὰ 3/4 τουλάχιστον τῶν μελῶν τῆς καὶ ἀποφαίνεται κατὰ πλειοψηφίαν. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐδρεύει εἰς τὸ Ταμεῖον Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ.

7. Εἰς ἕκαστον τῶν ἐν Ἀθῆναις, Πειραιεῖ, Βόλῳ, Θεσπλίῳ, Καλάμαις καὶ Πύργῳ Καπνεργοστασίων συνιστᾶται Ἐπιτροπὴ Καπνοβιομηχανικοῦ Συσσιτίου, ἀποτελουμένη α) ἐκ τοῦ Ἐφόρου Καπνοῦ ὡς Προέδρου ἢ ἐτέρου ὑπαλλήλου τῆς οἰκείας Ἐφορείας Καπνοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προϊσταμένου τῆς Ἐφορείας Καπνοῦ.

β) Ἐξ ἐνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Ὑφυπουργείου Ἐργασίας, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἐπιθεωρητοῦ Ἐργασίας.

γ) Ἐξ ἐνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ἐργατῶν, ὁριζομένου παρὰ τῶν ἐργατῶν βάσει τῆς παρουσίας, ἐνσπασσομένου καθ' ἕκαστον μῆνα.

δ) Ἐξ ἐνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Καπνοβιομηχανίας, ὁριζομένου παρ' αὐτῆς βάσει τῆς παρουσίας. Τὰ ὑπὸ στοιχεῖον α, γ καὶ δ μέλη τῶν ὑποεπιτροπῶν διορίζονται διὰ πράξεως τοῦ Ἐφόρου Καπνοῦ, ἐὰν ἐντὸς πενθημέρου ἀπὸ τῆς προσκλήσεώς του οἱ ἐργάται καὶ αἱ Καπνοβιομηχανίαι δὲν ὑποδείξωσι ἀντιπροσώπους.

Αἱ βάσει τῆς παρούσης διαταγῆς συνιστώμεναι Ὑποεπιτροπαὶ δέον νὰ κοινοποιῶσι τὴν κατάρτισιν αὐτῶν πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν. Εἰς δεῖ, ἀφορᾷ

τὴν ἀμοιβὴν τῆς Ὑποεπιτροπῆς ἐφαρμόζονται κατ' ἀνάλογίαν τὰ ἐν τῇ παραγρ. 6 ὀριζόμενα διὰ τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν.

8. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Συσσιτίων ἐνεργεῖ τὰς προμηθείας τῶν βασικῶν εἰδῶν τοῦ συσσιτίου ἢ παρὰ Κρατικῶν ἢ ἄλλων Κοινωφελῶν Ὁργανισμῶν εἰς ὁμολογουμένως εὐθηνὰς τιμὰς δι' ἀπ' εὐθείας ἀγορᾶς ἢ βάσει προχείρων προφορικῶν μειοδοτικῶν διαγωνισμῶν, (δημοσιευομένης, διὰ τοῦ τύπου προηγουμένως, σχετικῆς πρὸς τοῦτο προσκλήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων), διὰ τὰ συσσίτια πάντων τῶν Καπνεργοστασίων εἰς ᾧ θὰ διανέμεται κατὰ τὰ ἀνωτέρω τοιοῦτο εἰς εἶδος.

Ἐν τῇ περιπτώσει δὲν ἤθελον ἐμφανισθῇ μειοδότης ἢ ἡ ἐπιτυχανομένη τιμὴ κρίνεται ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἀσύμφορος, ἡ μειοδοσία ἐπαναλαμβάνεται. Μετὰ νέαν ἀποτυχίαν δύναται ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ προέλθῃ καὶ εἰς ἀπ' εὐθείας ἀγοράν, συντασσομένου σχετικῶς λεπτομεροῦς πρωτοκόλλου, ἅμα τῷ πέρας τῷ ἀποτυχόντος δευτέρου διαγωνισμοῦ. Τόσον ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ, ὅσον καὶ αἱ κατὰ Ἐφορείαν Καπνοῦ Ὑποεπιτροπαὶ Συσσιτίων ὑποχρεοῦνται νὰ τηρῶσιν βιβλίον πρακτικῶν καὶ λεπτομερὲς σύστημα ἐγγραφῆς, κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεων τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκάστοτε ὀριζόμενα, τῶν οἰκονομικῶν ἐνεργειῶν, εἰς τρόπον ὥστε καὶ εἶναι πάντοτε σαφὴς ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις καὶ εὐχερὴς οἰοσθήποτε ἔλεγχος, ὅστις ἤθελον ἐνεργηθῇ ὑπὸ τῆς Ὑπουργῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ἢ Ἐργασίας. Πᾶσαι αἱ προμήθειαι τῆς τε Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν κατὰ Ἐφορείαν Καπνοῦ ὑποεπιτροπῶν ὑπόκεινται εἰς τὰ ἀναλογικὰ τέλη τῆς ἐμπορικῆς κλίμακος, ἀπαλλασσόμεναι καὶ πάσης ἄλλης κρατήσεως.

9. Αἱ κατὰ Καπνεργοστάσιον Ὑποεπιτροπαὶ Συσσιτίων ἐπιμελοῦνται :

α) Τῆς παρασκευῆς καὶ διανομῆς ἑνὸς συσσιτίου βάσει αἰτηρεσίων, ὀριζομένων ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς.

β) Τῆς προμηθείας τῶν δευτερευόντων εἰδῶν τῶν εἰς τὴν παρασκευὴν τοῦ συσσιτίου ἀναγκασιόντων, καὶ

γ) Τῆς πληρωμῆς τοῦ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς εἰς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐργατοτεχνίτας δι' ὧς ἡμέρας οὗτοι ἐργάστησαν δι' ὁλόκληρον ἡμερομίσθιον, τὸ ποσὸν τοῦ ὁποίου θὰ καθορίζεται δι' ἀποφάσεων τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ μῆνα.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ καθορίζει ἐκάστοτε δι' ἀποφάσεων τῆς γενικῶν ἢ κατὰ Καπνεργοστάσιον τὰ βασικά καὶ τὰ δευτερεύοντα εἶδη τοῦ συσσιτίου. Αἱ ὑπὸ τῶν κατὰ Ἐφορείαν Καπνοῦ Ὑποεπιτροπῶν διενεργούμεναι προμήθειαι δευτερευόντων εἰδῶν διεξάγονται κατὰ διαδικασίαν ὁμοίαν πρὸς τὰ διὰ τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπόμενα.

Πάντως αἱ προμήθειαι αὗται τῶν δευτερευόντων εἰδῶν θὰ ἀνταποκρίνονται εἰς ἀνάγκας βραχείας διαρκείας, οὐχὶ δὲ ὑπερέρας τοῦ ἑνὸς μηνός, ἐκτὸς ἂν ἀποφασίσῃ ρητῶς ἄλλως ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Συσσιτίων δι' ὠρισμένα εἶδη καὶ ὠρισμένα Καπνεργοστάσια, αἰτιολογούσα δεόντως τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν. Εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις δύναται ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ ἀναθέσῃ τὴν προμήθειαν καὶ βασικῶν εἰδῶν συσσιτίου εἰς τὰς κατὰ Ἐφορείαν Καπνοῦ Ὑποεπιτροπὰς. Ἐν τοιαύτῃ ὁμῶς περιπτώσει τῶν Ὑποεπιτροπῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς προεδρεῖ ἀντιπρόσωπος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς Ὑποεπιτροπὰς προεδρεῖ ἀντιπρόσωπος τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ ἢ, ἔλλειψις τοιοῦτου, τοῦ Νομάρχου.

10. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ καθορίζει δι' ἀποφάσεων τῆς λεπτομερὲς δικαιολογητικὰ τῶν ἐνεργουμένων κατὰ Καπνεργοστάσιον ὑπὸ τῶν Ὑποεπιτροπῶν ἀγορῶν. Μέχρις ἐκδόσεως τῶν ἀποφάσεων τούτων αἱ κατὰ Καπνεργοστάσιον Ἐπιτροπαὶ συνεχίζουν εἰς τὰς ἐργασίας

τῶν κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ μεριμνᾷ, ὅπως ἡ διάθεσις τῶν χρημάτων ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ ἐπιταγῶν ὑπ' ἀριθ. 771 καὶ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1874/42 ἐγγράφον τῆς ὑπηρεσίας παρακολουθήσεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἀνωτέρω Νομ. Διατάγματος, καθ' ὃ μέχρι τοῦ 50 ο)ο θὰ διατίθενται κατ' ἀνώτατον ὄριον μετρητοῖς, τὸ δὲ ἕτερον 50 ο)ο δι' ἐπιταγῶν.

11. Ἡ παρούσα ἄρχεται ἰσχύουσα ἀπὸ τῆς 1ης Μαρτίου 1943. Τὰ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ στοιχεῖα τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνταλλαγῶν σιγαρέττων μεταβιβάζονται διὰ πρωτοκόλλου πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Συσσιτίων, πρὸς τὴν μεταβιβάζονται καθ' ὅμοιον τρόπον καὶ πάντα τὰ ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ στοιχεῖα τῶν κατὰ Καπνεργοστάσιον Ἐπιτροπῶν Συσσιτίων, περὶ ὧν ἡ 2 παράγραφος τῆς παρούσης.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου μέχρι τῆς 28ης Φεβρουαρίου τὸ ἐπίδομα βελτιώσεως τροφῆς εἰς τοὺς κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἐργασθέντας καὶ δι' ὅσας ἀκεραίας ἡμέρας ἐργάστησαν πρὸς δραχ. 350 δι' ἐκάστην ἐργάσιμον ἡμέραν, μὴ συμψηφίζομένων τῶν μέχρι τοῦδε διανομῶν.

12. Οἱ δικαιούμενοι συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς, ὡς καὶ πᾶσα λεπτομέρεια διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καθορίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδιδομένων μετὰ γνώμην τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Συσσιτίων, ἀπαιτουμένης κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας μόνον εἰς τὴν περιπτώσει τῆς μεταβολῆς τῶν ποσοστῶν διαθέσεως τοῦ 500δραχμῶν ἢ τοὺς ἐν γένει πόρους τῆς Ἐπιτροπῆς Συσσιτίων.

13. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δύναται νὰ καθορίζεται τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν, ὅπερ ὑποχρεοῦνται οἱ Καπνοβιομήχανοι νὰ καταθέτωσιν ὑπὲρ τῶν συσσιτίων τῶν ἐργατῶν κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς παρούσης καθοριζόμενα κατὰ χιλιογράμμον σιγαρέττων κατασκευαζομένων παρ' αὐτῶν πρὸς χρῆσιν τῶν στρατευμάτων κατοχῆς.

Ἡ παρούσα κυρωθῆσεται νομοθετικῶς.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 1 Μαρτίου 1943

5925/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ μὴ ἐφαρμογῆς ὑπ' ἀριθ. 1535/1942 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπὶ τῶν μισθωτῶν ἀλευροβιομηχάνων, τῶν λαμβανέντων ἐπίδομα ἀνεργίας.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310/41 καὶ 783/41 Ν. Δ)των

Ἀποφασίζομεν

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1535/1942 ἡμετέρα ἀπόφασις (1) δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἀλευροβιομηχάνων γενικῶς, τῶν ὁποίων οἱ μισθωτοὶ λαμβάνουν ἐπίδομα ἀνεργίας ἐκ τοῦ Ταμείου Μυλεργατῶν.

Ἡ παρούσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 6 Φεβρουαρίου 1943

104726/177/1943. Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἐργασίας.
Περὶ αὐξήσεων ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἀνωτάτου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 310

(1) Ἐπ. ἰ. θ. Ἐργ. α. Δ. κ. τόμος β', τευχὸς 34, σελ. 98. Πρόκειται περὶ τῶν ἀμοιβῶν μισθωτῶν, τῶν υπηρεσιῶν τῶν ὁποίων δὲν γίνονται χορήγαι δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότη.

καὶ 783]1941 Νομ. Διαταγμάτων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 499]1941 ὁμοίου, ὡς καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 10373]16-6-42, 103738]6-7-42, 174205]20-7-42 καὶ 174230]7-9-42 κοινὰς ἀποφάσεις ἡμῶν.

Ἀποφασίζομεν:

Εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς Ἀνωτάτου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας χορηγεῖται αὐξήσεις ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν 31ην Ἰανουαρίου 1943 καταβαλλομένων συνολικῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν ὡς ἑξῆς:

1. Διὰ συνολικὰς μηνιαίας ἀποδοχὰς μέχρι 35.000 αὐξήσεις 60 ο).ο.

2. Διὰ συνολικὰς μηνιαίας ἀποδοχὰς ἀπὸ 35.001—36.000 αὐξήσεις 59 ο).ο.

3. Διὰ συνολικὰς μηνιαίας ἀποδοχὰς ἀπὸ 36.001—37.000 αὐξήσεις 58 ο).ο.

4. Διὰ συνολικὰς μηνιαίας ἀποδοχὰς ἀπὸ 37.001—38.000 αὐξήσεις 57 ο).ο καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς μέχρι τῶν 64.000 δραχμῶν μηνιαίως εἰς ἃς ἀντιστοιχεῖ αὐξήσεις 30 ο).ο, καὶ ἡτις θὰ δοθῇ εἰς πάσας τὰς ἀποδοχὰς τὰς ἀνωτέρας τῶν 64.000 δραχμῶν.

Ἐπὶ πλέον τῶν αὐξήσεων τούτων χορηγεῖται καὶ σταθερὸν μηνιαίον ἐπίδομα ἐκ 15.000 δραχμῶν ἀνεξαρτήτως μισθοῦ.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεῖται ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1943.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Φεβρουαρίου 1943

42432]1942 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.
Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς εἰς συνταξιούχους Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 214]1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 408 Ν. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τῆς Ἑργατικῆς Νομοθεσίας», ἀποφασίζομεν:

Ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1942, τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 36960 Ν]639 ἀποφάσεων ἡμῶν ὁριζόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς τῶν συνταξιούχων καὶ βοηθηματούχων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος διπλασιάζεται.

Εἰς τὸ ὡς ἄνω διπλασιαζόμενον ἐπίδομα προστίθεται δι' ὅλους τοὺς συνταξιούχους καὶ νέον ἐπίδομα ἴσον πρὸς τὸ ποσὸν τῆς βασικῆς συντάξεως τοῦ συνταξιούχου ἢ βοηθηματούχου, διὰ δὲ τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύνταξιν μέχρι δραχμῶν 4000, ἐκτὸς τοῦ ἐπιδόματος τούτου, τοῦ ἴσου πρὸς τὸ ποσὸν τῆς βασικῆς συντάξεως καὶ προσθետον ἐπίδομα ἐκ δραχμῶν 4.000 καὶ τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύνταξιν ἐκ δραχμῶν 5001—10.000 ἐκ δραχμῶν 2000, ἀνεξαρτήτως τῆς περιφερείας εἰς ἣν διαμένουν.

Τ' ἀνωτέρω ἐπιδόματα ἐνοποιούμενα αποτελοῦσιν ἐν τῷ συνόλῳ τῶν τὸ ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου ἐ. ἑ. ἐπὶ δομα ἀκριβείας ζωῆς τῶν συνταξιούχων.

Οὕτω τὸ νέον ἐνίστιον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς μετὰ τῆς βασικῆς συντάξεως ἰσοῦται πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς μέχρι σήμερον καταβαλλομένης βασικῆς συντάξεως καὶ ἐπιδόματων ἀκριβείας ζωῆς ἐκάστου συνταξιούχου ἡδηξημένον κατὰ δραχμ. 4.000 διὰ τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύνταξιν μέχρι δραχμ. 5000 καὶ κατὰ δραχμ. 2000 διὰ τοὺς λαμβάνοντας βασικὴν σύνταξιν ἀπὸ δραχμ. 3001—10.000.

Τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω καθοριζόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας καταβάλλεται καθ' ἃ χρονικὰ διαστήματα καὶ ἡ σύνταξις.

42303]1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας
Περὶ τροποποιήσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς ἀφορώσης τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς τῶν συνταξιούχων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἑφημερίδων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 214]1942)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 408 Ν. Δ. 2) προτάσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἑφημερίδων (ἀρ. πρ. 42303), ἀποφασίζομεν:

Τροποποιούντες, ἀφ' ἧς ἰσχυσε, τὴν ὑπ' ἀριθ. 42328]Ε521 ἀπόφασιν ἡμῶν, ὡς πρὸς τ' ἀφορῶντα τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας βίου τῶν συνταξιούχων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἑφημερίδων, ὁρίζομεν ὅπως ἀπὸ 1 Ν]βρίου 1942 παρέχεται εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου ἐπίδομα ἀκριβείας βίου, ἐπὶ πλέον τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 28212]1942 ἀποφάσεως ἡμῶν ὁρισθέντος, ἴσον πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς καταβαλλομένης συντάξεως καὶ ἡδηξημένον κατὰ δρ. 10.000 ἀνεξαρτήτως ποσοῦ συντάξεως καὶ περιφερείας εἰς ἣν διαμένει ὁ συνταξιούχος.

Εἰς τοὺς συνταξιούχους τοὺς προστατευόμενους τέκνα πληροῦντα τὰς ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου ὁριζόμενὰς προϋποθέσεις παρέχεται καὶ πρόσθετον ἐπίδομα ἐκ δραχμ. 2.000 δι' ἑκατὸν τέκνον.

Τὰ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐπιδόματα ἀκριβείας καταβάλλονται καθ' ἃ χρονικὰ διαστήματα καὶ ἡ σύνταξις.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 41328]42 ἀπόφασιν ἡμῶν ἐφαρμογὴν ἔχει ὡς πρὸς τ' ἀφορῶντα τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας τῶν συνταξιούχων τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Ταμείου τοῦ Εἰδικοῦ Λ]σμοῦ Α. Ν. 2175]1940.

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ

35888]Α 454]1942 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἑργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως Καταστατικοῦ Τ. Σ. Α.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 192]1942)

39438]1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως καταστατικοῦ Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας Ι.Κ.Α.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 199]1942.)

Εἰς τὸν Κανονισμὸν Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐπέρχονται αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθῆναι.

1. Ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἀρθρου 23 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«Οἱ κατ' οἶκον ἐπισκέπται ἰατροὶ θεραπεύται γενικῶς ἰατρικῶς ἀμείβονται δι' ἑκατὸν τὸ πολὺ ἐπισκέψεις κατὰ μῆνα, καταβαλλομένης εἰς αὐτοὺς, ἐφ' ὅσον ἠθέλον πραγματοποιήσει καὶ τὰς ἑκατὸν ἐπισκέψεις, ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν, μετὰ τῶν πάσης κατηγορίας ἐπιδόματων ἀκριβείας βίου τῶν χορηγουμένων διὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα εἰς τοὺς ἰατροὺς γενικῶς ἰατρικῆς τοὺς ὑπηρετοῦντας παρὰ τοῖς ἰατροῖς τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἡδηξημένον κατὰ 10 ο).ο ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ λόγῳ ἐξόδων κινήσεως.

Δι' ἐκάστην ἐπίσκεψιν ἐπὶ ἔλασσον τῶν 100 ἐπισκέψεων κατὰ μῆνα ἀφαιρεῖται ἐκ τοῦ μηνιαίου ποσοῦ τὸ ἐν ἑκατοστὸν αὐτοῦ. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεῖται ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1942»

2. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 20 προστίθεται παράγραφος 2, ἔχουσα οὕτω :

«Δύνανται νὰ ἀνατίθεται ὑπὸ τοῦ Προϊσταμένου τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑποκαταστήματος καθήκοντα ἱατροῦ κατ' οἶκον ἐπισκέπτου εἰς ἱατρὸν παρ' ἱατροῦ, ἀμειβόμενον δι' ἑκάστην ἡμέραν τοιαύτης ὑπηρεσίας διὰ προσαυξήσεως τῶν ἀποδοχῶν ἰσῆς πρὸς τὸ 10 ο) τοῦ συνόλου τῶν τακτικῶν τοιοῦτων τῶν ἀντιστοιχοῦσων εἰς μίαν ἡμέραν».

3. Εἰς τὸ ἄρθρον 23 προστίθεται παράγραφος 12 ἔχουσα οὕτω :

«Εἰς τοὺς ὁπωσδήποτε παρέχοντας ὑπηρεσίαν διοικητικὴν ἢ Ὑγειονομικὴν εἰς τὸ Ἰδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεως, τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἀθήναις καὶ ἐκτελοῦντας ὑπηρεσίαν ἐν Πειραιεὶ ἢ τανάπαλιν, χορηγεῖται δι' ἑκάστην ἐργάσιμον ἡμέραν τὸ ἀντίτιμον εἰσιτηρίου μετ' ἐπιστροφῆς εἰς μὲν τοὺς ἔχοντας τὸν βαθμὸν τοῦ Εἰσηγητοῦ ἢ μισθὸν ἴσον ἢ ἀνώτερον πρώτης θέσεως, εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς δευτέρας θέσεως. Εἰς τοὺς ἐκτελοῦντας ὑπηρεσίαν μακρὰν τῆς κατοικίας τῶν χορηγεῖται τὸ ἀντίτιμον τοῦ εἰσιτηρίου διὰ παγίας αὐξήσεως τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν κατὰ 5 ο) κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς».

4. Μετὰ τὸ ἐδάφιον 2 τῆς παρ. 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου 23 προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτω :

«Αἱ ὡς ἄνω ἀποζημιώσεις δι' ὁδοιπορικὰ ἔξοδα αὐξάνονται καθ' ὃ ποσοστὸν καὶ αἱ λοιπαὶ ἀποδοχαὶ διὰ τῶν ἑκάστοτε χορηγουμένων ἐπιδομάτων ἀκριβείας βίου καὶ διὰ τῆς συντομεύσεως τοῦ χρόνου καταβολῆς αὐτῶν».

5. Εἰς τὸ ἄρθρον 26 προστίθεται παράγρ. 6 ἔχουσα οὕτω :

«Εἰς τοὺς ἐκτελοῦντας ὑπηρεσίαν ἐλέγχου φαρμακοποιοὺς ἐκτὸς τοῦ καταστήματος καὶ εἰς τὰς μαιάς χορηγοῦνται ἔξοδα κινήσεως παγίως κατὰ μῆνα κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας».

39477]1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης ἐδαφίου εἰς καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 199]1942).

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτω :

Εἰς τὴν Ἀσφάλισιν παρὰ τῷ Ταμείῳ ὑλάγονται καὶ οἱ παρ' αὐτῷ ὑπηρετοῦντες ἱατροί, ἐφ' ὅσον ἔχουν συμπληρώσει πενταετὴ παρὰ τῷ Ταμείῳ ὑπηρεσίαν.

39949]Σ.780. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως καταστατικοῦ Ταμείου Προνοίας ὑπαλλήλων Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 204]1942)

Εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἐπιφέρονται αἱ κάτωθι προσθήκαι :

1) Εἰς τὸ ἄρθρον 3 προστίθεται παράγραφος 3 ἔχουσα ὅτι :

3 Πόροι μεταφερόμενοι εἰς σχηματισμὸν ἰδίου κεφαλαίου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 11α (1/4 ο) ἐν τέταρτον ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν τακτικῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 ὀριζόμενων ὑπαλλήλων καὶ δραχμαὶ πεντακόσιαι χιλιάδες (500.000) ἐτησίως καταβαλλόμεναι ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς.

2) Προστίθεται ἄρθρον 11α ἔχον οὕτω :

Θανόντος ἐν ὑπηρεσίᾳ ἡσφαλισμένου συμπληρώ-

σαντος δεκαετὴ ὑπηρεσίαν ἢ κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον ἢ ἐκ τραυματίων κατ' αὐτὸν οἱ δικαιούχοι αὐτοῦ, ὡς οὗτοι καθορίζονται ἐν ἄρθρῳ 11, δικαιοῦνται πλὴν τοῦ βοηθήματος καὶ προσθέτου τοιοῦτου ἐκ δραχμῶν 200.000.

Τὸ βοηθῆμα τοῦτο λαμβάνεται ἐκ σχηματιζομένου πρὸς τοῦτο κεφαλαίου ἐκ τῶν ἐν παραγρ. στ' τοῦ ἄρθρου 3 ἀναφερομένων κρατήσεων, ἀν δὲ τὸ κεφάλαιον τοῦτο δὲν ἐπαρκῇ, ἐκ τῶν ἐτησίων γενικῶν πόρων τοῦ Ταμείου.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεται ἀπὸ 18)5)40.

39762]1942. — Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς Καταστατικὸν Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 205]1942)

Εἰς τὸ ἄρθρον 22 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος προστίθεται παράγραφος, 5 ἔχουσα ὡς ἑξῆς :

Ἡσφαλισμένοι τοῦ Ταμείου ἔχοντες προϋπηρετήσῃ παρὰ τῇ Τραπεζῇ Ἀνατολῆς καὶ ἐκπληρώσαντες τὰς ὑποχρεώσεις τῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Τραπεζῆς Ἀνατολῆς, μὴ ἀναλαβόντες δὲ οὔτε τὰς ἀτομικὰς τῶν εἰσφορᾶς, οὔτε τὰς ἀντιστοιχίας τοῦ ἐργοδότη κατὰ τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀνατολῆς ἀποχώρησίν τῶν, δικαιοῦνται, ἐφ' ὅσον ἀνέλαβον ὑπηρεσίαν ὑπαγομένην εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος, ὅπως προσμετρήσωσιν ὡς συντάξιμον παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ τὴν προϋπηρεσίαν αὐτῶν παρὰ τῇ Τραπεζῇ Ἀνατολῆς, ἐφ' ὅσον κατέβαλον εἰσφορὰς ἀσφαλιστικὰς ἀνεῦ ἐξαγορᾶς ὑπὸ τοὺς ὅρους τοὺς ἰσχύοντες διὰ τοὺς λοιποὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἐθνικῆς πρὸ τοῦ 1927.

39437]1942 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ Καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν καὶ Ἀγγειοπλαστῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 207]1942)

Εἰς τὸ ἄρθρον 12 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν καὶ Ἀγγειοπλαστῶν ἐπέρχονται αἱ κάτωθι τροποποιήσεις :

1) Τὰ ἐδάφια α' β' καὶ γ' τῆς ὑπὸ στοιχείον Γ' ὑποδιαίρεσεως τροποποιοῦνται ὡς ἑξῆς :

«Χρηματικὸν ἡμερησίου ἐπιδόματος καταβαλλομένου εἰς τὸν ἡσφαλισμένον ὅταν καταστάντα ἀνίκανον πρὸς ἐργασίαν συνεπείᾳ ἀσθενείας».

Τὸ βοηθῆμα ἀσθενείας ὀρίζεται εἰς 40 ο) τοῦ ἡμερομισθίου τῶν, ἡδη ἐκτεθέντων κατὰ 5 ο) δι' ἑκαστον προστατευόμενον μέλος οἰκογενείας καὶ μέχρι τὸ πολὺ 5 μελῶν.

2) Τὰ ἐδάφια α' καὶ β' τῆς παραγράφου τῆς ὑπὸ στοιχείον Γ' ὑποδιαίρεσεως τροποποιοῦνται ὡς ἑξῆς :

Ἐπὶ τοκετοῦ συζύγου ἡσφαλισμένου ἢ ἡσφαλισμένης παρέχεται βοηθῆμα δραχμῶν δέκα χιλιάδων (10.000) ἐφ' ἅπαξ ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ βεβαιώσεως ἱατροῦ τοῦ Ταμείου καὶ ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως.

Ἐπίσης εἰς τὰς τυχόν ἡσφαλισμένας χορηγεῖται κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας βοηθῆμα λόγῳ λοχείας καὶ θηλασμοῦ ἐκ δραχμῶν δέκα πέντε χιλιάδων (15.000) κατὰ μῆνα, πληρωτέον εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστου μηνός, ἐφ' ὅσον τὸ βρέφος εὐρίσκεται ἐν ζωῇ.

Ἐπίσης εἰς τὰς ἡσφαλισμένας τὰς ἀποχωρούσας

ἐκ τῆς ἐργασίας των λόγω τοκετοῦ παρέχεται ἐπίδομα ἀσθενείας ἐπὶ τέσσαρας ἐβδομάδας πρὸ καὶ τέσσαρας ἐβδομάδας μετὰ τὸν τοκετόν.

41002]Σ.789]1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας Περὶ προσθήκης ἄρθρου 50 εἰς τὸ τέλος τοῦ Καταστατικοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μεσιτῶν Ἀστικῶν Συμβάσεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 207]1942)

Εἰς τὸ τέλος τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μεσιτῶν Ἀστικῶν Συμβάσεων προστίθεται ἄρθρον 50, ἔχον οὕτω :

«Λόγω τῶν δυσχερῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν κατὰ τὴν ἐμπόλεμον περίοδον μέχρις ἐγκρίσεως τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν, παρέχεται μνηστὶον βοήθημα εἰς :

1) Τοὺς συμπληρώσαντας ἡσφαλισμένους τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ταμείου καὶ μὴ δυναμένους νὰ ἐργασθῶσιν.

2) Τοὺς ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ταμείου καταστάνας σωματικῶς ἢ διανοητικῶς ἀνικάνους πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν ἡσφαλισμένους.

3) Τὴν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1939 καταστάσαν χήραν καὶ τὰ ἀνήλικα ἢ ἀνίκανα τέκνα αὐτῆς.

Τὸ βοήθημα τοῦτο καθορίζεται εἰς δραχμὰς δύο χιλιάδας (2.000) διὰ τοὺς ἀμέσως ἡσφαλισμένους, προσσυζυγόμενον κατὰ δραχμὰς ἑκατὸν (100) δι' ἑκάστον ἔτος ὑπηρεσίας πλέον τῆς δεκαετίας καὶ μέχρι συμπληρώσεως εἰκοσιν (20) ἐν ὧν ἑτῶν καὶ δραχμὰς χιλίας πεντακοσίας (1500) διὰ τὴν χήραν καὶ ἀνήλικα ἢ ἀνίκανα τέκνα αὐτῆς, προσσυζυγόμενα κατὰ δραχμὰς πεντήκοντα (50) δι' ἑκάστον ἔτος ὑπηρεσίας πλέον τῆς δεκαετίας καὶ μέχρι συμπληρώσεως εἰκοσιν ἐν ὧν ἑτῶν.

Τὰ ποσὰ ταῦτα προσυζυγάνονται διὰ τῶν ἐκάστοτε χορηγουμένων ἐπιδόματων ἀκριβείας βίου.

Διὰ τὴν χορήγησιν τοῦ βοηθήματος τοῦτου ἀπαιτεῖται ὁ ἡσφαλισμένος νὰ συγκεντροῖ τὰς κάτωθι προϋποθέσεις :

α') Νὰ εἶναι νομίμως διωρισμένος μεσίτης.

β') Ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ταμείου νὰ ἔχη συνεχῆ τὴν ἀσκήσιν τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ (πλὴν τῆς περὶ πτώσεως 3 τοῦ παρόντος, καὶ νὰ μὴ ἔχη διακοπὴν ταύτην δι' ἀπασχόλησιν του πρὸς ἄλλο ἐπάγγελμα.

γ') Νὰ εἶναι ἀπορος. Ἡ ἀμφισβήτησις περὶ τὴν ἀπορίαν αὐτοῦ κρίνεται ὀριστικῶς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

δ') Νὰ ἔχη ἐν συνόλῳ τοὐλάχιστον ὀκταετὴ ἀσκήσιν τοῦ ἐπαγγέλματος κατὰ τὴν τελευταίαν δωδεκαετίαν.

41304]1942.—Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας Περὶ τροποποιήσεως καὶ προσθήκης εἰς τὴν Νομοθεσίαν τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 214]1942)

Εἰς τὴν Νομοθεσίαν τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐπέρχονται αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθήκαι :

1. Εἰς τὸ ἄρθρον 32 τοῦ Κανονισμοῦ Ὑπαλληλικοῦ Προσωπικοῦ προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτω :

«Τὸ ἄρθρον 32 τοῦ Κανονισμοῦ Ὑπαλληλικοῦ Προσωπικοῦ καταργεῖται. Ὁ μέχρι τοῦδε σχηματισθεὶς λογαριασμός ἀποδίδεται εἰς τοὺς ὑπαλλήλους».

2. Εἰς τὸ ἄρθρον 43 τοῦ Κ.Υ.Π. προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτω :

«Ἡ ὡς ἄνω ὀριζομένη κράτησις 2 ο)ο δι' ἐπίδομα ἐορτῶν καταργεῖται, τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως

τοῦ παρόντος γενομένων κρατήσεων ἀποδιδόμενων εἰς τοὺς ὑπαλλήλους».

Εἰς τὸ ἄρθρον 43 τοῦ Κ.Υ.Π. προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτω :

«Ἀπαντα τὰ μέχρι τοῦδε χορηγηθέντα εἰς τοὺς τακτικὸς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετίας καὶ τὸ δευτερεῦον ὑγειονομικὸν προσωπικὸν τοῦ Ι.Κ.Α. δάνεια ἐνοποιοῦνται εἰς ἔντοκον δάνειον πρὸς 2 ο)ο ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1942.

Οἱ ὅροι τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου τοῦτου θέλουσι καθορισθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. μετὰ τὴν λήξιν τῆς καταστάσεως τοῦ πολέμου, ἀναστελλομένης κατὰ τὴν διάρκειαν ταύτης καὶ μέχρι τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως πάσης πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ δανείου τοῦτου κρατήσεως ἐπὶ τοῦ μισθοῦ πλὴν τοῦ τόκου.

41302]1942.—Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας Περὶ προσθήκης ἄρθρου 7 εἰς Κανονισμόν Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (περὶ ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν σφαγῆς, ἐκδορᾶς κλπ.).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 214]1942)

Εἰς τὸ τέλος τοῦ κανονισμοῦ «περὶ ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν σφαγῆς, ἐκδορᾶς κλπ.» τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων προστίθεται ἄρθρον 7, ἔχον οὕτω :

«Διαρκούσης τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως, αἱ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἄρθρῳ 2 παρ. 1 ὀριζόμεναι εἰσφοραὶ δύνανται ν' αὐξομεῖνται εἴτε γενικῶς, εἴτε δι' ὀρισμένον χρόνον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, προτάσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, μετὰ πρότασιν τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς ἢ, ἐλλείψει ταύτης, τοῦ Διαρχ. πέντε τοῦ οἰκείου ὑποκαταστήματος.

Ἡ παρούσα διάταξις ἰσχύει ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς 1ης Αὐγούστου 1942».

39439]1942 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας Περὶ τροποποιήσεως τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους (Δικτύου Μακεδονίας—Θράκης).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 214]1942)

Εἰς τὴν τελευταίαν παράγραφον τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους (Διτ. Μακ. Θρακ.) τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Εἰς τὸν Πρόεδρον καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς παρέχεται ἐφ' ἅπασι ἀποζημιώσεις δι' ἑκάστον ἕλεγχον διαχ. πέντε χιλιάδων (5000). Ἡ ἰσχύς τῆς παρούσης ἀρχεῖται ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1942.

41301]1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας Περὶ προσθήκης ἄρθρου 3 εἰς Κανονισμόν Ι.Κ.Α. «περὶ ποσοστοῦ συμμετοχῆς ἡσφαλισμένων εἰς τὰς δαπάνας ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας».

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 214]1942)

Εἰς τὸν Κανονισμόν «περὶ ποσοστοῦ συμμετοχῆς ἡσφαλισμένων εἰς τὰς δαπάνας ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας τοῦ Ι.Κ.Α.» προστίθεται ἄρθρον 3 ἔχον ὡς ἑξῆς :

Ἡ συμμετοχὴ τῶν ἡσφαλισμένων εἰς τὰς δαπά-

νας ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, ὅπου αὐτὴ ἐν τῷ παρόντι Κανονισμῷ ὁρίζεται εἰς ἀριθμητικῶς σταθερὸν ποσόν, καταργεῖται.

38347]1942. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ
Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Αὐτονόμου
Σταφιδικοῦ Ὁργανισμοῦ.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 214]1942)

Εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὁργανισμοῦ ἐπέρχονται αἱ κάτωθι τροποποιήσεις :

Τὸ ἐδάφιον 3 τοῦ ἀρθροῦ 43, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19798]15-6-42 ἀποφάσεως, ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

Τὰ ἔτη τῆς πραγματικῆς ὑπηρεσίας παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ Δημοσίῳ ἢ παρὰ Ὁργανισμοῖς Δημοσίου Δικαίου, ἢ παρὰ ἀναγνωρισμένην Τραπεζὴν ἢ Ἀνωνύμῳ Ἑταιρίᾳ ἐκ τῶν κατεργαζομένων τὴν Κορινθιακὴν Σταφίδα ἢ παρ' ὁμορρυθμῶ τοιαύτῃ ἢ παρ' Ἀνωνύμῳ Ἑταιρίᾳ παραγούσῃ προϊόντα χρήσιμα διὰ τὴν γεωργίαν ἢ παρὰ τῇ Προνομιοῦχῳ Ἑταιρίᾳ ἢ Ἑταιρίᾳ ἐφ' ὅσον τὰ ἔτη ταῦτα δὲν ὑπελογίσθησαν παρ' ἑτέρῳ ἀσφαλιστικῷ Ὁργανισμῷ διὰ τὴν ἀπόκτησιν συντάξεως.

Τὸ ἀρθρον 11 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Διὰ τὰς παρεχομένας προσθέτους ὑπηρεσίας ἐκτὸς τῶν συνεδριάσεων τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Γραμματέως παρέχεται μηνιαία παγία πρόσθετος ἀποζημίωσις τοῦ μὲν Προέδρου 14.000, τοῦ δὲ Γραμματέως δραχ. 10.000.

4) Εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ταμείου ὡς εἰσηγητὴν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου παρέχονται κατὰ συνεδρίασιν δραχμαὶ δύο χιλιάδες (2.000).

Αἱ ὡς ἄνω τροποποιήσεις ἰσχύουν ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1942.

42506]2836]1942 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ τροποποιήσεως καὶ προσθηκῶν εἰς τὴν νομοθεσίαν τοῦ Ταμείου Συντάξεως καὶ Αὐτασφαλίσεως Ὑγειονομικῶν.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 220]1942)

Εἰς τὴν Νομοθεσίαν τοῦ Ταμείου Συντάξεως καὶ Αὐτασφαλίσεως Ὑγειονομικῶν ἐπέρχονται αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθηकाί :

1. Ἐν τέλει τοῦ ἀρθροῦ 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 40390]1941 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς συμπληρώθη μεταγενεστέρως, προστίθεται 4η παράγραφος ἔχουσα οὕτω :

Αἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω διατάξεις τῶν παραγράφων 2 καὶ 3 ἔχουσι πλῆρην ἐφαρμογὴν καὶ προκειμένου περὶ οἰκογενειῶν, θανόντων ὑγειονομικῶν μετόχων, οἵτινες κατέφυγον ἐνταῦθα ἐκ τῶν Βουλγαροκρατομένων περιοχῶν καὶ ὧν ὁ θάνατος ἔλαβε χώραν μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1941.

2. Εἰς τὴν ἀπόφασιν 22872]1942 Ὑπ. Ἐργ. προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτω :

Αἱ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 22872]41 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ ἀπονόμης βοηθήματος εἰς χήρας καὶ τέκνα θανόντων ὑπαλλήλων τοῦ Ταμείου, μὴ δικαιομένους συντάξεως, ἐφαρμογὴν ἔχουσι καὶ ἐπὶ οἰκογενειῶν ὑπαλλήλων θανόντων ἐν ὑπηρεσίᾳ μέχρι τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης.

3. Τὸ ἀρθρον 12 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Διοικητικῆς Ὁργανώσεως τοῦ Τ.Σ.Α.Υ. ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

Ἐκτὸς 1 Σεπτεμβρίου 1942 αἱ πάγια ἀποζημιώ-

σεις τῶν μελῶν καὶ τῶν Γραμματέων τῶν Διοικητικῶν, Ἑποπτικῶν καὶ Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων καὶ Ἐπιτροπῶν τοῦ Ταμείου κανονίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἐγκρινομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

37977]1942 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.
Περὶ τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ
Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων—Μισθω-
τῶν Γραφικῶν Τεχνῶν.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 220]1942)

Εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν ἐπέρχονται αἱ κάτωθι τροποποιήσεις :

Αἱ παράγρ. 21 καὶ 22 τοῦ ἀρθρ. 6 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Διὰ τὰς παρεχομένας προσθέτους ὑπηρεσίας ἐκτὸς τῶν συνεδριάσεων παρέχεται πρόσθετος παγία ἀποζημίωσις δραμῶν 14.000 εἰς τὸν πρόεδρον καὶ τὸν ἀντιπρόεδρον δραχ. 10.000.

42609]Σ.844]1942 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας
Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ
Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἡλεκτρι-
κῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν.
(Ε. Κ. τ. Β' φ. 220]1942)

Εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν ἐπέρχονται αἱ κάτωθι τροποποιήσεις καὶ προσθηκαί :

1. Εἰς τὴν παρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 2 προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτω :

Ἐν τῷ Ταμείῳ ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των οἱ παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ ὑπηρετοῦντες ἱατροί, ἐφ' ὅσον ἔχουσι συμπληρώσει δεκαετὴ παρ' αὐτῇ ὑπηρεσίαν.

2. Τὸ ἐδάφιον 3 τῆς παραγρ. 4 τοῦ ἀρθροῦ 6 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

β. Ἐν τῷ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας ὀφειλόμενα ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῆς εἰσφορῶν καὶ τῶν παρακρατούμενων εἰσφορῶν τῶν ἡσφαλισμένων κατατίθενται ὑπὸ τῆς Ἐπιχειρήσεως ἐντὸς τοῦ δευτέρου δεκαπενθήμερου ἀπὸ τοῦ ἐπομένου τῆς εἰσπράξεως μηνός.

Ἐν ἀρνήσει δὲ τῆς Ἑταιρίας πρὸς καταβολὴν τούτων αἱ εἰσφοραὶ εἰσπράττονται.

3) Εἰς τὸ ἀρθρον 26 προστίθεται παράγραφοι 9 καὶ 10 ἔχουσαι οὕτω :

9. Ἐν τῇ ἐκάστοτε ἀναπροσαρμογῇ πρὸς τὰς δημιουργουμένας ἐκ τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως συνθήκας τῆς ζωῆς τῶν παγίων καὶ κατὰ συνεδρίασιν ἀποζημιώσεων τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου καὶ Ἐπιτροπῶν τοῦ Συμβουλίου δύναται δι' ἀποφάσεώς του ἐγκρινομένης παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας νὰ ἀνῆλθῃ τὰς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος καταστατικοῦ καθοριζόμενας παγίας καὶ κατὰ συνεδρίασιν ἀποζημιώσεις τῶν μελῶν καὶ τοῦ Γραμματέως τοῦ Συμβουλίου ὡς καὶ τὴν παγίαν ἀποζημίωσιν τῶν μελῶν τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ ἰσχὺς τῆς ἄνω διατάξεως ἀρχεῖται ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1941.

10. Διαρκούσης τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως καὶ μέχρι τῆς ὑπογραφῆς τῆς ὁριστικῆς εἰρήνης, δύναται τὸ Δ. Συμβούλιον νὰ ἀποφασίσῃ τὴν προμήθειαν πάσης φύσεως ὑλικοῦ πρὸς χρῆσιν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ταμείου, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν κεκανονισμένων διατυπώσεων. Αἱ τοιαῦται ἀποφάσεις ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐγκρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἡ ἰσχὺς τῆς ἄνω διατάξεως ἀρχεῖται ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1942.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΘΥΡΩΡΟΥΣ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΩΝ

Ο νόμος 2019/1942 υποχρεώνει τις επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις σε παροχή ενός συσσιτίου στους μισθωτούς, που εργάζονται σ' αυτές, καθώς κι' επιδόματος τροφής, αντί δευτέρου συσσιτίου.

Στοιχείο λοιπόν του δικαιώματος των μισθωτών είναι να υπάρχει επιχείρησης ή εκμετάλλευσης. Η οικονομική επιστήμη μας δίνει την έννοια των όρων αυτών, κάμνοντας την ακόλουθη διάκρισι: 'Επιχειρήσεις είναι ή συνεργασία κεφαλαίου κι' εργασίας, με σκοπό ένα οικονομικό αποτέλεσμα, ένα κέρδος, ενώ εκμετάλλευσεις είναι ή οργάνωσις, όπου ένα πρόσωπον, μόνον ή με μισθωτούς, έχει επιδώσει την πραγματίσει ωρισμένων τεχνικών—παραγωγικών σκοπών.

Ο θυρωρός πολυκατοικίας ή μεγάρου είναι φυσικά μισθωτός, με την έννοια του όρου, που χρησιμοποιείται από τον νόμο, για την παροχή συσσιτίου, κι' ή πολυκατοικία, όταν ένοικιάζεται, είναι στην έννοια του όρου «επιχείρησης ή εκμετάλλευσης» που θέλει ο νόμος ως στοιχείο του δικαιώματος του μισθωτού.

Συνέπεια της άρχης αυτής είναι ή έκδοσις της 1842/1943 Υπουργικής αποφάσεως (Επιθ. Έργατ. Δικ. τεύχος 34 σελ. 92), ειδικά για το συσσίτιο των θυρωρών πολυκατοικιών και μεγάρων Αθηνών—Πειραιώς και Περιχώρων.

Η απόφασις αυτή, καθώς είναι γνωστόν, άνεκληθή με νεώτερη, την 3601/1943 (Επιθ. Έργατ. Δικ. τεύχος 35, σελ. 122). Η ανάκλησις όμως δεν έχει την έννοια, ότι έπαισε ή υποχρέωσις των ιδιοκτητών πολυκατοικιών και μεγάρων να παρέχουν στους θυρωρούς συσσίτιο, αλλά, καθώς είναι φανερό, έγινε για το λόγο ότι υποχρέωσις και τούς ένοικιαστάς να συμμετέχουν στην παροχή συσσιτίου, ενώ γι' αυτό δεν υπήρχε από το νόμο 2019/1942 νομοθετική εξουσιοδότησις, ούτε από άλλον σχετικό νόμο.

Έπρεπε λοιπόν να γίνη ή ανάκλησις της Υπουργικής αποφάσεως, που δεν μπορούσε, άλλως τε, να δημιουργήση έννομες υποχρεώσεις, και για το λόγο αυτό τα δικαστήρια, αρμόδια να κρίνουν για την νομιμότητα των διοικητικών πράξεων, δεν θ' άναγνώριζαν υποχρεωτική δύναμι σε πράξι, που εξέδόθη χωρίς να υπάρχει γι' αυτό νομοθετική εξουσιοδότησις.

Η συμμετοχή των ένοικιαστών περιορίζεται μόνον στις αύξήσεις αποδοχών, κατά το ν. 8. 1167/1942, και δεν φθάνει έως την παροχή συσσιτίου, πράγμα που για να γίνη, χρειάζεται ειδικός νόμος.

Το συμπέρασμα άρα είναι πως δεν πρέπει να γίνεται σύγχυσις σχετικά με το θέμα, που άφορᾷ το σημερινό σημείωμά μας, και που έχει την άφορμή του στο γεγονός ότι έχει γίνει, κατά τις πληροφορίες μας, παρανόησις, εξ αιτίας της άνακλήσεως της σχετικής Υπουργικής αποφάσεως.

X

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Χρ. Ν. 'Αγαλλοπούλου, Γενικού Διευθυντού του 'Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η επίλυσις των εργατικών διαφορών και τα Έργατικά Δικαστήρια. (Ανατύπωσις εκ της Έφημερίδος Ελληνικής και Άλλοδαπής Νομολογίας), 1942.

Ο συγγραφέυς, συνεχίζων τας επιστημονικάς μελέτας του επί του Έργατικού Δικαίου, εξέταζε το όλον πρόβλημα της επίλυσεως των εργατικών διαφορών και της ανάγκης να ιδρυθούν ή όχι ειδικά εργατικά δικαστήρια και παραθέτων τα επ' αυτού εις τας άλλας χώρας κρατούντα υποδεικνύει ιδίας λύσεις διά την καλλίτεραν έκδικασιν των εργατικών διαφορών εν τη χώρα μας, επισκοπών και το όλον πνεύμα της νομολογίας των Δικαστηρίων μας.

Πρόκειται περί πολυτίμου πράγματι συμβολής εις την προώθησιν επί το καλλίτερον της δικονομικής έξυπηρετήσεως των εργαζομένων.

Πέτρον Γ. Βάλληδα, Υφηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών, Κοθηγητού της Παντείου Σχολής. Αί Θεωρητικά άρχαι του 'Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου του Έλληνικού Άστικού Κώδικος (Ανατύπωσις εκ του 'Αρχείου 'Ιδιωτικού Δικαίου) 1942.

Δημ. Γ. Τσιροπινά, Δικηγόρου, Το μεταβιβαστικόν αποτέλεσμα της τυπικής ιεραρχικής προσφυγής (Ανατύπωσις εκ της Έφημερίδος Ελληνικής και Άλλοδαπής Νομολογίας), 1942.

ΣΤΗΛΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ηλ. Σακελλαρόπουλον, δικηγόρον, Θεσσαλονίκη, **Παν. Γενεράλην**, Επιθεωρητήν Έργασίας Πάτρας. Έπιταγαί ελήφθησαν. Σας ενεγράψαμεν συνδρομητάς από 1—1—43 μέχρι 15 'Ιουνίου 1943, άποστείλαμεν δέ τα έκδοθέντα τεύχη, ως και τας σχετικάς αποδείξεις.

Ευάγγ. Νησιώτην, δικηγόρον, Λεβάδειαν. Έπιταγή δι' ανανέωσιν συνδρομής σας από 15—3—43 μέχρι 1—9—43 ελήφθη. Άποστέλλομεν σχετικήν απόδειξιν.

Δεων. Χασάπην, δικηγόρον, Κοζάνην. Έπιταγή δι' ανανέωσιν συνδρομής σας από 15—9—42 μέχρι 1—3—43 ελήφθη. Σας έχρεώσαμεν με δραχμάς 1000, καθ' όσον ή εξάμηνος συνδρομή έχει όρισθ ή εις δραχμάς 3000. 'Επί πλέον δέον να μάς εμβάσητε έτέρας 3.000 δραχμάς διά το από 15—3—43 μέχρι 1—9—43 εξάμηνον.

Κ. Καζάσην και **Ζ. Ζαζανίδην**, δικηγόρους, Θεσσαλονίκη. Έπιταγαί ελήφθησαν. Άποστέλλομεν σχετικάς αποδείξεις.

Δ. Δαμασκηνίδην, Θεσσαλονίκη. Έπιταγή ελήφθη. Άποστέλλομεν απόδειξιν.

Μεταλλουργίαν 'Αδελφοί Π. Πραπόπουλοι Πάτρας. Έπιταγή δι' ανανέωσιν συνδρομής σας από 15—3—43 μέχρι 1—9—43 ελήφθη. Άποστέλλομεν σχετικήν απόδειξιν.

Γ. Τσάμην, δικηγόρον, Πάτρας. Έπιταγή δι' ανανέωσιν συνδρομής σας από 15—9—42 μέχρι 1—3—43 ελήφθη, σās έχρεώσαμεν δέ με δραχμάς 2.000, υπόλοιπον του από 15—3—43 μέχρι 1—9—43 νέου εξαμήνου. Ταχυδρομικώς άποστείλαμεν τεύχη υπ' αριθ. 26—37.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ — ΚΡΙΤΙΚΗ — ΜΕΛΕΤΗ

ΟΜΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 2^{ον}
ΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 38

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ
1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1943

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ : Καί πάλιν τὸ δικονομικὸν πρόβλημα τῆς προστασίας τῶν μισθωτῶν. — Ἀξιώσεις τοῦ κοινοῦ περὶ δικαίου συναισθήματος. Σελ. 195

ΑΡΘΡΑ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

- Ἡ νέα νομοθεσία προστασίας ἐφέδρων τοῦ τελευταίου πολέμου, ὑπὸ *Δημητρίου Α. Μπάτση*, δικηγόρου Σελ. 196
- Ζητήματα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἐπιχειρήσεων καὶ ἰδιωτικῶν γραφείων, ὑπὸ *Β. Κ. Χαλίδου*, δικηγόρου Σελ. 202
- Ἡ διαδικασία ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, ὑπὸ *Σ. Γραββάνη*, δικηγόρου Σελ. 203
- Ν. Δ. 2019/1942 περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς. Ἑννοία ἐπιχειρήσεως, ἐκμεταλλεύσεως καὶ μισθωτοῦ, ὑπὸ *Α. Χατζηδάκη*, Παρέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους Σελ. 204
- Ἀποδοχαὶ καὶ συσσίτιον μισθωτῶν. Περιπτώσεις μὴ χρησιμοποίησεως ὑπηρεσιῶν. (Στοιχεῖα Ἑργατικοῦ Δικαίου εἰς ἀπλᾶς γραμμὰς) ὑπὸ *Χ.* Σελ. 224

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

- *Βραχυπρόθεσμος παραγραφή τῶν μισθῶν κατὰ*

τὸν νόμον ΓΥΔΓ' : Εἰς τὴν διετὴ παραγραφὴν τοῦ νόμου ΓΥΔΓ' ὑπόκειται αἱ ἀξιώσεις τῶν παρεχόντων ἐργασίας ὑπηρετικὰς. — Αἱ ἀξιώσεις τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ὑπόκειται εἰς τὴν πενταετὴ παραγραφὴν, ὑπὸ *Κ. Πουεναρά*, Ἀρεοπαγίτου (*Ἀρείου Πάγου 14/1943*) Σελ. 205

- *Παραγραφή μισθῶν ὑπηρετικῶν. Ἀναστολὴ ἐκ τοῦ δικαιοστασίου :* Ὑπαγωγή εἰς τὴν διετὴ παραγραφὴν τοῦ νόμου ΓΥΔΓ' τῶν ἀξιώσεων ὑπηρετικῶν. — Ἀναστολὴ παραγραφῶν ἐκ τοῦ δικαιοστασίου, ὑπὸ *Η. Κατσαρού*, Πρωτοδίκου (*Πρωτ. Ἀθηνῶν 41/1943*) Σελ. 206

ΑΝΕΡΓΙΑ

- *Πρόσληψις τοῦ ἀντικαταστάτου τοῦ ἀπολυμένου μισθωτοῦ :* Προϋποθέσεις ἐπιτρεπτοῦ ἀπολύσεως μισθωτοῦ κατὰ τὸ ν. δ. 424/1941. — Συντέλεσις τῆς νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας μόνον ἀπὸ τῆς προσλήψεως ἀντικαταστάτου. — Εὐλογος χρόνος προσλήψεως ἀντικαταστάτου. — Ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότη τοῦ ἀπόδειξιν κύρους καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. — Ἀφαίρεσις κερδηθέντων ἀλλαχοῦ, ὑπὸ *Δ. Νάνου*, Πρωτοδίκου (*Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 679/1943*) Σελ. 206
- *Διοικητικὴ ἄδεια ἀπολύσεως κατὰ ν. δ. 424/* (Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἡ νέα ἀπὸ 15ης Μαρτίου ἐ. ε. αὐξήσις τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων, κατὰ 50 %, ἐν σχέσει μετὰ τὰ προηγούμενα, κατέστησεν ἀναπότρεπτον τὴν ἀνάγκην ἀναπροσαρμογῆς τῶν συνδρομῶν, δι' ἀντιμετώπισιν καὶ τῶν νέων τῆς ἐκδόσεως δαπανῶν.

Κατὰ ταῦτα αἱ νέαι συνδρομαὶ διεργουθμίσθησαν ὡς ἑξῆς :

Διὰ τὰ φυσικὰ πρόσωπα ἑξαμήνης Δραχ. 4000

Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζὰς, Νομικὰ πρόσωπα » » 7000

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἑργατικοῦ Δικαίου» εἶχεν ἀρκεσθῇ μέχρι τὴν ἰσχύοντα εἰς τὸ ἐλάχιστον τῆς συνδρομῆς, τόσον ὥστε νὰ μὴ εἶναι ἀνάλογος καὶ πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν ἐκδιδομένων, ἀνὰ ἑξάμηνον, τευχῶν, ἀφοῦ θὰ ἐπρεπε διὰ 12 τεύχη τοῦ ἑξαμήνου × 300 δραχ. ἡ συνδρομὴ νὰ ᾔητο δραχ. 3600, χωρὶς νὰ ὑπολογισθοῦν καὶ τὰ ὑψημένα ἤδη ταχυδρομικὰ ἐξόδα.

Διαιρηθμίζουσα ἤδη, ὡς ἀνωτέρω, τὰς συνδρομὰς, κατ' ἀνάγκην ἐκ τῆς νέας αὐξήσεως τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων, δὲν αὐξάνει οὐσιαστικῶς αὐτάς, ἀλλὰ προσαρμόζει πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ κάθε τεύχους, μετὰ ὑπολογισμὸν καὶ τῶν ταχυδρομικῶν ἐξόδων.

Εἰς τὸ παρὸν τεῦχος : Ἡ ὑπ' ἀριθ. 7600/1943 ἀπόφασις Ὑφυπουργοῦ Ἑργασίας περὶ τῶν νέων, ἀπὸ 15 Μαρτίου ἐ. ε. τῶν, κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν.

ΠΡΟΣΕΧΩΣ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΝ ΕΥΓΕΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ Α' ΤΟΜΟΥ ΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην καὶ 15ην ἐκάστου μηνὸς

Ἑπεύθυνος: ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ || Συνδρομαὶ προπληρωτέαι: Ἐξάμηνος Δρχ. 4000
Διὰ τὰς Ἑταιρίας, Τραπεζάς, Νομικὰ πρόσωπα ἐν γένει Δρχ. 7000

Ἐμβάσματα ἐξ ἐπαρχιῶν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἐπ' ὀνόματι ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγουμένης σελίδος)

- 1941: Ἀδυναμία ἐξακολουθήσεως ἐργασιῶν.—
Ἀκυρότης ἀπολύσεως μισθοῦ ἄνευ ἀδείας τοῦ
Ἐργατοῦ Ἑργασίας.— Μεταγενεστέρα ἐκδοσίς
ἀδείας καὶ ἐνέργεια αὐτῆς ὑπὸ **Η. Καμούση**,
Πρωτοδ. Πρωτ. Ἀθηνῶν (Πρωτοδ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 2942/1943) Σελ. 208
- Ἐφαρμογὴ ν. δ. 424/1941. Ἐννοία μισθοῦ,
ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως: Χαρακτηρι-
στικὸν γνῶρισμα τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἡθι-
κὴ καὶ οἰκονομικὴ ἐξάρτησις τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ
τῶν ἐργοδοτῶν.— Ἐπιστημονικὸν προσωπικὸν (λα-
τροί, χημικοί, ἀρχιτέκτονες κλπ.) ἐπιχειρήσεων.—
Ἐννοία τῶν ὄρων «ἐπιχειρήσεως» ἡ «ἐκμετάλλευ-
σεως» ὑπὸ **Α. Καταίρα**, εἰρηνοδίκου (Εἰρην. Ἀθηνῶν 221/1943) Σελ. 208

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Ἐκτασίς ἐφαρμογῆς ὑπαλληλικῶν συλλογι-
κῶν συμβάσεων ἐργασίας: Ἐπέκτασις τῆς ἀπὸ
12/8/1936 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ
παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.— Στοιχεῖον τῆς ἀπὸ
16/9/1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ ὑπαρ-
ξις «ἐπιχειρήσεως» ὑπὸ **Κ. Πουρναγᾶ** Ἀρεοπαγί-
του (Ἀρείου Πάγου 14/1943) Σελ. 209
- Νομικὰ πρόσωπα μὴ ἀσκούντα διοικήσιν: Ἐ-
φαρμογὴ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας Ἀνω-
νύμων Ἑταιριῶν, Ἐπιχειρήσεων καὶ ἰδιωτικῶν
Γραφείων.— Κριτήριον χαρακτηρισμοῦ νομικῶν
προσώπων δημοσίου δικαίου μὴ ἀσκούντων διοί-
κῃσιν, ὑπὸ **Η. Κατσουρῶ**, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 41/1943) Σελ. 210
- Στοιχεῖον ἐφαρμογῆς συλλογικῆς συμβάσεως Ἀ-
νωνύμων Ἑταιριῶν κλπ. ἡ ὑπαλληλικὴ ιδιότης:
Ἀπλὴ ἐποπτεία ἐπὶ ἐργατῶν, ἄνευ τεχνικῶν γνῶ-
σεων, δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς ἐργασίαν ὑπαλληλι-
κῆς φύσεως.— Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς τὴν ἀπὸ 16/9/1937
συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὑπὸ **Θ. Βλαχο-
πούλου**, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 7563/1942) Σελ. 210
- Παράβασις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ
ἀποζημιώσεις: Προϋποθέσεις τοῦ δικαιώματος
πολλαπλασίας ἀποζημιώσεως, εἰς περιπτώσιν πα-
ράβασις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ λύ-
σις τῆς συμβάσεως.— Δικαίωμα, ἄλλως, ἐπὶ μόνων
τῶν αὐξήσεων τοῦ μισθοῦ, ὑπὸ **Ε. Παπανδρέου**,
Ἐφέτου (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 828/1942) Σελ. 211

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

- Ἀκυρότης παραίτησεως δικαιωμάτων μισθοῦ:
Χρόνος παραγραφῆς τῶν μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑ-
παλλήλων: Πενταετής ἡ παραγραφή τῶν μισθῶν
τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.— Ἀκυρὸς ἡ παραίτη-
σις δικαιωμάτων ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργα-
σίας καὶ ὑπογραφικῶν ἀποφάσεων.— Γενικὴ μονο-
μερὴς παραίτησις καὶ συνέπειαι ὑπὸ **Κ. Κονια-
βίτου**, Πρωτοδίκου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 214/1943) Σελ. 212

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

- Νόμος ΓΔΟΔ' καὶ περιοριστικὸς λόγος ἀναγρέ-

σεως: Ἀναίρεσις καὶ ἀποφάσεως διαδικασίας
νόμου ΓΔΟΔ' ἐπιτρέπεται μόνον, ἂν ὑπῆχθῃ εἰς
τὴν διαδικασίαν διαφορά, μὴ ἐκ τοῦ νόμου ὑπα-
γομένη.— Ἀπαράδεκτος διὰ κακὴν ἐφαρμογὴν τοῦ
ἀστικοῦ νόμου, ὑπὸ **Η. Παπαηλιοῦ** Ἀρεοπαγίτου,
(Ἀρείου Πάγου 21/1943) Σελ. 214

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ, ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Ἀσφαλιστικαὶ παροχαὶ ἐπιδόματος ἀσθενείας καὶ
ἀτυχήματος, 25760/42 ἐγκύκλιος 43' Ἰδρύματος Κοιν.
Ἀσφαλίσεως Σελ. 215

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

- Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1941
Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 29
Μαΐου 1940 Διατάγματος «περὶ προστασίας ἀσθε-
νείας καὶ γενικωτέρας τοιαύτης τῶν ἐργατῶν θα-
λάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν, ΚΑΝ. ΔΙΑΤ.
(διόρθωσις ἡμαρτημένων) Σελ. 217
- Περὶ τοῦ ὑποχρεωτικοῦ τῆς ὑπηρεσίας τῶν Δημο-
σίων ὑπαλλήλων κλπ. Ν. Α. 2195/1943. Σελ. 217
- Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1296/1942 Ν.
Δ. περὶ συστάσεως συμβουλίου προσωπικοῦ παρὰ
τῇ Ἑταιρίᾳ Σ.Π.Α. (Ι. καὶ ἐρμηνείας τοῦ ἀρθρου
7 τοῦ νόμου 3752/1929 Ν.Δ. 2172/1943) Σελ. 217

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Περὶ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἀπὸ 15
Μαρτίου 1943 τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης
μορφῆς καὶ φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν
ἐν γένει καὶ τιμολόγιον ἡμερομισθίων τῶν ἐργα-
τοτεχνιτῶν τῶν ἐργαζομένων εἰς ἔργα Ἀρχῶν κα-
τοχῆς, ὡς καὶ Τσιμεντοβιομηχανίας, Σιδηροβιο-
μηχανίας, Μεταλλείων καὶ οἰκοδομικῶν καὶ χωμα-
τοφυικῶν ἐργασιῶν, 7600/1943 Σελ. 218
- Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἑταιρίας
Τελεφούνηκεν, 101238/1943 Σελ. 219
- Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἑλληνικῆς
Ἑταιρίας Ὑδάτων, 7523/1943 Σελ. 219
- Περὶ καθορισμοῦ ἀντιτίμου συσταίτου καὶ ἐπιδό-
ματος βελτιώσεως τροφῆς προσωπικοῦ Ἑλληνικοῦ
Ὡδείου Ἀθηνῶν, 3300/1943, 6541/1943. Σελ. 220
- Περὶ αὐξήσεως κατὰ 100 ο/ο τῶν συνολικῶν ἀπο-
δοχῶν τοῦ συντακτικοῦ, ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατι-
κοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν τῇ Ἐπικρατείᾳ ἐκδιδομέ-
νων ἡμερησίᾳ ἐφημερίδων, τῶν λαμβανομένων κα-
τὰ τὴν 12ην Ὀκτωβρίου 1942, 4702/1943. Σελ. 220
- Περὶ συντάξεων πολεμικῶν συνταξιούχων, 54748/1943 Σελ. 221
- Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνικοῦ προσω-
πικοῦ ἐστιατορίων, ζυθοεστιατορίων, μπάρ, τα-
βερνῶν, οἰνομαγειρείων κλπ, 8900/1943. Σελ. 222
- Περὶ παροχῆς ἐπιδόματος ἀκριβείας εἰς συνταξι-
οῦχος, βοηθηματούχους τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσε-
ως Ἐργατῶν Ὑπὸν Ἀθηνῶν, 1772/1943 Σελ. 222
- Περὶ προσαυξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν
καφενείων, καφεζαχαροπλαστείων, καφεγαλακτοπω-
λείων, καφεζυθοπωλείων κλπ. 1667/1943. Σελ. 222

Κ.Α.Π. Κ.Α.Π.

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ

Καὶ πάλιν τὸ δικονομικὸν πρόβλημα τῆς προστασίας τῶν μισθωτῶν

Ὅτι τὸ ἰσχύον δικονομικὸν σύστημα προστασίας τοῦ μισθωτοῦ δὲν εἶναι ἐκεῖνο πού ἐπιβάλλει ἡ ἰδιότης αὐτοῦ εἰς τὸ κοινωνικὸν σύνολον θέσις τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἡ φύσις τῶν δικαιωμάτων του, δὲν ὑπάρχει, ἀσφυλῶς, κανεὶς ποὺ νὰ ἔχῃ ἀντίρρησην.

Τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἀναγκαῖα μεταρρυθμίσις δὲν ἐγένετο, ἀτυχῶς, ὑπὸ ὁμαλοὺς καιροὺς καὶ ὅτι τῶρα διατρέχουμεν μίαν τόσο ἀνώμαλον περιόδον, ἀπρόσφορον ἴσως διὰ σημαντικὰς μεταρρυθμίσεις, δὲν εἶναι, κατὰ πᾶσαν γνώμην, δικαιολογημένος λόγος νὰ ἐξακολουθήσῃ ὑφισταμένη ἡ δεξιότης τοῦ προβλήματος τῆς δικονομικῆς προστασίας τοῦ μισθωτοῦ.

Ἀντιθέτως μάλιστα εἰς τὴν σημερινὴν δύσκολον, ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀσθμαίνουσα, ἢ μπορεῖ νὰ εἴπῃ κανεὶς, ἡ Πολιτεία προσπαθεῖ νὰ λάβῃ μέτρα διασώσεως τοῦ ἐμψύχου ὕλικου τῶν ἐπιχειρήσεων, μέσα εἰς τὴν δίνην τῆς πολεμικῆς καταγίδος, ἐπιβάλλεται παραλλήλως νὰ ληφθοῦν καὶ ἐκεῖνα τὰ μέτρα, πού θὰ καταστήσουν, ἀναλόγως τῶν καιρῶν πού διερχόμεθα καὶ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ μισθωτοῦ, εὐκόλῳ καὶ ταχεῖαν τὴν ἐπιδίωξιν τῶν δικαιωμάτων του.

Ὁ δικηγόρος κ. Σ. Γραββάνης εἰς ἄρθρον του, δημοσιευμένον εἰς τὸ σημερινόν τεύχος, γνώστης, ὡς ὅλος ὁ κόσμος τῶν νομικῶν, τῶν δυσχερειῶν, πού ἀντιμετωπίζει ὁ μισθωτὸς διὰ τὴν ἱκανοποίησιν δικαστικῶς τῶν δικαιωμάτων του, ὑπὸ τὸ κράτος δικονομικὸν σύστημα, προτείνει μερικὰς ἀπλὰς καὶ ἀξίας πολλῆς προσοχῆς μεταρρυθμίσεις : Νὰ ἐνοποιηθῇ ὁ τρόπος ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, μετὰ τὴν ἀπορρίψιν τοῦ παραδόξου ὅτι συστήματος νὰ δικάζονται κατὰ διάφορον διαδικασίαν διαφοροὶ ἐργατικαὶ ὑποθέσεις, νὰ καταστῇ ὁ Εἰρηνοδίκης ἀρμόδιος διὰ κάθε ἐργατικῆν διαφορὰν, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, κατὰ μίαν διαδικασίαν, τοῦ ἀρθροῦ 634 Πολιτ. Δικ., καθ' ἣν ἐκδικάζονται καὶ αἱ ἀπαιτήσεις ἐκ τοῦ νόμου 3514, αἱ ἐφέσεις νὰ ἐκδικάζονται ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου καὶ ἀναίρεσις νὰ χωρῇ καὶ διὰ κακὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀστικῶν νόμου. Αἱ ἀπόψεις, πού προτείνονται, διὰ τὴν θεραπείαν τοῦ σημερινοῦ κακοῦ, μᾶς εὐρίσκουν ἐντελῶς συμφώνους.

Χωρὶς τὸν κίνδυνον νὰ τραυματίζεται ἡ καλὴ ἀπονομή τοῦ δικαίου, ἀφοῦ ἐξασφαλίζονται διὰ τοῦ συστήματος, πού προτείνεται, ὅλαι αἱ ἐγγυήσεις πρὸς τοῦτο, τῆς ἐφέσεως ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου καὶ τῆς ἀναίρεσεως ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐπέρχεται τὸ εὐχάριστον ἀποτέλεσμα νὰ φθάσῃ ταχέως ἡ δίκη τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τῆς, πού εἶναι νὰ ἱκανοποιηθῇ τὸ προσβαλλόμενον δικαίωμα του καὶ νὰ ζήσῃ ὁ μισθωτὸς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου του.

Ἡ διαδικασία τῆς ἀσχετῶς ποσοῦ ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου ἐπιλύσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν ἔχει ἀπὸ

μακροῦ χρόνου, ἀπὸ τοῦ 1915, καθιερωθῇ εἰς τὸν νόμον 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ὅπου ὁρίζεται καὶ τὸ ἐνδίκον μέσον τῆς ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου ἐφέσεως, ἐπιτρέπεται δὲ καὶ ἀναίρεσις διὰ κακὴν τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν, καὶ τὸ σύστημα αὐτὸ τῆς ἐκδικάσεως ἐργατικῶν διαφορῶν ὄχι μόνον δὲν ἐβλάψεν τὴν γενικωτέραν ἐννοίαν τῆς δικαιοσύνης, ἀλλ' ὅλοι συνομολογοῦν, ὅτι, προσεγγίζοντος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὑπῆρξεν ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων Δικαστηρίων ποδοδειγματικός, τιμῶν καὶ τὴν κάθε προηγμένην χώραν, ὁ τρόπος τῆς οὐσιαστικῆς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἐφαρμογῆς.

Μὲ σύμβουλον λοιπὸν τὴν πείραν, χωρὶς τὸν κίνδυνον νέων πειραματισμῶν, ἢ μποροῦμεν ἀφόβως καὶ μὲ ὅλα τὰ ἐχέγγυα τῆς καλῆς τοῦ δικαίου ἀπονομῆς νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ἀληθινὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ μισθωτοῦ, πού, χωρὶς ὑπερβολὴν, ἀσφυκτικῶς σήμερον μέσα εἰς τὸν πολυδαίδαλον δικαστικὸν μηχανισμόν καί, ἂν κατορθώσῃ νὰ ἐπιζήσῃ, ἐξέρχεται τοῦ δικαστικοῦ ἀγῶνος ταλαιπωρημένος, περισσότερον σχεδὸν πτωχὸς πρὶν ἢ κινήσῃ τὸν δικαστικὸν ἀγῶνα.

Ἐξ ἄλλου ἡ καθιέρωσις ἀτελείας εἰς τὰς δίκας ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν, πού μολοντί, ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου των, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπόκεινται εἰς τὰ συνήθη, πολλὰ διὰ τὸ πτωχὸν τοῦ μισθωτοῦ βαλάντιον, τέλη, θὰ ἦτο ἕνα ἀκόμη μέσον βοήθειας αὐτοῦ, ὡς εἶναι καὶ εἰς τὸν νόμον 3514 διὰ τὰς διαφορὰς τῶν στρατευθέντων, ἕνα νόμον ἀπὸ τοὺς πλεον χαρκτηριστικοὺς διὰ τὴν προστασίαν τοῦ μισθωτοῦ.

Ἀξίωσις τοῦ περὶ δικαίου συναισθήματος

Τὸ ν. δ. 424|1941, κατὰ πᾶσαν γνώμην, εἶναι τὸ σημαντικώτερον τῆς ἐποχῆς νομοθέτημα. Ἡ ἐξασφάλισις τῆς θέσεως τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν κινδύνων, πού ἐνυπάρχουν εἰς τὴν κοινωνικὴν πληγὴν τῆς ἀνεργίας, εἶναι ὁ προῆκον αὐτοῦ σκοπός.

Εἰς τὴν ἐννοίαν ὅμως τοῦ μισθωτοῦ, καθ' ὅσα τοὐλάχιστον ἔχουν νομολογηθῇ, δὲν εἶναι ἡ περίπτωσις τοῦ δικηγόρου, πού παρέχει εἰς ἐπιχειρήσιν, ἐπὶ μισθῷ, τὰς νομικὰς του ὑπηρεσίας.

Ἐν τούτοις καὶ ὁ δικηγόρος δὲν εἶναι αὐλὸν ὄν, ξένος τῶν ἀναγκῶν τοῦ καθ' ἡμέραν δυσκόλου βίου, ὅςτε κατοικεῖ εἰς ἄλλον πλανήτην, ὅπου ἡ ζωὴ νὰ διαβαίῃ μὲ ὀλιγωτέρας φροντίδας.

Ἐχει, ἐπομένως, ἀνάγκην τῆς προστασίας τοῦ νόμου, διὰ νὰ εἶναι τοὐλάχιστον, κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ὑψηλοῦ λειτουργήματός του, ἀπληλαγμένος τῆς ἀνησυχίας, ὅτι ἐνδέχεται δι' οἰονδήποτε λόγον ἢ καὶ ἄνευ οὐδενὸς λόγου νὰ παύσῃ, κατὰ τὸ δοκοῦν εἰς τὸν ἐπιχειρηματίαν, τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, πράγμα πού ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας εἶναι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, στενόχωρον.

Ἡ ἐπέκτασις τῶν περιορισμῶν τοῦ ν. δ. 424|1941 καὶ εἰς τὰς ἐν λόγω περιπτώσεις, ἀνεξαρτήτως τοῦ εἶδους τῆς σχέσεως, πού συνδέει τὸν δικηγόρον μὲ τὸν ἐξυπηρετούμενον παρ' αὐτοῦ ἐπιχειρηματίαν, εἶναι τοῦ συναισθήματος περὶ δικαίου ἀξίωσις.

ΑΡΘΡΑ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΓΝΩΜΟΛΟΤΗΣΕΙΣ

Η ΝΕΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΦΕΔΡΩΝ ΤΟΥ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Συγκριτική παραβολή πρὸς τὴν νομοθεσίαν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν.
Παράλληλος ἐφαρμογὴ πρὸς τὸ διὰ τοῦ ν. δ. 424]1941 καθιερωθὲν δίκαιον.

Τοῦ κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α. ΜΠΑΤΣΗ, Δικηγόρου

I Εἰσαγωγὴ

Τὸ Ν. Δ. 1799]1942 τροποποιεῖ καὶ συμπληρῶ-
νον τὸ Ν. Δ. 1040]1941 περιέχει κανόνας ἐργατικοῦ
δικαίου, ἀφορῶντας τὴν προστασίαν εἰδικῆς κατηγο-
ρίας ἐργαζομένων, τῆς κατηγορίας τῶν ἀναπήρων,
τῶν τραυματιῶν καὶ τῶν ἐφέδρων τοῦ πολέμου 1940
— 41. Ἡ ὑπὸ τῶν ἄνω νομοθετημάτων παρεχόμενη
προστασία ἀφορᾷ τὰ τῆς προσλήψεως, μισθοδοτή-
σεως, προαγωγῆς καὶ ἀπολύσεως τῶν προσώπων τῆς
ἀναφερθείσης κατηγορίας. Ἐν γενικαῖς δὲ γραμμαῖς
ἔχει αὕτη ὡς ἑξῆς: α) Οἱ ὅπλιται ἀνάηροι, ἐφ' ὅ-
σον τυγχάνουν ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, λαμβάνουσι τὸν
ἀμέσως ἀνώτερον προβλεπόμενον μισθὸν ὑπὸ τῆς
συλλογικῆς συμβάσεως τῆς διεπούσης τὴν ἐργασια-
κὴν αὐτῶν μετὰ τοῦ ἐργοδότη οὗτος. β) Ἡ πρόσλη-
ψις ἀναπήρων εἰς ὀργανισμοὺς ἰδιωτικοῦ δικαίου
καὶ ἐπιχειρήσεις καθίσταται ὑποχρεωτικὴ καθ' ὅρι-
σμένην ἀναλογίαν, ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν
ἀπασχολουμένων παρὰ τῶν ἄνω νομικῶν προσώπων
ὑπαλλήλων, ἀσχετῶς δὲ ὑπάρξεως παρ' αὐταῖς ἢ μὴ
κενὼν ὀργανικῶν θέσεων.

γ) Αἱ κενοῦμεναι ὀργανικαὶ θέσεις παρὰ Τραπεζαῖς
καὶ ἀνωνύμοις ἐταιρίαις συμπληροῦνται καθ' ὅρισμέ-
νον ποσοστὸν ὑπὸ τραυματιῶν καὶ ἐφέδρων ἀξιωμα-
τικῶν ἢ ὀπλιτῶν, ὡς καὶ παρὰ τῶν ὑπεραριθμῶν
ἀναπήρων τῆς προηγουμένης περιπτώσεως.

δ) Οἱ ἀνάηροι τραυματῖαι καὶ ἐφεδροὶ πολεμι-
σταὶ προάγονται καθ' ἀπόλυτον προτίμησιν, ἀνεξαρ-
τήτως χρόνου ὑπηρεσίας, πρὸς πλήρωσιν κενῶν ὀρ-
γανικῶν θέσεων ἢ, ἐν ἄλλῃ περιπτώσει, λαμβάνουσι
τὸν μισθὸν τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ.

ε) Οἱ κατὰ τὰ ἄνω προσλαμβανόμενοι μισθωτοὶ
ἀπολύονται μόνον ἔνεκα καταδίκης ἐπὶ ὥρισμένῳ ἀδι-
κήματι, ἢ διὰ πράξεις τῶν ἐπενεγκούσας ζημίαν εἰς
τὸν ἀπολύοντα ἐργοδότην ἢ δι' ἐπιδειχθεῖσαν ἀπεί-
θαρχον διαγωγὴν κλπ. πρὸς τοῦτον.

στ) Εἰς τὰς δύο τελευταίας περιπτώσεις περὶ τῆς
ἀπολύσεως ἀποφασίζει πενταμελὲς διοικητικὸν συμ-
βούλιον, συγκροτούμενον κατόπιν διαταγῆς τοῦ
ὑπουργοῦ Ε. Α.

ζ) Τέλος ὀρίζονται αὐστηρότατοι ποιναί, χρημα-
τικαὶ καὶ στερητικαὶ τῆς ἐλευθερίας, καταπίπτουσαι
εἰς βάρος τῶν ὑποχρέων πρὸς ἐφαρμογὴν τινῶν ἐκ
τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, εἰς ἣν περιπίπτουσιν οὗτοι
ἠθέλον παραβῆ ταύτας.

Ὡς γνωστὸν, κατὰ τὸ παρελθὸν ἡ νομοθεσία πα-
λαιῶν πολεμιστῶν ὑπερορεῖται ἀπὸ αἰσθήματα κοι-
νωνικῆς ἀλληλεγγύης, σεβασμοῦ καὶ ὑπολήψεως πρὸς
μῖαν πολυπληθεῖς κατηγορίαν ἐργαζομένων, ἥτις προσ-
έφερεν ἀλλήν καὶ ὑγίαν, σάρκας καὶ αἷμα ὑπὲρ τοῦ
κοινωνικοῦ καὶ ἐθνικοῦ συνόλου, ὀφείλουσα νὰ τύχῃ
ἀνταμοιβῆς κατὰ τὴν διανομὴν τοῦ κοινωνικοῦ πλού-
του μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ἵνα

μὴ ἀναγκάζεται νὰ ἐκλιπαρῇ κυβερνήσεις καὶ κατα-
στάσεις διὰ τὸν πρὸς πορισμὸν ἐνὸς μισθοῦ ἐξασφα-
λίζοντος μόλις τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τὸ ζῆν εἰς αὐτοὺς
καὶ ὑπὸ τὸν κίνδυνον πάντοτε εὐρισκομένους ἐνὸς
ζοφεροῦ, ἀγνώστου διὰ τὴν κοινωνικὴν τῶν μοῖραν,
μέλλοντος.

Ὁ νομοθέτης, ὀρμηθεὶς ἀπὸ τῆς ἀφειρησίας τοιαύ-
της ἀνθρωπιστικῆς διαθέσεως, καθιέρωσε μετὰ τὸν
προηγούμενον παγκόσμιον πόλεμον κανόνας προστα-
τευτικούς, ρυθμίζοντας θέματα Ἑργατικοῦ Δικαίου,
ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιοπολεμιστῶν
(ὡς ἀπεκλήθη αὕτη περιληπτικῶς).

Τοιοῦτον σκοπὸν ἐπιδιώκων καὶ ὁ σημερινὸς νο-
μοθέτης ἐθέσπισε, καθ' ὅμοιον περίπου τρόπον, δια-
τάξεις προστατευτικὰς ὑπὲρ τῶν προσώπων μιᾶς
κατηγορίας μισθωτῶν δημιουργηθείσης μετὰ τὸν τε-
λευταῖον πόλεμον τῆς Ἀλβανίας. Τὰς διατάξεις αὐτάς
περιληπτικῶς ἀνεφέραμεν ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τοῦ παρ-
όντος.

Καίτοι ὅμως ἡ νομοθεσία τῶν παλαιῶν πολεμι-
στῶν, δοκιμασθεῖσα ἤδη καὶ διαμορφωθείσα ἐν τῇ
πρόξει διὰ τῆς νομολογίας συλλογικῶν διοικητικῶν
ὀργάνων (ὡς αἱ πρωτοδικεῖαι καὶ ἐπιτροπαὶ) καὶ δικα-
στηρίων, ἀπὸ τοῦ κατωτάτου τοιοῦτου μέχρι καὶ αὐ-
τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπι-
κρατείας, σκοπεῖ τὴν θεραπείαν τῶν αὐτῶν, ὡς καὶ
τὰ ἄνω διατάγματα, κοινωνικῶν σκοπῶν, ἐμφανίζει
σημαντικὰς διαφορὰς ἀπ' αὐτῶν, τόσον ἀπὸ ἀπόψεως
διατυπώσεως, ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως περιχομένου.

Ἡ ἔρευνά μας ἐν τῷ παρόντι θέλει περιορισθῇ
εἰς μελέτην καὶ σύγκρισιν de lege lata καὶ de lege
ferenda τῶν καθιερωμένων παρ' ἐκάστης τῶν νομο-
θεσιῶν παλαιοπολεμιστῶν καὶ νεοπολεμιστῶν κανό-
νων Ἑργατικοῦ Δικαίου. Ἀκολούθως θέλουσι ἐρευνη-
θῇ ζητήματά τινα, προκύπτοντα κατὰ τὰς περιπτώ-
σεις παραλλήλου ἐφαρμογῆς νεοπολεμιστικῆς νομοθε-
σίας καὶ Ν. Δ. 424]1941.

II

Ποῖα πρόσωπα προστατεύονται

Ὡς πρὸς τὸν κύκλον τῶν προστατευομένων παρ'
ἐκάστης τῶν δύο νομοθεσιῶν προσώπων, παρατηροῦ-
μεν, ὅτι ἡ νομοθεσία Π. Π. περιλαμβάνει πλατύτερον
κύκλον προστατευομένων μισθωτῶν:

1) Διότι δὲν διακρίνει παρ' εἰς μεμονωμένας πε-
ριπτώσεις μεταξὺ ἀναπήρων καὶ τραυματιῶν πολεμι-
στῶν κλπ.

2) Διότι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἐφέδρου Π. Π. ὑπάγονται
αἱ ἐννοιαὶ τοῦ τραυματίου, τοῦ ἀναπήρου καὶ ἐν γέ-
νει τοῦ πολεμιστοῦ, ὡς ἐπάλληλοι τοιαῦται. Ἀντιθέ-
τως τὸ Ν. Δ. 1799]1942 διακρίνει ἀφ' ἐνὸς καθ' ἐκά-
στην τῶν περιπτώσεων παροχῆς προστασίας μεταξὺ
ἀναπήρων καὶ λοιπῶν κατηγοριῶν πολεμιστῶν, ἀφ'
ἐτέρου δὲ παραλείπει νὰ δώσῃ χαρακτηρισμὸν διὰ μιᾶς
γενικῆς ἐννοίας τοῦ ἐφέδρου πολεμιστοῦ τοῦ τελευταίου

πολέμου, τὴν ὁποίαν νὰ ἐξαντλή κατὰ πλάτος τὸ ἄθροισμα, ὅπερ ἀποτελοῦν μία ἐκάστη μετὰ τῆς ἄλλης ὁμοῦ λαμβανόμεναι αἱ ὑποκατηγορίαι ἐφέδρων πολεμιστῶν, ἀναπήρων κλπ. ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως.

Συγκεκριμένως τὸ Ν.Δ. 1799, ποιούμενον διάκρισιν μεταξὺ πολεμιστῶν, τραυματιῶν καὶ ἀναπήρων ἀξιωματικῶν, καὶ ἀναπήρων, τραυματιῶν καὶ πολεμιστῶν ὁπλιτῶν, παρέχει προστασίαν εἰς τοὺς τελευταίους διὰ τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρων 2, 5 Ν.Δ. 1040[1942 καὶ 4, 5, 7, 8 Ν.Δ.1799]1942, ἐνῶ διὰ τὰς δύο πρώτας κατηγορίας μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρων 5, 7 καὶ ἐνδεχομένως διὰ περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 4 § 4 καὶ 9 Ν. Δ. 1799]1942.

Σημειωτέον ὅτι καὶ ἐντὸς μιᾶς ἐκάστης τῶν κατηγοριῶν ἀναπήρων, τραυματιῶν καὶ πολεμιστῶν γίνονται διακρίσεις. Συγκεκριμένως, εἰδικώτερον, τὰ ἄρθρα 2—4 § 1 ὁμιλοῦν περὶ ἀναπήρων ὁπλιτῶν, ἐνῶ τὰ ἄρθρα 4 § 2 καὶ 7 περὶ ἀναπήρων ἐν γένει. Ἐπίσης ὁ τίτλος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1040[42 Ν. Δ. εἶναι «περὶ μέτρων προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν ἐν γένει καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων». Ζήτημα, ἐπομένως, γεννᾶται κατὰ πόσον αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 ἀφοροῦν καὶ τοὺς ἀναπήρους ἀξιωματικούς ἢ μὴ. Εἰς τὰς κατηγορίας ἐπίσης τῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν καὶ τῶν τραυματιῶν, ἐνῶ ἐν ἄρθρῳ 9 δὲν γίνεται διάκρισις μεταξὺ ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν, ἀναλύεται χωριστὰ ἐκάστη κατηγορία εἰς τὰ καθ' ἑκάστον ἄρθρα εἰς ἀξιωματικούς καὶ ὁπλίτας.

Ἀπὸ ἀπόψεως νομοτεχνικῆς θὰ ἔπρεπε ἢ νὰ ἀναφέρονται παντοῦ χωριστὰ αἱ ιδιότητες τοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ τοῦ ὁπλιτοῦ ἢ νὰ διευκρινίζεται ἐν τῇ γενικῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 9, ἂν ἐν τῷ ὅρῳ πολεμιστῆς καὶ τραυματίας πρέπει νὰ χωρῇ διάκρισις βαθμοῦ. Τὸ καθ' ἡμᾶς ἡ γενικότης τῆς ἐκφράσεως τῶν ἄρθρων 4 § 3 καὶ 9, ὡς καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου, καθιστῶσιν ἐκδηλον τὴν θέλησίν του, ὅπως προστατεύσῃ, ἐκεῖ ὅπου δὲν διακρίνεται, ἐξ ἴσου ὁπλίτας καὶ ἀξιωματικούς. Συμφώνως τῷ αὐτῷ πνεύματι πρέπει νὰ ἀπαντήσωμεν καταφατικῶς, ἂν ὁ ἀνάπηρος ἀξιωματικὸς προστατεύεται διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 § 1 καὶ 4 (προαγωγή, ἐπαναπρόσληψις). Διότι, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, δὲν γνωρίζομεν τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον ὁ τραυματίας ἀξιωματικὸς ἢ ἐφεδρὸς ἀξιωματικὸς ἐν τῇ ἀντιστοίχῃ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 7 § 1 ἀπλῶς θὰ ἀπῆλθον μείζονος προστασίας τοῦ ἀναπήρου συναδέλφου των. Ἐν συμπεράσματι θὰ εἶχεν νὰ διατυπώσῃ τὴν εὐχὴν μιᾶς πλεόν συννεποῦς καὶ ὁμοιομόρφου διατυπώσεως ἐνὸς ἄρθρου, ὡς τὸ 9 π.χ. τοῦ Ν.Δ. 1799, ἐν τῷ ὁποίῳ νὰ ὀρίζωνται λεπτομερέστερον ἀπ' ἀρχῆς τὰ προστατευόμενα πρόσωπα καὶ αἱ ἐξ αὐτῶν συγκροτούμεναι κατηγορίαι, καθ' ὅν τρόπον περίπου τοῦτο γίνεται ἐν τῷ Α. Ν. τῆς 28[31] Ὀκτωβρίου 1935 ἄρθρον 1.

3ον) Ἡ διατύπωσις τοῦ ἄρθρου 9, ὅσον ἀφορᾷ τὸν χαρακτηρισμὸν ἐφέδρου τινὸς πολεμιστοῦ ἢ τραυματίου ὡς νεοπολεμιστοῦ, γεννᾷ ἐπίσης τὰς κάτωθι σκέψεις: α) *Ἐξαιρεῖται τῆς προστασίας τοῦ διατάγματος 1799 ὁ μετασχὼν μάχης καὶ μὴ τραυματισθεὶς ἐκ πολεμικῆς ἐνεργείας*; Π.χ. ἂν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μάχης καὶ ἐνεκα αὐτῆς ἐτραυματίσθῃ τις πεσὼν ἐντὸς λάκκου τυχαίως κεκαλυμμένου μὲ χιόνας; β) *Ἐξαιρεῖται ὁ τραυματισθεὶς ἐνεκα πολεμικῆς ἐνεργείας καὶ μὴ μετασχὼν μάχης, ἔστω καὶ ἂν εὐρίσκητο ἐν τῇ ζώνῃ ἐπαφῆς, ἐνεκα δὲ τοῦ τραυματισμοῦ του δὲν ὑπερῆλθε δύο μῆνας καὶ 15 ἡμέρας*; Π.χ. κατὰ μίαν ἀεροπορικὴν ἐπίθεσιν ἐναντίον φάλαγγος ἐν πορείᾳ ἢ ὡς ναύτης ἐπὶ πολεμικοῦ πλοίου ὑποστάντος ἀπὸ ἀέρος ἢ ὑποβρυχίου ἐπίθεσιν; γ) *Ποία πρέπει νὰ εἶναι ἐξ ὧν διδάσκει ἡ πεῖρα περὶ τῆς τακτικῆς ἐνὸς συγχρόνου πολέμου ἢ ἐν-*

νοια τοῦ ὅρου «πολεμικὴ ἐνέργεια», καὶ «ζώνη ἐπαφῆς»;

III

Ποία ἡ ἐννοία τοῦ τραυματίου

Ἐρμηνεύων τις κατὰ λέξιν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 ὀφείλει νὰ ἀποφανθῇ, ὅτι ἡ παράθεσις τῆς μετοχῆς «τραυματισθέντες» διὰ τοῦ συμπλεκτικοῦ συνδέσμου «καὶ» πρὸς τὴν «οἱ μετασχόντες», δηλοῖ ὅτι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις τῆς προστασίας τοῦ ἐφέδρου πολεμιστοῦ εἶναι πρῶτον νὰ ἐτραυματίσθῃ κατὰ τὴν μάχην, καί, δεύτερον, νὰ ἐτραυματίσθῃ ἐκ πολεμικῆς ἐνεργείας κατὰ τὴν μάχην. Αἱ τριαῦται ὁμως λύσεις τοῦ ἐν λόγῳ θύματος ὁδηγοῦν εἰς μίαν *ad absurdum* λύσιν τοῦ ὅλου προβλήματος ἀπὸ ἀπόψεως κοινωνικῆς πολιτικῆς.

α) Διότι τὸν μετασχόντα μαχῶν πολεμιστὴν καὶ μὴ τραυματισθέντα ἐκ πολεμικῆς ἐνεργείας, ἐν τῇ στενῇ ἐννοίᾳ, κατὰ παρατεθὲν ἀνωτέρω παράδειγμα, ἀγνοεῖ τελείως, ἐνῶ τὸν πολεμιστὴν τὸν συμπληρώσαντα ὑπηρεσίαν δυόμιση μηνῶν προστατεύει ἀνεξαρτήτως τραυματισμοῦ τοῦ ἢ ὄχι.

β) Προστατεύει τελειότερον τὸν μετασχόντα μαχῶν καὶ μὴ τραυματισθέντα ἀπὸ ἐκείνου, ὅστις ἐτραυματίσθῃ ἐνεκα πολεμικῆς ἐνεργείας, ὑπὸ τὴν εὐρείαν καὶ ὀρθὴν ἐννοίαν (περὶ αὐτῆς βλέπε ἀμέσως κατωτέρω), οὐχὶ ὅμως ἐν τῇ ζώνῃ ἐπαφῆς (ὑπὸ τὴν στενὴν ἐννοίαν) μετὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Τοῦναντίον ἡ νομοθεσία Π. Π. ἀποφεύγει τοὺς σκοπέλους τοιούτων κοινωνικοπολιτικῶς ἀστόχων διατάξεων, διότι δίδει εὐρύτερον ὅρισμὸν εἰς τὴν ἐννοίαν τοῦ τραυματίου (ἄρθρ. 1 § β), ὅπου ὁμιλεῖ περὶ τραυματιῶν ἐν γένει, προνοοῦσα μάλιστα καὶ ὑπὲρ τῆς κατηγορίας τῶν παθόντων ἐκ πολεμικῶν κακουχιῶν, τοὺς ὁποίους καὶ ἐξιῶνει μὲ τοὺς λοιποὺς ἐν γένει τραυματίας πολέμου. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ σημερινὸς νομοθέτης διετύπωσε στενωτέρον τὸν ὅρισμὸν τοῦ τραυματίου, ἐπηρεασθεὶς ἀπὸ τὴν πείραν τῆς διεξαγωγῆς τοῦ σημερινοῦ πολέμου, ὁ ὁποῖος διαφέρει, οὐσιωδῶς, κατὰ τὴν τακτικὴν αὐτοῦ, ἀπὸ τὸν πόλεμον 1914—1918, ἐφοβήθη δὲ μήπως, μεταφερομένου τοῦ στίβου τοῦ ἀγῶνος ἀπὸ τὰς πόλεις καὶ τὰ μετόπισθεν, ὅπου βεβαίως ὁ τραυματισμὸς ἀποτελεῖ καὶ διὰ τὸν ἀμαχον πληθυσμὸν ἀκόμη ζήτημα καθαρᾶς τύχης καὶ παθητικῆς ἀντιμετωπίσεως, προστατεύσῃ κύκλον προσώπων λίαν εὐρύν.

Νομίζομεν ὅμως, ὅτι *de lege ferenda* θὰ ἠδύνατο νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἐπιτυχῶς τὸ ἀπασχολῆσαν τὸν νομοθέτην ὑπὸ κρίσιν ἀνωτέρω ζήτημα, ἂν ἀντὶ τοῦ ὀφρημένου ὅρου «πολεμικὴ ἐνέργεια» καὶ «ζώνη ἐπαφῆς» καὶ «μάχη» ἐγένετο χρῆσις ἄλλων ὧρων, δυναμένων ἀπ' ἐνὸς μὲν νὰ περιλάβουν νεοπολεμιστὰς τραυματισθέντας οὐχὶ ἐν μάχῃ, ἀλλ' ἐν μιᾷ καὶ αὐτοτελεῖ συγκροῦσαι μετὰ τοῦ ἐχθροῦ, πολεμικῆς ἀμφοτέρωθεν φύσεως, ὅσονδήποτε μικρᾶς διαρκείας καὶ ὅπουδήποτε ἂν ἔλβη χώραν αὕτη, ἀποκλειόμενων τῆς προστασίας τῶν τραυματισθέντων τυχαίως εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ μετόπισθεν.

Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρονται δὲ κατωτέρω περιπτώσεις, ὅπου ὁ νομοθέτης θὰ ἐξήντελει ἐπιτυχῶς τὴν προστασίαν του, ἂν εἰς τὰς κατηγορίας τοῦ ἄρθρου 9 περιλαμβάνοντο:

α) *Οἱ μετασχόντες μαχῶν τραυματῖαι προστατευόμενοι ἐξ οἰουδήποτε λόγου καὶ ἂν προεκλήθῃ τὸ τραῦμα των κατὰ τὴν μάχην* (παράδειγμα τραυματισμοῦ κατὰ τὴν ζεύξιν γεφύρας, ἂν ἐν ὅρῳ μάχης καὶ ἐν τῇ σπουδῇ αὐτῆς ὑπεχώρῃ ἐκ κακοῦ ὑπολογισμοῦ).

β) *Οἱ τραυματισθέντες κατὰ τὴν διάρκειαν πολεμικῆς ἐνεργείας μετὰ τοῦ ἐχθροῦ ἐν τῇ εὐρείᾳ ἐννοίᾳ*, δηλαδή εἴτε ἐπρόκειτο περὶ μάχης κατὰ τὴν

παλαιάν στρατιωτικὴν τεχνικὴν, εἴτε μὴ, ἐφ' ὅσον βεβαίως ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐχθροῦ ἔλαβε χώραν ἐναντίον τῆς μαχίμου μονάδος, εἰς ἣν ἀνήκεν ὁ τραυματισθεὶς, ληφθεὶς τῆς τελευταίας ὡς *στρατιωτικοῦ στόχου*, (παρ. ἐνεργὸν Α.Α.Α. ὑφισταμένην ἐπίθεσιν ἐκ μέρους τοῦ π. χ. ἐχθροῦ ἐναντίον σχηματισμῶν αὐτῆς, ὡς καὶ παράδειγμα πλοίου βληθέντος ὑπὸ υποβρυχιακῆς τορπίλλης, καθ' ὃν χρόνον ἐπὶ τῆς βόμβας βυθίου, τέλος δὲ ἀεροσκάφους ἢ ἀεροπλάνου πληγέντος ὑπὸ τῆς Α.Α.Α. τοῦ ἐχθροῦ).

γ) *Οἱ παθόντες ἐκ κακουχιῶν (κρουπαγημάτων κλπ.), ἐφ' ὅσον λόγῳ τῆς παθήσεώς των ταύτης ἀποδεδειγμένως δὲν συνεπλήρωσαν ἐν τῇ ζώνῃ ἐπαφῆς μετὰ τοῦ ἐχθροῦ ὑπηρεσίαν δύο καὶ ἡμισυ μηνῶν.*

IV

Οἱ ἀποδεδειγμένως εὐποροὶ δέον νὰ προστατευθῶσιν ;

Ἐτερον ζήτημα, προκύπτει ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν διατάξεων τῆς παλαιοπολεμιστικῆς νομοθεσίας, (συγκεκριμένως δὲ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 1 Α. Ν. 244) πρὸς τὴν νεοπολεμιστικὴν τοιαύτην εἶναι τὸ ἑξῆς:

Κατὰ τὸ ἀρθρον 1 Α. Ν. 244 ἀποκλείονται τῆς προστασίας οἱ ἐφεδροὶ π. π., οἱ ὅποιοι τυγχάνουν ἀποδεδειγμένως εὐποροί, ὡς καὶ οἱ ἔχοντες ἐργασίαν, ἐκτὸς ἂν αὕτη δὲν εἴναι ἡ *προσέκονσα*, συγκρινόμενη πρὸς τὴν εἰδικὴν αὐτῶν μόρφωσιν.

Παραπομπὰ διὰ τῆς γενικῆς, διέπουσα τὰ τοῦ διορισμοῦ τῶν ἀναπήρων, τραυματιῶν κ.λ.π., δὲν συναντᾶται εἰς τὰ νεαρὰ διατάγματα τῆς νεοπολεμιστικῆς νομοθεσίας.

Καὶ ναὶ μὲν ἡ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1799]42 Ν.Δ. ἐκδοθεῖσα ἐπείγουσα διαταγὴ τοῦ Υ.Ε.Α., ἀριθ. πρωτ. 186934]17]10]42 (Ἐ.π.ι.θ. Ἐ.ρ.γ.Δ.κ. τευχ. 30-31 σελ. 949) ἀπαγορεύει τὴν ἀσκήσιν οἰουδήποτε ἐπαγγέλματος, ἐπὶ ποινῇ ἀπολύσεως, συνιστῶσα τὴν τακτοποίησιν τῶν ἀνέργων εἰς θέσεις, τοῦτο ὅμως πρᾶττει διὰ τοὺς προσλαμβανομένους μόνον παρὰ τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὑπηρεσιῶν, οὐδόλως δὲ διαλαμβάνει :

1) Περὶ τῆς περιπτώσεως ταυτοχρόνου ἀσκήσεως ἄλλου ἐπαγγέλματος παρὰ τῶν προσλαμβανομένων ἐκ μέρους ὁργανισμῶν δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς καὶ τῶν πάσης φύσεως ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, αἰωπηρῶς τεκμαριζόμενον ὅτι τοῦτο δὲν ἀπαγορεύεται.

2) Περὶ τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν εἶναι τις ἀνεργός, ἀλλὰ τυγχάνει εὐπορὸς ἐξ ἄλλης αἰτίας.

3) Περὶ τῶν ἐργαζομένων εἰς θέσιν μὴ ἀρμόζουσαν πρὸς τὴν εἰδικὴν αὐτῶν μόρφωσιν.

Νομίζομεν, ὅτι, ἂν ἡ ἔλλειψις διατάξεως ρυθμιζούσης τὰς δύο πρώτας περιπτώσεις δύναται νὰ κολλασθῇ ἐκ τοῦ ὅλου θέματος τῶν Ν. Δ. 1040 καὶ 1799]1942 καὶ τῆς εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ δευτέρου Ὑπουργικῆς διαταγῆς (καίτοι εἰς συγκεκριμένας περιπτώσεις ὅπου ὁ ἀποζών ἐκ τῶν εἰσοδημάτων του καὶ ἀπολέσας τὴν πρὸ τοῦ πολέμου θέσιν του θὰ ἐπιμένῃ νὰ ἀνακτῇ τὴν ἀνεμποδίστως εἰς βάρος ἄλλου συναδέλφου του πράγματι πτωχοῦ, ἢ ὁ δυνάμενος νὰ ἀσχῇ κρυφίως καὶ ἄλλο ἐπάγγελμα θὰ λησυχάζει, ὅτι δικαιούται νὰ τὸ πράττῃ, κατὰ τρόπον καθιστώντα λίαν ἀμφίβολον τὸ δυνατόν τῆς ὀρθῆς λύσεως βάσει τῶν κειμένων διατάξεων), ἡ τρίτη περίπτωση θὰ ἔδει νὰ ἀναφέρηται λόγῳ τῆς σκοπιμότητος τῆς *ρητῆς*, ἵνα συγκαταλέγονται εἰς τοὺς προστατευόμενους παρὰ τῆς νεοπολεμιστικῆς νομοθεσίας καὶ ὅσοι ἀνάπηροι πολεμισταὶ καὶ ἄλλοι ἐργάζονται εἰς θέσεις, ὅπου οὔτε παραγωγικότητα ἐργασίας εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιδείξουν, οὔτε καὶ νὰ ἀμειψθοῦν συμφώνως μὲ τὰ προσόντα των, τὰ ὅποια παραμένουν ἀνεκμετάλλευστα δι' ἄλλην ἐργασίαν, διὰ τὴν ὁποίαν

κανονικῶς θὰ προωρίζοντο καὶ θὰ ἐχρησίμευον. (Παράδειγμα τελειοφοίτου Πανεπιστημίου ἐργαζομένου μὲν ἄλλ' εἰς θέσιν κλητῆρος).

V

Διατὶ ὁ νόμος δὲν ὁμιλεῖ περὶ ὑπηρετῶν

Ἐτερον σημεῖον ἀξιοπρόσεκτον διὰ τὴν συγκριτικὴν μελέτην τῶν νομοθεσιῶν παλαιῶν καὶ νέων πολεμιστῶν εἶναι τὸ ἑξῆς: Ἐν ἀρθρῳ 4 ἐδ. 2 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1799 καὶ ἐν ἀρθρ. 5, ὡς καὶ ἐν ἀρθρ. 2 τοῦ Ν. Δ. 1040, οὐδόλως γίνεται λόγος περὶ ὑπηρετῶν, ἀλλὰ μόνον περὶ ὑπαλλήλων, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἀντίστοιχον ἀρθρον 2 τοῦ Α. Ν. 244, τὸ ὁποῖον ὁμιλεῖ ρητῶς περὶ ὑπηρετῶν.

Ἐρωτᾶται: Τὰ διατάγματα ὁμιλοῦντα περὶ ὑπαλλήλων προϋτίθεντο νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψει τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ Ν. 3514 περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἐξαιρουμένων ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τῶν ὑπηρετῶν, ἢ ἐν τῷ γενικωτέρῳ ὅρῳ «ὑπάλληλος» ἐσκόπουν νὰ περιλάβουν παντὸς εἶδους ἐργαζόμενον καὶ αὐτὸν δηλαδὴ τὸν ὑπηρετῆν, πλὴν τοῦ ἐργάτου; Ἡ τελευταία ἐκδοχὴ θὰ περιέπλεκε τὰ πράγματα καὶ θὰ παρουσίαζε τὸν νομοθέτην τῶν νεωρῶν διατάγματων προσπαθοῦντα νὰ κατασκευάσῃ ἐννοίας ἀπαράδεκτους παρὰ τοῦ νόμου καὶ τῆς δικαστικῆς πρακτικῆς, οἱ ὅποιοι ἀμφότεροι διεχώρισαν σαφῶς τοὺς ὅρους ὑπάλληλος ἰδιωτικός, ὑπηρετῆς, ἐργάτης. Τὸ ἀπλούστερον εἶναι, ὅτι ὁ νομοθέτης, ἔχων κατὰ νοῦν νὰ προστατεύῃ καὶ τοὺς ὑπηρετάς, ἐξεφράσθη πλημμελῶς, μὴ ὁμιλήσας οὔτε δι' ὑπαλλήλους ἰδιωτικούς, κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ Ν. 3514, οὔτε δι' ὑπηρετάς, ἀλλ' ἀορίστως δι' ὑπαλλήλους. Νομίζομεν, ὅτι, ἀπὸ ἀπόψεως νομοθετικῆς, εἶναι ἀπαραίτητος ἡ θέσις τῆς προστασίας, πλὴν τῶν ὑπαλλήλων, διὰ τοὺς ὑπηρετάς νεοπολεμιστάς, λόγῳ τῆς πληθύσεως τῶν περιπτώσεων (Παράδειγματα ἀναπήρων καὶ τραυματιῶν κλητῆρων, θυρωρῶν κ. ἄ. τύπου ὑπηρετῶν, συνήθως ἀναγκαίῳ εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐν γένει νομικὰ πρόσωπα, οἵτινες θὰ ἔθεραπιδόντο διὰ τῆς καθιερώσεως τοιαύτης προστασίας σαφούς καὶ ρητῆς ἐν τῷ Νόμῳ).

VI

Κριτικὴ τῆς συγκροτήσεως τῶν Ἐπιτροπῶν, Συμβουλίων κλπ. Σύγκρισις μὲ νομοθεσίαν Ε. π. π.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 3 τοῦ Α. Ν. 244 τοὺς διορισμοὺς τῶν ἐφεδρῶν Π. Π. ἐνεργεῖ συμβούλιον, συγκροτούμενον παρὰ τῷ Ὑφυπουργῷ Ἐργασίας καὶ ἀποτελούμενον ἐξ ὑπαλλήλων ἀνωτέρων τοῦ Ὑπουργείου τούτου καὶ ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν δύο ἐπιμελητηρίων, τῶν ἀνωτέρων ἐπαριῶν, καὶ τῶν Π. Π.

Κατὰ τὸ νομοθετικὸν διάταγμα 1799]42 καὶ τὴν εἰς ἐκτέλεσιν του διαταγὴν τοῦ Υ.Ε.Α. διὰ τὸν διορισμὸν ἀναπήρων κλπ., κατόπιν αἰτήσεως τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, ὁργανισμῶν καὶ ἐπιχειρήσεων πρὸς ἐπιτροπὴν συνιστωμένην ἐν ἐκάστῳ Νομῷ καὶ ἐλεγχομένην παρὰ τῆς ὑπηρεσίας ἀναπήρων Υ.Ε.Α. διατίθεται εἰς τοὺς πρώτους τὸ κατὰ νόμον ποσοστὸν τοποθετητέων ὑπαλλήλων.

Ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν δύο ἀνωτέρω ἀναφερθεισῶν διατάξεων τῶν νομοθεσιῶν παλαιῶν καὶ νέων πολεμιστῶν παρατηροῦμεν, ὅτι ὁ νομοθέτης διέπειται μὲν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος προστασίας πρὸς τὰ ἀναφερθέντα πρόσωπα, πλὴν ὅμως πρὸς κατοχυρῶσιν τοῦ τρόπου προσλήψεως των κλπ. καθιερῶναι ἐν μιᾷ ἐκάστη περιπτώσει διάφορον σύστημα. Μένει νὰ ἴδωμεν ποῖον ἐκ τῶν δύο συστημάτων εἶναι λυσιτελέστερον διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ του. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν :

α) Δυνάμει τῆς εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1799 Ν. Δ. μνησθείσης Ὑπουργικῆς διαταγῆς συγκατατίθενται ἐν ἐκάστῳ νομῷ ἐπιτροπῇ, ἔχουσα ὡς ἔργον τὴν ὅσον τὸ δυνάτον ταχύτεραν ἀποκατάστασιν τῶν ἀναπήρων. Νομίζομεν, ὅτι, ἐφ' ὅσον τὰ διατάγματα προνοοῦσι καὶ περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως πλὴν τῆς κατηγορίας τῶν ἀναπήρων καὶ τῶν κατηγοριῶν τραυματιῶν καὶ πολεμιστῶν ἐφέδρων, ἐπρεπε ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς νὰ ἦτο ἡ μέριμνα καὶ περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσώπων τῶν τελευταίων τούτων κατηγοριῶν. Ἄλλως θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι εἰς τὴν περιπτῶσιν τοῦ ἀρθ. 4 ἐδ. 3 διὰ τὰς κατηγορίας τραυματιῶν καὶ πολεμιστῶν ἀρμοδία διὰ τὴν πρόσληψιν θὰ ἦτο οὐχὶ ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Νομοῦ, ἀλλ' ἡ Διεύθυνσις ἀναπήρων Υ. Ε. Α. Τοῦτο ὅμως θὰ ἦτο ἀσύμφωνον πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Νόμου καὶ τῆς Διαταγῆς, ἐπιδιωκόντων διὰ τὴν ταχύτεραν ἀποκατάστασιν τῶν ὑπ' αὐτὴν προστατευομένων προσώπων νὰ διεκπεραιώνηται αὕτη δι' ἐπιτροπῶν ἐπὶ τόπου καθιστάμενων πρὸς τοῦτο (εἰς ἕκαστον νομὸν καὶ ἐπαρχίαν).

Ἀποτέλεσμα τούτου θὰ ἦτο, εἰδικῶς διὰ τοὺς τραυματίας καὶ ἐφέδρους πολεμιστάς, ἐναντίον τοῦ ὅλου πνεύματος τῆς νεοπολεμιστικῆς νομοθεσίας, οἱ ἐνδιαφερόμενοι (δηλ. Δημόσιοι Ὑπηρεσίαι, Ὅργανοι καὶ Ἐπιχειρήσεις) νὰ πρέπει ν' ἀπευθύνωνται εἰς τὴν ἀρμοδίαν διεύθυνσιν τοῦ Υ. Ε. Α., ἡ ὁποία, λόγῳ ἐλλείψεως στοιχείων καὶ μὴ ἀμέσου ἐπαφῆς τῆς πρὸς τὰ πράγματα ἐκάστης περιφερείας τοῦ Κράτους, θὰ καθυστέρει εἰς τὸ νὰ ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν υποβαλλομένων δηλώσεων (κυρίως δὲ διὰ τὰ νομικὰ πρόσωπα). Πολλάκις ἐπίσης θὰ ἦτο δυνατόν ἐπὶ τῶν αὐτῶν ζητημάτων νὰ διαφωνῇ μὲ τὰς τοιαύτας ἐπιτροπὰς, αἱ ὁποῖαι θὰ εἶχον ἄλλως ἀποφανθῇ, προκειμένου περὶ ἀναπήρων τῆς περιφερείας τῶν. Ἀντιθέτως διὰ τῆς συστάσεως ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ εἶχον ἀρμοδιότητα διὰ τὴν ἐπίλυσιν ὅλων τῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νεαρῶν διαταγμάτων προκύπτοντων ζητημάτων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποκατάστασιν ἐφέδρων ἄνευ διακρίσεων μετοξὺ ἀναπήρων, τραυματιῶν κ.λ., θὰ ἐπετυγχάνετο ἐνότης κρίσεως ἀπαρσιτέτος καὶ πρωταρχικῆς σημασίας διὰ τὴν ἐκπληρώσιν τῶν σκοπῶν τοῦ νομοθέτου.

β) Αἱ ἐπιτροπαὶ Νομῶν καὶ ἐπαρχιῶν, αἱ συνιστάμεναι διὰ τῆς ρηθείσης Ὑπουργικῆς διαταγῆς ἀποτελοῦνται μὲν ἐκ προσώπων ἀφ' ἑνὸς ἀντιπροσωπευόντων τὴν κατηγορίαν τῶν ἀναπήρων καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐξ ἱατρῶν καὶ ὑπαλλήλων τῆς νομαρχίας, πλὴν ὅμως ἐλλείπων ἐξ αὐτῶν τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικοπολιτικῆς ἀπόψεως, ἤθελον κρίνει ὡς εἰδικώτερα καὶ ἀρμοδιότερα περὶ τοῦ καλλιτέρου τρόπου τῆς τοποθετησεως καὶ ἀπορροφήσεως παρ' ὀργανισμῶν καὶ ἐπιχειρήσεων τῶν ἀνέργων ἀναπήρων. ἐφέδρων κ.λ. Τοιαῦτα πρόσωπα, περισσότερον ἐξοικειωμένα μὲ ἐργατοοικονομικὰ ζητήματα, νομίζομεν, ὅτι πρέπει νὰ ἀναζητηθῶσι μᾶλλον εἰς ἀντιπροσώπους τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας παρ' ἐκάστῳ νομῷ. Σκοπιμώτερον, ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως, θὰ ἦτο (ὡς συνέβη μὲ τὸς Π.Π.), νὰ συνιστῶντο ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὰς πρωτεύουσας Νομῶν Κεντρικὰ Συμβούλια προστασίας ἐφέδρων πολεμιστῶν καὶ εἰς τὰς ἐπαρχιακὰς ἐδρας περιφερειακὰ τοιαῦτα. Οὕτω συγκροτούμεναι αἱ κατὰ τόπους ἐπιτροπαὶ θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχωσι μεγαλυτέραν ἐλευθερίαν ἀποφάσεως καὶ ἀρμοδιότητα ἐκτετατομένην ἐπὶ πλείστων ζητημάτων (πλὴν δηλαδὴ τοῦ τῆς τοποθετήσεως ἀνέργων νεοπολεμιστῶν εἰς θέσεις), ἅτινα προκύπτουσι ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς νεαρᾶς νομοθεσίας, ἐπιτυγχανομένης οἰκονομίας χρόνου καὶ ὁμοιομορφίας κρίσεως.

γ) Συμφώνως τῷ ἀρθ. 4 ἐδ. 3 Ν. Δ. 1799]43 αἱ ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως ζητήσωσι παρὰ τοῦ

Υ.Ε.Α. ἡ τῶν τοπικῶν ἐπιτροπῶν τὴν διάθεσιν παρ' αὐταῖς ὠρισμένου ἀριθμοῦ ἐφέδρων. Ἐρωτᾶται : Ἄν αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ὀργανισμοὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου δὲν πράξωσι τοῦτο, εἴτε διότι ἀμφισβῆλουν περὶ τῆς ὑποχρεώσεώς των, ἀποκρύπτουσι ἢ σφάλουσαι περὶ τὸν ἀκριβῆ ἀριθμὸν τῶν μισθωτῶν, τοὺς ὁποίους ἀπασχολοῦν, εἴτε διότι λόγῳ ἐφαρμογῆς εἰς αὐτάς τοῦ συστήματος τῆς ἐκ περικοπῆς ἐργασίας, κατὰ τὴν κρίσιν των, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς τοῦτο, εἴτε διότι συντρέχουν ἄλλοι εἰδικοί πραγματικοὶ λόγοι, τί μέλλει γενέσθαι πρὸς ἐπιβολὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ; Ἡ μόνη δυνατὴ νὰ ἐπιβληθῇ εἰς βάρος των κύρωσις εἶναι, κατὰ τὸ ἀρθ. 6 τοῦ Ν.Δ. 1799, ἡ τιμωρία τῶν παραβάτων τοῦ Διατάγματος διὰ χρηματικῆς ποινῆς 200 μέχρι 500 χιλιάδων δραχμῶν. Ἐρωτᾶται ὅμως : Εἶναι σκόπιμον ἀντὶ μιᾶς ὁρθῆς λύσεως δυναμένης νὰ ἐπιτευχθῇ καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ τόσον τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐφέδρους, ὅσον καὶ τὰ ρηθέντα νομικὰ πρόσωπα, ἂν ἡ ἐπιτροπὴ εἶχεν ἀρμοδιότητα αὐτεπαγγέλτως καὶ οὐχὶ κατόπιν αἰτήσεως τῶν νομικῶν προσώπων νὰ διορίσῃ νεοπολεμιστάς, νὰ ἀναμειγνύμεν κατασταλτικῶς τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην, ἄνευ οὐδεμιᾶς ὠφελείας οὐσιαστικῆς ἐκ τῶν ὑστέρων διὰ τοὺς ἀδικουμένους ἐφέδρους, ἐπιβαλλομένης εἰς βάρος τοῦ παραβάτου τῆς σχετικῶς ἀσημάντου διὰ τὴν σήμερον χρηματικῆς ποινῆς τῶν 200 μέχρι 500 χιλιάδων δραχμῶν ; Τὸ ὁρθὸν νομίζομεν, ἀπὸ ἀπόψεως νομοθετικῆς, θὰ ἦτο, ὁσάκις ἡ ἐπιτροπὴ ἢ τὸ συμβούλιον διεπιστῶναν, ὅτι ἐν νομικόν πρόσωπον ἀδικαιολογητῶς δὲν προσλαμβάνει ἐφέδρους πολεμιστάς, νὰ προβαίνει εἰς υποχρεωτικὴν τοποθέτησιν αὐτῶν μὲ κύρωσιν εἰς βάρος τῶν μὴ συμμορφουμένων τὴν γένεσιν ἐξιώσεως ὑπὲρ τῶν τοποθετουμένων ἐπὶ τῶν μισθῶν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των καὶ ἐφεξῆς. Τοιαύτη διάταξις ὅμως δὲν συναντᾶται εἰς τὴν νεοπολεμιστικὴν νομοθεσίαν.

VII

Κατοχύρωσις τῶν διατάξεων κίττινες ἀφορῶσι τὴν πρόσληψιν κλπ.

Ἀπόλυσιν τῶν κατὰ τὰ ἀρθ. 4—5 τοῦ Ν. Δ. 1799 προσλαμβανομένων ὑπαλλήλων ἐπιτρέπεται μόνον δι' ὠρισμένους λόγους ἀναφερομένους εἰς τὸ ἀρθ. 8 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος, κατόπιν ἐκθέσεως τῶν αἰτιουμένων τὴν ἀπόλυσιν νομικῶν προσώπων πρὸς τὸ Υ.Ε.Α. Ἀρμόδιον νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἀπολύσεως καθίσταται πενταμελὲς δικητικὸν συμβούλιον, πρὸς τὸ ὁποῖον διαβιβάζεται ἡ ἐκθεσις. Τὴν σύνθεσιν τοῦ συμβουλίου καὶ τὴν ἐνώπιον τούτου διαδικασίαν δὲν ἀναφέρει τὸ διάταγμα 1799]1942. Ἡ διάταξις τοῦ ἀρθ. 8 εἶναι ἀντίστοιχος τῆς τοῦ ἀρθ. 7 τοιαύτης τοῦ Α. Ν. 244 τῆς παλαιοπολεμιστικῆς νομοθεσίας, ὥς γνωστὸν δὲ διὰ τοῦ ἀρθ. 9 τούτου, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεληρωθή, αἱ πρωτοδικεακαὶ ἐπιτροπαὶ ἔχουσιν ὡς ἔργον τὴν κρίσιν περὶ τοῦ νομίμου ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως τῶν ἐφέδρων Π.Π. Ἐν προκειμένῳ, ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως, ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι, αἱ ἀνωτέρω παρατηρήσαμεν ὡς πρὸς τὸν καλλίτερον τρόπον συνθέσεως τῶν ἐπιτροπῶν ἀποκαταστάσεως ἀναπήρων. Ὅτι, δηλαδή, τὸ ἔργον ἐνὸς συμβουλίου ἢ μιᾶς ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ἤθελε κρίνῃ περὶ τοῦ τόσον σημαντικοῦ ζητήματος τῆς ἀπολύσεως, πρέπει νὰ ἀνατίθεται εἰς πρόσωπα, τὰ ὁποῖα λόγῳ τῆς εἰδικότητός των καὶ τῆς μορφώσεώς των νὰ δύνανται νὰ κρίνωσιν ἐγκυρότερον διὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ ἀρθ. 8 τοῦ Ν.Δ. 1799, π. χ. περὶ τοῦ ποῖα πράξεις δέον νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐπιφέρουσιν ζημίαν εἰς μιαν ἐπιχείρησιν κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Τοῦτο ἐκφράζεται ὡς εὐχὴ de lege

ferenda, ἐφ' ὅσον ἀκόμη δὲν γνωρίζομεν ποίαν συγκρότησιν θὰ ἔχῃ τὸ μέλλον νὰ συσταθῇ κατ' ἄρθρ. 8 διοικητικὸν συμβούλιον διὰ διαταγῆς τοῦ Υ.Ε.Α.

VIII

Προστατεύονται οἱ οἰκειοθελῶς προσληφθέντες διὰ τὴν ἀπόλυσιν;

Τὸ ἄρθρ. 8 γεννᾷ ζητήματα ἐπίσης, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπόλυσιν οἰκειοθελῶς προσλαμβανομένων ἀναπήρων κ.λ.π. μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος του.

Πράγματι ἐκ τῆς ἐκφράσεώς του ἀβιάστως συνάγεται, ὅτι, διὰ τὴν τύχην προστασίας ὁ ὑπάλληλος, ἀνάπηρος, τραυματίας κ.λ.π. ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν του, δέον νὰ προσεληφθῇ κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἀρθρ. 4 καὶ 5. Ἐπειδὴ ὁμως τὰ ἐν λόγω ἄρθρα οὐδὲν προνοοῦν περὶ οἰκειοθελῶς προσλαμβανομένων ἐφ' ἑδρῶν, οὗτοι σιωπηρῶς μέν, ἀλλ' ἀναντιρρήτως, δέον νὰ θεωρηθῶσιν ἐξαιρουμένοι τῆς προστασίας τοῦ ἀρθρ. 8 ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν των. Καὶ ναὶ μὲν τὸ ἄρθρ. 4 ἐδάφ. 5 ὁμιλεῖ περὶ οἰκειοθελῶς προσλαμβανομένων, ἐξομοιωθὼν αὐτοὺς πρὸς τοὺς κατὰ τὰς λοιπὰς διατάξεις του προσλαμβανομένους, τοῦτο ὁμως πρᾶττει μεταχειριζόμενον τὸν ἀόριστον χρόνον «προσέλαβον», τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι ἡ προστασία του ἀφορᾷ μόνον τοὺς μέχρι τῆς ἡμέρας ἀφ' ἧς τοῦτο ἵσχυσε προσληφθέντας.

Νομίζομεν, ὅτι ὁ νομοθέτης μετὰ τὴν διάστασιν ἀπόψεων, ἥτις ἐδημιουργήθη μετὰ τὴν Ἀρείου Πάγου καὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἐξ αἰτίας παρεμφερούς διατάξεως τοῦ ἀρθρ. 7 τοῦ Δ.Ν. 244, καὶ μετὰ τὴν δοθείσαν ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐρμηνείαν ὅτι προστατεύονται καὶ οἱ καθ' οἰονδήποτε χρόνον προσληφθέντες, ἀκολουθεῖ ἐν προκείμενῳ τὴν ἀντικρουσάν τιθετον ὁδόν, ἀφίνων νὰ ὑπονοηθῇ ὡς ὀρθότεραν τὴν λύσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἐφεδρος, διὰ νὰ προστατευθῇ ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν του, δέον νὰ προσεληφθῇ κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἀρθρ. 4 καὶ 5 ἡ οἰκειοθελῶς, ἀλλὰ πάντως πρὸ τῆς ἰσχύος τῆς ἡμέρας τοῦ Ν. Δ. 1799/42. Τοιαύτη λύσις ὁμως, ἰδίως μετὰ τὴν δοθείσαν ἐρμηνείαν εἰς τὸ ἀντίστοιχον ἀρθρ. 7 τοῦ Νόμου 244 τῆς παλαιοπολεμικτικῆς νομοθεσίας, διασπᾷ τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ὁμοιομορφίας καὶ εὐμενείας, τὸ ὁποῖον ἔδει νὰ χαρακτηρίσῃ, ἐφ' ὅσον συντρέχουν οἱ αὐτοὶ δικαιολογητικοὶ λόγοι ἀπὸ κοινωνικοπολιτικῆς ἀπόψεως, ἀμφοτέρως τὰς νομοθεσίας παλαιῶν καὶ νέων πολεμιστῶν. Ταῦτα ἀπὸ ἀπόψεως δεοντολογικῆς.

IX

Σχέσις μὲ νομοθετικὸν διάταγμα 424

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος 424 ἐγεννήθησαν ζητήματα τινα, ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον καὶ τὸ ἐπιτρεπτόν ἢ μὴ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων του πρὸς τὰς διατάξεις τῆς νομοθεσίας Π.Π., κρίνομεν σκόπιμον, ὅπως διεξέλθωμεν, ἐν συντόμῳ, ζητήματα παρομοίας φύσεως, ἅτινα πιθανῶς θέλουσι προκύψει καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν σχέσιν Ν.Δ. 424 καὶ νεοπολεμικτικῆς νομοθεσίας.

Ἡ γνώμη τῆς νομολογίας καὶ τῶν συγγραφέων (μονογραφία *Λιξεροπούλου* σ. 49) ἀπέκλινε πρὸς τὴν ἀποψιν κατὰ τὴν ὁποίαν, ὅπου αἱ διατάξεις τῶν εἰδικῶν νομοθεσιῶν προστασίας μισθωτῶν συμβιβάζονται πρὸς τὰς ἀντιστοίχους διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 424, δέον ὅπως ἐφαρμόζονται αὐτοτελῶς διὰ τὰ συγχρημένα ἐν τῇ πράξει θέματα. Συμφωνοῦντες πρὸς ταύτην τὴν ἀποψιν θέλομεν ἐξετάσει ὑπ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα ἀκριβῶς τὴν σχέσιν τοῦ Ν.Δ. 424 πρὸς τὰ νεοπολεμικτικὰ διατάγματα. Ἐπίσης ἀναγκαία εὐχάνει ἡ ἐρευνὰ θεμάτων κατὰ τὰ ὁποῖα συγκροδοῦνται αἱ διατάξεις τῶν δύο ἀνωτέρω νομοθετημάτων,

ὁπότε ζήτημα γεννᾶται ποῖαι θὰ θεωρηθῶσιν ἐπικρατέστεραι.

Τινὰ τῶν σπουδαιότερων σημείων ὧν ἀπτεται ἡ νομοθεσία τοῦ Ν. Δ. 424 τῆς προστατευτικῆς νομοθεσίας τῶν ἐφ' ἑδρῶν τοῦ τελευταίου πολέμου εἶναι τὰ ἑξῆς:

α) Θέμα διορισμοῦ νεοπολεμιστοῦ εἰς ἐπιχείρησιν τελοῦσαν ὑπὸ καθεστῶς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

β) Θέμα διορισμοῦ εἰς ἐπιχείρησιν μὴ τελοῦσαν ὑπὸ καθεστῶς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἀλλὰ ἀπολύσαν ἤδη πρόσωπικὸν ἐξ ὀργανικῶν ἢ μὴ θέσεων δυνάμει ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατὰ τὴν ἐν ἄρθρ. 9 τοῦ Ν.Δ. 424 ὀριζομένην διαδικασίαν.

γ) Θέμα ἀπολύσεως μισθωτοῦ διορισθέντος κατὰ τὰ ἄρθρα 4 καὶ 5 τοῦ Ν.Δ. 1799, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀρθρ. 9 Ν. Δ. 424.

X

Διορισμὸς εἰς ἐπιχείρησιν τελοῦσαν ὑπὸ καθεστῶς τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον θέμα παρατηροῦμεν ὅτι, καίτοι κατ' ἄρθρον 11 Ν.Δ. 424 εἰς ἐπιχείρησιν τελοῦσαν ὑπὸ τὸ καθεστῶς τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας δὲν ἐπιτρέπεται ἡ πρόσληψις ὑπαλλήλου, κατὰ τὰ νεαρὰ διατάγματα ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ ἀρθρ. 11 φαίνεται ὡς μὴ δυναμένη νὰ ἰσχύῃ διὰ τοὺς νεοπολεμιστὰς καθ' ὅτι τὰ ἄρθρα 4 καὶ 5 τοῦ Ν. Δ. 1799, ἀφορῶντα εἰδικὴν κατηγορίαν μισθωτῶν, τυγχάνουν μεταγενέστερα τοῦ ἀρθρ. 11 Ν. Δ. 424, δὲν διακρίνουσι δὲ μετὰ τῶν ἐπιχειρήσεων τελοῦσων ἢ μὴ τελοῦσων ὑπὸ καθεστῶς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. Ἀλλὰ, καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ εἰδικωτέρα ἡ διάταξις τοῦ ἀρθρ. 11 τοῦ Ν.Δ. 424 τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρ. 4 καὶ 5 τοῦ Ν. Δ. 1799, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως προστασίας ὠρισμένου κλάδου ἐπιχειρήσεων (τῶν τελοῦσων δηλ. ὑπὸ καθεστῶς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας), κατὰ τρόπον ὥστε νὰ μὴ καταργεῖται αὕτη ἐκ τῶν γενικωτέρων διατάξεων τῆς νεοπολεμικτικῆς νομοθεσίας, πάλιν ὑπάρχει ἔδαφος, ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ τοποθέτησις νεοπολεμιστῶν εἰς ἐπιχειρήσεις ὑπὸ καθεστῶς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐνεργεῖται ἀναγκαστικῶς (ἀρθρ. 4, 5 Ν.Δ. 1799) καὶ δὲν ἀφορᾷ τὴν οἰκειοθελῆ πρόσληψιν νεοπολεμιστῶν, ἥτις μόνον θὰ ἀπεκλείετο κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρ. 11.

Νομίζομεν, ὅτι αἱ ἀνωτέρω λύσεις, παρὰ τὴν ὀρθότητα αὐτὰν ἀπὸ τυπικῆς ἀπόψεως, θὰ ἐδημιουργοῦν οὐσιαστικὴν σύγκρουσιν τῶν διατάξεων τῶν προαναφερθέντων νομοθετημάτων, ἂν ἤθελε τις ἐξετάσει τὴν οἰκονομικοκοινωνικὴν πλευρὰν τοῦ ὑπὸ κρίσιν θέματος. Πράγματι σκοπὸς τοῦ νομοθέτου φαίνεται νὰ ἦτο, ὅπως διὰ τοῦ ἀρθρ. 11 Ν.Δ. 424 ἀποκλείσῃ τὴν εἰσδοχὴν νέων μισθωτῶν εἰς οἰκονομικὴν μονάδα, ἡ ὁποία, τελοῦσα ὑπὸ καθεστῶς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, κατὰ τεκμήριον ἀδυνατεῖ νὰ προσφέρῃ ἐργασίαν ἀρκούσαν διὰ τὴν πλήρη ἀπασχόλησιν καὶ ἐκείνων τῶν μισθωτῶν, τοὺς ὁποίους εἶχε κατὰ τὸν χρόνον τῆς καθιερώσεως ἐπὶ τῶν μισθωτῶν αὐτῆς τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐπεφυλάχθη ὁ νομοθέτης, ὅπως μόνον εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καὶ διὰ συγκεκριμένον κλάδον ἐπτρέπει εἰς ἐπιχειρήσεις τῆς κατηγορίας ταύτης νὰ προσλαμβάνωσι μισθωτοὺς κατόπιν ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ἄν ἐπομένως, ἀνεξαρτήτως τοῦ τυπικῶς ὀρθοῦ, κατὰ τὰ ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης παραγράφου, τοποθετήσωμεν δυνάμει τῶν ἀρθρ. 4, 5 Ν. Δ. 1799 νέους μισθωτοὺς εἰς τοιαύτας ἐπιχειρήσεις, οἱ τοιοῦτοι διορισμοὶ θὰ ἀπετέλουν βάρος δυσβάστακτον διὰ τὴν ἐπιχείρησιν, ἡ ὁποία θὰ ἠναγκάζετο πιθανῶς νὰ ζή-

τήση εφαρμoγήν τοῦ συστήματος ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἵνα ἀνακουφισθῇ οἰκονομικῶς καὶ εἰς ἄλλους κλάδους τῆς πρὸς ἄδικον ζημίαν μισθωτῶν, οἱ ὅποιοι θὰ ἔχανον μέρος τοῦ μισθοῦ των λόφω τῆς μὴ πλήρους ἀπασχόλησώς των. Τὸ κακὸν θὰ ἐπετεινετο εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν διοριζόμενοι πολὲ μισταὶ θὰ ἐλάμβανον πλήρεις ἀποδοχὰς μέχρι τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας διὰ τὴν ὑπαγωγὴν των εἰς τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀνωτέρω ἀτόπων, λίαν ἐπισφαλῆς θὰ ἦτο ἡ λύσις κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἐπιχείρησις θὰ προετίμο, ἀντὶ νὰ δεχθῇ πρὸς ἐργασίαν τὸν παρ' αὐτῇ ἀναγκαστικῶς τοποθετούμενον νεοπολεμιστὴν, νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ διορισμοῦ του, ἐπὶ τῇ δικαιολογίᾳ ὅτι αὐτὴ ἀντιβαίνει πρὸς τὴν διατάξιν τοῦ ἄρθρου 11 ἐδ. 1, κατὰ τὸ ὅποιον ἐπρεπε να προηγηθῇ ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας: 1) Διότι τὰ ἄρθρα 4, 5 Ν. Δ. 1799 δὲν ποιοῦνται διάκρισιν μεταξὺ καθεστῶτων ὑφ' ἃ ὑπάγεται τὸ νομικὸν πρόσωπον, 2) διότι, ὡς ἀφορῶντα εἰδικὴν κατηγορίαν μισθωτῶν, ὑπεριοχύουν τῶν γενικῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 424, ἄρθρο 11, ἀφορῶντος τὸ σύνολον τῶν μισθωτῶν, ἀδιακρίτως κατηγορίας· 3) διότι, ἄλλως, ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 11 ἐδ. 1 «... δὲν δύνανται να προβαλῶσιν εἰς τὴν πρόσληψιν», προϋποτίθεται ἐνεργητικὴ στάσις ἀπὸ μέρους τῆς ἐπιχείρησεως, ἐφ' ὅσον αὕτη «προσλαμβάνει» καὶ οὐχὶ παθητικὴ τοιαύτη, κατὰ τὴν ὁποίαν «τοποθεῖται» παρ' αὐτῇ δυνάμει νόμου, ὡς συμβαίνει καὶ μὲ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 4, 5 Ν. Δ. 1799, μισθωτός τις ἵνα ἐργασθῇ παρ' αὐτῇ.

Νομίζομεν ἄρα, ὅτι μόνον ἡ νομοθετικὴ εὐθύμι-
σις τοῦ ἐξετασθέντος ζητήματος δύναται νὰ ὁδηγήσῃ
εἰς τὴν ὀρθὴν λύσιν τοῦ βάσει τῶν παρατεθέντων ἀ-
μέσως ἀνωτέρω κριτηρίων.

XI

Διορισμὸς εἰς ἐπιχείρησιν ἀπολύσασαν ἤδη μισθωτοὺς δυνάμει τοῦ ἄρθρου 9 Ν. Δ. 424|1941.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος, ἐνῶ οὐδὲν κάλυμα ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως ὑφίσταται διὰ τὴν πρόσληψιν ἀναγκαστικῶς δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 4, 5 Ν. Δ. 1799 νεοπολεμιστῶν ὑπερσριθμῶν ἢ εἰς ὀργανικὰς θέσεις παρ' ἐπιχειρήσει, ἥτις ἤδη ἀπέλυσε προσωπικὸν λόγῳ μερικῆς ἢ ὀλικῆς ἀδυναμίας πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν της κατ' ἄρθρ. 9 Ν. Δ. 424, νομίζομεν, ὅτι ἀπὸ ἀπόψεως νομοθετικῆς σκοπιμότητος αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 4, 5 Ν. Δ. 1799 ἀντιτίθενται καὶ ἀναιροῦσι τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. Δ. 424 εἰς τοιαύτας περιπτώσεις. Πράγματι τοιοῦτο τὸ θέλει συμβῆθι διὰ τῆς τοποθετήσεως νέων μισθωτῶν εἰς ἐπιχειρήσιν ἀδυνατοῦσαν νὰ διατηρήσῃ καὶ αὐτὸ τὸ πρωτοπικόν της ἐνεκα τῆς σημερινῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας (πολλῶν μᾶλλον, ἂν μία ἀνώνυμος εἰταιρία ἀπέλυσε προσωπικὸν καὶ ἐκ τῶν ὀργανικῶν αὐτῆς θέσεων).

Μόνον ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης τοποθετήσεως θὰ ἦτο νὰ ἀναγκάσωμεν τὴν ἐπιχείρησιν, εἰς τοὺς ὧμους τῆς ὁποίας νὰ βάρη σωρεῖσθαι, νὰ ζητήσῃ ἀπόλυσιν καὶ νέναι ἀκόμη προσωπικοῦ ἐκ τῶν παρ' αὐτῇ ἐργαζομένων. Οὕτω, ἐνῶ ὁ νομοθέτης διὰ τῆς μιάς χειρὸς θὰ παρίσταται προνοῶν ὑπὲρ μιᾶς κατηγορίας μισθωτῶν, τῶν νεοπολεμιστῶν ἐν προκειμένῳ, διὰ τῆς ἄλλης χειρὸς θὰ βλάπτῃ καὶ τὴν κατηγορίαν τῶν νεοπολεμιστῶν, ἐμμέσως δὲ καὶ τὸ σύνολον τῶν λοιπῶν ἐργαζομένων, ἐφ' ὅσον θὰ πυκνώσῃ βλαπτικῶς καὶ καταστρεπτικῶς, ὑπὸ τὰς παρούσας βιοτικὰς συνθήκας, τὰς τάξεις μιᾶς μεγάλῃς καὶ ἀνάνυμου κατηγορίας, τῆς τράχικῃς κατηγορίας τῶν ἀνέργων.

Ἀναγκαῖα κατὰ ταῦτα τυγχάνει συμφώνως πρὸς

τὰς ἀνωτέρω σχέσεις μας ἢ νομοθετικὴ ρύθμισις καὶ
τοῦτου τοῦ θέματος.

XII

Ἀπόλυσις κατ' ἄρθρ 9 Ν. Δ. 424|1941 νεοπο-
λεμιστῶν, διορισθέντων ἀναγκαστικῶς κατ'
ἄρθρον 4 καὶ 5 Ν. Δ. 1799|1942.

Εἰς τὸ τρίτον θέμα εὐρισκόμεθα πρὸ τῆς περι-
πτώσεως κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἐπιχείρησις, αἰτουμένη
παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας τὴν ἀπόλυσιν μέρους
τοῦ προσωπικοῦ τῆς διὰ τὸν ἐν ἄρθρ. 9 Ν. Δ. 424
λόγον, ἀντιμετωπίζει ζήτημα ἀνυπόστατος τῆς ἀπολύ-
σεως ἐκείνων ἐκ τῶν μισθωτῶν τῆς, οἱ ὁποῖοι προ-
στατεῦνται ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. Δ. 1799 ὡς πρὸς
τὴν ἀπόλυσιν των ἐν γένει, καθὼς τυγχάνοντες νεοπο-
λεμισταί.

Παρόμοιον ζήτημα ανέφυη καὶ διὰ τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, περὶ τῆς ἀπολύσεως τῶν ὁποίων δι' οἰκονομικὴν ἀνεπάρκειαν τῆς ἐπιχειρήσεως ἐθεωρήθη ὅτι κατὰ τινες, ἔπρεπε να κρίνῃ ἡ πρωτοδικεῖα καὶ ἐπιτροπὴ τοῦ ἀρθρο. 7 Α. Ν. 244.

Τὸ ζήτημα διὰ τοὺς παλαιοὺς πολεμίστας ἐλύθη ὑπὸ τῶν συγγραφέων καὶ τῆς νομολογίας, ἀποκλεισθείσης ὀρθῶς τῆς ἀρμοδιότητος τῆς πρωτοδικειακῆς ἐπιτροπῆς, χάριν ὁμοιομορφίας εἰς τὰς περιπτώσεις ἀπολύσεως ἐφέδρων Π. Π. διὰ τὸν λόγον τοῦ ἀρθ. 9 Ν. Δ. 424, ἀρμοδιὸν καθιστάμενον ἀποκλειστικῶς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑργασίας.

Ἐν τῇ προκειμένῃ ὁμως ὑπὸ ἐξέτασιν περιπτώσει ἡ ἀπόλυσις τῶν νεοπολεμιστῶν κατ' ἄρθρ. 8 ἐπιτρέπεται δι' ὠρισμένους ἐν αὐτῷ καὶ ἐξ α ν τ λ η τ ι κ ῶ ς ἀναφερομένους λόγους. Εἰς τοὺς λόγους δὲ τοὺς δὲν περιλαμβάνεται ἡ περίπτωσης τῆς οἰκονομικῆς ἀνεπαρκείας, ἡ τῆς ἀδυναμίας πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως. Κατὰ ταῦτα θὰ ἔπρεπε νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ Νομοθ. Δ. 1799, πρὸς προστασίαν ἐιδικῆς κατηγορίας μισθωτῶν, ἐξαιρεῖ τοὺτους σιωπηρῶς ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν τῶν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 9 Ν. Δ. 424. Τοιαύτη λύσις ὁμως, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐσφαλμένου αὐτῆς, ἀπὸ ἀπόψεως νομοθετικῆς πολιτικῆς, δι' οὗς λόγους ἐν τῷ προηγουμένῳ θέματι ἐξέθεσα, τυγχάνει ἀβάσιμος καὶ ἐξ ἄλλης αἰτίας, ἂν ῥηθῶς ἐρημνεύθῃ δηλονότι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 11 Ν. Δ. 424.

Ἡ ὀρθὴ ἐξήγησις τοῦ γραμματος καὶ τοῦ πνεύματος τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως εἶναι, ὅτι μισθωτοὶ τυγχάνοντες μείζονος προστασίας δὲν εἶναι οἱ κατὰ τὸν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. 424 τοιοῦτοι γνωστοὶ εἰς τὸν νομοθέτην, ἀλλ' οἱ καθ' οἷον διήκοντες χρόνον καὶ μεταγενεστέρως μέλλοντες νὰ τύχουν μείζονος προστασίας, ὡς ἐν προκειμένῳ οἱ νεοπολεμισταί.

Ἡ ἐξήγησις αὐτὴ ἐπιβάλλεται, καθ' ὅσον ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. 424 ἀφορᾷ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀπολύσεως ἐνεκα πραγματικῆς ἀδυναμίας πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ σύνλογον τῶν μισθωτῶν, οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὴν ἐκτεφρασμένην θέλησιν τοῦ νομοθέτου, δέον ὅπως διὰ τὸ ἐν λόγῳ θέμα τυγχάνωσιν ὁμοιομόρφου προστασίας, ἐφ' ὅσον νεώτερος νόμος ἀναλόγου περιεχομένου πρὸς τὸ Ν. Δ. 424, δημιουργοῦντος λόγῳ μεταβολῆς τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν τοῦ τόπου, δὲν ὀρίσῃ ἄλλο τι. Τοιοῦτος ὁμοῦ νόμος δὲν εἶναι προφανῶς τὸ Ν. Δ. 1799[1942]. Συνεπῶς καὶ οἱ διορισθέντες καὶ διοριζόμενοι νεοπολεμισταὶ κατ' ἀρθρ. 4, 5 τοῦ Ν. Δ. 1799[1942] ἐγκύτως ἀπολύονται κατόπιν Ὑπουργικῆς διαταγῆς διὰ τὸν λόγον τοῦ ἀρθρ. 9 Ν. Δ. 424[1941] καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τὴν ὑπ' αὐτοῦ καθοριζομένην.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α. ΜΠΑΤΣΗΣ
Δικηγόρος

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Τοῦ κ. Β. Κ. ΧΑΛΙΔΟΥ, Δικηγόρου

Μία ἀπὸ τὰς καθολικότερας Συλλογικὰς Συμβάσεις, ποὺ συνωμολογήθησαν μέχρι σήμερον, ἵκναι ἀναμφισβητήτως ἡ Συλλογικὴ Σύμβασις τοῦ Σεπτεμβρίου 1937, ἡ ἀφορῶσα τοὺς ὑπαλλήλους τῶν πάσης φύσεως ἀνωνύμων ἐταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων, λόγῳ τοῦ πλήθους τῶν μισθωτῶν, οἱ ὁποῖοι ὑπάρχοντες εἰς αὐτὴν καὶ οὔτινες εἶναι πάντες ἀνεξαίρετως οἱ ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι (περὶ ὧν εἰδικώτερον θὰ ἀσχοληθῶμεν ἐν τῷ παρόντι) πάσης ἐν γένει ἐπιχειρήσεως οἰσδῆποτε μορφῆς καὶ ἰδιωτικῶν ἐταιριῶν καὶ τῶν τροπεζιτικῶν καὶ ασφαλιστικῶν ἐταιριῶν καὶ τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων, κατὰ τὰ ἐν τῇ Συλλογικῇ ταύτῃ Συμβάσει εἰδικώτερον ὁριζόμενα καὶ τῶν ὁποίων οἱ ἀποδοχαὶ ρυθμίζονται ἀπὸ ἰδιαίτερας κλαδικῆς Συμβάσεως.

Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ὅμως τῆς ἐφαρμογῆς τῆς Συλλογικῆς ταύτης Συμβάσεως, ἥτις θὰ ἡδύνατο νὰ τιτολοφορηθῇ εἰς τὴν πρᾶξιν, πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τὰς μερικωτέρας ἄλλας Συμβάσεις, ὡς «Γενικῇ», ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν Σύμβασιν Ἰδιωτικῶν Ὑπαλλήλων τοῦ Αὐγούστου 1936, τὴν γνωστὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἐθνικῇ», ἀνεφύη τοῦ ζήτημα, ἐὰν ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῆς περιορίζεται ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν γραφείων μόνον ἢ ἐφαρμόζεται ἐπὶ πάντων τῶν ὑπαγομένων εἰς αὐτὴν ὑπαλλήλων, ἀνεξαρτήτως τοῦ τόπου τῆς ἐργασίας των.

Ἐπὶ τοῦ οὐσιώδους τούτου ζητήματος ἡ νομολογία ἐκυμάνθη, ἀποκλίνασα μᾶλλον ὑπὲρ τῆς πρώτης ἐκδοχῆς. (Σύμφωνος Α. Π. 107]1941—Ἐφ. Ἀθ. 272]1934—Πρ. Ἀθ. 7496]1942. Ε. Ε. Δ. τόμος Α'. σελ. 39, 236 καὶ τόμος Β'. σελ. 146—Contra Πρ. Ἀθ. 8290]1938—Πρ. Κалаμών 413]1938—Προέδρου Πρωτ. Θεσσαλ. 789]1938 καὶ 1247]1938—Εἰρηνοδ. Ἀθηνῶν 622]1938 καὶ 1508]1938). Ποία ἐκ τῶν δύο ἐκδοχῶν εἶναι ἡ ὀρθότερα καὶ ποία ἀποδίδει περισσότερον τὸ πνεῦμα καὶ τὴν βούλησιν τοῦ νομοθέτου, ἐφ' ὅσον μάλιστα ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας θεωρεῖται πλέον ὡς περιέχουσα κανόνα δικαίου καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐχούσα ἰσχύϊν οὐσιαστικοῦ νόμου (Α. Π. 107]1941) δὲν ἐρευνᾶται ἐν τῷ παρόντι. Συμβολὴν ὅμως εἰς τὴν ἀνωτέρω διάγνωσιν παρέχει ἡ κριτικὴ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἀναφερομένη εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῶν Σιδηροδρόμων Πελοποννήσου, τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους κ. Ἀλ. Παπαδημητροπούλου («Ἐργατικὴ Ἑλλάς», τεύχος 26 σελ. 30),—ἐγγυτέρου, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του, πρὸς τὰς νομοθετικὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ συνεπῶς ἱκανοῦ νὰ γνωρίζῃ εἰς τί ἀπέβλεψεν ὁ συντάκτης τῆς προκειμένης Συλλογικῆς Συμβάσεως καὶ ὅπου εὐστόχως ἐπικρίνεται ἡ πρώτη ἐκδοχὴ.

Πάντως σήμερον εὐρισκόμεθα πρὸ τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ μεγάλαι βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις, αἱ διατηροῦσαι ὑπαλλήλους ἐντός καὶ ἐκτός γραφείων ἢ ἐφαρμόζουσι τὴν Συλλογικὴν Σύμβασιν τοῦ 1937 ἐφ' ὅλοκληρου τοῦ ὑπαλληλικοῦ τῶν προσωπικοῦ, ἀδιαφύκτως τοῦ τόπου τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν των, ἐν γραφείοις, ἐργοστασίοις ἢ καὶ μεταλλείοις, ὡς π. χ. ἐπὶ τῶν μεταλλειολόγων μηχανικῶν των, ἀγνωοῦντες τελείως τὴν «Ἐθνικὴν» Συλλογικὴν Σύμβασιν, τὴν παρέχουσαν, ἄλλως τε, ὀλιγώτερος ὠφέλην εἰς τοὺς ὑπαγομένους εἰς αὐτὴν μισθωτοὺς, ἢ ἐφαρμόζουσι τὴν «Γενικὴν» ταύτην Συλλογικὴν Σύμβασιν, μερικῶς, δηλονότι κανονίζουσι τὸς ἀποδοχὰς τῶν ὑπαλλήλων

των βάσει τῶν ὄρων τῆς «Γενικῆς» Συλλογικῆς Συμβάσεως, ἀνευ τῆς χορηγήσεως τοῦ διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης παρεχομένου «οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος συζύγου καὶ τέκνων», εἰμὴ μόνον διὰ τῆς χορηγήσεως τοῦ τελευταίου εἰς τοὺς ὑπαλλήλους γραφείων μόνον, ἢ δίδουν τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς δὲν εἶναι τοῦτο ὑποχρεωτικόν.

Οὕτως ἡμπορεῖ νὰ εἴπῃ κανεὶς ὅτι ἡ «Ἐθνικὴ» Συλλογικὴ Σύμβασις, ἡ ὁποία, ὡς εἵπομεν ἀνωτέρω, ὑστερεῖ εἰς πρὸς χάς ἀπὸ τὴν ἀδελφὴν τῆς, τὴν «Γενικὴν», περιήλθεν εἰς μίαν κατὰστασιν ἀχρησίας, πρὸς τιμὴν βεβαίως τοῦ δημιουργικοῦ κεφαλαίου.

Συνέβη ὅμως ἡ ἐξῆς περίπτωσις, ποὺ ἐστάθη ἀφορμὴ τοῦ παρόντος: Ἀνώνυμος Βιομηχανικὴ Ἐταιρία, διατηροῦσα γραφεῖα καὶ ἐργοστάσια ἐν Ἀθῆναις, ἐφήρμοσε τοὺς ὅρους τῆς «Ἐθνικῆς» Συλλογικῆς Συμβάσεως ἐφ' ὅλων τῶν μισθωτῶν τῆς, οὓς ἐθεώρησεν ὡς συγκεντροῦντας τὰς νομίμους προϋποθέσεις τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἥτοι τοὺς παρέχοντας ὑπηρεσίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικῇ, ἀνεξαρτήτως τοῦ τόπου τῆς ἐργασίας των, εἴτε ἐν τοῖς γραφείοις αὐτῆς, εἴτε ἐν τοῖς ἐργοστασίοις αὐτῆς.

Τινὲς ὅμως ἐκ τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ τεχνικὰ τμήματα τῶν ἐργοστασίων αὐτῆς, μὴ θεωρηθέντες ὑπὸ τῆς ἐργοδοτικῆς ἐταιρίας ὡς «ὑπάλληλοι», ἀπεκλείσθησαν παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐθεωρήθησαν ὡς ποιοῦντες συνάδελφοι των, καίτοι ἡ φύσις τῆς ὑπηρεσίας—μοναδικῆς, ὡς γνωστὴν, κριτήριον τῆς ὑπαλληλικῆς ιδιότητος ἐνδὸς ἐκάστου μισθωτοῦ—τόσον τῶν θεωρηθέντων ὡς ὑπαλλήλων, ὅσον καὶ τῶν μὴ θεωρηθέντων, ἦτο ἡ αὐτὴ, πάντων, καὶ τῶν μὲν καὶ τῶν δέ, ἐργαζομένων εἰς τὰ αὐτὰ τεχνικὰ τμήματα τῶν ἐργοστασίων τῆς ἐταιρίας καὶ πολλάκις ὁ εἰς παραπλευρῶς τοῦ ἄλλου.

Ἐρωτᾶται συνεπῶς, ἐὰν ὁ παρέχων τὰς αὐτὰς ὑπηρεσίας μισθωτός, ὁ μὴ θεωρηθεὶς ὑπὸ τῆς ἐργοδοτικῆς αὐτοῦ ἐταιρίας ὡς «ὑπάλληλος», δικαιούται νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν τελευταίαν τὴν θεωρησιν καὶ αὐτοῦ ὡς ὑπαλλήλου καὶ ἐφαρμογὴν καὶ ἐπ' αὐτοῦ τῆς Γενικῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως, μὲ τὰ συμπαρομαρτόντα πλεονεκτήματα, (διακανονισμὸν μηνιαίου μισθοῦ, οἰκογενειακὸν ἐπίδομα), ὡς ἐπραξε δι' ἄλλους συναδέλφους του, προσφέροντας τὰς αὐτὰς ὑπηρεσίας, καὶ, ἐν ἀρνήσει ταύτης, καὶ προσφυγῆς εἰς τὰ δικαστήρια, ἐὰν τὸ αἰτήμα αὐτοῦ, ἀφοῦ θεωρηθῇ ὡς συγκεντρῶνων τὰς ιδιότητας τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, περὶ ἐφαρμογῆς καὶ ἐπ' αὐτοῦ τῶν ὄρων τῆς εἰρημένης Συμβάσεως, εἶναι νόμῳ βάσιμον, παρέχων εἰς αὐτὸν ἀγώγιμον δικαίωμα.

Προχείρως καὶ ἀβασανίστως θὰ ἡδύνατο νὰ διατυπωθῇ ὡς ἀπάντησις τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἡ ἐργοδοτικὴ ἐταιρία ἐν τῇ κυριαρχίᾳ αὐτῆς ἐξουσίᾳ πρὸς διεύθυνσιν τῆς ἐπιχειρήσεώς της, ἔχει ἀπόλυτον δικαίωμα νὰ ἐφαρμόξῃ, κατὰ τὸ δοκοῦν καὶ κατὰ ἀνεξέλεγκτον κρίσιν, τοὺς ὅρους τῆς Γενικῆς Συλλογικῆς Συμβάσεως ἐπὶ τῶν μισθωτῶν ἐκείνων, οὓς θεωρεῖ ὡς ὑπαλλήλους, καὶ νὰ παρέχῃ εἰς αὐτοὺς καὶ τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα, ἀνεξαρτήτως τοῦ τόπου τῆς ἐργασίας των, καίτοι πρὸς τοῦτο δὲν ὑποχρεοῦται—χαριζομένη πρὸς αὐτοὺς—καὶ νὰ ἀποκλείῃ ταύτης ἄλ-

λους μισθωτούς, τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ παρέχον-
τας τὰς αὐτὰς ὑπηρεσίας πρὸς τοὺς πρῶτους.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ὁμῶς ἀπαντήσεως, προκύπτει
τὸ ἐρώτημα: Αἱ διατάξεις τοῦ ἐργασιακοῦ δικαίου,
καὶ ὅταν δὲν ἔφορον ὥρισμένην περίπτωσιν, εἶναι
δεκτικαὶ τοιαύτης χαριστικῆς μεταχειρίσεως;

Ἡ ἀπάντησις, καθ' ἡμᾶς, εἰς τὸ ἀνωτέρω ἐρώτη-
μα εἶναι, δι' ὀλίγων, ἢ ἀκόλουθος:

Τὸ ἐργασιακὸν δίκαιον δὲν προήλθεν ἀπὸ τὴν κα-
λοπράαιρετον θέλησιν τοῦ νομοθέτου. Ἐγεννήθη δυ-
ναμικὸν μέσα εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῶν νέων οἰκονο-
μικῶν συνθηκῶν τοῦ τόπου αὐτοῦ, ποῦ ἐπηκολούθη-
σαν τὸν ἀρξάμενον βιομηχανικὸν ἐξοπλισμὸν του, πα-
ρακολουθοῦν ὡς σκιά καὶ προστατεύον, ὡς ἀσπίς, τὸν
ἕτερον παράγοντα τῆς οἰκονομικῆς μας ἀνεξίτητος
καὶ ἐθνικῆς μας προκοπῆς, τὴν ἐργασίαν. Παράλλη-
λως τὸ ἐργασιακὸν δίκαιον εἶναι τὸ δίκαιον, τὸ ὁποῖ-
ον, μέσα εἰς τὸ παρὸν κοινωνικὸν πλαίσιον, ἀμβλύνει
τὰς ἀντιθέσεις μεταξὺ τοῦ δημιουργικοῦ κεφαλαίου
καὶ τῆς παραγωγικῆς ἐργασίας, συντονίζει, κατὰ τὸ
δυνατόν, τὰ ἀντιτιθέμενα συμφέροντα, καὶ κυβερνᾷ
τὸ πολιτειακὸν σκάφος πρὸς λιμένα κοινωνικῆς γαλή-
νης. Κατὰ συνέπειαν τὸ ἐργασιακὸν δίκαιον δὲν ἀφο-
ρεῖ ὥρισμένον μισθωτὸν ἢ ὥρισμένον ἐργοδότην. Δὲν
εἶναι δίκαιον ἐνδοτικὸν χαρακτήρος, ἀλλὰ καταναγ-
καστικὸν, ἐκπληροῦν σήμερον μάλιστα πολιτειακὸν
σκοπὸν ἐκ τῶν σπουδαιότερων, ἂν μὴ τὸν σπουδαιό-
τερον, καταστάν πλεον τὸ νομοθετικὸν ὄργανον τὸ
τυγχάνον τῆς μεγαλειτέρας κυβερνητικῆς μερίμνης.
Με χροιάν πλεον καὶ ὑπὴν δημοσίου δικαίου, τὸ ἐρ-
γασιακὸν δίκαιον, εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν μὴ ἐξαργυ-
μένον ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴν βούλησιν δίκαιον καὶ μὴ
δεκτικόν, ὡς ἐκ τῆς ἀποστολῆς του, νὰ ἀποτελέσῃ
τὸ περιεχόμενον χαριστικῶν πράξεων καὶ εὐνοιῶν,
γεγονότα, τὰ ὁποῖα καὶ τὴν ὑπαρξὴν τοῦ δικαίου αὐ-
τοῦ τραυματίζουν καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ
του παρεμποδίζουν ἢ καθιστοῦν ἀνέφικτον.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω σκέψεων δὲν εἶναι

ἐπιτρεπτὴ ἡ ἐφαρμογὴ μιᾶς διατάξεως ἐργασιακοῦ
δικαίου ὑπὲρ ὥρισμένων μισθωτῶν ἐκ χαριστικῶν
λόγων, ἢ ἐξ οἰασδὴποτε ἄλλης αἰτίας, ξένης πρὸς τὴν
δικαιολογικὴν βάσιν αὐτοῦ. Ἐφαρμοσθεῖσης ὁμῶς
μιᾶς τοιαύτης διατάξεως ὑπὲρ ὥρισμένων μισθωτῶν,
ἡ τοιαύτη ἐφαρμογὴ δημιουργεῖ, καθ' ἡμᾶς, δικαίω-
μα καὶ δὴ ἀγώγιμον ἐφαρμογῆς τῆς αὐτῆς ἐργασια-
κῆς διατάξεως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων μισθωτῶν τῆς αὐ-
τῆς κατηγορίας, καὶ τῶν ὁποίων χειροτερεῖται ἡ οἰκο-
νομικὴ κατάστασις καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ τῶν θέσις
μέσα εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, ἐφ' ὅσον δὲν τυγχάνουν
τῆς αὐτῆς προστασίας, ἐναντι τῶν ἄλλων συναδέλφων
των, μὲ ἐπακόλουθον τὴν ἠθικὴν τῶν μισθωτῶν τού-
των μείωσιν καὶ τελείαν παρεμπόδισιν τῆς πληρώ-
σεως τοῦ σκοποῦ τοῦ ἐργασιακοῦ δικαίου.

Ἐξ ἄλλου δέ, ὡς εἶναι αὐτονόητον, κανὲν ἄλλο
γεγονὸς δὲν μαρναίνει τὸν ζῆλον τοῦ προσωπικοῦ μιᾶς
ἐπιχειρήσεως καὶ δὲν διασσεύει τὴν πειθαρχίαν αὐ-
τοῦ—προϋποθέσεις ἀναγκαῖαι ἀμφοτέραι ὁμαλῆς λει-
τουργίας κάθε οργανισμοῦ—ἀπὸ τὴν χαριστικὴν με-
ταχείρισιν μεμονωμένων ἀτόμων εἰς βάρος τῶν ἄλλων.

Τὸ προκείμενον θέμα δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων, τὰ
ὁποῖα ἐξαντλοῦνται μέσα εἰς τὰ στενὰ ὅρια ἐνὸς ἄρ-
θρου. Λαβόντες ὁμῶς ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν συγκεκριμέ-
νην περίπτωσιν, ποῦ μὲς παρεκίνησεν εἰς τὴν διατύ-
πωσιν τῶν ὀλίγων αὐτῶν σκέψεων μας, φέρομεν τὸ
θέμα εἰς τὸ προσκλήνιον τῆς ἐπιστημονικῆς κριτικῆς,
ἵνα ἀκουσθῶσιν αἱ γνώμαι ὅλων ἐκείνων, ποῦ ἀσχο-
λοῦνται μὲ τὴν ἐρευναν καὶ ἐπεξεργασίαν τοῦ νεωτέ-
ρου ἐκ τῶν δικαίων μας, καὶ οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν
τοὺς μοιραίους καθοδηγητὰς τῶν ἐφαρμοστῶν αὐτοῦ.
Δίδει πιστεύομεν, ὅτι τὸ θιγόμενον διὰ τοῦ παρόντος
ζήτημα καὶ σπουδαῖον εἶναι ἀπὸ τῆς πρακτικῆς του
πλευρᾶς καὶ ἀξίον προσοχῆς ἀπὸ τῆς ἐπιστημονικῆς
του ἀπόψεως.

ΒΙΑΣ Κ. ΧΑΛΙΔΗΣ
Δικηγόρος

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Τοῦ κ. ΣΩΤ. ΓΡΑΒΒΑΝΗ, Δικηγόρου

Ἐτονίσθη κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὰς στήλας τῆς «Ε-
πιθεωρήσεως τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου», ὅτι εἶναι
ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀπλοποιήσεως τῆς διαδικα-
σίας ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν. Ἡ ἀνάγκη αὕτη
ἀποβαίνει σήμερον ἐκτάκτως ἐπείγουσα λόγῳ τῆς αὐ-
ξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν. Ὡς γνωστὸν,
σήμερον τὸ ὄριον τῆς βάσεως τοῦ Νόμου Γ' 204 ἀρ-
μοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδικείου ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς
πεντήκοντα χιλιάδας, κατόπιν τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ Ν.
Δ. 1544/42. Τὸ ποσὸν αὐτὸ εἶναι ἐντελὲς ἀσήμαντον,
μὲ ἀποτελέσμα ὅτι αἱ πέραν τοῦ ὁρίου τούτου δια-
φοραὶ ὑπάγονται εἰς τὴν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου
τακτικὴν, μακρὰν καὶ πολυδάπανον διαδικασίαν. Αὐτὸ
ὁμῶς, εἰς τὴν πραγματικότητά, σημαίνει ἄρνησιν
δικαιοσύνης ὅταν μὲ τὴν διαδικασίαν αὐτὴν
πρόκειται νὰ κριθῇ τὸ ζήτημα τῶν μισθῶν, δηλαδὴ
τὸ δικαίωμα τῆς ζωῆς τῶν μισθωτῶν, τοσοῦτω μάλ-
λον καθ' ὅσον ἀκόμη δὲν ἠυξήθη τὸ ὄριον τῆς προ-
σωρινῆς διὰ τοῦ Προέδρου ἐπιδιόσεως τοῦ Ν. 2032.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον τὸ ζήτημα τῆς αὐξήσεως
τοῦ ὁρίου τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Εἰρηνοδικείου. Ἐξ
ἰσού ἐπιτακτικὴ εἶναι ἡ ἀνάγκη τῆς καθιερώσεως
ἐνιαίας καὶ ὁμοιομόρφου δι' ὅλας τὰς ἐργατικὰς δια-
φορὰς διαδικασίας. Πράγματι, σήμερον, ὑφίστανται

αἱ ἐξῆς εἰδικαὶ ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν διαδικασίαι,
διὰ νὰ ἀναφέρωμεν τὰς σπουδαιότερας.

1) Τοῦ Νόμου Γ' 204, μὲ ἀνώτατον ὄριον ἀρμο-
διότητος Εἰρηνοδικίου 50 χιλιάδων δραχμῶν προ-
κειμένου περὶ ἡμερομισθίων καὶ μισθῶν.

2) Τοῦ αὐτοῦ Νόμου Γ' 204, προκειμένου περὶ ἀ-
ποζημιώσεως ἐκ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας
τοῦ Νόμου 2112 καὶ μὲ τὸ αὐτὸ ὄριον ἀρμοδιότητος.

3) Τοῦ Νόμου 3514 ἀνεξαρτήτως ποσοῦ.

4) Τοῦ Νόμου 3756 ὡσαύτως ἀνεξαρτήτως ποσοῦ
διὰ τὰς διαφορὰς ἀμοιβῶν ἀρτεργατῶν.

5) Τοῦ Νόμου 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων,
ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, αἱ ὁποῖαι ὁμῶς ἐκδικάζονται
κατὰ τὴν συνήθη τακτικὴν καὶ χρονίζουσιν διαδι-
κασίαν.

Αἱ ἐφέσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων, ποῦ ἐκδίδονται
κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἀνωτέρω Νόμων, ἐκδικά-
ζονται ὑπὸ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν διὰ τὰς τέσ-
σaras πρώτας περιπτώσεις, ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου
δὲ διὰ τὰς ὑποθέσεις τοῦ Νόμου 551. Ἀναίρεσις κατὰ
μὲν τῶν τεσσάρων πρώτων περιπτώσεων δὲν ἐπιτρέ-
πεται, εἰμὴ μόνον διὰ τὴν σπανίαν περιπτώσιν τῆς
ἀναρμοδιότητος, εἰς τὰς ὑποθέσεις ὁμῶς τοῦ Νόμου
551 ἀναίρεσις χωρεῖ.

Βλέπομεν, λοιπόν, ποικιλίαν διαδικασιῶν καὶ διαφορετικὰ συστήματα, χωρὶς καμμίαν ἀπολύτως ἐξήγησιν ἢ δικαιολογίαν, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ὅτι διαφορετικοὶ εἶναι οἱ συντάκται τῶν διαφορῶν νομοθετημάτων καὶ ὅτι οὐδέποτε ἐπεδιώχθη ἡ ἀπὸ ἀπόψεως διαδικασίας συστηματικὴ ἐνότης τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας.

Ἀφορμὴν εἰς ὅσα γράφομεν ἀνωτέρω μᾶς παρέχει προσεὶ καὶ ἡ προσφάτως κυκλοφορήσασα μελέτη τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἰδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κ. Χρ. Ἀγαλλοπούλου, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ἐπίλυσις τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν καὶ τὰ ἐργατικά Δικαστήρια», ἀνατύπωσις ἐκ τῆς Ἐφημερίδος Ἑλληνικῆς καὶ Ἀλλοδαπῆς Νομολογίας. Ἡ μελέτη αὕτη εἶναι, ἐξ ὅσων γνωρίζομεν, ἡ πληρεστερὰ καὶ ἀριωτέρα εἰς τὸ εἶδος τῆς καὶ ἐξαντλεῖ τὸ θέμα ἀπὸ πάσης πλευρᾶς τόσον ἀπὸ ἀπόψεως τῆς ἐν Ἑλλάδι νομοθεσίας, ὅσον καὶ συγκριτικῶς. Ὁ κ. Ἀγαλλόπουλος καταλήγει εἰς τὴν πρότασιν τῆς συστάσεως ἰδ. ο. τ. ὑ. π. ὡν ἐργατικῶν Δικαστηρίων μονομελῶν εἰς πρῶτον βαθμὸν καὶ τριμελῶν κατ' ἔφεσιν, μὲ τακτικούς πάντοτε δικαστάς, μὲ παραστάσιν εἰς αὐτὰ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, ὑπὸ μορφήν Εἰσαγγελέως, καὶ μὲ τὸ δικαίωμα ἀπεριορίστου παρεμβάσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν Σωματείων. Τὰ ἰδιότυπα αὐτὰ ἐργατικά Δικαστήρια πρέπει κατὰ τὸν κ. Ἀγαλλόπουλον νὰ ἔχουν εὐρείαν δικαιοδοσίαν ἐπὶ πάσης, εἴτε ἀτομικῆς, εἴτε συλλογικῆς, ἐργατικῆς διαφορᾶς καὶ νὰ εἶναι ἐπίσης ἀρμόδια καὶ διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐκ τῆς παραβάσεως τῆς ἐργατικῆς Νομοθεσίας ποινικῶν ἀδικημάτων.

Τὸ θέμα τῶν εἰδικῶν ἐργατικῶν Δικαστηρίων εἶχε πρὸ πενταετίας περίπου γίνεαι ἀντικείμενον ἐρεῦνης ἀπὸ τὴν τότε ἐκδιδομένην κοινωνικὴν Ἐπιθεώρησιν «Ἐργατικὴ Ἑλλάς», ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς ὁποίας εἶχεν ἄκουσθῃ ἡ γνώμη πολλῶν νομικῶν. Ἡ ὥς ἂν ὁμοῦ μελέτη τοῦ κ. Ἀγαλλοπούλου νομίζω, ὅτι

ἐξαντλεῖ καὶ ὁλοκληρώνει τὸ θέμα, κατὰ τρόπον ποῦ δὲν ἀφήνει κανένα κενὸν καὶ ποῦ ἀποτελεῖ τὴν ἀριωτέραν μέχρι σήμερον ἐρευναν.

Ἄλλὰ καὶ διὰ νὰ πραγματολογώμεν, ἐν σχέσει μὲ τὰς ὑφισταμένας συνθήκας, ἡ πρότασις τοῦ κ. Ἀγαλλοπούλου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθῇ ἀπὸ τῶρα καὶ ἴσως μάλιστα θὰ πρέπει νὰ περάσῃ ἡ πολεμικὴ θύελλα, διὰ νὰ ἰδοῦμε ποῦ θὰ κατασταλάξουν τὰ μεγάλα κοινωνικά προβλήματα τῆς ἐποχῆς μας.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁμοῦ εἶναι ἀπολύτως ἐπείγουσα καὶ ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη τῆς ρυθμίσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν διαδικασίας.

Ἡ ἐνοποίησις αὐτῆς εἶναι πλέον ἢ ἐνδεδειγμένη. Καὶ ὥς προσωρινὴν λύσιν θὰ εὐρίσκομεν τὴν ἐφ' ὧν ἀδιακρίτως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν καθιέρωσιν τῆς διαδικασίας τοῦ Νόμου 3514, καθισταμένου ἀρμοδίου τοῦ Εἰρηνοδικοῦ ἀνεξαργήτως ποσού. Αἱ ἀποφάσεις αὐτοῦ νὰ εἶναι πάντοτε καὶ ἐκ τοῦ Νόμου προσωρινῶς ἐκτελεσταί, μὲ δυνατότητα μερικῆς μόνον ἐξ αὐτῶν ἀναστολῆς. Αἱ δ' ἐφέσεις νὰ ἐκδικάζωνται ἀπὸ τὸ Πρωτοδικεῖον καὶ δὴ κατὰ τὴν ἐπ' ἀναφορᾷ διαδικασίαν, νὰ ἐπιτρέπεται δὲ πάντοτε ἀναίρεσις διὰ τὴν ὁμοιόμορφον ἐφαρμογὴν τῆς νομοθεσίας καὶ τὴν καθοδήγησιν τῆς νομολογίας.

Ἡ ἀπλὴ αὕτη καὶ ἐπιτακτικὴ μεταρρυθμῖσις θὰ ἐπιφέρει μεγάλην εἰς τοὺς ἐργαζομένους ἀνακούφισιν καὶ θὰ τοὺς βοηθήσῃ νὰ εὐρίσκουν ταχύτερον καὶ ἀσφαλέστερον τὸ δίκαιον, ἐνῷ τοῦτο σήμερον εἰς πολλὰς περιπτώσεις καταπνίγεται, πρὸς βλάβην τοῦ γενικωτέρου κοινωνικοῦ συμφέροντος. Εἶναι καιρὸς νὰ σταματήσῃ ἡ εἰς πληθὺς περιπτώσεων ὑφισταμένη ἀρνησις τῆς παροχῆς δικαιοσύνης ἐπὶ διαφορῶν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, τὸ ὅποιον σήμερον ἀποτελεῖ τὸν σημαντικώτερον καὶ ζωντανώτερον κλάδον Δικαίου.

ΣΩΤΗΡ ΓΡΑΒΒΑΝΗΣ

Δικηγόρος

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ 2019/1942 ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΥΣΣΙΤΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ

ΕΝΝΟΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ, ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Τοῦ κ. Α. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ, Παρέδρου Νομ. Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν (Δ/νσις Νομικῶν Ὑπηρεσιῶν). Ἀριθ. πρωτοκ. 4475/20417.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 27 Φεβρουαρίου 1943.

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἑθνικῆς Παιδείας

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10178 ἐ. ἐ. ὑμετέρου ἐγγράφου ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι τὸ β' Τμήμα τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ἀποτελεσθὲν ἐκ τῶν κ. κ. Δ. Κουμάντου, Προέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, Στ. Μεσημέρη, Α. Παπαδημητροπούλου, Κ. Δημητράκη, Γ. Φραγκοῦλη, Νομικῶν Συμβούλων, Α. Χατζηδάκη, Εἰσηγητοῦ, καὶ Α. Παμπούκα, Παρέδρων τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφάνθη ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ ὧς ἂν ἐγγράφῳ ἐρωτήματος ὑμῶν ὁμοφώνως ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὸ Ν. Δ. 2019 τοῦ 1942 «περὶ παροχῆς συσσιτίου εἰς τοὺς μισθωτοὺς (Ε. Κ. 322) ἔθεσθη ὑποχρέωσις πρὸς παροχὴν συσσιτίου καὶ ἐπιδόματος βελτιώσεως τροφῆς εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ἐργαζομένους παρ' ἐπιχειρήσεσι καὶ ἐκμεταλλεύσεσι.

Κατὰ τὴν κρατοῦσαν γλωσσικὴν συνήθειαν ἐπιχειρήσεσι μὲν καὶ ἐκμεταλλεύσεσι εἶναι ὁργα-

νῶσις κεφαλαίου καὶ ἐργασίας πρὸς παραγωγὴν οἰκονομικοῦ ἀποτελέσματος, καὶ ἂν μὲν ὁ σκοπὸς τοῦ οἰκονομικοῦ ἀποτελέσματος εἶναι τὸ κέρδος, ὑπάρχει ἐπιχείρησις, ἂν δὲ ἡ παραγωγὴ ἔργου εἶναι ὁ κύριος σκοπός, ὑπάρχει ἐκμεταλλεύσις (πρβλ. Γνωμ. Νομ. Συμβ. 18071/11855 τοῦ 1941, Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. α', 151). Μισθωτὸς δὲ εἶναι ὁ διατελὼν ἐν σχέσει (ἐξερτημένης) ἐργασίας δημιουργουμένη διὰ συμβάσεως ἐργασίας πάσης μορφῆς (ὠρισμένης ἢ ἀορίστου διάρκειας) τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (πρβλ. παρ. Χ καὶ ΧΙ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2314 τοῦ 1943 ἀποφάσεως Ὑφυπουργοῦ Ἐργασίας (Ἐπιθ. Ἐργατ. Δικ. β', 121).

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁρισμῶν τοῦτων ἀναμφίβολον μὲν εἶναι, ὅτι ὁ δυνάμει τοῦ Α. Ν. 952 τοῦ 1937 (Ε. Κ. 469) τροποποιηθέντος ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 1044 τοῦ 1939 (Ε. Κ. 242) Ἰδρυθεὶς Ὁργανισμὸς Ἐκδόσεως Σχολικῶν Βιβλίων ἀποτελεῖ ἐκμετάλλευσιν ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. 2019, ἀφοῦ ὁ Ὁργανισμὸς οὗτος ἀποτελεῖ ὁργανῶσιν κεφαλαίου καὶ ἐργασίας, σκοπὸν ἔχουσαν τὴν παραγωγὴν ἔργου, ἥτοι τὴν ἐκδοσὶν καὶ διάθεσιν διδασκτικῶν βιβλίων καὶ